A
11
Tabla
Número 120

2. a 3. 4.

18-120

1-1191

R. 3000

DIVI
THOMAE
AQVINATIS
DOCTORIS
ANGELICI
ORDINIS FRATRVM
PRAEDICATORVM
OPERA OMNIA
GRATIIS·PRIVILEGIISQ·
PII V. PONT·MAX·
TYPIS EXCVSA·
ROMAE
M·D·LXX
THEOLOGIA
PHILOSOPHIA

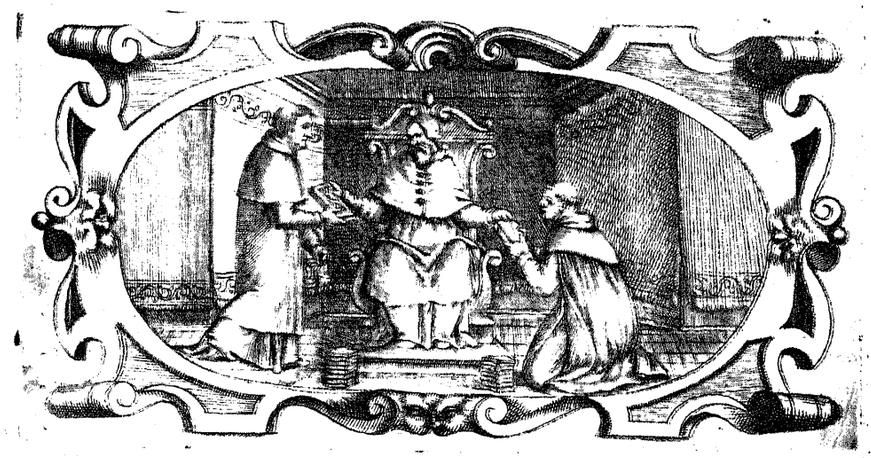

PIO V. PONTIFICI MAXIMO,

F. VINCENTIVS IVSTINIANVS ORD. PRAEDIC.

S. R. ECCLESIAE PRESBYTER CARD.

ET F. THOMAS MARRIQVES EIVSDEM ORD.

Sacri Palatij Magiſter, poſt beatorum
oſcula pedum.

TRIA ſunt, Pie Quinte Pontifex Optime, quibus hominum voluntates ab erroribus, & vitijs ad rectam ſalutis, & veræ gloriæ viam traducuntur; leges, Principum vita, bonorum ſtudiorum conſuetudo. Sed ex his tribus, maximam vim habere Principum vitam, & ab hoc vno reliqua duo pendere, facile intelliget, quicumque adhibita in conſilium ratione, animum ad veritatem intendat. Quis enim fructus ex lege percipitur, niſi præſit is, cuius & animus, & mores cum lege congruant? Quis autem ea ſtudia colat, à quibus abhorrere Principem videat? Populus enim, vt à culpa, metu ſupplitiorum deterretur, ſic ad virtutem, ſpe præmiorum allicitur: quare ſolet in Principis vitam, tanquàm in ſpeculum intueri, inde ſibi mores fingit, inde ſe ita componit, vt à propoſito exemplo non diſſentiat. Quanto autem eius, qui multitudinem regit imperium, latius patet, tanto maior ex eo (ſi ſit, qualem eſſe decet, idest, ſi iuſtitiam rebus omnibus anteponat) bonorum copia diffunditur. Quam felicitatem, ætate noſtra, immerenti quidem humano genere propter culpas, veruntamen omni culpa maior diuina benignitas elargita eſt. Nam cùm in extremum propè diſcrimen publica ſalus adducta videretur,

admouente communi hoſte machinas omnes ad euertendam Chriſtianæ reip. dignitatem; extitit opportune, Dei omnipotentis beneficio, Pontificatus tuus, vt quemadmodum ſemper antea ſingularis tua ſapientia, Sedem Apoſtolicam ab hæretica prauitate protexerat: ſic addita poteſtas ea, quæ ſapientiam adæquaret, omnes improborum impetus frangeret, ereptamq; fluctibus Eccleſiæ nauim, & ab imminenti procella liberatam, in tuto collocaret. Hanc iuris æquabilitatem in ſapientum libris valde laudatam, in hominibus per quàm rarò cognitam, quis non fatetur ad emendationem communis vitæ valere quàmplurimum? Vtinam hæc nobis, Pontifex Maxime, perpetua bona ſint. Erunt enim certè, ſi tibi diuturna vita contigerit. Nam virtutis exercitatio, quæ primò ſubamara videbatur, quotidie magis ita placebit, vt omnium rerum iucundiſſima ſit. Ita fiet, vt cùm homines rectè facere didicerint, & conſueuerint, nec ipſi à recto ſenſu facilè deducantur, & poſteris præclaram imitandi cupiditatem relinquant. Et quoniam id ſemper ſpectaſti, vt ea maximè ſtudia vigerent, quæ non inanem quandam oblectationem, ſed æternæ vitæ fructum excellentibus ingenijs afferre poſſunt: propterea, cùm videres cogitare nos rem maximam, & præſtantiſſimam, laborioſam tamen in primis, & per difficilem, vt omnia Doctoris Angelici ſcripta priſtinæ reſtituta integritati, in Tomos aptè diſtributa (præſertim in vrbe Roma, altrice quondam ingeniorum, nunc Chriſtianæ religionis domicilio) eodem ſimul tempore ederentur, author fuiſti, ac mandaſti etiam vt opus aggrederemur, pollicitus adiumenta illa, quæ ſi abeſſent, perduci ad exitum tanta res nequaquam poſſe videbatur. Magnus in emendando labor fuit, in quo nobis ſuam operam doctiſſimi homines, fratres noſtri, libenter nauarunt: ſed omnem laborem vicit, omnemq; difficultatem, publicæ primùm cupiditas vtilitatis, deinde noſtra quadam erga te obſeruantia, orta iampridem, & quotidie magis aucta ex admiratione virtutum tuarum. Accipe igitur à nobis, Beatiſſime Pater, vel potius à teipſo accipiat quaſi fructum tuæ liberalitatis, Chriſtiana reſp. Diui Thomæ libros, ea doctrina refertos, quæ te mirabiliter ab adoleſcentia delectauit, præceptisq; ad omnem laudem ſaluberrimis inſtruxit; vt eſſes aliquando qui & gratiam ſtudijs optimis referre, & alios ad eadem ſtudia excitare poſſes.

PIO LECTORI

NON ingratum tibi munus, vt arbitror, candide Lector, nec indebitum, nobis ſuſcepiſſe videbimur, ſi in excudendis D. Thomæ Aquinatis omnibus, quæcunque extant, operibus, multis ſuperatis laboribus, magnis ſumptibus, omnem poſtremo diligentiam adhibuimus, vt ea ex purgata, vndiq; prorſusq; ſplendida redderemus. Nam præter quod eius diſcipuli ſumus, quorum videlicet intereſt Magiſtri ſui gloriam quàm Illuſtriſſimam reddere, qui eos in omni ſcientiarum genere inſtituit & enutriuit, ea præcipue ratio nos commouere debuit, & prorſus impellere, quoniam vbique gentium, totoque terrarum orbe conſpicimus, eiuſdem angelici Doctoris eruditionem adeo apud omnes, præter vllam inuidiam floruiſſe, vt eam cunctis laudatam, tum maximè apud ſacroſanctam Eccleſiam, & generales ſynodos commendatam, atque probatam, nullus catholicorum, qui nomen tantum eruditionis ſuſtinet, non votis omnibus certatim comparare ſibi expetat, & requirat. Quò fit, vt propemodum verear, ne fructus laboris noſtri, quàmuis profuſa, & liberali impenſa comparatus, tantæ cupiditati reſpondere non poſsit. Porrò quid hac poſtrema omnium editione eruditiſſimorum Theologorum opera præſtitum ſit, à nobis ſic accipe.

Primo, reſtituimus locos quàm plurimos tam in Textu, quàm in Commentarijs, qui aliàs aut inter imprimendum irrepſerãt, aut etiam impreſſi non fuerant, aut denique falſariorum; & hæreticorum perfidia, (quid enim illi, Deum immortalem intactum ſua impietate in temerandis bonis authoribus reliquerunt?) prodigioſe corrupti fuerant, e quibus poſt Epiſtolæ huius finem, vnum libuit annotare, vt admoneantur ſacræ Theologiæ candidati, quàm minimum fidere debeant impreſſoribus, qui inter hæreticos verſantur. Curauimus itaque, vt quàm emendatiſſimè imprimerentur omnia, amotis etiam, ex eiſdem commentarijs, atque expunctis omnibus locis, iuxta noſtri ordinis ſanctiones, qui poſt decreta Tridentinæ Synodi, lectorem poterant detinere dubium, vel ſuſpenſum; quos videlicet, vel ipſemet Commentator viuens emendauerat, & ſi viueret, emendaſſet: vel, vti diximus, falſariorum & impiorum perfidia temerauerat. Et quibuſdam alijs de mandato Sanctiſsimi D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti ſublatis, cuius etiam benignitate collatos nobis Sancti Doctoris Sermones per Annum manu conſcriptos, propria ipſius Sancti Thomæ manu notati, & in Bibliotheca Vaticana repertos, nunquam antea in lucem editos, vt ſimul imprimerentur ſtuduimus. inſuper & Opuſculum de eruditione principum. Addidimus præterea vbiq; marginales, quas vocant, quotationes, quæ legẽtibus indicãt quo quiſq; loco ſtudioſus inueniat, quæcunq; vel ex ſanctis Patribus, vel ex Philoſ. & Ariſt. ſanctus Doctor acceperit, quęq; ex ſua ipſius doctrina in vniuerſum, ſiue ex antecedentibus, ſiue ex conſequentibus adducuntur, id quod hactenus factum fuerat in eo tantum opere, quod appellatur Summa Theologiæ, induſtria ac diligentia ſingulari F. Antonij Senen. Luſitani. Annotauimus etiam eodem loco vniuerſa dubia, vel locorum concordantias (ſic enim appellant) eorum quæ varia, & diuerſa, vel etiam contraria

minus eruditis videri poterant in doctrina eiusdem Sancti Doctoris, secundum eum ordinem: & numerũ, quem Petrus Bergomensis, vir diligentissimus, in fine generalis indicis collocauit: quæ res (nisi nostra fallit opinio) maximo fuerit adiumento. & si periculum feceris, vicem copiosissimi indicis poterit sustinere. Quòd si his nostris laboribus, industria, atque diligentia, id denique consequemur, vt communi studio, & cupiditati, quam video animis vestris iam olim fragratissimam insedisse, atque ardentissimam, aliqua ex parte factum sit satis, per egregie nobiscum actum esse censebimus, qui non tam S. Doctoris gloriam voluimus illustrare, (quam enim obsecro gloriam ampliorem addere adhuc possumus illustrissimo syderi, quod gerit in pectore?) quæ in gratiam vestri potius, & communem vtilitatem laborauimus, ac totius sacrosanctæ catholicæ, & Apostolicę Ecclesiæ commodum. Vale.

Exemplum eorum quæ deprauata olim in hac editione restituta sunt.

In Commentarijs super Secunda Secundæ. q. 122. ar. 4. apud Viduam Antuerpien. sic legis. car. 418. col. 2. circa medium.

Ad hoc dicitur, quòd corporalia opera ad dei seruitutem pertinentia sunt triplicis ordinis. Quædam sunt consistentia in ipso cultu diuino, vt olim erat gestare Arcam Domini, & modo est gestare sanctorum statuas argenteas, vel aureas in processionibus, & deferre crucem, & huiusmodi: sed hæc sunt omnino illicita, & non amplecten da, quia sunt pars mali cultus. Quædam vero sunt præparatoria ad diuinum cultum, quia sunt pars mali cultus. Quædam vero sunt præparatoria ad diuinum cultum: & hæc in duo secantur genera. Nam quædam sunt præparatoria simultanea cũ cultu, vt olim erat præparatio victimarum excoriando, lauando, & huiusmodi, & nunc est pulsare campanas ad Missam, & vesperas: & hæc quoque proculdubio sunt omnino illicita, & impia &c.

Hunc locum ex alijs emendatioribus exemplaribus sic catholice restituimus: Ad hoc dicitur quòd corporalia opera, ad Dei seruitutem pertinentia, sunt triplicis ordinis. Quædam vero sunt consistentia in ipso cultu diuino, vt olim erat gestare Arcam Domini, & modo est gestare Sanctorum statuas aureas, vel argenteas in processionibus, & deferre crucem, & huiusmodi, & hæc sunt omnino licita, & amplectenda, quia sunt pars diuini cultus: Quædam sunt præparatoria ad diuinum cultum, & hęc in duo secantur genera. Nam quędam sunt præparatoria simultanea cum cultu, vt olim erat præparatio victimarum excoriando, & huiusmodi; & nunc est pulsare campanas ad Missam, & vesperas, & hęc quoque proculdubio sunt omnino licita, & sancta &c.

INDEX OPERVM D. THOMAE AQVINATIS

DOCTORIS ANGELICI ORDINIS FRATRVM PRAEDICATORVM.

QVÆ IN DECEM ET SEPTEM DISSECTA Tomis, hoc ordine digesta sunt.

TOMVS PRIMVS COMPLECTITVR.

ITAM ipsius Diui Thomæ Aquinatis, nunc recenter ex diuersis authoribus collectam.

Expositionem eiusdem Sancti Doctoris in Primum & Secundum Perhiermenias, imperfectam tamen, cum duplici textus interprætatione, Antiqua scilicet, & Argyropili.

Expositionem in Primum & Secundum Posteriorum Analyticorum, cum duplici textus interpretatione, Antiqua .s. & Argyropili.

TOMVS SECVNDVS COMPLECTITVR.

Expositionem in Octo libros de Physico auditu, cum duplici textu. Antiquo videlicet, & Ioan. Argyropili.

In Quatuor libros de Cælo & Mundo, commentaria, imperfecta tamen, cum duplici textu. Antiquo, & Ioan. Argyropili.

In Primum & Secundum de Generatione, cum duplici textus translatione. Antiqua scilicet, & Francisci Vatabli.

TOMVS TERTIVS COMPLECTITVR.

Expositionem in Quatuor libros Meteororum, cum duplici textus interpretatione. Antiqua scilicet, & Francisci a Vicomercato.

In tres libros de Anima, cum duplici textus translatione, Antiqua, & Michaelis Soffiani.

In Parua Naturalia, duplici adiecto textu. Antiquo & Nicolai Leoniceni.

TOMVS QVARTVS COMPLECTITVR.

Expositionem in Duodecim libros Methaphisices, cum duplici textus interprætatione, Antiqua, & D. D. Bessarionis Cardinalis Niceni.

Tractatum de Ente & Essentia, cum Commentarijs D.D. Tho. de Vio, Caietani, Card. S. Systi. Et expositionem in librum de Causis.

TOMVS QVINTVS COMPLECTITVR.

Expositionem in decem libros Ethicorum ad Nicomacum, cum duplici textus translatione. Antiqua, & Ioan. Argyropili.

In octo libros Politicorum, cum duplici textus interpretatione, Antiqua scilicet, per sectiones proprijs restituta locis, & Leonardi Aretini.

TOMVS SEXTVS COMPLECTITVR.

Scriptum in Primum & Secundum Sententiarum Magistri Petri Lombardi.

Tomus

TOMVS SEPTIMVS COMPLECTITVR.

Scriptum in Tertium & Quartum Sententiarum Magistri Petri Lombardi.

TOMVS OCTAVVS COMPLECTITVR.

Quæstiones quæ Disputatæ dicuntur, & Quæstiones Quodlibetales, vel Placitorum S. Tho.

TOMVS NONVS COMPLECTITVR.

Sũmã Catholicæ fidei Contra Gentiles, cum Commentarijs Magistri Francisci Ferrariensis.

TOMVS DECIMVS COMPLECTITVR.

Primam partem Summę Theologiæ cum Commentarijs D. D. Thomę de Vio Caietani, & Expositionem In Librum Dionysij de Diuinis Nominibus.

TOMVS VNDECIMVS COMPLECTITVR.

Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ Theologiæ, cum Commentarijs D. D. Thomę de Vio Caietani.

TOMVS DVODECIMVS COMPLECTITVR.

Tertiam partem Summæ Theologiæ, cum Commentarijs D. D. Thomæ de Vio Caietani.

TOMVS TERTIVSDECIMVS COMPLECTITVR.

Commentaria in quosdam libros Veteris Testamenti, scilicet in Iob, in Primam Quinquagenam Dauidis, In Canticum Canticorum, In Esaiam, In Ieremiam, & in eius Lamẽtationes.

TOMVS QVARTVSDECIMVS COMPLECTITVR.

Commentaria in sanctum IESV Christi Euangelium secundum Matthæum, & secundum Ioannem.

TOMVS QVINTVSDECIMVS COMPLECTITVR.

Catenam Auream in Quatuor Euangelia, ex dictis Sãctorum Patrum miro artificio connexã.

TOMVS SEXTVSDECIMVS COMPLECTITVR.

Commentaria in omnes D. Pauli Apostoli Epistolas, & Sermones pro diebus Dominicis, & pro Sanctorum solennitatibus per Annum, antehac nunquam impressos.

TOMVS DECIMVS SEPTIMVS COMPLECTITVR.

Opuscula omnia, & quędam ante hac numquàm impressa & Scriptum (vt dicunt) Secundum in Quatuor libros Sententiarum, ad Hannibaldum Hannibaldensem Cardinalem.

His omnibus præmissa est Tabula Aurea, Magistri Petri de Bergomo, ordinis fratrum Prædicatorum, in dictis sancti Thomę; Quæ maximo confecta labore, & omnia quę a S. Doctore, siue in Phylosophia, siue in Theologia dicta sunt notatu digna, per conclusiones complectens, Lectori ad quodlibet inueniendum, facillimum iter ostendit.

PIVS PAPA V.

MOTV PROPRIO &c. *Cum dilecti filij* Vincentius *tunc in minoribus existens ordinis prædicatorum sancti* Dominici Magister, *nunc uero* S. R. E. Cardinalis Iustinianus *nuncupatus, dicti ordinis ex dispensatione nostra usque ad futuri* Magistri *generalis electionẽ* Vicegeneralis, & Thomas Manrique *sacri nostri Palatij* Apostolici magister, *omnia opera in sacra* Theologia, & Philosophia *commentaria beati* Thomæ Aquinatensis *dicti ordinis professoris in unum collecta & maximis diligentia, & studio accurate reuisa, atque erroribus expurgata, & emendata, eorum & dicti ordinis propria impensa in commune commodum, & Christianæ religionis augmentum, & utilitatem, nec sine maximo eorundem labore nuper in alma Vrbe imprimi fecerint & curauerint: Nos attendentes quòd dicta opera & commentaria, in sacra* Theologia *præsertim, ita accurate & tanto labore erroribus expurgata, si in futurum ab alijs & alibi imprimerentur posse pluribus erroribus, & apostillis etiam ab orthodoxa fide deuiantibus, denigrari, prout præteritis temporibus, tum impressorum incuria, cum etiam ab orthodoxa fide deuiantium malitia, in imprimendis aliorum sanctorum patrum sacræ* Theologiæ *operibus, & commentarijs accidisse comperimus, quæ in hisce operibus beati* Thomæ *ne contingant prouidere uolentes, ac etiam labori dictorum* Vincentij & Thomæ *dictique ordinis honori in præmissis opportune consulere cupientes, Motu simili ex certis nostris scientia & uoluntate, ne opera, seu commentaria ipsa, a quoquã cuiuscumque dignitatis gradus, ordinis, uel conditionis, seu præeminentiæ existente, quocumque tempore sine ipsius* Thomæ Manrique *de præsenti, & pro tempore dicti sacri nostri Palatij Apostolici magistri existentis, expressa licentia imprimi aut uendi, seu uenalia teneri possit, decernimus, prohibemus & mandamus. Inhibentes propterea omnibus, & singulis Christi fidelibus tam in Italia quàm extra Italiam, & in quacumque mundi parte existentibus, præsertim Bibliopolis, seu librarijs librorum Impressoribus, & mercatoribus in Virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ, in terris uero* S. R. E. *mediate uel immediate subiectis amissionis librorum, ac mille ducatorum auri de Camera, pro dimidia Cameræ Apostolicæ & pro alia dimidia dicto ordini applicandorum pœnis, per eos, & alios quoscumque cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis & præeminentiæ existentes, eisque auxilium, consilium, & fauorem præstantes & talia facientes, tacentes, & non reuelantes, toties id fecerint, ipso facto, & absque alia declaratione in currendis dicta opera, seu commentaria in quacumque forma alicubi (per decennium a data præsentium computando) imprimere, nec per quosuis impressa uendere, seu uenalia habere, proponere, uel retinere sine dicti* Thomæ Manrique *seu pro tempore existentis, dicti sacri Palatij Apostolici magistri, ut præfertur, expressa licentia, audeant uel præsumant: decernentes insuper, & mandantes quòd si aliquo tempore in futurum, opera, & commentaria ipsa ex quacumque dispensatione siue licentia præmissa a quoquam imprimi contigerit, non nisi secundum exemplar impressionis prædictæ, ut præfertur, per dictos* Vincentium Cardinalem & Thomã *magistrũ factæ, imprimi possint, & aliter impressa per fratres dicti ordinis prædicatorum haberi, retineri, legi, nec uti sub eisdem pœnis, etiam eo ipso incurrendis, nequeant quouis prætextu, sicq; per quoscumque Iudices & sanctæ* Rom. Eccl. Cardinales & *dicti Palatij nostri causarum* Auditores &c. *iudicari & sublata &c. irritum quoque etc. uolumus, & decernimus. Mandantes propterea uniuersis* Venerabilibus *fratribus nostris Patriarchis Archiepiscopis, Episcopis, & alys locorum Ordinarijs, eorumque* Vicarijs *in spiritualibus, ac officialibus, generalibus, & in statu temporali* S R. E. *legatis, Vicelegatis nostris, & pro tempore* Rom. Pontificis *siue dictæ sedis, ac ipsius status Gubernatoribus, & Locatenentibus, cæterisque officialibus, & iustitiæ Ministris, ut quoties pro præsentium obseruatione, & adimplemento siue executione fuerint requisiti, in eisdem efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra Decretum, Inhibitionem & mandatum*

& Mandatum nostrum huiusmodi inuiolabiliter obseruari, necnon omnes, & singulos in præmissis, seu aliquo eorundem contrauenientes dictas excommunicationis, & alias pœnas prædictas incurrisse declarent, & pro talibus, & ut tales excommunicatos nuntiari in eorundem Ecclesiis, & locis publicis respectiue mandent & faciant. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas etiam sæpius aggrauando, & reaggrauando, interdicendo, & alijs iuris, & facti remediis &c. compescendo, inuocato etiã (si opus fuerit) ad hoc auxilio brachij sæcularis, nõ obstantibus Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutis, legibus, & consuetudinibus, etiam si alicui quòd excommunicari seu interdici non possit, nisi per literas de eorundem indulto ad uerbum plenam mentionem facientes, per Sedem Apostolicam concessum fuisset, necnon Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, de una, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres; necnon Cancellariæ nostræ Apostolicæ Regulis, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. & quia difficile foret huiusmodi nostri Motus proprij Originale ad quælibet loca deferri, Volumus, & eadem auctoritate decernimus & transumptis, uel exemplis ipsius, etiam in ipsis operibus impressis, plena, & eadem prorsus fides adhibeatur & ubique in iudicio, & extra illud, fidem faciat, ac si præsens originale exhiberetur, & quòd præsentis nostri Motus proprij sola signatura sufficiat, & sine registratura & Cancellariæ regulis contrarijs, in aliquo non obstantibus.

Placet, Motu proprio .M.

Datum Romæ Apud sanctum Petrum, decimo octauo Kalendas Decembris. Anno Quinto.

TABVLA AVREA EXIMII DOCTORIS FRATRIS PETRI DE BERGOMO ORDINIS FRATRVM PRAEDICATORVM

In omnia opera Diui Thomæ Aquinatis eiusdem ordinis.

Cum additionibus Conclusionum, Concordantiis dictorum eius, ac Diuinæ Scripturæ Auctoritatibus, Nuperà uitiis innumeris expurgata, atque quàmplurimis propositionibus, & allegationibus aucta,

Quibus autem regulis ea utendum sit, sequens ostendit Præfatio.

ROMAE, M. D. LXXI.

COMMENDATIO DOCTRINAE SANCTI THOMAE DE AQVINO PER APOSTOLICAM SEDEM.

INNOCENTIVS PAPA, IN SERMONES QVI INCIPIT, ECCE PLVS QVAM SALOMON

HIC, DE DOCTRINA DIVI DOCTORIS, SANCTI THOMAE de Aquino ſacri ordinis Fratrum Prædicatorum, ſic ait.

HVIVS DOCTORIS SAPIENTIA, PRÆ CETERIS (EXCEPTA Canonica) proprietatem habet verborum, modum dicendorum, ſententiarum, ita quòd numquàm qui eum tenuit, inueniatur a tramite ueritatis deuiaſſe, & qui eum impugnauit, ſemper fuit de ueritate ſuſpectus.

COPIA BVLLÆ APOSTOLICÆ, IN QVA DOMINVS VRBANVS PAPA SEXTVS, iniungit Doctoribus uniuerſitatis Tholoſanæ, Anno Domini 1379. ut Beati Thomæ de Aquino Doctrinam, tamquam ueridicam & catholicam ſectentur, eamque ſtudeant totis uiribus ampliare: ſic dicens in Bulla tranſlationis corporis prefati Sancti Thomæ de Aquino.

VRBANVS Epiſcopus Seruus ſeruorũ Dei, Venerabili Archiepiſcopo Tholoſano, & dilectis filiis Cancellario eccleſiæ Tholoſanę, uniuerſiſq; Magiſtris & Doctoribus, ceteriſq; clericis & laicis, in ciuitate & prouincia Tholoſana Cõmorãtibus, Salutẽ, & Apoſtolicã benedictionẽ. Laudabilis Deꝰ in ſanctis ſuis, & in ſui maieſtate mirabilis, cuius ineffabilis prouidentiæ altitudo, nullis incluſa limitibus, nullis terminis comprehenſa, recti cenſura iudicii, cæleſtia pariter & terrena diſponit, & ſi cunctos eius miniſtros magnificet altis decoret honoribus, & cæleſtis efficiat beatitudinis poſſeſſores, illos tamẽ ut dignis digna rẽpẽdat, potioribus attollit inſigniis dignitatum, & præmiorum uberiori retributione proſequitur, quos digniores cognoſcit, & commendat intenſior excellentia meritorum. Sic & alma mater eccleſia, eius ſacra ueſtigia inſequens, & exemplo inducta laudabili, licet uniuerſos in regnis cæleſtibus conſtitutos, ſtudiis honorarie ſolicitis non deſiſtat, egregios tamen doctores, per quorum perlucida & ſalutaria documenta, eadem eccleſia illuſtratur, uirtutibuſque, & moribus informatur, libenter & ſolerter exequitur, quæ ſunt dei præmiſſa meditatione perluſtrans, ad diuini nominis honorem & gloriam, & ad exaltationem catholicæ fidei ſalutemque fidelium, rite cenſuit, meritoque prouidit, eoſdem in uniuerſali eccleſia, honorificenciæ potioris munere, & impendiis attollendos. Sane cum ſacrum & uenerabile corpus beati Thomæ de Aquino, ordinis Fratrũ Prædicatorum, ſit de mandato noſtro, ad eccleſiam Fratrũ Prædicatorum Tholoſanam, proximo transferendum, nos attẽdentes, quanta a deo ſciẽtia dotatus, ordinem Fratrum Prędicatorum, & uniuerſalem eccleſiam illuſtrauerit, ac beati Auguſtini ueſtigia inſequens, eccleſiam eandem doctrinis & ſciẽtiis quàm plurimis adornauerit, uolenteſque propterea idem corpus ſpecialt honorificentia attolli, uniuerſitatem ueſtram requirimus & hortamur in domino Ieſu Chriſto, uobis nihilominus, per Apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus dictum corpus, cum ad partes eaſdem tranſferretur, benigne & honorifice ſuſcipientes, eumque deuote ac uenerabiliter pertractantes, faciatis ab aliis, quantum in uobis eſt, cum debita honorificentia ac deuotione ſuſcipi & tractari. Volumus inſuper, & tenore prẽſentium uobis iniũgimus, ut dicti beati Thomæ doctrinam tamquàm ueridicam & catholicam ſectemini, eamque ſtudeatis totis uiribus ampliare. Datum apud montem Flaſconem, ſecundo Kalendas ſeptembris. Pontificatus noſtri Anno ſexto.

EPISTOLA VNIVERSITATIS PARISIENSIS, IN LAVDEM DEFENSIONEM, ATQVE FAVOREM DOCTRINAE EIVSDEM DIVI DOCTORIS. S. THOMÆ DE AQVINO.

VNIVERSIS præsentes literas inspecturis, Srephanus permissione diuina Parisiensis Episcopus, Salutem in omnium Saluatore. Magistra rerum experientia, certis indiciis euidenter demonstrat, multa quibusdam temporibus ordinata consulte, nouis emergentibus causis, succedentibus temporibus, in contrarium debere consultius immutari. Dudū siquidem fœlicis memoriæ quidam prædecessores nostri Parisiēses Episcopi, quosdam articulos (ne forsitan eos male intelligentes, caderent in errorem) tamquàm erroneos, per excommunicationis sententiā damnauerunt, & interdixerunt expresse. Quorum tamen nonnulli doctrinam eximii doctoris Beati Thomæ de Aquino de ordine Fratrum Prædicatorum, tangere ab aliquibus asseruntur. Quā articulorum & sententiarum promulgationem, Venerabiles uiri, Decanus & capitulum ecclesiæ dominæ nostræ, sicut ueritatis zelatores, intimius considerantes, necnon doctrinæ ac famæ, Beati Thomæ prædicti iniustam denigrationem, ueritatis occultationem, & Sanctæ Romanę ecclesię aliqualem dehonorationem, per uenerabilem uirum, magistrum Annibaldum. Decanum, Attrabatēsem Archidiaconum, sacræ Theologię doctorem, & dominum Petrum de Fagello, Parisiensem Canonicum, eorum propter hoc nuncios, ad nos specialiter destinatos, nos requisierunt, nobisque supplicauerunt, quatenus uocatis omnibus sacræ Theologiæ Doctoribus, ac cum eisdem communicato consilio, & deliberatione habita diligenti, & cum aliis etiam, qui de talibus & intalibus plura possunt, ueritatis uiā apperiremus, per quam in prædictis articulis, inquantum doctrinam Beati Thomæ prædicti, & Doctoris egregii tangere possunt. Sanctæ Romanæ ecclesiæ ac Sancti prædicti & doctoris uenerabilis honorem & reuerentiā seruaremus. Nos igitur attendentes cum eis, quòd sacrosancta Romana ecclesia, mater omnium fidelium, & magistra fidei & ueritatis, in firmissima Petri Christi Vicarii confessione fundata, ad quam uelut ad uniuersalem regulam catholicæ ueritatis, pertinet approbatio doctrinarum, declaratio dubiorum, determinatio tenendorum, & confutatio errorum, prefatum doctorem eximium & uenerabilem, cuius doctrina fulget ecclesia, ut sole luna, nuper sanctorum confessorum cathalogo ascribedum decreuit, diligēti discussione & examinatione habita super uita sancta, & doctrina clara ipsius, ipsumque quo ad uitam puram, & doctrinam salubrem, orbi terræ dignum & commendabilē prædicauit, cupientes gloriosum Deum in sanctis suis, apud fidelium deuotionem, in terris gloriosius exaltari, ac sacratissimæ matris nostræ prædictæ desiderantes uestigia sancta imitari, dictumque confessorem & doctorem gloriosum, fœliciter in cælis regnantem, apud terrigenas deuotius & celebrius honorari, & presertim cum fuerit uniuersalis ecclesiæ lumen præfulgidum, gemma radians clericorum, fons doctorum, Vniuersitatis nostræ Parisiensis speculum clarissimum, & candelabrum insigne ac lucens, per quod omnes qui uias uitæ & scolas doctrinæ sanæ ingrediuntur, lumen uident, claritatis uitę, famæ claræ, & scientię lucidæ, uelut stella splendida & matutina refulgens, per uenerabiles ac dilectos consiliarios nostros fideles, Magistrum Vgonem de Bisuntio Cantorem Parisiensem, Magistrum Stephanum de noua Villa, & Dominum Oddonem de Senonis, Canonicum Parisiensem, inquisitione facta super dictis articulis, apud doctores theologicę facultatis, & eorum congregatione generali regentium & non regentium, sæcularium & regularium, ad hoc specialiter conuocata, comperto per Dei gratiam, dictum confessorem Beatum, & Doctorem egregium, nil sensisse, docuisse seu scripsisse, quod sanæ fidei, uel bonis moribus aduersetur, de consilio Venerabilium uirorum Decani & capituli Parisiensis, & Venerabilis Patris Domini Gulielmi, Dei gratia Viēnensis archiepiscopi, sacræ theologię professoris, & aliorum uigintitrium magistrorum in theologia, una cum Reuerendo patre supradicto in literis, cum eorum sigillis per prefatos commissarios nobis comissos, necnon & triginta nouem bachalariorum in theologia, super hæc per literas eorum, propriis, subscriptionibus & sigillis munitis, super hoc consulentium & rogantium humiliter & deuote, & aliorum discretorum solenni ac maturo consilio super hoc habito, supradictam articulorum condemnationem, & excommunicationis sententiam, quantum tangunt, uel tangere asseruntur, sanam doctrinam Sancti Thomę predicti, & doctoris eximii, ex certa scientia, tenore præsentium totaliter annullamus. In cuius annullationis testimonium, sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum apud Bertiliacum, Anno Domini 1325. Die Iouis ante sacros cineres.

LIBRI SANCTI THOMAE DE AQVINO ISTI SVNT LIBRI, QVOS COMPOSVIT DIVVS DOCTOR, SANCTVS THOMAS DE AQVINO, SACRI ORDINIS FRATRVM PRÆDICATORVM; Secundum ordinem & numerum prout allegantur in præsenti Tabula.

¶ Prima pars summe totius theologiæ, continens, qu. 119. & articulos. 585.
Prima secundæ, continens. q. 114 & articulos. 620.
Secunda secundæ, continens, q. 189. & articulos. 917.
Tertia pars, continens. q. 90. & articulos. 532.
Primum scriptum eius, super primum librum sententiarū habens distinctiones. 48. q. 97. articulos. 293. & quæstiunculas. 389.
Secundum scriptum sententiarum, habens distinctiones. 44 q. 70. ar. 264. & quæstiunculas. 353.
Tertium scriptum sententiarum, habens distinctiones. 40, q. 89. ar. 271. & quæstiunculas. 542.
Quartum scriptum sententiarum, habens distinctiones. 50. q. 508. ar. 980. & quæstiunculas. 1452.
¶ Summa contra gentiles, habens libros quatuor, & cap. 473.
Liber qui dicitur, quæstiones disputate de ueritate, habens. q. 29. & articulos. 240.
Quæstiones de potentia Dei, habens. q. 10. & ar. 83.
Quæstiones de Malo, habens. q. 16. & ar. 97.
Quæstiones de uirtutibus in communi, habens. quæst. 5. & ar. 21.
Quæstio de Vnione uerbi incarnati, habens. ar. 5.
Quæstio de Spiritualibus creaturis, habens. ar. 12.
Quæstio de Anima, habens. ar. 21.
Quolibeta undecim, quorum quæstiones sunt. 100. & articuli. 210. Sed secundum aliquos, eius quolibeta sunt tredecim, quorum articuli sunt. 247.
Quæstiones eius de uniuersalibus.
Compendium theologiæ in cōmuni, habens capitula. 260.
Volumen opusculorum eius, habens libros. 73. quorum nomina, ordo, & numerus, postea hic inferius annotabuntur suo loco.
Expositio sancti Thomę super librum sancti Iob.
Expositio super primos tres nocturnos psalterii Dauid.
Expositio super Cantica canticorum Salomonis.
Expositio super Isaiam.
Expositio super Hieremiam, & super Trenos.
Opus aureum, siue cathena aurea, ex dictis aliorum sanctorum doctorum contexta, super quatuor libros euangeliorum in communi.
Postilla eius super Matthæum in speciali.
Postilla eius super Ioannem in speciali.
Expositio eius super omnes epistolas beati Pauli apostoli.
Expositio super librum Dionysii de diuinis nominibus.
Expositio super librum Dionysii de Cœlesti hierarchia.
Collationes quadragesimales.
Sermones dominicales & festiui
Scriptum eius super cōmētum Procli philosophi in librum de Causis.
Scriptum super decem libros ethicorum Aristotilis.
Scriptum super octo libros politicorum.
Scriptum super libros Iconomicorum.
Scriptum super duodecim libros Metaphysicę.
Scriptum super octo libros Physicorum.
Scriptum super duos libros, de Cælo & mundo, cum parte tertii.
Scriptum super duos libros de generatione & corruptione.
Scriptum super quatuor libros Meteorum.
Scriptum super tres libros de Anima.
Scriptum super librum de sensu & sensato.
Scriptum super librum de Memoria & reminiscentia.
Scriptum super librum de Somno & uigilia.
Scriptum super duos libros Posteriorum.
Scriptum super duos libros Perihermenias.
Scriptum super librum Porphyrii.

¶ Explicit numerus librorum Diui Thomæ Aquinatis, Sacri ordinis Fratrum Prędicatorum.

¶ Nomina, ordo, & numerus opusculorum. Diui Doctoris, Sancti Thomæ de Aquino, secundum quòd allegantur in præsenti tabula, prout per tempora diuersa, ex diuersis mundi partibus, ad manus nostras deuenerunt.

Opusc.
1m. Liber siue tractatus contra errores græcorum, ad dominum Vrbanum papam quintum, qui sic incipit. Libellum ab excellentia uestra.
2m. Declaratio quorundam articulorum, contra græcos, armenos, & saracenos, ad cantorem Antiochiæ, sic, Beatus Petrus Apostolus. Aduerte quòd opusc. hoc, in ordine opusc. Tom. 17. est tertium, tertium uero secundum.
3m. Compendium theologiæ, in speciali, scilicet de christiana religione, sub fide, spe, & caritate, ad fratrem Reginaldum, socium suum carissimum, sic. Aeterni patris.
4m. De decem præceptis decalogi, & lege amoris homini necessaria, sic. Tria sunt homini necessaria.
5m. De articulis fidei, & de ecclesiæ sacramentis, ad Archiepiscopum Panormitanum, sic. Postulat a me.
6m. Expositio symboli Apostolorum, scilicet, Credo in unum deum, sic. Primum quod est necessarium.
7m. Expositio orationis Dominicæ, scilicet Pater noster, sic. Inter alias orationes.
8m. Expositio salutationis angelicæ, scilicet, Aue gratia plena, sic. In salutatione.
9m. Responsio ad fratrem Ioannem de Vercellis sacræ theologiæ professorem, ac generalem magistrum ordinis fratrum prædicatorum, de. 108. articulis, sumptis ex opere domini Innocentii papæ quinti, qui fuit frater Petrus de Tarantasia, eiusdem ordinis fratrum prædicatorum, sic. Primo considerandum est.
10m. Responsio ad eundem Generalem Magistrum præfati ordinis, de. 42. articulis, sic. Reuerendo in Christo patri.
11m. Responsio ad Fratrem Bassanum, lectorem Venetum eiusdem ordinis, de. 36. articulis, sic. Lectis literis uestris.
12m. Responsio ad lectorem Bisuntinū eiusdem ordinis, de sex articulis, sic. Carissimo sibi.
13m. De differentia uerbi diuini & humani, sic. Ad intellectum huius nominis quod dicitur Verbum. Item alius tractatus eius de Verbo, sic. Videamus quid sit Verbum.
14m. De natura uerbi intellectus, sic. Quoniā circa naturā uerbi.
15m. De Angelis seu de substantiis separatis, ad fratrem Reginaldum, socium suum carissimum, sic. Quia sacris.
16m. De unitate seu pluralitate intellectus, contra auerroistas, sic. Sicut omnes homines.
17m. Contra retrahentes homines a religionis ingressu, sic. Christianæ religionis propositum.
18m. De perfectione uitæ spiritualis, sic. Quoniam quidam perfectionis ignari.
19m. Contra impugnantes religionem, scilicet contra Vuilielmū de sancto amore, sic. Ecce inimici tui sonuerunt.
20m. De regimine principum, ad regem Cipri, sic. Cogitāti mihi quid offerrem Regis celsitudini.
21m. De regimine Iudæorum ad ducissam Brabantiæ, sic. Excellētiæ uestræ recepi literas.
22m. De forma absolutionis sacramentalis, ad tunc Generalem magistrum ordinis fratrū prædicatorū, sic. Perlecto libello.
23m. Expositio primæ decretalis. Firmiter, ad Archidiaconū Cudestinum, sic. Saluator noster.
24m. Expositio secundæ decretalis. Damnamus, ad eundem Archidiaconum Cudestinum, sic. Exposita Forma.
25m. De sortibus ad dominum Iacobum de Burgo, sic. Postulauit a me uestra dilectio.
26m. De iudiciis astrorum, ad fratrem Reginaldum, socium suū carissimum, sic. Quia petisti.
27m. De æternitate mundi, contra murmurātes, an potuerit esse, sic. Supposito secundum fidem catholicam.
28m. De fato, sic. Quæritur de facto, an sit, & quid sit.

De

29m. De principio individuationis, sic. Quoniam duæ sunt.
30m. De Ente & essentia Opusculum hoc expositum a D.D. Thoma de Vio Caietano, quære inter opera Diui Thomæ, Tomo Quarto, post Metaphysicam.
31m. De principiis naturæ, siue de principiis rerum naturalium, ad fratrem Syluestrũ eiusdem ordinis, sic. Quoniã quoddã.
32m. De natura materiæ, sic. Postquàm de principiis.
33m. De mistione elementorum, ad magistrum Philippum, sic. Dubium apud multos.
34m. De occultis operibus naturæ, ad quendam militem nobilẽ, sic. Quoniam in quibusdam.
35m. De mõtu cordis, ad magistrum Philippum, sic. Quia omne quod mouetur.
36m. De instantibus, sic. Quoniam omnem durationem.
37m. De quatuor oppositis.
38m. De demonstratione, sic. Ad habendum cognitionem.
39m. De fallaciis, ad quosdam nobiles artistas, sic. Quia logica est rationalis scientia.
40m. De propositiõibus modalibus, sic. Quia propositio modalis. Opusculum de eruditione principis nuper in Vaticana inuentum, tanquam uere a Diuo Thoma editum, inter certa postumos, sed numero illud nõ signauimus, ne antiquã seriem opusculorum, a consueto diuerceremus ordine.
41m. De natura accidentis, sic. Quoniã omnis cognitio humana.
42m. De natura generis, sic. Quoniam omnis creatura.
43m. De potentiis animæ, sic. Vt adiutorium homini collatum.
44m. De tempore, sic. Sicut uult Philosophus.
45m. De unitate uel pluritate formarum, sic. Quoniam sanctum est.
46m. De dimensionibus interminatis, sic. Postquã de principiis.
47m. De natura syllogismorum, sic. Quoniam scire est.
48m. Summa totius logicæ, sic. Quoniam omnes homines, prout etiam in supplemẽto cronicarũ, lib. 13. folio. 130. allegatur.
49m. De sensu respectu singularium, & de intellectu respectu uniuersalium, sic. Circa considerationem sensus.
50m. De inuentione medii, hic. Quoniam principium syllogizandi unamquamque propositionem.
51m. De natura luminis, sic. Cõsiderandũ est de natura luminis.
52m. De natura loci, sic. Ad sciendum naturam loci.
53m. De intellectu & intelligibili, sic. Sciendum quòd ad rationẽ eius quod est intelligere.
54m. De quo est, & quod est, sic. In omnibus in quibus est compositio ex materia & forma.
55m. Primus tractatus de uniuersalibus, sic. Circa uniuersalia.
56m. Secundus tractatus de uniuersalibus, sic. Quoniam dicit Aristoteles.
57m. De officio in festo corporis Christi, sic. Sacerdos in æternũ.
58m. De uenerabili sacramento altaris per modum sermonum, sic. Venite & comedite.
59m. De eodem uenerabili sacramento altaris, per modum decẽ prædicamentorum, ad petitionem quorundam prælatorum & baronum, sic. Memoriam fecit mirabilium suorum.
60m. De humanitate Christi, sic. Christus Iesus.
61m. De dilectione dei & proximi, sic. Magister, quod est mandatum.
62m. De diuinis moribus, sic. Perfecti estote.
63m. De beatitudine, sic. Beati qui habitant.
64m. De puritate conscientiæ, & modo confitendi, sic. Quoniam fundamentum.
65m. De officio sacerdotis, sic. Quia sacerdotis officium.
66m. De expositione missæ, sic. In uirtute sanctæ crucis, & sacramenti altaris.
67m. De usuris in speciali, scilicet in emptione & uenditione ad terminum, siue ad tempus, siue ad credentiam, ad fratrem Iacobum viterbiẽsem, lectorem Florẽtinum, eiusdem ordinis, sic. Carissimo in Christo fratri Iacobo.
68m. De modo acquirendi diuinam sapientiam, sic. Quia quæsiuisti a me.
69m. Expositio in librum Boetii de Ebdomadibus, sic. Præcurre prior in domum tuam.
70m. Expositio in librum Boetii de trinitate, sic. Ab initio natiuitatis.
71m. De uirtutibus & uitiis, sic. Quatuor sunt uirtutum species.
72m. De concordantiis suipsius, scilicet dictorum eiusdem sancti Thomæ, in quibus aliquando uidetur apparenter sibimet contradicere, sic. Pertransibunt plurimi.
73m. De usuris in communi, sic. Omnis homo a natura non degenerans, ueritatem amat.

¶Hoc ultimum opusculum, quia neglectu quorundam, cum aliis sancti Thomæ opusculis impressum non fuit, eum tamen ut a peritis antiquioribus patribus sacri ordinis fratrũ prædicatorum accepimus, absque dubio sit opusculum eius, atque in eodem opusculo, cº. 19. alleget opusculum quartũ de decem præceptis decalogi, ubi cº. 12. in fine, ostendens differentiam inter usuram & furtum & rapinã, sic ait. Et de iis alias scripsimus in septimo præcepto decalogi diffusius, idcirco ipsum ultimum opusculum de usuris in communi, in hac saltem tabula, quo ad principales eius conclusiones perutiles ac necessarias, plenius sub dictione Vsura, per ordinem conclusionũ, ut imprimeretur curauimus. Cõstat enim eundem Diuum doctorem, personis diuersis, in diuersis mũdi partibus constitutis, diuersos edidisse libros, atque tractatus, qui omnes ad nostras forsitã non deuenerunt manus, eo modo quo & ipse allegat dictum Aristotelis dicens; quòd Alexander dicit, quòd secundum Aristotelem Deus habet prouidentiam de istis inferioribus: qui tamen liber Aristotelis uel dictum eius de prouidentia dei, aliter ad manus latinorum nondum deuenit. Et de beato Dionysio ait, quòd Dionysius quatuor fecit libros, secundum quẽ aliquid dicitur de deo quadrupliciter, sed liber primus non est translatus de græco in latinum. Et sicut ultra compendium theologiæ in speciali, scilicet de christiana religione, sub fide, spe, & charitate, quod scripsit deuote, ad fratrem Regiualdum, carissimum socium suum, aliud scripsit compendium theologiæ in cõmuni, & ultra determinationes quas in summa Theologiæ fecit de unaquaque uirtute in speciali, idem Diuus Thomas aliam quæstionem composuit de uirtutibus in communi, sic & ultra determinationes, & ultra opusculum quod fecit de usura in speciali, scilicet in emptione & uenditione ad terminum, siue ad certum tempus, siue ad credentiam, aliud opusculum cõposuit, de usuris in communi, iure diuino atque humano, undique circunfultum.

¶Explicit numerus opusculorum Diui Thomæ Aquinatis, Sacri ordinis Prædicatorum.

DECLARATIO PROOEMIALIS, QVA PVLCHRE PRAESENTIS TABVLAE SERIES, ET CONTINENTIA OSTENDITVR, MODVSQVE IN EA PROCEDENDI, QVAM FACILIS APERITVR.

AD laudem, & gloriam unius, & trini Dei, eiusque gloriosissimæ genitricis, semperque intactæ uirginis Mariæ, & Sancti Patriarchæ Dominici, ac Doctoris Angelici Diui Thomæ de Aquino, sacri ordinis fratrum Prædicatorum, unà cum tota cælesti Curia triumphante, Tabulam uere Auream, & certissime pretiosam, quantis, qu alibusque diurnis, pariter ac nocturnis sudoribus, nouit Dominus, correctam, expurgatam, auctam, atque omni ex parte decoratam gratis accipiant, quicunque in uerdica, catholica, & saluberrima eiusdem S. Thomæ doctrina proficere cupiunt. pro facili eius notitia, hæc, quæ sequuntur, necessariò prænotantes.

¶Primum. Continet præsens Tabula, per modum, & ordinem alphabeti, conclusiones, & principales sententias librorum omnium, & opusculorum eiusdem S. Thomæ, tam in artibus, quàm in sacra pagina, atque Diuina Theologia, prætermissis ijs tamen, quæ in sua Catena aurea super libros euangeliorum, ex sanctorum dictis, miro ordine contexuit, atque alijs, quæ nobis in opusculo de Eruditione Principis ac in suis ipse sermonibus, nunc primùm luci traditis, quàm docte, ne pie minus scripta reliquit.

¶Secundum. Eadem sæpe conclusio ob multas in ipsa conclusione, uariasque dictiones notabiles, sub diuersis suis possetserioseloca-ri uocabulis: quæ tamen conclusio ex diuersis aliquando libris collecta breuitatis studio, sub uno tantum, & principaliori eius uocabulo traditur: & quoad reliquas dictiones in conclusione eadem minus principaliter contentas, fiet remissio per principalem dictionem ad conclusiones alias, aliarum dictionũ, cũ numero suæ conclusionis suo loco in margine iuxta cõclusionũ principia designato.

*¶Tertium. Copiam, & dictionum necessariam multitudinem, quæ post consuetas allegationes diuersis, uarisque locis dispositæ, singulis plerunq; conclusionibus postponuntur, pertransire non licebit. pro quarum omnium distincta notitia, cautum sit, quòd ipsarũ aliquibus disiunctio, uel, præponitur: nonnullis autem coniunctio; ut, præmittitur, quàmplurimis uero stella hæc * præsignatur. ut exempli causa, Abdicatio rerum temporalium &c. post allegationes 12ª. & 22ª. has habet dictiones. Perfectio. 71. Melius. 3. &c. nullo horũ eis signo præpositio. quod insinuat, quæ in huiusmodi dictionibus tractari contingit, ad conclusionem prædictam, uidelicet, Abdicatio rerum &c. aliquo pacto pertinere. His dictionibus subsequuntur. s. Amor. 93. 94. Martyrium. 13. &c. quibus, cum disiunctio, uel, præponatur: ostenditur de alia dictione eas loqui, & non amplius de Abdicatione quòd perfectior sit animi præparatio. Dictiones autem, quibus coniunctio, ut, præmittitur: simile ibi aliquid, quasi in exemplum adduci designant. Illæ uero omnes, quæ stellam hanc * præuiam habent, insinuant, dictiones huiusmodi non esse singularum propositionum, quibus postponũtur ad propositum: sed tantummodo dictionum, de quibus agitur. Quamuis incuria aliquibus stella haud præmittatur: quibusdam, iniuria, posita sit: quod facillime ex dictionum multitudine cognoscetur, exempli gratia. Concupiscentia. 3. postponitur dictioni Abhominatio; in qua tamen dictione Concupiscentia. 3. non de tota præposita conclusione: sed de dictione hac tantum Abhominatio, agitur. Vt autem facilius quod de his dictionibus quæritur, habeatur, uerbi gratia. De premio accidentali: operæpretium magis & sat commodum erit, dictionem, Accidentale, quàm Præmium, discurrere: quoniã quæreti, quem plus Deus amet, quoad præmium accidentale; num innocentem, an pœnitentem: cum ibi sit. Amor. 32. facillime citato loco id obuium erit. Quæ dictio. Accidentale, in capite uersus cum signo hoc ¶ Sibi præmisso, post Accidentaliter, ponenda erat. Similiter, in quo habitus subiectiue inueniatur, minus molestum erit, dictionem subiectiue, requirere: ibique post præfatam dictionem, habitum illum uidere, ut, Abstinentia, Audacia, &c. suisque locis citationes: & tutius, citiusque quod optatur habebitur: quàmuis illæ dictiones, post primam sub recti propositionem sint collocatæ: cum immediate essent locandæ posti, Subiectiue, in quo sint habitus subiectiue describitur. quod de reliquis quoque dictum sit. Et hæc duo hic adducuntur, ut in exemplum, simulatque in errati correctionem transeant.*

¶Quartum. Vt Doctoris Almi scripta præclara facilius elucescant: maxima plerunque conclusionum multitudo, sub uno successiue uocabulo numeratur. Et, ne hinc in quærendo confusio oriatur: sed quod desideratur, occurrat citius: fiet earum distinctio in margine per dictiones. ad rem, de qua in conclusione illa sermo est, attinentes; utputa ad Quidditatem rei, uel ad Diuisionẽ, uel ad Causam, uel ad Effectum, uel ad Subiectum, uel ad aliquid huiusmodi: quibus innititur, conclusiones omnes, & sententias, sub dictis dictionibus positas ad eandem illius uocabuli distinctionem, & significationem, ibi designatam pertinere.

¶Quintum. Quo impressis hactenus Doctoris Sancti, atque in posterum imprimendis libris omnibus præsens Tabula deseruiat: ut quod inquiritur, satis facile, & prompte magis habeatur: pristino allegandi sententias per columnas confusissimo, ac impressionum uarietate semper incerto relicto more, articulorum corpora, responsiones ad argumenta, psalmos, capitula, lectiones, expositionem literæ Magistri sententiarum: ac cetera quæcumque, in tres partes mentis oculo restant distinguenda: nempe in principiũ, in medium, & in finem: & sub alphabeticis quibusdam maiusculis, in columnarum medio sitis: subque quandoque etiam minusculis in textu, & in textus ipsius expositione passim respersis characteribus, sententiæ, & conclusiones quæcumque continuò inuenientur. Exempli causa. Habetur in Tabula propositio ista, Abias interpretatur pater Deus. Mat. 1. meº. c. D. Hæc propositio, non in principio expositionis primi capitis in Matthæum, non in fine: sed in eius medio sub littera minuscula. c. subque. D. maiuscula quàm citius inuenietur. Legitur quoque, Accidẽs duplex. s. simplex, & copulatum subiecto. Meta. 7. lec. 4. meº. d. H. Et hæc pariter Accidentis diuisio, in medio expositionis lectionis quartæ septimi libri Metaphysicorum sub literis. d. H. eam expetenti confestim occurret. Et similiter omnia præsto aderunt: quæcunque pari modo requirentur.

¶Sextum. Allegationes quàmplurimæ in præsenti Tabula, in se quidem sub compendio, & sub breuitate literæ imprimuntur: sed ad unam tamen, eandemque conclusionem sub multitudine, multiplici de causa ponuntur: ut lectoribus, & prædicatoribus detur uia, & promptitudo difficultandi materias, atque facilius intelligendi concordantias diuersarum conclusionum Doctoris S. qui imitatus pro posse Sacram Scripturam (de qua ipse ait, quod nihil sub sensu spirituali, fidei necessarium continetur, quod manifeste alicubi per sensum literalem Scriptura Sacra non tradat:) & qui etiam a simili de beato inquit Dionysio, quòd multoties utitur quadam uerborum multiplicatione: quæ licet superflua uideatur: diligenter tamen considerata, magnã sententiæ profunditatem cõtinere inuenitur. quod uno loco aliquando obscure, atque sub sibi innata breuitate Diuus Thomas dicit, clarius alio in loco, ac diffusius ponit. Pro dictarum ergo notitia allegationum sciendum, quòd ubi in præsenti Tabula legitur sic 1ª. intelligitur illud esse in Prima Parte suæ Summæ Theologiæ 12ª. in Prima Secundæ. 22ª. in Secunda Secúdæ. 3ª. in Tertia Parte. 1. d. in primo libro Sententiarum,

tiarum, distinctione tali, secundum numerum, qui semper immediate sequitur illud, cuius est numerus. 2.d. in secundo Sententiarum, distinctione tali. 3.d, in tertio Sententiarum, distinctione tali. 4.d. in quarto Sententiarum, distinctione tali. q. quæstione. ar. articulo. Et, si repetatur, q. antequàm sequatur talis uirgula /. quæ est ibi pro Item, distinguens unam allegationem ab alia, circa eádem conclusionem; tunc intelligitur, q. questiuncula. a. in argumentis pro prima parte articuli. b. in argumentis pro alia parte articuli, c. in corpore articuli, siue in responsione principali. d. in responsione ad argumenta eiusdem articuli. uel fiet. m. supra numerū argumenti, sic. 1m. 2m. 3m. &c. L. 1. in expositione primæ partis litteræ Magistri Sententiarum. L. 2. in expositione secūdæ partis literæ eiusdem Magistri. lec, lectione. o. per totum. prin°. in principio. me°. in medio. fi, in fine. S. in summa contra Gentiles. li°. libro. c°. capitulo. 1m. in notabili primo eiusdem capituli. 2m. in secundo notabili. 3m. in tertio &c. Veri. in quæstionibus disputatis de Veritate. Po°. in quæstionibus disputatis de Potentia Dei. Ma. in quæstionibus disputatis de Malo. Virt. in quæstionibus disputatis de Virtutibus in communi. Vnio. in quæstione disputata de unione Verbi incarnati: Spiritu. in quæstione disputata de spiritualibus creaturis. Anima. in quæstione disputata de Anima. Quol. Quolibeto. Opus. Opusculo. Iob. in expositione eius super librum Iob. Psal, in expositione eius super psalterium Dauid prophetæ. Esa. in expositione eius super Esaiam. Mat. in postilla eius super Matthæum. Io. in postilla eius super Ioannem. Rom. in expositione eius super epistolam B. Pauli apostoli ad Romanos. 1°. Cor. in expositione eius super epistolam primam ad Corinthios. 2°. Cor. in expositione eius super epistolam secundam ad Corinthios. & similiter fiunt allegationes aliarum epistolarum B. Pauli: prout communiter abbreuiatæ scribuntur, & imprimūtur. Dio°. in cōmento uel scripto eius super Dionysium de diuinis nominibus. Trin. in expositione eius super Boetium de Trinitate. siue Opusculo. 70. Ebdo. in expositione eius super Boetium de Ebdomadibus, scilicet de editionibus, siue conceptionibus. uel Opusculo. 69. Causis, in commento eius super Auctore libri de Causis. Ethi. in commento eius super decem libros Ethicorum Aristotelis. Ente. 1. uel. 2. &c. in libro eius de Ente, & essentia capitulo primo, uel secundo, &c. Meta. in commento eius super duodecim libros Metaphysicæ Aristotelis. Phy. in commento eius super octo libros Physicorum Aristotelis. Cæ. in commento eius super libros de Cælo, & mūdo. Gen. in commento eius super libros de Generatione. Anima. in commento eius super libros de Anima. Methau. in cōmento eius super libros Methaurorum. Sensu. in commento eius super librum de Sensu, & sensato. Memo°. in commento eius super librum de Memoria, & reminiscentia. Somno. in commento eius super librum de Somno, & uigilia. Poster. in commento eius super libros Posteriorum. Periher. in commento eius super libros Perihermenias. Quando autem nō signatur liber, uel capitulum, tunc primus liber, uel primum capitulum subintelligitur. Exempli gratia. Ro. lec. 1. intelligendū est. Romanorum primo capitulo lectione prima. similiter. Phy. lecti. 8. legendum est. Physicorum, libro primo, lectione octaua.

¶ Septimum. In hac Tabula, post unam conclusionem positam ad unam partem, cum suis diuersis allegationibus, in sequenti conclusione adducitur aliquid in oppositum, & ad aliam partem, & seriose aliquando diminute, etiam cum suis allegationibus, ad difficultandas materias; ut sic perutilis, ac præclarissimus exprimatur arguendi, docendique modus in doctrina, & libris Doctoris sancti & communiter sic imprimitur. Oppositum uidetur dicere. Vel sic. Immo &c. Pro maiori autem declaratione, & concordantia illarum conclusionum, in quibus (prout sibi a nonnullis imponitur) Diuus Doctor Thomas, apparenter saltem aliquádo in se uel in suo simili contradicere sibi uidetur: post illas duas conclusiones, & post allegationes utriusque, ibi immediate pro earum concordantia quæ plerunque fit per dicta eiusdem Sancti Doctoris, sic imprimitur. Respondeo. Dubio. cum numero talis dubij, uel concordantiæ secundum numerum dubiorum, & secundum ordinem huius Tabulæ per Alphabetum. Et sic fiet remissio sub tali numero ad numerum concordantiarum, & dubiorum, atque dictorum eius: quæ non diminute, sed complete adducentur, prout iacent in libris eiusdem S. Thomæ. Quæ quidem dubia post duas illas conclusiones in margine assignantur, cum suo numero: & ponuntur in fine huius Tabulæ, etiam cum suo numero, & cum suis allegationibus, & responsionibus, dicta dubia concordantibus; eo maxime quòd idem Doctor Sanctus in se, uel in suo simili in dictis suis, si recte, atque diligenter inspiciatur, seipsum declarat.

¶ Octauum. In præsenti quoque Tabula post concordantias ante dictas ponuntur Sacræ Scripturæ tam noui, quàm ueteris Testamenti authoritates; quas idem Diuus Thomas in libris suis, præcipue in Theologica facultate, diligenti, ac uigilanti studio, licet quædam aliquando incidenter, secundum catholicæ fidei ueritatem, nobis exponere dignatus est. Quæ authoritates ponuntur secundum ordinem librorum, & capitulorum eiusdem Sacræ Scripturæ, cum allegationibus eiusdem Diui Thomæ in libris suis. Vbi etiam quandoque quo ad allegationes, fit remissio unius authoritatis ad aliam superiorem, uel inferiorem similiter authoritatem: eo quòd uel ibi eadem authoritas uel in se, uel in suo simili declaratur.

¶ Nonum. In hac eadem Tabula non seruantur plerunque regulæ Orthographiæ, in aspirationibus, diphtongis, litteris K. y. & huiusmodi: sed fere omnia, secundum communem, uel potius antiquum usum sine ijs imprimuntur: ut quælibet conclusio, uel dictio, in ea posita, facilius, & ad libitum inueniatur.

TABVLA AVREA
EXIMII DOCTORIS, FRATRIS PETRI DE BERGOMO,
SACRI ORDINIS FRATRVM PRAEDICATORVM,

congregationis vitæ regularis vtriusq; Lombardiæ, Sacræ Theologiæ professoris, in ciuitate Placentiæ, cum maxima populi veneratione, sub deuoto deposito sepulti, Anno salutis humanæ 1484. in omnes libros, opuscula, & commentaria D. Thomæ Aquinatis, eiusdem ordinis, cum præclarissimis additionibus conclusionum, & suis concordantijs, atque diuinæ scripturæ auctoritatibus, per eundem Diuum Thomam, iuxta catholicæ fidei veritatem euidentissime expositis.

A

Ab

A PRAEPOSITIO.

Differētia. 1 A PRAEPOSITIO denotat principale agens: sed Per præpositio, denotat causam instrumentalem. 4.d.1.q.1.ar. 4.q.1. c.fi.

2 A vel ab præpositio designat tantū habitudinem principij effectiui, sed Per præpositio, designat habitudinem eiusdem causæ. 1.d.32.q.2.2.c./L. pn°./d.42.L.fi./Posteriorum.lec.1. pn°. vt Eua.1. Per.0.

3 Omne quod est ab aliquo, est per illud, & non econuerso. 1.d.32.q.2.2.c.

Quis. 1 AARON fuit sacerdos, & fuit pontifex, idest, princeps sacerdotum. 4.d.24.q.3.ar.2.q.1.1m./. Consecratio.19. Maria.4.

2 Filiæ Aaron poterant nubere in qualibet tribu Israel: quia nōn habebant sortem in hæreditate. 4.d.30.q.2.ar.1.q.3.4m.

3 Aaron occulte punitus fuit, propter conflationem vituli, vt prælati puniantur clam, ad euitandum scandalum. 4.d.46.q. 2.ar.2.q.2.5m.

¶ Abacuch. Agilitas.4.

¶ Abagarus. Imago.41.

¶ Abbas. Benedictio.7. Inuestiri. Religio.72.

¶ ABBATISSA, non habet prælationem ordinariam. 4.d.19. q.1.ar.1.q.3.4m./.d.25.q.2.ar.1.q.1.2m. Clauis.12.

2 Inordinatum est, quòd nimis iuuenculæ fiant abbatissæ. 1°. Tim.5°.c.2.pn°.

Cōparatio. ¶ Abdicatio rerum temporalium secundum præparationē animi (vt scilicet homo sit paratus si opus fuerit omnia distribuere) pertinet directe ad perfectionem: non autem abdicatio rerum actualis: quia sic in ea non cōsistit essentialiter perfectio: sed est quoddam perfectionis instrumentum: 12°.q.108.q.4.4m./.22°.q.184.7.1m. Perfectio.71. Mela 3. Voluntas.54. Offerre. Benefacere.1. Paupertas.3. vel Amor.93. 94 Bonum.165. Martyriū.13. Beatitudo.19. Beneficiū.14.5. Electio.38. Diuitiæ.10. Obiecta.12. Perfectio.64.74. Christus.90.

¶ Abduci. Bonitas.47. Raptus.1. Virtus.41. Vitium.

¶ Abel. Aetas.5. Eucharistia.12. Sacramentum.143.

¶ Abesse. Accidens.62.

¶ Abhorrere. Animal.41.

Quis. ¶ Abias interpretatur pater deus. Mat.1.me°.c.C.

¶ Abiectio. Intellectus.67. Passio.1.&circa.

Quare. ¶ Abiectus. Christus voluit abiectos esse suos consanguineos & discipulos: ne eorum prædicatio ad aliquod terrenū commodum composita videretur: & ne salus mundi ascriberetur humanæ sapientiæ, aut virtuti: sed soli diuinæ. Opus. 2.c°.7. Abdicatio. vel. Vilis. Religio.90.

Figura. ¶ Abijcere temporalia dupliciter contingit, scilicet propter contemplationem diuinorum, & ne sensus inuoluatur eis. Primum significatur per rasuram clericorū. Secundū vero p tonsuram. 4.d.24.q.3.ar.1.q.1.c./.2m./q.3.c. Opus.65.c°.9. * Abdicatio. Abiectus. Abraham.27. Abrenuntiatio. Socrates.1. Christus.90.

Figura. ¶ Abyssus, idest sine bisso, scilicet sine pulchritudine, vel sine basi, idest, sine fundamento: & dicit secūdum Augustinum profunditatem aquarū immeabilem. 1a.q.69.1.c.fi./2.d.12. L./Psal.32.me° f.K. Cælum.55. Ma.14.

Interpretatio. Abyssus in scriptura, sicut & tempestas, importat malum. Psal.41. fi.e.D. [illegible]

Ab

¶ Abiurare. Hæresis.2.24.

¶ Ablactatio. Tempus.33.

1 ¶ Ablatiuus construitur in vi causæ efficientis, vel finalis, vel formalis, vel in effectus formalis. 1a.q.37.2.c/.1.d.32. q.1.1.c./3.2m. Generatio.89. Constructio.

2 Græci carent ablatiuis: ideo vtuntur genitiuis pro ablatiuis. Ro.2.lec.3.fi.A.

¶ Ablatum, vel male detentum debet restitui. 2.2.q.62.2.0. 8.c.4.d.15.q.1.ar.5.q.2.0. Acquirere. Baptismus.107. Passio.102.&c. Restitutio.6. Vsura.117.142. &c. Restitutio.

¶ Ablutio manuum in missa fit ad decentiam: & significat emundationem etiam a minimis peccatis. 3a.q.83.5.1m. *Baptismus.57.156.192.231.246.248. Confirmatio 22. Eucharistia.278. Lotio. Sacerdos.21. Sacramentum.124. Figura

¶ Abnegatio. Fides.8.19.

¶ Abolitio. Accusatio.27. Cessare.4. Circuncisio.7.9.42. Lex. 123. Maria.34. Papa.3. Pœnitentia.10.

¶ Abhominatio est actus appetitus refugientis cognitionem alicuius rei. 2.d.26.q.1.3.c.me°.C./. Psal.5. me°.c.1./. Psal.13. pn°.a.C.* Concupiscentia.3. Passio.39. Quid.

¶ Aborsus est graue peccatum: & inter maleficia computandum: & est contra naturam: quia etiam bestiæ fœtus expectant. Tamen est minus graue, quàm homicidium: quia adhuc poterat, alio modo impediri cōceptus. Nec est iudicandus talis irregularis: nisi iam formato puerperio, aborsum procuret. 4.d.31. L.pn°. Peccatum.

¶ Abortiuum dicitur fœtus nascens ante tempus debitum, vel fœtus vi eductus, vel non perductus ad debitam quantitatem, secundum Isidorum. 1°. Cor.15. lec.4. fi. * Baptismus.140. Matrimonium.56. Occidere.16. Puer.1. Quid.

1 ¶ ABRAHAM fuit sacerdos, & propheta. 3a.q.31.2.c/.8.4m./ Matth.1.pn°.H. Prophetia.88. Perfectio.

2 Abraham fuit perfectus. 2.2.q.186.4.2m./.quol.4.24.3m./. Opus.18.

3 Abraham æqualiter meruit in matrimonio: sicut Ioannes in virginitate 2.2.q.152.4.1m./.q.186.4.2m./.4.d.33.q.3.3. 5m./.Opus.18./.Mat.11.me°.B/.Io.8.lec.5.m°.b.fi./1°.Cor. 7.lec.6.pn°.E.

4 Oppositum videt dicere. 22°.q.152.4.1m./5.c.1°.Cor.7.lec.8. Dum. 1m.
Rñdeo dubio primo, ī fine huius tabulæ. Et sicut, Abrahā.5.

5 Verum est, quòd Abrahā æqualiter meruit respectu præmij essentialis, nōn autem respectu præmij accidentalis: quia meritum non solum pensatur ex genere actus, sed magis ex animo operantis. Habuit autem Abraham animum sic dispositum, vt paratus esset virginitatem seruare, si esset tempori congruum, ex quo meritum continentiæ coniugalis in ipso æquatur merito continentiæ virginalis in Ioanne, respectu præmij accidentalis. 22°.q.152.4.1m./.2m./[illegible].127. Virginitas.21.22.

6 Abraham est primum exemplum fidei tripliciter, scilicet primo recedendo ab infidelibus: primo credendo aliquid supra naturam: & primo accipiendo circuncisionem. 12°.q. 102.5.1m./.3a.q.70.2.c./4.d.1.L.2./.d.45.q.1.ar.2.q.1.c./.He. 6.lec.4.pn°. Circuncisio 14.

7 Idolatria incœpit tempore Abrahæ. 22°.q.94.4.2m./.q.174.6./. c./.3a.q.70 2.1m./.4.d.1.q.2.ar.1.q.3.1m./.2m./.Ro.lec.5. [illegible] C.He.7.lec.1.pn°.B. Peccatum.

8 Abraham petens signum promissæ possessionis, non tentauit deum, nec peccauit. 22°.q.97.2.3m.

9 Abraham non fuit mendax, dicendo Saram sororem suam [illegible]

Ab

22ᵉ,q.110.3.3ᵐ./q.41.1.3.3ᵐ./3.d.38.3.1ᵘ./ 4ᵐ./ Quol.8.14.fi.

Duᵐ.2ᵐ. 10 Immo hoc quod dixit Abraham, videtur mendacium. Quol. 8.14. 2ᵐ, Respondeo Dubio. 2.

11 Abraham accedens ad ancillam suam, non peccauit. 22ᵉ.q. 154.2.3ᵐ./.4d.33.q.1.ar.3.q.3.o4./.Gal.4.lect.7.meᵒ.F. Vxorius. vel Iacob.11.

Duᵐ.3ᵐ. 12 Oppositum videtur dicere.4.d.33.q.1.ar.3.q.3.o. Respondeo sicut Dubio.371. Concubinatus.3.5.

13 Abraham volens occidere Isaach non peccauit: quia debuit obedire præcepto dei.12ᵉ.q.94.5.2ᵐ./.22ᵉ.q.64.6.1ᵐ./.q.104. 4.2ᵐ./.q.154.2.2ᵐ./.1.d.47.4.o./Poᵃ.q.1.6.4ᵐ./.He.11.lec.4.fi. Obedientia,27.

Duᵐ.4ᵐ. 14 Oppositum uidetur dicere: quia præceptum de non occidẽdo hominem, & alia præcepta decalogi, sunt omnino indispensabilia etiam a deo, ut patet.12ᵉ.q.100.8.o./. 3.d.37.4.o. Respondeo sicut Dubio 518.

15 Abraham emendo speluncam in sepulturam, non peccauit. 22ᵉ.q.100.4.3ᵐ./.4.d.25.q.3.ar.2.q.3.2ᵐ. Sepultura. 3.4. j.

Duᵐ.5ᵐ. 16 Oppositum uidetur dicere: quia sepultura est annexa rei spirituali: ideo emere eã, uel uendere est peccatũ simoniæ. 22ᵉ. q.100.1.o./.4.1ᵐ./.2ᵐ./.3ᵐ./.4.d.25.q.3.ar.1.q.1.o./.arr.3.c. Respondeo Dubio. 5. Et sicut.j.17. Simonia.3.

17 Abraham emendo speluncam duplicẽ, non intendebat emere, nisi terram communem. Sed quia apud gentiles, loca sepulturæ deputata, religiosa reputabantur, si Ephron pro iure sepulturæ, precium intendit accipere, peccauit uendẽs: licet Abraham non peccauerit emens. Vel excusaretur Abraham: quia in hoc redemit suam uexationẽ. Quamuis enim Ephron gratis ei sepulturam offerret: perpendit tamẽ Abraham, quòd gratis recipere sine eius offensa non posset. 22ᵉ. q.100.4.3ᵐ./.4.d.25.q.3.ar.2.q.3.2ᵐ. Cimiterium. Sepultura,4.

18 Christus specialiter dicitur filius Abrahæ & Dauid, triplici ratione, scilicet quia ad hoc specialiter de Christo repromissio facta est, & quia Christus futurus erat rex, propheta, & sacerdos, & quia in Abraham primo incepit circuncisio, & in Dauid electio. 3ᵃ. q. 31. 2.o./. Matt. 1. prinᵒ. H./.He.7. lect.2.fi.Assumere.49. Circuncisio.14.28.

19 Abraham fuit primus inter antiquos patres: quia accepit promissionem de Christo nascituro.3ᵃ.q.70.2.c./.He.7.lec.4. prinᵒ. Circuncisio.27.28.

20 Promissio de Christo facta fuit Abrahæ, nõ quidem propter meritum: sed ex gratia dei.12ᵉ.q.98.4.c.

21 Omnes descendentes ab Abraham, decimati sunt in eo, præter Christũ. 3ᵃ.q.31.8.o./.3.d.3.q.4.3.o./.4.d.1.q.2.ar.2. q.3. 2ᵐ./.He.7.lect.2.fi.Decima.13.

In cõi. 22 Abraham dedit decimas Melchisedech summo sacerdoti. 22ᵉ.q.87.1.3ᵐ./.3.d.3.L.2.prinᵒ.K.

23 Abraham adorauit angelos, inquantum apparentes in corporibus, quasi imaginibus repræsentabant trinitatem. 1ᵃ.q. 51.3.5ᵐ./.3 d.9.q.1.ar.2.q.5.3ᵐ.

24 Abraham: iuste obtulit angelis cibos: quia credidit eos homines esse in quibus tamen deum uenerabatur, sicut solet deus esse in prophetis, ut Augustinus dicit. 1ᵃ.q.51.3.5ᵐ./. 2.d.8.4.1ᵐ.

25 Vis generatiua restituta est miraculose Abrahæ, respectu Sarꝛ, & respectu cuiuscũq; alterius mulieris.Ro.4.lect.3.meᵒ. K./.He.11.lect.3.meᵒ.K./.fi.B.

26 Postquam perpendit Abraham, Saram esse sterilem, deseruit eam, quo ad actum coniugalem. Gal.4.lect.8.fi.

27 Abraham abiecit Agar, & filium eius, ex dispensatione Dei, propter mysterium.4.d.33.q.1.ar.3.q.3.3ᵐ.

27 Abraham improprie pœnituit, q̃ plura bona non fecit. 4.d. 14.q.1. ar.3.q.3.5ᵐ. * Arabes. Circuncisio.3.14.15. 27.28. Eucharistia.12.19.Experientia.12. 13.Iudæi.2. Luxuria 15. Lymbus.2.Mendacium.20.Sem. Templum.4.

Cõparatio. ¶Abrenuntiatio diuitiarum comparatur eleemosynis, sicut uniuersale particulari,& holocaustum sacrificio. 12ᵉ.q.102. 3.8ᵐ./.22ᵉ.q.186.3.6ᵐ./.5.1ᵐ. * Abdicatio. Abiicere. Corona. 2.4. Votum.60.

¶Abrogare, Consuetudo,4.lex,170.

¶Absalon.Dauid.2.

¶Abscidi.Caro.3.Nasus.

Quare. 1 Abscondere se potest iustus propter tria.s.ut persequutor quiescat, ut præceptum a domino opus perficiat, & gloriosiorem coronam acquirat. Opusc.58.cᵒ.8.

2 Abscondere debemus triplex bonum a fauore hominum.s. eleemosynam, orationem, & ieiunium. Opus.58.cᵒ. 8.

3 Absconditur decor corporalis tripliciter,s.per habitus uilitatem, per ieiuniorum austeritatem, & per boni operis assiduitem. Opusc.58.cᵒ.8.

4 Abscondere peccatum, cõtingit dupliciter, scilicet dum fit,

Ab

& per negligentiam confessionis. Primum est remedium cõtra peccatum: quia peius est peccatum publicum, quàm occultum, propter maiorem contemptum, & propter scandalum. Sed secundum contrariatur pœnitentiæ. 3ᵃ.q.84.6.1ᵐ.

Occultatio.4. Peccatum.25. Confessio.91.84.2. Vulcedo.8. Fornicatio.6.

Absens. Deus quantum in se est, nulli est absens. Sed homo a deo præsentialiter absentat. 1ᵃ.q.3.1.3ᵐ./.q.9.1.3ᵐ./.q.104. 1.c.fi./. 12ᵉ.q.112.5.c./. 1.d.40.q.4.2.4ᵐ. Recedere. * Auersio.6.

Absolvere non potest, non ordinatus. 4.d.5.q.2.ar.1. Agens. 1 ¶ Absolvere non potest, non ordinatus. 4.d.5.q.2.ar.1. q.1.o./.d.18.q.2.ar.2.q.2.c./d.19.q.1.ar.2.q.1.o./.

Solus sacerdos potest absoluere in foro pœnitentiali. 4.d.7. q.3.ar.1.q.3.c./. d.17.q.3.ar.3.q.4.c.fi./. d.18.q.2.ar.2.q.2.c./. d.20.art.4.q.2.c. 2

Sacerdos non absoluit, nisi ad aliquid faciendum ligando. 3 4.d.17.q.3.ar.3.q.4.c.fi./.d.18.q.1.ar.3.q.3.o.

Sacerdos habẽs iurisdictionem, potest absoluere de quolibet peccato non reseruato. 4.d.19.q.1.ar.3.q.2.c.

Absolutio facta a sacerdote pctõre, valet sicut & a iusto: nisi sit hæreticus.22ᵉ.q.39.3.o./.4.d.25.q.1.2.1ᵐ./ Opusc.22.cᵒ.3. 4

In mortis articulo, quilibet sacerdos potest quẽlibet a quolibet peccato, & excommunicatione absoluere. 4.d.18.q.2. ar.5.q.1.c./.d.19.q.1.ar.3.q.1.c.fi./.d.20.ar.1.q.2.o. Confessio.74. Excommunicatio,31. uel Baptismus.207.209. Martyrium,18. Religio.43. 5

In quinque casibus, sacerdos non potest suum subditum absoluere, scilicet si iniungenda sit solennis pœnitentia.4.d. 19.q.1.ar.3.q.2.o. 6

Nullus potest se uel parem uel superiorem absoluere nec ligare, nisi de ueniali. 4.d.17.L fi.K./.d.18.q.2.ar.3. q.1.o./.d. 19.q.1.ar.3.q.3.3ᵐ./.d.20.ar.5.q.4ᵐ./.3ᵐ. 7

Sacerdos potest absoluere eam cum qua peccauit, sed non debet.4.d.19.q.1.ar.3.q.2.1ᵐ. 8

Sacerdos simplex potest absoluere ab homicidio: nõ autem ab irregularitate.4.d.19.q.1.ar.3.q.2.2ᵐ. 9

Non omnis sacerdos potest quemlibet absoluere. 4.d.17.q. 3.ar.3.q.4.o /.d.18 q.1.ar.1. q.2.2ᵐ./.q 2.ar.3.q.1.3ᵐ./.d.19.q. 1.3.o /.d.24.q.3.artic.2.q.1.c /.d.25.q.1.2.1ᵐ./.3.4.cᵒ.72.fi./. Quol.12.31.c. Potestas.12. 10

Solus papa potest in sex casibus absoluere.s.quando aliquis inicit manum violentam in clericum uel religiosum, de illo qui incendit ecclesiam & est denuntiatus, de illo qui franꝛ ecclesiam & est denuntiatus, de illo qui in diuinis scienter communicat excommunicatis nominaliter a papa, de illo qui falsificat literas Apostolicæ Sedis,& de illo qui excommunicatis in crimine communicat.4.d. 18. q.2. ar.5. q.1. c. Excommunicatio 26.&c.Incendiarius. 11

Sacerdos non potest ligare, & absoluere secundum arbitrium suum; nisi rectum a Deo.4.d.18.q.1.ar.3.q.4.o. 12

Absoluit deus auctoritatiue: homo uero ut minister & instrumentaliter. Et inter ministros dei, Papa dicitur absoluere aliquem, etiam si per alium officium absolutionis impẽdat. 1ᵃ.q.112.2.2ᵐ./.4.d.18.q.1.ar.3.q.1.c./. Veri.q.27.3.1ᵐ./.5ᵐ./. Opusc.22.cᵒ.2./. Quol.12.31.c. 13

Consuetudo dat uel aufert potestatẽ absoluendi, sicut quando in aliquo episcopatu enormia crimina ad terrorem episcopo reseruantur.4.d.20 L.fi. 14

Nullus potest absoluere ab excommunicatione maiori lata a iudice, nisi ipse uel eius superior. 4.d.18.q.2.ar.5.q.1.o. 15

Episcopus, uel sacerdos potest absoluere ab excommunicatione maiori canonis, nisi reseructur, & ab excommunicatione minori.4.d.18.q 2.ar.5.q.1.c. 16

Excommunicatus non potest a peccatis absolui: sed absolutio ab excommunicatione debet præcedere absolutionem a peccato: quia quamdiu aliquis est excommunicatus, nõ potest recipere aliquod ecclesiæ sacramentum. 4.d.18.q.2.ar.5. q.1.2ᵐ./.d.19.q.1. ar.3.q.2.2ᵐ. Excommunicatio.34. Patiens. 17

Absolui potest aliquis ab una excommunicatione sine alia. 4.d.18 q.2.ar.5.q.3.o. 18

Inuitus aliquis potest ab excommunicatione absolui: non autem a peccatis.4.d.18.q.2.ar.5.q.3.o./.q.3.1ᵐ. 19

Absolutio ab excommunicatione non requirit in iudice determinatam uerborum formam, quia non est absolutio sacramentalis. Opusc.22.cᵒ.2. prinᵒ. 20

Absolutio ab excommunicatione, non est sacramentalis: sed magis iudiciariam iurisditionem consequens. Et in illa absolutione, iudicis uerba habent efficaciã ab intentione dicẽtis. Vnde non refert, quibuscumque uerbis utatur ad exprimendam suam intentionem. In sacramentis autem uerba habẽt efficaciã, ex institutione diuina. Absolutio igitur a peccatis 21

in

Ab

in sacramento pœnitentiæ, est absolutio sacramentalis: & habet uerba determinata.s.Ego te absoluo. Opusc.22.cᵒ.1.

23 Casus quinque in quibus oportet, q̃ simplex sacerdos mittat absoluendum ad superiorem.s.solennis pœnitentia, excommunicatio reseruata, irregularitas, incendium, & cõsue tudo in aliquo episcopatu.4.d 20.L.fi. 4

24 Nullus potest absolui ab una culpa, quin absoluatur ab omnibus.Quol.2.16.4ᵐ. 5

Duᵐ.6ᵐ. 25 Immo non semper oportet, ut qui facit quod maius est, faciat & id quod minus est.4.d.27.q 3. 2. 2ᵘᵐ./.3ᵐ. Respondeo Dubio. 6. 6

26 Absolutus in articulo mortis si euadat, non tenetur recurrere ad proprium sacerdotem pro alia absolutione, sed sufficit ut notificet ei, nec tenetur recurrere ad superiorem, nisi se offerendo ad satisfactionem.4.d.20.ar.1.q.3.2ᵐ. 7

In cõi. 27 Absolutio a peccatis requisit duplicem potestatem.s.ordinis & iurisdictionis. 4.d.19.q.1. ar.3.q.1. 1ᵐ./.q.2.c./. q.3.3ᵐ./: Quol.12.15.c. 8

28 Absolutio in foro cõscientiæ est principaliter potestatis clauium: & ex cõsequenti respicit iurisdictionem: excommunicatio aũt totaliter respicit iurisdictionem. 4.d.19.q.1.ar.3.q.3.3ᵐ. 9

29 Absolutionis forma, & modus, & aliæ circunstantiæ describuntur. Opusc.22.cᵒ.1.

30 Solutiones contra errores aliquorũ circa formã, & circa uerba absolutionis. Opusc.23.cᵒ.2.

31 Character ieu potestas cõficiendi eucharistiam, & potestas clauium.i.potestas ligandi, & soluendi sunt idem. 4.d.18.q. 1.ar.1.q.2.1ᵐ.

Duᵐ.7ᵐ. 32 Immo non sunt idem, eo quòd potestas conficiendi non connumeratur clauibus: nec multiplicatur sicut ille: quia est tantum ad unum actum: ille uero ad duos. 4.d.18.q.1. ar.1.q.3.3ᵐ. Respondeo Dubio.7.

33 Sunt idem per essentiam, nec differunt nisi ratione. 4.d 18. q.1.ar.1.q.2.1ᵐ./. Opusc.20.lib.3.cᵒ.10.o.

34 Forma absolutionis sacramentalis est hæc. Ego te absoluo. Reliqua quæ adiunguntur, sunt in arbitrio sacerdotis.3ᵃ.q. 84.3.c./.3ᵐ./.Opusc.22.cᵒ.2.

35 Forma absolutionis sacramentalis, differt a forma baptismi,& confirmationis.3ᵃ.q.84.3.c./ Opusc.22.cᵒ.2.

36 Forma absolutionis sacramentalis, debet fieri per uerbum indicatiuum. 3ᵃ. q. 84. 3.o./. 4. d. 22. q. 2. ar. 2.q. 3. o./. Opusc. 22.o. 4

37 Nec requiritur de necessitate, manus impositio, 3ᵃ.q.84.4.c. Opusc.22.cᵒ.4.

38 Absolutio in publico facta ut in missa, & prima, & completorio, non est sacramẽtalis.3ᵃ.q.84.3.1ᵐ /. Opusc. 22.cᵒ.2.3.

Effectus. 39 Culpa remittitur per absolutionẽ sacerdotis.3ᵃ.q 84.3.3ᵐ./. 4.d.18. q.1.ar.3.q.1.o./.q.3. c./. d.25.q.1. 2.1ᵐ./. 3.4.cᵒ.72./. Ver. q.27. 3.1ᵐ./.5ᵐ./. Quol.2. 16. 2ᵐ./.4ᵐ./.Quol.4. 10. o /. Opus 22.o./.10.11.lect.6.fi.E./.cᵒ.20.lect.4.fi. 5

40 In absolutione præmittitur oratio, & etiam dicitur oratio post absolutionem, ut impetretur confitenti idoneitas, ad suscipiendum effectum sacramenti: nec est de necessitate. Opusc.22.cᵒ 3.vel.Satisfactio 4. 6

41 Quædam reliquiæ peccati, remanent post absolutionem, scilicet dispositio ad peccatum, & reatus, licet diminute. 3ᵃ.q. 86.5.o./.q.89.1.3ᵐ./. 2.d.32.q 1.1.c./.4.d.14.q.2.art.1. q. 3.1o. * Confessio 59. Iudex.7.Iudicium 22.Pœna 60.99 Pœnitentia. 31.113.115.Satisfactio.12.Simonia.21.Vsura,313. 7

¶ Absolvte dictum intelligitur de dicto simpliciter, sicut ens de substãtia, aliquando etiam citius de eo, quod dicitur per posterius, ratione adiuncti, sicut ens in alio intelligitur de accidente.1.d.9.q.1.1.2ᵐ./.Veri.q.7.5.3ᵐ. 8

Duᵐ.8ᵐ. 2 Oppositum videtur dicere. Ver.q.7.5.3ᵐ. Respondeo Duᵒ.8. 3 Falsum secundum quid, non debet dici simpliciter, & absolute falsum. Ver.q.1.10.c.fi. 9

Cõparatio. 1 ¶ Absolvtvm est prius relatiuo secundum esse, & est posterius relatiuo secundum dici. 12ᵉ.q.16.4.2ᵐ. 10

2 In absolutis comparatiuum præsupponit positiuum: non autem in respectiuis, nisi abusiue. Cæ.3.lect.3.fi.I.* Denominatio.7.8. Dignitas.2. Distinctio.33. Nomen.74. Numerus. 16.23.24. Pater.10. Persona.36. Processio.52. Relatio.21.72. Voluntas.9. Vsura.90. 11

¶Absorberi. Coitus.4.5. Delectatio.55.56. Vsus.7. 12

Quid. 1 ¶Abstinentia importat subtractionem ciborum. Ideo est virtus, si ratione reguletur. 22ᵉ.q.143.c./.q.146.1.o. Castitas. 6. 13

2 Abstinentia est specialis virtus.22ᵉ q.146.2.o. 14

Effectꝰ. 3 Abstinentia a cibo necessario ad ualitudinem quo ad optimam dispositionem corporis laudatur: non autem quo ad ea quæ incumbunt ex officio, uel societate. 22ᵉ.q.141.6.o./. 15

Ab'

q.142.1.c./.q.147.1.2.o./.q.150. 1.1ᵐ./. 4.d.15.q.3. ar.1.q.2. 3ᵐ./.d.17.q.2.ar.3.q.2.c./. Ver.q.2.6.1ᵐ./.Quol.5.18.o.

Abstinentia impediens ab operibus utilioribus, ad quæ quis non tenetur, est indiscreta: & si non illicita. 4. d. 15. q.3. ar.1. q.2.3ᵐ. 4

Abstinentia consistit in medio: licet denominetur a defectu. 22ᵉ.q.146.1.3ᵐ. 5

Vsus ciborum, & eorum abstinentia non pertinent ad regnum dei: nisi sint cum ratione, fide, & dilectione dei. 22ᵉ. q.146.1.1ᵐ. 6

Abstinentes frequenter diutius uiuunt. Et frequẽtius mortales ægritudines fiunt ex superfluitate cibi, quàm ex abstinentia.4.d.15.q.3.ar.1. q.2.3ᵐ./.d.17.q.2.ar 3.q 2.c./.Veri.q. 2.6.1ᵐ./.Quol.5.18.o. 7

In scientia abstinentia est ministrãda, ut.s.homo a cibis abstineat prout oportet, pro cõgruentia hominum, cum quibus uiuit, & personæ suę, & pro ualitudinis suę necessitate. 22ᵉ.q.15.3.c.fi./.q.146.1.c fi. 8

Abst.neutia est subiectiue in concupiscibili. Virt.q.1.4.c.fi. Subiectum. Cõtinẽtia.14 &c. Subiectiue. * Castitas,11. Cõtinentia,1.&c Christus 89. Delectatio. 38. Ebrietas,13. Ieiunium. 4.7.39. Iuramentum.23. Luxuria.19. Maceratio,0. Miraculum.27. Plato.2. Temperantia.9. Vita.39. 9

Abstractio triplex s.a materia & ab inferiori, & a sensu. 1ᵃ.q.40.3.c./. Trin.18 c./. Opusc.3.cᵒ.62./. Meta. lect.10. meᵒ.b.1./.Lib 3.lec.1.fi./.lec.7.prinᵒ.a.K./.Lib.8.lect 1.prinᵒ. c./.Lib.12.lect.2. prinᵒ.a.L./.Aia. lect.4. prinᵒ./.Lib.3.lect.8. meᵒ.c. Resolutio. Diuᵒ. 1

Abstractio duplex, scilicet secundum duplicem operationẽ intellectus, idest per modum compositionis & diuisionis: sicut cum intelligimus aliquid non esse in alio, uel esse separatum ab eo, uel per modum simplicis & absolutę considerationis: sicut cum intelligimus unum, nihil considerando de alio.1ᵃ.q.85.1.1ᵐ.Intel.ectus.77.100.&c. 2

Abstractio fit a materia quadruplici, scilicet sensibili, intelligibili,cõmuni, & individuali. 1ᵃ.q.85.1.2ᵐ./.3ᵃ.q.77.2.4ᵐ./. 2.d.2.q.2.2 4ᵐ./.Veri.q.2.6.1ᵐ./.q.10.4.6ᵐ./.Trin.18.c./. Meta.prolo.meᵒ.B / Lib.6.lec.1.o./.Lib 11 lec.7.fi./.Phy.prinᵒ./ Sensu prinᵒ.Cognitio 57.Separatio.2.Vnitas.14. 3

Mathematica abstrahunt a materia sensibili: non autem a materia intelligibili: ited per eam demõstrant. 1ᵃ.q.85.1.2ᵐ./. 3ᵃ.q.77.2.4ᵐ./.2.d.2.q.2. 2.4ᵐ./. Veri.q.2.6.1ᵐ./. Meta. prolo. meᵒ. B./. Lib.4. lect 12. fi./. Lib.6. lect. 1. fi.E./. Lib.8. lect 5. meᵒ.E./.Lib.11.lect.3.fi.F./.lect.7.meᵒ.D./.I hy.prinᵒ./.Lib. 2.lect.3.meᵒ.E./.Aia.3.lect.8.meᵒ.C /. Poster. lect.30.meᵒ.B. Mathematica.4. Scientia.121. 4

Hæc linea quæ est in materia sensibili, inquantum est individua non potest abstrahi: quia ex hac materia individuatur. Poster.lect. 0.meᵒ.B. 5

Intellectus agens abstrahit species intelligibiles a phãtasmatibus, inquantum uirtute eius possumus intelligere naturas specierum sine conditionibus individualibus. 1ᵃ.q.12. 13.c./.q 85.1.1ᵐ./.3ᵐ./ 4ᵐ./ 5ᵐ Phantasma.3. 7. Intellectus. 49.150.vel Anima.149. 6

Necesse est, quòd intellectus noster abstrahat a phantasmatibus. 1ᵃ.q 85.1.o./.q.86.2.2ᵐ./.q.101 1.o. Aia.183,&c. 7

Immo in statu innocentiæ, homo non acquisiuisset scientiã ex sensibus. 3ᵃ.q.61.2.o./ 4.d 1.q.1.ar.2.q.2.o.Adam 14.&c. Intellectus.81.97.125.127.146.247.Scientia.82.Innocẽtia.18. Respondeo negat Dubio,1107. Duᵐ.9ᵘᵐ. 8

Omnis intellectus abstrahit ab hic & nunc: aliter tamen angelicus, quàm humanꝰ. 1ᵃ.q.50.2.c./.q.107.4.c./.4.d.17.q.2. ar.1.q.1.1ᵐ.fi./.Ma.q.16.7.5ᵐ, Angelus.289. Apprehensio.3. Intellectus.177. 9

Perfectio prudentię, & cuiuslibet intellectualis uirtutis, consistit in abstractione a sensibilibus. 22ᵉ. q.15. 3. c. prinᵒ./. q.53.6.c. 10

Quanto plus intellectus abstrahit a sensibilibus, tanto melius intelligit.22ᵉ.q.15.3.c./.q.53.6.c. 11

Abstractio a sensibus, dupliciter contingit, s.ex causa animali, idest attentione ad intelligibilia, uel imaginabilia, uel ex causa naturali, idest ex infirmitate, uel somno, 22ᵉ.q.173.3. c./.Veri.q.12. 9.c. 12

Abstractio a sensibus ex triplici causa contingit, s.corporali, ut infirmitate, uel diabolica, uel diuina. 22ᵉ.q.173.3.c./.q. 175.1.c.fi./.2ᵉ,Cor.12.lect.1.prinᵒ.K. Scientia. 1,10,121. 13

Quædam res sensibiles naturaliter faciunt abstractionem, seu alienationem a sensibus. Veri. q 13.1.12ᵐ. In commun. 14

In abstractione speciei intelligibilis est ordo; quia primo oportet quòd species repræsentetur sensui, secundo imaginationi, & tertio intellectui possibili; qui immutatur à specie 15

bus phantasmatum, secūdum illustrationem intellectus agētis,2.2. q.173.2.c./. Verit,q.2,6,c. Anima.278. Appetitus,95. Homo,29,Intellectus,174.179.

16 Abstractio a sensibus, quandoque fit perfecte vt nihil sensibus percipiatur, quandoque imperfecte, scilicet vt discernatur, sed non plene inter uisa imaginarie & visa per sensum, 2.2.q. 173,3,c. * Vnitas.13,Vsus,5.

Visio dei. 17 Videns deum per essentiam, non potest aliquid abstrahere ab illo,3ª.q.3,3,c.

18 Homo in hac vita non potest videre essentiam dei, nisi abstrahatur a sensibus ,1ª.q.12.11,2m./ ,1,2, q.98,3.2m, /.2,2.q, 175,4,0./,c,5 /,q,180,5,c./.3. d,15,q.2, ā,3.q.1,3m. /.4.d,49.q. 2.7.4m./,Ver,q,10.11,c./,3m,/q.13,3,0./,4.c./.6m,/,q.26,10.3m, /,Quol 1,1.0./. Matth 5, prinº,/. meº,G./,2e, Cor,12,lec,1, meº.E,/.fi.E.

Duᵐ.10. 19 Immo.Moyses & sanctus Paulus, viderunt in hac vita essentiam dei sine lumine gloriæ. Ver.q. 10,11.c, Respondeo sicut Dubio,486.Raptus.11.&c.

20 Christus mortalis videbat dei essentiam, sicut etiam beati sine abstractione a sensibus,22e,q. 175,4.1m,/,2m,/.Veri.q.10, 11.3m./,q.13,3,1m./.3m.

21 Ad videndum essentiam dei non oportet abstrahi ob operib9 vegetatiuis.22e.q.175,5,3m./.Veri.q.13.4.c./.1m.

22 Nec a corpore.Veri,q.13.4.0

23 In visione prophetica aliquādo fit abstractio a sensib9 : aliquā vero non,22e,q,173,3.0./.Ver.q.12.9,0. Futurū.3. * Analogia,11,Intellectus.145. Scientia.110,121. Animal. 63. Motus,15,Passio,53,Separatio 2,Assumere.13.

In Deo. 1 ¶ ABSTRACTVM & concretum in diuinis sunt idem realiter, & differūt ratione.1ª,q.1.2,3.c./,q,3.3.c./.1m,/,q.40, 1,1m./.2.c./.3ª,q.17,1,c./ 1.d.5, q.1.0./.d.26,q. 2.1.c./.5m./.d. 27.q,1.1.5m./, d.33,2. 5m./. 3.c./. Potenª. q.2.1.c./. q.7,4.c./. q,8,3,10m./ q,9.4.c fi /.16m /.5.13m./.17m./.Meta.7.le.5.fi.

In creat. 2 In omni creatura, differunt concretum, & abstractum 1ª, q,40,1.1m,/.Meta.7 lec.5.fi.

3 Cōcretum substātiæ, ponitur in genere primo,& per se,non autem abstractum, sed tantum reductiue. In accidentibus vero est,econuerso.ente,7,meº.h.

4 Omne abstractum etiam non subsistens, est tantum vnum numero.1ª.q.54.1.c./.ʒ.1, cº.42, 13m. Forma. 33.

5 Abstractum significat incompletum non subsistens, concretumvero compositum,1ª,q.3.3,1m,/.q.13.1.2m./.q.32.2,c./.1, 1.L./.ʒ. 1.cº.30.

6 In abstractis, idem est, a quo nomen imponitur, & ad quod significandum imponitur.1.d.22,1,3m.

7 Nomina concreta significant ens completum subsistens: sed abstracta quo aliquid est.1ª. q.3.3.1m./.q. 13.1.2m./.q.32. 2,c./.1.d. 4. q, 1. 2. c./. d. 33. 2. c./. ʒ. 1. cº, 30./. Ebdo. lect. 2.prinº.siue.Opusc,69.lect.2.prinº.

8 Nomen concretum, & abstractum prædicantur de eodem in formis generalibus, non autem in specialibus.2.d. 27.q, 1.2.1m./.Veri.q.21.4,4m./.5.7m./.Virt.q.1.2.8m

9 Nomina concreta, & abstracta, possunt prædicari de deo 1ª.q.3.3,1m,/.q.13,1.2m./.q. 32.2.c /.1,d.4 q.1.2.c./.d.33.2.c./ d.34.q.1.1.c./.4.d.39.q 1.2,c./.ʒ,1.cº.30. *Accidens. 7.8.10. 35.59.119. Anima.149.183.187.193.Bonitas 97.131.Currere.Deus 192.Essentia.8.9. Forma.14.133 Intellectus.46.81. 136.145.150.161. Mentiri.1. Notio.2. quantitas.5.Rō.1.Relatio 82.Tempus.3.Vniuersale.1,Xps,44.&c.

¶ Abundantia. Angelus. 248. Apostoli.10,35,37. Aqua.1.Delectatio,26,76.Deuotio.11.Diuitiæ.7.Doctrina.8, Dolor.25. Donum.44,Eleemosina.39.Excedere.Febris.2, Fortitudo.7. Gratia.84.Homo.13.Luxuria.20. Melancolia, Operatio.56. Paulinus,Peccatum,158.Princeps.30.&c.Prophetia,93,Religio.32,Spirituale.5.Turtur.Vēdere.7.Vsus.10.Christus.163.

¶ Abusine, Absolutum. 2. Accipere. 1.Dolus.7.Latro.3, Perfectio,1.Prædestinatio,31.Spes.16.

¶ Abusus peccatum.28.223.Vsura.183.

¶ Abuti, potest aliquis prophetia vt obiecto, non autem vt prinº.Veri q.12.3.15m./.5.3m. Vti,1. * Aduocatus.5 .Iuramentum Potestas.14 15.Prælatio,1,Prudentia.36.Superbia. 26,Virtus.27.

Quid. 1 ¶ ACCEDERE ad deū, vel recedere, non est passibus corporis, sed affectibus mentis, 1ª. q.3,1,5m, Approximatio.1.

2 Deus dicitur accedere ad nos, vel recedere, inquantum participamus influentiam bonitatis eius, vel deficimus ab ea 1ª.q.9.1.3m,Finis.169.

Diuisio. 3 Homo accedit ad deum quadrupliciter, scilicet per susceptionem gratiæ, per contemplationem sapientiæ, per ministeriū obedientiæ, & per spiritum concordiæ. Isa.34 prinº,A,

* Absens,Immobile.2.Prope.0. Similitudo,26,

¶ Acceleratū, Confessio.52. Eucharistia. 208.Innocentia.4.

¶ Accendere.Amor,226. Baptismus.239. Concupiscentia.20. Prædicare.14.Seraphin.1.&c.Tribulatio.9.10.

¶ Accēsio.Accolytꝰ.8.Fumꝰ.Furor,Ira.14.Tacere.3.Teda.Verbum.66.Virginitas.27.

¶ Acceptabile.Operatio.25.

¶ Acceptatio. Clementia.9. Electio.32. Gratia.23.85.Maceratio.Misericordia.35,Offerre.Operatio.24. Pœnitentia.13.Sacrificium.21.28.Satisfactio.21.Verbum.73.

1 ¶ ACCEPTIO personarum est, attēdere ad conditionem personæ, nihil facientem ad illud negotium, 1ª.q.23.5.3m./. 12e.q. 97,4,2m./.q. 98.4.2m./ q.106.3.1m./,/22e.q. 63.1.0./.2. 4.c./. Quol.4.15.c./. Quol.6.9.c./. Quol.8. 6.c.fi./.Quol. 10. 12.0./. 10,7. lect.2. fi./. Ro. 2, lect.2.fi. C /.cº. 9. lect.3. prinº. D./.Gal.2,lect,2.A.prinº K fi. Quid.

2 Acceptio personarum, est tantum de re debita.Ideo nō conuenit deo,1ª.q.23.5.3m./.q.65.2.3m./.12e.q. 98.4.2m./.q.106. 3.1m,/.22e.q.63,1,3m./.4.d. 21.q.1.ā, 2.q.3. 2m./.d.46.q.2.ā.2. q.2,5m./. ʒ. 2.cº.44.fin./.Poª.q.3. 16.19m./.Ro.2.lect.2.fi.C./. cº,9.lect.3.meº.K./.Gal.2.lect.2.prin. K.fi. Datio.17.

3 In honorando contingit acceptio personarum. 22e.q.63. 3.0./,Quo.10.12.0. Dispensatio.20.

4 Dare beneficium propter nobilitatem, vel pulchritudinem est acceptio personarum, quia nihil faciunt ad hoc.Gal.2. lect.2,prinº,K.fi.

5 In iudiciis cōtingit acceptio personarū,22e q.63.4.0.

6 Acceptio personarum est peccatū oppositum iustitię distributiuę. 22e q.63. princº./. 1.0./.2 c./. Ro.2. le.2.fi.

7 Acceptio personarum, est grauius peccatum in re spirituali: quàm temporali, 22e.q.63.2.0./. Quol. 6.9.c. * Beneficium. 24, Dispensatio.20.

¶ Acceptiuus.Adam.28.

¶ Acceptum. Operatio.24.Oratio.77.Pietas.19.

1 ACCESSVS est prior in intentione, & posterior in executione, quàm recessus. 12e. q.29.2.3m./. q.36.1.c./.3ª.q. 85.6,2m./ Quol.6.16.fi.

2 Accessus est prior recessu ex parte mouentis, sed est posterior ex parte mobilis.12e.q. 113.8.1m./.3ª.q.85.6.2m./.veri. q.28,7.c /.9m. *Eucª.96.Forma.125.Magis.4.

1 ¶ ACCIDENS non est, ens sed entis.1ª.q.5.5.2m.q. 45.4.c./. q.90.2.c./. 1.2.q.55.4.1m./. q.110.2,3m./.3ª.q.11.5.3m./.q.77. 1.4m./. Veri.q. 27.1,8m./. Potenª. q. 7.4.7m./.Matth.q.3.2.3m. /. Virt.q.1.2.1m./.Quol.9.3. c./. Ethic. lect. 6. fi. d. F. /. Meta.7.lect. 1.meº.C./.Libº.12.lect.1.meº. C. Bonitas.41.44. Definitio.25.33.34.41.42. Esse.

2 Accidentis esse, est inesse idest, dependere, & compositionē facere cum subiecto.1.d.8.q.4.3.c./.ʒ 4.cº. 14./.Meta. 5.lec. 9.meº.c.fi.Relatio 68.

3 Oppositum videtur dicere.4. d.12. q. 1.ā. 1.,q. 1. 1m. Respondeo.Dubio.11º. Duº.11.

4 Inesse, non dicit accidētis esse absolute: sed magis modum essendi in ordine ad causam proximā.4.d.12.q.1.ā.1.q.1.1m.

5 Propria definitio accidentis, non est esse in subiecto, sed est esse rem cui debetur esse in subiecto.3ª. q.77.1.2m./.4.d. 12.q.1.ā.1.q.1.2m./.Quol.9.5.2m.Diffinitio.33 &c. Quid.

6 De natura accidentis.Opusc.41.0.

7 Accidentia in concreto, & in abstracto, diuersimode definiuntur.Opusc.42.cº.19.

8 Accidens in concreto, definitur per subiectum loco generis, sed in abstracto loco differentiæ:12e. q.53.2.3m./.Veri.q.3.7. 2m./.Ente.7. fi. h.fi./.Opuscm.36. c.1./.Meta.7.lect.4.fi./.Sensu. lect. 6./.Periermenias.lect.4.prinº.a. D.

9 Accidens in concreto, non est in genere, nisi reductiue. Ente.7.meº.d.Opusc.42.cº.18.fi.

10 Nomen concretum accidentis significat accidens tantum, sed connotat subiectum. Abstractum vero nullomodo.1.d. 18.2.3m./.Meta.5. lect.7.fi./.Lib.7. lect.1.c.E.

11 Esse substātiæ, non est in genere accidentis. Sed dicitur accidens, quia non est de ratione rei. 1. d.3. q.4.2.2m./.d.8.q.4. 3. 2m. /.L.1. prinº. I. /. Poª.q.5.4. 3m. /. Quol. 2. 3.c.fi./. 2m./. Quol. 12. 5. 0./. Opusc. 42. cº. 4.fi /. Meta.4. lec.2. meº.c.Esse.86.&c. Angelus.11.&c.

12 Omne accidens habet esse proprium, & distinctum ab esse substantiæ.ʒ.4.cº.14.

13 Quia omnia accidentia sunt formę quædam substantiæ superadditæ.& a principiis substantiæ causatæ, oportet quòd eorum esse, sit superadditum, supra esse substantiæ,& ab ipso dependens, non per modū accidētis proprie: sed quasi cōstitutū p principia essentię.ʒ.4.cº.14./.Meta.4.lect.2.meº.C.

14 Accidentia superiorum, & inferiorum corporum, non sunt, eiusdem rationis.2,d,14,2,c./.4m.

In

15 In omni accidente est duplex ratio, scilicet ratio accidentis, & ratio proprii generis.1.d.8.q.4.3.c.

16 Accidentia quæ consequuntur materiam, in ordine ad formam generalem, remanent eadem uniuoce, remota forma substantiali. Opusc.41.Ente.7. prinº.c /.

17 Accidentia consequentia materiam, sunt indiuidui, quæ autem consequuntur formam, sunt proprie passiones generis uel speciei.Ente.7.meº.c.

18 Nullum accidens consequitur materiam sine communicatione formæ: sed bene econuerso.Ente. 7.meº. D.fi.

19 Illud quod aduenit rei post esse completum accidentaliter aduenit, nisi trahatur in communionem illius esse completi, sic in resurrectione corpus aduenier animæ præexistenti, non tamen accidentaliter, quia ad idem esse assumetur vt scilicet corpus habeat esse per animam, non autem sic de albedine, quia aliud est, esse albi, & aliud esse hominis: cui aduenit albedo.1ª. q.77.1.5m./.3ª,q.2.6.2m./.1. d,3.q.4.2.2m.d. 8.P.1.mº F.d 17.q.1.2.c /.2.d,1.q .2.4.2m./.d.26.2.c./. 3. d. 6.q. 3.2.c. /.2m./.d.7.q.2.1.5m /. Spiritu.2.3m. Anima.1.1m./. Meta.4./.lec.2.meº.c.Christus.39.

Duᵐ.12ᵐ. 20 Immo omne illud sine quo res intellecta, secundum suam substantiā pōt intelligi, habet rationem accidentis.3. d.6.q. 3.2.1m./.Poª.q.7.4.8m./. Quol. 6.1.c.Respōdeo. Dubio. 12º.

21 Omne quod inest alicui per accidens, oportet ei conuenire ex aliqua causa exteriori, quia est extraneum a natura eius. Poª./.q.10 4./.c./.principio.

22 Per accidens ad aliquid dicitur esse illud, sine quo illud potest esse.Poª.q.7.8.6m.

23 Omne accidens, & omnis forma non subsistens, est ens, uerum, & bonum ut quo, nō autem ut quod. 12e.q.55.4 1m /. Ebdo.lect 2. Siue Opuscm. 69.lect.2.

Subiectū.24 Omne accidens dependet a subiecto, & per illud definitur, 12e.q.53.2.3m./.2.d.2.q.1.2.c.fi /. ʒ.4. cº. 14. fi. A. /. Quol. 9. 5. 1m. Ente. 7. fi. K./. Meta. 9. principio /. Anima. 2. fi. Posterm lect.10.principio 2./. C. Definitio.25 33.34.

25 Subiectum quod ponitur in definitione accidentis, non est de essentia eius.4.d.12,q.1.ā 1.q.3.6m. Definitio. 35.

26 Omnia accidentia mediante quantitate in substantia fundantur, & quantitas est prior eis naturaliter.4. d.12.q.1.ā.1. q.3.c. Quantitas.1.

27 Accidentia non oportet mensurari primo accidente: sed substantia.Poª q 7.4.7.

Duᵐ.13ᵐ 28 Immo mensura debet esse homogenea, idest, eiusdem generis cum mensurato. 1ª q.3 5.2m./.12e.q. 19.4.2m. Respondeo sicut.Duº.870. Mensura.8.10.

29 Ex coniunctione accidentis, & subiecti non fit aliquid unū per se, nec resultat aliqua essentia. Ente. 7. prinº. Ens. 26. Prædicamentum.4.vnio.3.Vnitas.10.

30 Accidentia per se naturæ inferioris, sunt per accidens respectu naturæ superioris. Meta.4.lect.1.prinº. a.fi. * Indiuiduum. 32. &c. Infinitum. 12. &c. Intellectus. 79.156. &c. Ira,32.Materia.41.47.Mediū.12.Mens.5.

31 Omne accidens est per se, respectu alicuius subiecti, cum omne per accidens reducatur ad per se.2.d.26.2.ā.2./.12e.q. 75.1.c./. Meta. 7.lect. 1. meº. c.19.20.

Duᵐ.14ᵐ 32 Oppositum videtur dicere, quia non omne quod dicitur de omni, est per se.Posterm. lect. 9. meº. b. Respondeo sicut Dubio.551.

33 Omne accidens est nobilius suo subiecto secundum quid: sed simpliciter est econuerso.1ª. q.16.6.1m./.12e.q.66.4.c./. q.110.2.2m./.22e.q. 23.3.3m. /.3ª.q. 11.5.3m./.1.d.17.q.1.1.6m /.2.3m./.4m./.2.d.26.2.3m./ d. 14.q.1. 1. 3m./.q. 3. 3m./.4.d.49 q.1.ā.2.q.1.5m./.veri.q. 20.1.1m./.q.27.1.6m./.q.29.1.11m./.Virtus.q.2.1.22m.

34 Nullum accidens excedit suum subiectum secundum esse: sed secundum operationem.1.q. 115.1.5m./.1.d.17.q.1.2.1m. /.2.d 27.6.1m./.4.d. 50.q. 1.4. 5m./.Spiritu. 11.16m./.Anima. 12,5m.Proprium.4.&c.

35 Quod conuenit accidenti, ex parte subiecti, & non ex ratione accidentis: non attribuitur accidenti in abstracto, sed in concreto.12e.q.53.2.3m.

36 Accidens potest esse sine subiecto, virtute dei.3ª,q.77.1.0./. 1.d.47.4.c./.4.d. 12.q.1.ā.1.q. 1.0./.d.44.q.2.ar.2. q.3 c./. ʒ. 4. cº. 65 ./. Quol.1. 22. c. /. Quol.3.1.fi./. Quol. 7. 7. 0. /. Quol. 9.5.0. Scientia.43.56.Scire.1. Sensibile.0.Sensus. 13. Subiectum.6.&c.Accidens.70.71.Deus.400.

Duᵐ.15ᵐ 37 Oppositum videtur dicere. Phy. 8. lect. 21. meº. c.D. Respondeo sicut dubio.500º.

38 Accidēs nō pōt trāsire, de subiecto ad subiectū idē numero, sed bene idem specie.3ª.q 62.3.2m./.q.77.1.c./.Poª.q.3ª.7.c. meº.E./.Quol.1.6.c.fi./.Quol.8.3.c./.4.3m.Resurrectio.15.

39 Accidens idem numero, non potest esse in diuersis subiectis 4.d.4.q.1.ā.3.q.2.c./.d.14.q.1.ā.3.q.1.c.

40 Oppositum videtur dicere a simili.3ª.q.77.8.1m./. Veri.q.14. 4.7m.Respondeo.sicut Duº.1173º. Duᵐ16ᵐ

41 Accidens idem numero, non potest esse in diuersis subiectis æqualiter, sed bene in vno, in ordine ad aliud.4.d.4.q.1.ā.3. q.2.c./.d.14.q.1.ā.3. q.1.c./.Veri.q.14.4.7m.

42 Accidens indiuiduatur, numeratur, & distinguitur, secundum suum subiectum.1ª.q.29.1.c./.q.39.3.c./.1.d.9.q.1.2.c. /.2.d.2.q.1.2.c./.4.d.4.q. 1.ā.3.q.2.c./. Virt. q. 1. 11. c. prinº G./.12.3m./. Vnio. 5. c. /. Opusc. 29. fi. /. Opusc. 36. cº. L. * Subsistētia.5. Substantia.6.11.12.19.20.21.22.24.

43 Immo Accidentiū uarietas pōt esse causa pluralitatis, secundū numerū subiectorū. Trin.q.4.2.c.Respōdeo. Dubio.17º. Duᵐ17ᵐ

44 Accidentia numerantur secundū supposita. 1ª.q.36.4./.7m. /.q.39.3.c./.Poª.q.9.6.c.

45 Oppositum videtur dicere.1.d.8.q.5.2.6m. Respondeo sicut Dubio.18.

46 Duo accidentia numero eiusdem rationis, nō possunt esse simul in eodem subiecto. 1ª.q.94.3.1m./.12e.q.63.4.3m./.2. d.30.q.2.1.7m./.Virt.q.1.10.2m.Forma.54.&c.

47 Oppositum videtur dicere.1ª.q.12.10. c./.q. 58.2.2m./.q.85. 4.c./.2m./.Veri.q.8.14.c./.7m.Respondeo.Dubio.19º. Duᵐ19ᵐ

48 Vnum accidens est, primum & proprium, & per se subiectum alterius accidentis, sicut superficies respectu coloris. 12e.q.7.1.3m./.Meta.5.lec.19.meº.d./.fi.e.B.Posterm lec.2.principio./.a.F.fi./.lec.10. principio.a /.B.&c. Forma. 50.

49 Immo unum accidens non potest esse subiectum alterius accidentis.1. d. 3.q.4.3.2m./.Virt. q.2.3.2m./. Anima.13.8m./. Meta.4.lec.7.K./.Posterm.lec. 34.fi.a. G. Respondeo Dubio prinº. 20. Duᵐ20ᵐ

50 Accidens potest esse subiectum accidentis, sed per substantiam. 1ª.q.77.7.2m./.q.78.4.3m./.12e.q.7.1.3m./.q.50.2.1m./.q. 56.1.3m. /.3ª.q. 77. 2. 1m./.1.d.3. q. 4.3.2m. /.2.d.27.2.1m. /.d. 34.2.c./.3.d.33.q.2.ā.4.q.3. c./.4. d.16.q.3.ā. 1.q.1.3m./. Virt. q.1.3.c. /.3m./.7m./.4.5m./.q. 2.3.2m. Spiritu.11.13m./.Anima. 13.8m./.Meta.4.lec.6.fi./.Le.7. fi. K./. Posterm. lec. 2. meº./. a.F./.lec.34.prinº./.a./. F. Superficies.0.Tempus.12.

51 Subiectum est causa proprii accidentis in triplici genere causæ, scilicet materialis, efficientis, & finalis. Aliorum autem accidentium, est tantum causa materialis.1ª.q 77.6.0. /.1.d.17.q.1.2.2m./.Ma.q.4.2.9m./.Trin.q.5.4.4m. Diuisio.19.

52 Immo accidens per se, & proprium, vel non omne causatur a principiis subiecti, in genere causæ efficiētis. Ma.q.4.2.9m. Respondeo. Dubio.21º. Duᵐ21ᵐ

53 Subiectum est, causa propria accidentis, non in genere causæ efficientis, neque per transmutationem, sed per quandam naturalem consequentiam, & resultationem. 1ª. q. 77. 6. 3m./.7.1m.Vnitas.11.

54 Accidentia non habent materiam ex qua, sed in qua scilicet subiectum, & circa quam scilicet obiectum.12e.q.55.4.c.Forma.71.

55 Accidens comparatur ad subiectum, ut actus ad potentiam. 1ª.q.3.6.c./.q.54.3.2m./. Virt.q.1.3.c./.Spiritu.1.1m.

56 Accidentiū materialiū subiectum est tantum causa materialis.1ª.q.77.6.0./.1.d.17.q.1.2.2m./.Ma.q.4.2.9m./.Trin.20.4m.

57 Accidentium indiuidui, non est quærenda causa finalis, sed tantum materialis: quia proueniunt ex dispositione materię, & non ex intentione agentis. Veri.q.3.8.c./.Ma.q.5.5.c./. Anima.18.c./.Anima.3.lec.1.fi.

58 Accidens naturale causatur ex principiis subiecti, non autem innaturale. Ma.q.4.2.9m.

59 Accidens in concreto habet genus a subiecto loco materiæ, sed in abstracto a modo essendi.12e.q.55.4.2m./.Opusc.42.cº. 19.Ente.7.fi.h.

60 Accidens non corrumpit subiectum effectiue, sed formaliter Quol.10.3.2m.

61 Accidens potest agere in suum subiectum tantum formaliter, non autem effectiue.12e.q.85.1.4m./.q. 110.2.1m./.q.111. 1.1m./.2.1m./.1.d.17.q.1.1.5m./.2.4m./.2.d.26.2.4m./.Quolibeto.10.3.2m.Agere. 2.Forma.157. Figura.7.Relatio.7.

62 Accidens describitur quod adest, & abest, præter corruptionem subiecti compositi ex materia, & forma. ʒ. 2. cº. 80.4m.

63 Accidens quadrupliciter desinit esse in subiecto scilicet per defectum subiecti, uel causæ, uel obiecti, uel per actionem contrarii.3.d.31.q.1.1.c.fi./. Virt.q. 2.12.11m./. Anima.19.c. prinº.Forma.118.Incipere.4.

64 Quodlibet esse generis uel speciei consequuntur propria accidentia eius, sicut dimensiones respectu corporis. Spiritu. 3.18m.

65 Concretum accidentis dat intelligere formam accidentalem determinate, & subiectum indeterminate. Sed concretum sub stantię significat determinate suppositum, non in singularita te, sed in natura speciei. Vnio. 3. 5^{m}.

66 Subiectum tripliciter comparatur ad accidens, & vnum accidens ad aliud accidens, scilicet vt dans fulcimentum, vt potẽtia ad actum, & ut causa ad effectum. Virt. q. 1. 3. c.

67 Illud accidens quod conuenit alicui ex influentia naturæ ſu perioris, non potest ei ineſſe per ſe, niſi fiat naturæ ſuperioris. 2. d. 2 3. q. 1. 1.5^{m}.

68 Substantia ſpiritualis non eſt ſubiectum accidentis, niſi pertinentis ad intellectum uel voluntatem. 12ę. q. 50 5. o. /. 1. d. 8. q. 5. 2. 4^{m}./. Spiritu. 1. 1^{m}./. 7^{m}./. 22^{m}. Accidens. 111.

Sacrm 69 Deus inſtituit, ꝙ accidentia panis, & uini, ſint in ſacramento altaris, & ibi maneant ſine ſubiecto, quadruplici ratione, ſcili cet quantum ad uſum, quantum ad manducationem ſpiritua lem quæ eſt per fidem, quantum ad vitationem horroris, & irriſionis: & quantum ad ſpiritualia quæ per corporalia conſue uerunt oſtendi. 3^{a}. q. 75. 2. 3^{m}./. 5. o./. q. 76. 1. 3^{m}./. 4. d. 11. q. 1. ar. 1. q. 2. o./. d. 12. q. 1. ar. 1. q. 2. o./. 1ę. Cor. 11. lect. 5. prin^{o}. K. /. me^{o} C. Euchariſtia. 13.

70 Accidens eſt ibi ſine ſubiecto. 1^{a}. q. 66. 1. 3^{m}./. 3^{a}. q. 75. 5. o. q. 77 1. o./. d. 47. 4. c./. 4. d. 11. q. 1. 5. o./. d. 44. q. 2. ā. 2. q. 3. c./. Cõtra. 4. c^{o}. 63. /. 95./. Quol. 3. 1. o./. Quol. 7. 1 9. o./. Quol. 9. 5. o. Opuſc. 2. c^{o}. 8./. 1ę. Cor. 11. lect. 5. me^{o}. C. Deus. 400.

71 Accidentia eſſe ſine ſubiecto conuenit Euchariſtię, quadrupli ci ratione, ſcilicet pp ſignificationẽ pp effectũ, propter vſum, & propter perfectionem. 4. d. 12. q. 1. ā. 1. q. 2. o. Conuerſio. 11.

72 Quantitas eſt ibi ſubiectum aliorum accidentium. 3^{a}. q. 77. 2. o./. 4. d. 12. q. 1. ā. 1. q. 3. o./. contra. 4. c^{o}. 62, co. 2./. 64./. 1ę. Cor. 11. lec. 5. me^{o}. C.

73 Accidentia hæc, non ſunt ſubiectiue in aere. 3^{a}. q. 77. 1. c./. 4. d. 12. q. 1. ā. 1. q. 3. c./. contra. 4. c^{o}. 65.

74 Accidentia hæc, habent modum eſſendi agendi, & patiendi ſubſtantiæ. Ideo poſſunt agere, & pati, quicquid poterat ſubſtantia præexiſtens. 3^{a}. q. 77. 3. 4. 5. 6. 7. 8. o./ contra 4. c^{o}. 66. fi. Quol. 9. 5. 3^{m}./. Quol. 10. 3. c./. 1ę. Cor. 11. lec. 4. fi. Actus. 187.

75 Accidentia hæc, agunt virtute ſubſtantiæ. 3^{a}. q. 75. 6. 3^{m}./. q. 77. 3. o./. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 2. o./. contra. 4 c^{o}. 65./. Quol. 9. 5. 3^{m}./ 1ę. Cor. 11. lec. 4. fi.

76 Accidentia hæc poſſunt immutare ad formam ſubſtantialem 3^{a}. q. 77. 3. 3^{m}./. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 3. o./. cõtra. 4. c^{o}. 65./. 1ę. Cor. 11. lect. 4. fi.

77 Accidentia hæc, immutant corpora vicina. 3^{a}. q. 77. 3. o./. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 1. 2. o.

78 Accidentia hæc nutriunt. 3^{a}. q. 77. 6. o./. 4. d. 12. q. 1. ā. 2, q. 5. o. /. contra. 4. c^{o}. 65./. 1ę. Cor. 11. lec. 4. fi.

79 Accidẽtium iſtorũ operationes, quædã ſunt naturales, & quædã miraculoſe. 3^{a}. q. 75. 6. 3^{m}./. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 3. 3^{m}./. q. 44 ^{m}.

80 Ex eis poteſt aliquid generari. 3^{a}. q. 77. 5. o. 8. 2^{m}./. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 4. o./. contra. 4. c^{o} 65./. Quolibet. 9. 5. 3^{m}./. 1ę. Cor. 11. lect. 4. fi.

81 Hæc accidentia poſſunt miſceri cum aliis liquoribus. 3^{a}. q. 77. 8. o./. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 6. o./. Quol. 10. 3. c.

Du^{m}. 22^{m}. 82 Oppoſitum uidetur dicere. 3^{a}. q. 77. 8. c./. 1^{m}./. 3^{m}. Reſp. Du^{o}. 22

83 Accidentia hęc poſſunt frangi, nec tamen Chriſtus frangitur 3^{a}. q. 77. 7. o./. 4. d. 10. 1. 1^{m}./. d. 12 q. 1. ā. 3. q. 1. 2. o./. contra. 4. c^{o} 66./. Opuſc. 2. c^{o}. 8./. 1ę. Cor. 11. lect. 5. fi. D.

84 Hæc fractio tria ſignificat, ſcilicet diuiſionem corporis Chriſti in paſſionẽ, diſtributionem virtutis eius, & triplicem ſtatum animarum, ſcilicet quia quidam ſunt adhuc uiui, quidam in plena participatione beatitudinis, & quidam in expectatione plenæ beatitudinis, 3^{a}. q. 83. 5. 7^{m}./. 8^{m}./. 4. d. 12. q. 1. ar. 3. q. 3. o./. 1ę. Cor. 11. lect. 5. fi. E.

85 Accidentia hæc, corrumpi poſſunt ſicut & ante conſecrationem dupliciter, ſcilicet per ſe ideſt, per alterationem contrariarum qualitatum, per augmentum, & diminutionem, ideſt, per additionem vel diuiſionem quantitatum, & per accidens ideſt, per corruptionem ſubiecti. 3^{a}. q. 77. 4. o./. 5. c./. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 3. o./. contra. 4. c^{o}. 65. Incipere. 4.

86 Iſta corruptio non eſt miraculoſa, ſed miraculum ſupponit. 3^{a}, q. 77. 4. 3^{m}./. 5. c. fi./. contra. 4. c^{o}. 66. fi.

87 Oppoſitum, videtur dicere. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 4. 4^{m}./. Opuſc. 11. ā. 25. Reſpondeo, Dubio. 23°.

Du^{m}. 23^{m}. 88 Nulla immutatio horum accidentium facit ibi deſinere corpus Chriſti, niſi qua corrumperẽtur ſubſtantia panis, & uini ſi adeſſet. 3^{a}. q. 76. 6. o./. 8. c. fi./. q. 77. 4. o./. 5. 8. c./. q. 80. 3. c./. 3^{m} /. q. 83. 6. 7^{m}./. 4. d. 10. ā. 4. q. 2. 1^{m}./. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 3. o. /. q. 6. c. /. contra. 4. c^{o}. 66. fi./. Quolibet. 9. 5. 3^{m}./. Quolibet. 10. 3. c./. 2^{m}. /. 1ę. Cor. 11. lect. 7. m^{o}. G.

89 Accidentia hæc ſunt cõpoſita ex quo eſt, & quod eſt. 3^{a}. q. 77. 1. 4^{m}./. 4. d. 12. q. 1. ā. 1. q. 3. 5^{m}. Forma. 18.

90 Nihil poteſt eſſe medium, inter ſubſtantiam, & accidens. 1^{a}. q. 77. 1. 5^{m} /. Spiritu. 11. c. me^{o}. E. fi.

91 Oppoſitum, videtur dicere a ſimili. 4. d. 12. q. 1. ā. 1. q. 3. c. Reſpondeo. Dubio. 24°, Et ſicut. Accidens. 92. Du^{m}. 24^{m}.

92 Si accidens accipiatur ſecundum quòd diuiditur contra ſubſtantiam, ſic nihil poteſt eſſe medium inter ſubſtantiam, & accidens, quia diuiduntur ſecundum affirmationem, & negationem, ſcilicet ſecundum eſſe in ſubiecto, & non eſſe in ſubiecto. Si autem accipiatur accidens, ſecundum quòd ponitur vnum quinque uniuerſalium, ſic aliquid eſt medium inter ſubſtantiam, & accidens, quia proprium eſt medium inter ſubſtantiã, & accidens ſic dictum. 1^{a}. q. 77. 1.5^{m}. Mediũ. 12.

93 Accidentium nouem ſunt genera, ſcilicet quantitas, qualitas ad aliquid, actio. paſſio, ubi. ſitus. quando. & habere. Opuſculum. 42. c^{o}. 19. Diuiſio.

94 Triplex eſt genus accidentiũ, ſcilicet proprium, inſeparabile, & ſeparabile. Primum cauſatur, ex principiis ſpeciei, ſecundũ autem, & tertium, ex principiis indiuidui. 1. 9. 77. 1.5^{m}. Spiritu. 11. c. fi./. Anima. 12 7^{m}./. Poſteriorum. lec. 14 principio a. G. Alius. 3.

95 Immo primum cauſatur ex principiis indiuidui. 4. d. 10. ā. 2. q. 3. 3^{m}./. Poſteriorum. lec. 14. me^{o}. H. Reſpondeo Du^{o} 25°. Du^{m}. 25^{m}.

96 Accidens quadruplex, ſcilicet cauſatum ex principiis ſpeciei vel indiuidui, uel ab extrinſeco per uim, uel a non contra. io. ſed perficiente. 1. d. 17. q. 1. 2. 2^{m}.

97 Accidens ſpeciei conſequitur formam, accidens autem indiuidui conſequitur materiam. 1^{a}. q. 54. 3. 2^{m}./. Ente. me^{o}. d.

98 Accidens dicitur dupliciter, ſcilicet natura accidentis condiuiſa ſubſtantiæ, & quod nominat aliquid per aliud. 1^{a}. q. 77. 1.5^{m}./. 12ę. q. 7. 1. 2 ^{m}./. 1. d. 30. 1. 2 ^{m}./. Spiritu. 1 1. c./. me^{o}. E. fi./. Meta. 5. fi./. Lec. 7. principio./. Lib^{o}. 11. lec. 8. principio. b. I.

99 Accidentium quædam denominant ſuum ſubiectũ, & quædam non. Ideo tantum prima ſunt concreta ſubiecto, ſi conſequuntur primum eſſe eius. 2. d. 12. 5. 2^{m}.

100 Accidens duplex, ſcilicet ſimplex, & copulatum ſubiecto. Meta. 7. lec. 4. me^{o}. d. H.

101 Accidens per ſe conſideratur ab arte, non autem accidens omnino per accidens. 12ę. q. 7. 1. 2 ^{m}./. q. 1 8. 3. 2 ^{m}./. 4. d. 1. q. 1. ā. 4. q. 1. c./. principio. E. d. 13. q. 2. 1. 2. c. fi. Ma. q. 8. 1. c. principio. D. Meta. 4. lec. 1. principio. A. H./. lect. 2. me^{o}. c./. Lib. 11. lect. 8. o.

102 Accidẽs dupliciter diuiditur. ſper accidens. i. p ſubiectũ & p ſe. i. ẽm ſpeciem dupliciter ſcilicet ut commune in ſpecies, vel vt mediũ in extrema, p poſitionẽ. Ce. 3. lect. 3. me^{o}. D. C.

103 Non omne per accidens eſt, raro, ſed aliqua ſunt vt ſemper, & aliqua ut frequenter. Ma. q. 1. 3. 15^{m}. /. 17./. Poſteriorum. lect. 1. principio. k.

104 Oppoſitum, videtur dicere. Meta. 5. fi./. Lib^{o}. 6. lect. 2. G. &c. Reſpondeo. Dubio. 26° Du^{m}. 26^{m}.

105 Accidẽs aliquod, miraculoſe productum in aliquo ſubiecto efficitur ei naturale, ſicut cęcus miraculoſe illuminatus, naturaliter videt 3^{a}. q. 77. 4. 3^{m}.

106 Oppoſitum, videtur dicere a ſimili. 4. d. 12. q. 1. ā. 2. q. 4. 4^{m} /. Opuſculum. 11. ā. 25. Reſpondeo. ſicut Dubio. 23°. Du^{m}. 27^{m}

107 Accidentia per ſe, ſunt perpetua, non autem accidentia per accidens naturaliter. Po^{a}. q. 5. 4. 3^{m}. Per ſe. 3.

108 Aliqua in creaturis, per accidens de deo dicuntur, non quidem ꝙ accidẽs in deo ſit, vt Auguſtinus dicit, ſed ſecundum aliquid extra ipſum exiſtens, quod ad ipſum accidentaliter comparatur. Non enim eſſe dei, a creatura dependet, ſicut nec eſſe ędificatoris a domo. Vnde ſicut accidit ędificatori. ꝙ domus ſit, ita accidit deo ꝙ creatura ſit. Po^{a}. q. 7. 8. 6^{m}.

109 Omne illud ſine quo aliquid poteſt eſſe, prædicatur de eo per accidens. Po^{a}. q. 8. 8. 6. fi.

110 Accidens, & omne præter rationem rei eſt duplex, ſcilicet de terminatiuũ alicuius eſſentialium principiorum, & non determinatiuum. Secundum tantum eſt, in angelis: ſed utrũque eſt in compoſitis. 1^{a}. q. 54. 3. 2^{m}./. Quolib. 2. 41 ^{m}.

111 Nullum accidens eſt in deo. 1^{a}. q. 3. 6. o./. q. 6. 3. c./. q. 28. 2. c./. q. 29. 3. 3^{m}./. q. 40. 1. 1^{m}./. q. 54 3. 2 ^{m}./. 1. d. 8. q. 4. 3. o./. d. 26. q. 2. 2. 1. ^{m}./. d. 30. 1. 2 ^{m}./. 4^{m}. contra. 1. c^{o}. 23./. 32./. Lib^{o}. 2. 8. 4./. 9./. 12. 1^{m}./. Lib^{o}. 4. c^{o}. 14. principio. F. &c./. 41. me^{o}. G./. 92. 3^{m}./. Po^{a}. q. 6. 3. c./. me^{o}. E. fi. q. 7. 4. o./. q. 8. 1. 9^{m}./. 2. 6^{m}./. 3. 1 o ^{m}./. q. 9. 3. 6^{m}./. q. 1 o. 2. 17^{m}./. 3. c. me^{o}. G./. 4. c. principio. E./. Quolibe. 2. 4. c. fi./. Opuſc. 3. c^{o}. 13./. 23. 15 6. 65. 66. Bonitas. 25. Hereſis. 120. vel Cælum. 22. In deo.

112 Aliquid prædicatur de deo, per accidens. 1. d. 30. 1. 2 ^{m}./. 4^{m}./. Po^{a}. q. 7. 3. 6^{m}. q. 8. 2. 6^{m}.

113 Immo nihil prædicatur de deo per accidens. 1. q. 3. 6. c. fi./. 1. d. 4. q. 2. 2. 3 ^{m}./. Po^{a}. q. 1 o. 4. c. E. Reſpondeo ſicut Dubio. 29°. Du^{m}. 28^{m}.

Iſta

114 Iſta eſt per ſe, & nullo modo per accidens. Pater eſt deus, & econuerſo. 1^{a}. q. 39. 2 ^{m}. *arti cle 2. & 2^{m}.*

Du^{m}. 29^{m}. 115 Oppoſitum uidetur dicere. Po^{a}. q. 8. 2. 6^{m}. Reſpon^{o}. Du^{o}. 29°.

116 Relationes temporales dei ad creaturas, dicũtur de deo per accidens, & per ſe. 1. d. 30. 1. 2 ^{m}./. Po^{a}. q. 7. 8. 6^{m}.

117 Commune eſt, omni accidenti, non eſſe de eſſentia rei. Anima. 12. 7^{m}./. Meta. 5. fi. Forma. 40.

118 Quod eſt in genere ſubſtantiæ, nulli poteſt eſſe accidens. 2. d. 13. 3. c. me^{o}. C. d. 14. 5. 2 ^{m}./. 3. d. 6. q. 3. 2. c./. Meta. 11. lect. 3. me^{o}. B. E./. lect. 12. principio. B. D./. Phy. lect. 3. principio. A. E. lib^{o}. 5. lect. 3. principio. B. K.

119 Accidens in abſtracto, non prædicatur ſecundum magis, & minus. 1. 2. q. 52. 1. 2. 3. o./. q. 53. 2. 3 ^{m}./. verit. q. 1. 11 c. Magis. 2.

120 Accidentia conferunt ad cognitionem quidditatis in naturalibus, non autem in mathematicis. contra. 3. c^{o}. 56. 4 ^{m}. Forma. 145.

121 Accidens non generatur nec corrumpitur, & quæ corrumpũtur, non omnino in nihilum rediguntur, non quidẽ quia aliqua pars eorum remaneat, ſed quia remanent in po^{a}. ma teriæ uel ſubiecti. 1^{a}. q. 104. 4. 3 ^{m}./. 1. 2. q. 110. 2. 3^{m}. Natiuitas. 4. 5.

122 Accidens ex ſe non habet uim producendi accidens. 1. d. 3. q. 4. 3. 2 ^{m}.

123 Vnum accidens, non poteſt mutari in aliud accidens. Quo lib. 3. 2. d. Euchariſtia. 100. 101.

124 Accidens non uariatur ſubiectiue, ſed ſubiectum ſecundum ipſum. 1^{a}. q. 9. 2. 3 ^{m}./. q. 16. 8. c. fi./. 1. d. 8. q. 3. 2. 3 ^{m}./. d. 17. q. 2. 1. 3 ^{m}./. 3. d. 23. q. 3. ā. 4. q. 3. 2 ^{m}./. verit. q. 14. 7. 3 ^{m}. * Amitia. 22. Amor. 97. Definitio, 25. 33. 34. 41. 42. Perſona. 15. Prædicamẽtum. 3. 6. Relatio. 68. Abſtractum. 3. Actio. 49. 50. Adiectiuum 3. 4. 7. Artificiale. 2. & c. Bonitas. 41. 44. 84. 1 56. 157. 235. Charitas. 1. 2. Creatio. 20. Dimenſiones. 1 3. & c. Ens. 5. 8. & c. Forma. 149. & c. Magis. 2. Metaphy. 12. Natura. 19. Notitia. 5. Propriũ o. Reduplicatio. 2. Reſurrectio. Subiectũ. 6. &c. Subſtantia. 6. 11. 12. 19. Verbum. 27. Agere. 2. Aliquis. Alius. 3. Angelus. 11. 12. 48. Aſſimilatio. 17. & c. Circunſtantia. 1. Conſilium. 2. Corpus. 13. Delectatio. 23. Indiuiduum. 32.

4 ¶ Accidentaliter aduenire, contingit tantum dupliciter, ſcilicet contactu, uel ſicut motor motori. 3. d. 6. q. 3. 2. c. Accidẽtale. Amor. 32. Angelus. 495 6. 533. 541. 545. Aureola. Charitas. 135. 148. Corpus. 41. Eleemoſina. 28. Euchariſtia. 258. Meritum. 40. 54. 81. 111. Suffragia. 5. Chriſtus. 59. Beatitudo. 83. Bonitas. 169.

2 Aliquid conuenit accidentaliter, quod in ſe, ſubſtantia eſt, & aliquid ſubſtantialiter, quod in ſe eſt accidens. 2. d. 26. 2. c./. 3. d. 6. q. 3. 2. c. Fructus. 22.

3 Quod autem accidit in hominibus. quòd bonum ſit ut in paucioribus, & malum ut pluribus, ex hoc contingit, quia pluribus modis contingit deuiare a medio, quàm medium tenere, & etiam quia ſenſibilia ſunt magis nota apud multos, quàm bona rationis. 1. 2. q. 71. 2. 3 ^{m}./. Ma. q. 1. 3. 17^{m}. Operatio. 10.

4 Omne quod aduenit alicui poſt eius eſſe completum, conuenit ei accidentaliter, niſi trahatur in communione illius eſſe completi, 3^{a}. q. 2. 6. 2 ^{m}./. 2. d, 26. 2. c. Accidẽs. 19. Anima. 12

5 Quod accidit alicui naturæ, non eſt vniuerſaliter in illa natura. 1^{a}. q. 51. 1. c.

6 Nulla forma de genere ſubſtantiæ conuenit alicui accidentaliter. Ideo omnis forma adueniens accidentaliter, eſt accidens. 1^{a}. q. 67. 3. c./. 2. d. 26. 2. c.

Quid. 1 ¶ Accidia eſt tædium bene operandi, & triſtitia de re ſpirituali. 1^{a}. q. 63. 2. 2 ^{m}./. 2. 2. q. 85. 1. 2. c./. 3. c./. 2 ^{m}./. 4. c./. 2 ^{m}./. q. 54. 2 ^{m}./. 2. d. 42. q. 2. 3. c. fi./. Ma. q. 8. 1. c. fi./. 7^{m}./. q. 11. 1 o. Iob. lect. 1. fi. Amaritudo. Concupiſcentia. 3. Humilitas. 5.

2 Accidia non eſt receſſus mentis a quocumque bono ſpirituali, ſed a diuino, cui oportet mentem ex neceſſitate inhærere. 2. 2. q. 35. 3. 2 ^{m}./. Ma. q. 1. 3. 4^{m}.

3 Accidia eſt peccatum. 22^{c}. q. 35. o./. Ma. q. 11. 1. c. fi./. 3. o.

4 Accidia de ſe eſt peccatum mortale. 2. 2. q. 35. 3. o./. Ma. q. 11. 1. c. fi./. 3. o.

5 Triſtitia de bono ſpirituali diuino, eſt ſpeciale peccatum, ſcilicet accidia, ſed in communi conuenit omni vitio. Similiter gaudium de bono ſpirituali diuino conuenit ſpeciali virtuti, ſcilicet charitati, ſed in communi conuenit omni virtuti. 2. 2. q. 35. 2. o./. 3. 2 ^{m}./. 4. 3 ^{m}./. Ma. q. 11. 2. o./. 3. 4. c.

6 Accidia eſt ſpecies triſtitiæ. 1. 2. q. 35. 8. o./. Verit. q. 26. 4. 6^{m}.

7 Accidia eſt uitium capitale. 2. 2. q. 35. 4. o./. q. 36. 4. c./. 2. d. 42. q. 2. 3. c. fi./. Ma. q. 8. 1. c. fi./. q. 11. 4. o.

Diuiſio. 8 Filiæ accidiæ ſunt ſex, ſcilicet malitia, rancor, puſillanimitas, deſperatio, torpor, & euagatio mentis. 2. 2. q. 35. 4. 2 ^{m}./. 3 ^{m}./. Ma. q. 11. 4. o. Ignorantia, 21. Ira. 68. Deſperatio. 7. De-

uotio. 14. Odium. 15. Somnolentia. Verboſitas.

9 Accidia eſt contraria charitati. 2. 2. q. 35. 3. c./. Ma. q. 11. 3. c./. 6^{m}.

10 Accidia & inuidia opponitur gaudio charitatis, ſcilicet prima ut eſt de bono diuino, ſecunda ut eſt de bono proximi. 2. 2. q. 34. prin^{o}./. q. 35. prin^{o}./. 3. c./. q. 36. 3. c./. 3 ^{m}./. Ma. q. 11. 3. c.

11 Accidia eſt contra tertium præceptum decalogi. 2. 2. q. 35. 3. 1^{m}./. Ma. q. 11. 3. 2 ^{m}.

12 Ieiunantes maxime impugnantur circa horam ſextã, ideſt in meridie ab accidia, propter ſamẽ, & æſtus ſolis. 2. 2. q. 35. 1. 2 ^{m}./. Curioſitas 2. Negligentia. 2. Effectus.

1 ¶ Accipere aliquid in bono, vel in malo, dicit dupliciter, ſcilicet accipere proprie, & accipere abuſiue. 2. 2. q. 55. 2. 1 ^{m}. Diuiſio.

2 Accipere ab alio eſt indigentis, ſi accipiens præexiſtat, vel acceptum deficere poſſit, non aũt aliter. Po^{a}. q 10. 1. 13 ^{m}./. 14 ^{m}.

* Abraham. 3. 19. Vt Alexius.

3 Non omne accipiens, eſt receptum in aliquo. 1^{a}. q. 27. 2. 3 ^{m}.

4 Accipiens ab æterno, ſemper habuit: ſed accipiens in tempore, ante acceptionẽ, non habet, ſed habet quando iam accepit. Po^{a}. q. 3. 1 3. 2 ^{m}.

5 Accipere ab alio, eſt commune Chriſto & creaturæ analogice, ſed non autem uniuoce. 1^{a}. q. 33 3. 2 ^{m}./. 1. d. 44. 1. 2 ^{m}./. 3. d. 4. q. 1. ar. 2. q. 2. 2 ^{m}./. d. 11. 1. 3 ^{m}./. Po^{a}. q. 2. 5. 6^{m}. Angelus. 289. 301. 306. Repoſitio. 1. Deus. 121 205. Furtum. 8. &c. Animal. 44. Appetitus. 95. Circunciſio. 29. Perſona. 36.

¶ Accipiet ſignificat miniſtros potentum ad prædam. 1. 2. q. 102. 6. 1^{m}. 1.

¶ Accõmoda Deus. 311. Diſtributio. Phantaſma. 8. Vtile. 4. Vſus. 8. 18.

¶ Accommodare. Concedere. Confeſſio. Vſura. 189. 195.

* ¶ Accreſcere. Aſcendere. 18. Augmentum. 0. Baptiſmus. 45. Eſſe. 46. Peccatum. 225. Vſura. 204.

1 ¶ Accvsatio inſtituta eſt, ne nocens innocens videatur. In commun 4. d. 41. ar. 5. q. 2. c. Crimen. 0.

2 Accuſatio debet fieri in ſcriptis. 2. 2. q. 68. 2. o./. 4. d. 19. q. 2. ar. 3. q. 1./. 4. d. 35. 3. 6^{m}./. Quol. 11. 3 c.

3 Accuſatio eſt de præcepto, ualenti probare peccatum cõtra communitatem. 2. 2. q. 68. 1. o. Culpa. 4. Iudex. 6.

4 Accuſatio eſt iniuſta per calumniam, præuaricationem, & tergiuerſationem. 2. 2. q. 68. 3. o. Tergiuerſari. Calumnia. o. Præuaricator 3.

5 In accuſatione non oportet præcedere admonitionem. 4. d. 19. q. 2. artic. 3. q. 1. 4^{m}./. d. 35. 3. 6^{m}./. Virt. q. 3. 2. 6^{m}. Admonitio. 4.

6 In denuntiatione enim attenditur emendatio fratris, ſed in accuſatione punitio criminis. 2. 2. q 67. 3. 2 ^{m}./. q. 68. 1. c./. 4. d. 35. 3. 6^{m}./. Virt. q. 3. 2. 6^{m}. Crimen.

7 Accuſatio non debet fieri, niſi in peccatis quæ vergunt in damnum corporale, vel ſpirituale communitatis. Virt. q. 3. 2. 7^{m}. Accuſatus.

8 Accuſari poteſt factum, & perſona. 4. d. 41. ar. 5. q. 2. c.

9 Accuſatus tenetur dicere veritatem iudici interroganti iuri dice, ſcilicet ſi præceſſit infamia, vel indicia expreſſa, vel probatio ſemiplena. 2. 2. q. 69. 1. o./. 2. c./. 4. d. 17. q. 3. ar. 1. q. 2. 1 ^{m}./. 3 ^{m}./. d. 19. q. 2. artic. 3. q. 1. 5^{m}./. q. 2. c. Quolib. 5. 16. o. Iudex. 5. Confeſſio. 4.

10 Accuſatus poteſt defendere ſe per prudentiam, non autem per calumniam, uel colluſionem. 2. 2. q. 69. 2. o./. 3. c.

11 Et ei licet appellare. 2. 2. q. 69. 3. c. Appellare 2.

12 Accuſatus falſo ex leuitate & non ex malitia, poteſt remitte re pœnam talionis, non autem ſi deſiſtat per colluſionẽ, ſed tantum princeps. 2. 2. q. 68. 4. 2 ^{m}.

13 Mulier accuſata de adulterio penitus occulto, non debet cõ fiteri in iudicio, nec ab ea debet exigi iuramentum. Quolib. 5. 16. o. Matrimonium

14 Accuſari poteſt matrimonium, & per teſtes. 4. d. 41. artic. 5. q. 2. 3. o.

15 Accuſatio matrimonii poteſt fieri verbo & ſcripto, ita ꝙ exprimatur perſona accuſans, matrimonium quod accuſatur, & impedimentum. 4. d. 41. ar. 5. q. 2. 1 ^{m}.

16 Quando accuſatur matrimonium propter perpetuum impedimentum dirimens contractum, repelluntur extranei vt ſuſpecti, ſi conſanguinei tacent qui probabilius ſciunt. 4. d. 41. ar. 5. q. 2. 2 ^{m}.

17 Quando matrimonium accuſatur non eſſe contractum, debent repelli parentes vt ſuſpecti, niſi accuſans ſit inferior dignitate & diuitiis, qui æſtimari poſſit, ꝙ uelit libenter illud matrimonium ſtare. 4. d. 41. ar. 5. q. 2. 2 ^{m}.

18 Qui prius tacuit, debet poſtea repelli ab accuſatione matrimonii, niſi prius legitime fuerit impeditus, vel niſi iuret ſe

Ac

postea didicisse impedimentum, nec procedere ex malitia. 4.d.41.ar.5.q.2.4^{m}.

19 Accusatur uxor de adulterio dupliciter.s. coram iudice sæculari,& ecclesiastico.In primo est obligatio ad talionem,nō autem in secundo.4.d.35.3.5^{m}.Vxor.22.

20 Obligatio ad pœnam talionis fit in accusatione personæ de crimine, quia cunc agitur ad punitionem eius, non autem in accusatione matrimonii, sed ad impediendum illicitum. 4.d.41.ar.5.q.2.1^{m}.

21 Quando sunt tantum sponsalia, non accusatur matrimonium, quia non accusatur quod non est, sed potest denunciari impedimentum, ne contrahatur matrimonium. 4. d. 41.ar.5.q.2.3^{m}.

22 In accusatione matrimonii, idem potest esse accusator & testis. Nec iuratur de calumnia.Consanguinei possunt esse testes.contumax potest excommunicari lite non contestata. Valet testimonium de auditu. Et post publicationem testium, testes possunt ad duci. 4.d.41.art.5.q.3 o. Excommunicatio,22.vel iudicium.47.

23 Pœnitentia vxoris adulteræ, debet inducere virum, ne eam accuset vel dimittat: sed ad hoc non potest cogi,quia cessan te culpa & macula & reatu quo ad deum, manet pœna eccle siæ,humano iudicio inferenda.

24 Si mulier agit iure pertorio, prius tractabitur de exceptione viri. Si autem iure possessorio, prius debet restitui uir, & econuerso, nisi uir excipiat publicam fornicationem uxoris, uel proponat gradum consanguinitatis diuino iure prohibitum. Tertio si obiiciatur exceptio rei iudicatæ,a qua nō est appellatum. Quarto si obiiciatur nimia fœtitia viri, & odium capitale contra vxorem. Quinto si agens spoliauit alium sine causa.4.d.41.l.ii.

Accusās. 25 Accusans in probatione deficiens, meretur pœnam talionis. 2.2.q.68.4.o./. 4.d.41.1arric.5.q.2.1^{m}./. Quolib.11.13.c. Iudex. 25.

26 Accusans falso,meretur duplicem pœnam,scilicet talionis, pro nocumento accusa i & infamiæ pro calumnia.Sed quā doque princeps liberat ab utraque, & quandoque tantum a prima. 2.2.q.68.4.3^{m}.

27 Desistere ab accusatione ordinate & sine uitio,contingit dupliciter, scilicet si in processu perpendat se falsè accusasse, vel si princeps eam aboleat. 2.2.q.68.3.3^{m}. Papa.3.

28 In notoriis non requiritur accusator, quia infamia tenet locum accusatoris. 2.2. q.67.2.3^{m}./.3.2^{m}. Infamia.1.

29 Subditi possunt suos superiores accusare. 2.2.q.68.1.2^{m}.

30 Nullus debet accusare religiosum in capitulo, de crimine occulto. 2.2.q.33.7. 4^{m}./. 4.d.19. q.2. artic. 3.q.1.3^{m}./. Virt. q.3.2. 8^{m}.

31 Excommunicati, infames, & de maiori crimine accusati, non possunt accusare. 2.2.q.68.1.1^{m}. Testis.17. *Index.6. Iudicium.48.

¶ Accusatiuus. Docere.7. Crux.6.

¶ Acerbitas. Acrimonia. Dolor.38. Laurētius.3. Nouissimus. Pœna.30.73.74. Voluntas.58.

¶ Accerbū & maturum, differunt sicut incompletum & completum, non autem accidentaliter tantum. 4.d.11.q.2. artic. 3.q.2.2^{m}.

¶ Aceruus. Compositio.10.

¶ Acescere. Eucharistia.73.

1 ¶ Acetvm & vinum, differunt specie. 3^{a}.q.74.5.2^{m}./.4. d.11.q.2.ar.3.q.2.o. Vinum.2.

2 Acetum non potest naturaliter mutari in uinum, nisi resoluatur in materiam primam. 3^{a}.q.74.5.2^{m}./.4.d.11.q.2.art.3. q.2.c./.d.43.q.1.ar.4.q.1.c.

¶ Achab meruit per opera bona extra charitatem facta, dilationem regni temporalis. 4.d.15.q.1.ar.3.q.5.c.

¶ Achademici dicunt,nil posse sciri pro certo,in hac vita. Io. 4.lect.4.me^{o}.b.B.

¶ Achaia. Corinthus. Ioannes.16.

1 ¶ Achaz rex non petens signum a deo, peccauit,& nō peccasset, si signum petiisset. 2.2.q.97.2.3^{m}./.Isa.7.me^{o}.b.K.

2 Achaz noluit petere signum, vel quia in idolis confidebat, vel in rege assiriorum. Vel inuidens gloriæ dei. Vel quia timebat offendere deum in angustia positus. Vnde dixit. Nō temptabo dominum.Sed male intellexit,quia licebat ei auctoritate domini petere signū, sicut Gedeon.Isa.7.me^{o}.b.K.

¶ Acies. Amazones.3.

1 ¶ Acolytvs accipit urceolum uacuum, circa quem est actus eius principalis. 4.d. 24. q. 2. artic. 1. q.2.c.fin./. artic.2.6^{m}./.artic.3.6^{m}./.d.25.q.1.1.2^{m}./.q.4.c^{o}. 75. fi. Subdiaconus. 1.

3 Acolytus præparat vrceolos, cum uino & aqua: eorum nā-

Ac

que ministerium est circa vasa non sacra. 4.d.24.q.2.ar.1.q. 2.c fi./.q.4.c^{o}.75.fi.

3 Principalior actus acolyti est ministerium in urceolo, quàm in candelabro a quo denominatur,quia est notior, & magis proprius ei.4.d.24.q.2.3.6^{m}. Character.42.

4 Actus acolytorum se habent ad actus principales & secundarios superiorum ordinum propinquius, quàm actus alio rum minorum ordinum.4.d.24.q.2.2.8^{m}.

5 Corporalis actus acolyti magis de proximo ordinatur ad actum sacrorum ordinum, quàm spirituales actus exorcista rum.4.d 24.q.2.2.7^{m}.

7 Oppositum videtur dicere. 4.d.6.q.2.art.3.q.3.2^{m}. Respon Du^{m}.30^{m}. deo sicut Dubio.807.

8 Acolytus portans cæreos accensos, significat doctrinam no ui testamenti.4.d.24.q.2.2.8^{m}./.q.4.c^{o}.75.fi.

Lectoratus.1.2. Subdiaconus.1.

¶ Acquiescere, Sapientia.9.

¶ Acquirere illicite contingit tripliciter.s. vel ratione causæ, vel acquirentis,vel eius a quo auferrur. 2.2.q.32.7.c./.q.62. 5.2^{m}. Dominium.12. Simonia.18. Restitutio.9.

¶ Acerbitas. Acerbum, Contentio. Disputatio.

¶ Acrimonia loquens deprauatur dupliciter, vel per hoc q attribuit ad fauorem falsitatis, vel confidentia clamoris impugnat veritatem. Alio modo propter inordinationem qua vtitur acrimonia, vel vltra modum debitum, vel contra qua litatem personæ. 2.2.q.38.1.c./.3^{m}./.2. Timo.2.lec.2.

*Disputatio 4 Contentio 1.

1 ¶ Actio dei, est sua essentia, & sua potentia. 1^{a}.q.14.4.o./. Dei. q.19.1.o./. 4.2^{m}./. q.25.1.2^{m}./.q.30.2.3^{m}./.q.41.4.3^{m}./.q.45.3. 1^{m}./. q.54.1.2.3.c./. q.77.1.2.c./. q.79.1. c./. q.87.3 c./. 1.2.q. 49.4. c./. q.55.2.3^{m}./. 3^{a}. q.9. 1.1^{m}./. 1.d. 2.2.2^{m}./. d.7. q.1.1. 1^{m}./. d.8.q.3.1.4^{m}./. q.4.3.3^{m}./. d.14.q.1.1.3^{m}./. d. 27. q. 1.1. 5^{m}. d.35.5.3^{m}./. L.fi./. d.42.q.1.1.4^{m}./. 5^{m}./.d.43.q.2.1.2^{m}./.2. d.1.q.1.2.5^{m}./.5.11^{m}./.q.2.1.4^{m}./.d.15.q.3.1.3^{m}./.2.c./.q.1.c^{o}. 10. 3^{m}./.11./.12./.45./.73./.87./. Lib^{o}.2. c^{o}.9./. 10./.12./.16. 6^{m}./.23.4^{m}./.24.11^{m}./. Li^{o}.3.c^{o}.73./. Li^{o}.4.c^{o}.19.m^{o}. A./. Ver. q.1.5.15^{m}./.q.23.4 c./. Po^{a}.q.1.1.1^{m}./. 8^{m}./. q.2.1.c.fin./.1^{m}./. 4^{m}./. q.3.15.c.fi./. 8^{m}./. 18^{m}./. 16.11^{m}./.17.12^{m}./.30^{m}./.q.5.3. 6^{m}./.q.7.1.7^{m}./.10.c.fin./. q.10.1.5^{m}. Opuscul.3.c^{o}.31./. 34./. Opusc.9.q.14./. Opusc.11.art. 13./. Opusc.15. c^{o}.13./. 10.3. Lect.5.fi./. Causis.lect 20.o. Accidens.111. Creatio.20.

2 Actio dei, non est in prædicamento. 1.d.8.q.4.3.3^{m}.

3 Actio dicitur æquiuoce, de actione dei & actione creaturæ. 2.d.17.q.1.2.4^{m}./. d.18.q.2.2.c. Appropriatio. 8. 9. 10. 15. Agens. 1.

4 Differentiæ sex inter actionem dei & actionem creaturæ,scilicet primo quia ea quæ in rebus naturalibus generant sibi similia, non semper eadem manent, & ideo vt conseruent se,secundum similitudinem speciei, similia sibi generant. Secundo quia actio agentis naturalis qua facit sibi simile, est aliquid egrediens ab agente in patiens, quod in deo locum non habet, quia eius actio est eius substantia. Tertio quia agens naturale est unum, & tamen facit se in diuersis, secundum diuersas operationes, quod deo non conuenit, quia agit secundum unam operationem. Quarto quia actio agentis sibi simile, non est continua & sempiterna, sicut actio dei. Quinto quia agēs naturale simul patitur & mouetur. Sexto quia virtus agentis naturaliter,in sua actione debilitatur, propter hoc q simul patitur. Dio.9.lec.2.o. Ars.26. Creatio.2. Agens.12.

Eadem est actio essentiæ,& proprietatis patris. 1 d.2.2.2^{m}./. d.17.q.2.2.2^{m}. *Attributa.17.18. Bonitas.5.

6 Oppositum uidetur dicere. Potentia.q.7.1.7^{m}. Respondeo Du^{m}.31^{m}. Dubio.31. *Cælum.69.70.96.121.126.132.

Actio dei est vna secundum rem, & multæ secundum rationem.1^{a}.q.30.2.3^{m}./. 1.d.2.2.2^{m}./. d.15.q.2.2.2^{m}./. d.37.q.3.2. c.fi./.d.43.q.2.1.2^{m}./.2.d.1.q.1.4.3^{m}./.2.2.c^{o}.10.fi./. Po^{a}.q.3. 16.11^{m}./.q.7.1.7^{m}.

8 Deus agit in omni operante. 1^{a}.q.105.5.o./. 1.2.q.55.4.6^{m}./. 1.d.37. q.3.3.3^{m}./. 2.d.1. q.1.4.c./. d.3. q.2.4.1^{m}./.d.18.q.2.1. 5^{m}./.d.24.q.1.4.1^{m}./. d.28.1.o./.5.1^{m}./.3.d.32.q.1.1.2^{m}./.4.d. 17.q.2.art.1.q.1.6^{m}./. 2.1.c^{o}. 68.3^{m}./.4^{m}./. Po^{a}.q.3.6.22^{m}./.7. 8. o./. Opuscul. 3.c^{o}. 132. Cessare. 1. Conseruatio. 11. Deus.406. &c. *Creatio.2.11.20.21.fi.

9 Deus agit immediate, in omnibus rebus. 1.d.35.3.c./. d.36. q.1.1.c./.d.37.q.1.1.2^{m}./.4^{m}./.2.d.1.q.1.4.c./.d.25.1.3^{m}./.Po^{a}. q.3.7.4^{m}./.q.5.1.18^{m}. Deus.445.437.405.

10 Actio dei qua operatur in omni operatione creaturæ, nō est creatio.1^{a} q.45.8.o./.Po^{a}.q.3.8.o. Æternitas.41.

11 Actio dei, non subtrahit actiones agentium inferiorum. 1.q.105.5.o./.1.d.45.3.4^{m}./.2.d.1.q.1.4.o./.d.9.2.4^{m}./.2.3.c^{o}. 69./.

Ac

69./.70.1^{m}./. Po^{a}.q.3.7.o. Deus.446. Eucharistia.29. Instans. 15.&c. Iustitia.87.&c.

12 Omnis actio creaturæ est a Deo. 1^{a}.q.105.5. c./. 1.2.q. 6.1. 3^{m}./.q.79.2.o./.q.109.1.c./.1.d.42.q.2.1.c./.2.d.1.q.1.4.c./.d. 9.2.4^{m}.d.15. q.3.1.2^{m}./.d.36. 3.1^{m}./.d.37.q.1.2.5^{m}./.2.3.c^{o}. 67./.Po^{a}.q.3.7.o. Agens.110.

13 Omnis actio formæ substantialis vel accidentalis, dependet a Deo 3^{a}.q.77.3.2^{m}. Resistere.1.&c. Esse.15.

14 Actio intellectus & cuiuslibet creature dupliciter dependet a deo.s.formaliter,& effectiue.1^{a}.q.105.5.c./.12.c^{o}.q.109.1.c./. 2.d.9.2.4^{m}./.2.3.c^{o}.67./.He.lect.1.fi.C.

15 Actio & motus cuiuslibet rei, est propter diuinam bonitatem, suo modo participandam. Opusc.3.c^{o}.100. *Virtus.76. Christus. 50.108.&c.

16 Ad hoc q aliquius actiones finis sit deus, vel charitas, non oportet,agēdo illum actionem, q aliquis de deo uel de charitate semper cogiter, sed oportet q prius fuerit cogitatio de fine, qui est charitas uel deus, & quòd recta ratio, actiones sequentes in hunc finem ordinauerit, ita q rectitudo illius ordinationis, in actibus sequentibus saluetur. 2.d.38. q.1.1.4^{m}. Agere.23.24.

17 Nec sufficit in tali actione, quòd aliquis in habitu tantum, deum uel charitatem habeat in mente, quia sic etiam actum venialis peccati aliquis in deū ordinaret. Quod falsum est. 2.d.38.q.1.1.4^{m}.

Dīa. 18 Actio propriè est operatio voluntatis imperata, manens in operante. Sed facere est operatio transiens. 1.2.q.57.4.c./.5. 1^{m}./.2.d.12.L.fi./.3.d.23.q.1. ar.4.q.1.4^{m}./ d.33. q.2.ar.2.q.1. c./.d.35.q.1.1.c.fi./.ar.3.q.2./.2.c^{o}.1./. Ver.q.5.1.c./. Ethic. lect.1.fi.c./. Li^{o}.2.lect.4. me^{o}.c./. Li^{o}.6.1 &3.me^{o}.d./. Meta. 6 lect.1. me^{o}.c.K./. Li^{o}.9.lect.2. prine^{o}.a.H./. Li^{o}.11.lect.7. me^{o}.c.F.

19 Actio recta, differt ab actione reflexa. 1^{a}.q.28.4.2^{m}./. q.87.3. 2^{m}./.3.d.23.q.1.2.3^{m}./. Anima.2.lec.5.fi./.Li^{o}.3.lec.9.

Du^{m}.32^{m}. 20 Oppositum videtur dicere. 1.d.1.q.1.1.2^{m}./. d.10.5.2^{m}./.d. 17.q.1.5.4^{m}. Respondeo sicut Dubio.41.

21 Actio reflexa includit actionem rectam. Opuscul.14./.4./. Opusc.72.9.4.

22 Duplex est actionis genus, una scilicet actio quæ transit in aliquid exterius, inferens ei passionem, sicut urere & secare, alia uero quæ non transit in rem exteriorem, sed magis manet in ipso agente. Et hæc est duplex, scilicet quædam corporalis sicut sentire,& alia spiritualis, sicut intelligere & velle. 1^{a}.q.18.3.1^{m}./.q.41.1.2^{m}.

23 Actio duplex, scilicet immanēs & transiens. 1^{a}.q.14.2.c./.q. 18.3.1^{m}./. q.23.2.1^{m}./. q.27.1.3.5.c./. q.28.4.c./. q.41.3.c./.q. 54 1.3^{m}./.2.c./.q.56.1.c./.q 85.2.c./. 1.2.q.3.2.3^{m}./.q.31.5.c./. q.74.1.c./. 1.d.40.q.1.1.1^{m}./. 3.d.33.q.2. ar.2.q.1.c /. 2.1.c^{o}. 100.2^{m}./.Li^{o}.2.c^{o}.1./.2.3.4^{m}./.80.fi./.Li^{o}. 3.c^{o}.22.1^{m}./. Veri.q. 5.1.c./.q.8.6.c./. q.14.3.c./. Pot^{a}.q.3.15.c./. q.5.5.14^{m}./.q.8.1. c./.q.9.9.4^{m}./.q.10.1.c./. Eth lec.1.fi.c./.lec.12.me^{o}.c./. Li^{o}.2. lec.4.me^{o}.c./.Li^{o}.6.lec.2.me^{o}.d. Sensus. 32.

24 Vtrumque genus actionis attribuimus deo. Pot^{a}.q.10.1.c. * Angelus.417.418.463.&c. Animal. 55. Attritio.2. Caput. 4 &c. Causa.6.41. Creatio. 2.11.20.21.51. Diuisio. 16.17.18.

Du^{m}.33^{m}. 25 Immo nulla actio transiens conuenit Deo.1^{a}.q.23.2.1^{m}.Respondeo Dubio.33.

26 Actio transiens est duplex, scilicet mutantis materiam, & tāntum utentis ea. Eth.lec.1.fi.c.G. Factibilia. Hierarchia. 1.3.4. Homo.23.20.38 &c.

27 Obiectum actionis transeuntis siue materia est separata ab agente, obiectum autem immanentis unitur ei.1^{a}.q.56.1.c. *Ius.5. Lex.54. Malum.33.42.43.52. Medium.3.&c. Membrum.1.3.5.7. Nomen.64.

28 Actio transiens proprie actio dicitur, sed actio immanens proprie dicitur operatio. Verit.q.8.6.c. * Obiectum.15.17. Prius.12. Motus.3.29.

29 Actio transiens infert ex se passionem, non autem immanens.1^{a}.q.23.2.1^{m}./.2.2.q.59.3.3^{m}./.1.d.40.q.1.1.1^{m}.

30 Actio immanens est actus & perfectio agentis, non autem transiens sed tantum patientis.1.2.q.3.2.3^{m}./.q.31.5.c./.5.1, c^{o}.100.2^{m}./.Li^{o}.2.c^{o}.1./. Veri.q.14.3.c./.Po^{a}.q.3.15.c.fi./.q.5. 5.14^{m}./.q.10.1.c./. Ethic lect.12.me^{o}.c./. Li^{o}.2.lec.4.me^{o}.c./. Meta.9.lec.9.fi.g. *Propositio.8.9. Qualita.8. Quantitas.17.

31 Actio immanens est tantum uiuentium, transiens est etiam aliorum. Po^{a}.q.10.1.c.me^{o}.D.

32 In omni actione transeunte, requiritur aliud principium in agente, & aliud in patiente, non autem in immanente. Po^{a}.q.9.9.4^{m}.

33 Actio duplex, scilicet una cum transmutatione materiæ, sicut actio physica, alia sine transmutatione materiæ, quæ sci

Ac

licet materiam non præsupponit, sicut patet in creatione. Sed actio corporis est, qua agit secundum quòd est actu, in aliud corpus secundum quòd est in potentia. 1^{a}.q.91.2.c./. q.115.1.c./.Po^{a}.q.1.1.15^{m}. Satisfactio.3. Sensus.32.

34 Actio corporis duplex, scilicet realis, secundum proprietatē corporis, idest ad transmutationem materiæ, & intentionalis, secundum q participat aliquid de proprietate substantiarum separatarum. Po^{a}.q.5.8.c.fi.

35 Omnis actio creaturę, differt realiter ab ea. 1^{a}.q.54.1.2.c./. 1.d.3.q.4.2.c./.3.1.c^{o}.2.c./. Po^{a}.q.10.1.5^{m}./. Quol.10.q.3.1.c.

36 Actio instrumenti duplex, scilicet secundum propriam formam, & ut mouetur a principali agente. Prima est alia ab actione principalis agentis, secūda uero est eadem. 1^{a}.q.19. 1.c./.2^{m}./.2.c./.q.62.1.2^{m}./. 4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c.me^{o}.B./. Ver. q.22.1.3.c./.q.27.4.c./.2^{m}./.Po^{a}.q.3.4.c.me^{o}.E. Agens.27.

37 Actio humana, speciem sortitur a fine proximo, quia ad bonitatem, uel malitiam rei, non solum exigitur bonitas uel malitia finis vltimi, quem respicit uoluntas intendens, sed etiam bonitas uel malitia finis proximi, quem respicit uoluntas eligens. Et ideo non sequitur, q bonitas uoluntatis intendētis,ad bonitatem actus sufficiat. 1.2.q.1.3.c./.3^{m}./.2.2. q.11.1.2^{m}./. 2.d.40.2.c./. 3^{m}./. Verit. q.20.1.2^{m}. Actus. 145. 146. Voluntas.2.

38 Actio humana, secundum ius naturale considerata quadruplex, scilicet habens deformitatem inseparabilem, secunda separabilem per circunstantias aliquas indifferens, & secundum se bona. Quol.9.5.c.

39 Bonum & malum sunt differentiæ actionis, inquantum est voluntaria.2.d.40.q.1.1.1^{m}. Malum.52.54.55. Actus.157.&c. 163. Bonitas.231.

40 Aliqua actio dupliciter dicitur intellectualis, vno modo sicut consistens in intellectu, alio modo vt regulata & imperata ab aliquo intellectu. Et aliqua actio dupliciter dicitur voluntaria, vno modo elicitiue, alio modo imperatiue. 1^{a}.q. 112.1. 1^{m}./. 1.2.q. 1.1.2^{m}./. q. 6. prin^{o}. K./. 4.c./. 5.1^{m}./. q.8. prin^{o}./.q.2.a.2.3.1./.q.71.6.c./.q.74.2.c./. Ma.q.8.4.17^{m}.

41 Actio uoluntaria, fundatur super actionem naturæ. 1. 2.q. 10.1.1^{m}./.1.d.12.1.ar.2. Ius.11. Voluntas.55.&c.

42 Eadem actio secundum speciem nature, potest differre secūdum speciem moris, & econuerso. 1.2.q.1.3.3^{m}./.3^{a}.q.47.3. 3^{m}./.2.d.40.1.4^{m}./.4.o.

43 Actiontum quæ ab homine aguntur, ille solę dicuntur humanæ proprie quæ sunt a uoluntate deliberata. Si quæ autē aliæ actiones homini conueniant, possunt dici quidem hominis actiones sed non proprie humanæ, cum non sint hominis, inquantum est homo, sicut cum aliquis mouet pedem uel manum, aliis intentus, vel fricat barbam. 1.2.q.1.1. ar.3./.c./.3^{m}./.5.3.c^{o}.2.fi. Homo.38. Finis.134. Fricare.

44 Actio naturę terminatur ad unum, non autem uoluntaria. 1^{a}.q.41.2.c./.1.2.q.10.1.1^{m}. Libertas.o. Voluntas. 78. &c. Agens.14. Anima.34. 46. 290. Forma. 59. Operatio.14. Potentia.14.&c.18.

45 Actio naturalis, semper præsupponitur aliis actionib^{9}. Ma. q.16.4.c.fi./.4^{m}./.5^{m}.

46 Omnis actio corporis est naturalis, quia non operatur, nisi naturaliter.5.3.c^{o}.102.fi.

47 Actio primi principii propriè dicitur operatio, non autem actiones secundorum, sed dicuntur operata. 3^{a}. q. 19. 1.c.

48 Diuersę actiones ad vnum effectum, quarum una, est vt disponens, & alia ut perficiens, dicuntur una. 4.d.7.q.1.ar.1. c./.5.2.c^{o}.57.1^{m}.A./.87.3^{m}.

49 Actio & passio conueniunt in una substantia motus, & sunt vnus motus numero: differunt tamen propriis rationibus, & differunt tantum secundum diuersas habitudines. 1^{a}.q.28.4.1^{m}./.q.41.1.2^{m}./. q.45.2.2^{m}./.3.c./. 2.2.q.90.3.c./.2. d.40.4.1^{m}./.Meta.11.lec.9.h./.Phy.3.lec.4.o./.Aſa.3.lec.2.

50 Immo non potest esse idem accidens numero actio & passio, sed eorum differentiæ, sunt tantum penes terminos, scilicet agens & patiens. 2.d.40.4.1^{m}./.5.2.c^{o}.57.1^{m}. Respondeo Dubio.44. Du^{m}. 34^{m}.

51 Actio ut prædicamentum, dicit aliquid fluens ab agente cū motu.1.d.8.q.4.3.3^{m}.*Accidens.63.74.93. Actio.111.

52 Actio speciem habet a forma agentis. 1^{a}.q.14.5.3^{m}./.1.2.q.1. 3.c./.3^{a}.q.19.1.3^{m}./.1.d.13.2.c. prin^{o}./.2.d.40.1.c./.5^{m}./.5.3. c^{o}.8.1^{m}./. Verit.q.20.1.2^{m}./. Virt.q.2.3.c./.7.1.7^{m}./. Phy.2. lec. 2.fi Malum.43. Operatio.3.

53 Actiones differunt specie secundum diuersitatem formarū, quæ sunt principia earum, licet agentia non differant specie.2 d.40 1.c./.5^{m}. Homo.40.

54 Principium actionis, primo est finis, secundo agens, tertio forma,

forma,non autem materia. 1ª.q.105.5.c. uel potentia.2.mº. K. Animal.47.53.

55 Illud quod est inderterminatum, uel in potentia, vt sic non potest esse principium alicuius actionis. 1.d.45.3.c.

56 Actio speciem naturalem habet ex agente, & termino magis, sicut & motus, a principio autem intrinseco est naturalis. Poª.q.6.8.c. princº.

57 Actio quælibet commensuratur virtuti agentis. Nec aliquod agens naturale, nititur ad agendum id quod excedit suam facultatem.2.2.q.130.1.c. Natura.34.

58 Omnibus rebus naturaliter insunt principia propriarum operationum,quibus eas conuenientes reddant fini suo. 4.d.33.q.1.7.c.princº.

59 Actio est in agente subiectiue. 1.d.32.q.1.1.c. meº. B./. d.40.q.1.1.1ᵐ./.2.d.40.4.1ᵐ./.3.d.18.1.4ᵐ./.Poª.q 7.9.7ᵐ./.10.1ᵐ./. q. 8. 2. c.* Appetitus.52. Caput.4. Cõceptio.3.35. Subiectiue.

Duᵐ.35ᵐ. 60 Immo actio est tantum in patiente subiectiue. Meta.11.lec.9. fi./. Phy.3.lec.4.fi.e./. Anima. 3. lec. 2. meº. g. Respondeo Dubio. 35.

61 Actiones quæ sunt in agente,sunt quasi perfectio ipsius. Huiusmodi autem,non sunt, nisi actiones cognoscentis & appetentis. ℨ.2.c.23.4ᵐ.

Duᵐ.36ᵐ. Immo non solum actiones immanentes, sed etiam actiones transeuntes,sunt in agente, & sunt perfectiones ipsius. Poª.q. 7.9.7ᵐ./.10.1ᵐ./.q.8.2.c.Respondeo sicut Dubio.35.

62 Omne agens habet in se formaliter formã, qua agit. Quol. 6.2.c./. Spũ.2. 10.c./. Anima 2.c./. 5.c.meº.H./. 16.c. meº.E. Opusc.9.q.37./. Anima.3.lec.7.fi././.Lec.10.Creatura.34.

63 Omnis forma dependens ab agente secundum fieri tantum: remanet cessante actione eius.1ª.q.104.1.c./.Poª.q.5.1.o.

64 Impossibile est actionem unius agentis terminari ad formam tantum, & alterius ad subiectum formæ, nisi in agentibus subordinatis. 1ª. q.118.2.3ᵐ./. 2. d. 18. q.2. 1.5ᵐ./. Potenª. q.3.6.21ᵐ./.9.2.1ᵐ.

65 Vna & eadem actio procedit a primo & secundo agente, non autem a duobus agentibus unius ordinis.1ª.q.105.2ᵐ.

66 Actiones diuersorum agentium non possunt terminari ad unum effectum,nisi agentia sint subordinata.1.d.37.q.3.3.c./. ℨ.2.cº.87.3ᵐ. *Denominatio 6. Aestimatiua.3.

67 Non omnis nouitas effectus ponit nouitatem in actione, & mutationem in agente,sed tantum si agens agat ex necessitate naturæ,uel actio sit media inter agens & effectum.2.d.1.q. 1.5.11ᵐ./.ℨ.2.cº.35.1ᵐ./.2ᵐ./.Poª.q.3.17.12ᵐ./.Opus.3.cº.97. *Figura.7.Finis.11.12.63.&c.134.Forma.117.118.

68 Omnis actio potentiæ vel virtutis motæ a superiori potentia, uel uirtute,est etiam passio.Vnio.5.c.

69 Actio est magis propinqua agenti, quàm patienti. 4. d. 9. art.2.q.1.c.fi.

70 Quanto agens est potentius,tanto magis potest actionem suã diffundere ad magis distans. 1ª.q.118.1.c./.2.2.q.141.7.1ᵐ./. ℨ.2.cº.6.6ᵐ./.Liº.3.cº.24.fi.A./.Poª.q.3.4.c.fi. B. * Imprimere.3.Indiuiduum.10.

71 In qualibet actione illud quod est ex parte agentis, est quasi formale,& quod est ex parte patientis uel accipientis,est quasi materiale.4.d.46.q.2.ar.2.q.3.c.

72 Actio primi agentis est prior in mouendo, & posterior in utẽdo,actibus aliorum ad suum finem. 3.d.23.q.3.ar.1.q.1.c.

73 Actiones omniam secundorum agentium, fundantur super actionem primi agentis.3.d.23.q.3.ar.1.q.1.c./.4.d.11.q.1. ar. 3.q.1.c.Agens.94.

74 Actionum quarum una est regula & ratio alterius, una non impedit sed iuuat aliam.1ª.q.112.1.3ᵐ.*Instans.14.&c.

75 Omnis defectus actionis est ex defectu principiorum eius. Ver.q.24.7.c. Actio.54.Defectus.13.14. *Intellectus.63.&c. Iuramentum.25.

76 Actio non attribuitur instrumẽto proprie, sed principali agẽti.1.2.q.16.1.c.fi./.2.2.q.172.2.3ᵐ./.3ª.q.13.3.c./.q.15.9.1ᵐ./. 2.d.35.4.c./.4.d.1.q.1.ar.1.q.4.c./. d.3.art.2.q.1.8ᵐ./.d.5.q.2. art.2.q.2.1ᵐ./.d.8.q.2.3.1ᵐ./.d.44.q.1.art.1.q.3.3ᵐ./.art.2.q.1. 3ᵐ./.d.45.q.2.ar.1.q.3.c./.ℨ.2.cº.87.3ᵐ./.Liº.3.cº.24. mº.Fl./. Verit.q.5.9.c./. princº./.q.12.8.5ᵐ./. Ma.q.7.6.c./. Ro.9.lec.3. meº.C. Agens.6.

77 Actio attribuitur instrumẽto sicut immediate agenti, sed principali agenti sicut in cuius virtute agit instrumentum. 3ª.q. 66.5.1ᵐ.Passio.99.

78 Actio instrumenti, semper attingit ad aliquid ultra suam speciem, non autem semper ad ultimam perfectionem intentam a principali agẽte.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c.meº.B./.d.8.q.2.3.5ᵐ./. ℨ.2.cº.17.3ᵐ./.Poª.q.3.9.21ᵐ.

A Duᵐ.37ᵐ.79 Oppositum uidetur dicere. 2.d.1.q.1.3.o./. 4.d.8. q.2.3.4ᵐ. Respondeo sicut Dubio.301.

80 Vna res potest esse causa actionis alterius rei quadrupliciter, scilicet dando ei virtutem, conseruando, & mouendo seu applicando ad agendum, & sicut agens principale respectu instrumenti. Poª.q.3.7.c.meº.E.fi.Conseruatio.9.Causa.41.

81 Actio instrumenti duplex, scilicet secundum propriam formam, & ut mouetur a principali agente. Prima est alia ab actione principalis agentis,secũda uero eadem. 3ª.q.19.1.c./. 2ᵐ./.2.c./.q.62.1.2ᵐ./.4.d.1.q.1.a.4.q.1.c.meº.B./.Veri.q.22, 13.c./.q.27.4.c./.2ᵐ./.Poª.q.3.4.c.meº.E. *Meritum.1.4.9.12. 21.22.26.28.

82 Vnitas & pluralitas actionis duplex, scilicet numeralis ex subiecto agente, & specifica ex principio quo agens agit, idest ex forma.Vnio.5.c. *Misericordia.28.Natura.15.17.34. Naturale.25. Numerus.18. Ordo.15. Passio.99. Peccatum.342.

83 Actio potest esse una & passiones multæ,propter unum agens & multa patientia,& econuerso.ℨ.2.cº.73.meº.A.&c.

84 Si sit unum agens principale & duo instrumenta,dicetur unũ agens simpliciter & duæ actiones,si autem econuerso,dicetur econuerso.1ª.q.76.2.c.

85 Instrumentum duas habet actiones, scilicet unam instrumẽtalem secundum quam operatur, non in uirtute propria,sed in uirtute principalis agentis,aliam propriam, quæ competit sibi secundum propriam formam, sicut securi competit scindere, ratione suę acuitatis, facere autem lectum,inquantum est instrumentum artis. Non autem perficit actionem instrumentalem, nisi exercendo actionem propriam.Scindendo.n. facit lectum.3ª.q.62.1.2ᵐ.

86 Impossibile est ꝙ eadem numero essentialiter sit actio principalis agentis,& instrumenti.3ª.q.19.1.c./.3.d.18.1.4ᵐ./.Aſa. 2.c.meº.K.fi.

87 Actionem cuiuslibet agẽtis etiam instrumenti, oportet egredi a potentia eius.Poª.q.3.4.c.meº.A.

88 Malum in actione, semper causatur ex defectu agentis principalis uel instrumentalis.Similiter in effectu proprio,uel ex indispositione materiæ.Sed in patiente, ex imperfectione uel defectu agentis uel materiæ.1ª.q.49.1.c./.3ᵐ./.1.2.q.18.2.c./. Ma.q.16.6.c.princº. Defectus. 13. 14. Malum. 26. 43. Potentia.2.3.14.

89 A diuersis actionibus idem actum est quadrupliciter,scilicet propter insufficientiam agentium, uel quia idem non potest simul una actiõe, uel effectus nõ est unus simpliciter, sed tantum sub iubiecto, uel agens unum est instrumentum alterius. 3.d.18.1.5ᵐ. *Principiatum. 1. 3. Purgatio. 8. Scandalum. 4. Solicitude.4. Solitudo.10. Vermis.1. Virtus.6.7.25.

90 Agens agit aliquo dupliciter scilicet actione & forma. 1ª.q. 104.1.c./.1.d.32.q.1.1.c.fi.D. Forma.

91 Omnis actio est per aliquam formam. 1ª.q.48.1.4ᵐ./.q.76.1. c./.3ª.q.19.1.3ᵐ./.Spũ.2.c./.Opusc.9.q.37.Operatio.46.

92 Forma est principium actionis.2.2.q.179.1.1ᵐ./.1.d.45.3.c./. 4.d.12.q.1.2.o./.d.49.q.2.3.6ᵐ./.4.c.princº.vel potentia 2. Immo potentia in nobis dicitur esse principium actionis. B Duᵐ. 37ᵐ. 1ª.q.83.2.c./.1ᵐ..2ᵐ./.1.2.q.74.1.c./.Respõdeo sicut Actus. 74.Esse.73.Habitus.50.

93 Forma non nominat principium actionis, ut est in agente, sed ut respicit effectum.1ª.q.14.8.c.

94 Actio non tantum attribuitur formæ, sed etiam composito.Ideo mensuratur secundum utrumque.4.d.49.q.2.3.6ᵐ. Actus.18.182.&c. Esse.15.

95 Actiones sunt suppositorum. 1.d.5.q.1.1.c. Ignis. 8.18. Medium.6.&c.Actus 185.Operatio.45.

96 Immo actiones ipsius naturæ. Opusc.37.cº.4. Respondeo, Duᵐ.38ᵐ. sicut Dubio.65.

97 Actionis physicæ duplex est terminus, scilicet generatio, & forma quæ est finis generationis. Opusc.32.cº.2./.Phy.2.fi.

98 Oportet modum actionis esse, secundum modum formæ agentis.ℨ.2.cº.21.8ᵐ./.22.3ᵐ./.Liº. 3.cº. 55.1ᵐ./.58.1ᵐ./.73. 2ᵐ./.Poª.q.3.17.12ᵐ./.q.5.3.6ᵐ./.Anima.2.7ᵐ /. Quol.3.7.c.

99 In formis non subsistentibus, actio mensuratur secundum quantitatem eius quod de forma receptum est in subiecto, in subsistentibus vero,secundum quòd subiectum subditur ei magis,& minus.4.d.49.q.2.3.6ᵐ./.4.c.princº.

100 Forma substantialis, non est principium actionis, nisi mediante qualitate.1ª.q.77.1.c./.4ᵐ./.3ª./.q.77.3.3ᵐ./.1.d.7.q.1. 1.2ᵐ./.2. d.14.5.2ᵐ./.4.d.12.q.1.ar.2.q.2.c./. Verit.q.2.14.c./. Poª. q.1.1.11ᵐ./.q.2.1.6ᵐ./. Spiritu. 11.o./. Anima. 12.c.uel quantitas.28.

101 Qualitatis actio non producit formam substantialẽ, nisi in virtute formę substãtialis.1ª.q.45.8.2ᵐ./.q.67.3.3ᵐ./.q.115.1. 5ᵐ./.3ª.q.77.3.3ᵐ../.2.d.1.q. 1.4.5ᵐ./. d.18.q. 2.3.2ᵐ./. ℨ.3. cº. 69.fi.B./.Poª.q.3.8.13ᵐ./.Ma.q.4.4.3ᵐ./.Anima.12.c. meº.D. fi./.Quol.1.6.3ᵐ./.Quol.6.2.c./.Quol.8.3.c./. Quol.9.11.o./.

Meta.

Mæta.7.lect.8.fi.c.fi. *Relatio.7.38.40.Sacramentum.3.82.

102 In cognoscentibus,principia actionum sunt cognitio, & appetitus, in alijs autem sunt formæ eorum.4.d.33.q.1.1.c. princº.

103 Actio sine corpore,non conuenit formæ quæ vnitur materiæ.Spiritu.2.c. * Tempus.29.&c.

104 Omnis actio cuiuslibet rei, est per formam specificam naturæ eius,sicut per primum principium.4.d.49.q. 1.ar.1.q.1.c. /.Quol.6.2.c.Agens.84.

105 Forma perfecta,secundum esse reale,potest esse principium actionis transeuntis,non autem impe fecta 12ℰ.q.5.6.2ᵐ.

106 Actio est in dicium virtutis,& virtus essentiæ, solum si actio procedit a virtute, & virtus ab essentia.4.d.47.q.2.ar.1.q.3.2ᵐ

107 Forma vt forma est,principium agendi simile. Sed non potest disponere patiens nisi perfecta. Anima.2.lect.14.fi. *Verbum.78.&c.Vetiras.4.44.

108 Forma determinata ad vnam operationem, non requirit dispositionem.12ℰ.q.49.4.c./.1ᵐ./.1.d.45.3.c.

109 Formæ dependentes a materia,non habent per se operationem.Anima.1.c. Visio.2.Viuificare.2.

110 In eodem istanti acquiritur forma, & incipit actio.12ℰ.q.113 7.4ᵐ./.Verit.q.29.8.3ᵐ./.Anima.18.5ᵐ.

In cõi. 111 Actio secundum primam impositionem nominis, importat originem motus, quo remoto, nihil aliud quàm ordinem originis importat.1ª.q.41.1.2ᵐ./.q.45.3.c. * Actio.51.

112 Oppositum uidetur dicere.2.d.40.4.1ᵐ./.ℨ.2.cº. 56.3ᵐ. Respondeo.Dubio.399º.

Duᵐ.39ᵐ. 113 Actio propriè est,actualitas virtutis.1ª.q.54.1.c. Amor.42. 133.&c.Assumere.3.c.Compositio.16.

114 Actio quædam est finis,non autem quælibet.12ℰ.q.1.1.2ᵐ./. q.18.1.2ᵐℨ.3.cº.2.fi./.Poª.q.5.5.14ᵐ./. Ethi.lect.1.fi.c Coniunctio.10.Cõtactus.2.Cultus.11. Diuisio.16.18.Eucharistia 29.Habere.1.Habitus.12.24.25.Finis.30.

115 Quæliber actio eo modo est bona,quo habet esse:sed non est bona simpliciter nisi habeat plenitudinẽ sui eẽ.12ℰ.q.18.1.o.

116 Actio humana est bona uel mala quadrupliciter scilicet ex genere ex obiecto,fine, circunstantiis, & huiusmodi. 12ℰ.q. 18.o.q.20.1.2.c./.q.73.7.1ᵐ. Actio.49.

117 Eadem actio in quantum multa, potest esse bona, & mala, non autem inquantum una.3ª.82.5.3ᵐ./.2.d.40.4.o.

218 Actio sequitur rem ratione generis, quandoqúe uero ratione speciei.4 d.33.q.1.1.c.

119 Quod attribuitur alicui ut ab eo in aliud procedẽs ut actio, & relatio,non facit compositionem cum eo. Poª.q.4.7.8.c./. 6ᵐ.Imaginatio.15.Compositio.16.

120 Omnis processio est secundum aliquam actionem, & econuerso.1ª.q.27.1.c. Incipere.2.&c.Iniustitia.4.&c.

121 Actio sine motu non infert ex se passionem, nisi grammatice,ut in diuinis.1ª.q.41.1.3ᵐ./.Quol.4.9.6.o. Iuramentum. 25.Lex.45.54.69.&c.Modestia.2. &c. Necessitas. 28. Numerus.18.

122 Actio cum motu est semper cum innouatione, fieri,& corruptione,non aũt actio sine motu.1ª.q.41.1.3ᵐ./. Quol.4.9.o.

123 In Actione aliqua, potest esse resistentia dupliciter, scilicet vel ex parte agentis,idest,quando ex contrario agente, virtus agentis debilitatur,vel ex parte effectus, idest, quando ex contraria dispositione effectus, actio impeditur.4.d.11.q. 1.ar.3.q.3.2ᵐ. Desistere.2.Defectus.2.4.13.14.difficile.2.Agens.43.

124 Actio tantum dupliciter impeditur a contrario ex quo fit generatio,scilicet debilitando virtutem agentis,& per indispositionem patientis.Primum accidit,scilicet in compatiẽtibus,secundum vero est per se.4.d.5.q. 1.ar.3.q.3.4ᵐ. Passio. 82.83.Posterius. Prouidentia. 30.33.45.Relatio. 7.15.16.38. 42.60.Religio.102.Restitutio.2.4.10.Sapientia.35.36.Seruitus.2.Sterilitas.1.Tempus.6. Viculum.2. Forma.135. Defectus.3.Dispositio.33.Actiuum.Aer.4.Amor.68.Angelus.635 Anima.15.32.172.203. &c. 210.262.286. &c.354.360. Animal.10.Ars.7.22.41.42.Beatitudo.18.19.20.68.117.135.Causa.103.Conceptio.3.36.Consilium.25. Contrarium.26.Cor. 27.Corpus.16.Creatio.19.&c.Demon.106.108.Denitas.Effectiuum.Elementũ.18.Femina.2.3.Filiatio.6. Forma.30.59. 157.158. Generatio. 11.12.23.61.Generatiua.Graue.1.&c. Habitus.11.38.Ignis.11.18.Imaginatiua.3.Lex.4.10.Lux.2. Magi.7. &c.Malum.41.Motus.11.12.Naturale.4.Passio.8.9. 10.Propositio.9. Prouidentia.37.Ratio.22.Scandalum.3.&c. Scientia.20.130.&c.155.Semen.11.12.Spiratio.2.&c. Subtilitas.2.Virtus.3.86.170.Visus.7.Christus.163.

1 ¶ Avctor in diuinis conuenit tantum patri, quia supra rationem principij addit non esse ab alio.1.d.29.1.c.fi.

2 Immo spiritus sanctus a patre,& filio auctoribus confitendus est,secundum Hilarium.1ª.q.36.4.7ᵐ. Respondeo. fi-

cut Dubº.1133.æternitas.43.Gloria.18.Vita.12.Christus.94 Duᵐ.40ᵐ.

¶ Actu uel habitu aliquid dupliciter est ordinabile uel non ordinabile in deum, scilicet uel ex parte actus, uel ex parte agentis.2.d.24.Lib.11./.Ma.q.9.2.c.

Actio. 16.17.33. Adoratio.17. Anima. 252.Appetitus.49.96. Baptismus.90. Caritas.24. Dæmon.28.29. Excusatio.3.Gloria 5.6.Honor.26.Iustus.9. Laus.18. Lex.5. Matrimonium.54. 120.Memoria.5.6.Meritum.11.13.21.22.26.50.Operatio.20 52.Opinio.7. Peccatum. 35.85.137. 143.146.180. 338. 345. 355.383.405.414.&c.Penitentia.36.&c.45.50.&c.Præceptum 19.67.68.72.84.P.edicari.24.Viti.16.17.18.

¶ Actvalitas cuiuslibet rei, est lumen eius: quia per eam intelligitur. Causis. lect. 6. Adam. 78.79. Angelus. 292.&c.Attentio.3. Baptismus. 104.188.Clausio.Cogitatio. 4.Confessio.60. Confirmatio.42. Contemptus. 6. Contritio. 21.22.27.&c. Dãnatio.16. Defectus. 12. Dæmõ.93. Dicere.8. 1 Esse est actualitas omnis, formę.1.q. 3.4.c./.q.4.1.3ᵐ./.q.5.1. c./.q.54.1.c./.Poª.q.7.2.9ᵐ.Eℰ48 Euchª. 191.269.274 Fides. 107 111. Filiatio.33.Fo ma.46.Gratia.154.Heresis.112.Ignis 18.Ignorantia.1.Imago.35.Incarnari 10.Maria.59.63.64.Nitor.2.Nox.3.Omissio.11.18.Paulus.5. Peccatũ. 3.20.21.105. 107.113.228.285.287.315.334.340.350. 356.373. Pœna. 19. 57.Pœna.110.128.Prophetia.40. Raptus.8. Sacramentũ.71. 80.105.Satisfactio.16 Semen.20. Superbia.2.21. Verbum.6. 13.Vnctio.12.Voluntas.50.

¶ Actvs duplex,scilicet primus,& secundus.1ª.q.48.5.c. /.12.q.3.c./.q.111.2.c.fi./.d.7.q.1.1.2ᵐ.2. d. 35.1 c./. Poª.q.1. 1.c./.Ma.q.1.4.5.c./.q.16.6.4ᵐ./.Quol.9.3.c./.Anima.2,princº c./.Le.11.o.Angelus.27.Anniuersarium. Apostoli.1.11. Perfectio.6.29. Dña.Diº.

2 Actus primo primus est,forma.Sed secundo primus est,esse secundus autem, est operatio.Verit.q.5.ar.10.Actus.71.

3 Actus primus est esse, secundus autem operatio. 12ℰ.q. 111. 2.c.fi./.1.d.7.q. 1.1.2ᵐ. Attritio.2. Bonitas.165.245.&c. Coactio.7.Concupiscentia.7.12.

4 Actus formę duplex, scilicet primus, idest,informatio materiæ,& secundus,idest, operatio, quæ attribuitur suppposito, ante aũtẽ primus. Verit.q.27.3.25ᵐ. Demon.29.33.65. Deus. 32.34.49. Duratio.o. Elicere.1. Esse.31.32.33.41.Essentia.3. æternitas. 19. Imperare.1.3.10.&c.

5 Actus rectus, & reflexus sunt idem.1.d.1.q.2.1.2ᵐ./.d.10.5. 2ᵐ./.d.17.q.1.5.4ᵐ.Iudicium.1.&c.Libertas.6.Numerus. 19.

6 Oppositum videtur dicere. 1ª.q.28.4.2ᵐ./.q. 87.3.2ᵐ. Respondeo.Dubº.41º.Obiectum.7. Qualitas.12.vel actio.19. Duᵐ.41ᵐ.

7 Quinquplex diuersitas actuum, scilicet ex diuersitate formæ Ob. uel obiectorum,uel principiorum, vel mediorum, vel finium, scilicet vltimi vel proximi, uel ex accidentibus horum. Et tantum prima diuersificat potentias, secunda & tertia habitus intellectus,quarta habitus morales,sed quinta nullum. 1ª.q.79.10.3ᵐ./.2.d.24.q.2.2.5ᵐ./.d.40.2.c./.Verit.q.15.2.12ᵐ Actio.4.5.&c.

8 Actus dupliciter significatur, scilicet ut cõceptus, & ut exercitus.4.d.8.q.2.ar.1.q.4.ar.1.Ratio.45.&c. Rectitudo.2.

9 Actus dupliciter est alicuius potentię,scilicet elicitiue, & imperatiue. 12ℰ.q.1.1.2ᵐ./.q.6.princº. K.4.c./.q. 8.princº./.3ª.q. 85.2.1ᵐ./.2.d.24.q.1.2.3ᵐ./.d.25.3.c./.3.d.12.q.2.2.c./.d.27.q. 2.3.4ᵐ./.ar..4.q.3.c./.4.d.15.q.2.ar.3.q.2.4ᵐ./.q. 3.ar.1.q.3.c./. q.4.ar.7.q.1.1.2ᵐ./.ℨ.3.cº.138.princº.1./. Verit.q.14.4.6ᵐ. Simonia.11.26.

10 Actus potest diminui dupliciter, scilicet quo ad facilitatẽ, & quo ad executionem.Ideo omne quod diminuit actum primo modo, diminuit principium eius, scilicet formam, non autem secundo modo.Ma.q.7.2.16ᵐ.

11 In actu est duplex modus, scilicet secundum rationem habitus,ut bene uel male, & secundum rationem potentiæ, ut materialiter, uel immaterialiter. & libere. Verit.q. 24.4.4ᵐ. Viuificare.2.

12 Actus dupliciter dicitur esse actus virtutis uel uitij, scilicet uel quia est a tali habitu, uel quia est similis.Ma.q.2.4.11ᵐ.

13 Immo actus virtutis aliquando est ei dissimilis. Verit.q.20. 3.3ᵐ. Respondeo.Dubº.420.

14 Actus dupliciter est similis actui,scilicet vel quo ad speciem Duᵐ.42ᵐ. vel quo ad modum.Verit.q.20.3.3ᵐ.

15 Primus actus transiens, est nobilior actu secundo, & finis eius,sed de immanenti est econuerso.Poª.q.515.14ᵐ.

16 Actus dupliciter dicitur esse moralis, scilicet essentialiter.i. elicitus a uoluntate, & quo ad usum,idest,imperatus.12ℰ.q. 1.1.c./.2ᵐ./.3.d.23.q.1.ar.4.q.2.c./.d.27.q.2.3.4ᵐ./.ar.4.q.3.c./.4.d.15.q.2.ar.3.q.2.4ᵐ./.q. 3.ar.1.q.3.c./. q.4.ar.7.q.1.1.2ᵐ./.ℨ.3.cº.138.princº.1./. Verit.q.14.4.6ᵐ. Simonia.11.26.

17 Aliquis actus est, unus numero secundum esse naturale, & duo in genere moris.12ℰ.q.20.6.o./.2.d.24.q.3.4.5ᵐ.

18 Omnis actus refertur ad duo originaliter,scilicet ad agens, & ad principium actionis,idest, ad formam.1.d.11.2.c.

19 Actus existendi triplex, scilicet quidam potentię omnino impermistus, alius semper potentiæ permistus, tertius medio modo se habens. Opuscul. 9. q. 47.

20 Actus dupliciter impeditur ab aliquo, scilicet per modum cōtrarii, & simplicis negationis. 2. d. 23. q. 2. 1. 5^m./. Ma. q. 3. 7. c.

21 Actus dupliciter impeditur, scilicet per defectum potentiæ agentis, & potentiæ patientis. 2. d. 33. q. 2. 1. 5^m. Actio. 124. Defectus. 4.

22 Actus dupliciter finitur, scilicet per agens, & per subiectum, sicut ex voluntate artificis recipit quantitatem, & terminū, pulchritudo domus, sed calor in lignis terminatur, & recipit quantitatem secundum dispositionem lignorum. Et neutro modo actus dicitur esse finitus. Po^a. q. 1. 2. c.

23 Actus dupliciter non est ordinatus in deum, scilicet ex parte actus non ordinabilis, ut omne peccatum, uel ex parte agentis. 12ℰ. q. 2. 1. 4. c./. Ma. q. 9. 2. c.

24 Actus immediate ad deum ordinatur dupliciter, scilicet ex parte unius personæ, & in persona totius ecclesiæ. Primus conuenit cuilibet baptizato, secundus uero tantum sacerdoti. 4. d. 24. q. 2. 2. 2^m.

25 Potentia dupliciter est actus corporis, scilicet informando organum, & in essentia animę. 1^a. q. 76. 8. 4^m./. 3. d. 15. q. 2. ar. 3. q. 2. 2^m./. Verit. q. 26. 9. 3^m.

26 Actus rationis sunt, scilicet intelligentia indiuisibilium, cōpositio, & diuisio, & discursus. Poster. prin^o. A. I. Periher. prin^o. Immo operationes intellectus sunt tantum due, secundum phylosophum, scilicet una quæ uocatur indiuisibilium intelligentia, alia autem operatio est, intellectus componentis, & diuidentis. 1. d. 19. q. 5. 1. c./. Spiritu. 11. 7^m./. Quol. 5. 9. c. Respondeo. Du^o. 43°.

Du^m. 43^m.

27 Triplex actꝰ, cui correspōdet triplex mensura. scilicet rei tpalis, cē rei æuiternę, & esse rei æternæ. 1. d. 19. q. 2. 2. c.

Obiectū. 28 Actus unus non potest terminari ad duo obiecta. Quol. 9. 7. c./. 3^m. Adam. 18. Amor. 185. 186.

Du^m. 44^m. 29 Oppositum videtur dicere. 1. d. 1. q. 2. 1. 2^m./. d. 10. 5. 2^m. Respondeo. sicut Du^o. 103°. Angelus. 40.

30 Actum oportet proportionari obiecto, & agenti, sed ab obiecto speciem habet, a uirtute uero uel a potentia agentis habet modum intentionis. 1^a. q. 89. 6. c./. 22ℰ. q. 26. 7. c./. 3. d. 29. 2. 3^m./. d. 32. 4. c.

31 Actus dupliciter potest immutari, scilicet ex parte potentiæ & ex parte obiecti. Verit. q. 27. 3. c.

32 Potētiæ distinguunt per actus, & actꝰ per obiecta. 1^a. q. 77. 3. o./. 1. d. 17. q. 1. 4. c./. 2. d. 44. q. 2. 1. c./. 4. d. 7. q. 2. ar. 1. q. 2. c./. d. 15. q. 2. ar. 1. q. 1. 2^m./. d. 18. q. 1. ar. 1. q. 2. c./. Verit. q. 2. 2. 2^m./. q. 15. 2. c./. Anima. 13. o./. Anima. 2. lect. 2. prin^o./. Lec. 6. me^o. d./. * Appetitus. 40. Assumere. 3.

83 Actus cuilslibet potentiæ uel habitus, sumitur secundum ordinem potentiæ uel habitus ad obiectum. 22ℰ. q. 2. 2. 5. c./. Ma. q. 6. 19^m.

34 Nomina quandoque æquiuocantur ad actus, & habitus, & obiecta. 4. d. 15. q. 2. ar. 1. q. 1. 2^m. * Contemplatio. 1. 12.

35 Nihil subest potentiæ habitui uel actui, nisi mediante ratione formali obiecti. 12ℰ. q. 1. 1. 1. /. 22ℰ. q. 1. 3. c.

36 Sicut se habet actus ad actum, sic & potentia ad potentiam, respectu obiecti adequati, non autem respectu obiecti particularis. 22ℰ. q. 2. 2. 5. c./. Ma. q. 6. 19^m. * Diuisio. 5. Finis. 50. 51. 84. 89. 91. 110. Fructus. 19.

37 Obiectum comparatur ad actum potentiæ passiuę, ut principium, & causa mouens, ad actum uero potentiæ actiuę ut terminus, & finis eius. 1^a. q. 77. 3. c./. 12ℰ. q. 1. 3. c./. Anima. 13. c./. Anima. 2. lect. 6.

38 In omni potentia passiua, obiectum est naturaliter prius actibus eius. 3. 3. c^o. 26. 7^m.

39 Actus in rationem obiecti, & actus in obiectum sub tali ratione, sunt eiusdem speciei, ut uisio luminis, & uisio coloris. 22ℰ. q. 25. 1. c.

Du^m. 45^m. 40 Oppositum uidetur dicere. 1^a. q. 87. 3. 2^m. Respondeo. sicut Dubio. 41°. * Libertas. 1. &c.

41 Omnis uirtus, & potentia eodem actu fertur in obiectum, & in rationem formalem obiecti. 22ℰ. q. 25. 1. c./. 3. 1. c^o. 76. 1^m.

Du^m. 46^m. 42 Oppositum uidetur dicere 1^a. q. 87. 3. 2^m. Respondeo sicut Dubio. 41°. * Memoria. 3. &c. Motus. o.

43 Nihil potest esse obiectum habitus uel actus, nisi obiectum potentiæ subiectę utriusque. 22ℰ. q. 162. 3. c.

44 Omnis actus laudatur ex duobus, scilicet ex obiecto, & ex qualitate uel modo. Anima. 5. * Natura. 25. 30. Obiectum. 6. 13. 15. 16.

45 Omnis actus secundum suam substantiam habet speciem ex obiecto, sed secundum rationem malitiæ, ex singulis defectibus. singulas species habet. 4. d. 16. q. 3. ar. 2. q. 3. 2^m.

46 Prima bonitas uel malitia actus moralis est ex obiecto conuenienti, sicut in naturalibus ex forma. Et dicitur bonum uel malum ex genere, idest, secundum speciem. 12ℰ. q. 18. 4. c. * Predicari. 36. 37. Quantitas. 15. Species. 2.

47 Species bonitatis uel malitiæ actuum ex obiecto per se ordinato ad finem, continetur sub specie ex fine. Si autē p accidens sunt species disparatæ. 12ℰ. q. 18. 7. o./. 22ℰ. q. 1. 1. 2^m.

48 Actus moralis habet speciem ex obiecto, & fine. 1^a. q. 48. 2. 2^m./. 12ℰ. q. 1. 3. o./. q. 7. 3. 3^m./. 4. o./. q. 18. 2. 3. o./. 4. 5. 6. 8. c./. q. 19. 1. c./. q. 58. 2. c./. q. 60. 1. 3^m./. q. 71. 1. o./. 3. o./. 22ℰ. q. 4. 3. c./. q. 19. 3. 4. c./. q. 23. 4. c./. q. 25. 1. c./. q. 47. 5. c./. q. 64. 7. c./. q. 92. 2. c./. q. 110. 1. c./. q. 154. 1. c./. q. 181. 2. 1^m./. 1. d. 48. 2. c./. 2. d. 22. q. 1. 1. c./. d. 34. 2. 3^m./. d. 38. q. 1. 1. 3^m./. d. 40. 1. o./. d. 42. q. 2. 3. c./. 3. d. 23. q. 1. 2. 1. q. 2. c. /. 5. c. c^o. 8. 1^m./. 139. 2^m./. Po^a. q. 3. 6. 12^m./. Ma. q. 1. 1. 4^m./. q. 2. 3. 1^m./. 4. o./. 6. c./. 2^m./. 10. c./. q. 6. c. me^o. F./. q. 7. 4. 4^m./. q. 10. 1. 2. c./. q. 12. 3. c./. q. 14. 2. 3. c./. Virt. q. 1. 2. 3^m./. q. 2. 3. 10. c./. q. 4. 4. c./. Quol. 3. 27. c.

49 Actus moralis est bonus uel malus principaliter ex obiecto & fine, secundario autem ex circunstantiis. 12ℰ. q. 18. 2. 3. 4. o./. q. 21. 1. o./. q. 42. 6. c./. q. 72. 1. 1^m./. Ma. q. 7. 3. c./. q. 10. 1. 2. c./. Quol. 4. 16. c. Actio. 116. obiectum. 14. Actus. 127. Circunstantia. 6. vel peccatū. 218. Accidens. 55. 66. Adam. 90. Addere 5. Agens. 40. 49. &c. 73. 103. 108. Agere. 6. Amor. 38. 46. 231. 240. Ampliatio. Angelus. 27. 35. 40. 44. &c. 119. 146. 159. &c. 315. 319. 334. 390. 392. 463. &c. 512. 520. &c. 532. 536. 543. 562. Anima. 22. 51. 52. 60. 111. 144. 190. 216. 252. 254. 256. 260. 268. 274. 280. 337. 347. 352. Animal. 4. Annexum. 2. Annotacion. 2. Augmentum. 10. Aureola. 3. 13. Baptismus. 90. &c. Beatitudo. 127. &c. 140. 170. Beatus. 8. Bis. Certitudo. 24. Circuncisio. 2. Clauis. 5. Cogitatio. 10. &c. 11. 45. Conceptio. 31. Consciētia. 1. 2. 6. 7. 8. 14. &c.

50 Determinatio actus ad speciem moris, est duplex scilicet ex obiecto, & fine. 4. d. 38. q. 2. ar. 2. q. 2. c.

51 Finis proximus actus, est obiectum eius, sed ordo ad finem remotum, est circunstantia actus. Ma. q. 2. 4. 9^m./. 6. 9^m./. 7. 8^m. * Apostoli. 1. 11. 29. Argumentum. 5. Assentire. 1. Bonitas. 67. 77. 165. Causa. 64. 97. Cognitio. 69. Color. 8. Compositio. 1. 2. 3. Concupiscentia. 7. Consilium. 4. 23. Contemplatio. 1. 4. 7. 11. &c. Contingens. 7. Contritio. 29. 31. Conuenientia. 1. Corpus. 2. 3. 30. Corruptio. 1. Creatura. 34. Credere. 7. 27. Defectus 12. De octatio. 40.

52 Obiectum comparatur ad actum interiorem ut finis: ad exteriorem uero, ut materia circa quam. 12ℰ. q. 18. 6. / . c. q. 54. 2. 3^m./. q. 72. 3. 2^m.

53 Actꝰ nō denominatur a potētia, nisi sit ab, ea sine respectu ad aliam. 12ℰ. q. 8. 2. c./. 1. d. 1. q. 1. 4^m./. 2. d. 24. q. 1. 3. 1^m./. Ethi. 3. lec. 1. prin^o. * Deus. 32. 68. 103. 133. 137. 262. 327. 381. Differentia. 7. 13. Definitio. 30. Diffinitio. 21. 47. Diuisio. 5. 8. Educi. 1. Elementum. 7. Elicere. 1. Ens. 8. 16. 21. 33.

54 Esse in potentia, nihil aliud est, quàm ordinari ad actum. Ma. q. 1. 2. c. * Esse. 1. 7. 14. 33. 41. 48. 57. 59. 60.

55 Esse in actu, & in potentia, non possunt simul esse in eodem, respectu eiusdem. 1. d. 8. q. 3. 1. 3^m. * Essentia. 3. 4. Æternitas. 19. 32. Eucharistia. 45. Actum. 5. Fides. 40. Fieri. 19. Finitū. 2. Fluxus. 3. Forma. 1, 38. 46. 47. 57. 61. &c. 104. 111. 74. 175. Generatio. 27. 28. Genus. 9. 30. Grā. 13. 65. 77. 114. 118. 132. 137. 141. Gustus. 3. Habere, 6. Honor. 26. Idea. 41. Imago. 26. &c. Incipere. 4. Indeterminatum. Indiuiduum. 12. Indiuisibile. 2.

56 Immo idem respectu eiusdem non secundum idem, potest esse actu, & potentia, Spiritu. 10. 4^m./. Anima. 5. c. fi, K./. 2^m./. 3^m. Respondeo Dubio. 47°. * Infinitum. 1. &c. 9. 28. 32. Innocentia. 14. 15. Intelligibile. 2. Intentio. 2. 3. 5. c. Lex. 26. &c. 121. Libertas. 1. 6. 9. Motus. 74.

Du^m. 47^m. 57 Nulla potentia potest esse sine actu. Spiritu. 1. c. Materia. 3. * Linea. 1. 2 Lucidita. 2 Lumen. 18. Lux. 1, &c. 19. Maria. 6. Materia. 32. 42. 50. Matrimoniū. 24. 50. &c. 120. Melius. 3. 4. Memoria. 5. 6 8. Motus. 1. &c. 13. 27 &c. 65. Naturale. 10. Nomen. 30. 67.

58 Non omnis diuersitas actuum, sed tantum formalis facit diuersitatem potentiarum. 1^a. q. 77. 3. c./. 9. 7. 9. c./. 10. 3^m./. 12ℰ. q. 54. 1. 1^m./. 2. d. 24. q. 2. 2. 5^m. / 3 d. 33. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. Verit. q. 15. 2. c./. 13^m./. 14^m./ Anima, 2. lec. 6. fi. * Numerus. 2. Omissio. 4. Oratio 1. 2. 92. Pars. 8. &c. 21. &c. 45. Participare. 9. 10. Passio 49. Peccatum. 320. 355. 405. 414. &c. Pœnitentia. 35. Per. 3 Perfectio. 31. 65. Plantę. 2. esse 50. Potestas. 18.

59 Non omnis diuersitas actuum indicat diuersitatem potentiarum, sed tantum quando non possunt reduci in idem principium. Verit. q. 15. 1. c. fi./. 2. 12^m. * Prędicari 24. 36. 37. Prælatio. 13. Priuatio. 7. Proportio. 1. 7. Prudentia. 9. Qualitas 12. Quantitas. 15. 18. 25. Raptus. 15. 16. Relatio. 64. 89. Reflecti. Relurrectio. 36. Sacerdos. 25. &c. Sacramentum. 9. 27. 75. 81. Sanctificatio. 2. Sanguis. 2. Scientia. 46. 65. Seditio. 2. Semen. 2. 14. 15. 18. Sensibile. 5. Sensus. 7. Separatio. 1. Sigillum.

60 Actus diuersarum potentiarum, differunt genere. 12ℰ. q. 23. c./. q. 54. 1. 1^m /. Verit. q. 15. 2. 13^m.

61 Oppositum uidetur dicere. Physic. 7. lec. 8. prin^o. d. Respondeo Dubio. 48.

Du^m. 48^m.

Idem

62 Idem actus, potest pertinere ad diuersas potentias. 12ℰ. q. 56. 2. 1^m./. Verit. q. 14. 4. c./. q. 22. 13. 8^m./. q. 24. 5. c.

Du^m. 49^m. 63 Oppositum videtur dicere. Verit. q. 14. 4. 7^m./. 14. d. 14. q. 1. a. 3 q. 1. c./. Ver. q. 14. 4. 7 Respōdeo. Du^o. 49°. * Similitudo. 26. Similiter. 5. Species. 2. Subiectum. 5. 6. Substātia. 4. 11. Successio 6. Sum. Tempus, 23. 39. Timor. 13. 14. 60. 70. Totum. 15. Traductio. 4. Verbum. 13. 61. Vestis. 4. Visus. 7. Vita. 10. Vnitas. 21, 22. Vniuersale. 23. Voluntarium. 1. 8. Volūtas. 11. Vti. 16. Christus. 61. 83. 126. 153. 227.

64 Idem actus potest pertinere ad diuersas potentias, secundū diuersas rationes. & diuerso ordine, non autem æqualiter, & eodem ordine. 12ℰ. q. 56. 2. 1^m./. Verit. q. 14. 4. c./. q. 22. 13. 8^m./. q. 24. 5. c.

65 Vnius potentiæ non possunt esse simul plures actus. 1^a. q. 58. 7. 2^m./. q. 62. 7. 3^m./. 12ℰ. q. 54. 1. 3^m./. 22ℰ. q. 18. 1. 3^m./. 4. d. 4. q. 1. ar. 3. q. 2. o./. 5. 1. c^o. 76. 3^m./. Li^o. 2. c^o. 60. fi./. Veri. q. 15. 1. c.

Du^m. 50^m. Oppositū videt dicere. Verit. q. 28. 9. 1^m./. 6^m. Respō. Du^o. 50.

66 Vnius potentiæ, non possunt esse simul plures actus completi perfecti, & distincti, nisi sint subordinati. 1^a. q. 58. 7. 2^m./. q. 62. 7. 3^m./. 12ℰ. q. 54. 1. 3^m./. 22ℰ. q. 18. 1. 3^m. /. 4. d. 4. q. 1. ar. 3. q. 2. o./. 5. 1. c^o. 76. 3^m./. Li^o. 2. c^o. 60. fi./. Verit. q. 15. 1. c.

67 Proximum principiū actus, est uis appetitiua. 22ℰ. q. 58. 4. c.

68 Actus, & potentia non sunt semper in eodem genere. 1. d. 7. q. 1. 2. 2^m.

Du^m. 51^m. 69 Oppositū uidetur dicere. 1^a. q. 77. 1. c./. 1. d. 3. q. 4. 2. c./. Ver. q. 8. 3. 9. c./. Spiritu. 11. c./. Anima. 12. c./. 20. c./. Pīn. 11. lec. fi. a. fi. Respondeo. Dubio. 51°.

70 Actus respectu unius potentiæ differunt specie, qui respectu alterius potentiæ, sunt eiusdem speciei. 12ℰ. q. 18. 5. c./. Ma. q. 2. 4. c.

71 In rebus compositis est duplex actus, & duplex potentia, scilicet ad formam, & ad esse. Sed in spiritualibus non est prima potentia. Spiritu. 1. c. fi. I. Actus. 2.

72 Quæliber potentia immaterialis, & nulla materialis reflectitur super actum suum. 1^a. q. 87. 3. 3^m./. 223. q. 25. 2. c./. 1. d 17 q. 1. 5. 3^m./. 3. d. 23. q. 1. 2. 3^m./. 5. 4. c^o. 11. prin^o. H./. Verit. q. 22. 12. c./. poster. prin^o.

73 Principium actus est potentia, & obiectum, ideo actus potest immutari ex parte utriusque, sed ex parte potentiæ a solo deo, nisi per accidens in organicis. Verit. q 27. 3. c.

74 Potentia est principium actus. quo ad substantiam eius, sed habitus quo ad formam, & perfectionem actus. 4. d. 49. q. 1. ar. 2. q. 2. 2^m./. 5. 4. c^o. 7. 3^m./. Virt. q. 1. 12. 4^m. Potentia. 1. &c.

75 Actus est prior potentia. 1^a. q. 82. 3. 2^m./. Meta. 9. lec. 7. 8. 9. o./ Lib^o. 12. lec. 4. fi./. lec. 5. fi. c./. lec. 6. prin^o. A. B. C. D. E. F. 8. 9. o./ Lib^o. 12. lec. 4. D.

Du^m. 52^m. Immo actus est posterior potētia. 1^a. q. 77. 3. 1^m. Respondeo. Dubio. 52°.

76 Actus in diuersis est prior potentia, sed in eodem est posterior secundum tempus. 1^a. q. 3. 1. c./. 8. c. fi./. q. 77. 3. 1^m./. q. 82. 3. 2^m./. q. 85. 3. 1^m./. q. 94. 3. c./. 12ℰ. q. 50. 2. 3^m./. 1. d. 7. q. 1. 1. x^m./. 2. d. 1. q. 1. 1. c./. d. 4. 3. 1^m./. 5. 1. c^o. 16. 2^m./. Lib^o. 2. c^o. 16. 10^m./. 78. fi. G./. Verit. q. 3. 1. 10^m./. Potentia. q. 6. 6. c./. q. 7. 1. c. prin^o./. Ma. q. 4. 3. c. fi./. Virt. q. 4. 3. c. prin^o./. Spiritu. 1. c. 10. c./. 3^m./. Quol. 5. 19. c./. Opusc. 31. /. Meta. lec. 12. me^o. c. E./. lib^o. 3. lec. fi. c. F./. lib^o. 7. lec. 2. prin^o. c. D./. lib^o. 9. lec. 7. 8. 9. o./. lib^o. 12. lec. 4. fi. L./. lec. 6. me^o. D./. Lib^o. 3. &c./. Lib^o. 7. lec. 2. c. D./. Lib^o. 9. lec. 8. 9. o./ Lib^o. 12. lec. 4./. Anima. 2./. Lib^o. 3. lec. 10./. lec. 11. fi./.

77 Actus semper superat potentiam in bono, & malo. 12ℰ. q. 71. 3. c./. 2. d. 19. 4. 3^m./. d. 44. q. 1. 1. 2^m./. Potentia. q. 7. 2. 9^m./. Meta. 9. lec. 11. o.

Du^m. 53^m. 78 Oppositum uidetur dicere. 1^a. q. 25. 1. 2^m. Rñdeo Dubio. 53.

79 Potentia secundum quòd ordinatur ad actum, habet rationem boni. Ma. q. 1. 2. c./. 8^m.

80 Potentia naturalis est imperfecta, nisi reducatur ad actum, non autem obedientialis, Verit. q. 8. 4. 13^m.

81 Oppositum uidetur dicere. 2. d. 24. q. 2. 2. 1^m. Respondeo Dubio. 54°.

Du^m. 54^m. 82 In potentiis ordinatis actus potentiæ superioris est sicut forma actus potentiæ inferioris. 12ℰ. q. 13. 1. c./. q. 17. 4. c. fi /. 3. d. 27. q. 2. ar. 4. q. 2. 2^m./. Verit. q. 14. 5. c.

83 Actus potentiæ inferioris se habet ut materiale respectu actus potentiæ superioris, & ille, ut formale respectu eius. 12ℰ. q. 17. 1. 4. c.

84 Nullus actus finitur, nisi per potentiam receptiuam eius Opusc. 3. c. 18.

85 Potentia non est imperfecta, si non reducatur ad actum, nisi per eum habeat, suum complementum. Verit. q. 2. 10. 3^m./. Potentia. q. 5. 5. 7^m.

86 Potentia actiua perfectior est actu, qui est effectus eius. Verit. q. 4. 6. 3^m.

87 Potentia actiua non distinguitur contra actum, sed in eo fundatur. 1^a. q. 25. 1. 1^m./. Verit. q. 22. 6. 3^m.

88 Oppositum uidetur dicere. Spiritu. 11. c. Respondeo Dubio 55°. Du^m. 55^m.

89 Nullus actus producitur perfecte ab aliqua potētia actiua, nisi sit ei cōsimilis per aliquam formam, quæ sit principium eius. 22ℰ. q. 23. 2. c.

90 Potentia non est imperfecta, si non reducatur ad actum primum, qui est propter actum secundum quem habet. 2. d. 24. q. 2. 2. 1^m./. Verit. q. 8. 4. 13^m./. q. 10. 8. fi.

91 Actus, passio, & dispositio unius potentię, est causa talium in alia potentia. Ma. q. 8. 3. 6^m./. 8^m./. 14^m.

92 Potestates infusę, & naturales, sunt priores actibus, acquisitæ, uero, sunt posteriores. 4. d. 25. q. 2. ar. 1. q. 2. c. Habitus.

93 Habitus est actus primus, non autem secundus. 12ℰ. q. 49. 3. 1^m./. 2. d. 27. 1. 3^u. * Abraham. 26. Absoluere. 32. Acolytus. 1. 3. 4. 5. Addiscere. 2. Admiratio. 3. 5. Adoratio. 1. 4. Agilitas. 4.

94 Habitus dupliciter potest habere ordinem ad actum, scilicet secundum rationem habitus, & secundum rationem subiecti, idest, potentiæ. 12ℰ. q. 49. 3. o.

95 Habitus dupliciter inclinat ad actum, scilicet ad exercitium & ad modum, idest, recte, secundum conuenit omni habitui, primum autem appetitiuis tantū. 4. d. 49. q. 3. ar. 5. q. 3. 2^m. Species habitus distinguuntur secundum species actuum. 1^a. q. 83. 2. c. ut character. 25. * Appetitus. 63. 74. 86. Ars. 48. 49 Artifex. 4. 5. Assimilatio. 14. Aua^a. 27. Auersio. 2. Augmentum. 10. Aureola. 3. 13. Baptismus. 90. &c. Beatitudo. 127. &c. 140. 170. Beatus. 8. Bis. Certitudo. 24. Circuncisio. 2. Clauis. 5. Cogitatio. 10. &c. 11. 45. Conceptio. 31. Consciētia. 1. 2. 6. 7. 8. 14. &c.

97 Idem actus potest a diuersis habitibus informari, & sic ad diuersas species reduci. 22ℰ. q. 4. 3. 1^m./. 5. 3. c^o. 138. me^o. A. c.

98 Idem habitus potest habere diuersos actus eiusdem rationis ordinatos, quorum unus sequitur ex alio, & sit mediante priori. Sed habitus non definitur, nec denominatur nisi a primo. 22ℰ. q. 2. 8. 4. c./. q. 29. 4. c./. q. 51. 2. 3. c./. q. 161. 2. 3^m./. Verit. q. 27. 5. 18^m.

99 Actus unius uirtutis, uel uitij, ordinatus ad finem alterius efficitur species eius. 22ℰ. q. 154. 1. o. c./. 1^m./. q. 181. 1. 3^m. Visus. 3./. 2. c./. 5. 3. c^o. 138. me^o. A. &c./. Virt. q. 2. 3. c. * Docere. 1. 24 Donum. 22. 32. 33. 37. Dos. 9. Electio. 17. 20.

100 Finis operis, dat speciem propriam actui, non autem finis operantis, sed quasi communem, secundū quē actus imperatus, sumit speciem habitus imperantis. 2. d. 40. 2. c./. 3^m./. 4. d. 16. q. 3. ar. 1. q. 2. 3^m Finis. 130. uel Operatio. 3.. * Eleemosina. 1. &c. 2. 3. 35. 36.

101 Quilibet actus proportionaliter habitui intensus, auget eum, uel ad hoc disponit, non autē remissus. 12ℰ. q. 52. 3. o./. 4. d. 12. q. 2. ar. 1. q. 1. 1^m. * Excommunicatio. 1. Felicitas. 1. Fortuor. 2. Fides. 16. 108. &c. Vt memoria. 16.

102 Actus uel habitus non habent rationem radicis, sed rationem rami. 2. d. 5. q. 1. 3. c./. 1^m./. d. 22. q. 1. 1, 7^m./. d. 42. q. 2. 1. c./. 2^m./. 3. 1^m. Charitas. 10. Superbia. 17.

103 Oppositū videtur dicere. 12ℰ. q. 84. 1. c./. 2^m./. 2. c./. 22ℰ. q. 119. 2. 1^m./. Ma. q. 8. 1. 1^m./. 16^m./. 17^m./. 2. c. fi./. 1. 8^m./. q. 14. 4. 2^m./. q. 15. 4. 2^m./. Iob. 4. Ro. 7. lec. 2. prin^o. D./. 1. 6. Cor. 11. lec 4. prin^o. H./. 1. 6. Thi. 6. c. lec. 2. prin^o. F. Respondeo. sicut Du^o. 1. 144°. * Finis. 2. &c. 50. 84. 89. 91. 110. &c. 124. 125. 130. Fructus. 19. Frui. 2. c. 11. 88. 118. 137. 141. Habitus. 1. 2. 15. &c. 24. 25. 37. 42. &c. 59. 66. &c. 76. 79. 81. &c. Heresis. 8. 68. 141. 152. &c. Ignorantia. 2. 3. 22. Iudicium. 1. &c. 41. Iustificatio. 4. 11. 35. Iustus. 9. Latria. 2. 3. 6. 8. Latus. 3. 4. 7. 18. Lectoratus. 4. &c. Du^m. 56^m.

104 Diuersi actus quorum unus est ratio alterius, non diuersificat habitum. 22ℰ. q. 28. 4. c./. 3^a. q. 8. 5. 2^m./. Virt. q. 5. 4. c./. 6^m.

105 Oppositum videtur dicere. 1^a. q. 87. 3. 2^m. 12ℰ. q. 52. 3. c./. q. 54. 2. 2^m./. 4. d. 38. q. 2. d. 2. q. 2. c. Respondeo Du^o. 57°. * Notitia. 1. Obedientia. 13. 15. 23. Du^m. 57.^m

106 Vnius habitus est tantum unus actus. Verit. q. 14. 4. c. prin^o. *Origo. 4. Patientia. 1. 10. 180. 187. 334. 338. 405. Du^m. 58^m

107 Oppositum uidetur dicere. Verit. q. 27. 5. 18^m. Respondeo. Dubio. 58°.

108 Habitus acquisitus, semper reddit actum similem actui a quo generatus est, secundum speciem, non autem secundū modum. 1^a. q. 89. 6. 3^m./. 12ℰ. q. 78. 2. 2^m./. Verit. q. 20. 3. 3^m./. Verit. q. 1. 9. 1. 3^m. Pietas. 1. 6. 7. 21.

109 Oppositum uidetur dicere a simili. 12ℰ. q. 51. 4. 3^m./. Virt. q. 1. 10. 19^m. Respondeo. Dubio. 59°. Du^m. 59^m.

110 Actus elicitus, & imperatus ab eodem habitu, determinatur ad eandem speciem moris materialiter, idest, ex obiecto, & formaliter, idest, ex fine. Si uero eliciatur ab uno habitu, & imperetur ab alio, determinatur, ad diuersas species. 4. d. 38. q. 2. ar. 2. q. 2. c. Ob,

Ac

111 Actus habens habitum determinatum à quo Imperetur, & non a quo eliciatur, determinatur ad aliquam speciem moris ex parte finis; & nõ ex parte obiecti.4.d.38.q.2.ar.2.q.2.c. * Præceptum.18.19.84.Prophetia.60.

112 Actus unius habitus, imperatus ab alio habitu, accipit formaliter speciem moralem ab eo, non autem habitus ab habitu. Virt.q.1.10.10^m.

113 Idem actus speciæ naturæ, põt esse in diuersis generibus moris, scilicet virtutis & vitij. 12 ae.q.1.3.3^m./.q.18.5.c./.3^m./.6.3^m./.7.c./.1^m./.10.3^m./.q.20.6.o./.q.72.6.c./.22 ae.q.99.2.2^m./.3.2^m./.2.d.40.1.4^m./.4.o./.d.42.q.1.1.c./.3.d.23.q.3.ar.1.q.3.c./.4.d.1.q.2.ar.5.q.3.3^m./.d.16.q.3.ar.1.q.2.2^m./.d.17.q.1.ar.4 q.2.c.fi./.Ma.q.2 4.o./.6.3./.q.7.3.c./.Virt.q.1.4.c./.q.2.3.c. Actio.42. Timor.59.&c. virtus.97.* Punitio.1.2.Radix.2.Religio.13.&c.38.

114 Actus prius cognoscitur, quàm habit^9.3.d.23.q.2.1.c./.5^m./.verit.q.10.9.o.Habitus.15. * Resistere 1.2.

115 Habitus respectu aliquorum actuum sunt necessarij.12 ae.q.49.4.o.q.50.o. Simonia.11.26.28.Sinderesis.1.5.

116 Actus est causa finalis habitus, qui est cã efficiens sui actus. 12 ae.q.51.4.3^m./.q.71.3.3^m.Virt.q.1.12.5^m.*Spes.4.14.45.&c.

117 Habitus ex quibusdam actibus generatur in agente, habente in se etiam principium passiuum, non autem in alijs.12 ae.q.51.2.o./.q.63.2.o./.Ma.q.2.11.4^m./.6^m./.Virt.q.1.9.c./.10^m./.11.13^m.Vnctio.15. * Spirituale.2.Spõsa.5.Status.2. Subdiaconus.1.4.6.

118 Ex multis actibus rationis oportet causari habitum opinatiuum, etiam ex parte intellectus possibilis.12 ae.q.51.3.c.

119 Quantum ad inferiores vires apprehensiuas necessarium est eosdem actus pluries reiterari, ut aliquid firmiter memoriæ imprimatur.12 ae.q.51.3.c.fi. Memoria.119.

120 Habitus corporales quandoque generantur ex uno actu forti. Et etiam in intellectu possibili scientia, nõ autem opinio, nec in intellectu passiuo, nec in appetitu, sed tantum ex multis.12 ae.q.51.3.o./.q.71.4.c./.1.d.17.q.2.3.o./.Vir.q.1.9.11^m./.13^m.Habitus.2. * Subsistentia.1.Verecundia.2.4.11.12.16.79.80.81.Vitiositas.Vnctio.15.Votum.2.21.22. Vox.20.

121 Habitus ut habitus non potest corrumpi per vnum actum solum, nisi remouendo causam habitus.12 ae.q.71.4.c.* Christus.61.78.83.101.102.104.

122 Actus simpliciter excedit habitum, in bono, & in malo. 12 ae.q.71.3.o.

Du^m.60^m. 123 Oppositum uidetur dicere, quia habitus est, principium actus, & finis ei^9.1^a.q.25.1.2^m./.3.d.36.E.fi.Respon^o.Du^o.59.

124 A Duos actus non potest unus habitus causare, simul & semel.1^a.q.62.7.3^m./.Verit.q.27.5.18^m.

Du^m.58^m. 124 B Oppositum uidetur dicere a simili. Verit.q.14.4.7^m. Respondeo sicut Dubio.58.

Moral. 125 Actus dicitur moralis, & humanus, a uoluntate.1^a.q.48.1.2^m./.12 ae.q.1.1.o./.3.c./.q.6.prin^o./.q.7.4.c./.q.10.1.c./.q.18.5.6.9.c./.q.71.6.c./.q.74.1.c./.22 ae.q.23.8.c./.q.106.5.1^m./.q.110.1.c./.3^a.q.19.2.o./.2.d.24.q.3.2.c./.d.25.3.3^m./.d.40.1.o./5.c.fi.E./.7^m./.d.24.q.1.1.c./.3 d.23.q.1.a.4.q.2.c.2^m./.d.27.q.2.3.4^m./.d.33.q.1.ar.2.q.3.3^m./.4^m./.ꝫ.3.c^o.9.prin^o./.10.me^o.G./.Verit.q.5.10.c./.q.25.5.c./.Ma.q.1.1.4^m./.q.2.2.13^m./.4.c.3^m./.q.7.3.6.c./.Virtu.q.1.2.3^m./.4 c./.12.15^m./.Ethic.prin^o/ Amicitia.42.Auaritia.5.17.27. Beatitudo.1.19.20.24.25.48.&c.127.128.129.

126 Actus dicuntur humani uel morales secundum ꝙ sunt a ratione deliberata, vel secundum quòd obediunt rationi. 12 ae.q.1.1.c./.3.c.me^o.C. q.18.5.9.c./ q.19.1.3^m./ q.58 2.c./.q.63.2.c./.q.100.1.c./.q.104.1.c./.3^m./.22 ae.q.152.1.c B./.3^d.q.19.2.c./.2.25.q.1.3.c./.Ma.q.7.6.c. Actio.37.43. Actus.49. Homo.33.Finis.99.Habitus.14.Iudiciũ.16.Voluntas.37.

127 Actus moralis non specificatur ex fine ultimo, sed ex fine, primo.12 ae.q.1.3.3^m./.q.60.1.3^m./.22 ae.q.11.1.2^m./.q.19.3.c./.q.66.4.2^m./.2.d.40.2.c./.2^m./.3^m./.3.d.38.1.3^m./.4.d.16.q.3.ar.1.q.2.3^m./.Ma.q.2.4.9^m./.6.9^m./.q.8.1.14^m./. Virt.q.1.10.9^m./.12.1^m.* Consensus.4.6. Contemplatio. 1.3.7.13.&c. Datio.3.Defectus.17.19.Demon.65.91 Diaconissa. Difficile.9. &c. Docere.1.2.Dominium.4.&c.Donum.22.32.33.34.36. Duratio.1.2.3.4.8.Aedificare.1.Electio.4.11.Epiikia.4.

128 Omnes actus humani sunt a libero arbitrio.2.d.25.q.1.3.c. * Excommunicatio.1.3.Excusatio.3.Fertuor.4.

129 In actibus moralibus uoluntas est primum mouens.12 ae.q.1.1.c./.22 ae.q.110.1.c.Fornicatio.1.18.Homicidium. 1. Homo.33.Iactantia.2.6.Ignorantia.2.3.22.29.Impudicitia. Infidelis.8.9.10.Ingratitudo.9.Innocentia.4.11.Instrumentũ.7.Irascibilis.4.Iuramentum.1.Iustitia.1.14.Liberum.25. &c. Luxuria.2.3.4.5.17.18.24.Macula.7.8.9.15.Modus.4.

130 Omnis actus moralis est immanens, & in uoluntate subiectiuæ, & effectiuæ.12 ae.q.74.1.o.

131 Duplex est causa interior actus humani, scilicet immediata idest ratio, & uoluntas, & remota, scilicet apprehensio sensitiua, & appetitus sensitiuus.12 ae q.75.2.c.Mors.1. Mulier.6. Mutus.2.Nocere.3.Obiectũ.14.&c.Ordinatio 2.5. Ordo.5.71.72.77.82.83.Pater.18.Permissio.4.Politica.3.Præcipitatio 1.2.

132 Principium actus moralis est quadruplex, scilicet res apprehensa, uis apprehensiua, uoluntas, & uis exequutiua Contra.3.c^o.10. me^o.H. Prælatio.14. Prolixitas. Prouidentia.30.33.44.Punitio.1.2.Reatus.4.6. Regula.1.2.5. Religio.13.14.15.16.82.99.Satisfactio.1.3.14.Supbia.12.15.17.33. Theo^a.20.21.Vitiositas.

133 Corpus per accidens se habet ad actum moralem, qui non consideratur per se, nisi secundum ea quæ sunt animę: ad quam passiones animæ se habent materialiter, ratio vero formaliter, & completiue. 22 ae.q.152.1.c. * Vitium.7. Vsura.4.29.30.37.42.44.56.62.

134 Idem actus numero moralis siue humanus, est actio, & passio.12 ae.q.1.3.c./. Ma. q.2.11.4^m./.6^m./. Vnio. 5.c.Actio.49. Oppositum uidetur dicere.2.d.40.4.1^m.fi./. Cõtra.1.c^o.55.3. Respondeo sicut Dubio. 34.

Du^m.61^m. 135 Principiũ actus humani ē triplex, scilicet primum mouens uel imperans idest, ratio uel uoluntas, mouẽs motum, idest, appetitus sensitiuus, & motum tantum, idest membra. Virt. q.1.4.c.

Bonus. 137 Actus moralis inquantum est bonus uel malus, habet rationem rectitudinis, uel peccati, 12 ae.q.21.1.o./. Ma. q.2.2.3^m.

138 Aliqui actus sunt indifferentes secundum speciem, non autem omnes. 12 ae. q.18.9.o./.1.d.1.q.3.3^m./.2.d.40.q.1.5.c./. Ma.q.2.4.5.o./.Quol.9.15.c.Defectus.19.

139 Omnis actus potest non bene fieri, per defectum alicuius circunstantiæ.Ma.q.2.1.19^m./.42^m./.Virt.q.3.1.c.fi./.4^m.

140 Aliquis actus est ita secundum se malus, quòd non potest bene fieri.22 ae.q.110.3.c./.Ma.q.2.4.2^m./.q.7.1.18^m./. Virt.q.3.1.c.fi./.4^m.Quol.8.14.c./. Quol.9.15.c.

141 Actus aliquis in brutis est laudabilis, qui in homine uituperabilis est.2.d.24.q.3.2.5^m./.d.37.q.1.1.3^m.

142 In actibus humanis dicitur pulchritudo ex debita proportione uerborum, uel factorum in quibus lumen rationis resplendet, & dicitur turpitudo, quando hoc ibi non est.1 ae. Cor.11.lec.2.prin^o.C.

143 Actus moralis inquantum est bonus uel malus, habet rationem laudabilis uel uituperabilis. 12 ae.q.21.2.o./.3.d.24.ar.3.q.2.c./.4.d.16.q.3 ar.1.q.1.1^m./.q.6.2.3^m. Ma.q.2.2.3^m.Passio.69.7.Voluntarium.10.* Abominatio.

144 Et rationem meriti, uel demeriti.12 ae.q.21.3.o./.2.d.40 5.o./.4 d.16.q.3.artic.1.q.1.1^m./. Ma.q.2.2.3^m. Anniuersarium.

145 Actus est laudabilis respectu agentis, & meritorius respectu finis.verit.q.29.7.2^m.

146 Actus mensuratur ad duo, scilicet ad obiectum, & ad uoluntatem. Ex primo habet speciem bonitatis, ex secundo autem rationem meriti.3.d.30.3.c. * Auersio.2. Augmentum.10. Bonitas.165.243.&c. Cælum.111.Cogitatio.10. &c. Continentia.9.Cultus.12.Decimę.4.Dęmon.65.

147 Non omnis actus humanus, & singularis est meritorius uel demeritorius. Ma. q.2.5.7^m. Medium.10. Dominium.47. Ebrietas.1.9.12.Electio.20.Elemosina.36.Euentus. Excommunicatio.1.3.Excusatio.3.

148 Ad bonitatem rei non solum exigitur bonitas finis ultimi quem respicit uoluntas intendens: sed etiam bonitas finis proximi, quem respicit voluntas eligens. Et ideo non sequitur, quòd bonitas uoluntatis intendentis, ad bonitatem actus sufficiat.2.d.40.2.c./.3^m./.4.d.16.q.3.ar.1.q.2.3^m.*Ac.^a 127.Peccatum.63.Impersonale.Infidelitas.8.Ira.1. Liberalitas.5.6. Medium.10.Melius.3.4.

149 Actus est bonus dupliciter, scilicet uel ut in genere moris, uel ut meritorius.12 ae.q.109.2.c./.5.c. Infidelis.8.

150 Bonitas actus duplex, scilicet ex obiecto, & ex fine. Prima est materialis respectu secundæ. Ideo secundam uoluntas attendit, & penes eam meritum potius consistit.12 ae.q.18.6.c./.3.d.30.3.c./.6^m.Peccatum.210.ut Meritum.16.*Negligentia.2.3.4.5. Offensa. Prolixitas. Sacrificium. 11.22.Vitium.7.

151 Gradus bonitatis uel malitiæ actuum triplex, scilicet primus secundum genus uel speciem, secundus secundum circunstantias, & tertius ex habitu.2.d.46.5.o./.d.41.q.1.2.c./.3^m./.Ma.q.2.4.11^m./.Quol.4.16.c.

152 Actus humanus est bonus dupliciter, scilicet ex genere, idest, cadens super debitam materiam, & ex circunstantia. Quol.4.16.c./.Quol.5.10.c.

Ac

153 Bonitas actus humani quadruplex.s.secundum genus, speciem, circunstantias, & finem. 12 ae.q.18.4.c./.q.73.7.1^m./.2.d.36.5.o./.Ma.q.2 4.5^m./.5.c./.q.7.4.c.

Ob. 154 Actus dicitur bonus uel malus dupliciter, scilicet formaliter, idest ex obiecto, scilicet solus actus appetitus, & materialiter. 3.d.23.q.1.art.4.q.1.c./.q.2.art.4.q.1.c./.4.d.38.q.2.art.2.q.2.c.

Du^m.62. 155 Oppositũ uidetur dicere.12 ae.q.55.4.1^m./.5^m./Vir.q.1.2.1^m./.7^m. Respondeo Dubio.62.

156 Ad perfectionem actus causati ex duplici principio, requiritur perfectio utriusque principii. 12 ae.q.56.4.c./.q.51.3.2^m./.q.65.3.1^m./.22 ae.q.4.2.5.c./.Ver.q.2.5.6.c.Vir.q.1.4.c./.9.5^m./.10.c./.Ro.lec.6.me^o.G.

157 Bonum & malum sunt differentiæ essentiales actuum humanorum. 1^a.q.48.1.2^m./. 12 ae.q.18.5.6.o./.q.54.3.c./.2^m./.2.d.27.2.2^m./.d.34.3.3^m./.d.37.q.2.2.4^m./.d.40.1.o./. Ma.q.2.4.10^m./.Vir.q.1.2.3^m.Actio.39.Bonitas.157.

158 Bonum & malum sunt differentiæ essentiales actuum elicitorum a uoluntate, sed per accidens actuum aliarum potentiarum ut sunt imperati a uoluntate. 12 ae.q.18.6.o./.q.19.1.o./.2.d.40.1.o.

159 Omnis actus deliberatus est bonus uel malus moraliter. 12 ae.q.18.9.o./.1.d.1.q.3.3^m./.2.d.40.5.o./.4.d.26.q.1.4.c./.Ma.q.2.5.o.

160 Actus nostri dicuntur morales ex hoc quòd ordinantur a ratione ad finem uoluntatis, ex hoc habent rationem boni uel mali.4.d.16.q.3.art.1.q.1.c./. Ma.q.2.4.6.c. Bonitas.231. Malum.39.

161 Actus mensuratur ex ratione agendi, sicut misericordia ex misericordia, & amor dei ex bonitate eius. 3.d.27.q.3.3.c.

162 Bonum & malũ in actibus humanis dicitur p cõparationẽ ad rationẽ.12 ae.q.18.5.c./.1^m.8.c./.2^m./.10.c./.q.19.1.3^m./.q.21.1.c./.q.24 2.3.o./.q.34.1.c./.q.66.1.c.ꝫ.3.c^o.9.1^m./.107.6^m./.139.3^m./.Ma q.2.4.6.c.

163 Bonitas uel malitia moralis principaliter in uoluntate consistit.12 ae.q.34.4.c./.q.88.4.c./.ꝫ.3.c^o.10.fi.B.

164 Actus est malus dupliciter.s.quo ad substantiã actus, & quo ad intentionem agentis.2.d.7.q.1.2.c.prin^o.

165 In actibus humanis aliqua sunt recta, secundum se, aliqua vero per legem. ꝫ.3.c^o.129.

166 Idem numero actus in genere naturæ potest esse bonus & malus moraliter, nõ autem unus numero in genere moris. 12 ae.q.20.6.o./.q.88.4.c./.Lex.3.4./.22 ae.q.55.4.1^m.

Du^m.63. 167 Oppositum uidetur dicere.2.d 27.2.1^m.Resp^o.sicut Du^o.63. * Artifex.2.&c. Caput.4. Confessio. 1.6. Consecratio.14. Creatio.2.21. Delectatio.60.88. &c. Ecclesia.8. Aedificari.1. Excusatio.3.Fornicatio.18.Homo.33. Humilitas.15.Iactantia.2.6. Iniustitia.5.&c. Ipocrisis.2. Legislator. 1.3.4.5. Lex.26.&c. 92.128.129.142.167. Maleficium.2. Minister. 7. &c. Odium. 4. Processio. 55. Regnum. 4. Temperantia. 16. Virginitas. 7.

Exterior. 168 Actus exterior & interior cadunt sub præcepto legis dei. 3.d.40.1.c./. Quol.4.24 c.

169 Actus & motus exteriores, sunt signa dispositionis interioris.22 ae.q.169.1.1^m./.3^m./.Periher.Lec.2.prin^o.a.

170 Actus exteriores sunt ad finem interiorum, qui se habẽt ut finis, scilicet credere diligere & sperare. Ideo secundi quæri debent in infinitum, primi autem cum mensura discretionis.Ro.12.lec.1.me^o.K.

171 Actus exteriores diuersimode ad diuersas uirtutes pertinẽt. 22 ae.q.32.1.c./.q.168.1.o.

172 Exteriores actus ad illam uirtutem referuntur, ad quã pertinet illud quod est motiuum ad agendum. 22 ae.q.32.1.c.

173 Actus exterior est bonus uel malus a uoluntate eligente, nõ autem intendente.2.d.40.2.o./.Ma.q.2.2.3^m. Voluntas.37.

174 Actus exteriores non sunt actus uirtutis nec uitii, nisi secũdum quòd a uoluntate imperantur. Ma. q.2.2.3^m./. 13^m. Voluntas.74.

175 In actu exteriori inuenitur peccatum, sicut in interiori.12 ae.q.81.1.3.c./.2.d.35.4.o./. 3.d.33.q.2.art.4.q.2.5^m./.ꝫ.3.c^o.10.me^o.G./Ma.q.2.2.o./.q.4.1.c./.q.7.6.c.

176 actus exterior ut peccatum & uituperabile, comparatur ad actum uoluntatis ut materiale ad formale & rationem. 12 ae.q.18.7.c./.2^m./. Verit.q.25.5.10^m./. Ma.q.2.2.5^m./.6^m./.8^m./.10^m./.11^m./.12^m./.13^m.

177 Actus uoluntatis eliciti, per se sunt in genere moris, non autem actus aliarum potentiarum, sed tantum per accidẽs ut imperati a uoluntate. 12 ae.q.18.6.c./.4.d.40.1.c./.4^m./.3.d.23.q.1.ar.4.q.2.c./.Ma.q.2.2.13^m.

178 In actibus exterioribus membrorum non est principaliter peccatum, sed instrumentaliter tantum. 12 ae.q.74.2.3^m./.q.83.1.c./.2.d.35.4.o./ꝫ.4.c^o.91.3^m./.Veri.q.25.5.11^m./.12^m./.14^m./.Ma.q.7.1.15^m./.6.c.

179 Peccatum & ratio mali principalius, idest prius est in actu exteriori, secundum se malo, ut in apprehensione, quàm in uoluntate, sed principaliter, idest completiue est econuerso. In exequutione uero est utroque modo principalius in uoluntate. Sed in bonis secundum se, sed in malis ex intentione est principaliter omnibus modis in uoluntate. Ma.q.2.3.o.

180 Malitia actus peccati ē ex defectu debitæ proportionis ad finem, quæ est ex debita commensuratione circunstãtiarum. 4.d.16.q.3.ar.2.q.1.c.

181 Actus exterior & interior sunt unum peccatum quando sunt simul, sed separati sũt duo.2.d.42.q.1.1.c./.L.1.prin^o./.3.d.40.1.1^m./.Ma.q.2.2.8^m.11^m.

182 Actus attribuitur supposito. 1.d.5.q.1.1.c./. d.7.q.1.1.2^m./. Ver.q.20.1.2^m.Actio.85. In communi.

183 Oppositum videtur dicere. 1.d.23.1.o./.d.26.q.1.1.4^m. Respondeo sicut Dubio.65. Du^m.64^m.

184 Actus attribuitur supposito, non autem naturæ, nisi causaliter.1.d.5.q.1.1.c./.d.7.q.1.2.2^m./.Ver.q.20.1.2^m.

185 Actus sunt suppositorum. 1^a.q.22.3.1^m./.q.29.1.c./.q.39.5.1^m./.q.40.1.3^m./.1.d.5.q.1.1.c./.d.7.q.1.2.2^m./.Veritat. q.20.1.2^m.

186 Immo ista propositio, actus sunt suppositorum non tamen in actibus animæ quæ intelligit & uult, & tamen ipsa non est suppositum, licet sit subsistens, extra corpus. 1.d.8.q.5.2.6^m./.d.23.1.o./.d.26.q.1.1.4^m. Du^m.65^m.

187 Deficit etiam in speciebus in sacramento altaris quæ omnem actionem quam poterant agere, substantia panis & uini existente, possunt etiam agere, substantia panis & uini transeunte in corpus & sanguinem Christi.3^a.q.77.3.c. Respondeo Dubio.65.Accidens.74.

188 Nomen actus, primo fuit impositum operationi, secundo uero formæ.Po^a.q.1.1.c.

189 Natura cuiuslibet actus est, ꝙ se communicet quantũ possibile est.Po^a.q.2.1.c.prin^o.

190 Actus notionales sunt, qui designãt processum diuinæ personæ, essentiales vero processum creaturarum a Deo. 1^a.q.41.1.1^m./.3.c. Dei.

191 Actus notionales attribuuntur diuinis personis, ad significandum in eis ordinem originis.1^a.q.41.1.o.

192 In diuinis est potentia respectu actuum notionalium. 1^a.q.41.4.o./.1.d.7.q.1.1.o./.Po^a.q.2.1.o.

193 Actus notionales non sunt de nihilo, sed de substantia patris.1^a.q.41.3.o./.1.d.5.q.2.2.o.Assumere.3.

194 Actus notionales & relationes personales sunt idem re, sed differunt secundum modum significãdi. 1^a.q.40.2.c./.q.41.1.2^m./.d.4.q.1.1.4^m./.Opusc.3.c^o.64.

195 Actus notionales qui significant comparationem generantis uel geniti ad essentiam, possunt terminari ad essentiam, ut dare & accipere, non autem qui significant comparationem geniti ad generantem uel econuerso, ut generari, generare, & nasci. 1^a.q.39.5.c./.1.d.5.q.3.3^m.

196 Actus notionales terminantur tantum ad unam personam.1^a.q.41.6.o.

197 Actus notionales præintelliguntur proprietatibus personarum, nisi sumatur proprietas constitutiua personæ, & actus ut actio.1^a.q.40.4.o./.1.d.37.q.1.2.o./ Po^a.q.8.3.7^m./.q.10.3.o./.Opusc.3.c^o.63.

198 Actus notionales sunt aliquo modo necessarii, uoluntarii, & naturales. 1^a.q.41.2.o./.q.42.2.c./.1.d.6.o./.d.13./.q.1.2.o./.ꝫ.4.c^o.11./.12./.Po^a.q.2.3.o./.q.5.3.c./.q.10.2.4^m./.5^m./. Quol.5.4.c./.Opusc.9.q.12.

199 Ea quæ in diuinis habent ordinem ad actus personales uel essentiales, non prædicãtur de notionibus, alia vero sic.1^a.q.32.2.2^m./.q.40.1.3^m./.1.d.33.4.o.Deus.32.34.

200 Omnis actus qui prædicãtur de supposito, non secundum modum quo differt ab essentia, prædicatur etiam de essentia in diuinis.1^a.q.39.5.c./.1.d.5.q.1.1.c.

* ¶Acuitas.Actio.85.Acutus.

¶Aculeum.Apis.5.

¶Acumen.Cultellus.Demon.1.2.3.

¶Acutus.Amor.262. Intellectus.192. Ira.19. Lumen.21.Nicticorax.Scientia.46.Timor.22. Vindicatio.8.

¶Ad denotat accessum, cum distantia.1^a.q.35.2.3^m./.q.45.7.c./.q.93.1.c./.3^m./.1.d.3.q.3.5^m./. L. fin. d.31.q.1.2.5^m./.2.d 16.L fi.

¶Ad aliquid.Absoluere.3.Abstractum.6.Accidens.93. Adiurare 1.Amor.134. Circunstantia.3. Distinctio.7.Mutatio.4.6.8.Pater.10.Pulchritudo.2.Ratio.9.

¶Ad alterum bonitas.41.52.54.160.Propter.3.

Ad

Cognitio. 1 ¶ADAM non uidebat deum per essentiã, secundum communem statum. 1ª.q.94.1.o./. q.95.3.c./. 22ᵉ.q.5.1.2.c./. 2.d. 23.q.2.1.o./. Verit.q.18.1.o./, 2.c. *Abstractio. 8, 9. Deus. 173.&c. Enigma. 2.3. *Experientia. 3.4.

2 Nõ inconuenit Adam uidisse diuinam essentiam, supernaturaliter. 1ª.q.94.1.2.c./. Verit.q.18.1.13ᵐ./.14ᵐ./.5.c.fi./.2ᵐ.

Duᵐ.66ᵐ. 3 Oppositum uidetur dicere. 3.3.cº.47. prinº./. Ver.q.10.11.ci Respondeo sicut Dubio. 486.

4 Adam non affligebatur, q̃ non uideret essentiam dei. 2.d. 23.q.2.1.4ᵐ./. Ver.q.18.1.6ᵐ.

5 Adam uidebat deum per gratiam, sicut angelus per naturã. 1ª.q.94.1.c./.2.d.23.q.2.1.c./.4.d.1.q.1.ar.2.q.2.c./. L.1.fi. Verit.q.18.1.c./.1ᵐ./.12ᵐ./.2.c.

6 Adam habuit duplicem cognitionem de deo. naturalem, & supernaturalem. 1ª.q.94.3.o./. Ver q.18.2.o./.4 c.

7 Adam habuit omnem cognitionem possibilem naturaliter homini. 1ª.q.94.3.c./.q.101.1.1ᵐ./.2.d.32.q.2.2.c./. Ver.q.18. 3.c./.4.o./.5.c. Innocentia. 21.

8 Adam præsciuit incarnationem dei, non autem suum peccatum. 22ᵉ.q.2.7.c./.3ª.q.1.3.5ᵐ./.4.d.26.L.fi./. Ver.q.18.3.4ᵐ.

Duᵐ.67ᵐ. 9 Oppositum uidetur dicere, quia in paradiso plenam notitiã homo habuerat de peccato ex hoc, quòd habuit perfectam cognitionem omnium quæ per uirtutem dei, ab eo agenda uel uitanda erant. 12ᵉ.q.40.3.3ᵐ./.22ᵉ.q.27.3.2ᵐ./. 2.d.2.3.q. 2.2.c./. 3. d.25. q.2. artic.2.q.2.c. prinº. F. Respondeo sicut Dubio. 605.

10 Adam & Eua non dubitauerunt de uerbis dei, sed credidérit esse intelligenda metaphorice, uel ad alium sensum, uel non ea considerauerunt ex elatione, qua apperebat excellétiam promissam a diabolo. 2.d.22.q.1.1.1ᵐ./. L. prinº. F./.d. 23.q.2.3.1ᵐ./.2ᵐ./.15a.7.fi.b.C.

11 Adam ante peccatum, & angeli ante confirmationẽ aliqua de mysteriis dei cognouerunt manifeste, quæ nunc non possumus cognoscere nisi credendo. 22ᵉ.q.5.1.c.fi./.1ᵐ.

12 Adam cognoscebat naturaliter deum & angelos. Veri.q.18. 2.o./.5.10ᵐ.

Duᵐ.68ᵐ. 13 Oppositum uidetur dicere. 1ª.q.95.3.c./. 22ᵉ.q.5.1.c./.2.d. 29.3.c. Respondeo sicut Dubio. 479.

14 Adam cognoscebat naturaliter deum & angelos, ex creaturis sensibilibus tũ, non autẽ supernaturaliter, sed per similitudinem mentí impressam. Ver.q.18.2.o./.5.10ᵐ.

15 Adam habebat excellentiorẽ cognitionem de angelis quàm nos, quia erat magis certa & fixa circa interiora intelligibilia. 1ª.q.94.2.c./. Ver.q.18.5.o.

16 Adam non uidebat essentiam angelorum. 1ª.q.94.2.o./.2.d. 23.q.2.1.c./. Veri.q.18.5.o./.q.2.o.6.c.

17 Adam non uidebat gloriam beatorum, sed nouerat eam aliqualiter. Ver.q.18.1.3ᵐ./.5.2ᵐ.

18 Adam intelligebat perfecte essentiam animæ suæ, intelligendo perfecte actum intelligendi, quia est effectus æquans virtutem eius. Ver.q.18.5.9ᵐ.

19 Adam fuisset illuminatus ab angelis de ignotis. 1ª.q.94.4. 5ᵐ./.2.d.23.q.2.2.5ᵐ.

20 Cognitio Adæ erat media, inter cognitionẽ nostram & beatorum. 1ª.q.94.1.c./ 2.d.23.q.2.1.c./. Ver.q.18.1.1ᵐ.

21 Scientia Adæ erat eiusdem rationis cũ nostra, licet esset per species infusas. 1ª.q.94.3.1ᵐ.

Duᵐ.69ᵐ. 22 Oppositum uidetur dicere. 1ª.q.1.1.2ᵐ./. q.89.5.3ᵐ./. 3ª.q.9. 4.3ᵐ. Respondeo sicut Dubio. 1111.

23 In omni gratiæ cognitione oportebat Adam respicere ad phantasmata. Veri.q.18.5.c.fi./.5ᵐ.

24 Phantasma quo Adam usus fuisset in primo statu, nõ oportebat esse acceptum a sensu. 2.d.23.q.2.2.3ᵐ.

25 Adam indigebat phantasmate in considerando, non autem in acquirendo scientiam. 1ª.q.94.2.c./.2.d.23.q.2.2.3ᵐ./. Verit.q.18.5.c./.5ᵐ.

Duᵐ.70ᵐ. 26 Oppositum uidetur dicere. 1ª. q.101. 1.o./. 2.d.20. q.2.2.o. Respondeo sicut Dubio. 1107. Innocentia. 19. Obscuritas. Raptus. 11. Christus. 139.

27 Adam in primo statu non acquirebat cognitionem ex sensibilibus, per medium argumentationis. 1ª.q.94 1.3ᵐ./. 2.d. 23.q.2.1.1ᵐ.

Duᵐ.71ᵐ. 28 Immo erat ratiocinatiuus & acceptiuus cognitionis ex sensibilibus. 2.d.23.q.2.1.3ᵐ./. Verit.q.18.2.o. Respondeo sicut Dubio. 1107.

29 Adam non poterat decipi. 1ª. q.94. 4.o./. 2. d.23. q.2. 3.o. Verit.q.18.6.o.

30 Quæliber Adæ cognitio fuisset certa sine falsitate, nec poterat intellectus hominis, innocentia manente, alicui falso acquiescere, tamen quantum ad ea, quę in primo statu non habuit poterat per æstimationem alicui falso tamquam ue-

Ad

ro adhærere. 1ª.q.94.4.c./. Verit.q.18.6.8. Ignorantia. 18. Innocentia. 2 q.1.

31 Nihil poterat impedire contrarie cognitionẽ Adæ, sed negatiue tm. 1ª.q.94.1.2.o./.2.d.23.q.2.1.3ᵐ./. Ver.q.18.8.1ᵐ./.7ᵐ.

32 Adam proficiebat in scientia naturali quo ad modum, & per experientiam, non autem quo ad numerum scitorum, sed in supernaturali, utroque modo. 1ª.q.94.3.3ᵐ.

33 Adam non cognoscebat naturaliter futura contingentia. 1ª.q.94.3.c./.2.d.23.L.fi./. Ver.q.8.1.2.9ᵐ./.q.18.4.c.fi.32ᵐ.

34 Adam non cognouit cogitationes cordium, nec quælibet singularia. 1ª.q.94.3.c.

35 Oppositum uidetur dicere. Ver.q.18.4.c.fi./.14ᵐ. Respondeo Dubio. 72. Duᵐ.72ᵐ.

36 Adam fuit creatus in gratia. 1ª.q.95.1.o./.q.109.1.3ᵐ./.22ᵉ. q.5.1.c./.2.d.20.q.2.3.c./.d.24.q.1.4.2ᵐ./. d.29.q.1.2.o./. Ma. q.4.2.17ᵐ./.q.5.5.1ᵐ./. Quol.1.8.c. *Fides. 65.66. Flos. 2. Gratia. 40.41. Iustitia. 64. &c.

37 Adam habuit omnes virtutes. 1ª.q.95.3.o./.2.d.29.3.c./.1ᵐ./. L.mº.K./. Ver.q.18.3.b.2. Pœnitentia 38.108.109.

38 Adã creatus fuit in habitibus naturalibus integris & perfectis. 2.d.16.4.2ᵐ. Perseuerantia 6.

39 Adam habuit fidem. 1ª.q.95.3.c./.22ᵉ. q.5.1.c./.2.d.29.3.c./. Ver.q.18.3.o Fides 65.66.

40 Oppositum uidetur dicere. 3.d.25.q.2.ar.2.q.2.c. Respondeo sicut Dubio. 605. Duᵐ.73ᵐ.

41 Adam ante peccatũ dilexit deum super omnia. Quol.1.8.o. Virginitas 20.34.

42 Adam in primo statu poterat mereri, non tamen sine gratia. 1ª.q.94.3.3ᵐ./.q.95.4.1ᵐ./.12ᵉ.q.109.2.5.o./.q.114.2.o./.3ª. q.61.2.1ᵐ./. 2.d.24.q.1.4.2ᵐ./. d.29.1.o./. Verit.q.26.6.12ᵐ./. Ma.q.3.1.9ᵐ./. q.5.5.11ᵐ.

43 Oppositum uidetur dicere a simili. 2.d.5.q.2.1.o. Respõdeo sicut Dubio. 679. Duᵐ.74ᵐ.

44 Adam in primo statu genuisset filios cum originali iustitia, & gratuita, & cum gratia. 1ª.q.100.1.o./. 12ᵉ.q.81.2.c.fi./.2. d.20.q.2.3.o./.d.23.q.2.2.c./.d.30.q.1.2.c.fi./.d.31.q.1.1.2.c./. 3.d.3.q.1.ar.1.q.1.2ᵐ./. Veri.q.18.2.c./.7.c.fi./. Ma.4.7.5ᵐ./.8. c./. Ro.5.lec.3. mcº. C.

45 Adam in tui primordio accepit omnem perfectionem secundum corpus & secundum animam, quæ conuenit homini. 2.d.23.q.2.2.c./.1ᵐ./. Ver.q.11.4.c./.2ᵐ.

46 Nihil erat in corpore Adæ, resistens uoluntati eius. 1ª.q.99. 1.c./.4.d.44.q 2.ar.3.q.1.c.

47 Adam non fuit perfecte beatus. 1ª.q.94.1.c./.1ᵐ./.q.95.3.c./. 2.d.29.5.c./. L.mº.K./. Ver.q.18.1.11ᵐ.

48 Adam erat immortalis & impassibilis secundum corpus passione propria dicta. 1ª.q.97.6.5.1ᵐ./.q.97.1.o./.2.d.19.2.3.4.o./. d.20.q.1.1.2ᵐ./.d.23.q.2.3.c./.d.29.5.c./. d.31.q.1.2.1ᵐ./. 4.d. 44.q.3.ar.1.q.2.c./.5.4 cº.81.prinº./. Ma. q.5. 5. c. Corruptio. 9. Dolor. 139. Nocere. 10.&c. Passio. 28 Pœna. 84. Passio.

49 Differentia immortalitatis & impassibilitatis Adæ, & resurgẽtium. 1ª.q.97.1.o./.3.1ᵐ./.q.102.2.c./. 2.d.19.5.o./. 3.d.18. ar.4.q.1.3ᵐ./.4.d.44.q.3.ar.1.q.2.c./. 3.4.cº.82./. Veri.q.24.9. c./. Poª.q 5.3.8ᵐ./ Opusc.3.cº.123./.244.

50 Corpus Adæ erat impassibile passione corruptiua, sed passibile passione perfectiua. 1ª.q.97.2.2./. q.97.2.o./.3.2ᵐ./.2.d. 19.3.o./.d.20.q.1.1.2ᵐ./.d.23.q.2.3.c./.d.29.3.c./. d.31.q.1.2.1ᵐ./. 4.d. ar.1.q.4.1ᵐ. Passio 5.

51 Immortalitas & impassibilitas Adæ, non erat ex principiis naturæ, sed ex beneficio dei. 1ª.q.76.5.1ᵐ./.q.97.1.o./.2.4ᵐ./. 3.1ᵐ./.q.102.2.c./.2ᵐ./.4.c./.2.d.19.2.c./.4.o./.5.c./. d.20.q.1. 1.2ᵐ./. Opusc. cº.18. Lignum. 3. Corruptio. 8.

52 Si Adam comedisset de ligno uitæ, non fuisset immortalitatem consequutus, nisi frequenter sumendo. 1ª.q.97.4.c.fi./. 2.d.19.L.fi./.d.29.5. 5ᵐ./.6ᵐ./. Ma.q.5.5.9ᵐ. Lignum. 4.

53 Adam mortuus fuisset, si non comedisset. 1ª.q.97.3.3ᵐ./.2. d.19.2.3ᵐ./. L.fi./. Ver.q.18.6.6ᵐ.

54 Adam indigebat cibo ad restaurationem deperditi. 1ª.q.97. 3.o./. 2.d.19. 2.2ᵐ./. 3ᵐ./. 3.4. cº. 82./. Ma. q.5. 5.8ᵐ./. 9ᵐ./. Opusc.3.cº.133. Lignum.2.

55 Adam dormisset. 1ª.q.94.4.4ᵐ./.q.97.2.2ᵐ./.2.d.9.3.3ᵐ.

56 Adam somniasset, nec habuisset liberum usum rationis in somno. 1ª.q.94.4.4ᵐ./. Ver.q.18.6.14ᵐ.

57 In anima Adæ fuissent passiones animales, sed nõ afflictiuę. 1ª.q.95.2.o.3.2ᵐ./. Ver.q.26.8.c.fi./.6ᵐ.

58 Adam non potuit primo peccare uenialiter, sicut etiam infidelis. 12ᵉ.q.89.3.3ᵐ./.2.d.21.q.2.3.o./. 3.d.38.4.4ᵐ./. Ma.q.2. 8.1ᵐ./.q.7.3.13ᵐ./.7.o. Peccatum.

59 Immo in hoibus contingit esse pctm ueniale, sine mortali. 12ᵉ.q.72.5.c./.4.d.16.q.2.ar.1.q.3.2ᵐ./. Ma.q.7.9.c.fi. Respº. Duº.75. *Angel. 487. Alia. 126.564.74. Blasphemia. 26.27. Duᵐ.75ᵐ.

Chirographum.

Ad

Chirographum. Conceptio. 32. Confessio. 4. Damnatio. 4. Decretũ. Dæmon. 47.53.54.55.56. Acqualitas. 17.

60 Adam etiam per liberum arbitrium sine gratia habituali poterat uiuere peccatum 12ᵉ.q.109.8.c./.2.d.24.q.1.4.o./.5.3. cº.149 & 160. prinº./. Veri.q.26 6.12ᵐ.

Duᵐ.76ᵐ.61 Oppositum uidetur dicere. 2. d. 20. q. 2. 3. 5ᵐ./. d. 28. 2. o. Respondeo sicut Dubio 689º.

Generatio. 45. &c. Gratia. 178. Ieiunium. 21. 39.

61 Primum Peccatum Adæ fuit superbia. 12ᵉ.q.89 3.2ᵐ./.22ᵉ. q.105.2.3ᵐ./. q 163.1.o./.3.4.c./.3ª.q.1.5.c./.2.d 22.q.1. 1. o./. Ma.q.7.7.12ᵐ./.13ᵐ./.15ᵐ./.16ᵐ./.q.14.2.5ᵐ./. q. 15. 2. 7ᵐ /. Ro.5. lect.5. fi /. 1ᵉ. Ti.2. lect.3. H.

63 In peccato Adæ fuit multiplex deformitas, scilicet superbiæ inobedientiæ. gulæ, & alia huiusmodi. 12ᵉ.q.82 2.1ᵐ./. 22ᵉ. q 163.1.o /.2.d.22.q.1.1.c./.d.33.L.prinº./. Ma.q.4.8.1ᵐ./. q 15.2 7ᵐ /. Opusc.3.cº.197. Secretum.

64 Adam peccauit principaliter appetendo similitudinem dei, quantum ad scientiam boni & mali, sicut serpens ei suggessit: sed non soluit promissum, ut scilicet per uirtutem propriæ naturæ, determinaret sibi quid esset bonum, & quid malum ad agendum, uel uitandum: uel etiam ut per seipsum præcognosceret quid sibi boni uel mali esset futurum. Et secundario peccauit appetendo similitudinem dei; quantum ad propriam potestatem operandi, ut scilicet uirtute propriæ naturæ operaretur ad beatitudinem consequendam. 1.q. 94. 4.5ᵐ.fi./.22ᵉ.q.163.2.o /. Ila.7.fi.b.C.

65 Peccatum Adæ fuit grauius nostris, secundum circunstantiã personæ: non autem secundum speciem 12ᵉ.q.89.3.c. prinº. /.22ᵉ.q.163 3.o./.2.d.21.q 2.2.o./.di 33. L.prinº.B. &c.

66 Eua grauius peccauit quàm Adam. 22ᵉ.q.163.4.o./.2 d.22. q 1.3.o. Tentare. 1.4.

67 Angelus grauius peccauit quàm Adam. 2 .d.21.q.2.2.4ᵐ./.d. 29.2.2ᵐ./. Iob. 40. lect. 2. prinº.

68 Si Adam non comedisset, peccasset q̃ præceptum dei, & legis naturalis 1ª.q.97.3.3ᵐ./.2.d. 19. 2. 3ᵐ./. L. fi./. Veri. q. 18.6.6ᵐ.

69 Si Adam primo non peccasset, etiam non statim confirmatus fuisset in gratia, sine in originali iustitia 1ª.q. 100. 2.o /. 2.d.20.q.2.3 5ᵐ./.Ma.q.5.4.8ᵐ./.Quol.5.8.c.

Duᵐ.77ᵐ.70 Immo nec aliquis purus uiator in præsenti uita potest confirmari simpliciter in gratia. Veri.q.24.9. o. Respondeo sicut Dub. 383º.

71 Si Adam fuisset confirmatus, non tamen genuisset filios confirmatos: sed potuissent peccare, & filii eorum habuissent peccatũ originale. 1.q.100 2.o./.2.d.20.q.2.3.5ᵐ./.7ᵐ./. Ma.q 5.4.8ᵐ./.Quol.5 8.o.

72 Si Adam nõ peccasset, nõ omnes electi nati fuissent. Quol. 3.2.5.o./.Quol.5 8.o.

73 Si Eua peccasset, & non Adam, filii eorum non habuissent peccatum originale. 12ᵉ.q.81.5.o./.2. d.31.q.1.2.4ᵐ./.4. d. 1 q.2.ar.2.q 2.1ᵐ./.Ma q.4.7.4ᵐ./.5ᵐ./.Ro 5.lect.3.mcº.D. 1ᵉ Cor.15.lect 3.prinº.1. Adam 77.

74 Si Eua peccasset, & non Adam, filii eorum non habuissent defectus sequutos peccatum scilicet passibilitatem, & mortalitatem. 1ª.q.99.1.o./.12ᵉ.q.81.5.2.Ma.q.4.7.5ᵐ.

Duᵐ.78ᵐ.75 Oppositum uidetur dicere. 2. d.31. q. 1.2.4ᵐ. Respondeo Dubio 78.

Infectio. 76 Tantum primum peccatũ Adæ traducitur ad posteros, 12ᵉ. q.81.1.2.o./.3ª.q.19.4 1ᵐ /.2.d.20.q.2.3.1ᵐ./.d.33.q.1.1. o. /. 3.4 cº.52.fi./.Ma.q.4.1.8.o./.Opusc 3.cº. 201. .202./. 203./.204 /Ro.5.lect.3.mcº.B.Imago.40.Incarnari.3.Mors. 1.Mulier.1.&c.Naturale 16. 18. Omissio. 15. Peccatum. 169.176.&c.190.&c.294.295.301.302. 303. 317. 322, &c. 343.344 348,351. Pœnitentia.97.108. 109. Redemptio. 1. Sanctificatio.8. Satisfactio.25.

77 Peccatum originale intrauit in mundum per Adam tantũ, & non per Euã. 2.d.31.q.1.2.4ᵐ./.3.d.12.q.3.ar.1.q. 2. 1ᵐ./. 4.d.1 q.2.ar.2.q 2.c./.1ᵐ./.Ro.5.lect.3.mcº.D./.1ᵉ.Cor.15. lect.3.prinº.I. *Sepultura.10. Tentare.14.15.16. Virginitas.20 34.4ᵐ./.Adam.73.82 84.

78 Peccatum originale in Adam, deriuatum est ad nos a peccato actuali eius. 3ª.q.8.5 1ᵐ./.3.d 13.q.3.2.q.2.

79 Peccatum originale infectio fuit in Adam duplíciter, scilicet per modum actualis peccati, inquantum contraxit esse per propriam uoluntatem eius, & per modum peccati quasi naturalis, inquantum tota natura in eo infecta est. In aliis autem tantum secundo modo. 3ª.q.81.5.1ᵐ./.2.d.21.q 1.1.c. fi / 3.d.13.q.3.ar.2.q.2.4ᵐ.

80 Peccatum originale in Adam prius fuit in potentiis eius, quàm in essentia animæ eius, sed econuerso est in homine ex Adam nascente. Ma.q.4.4.5ᵐ.

Ad

81 Adam peccando incidit in tria mala, scilicet in obliuionem dei: debitum rapinæ alienæ rei: & corruptionem pomi mortiferi. Opusc. 58.cº.1. In Adã enim persona corrupit naturã. In cõmuni,

82 Adam fuit principium naturæ humanæ, & principium peccati eius, per traductionem. 1ª.q.92.2.c./.q. 94. 3. c./. q. 101. 1ᵐ./22ᵉ.q.164. Peccatum. 321, &c. 1.3.3ª.q.1.9.4.1ᵐ./.2.d.20 q.2.2.c.c./.1ᵐ./.d.33.q 111.5ᵐ./. Veri.q.18.2.c./.4.c./. 3ᵐ./. 7.c./.1ᵐ./.6ᵐ./.Ma.q.4.c.1.c./.18ᵐ./.6.o./.7.c./. Opusc.3.cº. 203./.R.o.5.lect.3.mcº.B. fi, H. Assumere. 32.49. Aureola. 34 Calumnia. Conceptio. 32.38. Corpus. 55. Costa. 1.o. Dominium. 8.9. Eua. 1. Imago. 40: Innocens. 6.21.22. Indæa. 24. Paradisus. 5.3. natura corrupit personam.

83 Si Adam comedit de ligno uitæ ante peccatum, incertum est: licet magister hoc asserat: & alii negent. 2.d.29 L. fi.

84 Adam non meruit nobis peccatum, nec mortem, nec demeruit, sed per traductionem. 2.d.20.q.2.3.3ᵐ

85 Adam efficacius meruisset, quàm nos modo 1ª. q.95.4.o./.2. d.29.4.o.

86 Adam obtulit sacrificium deo: sicut alii iusti. Sed non est scriptum: ne origo peccati uideatur esse origo gratiæ. 22ᵉ. q.85.1.2.

87 Adam non poterat se transferre in aliam formam. 3. q. 13. 3. 2ᵐ.

88 Adam habuit Angelum custodem. 1ª.q.113.4.2ᵐ./. 2. d. 11. q.1.3.1ᵐ. Tentare. 15.

89 Anima huius hominis non fuit in Adam sicut in prinº. esse actiuo, sed sicut in prinº. dispositiuo secundum rationem seminalem. heb. 7. lect. 2. fi. 12ᵉ. q.83.1.3: Pro. Productio. Ens.

90 Anima Adę fuit producta in actu extra die simul cũ Angelis. Non autem corpus eius: sed tantum secundum causales rationes secundum Augustinum. Secundum alios autẽ utraq; simul in actu producta sunt. 1.q.90.4.c./.q.91.4.5ᵐ./. Poª. q.3.10.1ᵐ./. Ma.q.16.4.16ᵐ.

91 Corpora Adæ, & Euæ fuerunt immediate producta a deo. 1ª.q.91.2.o.q.92.4.o.

92 Formatio corporis Adæ ex terra fuit supernaturalis, & miraculosa. 1ª.q 91.2.1ᵐ./.3ᵐ./.2.d.18.q.1.1.5ᵐ./.3.2ᵐ./.d.20.q. 1.1.4ᵐ./.q.2.1.3ᵐ./ 3.d.3.q 2.2.c./.4ᵐ.

93 Adam fuit creatus in ætate iuuentili. 4.d.44.q.1.ar.3.q.1. 2ᵐ.

94 Materia totius naturæ humanæ non potuit esse in Adam. 1ª. q.119.2.o./.2.d.30.q.2 2.c./.1ᵐ./.L.K./.4. d. 40. 1. 5ᵐ./. d. 44.q 1 ar.2.q.4.c./.Ma.q.4.6.14ᵐ./.Quol.8.5.c./.Ro.5.lect. 3.fi.H.omissio. 14.15.

¶ Adamàs ideſt magnes. Anima. 1.c.fi.D. Magnes.o.

¶ Adaptatio: Beatitudo. 140. 170. Femininũ. 1. Fructus. 21. Frui. 11. Ordo. 80. Pœnitentia. 84 Regere. 14. Vniuersale. 12.

1 ¶ Addere alliquid super alterum potest tripliciter, scilicet naturam extraneam, determinans reale, & aliquid rationis. 1ª. q.5.3.1ᵐ./. Veri.q 1.1.c./.q.21.1.c. * Accidens. 85. Actor. 1. Admissio. Agens. 114: Alius. 1. Amor. 172, 224. &c. Angelus. 505. Determinatio. 1.1. Diuiſio.

2 Non addere aliquid dupliciter dicitur, scilicet quia de ratione eius est, nihil sibi posse addi, ut deus, uel quia nõ est de rõne eius est, nihil sibi posse addi, ut deus, uel quia nõ est de rõne eiꝰ additio ut ens. 1ª.q.3.4.1ᵐ./.1.d.8.q.4.1.1ᵐ./.2ª/.3.1. cº.28 fi./. Veri.q.21.4.9ᵐ./. Poª.q.7.2.6ᵐ./. Opusc.30.lect 8. Deus 22.26.27. Aqua. 23. Augmentum. 2.4 5.7.9.&c. Baptismus. 48. Beatitudo. 82. 83. 131. Bonitas. 24. 78. 244. Charitas. 76.

3 Additio semper præsupponit distinctionem. 1.d.17.q.2. 2. c. prinº./. Veri.q.2 1.1ª. * Cete. 1.3. Commune. 7.

4 Quæ absolute dicũtur, quolibet addito remanent talia: nõ autẽ relatiua. 12ᵉ.q.6.6 2ᵐ. * Cõmunicabile. 1. Cõsensus. 5.

5 Omnis additio excessus, & transitus sunt entis in actu. 2.d.1. q.16 18ᵐ. * Costa. 6.7. Dæmon. 88. Determinatio. 1.

6 Aliqua addunt doctrinam supra ens: & aliqua rationem diuisimode. 1ª.q.5.3.1ᵐ./.q.13.11.c./.1.d.19.q.5.1.3ᵐ./. Veri q.1.1.c./.q.21.1.c./. Opusc. 12.cº.1. * Deus. 22.26.27. Deci.3. Definitio. 23. 25. &c. Dimensio. 5. &c. Dilpolitio. 5. ut Trascendentia.

7 Bonum addit supra ens respectum rationis ad appetitum. 1ª. q.5.1.1ᵐ./.3.1ᵐ./.q.16.3 c./.1.d.8.q.1.3.c./.d 19.q. 5. 1.3ᵐ. ./.Veri.q.1.1.c./.q.21.1.6.c./. Poª.q 9 7.6ᵐ /. Opusc.42.cº.2. fi. * Distinctio. 13. Electio. 27. Ens. 36. Episcopus. 14. Bonipus. 61. 62.

8 Bonum addit supra ens respectum perfectiui per modum finis, ideſt secundum esse: uerum autem secundum rationem speciei. Veri.q 21.1.o./.2.3.c./.6.c./.3ᵐ./.q.22.1.1ᵐ. Bonitas. 82. Appetitus. 26.

9 Bonum addit supra ens relationem ad finem: sed uerum relationem ad formam exemplarem, scilicet ad deum. 1.d. 8. q.1.3.c.fi.

Ad

to Verum addit supra ens respectum rationis ad intellectum tantum. 1ª.q 16 3.c./.1.d.8.q.1.3 c./.d.19.q.5.1.3m./.7m. fi. Veri.q.1.1.c./.4m./.q.21.1.c./.Poª.q.9.7.6m./.Opusc.42.cº. 2.fi. * Eucharistia.100.c.Euentus.Exclusio.0.Fides.54.

11 Vnum transcendens addit supra ens indiuisionem tantum. 1ª.q.11.1.0./.2.c./.q.30.3.0./.1.d.8.q.1.3. c./. d. 19. q. 5. 1. 3m./.d.24.q.1.3.0./.2.d.3.q.1.3.1m./. Veri q.1.1.c./. 4m./.q. 21.1.c./.5.7m./.Poª.q.3.16.3m./.q.9.7. 0./. Quol.10.1. 0./. Opusc.42.cº.2.fi./.Meta.3.lect.12.fi./.Liº.4.lect.2. meº.c./. Liº.5.lect.8.prinº./ Liº.10 lect.3.d.prinº./ Lect.8.fi.h.

Dum.79m. 12 Imo vnum transcenden. dicit ens indiuisum : quia ens quod non diuiditur, est vera definitio eius. i.d.24.q.1.3.3m. * Respondeo sicut dubio, 119.1º. Fieri.8.10. Finitum.1.2. Fortitudo.24 Gratia.108. Hæresis.136. Homicidium.1. Humilitas. 18. Idolatria.2. Iesunium.11. Ignorantia.8. Imago.1. Infinitum.32. Intellectus.2. Iudæi.39. Leuiatan. Lex.51.118.130.131. Matrimonium.34. Mineralia. Miraculum.22. Miseria.2. Missio.20. Musica.1.

13 Vnum quod est principium numeri, addit supra ens, & supra vnum transcendens rationem mensuræ. 1ª.q.11.1.0./.2.c./. q. 30.3.0./.1.d.8.q.1.3.c./.d.19.q.5.1.3m./.d.24.q.1.3.0./.2. d.3. q.1.3.1m./.Veri.q.1.1.c./.4m./.q.21.1.c./.5.7m./.Poª.q.3.16.3m ./.q.9.7.0./.Quol.10.1.0./. Opusc.42.cº.2.fi./.Meta.3.lect.12 fi./.Liº.4.lect.2.meº.c./.Liº.5.lect.8.prinº./.Liº.10.lect.3. fi d.prin./.lect.8.fi.h./.Liº.10.lect.3.d./. Lect. 8. h. * Negatio. 7. Numerus.21.22. Omnis.4. Operatio.35. Panis.2.3.

14 Multitudo transcendens supra ens addit tantum rationem diuisionis. 1ª.q.30.3.0./.1.d.24.q.1.3.0.

15 Quæ habet additio vel subtractio in definitionibus, variat speciem : sicut in numeris. 1.d.44.1.1m./.Veri.q.21.6.3m.

16 Additio numeri in infinitum est possibilis : quia semper additur noua potentia ad additionem : sicut semper fit alia species numeri. 1.d.17.q.2.4.1m. * Passio.29. Pax.9. Peccatum. 212.392. Perfectio.40. Persona.26. Pluralitas.2.

17 Additio quanti ad quantum facit maius, si sint eiusdem rationis : non autem si vnum sit ratio quanti alterius. Ma. q.2. 2.8m./.q.7.3.c.fi./.15m. * Postulatio. Prædestinatio.18. Promissio.3. Proprium.2. Punctus.4. Quantitas.19. Raptus.7. Reprobatio.2. Resurrectio.22. Reuelatio.1. Risibile. Sacramentum.12.39.44. Sacrilegium.8. Scientia.22.95. Situs.1. Solus.3. 4. Spes.46.47. Spiritus.24. Sufficiens. Timor.34. Vnitas.14.25 29. Vsura.182.184. Christus.26.28.

In deo. 18 Personæ in diuinis non potest addi aliquid distinctiuum, vel compertiuum in esse personæ : sed alia possunt addi.3.d.3.q. 2.1.1m.

19 Bonitas dei non addit aliquid secundum rem supra bonitatem absolutam : sed tantum secundum rationem : quæ non est causa, & vana quia fundatur super simpliciratem eius. Veri.q.21.4.8m./.9m.

¶ Addiscere.0. Adductio. Accusatio.22. Anima. 94. Iacobus. 3. Organum.1.

20 In conuertione eucharistiæ, nihil additur corpori Christi. 4. d. 11. q. 1. art. 3. q. 1. c. fi./. 1m. Paradisus. 6. Vocatio. 1. Vsura.188.

21 ¶ Adeps in veteri lege prohibetur comedi. primo quia non generat bonat nutrimentum : sicut nec sanguis. Secundo propter idolatriam. Tertio quia erat pro sacrificio. Quarto propter sensualitatem. 122.q.102.3.8m./.6.1m.

22 Adeps comburebatur deo, a quo est omnium bonorum sufficientia, & pro charitate Christi in passione. 122.q.102. 3. 8m. ./.6.1m.

23 Adeps in scriptura quãdoq; in bono, quãdoq; in malo accipitur. significat enim deuotionem, malitiam cordis, oris, & operis, delectationem peccati, superbiam, falsitatem, & sensum carnalem. Psalm.16 meº.d.G. Baptismus.171. Pingue.

¶ Adeptio. Adipisci. Amicitia.15. Amor.166.167. Beatitudo.84 Fieri.8. Finis.26. Fortitudo.51. Fructus.8. Humilitas.25.

24 ¶ Adæquari & assimilari important motum ad æqualitatem, & similitudinem : non autem æquale, & simile. Ideo filius dei est similis, & æqualis patri, & econuerso, & adequatur, & assimilatur ei : sed non econuerso. 1ª.q.42.1. 3m./.1.d. 19. q.1.2.0./.d.31.L.prinº.C./.1.cº.29.fi./.Opusc.9.q.44./.45.

Dum.80m. 2 Oppositum videtur dicere. Veri.q.4 4.2m. Respondeo. Dubio. 80º. * Accidens. 41. Actus. 36. Adam. 18.64.

Assimilatio.3. Commensuratio. Coprehendere. 4. Aequari. Aequatª. Imago.5. Ius.18. Pœna.12. Proportio.1 Ratio.61. Sanitas.1. Veritas.2.10. & c.28. Virtus.68. Vniuersale.12. Vsura 35. Christus.81.

Adesse. Accidens.62.88 Affuisse. Alius.3. Dominium 12. Eucharistia.161. Gratia.133. Indulgentia.6. Inesse. Inhærere. Iudæi 45. Miles. 23. Mulier. 19. Pars. 30. Prædicari. 11. Præsto esse. Vsura. 284.

Ad

¶. Adhæsio. Angelus.487. Charitas.130. Certitudo.1.9.15. Cognitio.42. Eucharistia.28. Excæcatio.1. Fides.62. 90. Finis. 238. Impugnare.2. Inhærere. Laus.2. Peccatũ.370.396.422. Puluis.2. Raab. Vis.11.12. Voluntas.39.42.50.

¶ Adhibitio. Benedictio.7. Causa.43.44. Correctio.12.13. Cura.5. Ignorantia.22. Lamech Memoria. 20. Occidere.21. Penitentia.72. Solennitas. Solicitudo.1.

¶ Adiacere. Creatio.45. Tempus.36.

1 ¶ Adiectiuum duo facit circa suum substantiuum, scilicet quia restringit : & informat. 1.d.25.1.7m. Dum.181m.

2 Immo adiectiua restringuntur secundum supposita. 1.d.9. q. 1.1.c./.2m./ 2.0. Respondeo sicut Dubio. 18.

3 Adiectiua significant per modum accidentis : substantiua vero per modum substantiæ. 1ª.q.39.3.c./.1.d.9.q.1.2.1.c. Poª. q.9.6.c.prinº.

4 Adiectiua significant tantum formam : substantiua vero formam & suppositum. Ratione secundi dicitur prædicari per idemptitatem : sed ratione primi per informationem : quæ est magis propria prædicatio. 3.d.5.L.mº.C. Accidens.7. &c. Adiectiua prædicantur tantum per informationem : substantiua vero etiã p idẽptitatẽ. 3.d.5.L.fi. D. Aduerbiũ. Cõcretũ.

5 Nomina collectiua substantiua prædicantur de multis suppositis in singulari : non autem adiectiua : sed tantum in plurali. 1ª.q.39.3.c. * Ens.37. Modus.2. Neutrum.2.

6 Adiectiua non secum ferunt suppositum sicut substantiua : sed significatum suũ ponunt circa subiectum. 1ª.q.39.5.5m./. 1.d.9.q.1.1.c./.2m./.3.d.5.L.meº.C.

7 Adiectiua numerantur secundum supposita, subst antiua vero secundum formam sui significati. 1ª.q.36.4.7m./.q. 39. 3. c./.1.d.4.q.1 3.2m./.d.9.q.1.1.c./.2m./.2.0./.d.23.4.4m./.d. 25.4.c./.d.29 4.c./.2m./.3.d.1.q.2.4.6m./.5.2m./.Poª. q. 9. 6. c./.Quol.1.2.3m.

8 Adiectiua non supponunt 1ª.q 39.5.5m.

9 Adiectiua copulãt. 1ª.q.39.5.5m./.3 d.7.q.1.2.5m./.q.2.2.c./. Poª.q.9.4.c.meº.F.

10 Adiectiua essentialia prædicantur de personis diuinis pluraliter : substantiua vero tantum singulariter. 1ª.q.39 3.0./.1. d.9.q.1.2.0 /.d.33 4 0.

11 Adiectiua quæ significant conditionem rei absolutæ in diuinis : prædicantur cõmuniter de personis, & proprietatibus, & de essentia : non autem quæ ex significato vel modo significandi dicunt modum, quo distinguuntur ab inuicem. 1. d. 33.4.0./.d.34.q.1.1.2m./.Poª.q.8.2.7m. * Pater.7.16. Quantitas.5. Spiritus 24.

12 Adiectiua quæ significant actus notionales vel essentiales : non prædicantur de proprietatibus : nec de essentia. 1. d. 33. 4.0 /.L.mº.F./.d.34.q.1.1.1m./.2m./.Poª.q 8.2.7m./.3.4m.

13 Substantiua notionalia prædicantur de essentia : non autẽ adiectiua : nisi mediante substantiuo notionali. 1ª. q. 39. 5. 5m./.6.c. 1.d.5.q.1 1.0./.q.3.3m./ d.34.q.1.1.1m./ L. prinº. /.Poª.8.3.4m.

14 Substantiuum pro adiectiuo ponitur aliquando in diuinis. 1ª.q.36 4 7m.fi.

15 ¶ Adiuentio. Adinuenit Christus tria, 5 breue salutis verbũ, nouum saluandi modum, & nouum saluandum populum. Isa.12.fi. Inuentor.

16 ¶ Adipisci Beatitudo.25.84.88.90.125. Charitas.54.61. Delectatio.31. Desperatio.2. Eucharistia.257. Fieri.8. Finis 26.37. 55. Fortitudo.51. Fructus. 8. Humilitas.25. Intellectus.12. Maria.19. Sacrificium.13. Spes.42.47 50. &c. Verbũ.66. Virtus.140.162.165.183.232.253. &c.

17 ¶ Adiri. Paradisus.10.

18 ¶ Addiscere dupliciter contingit, scilicet per inuentionem, & per doctrinam. Ve.q.11.1.c.fi.A./.Poster. le. 1. prinº. H.

19 Dolor tristitia, & delectatio intense impediunt actum addiscendi, sed moderate adiuuant. 122.q.37.1.0. Christus. 143. Discere. Ordo.40. Paulus.7. Pueri.10. Sciencia.60. 71. &c. figuum.12. Veritas.31.

20 ¶ Aditus regni cælorum ape itur tripliciter, scilicet quantum ad gloriam animæ in passione Christi : quantum ad gloriã corporis in resurrectione, & quo ad locum in ascensione. 4.d. 4.q.2.3.1.2.q.6.2m. * Ascendere.15. Passio.134.

21 Apertio aditus regni cælorum est remotio impedimenti gloriæ. 3ª.q.39.5.0./.q.49.5.0.q.69.7.0./.4.d.3.L.fi./. d. 4. q. 2. ar. 2.6.0. * Baptismus.23.154.155. Circuncisio. 49. Confessio.56. Exorcismus.8. Introitus. Passio. 130. Peccatum. 353. Satisfactio.2.36.&c.

¶ Adiunctum. Absoluere.34. Admissio. Annexum. 0. Bonitas. 173. Delectatio.110. Deus. 153. Esse. 29. Eucharistia.45. Gustus.3. Iustitia.21. Mansuetudo.2. Meritum. 95. Modestia. 1. Nimiuitæ. Nomen.45. Peccatum.212.1 Per se.3. Præteritum.3. Prudentia.76. Qui est.3. Simpliciter.1.4. Temperantia.9. 12. 13. Vir-

Ad

13. Virginitas.23. Virtus.106. Vsura.85.

1 ¶ Adiurare, est ad iuramentum cogere, & ordinare aliquid per diuina. 122.q.90.1.c./. Mat.26.fi.c.1.

2 Adiuratio iuramentum, & deprecatio, fiunt per res superiores. 4.d.15.q.4.ar.3.q.1.1m. Iuramentum.2.

Diuiſio. 3 Modus adiurationis, duplex scilicet coactiuus, & deprecatiuus. 122.q.90.1.2.c./.4.d.15.q.4.ar.3.q.1.1m.

4 Adiurare subditos licet vtroq; modo : sed pares vel superiores tantum secundo modo. 122 q.83.17.1m./.q.90.1.0.

5 Non licet adiurare dæmones deprecando, sed compellendo de neceſſitate : non vt profint. 122.q.90.2.0. Dæmon 75.

6 Adiurare licet creaturas irrationales : ne per eas nobis dẽmo noceat. 122.q.90.3.0.

Dum.82m. 7 Immo periculis humanis, obuiandum est per humana, & non per diuina. 122.q.88.11.1m. Respondeo Dubio. 82º. 276.441.453º.1208º.

8 Dæmones adiurati per nomen dei, & per virgines idolorum, obediunt. Poª.q.6.10.4m./.5m.

9 Omnis adiurans semper in se confitetur defectum. 4.d.15.q. 4.art.3.q.1.1m.

10 Summus pontifex iudeorum adiurando Christum coactiue, peccauit. 122.q.90.1.1m.

11 Simon, & Iudas legunter adiurasse dracones : & eis præcepisse, vt in desertum locum discederent. 122.q.90.3.b.

¶ Adiutor. Vsura.260.

¶ Adiutorium. Agiographe.2. Ascendere.6. Facilitas.1. Iuuare. Mulier.3. Visio.10. Vsura.255.256.

Diuiſio. ¶ Adiuari dicitur aliquis dupliciter, scilicet per ministeriũ, & per virtutem. Primum conuenit deo : non autem secundum. 1ª.q.23.8.2m./.4.d.4.q.1.1.0.fi./.Veri.q. 28. 8.8m./. Iob.25.meº.K./.cº.26.prinº.Ro.11.lect.5.meº.B./.12.Cor. 3.lect.2.prinº.C./.2.Cor.6.prinº.

Addiscere.2. Adiutorium. Agens.2. Agiographæ.2. Amicitia. 39. Baliuus, Beatitudo, 68, 70. Coadiutor. Consilium. 28. Credere.11.26. Delectatio.54. Fides.23. Forticudo.49. Gratiarum actio.1. Honor.21. Ingratitudo 7. Mulier.3. Prædestinatio.35. Prœuaricator.1. Prudentia.76. Requiri.1. Scientia. 163. Species.45. Venire.2. Vita.48.

¶ Adminiculum. Logica.1.11. Via.7.

¶ Adminiſtratio. Angelus.90.164.255.279. Charitas.92. Ideneus. 2. Iudicium. 51. Lepra. 4. Magnificentia. 3. Sanctus. 10.

1 ¶ Admiratio duo requirit, scilicet quòd causa sit occulta, & aliquid in re videatur repugnans. 2.d.18.q.1.3.c./.Poª.q. 6. 2.c.prinº. Angelus.89.444. Delectatio.34. Fastidium. Iudicium.85. Miraculum.2. Dubitatio.3. Maria.49.

2 Admiratio duplex, scilicet deuotionis, & infidelitatis. Io. 3. lect.2.prinº. Mirari. Mirum.0. Tragedia.

3 Aliquid non est admirabile dupliciter, scilicet quando effectus est occultus : & quando perfecte causam ostendit. Pial. 8. prinº.

4 Admiratio est species timoris, & principium philosophiæ. 122.q.41.4.0./.122.q.180.3.3m./.3.d.26.q.1.3.c./. Tumor.42. Stupor.2. Veri.q.26.4.7m.fi.

5 Admiratio est causa delectationis ratione spei, & actus connaturalis, scilicet collationis. 122.q.32.8.0. Delectatio.34.

6 Admiratio consequitur apprehensionem alicuius excedentis nostram facultatem. 1ª.q 105.7.c./.122.q.41.4.c./.122. q. 180.3.3m./.3ª.q.15.8.c./.3.d.26.q.1.3.c.fi./.4.d.48.q.1.art. 4.q.3.2m./.Veri.q.26.4.7m. Miraculum.3. Trepidatio.

7 Admiratio non conuenit animæ sensitiuæ 9. 4.co.33.fi.

8 Admiratio fuit in Christo. 3ª.q.15.8. 0./. 9. 4. co. 33.4m./. Matth.8.meº.b.D.

¶ Admittere. Adoptio. 2. Circuncisio.33. Iudex.4. Matrimonium.59.60. Præuaricator.3. Recipere.0. Subdiaconus.3.

Diuiſio. ¶ Admixtio extranei dupliciter potest esse, scilicet vno modo ita quod extraneum adiunctum, soluat speciem eius cui adiungitur, vel trahendo ad speciem suam, sicut si amphoræ aquæ adderetur phiala vini, vel faciendo mediam speciem, sicut quando vtrumque æqualiter ponitur, vt æqualitas non accipatur tantum secundum quantitatem sed secundum proportionem virtutis. Alio modo ita quòd additum non soluat speciem, sed ipsum assumatur ad speciem eius cui additur, sicut si gutta aquæ, amphoræ vini apponatur. 4.d 11. q.2.art.2.q.2.c.vel accidens.8 1. 82. Actio.3. Affinitas. 5. Amidũ Angelª.67. Aurũ.2. Cælũ.66.131. Cõseruatio.4. Corruptio.8. Creatio.13. Duratio.7. Elementum.1. &c. Eucharistia.66. Forma.25.48.149.150. Salsedo. Vniuersum.3.

1 Admonitio pertinet ad correptionem fraternam. 122. q. 33. 7.0./.4.d.19.q.2.1.0.

2 Admonitio præuia secreta, est de præcepto ante publicam denuntiationem in iudicio. 122.q.33.7.0./.4 d.19.q.2.ar. 3. q. 1.2.0./.Vir.q.3.2.0./.Quol.11.12.0. Correctio.3.11. Denuntiatio.1.

3 Admonitio secreta debet esse dura, quando peccans est pertinax : tamen cum affectu lenitatis. 4.d. 19.q.2.ar.3.q.3.0.

4 Admonitio coram testibus, debet præcedere accusationem. 122.q.33.8.0./.4.d.19.q.2.art.3.q.2.0./.Quol.11.12.0. Accusatio.5. correctio.12.13.

5 Admonitio præuia fratris, de re quæ dicitur prælato, extra iudicium existenti, tam quam personæ quę potest prodesse, & non obesse, non est de precepto. 122.q.33.8.c./.4m./.4.d. 19. q.2.art.3.q.2.4m. Accusatio, 5, Correctio.0. vel Diaconus. 5. Mulier, 19. Præmonitio.

¶ Adoleſcens. Abbatissa.2. Crescere. Delectatio. 74. Inuidia. 11. Religio.57.

1 Adoptio est extraneæ personæ in filium, vel nepotem & deinceps : legitima assumptio. 3ª.q.3.5.2m./.3.d.10.q.2.ar. 1. q. 1.0./.4.d.42.q.2.1.c. * Apostoli.31. Asimilatio.7 Electio. 18. &c. Filiatio.8 Matrimonium.47.

2 Adoptare est admittere ex gratia ad participandum hæreditatem. 3ª.d.10.q.2.ar.1.q.1.c.

3 Adoptio duplex, scilicet perfecta idest arrogatio, & imperfecta scilicet simplex adoptio. 4.d.42.q.2.1.1m.

4 Adoptans debet esse sic senex : vt naturaliter possit esse pater adoptati. 4.d.42.q.2.1.5m.

5 Habens perpetuũ impedimentum generationis : non potest adoptare, sicut spado & frigidus. 4.d.42.q.2.1.4m.

6 Qui non est sui iuris, non potest adoptare, nec minor viginti quinque annis : nec mulier : nisi ex speciali cõcessione principis. 4.d.42.q.2.1.3m./.3 3m.

7 Adoptatus perfecte succedit adoptanti ab intestato, nec potest eum sine culpa priuare tertia parte hæreditatis. 4.d.42.q. 2.1.1m.

8 Quicquid est in potestate adoptati, trãsit in potestatẽ adoptantis. 4.d.42.q.2.3.4m.

9 In adoptione simplici adoptatur filius non emancipatus, nec trahit in potestatem adoptantis : nec succedit in hæreditate; nisi velit adoptãs, Et fieri potest sine auctoritate principis vel magistratus. Quorum opposita sunt in arrogatione. 4.d. 42. q.2.1.1m.

10 Adoptato patre adoptantur filii, & nepotes non emancipati. 4.d.42.q.2.3.4m.

11 Consanguineis non cõuenit adoptari, quia naturaliter sunt hæredes. 3.d.10.q.2.ar.1.q.1.2m./.4.d.42.q.2.1.7m.

12 Ex adoptione causatur cognatio legalis, impediẽs matrimonium auctoritate legis cõfirmatæ ab ecclesia. 4. d.42.q.2.2.0.

13 Cognatio triplex contrahitur ex adoptione, prima descendẽtium, secunda inter coniugem adoptantis, & ipsum adoptatum, & econuerso, perpetuo impediens matrimonium, tertia inter filios naturales, & adoptatos, impediens tantũ quãdiu durat adoptio. 4.d.42.q.2.3.0.

14 Adoptare homines conuenit deo. 3ª.q.23.1.0./.3.d.10.q.2. ar.1.q.1.0./.9. 4.co.17. fi. Deus.

15 Adoptare conuenit toti trinitati, licet possit appropriari patri. 3.q.3.4.3m./.5.2m./.q.23.2.0./.3.d.10.q.2.ar.1.q.2.0.

16 Adoptare appropriatur patri, vt auctori : filio vt exemplari, & spiritui sancto, vt imprimenti. 3ª.q.3.5.2m./.q.23.2. 3m.

17 Adoptare vt causa agens media vel exemplaris, appropriatur filio, sed vt forma inhærens, appropriatur spiritui sancto. 3.d.1.c.q.2.ar.1.q 3.0.

18 Adoptatio dei, facit adoptatum esse idoneum, sed adoptatio hominis, præsupponit idoneum. 3º.q.23.1.c.

19 Sola creatura rationalis adoptatur a deo : non ex creatione: sed ex dono spiritus sancti. 3ª.q.23.3.0./.3.d.10.q.2.art. 2. q. 1.0./.9.4.co.17.fi./.21.fi. vel filiatio.35. Baptismus.173. &c.

20 Adoptari conuenit etiam angelis. 3ª.q.23.3.2m./.3.d.10.q.2. ar.2.q.2.0. * Apostoli.31. Baptismus.173.174.175.

21 Adoptio filiorum dei, est per conformitatem imaginis ad filium naturalem : imperfecte quidem per gratiam viæ : sed perfecte per gloriam. 1ª.q.93.4.2m./.22.q.45.6. c./.1m./.3ª. q.3.5.2m./.8.c./.q.39.8.3m./.q.45.4.c./.9.4.co.24. prinº./.Ro. lect.2. prinº.B./.co.8. lect.3.fi./. Le.6. meº. K. &c. Gal.4. lect.2. fi./. Ephesi. lect. 1. meº. E./. He.2. lect.3. meº. H. Filiatio.36 37. Asimilatio c.7. Euangelium, 1.

22 Christus non est filius dei adoptiuus. 3.q.23.4.0./.q.32.3.c./. q.43.1.c./.3.d.4.q.1.art.2.q.1.c./.q.2.3m./.d.10.q.2.ar.2.q.3. 0./.d.11.3.2m./.d.13.q.1.1.1m./.d.18.ar.4.q.1.1m./.4.d.4.q.1. 1m./.4.d.4.q.1.ar.3.q.5.2m./.9.4.cº.4./. Veri q.29.1.1m. Filiatio.8.12.33. &c. Frater.2. Vnigenitus.

23 Christus fuit filius adoptiuus Ioseph. 3ª.q.28.1.1m./.4.d. 30. q.2.3.4m.

Ad

Deus. 1 ¶ Adoratio dei, est actus latriæ. 22ę. q. 84. 1. o. /. 3. 3. c°. 1 1 o.
2 Adoratio dei duplex scilicet interior deu otio mentis, & exterior humiliatio corporis. Prima est principalior, ad quam, & propter quam secunda fit. 22ę. q. 84. 2. 3. o. Cultus. 12. 13. vel Eucharistia. 191. Religio. 16.
3 Adoratio exhibita deo, & creaturæ non dicitur vniuoce, sed analogice. 22ę. q. 84. 1. 1m. /. q. 94. 1. 2m. /. 3. d. 9. q. 1. artic. 2. q. 7. o.
4 Adoratio requirit actum corporalem. 22ę. q. 81. 7. o. /. q. 84. 2. o. /. 3. d. 9. q. 1. ar. 3. q. 3. o. /. 3. 3. c°. 119. Abraham. 22.
5 In adoratione genuflectimus: nostram infirmitatem designantes respectu dei, sed prosternimur quasi profitẽtes nõs nihil esse ex nobis. 22ę. q. 84. 2. 2m. /. Eph. 3. lect. 4. prin°. E. Colere.
6 Adoratio requirit locum determinatum, non de necessitate, sed ad decentiam ex parte adorantium, triplici ratione scilicet propter loci consecrationem, propter sacra mysteria, & talia sanctitatis signa quæ ibi continentur, & propter concursum multorum adorantium. 22ę. q. 84. 3. o. /. 1ę. Tim. 2. lect. 2. me°. B. Elephas. 1. 3. Festũ. 6. Oratio. 31. Templum. 2.
7 Iudæi adorant ad occidentem, vt virent idolatriam, & significent mortem Christi. 12ę. q. 102. 4. 5m.
8 Christiani adorant ad orientem, propter lumen mentis, & quia ibi est nobilior pars orbis, in qua paradisus est, & propter nobiliora opera Dei in ipso. 22ę. quæst. 10. 84. 3. 3m. /. 3. d. 9. q. 1. ar. 3. q. 3. 3m. /. Opusc. 3. c°. 261. fi.
9 Adoratio latriæ fit ratione principii, creationis, & gubernationis. 22ę. q. 81. 1. 3m. /. 4m. /. 3. o. /. q. 84. 1. 3m. /. 3. d. 9. q. 1. 3. o. /. 4. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 3. 6m. /. 3. 3. c°. 120. /. Psa. 40. fi.
10 Deo debetur latria propter deitatem, & dulia propter dominium. 3a. q. 25. 2. c.
11 Tota trinitas est adoranda, vna tantum latria. 22ę. q. 81. 3. 1m. /. q. 84. 1. 3m. /. 3a. q. 25. 1. 1m. /. 3. d. 9. q. 1. ar 3. q. 2. o.
12 Relationes diuinæ debent adorari latria. 1a. q. 28. 2. b.
13 Deitas, & humanitas Christi, sunt adorandæ vna adoratione latriæ. 3a. q. 25. 1. o. /. q. 58. 3. c. fi. /. 1m. 3. d. 9. q. 1. artic. 2. q. 1. o. /. d. 39. 1. 4m. /. Veri. q. 29. 4. 4m. * Idolatria. 8. 10.
14 Persona Christi adorari debet latria ratione deitatis, & dulia, ratione humanitatis, perfectæ omni munere gratiarũ, 3a. q. 26. 2. c.
15 Humanitas Christi vt vnita verbo, debet adorari latria, non autem secundum se, sed iperdulia. 3a. q. 25. 2. o. /. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 1. o. /. q. 4. 1m. * Mag. r. &c.
16 Caro Christi adoranda est latria. 3a. q. 25. 2. o. /. q. 58. 3. 1m. /. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 1. o. /. Gal. 4. lect. 4. prin°. G.
17 Hostia debet adorari latria sub conditione, in habitu. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 6. 2m. /. 1. Cor. 11. lect. 6 prin°. Idolatria. 11.
18 Imago Christi adorari debet latria. 22ę. q. 81. 3. 3m. /. q. 94. 2. 1m. /. 3a. q. 25. 3. o. /. 3. c. /. 5. 2m. /. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 2. o.
19 Adoratio imaginis Christi tradita est ab apostolis. Et Lucas depinxit imaginem Christi, quæ est Romæ. 3a. q. 25. 3. 4m. /. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 2. 3m.
20 Ponere imagines Christi, & sanctorum, & adorare eas, licet nunc, non autem in veteri testamento. 3a. q. 25. 3. 1m. /. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 2. 1m. /. 2m.
21 Crux propria Christi, ut repræsentans Christum, & vt tetigit Christum, & perfusa Christi sanguine, debet eadem adoratione latriæ cum Christo adorari. Sed imago crucis eius in alia materia, debet adorari latria vt imago Christi tantum. 22ę. q. 103. 4. 3m. /. 3a. q. 25. 4. o.
Du^m. 83^m. 2 Immo crux Christi vt res quædam, non potest adorari latria nisi vt repræsentans Christum, sed vt est quædam res Christi, debet adorari iperdulia, & non latria, quia non est pars Christi. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 4. o. Respondeo. Dubio. 83.
23 Honor adorationis crucis Christi vt est res quædam Christi, non est tantus, quantus exhibetur matri eius. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 4. 3m.
24 Omnia alia Christi, vt claui, lancea, corona, vestes, & huiusmodi, adorantur ratione contactus tantum, 3a. quæst. 25. 4. 3m.
25 Mater Christi adorari debet iperdulia, non autem latria, 22ę. q. 103. 4. 2m. /. 3a. quæst. 25. 5. o. /. 3. dist. 9. quæst. 1. ar. 2. quæst. 3. o.
26 Mater Christi, ratione sui debet adorari dulia, sed vt mater Christi, iperdulia. 3. dist. 9. quæst. 1. artic. 2. quæst. 3. o. Dulia. 1. inf.
27 Viri sancti debent adorari dulia tantum. 22ę. q. 84. 1. 1m. /. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 5. o. Gentiles. 1.
28 Reliquiæ sanctorum sunt adorãdæ dulia tantum, 3a. quæst. 25. 6. o.

Ad

29 Angelus apparens in specie Christi, non potest adorari sine peccato, nisi conditione expressa. 3. dist. 9. quæst. 1. artic. 2. q. 6. 3m. /. 4. d. 30. L. prin°. Abraham. 23. * Imperator. 5. Pithagoras. 5.
30 Creatura non potest adorari latria sine peccato. 22ę. q. 84. 1. 1m. /. q. 94. 2. 3. o. /. q. 161. 3. 1m. /. 3a. q. 25. 5. 6. o. /. 3. d. 9. q. 1. 2. o. /. 3. 3. c°. 120. /. Li°. 4. c°. 7. 17m. /. 17. 2m. /. Psal. 40. fi. D. /. Ro. lect. 7. m°. F. fi. B. Seraphin. 6.
1 ¶ Aduena est, qui aliunde venit, sed peregrinus, qui alio tẽ dit. Psalm. 38. fi. c. /. He. 11. lect. 4. prin°. B. Extraneus. Hospes.
2 Aduena est qui non habet mansionem, sed peregrinus est qui non habet affectum ad mundana. Psal. 38. fi. C. Indulgentia. 24. Præceptum. 132. 136. Peccatum. 355. Perfectio. 47 &c. Relatio. 57.
¶ Aduenire. Accidens. 19. Aduẽtus. o. Anima. 12. Character. 1. Esse. 46. Fides. 120. 137. Fieri. 8.
¶ Aduẽtus Christi duplex scilicet in carne, & ad iudicium. 3a. q. 1. 6. 3m. /. q. 36. 1. 1m. /. 3m. /. 4. d. 47. q. 1. ar. 1. q. 3. 1m. /. Psa. 9 prin°. /. Psal. 12. p. prin°. D.
2 Aduentus Christi triplex, scilicet in carne, in mente, & ad iudicium. Isa. plo. me°. C. * Aductio. Aduenire. Calor. 8.
3 Aduentus Christi in carne, quia factus est per incarnationem: ideo sub dictione incarnationis describitur. Opusc. 2. c°. 5. /. Opusc. 60. c°. 1. o.
4 Aduentus Christi in mente, est per gratiam. Opusc. 60. c°. 24. o. * Confirmatio. 15. Diffinitio. 15. Imago. 44.
5 Aduentus Christi in mente, quia est per gratiam, ideo sub nomine gratiæ, ille aduentus Christi in animam describitur. Opusc. 60. c°. 24. o. * Ioannes. 17.
6 Aduentus primus Christi, ardenter desiderabatur a patribus quinculplici ratione, scilicet propter exaltationem humanæ naturæ, vt liberarentur captiui a carcere inferni, siue limbi, propter depressionem diaboli, quia per aduentum Christi pacificatus, est nobis deus, & propter delectationẽ quam sperabant habere cum Christo, videndo, audiendo, & conuersando cum ipso. Psal. 12. prin°. D. * Indicium. 76. &c. Limbus. 2.
7 Aduentum primum non præcesserunt signa, quia venit Christus occultus, & tempore determinato. 4. d. 47. q. 1. ar. 1. q. 3. 1m. /. d. 48. q. 1. ar. 4. q. 1. 3m. Natiuitas. 23. * Nuptię. 7. Penthecoste. Semen. 18. Vendere. 14. Vxor. 9.
8 Aduentus primus fuit ad manifestandam veritatem, ad liberandum a peccatis, & ad trahendum ad deum. 3a. q. 40. 1. c.
9 Sed aduentus tertius desideratur a patribus modernis sextuplici ratione, scilicet quia tunc exaltabuntur, liberabuntur ab omni pœna, & ab omni peccato, & a potestate diaboli, & a seruitute corporis, & videbunt deum facie ad faciem. Psal. 12. me°. F.
10 Aduentus tertius erit dissimilis primo dupliciter, scilicet quia manifestus, & quia terribilis. 3a. q. 36. 1. 3m. /. 4. dist. 47. quæst. 1. ar. 1. q. 3. 1. 1m. /. Pf. 49. prin°. b.
¶ Aduerbium est adiectiuum verbi. 1. d. 21. q. 2. 1. c. * Bis. Modus. 2. Relatiuum. 7. Tempus. 41.
¶ Aduersantia nobis sunt tria scilicet prosperitas eleuans, aduersitas constantiam frangens, & persequutio affligens. Isa. 4. fi.
¶ Aduersarius. Cornu. Disputatio. 1. &c. Exordium. 3. Magi. 12. Præuaricator. 1. Scientia. 161. Simonia. 18. Testis. 2. Virtus. 243.
¶ Aduersitas. Aduersantia. Afflictio. Amicitia. 16. Amor. 54. Aqua. 5. Bonitas. 216. &c. 249. Charitas. 90. 128. Detractio. 3. Flagellum. Fundamẽtum. 3. Inuidia. 5. Ira. 38. Passio. 132. Virtus. 243.
¶ Aduertere. Percipere. Perpendere. Scienter. Studiosus. Vsura. 89. 280. 293. 305.
1 ¶ Adulatio. Excedens in delectando alios verbis, & laudibus propter delectationem solam, vocatur placidus, si vero causa lucri, vocatur adulator, quod tamen communiter dicitur etiam primo modo. 22ę. q. 115. 1. c.
2 Adulatio est excessus delectandi alios verbis laudis causa lucri: ideo est peccatum. 22ę. q. 115. 1. o.
3 Adulatio est peccatum mortale tantum, quando est contra charitatem, scilicet de peccato intentione nocendi, vel cum scandalo. 22ę. q. 115. 2. o. /. Ma. q. 7. 1. 11m. Peccatum. 160. * Detractio. 4. Laus. 7. Malum. 62. Missa. 22. Natiuitas. 29. Palpo. Testis. 11.
4 Adulatio secundum se est turpius peccatum, & verecũdius iniugio, quia quæ ex dolo fiunt videntur esse ex infirmitate, & falsitate rationis. Sed est leuius, quia minus contrariatur amicitię id est affabilitati occultę, siue vi, & minus cum con-

Ad

temptũ. 22ę. q. 116. 2. o.
5 Adulatio, & litigium contrariantur amicitiæ, id est affabilitati. Primum secundum excessum in delectando, & secundũ defectum in contristando: secundum vero, econuerso. 22ę. q. 114. prin°. /. q. 115. prin°. /. 1. c. /. quæst. 116. 1. o. uel Detractio. 4.
¶ Adulter, est diabolus, & mundus: unde qui nati sunt ex spiritu diaboli, uel mundi, sunt filii adulterini. He. 12. lect. 2. me°. H.
1 ¶ Adulterium est species determinata luxuriæ, ab aliis distincta. 22ę. q. 154. 1. c. 8. o. /. 4. d. 41. ar. 4. q. 2. c. /. Ma. q. 15. 3. c.
Du^m. 84^m. 2 Immo adulterium non tantum pertinet ad luxuriam, sed ad iniustitiam, & auaritiam. Ideo est grauius furto, quanto uxor est carior re exteriori. 12ę. q. 72. 2. 3m. /. q. 73. 5. 1m. /. 7. c. /. q. 88. 5. c. q. 100. 6. c fi / 22ę. q. 65. 4. 3m. /. q. 73. 3. c. Luxuria. 9. q. 118. 5. b. /. c. /. q. 154. 1. 2m. /. q. 170. 1. C. /. Ma. q. 15. 3. 3m. / Ep. 5. lect. 2. me°. E. Contumelia. 5. Auaritia. 12. Relpondeo Dubio. 84.
3 Adulterium est grauius stupro. 22ę. q. 154. 12. c. /. q. 170. 1. 2m. /. 4. d. 41. ar. 4. q. 3. o. * Accusatio. 13. 19. 23.
4 Adulterium uxoris est grauius quàm adulterium uiri quo ad bonũ prolis, sed quo ad bonum fidei, & sacramenti sunt paria. 4. d. 35. 4. o. * Contumelia. 5. Deus. 422. &c. Dispensatio. 19. Eustratius. 1. Fornicatio. 5.
5 Ardentior in propria coniuge faciens contra bonum matrimonii inhoneste eo utendo est aliqualiter adulter, & magis quàm cum alia. 22ę. q. 154. 8. 2m.
Du^m. 85^m. 6 Immo concubitus cum propria uxore qui fit ex libidine, est minus peccatum, quam fornicatio. 22ę. q. 154. 2. 6m. fi. Respondeo Dubio. 85.
7 Adulterium magis directe opponitur mattimonio inquantum est in officium naturæ, quàm infidelitas. Sed econuerso inquantum est sacramentum ecclesiæ. 4. d. 39. 6. 1m. * Lapidatio. o. Luxuria. 9. 11. 13. Martyrium. 8. Masculus. Matrimonium. 47. 116. &c.
8 Nulla species luxurię, uel gulæ, uel uitiorum contra fortitudinem, ita directe contrariatur dilectioni proximi, sicut adulterium, 22ę. q. 170. 1. 1m. /. 2m. * Merettrix. 34. Pœna. 55. Scriptura. 10. Venter. Vsor. 21. 22. Voluntas. 41.
9 Deus in adulterio iuste infundit animam, quia cooperatur naturæ cuius operatio est generatio, non autem peccato. 1a. q. 118. 2. 5m. /. 2. d. 18. q. 2. 1. 2m. /. 3. 2. c°. 88. 5m. /. c°. 89. 5m. /. Po^a. q. 3. 9. 25m.
¶ Adultus. Affinitas. 9. Baptismus. 95. 98. 102. 129. Matrimonium. 93. 105. 107. &c. Sanctificatio. 2. Sponsalia. 6. &c. Christus. 171.
¶ Aduocari, &c. Cetus. 1. Societas. 1. Vsura. 312.
Peccatum. 1 ¶ Aduocatus scienter defendens causam iniustam, peccat, & tenetur ad restitutionem. 22ę. q. 71. 3. o.
2 Aduocatus tenetur subuenire causæ pauperum in necessitate, si per alium nec per se possit. 22ę. q. 71. 1. o. /. 4. c. /. 1m.
3 Aduocatus auxilium, & consilium præstat ei, cuius causæ procinatur. 22ę. q 71. 3. c. Simonia. 13.
4 Aduocatus suscipiens scienter causam iniustam, iniuste ledit eum contra quem iniuste patrocinium præstat. 22ę. q. 71. 3. c. /. 1m.
5 Aduocatus suscipiens causam iniustam, quamuis laudabilis videatur quantum ad peritiam artis, tamen peccat quantum ad iniustitiam voluntatis, qua abutitur arte ad malũ. 22ę. q. 71. 3. 1m.
6 Si in processu perpendit aduocatus causam esse iniustam, nõ prodat, sed cesset inducens ad concordiam sine damno alterius. 22ę. q. 71. 3. 2m.
7 Aduocato defendenti causam iustam licet prudenter occultare ea, quibus impediri possit processus eius, non autem aliqua falsitate uti. 22ę. q. 71. 3. 3m.
8 Aduocato licet accipere præmium moderatum, secundum laborem. personas, negocia, & consuetudines, 22ę. q. 71. 4. o. /. Opusc. 19. c°. 7. Ars. 43. 45.
9 Aduocare prohibentur, furiosi, amentes, impuberes, surdi, muti. in qualibet causa. Clerici in causa sæculari. Sacerdos, monachus, cæcus, infamis, nisi in necessitate pro se, uel sibi coniunctis. 22ę. quæstio. 71. 2. o. /. quæstio. 188. 3. 2m. Religio. 86. 87. Rel gio. 86. 87.
¶ Adustio. Cete. 7. Combustio. Petrus. 4. Salsedo. Virginitas. 4.
1 Aer secundum inferiorem partem, est locus auium. 1a. q. 71. 3m. /. 2. d. 15. q. 2. 1. 4m. Anima. 19. uel Dæmõ. 121. * Accidens. 73. Amor. 58. 194.
2 Aues sunt productę principaliter ex aere inferiori, secundũ considerationem motus. 1a. quæst. 71. 3m. /. 2. dist. 15. quæst. 2. 1. 3m.
Ad
3 Aer prope terram est lucidior, & calidior, quàm in medio. 2. d. 6. 3. 3m. * Anima. 96. 104. Animal. 10. 13. 19. 20.
4 Aer est actiuior aqua quo ad formas substantiales, sed econuerso quo ad qualitates actiuas, & passiuas. 2. distinct. 8. 1. prin°.
5 Aer purus non potest plus illuminari ab eodem. 1. d. 17. q. 2. 4. c. fi. * Auster. Calor. 9. Cælum. 53. 55. 60. Cete. 6. 7.
6 Aer, & aqua possunt alterari amittendo suam naturalem qualitatem: non autem ignis, quia formalior est, contra Auerroim. Anima. 2. lect. 23. * Cibus. 1. Corpus. 35. 42. Creatura. 6. Damnatio. 66. Dæmon. 121. 122. 123. Dies. 24. Ethereum.
7 Aer densatus potest figurari, & colorari. 1a. q. 51. 2. 3m. /. 2. d. 8. 3. c. /. 4m. /. Potentia. q. 6. 7. 7m. Angelus. 76. Dæmon. 122. Eucharistia. 129. Halo.
8 Species colorum est in aere, & in alio medio intentionaliter, & incomplete. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 2. 4. c. /. Veri. q. 27. 4. 4m. /. Quol. 7. 2. 5m. Lumen. 9. * Helias. 4. Ignis. 2. 16. Iustans. 15. 16. Intentionale. 2. Ira. 52. Iudicium. 83. Loqui. 6. Luciditas. 2. Lux. 20. &c.
9 Oppositum uidetur dicere a simili. 1a. q. 67. 3. c. /. 2. d. 13. 3. c. /. Anima. 2. lect. 14. Respondeo sicut Dubio. 826. Du^m. 86^m.
10 Ignis, & aer mouentur circulatione completa, aqua uero in completa, terra autem nullo modo, nisi secundum partes per alterationem. Cæli. lect. 4. me°. b. /. Lect. 6. fi. D. Motus. 36 * Nubes. 2. Odor. 2. 4. Palpabile. 3.
11 Aer uel aliquod corpus medium, requiritur necessario ad motum uiolentum, non ad natu alem, nisi ad bene esse. cæli. 3. lect. 6. prin°. H. * Paradisus. 3. 4. Pisces. 1. Pluuia. 3. Sapor. Serenitas. Somnium. 2. Spiritus. 4. Stella. 7.
12 Facilius fit ignis ex aere, quàm econuerso. Opusc. 17. c°. 5. Tactus. 11. Vapor. 1. Verbum. 17. Vox. 3. 4.
13 Aer, et ignis non describuntur in principio Bibl ę, quia cũ sint insensibiles non sunt ita manifesti rudibus, quibus Moyses loquebatur, sicut terra, et aqua. 1a. q /. 66. 1. 5m. /. q. 68 3. c. /. 3m. /. q. 71. 3m. /. q. 74. 1. 2m. /. q. 91. 1. 4m. /. 2. d 14. 2. 2. 2m. /. 5. 1m. /. Po^a. q. 4. 1. 2m. /. q. 5. 9. 15m. /. Hebr. lect. 5. prin°. H.
1 ¶ Affabilitas, siue amicitia, non est species uirtus distincta ab aliis, sed est aliquid consequens omnes uirtutes. 22ę. q. 23. 3. 1m. /. q. 114. 1. 1m. /. 3. d. 27. q. 2. 2. 1m. /. Virt. q. 1. 5. 5m. /. q. 2. 2. 8m. Amicitia. 8. 9.
2 Immo est specialis virtus, et specialis obiecti, scilicet decentis conuersationis. 22ę. q. 114. 1. o. /. 3. d. 34. q. 1. 2. c. me°. Respondeo sicut dubio. 95. Du^m. 87^m.
3 Affabilitas siue amicitia est pars annexa iustitię. 22ę. q. 114. 2. o. Iustitia. 22. * Adulatio. 4. 5. Amor. 237. uel Austeritas. 2. Confessor. 2. Laus. 7.
4 Affabilitati opponitur litigium. 22ę. q. 116. 1. o. Adulatio. 5. litigium. 1.
¶ Affectatum. Affectio. o. Ignorantia. 2. etc.
1 ¶ Affectio animi, distingui potest quadrupliciter scilicet secũdum proficuum, et noxium, ab extrinseco uel intrinseco, totaliter uel partialiter, intense uel remisse. Veri. q. 26 8. c. Accedere 1. Admonitio. 3. Amicitia. 17. * Aduena. 2. Affectatum. Differentia.
2 Delectatio magis afficit quàm tristitia, sed minus percipitur. 12ę. q. 35. 6. o. /. 4. d. 49. q. 3. ar. 3. q. 3. c. Compatio.
3 Affectus est uirtus beniuolentiæ, faciens placere superioribus bona inferiorum. 22ę. q. 80. 2m. * Afflictio. Amicitia. 4. 17. Amor 109 116. 152. 154. 173. 198. 202. 206. 215. 245. 258. Angelus. 197. 440. 573. Anima. 159. Quid.
4 Affectio carnalis, et conuersatio mulierum etiam spiritualium est periculosa. Opusc. 18. c°. 9. /. Opusc. 64. c°. 23. /. 1ę. Tim. 4. fi. Amor. 170. * Approximatio. 1. Attẽtio. 3. Auaritia 1. 9. 12. 25. Beneficientia. 1. etc. Beneficium. 1. 4. 5. 11. Benignitas. Bonitas. 170. 225. 226. Canonizatio. 2.
5 Affectum rei laudabilem ostendunt quatuor, scilicet consilii petitio, proprio sudore nutriri, tribulatis compati, eleemosynas elargiri. Opusc. 71. * Character. 17. Charitas. 61. 66. 111. 119. Certitudo. 21. Circulus. 3. Clementia. 6. Cogitatio. 10. 11. Cognitio. 5. Conclusio. 6. Consilium. 15. Contemplatio. 2. 24. Correptio. 1. 20. Coruus. 2. Credere. 33. 34. Cultus. 13.
6 Affectum hominis, per se quidem solus deus videt, sed secũdum quòd per aliqua signa manifestatur, potest etiam ipsum homo cognoscere. 12ę. q. 112. 5. c. /. 22ę. q. 106. 5. 3m. Deus.
Damnatio. 17. Debitum 20. Dæmon. 36. 45. 48 52. Desiderium. 1. Deus. 179 Dispositio. 33. Dubitatio. 1. Dulcedo. 9. Eleemosyna. 29. Eucharistia. 268. 277. Excæcatio. 2. Experiẽtia. 9.

Af

Facere.9.Frater.1.Frui.1.Gratia.150.Habitus. 68.Homicidium,4.5.Idolatria.9.Imago.25.43.Insania.

7 Passio diuinorum, dicitur affectio ad diuina, & coniunctio ad ipsa, per amorē dei, & pergustum spiritualem diuinorū. 12ᵉ.q.111.5.c./.q.112.5.c./.22ᵉ.q.45.2.c./.1ᵐ./.q.97.2.2ᵐ./.q.154.2.c./.q.162.3.1ᵐ.fi.*Intellectᵒ.5.Inuocari. Iosaphath.

8 Ex affectu hominis trahitur mens eius, ad intendendum iis, ad quę afficitur.1ᵃ.q.18.2.1ᵐ./.q.64.2.3ᵐ./.q.91.4.1ᵐ./.22ᵉ.q.20.4.c./.4.d.15.q.4.ar.4.q.3.2ᵐ./. Veri. quæst. 22.2.C. Iudicium. 41. Iudith. Iustitia. 22. Iustificatio. 28. Lachrimæ.Laus.19.Lex.140.Luxuria.16.Macula.5. Maledicere.1.2.Melius.3.4.Memoria.20.Misericordia.10.22. Missio. 36 Mūditia.1.Mundus.5.Musica 1.Obstetrix. 2. Offendēs. Operatio.34.Oratio.20.45.94.100.Organum.1.3.Passio.23 &c.Peccatum.135.185.186.188.203.220.221.275.370.397. Pœna.42.Pœnitentia.51.Perfectio.60.Pietas.8.Prægustatio. Philosophia.63.Proportio.8.Purgatorium.7.Ratio.41. Reuerentia.6.Sacramentum.53.Sanctitas.8.Sapientia.32. Sepultura.5.6.Seruire.3.Spes.50.Spōsa.3.Superbia.21.Theoª. 27.Testis.7.Tristitia.6.7.Verbum.66.74.75. Virtus.24.Vita.75.76.77 Vsura.53.Vultur.Vultus.

Diuisio ¶ Afferre. Afferunt quatuor infelicitatem sæpe homini scilicet filiorum, multitudo diuitiarum affluentia, violentus dominatus, & læsa conscientia. Opusc.71. Assumere.41.vsura 22.254.

1 ¶ Affinitas est uinculum causatum ex carnis copula cōsanguineorum.4.d.41 ar.1.q.1.o.

2 Consanguinitas fit per carnis propagationem, affinitas autem per coniunctionem ordinatam ad eā.4.d.41.ar.1.q.1.c. * Cognatio.8.

3 Affinitas causatur ex matrimonio ante copulam.4.dist.41. ar.1.q.4.2ᵐ. * Confessio.83.Dispensatio.20.

4 Affinitas causatur ex omni coitu naturali, etiam illicito. 4. d.41.ar.1.q.3.o. * Gratia.85.Incestuosus.

5 Fractio claustri virginalis non causat affinitatem, nisi sit cōmistio feminū. 4.d.41.ar.1. q.4.2ᵐ./ d.42.q.1.2.c.Tractio. 3.

6 Affinitas non causatur ex coitu contra naturam. 4. d. 41. ar.1.q.3 3ᵐ./.ar.4.q.2.4ᵐ. * Incestus.1.Isaias.1.

7 Ex sponsalibus non causatur affinitas, sed publicæ honestatis iustitia, impediens matrimonium in tot gradibus, in quot impedit consanguinitas, & affinitas.4.d.41.ar.1 q.4.o.

8 Publicæ honestatis iustitia est propinquitas ex sponsalibus proueniens, robur trahens ab ecclesiæ institutione propter honestatem eius.4.d.41.ar.1.q.4 c.

9 Puer frigidus uel habens perpetuum impedimentum maleficii ante annos pubertatis, post septennium contrahens sponsalia cum adulta, contrahit publicę honestatis iustitiā, quia puer frigidus, & puer non frigidus, sunt æque impotētes ad actum matrimonii.4.d.41.ar.1.q.4.3ᵐ.

10 Omnia impedimenta, quæ faciunt sponsalia esse nulla, nō permittunt sequi affinitatem, nec publicæ honestatis iustitiam.4.d.41.ar.1.q.4.3ᵐ.Sponsalia.10.

11 Sponsalia contracta per alios nullam affinitatem nec robur causant, si alter uel uterque reclamet.4. d. 27. q. 2. 2.1ᵐ.

12 Affinitas præcedens dirimit matrimonium contractum, & impedit contrahendum, sequens autem nihil facit.4.d. 34. 5.o./.d.41.ar.2.q.1.o./.ar.5.q.1.o.Incestus.1.

13 Affinitas manet, mortuo altero coniugum,4.distin.41.ar.1. q.2.o.

14 Idem numero est consanguineus, & affinis, si cōsanguineus tantum ex patre, copuletur cōsanguineæ ex matre, uel ecōuerso.4.d.41.ar.1.q.3.2ᵐ./.d.42.q.1.ar.3.q.2.4ᵐ.

15 Affinitas habet gradus tantum a consanguinitate, quam sequitur, & numero æquali.4.d.41.ar.2.q.1.o.

16 Affinitas causabat antiquitus affinitatem, secundi & tertii generis, non autem nunc.4.d.41.ar.1.q.5.o./.L.

17 Olim, & nunc facilius dispensatur in remotis gradibus affinitatis, quàm consanguinitatis.4 distin.41.artic.2. quæst. 3. c.

1 ¶ Affirmatio, et negatio eiusdem de eodem, et non secundum idem, possunt simul uerificari.1.distinct.34. quæst. 1. 1.2ᵐ.

2 In omni affirmatione subiectum, et prædicatum sunt idem re, et differunt ratione.1ᵃ.q.13.12.c./.q.85.5.3ᵐ./.1.d.4.q. 2. 1.1ᵐ./.Ꝫ.4.cᵒ.24.fi. * Accidens.92.Appetitus. 1. Ꝫ. Argumentum. 3. Copulatiua. Delictum. 2.Enuntiatio. 3. 6. 7.

3 Affirmatio naturaliter prior est negatione, quia simplicior, & significat compositionem priorem diuisione, & significat esse quod est prius quàm non esse.22ᵉ.q.122.2.1ᵐ./.Periermenias, lect.8.prinᵒ. Negatio.5.Exceptiua.Exclusio. 2. Fallacia. 5.

4 Oppositum videtur dicere a simili, quia non esse rei est prius quam esse eius: sicut & esse in potentia, & in actu.1ᵃ. q. 77. 3.1ᵐ./.1.d.24.q.1.3.2ᵐ./.Me.9.lect.7.8.9.o./.Liᵒ.12.lect. 6. a. b.d.f. Respondeo, sicut.Dubio.52. Duᵐ.88.

5 Ad affirmationē semper sequitur negatio oppositi, nō autē econuerso, quia ad plura se extendit negatio quam affirmatio. 12ᵉ.q.100.7.1ᵐ. * Generatio.90.Medium.21.Negatio. 4.5.Nolo.Nomen.53.60.75. 81. Omissio.2.9.Potentia. 28. Præceptum.17.&c.49.50.Propositio.6.Præpositiuus.Reduplicatio.3.Verbum.82.Veritas.24.54.

¶ Afflictio iustorum in hoc mundo purgat eos a leuibus peccatis, & erigit affectum a terrenis ad deum.1ᵃ. q. 21. 4. 3ᵐ. * Adam.4.57.Anima.140.141.Cruciatus.Damnatio. 8. &c. 41.62.&c. Delectatio.37.42. Dæmon.17. Deus.252.&c. F enum.Ieiunium.11.18.21.34.Inuidia.5.6.Martirium.12 Mors.14.Passio.96.Peccatum.202.105.Pœna.c.Pœnale.Pœnitentia.20.Pœnosum.Purgatorium.6.7.Tribulatio. o.Inuidia.5.6.

¶ Affluentia.Spiritus.15.

¶ Africa.Ciconia.1.Terremotus.6.

¶ Africanus.Scipio.

¶ Agar.Abraham.11.12.27.Arabes.Cōcubinatus.6.Hæreditas.2.Ismael.

¶ Agitha nō utens medicinis, sed expectans hoc a deo, quia statim sentiret diuinæ salutationis effectū nō tētauit deum. 22ᵉ.q.97.1.3ᵐ.

¶ Agenda.Agibile.Adam.64.Angelus.228.234.245.421.445 Anima.290.Beatus.7. Conscientia.12. Consilium.11.19. Diaconus.4. Dispositio.12.43.Finis.63.Innocentia.20. Intellectus.169.Lex.3.&c.Lumen.22.Mensura.14.23. Modestia.2.3. Negligentia. 6. Prophetia.93. Ratio. 40. Saluari 14.Scientia.164. Syllogismus.5.6.7. Solicitudo.2. Valitudo.

Ag

1 ¶ Agens triplex scilicet vniuocum, analogum, & æquiuocum.1ᵃ.q.13.5.o./.12ᵉ.q.60.1.c./.1.d.8.q.1.2.c./.2.d.1.q.2.2. c./ d.14.2.3ᵐ./.4.d.1.q.1.ar.4.q.4 c./.Potentia.q. 7. 1. 8ᵐ./. Ma.q.4.3.c./.Phy.2.lect.11.prinᵒ.b./.Liᵒ.8.lect. 10.prinᵒ. c. Actio.3.vt causa 58.Deus.449. Diuisio.

2 Agens quincuplex scilicet adiuuans, consulens, disponens perficiens principale, & perficiens instrumentale.12ᵉ.q.17. 1.ar.1./.3.d.19.ar.1.q.1.c./.4.d.1.q.1.ar.4 q.1.c./.d.5.q. 1. 2. c./.Ma.q.3.3.c./.Meta.5.lect.2.prinᵒ.C./.Phy.2.lect.5.meᵒ.E. cooperari. 2. * Argumentum.8.Ciuis.1.Consilium. Damnatio.2.Differentia.22.23.Electio.4.Ex.24.etc.Exclusio. 4. Filiatio.6.Finis.5.22.36.78.124.125.Fortuna.2.

3 Agens duplex scilicet naturale, et voluntarium.1ᵃ.q.19. 4. c./.q.41.2.c./.q.47.1.1ᵐ./.12ᵉ.q.10.1.1ᵐ./.1.d.17.q.2.3.c./.2 d.1.q.1.5.11ᵐ./.d.25.1.c./.Ꝫ.2.cᵒ.23.o./.46.o./.Liᵒ. 3. cᵒ. 2. 5ᵐ./.99.1ᵐ./.Potent a.q.3.15.c./.Dionisius.4 lect. 16./. Phy. 8.lect.2.fi.I./.Lect.21.meᵒ.F. * Imaginatiua.5.Ingratitudo. 11.Malum.43.44.

4 Agens duplex, scilicet diuinum idest dans esse, et naturale idest transmutans.2.d.15.q.1.2.c./.Potentia.q.5.1. c.Esse.16. * Meritum.103.

5 Agens duplex scilicet in esse, et in fieri. Primum conseruat effectum in esse, et in fieri, secundum tantum in fieri. 1.q. 104.1.c./.2ᵐ./.22ᵉ.q.52.3.c./.1.d.37.q.1.1.o./.2.d.18.q.2. 2. c./.Potētia.q.5.1.o./.Io.5.lect.2.meᵒ.g./.He.lect.2. meᵒ. G./. Meta.5.lect.2.fi.c.fi./.Phy.2 lect.6.fi.f.Esse 25.

6 Agēs duplex scilicet principale, et īstrumētale.3.q.48.6.c./. q.62.1.c./.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c.B./.d.5.q.2.art.2q.2.c./.d.19. q.1.a.2.q.1.c./.Ma.q.4.1.15ᵐ./.16ᵐ./.3.c.vel sacerdos.28.ieme.1.8. Actio.66.77.78.Natura.4.

7 Agens duplex scilicet propinquum, et remotū. Et vtrumque duplex, scilicet per se, et per accidens.2.d.33.q.1.3.2ᵐ./. e.5.Ma q.4.6.15ᵐ.

8 Agens dupliciter diuiditur, scilicet ex parte effectus, in perficiens, et disponens, et ex parte causæ, in principale, et instrumentale.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c.B.

9 Agens remotum per se, plus influit quam propinquum. Sed in agente per accidens, est ecōuerso.Ma.q.4.6.15ᵐ.Causa.64.73.74.etc. Differentia.

10 Agens analogum est causa vniuersalis totius speciei, non autem vniuocum, sed tantum indiuidui. 1.q.13.5.1ᵐ./.q. 104.1.c.causa.33.38.

11 Agentia differunt dupliciter scilicet secundum naturam, et secundum uirtutem actiuam. 12ᵉ.q.23.3. c.Actio 4. Agens

12 Agens uniuocum est proportionatum passo, ideo facit effectum eiusdem speciei uel rationis, non autem æquiuocum. 1ᵃ.q.13.5.c./.1ᵐ./.12ᵉ.q.60.1.c./.1.d.8.q.1.2.c./ d.35.4.1ᵐ./. 2.d.1.q.2.2.c./.d.14.2.3ᵐ./.d.15.q.1.2.4ᵐ./.4.d.1.q.1.ar.4.q.4. c./.d.44.q.3.ar.1.q.3.2ᵐ./.Poª.q.7.1.8ᵐ./.5.7.c./.Ma.q.4.3.c./. Phy.2.lect.11.prinᵒ.b. Actio 4. Causa 36.37. * Differentia 22.23. Damnatio 2. Factibilia.Finis 28.Gratia 102. Hæresis 105. Indiuiduum 10.

13 Agens uoluntarium determinat sibi finem, non autē agens naturale. 1ᵃ.q.19.4.c./.1.d.35.1 c./.2.d.25.1.c./. Poª.q.3.15. c.prinᵒ./.Opusc.3.cᵒ.96. *Ira 72.Materia 26.Minister 4.7. Miraculum 5.9. Motus 57.

14 Agens naturale determinatur ad unum effectum, non autem agens per intellectum. 1ᵃ.q.19.4.c./.q.41.1.2.c./.q.47.1. 1ᵐ./.q.116.1.c./. 12ᵉ.q.10.1.1ᵐ./.2.d.18.q.2.2.c./.Ꝫ.2.cᵒ.23. 1ᵐ./.Liᵒ.3.cᵒ.99.1ᵐ./. Poª.q.3.13 c./.15.c.medᵒ.l./.Dionys. 4.lect.16./.Opusc.3. cᵒ.96. Actio 44. Forma 59. Natura 15.&c. *Principiatum 3. Resistere 2. Totum 15.16.

15 Actio naturalis agentis proportionatur naturæ eius, non actio agentis per intellectum. 1ᵃ.q.41.2.c./.2.d.18.q.2.2.c./. Ꝫ.3.cᵒ.99.1ᵐ./.Phy.8.lec.21. meᵒ.F.

16 Agens naturale proximum est tantum generans hanc rem, sed agens primum.s.diuinū est creans. 2.d.1.q.1.3.5ᵐ. Creatio 23.&c.30. Causa 34.38.

17 Agens naturale est causa in fieri tantum, sed agens diuinū est causa in esse & fieri.1ᵃ.q.104.1.c./.1.d.37.q.1.1.o./.Ꝫ.3.cᵒ. 65.4ᵐ./. Verit.q.2 3 20ᵐ./. q.5.2.6ᵐ./. 8.8ᵐ./. Potenª. q.3.7.c. medᵒ.A./.q.5.1.c./.4ᵐ./.5ᵐ./.Opusc.3.cᵒ.132./. Io.lec.2.meᵒ. b./.Meta.7.lec.15.prinᵒ. Esse 11.25. Causa 35.

18 Agens naturale est causa motus tantum, sed agens diuinū est causa ipsius esse.1.d.7.q.1.1.3ᵐ./.d.37.q.1.1.c./.2. d.1.q.1. 2.1ᵐ./.Io.lec 2.meᵒ.b. Creatio 2. Esse 13.

19 Agens naturale agit per motum, ideo requirit materiā non autem agens diuinum.1ᵃ.q.90.3.c./.22ᵉ.q.172.3.c./.1.d.7.q. 1.1.3ᵐ./.d.14.q.3.c./.d.42.q.1.1.3ᵐ./. 2.d.1.q.1.2.1ᵐ./.4.4ᵐ./. d.15.q.1.2.4ᵐ./.4 d.8.q.2.3.2ᵐ./.Ꝫ.2.cᵒ.16./.Liᵒ.4.cᵒ.63./. Verit.q.27.3.c./.Poᵈ.q.3.1.c./.q.5.1.c./.5ᵐ./.4ᵐ./.cᵒ.100.2ᵐ./.Io. 1.lect.3./.Meta.7.lec.15.prinᵒ./ Phy.8.lec.2. prinᵒ.E. Creatio 9.15. Causa 67. Natura 4.19.

Instrale. 20 Omnis causa inferior est agens instrumentale, respectu causarum superiorum. 2.d.15.q.1.2.o./.Ꝫ.2. cᵒ.21.4ᵐ./.87.3ᵐ./. Liᵒ.3.cᵒ.64.4ᵐ./.Poª.q.3.7.c.meᵒ B.

21 Omne mouens motum est instrumentum. 4.d.40.1.1ᵐ./.Ꝫ. 2.cᵒ.21.4ᵐ./. Liᵒ.3.cᵒ.100.2ᵐ./. Verit. q.26.1.8ᵐ. Natura 4. * Adoptio 17.18.Ars.1.17.18.25.&c.41.42. Baluus. Barbarus 2. Bonitas 147.Calor 1.4.6.10.11.19.20.

Or. 22 Agens principale est primum mouens, sed instrumentale est mouens motum. 4.d. 1. q.1.artic.4. q.1.c. B./. Ꝫ.2. cᵒ.21.4ᵐ.

23 De ratione agentis instrumentalis est esse mouens motum. 3ª.q.19.1.2ᵐ./.q.63.5.2ᵐ./. 4 d.1.q.1.artic.4.q.1.c.B./. Ꝫ.2.cᵒ. 21.4ᵐ./.Liᵒ.3.cᵒ.112.1ᵐ./.Verit.q.27.4.c.medᵒ. *Causa 28. 35.&c.49.81.&c.Cibus 4. Conseruatio 4.5.9.

Or. 24 Agens secundarium non agit sine principali, sed cooperatur principali agenti. 3ª.q.71.4.c. Actio 73. Causa 17. Cooperari 1. Creatura 21. *Correctio 6.7.Creatio 2.19.26. 27.31.Cultus 10. Datio 12.

Or. 25 In omnibus agentibus ordinatis, secundum agit in uirtute primi, quod mouet secundum ad agendum. 1ª.q.105.5.c. medᵒ.G./.Ꝫ.3.cᵒ.66.4ᵐ./. 6.5ᵐ./. Verit.q.32.2.c./. 13.c./. q. 24.1.3ᵐ./ Potª.q.3.4.c.fi.C./. q.5.8.c. Causa 49. Motus 59. Demon 107. 109. 120. * Distinctio 10. Ens 15. Exclusio 4. Filiatio 6. Forma 36. &c. 45. 58. 71. 130. Gratia 63. 86.102.172.

Or. 26 Virtus actiua non recipitur secundum eandem perfectionem in instrumento, secundum quam est in principali agēte.4.d.40.1.1ᵐ./.Veri.q.26.1.8ᵐ.Gratitudo 3.Gula 4.Idea 2. Ignis 15. Imaginatio 8. Imaginatiua 5. Imperare 6.&c. Impossibile 1.Imprimere.o.In 23.24.Inclinatio 4.Incorruptibile.Ingratitudo 11.

Or. 27 Omne agens instrumentale exequitur actionem principalis agentis, per aliquam actionem propriam & connaturalem sibi. 1ª.q.45.5.c./ 3ª.q.62.1.2ᵐ./.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c./.d. 44.q.3.art.3.q.3.c.medᵒ.F./.Ꝫ.2.cᵒ.21.6ᵐ./.Liᵒ.3.cᵒ.100.2ᵐ./. Ver.q.26.1.c.fi./.1ᵐ./.Quol.3.23.c. Actio 36.Causa 41. *Instans.14.&c.Intellectus 148.Iudicium 29.30.

Or. 28 Inter agens principale & instrumētale non requiritur similitudo, nisi proportionis.4.d.19.q.1.ar.2.q.1.1ᵐ.

Or. 29 Generans uniuocum oportet esse quasi agens instrumentale, respectu causæ primarię totius speciei.Ꝫ.2.cᵒ.21.4ᵐ./.Poª. q.3.7.c.meᵒ.C. Causa 42. *Lux.13.17.&c.

30 Agens instrumentale non est uniuocum nec æquiuocum proprie, sed potest reduci ad utrumque. 4.d.1. q.1. artic.4. q. 1.4ᵐ. * Minister. 4.7. Miraculum. 5.9. Necessitas. 5.22.&c. Or.

31 Agēs instrumētale nō agit per uirtutē suę sicut formæ agēs principale, sed solum per motum a principali agente. 1ª.q. 18.3.c./.12ᵉ.quæst.112.1.1ᵐ./. 3. quæst. 62.1.4.c./. quæst.63. 5.c./.3 distinct.18.1.4ᵐ./.Ꝫ.4.capᵒ.56.fin./.Verit.quæst.26.1. 8ᵐ./.quæst.27.4.c.medᵒ./. Potenª.q.3.7.c.medᵒ.C./. Ma.q.4. 1.15ᵐ./.16ᵐ. Instrumentum 7.12. * Obiectum 9.17. Peccatum 61.416.430. Or.

32 Agens principale agit secundum exigentiam suę formæ. Ideo uirtus eius actiua habet esse completum, non autem instrumentale, quia agit ut motum ab alio. 3ª.quæst.63.5. 2ᵐ./.4.d.1.q.1.artic.4.q.2.c./. d.5.q.2.artic.2.q.2.c./.d.44.q.3. artic.2.quæst 1.3ᵐ./.artic.3.quæst.3.c.in medᵒ.E. Instrumentum 13.14. Forma 36.38.58 * Pœna 4.25.26.89. Resurrectio 16. Sacerdos 28. Or.

33 Agens principale est ex hoc, quòd habet formam, quam in alio transfundere potest, non autem instrumentale, sed ex applicatione ad effectum a principali agente.4.d.5.q. 2.artic.2.q.2.c./.dist 19 quæst.1.artic.2.q.1.c. * Samuel 2. Tentare 14.24. Theodosius 2. Theologia 20. Venus 2. Virginitas 11. Or.

34 Sicut participatio formæ inducendę in effectum, non facit instrumentum, ita nec subtractio eius tollit usum eius. 4.d. 19 q.1.art.2.q.2.c. * Virtus 2.37.86.

35 Effectus respondens rationi proprię instrumenti, est prior uia generationis, effectu respondente principali agenti. Ꝫ.2.cᵒ.21.6ᵐ. Or.

36 Omne agens inquantum agens, est nobilius passio, non autem simpliciter. 1ª. q.79.2.3ᵐ./. 12ᵉ.q.100. 7.1ᵐ./. 2.dist.19. 4.3ᵐ./.dist.30.quæst.1.1.8ᵐ./. 4.d.1. q.1. arti.4. quæst.1.3ᵐ./. Verit.quæst.26.8.1ᵐ./.Ma.quæst.2.1.9ᵐ./.Anima.3.lect.3.fin. Causa 45. *Actio 4. Actus 21.22.23.30.187. Amor 265. 266. Anima 203.&c. Assumere 6. Cognitio 66. Corpus. 22.23.24.31. Patiens.

37 Idem secundum idem non potest esse agens & patiens.22ᵉ. q.59.3.c. *Defectus 4.13. Difficile 2.5.6.

38 Agens & patiens oportet esse eiusdem generis. Verit.quæst. 8.9.c. princᵒ. A. * Dispositio 12. Diuisio 5. Durities 2. Filiatio 6.

39 Oppositum uidetur dicere. 1.d.7.q.1.2.2ᵐ. Respondeo sicut Dubio 51.

40 Omne quod est in actu aliquid, potest esse actiuum illi. 3.d. 33.q.1.ar.2.q.2.c. Potentia 35.&c. * Forma 36. &c. 45. 58. 74.130.Fornicatio 13.illuminatio 10.Iniustitia 4. &c. Intellectus 148.149.216.&c.Intentio 22.

41 Impossibile est idem secundum idem pati uel moueri a diuersis agentibus uel mouentibus perfectis, sed bene ab imperfectis. 1.distinct.37. quæst.3. 3.c./. 2.dist.1.quæst.1.4. 3ᵐ. * Iudicium 11. 12. 30. 31. Lex 2.163. Liberalitas 5. Martyrium 14.Medium 6. Missio 2.Naturale 19 Necessitas 1.5. 22.&c. Niniuitę.

42 Agens naturale inducit in patiente duplicem effectum, scilicet formam, & motum consequentem formam. 12ᵉ.q.26. 2.o. Obedientia 12. * Passio 8. 9. 17. 83. 100. Peccatum 119.120. Pœna. 4.22.26. Potentia 7. 35. 37. Processio 4.6.7.

43 Vt agens producat effectum in passum, duo requiruntur, scilicet uirtus, & dispositio. 3.d.19. art.1.q.2.c. Actio 123. Perfectio 30.

44 Operatio agentis, semper est perfectio patientis, inquantum huiusmodi. 1. distinct. 37. quæst. 3. 1. 3ᵐ. * Prophetia. 61.

45 Omne passiuum perficitur, cum formatur forma sui actiui, & in hoc motus eius terminatur, & quiescit. 3. d. 27. q. 1. 1. c. * Prudentia 23. Psalmus 6. Relatio.7.14.&c. Resistere 2. Satisfactio 8. Voluntarium 1. 3. 5. Voluntas 71.81.

46 Impressio agentis in passum est duplex, scilicet per modum qualitatis, & per modum passionis. 22ᵉ.q.171.2.c./. quæst.174. 5.1ᵐ./. q. 175. 3.2ᵐ./. 4.d. 14. artic.1. q.2.c./. Ꝫ.3. capᵒ. 65. 6ᵐ./. Veritat. q.12. 1.c./. q.13. 2.c./. quæst. 20. 2.c. * Vsura 80.313.

47 Cuiuslibet agentis sine medio, nulla distātia est ad passum. 1ª.q.8.1.c./.3ᵐ./.2.d.10.3.3ᵐ./. d.37.q.1.1.c.

48 Cuiuslibet patientis ad agens est relatio realis, & econuerso, si bonum agentis fit ex hoc quòd agit, ut in omni agente uniuoco, & moto, non autem in diuinis. Potenª. q.7.10.c./.1ᵐ. Or.

Ag

Materia. Or. 49 Materia corporalis reducitur ad actum imperfectum, sola virtute agentis uniuersalis, non autem ad perfectum, nisi mediante agente particulari. 1a.q.79.4.c./.1m./.3.3.c.9.99.5m.

50 Patiens dispositum sicut agens, recipit formam cum materia, idest simili modo essendi, non autem aliter. 2.d.14.2. 3m./. Anima 2. lect. 24. principio. * Educi 1. Fluxus 3. Instans 30.

51 Agens proximum ut generans, nõ operatur in re generata, nisi educendo formam de potentia materiæ. 2.d.1.q.1.3.5m. Forma 105.

52 Nihil est in potentia naturali, quod per agens naturale educi non possit. 1.d.17.q.2 2.c.si. *Malum 28.29.

53 Materia non coniungit cum agente cuius actio est transiẽs, nec mouet se. Sed contrarium in uoluntate. 12ℰ.q.74 1.3m.

54 Nullum agens præter deum attingit materiam primam, sed præsupponit eam. 3a.q.75.4.c./.4.d.11.q 1.art.3.q.1.c. Ars 25.26. Causa 67.

55 Agens infinitæ uirtutis non requirit materiam, nec dispositionem materiæ, nisi ratione effectus, nec hoc ab alio agente. 12ℰ.q.112.2.3m./.q.113.7 c./.22ℰ.q.72.3.c./ℨ.2.cº.16./. Liº.3.cº.156.2m./.Liº.4.cº.44.fi./.63./.Ver.q.12.4.c./. Opuſ. 3.cº.69. Materia 27. Perfectio 30.

Ordo. 56 Ordo agentium naturaliũm est secundũ ordinem intelligibilem formarum in mater a. Spũ. 3.20m.

57 Omne agens quanto perfectius habet formam qua agit, tanto maior est eius potentia in agendo, & transfundendo in alios. 1a.q.25.2.c./.q.106.4.c.

58 Virtus agendi proportionatur agenti. 4.d.1.q.1.art.4.q.2.c. Accidens. 67.59.61.74.75. Actio. A.

59 Vnumquodque agens agit secundum exigẽtiam formæ suę, quæ est principium agendi & regula operis. 3.d.27.q.1.1.c. Generatio 26. Potentia 36.37.3.

60 Illud quod est in effectu ut forma dans esse, est in agente in quantum huiusmodi ut uirtus actiua. 4.d.1.q.1.ar.4.q.4.c.

Dum. 91m. 61 Oppositum uidetur dicere Poa.q.7.9.7m./.q.8.2.c. Respondeo sicut Dubio. 36.

62 Sicut agens habet uirtutem actiuam, sic continet formam effectus. 4.d.1.q.1.ar.4.q.4.c. * Amor 265.266. causa. 39.40.

63 Agens per se, dicitur agens per formam sibi inhærentem per modum naturæ completæ, habitam a se, uel ab alio naturaliter, uel violẽter. Ver.q.27.4.cmeº. Artifex 2. *Anima 203. 278.288.291. Appetitus 52.

64 Efficiens est causa rei, in quantum formam inducit, uel materiam disponit. Ideo eadem est dependentia ad efficiens, & ad materiam & formam. Poa.q.5.1.c. * Baptismus 41. 42. Denominatio 6. Elementum 20. Finis 5.130. Gutta. Habitus 25. Idea 2.

Forma. 65 Agens a quo per se dependet forma, oportet esse incorporeum. Nec aliquid corporeum potest aliquo modo esse causa formæ, nisi in uirtute incorporei, quasi eius instrumentum. Poa.q.5.1.c./.7m.

66 A diuersis agentibus subordinatis nõ imprimitur diuersæ formę in eodem, sed una continens omnes præcedentes uirtualiter. Spũ. 3.20m.

67 Nullus effectus habet formam æqualiter, sicut agens eius essentiale. 2.d.15.q.1.2.4m. *Ius 5. Lux 7.19.

68 Omnis forma reducitur in primum agens, inquantum est principium exemplare. 2.d.1.q.1.1.5m./.Poa.q.7.1.8m.

69 Agens primum & finis ultimus, coincidunt in idem numero cum forma exemplari, secundum Aristotelem. 2.d.1.2.1./ 4.d.3.q.1.ar.1.q.1.1m./.Ma.q.1.1.c. * Natura 14.42.&c. Potentia 22.23. Priuatio 21.

70 Forma effectus est in agente naturali, secundum similitudinem naturæ, sed in artificiali est secundum eandem rationẽ, non autem secundum eundem modum essendi. 1a.q.15.1. c./.2.d.16.2.2m./.ℨ.1.cº.32.2m./. Poa.q.7.1.8m./. Dion. lec. 3. *Propter 1.

71 Agens non ageret propter formam, nisi inquantum similitudo formæ esset in eo, secundum esse naturale uel intelligibile. 1a.q.15.1.c. Assimilatio 1.2.

72 Agens dupliciter agit sibi simile. s. educendo formam de potentia materiæ, uel disponendo ad eam, primum conuenit omni formæ, præter animam rationalem, cui soli, secundũ contenit. 2.d.18 q.2.1.4m./.4.d.43.ar.1.q.3.c.fi.

73 Omne agens est actionis principium. Nam agens quodcumque habet in se formaliter id, quod est principium suæ actionis. 1a.q.46.2.1m./.q.51.3.c.fin./. Spũ. 10.c. medº.F./. Quol. 6.1.c.

74 Patiens dupliciter assimilatur agenti. s. secundum formam, & secundum actionem. 2.d.9.1.7m.

75 Forma subsistens platonica, non potest esse agens. 1a.q.65. 4.c./.2m./.q.91.2.c./.Meta.7.lect.6.prinº./.Lec.7.0.

76 Forma quæ est similitudo agentis ad effectum, quandoque est principium directe producendi effectum, quandoq; nõ, sed tantum principia illius formæ. 4.d.43.ar.2.q.1.c. *Prudentia 68. Quantitas 27. Effectus.

77 Idem est, quod agens facit effectiue, & forma formaliter, quia forma est effectus agentis. Ma.q.5.5.16m.

78 Omne agens introducit aliquam formam substantialem uel accidentalem, & aliquid facit in effectu suo. 2.d.26.1.4m.

79 Omne agens cum motu, prius est duratione suo effectu, non autem agens quodlibet sine motu. 1a.q.42.2.c./.q.46.2. 1m./.2.d.1.q.1.2.1m./.3.d.18.3.c./.4.d.43.ar.1.q.3.c.fi./.ℨ.2. cº.38.1m./.Poa.q.3.13.c./.5m. Or.

Accusatio 20.23. *Adoptio 17. Agenda.

80 Omne agens, quia semper facere intendit aliquod finitum, numquam pluralitatem materialem ut intẽdit. 1a.q.7.4.c./. q.23.7.c./.q.47.3.2m./.q.62.9.c. *Amor 265. Animal 47.

81 Cuilibet agenti creato prouenit aliquod cõmodum ex actione sua, sed non semper intentum ab eo. 2.d.3.q.3.3m.

82 Oẽ agẽs agit sibi simile. 1a.q.110.2.c./.q.115.1 c./.1.d.36.q. 2.3.c./.3.d.23.q.3.art.1.q.1.c./.d.33.q.1.art.2.q.2.c. 4.d.1.q. 1.ar.4.q.4.c./.d.8.q.2.ar.1.q.3.1m./.ℨ.2.cº.20.8m./.cº.21.8m./. 22.5m./.23.3m./.24 2m./.40.2m./.41.6m./.43.fin./.45.6m./.46. 4m./.52.4m./.89.prinº.F./.Liº.3.cº.69.miº.H./. 107.4m./. Poa. q.2.2.c./.q.3.1.15.c./.q.7.5.c.meº.D./.Ma.q.1.3.c./.Opuſc.3. cº.108 /. 1ℰ Cor. 11. prinº. *Assumere 6. Beneficium 12. Causa 39.&c. Defectus 3.4.13. Denominatio 6. Deus 444.&c.

83 Materia & agens præcedunt effectum secundum esse, finis autem secundum intentionem, sed forma ut forma neutraliter. Poa.q.3.16.c.prinº. Finis 5.

84 Compositum non agit ratione materiæ, sed ratione formæ, quæ est actus & actionis principũ. 4.d.12.q.1.ar 2.q.1.c./ℨ. 2.cº.20.3m./. Libº.3.cº. 69.fin.G./. 97.meº.G./. Poa.q.3.1.c. *Actio 102.104.&c. Distinctio 10. Effectus 20. Electio 4.

85 Effectus proportionatur agenti, differt specie secundum diuersitatem agentis. 3.d.33.q.1.ar.2.q.4.1m.

86 Effectus dupliciter assimilatur agenti, scilicet secũdum speciem, & secundum uirtualem continentiam. 1a.q.13.5.c./.q. 105.1.1m./.q.110.2 c./.q.115.3.3m./.q.117.3.c./.1.d.20.2.3m./. 2.d.15.q.1.2.4m./.d.18.q.2.1.5m./.4.d.1.q.1.ar.4.q.4.c.

87 Effectum non posse produci ab aliquo agente tripliciter cõtingit, scilicet propter dissimilitudinem, excellentiam, & materiam effectus determinatam. ℨ. 2.cº. 22.5m. Forma 97. * Exemplar 1. Factibilia. Honor 25. Humilitas 15.

88 Tota potentia agentis uniuoci manifestatur in suo effectu, non autem potentia æquiuoci. 1a.q.25.2.2.2m./.3m. Or.

89 Agens per eandem uirtutem potest producere multos effectus, se inuicẽ consequentes. 22ℰ.q 29.4.c. *Ignorantia. 33.

90 Plura agentia subordinata, possunt producere eundem effectum. 3a.q.82.2.c./.2m /.2.d.1.q.1.4.3m./.3 d.18.1.5m./.ℨ.2. cº.88.3m./.89.meº.C./.Liº.3.cº.66./.70./. Spũ.3.20m. * Imprimere 3. Innocentia 21. Instans 14.&c. Intendere 1. Intentio 22. Ira 72. Malum 23. &c Mertum 1. 12. Misericordia 28 35.40. Necessitas 22.&c. Nocere 3. Or.

91 Idem effectus secundum speciem non potest esse a diuersis agentibus immediatis, habentibus operationes determinatas, ad suos effectus, sicut ab arte, & a natura. 2.d.1.q.1.4.3m. *Peccatum 45.213.416.430. Pœna 4.7.14.15.26. Pœnitentia 32.36.108. Per 3.4. Pluralitas 1. Posterius. Principatus 3. Restituto 2. Trahere 2. Verecundia 16. Or.

92 In agentibus ordinatis illud quod est in effectu ab agente superiori, est sicut formale, & quod est ab inferiori, est ut materiale. Verit. q. 14. 5. c./. Posteriorum. 2. lect. 8. prinº. I. Causa 81.&c. Or.

93 In agentibus ordinatis, fines secundorum ordinantur ad finem primi. 3.d.23.q 3. art. 1 q.1.c. Differentia 22. Finis 112. Ordo 14.

94 Omne agens secundum, præsupponit aliquid a primo. 1a.q. 90.3.c./.ℨ.2.cº.21.5m./. Quol. 3. 6.c. Actio 73. Finis 109. Deus 137. &c.

95 In agentibus per uoluntatem uoluntas est principium operationis, ut primum operans, potentia autem ut exequens. 1.d.45.3.2m./.2 d.4.q.1.ar.1.q.2.1m. *Elementum 20. Finis 78.109. Gutta.

96 Omne agens quanto prius, tanto est mediatius supposito, & immediatius uirtute. 1. d. 13. 3. 4m./. d. 37. q. 1. 1.4m./. ℨ. 3. cº. 70./. Potena. q. 7. 7. c. fin. Deus 437.&c. * Meritum 68. 101. Ordo 14. 15. Processio 35. 36. Spirituale 6.

97 Agens uniuersalius non agit seorsum ab aliis, sed agens ultimum

Ag

timum proprium agit in uirtute omnium superiorum. Spũ. 3.20m.

98 Quanto uirtus agentis ad plura & remotiora extenditur, tanto est potior in his, quæ propter se quæruntur, sed in his quæ quæruntur propter aliud est econuerso. 22ℰ. q. 174.2. 2m./. Vit q.2.8.c.fi. * Virtus 113.261.

99 Agens uniuocum reducitur ad æquinocum, non autẽ ecõuerso. 1a.q.13.5.1m./. Ver.q.10.13.3m./.Poa.q.7.7.7m.

100 Agens primum, oportet esse æquinocum, quia agens æqui uocum est prius quàm agens uniuocum. Poa.q.7.7.7m.

101 Cuiuslibet agentis per medium, actio per prius recipitur in medio, quàm in termino, sed diuersimode secundum dispositionem utriusq; 3.2.d.15.q.1.2.6m./.Ver.q.5.9.17m.

Naturale. 102 Agentia naturalia contrariantur, & concordant, secundum diuersa. 2.d.1.q.1.1.4m.
Animal. M. Barbarus 2 Consentia 11.&c. Corpus 30.31. Creatura 19.20.21. Dæmon 43.107. &c. 120.

103 Agens per uoluntatem comparatur ad agens ex necessitate naturæ, sicut uniuersale, & principale, & prius, ad suã oppositum. 1a.q.19.4.c./ℨ.2.cº.23.9m./.Opuſ.3.cº.96. Deus 444. *Dominatio 2. 6.

104 Nullum agens ex necessitate naturæ, potest esse primũ agẽs, cum ei determinetur finis ab alio. 1a.q.19.4.c./. 12ℰ.q.1.2. 3m./.1.d.35.1.c./.d.43.q.2.2.c./.ℨ 2.cº.2 1./. Poa.q.1.5.c./.q.3. 15.c./. Opuſ.3.cº.96 *Educi 1. Effectus 20. Electio 4. Generatio. F. Gutta. Hæresis 105. Humilitas 15. Instans 14.&c. Ius 5. Lux 7.19 Natura 14.42. &c.

105 Agens ex necessitate naturæ, non potest incipere agere, nisi per hoc q̃ educitur de potentia essentiali, uel accidentali. 2.d.1.q.1.5.11m.

106 Agentia naturalia agunt ad aliquem effectum determinatum, modo ab alio superiori eis præstito. Meta. 7. lec. 6.

107 Deus, natura, & omne agens, agit semper quod melius est tori, non autem parti. 1a.q.47.2.1m./.q.48.2.3m./.q.91.3.c./. ℨ.3.cº.94.meº.I./. Poa.q.3.6.26m./. 16.c.fi. * Peccatum 327. Processio 11.

In cõi. 108 Omne agens inquãtũ huiusmodi est in actu. 1a.q.2.3.c./.q. 4.1.c./.q.25.1.c./. 1m./.q.76.1.c./.q 89.1.c./.q.115.1 c./.12ℰ.q. 79.2.c./. 3a.q.8.5.c./. q.75.4.c./. q.77.3.c./.1.d.45.3.c./.2.d.3. q.3.1.c./.d.25.1.c./.d.34.3.c./.3 d.3.q.2.1.meº.E./.d.14.a.1. q.2.c./.art.2.q.2.c./.4.c./.d.33.q.1.art.2.q.2.c./ℨ.2.cº.6. 3m./. 7.2m./.8.1m./.11.8m./.22.3m./.41.47.3m./.52 6m./. Liº.3.cº.10. 4m./.cº.69.fi.G.cº.77.prinº /. cº.97. medº.F./. Verit.q.20.4. 1m./.Poa.q.2.2.c./.q.3.1.c./.4.6.c.fin./.q.5.8.c./.q.7.5.c.medº. D./.q.9.1 3m./. Ma.q.1.3.c./. Spũ.1.16m./.2 c./. Quol.6.2 c./. Phy.3.lect.., medº.d./.Meta.7.lect.8.prinº.b. Potentia 35. * Camplona 5. Defectus 4.13.14. Exemplar 1. Finis 5.130. Ingratitudo 11.

209 Omne agens creatum agit potentia differenti ab essentia eius. 1a.q.54.1.2.3.o./.1.d.3.q.4.2.c./.d.7.q.1.1.2m./.2.d.17. q. 1. 2. 6m. Potentia 38. * Instans 14. &c. Metaphysica. 28.30.31.

110 Nullum agens agit, nisi in uirtute dei 1a.q.105.5.o./. ℨ.3.cº. 66./.67. Actio 12. Deus 406.

111 Aliquid agit in uirtute alterius dupliciter. Aut motum a uirtute eius, & ut utens uirtute eius. 1a.q.36.3.4m./.Poa.q.10.4. c.fi./. Vnio. 5.5m.

Or. 112 Agens in uirtute alterius dupliciter, scilicet uel inquantum mouetur a uirtute illius, sicut calor naturalis agit in uirtute animæ, uel inquantum agens principale utitur uirtute alicuius instrumenti, sicut anima uidet uirtute oculi. Et hoc modo suppositum æternum agebat uirtute humanæ naturæ. Vnio. 5.5m. Calor 3.

113 Omne agens oportet determinari ad unum. 1.d.45.3.c./.2. d.25.1.c./.ℨ.3.cº.2.

114 In agentibus determinatis ad unum, non requiritur aliquid additum supra potentiam. 1.d.45.3.c.

115 Aliquid agit secundum similitudinem alterius dupliciter. Secundum, & apparentem. Primum agit in uirtute eius, non autem secundum. Quol. 6.q.4.2.c. * Pluralitas 1. Priuatio 21. Sensus 3. Vsura. 256.257.259.

116 Finis & agens proportionantur, ut materia & forma. 2.d.1. 4.2.2.c./.Meta.5.lec.2.fi.c.
Ager. Nocumentũ. Restitutio 16. *Agricola. Capharnaum. Colere. Decimę 23. Restitutio 16. Tributum 2. Vsura 179. 185.189.218.219.224.294.

In cõi. 1 ¶ Agere nihil aliud est, quam communicare id per quod agẽs est actu. Poa.q.2.1.c.prinº. *Ars 1.10.11.12.18.25.&c.

2 Agere non est accidentium, sed substantiarum. 3.d.28.1.c. * Baptismus 41.&c. Barbarus 2. Demonstratio 8.9.

3 Agere dicitur dupliciter. Scilicet habere dominiũ actionis, & exercere actionem. Ver.q.5.9.4m.

4 Omne agens agit propter finem. 1a.q.7.4.c.fi.F./.q.44.4.o./. 12ℰ.q.1.2 o./.q.6.1.c./. q.9.1.c./.o.12.1 c./.5.o./.q.17.8.c./.q. 28.6.c./.q.94.2.c./.q.109.6.c./.22ℰ.q.45.1.1m./. 1.d.35.1.c./.d. 45.3.c./.2.d.25.1.c./.d.37.q.3.2.c./.d.38.1.c./. ℨ.2.cº.23.5m./. Liº.3.cº.2./ cº.17.fi./. Poa.q.1.5.c./. q.3.15.c./. Ma.q.1.1.c./. Opuſc.3 cº.100./. Meta.5.lec.2.fi.c./.Postm.2.lect.8. prinº H. Finis. A. Gratia 64.86 Gula 4. Honor. 7.25.

5 Agere propter finem dicitur dupliciter. Scilicet se, uel ab alio directum. Primum conuenit solis rationalibus, secundum uero carẽtibus ratione & brutis. 1a.q.2.3.c.fi./.2m./.q.44.4.3m /. q.59.3 c./.q.103.1.1m./.12ℰ.q.1.2.o./.q.12.5.c./.3m /.q.17.2. 3m./.q.93.5.c./.q.114.1.c.fi./. 22ℰ.q.50 2.c./.q.64.1.2m./.1.d. 35.1.c./.2.d.25.1.c./.d.3.3.c./.3.d.27.q.1.2.c./.q.2.art.4.q.3. c./.4.d.3.q.1.1.c./.ℨ.2 cº.23.5m./.47./. Liº.3.cº.1.medº. C./. cº.3.6m./.16./.24./.109./.110 fi./.111./. Liº 4.cº.55.3m./. Ver. q.22.1.c./. Potena. q.1.5.c./. q.3.15.c. minº./.q.9.1 3m./.2.c./. Vnio. 5.c./.4m./. Meta. 5. lec. 16. fi./. Why 2. lec. 4. mº. d./. lec. 10. prinº. b. * Iniustitia 4. &c. Lex 169. Martyrium 14. Moralis 1.2. Deus.

6 Agere propter finem duplicem, scilicet operis & operantis, dupliciter contingit, scilicet ex amore, & ex desiderio finis. 2.d.1.q.2.1.c.

7 Quod agit ex desiderio finis, habet extra se finem quo perficitur, & quo ordinat actionem suam ad consequendũ finẽ. 2.d.1.q.2.1.2m./.3m./.ℨ.2.cº 23.5m. *Pluralitas 1. Potentia 7.35.37. Prudentia 68. Religio 60.

8 Finis est perfectio agentis. 2.d.1.q.2.1.2m./.d 37.q.3.2.c.

9 Finis proximus cuiuslibet agẽtis, est inducere similitudinẽ suæ formæ in alio. 22ℰ.q 123.7.c./. Opuſc.3. cº.101.

10 Diuersarum actionum sunt diuersi fines proximi, sed est tã tum unus ultimus. 12ℰ.q.1.3.3m./.2.d.38.1.o.

11 Finis ultimus cuiuslibet agentis inquantum est agens, est ipsemet faciens. ℨ.3.cº.17.7m.

12 Finis est causa tantum, ut est in uoluntate agentis. 12ℰ.q.1. 1.1m./.2.d.1.q.2.2.3m.

13 In omnibus agentibus propter finem, oportet esse inclinationem ad finem, & quasi inchoationem finis. 3.d.23.q.1. art.4.q.3.c.

14 In omni agente propter finẽ, qui est extra uoluntatẽ eius, accidit motus in eius uoluntate. 2.d.1.q.1.5.12m.

15 Idem est finis agentis, & patientis. 1a.q.44 4.c./.Phy.3.lec.4. fi.h./.Anima 3.lec.2. Voluntarium 1.3.5.

16 Omne agens agit propter bonum. 1a.q.105.5.c./.ℨ 3.cº.3./. 10.3m./.16./.cº.17.1m./.19.fi./.94.meº.1./.107.1m./. Ver.q 22. 1.o./.Ma.q.1.3.c./.Meta.5.lec 3.1 prinº.B.

17 Malum non est de intentione alicuius agentis. 1.d 46.L.fi./. ℨ.3.cº 4.5.6./.Ma.q.1.3.c./.Meta 5.lec 3.prinº.B.

18 Deus agit propter finem communicandum aliis. s. se, non autem propter finẽ ubi acquirendũ. 1a.q.44.4.o./. 2.d 1.q.2. 1.c./.4.d.46.q.1.ar 1.q.2.c./ ℨ.3.cº.2.3./.18.fi./. Opuſc.3.cº. 99.100.101./.Eph lec.1.fi. *Amor 142.251.265 266.

19 Omnia quæ sunt in toto mũdo agũtur, præter primũ agẽs, qd nullo mũ ab alio agit. 1a.q.60.1.2m. *Creatura 20.21.22.

20 Omnis creatura agit pp desiderium finis, non aũt deus, sed tantum pp amorem finis. 2.d.1.q.2 1.c./.2m./.3m. Deus. A.

21 Omne agens aliud a deo, agit propter aliquem finẽ a se. Ideo agit ex indigentia. 1a.q.44.4.c./.1m./.1.d.8.L.3.prinº. G.32.d. 1.q.2.1 c./.Lie.4.lec.1.fi.I. Iustitia. A. Lux 7.19. Operatio 10. Quantitas. 28.

22 Agere propter indigentiam, est agentis imperfecti, quod natum est agere & pati, ideo non conuenit deo. 1a.q.44.4.1m.

23 Vt deus uel charitas sit finis actionis, requiritur quòd ratio prius cogitans de eis, ordinauerit eam in deum. 12ℰ.q.1.6. 3m./.2.d.38.1.4m./.d.40.5.3m./. 6m./. 7m./.4. d.15. q.4.art.2. q.4.c./.4m.

24 Non oportet q̃ agens semper cogitet de ultimo fine. 12ℰ.q. 1.6.3m./.2.d.38.1.4m./.d.40.5.3m./.6m./.7m.

25 Quicquid homo faciat, uerum est dicere q̃ homo agat pp finẽ, etiã agẽdo actionẽ quæ est ultimus finis. 12ℰ.q.1.1.2m. Diuisio in cõi.

26 Omnia quæ agit homo, agit pp ultimum finẽ. 12ℰ.q.1.6.o.

27 Agere tripliciter dicitur. s. effectiue, formaliter, & finaliter. 1a.q.48.1.4m./.1.d.17.q.1.1.5m./.2.d 26.1.4m./.2.4m./.d.34.2. 4m./.ℨ.3.cº.9 4m./.Ver.q.28.2.8m./.9m./. Ma.q.1.1.8m./. 9m./. q.2.11.c./.q.5.5 16m.

28 Agere tripliciter contingit. Cper se primo, per partem, & per accidens. 1a.q.76.1.c. *Accidens 57.59.61.74.75.

29 Agere mediãte alio, tripliciter sumitur. s. uirtute eius, & supposito uel instrumento, & principio formali. 1a.q.36.3.4m./. Quol. 10.q.4.1.2m. * Actio. o. Actus 151. Agens. o. Angelus. F. M. Anima. q. Animal 47.

Ag

30 In agentibus ordinatis, secundum potest dupliciter agere, uel mouere, scilicet secundum propriam naturam, uel secundum naturã superioris. 22^e.q.2.3.c./. Ver.q.22.13.c./. Quol. 5.2.c. *Baliuus. Bonitas 147.

Du^m.91^m. 31 Oppositum uidetur dicere a simili 3.d.13.q.1.art.2.q.2.2^m./. 3^m./. Ver.q.27.3.22^m. Respondeo sicut Dubio 301.

32 Aliquid potest agere secundum speciem suam, uel infra nõ autem supra. Ver.q.27.3.22^m. *Calor.o. Causa 69. Conseruatio 4.5.9. Corpus 16.&c.22.23.24.31. Esse 8. Meritum.o. Peccatum 119. Totum 15.

33 Aliquid agere potest ultra speciem suam in uirtute agentis superioris, non autem in uirtute propria. 12^e.q.109.1.c./.3.2^m./.q.112.1.c./.q.114.2.c./.3^a.q.77.3.3^m./.2.d.18.q.2.3.2^m./. d.12.q.1.ar.2.q.2.2^m./.Ꝥ.3.c^o.69.fi.B/. Po^a.q.3.7.c.fi.c.

Du^m.92^m. 34 Oppositum uidetur dicere 3.d.13.q.1.ar.2.q.2.2^m./.3^m./. Verit.q.27.3.22^m. Respondeo sicut Dubio 301.

¶ Aggrauatio animi, est effectus doloris. 12^e.q.37.2.o. *Apostasia 3. Blasphemia 4. Circunstantia. 9.&c.18 &c. Confessio 43.&c. Excęcatio 2. Excusatio 1. Grauamen. Insanabile. Iudas 3. Obstinatio 3. Peccatum 247 &c. Prolixitas.

¶ Aggredi designat difficultatem considerationis, uel operis. 1^a.q.29.prin^o./.q.43.6.2^m./. Phy.4.lec.15.prin^o *Fortitudo 45.&c.53 Inuadere. Periculum 3. Præsumptio 13. Sustinere.

¶ Aggregare. Circuncisio 4. Compositio 9. Domus 2. Vnio 3.

¶ Agibile. In conclusione particularis agibilis, duplex defect^o contingit s. error ex falsitate principiorum, & error electionis, ex impetu passionis 2.d.39.q.3.2.5^m. *Agenda. Agere.o. Angelus 421.445. Anima 290.301. Conclusio 5.6. Aestimatio 1.2. Factibilia. Prudentia 25.26.32. Sinesis. Visio 22. Vita 45.&c.

1 ¶ AGILITAS est dos, seu proprietas corporis gloriosi. 4.d.44.q.2.ar.3.q.1.o. Aureola 8. Dos 5. Gloria 19.&c.

2 Corpora gloriosa utentur agilitate ad motum. 4.d.44.q.2.ar.3.q.2.o *Labor 4. Leo. Vincere.

3 Corpus gloriosum per agilitatem erit habile ad omnem operationem. 4.d.44.q.2.artic.3.q.1.c./ 3^m./.d.49.q.4.artic.5.q.3.c./.2^m.

4 Aliquod corpus, in statu grauitatis existens, potest miraculose participare actum agilitatis, uel impassibilitatis, sicut de Abacuch legitur, & de tribus pueris conseruatis in fornace: nec tamen eorũ corpora erãt gloriosa. 4.d.49.q.2.7.c.

1 ¶ AGIOGRAPHAE dicuntur, qui supra naturam interiores uisiones intellectuales habuerunt, quo ad iudicium tantum, uel quo ad acceptionem. 22^e.q.174.2.3^m./. Ver.q.12.12.10^m. Lex 19. Prophetia 91.

2 Plures agiographę sæpius loquebantur de cognoscibilibus humana ratione, non quasi ex persona dei, sed propria, tamen cum adiutorio diuini luminis. 22^e.q.174.2.3^m.

¶ Agnes. Martyrium 11. Puritas 3.

¶ *Agnitum. Agnoscere. Blasphemia 22. Cognitio.o. Impugnare 3.

¶ Agnoscere. Agnitum. Benedictio 9. Blasphemia 22. Cognitio.o.

1 ¶ AGNVS iugiter oblatus mane & uesperi, erat principale sacrificium ueteris legis. 3^a.q.22.3.3^m./. Io. lect.14.prin.c^o.a I. Circuncisio 33. Eucharistia 11.20 21.

2 Inter cetera sacramenta legalia, celeberrimum erat agnus paschalis. 1^e.Cor.5 lec.2.me^o.G.

3 Agnus paschalis erat præcipuum sacramentum repræsentatiuum passionis Christi. 3^a.q.73.6 c./.1^e.Cor.5.lec.2.me^o.G.

4 Christus dicit agnus tripliciter. s. propter uitę puritatẽ, mortis mansuetudinem, & peccati expiationem. 12^e.q.102.3.2^m./. Isa.16.m^o.E./. Io.lec.21.fi. *Hircus. Iuge. Oblatio 17. Pasca 1.2. Sacramentum 123.124.

5 Esus agni paschalis, prætigurabat esum corporis Christi. Vnde significabatur ꝙ oblatio agni ueri, idest Christi, esset sacrificium consumatiuum, omnium aliorum. 3^a.q.22.3.3^m./. Opusc.58.c^o.16.

1 ¶ AGONIA est timor mali extrinseci, cui resisti nõ potest, propter improuisionem. 12^e.q.41.4.c./.3.d.26.q.1.3.c.fi./. Verit. q.26.4 7^m.

2 Agonia fuit in Christo, secundum partem sensitiuam, non autem secundum rationem. 3^a.q.18.6.3^m. Timor 43. Trepidatio.

¶ Agresta est uia ad generationem uini, ideo non est uinum. 3^a.q.74.5.3^m./.4.d.11.q.2.ar.3.q.3.o. Eucharistia 72.

¶ Agrestes, & duri dicuntur secũdum Philosophum, qui omnes vitant voluptates, & in ludo deficiunt, nec aliquod ridiculum dicunt, & dicẽtibus molesti sunt, quia. s. moderatos aliorum ludos non recipiunt, vnde uitiosi sunt. 22^e.q.168.4.c/. Eth.2.lec.2.fi.d.G./. Li^o.4.lec.16.prin^o.C.

Ag

1 ¶ AGRICVLTVRA in statu innocentiæ fuisset delectabilis, propter experiẽtiam virtutis naturarũ, & non laboriosa. 1^a. q.102.3.c /.2.d.17 q.3.2.3^m./.

2 Agricultura habebatur inter res sacras ab ægiptiis & paganis. 12^e.q.102.3.2^m. Ager. Agricola. Miles 5.

3 In operibus agriculturę & medicinę, multum ualet cõsideratio astrologię. Po^a.q.6.3.c fi. Physica 12. Politica 5.6.

¶ Ala. Alę Christi uel dei sunt misericordia & iustitia eius, qui bus nos defendit. Vel sunt utrumq; testamentum. Psal.16. me^o.C./. Psal.35.me^o.d. Alatus. Propitiatorium.

¶ Alatus. Alæ. Sirenę.

¶ Alba. Albedo.o. Amictus. Baptismus 243. 244. Episcopus 13. Festum 10. Stola 2. Vestis 2.

¶ Albaialareus. Hæresis 115.

¶ Alba. Amictus.

¶ Albedo est mensura colorum quo ad lucem, non autẽ quo ad terminationem diaphani. Ver.q.2.4.4^m./.q.23.7.c. *Alba. Causa 16. Color 6. Compositio 14. Congregatio 2. Corporalia 1. Currere Deus 401. Ebur. Esse 31. Semen 6. Visio 17.

4 Hæc propositio est per se. Superficies est alba, uel numerus est par. Ꝥ.2.c^o.58.1^m. Deus 401.

5 Oppositum uidetur dicere. Poster^m. lec.9.me^o.b. quia nõ omne quod dicitur de omni, est per se. Respondeo Dubio 93. Du^m.93^m.

1 ¶ ALCHIMIA non facit uerum aurum. 2.d.7.q.3.1.5^m./. Po^a.q.6.1.18^m. Ars 20.27.28.36.&c.41. Baptismus.67.

2 Oppositum uidetur dicere. 22^e.q.77.2.1^m. Resp^o. Du^o.94. Du^m.94^m.

3 Licet uendere argentum uel aurum alchimicum, si sit uerũ. 22^e.q.77.2.1^m. Physica 12.

¶ Alea est species auaritiæ. 22^e.q.118.8.4^m. Aleator.o. Auaritia 13.

1 ¶ ALEATOR quadrupliciter tenetur ad restitutionem accepti per ludum. s. si lucretur ab iis qui rem suã alienare non possunt, sicut sunt minores & furiosi, & similes, si alium trahat ad ludũ ex cupiditate lucrandi, si alium trahat ut fraudulenter ab eo lucretur, & si lusit contra prohibitionẽ legis ciuilis. 22^e.q.32.7.2^m./.4 d 15.q.1 ar.4.q.3.2^m.

2 Aleator si tractus lusit, & amisit, potest repetere. 22^e.q.32.7.2^m /.4.d.15.q.2.ar.4.q.3.2^m. Alea. Auaritia 13.

3 Aleator si tractus lucratus est, non tenetur restituere, quia ille qui amisit, non meretur recipere. 22^e.q.32.7.2^m./.4.d.15.q 2.ar.4.q.3.2^m.

¶ Alere. Alimentum.o. Alitio.

¶ Allium. Magnes 3.

1 ¶ ALEXANDER uadens in iudæam ut deleret eam, reueritus est pontificem uice dei. Et intrans templum, maxima dona dedit, & iudæos libertati donauit. Opusc.20. Li^o.2.c^o.16.fi. Aristoteles 6. Athanasius 1.

2 Alexander uicit Amazones scitas, astutiis & blanditiis, potius quàm fortitudine, quia regnum earum tunc erat potẽtissimum. Opusc.20. li^o.4.c^o.5. Aequiuoca 1. Intellectus 262. Prouidentia 34. Terra 2.

3 Alexandri regnũ in græcia durauit annis duodecim Opusc. 20. li^o.3.c^o.12.

¶ Alexandrinus. Christus 149.

¶ Alexius omnibus suis propter Christum dimissis, mendicus gaudebat eleemosynam a seruis suis se accepisse. 22^e.q. 187.5.c.

¶ *Alia. Alioquin. Aliter. Debitũ. 19. Matrimonium 89. Sanguis 14. Vendere 7. Vsura. 27.127.147.233.261.272.275.

¶ Alibi. Eucharistia 132. Vsura 76.

¶ Alicubi. Damnum 6. Senius 49.

¶ Alienatio. Abstractio 14. Aleator 1. Alienum.o. Missa 4. Trãsferre.o. Vsura 255.

¶ Alienitas. Alienum.o. Hæresis. 39.

1 ¶ ALIENVM est, quod est extraneum, & dissimile, sed hoc nõ importatur, cum dicitur alius. 1^a. q.31.2.3^m. Alienatio. Alienitas. Quid.

2 Alienum & suum sunt contraria, & non incidunt in idem simul. Opuscul.73.cap^o.5. Alietas. Aliud. Alius.o. Baptismus 127

3 Aliter iudicat lex diuina alienũ, & aliter lex humana. Opusc. 73.c^o.5 Contritio 20.21. Diaphanum 1. Dimensio 11.

4 Lex diuina alienum dicit, quicquid possidetur contra legẽ dei, qui solus est uerus dominus. Vnde si quę præter uoluntatem dei possidentur, iniuste possidẽtur, & inuito domino, quasi res alienę possidentur. Opusc.73.c^o.5. Eucharistia 131. Expectare 2. Extraneũ. Fides 105.

5 Lex humana alienum iudicat id solum, quod præter voluntatem hominis qui dominus rerum est secundum leges humanas, accipitur uel detinetur. Opusc.73.c^o.5. Furtũ.o. Hæresis 39. Ignis 7. Ipocrisis 1.6. Iustificatio 50. Iust^o 3.4. Labor 3.

6 Omne

Al

6 Omne quod male possidetur alienum est. Opusc.73.c^o.5. *Lex 98. Matrimonium 116. Miraculum 50. Misericordia 19.

7 Cum in furtu uel rapina appareat rerum acceptio uel detẽtio contra illius hominis uoluntatem, qui putatur dominus ab omnibus hominibus, iuste lex humana illa punit, & tam quã uere aliena, restitui compellit. Opusc.73 c^o.5. Negotia. Paulus 4. Peccatum. 3.43.69.

8 Ne tollatur æqualitas uel similitudo in diuinis, uitandum est nomẽ alieni, & discrepãtis. 1^a.q.31.2.c. Pœna. 36.37.38.

9 Dicimus filium dei alium a patre, licet non dicamus alienum. 1^a.q.31.2.3^m. Piscis 4. Prælatio 6. Princeps 9.&c Rapina.o. Restitutio.o. Resurrectio 9. Scandalum 14. Scriptura 10. Spes 17. Virtus 106. Vsura.o.

¶ Alietus pascitur minutis auibus, & significat molestos pauperibus 12^e.q.102.6.1^m.me^o.G.

¶ ALIMENTVM pertinet ad ueritatem humanæ naturæ. 1^a. q.119.1.o./.2.d.30.q.2.1.o./.4.d.44.q.1.art.2.q.4.o./. Quol.8.5.o. Adeps 1. Cibus.o. Comedere.o. Episcopus 25. Euchar^a. 30. Gustus 3. Idem 9. Lac 1.

Alimentum corporale conuertitur in substantiam aliti, sed alimentum spirituale econuerso. Ideo spirituale conseruat, licet non sumatur realiter, non autem corporale. 3^a. q. 73. 3.2^m. Nutrimentum. Nutrire.o. Radix 1. Semen 3.4. Tactus 2.

¶ *Alio. Aduena 1. Locus o.

¶ Alioquin. Alias. Aliter. Legislator 2. Periculum 2.

¶ Aliquale. Adam 17. Adulterium 5. Amor 62. Angelus 156. 157. Credere 24. Effectus 4. Epeiceia 2. Forma 168. Ira 11. Odor 2. Pœnitentia 225. Religio 32. Sapor. Sol.2. Species 5. Vsura. 177.285. Vxor 4. Christus 160.

¶ Aliquando. Abstractio 23. Actus 34. Agens 76. Aliquotiens. Alteritas. Circuncisio 36. Interdum. Peccatum 420. Quandoque. Scientia 8. Scriptura 13. Singulare. Tempus.o. Votũ 17. Vsus 7. Christus 123. Zelus. 5.6.7.

¶ Aliquantulum. Ieiunium 15.

¶ Aliquis dupliciter sumitur, scilicet secundum subiectum, & secundum accidens vel secundum rationem. Similiter alius & alter 2.d.27.6.c. *Forma 168. Intellectus 104.&c. Mirũ. Relatio 4. Transcendentia. Trinitas 12.

¶ Aliquota. Numerus 11. Senarius 2.

¶ Aliquoties. Aliquando. Interdum. Numerus 6. Quandoque.

¶ Aliter. Abstractio 9. Accipere 2. Agens 50. Alienum 3. Intellectus 102. Mendacium 13.

¶ Alitio. Alere. Alimentum.o. Nutrire.o. Christus 33.

¶ Alitum. Alimentum 2.

¶ Aliud. Accidens 98. Alienum.o. Alius.o. Amicitia 20.23. Amor 43. Per aliud.

¶ Aliunde. Aduena 1. Prædicare 8. Resurrectio 21. Vsura 194.

¶ ALIVS significat diuersitatem in communi, non magis personalem quàm essentialem, sed secundum exigentiam substantiui cui additur. 1.d.4.q.1.3.2^m. Absoluere 14. Accidens 98. Agere. 29. Alienum 1.7.8.9. Aliquis. Amicitia 18.&c. Amor 43.74.99 178.244. Angelus. 49.50.52.271.291. 379.&c.408.&c.443.536. Anima 7.&c. Appetitus 24.&c. Ara. 1. Assentire 2.&c. *Differre 1.3. Diffinitio 21. Dimensio 10.11. Distinctio 4. Diuisio 9.

Alius significat diuersitatem personarum, sed aliud diuersitatem simpliciter. i. essentiæ. 1^a.q.31.2.c.fi./. 4^m./. 1.d.9.q.1.1.c./.2^m. *Esse 46. Idem 7. Imprimi 1.

Diuersitas accidentis facit alterum simpliciter, sed diuersitas substantiæ facit aliud secundum quid. i. secundum essentiam nisi adsit diuersitas suppositorum. 3^a.q.17.1.7^m. *Relatio 1.&c.32.60. Relatum 4. 8.

Filius dei est alius a patre, non autem aliud. 1^a.q.31.2.o./.4. c./.1.d.9.q.1.1.o./.d.19.1.fin./.d.21.q.1.2 c./.Ꝥ.4.c.10./. Opuscul. 2. c^o.236.

¶ Allegatio. Argumentum. Iudicium 26. Paulus 20.21.22. Vsura 291.294.298.299.

Quid. 1 ¶ ALLEGORIA est tropus, seu loquendi modus, quo aliquid dicitur, & aliud intelligitur. Allegoria enim ab allos dicitur, quod est alienus, & goge, ductio, quasi in alienum intellectum ducens. Galat. 4. lect. 7. med^o. H.

Allegoria sumitur pro quolibet sensu mystico, sed proprie pro uno sensu tantum. Galat. 4. lect. 7. med^o. H. Sensus. 37.

Quid. ¶ Alleluia significat exultationem de æternis. Et replicatur propter duplicem stolam, scilicet animæ & corporis, & duplex canitur tempore resurrectionis propter duplex gaudium resurrectionis, scilicet Christi & nostræ. In diebus vero & officiis luctus, intermittitur, & loco eius, tractus ponitur, qui asperitate uocum, & prolixitate uerborum, præsentis miseriæ incolatum insinuat. 4. d. 8. L. med^o. E. Ieiunium 32.

¶ Alleuiare. Infirmitas 7. Peccatum 219.250. Pollutio 9. Præsumptio 12.

¶ Allicere. Alliciunt doctorem quatuor ad bene legendum, scilicet multitudo scolarium bene intelligentium, salarii stipendium, scientiæ acquisitio, & honoris consequutio. Opuscul.71. *Dæmon 80.&c. Diuitiæ 8. Princeps 12. Religio 49. Temperantia 1.

¶ Alligari. Cælum. 27. Dæmon. 73.117.120. Embrio. 3. Ligare.

¶ Almariani. Deus 48.

¶ Alphæus. Iacobus 2.

1 ¶ ALTARE debet esse lapideum multiplici ratione, scilicet quia altare lapideum significat Christum, & corpus Christi, in sepulcro lapideo fuit reconditum, & quo ad usum sacramenti, lapis solidus est, & de facili potest inueniri ubique. 3^a.q.83.3.5^m./.4.d.13.q.1 ar.2.q.5.2^m. Christus 197. *Ara. Chrisma 3.

2 In ueteri lege erat tantum unum altare, ad unum effectum deputatum, ideo erat aureum, uel terreum, uel ligneum. 12^e.q.102.4.7^m./. 3^a.q.83.3.5^m./. 4.d.13.q 1.ar.2.q.5. 2^m. *Corporalia 1.

3 Ratio omnium pertinentium ad altare tabernaculi. 12^e.q. 102.4.6^m./.7^m.

4 Ante sanctum Siluestrum, altare erat ligneum, ut facilius transferretur propter persequutiones, quia fideles non habebant certum locum. 4.d.13.q.1. art.2. q.5.2^m. *Gradus 3. Missa 14.

5 Altare significat Christũ. 12^e.q.102 4.6^m.fi./. 3^a.q.83.3.2^m./. 4^m./.5^m./.4.9^m./.5.2^m. Ornatus 8.

6 Altare significat crucem Christi. 3^a.q.83.1.2^m. *Sanguis 6. Subdiaconus 2.4. Templum 1.3.7 14.

7 Altare constituitur angelis & sanctis. 22^e.q.85.2.3^m. *Thurificatio 2. Vsura 307.

¶ Alter. Aliquis. Alius. Alteratio. 5.10. Cogitatio. 6.7. Cognitio 6.64. Compositio 13. Dispositio 7.9. Generatio 20. 36.

1 ¶ ALTERATIO sola est passio proprie. 3.d.15.q.2.ar.1.q.1.o./. Ver.q.26.1.c. *Accidens 34 85. Aer 6.10. Quid.

2 Alteratio est in prima specie qualitatis, consequenter tantũ. 12^e.q.50.1.3^m./.q.52.1.3^m./. Phy.7.lect.5.prin^o.b./.fi.e./. Cæ. lect.7.prin^o.

3 Alteratio duplex, scilicet corruptiua & perfectiua. 1. d. 17. q.2.1.5^m./. d.37.q.4. 1.2^m./. 2.d.19. 3.c./. 1^m./. Virtut.q.1.11. 11^m./. Cæ. lect. 7. princ^o. b./. Anima. 2. lect. 11.o. *Anima 140. Augmentum 3.&c. Baptismus 60. Calor 16. Charitas 75.

4 Alteratio proprie fit tantum secundum qualitates sensibiles. 12^e.q.50.1.3^m./.q.52.1.3^m./.1.d.17.q.2.1.5^m./.d.37.q.4.1. 2^m./.2.d.35.5.c./. Phy.7.lec.4.prin^o.b./.lect.5.7.o./. Cæ.lect.7. prin^o.b. *Cælum.66.&c.87.88.144. Diuisio 2. Elementũ 14.

5 Alteratio habet duplicem terminum, scilicet eiusdem generis cum ea, i. est qualitatem, & alterius generis, scilicet substantialem formam. 1. d.17.q.2.1.5^m./.2.d.5.q.2.1.c. fin./. d.24.q.3.6.6^m /. Verit.q.9.3.c./. Virt.q.1.1.8^m./. Quol.7.9.c./. Phy.7.lec.3.

6 Alteratio in eodem instanti terminatur ad formam substantialem, & ad ultimam dispositionem eius. 2.d.5.q.2.1.c./. 3.d.2.q.2.art.3.q.1.2^m./. 4.d.17.q.1.art.5.q.3.c./. Quol.9.9.c. *Fieri 17. Forma 48.

7 Alteratio naturalis tẽpore semper præcedit generationem, quia dispositio naturalis ad formam successiue fit. 4.d.17.q. 1 ar.2.q.1.c. Generatio 19.22.

8 Omnis alteratio & generatio inanimatorum est tantum ab extrinseco. Sed dicuntur naturales, tantum a principio passiuo. 2.d.18.q.1.2.c.fi./.3.d.3.q.2.1.6^m./. 4.d.22.q.2.art.1.q.1. c./.d.43.ar.1.q.3.c.fi./.Ꝥ.3.c^o.23.7^m /. Meta.7.lec.6.prin^o.F./. Lec.8.prin^o.b /. Anima.2.lec.5./. Lec 7.

9 Alteratio requirit successionem, ratione contrariorum in subiecto. 2.d.13.3.9^m. *Graue 5. Illuminatio 4.

10 Alteratio requirit subiectum subsistens, corpus, naturam subiectam contrarietati, expulsionem unius qualitatis, & introductionem alterius. 12^e.q.22.1.1^m./. 3.dist.15.q.2. artic.1.q.1.c. Motus 22. *Lumen 11. Lux 7.18.&c. Magnes 3. Mors 14.

11 Alteratio proprie non est in substantiis intellectualibus. 1.d. 17.q.2.1.5^m./ d.37.q.4.1.2^m.

12 Alte-

Al Am

12 Alteratio proprie non est in parte intellectiua. 1.d.17.q.2.1. 5m./. Verit.q.26.3.12m./. Phy.7.lec.6.o. Aſa.2 lec.11. *Motus 40. Stupor 3. Tempus 4. Trahere 1.

¶ Alteritas est aliquando principium & causa pluralitatis. Trin. q. 13, 0. Accidens 48. 49. Alteratio.o. Alterum. Varietas.

¶ Alterum. Alius. 3. Alter. Amor 99. 104. &c. 229. 275. Analogia 2. &c. Angelus 165 187. Bonitas 197. Dispositio 35. Organum 1. Propter 1. 2. Varietas.

Diuisio. 1 ¶ ALTITVDO dei in cognoscendo est triplex, scilicet ratione obiecti, modi, & certitudinis. Ro. 11. lec. 5. prinº. * Amen 2. Amor 64. 276. Angelus 61. 273. 285. Anima 360. Annuntiatio 8. Apostoli 42. Aquila 1. 2. Causa 64. 88. Cælum 53. Cete 1. Cognitio 46. Conseruatio 6. Contrarium 30. 42. Corona 1. Dispositio 29. Eleuatio. Excelsus. Fides 113. Homo 18. Humilitas 2. 14. 26. &c. 32. Ignis 18. Imaginatiua 2. Intellectus 200. 203. 205. 254.

2 Altissimum dicitur aliquid dupliciter, scilicet simpliciter ut diuina, uel in genere 3. d. 35. q. 2. art. 1. q. 2. c. *Loqui 5. Mare 3. Mês 3. Misericordia 44. Musica 1. Natura 9. 25. &c. Operatio 35. Potentia 57. Prudentia 27 2. eligo 99. Sapientia 3. 5. 20. 28. Scientia 128. Sinesis. Stultitia 2. Sublimitas. Substantia 18. Summum 3. Theologia 32. Transumptio. Turtur 2. Virtus 31. 264.

¶ Allumen. Sal.

¶ Alumnus. Vsura 221. 222.

¶ Amabile. Desiderium 3.

¶ Amalechitæ. Amonitæ, & Moabitæ, erãt excluſi in æternum a ciuilitate Iudæorum, sed ægiptii, & Idumęi per triennium tantum. 12ℰ. q. 105. 3. c./. 1m.

Quid. ¶ Amaritudo est effectus rancoris, & filia accidiæ. 22ℰ. q. 35. 4. 3m. *Afflictio. Dulcedo 2. Flegma. Iciunium 3. Ira 52. Passio 132. Peccatum 202. Scriptura 2.

¶ Amatio. Amor 176.

¶ Amatiuus. Sanguis 5.

¶ Amator. Amor 285. Audacia 20. Inuidia 10. Pax 21. Pythagoras 2. 3.

1 ¶ AMAZONES Asiam, idest tertiam partem orbis subiugauerunt, & habebant semper duas reginas. Opusc. 20. lib0. 4. c0. 5.

2 Amazones amputabant mammillas dextras puellis, & sinistras comprimebant, ne impedirentur sagittantes. Opusc. 20. li0. 4. c0. 5.

3 Amazones nullum uirũ recipiebant in sua acie. Opusc. 20. li0. 4. c0. 5. * Alexander 2.

¶ Ambidester. Sinistrum 3.

¶ Ambiguum. Signum 5. Varietas.

¶ Ambire. Genus 16. Infamia 2.

Quid. 1 ¶ AMBITIO est peccatum oppositum magnanimitati secundum excessum, quia est inordinatus appetitus honoris. 22ℰ. q. 131. 2. o. Honor 8. Magnanimitas 8. 9.

2 Appetitus dignitatum inordinatus, ratione honoris pertinet ad ambitionem, sed propter debitum dignitatis ium, ut excedentem facultatem appetentis, pertinet ad præsumptionem. 22ℰ. q. 131. 2. c./. 2m.

3 Ambitio non est circa uestes, & exteriorem cultum, nisi secundum q̃ ad honorem pertinent. 22ℰ. q. 131. 2. 3m.

4 Ambitio facit hominem cæcum. Matth. 2. princº. b. * Infamia 2.

¶ Ambo. Proportio 9. Vsura. 239.

Quid. 1 ¶ AMBRA est species cara, habens odorem diuinum & cælestem. Iob 41. lec. 2. prinº. G. Cæte 10.

1 ¶ AMBROSIVS in ecclesia Mediolanensi, cantum instituit, secundum Augustinum. 22ℰ quæst. 91. 2. b. * Beatitudo 167. Contentio 1. Electio 31. Gloria 1. Ludus 3. Magdalena 1. Matrimonium 36. Nouitii 1. Oratio 10. Theodosius 2.

2 Ambrosius usque ad ultimam ægritudinem, non cessauit scribere. Vnde scribens psalmum quadragesimum septimũ, mortuus est. 2ℰ. Ti. 4. lec. 3. prinº. K.

¶ Ambulare. Motus 34. 35. Porfirio. Virtus 256.

1 ¶ AMEN est græcum, & significat sine defectu, quandoque tamen est hebræum. Isa. 25. fi. I.

2 Amen quandoque est hæbræum, & sic significat tria, scilicet uerum, uere, & fiat. Et geminatur tantum a Ioanne, quia altiora narrat. Isa. 25. fin. I./. Io. 3. prinº. b./. Ro. 11. fi./. 1ℰ. Cor. 14. lec. 3. fi.

3 Nullus græcus uel hebræus transtulit amen, propter reuerẽtiam Christi, sępius utentis eo. Io. 3. prinº. b.

¶ Amænitas nimia, est causa libidinis. Ideo a talibus sunt homines coarctandi. Opusc. 20. liº. 2. cº. 4.

Am

¶ Amens. Aduocatus 9. Baptismus 132. Eucharistia 210. Fatuus. Infamia. Matrimonium 107. Sapientia 44. Stultitia. 3. 6. 10. Testis. 7. Vnctio. 25. Votum. 34. Vsus 7.

¶ Amicabile. Amicitia 26. Amor 117. Consilium 19.

Quid. 1 ¶ AMICITIA est amor mutuę beniuolentiæ, fundatus super aliqua communicatione. 12ℰ. q. 65. 5. c./ 22ℰ. q. 23. 1. c./. 5. c./. 3. d. 27. q. 2. 1. c. fi./. d. 28. o./. 4. d. 40. 1. c./. Opusc. 20. cº. 10./. Io. 13, lec. 7. fi. I. *Adulatio 4. 5.

2 Amicitia quæ est affabilitas, non habet perfectam rationem amicitiæ, sed similitudinem ejus, scilicet ad decentem cõuersationem in dictis & factis delectabiliter ad omnes, nõ ęqualiter. 22ℰ. q. 114. o.

3 Amicitię proprium est, simul conuersari. 3. d. 32. 1. 2m./. 2. c./. 5. 4. cº. 21. prinº. A. Amicitia 37. Amor.

4 Amicitia magis est in concordia uoluntatum quo ad finẽ, quàm quo ad uolita. Verit. quæst. 23. 8. 7m. *Anima 300. Austeritas 2.

5 Amicitia utilis, & delectabilis, deficit a ratione ueræ amicitiæ, inquantum trahitur ad amorem concupiscentiæ. 12ℰ. q. 26. 4. 3m./. 22ℰ. q. 189. 1. 2m.

6 Amicitia requirit æqualitatem proportionis, non autem æquiparantiæ. 3. dist. 28. 3. 3m./. dist. 29. 1. 2m./. 4. dist. 14. quæst. 2. artic. 1. quæst. 2. c./. dist. 15. quęst. 1. 2. c. Odium 13. *Iustitia 22. 59. Laus 7.

7 Amicitia pulchre cõmendatur cum Damone & Pythia singularissimis amicis. Opusc. 20. cº. 10./. Liº. 4. cº. 22.

8 Amicitia non est uirtus specialis distincta ab aliis, sed est aliquid consequens omnes uirtutes. 22ℰ. q. 23. 3. 1m./. q. 114. 1. 1m./. 3. dist. 27. q. 2. 2. 1m./. Virtut. quæst. 1. 5. 5m./. quæst. 2. 2. 8m. Affabilitas 1. *Liberalitas 8. Litigium 1. Offendens. Reconciliatio.

Du^m.95^m. 9 Immo amicitia siue affabilitas est specialis uirtus, & specialis obiecti, scilicet decentis conuersationis. 22ℰ. quæst. 114. 1. o./. 3. dist. 34. q. 1. 2. c. medº. Respondeo Dubio. 95. Affabilitas 2.

Diuisio. 10 Amicitiæ dilectio, in duobus motibus ad intra consistit, scilicet in dilectum, & pro dilecto. Opusc. 61. cº. 52. Amor 164. *Temperantia 9. 27.

11 Species amicitiæ dupliciter distinguuntur, scilicet secundũ fines, & sic sunt tres, scilicet amicitia honesti, utilis, & delectabilis. Et secundum communicationes. 22ℰ. q 23. 1. ar. 3./. 5. c./. 3m./. Vir. q. 2. 1. 6m. * Virtus 225.

12 Amicitiæ dilectio differt a dilectione concupiscentiæ. 3. d. 29. L. fi./. Opusc. 61. cº. 2.

13 Amicitia est quadruplex, sicut est quadruplex communicatio, scilicet naturalis, domestica, ciuilis, & diuina. 3. d. 27. q. 2. 2. c./. 1m /. d. 29. 6. o./. 1ℰ. Cor. 3. fi.

14 Amicus aliquis est hominis tripliciter. s. quia homo, quia præsens, & quia utilis. Opusc. 61. cº. 9.

15 Amicus quis amat, propter trinam utilitatem. s. propter adept onem boni sui, intensionem boni tui, & diminutionem uel annihilationem mali tui. Opusc. 61. cº. 11.

16 Amici fidelis tria sunt experimenta. s. nouitas, prosperitas, & aduersitas. Opusc. 61. cº. 14. Amor 54. (1. 1m.

17 Amicitia duplex. s. in cõuersatione, & in affectu. 22ℰ. q. 114.

Ad quos. 18 Amicitia non est trahenda cum aliquo, nisi certis circunstãtiis inspectis. Opusc. 61. cº. 54. *Beatitudo 69. 106.

19 Amicitia nõ est eiusdẽ ad seipsum, quia est unio. Ideo est inter plures. 22ℰ. q. 25. 4. o./. 3. d. 28. 6. o./. Virt. q. 2. 7. 11m./. 12m. *Diuturnitas. Dolor 12. Iosias. Ira 44. Iudas 3. Peccatũ 188. Pœnitentia 107. Pietas 3.

20 Amicitia est ad aliquos dupliciter. s. per se. i. ad amicos tantum, & propter aliud, & sic est ad inimicos. 22ℰ. q. 23. 1. 2m./. 3m./. q. 25. 8. c./. 3. d. 27. q. 2. 1. 8m./. 12m./. Virt. q. 2. 4. 8. c. *Proximus 3. Signaculum. Zelus 2.

21 Amicitia nõ est irrõnalis, nec inter irrõnalia. 1a. q. 20. 2. 3m./ 22ℰ. q. 23. a. 1. c./. q. 25. 3. o./ 3. d. 28. 1. c./. 2. o. Aĩal 72. Amor 97.

22 Amicitia non potest esse ad uirtutes, nec ad aliqua alia accidentia. 22ℰ. q. 25. 2. c./. 3. d 28. 1. o. Amor 95. 97.

23 Amicitia honesti, nõ est ad uitiosum p se, sed propter aliud. 22ℰ. q. 23. 1. 3m.

24 Amor potest esse inter multum distantia, non autem amicitia. 3. d. 32. 1. 2m.

25 Amicitia delectabilis & utilis, causatur ex inclinatione naturæ. Sed amicitia honesti, ex inclinatione habitus & naturæ, non autem charitas. 3. d. 27. q. 2. 2. 1m.

26 Amicitia conseruatur & augetur per exercitium operũ amicabilium, & meditationem. 22ℰ. q. 82. 2. 2m.

27 Cum uera amicitia supra uirtutem fundetur, quicquid in amico contrariatur uirtuti, impedimentum est amicitiæ, & quicquid

Am

28 Per recompensationem beneficiorum amicitia cõseruatur. 22ℰ. q. 106. 1. 3m.

29 Delectatio de uisione, & fruitione amici, est finis in amicitia delectabilis, non autem in uera amicitia. 3. d. 27. q. 2. 1. 11m./. d. 29. 5 6m /. d. 34. q. 2. ar. 3. q. 1. 2m./. Virt. q. 2. 11. 6m.

30 Amicitia præponderat consanguinitati. Opusc. 61. cº. 8.

31 Amicitia uera facit desiderium uidendi amicum, & mutuis colloquiis gaudere, & in eo facit consolationem cõtra omnes anxietates inuenire, unde in tristitiis maxime ad amicos con solationis causa confugimus. 12ℰ. q. 28. 1. 2m./. 3. d. 27. q. 2. 1. 11m./. dist. 29. 5. 6m./. 5. 4. cº. 21, medº. C./. Virt. quæst. 2. 11. 6m.

32 Propria amicitiæ sunt quinque, scilicet uelle amicum esse, & uiuere, uelle ei bona, operari ei bona, conuersari cum eo, delectabiliter, & concorditer 22ℰ. q. 25. 7. c./. q. 27. 2. a. 3./. q. 31. 1. c.

33 Amicitia principaliter intendit conuiuentes delectare. Sed quando oportet, non ueretur contristare eos: propter bonum promouendum, uel propter malum uitandum. 22ℰ. q. 114. 1 3m./. 2. 1m./. q. 115. 1. c./. q. 116. 2. c./. q. 168. 1. 3m.

34 In corde amici bonum sui amici præponderat omnibus utilitatibus, & delectationibus ex eo consequentibus. 21 dist. 3. q. 4. c. fi./. 3. d. 29. 4. c./. 3m./. d. 34. q. 2. a. 3. q. 1. 2m./. d. 35. q. 1. a. 4. q. 2. c. fi./. Vir. q. 2, 11. 6m.

35 Delectationes & utilitates prouenientes ex amicitia, possunt dici merces: non autem amicus proprie: sed causaliter. 3. dist. 29. 4. c.

36 Amicitia est perfectissimum inter ea quæ ad amorem pertinent: & includit ea. 3. d. 27. q. 2. 1. c. fi.

37 Conuersatio & uisio amici est delectabilis, propter cognitionem boni eius & magis quàm secum delectari, quia homo magis potest cognoscere quæ sunt alterius, quàm propria. 3. d. 29. 5. 6m. Amicitia. 3.

38 Homo debet pati detrimenta corporalia propter amicum: non autem spiritualia. 22ℰ. q. 26. 4. 2m.

39 Amicis peccantibus magis auxiliandum est ad recuperationem uirtutis quàm ad recuperationem temporalium, quandiu est spes de salute eorum: nec tamen amplius est habenda familiaritas sic ad eos, 22ℰ. q. 25. 6. 2m.

In cõi. 40 Amicus magis debet subuenire in damnis uirtutum: quàm rerum exteriorũ. 22ℰ. q. 25. 6. 2m./. q. 33. 1. c./. 3. d. 28. 4. 3m./. 4. d. 19. q. 2. 1. 6m. * Animal. 72. Beneficientia. o. Beneficium. 3. F. Charitas. 8. 62. 63. 128.

41 Plura bona exteriora debent impendi amicis, quàm nobis: sed de spiritualibus est econuerso. Similiter in malis uitandis. 3. dist. 20. 5. o./. 4. distin. 38. q. 2. ar. 4. quæst. 1. c. meº./. 2ℰ. Tim. 3. prinº. H. * Consanguinitas. 10. Constantia. 9. Contumelia. 3.

42 Tradere se morti propter amicum: est perfectus actus uirtutis. Ideo uirtuosus plus appetit amicitiam: quàm uitam corporalem. 3. d. 29. 5. 3m. Saluari 18. * Impugnare. 1. Laus. 7. Lex 30. 86. Litigium. 1. Misericordia. 20.

43 Discordia opinionum potest esse inter aliquos cum amicitia & pace. 22ℰ. q. 29. 3. 2m./. q. 37. 1. c./. 2. d. 1. quæst. 2. 5. 1m./. 3. d. 27. q. 2. 1. c./. 4. d. 13. q. 2. 3. 1m./. Ro. 12. lec. 3. med. D. * Mors. 24. Munus. 2. Necessitas. 30. Tristitia. 19.

44 Quoties Christus amicum aliquem vocat, improperando loquitur. Matth. 26. fi. b. B.

¶ Amictus tegens humeros episcopi, significat fortitudinem ad omnia officia exequenda. Alba uero significat puritatem uitæ. Cingulum repressionem carnis. 4. d. 24. q. 3. 3. c. * Episcopus. 13. Vestis. 4. 5.

¶ Amidum fit de farina triticea: propter attritionem tamen, & excolationem, ac uaporis admistionem, uidetur farinę speciem amisisse. 3a. q. 74. 3. 4m./. 4. d. 11. q. 2. ar. 2. q. 2. 3m. Euch. 68.

¶ Amonitæ. Amalechitæ.

Notionalis 1 ¶ Amor in diuinis sumitur tripliciter, scilicet essentialiter, notionaliter, & personaliter. 1a. q. 37. o./. 1. d. 10. 1. 4m./. 5m./. d. 27. q. 2. art. 2. q. 1. c. fin./. 1m./. d. 32. q. 1. 1. o./. 2. c./. 4m./. 3. c./. 1m./. Po2. q. 10 4. 1. 3m./. Opusc. 3, cº. 59. 60./. Io. 5. lec. 3. fi. c./. Col. lect. 3. fi. I. Appropriatio. 16. Communicatio. 1. Donum. 6. 7. Generatio. 67. Imago. 27. Nexus. Nomen. 78.

a Amor in diuinis est subsistens. 1a. q. 37. 1. 2m./. 1. d. 27. q. 2. 1. 2m./. 3. d. 8. 1. 8m./. Po2. q. 9. 9. c./. 23m./. q. 10. 1. 5m./. Opusc. 3. co. 48.

3 Amor ut dei, communicat naturam: non autem ut amor. 1a. q. 27. 4. 3m./. 1. d. 10. 1. 2m./. 5. 4. cº. 23. fi.

¢ In diuinis non est amor ex amore: quia ibi est unus tantum amor perfectus. 1a. q. 27. 5. 3m./. q. 37. 1. 4m./. q. 41. 6. o./. Po2. q. 9. 9. c./. Opusc. 3, co. 56. * Processio 34. 39. 45. 46. 68. Proprium. 10. Quies. 11.

Am

5 Amor est proprium nomen Spiritussancti. 1a. q. 37. 1. o./. 1. d. 10. 4. o./. d. 27. q. 2. ar. 2. q. 2. c. Relatio. 99. Sapien. 45.

6 In deo amor est Spiritussanctus. Opusc. 3. cº. 46.

7 In deo Spiritussanctus est per modum amoris. Opusc. 3. cº. 47.

8 Spiritussanctus ut amor, & ut nexus, est media persona: sed est tertia, secundum ordinem numeri & originis. 1a. q. 37. 1. 3m./. Opusc. 1. cº. 10. Processio. 3. 4. 45. 46.

9 Spiritussanctus procedit per modum amoris. 1a. q. 27. 3. 4. 5. o./. q. 37. 1. o./ q. 45. 7. c./. 1. d. 6. 2. c./. d. 10. 1. o./. d. 27. q. 2. ar. 2. q. 2. 2m./. 3. d. 8. 1. 8m./. 5. 4. 23m./. Opusc. 3. co. 45. 46. 47. 48. cº. 19./. 21. prinº./. 23. fi./. 46. fi./. Poa. q. 2. 4. 7m./. q. 9. 9. c./. Generatio. 67.

10 Spiritussanctus procedit per modum amoris, ut ratio principiandi: sed creaturæ procedunt ut principiata. 1. d. 6. 2. o./. d. 10. 1. c./. 3m./ d. 13. 3. 4m.

11 Spiritussanctus ex suo modo procedendi est amor patris in filium, & econuerso. 1a. q. 37. 1. 2m./. 3a. q. 32. 1. c./. 1. d. 10. 2. o./. d. 14. q. 1. 1. ci./. d. 27. q. 2. 3. 2m./. Poa. q. 10. 4. 10m.

12 Pater amat per Spiritumsanctum: non aũt a spiritusancto. 1. d. 32. q. 1. 1. 2m.

13 Pater amat filium, & econuerso Spiritusancto per modum effectus formalis. 1a. q. 37. 2. o./. 1. d. 14. q. 1. 1. c./. d. 32. q. 1. 1. o./. 5. 4. cº. 23. fi./. Poa. q. 2. 3. 11m./. q. 9. 9. 13m.

14 Pater amat se spiritusancto: non autem generat se filio, nec spirat se spiritusancto. 1a. q. 37. 2. 2m./. 3m./. 1. d. 32. q. 1. 1. 3m./. 2. c./. 1m./. Poa. q. 9. 9. 13m. * Vnio, 22.

15 Pater & filius amant uos spiritusancto. 1a. q. 37. 2. 3m./. 1. d. 14. q. 1. 1. c./. d. 32 q. 1. 3. o./. 5. 4. cº. 23. fi./. Poa. q. 9. 9. 13m.

16 Spiritussanctus amat se; seipso. 1. d. 32. q. 1. 2. 4m./. Poa. q. 10. 4. 11m./. Opusc. 9. q. 59./. 60.

17 Deus amat omnia: quæ ab eo sunt. 1a. q. 20. 2. o./. q. 23. 3. 1m./. 12ℰ. q. 110. 1. c./. 3. d. 32. 1. 2. o./. 5. 1. cº. 91./. Liº. 3. cº. 150. prinº./. veri. q. 27. 1. c./. Virt. q. 2. 7. 2m. Beatitudo. 112. * Actus 161. Agere, 20. Essentialis.

18 Amor transfert deum & omne amans extra se. 1a. q. 20. 2. 1m./. 3. d. 32. 1. 3m./. Dion. 4. lec. 10. cº. 2. Amor. 277.

19 Dilectio dei duplex, scilicet communis, qua diligit omne creaturam: alia specialis, qua trahit creaturam rationalem supra conditionem eiusdem naturæ, ad participationem sui. 12ℰ. q. 110. 1. c. Odium. 22.

20 Amor ut passio, secundum suum materiale non est in deo: sed tantum secundum suum formale. 1a. q. 20. 1. o./. q. 82. 5. 1m./. 3. d. 32. 1. 1m./. 5. 1. cº. 91./. Liº. 4. c. 19. meº. B. Nomen. 78. * Beatitudo, 112.

21 Amor dei causat bonitatem in rebus, sed amor noster causatur ab eo. 1a. q. 20. 2. c./. q. 23. 4. c./. 12ℰ. q. 110. 1. c./. 1m./. 1a. q. 86. 2. c./. 2. d. 26. 1. c./. 1m./. 3. d. 32. 1. 4m./. 2. 2m./. 5. 3. cº. 150. /. veri. q. 27. 1. c./. 2m./. Dion. 4. lec. 10. fi./. Psal. 50. prinº. B./. Matth. 12. prinº. G./. Io. 5. lec. 3. fi. c./. Ro. lec. 4. fi. D./. cº. 9. lec. 2. fi. F./. Eph. 2 lec. 2. prinº. E.

22 Deus ab æterno dilexit creaturas in propriis naturis: & uoluit eas esse, non autem tunc. 1. q. 20. 2. 2m./. 3. d. 32. 3. o./. 5. 4. cº. 23. fi./. Ro. 9. lec. 2. fi. G./. Eph. lec. 2. prinº.

23 Deus amat creaturas irrationales non amore amicitiæ: sed quasi amore concupiscentiæ 1a. q. 20. 2. 3m./. 22ℰ. q. 25. 3. c./. 1m./. 3. d. 28. q. 2. 2m./. d. 32. 2. 1. o. Amor. 97. * Electio. 23. 24. Falsitas. 18.

24 Deus diligit irrationalia, amore beniuolentię, non autem homo. 3. d. 32. 2. 2m. Beniuolentia. 2.

Du^m. 96^m. 25 Deus diligit peccatores & damnatos. 1a. q. 20. 2. 4m./. q. 23. 3. 1m./. 2m. uel Damnatio. 12.

26 Immo deus odit peccatores & damnatos. 3. d. 32. 2. 5m. Et sicut amor 27. uel Damnatio. 13. Respon. Duº. 96º.

27 Deus diligit damnatos, quo ad naturam, sed odit eos inquantum sunt mali, & inquantum non uult eis bonum uitę eternæ nisi uoluntate antecedente. 1a. q. 20. 2. 4m./. q. 23. 3. 1m./. 22ℰ. quæst. 83. 16. c./. 3a. q. 49. 4. 1m./. 3. dist. 19. artic. 5. quæst. 1. o./. dist. 28. 5. 3m./. distin. 32. 2. 4m./. 5./. 5. 1. cº. 96. fi./. Libº. 3. fi./. veri. q. 20. 2. c./. Virt. q. 2. 8. 8m./. Psal. 5. medº. c./. Ro. 5. lec. 2. meº. H. Amor. 98. 69. Damnatio. 14. Deus. 69. Odium. 22. * Tristitia 10. Visitatio. 2.

Plus. 28 Deus plus amat aliqua quàm alia, ex parte boni uoliti, sed æqualiter ex parte actus. prima. quæst. 20. 3. o./. 2. distinct. 26. 1. 2m./. 3. distinct. 29. artic. 5. quæst. 1. o./. d. 32. 4. o./. 5. 1. cº. 91. 7m.

29 Deus semper plus amat meliora. 1a. q. 20. 4. o. * Incarnari. 4. Israel. 2.

30 Deus plus amat Christum, quàm omnes creaturas. 1a. q. 20. 4. 1m./. 2m./. 3. d. 32. ar. 5. q. 4. o.

31 Deus plus amat angelos, quàm homines, quos ad esse na-

Am

ſe naturæ, ſed quo ad eſſe gloriæ; aliquos pl⁹, aliquos min⁹, vel æqualiter, 1ª.q.20.4.2m./.3.d.32.ar.5.q.3.0.* Nomen.36

32 Deus plus amat innocentem, quam pœnitentem æqualis charitatis, quo ad primium accidentale tantum.1ª.q.29.4.4m./.3.d.32 ar.5.q.2.0.

33 Deus plus diligit vnum iuſtum, quam millemilia peccatorum, inquantum huiuſmodi.Io.9.lect.4.prinº.H.

34 Deus plus ſimpliciter amat peccatorem prædeſtinatū, quā iuſtum præſcitum, ſed vt nunc, econuerſo.1ª.q.20.4.5m./.3.d.32.ar.5.q.1.0.

35 Deus poteſt immediate amari a nobis, in hac vita.22æ.q.27 4.0./.3.d.27.q.3.1.0./.d.34.q.1.1.5º./.Veri.q.10.11.6m./.Vi.q.2.2.11m.* Abſtinentia.6.Actus.161.Adam.41.Affectio 7. Auaritia.1.22.Baptiſmus.47.Capacitas.4.5.

36 Omnis creatura naturaliter plus diligit deum, quam ſe.1ª.q.60.5.0./.12æ.q.109.3.c./.22æ.q.26.3.c./.3.d.29.3.0./.Ma.q.16.4.15m./.Vir.q.4.1.9m./.Quol.1.8.0./.Opuſc.3.cº.166. * Centurio.2.Contemplatio.17.Credere.27.

37 Modus amandi deum, non poteſt determinari, 22æ.q.27.6.0./.3.d.27.q.3.3.0./.Virt.q.2.2.13m.

38 Deus poteſt a creatura diligi totaliter ex parte dei, & ex parte ſui: non ex parte actus.22æ.q.27.5.0./.3.d.27.q.3.2.0./.Vir.q.2.10.5m. * Dæmon.11. Feruor.2.Filiatio.35.Finis.134.Fruitio 2. Gratia.23.31.131.Habitare. Hæreſis.112.

39 Amor quo diligimus deum, non eſt infinitus.22æ.q.27.5.c./.1 d.17.q.1.1.7m.

40 Homo & angelus in puris naturalibus ideſt ſine gratia, poteſt amare deum ſuper omnia.1ª.q.60.5.0./.12æ.q.109.3.0./.2.d.3.q.4.0./.3.d.29.3.0./.Vir.q.2.2.16m./.q.4.1.9m./.Quol.1.8.0. * Iacob.9.Inebriari.Lex.78.Manifeſtatio.1.

Dum.97m.41 Oppoſitum videtur dicere.12.q.109.4.0./.S.0./.ȝ.3.cº.160./.1æ.Cor.12.prinº.A./.He.10.lect.3.prinº.K. Reſpondeo Dubio.97.

42 Dilectio dei eſt finis omnis actionis hominis, & ſumma perſectionis eius, 22æ.q.27.6.c./.3m./.ȝ.1.cº.80.fi. Finis.81.&c.

43 Deus diligitur propter aliud non formaliter, nec effectiue, nec vt finis, ſed diſpoſitiue vel materialiter.22æ.q.27.3.0.

Dum.98m.44 Oppoſitum videtur dicere a ſimili.4.d.2.q.2.ar.1.q.1.2m. Reſpondeo ſicut Dubio.524º. * Nomen.36. Odium.18. Olocauſtum.3.

45 Amare deum in hac vita, eſt de neceſſitate ſalutis. Opuſc.18.c.1./.5.

46 Cogitans actu dei bonitatem, vt in diſputationibus fit, nō tenetur actu moueri actu uoluntatis, & amare deū. Opuſc.9.ar.89.

47 Dilectio dei duplex, ſcilicet in uia, & in patria. Opuſc.61.cº.54.

48 Beati in patria amant deum immenſe, & æternaliter. Opu.63.cº.2.

49 Antecedentia dilectionem dei in via, ſunt tria ſcilicet apprehenſio dei per auditum, per uiſum, & per guſtum. Primum eſt in incipientibus, ſecundum in proficientibus, & tertium in perſectis.22æ.q.24.9.0./.Opuſc.61.cº.2.

50 Deum ut deum ueneror, ut iuſtum tremo, & ut bonū amo & concupiſco.Opuſc.61.cº.3.

51 Amor amicitiæ dei, in anima tripliciter generatur, ſecundū quòd anima tripliciter conſideratur, ſcilicet inquantum natura, inquantum deliberatiua, & inquantum gratificata. Opuſc.61.cº.6.&c.

52 Amor dei triplex in anima, ſcilicet naturalis voluntarius, & gratuitus. Opuſc.61.cº.6.

53 Amandus eſt deus propter tria, ſcilicet quia homo incarnatus, quia præſens, & quia vtilis. Opuſc.61.cº.7.8.9. Pſalm.45.meº.c.

54 Amandus eſt deus propter fidelitatem, quæ in tribus maxime conſiſtit, ſcilicet in nouitate, proſperitate, & aduerſitate. Opuſc 61.cº.14.Amicitia.16.

55 Amādus eſt Chriſtus maxime, & ſuper omnia, propter tria ſcilicet quia pulcherimus, affabilis, & manſuetus. Opuſc.61.cº.12.

56 Plus amandus eſt deus, quàm uir ab uxore, & econuerſo, quia maximum, & perfectiſſimum matrimonium eſt inter deum, & animam. Opuſ.61.cº.13.2æ.Cor.13.lect.1.fi.

57 Amor dei ne pereat in nobis, quatuor nutritur remediis, ſ. meditatione, doctrina orōne, & exercitio. Opuſc.61.cº.57.

58 De amore dei fluunt quinque fontes, ſecundum quinque ſubſtantias dupliciter, uel a ſummo uſque deorſum, ſcilicet inquiſitio quintæ eſſentiæ, ignis, aeris, aquę, & terræ, uel ab imo uſque ſurſum, ſcilicet inquiſitio circa mixtum, uegetabile, ſenſibile, rationale, & ſubſtantiam ſeparatā. Opuſc.

Am

61.cº.32.&c.

59 In amando deum, poteſt haberi intuitus ad mercedem reſpectu amoris, non aūt reſpectu amati.3.d.26.q.2.1.5m./.d.29.4.0.

60 Amor dei eſt congregatiuus, ſed amor ſui eſt diſgregatiuus.12æ.q.73.1.3m.

61 Eſſe, uiuere, & intelligere, eſt appetibile & amabile omnibus: ideo deus inquantum eſt cauſa horum, non poteſt ab aliquo haberi odio.22æ.q.34.1.0. * Peccatum.200.276.279.431.Preceptum.74.&c.Reuerentia.5.

62 Amantium deum, eſt triplex differentia, ſcilicet quia quidam ſunt, qui libenter uel ſine magna moleſtiā ſeparantur a uacatione diuinæ contemplationis, ut terrenis negociis applicentur. Et in his uel nihil, uel modicum charitatis apparet: quidam aliqualiter eam deſerunt, ut diuinis obſequiis mancipentur, ad ſalutem proximorum, quidam uero licet in ea maxime delectentur, eam prætermittunt, ut deo ſeruiant, in ſalute proximorum. Vir.q.2.11.6m.

63 Dilectio dei includitur in dilectione proximi uirtute, ſicut cauſa in effectu, & econuerſo ſicut effectus in cauſa.12æ.q.99.1.2m./.3.d.30.4.c./.4m.Ro.13.lect.2.prinº./.Gal.5.lect.3.meº.B, * Seraph.n.3.5.Timor.3.6.Vita.54.&c.

64 Dilectio dei ſupernaturalis eſt difficilior, quam proximi, quia magis uires naturæ excedit, quia eſt in altius obiectū. Non autem eſt laborioſior, cum ſit dulcior.3.d.30.4.6m.

65 Amare deum, eſt magis meritoriū, quàm amare proximū. 22æ.q.27.8.0./.q.182.2.c./.3.d.30.4.0./.Quol.6.11.c.

66 Chriſtus dilexit nos tripliciter ſcilicet gratuite, efficaciter, & recte, ſicut debemus amare proximum. Io.13.lect.7.fi.I.

67 Chriſtus maius ſignum amoris oſtendit pro nobis patiendo, quam dando corpus eius in cibum. Quol.5.q.3.2.0.

68 Diuerſæ opiniones de Petro, & Iohanne apoſtolo, in dilectione Chriſti actiua, & paſſiua.1ª.q.20.4.3m./.3.d.31.q.2.ar.3.q.3.0./.Ioan.21.lect.5.prinº.b. * Baptiſmus.47.Datio.17.Iohannes.10.&c. Vita.54.&c.

69 Chriſtus, et beati diligunt damnatos, quo ad naturam, nō autem quo ad gloriam, niſi uoluntate antecedente.3.d.31.q.2.ar.3.q.1.0.Amor.25.27.Deus.27.

70 Angeli in ſtatu naturæ, amabant deum ſuper omnia.1ª.q.60.5.0./.q.62.2.1m./.q.63.1.3m./.2.d.3.q.4.0./.Quol.1.8.c. Angelus.

71 Angeli naturaliter plus diligunt deum, quam ſe.1ª.q.60.5.0./.12æ.q.109.3.0./.22æ.q.26.3.c./.Quol.1.8.c. (phin.3.

72 In angelis eſt dilectio nālis, et electiua, 1ª.q.60.1.2.3.0. Sera

73 Angel⁹, et hō diligūt ſe dilectiōe nāli, et electiua.1.q.60.3.0.

74 Quilibet angelus diligit alium ſicut ſeipſum, dilectione naturali, etiam malus bonos.1ª.q.60.4.0.

75 In angelis beatis perſeuerat dilectio naturalis, 1ª.q.62.7.0.

76 Deus eſt ex charitate amandus ſuper omnia.22æ.q.44.8.2./3.d.29.3.0/.Vir.q.2.7.c./.7m./.8m./.8.9.c.charitas.118.inf. Charitate.

77 Quilibet debet ex charitate plus diligere deum, quàm ſe. 22æ.q.26.3.0./.q.44.8.0./.3.d.29.3.0./.5.c./.Vir.q.2.4.2m./.9.7m./.Quol.1.9.c. * Agere.6.Amicitia.1.10.&c. Baptiſmus.47.Beatitudo.73.106.

78 Angeli ſunt a nobis ex charitate amandi.22æ.q.25.10.0./.3.d.28.3.0./.Vir.q.2.7.c./.9m./.Rom.13.lect.2.h. (q.26.2.0.

79 Deus debet ex charitate magis amari, quàm proxim⁹. 22æ.

80 Tantum quatuor debent ex charitate amari, ſcilicet deus, proximus, anima, & corpus.22æ.q.25.12.0./.q.44.3.1m./.8.2m./.3.d.28.7.0./.Vi.q.2.4.2m./.7.0.*Intimiditas.Iuſtus.10.

81 Homo poteſt ex charitate ſe diligere.22æ.q.25.4.0./.1.d.32.q.1.2.3m./.3.d.28.6.0./.Vir.q.2.7.c./.10m./.11m./.12m./.13m./.14m.

82 Quilibet ex charitate debet magis ſe amare, quàm proximum.22æ.q.26.4.0./q.44.8.2m./3.d.29.5.0./.6.1m./.4.d.38.q.2.ar.4.q.1.c./.Quol.8.8.c.fi./.Ro.13.lect.2 fi./.Gal.5.lect.3.fi./.2æ.Timoth.3.prinº.H.

83 Proximus debet amari ex charitate pp deū, nō aūt principaliter.22æ.q.25.1.0./.2.1m./.8.c.q.103.3.2m./.q.188.2.c./.Vir.q.2.4.0./.8.c.* Charitas.19.23.62.147.154.155. Cōicatio.1. Contemplatio.17.Datio.17. (o.Benefacere.4.

84 Propinqui ſunt magis amādi ex charitate, quā alii.3.d.29.6.

85 Ea ſola ex charitate diligimus, quæ nobiſcum beatitudinem participare poſſunt. Virt.q.2.4.2º./.7.c.

86 Corpus debet ex charitate diligi.22æ.q.25.5.0./.1.d.32.q.1.2.3m./.3.d.28.7.0./.Vir.q.2.7.c./.14m./.15m.

87 Proxim⁹ debet ex charitate magis diligi, quā propriū corp⁹. 12æ.q.73.5.c./.22æ.q.26.5.0./.q.44.8.2m./.Vir.q.2.11.9m. Opuſc.18.cº.16. * Deus.208.249.338.Ex.6.Gratia.23.

88 Peccator debet diligi ex charitate quo ad naturam, non autem quo ad culpam.22æ.q.25.6.0./.11.c./.q.64.6.c./.2.d.7.q.3.2.2m./.3.d.28.4.0./.5.c.2m./.Vir.q.2.8.8m./.9m.

Amatis

Am

89 Amatis ex charitate licite volumus mala, triplici ratione.ſ. ad correctionem eorum, ad bonum commune, & propter iuſtitiam Dei, Vir.q.2.8.10m.Inimicus.*Intimiditas.Iuſtus.10.11.Lex.129.

.9m.9m.90 Inimici debent amari ex charitate.3.d.30.1.0.

91 Imo diligere inimicos, hoc eſt peruerſum, & vituperabile, et charitati repugnās, quia hoc eſt diligere malum alterius.22æ q.25.8.c./.3m. Reſpond.Dubº.99º.

92 Inimici debent amari ex charitate quo ad naturā. 22æ.q.25.8.0./.q.34.3.3m./.q.83.8.c./3.d.30.1.0./Vir.q.2.8.0./.Opu.4.cº.8./.Opuſ.18.cº.14./.Ro.12.lec.3.prinº. Benefacere 3.

93 Amare inimicum, vt ſic eſt peruerſum, ſed quo ad naturam in communi, eſt de præcepto cuilibet, non autem in particulari, niſi in præparatione animi: ſed eſt de perfectione.22æ.q.25.8.0./.9.c./.q.34.3.3m./.q.83.8.c./.q.108.1.c./.Virt.q.2.8.0..11.4m. vel abdicatio infra. * Maledicere.2. Meritum.99. Paſſio 95.131.Pax.2.6.

94 Signa amoris oportet inimicis oſtendere in communi, nō autem in ſpeciali, niſi in præparatione animi: ſed eſt de perfectione 22æ.q.25.9.0./.3.d.30.1.1m./.2.0./.Ro.12.lec 3.prinº. Benefacere.2.

95 Virtutes debent amari ex charitate, 22æ.q.25.2.c..3.d.28.1.0./.Virt.q.2.7.c./.1m. Amicitia 22.

96 Charitas amari debet ex charitate, 22æ.q.25.2 0./.1.d.17.q.1.5.0./.3.d.28.1.3m./.Ro.12.lec.2.medº.I.

97 Aliquid poteſt diligi ex charitate dupliciter.ſ. amore amicitiæ, & amore concupiſcentiæ, & ſic amari poteſt accidens, & res irrationales, nō autē primo modo 22æ.q.25.2.3.0./.11.c./3.d.28.1.2 5.0./.Vir.q.2.7.c. Amicitia 21.22. Amor 23.24. * Præceptum 74.&c. Reuerentia 5.

98 Dæmones, & cete i damnati, quo ad naturam ſunt ex charitate amandi, non autem quo ad gloriam, niſi voluntate antecedente. 22æ.q.25.11.0./.3.d.28.5.0./d.31.q.2.ar.3.q.1.0./.Virt.q.2.8.9m./Ro.13.lec.1.fi. Amor 25.&c. * Sanctus.3.6. Seraphin 3.5. Stola.2. Suffragia. 5.6 Triſtitia.10. Vnio.22. Vxor.2.

Ordo. 99 Omne ens naturaliter plus diligit ſe, quàm alterum.1ª.q.60.4.2m./.5.1m./. Virt.q.2.4.2m. * Anima 3.

100 Deus plus amat nos, quàm econuerſo 22æ.q.26.12.3m. * Bonitas 226.Charitas.62.118.&c.Conſeruatio 6.13.

101 Quodlibet ſingulare plus naturaliter diligit bonum ſpeciei, quàm bonum proprium 1ª.q.60.5.0./.12æ.q.109.3.c./.3.d.29.3.c.fi.

102 Omnis pars naturaliter plus diligit totum, quàm ſe.1ª.q.60.5.0./.12æ.q.19.10.c/.q.109.3.c./.22æ.q.26 3.c/.4.3m./.3 d.29 3.c./. Vir.q.2.4.2m./9.15m/.q.4.1.9m./.Quol.1.8.c./. Opuſ.18.cº.14.fi.

103 In patria nullus eſt ordo dilectionis, niſi ſecundum propinquitatem ad Deum.22æ.q.26.13.c. .Virt.q.2.9.12m.

Dum.100.104 Immo quilibet beatus in patria plus diligit ſe, quàm pximū, & plus diliget propinquiorem ſibi ęque bonum, ſed plus diliget meliorem extraneum, quàm propinquiorem minus bonum.3.d.31.q.2.ar.3.q.2.0. Reſpond. Dubio 100º.

105 In patria quilibet plus amat ſe poſt Deum, quàm alium.22æ.q.26.13.0./.3.d.31.q.2.ar.3.q.2.0.

Dum.101. 106 Oppoſitum videtur dicere.Vir.q.2.9.12m. Reſp. Dub.101º.

107 Beati voluntate conſequente volunt maius bonum alteri meliori, quàm ſibi: ſed intenſius ſibi. Antecedente vero etiam maius bonū volūt ſibi 22æ.q.26.13.c./.3.d.31.q.2.ar.3.q.2.3m

Obiectū. 108 In dilectione cuius principale obiectum eſt ipſe diligens.ſ.in amore naturali, oportet ſimilius magis diligi, non autem in charitate: ſed magis vnum cum Deo ceteris paribus. Virt.q.2.9.5m.

109 In amore eſt duplex gradus, ſcilicet inter diligibilia, & diligētis ad dilectum. Primum attendit amans, non autem ſecundum, quo ad effectum, ſed tantum quo ad effectum, 22æ.q.9.10.11.12.13.0./.3.d.29.1.1m./.Virt.q.2.9.3m.

Ob. 110 Omnes homines æqualiter ſunt amandi reſpectu obiecti, nō autem reſpectu actus.22æ.q.26.6.1m./.Virt.q.2.9.8m./.10m./.Gal.6.lec.2.fi.

111 Vnus proximus eſt magis amandus, quàm alius, ſecundum maiorem vnionem, 22æ.q.26.6.0/.q.44.8.2m./.3.d.29.6.0./.Virt.q.2.9.0./.Gal.6.lec.2.fi.* Maledicere.2.

112 Si homo plus rem ſuam temporalem, quàm ſalutem proximi diligeret, peccaret 4.d.38.q.2.ar.4.q.3.6m.

113 Propinquiores debent plus amari, quàm meliores, & firmius & multiplicius 22æ.q.26.7.8.0./.q.32.9.0./.q.44.8.2m./.3m./.3.d.29.6.0./.Virt.q.2.9.12m./.13m. Benefacere 4.

114 Parentes debent plus filiis amari, ratione obiecti: ſed econuerſo, ratione amantis. 1ª.q.96.3.2m./.12æ, q.100.5.4m./.22æ.q.26.9.0./.12.3m./.q.31.3.4m./.3.d.29.7.0./. Virt.q.2.9.

Am

18m./. Matth.10.fin.E./. Eph.5.lect.10.princº.H. Neceſſitas 32.33.

115 Parentes debent vxore plus amari ratione obiecti: ſed econuerſo ratione diligentis, 22æ.q.26.11.0./.3.d.29.7.3m./.Vir.q.2.9.18m./.Eph.5.lec.10.prinº.H. Obiect.

116 Plus debeo diligere Chriſtianum quemlibet, quàm patrem meum infidelem defunctum, licet affectus naturalis ſit econuerſo 3.d.29.6.c./.Virt.q.2.9.5m.

117 Secundum quid, poteſt ordo iſte mutari, vt ſcilicet in amando, magis amicabiliter me habeam ad familiarem, qui mihi conuenit in operibus honeſtis quantum ad ſocietatē in iſtis, quàm ad patrem qui in iſtis mihi non cōmunicat 3.d.29.6.c.

118 Conſanguinei debent plus aliis amari, 22æ.q.26.8.0./.3.d.29.6.0./.Vir.q.2.9.0./.

119 In naturalibus quilibet tenetur magis amare conſanguineos & in ciuilibus conciues, in militaribus commilitones, in ſpiritualibus fideles, & ſic de aliis.22æ q.26.8.0./.q.31.3.c./.2m./Vir.q.2.9.15m. Conſeruatio 13.Pater 21 * Propter 2. Naturalis.

120 Conſanguinei paterni, debent plus amari, quàm materni.3.d.29.7.4m.

121 Filii debent plus amari, quàm fratres, 1ª.q.96.3.2m./.3.d.29.7.6m.

122 Mater plus amat filios, quàm pater, ob maiorem circa eos laborem, ob firmiorem de eis certitudinem, & ob familiariorem cum eis conuerſationem. At pater a filiis (quia dat eis formam) plus amari debet, quàm mater quæ ſolam illis materiam ſubminiſtrat.22æ.q.26.10.0./.3.d.29.7.4m.5m./. Ethi.9.lect.7.fin.

123 Vxor, & filii naturaliter magis amantur, quā parentes. Eph.5.lec.10.prinº.H. * Saluari 18.

124 Vxor videtur ponenda in eodem gradu cum filiis, quo ad amorem beniuolentiæ.3.d.29.7.3m.

125 Amor vxoris ad virum, eſt feruentior: ſed ad filios eſt naturalior. Titum.2.lec.1.fi.A.

126 Quilibet debet ſe malum magis diligere, quàm alium bonū quo ad naturam, non autem in quantum eſt malus: & ſimiliter magis patrem malum, quàm alium bonum.3.d.29.6.1m.

127 Frater naturaliter plus amatur, quàm ſoror, quia perfectius imitatur patrem frater, quàm ſoror.3.d.29.7.5m.

128 Filii fontis debent plus amari in ſpiritualibus, quàm filii carnis non autem in aliis 22æ.q.26.8.2m/. Virt q.2.9.16m.

129 Benefactor plus diligit, quàm beneficiatus. 22æ.q.26.12.0./.3.d.29.7.2m./.Ethi.9.lec.7.0.

130 Dilectio inimicorum eſt perfectior, & magis meritoria, quàm dilectio amicorum 22æ.q.27.7.0./.8.2m./.3.d.30.3.0./.4.3m./.Virt.q.2.8.fi./.17m.

131 Amor naturalis non eſt habitus, ſed actus.1.d.1.q.4.1.3m./.ver.q.8.6.10m. * Appetitus 2.15.48.

132 Amor naturalis non eſt paſſio: ſed connaturalitas rei. 12æ.q.26.1.2.0.* Communicatio.1. Coniunctio 3.&c. Deſiderium.3.5.8.&c.

133 Oppoſitum videtur dicere 12æ.q.23.4.0./.q.25.3.4.c./. Eth.2.lec.5.prinº.b. Reſpon Dub.120. Dubm.102m.

134 Amor naturalis eſt inclinatio ad aliquid 1ª.q.60.1.0./.12æ.q.26.1.2.0./.3.d.27.q.1.2.c./.Quol.1.8.0.

135 Amor naturalis nihil aliud ē quā inclinatio naturę, indita ab auctore naturæ.1ª.q.60.1.3m.Inclinatio 2.*Honor 12. Nox.3

136 Dilectio naturalis eſt reſpectu finis: ſed electiua eſt reſpectu eorum quæ ſunt ad finem.1ª.q.60.2.c./.4.3m.

137 Dilectio naturalis eſt principiū electiuæ.1ª.q.60.2.c./.q.62.2.c./.q.82.1.c.fi./.12æ.q.10.1.c./q.17.9.2m./.q.41.3.c./.q.91.2.2m./22æ.154.12.c./.q.155.2.c./.ver.q.22.6.c./.Vir.q.2.1.c.prinº.F.

138 Omnis dilectio naturalis eſt recta, nō rectitudine charitatis, licet una rectitudo perficiat aliā, ſed rectitudine naturali 1ª.q.60 1.3m./.Quol.1.8.c. Veritas 57.* Paſſio 39. Sanguis.5. Senectus 8.

139 Amor naturalis eſt triplex, ſcilicet in appetitu naturali, ſenſitiuo, & intellectiuo.1ª.q.60.1.c./3.d.27.q.1.2.c. Appetitus 4.10.& 38 49.

140 Amor naturalis eſt ī oī re, in omni potentia, & mēbro.1ª.q.60.1.c./.12æ.q.26.1.3m./3.d.27 q.1.2.c./.1m./.2m./.q.2.art.4.q.2.1m./.d.33.q.1.art.1.q.1.1m. *Voluntas 32. Vſus.7.

141 Quælibet res naturali dilectione amat ſe, & quicquid eſt idē ei in natura.1ª.q.60.3.4.c./.12æ.q.10.1.c./.q.77.4.1m./.22æ.q.126.1.c./.contra.1.cº.80.fi.

142 Vnicuique rei naturali, tantum inductum eſt a cauſatore de amore naturali erga aliquid, quantum neceſſarium eſt, vt effectum circa id exhibeat 3.d.29.2.c.fi.

143 Omnibus hominibus eſt naturale, ut ſe inuicem ament, ȝ 3.cº.117.fi/.Virt.q.2.8.7m.

Non

144 Non omnis dilectio naturalis, est in se reflexa. 1^{a}.q.60.3.3^{m}./. 2.d.3.q.4.2^{m}./.3./.d.29.3.2^{m}./.Quol.1.8.3^{m}.

145 Naturaliter quilibet artifex diligit opera sua, sicut filios 3.d. 29.7.c.fi.

Sui. 146 Amor sui tripliciter se habet ad charitatem.s.contrarie inclusiue, & concomitanter.22ę.q.19.6.O.

147 Amare seipsum est velle, vel appetere sibi bonum, quod omnibus conuenit creaturis: sed tripliciter aliquis se amare dicitur .s.iuste, iniuste, & indifferenter.22ę.q.25.7.ar. 2. c.

148 Amor sui est vituperabilis, quādo est nimius respectu sui, vel exteriorū.12ę.q.29.4.3^{m}./.q.77.4.1^{m}./3.d.28.6.5^{m}./.7.2^{m}./. Virt.q.2.7.13^{m}./.14^{m}./.Titum.3.prin^{o}.D./.Ethi.9.lec.8.9.o Christus 2.3. * Contemplatio.17.28.

149 Amor sui inordinatus, est causa ōis peccati 12ę.q.77.4.o./.5. c./.q.84.2.3^{m}./.22ę.q.25.7.1^{m}./.q.153.5.3^{m}./.2.d.42q.2.1.c./ Ma.q.8.1.19^{m}. Auaritia 19. Præsumptio 4. * Dolor.8.Elemosina 4.6.Iustus.10. Luxuria.16. Pœna 42.

150 Amare se secundum substantiam conuenit omnibus, secundū carnem principaliter, vel secundum sensum, peccatoribus tantum: sed secūdum spiritum bonis tantū 22ę.q.25.4.3^{m}./. 7.o./.q.117.1.1^{m}./.2.d.42.q.2.ar.2.q.2.2^{m}./.3.d.27.L.prin^{o}. /.d.29.5.o./.Virt.q.2.12.6^{m}./.Psal.10.fi.d. * Radix 3.

151 Homo magis diligit se, studendo saluti, & regimini aliorum: quàm sui tantum.3.d.35.q.1.ar 3.q.1.2^{m}.

Diuisio. 152 Vnio quadruplex.s.realis, similitudinis, affectus, & substantialis. Prima est effectus amoris. Secunda, & quarta est causa ei^{9}, Tertia ē amor, 12ę.q.29.1.2^{m}. *Beatitudo.106.Fruitio 2.

153 Vnio duplex.s.Faciens vnum secundum quid, vt in tangentibus se, & vnū simpliciter, vt in cōtinuis. Secunda est amor, non autem prima.3.d.27.q.1.1.5^{m}./.3.2^{m}. *Intellectus.213.

154 Vnio amantis ad amatum duplex.s.realis, & affectus, 12ę.q. 25.2.2^{m}./.q.21.1.c./.ver.q 26.4.c.

155 Amor quadruplex.s.superiorum, inferiorum, ęqualiū, & sui. Dion. 4. lec.9.

156 Amor quincuplex.s.Dei, angeli, hominis, animalis, & naturalis.3.d 27.q.1.2.1^{m}./.Dion.4.lec.11.prin^{o}.

157 Amor triplex.s.naturalis, sensitiuus, & intellectiuus, 1^{a}.q.60. 1.c./.12ę.q 26.1.c./ q.28.6.1^{m}./.q.41.3.c./.22.q.26.3.c./. 3. d.27.q.1.2 o./.4.13^{m}./.q.2.1.c prin^{o}/. d. 33. q. 1. ar. 1. 1^{m}.

158 Amor duplex.s.naturalis, & supernaturalis. 2. d. 3. q. 4.4^{m}. * Propter.2.

159 Amor duplex.s.amicitiæ, & concupiscentiæ. 1^{a}.q.60.3.c./.4. 3^{m}./.12ę.q.26 4.o./.q.28 1.c./.22ę q.17.8.c./.q.23.1.c./. 2. d.3.q.4.c./.d.18.1.2.5.c./.d.29.3.c./.4.d 49.q.1.ar.2.q.1.3^{m} ./.Ma.q.1.5.c.med^{o}.C./.Virt.q.4.3.c./Quol.1.8.c./.Dion.4. lec.9./.Lec.10./.Io.15.lec.4.med^{o}. E. Amicitia 12. vt Amicitia.5.Beatitudo 106. Martinus

160 Amor est inęqualis dupliciter.s.secundum inęquale bonum, & secundum magis, & minus.1^{a}.q.20.3.o./.22ę.q.26.6.c./. 1^{m}./.2.d.26.1 2^{m}./.3 d.32.4.c./.Gal.5.lec.3.fi.C.

161 Dilectio proximi quadruplex.s.naturalis, deliberatiua, gratuita a gratia gratis data, & gratuita a gratia gratum faciēte. Opusc.61 c^{o}.50. Amor 191.

162 Amatur proximus duplici amore.s.amore amicitiæ, & amore concupiscentiæ.3.d.29.1.fi./.Opusc.61.c^{o}.2 /.50.

163 Amor amicitiæ est quo diligimus illud, cui volumus bonum. 3.d.29.L.fi./.Opusc.61.c^{o}.2./. 50.

164 Dilectio amicitiæ, in duobus motibus ad intra consistit.s in motu a complacentia, & in motu a cōcupiscentia, dupliciter s.in dilectum, & pro dilecto. Opusc.61.c^{o}.52. Amicitia.10.

165 Amorem concupiscentiæ, quinque sequuntur.s.motus, dolor timor, consolatio, & dilectio. Opusc.61.c^{o}.4.

166 Finis amoris duplex.s.id quod intendo facere diligendo proximum, & id quod intendo consequi, vel acquirere. Opusc. 61.c^{o}.52.

167 Amas amicum proter trinam vtilitatem quam ab eo postulas .s.propter adeptionem boni sui, intensionem boni tui, & diminutionem mali tui. Opusc.61.c^{o}.11. Amicitia 15.

168 Diligere debemus proximum discrete, & sancte, & nō fatue, & hoc tripliciter .s. vt discernas in amando inter substantiā & substantiam, inter substantiā, & accideus, & inter accidēs & accidens. Opusc.61.c^{o}.49.

169 Quilibet debet diligere proximum sicut se quadrupliciter.s. ordinate, efficaciter, sancte, & perseueranter. Opusc.4.c^{o}.7./. Ro.13.lec.2.fi./.Gal.5.lec.3.fi.C. * Charitas 116. Deus 249.

170 Amor vel dilectio proximi duplex.s. sufficiens ad salutem.i. cum sui benificio, & sine suo detrimento, & perfecta idest cum detrimento Matth.19.med^{o}.E.

Cōparatio & Differ. 171 Dilectio est tantum in voluntate: sed amor proprie in sensitiuo, licet transferatur etiam ad voluntatem, 12ę.q.26.3.o. /.1.d.10.1./.3.d.27.q.2.1.o./.Dionis.4. lect. 9.5./.Psalm.17. prin^{o}.C./.Io.21.lec.3.med^{o}.lib.fi.

172 Dilectio addit supra amorem electionem: sed charitas ęstimationē magni precii.12ę.q.26.3.o./.1.d.10.L./.3.d.27.q. 2. 1.o. * Concupiscentia.1.3. Desiderium 3.&c.

173 Amor intellectualis, addit supra beniuolentiam, vnionē affectus 22ę.q.27.2.c./.2^{m}./.q.31.1.c. * Honor 12.

174 Amor supra concupiscentiam, beniuolentiam, beneficientiā, & concordiam, addit quietationē appetitus, in rem appetitā 3.d.27.q.2.1.c. * Ira 52.63.64. Lex 129. Magnanimitas 16. Magnificentia.1.

175 Amor vt passio, est semper cum impetu, & consuetudine: sed beniuolentia quādoque subito, & sine impetu.22ę.q.27.2.c. * Passio 39.60. Peccatum 239. Pulchritudo 8.

176 Amatio supra amorem addit intensionem, quasi feruorē, sed amicitia addit societatem, & electionem, quæ etiam similatur habitui, amatio vero passioni, s^{m} Philosoph.3.d.27.q.2.1.c.fi.

177 Pax dicit quietationem appetitus, ideo est aliquid amoris, qui addit ei transformationem, & conuersionem amantis in amatum, ideo pax est medium amoris, & desiderii 3.d.27.q. 1.3.5^{m}.

178 Amor est motus simplex, naturalis, per se operās, ideo differt ab ira, quia composita: a timore, quia violētus: & a spe, quia operatur per aliud. Dion.4.lec.11.fi. Spes 59.72.79.80.81.

179 Amor est vis vnitiua de bono dato: sed spes importat defensionem ab extrinseco de bono arduo, futuro, & possibili. Psal.17. prin^{o}.b. Spes 63. &. 67. * Christus 213. Zelus.1.2.3.7.8.

180 Amor est boni in communi, siue habiti, siue non, sed gaudiū & delectatio est de pręsenti, & habito, desideriū vero, & spes ē de nō habito, 1^{a}.q.20.1.c./.12ę.q.23.4.c./.q.26.2.c./q.30.2.c./ q.28.1.1^{m}./22ę.q.4.1.3^{m}./3.d.23.q.2.1.3^{m}./.d.27.q.1.1.2^{m}./.Verit.q.26.4.c./.Virt.q.2.2.6^{m}. Desideriū.5. Honor. 12. Spes 67.

181 Aliquid est diligibile dupliciter.s.vt obiectum, & vt ratio dilectionis.1.d.17.q.1.5.c.

182 Spiritussanctus, habit^{9} charitatis, & actus eius, sunt ratio, et obiectum dilectionis.1.d.17.q.1.5.c.

183 Eodē actu numero, amatur ratio dilectionis & obiectū eius. 1 d.17.q.1.5.c.

184 Oppositum videtur dicere a simili 1^{a}.q.87.3.2^{m}. Respondeo Dubio.130. Du^{m}.103^{m}.

185 Eodem actu numero amatur obiectum, actus, & amans. 1.d. 17.q.1.5.c./.4^{m}.

186 Oppositum videtur dicere a simili 1^{a}.q.87.3.2^{m}. Respondeo sicut Dubio 130. Dub^{m}.104^{m}.

187 Actus amoris semper tendit in duo, scilicet in bonum volitum, & in eum cui vult bonū 1^{a}. q. 20. 1.3^{m}./.12ę.q.26.4.c./. Contra 1.c.91.7^{m}.

188 Quod amatur amore beniuolentiæ, potest esse vltimum dilectum, non autem quod amatur amore concupiscentiæ, sed bene vltimum concupitum 4. d. 49. q.1.art.2.q.1.3^{m}.

189 Amoris tres sunt differentiæ secundum tres differētias ignis scilicet qui est carbo. flamma, & lux, Opuscul.61.co. 46. Ardor.

190 Amoris sunt tres diuersitates, secundum tres differentias caloris, scilicet quia est calens, ardens, & feruens, Opusc. 61.co.46. Calidum.

191 Sex constituuntur differentiæ in amore secundum sex differentias in velle, scilicet secundum uelle naturale, deliberatiuum, libidinosum sine consensu, libidinosum cum consensu, ex gratia gratis data, & ex charitate, Opusc. 61.co. 50. Amor 161.

192 Amor triplex secundum triplex velle, scilicet naturæ, vitii, & gratiæ, Opusc.61.co.50.

193 Amoris sunt decem gradus secundum Bernardum, scilicet quia facit languere vtiliter, quærere incessanter, operari indesinenter, sustinere infatigabiliter, appetere impatiēter, currere velociter, audere vehementer, stringere indissolubiliter, ardere suauiter, & similari totaliter, Opusc.61.c^{o}.38.&c.

194 Amor quadruplex secundum similitudinem quatuor elemētorum, scilicet quia cor amando vitia, & peccata fit quasi terra, amando tēmporalia immoderate, tamen citra Deum, fit quasi aqua, amando amicos carnales pure naturaliter, fit quasi aer, amando Deum, fit quasi ignis, primus amor est mortalis, secundus venialis, tertius debitus, sed tamen indifferens quia naturalis, & quartus meritorius, cum sit gratuitus, Opusc.61.c^{o}.16.fi.

195 Duplex est habitus Amoris, scilicet naturalis, & gratuitus. Opusc.61.c^{o}.3.

196 Amor sicut exit in esse tripliciter, sic & tripliciter deficit, scilicet modo quasi supernaturali, quasi voluntatio, & quasi naturali, Opusc.61.c^{o}.6.

197 Amor est vehementior inter omnes passiones animæ, & perfectior 3.d.27.q.1.3.o.

198 Amor nihil aliud est, quàm stabilimentum voluntatis in bono volito. Opusc.53.

199 Amor est copula amantis in amatum, & est triplex copula, scilicet coniūctionalis a grammatico, uerbalis a dialectico, & carnalis a iurista vel ethico. Opu.61.c^{o}.45.

200 Amor est vnio amantis ad amatum. 1^{a} q.20.1.c./.3^{m}./. 12ę. q.25.2.2^{m}./.q.28.1.o.1./.dist.10. 3.c.3.d.27.quæ.1.1. c./.2^{m}./ Ver.q.26.4.c./.Virt.q.4.3.c.me^{o}.H./.Dio.4.lec.9./.Lec.12./. Meta.lec.5.fi.

Du^{m}.115^{m} 201 Immo amor non est unio, sed sequitur eam. 12ę.q.26.2.2^{m}. q.28.1.2^{m}. Resp.Du^{o}.105°.

202 Amor non est unio secundum rem, sed secundum affectum 12ę.q.25.2.2^{m}./.q.28.1.c./.2^{m}./.3.d.27.q.1.1.2^{m}./.d.29.3. 1^{m}. /.d.32.3.3^{m}./.Veri.q.26.4.c.

203 Amor per ignem significatur. Opus.61.c^{o}.48 *Caritas.23 Communicatio.1.Fruitio.10.11.

204 Amor est terminatio motus appetitus.3.d.27.q.1.2./.3.c. *Honor.12.Ira.52.63.64.

205 Amor est motus appetitus, quo immutatur ab appetibili, vt ei complaceat, non autem vt tendens in appetibile, quia hoc est desiderium. 12ę.quæstio 26.2.c./.3^{m}. Desiderium. 3.

Obiectum 206 Amor dicit terminationem affectus, per hoc quòd informatur suo obiecto. 3.distinct.27.q.1.3.c./.1^{m}./.d.31.q.2.2.c./.Veri.q.26.4.c.

207 Amor est complacentia amantis in amatum. 12ę.quæst. 25. 2.c./.q.26.1.2.c./.quæst.27.1.c./.1.dist.10.3.c./.3.distinct.27. q.1.1.o.

208 Amor importat conuenientiam & connaturalitatē ad amatum. 12ę. quęst.23.4.c./.quæst.25.2.c./.quæst.26.1.c./.q.27. 1.4.c./.quæst.28.5.c./.quæst.29.1.2.c./.quæst.32.3.3^{m}./. 3. d. 26.q.1.3.c.prin^{o}./.q.2.artic.3.q.2.c./.Ethico.2.lec.5.med^{o}.I. Odium.1.13.

209 Amor est passio proprie, secundum quòd est in concupiscibili, communiter autem, ut est in uoluntate. 12ę. q.26.2.o. /.3.3^{m}./.4^{m}./.q.28.6.1^{m}

210 Amor, gaudium, & delectatio, ut sunt in appetitu sensitiuo, passiones sunt, non autem vt sunt in voluntate. 1.quæst. 20.1.1^{m}. * Mens.5.Relatio.45.Senectus.6.Spes.59.Verbū 12.32.Virtus.24.25.

211 Amor ponitur pro omni passione. 22ę. quæst. 162. 3. 4^{m}. *Zelus.o.

212 Amor est prima omnium passionum. 1^{a}.q.20.1.c./.12ę.q.25 2.o./.3.c.fin./.quæst.27.4.c./.quæ.56.3.1^{m}./.quęst. 70. 3.c./. 22ę. quęst.28.4.c./.quæst.47.1.1^{m}./.quæst.162.3.4^{m}./.3.d.27 q.1.3.o./.3.1.c^{o}.91.6^{m}./.Lib.^{o}.3.c^{o}.151.3^{m}./.Lib.4. c^{o}.19./. Veri.q.26.4.c./.quæst.28.4.c./.Ma.q.11.1.1^{m}./.Psalmus, 32. prin^{o}.H./.Gal.5.lec.6.me^{o}.H./.Dio.4.lect.9.prin^{o}./. Meth. lec.5.fin.

213 Amor qui est in appetitu sensitiuo, est passio quædam. 22ę. q.27.2.c.

214 Amor non est passio læsiua, sed perfectiua nisi ratione transmutationis corporalis, uel obiecti inconuenientis, scilicet peccati. 12ę.q.28.5.o

215 Amor nihil aliud est, nisi transformatio quædam affectus in amatum. 3. distinct. 27. quæst. 1. 1. c. /. 2^{m}./. 3^{m}./. 4^{m}. /.3.o.

216 Amor est habitudo concupiscibilis ad bonum, & odium est habitudo concupiscibilis ad malum.3.dist. 26. quæst. 1.3.c. Odium.9

217 Amor non determinatur ad aliquod genus virtutis vel vitii, sed ordinatus includitur in qualibet uirtute, & inordinatus in quolibet peccato. 22ę.q.125.2.c.

218 Amor est naturaliter prior odio, sed sunt simul secundum rationem. 12ę.q.29.2.o.

219 Amor est fortior odio, licet quandoque uideatur econuerso, quia odium est sensibilius, & maius odium comparatur minori amori. 12ę.q.29.3.o

Causa. 220 Aliquid est causa amoris dupliciter, scilicet vt ratio, & vt uia, 22ę.q.26.2.1^{m}. *Agere.6

221 Nulla passio est causa omnis amoris, sed aliqua est causa alicuius amoris. 12ę.q.27.4.o.

Ob. 222 Bonum est causa amoris propria, vt proprium eius obiectū 12ę.q.27.1.o./.2.c./.q.29.1.o./.Dion.4.lect. 12. Odium.9. Appetibile. Appetitus.16.28.29. Bonitas 61.62. 64. Voluntas.25.&c. Veritas.9.

223 Bonum vt conformat sibi appetitum, causat amorem, ut absens concupiscentiam, & vt præsens delectationem. 1^{a}. qu. 20.1.c./.12ę.quæst.23.4.c./.q.26.2.c./.quæst.28.1.1^{m}./.q. 30. 2.c./.3.d.27.q.1.3.2^{m} /.Virt.q.4.3.c./.Ethi.2.lec.5.me^{o}.I. Appetitus.3.Delectatio.5.10.12.31.39.47.

224 Obiectum amoris est simpliciter bonum, ideo bonum augmentatum simpliciter auget amorem. Sed non est sic in audacia, quia obiectum eius est compositum ex bono & malo, & motus eius in malo præsupponit motum spei in bonum. Ideo si addatur tātum de arduo quòd excedat spem, nō sequitur motus audacię, sed minuitur. 12ę.q.45.4.2^{m} Ob.

225 Nouitas & absentia amati, facit perceptionem amoris, licet non semper augeat ipsum. 12ę.q.29.3.c./. quæst. 35. 6.c. /.q.48.2.1^{m}./.3.distin.27.q.1.1.3^{m}./.4.dist.49.q.3.2.3^{m}./.arti. 3.q.3.c.

226 Sicut ex delectatione causatur amor, sic ex tristitia odium, quia sicut mouemur in amorem delectantium, sic in odiū tristantium. 22ę.quæst.34.6.c./.quæst.36.4.3^{m}./.q.158.7.2^{m}.

227 Odium potest esse per accidens causa amoris, inquantum aliqui conueniunt in odio alicuius. 12ę.q.32.4.3^{m}.

228 Amor & odium circa idem, sunt contraria, non autem de contrariis, sed se inuicem consequentia. 12ę.q.29.2.2^{m} *Caritas.155.Contemplatio.28.Demon.11.Diuitiæ.4

229 Apprehensio unitatis est causa amoris, quia si aliquid apprehenditur vt pertinens ad bene esse amantis, causat amorem concupiscentiæ. Si vero ut alterum se, causat amorem amicitiæ. 12ę.q.28.1.c.

230 Similitudo est per se causa amoris. Sed per accidens, scilicet vt impedit proprium bonum, est causa odii. 12ę.q.27. 3.o./. q.99.2.c./.3.d.27.q.1.1.3^{m}./.q.2.2.4^{m}./.Ebdo. lect.2. fin.fi./. Opusc.69.lec.2.fi./.Ethi.4.Lib^{o}.8.lec.1.med^{o}.G. Diuturnitas. Dolor.7. Fides.90. Gaudium.1. Generale.1. Iulius. Liberalitas.4. Sanguis.5. Inclinatio.3. odium 13.7.

231 Similitudo in actu, est causa amoris amicitiæ, sed similitudo in potentia, est causa amoris concupiscentiæ. 12ę.qu.27. 3.c. *Similitudo.18.Spes.72.Tribulatio.14. Verbum. 12 32.33.38.66

232 Similitudo est causa amoris amicitiæ, sed dissimilitudo, est causa amoris concupiscentię, & odii, Ioan. 15. lect. 4. med^{o}.A

233 Similitudo est causa odii, & dissimilitudo est causa amoris per accidens tripliciter, scilicet ratione displicentiæ proprie conditionis, ratione impedimenti, uel ratione cognitionis amoris sequentis. 12ę.q.99.2.c./.3.d.27.q.1.1.3^{m}

234 Delectatio ut intenta, causat desiderium & amorem, sed in exequendo, est econuerso. 12ę.quęst.25.2.c./. 3. /. quæst. 27.4.1^{m}./.quæst.34.1.c /.1^{m}./.3.dist.27.q.1.3.2^{m}./.Verit. qu. 26.5.5^{m}.

235 Spes respectu eius per quem fit possibile, causat amorem. Sed respectu boni sperati, est econuerso. 12ę.q.27.4. 3^{m}. /.q. 40.7.o./.quęst.62.4.3^{m}./.q.66.6.2^{m} /.22ę.quæst.17.8.c./.Vir. q.4.3.2.

236 Spes causat amorem uel auget ratione delectationis, quia delectationem causat, uel ratione desiderii, quia spes desiderium fortificat. 12ę.q 27.4.3^{m}. Delectatio.38.

237 Amatur quis propter tria, scilicet propter affabilitatē, pulchritudinem, & mansuetudinem. Opus.61.c^{o}.8./.12.

238 Causa amoris est consanguinitas secundum triplicem gradum, scilicet ascendentium, descendentium, & collateraliū Opusc.61.c^{o}.13.

239 Amor carnalis cognoscitur per frequentem familiaritatem & per nimia colloquia cum mulieribus, & dum abinuicem inuite & tristes discedunt. 12ę.q.28.5.1^{m}./.d.27.q.1. 3. 2^{m}./. Opusc.64.c^{o}.22

240 Circa actum amoris tria sunt consideranda, scilicet præcedentia, concomitantia, & sequentia. Opus.61.c^{o}.2.

241 Amoris antecedentia, sunt cognitio & apprehensio delectabilis, tripliciter, scilicet per uisum auditum, & gustum. Op. 61.c^{o}.2. Amor.272. Angelus. 464. 465. Appetitus.5.33.44. &c.56 &c.241. Bonitas.106.107.

242 Si bonus cantor amet bonum scriptorem, attenditur ibi similitudo proportionis, secundum quòd uterq; habet quod conuenit ei secundum suā artem. 12ę.q.27.3.2^{m}. Amicitia.6

243 Licet non omnes homines habeant aliquas uirtutes secundum habitum completum, habent tamen eas, secundū quędam seminalia rationis, secundum quæ, qui non habet uirtutem diligit uirtuosum, tamquàm suæ naturali rationi cōformem. 12ę.q.27.3.4^{m}.fi.

244 Amari propter aliud contingit secundum quatuor genera causarum, scilicet secundum causam finalem, formalem, efficientem, & materialem. 22ę.q.27.3.c.

245 Amor est causa omnium passionum & affectionum. 1^{a}. qu. 20.1.c./.quæ.60.princ^{o}./.12ę.q.26.1.2^{m}./.2.1^{m}./.q.27. 4. c./.

Am

/.q.28.6.2m./.quæst.41.2.1m./.q.46.1.c.q.48.2.a.1m.qu. 62.2. 3m./.q.70.3.c./.22ℭ.q.17.8.c./.2m./.q.29.9.3m./.q.162.3. 4m./. 3.distin.27.q.1.3.o./.5.1.cº.91.6./. Liº.3.cº.151.3m./. Liº. 4. cº. 19. /. Ma.quæst.4.2.12m./.quæst.8.3.22m./.q.10. 1. 10m./. quæst.11.1.1m./. Virt. quæst.1.12.9m./.q.2.2.c./.q.4.3.c./. 2ℭ. Cor.7.meº./.lec.3.prinº.Affectio.o. Agere.6. Auantia.19. Benesicium.9.

246 Vnio secundum rem amantis ad amatum, est effectus amoris.1a.q.20.1.3m./.q.60.3.2m./.12ℭ.quæst.28.1.o./.3. distinct. 27.quæst.1.1.o./. Diºs.4. lect.10. * Castitas. 10. 11. Concupiscentia.2.3.6.7.11. Coniunctio. 3. &c.* Vel delectatio. 48.

247 Amor magis unit, quàm delectatio.3 d.27.q.1.3.2m. Contẽplatio.17.28. Delectatio.30.34.&c.43.48.&c.107.

248 Mutua inhærsio triplex, scilicet secundum uim apprehensiuam, appetitiuam, & redamationẽ, est effectus amoris. 12ℭ. q.28.2.o./.q.66.6.c./.3.d.27.q.1.1.4m. Heb.5.lec.2.fin. Dolor. 22. Eleemosina,6. Excessus.

249 Effectus amoris triplex, scilicet impulsio ad operationem, conuersio ad amatum, & manifestatio sui. Dioº.4.lec.11. Generale.1. Impuritas.2. Inebriari. Intimiditas . Ira. 52.53.64. Lex.129. Feruor.o. Liquefactio. Litigium.1.

250 Proprietas amoris quintuplex, scilicet unio, motus, simplicitas, per se mobile, & per se operans. Dioº.4.lec.11.

251 Motum amoris tria comitantur, scilicet quantitas, qualitas & relatio, scilicet finis propter quem est. Opus.61.cº.3.

252 Dilectionis duplex est quantitas, scilicet duratio, & magnitudo. Opus.61.cº.52. *Macula.1. Manifestatio.1.

253 In motu amoris est triplex relatio siue finis, scilicet appetere aliquid ut finem, ut quo quiesco in fine, & ut in quo delector in fine. Opus.61.cº.3. *Misericordia.10.13. Negligẽtia.9. Obsecratio

254 Ecstasis ẽ effectus amoris. 1a.q.20.2.1m./.12ℭ.q.28.3.o./.22ℭ q.175.2.o /.3.d.27.q.1.1.4m./.d.32.1.3m./.4.d.12.q.2.ar.1.q. 1.3m./.Veri.q 13.2.9m./.2.Cor.12.lec.1. meº. * Peccatum 140.276.279. Pœna.90.

255 Amor causat tres diuisiones, scilicet penetrationis, extasis, & liquefactionis.3.d.27.q.1.1.4m.

256 Amor facit feruere,& ebullire, idest, ferri extra se in amatũ. 12ℭ.q.37.2.c./.3.d.27.q.1.1.4m. * Pœnitentia.50.

257 Amor liquefacit, idest, facit non continere amantem intra se.12ℭ.q.28.5./.3.d.27.q.1.1.4m. * Plato.2.

258 Proprii effectus amoris, sunt quatuor, scilicet liquefactio, idest, mollificatio affectus, ut faciliter penetretur ab amato fruitio, idest, delectatio, languor, idest, tristitia, & feruor, idest, intensum desiderium.12ℭ.q.28.5.d./.3.d.27.q.1.1.4m. Desiderium.10.

259 Amor inebriat, quia ponit amantẽ extra se, scilicet in amatum, Psal 22 E./. Psal.35.meº.D.

260 Perfectus amor congregat omnes uires in amatum, & solicitat. Psal 26.prinº.c. *Prohibitio.2. Prudentia.9.

261 Amor languere facit.i. tristari de absentia amati. 12ℭ.q.28. 5.1m./.3.d.27.q.1.3.2m. *Seraphin.3.5.

262 Amor est actus,ideo vulnerat & transfigit iecur.3.d.27.q.1 1.4m. *Seruitus.18. Spes.23. Tempare.5.

263 Amor est ratio omnis liberalis collationis.1.d.6 2.o./.1 8.2 o./.3.c. *Timo.3.6.28.29.58.64.63.

264 Amor mouet inferiora insuperiora, ut ab eis perficiantur, & superiora in inferiorum prouisione n.22ℭ.q.31.1.4m.

265 Amans agit omnia quæ agit.ex amore.12ℭ.q.28.6.o./.3. d. 27.q.1.1.c. *Tribulatio.14. Vsus.7.

266 Quicquid amans agit uel patitur pro amato, totum est sibi delectabile & semper magis accendit.in.3.d.27.q.2.1.c.

267 Zelus est effectus amoris.12ℭ.quæ.28.4.o./.Ma.q.10.1.11m. *Zelotipia.

268 Ex amore procedunt gaudium & tristitia, contrario modo, 22ℭ.q.28.1.c./.2.Cor.7.lec.3.meº.

269 Ex amore inordinato, procedit cupiditas inordinata. 22ℭ. q.125.2.c.

270 Amor spiritualis ad mulieres, cito degenerat in carnalem, 22ℭ.q.177.2.c./.Op.19 cº.9.fi./.Opus.61.cº.52./.Opus.64 cº.23./.12ℭ.Tim.4.fi.

271 Odium est effectus amoris. 12ℭ.q.28.6.3m./.q.29.2.o./.3.c./. 3.4.cº.19.prinº.H.

Cognitio,272 Cognitio est causa amoris.12ℭ.q.27.2.o./.22ℭ.q.26.2.1m./.1 d.15.q.4.1.3m. *Amicitia.5.38. Appetitus.5.

Duᵐ,196ᵐ273 Oppositum uidetur dicere.4.d.50.q.2.ar.1.q.4.2m. Resp. sicut Dubio.424.

274 In his quæ sunt supra hominem, amor est nobilior cognitione, sed in aliis est ecõuerso. 1a.q.82.3.c./.3m./.q.108.6.3m

Am

/.12ℭ.q.66.6.1m./.22ℭ.q.23.6.1m./.q.27.4.2m./.3.d.27.q. 1.4. c.fi./.6m./.8m./. Veri.q.22.1.1.c./.3m./.17m.

275 Cognitio & amor sui ẽ prior uia generationis,quàm amor alterius, etiam dei, non autem maior.3.d.29.3.3m.

276 Amor est altior cognitione in motuendo,sed in attingendo est econuerso.12ℭ.q.3.4.4m./.3.d.27.q.1.4.o. Cognitio.53. intellectus.207

277 Cognitio perficitur per hoc quòd cognitum est in cognoscente, sed amor, secundum quòd amans trahitur ad amatum.1a.q.16.1.c./.q.19.3.6m./.6.2m./.q.59.2.c./.3.2m./.q. 60. 2.c./.q.78.1.c./.3m./.q.81.1.c./.q.82.3.c./.q.108.6.3m./.12ℭ.q. 15.1.3m./.q.22.2.c./.q.40.2.c./.q.66.6.1m./.q 86.1.2m./. 22ℭ. q.23.6.1m./.q.26.1.2m./.q.27.4.c./ 3.d.26.q.1.3.4m./.5.4m./. d.27.q.1.4.c./.10m./.13m./.q 3.3.2m./.dist 32.4.3m./.Ma.q.6. 13m./.Virt.q.1.9.c.meº.G./.Opus.53./.Ethi.2.lec.5.prinº.B. Appetitus.7.*Cognitio.5.53. Contemplatio.17.27. Damnatio.35. Intellectus.212. Amor.18.

278 Quod cognoscitur tantum in alio, potest amari in seipso. 3d.27.q.3.1.2m. *Dæmon.24.89. Falsitas.19.

279 Aliquid perfectè amatur,quod nõ perfectè cognoscitur.12ℭ q.27.2.2m./.22ℭ.q.27.4.1m./.Virt.q.2.4.4m.

280 Nihil amatur, nisi cognitum.12ℭ.q.3.4.4m./.q.27.2.c./.4.1m. /.3.d.27.q.3.1.2m. *Filiatio.34.

281 Deus per essentiã uisus, necessario amatur,sed per effectus cognitus potest odiri.1a.q.60.5.5m./.22ℭ.a.34.1.o.

282 Amor proprie est tantum in cognoscentibus, sed large conuenit aliquibus quibus nullo modo conuenit cognit.o.3.d. 27.q.1.4. 13m./.5.1.cº.72 2m./.77.fin. Meritum.97. Princeps.11. Raptus.8. Veritas.57.58. Virtus. 24. 25. Voluntas. 32. Vxor.21. Subiectum

283 Subiectum amoris sensibilis,est concupiscibilis, intellectualis uero est uoluntas. 1a.quæst.82.5.1m./.12ℭ. quæst. 23.1.2. c./.quæst.26.1.o./.2.2m./.3.distin.26.q.1.2.c.fi./.distinct. 27. quæst. 1. 2. o./. Ma. quæst. 8. 3. 9m./. Anima. 3. lect. 4.fi. *Anima.2.

284 Amor secundum perfectam rationem,est tantum habiti.2.d. 1.q.2.1.c./.3 dist 26.q.1.2.c./.q.2.ar.3.q.2.c./.distin.27.quæ. 1.1.2m.

285 Amor in multos diuisus , secundum eandem rationem, diminuitur. non autem secundum diuersam. Ma.quæst.7. 2.12m. Beatitudo.106. Gratia.23.

286 Amor mundanus ẽ aper est malus. 22ℭ.q.19.3.c.2ℭ.Cor.7. lect.3.meº.Magnificentia.2. Mundus.21. Papa.10. Pulchritudo.8 Relatio.45. Verbum.12.32.33.38.66. Veritas. 58. Virtus.24.25.

287 Amor mercenarius,est semper malus.22ℭ.qu.19.4 3m./.3.d. 34.q.2.ar.2.q.1.2m. *Odium.1.

288 Amor est pondus animæ.Mat.25.prinº.Z.

¶ Amonere. Confessio.93. Deprecatio.1. Deputatio.2.

¶ Amphora. Admixtio.

¶ Amplexus,oscula,tactus,& huiusmodi exhibitiones sunt peccata mortalia , non autem secundum se, scilicet uel propter consuetudinem patriæ, uel propter aliquam necessitatem, aut rationabilem causam.22ℭ.quæst.154.4.o./.Verit. quæst. 15.4.c./.Ma.quæst.15.2.18m./.Ephe.5.lectio.2.fin. *Religio.26.

¶ Ampliatio. Termini significantes actum animæ , ampliant ad omne tempus.3.d.7.quæst.3.1.4m. *Anima.256. Audacia.20. Camporia.9. Corona.1. Delectatio.49. Iudicium.2, Latere. Magnificentia.3. Posse.6. Spes.35.

¶ Amplior. Amicitia.39. Angelus.194. Augmentum.15. Baptismus.165. Consilium.7. Corona.1. Costa.7 Deus.199. Fornicatio. 17. Gratia. 40. &c. Officium. 16. Putrefactio. 2. Vtura.o.

¶ Amputare. Amazones. 2. Detruncatum. Marcus. 1. Mutilatio.

¶ Amplum. Magnificentia.3.

¶ Anachoreta. Religio.103. Solitudo. Solitarius.o.

¶ Anadochus suscipit baptizatum docendum.4.d.6. quæst.2. art.2. quæst.3.o./.d.42.quæst.1.ar.3.quæst.1.1m. *Amor.128 Baptismus. L. Catheciſmus.7. 8. Cognatio. 4. &c. Baptismus.144.

¶ Anagogicus. Sensus.37.&c.

1 ¶ Analogia entis, duplex, scilicet respectu dei & creaturę, alia respectu substantiæ, & accidentis. Opuscul. 42.cº.1. Ens. 22.34. Diuisio.

2 ¶ Analogia duplex, scilicet secundum quòd aliqua participãt aliquid, secundum prius & posterius, uel secundum quòd unum imitatur alterum. Secunda est in diuinis,non autem prima, 1a.q.13.5.c./.1.prol.2.2m./.d.35.4.c./.5.1.cº.34./.Poa. q.7.

An

ceptis.7.c.fi.Animal. 7.8 Attributa.23. Bonitas.56. Commune. 13. 14. Deus. 129. ut Accipere.5. Adoratio.3. Agens. 1. 10. 12. 29. 30. 48. 88. 99. 100. *Amor.1. Angelus.2.63. 196.

3 Analogia duplex, scilicet duorum ad unum tertiũ, & unius ad alterum. In prima oportet, esse aliquid prius duobus, non autem in secũda, quæ quidem est in deo, quo nihil est prius, non autem primæ Poa.q.7.7 c.fi.

4 Analogia duplex, scilicet secundum determinatam habitudinem proportionis, & secundum proportionalitatem, secunda est in diuinis , non autem prima. Verit. quæst. 2. 11.c./.6m.

5 Analogia duplex, scilicet duorum ad unum, & duorum ad duo.Meta.5.le 8.fi.d. Quid.

6 Analogia triplex, scilicet secundum intentionem tantum, secundum esse tantum,& secundum utrumque.1.d.19.q.5. 2.1m./.d.35.4.c.

7 In analogijs prius dicitur dupliciter, scilicet secundum rem, & secundum impositionem nominis.1a.q.13.6.o./.qu 33.2. 4m./.1.d.25.2 3m./.5.1.cº.34./. Veri. quæst 4.1.c./.8m./. Ma.q. 1.5.19m./.Opusc.3.cº.27./.Eph.3.lect.4.meº.H./.Meta.5.lect. 5. fi. c.

Duᵐ.107ᵐ8 Oppositum uidetur dicere. Veri.q.2. 11.8m./.Anima.2.lec. 2. Resp.sicut Dubio.107.

9 Analogum non est prius analogatis,quando tota eius ratio saluatur in uno, sicut ratio entis in deo non autem in substantia. Potentia.quæst.7.7.c.fin./.Opusc.42.cº.1.*Causa.34 &c. Diuersitas.7.8. Christus.206.

10 Omnia dicta de deo & creatura,dicuntur analogice, non autem uniuoce, nec pure æquiuoce. 1a.q.3.6.1m./.q.13.5.6.10. o./.q.25.2.2m./.q.29.4.4m./.q.32.1.2m.ß /.1.prolo.2.2m./.d.8. q.4.2.1m./.d.19.q.5.2.1m./.d.22.3.4./.d.24.q.1.1.4m./.d.25.2. c./.d.34.q.2.c./ d.35.4.o./.2.d.2.4.1.3m./.3.d.10 L.fi./.5 1. cº.32.33.34./.Veri.q.2.11.o./.Poa.qu. 7.3 6m./.4.3m./.7.o./. Opusc.3.cº.27. * Diuisio.13.14.&c. Enuntiatio.3. Vtens 22.23.

11 Ratio analogi est una , abstracta a quolibet suorum analogatorum.1.distin.5.2.5m./.distin.35.4.5m. * Aequiuoca.3 4.5.&c.

12 Quæ sunt unius rationis analogicę, cadunt sub una distributione.Poa.q.2.5.6m.

13 Analogum est medium inter uniuocum & æquiuocum. 1a. q.13.5.10.c./.1.d.21.q.1.1.fi./.2.d.42.q.1.3.c./.Eth.1.c.7.fi.1. /.Meta.4.lec.1.meº.D./.Liº.11.lec.3.medº.B. * Aeternitas. 38. Forma.72.83.93. Nomen.38. Pater.1.5.

14 Analogata,d cuntur ad unum numero , & non secundum rationem tantum, sicut uniuocum. 12ℭ.q.20.3.3m./.Meta.4. lec.1.meº.D.* Peccatũ.20. Persona.18.19. prædestinatio.47. Principium.9.10.15. Sacramentum.136.

15 Analogum est tantum in uno analogato secundum propriam rationem, uniuocam autem est in quolibet.1a.q.16. 6.c./.12ℭ.q.20.4.c./.3m.

Duᵐ.108ᵐ16 Oppositum uidetur dicere.12ℭ.q.20.3.c./.1.d.19.q.5.2.1m. Resp.Duº.108º.

17 Omnia analogata necessario dicuntur per respectum ad unum primum.1a.quæst.13.6.c./.10.c./.1.distinct.31.quæst. 2.2m.

18 Omne analogum simpliciter & per se dictum, intelligitur de eo de quo per prius dicitur.1.d.9.q 1.1.2m./.Pica.s.lec.5. fi.H.

Duᵐ.109ᵐ19 Immo intelligitur de eo de quo dicitur per posterius. Veri. q.7.5.3m. Resp.sicut Duº.80. * Substantia. 8. Veritas. 12. Virtus.172. Vnio. 1. Votum.13.

20 Primum in analogis , oportet poni in definitione omnium aliorum.1a.q.13.6.c./.3.d.33.q.1.ar.1. quæst. 2. 1m./.5.1.cº. 32.6m.

21 Immo hoc uerum est tantum in analogia secundum determinatam habitudinem. Veri.q. 2. 11.6m. Respondeo Dubio.110º.

Duᵐ,110ᵐ22 Immo scientia Dei, est primum , de quo scientia dicitur analogice, & tamen non ponitur in definitione scientiæ nostræ, quia definitio non esset per notius, nec econuerso, cum scientia Dei non definiatur,sicut nec ipse Deus, ut habetur , locis secundo allegatis . Respondeo Dubio. 110.

¶ Ananias. Correptio.15.

Quid. ¶ Anathema,græcum est nomen,& dicitur omne separatum a communi usu Ro.9.lec.1.meº.F.,12ℭ.Cor.12.lec.1.meº.C. Gal.lec.2.meº.G. Separatio.4.

¶ Anaxagoras fuit occisus.ab athenienſibus , propter ueritatem. Spiritu.6.c./.Anima.8 3m./.Quol. 12.9. c.* Aristoteles. 1. Fors. 3. 101. Mundus. 30. Plato. 7. Socrates, 3.4. Thales. o.

¶ Anaximander. Diogenes.

¶ Anaximenes. Diogenes.

¶ Ancilla dupliciter potest intelligi, quòd possit concupisci, scilicet ad delectationem & concubitum , sic pertinet ad sextum præceptum, aliomodo ad dominium, & sic pertinet ad septimum secundum est licitũ non autem primum. 3. d. 40. L. * Abraham. 11.12. Concubinatus. 5. Costa. 4. Hæredes. 2. Iacob. 11.

¶ Andragathia, idest, strenuitas est uirtus uiri, communicabilium operum adinuentiua, & pars fortitudinis potentialis, pertinens ad liberalitatem, uel potius ad magnificentiã, licet magis conueniat cũ iustia ratione materiæ.22ℭ.q.128. 6m.fi./.3.d 33.q.3.ar.3.q.4.c./.3m.

¶ Andreas fuit primus christianus , sicut Stephanus primus martyr post Christum . Io. lectio. 15. medº. F. Prædicator. 8.

¶ Andronicus . Iustitia . 22. .Modestia. 6. Perseuerantia. 1m.

¶ An est Baptismus.54. Cognitio. 3. 11.21. Deus.6.&c. Ens.5. Esse.84. Excommunicatio.33. Iuramentum. 30. Matrimonium.103. Quæstio.1. Quid est. Quod quid est. Raptus.14. Scientia.54.55. Vsura.168.

¶ Angelicus , Abstractio. 9. Angelus. o. Comparatio. 3. Vita,36.

1 ¶ Angelus. Necesse est angelos esse.1a.q.50. 1.o./.5. 2.cº.46./. 91./.Poa.q.6.6.c /.Ma.q.16.1.c./.Spiritu.5.o./.Opuscu.3.cº. 74. * Assumere.14.15. Defectus.1. Deus. 392. 403. Aeternitas. 36. Esse

2 In esse angeli non est prius & posterius.2.d.2.quæ. 1. 1.c./. Quol.10.4.o.

3 Angeli non fuerunt ante mundum, idest, ante corpora. 12. quæst.61.2.3.o./.q.102.2.1m./.4.1m./.2.d.2.qu.1.3.o./.Poa.q. 3.18.o. Or.

4 Immo angeli dicuntur semper fuisse.Poa.q.3.18. 20m. Respon.Duº.111º.Et sicut angelus.5.

5 Angeli dicuntur semper fuisse, non quia ab æterno fuerint, sed quia omni tempore fuerunt , quia quandocumque fuit tempus, fuerunt angeli. Et per hunc etiam modum, creaturæ corporales semper fuerunt. Vnde non dicuntur creaturæ in principio temporis esse creatæ quasi principium temporis creationis sit mensura , sed quia simul cum tempore cælum,& terra creata sunt.1a.quæ.46.3.1m./.Poa.q.3.18.2m. Duᵐ.111ᵐ. Hæresis.124.

6 Angeli potuerunt esse ante mundum. 12. quæstio. 61. 3. o./.4.1m./.2.distinct. 2. quæstio.1.3. o. /. Potentia. quæst. 3. 19. o.

7 Esse angeli non est infinitum , licet angeli sint penitus a materia separati , secundum esse. 2. distinct. 2. quæst. 3. 1. 6m. /. Quol. 10. 4. 2m. /. 3m. /. Opus.53.

8 Immo esse angeli est infinitum. 1a. quæst. 7. 2. o. /. quæst. 50. 2. 4m. /. quæst. 52. 2. c. /. 2. distinct. 18. quæstio. 2. 2. 2m. Respondeo , Dubio. 112º. Et sicut Angelus. 9. 10. Duᵐ.112ᵐ.

9 Esse angeli non est infinitum priuatiue, modo quanti , sed negatiue, non simpliciter , sed respectu termini durationis quo caret. 2. distinct. 2. quæst. 1. 1.6m./.Quol. 10.4.2m./.3m:/: Opus.53:27m.

10 Esse angeli est infinitum secundum quid, inquantum non est in materia, non autem simpliciter, quia finitur per essentiam a qua est. 1a. quæst. 7. 2. o./. quæst. 50. 2. 4m /. quæst. 52: 2.c./.1.distinct.43 quæst.1.2.c./.4m./.2.distinct.18. quæst. 2. 2.2m./.3.distinct.13.quæst.1.artic.2.quæst.2.c./.Veri. quæst. 20.4.1m.medº. H. Potentia,quæst.6.3.9m./.Ma. quæst. 16. 9.8m./.Spiritu.1.15m./.6.8m./. Anima. 18. 3m./. Quol. 10.4. 2m./.Opusc.10.art.15./.Opusc.11.ar.5.7. Opus.30.lec.9. Op. 32./.Opusc.53.27m. Ente.6.prinº.E.

11 Esse angeli est accidens.1a.quæst. 50 2.3m./.q.61.1.c./.Opu. 72.q.14

12 Oppositum uidetur dicere. 1a.quæst. 77.1. o. Respondeo Dubio.113º. Duᵐ.113ᵐ.

13 Esse angeli, non est eius essentia. 1a.quæst. 12.4.c./.quæst. 47. 1.c./.quæst.50.2.3m./.quæst.61.1.c./.2.distinct.2.quæst. 1. 1. c./.7m./.5.2.1.o. 52./. Libº.3.cº.49.5m./. Verit.q.20.4.1m.medº. H. Poa.q.7.4.c. Anima.17.10m./. Quol.2.3.4.o. Ente.5.fi.L./. cº.6.prinº.E. *Infinitum.20.

14 Esse angeli, non est suum intelligere. 1a.q.54.2.o./.3.c./.5. 4.cº.11.prinº.F./.Poa.q.10.1.5m.

An

15 Esse angeli, non est eius operatio. 1. quæst. 54. 2. o./. 3. c./. Potentia. quæst. 10. 1. 5^m. * Indaxi. 22. Theologia. 19. Vita. 35. 36. 58.

19 Angelus non est, nec operatur intra essentiam alterius angeli. 1. d. 37. c. 3. 3. 4^m.

Productio. 17 Angeli sunt creati a deo. 1^a. quæst. 61. 1. o. /. Quol. 3. 6. c./. Opuscu. 1. c^o. 35./. Opuscu. 3. c^o. 75./. Opuscu. 15. c^o. 3. 9. 17. *Adam. 90.

18 Angeli sunt creati immediate a deo. 1^a. quæst. 45. 5. 1^m./. 2. d. 1. 4. 1. c./. d. 3. q. 1. 3. 2^m./. d. 17. quæst. 1. 2. 4^m./. d. 18. quæst. 2. 2. c./. 3. 2 c^o. 22. 1^m./. 42. 8^m./. Li^o. 3. c^o. 99. 3^m./. Li^o. 4. c^o. 7. 14^m. /. Po^a. q. 3. 4. c./. q. 5. 1. c. fi./. Opuscu. 1. c^o. 35./. Opusc. 3. c^o. 95./. Opuscu. 15. c^o. 10. 11 /. Col. Lect. 4. med^o. C. * Anima. 14. 152. 155. 156. 157. Cælum. 45. Hæresis. 34. 44. 48. 49.

19 Angeli fuerunt creati in cælo empireo. 1^a. q. 61. 4. o./. q. 102. 2. 1^m./. 4. 1^m./. 2. d. 6. 3. c./. Opusc. 15. c^o. 17. fi.

20 Angeli nõ sunt facti propter motum corporalium. 1^a. q. 50. 3. 3^m./. 2. d. 3. q. 1. 3. 4^m.

21 Angeli non sunt facti propter hominem principaliter./. 2. d. 1. q. 2. 3. 3^m. * Miraculum. 37. 56.

22 Angeli fuerũt creati in gratia. 1^a. q. 62. 3. o./. q. 63. 5. 4^m./. 6. c. /. q. 67. 4. 4^m. q. 95. 1. 3^m./. q. 109. 1. c./. 22 q. 5. 1. c./. 2. d. 4. 3. o./. d. 5. q. 2. 2. c./. d. 29. 2. 2^m./. Po^a. q. 4. 1. 28^m./. Ma. q. 2. 12. 9^m./. q. 4. 2. 17^m./. Quol. 9. 8. o.

23 Angeli sunt creati in beatitudine imperfecta. 1^a. q. 62. 1. o./. q. 67. 4. 4^m./. 2. d. 4. 1. o./. Quol. 9. 8. c.

24 Deus immediate producit in omnibus ordinibus angelorum uiram naturæ, gratiæ, & gloriæ, sed mediate mouet eos in exequutione officiorum suorum. 2. d. 9. 1. 3^m. * Naturale. 17. Plato. 8.

25 Angelus non est creatus malus. 1^a. q. 63. 4. 4^m./. 2. d. 3. q. 2. 1. c./. distinct. 32. q. 2. 1. 2^m./. Quol. 9. 8. c./. Opusc. 15. c^o. 19./. Iob. 4.

Essentia. 26 Angelus est forma subsistens. 1^a. q. 50. 5. c./. q. 56. 1. c. fin./. 2. 3^m./. q. 75. 7. c./. 3^a. q. 77. 2. c. fi./. 4. d. 12. q. 1. art. 1. qu. 3. 3^m./. 3. 2. c^o. 51./. 54. fi./. 55. 2^m./. 6^m./. 91. 1^m./. Po^a. q. 5. 8 c./. q. 6 6. 4^m. /. q. 7. 4. c./. q. 9. 1. c./. 3. 5^m./. Spiritu. 1. 1^m. 2. 3^m./. 2. c. princ^o. /. 8. c./. 3^m./. Anima. 17. c./. 5^m./. 10^m./. Quol. 3. 6. c./. Quol. 9. 6. c./. Opusc. 3. c^o. 74./. Meta. 7. lec. 1. 1. fi. * Abraham. 23. Adam. 12. &c. Anima. 321 &c. Beatitudo. 59. 60.

27 Substantia angeli est forma & actus, ideo conuenit ei secundum quòd est, esse bonum, non autem compositis ex materia & forma, sed secundum aliquid sui, idest, secundũ formam. 3. c^o. 20. 3^m. * Defectus. 1. Deus. 32. Forma. 9. 10. Generatio. 1. Gloria. 22.

28 Angeli sunt partes uniuersi eiusdem, cum creatura corporali, non autem deus, sed est supra totum uniuersum. 1. q. 61. 3. 4. o. * Imago. 20. &c. Ente 6. me^o. G

29 Quilibet angelus est in genere substantiæ. 1^a. q. 88. 2. 4^m./. 2. distinct. 3. quæst. 1. 5. o./. Opuscu. 30. lec. 9./. Opuscu. 42. c^o. 3. fi./. 4./. 5

30 In angelis genus & differentia sumuntur ab eodem, scilicet ab essentia, sed diuersimode. 1^m. quæst. 50. 2. 1^m./. 1. distin. 26. q. 1. 1. 6^m./. 2. d. 3. q. 1, 5. c./. 3. 2. c^o. 95./. Spirit. 1. 24^m./. Op. 42. c^o. 4. fi./. 5. Ente. 6. me^o. G.

31 In angelis idem est essentia, & id quod est. 1^a. q. 3. 3. c./. q. 39. 1. c./. 1. d. 8. q. 5. 2. c./. 2. d. 3. q. 1. 1. c.

32 In substantiis separatis a materia, idest, in angelis, idem est suppositum & natura secundum rem, licet differant secundum rationem. 1^a. quæst. 3. 3. c./. 1. distin. 25. 1. 3^m./. 3. distin. 5. quæst. 1. 3. c./. 3. 4. c^o. 55. 4^m./. Po^a. quæst. 7. 4. c./. q. 9. 1. c. /. 3. 4^m./. Spiritu. 5. 9^m./. Anima. 17. 10^m./. Ente. 5. fin. L./. Opusc. 32. lect. 6./. Opuscu. 37. c^o. 4./. Meth. 7. lect. 11. fin./. Lib^o. 8. Lect. 3. princ^o. c./. Lib^o. 9. lect. fin. med^o. E./. Anima. 3. lect. 8.

Du^m. 114^m 33 Oppositum uidetur dicere. 3^a. q. 17. 1. c./. 1. d. 5. 1. c./. d. 34. q. 1. 1. c./. Vnio. 1. c. prin^o./. 3. 14^m./. Quol. 2. 4o. Respondeo. Dubio. 1140.

34 Angelus est totaliter intellectualis naturæ, ideo oportet quòd omnis eius actio sit secundum intellectum. Quandoquetamen intellectuales creaturæ quæ sunt angeli, distinguuntur a rationalibus, quandoque autem sub rationalibus cõprehenduntur. 1^a. q. 62. 8. 2 2 q. 8 3. 1. 0. 2^m./. Quol. 6. 2. c. *Maria 2. Methaphisica. 1. 9. &c. Mutabile 5. Origenes. 1. 6.

35 Essentia angeli comparatur ad intellectum eius, sicut actus ad potentiam. Veri. q. 8. 6. 2^m. * Ratio. 2. 3. Rationale. 1. 21. Scientia. 115.

36 Intellectus angeli, non est eius essentia. 1^a. q. 54. 3. o./. q. 77. 1. c./. q. 79. 1. o. * Similitudo. 1. 1. 12.

An

Immo angelus secundum Dionisium dicitur intellectus, & mens. 1^a. q. 54. 3. 1^m. Resp. Du^o. 60. Du^m. 114

37 Intelligere angeli, non est eius essentia. 1^a. q. 54. 1. o. * Sinderesis. 4. Subalternum. Theo^a. 19.

Indiuiduatio. 38 Essentia angeli, indiuiduatur se ipsa 1^a. quæst. 3. 2. 4^m./. 3. c./. quæst. 13. 9. c./ 3^a. quæst. 77. 2. c./. 2. dist. 3. q. 1. 2. o./. 4. d. 12. q. 1. ar. 1. q. 3. 3^m./. Ma. quæst. 16. 1. 8^m./. Spiritu. 5. 8^m./. 9^m./. 8. 4^m./. 13^m./. Quol. 2. 4. 1^m./. Causis. Lec. 9. fi./. Meth. 8. lecc. 3. prin^o. c.

39 Essentia angeli non est propria, sed large exemplar rerum materialium. Veri. q. 8. 8. 1^m.

Cõpositio. 40 Angelus est indiuisibilis in essentia, non autem secundum uirtutem, idest, secundum obiecta, & secundum intensionem & remissionem actus. 1^a. q. 53. 1. 1^m./. 3. 3^m./. 2. distinct. 7. q. 1. 2. c.

41 In angelis est compositio ex esse, & essentia. 1^a. q. 50. 2. 3^m./. q. 75. 5. 4^m./. q. 88. 2. 4^m./. 1. d. 8. q. 5. 2. c./. 2. d. 9. 6. c. fi./. d. 10. 2. c. /. 2. distinct. 3. q. 1. 1. c./. 3. 2. c^o. 53./. Po^a. quæst. 7. 4. c./. Spiritu 1. c. fi./. 1^m./. Anima. 6. c. fi./. Quol. 2. 3 o./. 4. c./. Trin. 20. 4^m. Ente. 5. fi. L./. 6. me^o. G./. Opusc. 32./. Opusc. 37. c^o. 4./. Causis. lec. 4./. Phi. 8. lec. 21. me^o. C. * Accidens. 110.

42 In angelis non sunt partes essentiæ, sed sunt partes secundum potentiam, inquantum intellectus eorum per plures species perficitur, & eorum uoluntas se habet ad plura; ut partialitas non referatur ad substãtiam angeli, sed ad uirtutem eius, uel ad locum. 1^a. q. 53. 1. 1^m. fin./. 12 q. quæst. 50. 6. 3^m.

43 In angelis est compositio ex quo est, idest, ex esse, & quod est. 1^a. q. 50. 2. 3^m./. q. 75. 5. 4^m./. 1. d. 8. q. 5. 2. c./. 2. d. 1. q. 1. 1. c. fi./. d. 3. q. 1. 1. 4^m./. d. 17. q. 1. 2. c./. d. 32. q. 2. 3. c./. 3. 2. c^o. 52. 53. 54./. Po^a. quæst. 7. 4. c./. Quol. 3 20. c./. Quol. 7. 7. o./. Quol. 9. 6. c. fi./. Trin. 21. 4^m Ente 5. m^o. F.

44 Angelus componitur ex actu & potentia. 1^a. q. 47. 1. c./. q. 50. 2. 3^m /. q. 75. 5. 4^m./. 12 q. 50. 6. c./. 1. d. 8. q. 5. 2. c. fi./. 2. dist. 3. q. 1. 1. c./. 4^m./. 3. 2. c^o. 5 1./. Spiritũ. 1. med^o. G./. 1^m./. 17^m./. Anima. 6. c. fi./. 1^m./. 2^m./. Quol. 3. 20. c./. Quol. 7. 7. o./. Quol. 9. 6. c. fi. Ente 5. fi. M./. Opuscu. 42. c^o. 3. 4 5./. Phil. 8. lect. 21. med^o. C.

45 In angelis est tantum una compositio actus & potentiæ, scilicet ex esse & essentia, quę etiã dicitur ex quo est & quod est, sed in compositis ex materia & forma est hæc compositio & substantiæ. 3. c. 2. c^o. 54.

46 Quanto angelus est superior, tanto minus habet de potentialitate. 12 q. 50. 6. c./. Quol. 3. 7. c.

47 In angelis non est materia propriæ. 1^a q. 50. 2. o./. quæst. 61. 3. 3^m./. q. 85. 1. c./. 1 d. 8. q. 5. o./. 2. d. 3. qu. 1. 1. c./ d. 12. 5. c./. d. 17. q. 1. 2. c./. 4^m./. d. 32. q. 2. 3. c./. 3. 2. c^o. 22. 1^m./. 50./. 51./. 55. 1^m./. 91. 2^m. 92. 4./. Po^a. q. 5. 8. c./. q. 6. 6. 4^m./. q. 9. 1. c./. Spiritu. 1. o./. 8. c./. 9. 2^m./. Anima. 17. 10^m./. Quol. 3. 6. 2. o. c./. Quol. 7. 7. o./. Quol 11. 4. 1^m./. Quol. 9. 6. o. /. Trinit. 21. 4^m. Ente 5. med^o. F./. Opuscu. 3. c^o. 75./. 95./. Opuscu. 15. c^o. 3. 6. 7. 8. 18. /. Opuscu. 30. lect. 6. 9./. Opuscu. 42. c^o. 4. 5 /. Causis lect. 4.

48 In angelis est compositio subiecti, & accidentis. 1^a. 50. 6. o./. Verit. quæstio. 20. 2. 4^m. /. Potentia, quæstio. 7. 4. c./. Spiritu 1. 1^m./. 22^m./. Anima. 6. 1^m./. 3^m./. Quol. 2. 4. o./. Quol. 7. 7. o./. Quol. 9. 6. c. fin. Accidens. 68. 110. Deus. 32.

49 Vnus angelus, est simplicior alio angelo. 2. distinct. 2. q. 1. 2. c fi./. 3^m./. Lect. 1. L. 2^m. distin. 3. quæst. 3. 2. c. fin./. Quol. 7. c.

Differentia. 50 Quilibet angelus differt specie, ab alio angelo. 1^a. quæst. 10. 6. c. fi./. q. 47. 2. c /. q. 50. 4. o./. q. 62. 6. 3^m./. quæst 75. 7. c. /. quæst. 76. 2. 1^m./. 3^a. quæst. 69. 8. 3^m./. 2. d. 3. qu. 1. 3. 3^m./. 4. o. /. d. 9. 3. 2^m./. 5. c./ d. 17. q. 2. 1. 5^m./. 2. c. /. distinct. 32. quæst. 2. 3. c./. 4. distin. 4. quæst. 2. art. 3 quæst. 3. 1^m./. dist. 12. quæst. 1. art. 1. q 3 3^m./. dist. 24. q. 2. art. 1. q. 2. 4^m./ 3. 2. c^o. 94. fi. 92. 4^m. /. 93. 2^m./. Veri. q. 8. 7. c. fi. I./. Po^a. quæst. 3. 10. c./. Ma: q. 16 1. 18^m./. Spiritu. 1. 19^m./. 8. o./. Anima. 3. 6^m./. 7^m./. 7. c./. Ente 5. me^o. E./. c^o. 6. fi. H./. Opusc. 32./. Meth. 12. lec. 10. fi. F./. Anima. 3. lec. 8. Anima. 79. Forma. 33. Frui. 1 1. 12. 13. c. 4. Rom. 2. 3. Subalternum.

51 Impossibile est esse duos angelos unius speciei, quia omnes angeli differunt specie, secundum diuersos gradus naturæ intellectiuæ. 1^a. q. 50. 4. c./. 4^m.

52 Immo deus posset facere alium angelum perfectiorẽ primo angelo qui nunc primus est, & esset alterius speciei a primo qui tamen primus non uariaret speciem, quia simpliciter loquendo, qualibet re a se facta, potest deus facere meliorẽ. 1^a. q. 25. 6. c. fi. Resp. Du^o 115° Et sicut deus. 413. 417. 418.

Bonum

An

53 Bonum speciei præponderat bono indiuidui. Vnde multo melius est, quòd multiplicẽtur species in angelis, quàm quòd multiplicentur indiuidua in una specie. 1^a. quæst. 50. 4. 3^m.

54 Perfectio naturæ angelicæ requirit multiplicationem speciei, non autem multiplicationem indiuiduorum in una specie. 1^a. q. 50. 4. 4^m.

55 Differentiæ angelorum, ut multi tenent, sumuntur secũdum diuersos gradus potentialitatis. 1^a. q. 4. o./. q. 56. 2. 1^m./. 12 q. q. 50. 6. c./. 2. d. 3. q. 1. 3. c./. d. 9. 5. c./. 3. 2. c^o. 95./. Verit. q. 8. 7. c. fi./. Spiritu. 8. c. me^o. I./. Anima. 7. c. fi. I./. Quo. 9. 6. 3^m./. Opu. 1. c^o. 25./. Opusc. 3. c^o. 77./. lec. 9./. Opusc. 42. c^o. 5./. Opusc. 72. q. 8./. Causis./. lec. 5. Ente. c^o. fi. M./. c^o. 6. fi. H.

Du^m. 116^m 56 Immo multiplicatio indiuiduorum eiusdem speciei, innuitur fieri posse per aliquam potentiam, quæ non sit potentia materiæ, quæ quamuis possit reperiri sine materia ut in angelis, tamen secundum eam non fit multiplicatio indiuiduorum in eadem specie, cum tot sint species, quot indiuidua in eis, differentia existente tantum, secundum diuersos gradus perfectionis. 1^a. q. 56. 2. 1^m. fi. Respon. sicut Dubio. 1150.

57 Hoc ideo dictum est, quia nondum inuentum erat aliquid ad ostendendum potentiam nõ multiplicare indiuidua in eadem specie, quod tamen multi tenebant. Sed differentia eorum sumitur secundum diuersos gradus naturæ intellectiuæ, uel secundum diuersos gradus perfectionis secundum recessum a potentialitate, & secundum accessum ad actum purum. 1^a. q. 50. 4. 1^m./. 9. 57. 2. 5^m./. Opusc. 3. lec. 4. L./. Opusc. 72. q. 8.

58 Si tamen angelus haberet materiam, nec sic possent esse plures angeli unius speciei. 1^a. q. 50. 4. c./. Opusc. 72. q. 8.

59 Esse angeli, dupliciter differt ab esse dei, quia nõ stat per se, & est ab alio. 2. d. 2. q. 1. 1. c. fi.

60 Angelus & anima, differunt specie. 1^a. q. 75. 7. o./. 2. d. 3. q. 1. 6. o./. d. 17. quæ. 3. 1. o./. 3. 2. c^o 94./. 95. fi./. Li^o. 4. c^o. 32. 1^m./. Spiritu. 2. 12^m./. 8. 3^m./. Anima. 7. o. Origenes. 6. Anima. 322.

61 Differentiæ septem, inter angelos, & animam rationalem, scilicet per esse unibile corpori, & non unibile, per esse rationale & intellectuale, per habere intellectum possibilem respectu superiorum tantum, & respectu superiorum & inferiorum, per habere uertibilitatem immutabilem, & mutabilem, per habere uirtutem interpretatiuam sine uoce, & cum uoce, per habere esse altius & minus nobile, & per indiuiduari ex se, & ex unione ad corpus. 2. d. 3. q. 1. 6. c./. d. 17. q. 2. 2. 5^m.

62 Angelus est simpliciter nobilior homine, sed secundũ quid est econuerso. 1^a. q. 93. 3. o./. q. 96. 1. 1^m./. 2. c./. q. 108. 2. 3^m./. q. 112. 1. 4^m./. 12 q. 5. 1 3^m./. 22 q. 1. 72. 2. c./. 1. d. 3. L. 1. 2. d. 1. q. 2. 3. 3^m./. d. 3. q. 1. 2. c./. d. 9. 8. 2^m./. 3^m./. d. 11. q. 2. 4. 2^m./. d. 16. 3. o./. d. 25. 4. c./. 3. d. 2. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. q. 2. 1^m./. 3. 4. c^o. 55. 4^m. /. 21^m./. Spiritu. 2. 11^m./. Pial. 8. me^o. E./. Heb. 1. lec. 3. o./. c^o. 2. lec. 1. prin^o. D.

63 Angeli conueniunt cum substantiis materialibus in genere logico, non autem in genere physico. 1^a. q. 88. 2. 4^m./. Eth. 6. lec. 6. me^o. D.

64 Angeli & corpora non habent principia eadem, nisi secundum intentionem. 2. d. 3. q. 1. 1. 2^m./. Opusc. 4. c^o. 4. 5. 6.

Corpus. 65 Angeli non habent corpora naturaliter sibi unita. 1^a. q. 51. 1. o./. q. 54. 5. c./. 1^m./. q. 110. 2. 1^m./. 3. 3^m./. q. 115. 5. c./. q. 117. 4. 1^m./. q. 118. 3. c./. 2. d. 8. 1. o./. L. 2. me^o. I./. 4. d. 44. q. 3. ar. 3. q. 3. c. 90. 91. 96. 1^m. fi. G./. L. fi./. 3. 2. c^o. 49./. 90./. 91./. 96. 1^m./. Li^o. 4. c. 32. 1^m./. Po^a. q. 6. 6. o./. Ma. q. 16. 1. o./. Spiritu. 5. o./. Quo. 9. 6. c./. Opusc. 3. c^o. 211./. 221./. Opusc. 15. c^o. 18./. Iob. 4. fi. D. Transfiguratio, 3. Origenes. 1.

66 Angeli possunt assumere corpora. 1^m. q. 51. 2. o./. 2. d. 8. 2. o./. Po^a. q. 6. 7. o. Abraham. 23. 24. Comedere. 2.

67 Angelus potest assumere corpus ex quolibet elemento, & ex multis commistis. Po^a. q. 6. 7. 7^m. Corpus. 47.

68 Angelus assumit corpus propria uirtute. 2. distinctio. 8. 2. 2^m.

Du^m. 117^m 69 Immo angelus assumit corpus uirtute diuina. 1^a. qu. 51. 2. 2^m./. 3^m. Resp. Du^o. 117.

70 Virtus angeli non impeditur per corpus assumptum. 2. d. 8. 2. 3^m.

71 Angelus non indiget corpore assumpto propter se, sed propter nos. 1^a. quæst. 51. 2. 1^m./. 2. dist. 8. 2. 3^m./. 3. 6^m./. Spiritu. 5. 3^m.

72 Nõ omne corpus motum ab angelo, assumptum est ab eo, sed tantum quod repræsentat eum. 1^a. q. 51. 2. 2^m./. 2. d. 8. 2. c.

An

/. 4^m./. 3. c./. Po^a. q. 6. 7. 1^m.

73 Corpus assumptum, non unitur angelo, ut formæ, sed ut motori repræsentato. 1^a. q. 51. 2. 2^m./. 2. d. 8. 2. 3. o./. Po^a. q. 6. 7 o./. Ma. q. 16. 1. 11^m.

74 Angelus mouetur per accidens in corpore assumpto, non autem in aliis. 1^a. q. 51. 3. 5^m./. 1. d. 37. q. 4. 1. 4^m./. 2. d. 8. art. 4. q. 4. c. fi.

75 Angelum oportet uniri corpori circa quod operatur, non autem animam suo obiecto. 1. d. 15. q. 5. 3. 3^m./. 4^m. Hæresis. 130

76 Corpora assumpta ab angelis, sunt de aere inspissato. 1^a. q. 51. 2. 3^m./. 2. d. 8. 3. o./. 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 2. c.

77 Corpora assumpta ab angelis, non habent uirtutes naturales, quas ostendunt, nec operationes uitæ, sed communes etiam inanimatis. 1^a. q. 51. 3. o./. 3^a. q. 55. 6. 1^m./. 2. d. 8. 3. c./. 4. o./. 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 2. 4^m./. 4. d. 10. ar. 4. q. 4. c./. Po^a. q. 6. 8. o./. Quol. 3. 5. o. * Iubilus. 3. Origenes. 1. 6. Peccatum. 305. Solidum. Spirituale. 3. &c. Transfiguratio. Comedere. vox. 2

78 Corpus assumptum ab angelo, non potest scindi, quia partes aeris iunctæ statim continuantur. 2. d. 8. 3. c.

79 Angelus potest esse simul cum corpore. 1^a. q. 52. 3. 2^m./. 1. dist. 37. q. 1. 1. c./. 4. d. 10. art. 2. q. 3. 2^m./. d. 44. quæst. 2. arti. 2. quæst. 4. b. 1.

80 Angelus est in qualibet parte corporis assumpti. 1. d. 37. q. 3. 2. c./. 2^m./. 2. d. 8. 2. 5^m./ Po^a. q. 6. 7. 15^m.

81 Totum corpus assumptum comparatur ad angelũ utvnus locus. Po^a. q. 6. 7. 15^m./. Anima. 10. 18^m.

82 In eodem corpore simul sunt anima, formaliter dans esse, & operans operationes naturales, & angelus operans operationes supernaturales. 1^a. q. 52. 3. 3^m./. 1. d. 37. q. 3. 3. 2^m. /. 2. d. 8. 5. 2^m.

83 Angelus non illabitur, nec est intra terminos essentiæ corporis. 2. d. 8. 5. 2^m./. Po^a. q. 6. 7. 14^m.

84 Effectus angeli, non recipitur intra esse corporis cuius non est causa, sed intra dimensiones eius, ratione cuius, dicitur intrinsecus corpori. 1. d. 37. q. 3. 3. 4^m./. 2. d. 8. 5. 3^m./. Po^a. q. 6. 7. 14^m.

85 Angeli boni, & mali illabuntur corporibus nostris. 2. d. 8. 5. o./. Io. 13. lec. 4. fi.

86 Angelus operatur in corpus distans per medium, non autem immediate. Ma. q. 16. 1. 15^m.

87 Angeli non deferunt in cælum corpora assumpta. 2. distin. 8. 3. 6^m.

88 Angelus superior & inferior, quandoque apparent in eadem figura corporis assumpti. 2. d. 8. 3. 3^m.

89 Omnis creatura corporalis est quid modicum respectu angeli, ideo non miratur de uirtute eius. Iob. 41. Lectio. 2. med^o. D.

90 Angeli administrant, & gubernant omnem creaturam corpoream. 1^a. q. 110. 1. c./. 2. d. 14. 3. o./. Verit. q. 5. 8. o./. Opusc. 3. c^o. 24. Creatura. 32. Gubernare. 3.

91 Deus non produxit corpora, mediantibus angelis 1^a. q. 65. 3. o. Hæresis. 128. 7.

92 Formæ corporum non creantur ab angelis. 1^a. q. 65. 4. o./. q. 91. 2. c./. q. 110. 2. o./. 2. d. 7. q. 3. 1. 9./. d. 8. 2. c./. 3. 2. c^o. 43./. Li^o. 3. c^o. 69./. 103. me^o. C./. Po^a. q 3. 16. 2 1^m./. Ma. q. 16. 9. 3.

93 Nec anima creatur ab angelis. 1^a. q. 90. 3. o./. 12 q. q. 3. 7. 2^m./. 22 q. 85. 2. c./. 2. d. 15. q. 1. 3. c. fi./. distin. 18. q. 2. 2. o./. 3. 2. c^o. 87./. Spiritu. 10. c. me^o. G./. Quol. 3. 6. o./. Causis. Lect. 3. o./. Lect. 5.

94 Essentia angeli, non indiget loco. 1^a. q. 61. 4. 1^m./. q. 102. 2. 2^m Locus. /. q. 112. 1. 2^m. q. 113. 6. 3^m. 1. d. 37. q. 1. 1. c./. quæst. 2. 1. c./. quæ. 3. 2. c./. 3^m./. q. 4. 2. c./. 3^m./. 2 dittin. 2. q. 1. 3. 5^m./. q. 2. 1. c./. d. 6. 3. c./. Po^a. quæst. 3. 19. c./. 3^m./. Quol. 1. 4. o./. Quol. 6. 3. o. Spirituale. 9. &c.

* Altare. 7. Cælũ. 45. Conuexũ. Dæmon. 2 1. &c. Hæresis 130

95 Opinio triplex, de loco angelorum. scꝫ nullo modo sunt in loco, quòd non circumscriptiue, sed diffinitiue per sitũ uel contactum, & quòd per applicationem actionis & operationis, & tantum tertia est uera. 1. d. 37. q. 3. 1. c./. 6^m./. 2. c.

96 Esse in loco, dicitur de angelis æquiuoce, respectu corporalium. 1^a. q. 52. 1. c./. q. 53. 1. c./. 1. d. 37. q. 4. 1. c./. 4. d. 44. q. 2. ar. 3. q. 3. c. fi.

97 Deus angelus, & anima non continentur a loco sicut corpora, sed continent eum. 1^a. q. 8. 1. 2^m./. q. 52. 1. c. fi./. quæst. 53. 1. c./. 2. c. fi./. 1. d. 8. L. 2. princ^o. H./. d. 37. quæst. 2. 1. c./. 4. d. 9. ar. 1. q. 1. 2^m./. Quol. 1. 5. c. Locus. 15. 24. &c. Anima. 18. &c. 1n. 5.

98 Angelus non est in loco, nisi secundum contactũ uirtutis. 1^a. q. 8. 2. 1^m./. 2^m./. q. 52. o./. 53. o./. 1. d. 15. q. 1. 1. 4^m./. 2. dist. 8.

An

2.5m./.4.d.19.1.7m./.ar.3.quæ.2.1m./.ʒ.2.c°.68./.Anima.10, 18m./.21.15m./.Quol.1.4.0./.5.c./.3m./.Quol.9.9.1m./.Quol, 11.1.c. Locus 23.Applicatio.1.

99 In angelis operatio naturæ, & gloriæ differunt tantum secundum imperfectum, & perfectum, ideo idem locus debetur eis conditis.& gloriosis.2 d.6.3.c.

100 Angelus non est in loco ut in loco, sed ut in operato.1.d.37 q.3.1.1m./.2m./.Opusc.15.c°.18.

101 Angelus non est in loco ut locatum, nisi per accidens, ratione corporis assumpti, uel circa quod applicatur per operationem, sed est in loco per se, ut operans in operato. 1.distinct.37.quæst.3.1.2m./.quæst.4.1.4m./.Ma. quæst.16. 1.19m.

102 Angelus non operans circa locum, non est in loco, 1.d.37. q.3.1.4m./.2.3m./.Poa.q.3.19.0.

103 Operatio angeli non est in loco ut in loco, sed ut perfectio loci.1.d 37.q.3.1.3m.

104 Angelus est in loco diffinitiue, non autem circumscriptiue 1a.quæst.8.2.1m./.q.52.1.2.0./.quæst.53.1.c./.12æ. quæst.94. 2.c./.1.dist.37./.quæst.2.1.c./.quæst.3.1.2.0./.2.distinct.6.3. o./.dist.8.1.3m./.4.d.10.ar.3.q.2.c./.1m./.distinct.44. quæst.3. ar.3.q.3.c.distin.45.quæst.1.ar.1.q.1.0./.Poa.quæst.3. 19.0. Quol. 1.4.c./.Quol. 6. 3. c./.Quol. 11. 1.0./. Matth. 28. prin°.K.

105 Angelus est in qualibet parte sui loci, sicut anima in qualibet parte sui corporis.1.d.37.q.3.2.c./.Anima.10.18m.

106 Locus angeli potest esse diuisibilis, & indiuisibilis.1a. q.52. 2.c./.q.53.1.0./.2.1m./.1.d.37.q.3.2.0./.q.4.2.5m./.6m./. Quo. 1.5.3m.

107 Angelus non est simul in pluribus locis.1.q.52.2.0./.q.53.1 c./.q.112.1.c./.1.d.37.q.3.2.0./.q.4.1.c.fi./.4.d.44.q.2.ar.3.q. 2.1m./.Poa.q.3.19.1m.

108 Angelum posse esse in pluribus locis simul, reputatum est pro errore a magistris, quia non esset in loco circumscriptiue nec diffinitiue.1.d.37.q.3.2.c.

109 Plures angeli non possunt esse simul in eodem loco.1a.q.52 3.0./.1.d.37.q.3.3.0./.4.dist.44.q.2.ar.2.q.4.b.1./.Poa. q.3.7. 11m./.19.1m./.Quol.1.4.2m.

111 Omnes angeli, & omnes creaturæ sunt in eodem loco metaphorice, idest, in deo qui continet omnia.1. distinctio.37. q.3.1.c.

112 Operatio angeli, diffinita est ad unum locum, respectu operati & operantis, non autem deus, quia operatio eius est determinata tantum primo modo.1m.q.52.2 c./.distinct.37 q.3.1.5m.

Moueri. 113 Angelus mouetur localiter, tamen æquiuoce aliis rebus.1a q.53.1.0./.distinc.37.quæst.4.1.0./.Poa.quæst.6.6.16m./.Ma. quæst.16.1.19m./.Trin.21.3m./.Opuscu.15.c°.18./.Matth. 28.prin°.K.

114 Angeli non mouentur per se accidens. ʒ.2.c°.90.fi./.95.fin. *Alteratio.11.Compassio.Dæmon.90.

115 Motus angeli in loco, nihil aliud est, quàm diuersi cōtactus diuersorum locorum successiue.1a.q.53.1.c./.Quol.1.5.1m. /.Quol.11.4.c.fi.

116 Motus angeli, est successio diuersarum operationum eius, 1a.q.12.10.2m./.q.63.6.4m./.q.53.0./.q.73.2.c./.1. distinct.8. q.3.3.0./.distinct.37.q.4.1.0./.3.c.fi./.Ma.quæst.16.2.6m./.4. c.me°.F./.Quol.1.5.1m./.Quol.2.5.c./.Quol.9.q.44 9.0. *Deus.403.443.

117 Motus secundum quòd est corporum, non conuenit angelis nisi metaphorice, sed loquendo equiuoce de motu, cōuenit eis proprie.1.d.37.q.4.1.5m. *Incarnari.7.Iudicium. 65.&c.85.Ma.44.Motus.81.82.83.

118 Motus angeli, non reducitur ad aliquam speciem motus naturalis.1.distinct.8.quæst.3.2.1m./.distinct. 37. quæst.4.1. 2m. Mutabile.5.

119 Motus angeli, non est actus imperfecti, sed existentis in actu.1a.q.53.1.2m./.3m./.1.d.37.q.4.1.c./.1m.

120 Motus angeli, non est propter indigentiam suam, sed nostram.1a.q.53.1.3m./.q.55.2.3m./.1.d.37.q.4.1.2m.

121 Motus angeli, ponit aliquam imperfectionem in eo.1.d.37. q.4.1.1m. *Mutatio.11.

122 Motus angeli, est simplicior omni mutatione corporali, & ideo est nobilior.Quol.11.4.1m.

123 Motus angeli potest esse continuus, & discontinuus sicut uult.1a.q.53.1.0./.2.c./.3.c./.Quol.1.5.1m./.3m.

Dum.118.124 Immo motus angeli, non potest esse continuus, sed est tātum discontinuus.12æ.quæst.113.7.5./.1.distinct.8.q.3.3.0. /.dist.37.q.4.1.c./.3m./.2.1m./.2m./.3.6m./.2.d.2.q.1.1.4m./.d. 3.quæstio. 2.5m./.Quol. 9.9.c.fin./.Quol. 11.4.c.fin.

Respondeo.Dubio.118°.

125 Angelus dum mouetur, partim est in utroque termino.1a. q.53.1.1m./.3.3m.

126 Oppositum uidetur dicere.1.distinctio.37.quæstio.4.1.3m. Respon.Du°.119. Et sicut angelus.129. Dum.119m.

127 Angelus dum mouetur motu continuo, in prin°.est in toto loco diuisibili, a quo incipit moueri, sed dum est in ipso moueri, est in parte loci quem deserit, & in parte loci quem occupat.1a.q.53.1.1m./.3.3m.

128 Oppositum uidetur dicere.1.d.37.q.4.1.3m. Respondeo, sicut Dubio.119°. Dum.120m.

129 Motus continuus angeli, necessario est per omnia media, sed discontinuus potest esse sine medio. 1a. quæst.53 2.0./. 1.distinct.37.quæst.4.2.0./. Verit. quæst.1.13.14m./.Quol. 1.5.0.

130 Motus angeli, non est in instanti, sed in tempore.1a. quæst. 53.3.0./.3a.q.57.3.3m./.1.d.37.q.4.3.0./.4.d.44.q.2.ar.3.q.3. o./.Quol.1.5.0./.Quol.5. quæst. 4.0./. Quol. 9.9.0. Quol. 11.4.0.

131 Angelus mouetur secundum totam uim suam, in id quod agit.1a.quæst.62.6.0./.q.63.8.3m./.1.distinct.17.q.1.3.4m./. 4.distin.4.q.2.ar.3.quæst.3.1m./.Verit.q.24.10.c./.Matth.25 medio.C.

132 Oppositum uidetur dicere.2.distin.7.q.1.2.c.prin°.C./.Ma. quæst 16.6.17m. Respondeo, sicut Dubio. 125°. Et sicut angelus 137. Dum.121m.

133 Motus angeli non habet ordinem ad motum primi mobilis.1a.quæst. 53.3.c.fi./.quæst. 63.6.4m./.quæst.91.2.3m./. 1.distin.37.q.4.3.c./.2.distin.7.quæst.3.1.3m./.Quol.9.9.c.fi. H./.Quol.11.4.c.fi.

134 Velocitas motus angeli, non est secundum quantitatem uirtutis eius, sed secundum uoluntatem eius.1a. quæstio. 53.3.1m.

135 Angeli sunt immutabiles, & incorruptibiles.1m.q.9.2.c./. q.10.5.c.fi./.q.50.5.0./.q.61.2.3m./.q.75.6.c.fi./.q.97.1.c./.2. d.3.q.1.1.c./.d.7.q.1.1.c./.d.23.q.1.1.2m./.d. 34.4.c./.ʒ.2.c°. 54./.91.3m./.Poa.q.5.3.4.c./.Anima.14.c./.3m./.Trin. 20.4m. /.Opusc.3.c°.74./.Opusc.9.q.47.

136 Oppositum uidetur dicere.1a.q.9.2.c./.q.10.5.c. fi./. quæst. 44.2.0./.q.45.2.1m./.1.d.8.q.3.2.1m./.2m. Respondeo. Dubio. 122°. Dum.12[illegible]

137 Angeli sunt mirabiles tripliciter, scilicet quo ad electionem finis, applicationem uirtutis ad diuersa, & per annihilationem.1a.q.9.2.c./.q.10.5.c. *Mutatum.Recedere.Spiritua le 4.&c.Substantia.35.Successio.7.8.

138 Motus angeli triplex, scilicet illuminatio, operatio intellectus & uoluntatis, & localis.1.d.37.q.4.1.c. Il.

139 Motus illuminationis angeli triplex, scilicet circularis, & rectus, & obliquus.22æ.q.180.6.2m./.1.d.37.q.4.1.c./.Verit.q. 8.15.3m./.Dio.4.lec.7.

140 Deus mouet ordinate angelos, in exequendo diuina officia.2.d.9.1.3m.

141 Angelus dicitur descendere a deo, non per intermissionem contemplationis, nec localiter, sed ab inuisibilitate. Et dicitur reuerti ad deum, quando deponit speciem uisibilem.2. d.10.4.1m.

142 Ordo uirtutum mouet cælos.4.d.48.qu.1.ar.4.quæst.3.c./. ʒ.3.c°.80.med°.H./.Ma.quæst.16.1.14m./.Opusc.10. artic. 17./.18./.Opuscu. 11.ar.4./. Opuscu.53.5m.Cælum 133.&c. Christus 163. *Anima.160.162.Ascendere.6. Deus.21. 23.32. Moueri.

143 Angeli mouendo cælos, sunt causa generationis, & corruptionis inferiorū.2.d.1.q.1 4.2m./.d.15.q.1.2.c.fi./.Opusc. 10.0./.Opusc.11.0./.Causis.lec.5.Beneficium.7.Cælum.100. &c.132.149./.158.

144 Angeli maiorem dignitatem habent in cognoscendo deū, quàm in mouendo cælos.2.d.1.q.1.4.2m.

145 Omnes angeli habent influentiam super motum corporū, licet tantum inferiores moueant immediate.2.d.1.q.1.2m./. d.3.q.1.3.4m./.d.14.3.c./.Spiritu.6.1m./.Quol.9.10.0./.Opuscu.10.ar.7./.Opusc.11.ar.9.

146 Vnus angelus agens in uirtute imperii dei, est sufficientis uirtutis ad educendum in actum totum quod diuina uirtute operandum est circa corpus aliquod supra actus naturales.1a.quæst.112.2.c./.1.distinct.37.quæst.3.3.c./.2.d. 10.2.c.

147 Angelus non posset mouere totam terram, Ma.quæst.16. 10.8m./.Opusc.10.art.16./.Opusc.11.ar.5. *Hæresis.104. 124.147.

148 Omnia corpora obediunt angelis ad nutum motu locali, non

An

non autem formali.1a.q.65.4.c.fi./.q.91.2.c./.q.105.1.1m./. q.110.2.3.0./.q.111.3.c./.q.114.4.2m./.quæ.117.3.c./.3m./.4. 1m./.12æ.q.80.2.c./.2.d.7.q.3.1.c./.d.8.2.c./.ʒ.3.c°.103./.Veri.q.12.3.9m./.Poa.q.6.3.0./.Ma.q.3.4.c./.q.16.1.14m./.9.10. o./.11.c./.Spirit.6.8m./.Quo.9.10.0./.Iob.1.lec.3.fi.9.prin°./ Matth.24.me°.G./.Gal.3.lec.1.me°.K.

149 Omnes angeli ex uirtute suę naturæ possunt transmutare omnia corpora naturalia, & etiam nostra, & per consequēs omnes potentias organicas, & per accidens intellectum, non autem directe uoluntatem.2.d.8.5.c./.Ma.q.16.11.0./. Quol.9.10.0.

150 Angelus potest immutare omnes sensus hominis, interiores & exteriores.1a.q.111.3.4.0./.q.114.4.2m./.2.dis.8.5.c./. Veri.q.11.3.0./.qu.12.8.c./.Poa.quæst.6.3.13m./.4.c./.5.c./. Ma.quæst.3.4.0./.quæst.16.1.16m./.11.0./.Galat. 3. lect.1. prin°.I.

151 Angelus non potest aliquam formam imprimere in imaginatione, nisi mediante sensu extrinseco. 1a. q.111.3.2m./. Ma.q.3.4.c./.2m./.q.16.11.c./.1m./.9m. Imprimere.1.ʒ.

152 Angelos immutare uoluntatem nostram, est omnino hæreticum 1a.q.106.2.c./.12æ.q.80.3.1m./.2.D.21.q.1.2.1m.Veri. q.22.9.c.

Dum.123m 153 Oppositum uidetur dicere.Quol.3.7.0. Respon. Dubio. 123°.Et sicut Angelus.149.

154 Angelus potest immutare uoluntatem hominis, persuadendo solum, uel concitando passiones.1a.q.106.2.c./.q.111.2. o./.q.113.1.2m./.q.114.2.3m./.q.115.4.1m./.12æ.q.9.6.2m./.q. 75.3.0./.q.80.1.0./.2.D.8.5.c./.ʒ.3.c°.88./.91./.92./.Veri.q. 22.9.0./.Ma.q.3.3.c./.3m./.4.c./.quæ.16.11.0./.Io.13.lect.1. fin.c.

155 Angeli possunt agere & influere in animas nostras, & superiores in inferiores.Quol.3.7.0./.Quol.9.10.2m.

156 Angelus superior, mouet uoluntatem angeli inferioris aliqualiter, ut obiectum, persuadendo, non autem de necessitate, nec ex parte potentiæ.1a.q.106.2.0.

157 Necesse est substantiam angeli aliqualiter coniungi rebūs, quas mouet.Quol.6.2.1m./.Quol.9.10.2m.

158 Deus & angelus sunt quando est motus.1.d.19.quæstio.2. 2.1m.

Operatio.159 Angeli agunt in inferiora, per imperium tantum. Ma.q.16. 1.14m./.15m./.Spiritu.6.8m./.Quol.6.2.0. Quol. 9.10.2m./. Opusc.53.10m.

Dum.124m 160 Oppositum uidetur dicere.Quol.9.10.0./.Opusc.11.ar.3./. 13. Respond.Dubio.124°.

161 Actio angeli limitatur ad aliquem effectum, quia nec uirtutem nec essentiam habet infinitam.1.d.37.q.3.2.c./.D.43. q.1.2.c./.Quol.6.2.c.fi./.2m./.Opusc.11.atti.15. *Actio. 34.Annunciatio.2.&c. Antichristus.3.Apparere.11.Applicatio.1.*Ars.23.Ascendere.4.5.Beatitudo.70.Beatus.8. Cetus 2.

162 Non oportet operationem angeli procedere ab eo secundum totam uirtutem suam, cum sit dominus sui actus.2. d.7.q.1.2.c.ratione.2a./.Ma.q.16.6.17m.

Dum.125m 163 Oppositum uidetur dicere.1.q.62.6.0./.q.63.8.3m./.1.d.17. q.1.3.4m./.4.d.4.q.2.ar.3.q.3.1m./.Veri.q.24.10.c./.Matt.25 me°.C. Resp.Dubio.125°.

164 Operationes angelorum sunt supra locum, & tempus corporalium.Quol.3.7 si. *Cogitatio.8.Comedere2.

165 Angeli dupliciter faciunt mirabiles effectus scilicet apponendo res naturales occulte & modo inconsueto, & quia naturalia sortiuntur aliquid uirtutis, inquantum sunt instrumentum angelorū.ʒ.3.c°.103.fi./.Poa.q.6.3.c.fi./.Ma. q.16.9.2m./.11m. *Corpus.23.47.Delectatio.18.Deus.321 443.Dominatio.2.3.

166 Imperium angeli requirit exequutionem uirtutis, ideo requiritur spiritualis tactus ad corpus quod mouet.Poa.qu. 6.7.12m./.Quol 9.10.2m. *Fides.59.70.71.75.76.88.Fortuna.7.Generatio.54.

167 Non potest esse quòd circa idem operatum conueniant immediate operationes duorum, angelorum. 1. distinct. 37. q.3.3.c.fi.

168 Angelus non operatur in alio angelo.Sed influit.influere.1. Ordo.36.Poa.q.3.7.11m.

Il. 169 Angeli dupliciter possunt agere in animas nostras, s. cōfortando intellectum, & illustrando phantasmata.1.q.111.1.c. /.Quol.9.10 c.fi. *Gloria 22.Hæresis.130.147.

Dum.126m 170 Oppositum uidetur dicere.1.q.54.4.2m./.ʒ.2.c°.98.3m. Respondeo, sicut Dubio.137°.

171 Boni angeli possunt imprimere in intellectum nostrum, non autem mali.12æ.q.80.2.c./.22æ.q.96.1.c./.q.172.2.1m. /.2.d.8.5.6m./.7m./.ʒ.3.c°.154./.Veri.q.5.10.c./.Ma.q.3.4.c. /.q 16.12.0. Imprimere.1.ʒ.

172 Boni angeli possunt imprimere in intellectum nostrum cōfortando, non autem imprimendo lumen.1a.q.111.1.0./.2. distin.8.5.6m./.Veri.q.9.1.c./.2m./.quæst.11.3.c./.3m./.10m./. quæst. 12.8.4m./.q.22.9.4m./.quæst. 27.3.c./. Ma.q.16.12. c./.7m.

173 Angeli mali imprimunt in phantasmata, applicando ad ea lumen suum.12æ.q.80.2.0./.2.d.7.q.2.2.c.fi./.3m./. dist. 8.5. 6m./.7m./.d.22.q.1.2.4m. Lu.

174 Angelus facit resultare similitudines rerū in intellectu hominis, mouendo imaginationem, uel intellectum confortando.Veri.q.11.3.11m.

175 Substantiæ separatę, idest, angeli, non sunt principia intellectus humani, cum creatio intellectus humani sit immediate a deo.1a.q.65.3.c. Quol.3.6.0.

Immo substantię separatę sunt principia intellectus humani.Meth.lc.1.prin°.a.H. Resp.Du°.127°. Dum.1[illegible]

176 Bonę cogitationes attribuuntur altiori principio, scilicet deo, licet angelorum ministerio procurentur, sicut etiam secundum ordinem naturæ per Angelum bonū homo promouetur ad perfectionem, & per angelum malum per familiaritatem, in peccatum mortale.1.q.111.2.2m.fi./.2.d.8. 5.c./.Quol.9.10.c.fi.1.psalm.77.10./.Quol.9.10.c.fi./.Intellectus.25. Magi. 2.7. Mediator. 1. &c. Oratio. 72. Pater.19. Mi.

177 Angelus non causat species in intellectum nostrū, nec phātasmata immediate illuminat. Sed reducere potest, intellectum nostrum in actum cognitionis omnium naturalium 2.d.7.q.2.2.5m./.Veri.qu.11.3.12./.q.12.8.c./.4m./.Ma.q.16. 12.c./.7m.Intellectus.257. *Phase.Piscina.2.Potestas.18.19 Prælatio.25.

178 Angeli formant in imaginatione hominis similitudines rerum, quas ei demonstrant.Veri.q.11.3.c.fi./.q.12.8.c./.Ma. q.16.1.16m. *Prophetia.39.47.&c.Punitio.4.Purgatorium 5.Regere.14.Sacerdos.8.

179 Potestas angeli est determinata ad unum, nisi in actibus circa finem.2.d.[illegible].1.3m.

180 Vltimus finis angeli operantis circa nos, est assimilari deo, cooperando ei in reductione inferiorum in deum. 1.d. 37. q.4.1.2m. Cooperari.1.2.

Similitudo.11.12.Somnium.2.Temperantia.31.Temptare 15.Tempus.22.Vita.9.14.15.35.36.Vox 2.

181 Intentio angelorum non est, ut alios in seipsos reducant, sed in deum, quia non sunt domini, sed serui.4.dist.15.q.3. ar.3.q.1.2m.

182 Angeli beati nullam operationem habent, nisi essentialem beatitudini, uel in qua per contemplationem beatam non dirigantur.2.d.10.4.c.

183 Angeli sunt supra tempus, & supra motum omnium corporalium, non autem supra tempus successionum esse ipsorū, & operationū eorū.1a.q.61.2.2m./.q.62.5.2m./.q.85.4.1. Duratio.

184 Intelligere angeli, est supra tempus.12æ.q.113.7.5m./.ʒ.2.c° 96.fi./.97.1m./.Li°.3.c°.61.fi./.Veri.q.8.14.12m.

185 Intelligere angeli, est supra tempus corporalium, & est in tempore alio.1a.q.57.3.2m./.Veri.q.8.4.15m./.Ma. quæst.16. 4.c.fi.H.

186 Tempus angeli, est numerus operationum sibi succedentium.1.d.37.q.4.3.c.fi./.Ma.q.16.4.c.fi.H./.7.3m./.Quol. 9. 9.c.fi.

187 Tempus angeli est, alterius rationis, a tempore aliorum.1a q.53.3.c./.1.d.37.q.4.3.0./.2.d.2.q.1.1.4m./.L./.Ma.q.16.4.c. fi./.Quol.2.5.0./ Quo.9.9.c.fi./.Quo.11.4 c.fi./.Op.36.c°.4

188 Tempus angeli, potest esse continuum, & discretum, sicut & motus eius.1a.q.53.3.0.

189 Immo tēpus angeli, est tantū discretū.12æ q.113.7.5m./.1. d.8.q.3.c./.d.37.q.4.3.0./.2.d.2.q.1.1.4m./.d.3.q.2.5m./.Quo. 2.5.c./.Quo.11 4.c.fi./.Opusc.36.c°.1. Resp.Dubio.128°. Dum.128m.

190 Tempus angeli discretum, nullam proportionem habet ad tempus aliorum, sed continuum sic.1.q.53.3.1m./.1.d.37.q. 4.3.c./.3m.

191 Tempus angeli componitur ex instantibus, quia est discretum.1a.q.63.6.4m./.12æ.q.113.7.4m./.1.d.37.qu.4.3.c./.1m./. Quol.9.10.0./.Quol.11.4.0./.Opusc.36.c°.3./.4.

192 Quot sunt operationes angeli ex quibus cōponitur motus eius, tot sunt nūc, ex quibus cōponitur tēpus eius.1.d.37 q.4.3.c.fi./.Ma.q.16.4.c.fi.H./.7.3m./.Opusc.36.c°.3./.4.

193 Vnum indiuisibile temporis angelorum, potest durare cum multo tempore nostro.2.d.37.q.4.3.7m./.Opuscu.36.c°.1. fi./.c°.4.

An

194 Tempus & instans angelorum, non sunt de genere quantitatis, sed sunt transcendentia. /. Opuſ. 36. c°. 2.
195 Actio angeli in hæc inferiora, mensuratur tempore nostro. 3. 3. c°. 61. fi. /. Opuſ. 10. c°. 3. /. Opuſ. 36. c°. 4. * Coeuum.
196 Tempus nostrum, non causatur a tempore angelorum, sed ab æuo analogice, quia mensura prius conuenit æuo quàm tempori. /. Opuſ. 36. c°. 4.
197 Operatio angeli successiua, ideſt, motus scilicet intellectio, & affectio, mensuratur tempore, non autem æuo. 1ª. q. 10. 5. 1ᵐ. /. q. 12. 10. 2ᵐ. /. 2. d. 2. q. 1. 1. 4ᵐ. /. L. /. Veri. q. 8. 4. 15ᵐ. /. Ma. q. 16. 4. 19ᵐ. /. Spiritu. 5. 4ᵐ. /. Quol. 10. 4. o.
Duᵐ. 129ᵐ 198 Immo propria operatio angeli, mensuratur æuo. 2. d. 2. q. 1. 1. 4ᵐ. /. Quol. 5. 7. c.
199 Immo nulla operatio angeli mensuratur æuo. Opuſ. 36. c° 4. Resp. Dubio. 129°.
200 In duratione angeli, est prius, & posterius quo ad operationes, non autem quo ad substantiam, & esse, & uisionē beatam. 2. d. 2. q. 1. 1. 4ᵐ. / Quol. 10. 4. o. /. Opuſ. 9. q. 102.
201 Esse angeli, mensuratur æculo, cognitio naturalis, tēpore, sed uisio beata æternitate. 1ª. q. 10. 5. 1ᵐ. /. 3ᵐ. /. 2. d. 2. L. /. 4. d. 49. q. 1. ar. 2. q. 3. c. /. 3ᵐ. /. 3. 3. c°. 61. /. 62. 1ᵐ. /. Opuſc. 36. c°. 4. * Aeternitas. 36. Tempus. 32.
202 Esse angeli, & substantia eius mensuratur æuo. 1ª. qu. 10. 5. 1ᵐ. /. 2. d. 2. q. 1. 1. c. /. Ma. q. 16. 4. 19ᵐ. /. Spiritu. 5. 4ᵐ. /. Quol. 5 quæst. 4. c. fi. /. Quol. 10. 4. o. /. Quol. 11. 4. o. /. Opuſc. 36. c°. 4. fi. /. c°. 5.
Duᵐ. 130ᵐ 203 Immo esse angeli mensuratur æuo, sed substantia eius mē suratur per nunc æui. 1. d. 19. q. 2. 2. c. Respondeo, sicut Dubio. 586°.
204 Visio beata angeli mensuratur æuo. 1ª. q. 10. 5. 1ᵐ. /. 2. d. 2. q. 1. 1. 4ᵐ. /. Quol. 5. 7. c. /. Quol. 10. 4. c.
Duᵐ. 131ᵐ 205 Immo uisio beata angeli mensuratur eternitate. 1ª. q. 10. 5. 1ᵐ. /. 2. d. 2. L. /. Opuſ. 36. c°. 4. Resp. Dubio. 131°.
206 Angelus primus, est subiectum æui. 2. d. 2. q. 1. 2. o. /. Opuſc. 30. c°. 3. /. 5.
207 Non Lucifer, sed primus angelus beatus, est subiectū æui. Quol. 5. 7. o. /. Opuſ. 36. c°. 5.
208 Si non esset iste primus angelus beatus, qui nunc est, alius primus esset subiectum æui, & mensuraret omnes alios. 2. d. 2. q. 1. 2. 4ᵐ.
209 Angelus beatus est, magis in participatione æternitatis, q̄ dæmon ideo dæmon mensuratur æuo angeli beati. 2. d. 2. q. 1. 2. 5ᵐ. /. Quol. 5. 7. c. fi.
210 Angeli beati sunt magis participes æternitatis, quàm essent in puris naturalibus. 1. d. 8. q. 2. 2. c.
211 Numerus angelorum, non est de genere quantitatis, sed est multitudo transcendēs & sum 1ª. q. 30. 3. c. /. q. 50. 3. 1ᵐ. /. 2. d. 3. q. 1. 3. 1ᵐ. /. Poª. q. 9. 5. 8ᵐ. /. 7. c. meº. D. /. Spiritu. 8. 15ᵐ /. Quol. 10. 1. o. /. Opuſ. 36. c°. 1.
212 Numerus angelorum, est finitus deo, sed nobis infinitus. 2. d. 3. q. 1. 3. c.
213 Nutuerus angelorum excedit omnem numerum corporalium. 1ª q. 50. 3. o. /. q. 112. 4. 2ᵐ. /. 2. d. 3. q. 1. 3. o. /. 5. 2. c°. 92. /. Poª. q. 6. 6. c. fi.
214 Angeli boni, sunt in maiori numero, quàm mali. 1ª. q. 63. 9. o. /. 1. d. 39. q. 2. 2. 4ᵐ. /. 2. d. 1. q. 1. 1. 3ᵐ. / Anima. 8. 4ᵐ.
215 Angeli boni, fortè tunt plures, quàm omnes damnandi dæmones & homines. 1. d. 39. q. 2. 2. 4ᵐ.
216 Vnum transcendens conuenit angelis, non autem unum, quod est principium numeri. 2. d. 3. q. 1. 3. 1ᵐ.
217 In angelis sunt tres hierarchiæ, secundum triplicem gradū cognitionis eorum. 1ª. q. 108 1. o. /. 2. d. 9. 3. o. /. 4. dist. 24. q. 2. ar. 1. q. 2. 4ᵐ. /. 3. 3. c°. 80. /. Op. 3. c°. 126. /. Eph. 1. lec. 7. prinº. D. /. Col. lec. 4. fi. D.
218 In qualibet hierarchia, sunt tres ordines. 1. q. 108. 2. o. /. 2. d. 9. 3. o. /. 4. d. 24. q. 2. ar. 1. 2. 4ᵐ. /. 3. 3. c°. 80. /. Opuſ 3. c°. 126. Eph. lec. 7. medio. E. /. Col. lec. 4. fi. D.
219 In quolibet ordine, sunt multi angeli. 1. q. 108. 3. o. /. 2. d. 9. 3. c. /. 5ᵐ. * Archangeli.
220 Distinctio hierarchiarum & ordinum in angelis, est a natura, sed completur per dona gratiq. 1. q. 108. 4. o. /. 8. c. /. q. 109. 1. c. /. 2. d. 9. 7. o. /. 4. d. 24. q. 1. ar. 1. q. 1. 3ᵐ.
221 Distinctio ordinum in angelis, est secundum distinctionem actuum, & officiorum. 1. q. 108. 2. o. /. q. 110. 1. 3ᵐ. fi. /. 2. d. 9. 3. o. /. 5. 2ᵐ. /. 3. 3. c°. 76. 2ᵐ. /. 80.
222 In angelis est triplex diuisio scilicet hierarcharum secundum diuersos modos recipiendi diuinas il luminationes, ordinum secundum diuersos actus, & per sonarum secundum diuersam uirtutem. 2. d. 9. 3. c. prino. /. 4. d. 24. q. 2. ar. 1. q. 2. 4ᵐ.

An

223 Diuisio hierarchiæ in ordines, est diuisio totius potestatiuè in partes potestatiuas. 2. d. 9. 3. 1ᵐ.
224 Prima distinctio angelorum, est secundum proportiones diuersas genere. Secunda secundum diuersas species. Tertia secundum diuersas numero. 2. d. 9. 3. 5ᵐ. * Charitas 13. Cherubin. 1.
225 Ordines angelorum, sunt tantum nouem. 1ª. quæstio. 108. 2. c. /. 2. distinct. 9. 3. o. /. 3. c°. 80. /. Ephes. Lectio. 7. prinº. D.
226 Ordo in angelis, essentialiter consistit in dono gratiæ. Et secundum iustitiam donorum gratuitorum, ordines distinguuntur, licet distinctio naturalium, præsupponatur materialiter & dispositiue. Ma. q. 7. 3. 12ᵐ.
227 Omnes ordines angelorum, conueniunt in dono gratiæ, inquantum unit deo, in qua distinguuntur, inquantum ordinat ad opus, ideſt, ad diuersa officia. Ma. quæstio. 7. 3. 12ᵐ.
228 Ordines distinguuntur, secundum gradum in præmio essentiali, quod per ministeria non augetur. 2. distinctio. 5. 2. 3ᵐ. Mē
229 Gradus in ordinibus angelorum, bene ordinantur. 1ª. q. 108. 2. 2ᵐ. /. 6. o. /. 2. dist. 9. 3. o. /. Lect. /. 3. 3. c°. 80 /. Opuſcu. 3. c°. 126. /. 1ª. Corinth. 15. Lect. 3. meº. H. /. Eph. Lect. 7 prinº. D. /. Col. Lect. 4. fi. D.
230 Tota ratio ordinis in angelis, est ex propinquitate ad deū. ideo propinquiores deo, sunt gradu sublimiores, & scientia clariores, non autem in hominibus. 1. qu. 106. 3. 1ᵐ. /. q. 107. 2. c.
231 Angeli in confinibus suorum ordinum, magis conueniūt quàm cum extremis suorum ordinum. 1. q. 108. 3. 3ᵐ. /. 2. d. 9. 5. 4ᵐ.
232 Angeli unius ordinis, non sunt æquales. 1ª. q. 10. 6. c. fi. /. q. 47. 2. c. /. q. 50. 4. c. /. q. 108. 3. o. /. q. 113. 3. 1ᵐ. /. 2. d. 9. 5. o. /. Opuſcu. 1. c°. 35.
233 Omnes ordines primæ hierarchiæ, assimilantur ministris regis circa personam eius, scilicet cubicularijs, consiliarijs, & assessoribus. Secundæ autem officialibus regni in communi, scilicet dominis curiæ, principibus militiæ, & iudicibus curiæ. Tertiæ uero deputatis ad certas partes regni, scilicet præpositis, baliuis, & huiusmodi. 1ª. q. 108. 6. c. /. 2. d. 9. 3. c. meº. E. Mi
234 Ad primam hierarchiam, pertinet consideratio finis. Ad secundam dispositio uniuersalis de agendis. Ad tertiam uero, executio operis. 1ª. quæst. 108. 6. c. /. 3. c°. 80. c. /. Opuſ. 3. c°. 126.
235 Ordines angelorum, sunt connexi ad inuicem, & ad nostrā hierarchiam. 1ª. q. 108. 1. o. /. 2. d. 9. 6. o.
236 Omnes homines, & omnes angelorum ordines, sunt una hierarchia. 1ª. quæstio. 108. 1. c. /. 1ᵐ. /. 3ª. quæstio. 8. 4. c. /. 2. d. 9. 3. c.
237 Homines assumentur, ad omnes ordines angelorum. 1ª. q. 63. 9. 3ᵐ. /. q. 108. 8. o. /. 12ē. q. 4. 5. 6ᵐ. /. 2. d. 9. 8. c. /. d. 29. 4. 4ᵐ /. 3. c°. 57. fi. /. Anima. 20. 11ᵐ. * Demon. 4. 5. 6 59. Dominatio. 2. 3. Eustratius. 2. trinº. 2. 3.
238 Homines assumuntur ad ordines angelorum, non ratione officiorum, sed propter mensuram gloriæ & fruitionis diuinæ. Ma. q. 7. 3. 12ᵐ. * Gabriel. 2. Michael. 1.
239 Angelus inferioris ordinis, non assumetur ad superiorem ordinem. 1ª. quæstio. 108. 8. 1ᵐ. /. 2. distinctio. 9. 8. 2ᵐ. /. distin. 29. 4. 4ᵐ.
240 Sub uno ordine angelorum, sunt diuersi ordines animarum, & corporum. 3. 3. c°. 81. * Officium. 2. Ordo. 7. 36. 37. 58.
241 Quilibet angelus magis habet proprium ordinem & officium, quàm quæcumque stella. 1ª. q. 108. 3. c. /. 2ᵐ. /. 3. 2. c°. 96. fi.
242 Minimus ordo angelorum, est superior supremo ordine nostræ hierarchiæ. 1ª. q. 108. 2. 3ᵐ. /. q. 117 2. c. /. 3ᵐ. /. 2. d. 9. 3. 4ᵐ. /. Veri quæstio. 9. 1. 14ᵐ. * Potestas. 18, 19. Principatus 10. Regere. 14.
243 Proprietates, & officia in ordinibus angelorum, & ecclesiæ, accipiuntur ex nominibus eorum. 3ª. q. 67. 1. c.
244 Ordo uirtutum, est supremus omnium ordinum, qui mittuntur ad exequenda ministeria. 2. d. 10. 3. c. fi. /. d. 11. q. 1. 2. 3ᵐ. /. 3. 3. c°. 80. meº. G. Mi
245 Ordo uirtutum in angelis, attingit ultimum in operandis omnibus difficilibus diuinorum ministeriorū, scilicet facere miracula 2. d. 9. 3. c. fi. H. /. 3ᵐ. /. d. 10. 3. c. fi. /. 3. 3. c°. 80. meº I. /. 103. fi. H. /. Ma. q. 16. 9. 12ᵐ. /. Opuſc. 3. c°. 126. Miraculum. 36.

An

246 Ordines angelorum, semper durabunt. 1ª. q. 108. 7. c. /. 2. d 6. L. fi. /. d. 11. q. 2. 6. o /. 4. d. 47. q. 1. ar. 2. q. 4. c. /. Quol. 2. 11. fi. /. 1ē. /. Cor. 15. lec. 3. meº. H.
Superior 247 Excellentia cuiuslibet angeli inferioris, continetur in excellentia cuiuslibet superioris, & non ecōuerso 1ª. q. 108. 5. 6ᵐ. 2. d. 6. 1. 1ᵐ.
248 Omnes perfectiones sunt communes omnibus angelis, sed perfectius, & abundantius sunt in superioribus, quàm in inferioribus. 1ª. q. 106. 4. o. /. q. 108. 2. 2ᵐ. /. 5. c. /. 22ē. q. 24. 3. 3ᵐ. /. 2. d. 3. 3. 2ᵐ. /. 4. c. /. 4. d. 49. q. 5. 1. 4ᵐ. /. Opuſc. 3. c°. 126. fi. /. Isa. 37. prinº. E. /. Col. lect. 4. fi. E. * Cælum. 139. 142. Dæmon. 73. 81. 90. 118. 120. Dominatio. 2. 3.
249 Quicquid potest fieri per angelos inferiores, non fit a superioribus nisi per inferiores. 2. d. 10. 3. 3ᵐ. /. 3. q. 3. ar. 2. q. 2. c.
250 Inferiores angeli, exercent officia superiorum. 2. d. 10. 2. 2ᵐ. /. 3ᵐ. /. 4ᵐ. /. d. 11. q. 1. 2. 2ᵐ.
Duᵐ. 123ᵐ 251 Immo iam transcenderent limites suos. 3. d. 13. ar. 2. q 2. 2ᵐ. /. 3ᵐ. Respondeo. Dubio. 301.
252 Inferiores angeli exercent officia superiorum, in uirtute superiorum. Ideo infimi possunt arcere dæmones: & facere miracula. 1ª. q. 112. 2. 2ᵐ. /. q. 113. 3. 3ᵐ. /. 2. d. 10. 2. 2ᵐ. /. 3ᵐ. /. 4ᵐ. /. d. 11. q. 1. 2. 2ᵐ. /. 3. 3. c°. 80. fi. /. Veri. q. 9. 2. 2ᵐ. /. Opuſ. 3. co. 126 fi. /. He. 1. fi. * Imago. 22. Infinitum. 22.
253 Essentia superioris angeli, est nobilior, & uirtus efficacior ad intelligendum, & ad agendum in res exteriores, quàm essentia & uirtus inferioris. 1ª. q. 89. 1. c. fi. /. q. 106. 1. 3. 4. c. /. Quol. q 2. 1. c. fi. /. Quol. 6. 2. c. fi.
254 Inferiores angeli, sufficiunt ad quamtumcumque maxima annunciandā, uel exequenda. 2. d. 10. 2. c.
Mi 255 Nihil prohibet dicere, inferiores angelos administrare inferiora corpora, & superiores superiora, & summos assistere deo. 1ª. q. 63. 7. c. /. 3. 3. co. 80. prino.
256 Ordo in angelis, numquam a deo prætermittitur, quin semper inferiora per superiora mouentur, & non ecouerso. 1ª. q. 106. 3. c. / q. 112. 2. c.
257 Quilibet angelus, est simpliciter maior quolibet uiatore secundum conditionem status, non autem secundum meritum. 1ª. q. 108. 2. 3ᵐ. /. q. 117. 2. 3ᵐ. /. 2. d. 11. q. 2. 4. 2ᵐ. /. Veri. q. 9. 1. 14ᵐ. /. Mat. 11. meº. A.
258 Angeli superiores, regulant inferiores, in suis ministeriis & homines per angelos. 2. distinct. 1. quæst. 1. 4. 2ᵐ. /. distinct. 3. quæst. 1. 3. 4ᵐ. /. quæst. 3. 2. c. /. 4. 5. quæst. 2. 2. 2ᵐ. /. d. 6. 1. 2ᵐ. /. d. 9. 2. 3ᵐ.
259 Angeli inferiores, habent uirtutes particulares, & explicables per corpora, ideo oportet, quòd corporibus uniantur, non autem superiores. 3. 3. co. 80. prinº.
Il. 260 Angeli superiores, per scientiam suam ordinant actus, & officia inferiorum, illuminantes, purgantes, & perficientes eos. 2. d. 3. q. 3. 2. c. /. 2ᵐ. /. d. 9. 2. 3ᵐ.
261 Quicquid conuenit angelo superiori essentialiter, conuenit inferiori participatiue. Et quicquid conuenit angelo inferiori essentialiter, conuenit superiori causaliter. Colos. lect. 4. fi. E.
262 Formæ superiorum angelorum, sunt uniuersaliores, formis inferiorum. 1ª. q. 55. 3. o. /. q. 89. 1. c. /. q. 110. 1. c. /. q. 116. 1. c. /. 2. d. 3. q. 3. 2. o. /. d. 9. 3. c. prino. D. /. d. 10. 2. c. /. d. 14. 2. c. /. 3. 2. c. 98. meo. G. /. Li°. 3. c°. 79. 1ᵐ. /. 80. 1ᵐ. /. Veri q. 8. 10. o. /. 15. c. fi. /. q. 9. 5. c. /. Ma. q. 16. 4. c. meo. G. /. 8. c. /. Quol. 7. 3. c. /. Anima. 7 5ᵐ. /. 18. c. /. Opuſ. 3. co. 78. 81. 126. /. Causis. Lec. 4. /. Lec. 10.
Duᵐ. 133ᵐ 263 Oppositum uidetur dicere. 1ª. q. 108. 7. c. Respondeo sicut Dubio. 475°.
264 Scientia superiorum angelorum dicitur esse uniuersalior, quia intellectus eorū respicit obiectū sub uniuersaliori ratione, quo ad eminentiorem modum intelligendi, & non quo ad modum prædicandi. 1ª. q. 106. 4. 1ᵐ.
265 Cognitio superiorum angelorum est perfectior, quàm cognitio inferiorum. 1ª. q. 89. 1. c. fi. /. quæst. 106. 4. o. /. q. 108. 5. fi. B. /. 12ē. q. 150. 5. c. fi. /. 2. distinct. 3. q. 3. 2. o. /. distinct. 11. q. 2. 2. c. /. 3. 3. co. 98. /. Veri. quæst. 8. 10. o. /. Opuſ. 3. co. 78. /. Causis. Lec. 4. fi.
266 Superiores angeli, idem cognitum perfectius, & clarius cognoscunt, quàm inferiores. 22ē. q. 2. 6. c. /. 2. d. 3. q. 3. 2. 2ᵐ. /. d. 11. q. 2. 2. c. /. Veri. q. 8. 10. c. /. 2ᵐ.
267 Plura subiacent cognitioni superiorum angelorum, quàm inferiorum. Veri. q. 8. 10. c. /. 4ᵐ.
268 Pauciores sunt formæ intelligibiles in intellectibus superiorum angelorum, quia lumen intellectuale in eis minus diuiditur. 1ª. q. 89. 1. c. fi. F. /. 2. dist. 3. quæst. 3. 2. c. fin. /. 3. 2. c°. 98. meo B. /. Veri. q. 8. 10. c. /. 2ᵐ. /. Anima. 15. c. fi. /. 18. c. meº. A. /. Quol. 7. 3. c.

An

269 Angelus superior per unam speciem potest plura intelligere, quàm inferior. 1ª. q. 55. 1. o /. q. 89. 1. c. fi. F. /. 2. d. 3. q. 3. 3. 3ᵐ /. 3. 3. c°. 98. /. Veri. q. 8. 10. c. /. 2ᵐ. /. 14. c. /. Ma. q. 16. 4. c. fi. G. /. Anima. 18. c. /. Quol. 7. uel. 8. uel. 11. q. 1. 3. c. /. Causis. Lect. 10.
270 Scientia inferiorum angelorum perficitur per superiores. 2. d. 3. q. 3. 2. 4ᵐ.
271 Superior angelus perfecte cognoscit species & alia in intellectu inferioris, econuerso autem imperfecte. Ma. quæst. 16. 8. c.
272 Aliqui effectus sunt, quos omnes angeli beati immediate uident in essentia dei, quos tamen clarius uident superiores. 2. d. 11. q. 2. 2. c. * Maria. 50. &c.
273 Superiores angeli perspicacius diuinam sapientiam contēplantes, plura & altiora misteria gratiæ cognoscunt in uisione dei, quæ inferioribus eos illuminando manifestant. 1. q. 57. 5. c. II.
274 Angelus superior illuminat inferiorem. 1. q. 106. 1. 8. o. /. q. 107. 2. c. / q. 108. principio. /. qu. 113. 2. 2ᵐ. /. quæst. 117. 2. c. /. 12ē. quæst. 112. 1. 3ᵐ. /. 22ē. quæst. 2. 6. c. /. 2. distin. 6. L. /. distin. 11. q. 1. 4. 2ᵐ. /. dist. 3. q. 1. 3. 4ᵐ. /. 4. 4ᵐ. /. q. 3. 2. c. /. 2ᵐ. /. d. 9. 2. o. /. distinct. 11. q. 1. 2. 2. 2ᵐ. /. quæst. 2. 1. 3ᵐ. /. 3. c. /. d. 9. 3. o. /. distinct. 18. q. 22. 3ᵐ. /. 4ᵐ. /. Veri. q. 9. 1. o. /. Opuſc. 3 c°. 126. /. 1ē. Cor. 13. prinº. I. /. Causis. Lec. 4. fi. II.
275 Illuminauo inferiorum angelorum est a deo per superiores. 2. distinct. 3. quæst. 1. 3. 4ᵐ. /. distin. 9. 2. 3ᵐ. /. 4ᵐ. /. Verit. quæst. 9. 2. o.
276 Angelus superior instruit inferiorem, de omnibus quæ scit. 1ª. q. 106. 4. o. /. 22ē. q. 181. 4. 2ᵐ. /. 2. distinct. 9. 2. o. /. Opuscu. 3. c°. 126.
277 Vsque ad diem iudicii, semper noua aliqua supremis angelis reuelantur diuinitus, de his quæ pertinent ad dispositionem mundi, & præcipue ad salutem electorum. Vnde semper remanet, unde superiores angeli inferiores illuminent. 1ª. q. 106. 4. 3ᵐ. II.
278 A Quicquid potest fieri per angelos inferiores, nō fit a superioribus nisi p inferiores. 2. d. 10. 3. 3ᵐ. /. 3. d. 3. q. 3. ar. 2. q. 2. c. II.
278 B Angelus inferior numquā illuminat superiorem, nec potest. 1ª. q. 106. 3. o. /. q. 107. 2. c. /. q. 108. prinº. /. quæst. 117. 2. c. /. 2. d. 11. q. 2. 3. 5ᵐ. /. 4. c. Veri. q. 9. 5. c. fi. /. 1ē. Cor. 13. prinº. K. * Dominatio. 2. 3. Dominium. 5. 8. Imago. 22. Infinitum. 22. Iudicium. 59. 85. II.
279 Boni angeli habent prælationem super angelos malos. 1. q. 109. 4. o. * Maria. 21. 46. &c. Officium. 2. Ordo. 7. Prælatio.
280 Boni angeli inferiores secundum naturam, habēt prælationem super angelos malos superiores secundum naturā. 1ª. q. 109. 4. 3ᵐ.
281 Superiores angeli mali, habent prælationem super inferiores angelos malos. 1ª. q. 63. 8. o. /. q. 109. 2. o. /. 2. d. 6. 4. o. /. 4. d. 47. q. 1. ar. 2. q. 4. o. * Potestas. 18. 19. Prælatio, 25. Principatus. 10. Prouidentia. 25. &c.
282 Angeli præsidentiam habent, super ista inferiora immediatam. 1ª. q. 110. 1. 2ᵐ. /. 3ᵐ.
283 In cælesti hierarchia, sub potestatibus quæ indistinctæ præsunt, ponuntur principatus qui singulis prouinciis distribuuntur, & sub his angeli, qui singulis hominibus in custodiam deputantur. 4. d. 19. q. 1. ar. 3. q. 1. c.
284 Minimus angelus, habet altiorem & uniuersaliorem uirtutem, quàm aliquod genus corporalium, sed deus diuersos angelos præposuit cuilibet generi corporum. 1. quæst. 110. 1. 3ᵐ.
285 Anima secundum ordinem naturæ, non præfertur alteri animæ, sicut dæmones ordine naturæ præferuntur hominibus. 1ª. q. 64. 4. 2ᵐ.
286 Prælatio malorum angelorum, fundatur super iustitiā dei, non autem super iustitiam eorum. 1ª. q. 109. 2. 1ᵐ. Il.
287 Prælatio angelorum post diem iudicii cessabit, quo ad ministeria circa nos. 1ª. q. 64. 4. c. /. 2. distin. 6. L. /. distin. 11. quæst. 2. 6. c. /. 1ᵐ. /. distinct. 44. quæst. 1. 3. 5ᵐ. /. 4. distinc. 47. quæst. 1. ar. 2. q. 4. 1ᵐ. /. distinc. 49. quæst. 2. 5. 12ᵐ. /. 1ē. Cor. 15. Lect. 3. meº. H. Mi
288 Intellectus angeli, est deiformis, quia non habet cognitionem a rebus, nec per sensum, nec cum discursu, sicut in nobis. 1ª. q. 84. 2. c. fi. /. 22ē. q. 180. 6. 2ᵐ. /. 2. d. 3. q. 1. 2. 6. c. fi. /. q. 3. 4. 1ᵐ. /. 3. d. 1. q. 1. 2. 2ᵐ. /. contra. 3. c°. 91. /. Verit. q. 15. 1. c. /. q. 24. 10. c. /. Ma. q. 7. 9. c. /. 1ᵐ. * Abstractio. 9. Adam. 5. 11. &c. Ars. 23. Cerebrum. 10. Comparatio. 3. Defectus. 1. Homo. 25. Intellectus.
289 Intellectus angeli est speculum purum, & incontaminatum, quia non patitur defectum luminis secundum suum genus. 2. d. 3. q. 1. 2. c. /. Verit. quæst. 8. 3. 3ᵐ. /. Ma. q. 16. 5. 6. c.

An

* Deus.392.402.415.416.417. Dubitatio.2.Homo.21.25.

290 Intellectus angeli est aliquid ens actu, in genere intelligibilium, ideo intelligit essentiam suam, secundum ipsam, & per eam quaelibet alia. Verit.q.8.6.c./. Ma.q.16.12.4m.* Ignorantia.18./.14.6m.

291 Angelus dicitur substantia semper mobilis, quia nūquam est in potentia intelligens respectu suę essentiæ, & sic intellectus angeli, est semper in actu, & numquam in potentia 1ª.q 50.1.2m./. /.q.54.4.c./.q.65.1.o./.ꝫ.cº.97./.98. fi.G./. Verit.q. 8.5.o./.Ma.q.16.2.6m./.5.6.c.

Dum.134.292 Oppositum uidetur dicere.2.d.3.q.3.1.4m./.d.9.2.6m. Respondeo.Dubio.134.

293 Intellectus angeli, est in potentia essentiali, & accidentali respectu reuelandorum, sed respectu naturaliter cognitorum, est tantum in potentia accidentali. 1ª.q.58.1.o./. q.62.1.c./. 12ę.q.50.5.c./.2.d.3.q.3.1.4m./.d.9.2.6m./.Ma.q. 16.5.1./.6.c./.

Dum.135.294 Oppositum uidetur dicere. 1ª.q.25.6.o./.1.d.44.o.Potentia.q. 3.16. /.17m. Respondeo.sicut Dubio.134.

295 Intellectus angeli, semper est in actu secundo, & in nulla potentia respectu verbi dei.1ª.q.58.1.c./.22ę. q.180.6.2m.

296 Intellectus angeli beati est semper in actuali consideratione sui, & pertinentium ad eum.2.d.11.q.2.3.4m.

297 In intellectu angeli beati, non potest esse falsitas. 1ª.q.58.5. o./.2.d.11.q.2.5.4m./verit.q.8.14.6m./. Ma.q.16.6.c.

298 Intellectus, & voluntas in angelis, differunt realiter. 1ª.q.59. 2.o./.1.d.42.q.1.2.3m./.verit.q.22.10.o.

299 In angelis sunt tantum duæ potentiæ, scilicet intellectus, & voluntas.1ª.q.54.5.c./.q.79.1.3m./. Ma. q. 16.1.14m. Memoria.3.17. Oppositum uidetur dicere.1ª. q.54.2.c. Opusc.11. cº.3./.13./. Respondeo.sicut Dubio.136. Dum.136.

300 Intellectus angeli, est medius inter intellectum dei, & hominis, uirtute & modo cognoscendi, quia similitudo eius, non est essentia eius, sicut in deo, nec accepta a rebus, sicut in nobis, sed per influxum a deo.1ª.q. 84.2.c.fi./.2.d. 3.q.3.1.c./. 2./.ꝫ.2.cº.98.meº.G./.Lib.4.cº. 11.prinº.I./. Potentia.q.3.4. 13m.Deus.97.98.

301 Intellectus angeli non habet defectum sui generis, sicut noster, sed tantum respectu intellectus dei.1ªq. 12.4.12m./.4.d. 49.q.2.6.4m.

302 In angelis non est intellectus agens, & possibilis. 1ª.q.54.4. o./.ꝫ.2.cº.96.7m.

Dum.137.303 Oppositum videtur dicere.2.d.3.q.3.4.4m. Respondeo.Dubio.137.

304 Intellectus agens angeli, sufficit ad distinctam cognitionem rerum, non autem intellectus noster. 2.d.3.q.3.4.4m.

305 Intellectus possibilis angeli, est in potentia respectu luminis diuini, noster autem etiam respectu specierum a rebus acceptarum.1ª.q.54.4.o./.2.d.3.q.1.6.c.meº. G./.q.3.4.4m. Intellectu.2.16.* Obscuris.Ratio.3.Rationale.1.2.4.

306 Angelus habet intellectum possibilem respectu superiorum tantum, sed homo etiam respectu inferiorum.2.d.3.q.1.6.c.

307 Intellectus angeli plus excedit intellectum Optimi philosophi, quàm ille intellectum rudissimi idiotæ.contra.1.cº.3.

308 Intellectus dei plus excedit intellectum angeli, quàm ille intellectum nostrum.contra.1.cº.3.

309 Intellectus angeli est completus per species connaturales omnium quæ naturaliter cognoscere potest, non autem intellectus noster.1ª.q.54.4.o./.q. 55.2.o./.q. 59.3.2m./.q 60.2. c./.q.76.5.c./.q.84.3.1m./.q.91.1.c./.q.109.3.3m./. cōtra.2.cº. 98.meº.A./.99./.verit.q.8.15.c./. q.9. 1.9m./. Anima. 2.c.fi./. Col.2.lec.1.meº.G.

310 Intellectus dei, & angeli statim totam rei cognitionem habent, intellectus autem noster paulatim. 1ª. q.85.5.c./. 12ę. q.5.1.1m./.22ę.q.180.3.c./.verit.q.15.1.c./.q.16.1. c./.q.18.4. 7m./.Ma.q.16.5.c.fi./.Ethi.lec.11 prinº. B. Deus. 100. 110.

311 In angelis est aliqua nesciētia.1ª.q.12.8.o./.q.58.5.o./.q.101. 1.2m./.q.106.2.1m./.12ę.q.76.2.c./.22ę.q.52.3.c./.2.d.9.2.1m. 2m./.d.11.q 4.c./.5m./.5.4m./.d.43.6.c./.4.d.49.q.2.5.8m./.Dionisius.4.lec.4.Ignorantia.18.

312 Angeli ignorant aliqua supernaturalia, non autem aliquid cognoscibile ab eis naturaliter; sed intellectus noster ignorat utroque modo.1ª.q.58.5.c./.veric.q.8.15.2m./. Ma. q.16. 2.4m./.5m.Ignorantia.16.19.

313 Connaturale est intellectui nostro, cognoscere naturas in materia, angelico autem sine materia: sed intellectui diuino, esse subsistens.1ª.q.12.4.c./.q.85.1.c.

314 Angeli per species inditas rerum naturas cognoscunt in uniuersali, & in particulari, quantum ad formam, & quantum ad materiam, 1ª.q.57.2.c./.2m.

315 Intellectus dei, est sicut actus totius entis: ideo solus est actus purus, angelicus autem est semper in actu suorum intelligibilium, non autem intellectus noster: sed est in potentia, 1ª.q.79.2.c./.q.87.1.c./.12ę q.49.4.c./.q.50.5.c./.q.51.1.2m./.cōtra.1.cº.98.prinº.G./.verit.q.8.6.c.fi./.q.20.2.c.fi./. Opusc.3. cº.103./.Anima.3.lec.9.fi.

316 Intellectus dei, est suum intelligere, non autem intellectus angeli, nec intellectus hominis.1ª.q.54.1.c./.q.8..3.c./. contra.4.cº.11.prinº.Deus.95.

317 Angelus dicitur mens, & intellectus, quia solam cognitionem intellectiuam habet.1ª.q.54.3.1m./.5.o./.q.79.1.3m./.cōtra.3.cº.108.prinº./.verit.q.10.1.4m.

318 Obiectum primum intellectus angeli, est eius essentia, intellectus uero nostri coniuncti, obiectum est quidditas rei materialis.1ª.q.12.4.c./.q.84 7.c./.q.85.1.c./.q.87.verit.q 8.3.c.fi. Obiectum.

319 Angelus uno, & eodem actu primo, simul intelligit se intelligere, & essentiam suam, non autem homo.1ª.q.87.3 c.

320 Oppositum uidetur dicere.1ª.q.87.3.2m. Respondeo.sicut Dubio.103. Dum.138m.

321 Angelus indiget lumine, in cognitione supernaturali, non autem in cognitione naturali, sed homo indiget in utraque 3.d.14.ar.1.q.2.1m. Dum.139m.

322 Oppositum uidetur dicere.2.d.9.2.4m./.6.3m./.d.11.q.2.3.3m. Respondeo sicut Dubio.145.

323 Cognitio angeli duplex, scilicet speculatiua, & practica.2.3. L.2./.verit.q.16.1.c.6 * Accidens.110.Anima. 152.155.160. 162.

324 Cognitio angeli duplex, scilicet matutina, & uespertina. 1ª. q.58.6.7.o./.q.64.3m./.12ę.q.67.3.c./.3ª.q.9.3.c./.2.d.12.3.c./. 3.d.31.q.2.ar.1.q.1.4m./ verit.q.8.16.o./ 17.c./.2m./.q.9.1.11m Potentia.q.4.2.c.fi./.Opusc.3.cº.224./. Hæ.8.lec.3. meº.C./. Eph.3 lec.3.meº.C.* Ars.23.Certitudo.10.

325 Nulla cognitio præter matutinam, & uespertinam, est in angelis.1ª.q.58.6.o./.2.d.12.3.o./.verit.q.8.17.o.

326 Cognitio matutina in angelis, est prior uespertina, ordine naturæ, in uno, & eodem angelo: sed in diuersis, uespertina prioris angeli, est prior, quàm matutina posterioris, verit.q. 8.16.6m /.11m.

327 Cognitio uespertina, idest, in propria natura, respectu medii scilicet per rationes rerum in verbo est eadem cum matutina, differens tantum secundum cognita, non autem cognitio per species rerum innatas, sed est diuersa realiter. 1ª. q.58.7.o.

328 Angelus dupliciter cognoscit, scilicet per species, & per uerbum.1ª.q.57.5.c./.q.58.6.7.o./.1.d.37.q.4.1.c./.2.d.3.q.3.4.c.

329 In prima cognitione est uicissitudo, successio, & renouatio operationum, non autem in secunda. 1ª.q.57.3.2m./.2.d.3.q.3. 4.c./.2m./.contra.2.fi./.Ma.q.16.4 c.fi.H.

330 Cognitio secunda est quasi formalis, respectu primæ.2.d.3. q.3.4.c.fi.

331 Angelus dupliciter cognoscit res in uerbo, scilicet per similitudinem uerbi, in sua natura relucentem, & per essentiam uerbi. Primam habuit in principio sue creationis, non autem secundam, quæ proprie dicitur matutina. 1ª.q.62.1.3m./ verit.q.º. 6.8m.

332 Angelus habet triplicem de rebus cognitionem, scilicet in uerbo, in mente eius, & in propria natura. Secunda, & tertia est uespertina, prima uero matutina. 1ª. q 12.10.2m./.q.58.6. o./.q.60.2.o.d.12.3.5m./. Quol.9.7.o. Dum.140m.

333 Oppositum uidetur dicere.Ma.q.16.6.16m./.7.5m./. Anima 7.5m. Respondeo.sicut Dubio.475.

334 Angelus dupliciter accipit cognitionem de rebus, scilicet per illuminationem, & per reductionem obiecti, de potentia ad actum.2.d.11.q.2.4.c./.verit.q.8.9.5m. * Futurum.2.

335 Angelus numquam cognoscit res in propria natura, nisi per species earum. 1ª.q.55.1.o./.2.d.12.3.5m./.3.d.14. artic.1.q.2. c./.1m.

336 Angelus in principiis, intuetur omnes conclusiones, cognoscibiles naturaliter ab eo.Ma.q. 16.1.c.fi./.6. c./.19m. Vniuersale.1.

337 Angelus cognoscit per species innatas, non autem per acquisitas a rebus, sicut homo.1ª.q.55.2.o./.q 57.1.3m./.q.87. 1.c./.q.89 1.2.2.o./.12ę.q.51.1.c./.2m./.2m./.22ę.q.180.6.2m./ 2.d.3.q.3.1.o./.d.12.3.4m./.3.d.14.ar.1.q.2.1m./.4.d.10.ar.4.q. 4.c./.verit.q.8.3.c./.7.c.fi./.7m./.8.7m./.9.o./. Ma. q.16.7.6m./. 8.15m./.Anima.7.1m./.5m./.Quol.7.3.c./. Opusc.3.cº.214.

338 Intelligere cuiuslibet angeli, differt specie ab intelligere alterius angeli, quia fit per species intelligibiles differentes species. Anima.7.5m./.6m.

339 Quilibet angelus beatus, semper uidet quemlibet alium angelum in uerbo, & quicquid est in eo ad se ordinatum. 1ª.q. 107.1.3m.

340 Angelus dupliciter potest aliquid de nouo intelligere, scilicet uel per nouitatem rei, uel per nouam confortationem a lumine superiori, verit.q.8.9.3m./.5m. Lumen.

Intelli-

An

341 Intelligere angeli, & animæ, differunt specie. 1ª.q.75.7.o./. 2.d.3.q.1.6.o./.contra.2.cº.94./.Anima.7.1m./.3m.

342 Species intelligibiles in angelis, & in anima, non sunt eiusdem rationis, sed differunt specie. Anima.7.1m./.3m.

343 Angelus per species innatas, percipiendo sensibiles effectus conicit aliqua excedentia cognitionem eius naturalem. Ma.q.16.8.16m.

344 Cognitio angelorum est uniuersalis. Et quanto superiores tāto magis uniuersalis.2.d.3.q.2.2.o./. Ma.q.16.6.16m./.7.5m

Dum.141m.345 Immo angelus cognoscit res, in propria natura.1ª.q.8.7.c./ q.12.9.c./.q.58.6.7.o./.q.62.7.1m./.3m.Respondeo sicut Dubio.475.Et sicut supra.264.& infra.346.& sicut cogº49.

346 Cognitio angelorum est uniuersalis, quia extēditur ad multa, de quibus propriam, & completam cognitionem habent, non autem in uniuersali tantum. Ma.q.16.6.16m./.7.5m./. Quol.7.3.o.

347 Angeli non capiunt cognitionem ex sensibilibus, 1ª.q.51. 1.c./.q.55.2.o./.3.1m./.q.57.1.3m./. q.58.7. c./.2.d.3.q.3. 1.c./. 2m./.d.7.q.2.1.4m./.d.10.1.2m./.d.14.3. 3m./.4.d. 10.art.4.q. 4. c./.contra.2.cº.94.fi./.96./.Lib.4.cº.11.prinº.I./.55. 4m./.95. fi./.Potētia q.3.4.13m./.18.5m./.Ma.16.8.18m./.Anima.2.c.fi.

348 Angelus non intelligit componendo, & diuidendo, sicut homo.1ª.q.58.4.o./.5.c.2./.q.85.5.c./.d.3, q.1.2.c./. contra.3. cº.108 4m./.Ma.q.16.6.19m.

Dum.142m.349 A Cognitio angeli non est discursiua: sed tantum nostra. Et tamen angeli sillogizare possunt, Et in substantiis separatis a materia, semper res cognoscibilis potest cognosci per certissimam demonstrationem, cum illa non sint subiecta transmutationi.1ª.q.58.3.o./.4.c./.q.62.1.c.5.c./.q.63.5.c./.q. 79. 8.c./.q 85.5.c./.12ę.q.89.4. c./. 22ę.q.49.5.2m./.q.180.6. 3m./. 3ª.q.11.3 3m./.2.d.3.q.1.2.c./.contra.3.cº.46./.91./ 108.4m./. Libº.4.cº. 55.4m./ 95.fi./.Verit.q.8.15.o./.q.15.1.c./.16.1.c./. q.24.30./.10.c./..Poª.q.9.2.10m./.Ma.q.7.9.c./.1m./.q.16.4.5. c./.6.c./. 19m./. Spiritu.2.12m. /.Anima.7. 1m./.5m./. Ethi.lec. 11.prinº. B. certitudo.349.1m.5m.

349 Immo subsītię separatæ.i.angeli non possunt cognosci per certissimam demonstrationem.contra 3.cº.39./.Meta.2. lec. 1.meº.F. Respondeo.Dubio.142.

349 C Angeli silogizando non addiscunt, ita quòd ueritatis ignotæ cognitionem accipiant sillogizando.1ª.q.58.3.2m.

350 Cognitio angeli non est causa rerum.1ª.q.55.2.1m./.3.1m./.2. 3.1.c./.2m./.d.12.3 2m./.Verit.q.8.3.c. fi./.8.1m./. Potentia.q. 3.4.13. Cognitio.158.

351 Essentia angeli, est ei ratio cognoscendi quicquid cognoscit, non tamen perfecta, ideo indiget formis superadditis 1ª.q. 54.2.2m./.Verit.q.8.14.6m.

352 Essentia dei, est ratio omnium formarum concreatarum angelo, cum ex ea uelut exemplatæ deriuentur, non autem una est ratio alterius.Verit.q.8.14.11m.

353 In angelis, perseuerat cognitio naturalis.1ª.q.62.7.o.

354 Angeli boni, & mali, non possunt deponere extimationem semel habitam.1ª.q.63.6. 3m./.q.64.2.c.fi./. Verit.q. 24.10.c. fi./.9m./.Ma.q.16.5.o.

355 Distantia temporalis, impedit cognitionem angelorum.1ª. q 57.3.4m./.q.89.7.3m./.Ma.q.16.7.o.

356 Distantia localis, non impedit cognitionem angelorum.1ª. q.55 2.3m /.q.57.3.4m./.q.107.4.o./.contra.2.cº.96.fi.B.

Cogº dei. 357 Angeli in statu naturæ, non uiderunt verbum dei, nisi per similitudinem.1ª.q.62.1.3m./.22ę.q.5.1.c./.2.d.4.1.o./. d.10. 1.2m /.d.23.q.2.1.c./.4.d.49.q.2.6.1m./.contra.3.cº.49./.Veri. q.8.3.1m./.q.18.1.12m./.1ę.Thi.3.fi.Deus.93.

358 Angeli habuerunt in verbo cognitionem rerum fiendarum: quæ iam factæ erant.1ª.q.55.2.c./.1m./.q.56.2.c./.q.57.2.c.fi./ 2.d.2.q.1.3.3m./.d.12.3.o./.Potentia.q.3.4.4m./.18.12m.* Adā 5.Anima.152.Annuntiatio.2.&c. Contemplatio.6. Contēplatiuus.1.

359 Angeli cognoscunt in verbo misteria gratiæ, non omnia, nec æqualiter omnes, sed secundum quod deus uult eis reuelare, non autē cogitationes alterius angeli sicut nec primus homo, cognitione naturali. 1ª.q. 57.5.c./.q.64.1.4m./. q.106.4.2m./.Eph.3. lec.3.fi.* Conuersio.5.Demon.9.12.&c.

360 Angeli a principio sue creationis, cognouerūt aliqua misteria, & aliqua post, secundum quòd congruit eorum officiis. 1ª.q.57.5.c./.q.64.1.4m. Deus.158.&c.198.Eucharistia.147.

361 Angeli omnes a principio sue beatitudinis, præsciuerunt misterium incarnationis, quo ad substantiam, non autem quo ad omnes circunstantias. 1ª.q.57.5.1m./.q. 64.1.4m./.q. 106.4.3m./.q. 117.2.1m./.22ę.q.2.7.1m./.2.d.11.q. 2.4.o./.3.d. 1.q.1.3.7m./.d.3.q.3.ar.2.q.2.2m./.d.25.q.2.ar.2.q.2.1m./.Veri. q 8.9.2m./.Opu.1.cº.26./. Psalmus. 23. fi./. Isa. 63. prinº./. Eph.3.lec.3.fi./.1ę.Tim.3.fi.* Fides51.70.Heresis.34. 119. Lib.124.Imago.20.&c.Prophetia.83.Relatio.94.

An

362 Angeli in verbo simul contemplantur omnia sua cognita, non autem in cognitione naturali, sed tantum quæ per unā speciem representantur.1ª.q.58.1.c./.2.d.3.q.3.3.o./.d.5.q.1. 1.c./.Verit.q.8.14.o. * Reuelatio.5.6.7.Similitudo.11. 12.

363 Angeli simul cognoscunt res in verbo, & in propria natura. 1ª.q.12.9.c./.q.58.6.7.o./.q. 62.7.1m./.3m./.2. d. 3.q.3.4.c./.d. 12.3.3m./.Verit.q.8.5.o./.Quol.9.7.o.

364 Angelus cognoscit res in propria natura dupliciter, idest, per duplex medium, scilicet per rationes rerum in uerbo, & per species rerum innatas.1ª.q.58.7.c.

365 Angeli essentiam dei, maxime cognoscunt. 2.d.11.q.2.2.5m. * Via.3.11.&c.Christus.139 148.

366 Angeli naturaliter cognoscunt deum, non per essentiam eius, sed per naturalia eorum. 1ª.q.56.3.o./.2.d.23.q.2.1.c./. contra.3.cº.41.1m./.49./.Verit.q.8.3 c.

367 Angeli non possunt per sua naturalia uidere essentiam dei, nec aliqua alia creatura. 1ª.q.12.4.o./.q.64.1.2m./.4.d.49.q.2. 9.7.o./.contra.3.cº.52./.89.1m./.Ro.lec.6.fi.C. Deus.220.

368 Oppositum uidetur dicere, Verit.q.10.11.c./.1m. Respondeo.sicut Dubio 486. Dum.143m.

369 Angeli non cognoscunt naturaliter de deo, quid est, contra 1.cº.3./.Libº.3.cº.49./.50.

370 Oppositum uidetur dicere.2.d.11.q.2.25m. Respondeo sicut Dubio.486. Dum.144.

371 Angelus non uenit in cognitionem dei, ex creaturis.1.d.3.q. 1.3.c./.2m./.6m./.2.d.3.1 c./.2m./.contra.3 cº.49.

372 Cognitio siue contemplatio angelorum, magis se habet per modum receptionis, quàm actionis.2.d.10.4.2m.

373 Res non cognoscuntur perfecte in angelo, sicut in deo. 1ª. q.55.1.c./.3m.q.84.2.c.fi./.3m./.2.d.2.L./.d.3.q.3.1.3m./.2.d. 12. 3.5m.

374 Omnes angeli primæ hierarchiæ, accipiunt cognitionem diuinorum effectuum in prima causa, secundæ uero in uniuersalibus rerum rationibus, idest, a prima hierarchia, Tertiæ autem in proprijs rationibus. 1ª q.105.1.6.c./.q. 112.3. c./.4q.113.2.2m./.d.9.3.c./.d.10.1.c./.2ę.Cor.12.lec.1.fi./.Ep. le.3.8.fi.F.

375 Angelus non cognoscit res per essentiam, sed per species earum.1ª.q.55.1.o./.q.84.2.c.fi./.q. 87.1.c./.q.89.3. o./. 12ę.q. 50.4.c./.5.1m./.q.51.1.2m./.3.d.14.ar.1.q.2.c./.1m./.ꝫ.2. cº.98. meº.G./.3./.Verit.q.8.7.8.o./.trin.2.c./.Causis.lect.10.o. Cognitio creaturæ.

376 Angelus intelligit essentiam rei, per seipsam, non autem homo: sed p accidentia, sicut nec spiritualia, nisi per corporalia. 3.d.35.q.2.ar.2.1.c.* Abstractio.9.Adam.19.20.Cogitatio.7. Demon.10.&c.17.&c.

377 Angeli cognoscunt se per essentiam suam, & non per speciē suam.1ª.q.56.1.o./.2.3.c./.q.87.1.o./. 4.d.49.q. 2.1.10m./. ꝫ.2.cº.98./.Libº.4.cº. 11.prinº.I./. Verit.q.8.6.o./.8.6m./.Ma. q.16.12.4m./.trin.2.c./.Causis.lect.13.fi. Anima.3.lect.9.

378 Nihil deus produxit in rerum natura, quod non impresserit menti angelicæ.1ª.q.74.2.c. .q.89.3.c./.q.91.1.c./. Anima 18.c.

379 Angelus naturaliter cognoscit se, simul cum aliis tamen, ut sunt unum.Verit.q.8.14.6m./.Ma.16.3.c./. Causis.lect.13 fi.

380 Angelus cognoscit alium angelum per speciem tantum.1ª. q.56.2.o./.contra.2.cº.98./.Libº.3.cº.41.1m./.Verit.q.8.7.o./. Spiritu.1.11m./.Anima.17.c.fi. * Dies.12.Esse.6.Forma.8. 9.111.114.159.161.164.167.Futurum.2.

381 Angelus per eandem speciem innatam, cognoscit alium angelum, & omnes cogitationes eius ad se ordinatas, & omne quod in eo cognoscit. Verit.q.9.4.11m./.6.4m. Naturale.17. 18.

382 Quilibet angelus bonus uel malus cognoscit perfecte, & naturaliter species, & quicquid est in intellectu nostro, præter usum specierum, qui est actualis cogitatio, dependens ex uoluntate.1ª.q.111.1.2m./.Ma.q.16.8.c.fi./. 2m./.5m./. 12m.

383 Angeli cognoscunt omnia determinata in suis causis, & causas ordinatas.2.d.3.q.3.3.4m./.d.7.q.2.1.4m.

384 Angeli a prinº.cognouerunt naturaliter omnia naturalia per species.1ª.q.57.1.o./.q.89.3.o./.q.109.3.2m./.contra.2.cº. 99./.Verit.q.20.4.c.fi.

385 Angeli cognoscunt materialia.1ª.q.57.1.o./.q.85.1.c./. contra.2.cº.99.Verit.q.8.8.o./ q.10.4.c.

386 Angeli cognoscunt materialia in immaterialibus, scilicet in seipsis, uel in deo.1ª.q.85.1.c.

387 Angeli cognoscunt singularia distincte, per similitudines specierum. 1ª.q.54.5.2m./.q. 57.2.o./.q. 89.4.c./.2.d. 3.q.3.3. o./.contra.2.cº.100./.Verit.q.8 11.o./.q.10 5.o./.Ma.q.16.7. 5m./.Spiritu.5.7m./.Anima.8.17m./.20.c./.4m./.2m./.Quol.7.3. o.19m./.Quol.7.3.o./.Opusc.15.cº.13./.15.

388 Angelus quilibet per unam speciem, omnia indiuidua unius speciei cognoscit, quæ sit propria ratio singulorum, secū-

dum

An

dū proprios respectus ad illa. 1ª.q.58.2.c./.2. d.3.q.3.3.3ᵐ./. Ver.q.8.14.c.2./.q.19.2.1ᵐ./. Ma q.16.7. 5ᵐ./.Quol. 7.3.c.fi./ 1ᵐ./.5ᵐ.

389 Quilibet angelus, per unam speciem intelligit quicquid est in indiuiduis essentialiter uel accidentaliter. Quol.7.3.1ᵐ.

390 Species in intellectu angelico directe respiciunt naturas specierum, non autem singularia, nisi ut participant naturas specierum, idest, inquantum sunt actu. Ma.q.16.7.6ᵐ./.9ᵐ./. 13ᵐ./Spiritu.5.7ᵐ./.Anima.20.4ᵐ.

391 Angelus intelligendo quidditatem alicuius, simul cognoscit quicquid ei attribui potest, uel remoueri, uel concludi. 1ª.q. 58.3.4.5.o./.q.85.5.c /.Ma.q.16.6.19ᵐ./.Quol.7.3.1ᵐ.

392 Angeli possunt cognoscere illud quod est in appetitu uel apprehensione brutorum, non autem motum appetitus sensitiui uel apprehensionē phantasticam hominis ut mouentur a uoluntate, & a ratione, nisi procedant in actum exteriorē. 1ª.q.57.4.3ᵐ.

393 Substantia immaterialis, est proprium obiectum intellectus angeli. 1ª.q.12.4.c./.q.5.4.4.c./.q.84. 7.c./. q.85.1.c./.q. 87.3. c./.3.2.c⁰.96./.98.

Ob. 394 In angelis potuit esse error electionis, in particulari, non quidem ex ignorantia, sed ex inconsideratione. 1ª.q.63.1.4ᵐ./.2. d.5.q.1.1.c./.3.3.c⁰.108./.110 /.Ma.q.16.2.4ᵐ./.5ᵐ.

395 Angeli ignorauerunt uirtutes suas, & ordinationes, secundū Dionysium, scilicet non quidem secundum se, sed quia non comprehēdūt eas in deo. 1ª.q.56.1.1ᵐ./. Verit.q.8.6.c./.7.1ᵐ.

396 Angeli non præsciuerunt suam beatitudinem, nec miseriam nec peccatum. 2.d.4.2.o./.Ma.q.16.4.11ᵐ./.7.B.2.

Lumen. 397 Per angelum significatur diuinum lumen. Opusc.60.c⁰.1.

398 In angelis est duplex lumen, scilicet connaturale a solo deo, & superueniens ab angelo superiori. 2. d.9.2.4ᵐ.

399 Nostra hierarchia perficitur diuino lumine, uelato similitudinibus sensibilium, in figuris, & sacramentis, angelica uero, lumine simplici, & absoluto. 1ª.q.108.1.c./.2.d.9.3.c.prin⁰./. 3.3.c⁰.80./.Opusc.3.c⁰.126.

400 In angelis est duplex lumen intellectus, scilicet naturale, & gratuitum. 2.d.9.6.3ᵐ./.Verit.q.9.1.2ᵐ.

Du^m.145.401 Oppositum uidetur dicere. 3.d.14.ar.1.q.2.1ᵐ. Respondeo. Dubio.145.

402 Vtrumque lumen est unum in omnibus angelis ex principio & fine, sed multa, ex parte sub ecti. 2. d.9. 6.3ᵐ./.d. 11.q. 2.3. 3ᵐ. Dispositio. 24. Dubitatio. 2.

403 Lumen illuminantis angeli, & illuminati, est unum secundū speciem, & rationem. Verit.q.9.1.5ᵐ./.7ᵐ./.17ᵐ.

404 Ex lumine intellectus agentis in angelis, multiplicantur species intelligibiles in eis. 2.d. 3.q.3.4.4ᵐ.

Du^m.146ᵐ405 Oppositum uidetur dicere. 1ª.q.54.4.o./ 3.2.c⁰.96.7ᵐ. Respondeo. sicut Dubio. 137.

Illuminat. 406 Angelus illuminat alium angelum. 1ª. q.106.1 o./.2.d.9.2. o./.d.11.q.2.1.o./.1ᵉ.Cor.13.prin⁰.I.

Du^m.147ᵐ407 Oppositum uidetur dicere a simili. 1ª.q.54.4. c./.3.2.c⁰.96. 3ᵐ. Respondeo, sicut Dubio. 137. * Docere. 3.

408 Angelus illuminat alium angelum, idest, manifestat ei ueritatem, quam illuminans cognoscit, confortando uirtutem intellectiuam eius per conuersionem ad eum, & distinguendo uniuersalem scientiam. 1ª. q. 106.1.o./.q.111. 1.c./.2. d.9.2. o./.d.11.q.2.1.o./. Veri.q.8.4.1ᵐ./.4ᵐ./.q.9.1.o./.5.c./.1ᵉ.Cor. 13.prin⁰.K. Prophetia. 83.

409 Angelus illuminat angelum, de pertinentibus ad præmium accidentale, non autem de pertinentibus ad præmium essentiale. 1ª.q.106.1.1ᵐ./.22ᵉ.q.181.4.2ᵐ /.1 /.d.9.2.3ᵐ./.d.11.q.2. 3ᵐ./.2.1ᵐ./.3.d.14.ar.2.q.4ᵐ./. Verit.q.4.1.9ᵐ./.1ᵉ. Cor.13. prin⁰.I./.He.8.lect.3.me⁰.

410 Angelus illuminans, non operatur intra essentiam angeli illuminati, nec lumen recipitur in essentia eius, ideo dicitur quasi exterius operari, per modum suggerentis. 1.d.37.q.3.3.4ᵐ./. 2.d.8.5.3.

411 Illuminatio angelorum, non est de uolito eorum, sed de uoluntate dei, & de ueritate, ut est a deo. 1ª.q.107.2.c./.5. 3ᵐ./.q. 109 3.c.

412 Angeli per illuminationem, proficiunt in cognitionem, non quidem dei, sed effectuum eius. 12ᵉ.q.5.6.3ᵐ./.2.d.9.2.o./.d. 11.q.2.1.2.o./.Verit.q.9.1.9ᵐ./.Opusc.3.c⁰.126.

413 Reuelationis factę demonibus per sanctos angelos, ex parte dęmonum non sunt illuminationes, quia non ordinant eas ad deum. 1ª.q.190.4.1ᵐ.

414 Illuminare angelos inferiores, est dignitas superiorum, quia in hoc maxime assimilantur deo. 2.d.11.q.2.1. 2ᵐ./.Verit.q. 9.2.c./.Opusc.3.c⁰.126.

Lumen. 415 Inferiores angeli, illuminantur a mediis, de hiis quæ inferiores non uident, sed medii uident in uerbo, uel per lumen superiorum. 3.d 14.ar.2.q.4.4ᵐ.

An

416 Illuminatio semper erit in angelis, usque ad diem iudicii. 1ª. q.106.4.3ᵐ./.223.q.181.4.2ᵐ /.He.8.lect.3.me⁰.

417 Actiones hierarchicæ, semper erunt in angelis, quia semper unus alium illuminabit, purgabit, & perficiet. 1ª.q.108.7. 2ᵐ./.3ᵐ./.2.d.11.q.2.6.o./.4.d.49.q.2.1.12ᵐ.

418 Actiones hierarchicæ, semper erunt in angelis, non quo ad nouorum cognitionem per modum profectus, & motus, sed erit semper continuatio illuminationis, quia inferiores in lumine superiorum, rationes diuinorū secretorum cognoscēt. 1ª.q.108.7.2ᵐ./.2d.11.q.2.6.4ᵐ./.4.d.49.q. 2.1 12ᵐ./. Ver.q. 18.5.5ᵐ./.7.c.Pater.19.

419 Homines illuminantur ab angelis. 1ª.q.111.1.o./.12ᵉ.q.112. 1.3ᵐ.2.d.18.q.2.2.3ᵐ./.4ᵐ./.5ᵐ./.3.3.c⁰.81.prin ᵐ./. Verit.q.11 3.o./.Quol.9.q.4.5.c. Docere. 3. Officium. 2.

420 Deus est primum principium creationis, & illuminationis animæ: sed angelus illuminat eam tamquàm minister. 1ª.q. 113.1.2ᵐ. Mi.

421 Homines illuminantur ab angelis, non solum de credendis sed etiam de agendis. 1ª.q.111.1.1ᵐ. Fidem.76.9.113.1.2ᵐ.

422 Homines docentur ab angelis. 2.d. 9.2.4ᵐ./. Verit.q.11.3.o.

423 Non autem econuerso: absque prędicto tamen credi potest quòd Dæmones ab hominibus doceantur. 1ª.q.117.2. o./.2.d.11.q.2.4.o./.Ephe.3.me⁰.A.

424 Aliqui tamen homines illuminabunt aliquos angelos. 4.d. 47.q.1.ar.2.q.4.3ᵐ./.Opusc.1.c⁰.26.

425 Purgatio, illuminatio, & perfectio in angelis, & hominibus, differunt tantum ratione. 1ª.q.106.2.1ᵐ./.12ᵉ. q.112.1.3ᵐ./. 2.d.9.3.c./.Verit.q.9.3.c./.Opu.c.3.c⁰.126. Dionysius. lect. 1.Lect.2.

426 Angelus superior purgat inferiorem, non autem econuerso. 12ᵉ.q.112.1.3ᵐ./.2.d.3.q.3.2.c./.d.9.2.o./.d.23.q.2.2.5ᵐ./. Verit.q.8.13 1ᵐ./.q.9.2.o./.q.22.9.5ᵐ.

427 Minimus ordo angelorum potest perficere, illuminare, & purgare. 1ª.q.108.2.3ᵐ./.2.d.9.3.4ᵐ.

428 Purgatio in angelis non est a culpa nec ab immunditia: sed a dissimilitudinis confusione, idest, a nescientia. 1ª.q.106.2. 1ᵐ./.12ᵉ.q.112.1.3ᵐ./.2.d.9.2.1ᵐ./.2ᵐ./. Verit.q 9.3.o./.q.22. 9.5ᵐ./.Opusc.3.c⁰.126.

429 Loquutio, & illuminatio in angelis differunt dupliciter, scilicet obiectu, & modo. 2.d.11.q.2.3.c. Loqui. Il Lu.

430 Illuminatio propriè est de uiis in lumine diuinæ essentiæ ab angelo superiori, & non ab inferiori: sed loquutio est de motibus liberi arbitrii. 1ª.q.107.o./.2. d.9.2. 3ᵐ./.4ᵐ./.5ᵐ./.d.11. q.2.3.c./.1ᵉ.Co.13.prin⁰.K.

431 Omnis illuminatio est loquutio in angelis, & non econuerso uniuersaliter. 1ª.q.107.2.o./.2.d.9.2.4ᵐ./.d.11.q.2.3.c./.Verit.q.9.5.c. * Dæmon. 17.102.110.111. Dæmonium. Iuramentum. 4. Lingua. 10.

432 Illuminatio fit per hoc quòd lumen angelici confortatur, per fortius lumen superioris angeli, sed loquutio fit per hoc, q̄ res occulta proponitur sine hoc, quòd uirtus cognoscentis fortificetur. 2.d.7.q.2.1.3ᵐ./.d.11.q.2.3.c. Loqui. 1.2.4. Phallere. 2. Il.Lu.

433 Angelus loquitur angelo ex hoc quòd ordinat conceptum proprium, ad manifestandum uoluntatem suam ei. 1ª.q. 107.1. o./.2.c /.d.9.2.4ᵐ./.d.11.q.2.3 o./. Verit.q.9.4.5.7.o./.1ᵉ.Cor. 13.me⁰.F. Societas. 4. Zacharias. 2.

434 Superiores angeli possunt loqui inferioribus, & econuerso. 1ª.q.107.2.o./.q.117.2.c./.d.11.q.2.3.5ᵐ./. Verit.q 9.5.o./.1ᵉ. Cor.13 prin⁰.K.

435 Non omnes angeli percipiunt loquutionem unius angeli cum alio. 1ª.q.107.5.o./. Verit.q.9.7.o.

436 Angelus potest simul audire, idest, intelligere, plures sibi loquentes, & præcipue beatus. 2.d.11.q.2.3.4ᵐ.

437 Angelus proprie, non loquitur per corpus assumptum. 1ª.q. 51.3.4ᵐ./.2.d.8.4.fi./.Potentia.q.6.8.c./.4ᵐ./.10ᵐ.

438 Loquutio angeli, est in ipso loquente, & est ibi, ubi ipse est. 1ª.q.107.4.1ᵐ.

439 Loquutio angelorum non impeditur distantia locali. 1ª.q. 107.4.o./.2.d.9.2.6ᵐ./.d.11.q.2.3.3ᵐ./.Verit.q.9.6.o.

440 Clamor angeli non est vox, sed est manifestatio rei magnæ, uel magni, affectus. 1ª.q.107.4.2ᵐ./.Verit.q.9.6.3ᵐ./. Iob.4./. lect.3.me⁰.C.Io.lect.9.prin⁰.B./.Ro.8.lect.3.fi.I. Clamor.1.

441 Verbum cordis, loqui, signa, nutus, & lingua, differunt in angelis, sicut in nobis. Per similitudinem tamē lingua in eis dici potest uis, qua manifestant alijs quod habent in mente 1ª.q.107.1.c.2ᵐ./.2.d.11.q.2.3.c./.Verit.q.9.4.12ᵐ./.5.c./.1ᵉ. Cor.13.me⁰.F.

442 Loquutio angelorum, fit per notiora simpliciter, ideo non possunt dici ibi propriè signa: sed transumptiue. 4. d.1.q.1. ar.1.q.2.3ᵐ./.Verit.q.9.4.4ᵐ./.5ᵐ.

443 In angelis signum est species intelligibilis, nutus autem, est ordinatio

An

ordinatio speciei ad alium, sed potentia faciendi hoc est lingua. Verit.q.9.4.12ᵐ.

444 Angelii loquuntur deo, non ei aliquid communicando: sed eum consultando, uel excellentiam eius admirando. 1ª.q. 107 3.o./.Iob.c⁰.1.lect.2.

445 Angeli semper loquuntur deo laudando eum, non autem semper consulendo eum de agendis. 1ª.q.107.3.2ᵐ.

446 Omnis loquutio dei ad angelos est illuminatio. 1ª.q.107. 2.3ᵐ.

Apparitio. 447 Omnis apparitio angelorum in ueteri testamento ordinabatur ad apparitionē filij dei in carne. 1ª.q.51.2.1ᵐ./.3ª.q.30 3.c./.Potentia.q.6.7.c. * Abraham. 23.24. Adam. 5.16.17. Adoratio. 29.30.

448 Angelus apparens Moysi dicitur deus uel dominus, quia apparebat in persona dei. 1ª.q. 43.7.5ᵐ./.12ᵉ. q.98.3.1ᵐ./.2. a.8.6.c./.4.d.49.q.2.1.7ᵐ./. Potentia.q.6.7.3./.11a.6.prin⁰.C. * Anima 138.

449 Angeli apparentes communiter distribuuntur in forma humana in toto uel in parte, ad significandum conuenientiā in usione dei. 3.c⁰.57.fi. * Cętus. 2. Matia. 40.46.&c.

450 Angelus apparens, & percutiens castra Assiriorum, fuit bonus Ma.q.16.9.3ᵐ.

451 Omnis apparitio boni angeli fit ex speciali dispensatione dei. 1ª.q.89.8.2ᵐ./.q.113.3ᵐ. Anima. 138.

Lu. 452 Boni angeli habentes cellentiam supra homines, ideo apparent cum fulgentiori claritate. Iob. 40. lect. 2. prin⁰.

453 Angeli non sępius apparent nobis, quia incutiunt timorē, & perit inquisitio rationis. 2.d.11.q.1.1.6ᵐ./.Iob.4.

Lu. 454 Mystice circa angelicam apparitionem duo sunt notanda, scil cet diu ni luminis emanatio, & humanæ mentis in deū reduct o. 1.d.37.q.4.1.2ᵐ./.Opusc.60.c⁰.1.

455 Omnis apparitio angeli in principio est cum terrore, sed bonitas tandem est cum consolatione, non autem mali. 3ª.q.30.3. 3ᵐ./.Opusc.60.c⁰.1./.Opusc.64.c⁰.22. Iob.4.lect.3. med⁰.B./. Mat.1.fi.D./.c⁰.28.prin⁰.D./.2ᵉ.Corin.11.lec.3.fi C./.Præstigium.6.

456 Omnis angelus apparens in principio horratur ad bonum, sed bonus angelus perseuerat, malus autem terminat ad malum. 2ᵉ.Cor.11.lec.3.fi C. Psallere. 2. Zacharias. 2.

457 Apparitiones mortuorum quandoque fiūt per operationes angelorum uel dæmonum, & etiam ignorantibus mortuis. 1ª.q 89.8.2ᵐ./.22ᵉ.q.172.6.3ᵐ./.q.174.5.4ᵐ. Apparere. 11.

458 Ad sepulcrum Christi, apparuit primo unius angelus mulieribus, deinde duo. 3ª.q 55.6.5ᵐ.

Voluntas 459 Voluntas est in angelis. 1ª.q.59.1.o./.3.2.c⁰.147./.Opusc.3. c⁰. 76. * Caritas. 132. Compassio.

460 In angelis est libe um arbitrium. 1ª.q.59 3.o./.q.64.2.c./.1ᵐ. /.2.d.7.q.1.1.1ᵐ./.3.2.c⁰.48./. Ver.q.23.1.c./.q.24.2.3.o./.Ma. q.16.5.c./.Opusc 3.c⁰.76. * Delectatio. 18. Libertas. 10. Odium. 17.

461 Liberum arbitrium angeli est medium inter diuinum & humanum, quia est mobile aute electionem, & non post, humana num autem ubique, diuinum uero, nullo modo. 1ª.q.63. 6.3ᵐ./.64.2.c.fi./.q.100.2 4ᵐ./.2.d 7.q.1.2.c./.3.d.1.q.1.2.2ᵐ. /.3.4.c⁰.55.4ᵐ./.95.fi /. Veri.q.24.3.c./ Ma.q.16.5.c.fi./. b.3./. d.o./. Opusc.3.c⁰.189. *Sinderesis. 4.9.

462 In angelis est electio. 1ª.q.59.3.1ᵐ./.2.d.7.q.1.1.1ᵐ. * Stella. 7.8.9.

463 Actio uoluntatis angeli radicatur in essentia eius, a qua procedit eius uirtus & operatio. Quol.6.2.1ᵐ.

464 Actus uoluntatis angelorum non sequitur cognitionē, nisi ordine naturæ. 2.d.3.q 2.c./.Quol.6.2.o.

Du^m.148ᵐ465 Immo quilibet appetitus sequitur cognitionem. 1.d.1.q.4 1. 1ᵐ./.Veri.q.15.3.c./.q.23 1.c /.q.25.1.c./.Ma.q.14.1.4ᵐ. Respondeo sicut Dubio. 225°. Amor. 241.

466 Appetitus in angelis non diuiditur in multas potētias, ideo totaliter inclinatur in id, in quod tendit, nec inclinatur in contrarium. 22ᵉ.q.24.3.3ᵐ./.2.d.7.q.1.2.c./.3.3.c⁰.109. fin /. L¹⁰.4.c⁰.55.4ᵐ./. Veri.q.22.10.c.

467 Appetitus in angelis non diuiditur per concupiscibilem, & irascibilem. 1ª.q.59.4.o.

468 Desiderium in angelis non ponit imperfectionem, quia est de re habita. 1ª.q.58.1.2ᵐ./.12ᵉ.q.67.4.3ᵐ.

469 Naturale desiderium angelorum non quiescit in naturali cognitione dei. 3.c⁰.50.

Peccatum 470 Angeli potuerunt peccare. 1ª.q.63.1.o./.12ᵉ.q.89.4.o./. 2. d. 5.q.1.1.o./.3.3.c⁰.108./.109./.110./.Opusc.15.c⁰.19./. 20./. Iob.4.lec.3.me⁰.E.

Du^m.149ᵐ471 Immo statim a principio fuerunt angeli creati in gratia gratum facientę, per quam non fit auersio a deo. 1ª.q.62.3.a.2./ c. Resp. Du⁰.149.

An

472 Angelus non potuit peccare, in primo instanti. 1ª.q.63.5.o. /.3ª.q 34.3.1ᵐ /.2.d.3.q.2.o./.d.23.q.1.1.2ᵐ./.2.2ᵐ./.d.32.q.2 1.2ᵐ /.3.d.18.3.4ᵐ./.Veri.q.29.8.2ᵐ./.Ma.q.16.2.15ᵐ./.4.o./. Io.8.lec.6.me⁰.D. * Adam. 67.

473 Quare angelus non potuerit peccare in primo instanti sue creationis, inuestigare quidem oportet, & si difficile sit. Quo. 9.q.7.4.c.

474 Angeli peccauerunt, statim post primum instans. 1ª. quæst. 63.6.o.

475 Angelus peccans statim suam damnationem accepit, & a bonorum consortio electus est. 4.d.6.2.c. Homo. 21.

476 De quoliber ordine quidam peccauerunt. 1ª.q.63.9.3ᵐ. * Libertas. 10. Lucifer.

477 Supremus omnium ordinum angelorum peccauit. 1.q.63.7. o./.9.3ᵐ./.2.d.6.1 o./.3.c⁰.109.fi./.Ma.q.16.1.2.1ᵐ.3.18ᵐ./. 10.c.fi./ Spiritu.6.18ᵐ./.Anima.8.4ᵐ./ Quol.5.7.fi./.Opusc. 15.c⁰.19./.Iob.40.lec.2.me⁰.F./.Eph.2.me⁰.C.

478 Primus angelus fuit alijs occasio peccandi. 1ª.q.63.8.o./.2.d. 6.2.o./.d.34.L.2ᵐ. *Odium. 17.

479 Peccatum primi angeli præcellit peccata aliorum angelorū natura, non autem tempore. 2.d.6.2.c. Omnissio. 14-15.16

480 Peccatum primi angeli fuit superbia. 1ª.q.63.2.3.o./.7.c. fi./. 2.d.5.q.1.3 o./.d.22.q.1.1.c /.d.43.6.c./.6ᵐ./.3.3.c⁰.109.me⁰. G./.Ma.q.16.2.4ᵐ. *Prædestinatio. 28.49 Via 3.6 11.&c.

481 Peccatum inferiorum angelorum, fuit superbia. 1ª.q. 63. 8. 2ᵐ./.22ᵉ.q.162.3.c./.2.d.6.2.2ᵐ./.7.c.fi.

482 Ad primum actum peccati in angelo consequutæ sunt mulę deformitatę, ut inuidia & odium. 2.d.43.6.6ᵐ.

483 Immo in angeli sunt proprie tantum duo peccata, scilicet superbia & inuidia. 1ª.q.63.2.o./.Io.8.lec.6.prin⁰.c. Resp. sicut Du⁰.444⁰. Du^m.150ᵐ

484 Angeli beati non possunt peccare. 1ª.q.62.8.o./.2.d.7.q.1. 1. o./.2.b.2./.c.fi./ d.23.quæst.1.1.1ᵐ./.2.2ᵐ./.Iob 4.lect. 3. medio.F.

485 Nullus angelus bonus uel malus potest peccare uenialiter. 12ᵉ.q.89.4.o./.Ma.q.7.9.o.

486 Angelus peccando non appetiit malum, sed appetiit inordinate bonum. 1ª.q.63.1.4ᵐ./.3.3.c⁰.110.princ⁰./.Ma.q. 16.2. 9./.3.c.fi.

487 Peccatum angeli est irremediabile sextuplici ratione, scilicet primo, quia angelus malo quod peccando appetiit, immobiliter adhæret. Secundo, quia angelorum natura non propagatur ex uno ex quo uitium contrahat. Tertio, quia potentiam appetitiuam nec de uenia cogitauit, nec alio suggerente peccauit. Quarto, q ia proprio arbitrio peccauit. Quinto, quia nō in uno primo parente peccauit sicut homo. Sexto quia peccauit in termino uiæ, non autem homo. 1ª.q.64.2.o./. 12ᵉ.q. 80.4.3ᵐ./.3ª.q.4.1.c./.3ᵐ./.q.46.1.4ᵐ./.q.86.1.c./.2 d.4.2.1ᵐ./.d 6.2.3ᵐ./.d.7.q.1.2.o./.d.43.4.4ᵐ./.6.6ᵐ./.3.d.1.q. 1.2.2ᵐ./.d.2.q. 1.ar.1.q.1.c./.q.2.c./.2ᵐ./.d.3.q.1.ar.1 q.1.c./.d. 20.ar.1.q.1.3ᵐ /.4.d.14.q.1.ar.3.q.4 c./.3.4.c⁰.55.4ᵐ./ Verit. q.24.10.o./.11.10ᵐ./.Ma.q.16.5.o./.Spiritu.8.1ᵐ./ Opusc. 2. c⁰.5.Homo.21.

488 Immo omnes illæ rationes, præter sextam reprobantur. 2.d. Du^m.151ᵐ. 7.q.1.2.c. Resp. Du⁰.151⁰.

489 A Angelus non est minister alicuius sacramēti, nec alicuius rei sacramentalis. 3ª.q.64.7.o./.4.d.5.q.2.ar.3.q.1.2.o./.d. 13. Sacramentum Mi. q.1.ar.1.q.4.c./.1ᵐ.3.4.c⁰.73./.74.prin⁰.

489 B Angeli conuentus fidelium uisi are creduntur, præcipue quando sacra mysteria celebrantur. 4.d.13.L.5ᵐ./.1. Cor. 11. lect.3.

490 Angelo ministranti sacramenta, credi deber, non autem dæmoni. 3ª.d.64.7.c./.4.d.5.q.2.ar.3.q.1.2.o.

491 Angelus interest missę, non ut consecret, sed ut orationes sacerdotis & populi deo præsentet. 4.d.13.L.prin⁰. E.1ᵉ.Cor. 11.lec.3.prin⁰.B.

492 Angelus non potest manducare sacramentaliter eucharistiam, nec spiritualiter, sed Christum. 3ª.q.80.2.o./.4.d.9.art. 2.q.5 o.

493 Si angelus assumpto corpore manducaret species sacramentales eucharistiæ, non manducaret sacramentum, nisi per accidens. 4.d.9.ar.2 q.5.2ᵐ.

494 Templa consecrata ab angelis, non debent amplius cōsecrari. 3ª.q.64.7.c./.4.d.5.q.2.ar.3.q.2.c.

495 Christus secundum deitatem & humanitatem, est cibus angelorum. 4.d.9.ar.2.q.5.1ᵐ. * Ascendere. 4.6. Corpus. 51.

496 Christus secundum quòd deus & secūdum quòd homo, est caput angelorum. 3ª.q.8.4.o./.3.d.13.q.2.ar.2.q.1.o./.4.d. 9. ar.2.q.5.c./.d.49.q.4.4.5ᵐ./. Verit.q.2.4.c./.5ᵐ./. Opusc. 3.c⁰. 223./.1ᵉ.Cor.11.me⁰.B./.Eph.1.lec.fi.me⁰ K.

497 Christus secundum humanitatem, illuminat angelos. 3ª.q. 8.4. Il

An

8.4.c./.3m./.q.59.6.c./.3.d.13.q.2.ar.2.q.1.c./.d.14. ar.3.q.2. 6.c./.Verit.q.29.4.5m./.Eph.1.fi.F.* Iudicium.59 64.65.66. Maria.16.21.Mediator.1.

Il. E. 498 Anima Christi potest per propriam uirtutem, & naturam illuminare omnem creaturam rationalem & etiam summũ angelum, dando ei gratiam, & scientiam.3ª.q.13.2.0. * Membrum.9.Miraculum 56.Natiuitas.25.26.27.Piscina.2.

Duᵐ.152.499 Oppositum uidetur dicere.1.d.14.q.2.1.c./.q.3.c./.2m./.2.d. 9.1.3m. Respondeo Dubio.152.

500 Christus perfectius uidet essentiam dei, quàm omnes angeli, & homines, 22ª.q.175.4.2m./.3ª.q.10.4.0.q.11.4.0 /.q.34. 4.c./.q.59.6.c./.3.d.14.ar.2.q.2.c./.q.3.2m./.Verit.q.20.4.c./. * Psallere.2.

501 Christus non influit angelis, secundum humanitatem remotionem prohibentis, nec gratiam eis meretur, nec orat pro eis.3.d.13.q.2.ar.2.q.1.c.

502 Christus nullam scientiam didicit ab angelis.3ª.q.12.4.0 /. q.30.2.1m./.3.d.14.ar.3.q.6.0.

Lu. 503 Scientia infusa in anima Christi, fuit multo excellentior quàm in angelis, quo ad multitudinem cognitorum, certitudinem, & lumen, sed quo ad modum, fuit econuerso. 3ª. q.11.4.0./.6.1m./.3.d.14.ar.1.q.2.1m./.ar.3.q.2.c./.q.4.c./.Verit.q.20.3.c.fi./.6.c. Certitudo.10.

504 Anima Christi est nobilior angelis, corpus Christi animabus nostris, intellectus possibilis Christi intellectu nostro agente, sensus eius intellectu nostro possibili, non ex natura, sed unione verbi.3ª.q.6.3.2m./.3. d.14.ar.1.q.2.1m./.2m. Corpus.59.

505 Omnia quæ superadduntur animę Christi & angelis, eminentius sunt in anima Christi quàm in angelis.3.d.14.ar.1 q.2.1m.

Mi. 506 Christus meruit angelis præmium accidentale tantum, ratione cuius sunt uiatores, inquantum nobis ministrãt. Veri q.29.7.5.

507 Omnes angeli cooperabuntur Christo in resurrectione, colligendo partes corporum, ea specialiter, Michael & custodes singulorum.1ª.q.91.2.1m./.q.110.4.1m./.4.d.43.ar. 2. q. 3.0./.ar.3.q.3.c./.4m./.Poª.q.6.4.prinº./.1ª.Thes.4.lec.2.sme dio.B. Resurrectio.7.45.47.52.Cooperari.1.&c. *Sacerdos 8.41.42.

Gratia. 508 Angeli indigebant gratia, ad hoc quòd conuerterentur in deum, prout est obiectum beatitudinis.1ª.q.62.2.0./. quæ. 63.1.3m.

Duᵐ.153ᵐ 509 Oppositum uidetur dicere.2.d.5.q.2.1.0. Respondeo, Dubio.153.

510 Angeli indiguerunt gratia, ad merendum.2.d.5.q.2.1.c. *Adoptio.20.21.Conuersio.5.Ecclesia.5.

511 Angelus & homo possunt se præparare ad gratiam.1ª.q.62 2.0./.12ª.q.109.6.0./.2.d.5.q.2.1.0./.d.28.4.0./.Veri.qu.24. 15.0./.Quol.1.q.4 2.0. *Prædestinatio.28.49.

512 Vnus & idem actus angeli fuit præparatiuus ad gratiam ex libero arbitrio, & meritorius ex gratia, & fruitionis ex habitu gloriæ.2.d.5.q.2 1.2.c./.Quol.9.0.

Duᵐ.154ᵐ 513 Immo non potest esse idem actus numero meritorius, & fruitionis beatæ.1ª.q.62.4.c./.5.2m. Resp.Duº.154º

514 Gratia est eiusdem speciei in angelo, & in homine. Ver.q.9 1.17m./.Ma.q.7.3.12m./.Anima.7.9m.

515 Angelus citius confirmatus fuit in gratia, quàm homo.1ª. q.62.5.1m./.q.100.2.4m./.2.d.23.q.1.1.1m./.2.2m.

516 Esse gratiæ, est supra esse naturæ angeli, & hominis.1ª.q.62. 2.2m./.4.d.5.q.1.ar.3.q.1.c.

517 Deus immediate infundit omnibus angelis, naturam, gratiam, & gloriam.2.d.9.1.3m.

518 Gratia & gloria data est angelis, secundum quantitatem naturalium: non autem hominibus.1ª.q.62.6.0./.q.108.4. c./. 8.1m./.3ª. quæst. 69. 8.3m./.1.distinct.17.quæst.1.3.4m./.2. d. 3.L.1.fi./.d.9.5.c./.4.distinct.4.q.2.ar.3.q.3.1m./. Matth.25. meº.B.C.

Virtus. 519 Virtutes morales sunt in deo, & in angelis, exemplariter tãtum.12ª.q.7.1.1m./.3.d.33.q.1.4.5m.

520 Actus uirtutum, sunt eminentiùs in angelis, quàm in hominibus.2.distin. 29. 3.1m. Temperantia.31. * Dispositio.24.

521 Virtus pœnitentiæ nullo modo est in angelis, sed pœnitentia quæ est detestatio mali commissi, est in angelis malis.4.d. 14.q.1.ar.3.q.4.0.

522 Actus uirtutum cardinalium, diuersimode insunt angelis, hominibus, beatis in primo statu, & uiatoribus.2.d.29.3.1m /.Virt.q.5.2.16m.

523 Ea quæ sunt fidei, sunt supra cognitionem naturalem angelorum, & hominum.22ª.q.5.1.c./.4.dist.10.ar.4.quæst.4.c./.

An

Quol.2:6.c.Fides.59.70.71.75.76. * Virginitas.17.Via.3. 6.11.&c.

524 Angeli habuerunt fidem, & spem, & charitatem, ante confirmationem suam.22ª.q.5.1.0.

525 Fides non est in angelis bonis, nec malis.22ª.q.5.2.0.

526 Angeli non habent spem.3.d.26.q.2.ar.5.q.1.0.

527 Angeli meruerunt, in primo instanti suæ creationis. 1ª. q. 63.5.3m./.4m./.6.c./.3ª.q.34.3.1m./.3.d.18.3.4m./.Veri.q. 29. 8.2m./.Quol.9.8.c. Meritum.

Oppositum uidetur dicere.2.d.18.2.c./.Virt.q.1.1.2m. Respond.sicut Duº.679º. Duᵐ.155

528 Homines, & angeli conueniunt in pœna & præmio. Opusc. 3.cº.184. *Iudicium.63.Meritum.16.Oratio.72.

529 Omnes angeli in primo instanti, quo creati sunt in gratia, meruerunt, sed quidam eorum statim impedimentum præstiterunt suæ beatitudinis, mortificantes præcedens meritũ & tunc beatitudine quam meruerunt, priuati sunt.1ª.q.63. 5.4m./.6.c./.3m./.4m.

530 Meritum hominis, est efficacius merito angeli, quia est difficilius, longius, & uirtute Christi.2.d.9.8.2m./.d.29.4.4m.

531 Immo homo potest mereri maius præmium, quàm angelus 2.d.9.8.2m./.d.29.4.4m. Resp.sicut Duº.156º. Duᵐ.156

532 Efficaciam merendi in angelis, habent actus ministerii ratione effectus.s.salutis humanæ.2.d.5.q.2.2.4m. Mi.

533 Angeli per ministeria nunc nobis exhibita, merentur sibi pręmium accidentale.2.d.5.q.2.2.c./.2m./.4m./.4. d. 50. q.2. ar.1.q.6.0. Mi.

534 Oppositum uidetur dicere.1ª.quęst.62.9. 3m. Respondeo Dubio.157º. Du.157ᵐ.

535 Angeli meruerunt suam beatitudinem.1ª.q.62.4.0./. q.63. 5.4m./.2.d.5.ʒ.2.2.c./.Quol.6.8.0.

536 Omnes angeli, ex eodem genere actus, suam beatitudinem meruerunt, conuertendo se ad deum. Ideo nullum singulare præmium est in uno, quod alius non habeat aliquo modo.4.d.49.q.5.1.4m.

537 Angeli beati, non sunt in statu merendi.2.d.11.q.2.1.c.

538 Oppositum uidetur dicere.2.d.5.q.2.2.c. Respond. sicut Dubio.154º. Duᵐ.158ᵐ

539 Angeli beati, non possunt proficere in beatitudine.1ª.q.62. 9.0./.2.d.11.q.2.1.8 *Beatitudo.70.Beatus.13.45. Beatitudo

540 Oppositum uidetur dicere.4.d.49.q.1.ar.4.q.1.0. Respõ. sicut Duº.157º.Et Duº.275º. Duᵐ.159ᵐ.

541 Præmium accidentale angelorum, & aliorum beatorũ, potest augeri, usque in diem iudicii.1ª.q.62.9.3m./.4.d.12.q.2. ar.1.q.2.c./.d.50.q.2.ar.1.q.6.0./.1ª.Cor.6.medº.H. Beatus 13.44.&c. * Conuersio.5.Aequalitas.17.Prędestinatio.28 49.Vtile.1.

542 Deus potuit beatificare angelos, in primo instanti suæ creationis, mouendo eos in id quod est supra naturam.Ma.qu. 16.4.11m.

543 Angeli boni, statim post primum actum meritoriũ, fuerunt beati.1ª.q.62.5.0./.q.63.5.4m./.6 c./.3m./.4m./.7.c./. 12ª. q.5. 1.1m./.2.d.23.q.1.1.1m./.2.2m./ Ma.q.16.4.c.fi./.11m./. Opu. 3.cº.189.

544 Immo angeli in eodem instanti principio, meruerunt & fuerunt beati.2.d.5.q.2.2.c./.1m./.Quol. 9. 8. 0. Respondeo, Dubio.160º. Duᵐ.160ᵐ.

545 Aequalitas angelorum, quo ad præmium essentiale, promititur hominibus, non autem quo ad alia.4.d.47.q.1.ar.2. a. 3.3m./.Anima.20.11m.

546 Deus est beatus naturaliter per essentiam, sed angelus & homo, per gratiam, & participatiue.1ª.q.26.1.2.0./.12ª.q. 3.1. 1m./.2.1m./.4m./.2.d.4.1.c./.3.d.27.q.2.2.c./.4.d.49.q.1.artic. 2.q.1.1m.

547 Deus per essentiam est beatus, angelus autem per unicam operationem, sed homo per multas in uia, & per unã in patria.12ª.q.3.2.4m./.q.5.1.1m./.7.c./.Vir.q.1.8.9.Beatitudo.78

548 Omnes angeli primæ hierarchiæ, assistunt deo, quia angeli qui assistentes dicuntur sunt qui a Deo immediate diuinas recipiunt illuminationes.1ª.q.112.3.0./.4.c./.2m./.2.d.10.1.0 Assistere.

549 Soli angeli primæ hierarchiæ, assistunt deo.1ª.q.112.3.0./.4. 2m./.2.d.10.3.1m./.2m./.Iob.1.lc.2.prinº.D.Assistere.2.

550 Nullus angelus secundæ hierarchiæ, assistit deo.1ª.q.112.3. c./.4.2m./.2.d.10.3.1m.

551 Omnes angeli beati, assistunt semper deo, inquantum immediate uident deum.1ª.q.112.3.0.

552 Dominationes non mittuntur, nec assistunt deo, tamen ministrant imperatiue, non autem exequutiue. 1ª. q.112. 4.c. /.1m./.2.d.10.3.0./ 1ª.Corin.15.lec.3.medº.I./.He.1.fin.K./. Dominatio.2.3. *Incarnari. 7. Iudicium.64. &c. Mille.2. Purgatorium.5. Mi.

553 Nu-

An

Mi. 553 Numerus angelorum ministrantium, & assistentium deo, exponitur.1ª.q.112.4.2m./.2.d.3 q.1.3.5m./.d.10.3.2m.

554 Angeli in hoc quòd deo ministrant, & merentur non habent laborem nec tedium.2.d.5.q.1.3:3m./.q.2.2.ar.4.

Mi.Missio.555 Missio angelorum sicut, & diuinarum personarum, scilicet inuisibilis, & uisibilis, est duplex.s. interior, idest, ad effectũ intellectualem, scilicet ad illuminationem, & exterior.i.ad effectum corporalem. Primo modo conuenit omnibus angelis, non autem secundo modo.1ª.q.112.2.1m./. Hæ.lect. fi.fi.I.

556 Mitti conuenit angelis, inquantum de nouo ex diuino imperio applicantur ad aliquod ministerium. 1ª.q.112.1.0. Annunciatio.34.

557 Angeli non mittuntur ad aliquod ministerium, nisi inferiores, secundum Dionysium, non autem superiores.1ª.q. 112.2.0./.1.d.15.q.1.1.4m./.2.d.1 q.1.4.2m./.d.10.2.0./.ʒ.3. cº.80.prinº./.Isa.6.meº.I./.1ª.Cor.15.lect.3.meº. H./.Hæ. 1.fi.K.

Dᵐ.161.558 Immo purgationis minister, missus est unus de seraphin. 1ª.q.112.2.2m./.Isa.6.meº K. Respondeo. Dubio.161.

559 Sed Gregorius dicit expresse, & ult.quòd tantum inferiores angeli mittantur ad nos. Et hoc dicit esse, propter ordinem diuinæ legis, ut inferiora reducantur in deum per media. Quod autem dicitur de seraphin misso, dupliciter soluit, scilicet uno modo quòd iste angelus purgans, dicatur seraphin æquiuoce, scilicet non ordine, sed ab actu quem tunc exercuit, quia igne purgauit, & seraphin dicitur incẽdium. Alio modo soluit, quòd dicatur proprie seraphin ille qui est de ordine illo. Et dicitur purgare, non quia ipse immediate purget, sed quia eiꝰ authoritate, uel quia percepta ab ipso illuminatione, inferior angelus purgauit. Et ponit Exemplum: sicut dicitur Papa uel episcopus absoluere, quando autoritate ipsius aliquis absoluit. Et ideo propter reuerentiam angelus inferior qui uisionem formauit, reducit in deum primo, & in seraphin secundo. Ac si diceret. Ego purgo te, per lumen receptum a deo, mediante seraphin.1ª.q.112. 2.2m./.Isa.6. meº. K. * Ecclesia.5. Fides.59. 70.71.75.76.Gloria.17.Maria.46 &c.

560 Solis quinque ordinibus inferioribus, conuenit mitti in ministerium.1ª.q.112.4.0./.2.d.10.3.0./.Opusc.53.5m./.Hæ. 1.fi.I.

561 Eorum enim tantum nominibus aliqua exequutio datur intelligi.1ª.q.112.4.c.

562 Angeli non mittuntur, ad operationes actuum naturaliũ. 1.d.37.q 3.3 c.fi.

563 Angeli missi, non retardantur a contemplatione dei propter exequutionem ministerii, sicut actio intellectiua remittitur in nobis.1ª.q.64 4.3m./.q.112.1.3m./.22ª.q.181.4.4m./. 2.d.10.4.0./ 4.d.44.q.2.ar.3.q.2.c./.q 3.ar.3.q.3.8m./. Dionysius.4.lect.7.

564 Actiones angelorum, ministeria uocantur, & propter hoc dicuntur in ministerium mitti.1ª.q.112.2.c.fi./.Hæ.1.fi.I.

565 Mitti conuenit æquiuoce angelis, & personis diuinis.1ª.q. 112.2.3m./.1.d.15.q.1.1.4m./.2.d.10.2.1m.

566 Non inconueni, quòd persona diuina simul, & angelus mittantur.1.d.16.4.2m.

567 Diuinæ personæ mittuntur ad angelos, & ad alios beatos, per nouas reuelationes tantum. 1ª.q.43.6.3m./ 1.d.15.q.5. art.1.q.3.0./.3.d.10.q.2.ar.2.q.2.3m. Reuelatio.5.5.

568 Angeli habent ministerium in apparitionibus ueteris testamenti, quo ad id quod exterius apparet, & quantum ad id quod interius efficitur, scilicet cognitionem, uel illuminationem, sed in missione uisibili personæ diuinæ, habent ministerium quo ad exterius idest species, non autem quo ad interius, idest, gratiam.1.d.16.4.c./.2. d.8.6.c./.Potentia.q. 6.1.4m./.7.3m.

569 Angeli sunt nuntii, in missione diuinarum personarum.1. d.15.q.5.ar.1.q.3.2m./.3.d.3.q.3.ar 2.q.1.1m. Incarnari.7.

570 Angeli formauerunt species, uisas in missione uisibili spiritus sancti.1ª.q.43.7.5m./.1.d.16.4.0.

Custos. 571 Custodia angelorum, ẽ quædã exequutio diuinæ prouidẽtiæ, circa homines.1ª.q.113.2.6.c.

572 A Angeli deputantur ad custodiam hominum 1ª.q.113.1. 0./.2.d.11.q.1.1.0. Dęmon.71.

572 B Immo Deus custodit hominem.1ª.q.113.1. 2m. Respondeo, sicut Angelus.573.

573 Deus immediate custodit hominem, quo ad affectum inclinandum ad bonum, sed mediantibus angelis, quo ad intellectum illuminandum.1ª.q.113.1. 2m./.2.d.11.q.1.1.1m./. 2m./.Ma.q.16.2.0.

574 Superiores angeli, custodiunt electos, ad maiorem gradum gloriæ.1ª.q.113.2.3m./.3.1m.

An

575 Soli angeli infimi ordinis, sunt custodes particularium hominum.1ª.q.113.3.0./.2.d.11.q.1.2.0./.ʒ.3.cº.80. fi.B.

576 Vltima hierarchia, habet officium custodiendi, & dirigendi homines, secundum quandam limitationem.2.d.9.3.c./. d.11.q.1.2.c./.1m./.3.d.3.q.3.ar.2.q.2.c. Officium.2.3.

577 Angeli custodiunt particulares homines, archangeli prouincias, principatus totam naturam humanam, uirtutes corpora, potestates supra dæmones, sed dominationes supra bonos spiritus habent custodiam.1ª.q. 113.3.c.

578 Immo principes mittantur ad unam prouinciam, archãgeli ad unum hominem ad utilitatem communitatis, angeli uero ad propria hominis.1. q.108.5.6.0./.2.d.9.3.c.fi./. d.11.q.1.2.3ª.q./.4m./.3.d.3.ar.2.c./.ʒ.3.cº.80.fi.A./.Opusc. 3.cº.126.fi./.Eph.lect.8.Col. lect.4.fi. B.Responº.Duº.162. Duᵐ.162ᵐ

579 Bonum commune ciuitatis, uel gentis, dispositio regnorum, & mutatio dominationis de gente in gẽtem, & instructio principum de administratione regiminis, pertinẽt ad ordinem principatuum.ʒ 3.cº.80.fi. B. Dominatio.3.

580 Singulis speciebus rerum corruptibilium deputantur singuli angeli, sicut singulis indiuiduis incorruptibilium, scilicet hominibus.

581 Quidam angeli, custodiunt unam prouinciam, & aliqui unam personam tantum.2.d.11.q.1.2.c.

582 Quilibet homo, habet tantum unum angelum custodem. 1ª.q.113.2.0./.2.d.11.q.1.3.0.

583 Immo aliquando unus homo, habet plures angelos custodes.1ª.q.113.2.1m./.2.d.11.q.1.2.4m. Responº. Duº.163. Angelus.584.&c. Duᵐ.163ᵐ.

584 Singulis hominibus ut sunt singulares personæ, dantur singuli angeli, sed ut partes collegii, habent unum in communi.1ª.q.113.2.1m./.3.c.

585 Prælatus custoditur ut persona particulari: ab angelo, sed ut prælatus, illuminatur ab archangelo, uel a principe.1ª.q. 113.2.1m./.2.d.11.q.1.2.4m. Officium.2.

586 Sicut unicuique homini datur ad exercitium unus angelus bonus, & alter malus, sic singulis gentibus duo spiritus præponũtur.s.unus bonus, & alter malus.2.d.11.q.2.5.c.

587 Angelus circa hominem quem custodit, dupliciter operatur, scilicet modo nostro, idest sensibiliter, & modo suo idest insensibiliter.1ª.q.113.1.3m.d.11.q.1.1.6m./. Verit.q.11.3.c. prinº./.1.Cor.11.lect.3.prinº B.

588 Custodia angelorum principaliter ordinatur ad illuminationem, secundario uero ad arcendum dæmones, & alia huiusmodi.1ª.q.113.5.2m. Il.

589 Angeli dantur ad custodiam statim a conceptione hominis post infusionem animæ rationalis.2.d.11.q.1.3.c./.3m.

590 Immo angeli dantur ad custodiam, a natiuitate hominis. 1ª.q.113.5.0. Respondeo Dubio.164. Infra.561. Duᵐ.164ᵐ.

591 Idem angelus custodit matrem, & infantem, quàmdiu est in utero eius.1ª.q.113.5.3m.

592 A Oppositũ uidet dicere.2.d.11.q.3.3m.Responº.Duº.165. Duᵐ.165ᵐ.

592 B Gratuita est sãctis angelis, sacrata, & pia significatio ẽm glosam, unde Aug.ait ꝙ Dæmones quibusdam rebus sensibilibus alliciũtur, nõ sicut aĩalia cibis, sed sicut spiritus, signis.1ª.Cor 11.lect.3.meº.E.

593 Angelus non deserit hominem quem custodit, usque ad mortem.1ª.q.113.4.c /.6.0./ 2.d 11.q.1.3.c./.4.0./. Verit.q. 5.7.2m./.Spiri.a.6.16.

594 Angeli pugnant ad inuicem pro custoditis, non quidem per contrarietatem uoluntatũ, sed quia contraria sunt merita, de quibus consulunt uoluntatem dei. 1ª. q.108. 6.c./. q.113.8.0./.2.d.11.q.2.5.0./.4.d.45.q.3.3.3m.

595 Angeli non dolent de damnatione custoditorum, sed gaudent de iustitia diuina.1ª. q.113.7.0./.2. d.11.q.1.5.0./ 4.d. 43.ar.5.q.1.3m./.d.45.q.2.ar.2.q.1.4m./.Opu.10.ar.37./Opu. 11.ar.29./.30./.Opusc.53.18m. Iudicium.64.

596 Homo in statu innocentiæ, indigebat angelo custode, propter pericula ab extrinseco tantum.1ª.q.113.4.2m./.2.d.11. q.1.3.1m. Adam.88.

597 Christus non habuit angelum custodem, sed ministrum, & hoc quo ad passibilitatem corporis tantũ. 1ª.q.113.4.1m./. 2.d.11.q.1.3.6m./.7m.

598 Oppositũ uĩ dicẽ.2 d.11.q.1.3.6.Resº.Duº.166..Gloria.17 Duᵐ.166ᵐ.

599 Santificatis in utero, deputat angelꝰ custos.2.d.11.q.1.3.2m

600 Damnandis deputantur angeli custodes, qui ret ahũt eos a multis.1ª.q.113.4.3m./.5.1m./.2.d.11.q.1.3.5m./.4.6m.

601 Antichristus habebit angelum custodẽ, quia hoc auxilium est concessum toti naturæ humanæ.1ª.q.113.4.3m. /.2.d.11. q.1.3.5m. * Gloria.17.

602 Homines uel aĩæ nõ deputãtur ad custodiã hominũ, quia non habent gradus in natura sicut angeli.1ª.q. 64.4.2m./. 2.d.9.8.5m./.3.d.35.q.1.ar.4.q.3.2m./.4.d.45.q.1.art.1.q.3.5m

Vtile.

*Vtile.
603 Hoc nomẽ angel⁹,é cõe oĩ ordini ꝟgelorũ,& oĩ ſpũi celeſti 1ª q.108.5.1ᵐ./.2.d.9.4.2ᵐ./.4ᵐ./.d.10.2.4ᵐ./.Op.3 cº.126.
604 Nominum communium omni ordini aliqua ſumuntur ab eſſentia, uel naturali conditione, ut cæleſtes eſſentię, angeli, ſpiritus, diuinæ mentes, diuini intellectus, & cæleſtes animi: aliqua uero a uirtute, ut cæleſtes uirtutes, aliqua ab operatione, ut angeli, 2.d.9.4.4ᵐ.
605 Nominum angelorum, quædam ſunt communia omnibus quædam autem propria. 2.d.9.4.4ᵐ.
606 Nomina ordinum angelorum aſſignantur, & exponuntur, 1ª q.108.5 o./.2.d.9.3.4.o./.ƺ.3.cº.80./.Opuſcu.3.cº.126./.Col.lec.4.fi.
607 Nomina ſpecialium ordinum, ſumuntur a donis ſuperaddi tis. Ideo magis poſſunt æquiuocari, cum nominibus generalibus, ſumptis a uirtute, uel operatione, quàm cum ſumptis ab eſſentia. 2.d.9.4.4ᵐ.
608 Vltimus ordo, ſpecialiter nominatur angelus. 1ª.q.108.5.1ᵐ /.22ᵩ q.160.1.1ᵐ./.2.d.9.4.2ᵐ./.d.10.2.4ᵐ./.4.d.15.q.4.ar.3 q.1.2ᵐ./.Opuſ.3.cº.126.fi.
Immo & naturæ nomen eſt, & officii: naturæ quidem, quia conditionem naturæ exprimit, ſcilicet eſſe manifeſtaciuum omnium ſuperiorum, unde & nuntius dicitur, & eſt nomẽ officii, quo ad exterius miniſterium. 2.d.9.4.2ᵐ. *Metapho ra.6.7.Perſona.14.17.18.19.
609 Angelus eſt nomen officii tũ, nõ naturæ. Mat.15.prinº.Cº.
610 Omnis ordo angelorum, ab eo nomen & rationem recipit, quod eſt ultimum potentiæ ſuę, ad capiendum rerũ cognitionem, in uiſione diuinæ eſſentiæ. 2.d.11.q.2.2.c.fi.
611 Nomen cuiusliber ordinis, ſignificat participationem alicu ius perfectionis, quæ eſt in deo, ſicut nomen uirtutis, ſignifi cat participationem diuinæ uirtutis. 1ª.q.108.5.2ᵐ.
612 Proprietates, & officia in ordinibus angelorum & eccleſiæ, accipiuntur ex nominibus eorum. 3ª.q.67.1.c.
613 Superiores ordines angelorũ denominãtur a ſuperioribus donis. Col.lec.4 fi.A.
614 Omnes ordines primę hierarchiæ denominantur ex hoc, q attingunt deum. Col.lec.4.fi.A.
615 Omnes ordines primæ hierarchiæ, nominantur ab operationibus circa deum, ſecundæ uero a poteſtate non limitata, tertia autem, ab actibus limitatis ad unum hominẽ, uel ad unam prouinciã. 1ª.q.108.6.c./.2.d.9.3.c./.d.11.q.1.2.o.
616 Principatus in cõmuni, intelligitur in nomine hierarchiæ, ſed in ſpeciali ut determinatur ad unam prouinciã, eſt nomen unius ordinis. 2.d.9.4.1ᵐ.
617 Dominatio participatiue eſt propriũ nomen unius ordinis angelorũ, ſed p exceſſum, conuenit ſoli deo. 1ª.q.108.5.2ᵐ.
618 Virtus eſt nomen proprium, unius ordinis angelorum, & eſt commune omnibus angelis. 1ª.q.108.5.1ᵐ./.2.d.9.4.3ᵐ. / d.48.q.1.ar.4.q.3.c./.Opuſ.3.cº.126.
Lu. 619 Moyſes nominauit angelos, nomine lucis, uel cæli, non au tem proprie, quia loquebatur populo rudi, ſcilicet iudæorũ 1ª.q.61.1.1ᵐ./.q.67.4.c./.2.d.1.q.1.6.7ᵐ./.4.d.43.ar.3.q.3.1ᵐ. /.Poª.q.3.1 8.4ᵐ.
Lex. 620 Lex uetus, data fuit a deo, per angelos. 12ᵩ.q.98.3.o./.6.b./. Iſa.6.mcº.D.Gal.3.lec.7.fi.H./.Col.2 lec.4.mcº.D./.Hc.lec. 1.prinº./.cº.2.lec.1.prinº.E.lec.2.prinº./.cº.5.prinº. *Alta re.7.Amor.30.31.156.
In cõi 621 Angeli nullam habent aureolam. 4.d.47.q.1.art.2.q.3.3ᵐ /. d.49.q.5.ar.4.q.2.o /.1ᵩ.Cor.7.lec.5.1.
623 In angelis ſunt habitus. 12ᵩ.q.50.6.o./.q.51.1.c.
Duᵐ.167ᵐ623 Immo habitus uel diſpoſitio, non eſt in angelis. 12ᵩ.q.49.4. c./.3.d.23.q.1.1.c. Reſp.Duº.167º. Sicut angelus 624.
624 In angelis ſunt habitus alterius rationis, quàm in homini bus. 12ᵩ.q.50.6.o./.q.51.1.c. Vel Doſ.10.
625 In angelis eſt aliquid de uita actiua, ſed non diſtinctum a contemplatiua. 22ᵩ.q.181.4.2ᵐ.
626 Perſona nobiliori modo eſt in angelis, quàm in hominibus 2.d.3.q.1.2.o. *Forma.8.9.111.114.159.161.164-167.
627 Angelis conuenit orare. 22ᵩ.q.83.10.2ᵐ./.4.d.15.q.4.ar.6.q. 2.2ᵐ. *Ingenitum.1.
628 Angeli offerunt orationes noſtras deo. 2.d.11.q.1.1.3ᵐ./.4. d.45.q.3.2.4ᵐ. *Iuramentum.4.Mediator.1.
629 Angeli deo comparati, ſunt materiales & corporei, nõ quòd in eis ſit aliquid de natura corporea. 1ª.q.50.1.1ᵐ.
630 In angelis non poteſt eſſe malum naturæ, quia non eſt in eis potentia quam poſſunt acquirere uel amittere, uel per quam eſſent tranſmutabiles. 2.d.5.q.1.1.1ᵐ./.Opuſc.9.q.47 /.Meta.12.lec.fi.mcº.G. *Metapyhſica.10.11.
631 Angelis non conuenit generatio, 1.d.4.q.1.1.2ᵐ./.2.d.1.q.1. 4.c./.Poª.q.2.1.7ᵐ./.q.3.9.27ᵐ. *Pater.19

632 Generatio & corruptio inter contraria, non conuenit angelis, nec celis, ſed pro creatione & annihilatione cõuenit omni creaturæ in potentia. 2.d.5.q.1.1.1ᵐ./.Veri.q.5.a.6ᵐ.*Primus.1.punctio.4.Purgatorium.5.
633 Auguſtinus pauca de angelis, aſſerere uoluit. 2.d.6.1.c./ d.8 1.1ᵐ. Hæreſis, 124.128.&c. Iudicium 85. Membrum. 11. Memoria.19. Miraculum.35.&c. Aequalitas 17. *Reſurrectio.52. Theologia.19. Vita.35.36.
¶ Anglia. Vſura.214.
¶ Angulus. Grando. Triangulus. Viſio.18. Vſus.11.
¶ Auguſtin. Ariſtoteles.6. Caſtitas.11. Miſericordia.32. Tribulatio.17. Triſtitia.3.
¶ Anhelare. Dæmon.86. Superbia.24.
1 ¶ Anima non eſt ſuum eſſe nec ſua potentia, nec ſua actio. 1. Eſſe. q.54.1.2.3.c./.q.77.1.o. Angelus 61.
2 Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. 1ª.q.50.2.3ᵐ./.q. Ar.1.c. Duᵐ.168ᵐ Reſp. ſicut Duº.113º. Et ſicut eſſe 88.
3 Anima uerius habet eſſe ubi amat, quàm ubi eſt, non quidem ſecundum eſſe ſubſtantiale, ſed ſecundum ſuum eſſe nobile, ſcilicet ſecundum ſuam perfectionem ultimam. 1. d.15.q.5.3.2ᵐ./.Meta. *Bonitas.165.&c.179.Ciuis.3
4 Animæ rationali proprie conuenit eſſe & fieri, non autem ceteris formis. Spiritu.2.8ᵐ. *Dæmon.72.
5 Anima rationalis, habet eſſe abſolutum, non ut forma, ſed ut propinqua ſimilitudini dei. 1.diſt.8.q.5.2.1ᵐ./.5ᵐ./.2.d. 19.1.o./.Spiritu.2.c.fi.Aſſimilatio. 4. Attingere. 3. * Deus 47.49.50. Forma. 154. 160. Homo. 1.&c. Idolatria.4. Infra 18.&c.
6 Oppoſitum uidetur dicere. 1ª.q.90.1.o. Reſp.Duº 169º. Duᵐ.169ᵐ Et ſicut Duº.1126º.
7 In homine non poteſt eſſe alia anima, preter rationalem. 1ª q.76.3.o./.6.1ᵐ./.q.118.2.2ᵐ./.ƺ.2.cº.58./.Libº. 4.cº.80.81. 2ᵐ./.Poª.q.3.9.9ᵐ./.10.c.fi./.Aia.11.o./.Quo.1.6.o./.Quo.3 4.c./.Quo.9.11.c.fi./.Qu.11.5.o /.Opuſ.3.cº.90.91.92./.Io. 19.lec.4./.1ᵩ.Theſſ.fi./.Hc.4.lec.4.medº. D. * Liber.9.10. Phyſica.2.3.
8 In homine non poteſt eſſe alia forꝰ ſubſtantialis, præter ani mam rationalem. 1ª.q.76.3.o./.3ª.q.75.6.2ᵐ./.3.d.2 q.1.ar.3 q.1.2ᵐ./.2ᵐ./.4.d.44.q.1.ar.1.q.1.3ᵐ./.q.2.3ᵐ./.ƺ.2.cº.58./.Iº 4.cº.80.2ᵐ./.Veri.q.10.1.2ᵐ./.Poª.q.8.4.2ᵐ./.Quol.1.6.o./. Quol.3.4.c./.Quol.11.5.o./.Spiritu.3.4.c./.Anima.9.c./.Ani ma.2./.1ᵩ.Cor.15.lec.fi.mcº.
9 Impoſſibile eſt, eſſe ſimul plures animas, in eodem corpore. 1ª.qu.76.3.c./.ƺ.2.cº.58./.Iº.4.c.80.2ᵐ./.Veri q.10.1.2ᵐ./. Poª.q.8.4.2ᵐ./.Spiritu 3.4.c./.Anima.9.c.fi./.Opuſc.3.cº.90 91.92.93./.1ᵩ.Cor.15.lec.fi.mcº.
10 Anima rationalis non recipit eſſe a deo, niſi in corpore. 1ª. q.90.4.o./.q.118.3.o./.3ª.q.5.3.4.o./.1.d.8.q.5.2.6ᵐ./.2. d. 3. q.1.4.1ᵐ./.d.17.q 2.2.o./.d.32.q.2.3.4ᵐ./.ƺ.2.cº.83./.Veri.q. 19.1.c.fi.I./.Poª.q.3.10.o./.Opuſc.30.lec.4.
11 Anima rationalis non fuit producta in eſſe, ante corpus. 1ª. q.90.4.o./.q.91.4.3ᵐ./.22ᵩ.q.164.1.4ᵐ./.3ª.q.6.3.o./.4.c./.2ᵐ /.1.diſtin.8.q.5.2.6ᵐ./.2.diſtin.3.q.1.4.1ᵐ./.ƺ.2.cº.83./.84./. 85.1ᵐ./.Liº.4.cº.33.fi./.34.7ᵐ./.Ve it.q.19.1.c./.Ma.q.5.4.c. /. Opuſcu 28.cº.fi./.Meta.12.lec.3.mcº.F. *Similitudo, 11. 12.Status.7.8
Corpus adueniens animæ rationali, trahitur ad illud eſſe, in quo anima ſubſiſtit. 1ª./.q.76.1.5ᵐ./.3ª.q.15.4.c./.1. d. 8. q.5.2.1ᵐ./.2ᵐ./.d.15.q.5.3.c./.2.d.1.q.2.4.2ᵐ./.d.19.1.3ᵐ /.3. d.2.q.1.ar.3.q.1.2ᵐ./.4.diſtin.44.q.1.artic.1.q.2.1ᵐ./.ƺ.4.cº. 81.3ᵐ./.Poª.quæſt.3.9.20ᵐ./.Quol. 10.6.3ᵐ./.Spiritu.2. c. fi./.3ᵐ.8ᵐ./.Anima.1.1ᵐ./.14ᵐ./.17ᵐ./.18ᵐ./.14.11ᵐ./.Opuſc 9.q.34. Accidens.19
13 Anima dependet a corpore in eſſe, quo ad principium, non quo ad finem: ideo manet deſtructo corpore. 1ª.q.76.1.5ᵐ./ 6ᵐ./.2.2ᵐ./.q.90.4.3ᵐ./.12ᵩ.q.2.5.c./.q.4.5.2ᵐ./.1.d.8.q. 5. 2. 6ᵐ./.2.d.17.q.2.2.4ᵐ./.ƺ.2.cº.80 /.81./.86.3ᵐ./.Veri.q. 19.1. c.fi.I./.Poª.q.3.9.c./.10.16ᵐ./.Anima.1.2ᵐ./.3.c.fi./.14.9ᵐ./. Ro.5.lec.3.prinº.D.
14 Anima rationalis, recipit eſſe & influentiam medio modo, ſcilicet non dependens a materia, ſicut angeli, ſed in materia, ſicut formæ materiales. Veri.q.19.1.c.fi.K. * Tempus.5 6.Vniuerſum.5.6
Anima rationalis, non eſt in ſemine, ſecundum propriã ſpe ciem, ſed ſicut in uirtute actiua, ſic formæ corporales in uirtutibus cæleſtibus. Poª.q.3.11.4ᵐ.Cælum.66
Anima rationalis, eſt tota in toto, & tota in qualibet parte corporis ſui. 1ª.q.8.2.3ᵐ./.q.76 8.o./.quæſt.93.3.c./.3ª. qu. 46.7.c./.1.diſtin. 8.q. 5.3.o./.4.d.23.quæſt.2.art.3.q.1.1ᵐ./. ƺ 2.cº.72./.Liº.4.cº.67.fi /.Spiritu.4.o./.Anima 10.o./.Op. 61.cº.47./.

An
Duᵐ.170ᵐ.17 Immo potentiæ animæ, ſunt perfectiones proportionatę par tibus animalis, 1ª.q.76.8.2ᵐ, Reſpon. Dubº.170. cor pus 32.38.
Locus. 18 Aia rõnalis, nõ eſt intra terminos quãtitatis, vt in loco: ſed vt forma 2.d.8.5.2ᵐ, Angelus 97.inſtã
19 Anima rationalis, non habet eſſe in loco niſi per accidens. i. per corpus, cui eſſentialiter coniungitur 1.d.15.q.5.3.3ᵐ./.3. d.15.q.2.ar.1.q.2.3ᵐ,
20 Ridiculũ eſt dicere, q̃ animæ rõnali, vel alicui ſpũali ſubꝺæ, ſit locus aliquis naturalis, 1ª.q.102.2.2ᵐ.
21 Aia mẽſuratur tpe, ſim eſſe i corpore, ſed ut ſubſtãtia ſpũalis, menſuratur euo, Poª.q.3.10.8ᵐ. vel Angelus 202.
22 Aia ſm ſe, eſt ſupra tempus, ſed actus eius per accĩs mẽſuratꝰ tempore primi motus: rõne corporis, 1ª.q.118.3.c./.12ᵩ.q. 53.3.3ᵐ./.q.113.7.5ᵐ./.4.d.17.q.1.ar.5.q 2.3ᵐ./.q.3.1ᵐ.
Diuiſio. 23 Aia triplex. ſ. uegetatiua, ſenſitiua, & intellectiua, 1ª.q.78.1. ar.2./.c./.Opuſc.43.o.
Corpus. 24 Aia rõnalis, dupliciter impeditur a ſuo corpore. ſ. contrarie. i, reſiſtẽdo; & priuatiue. i. deficiẽdo: ſed in ſtatu innocẽtię, ſcḋo mõ tm, veri.q.18.8.1ᵐ./.7ᵐ.*Actus 4.25.186. Angelꝰ 82.105.
25 Aia non impeditur a ſuo corpore, vt eſt perfectibile ab ea: ſed vt habet aliquid repugnans animæ, 1.q.75.3.2ᵐ./.3ᵐ.4.d.49. q.1. art.4.q.1.ƺ./.d.50.q.1.1.4ᵐ./.5ᵐ./. veri.q.13.3.3ᵐ./.2ᵐ./. Poª.q.3.10.17ᵐ./.q.5.10.6ᵐ./.Spũ.2.7ᵐ./.Aia 1.1ᵐ.* Appli catio 1.&c. Ars 29. Aſſimilatio 19.&c. Audacia 12. Baptimus 152. Beatitudo 76.&c. Bonitas 188. Character 14.&c. Coactio 3.&c. Cõueniẽtia 1. Corpus 4.32.33.36.37.38.43.59.63.&c.
26 Aia rõnalis, dupliciter indiget corpore. ſ. vt obiecto, & ut ſubiecto, uel organo, 1ª.q.75.3.3ᵐ./.2.d 19.1.6ᵐ./.3.d.3 1.q.2. 4.c./.4.d.50.quæſt.1.1.4ᵐ./.Poª.q.3.9.22ᵐ./.Quol.7.11.3ᵐ./. Quol.10.6.1ᵐ./.Aia.1.10ᵐ./.Aia 1.1c.2.* Dæmõ 1.118.119. Diffinitio 37. Error 10. Euchariſtia 130.255.
27 Aia quã habemus a deo, in tribus eſt nobilior corpore, quod habemus a patre & matre. ſ. quia eſt incorruptibilis, imperãs, & aſſimilans. Opuſc.61.c.1 3.* Finis 128. Forma 59. Formatio. Generatio.40.&c. Gratia 2.3.38.113.115.
28 Aia rõnalis, hẽt aliquas virtutes: in quibus nõ cõicat corpus 1ª.q.70.3.c./.q.76.1.4ᵐ./.q.77.5.o./.q.118.2.c./.2.d.17.q.2. 1.1ᵐ./.2ᵐ./.d.19.1.c./.ƺ.2.co.59.7ᵐ./.Spiritu 2.4ᵐ./.13ᵐ./.19ᵐ./. 1.4.3ᵐ./.Opuſc.3.co.89./.92.
29 Aia rõnalis, hẽt aliquas operationes, in quibus non cõicat corpus 1ª.q.75.2.o./.q.76.1.c./.1ᵐ./.q.77.5.o./.2.d.1.q.2.4. 4ᵐ./.d.17.q.2.2.o./.d.19.1.c./.6ᵐ./.3.d.31.q.2.4.c./.ƺ.2.cº. 58.fi./.Liº.4.cº.81.3ᵐ./.Poª.q.3.9.c./.11.c./.Quol.10.6.o./. Spiritu 2.c.fi./.2ᵐ./.Aia.1.11ᵐ./.Opuſc.3.cº.92.2ᵐ./.Meth. 12.lec.3.mcº.f.
30 Partes corporis, dupliciter cõparatur ad aiam, ſ.ut materia, & vt inſtra. Primo mõ ſunt pp perfectum eſſe ſpẽi: ſcḋo aũt mõ pp operõnes 4.d.44.q.1.a.2.q.1.1ᵐ.corp⁹ 32.*Indiuiduũ 24.
31 Vna pars corporis, dr principaliꝰ alia: quia eſt organũ principalioris potentiæ animæ, uel quia eidem potentiæ principaliꝰ deſeruit 1ª. q.76.8.5ᵐ.
32 Aia eſt cã efficiens, finis, & formalis ſui corporis 1ª. q.90.2. 1ᵐ./.2.d.17.q.2.2.5ᵐ./.4.d.44.q.1.ar.2.q.1.c /aĩa 8.c./.Quol. 3.20.o./.Aia 2.le.7.fi.* Infirmitas 1.2.4. &c. Innocentia 7. Iuſtitia 64.68.69. Iuſtificatio 41.42. Meritum 37.&c. Mulier 4. Mutilatio.
33 Anima rationalĩs, eſt forma ſui corporis 1ª.q.76.1.7.8.o./ q. 90.4.c./.q.91.4.3ᵐ./.4.d.43.ar.1.q.1.3ᵐ./. d.44.q.1.ar.1.q.1. c./.ƺ.2.cº.56.59.68.69.70./. veri.q.26.1.3.c./. Quol.3.4 c./. Quol.7.q.3.2.o./.Quol.10.6.4ᵐ./. Spiritu 2.o./. Anima 1.2. fi./.10.c./.19.o./.Opuſc.3.cº.90./.lob 4.lec.3.fi. Intellectus 18.* Obedientia 26. Occidere 16.17.
Duᵐ.171ᵐ. 34 A Immo aia nõ eſt forma, neq; natura, cũ moueat ad contraria. Aia 2.le.3. Reſpõ, Duº.171. Actio 44.* Operatio 47. Pars 42. 43.44. Pater 20. Peccatum 103.&c. 167.&c. 332.&c. Proportio 1.6. Prouidentia 45. Redundantia. Reſurrectio 14. Rex 4. Sabbatum 6. Semen 8.15.&c. Virtus 181. Viſus 1. Vita 23. Viuere 2.3. Vnctio 17. Vnitas 53. Vniuerſum 5.6. Vox 2. Vſura 195. Chriſtus 9.15.179.
34 B Duæ aiæ nõ ſunt in eodẽ corpore 1ª.q.52.3.b. forª.55.146.
Eſſentia. 35 Anima non eſt de eſſentia dei, 1ª.q.90.1.o./.2.d.17.q.1.1.o./. ƺ.2.cº.85./.Opuſ.3.cº.94./.Pƺ3.fi.o./.Io.11.le.1. Hereſis 58.
Duᵐ.172ᵐ.36 A Oppoſitum videtur dicere 1ª. d.8.q.5.2.1ᵐ./.5ᵐ. Reſpon. Duº.172. * Actus 25.186. Adam 18.
36 B Proprie animæ, intelliguntur illæ uires, quæ ſunt actus corporalium organorum, Cuires ſenſitiuæ 1ª.q.95.1.1ᵐ./.q.97.3. c.prinº./.1ᵩ.Cor.2.le.3.prinº.E.
37 Aia rõnalis, eſt in genere ſubſtantiæ, vt principiũ, & vt ſpecies 2.d.3.q.1.6.c.* Angelus 60.&c.286. Animal 14.7.fi.h. Appetitus 50. Aſſimilatio 4.&c. Caracter 14.&c. Cælum 8.66. 80.98.99.153.&c.

An
38 Oppoſitũ vr dicere 1ª.q.75.4.2ᵐ./.7.3ᵐ. Rñº.Duº.133. Duᵐ.173ᵐ.
39 Anima rationalis, eſt forma immaterialis, quo ad operõem: ſed materialis, quo ad eſſe, 1ª.q.76.1.1ᵐ./.2.d.17.q.2.1 1ᵐ./.2 c.fi./.4ᵐ./.d.18.q.2.1.6ᵐ./, veri.q.19.1.c.fi. I./.Spiritu 2.c.fi. /.4ᵐ./.13ᵐ.* Culpa 3. Cura 1.2.3.4.
40 Anima magis proprie dicitur rationalis: quàm intellectualis 22ᵩ.q.83.10.2ᵐ./.2.d.3.q.1.6.c./.12ᵐ.* Finis 56.57.
41 Intellectiuum principium .i. anima eſt propria hominis forª. 1ª.q.76.1.c.* Formatio. Gratia. 3.113.115.118. Habit⁹ 38.68
42 Aia eſt quodámodo oĩa: quia per ſenſum eſt oĩa ſenſibilia, & per intellectũ, eſt oĩa intelligibilia, 1ª.q.16.2.c./.q.80.1.c./.q. 84.12.2ᵐ./.Anima 13.c.prinº.* Homo 6.36. Idolatria 4. Imago 21.&c. 37.38. Infinitũ 20. Intellectus 2.3.8.9.16.183.193. 196.206.242.243.269.270. Iudicium 50.58.
43 Aia per eſſentiam ſuam, eſt ſpiritus, & forma corporis, quia in ea non ſunt duæ formæ, ſicut nec in corpore eius ſunt duæ formæ: ſed anima eſt forma corporis, dans ei totũ ordinẽ eſſe perfecti, ſ. eſſe, eſſe corporeum, & eſſe animatum, & ſic de aliis 1ª.q.76.3.c./.3ª.q.75.6.2ᵐ./.veri.q.16.1.13ᵐ./.q.26.3.c./. Anima 8.c./.1ᵩ.Theſ.fi. Anima 7.&c. Forma 149.
44 Aia eſt infima, in genere intellectualiũ 1ª.q.51.1.c./.q.75.7. 3ᵐ./.q.76.5.c./.q.77.2.c./.q.79.2.c.fi./.q.89.1.c.fi./.12ᵩ.q.50. 6.c./.2.d.3.q.1.6.c./.q.3.3.1ᵐ./.d.9.3.2ᵐ./.d.10.2.c./.d.17.q. 1.1.c./.3.d.31.q.2.4.c./ƺ.2.co. 68.meº.B./Libº.3.cº.25.3ᵐ./. 61.4ᵐ./.80.prinº./.81.prinº./.veri.q.5.8.c./.q.10.6.c./.Ma.q. 16.1.o.2ᵐ./.Spiritu 2.c.fi./. Anima 7.c.fi./.8.c./.10.c./.11.c. fi. A./.17.c./.18.c.fi.B./.Opuſc.3.cº.79./.80./.Ente 6.meº.e.fi./. Metaꝛ.2.lect.1.meº. f. C. Intellectual.g.
45 A fiima humana eſt vltima, in nobilitate formarum, 1ª.q.76. 1.c.fi./.1ᵐ./.ƺ.3.cº.22.fi.B./.23.1ᵐ./.Spiritu 2.c.fi./.8ᵐ./. Anima 8.1.ᵐ./.9.c.fi./.Opuſc.3.cº.92.2ᵐ./.93.
46 Anima eſt infinita inferius, quia non eſt determinata ad aliquos effectus 2.d.18.q.2.2.2ᵐ. Anima 34. * Liberum 6.
49 Anima rationalis, eſt quaſi orizon, & confinium corporeorum. & incorporeorum 1.q.77.2.c./.ƺ.2.co. 68.meº. A./.81. fi, A./.Libº.3.co.61.4ᵐ./.veri.q.5.9.12ᵐ./.Spiritu 2.c.fi./.Anima 1.c.fi.* Memoria 0.11.18. Mens 2.3.4.
48 Aia rõnalis, eſt incorporea, & ſubſiſtẽs 1ª.q.75.2.o./.6. c./.q. 90.2.c./.2ᵐ./.118.2.c./.ƺ.2.co.87.2./.Poª.q.3.8.7ᵐ./.9.c./.11. c./.Quol.3.6.c.fi /.Spiritu 1.6ᵐ./.2.3ᵐ./. Anima 1.o./.6.c.fi./. 14.c./.9ᵐ./.10ᵐ./.11ᵐ./.17.c./.Ro.5.lect.3.prinº. D. * Notitia 1.5.6. Origenes 6. Paſſio 36.45.49.&c.79.&c.
49 Anima rationalis, eſt immortalis 22ᵩ.q.164.1.2ᵐ./.3ª.q.2.8. c./.4ᵐ./.1.d.19.q.5.3.3ᵐ./.ƺ.2.co.84./.Liº.4.cº.79.fi.A.
50 Aia rõnalis, eſt incorruptibilis, 1ª.q 61.2.3ᵐ./.q.75.6.o./.q.76 3.1ᵐ./.q.90.2.1ᵐ./. q.98.1.c./.q.113.2. c./.q.118.2.2ᵐ./.12ᵩ. q.85.6.o./.1.d.19.q.5.3.3ᵐ./.2 d.19.1.o./.d.23. q.1.1.3ᵐ./.4. d.50.q.1.1.c./.ƺ.2.cº.79.80.81./.Libº.4.fi./. Poª.q.3.8.7ᵐ./. Ma.q.5.5.c.fi./.Quol.10.q.3.2.o./.Quol.10.8 c./.Aia 14.o./. Opuſc.3 cº.80./.84./.Meth.12.le.3.fi.f./.Aĩa 3. le.10.
Anima eſt actus corporis organici, 1ª.q.76.4.1ᵐ./.8.2ᵐ./.Spiritu 3.2ᵐ./.Anima 1.15ᵐ./.9.7ᵐ./.10.1ᵐ./.13ᵐ.
51 Anima eſt actus corporis organici, 1ª.q.76.4.1ᵐ./.8.2ᵐ./.Spiritu 3.2ᵐ./.Anima 1.15ᵐ./.9.7ᵐ./.10.1ᵐ./.13ᵐ.
52 Aia, eſt primo actus totius corporis, ſecundario aũt partium eius 1ª.q.76.8.c./.2ᵐ./.3ᵐ./.1.d.8.q.5.3.c /.Spũ 4.c./.2ᵐ./.9ᵐ./. 13ᵐ./.Anima 10.1ᵐ.* Peccatum 112 192.304.&c.335.348 366.396. Perfectio 26. Pulcritudo 11.
53 Anima rationalis per ſe nõ habet ſpeciem completam, ſed eſt pars ſpeciei humanæ, 1ª.q.75.2.1ᵐ./.4.o./.7.3ᵐ./.q.90.4.o./. 12ᵩ.q.4.5.2ᵐ./.ƺ.2.cº.94.3ᵐ./. Liº.4.cº.35.4ᵐ./.Poª.q.3.10. c./.Spiritu 2.5ᵐ./.16ᵐ./.3.10ᵐ./.9.3ᵐ./. Anima 1.o./.2.10ᵐ./. 11ᵐ./.3.c.fi./.6.15ᵐ./.7.c.fi./.15ᵐ.14.2ᵐ.,.21ᵐ.* Pupilla. Rationale 3.4.6. Similitudo 10.
54 Oppoſitũ vr dicere 2.d 3.q.1.6.c. Reſpon. ſicut Dubº.173.
55 Anima rationalis, eſt ſpecies ſpecierum, quia intellectus eius Duᵐ.174ᵐ. eſt ſubiectum ſpecierum intelligibilium 2.d.3.q.3.1.1ᵐ.
56 Omnes animæ rationales, ſunt unius ſpeciei, & differunt ſolo numero 2.d.32.q.2.3.c. * Sponſa 6.
57 Aia nõ eſt cõpoſita ex oĩbus, ut cognoſcat oĩa 1ª.q.84.2.c.
58 Anima rationalis, cõponitur ex quo eſt, ideſt ex eſſe, & quod eſt, 1ª.q.75.5.4ᵐ./.q.90.1.2ᵐ./.2.1ᵐ./.1.d.8. q.5.2.o./.2.d.17. q.1.2.2ᵐ.fi./.5ᵐ./ d.32.q.2.3.c./.veri. q.10.8.12ᵐ /. Quol.3. 20.o./ Anima 1.6ᵐ./.6.c./.Ente 6.meº.e.
59 Anima nõ eſt cõpoſita, ex materia & forª. 1ª.q.75.5.o./.q.76. 1.c.fi./.q.90.1.2ᵐ./.2.1ᵐ./.1. d.8.q.5.2.o./.2. d.17. q.1.2.o./. q.2.2.b.2./.2ᵐ./.d.18.q.2.1.6ᵐ./. d.32. q.2.3.c./.ƺ.2.cº.50./. 51./.Poª.q.3.9.c./.10.c./.Quol.3.20.o./.Quol.9.6.c./.Spiritu 1.o./.2.c.fi./.5.11ᵐ./.9.9ᵐ./. Anima 6.o./.Ente 6. meº.h.
60 Anima eſt compoſita ex materia & forma improprie, i.ex actu & poª. 1ª.q.90.2.1ᵐ./.1.d.8.q.5.2.c./.Quol.3.q.8.o./. Anima 6.c.fi./.ƺ3ᵐ.* Trinitas 13.14. Triſtitia 12. Varo. Veritas 41.59. Veſtigium 7.10. Vita 23.
61 Anima rationalis, habet materiam in qua: nõ aũt materiam

ex qui 1^{a}.q.75.2.1^{m}./.2.d.17.q.2.1.5^{m}./.Anima 3.12^{m}.

62 Anima rationalis est indiuisibilis, sed non ad modum puncti habentis situm in continuo 1.d.8.q.5.3.c./.Spiritu 4.16^{m}.

63 Anima non habet totalitatem quantitatiuam per se, nec per accidens, in animalibus perfectis. Ideo est indiuisibilis per se, & per accidens 1^{a}.q.76.8.c./.Spiritu 4.c./.17^{m}./. Aia 10.c. * Christus 9.53 83.86.103.114.&c.162.

64 Anima est primum principium viuendi, in istis inferioribus, 1^{a}.q.75.1.c./.Opusc.43.c^{o}.1.

65 Anima est finis totius generonis 2.d.1.q.2.3. c.fi./ ʒ.3.c^{o}.22.

66 Aia rationalis, non est hō: contra Vgonem de S. Victore, 1^{a}. q.75.4.o./.q.76.1.c.prin^{o}.F./.q.118.3.c./.3^{a}.q.50.4.c./.3.d 5. q.3.2.o./.d.22.q.1.1.c./.4.d.43.ar.1.q.1.2^{m}./.ʒ.2.c^{o}.57./.Po^{a}. q.5.10.c./.Iob 4.fi.C./.Ro.7.le.4.prin^{o}.H.

67 Anima nō est corpus, 1^{a}.q.75.1.o./.ʒ 2.c^{o}.65./.68.1^{m}./.81./. Anima 19.o.

68 Anima rationalis, non est complexio corporis, vt dicit Galenus. ʒ.2.c^{o}.63./.68.1^{m}./. Anima 1.c.prin^{o}.

69 Anima rationalis, nō est armonia, vt dixit Empedocles & Democritus. ʒ.2.c^{o}.64./.68.1^{m}./.Anima.1.c.prin^{o}.

Indi^{o}. 70 Indiuiduatio animæ rationalis, dependet a corpore in fieri, non autem in esse, 1^{a}.q.76.2.2^{m}./.1.d.8.q.5.2.6^{m}./.2. d.3.q.1. 2.c./.1^{m}./.4.1^{m}./.d.17.q.1.2.1^{m}./.q.2.2.4^{m}./.5^{m}./.ʒ.2.c^{o}.75.1^{m}. /.80.1^{m}./.Spiritu 9.3^{m}./. Anima 1.2^{m}./.3.o./.Opus.9.q.108./. Ente 7.prin^{o}.2. * Assimilatio 17. Forma 51.160. Generatio 40.&c.Indiuiduum 24.

71 Animarum diuersitas & multitudo, causatur ex multitudine corporum 1^{a}. q.76.2.o./.1. d.8. q.5.2.6^{m}./.2.d.3. q.1.4.1^{m}./.d. 17.q.2.1.5^{m}./.d.32. q.2.3.o./.ʒ.2. c^{o}.75.1^{m}./.89./.81. Spiritu 9.3^{m}./.10.5^{m}./.Anima 6.4^{m}./.13^{m}.

72 Tota corporum mundi transmutatio, ordinatur quodammodo ad animarum multiplicationem. Po^{a}.q.3.10.4^{m}.

73 Diuersitas in nobilitate animarum, sequitur nobilitatem corporum, in statu innocentiæ, & peccati, non autem in statu gloriæ, 1^{a}.q.85.7.c./.3^{a}.q.55.1.3^{m}./.1.d.8.q.5.2. 6^{m}./.2.d.21.q.2. 1.2^{m}./.d.32.q.2.3.c./.4. d.44.q.1.ar.3.q.3.2^{m}.

Du^{m}.174^{m}.74 Oppositum videtur dicere, veri.q.12. 6.4^{m}./.q.24.8.6^{m}. Respon. Dub^{o}.175.

75 Aia rationalis, est hoc aliquid, vt subsistens, non autē ut completum in specie, 1^{a}.q.75.2.1^{m}./.1.d.8.q.5.2.6^{m}./.2.d.17.q.1.2 1^{m}./.d.19.1.4^{m}./.3.d.5.q.3.2.3^{m}./. d.21.q.1.ar.1.q.2.6^{m}./.4.d. 44.q.1.ar.1.q 2.1^{m}./.Spiritu 2.16^{m}./.Anima 1.o./.aia 2.lec.1. * Mulier 4.Mundus 24.Vniuersum 5.6.

Du^{m}.176^{m}.76 Immo aīa est vt species 2.d.2.q.1.6.c Respon.Du^{o}.176.

77 Anima non est persona, contra Vgonem de S.Victore, & contra magistrum sententiarum 1^{a}. q.29.1.5^{m}./. q.75.4.2^{m}./.3.d. 5.q.3.2.o./.d.6.q.1.art.1.q.1.c./.d.21. q.1.art.1.q.2.3^{m}./.6^{m}./. Po^{a}.q.9.2.14^{m}./.Spiritu 2.16^{m}. Persona 6.

78 Animæ rationales multiplicantur secundum numerum in eadem specie 1^{a}.q.6 2.c./.q.79.5.c./.2.d.32.q.2.3.c./.Aia 3.le.8.

Du^{m}.177^{m}.79 Immo aia est for^{a} immaterialis, & subæ imateriales nō multiplicant̄ sm numerū in eadē specie 1^{a}.q.50.5.c./.q.76.1.1^{m}./. 2.d.17.q.2.2.5^{m}./. Spiritu 8.c. Respon. sicut Dub^{o} 115.

Produ^{o}. 80 Aia rōnalis non est ex traduce. Opusc.3.c^{o}.93.Traductio 3.

81 Aia rōnalis, non traducitur a parentibus, 1^{a}.q.90.2.o./.q.100 1.2^{m}./.q.118.2.o./.12^{æ}.q 81.1.c./.2^{m}. 2.d.18.q.2.1.o./ 2.2^{m}./. ʒ.2.c^{o}.84.85.88.89./.Po^{a}.q.3.9 o./. Ma.q.4.1.2^{m}./. Opusc.3. c^{o}.93./.Psal.32.fi.o./.Ro.5.le.3.prin^{o}.C./.He.12.le.2.me^{o}.H. * Traductio 2.Adam 89.90.91.Aditus 1. Adulterium 9.

82 Aia rōnalis, non educitur de po^{a} materiæ, sed creatur a solo deo, 1^{a}.q.75.6.1^{m}./.q.79.4.c fi./ 5^{m}./. q.90.2.o./.3.c./.q.98.1. c.fi./.q.118.2.o./.12^{æ}.q.3.7.2^{m}./.q.9.6.c./.22^{æ}.q.85.2. c./.1.d. 14.q.3.c./.2^{m}./.2.d.1.q.1.4.c./.d.17.q.1.2 4^{m}./.d.18.q.2.1.2.o. /.3.c./.d.25.2.5^{m}./.d 32.q.2.3.4^{m}./.4.d.1.q.1.ar 1.q.1.c.fi./.ar. 4.q.1.c.fi./.d.5.q 1.2.c.fi./ d.43.ar.2.q.3.c./.ʒ.2.c^{o}.86.4^{m}./.87 /.Veri.q.27.3.9^{m}./.Po^{a}.q.3 9.o./.Quol 3.6.c./. Quol.9.5.o./. Quol.11.5.1^{m}./.4^{m}./. Quol. 12.11. c./. Spiritu 2. 8^{m}. .10.c./. Aia 2.12^{m}./.18.13^{m}./. Opusc.3.c^{o}.93.131.229.230./. Opusc. 28.c^{o}.5./.Opusc.34.Opusc.37.c^{o}.4./.Ro.5.lect.3.prin^{o}.C./. He.12. le.2.me^{o}.H.

Du^{m}.178^{m}.83 Oppositum videtur dicere, 2.d.18.q.2.1 4^{m}./.Po^{a}.q.3.9.5^{m}./. 6^{m}./ 20^{m}. Respon. Dub^{o}.178.Elementum 18. Generatio 43. Creatio 35.

84 Hæreticum est dicere, animam intellectiuam traduci cum semine, 1^{a}.q.118.2.c.fi. * Agens 72.112. Agere 5.Angelus 93. 589.591.

85 Ratio seminalis animæ rationalis, non præcessit in aliqua creatura 2.d.17.q.2.2.2^{m}. * Apollinaris 1. Assimilatio 4. &c. Aureola 6.

86 Anima infundendo creatur, & creando infunditur 2.d.3.q.1. 4.1^{m}. * Cælum 66.Claritas 6.17. Dauid 3.

87 Creatio & infusio, sunt simul respectu animæ, sed differunt: quia creatio respicit tantum principium, sed infusio principium & naturam quam perficit, scilicet carnem, in qua infunditur 12^{æ}.q.83.1.4^{m}./.2.d.32.q.2 1.1^{m}. * Elementum 28.Embrio 6.Ens 28. Error 10. Forma 154.

88 Anima rationalis, maculatur in sua infusione causaliter, ratione termini: & concomitanter ratione principii, in creatione vero tantum secundo modo, 12^{æ}.q.83.1.4^{m}./.2.d.32.q.2.1. 1^{m}./.2^{m}. * Generatio 2.&c.54.Hæresis 44.45.57.128.145.148.&c. Homo 21. &c.

89 Deus infundit animam conceptis in peccato originali, quia melius est sic esse, quàm simpliciter non esse, 12^{æ}.q.83.1.5^{m}./. 2.d.32.q.2.2.o./.ʒ.2.c^{o}.89.5^{m}./.Vir.q 3.1.5^{m}. * Macula 1.2.3.6 Matrimonia 10.11. 12. Miraculum 12.

90 Solus deus effectiue causat immortalitatem hominis, sed formaliter anima, per donum dei, scilicet innocentiæ, vel gloriæ. Ma.q.5.5.16^{m}.

91 Non oēs aiæ, createsunt simul cōtra origenem 1^{a}.q.118.3.o. * Peccata 37.38, Perfectio 26. Puer 1.Resurrectio 25.

92 Naturale est animę, corpori uniri 1^{a}.q.76.1.6^{m}./.22^{æ}.q.4.6.c. Vn. Vnio. 2^{æ}.Cor.5.le.1.fi.G./.le.2.prin^{o}./.Matth.26.me^{o}.e.I.Cō.4.c^{o}. 81.fi.* Sanctificatio 12.Semen 15.16.18.Status 7.8. Traductio 1.2.3.

93 Si anima non esset vnibilis corpori, esset alterius naturę, 1^{a}.q. 75.7.3^{m}./.2.d.1. q.2.4.1^{m}./.d.32.q.2.2.1^{m}./.Opusc.9.fi.

94 Rationes falsæ, quòd anima rationalis non possit uniri corpori, adducuntur, Cō.2.c^{o}.56. * Angelus 75. Applicatio 1. Assimere 38.39.44.48.50.53.74. Cinis 3.Coniunctio 3.10.Conuenientia 1.Eucha^{a} 122.138.139.255. Hæresis 44.45. Hō 6.

95 Oportet animam rationalem, vniri tali corpori, 1^{a}.q.76.5.o./. 1.d.8.q.5.3.2^{m}./.2. d.1.q.2.5.o./. Ma.q 5.5.c./. Spiritu 7.o./. Anima 8.o. * Indiuiduum 24.Mors 42.46. Mundus 24. Peccatum 304. &c.

96 Nulla anima vnitur aeri, vel alicui alteri elemento, sed tantum mistis corporibus. Po^{a}.q.6.6.c.me^{o}.K./.14^{m}./.15^{m}./.Ma. q.16.1.c.fi./.4^{m}./.5^{m}./.Spiritu 7.o./. Anima 8.12^{m}./. Anima 2. le.22 fi./.Li^{o}.3.lec.17./. Lect.18.o.

97 Anima rationalis, vnitur tantū corpori humano, Cō.2.c^{o}.90. Intellectualis. * Puer 1.Resur^{o} 35.54.Spūale 11.Status 7.8.

98 Anima immediate vnitur corpori & non mediantibus quibusdam dispositionibus, 1^{a} q.76.6.7.o./.2.d.1.q.2.4.3^{m}./.d.2.q.2. 3.4^{m}./.d.26.1.5^{m}./.d.31.q.2.1.c./.1^{m}./.Cō.2.c^{o}.71./.veri.q.12 4.c./. Ma.q.4.4. c./.q.16.1. 5^{m}./. Spiritu 3. o./. Anima 9. o./. 10.c./.Anima 2.le.1.fi.* Vnio 5.6.7.18.&c.Vnitas 53.Vox 2. Christus 42.

99 Immo dispositiones dicuntur manere cum forma substantiali Du^{m}.179^{m}. 4.d.44.q.1. ar.1.q.1.3^{m}. Respon. sicut Du^{o}.517. infra 100. & sicut Dub^{o}. 273.

100 Potest dici aliquid esse medium inter animam & corpus, & si non in essendo, tamen in mouendo, & in uia generationis, ita quòd sunt mediæ in alteratione præuia non autem in introductione animæ, Con.2.c^{o}.71.fi.

101 Anima immediate vnitur materiæ primę, vt forma 1^{a}.q.76.4. 3^{m}./.6.7.o./.2 d.1.q.2.4.3^{m}./.d.18.q.1.2.c./.d.26.1.5^{m}./.d.31. q.2.1.c./.4.d.43.ar.1.q.1.c.fi./.3^{m}./.Cō.2.c^{o}.71./. ver.q.27.1. 1^{m}./.Po^{a} q.3.9.c./. Quol.1.6.o./.Spū 2. c./.Anima 1.c./.11^{m}./. 12^{m}./.2.13^{m}./.6. c.fi./.9.o. Generatio 7. Du^{m}.180^{m}.

102 Immo multæ formæ sunt inter materiam primam, & formam animalis 1^{a}.q.76.3.3./.4.o./.q.118.2.2^{m}./.2.d.12.4. c./. con.2. c^{o}.89. Respon. Du^{o}.180.

103 Anima vnitur corpori, vt for^{a}, & ut motor 1^{a}.q.76.1.o./.4.2^{m}. /.6.3^{m}./.7.o./.8.c./.q 90.4.c./.q.110.2.1^{m}./. q.117.3.3^{m}./.12^{æ}. q.83.2.3^{m}./.3^{a}.q.8.2.c./.2.d.8.2.2^{m}./.d.26 1.5^{m}./. d.31. q.2.1. 1^{m}./.3.d.2.q.1.ar.3.q.2.o./.d.15.q.2.ar.1.q.2.c./. Cō.2. c^{o}.56. 57.68.69.70./.73.1^{m}./.93.2^{m}./.veri.qu.26.2.3.8. c./. Ma.q.4.3. 3^{m}./.4.c./.q.16.1.5^{m}./ Vnio 2.13^{m}./.Spiritu 2.3.4.c.Io. lect.7. prin^{o}. E.

104 Anima vt motor, vnitur corpori misto, mediante spiritu, idest aereo, non autem vt forma, sed immediate. Ma. q.16.1.5^{m}./. Spiritu 3.c./.9^{m}./.7.5^{m}.

105 Anima rationalis ut motor, vnitur corpori mediantibus viribus sensitiuis, sed immediate ut forma 1^{a}.q.76.6.c./.3^{m}./.2.d. 31.q.2.1.1^{m}./.Con.2.c^{o}.71./. Spiritu 3.6^{m}./. Anima 9.c./.Anima 2.lect.1.fi.

106 Anima secundum Platonem, vnitur corpori, secundum tactum virtutis ut motor, non aūt vt forma 2. d.1. q.2.4.3^{m}./.3. d.2.o.q.1.ar.2.q.2.c./.d.5.q.3.2.c./.4.d.44.q.1.ar.1.q.1.c./.q.3. ar.3.q.2.c./.con.2.c^{o}.57./.67.1^{m}./.Po^{a}.q.3.10.c.prin^{o}./.5^{m}./.q. 5.10.c./.Spiritu 2.c.me^{o}./.Anima 1.11.c.

107 Anima immediate vnitur cuilibet parti corporis, quo ad esse, sed tantum cordi, quo ad motum 1.d.8.q.5.3.3^{m}./.2.d.9.1.3^{m}. /.4.d.23.q.2.ar.3.q.1.1^{m}.con.2.c^{o}.71./.72./. Spiritu 3.c./.Anima 9.c./.13^{m}./.10.o./.Anima 2.le.18.

108 Anima quæ unitur uni corpori, numquam potest uniri alteri corpori. 2.d.17.q.2.2.c./. d.19.1.o./.4.d.44.q.1.ar.1.q.1. c./.ʒ.2.c^{o}.44.6^{m}./.73./.83.fi.91.1^{m}./. Potentia.q.3.10.c./.5^{m}.

109 Omnes ponētes animas extra corpus creari, dixerunt eas transire, de corpore in corpus. Potentia.q.3. 10.c.prin^{o}.

110 Anima non transit in aliud corpus, secundum fabula. Pithagoræ. ʒ.2.c^{o}.44.6^{m}./.73.3^{m}./.4^{m}.

111 Ad unionem animę, & corporis, requiritur proportio, eorum, sicut actus & potentiæ, non autem alia. 2.d.1.q.2.4. 3^{m}./.d.30.q.1.1.7^{m}./. Verit.q.26.1.17^{m}.

112 Ex anima rationali, & corpore, potest fieri unum compositum. 2.d.1.q.2.4.3^{m}./.ʒ.2.c^{o}.56./.Spiritu.2.c.fi./.3^{m}./.9^{m}./.19. 3^{m}.Anima.1.2.o.

113 Anima unitur corpori, ut ipsa perficiatur. 1^{a}.q.51.1.c./.q. 55.2.c./.q.89.1.o./.q.118.3.c./.2.d.1.q.2.4.o./.4.d.43.q.1.ar. 1.q.1.c./.4^{m}./.Potentia.q.5.10.5^{m}./.Spiritu.2.5^{m}./.3.11^{m}./.6. c./.Anima.7.c.fi./.8.c./.17.1^{m}./.18.o.fi.

Separato. 114 Anima non est semper unita corpori, quia non potest esse semp bñ dispositū naturaliter. 2.d.8.2.2^{m}./.d.20.1.2^{m}./.4.1^{m}.

Vn. 115 Anima unita corpori, pfectior est, q̄ separata. 1^{a}.q. 89.1.o./. 2.1^{m}./.q.90.4.c.fi./.q.118.3.c./.12^{æ} q.4.5.c. fi./.4.d.43.q.1.ar. 1.q.1.4^{m}./.d.49.q.1.ar.4.q.1.c./.q.4.ar.5.q.2.1^{m}./.L./.d.50.q. 2.1.5^{m}./.ʒ.4.c^{o}.85./.Potētia.q.5.10.c./.5^{m}./.Ma.q.5.c./.Spū. 2.o./.4.1^{m}./.Aīa.17.1^{m}./.Aīa.2.lec.18.Cę.2.lec.3.prin^{o}.K.

116 Anima non est separata secundū esse a corpore. ʒ.2.c^{o}.59./. Anima.2.o./.3.6^{m}./.14^{m}./.16^{m}.* Accidens.84.Actus.186.

117 Nulla anima remanebit in perpetuum separata a corpore 4.d.43.ar.1.q.2.c * Alleluia.Angelus.240.392.

118 Anima separata, nec corpus, nec aliqua pars eius dicitur, nisi æquiuoce. Quol.3.4.o./.Meta.7.lec.10.prin^{o}.B.Anima. 2.lec.2. * Ascendere.10.16.&c.Beatitudo.29.30.76.77.79. 156.Cantus.1.

Vn. 119 Anima unitur naturaliter suo corpori, & secundum rationem suę naturæ: sed esse separatam, uel separari ab eo, est ei præter naturam. 1^{a}.q.89.1.c./.q.118.3.c./.12^{æ}.q.4.6.c./.2. d.1.q.2.4.1^{m}./.ʒ.4.c^{o}.79.fi. Verit.q.19.1.c.me^{o}.H./.Potentia q.5.10.c./.Anima.7.c.fi./.8.c.prin^{o}./.20.c.fi./.Opusc. 3 c^{o}. 154./.155./.237./.Opusc.9.fi.* Conuiuium,

120 Animæ separatio a corpore, est quodammodo naturalis, & quodammodo contra naturā. Opusc.3. c^{o}.152. Demō.72.

121 Anima separata, non habet similitudinem corporis, & membrorum corporalium realiter, ut Apollinaris posuit, sed intentionaliter tātum. 4.d.44.L.fi.* Desiderium.17.&c. Deus.210.&c.254. Dos.1.3.&c. Eucharistia.130.148.285. Forma.17.Gloria.22.Tertullianus.1.

122 Omnis anima separata, habet uoluntatem immobilem respectu finis. 3.q.52.6.3^{m}./.7.3^{m}./.q.59.5.1^{m}./.3^{m}./.ʒ.4.c^{o}.91. 92.93.94.95./.Ma.q.5.3.c.fi./.2^{m}./.q.7.11.c.fi./.Opusc.3.c^{o}. 177.178.179.* Gratia.38.Gustus.3.Heresis.107.

123 Animabus post mortem non assignantur aliqua corpora quorum sint formæ, uel determinati motores, sed aliqua corporalia loca, per congruentiam, secūdum gradus dignitatis earum. 4.d.45.q.1.ar.1.q.1.c.* Heroes.

124 Anima separata statim habet statum immobilem. 3^{a}.q.59. 5.1^{m}./.3^{m}.* Iustificatio.41.42.Lex.1.66.Ludus.2.

125 Anima statim post mortem uadit ad paradisum, uel purgatoriū, uel infernū. 12^{æ}.q.4.5.c./.3^{a}.q.59.5.1^{m}./ 2.d.6.3.5^{m}./. d.11.q.2.1.c./.4.d.45.q.1.ar.1.q.2.o./.ʒ.4. c^{o}.96./. Opusc.3. c^{o}.182./.Io.14.lec.1.fi./.c^{o}.19.lect.5.prin^{o}.c./.2^{æ}.Cor.5.lect. 2.me^{o}.E./.Heb.11.fi.* Memoria.182.Obliuio.1.Oratio. 75.&c.Purgatorium.2.5.&c.

126 Oppositum huius, est hęreticū. 1^{a}.q.64.4.3^{m}./.4.d. 45.q.1. ar.1.q.2.c.* Raptus.14. Resurrectio.11.28.&c.28.36.

127 A Animæ existentes in purgatorio, habent uoluntatem firmatam in bono. ʒ.4.c^{o}.94.* Spiritus.4.Status.8.

127 B Immo existens in purgatorio, adhuc est quasi Viator.4. d.45.q.2.ar.1.q.2.3^{m}. Respondeo sicut Dubio.346.368.

128 Anima non potest propria uoluntate separari a corpore. 2. d.8.2.2^{m}./.Po^{a}.q.6.7.4^{m}./.Opusc.3.c^{o}.237.* Torcular.1.

129 Anima separata, habet aptitudinem, & inclinationem naturalem, ad sui corporis unionem. 1^{a}.q.76.1.6^{m}./.12^{æ}.q.4. 5.6.o./.ʒ.4.79.fi.A./.Opusc.3.c^{o}.154.* Vnctio.3.o.

130 Quandiu anima fruitur deo sine corpore, appetitus eius sic quiescit in eo, q̄ tamen adhuc ad participationem eius, uellet sui corp^{9} ptīgere. 12^{æ}.q.4.5.4^{m}.Btītudo.76.Beat^{o}.43.

131 Appetit aīa sic frui deo, q̄ et ipsa fruitio deriuetur ad corpus p redundantiam, sicut est possibile. 12^{æ}.q.4.5.4^{m}. Beatitudo 77.Claritas.6.Corpus.38.

132 Separatio aīæ a corpore, dr̄ aīam retardare, ne tota in tētiōe tēdat ī uisiōnē diuinæ essentiæ. 12^{æ}.q.4.5.4^{m}.Beatitudo.79.

133 Anima separata, nullum corpus potest mouere. 1^{a}.q.117. 4.o./. Ma. q.16.10.2^{m}.

134 Animæ sanctæ ante ascensionem, & post resurrectionem Christi, erant cum Christo in paradiso terrestri. 3. d. 22. q. 3. art. 2. q. 3. 3^{m}.

135 Oppositū ur dicere. 3^{a}. q. 55. 3. 2^{m}. Respo. sicut Du.224°. Du^{m}.181^{m}.

136 Animæ separatæ possunt exire de locis suis, & apparere uiuis. 1^{a}. q. 89. 8. 2^{m}./. 4. d. 45. q. 1. artic. 1. q. 3. o.

137 Apparitio animæ separatæ est miraculosa. 1^{a}. q.89. 8. 2^{m}./. 4. d. 45. q. 1. art. 1 q. 3. o.

138 Apparitio animæ bonæ uel male, uel angeli fit ad utilitatem nostram. 2 d. 6. 3. 5^{m}. Apparere.11.Dānatio. 5.

139 Animæ beatæ possunt apparere quando uolunt: non autē damnatæ: nisi cum permittuntur. 4.d. 45. q. 1. ar. 1.q. 3.o.

140 Anima separata, cruciatur igne inferni, per tristitiam, non autem per alterationem. 1^{a}.q.64.4.1^{m}./. 2.d.6.3.6^{m}./.4.d.31. Du^{m}.182^{m}. ar.1.q.3.Damnatio.56./.d.44.q.3.ar.3.q.3.o./.d.45.q.1.ar.1. q.1.3^{m}./.q.3.3^{m}./.ʒ.4.c^{o}.90./.Veri.q.26.1 o./.Quol.2.13.o./. Quol.3.23.o./.Spiritu.1.20^{m}./. Anima.6.7^{m}./.21.o./. Opusculum.3.c^{o}.180./.184.

141 Immo animæ separatæ a corpore ante resurrectionem premiantur, & puniuntur etiam pœnis corporalibus. Opusculum.3.c^{o}.179. Respondeo Dubio.182.

142 Operationes sensitiuæ, non manent anima separata. 1^{a}.q. 77.8.o./.1.d.8.lect.2.L./.4.d. 44.q.3.ar. 3.q.2.o./.ʒ.2.c^{o}.81. 5^{m}./.Verit.q.19.1.o./.q.25.3.7^{m}./.Quol.10.8.o.

143 Oppositū uidet dicere. 1^{a}.q.77.8.4^{m}.Resp.Du^{o}.183. ī 144.

144 Potentiæ immateriales, manent actu in anima separata, nō Du^{m}.183^{m}. autem organicæ, sed ut in radice. 1^{a}.q.77.8.o./.q. 89.7.c./. 12^{æ}.q.67.1.3^{m}./.2.d.24.q.3 2.6./.3.d.33.q.1.4.4^{m}./.4.d.44.q. 1.ar.1.q.2.3^{m}./.q. 3. ar. 3. q. 1. o. /. d. 50. q. 1. 1. c. /. ʒ 2. c^{o}. 81. 5^{m}. /. Li^{o}. 4. c^{o}.86. 2^{m} /. Verit. q. 19. 1. o. /. q. 25. 3. 3^{m} /. Virt. q. 1. 4. 3^{m}. /. q. 5. 4. 13^{m}. /. Quol. 10. 8. 3^{m}./. Du^{m}.184^{m}. Anima 2. 1^{m}. /. 19. o. /. 1^{æ}. Cor 13. lect. 3. me^{o}. H.

145 Oppositum uidetur dicere. 1^{a}. q. 77. 8. 4^{m}. Resp. Du. 184°.

146 Habitus uirtutum partis inferioris manent in anima separata, sicut in radice, in uirtutibus rationis, & in gratia. 3. d. 33. q. 1. 4. 4^{m}. /. Virt. q. 1. 4. 3^{m}. /. q. 5. 4. 13^{m}. Anima. 19. 17^{m}.

147 Habitus scientiæ hic acquisiti manent in anima separata. 1^{a}.q.89.1.3^{m}./.3.4^{m}./.5.o./.6.c.12^{æ}.q.67.2.o./.3.d.31.q.2. 4.o./.4.d.50.q.1.2.o./.ʒ.2.c^{o}.81.fi./.Verit.q.19. 1.9^{m}./.q. 20. 3.1^{m}./.Virt.q.5.4. 11^{m}./. Quol.3.4.21.o./. Quol.12.3.13.o./. Anima.15.c.fi./.13^{m}./.1^{æ}.Cor.13.lect.3.me^{o}.H. Dānati.7.ī.

148 Actus sciētiæ hic acquisitæ, manēt in aīa separata. 1^{a}.q.89.1 3^{m}./.6.o./.12^{æ}.q.67.2.o./.d.31.q.2.4.c.fi./.4.d. 50.q.1.1.2.2^{m}.

149 Anima separata intelligit per species tunc infusas: & per acquisitas hic: non autē per species innatas: nec tunc abstractas: nec conuertendo se ad phātasmata; sed ad superiora. 1^{a}.q.75. 6. 3^{m}./.q.89.1.o./.2.3.6 7./. 12^{æ}. q. 5. 1. 2^{m}./. q. 67.2.c./.1^{m}./ 3^{m}./. 3^{a}. q. 11. 2. o. /. 3. d. 31. q. 2. 4. o./.4. d. 50. q. 1. 1. 2. o./.3.4.c./.ʒ.2.c^{o}.81. 5^{m}./.Verit. q.19.1. 2.o./. Anima. 15. 17. 18. o. /. 1^{æ}. Cor. 13. lect. 3. me^{o}. K.

150 Oppositū uidetur dicere. 4.d.50.q.1.2.1^{m}. Resp. Du. 185°.

151 Animæ beatorum ante resurrectionem & post intelligere possunt: non conuertendo se ad phantasmata. 1^{a}. q. 54. 4. Du^{m}.185^{m}. c. /. 3^{a}. q. 11. 2. c.

152 Anima separata tripliciter intelligit scilicet per species acquisitas in corpore: & per infusas a deo in separatione: & p uisas in angelis. Verit. q. 19. 1. c. fi.

153 Anima separata intelligit per modum, quo & substantię separatę verit. q.24.11.c./.ʒ.3.c^{o}.48.fi.

154 Anima separata cognoscit se, per seipsam. 1^{a}. q. 89.2. c./. Anima.17.c. fi.

155 Animę separatę cognoscūt se mutuo: & angelos. 1^{a}.q.89. 2.o./.3^{a}.q.11. 1.2^{m}. ʒ. 3. c^{o}.45.fi./. 46./. Verit.q.10.11.o./.q. 19.1.c fi./.q.20.6.c.fi./.Quol.3.21.o.Anima.17.o.

156 Anima separata, intelligit angelos, per similitudines diuinitus ei impressas. 1^{a}.q.89.2.2^{m} /.Anima.17.c.fi./.4^{m}./.

157 Aīa separata habet cognitionē perfectā, de aliis aīab^{9} separatis, nō aūt de angelis, sed imperfectā naturaliter. 1^{a}.q 89. 2.o./.3.1^{m}./.2^{m}./.3^{a}.q.11.1.2^{m}./.Aīa.17.c.fi./.11^{m}./.18.17^{m}.

158 Aīæ separatæ, nō semp cognoscūt ea quæ hic fiūt. 1^{a}.q.89. 8.o./.22^{æ}.q.83.4.2^{m}./.4.d.45.q.3.1.1^{m}./.2^{m}./.d.50.q.1.4.1^{m}./. q 2.ar.2.q 3.1^{m}./.ā.4.q.1.1^{m}./.Ver.q.8.11.12^{m}./.q.9.6.5^{m}./.

159 Aīa separata, nō cognoscit oīa singularia sibi pñtia, sed tm̄ ea ad quæ determināt priori cognitiōe, affectione, naturali habitudine, uel ordinatione diuina. 1^{a}.q 89.4.o./.7.8.c./.4. d.50.q.1.3.o./. Ver.q.19.2.o./.Aīa.15.o./.18.7^{m}./.8^{m}./.10^{m}./.

160 Animæ separatę, possunt cognoscere facta uiuentium, per animas nouiter decedentium, uel per angelos, uel per dæmones, uel deo reuelante. 1^{a}.q.89.8.1^{m}.* Oratio.79.

161 Anima separata, naturaliter cognoscit omnia naturalia sed confuse. 1^{a}.q.80.3.o./.Aīa.15.c.fi./.19^{m}./.18.o./.20.c.fi.

An

162 Animæ ſeparatæ, recipiunt ſpecies omnium rerum naturaliũ a deo: mediantibus angelis. Aia 18.13m./.20.10m.

163 Animę ſeparatæ cum ſolo peccato originali, cognoſcunt oĩa, naturaliter cognoſcibilia a ratione, & multa alia, 2.d.33.q.2.2.c./.4.d.50.q.1.1.7m./.Ma.q.5.3.c.

164 Diſtantia temporalis, impedit cognitionem animæ ſeparatæ, non autem diſtantia localis, 1a.q.79.7.o./.4.d.50.q.1.4.o./. Anima 20.3m./.4m.

165 Vti collatione & diſcurſu, eſt connaturale animabus beatorum 3a.q.11.3.3m.

Du m.186 m.166 Immo diſcurſus eſt in anima damnata, non autem neceſſario in anima beata 3.d.31.q.2.4.o. Reſpon. Du°.186.

167 Intelligere animæ ſeparatæ per ſpecies infuſas & acquiſitas, eſt eiuſdem ſpeciei, 4.d.50.q.1.2.2m./. Aia 15.6m./.8m./.16m.

Du m.187 m.168 Oppoſitum videtur dicere, 1a.q.1.1.2m. Reſpon. Dub°.187.

169 Intelligere animæ coniunctæ & ſeparatæ, eſt unius rationis, quo ad illuſtrationem, non autem quo ad phantaſmata; 4.d.50.q.1.2.2m./.5̃.2.c°.81.5m.

Cognitio. 170 Anima non cognoſcit ſemper ſe & deum, quia non ſemper ſunt ei præſentia obiectiue 1.d.3.q.1.2.3m.

171 Anima nihil cognoſcit, niſi præſens ei ſit obiectiue, per aliquam ſpeciem 1.d.3.q.1.2.3m./.d.17.q.1.4.4m.* Ampliatio.

172 Non oportet, ꝙ anima in cognoſcendo eſſentialiter ſuo obiecto coniungatur, ſed ꝙ intentio illius recipiatur in ipſa aĩa, quia opatio animæ intellectualis in rẽ quã cognoſcit, eſt operatio nõ actiua, ſed receptiua, quia cõparatur ad obm ſuum a quo recipit eſſe, ẽm perfectionẽ ſcdam, qđ eſt eſſe accñtale. Vbi aũt eſt obm ſuũ, non eſt ibi aia eſſentialiter, ſed ſolũ per quandam conformitatem, prout dicitur, quòd ſcientia eſt aſſimilatio ſcientis, ad rem ſcitam 1.d.15.q.5.3.c.*Angelus 61.75.342.392.419.420.498.&c. Artifex 1. Bonitas 99.

173 Anima rationalis, ſemper intelligit ſe & deum, inquantum ipſa eſt ſemper ſibi præſens & deus, 1a.q.93.7.4m./.1.d.3.q.4.5.o./.2.d.39.q.1.1.1m./.5̃.3.c°.46./.veri.q.8.14.6m.* Cognitio 25.40.48.&c. Comparatio 3. Conceptio 5.&c.

174 Motus cognitionis animæ rationalis triplex, ſcilicet circularis, rectus & obliquus 22ę.q.179.1.3m./.q.180.6.o./.ver.q.8.15.3m./.q.10.8.10m./. Dionifius 4 le.7./.Opuſc.20.Li°.3.c°.2.3./.Pſal.26.me°.f.* Delectatio 90.

175 Nulla poª ſenſitiua, reflectitur in ſeipſam, 5̃.4.c°.11.prin°.H. *Doctrina 9.10. Donum 30. Ens 6.13.14.15.

176 Cuiuslibet potentiæ ſenſitiuæ obm, eſt forª, prout eſt in materia corporali, iõ ẽ cognoſcitiua particulariũ tm, 1a.q.85.1.c.

Du m.188 m.177 Oppoſitum videtur dicere Quol.8.3.c. Reſpon. Dub°.188. * Experientia 10.11. Falſitas 2 6.7. Fides 190.

178 Gradus cognitionis animæ coniunctę triplex. ſ. reſpectu corporalium, immaterialium, & dei, 1a.q.94.2.o./. veri.q.10.7.c.

179 Omnis poª organica, eſt tantum cognoſcitiua corporeorum; ſed quælibet nõ organica ſe extendit ad oẽ ens. veri.q.15.2.c.

Du m.189 m.180 Oppoſitũ videtur dicere, Quol.8.3.c Reſpon. ſicut Du°.188. * Forma 174. Fructus 14 Futurum 2: &c

181 Anima intelligit corpora, & alias res per ſpecies, non aũt per eſſentiam, 1a.q.84.1.2.o./.2.d.3.q.3.1.c./.2m. * Ho 025.

182 Ad nihil intelligendum anima põt procedere, niſi e ſuppoſitione illorũ, quorũ cognõ eſt ei innata 4.d.49.q.1.a.3.q.2.c.

183 Anima hic nihil cognoſcit per ſpecies infuſas, ſed per abſtractas a rebus ſenſibilibus, 1a.q.75.6.3m./.q.84.3.4.o./.2.d.3.q.3.1.c./.2m./.veri.q.10.6.o./. Quol.8.3.o./. Anima 16.c.fi./.5m./.17.c./.18.c.fi./. Opuſc.3.c°.81./.82.

184 Aia hic nihil intelligit, ſine phãtaſmate, 1a.q.84.7.o./.q.85.1.4m./.5.2m./.q.86.1.c./.q 88.1.c/.q.89 1.2.o/.q.111.2.3m./.q.118.3.c./.12ę.q.5.1 2m./ 22ę.q.174.2.4m./.q.175.4.c./.q.180.5.2m./.3a.q.11.1.2m./.2.o./.1.d.3.q.1.1.5m./.2.d.11.q.1.1.6m./.d.19.1.6m./.3.d.27.q.3.1.c./.d.31.q.2.4.c./.4.d.50.q.1.2.c.fi./.6m./.5̃.2.c°.60./.73.rõ 14.5m./.Li°.4.c°.11.prin°.I./.veri.q.10.2.7m./.8.1m./.11.c./.q.19.1.c./.Quol.10.6.1m./.1ę.Cor.13.lect.3.me°.K.

Du m.190 m.185 Oppoſitũ videtur dicere, 3a.q.61.2.o./.4.d.1.q.1.ar.2.q.2.o. Reſpon. ſicut Du°.1107. * Abſtractio 7.

186 Propria operatio aię coniunctæ, eſt intelligere cũ phantaſmate, 1a.q.75.6.3m./.5̃.2.c°.80.5m. * Intẽtio 21.&c. Iudiciũ 11. Liber 9.10. Lucerª. Matrimom. 71. Natura 28. Prædicm 3. Reflecti. Similitudo 11.12.27.

Va. 187 Anima humana, ex vnione ad corpus, hẽt appetitũ inclinatũ ad phantaſmata, ideo nihil põt hic intelligere, niſi per ſpẽs a phantaſmatibus abſtractas. Anima 17.c./.18.c.fi./.11m.* Tẽpus 5.&c. Verbũ 13. Veritas 41.42.59. Chriſtus 103.112.&c.

188 Aia indiget phantaſmate ad duo. ſ. ad acquirendũ ſciam, & ad conſiderandum, 1a.q.84.7.c./.12ę.q.4.5.c./.2.d.20.q.2.2.3m./.d 23.q.2.2.3m./.3.d.14.ar.3.q.3.c./.2.d.31.q.2.4.c./.5̃.2.c°.73.fi.7m./.c°.81./.veri.q.10.2.7m./.q.18.8.4m./.Poª.q.3.9.22m./.Ma.q.16.8.3m./.Anima 15.c.me°./1ę.Cor.13.lect.3.me°.K./.Anima 3.le.13.fi./.Memoria. Lect.2.

189 Aia non habuit a principio omnes ſcientias, contra Platonẽ, 1a.q.84.1.2.3.c./.22ę.q.172.1.c./.5̃.2.c°.83./.veri.q.10.6.c./.q.11.1.c./.q.12.3.c./.q.18.7.c./.q.19 1.c.me°./. Aia 3.le.9.

190 Aia dupliciter cõparaẽ ad res intelligendas. ſ. vt faciens eas intelligibiles actu, & vt cognoſcens eas 3.d.14.ar.1.q.2.2m.

191 Aia intelligiª facit p vnũ, ſed cognoſcit p multa; quia aſſimilare multa contingit per vnum, ſed aſſimilari multis eſt per multa 3.d.14.ar.1.q.2.2m.

Sep. 192 Aia hic nõ cognoſcit ſubas ſeparatas quid ſunt ſcđm ſpẽm, ſed quia ſunt, 1a.q.12.4.c./.11.c./.q.50.2.c.fi./.q.84.7.3m./.q.88.o./.12ę.q.3.6.c.fi./.3a.q.11.1.2m./.q.30.3.1m./.2.d.3.q.1.3.c./.3.d.23.q.1.2.2m./.4.d.49.q.2.7.12m./.13m./.5̃.2.c°.60.1.4./.Li°.3.c°.41.42.43.44.45.46.fi.47.1m./.48.1m./.2m./.veri.q.10.11.c./.q.18.2.c./.5.8m./.q.20.6.c.fin./.Ma.q.16.11.c./.Quol.3.7.c./.Spiritu 8.6m./.Anima 7.16m./.16.o./.Opuſ.42.c°.6./.Cauſis, lect.7.prin°./.Meth.2.le.1.fi.ſ.E./.Li°.3.lec.4.fi./.Li°.7.le.16.fi.e./.Poſter.le.30.fi./.le.41.me°.I.

193 Aia comuncta, intelligit deũ p ſpẽm impreſſam, non autẽ p abſtractã ab eo, 1.d.3.q.1.1.3m./.2.d.17.q.1.1.4m./.Aia 17.4m.

194 Aia rõnalis cognoſcit oĩa q̃ cognoſcit, i pª veritate 1.q.16.6.1m

195 Oppoſitum videtur dicere, 1a.q.12.11.3m. Reſpon. ſicut Du°.752. infra 202. & ſicut Dub.378. Du m.191 m.

196 Anima rationalis cognoſcit omnia quæ cognoſcit in prima veritate, non ſecundum eſſentiam, ſed in veritate exemplata a prima veritate 1a.q.12.11.3m./.q.16.6.1m./2ę./.5̃.3.c°.47./.veri.q.1.4.5m./.Quol.8.4.c.me°.H./.Quol.10.7.o.

197 Aia ñ ẽ æterna, p hoc ꝙ itelłit veritatẽ æternã.5̃.2.c°.84.2m.

198 Deus eſt primũ obiectum intellectus animæ rationalis, quia ratio & cauſa veritatis alicuius obiecti primo apprehenditur a poª 22ę.q.1.1.c./.5̃.2.c°.84./. Quol.7.5.c.

199 Oppoſitum vr̃ dicere, 1a.q.12.11.3m./.q.84.5.o./.q.88.3.1m./.veri.q.8.7.6m./.q.10.6.6m./.7.c.fi./.Reſpon. ſicut Du°.752. Du m.192 m.

200 Aia cognoſcit oĩa in rõnibꝰ æternis, 1a.q.12.11.3m./.q.84.5.o.

201 Oppoſitum videtur dicere, veri.q.8.7.6m./.q.10.6.6m./.8.c.fi. Reſpon. ſicut Du°.752. Du m.193 m.

202 Aia cognoſcit omnia in rõnibus æternis, vt in principio cognitionis, non autem vt in obiecto, vel in ſpeculo 1a.q.12.11.3m./.q.84.5.o./.q.88.3.1m./.veri.q.8.7.6m./.q.10.6.6.6m./.8.c.fi.

203 Operatio aiæ, tranſcendit operationẽ naturæ, quo ad duo. ſ. modum agendi, & id quod agitur. Aia 13.c.2.* Abſtractio 2. Operatio.

204 Oĩs operatio aię, procedit ex operatione eius quod inditũ eſt ei ex impreſſione primi agentis. ſ. dei, 4.d.49.q.1.ar.3.q.2.c.

205 Vbicunq; operaẽ aia, ex parte operantis, ibi eſt, non autẽ ex parte obiecti 1.d.15.q.5.3.c./.5̃.c°.82./.Spũ.4.6m./.Aia 3.11m * Antecedens 2. Aranea 1. Bapti ſmus 152.

206 Paſſiones & operationes animæ, ſunt indiuiſibiles per ſe & diuiſibiles per accidens: inquãtum eſt in eis magis & minus, ſecundum circunſtantias. Virt.q 1.13.9m. * Calor 11.19.20. Cælum 158. Conſcientia 1.2.5. Contemplatio 1.&c.9.16.

Va. 207 Anima vnita corpori, nõ põt in exteriora operari, niſi mediante proprio corpore 1.d.15.q.5.3.c./.Poª.q.6.4.o.prino.

208 Nulla operatio aiæ, dr̃ proprie motꝰ, niſi operatio appetitus ſenſitiui 1a.q.81.1.c./.2.d.24.q.3.1.c./.3.d.17.ar.2.q.2.c.

209 Aia non formaẽ in ſe de nouo aliquas formas, niſi aliquibus formis prius acceptis, veri.q.8.5.c./.9.c./.9m./.q.19.1.c.meo.

210 Operationes animæ ſe habent actiue, ad perfectiones acquiſitas, ſed diſpoſitiue tantum ad infuſas, 1.d.17.q.1.c.

211 Oppoſitum videtur dicere, a ſimili, con.2.c°.57.2m./.veri.q.8.1.14m. Reſpon. ſicut Du°.794. Du m.194 m.

212 Anima operatur aliquo dupliciter. ſ. aliquo influente ſibi eſſe & operari, ideſt deo, & ſua naturali poª.2.d.17.q.1.2.6m. * Deuotio 2.&c.

213 Anima irrigata dulcedine ſanguinis Chriſti, profert triplicẽ ſuauitatem gratiæ. ſ. dulces flores virtutum, frõdes bonorum verborũ; & fructus operũ. Opuſc.58.c°.3 in fi. vel ſanguis 15. * Diuiſio 18. Dolor 1.&c. Effectus 7. Ens 1.6. Experientia 11.

214 Ab eſſentia animæ non procedit operatio, niſi mediante virtute eius vel poª 1a.q.77.1.o./.1.d.17.q.2.1.1m. Phãtaſia 1.3.

215 Neceſſe eſt dicere, id quod eſt principium intellectualis operationis, quod dicimus hominis animam, eſſe quoddã principium incorporeum & ſubſiſtens 1a.q.75.2.c.prino. * Faſcinatio. Generatio 38.41.42. Incontinentia 3.

216 Si ipſa eſſentia animæ, eſſet immediatum operationis principiũ; ſemper hñs animã actu, haberet opera vitæ, 1a.q.77.1.c.

217 Aia tripliciter patiẽ. ſ. a deo, & a læſiõe corporis, & a propria operõnes 3a.q.15.4.c./.3.d.18.ar.4.q.2.o./.4.d.15.q.3.ar.1.q.5.3m./.veri.q.26.2.o./.3.c./.Opuſc.3.c°.239. Paſſio 22. * Iudicium 11.12. Matrimonium 5. Membrum 1.5. Memoria 11.

218 Oppom vr̃ dice, ver.q.1.9.10.c. R.ñ. ſicut du°.794. Meritũ 37.41 Du m.195 m.

219 Illud quo anima operatur differt realiter ab ea, 1a.q.77.1.o./.1.2.d.17.q.1.2.6m./.Spũ 11.o. Aĩa 240. Intelłs 2.* Pithagoras 6

Anima

An

220 Aĩa rõnalis, non habet ũim trãſmutandi materiã corporalẽ 1a.q.117.3.o. *Puer 1.3.8. Sacerdos 9. Semen 6.8.15.&c.

221 In actibus aĩæ, quincuplex diuerſitas inuenitur. ſ. ẽm fortitudinẽ & debilitatẽ, ẽm priuationẽ & habitũ, ẽm uelocitatẽ & tarditatem, ẽm cõparationem ad contraria eiuſdem generis, & ẽm diuerſa genera, & tm̃ quinta facit diuerſitatem potentiarum Ver.q.15.2.12m. *Similitudo 11.12. Succeſſio 7.8. Suſtinere. Tactus 13. Tempus 5.6.7.21.

222 Dr̃ia triplex operationũ aię. ſ. ẽm ſenſualitatẽ & rationẽ, ẽm regulam rationis & ſine ea, & ẽm rationẽ ſuperiorem & inferiorẽ. He.4.lec.2.m°.E. *Timor 1.34.&c. Tranſmutatio. Verbum 1.&c.26. Veritas 4.42. Vita 35. Vox 2.

223 Operationes animæ duplices. ſ. animales. i. quæ ſũt ab ea ẽm id, quod eſt ei propriũ, & naturales. i. quæ ſunt ab ea, ẽm ꝙ facit effectus inferiorum formarum naturalium. Aĩa.9.6m. Animal 31. *Chriſtus 33.53.83.86.114.&c.160.190.&c.

224 Quædã operationes inſunt toti coniũcto, ratione aĩæ, vt ſẽtire, quædã uero rõne corporis ut dormire 3.d.15.L. princ°.

225 In actibꝰ, & relationibꝰ aĩæ intellis itur in infinitũ 1a.q.28.4.2m./.q.32.2.c.fi./.q.87.3.2m./.12ę.q.1.4.3m./.3a.q.57.3.2m./.1.d.17.q.1.5.4m./.d.39.q.1.3.8m./.2.d.1.q.1.2.5m./.d.3.q.3.3.3m./.5̃.3.c°.12.fi./Ver.q.2.9.4m./.q.3.8.1m./Poª.q.9.9.c.prin°. Opuſ.9.q.93./.Meta.5.lec 9.fi.

Motus. 226 Aĩa eſt mouens mota per accidens 1a.q.75.1.1m. *Angelus 149.&c.169.602. Aial 31.32.37. Aranea 1. Actꝰ 133. Aggrau°.

227 Aĩa de ſe nata ẽ mouere ad q̃libet partẽ, ſed p corporis grauitatẽ ĩpedit, iõ difficile ẽ hoĩ aſcẽdere 1a.q.62.2.2m. Aĩal 32.

228 Cũ ſuperior pars aĩæ, intẽle mouet in aliquid, ſequiẽ motũ eius pars inferior per redũdãtiã 12ę.q.24.3.1m./.q.30.1.1m./.q.31.5.6.fi./.q.38.4.3m./.q.59.5.c./.q.77.6.c./. Ver.q.25.4.c./.q.26.6.13m./.7.10.c. *Concupiã 1.0.13.&c. Cõlcia 5. J 285.

229 Poẽ aię duplr̃ pñt moueri. ſ. quo ad exercitiũ uel uſũ actus, & quo ad determinationẽ eiꝰ 12ę.q.9.1.c./.Veri.q.22.6.c./.q.27.3.c./.Ma.q.6.c. * Dæmon 72.92.93.119. Deuotio 2.&c. Deꝰ 313.&c.415.&c. Diuitiæ 8. Excæcatio 1.7.

230 Aĩa nõ moueẽ, niſi per accñs 1a.q.75.1.1m./.12ę.q.22.1.2m./.3a.q.59.5.3m./.3.d.15.q.2.art.1.q.4.3m./.Spũ.4.7m./. Aĩa.10.12m. *Gratia 3. Gula 4. Homo 5.36. Imprimere 1.2. Inconſtantia 1. Incontinentia 3.

231 Aĩa nõ moueẽ per accñs ad motũ partis, ſed tm̃ ad motũ totius corporis 1.d.37.q.4.1.4m./.2 d.8.ar.4.q.4.c.

232 Aĩa nõ mouet motu diminutionis, nec augmẽti, nec corruptionis ſui corporis, ſed tm̃ localr̃, quia q̃ñ eſt in corpore, dependet ab eo ẽm locũ, nõ aũt ẽm eſſe, nec ẽm quantitatem, Ma.q.2.11.15m. *Intellꝰ 42.71.&c.191.&c.113.&c.226.&c. Innocentia 2. Iuſtificatio 5. Luxuria 22.&c. Memoria 11. Motus 51.89. Operatio 47.&c

233 Poſt mortẽ nihil aget in aĩam, uel in corpus, uirtute naturæ, ſed tm̃ ẽm ordinẽ diuinæ iuſtitiæ 2.d.33.q.2.1.3m./.5m. * Pietas 8. Theoª.27. Timor 1.2. Viuere 2. Vxor 2.

234 Aĩa & corpꝰ nihil pñt imprimere, niſi p motũ 2.d.2.q.2.3.c.

235 Moꝰ potẽtiarũ aĩæ, eſt ĩclinatio earũ i aliq̃d 2.d.24.q.3.1.c.

236 Motꝰ magis ẽ in potẽtiis aię appetitiuis, q̃ apphẽſiuis.1a.q.81.1.c./.2.d.24.q.3.1.c./.3.d.15.q.2.ar.1.q.2.c./Ver.q.26.3.c.

237 Motus proprie eſt in operationibus animę uegetabilis, & appetitus ſenſitiui, minus autẽ in ſenſibus, ſed minime in parte intellectiua 3.d.15.q.2.ar.1.q.2.c./. Anima lec.10.prin°.C.

238 Oĩs motꝰ cognitiuæ & appetitiuæ uirtutis, reducitur in naturã, ſicut in prim. prinm 12ę.q.10.1.c./.q.17.9.2m./.q.41.3.c

Du m.196. Immo non quodcũque uitalis operationis principium, eſt anima 1a.q.75.1.c. Reſpondeo ſicut Dubio.

239 Oĩs motus appetitiuæ poẽ reducitur ad proſequutionẽ boni per ſe, uel mali per accidẽs, uel ad fugam mali per ſe, uel boni per accidens, 12ę.q.45.2.c./Ma.q.10.1.c.

Potentia. 240 Anima differt realiter a ſuis potentiis, 1a.q.77.1.o./. 12ę.q.110.4.c./.1.d.3.q.4.2.o./.2.d.17.q.1.2.6m./.d.26.4.c.fi./.4.d.1.q.1.ar.4.q.5.c./.Quol.10.5.o./.Spũ.11.o./. Anima 12.o./.19.c.prin°. ſ.219. Intellectus 2.

Du m.197.241 Oppoſitum uidetur dicere, quia id quo primo intelligimus & ſentimus eſt anima ẽm Phyloſophum ſecundo de anima 1a.q.3.1.c./.q.77.1.c./.4m.fi. Reſpondeo Dubio 196.

242 Qñq; dr̃ ꝙ aĩa eſt ſuæ poẽ, & ecõª, ſed nõ pprie ſed denoĩatiue, qñ a principaliori ſua uirẽ. 1a.q.79.1.1m./.Spũ.11.7m.fi.

243 In potẽtiis unius aię, nõ põt eſſe niſi una intẽtio 12ę.q.37.1.o./.q.77.1.c. *Adam 57.80. Angelus 149.&c.

Du m.198.244 Immo nõ ſimul plura intẽdit 12ę.q.12.3.c.fi. Reſp. Du.198.

245 Oẽs poẽ aĩæ radicanẽ in una eſſentia aię, ideo oportet ꝙ qñ intẽtio aĩæ uehementẽ trahiẽ ad unã operationẽ unius poẽ, retrahatur ab operatione alterius, quia unius aĩæ nõ pt eſſe niſi una intentio 12ę.q.37.1.o./.q.77.1.c./.3a.q.46.7.c./.Ver.q.13.3.c./.q.26.3.9.c./.Ma.q.3.9.11./q.15.4.c./.Vir.q.1.4.3m./.Quol.11.5.c.fi. Aĩa 4.1m./.11.c.fi.*Appetitꝰ 1.13.48.53.55.63.

246 Oppm vr̃ dicere 12ę.q.12.3.c.fi. Reſpondeo ſicut Du°.198. Du m.199 m.

247 Oẽs poẽ in eadẽ eſſentia animæ radicanẽ & fundanẽ, uel ut in prin° tm̃, ut organicæ. i. uegetatiuæ & ſenſitiuę, uel in eſſẽtia ẽt ut in ſub°, ut intellẽtiuæ, 1a.q.77.8.o./. Opꝰ.3.c°.89.90.239. *Ars 1.&c. Beatitudo 46. Bonitas 192. Caſtitas 7.8.

248 Poª aiæ, põt eſſe actus corporis duplr̃. ſ. ut poª quædã informãs organũ, ſecũdo ut radicaẽ in eſſentia aiæ, quæ ẽm eſſentiã eſt forma corporis. Scđm conuenit omni poẽ aiæ, nõ aũt primum, ſed tantum organicis. Ver.q.26.9.3m. Intellꝰus 8.

249 Oĩs pprietas naturalẽ cõſequẽs aĩã, dr̃ poª eiꝰ 1.d.3.q.4.1.c.

250 Oppm uidetur dicere 1a.q.41.5.1m./.1.d.7.q.1.2.c./ Poª.q.1.1.3m./.q 2.2.c Reſpondeo ſicut Dubio 866. Du m.200 m.

251 Oẽ propriũ naturę uiuẽtis, op3 reduci ad aliq̃ pom aiæ in habẽtibus animã 3.d.27.q.1.1.c./.Ver.q.22.3.c. *Cogitatio 4.

252 Nã qñq; diuidiẽ ꝯ rõnẽ & uolũtatẽ, cũ tñ ipſa rõ & uoluntas, ad naturã hoĩs pertineat. Et cũ poẽ aiæ ſint naturales pprietates, ſpẽm cõſequẽtes, aia nõ põt ſine iis eſſe. Dato tñ ꝙ ſine iis eſſet, adhuc tñ alia diceretẽ ẽm ſpẽm ſuã itellectualis uel rõnalis, non quia actu haberet has potentias, ſed pp ſpẽm talis eſſentiæ, ex qua natæ ſunt hmõi poẽ effluere 12ę.51.1.1m./.q 110 4.4m./. Aia 12.7m.fi./.Opuſc.3.c°.88. * Cogniti 16.25.38.39.41.52.53.71. 5.77.

253 Potẽtiæ aiæ, ſunt accñtia eius per ſe, & ſunt ĩ ſecũda ſpẽ qualitatis 1.q.77.1 5m./.12ę.q.83.2.3m./.q.110.4.3m./.4m./.1.d.3.q.4.2.c./.Ma.q 4.4.c/.3m/. Quol.10.5.c.fi./. Spũ 11.c./. Aia 12.7m./.19.c./.1m./.Opuſ.3.c°.158.fi. J.279.

254 Immo poẽ aiæ ſũt in gñre actõis, cũ poª & actus dicanẽ ad idem genus pertinere 1a.q.77.1.c. Reſp° Dub° 201. Du m.201 m.

255 Poẽ aĩæ, ſũt de integritate eius, vt eſt totũ potẽtiale 1.d.3.q.4.2.c./.Quol 10.5.c.fi. * Contemplatio 11. Contrarium 17.

256 Capacitas aĩæ, nõ eſt, nec pt eſſe infinita in actu, ſed pt amplari in infinitũ 22ę.q.24.7.c./.2m./.1.d.17.q.2.4.c./1m.ſ.42.

257 Oppm vr̃ dicere 1a.q.25.6.o./.1.d.44.o. Reſp° ſicut Du.736. & ſicut ſ.225. & ſicut Infinitum 4. Du m.202 m.

258 Poẽ aiæ, fluũt ab eius eſſentia 1a.q.77.1.5m./.6.o./.12ę.q.110.4.1m./.3a.q.7.2.c./.q.62.2.c./.q.89.1.c./.1.d.3.q.4.2.o./.2.d.31.q.2.1.3m./.3.d.27.q.2.ar.4.o.3.2m./.4.d.1.q.1.ar.4.q.5.c./.d.17.q.1.ar.1.q.1.3m./.d.18.q.1.ar.2.q.1.2m./Ver.q.14.5.c./.q.25.3.2m./.6.1m./.Ma.q.4.4.6m./Opuſ.3.c°.90. *Cor 12. Culpa 3.

259 Vna poª, fluit ab aĩa, mediãte alia 1a.q 77.7.o./.q.78.4.3m./.1.d.3.q.4.3.o./.2.d.24.q.1.2.c./. Ver.q.14.5.c./.q.25.6.1m./. Aĩa 13.7m./.8m. * Delectatio 3.7.9.19.20.34.&c. Diſtinctio 9. Electio 1.&c. Aequalitas 11.

260 Poẽ organicæ, fluũt ab aia, inq̃tũ ẽ actus corporis, aliæ uero, ut pđnatur corpori 1a.q.76.8./.1.d.3.q.4.2.c./.2.d.1.q.2.4.4m./.4.d.44.q.3.a.3 q.1.o./. Ver.q.10.1.13 /. Spũ.2.5m./.4.3m./.11.12 /. Anima 2.c.ii./.7.o./.10.c.ii./.11.17m.

261 Aia eſt cã ſuarũ potentiarũ triplr̃. ſ. efficiens, finaẽ, & materialis, ideſt ſubiectiua 1a.q.77 6.o./ 7.c. *Finis 111 112.122

262 Potentiæ animę perfectiores, ſunt principia imperfectiorũ actiua & finalia, & etiam priora, ſed econuerſo uia generationis, & cauſę materialis 1a.q.77.7.c.

263 Potentiæ non organicæ ſunt ſubiectiuæ in anima, organicæ uero in cõpoſito 1.q.77.5.o./.6.8.c./.Spũ.4.3m./11.20m./. Anima 12.16./.Opuſc.3.c°.89./.92.2m. * Forma 108.175. Fructus 14. Frui 2.&c. Fruitio 4.12.13. Gratia 115.

364 Vna potentia animæ, eſt ſubiectum alterius potentiæ in uirtute animæ 1a.q.77.7.2m./.q.78.4.3m./. Anima 13.8m.

265 Quædam potentiæ inſunt animæ ſenſibili, ſecundũ propriã rationem eius, ut imaginatiua & concupiſcibilis, quædam uero ſecundum ꝙ attingit aliquid rationis in ſui ſupremo, ut æſtimatiua & irateibilis. Ver.q.25.2.c.fi. Aeſtimatiua 1.2. *Habitus 5.&c.37.&c.59.&c. Hæreſis 147.

266 Ordo potentiarum animæ triplex, ſcilicet perfectionis, generationis, & obiectorum, 1a.q.77.4.o./.7.c./. Anima.13.10m.

267 In eadem potentia animæ, eſt ſuperius & inferius, reſpectu diuerſorum obiectorum 3.d.33.q.1.ar.2.q.2.2m.

268 In omnibus uiribus, & actibus animæ uirtus primi ſaluatur in omnibus ſequentibus Ver.q.5.1.c.fi./.q.6.1.1m.

269 Omnes potentiæ animæ neceſſariam habent habitudinem ad ſuum proprium & principale obiectum 1.q.19.3.c./.Ver.q.35.1.c.fi. *Imperare 18.

270 Potentiæ animæ, mutuo ſe impediũt circa diuerſa obiecta, non autem circa idem 12ę.q.33.3.3m./.q.37.1.o./.q.77.1.c./.22ę.q.123.8.1m./.q.153.5.c./.3a.q.15.9.3m./.1.d.3.q.4.5.1m./.3.diſt.15.q.2.artic.3.q.1.3m./.4.diſt.13.quæſt.4.artic.2.quæſt.1.3m./.diſt.44.quæſt.2 ar.1.quæſt.3.4m./.5̃.2.c°.57.fi./.Ver.q.12.9.2m./.4m./.q.13.3.c.

271 Omnis poẽ aĩæ eſt quædã forma, ſeu natura 1a.q.80.1.3m.

An

272 Potentia quælibet aiæ, dupliciter considerari pōt.s.ut po^a, & ut natura quędam 3.d.15.q.2.ar.3.q.2.c./.2^m/.d 33.q.1.ar.2.q.1.2^m./.Ver.q.22.5.c./ q.25.2.8^m./.q.26.9.7^m./.12^m. Intellectus 2. &c. 15.24.31.36.&c. 167.179.183.191.&c.202.206. 211.222.228.242.243.254.269.&c.

273 Poᵗ.aiæ, sunt notiores anima. Aia 2 lec.2.prin^o./.Lec.6.fin.

274 In omni po^a animæ, cōe est fere, ut eodem nomine actus, & po^a nominetur 1^a.q.83.2.1^m./.2.d.26.L.m^o./.Verit.q.17.1.c.

275 Appetitus naturalis est in qualibet po^a animæ, etiam in uoluntate, & omni parte & membro corporis, & in omni re. 1^a.q.78.1.3^m./.q.80.1.3^m./.3.d.27.q.1.2 c.

276 Aia rationalis, habet plures potētias, q̃ aliqua alia res. 1^a.q.77.2.0. *Intelligentia 2.Intētio 3.&c 12.Iust^a.12.32.36.&c.

277 Anima quanto nobilior est, tāto plures potentias, operationes, & organa habet. 1^a.q.30.2.3^m./.q.76.5.3^m./. q.77.2.c./.2.d.1.q.2.5.3^m./.ʒ.2.c^o.71.fi./. Vir.q.1.6.c./.Spū.4.c /. Aia.9.c.fi./.13.9^m./.Anima 1.fi./.Li^o.2.lec.2.fi.1.le.14.fi. * Iustus 10.

278 Res extra aiam, tripliciter se habet ad po^m eius.s.ut agēs sufficiens tm̄, ut in sensu, uel agēs sufficiēs, cui cooperaẗ aia, vt in imaginatione, uel ut agēs insufficiēs, cui cooperatur aia, sic in intellectu possibili.Quol.8.3.c. *Liberum 1.&c.24.&c.

279 Anima comparatur ad corpus, sicut forma ad materiam, ad potentias uero, ut substātia ad propria accidētia, ideo prior est eis generatione, & *perfectione*, *sed corpore*, *prior* est secū do modo, & posterior primo modo. 12ᵉ.q.83.2.3^m./. Ma.q.4.4.c./.3^m./.6^m. *Maleficium 2. s̄.253.

280 Poᵗ aiæ, non dn̄r perfectiones, uel actus organorum, nisi ut sunt princ^a agendi. 4.d.44.q.1.ar.1.q.2.3^m./.q.3.ar.3.q.1.6^m.

281 Agere & recipere, pertinēt communiter ad diuersas potentias animæ.Ver.q.25.2.c. *Membrum 1.6.&c.

282 Po^a motiua animę duplex.s.imperans motū & exequēs motum. 1^a.q.75.3.3^m./.q.78.1.4^m./.2.d.18.q.2.3.1^m./.d.25.3.c./. ʒ.2.c^o.82.fi./.Aia.13.13^m. *Meritū 28. &c.31.41. Motus 51. Pars.44.48.49. Passio 22.&c.36.&c.55.&c.

283 Omnis aiæ po^a, possibilis eleuari ad aliquid supra se, habet subitum motum in id quod ei cōuenit s̄m se 2.d.24.q.3.5.c.

Du^m. 203. Opp^m vr̄ dicere 3.d.13.ar.2.q.2.2^m./.3^m.Resp^o.sicut Du^o.301.

284 Quanto operatio uiriū superiorū, est propinquior obiectis inferiorū, tanto magis inferiores sequūtur motū superiorū 4.d.17.q.2.ar.3.q.1.c. *Peccatum. Pœna. Perturbatio. Po^a.31.&c.62.Pupilla.Qualitas 2.11.Quaternarius.

285 Vires inferiores, uehemēti^9 mouenẗ ab obiectis propriis, q̃ ex redundantia uiriū superiorū.4.d.17.q.2.ar.3 q.1.c.s̄.228

286 Virtus motiua exequens motū, est magis *dispositio* mobilis, qua natum est moueri, q̃ per se mouens. Pot^a.q.3.11.20^m

287 Cuiuslibet potētiæ animæ actiuæ uel passiuæ, est aliqua operatio. Ver.q 16.1.13^m./.q.26.3.4^m.

288 Po^a cuius obiectū est patiens ab ea, est actiua, sicut oēs uegetatiuę, si autē ut agens, est passiua, sicut oēs sensitiuę. 1^a.q.79.3.1^m./.2.d 36.2.c./.Ver.q.16.1.13^m./.q.26.3.4^m./. Vir.q.1.1.c./.3.5^m. *Sanitas 7.&c.Scientia 9.10.s̄.291.342.

289 Nulla potentia sensitiua, reflectitur in seipsam. ʒ.4.c^o.11.prin^o.H. *Totum 13.Transmutatio.

290 Po^a motiua in brutis, se habet ad opp^a, sed iudiciū eorū de agēdis, est determinatū ad unū. Ver.q.24.2.2^m./.5^m.Actio 44

291 Oēs poᵗ aiæ, sunt passiuę, p̄ter intellectū agentē, & uegetatiuas, q̃ solæ sunt actiuę. 1^a.q.79.3.1^m./.2.d.36.2.c./. Ver.q.16.1.13^m./.q.26.3.c.Vir.q.1.3.5^m./.Eth.2.lec.5.prin^o.b.s̄.288.

Du^m.204. 292 Opp^m ur̄ dicere. Ver.q.1.10.c./.q.2.1.b.3. Resp^o. Du^o.794. Trinitas 13.14.Vertex. Vestigiū 7.10. Vir. Virtus 100.108. 125.268.272.Voluntas 11.13.82.83.

293 Modi uiuēdi animæ, sunt tres, gradus uero quatuor, & quinque genera potentiarum.s.uegetatiuum, sensitiuū, motiuū. s̄m locum, appetitiuum & intellectiuū. 1^a.q.18.2.1^m./.3.c./.q.78.1.0./.Verit.q.10.1.2^m./. Quol.9.11.2^m./. Aia 13.0./. Io. lec.7.prin^o./.c^o 5.lec.5.prin^o./.Aia.lec 14.prin^o./.Li^o.2.lect. 3.me^o.C./.Lec.5.0 /.Lec.6.prin^o.b. *Gratia 41.Pars 48.49.

Habitus 294 Oēs poᵗ animæ intellectiuę & sensitiuæ, appetitiuæ, & apprehensiuæ interiores, ut operantur ex ratione, indigent habitu, non autem ut ex instinctu naturę. 12ᵉ.q.49.4.c.q.50.3.4.5.0./.2.d.27.1 2^m./.3.d.23.q.1.1.c./.d.27.q.2.3.5^m./. d.33.q.2.4.0./.Ver.q.20.2.c /. Po^a.q.1.1.4^m./. Virt.q.1.1.c. * Adam 36.&c 56.79.80.Amor 51.52.56. 8c.

295 Po^a animæ, dupl'r indiget superaddito.s.ratione naturæ, cuius facultatem excedit operatio, & ex parte poᵗ ordinatę ad obiecta, ad q̃ ex se nō pōt habere pfectū actū. Ver.q.20.2.c. *Beatitudo 28.29.46.47.Bonitas 99.192. ut Deus 195.

296 Habitus acquisiti, sunt immediate in potētiis animę, & nō in essentia 2.d.26.3.5^m. *Circūcisio 29.&c.Cōceptio 24.&c.

297 Omnis habitus operatiuus & culpa, prius sunt in potētiis animæ, quàm in essentia. 12ᵉ.q.50.2.0./.2.d.26.3.4^m./.5^m.

An

298 Gratia est immediate in essentia animæ, non autem in potētiis eius. 12ᵉ.q.50.2.c./. q.110.4.0./. q.112.5.1^m./.3^a.q.2.10.2^m./.q.7.2.c./.q.62.2.c.1^m./.2.d.26.3.0./.4.c./.d.31.q.2.1.5^m./. 4.d.1.q.1.art.4.q.5.c./.1^m./. d.4.q.1.ar.3.q.1.c./.q.3.1^m./.d.7.q.2.art.2.q.3.c /.d.17.q.1.art.1.q.1.3^m./.d.18.q.1.art.2.q.1.2^m./. Ver.q.14.5.c./. q.27.6.0./. q.28. 1. 2^m. Gr̄a 18. * Iustitia 68.

299 Gr̄a ponit aliqd creatū in aia. 12ᵉ.q.110.1.0./.2.d.26.1.0./. ʒ.3.c^o.150./.Ver.q.27.1.0. *Deus 196.&c. 322. Dr̄ia.25.

300 Anima rationalis pōt tripl'r cōsiderari.s.ut natura, ut deliberatiua, & gratificata. Et s̄m hæc, triplex dei amicitia gn̄ratur in aia.s.per bn̄ficia, per p̄eminentias, & per gr̄am. Opusc.61. c^o.6.&c.*Donū 12.&c.28.&c.Esse 1.Experiētia 11.For^a.57.

301 Gratia agit ī aia formaliter, nō aūt effecẗ. 12ᵉ.q.110.2.1^m./. q.111.1.1^m./.2.1^m./.2.d.26.1.4^m./.5^m./.2.4^m./5.2^m/.3^m./4.d.5. q.1.2.3^m./.d.17.q.1.ar.3.q.1.1^m./.ar.5.q.2.2^m./. Verit.q.28.2. 8^m./.9^m./.7.5^m./.8.0. *Frui.1.&c.8.Fruitio 4.&c.

302 Anima est simpliciter nobilior gratia, sed secūdum quid est ecōuerso. 12ᵉ.q.110.2.2^m./.2 d.26.2.3^m./.Ver.q.27.1.6^m.

303 Perfectio superioris partis animæ, dependet a bona dispositione partium inferiorum in fieri, nō autem in esse, ut sciētia a sensibus.Ma.q.7.2.6^m. Intellectus 179.

304 Multi habit^9, pn̄t simul esse in eadē po^a. 12ᵉ.q.54.1.0./. 22ᵉ.q.47.5.c./.3.d.33.q.1.ar.1.q.1.c./.d.35.q.2.ar.3.q.2.3^m./.Ver. q.15.2.11^m./. Vir.q.1.12.4^m, vel Virtus 61. * Gr̄a 3.38.113. 115.&c.121.&c.147.156.Hit^9 2.9.24.36.&c.55.&c.Imago 9

305 Opp^m vr̄ dicere a simili. 1^a.q.94.3.1^m./. 12ᵉ.q.63.4.3^m./. 2.d.30.q.2.1.7^m./.Vir.q.1.10.2^m. Respondeo sicut Dubio.1111.

306 Oē diuersificans po^m diuersificat habitū, nō aūt econuerso. 12ᵉ.q.8.2.3^m./.q.54 1.0./.q.56.2.c /. 22ᵉ.q.47.5.c./.3.d.33.q.1.ar.1.q.1.c./.d.35.q.1.ar.2.q.1.c. Vir.q 1.12.4^m. *Mr̄i^m.51.

207 In potentiis sensitiuis apprehensiuis interioribus, sunt aliqui habitus, ut in memoria. 12ᵉ.q.50.3.3^m./.q.56.5.c.

308 In potētiis sensitiuis exterioribus, nō est habitus. 12ᵉ.q.56.3.3^m./.3.d.14.ar.1.q.2.c./.d.23.q.1.1.c./.Veri.q.20.2.c./. Virt. q.1.1.c.*Pulcrhitudo 7.11.Sacr̄m 56.83. Seruitus 16. Vl'e 7. 12.13.Vox 2.&c.Christus 57.&c.83.&c.120.&c.149.&c. Virtus.

309 In potentiis uegetatiuis non est habitus. 12ᵉ.q.50.3.1^m./.q.54.1.c./.22ᵉ q.158.1.3^m./.3.d.14.ar.1.q.2.3^m./. d.23.q.1.1.c./. 1^m./.Vir.q.1.1.c./.3^m./.4^m./.5^m./.9.10^m.

310 Omnis perfectio potentiæ animæ, habet rationem uirtutis. 12ᵉ.q.110.4.c. *Adam 45.Aranea 1.Baptismus 146.152.

311 Virtus est necessaria poᵗ rōnali per essentiā, uel per participationē, non aūt poᵗ naturali. 2.d.27.1.c./.2^m./.3.d.14.ar.1.q.2.3^m./.d.27.q.2.3.5^m./. 4.d.14.q.1.ar.3.q.1.c./. Virt.q.1.1.c. *Charitas 2.&c.41.66.&c.129.&c.Castitas 8.9.

312 Poᵗ inferiores nō p̄ficiunẗ p̄fectione uirtutis, nisi p̄ participationē perfectōs a supiorib^9 3.d.27.q.2.a.4.q.3.c./.2^m./.5^m.

313 Ad perfectiones virtutis in aliqua po^a requiruntur tot forᵗ, quot potentias superiores hēt illa po^a. 3.d.27.q.2.ar.4.3.2^m.

314 Virtutes sunt subiectiuæ in potentiis aię. 12ᵉ.q.50.1.0./. q.56.1.0./.3^a.q.7.2.c./.3.d.33.q.2.4.0./. Veri.q.14.5.c./.Vir. q.1.3.0./.Opusc.43.c^o.8.

315 Virtutes sunt subiectiue tm̄ in po^a rationali essentialiter, uel participatiue. 12ᵉ.q.55.2.c./.4.3^m./.q.61.2.c.fi./.2.d.27.2.3^m./.d.41.q.2.2.1^m./.2^m./.3 d.14.q.1.ar.3.q.1.c./ d.23.q.1. art. 3.q.1.c./.d.33.q.1.ar.2.q.2.c./. q.3.3^m./. q.4.c./. q.2. ar.4.q.2.c./.Verit.q.14.4.7^m./.Ma.q.4.5.4^m./.Virt.q.1.3.4^m. Virtus 53.Appetitus.87.89. *Donum 28.&c.

316 In quacumque potentia animę est passio, circa quam est aliqua uirtus, illa potentia est subiectum illius uirtutis. 3.d.33.q.2.ar.4.q.2.c.fi. Virtus 47.48.

317 Vna uirtus pōt eē in pluribus potētiis, nō æqualiter, sed ordine quodā.s.in una principal'r, ī alia vero p̄ modū diffusionis uel dispositiōis, ul' *directiōis*, ul' moti 12ᵉ.q.[illegible].2.0.q.60.5.c. Virtus 61, *Electio 4.Esse 1.in Eucharistia 130.138.139.

318 In nulla po^a sensit^a est uirtus, nisi in appet^a. 12ᵉ.q.56.5.0./. 3.d.33.q.2.a.4.q.2.6^m./.Vir.q.1.4.6^m. vt Spes 28.*Finis 128.

319 Virtus est necessaria poᵗ sensitiuæ appetitiuæ.s.cōcupiscibili & irascibili, in qb^9 est subiecẗ, nō q̃d s̄m se, sed ut sunt rōnales particip̄ᵉ. 12ᵉ.q.56.4.0./.5.1^m./.2.d.41.q.2.2.2^m./Vir. q 1.4.0./.10.5^m. vt Fortitudo 1.38.&c. Magnanimitas 11. Pietas 15.Spes 28.29.Timor 7.&c. Virt^9 52.56. Castitas 8.9.

320 Immo etiam uoluntati, quæ est rationalis per participationem. 12ᵉ.q.56.6.2^m. Respondeo sicut Dubio 1199. Magnificentia 4.vt Charitas 67.68.Virtus 49.50. *Gratia 115.118 132.147.Habitus 40.&c.In 10.&c.Magnificētia 3.Martyriū 10.Mors 4.21.35.36. Obia 36. Pctm̄ 6.112.167.&c.304.&c. 312.313.366.Perfectio 9.55.59.&c.77.&c.82.&c. Religio 1. 13.Societas 1.2. Spes 10.26.&c. Templum 10.&c. Timor 1. Virginitas 12.Vitium 2.&c. Christus.15.114.&c.163.&c. Du^m.305^m.

321 Anima est forma simplex, sicut angelus 2.d.3.q.1.4.1^m.

322 Anima

An

Angelus. 322 Anima & angelus nō cōueniūt ī ultima dr̄ia. 1^a.q.75.7.2^m./.2.d.3.q.1.6.1^m.Angelus 60.&c.286.419.&c.Oriens 6.

Du^m.306^m Immo Gregorius nominat angelum, rationale animal. 1^a.q.51.1.1^m. Respondeo sicut Dubio 207.

323 Anima non est totaliter intellectus, sicut angelus, sed participat intellectualitate. Quol.6.q.2.1.c.* Homo 25.

324 Animal rationalis inter omnes formans est simillima angelis 2.d.17.q.3.1.1^m.* Libertas 10.

325 Anima & angelus conueniunt in hoc, quòd per se subsistentes sunt, & immateriales, & intellectuales, 2.d.17.q.2.2.5^m.

326 Anima, & angelus conueniunt in vltimo fine, non autem in fine proximo. 1^a.q.75.7.1^m./.2.d.3.q.1.6.5^m./. Anima 7.1^m.

Sensitiua. 327 Anima, & homo sumuntur dupliciter.s. pro natura sensitiua & pro natura rationali.Quol.9.11.c.fi./.Opusc.43. c^o.3.&c. Psal.41. med^o.D./.Psal.48.fi K.

328 Anima sensitiua in hoie nō educiẗ de potētia materiæ.2.d 18.q.2.3.4^m./.ʒ 2 c^o.89.1^m /.Quol, 11.4.1^m./4^m. * Admiratio.7.

329 Animasensitiua in hoie, ē incorruptibilis. 1^a.q.76.3.1^m./.4.d.44.q.1.ar.1.q.2.3^m./.ʒ 2.me^o.2^m.B /.c^o.89. me^o. C./. Li^o.4. c^o.81./.Quol.11.5.3^m./.Aia.11.13^m./.14.12^m.

330 Anima sensitiua in hoie, ē nobilior, quā in brutis 1^a.q. 76. 5.c./ q 91.3.1^m /.12ᵉ.q.74 3.1^m./.3^a.q.2.2.2^m./.5.1^m./.2. d. 17.q.3.2.1^m./.d.18 q.2.3.4^m./.ʒ.2.c^o.89.m^o.C /.L^o.4.c^o.49.8^m. Potentia q.3.11.1^m /.Anima.11.12^m. * Delectatio 5.29.

331 Aia sensitiua in aialibus diuersarū specierū ē diuersa s̄m speciem.2.d. 18.q.2.3.4^m./.ʒ.2.c^o 89.1^m./.ver.q.3.11.1^m /.Potētia q.3.11.1^m./.Quol.11.5.4^m./.Meth 10.lec.11.me^o.B.

D.208^m. 332 Oppositum videtur dicere a simili 2.d.15.q.1 1.2^m /.Meth.7. lec.6.me^o.G./.lec.8.fi.e. Respon.sicut Dub^o.208°.

333 Anima sensitiua non ē subsistens, 1^a.q.75.3.0./.6.c./ q.118.1.c./.1^m./.2.d.18.q.2.3.1^m./.ʒ.2.c^o.57.2^m./.Quol.9.11.c./.1^m./ Quol.10.8.c.

334 Aia sensitiua nullo mō est hoc aliquid. 1^a.q.75.3.0./.2.d.18.q.2.3.1^m.

335 Anima sensitiua non est viuens: sed principium viuēdi 1^a.q. 118 1.c./.2.d.18.q.2.3.1^m./.Quol.9.11.1^m.

336 Anima sensitiua non est per creationem 1^a.q.118.1.0./.Pot^a.q.3.11.0./.Quol.9.11.0./.Quol.11.5.1^m./.4^m.

337 Anima sensitiua non præexistit actu in semine, nec etiam vegetatiua. 1^a.q.118.1.0 /.2.d.18.q.2.3.c./.Pot^a.q.3.9.9^m./.11.

Ordo. 4^m./.12.0./.Meth.7.lec.8.me^o.E.

338 Aia sensitiua, & vegetatiua, traducunẗ cū semine 1^a.q.118.1.0./.2.2^m./.2.d.18.q.2.3.0./.ʒ.2.c^o.86.1^m./.po^a q.3.11.0.12.2^m

339 Anima sensitiua personalis producta in parté principalé, incipit operari ad cōplemētū proprii corporis, per modū nutritionis, & augmēti 1^a.q.118.1.4^m.

340 Aia sēsitiua, nullā habet opationē p̄ se 1^a.q.75.3.0./.q.118.1.c /.2.d.18.q.2.3.c./.1^m./.ʒ.2.c^o.57.2^m /.82./.po^a.q.3.11.18^m./ Quol.9.11.2^m./.Quol.10.8.c./.Anima.19.0.

341 Anima sensitiua dicitur sentire per corpus, quia cōpositū sentit, ratione animæ 4.d.49.q.3.ar.3.q.2.2^m.

342 Anima sensitiua in sentiendo nō se habet, vt mouēs, & agēs, sed ut quo patiens patitur ʒ.2.c^o.57.1^m./.supr.991.

343 Aia ēt sensitiua nō debilitaẗ debilitato corpore, sed debilitas actionis contingit propter debilitatem organi, & non animæ Anima 14.18^m./.19 20^m./.Anima, lec.10.u.d.

344 Animæ brutorum desinunt esse corpore corrupto 22ᵉ.q.164.2.2^m./.contr.2.c^o.57.2^m.3./.Lib.4.c^o.94 fi, A./.Quo.9.11.c./. Quol.10.8.c./.Anima 14.1^m./.12^m./.19.c.fi.

345 Corpus in animalibus imperfectis est quasi vnius formæ substancialis 1.d.8.q.5.3.2^m.

Du^m.209. 346 Imo sunt ibi plures formæ substantiales, Anima 10.c. med^o. Respondeo, sicut Dubio.180. & sicut inf. 347.

347 Aial ānulosum indiuisū, hēt tm̄ unā animā i actu, sed plures in potentia 1.d.8.q.5.3.2^m./.2.d. 18.q.2.3.c./.4.d.10.ar.3.q.3.1^m./.ʒ. 2. c^o.86.2^m./.pot^a. q. 3.12.5^m./.Spiritu 4.19^m./. Aia. 10.c.fi./ Meth.7.lec.13.fi.h./.Anima, 2.lec.4.prin^o./.Spiritu.4 9^m./.Anima, 10. 15^m./.Anima 1.fi.

349 Aial ānulosum diuisum viuit, quia aia eius est imperfecta, & paucarū operationū, iō requirit paruā diuersitatem partium. Pot^a.q.3.12.5^m.Animal 15.

Vegetat^a. 350 Aia vegetatiua, nō creaẗ 1^a.q.118.1.0./.2.d.18.q. 2. 3. c./. ʒ.2.c^o.86.1^m./.po^a.q.3.11.0./.Quol.9.11.0./.sup.336.ut su.337

351 Aia vegetatiua, nō prēexistit in semine. 1^a.q.118.1.0./.2.d.18 q.2.3.c./.Pot^a.q.3.9.9^m./.11.4^m /.12.c./.Meth.7.lec.8. fi.e.

352 Anima vegetatiua est in menstruo, secundum actū primū, nō aūt secundū actū secūdū qui est operari 1^a.q.118.1.4^m./.2.2^m

353 Aia vegetatiua, non viuit, nec subsistit, sed ē principiū uiuendi, & subsistendi, 2.d.18 q.2.3.c./.Quol.9.11.1^m.

354 Ex anima vegetatiua generātis deriuatur quædā virtus actiua ad *ipsum semen aialis*, vel plātæ, *sicut a principali* agente deriuatur uis motiua ad instrumentum, 1^a.q.118.1.c./.3^m./.q.

Am

119.1.c.fi./.2.c./.1^m.

355 *Aia vegetatiua nō agit, nisi in corpus sibi vnitū*. 1^a.q.78.1.c./ q.79.2.3^m.

Oppositum videtur dicere. 1^a.q.78.2.c. Resp. Dubio 210. Dub^m.210^m.

356 Verū est q̄ nō agit, loquendo de potētia augmētatiua, & nutritiua, non autem de potentia generatiua, 1^a.p.78.2.c.

357 Obiectū potᵗ.vegetatiuæ ē corp^9 viuēs per eā, 1^a.q.68.1.2.c.

358 Potētia vegetatiua ē triplex.s.generatiua, augmētatiua, & nutritiua. 1^a.q.78.2.0 /.cō.4.c^o.58./.Aia,13.c.p^o./.Aia 2.le.9.fi.

359 Omniū partiū aię vegetatiuæ, generatiua ē finalior, dignior, & perfectior. 1^a.q.72.1^m./.q.78.2.c./ Aia.2.lec.9.fi.K.

360 Vires vegetatiuæ dicuntur naturales, dupliciter.s.quia habēt effectus similes naturæ.i.esse, quātitatē, & cōseruationē, & p̄ similia instrumēta agūt.i.per qualitates actiuas, & passiuas, sed altiori mō 1^a.q.78 2.1^m./.ver.q 13.4.c. me^o. D.Aia 13.c. princ^o 14^m./.Anima lec 14.prin^o./.Lib.2.lec.5.prin^o.a.

361 Vegetatiuæ agunt per calorē, & per alias qualitates naturales, 1^a.q.78.1.c./.2.0./.2.d.1.q.1.4.5^m./.Anima lec.14.prin^o./ Lib.2.lec.9.fi.calor.3.11.

362 Potētiæ vegetatiuæ, nō obediunt imperio rationis, 12ᵉ.q 17 8.9.0./.q.50.3.1^m /.22ᵉ.q 148.1.3^m./.3^a.q.15.2 1^m./.q.19.2.c./.2.d.20 q.1.2.3^m /.3.d.16.q.1.3.2^m /.ver.q.13.4.c.me^o. D. /.Vir. q.1.3.4^m /.Quol.4.21.c./.Aia 11.15^m./.Eth.prin^o.D.E

1 ¶ Animal est, qđ habet naturā sensitiuā, rationale vero, qđ habet naturā intellectiuā 1^a q 3.5.c./.q.85 3.4^m./.5.3^m./.12ᵉ q.67.5.c./.Meth.lec.1.prin^o.b. Essentia.

2 Aial & bipes, sūt plures cāæ formales hoīs Meth.5.le.16.p^o.a

3 Oppositū videẗ dicere 1^a.q.76.3.4.0, Resp.sicut Dubio 650.

4 Animal non potest esse actu, nisi sit rationale, vel irrationale, 2.d.40.5.c.med^o.C./.conr.1. ^o.24. Dub^m.211^m.

5 Animal est animal per sensum tactus, 4.d.17.q.1.ar.3.q.3.c./ Anima 8.c./.Meth.lec.1.prin^o.b. Anima 3.lec.17.18.0.

6 Animal diffinitur per sensum i.per animam sensitiuam, sicut per formam essentialē, sed per sensū.i.per potentiā cognosciẗ eius diffinitio, sicut per formā accidentalē. 4.d.44.q.1.ar.1.q.1.3^m. * Aia 17.63.102. 122.b.330.&c.Arbor 3.Brutum.

7 Animal predicatur pure æquiuoce, de animali vero, & picto Ver.q.2.11.8^m. * Caput 2.&c.Cælum 152.

8 Imo aial p̄dicaẗ de eis analogice, 1^a.q.13.10.4^m.Resp. D^o.212 Dub^m.212^m.

9 Animal duplex.s.animal verū, & animal phantasticum, 3^a.q. 39.7.c./.Io.lec.14.me^o D.Corpus 5.

10 Animalia magis facta sunt ex terra, quàm ex alio elemento, quia minus ē actiua, 2 d.15.q.2.1.0.

11 Quædā aialia dicūtur esse ex aqua, quia pl^9 habēt de aqua, q̃ alia aialia, licet in oībus prædominetur terra 1^a.q.71 2^m./.2.d.25.q.2.1.3^m.

12 Quædā animalia sunt media, inter aquatica, & terrestria, licet magis conueniāt cū altero, cum quo magis cōputantur 1^a.q.71.4^m./ 2.d.14.q.2.2.5^m.

13 Animalia terrestria sunt perfectiora auibus, & piscibus 1^a.q. 72 1^m./.2.d.15.q.2.2 4^m.

14 Nō q̃libet pars aialis ē aial: quia nō habet animā, primo, sed in ordine ad totū. 1^a.q.76. .c.fi./.2.1^m./.3^m./.Spū 4.c./ 2^m./.13^m

15 Pars aialis pfecti, nō ē aial, quia nō habet distinctionē organorū, & operationū, quæ requirūtur. 1^a.d.8.q.5.3.2^m./.Aia 10 7^m./.Anima.347. &c.

16 Partes aialis, nō sunt in spē, nec dr̄unt spē, sed sūt diuersarū dispositionum, 1^a.q.76.5.3^m. * Diffinitio 37.Diuisio 19.

17 Dextrū, & sinistrū in aiali, ē ex virtute aiæ.2.d.2.q.2.3. 3^m. * Embrio 1.&c.Phātasia.1.Ius.16 18.19.

18 Dextra ē nobilior pars corporis aialis. Iō qui ad dextrā alicuius sedet, nobilissimo mō ei cōiungiẗ 1^a.q 102.1.c.fi./.3.d.22 q.3.ar.3.q.2.c. Pars 45. Parum 3.Rō.3.Rationale 1.Semen 7.23.Substantia 33.Talpa.Vita 8.14.

19 Diuersa animalia, ad ornatum diuersorum elementorū pertinent.s.aues aeris, & pisces aquæ, cætera autem terræ 1^a.q. 71.72.0./.2.d.15.q.2.2.0.

20 Terra ē magis locus aialiū, quā aer 2.d.15.q.2.1.4^m./.2.2^m.4^m

21 Animalia quælibet p̄ter perfecta, possunt generari ex semine & sine semine per putrefactionem 1^a.q.91.2.2^m./.2.d.15.q.1.1.2^m./.Meta.7.lec.6.med^o.G./.lec.8.fi.e. Generatio.

22 Oppositū videẗ dicere 1^a q 71.1^m. Resp^o Dubio 213°. Du^m.213^m.

23 Virtus cæli, loco spermatis, cū elementis sufficit ad generationem animaliū imperfectorū, non aūt perfectorū 1^a.q.45.8.3^m /.q.70.3.c./.q.71.1^m./ q.91.2.2^m./.2.d.1.q.1.4.c./.d.14.5.6^m./. d.15.q.1.1.2^m./.q.3.1.7^m /.d.18.q.2.3.5^m./.3.d.8.1.7^m./. ʒ.2. c^o.75.10^m./.Lib^o.3.c^o.69./ 102.4^m./.104.fi./.Po^a.q.3.8.15^m./ 11.12^m./.Ma.q 16.9.c./.Spiritu 10.c./.Aia.5.c./ Meth.7.lect. 6.me^o.G./.Lec.8.fi.e./ Anima 2.lec 7.prin^o.b. * Calor 19. Coniunctio 8.9. inf. 42.

24 Aialia generata ex putrefactione, & per coitū, nō sunt eiusdē spēi 1. d. 10. 5.c.fi./.d.13.2.2.2./.2.d.30.q.2.1.7^m./.3.d 33.

An

q.1.ar.2.q.4.1^{m}./.4.d.43.ar.1.q.3.b.2./.ver.q.12.2.4^{m}./.Pot^{a}.q.3.11.1^{m}. * Delectatio 20.Dies 25.

Du^{m}.214^{m} 25 Oppositum videtur dicere. Meth.lect.7.6.me^{o}.g.I. Respon. sicut Dubio.213°.

26 Species animalium, de nouo generatę per putrefactionem, fuerunt productę in primis sex diebus, in suis principiis.1^{a}.q.74.1.3^{m}./.2.d.15.q.3.1.7^{m}. * Elem^{m}.10 11.Ens.28. Filia^{o}.1.&c.for^{a}.146.147.Generatio.23.43.&c.Luna.1. Mulus.

27 Animalia paruo tempore viuentia, cito perficiuntur.ℨ.3.c^{o}.48.4^{m}. * Semen.7.23.Sensibile.10.Tactus.1.Taurus.

28 Generatio hominis, & multiplicatio, etiam quo ad indiuidua, est de principali intentione naturæ: non autem aliorum animalium, nisi secundum speciem.1^{a}.q.50 4.4^{m}./.q 98.1.0./.2.d.20.q.1.1.3^{m}./.ℨ 3.c^{o}.113./. Quol.8.2.c.

29 Ingeneratione animalis, præcipue hominis, sunt necessarie multę generationes, non continuę: sicut etiam multę formæ 1^{a}.q.118.2.2^{m}./.ℨ 2.c^{o}.89./.Po^{a}.q.3.9.9^{m}.fi./.Spiritu.3.12^{m}./.13^{m}./.Anima.11.1^{m}. Embrio.4.

Du^{m}.215.30 Oppositum videtur dicere. 1^{a}.q.76.3.c.fi. Respond. sicut Dubio.211°.

Motus. 31 Motus animalis duplex, scilicet consequens naturam elementi prædominantis: & consequens animam 2.d.15.q.2.2.c. Anima 223. * Abstratio 12.

32 Motus sursum, est naturalis animali secundum animam, non autem secundum corpus 12ᵱ.q.6.5.3^{m}./.3.d.22.q.3.art.2.q.1.c./.2^{m}.Anima 227.

33 Motus appetitus animalis præuenitur ab exteriori motu dupliciter, scilicet secundum sensus, & secundum corpus 12ᵱ.q.6.1.2^{m}./.Phi.8.lec.4.0. * Agere 5. Auxilium 1.2.Cã 17. Clamor 5.Coitus 2.7.Contrarium 30.42. Aestimatiua 3.

34 Animal prius quiescens, non incipit mouere se, nisi prius moueatur ab alio ℨ 1.c^{o}.13.me^{o}.F./.Li^{o} 2.c^{o}.31.1^{m}./.Phi.8.lect.4.fi.

Du^{m}.116^{m}. 35 Immo animal per se mouetur a seipso. Phi.7. lec.1.med^{o}.b. Respon. Dubio 216°.

36 Quædam animalia mox nata habent mouere se, & vsum mẽbrorum: non propter nobilitatem, sed propter siccitatem cerebri 1^{a}.q.99.1.2^{m}./.2.d.20.q.2.1.5^{m}./. veri.q.18.8.6^{m}. * Homo 24.27.&c. Imperare 5.&c. Motus 78. Paradisus 6. Processio 2.

37 In brutis, pars mouens, est primum organum appetitus, scilicet cor: sed pars mota, est corpus reliquum. Sed in homine mouens est anima secundum partem intellectiuam, pars vero mota, est corpus, vt perfectum ab eadem anima, in esse corporeo.Spiritu 3.4^{m}./.Anima 9.6^{m}. Cor 3.Appetitus 75.

38 Animal tandiu viuit, quàm diu durat motus cordis, secundum pulsum & tractum 4.d.43.ar.4.q.1.c.fi./. Opusc.35.0.

39 Omnẽ animal quod mouetur processiue, oportet habere memoriam.Meth.lec.1.prin^{o}.c. * Situs 3.

40 Animalia pugnant, propter cibum & coitum 1^{a}.q.81.2.c.fi./.3.d.26.q.1 2.5^{m}./ℨ 3.c^{o}.124 prin^{o}./.veri.q.25.2.c./. Anima 3.lect.14.fi. * Timor 31. Transferre 1. Tristitia 21. Velox 3.

41 Quædam animalia abhorrent coire cum matre, vt equus, & camelus 22ᵱ.q.154.9.3^{m}./.4 d.40.3 3^{m}. equus 3.

Cognitio. 42 Ad productionem animalium, non sufficit virtus cæli cum terra.2.d.14.q.1.5.6^{m}./.d.15.q.1.1.2^{m}./.q.3.1.7^{m}.

43 Animalia bruta, cognoscunt rationem conuenientis & nociui, per instinctum naturæ tantum 3.d.26.1.4^{m}.

44 Animalia bruta in sui principio, accipiunt naturalem æstimationem nociui & cõuenientis, non autem homo, quia ad hoc potest per rationem peruenire, nõ autem illa, veri.q.18.7.7^{m}. Cognitio 79.infra.* Conceptio 11.

45 Animalia bruta, non prosequuntur conueniens, nec fugiunt nociua, per rationis deliberationem, sed per naturalem instinctum æstimatiuę, similiter & pueri.1^{a}.q 83.1.c./ 12ᵱ q.11 2.c./.q.15.2.c./.q.16.2.2^{m}./.q.17.2.3^{m}./.q.46.4 2^{m}./.7.2^{m}./.2.d 20.q.2.2.5^{m}./.d.24.quæst.2.2.c./.d.25.1.7^{m}./.3.dist.26.q.1.1 4^{m}.

46 Animalibus brutis, dantur tantum illa bona, quæ ex naturalibus principiis consequuntur.2. d.30.q.1.1.2^{m}.

47 Animalia bruta, non intendunt aliquid manifestare, vel repręsentare, quia hoc est proprium rationis cõferentis signum ad signatum, sed agunt ex instinctu naturali aliquid, ad quod sequitur hoc.22ᵱ. q.110.1.c. * Contemplatio 7. Dęmon.38.102.103.110.111.

48 Aues docent pullos suos uolare, & similia, quia mox nata, bruta non habent ita perfectum usum industriæ naturalis, sicut postea 1^{a}.q.101.2.3^{m}.* Esse 96. Experientia 5.Finis 39.60.137. Futurum 3.6.7.8.

49 Alia animalia ab homine, carent intellectu, ℨ.2.c^{o}.66.1^{m}./.6.1^{m}./.82.1^{m}./.Li^{o}.3.c^{o} 34.fi./.81.prin^{o}.Meth.12.lect 9.fin./.

An

Anima 2.lect.5.fin.c./.Lib^{o}.3.lect.17.& sicut intra 51. * Imperare 5. Loqui 7. Lumen 19.

Du^{m}.117 50 A Oppositum videtur dicere.3.dist.27.quæst.1.4.3^{m}. Respond. Dubio 217°.

50 B Omnia animalia gregalia, vt columbæ, grues, oues etiam naturali instinctu in vnum conueniunt, vt sit eis corporaliter melius. Sic & homo, cum animal gregale, vel sociale, secundum Philosophũ sit, secundum rationẽ agere debet, vt multi in vnum conueniant, propter aliquod melius 1.Cor.11.lec.4.prin^{o}. G.

51 Animalia bruta, participant intellectu & voluntate, per obscuram consonantiam 3.d.27.q.1 4.3^{m}.

52 Animalia bruta, sunt sagacia, quia diriguntur a deo, sicut horologia 12ᵱ.q.13.2.3^{m}.

53 Cognitio est in animalibus brutis: propter necessitatem actionis tantum 1^{a}. quæst.91.3.3^{m}./ 12ᵱ. q.31.6.c./. Ethic.3. lect.18.fi./.Meth.lect.1. me^{o} c. * Memoria 17. Paradisus 6. Piscis 2.3.Prouidentia 40. Prudentia 23.24. Timor 31.

54 In animalibus brutis, est triplex gradus cognitionis, scilicet per sensum, memoriam, & auditum.Meth. prin^{o}.c.

55 Animalia quædam immobilia, propinquissima plantis, habent solum tactum. Anima 7.c.fi./.Anima 2. lect.3.me^{o}.c.fi. g./.lec.4.me^{o}.c./ Lect.6.prin^{o}.b./. Li^{o}.3.lect.14./. Lect.16. prin^{o}. * Velox 3.

56 Homines in statu innocentiæ, non indigebant aliis animalibus, nisi ad experimentalem cognitionem de naturis eorum 1^{a}.q.96.1.3^{m}.

Appetitus. 57 Appetitus animalis bruti, non est liber 1^{a}.q.59.3. c./. q.83.1.c./.12ᵱ.q 11.2.c./.q.13.2.2^{m}./.3^{m}./.q.26.1.c./.3.d.27.q.1.2.c./ veri.q.24.2.0./. Virt q.1.6.c.* Appetitus 14.

58 Electio non conuenit animalibus brutis, 12ᵱ.q.13.2.0./.2.d.25.1.6^{m}./.7^{m}./.Meth.5.lect.16.fi. * Coactio 4.

59 Intentio proprie, non conuenit animalibus brutis, 12ᵱ.q.12.5.0./.2.d 38.3.c./.2^{m}.* Concupiscentia 6.Consensus 7.

60 Appetitus animalium brutorum non mouetur, nisi instinctu naturæ.Virt q.1.6.c./.Eth.3 lec.19.fi.

61 Delectatio proprie conuenit animalibus brutis, non autem gaudium, 12ᵱ.q.31.3.c. * vel fruitio 11.

62 Animalia bruta, non delectantur visibilibus, odoribus, & sonis, nisi in ordine ad sustentationẽ nature 1^{a}.q 91.3.3^{m}./.12ᵱ.q 31.6.c./.q.35.2.3^{m}./.22ᵱ.q 141.4 3^{m}./.q 167.2.c./.4. d.49.q.3.ar.5.q.2.c./.2^{m}./.ℨ.2. c^{o}.80.4^{m}./. Ma.q.8.1.9^{m}./. Ethic.3. lec.19.fi./.Cæ,2.lect.14.me^{o}.fi.* Homo 30.&c.Imperare 5.6.7.Ira.23.46.Liberum 21.

63 Omne animal, naturaliter abstrahitur a delectationibus venereis, & gustus, per dolores corporis 12ᵱ.q.29.3.1^{m}./.q.35.6.c.fi./.1^{m}./.3.distin.27. quæst.1.1.3^{m}. * Matrimonium 49. Memoria 17.

64 Animalia ferociora, non erãt mansueta ante peccatum Adæ: nec comedebant herbas, sed carnes sicut nunc 1^{a}. q.96.1.2^{m}. Spes.32. Taurus.Tristitia 21.Virtus.65. Vocatio 4. Voluntarium 11.12.13.14.Vti.21.Zelus 3.

65 Animalia bruta appetunt excellentiam: & irascuntur contra derogantia ei, non autem honorem 12ᵱ. quæst.47.2.2^{m} Ira.23.

In con. 66 Homo ex parte sue temperatissimæ complexionis, nõ habet superexcellentiam alicuius passionis animæ: quam habent cætera animalia, secundum quòd deuiant ab hac æqualitate, vt leo in audacia, canis in ira: lepus in timore: & sic de aliis, 12ᵱ.q.46.5.1^{m}./. Auxilium 2.Calor 14.Mansuetudo 7.*Amicitia 21.Amor 23.24.156.Aranea 1. Baptismus 143.

67 Quæ tantum viuunt.i.plantæ, sunt propter omnia animalia, & hæc propter hominem, & omne imperfectius, propter perfectius 1^{a}.q.65.2. c./.22ᵱ. q.64.1.2. c./.q.66.1.c./.ℨ.3.c^{o}.22./.81./.127.3^{m}./. Po^{a}.quæst.5.9.c./. Opusc.3. c^{o}.148./.Meth.12.lect.fi.prin^{o}.c./. Anima 2.lect.7.fin./ Li^{o}.3.lect.17. * Coniunctio 8.

68 Omnia animalia sunt subiecta homini, vel totaliter, vt mansueta, uel in parte, ut alia: sed non omnia obediunt ei, propter peccatum 1^{a}. q.96.1.0./. Psal.8.fi.c.Dominium 8.* Dæmon.81.102.103.110.111. Diffinitio 37. Dispositio 26. Diuisio 19.

69 Bruta inducuntur ad obediendum nutibus, & ex memoria beneficiorum, vel flagellorum.veri.q.24.2.7^{m}.

70 Bruta quandoque puniuntur in pœnam dominorum suorũ, 22ᵱ.q.108.4.3^{m}./. veri.q.24.2 6^{m}.

71 In brutis est similitudo boni moralis, scilicet virtutũ, secundum passiones tantum 12ᵱ.q.24.4.3^{m}./ ℨ.3.c^{o}.34.fi.

72 In brutis non est consanguinitas, quia nec amicitia est in eis, 4.d.40.1.5^{m}./.3.3^{m}. * Eucharistia 162.174.

73 Bruta inuocant deum, inquantum naturaliter desiderant bonitatem eius. Sed obediunt ei, inquantum naturalis instinctus

An

ctus eorum mouetur a deo 22ᵱ.q.83.10.3^{m}./.1.d.3.q.1.3.3^{m}.4./.d.15.q.4.ar.6.q.3.1^{m}./.ver.q.24.2.8^{m}./. Opusc.3.c^{o}.145. * Ieiunium 26. Iumentum.Ius 16.18. Lex 36.Loqui 7. Maleficium 4. Matrimonium 49.Missio 42.43. Oblatio 5.6. Occidere 1.&c.Oratio 67.Paradisus 6.Prouidẽtia 32.33.40. Rarum 3.Sanitas 3.4.6.Terremotus 5.Vita 8.14.Vocatio 4. Vsura.168.179.204.209.218.219.224.vsus 10.

Lex 74 Distinctio animalium immundorum a mundis: non erat ante legem Moysi, quo ad esum: nisi propter abominationẽ, vel consuetudinem; sed bene quo ad sacrificia 12ᵱ.q.103.1.4^{m}. Canis 1.

75 Expositio animalium mundorum, secundum legem, 12ᵱ.q.102.3.2^{m}.

76 Expositio animalium immundorum, secundum legem, 12ᵱ.q.102.6.1^{m}./.2^{m}.

77 Animal sacrificandum, debebat habere quatuor, scilicet integritatem, sanitatem, suauitatẽ, & sal 12ᵱ.q.102.3.c./.2^{m}./.7^{m}./.Ro.12.prin^{o}.G. Oblatio 6.

78 Animalia ante octo dies, non offerebantur, propter suam teneritudinem 12ᵱ. q.102.3.7^{m}./.5.1^{m}./.3^{a}.q.70.3.3^{m}./.4. d.1.q.2.ar.3.q.1.c.fi./.3^{m}.

79 Animal immolandum prius occidebatur, ad significandum quòd adhuc mors regnabat in homine, regnante peccato. Ro.12. me^{o}.H.

80 Animal immolatum deo, dicebatur hostia, quia offerebatur pro victoria hostium, uel pro securitate ab hostibus, uel quia offerebatur ad ostium tabernaculi, Roma.12. prin^{o}. G. Oblatio 5.

81 In lege ueteri, offerri solebant quinque animalia, figurantia eorum sacrificium, idest Christũ, scilicet uitulus, capra, ouis, turtur, & columba 12ᵱ.quæst.102.3.2^{m}./.Io.lec.14.prin^{o}.H. * Adiurare 6. 7.

82 Deus prouidit, quòd in sacrificiis, propter paupertatem non valens offerre animal quadrupes, offerret aues. Si non panes, uel farinam, uel spicas 12ᵱ.q.102.3.12^{m}.* Arbor 2.Bos.

83 Quanto grauius est peccatum: tanto vilior species animalis offerebatur in sacrificiis, scilicet capra pro idolatria: uitulus pro ignorantia sacerdotis: & hircus pro negligentia principiis 12ᵱ.q 102.3.11^{m}. * Lex 36.70.Occidere 1.&c.Sacrificium 33.36.

¶ Animalis. dicuntur homines animales qui uires sensitiuas sequuntur, inter quas est uis apprehensiua, & appetitiua. * Abstractio 12.Adam 57.Amor 156.Anima 223. Appetitus 14.47.48.Calor 19.Caput 3.Cerebrum 2. Dele^{o}.5 22.74. Finis 135.Iudicra, Ludus 2.Motus 72.Odium 1.Passio 46.53.79.Peccatum 38.316.Tri^{a}.1.6.

Animalis potest dici homo dupliciter: vel quantum ad uim apprehẽsiuã: & hic dicitur animalis sensu, uel quantum ad uim appetitiuam, & dicitur animalis uita 1ᵱ.Cor.2.lec.3. prin^{o}. E.

Dña. ¶ Animata generant & conseruantur, a principio motiuo intrinseco: sed inanimata tantum ab extrinseco 1^{a}. q.78.1.2.o./.2.d.18.q.1.2.c.fi.D./.Meth.7.lect.8.prin^{o}.b. E. Anima 2. lect.5./. Lect.7. prin^{o}.b.* Alteratio 7.8.11.12./.Assumere 54. Augmentum 14.Baptismus 140.&c. Cælum 8. Corruptio 8. 9. Dextrum. Esse 44.45. Eucharistia 98. Generatio 13.44. Genitus 1. Gigni. Instrumentum 2.3. Motus 75. Nutrire 3. Occidere 16. Oriri.Traductio 1.

¶ Animatio. Conceptio 2.23.24.39.42. Corpus 61.63.64.65. Maria 12.Semen 15.

¶ Animositas. Epieiceia 1 Rex 9.Spes 35.

Quid. 1 Animus pro ui irascibili ponitur, vt patet per Philosophum ubi dicit, quòd in sensitiuo appetitu, est desiderium & animus, idest concupiscibilis & irascibilis 22ᵱ.q.129.1.a.1./.1^{m}. * Abdicatio.Abraham.5.

2 Moderatio animi, quandoque prouenit ex quadam dulcedine affectus, qua quis abhorret omne illud, quod potest alium tristare.Et ideo dicit Seneca, quòd temperantia est quædam lenitas animi. Nam austeritas econtrario animi uidetur esse in eo, qui non ueretur alios contristare, nisi forte propter aliquam causam necesse sit aliquando alios utiliter contristare, 22ᵱ.q.114.2.1^{m}.fi./22ᵱ.q.157.3.1^{m}.fi.*Affectio 1.Aggrauatio Amor 93.94.Angelus 604.Beatitudo 19.156. Benefacere 1. Bonitas 170. Cogitatio 2.Consilium 13. Delectatio 60. Dęmon.1.Diuitię 8 Docilitas 2.Ecclesia 8.Excęcatio 1. Fortitudo 1.2.5.7.47.58.Furtum 10.Gule 4.Humilitas 2.10.25.&c. 32. Imperator 5. Iniusticia 6. Ira 71. Lex 128. Liberum 1. Lucerna.Magnificẽtia 3.&c.Martirium 13. Matrimonium 5. Negociatio 2. Organum 2.5. Pax 6. Peccatum 206. Perfectio 89. Præceptum 33. Prædestinatio 5.19.Scisma 2. Seruitus 16.Simo^{a}.1.&c.Solicitudo 1.2. Spectacula 1.3. Spes 35.

An

Temperantia 28.Theo^{a}.27.Timor 38.Tribulatio 7.Virginitas 22.Virtus 40.41.Visio 15.

¶ Anna mater beatæ virginis tres maritos habuit: ex quibus genuit tres Marias.Gal.lec.1.me^{o}.F. * Natiuitas 27.

1 Annexum spiritualibus, potest esse aliquid dupliciter, scilicet vel sicut ex spiritualibus dependens, sicut habere beneficia ecclesiastica dicitur spiritualibus esse annexum, quia non competit, nisi habenti officium clericale, unde huiusmodi nullo modo possunt esse sine spiritualibus. Et propter hoc, ea nullo modo uendere licet, quia eis uenditis, intelliguntur etiam spiritualia venditioni subiici. Quædam autem sunt annexa spiritualibus, inquantum ad spiritualia ordinantur, sicut ius patronatus, quod ordinatur ad presentandum clericos, ad ecclesiastica beneficia & sicut uasa sacra, quæ ordinantur ad sacramentorum usum. Vnde huiusmodi non præsupponunt spiritualia: sed magis ea ordine temporis præcedunt: & ideo aliquo modo uendi possunt non autem inquantum sunt spiritualibus annexa, 22ᵱ.q.100.4.c./.4. d.25.q.3. ar.1.q.1.0. Dña.

2 Annexum spirituali dicitur, quod specialiter deputatum est ad vsum eius, sicut calices, & bona ecclesiastica quæ sunt deputata ad usum ministrorum, non autem in potentia deputatum, sicut omnia temporalia, 4.d.25.q.3.ar.1./. q.1.5^{m}. * Abraham 16.Adiunctum.Affabilitas 3.Appetitus 86.Contritio 2.Dispositio 52.53. Ecclesia 17. Inobedientia 4. Iusticia 22.Latria 5.Leuia. Liberalitas 20. Milicia 7. Misericordia 17.Missa 25.Perseuerantia 8. Præceptum 21. Psalmistatus. Sacramentum 68.Scientia 66. Simonia 1.2.3. Spirituale 2.Stuprum 2.Veritas 53. Voluntas 35.39.41.Votum 17.82. Vsura 91.

1 ¶ Annihilatio non est motus, nec mutatio, quia nihil ei subiicitur.1.d.8.q.3.2.c./.Potentia.q.5.1.16^{m}.

2 Imo annihilatio, quendam motum importat. Quol. 5.11.c. Respond. Dubio 218°. Du^{m}.218^{m}.

3 Annihilatio nullũ malum ẽ.Pot^{a}. q.5.3.14^{m}. * Angelus 137.362.Conseruatio.12.Deus.403.Eucharistia 90.

4 In mutationibus naturalibus, terminus a quo.i.forma annihilatur, nisi quantum manet in potentia in suo subiecto. 1^{a}.q.104.4.3^{m}./.4.d.11.q.1.2.2^{m}. * Malũ, 14. Non esse.Tẽpus 20. Patiens.

5 Nullum principium essentiale hominis annihilatur per mortem.con.4.c^{o}.80.2^{m}.

6 Nulla creatura annihilatur: sed quelibet secundum aliquid perseuerabit in æternum. 1^{a}.q.65.1.1^{m}./.q.103.1.2^{m}./.q. 104.4.c./.1.d.8.q.3.2.c./.4.d.11.q.1.2.b.1./.Pot^{a}.q.5.4.0./.9.1^{m}.

7 Si Deus subtraheret actionem suam, omnia subito annihilarentur, ut dicit Aug. 1^{a}.q.8.1.c./.q.9.2.c./.q.50.5.3^{m}./.q.104.1.c./ 12ᵱ.q.109.2.2^{m}./.8.c./.1.d.8.q.3.2.c./.2. d.19.1.7^{m}./.ℨ.3.c^{o}.65./.Po^{a} q.5.1.0./.Col.le.4.fi./.He.le.2.me^{o}.G./. Meth.5.le.2./.Phi.2.le.6.fi.f. Agens.

8 Solus deus, potest aliquid annihilare 1^{a}.q.9.2.c./.3^{a}.q.13.2.c./.Po^{a}.q.5.3.15^{m}.

9 Deus de potentia absoluta, potest annihilare omnem creaturam, non autem de potentia ordinata 1^{a}.q.9.2.c./.q.104.3.4.o./.veri.q.5.2.6^{m}./.Po^{a}.q.5.3.4.0./.Quol.4.40.

10 Deus potest annihilatum reparare idem numero. Quol.4.q.3.2.0./.Opusc.9.q.82.

11 Oppositum uidetur dicere 3^{a}.q.13.2.c.Respon.Dubio 219°. & sicut infra 12. Du^{m}.219^{m}.

12 Deus potest annihilatum permanens, nõ autem successiuum reparare idem numero.Quol.4.3.2.0./.Opusc.9.q.82.

13 Deus non annihilat peccatores, ne iustitia sit sine misericordia: & ut pæna respondeat culpæ 12ᵱ. quęst.87.4.1^{m}./. Po^{a}.q.5.4.6^{m}.

14 Annihilatio debetur peccato originali, secundum rigorem iustitiæ: non autem secundum misericordiam dei 4.d.46.q.1.3.6^{m}./.q.2.ar.2.q.1.4^{m}./.Po^{a}.q.5.4.6^{m}.

15 Gratia cum corrumpitur, simul in nihilum cedit 2.d.26.2.5^{m}

¶ Anniuersarium celebrare, est actus spiritualis, quoad principium: ideo non licet pacisci pro eo: quia simonia est. Tamen si datur aliquid ecclesiæ cum deuotione, ecclesia tenetur celebrare pro eis, pro quibus datur 4. distin.25. quæst.3.ar.2.q.2.1^{m}. Missa 10.11.21.23. vel celebrare.Sepultura 4.Simonia 22.24.25.26. Non licet.

¶ Annuatim.Vsura.94.165.181.187.192.

2 ¶ Annuntiatio Christi conuenienter facta fuit Beatæ Virgini.3^{a}.q.30.1.0./.3.d.3.q.3.ar.1.q.1.0. Christi.

2 Annuntians intendebat inducere tria in beata Virgine, s. attentionẽ, instructionẽ, & consensũ.3^{a}.q.30.4.0. *Angel^{o}.254

3 Annuntiatio Christi, conuenienter facta fuit per Angelum 3^{a}.q.30.2.0./.3.d.3.q.3.ar.2.q.1.0.

4 Annũtiatio Christi cõueniẽter facta fuit p supremũ archangelũ, 3^{a}.q.30.2.4^{m}./.2.d 10.L./.3.d.3.q.3.ar.2.q.2.o. Gab.2.

5 Annun-

Aa

5 **Annunciatio Christi *conuenienter facta* fuit in specie corporali : & visione corporali, 3^a.q.30.3.o./.3,d.3.quæst.3,art.1, q.2.o.

6 Annunciatio Christi conuenienti modo & ordine facta fuit, 3^a.q.30,4.o.* Euangelium 1. Fides 131. Gabriel,

7 Expositio Euangelii,de annunciatione dominica 3^a.q.30.4 o * Propheria 51. Subdiaconus 3.4.

In cõi. 8 Modus annunciandi est triplex,scilicet vt sit alte, sine timore deprimente : vt sit continuo, & ut sit clare & aperte. Isa.58. prin^o.

¶ Annus. Adoptio.6. Affinitas 9. Alexãder 3. Amalechitæ. Augmentum 22.23. Cereus 1. Chiliastæ Eucharistia 179.208. Ieiunium 26.31. Illegitimus 2. Imperator 6.8. Incarnari 26. Iupiter. Luna 4. Magi 3.6. Matrimonium 90.108.109. Nativitas 16. Obligatio 6.7.8. Ordo 86.87. Paulus 5.23. Petrus 6.7. Prædicator 21.22. Professio 5. Raptus 17. Resurrectio 31. Septennium, Septimus. Sponsalia 6.7. Status 6. Templum 5. Terremotus 1. Traianus. Votũ 34.&c.44. Vsura 28.165.176. 181.182.187.194.202.239.299. Vsus 6.

¶ Annuus. Vsura 98.

¶ Anselmus Humilitas 7. Satisfactio 2.

¶ Ante. Antequam.

¶ ¶ Antecedens. Quicquid stat cum antecedẽte, stat etiam cum consequente : si sint simul,non autem aliter. Ma.q.7.1.11.2^m. * Amor 49. 69.107.140.241. Antecessio. Beatitudo 71.74. 76.80.81.

a Quando in antecedente est aliquid pertinens ad actum animæ, consequens debet fumi ut est in anima 1ª. quæst.14. 13.2^m.

1 2 Consequens quod sequitur ex diuersis antecedentibus, potest scirisine antecedente 2.dist.4.2.2^m. * Conditionalis 2. Deus 291.&c. Ignorantia 3. Intentio 14.Isa 4. Pæna 23. Vita 247.77. Voluntas 9.18.

¶ Antecessio. Prædestinatio 49.51. Superbia 33.

¶ Anteponi. Homo 16.&c. Luminare 2.

Quid. ¶ Antequam,importat ordinem ad futurum uere, uel imaginarie,3^a.q.28 3.1^m./.4.d.30.q.2.3.1^m./.Meth.12. lect.5.fi./. Phi. 8.le.2.fi.E. * Baptismus 18. Confirmatio 40. Infidelis 9.Io.6. Ipostasis 2. Maria 40. Miraculum 33. Mundus 14. Obligatio 2. Regula 6. Tactus 13. Templum 3.

¶ Anterior. Apis 5. Imaginatiua 4.

¶ Anthemo. Hæreſis 89.

¶ Anticipate debitus vsus rationis,per quem pueri sunt dolicaces in quibusdam anticipatur, & in quibusdam tardatur secundum diuersam dispositionem naturæ 22ę.q 189 5 c./. 4.d.27.q.2.2.2.7^m. Gratia 30.31.34. Ieiunium 37.47. Passio 74. 75.82. Vsura 137.&c.141.157.&c.166. Affinitas 16.17. Ordo 40. 73.

¶ Antiochenus. Christus 149.

¶ Antiochus non uere penituit, 3^a.q.86.1.1^m./.4.d.14.q.2.a.1. q.1.3^m./.d.20. ar.1.q.1.1^m.

¶ Antiquitos.

¶ Antiquus. Abraham 19. Anaritia 10. Balneum. Baptismus 37 Circuncisio 23. Cõfessor 4. Cultus 19. Defectus 15. Aetas 2. Aeternitas 18. Euãgelium 7 Exodus 14 Fatum 2. Fides 65. 66.67. Gentilis 3. Honor 27. Incarnari 16. Infidelis 1, Iniudia 11. Iustinus. Lex 94. Manducatio 2. Matrimonium 95. Miles 2. Nocturna. Nominale. Nouitii 2. Origenes 1. Quantitas 2. Restitutio 16. Sacramentum 13.2.47. Saluari 5. Signum 13. Terra 10. Vinum 6. Violatio. Vsura 126.192.

Quid. 1 Antichristus, non erit unitus diabolo in persona 3^a q.8.8.c./. 1^m. * Angelus 601. Dæmon 40.70.

2 Antichristus erit caput malorum omnium, perfectione malitiæ,non autem ordine, vel influxu 3^a.q.8 8.o. * Helias 4.

3 Antichristus erit peior omnibus malis, & in eo erit plenitudo omnium peccatorum 2ę.Thes.2 lec.1.fi.A.

4 Superbia antichristi erit maior, superbia omnium præcedentium 2ę. Thes.2.lec.1.fi.C.

5 Sicut omnia bona sanctorum ante Christum fuerunt figura Christi, sic in omni persequutione ecclesiæ, tiranni fuerunt quasi figuræ antichristi.2ę.Thes.2.lec.1 fi.B./.le.2. prin^o. G.

6 Michael interficiet antichristũ in monte oliueti, vnde Christus ascendit: sicut Iulianus apostata extinctus est, manu diuina 2ę.Thes.2.lec.2.me^o.I. * Miraculum 46.

7 Antichristus dicitur filius perditionis,idest diaboli,non quidem per naturam, sed per suæ malitiæ complementum quæ in eo complebitur,q.8.8.1^m.2ę. Thes. 2. lec.2.

Excellẽtia 1 ¶ Antonius. Deus specialiter contulit beato Antonio discretionem spirituum 2ę.Cor.11.lec.3.fi.C.

2 Beatus Antonius specialiter patrocinatur, *super ignem infernalem* 4.d.45.q.3.2.2^m.

An

3 Beati Antonii in Collationibus patrum,introducitur sententia,qua prætulit discretionem, per quam aliquis omnia moderatur, & ieiuniis, & uigiliis. & omnibus eiusmodi obseruãtiis 22ę.q.88.6.1.3^m./.3.d.33.q.2.5.c.

Quid. 1 ¶ Anthonomasia est figura,qua nomina generalia restringuntur, ad aliquid per excellentiam, ut Vrbs pro Roma.22ę.q. 141.2.c./.q.186.1.c. * Castitas 7. Gratia 20. Regnum 3. Temperantia 1.

2 Sicut Vrbs anthonomastice dicitur Roma, ita Paulus anthonomastice dicitur Apostolus: Opusc.73.c^o.1./.Ro.lec.1.fi C.

¶ Antropomorphitæ fuerunt hæretici : fingentes deum esse figuratum,lineamentis corporis humani 22ę.q.188.5.c. Spiritu 5.c. Tertullianus 3.

Quid. ¶ Antropospatos est figura, secundum quam aliquando loquitur scriptura dicens, Cuius spiritus in naribus eius, ubi loquitur de deo ad similitudinem hominis tracti 5 qui propter multiplicationem spirituum, exuffiat per nares. Vnde dicit Homerus, quòd fortes auferam virtutem per singulas nares exuffiant, Ila.2.fi.

¶ Anauloſum. Anima 145.&c. Reptile 1.

¶ Anulus episcoporum, significat sacramenta fidei, qua ecclesia desponsatur Christo. Ipsi enim sunt ecclesiæ sponsi loco Christi 4 d.24.q 3.3.c. Desponsatio. Episcopus 6.14. Investiri. Potestas 10.

¶ Anxietas. Beatus 7. Deus 227. Oratio 21. Pæna 25. Sitis. Solicitudo 6. Tristitia 3.

¶ Aoprasia,est deperditio oculorum, ut res uisa cognoscatur 3. d.21. q.2.ar.4.q.1.3^m.

Figura. 1 ¶ Apertio oris in scripturis, semper significat profunditatem doctrinæ. Psal.50.fi.g. * Annuntiatio 8.

2 Per meditationem aperire debemus tres portas, scilicet portam infernalis miseriæ,iustę uitæ, & cęlestis gloriæ. Isa.26.fi. * Asscendere 15. Baptismus 26.154.166.240. Circuncisio 40. Clauis 3. Confessio 56. Deus 203. Exorcismus 11. Gemitus 2. Hieremias 1. Iudæi 45. Liber 16.29. Matrimonium 57. Oculus. Passio 130. Peccatum 353. Scriptura 3. Sophista. Temptare 1. Vestigium 11. Vsura 124.280. Christus 132.

Quid. ¶ Apiracalia est excessus expentarum contra rationem, & opponitur parsificentiæ 22ę.q.135.2.o. Parsificentia.

1 ¶ Apis & formica,non habent auditum. Meth.le.1. prin^o.c.

2 Apis,& formica operantur opera prudentiæ naturali inclinatione : & non quòd habeant fantasiam distinctam a sensu : quia non fantasiantur nisi dum mouentur a sensibili. Anima 3.lec.5.me^o.e.

Et in eis sunt diuersa officia,con.3.c^o.134.1^{mr}.

Et congregant in æstate cibum,con.3.c^o.131.1^m.

Figura Api assimilantur quidam, quia ab anteriori habenti mel defensionis, & a posteriori aculeum persequutionis. Psa.7.fi. E.

¶ Apocrypha Esdræ 1ª.q.10.6 21.1./.22ę.q.34.1.a1.2./.Io.9. lec.2.fi.* vel Ecclesiasticus 2. Liber 2.4

¶ Apollinaris error,quòd anima filii est ab anima patris, sicut corpus a corpore,con.2.c^o.84.fi.

1 Hæresis eius, quòd unio uerbi dei facta est in natura : quam sequitur Eutices, *unio 1.c.fi. B. Eutices 1.*

2 Hæresis eius, quòd aliquid uerbi dei, conuersum est in carnem Christi,3.4.c^o.31./.Vnio 1.c.me^o.A. Corpus 56.

Tamen dicit,quod verbum dei est uerus deus,3.4.c^o.32.1^m./. 33.4^m.* Anima 121. Assumere 38.39.

3 Hæresis eius,damnatur,in concilio Constantinopolitano. Vnio 1.c.me^o.A.

¶ Apollo. Phiton 3.4.

Dia. 1 ¶ Apostasia duplex,scilicet auersio a deo, & nolle subdi deo, & sic est speciale peccatum, scilicet prima species superbiæ, non autem p imo modo,sed est generalis conditio omnis peccati 12ę.q.84.2.2^m. * Antichristus 7.

2 Apostasia,idest recessus a deo, est triplex, scilicet a religione uel ordine : a bona uita, & a fide,22ę. quæst.12.1.o. * Communicatio 4. Dæmon 79. Ingratitudo 11. Iulianus, Recedere. Apostasia a fide nõ est species infidelitatis,sed est circunstantia eius, aggrauans eam 22ę. q.12.1.3^m.

4 Apostasia a fide, est pessima, & includit alias 22ę. quæst. 12.1.c.

Apostata condemnatus ab ecclesia, perdit ius dominii super subditos 22ę. q.12.2.o.

Pœn. ¶ Apostema. Ficus. Saphirus 2.

¶ Apostolatus. Apostoli 31. Matthæus 1. Mathias.

Nomẽ ¶ Apostoli nomen, ab actu mittendi generaliter dicitur. Et tamen theologus hoc nomen apostolus, determinat admissos speciales Christi, & adhuc singulariter ad personam Pauli, quando sine adiectione dicitur. Opusc.73. c^o.1./. Ro. lect.1.fi.C./.le.4.prin^o.

Dignitas

Ap

* Dignitas apostolorum, est præcipua in ecclesia. Ro.lect.1. fi. C./.Lect.4.prin^o./.1ę.Cor.lec.1.prin^o.D./.Eph.lect.3. prin^o. F. Adoratio.19. Amor.68.

3 Apostoli fuerunt perfectiores ceteris sanctis, & temeritas est, aliquos sanctos Apostolis, aut in gratia, vel in gloria comparare. 12ę.q.106.4.c./. Veri.q.12.14.5^o./. Opusc. 4. c^o. 2./. Psalm.44.fi.l./. Psalm.49. prin^o.c./. Io.13.lect.2. prin^o. b./. Ro.8.lect.5. prin^o./.c^o.11.lect.3. prin^o. D./. Eph.lect.3. prin^o. Lect.6.fi.I./.c^o.4.lect.4. prin^o./. He.11.lect.8. prin^o. G./.c^o.12. Lect.4.fi.E. * Antonomasia.2. Apostolatus. Charitas. 137. Ecclesia.7.10. Episcopus.9.

4 Apostoli fuerunt maiores Ioanne Baptista, non merito, sed officio noui testamenti. Matth.3.me^o.k.* Aetas.6.

5 Apostoli fuerunt confirmati in gratia, sicut & beata virgo Veri.q.24.9.b.2./.c./.2^m. * Euangelium.9. Fides.42. Fundamentum.2. Hæresis.68. Iubilus.3. Lumen.22. Magdalena.3. 4. Maria.25. Miraculum.28.29.30.33. Missio.38.39.40.42.

6 Apostoli instruebantur immediate a uerbo dei, non secundum diuinitatem, sed inquantum eis humanitus loquebatur: unde etiam habuerunt omnem scientiam, quantum ex pediebat ad conuersionem mundi.22ę.q.176.1.1^m.* Oratio. 10 Paulus.13.&c.

7 Spiritus sanctus docuit apostolos omnem ueritatem necessariam ad salutem, non autem omnes futuros euentus. 12ę.q.106.4.2^m. * Petrus.5. Prædicare.18.20. Prophetia.56. 71.75.79. Psallere.2. Psalmus.11. Psalterium.2.

8 Apostoli prius habuerunt spiritum sanctum, ut singulares personæ, sed in missione uisibili, habuerunt eum ad salutẽ aliorum.4.d.7.q.1.ar.2.q.2.c. Missio.38. * Religio.28. Reuelatio.7.8. Scientia.73. Symbolum.4.5.8. Tributum.6.

9 Verba apostolorum, sunt ex familiari reuelatione spiritus sancti, & Christi,ideo seruanda sunt,& quia sunt in canonica scriptura in qua nefas est aliquid falsum esse, 1ª. q. 57.1.3^m./.12ę.q.100.8.3^m.fi./.q.103.4.2^m.fi./.1.d.3.q.2.1.4^m./. 2ę.Cor.4 me^o. I.

Dr. 220. Immo in eis papa dispensare potest.4.d.27.q.3.3.2^m. Respõdeo sicut Dubio.519.

10 Missio uisibilis spiritus sancti, facta est ad apostolos in specie flatus,& linguæ igneæ,ad significandum,quòd gratia, & auctoritatem haberent a capite idest Christo, & abundarent uerbis, & feruore. 1ª.q.43.7.6^m./.3ª.q.39.6.4^m./.q.72.2. 1^m./.1.d.16.3.o.Missio.8.

11 Omnis motus,& omnis actus apostolorum,fuit secundum instinctum spiritus sancti. Gal.2. prin^o.C.

12 Deus dedit apostolis miraculose scientiam scripturarum, & omnium linguarum,quam homines per studium vel cõsuetudinem acquirere possunt,licet non ita perfecte. 12ę. q. 51.4.c. * Vsura.256.258.

13 Apostoli loquebantur omnibus linguis, non autem Christus, nec Christiani modo. 22ę.q.167.1.o./. Psalm. 18. prin^o. b./.Io.7.le& 8.me^o.D./.1ę.Cor.14 me^o.B. * Christus.89.

Figura 14 Apostoli sine litteris,idiotæ,& simplices, destruxerunt omnes inimicos Christi, Psal.8.prin^o.b.

15 Apostoli sunt duodecim, propter fidem trinitatis prædicandam ab eis, per quatuor partes mundi. Io.6.lect.1.fi./. Lect. 8.fi.l.

16 Effectus prædicationis apostolorum triplex scilicet cognitio dei,conuersio gentium ad Christum, & operum perfectio. Psal.17.me^o.K./.Psal.21.fi.7.

17 Apostolorum triplex fuit uocatio prima ad cognitionem, seu familiaritatem,& fidem, secunda in officii præsignatione, tertia ad apostolatum. Matth.4. fi.F./.10.lect.15.fi.

18 Apostoli reliquentes omnia propter Christum, mouerunt pertinenti ad perfectionis statum.22ę.q.88.4.3^m.

Dia. 19 Apostoli omnes in nauicula turbabantur, propter peccatũ Iudæ,ad commendationem unitatis,22ę.q.108.4.5^m.

20 Apostoli poterant peccare venialiter, non autem mortaliter, postquam sunt confirmati.3.d.12.q.2.1.c./.d 38.4. 4^m./. Ma.q.7.7.8^m./.Gal.2.lect.3.pain^o.

21 Apostoli contemnerunt cum multis discipulis, ad uidendũ corpus Beatę Virginis, in eius transitu.1ę. Cor. 15. lect.1. fi. F. Diuisio.3.fi.

Sacramen tum. 22 Apostoli,nullum sacramentum instituerunt.3ª.q.64.2.o./. q.72.1.1^m./.4.d.7.q.1.ar.1.q.1.1^m./.ar.2.q.1.1^m.

Quid. 23 Apostoli non habuerunt potestatem excellentiæ in sacramentis.4.d.7.q.1.ar.3.q.1.2^m./.Opusc.20.li^o.3.c^o.10./.15. fi. * Adoratio.19. Baptismus.47. Confessio.20.23. Confirmatio 8. Consecratio.15.

Pœn. 24 Apostoli ministrantes sacramenta, utebantur aliqua forma uerborum tradita a Christo.3.q.72.4.1^m./.4.d.7.q.1.ar.3.q.1 2^m./. Forma.177.

Ap

25 Apostoli multa tradiderunt occultè, non in scriptis, ut formas sacramentorum, ne irriderentur ab infidelibus, 3^a. q. 25.3.4^m./.q.64.2.1^m./.q.72.4.1^m./.q.78.3.9^m./.q.83.4. 2^m./. 3. d.9.q.1.ar.2.q.2.3^m./.4.d.7.q.1.ar.1.q.1.1^m./.ar.3.q.1.2^m./. d. 8.q.2.ar.1.q.5.c./.ar.2.q.1.1^m./.d.23.q.1.ar.1.q.3.1^m./.ar.4.q. 1.1^m./.Dionisi lect. 2./.1ę.Cor. 11. lect.6.fi. A./.Lect. 7. fi./. 2ę.Thes.2.fi.D.ut Confirmatio.8.

26 Apostoli,secundum Augustinum,Ioannis baptismo baptizati sunt, sed credibile magis est, quòd à Xpo Xpi ipsius baptismo baptizati fuerint.3^a.q.38.6.2^m./.q.72.6.2^m./.q.84. 7.4^m./.4.d.2.q.2.4.3^m./. Ioan.4.lect.1. prin^o.b./.c^o.13.lect.2.fi. h. * Decimæ.7. Dispensatio.15. Doctrina.2.

27 Apostoli baptizabant per alios, & secundum Dionisium, diuini nostri duces, idest apostoli probauerunt infantes recipi ad baptismum, sed prædicabant per se sicut etiam Christus, quia industria ministri multum facit in ultimo, & nihil facit in primo,& quia ipsorum officium est prædicare nomẽ Dei.3^a.q.67.2.1^m./.q.68.9.b./.Ro.2.lect.3.fi./.1ę. Cor. lect.2.fi./. Psal.44.fi.

28 Apostoli confirmati sunt a Christo sine materia,sed nõ confirmabant alios communiter sine materia.3^a.q.72.2.1^m./.4. 1^m./.4.d.7.q.1.ar.2.q.1.3^m.

29 Apostoli facti sunt sacerdotes a Christo,in ultima cœna,quo ad actu principalem qui est sacramenta conficere sed post resurrectionem, quo ad actum secundarim qui est ligare, absoluere.4.d.24.q.2.3.2^m. * Eucharistia.76.86. Fornicatio. 2. Suffragia.2. Vncti o.2. Votum.57.

30 Apostoli dicuntur dii, propter potestatem iudiciariam. Et dicuntur fortes, propter constantiam in passione eorum, Psal.46.fi.

31 Apostoli dicuntur fratres Christi dupliciter, scilicet per naturam assumptam;& per gratiam *adoptionis*,& uocationis ad apostolatum. Psal.21.fi.S. Amor.68. Antonomasia.2. Balbutiens.2. Festum.5.8. Fundamentum.2.

32 Apostoli dicuntur ossa Christi,quia sustentat alios. Psal.21. me^o.l. * Magdalena.3.4.

33 Apostoli sunt corona Christi,& lapides pretiosi propter pretiositatem doctrinæ. Psal.20. prin^o.c. * Matrimonium.144.

34 Apostoli dicuntur cęli,quia in ipsis,tamquam in cœlis habitat Deus. Psal.17.me^o.K./. Psal.18. prin^o.I./. Psal.49. prin^o. c./. Psal.32.me^o.e.H.

35 Apostoli dicuntur cœli,propter conuersationis sublimitatem,& stellarum numerum, idest uirtutum abundantiam, lucidi per doctrinam,mobiles per obedientiã. Psalm. 18. prin^o.I.

36 Apostoli dicuntur nubes, fulgura, sagittæ,grando, & carbones. Psalm.17.me^o.K./.He.13.lect.fi.me^o.F./.Matth.26.fi. e.B.

37 Apostoli dicuntur nubes pp quatuor. s. pp fertilita ẽ terræ pp luminis diffusionẽ, propter motus uelocitatem, & propter diuinæ uoluntatis impletionem. Isa.60.fi./.He.13.le.3.fi.

38 Apostoli dicuntur dies,nox,& firmamentum. Psl. 18.prin^o. b. * Psallere.2. Psalmus.11.

39 Apostoli fuerunt bases ecclesiæ,non autem legislatores. 4. d.7.q.1.ar.1.q.1.1^m.

40 Ecclesia filia est apostolorum per euãgelium,& filia Dauid per imitationem. Psal.44.fi.h.

41 Apostoli dicuntur pueri,triplici ratione scilicet puritatis, simplicitatis,& humilitatis. He. 2. lect. 3. fi./. c^o. 5. lect. 2. fi. G.

42 Apostoli dicuntur columbæ quadrupliciter scilicet propter compunctionem simplicitatem,altitudinem contemplationis,& puritatem. Isa.60.fi. * Pseudo. Reuelatio.7.8. Sabbathum.10.

43 Apostoli exaltati sunt tripliciter, scilicet prædicatione, miraculis,& gloria. Et sunt scuta,idest protectores omniũ populorum. Psal.46.fi.

44 Apostoli dicuntur uasa mortis. Ps.7.fi.g.

¶ Apostolica sedes. Excommunicatio.30.

¶ Apparatus. Corporalia.1. Ornatus.o.

¶ Apparentia. Agens.115. Dæmon.102. Falsitas.23. Ignis.17. Ira.83. Iudas.2. Ludificatio. Obedientia.25. Præsumptio.6.8 Sabbathum.12.

1 ¶ Apparere proprie est rei,secundum naturam eius uisibilis., et habentis potestatem ut uideatur sicut est Deus, uel Angelus.

2 Appatitio,differt a missione uisibili,quia non importat ordinem diuinarum personarum. nec inhabitationem sicut missio. 1ª.q.43. 7.6^m./.3ª.q.39.8.1^m./.1.d.16.1.4^m./.2. d. 8. 6.4^m./. Opusc. 9. quæstion. 35. * Abraham.23.24. Adoratio.29.

Agens

Ap

Agens.115.Alienum.7. Amor. 62. Angelus. Anima. 136. &c.Apparentia.Arbor.2.

3 Non omnis apparitio est missio visibilis, sed solum illa quæ fit ad declarandum processum copiosum gratiæ in aliquo. Opusc.9.q.35.

4 Apparitiones fiebant in veteri testamento, non autem missiones visibiles. Opusc.9.q.35.vt Abraham.23.

5 Apparitio conuenit patri, non autem mitti.1ª.q.43.7.6^{m}./. 3ª.q.39.8.1^{m}./.1.d.16.1.4.* Assumere.25.

6 Est triplex apparitio filii dei, scilicet in carne, per fidem, & per speciem. Isa.prin^{o}.a.E.

7 Apparitio Christi postquam resurrexit, legitur facta duodecies.3ª.q.55.3.3^{m}./.4^{m}./.q 83.5.6^{m}./.4.d.12.L.fi./.Matth. 28. me^{o}.H./.Io.20.lect.4 prin^{o}./.c^{o}.21.lect. 2. fi. *Baptismus. 27.28.142.Bonitas.47.105.

8 Christus apparuit in alia effigie, propter gloriam eius, & incredulitatem videntium.3ª.q.54.1.3^{m}./.q.55.4.0./.3.d.21 q.2.art.4.q.1.3^{m}./.4.d.12.L.prin^{o}. * Campsoria. 11. Character.21.Cicatrices.2.Circuncisio.36.

9 Christus, per appariciones probare voluit idemptitatem resurgentis, quo ad naturam, comedendo: personam eadem effigie, vel accidentia, per cicatrices: veritatem vitæ, loquendo, & ueritatem corporis, per palpationem, & eius gloriam intrando ianuis clausis.3ª.q.55.6.c./.3.d.21.q.2.3.c./.4.o. cicatrices.1.3.* Cruc.3.Delectatio.10.81.Dæmon. 103. 110. 111.Deus.273.Dies.9.Eclipsis.Eucharistia 41. &c. Excusatio.2.Falsitas.15.Feruor.4.Fides.25.&c.Finis.128.Iacobus 2.Ira.80.Iudicium.78.80.Iustitia.45.Luminare.5.Luna. 2. Maleficium.3.4.Maria.23.46.&c.68.

10 Christus post ascensionem apparuit quibusdam, in specie propria corporali, sicut Paulo.3ª.q.57.6.3^{m}. * Matrimoniũ. 59.60.Miraculum.19.Missio.13.Moriens.Moyses.1.2.3.Natiuitas.28.Odium.2.Ouis.2.Pax.27.28.Peccatum.139.258 Pœna.64.Phiton.3.5.Planetæ.1.Præstigium.2.Præsumptio. 8.14.Prophetia.6.58.

11 Apparitiones mortuorum, aliquando fiunt operatione bonorum, uel malorum spirituum, ad instructionem, uel ad deceptionem uiuentium, uigilando, uel dormiendo. 4. d. 45.q.1.ar.1.q.3.6^{m}. Anima.138. * Prudentia.36.Punitio.3. Resurrectio.Scientia.117.Solidum.Speculum.1.5.6.Stella. 7.8.Tristitia.2.Tuba.3.Videri.Vita.1.Volũtas. 43. Votum. 77.78.

12 Apparitio dicit relationem uisibilis ad uidentem, uisio autẽ ecõtrario.Esa.1.prin^{o}.C.Vsura 19.51.144.183.187.188. 189.200.219.224.Visus.10.Vxor.19.

Vsura.19.51.144.183.187.188.189.200.219.224. Visus. 10. Vultus.Vxor.19.

Licet. 1 ¶ Appellare ex confidentia iustæ causæ, licet cuilibet, non autem vt per moram, iusticiam impediat.22ᵉ.q.69.3.0.

2 Ante sententiam, & post eam, licet appellare 22ᵉ.q.69.3.1^{m}. Accusatio.11.Vel concilium.3.

3 Appellare licet a iudice ordinario tantũ, & ab ordinario, & arbitrario simul, non autem ab arbitrario tantum.22ᵉ.q.69. 3.2^{m}.

4 Nullus potest appellare post decem dies, nec plusquam tertio, quia non est probabile, totiens à recto iudicio iudices declinare.22ᵉ.q 69.3.3^{m}.

5 Nulli fideli licet, ad iudicem infidelem appellare.22ᵉ.q. 69. 3.1^{m}./.excommunicatio.33.

¶ Appellatiuum.Hebræi.1.Nomen.39.

¶ Appendiciæ. Intellectus.124.

Quid. ¶ Appetibile.Eo modo quo aliquid est bonum, eo modo est appetibile.2.d.21.q.1.3.c, Amor.61.205 222.Appetitus.28. Bonitas.81.cor.12.delectatio 12.Dæmon.64.Desideriũ. 18. Deus.317.Honor.20.Ira.362. Malum.63. Mors.19.20.Pax. 3.20.

¶ Appetitiuum. Actus.67.95.Amor. 248. Anima. 236. 238. 239.294.318.&c.Certitudo.11.21.Cognitio.53.Continẽtia. 15. Contrarium.17.Cor.12.Donũ.28.Electio.1.4. Fructus. 14.Frui.2.&c.Homo.36.Imperare.6.&c.Iudicium.20. Motus.51.Passio.23.Pietas.15.Prudentia.55.Raptus.9.Sensualitas.1.2.4.&c.Spes.28.&c. Timor.9. Virtus.207.208.219. Voluntarium.8.

Quid. 1 ¶ Appetitus est, potentia passiua.1ª.q.80.2.c./.12ᵉ.q.18. 2. 3^{m}./.q.27.1.c./.q.50.5.2^{m}./.3.d.27.q.1.1.c./. Veri.q.25. 1.c./. Ethi.2.lect.5.prin^{o}.b.

2 Appetitus est inclinatio appetentis, in aliquid sibi simile, & conueniens.1ª.q.80.1.c./.12ᵉ.q.8.1.c./.quæst.29.1.c./.quæst. 50.5.1^{m}.

3 Omnis appetitus, est per similitudinem appetibilis in appetente secundum esse naturæ, & in potentia. Veri.q.22.1.3^{m}.

Amor.223.

4 Appetitus omnis, est inclinatio consequens formam, sed naturalis naturalem, sensitiuus apprehensam a sensu, intellectiuus, idest voluntas apprehensam ab intellectu. 1ª. q. 78. 1.3^{m}./.q.80.1.0./.q.81.1.c./.q.87.4.c./.12ᵉ.q.8.1.c./.q. 17. 8. c./.q.26.1.c./.q.35.1.c./.q.40.3.c./.Ma.q.3.3.c.fi./.q.16.2.c./. Virt.q.4.3.c.

5 Appetitus quilibet, sequitur cognitionem.q.28.1.c./. q. 40. 3.c./.1.d.1.q.4.1.1^{m}./.d.35.1.c./.Veri.q.15.3.c./.q.23.1.c./.q. 25.1.c.Amor.272.241.

Du^{m}.221. 6 Oppositum videtur dicere.12ᵉ.q.17.8.c./.q.26.1.c. Respondeo Dubio.221.

7 Appetitus est ad res, sed cognitio est a rebus.1ª.q. 16. 1. c./. q.19.3.6^{m}./.6.2^{m}./.q.80.2. 2^{m}./.q. 82.3.c./.12ᵉ.q.22.2.c./. q. 40.2.c./.q.66.6.1^{m}./.22ᵉ.q.26.1.2^{m}./.q.27.4.c./.3.d.26.q.1.3. 4^{m}./.5.4^{m}./.d.27.q.1.4.c./.10^{m}./.Ma./.q.8.3.c./.Ethi.2. lect.5. prin^{o}.b.Amor.277.Intellectus.212.

Du^{m}.222. 8 Immo cognitio nostra, est causa rerum. 3. d.14.4.2^{m}. Respondeo Dubio.222.

9 Rectitudo appetitus respectu finis, est mensura intellectus practici, & regula, sed econuerso respectu eorum quæ sunt ad finem.Ethi.6.lect.2.me^{o}.f.

Diuisio. 10 Appetitus duplex scilicet naturalis, & sensitiuus, 1ª.q.78.1 3^{m}./.q.80.1.0./.22ᵉ.q.148.1.3^{m}./.Ma.q.14.1.4^{m}./. Phy. 1.lect. fi.me^{o}.e.

11 Appetitus duplex, scilicet sensitiuus, & intellectiuus. 1ª. q. 80.2.0./.22ᵉ.q.18.1.c./.q.24.1.c./.q.58.4.c./.q.175.2.2^{m}./. 1. d.45.1.c./.2.d 28.1.c./.3.d 26.q.1.2.c./.d.27.q.2.1.c. prin^{o}./. Veri.q.15.3.c./.q.22.4.0./.Ma.q.8.3.c.q.16.11.3^{m}./. Anima. 9.6^{m}./.Anima. lect. 10. me^{o}. c. fi./. Li^{o}.3.lect.14. prin^{o}. c. Amor.139.

12 Appetitus triplex scilicet naturalis sensitiuus, & intellectiuus.1.q.6.1.2^{m}./.q.19.1.9.c./.q.59.1.c./.q.60.1.c.q.87. 4. c./. 12ᵉ.q.1.2.c./.3^{m}./.q.26.1.2.c./.q.35.1.c./.q.40.3.c. 22ᵉ.q. 29. 2.1^{m}./.2.d.24.q.3.1.c./.d.38.3.c./.3.d.27.q.1.2.0./.4.d.49.q.3. ar.1.q.1.c./.3.1.c^{o}.72.3^{m}./.Li.2.c^{o}.47.1^{m}./.48./.90.1^{m}./. Li^{o}. 3.c^{o}.26.prin^{o}.B./.Veri.q.15.3.0./.q.22.4.c./.q.23.1.c./.q.25. 1.c./.6^{m}./.2.c./.Virt.q.1.6.c.prin^{o}./.12.c./. Quol. 4. 21. c. Amor. 139.

13 Appetitus naturalis, qui sequitur naturæ indigentiam scilicet uis appetitiua vel attractiua, diuiditur contra retentiuã digestiuam, & expulsiuam. Et omnes subseruiunt nutritiuæ & sunt uires animæ vegetatiuæ.22ᵉ.q.148.1.3^{m}./.4.d.43. ar.4.q.1.c.fi./.Ma.q.quæst.14.1.4^{m}./. Quol.4.21.c./. Opusc. 35. c.

14 Appetitus cibi duplex scilicet naturalis, idest fames & sitis, & animalis, in quo est uitium gulæ, non autem in primo, 22ᵉ.q.148.1.3^{m}./.Ma.q.14.1.4.uel.Gula.5.

15 Actus appetitus, est appetere non habita, amare habita, & delectari in eis. 1ª.q.19.1.c./. 2^{m}./. q. 59. 1. 2^{m}. Appetitus. 27.40.

16 Appetere, est tendere in bonum.Ethi.lect.1.me^{o}. b. Amor. 222.Bonitas./.61.62.

17 Motus appetitus duplex, scilicet prosequutio, & fuga. 22ᵉ.q.141.3.c./.quæst.161 1.c./.3.dist.26.q.2.1.1^{m}./. Ma.q. 10.1.c.

18 Omnes actus appetitus ad prosequendum malum, uel ad fugam boni, sunt mali ex genere suo, quia habent materiã inconuenientem, sicut, & affirmatio falsi, uel negatio ueri. Ma.q.10.1.c./.3^{m}./.q.12.2.c.prin^{o}./.Quol.4.16.c.

19 Ordo motus appetitus, proportionatur ordini motuũ naturalium, 12ᵉ.q.23.2.c./.Virt.q.4.3.c.

20 Omnis appetitus, secundum quòd tendit in bonum, tendit in assimilationem diuinæ bonitatis, 1ª.q.6.1.c./. 2^{m}./. q. 44.4.c./.3^{m}./.22ᵉ.q.34.1.3^{m}./.2.d.1.q.2.2.c./.d 37.q.1.2.4^{m}./. 3.2.c^{o}.43.fi./.54.12^{m}./.Li^{o}.3.c^{o}.17./.19./.20.10.24. me^{o}. H./. Ma.q.8.2.c.prin^{o}./.Opusc.3.c^{o}.102./.103./.Beni.lect.1.me^{o}. b. Bonitas 2.Creatura.23.28.34.

21 Materia appetit formam, inquantum naturaliter ordinatur ad eam, 2.d.12.L.m^{o}.H./.d.18 q.1.2.c./.Veri.q.22.1.3^{m}. ./.Po^{a}.q.4.1.25^{m}./.Dionisius.4.lect.2.Phy.1.fi.

22 Creatura irrationalis, appetit deum implicite tantum, sed rationalis, implicite, & explicite, 1ª.quæst.6.1.2^{m}./. Verit.q. 22.2.c.

23 In omni bono, appetitur summum bonum, idest deus, 1. q. 6.1.2^{m}./.1.d.3.q.1.1.2^{m}./.2.d.1.q.2.2.c./.Ver.q.22.2.0./.Ethi. lect.1.me^{o}.b.Primi.o.Bonitas.37.

24 Appeti propter se, dicitur dupliciter scilicet solum propter se, & nunquam propter alium, & aliquando etiam propter aliud: primum conuenit soli beatitudini, secundum virtutibus, 22ᵉ.q.145.1.1^{m}./.Virt.q.2.8.16^{m}.

Omnis

Ap

25 Omnis appetitus, ad quem potest peruenire rationis imperium, particeps electionis esse potest de fine: non autem ille de quo loquitur Philosophus 3.d.33.q.2.art.4.q.2.1^{m}.

26 Appetibile mouens appetitum, est finis: non autem quæ sunt ad finem nisi ratione finis Po^{a}.q.7.10.6^{m}. Bonitas. 66.69.70. 71.102.72.73.Finis.8.&c.20.26.92.Addere.8.Volũta.29.31. 32.33.

Obiectũ. 27 Appetitus proprie, est rei non habitæ 1.d.45.1.1^{m}. Appetitus 15.

28 Omnia appetunt bonum, esse, perfectioné, & coniungi suo principio 1ª. q.5.1.c./.q.6.1.0./.2.2^{m}./22ᵉ.q.64.5.c./.4.d.49. q.1.art.2.q.1.c./.3.1.c^{o}.38./72.3^{m}./.Li^{o}.2.c^{o}.55./.Li^{o}.3.c^{o}. 19.2^{m}./.107.3^{m}./5^{m}./.verit.q.21.2.c./.q.22.1.2.0./.Po^{a}.q.3. 6.c.fi./.Ma.q.1.1.c.fi./.Opusc.3.c^{o}.264. prin^{o}./.Ebdo. lect.3. prin^{o}./.Meta.prin^{o}. G. Phy. lec.fi. me^{o}.d. Appetibile. Bonitas 106. Voluntas 68.&c.

29 Nullus appetitus est ad malum 1ª.q.19.9.c./.q.103.8.c./.12ᵉ. q.8.1.c./.q.23 2.c./q.27.1.1^{m}./.q.28.4.c./.Ma.q.16.2.c./. Opusc.3.c^{o}.122./.Ethi.lect.1.me^{o}.b.Amor 222.Intentio 27.

30 Non esse est appetibile damnatis, & desperatis, per accidẽs tãtum, scilicet ratione pœnæ 1ª.q.5.2.3^{m}./.12ᵉ.q.8.1.3^{m}./.q.29. 4.2^{m}./.q.73.8.2^{m}./. 3 d.28.L./. 4 d.44.q.3 artic.1.q.2.3^{m}./.d. 49.q.1.art.3.q.2.3^{m}./.d.50.q.2.art.1.q.3.0./.Veri.q.22.1.7^{m}./. q.26.1.21^{m}./.Po^{a}.q 5.4.8^{m}./.Ma.q.16.3.10^{m}./.Iob. 3. lect. 1. prin^{o}. F./.fi.1 lect 3 prin^{o}./.c^{o}.10.prin^{o}./.Math.26.prin^{o}.b.

31 Bonum arduum, ratione boni attrahit appetitum, causando spem: sed ratione difficultatis retrahit, causando desperationem 22ᵉ.q 161.1.c. Spes.64.67.

32 Possibile conuenit obiecto appetitus: non omnino per accidens 12ᵉ.q.40.1.3^{m}.

33 Appetibile non mouet appetitum sensitiuum, nec rationalẽ, nisi apprehendatur 1ª.q.80.2.1^{m}./.22ᵉ.q.34.1.c prin^{o}.1.d.48. 4.c./ 3.d.26.q 1.2.c./.Verit.q.15.3.c /q.25.1.c./. Virt.q.1.6.c. prin^{o}. Amor.241.

Du^{m}.223. 34 Oppositum uidetur dicere 1ª.q.59.6 c./.q.60.1.c./.q.80.1.c. Respond. sicut Du.221.

Subiectũ. 35 Quælibet res, habet, aliquem appetitum 1ª.q.59.1.c./.q. 80.1.c./.Veri.q.23.1.c./.8^{m}./.Ma.q.1.1.

36 In deo non est appetitus 1.d.45.1.1^{m}./.veri.q.23.1.7^{m}.

Du^{m}.224. 37 Oppositum uidetur dicere 3.d.23.q.1.2.1^{m}. Respondeo Dubio 124.

38 Tamen deus pertinet ad genus appetitus.Veri.q.22.1.11^{m}.

Naturalis. 39 Appetitus naturalis nihil aliud est nisi inclinatio: & ordo rei ad rem sibi conuenientem 1ª.q.78.1.1.3^{m}./.q.80.1.0./.q.81.1. c./.q.87 4.c./.3.d.27.q.1.2.c./.Verit.q.25.1.c./. Meta. 5. lect. 6.prin^{o}. C.

40 Appetitus naturalis, est habitudo ad bonum naturale, ad quod tendit quando non habet: & in quo habito quiescit 1ª. q.19.1.2.c. Appetitus 15.

41 Appetitus naturalis, nihil aliud est, quàm ordinatio aliquorum, secũdum propriam naturam in suum finem 1ª.q.6.1.2^{m}. fi./.Phy.1.fi.c.

42 Appetitus naturalis, est inclinatio inhærens rebus, ex ordinatione primi mouentis: ideo non potest esse frustra 2.d.24.q.3. 1.2^{m}./.3.d.27.q.1 1.c./.Eth.lect.2.prin^{o}.E./.Met.lec.1.pr.a.I.

43 Appetitus naturalis, semper tendit in bonum existens in re. 12ᵉ.q.8.1.c.

44 Appetitus naturalis, semper sequitur formam in re existentem, alii aũt apprehensam 1ª.q.59.1.c./.q.60.1.c./.q.80.1.c./.12ᵉ. q.8.1.0./.q.17.8.c./.q.26.1.c./.2.d.38.3.c./.3.d.27.q.1.2.0./. 4.dist.49.q.3.artic.1.quæst.1.c./.3.3.c^{o}.26.5^{m}./. Phy.1. fin.c. Amor.241.

Du^{m}.225. 45 Immo quilibet appetitus sequitur cognitionẽ 1.d.1.q.4.1.1^{m}./. Verit.q.15.3.c./.q.23.1.c./.q.25.1.c./.Ma.q.14.1.4^{m}. Respondeo, sicut dubio 221. Amor 241. Infra.

46 Naturalis inclinatio in appetitu: sequitur naturalem conceptionem in cognitione 4.d.33.q.1.1.8^{m}.

47 Illud quod appetitur appetitu naturali, potest etiam appeti appetitu animali, cum fuerit apprehensum 12ᵉ.q.30.3.1^{m}.

48 Quæli et potentia animæ, appetitu naturali concupiscit, animas delectatur, & huiusmodi: sed appetitu animali, sola concupiscibilis 1ª.q.78.1.3^{m}./.q.80.1.3^{m}./.12ᵉ.q.30.1.3^{m}./.3. d.26.q.1.2.3^{m}./.d.27.q.1.2.c.fi./.3^{m}./.Veri.q.25.2.8^{m}./.Virtu. q.1.4.10^{m}. Amor 139.Delectatio.73.Amor.139.140.

49 A. Appetitus põt dici naturalis tripliciter, scilicet uel quia inest rei a natura, & sic est in qualibet potentia animæ: & etiã in uoluntate, & in omni parte & membro corporis, & in omni re: vel quia consequitur formam mere naturalem & simpliciter immersam materiæ: vel quia consequitur formam rationalem, quæ inest homini a natura, non tamen ut sequens formam actu apprehensam ab intellectu 1ª.q.6.1.2^{m}. fi./.q.76.1.c.me^{o}.H./.q.78.1.3^{m}./.q.80.1.3^{m}./.3.d.27.q.1.2.c. fi./.Veri.q.22.4.c.

49 B. Appetitus naturalis animæ, non est potentia animę distincta a ceteris eius potentiis 1ª.q.80.1.0./.12ᵉ.q.30.1.3^{m}./.Veri. q. 22.3.0. Appetitus 55.

50 Appetitus inferior, naturaliter sequitur motum appetitus superioris, nisi aliquid repugnet 22ᵉ.q.158.8.c./.3.3.c^{o}.25.8^{m}./. 27.2^{m}.

51 Appetitus naturalis non obedit rationis imperio 1ª.qu. 83. 1. 5^{m}./.12ᵉ.q.17.8.9.0./.22ᵉ.q.148.1 3^{m}./.2.d.24.q.3.1.c./.d.39. q.2.1.4^{m}./.3.d.16.q.1.3.2^{m}./.Quol.4.21.c.

52 Habilitas materiæ ad recipiendum actionem agentis naturalis, dicitur appetitus naturalis eius, & inchoatio formæ 2.d. 18.q.1.2.c.fi.

53 Omnis potentia animæ, naturali appetitu appetit obiectum sibi conueniens 1ª.q.78.1.3^{m}./.q.80.1.3^{m}./.12ᵉ.q.30.1.3^{m}./.3. d.26.q.1.2.3^{m}./.d.27.q.1.2.c.fi./.3^{m}./.Veri.q.22.3.5^{m}./. Virtu. q.1.5.c./.2^{m}./.Anima 13.11^{m}.

54 Obiectum appetitus naturalis, est hæc res, inquantum talis res, non autem appetitus sensitiui, sed ut apprehenditur ut res conueniens, uel delectabilis: uoluntatis uero obiectum, est bonum absolute. Veri.q.25.1.c.

55 Appetitus consequens apprehensionem animalis, est potentia animæ, distincta a cæteris eius potentiis, non autem appetitus naturalis. 1ª.q.80.1.0./.12ᵉ.q.30.1.3^{m}./.Verit. q.22.3.0. Appetitus 49.B.

Sensitiuus. 56 Proprium motiuum appetitus sensitiui, est uis apprehensiua sensitiua, sed uoluntatis, ratio. 3.3.cap^{o}.10. fin. Amor 241.J.

57 Appetitus sensitiuus mouetur a cogitatiua, seu æstimatiua, imaginatiua, & sensu 1ª.q.81.3.2^{m}./.12ᵉ.q.75.2.c.

58 Appetitus sensitiuus mouetur immediate ab imaginatione, uel æstimatiua, sed mediate a ratione 1ª.q.81.3 c./.12ᵉ.q.30. 3.3^{m}./.3.d.15.q.2.artic.2.q.3.3^{m}.

59 Vis cognitiua, non mouet nisi mediante appetitiua, nec ratio uniuersalis, nisi mediante ratione particulari, nec uoluntas, nisi mediante appetitu sensitiuo 1ª.q.20.1.1^{m}./.q.80.2. 3^{m}./.q.86.1.2^{m}./.22ᵉ.q.26.1.2^{m}./.Veri.q.2.6.2^{m}./.q.22.9.6^{m}./. q.26.3.c.fi./.11^{m}./.Anima 9.6^{m}.

60 Appetitus sensitiuus diuiditur, per concupiscibilem, & irascibilem 1ª.q.59.4.c./.q.81.2.0./.3.c./.22ᵉ.q.18.1.c./.q.58.4.c./. q.108.2.c./.1.d.1.q.1.1.1^{m}./.d.45.1.c./.3.d.27.ar.1.q.2.2^{m}./. q. 3.4^{m}./.d.26.q.1.2.c./.q.2.art.3.q.1.4^{m}./.Con.1.c^{o}.47.1^{m}./. Li^{o}. 3.c^{o}.26.6^{m}./. Verit. q.15.3.c./.q.25.2.0./.Ma.q.8.3.c./.Virt.q. 1.12.c./.q.4.2.c./.Ethi.2.lect.5. prin^{o}.0./.Anima 3.lectio 14. med^{o}.e.

61 Et uterque appetitus, obedit imperio rationis 1ª.q.81.3.0./.q. 83.1.1^{m}./. 5^{m}./. q.96.2.c./.q.117.3.3^{m}./.12ᵉ. q.17.7.0./.q.26.1. c./. q.42.4.c./.q.50.3.0./.q.56.4.0./. q.58.2.c./. 22ᵉ.q.58.2.c./. 4.3^{m}./.q.158.2.4^{m}./.3ª.q.15.2.1^{m}./.q.18.2.c./.1^{m}./.q.19.2.c./.0. 20.2.3^{m}./.2.d.24.q.2.1.1^{m}./.3^{m}./.d.30.q.1.3.4^{m}./.3.d.17.arti.1. q.2.c./d.33.q.2.ar.4.q.2.c./.Veri.q.25.3.6^{m}./.4.0./.5.c./.7.2^{m}./ Virt.q.1.3.4^{m}./.4.c./.11^{m}./.9.21^{m}./.10.11^{m}./.12.c./.Quoli. 4. 21.c./.Anima 11.16^{m}.

62 Appetitus sensitiuus non obedit imperio rationis, nisi mediante uoluntate 12ᵉ.q.46.4 1^{m}.

63 Actus appetitus sensitiui, ut est a potentia animæ, subiacet imperio rationis, non autem ut est ex dispositione organi corporalis 12ᵉ.q.17.7.0./. 2.d.21. q.1.2.5^{m}./.3.d.16.q.1.3.2^{m}./. Ma. q.3.3.8^{m}./.q.7.6.8^{m}.

64 Proprium hominis est, quòd appetitus inferior, subdatur appetitui superiori, & moueatur ab eo 12ᵉ.q.74.3.1^{m}./.22ᵉ. qu. 175.2.2^{m}./.4.d.15.q.2.art.1.q.1.4^{m}./.Ma.q.2.3.7^{m}.

65 Ex apprehenso per intellectum, potest sequi passio in appetitu sensitiuo dupliciter, scilicet mediante imaginatione particularium, uel mediante uoluntate. Veri.q.26.3.13^{m}./.6.13^{m}.

66 Motus appetitus, dupliciter est cum ratione, scilicet præcipiẽte, ut uoluntas, uel denuntiante, ut ira 12ᵉ.q.46.4.1^{m}.

67 Appetitus sensitiuus, est proximus motui corporis nostri 1ª. q.20.1.1^{m}.

68 In passionibus appetitus sensitiui, est considerare aliquid quasi materiale s. corporalẽ trãsmutationẽ, & aliquid quasi formale, quod est ex parte appetitus 1ª.q.20.1.2^{m}.

69 Bonum sensibile, est obiectum appetitus sensitiui; sed bonum simpliciter est obiectũ uoluntatis 1ª.q.59.4.c./.12ᵉ.q.1.2.3^{m}./ q.19.3.c./.22ᵉ.q.24.1.c./.1.d.48.4.c./.3.d.17.art.1.q.3.4^{m}./.d. 26.q.1.2.c./.Con.1.c^{o}.44.1^{m}./.Veri.q.25.1.c./.3^{m}./. 3.c./.1^{m}./. Ma.q.8.3.c./.Anima 9.6^{m}.

70 Appetitus sensitiuus ad illa tantum bona se extendit, ad quæ se extendit apprehensio sensitiua 1.d.48.4.c./.3.d.26.q.1.1.c. Amor.241.

Nullus

Ap

71 Nullus appetitus mouetur ad suum obiectum, nisi apprehendatur sub ratione boni uel mali, conuenientis, uel nociui 12ę.q.9.1.2m./.2.d.24.q.2.1.2.c./.3.d.17.art.1.q.2.2m./. Ver.q.25.4.4m.

Dum.226.72 Oppositum uidetur dicere 2.d.24.q.2.1.2.c./.3.d.17.ar.1.q.2.2m. Respondeo sicut Dubio 1200.

73 Appetitus sensitiuus ut rectus a ratione, potest esse subiectum uirtutis & uitii 12ę.q.50.3.3m./.q.56.3.c./.4.0./.Anima 319.5.1m./.2.d.24.0.3.2.3m./.5.c./.d.41.q.2.2.1m./.2m./.3.d.33.q.1.artic.2.q.3.3m./.q.2.artic.4.q.2.c./.2m./. Verit.q.25.5.8m./. Ma.q.4.5.4m./.q.7.6.1m./. Virtut.q.1.3.4m./.4.0./.5.c./.6.c./.4m.

74 Actus appetitus sensitiui, semper est, cum transmutatione corporis & maxime circa cor 1a.q.20.1.1m./.12ę.q.10.3.c./.q.22.2.3m./Ver.q.25.3.c.fi.

75 Organum appetitus sensitiui, scilicet cor statim disponitur secundum modum operationis eius, quia est immediatum mouēs, ideo cor in timore frigescit, & restringitur Ver.q.26.3.c.fi./.11m. Animal 37.

Dria. 76 Appetitus sensitiuus & rationalis, idest uoluntas, sunt duæ potentiæ 1a.q.80.2.0./.Verit.q.22.4.0./.q.25.1.c./ Anima 3. lec.14.meo.c.

Dum.227.77 Immo appetitus sensitiuus est uoluntas in hominibus 3.d.17.ar.1.q.2.c. Respondeo Dubio 227.

78 Appetitus sensitiuus est uoluntas participatiue, in hominibus 3.d.17.ar.1.q.2.c.

79 Appetitus sensitiuus, & intellectiuus, idest uoluntas, non differunt per differentias appetibi is inquātum appetibile, sed per modos appetendi Ver.q.22.4.4m.

Dum.228.80 Oppositum uidetur dicere 1a.q.59.4.c./.q.80.2.c./.1m./.22ę.q.24.1.c./.Ver.q.25.1.c./.Ma.q.8.3.c. Anima 3. lec.14. meo.e. Respondeo Dubio 228.

81 Nec differūt principaliter per uniuersale, & particulare, sed secundario Ver.q.22.4.2m.

Dum.229.82 Oppositum uidetur dicere 1a.q.80.2.2m./.12ę.q.13.3.c./.q.19.3.c./.q.29.6.c./.22ę.q.24.1.c./.3.d.26.q.1.2.c./. Ver.q.25.1.c./.6m./Ma.q.8.3.c. Respondeo sicut Dubio 766.

83 Nec differunt per hoc, q sequuntur diuersas cognitiones.s. sensitiuam & intellectiuam Ver.q.22.4.c./.1m./.2m.

Dum.230.84 Oppositū uidetur dicere 1a.q.80.2.c./.1m./.22ę.q.24.1.c./.3.d.26.q.1.2.c./.Ve.q.25.1.c./.6m./. Ma.q.8.3.c./. Aīa 3.lec.14. meo.e. Respondeo sicut Dubio 228.766.

85 Sed differunt principaliter determinationem suæ inclinationis ab alio uel a se Veritat.q.22.4.c./.1m./.2m./.q.23.1.c./.q.25.3.c.

86 Actus appetitus sensitiui, ratione mutationis corporalis annexæ, dicuntur passiones non autem actus uoluntatis 1a.q.20.1.1m. Passio 24.25.

Intellīu9. 87 Appetitus sensitiuus & uoluntas, sunt rationales participatiue 12ę.q.24.1.2m./.q.56.6.2m./.q.59.4.2m./.q.61.2.c.fin./.2m./.22ę.q.58.4.3m./.3a.q.18.2.c./.3.d.17.artic.1.q.2.c./.d.23.q.1.artic.3.q.1.c./.d.27.q.2.3.5m./.d.33.q.2.ar.4.q.3.1m. Anima 315.

Dum.231.88 Immo uoluntas est rationalis per essentiam 3.d.23.q.1.ar.3.q.1.c./.d.27.q.2.ar.3.1m./.5m./.Ver.q.22.5.0./. Vir.q.1.5.12m. Respondeo sicut Dubio 1199.

89 Appetitus sensitiuus.s.concupiscibilis & irascibilis, dicitur mens, ratio, & rationalis participatiue, inquantum obediūt rationi Vir.q.1.10.11m.

90 Appetitus rationalis, non diuiditur per concupiscibilē & irascibilē 1a.q.59.4.0./.q.82.5.0./.3.d.17.ar.1.q.3.0./d.26.q.1.1.2m./.5.3m./.q.2.2.1m./.4.d.49.q.4.ar.5.q.1.c.fi./.Ver.q.25.3.0./ Ma.q.8.3.c./. Vir.q.1.4.c.prino./.q.4.2.0./.Aīa 3.lec.14.meo.e. Desiderium 11. Deus 258. Dolor 1.6. Dominatio 1. Dominium 7.

91 Appetitus rationalis non fertur in particulare, nisi sub ratione uniuersalis 1a.q.80.2.2m.

92 Iudicium de particulari operabili, numquam contrariatur appetitui Ver q.24.2.c.

93 Appetitus rationis, non sequitur quamlibet apprehensionē sed tantum apprehensionem boni, nec sensitiuus, nisi ut cōuenientis per æstimationem tantum 2.d.24.q.2.1.2.c./.3.d.17.ar.1.q.2.2m. Amor 241.

Dum.232.94 Oppositum uidetur dicere 12ę.q.19.7.2m./.3m./.2.d.38.5.c./.d.40.1.9. Respondeo sicut Dubio 1200.

95 Voluntas non accipit aliquid ab appetitu inferiori, sicut intellectus a sensu, sine cuius operatione præexistente, operatio intellectus esse non potest. Verit.q.26.6.19m. Abstractio 15.

96 Appetitus creaturæ rationalis non est rectus, nisi per explicitum appetitū dei, actu uel habitu Ver.q.22.2.c. *Actio 102

Ap

Ars 1.17. Cognitio 53.55. Forma 109. Hæresis 8. Ignorantia 26. Prudētia 12.70. Rectitudo 4. Amor 171. Expectare 1. Gula 1. Abominatio. Actus 67.95.154. Ambitio 1. Amor 177. Animal 57.&c. Apprehensio 3. Bonitas 96.168. Desiderium 1.4.11. Fiducia 7. Mos 1.&c. Motus 51.72. Addere 7. Amor 139.174.204.&c.223. Anima 130.275. Bonitas 61.&c.96.103. Cor 12. Delectatio 5.19. Expectare 1. Extasis. Honestū 9. Intellectus 209. Ira 4.14. Primi 2. Timor 2.7.8.9.13.37. Tristitia 6. Veritas 9. Voluntas 60.

1 ¶ Applicatio ad bonum, fit quadrupliciter.s.secundū formam, sicut anima corpori, secundum situm, sicut punctus linee, secundum contactum sicut corpus, & secundum operationem, ut spirituales substantiæ 1.d.37.q.3.1.c. Hæresis 13. Angelus 98. Actio 80. Agens 33. Ars 14. Eucharistia 2. experientia 3. Ignorantia 22. Studium 1. Tristitia 3.

2 Applicatio causati ad causam fit dupliciter, scilicet cum libertate causati, & sine ea 2.d.23.q.1.1.c. Embrio 3. Generatio 90. Peccatum 219.

1 ¶ Apponere sacræ scripturæ dicitur dupliciter.s.contrariū, & implicitum, Primum est erroneum, uel præsumptuosum. Secundum est laudabile 1. Prolo. L.

2 In appositione, terminus appositus se habet ut forma, respectu termini cui apponitur 1.d.4.q.1.3.5m.

¶ Appretiare. Campsoria. Humilitas 27. Vsura 192.

1 ¶ Apprehensio est causa delectationis dupliciter, scilicet secundum se, & ratione apprehensi 4.d.49.q.3 artic.3.q.2.c.

2 Apprehensio aliqua est causa timoris, & omnium operationum appetitus 22ę.q.7.1.c.

3 Nulla apprehensio intellectiua, concernit aliquod tempus determinate, licet possit esse de quolibet tempore. Sed operatio appetitus intellectiui, potest aliquod tempus cōcernere 3.d.26.q.1.5.4m. Abstractio 9.

4 Respectus qui est tantum in apprehensione rationis conferentis unum alteri, est relatio rationis tantum 1a.q.28.1.c.

5 Apprehēsio sensitiua hominis, nata est immutari, sicut a proprio motiuo dupliciter.s.exterius, & interius. Et utroq; uti potest dæmon 1a.q 117.3.3m./.Ma.q.16.11.6m. *Actus 179. Admiratio 6. Amor 49.229.241.248. Angelus 392. Anima 198.236.294.307. Appetitus 4.&c. 33.44.&c. 55.65.70.71.93. Beatituuo 13.138. Bonitas 101.105.247. Causa 14. Comprehendere 4. Cōcupiscentia 6. Concupiscibilis 10. Delectatio 5.11.90. Deus 200.249. Dolor 1.&c.21. Ens 24.25. Fruct9 14. Futurum 2.&c. Homo 36. Imperare 7.11. Intellectus 31.32.77.78.94.175.185. Ira 28. Iudicium 20 Lex 37. Mensura 24. Motus 51.26.29. Sensibile 3. Sensualitas 1.2.9.15. Sēsus 13.&c. Simpliciter 5. Solertia 4. Timor 31. Transmutatio. Tristitia 6. Verecundia 15. Voluntas 10.27.30.43.46.49. Vti 23.

¶ Approbatio. Cognitio 8. Deus 151. Ignorantia 8. Iudicium 62.64. Maria 47. Prouidentia 21.24. Regula 6. Sarabaitæ. Scire 5. Simonia 26. Tristitia 8.9.&c. Vita 39. Votum 64. Vsura 223.257.

1 ¶ Appropinquatio. Quanto aliquid habet minus de potentialitate, tanto magis appropinquat deo 12ę.q.22.2.1m./.2.d.3.q.1.3.c./.Iob 4.lec.3.meo.E. Similitudo 26.

2 Appropinquare dicitur deus ad nos, uel recedere a nobis, inquantum percipimus influentiam eius uel ab eo deficimus 1a.q.9.1.3m.

3 Quanto aliqua sunt fini bono propinquiora, tanto sunt meliora 22ę.q.81.6.c.princo. *Accedere. Charitas 49.59.130.137. Distantia 2.6. Immobile 2. Oratio 44. Prope 0. Proportio 7.

In cōi. 1 ¶ Appropriatio, est manifestatio diuinarum personarum per attributa essentialia 1a.q.39.7.c./.1.d.31.q.1.2.c./.Verit.q.10.13.0.

2 Appropriari nihil aliud est, quàm commune trahi ad proprium, non quòd magis conueniat uni personæ quàm alii, sed quia maiorem similitudinem habet cum proprio unius personæ, quàm alterius Ver.q.7.3.c. *Attributa 0.

3 Appropriatio in diuinis, potest fieri dupliciter, scilicet ex parte creaturarum, & ex parte dei. Prima debet semper fieri per contrarium, secunda uero per similitudinem ad propriū 1a.q.39.7.c./.1m./.8.c.meo.D./.1.d.34.q.2.c.

4 Aliquid appropriatur diuinis personis dupliciter.s. essentialiter, & causaliter 2ę.Cor.fi.

5 Appropriatum ut sic, est posterius proprio, secūdum modū intelligendi, sed ut essentiale, est econuerso 1a.q.39.7.3m./.1.d.31.q.1.2.3m.

6 Non conuenit, idem secundum diuersa, diuersis personis appropriari Ver.q.7.3.3m.

Ap

7 Attributa cōuenienter appropriantur diuinis personis 1a.q.39.7.8.0./.1.d.31.q.1.2.0./.Ver.q.7.3.c.

8 Essentia nulli personæ appropriatur; nec operatio 1a.q.39.8.c./.1.d.31.q.1.2.2m./.3.d.4.q.1.ar.1.q.1.1m.

9 Operationes diuinæ, diuersimode appropriantur personis diuinis, secundum diuersa attributa 3.d.1.q.2.2.3m./.d.4.q.1.1.0. Vestigium 4.

10 In qualibet operatione dei, ostenduntur appropriata trium personarum, scilicet potentia, sapientia, & bonitas 3.d.4.q.1.ar.1.q.1.c.

In spāli. 11 Potentia appropriatur patri, sapientia filio, bonitas uero spirituisancto 1a.q.39.7.8.c./.q.45.6.2m./.q.46.3.c./.22ę.q.14.1.c./.1.d.31.q.1.2.c./.d.34.q.2.0./.2.d.42.1.b.2./.c./.3.d.1.q.2.2.0./.d.4.q.1.1.0./.d.25.q.1.2.c./.3m./. Ver.q.7.3.c./. Ma.q.3.14.b.2./. Quolib.2.a.5.fin./. Isa.11.medo.K./. Matth.12.medo.H./. Rom.2.lect.1.fin.I./.co.1.lec.5.fi.E./.2ę.Cor.fi. Anima 23.

12 Virtus appropriatur patri 1.d.14.L.fi.

Dum.233.13 Immo uirtus appropriatur filio 1ę.Cor.lec.3.fi.E.

14 Immo uirtus appropriatur spirituisancto 1a.q.39.8.c./.1.d.34.q.2.0. Respondeo Dubio 233.

Effectus. 15 Virtus inquantum pertinet ad perfectionem potentiæ, appropriatur patri, sicut etiam potentia, sed filio, ut media inter essentiam, & operationem. Spirituisancto uero, ut facit bonum opus & operantem, & quo ad beneficium 1.d.14.L.fi./.d.34.q.2.1m./.Ver.q.7.3.3m./.1ę. Cor.lect.3.fi.E. *Character 30.31.

16 Sapientia & cognitio appropriatur filio, amor uero & pax spirituisancto. Io.14.lec.7.prino. Liber 19.vel qui est 3.

17 Sapientia, uirtus, æqualitas, spes, & pulchritudo, appropriatur filio 3.d.1.q.2.2.c.fi./.Psal.49./.1ę.Cor.lec.3.fi. Iustificatio 43.J.Sapientia 45. Donum 9.

18 Ars, & cetera ad intellectum pertinentia, appropriantur filio Ver.q.1.7.c.

19 Veritas in diuinis, appropriatur filio 1a.q.39.8.c./.1.d.19.q.5.1.c.fi./.Ver.q.1.7 c. uel Lex 66.

20 Similitudo appropriatur filio 1.dist.31.quæst.3.1.4m. Qui est 3.

21 Esse in, sicut in continente & saluante appropriatur spiritui sancto, sed sicut in arte & similitudine, appropriatur filio 2.d.1.q.1.6.2m. Sedere 5.

22 Memoria, ut principium intelligentiæ, appropriatur patri, filio autem ut potentia cognitiua. Verit. quæst. 7.3.3m. vel Vox 1.

23 Principium effectiuum, appropriatur patri, exemplare aūt filio 1a.q.46.3.c./.2.d.1.q.1.6.1m.

24 Aeternitas appropriatur patri, pulchritudo filio, usus uero spirituisancto, secundum Hilarium 1a.q.39.8.c./.3a.q.59.1.2m./.1.d.31 q.2.0./.3.d.1.q.2.2.c.

25 Vnitas appropriatur patri, imago, æqualitas, & uerbū filio, nexus uero spirituisancto, secundum Augustinum 1a.q.37.1.3m./.q.39.8.c./.q.47.2.2m./.3a.q.58.2.3m./.1.d.10.3.0./.d.31.q.3.0. Sedere 5.

26 Vnitas pro unione, appropriatur spirituisancto, non autē absolute 1.d.31.q.3.1.1m.

27 Remissio peccatorum, appropriatur spirituisancto Ma.q.3.14.c.fin.E.

28 Ex ipso, appropriatur patri, per quem filio, in quo spirituisancto 1a.q.39.8.c./.1.d.36.q.1.3.5m./.Ro.11.lec.5.medo.K./. Eph.4.lec.2.fi.

29 Creatorem esse, appropriatur patri, per quem filio, dominium uero & uiuificatio, spirituisancto 1a.q.45.6.2m. *Adoptio 15.&c. Attributa.o. Principium 22. Templum 4. Character 30.31. Conceptio 17 19. Dos 2. Eucharistia 111. Iudiciū 41. Nexus. Vita 26.

1 ¶ Approximatio in spiritualibus, est dupliciter, scilicet secundum similitudinem naturæ, & secundum affectum, & utraque est dei ad hominem, & econuerso 4.d.17.q.1.ar.2.q.2.c. *Accedere 12. Appropinquatio.o.

Dum.234.2 Oppositum uidetur dicere 1a.q.4.3.4m. Respondeo sicut Dubio 1126.

¶ Aprilis. Mensis.

¶ Aptitudo hominis ad uirtutes, & subiecti ad formā, est duplex.s.secundum potentiam passiuam tantum, respectu infusarum, uel secundum actiuam & passiuam simul respectu acquisitarum 4.d.17.q.1.art.2.q.2.c.princo./. Virt.q.1.8.9.c. *Anima 129.&c. Assimilatio 14. Baptismus 117. Capacitas 0. Cęcitas 4.5. Claritas 16. Contemplatio 19. Datio 23. Deuotio 6. Dignitas 3. Docilitas 0. Eucharistia 190. Gratia 65. Habilitas 0. Honor 26. Ignorantia 8.10.33. Incorporalitas 16.&c. Natum. Obligatio 1.6.&c. Prædicari 23.

A Ap Aq

Priuatio 20.&c. Sensus 48.43. Solertia 0. Status 6. Superbia 2.15. Tempus 44. Verbum 61. Virtus 58.82. Vita 71. Vsura 202. Vsus 6.

Quid. 1 ¶ Apud significat quatuor.s.subsistentiam in recto, auctoritatem in obliquo, distinctionem, & socialem coniunctionem Io.lec.1.meo.b.

2 Apud, significat distinctionem, & coniunctionem extrinsecam. In, autem intrinsecam. Io.lec.1.fi.c.

¶ Apuleius. Dæmon 1.

¶ Apulia. Phylosophus 1.

In cōi. 1 ¶ Aqua habet sex proprietates, quia est diaphana, humida, frigida, generatiua, abundans ubiq;, & sine precio 3a.q.66.3.c./.q.69.2.2m./.4.1m./.4.d.8.ar.3.q.1.c.

2 Aqua est duplex.s.uiua, idest continuata suo principio cum fluxu, & mortua idest stans 1a.q.18.1.3m.

3 Aqua triplex, scilicet aqua doctrinæ, gratiæ, & baptismalis mundiciæ Isa.12.fi.L.

4 Aqua quincuplex, scilicet aqua effusæ lacrimæ, baptismalis mundiciæ, spiritualis gratiæ, diuinæ sapientiæ, & internæ lætitiæ. Isa.42.fi.

5 Aquæ quadruplices a quibus deus liberat sanctos suos, scilicet ab aquis carnalis uoluptatis, terrenæ cupiditatis, diabolicæ aduersitatis, & mundanæ potestatis. Isa.43.meo.F.

6 Aqua de se, sicut & omne aliud simplex elementum, non nutrit, sed cum aliis 4.d.8.q.1.artic.4.q.2.2m./.1ę.Cor.11.lect.4.medo.A.

7 Aqua non cooperit totam terram contra naturam, propter uiuentia super eam, quam tamen totam circundat, sicut aer totam aquam 1a.q.69.1.2m./.4m./.2.d.14.5.3m./.Poa.q.4.1.4m./.20m./.Psal.23.prino.a./.Psal.32.meo.f./. Iob.26.prino./.co.38.lect.1.fi.L. * Baptismus.M.

8 Diuersitas aquarum per loca & situs, est accidentalis 4.d.3.ar.3.q.3 c./.d.11.q.2.art.2.q.1.2m./.art.3.q.1.1m./.d.44.q.3.ar.2.q.2.b.1.

9 Congregatio aquarum, conuenienter describitur tertia die 1a.q.69.1.0./.2.d.14.5.0.

Virtus. 10 Aquæ dicuntur potius congregari & diuidi q creari, quia labiliter fluxæ sunt. Sed aquæ quæ supra cælos sunt, non sunt fluidæ secundum Basilium 1a.q.68.2.b./.2m.fi./q.69.1.1m.

11 Aqua calida, citius & fortius congelatur 12ę.q.35.6.a.2./.q.37.1.2m./.q.48.2.c./.q.87.2.c./.Virt.q.2.8.17m.

12 In profundo maris, est aqua dulcis 2.d.14.5.5m. *Cōuersio 12. Corpus 35. Delphinus. Doctrina 5.8.

13 Aqua separatur a uino per iunctum decorticatum quo ad substantiam aqueam, non tamen eadem numero cum prima, quia iam prima facta est uinū 4.d.11.L.fi. *Elephas 4. Eucharistia 14.20.55.&c.161.164.195.197

14 Aquæ significant tribulationes, quia impellunt irruendo, extinguunt ignem concupiscentiæ non autem charitatis, & summergunt 1ę.Thes.prol.prino. *Fluxus 1.2.4. Generatio 15.36. Ieiunium 45. Ignis 16 Immunditia 3. Liberare 1. Limus. Luciditas 2. Materia 14. Motus 36. Natiuitas 5. Nix. Panis 1. Piscis 1.4. Plumbum. Porfirio. Reptile 2. Sapor 18. Subdiaconus 1. Tactus 11. Terra 14.15. Torcular 2. Totum 8.9.10. Venter. Christus 112.113.

De latere Christi. 15 Vera aqua exiuit de latere Christi, in cruce. 3a.q.66.4.3m./.q.74.7.3m./.4.d.3.ar.3.q.2.2m.

Dum.235. 16 Immo fuit humor flegmaticus, ut quidam dixerunt. 3a.q.66.4.3m.prino. Respondeo Dubio 235.

17 Aqua quæ fluxit de latere Christi, significat populum redimendum, & reficiendum eius sanguine, & usum Eucharistiæ 4.d.8.q.1.ar.2.q.2.3m./.6m.

Benedicta. 18 Aqua benedicta, non est sacramentum, sed est quid sacramentale 3a.q.65.1.6m./.4.d.2.q.1.2.7m.

19 Aqua benedicta, non ordinatur directe ad remedium præstandum, sed contra dæmones, & contra omne impedimentum sacramentorum 3a.q.65.1.6m./.4.d.2.q.1.2.7m.

20 Aqua benedicta, datur contra impugnationem exteriorem dæmonum, exorcimus autem, contra interiorem 3a.q.71.2.3m./.4.d.6.q.2.ar.3.q.1.3m. Exorcismus 7.10.11.

21 Aqua benedicta, delet peccata uenialia 3a.q.65.1.6m./.8m./.q.83.3.3m./.q.87.3.c./.4.d.2.q.1.2.7m./.d.16.quæst.2.artic.2.q.4.0.

22 Aqua benedicta potest iterari, non autem exorcismus, pro quo sumitur contra dæmones 3a.q.71.2.3m.

23 Aquæ bndictæ pōt fieri additio aquæ non benedictæ, & tota erit benedicta 3.q.77.8.3m./.q.83.3.3m./.q.87.3.0./.4.d.12.q.1.ar.2.q.6.2m./.Ma.q.7.12.0. Eucharistia 102.105. *Acolitus 2. Admistio. Aer 4.6.10. Amor 58.194. Animal 11.13.19 Baptismus 72.86.176.192.194. Calor 5.

¶ Aquarii. Eucharistia 55.104.

Aq Ar

Diuisio 24 Aqua licet continuè per calorem solis euaporet, semper tamen in eadem quantitate conseruatur. Psal. 32. me^{o}. f. prin^{o}.

25 Aqua triplex scilicet voluptatis, falsæ doctrine, & tribulationis Psal 31. me^{o}. B.

¶ Aquaticum Animal 12. Cete 2. Piscis o.

¶ Aqueum Calor 12. Odor 2. Pluuia 2.

Figura. 1 ¶ AQVILA habet septem proprietates: quibus significat sanctos, qui comparantur aquilis septempliciter scilicet propter uolatus altitudinem; in quo notatur eminentia contemplationis, propter odoris subtilitatem; in quo notatur feruor dilectionis, propter loci sublimitatem; in quo notatur studiũ cælestis conuersationis, propter motus uelocitatem: in quo notatur promptitudo bone operationis, propter diurnam renouationem: in quo notatur studium internæ emendationis & profectus, propter membrorum pulchritudinem: in quo notatur decor uirtutum, propter filiorum solicitudinem; in quo notatur solicitudo sanctorum. Iob. 39. fi. Isa. 40. fi. C. Auster, Sinderesis 2. 1. Sinistra 2.

2 Aquila significat superbiam. 12æ. q. 102. 6. 1^{m}. me^{o}. G.

¶ Aquilo flans facit generare mares: auster uero feminas. 1^{a}. q. 92. 1. 1^{m}./. q. 99. 2. 2^{m}./. 2. d. 20. q. 2. 1. 2^{m}.

¶ Ara sine aspiratione, significat altare, cum ea autem, stabulum porcorum. Opusc. 39. c^{o}. 6.

¶ Arabes sunt de genere Ismaelis, filii Abrahæ, Isa. 21. fi. k.

Quid. 1 ¶ ARANEA est animal calidum, non pingue; tantum emittens de filis, quòd moritur, Et significat animam deuotam; uel malam. Psalmus 38. fi. g.

Effectus. 2 Aranea facit telam a natura: & non ab arte 2. d. 25. 1. 7^{m}./. ꝯ. 2. c^{o}. 82. princ^{o}./. Virt. q. 1. 6. c. prin^{o}./. Opusc. 35./. Phy. 2. lect. 13. fi. d.

¶ Arare. Bos, Predicator 1.

¶ Aratus. Paulus 20.

¶ Arbiter. Compromissum. Iudicium 36.

¶ Arbitrarius. Appellare 3.

¶ Arbitrium. Absoluere 13. 34. Angelus 487. Appellare 3. Benedictus 3. Clauis 7. Confessio 19. Iudex 8. Lex 50. 56. Libertas 7. Liberum o. Præsumptio 14. Prophetia 41. Rectitudo 14. 20. Sacerdos 34. Vsura 308.

Figura. 1 ¶ ARBOR significat iustum tripliciter. s. quia plantatur, fructificat, & conseruatur. Psal. 1. prin^{o}. b. * Anima V.

2 Aliter habetur spes fructificationis arboris, cum uirescit frondibus: & aliter cũ iam primordia fructuum incipiunt apparere 12æ. q. 69. 2. c. * Carbo. Cete 4. Eua 2. Fides 59. Fruct^{o} 6. 9. 18.

In lege. 3 In arboribus & in herbis nihil erat immundum secũdum legem, sicut in omni genere animalium 12æ. q 102. 6. 2^{m}./. Ro. 14. lect. 1. prin^{o}. G. * Radix. 1. Veritas 27. Vsura. 168. 204. Christus 215.

¶ Arcere Angelus 252. 577. 588. Aqua 11. 20. Cohibitio Eucha^{a}. 193. 216. 217. 218. 219. Excõmunicatio 10. Potestas. 17. Scriptura 1.

Figura. 1 ¶ ARCA Noe, significat ecclesiam 1æ. Thes. prolog. princ^{o}. * Causa 110. Coruus 2.

2 Arca testamenti, significat secreta fidei: quæ permittuntur uideri a maioribus tantum 12æ. q 102. 4. 6^{m}./. 4. d. 9. art. 3. q. 6. 1^{m}. Oza. * Gazophilatium 1. Psalmus 2. Christus 197.

3 Dispositio arcæ testamenti interius & exterius: & expositio literalis & figuralis omnium pertinentium ad eam. 12æ. q. 102. 4. 6^{m}.

4 Si Arca esset quoddam indiuiduum naturale, ipsa tota non haberet nisi unum esse: quælibet tamen partium eius ab arca separata, proprium esse haberet. Quol. 9. 3. c. fi.

¶ Archangeli sunt medius ordo inter angelos & principatus 1^{a}. q. 108. 5. 4^{m}./. 2. d. 11. q. 1. 2. 3^{m}./. ꝯ. 3. c^{o}. 80. fi. F./. Opusc. 3. c^{o}. 126. fi. * Angelus 577. 578. 585. Annunciatio. 4. Gabriel. 2. Officium 2. Principatus 10.

¶ Archelaus. Aristotiles 1. Socrates 3.

¶ Archidiaconus est quasi princeps ministerii: ideo omnia pertinentia ad hoc, dat ordinandis 4. d. 25. q. 1. 1. 2^{m}. Caracter 42. Perfectio 56. Religio 51. 104.

¶ Archiepiscopus, non est maior episcopo: nisi in casibus determinatis a iure 2. d. 44. Lec. c./. 2^{m}. Episcopus 15. * Palliũ. o. Suffraganeus.

¶ Archipresbyter. Perfectio 56. Religio 51. 104.

¶ Archita. Plato 3.

¶ Architector est principalis artifex, præcipiẽs induci formam: & præparari materiam 1^{a}. q. 18. 3. c./. 2. d. 10. 3. 1^{m}./. 3. d. 33. q. 2. ar. 1. q. 1. c./. ꝯ. prin^{o}./. Opusc. 20. Li^{o}. 4. c^{o}. 23./. Isa. 3. prin^{o}. F./. Ethi. lect. 1. fi. f. Lec. 2. m^{o}. d./ Meta. lect. 1. fi. I./. Li^{o}. 5. lec. 1. fi. H./. Phy. 2. lect. 4. med^{o}. e. * Predicator 1. Iustitia. 63. Scientia 150. 155.

¶ Architiclinus secundum Augustinum, est princeps idest primus inter conuiuas. Vel secundum Chrisostomum, est ordinator conuiuii Io. 2.

1 ¶ ARCVS in nubibus significat sacram scripturam. Psalmos. 7. fin. g. Figura.

2 Arcus significat persequutionem dolosam, a longinquo enim percutit trahens cum eo, & non uidetur, Psalmos 36. me^{o}. l. Fornicatio 1. Iris o.

3 Arcus significat dei prouidentiam, & diuinam uindictam, Ps. 7. fi. g./. Psal. 43. prin^{o}. c. * Iris o.

¶ Arcturus est quædam in cælo constellatio scilicet Vrsa maior, septem stellas claras habens, nobis numquàm occidentes, propter poli eleuationem, super nostrum Orizontem. Iob. 9. lectio. 2. med^{o}. D./. cap^{o}. 37. lectio. 1. med^{o}. F./ cap^{o}. 38. lect 2. me^{o}. fi. H.

¶ Ardere in inferno, dicitur propria uoluntas; quia meretur ardere Quol. 2. 13. 3^{m}. * Aduentus 6.

Adulterium 5. 6. Amor 190. 193. Ardor Dulcedo. 8. Gula. 8. Ieiunium 47. Nomen 37.

¶ Ardor. Tres sunt differentiæ ardoris, secundum tres differentias ignis, scilicet ardor carbonis, flammæ, & lucis. Opuscul. 62. cap^{o}. 46. o. Amor 189. * Ardere. Barbarus. 2. Flama.

1 ¶ ARDVVM, i. illa in quibus homo nullũ impedimentũ timet, quasi iá non reputantur ardua 12æ. q. 40. 8. 1^{m}. fi./. q. 67. 4. 3^{m}.

2 Existimatio ardui excitat attentionem 12æ. q. 4. 8. c.

¶ * Arduum. Amor 179. 224. Appetitus 31. Concupiscibilis 1. Continentia 1. Fortitudo 3. 60. Meritum 70. Miraculum 5. Passio 64. Prohibitio 3. Securitas 4. Spes 12. 47. 58. 64. 66. 67. Timor 16. 47. Turpitudo 1.

¶ Arena, Argentum 1.

1 ¶ ARGENTVM ut plurimum generatur in uenis terræ, uel lapidum, aurum uero, inter arenas. Iob. 28. prin^{o}. * Alchimia o. Calix 1. Verbum 71. Vsura 297. Vnde.

2 Per argentum significatur doctrina sacra. Isa. 1. fi. e. A.

¶ Argumentatio. Adam 27. Ratio 4. 9. 45.

1 ¶ ARGVMENTVM dicitur quadrupliciter, scilicet processus rationis, medium, prologus breuis, & lumen mentis 3. dist. 23. quæst. 2. 1. 4^{m}./. Verit. q. 14. 2. 9^{m}. * Allegatio, Fides 47. &c. 125. &c. 135 &c. Quid.

2 Argumentum dicitur dupliciter. s. ratio rei dubiæ, & signum euidens sensibile. 3^{a}. q. 55. 5. c. Diuisio.

3 Argumentum a maiori sumitur tantum negatiue, sed a minori, affirmatiue tantum. Virtus, q. 2. 9. art. 6./. 6^{m}./. 1æ. Cor. 15. lec. 2. prin^{o}. I.

4 Arguens ad ueritatem, procedit ex ueris, sed ad positionem, procedit ex datis, ut Aristotiles sæpæ facit. Aia lec. 6. me^{o}. a. fi. * Incipere 1. Mundus 21. Potentia 28. Proportio 11. 12. Ratio 2. 8. 45. Resurrectio 47.

5 Oratio firmat argumentum, primo a substantia actus, secundo a circunstantiis 12æ. q. 7. 1. 1^{m}.

6 Argumentum ex solo literali sensu, sumitur sacræ scripturæ 1^{a}. q. 1. 10. 1^{m}./. 1. Prol. 5. c. fi./. d. 11. 1. 1^{m}./. 3. d. 11. L. fi./. Ver. q. 22. 11. 8^{m}./. Ma. q. 13. 4. 16^{m}./. q. 16. 6. 15^{m}./. Quol. 7. 14. 4^{m}./. Trin. 7. 5^{m}.

7 Argumentum ab auctoritate dei, est firmissimum, sed ab auctoritate humana, est debilissimum 1^{a}. q. 1. 8. 2^{m}./. Phy. 8. lec. 3. prin^{o}. Theologia 11. * Scientia 74. 117. Scriptura 19. Simpliciter 16. Vsura 257.

¶ Aridum. Membrum 3. 12.

¶ Aries. Animal 80. 81. 83. Hircus.

1 ¶ ARISMETRIA est principalis pars mathematicæ, secundaria Geometria, consequentes autem perspectiua astrologia, & musica. Meta. 4. lec. 2. fi. * Medium 1. 28. Scientia 22. 23. 24. 25. 146.

2 Arismetria est scientia, cuius subiectum est numerus, qui est species quantitatis. 1. d. 24. q. 1. 1. 2^{m}./. 3. c. fi./. Po^{a}. q. 9. 5. 8^{m}./. Quol 10. 1. c. fi./. Meta. lec. 16. me^{o}. d./. Li^{o}. 4. lec. 2. fi. c./. Li^{o}. 12 lec. 9. fi. d. E./. Poster. lec. 15. prin^{o}. e.

3 Arismetria, & Geometria, procedunt ex principiis notis, lumine naturali intellectus 1^{a}. q. 1. 2. c.

¶ Aristocratia. Princeps 5. 6.

¶ Aristoteles fuit discipulus Platonis, qui Socratis, qui Archelai, qui Anaxagoræ discipuli fuerũt. Meta. lec. 10. prin^{o}. E./ Lec. 12. fi./. lec. 14. prin^{o}. G.

2 Aristoteles instituit sectam peripatheticorum, quorũ princeps ipse fuit 12æ. q. 59. 2. c./. 22æ. q. 123. 10. c.

3 Aristoteles non plene retulit opiniones aliorum, præcipue Socratis & Platonis. Opuscul. 20. lib^{o}. 4. cap^{o}. 4./ Meta. 3. lectio. 11. princ^{o}. e./. Phy. 1. fin. e./. Ce. lect. 22. med^{o}. f./. Lect. 23. med^{o}. b./. Lect. fin. princ^{o}. A./. meu^{o}. e./. Li^{o}. 3. lect. 2. fi. b./ Anima lect. 8. prin^{o}.

Ar Ar

4 Auctoritates Aristotelis, quæ in exemplis aliorum inductis sumuntur, nihil ualent, quia ipsemet testatur, quòd in eis non quærit subiectum, sed modum. Vnde inducit ea non ad asserendum, sed quia erant suo tempore apud quosdam probabilia. 2. d. 13. 3. 3^{m}. fi.

5 Aristoteles incepit, & processit a facilioribus, & sensibilibus ad separata, sed Plato, & Pithagoras, econuerso. Meta. 3. lect. 1. fi.

6 Præclara ingenia Aristotelis, Auerrois, & Alexãdri, patiebãtur magnam angustiam, de beatitudine, a qua nos liberamur per fidem. ꝯ. 3. c^{o}. 48. fi. * Agens. 69. Argumentum. 4

7 Aristoteles posuit rationes omnium rerum in deo, in quo dixit idem esse intelligens, & intellectum, & posuit mundũ coeternum ei. Io. lect. 1. fi. E. Beatitudo. 28. * Bellatores, 2. Cælum. 134. Conceptio. 2. Delectatio. 3. Dionysius. 5.

Du^{m}. 236. 8 Immo Aristotiles non intendit demonstrare eternitatem mundi, sed disputatiue tantum procedere. 1^{a}. q. 46. 1. c./. 2. d 1. q. 1. 5. c./. Potentia. q. 3. 17. c. fi./. Cæ. 2. lect. 1. prin^{o}. A. fi. Respondeo, sicut Dubio. 912°.

9 Aristotiles iam decrepitus, iacens in lecto, liberat patriam suam ab hostibus. Opusc. 20. Lib^{o}. 4. c^{o}. 11. fi.

10 Aristotelis consuetudo fuit, ante manifestationem ueritatis, aliorum communibus opinionibus uti. Cæ. lect. 7. me^{o}. B. fi. * Æquinoctialis. 1. Ethica. Eustratius. 1. Exemplum. 3. Fides. 5. Firmamentum. Forma. 103. Humilitas. 4. In. 6. 14. Luminare. 4. Materia. 40. Miles. 10. Misericordia. 3. Modestia 7. Mundus. 27. 28. 30. Nemesis. 1. Pithagoras. 2. Potentia. 30. 31. Prouidentia. 34. Scientia. 8. Seneca. Solertia. 2. 5. Statua. 2. Stella. 4. Tristitia. 8. Venus. 3. Virtus 225.

¶ Arma corporalia, & spiritualia sunt triplicia, scilicet tegẽtia, impugnantia, & protegentia. Eph. 6. lect. 4. prin^{o}. I. ut Tentare. 21.

¶ Armonia. Anima. 69. Musica. o. Organum. o. Peccatum. 203.

Figura. ¶ Armus dexter, & pectusculum hostiæ in lege ueteri, erant sacerdotis, contra diuinationem, & quia sapientia cordis, & fortitudo sunt ei necessaria. 12æ. q. 102. 3. 8^{m}. fi.

¶ Aromata. Sabbatum 7. Sacrificium. 34.

Quid 1 ¶ ARRHA. Pignus est, aliud ab ipsa re, pro qua datur, & ideo redditur. Non autem arra, quia datur de prætio. Eph. lect. 5. fi. D.

2 Spiritus sanctus dicitur pignus, sed magis propriæ arrha, quia spiritus sanctus dicitur arrha, per respectum ad ea dona, quę manent in patria, pignus uero per respectum ad ea quæ euacuabuntur. Eph. lect. 5. fi E./. 2æ. Cor. 1 lect. fi. fi. G.

3 Conductos arrha regni dei, oportet terrena despicere. Opu. 17. c^{o}. 15. Emere. Reuelatio. 10. &c.

¶ Arreptitius. Arripere. Hæresis. 108. Homo. 37. Phithon. 4.

¶ Arripere. Debitum. 26.

¶ Arrius dixit, quòd deitas separata fuit ab humanitate Christi, in passione. Quol. 4. 8. c./. Psal. 21 prin^{o}. A Assumere. 38. * Hæresis. 38. &c. Generatio. 58. 59. 68. Hæresis. 38. &c. Oratio. 96. Origenes. 2. 3. Spiritus. 19.

Quid 1 ¶ ARROGANTIA. Arrogans est, qui sibi tribuit quod non habet. 22æ. q. 112. 1 2^{m}./. Iob. 40. lect. 1. fi. I./. Isa. 2. lect. 3. fi. c. C.

2 Arrogantia qua aliquis supra se extollitur, est species superbiæ. Nec est iactantia, sed sępe causa eius. 22æ. q. 112. 1. 2^{m}. Iactantia. 2.

3 Propria arrogantis pœna est deiectio, sicut superbia propria est pęna superborum. Iob 40. lect. 1. fi. H. Superbia. 3. Temeritas. o.

¶ Arrogatio. Adoptio. 3. 9.

Quid. 1 ¶ ARS est uirtus intellectualis, inquantum facit facultatẽ boni operis. Non autem simpliciter est uirtus, quia non perficit usum, nec appetitum. 12æ. q. 57. 3. 4. o.

2 Ars est recta ratio factibilium, & habitus operatiuus. 1^{a}. q. 22. 2. c./. 12æ. q. 57. 3. 4. o./. q. 93. 1. c./. 22æ. q. 47. 5. c./. Verit. q. 5. 1. c./. Virt. q. 1. 12. 17^{m}./. 13. c./. Eth. lect. 1. me^{o}. c./. Poster^{m}. prin^{o}.

Du^{m}. 237. 3 Immo nihil aliud ars esse uidetur, quàm quædam rectitudo rationis, ut per determinata media, ad determinatum finem actus humani perueniant Poster^{m}. prin^{o}. Respondeo. Dubio. 137.

4 Ars quædam necessaria est, quæ sit directiua ipsius actus rationis, per quam homo in actu ipso rationis, ordinate, faciliter, & sine errore procedat. Et hæc est logica. Poster^{m}. prin^{o}. Logica. 1.

5 Ad actus humanos, faciliter & ordinate perficiendos, diuersę artes deseruiunt. Poster^{m}. prin^{o}. * Aduocatus. 5. 8.

6 Forma artis, est similitudo ultimi effectus intenti ab artifice. 3^{a}. q. 78. 2. c. * Amor. 242. Campsoria. 2. 3.

7 Forma artis, est similitudo factiua, & repræsentatiua rei artificialis, quo ad formam tantum. Sed ideę diuinæ sunt utrũq; etiam quo ad materiam. Quol. 7. 3. c./. Quol. 8. 2. c. * Causa. 16 Defectus 4. 5. Idea 22. 23. 29. &c. Ius 1.

8 Ars semper est ad bonum, sicut & scientia. 12æ. q. 57. 3. 1^{m}. * Magi 9. &c. Natura 2.

9 Artis est aliqua virtus, quia ad bonum eius usum, requiritur aliqua uirtus moralis. 12æ. quæst. 57. 3. 2^{m}./. 22æ. quæst. 47. 4. 2^{m}.

10 Sciẽtiæ ad nullum opus ordinatæ, dicuntur simpliciter sciẽtiæ, non autem artes. 12æ. q. 57. 3. 3^{m}./. Trin. 18. 3^{m}.

11 Artes quæ ordinantur ad opus rationis, dicuntur liberales. Quæ uero ordinantur ad opus corporis, dicuntur seruiles. 12æ. q. 57. 3. 3^{m}./. Tri. 18. 3^{m}. Meth. le. 3. me^{o}. c. * Rectitudo 2. 4

12 Immo artes quæ ordinantur ad opus rationis dicuntur seruiles, & practicæ, cum ratio sit potentia discursiua. 1. d. 33. 1. 3^{m}. Respondeo Dubio. 238°. Du^{m}. 238^{m}.

13 Artes liberales sũt speculatiuæ. Sed dicũtur artes, quia habẽt aliquid per modum operis. 12æ. q. 57. 3. 3^{m}./. 22æ. q. 47. 2. 3^{m}./. Tri. 18. 3^{m}.

14 Omnis applicatio rationis rectæ, ad aliquid factibile, pertinet ad artem. Ideo est aliqua ars speculatiua. Non autem prudentia, quia est tantũ de consiliabilibus, in quibus non sunt uiæ determinatæ ad finem. 22æ. q. 47. 2. 3^{m}./. Poster^{m}. prin^{o}.

15 Ars magis conuenit cum prudentia quàm habitus speculatiui, ratione obiecti, & subiecti. Sed econuerso, ratione uirtutis. 12æ. q. 57. 4. 2. * Appropriatio. 18. 21. Certitudo. 9. 13. Deus 156. 157. Esse 6. Experientia 6. Finis 111. Comparatio.

16 Ars differt realiter a prudentia. 12æ. q. 57. 4. o./. 5. 1^{m}./. 22æ. q. 47. 4. 2^{m}. * Formatiua. Idea. 22. 23. 29. &c.

17 Ars nõ requirit aliquos habitus morales in appetitu, sicut requirit prudentia. 12æ. q. 57. 4. c./. q. 58. 5. 2^{m}./. 3. d. 33. q. 1. ar. 2. q. 2. 3^{m}./. Virt. q. 1. 12. 17^{m}. * Imitatio. Lex. 31. 60. Logica. 4. &c. Militaris. Obiectum 10. Ordo. 39.

18 Ars habet determinata media ad finem. Sed in quibusdam non habet, in quibus per similitudinem, dicitur aliquis prudenter agere, ut in medicina, & nauali, in quibus est necessarium consilium. 22æ. q. 47. 4. 2^{m}./. q. 49. 5. 2^{m}. * Politica. 4.

19 Bonum artis est extra hominem, scilicet in artificialibus, sed bonum prudentiæ est intra hominem. 12æ. q. 57. 4. c./. 5. 1^{m}./. 3. d. 33. q. 1. ar. 1. q. 2. 3^{m}./. Vir. q. 1. 12. 17^{m}./. Ethi. 2. lect. 4. me^{o}. c. * Potentia 42. 45. Prouidẽtia 17. Prudẽtia. 12. 13. 14

20 A Ars assimilatur naturæ, quia natura est ratio artis diuinæ indita rebus, qua mouentur ad suos fines. ꝯ. 3. c^{o}. 24./. Phi. 2. le. 4. prin^{o}. d./. Lect. 14. fi.

20 B Ars a natura in hoc solo differre videtur, quòd natura est principium intrinsecum, ars vero extrinsecum. Meta. 12. le. 3. prin^{o}. c./. Phy. 2. lect 14. fi.

21 Ars non cæoquat naturam. Opusc. 73. c^{o}. 1. * Rectitudo. 2. 4. Sapientia. 17. Scientia 23. 53. &c. 128.

22 Ars imitatur naturam, solum in effectibus, quorum principium aliquod actiuum præexistit in materia, quia tantum hi effectus possunt fieri ab arte, & a natura. ꝯ. 2. c^{o}. 75. fi. B. &c. Spelunca. Theo^{a}. 31. Verbum. 3. 4. 31. Virtus 198.

23 Ars angeli boni vel mali, est efficacior, quàm ars hominis. Po^{a}. q. 6. 3. c. fi./. Ma. q. 16. 9. 11^{m}.

24 Veritas, iusticia, liberalitas, magnificentia, prudentia, & ars sunt proprie in deo. ꝯ. 1. c^{o}. 93. Subiectum.

25 Operatio artis, fundatur super operationẽ nãæ, & hæc super creationẽ. 1^{a}. q. 45. 8. c./. 4^{m}./. 2. d. 1. q. 1. 3. 5^{m}./. ꝯ. 3. c^{o}. 65. 5^{m}./. Po^{a}. q. 3. 7. 9^{m}. Creatio. 13. * Accidens 101. Araneæ 2. Baptismus 60. Beatitudo 49. 50. Bellum 3. Operatio.

26 Operatio artis, præsupponit materiam. Non autẽ actio dei, cuius forma generat aliam, non autẽ forma artis. 1. d. 36. q. 1. 1. c. fi./. d. 38. 3. 1^{m}./. 2. d. 1. q. 1. 3. 5^{m}./. d. 3. q. 3. 3. c. fi./. d. 18. q. 1. 2. c. Creatio 15. * Creatio. 13. Finis 2. &c. 110. &c.

27 Opus artis, nõ põt eẽ simile operi nãę. 3. d 21. q. 2. 2. 4. q. 2. 4^{m}.

28 Oppositũ uidetur dicere. 22æ. q. 77. 2. 1^{m} Resp. sicut Dub. 94. Du^{m}. 239^{m}.

29 Quicquid continetur explicite in artificiato, originaliter, & implicite in arte continetur. Ita & in corpore respectu animæ. 4. d. 44. q. 1. ar. 2. q. 1. c.

30 Initium artis secundum eius essentiam, sunt principia ex quibus procedit ars. Sed secundum eius effectum, est unde incipit ars operari, sicut principiũ artis ædificatiuæ est fundamentum. 22æ. q. 19. 7. c.

31 Quicquid est ꝯ nãm artificiati, est ꝯ nãm artis. 12æ. q. 71. 2. 4^{m}

32 Operatio artis est triplex, scilicet consideratio rei fiẽdæ, operatio circa materiam, & constitutio operis. Ethi. 6. lect. 3. fi. f.

33 Quælibet ars considerat finem, & ea quæ sunt ad finem. 12æ q. 8. 2. 3^{m}. * Fortitudo 7. 45. Magi 9. &c. Paulus 4.

34 Ars habet duplicia instrumenta, scilicet principalia quibus operatur, & conseruatiua principaliū. 4.d.44.q.1.ar.2.q.3.c.

35 Præter artes exequentes, non requiruntur artes dirigentes, sicut in moralibus. 3.d.33.q.1.ar.1.q.2.c./.3m.

Effectus. 36 Ars non potest conferre formam substantialem. 2.d.7.q.3.1, 5m./.Po2.q.6.1.18m./.Opusc.34.fi.

Dum.240.37 Oppositum videtur dicere. 22ℰ.q.77.2.1m./.3a.q.66.4. c./. q. 75.6.1m./.4.d.11.q.1.ar.1.q.3.3m./.Potentia q.3.8.13m. Respondeo sicut Dubio.94o.

38 Ars non potest inducere formam substantialem, nisi virtute naturæ. 22ℰ.q.77.2.1m./ 3.q.66.4.c./.q.75.6.1m./.2.d.7.q.3 1.5m./.4.d.11.q.1.ar.1.q.3.3m./.Potentia.q.3.8.13m./. q. 6. 1. 18m./.Opusc.34.fi.

39 Ars est causa artificiatorū secundaria, sed voluntas est principalis 1.d.38.1.c./.1m. * Actio 85. Agens 91.

40 Processus artis est duplex, scilicet artis a corde artificis, & artificiatorium ab arte. 1.d.32.q.1.3.2m. * Cete. 13. Dem6. 74.

41 In aliqua materia est virtus agens, ad productionem formę artis, in aliqua uero non. 1a.q.117.1.c./3.2.c0.75.fi./.Li0. 4. c0.72.prin0.F.

Dum.241m.42 Immo in materia nulla est potentia actiua. 3a.q.32.4.c./3m. /.2.d.18.q.1.2.c.fi./. Phi. lect. 12. fi.l./.Li0.2. lect. 1. prin0. 2. fi. Respondeo sicut dubio. 85 1o. * Esse 6. Medicina 3.

Peccatum 43 Vendere artes liberales, est peccatum Simoniç. 4.d.25. q. 3. ar.2.q.2.c./.8m. * Aduocatus 5.8.

Dum.242m.44 Oppositum uidetur dicere. 22ℰ.q.100.3.c./.3m. Respondeo Dubio.242.

45 Vendere artes liberales, quo ad veritatem earum est peccatum simoniæ, non autem locare operas suas, scilicet docendo eas, quia hoc licitum est. 22ℰ.q.78.2.3m./.q.100.3.c /.3m./ 4.d.25.q.2.ar.2.q.2.c./.8m./. Quol.8.11.c. * Defectus 4. 5. Notorium 2.

46 Docere artes liberales, non conuenit alicui, propter aliquod officium spirituale, ideo licet etiam gentilibus. Quol. 8.11.c.

47 Id quod de se ordinatur ad malum, non est ars. 12ℰ.q.57. 3. 1m./.22ℰ.q.95.1.2m./.q.169.2.4m./. Quol.4.16.1m.

48 In actu artis, duplicitер contingit esse peccatum, scilicet deuiando a fine particulari, & a fine communi. Primum est proprium artis, secundum uero est artificis, inquantum est homo. 12ℰ.q.21.2.2m./.q.57.3.1m.

49 In arte peccans uolens, est eligibilior, quàm peccans nolēs, sed in virtutibus moralibus est econuerso. 12ℰ.q.21. 2. 2m./. q.57.4.c./.22ℰ.q.47.1.3m./.8.c./.Meth.5 lect.fi.g.

50 Artes quibus ut pluries aliqui male utuntur, licet de se sint licitę, debent extirpari de ciuitate per principes, secundum Platonem. 22ℰ.q.169.2 4m. Ornatus 9.

¶ Arctare 0. Dies 5. 18. Districtum. Ieiunii 17. Matrimonii 5 83.93. Religio 61.99. Verbum 70.

¶ Articulatio. Spiritus. 23.

Fidei. 1 Articulus dicitur quadrupliciter, scilicet membrum, conclusio, partieula in iudicio, & specialis difficultas suppositа in fide, nō dependēs ex alia. 22ℰ.q.1.6.c./.3.d.25.q.1.2.1.q.1.c

Necessitas 3 Articulus necessitatis. Bonitas 208. Casus. 8. Sacramētū 77

Mortis. 4 Articulus mortis. Absoluere 6.26. Casus. 9. Confessio. 5.

Differētia. 1 ¶ Artifex tripliciter potest conuerti ad speciem, quę est in eo, scilicet ut est similitudo rei, ut res in anima, & ut causa rei. 1.d.27.q.2.3.4m. * Amor. 145. Architector. Artificiale. 9

2 Sicut res naturalis agit per suam formam, sic & artifex per suum intellectum, & uoluntatem. Potentia. q.3 16.5m./. Heb. 11. lect. 2. prin0. H. * Dolabrum. Effectus 7. Episcopus 11

21. Esse 6.48 Facere. 5. Forma. 138. Idea. 1. &c. 25. &c. Intellectus. 161.

3 Artifex præconcipiendo artificiatum, primo considerat finem, secundo ordinem artificiati ad finem, & partium eius ad inuicem, tertio promouentia ad finem, & remotionem impedimentorum 1.d 39.q.2.1 c. 13

4 In productione artificiati, scientia artificis primo ostendit finem, & quarto dirigit actum, & informat opus, sed uoluntas secundo intendit finem, & tertio imperat actū, per quē educitur opus. 1.d.38.1.c. * Miles 5. Ornatus 9. Politia. 5. 14

Similitudo 27. Spiritus 18. Vsura. 210. 263. 264. 266. 16

5 Artifex ex suo opere est laudabilis uel culpabilis, per bonitatem uel malitiam sui actus. 12ℰ.q.21.2.c./.2m./.q.57. 1m. 17

Quid 1 ¶ Artificiare est in genere substantiæ, per materiam tātum. 1a.d.5.q.2.1.c./.d.19.L.2.me0./.2.d.40.1.c./.d.42.1.c./.

4.d.3.q.1.2.1.q.1.3m./.d.44.q.1.ar.1.q.1.4m./.q.2.4m./.Quol. 11.6.3m./.Opusc.34.fi./.Phi.2.lect.2.0./.Anima 2.lect.1.me0. fi./.Periermenias, lect.4.prin0.D. * Agens 70. Architector, Artificiatum, Artificiosum, Artificium,

Artificialia non ponuntur in genere simpliciter ex forma, sed ex materia. 2.d.40.1.c./.4.d.3. q.1.ar.1 q.1. 3m./. Quol. 11.6.3m. * Baptismus 67.246. Cantus 4. Demōstratio 8. De0 157. Dies 1.2.6.

Formæ artificialiū, sunt accidētia, naturaliū uero genera ſbæ sunt, 3. q. 66.4.c./.1.d.19. L.2.me0./.2.d.40.1.c /.4.d.1.q. 1.ar.1.q.5.1m./.Quol.11.6 3m./. Spiritu 4. 4m /. Anima 10. 16m./.Opusc.31./.Meth.5.lect.5.m0.a.F./.Lib.7.lect.2.prin0 b.fi./.8.lect.3.me0.fi./.Lib.12.lect-3.me0.d./ Anima 2. lect. 1 me0.c./.Lect.2.prin9. * Diuitiæ 2. Effectus 7. Esse 6. 48.

Formæ artificialium nihil aliud sunt, quàm compositio, ordo, & figura. 22ℰ.q.96.2.2m. * Eucharistia 61. Falsitas 12.

In artificialibus ratio ordinatur ad finem particularem, in moralibus autem ad finem communem totius humanæ uitæ. 12ℰ.q.21.2. 2m./. q. 57.4.3m./.22ℰ.q.47.4.2m. * Figura 2. Forma 36. Idea 44. Materia 48.

Apud omnes philosophos communiter omnia sunt in mente dei, sicut artificialia in mēte artificis, 1.d.36.q.1.1.c./.He. 11. lect.2.prin0. * Membrum 7. Organum 1. Operatio 41. Potentia 45. Princeps 22. Rectitudo 4.

Nullum artificiale, ut imagines, & uerba habet aliquā uim a constellationibus, sed a dæmonibus, 22ℰ.q.96.2.2m./.3./.3. c0.103./.Quol.12.4.c./.Opusc.34.fi. Theo2.14. Verbum 31

¶ Artificiatum. Ars 29. 31. 36. &c. Artifex 3.c. Dolabrum.

¶ Artificiosum, Baptismus 246.

¶ Artificiū. Artificiale 0. Artificiatum, Vsura 263. 264. 266.

¶ Artotiritę. Eucharistia 55.

¶ Arcturus, est quædam cōstellatio, scilicet ursa maior, habēs septem stellas, quæ numquam nobis occidunt. Iob. 9. le. 23. c0.37.fi./.c0.38.prin0.

¶ Arere. Atidum. Passio 117.

¶ Arx. Importunitas. Sion 1.

¶ Ascendere in cælum, fuit conueniens Christo. 3a. q. Christus, 57.1.6.0./.3.d.22.q.3.1.0./.Opusc.3.c0.240.

Christus ascendit secundum utramque naturam. 3a.q.57.2. 0./.3.d.22.q.3.1.2m./.Opusc.3.c0.240. * Addit' 1. Amor 238

Christus ascendit propria uirtute, utriusque naturæ. 3a.qu. 57.3.0./.Opusc.3.c0.240. * Anima 134.227. Antichristus. 6

Christus ascendit super omnes cælos, & super omnem creaturā. 3a. q.57.4.5.0./.q.58.3.c./.3.d.22.q.2.ar.1.q.2.2m./.q.3. ar.3.q. 1.0./.3.4 c0.87../.Psal.8.fi.H.Psal.17.me0.h./.Psalm. 18.m0.0./.Eph.lect.8.me0 K.c0.4.lect.3.fi. * Apparere 10.

Oppositum uidetur dicere, 3.d.22.q.3.ar.3.q.1.1m. Respon Dum.243 deo sicut Dubio. 330o.

Christus in ascensione ferebatur ab angelis, in obsequium dignitatis, nō in adiutorium necessitatis, sicut etiam reges & episcopi, 3.d.22.q.3.ar.2.q.1.1m. Corpus 47. * Ascensus, Aurora. Baptismus 186. Beatitudo 101. Carentia.

Ascensio Christi, & quies sursum, uel cuiuscumque corporis glorioſi, non est uiolenta, sed naturalis, 3a.q.57.3.2m./. 4. 4m./.3.d.22.q.3.ar.2.q.1.0. * Cælum 33. Confirmatio 14. Cō sanguinitas. 1. Delphinus.

Ascensio Christi, transcendebat communem hominum notitiam, quo ad terminum ad quem solum, sed resurrectio etiam quo ad terminum a quo. Ideo discipuli non uiderūt, quo modo in cælo reciperetur, licet uiderint eum eleuari a terra. 3a.q.55.2.2m. * Descendere 12.13. Dies 2. Humilitas. 19

Crebra fuit Christi conuersatio cum discipulis, ad eorum consolationem, ante eius ascensionem. 3a.q.55.3.3m.

Nescitur ubi Christus corporaliter ante ascensionem manserit cum hoc scriptura non tradat. 3a.q.55.3. 2m. * Ignis. 16

Oppositū uidet dicere. 3.d.22.q.3.a.2.q.3.3m. Resp. Dub. 244 Dum.244

Xps nō statim post resurrectionē ascēdit, pp fidē cōfirmāda. 3a.q.57.1.4m./.3.d.22.q.3.a.2.q.3.0./.3.4.c0.87.* Iubil0.3. Iudicium 77.78.79 Nuptię 7. Palsio 103. 130. Periculum. 2. Prędicare 12. Præparare.

Ascensio Christi, non fuit in instanti. 3a.q.57.3.3m./.3.d. 22. q.3.ar.2.q.2.0. * Psallere 2. Resurrectio 45. Titiones. (103

Ascēsio Xpi, fuit cā nostræ salutis. 3a.q.57.6.0. Vētus. 4. Xps

Ascēsio Xpi, aperuit nobis paradisū, quo ad locū, nō aūt quo ad visionē. 3a.q.49.5.4m./.5.d.18.2.6.q.3./.d.22.q.3.1.c./.4m

Animæ sanctorum post resurrectionē, & ante ascensionem Christi, ēt in lin.bo, uiderunt deum per essentiam. 3a.q.52.4. 3m./.3.d.18.ar.6.q.3.3m./ d.22.q.2.ar.1.q.1.2m./.q.3.3m.

Ante ascēsionē Christi, nullus intrauit paradisum cælestem, sed latro statim moriens, intrauit in uisionem dei, non autē in paradisum terrestrem. 3a.q.52.4.3m./.4.d.20. L. me0.I,

Ascen-

18 Ascendenti Christo accreuit gaudium, quo ad modum, nō autem intensiue, nec extensiue, quia de omnibus perfectū gaudium habuit ab instanti suæ conceptionis. 3a.q.57.1.2m. 3.d.22.q.3.1.3m.

¶ Ascensus mentis in deum, est duplex, scilicet per orationē, & per donum intellectus. 4.d.15.q.4.art. 1. q. 2. 2m. Conte platio. 8. Oratio. 1. * Ascendere. 0. Contemplatio. 9. Leuatio.

¶ Ascriptio. Baptismus, 157. Character 30. * Conscriptio. De scriptio. Eucharistia. 259. Ingratitudo. 14. Liber. 28. Translatio.

¶ Asia, Amazones, 1. Iohannes, 16.

¶ Asilum erat templum pacis Romæ, factum a Romulo, saluans omnem sceleratum, fugientem ad ipsum. Opusc. 20. h0.2.fi.

¶ Asina, Dæmoniaci. Loqui. 7. Mulus.

¶ Asinus. Asinam. Conditionalis. 2. Prius. 7.

¶ Aspectus. Castitas 10. Fractio 2. Luxuria. 17. 25. Matrimonium. 91. Stella. 6. Thomas. 2.

¶ Aspernare. Despicere. Iudæi. 3.

¶ Aspersio. Baptismus 72. Caput 6. Immundicia. 3.

¶ Asperum est, cuius una pars supereminet alteri. Ideo superficies eius non est una. Anima. 2. lect. 17. prin0. * Acerbum. Alleluia. Correctio. 20. Marchio. Saccus, Spiritus. 14.

¶ Aspicere. Aspectus. Castitas. 10. Luxuria. 17. 25. Matrimonium. 91.

¶ Aspiratio. Ara.

8 ¶ Assentire, est actus intellectus, sed consentire est actus uoluntatis. 1a.q.111.1.1m./.12ℰ.q.15.1.3m./.q.74.7.1m. 22ℰ. q.2.1.3m./.3.d.23.q. 2.

Assensus contingit tripliciter, scilicet propter euidentiam rei, sicut principiorum habitu, uel propter aliud, ut in scientia, uel per imperium uoluntatis, ut credere. 22ℰ.q. 1. 4. c./. q.2.2.c.3.d.22.q c.ar.2.q.1.3.c./.Veri.q.14.1.c. Credere 3. * Creatio 5.6.7.

3 Voluntas dupliciter mouet intellectum ad assentiendum, scilicet ex ordine ad bonum, uel coactione ueri nō uisi. 22ℰ. q.5.2.c./.3.d.23.q.2.ar.2.q.1.c./.Phi.lect. 10. Habitus. 78. * Dubitatio. 4

4 Intellectus dupliciter perficitur ad assentiendum ueritati. primo capiendo eam, secundo habendo certum iudiciū de ea. 22ℰ.q.9.1.c. * Hæresis 35. Imperare. 11. Intellectus 297. Sapientia 40.

5 Intellect9 necessario assentit principiis per se notis, & aliis cognitis sequi necessario ex eis, non autem aliis ueris. Quę dam enim ex necessitate consequuntur ex principiis, ita sci licet quòd non possunt esse falsa, principiis existentibus ueris, sicut sunt omnes conclusiones demonstrationum, & huiusmodi ueris intellectus de necessitate assentit postquam percepit ordinem eorum, non autem prius. 1a.q.62.8. 2m./. q.82.1.2.c./.12ℰ.q.17.6.c./.2.d.25.2.c./.3.1.c0. 81. 3m./. Ma. q.3.3.c.p0.k./.q.16.7.18m./.Quol.8.4.c./.Periermenias, lect. 14. fi. 1. Credere. 16.

6 Intellectus non potest assentire oppositis dignitatum. 1a. q. 2.10.b./.2.d.25.2.c./.4.d.49.q.1.ar 3.q.2.b.2./.3.1.c0.85.3m. ./.Ma.q.3.3.c.prin0.k./.q.16 7.18m./.Quol.8.4.c./.Phi le.10. me0.c. * Vsura 233. Christus 93.

Dum.245m.8 7 Fidelis magis assentit, & firmius his quæ sunt fidei, quàm primis principiis rationis. 1.prolo.3.5m./.Veri.q.10.12.16m.

Oppositum uidetur dicere. 3.d.23.q.2.ar.4.q.1.3m./.d.24. ar. 3.q.2.2m./.4.d.10.L.fi.D. Respondeo dubio. 245o.

¶ Assessor. Angelus. 233. Consiliarius. Iudicium 62.64.

¶ Assidere. Iudicium 62.64.

¶ Assiduitas unius rei, fastidium parit. 1a. prolo. fi./. 22ℰ. q. 83.11.4m./.4.d.45.q.3.2.2m. * Abscondere 3. Assuescere. Deprecatio 2. Deus 227. Diuturnitas. Frequentia. Gratiarumactio 5. Oratio 21. 26. 27. 28.

¶ Assignari. Angelus 606. Anima 123. Beatitudo 139. Contentia 8. Ætas 2. Imago 27. In 6.14. Moderata. 5. Organum. 5.

Incōi. 1 ¶ Assimilatio duplex, scilicet in natura, & in specie intelligibili. Secunda requiritur in cognitione, non autem prima. 1a.q.57.2.2m./.q.85.8.3m./.q.88.1.2m./.1.d.34.q. 3. 1. 4m./.2. distinct. 16.2.2m./.4. distinct. 49. q.2.1.7m./.Veri.q. 2. 3.9m./.q.8.9.3m./.Ma. q.16. 8. 10m./.11m./. Anima. 18. 6m. Agens 70.71.

2 Intelligere per assimilationem, conuenit soli intellectui recipienti speciem a rebus. 1a.q.14.2.2m./.1.d.36. q.2. 1. 4m./. Veri.q.8.3.3m.

3 Assimilari, & adæquari, important motum ad similitudinē, & ad æqualitatem, non autem æquale, & simile. Ideo filius

dei, est similis & æqualis patri, & adæquatur, & assimilatur ei, non autem econuerso. Opusc. 9. q. 44./. 45.

4 Anima tripliciter assimilatur deo secundū triplicem differentiam assimilationis, scilicet similitudine proportionis, communis qualitatis, & acceptiōis Op. 61. c0. 47. prin0. Anima. 5

5 Assimilatur homo deo, in uirtute corporis Christi in tribus, scilicet in interiori cordis bonitate, in exteriori operis fertilitate, & in superiori cælestis regni hæreditate. Opusc. 58. c0. 25. Filiatio 37.

6 Assimilari possumus tripliciter uerbo dei, siue filio dei, scilicet secundum rationem formæ, & non secundum intellectualitatem ipsius, non solum secundum rationem formæ, sed etiam secundum intellectualitatem ipsius, & secundum unitatem quam habet ad patrem, per gratiam, & charitatē. 3a.q.23.3.c./. Opusc. 60. c0.2.

7 Talis assimilatio per gratiam & charitatem, perficit rationem adoptionis, quia sic assimilatis, debetur hęreditas æterna. 3a.q.23.3.c.

8 Omnis res naturaliter intendit assimilari deo, in hoc quòd est causa. 3.3.c0.21./.22./.70.fi.

9 Oppositum uidetur dicere. 1a.q.4. 3. 4m. Respondeo sicut Dubio 1126o. * Adæquari 1. Agens 74.86. Dum.246m.

10 Assimilatio hominis ad deum in bonitate, est per uoluntatem, sed in esse, & posse, magis per intellectum. 4.d.4.q. 1.ar. 3.q.3.2m.

11 Intellectus noster magis assimilatur deo in natura, quàm sensibilibus, sed econuerso quo ad speciem intelligibilem. 1. d.34.q.3.1.4m.4.d.49.q.2.1.7m. * Angelus 180. 233. 414. Anima 27. 191. Apis 5. Appetitus 20. Ars 20. &c.

12 Assimilatio intellectus practici ad deum, est secundum proportionalitatem, speculatiui autem secundum unionem, & informationem, quæ est multo maior. 12ℰ.q.3.5.1m. * Baptismus 235. Carbo. Charitas. 56. Causa. 36. &c. 47. Cælum. 98. Concupiscentia 21. Coniunctio 1.2. Conuenientia. Cor. 5. Creatura 23. 25. &c. Eucharistia 33. 54. Facere 7. Finis 69. 70. 71. Formatiua. Hierarchia 1. Imitatio. Induere. Ira 52. Lex. 122. Logica 3. Peccatum 437. Pertinacia 2.

13 Summa assimilatio hominis ad deum, est per operationem. Ideo per beatitudinem homo deo maximæ conformatur. 1a.q.63.3.c./.12ℰ.q.55.2.5m. * Processio 46. Prophetia 63. Proportio. 0. Resurrectio. 57. Scientia 5. Virtus 253. Vorum. 9. Vsura. 42. 207. Christus. 39. 212. &c.

14 Generans non assimilat sibi genitum, in perfectionibus acquisitis per actus, nisi in aptitudine. 12ℰ.q.81.2.c./. 2. d. 20. q.2.3.c./.d.33.q.1.1.1m./.3.d.3.q.1.a.1.q.1.c.

15 Causa assimilationis filii ad patrem, nō est materia, sed formatiua uirtus in semine, causata ex operatione uirtutis formalis patris in semen. 1a.q.119.2.2m./.2.d.30.q.2.2.c.prin0. B./.4m./.5m.

16 Filii non assimilantur cibo patris, quia iam conuersus est in speciem patris. 2.d.20.q.2.3.c./.d.30.q.1.2.3m./.4m./.d.33. q. 1. 1.1m./.Po2.q.3.9.7m./.Ro.5.lect.3.prin0.D.

17 Filius assimilatur patri, etiam in accidētibus in diuidui. Sed virtus individualis ipsius patris, non est ita perfecte in filio, sicut in patre, & minus, in nepote, & tandem deficit. 4. d.40.1.1m./.2m. Baptismus 66.

18 Filii quandoque assimilantur auis, & proauis, quia in semine est virtus eorum. 1a.q.119.2.c./.2m./.2.d.30.q.2.2. 4m./. 4. d.40.1.2m. * Filiatio 37. 38. 39. Generatio 26. &c. 37. &c. Imaginatio 9. Pecatum 43. Pœna 38. Verbum 54. 64. 65.

19 Filii assimilantur parentibus, secundum animam, & secundum corpus. 2.d.20.q.2.3.c./.d.30.q.1.2.3m./.4m./.d.33. q. 1. 1.1m./.Po2.q.3.9.7m./.Ro.5.lect.3.prin0.D.

20 Filii magis assimilantur parentibus, secundum irascibilem, quàm secundum concupiscibilem. 12ℰ.q.6.5.c./.22ℰ.q.156, 4.c./.Veri.q.25.6.4m.

21 Filius magis assimilatur patri quàm matri, in pertinentibus ad rationem speciei, sed in conditionibus materialibus est econuerso. 4.d. 36.4.2m./.3m.

22 Filii per se assimilantur patri, matri uero propter defectum uirtutis patris. 3.d.15.q.1.3.2m.

¶ Assirii. Assiriorum monarchia, cuius caput. Ninus fuit, tē- Quando, pore. Abrahæ patriarchę, durauit milleducentos quadraginta annos. Opusc. 20. li0. 3. c0. 12. Angelus 450. * Filiatio. 5. 6

1 ¶ Assistere sumitur dupliciter, s. simpliciter, & ēm quid. Diuisio. 1a.q.112.3.c./.2.d.10.1.2m./. Dionysius lect. 3./. Lect. 4. prin0. B./.4m./.5m.

2 Assistere deo, est eē circa deū. i. immediate recipe illuminationes in simplicitate diuini luminis. 1a.q.112.3.c./.2.d.10.1.c

3 Sathan dī astitisse, nō aūt astitisse deo. 1a.q.112.3.3m./.2.d.10 1.2m.4m. * Angel9.255. Diaconus 3.4. Gilbertus. Hæresis. 121.

4 Oppositum uidetur dicere. 4.d.49.q.2.6.2m./. Respondeo Dum.247m. Dubio, 247o. * Miles 6. Mille. 2. Purgatorium 5.

Af

7 **Diabolus non** dicitur deo astitisse, quasi ipsum deum per essentiam viderit, sed dicitur astitisse, quia a deo visus est, & ad eū dei prouidentia se extendit, per modum quo dicimus illa nobis præsto esse, quæ nostræ prouidētiæ subiacēt. Vnde assistere siue astare sumitur equiuoce. 4. d. 49. quæst. 2. 6. 2^m.

6 Homo deo dupliciter assistit, scilicet orando, & prophetando. 1ē. Cor. 11. lect. 2. prin^o. * Relatio. 9. Sedere 6.

7 Quilibet homo assistens iudici, & præcipue deo, debet profiteri conditionem suam, uel dignitatem. 1ē. Cor. 11. lect. 2. prin^o.

¶ Assuefactio. Baptismus. 16. 17. Circuncisio. 33. Lex 27. &c. 31. &c. Natura. 36. Operatio. 54. Satisfactio. 8. Virtus. 120.

¶ Assuescere. Animal 44. 48. 68. &c. Baptismus 16. Circuncisio. 1. &c. Lex 105. 115. 130. &c. Maria 49. Natura 36. Operatio 54. Solertia. 1.

In cōh. 1 ¶ Assvmere capitur tripliciter, s. prosumere, ad se sumere & in se sumere. Primum conuenit toti trinitati, secundum essentiæ. Tertium autem filio. 3. d. 5. q. 2. 2. o. * Admistio. Adoptio. 1.

2 Assumere est trahere aliquid, ad personalitatem alterius. 3. d. 5. q. 2. 1. c. * Angelus. 66. &c. 237. 238. 239. 437. 493. Baptismus. 147.

3 Assumere dicit actum assumentis, & terminum. 3^a. q. 2. 8. c./. q. 3. 1. 2. 4. c. * Contritio. 1. Cultus 9. Demonstratio 14. Eustratius 2.

4 Assumere proprie conuenit personæ, non autem naturæ. 3^a. quæst. 3. 1. 2. 3. o./. 3 dist. 5. quæst. 2. o. * Fortitudo 48. Inducere. Iudicium 24.

5 Assumi conuenit naturæ, non autem personæ. 3^a. quæst. 4. o./. quæst. 1 6. 4. 3^m./. 3. d. 2. q. 1. ar. 1. quæst. 1. c./. d. 5. q. 3. 1. 3. o./. 5 d. 6. q. 1. 2. c.

6 Assumpuo significat actionem in fieri, & respicit diuersimode agens, patiens, terminum a quo, & terminum ad quem, unio autem significat relationem in facto esse, & eodem modo respiciens omnia. 3^a. q. 2. 8. o./. 3 d. 5. q. 1. ar. 1. q. 3. c. * Maria. 24. 58. 68. Memoria. 21. Miles 5.

7 Assumptio differunt ratione, ab unione, & incarnatione, seu humanatione. 3^a. q. 2. 8. 3^m. * Nomen. 79. Organum 5. Papa 1.

8 Natura diuina est unita, non autem assumpta. Sed natura humana est unita, & assumpta. 2^a. q. 2. 8. c./. 2^m./. 3. d. 5. q. 1. a. 1. q. 3. c. * Mulier 6.

9 Vnens est unitum, non autem assumens est assumptum. 3^a. q. 2. 8 c./. 3. d. 5. q. 1. ar. 1. q. 3. c. * Peccatum 305. Pœna. 6. Penitentia. 19.

10 Omnis persona assumens, est unions. Non autem econuerso, quia pater est uniens, non autem assumens. 3^a. q. 2. 8. 2^m./ q. 3. 1. 1^m./. 3. d. 1. q. 2. 1. 2^m./. d. 5. q. 1. ar. 1. q. 3. c. * Religio. 82. Resurrectio 11. Solidum. Vilis.

11 Vnionem præcedit assumptio, nō quidem tempore, sed natura, & secundum modum intel igendi. 3. d. 5. q. 1. ar. 1. q. 3. 3^m. * Vniuersum. 1. Votum. 48.

Quis 12 Assumere naturæ conuenit, ratione principii tantum, sed personæ ratione principii, & termini. 3^a. q. 3. 1. 2. o./. 4. 3^m.

13 Abstracta personalitate, natura posset assumere. 3^a. q. 3. 3. o./. 3. d. 5. q. 2. 3. o.

14 Deus posset assumere naturam angelicam, sine corruptione personalitatis angelicæ 3^a. q 4. 1. 3^m.

Du^m. 248. 15 Oppositum uidetur dicere. 3. d. 2. q. 1. ar. 1. q. 2. c. Respondeo Dubio. 248°.

16 Quælibet natura posset de potētia dei absoluta assumi, sed tā tum natura humana, secundum congruentiam. 3^a. q. 4. 1. o. ./. 3. d. 2. q. 1. 1. o./. 3. 4. c^o. 3. 3^m./. 4^m.

17 Quælibet persona potest sine alia incarnari, & assumere. 3^a. q. 3. 4. 5. o./. 3. d. 1. q. 2. 1. 3. o.

18 Tres personę, possunt unam numero naturam assumere. 3^a q. 3. 6. o./. 3. d. 1. q. 2. 4 o.

19 Et tunc tres personę essent unus homo, unitate naturæ, nō autem unitate personæ. 3^a. q. 3. 6. 1°./. 7. 2^m./. 3. d. 1. quæst. 2. 3. c./. 4. 6^m.

20 Vna persona, potest plures naturas humanas assumere. 3^a. q. 3. 7. o /. 3. d. 1. q. 2. 5. o.

21 Si una persona diuina assumeret duas naturas humanas, tunc illa persona esset tantum unus homo, & nō plures. 3^a. q. 3. 7. 2^m.

Du^m. 249. 22 Oppositum uidetur dicere. 3. d. 1. q. 2. 5. 2^m./. 3^m./. 4^m./. 5^m. Respondeo Dubio. 249°.

23 Assumptio naturæ humanæ conuenientius facta est ad filium, quàm ad patrem, uel ad spiritum sanctum. 3^a. q. 3. 8. o. 4. q. 39. 8. 2^m./. 1. d. 18. 1. 1^m./. 3. d. 1. q. 2. 2. o./ 5. 4. c^o. 39. fi./. 42.

Af

24 Filius dei, assumpsit naturam humanam, cum omnibus perfectionibus suis. 3^a. q. 9. 1. c./. q. 18. 1. 2. o./. 3. d. 17. ar. 1. q. 1. 2. c./. 5. 4. c^o. 43. m^o. C./. 44./. Veri. q. 20. 1. c./. Vnio. 5. c. * Maria. 32. Vniuersum. 1.

25 Columba non fuit assumpta in unitate personæ spiritus sancti, quia non apparuit, ut saluaret, sed ut significaret. 1^a. q. 43. 7. 1^m./. 3^a. q. 39. 6. 2^m./. 7. c./. 1. d. 16. 1. 1^m./. 3. d. 6. q. 3. 2. c./. d. 7. 1. fi./. 5. 4. c^o. 37. 8^m./. Io. lect. 14. m^o. d. D.

Natura hu na. 26 Hæc est impropria. Filius dei assumpsit nostram naturam in sua usia, idest essentia. Opusc. 1. c^o. 19.

27 Natura & essentia humana assumpta est. 3. d. 5. q. 3. 1. o. * Apostoli. 31. Assumptibile.

28 Natura humana assumpta, habet modum accidentis, & assimilatur habitui, qui est ultimum prædicamentum. 3. d. 6. q. 3. 2. 1^m./. Phil. 2. lect. 2. m^o. B.

29 Natura humana assumpta est indiuiduo. 3^a. q. 2. 2. 3^m./. 5. 2^m./. q. 4. 2. 1^m./. 3. c^o./. 4. o /. 3. d. 1. q. 3. 3. 1^m./. d. 6. q. 1. ar. 1. q. 3. 1^m. * Imago. 4. o. Incōmunicabilitas. Prædestinatio. 54. Sponsa. 5. 7. 8.

30 Non decuit, ut natura humana, in quolibet suo supposito assumeretur. 3^a. q. 2. 5. 2^m./. q. 4. 5. o./. 3. d. 3. q. 1. ar. 2. q. 1. o.

31 Natura humana, non fuit prius quàm assumeretur. 3. d. 5. q. 3. 1. 2^m./. 3. 1^m./. 5. 4. c^o. 43.

32 Natura humana, conuenienter assumpta est de stirpe Adæ. 3^a. q. 4. 6. o./ q. 31. 1. o./. 3. d. 2. q 1. ar. 2. q. 2. o./. Opusc. 3. c^o. 217

33 Natura humana, non debuit immediate assumi in Adam, 3^a. q. 4. 6. 2^m./. 3. d. 2. q. 1. ar. 2. q. 3. o.

34 Aliquid potest esse medium congruitatis, in unione naturę diuinæ, & humanæ scilicet gratia, scientiæ, uirtutes, perfectio corporis, & huiusmodi, sed nihil ut formaliter causans unionem, cui per prius uniatur natura humana, quàm naturæ diuinæ. 3. d. 2. q. 2. ar. 2. q. 1. o./. d. 13. q. 3. 1. c. 6^m.

35 Assumi conuenit naturæ humanæ, ratione fui, & non ratione suppositi, ideo non conuenit deo. 3^a. q. 1 6. 4. 3^m.

36 Deus conuenienter carnem assumpsit de muliere. 3^a. q. 31. 4. o./. 3. d. 12. q. 3. ar. 2. q. 2. o./. Opusc. 3. c^o. 218.

37 Deus non assumpsit hominem. 3^a. q. 4. 3. o./. 3. d. 6. q. 1. 2. o./. d. 7. L. me^o./. Quol. 4 2. 1^m./. Opusc. 1. c^o. 21./. Opusc. 5. c^o. 219 /. Ro. lect. 3. fi. I./. Phil. 2. lect. 2. prin^o. H.

Cōtra erro. 38 Christus assumpsit animam, contra Arrium, Eunomium, & Apollinarē. 3^a. q. 5. 3. o./. q. 10. 1. 1^m./. 3. d. 2. q. 1. ar. 3. q. 2. o./. 5. 4. c^o. 22./. 34. prin^o./. 35. 3^m. fi./. 37. fi./ 41. prin^o. G./. Veri. quæst. 20. 2. c./. Quol 3. 4. 1^m./ Quol 4. 8. c./. Vnio. 1. c. me^o. K./. Opusc. 3. c^o. 204./. Dionysius lect. 2./. c^o. 2. lect. 3. fi./. Ma. pri. o^o. Io. lect. 15./. Matth. 1. prin^o. K /. Ioan. lect. 7. principio. F.

40 Assumptio Christi non fuit tantum per inhabitionem gratiæ, contra Nestorium, & Theodorum. 3^a. q. 2. 6. c./. q. 16. 1. 4. 7. c. q. 18. 1. c./. 3. d. 4. q. 1. arr. 2. q. 1. c./ d. 6. q. 1. 2. c. fi./. d. 10. L. fi./. 5. 4. c^o. 34./ 37. 1^m./. 9^m./. 41. me^o. A./. Veri. q. 29. 2. c./. Vnio 1. c. prin^o. G./. me^o. B./. Opusc. 3. c^o. 203./. 220./. Dionysius lect. 2./. Matth. 1. fi. d fi./. c^o. 27. fi. b. F./. Io. lect. 7. prin^o. I./. c^o. 2. lect. 3. prin^o. b. G./. c^o. 8. lect. 2. prin^o. B./. c^o. 9 lect. 4. prin^o. c./. c^o. 17. prin^o. A. fi./. Ro. lect. 2 me^o. G./. c^o. 9. lect. 1. fi./. Phil. 2. lectio 2. fi. D./. Col. 2. lectio 2. fi./. Hebræo. 2. lectio 4. prin^o. D.

41 Christus non attulit corpus de cælo, sed assumpsit ipsum de muliere, contra Valentinum, & Marcianum. 3^a. q. 5. 2. o./. q. 35. 3. c./ q. 37. 1. c./. 3. d. 2. q. 1. ar. 3. q. 1. c./. q. 2. c./. d. 3. q. 4. 1. c./. d. 4. q. 2. 1. c./. 5. 4. c^o. 30./. 34. & 5^m./. Opusc. 3. c^o. 214./. Dionysius, lect. 2./. c^o. 2. lect. 3. fi./. Matth. 1. prin^o. K /. m^o. d. G./. Io. 2 le 1. me^o. d./. /. c^o. 3 le. 2. fi d./. c^o. 6. le. 8 pri^o. C./. c^o. 8. l. 3. me^o d./. Rom. 9. lect. 1. fi./. Gal. 4. lect. 2. fi. A./. Phil. 2. lect. 2. fi. D.

42 Christus assumpsit uerum corpus, & non phantasticū contra Manichæum, & Valentinum. 3^a. quæst. 5. 1. o./. 2. c./. qu. 14. 1. c./. quæst. 16. 1. c./. quæst. 37. 1. c./. q. 39. 7. c./. 3. dist. 2. q. 1. artic. 3. q. 1. c./. qu. 2. c./. dist. 4. quæst. 2. 1. c./. dist. 6. prin^o./. 4. dist. 3. artic. 3. quæst. 2. 2^m./. 5. 4. c^o. 29./. 30./. 34. prin^o. /. 35. 3^m./. 37. fi./. Potentia quæst. 6. 7. c. me^o. B./. Dionysius, lect. 2. c^o. 2. lect. 3. fi./ Opusc 3. c^o. 213./. 227./. Matth. 1. prin^o. K./. c^o 14 fi./. c^o. 26. me^o. b I./. Ioan. lect. 7. prin^o. a. He./. c^o. 2. lect. 1. me^o. d./. Ro. lect. 2. fi./. c^o. 8. lect. 1. me^o. E./. c^o. 9. lect. 1. fi./. 2ē. Cor. 5. lect. 4. prino. D./. Hebr. 2. lect. 4. prin^o. D. * Hæresis 44. 137. Miraculum 55.

Chri.

Af

43 Christus assumpsit naturam humanam integram, & perfectam. 3^a. q 9. 1. c./. q. 18. 1. c./. 2. c.

44 Christus assumpsit carnem humanam, animam, & formam totius, idest humanitatem. 3. d. 2. q. 1. 3. o./. Quol. 9. 2. 1^m.

45 Hæreticum est, Christum non assumpsisse partes vnitas. 3^a. q. 2. 5. c./. 3. d. 2. q. 1. ar. 3. q. 3. o./. d. 6. q. 3. 1. c./. d. 7. q. 1. 1. c. prin^o./. 5. 3. c^o. 27. o./. 41. m^o. B./. Vnio. 1. c. m^o. K./. Quol. 9. 2. 1^m./. Opusc. 3. c^o. 209./. He. 2. lect. 4. prin^o. D.

Natura hu na. 46 Hæreticum est, deum esse vnitum homini accidentaliter. 3^a. q. 2. 6. c./. 3. d. 6. q. 3. 2. o./. d. 7. q. 1. 1. c./. 5. 4. c^o. 37. o./. 41. prin^o. F. 1. fi./. Vnio. 1. c. p^o. G./. 1 3^m./. Opusc. 3. c^o. 209./. Phi. 2. lect. 2. fi. C./. He. 2. lect. 4. prin^o. D.

Du^m. 250. 47 Oppositum uidetur dicere. 1^a. q. 36. 4. 7^m./. q. 39. 3. c./. Po^a. q. 9. 6. c. Respondeo sicut Dubio. 249°.

Partes. 48 Caro assumpta est mediante anima, & anima mediante spiritu. 3^a. q. 6. 1. 2. o./. 3. 1^m./. 4 1^m./. q. 33. 2. c./. q. 49. 6. 3^m./. q. 50. 2. 2^m./. 3. c./. 3. d. 2. q. 2. 1. o./. d. 3. q. 5. 2. c./. d. 21. q. 1. ar. 1. q. 2. 2^m./. 5. 4. c^o. 44./. Spiritu. 3. 5^m.

49 Caro Christi assumpta est de Adam, de Dauid, & de Abraham. 3^a. q 31. 1. 2. o./. Esa. 11. prin^o. G. * Cibus. 1. &c. Contritio. 1.

50 Anima Christi non fuit prius creata, quàm assumpta. 3^a. q. 6. 3. o./. 3. q. 2. 3. o. 5. c^o. 33. Hæresis. 44.

51 Partes assumptæ sunt mediante toto, ordine intentionis, sed econuerso ordine exequutionis 3^a. q. 6. 5. o./. 3. d. 2. q. 2. ar. 1. q. 3. o./. ar. 3. q. 1. c./. d. 3. q. 5. 2. c./. d. 5. quæst. 2. 3. o. * Indivere.

52 Natura humana assumpta est mediante gratia habituali, sicut medio congruitatis, & spiritu sancto sicut causante, & vnione sicut effectu consequente. 3^a. q. 6. 6. o./. 3. d. 2. q. 2. 2. o. ./. d. 13. q. 1. 1. c./. d. 21. q. 1. a. 1. q. 1. 4^m./. Ver. q. 29. 2. o./. Quol. 9. 2. 3^m./. Opusc. 3. c^o. 215.

53 In eodem instanti, anima & caro sunt assumptę, & vnitæ. 3^a. q. 6. 1. c./. 3. 4. o./. 5. c./. q. 33. 2. o. q. 34. 1. c./. q. 35. 4. c./. 3. d. 2. q. 2. 3. o./. d. 6. L. prin^o./. 5. 4. c^o. 44.

Defectus. 55 In eodem instanti anima creata est, caro concepta, & anima, & vtraque assumpta est a uerbo, scilicet in primo instanti. 3^a. q. 6. 3. 4. o./. q. 33. 1. 2. 3. o./. q. 35. 4. o./. 3. d. 2. q. 2. 3. o./. d. 3. 9. 5. 2. o./. 5. 4. c^o. 44./. 45.

56 Christus assumpsit omnes defectus naturales corporis, cōmunes toti naturę humanę. 3^a. q. 1 2. 4. 3^m./. q. 1 4. 4. o./. q. 1 5. 1. c./. q. 46. 4. 3^m. 3. d. 1. q. 1. 2. 1^m./. d. 1 5. q. 1. 1. o./. d. 22. q. 2. ar. 2. q. 1. o./. 5. 4. c^o. 55. 11^m./. Opusc. 3 c^o. 236./ 231. Apostoli. 31.

57 Christus nullum defectum contraxit, sed voluntarie assumpsit. 3^a. quæst. 14. 3. o./. 3. d. 15. q. 1. 3. o./. d. 21. q. 1. 2. c./. Opusc. 3. c^o. 236.

59 Christ⁹ assumpsit defectus corporis, necessitate naturæ corporis, non autem coacte, nec contra voluntatem diuinam, nec humanam. 3^a. q. 1 4. 2. o./. q. 15. 1^m./. 2^m./. 3. d. 3. q. 1. ar. 2. q. 1. c. fi.

60 Christus nullum defectum animæ assumpsit, nec contraxit, scilicet ignorantiā, culpam, uel defectum gratiæ. 3. q 1. 1 3^m./. q. 12. 4. 3^m./. q. 14. 1. 1^m./. 3. 1^m./. 4. c./. 2^m./. q. 15. o./. q. 31. 7. o./. q. 46. 4. 2^m./. 2. d. 36. 4. 2^m./. 3. d. 1. q. 1. 2. 1^m./. d. 14. ar. 3. q. 6. 3^m./. d. 15. q. 1. 1. 2. o./. d. 21. q. 1. ar. 1. q. 2. 1^m./. d. 22. q. 2. art. 1. q. 1. c./. d. 26. q. 2. ar. 5. q. 1. c./. Veri. q. 20. 4. 11^m./. 12^m./. q. 29. 8. 10^m./. Opusc. 3. c^o. 236.

¶ Astare. Assistere. 3. 4. 5. Ma^a. 32. Sedere. 6.

¶ Astiludia. Torneamentum.

Quid. 1 ¶ Astrologia, & perspectiua, non sunt proprie species Mathematicę, sed secundum quid. 12ē. q. 35. 8. c.

2 Astrologia, & perspectiua sunt magis naturales, quàm mathematicę materialiter, sed formaliter, & principaliter sunt econuerso. 22ē. q. 9. 2. 3^m./. Trin. 19. 6^m. * Agriculus. 3. Arismetria. 1. Astrum. Demonstratio. 16. Diuinatio. 1. 2. 15. Epicli. Firmamentum.

Du^m. 251. 3 Oppositum uidetur dicere. Phi. 2. lect. 3. fi./. Lect. 11. prin^o. c. Respondeo dubio. 2510. * Magi. 1. Natiuitas. 6. Saturnus. 2.

4 Astrologus potest prædicere futura determinata vt semper vel vt frequenter in suis causis, non autem contingentia ad utrumlibet. 1. q. 1 15. 4. 3^m./. 12ē. q. 9. 5. 3^m./. 22ē. q. 95. 1. c./. 5. o./. 2. d. 7. q. 2. 2. c./. 5^m./. d. 15. q. 1. 3. 4^m./. d. 25. 2. 5^m./. 5. 3. c^o. 84. fi./. 154./. Veri. q. 5. 10. 7^m. Agricultura. 3. * Sidera. Terra. 13.

1 ¶ Astrvm. Astrorum iudicia describuntur. Opu. 26. o. Diuinatio 15. Planetę. Sidera.

2 Astra, uel cœlum ordine naturæ priora sunt terra, sicut incorruptibile, corruptibili, & mouens moto. Iob. 38. lect. 1. me^o. F.

3 Astra matutina apud nos dicuntur, quę solent in dici prin^o apparere. Iob 38. lect. 1. me^o. F.

4 Astra in suæ institutionis principio Deum laudabant, non nocaliter, sed mentaliter. Iob 38. lect. 1. m^o. G.

Quid. 1 ¶ Astvtia est quidam speciale, differēs a prudētia carnis, utens non ueris uiis uel mediis, sed simulatis. Ideo opponitur prudentiæ, 22ē. q. 55. 3. o./. 4. c./. q. 69. 2. c./ q. 97. 13. 3^m./. q. 111. 3. 2^m. Prudentiæ 36. * Alexander. 2. Iustitia. 50.

2 Astutia quandoque dicitur prudentia, & econuerso. 22ē. q. 55. 3. 1^m./. 4. 1^m./. q. 91. 1. 1^m. * Præceptum. 108.

3 Astutia consistit in excogitatione simulatæ uiæ, sed dolus, & fraus, in exequutione eā. 22ē. q. 55. 4. 5. o./. q. 69. 2. c./. 8. 111. 3. 2^m. Prudentia. 35 36. * Timor 33.

Diuisio. 1 ¶ Athanasivs pucr. ludo simulās se esse episcopū, baptizauit aliquos cum debita forma, & intentione, quos Alexander episcopus eius, iudicauit non esse rebaptizanda. 4. d. 6. L. fi. A. Baptismus 137. Missio 8.

2 Athanasius, & Gregorius Nazianzenus, tantę authoritatis fuerunt, ut nemo contrarietur eis. 1^a. q. 61. 3. c. uel. Symbolum. 9. 10.

¶ Athenæ. Paulus 26. Socrates 1.

¶ Athenienses. Anaxagoras. Socrates 1.

¶ Atrium. Holocaustum 4.

¶ Atropos. Fatum. 10.

¶ Attaminatio. Amidum.

Diuisio. 1 ¶ Attentio triplex in oratione. s. ad uerba, ad petitionem, & ad deum uel ad aliam circunstantiam. 22ē. q. 83. 13. c./. 4. d. 15. q. 4. ar. 2. q. 5. c./. 1ē. Cor. 14. lect. 3. me^o. B. * Abstractio. 12. Acceptio. 1. Accusatio. 6. Actus. 150. Annuntiatio 2.

2 Attentio tertia, melior est quàm secunda, & secunda quàm prima. 4. d 15. q. 4. ar. 2. q. 5. o.

3 Attentio actualis, est necessaria in oratione, saltem in prin^o 22ē. q. 83. 13. o./. 4. d 15. q 4. ar. 2. q. 4. o. 1ē. Cor. 14. lect. 3. me^o A. * Beatitudo. 83. Beneficium. 5. Charitas. 119. Circunspectio. Cognitio 41. Contrarium 6. Deus 334. Difficile 7. 15. Epukia. 6.

Diuisio. Du^m. 252^m 1 ¶ Attingere naturā superiorē, contingit dupliciter, scilicet obiectiue, & secundum uirtutem. 12ē. q. 3. 7. 3^m.

2 Immo tunc transcenderet limitē naturæ inferioris. 3. d. 13. quæst. 1. artic. 2. quæstion. 2. 2^m./. 3^m. Respondeo sicut Dubio. 301.

3 Attingere deum tripliciter contingit, scilicet similitudinem operatione, & unione personali. Primum conuenit omni creaturæ, secundum tantum rationali, tertiū uero soli Christo. 22ē. q 2. 3. c./. 1. d. 3. L 3./. d. 37. L. 37. L. 1. prin^o./. 4. d. 49. q. 1. ar. 2. q 2. c./. ar. 3. q. 1. c. fi./. Veri. q. 20. 4. c./. Quol. 10. 17. c. Anima. 5. * Actio. 78. Agēs. 54. Amor. 276. Angelus. 245. 614. Anima. 130. 265. Beatitudo. 89. Bonitas. 74. 162. Charitas. 59 causa. 12. 43. 75. Cælum. 40. 75. Circunstantia. 1. Cogitatio. 2. Comprehendere. 1. 4. Coniunctio. 2. Forma. 38. Imaginatiua 5. Infinitum. 26. Intellectus. 134. 240. Medium. 17. Prophetia. 80. Simonia. 7. Species. 3. Virtus. 216. Vsura. 1.

¶ Attrahere. Appetitus. 13. 31. Mahumetus. Religio. 60. Vita. 29.

¶ Attribui. Ex eo quòd aliquid attribuitur alicui, oportet ei attribui omnia quæ sunt de ratione eius. 1^a. q. 28. 3. c. * Accidens. 35. Actio. 24. 76. 77. 94. 119. Actus. 4. 182. &c. Angelus. 391. Ascribi. Attributa. 6. Baptismus. 37. Beatitudo 167. Blasphemia 1. Bonitas. 5. Castitas. 7. Cælum. 136. Compositio. 16. Commune. 4. Conceptio. 19. Consensus. 2. Cōtinentia. 17. Defectus. 14. Esse. 7. Æternitas. 30. Æuū. 9. Falsitas. 10. Fides. 94. 95. Finis. 37. Generatio. 62. 84. Imago. 25. Iustitia. 50. Legispositiua. 2. Locus. 27. Magnanimitas. 20. Meri^m. 99. Miraculum. 24. 25. 27. Nativitas. 3. Nobilitas 8. Operatio. 37. 45. Oratio 22. Passio. 49 93. Patientia. 3. Peccatum 273. Pœnitentia. 53. Prædicari. 20. Præsumptio 5. Prudentia 73. Ratio. 46. 48. Relatio. 51. Saturnus. 2. Superbia. 33. Tactus. 7. Virtus. 118. Vita. 16. 26.

At

Differentia 1 ¶ Attributa habent duplicem rationem causalitatis, scilicet exemplarem, & obiectiuam. Prima conuenit omni attributo, non autem secunda. 1.d.19.q.5.2.4^{m}./.d.38.1.c./.Veri.q.5.1.7^{m}.* Actus.190.&c. Appropriatio.7.9.&c. Blasphemia 1.13. Bonitas.5.

2 In deo pluralitas attributorum, non repugnat simplicitati eius. Opusc.3.c^{o}.24./.Opusc.72.q.5.

3 Attributa dei differunt tantum ratione. 1.distinct.2. 3.o./. /.d.22.3.c./.4^{m}./.Po^{a}.q.7.5.6.c./.Opusc.9.prin^{o}./.q.1.o. Distinctio.34. æqualitas.24.

Du^{m}.253^{m} 4 Immo diuersitas rationum quæ est in attributis, non tantum est ex parte nostra, sed etiam quia origo earum in deo est, & quia attributa realiter sunt sunt in deo. Potentia.q. 8. 1.7^{m}./ 2.3^{m}./.Opusc.3.c^{o} 24./.Opusc.9.prin^{o}.q.3. Respōdeo Dubio.253.

5 Cum dictum est, quòd diuersitas rationū reperitur ex parte dei, accipiendum est secundum quòd potest aliquid unū correspondere conceptionibus diuersis, non quòd in re sit diuersitas aliqua naturarū, sed vna natura simplex, nulli conceptioni proportionata, sed excedens omnem conceptionem in attributis. Vnde si essentiam dei in seipsa uideremus, non requirereretur rationum & nominum multitudo, sed esset simplex notitia eius, sicut est simplex essentia eius. 1.q.3.3.1^{m}./.q.13.4.2^{m}./.3^{m}. Veri.q.21.4.8^{m}./.9^{m}./. Quol.7.3.c./.Opusc.3.c^{o}.24.fi./.Opusc.72.q.5./.Ro. lect.6. fi. K.

6 Diuersis rationibus attributorum, respondet aliquid unum in deo, scilicet essentia dei, ut causa ueritatis, sed sunt in intellectu subiectiuæ Po^{a}.q.1.1.12^{m}./.q.7.6.c.fi.

7 Attri^{a} dei, differunt tantum ratione, sed fundamentum habent ex natura rei. 1^{a}.q.13.4.o./.12.c./.1.d.2.3.o./.d.22.3.c./.4^{m}./.d.31.q.1.2.2^{m}./.d.33.1.3^{m}./.5^{m}./.d.35.1.2^{m}./.d.42.q.1.2.4^{m}./.d.43.q.2.1.2^{m}./.d.46.L.fi./.ɔ̃.1.c^{o}.36./.Veri.q.2.1.c.fi./.q.21.4.8^{m}./.9^{m}./.Po^{a}.q.1.1.12^{m}./.q.7.6.c./.q.9.6.c./.Opusc.3.c^{o}.24./.Opusc.9.prin^{o}../.q.1./.q.3.

8 Plura attributa sunt in deo, sed unite. 1^{a}.q.13.4.o./ 12.c./.1.d.2.2.o./.d.22.3.o./.Veri.q.2.1.c.fi./.Po^{a}.q.7.5.o./. 6.c./. Opusc.3.c^{o}.22./.Opusc.9.q. 3. Appropriatio. 4. * Deus. 40. 49.447. Distinctio.34.35.37. In.14.19.

9 Attributa sunt in deo realiter, sed non differunt ab essentia, nisi ratione. Po^{a}.q.8.1.7^{m}./.2.3^{m}./.4^{m}./.7^{m}.

10 Rationes attributorum sunt in deo, ut in fundamento proximo. 1 d.2.3.o./.d.22.3.c.fi./.4^{m}./.Po^{a}.q.7.5.6.c./. Opusc. 9. prin^{o}./.q.1.o. Iustificatio.43. * Oratio. 73. Pænitentia. 84. Trinitas.3.5.6.

11 Rationes attributorum, & essentiæ, distinguuntur sicut ratio generis, & speciei, rationes autem relationum, & essentiæ, sicut rationes diuersorum generum. 1.d.33.1.5^{m}./.2. c./. 3.d.4.q.1.ar.1.q.1.c.

12 Attributa essentialia possunt a nobis naturaliter cognosci, non autem personalia. 1^{a}.q.32.1.o./.q.39.7.c./.1. d.3.q.1.4. o./.ɔ̃.1.c^{o}.3./.Veri.q.3.8.1.7^{m}. Trinitas.5.

13 Diuersitas attributorum non sumitur per respectū ad creaturas, sed econuersio, licet cognoscatur a nobis ex creaturis. 1.d.22.3.3^{m} /.Po^{a}.q.7.5.6.c.

14 Ratio attributorum, est conceptio intellectus, quam significat nomen. 1^{a}.q.13.1.c./.4.o./.1.d.2.3.o./.Opusc.9.prin^{o}./. quæst.3.

15 Attributa diuina prædicantur de seinuicem, nominibus primæ intentionis, non autem secundæ. 1^{a}.q.32.3.3^{m}.1.d.27. q.1.1.3^{m}./.Opusc.9.q.1.2^{m}./.3^{m}.

16 Nomina secundæ impositionis possunt pluraliter prædicari de attributis diuinis, non autem nomina primæ impositionis. 1.d.42.q.1.2.4^{m}.

17 Opera dei dupliciter comparantur ad attributa eius, scilicet sicut ad causam efficientem exemplarem, & sicut ad causam finalem. 1.d.1.L.fi.D.

18 Quilibet effectus dei, est a quolibet attributo eius, tamen reducitur ad illud, cum cuius ratione magis conuenit. 1^{a}. quæst.45.6.3^{m}./.3.d.4.quæst.1.art.1.q.1.c./.4.d.17.q.1. art.1. q.4.c./ d.46.q.2.ar.1.q 3.c. Deus.40. Iustificatio.43.

19 In deo plura attributa siue nomina, non sunt synonima. Opusc.3.c^{o}.25. Appropriatio.o.

20 Per huiusmodi attributorum siue nominum diffinitiones, impossibile est, quòd diffiniatur id, quod est in deo. Opusc. 3.c^{o}.26.

21 Attributa diuina includunt se, & sunt unum inquantum diuina. Sed unum eorum non est aliud inquantum tale, scilicet bonitas dei est sapientia inquantum diuina, & non inquantum bonitas. Opusc.9.q.2./.q.3.

22 Attributa diuina sunt in intellectu nostro ut in subiecto, in essentia uero diuina, ut in repræsentato. Opusc.9.q.2.

Au

23 Omnia attributa, analogice dicuntur de deo, & creaturis. 1. d.19.q.5.2.11^{m}./.Opusc.3.c^{o}.27.

1 Attritio est displicentia imperfecta de peccatis commissis, contritio autem est perfecta displicentia. 4.d.17.q.2.ar.1.q. 2.3^{m}. Contrita.

2 Attritio nō potest fieri cōtritio, quia est actus trāsiēs. 4.d.17. q.2.a.1.q.3.o.* Afflic^{o}. Baptism^{o}.103. Confes^{o}.16. Cōrri^{o}.15.

Quid. 1 ¶ Auaritia est immoderatus amor habēdi. 1^{a}.q.63. 2. 2^{m}./. 22æ.q.118.1.8.c./.Ma.q.13.1.c.* Adulterium.2. Alea.

2 Auaritia proprie, semper est peccatum. 22æ.q. 118. 1. o./. q. 109.2.o.* Capitale.8. Cupiditas. Inhumanitas.2. Litigiū 2.

3 Auaritia est peccatum spirituale. 22æ.q.118.6.o. * Rapacitas. Vestis 6. Vsura 12.53.126.127.

4 Aua^{a} est occasio idolatriæ, uel similitudo eius. Isa.2.me^{o}.b.k

5 Auaritia secundum quòd opponitur iustitiæ, hoc modo ex genere suo est peccatum mortale Contingit tamen in hoc genere auaritiæ esse peccatum ueniale, propter imperfectionem actus. 22æ.q.118.4.o.

6 Auaritia est medium inter peccata pure spiritualia, & peccata pure carnalia: ratione enim obiecti est inter carnalia, sed ratione delectationis cum spiritualibus, numeratur. 12æ.q. 72.2.4^{m}./.22æ.q.118.6.1^{m}./.4.d.15.q.1.ar.4.q.3.2^{m} /.Mat.23. fi.b.C./.Eph.5.prin^{o}.D.

7 Auaritia est contra deum, contra se, & contra proximum: 22æ.q.118.1.2^{m}./.3.1^{m}.

8 Auaritia large, est in dæmonibus, scilicet immoderata cupiditas habendi quodcumque bonum creatum, non autem proprie. 1^{a}.q.63.2.2^{m}.

9 Habitantes in maritimis, & intenti mercationibus consueuerunt esse auari. 2æ.Cor.11.lect.3.prin^{o}.H.

10 Senes sunt naturaliter auari, propter defectum naturæ eorum. 22æ.q.118.1.3^{m}./.5.3^{m}./.q.119.3.c./.Ma.q.13.2.8^{m}. Defectus 18. uel Iudæi.11.30. * Machabæi. Onocrotalus. Religio 87.89.96. Sabbatum 2. Tirannus.2.7. Vestis.6.

11 Auaritia dupliciter importat immoderantiā exteriorum, s. inaffectu, & in re. 22æ.q.55.8.c./.q.118.1.2^{m}./.3.c. Diuisio.

12 Auaritia sumitur dupliciter, scilicet large, pro omni cupiditate inordinata habendi quodcumque bonum creatum, & proprie, ut est speciale peccatum, circa possessiones exteriores. 1^{a}.q.63.2.2^{m}./.22æ.q.118.2.o./.5.2^{m}./.2.d.21. L. fi./. Ma. q.8.1.1^{m}. Adulterium.2. * Furtum.3. Studium.8.

13 Species auaritiæ sunt septem, scilicet parcitas, tenacitas, ciminilitas, turpe lucrum. Vsura. Latrocinium, & alea. 22æ.q. 118.8.4^{m}. Alea. Vestis.6. Ciminilis. Furtum.3.

14 Species auaritiæ non diuersificantur secundum locum, tempus, uel personas. Ma.q.14.3.c.* Alea.

15 Auaritia est uitium capitale, cuius filiæ sunt septem, scilicet proditio, fraus, fallacia, periurium, inquietudo, uiolentia, & obduratio. 22æ.q.55.8.o./.q.118.7.8.o./.2.d.42.q.2.3.o./.Ma. q.8.1.c./.8^{m}./.q.13.3.o. Capitale.8. Rapacitas.

16 Auaritia, Libido, & Cupiditas, dicuntur tripliciter, scilicet passio habitualis consequens peccatum originale, idest fomes, inordinatus appetitus cuiuscumque rei, uel tantum diuitiarum. Prima est radix omni peccati. Secunda est genus omnis peccati. Tertia est vitium capitale. 12æ.q.77.5.1^{m}./.q.82.4.3^{m}./.quæst.84.1.o./.22æ.quæst.24.10. 2^{m}./.q.119.2.1^{m}./.2.d.5.q.1.3.1^{m}./.d.22.q.1.1.7^{m}./.d.31.q.1. 1.3^{m}./.d.42.q.2.3.1^{m}./.Ma.q.4.6.16^{m}./.q.8.1.1^{m}./.16^{m}./.q 13 1.c./.Ro.7.le.2.capitale.4.prin^{o}.D./.1æ.Cor.11.lect.4.prin^{o}. H./.1æ.Tim.6.lect.2.prin^{o}.F.

17 Auaritia etiam tertio modo, scilicet ut est tantum inordinatus appetitus diuitiarum, radix est omnium peccatorū. 12æ.quæst.84.1.o./.2.c.fi./.3.1^{m}./.4.4^{m}./.22æ.quest.119.2.1^{m}. /.Ma.q.8.1.1^{m}./.quæst.13.1.5^{m}./.Ro.7.lect.2.prin^{o}. D. capitale. 4.

18 Opppositum uidetur dicere. 2.d.5.q.1.3.c./.1^{m}./.d.22.q.1.1. 7^{m}./. d. 42. quæst.2.1.c./.2^{m}./.3.1^{m}. Respondeo sicut dubio. 1144°. Du^{m}.254^{m}.

19 Auaritia facit homines odiosos, & causatur ex nimio amore sui. 12æ.q.29.4.3^{m}.

20 Auaritia est maximum peccatorum secundum quid, idest ex parte conuersionis, & est minimum simpliciter, idest ex parte auersionis. 22æ.q.118.5.o./.Psal.51.fi. d. * Charitas. 157. Illiberalitas. Litigium.2. Occupatio. Prodigalitas.5.

21 Auaritia est grauius peccatum prodigalitate, quia magis repugnat liberalitati, sed inutilior est, & insanabilior triplici ratione, scilicet quia prodigus facile est sanabilis per hoc quod declinat ad ætatem senectutis, quæ est contraria prodigalitati, & per hoc quòd peruenit ad egestatem de facili, dum multa inutiliter consumit, & sic pauper factus, non potest in dando superabundare, & etiam quia de facili perducitur ad virtutem, propter similitudinem, quam ad ipsam virtutem habet. Sed auarus non de facili sanatur, quia habet his contraria. 22æ.q.107.2.c./.q.118./.5.3^{m}./.q.119.3.o./. Ma. q. 13.2.10^{m}./.Ethicor.4.lect. 4. o./. Lect. 5. fi. * Superbia. 16. 17.18.

22 Auaritia superabundat in amando, acquirendo, & retinendo, sed deficit in dando, prodigalitas autem econuerso. 22æ. q.119.3.c./.Ethi.4.lect 4.me^{o}.d.&c.

23 Ex auaritia quandoque nascitur prodigalitas, dum aliquis multa consumit ad captandum fauorem aliorum, a quibus capiat. 22æ.q.119 2.1^{m}.

24 Prodigalitas opponitur auaritiæ, licet quandoque secundū diuersa sint in eodem, qui denominatur a principali, scilicet a datione. 12æ.q.72.8.3^{m}./.22æ.q.119.1.4^{m}.

Compara^{o} 25 Auaritia vt est inordinatio affectus, opponitur liberalitati, sed vt est extra in re, opponitur iustitiæ. 22æ. q. 117. prin^{o}.q. 118.prin^{o}./.3.o./.Ma.q.13.1.c.fi./.7^{m}.

26 Auaritia vt opponitur liberalitati, habet vitium oppositū, scilicet prodigalitatem, non autem vt opponitur iustitiæ. 22æ.q.4.o./.Ma.q.13.2.o.

27 Actus perfectus auaritiæ oppositæ iustitiæ, est peccatū mortale, non autem oppositæ liberalitati, nisi sit contra charitatem. 22æ.q.118.4.o./.Ma.q.13.2.o.

¶ Auctor vel auctoritas, vide Actor.

¶ Aucupium. Miles.5. Venatio.

Quid 1 ¶ AVDACIA includit in se securitatē, sicut contrariū priuationem. 12æ.q.45.1.3^{m}. Amor.224.

2 Audacia quandoq; sumitur in bonum, & quandoq; in malum. 3.d.26.q.1.3.5^{m}. * Animal.66.

3 Audacia proprie, respicit malum, sed bonum ei coniunctū, respicit spes. Et similiter desperatio respicit directe bonum, sed malum ei coniunctū respicit timor. 12æ.q. 45. 2. 3^{m}./. 4. 2^{m}. Fiducia.2.

4 Audacia est peccatum, contrarium fortitudini. 22æ.q.126.2. 3^{m}./.q.127.2.o. Fortitudo.36. Humilitas.22.

Du^{m}.225^{m} 5 Immo audacia est materia fortitudinis. 1^{a}.q.21.1.1^{m}./.q.95. 3.2^{m}./.22æ.q.123.3.o./.q.141.3.c./.2^{m}./.3.d.26.q.2.2. 4^{m}./. d. 33.q.2.ar.2.q.2.o. Respondeo Dubio. 255°. Fortitudo. 10. &c. Concupiscentia.3. Contumelia.6.

6 Audacia contrariatur timori, secundum accessum, & recessum circa idem obiectum, spei autem secundum contrarietatem obiectorū. 12æ.q.23.2.c.fi./.q.45.1.o./.3.c./.22æ.q.123. 3.3^{m}./q.129.6.2^{m}.

7 Sicut spes est prior quàm audacia, ita timor est prior quàm desperatio. 12æ.q.45.2.2^{m}./.Ethi.3.lect 15.fi.h.

Du^{m}.256^{m} 8 Immo desperatio est prior timore. 12æ.q.25.3.c. fi. Respondeo sicut dubio.455.

9 Sicut ex timore non semper sequitur desperatio, nisi sit intēsus, sic nec ex spe audacia, nisi sit uehemens. 12æ. quæst. 45. 2. 2^{m}.

Du^{m}.257^{m} 10 Immo primum est econuerso. 12æ.q.25.3.c.fi. Respondeo sicut dubio.455. * Fiducia.2. Fortitudo.4.10.&c.36.

11 Nullus defectus est per se causa audaciæ, sed omnia quæ faciunt spem victoriæ, vel calefaciunt cor. 12æ.q.25.3.c./.q.45. 3.o. Helias.1.

12 Omnia quæ sunt nata causare spem, uel excludere timorē, ex parte animæ vel corporis, sunt causa audaciæ. 12æ. quæst. 45.3.c.

13 Audacia sequitur spem, nec est pars eius sed effectus, sicut desperatio respectu timoris. 12æ.q.25.3.c.fi./.q.45.2.o./.3 c./. 22æ.q.125.2.3^{m}./.q.129.7.c./.Veri.q.26.5. 2^{m}./. Ethi. 3. lect. 15. fi. h.

14 Audacia non potest esse passio principalis. 12æ.q. 25.4. 2^{m}./. 3^{m}./.q.45.2.3^{m}./.Verit.quæst.26 5.c.2^{m}. * Humilitas.22. Incontinentium.

15 Audacia causat tremorem, reuocando calorem ab exterioribus ad interiora, scilicet ad cor, timor autē ad inferiora. 12æ. q.45.4.1^{m}.

16 Audacia non causatur ex ira, nisi mediante spe. 12æ.q.45. 4. 3^{m}. Ira.12.34. Timor.34. * Longanimitas.2.

Du^{m}.258^{m} 17 Immo ira consequitur audaciam, quia nullus irascitur, nisi audeat uindicare. 12æ.q.25.3.c fi./.4.2^{m}./.3^{m}./.Veri. q. 26. 5. 3. Ira.12.34. Respondeo dubio.258°. * Misericordia.20. Passio. 39. 60. Prophetia.13. Securitas.3. Spes.73. Superbia. 24.

18 Audacia est subiectiue in irascibili. 1^{a}.q.59.1.2^{m}./.12æ.q.23 1.2.c. Spes.73. Subiectiue. * Timor.34.

19 Habētes se bene ad diuina, & passi iniusta, habētes cor paruum, & experti, sunt audaciores oppositis. 12æ.q.45.3.o.

20 Habentes pulmonem sanguineum, & amatores vini, sunt audaciores aliis, propter caliditatem ampliantem, & extendentem cor. 12æ.q.45.3.c./.1^{m}.

21 Audaces sunt promptiores in principio, quàm in ipsis periculis, sed fortes econuerso. 12æ. q. 45. 4.o./. Ethi.3. le. 15. fi. K.

¶ Audere. Amor.193. Vsura.272.

1 ¶ AVDITOR diuersorum magistrorum, tenentiū contrarias opiniones, potest sequi quam velit, nisi altera determinetur esse contra fidem ab ecclesia. Quol.3.10.o. Opusc. 73. prin^{o}. * Accusatio.22. Aduentus.6. Amor.49.241.

2 Audiens detractiones peccat, minus tamen quàm detrahēs nisi audiat ex od o. 22æ.q.73.4.o./ Psal.14.me^{o}.C. Angelus. 436. Animal.54. Apis.1. Baptismus.27. Charitas.91.

3 Auditus duplex, scilicet interior, quo quis audit à Deo, & exterior quo audit quis ab hōie loquente. 22æ.q.5.1.3^{m}./. Veri.q.9.4.12^{m}./.Ro 10.lect 2.me^{o}.k.

4 Auditus deseruit disciplinæ, & visus autem inuentioni. Esa. 6.fi.D. Anima.2.lect.14.fi.h.A./.Sensu.lect.2.fi./.Ro 15. lect. 2.fi./. Baptismus.240.

5 Sola immutatione spirituali, organum auditus immutabitur in beatis. 4.d.44.q.2.ar.1.q.4.4^{m}. * Certitudo.12. Cognitio.26. Confessio.55.&c.78.84.&c. Credere.32. Doctrina. 19. Ecclesia.14. Eucharistia.154. Excæcatio.2. Exordium.1.2. Fides.79.80. Homo.32. Humilitas.14. Incontinentia.9. Infidelitas.8. Ira.11. Lingua.6. Mendacium.18. Missa.7.8.25. Nutus. Organum.1. Plato.3. Præstigium. 1. Prophetia. 7. 63. Pulchritudo 5.6.7. Rhethor. Reuocare. Sacramentum.40. Samuel.3. Sapientia.6. Scholaris. Sensibile.6.&c. Sensus.18. Sermo 3. Socrates.3. Theologia.2. Verbum.21.73. Veritas. 31. Visus.3 8.9.

¶ Aue Maria exponitur. 3^{a}.q.30.4.o./.Opusc. 8. o. Annunciatio. 7.

¶ Auempace. Intellectus.262.

1 ¶ AVEROIS. Comētator, fuit totius philosophiæ destructor. Opusc.16.c^{o}.1.fi./.c^{o}.3.fi. * Aer.6. Aristoteles. 6. Elementum.14. Comentator.

2 Homo non est in specie, per intellectum passiuum, vt finxit Aueroes. ɔ̃.2.c^{o}.59.262.263. Scientia.57.

1 ¶ AVERSIO, & conuersio sunt idē re, sed differunt ratione, .s. secundum respectum ad diuersos terminos. 2.d.42.q.2.1 7^{m}./.Quol.6.16.c. Bonitas.230. * Absens. Angelus.471. Apostasia.o. Auaritia. Charitas.104. Cæcitas.1. Differentia.

2 Auersio a fine incommutabili, contingit dupliciter, scilicet actu tantum, ut in quolibet peccato ueniali, uel actu & habitu, ut in omni peccato mortali tantum. 2.d.42.q. 1. 3. 5^{m}. * Contritio.17.

3 Conuersio potest esse sine auersione, ut in peccato ueniali. 12æ.q.72.5.c./.3^{a}.q.86.4.5.c./.4.d.16.q.2.ar.1.q.1.c./.q.2. c./. q.3.1^{m}./.Ma.q.7.1.3^{m}./.2.c.fi./.10^{m}. Peccatum 395.&c. * Dānatio.41. Delectatio.62. Dæmon.39. Elongatio.

4 Oppositū uidetur dicere. 4.d.15.q.1.2.1^{m}.* Excæcatio.1. Facies.1.2. Respondeo Dubio.259°. Du^{m}.259^{m}.

5 Si posset esse conuersio sine auersione, non esset peccatum mortale. 22æ.quæst.20.3.c./. Quol.5. 20. c. Peccatum 141. 142. 211.

6 In omni peccato mortali est auersio, & conuersio. 12æ.q. 72. 5.c./.q.87.4.o./.22æ.q.20.1.1^{m}./.q.24.12.4^{m}./.q.162 6 c./.3^{a}. q.86.4.c./.q.88.1.c./.3.d.36.5.c./.1^{m}./.Ma.q.8.1.1^{m}./.2.12^{m}./ Quol.4.22.c./.Psal.27.fi.g.fi. Peccatum 395.&c. * Fūdamentum.5. Miles.8. Mutuum.3. Offensa. Ommissio 3. Oratio 49. Peccare. Peccatum 1.&c.13. 19. 48. 56. 73. 76. 138. 142.169.178.180.183.&c.211.395.&c.405.412. &cet. 438. Pœna.2.

7 Ratio materialis peccati mortalis, est in conuersione, formalis autem in auersione. 22æ.q.10.3.c./.q.110.4.c./.q. 118. 5.c.fi./.q.162.6.c./.3^{a}.quæst.86.4.1^{m}./.2.d.30.q.1.3.o./.d. 35. 4.c.fi./.4.d.15.quæst.1.2.1^{m}./.Veri.q.25.5.10^{m}./. Ma.q.3.7.c. fi./.q.4.2.c./.q.8.2.12^{m}./. Quol.5.120./.c. * Pænitentia. 130. Presumptio.5.

8 In peccato est duplex auersio, scilicet a regula rationis, quo ad circunstantias, quam sequitur alia, scilicet auersio a deo. 12æ.q.73.7.3^{m}. Purgatio.3.

9 Ratio inferior potest auerti a rationibus æternis, quibus intendit ut regulata, non autem ut regulans, secundum eas, quia hoc est proprium rationis superioris. 12æ.q.74. 8. 1^{m}./. Veri.q.15.4.6^{m}. Peccatum 401.&c.

10 Peccatum caret ordine ex parte auersionis, non autem ex parte conuersionis. 12æ. quæstion. 84. 3. 2^{m}. Peccatum. 73.

11 In omni auersione a deo, est aliqua conuersio ad bonum cōmutabile. 4.d.14.q.2.5.3^{m}.

Au

12 In quolibet peccatore, auersio a deo, est præter intentionem eius. 12ę q.77.6.1o./.8.2m./.22ę.q.39.1.1m./.q 46.2.2ę./.2. d. 5.q.1.2.5m./.d.36.3.5m./.Ver.q.28.2.3m./.7m./.Poa.q.5.4.6m./. Ma.q.2.12.c./.Quol.6.16.c.

13 Conuersio est prior auersione, ex parte nostra, sed ex parte dei, prius est reconciliatio dei, quam liberatio a debito pœne.4.d.18 q.1.ar.2.q.3.c./.Opusc.3.co.226.

14 In peccato sunt duo, scilicet conuersio, quam sequitur pęna, & auersio, quam sequitur indignatio dei.4.d.18.q.1.ar.2.q.3.c.

15 Peccatum ex parte auersionis, est nihil, non autem ex parte conuersionis.2.d.36.1.1m./.d.42.q.2.1.1m./.Ma.q.2.1.4m. Fũdamentum.5. Peccatum.5.

16 Peccata carnalia plus habent de conuersione, quã de auersione sed spiritualia econuerso.12ę.q.73.5.c./.Quol.6.16.c.

17 Omnia peccata mortalia differunt in causa, & modo auersionis, & quantitate elongationis a deo.4.d.17.q.2.ar.2.q.6.2m./.ar.3.q.3.2m.

18 Peccatorum contrarietas, est ratione conuersionis, sed corũ conuenientia, & reatus, ratione auersionis.12ę.q.73.1.o./.q.113.2.3m./.3a.q.8.7.3m./.q.86.3.3m./.q.88.1.c./.4.d.17.q.2.ar.2.q.6.2m./.Veri.q.12.1.6m./.q.27.5.8m./.15m./.q.28.2.2m./.3.Superbia 13.&c. Timor 52.54.

19 Peccato mortali debetur pęna damni infinita, ratione auersionis, sed pœna sensus finita, ratiõe cõuersionis.12ę.q.87.4.o./.22ę.q.79.4.4m./.3a.q.86.4.c./.3.d.1.q.1.2.5m./.4.d.15.q.1.2.1m./.Poa.q.5.4.6m/.Ma.q.5.2.c.Pęna.2.

20 In peccato originali non est conuersio, sed tantum auersio, uel aliquid loco eius, scilicet, priuatio originalis iustitiæ. Veri.q.24.12.2m./.Ma.q.5.2.c.

Dum.260. 21 Oppositum uidetur dicere, quia in omni auersione a Deo, est aliqua conuersio ad bonum commutabile.4.d.14.q.2.5.3m./.Ma.q.4.2.c. Respondeo Dubio.260o.

22 In peccatis contra uirtutes theologicas, prius est auersio, quàm conuersio, in aliis autem econuerso.22ę.q.2.1.1m./.3.c./.Quol.6.16.o.

23 In odio dei, prius est auersio, quam conuersio, in aliis autẽ econuerso.22ę.q.34.2.c.

24 In superbia, prius est auersio, quam conuersio, in aliis autẽ econuerso.22ę.q.162.6.c./.2m./.7.c.

¶ Auferre. Absoluere.15. Acquirere. Baptismus.198. Claritas 12. Concordia 1. Concupiscentia 14.&c. Decimæ 5. Degradatio. Delectatio 41. De9 280. Eleemosyna.o. Excõmunicatio 8. Exorcismus 10. Gratia 82. Gula 10. Infidelis 13. Ira 53.77. Mors 17. Necessitas.30. Ordo 56.103. Pars 17. Passio 101.115.126. Perdẽ. Prædestinatio 40. Princeps.9.10.13.14. Priuatio 7. Resurrectio 36. Sponsa 4. Terra 14. Testis.4. Tirãnus.3. Tollere. Tribulatio 3.8. Virtus 157.258. Vsura 191.193.250.287. Vsus 7.

1 ¶ Auferri possunt subito homini quatuor, quæ numquam possunt ei restitui, scilicet cum fama alicuius, falsa relatione denigratur, cum virginitas cum assensu perditur, anima cum a corpore separatur per mortem, & membrum cũ abscinditur. Opusc.71.

2 Ea quæ nunquam possunt homini auferri, sunt quatuor scilicet scientiæ thesaurus, animi voluptas, corporis contactus, & gustus sapidus. Opusc.71.

¶ Augmentatiua. Anima 355. Peccatum 113.&c.

Quid. 1 ¶ Augmentum est motus non continuus. 12ę.q.52.3.c./.22ę.q.24.6.c./.Ꝫ.2.co.89.meo.H./.Phy.5.lect.4.prino.c.Lio.8.lect.5.meo.c.* Anima.339. Augmentatiua. Crescere. Damnatio.8.10. Instans.28.

2 Augeri nihil aliud est, quam sumere maiorẽ quantitatem. 1.d.17.q.2.1.c. * Ira 40.69. Maior.

3 Augmentum secundum quantitatem uirtutis, non est proprie augmentum, sed est alteratio.1.d.17.q.2.1.c./.Virt.q.1.11.c.meo.I./.11m.

4 In augmento semper alteratur additum, non autem auctũ semper.2.d.19.q.1.3.4m.

5 Augmentum est siue motu aucti, si sit additio sine alteratione. 1. distinct. 17. quæst. 2. 1. c./. Cete. lect. 7. meo. b. fi.

6 Rarefactio non est proprie motus augmenti.1.d.17.q.2.1.a./.Ce.lect.7.meo.b.

Diuisio. 7 Augmentum dicitur dupliciter, scilicet large, idest omnis additio, & proprie, per nutrimentum.1.distinct.17. quæst.2.1.c.fi./.4.dist.12.q.2.artic.1.q.1.1m./.Cæ.lect.7.meo.b.fi.vt Anima.339.* Claritas.1.3.9. Concupiscentia 14. &c. Confirmatio.11.

8 Augmentum formarum tripliciter terminatur, scilicet ratione formæ, agentis, & subiecti. 22ę. quæst. 24.7.c./.3a./.q.7.12.c./.3.d.13.q.1.artic.2.q.2.c./.Opusc.3.co.215. Forma. 13c. * Eucharistia. 30.89.180.181.247.&c. Fama. 3a.

9 Formæ specificæ respectu alterius quædam augentur ratione sui, & subiecti, vt motus sanitas, & quilibet habitus, sed absolute ratione subiecti tantum, vt qualitates sensibiles. Primarum aliquæ, non omnes, augentur per additionem, non autem secundæ, sed per hoc quòd subiectum magis participat eadẽ forma.12ę.q.52.1.2.o./.q.53.2.3m./.q.66.1.2.o.22ę.q.24.5.1m./.1.d.17.q.2.2.c./.2.d.34.5.c./.Virt.q.1.11.q.5.3.o.o./.Ethi.10.lect.3.

10 Scientia augetur secundum intensionem actus dupliciter, scilicet ex parte subiecti, & secundum numerum obiectorũ: sed uirtus tantum primo modo.12ę.q.52.2.c./.quæst.66.1.o./.22ę.quæst.24.4.1m./.5.c./.1m./.1.distinct.17.quæstion.2.1.1m./.Virt.quæstion.1.11.10m./.quæstion.5.c.meo.E.&cet.3.

11 Oppinio quadruplex de augmento formarum, 12ę.q.52.1.c./.Vir.q.1.11.c.

12 In magnitudine corporali, augmentum est duplex, scilicet per additionem, vt in uiuentibus, uel per intensionem, sicut in rarefactione.12ę.quæstion.52.2.1m./.22ę.quæstion.24.5.1m. * Forma 60.125.&c. Missio.31.&c. Oratio.41.&c.

13 Motus manente eadem specie, augetur tripliciter, scilicet per additionem temporis, uel uiæ, uel participatione subiecti 12ę.quæstion.52.2.&cet. * Passio 73.&c. Quantitas 21.

14 Augmentum proprie est tantum in uiuentibus.4.d.12.q.1.artic.2.quæst.3.c. * Accidens.85. Accrescere. Amicitia.26.

15 Augens habitum, semper facit aliquid in subiecto, non quidem formam nouam, sed quòd subiectum perfectius participet formam præexistentem, uel quòd amplius se extendat.12ę.q.51.4.3m.q.52.2.2m./.3m./.22ę.q.24.5.3m. * Amor 224.225.236. Angelus.541.

16 Habitus corporales, non multum uidentur augeri per additionem, sed per transmutationem primarum qualitatum, quæ non augentur, nisi per intensionem ex parte subiecti participantis, 12ę.q.52.2.c.

17 Omnis forma augetur, i. suscipit magis & minus, nisi consistat in indiuisibili, ut species numeri, uel secundum numeros, ut quantitates continuæ, figurę, & relationes, uel det esse substantiale.12ę.q.52.1.2.o./.3a.q.7.12.c./.Ma.q.7.12.c./.Virt.q.1.11.o./.q.5.3.o. Forma 132.133.134. * Ascendere 18. Baptismus.169.

18 Augmentum formarum, nominatur ad similitudinem aũgmenti corporum. 12ę. quæstion.52.1.c./. Virt. quæstion.1.11.c.

19 Peccatum non augetur per additionem, sed per intensionẽ deformitatis.2.dist.30.5.c./.d.42.q.1.1.2m./.4.d.16.q.3.ar.2.q.1.1m./. Anima.2.lect.9. meo. c.fi. * Beatitudo 82.&c. Beatus 11.&c.43.&c. Bestialitas.2.

20 Corpus hominis augetur, per additionẽ materiæ. 1a.q.119.1.c./.d.2.30.q.uæst.2.1.c./.4.d.44.q.1.art.2.q.4.o. * Charitas.74.102.107.&c. Causa.27. Cælum.88. Cibus.4. Circunstantia 25. Confessio 57. Contritio 36. Corpus 48.61.&c.

21 Oppositum uidetur dicere, quia secundum aliquos, per seipsum multiplicatur, & ad perfectam peruenit quantitatem per augmentum.4.d.44.q.1.ar.2.q.4.c.prino. Respondeo dubio.261. Dum.261.

22 Homine existente in augmento, scilicet ante tertium septennium, generatio non habet opus suum, uel ut plrimũ generant feminas secundum philosophũ.2.d.20.q.2.1.2m. * Costa.6.7. Damnatio.8.10.45.46.59.60. Delectatio 30. Dæmon.125.126.

23 Puer in quinque primis annis, peruenit ad medietatem totius augmenti. 4. distinct. 15. quæst.3.artic.2.q.3.c.fi. * Deuotio.9.1.

Difficile 3.4.5. Diuturnitas. Dolor 10. Eucharistia 30.89.180.181.247.&cæt.275.279. Flagellum 3. Forma 60.125.&cet. Gratia 77.80.81. Habitus 14.48.49.64.65. Ieiunium.26. Ignorantia.2.4.19.&c. Luna.6. Magnanimitas,24. Matrimonium.84. Meritum.20.46.&c.55.62. Missa.26. Missio.31.&c. Multiplicatio. Passio 73.&c. Pœna 68.71.&c.91.92. Puritas 2. Sacramentum 88.89. Satisfactio 21.22. Scientia 46.89.95. Semen 22. Spes 33. Suffragia 4. Timor 49.67. Tristitia 16. Virginitas 23. Virtus 127.255. Vsus 10.14. Christus 79.81.146.

¶ Augu-

Au

1 ¶ Auguriũ, est diuinatio a garitu auiũ sũpta, sed auspiciũ, a motu auiũ.22ę q.95.3.c./.Op.25.co.5.Auis.2.ut cornicula.

2 Augurium est illicitum, in his quæ non causantur a cælis uel quæ non pertinet ad aues, seu ad alia animalia.22ę.q.95.7.o./.Op.25.co 5./.Isa.2.meo. B.F. Dĩatio.15.* Naason.

1 ¶ Augustinus sequitur Platonem, quantum potest, salua fide.1a.q.66.2.1m./.q.77.5.3m./.q.84.5.c./.22ę.q.23.2.1m./.2.d.14.2.c./.Verit.q.21.4.3m./.Spiritu.10.8m.* Adam.90. Ambrosius.1. Angelus.633. Appropriatio.25. Architiclinus.

2 Auctoritates Augustini in philosophia, parum ualent.2.d.13.3.1m.* Beatitudo.140. Bestialis.1. Cogitatio.1. Cõceptio.2. Concupiscentia.11. Contemplatio.19. Diapsalma. Dies.12.22. Fides.73. Forma.92. Gratia.86. Infamia.2. Liber.7.8.9.10. Magdalena.1. Mag9.1.3. Matrimonium.36. Meretrix.1.2. Missio.8. Moyses.3. Opus.2.3.4. Paulus.26. Piscis.2. Plãtę 2. Resurrectio.49. Satisfactio.2. Spirit9.14. Statua 2. Traductio.2. Varo. Virginitas.5. Virtus.24.&c. Vsura.230.293. Vxor.19.

¶ Augustus. Imago.43. Imperator.4. Theodosius.1. Vsura.148.202.214. ¶ Auicebron. Corpus.30.

¶ Auicẽna Ens.36. Fora.103. Intellect9.154. Sẽsus.9. Vnitas.4.

¶ Auidus. Ieiunium.17. Infernus.3.

1 ¶ Auis, Aues, quæ in communi nutriũt pullos, seruant societatem, usque ad completam nutritionem.4.d.33.q.1.ar.3.q.1.c./.Ꝫ 3.co.122. Aer.1.2. Alie9. Animal.13.19.48.81.&c. Caradrion. Cignus. Coitus.7. Dies.24. Onocrotalus. Piscis.1. Robur. Sirenę.

2 Per auium garritus, & motus, & alias dispositiones, possunt futura præcognosci, non sicut per causas futurorum euentuum, sed sicut per signa.22ę.q.35.7.c. Augurium.1.

Quid. In cõi ¶ Aurea est præmiũ essentiale beatorũ.4.d.49.q.5.1.o./.Quol.5.24.o.* Aureola.2.&c.23. Baptismus.229.

1 ¶ Aureola est præmium accidentale beatorum de operibus perfectionis, secundum perfectam uictoriam.4.d.33.q.3.3.3m./.d.49.q.5.ar.1.o./.ar.2.q.1.3m.

2 Aureola præsupponit auream. Quol 5.24.o.* Angelus.621 Baptismus.229

3 Aurea est præmium operum, respondẽs charitati, sed aureola, generi actus.4.d 49.q.5.1.c./.3m./.Quol.5.24.o.

4 Aurea consistit in gaudio de deo, aureola uero, in perfectione operum. Sed fructus in gaudio de dispositione operantis, secundum gradum spiritualitatis, inquantum proficit ex semine uerbi dei,4.d.49.q.5.ar 2.q.1.c.

5 Aurea est simpliciter maior, quàm aureola, sed ratione status, est econuerso, quia non datur cuilibet, sed tantum existenti in statu perfectionis.4.d 8.q.1.ar.2.q.1.2m.

6 Aureola est triplex, scilicet martyrum doctorum, & virginũ secundum triplicem pugnam, uel secundum tres potẽtias animæ, uel secundum triplicem conformitatem ad Christũ 4.d.49.q.5.ar.5.1.o./.2ę.Tim.2.lect.1.fi.H/.co.4.lect.2.fi.K.

7 Aureolæ habentur a diuersis, secundum magis, & minus.4.d.49.q.5 ar.5.q.3.o.

8 Aureola proprie est in mente, sed secundum redundantiã, fulget decor in corpore, sicut & ex aurea.4.d.49.q.5.ar.4.q.3.o. Cicatrices.3.

9 Christus nullam aureolam habuit, sed tantum auream.4.d.49.q.5.ar.4.q.1.o.

Martirũ. 10 Aureola martyrum, est simpliciter potior cæteris, uirginũ diuturnior, confessorum uero periculosior. 22ę.q.152.5.b.1.c./.4.d.49.q.5.ar.5.q.2.o.

11 Martyrio debetur aureola.4.d.33.q.3.3.3m./.d.49.q.5.a.3.q.2.o./.q.3.c./.ar.5.q.1.o./. Verit.q.26.6.3m.

12 Decor cicatricum in corporibus martyrum, non est aureola, quia non conuenit omnibus. 4.d.49.q.5.ar.4.q.3.c.

13 Martyr sola uoluntate, non habebit aureolam. 4.d.49.q.5.ar.3.q 2.3m. Dolor.7.* Martirium.o.

14 Martyr tantum corpore, habebit aureolam participatiue, non autem secundum perfectam rationem, ut innocentes.4.d.49.q.5.ar.3.q.2.12m.

15 Moriens in bello contra infideles, uel pro quacũque uirtute infusa, habebit aureolam.4.d.49.q.5.ar.3.q.2.11m.

16 Moriens propter bonum commune, uel priuatum, non referendo ad Christum, non habebit aureolam.4.d.49.q.5.ar.3.q.2.11m.

Cõfessorũ 17 Aureola non debetur confessori. Verit.q.26.6.3m.

Dum.262. 18 Oppositum uidetur dicere. 22ę.q.152.5.b./.c./.4.d.49.q.5.ar.5.q.2.o. Respondeo Dubio.262.

19 Aureola debetur doctoribus, & prædicatoribus, tantum docentibus ex officio, uel commissione.4.d.33.q.3.3.3m./.d.49.q.5.ar.3.q.3.o./.ar.5.q.1.c./.Quol.5.24.o./.Opusc.10co.4. Lectoratus.7.

20 Scribentibus sacram doctrinam, debetur aureola doctorum.4.d.49.q.5.ar.5.q.1.5m.

21 Docens propter inanem gloriam semper usque in finem, non recuperat aureolam per pænitentiam. Quol.5.24.o.

22 Aureola debetur uirginitati soli, quæ est cum proposito perseuerandi cũ uoto, uel sine eo.4.d.49.q.5.ar.3.q.1.o./.Quol. Virginum.
5.24.2m. Innocentia.2. Maria.3.* Præmium.8.

23 Virginitati debetur triplex præmium, scilicet aurea, ratione caritatis, aureola, ratione perfectionis, fructus autem, ratione spiritualitatis.4.d.49.q.5.ar.2.q.1.c./.1m.

24 Aureola non conuenit uirginitati in statu innocentiæ, uel in lege naturæ, uel in lege Moysi.4.d.49.q.5.ar.3.q.1.3m.

25 Viduis non conuenit proprie aureola, quia nobilior est uictoria uirginum, & maior pugna, propter desiderium experiendi delectationem ex curiositate, & æstimatione maiori, & inexperientia laborum, licet sit econuerso, propter memoriam delectationis. Sed corona debetur uictorie, & non pugnæ.4.d.49.q.5.ar.3.q.1.1m.

¶ Aureum. Altare.2. Lamina.

¶ Auriga. Prudentia.74.

¶ Auris subiecta rationi, dicitur humana, non subiecta uero rationi, est brutalis. Psalmus.43.prino.E.* Baptismus.240. Exorcismus.12. Inclinatio.5. Oculus.1.

¶ Aurora parum durat, quando sol est in signis uelocis ascensionis. Iob.38.lect.1.fi.* Dies.16. Maria.97. Missa.17.21.

1 ¶ Aurum habet uim lætificandi.22ę.q.77.2.1m./.Opusc.34.* Argentum.1. Calix. Nicolaus.2.

2 Quando aurum liquefit, admiscetur plumbo, ne aurum cõsumatur, sed tantum plumbum.2.d.30.q.2.1.c.prino.* Septentrio. Socrates.1.

¶ Auspicium. Augurium.o.

¶ Auster calefacit aerem, & densat nubes, quia uenit ab imo: sed aquilo dispergit. Iob.37.lect.2.prino.H. Aquilo. Australe. Plantæ.3. Sinistra.2. Ventus.1.2.3.5.

¶ Austeritas est pars potentialis temperantiæ, scilicet uirtus refrænans loquacitatem.22ę.q.143.c./.q.168.4.3m./.3.d 33.q.3.ar.2.q.3.c./.1m. Temperantia.9.* Abscondere.3. Anim9.2. Autropospatos. Iniustitia.6. Iohannes.8. Modestia.6. Sacrificium.14.

2 Austeritas ut uirtus, non excludit omnes delectationes, Quid.
sed tantum superfluas, & innordinatas. Ideo uidetur pertinere ad amicitiam, idest ad affabilitatem, uel ad eutropeliã idest ad iucunditatem. 22ę. q.168.5.3m. * Temperantia.9. Vita.32.39.

3 Austera seueritate peccata proximi diiudicans, ac si ipse esset iustus, est superbus, in quantum s. aliquis peccata propria paruipendens, seipsum proximo præfert in corde suo. 22ę.q.33.5.c./.Iob.40.lect.1.o.

¶ Australe Planetæ.3.

¶ Autenticus. Liber.5.9.10.11.12.13. Magister.

¶ Auctor. Actor.1.2. Adoptio.16. Amor.135. Filiatio.27. Habi Dei.
tus.15. Heresis.17.118. Missio.20. Natura.18. Pax.21. Phiton.3.4. Scriptura.5 Sẽsus.38.41.45. Vsura.1.&c.12.14.23.

1 Autoritas in patre, respectu filii in diuinis, nihil aliud est, quàm relatio principii. Potẽtia.q.10.1.9m./.17m./.4.c.meo.G

2 In Christo ẽ duplex auctoritas dominii, respectu uniuersæ creaturæ, scilicet iure creationis, secundum naturam diuinam, naturalis, & eterna, & quasi secundaria secundum naturam humanam, quam per passionem meruit.4.d.48.q.1.1.1m. Christ9.167.* Absoluere.14.15.27.28. Actor. Adoptio.6.9.16 Angelus.559. Apostoli.10. Apud.1. Argumẽtum.67. Aristotiles.4. Athanasius.2. Aug.2. Auctor.

3 Auctoritas dei, præualet rationi humanæ, multo magis, quàm autoritas philosophi, rationi debili alicuius pueri.1a.q.1.8.2m./.Phi.8.lect.3.prino. * Baptismus.5.109.209. Bellum.5. Benedictio.2. Communicatio.3. Confessio.47. Consuetudo.7. Datio.1.22.34. Dispensatio.21.&c. Disputatio.3. Doctor.4.5. Dñiũ.1.12. Ecclesiasticus.2. Excõicatio.12. Exemplum.3. Fides.22. Filiatio.27. Furtum.9. Habitus.15. Heresis.14.17.118. Ostium. Indulgentia.2.6. Infidelis.3. Iohannes.18. Iudiciũ.24.41.&c. Iurisditio. Iuristæ.2. Iustitia.21. Legitimatio.1. Lex.159.169. Liber.2. Magr. Missio.2.14.20. Natura 35. Occidere.4. Pater.4. Paulus.16. Peccatum.263. Pęna.63. Per.6. Præceptum.7.149. Prædicare.3.4. Prælatio.18. Processio.51. Redemptio.4. Religio.91. Rex.5. Rixa.1.2. Sacramentum.57. Sanctus.7. Scolaris. Scriptura.8.&c. Sedere.1. Sensus.38.41.45. Simbolum.10. Theloneus. Theoa.11.20.27. Vendere.18. Vgo. Vicarius. Votum.57.68.&c. Vsura.120.178.216.244.273.285.293.227. Vtile.6. Vxor.22. Christus.54.167.

¶ Autunnus. Encenia. Vsura.191. Vsus.10.

¶ Auus.

¶ Auus. Affinitas. 15. &c. Assimilatio. 18. Isalas. 1. Auxiliatus. Lazarus. 1.

¶ Auxilium maximum ad omnia, calor & spiritus sunt animali. 12ℰ. q. 44. 1. 2^{m}. Adiuuari.

2 Homo non potest habere auxilia, & instrumenta determinata a natura, sicut alia animalia, quia esset contra complexionem eius, & etiam infinitis indiget. 1^{a}. q. 76. 5. 4^{m}./. q. 91. 3. 2^{m}./. 12ℰ. q. 5. a. 5. 1^{m}./. 3. d. 33. q. 1. ar. 2. q. 1. 3^{m}./. 5. 3. c^{o}. 22 fi. /. Verit. q. 22. 7. c./. Quol. 7. 17. c./. Anima. 8 20^{m}./. Animal. 66. Opusc. 20. Lib^{o}. 4. c./. 1ℰ. Cor. 11. lect. 2. me^{o}. F. Phy. 3. le. 5. fi. 1. F./.* Aduocatus. 2. &c. Amicitia. 39. 40. Angelus. 601 Auxiliatus, Benefacere. 0. Caritas. 82. Coact^{o}. 10. Confessio. 5. Conscrat^{o}. 14. Cor^{o}. 21. Crea^{a}. 27. Expe^{o}. 2.

3 Naturale est cuilibet dolenti, uti quocumque auxilio, ad reppellendum nocivum præsens, quod infert dolorem. 12ℰ. q. 44. 1. 2^{m}.* Fiducia. 1. Fortitudo. 21. 48. 56. Gratia. 12. 13. 25. 62. &c. 174. &c. 180. &c. 187. Gratiarum actio. 2.

Dñi 4 Quilibet homo indiget auxilio diuino, & humano. 22ℰ. q. 129. 6. 1^{m}.* Indulgentia. 21. Iustificatio. 13. &c. Iuuare.

5 Deus, & quilibet auxilians. tria facit, quia fauet, auxiliatur, & dirigit. Psalmo. 43. prin^{o}. H. * Lex 74. 97. Maledicere. 4.

6 Deus semper dat auxilium tentatis, si resistant, & sit in eis magna charitas. 3. d. 31. q. 1. 3. c.

7 Auxilium dei duplex, scilicet misericordiæ, quando liberata a peccatis, & iustitiæ, quãdo iustos adiuuat. Psalmo. 7. fi. c.

8 Auxilia supernaturaliter data rationali creaturæ, sup aliis creaturis, dicuntur dona gratuita. Opusc. 3. c^{o}. 143.* Malum. 68. Mulier. 3. Negotia, Oratio. 48. Ordo. 69. Patrociniũ Pœna. 65. Præsumptio. 12. 13 Scriptura. 6. Spes. 11. 67. 68. Suffragia. 0. Superstitio. 4. Tentare. 7. 15. 17. 21. Visio. 15. Vsura. 260. 312.

¶ Azima. Eucharistia. 70. Fermentum. 1. Pasca. 1. Sabbatum. 4.

B

1 Abilõ dicitur. Orbis, quia in ea erat monarchia. Vel propter multitudinem undique conc urrentium. Isa. 13. me^{o}. B.

2 Horror solitudinis Babilonis, ostenditur triplici ter, scilicet ex fuga pastorum, ex habitatione bestiarum, & ex terrore monstruorum. Isa. 13 fi. E.

3 Babylonia capta a Ciro, destructa est ab eo usque ad solum Opusc. 20. lib^{o}. 3. prin^{o}.

1 ¶ Baculus episcopi, significat curam pastoralem, colligens uagos per curuitatem in capite, sustentans infirmos in stipite, pungere lentos per stimulum in pede. 4. d. 24. q. 3. 3. c. fi. Episcopus. 14.* Inuestiri. Potestas. 10.

2 Baculus pastoralis non portatur a papa, nisi in episcopatu Treuerensi. 4 d. 24. q. 3. 8^{m}.* Scipio.

¶ Baiulare. Fatum. 10.

¶ Balaam uere prophetauit, ex inspiratione dei, licet esset propheta dæmonis. 22ℰ. q. 172. c. 5./. 1^{m}./. q. 174. 5. 4^{m}./. 1ℰ. Cor. 12. lect. 1. me^{o}. F. Dæmoniaci. Loqui. 7. Magi. 2.

1 ¶ Balbutiens. Loquela balbutientis pueri tollitur, quando uenit ad perfectam etatem, quantum ad id quod imperfectionis erat ipso. Manet autem quicquid erat de perfectione, & substantia loquele. 3. d. 31. q. 2. ar. 1. q. 2. c.

2 Balbus erat apostolus. Ideo pseudo apostoli deridebãt eum 2ℰ. Cor. 11. me^{o}. F.

¶ Balduinus. Vsura. 214.

¶ Balena, Cæte. 0. Leuiathan.

¶ Balaam. Cete. 1.

¶ Balinus operatur per regem, & econuerso, quia est dominus sui actus. Non autem martellus operatur per fabrum. 1^{a}. q. 36. 3. 4^{m}./. q. 110. 1. c./. 22ℰ./. q 90. 1. c. 3^{a}. q. 63. 5. 1^{m}./. 2^{m}. Po^{a}. q. 10. 4. c. fi./. Vnio. 5. 5^{m}./. Ageus. 110. &c. Agere, 29. &c. Angelus. 233. Cooperari. 1. Dominium. 0 Forma. 36, 37. 38. 58. Gerentes ices. Per. 7. &c.

¶ Balneum intrare, non licebat antiquitus filio cum patre, ne se inuicem uiderent nudos. 22ℰ. quæst. 154. 9. c. * lauacrum.

¶ Balsamum. Confirmatio. 6, 7. Vnctio. 4.

¶ Balthasar. Prophetia. 87.

¶ Baltheum. Episcopus. 13.

¶ Banausia est uitium contrarium paruificentiæ. Et dicitur a furno, quia quasi ignis consumit omnia. 22ℰ. q. 135. 2. 0. Paruificentia.

Ioannis. 1 ¶ Baptismalis. Aqua. 3. 4. Baptismus, 244. Exorcismus. 4. Gratia. 112. 113. 161.

¶ Baptismvs Ioannis, fuit conuenienter institutus, quadruplici ratione, scilicet primo quia oportebat Christum a Ioanne baptizari, ut consecraret baptismum. Secundo ut Christus per baptismum Ioannis manifestaretur. Tertio ut suo baptismo assuesceret homines ad baptismum Christi. Quarto ut ad pœnitentiam homine inducens, præpararet ad digne suscipiendum baptismum Christi. 3^{a}. q. 38. 1. o./. 4. d. 2. q. 2. 4^{m}.

2 Baptismus Ioannis nominatur ab ipso, triplici ratione, scilicet primo quia ipse fuit sui baptismi institutor aliquo modo. Secundo, quia nihil in illo baptismo efficiebatur, quod Ioannes non faceret. Tertio quia sibi soli erat datum illius baptismi ministerium. 3^{a}. quæst. 38. 2. 1^{m}./. 4. dist. 2. q. 2. ar. 1. q. 3. 1^{m}.

3 Baptismus Ioannis erat sacramentum per se medium inter sacramenta ueteris legis, & nouę. 4. distinct. 2. quæst. 2. artic. 1. q. 1. o.

4 Immo non erat per se sacramentum: sed quasi quoddam sacramentale, disponens ad baptismum Christi. Ideo aliqualiter pertinebat ad legem Christi, non autem ad legem Moysi. 3^{a}. q. 38. 1. 1^{m}. Respondeo. Dubio. 263. Circuncisio. 1. &c.* Columba. 2. &c. Du^{m}. 263.

5 Baptismus Ioannis fuit a deo, per autoritatem, & Ioanne per ministerium. 3^{a}. q. 38. 2. o./. 4. distinct. 2. quæst. 2. artic. 1. quæst. 3. o.

6 Baptismus Ioannis. non fuit commendatus aliquo præcepto dei in sacra scriptura, quia parum erat duraturus. 3^{a}. q. 38. 2. 3^{m}.* Confessio. 21. Ieiunium. 14. Ioannes. 7.

7 Baptismus Ioannis erat præparatorius ad baptismum Christi. 3^{a}. q. 38. 1. 3. o./. 1. 70. 1. 3^{m}./. 4. d. 2. q. 2. ar. 1c. 1. q. 1. o./. q. 2. c./. q. 5. 2^{m}./. 10. lec. 14. me^{o}. c./. c^{o}. 3. lec. 4. prin^{o}. B./. Matt. 3. me^{o}. A. G. Ioannes. 5. uel circuncisio. 2.

8 Baptismus Ioannis erat quasi protestatio, & professio pœnitentię, quam imponebat baptizatis. 3^{a}. q 38. 3. 2^{m}./. 4. d. 2. q. 2. 2. 1^{m}./. Ro. 11. lect. 4. fi. F.

9 Baptismus Ioannis dicitur baptismus pœnitentiæ quo ad alios qui per eum præparabantur ad pœnitentiam, non autem quo ad Christum. 4. d. 2. q. 2. ar. 3. q. 1. 1^{m}.

10 Baptismus Ioannis non imprimebat caracterem. 3^{a}. quęs. 38. 6. c. Caract.

11 Nec in eo peccata remittebantur. 3^{a}. q. 68. 6. 1^{m}.

12 Baptismus Ioannis faciebat ipem remissionis peccatorum non quidem conferendo gratiam, sed promittendo eam in quantum præfigurabat baptismum Christi, in quo datur. 4. distinct 2. q. 2. 2. 3^{m}./. quæst. 3. 1^{m}./. artic 2. o./. artic. 3. q. 2. 1^{m}./. 10. lect. 14. me^{o}. c.

13 Baptismus Ioannis non conferebat gratiam, sed tantum effectum hominis. 3^{a}. quæst. 3. 2. c./. 3. o./. 6. c./. 4 distinct. 2. q. 2. ar. 1. q. 1. c./. 10. lect. 13. prin^{o}. A. fi./ lect. 14. me^{o}. c. fi.

14 Forma baptismi Ioannis erat conueniens, scilicet in nomine Christi uenturi 4. d. 2. q. 2. ar. 1. q. 2. o.

15 Baptismus Ioannis quo ad materiam, magis conueniebat cum baptismo Christi, quàm circuncisio, sed econuerso quo ad causam finalem. 4. d. 2. q. 2. 2. 4^{m}.

16 Circuncisio quo ad necessitatem instituta erat ut remedium, contra peccatum originale, sed baptismus Ioannis, ut alluefaceret ad baptismum Christi. 3^{a}. quæst. 70. 1. 3^{m}./. 4. d. 2. q. 2 ar. 2. 4^{m}.

17 Christus inhibuit apostolis, gentibus euangelium prædicare, ante passionem, & resurrectionem suam. Vnde multo minus conueniebat, per Ioannem gentiles ad baptismum admitti. 3^{a}. q. 38. 4. 3^{m}.

18 Christus antequam baptizaretur, solitus erat sepe ire ad Ioannem. Io. lect. 14. fi. E. F.

19 Christus uoluit baptizari baptismo Ioannis, a Ioanne, sextuplici ratione, scilicet propter humilitatem implendam ut baptismum Ioannis approbaret, ut aquas consecraret, suę carnis tactu, & sic baptismum suum instituere t, ut ostenderet non interesse quis a quo baptizaretur, ad exemplum baptismi proponendum illis qui erant futuri filii dei per fidem, & ut in baptismo miracula ostendens, euacuaret illorum errorem, qui Ioannem Christo maiorem credebant. 3^{a}. q. 38. 1. c./. q. 39. 1. 2. o./. 5. c. q. 66. 5. 4^{m}./. q. 67. 7. 1^{m}./. q. 81. 1. c./. q. 84. 7. 4^{m}./. 4. d. 2. q. 2. ar. 3. q. 1. o./. q. 3. ar 2. quæst. 1. c./. d. 7. q. 3. artic. 2. q. 1. c./. Mata. 3. fi. B. C. Apostoli. 26, 27. * Columba. 2. &c. Confessio. 21, Confirmatio. 15. Missio. 42.

20 Ioannes baptizatus fuit a Christo. 3^{a}. q. 38. 6. 3^{m}./. Matth. 3. fi. B. E.* Sacramentum. 12. &c.

21 Multi baptizati sunt a Ioanne, præter Christum, non autem omnes. 3^{a}. quæst. 38. 4. o./. distinct. 2. quæst. 2. artic. 3. quæst. 2. o.

Christus

22 Christus non fuit primus, nec ultimus baptizatus a Ioanne. 3^{a}. q. 39. 3. 4^{m}./. Io. 3. lect. 4. prin^{o}. B.

23 Christus baptizatus fuit in Iordane, quia per ipsum fuit introitus in terram promissionis, & etiam ipsum diuisit Helias. 3^{a}. q. 39. 4. o./. Matth. 3. prin^{o}. a C.

24 Christus baptizatus fuit tempore conuenienti. 3^{a}. q. 39. 3. o./. 4. d. 4. q. 3. ar. 1. q. 1. 1^{m}./. d. 44. L. prin^{o}./. Matt. 3. fi. B. prin^{o}.

25 Nullus ęquauit Christum de baptismo, quia non propter se sed propter alios baptizatus est. 3^{a}. q. 67. 7. 1^{m}.

26 Christo baptizato, aperti sunt cæli quadruplici misterio, scilicet ut ostenderetur, quòd de cætero uirtus cælestis baptismum consecraret, & quòd per fidem baptismi inspicimus cælestia, quæ sensum, & rationem humanam excedunt, & ut ostenderetur, quòd baptizatis patet uia ad cælum, & ut detur intelligi, quòd hoc ipsum quòd post baptismum cælum aperitur credentibus, est ex uirtute orationis. 3^{a}. q. 39. 5. o./. q. 49. 5. 3^{m}. 3. d. 18. ar. 6. q. 3. 2^{m}./. d. 22. q. 3. 3. 4^{m}./. Opus. 60. c^{o}. 7. Baptismus. 154.

27 Christo baptizato, audita est uox patris, propter mysteriũ trinitatis. 3^{a}. q. 39. 8. o./. q. 45. 4. o./. q. 66. 6. c. Vox. 1.

28 Spiritus sanctus apparuit Christo baptizato, in specie columbæ, quia datur omni baptizato sine fictione. 3^{a}. q. 39. 6. o. Columba. 2.

29 De baptismo Christi tractatur, Opusc. 60, c^{o}. 7.

30 Baptizati baptismo Ioannis, baptizari tenebantur baptismo Christi. 3^{a}. q. 38. 6. o./. q. 66. 9. 2^{m}./. 4. d. 2. q. 2. 4. o./. L. fi./. Matth. 3. me^{o}. a G.

31 Ioannes non baptizauit pueros, nec gentiles. 3^{a}. q. 38. 4. 3^{m}./. 4. d. 2. q. 2. ar. 3. q. 3. o.

32 Baptismus Iohannis cessauit quo ad suum maximum posse, Christo baptizato. Sed totaliter cessauit Ioanne incarcerato, quia ministerium eius, soli Ioanni erat commissum. 4. d. 2. q. 2. ar. 1. q. 4. q.

33 Baptizato Christo, non cessauit baptismus Ioannis, sed tantum eo decollato. 3^{a}. q. 38. 5. o./. q. 39. 3. 4^{m}./. Io. 3. lect. 4. prin^{o}. B.* Absoluere. 36. Eucharistia. 84. 85. 161.

Diffō. 34. Diuersa diffinitiones baptismi. 3^{a}. q. 66. 1. o./. 4. d. 3. 1. o./. 3. 4. c^{o}. 59.

Forma. 34 Forma baptismi est ista, scilicet Ego te baptizo. In nomine patris, & filii & spiritus sancti. 3^{a}. q. 60. 8. B./. 66. 5. 1^{m}./. q. 67. 6. c./. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 1^{m}./. 1ℰ. Cor. lect. 2. me^{o}. A.

37 Per formam græcorum, perficitur uerum sacramentũ baptismi. Et fit ad uitandum antiquorum errorem, qui uirtutem attribuebant baptistis. 1^{a}. q. 66. 5. 1^{m}.

38 Forma baptismi græcorum tripliciter differt a nostra, quia non exprimunt personam ministri: baptizatus ponitur in nominatiuo, & uerbum exprimitur in subiũctiuo uel optatiuo modo. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 1^{m}./. 1ℰ. Cor. lect. 2. me^{o}. A.

39 Forma baptismi, qua utuntur Latini, est melior, perfectior & magis consona uerbis euangelii, quàm forma qua utuntur græci. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 1^{m}./. 1ℰ. Cor. lect. 2. me^{o}. B.

40 Latinis non licet baptizare, in forma græcorum, quia graue peccarent. Et secundum aliquos, non esset baptismus 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 1^{m}.

41 In forma baptismi, dimittens uerbum baptizo, nihil agit. 3^{a}. q. 66. 5. 2^{m}./. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. c./. 1^{m}./. q. 3. c.

42 Dicens, nos baptizamus, nihil agit. 3^{a}. q. 66. 5. 4^{m}./. q. 67. 6. c./. 2^{m}./. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 2^{m}./. d. 6. q. 2. ar. 1. q. 1. 3^{m}.

43 Ego, non est de necessitate formæ baptismi, sed ponitur ad maiorem expressionem intentionis. 3^{a}. q. 66. 5. 1^{m}./. q. 82. 4. 3^{m}./. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 1^{m}./. q. 3. c.

44 Si dicatur, Ego baptizo uos, est baptismus. Sed peccatum est, nisi necessitas cogat. 3^{a}. q. 66. 5. 4^{m}./. q. 67. 6. 2^{m}./. 4. distin. 3. artic. 2. quæst. 2. 2^{m}.

45 Si dicatur, In nomine trinitatis, nihil agitur. 3^{a}. q. 66. 6. 3^{m}./. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 4^{m}.

46 Si dicatur. In nomine genitoris, uel proferantur alia nomina personarum non propria, nihil agitur. 3^{a}. q. 60. 7. 2^{m}./. q. 66. 5. 7^{m}. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 5^{m}. Hæresis. 116.

47 Si dicatur. In nomine Christi, non est baptismus, nisi reueletur, sicut apostolis ut nomẽ Christi gẽtib⁹ honorabile redderet. 3^{a}. q. 66. 6. 1^{m}./. 4. d. 3. L. 3^{m}./. ar. 2. q. 2. 3^{m}./. 1ℰ. C. lc. 2. fi. E.

48 Si in forma baptismi ad datur, & beatæ Mariæ, quasi ibi aliquid operetur nomen eius, nihil agitur. Si autem intendatur tantum, quòd oratio eius prosit baptizato, ualet. 3^{a}. q. 60. 8, c. fi.

49 Si nominata tantum una persona trinitatis, baptizandus moriatur, creditur suppleri in inuisibiliter. 3^{a}. q. 68. 2. o./. q. 82. 4. 2^{m}./. d. 3. ar. 2 q. 3. 4^{m}.

50 Nõ dicitur ibi, in nominibus: sed in nomine, idest in inuocatione, per confessionem exteriorem. 3^{a}. q. 66. 5. 6^{m}./. 4. d. 3. ar. 2. q. 1. 9^{m}.

51 Si fiat inter ruptio uerborum, non erit baptismus. 4. distinc. 3. artic. 2, q. 4 1^{m}.

Immo interrumpens formam sacramentorum, perficit sacramentum. 4. d. 3. ar. 2. q. 2. 3. 4 o. Respondeo Du^{o}. 264. Du^{m}. 264.

52 Si fiat tanta interruptio uerborum, uel interpositio, quòd intercipiat intentionem baptizantis, tunc non erit una forma, & utraque per se erit imperfecta, nec sufficier ad baptismum, sicut si dicatur, In nomine patris, & interponat baptizans longam fabulam, & postea dicat, & filii, non erit baptismus, 3^{a}. q. 60. 8. o./. 4. d. 3. ar. 2. q. 4. 1^{m}.

53 Si autem fiat ita parua interruptio, uel interpositio uerbi non corrumpentis formam, nec principalem sententiam mutantis, ut si dicat baptizans, In nomine patris omnipotentis, aut interpositio silentii, aut interruptio tussis, uel alicuius huiusmodi, quod intentionem baptizantis non discontinuet, erit cum unitate intentionis, unitas formæ. Constat enim, quòd continuatio formæ, ex uocibus unitatem habere non potest, cum ora io sit quantitas discreta. 3^{a}. q. 60 8. o./. 4. d. 3. ar. 2. q. 4. 1^{m}.

54 Si dubitatur de aliquo, an sit baptizatus, debet baptizari sub hac forma. Si nõ es baptizatus, ego te baptizo. 3^{a}. q. 66. 9. 4^{m}./. q. 68. 7. 2^{m}./. 11. 4^{m}./. 4. d. 6. q. 1. ar. 1. q. 1. 3^{m}./. quæst. 2. ar. 1. q. 1. c.

55 Immo iniuria sit baptismo, si baptizatus rebaptizetur. 4. d. 6. q. 2. ar. 1. q. 1. 1. 4^{m}./. Con. 4. c^{o}. 59. fi. Respon^{o}. Du^{m}. 265. Materia. Du^{m}. 265^{m}.

56 Aqua est materia baptismi, non autem oleum, sanguis, uinum, nec aliquod elementum. 3^{a}. q. 60. 7. 2^{m}./. q. 66. 3. o./. 5. 7^{m}./. q. 67. 3. c./ q. 74. 1, c./. 6. 2^{m}./. q. 84. 1. 1^{m}./. q. 86. 4. 3^{m}./. 6. c./. 4. d. 1. q. 2. ar. 3. q. 3. 1^{m}./. d. 3. ar. 3. q. 1. o./. L./. d. 5. q. 2. ar. 1. q. 1. c./. q. 3. c./. d. 17. q. 3. ar. 4. q. 3. o./. Con. 4. c^{o}. 59./. Quol. 1. 10. c./. 10. 3. fi. D. Flumen, 1. Fons. 1.

57 Aqua est materia baptismi remota. Sed ablutio est materia proxima, ideo proprie prędicatur de eo. Non autem aqua, nisi per causam. 3^{a}. q. 66. 1. o./. 4. d. 3. q. 1. ar. 1. q. 1. 2. c./. q. 2. c./. 1^{m}.* Exorcismus. 4. Flumen, 1. Fons. 1. Hæresis 116. Martyr. 15.

58 Aqua in sua natura est materia remota baptismi. Sed ut institua^{a}, est materia dispo^{a}. Sed ut sub forma uerborum, est materia forma^{a}. 4. d. 3. L. fi.

59 Aquam in qua fit baptismus, oportet esse mundam ob reuerentiam, non autem de necessitate sacramenti. 4. d. 5. q. 2. ar. 2. q. 1. 1^{m}.

60 Aqua quantuncumque alterata, uel mista, per naturam, uel artem, potest esse materia baptismi, nisi soluatur species 3^{a}. q. 66. 4. o./. 4. d. 3. ar. 3. q. 2. 1. o./. Con. 4. c^{o}. 58. * Pluuia. 2.

61 In aqua mista cum chrismate, potest fieri baptismus, quia non soluitur species aquę. 3^{a}. q. 66. 4. 2^{m}./. Verit. q. 27. 4. 10^{m}.

62 Baptismus potest fieri in lixiuio, & brodio, & in aquis sulfureis. 3^{a}. q. 66. 4. 2^{m}./. 4^{m}./. 4. d. 3. ar. 3. q. 2. 5^{m}.

63 Baptismus potest fieri in qualibet aqua maris, fluminis, uel paludis. 3^{a}. q. 66. 3. 4^{m}./. 4. 1^{m}./. 4 d. 3. ar. 3. q. 2. 4^{m}./. q. 3. o.

64 Baptismo facto in mari, illa tantum aqua consecratur, quæ uenit ibi in usum. 3^{a}. q. 74. 2. 2^{m}./. 4. d. 3. ar. 3. q. 3. 2^{m}./. d. 11. q. 2. ar. 1./. Quol. 3. 3^{m}.

65 Baptismus potest fieri ex aqua luti, non autem ex luto. 3^{a}. q. 66. 4. 2^{m}./. 4. d. 3. ar. 3. q. 3. 3^{m}.

66 Baptizati non sunt filii aquæ, quia non assimilantur ei in specie. Nec aqua est agens principale, sed instrumentale. 3. d. 4. L 2^{m}.

67 Baptismus non potest fieri in aquis artificialibus, ut alchiæ uel rosarum. 3^{a}. q. 66. 4. 5^{m}./. 4. d. 3. ar. 3. q. 2. c./. 5^{m}./. q. 11. q. 2. ar. 4. q 3. 3^{m}.

68 Chrisma non est de necessitate baptismi, sed quodammodo perficit baptismum. 3^{a}. q. 65. 4. c. Verit. q. 27. 4. 10^{m}.

69 In materia baptismi, Chrisma in modum crucis effunditur. 4. d. 7. q. 1. ar. 1 q. 1. ar 1./. a. 2. q. 3. c.

70 In baptismo non aqua, sed lotio, est sacramentum tantum, iustificatio est res tantum, sed caracter utrumque. 3^{a}. quæst. 66 1. o./. 4. distinct. 3 ar. 1. quæst. 1. 1^{m}./. 2^{m}./. 3^{m}./. L./. distin. 4. quæst. 1. ar. 4. q. 2. 1^{m}./. distinct. 8. quæst. 2. artic. 4. q. 1. 3^{m}./. d. 22. q. 2. ar. 1. q. 1. c.

71 Si sacerdos sit in tali loco, quòd non possit habere aquam de fonte, uel riuo, uel aliunde, fodiat terram, si possit inuenire. Et si non poterit habere, imploranda est bonorum omnium largitoris gratia. Si enim sacerdos facit quod potest, & quod non potest committit deo, tunc ipse deus inuisibiliter

liliter supplet defectum. Et sic potest sacramẽtum baptismi alicui deesse re, sed non uoto, sicut cum aliquis baptizari desiderat, & aliquo casu præuenitur morte, antequam baptismum suscipiat. Et talis sine baptismo actuali, potest salutem consequi, propter desiderium baptismi, quod procedit ex fide per dilectionem operantem, per quam deus hominẽ interius sanctificat, cuius potentia, sacramentis uisibilibus nõ alligatur. 3^a.q.68.2.7.9.o./.q.82.4.2^m./.4.d.3.ar.2.q.2.c./.q.3.4^m./.Opusc.65.c^o.3.

Modus. 72 Baptismus potest fieri per aspersionem, effusionem, & immersionem in aqua. 3^a.q.66.7.o./.4.d.3.ar.4.q.1.o.

73 Sufficit quòd caput immergatur in baptismo. 3^a.quę.66.7.3^m./.4.d.3.ar.4.q.1.2^m./.3^m. Caput.6. * Confirmatio.47.

74 Trina immersio, non est de necessitate, tamen debet fieri. 3^a q.66.8.o./.4.d.3.ar.4.q.2.o./.q.3.o./.d.23.quæst.1.ar.1.quæst.2.c. Immersio.

75 Si trina immersio sit intenta, non perficitur baptismus, nisi intertia. Si autem una intendatur, perficitur in ea. 3^a.q.66.8.3^m./.q.78.6.2^m./.4.d.3.ar.4.q.3.3^m./.d.8.q.2.ar.4.q.1.3^m. * Immersio. Instructio. Missa.26. Nomen.11.&c.

76 Sermo dirigitur ad non intelligentem, quia in baptismo, & in aliis, sermo efficit quod significat. 3^a.q.66.5.3^m./.4.d.3.ar.2.q.1.5^m.

77 Quæ pertinent ad ritum, & solẽnitatem baptismi, fiunt ad deuotionem, & instructionem, & contra dæmones. 3^a.q.66.10.c.

78 Solennitas, cæremoniæ, & ritus, non sunt de necessitate baptismi, sed fiunt ad deuotionem, instructionem, & contra dæmones. 3^a.q.66.10.o./.4.d.2.q.1.2.7^m./. distinct.6.q.2.ar.1.q.3.o. * Psalmus.10.

79 Baptismus, quo ad solennitatem, habet tempus determinatum, scilicet sabbatum ante pascha, & ante pentecostẽ, non autem quo ad substantiam eius, & necessitatem. 3^a.q.66.10.1^m./.4.d.6.q.2.ar.2.q.2.c.

80 Baptismus non debet iterari. 3^a.q.49.3.2^m./.q.66.9.o./.q.67.3.1^m./.4.3^m.5.6.c./.q.71.2.3^m./.q.80.10.1^m./.q.82.8.c./.q.83.3.3^m./.q.84.10.1^m./.5^m./.4.d.2.q.1.2.2^m./.d.4.q.2.ar.1.q.1.2^m./.d.6.q.2.ar.1.q.1.o./.d.12.q.3.ar.1.q.1.2^m./.d.14.q.1.ar.4.q.3.c./.ꝯ.4.c^o.59.fi./.70./.71./.72.prin^o.G./.Io.3.lect.1.me^o.c.fi./.Eph.4.lect.2.me^o.A./.He.6.lc.1.me^o.D./.fi.E.&c.

Necessitas 81 Baptismus potius habet aliqua supplementa, quàm alia sacramenta, quia magis est de necessitate. 4.d.2. L./.d.4.q.3.ar.3.q.1.2^m.

82 Baptismus est sacramentum, maxime necessitatis. 3^a.q.65.3.4^m./.q.67.1.3^m.2.3^m 3 c./.3^m./.5.3^m./.q.68.1.2.o./.q.72.2.4^m./.q.78.1.4^m./ q.82 1.3^m./.4.d.2.q.1.ar.4.q.3.c./.d.3.ar.2.q.1.4^m /.ar.3.q.1.c./.d.5.q.2.ar.1.q.1.c./.q.3.1^m./.d.7.q.1.ar.2.q.3.1^m./.ar.3.q.2.1^m./.q.2.ar.2.q.1.2^m./.q.3.ar.1.q.1.c./.3^m./.q.2.1^m./.ar.2.q.2.c./.d.8.q.2.ar.4.q.3.c./.d.9.ar.5.q.4.2^m./.d.11.q.2.ar.2.q.1.2^m./.d.17.q.3.ar.3.q.1.2^m. * Athanasius.1.

83 Necessaria fuit institutio baptismi, quia circuncisio sanctificabat remouendo tantum, nec ita efficaciter sicut baptismus. 3^a.q.70 4.c./.5^m./.4.d.1.q.2.ar.4.q.2.c./.d.3.ar.5.q.1.o./.ꝯ.4.c^o.60./.Verit.q.28.2.12^m.

84 Singulari personę baptismus quidem, simpliciter, & absolute est necessarius ad salutem, pænitentia autem, supposito peccato mortali post baptismum. Sacramentum autem ordinis, est necessarium ecclesiæ ad gubernandum. Sed necessitate congruentiæ, confirmatio quodammodo perficit baptismum, extrema unctio pęnitentiam, matrimonium uero ecclesiæ multitudinem, per propagationem conseruat 3^a.q.65.4.c.

85 Forma baptismi, & usus debitę materię, sunt de necessitate huius sacramenti, non autem benedictio aquæ, & alia huiusmodi, sed pertinent tantum ad solennitatem eius. 3^a.q.66.3.3.5^m./.10.c./.q.67.3.2^m./.4.d.2.q.1.2.7^m.

86 Sanctificatio materiæ, non ponitur in diffinitione baptismi, nisi quæ fit ꝑ formã eius, & est de necessitate eius. 4.d.3.q.1.ar.1.q.2.2^m.

87 Baptismus fuit institutus quo ad materiam, in baptismo Christi. Sed necessitas eius declarata est Ioannis tertio, usus autem eius incæpit, quando misit apostolos. 3^a.q.66.2.o./.q.73.5.4^m./.4.d.3. artic.5. quæst.2.o./.distinct.8. quæst.1. artic.3.q.3.2^m.

88 Baptismus fuit in præcepto omnibus, statim post passionem Christi, non autem ante. 3^a.q.66.2.o./.4. distict. 3.ar.5.quæst.3.o. * Obedientia.34.

89 Omnes tenentur baptizari. 3^a.q.68.1.o./.q.70.2.3^m./.4^m./.q.84.5.c./.4.d.4.q.3.artic.3.q.2.c./.3^m./.distinct.6.quæst.1.ar.1.q.1.c./.ꝯ.4.c^o.71.* Oratio.5.57.Pęnitentia.22.87.Sacramentum.46.Satisfactio.5.

90 Nullus potest saluari sine baptismo in actu, uel in proposito. 12ę.q.113.3.1^m./.3^a.q.68.2.o./.q.72.6.1^m./.4.d.4.q.3.art.3.q.2.c./.3^m./.d.17.q.3.ar.1.q.1.c./.1^m./.q.4.c./.Con.4.c^o.72.me^o.G./.Quol.6.40./.Io.6.lect.7.prin^o.6.B.

91 Baptizandis adultis, requiritur uoluntas, non absoluta, sed sufficit conditionata, per minas, & flagella, quo ad sacramentum tantum. 4.d.6.q.1.ar.2.q.3.c./.d.29.ar.3.q.1.1^m.

92 Actus interior, non est de necessitate baptismi. 4.d.6.L.me^o./.d.16.q.1.ar.1.q.1.2^m./.d.34.4.1^m.

93 Intentio propria est necessaria, in baptizando, habente usum rationis, in non habente autem, sufficit intentio ecclesiæ. 3^a.q.68.7.o./.8.3^m./.9.1^m./.12.c./.1^m./.q.69.1.2^m./.9.o./.q.71.3.3^m./.4.d.4.q.2.ar.3.q.2.2^m./.q.3.c./.d.6.q.1.ar.2.q.3.o./.ar.3.q.1.3^m./.5^m./.d.27.q.1.ar.2.q.4.c.

94 Intentio est necessaria in baptizante. 3^a.q.66.8.3^m./.4.d.6.q.1.ar.2.q.1.o./.q.2.o.

95 In adultis requiritur remotio prohibentis, scilicet fictionis & dispositio quasi materialis, scilicet deuotio, & fides ipsius baptizandi. 4.d.4.q.2.ar.3.q.2.2^m

96 Baptismus est protestatio fidei. 3^a.q.66.1.1^m./.q.78.3.6^m.

97 Baptismus dicitur sacramentum fidei, quia fides ecclesiæ, & eius qui baptizatur, operatur ad efficaciam baptismi, & etiam baptizati profitentur fidem. 12ę.q.102.5.3^m./.3^a.q.39.5.c./.q.66.1.1^m./.3.c./.q.68.1.1^m./.4.3^m./.q.70.1.c./.3^m./.2.c./.q.71.1.c./.3^m./.q.73.3.3^m./.q.78.3.6^m./.Quol.6.4.c.

98 Fides est necessaria in baptizandis adultis, quo ad gratiam, non autem quo ad caracterem. 3^a.q.68.8.o./.q.71.3.3^m./.4.d.6.q.1.ar.3.q.1.o./.q.2.ar.2.q.3.c./.d.9.ar.2.q.2.2^m.

99 Spes uel fides baptizandi nihil facit ad sacramentum, licet possit facere ad rem sacramenti impediendam, uel promouendam. 4.d.2.q.2.4.c.

100 Oppositum uidetur dicere 4.d.4.q.2.ar.3.q.2.c./.3^m. Respondeo sicut Dubio.266. Cornelius.o. Du.266^m.

101 Fides non est necessaria in baptizante 3^a.q.64.9.o./.q.68.8.c./.4.d.6.q.1.ar.3.q.2.o./.q.3.o.

102 In habentibus usum rationis baptizandis, requiritur contritio, siue deuotio, quo ad rem sacramenti, sed intentio, siue uoluntas quo ad sacramentum. 3^a.q.68.7.2^m./.q.86.2.1^m./.3.d.19.L.me^o./.4.d.4.q.2.ar.3.q.2.2^m./.d.6.q.1.ar.2.q.2.c./.q.3.c./.q.2.ar.2.q.3.c./.Ro.1.lec.4.me^o.D.

103 Caritas non requiritur in baptizandis, nec contritio: sed sufficit attritio. 4.d.6.q.1.ar.3.q.1.5^m.

104 Baptismus non requirit contritionem, quasi concausam, ad deletionem peccati actualis, sed ad remouendum contrariam dispositionem, scilicet fictionem. 4.d.4.q.2.ar.1.q.1.1^m.d.6.q.1.ar.2.q.3.c./.1^m./.3^m./.d.7.q.1.ar.2.q.1.c./.d.16.q.1.ar.2.q.1.o./.d.18.q.1.ar.3.q.1.c.

105 Confessio non est de necessitate baptismi. 3^a.q.68.6.o./.3.d.19 ar.3.q.2.1^m./.Con.4.c^o.59./.Ro.11.lect.4.fi.E.&c.

106 Ab baptismum non requiritur manus impositio. 3^a.quæst.84.4.c./.2^m.

107 Baptizati tenentur ad restitutionem male ablatorum. 3^a.q.68.5.3^m.

108 Baptismus conuenienter datus est immediate a deo, 4.disti.1.q.2.ar.1.q.2.2^m. Agens.

109 Prima causa, & auctoritas efficaciæ baptismi, ẽ trinitas: sed secundaria, & meritoria, est passio Christi. 3^a.q.66.5.c./.5^m. 4.d.2.ar.2.q.1.8^m./.Quol.6.3.c./.Hæ.6.me^o.C. * Angelus.489.&c Apostoli.26.Athanasius.1.

110 Causa baptismi duplex, scilicet principalis, dans uirtutem ei, idest trinitas, & instrumentalis, scilicet minister. 3^a.q.66.5.c./.8.1^m./.q.67.4.3^m.

111 Sacerdos est proprius minister huius sacramenti, non autem diaconus, nisi in necessitate. 3^a.q.67.1.2.o./.3.1^m./.2^m. 4.d.5.q.2.ar.1.q.2.o./.d.7.q.3.ar.1.q.3.c./.d.17.q.3.ar.3.q.2.c./.d.24.q.2.2.1^m.

112 Baptismus solenniter celebratus, debet sumi a presbytero curato, uel eius uice. 3^a.q.67.4.2^m.

113 Sacerdos malus baptizans, peccat mortaliter nisi in necessitate, & sine solennitate. 3^a.q.64.6.3^m./.4.distinct.5.quæst.2.ar.2.quæst.4.o.

114 Oppositum uidetur dicere, 22ę. quæst.39.3.4^m./.quæst.60.2.3^m. Respondeo sicut Dubio.405. * Confirmatio.3. Du ^{m}.261.

115 Minister malus, potest conferre baptismum tantæ gratiæ, & effectus, quantæ potest, & bonus. 4.d.5.quæst.2.artic.2.q.1.2.3.o.

116 Recipiens baptismum, uel alia sacramenta a ministro malo non præciso, non peccat, nisi communicet ei in peccato, scilicet inducendo eum ad ministrandum 22ę.qu.39.4.1^m./.3^a q.64.6.2^m./.4.d.5.q.2.artic.2.q.5.o./.d.6.q.1.arti.3.q.2.3.o./.d.24.q.1.ar.3.q.5.3^m. * Eucharistia 43. Fides.59.

Fons

Fons.1.Laurentius.1.Missa.26.Potestas.2.&c.

117 Omnis homo cuiuscumque sexus, uel cultus, potest baptizare in necessitate, si desit minister aptior 22ę.q.39.4.1^m./.q.100.2.1^m./.3^a.q.67.3.4.5.o./.8.1^m./.q.82.1.3^m./.7.2^m./.4.d.5.q.2.ar.1.q.1.3.o./.d.6.q.1.ar.3.q.2.o./.q.2.ar.1.q.3.1^m./.d.7.q.3.ar.1.q.1.c./.d.13.q.1.ar.3.q.1.3^m./.d.18.q.1.art.3.q.1.c./.d.19.q.1.ar.2.q.2.4^m./.d.20.ar.1.q.2.3^m./.d.23.q.1.ar.4.q.1.1^m./.q.2.ar.1.q.1.c./.d.24.q.1.ar.3.q.5.5^m./.d.25.q.2.c./.q.3.ar.2.q.1.3^m./.d.42.q.1.ar.3.q.1.3^m./.q.2.1.5^m./.Quol.11.7.3^m. * Prædicare.2.Sacramentum.62.&c.

118 Si laicus uel mulier, sine necessitate baptizet, peccat, & cooperans ei, sed non reiteratur. 3^a.q.67.3.1^m./.4.3^m.

119 Si laicus, præsente clericos, uel non sacerdos præsente sacerdote, uel mulier præsente uiro baptizent, peccant. 3^a.q.67.4.o./. distinct.5. quæst.2. artic.1. quæst.1.c./. distinct.28.3.3^m.

120 Vnus potest simul plures baptizare, si sit necessitas. 3^a.qu.66.5.4^m./.quæst.67.6.2^m./.4.d.3.ar.2.q.2.2^m.

121 Plures non possunt eundem baptizare. 3^a.q.66.5.4^m./.q.67.6.o./.4.d.3.ar.2.q.2.2^m./.d.6.q.2.ar.1.q.1.3^m.

122 Si unus est mancus, & alter mutus, non possunt baptizare. 3^a.quæst.66.5.4^m./.quæst.67.6.3^m./.4. distinct.6. quæst.2.ar.1.q.1.3^m.

123 Nullus potest se baptizare, tamen propter contritionem & deuotionem saluaretur. 3^a.q.66.5.4^m./.q.68.2.o./.7.o./.q.82.4.2^m./.4.d.5.q.2.ar.1.q.3.2^m.

125 Intentio in baptizante non est causa efficiens baptismi, sed tantum elicit actionem agentis. 4.distinct.29. artic.3.quæst.1.1^m.

Baptizãdi. 126 Pueri sunt baptizandi. 12ę.q.113.3.1^m./.3^a.q.39.3.1^m./.q.68.9.o./.4.d.4.q.3.ar.1.q.5.1.o./.d.9.ar.5.q.4.2^m./.d.18.q.1.artic.3.qu.1.c./.d.25.q.2.art.1.q.2.c./.Ma.q.4.1.c.prin^o./.Quol.4.10.c./.Quol.9.23.c.Hæresis.139.

127 Pueri baptizantur in fide militantis ecclesiæ, quæ si per impossibile deficeret, suppleret ecclesia triumphans. 3^a.q.68.9.o./.12.c./.1^m./.q.69.6.3^m./.8.c./.q.71.1.2^m./.3.3^m./.q.73.3.c./.4.d.6.q.1.ar.2.q.1.o./.q.2.c./.3^m./.q.2.art.2.q.3.c. * Athanasius.1. Caput.6. Dæmon.94.119. Ebrietas.15. Ænerguminus.4.

128 Pueri infidelium, non sunt baptizandi, inuitis parentibus 22ę.q.10.12.o./.3^a.q.68.10.o./.Quol.2.7.o./.Quol.3.11.c. * Eucharistia.41.150.209. Fides.59. Hæresis.72.73.139. Instructio. Martyrium.15.

129 Baptismus debet differri in adultis, ad probationem, instructionem, & reuerentiam, non autem in pueris. 3^a.q.68.3.o./.4.d.4.q.3.art.1.q.2.o./.d.6.q.2.ar.1.q.2.1^m./.d.17.q.3.ar.1.q.4.c./.Ma.q.1.o.Instructio.

130 Vnus non potest pro alio baptizari. 1ę.Cor.15.lect.4.prin^o.E. * Peccatum.254.400.422.Pœnitentia.22.87.

266^m. Oppositum uidetur dicere.4.d.30.q.1.1.3^m. Respondeo Dubio.268. * Satisfactio.15.16.Votum.12.

Siquis baptizet unum pro alio ex errore, erit baptizatus, quia caracter non causatur ex intentione baptizantis, sed ex cultu.4.d.30.4.1.1.3^m.

131 Infidelitas aliorum, non nocet baptizandis, nec alia peccata, sed tantum propria. 3^a.q.68.9.2^m./.q.69.6.4^m./.4.d.6.q.1.ar.3.q.3.o.

132 Amentes, furiosi a natiuitate, & continue, sunt baptizandi, non autem alii, nisi quando habentes usum rationis, uolunt. 12ę.quæst.113.3.1^m./.3^a.quæst.68.12.o./.4.distinct.4.quæst.3.artic.1.quæst.3.o./.distinct.6.quæst.1.artic 2.quæst.3.2^m./.distinct.18.quæst.1.artic.3.q.1.c./.distinct.23.quæst.2.artic.2.quæst.3.2^m./.distinct.25.quæst.2.artic.1.quæst.1.c./.d.34.4.1^m./.Verit.q.28.3.2^m.

133 Manens in proposito peccandi, non debet baptizari. 3^a.quæst.68.4.o./.8.4^m. Peccatum.422. Baptismus.213.

134 Dormientes nõ sunt baptizandi, nisi propter periculũ, & nisi prius uoluerint. 12ę.q.113.3.1^m./.2^m./.3.q.68.12.3^m./.4.distinct.4.quæst.3.artic.1.q.3.3^m./.distinct.6.quæst.1.artic.2.quæst.3.2^m./.distinct.17.quæst.1.artic.3.quæst.2.3^m./.Verit.q.28.3.8^m.

135 De periculis baptizandorum Opusc.65.c^o.3.

136 Baptizatus ex metu, non rebaptizatur.4. distinct.6. quæst.1.ar 2.q.3.c./.d.30.ar.3.q.1.1^m.

137 Baptizatus ex ludo, cum intentione baptismi, non rebaptizatur. 4.d.6.L.me^o. Athanasius.1.

138 Baptizati ab hereticis in forma ecclesiæ, non debent rebaptizari. 3^a.q.66.9.3^m.

139 Baptizatus, uel confirmatus, uel ordinatus, si resurgat, non rebaptizatur, nec reconfirmatur, nec reordinatur. Rom.7.lect.1.me^o.I.

140 Puer in utero matris, non est baptizandus. 3^a.quæst.68.11.o./.3.distinct.3.quæst.1.artic.1.quæst.3.1^m./.4.distinct.1.q.2.artic.6.q.2.2^m./.d.6.quæst.1.artic.1.quæst.1.o./.q.2.1^m./.d.23.q.2.ar.2.q.1.1^m./.2^m.

141 Mater uiua non debet scindi, ut puer baptizetur. 3^a.q.68.11.3^m./.4.d.6.q.1.ar.1.q.1.4^m.

142 Apparente aliquo membro, si iminet periculum, debet baptizari puer, rebaptizãdus, nisi sit caput. 3^a.q.66.7.3^m./.q.68.11.4^m./.d.3.ar.4.q.1.2^m./.d.6.q.1.ar.1.q.1.3^m.

143 Brutum non potest baptizari. 3^a.quæst.68.12.2^m./.4.distin.9.ar.2.q.3.2^m.

144 Baptizatus debet leuari de fonte, ab aliquo docto in diuinis. 3^a.q.67.7.o. * Amor.128.Anadochus. Leuatio.

145 Leuantem baptizatum, non oportet esse doctum in diuinis, nisi imminente periculo. 3^a.q.67.8.1^m.

146 Leuans de fonte, tenetur baptizatum instruere de fide, si sint inter infideles, uel nisi parentes suppleant. 3^a.q.67.8.o./.q.71.1.3^m./.4.d.6.q.2.art.2.q.3.3^m. * Cognatio.4.&c. Instructio.

147 Leuans de baptismo, assumit sibi officium nutricis, & pedagogi. 3^a.q.67.7.o./.8.c.

148 Sicut qui confert sacramentum baptismi, & confirmationis gerit personam dei, ita & qui tenet in utroque, gerit personam matris ecclesiæ. 4.distinct.42.quæst.1.artic.3.q.1.o. * Matrimonium.116.

149 Leuans baptizatum debet esse tantum unus principalis, sed possunt esse alii coadiutores. 3^a. quæst.67.8.3^m./.4 dist.42.q.1.ar.3.q.2.2^m.

150 Non baptizatus, non potest aliquem leuare de fonte. 3^a.quæst.67.8.1^m./.4.distinct.12.quæst.2.artic.2.q.2.2^m./.d.42.q.1.ar.3.q.1.3^m.

151 Pater non debet leuare proprium filium de baptismo, nisi in necessitate. 3^a.q.67.8.2^m.

152 Leuatio non est de necessitate, sed fit propter imbecillitatem animæ, & non corporis. 3^a.q.67.7.o./.8.1^m.

153 Baptismus est ianua omnium sacramentorum, inquantũ est causa, scilicet caracteris, & gratiæ. 3^a.q.63.6.c./.q.68.6.c./.q.73.3.c./.4.d.3.ar.1.q.3.c./.d.4.q.1.ar.4.q.3.o./.q.2.ar.2.q.5.c./.d.7.q.1.ar.2.q.2.1^m./.d.24.q.1.ar.2.q.3.o./.ꝯ.4.c^o.59. * Actus.24. Aqua.3.4. Bigamia.1. Caracter.24.&c.29.&c. Circuncisio.42.Cognatio.2.4.&c. Effectus.

154 Per baptismum aperitur ianua paradisi. 3^a.q.39.5.o./ q.69.5.1^m./.7.o./.3.d.18.ar.6.q.3 2^m./.4 d.3.ar.1.q 3.4.o./.L fi./.d.4.q.2.ar.2.q.6.o./.q.3.ar.3.q.1.1^m./.q.2.c./.d.17.q.3.ar.1.q.1.1^m./.ar.5.q.3.1^m./.Con.4.c^o.59./.72.me^o.F./ Matth.3.fi.B.H.26.33.40.47. Baptismus.26.

155 Introitus in regnum dei, non est nisi, per baptismum aquæ in re, uel in uoto, uel in figura. 3^a.q.69.5.1^m./.4.d.3.ar.1.q.3.4.o.d 4.q.3.ar 3.q.1.1^m./.q.2.c./.d.17.q.3.ar.1.q.1.1^m./.ꝯ.4.c^o.72.me^o.G./.Io.3.lect.1.fi.D.fi.

156 Principalis effectus baptismi, est ablutio interior, & non potestas, ideo non distinguitur per caracterẽ sicut ordo, quia principaliter importat potestatem. 4.distinct.24.quæst.1.ar.quæst.2.2^m.

157 Baptizatus ascribitur ad duo, scilicet ad cætum fidelium, & ad sacramentorum participationem. 3^a.quæst.63.6.c./.q.67.2.c./.q.70.1.c./.4.d 3.art.1.q.3.4.o./.d 4.q.1.o. d 16.q.1.ar.2.q.1.c./.d.18.q.2.ar.1.q.1.c /.d.24.q.1.ar.1.q.2.3^m./.ar.2.q.1.o./.Con.4.c^o.59./72. * Damnatio.4. Decimæ.5. Dæmon 94.Eucharistia.42.44.46.209.240.

158 Baptismus habet uim illuminatiuam, & fecundatiuam, ad bona opera. 3^a.q.65.1.3^m./.q.67.1.2^m./ q.69.5.o./.4.d.3.art.1 q.4.3^m./ ar.3.q.1.c./.2^m./.d.4 q.2.ar.2.q.3.4.o./.d.5.q.2.ar.1.q.2.c./.1^m./.d.8.q.1.ar.1.q.1.1^m. * Exorcismus.2 4.8.&c.13.Fecunditas.Fides.79.Gratia.6.Hæresis.73 107.114. Ieiunium.14.

159 Pueri saluantur per solum baptismum, sine aliis sacramentis, & aliquis moriens statim post baptismum, statim uolat ad cælum. 3^a.q.65.4.B /.q.68.2.2^m./.4.d.4.q.2.artic 1.q.3.4^m./.Con.4.c^o.59./.91.fi./.Quol.6.4.o./.Matt.3.fi.B.I./.2ę.Cor 5.lect.2.me^o.A.

160 Immo pueris baptizatis morientibus, desunt merita propria, nec habent usum liberi arbitrii. 12ę.q.5.7.2^m.fi./.q.113.3.1^m.Respondeo.Dubio.269.* Incorporari 2. Innocentia 23. Iustificatio 50. 269^m.

161 Pueris baptizatis, subuenit meritum Christi ad beatitudinem consequendam, licet desint eis merita propria, & usum liberi arbitrii nõ habeant, eo quòd per baptismum, sunt Christi membra effecti 12ę.q.5.7.2^m.fi./.q.113.3.1^m./.4.d.4.q.3.art.3.1^m.fi.gratia 56.

162 Circuncisioni succedit baptismus, tamquam perfectum

imperfecto

Ba

Imperfecto.12ę.q.102.5.3^m./.quæst.103.3.4^m./.3^a.quæst.70, 2.3^m./.4^m.

163 Circuncisio erat imperfecta respectu baptismi, quo ad significationem, efficaciam, & utilitatem. Quæ non erat etiam ita communis, quia habebat populum, sexum, & tempus determinatos.3^a. q.70.2.3^m./.4^m./.4. d.1.q.2.ar.5,q.1.c./. d. 3.ar.5.q.1.c.1^m.

164 Baptismus, & circuncisio conferebant gratiam. Sed ille ex sua uirtute ut instrumentum passionis Christi iam perfectę illa uero ut signum fidei passionis futurę.3^a. quæst.70.4.c. fi.Circuncisio.36.37.

165 In baptismo amplior, gratia datur, quàm in circuncisione, 3.q.70.4.c.fi.5^m./.4.d.1.q.2.ar.4.q.3.c.fi./.2^m./.ar.5.q.1.c./.d. 3.q.1,c./.1^m./, Opusc.9.q.33.

166 Baptismus ante passionem Christi si fuisset, nō apperuisset ianuam paradisi, conferendo etiam eandem gratiam sicut prius, Et si nunc circuncisio haberet locum, aperiret eam, 3^a.q.69.7.2^m.q.70.4.4^m./.4.dist.1.quæst.2.ar.4, quæst.2.3^m./. d.4.q.2.ar.2.q.6,1^m.

167 Baptismus continet perfectionem salutis, non autem circuncisio, sed significabat eam, ut fiendam per Christum.3^a. quæst.70.4.o.

168 Gratia baptismalis sufficit ad concupiscentiam totaliter reprimendam, & ad merendum, non autem gratia in circuncisione data.3^a.q.70.4.c.fi./.5^m./.4.d.1.q.2.ar.4.q.3.c.fi./ ar.5.q.1.c./.Verit.q.28.2.12^m.Circuncisio.36.

169 Omnibus rite baptizatis, etiam pueris conferuntur gratia & uirtutes, & in habentibus augentur.22ę.q.47.14.2^m./.3^a. q.69.3.4.5.c./.6.0./.q.71.3.c./.2.d.32.q.1.1.c /.4.d.3.ar.1. q. 3.c /.d.4.q.2.ar,2,q.1.2.0./.q.3.ar.1.q.2.2^m./.d.9.ar.1.q.2.c./. d.17.q.1.ar.3.q.2.c./.3^m./ d.18.q.1.ar.3.q.1.c.

170 Omnes pueri, æqualem gratiam consequuntur per baptismum, adulti autem, inæqualem, secundum gradus deuotionis.3^a.q.69.8.c./.q.89.2.2^m./.4.d.4.q.3.ar.2.q.2.3.o.

171 Letitia, & pinguedo deuotionis, sunt effectus baptismi cōsequentes, non autem primi.4.d.3 ar.3.q.1.5^m.

172 Effectus baptismi duplex, scilicet primus, idest caracter, & secundus, scilicet gratia.3^a.q.68.8.c./.q.69.10.c./.4.d. 3.ar. 1.q.3.c./.d.4,q.3.ar.2.q.1 3 c.

173 Per baptismum homines adoptantur in filios dei.3^a. quæst. 39.8.3^m.

174 Per baptismum homo regeneratur ad uitam spiritualem. 3^a.q.39.5.c.fi./.q.62.2.c./.q.65.1.2.c./ q.66.1.1^m./.3.c./.9.c./ 5^m./.q.67.3.c./.7.c./.q.68.1.c /.9.1^m./.q.69.5.8.c.quæst.72.1. c./.4. 3^m./.5. 6. c./. 9.1^m./.11. 2^m. /. quæst. 73. 1.c /. 3. c./.3^m /.5.1^m./.quæst.79.3. 2^m. / 8.2^m./.quæst. 80. 10.1^m./. q. 84.6. c./.10.c./.5^m./.q.86.4.3^a 4.distinct. 3.ar.1.quæst.3.4.c./.ar.3. quæst.1.c./ 3^m./.quæst.3.1^m./.L.d.4.q. 2. ar.1.q.1. c./.2^m./.q. 2.3^m./.ar.2.q.4.1^m./.d.6.q.2.ar.1.q. 1.c fi /.d.8. q.1.ar.1. q.1. 1^m /.d.9.ar.5.q.4.2^m./.12.q.3. ar.1.q.1.2^m /.d.14.q.1.ar.4. q. 3.c./ q.2.3^m./.d.17.q 2 ar.2.q.6.3^m./.d.18.q.1.ar.3.q.2 c./.d. 23.q.1.ar.2,q.1.c./.q.2.ar.1.q.1.c./.d.42.q.1 1.c./.2. o./.ar.3. q.1.o.d.45.q.2.ar.3.q.1.3^m./. Con 4.c^o. 58./. 59./.71. 1^m./. Ro.11.lect.4.fi.E./.1ę.Cor.11.lect 5. prin^o. I./.lect.7. prin^o. C./.He.6.lect.1.me^o.B.

175 Effectus baptismi duplex, scilicet per se, idest generatio in uitam spiritualem, & per accidens, idest præseruatio a peccato. Primus omnibus æqualiter confertur secundum se, non autem secundus.3^a.q.69.8.c./.4.d.3.ar.1.q.4.o./. d.5.q. 2.ar.2.q.2.o./.d.23.q.1.ar 1.q.1.c.

176 Aqua baptismi cum forma uerborum non operatur immediate ad gratiam, sed ad caracterem.4.d.26.q.2.3.2^m.

177 Baptismus non habet efficaciam solum ex opere operante, sed magis ex opere operato.4.d.3.q. 2.ar.2.q. 2. c./. dist.4.q. 3.ar.2.q.3.1^m./.d.6.q.1.ar.3.q.2.c./.q 2.4.c.distinct.15. q.1. art.3.q.3.2^m.

178 Baptismus ex opere operante baptizantis, uel baptizati, potest alius prodesse, sicut cætera opera meritoria, non autem ex opere operato.4.d.45.q.2.ar.3.q.1.3^m./.4^m.

179 Præparatio sufficiens ad gratiam, quandoque simul datur cum baptismo. Sed quandoque tempore præcedit baptismum, non autem uotum eius post ueritatem propalatam.4.distinct.18,quęst.1.artic.3. quæst.1.c.

180 Per baptismum homo fit membrum Christi, ideo pœna quam Christus sustinuit, reputatur ei ad satisfactionem 12ę.q.5.7.2^m./.q.113.3.1^m./.3^a.q.48.1.c./ q.49. 1.c./ q. 62.1. 2.c /.q.68.1.c./.5.1^m./.q.69.2.c./.1^m./.3.4.5.6.10. c./.q. 73.3. 1^m./.4.d.3.ar.1.q.4.1^m./.d.4.q.2.ar.1.q.2.1^m./.3^m.

181 Per baptismum homo incorporatur Christo. 3^a.q.62.1.c./. q.63.1.c./.1^m. .2. 4.c./.5.c./.1^m.q.69.2.3 4.c. /.5. o./.7. 1^m./. 4.d.4.q.2.ar.1.q.2.1^m./.3^m./.artic.2.q.5.o./. Matth.3. fi.B.H.

Ba

* Incorporari.2.Iustitia.72.Martyrium.18.

182 Fides incorporat Christo mentaliter, baptismus autem corporaliter, sine cuius proposito, neutrum fieri potest.3^a.q. 69.5.1^m.

183 Baptismus est sacramentum passionis & mortis Christi 3^a. q.73.3.3^m. * Missa 26. Operatio 51. Oratio 57.

184 In baptismo homo participat totaliter uirtutem passionis Christi, non autem in pęnitentia 3^a.q.86.4.3^m.

185 Baptismus quantum in se est, totam efficaciam passionis Christi influit in baptizatum 4.d.4.q.2.artic.1.q.2.o.

186 Baptismus configurat Christo passo per immersionem, resurgenti per nitorem aquę, ascendenti per leuationem 3^a. q.66.2.3.9.c./.4.d.4.q.2.ar.2.q 6.2^m.

187 Baptismus est sacramentum intrantium, quia facit primo participem redemptionis Christi, & mortis eius 4.d.2.q.1. 2.2^m./.3 c./.Heb 6.lect.1 me^o.B.

188 Ante baptismum actualiter susceptum, aliquis rem baptismi consequitur, ex proposito suscipiendi baptismum 3^a. q.68.2.o./.3.c./.q.80.1.3^m /.4.d.16.q.1.art.1.q.2.2^m./.d.17. q.3.art.1.q.1.1^m./.art.5.q.1.c /.1^m./.d 18.q.1.art.3.q.1.2.c./. d.22.q.2.art.1.q.2.1^m./.q.3.c./.con 4.c^o.72.fi./.Quol.4.10.c. * Ordo 67.

189 Homo per baptismum in mortem Christi baptizatur, & ei commoritur & consepelitur 22ę.q.147.5.c./.3^a.q.49. 3. 2^m./.q.51.1.c./.q.61.1.2^m./.q 66.3 c./. 9.c /.5^m./. q.68.5.7.c./. q.80.10.1^m./.q.86.4.3^m./.4.d.4.q.2.art.1.q.2.c./.1^m./.d.18.q. 1.ar.3.q.2.c./.d.39.4.2^m./.Ro.6.lect.1.me^o.K.

190 Efficacia baptismi est a passione Christi, & a spiritusancto. 3^a.q.66.6.c./.1^m./.10.1^m./.11.c./.1^m./.12.c./.q. 69.0.1ę. Cor. lect.2.me^o.D.

191 Baptismus datus a meliori, non est melior, quia efficaciam habet, ex merito passionis Christi & non alterius. 3^a.q.64. 1.2^m./.q.82.6.2^m./.4.d.5.q.1.1.c./.q.2.artic.2.q.2.o./.1ę. Cor. lect.2.me^o.D./.fi./.Eph lect.2.me^o.K.

192 Sicut aqua baptismi, habet quòd cor abluat, ex tactu carnis Christi, sic & matrimonium ex hoc quòd Christus in passione illud representauit 4.d.26.q.2.3.1^m.

193 Effectus principalis baptismi, est delere peccata. 3^a. q.39.5. c.fi./.q.79.5.1^m./.4.d./.12.q.2.ar.2.q.1 3^m./.d.23.q.1.ar.1. q. 1.c./.1^m./.d.24.q.2.2.c./.1^m.Passio 108.Culpa.8.7.

194 Remissio culpæ fit in baptismo uirtute materiæ, sed principalius uirtute formæ, ex qua etiam materia uirtutem recipit.3^a.q.86.6.c.

195 Baptismus, & pænitentia ordinantur directe contra culpam, non autem alia sacramenta.4.d.18.q.1.ar.3.q.1.c.

196 Effectus baptismi est tollere omnia peccata præterita, & præsentia, non autem futura.3^a.q.69.10.3^m.

197 Baptismus impedit peccata futura, ne fiant.3^a.q.68.3.3^m./. 4.d.4.q.3.ar.1.q.2.2^m. * Passio.108.

198 Baptismus omnibus æqualiter aufert omnem culpam, & omnem pœnam, 3.q.67.3.c /.q.68. 2.2^m./.q. 69 8.o./. 4.d.4. q.2.ar.3.q.1.o./.d.18.q.1.ar.3.q.1.c.* Peccatum.339.400.Pœnitentia.22.87.Piscina.2.

199 Baptismus principaliter ordinatus est, contra peccatum originale.3^a.q.66.9.c.fi./.4.d.2.q 1.2.c./.d.6.q.2. artic.1.q.1. c./.d.7.q.1.ar.1 q.3.o./.d.14.q.1.ar.4.q.3.c./.d.17.q.3.ar.1.q. 1.c./.d.23.q.2.ar.2 q.3.2^m./.5̃.4.c^o.59.fi.Hæresis.72.uel circuncisio.45.46 47.7.

200 Baptismus delet omnen culpam originalem, & mortalem, & quādoque uenialem. 3^a.q.68.7.3^m /.q.69.1.0./.4.B./.2^m./. 7.c./.8.1^m./.10.c./.q.70.4.5^m./.q.71.3.c./ q.79.5.1^m./.q.84.1. 1^m./.4.c./.q.87.1.2^m./.d.32.q.1.1.0./.2.3^m /.L.me^o.G./.4.d. 2.q.1.2.2^m./ d 3.ar.3.q.1.c./.d.4.q.2. ar.1.q 1.o./. ar.3.q.1. c./ d.6 q 2.ar.3.q.1.c /.d.12.q.2.ar.2.q. 1.2^m. /. q 2.2^m. /.d. 14.q.2.ar.1.q.2.3^m./.d.17 q.2.ar.2.q.6.3^m./.q.3.ar.5.q.1.0./ 5̃.4.c^o.59./.72 me^o.G./.He.6.lect.1.me^o.C.

201 Baptismus statim tollit pęnas, & infectiones peccati originalis, quo ad personam, non autem quo ad naturam, nisi in fine.12ę.q.81.3.2^m./.q.85.5.2^m./.q.87 7. 1^m./. q.109.8.9. c./.1^m./.10.c./.3^m./.22ę q 104.6.1^m./.3^a.q.49.3.uel.Circuncisio.46.3^m./.q.52.5.2^m./.q.68.1.2^m./.q.69.2.0./.7.3^m./.2.d. 31.q.1.1.5^m./.2.1^m./.d.32.q.1.1.2.0./.L. me^o.G./.d.33.q.1.2. o./.d.44.q.2.2.2^m./.3^m./.3.d.18.ar 4.q.2.c./.d.19.ar.3.q.2.o./ 4.d.4.q.2.ar.1.q.3.o./.d.46.q.2.ar. 2.q.2. 3^m./. Con.4.c^o. 52. fi./.55.25^m./.27./.c^o.59./.Ma. q.4.2.10^m /. 18^m. 6. 4^m./.7^m./. 10^m./.16^m./.Quol.6.15.o./ Psalmus.31.prin^o. A. D /. Psal. 50.me^o.C./.Ro.4.fi.B./.c^o.5.lect.3.fi./.c^o.7.lect.2. me^o.B./. Eph.lect.1.me^o.B./.c^o.2.lect.1.fi.

202 Baptismus purgat carnem a pollutione contracta in conceptione, inquantum respicit personam, non autem ut respicit naturam, 2,d,32.L.me^o.G.uel Circuncisio.47.

In

Ba

203 In baptismo sordes culpæ mundantur, incendium fomitis mitigatur, & est regeneratio in uitam spiritualem.4.d.3. ar. 3.q.1.c./.ar.5.q.1.1^m./.Circuncisio.42.

204 Per baptismum fomes mitigatur, ne dominetur. 3^a.q.66.3. c./.q.69.4.3^m./.q.86.5.c.fi.4.d. 3.ar.3.q.1.c./.ar.5.q. 1.1^m /.d. 4.q.2.ar.1.q.3.c./.ar.3.q.1.o./.q.3.ar.1.q.2.b.2. * Religio.43. Sacramentum.64.65.111.146.148.

205 Baptismus per gratiam minuit fomitem, inquantum inclinat in contrarium, sed non totaliter tollit, usque ad beatitudinem,3^a.q. 39.5.c./.q. 86.5.c. fi./.2. d.32.q.1. 1.c./.3.c. fi./.4 d.3.ar.3.q.1.c./.ar.5.q.1.1^m./.d.4.q.2.ar.1.q.3.c. * Sanctificatio.15.Satisfactio.5.22.Testamentum.3.Verbum.74. Vnctio.14.33.Christus.106.

206 Baptismus non statim liberat a conditione seruili.2.d.44. q.2.2.2^m./.3^m./.4.d.39.4.1^m.

207 Baptismus absoluit ab omni pœna.3^a. q.68.5.o./.q.69.2. o./.7.c./.10.3^m./.q.70.4.5^m./.q.79.5.1^m./.q.84.1.1^m./.q.86.4. 3^m./.2.d 32.q.1.1.c./.2.3^m./.3.d.19.ar 3.q.2 o./.4.d.4.q.2.art. 1.q.2.o./.ar.3.q.1.o./.q.3.ar.1.q.2.2^m./.d.5.q.2.art. 1.q.1.c./. 2^m./.d.6.q.2.ar 1.q.1.c./.d.7.q.1.ar.1.q.1.o./.d.14.q. 2.art.1. q.2.3^m./.d.18.q.1.ar.3.q.2.c./. Con. 4.c^o.58 /.59. /.72. me^o. G./.Ro.11.le.4.fi.D.&c./.He.6.le.1.me^o.D.uel circūcisio.46

208 Baptismus non tollit pęnam hominis. (deo homicida potest puniri, licet pium esset ei parcere.3^a.q.69.2.3^m.

209 Potestas absoluendi a peccatis in baptismo, est triplex, scilicet auctoritatis dei, excellentiæ Christi, & instrumentalis. 4.d.5.q.1.1.c./.q.2.ar.2.q.2.c./.1ę.Cor.1.lect.2.me^o.C.

210 Fictio non remouetur per baptismum, sed per pœnitentiā. 3^a.q.69.9.2^m./.10.2^m./.3^m.

211 Ad effectum baptismi exequendum in ficto, concurrit per se baptismus, sed pœnitentia per accidens, remouendo fictionem.3^a.q.69.10.2^m.

212 Baptismus non reparat uirginitatem, quia tollit pœnas animæ, & non carnis:& conformat Christo quo ad uirtutem mentis, non autem quo ad statum carnis.4.distinct.27 q.3.2.3^m./.4^m.

213 Fictio mortalis, impedit simpliciter effectum baptismi, sed uenialis, quo ad uenialia tantum.3^a.q 69.9.0./.q.87.3.2^m./. 4.d.4.q.2.ar.1.q.1.3^m./.q.3.ar.2.q.2.o./d.12.q.2.ar.1.q.3.3^m. Baptismus.133.Operatio.51.Vel circuncisio.44.

214 Fictione recedente, baptismus habet proprium effectum. 3^a.q.69.10.o./.4.d.1.q.2.ar.4.q.1.3^m /.d.4.q.3.ar.2.q.3.o./.d. 15.q.1 ar.3.q.3.2^m./.d.17.q.3.ar.4.q.1.o./. d.21.q.3.ar.1.q.1. 1^m.* Exorcismus.9.10.Vel circuncisio.44.

215 Aliquis dicitur ad baptismum fictus accedere quadrupliciter, scilicet non credens, contemnens baptismum, non seruans ritum ecclesiæ, & indeuotus, idest non uolens sacramentum, & rem sacramenti.3^a.q.69.9.c./ 4.d.4.q.3.ar.2.q. 2.c./.d.6.q.1.ar.3.q.1.c./.1^m.Peccatum.422. * Matrimoniū. 57 126.Peccatum.339.

216 Voluntas omnino repugnans baptismo, impedit omnem effectum eius.4.d.4.q.3.ar.2.q.1.o./.d.6.q.1.ar.2.q.3.c./.ar. 3.q.1.3^m./.d.27.q.1.ar.2.q.4.c.

217 Indispositio uoluntatis contraria gratiæ, impedit secundū effectum baptismi, scilicet gratiam, non autem primum, scilicet caracterem. 3^a.q.69.9.0./.4.d.4.q.3.ar.2.q.1.o./.q.3. c./.d.6.q.1.ar.2.q.2.c./.q.3.c./.ar.3.c./.q.4.o./.d.14.L.prin^o. G./.d.22.q.2.ar.2.q.3.c.* Pęnitentia.22.

218 Error circa baptismum, non impedit acceptionem caracteris, dummodo intendat facere uel accipere quod ecclesia dat, licet credat illud nihil esse.3^a.q.64.9.1^m./.q.68.8.3^m./.4. d.6.q.1.ar.3.q.1.c./,q.2.1^m./.d.30.q.1.2.2^m.

219 Baptismus triplex, scilicet sanguinis, flaminis, & fluminis, 3^a.q.66.11 o./.4.d.4.q.3.3.o./.Quol.6.4.o./. Io.3.lect.1.fi.d. E./.He.6.lect.1.me^o.B. * Aureola.10.Flumen.1.

Sāguinis. 220 Baptism' sanguinis, ē melior, & efficacior, cæteris baptismis 3^a.q.66.12.o./.4. d.4. q. 3.ar.3.q.4. o./. Heb.6.lect.1.me^o.C.

221 Baptismus sanguinis, includit baptismum flaminis, non autem econuerso.3^a.q.66.12.2^m.

222 Baptismus sanguinis, supplet baptismum fluminis, in necessitate solum.3^a.q.66.11.o./.4.d.4.q.3.ar.3.q.1.1^m./.q.2.3. o./.Quol.6.40./.He.6.lect.1.me^o.C.Martyrium.15.

223 Baptismus sanguinis, & flaminis, non sunt sacramenta, quia conueniunt cum sacramento in causando, non autem in significando.3^a.q.66.11.2^m./.12.1^m./.4.d.4. q.3.ar.3. q.1.3^m./.He.6.lect.1.me^o.D.

224 Baptismus flaminis tantum, uel aquæ tantum, scilicet baptismus Ioannis, non sufficit ad sacramentum nouæ legis, ideo neuter caracterem imprimit.4. distinct.4. quæst.1. ar.4.q.3.2^m.

225 Pœnitentia dicitur baptismus flaminis, quia sine baptismo, sufficit ad salutem, in necessitate tantum.3^a.q.66.11.c./ 4.d.4.q.3.ar.3.q.2.o./.distinct, 45.L. prin^o./. Hebr. 6. lect. 1. me^o. D.

226 Pueri non possunt saluari, sine baptismo sanguinis uel fluminis.12ę.q.113.3.1^m./.3^a./.q.67.3.c./.q.68.3.c./. quæst.73. 3.c./.4.d.4.quæst.3.art.3.q.2.3^m./.d.5.q.2.art.1.q. 1. c./. 2^m./. d.6.q.2.ar.1.quæ.2.1^m./.dist.17.quæst.3.artic.3.quæst.1. 2^m./. Quol.6.

227 Baptismus flaminis, non est baptismus, nisi metaphorice.4. d.14.L.prin^o.G.

228 Baptismus sanguinis, non imprimit caracterem, quia non habet efficaciam baptismi sacramentalis, sed meritum. 3^a. q.66.11.2^m./.12.c./.1^m./.4.dist.4.q.1.ar.4.q.3.1^m./.q.3.ar.3. q. 3.c /.He.6.lect.1.me^o.C.

229 In baptismo sanguinis, gratia confertur, qua non tantum aureola, sed etiam aurea datur.4 distin.4.quæst.3. artic.3.q. 4.c./.2^m.

230 Baptismus sanguinis, liberat ab oī, culpa & oī pœna, ex uirtute passionis Christi cui conformat.22ę. quæst. 124. 1. 1^m. ./.3^a.quæst.68.2.2^m./.q.87.1.2^m./.4.dist.4.quæst.3.ar.3.q. 3.o. ./.distin.16.quæst.2.ar.2.q.2.3^m./.Matth.3.fi.b.I./.He.6. lect. 1.me^o.c.

231 Baptizatus beptismo flaminis, consequitur emundationē, sed accipiens sacramentum, consequitur maiorem gratiam 3^a.q 66.1.2^m./.4.2^m./.q.80.1.3^m./.q.90.3.2^m./.4. d. 9. articul. 2.quæst.4.1^m./.d.17.q.3.artic.5.q.2.2^m./.d.18.q.1.ar.3.q. 1. 2. c./.5̃.4.c^o.72.fi.A./.Quol.4.10.c.

232 Baptismus flaminis, tollit totam culpā, & quandoq; omnē pœnam, non tamen semper.4.distin.4.L.fi./.distin.14.quęst. 2.1.o /.5̃.4. capit.71./. Quol.4. 10. c./. Hebræo. 6. lect. 1. me^o. c.

233 In primitiua ecclesia, quædam seruabantur circa solennitatem baptismi, quæ non sunt nunc, & econuerso.4.dist.6.q.2. ar.1. 3.3^m. Sacramentalia.

234 In primitiua ecclesia seruabantur sex in cathechismo, & septem in exorcismo, & quattuor in baptismo.4. d.6.q.2. ar.1.q.3.c.* Cathechismus.2.3.Chrisma.3.Exorcismus.2.9. Eucharistia.28.150.Instructio.

235 Baptismus assimilatur natiuitati in utero, confirmatio autem natiuitati ex utero.4.d.42.q.1.2.1^m.

236 Baptismum debet præcedere catechismus. 3^a. q. 71. 1. o. Vel exorcismus.2.Catechismus.2.

237 Vnctio triplex in baptismo, scilicet oleo cathecumenorum, & bis chrismate.3^a.q.66.10.2^m./.q.71.3.4^m./.q.72.11.3^m./.4. d.6.q.2.ar.1.q.3.4^m. * Matrimonium.25.26.28.&c.Sponsalia.1.Vnctio.33.34.

238 Baptizati liniuntur chrismate in fronte ubi est sedes uerecundiæ, ne erubescant.3^a.q.72.9.c.Ro.lect.5.fi./.c^o.10. lect. 2.prin^o.G.

239 Baptizatis datur candela accensa, pro ueritate doctrinæ, & chrisma, pro odore bonæ famæ.4.distinct.4.quæst.2. artic.1. quæst.3.5^m.

240 Aures baptizandorum liniuntur sputo, ut aperiantur ad uerbum dei, nares uero ad odorem bonæ famæ, non autem oculi, quia pertinent ad inuentionem, per quam non habetur fides 3^a.q.71.2.3.c./.4.distinct.6.q.2. artic.1.quæst.3.3^m. Auditor.4.

241 Sal ponitur in os baptizandi, ut habeat discretionem in sermone fidei.3^a.q.71.2.c./.4.d 6 q.2.ar.1.q.3.3^m.

242 Accedenti ad baptismum fit triplex manus impositio, ut roboretur in triplici pugna, scilicet in fide in seipso, in pugna aduersus diabolum, & in confessione fidei contra pressuras mundi.4 d.6.q.2.artic.1.q.3.2^m.

243 Baptizatis datur uestis alba, in signum resurrectionis futuræ, & puritatis conseruandæ.3^a.q.66.10.3^m./.q.71.3.4^m./.4. d.6.q.2.ar.1.q.3.5^m./.

244 Eorum quæ fiunt post baptismum, aliqua tantum significant, ut uestis alba, nouitatem uitę, aliqua etiam efficiunt, ut unctio in uertice, conseruationem gratię baptismalis.3^a. q.71.3.4^m.

245 Eucharistia datur baptizatis, non ut sacramentale, sed quia confirmat omne sacramentum. 4. distinct. 6. quæst.2. ar.1.q.3.5^m.

246 Baptizare græce, idest lauare latine, a quo & lauacrum, idest aqua artificiose pręparata, & lotio, idest usus eius, & utrumque dicitur baptismus.4.distinct.3.L. * Caracter 24.25.26. 35. Circuncisio.1.2.4. 41. Confirmatio.47. Decimæ.5.

247 Baptismus est unus tripliciter, scilicet unitate agentis principalis, scilicet Christi, in nomine unius trinitatis, & quia non iteratur, Eph.4.lect.2.me^o.K. * Eucharistia.28.&c. 41.&c.

41.&c.8. * Hæresis.114.Peccatum.254.Piscina.2.

248 Baptismus est unus tantum simpliciter, sed secundũ quid, sunt nouem, quia diluuium, transitus maris, & lotiones legis erant figuræ, baptismus Ioannis dispositio, baptismus Christi causa efficacie, baptismus sanguinis & flaminis, & pœnitentia secundum proportionem effectus, & baptism* aquæ & spiritus. 3ª.q.66.11.3^{m}./.q.70.1.2^{m}./.3^{m}./.4. d.4.q.3. q.1.o./.1ę.Cor.10.lect.2.fi.F./.He.6.lect.1.meº.D. * Prædicare.2.Psalm.10.Sacramentum.148.153.

249 Pro baptismo, non debet committi simonia.22ę.q.100.2. c./.1^{m}./.4.d.5.q.2.ar.2.q.5.2^{m}./.d.25.q.3.ar.2.q.1.3^{m}.

Pharisęorum. 250 Baptismata pharisęorum, erant uana, ad mundiciam carnis tantum ordinata. 3ª.q.38.1.3^{m}. * Iustitia.72.A.

¶ Baptista.Baptismus.37.Ioannes.1.&c. Vnctio.33.34.

¶ Barba est ad ornatum capitis.Isa.7.fi.G. * Actio.43. Miles.3.

1 ¶ BARBARVS dicitur dupliciter, scilicet secundum quid, idest extraneus alicui, & simpliciter, idest extraneus a communitate hominum, scilicet non uiuens secundum rationem. Ro.lec.5.fi.C./.1ę.Cor.14.lec.2.fi.K./.lec.2.fi.E.

2 ¶ Barbarus agit contrarius naturæ, coeundo cum parẽtibus, non ex lege naturali, sed ex concupiscentiæ ardore, qui legem naturæ in barbaris obscurauit. 12ę.q.94.4.c./.4.q.40. 3.2^{m}. * Virginitas.28.

¶ Bare.Baro.

¶ Barnabas, & Paulus discordauerunt, præter intentionem eorum, prouidentia dei. 22ę.q.37.1.3^{m}. * Euangelium.10. Petrus.5.

¶ Baro est nomen commune principum, a labore dictum, quia bare græce, latinæ dicitur grauis, uel fortis. Opusc.20. libº.3.cº.21.fi.

¶ Bartholomeus miraculosè occultabat se, & ostendebat, sicut uolebat. 3ª.q.54.1.2^{m}.

¶ Basilica.Ecclesia.o.Episcopus.14.Templum.o.

¶ Basiliscus non interficit uisu, sed uapore, sicut menstruata inficit speculum. 1ª.q.117.3.2^{m}./.Ꝯ.3.cº.103.meº.F./.Verit. q.26.3.4^{m}./.Ma.q.16.9.11^{m}.Gal.3.lec.1.meº.B.

¶ Basilius.Pisces.2.Tempus.29.

¶ Basis.Abissus.Apostoli.39.

¶ Beatificans.Beatitudo.66.91.Bonitas.59.

Quid. 1 ¶ BEATITVDO est operatio, & ultima perfectio. 12ę.q.3. 2.o./.5.c./.q.55.2.3^{m}./.1.d.1.q.1.1.o./.3.d.34.q.1.5.c./.4.d. 49.q.1.ar.2.q.2.9./.q.4.2.o./.Quol.8.19.c./.Eth.lec.1.o./. Meta.9.fi.Beatitudo.10. * Accidens.84.Appetitus.24.

Du^{m}.270. 2 Oppositum uidetur dicere.1.d.1.q.2.1.2^{m}. Respondeo sicut Dubio.621.

3 Beatitudo est uita eterna, non quidem esse, sed operatio. 1ª. q.10.3.c./.q.18.2.3^{m}./.12ę.q.3.2.1^{m}./.22ę.q.18.2.2^{m}./.2.d. 38.2.3^{m}./.4.d.49.q.1.ar.2.q.3.o./.Ꝯ.3.cº.61./.Opu.3.cº.151. 164.172.173./.264.

4 Visio dei per essentiam, est tota essentia beatitudinis. 1ª.q. 1.4.c./.q.12.1.c./.4.o./.6.b./.8.4^{m}./.q.26.2.3.o./.q.62.1.2.9. c./.2.9.c./.12ę.q.3.4.8.o./.q.4.4.5.c./.q.5.1.4.5.c./.22ę.q.2. 3.c./.q.5.1.c./.q.173.1.c./.q.180.4.c./.3ª.q.52.5.c./.q.59.5. 1^{m}./.1.d.1.q.1.1.o./.2.d.4.1.o./.d.16.2.c./.d.29.5.c./.3.d.1.q. 1.3.6^{m}./.4.d.49.q.1.ar.1.q.2.c./.ar.2.q.1.o./.ar.3.q.1.2^{m}./.q.4. ar.2.3^{m}./.ar.5.q.1.o./.Con.3.cº.26./.37./.61.fi./.151.2^{m}./. 152.fi./.Libº.4.cº.54.1^{m}./.91.1^{m}./.5^{m}./.92.2^{m}./.Verit.q.8.1. c./.q.13.3.8^{m}./.q.14.5.5^{m}./.q.18.1.c./.15^{m}./.q.20.3.5^{m}./.Vir. q.1.5.8^{m}./.Quol.8.19.o./.Quol.9.7.c./.Opusc.3.cº.104.106. 107.108.166.167.168.262.264./.Io.8.lec.8.prinº./.cº.9.le. 1.prinº.c./.cº.17.meº.c./.He.8.lec.3.meº.K./.cº.11.lec.meº. D./.Eth.3.lec.2.fi.1. * Aristoteles.6.Assimilatio.13.

5 Gloria essentialis beatitudini est, quam habet homo non apud hominem, sed apud deum. 1ª.q.94.1.o./.12ę.q.2.3. 1^{m}./.q.4.8.1^{m}./.

6 Beatitudo est summum bonum. 1ª.q.26.3.1^{m}./.12ę.q.3.1. 2^{m}./.q.5.2.2^{m}.q.19.9.c./.4.d.49.q.1.ar.1.q.1.1^{m}./.2^{m}./.ar.2.q. 1.2^{m}./.Con.3.cº.26.14^{m}./.27.5^{m}./.38.fi./.Quol.8.19.c./. Opusc.20.cº.8.

7 Beatitudo habet rationẽ præmii. 1ª.q.26.1.2^{m}./.q.62.4.c./. 12ę.q.2.2.1^{m}./.q.5.7.c./.2.d.5.q.2.2.c.prinº./.Con.4.cº.91. 1^{m}./.2^{m}./.Opusc.3.cº.173. * Bonitas.59.119.166.190.192. 195.218.&c.249.Carentia.Delectatio.8.9.

8 Beatitudo, est finis rationalis naturæ tantum. 1ª.q.23.1.c./. 2^{m}./.q.26.1.2.c./.q.62.1.4.c./.12ę.q.3.1.3^{m}./.q.55.2.3^{m}./.q. 69.1.c./.22ę.quæst.118.7.c./.2.distinc.38.2.o./.3ª.quæst.27. 2.c./.4.d.43.ar.1.q.1.c./.d.49.q.1.ar.1.q.1.c./.ar.2.q.2.c./.q. 2.7.c./.Con.3.cº.25.fi./.Opusc.20.cº.8. Deus.186. Finis.54.81.90. * Fructus.12.44.

9 Beatitudo ut finis quo, est aliquid creatum, non autem ut

finis quod. 1ª.quæst.26.3.o./.12ę.quæst.3.1.o./.4.d.49.quęst. 1.artic.2.quæst.1.c./. * Frui.9.&c.Honor.21.Infinitum.8. Lex.85.Vt fruitio.4.5.

10 Beatitudo est ultima perfectio hominis. 1ª.quæst.62.3.4. c./.quæst.73.1.c./.12ę.quæst.3.2.c./.4^{m}./.6.c./.Quol.10.17. c./.Opusc.3.cº.264. * Præmium.2.&c.Sabbatum.1.Sapientia.1.5.21.Spes.10.18.21.22.23.50.52.Beatitudo.1.

11 Beatitudo est proprium hominis bonum. 12ę.q.6.prinº./. Con.3.cº.26.6^{m}./.27.3^{m}./.32./.3^{m}./.34.3^{m}./.4^{m}./.35.fi./.37. 1^{m}./.Ma.q.4.3.c. * Sufficiens.Theologia.15.24.25.

12 Beatitudo est quoddam commune bonum, possibile prouenire cuilibet homini, nisi accidat aliquibus impedimẽtum. Con.3.cº.39.1^{m}./.4^{m}./.44.3^{m}./.Anima.16.c.meº.D.

13 Beatitudo est bonum perfectum naturæ intellectualis, apprehensum per intellectum. 1ª.quæst.26.1.2.c.12ę.quæst. 3.2.2^{m}.

14 Beatitudo est status, omnium bonorum congregatione perfectus, secũdum Boetium. 1ª.q.26.1.1^{m}./.12ę.q.3.2.2^{m}./. 3.2^{m}./.q.4.7.2^{m}./.1.d.44.3.5^{m}./.4.d.49.q.1.ar.2.q.2.1^{m}./.q.4. 2.5^{m}./.1.1^{m}./.Con.3.cº.63.

15 Beatitudo est regnum dei, sed differt ab eo, sicut bonum unius, a bono communi. 4.d.49.q.1.ar.2.q.5.o./.Opusc.3. cº.264.Beatus.23.

16 Beatitudo est fruitio dei. 1ª.q.95.4.c.prinº./.Potẽtia.q.5.1. 15^{m}./.1ę.Cor.3.lec.2.prinº.A.

17 Beatitudo nihil aliud est, quàm gaudium de ueritate. 12ę. q.3.4.c.fi./.1ę.Tim.3.lec.3.prinº.B.

18 In uita actiua quæ circa multa occupatur, est minus de beatitudine, quàm in contemplatiua, quæ uersatur circa unum, scilicet circa ueritatis contemplationem. 12ę.quæst. 3.2.4^{m}./.5.c./.q.4.7.c.

19 Actus intellectus speculatiui, sunt propinquiores ultimæ beatitudini secundum similitudinem, quàm actus intellectus practici, sed econuerso secundum præparationem animi, & meriti. Vir.q.1.7.4^{m}. Vel Abdicatio.

20 Beatitudo actiua, est actus prudentiæ. Virt.q.1.5.8^{m}.

21 De ratione beatitudinis sunt tria, scilicet bonum perfectũ, persesufficientia, & delectatio. 22ę.q.118.7.c./.Ma.q.13.3. c./.q.14.4.c./.q.15.4.c./.Eth.lec.9.o.

22 Beatitudo consistit in tribus, scilicet in uisione dei, in gloria corporis, & in loco congruo. 2.d.29.5.c./.3.d.22.quæst. 3.1.4^{m}. In quibus.

23 Beatitudo consistit in duobus, scilicet in uisione dei, & delectatione fruitionis. 12ę.quæst.3.4.c./.Io.14.lect.1.meº. C.E.

24 Essentia beatitudinis, consistit in actu intellectus, sed delectatio eius, in uoluntate 1ª.q.26.2.o./.3.c./.12ę.q.3.4.o./. q.11.1.1^{m}./.1.d.1.q.1.1.c./.1^{m}./.Con.3.cº.25./.26./.27.2^{m}./. Ma.q.16.6.6^{m}./.Virt.q.1.5.8^{m}./.Quol.8.19.o./.Opusc. 3.cº.107. * Anima.131.&c.228.285.Assimilatio.5.Carentia.19.30.&c.Cognatio.30.

Oppositum uidetur dicere. 12ę.q.11.1.1^{m}./.4.c./.2^{m}./.1.d.1 q.1.1.c./.1^{m}. Respondeo sicut Dubio.271.656. Duº.271^{m}.

25 Beatitudo in communi, consistit in adeptione boni perfecti. Ma.q.5.3.c./.1^{m}./.4^{m}.

26 Beatitudo consistit in contemplatione ueritatis, & maxime dei. 22ę.q.176.1.1^{m}./.Con.3.cº.25./.37./.48.1^{m}./.Ma.q.9.1. 4^{m}./.5^{m}./.Virt.q.1.5.8^{m}./.7.4^{m}. Felicitas 2. * Deus.93.&c. 159.&c.Felicitas.o.Finis.V.Infinitum.8.

27 Beatitudo principaliter consistit in actu uirtutis perfectæ, & miseria in culpa, sed utraque consistit secundario in bonis exterioribus, Psalm.23.meº.D./.Psalm.25.fi./.Psalm. 37.meº.D.Psal.40.meº.c.G./.Psal.50.prinº.a.E./.Matt.5. prinº.b.B.

28 Beatitudo uitæ præsentis, secundum Aristotelem consistit in operatione perfectissima, ratione potentiæ, habitus, & obiecti. 1ª.quæst.62.1.c./.quæst.88.1.c.meº.A./.12ę. quæst.3.5.c./.1.prolo.1.c.3./.3.distinct.27.q.2.2.c./.distinc. 34.quæst.1.5.c./.quæst.35.quæst.1.artic.2.quæst.3.c./.4.dist. 49.quæst.1.artic.4.quæst.2.o./.con.1.cº.100.2^{m}./.lib.3.cº. 44./.Verit.quæst.18.1.c./.Trin.24.3^{m}./.Anima.16.c.meº.E. 1ę.Tim.6.lec.3.prinº.K.1./.Ethi.lec.10.o. * Pœna.78.82. 83.96.Trinitas.5.6.13.14.

29 Beatitudo animæ separate, est tantum in spiritualibus bonis, sed miseria eius, est principaliter in malis spiritualibus, secundario autem in corporalibus. Opusculum.3.cº. 18.4.

30 Beatitudo, & miseria sunt principaliter in anima, secundario autem in corpore. 3ª.quæst.15.10.c./.2^{m}./. Opusc. 3.cº.184.

31 Opiniões quatuor false de btitudine. Matt.5.prinº.b.B.G.

Beatitudo

32 Beatitudo consistit in coniunctione ad deum, & miseria in recessu a deo, 12ę.q.3.3.c./.7.2^{m}./.8.c./.Ma.q.5.1.4^{m}./.Opu. 3.cº.175.

33 Beatitudo sanctorum dicitur ebrietas, quia omnem mensurã rationis & desiderii excedit 1.prolo.fi.

In quibus non est. 34 Beatitudo ultima, uel miseria, non consistit in bonis uel malis præsentis uitæ. 12ę.q.5.3.o./.4.d.4.ar.1.q.1.c./.d.49.q.1.ar 1.q.4.o./.Ꝯ.3.cº.48./.Liº.4.cº.78.fi./.Opus.3.cº.174./.Iob.7 le.1.o./.Eth.le.10.fi./.le.16.fi.

35 Nec in uisione humanitatis Christi. 1.d.1.q.1.3^{m}./.3.d.1.q. Et sicut Beatitudo 37.3.6^{m}./.Opus.58.cº.10.

Du^{m}.272^{m} 36 Oppositum uidetur dicere, 3ª.q.15.10.c./.2^{m}./.Opusc.3.cº. 182. Resp.Duº.272º.

37 In uisione humanitatis Christi, non est proprie fruitio, sed quoddam gaudium accidentale, & non substantialis beatitudo. 1.d.1.q.1.1.3^{m}./.3.d.1.q.1.3.6^{m}.

38 Beatitudo non consistit in diuitiis, 12ę.q.2.1.o./.Ꝯ.3.cº.30./ Opus.3.cº.108./.262./.264./.Opus.20.cº.8./.Psal.32.fi.P./ Mat.5.prinº.b.B.&c./.Eth.le.5.fi.

39 Nec in honoribus. 12ę.q.2.2./.Ꝯ.3.cº.38./.Opus.3.cº.108./. 264./.Mat.5.prinº.b.G./.Eth.le.5.meº.F.&c.

40 Nec in fama seu gloria humana, 12ę.q.2.3.o./.Ꝯ.3.cº.29./ Opus.3.cº.108./.264./.Opus.20.cº.7./.8.

41 Nec in potestate, 12ę.quæst.2.4.o./.Ꝯ.3.cº.31./.Opuscu.3.cº 108./.264.

42 Nec in aliquo bono exteriori, nec in omnibus simul. 12ę.q.2 4.o./.Ꝯ.3.co.31.fi./.37.1^{m}./.Opus.3.cº.264./.Opus.20.cº.7./ 8./.Mat.5.

43 Nec in bonis corporis. 12ę.q.2.5.o./.q.3.3.c./.q.4.6.1^{m}./.4.d. 49.q.1.ar.1.q.1.o./.Ꝯ.3.capº.32./.37.1^{m}./.Quol.7.3.c./.1^{m}./. Op.3.cº.264./.Psal.32.fi.P./.Eth.le.10.meº.E.

44 Nec in parte sensitiua. 12ę.q.3.3.o./.Ꝯ.3.cº.33./.37.1^{m}./.Op. 3.cº.264./.Eth.le.10.meº.E

45 Nec in uoluptate. 12ę.q.2.6.o./.4.d.44.q.1.ar.3.q.4.2^{m}./.4^{m} /.Ꝯ.3.cº.27./.33.3^{m}./.Liº.4.cº.83.8^{m}./.Opu.3.cº.108./.Mat. 5.prinº.b.B.&c./.Eth.le.5.prinº.B.&c./.le.10.meº.E

46 Nec in aliquo inhærenti animæ, 12ę.q.2.7.o.

47 Nec in habitibus uirtutum, 12ę.q.3.2.c./.Mat.5.prinº.b.B. &c./.Eth.le.5.meº.1.&c.

48 Nec in actibus moralibus. Ꝯ.3.cº.34./.35.1^{m}./.37.2^{m}./.44.fi./ Psal.32.fi.P./.Mat.5.prinº.b.D.

49 Nec in operatione artis, Ꝯ.3.cº.36./.37.1^{m}./.44.fin./.Meta.9 lec.8.fi.

50 Nec in operatione transeunte in exteriorem materiam, 12ę. q.3.2.3^{m}./.Meta.9.le.8.fi.

51 Nec in actu prudentiæ Ꝯ.3.cº.35./.37.1^{m}./.44.fi.

52 Nec in actu uolũtatis, 1ª.q.26.2.2^{m}./.12ę.q.3.4.o./.q.4.2.c./. 4.d.49.q.1.ar.1.q.2.o./.Ꝯ.3.co.26.40.2^{m}./.Quo.8.19.c./.Eth. le.10.meº.E.fi.Mat.5.prinº.b.E./

53 Nec in intellectu practico principaliter, sed ĩ speculatiuo, 1ª q.26.2.o./.12ę.q.3.5.o./.4.d.49.q.1.ar.1.q.3.o./.Opusc.3.cº 264./.Eth.le.10.meº.E.fi.

54 Nec in contemplatione per intellectum principiorum. Ꝯ.3. cº.37.fi.

55 Nec in contemplatione, secundum scientias de infimis, Ꝯ.3. cº.37.fi.

56 Nec in consideratione scientiarum speculatiuarum, 12ę.q.3 6.o./.22ę.q.167.1.1^{m}./.Opus.3.cº.104./.262./.264

Du^{m}.273^{m} 57 Oppositum uidetur dicere, 22ę.q.180.4.c. Resp.Duº.273º Et sicut Beatitudo 58.

58 Consideratio scientiarum speculatiuarum, est quædam participatio ueræ & perfectæ beatitudinis, non autem substantialis beatitudo, 12ę.q.3.6.c.fi./.q.66.3.1^{m}./.5.2^{m}./.22ę.quæst. 180.4.c.

59 Nec consistit in contemplatione angelorum, 1ª.q.64.1.1^{m}./. q.89.2.3^{m}./.12ę.q.3.7.o./.22ę.q.167.1.1^{m}./.2.d.18.qu.2.2.c. fi./.Ꝯ.3.cº.44./.Veri.q.20.3.5^{m}./.Spiritu 10.c.fi.H./.Opus.3 cº.108./.264.

Du^{m}.274^{m} 60 Oppositum uidetur dicere, cum angeli sint principia intellectus humani, Meta.lect.1.princº.a.H./ Respondeo, sicut Dubio 127.

61 Nec in cognitione dei, quæ habetur quasi ab omnibus, scilicet deum esse, Con 3.capº.38./.48.1^{m}./.Opuscul.3. capº.104.

62 Nec in cognitione dei, quæ habetur per demonstrationẽ, 12ę q.66.5.2^{m}./.Ꝯ.3.cº.39./.48.1^{m}./.Opus.3.cº.264./.Matth.5. prinº.a.B.&c.

63 Nec in cognitione dei quæ habetur per fidem, Ꝯ.3.capº.40./ 48.1^{m}.

64 Nec in aliquo creato, 1ª.q.12.1.c./.q.82.2.c./.q.89.2.3^{m}./.12ę quæ.3.8.o./.22ę.q.85.2.c./.Ꝯ.4.cº.7.17^{m}./.54.2^{m}.2./.Opu.

3.capº.108./.264./.Opuscul.20.capº.8./.10./.Psalm.32. fin.P. * Deus.186.Felicitas 2.3.4. Honor 21. Infinitum 8.

65 Nec in cognitione cuiuslibet ueri, sed in cognitione perfecta summæ ueritatis, 1ª.q.26.2.3.o./.12ę.q.3.4.8.o./.22ę.q. 167.1.1^{m}. Felicitas 2.

66 Beatitudo in nulla re consistit, nisi in deo, Opusc.3.cº.107./ 264 *Politica 3.

67 Bona exteriora non requiruntur ad beatitudinem perfectam 12ę.q.4.7.o./.22ę.q.186.3.4^{m}. Requisita.

68 Diuitiæ adiuuant felicitatem actiuam instrumentaliter, sed contemplatiuam impediunt. Sed ad patriæ beatitudinem, multum ualet uoluntaria paupertas, 12ę.q.4.7.c./.22ę.q.186 3.4^{m}./.2.d.40.3.3^{m}.

69 Amici non requiruntur ad perfectam beatitudinem, 12ę.qu. 4.8.o.

* Adam 64. Amor 85. Anima 132. Baptismus 153. &c. 159 &c.201.205. Beatus 53. Bonitas 212.213.218.221.&c.

70 Angelus suo ministerio adiuuat hominem, ut perueniat ad beatitudinem, non autem ut humanæ beatitudinis obiectũ, 12ę.q.3.7.2^{m}./.q.5.6.1^{m}.

71 Ad beatitudinem aliqua requiruntur tripliciter, scilicet antecedenter, essentialiter, & consequenter, 12ę.q.3.3.c./. Virt.q. 1.5.8^{m}.

72 Ad beatitudinem tria requiruntur, scilicet uisio dei, comprehensio, & delectatio, 12ę.q.4.3.o./.1.d.1.1.c./.4.d.49.q.4.ar. 5.q.1.c. Comprehensio 2.

73 Perfectio charitatis est essentialis beatitudini, quoad dilectionem dei, non autem quo ad dilectionem proximi, sed quasi concomitatur, 12ę.q.4.8.3^{m}.

74 Rectitudo uoluntatis requiritur ad beatitudinem antecedenter, & concomitanter, 12ę.q.4.4.o./.q.5.4.7.c./. Opuscul.3 capº.173.

75 Delectatio requiritur ad beatitudinem, consequenter tantũ, uel concomitanter, 12ę.q.3.4.c./.q.4.1.2.o./.2.dis.38.2.c./.3 d.34.q.1.5.c./.4.d.49.q.1.ar.1.q.2.c./.3^{m}./.ar.2.q.2.3^{m}./.q.3 ar.4.q.3.o./.Ma.q.14.4.c./.Virt.q.1.5.8^{m}./.Opusc.3.cº.107./ 166./.Mat.5.prinº.E.

76 Corpus & perfectio eius, requiritur ad beatitudinem uiæ, & ad beatitudinem patriæ omnino perfectam, requiritur antecedenter, & consequenter, nõ autem essentialiter, nec ad beatitudinem patrię simpliciter, 12ę.q.4.5.6.o./.3ª.o.7.4.2^{m}./. q.15.10.c./.2^{m}./.4.d.49.q.4.ar.5.q.2.c./.1^{m}./.Ꝯ.4.cº.79.fin./ Poª.q.5.10.c./.Opus.3.cº.152./.Iob.19.fi./.Anima 130.

77 Beatitudo animæ, redundabit in corpus, 12ę.qu.4.3.c./.3^{m}./ q.4.6.c./.3ª.q.57.3.c./.q.59.5.3^{m}./.4.d.44.q.1.ar.3.qu.4.3^{m}./ Opu.3.cº.168.Anima 131. *Carentia. Charitas 114.128. &c.Delectatio 93. Dæmon 41. Electio 18.19.22.27. Fides 11 Fortitudo 53.59.

78 Operationes meritoriæ plures, requiruntur ad beatitudinẽ hominis, 1ª.q.62.5.1^{m}./.12ę.q.5.7.o./.quæst.6.prinº./.Opuscu.3.co.173. Angelus 543.547. *Gratia 11.20.76.86.135 &c.Honor 21. Iustitia 2 Lex 67.80. Maria 22. Meritum 6.7 40.45.61.62.65.67.88.&c.101.&c.Methaphisica.29. Missio 33. Oratio 50.&c.60. Perfectio 20. Purgatorium 9.

79 Beatitudo ultima hominis, requirit unionem animæ cum corpore. Opuscul.3.capº.151./.152./.Iob.19.fin. Anima 132.

80 Operationes sensitiuę requiruntur antecedenter ad beatitudinem uiæ, non autem ad beatitudinem patriæ, sed consequẽter tantum, ad neutram autem essentialiter 12ę.quæ.3.3.o. *Sacerdos 11. Scientia 132.145.155. Similitudo 11.&c.Sufficiens. Theologia 21. Virtus 184.&c.197.160.&c.

81 Pax requiritur ad beatitudinem antecedenter & consequenter, non autem essentialiter, 12ę.quæst.3.4.1^{m}./.4.d.49.qu.1. ar.2.quæst.4.o./.Opuscu.3.cº.264. * Vsus 4. Vtil. 19.20 Vtile 1.

82 Nullum bonum creatũ additum uisioni dei, facit magis beatum 1ª.q.12.8.4^{m} fi./.12ę.q.5.2.3^{m}./.Veri.q.8.4.12^{m}./.13^{m}./ Ma.q.5.1.4^{m}./.5^{m}./.6^{m}. Mutatio.

83 Præmium accidentale additum beatitudini, non facit magis beatum, quia beatitudo attenditur solum secundum bonum increatum, præmium uero accidentale, secundum bonum creatum, Ma.quæst.5.1.5^{m}. *Beatus 3. Charitas 90. 114.128.&c. Claritas E.10. Electio 14.27. Eucharistia, 251.&c.

84 Sicut bonum creatum, est quædam similitudo & participatio boni increati, ita adeptio boni creati, est quædam similitudinaria beatitudo, per quam tamen uera beatitudo non augetur, Ma.q.5.1.6^{m}.fi.

Be

85 Beatitudo æqualiter participatur ab omnibus,ex parte obiecti,ſed inæqualiter ex parte ſubiecti,12ę.q.3.2.4^{m}./.q.5.2.0./.q.112.4.c./.2^{m}./.1.d.44.3.5^{m}./.4.d.49.q.1.ar.4.q.2.4.0./.L./.ℨ.3.c^{o}.58./.Matth.20.me^{o}.a.H./.Io.14.le.Io.14./.1ę.Cor.3 lec.2.princ^{o}./.2ę.Theſſ.lect.2.princ^{o}.F./. Heb. 11.fin.Hæreſis 76.

86 Poſt reſurrectionem beatitudo augebitur extenſiue,& intenſiue 4.d.49.q.1.ar.4.q.1.0.

Du^{m}.275^{m} 87 Immo beatitudo tunc augebitur tantum extenſiue. 12ę.q.4 5.5^{m}. Reſp.Du^{o}.275°.

88 Nulla creatura,poteſt per ſua tantum naturalia,adipiſci perfectam beatitudinem, 1^{a}.q.12.4.0./.q.23.1.c./.q.64.1.2^{m}./.q.94 1.0./.q.108.4.c./ 12ę.q.5.5.0./.q.62.1.2.3 0./.2.d.29.1.c./.3^{m} /.3.d.27.q.2.2.c./.4.d.49.q 2.6.0./.ℨ.3.c^{o}.52./.147./.157.1^{m} /.159.1^{m}./.Veri.q.20.1.c./.3^{m}./.6.c./.q.29.1.6.c./.Virt.q.4.1 c./.Ro.le.6.fi.

89 Homo non poteſt per operationem ſolius creaturæ ſuperioris, attingere ad perfectam beatitudinem,12ę.q.5.6.0

90 Homo poteſt adipiſci perfectam beatitudinem. 12ę. quæſt. 5.1.0

91 Homo non eſt cauſa ſuæ beatitudinis, ſed tantum deus, 12ę.q.109.3.3^{m}.fi./.4.diſt.49.quæſt.1.ar.2.quæſt.2.2^{m}./.Virt. q.1.10.c.

92 Beatitudo ſubeſt prouidentiæ dei,4.diſtin.49.quæſt. 1.art. 2e q.5.0.

93 Beatitudo perfecta,non poteſt amitti,1^{a}.q.64.2.c./.q.94.1.c. /.12ę.q.5.4.0./.1.d.8.q.3.2.c.fi./.ℨ.3.c^{o}.48.3^{m}./.61./.62./.144 5^{m}./.Li^{o}.4.c^{o}.85.1^{m}./.91.2^{m}./.Opuſ.3.c^{o}.166./.262./.264./. Io.10.le.5.fi.d.I. *Hæreſis 47.72.76.107.Infinitũ 8.Manſiones.Miſſio 33.Reprobatio 1.

Appetitus. 94 Voluntas neceſſario appetit beatitudinem,1^{a}.q.19.1.0./.3.5 c./.q.82.1.2.0./.q.83.1.5^{m}./.12ę.q.5.4.c./.2^{m}./.8.2^{m}./.q.6.4.0 /.q.10.1.2.0./.q.13.6.c./.q.94.2.c./.3^{a}.q.18.1.3^{m}./.2.d.7.q.1 1.1^{m}./.d.25.2.c./.3 d.27.q.1.4.12^{m}./.ℨ.1.c^{o}.80.2^{m}./.3^{m}./.88 /.Li^{o}.3.c^{o}.97.fi.C./.Li^{o}.4.c^{o}.92.3^{m}./.Veri.q.22.5.6.0./. 12. c./.23.4.c./.q.24.1.18^{m}./.19^{m}./.q.27.3.c./.Po^{a}.q.1.5.c./.q.2.3 c.fi./.6^{m}./.q.5.3.c.fi./.q.10.2.4^{m}./.5^{m}./.6^{m}./.Ma.q.3.3.c./.qu. 6.c.fi.C./.7^{m}./.9^{m}./.10^{m}./.quæ.16.5.c./.7.18^{m}./.Ethic.3.lect. 2.fin.1

95 Omnes homines naturaliter appetunt beatitudinem, 1^{a}. q.2 1.1^{m}./.q.19.10.c./.q.26.2.c./.q.41.2.3^{m}./.q.60.2.c./.q.62.1.c. /.q.82.1.2.0./.q.83.1.5^{m}./.12ę.q.3.6.2^{m}./.q.5.1.8.0./. q.10.1 0./.3^{a}.q.18.1.3^{m}./.2.d.25.5.4^{m}./.3.d.27.q.1.2.c.fi./.4.d. 49.q. 1.ar.1.q.1.c./.ar.3.q.1.0./.ℨ.3.c^{o}.62.2^{m}./.4^{m}./.Li^{o}.4.c^{o}.92.3^{m} /.94 /.Veri.q.22.5.0./.q.23.4.c./.q.24.7.9^{m}./.8.1^{m}./.q.27.3. c./.Po^{a}.q.1.5.c fi./.q.2.3.c./.6^{m}./.q.9 9.24^{m}./.q.10.2.4^{m}./.5^{m} Virt.q.2.1.c./.Opuſ.3.c^{o}.149./.Pl.l.1.princ^{o}./.Meta.lect.1. princ^{o}. 2.H. *Amor 85 Appetitus 2. Conuerſio 5. Dãnatio 30. Deſperatio 6. Frui 9. Fruitio 4. &c. Iudicium 71.

96 Non ſolum perfecta beatitudo, ſed etiam qualiſcumq; ſimilitudo, uel participatio eius,naturaliter deſideratur, 1^{a}.q.12 1.c.fi./.12ę.q.3.6.2^{m}

97 Omnia quæ deſiderat uoluntas,appetit propter beatitudinẽ 1^{a}.q.60.2.c./.12ę.q.1.6.0./.4.d.49.q.1.art. 3. quæſt.4.0. /.ℨ.1 c^{o}.100

98 In ultima beatitudine,complebitur omne deſiderium beatorum,1^{a}.q.12.8.4^{m}./.12ę.q.1.5.c./.q.3 8.c./.q.4.5.5^{m}./.qu.5.3 4 c./.8.c./.3^{m}./.q.67.4.3^{m}./.22ę.qu. 28.3.c./.2^{m}./.ℨ.3.c^{o}.63./. Li^{o}.4.c^{o}.86./.Pſal.1.me^{o}.c./.Pſal.35.me^{o}.d.E./.Mat.5.prin^{o} b.E.Io.lec.11.me^{o}.a.I./.Hæ.4.lec.2.prin^{o}.K.prin^{o}.A

99 Perfecta quietatio intellectus & uoluntatis,conſequitur beatitudinem, 12ę.q.3.4.1^{m}./.8.c./.22ę.q.18.2.c./.4.12^{m}./. q.28 3.c./.q.94.1.c /.q.118.7.c./.ℨ.1.c^{o}.100.2^{m}./.Li^{o}.3.c^{o}.39.5^{m}./ 40.fi./.48./.59.1^{m}./.62.2^{m}./.63.fi./.Li^{o}.4.c^{o}.78.fi./.Ma.q.14.4 c./.q.16.5.c./.Opuſcu.3.c^{o}.104./.106./.150./.211./.264. *Merces 1.&c.

100 Perfecta beatitudo, omne malum excludit, 12ę. quæſt. 2.4 c./.quæſt.5.3.4.c./.quæſt.67.4. 2^{m}./.ℨ.4. c^{o}. 86. med^{o}.G./. Opuſcu.3.c^{o}. 176./. 211./. 239. /. 264. /. Hebr. 4.lectio. 2. prin^{o}. K.

101 Beatitudo aſcendit in cor hominis,ſecundum rationem communem,non autem quæ & qualis ſit in ſpeciali,12ę.q. 5.8. c. /.2^{m}./.22ę.q.17.2.1^{m}

102 Beatitudinem eſſe præmium uirtutis, eſt inditum mentibus omnium ratione utentium.Opuſ.20. c^{o}.8

103 Beatitudo materialiter ſumpta,eſt occulta,non autem formaliter ſumpta,2.d.38.2.2^{m}. *Mors 19.20.23

104 Beatitudo eſt primum obiectum uoluntatis, 12ę. q. 3.4.2^{m}./ q.11.1.1^{m}./.ℨ.3.c^{o}.26.7^{m}./.8^{m}./.15^{m}./.Quol.8.19.c.

105 Beatitudo comparatur ad uoluntatem,ut obiectum eius,ſed ad intellectum,ut actus eius, Quo.8.19.c. Nox 2.

106 Beatitudo amatur amore concupiſcentiæ,non autem amore amicitiæ, 12ę.q.2.7.2^{m}./.4.d.49.quæſt.1.art.2. quæſt.1.3^{m}. *Odium 0.22.Pœna 46.47.Purgatorium. 9.Saturitas. Spiritus 13.

107 Homo appetendo beatitudinem,poteſt mereri,3.d.18.3.2^{m}./ 4^{m}./.d.49.q.1.ar.3.q.3.0./.Veri.q.22.7.0

Du^{m} 108 Immo homo appetendo beatitudinem, poteſt peccare, ſicut & diabolus appetiit finalem beatitudinem habere per propriam uirtutem,quod eſt proprium dei,1^{a}.q.63.1.4^{m}.fi./.3.c. fi./.ℨ.3.c^{o}.110.1^{m}./.Veri.q.24.7.c^{m}./.Ma.q.16.2.0./.3.c.fin./ 22ę.q.14.2.c. Reſp.Du^{o}.270°

109 Deus eſt perfecte beatus,1^{a}.q.26.1.0./.q.62.4.c./.2.d.1. qu.2 2.4^{m}./.d.15.q.3.3.1^{m}./.ℨ.1.c^{o}.100. Deus

110 Deus eſt ſua beatitudo, 1^{a}.q.26.2.0./.quæſt.62.4. c./. quæſt. 94.1.c./.12ę.q.3.1.1^{m}./.2.1^{m}./.4^{m}./.4. diſtin.49.q.1.ar. 2.q. 1.1^{m}.ℨ.1.c^{o}.101

111 Deus eſt beatus,ſecundum intellectum, 1^{a}.q.26.2.0./.2. diſt. 16.2.c.

112 Deus non eſſet beatus,ſi non intelligeret & amaret.Similiter & Chriſtus,ut homo, Veri.q.26.10.8^{m}./.q.29.1.c./.1ę. Tim. 6.lec.3.prin^{o}.K. *Angelus B.Deus 201.&c.419. Honor 21. Iuge.Iuſtificatio 17.Sedere 3.&c.

113 Beatitudo dei,excedit quamlibet aliam beatitudinem.1^{a}.qu. 26.4.0./.ℨ.1.c^{o}.102.

114 Beatitudo dei complectitur omnem aliam beatitudinem, 1^{a}. q.26.4.0./.ℨ.1.fi.

115 Beatitudo eſt naturalis ſoli deo,1^{a}.q.62.4.c./.q.63.3. c. fin./. 12ę.q.3.1.1^{m}./.q.5.7.c./.Opuſ.3.c^{o}.106.fi.

116 Chriſtus ut homo,non poteſt eſſe beatus ſine gratia. Veri.q. 29.q.1.c./.4^{m}.

117 Beatitudo triplex ſecundum philoſophos,ſcilicet uoluptuoſa,actiua, & contemplatiua,12ę.q.3.2.1^{m}./.q.69.3.4.c./.Eth. lec. 5.prin^{o}. In cõi.

118 Beatitudo duplex,ſcilicet perfecta, & imperfecta,ideſt, in patria,& in uia.1^{a}.q 62.1.c./.12ę.q.3.2.4^{m}./.3.5.6.c./.q.4. 5.6.7 8.c./.q.5.3.0./.4.5.c./.q.62.1.c./.q.69.1.3.c./.22ę. q. 186. 1. 4^{m}./.3.d.27.q.2.2.c./.4.d.49.q.1.ar.2.q.1.c./.qu. 2.4^{m}./.5^{m}./. Veri.q.14.2.c./.Trin.24.3^{m}./.Ethi.10.le.16.fi.

119 Beatitudo patriæ eſt continua,non autem beatitudo uia.12ę q.3.2.4^{m}./.4.d.49.q.1.ar.2.4^{m}./.5^{m}.

120 Vndę tunc in patria non erit multiplex ſcientia,cum mediũ fuerit unum & ſufficiens,ad alia cognoſcenda,quod erit eſſẽtia diuina, cui omnes beati ſine medio creaturæ coniungentur.Opuſ.72.prin^{o}.

121 Tunc non aderit, quòd alia mediante, unus alium doceat, Opuſ.72.prin^{o}.

122 Cognoſcere deum in plena luce,perficietur, quæ nihil tenebrarum & errorum patitur.Vnde propter huius luminis virtutem nulla opinio locum habebit,ſed erit una ſcientia omnium certiſſima,quæ erit gloria beatorum,Opuſ.72.princ^{o}.

123 Duplex perfectio beatitudinis,ſcilicet ex parte obiecti, & ex parte ſubiecti. Prima tollit rationem ueræ beatitudinis, non autem ſecunda. 12ę.q.5.3.2^{m}./.q.4.5.5^{m}./.q.11.4.2^{m}

124 Nullus ante paſſionem Chriſti potuit habere beatitudinem licet ſancti patres meruerint eã per fidem paſſionis Chriſti, quo ad propriam perſonam, non autem quo ad naturam cõmunem.3.q.49.5.1^{m}./.3.diſt.18.ar.6.q.2.2^{m}. *Angelus.B. Anima 130.131.132.Beatus 3.Bonitas 59.192.195 249.Caracter 11.Confirmatio 43.Corpus.G.Delectatio 23. Dæmon 41.Dos 0.Gloria 13.&c.Gratia 42.&c. Infinitum 8. Iuſtus 2.Lex 8.9.67.85

125 Mortui cum ſolo peccato originali, ſciunt ſe eſſe creatos propter beatitudinem, quam etiam ſciunt in communi, ſcilicet quòd conſiſtit in adeptione boni perfecti, ſed ignorant beatitudinem ſupernaturalem. Ma.q.5.3.c./.1^{m}./.4^{m}.1ę. Corin.2 lectio.2. *Liber.V. Manſiones. Maria 17.22.58. Prædeſtinatio. 2. 15. 22. 24. 49. Sabbatum 1.2.Sapientia 21. Sedere,3.&c. Septem.Spes 10.21.22.23.26.50.52. Virtus 260. &c.Vtile 1.

126 Beatitudo ciuilis, non eſt felicitas ſimpliciter, nec immutabilis ſimpliciter,ſed non de facili mutabilis. Verit. quæſt.24. 7.11^{m}.

127 Beatitudines ſunt operationes uirtutum perfectarum per dona, & etiam donorum. 12ę.q.69.1.0./ q.70.2.c./.22ę. quæſt. 157.2.3^{m}./.3.d.34.q.1.4.0./.4.d.49.q.1.ar.1.q.4.1^{m}./.Iſa.11. princ^{o}. G./. Matth.princ^{o}.b.k./. Galat.5.lect 6. princo.I.6. *Fructus 2.3.12

128 Actus uirtutum ut perficiunt, dicuntur beatitudines, ſed ut delectant, dicuntur fructus.22ę.quæſt.157.2.3^{m}./.Gal.5. lec. 6.me^{o}.G

129 Actus

Be

129 Actus donorum pertinentium ad uitam actiuam, exprimuntur in meritis beatitudinum,ſed actus uitæ cõtemplatiuæ, in præmiis. 12ę.q.69.3.c.fi./.1^{m}.Virt.q.1.7.4^{m}

130 In ſingulis beatitudinibus, ponitur aliquid pertinens ad ſtatum uitæ,& aliquid ad ſtatum patriæ. 12ę. quæſt. 69. 2. 0./. 22ę.quæſt. 8. 7. c./. 3. diſtinct.34.quæſt. 1. 4. 0./.Matth.5. prin^{o}.b.G

131 Quælibet beatitudo eſt fructus, addens excellentiam & principalitatem præmii, & non econuerſo. 12ę.q.70.2.0./.3.d.34 q.1.5.0

132 Omnia præmia ſeptem beatitudinum, ſunt idem realiter, & differunt ratione, 12ę.q.69.4.1^{m}

133 Præmia beatitudinum, inchoatiue habentur hic, ſed complete,in patria tantum, 12ę.q.69.2.0./.22ę.qu.8. 7.0./.Matth.5. prin^{o}.b.G.E

134 Beatitudines,& præmia earum ſufficienter enumerantur, ſeptem, & quatuor, & octo,diuerſimode, & declarantur, 12ę.q. 69.3.4.0./.3.d.34.q.1.4.0

135 Prime tres beatitudines ſunt contra beatitudinẽ uoluptuoſam,ſed quarta & quinta pertinent ad uitam actiuam:aliæ autem duæ ad contemplatiuam, 12ę.q.69.3.4 0

136 Omnes beatitudines poſitę in ſacra ſcriptura,oportet ad has reduci,quia omnes pertinent ad uitam actiuam uel contemplatiuam, 12ę.q.69.3.4^{m}

137 Beatitudines correſpondent ſeptem donis, non quidem ſingulæ ſingulis,ſed plures uni, & una pluribus, 12ę.q.69.3.0./ 3.d.34.q.1.4.c./.5^{m} /.d.37.ar.2 q.2.1^{m}

138 Ordo beatitudinum accipitur,ſecundum quòd homo ab exterioribus ad interiora progreditur, Vbi primo ſunt bona exteriora, ſecundo proximus, tertio paſſiones innatæ, quarto operationes, quinto compaſſiones, ſexto apprehenſio, ſeptimo ordinatio, octauo paſſio illata,3.diſtinct.34. quæſt. 1.4.c.fi.

139 Præmia omnium beatitudinum, debentur octauæ beatitudini, ideo ſpeciale præmium ei non aſſignatur,ſed redditur ad primam beatitudinem,3.d.34.q.1.4.c.fi.

140 Beatitudines dupliciter adaptantur donis, ſcilicet ſecũdum conuenientiam ordinis,ut prima infimo, ſecũda ſexto, & ſic de aliis ſecundum Auguſtinum,uel ſecundum conuenientiã propriæ rationis ad inuicem ſecundum actus,& obiecta, 22ę q.121.2.c./.2^{m}./.q.139.2.c.

In ſpeciali prima. 141 Beatitudo prima,ſcilicet paupertas, correſpondet dono timoris, 22ę.q.19.12 0./.q.83.9.3^{m} /.q.121.2.c./.q.161.2.3^{m}./ 3.d.34.q.1.4.6.c./.Matth.5.prin^{o}.b.G.

142 Fructus decimus,ſcilicet modeſtia, & undecimus.ſ.continentia,& duodecimus.ſ.caſtitas,correſpondent eis, 22ę.q.19.12. 4^{m}./.3.d.34.q.1.5.c.

143 Petitio ſeptima, correſpondent eis, 22ę.q.19.12.4^{m}./.qu.83.9 3^{m}./.3.d.44.q.1.6.c.

Secunda. 144 Beatitudo ſecunda,ſcilicet mititas, correſpondent dono pietatis, 12ę.q.69.3.3^{m}./.22ę.q.83.9.3^{m}./.q.121.2.0./.3.d. 34.q. 1.4.c.fi./.6 c./.Matth.5.prin^{o}.b.I *Manſuetudo 1.

145 Fructus octauus, ſcilicet manſuetudo, correſpondet eis indirecte, ſed ſextus,ideſt,bonitas,& ſeptimus,ſcilicet benignitas,directe, 22ę.q.121.2.3^{m}./ 3.d.34.quæſt.1.5.c. Manſuetudo 1.

146 Petitio ſexta, correſpondet eis, 22ę q.83.9.3^{m}./.3.diſtinct 34 q.1.6.c.

Tertia. 147 Beatitudo tertia,ſcilicet luctus, correſpondet dono ſcientiæ, 12ę.q.69.3.2^{m}./ 3^{m}./.22ę.q.9.4.0./q.83.9.3^{m}./.3.d.34.q.1.4.6 c./.Matth.5.prin^{o}.b.B.

148 Omnes fructus, præter fidem & charitatem, correſpondent donis conſilii,& ſcientiæ, ut dirigentibus, 3.d.34.q.1.5.c.fi.

149 Fructus undecimus,ſcilicet continentia, & duodecimus.ſ.caſtitas,correſpondent tertiæ beatitudini, 3.d.34.q.1.5.c.

150 Petitio quinta, correſpondet eis, 22ę.q.83.9.3^{m}./.3.diſt.34. q.1.6 c.

Quarta. 151 Beatitudo quarta,ſcilicet iuſtitiæ, correſpondet dono fortitudinis, 12ę.q.69.3.3^{m}./.22ę.q.83.9.3^{m}./.q.139.2.0./.3.d.34 q.1.4.6.c./.Matth.5.prin^{o}.b.A.

152 Fructus quartus,ſcilicet patientiæ, & octauus.ſ.longanimitas,correſpondent eis, 22ę.q.139.2.3^{m}./.3.d.34.q.1.5.c.

153 Petitio quarta, correſpondet eis, 22ę.q.83.9.3^{m}./.3.d. 34.qu. 1.6.c.

Beatitudini in cõi. Quinta 154 Beatitudo quinta.ſ.miſericordiæ, correſpondet dono cõſilii, 12ę.q.69.3.3^{m}./.22ę.q.52.4.0./.q.83.9.3^{m}./.3.d.34.q. 1.4.c./ Matth.5.prin^{o}.b.C.

155 Eandem beatitudinem oportet reſpondere ſecundum conuenientiam propriæ rationis ad inuicem,donis ſcientiæ & pietatis,non autem ſecundum conuenientiam ordinis,ſed diuerſimode correſpondent, 22ę.q.121.2.2^{m}.

156 Fructus ſextus.ſ.bonitas.i.dulcedo animi, & quintus.ſ.benignitas,correſpõdẽt quintæ beatitudini & dono pietatis, 22ę q.52.4.3^{m}./.q.121.2.3^{m}./.3.d.34.q.1.5.c.

157 Petitio tertia, correſpondet eis, 22ę.q.83.9.3^{m}./.3.d. 34.qu. 1.6.c.

158 Beatitudo ſexta, ſcilicet munditia, correſpondet dono intellectus, 12ę.q.69 3.c.fi./.1^{m}./.22ę.q.8.7.0./.q.83.9.3^{m}./.3.d.34 q.1.4.6.c. Sexta.

159 Fructus ſecundus, ſcilicet gaudium, & nonus.ſ.fides, correſpõdent eis. 22ę.q.8.8.0./.3.d. 34.q. 1.5.c.fi.

160 Petitio ſecunda correſpondent eis, 22ę.q.83.9.3^{m}./.3.diſt.34 q.1.6.c.

161 Beatitudo ſeptima.ſ.pacis correſpondet dono ſapiẽtiæ, 12ę q.69.3.c.fi./.1^{m}./.4.c.fi./.22ę.q.45.6.0./.q.83.9.3^{m}./ 3.diſ.34. q.1.4.6 c./.Matth.5.prin^{o}.b.fi.G. Septima.

162 Fructus primus, ſcilicet charitas, correſpondet eis, 3.d.34.q 1 5.c.fi.Charitas 42

163 Petitio prima, correſpondet eis, 22ę.q.83.9.3^{m}./.3. diſtin. 34 q.1.6.c.

164 Beatitudo octaua, ſcilicet perſequutionis, eſt manifeſtatiua omnium beatitudinum præcedentium, nec correſpondet alicui dono in ſpeciali, 12ę.q.69.3.5^{m}./.4.2^{m}./.3.d.34.q.1.4.c. Octaua

165 Fructus quartus, ſcilicet patientia, correſpondet octauæ beatitudini, 3.d.34.q.1.5.c.

166 Fructus ſecundus, ſcilicet gaudium, & tertius, ſcilicet pax, correſpondent omnibus beatitudinibus, & omnibus donis, 3 d.34.q.1.5.c.

167 Prima beatitudo ſecundum Ambroſium attribuitur temperantiæ, tertia prudentiæ, quarta iuſtitiæ, & octaua fortitudini, 12ę.q.69 3 6^{m} Virtutibus & donis.

168 Primæ quinque beatitudines, ſecundum conuenientiam materię, correſpondent donis ſcientiæ & conſilii, ut dirigentibus, ſed aliis donis, correſpondent ut exequentibus, ſecundum motiua uero correſpondent ut ſupra, 12ę.qu.69.3.3^{m}./. 22ę.q.121.2.c.

169 Beatitudo quarta & quinta ſecundum materiam, correſpondent pietati, ſecunda fortitudini, ſed prima & tertia timori. 12ę.q.69.3.3^{m}.

170 Beatitudo quarta & quinta ſecundum conuenientiam propriæ rationis ad inuicem, adaptantur dono pietatis, ſed ſecũdum conuenientiam ordinis, adaptatur ei ſecunda beatitudo, quæ tamen conuenit ei, tollendo impedimenta actuum eius, 22ę.q.121.2.c./.3^{m}.

1 ¶ BEATVS, Aliquis dicitur beatus in ſpe, & aliquis in re, 12ę. q.69.1.c /.Matth.5.prin^{o}.b.H./.1ę.Cor.lec.1.fi.I./.2ę. Cor. lec.5.fin.F. *Abſtractio. 20. Amor. 48.75. 104.&c.Angelus.B. In cõi.

2 Quidam dicuntur beati in hac uita propter ſpem, uel participatiue, 12ę.q.5.3.1^{m}.

3 Aliquid facit beatum dupliciter.ſ. effectiue.i. ſolus deus, & formaliter.ſ.beatitudo.1.d.1.q.1.2.1^{m}

4 Bene prius feruntur ad contemplandum diuinitatem, quàm humanitatem Chriſti, quia ſic ſunt deo coniuncti, quòd deus eſt eis ratio cuiuslibet cognitionis & operis. Quo.8.fi./.Qu. 9.7.c.fi.

5 Beati in patria omnes rationes rerum quę in Chriſto ſunt, non cognoſcunt, & ſi ipſum cõprehendant. 1^{a}.q.12 8.c./.22ę q.173.1.c./.Veri.q.12.6.c./.10^{m}.

6 Immo tunc beati, omnia opera diuina cognoſcent. 1^{a}.q.12.8 4^{m}./.1.d.21.L.fi. Reſp.ſicut Dubio 366° Du^{m}.277^{m}.

7 Beati per ſimplicem conuerſionem ad deum, illuminãtur, de agendis quæ neſciunt, ſine inquiſitione & anxietate dubitationis, ut in uiatoribus. 22ę.q.52.3.c./.2^{m}.

8 In beatis ſunt aliqui actus ordinati ad finem.ſ. procedentes ex cõſequutione finis, ut laus dei, & aliqui pertrahẽtes alios ad finem, ut miniſteria angelorum, & orationes ſanctorum, 22ę.q.52.3.1^{m}.q.83.4.2^{m}.Opuſ.63.c^{o}.5.

9 Quilibet beatus eſt certus de perpetuitate ſuæ beatitudinis, 22ę.q.18.3.c./.Ma.q.16.6.1^{m}./.Opuſ.3.c^{o}.169

10 Beati in patria clare cognoſcunt omnia quæ hic fiunt. 1^{a}.q. 89 8.c./.22ę.q 83.4.2^{m}./.4.d.45.q.3.1.1^{m}./.3^{m} /.d.50.q.2. ar. 4.q.1.1^{m}./.Veri q.8.11.12^{m}./.q.9.6.5^{m}./.Ma.quæſt. 7.7.10^{m}. *Anima 138.139.151.165.156. Aurea. Aureola.0.

11 Beati poſt diem iudicii uidebunt oĩa, quę deus ſit ſcĩa uiſionis.4.d.49.q.2.5.c./.1^{m}./.12^{m}.Deus 230. *Beatitudo.82.&c. 98.109.&c.

12 Oppoſitum uidetur dicere. Veri.q.8.4.c. Reſp.Du^{o}.278°. Du^{m}.278^{m}.

13 Scĩa angelorũ, & animarũ ſanctarũ, põt augeri, uſq; ad diem iudicii, ſicut & alia q̃ad premiũ accñtale ptinẽt, ſed nõ ultra 4.d.49.q.2.5.c.fi./.L.prin^{o}./.d.50.q.2.ar.1.q.6.0. Angel^{9} 541 *Bellũ.2.Charitas 38.77.90.&c.103.117 123. Cælũ.31.45.

Be

14 Oppositum uidetur dicere.4.d.49.q.1.ar.4.q.1.o. Respon. sicut Du°.275.

15 Beati deum comprehendent,sed nõ totaliter,idest, omnibus modis quibus comprehendi potest.1ª.q.12.7.1ᵐ./. Opuscu. 3.c°.164.

16 Beati ha bebunt summam dei delectationem & fruitionem. Opusc.3. c°.165./.Opuscu.63.c°.3.o./.2ℭ.Corin.12.lect.2. primo. H.

17 Beati deum uidentes, erunt confirmati in bono. Opuscu.3. c°. 166.

18 Beati habebunt cognitionem de deo.Opus.63. prin°. *Ciuitas.1.Claritas.B.Cogitatio.5.6

19 Beati cognoscent deum tripliciter,i.per deum, ad deum, & propter deum.Opus.63.o. *Cognitio.5.6

20 Beati cognoscent in deo,omnia pertinentia ad eorũ beatitudinem,Opus.63.c°.1. *Compassio.Comprehendere.4

21 Beati diligent deum.Opuscu.18.c°.4./.Opuscu.63.c°.2.o. *Conceptio.35.&c.Consilium.29. Contritio.13.Corpus. B. Damnatio.30

22 Beati unientur deo.Opus.63.c°.4.o. *Defectus.16.Delectatio.102.104.Desiderium.18.Deus 201.

23 Inter beatos,Christus fuit primus,inter malos,Adam. Psal. 1.prin°.Beatitudo.16.Fruitio.11. * Dolor.43. Donum.32. &c.Dos.o.Egere.Electio.14

24 Beati laudabũt deũ.22ℭ.q.13.4.c./.2.d.2.q.2.2.5ᵐ./. 4. d.44. q.2.ar.1.q.4.c./.4ᵐ./.Opus.63.c°.5.o./.1ℭ.Cor.13.le.3.prin°. G.&c.le.2. *Euch².148.245.&c.Eustratius.2.Fames 2.Fides.10. 21.22.23.26.50.51.52.68.96.70.76.107.

25 Beati surgent in gratiarum actionem dei,Opus.63.c°.6.o. *Fortitudo.41.51.53.Fruitio.5.6.7.10.11.12

26 Beatorum congratulatio,Opus.63.c°.7.o. *Gustus.o.Hæresis 76.106.&c.113.119.Ignorantia 18.

27 Beatorum corpora erunt post diem iudicii,Opus.10.ar.24./.25. *Imago.35 42.Indulgentia.11.Iosias.

28 Beatorum corporum dispositio,Opus.10.ar.24./.25. *Lex 30.45.59.67.Liber 15.&c.Liberum.19.Limbus.o.

29 Beatorum corpora fulgebunt.Opus.10.ar.36. *Mansiones Maria.17.2.58.Missio.33.37.39

30 Voluntas beatorum,est omnino immutabilis,de bono in malum,3ª.c°.91./.Veri.q.24.8.o.

31 Beati non possunt peccare. 1ª.q.62.8.o./. q.82.2.c.fi./.q.94.1 c./.q.100,2.c./.12ℭ.q.4.4.c./.q.5.4.c./.q 109.1 3ᵐ./ 22ℭ.q.19 11.c./.2.d.7.q.11.1.o./.2.c.fi.E./.d.23.q.1.1.o./.2. 2ᵐ./.3. d 3. q.1.ar.2.q.3.2ᵐ./.d.12.q.2.1.c./.5.4.c°.91 / 92.fi./.Ver.q.24 8.o./.9.c./.Virt.q.2.12.c.fi./.q.4.4.3ᵐ./.Opu.3.c°.166./.Psal. 51.fi.D.prin°. *Obedientia.26.Odor.5.Olfactus 2.Patientia 10.Pax.6.7.13.17.&c.Pœnitẽtia 36.Perfectio 64.&c. Pietas 13.21.Prædestinatio.30.44. Princeps 1.2. Prophetia 83. Raptus 15.16.Resurrectio.9.29.35.&c.57. Risus. Sanctus 0. Societas 4.Spes 26.

32 Beati sunt in statu impetrandi,non autem in statu merendi, 1ª.q.62.9.o./.22ℭ.q.83.11.c./.1ᵐ./.3.d.18.2.2ᵐ./.4.d.15.qu.4 ar.6.q.2.3ᵐ./.d.4.q.3.4.4ᵐ. *Spiritus 4. Stabilis. Suffragia 12.Tactus 14.Theo².8.19.43

Duᵐ.180ᵐ33 Oppositum uidetur dicere,2.d.5.q.2. Respond.sicut Dubio 157.& 275.

34 Dignitas beatorum, in anima & in corpore, erit secundum gradus meritorum, non autem secundum diuersitatem sexus,sicut nunc & in statu innocentiæ,3ª.q.55.1.3ᵐ./.2.d.21 q.2.1.2ᵐ./.4.d.44.q.1.ar.3.q.3.2ᵐ. *Timor 14.70.Virginitas 17.Virtus 23 2.233.242.260.Visus 8.11.Vorum 9.Vsura 10 293.Vsus 4.Vti.19.Christus 53.56.

35 In beatis non potest esse passio animæ,nisi consequens iudicium rationis,4.d.50.q.2.ar 4.q.3.3ᵐ.

Gaudium.36 In in ingressu beatorum in gloriam,tria sunt,scilicet exultatio de bonis habitis,confessio de beneficiis gratiæ,& spiritualis refectio,Psal.41.meº.D.C. *Abstractio 20.Ada 17.20. 47.64.Amor 69.75.103.&c.Annuntiatio. 1. Apostoli 5.21. Benedictus 3.

37 Quilibet beatus gaudet de bonis factis a se,uel ab aliis,1ª.q. 23.6.1ᵐ./.4.d.45.q.2.ar.2.q.4.3ᵐ./.d.49.q.5.1.4ᵐ./. d.50.q.2 ar.1.q.4.c.Bonitas 249. *Bonitas 59.212.&c.248.249. Cantus 1.Character 10.11.12.29.30.Cælum 31.Cætus 0.

38 Beatus superior,plus gaudet de bono inferioris, quàm ipse in ferior,4.d.49.q.3.ar.5.q.4.2ᵐ. *Cibus 11.Conuiuiũ. Delectatio 104.Dæmon.12.13.14.Desiderium 18.Deus 176.203 205.209.&c.245.339.Dolor 43.

39 Gaudium beatorum, superat omne gaudium uiatorum, 3ª, q.46.6.3ᵐ./.3.d.15.q.2.ar.3.q.3.5ᵐ. *Donum 33.&c.

40 Gaudium beatorum,erit superplenum, ex parte gaudentiũ, non autem ex parte obiecti, uiatorum autem neutro modo,

Be

22ℭ.q.28.3.o *Dos o.Ecclesia 1.5.9.Euch². 146. 147. 148 256.Fames 2.Fides 21.51.68.70.98

Lætitia beatorum est sempiterna,secura,& plena,quadrupliciter,scilicet ex gloria concepta,ex materia,ex societate,& ex affectione,Psal.5.fi.H./.Esa.35.fi.x. *Fortitudo 41.53.Fruitio 10.&c.Gloria 18.&c.Gustus 3.Hæresis 76.119.143

Nihil erit in beatis,quod non sit eis materia gaudii,4.d. 50. q.2.ar.2.q.1.c. *Ignorantia 18.Imago 35.Indigentia 2.Iustitia 41.Lætitia.Lex 59.67.Liber 14.&c. Lymbus o. Maria 2. 17.22.32.59.62.Martyrium 11

Gaudium beatorum de deo crescere nõ põt,sed accrescet eis gaudium,de gloria corporis 3.d.15.q.2.ar.5.q.2.c./.4.d.12.q. 2.ar.1.q.2.c./.d.45.q.2.ar.2.q.4.3ᵐ. *Missio 28.&c. Natiuitas 20.Nicolaus 2.Obediẽ² 26.Ordor.5. Oratio 32. 68. &c. Anima 130.131.132

Immo gaudium beatorum potest augeri, usq; in diẽ iudicii, 1ª.q.62.9.3ᵐ./.4.d.22.q.2.ar.1.q.2.c./.d.50.q.2.ar.1.q. 6. o./. 1ℭ.Cor.6.meº.H./.Respond.sicut Dubio 157.Singulus 541. Charitas 77.Passio 28.Pax 17.26.Pœnitẽtia 36.Perfectio 63 65.66.Prædestinatio 30.Primum.8.Princeps.2.Sabbathũ.2.

Gaudium accidentale beatorum crescit eis de omnibus bene factis pro eis,præcipue de gratiarum actione,4.d.12.q.2. art. 1.q.2.c.

Multiplicatis bonis nostris,gaudium beatorum augetur materialiter,non autẽ formaliter,quia deus est eis ratio gaudendi de quibuscumq; gaudent.1ª.q.62.9.3ᵐ.fi./.4.d.45.q. 2.ar. 2.q.4.3ᵐ./.L.prin°. *Sanctus o. Visus 11.

Beati non intersunt rebus uiuorum, secundum legem cõem 1ª.q.108.8.2ᵐ./.22ℭ.q.83.4.2ᵐ. *Christ°79.117.120.130.131

Oppositum uidetur dicere.4.d.50.q.1.o. 3.o./. Respond. sicut Dubio 753. Duᵐ.282ª Dei.

Beati non compatiuntur damnatis,sed semper uidebunt pœnas eorum cum gaudio,non secundum se,sed ratione iustitiæ diuinæ,& liberationis suæ 2.d.11.5.o./.4.d.50.qu.2. 4.o./.L. prin°.D./.quol.8.q.7.1.1ᵐ./.Psal.33./.Psal.36.h.2.fi./. Psal. 51.fi.D. *Abitractio 20.Adam 1.&c.16.17.20.47.Amor 69 Angelus B. Damnatis

Gloria beatorum,& pœna damnatorum, erit maior post diẽ iudicii,quàm ante.4.d.47.q.1.ar.3.q.4.c./.q.2.ar.3.q.3.3ᵐ./.d. 49.q.1.ar.4 q.1.o /.L.fi./.q 4.ar.5.quæst.2 1ᵐ. *Anima 131. 132.133. 134. 139. 151. Antonius. o.Beatitudo. 76. Charitas 77.

Oppositum uidetur dicere 1ª.q.62.9.3ᵐ./.1ℭ.Cor.6-meº. H. Resp,sicut Dubio 157.275. Duᵐ.283ª

Omnis creatura est beatis materia gaudii,& damnatis materia tristitiæ.4.d.50.q.2.ar.3.q.1.c.Vti 19. *Contemplatio.6

Nulla creatura cedet in usum beatorum per necessitatẽ, sicut nunc,sed ad maiorem perfectionem, utentur creaturis 4. d.48.q.2.3.5ᵐ./.L.fi.

Beati deridebũt damnatos, quo ad tria.scquo ad superbiam, uanam fiduciam,& fragilem gloriam.Psal.51.h.D.

Dãnati uidebũt gloriã beatorũ i generali tãrũ,& usq; ad diẽ iudicii solũ,sed tamẽ semp recordabuntur eiº.4.d.50.q.2. ar. 2.q.3.o./.Qu.8.16.o. *Dãnatio 30.32.62.Dæmo.14. Iobas. Iudiciũ 71.Liberũ 19.Quies 5.7.8.Resurrectio 9. Sanctus o.

1 ¶ Bellatores debẽt esse in quolibet regno,& cõitate.Opus. 20.l°.4.c°.24./.Li°.4.co.10. * Bellum o.Dimicare.Pugna.

2 Bellatores naturaliter proni sunt ad luxuriam,secundũ Aristotelem.Vnde si abstineant a mulieribus, prolabuntur in masculos.Opu.20.li°.4.c°.14.

1 ¶ Bellvm duplex.s.commune, & particulare.22ℭ.q.123.5.c./ 2ᵐ./.Opus.20.li°.1.c°.27. *Aureola 6.10.&c.25.

2 In hac uita est quadruplex bellum, & in patria quadruplex pax.s.ad se,ad deum,ad proximum,& ad obiectum. Psal.36. prin°.h.G. *Bellatores o.Ciuilis o.Fortitudo 7.10.17.18.20 22.28.40.46.Gratus 2.Impugnare o.Infidiæ.Lex.167.

3 Ars bellica requirit tria.s.scientiam,robur,& exercitiũ.Psal. 17.fi.Z. *Miles.o.Militans.Militaris.Militia.o.

4 Bella his tribus prosperantur.s.pugnantiũ exercitu,sapientũ consilio,& dominorum præcepto,Esa.8.meº.C.prinº.

5 Ad bellum iustum,tria requiruntur, scilicet auctoritas principis,iusta causa,& intentio recta,22ℭ.q.40.1.o./.q.41.1.3ᵐ. /.q.42.2.1ᵐ./.q.66.8.1ᵐ. *Obed².43.44, Pax 8. Pœnitentia 48.49.Prælium.Pugna.Religio.91.97. Rixa.1. Robur. Sabbathum 10.

6 In bello iusto,deprædans hostes,nõ peccat nisi pugnet principaliter propter prædam, nec tenetur restituere.22ℭ.q.66.8.1ᵐ

7 Bellum gerere in festo,non licet,nisi imminente necessitate, pro tuenda republica.22ℭ.q.40.4.o.

8 Clericis non licet bellare in propria persona,sed possunt bello interesse, de licentia superioris, & exhortari pugnantes.

22ℭ.

Be

22ℭ.q.40.2.o.*Seditio.o.Timor.10.Tuba.1.2.

9 Reprobatur politia, exponens mulieres ad bellum,secundũ Platonem & Socratem.Opus.20.Li°.4.c°.5.6

℄ Bene. Allicere. Beneesse. Confirmatio.12. Decor. Vsura. 164.289.

¶ Beneconsiliatiuum.Eubulia.1

Incõj. 1 ¶ Benedictio duplex,scilicet ex proprio merito,& sic cõuenit cuilibet sancto,alia ex merito Christi, & sic cõuenit tãtum habenti ordinem ecclesiæ.4.d.19.q.1.ar.2.q.1.2ᵐ./.Hæ. 7.lec.1.meº.H. *Aqua.18.&c.Baptrismus.78.Vt Chrisma 1. aut exorcimus.4.ut matrimonium.17.

2 Benedicere contingit tripliciter, scilicet enuntiatiue laudando,imperatiue,& optatiue.Primum & tertium cõuenit omnibus,secundum per auctoritatem soli deo, sed per ministerium ministris eius. Roma.12.lect.3.princº. A./.Vt Confirmatio.7.

3 Benedicere non conuenit minori, præsente maiori. Quol.4. q.12.1.3ᵐ.*Consecratio.15.16. Dies.19.20.27.

4 Sacerdos benedicit materiam eucharistiæ,non autem corpus Christi.1ℭ.Cor.10.lec.4.fi /.Hæ.7.le.7.fi.I

5 Episcopus benedicit uestes, uasa, & omnia quæ ad cultũ dei deputantur.4.d.24.q.3.ar.1.q.2.2ᵐ./.ar.2.q.1.c./.d.25.q.1.1. c.Vt episcopus.12.14.*eucharistia.19.104.Exorcismº.4.Exufflatio.Matrimonium.16.17.18.

6 Benedictio pro consecratione sufficit uerbis,ut deputentur cultui diuino.4 d.24.q.2.3.3ᵐ.

7 Non omnis benedictio uel consecratio,quæ adhibetur homini,est sacramentum, ut benedictio monachorum & abbatũ. 4.d 24.q.1.ar.1.q.3.3ᵐ.Vt Nuptiæ.2. *Ordo.61. Peccatum. 374.Puer.4.Religio.40.Consecratio.1.14.

Dei. 8 Benedictio dei,significat donorum eius collationẽ, & multiplicationem.1ª.q.73.4./.q 73.3.c./.2.d.15.q 3.3.c. Iob.le.2. fi.F./.Psal.3.fi./.Psal.27.meº.F./.Hæ.6.le.4.prinº.C.Isaac.3. Maledicere.4.Professio.6.Sacramentum.16.17.87.106.

9 Benedicere dei,est causare bonitatem,sed benedicere nostrũ, est agnoscere beneficia.Iob.le.2.fi.F./.Psal.27.meº.F./.Psal. 40.fi.H.prinº./.Ro.lec.7.fi /.2ℭ.Cor.le.2.prinº.C.*Simonia 22.Virginitas.14.&c.26.&c.Vnctio.5.

10 Benedicere deo,est confiteri laudes eius, sed benedicere deũ, est facere bonum.Psal.33.prinº.2.I. Peccatum.374

1 ¶ Benedictus uidens totum mundum,non uidit essentiam dei, 22ℭ.q.180.5.3ᵐ./.Quol.1.1.o. *Humilitas.6

2 Quis puerum Benedictum,stultitiæ argui patiatur, quòd rejecta domo rebusq; patris, soli deo placere desiderans, sanctæ conuersationis habitum & desertum quæsuit? Opus.17. c°.17.

3 Beatus Benedictus,proprio arbitrio,statim a pueritia,ad statum religionis qui est perfectissimus conuolauit.22ª.q.189.1 2ᵐ./.Quol.5.11.1ᵐ./.Opus.17

4 In regula beati Benedicti conceditur probationis annus, nu per ad religionem conuersis,22ª.quæ.189.2.1ᵐ. Opuscu.17. c°.11.

5 Beatus benedictus dicit q; si prælatus aliquid impossibile perceperit tentandũ est,quod ab eo dicitur,quia an aliquid possibile sit subditus non debet suo iudicio definire, sed in unoquoque,superioris iudicio stare.12ℭ.q.13.5.3ᵐ.

6 Beatus benedictus mandat q; uenientibus ad religionem, non sit facilis præbendus ingressus, sed probandum est an spiritus a Deo sit,22ℭ.q.70.3.2ᵐ./.q.fi.10.1ᵐ.

¶ Beneesse.Accidens.18.38. Accidia.1. Actus.11.40. Aer.11. Agens.41.Amor.188.229.Angelus.229.Anima. 114. Audacia.19.Bene.Bonitas.176.Ciuitas.4.Clauis. 6. Confirmatio. 12.Conscientia.10.Consilium.17.127.Contemplatio.13.Correctio.18.Depositum.2.Diuitiæ.5.Docilitas.1.Eubulia.o.Eustochia.1.Fides.35.Finis.63.117.Fortuna.7.8.9. Gratia. 172. Habitus 4.&c.Hæresis 71.74.Honor.7.Humilitas.15.Incarnati.2.Indiuiduum 38.Industria. Iudicium.13.31.Lex.87. 110.143.Liberalitas.1.5.Macula.8.Magnanimitas.13.Maledicere.4.Malum.44.61.Memoria 14.21.Mors 16.Natura 39 Necessitas 1.Nemesis.Nuncius.Oratio.31.Ornatus. 9. Pars 26.Pax.12.Peccatum.107.159.Pœna.24.Pœnitentia. 78.Perfectio 60.Perseuerantia.1.12.Præceptum.18. Princeps 3.6.7 18.Prohibitio.2.Prudentia 10.39.57.Qualitas 6.7.14.Ratio 11.Rex.6.Sacramentum 46.96.Satisfactio 8.Societas.3. Solertia.7.Subdiaconus.6.Substantia 15.33.Verum. 4. Virtus 37.272.Vniuersum 3.

1 ¶ Benefacere omnibus quilibet tenetur, in præparatione animi,pro loco & tempore,22ℭ.q.31.2.o. Vel abdicatio.

2 Aliquod beneficium est quo possumus & tenemur benefacere omnibus,saltem in generali sorare pro omnibus fidelibº & infidelibus,22ℭ,q.31.1 1ᵐ.Amor 65.*Beatitudo.57.65.Be

Be

nedictio.8.9.10. Benefactiuus.Benefactor.

3 Malis debemus benefacere,in auxilium naturæ,non autẽ culpæ.22ℭ.q.25.6.c./ 2ᵐ./.q.31.2.2.2ᵐ./.q.32.9.1ᵐ./.q.16 .3.3ᵐ./. 4.d.15.q.2.ar.6.q.2.o./.Opus.4.c°.8./.Opus.19.c°.9./.Ro.12 le.2.fi./.1ℭ.Cor.16.le.1.prinº.H./.Gal.6.le.2.h.Amor.92.93

4 Magis coniunctis,est magis benefaciendum, ceteris paribus, 22ℭ.q.26.6.c./.q.31.3.o./.q.42.9.o./.q.71.1.c./.3.d.29.6.3ᵐ./ 4.d.15.q.2.ar.6.q.3.o /.Virt.q.2.9.14ᵐ./.Quol.4.15.o.Amor 84.213.&c.*Beneficentia.o. Beneficium.o. Conseruatio,13. Correctio.18.Delectatio.30.35.44.Dæmon.28.29.Elecmoyna.o.Gratitudo.o.Ingratitudo.o.Magnanimitas.20

5 Subuentio,gratiarum actio,& reuerẽtia,debetur omni bene ficienti.22ℭ.q.166.3.o.Gratitudo. 3. *Membrum. 12.Miseri cordia.24.Vt Pater.21. Præceptum.95.Restitutio.

¶ Benefactiuus.Benignitas.

¶ Benefactor.Amor.129.

¶ Benefacere.o.Gratitudo.o.

¶ Beneficiatus. Amor.129.*Beneficium.o.Bonitas.F. Officiũ. 14.&c.Simonia.17.42

1 ¶ Beneficentia est facere bonũ. Et est actus amicitiæ,uel charitatis,secundum rationẽ communẽ.22ℭ.q.31.1.o.*Amor 174.Benefacere.o.

2 Beneficentia non est uirtus specialis,sed actus exterior amicitiæ,sicut beniuolentia est actus eius interior.22ℭ.q.31.4.o *Præceptum.95

1 ¶ Beneficivm est statim recõpensandum,secundum affectũ, sed expectanda est opportunitas effectus.22ℭ.q 106. 4.o. Vel Abdicatio.*Acceptio.4

2 Recompensatio beneficii,debet esse maior accepto,22ℭ.quæ. 106.6.o./.q.107.2.c.*Amicitia.28.Amor.129.170. Asa 300.

3 Recompensario beneficii,pertinet ad tres uirtutes diuersimode,scilicet ad iustitiam,ubi est debitum legale, ut in mutuo & aliis huiusmodi,ad amicitiam uero, & gratiæ,ubi est debitum morale,22ℭ.q.31.1.3ᵐ./.q.106.5.c./.q.108.2.1ᵐ. *Animal.79.Benefacere.o.Cõmutatio.3.Conseruatio.13. Elephas 2. Aequiualẽs.Excõmunicatio.10. Filiatio.11.Gratia actio.o.

4 Beneficium & recompensatio,magis in affectu cõsistit,quàm in effectu,22ℭ.q.106.3.5ᵐ./.6ᵐ./.5.o./. 6.1ᵐ. Vel abdicatio, * Gratiosus.

5 In recompensando beneficium, iustitia attendit datum,amicitia utilis attendit utilitatem,sed amicitia honesti & gratiæ attendit affectum dantis,22ℭ.q.31.1.3ᵐ./.q.77.1.3ᵐ./.q. 78. 2.2ᵐ./.q.106.5.o./.Ma.q.13.4.5ᵐ. *Gratitudo.Hõnor.9.29.

6 Nullius beneficium est tantum,sicut parentum. Ideo in recõpensatione beneficiorum,sunt ceteris præferendi, nisi necessitas,uel utilitas,uel alia causa præponderet.22ℭ.q 31.3. 3ᵐ./. 4ᵐ./.q.101 1.c.Pater.21.

7 Omnia beneficia exteriora,naturaliter de potentia ad actum reducta,proueniunt nobis ex ministerio angelorum,mouentium cælestia corpora.Opus.10.ar.9. Angelis 143.

8 Propter prædicta beneficia,non debemus angelos reuereri,reuerentia latriæ,ut actores dictorum beneficiorum,sed ut ministros,reuerentia duliæ.Opus.10.ar.10.

9 Omnia beneficia secundum communem rationem reducuntur ad amorem,& omnia nocumenta ad odium, sed secundum speciales rationes,ad diuersas uirtutes,uel uitia,22ℭ.q. 31.4.2ᵐ.

10 Filii habent tria maxima beneficia a parentibus,scilicet esse, uiuere,seu nutrimentum,& disciplinam.Eph.6.le.1.meº.k.

11 Filius potest parentibus maius beneficium recõpẽsare,quàm accepit secundum affectum,non autem secundum effectum, 22ℭ.q.106.6.1ᵐ.Aequalens.*Immisericordia.Ingratitudo.o. Iustitia.90.Magnanimitas.18.20. Membrum.12. Meritum, 103.Misericordia.10.Necessitas.32 33.Nicolaus.2.Pater 21. Peccatum.247.Priuilegium. Tribulatio.9.16.23. Virtus.6. Vsura.124.

12 Non est dignus beneficio,qui non agit gratias deo. Roman. lec.5.prinº.

13 Beneficia dei tota,singulis hominibus sunt exhibita.3ª. q.1. 4.3ᵐ.*Adam.51.Appropriatio.15.Benedictio.D. Dei,

14 Beneficia dei nobis exhibita, quotidie sunt nobis meditanda & recolenda.Opus.63.c°.2./.Io.10.lec.5.prinº.B.

15 Beneficia dei nobis collata tripliciter recolimus, scilicet ut capiti,infestis Christi,ut membris, infestis sanctorum, & ut ecclesiæ,in consecratione ecclesiæ.Io.10.le.5.prinº.B.D.* Deuotio 5.Donum.D. Gratia.48.82.115.&c. Ignorantia.20. Ingratitudo.o.

16 Præcipua dei beneficia, sunt creatio, & quies mẽtis in deum, per gratiã & gloriã.12ℭ.q.100.5.2ᵐ. *Iudas.3.Lumen.16

17 Omne beneficiũ dei, ex eius misericordia est, sed præcipue duo.s.incarnatio,& salus.Psal.32.fi. *Miraculũ 22.Missa.23.

Be

Obligatio.4.Holocauſtum.4.Oratio.30.Paſcha.3.Pentecoſte Præceptum.45.80.Prædicare.14.Primitiæ.3.4.

18 Omnis ſolennitas, uel ſacrificium ueteris legis, fuit inſtituta propter aliqua beneficia dei, præterita uel futura 12ę.q.100.5.2^{m} /.Iob.3.lec 1.me^{o}.A./.Io.10.lec.5.prin^{o}.C./.Col.2 lec.4.prin^{o}.K.Retributio.3.Sabbathum.1. Sacrificium.28.33.Scenophegia.Symbolum.1.Speculum.4 Tribulatio.16.

Eccleſiæ 19 Clerici uxorati, non poſſunt habere beneficium, eccleſiaſticum.4.diſtin.37.quæſt.1.1.4^{m}.Acceptio.4.Annexum.o.Bonitas.E.

20 Licitum eſt petere beneficium ſine cura animarum pro ſe digno, & indigente, non autem cum cura.22ę.q.100.5.3^{m}./4.d.25.q.3.3.4^{m}.

21 Habere etiam unum beneficium, ut clericus fiat ditior, uel ut lautius uiuat, uel ut fiat epiſcopus, eſt illicitum.Quol.9.15.c.me^{o}.K.Clericus.

22 Dans beneficium non meliori, ſed ſufficientiori, nõ peccat. 22ę.q.63.2.o./.Quol.4.23.12^{m}./.Quol.6.9.o./.Quol.8.6.o. *Excommunicatio.10.Honor.4.9. Iuspatronatus. Miſericordia.10 Officium.14.&c. Ordo.103.

23 Beneficia eccleſiaſtica magis debent dari plus idoneis ad regimen eccleſiæ, quàm magis conſanguineis, ſed de patrimonio, & licitis lucris, eſt econuerſo.22ę.q.63.1.c./.3.d.29.6.3^{m} /.Virt.q.2.9.14^{m}./.Quol.4.15.o.

24 Dans beneficium ſpirituale, conſanguineo minus digno, peccat per acceptationem perſonarum, non autẽ ſi ſit æque dignus.22ę.q.63.2.1^{m}./.q.185.3.c./.Quol.4.15.o./.Quol.6.9.o./.Quol.8.6.o./.Rom.2.lec.2.fi.C.Permutatio.Præbenda.Acceptio.o.

25 Dans beneficium ratione conſanguinitatis, grauiter peccat. Et eſt ſymonia, ſi per hoc intendit aliquod bonum proprium.22ę q.63.1.c./.2.2^{m}./.q.100.5.2^{m}./.q.185.7.2^{m}./.3.d.29.6.3^{m}./.4.d.25.q.3.3.7^{m}./.Vir.q.2.9.14^{m}./.Quol.4.15.c./.Quo.5.23.o./.Quol.6.9.o. Simonia.17.*Reſtitutio.14.24. Simonia.16.&c.Vendere.15.Vſura.313.

¶ Benefortunatus.Eufortunium.Fortuna.7.&c.

¶ Benegeſta.Perſeuerantia.12.

¶ Beneiudcatiuum.Sineſis.

¶ Beneplacitum.Deus.297.&c.Prouidentia.6.

¶ Beneuiuere.Diuitiæ.5.Finis.63.Princeps.3.Virtuoſus.

1 ¶ Benignitas eſt idẽ cũ affectu, ſc licet habitus benefactiuus, & ad loquendum dulciter.12ę.q.70.3.c./.22ę.q.80.4^{m}./.Pſalmus.51.me^{o}.B.prin^{o} /.Gal.5.lec.6.fin.F./.Titum 3.lect.1.me^{o}.B.

2 Benignos dicimus, quos bonus ignis amoris feruere facit ad benefaciendum proximis.12ę.q.70.3.c.fin C./.Pſal.51.me^{o}.B.prin^{o}.*Beatitudo.145.156.Confeſſor.2.Dolor.17.Fruct^{o}.5.Iuſti^{a}.22.Sententia.4.

1 ¶ Beniuolentia proprie eſt actus uoluntatis, quo alteri uolumus bonum.22ę.q.27.1.c. *Affectio.3.Amicitia.1

2 Beniuolentia eſt tantũ ad rationalia.1^{a}.q.20.2.3^{m}.Amor.24 124.173.&c.188.*Beneficientia.2.Exordium.o. Marinus. Vſura.124.

¶ Berengarius.Euchariſtia.120.

¶ Bernardus.Amor.193.Libertas.11.

¶ Beſtia dicitur quaſi uaſtia, propter crudelitatem, ut leo, urſus & huiuſmodi.1^{a}.q.72.2^{m}./.2.d.15.L./.Titum.lec.3.fi.I. Aborſus 1.Animal.o.Brutum.Character.47.Dæmon.102.103.110.111.Lamech.Ludificatio.Malum.59.68.Nabucdonoſor.6.Peccatum.178.Robur.

1 ¶ Beſtialitas ſicut ſecundum philoſophum ponitur extra numerum aliarum malitiarum humanarum, quia humanum modum tranſcendit, ita a ſanctis ponitur extra numerum peccatorum quæ in ipſis fidelibus inueniuntur quaſi grauius eis. Tamen ſi ad aliquod de ſeptem capitalibus reduci debeat, poterit ad ſuperbiam reduci, ſecundum definitionem Auguſtini.22ę.q.154.11.2^{m}./.4.d.13.q.2.2.1^{m}./.Ethi.7.lect.1.prin^{o}.A.fi./.c.

2 Aliquis fit beſtialis tripliciter, ſcilicet conuerſatione gẽtis, ægritudine uel orbitate charorum, & magno augmẽto malitiæ.Eth.7.lec.1.me^{o}.F.*Auris.Clementia.1.Crudelitas.Luxuria.12.14.Orpheus.Vita.36

3 Quos beſtiales dicimus, eos ſuperexcellenter diffamamus. Eth.7.lec.1.me^{o}.F.fi.

¶ Bethleem duplex, ſcilicet in terra iuda, & aliam in terra zabulon. Et ſignificat eccleſiam. Matth.2.prin^{o}.Innocentia.3. Natiuitas.17.

¶ Bibere pluries in die licet ieiunantibus, niſi fiat in fraudem 22ę.q.147.6.2^{m}./.3^{m}./.3^{a}.q.80.8.4^{m}./.4.d.8.q.1.ar.4.q.2.2^{m}./15.q.3.ar.4.q.1.1^{m}./.2^{m}./.Matth.26.prin^{o}.c.H./.1ę.Cor.11.lec.4.me^{o}.K.Ebrietas.o.Elephas.Ieiunium.45.*Porphyrio.

Be

Potus. Sanguis.4.Sobrietas.o.Vẽter Vinum.6.Vomitus.2.

¶ Biblia.Aer.13.Dies.11.Lex.18.19.Pentatheucus.

¶ Biennium.Magi.3.6.

1 ¶ Bigama non remouetur per baptiſmum.4.d.27.q.3.2.o./.ę Ti.3.lec.1.me^{o}.A./.Titum,lec.2.me^{o}.A.

2 Bigamia inducens irregularitatem, incurritur quadrupliciter, & impedit omnem ordinem, ſcilicet cũ quis habet plures uxores de iure ſucceſſiue, cum ſimul habet plures uxores, unam de iure, & aliam de facto, cum plures habet ſucceſſiue unam de iure, & aliam de facto, & quando uiduam ducit in uxorem.22ę.q.108.4.2^{m}./.4.d.27.q.3.1.o./.di.37.L.prin^{o}./.d.42.q.3.2.4^{m}.

3 Non cauſatur bigamia, ſi deſit conſenſus in matrimonium uel copula carnalis.4.d.27.q.3.ar.1.q.1.2^{m}./.3^{m}./.q.2.3^{m}./.d.41.q.3.2.b.2.

4 Bigamia cauſans irregularitatem, non incurritur per cõtractum matrimonii cum corrupta, niſi ſequatur copula carnalis.4.d.27.q.3.ar.1.q.1.3^{m}.

5 Cognoſcens uxorem uiolatam per uim, etiam coactus ab eccleſia, fit bigamus.4.d.27.q.3.ar.1.q.3.4^{m}./.diſtin.33.qu.3.1.7^{m}.

6 Cognoſcens uxorem, cum qua prius fornicatus eſt, non fit bigamus, nec irregularis.4.d.27.q.3.ar.1.q.3.2^{m}.

7 Contrahens & conſumans matrimonium cum propria cõiuge reſuſcitata, non fit bigamus, nec irregularis.4.d.38.L.me^{o}.D.

8 Lamech peſſimus, primus introduxit bigamiã, ſicut Enoch optimus fuit.He.11.le.2.me^{o}.E.

9 Papa poteſt diſpenſare cum bigamis ſimpliciter. Sed nõ debet, niſi ex magna & euidenti cauſa. Sed epiſcopus, ad ordines minores tantum.4.d.27.q.3.3.o./.Quol.4.13.o.

¶ Bilinguis idem eſt quod ſuſurro.22ę.q.74.1.3^{m}.

¶ Binarius.Numerus.8.9.

¶ Binomius.Paulus.2.

¶ Bipes.Animal.2.

¶ Bis eſt aduerbium, ponens numerum circa actum, ratione menſuræ diſcontinuæ, non autem ratione ſubiecti, nec termini.3d.8.ar.4.q.2.c.*Apoſto.1.17.Baptiſmus.237.Cafarnaum.Maria.13.Miſſio.42.Natiuitas.12.Numerus.8.9.Senarius.4.Statua.1.Vſura.18.

¶ B[illegible]ſſum.A[illegible]ſus.

¶ Bladum.Frumentum.Vſura.74.&c.148.164.191.202.203.207.Vius 10.

¶ Blandiciæ.Alexander.2.

In cõi 1 ¶ Blaſphemia eſt attribuere deo, quod ei non conuenit, uel detrahere ab eo, quod ei conuenit.22ę.q.13.1.o./.4.d.14.L.fi.I /.Io.10.lec.5.prin^{o} I.

2 Grauius eſt primum, ſecundo 1ę.Cor.15.lec.2.me^{o}.D. *Blaſphemus.Confeſſio.11.Damnatio.18.Idolatria 2

3 Blaſphemia quandoque ſumitur pro qualibet maledictione in proximũ, occulta uel manifeſta. Titũ.3.lec.1.prin^{o}.A.

4 Blaſphemia pertinet ad genus infidelitatis, aggrauans tam 22ę.q.13.3.c. *Ira.20.Iudæi.45.

5 Blaſphemia quælibet, ſemper eſt peccatum mortale, quando eſt cum deliberato conſenſu.22ę.q.13.2.o./.qu.158.7.1^{m} Col.3.lect.2.prin^{o}.A.

6 Dicere quòd qui non ſemel tantum, ſed pluries aliquẽ blaſphemauerunt, impoſſibile eſt non blaſphemare, ibi impoſſibile pro difficili ſumitur. Opuſ.1 c^{o}.28

7 Blaſphemia ex lapſu linguæ, eſt peccatũ ueniale, ſi hoc non intendebat.22ę.q.13.2.3^{m}./.Col.3.lec.2.prin^{o}.A.

8 Blaſphemia eſt grauiſſimũ peccatorum omniũ.22ę.q.13.3.o.105.2.c.fi./.3^{a}.q.80.3.c./.4.d.9.ar.3.q.3 c./.Ma.q.2.10.c.

9 Blaſphemia ſimpliciter eſt grauior homicidio, & periurio, ſed ſecũdũ qd, ẽ ecõuerſo. rõne nocumẽti.22ę.q.13.3.1^{m}./.2^{m}

10 Blaſphemia eſt ꝯ primũ uel ſecũdũ pceptum decalogi.12ę.q.100.11.c./.22ę.q.13.2.2^{m}.Maledicẽ.4.*Nugæ.Peccatũ.155

11 Blaſphemia ex deliberatione, oritur ex ſuperbia, ſed ex perturbatione, oritur ex ira.22ę.q.158.7.1^{m}.Ira.20. *Puer 5.

In ſpiritum ſanctum. 12 Blaſphemia in ſpiritumſanctum, dicitur tripliciter. ſ. dicere contra deitatẽ, finali impœnitentia, & pec actũ ex malitia.22ę.q.14.1.o./.2.d.43.1.2.o./.3.d.38.5.4^{m}./.Ma.qu.3.14.o./.Quol.2.15.o./.Matth.12.me^{o}.B.H./.Ro.2.lec.1.fi.I.Vt Dæmon.47.51.Hæreſis.1.Peccatum.55.

13 Hæc blaſphemia dicitur dupliciter. ſ. contra perſonam ſpiritusſancti, & contra attributum eius.22ę.q.14.1.3.c./.2.d.43 1.c./.5^{m}./.Matth.12.me^{o}.b.H.*Hæreſis.1.7.Inobedientia.4.Inſanabile.Iudei.36.44.45.

14 Blaſphemia in ſpiritumſanctũ, poteſt fieri tripliciter ſcilicet corde, ore, & opere.22ę.q.13.1.c./.q.14.1.c./.1^{m}./.Ma.q.3.14.c./.1^{m}./.3^{m}.

Bo

25 Ex deliberatione peccare, eſt peccare in ſpiritumſanctum.22ę.q.34.2.1^{m}.

26 Peccare ex inclinatione habitus, eſt peccare in ſpiritumſanctum, ſed large.Ma.q.3.14.c.fi./.2^{m}./.9^{m} *Odium.20.

27 Peccatum ex malitia, id eſt, ex electione mali dicitur peccatum in ſpiritumſanctum, ſed ex ignorantia in filium, & ex infirmitate.i.ex paſſione, in patrem.22ę.q.14.1.3.c./.2.d.43.1.c./.Ma.q.3.14.b./.c./.Quol.2.15.fi./.Ro.2.lec.1.fi.I.

28 Non omne peccatum ex malitia, eſt peccatum in ſpiritumſanctum, ſed tantum ex malitia quæ eſt cum contemptu impedientium peccatum.22ę.q.14.1.o./.4.c./.q.100.1.2^{m}./.2.d.43.2.o./.3.d.38.5.4^{m}./.Ma.q.2.8.4^{m}./.q.3.14.o /.Mat.12.me^{o}.b.H.*Peccatum.55&c.Præſumptio.2.&c.Puer.5.Simonia.5.

29 Non omnis contemptus boni impedientis peccatum, eſt blaſphemia in ſpiritum ſanctum, ſed tantum contemptus illorum quæ directe ducunt ad pœnitentiam, & remiſſionẽ peccatorum.22ę.q.105.2.2^{m}.

30 Hoc peccatum eſt generale, ratione habitus, ſed eſt ſpeciale ratione contemptus.22ę.q.14.1.3^{m}./.2.d.43.2.o./.Ma.qu.3.14.2^{m}./.4^{m}.

31 Blaſphemia in ſpiritumſanctum, ut ſpeciale peccatum, eſt contemptus doni, quo homo retrahitur a peccato, non autem eſt peccatum ſequens ex eo.22ę.q.118.5.3^{m}./ 2.d.43.2.1^{m}./.3^{m}./.3.c./.4.c.fi.

32 Species eius ſecundum tertium modum, ſcilicet ut eſt peccatum ex malitia, ſunt ſex, ſcilicet deſperatio præſumptio, impœnitẽtia, obſtinatio, impugnatio ueritatis agnitæ, & inuidentia fraternæ gratiæ.22ę.q.14.2.o./.q.36.4.2^{m}./.2.d.43.4.o.. Matth 12.me^{o}.B.I./.Ro.2.lec.1.fi.

33 Species blaſphemiæ in ſpiritumſanctum, fiunt per hoc, ꝙ uoluntas per ſe contemnit retrahens a peccat, non autem ſi ex ignorantia, uel ex impetu paſſionis, uel alterius impellentis.2.d.43.3.7^{m}./.L.fi.C.

34 Hoc peccatum eſſe irremiſſibile, exponitur tripliciter a doctoribus, ſcilicet uel quia eſt finalis impœnitentia, & ſic nullo modo remittitur. Vel quia quantum eſt de ſe, habet meritum ut non remittatur, quantum ad pœnam. Vel quantum ad culpam, inquantum excludit ea, per quæ fit remiſſio peccatorũ.1^{a}.q.64.2.c.fi./.22ę.q.14.3.o./.q.118.5.3^{m}./.3^{a}.q.86.1.2^{m}./.3^{m}./.2.d.43.4.o./.L.me^{o}.C./.Veri.qu.24.11.7^{m}./.Ma.q.3.14.15.o./.Quo.2.q.8.1.o./.Matth.12.me^{o}.B.G./.Rom.2.lec.1.fi.G.

35 Hoc peccatum eſt deſperatum, ex parte peccantis, non autem ex parte dei.22ę.q.14.3 c./.1^{m}./.2.diſt.43.1.4^{m}./.4.o./.Quol.2.15.fi /.Matth.12.me^{o}.B.K./.Ro.2.lect.1.fi./.Eph.2.lec.1.me^{o}.E.

36 Homo poteſt primo, ante alia peccata, habere hoc peccatũ licet raro contingat.22ę.q.14.4.o./.2.d.43.5.o./.Virtu.quæ.2.13.1^{m}.

37 Hoc peccatum potuit eſſe in natura integra.2.d 43.6.o.

¶ Blaſphemus.*Blaſphemia.o.Lapidatio.

¶ Boetius.Effectus.6.Liber.12.Natura 20.Perſona.6.

¶ Bonagnomi.Legiſpoſitiua.2.

Dei. 1 ¶ Bonitas dei, acquiritur a creatura rationali, tamquam perfectio eius obiectiua, ab aliis autem, ſecundum ſimilitudinem tantum.1^{a}.q.6.1.2^{m}./.q.65.2.c.fi./.12ę.q.1.8.c./.1.d.3.L.2./.d.37.L.1.prin^{o}./.2.d.1.q.2.2.c./.4^{m}./.d.17.q.1.1.6^{m}./ Con.3.c^{o}.25./.111 /.112.3^{m}./.Veri.quæſt.5.6.4^{m}./.q.20.4.c./.Quol.10.17.c.

2 Omne bonum eſt bonum ſola ſimilitudine diuinæ bonitatis.1^{a}.q.105.5.c./.1.d.1.q.3.3.c./.d.45.2.c./.3.d.32.1.c./.ꝯ.1.c^{o}.40./.98.2^{m}./.Li^{o}.3.c^{o}.97.prin^{o}./.Veri.q.10.12.5^{m}./.Quo.10.17.c. Accedere.2.*Accidia.o.Actio.15.Appetitus.20

3 Nihil diuinæ bonitatis participatione, omnino caret.1^{a}.q.19.4.1^{m}./.q.23.4.1^{m}./.1.d.34.q.3.2.1^{m}./.d.43.q.2.1.1^{m}./.Ver.q.19.1.13^{m}./.q 23.1.1^{m}./.3.c. *Actus.161.Adam.64.Addere.18.19.Adeps.2.Agena.107.

4 Idem eſt rei eſſe propter ſuam operationem, & eſſe propter dei bonitatem.2.diſtin.1.quæ.2.2.2^{m}. *Amor.21.27.28.46.50.

5 Omnia opera dei, attribuuntur bonitati eius.1^{a}.q.105.2.2^{m}./.1.d.1.L.fi.C./.ꝯ.3.c^{o}.97./.Dio.3./.c^{o}.4./.Cauſis, lect.9.*Animal.46.71.73.Appetitus.16.20.22.23.28.93.Appropriatio.10.11.15

6 Omnes res imitantur bonitatem dei, ſed diuerſimode. Cõ.3.c^{o}.20./.22.*Aſſimilatio.1.

7 Vniuerſum perfectius participat & repræſentat bonitatem dei, quàm quæcumque alia creatura.1^{a}.q.15.2.c./.q.47.1.c.fi./.2.1^{m}./.1.d.44.1.1^{m}./.2.1^{m}.*Beatitudo.6.13.&c.96.&c.123 125.Benedictio.9.10.Character.29.

Bo

8 Quælibet creatura poteſt deficere a ſua bonitate, non autẽ deus.Opuſ.3.c^{o}.199./.110.uſque.114.

9 Dei bonitas ſiue perfectio, in duobus comprobatur, ſcilicet odio uitiorum, & amore uirtutum.Opuſ.2.c^{o}.5.*Charitas 6.32.34.55.147.Catechiſmus.5.Cælum.97.98.151.Corporalia.5.Creatura.8.10.23.34.

10 Bonitatis diuinæ gradus, quibus omnia ſua bona deus largitus eſt homini, deſcribuntur.Opuſ.58.c^{o}.5.

11 Bonitas dicitur ineſſe rebus creatis, in eo ꝙ ſunt a primo bono.Opuſ.69.c^{o}.3.*Credere.27.Damnatio.15.

12 Bonitas dei, eſt ſapientia dei, in eo quòd diuina, non autẽ in eo ꝙ bonitas, & ſic de omnibus aliis attributis.Opuſ.9.ar.2./.Opuſ.72.q.6.

13 Bonitatem dei non referimus ad noſtram delectationem, ſed potius econuerſo.Opuſ.61.c^{o}.3.

14 Bonitas dei, manifeſtatur in creatione rerum, ſed maxime in hoc, ꝙ rebus non indiget.2.d.15.q.3.3 2^{m}./ Meta.5.lec.18 fi.c. *Deſiderium.5.Deuotio.5.

15 Deum poſſumus aliqualiter intelligere, non intelligendo bonitatem eius, non autem intelligendo, eum non eſſe bonum.22ę.q.2.8.3^{m}./.Po^{a}.q.7.4.8^{m}.

16 Bonitas dei, eſt primum principium communicationis totius, qua perfectiones creaturis largitur.4.d.46.q.1.ar.1.q.1.c.*Deus.5.71.179.215.&c.246.285.289.&c.306.308.312.327.328.335.351.384.430.448.450.

17 Non ideo deus bonus eſt, quia hoc reperitur in creatura, ſed creatura bona eſt, quia deus bonus eſt.Ebdo.lec.4.5.o.

18 Omnia ſunt bona, bonitate dei.1^{a}.q.6.4.o./.22ę.q.23.2.1^{m}./ q.27.3.c./.1.d.1.L.fi.C./.d.19.q.5.2.3^{m}./.ꝯ.1.c^{o}.40./.Veri.q.14.o./.q.27.1.7^{m}./.Opuſ.72.q 6.Deus 71.

19 Immo omnia ſunt bona ſeipſis, & non per aliam bonitatẽ .12ę.q.55.4.1^{m}./.Virt.q.1.2.1^{m}./.7^{m}. Reſp.Du^{o}.284^{m}. Du^{m}.284^{m}

20 Omnia ſunt bona bonitate dei ut principio effectiuo, exẽplari & finali.1^{a}.q 6.4.o./.22ę.q.23.2.1^{m}./.q.27.3.c./.1.diſ.1.L.10^{m}./.d.19.q.5.2.3^{m}./.Con.1.c^{o}.40 /.Veri.q.21.4.o./.q.27 1.7^{m}. *Diſcordia.2.

21 Deus uult quòd ſua bonitas multiplicetur ex ſui ſimilitudine, propter ſe ſicut propter finem operantis, & propter utilitatem creaturæ, ſicut propter finem operis 1^{a}.q.44.4.c./.3^{m}./.1.d.45.2 c./.2.d.1.q.2.1.c./.Con.3.c^{o}.97./.Ver.q.2 ;.1 3^{m}./.4.c./.Po^{a}.q.5.4.c. *Donum.38.Dulcedo.1.4.&c.Eſſentia.10.Euangelium.1.Fides.29.

22 Voluntas dei non uult niſi bonum ſuum, quod eſt ipſa, uel ab ipſa, ſed non quo iuuetur ſicut uoluntas noſtra.1.d.45.2.5^{m}. *Finis.17.20.25.66.&c.77.Fructus.3.Frui.5.&c.Hæreſis.10.&c.118.Honor.27.

23 Vnumquodque ſecundum quòd eſt bonum, eſt uolitum a deo.1.d.40.q.4.1.c./.d.46.1.4.c.Inſ.19.

24 Quodlibet bonum ex additione alterius, fit melius, preter optimum ſimplex, ex cuius participatione omnia ſunt bona.12ę.q.34.3.2^{m}.*Inſ.19.Incarnari.18 Infinitum.8.Intellectus.31.Iuſtitia.75.&c.Iuſtificatio.43.44.

25 Differentia triplex bonitatis dei, & creaturarũ, ſcilicet quia ſolius dei eſſentia, eſt ſuum eſſe, & ei non adueniunt aliqua accidentia, & ad nihil aliud ordinatur ſicut ad finem.1^{a}.q.6 3.c./.Con.3.c^{o}.17./.20./.Veri.q.21.1.1^{m}./.5.c./.Dio.4.Accidens.111.ut uirtus.69.Deus 28.

26 Deus eſt omnis boni bonum.Con.1.c^{o}.40./.59.fi./.71.1^{m}./.Ver.q.21.4.3^{m}./.Opuſ.3.c^{o}.264.*Malum.40.41.Marchion.Marchus.2.Martyrium.26.Miſericordia.23.35.39.Oratio.22.32.Paradiſus.9.Participare.14.Peccatum.297.

27 Per hoc ꝙ deus creauit omnia ut eſſent, nõ excluditur quin creauerit omnia, propter ſuam bonitatem.1^{m}.q.65.2.1^{m}.fi.

28 Quodlibet bonum creatum, eſt bonum particulare, ſed ſolus deus eſt bonum uniuerſale.1^{a}.q.65.1.2^{m}./.q 103.2.c./.q.105.4.c./.q.106.2.c./.12ę.q.2.7.8.c./.q.9.6.c./.Con.3.c^{o}.17.5^{m}./.Veri.q.24.7.c. Du^{m}.285^{m}.

29 Immo in deo non eſt uniuerſale, nec particulare.1^{a}.q.14.1.3^{m}./.1.d.35.5.o./.d.36.q.1.1.1^{m}./.Cõ.1.c^{o}.56.Reſp.ſicut Du^{o} 475.Pena.42.Pœnitentia.84.130.Plato.5.Porretani.Præceptum.33.48.Prouidentia.6.23.46.Similitudo.8.

30 Deus eſt ſua bonitas eſſentialiter.1^{a}.q.3.2.c./.q.6.3.o./.q.20 1.3^{m}./.q.49.3.c./.q.62.8.c./.2^{m}./.q.100.2.c./.q.103.2.c./.12ę q.4.4.c./.22ę.q.19.1.c./.q.23.2.1^{m}./.q.24.11.c.fi./.q.27.3.4.c./.q.34.1.c./.1^{m}./.3^{a}.q.1.1.c./.q.20.1.c./.2.d.1.q.2.1.2^{m}./.4.d.48.q.1.3.c./.d.49.q.1.art.2.q.1.1^{m}./.d.50.q.2.art.1.quę.5.o./.Con.1.c^{o}.38./.39./.41.2^{m}./.Veri.q.21.1.1^{m}./.5.c /.Ma.q.5.1.4^{m}./.Quol.2.3.c./.Opuſc.3.c^{o}.109./.124.fi./.264.Matth.19.me^{o}.E./.He.lec.2.prin^{o}.H.Cauſis, lec.9.prin^{o}./.Lec.20.o./. *Spes.50.58.62.64.Spirituale, Subiectio.3.8.Sufficiens.Trinitas.36.

Bo

31 Deus est uere, & proprie bonus. 1ª.q.6.1.o./Ʒ.1.cº.37./.Veri.q.21.1.1^{m}. *Vestigium.11.

32 Bonitas & sapientia & huiusmodi, in deo sunt secundum uerissimam sui rationem, & ratio bonitatis non est ratio sapientię, secundum quòd huiusmodi. Vnde concludebatur, quòd absolute sunt in deo, secundum diuersam rationem, quæ diuersitas non est tantum apud ratiocinantē, sed apud proprietatem rei.1.d.2.3.o./.Opus.72.q.2.

Du^{m}.286^{m} 33 Oppositum uidetur dicere.1ª.q.13.4.o..12.c. Resp. sicut Dubio.253º.

34 Nec fuit intentum ibidem ponere in deo aliquam diuersitatem rationum absolutarum, sed hoc inuenitur in ipsa proprietate rerum, &c. Et ideo positum est, secundū quòd huiusmodi. Opus.9.ar.2./.Opus.72.q.6.

35 Deus est summum bonū.1ª.q.6.2.o./.2 d. 1.q.2.2.4^{m}./Ʒ.1.cº.41./.74./.95.3^{m}./.101.fi./.Liº.2.cº.15.7^{m}./.41.2^{m}./.Libº.3.cº.17./.Poª.q.7.1.c./.Ma.q.3.1.c./.Ethi.lec.1.meº.B. *Virtus.69.70.75.76.Vil.19.20.

Du^{m}.287^{m} 36 Oppositum uidetur dicere.1ª.q.26.3.1^{m}./.12æ.q.3.1.2^{m}./.q.5.2.2^{m}./.4.d.49.q.1.ar.2.q.1.2^{m}./.Ʒ.3.cº.14.1^{m}./.Opus.20.cº8./.Virt.q.1.9.7^{m}. Resp.Duº.287º.

37 In omni bono summum bonum, scilicet deus, desideratur 1ª.q.6.1.1^{m}./.1.d.3.q.1.1.1^{m}./.2.d.1.q.2.2.c./.Verit.q.10.12.5^{m}./.Ʒ.3.cº.24.meº.F./.Ma.q.8.2.c.prinº./.Virt.q.2.12.16^{m}./.Ethi.lec.1.meº.B.fi./.Appetitus.23.

38 Habere speciem, modum, & ordinem, nō est de ratione boni increati, nisi sicut in causa.1ª.q.6.1.1^{m}.

Diuisio. 39 Bonum duplex, scilicet acquisitum cum motu, & sine eo. Secundum est, in immobilibus, non autem primum.2.d.1.q.2.1.1^{m}.

40 Bonum dupliciter, scilicet absolute, & bonum hoc, idest, habens propriam uirtutem, idest, propriam perfectionem. Ma.q.1.2.c.

41 Bonum duplex, scilicet absolute, idest, cuius bonitas esset, alio creato non existente, ut supposita, & ad aliud, idest, cuius bonitas non esset, sine alio creato, ut materia, & accidētia.12æ.q.18.4.c./.2.d.1.q.2.3.c.

42 Bonum duplex, scilicet commutabile, & incommutabile. 22æ.q.21.1.3^{m}./.3ª.q.86.4.1^{m}./.5.c./.2.d.42.q.1.3.5^{m}./.4.d.14.q.2.5.3^{m}./.Dio.cº.9. *Auersio.2.11.Deus.412.417.418.Fiducia.10.Honestum.4.5.Lac.2.

43 Bonum duplex, scilicet proprium, & commune. Virt.qu.2.4.2^{m}.

44 Bonum duplex, scilicet subsistens, ut personæ, & inhærens, ut accidentia.12æ.q.26.4.c./.3ª.q.11.5.3^{m}./.Virt.q.1.2.1^{m}./.Dio.4.lec.9./.lec 10.

45 Bonum simpliciter, dicitur dupliciter, scilicet absolute, & uniuersaliter.22æ.q.58.10.2^{m}.

46 Quod est bonum ex suppositione, debet bonum iudicari. 12æ.q.39.1.c.

47 Bonum particulare duplex, scilicet uerum, idest, inordinabile ad principale bonum, sed ad ultimum finem, & falsum, sed apparens, quod abducit a finali bono.1ª.qu.20.2.c.fi.22æ.q.23.7.c./.q.45.1.1^{m}./.Ma.q.11.1.c./.q.12.1.c. *Pœnitentia 130.

48 Bonum triplex, scilicet naturæ, gratiæ, & gloriæ. Et in quolibet istorum sunt duo, scilicet forma, & operatio. Ma.qu.1.4.13^{m}.

49 Bonum tripliciter, scilicet perfectio rei, habens perfectionem, & subiectum in potentia ad perfectionem. Ma.q 1.2.c./.14^{m}./.15^{m}.

50 Bonum quadruplex, scilicet in se, cui fit, & facienti, uel in se & facienti, uel in se & cui fit, uel tantum cui fit. Primum est secundum se & simpliciter bonum & perfectum, secundum per se & simpliciter bonum, non tamen perfectum, tertium non simpliciter bonum, nec perfectum, sed tamen per se bonum, quartum est bonum per accidens.1.d.46.L.prinº.D.

51 Bonum triplex, scilicet honestum, utile, & delectabile. 1ª.q.5.6.o./.12æ.q.99.5.c./.22æ.q.26.22.c./.q.145.3.o./.2.d.21.q.1.2.c./.d.41.L.6^{m}./.Veri.q 24.1.1.1^{m}./.6.c./.Ma.q 1.4.12^{m}./Iob.2.princ./.Ethi.lec.5.prinº.c./.lib.2.lec.3.meº.F.

52 Bonum duplex, scilicet propter se, idest, honestum, & propter aliud, idest, utile.12æ.q.8.3.o./.22æ.q.23.7.c./.3.d.35.q.1.ar.4.q.1.c./.4.d.49.q.3.ar.4.q.2.c./.Ma.q.1.2.c. *Præsumptio.5.

53 Bona principalia, sunt tantum duo, scilicet honestum, & delectabile, & ad utrumque ordinatur utile. Primo opponitur culpa, secundo uero pena. Ma.q.1.4.12^{m}.

54 Bonum triplex, scilicet ultimus finis, omne honestum, & utile tantum. Primum appetitur tantum propter se, tertium propter aliud tantum: sed secundum utroque modo.2.d.21.q.1.3.c./.Ethi.lec.9.prinº.B. *Pulchritudo.3.4.

55 Bonum alicuius quadruplex, scilicet ratione indiuidui, speciei, generis, & analogi Ʒ.3.cº.24.meº.G.

56 Diuisio boni est analogi, quia primo conuenit honesto, secundo delectabili, tertio uero utili.1ª.q.5.6.3^{m}./.12æ.q.8.2.2^{m}./.3.4^{m}. *Purgatio.3.Virtus.121.&c.

57 Bonum uniuersi duplex, scilicet separatum.i.deus, & bonum intra.i.ordo partium uniuersi. Spiritu.8.c.

58 Sicut est duplex bonum, sic est duplex ordo, scilicet gratiæ, & naturæ. Secundum est in damnatis, non autem primū. Anima.18.6^{m}.

59 Ordo bonorum duplex, scilicet respectu rectitudinis uitæ, & respectu beatitudinis. Primo modo uirtutes sunt maxima bona, potentiæ media, exteriora uero, minima. Secundo autem modo beatificans est maximum bonum, beatus medium, uirtus uero minimum bonum.1.distin.1.L.princº.F.

60 Oppositum uidetur dicere. Virt.q.1.9.7^{m}. Respond. sicut Dubio.287º. Du^{m}.288^{m}

61 Bonum importat relationem rationis ad appetitum. 1ª.q.5.1.c./.1^{m}./.3.1^{m}./.q.16.1.3.c./.1.d.8.q.3.c./.d.19.q. Addere.7 ueritas.9.Bonitas.103.5.1./.2^{m}./.3^{m}./.Veri.q.1.1.c./.q.21.1.6.c./.Opus.42.cº.2.fi. Appetitus.16. Appetibile. Amor.222. *Abraham.28. Addere.7.&c. Agens 48. Agere.16. Quid.

62 Bonum consistit in hoc, quòd sit aliquid appetibile.1ª.q.5.1.c./.1^{m}./.3.c./.5.c./.q.6.1.c./.2.2^{m}./.q.16.3.4.c./.q.19.9.c./.q.48.1.c./.12æ.q.29.1.c./.cont.1.cº.37./.Ma.q.1.1.c.prinº./.2.c./.Opus.3.cº.264.prinº.

63 Bonum & pulchrum fundantur super eandem rem, scilicet formam. Sed bonum respicit appetitum, pulchrum uero uim cognitiuam.1ª.q.5.4.1^{m}. *Amor.160.180.187.198.216.222.&c. Angelus.573. Appetibile. Appetitus. B. Pulchritudo.4.

64 Quanto aliquid est melius, tanto communiorem boni appetitum habet, & quærit, & operatur bonum ad plura, & distantiora.Ʒ.3.cº.24.fi. Amor.222.

65 Bonum est diffusiuum suiipsius, ut finis, non autem ut efficiens.1ª.q.5.4.2^{m}./.1.d.34.q.2.4^{m}./.Veri.q.21.1.4^{m}.

66 Bonum dicit rationem perfecti, & ultimi.1ª.q.5.1.c./.1^{m}./.3.c./.1^{m}./.5.c./1^{m}./.q.6.3.c./.q.16.3.4.c./.12æ.q.52.1.c./.Ʒ.1.cº.Finis.8.Appetibile.26.

67 Bonum cōsistit principaliter & per se in perfectione, & actu 1ª.q.48.5.6.c/.q.49.1.c. *Deprecatio.2. Desiderium.5.

68 In bonis simpliciter, & absolute, & secundum naturā suā, potest esse medium & extrema, scilicet superfluum & diminutum, non autem in bonis simpliciter.i.uniuersaliter.22æ q.58.10.2^{m}. *Finis.8.&c.20.26.92. Honestum.c.

69 Bonum habet rationem finis.Ʒ.1.cº.38.3^{m}./.40.fin. Finis 8.&c. J. *Intellectus.200. Misericordia.8. Odium.7.&c.

70 Vnumquodque dicitur bonum, quia est finis, uel ordinatum ad finem. Con.1.cº.40.fi. *Virtus.7.40.&c.117.124.151.229.c.4^{m}.

71 Non tantum finis, sed etiam quæ sunt ad finem, ex ipso ordine, habent rationem boni.22æ.quæst.33.6.3^{m}./.Ma.quæst.1.2.9^{m}.

72 Bonum habet rationem causæ finalis.1ª.q.5.2.1^{m}./.2^{m}./.4.o./.q 48.1.2^{m}./.2.d.38.L.meº./.Con.3.cº.16./.17.19./.Veri.q.21.1.c./.4^{m}.

73 Bonum principaliter dicitur finis, secundo ductiuum in finem, uel natum consequi finem. Veri.q.21.c.fi.

74 Bonum omnium mensuratorum & regulatorum, consistit in attingendo suam regulam.12æ.q.19.9.c./.q.64.1.3.c/.q.71.6.c./.22æ.q.17.1.c./.q.23.3.6.c./.q.27.6.c./.q.58.3.c./.3.d.23.q.1.1.c./.Ma.q.1.3.c.fi./.Virt.q.1.13.c.prinº.

75 Ratio boni, primo præsupponit formam, per quam est ens, secundo uirtutem effectiuam qua est perfectum. 1ª. quæst.5.5.c. Ens.

76 Omne ens est bonum, & econuerso.1ª.q.5.3.o./.q.17.4.2^{m}./.q.49.1.3.c./.12æ.q.18.1.c./.3.3^{m}./.1.d.1.L.fi./.d.8.q.1.3.o./.2.d.27.2.2^{m}./.Con.2.cº.41.4^{m}./.6^{m}./.9^{m}./.Liº.3.cº.7 7^{m}./.Veri.q.21.2.o./.Ethi.Odium.8.9.Accidens.23.

77 Omne ens est bonum, inquantum est perfectum, & in actu. 1.q.5.1.o./.q.48.1.c./.12æ.q.18.1.2.3.4.c./.Con.1.cº.37./.38./.40./.Liº.2.cº.41.5^{m}./.Liº.3.cº.20./.Poª.q.3.6.c./.Quo.2.3.c./.Dion.4.

78 Bonum quod est in genere qualitatis, addit supra ens qualitatem, non autem bonum transcendens, licet utrumque prædicetur de deo, non autem unum in quantitate. Poª.q.9.7.5^{m}.

79 Omne ens est bonum ex hoc quòd habet esse, quia ipsum esse habet rationem boni & finis. Verit.quæst. 1.0.3.c.fi./.5.0.

80 Bona licèt sint omnia entia, non tamen omnia sunt iusta. Opus.69.cº.5.

81 Omne ens, sicut est bonum, sic est appetibile.1ª.q.5.1.c./.2.d.21.q.1.3.c./.Ʒ.3.cº.24./.Dion.4. Appetibile.

82 Bonum secundum rationem finis, est prius ente, sed econuerso, secundum rationem formæ & simpliciter.1ª.q.5.2.o./.3.4^{m}./.4.c./.1.d.8.q.1.3.o./.Ʒ.3 cº.20./.Veri.q.21.2.5^{m}./.3.o./.Dionisius.3. Addere.8.Ens 29. *Beatitudo.82.&c.

83 Bonum est communius ente, secundum causalitatem. 1ª.q.5.2.2^{m}./.1.d.8.q.1.3.2^{m}./.Con.3.cº.20./.Veri.q.21.2.2^{m}./.Ma.q.1.2.c./.Dio.3.

84 Esse & bonum sunt simpliciora, quia communiora, quàm essentia, quia dicuntur de essentia, de supposito, & de accidentibus. Veri.q.21.5.6^{m}. Esse.34.

85 Bonum simpliciter, dicitur secundum perfectionem ultimam, & bonum secundum quid, secundum perfectionem essentialem & primam, sed ens econuerso.1ª.q.5.1.1^{m}./.12æ q.18.1.c./.Con.3.cº.20.fi./.Veri.q.21.5.c./.2^{m}./.q.22.1.7^{m}.

86 Materia prima, est ens per formam tantum, sed est bona per seipsam, sicut est in potentia per seipsam. Ma.q.1.2.c./.8^{m}./.9^{m}./.14^{m}./.15^{m}./. Opuscul.3.cº.114./.117. *Conceptio.14.

87 Materia est bona simpliciter, licet sit ens secundum quid 1ª.q.48.3.c./.q.49.1.c./.Con.3.cº.20.meº.F.&c.Ma.q.1.2.c./.8^{m}./.9^{m}.

88 Materia non est ens, nec bona, nisi in potentia.1ª.q.5.3.3^{m}. *Deus.412.Ens.29.Esse.34.

89 In mathematicis non est bonum, quia non sunt separata secundum esse.1ª.quæst.5.3.4^{m}./.Verit.q.21.2.4^{m}./.Meta.3.lect.4.h.

90 Bonum, & ens, & alia transcendentia, conuertuntur secundum supposita, non autem secundum rationem. 1ª.q.5.1.o./.q.11.1.o./.q.16.3.o./.4.c./.q.17.4.2^{m}./.q.54.2.c./.q.59.2.3^{m}./.12æ.q.29.5.c./.22æ.q.109.2.1^{m}./.3ª.q.10.3.c./.1.d.1.L.fi./.d.8.q.1.3.o./.d.19.q.5.1.3^{m}./.7^{m}./.Veri.q.1.1.c./.q.21.1.c./.2.o./.Potentia.q.9.7.6^{m}./.13^{m}./.Ma.quæst.2.5.1^{m}./.2^{m}./.Meta.4.lect.2.princº.B./.medº.C. Transcendentia. *Odium.8.

91 Vnitas pertinet ad rationem bonitatis.1ª.q.103.3.c./.12æ.q.36.3.o./.Veri.q.21.3.c./.6.2^{m}.

92 Essentia est una, per se ipsam, non autem per participationem, sed est ens, & bona per suum esse. Verit. quæst.21.5.8^{m}.

93 Bonum, uerum, & unum, habent contraria, quia fundantur in ente, non autem ens, quia in nullo fundatur.1ª.q.17.4.o./.1.d.19.q.5.1.8^{m}./.2.d.34.4.2^{m}.

Verum 94 Verum significat rationem boni.1ª.q.82.3.1^{m}.

95 Bonum & uerum, mutuo se includunt.1ª.q.16.4.1^{m}./.q.50.2.3^{m}./.q.59.2.3^{m}./.q.79.11.2^{m}./.q.82.3.1^{m}./.4.1^{m}./.q.87.4.2^{m}./.12æ.q.9.1.c./.3^{m}./.22æ.q.109.2.1^{m}./ Veri q.3.3.9^{m}./.Ma.q.6.c.meº.G./.Vir.q.1.6.5^{m}./.He.11.prinº.E. *Accidens.23 Assentire.3. Intellectus.208.&c. Necessitas.25. Odium.8. Peccatum.170.&c.

96 Bonum est prius uero, secundum appetitum, secundum rationem autem & simpliciter, est econuerso.1ª.q.16.4.o./.Veri.q.3.3.9^{m}./.q.21.3.o./.Heb.11.princº.E. *Prudentia.55. Tristitia.2.Ens.29.

97 Verum est simplicius, abstractius, & absolutius bono, & propinquius enti.1ª.quæst.16.4.c./.quæst.82.3.c./.Verit.q.21.3.c.

98 Verum non est præstantius bono, sicut nec aliquod aliud particulare bonum.3.d.27.q.1.4.5^{m}.

99 Verum est in anima, sed bonum est in rebus. 1ª.q.16.1.c./.q.82.3.c./.2.d.39.q.1.2.c./.3.d.27.q.1.4.c./.Verit.q.21.1.c. Veritas.2.&c.9.

100 Ratio ueri, est eadem in omnibus moralibus, non autem ratio boni 12æ.q.60.1.1^{m}./.3.d.33.q.1.ar.1.q.1.3^{m}./.Virt.q.1.12.21^{m}.

101 Bonum est primum cadens in apprehensione rationis practicæ.12æ.q.94.2.c. *Veritas.9.Virtus.200.

102 Omnes recte definientes bonum, ponunt in eius definitione aliquid pertinens ad habitudinem finis, & in definitione ueri, ponunt intellectum. Veri.q.21.1.c. Appetitus 26. Veritas.9.

103 Sicut bonum nominat illud, in quod tendit appetitus, ita uerum nominat illud, in quod tendit intellectus.1ª.q.16.1.3.c.Bonitas.61.

104 Ex prima perfectione rei, idest, ex forma, resultat ratio ueri, ex secunda uero, idest, ex operatione, resultat ratio boni Veri.q.1.10.9^{m}.

105 Bonum apparens, non potest apprehendi, nisi prius apprehendatur bonum uerum.2.d.3.q.1.7.c.

106 Omnia possunt appetere bonum, non autem cognoscere uerum. Veri.q.21.3.c./.1^{m}./.q.22.1.1^{m}./.2^{m}./.qu.23.1.c. Appetitus.28.

107 Immo quilibet appetitus sequitur cognitionem.1.d.1.q.4.1.1^{m}./.Veri.q.15.3.c./.q.23.1.c./.q.25.1.c./.Ma.q.14.1.4^{m}. Resp. sicut Duº.121. Amor.241. Du^{m}.289^{m}

108 Verum est bonum intellectus, & falsum est malū eius. 12æ.q.55.4.c/.q.57.2.3^{m}./.q.64.3.c./.22æ.q.1.3.1^{m}./.q.4.5.c./.1^{m}./.Con.prol.meº.G./ cº.59.fi /.60./.61.fi./.71.3^{m}./.Libº.3.cº.106.6^{m}./.107.7^{m}./.118.fi./.Veri.q.1.10.10^{m}./.quæst.18.6.c./.q.22.11.15^{m}./.Virt.q.1.6.5^{m}./.13.c.meº.B./.Quol.4.16 1^{m}. Virtus.200.

109 Bonum est fortius malo.12æ q.60.5.4^{m}./.3.d.27.q.1.3.3^{m}./.Con.4.cº.70.2^{m}.Ro.11.lec.2.meº.I. *Accidentaliter.3 Malum

110 Bonum difficilius constituitur, quàm malum.12æ.q.18.4.3^{m}./.q.19.6.1^{m}./.7.3^{m}./.q.20 2.o./.q.35.8.1^{m}./.q.71.4.2^{m}./.5.1^{m}./.22æ.q.79.3 4^{m}./.q.110.3 c./.3ª.q.90.2.4^{m}./.3.1^{m}./.2.dist.35.3.4^{m}./.d.36 5.2^{m}./.d 38.4.4^{m}./.5.c./.d.39.q.3.3.c./.d.40.2.c./.4^{m}./.3.1^{m}./.3.d.38.3.c./ d.40.1.2^{m}./.4.d.14.q.2.ar.1.qu.2.1^{m}./.d.15.q.1.ar 1.q.3.2^{m}./.d.16.q.1.ar.1 q 1.3^{m}./.q.3.1.2.q.3.2^{m}./.d.21.q.1.ar.1.q.1.2^{m}./.d.31.q.2.2.3^{m}./.d.49.q.3.art.3.q.3.3^{m}./.ar.4.q.2.3^{m}./Ver.q.15.4.13^{m}./.q.25.5.5^{m}./.Poª.q.3.6 9^{m}.Ma.q.2.1.3^{m}./.4.2^{m}./.q.8.4.c./.q.10.1.c.fi./.16.6.11^{m}./Virtu.q.3.1.c.fi./.Ethi.2.lec.7.o. *Actio.37.&c. Actus.B.Agere 16.17.Amor.74.89.101.104.126.150.163.216.222.&c Angel^{s}.85.171.&c.214.215.280.&c.354.450.&c.470.&c.525.586.595.600.601.Anima.138.239.

111 Bonum facilius tollitur, quàm construatur, malum autem econuerso.4.d.15.q.1.art.1.q.3.2^{m}./.dist.21.q.1.ar.1.q.1.2^{m}./.Eth.2.lec.7.o. *Antichristus.6.Apostasia.2.Appetitus.71 Ars.2.3.23.Audacia.2.3.Baptismus.107.113.115.

112 In omni malo, est aliquid boni.1ª.q.49.3.c./.q.10 3.7.1^{m}./.q.109.1.1^{m}./.12æ.q.18.1.c./.1^{m}./.q.35.6.c./.q.73.2.c.fi /.22æ.q.172.6.c./.1.d.46.2.2^{m}./.2.d.1.q.1.1.1^{m}./.d.6.4.3^{m}./.d.25.2.c./.d.34.1.4^{m}./.3.d.27.q.1.3.2^{m}./.4.d.44.q.3.ar.1.q.1.2^{m}./.d.45 q.1.3.9^{m}./.d.49.q.3.ar.3.q.3.c./.Con.3.cº.12./.107.5^{m}./.Ma.q.1.1.c./.2^{m}./.12^{m}./.Opuscul.3.cº 117./.176./.Io.15.lect.4.prinº.B. *Beatitudo.6.29.30.34.Beatus.30.Capitale.3.Character.21.

113 Bonum & uirtus transumptiue dicitur, etiam in malis, sicut dicitur bonus latro.12æ.q.55.3.1^{m}./.q.92.1.c./.22æ.q.45 1.1^{m}./.q.47.13.c./.q.92.1.1^{m}./.2.d.44.q.1.1.2^{m}./.Meta.5.lec.18.prinº.a.C.Latro.1. *Catechismus.9.

114 Omne malum, fundatur in aliquo bono.1ª.qu.103.7.1^{m}./.Con.3.cº.11./.Poª.q.5.3.14^{m}./.Opusc.3.cº.118./.175. *Comparatio.1.Concupiscentia.5.Confusio.Conscientia.10. Consilium.6. Contemplatio.21. Culpa.1. Defectus 11.20.

115 Bonum & malum ex genere, sunt respectu obiecti.12æ.qu.18.2.o./.2.d.36.5.o. Vt delectatio 78.&c.81

116 Illud quod est secundum se malum ex genere, non potest esse bonum & licitum.22æ.q.110.3 c. Vt Dæmon.31.&c.

117 Malum ut scitum, est bonum.1.d.19.q.5.2.5^{m}./.Veri.q 2.15 5^{m}./.q.21.2.7^{m}./.q.26.3.6^{m}. *Desperatio.2.10.Deus.151.155.312.327.328.429.430.Differre.9.Difficile.15.Diffidentia.Definitio.5.

118 Bonum ex genere potest esse malum ex fine.2.d.36.5.o. *Dimittere.Diuitiæ.1.6.7.Dolor.15.16.20.22.

119 Bona simpliciter, sunt ea quæ ad uitam æternam pertinēt, & mala simpliciter, quę ad miseriam æternam.3.d.13.2.c. *Dolus.1. Dulcedo.6.7.Electio.32.33.34 35.36. Eleemosyna.30. Elicere.2.Excessus.2.Fiducia 2.10.

120 Malum aliquando dicitur contrarium bono, quia non priuatur totum bonum, sed aliquid de bono remanet 22æ.qu.33.5.c.prinº.I./.Ma.q.1.1.2^{m}.fi /.11^{m}.

121 Carentia seu priuatio boni, est quid malum, & carentia mali accipitur in ratione boni.12æ.q.32.4.c./.Ma.q.1.1.o./.2.c./.2^{m}./.3^{m}./.4^{m}

122 Oppositum uidetur dicere. Ma.q.1.3.4.10^{m}./.q.2.5.1^{m}./.2^{m}./q.16.2.c. Resp.Duº.290. *Fomes.3.4.11. Fortitudo.32 Fructus.22.Gen.16.Gratia.153.Habitus.6.7.13.Hæresis.49 Idea 34.In.19. Du^{m}.290^{m}.

123 Non omnis carentia boni, est malum, sed tantum debiti 1ª q.48.2.1^{m}./.3.c./.2^{m}./.5.1^{m}./.q.49.1.c./.2.d.34.4.c /.Con.3.cº 6./.Poª.q.5.3.7^{m}./.16./.Ma.q.1.1.1^{m}./.3.c /.4.10^{m}./.q.2.5.1^{m}./.2^{m}./.q.16.2.c.Carentia. *Inconstantia.1

124 Subiectum cuiuslibet mali, est bonum deficiens, idest, in potentia.1ª.q.11.2.1^{m}.q.17.4.2^{m}./.q.48.3.o./.q.49.1.c./.3.c./.

Bo

c./.quæ.103.7.1m/.2.d.34.4.o./.ʒ.3.co.11./.13.1m./.15.1m./. Ma.q.1.1.c./.2.o./.Opusc.3.co.118. *Indeterminatum.

Dum.291m 125 Oppositum uidetur dicere.Opusc.3.co.118. Respondeo Dubio.291o.*Indulgenti 1.Infidelis.8.9.10.Ingratitudo.9.10.Inquirere.2.Intellectus.209.Intentio.13.&c.Inuidia.1.2.13.14.

126 Nec tamen contraria sunt simul, quia malum nō est in bono sibi contrario.1a.q.11 2.1m./.q.17.4.2m./.q.48.3.3m./.2.d.34.4.3m./.4m./.Veri.q.1.10.4m./.5m./.11.10m./.Ma.q.1.2.5m./q.2.11.10m.Actus 157.usque 163 malum.52.

127 Bonum & malum, sunt differentiæ constitutiuæ in moralibus,Ma.q.2.4.16m.

128 Bonum est naturaliter prius malo.12æ.q.25.2.o. *Ira.64.65.Iudicium.62.63.66.71.83 88.Iuramentum.23.Iustitia.43.Laus.2.8.Lex.21.&c.38.67.68.Liberum.11.&c.Lignum 1.Liquefactio.Magi.9.&c.Malum.29.

129 Bonum est causa mali, per accidens tantum.1a.q.49.1.o./.3 c./.12æ.q.75.1.o./.2.d.1.q.1.1.2m./.d.34.3.o./ʒ.2.co.41./.Lo.3.co.9./.10./.Ma.q.1.3.o. *Marcus.2. Matrimonium 48.54.Medium.10 Meritum.67.70.76.103.

130 Causa mali, non est nisi bonum deficiens.12æ.q.18.1.1m./.4.d.15 q.1.ar.1.q.3.2m./.ʒ.3.co.10.

131 Bonum & malum per accidens.i.in concreto, contrariãtur sed per se.i.in abstracto, opponuntur priuatiue.1a.q.48.1.3m./.2.1m./.2m./.2.d.34.2.2m./ d.40.5.c.meo.A./.ʒ.3.co.8.2m./.13m./.Ver.q.21.2.1m./.Ma.q.1.1.2m.*Minister.6.Miraculũ.40.&c Modus.4.Mors.3.16.20.23.24.Notitia.4.Odium.12.21.22.

132 Malum dicitur magis per recessum & distantiam a bono, sicut etiam omnis priuatio.ʒ.3.co.9.5m.

133 Malum magis dicitur contrarium bono in moralibus,quã in naturalibus.Ma.q.1.1.4m./.q.2.5.3m.

134 Bonum & malum in moralibus sunt contraria, sed in naturalibus priuatiue opponũtur.Ma.q.2.5.3m.*Passio.8.Pax.11 19.67.Peccatum.8.9.19.63.121.171.172.173.215.420.Pęna 20.&c.Persequutio.

135 Bonum contrariatur bono in naturalibus, non autẽ in moralibus.12æ.q.31.8.1m.Vir.q.2.12.12m.

136 Quodlibet bonum opponitur cuilibet malo & econuerso secundum communes rationes eorum, non autem secundum speciales.Ma.q.1.2.5m./.q.2.11.10m.

137 Bonum & malum in communi, sunt opposita mediata, licet ens & non ens, sint immediata.Ma.q.2.5.1m./.2m./.9m.

138 Verum & falsum, sunt sine medio, quia opponuntur sicut ens & non ens, non autem bonum & malum. Ma. quæst.2.5.9m.

139 Bonum & malũ in naturalibus, sunt immediata circa proprium subiectum, non autem simpliciter, sed neutraliter in moralibus.Ma.q.2.5.2m./.3m. *Pharao.Pythagoras.4.Porta.1.Possessor.Potestas.14.16.

140 Bonum & malum dicuntur contraria & sunt genera, idest, generales conditiones omnium contrariorum.1a.qu.48.1.1m./.2.d.34.2.1m/.ʒ.3.co.8.3m./.Poa.q.3.6.10m./.Ma.q.1.1.2m.fi./.11m./.Opusc.3.c.116.

141 Summum malum, non contrariatur summo bono secundum rem, sed secundum uocem.1a.q.49.3.2m./.1.d.36.q.1.2.c./.2.d.1.q.1.1.1m./.Veri.q.2.15.4m./.Quol.11.2.3m. * Præceptum.6.18.48.65.Prædestinatio.20.21.Prædicare.11.

Dum.292m 142 Oppositum uidetur dicere.12æ.q.73.4.o./.Ma.q.2.10.o. Resp.Duo.292o.

143 Nullum malum, opponitur summo bono cōtrarie, nec priuatiue, nisi indirecte, idest, secundum rationem communẽ boni.1a.q.17 4.3m./ q.49.3.2m./.1.d.36.q.1.2.c./.2.d.1.q.1.1.1m./.Veri.q.2.15.4m. *Prælatio.12.13.14.Præmium.7.

144 Mala esse & fieri, non est bonum simpliciter, sed tantũ per accidens, inquantum sunt occasio bonorum.1a.q.19.9.o./.1.d.46.2.o.*Præsumptio.1.5.14.Princeps.1.&c.11.12.Prouidentia.21.23.&c.32.Punitio.4.Quęstio.5.Reuerentia.1.Saluari.1.Sapientia.10.Solertia.1.Spes.62.Theoa.21.Timor.17.&c.26.27.59.60.Tristitia.2.5.

145 Non omne bonum potest esse subiectum mali, sed tantum quod est in potentia, respectu perfectionis qua priuari potest.Veri.q.21.2.1m./.Opusc.3.co.117. * Virtus.18.19.39.&c.113.114.120.&c.145.&c.211.Vita.38.

146 Aliquid in uniuersali est bonum, quod in particulari est malum, propter aliquas circunstantias, & econuerso.2.d.40.2.c./.3m./.Quol.5.10.c. *Voluntas.17.24.&c.53.54.60.&c.Votum.8.68.Zelus.4.5.

147 Malum non agit, nisi in uirtute boni, nec priuatio, nisi in uirtute formæ.ʒ.3.co.9.4m./.10.1m./.15.4m./.Lio.4.co.71.2m.

Bo

/.Poa.1. c.fi./.Ma.q.12.4.6m./.Opusc.3.co.117.

148 Malum tollit totum bonum sibi oppositum, & minuit habilitatem, non autem tollit subiectum eius.1a qu.48.4.o./.12æ.q.5.1.2.4.o./.q.93.6.2m./.2.d.3.q.fi.5m./.d.6.4.3m./.d.30 1.3m./.d.34.5.o./.3.d.20.ar.1.q.1.1m./.ʒ.3.co.10./.12./.Ma.q.1.2.7m./.q.2.9.11.12.o./.Opusc.3.co.118./.Anima.14.17m.

149 Malum corrumpit bonum sibi oppositum formaliter & priuatiue, non autem effectiue.1a.q.48.1.4m./.q.49.3.c./.12æ.q.85.1.4m./.2.d.7.q.2.1.c.prino./.d.34.2.4m./.5.c./.d.39.q.2.1.5m./.Con.3.co.9.4m./.Ma.q.1.1.8m./.q.2.11.6./.Opu.3.co.117./.Anima.14.17m.

150 Inter bonum & malum ciuile, uel ad alterum, est medium, non autem absolute.1a.q.48.1.3m./.12æ.q.18.8.1m./.2.d.40.5.c./.Ma.q.1.1.7m.

151 Bonitas creaturæ, non est eius essentia.1a.q.6.3.3m./.Con.1.co.38.fi./.Lio.3.co.20./.109./.Veri.q.21.1.1m./.5.o./.Opu.3.co.109./ Dio.4. * Accidens.23.Agens.48.Angelus.27.53.54.85.171.172.214.&c.354.450.&c.573.577.579.Animal.46.71.Apparere.11.Applicatio.1.Auaritia.8.12.Baptismus.107.113.115.Beatitudo.6.13.14.15.21.&c.82. Creatura

152 Nulla creatura, est bona per essentiam.1a.q.6.3.o./.q.103.2.c./.12æ.q.2.8.c./.q.9.6.c./.4.d.49.q.1.ar.3.q.1.1m./.Con.1.co.38.fi./.40./.41.2m./.Libo.3.co.20./.Veri.quæ.21.1.1m./.5.o./.Ma.q.5.1.4m./.Qu.2.3.c./.Op.3.co.109./.124./.Dio.4.Hebde.2.prino.H. *Beatus.30.Benedictio.9.Beniuolentia.1.Blasphemia.19.Caro.2.Cauere.Cautela.

153 Immo omnis creatura est bona per essentiam. Veri.q.21.1.1m. Resp.Dubio 293. Dum.293

154 Omnis creatura est bona per essentiam, inquantum essentia eius non inuenitur sine habitudine ad bonitatem dei. Veri.q.21.1.1m.fin. Cecilia.Ciuilis.1.Ciuitas.4.Coactio.10.Comparatio.1.Compunctio.Commune.14.Concupiscentia.2.5.6.Concupiscibilis.1.Confessio.38.Confusio.Coniectare Consilium.6.Constantia.3.5.Contemplatio.21.Contentio.1.Continentia.3.Corporalis.5.Coruus.2.Creatura.15.29.&c.Crimen.Damnatio.1.2.3.8.15.16.30.48.49.50.Dauid.2.Defectus.20.Delectatio.M.Dæmon.12.&c.24.29.32.33.46.Deprecatio.2.Detractio.1.

155 Maximum bonum in creaturis, est bonum ordinis uniuersi 1a.q.22.4.c./.q.25.6.3m./.q.47.2.c./.q.49.2.c./.q.50.3.c.fin./.22æ.q.122.2.c./.1.d.44.1.1m./.2.1m./.2.d.23.q.1.2.c./.d 32.q.2.2.c./.Con.1.co.85.2m.libo.2.co.39.6m./.41.2m./.3m./.43.1m/.44.fi./.Lio.3.co.64.8m./.9m./ 69.meo.C./.Poa.q.3.16.c.fin.F.&c./17m./.q.5.1.14m./.Ma.q.1.5.c/.meo.D/.Ro.8.lect.6.prino.Deus.415.&c. *Difficile.8.&c.Dignitas.1.Dispensatio.3.Dolor.15.16.20.Dol°.1.Electio.35.36.37.Eleemosyna 26.30.31.Efficere.2.Epicicheia.1.Esse.23.Eua.2.Euangeliũ.1.Euentus.Eutropelia.Excessus.2.Excōmunicatio.8.Fama.1.3.Fœcunditas.Fiducia.2.10.Finis.8.&c.17.25.26.66.&c.75.77.90.92.99.100.114.Flagellum.3.Fomes.4.11.Fornicatio.4.20.Fortitudo.4.Fortuna.o.

156 Cuiuslibet creaturæ secundum se cōsideratæ, duplex est bonitas, scilicet essentialis, & accidentalis.1a.q.25.6.c./.1.d.44 1.c./.Veri.q.21.1.6m./.5.o./.Opusc.3.co.109./.Ebdo.lect.4.fi. *Fructus.22.Gedeon.3.Gloria.3.4.Gratia.4.20.27.45.100.126.130.Graue.9.Habitus.4.5.6.13.Hæresis.6.11.18.34.49.50.57.59.93.118.Homo.32.34.Honor.4.Honestum.o.Humilitas.25.28.29.Idea.34.Ieiunium.13.Iephthe.o.Ignorantia.6.Imaginatio.11.Impugnare.1.

157 Creatura ex esse uel essentia, est bona secundum quid, sed ex accidentibus, est bona simpliciter.1a.q.5.1.1m. *Inconstantia.1.Indulgentia.1.Infidelis.8.Infinitum.8.Ingratitudo.6.10.Intentio.13.14.Ira.64.65.73.Iudex.8.Iudicium.13 14.62.63.66.Iuramentum.23.Ius.1.Iustitia.2.17.18.22.28.43.44.51.56.61.63.75.78.80.Iustificatio.41.Iustus.3.Lac.2 Latro.2.8.Leuatio.Lex.2.9.13.21.22.27.37.38.68.82.99.160.171.172

158 Ipsum uniuersum, & quęlibet creatura potest esse melior quàm sit bonitate accidentali, non autem essentiali.1a.q.25.6.o./.1.d.44.o./.Poa.q.3.16.c.meo.I./.17m. *Liberalitas 1.5.Liberare.2.Liberum.11.&c.Licita.o.Deus 415.426.417 418.Maria 26.Liquefactio.Luxuria.24.Magi.14.Magnanimitas.14.Maledicere 1.Malitia.7.Malum.2.&c.20.&c.32.34 38.40.41.45.61.66.&c.Maria.19.26.42.Martyrium.10.Matrimonium.47.48.53.54.55.68.71.&c.84.85.86.Meliũs.o.Meritũ.48.67.70.76.84.Minister.2.5.6.12.Misericordia.8.Modestia.6.Modus.4.5.Mollicies.2.Mors.15.16.20.Mutilatio.Negligentia.6.Nemesis.1.Notitia.2.Obedientia.10.11.13.14.20.24.25.41

159 Qualibet re creata, pōt esse alia res creata melior, bonitate essentiali, & accidētali.1a.q.25.6.o./.1.d.44.1.3.c.Bonitas.158

160 Op

Bo

160 Oppositum uidetur dicere.Veri.q.29.3.6m. Respon. sicut Dubio.503. *Obseruantia.3.Occidere.5.Omissio.1.6.17.Operatio.10.21.&c.41.52.&c.Optimum.Oratio.22.32.39 83.93.Organum.1.2.Passio.8.Patientia.2.3.6.10.Paupertas 3.8.Pax.11.12.19.27.Peccatum.7.19.28.59.88.121.138.&c.149.170.&c.195.205.215.224.239.268.280.282.297.398.Pœna.7.20.&c.42.50.52.77.Pęnitentia.4.133.&c.Perfectio.1.22.31.34.44.80.Periculum.5.Permissio.1.2.4.Perseuerantia.5.7.Pharao.Pietas.15.Politica.4.Porretani.Porta.1.Possessor.Potentia.27.Potestas.14.16.Præceptum.6.16.33.116 153.Prædestinatio.21.

161 Bonum cuiuslibet creaturæ, cōsistit in specie, modo, & ordine.1a.q.5.5.o./.q.6.1.1m./.12æ.q.63.2.c./.q.85.4.o./.22æ.qu.19.11.c./.q.27.6.1m./.q.109.2.c./.3m./.q.114.1.c./.1.d.3.q.2.2.o./.d.38.1.3m./.Veri.q.21.6.o./.q.23.1.c./.Ma.quæ.2.4.c./.Virt.q.1.8.12m./.Anima.18.9m. *Prædicare.11.Prædicator.3.5.8.Prælatio.3.13.14.22.Præmium.1.5.7.Præsumptio.1.5.14.Princeps.1.&c.24.Principatus.2.&c.Principium.18.Prohibitio.2.Prophetia.11.17.Prouidentia.6.21.23.Prudentia,2.26.&c.34.36.61 &c.Psalterium.1.Pulchritudo.3.Punitio.4.Puritas.1.Ratio.10.28.34.Rectitudo.3.Retributio.2.3.Sanctificatio.3.6.Sanctus.7.Sapientia.10.Satisfactio.4.14.25.27.Scandalum.19.Scolaris.Scriptura.19.Seditio.3.Seducere.Sensualitas.15.Sermo.3.Seruire.2.Seruitus.3.4.Simonia.9.Sinderesis.5.Societas.4.5.Solicitudo.4.Spes.2.11.12.17.21 23.24.47.50.58.&c.

162 Sola natura intellectualis, attingit communem rationẽ boni.s.per intellectum, & uoluntatem.Ma.q.1.4.c.prino. Stabilis.Studium.7.Stultiloquium.Superbia.1.7.Tacere.2.Temperantia.7.14.15.18.Temptare.5.6.7.Timor.17.18.27.59.60.Vinculum.2.Vindicatio.4.

Homini. 163 Homo dicitur bonus simpliciter, secundum uoluntatem, quia ipsa imperat cuilibet potentię. Secundum quid autẽ, per intellectum, uel alias potentias.1a.q.5.4 3m./.q.48.6.c./.12æ q.34.4.c./.q.56.3.c./.q.66.3.2m./.2.d.7.q.2.1.2m./.d.39.q.1.2.c./ 4.d.4.q.1.ar.3.q.3.c./.2m./ ʒ.3.co.116.2m./.Virt.q.1 7.2m./.9.16m./.Gal.5.lec 6.meo.E./.Eth.3.lec.6.prino.B. *Abraham.28.Accidentaliter.3.Accidia.10.Adeps.1.Adulterium.4.Affectio.2.Amicitia.15.32.33.36.57.&c.

164 Bonum hominis, ut est homo, est bonum secundum rationem, non autem secundum sensum.1a.q.49.3.5m./.12æ.qu.71.2.c./.22æ.q.123.1.c./.q.129.3.c./.q.141.1.6.c./.1.d 39.q.2 2.5m./.2.d.36.4.c./.d.39.q.2 1.c./.ʒ.3.co.107.6m./.Ma.q.2.4 c./.Virt.q.1.9.c./.13.c./.8m./.q.2.2.c./.Iob.lec.2.medo.D./.2. *Amor.101.179.Angelus.475.579.Aĩa.127.138.303.Antichristus.5.Apostasia.2.Ars.1.8.9.19.Assentire.3.Assimilatio.5.10.&c.Auersio.11.Aureola.16.Baptismus.115.Beatitudo 11.&c.42.43.156.Beatus.30.37.38.46.Benificentia.1.Beneficium.25.Charitas 34.147.148.Caro.2.Ciuilis.1.

165 Bonum hominis consistit principaliter in actibus interioribus.22æ.q.27.6.3m./.quæst.30.4.o./.Rom.12.lec.1.meo.K./.co.14.lec.2.meo.D.

166 Bonum hominis, consistit in coniunctione eius ad deum, 12æ.q.98.5.2m./.22æ.q.27.6.3m./.q.30.4.o./.q.166.1.c./.ʒ.3.co.115.Virt.q.4.1.4m./.Opusc.3.co.255.Psalmus.32.meo.L./.Ro.lec.1.fi./.Ephes.5.lect.1.prino./.Heb.3.lec.3.prino.F. *Communicatio.6.

167 Totum bonum hominis, consistit in subiectione eius ad deum.22æ.q.19.11.c./.q 81.7.c./.q.104.4.2m./.3.d.34.q.1.2.7m./.q.2.ar.1.q.3.2m./.4.d.15.q.4.ar.1.q.3.3m./.d.20.ar.3.q.2.5m./.Veri.q.14.3.8m./.Iob lec.4.prino.F./.Io.lec.12.fi./.Eph.5.lec.9.fi.E.*Confessio.38.Crimen.Delectatio.8.9.30.31.42 44.Difficile.8.Dispensatio.3.4.5.11.

168 Omnes homines appetunt unum bonum formaliter, non autem materialiter.12æ.quæst.1.7.o. * Dolor.31.Dominium.11.

169 Homo naturaliter in bonum tendit 22æ.q.34.5.o./.2.di.39.q.2.o /.2.1m./.5m./.d.44.q.1.1.c./.5m. *Dulcedo.4.&c.Eleemosyna.26.

Dum.295m Immo mala, scilicet uitia & peccata secundum totam speciem humanam in pluribus hominibus proueniunt, quàm bona.1a.q.49.3.5m./.q.63.9.1m./.12æ.q.71.2.8m./.ʒ.3.co.26.fi.F. Resp.Duo.295.Accidentaliter.3.

170 Bonitas hominis, est rectitudo & dulcedo animi, secundum glossam. Bonum enim conueniens secundum actiuam uitã quod delectationem facit, etiam est in affectu, secundum quod homini omne bonum cōplacet, & sui & alterius. Hoc est.n. hominem dulcem habere animum.3.d.34.q.1.5.c./.Gal.5.lec.6.meo.K.Dulcedo.1.2.3. *Eua.2.Eutrepia.Fama 1.2.3.Fœcunditas.

171 Homo naturaliter in bonum tendit, & naturaliter uult

Bo

bonum, sed potest uelle malum, non ut malum, sed ut æstimatur bonum, ex indeterminatione uoluntatis.2.d.39.q.2 1.o./.2.1m./.5m./.d.44.q.1.1.c./.5m. *Fides.115.

172 Oppositum uidetur dicere.12æ.q.19.7.2m./.3m./.q.78.1.2m. Dum 266m Resp.sicut Duo.1200.& 1203.

173 Bonum opus, habet semper sibi adiunctum bonitatis præmium, in perfectione uirtutis, quæ est bonum humanum, & in consequutione beatitudinis.2.d.39.q.2.2 5m. *Finis.8 &c.63.72.92.114.117.Fortitudo.4.Gloria.2.3.4.

174 Bonum cuiuslibet uirtutis, est inconueniens homini secundum rationem, ideo conuenit ei naturaliter.12æ.q.54.3.c./.2.d.39.q.2.1.c.

175 Nullum bonum potest habere homo, nisi a deo, uel immediate, ut bona infusa, uel cooperantibus nobis, ut bona acquisita, uel cooperante natura, ut bona naturalia.3.distin.33.quæst.1.ar.2.q.2.1m. * Hæresis.34.57.59.Homo.34.Honor.12.

176 Impossibile est, quòd aliquis homo sit bonus, nisi sit bene proportionatus bono communi.12æ.q.92.1.3m. * Humilitas.25.

177 Qui quærit bonum commune, quærit proprium, quia bonum proprium non potest esse sine communi, & bona dispositio partis, est in respectu ad totum.22æ.q.47.10.2m./.q.61.1.3m. *Iephthe.Impugnare.1.Infinitum.8.Ingratitudo.6.Inuidia.1.2.13.

178 Omne bonum creatum, est minus bono hominis obiectiuo, non autem intrinseco, & inhærenti.12æ.quæst.2.8.3m. *Iudex.3.8.

179 Bonum animę, est melius bono corporis, & hoc bonis exterioribus, & bonum uitæ contemplatiuæ, bono actiuæ.12æ.quæst.2.5.c./.22æ.quæst.104.3.c./.q.152.2.4.c./.3.distin.29.5 c./.ʒ.3.co.141./.Iob.2.princo. *Iudicium.13 62.Latro.1.

180 Nihil exteriorum est secundum se bonum hominis, sed tantum in ordine ad bonum rationis.1.d.39.q.2.2.5m./.ʒ.3.co 134.5m./.141.meo.A./.Eph.6.lec.1.fi.B./.Legislator.o.Lex.13.21.&c.37.67.68.149.&c.Mari 126 42.Voluntas.27.

181 Bonum multitudinis est maius quàm bonũ unius qui est de multitudine, non autem quàm bonum, unius extrinsecum, ad quod multitudo ordinatur.22æ.q.39.2.2m./.Opusc.20.Libo.1.co 15. * Meritum.103.Minister.6.Miraculum.40.&c.

182 Bonum publicum hominum, propter tria permanere non sinitur, scilicet quorum unum est a natura proueniens, scilicet uariatio uitæ & tẽporum, secundum ab interiori proueniens & in peruersitate uoluntatum consistens, scilicet uel desidia, uel pacis perturbatio, tertium ab exteriori causatur, scilicet uel per incursum hostium uel per ciuitatis dissipationem. Contra quæ impedimenta, triplex cura iminet regi, scilicet per successionem hominum in officiis, per cohertionem ab iniquitate, & per tutelam ab hostibus. Opusc.20.Lio.1.co.15.fi.Occidere.5.*Obediẽtia.11.&c.&c.Odiũ,7.&c.Officium.4.Oratio.83.&c.93.Pax.6.11.12.Peccatum 170.&c.

183 Nullus potest ordinate plus diligere bona exteriora, quàm proprium corpus.4.d.49.q.5.ar.3.q.2.8m.*Perfectio.1.2.32.Persequutio.Perseuerantia.1.7.12.13.Pręmium.1.Princeps 1.&c.12.Prudentia.26.&c.61.64.65.70.

184 In spiritualibus bonis, debet homo semper sibi magis prouidere, quàm aliis, sed in temporalibus, laudabiliter liberalis facit econuerso.22æ.q.117.1.1m. * Pulchritudo.3.4.12.Ratio.34.Regere.14.Restitutio.14.Resurrectio.29.56.57.Reuelatio.4.Reuerentia.9.Rom.1.Sacerdos.40.Subiectio.3.Suffragia.3.Torcular.1.

185 Qui præest alicui congregationi, potest bona illius spiritualia, aliis communicare.4.d.20.ar.4.q.1.c.

186 Existens in charitate, &c.particeps omniũ bonorum, quæ fiunt ubicumque, & a quocumque.4.d.20.ar.3.q.2.5m./.d.45.q.2.ar.1.q.1.c.*Virtus.12.13.18.37.40.&c.51.59.60.81.98.116.120.&c.169.172.173.183.197.229.230.246.&c.256 Voluntas.16.17.24.&c.49.Votum.8.9.79.81.Vsura.9.156.Vti 16.&c.Vtile.o.Christus 174.Zelus.4.9.

187 Ad bonam uitam unius particularis personæ duo pertinẽt scilicet operari secundum uirtutẽ, & corporalium bonorũ sufficientia.Opusc.20.lio.1.co.15.

188 Bonum hominis triplex.s.animæ, corporis, & exteriora.12æ.q.84.4 c/.22æ.q.73.3.c./.q.85.3.2m./.q.104.3 c./.q.118.5.c./.q.152.2.4.c./.q.186.7.c./.3.d.9.q.1.ar.3.q 3.c./.4.d.15.q.1.ar.4.q.3.c./.d.25.q.33.c./.Ma.q.8.1.c.fi.H./.Virtu.q.3.1.c./.Quol.5.6.c./.Ro.12.lec.1.prino.F./.Ethi.lec.12.prino.B. *Amor.167.241.Concupiscibilis.1. Diuisio.

189 Bonum hominis duplex, scilicet corporale & spirituale.2.d.36.

Bo

d.36.4.c./.3.d.29.5.c./.Veri.q.14.2.3.c.*Dauid.2.

190 Bonum hominis duplex, scilicet simpliciter, idest, ultimus finis eius, & omnia ducentia in eum, & bonum secundū quid, idest, ut nunc, uel secundum aliquid bonum. 12ℰ.q.114.10.c./.22ℰ.q.23.7.c.*Dulcedo.3.7.8.Electuosyna.31.Finis.8.&c.20.75.90.Somnes.4.

191 Bona hominis triplicia, scilicet minima, ut bona fortunę, media, idest, naturalia, & magna, idest, habitus. Et eorum triplex est fructus, scilicet fructus honestæ conuersationis, sacræ deuotionis, & iucundæ pietatis. 12ℰ.q.85.4.c./.22ℰ.q.108.4.c./.q.118.5.c./.2.d.27.L./.ℨ.3.c°.133.1ᵐ°/.Opus.58.c°.32. Gedeon.3.

192 Bonum hominis quintuplex. Primum & summum est beatitudo. Secundum uirtus. Tertium debita dispositio potentiarum animæ. Quartum sanitas corporis. Et quintum bona exteriora ℨ.3.c°.141.*Gratia.4.20.40.45.60.116.127.129.153.168.

Du^m 297^m 193 Immo uirtus infusa, est maximum bonum hominis simpliciter. Virt.q.1.9.7ᵐ. Resp. sicut Du°.287.

194 In bonis corporis hominis, tria sunt per ordinem, scilicet integritas corporis, quies & delectatio sensus, & usus membrorum. Primum tollitur per occisionem uel mutilationem, secundum per uerbera, tertium per carcerem. 22ℰ. quæst. 65.3.c.

195 Deus dat nobis tria bona, scilicet temporalia, gratiam, & gloriam. Psalmo. 12. fin./. Psalmo. 24. *In carcere. Infinicum.8.

196 Deus facit in nobis tria bona, quia intellectum illuminat, uoluntati satisfacit, & uirtutem operatiuam roborat. Psal.24.fi.h.A. Iustus.3.Maria.26.42.Matrimonium.48.49.51.&c.67.&c.Peccatum.170.&c.

197 Bonum unius hominis, continuatur alteri dupliciter, scilicet per charitatem, & per intentionem facientis, 3ª.q.82.6.3ᵐ./.4.d.18.q 2.ar.1.q.1.2ᵐ./.d.20.ar.3.q.2.5ᵐ./ ar.4.qu.1.c./.d.45.q.2.ar.1.q 1.c.

Naturæ. 198 Aliquid dicitur bonum hominis dupliciter, scilicet secundū naturam propriam, & secundum naturam communem generis.2.d.36.4.c. *Amor.74.101.Angelus.27.Animal.46.71 73.Appetitus.39.&c.Caro.2.Comedere.4.Concupiscentia. 2.5.&c.

199 Bonum naturæ hominis triplex, scilicet principia naturæ cū proprietatibus eius, inclinatio ad uirtutes, & originalis iustitia. Tertium totaliter tollitur per peccatum. Secundum minuitur. Primum autem integrum manet. 12ℰ.q.85.1.2.4.o./ q.93.6.2ᵐ./.22ℰ.q.10.4.c./.q.23.7.1ᵐ./.q.33.5.c./.Ma.q.1.2.e.fi./.Anima.14 17ᵐ.*Cor.7.Damnatio.16.48.49.50.Delectatio.5.30.42.44.Dæmon.12.31.32.33.Dolor.22.Fornicatio.20.Fortitudo.4.32.Fortuna.4.7.&c.Generatio.36.40.41 Gratia.45.Hæresis.59.Honestum.4.5.Intellectus.179.Malū 45.Mors.15.23.Naturale.18.

200 Bona naturalia dicuntur dupliciter, scilicet secundum se, & in ordine ad finem. Primo modo non minuuntur per peccatum, sed tantum secundo modo. 2.d.34.5.5ᵐ /.Ma. q.2. 11.o. *Nihil 4.Nocere.5.6. Notitia.2. Operatio.41. Oratio.39. Pars.25.26.Patientia.2.Peccatum.8.12.28.170.&c.195.215 239.297.Pœna.7.50.52.77.Perfectio.44

201 Bonum proportionatum communi statui naturæ, est ut in pluribus, excedens uero, ut in paucioribus, defectus autem econuerso. 1ª.q.23.7.3ᵐ.

Ecclesiæ. 202 Bona ecclesiastica, debent diuidi in quatuor partes, quarum una debetur episcopo, alia fabricæ, tertia pauperibus, & quarta beneficiato. 22ℰ.q.185.7.c./.Quol.6.12.c./.3ᵐ. * Annexum.o. Beneficium.E.

203 Bona ecclesiastica debent expendi tantum dupliciter, scilicet ad culeum dei, & in usum pauperum. Quol.6.12.3ᵐ./.Io.13 lec.5.meo.a.F.

204 In necessitate non deberet emi possessiones de bonis ecclesiasticis, nec in thesauris reponi 22ℰ.q.175.7.4ᵐ.

205 Episcopi & alii clerici, habent ne um dominium bonorum propriorum, autem non ecclesiasticorum, sed tantum sunt dispensatores. 22ℰ.q.63.2.1ᵐ /.q.119.3.1ᵐ /.quæst.183.7.c./. Quol.6.12.c. * Electio.36.Ordo.57.Papa.8.9.Religio.72. Restitutio 24.

206 Episcopi & clerici, possunt disponere de sua quarta, sicut de bonis propriis. 22ℰ.q.185.7.c./.Quol.6.12.c./.3ᵐ.

207 Episcopi & clerici, possunt dare moderate suis consanguineis, de bonis ecclesiasticis, in suum usum deputatis. 22ℰ.q.185 7.2ᵐ. *Thesaurus.2.Christus.51.54.

208 Episcopi & clerici peccant, si in articulo necessitatis, possunt uiuere de patrimonio, & utuant de bonis ecclesiasticis. 22ℰ.q. 185.7.3ᵐ /.q.187.4.1ᵐ.

Bo

209 Si episcopi uel clerici, retinent sibi de bonis ecclesiasticis diuisis uel indiuisis notabiliter ultra quartam, peccant mortaliter. 22ℰ.q 185.7.c./.Quol.6.12.o.

210 Prælatus tripliciter furripit bona ecclesiæ, & tenetur restituere, scilicet si rem ecclesię non sibi deputatam sed alteri, sibi usurparet, puta si episcopus usurparet sibi rem capituli, si rem ecclesiæ, seu custodiæ deputatam, in alterius dominum transferat, puta consanguinei uel amici, & si solo animo surriperet, dum scilicet incæpit habere animum possidendi eam ut suam & non nomine ecclesiæ. 22ℰ.q.62.5.5ᵐ./.q.185.7.c./ 4.d.15.q.1.ar.5.q 4 4ᵐ.

211 Male dispentans bona hospitalis, tenetur restituere, non autem dispentans bona beneficii, quo ad suam portionem, sed tenetur reddere. 22ℰ q.62.5.5ᵐ./.q.185.7.c.prino. /. Quol.6. 12.c./.3ᵐ.

212 Bona temporalia, quasi nihil sunt respectu futurorum. 22ℰ. Temporalia
q.36.2.c.fi. Bonitas 223.nemesis.1.*Abscondere.2.Accidentaliter.3. Annexum.2.

213 Bona temporalia, secundum se sunt bona secundum quid, sed ut ducunt ad beatitudinem, sunt bona simpliciter. 12ℰ.q. 114.10.c./.Eph 6.lec.1.fi.B. *Auersio.11.Beatitudo.27.&c. 42.67.Beneficentia. 0.Beneficium.25.Corona.3.Cupiditas. Debora.

214 Bona exteriora, ut diuitiæ & honores, sunt bona simpliciter, idest, absolute & secundum naturam suam non tamen omnibus modis, & circa hæc est iustitia, sed uirtutes sunt bona simpliciter, idest, uniuersaliter. 22ℰ.quæst. 58. 10.2ᵐ. * Detrimentum.

215 Exteriora bona, sunt bona instrumentaliter, non autem principaliter, licet secundum stoicos sint nulla. 12ℰ.q.59.3.c./.22ℰ q.58.10.2ᵐ./.q.125.4.3ᵐ./.3ª.q.15.6.2ᵐ./.ℨ.3.c°.133.prino./ Veri.q 26.8.7ᵐ./.Iob.1.fi.A./.Psal.36.meo.M./.1ℰ.Cor.4.lec. 2.meo.Et./.Ethi.lec.12.prinº.B./.lec.16.medo.E. * Dignitas 1.3.Dolor.44.Excommunicatio.17.Fama.1.2.3.Fortuna 4

216 Bona temporalia, non sunt præmia uirtutum, nec subtractio eorum, est pœna peccati principaliter. 12ℰ.q.87.7.c./.2ᵐ./.q. 108.3.4ᵐ./.1.d.37.q.2.2.5ᵐ./.2.d.36.4.c./.4ᵐ./.5ᵐ./.Iob.lect. 2.fin.G.

217 Bona tęporalia, sunt eius, cuius deus cōcedit, quo ad proprietatem, sed quo ad usum, sunt etiam aliorum. 22ℰ.q.32.5.2ᵐ. *Hæreditas.1.3.Honor.4 19.24.Impuritas.2.Infidelis.1.3.4 Inuidia.1.2.10.11.13.14.Iudæi.10.11.13.30.32.&c.Iudicii 39.Iuramentum.33.Lex.172.Liberalitas.1.&c.Luxuria.24. Macula.2.Magnanimitas.12.&c.27.

218 Deus dat iustis tantum de bonis & malis temporalibus, quātum expedit eis ad beatitudinem. 12ℰ.q.87.7.2ᵐ./.q.114.10.c./.2.d.11.q.1.4.c./.d.36 4.c./.ℨ.3.c°.141./.Psal.33.meº.K.fi. /.Psal.36.meº.I./.1ℰ.Cor.4.lec.2.fi.D./.Eph.6.lec. 1. fi.B./. 1ℰ.Timo.4.lec.2.meº D. *Merces.2.&c.Meritum.6.56.102 Ommissio.1.6.8.17.Operatio 54.55.56.Oratio.61. Pœna.47 Ommissio.1.6.8.17.Operatio 54.55.56.Oratio.61. Pœna.47

219 Deus dat malis bona temporalia, & bonis mala temporalia, ut eis referuet maiora, idest, æterna. 12ℰ.q.87.7.2ᵐ./.2.d. 36. 4.5ᵐ./.4.d.46.q.2.ar.2.qu. 2.6ᵐ./.ℨ.3.c°.141./.Iob.27.lec.1. meº.H./.Pœnitentia.130.Pietas.14.15.19.Possessio. 0. Prædestinatio.239.Prælatio.20.21.22.23.Præmium.1. 7. Princeps 2.9.&c.Prodigalitas.0.Prudentia.27.34.&c.72.80.

220 Bona temporalia dantur indignis a deo ad correptionē, uel ad damnationem eorum. 12ℰ.q.87.7.2ᵐ./.22ℰ.qu. 36.2.c.in. Purgatio. 3. Quies. 6. Quietcere. 2. Radix. 3. Religio. 22. &c. 48. &c. 52. &c. 88. Scandalum. 19. Sentualitas. 15.

221 Omnia temporalia bona & mala, æqualiter eueniunt bonis & malis, quo ad subitantiam, non autem quo ad finem. 12ℰ. q.114.10.4ᵐ./.1.d.39.q.2.2.5ᵐ. * Simª.8.&c.Sinistra.4.Timor.71. Tribulatio.8.9.20.Verecundia.9.Christus. 90. Zelus.4.5 9.

222 Copia bonorum spiritualium, ponitur circa quatuor, quæ Spiritualia
sunt in cælesti & militanti ecclesia, scilicet cordis lætitia, rerum opulentia, immobilitatis gratia, & aquarum abundantia, idest, diuinarum monitionum. Isa.33.le.2.fi.K.

223 Temporalia nullius momenti sunt, respectu spiritualium. 12ℰ.q.2.6.c.fi./.q.87.7.2ᵐ./.22ℰ.q.36.2.c.fi./.Quol.1.13.c.fi./.Io.le.6.meº.B.Bonitas.212.

224 Bona spiritualia fatiant in perpetuum, non autem temporalia, quia temporalia paulatim sumuntur, & corrumpuntur. 12ℰ.q.31.5.c./.q.32.2.c.fi./.Io.6.lec.4.meº.E.K./.cº.16.lect. 6.fi. *Abdicatio. Abiicere. Accidia.o. Amicitia.40.&c. Amor 76.&c.128.&c.150.160.179.&c 216.222.&c.230.235.270. Auaritia.8.12.16.Baptismus.158.Beatitudo.1.&c.21.27.29. 34.82.83.138.145.156.

225 Bona temporalia, non habita appetuntur: sed habita fastidiuntur,

Bo

diunt, spiritualia uero econuerso. 12ℰ.q.2.1.3ᵐ./.q.32.1.c.fi./ q.33.2.o./.Opusc.4.cº.2./.Io.4.lec.2.prinº. C. * Beatus 36. &c. Beneficium 4.19.&c. Cælum 64. Commutabile. Corporalia 4.5.6. Damnatio 8.15.16.30.48.49. Dolor 24. Eleemosyna 1.&c.18.36. Eua 2. Excommunicatio 8.&c. Finis 93. Flagellum o. Gustus.o. Honor 19.33. Iephthæ. Inuidia 1.2.13. 14. Iudicium 39.49. Iuramentum 33.

226 Bona spiritualia, non sapiunt habentibus affectum infectum amore delectationum corporalium, & præcipue uenerearum. 22ℰ.q 29.4.c./.q.46.2.c./.4 d.49.q 3 artic.5.q.1.c.medº.C./.Ma.q.11.2.c./.Ro.12.lec.1.meᵛ.G./.fi.H./.1ℰ.Cor.2.lec.3.fi. E. *Lex 85.106.135. Liberare.2. Magnanimitas 21. Malitia 7. Meritum 67.102.103. Nemesis o.

227 Bona spiritualia, possunt simul a multis integre possideri, nō autem corporalia. 12ℰ.q.28.4.2ᵐ./.3ª.q.23.1.3ᵐ./.3.d. 10.q.2 ar.1.q.1 3ᵐ./.Ro.8.lec.3.fi.A./.1ℰ.Cor.3.lec.1.medº.G./.cº. 14.prinº. *Operatio 48.52 54.61.&c.Passio 102. Patiētia 2.3.6.10. Paupertas 3.6.&c. Pax 13.18.19. Peccatum 9. 121. 132.139.140.158.150.&c.176 177.224.239.268. 281. 398. Pœna 47.50. Perfectio 57.&c Periculum 2.5.6.7. Permutatio. Politica.4. Præceptum 48.151.&c.

228 Omne incommodum temporale, debet negligi, & omne lucrum sperni, propter bonum spirituale promouendū, quia temporalia non debent quæri, uisi propter spiritualia. 3.d.29 5.c./.4.d.24.q.1.ar.3.q 4.2ᵐ./.Ma.q.13.4.17ᵐ./.18ᵐ./.19ᵐ./. Psal.36.meº.M. Christus 90. abiectus. *Prædestinatio 12.22 Prædicare 8.9.11.&c. Prædicator 3.6.8. 10. Prælatio 20.&c. Præsumptio 5. Prudentia 61.64. Pulchritudo 3 4.8.&c. Rō. 49. Relº.22.&c.48.&c.52.&c. 88. Scandalum 19. Scientia 122. Sinistra 4. Sufurratio 2. Vita 53. Vsura. 7.8

229 Promissiones bonorum temporalium in ueteri lege, fuerūt figuræ spiritualium in noua lege 12ℰ.q.114.10.1ᵐ./.Eph.6.le. 1.fi.B. Christus 90

Morale. 230 Bonum morale, præcipue consistit in conuersione ad deum, & malum in auersione. 22ℰ. quæst. 19. 2. 2ᵐ. * Abraham 1.28.

231 Bonum & malum speciali modo scilicet morale, inuenitur in habentibus electionem, 1ª.q.48.5.c./.2.d.27.2.2ᵐ./.dist.35 1.o./.Ma.q.1.4.c. Actus 160.&c 39. * Accidentaliter 3. Actio.38.114.115.116.117. Actus B. Adam 36. Affectio.3. Angelus 573.

232 Bonum in naturalibus & moralibus duplex, scilicet essentiale, & accidentale 12ℰ.q.18.3.3ᵐ. Anima 213.239

233 Omne bonum honestum uel utile, est bonum morale, nō autem omne delectabile, est bonum moraliter, quia illa dicuntur secundum rationem, illud autem secundum appetitum, 12ℰ. q.34.2.1ᵐ. * Animal.71. Apostasia.2. Aquila 1. Ars 1. 8.9.23

234 Boni mores dicuntur, qui rationi congruunt, mali uero, quia ratione discordant, 12ℰ. quæst. 100. 1. c. Actus 162. * Artifex.5

235 Bonum moris, est maius bono naturæ, ut actus & perfectio, sed ut accidens, est econuerso. Et bonum morale potest minui in infinitum, per appositionem impedimenti, & non per subtractionem boni, non autem bonum naturale. ℨ.3.cº. 121 fi./.Ma.q.2.5.2ᵐ.

236 Bonum non contrariatur bono in moralibus, sed tantum in aliis, 12ℰ.q.31.8.1ᵐ./.Veri.q.21.1ᵐ./.Ma.q.1.12ᵐ./.3ᵐ./.4ᵐ./ Virt.q.2.12.12ᵐ. *Audacia 2.3

237 Virtutes sunt maxima bona in genere, non autem simpliciter, Virt.q.1.1.3ᵐ

Duᵐ.298ᵐ 238 Oppositum uidetur dicere. Virtu.q.1.9.7ᵐ. Respond. sicut Dubio 287°.

239 Virtus est bona seipsa, non autem per aliam bonitatem, 12ℰ quæst.55 4.1ᵐ./.1.distin.39.quæst.2.2.5ᵐ./.4.distin.46.qu.1 art.2.quæst:3.c./.quæst.2.ar.2.q.2.6ᵐ./. Virt.q.1.2.1ᵐ./.7ᵐ./ Ephes.6.

Duᵐ.299ᵐ 240 Oppositum uidetur dicere, 2.d.27.2.1ᵐ. Respondeo sicut Dubio.1171°.

241 Bonum quod ponitur in definitione uirtutis, non est bonum transcendens bonum rationis, 12ℰ.q.54.3.2ᵐ./.q.55.4.2ᵐ./.2 d.27.2.2ᵐ./. Vir.q.1.2.d.

Duᵐ.300ᵐ 242 Oppositum uidetur dicere, 12ℰ. quæst. 55.4.1ᵐ./.quæst. 94. 2.c./.2.distinct.27.2.1ᵐ /.Virtu.quæst.1.2.8ᵐ. Respondeo, Dubio 300°.

243 Ad bonum operandum, requiritur uirtus moralis inclinans, & prudentia dirigens. 12ℰ.q.11 3.1.2ᵐ

244 Actus exterior addit ad bonitatem uel malitiam ex obiecto uel circumstantiis, actui uoluntatis, non autem ex fine, nisi actus uoluntatis sit melior uel peior tripliciter, scilicet secūdum numerum, extensiue, uel intensiue. 12ℰ.quæst.20.4.o./. quæ.2.4.3.c./.22ℰ.q.76.4.2ᵐ./.2.d.40.3.o./.4.d.17.q.3.ar.5.q. 2.2ᵐ./.L.prinº./.Ma.q.1.2.8ᵐ.

245 Eadem bonitas uel malitia ex fine, est actus exterioris, & actus uoluntatis, non autem aliæ. 12ℰ. quæst. 20.3.o./.4.2ᵐ. Finis 99.

246 Tota bonitas uel malitia actus exterioris ex fine, est ex actu uoluntatis, non autem aliæ, sed econuerso, 12ℰ. quæst. 20.2.o.

247 Bonitas & malitia autem eius, prius est in actu uoluntaris, quàm in actu exteriori. Similiter quæ est ex obiecto uel circumstantiis, ut est in exequutione operis. Sed ut est in ordinatione, & apprehensione rationis, est econuerso. 12ℰ.q.20.1.o.

248 Boni & mali coronantur quadrupliciter, sed boni, & sancti In cōi.
corona nuptiali, triumphali, & regali, & sacerdotali: mali uero corona uanæ lætitiæ, rerum opulentiæ, mundanæ potentiæ, & superstitiosæ obseruantiæ. Isa.28.meº.C.

249 Aduersitas bonorum, cædit ad maiorem gloriam eorum, & ad maiorem damnationem diaboli, & malorum. Iob.4.lect.2 meº.C. *Accidens 23. Agere. Amor. Appetitus. B. Appropinquatio. 2. Beatitudo. Fiducia 2.10. Finis. 99. Int 19. Iustitia. 2.22.28.43.44.56.61.&c.75. Lex 7. &c. 27.38.67.68.99. 160.171.&c. Maria. 42. Matrimonium 52.&c. Melius 0. Misericordia. 8. Mors. 15.16. Noticia 2.3.4. Odium 7.&c. Operatio 41. Pars 25.26. Patio. B. Pœna 20.&c. 52. Princeps. B. Pulchritudo. 3. Puritas 0. Sensualitas 15. Spes. B Studium 7. Tētare. 7. Timor 17. 18. 59.60. Voluntas 16.17.23.&c. 53. 54. 60. &c. Vsus 3.5. Beatus 37. Item pars 25.&c. Iustitia 80. Misericordia. 23. Oratio 32.

¶ Boreas, Aquilo, Auster, Ventus 1.

¶ Bos habet quinque utilitates, scilicet quia immolatur, arat, comeditur, lac, & corium dat: ideo iuxta, reddebat quinque pro uno, 12ℰ. quæst. 105. 2. 9ᵐ. * Prædicator. 1. Vsura. 218.&c 285.

1 ¶ Brachium significat potentiam operatiuam, quæ tripliciter impeditur, scilicet a deo a diabolo, & ab utroque simul, 1ª.q.110.3ᵐ./.Psalm.36.meº.N.prinº. *Filiatio.32. Tremor.2. Christus.218 Quid.

2 Christus dicitur brachium tripliciter, scilicet ad flagellandum dæmones, ad supportandum debiles, & ad defendendū fideles. Isa.53.meº.G.

¶ Breuitas. Adinuentio. Argumentum.1. Compēdiosum. Ethos Euangelium 3. Ioan.15. Resurrectio.9. Scriptura 6. Simbolum 10. Somnium 1.

¶ Brodium. Baptismus.62

¶ Bria idem est quod mensura. 22ℰ.q.149 1.c.

¶ Bruium. Actus. Agere.5. Angelus. Anima.5. Animal.10. Arbor.3. Baptismus.143. Bestia. Cognitio.78. Coniunctio.2.8.9 Consensus.7. Delectatio 16.18.&c 73. Dispositio. 26. Esse. 96. Eucharistia 162.174. 190. Experientia. 5. Fitis.39.60. Fruitio 10.11. Futurum.3.6.&c. Homo.16.&c. 24.27.&c. Iciunium.26. Imperare.5.6.7. Ira 23. 46. Irrationale. Iumentum. Lex.47. Liberum.22. Loqui.7. Lumen.19. Mas. Miraculum.56. Mos 3. Motus 78. Oratio 67. Peccatum 103. Pecus. Prouidentia.32.33.40. Prudentia.23.24. Spes. 32 Terremotus.5. Virtus 65. Vita 58. Voluntarium 12.13.14. Vti 21. Zelus.3

1 ¶ Bvbalvs retinetur ab homine, per circulū in naribus eius. Iob.40.le.2.prinº.x.

2 Bubalus differt a boue, quia bos in montibus nutritur, bubalus autem in paludibus. Psal.28.meº.d.D.

¶ Bubo nocte pastum quæritur. Ideo significat luxuriosos, qui occultari quęrunt in nocturnis operibus quæ agunt 12ℰ.quæ. 102.6.1ᵐ.fi.I.

¶ Bucella quam porrexit Christus Iudæ, non fuit cōrpus Christi, sed purus panis. 3ª.q.81.2.3ᵐ./.4.dist.12.q.1.ar.2.q.2.o. Eucharistia.177.

Bucina. Tuba.o.

¶ Bulisis. Christus.153.

¶ Bulla. Paulus.18.

¶ Bursa. Solicitudo.5.

¶ Butirum. Per butirum propheta intelligit Christi humanitatem, secundum Augustinum, quod de terræ nutrimento uenit, per meluero druniratem, quod de rore cæli colligitur, habuit tamen naturam humanam sine corruptione, sicut butirum sine caseo, & portauit cōsolationem sine iudicio, qualimel sine aculeo. Isa.7.le.2.fi.C.

¶ Cacchinnus. Subsannatio.

¶ Cacumen. Vapor 6.

1 ¶ Cadere non permittit deus aliquos, nisi alios exigat. 1ª.q. 23.6.1ᵐ./.Ro.11.lec.2.prinº. * Actus 152.168. Analogia. 12. Caducum. Charitas.121. Casus.5. Consilium 4.74. & Conscientia.

Ca

ſcientia.17.Conſilium.18.20.Contrarium 4. 43. Diſpenſatio 18.Euchariſtia 46.159.160.Excidere. Fides. 19.27. Hoc. Imaginatio 4.Inf.26.Inſtans 6.Intellectus 33.

2 Differentia inter caſum angeli,& caſum hominis 2.d.4.2.1m. *Lex 13.81.Matrimonium 38.Meritum 6.7.102.Nominatiuus.Oratio 6.Peraccidens.Periculum 2.Præceptum 5.67.84 Profeſſio.3.Prouidentia 14.24.Punctus 5.Religio.38.Superbia.36.Triſtitia 8.Turbatio 2.Votum 8.68.69.Vſura 90.130 167.Vxor.11.

¶ Caducum.Caſus.o.Miſſa 4

¶ Capharnaum eſt metropolis Galilææ,quã bis uiſitauit Chriſtus.Et interpretatur uilla pulcherrima,uel ager conſolationis,Mat.4.meo.b.G./.Io.2.le.2.prino. *Siria.

1 ¶ Caim,Reprobatur uerbum Caim dicentis,Maior eſt iniquitas mea,quàm ut ueniam merear,quia miſericordia dei,peccantibus per pœnitentiam ueniam præbet, abſque ullo termino,3a.quæſt.84.10. c. fin. /. Romano. 5. lect. 5. princo.B. Confeſſio.4

2 Propter ſecuritatem,motus fuit Caim,ciuitatem conſtruere ut in Geneſi ſcribitur.Opuſ.20.lio.4.co.2

¶ Calabria.Philoſophus.1.Terremotus 6.

¶ Calamus.Planetæ 3.

¶ Calcaneus,tria ſignificat, ſcilicet extremitatem uitæ, infirmitatem carnis, & perſequutionem iniuſtam. Pſalmo.48. prino.c.D.

¶ Calcedonenſes multipliciter commendãtur.Opuſ.20.lio.4. co.19.Politia 8. *Eutices 1.

¶ Calciamentum.Vſura 31.

¶ Calciatio.Vſura 31.

¶ Calefactio. Audacia 5.11.20. Calor. 2. &c. Veſtis. 2. Vinum 3.

¶ Calefactiuum.Calefactio.Effectus 7.

¶ Calere.Amor.190.Calidum.

¶ Caliditas.Cęlum 109.

¶ Calidum habet tres proprietates,ſcilicet quia eſt calens,feruens,& ardens,Opuſc.61.co.45.Amor 190. *Aqua 11.Caliditas.Corruptio 8. Fames 1. Ignis 17. Matrimonium 99. Pluuia 4.Rex.9.Spes 37.Vinum 2.Vnctio 38.39

¶ Caligæ epiſcopi,ſignificant rectitudinem greſſuum 4.di.24. q.3.3.c.Epiſcopus 14.

1 ¶ CALIGO quadruplex,ſcilicet ignorantiæ, culpæ, præſentis pœnæ,& futuræ miſerię.Iſa.13.fin. *Dæmon 122. Oratio 20.

2 Caligo quam deus inhabitat,eſt claritas dei, ſupereminens intellectui 1 d.8.q.1.1.4m. *Vapor 5.

1 ¶ CALIX debet eſſe de auro,uel argento,uel ſtagno.3a. q. 83 3.6m./.4.d.13.q.1.ar 2.q.5.4m. *Benedictio 5.Character 39 41.Conſecratio 1.4.7.13.17.Chriſma 3.Euchariſtia 49. 80. 102.184.202.Inebriari.Ordinatio 6

2 Sic non poteſt facere aliquis eccleſiæ prælatus,quòd calix cõſecratus,deſinat eſſe conſecratus ſi maneat integer, ſic multo minus poteſt facere, ut homo deo conſecratus quamdiu uiuit, conſecratus eſſe deſiſtat, & quòd ille qui profeſſus eſt religionem, non ſit religioſus.22ę.quæſt.88. 11. c. *Patena Vas 3.

In cõi. 1 ¶ CALOR eſt prima qualitas elementorum. Cæ. 2. lect. 10. meo.E.fi. *Agens.112.Amor 190. Anima 361. Calidum. Cete. 7.

2 Si calor ſubſiſteret,ita calefaceret, ſicut nunc inhærens. 1a. q.56.1.c./.Poa.q.3.1.5m. *Cibus 2.Digeſtio.

3 Calor naturalis agit in uirtute animæ,ut inſtrumentũ eius, 1a.q.115.1.5m./.q.118.1.3m./.2.d.1.q.1.4.5m./ d.18.q.2. 3 2m /.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c /.d.12.ar.2.q.2.c./.Poa.q.3.8.13m./. 9. 5m./.11.9m./.q.6.3.c.fi./.Quol.8.3.c./.Anima 2.lec.8.fin.E./. lec.9.fi./.Senſu.lec.10.Agens 112.Aia 361. *Diſpoſitio 16 Fames 1.Menſtruus 6 Tremor,o. Vapor 1.&c. Vinum 2.3

4 Calor naturalis,digerendo generat pinguedinẽ, quæ ipſum conſeruat, quaſi eius nutrimentum. 22ę. quæſt. 82. 2. 2m. Digeſtio.

5 Omnia quæ liquefiunt calido, & indurantur frigido, ſunt aquea per prędominium. Meta. 5. lect. 5. fin. B. princo. *Vnctio 38.

Ignis. 6 Calor non eſt forma ſubſtantialis ignis,2.d.13.3.c./ d. 14.5. 2m./.Meta.11.lec.12.prino.b.C./.Phy.5.lec.3. princo. b.K./. Senſu,lec.10. Vel elementum 12. *Audacia.5.11.20.Clamor.5.Corruptio.8.Forma.157.Homo 13.

7 Calor ignis,mouet ad formam ſubſtantialem ignis,in uirtute formę ſubſtantialis a qua fluit,2.d.13.3.7m.

8 Calor diſponens ad formam ignis, manet poſt aduentũ eius non quidem idem numero,ſed idem ſpecie, quia non eſt idẽ ſubiectum eius,3a.quæſt.7.13.2m./.q.9.3.2m./.Poa.q.3. 9.16m

Ca

/.Spiritu.3.19m./.Quol.1.6.c.fi.

9 Calor ignis & aeris,eſt idem ſpecie.Spiritu.3.19m

10 De natura caloris ignis eſt conſumere humidum quodcumque indifferenter,2.d.30.q.2.1.c.fi.I.

11 Calor ignis,diſſoluit,& conſumit ex natura propria, ſed generat carnem,ut inſtrumentum uegetatiuæ,4.d.1.q.1.ar.4.c. Anima 361.

12 Ignis quamtumcumque calidus, non calefaceret, niſi eſſet motus cæli.12ę.q.109.1.c.

13 Calor,frigus,& huiuſmodi,ſunt in cælo uirtualiter, non autem formaliter,2.d.14.2.3m./.4m./.d.15.q.1.2.4m./.4.d.1.qu. 1.ar.4.q.4.c./.Ɔ̃.1.co.31./.Veri.q.4.6.c./.Cæ.2.lect.10.o. *Aer. 3. Agens. 112. Anima. 361. Auſter. Auxilium 1. Cauſa 17. Cæli.

14 Calor & aliæ qualitates tangibiles,erunt in corpore glorioſo ex natura ſua,quę non erunt reductæ ad medium rei, ſecundum æquidiſtantiam ab extremis acceptum, ſed ad medium proportionis, ſecundum quod competit optime complexioni humanæ in ſingulis partibus. Et ideo tactus illorũ corporum eſt delectabiliſſimus,quia potentia ſemper delectatur in conuenienti, & triſtatur in exceſſu.3a.q.54.2. 1m. 2m./. 4.d.44.q.2.ar.2.q.6.c./.3m./.ar 4.qu. 1.3m.Animal 66. *Elephas.4.Febris.1.Frigiditas.Generatio 28.

15 Calor eſt principium calefactionis.Opuſ.53.prino. *Graue 5.Ira 51.52.Lux.1.25.Matrimonium 94.95

16 Motus localis cauſat calorem,in uirtute motus primi, ſcilicet cæleſtis Ideo cauſat alterationem calefactionis, quia alteratio eſt primus motus poſt motum localem.Cæ.2.le.10.mo E. *Pluuia 4.Putrefactio 1.

17 Sol non cauſat calorem,niſi per motum.2.d.2.q.2.3. 2m./.Potentia q.5.7.19m./.Cæ.2.lec.10.o. *Reſpiratio 3.Rex.9.

18 Sol non cauſat calorem,niſi per lumen.1.d.11.1.5m./.diſt.37 q.1.1.2m./.2.diſtinct.13.3.c./.Cæ.2.lect. 10.medo.F.86. 4m. *Spes 37.

19 Virtus in ſemine,agit per triplicem calorem,ſcilicet animalis,elemẽti,& cæli.1a.q.118.1.3m./.2.d.18.q.2.3.c.d./.Ɔ̃.2.co 73.meo.F./.86.4m

20 Calor in ſemine,agit ut inſtrumentum uirtutis animæ,& in uirtute cęli cuius eſt inſtrumentum. Potentia.quæ. 3.8.14m. Anima 361.

21 Calor cæleſtis eſt in ſemine, ſicut uirtus motoris principalis eſt in inſtrumento, non autem in ſubiecto.2.d.17.q.3.1.4m./. d.18.q.2.3.c.fi. *Timor.34.35.Tremor.o. Vapor.1. 3. Veſtis.2.Vinum,2.3.

¶ Caluariæ locus,dicitur communis locus decollatorum, non autem a capite Adæ ibi ſepulti.3a.q.46.10. 3m. *Paſſio 90. Sepultura 10.12.

1 ¶ CALVMNIA eſt falſa & malitioſa impoſitio criminis.22ę. qu. 68.3.c./.1m. Accuſatio.4.26 *Appellatio.1.

2 Calumnia eſt defenſio criminis,per fraudes,dolos,& mendacia.22ę.q.69.2.3.c. *Maria 57.Præuaricator 2.3.

¶ Cambium.Reſurrectio.23.

¶ Camelus.Animal.41

1 ¶ CAMPSORIA. Eſt autem inter hominum commutationes quoddam genus commutationis in rebus, quod campſoria dicitur,quod nec mutui rationem habet eo quòd in tali cõmutatione,lucrum non ſperatur,ex temporis dilatione, nec iterum campſori redditur eadem ſors in ſpecie uel in numero, uel in pondere. Dat enim Pariſienſes, & recipit ſterlingos, uel monetam alterius generis.Opuſ.73.co.13.prino. Quid.

2 Similiter ars campſoria nec habet proprie rationem commutationis,quæ dicitur uenditio uel emptio,quia hoc genus fit in rebus appræciabilibus quarum precia determinantur, & menſurantur numiſmate.Opuſcu. 73.co.13.Commutatio 1. *Cambium ut Permutatio.

3 Sed hoc genus,ſcilicet ars campſoria eſt in ſola commutatione numiſmatum diuerſorum generum, propter quod ſequitur quod ars campſoria quæ eſt ſpecies commutationis, ſimpliciter permutatio dicatur, Opuſc.73. co. 13. Vſura 183. 214. &c.

4 Dicitur autem permutatio generaliter, quando aliquid accipitur loco alterius dati, & ſic comprehendit omnem commutationem, Et hoc modo non dicimus campſoriã eſſe permutationem. Opuſ.37.co.13. Diuiſio.

5 Dicitur etiam permutatio,quando res determinata ad utilitatem humanam,pro re altera ſimiliter habente ex ſua natura aliam utilitatem,commutatur. Et ſic agitur de permutatione in iure ciuili & canonico. Sicut ſiquis uellet permutare parochiam pro præbenda,uel præbendã, & pro præbenda ſimilia. Et hoc etiam modo non dicimus campſoriam eſſe permutationem. Opuſ.73.co.13.

6 Tertio

Ca

6 Tertio modo poteſt dici permutatio magis determinate ad materiam numiſmatis,ipſa numiſmatum commutatio. Et hoc modo dicimus campſoriam eſſe permutationem numiſmatum,quæ cauſa lucri exercetur communiter. Opuſcu. 73. capo. 13.

Iuſta 7 Ars campſoria de ſe & ex natura ſua eſt iuſta. Opuſcu. 73. capo. 13.

8 Ars campſoria utitur de ſe numiſmate ad debitum & idoneum uſum,& ratio eſt, quia illud lucrum uel illud quod accipitur a campſoribus in tali permutatione monetæ,non accipitur ratione pecuniæ quæ de ſe non parit pecuniam ſeu de ſe eſt inuendibilis,ſed ad uitandum damnum,ſiue ratione periculi uel intereſſe,ut ſubueniatur ſalariis penſionum domorum, miniſtrorumque,& laboribus & expenſis,parte neceſſaria & licita,ne fruſtra ponant operam & ſudorem ſuum ad utilitatem aliorum,22ę.q.78.2.4m./.Opuſ.73.co.13

9 Ars campſoria eſt iuſta ex duplici uſu, primo quia dicit actũ iuſtitię & liberalitatis per ampliorem utilitatem dati apud accipientem a campſore,quàm accepti ab ipſo. Et iterũ quia actus campſorius non debet fieri gratis, ex natura ſua, ſicut actus mutui. Ideo illud quod plus accipi uidetur, tranſit in dominium accipientis, per ſimplicem uoluntatem dantis, Opuſ.73.co.13.

Iniuſ. 10 Campſores tamen multas falſitates committunt. Opuſc.4. co.24.fi.

Rõne lci 11 Dominus ſecundum euangelium eiecit tales campſores de tẽplo,ratione loci,qui tantum ſpiritualibus erat deputatus, & ideo contra reuerentiam loco debitam faciebant ſuas mercationes, & apparebat in talibus turpitudo ſuæ cupiditatis. Opuſ.73.co.13.fi.

Ratione pſonæ. 12 Vel dicendum,quòd de templo ſunt tales campſores eiiciendi,quia non licet miniſtris templi.i.uiris eccleſiaſticis, talia exercere mercimonia,Opuſ.73.co.13.fi.

¶ Canahan.1.Iſaach.1.Matrimonium 124.

¶ Candela.Baptiſmus.239.Virginitas 28

¶ Candelabrum.Accolytus.3.Character.42.Cõſecratio 12.Planetæ.3.Chriſtus 197

¶ Candés.Duellum.Ebur.

¶ Candor.Chirothecæ.Claritas 20.Ebur.

¶ Canere.Cantare.Cantus 3.Sirenę.

1 ¶ CANIS in ueteri lege non offerrebatur,quia erat animal totaliter immundum.Nec redimebatur,quia eo utebãtur idolatræ in ſuis ſacrificiis. Et ſignificat rapacitatem,de qua nõ licet fieri oblatio. Sed alia animalia immunda redimebãtur, 12ę.q.102.3.7m./.22ę.q.86.3.2m.Animal 74./.4.d.15.q.2.art. 4.q.3.1m./.Mat.7.prino.B.

2 Canis uidetur uti ſyllogiſmo diuiſiuo.12ę.q.13.2.art.3./.3m. *Animal 66.Tribulatio 23.

¶ Canon.Campſoria.5.Clericus Confeſſor.4.Conſanguinitas 9.&c.Eccleſiaſticus 2.Epiſcopus 31.Euchariſtia 102.164.Furtum 13.Illegitimus 4.5. Legitimatio 20./. Lex 149.Liber 2. Miſſa 13.Officium 11.&c.Oratio 7.49.Paulus 25.Poſſeſſor. Religio.50.Sacrilegiũ 8.Satisfactio 7.&c.Seruitus 5. 6. Sors Vſura 78.&c.231.&c.

¶ Canonicus regularis,poteſt tranſire ad religionem monachorum,& non econuerſo,niſi ſint laici.22ę.q.189.8.2m. *Inueſtiri.Iuramentum.26.Officium 11.&c.Oratio 7.49.

¶ Canonizatio ſanctorum,eſt media inter credibilia,& temporalia.Ideo pie creditur,eccleſiam nõ errare circa ipſã. Quol. 9 16.o. *Cathalogus.Profeſſio 5.

¶ Cantare.Canere.Cantus.o.Ieiunium 7.Teſtamentum 11.

¶ Canticum dei,debet frequẽtari propter tria, ſcilicet propter dei magnitudinem, propter bonorum interiorum multitudinem,& propter peccatorum abundantiam.Iſa.23.fin. *Feſtum 10.Hymnus.Organum.5 Pſalmus.1.Teſtamẽtum 11.

¶ Cantor.Amor 242.Cantus.Ieiunium 7.

¶ Cantoria.Pſalmiſtatus.

¶ Cantuarienſis Thomas 5.

1 ¶ CANTVS, & laus uocalis erit in beatis, poſt reſurrectionem, 22ę.q.134.c./.2.d 2 q.2.2.5m./.4.d.44.q.2.ar.1.q.4.c. /. 4m./. 1ę.Cor.13 lec.3.prino.G.&c. *Alleluia.Ambroſius 1. Canere.Cantare.Epitalamica.Euangelium 8.

2 Cantus,& laus uocalis dei,ſalubriter fit in eccleſia, ad deuotionem excitandã.22ę.q.91.o./.3.d.9.q.1.ar.3./.q.3.c./.2m./. 4.d.15 q.4.ar.2.q.1.c./.Pſal 32.prino.b.c /.Eph.5.le.7.fin.H. Laus 15.16. *Feſtum 13.Organum 2.&c.

3 Debet homo bene canere in laude diuina tripliciter, ſcilicet hillariter,attente,& deuote.Iſa.23.fi.Pſallere 1. *Pſalmiſtatus.

4 Cantus theatricus, uel aliquid aliud artificiale organum in eccleſia ad delectationem,uel oſtentationẽ,improbatur.22ę.

Ca

q.91.2.2m./.4m.Organum 2.&c.

5 Diaconi & prælati,non debent cantibus inſiſtere,ſed prædicationi,doctrinæ,& eleemoſynis 22ę.q.91.2. 3m. *Pſalm. 1.2.11.Symbolum 8.Teſtamentum 11.

¶ Cancellarius.Commentarius.Secretarius.

6 Præceptor dicitur, qui alios in cantu dirigit. 1a. quæſt. 108.6.c.

1 ¶ CAPACITAS duplex,ſcilicet naturalis potentiæ,& obediẽtialis. Prima ſemper impletur,ſecundum genus ſingulorum & non ſecundum quodlibet indiuiduum:ſecunda uero neutro modo.3a.q.1.3.3m./.2.d.1.q.1.3.2m./.3.d.1.q.1.3.4m./.Veri.q.29.3.3m. *Anima 256.

2 Eſt aliqua capacitas creaturæ, qua non poteſt dari maior, quia iam tranſcenderet limitem creaturæ.3.d.13.ar.2.qu.2. 2m./.3m.

3 Oppoſitum uidetur dicere. Veri.quæ.29.3.6m. Reſpondeo Dubio 301o. Dum.301m.

*Capax.Charitas 109.110.116.117.Cognitio 53.Deus 236. Effectus 1.Habilitas o.Intellectus 207.Inueſtigatio.2.

4 Solæ creaturæ rationales,ſunt capaces dei, per cognitionem & amorem.1.d.3.lec.2.L./.d.37.L.1.prino./.4.d.49.q.1.ar.2. q.2.c./.ar.3.q.1.c.fi. Charitas 109.110.Natura 28.&c. *Naturale.19.Poſſibile 6.Poſſibilitas o /.Poa.10.26.27.Receptibilitas.Receptiuum.Tranſumptio.

¶ Capax.Natura 28.&c.Ordo 99.Poa.27.Receptiuum.

¶ Capere.Angelus 147.610.Aſſentire.4.Aſſumere 4. Auaritia, 22 Babilonia.3.Captiuus.Cete.13. Circunciſio 11. Contẽplatio.9. Dominicus 1.Elephas 8 Fides 37.Helias.6.Hæreditas.1.Intellectus 293.297.299.300.Iudæi 17.Metaphyſica 18 Præda.Princeps 14.Reuerentia 1.Scientia 156. Socrates 2. Venire.3.Veritas 31.Virtus 239. Vnicornis. Vniuerſum.1. Voluntas 49.

¶ Capilli & ungues, perficiuntur ab anima, ut eſt uegetatiua tãtum.4.d.44.q.1.ar.2.q.3.3m. *Natiuitas 9.Vngues.

¶ Capitale uitium,dicitur a capite membro, quia pœna capitis punitur,uel quia eſt cauſa finalis per ſe multorum peccatorum. 12ę.q.84.3.4 o./.22ę.q.34.5.c./.q.35.4.c./.q.118.7.8. c./.quæſt.148.5.c./.quęſt.153.4.o./.q.158.6.c./.2m./.2.d.42. q.2.3.o./.Ma.quæſt.8.1.c./.24m./.q.9.2.5m./.q.10.3.c./.q.11 4.c./.q.12.5.c./.q.13.3.c./.q.14.4.c. *Accidia. 7. Accuſatio.24. Quid.

2 Immo capitalia uitia,non ſunt cauſa finalis per ſe multorum peccatorum,quæ ex bono oriuntur.2.d.5.quæſt.1.3.c./. 1m./.d.22 q.1.1.7m./.d.42.q.2.1.c./. 2m./. 3. 1m. Reſpondeo Dubio 302o. Dum.302m.

3 Capitalia dicuntur,quia ut in pluribus,alia oriuntur ex eis, licet quãdoq; aliquod uitiũ ex bono oriatur per abuſum, ut ex obiecto,non autẽ ut ex principio.22ę.q.55.4.1m./.Ver.q. 12.3.15m./.5.3m /.Ma.q.8.1.8m.

4 Capitale peccatum,eſt peccatum, quoddam, non autem radix peccati.2.d 42.q 2.1.c./.2m /.3.c.prino. Vt Auaritia 16. 17.18. *Gloria 10.

5 Oppoſitum uidetur dicere.Ma.q.8.1.1m./.16m./.17m. Reſp. ſicut Dubio 1144o.

6 Vitia capitalia,dicuntur a fine proprio,non quidem omniũ, ſed eorum ex quibus ſæpius alia oriuntur,non autem ab ulcimo.22ę.q.34.5.c./.q.35.4.c./.q.36.4.1m./.2.d.42.quæ.2.3.c./. Ma.q.8.1.1m./.6m. *Gula 3 Hæreſis.2.Inuidia.Ira 18. Luxuria.6.Odium.2.

7 Vitia capitalia,non ſumuntur,ſecundum delectationes ſenſuum,niſi tactus,quia nõ ſunt fines principales, ſed ſunt propter cognitionem,uel propter tangibilia.2.d.42.quæ.2.3.c./. Ma.q.8.1.9m./.q.14.4.1m. *Peccatum 378.Raptus 5.Superbia 14.&c.Vitium.8.9 10.

8 Vitia capitalia ſunt tantum ſeptem,ad quæ omnia alia reducuntur,ſcilicet uanagloria,accidia,inuidia,ira,auaritia,gula, & luxuria.12ę.q.84.4.o./.2.d.42.q.2.3.o./.Ma.quæſt. 8.1.o. Gloria 10 Gula 9.Auaritia 15.Accidia 7.Inuidia 5. Ira.18. Luxuria 6. Diuiſio.

9 Superbia ſecundum Iſidorum,eſt uitium capitale.Non autẽ ſecundum Gregorium, ſed eſt regina omnium uitiorum, & loco eius ponit inanem gloriam.2.d.42.le.2.L./.Ma.qu. 8.1. 16m./ 2.1 4m./.q.9.3.1m./.q.10.3.1m.

10 Oppoſitum uidetur dicere.2.d.5.q.1.3.c./.1m. Reſp. ſicut Duo.1144o. Dum.304m.

¶ Capitatum.Decapitandus.Eſſe 44.

¶ Capitulum. Prælatus præeſt in capitulo ſicut iudex in foro iudiciali.22ę.q.33.7 5m./.Virt.q.3.2.13m./.Quol.1.q.8.2.c./. Quol.4.12.o. *Accuſao.29.30.Ethica.Euchu.239.Iudaiſ. 26.Panſatio.Proclamare.

¶ Capra.Animal 81.83.Fumus.Saccus.

¶ Ca.

¶ Campſarii. Iudæi 4
¶ Captare. Auaritia 22. Exordium 3
¶ Captiuitas. Dæmon 87
¶ Captiuus. Aduentus 6. 8. 9. Incarcerare. Triumphus.

1 ¶ CAPVT naturale, habet tria, respectu aliorum membrorum, ſcilicet ordinem, perfectionem, & uirtutem influendi 3^{a} q.8.1.8.c./.3.d.13.q.2.1.c./.Veri.q.29.4.c./.Opuſ.3.c°.223./1ę.Cor.11.le.1.me°.B./.Eph.le.8.me°.K./.Col.le.5.prin°.E. *Angelus 496. Antichriſtus 2.

2 Caput ſignificat multa, ſecundum ſimilitudines ad multas proprietates eius, 12ę.q.84.3.4.o./.3^{a}.q.8.1.8.c./.Veri.q.29 4.c./.Ma.q.8.1.c./.1ę.Cor.11.lec.1.fi.C./.Col.lec.5.prin°. *Apoſtoli 10. Baculus 1. Baptiſmus 73. 142. Beneficium, 15. Caluariæ.

3 Omnes operationes animales a capite principium habēt 3^{a} q.8.1.c./.3.d.13.q.2.1.c./.4.diſt.3.art.4.q.1.2^{m}./.Verit.qu.29 4.5.c./.Col.lec.5.prin°. *Capitale 1. Capitatum. Cællula Cæte.4. Confirmatio 22. Cor.2. Corpus 73. Coſta 4. Chriſma 3.

4 Caput influit in alia membra dupliciter, ſcilicet intra, & extra gubernando actiones, exteriores, 3^{a}, q.8.6.7.c./.Veri.q.29 4.c./.1ę.Cor.11. *Decapitandus. Dæmon 39.40. Eccleſia 2. Fletus. Iudicium 57. Liber 15.20. Membrum 4.10

5 In capite uigent omnes ſenſus, in cæteris uero membris, eſt tantum unus ſenſus, ſcilicet tactus, 3^{a}.q.8.1.c./.q.66.7.3^{m}./.3.d.13.q.2.1.c./.Veri.q.29.4.c./.1ę.Cor.11.le.1.med°.B./.c° 12.le.1.fi.I./.Col.le.5.prin°. *Memoria 10. Nuptiæ 1. Pliades. Politia 1. Scutum.

6 Si ſit caput aſperſum aqua in baptiſmo, in totū corpus aſperſio reputatur, 4.d.3.ar.4.q.1.2^{m}. Baptiſm° 73. *Sternutatio, Theologia 4.

7 Vbi caput hominis iacet, reputatur ſecundum iuriſtas, ac ſi totus homo ibi ſepultus ſit, 4.d.3.ar.4.q.1.2^{m}. *Tributum 2. Vnctio 37. Votum 74.

Quid. 1 CHARACTER. Traditio characteris, primo a Dionyſio nobis aduenit, 4. diſtinct. 4. quæſt. 1. 1. c. f.n. I. /. art. 4 quæſt. 3. b.

2 Character importat triplicem relationem, ſcilicet ſigni, diſtinctionis, & ſimilitudinis, 4. diſtinct. 4. quæſt. 1. 1. c. *Abſoluere 31.

3 Character non eſt propriæ in genere, nec in ſpecie, ſed reductiue, ſicut ens incompletum, quia eſt potentia inſtrumentalis; 3^{a}.q.63.2.c.fi.

4 Character eſt in ſecunda ſpecie qualitatis, 3^{a}.q.63.2.o./.4.d.4.q.1.1.o

5 Diffinitio triplex characteris, 3^{a}.q.63.3.5.o./.q.72.5.c./.4.d.4.q.1.2.o./.d.7 q.2.ar.1.q.1.c.

6 Character eſt potentia, qua renati in uitam ſpiritualem, poſſunt facere operationes ſimiles uirtutibus, quibus ſacramenta efficaciam habent, 3^{a}.q.72.5.c./.4.d.4.q.1.1.c.fi./.1^{m} /2^{m}./.5^{m} /.2.o /.ar.3.q.4.2^{m}

7 Character uel aliquid loco eius, eſt diſpoſitio neceſſitans ad gratię ſuſceptionem, quantum in ſe eſt, 4.d.1.q.1.ar.5.q.1.c.fi./.d.4.q.1.1.4^{m}./.5^{m}.

8 Character eſt duplex, ſcilicet potentia actiua, & paſſiua, 3^{a}.q.63.2.c./.4.d.4.d.4.q.1.ar.4.q.3.o./.d.7.q.2.ar.1.q.1.3^{m}./.di.24.q.1.ar.1.q.2.3^{m}.

9 Character eſt ſacramentum, & res ſacramenti, 3^{a}.q.63.3.2^{m} /.6.3^{m}./.q.66.1.b./.c./.12.1^{m}./.4.d.3.ar.1.q.1 1^{m}./.d.4. prin° /.q.1.ar.4.q.2.1^{m}./.d.7.q.2.prin°./.d.8.q.2.ar.4.q.1.3^{m}

10 Character habet rationem ſigni, ratione ſacramenti ſenſibilis, & ratione configurationis, 3^{a}.q.63.1.2^{m}./.2.4^{m}./.4.d.4.q.1.ar.2.q.1.1^{m}./.q.2.1^{m}./.2^{m}

11 Character eſt ſignum communionis diuinorum, & ſacræ ordinationis fidelium, datum a diuina beatitudine, 4.d.4. qu.1 ar.2.q.1.o

12 Character eſt ſignum diſtinctiuum a charactere æterno, impreſſum animæ rationali, ſecundum imaginem configurans trinitatem creatam trinitati creanti & recreanti, diſtinguens a non configuratis ſecundum ſtatum fidei, 4.d.3.q.1. ar. 2.q.2.o./.d.7.q.2.ar.1.q.1.c.

13 Character eſt participatio ſacerdotii Chriſti, 3^{a}.q.63.3.5.c./.q.65.3.3^{m}./.4.d.4.q.1.ar.3.q.5.o./.d.19.q.1.ar.1.q.2.1^{m}. Vel ſanctificatio 16.

Subiectū. 14 Character eſt ſubiectiue in anima, ſicut uirtus inſtrumentalis, 3^{a}, quæſt.50.4.3^{m}./.quæſt.63.2.c./. 5. 1^{m}. /. 2^{m}. /. quæſt, 64.1.c.

15 Character eſt ſubiectiue in potentia animę, & non immediate in eſſentia animæ, 3^{a}.q.63.4.o./.4.d.4.q.1.c./.ar.3.q.1.o

16 Character eſt in pluribus potentiis, ſed non æqualiter, 4.d.4 q.1.ar.3.q.2.o *Epiſcopus 2.

17 Character eſt principaliter in potentia intellectiua, & ſecundario in affectiua, 3^{a}.q.63.4.3^{m} /.5.c./.4.d.4.q.1.art.3.qu.3.o

18 Plures characteres, poſſunt ſimul eſſe in eadem anima, non autem plures in eodem corpore ſimul, 4.d.7.q.2.art.1.quæ.2.2^{m}.

19 Character in patria pertinet ad alios actus, quàm in uia, ſcilicet ad communionem beatorū, & ad participationē actuū cæleſtis hierarchiæ, 4.d.4.q.1.ar.3.q 4.2^{m}

20 Character ſemper manet, etiam in damnatis, quia eſt indelebilis, 3^{a}.q.50.4.3^{m}./.q.63.2.b./.5.o./.q.64.9.3^{m}./.qu. 66.9.c./ q.82.8.c./.4.d.4.q.1.ar.3.q.4.o./ d.6.q 2.ar.1.q.1.c./.d.7. q.3 ar.3.q.3.c./.d.14.q.1.ar.4.q.3.c./.d.18.q.2.ar.2.q.3. 2^{m}./.ar.3 q.3.1^{m}./.d.24.q.1.ar.2.q.2.c./.2^{m}./.Ro.7.le.1.me°.I./.Hę.11 lec.7.fi.C.

21 Character in damnatis, non eſt ordinatus ad finem. Sed deus nihil relinquens inordinatum, eliciet ex hoc aliquod bonū, ſcilicet quòd apparebit iuſtior eorum damnatio, quòd tantum gratiæ munus neglexerunt, 4.diſtinct.4.quæſt.1. art.3. q.4.2^{m}.

22 Chriſtus nullum habuit characterem, 3^{a}.qu.63.5.6.c./.4.diſtinct.4.quæſt.1.art.3.quæſt.5.o./.diſtinct.19.q.1.ar.1. qu.2. 1^{m}. Sacerdos 10.

23 Chriſtos eſt character patris, 3^{a}.q.63.1.2^{m}./.4.d.4.qu. 1.ar.4 q.4.c.

24 Non habens characterem baptiſmi, nullum alium recipere poteſt, quia illæ præſupponitur de neceſſitate ab omni alio, 3^{a}.q.72.6.o./.4.d.7.q.2.ar.1.q.3.o./.d.24.q.1.ar.2.q.3.4.o. Cōparatio.

25 Character baptiſmi, eſt alius a charactere confirmationis & ordinis, quia ſunt ad diſtinctos actus, 3^{a}.q.72.5.c./.4.d.7.q.2 ar.1.q.1.c./ q.2.o.

26 Character baptiſmi, eſt potentia paſſiua, ſed character confirmationis & ordinis, eſt potentia actiua, 3^{a}.q.63.2.c./. 4.d. 4.q.1.ar.4.q.3.o./.d.7.q.2.ar.1.q.1.o./.d.24.q.1.ar.1.q.2. 3^{m}

27 Character ordinis, præſupponit characterem confirmationis de congruitate, non autem de neceſſitate, 4.d.24.q.1. art. 2.q.4.o.

28 Carens charactere ordinis inferioris, poteſt recipere characterem ordinis ſuperioris, 4.d.7.q.2.ar.1.q.3.3^{m}./.d.24.q.1.ar.2 q.5.o./.q.3.ar.2.q.2.b.1. *Ordo 60. Sanctificatio 15

29 Charactere conformantur trinitati, in ſapientia per baptiſmum, in potentia per ordinem, in bonitate, per confirmationem, 4.d.7.q.2.ar.1.q.1.a.b.d. Cauſa.

30 Charactere aſcribimur Chriſto, quaſi patri i baptiſmo, quaſi ſummo ſacerdoti in ordine, & quaſi milites regi in confirmatione, 4 d.7.q.2.ar.1.q.1.b.2.

31 Character eſt a tota trinitate, ſed appropriatur filio, 4.d.4.q. 1.ar 4.q.4.o.

32 Character ſacramentalis, eſt proprie character Chriſti, tamquam ducis, quo configurantur fideles ſacerdotio Chriſti, 3^{a} q.63.3.o. Sacerdos 10. Vel Sanctificatio 16.

33 Character ſecundum omnes imprimitur in quibuſdam ſacramentis, 3^{a}.q.63.1.o./.4.d.4. q.1.ar.4.q.1.c. *Circunciſio. 39

34 Character imprimitur, ſolum in ſacramentis nouæ legis, 3^{a}. q.62.6.3^{m}./.q.93.1.3^{m}./.2.c./.4.d.4.q.1.ar.4.q.1. o.

35 Character imprimitur, ſolum in tribus ſacramentis. ſ. baptiſmo, confirmatione, & ordine, 3^{a}.q.63.6.o./.q.72.5.o./.q.80.10 1^{m}./.4.d.4.q.1.ar.4.q.2.3.o./.q.3.ar.2.q.3.o./.d.7.q.1.ar. 1.q. 1.o./.q.3.ar.3.q.3.o./.d.14.q.1.ar.4.q.3.c./.d.22.q.2.ar.2.qu. 3.c./.d.23.q.1.ar.2.q.3.o./.ar.4.q.2.c./.q.2.ar.1.q.3.1^{m}. Sanctificatio 15.16. Vt ſacerdos 10. Ordo 60. Baptiſmus 156. Cōfirmatio 2. Abſoluere 31. Euchariſtia 41. Vel Circunciſio 39. Corona. 1. Matrimonium 62. Veſtis 4. Vnctio 9. * Confirmatio 2. Corona. Epiſcopus 2.

36 Gratia eſt dignior effectus baptiſmi, quàm character, ſed nō ita proprius. Sed uterq; eſt principalis, 4.d.6.q.2.ar.1. q.1.2^{m}

37 Character confirmationis, non imprimitur in datione alicuius rei, ſed in ſola impoſitione manus, & unctione, 4. d.24.q. 2.3.1^{m}.

38 Character imprimitur in quolibet ordine, 4.d.24.q.1.ar.2.q. 2.o. *Euch^{a}.41.237. Matrimonium 62.

39 Character ſacerdotii, imprimitur in porrectione calicis, cum debita forma, 4.d.24.q.2.3.o /.d.25.q.1.1.1^{m}. *Sacr̄m. 79

40 Character, diaconii, imprimitur in datione libri euangeliorū 4.d.24.q.2.3.5^{m}. *Sanctificatio 15.16. Veſtis 4

41 Character ſubdiaconii, imprimitur in datione calicis, 4.d.25 q.1.1.2^{m}. *Vnctio 9.

42 Character acolitatus, imprimitur in forma uerborum epiſcopi, cum archidiaconus tradit urceos, potius, quàm cū tradit candelabra, 4.d.24.q.2.3.6^{m}./.d.25.q.1.1.2^{m}.

43 Character ē cā gratiæ ſacr̄alis, 3^{a}.q.63.2.o./.q.69.10.c./.4.d.1 q.1.ar.4.q.1.c.fi./.d.4.q.1.1.4^{m}./.5^{m}./.q.3.ar.2.q.3.c.

44 Cum

44 Cum charactere infunditur gratia.4.d.4.q.1.1.o.

45 Per characterem deputantur fideles ad actus conuenientes præſenti eccleſiæ, per prædeſtinationem vero, ad prēmium vitæ eternæ 3^{a}.q.63.1.1^{m}./.2 c.

In cœli. 46 Omnes characteres ſacramentales, figurati ſunt in lege ueteri, per diſtinctionem iſraheli:arum, leuitarum, & timidorum.4.d.7.q.2.ar.1.q.1.2^{m}.

47 Character beſtię, eſt obſtinata malitia, vel profeſſio illiciti cultus.3^{a}.q.63.3.3^{m} /.4.d.4.q.1.1.3^{m}.

¶ Caradriō eſt auis garula, ideo ſignificat loquaces.12ę.q.102. 6.1^{m}.fi.

¶ Carbo magis conuenit cum igne, quàm cum arbore.4.d.41 1.3^{m}. *Amor 189. Apoſtoli 36. Ardor. Ignis 2.

¶ Carcer. Aduentus 6. Bonitas 194. Cathena. Incarcerare. Vindicatio 6.

¶ Cardinalis. Angelus 522. Temperantia. 2.

¶ Cardo. Cardinalis. Virtus. 235.

¶ Carentia uiſionis diuinæ, poteſt dupliciter intelligi, ſcilicet vel negatiue, & ſic non eſt pęna, ſed eſt defectus naturalis, quia cuilibet naturæ creatę conuenit, ut ex ſe non habeat, unde in dei uiſionem aſcendere poſſit, vel priuatiue, & ſic eſt pęna, ſecundum quòd importat quandam obnoxitatem ad non uidendum deum.2.d.20.q.2.3.4^{m}. Bonitas.123 Damn°. 43. Deus 253.254.

¶ Carere. Ablatiuus 2. Agere 5.21. Angelus 9. Animal 49.&c. Bonitas 3. Caracter 28. Charitas 126. Cognitio 53.64.69.&c Damnatio 28. Delectatio.15.94.95. Deſiderium.1.6.8. Difficile 22. Diuiſio 6. Dolor 44. Ebrietas 13. Egere. Forma.23.92. Fortuna 5. Fruitio 11. Gratia 86.84. Igno^{a}.8. Incorruptibile. Intellectus 197. Iuſtificatio 27. Matrimonium 99.107. Meritum 64. Neſcire. Ordinatio 7. Pars 40. Peccatum. 312. 338. 341. Pęna.1.&c.40.46.&c.78.82. 83. 96. Piſcis 2. Reli°.102. Sacramentum 27. Sanctificatio 3. Tenebrę 4. Teneri 1. Timor.23.24. Triſtitia 5. Verbum 23. Vita 82. Vſura 35.37.75.

¶ Cariſſia. Carum.

Quid. 1 ¶ CHARITAS eſt accidens.22ę.q.23.3.3^{m}./.1.d.17.q.1.2.o./. Virt.q.2.1.22^{m}. *Accidia 5.9. Amor 172.

2 Charitas eſt habitus in anima creatus, contra magiſtrum ſententiarum.22ę.q.23.2.o /.1.d.17.q.1.1.o./ ar.2.2^{m}./.3. d. 27.q.2.ar.4.q.4.c./ Vir.q.1.11.c.me°.H./.q.2.1.12.o.

3 Charitas eſt virtus.22ę.q.23.3.o./.q.27.1.c./.3.d.27.q.2.2. o. ./.Vir.q.1.5.5^{m}./.q.2.2.o.

4 Charitas poteſt dici virtus generalis.22ę.q.58.6.c./.3^{a}.quæ. 85. 2. 1^{m}.

Du^{m}305^{m} 5 Immo charitas eſt uirtus ſpecialis, & iuſſio generalis.22ę. q.23.4.5.o./.q.58.6 o./.3.d.27 q.2.ar.4.q.2.3.o./ Ma.q.8.2.c. fi./.q.11.2.c./.Vir.q.2.2.c./.5.o. Reſpondeo Dubio.305°.

6 Charitas poteſt dici virtus generalis, inquantum ordinat actus omnium virtutum ad bonum diuinum. Sed vt reſpicit bonum diuinum ut proprium obiectum, eſt uirtus ſpecialis.22ę.q.58.6.c./.3^{a}.q.85.2.1^{m}. *Aſſimilatio 6. 7. Ebur. Fama 2. Fermentum o.

7 Charitas eſt uirtus theologica.3.d.27.q.2.2.o. Virtus. 192. vel Fides 6. *Finis 35.54.72.&c.81.&c. Fructus.5.

8 Charitas eſt amicitia.12ę.q.65.5.c./.q 66.6.2^{m}./.22ę.q.23.1. o./.q.24.2.c./.q 25.2.3.4.c./.10.c./.1^{m}./.11.c./.1^{m}./.12.c./.qu. 26.1.2.3.7.c./.q.27.1.c./.3.d.27.q.2.1.o./.Vir.q.1.5.5^{m}./.q. 2. 8^{m}. *Gratia 5.8.&c.22.23. Ignis 20.22.

9 Charitas eſt radix omnium virtutum.12ę.q.62.4.c./.q.65.5 2^{m}./.q.71.4.c./ q.84.1.1^{m}/.22ę.q.23.8.2^{m}./.q.139.2.2^{m}./.Vir. q.1.12.2^{m}./ q.3.3.c /.11.5^{m}./.Pſalm.51.m°.c./.Ioan.15.lect.2 me°.f./.2ę.Cor.12.lect.3. Meritum.53.44. *Infidelitas.5. 11

Du^{m}.306^{m} 10 Immo actus uel habitus non habet rationem radicis, ſed rationem rami.2.d.5.q.1.3.c /.1^{m}./.d.22.q.1.1.7^{m}./.d.42.q.2.1. c./ 1^{m}./.d.42.q.2.1.c./.2^{m}./.3.1^{m}. Reſpon. ſicut Dub.1144°. Actus.102. *Ira 17.83. Liberalitas 8.16. Litigium.1. Membrum.12. Negl gentia.9. Peccatum 213.425.&c.432. 433.

11 Charitas eſt mater omnium virtutum 12ę.q.62. 4. c./. 22ę. q.23.8.3^{m}./.q 186.7.1^{m}./.2.d.38.2.5^{m}./.d.44.q.2.1.6^{m}/.3.d.27 q.2.ar.4.q.3.o./.4.d.15.q.2.ar.3.q.2.4^{m}./.Ma.q.8.2.c.fi./. Vir. q.2.3.c.fi./.q.5.1.8^{m}.

12 Gratia eſt forma charitatis, & aliarum uirtutum, ſine quæ non eſſet.2.d.26.4.5^{m}.fi./.3.d.27.q.2.ar.4.q.3.2^{m}./.Veri.q.27 2.6°. *Præſumptio.7.

13 Charitas eſt forma omnium uirtutum.12ę.q.62.4. c./. 22ę. q.4.3.o /.q.23.8.o./.q.24.12.4^{m}./.2.d.26.4.5^{m}./.3.d.23.q.2.a. 3.q.1.1^{m}./.q.3.ar.1.q.1.o./.d.27.q.2.ar.4.q.3.o./.q.4.c./.Veri. q.14.5.o./.Ma.q.8.2.c.fi./.Vir.q.2.3.o./.6.10^{m}.

Du^{m}.307^{m} 14 Oppoſitum uidetur dicere. Virt.q.2.3.4^{m}./.16^{m}./.18^{m}. Reſpondeo Dubio.307. Fides.7.82. Operatio 48. ut Oratio.16

55 Charitas eſt forma uirtutum effectiue, quia imponit eis formam, non autem exemplariter, uel eſſentialiter.22ę.q.23.8. c.1^{m}./.Vir.q.2.3.4^{m}./.16^{m} /.18^{m}.

16 Charitas eſt forma exemplaris omnium uirtutum, ſecundum ſimilitudinem, & participationem, & prudentia eſt forma reſpectu moralium.3.d.27.q.2.ar.4.q.3.1^{m}./.2^{m}./.Veri. q. 14.5.3^{m}./.4^{m}./.11^{m}./.Vir.q.2.3.6^{m}./.8^{m}./.13^{m}. *Via 2. Vindicatio 5. Virtus 192.

17 Charitas eſt generalis perfectio omnium uirtutum.3. d.27. q.2.ar.4.q.2.1^{m}./.Ma.q.8.2.c.fi./.Vir.q.2.3.1^{m}.

18 Charitas qua formaliter diligimus, eſt quædam participatio diuinæ charitatis, quæ deus eſt, 22ę.q.23.2.1^{m}./.3.3^{m}./.q. 24.2.1^{m}./.7.c.

19 Charitas eſt amor dei, non qualiſcumque, ſed quo diligitur deus, ut beatitudinis obiectum, 12ę.q.65.5.1^{m}./.q.189.3.1^{m} 3^{m} /.q.103.3.1^{m}./.3^{m}./.22ę q.23.4.c.

20 De ratione charitatis eſt, prius facere deum nobis charum, quàm facere nos caros deo, Veri.q.27.2.5^{m}.

21 Charitas non poteſt eſſe informis.22ę.q.24.12.4^{m}./.q.45. 4. c./.q.136.3.c./.3^{a}.q.79.1.c.fi./.2.d.26.4.5^{m}./.d.29.2.b. 2./.c./. 3.d.27.q.2.ar.4.q.4.o./.4.d.24.q.1.ar.2.q.1.2^{m}./.p̄. 3. c°. 154. fi./.Li°.4.c°.72.prin°.B./.Veri.q.27.2.6^{m}./.Vir.q.2.2.c.fi./.6. 10^{m}./.1ę.Cor.12.lect.1.med°.B.

22 Quantitas charitatis, eſt eius eſſentia. Quol.6.13.c.

23 Charitas duplex, ſcilicet uirtus infuſa, & amor multum appretians amatum.1.prolo.L.meo.F. Diuiſio.

24 Charitas tripliciter ſumitur, ſcilicet pro habitu, actu, & obiecto, ideſt charitate increata.1.d.17.q.1.5.c.

25 Charitas quadrupliciter cōſideratur, ſ. ſ̄m ſe, reſpectu dei mouentis, reſpectu uoluntatis, & reſpectu obiecti. Vir.q.2.12.c.

26 Charitas pertinet ad præmium eſſentiale beatitudinis.1.d. 15.q.5.ar.1.q.3../ 22.q.23.6.c.

27 Oppoſitum uidetur dicere.1^{a}.q.26.2.o./.3.c./ 12ę.q.3.4.o./ q.11.1.1^{m} /.22ę.q.24.1.3^{m}. Reſpondeo ſicut Dubio. 271°. Du^{m}.308^{m}.

28 Actus charitatis, dicitur dupl'r, ſ. qui eſt a charitate, & qui eſt ad charitatem præparatiuus. Secundus eſt in non habente charitatē, non autem primus, 22ę.q.24.11.2^{m}./.2.d.3.q.4.1^{m} Actus.

29 Actus charitatis duplex, ſcilicet elicitus, & imperatus. 3^{a}.q. 85.2.1^{m}./.3.d.27.q.3.4^{m}.

30 Motus mentis humanæ in fruitionem dei, in qua conſiſtit vita æterna, eſt actus charitatis.12ę.q.114.4.c.

31 Immo conſiſtit in uiſione dei, 12ę.q.3.4.c./.Io.14.lect.1.m°. D. Reſpondeo ſicut Dubio.271°. Du^{m}.309^{m}.

32 Obiectū charitatis propriū, & principale, & formale, eſt bonitas ſūma dei.22ę.q.4.3.c /.q.23.5.2^{m}./.q.24.1./.c /4.2^{m}./. 3.d.27.q.2.a.4.q.1.o./.q.2.c./.Ma.q.7.2.c./.Vi.q.2.5.4^{m}.10.c Obiectum.

33 Charitas pro obiecto habet ultimum finem, ſ. beatitudinem æternam.22ę.q.23.4.2^{m}./.q.24.1.3^{m}./.10.c./.q.44.5.c./. q. 83. 15.c./.Ma.q.7.2.c./.Vir.q.2.3 17^{m}./.7.c.

34 Charitas habet duo obiecta, ſcilicet principale, i. bonitatem dei, & ſecundariū. i bonū proximi.22ę.q.32.2.3^{m}./.q.66.6.c.

35 Charitas diligit proximum propter deum, ideo obiectum eius, proprie eſt deus.22ę.q.1.1.3^{m}./.3.1^{m}./.q.23.5.1^{m}./. Ver. q.14.8.10^{m}./.Vir.q.2.7.8.c./.9.5^{m}./.q.4.4.c.fi.

36 Charitas tēdit in ultimū finē, ſub ratione finis ultimi, quod non cōuenit alicui alteri uirtuti.22ę.q.26.1.c./.Ma.q.7. 2.c

37 Dilectio dei, eſt finis dilectionis proximi.22ę.q.44.2.o.

38 Charitas uiæ, nō poteſt ęquari charitati patriæ.1^{a}.q.117.2. 3^{m}./.12ę.q.67.6.3^{m} /.22ę.q.24.7.3^{m}./.3.d.13.q.1.ar.2.q.2.3^{m}. ./.d.31.q.2.2.5^{m}. *Accidia 5.9.10. Agere.23. Amor.182. Comparatio.

39 Oppoſitum uidetur dicere.1^{a}.q.117.2.3^{m}.fi. Reſpondeo dubio.310°. *Aureola 3. Du^{m}.310^{m}.

40 Charitas ſuperexcedit facultatem totius naturæ.12ę.q.113 9.2^{m}./.22ę.q.24.2.3.c./.Veri.q.20.2.c. Virt.q.1.5.c.

41 Charitas eſt nobilior anima Chriſti, & aliorum, ſecundum quid, non auté ſimpliciter.22ę.q.23.3.3^{m}./.1.d.17.q.1.1. 6^{m}.

42 Donum ſapientiæ, correſpondet charitati.22ę.q.23.prino./ q. 45.prin°. Beatitudo 162. *Auxilium.6.

43 Charitas eſt potiſſima uirtutum.1^{a}.q.117.2.3^{m}./.12ę.q. 66. 6.o./.22ę.q.23.6.o./.q.24.4.2^{m}./.q.30.4.o./.q.34.5.1^{m}./. qu. 117.6.1^{m}./.q.157.4.2^{m}./.1.d.17.L.1.fi./.3.d.33.q.2.ar.4. q. 2. 3^{m}./.d.36.4.c./.p̄ 4.c°.55.13^{m}./.Vir.q.2.2.c.fi./.17^{m}./.5.c.fi./ 4^{m}./.q.5.3.c.me°.F.1^{m}./.Col.3.lect.3.me°.E. *Beneficientia 1. Confirmatio.31. Gratia 8.

44 Charitas eſt prior ceteris uirtutibus. Vir.q.2.2.8^{m}./.3.15^{m}./ 16^{m}. ut Donum.17.19. *Fortitudo 24.

45 Quilibet habens charitatem, habet omnes alias uirtutes. 12ę.q.65.3.5.o./.Virt.q.1.10.4^{m}./.q.2.3.8^{m}./.quæſ.5.2.c.fi./. Quol.12.23.fi.

46 In habente charitatem, non poteſt eſſe aliquis actus uirtutis, non informatus charitate. Veri.q.14.5.3^{m}. *Frui 8.

47 Nulla uera uirtus, poteſt eſſe ſine cauſalitate.12ę.q.65.2. 4. o./.q.71.

o./.q.71.4.c./.22ę.q.23.7.o./.q.51.2.c./.q.108.2.2^{m}./.3.d.27. q.2.ar.4.q.3.2^{m}./.d.36.2 c./2^{m}./.4.d.14 q.1.ar.2.q.2.1^{m}./.ver. q.14.6 o./.vir.q.2.3.1^{m}./.q 5.2.c./.Quol.12.23.fi. vel gra.8.

48 Charitas est motor oium virtutũ 3.d.27.q.2.ar.4.q.1.b.2./. q.2.4^{m}./.q.3.c./.q.4.c./.Vir.q.2.3.c./.5.c.fi./.1^{m}./.6.9^{m}.

Ob. 49 Charitas est maior aliis, quia propinquius se habet ad obiectum suum, s. ad deum quàm fides, & spes. Ideo nobilior est eis; 12ę.q.66.6.o./.22ę.q.23.6.c./.1ę.Ti.lec 1. fi. E. Vsio 9. vel Spes 52.

50 Sola charitas, imperat omni virtuti 12ę.q.114.4. o./. 3^{a}. q. 85.2.1^{m}./.2.d.48.2.5^{m}./.d 33.q 2.ar.4.q 2.3^{m}./.4. d. 38. q. 2. ar.2.q.2.c./.Ma.q.8.2.c.fi./. Vir.q.2.2.14^{m}./.3.c./.5.o. * Gratia.8.77.131.Ira 17.83.

51 Charitas ponitur in definitione cuiuslibet virtutis non quidem essentialiter, sed quia ab ea dependent 12ę.q.62.2.3^{m}./ 22ę.q.23.4.1^{m}./.3.d.27.q.2.ar.4.q.2.1^{m}./.vir.q.2.3.3^{m}./.5.c./. q.5.1.8^{m}. * Latria.3.Ludus 4.Martyrium.3.5.

52 Nulla virtus habet tantã inclinationẽ ad suũ actũ, nec ita delectabiliter operat, sicut charitas 22ę.q.23.2.c./.fi. * Obedientia.13.17.22.23.

53 Charitas est forma virtutũ ex parte act^{9}, sed gra per modũ originis 2.d.26.4.5^{m}/.ve.q.14.5.6^{m}./.vir.q.2.3.19^{m}. Gra.4.5.6

54 Per vnũ actũ voluntatis, põt acquiri charitas nõ aũt virtutes politicæ, sed tm̃ p multos act^{9} 1.d.17.q.2.3.4^{m}. Act^{9} 117

55 Omnes aliæ virtutes participant aliquid a charitate. s. desiderii summi boni, propter quod operant 3.d.26. q.2.2.8^{m}.

56 Omnia præcepta moralia fundant in præceptis charitatis. 3^{a}.q.47.2.1^{m}. * Patien^{a}.5.8.Pctm̃ 273.381.Pnĩa.16.17.24.

57 Charitas cõiungit nos deo per operationẽ: sed gra per modũ assimilationis, Vir.q.2.2.7^{m}. * Prophetia.19.Prudẽtia 52

58 Charitas ponit hominem in deo, & trahit nos ad deũ, fides aũt ecõuerso. Pot^{a}.q.6.9.3^{m}./.6^{m}. * Religio.18.23.66.&c.

59 Charitas coniungit deo realiter, & attingit ipsum realiter, non aũt fides, nec spes 22ę.q.45.2.c.fi./.4.c./.6 2^{m}./. q. 172. 4.c./.q.184.1.c./.2^{m}./.3.d.23.q.1.5.6^{m}./.Ma.q.10.2.c.* saluari 18.sapientia 37.38. satisfactio 1.26.28.

60 sapientia, & si differat a charitate, tñ præsupponit eã. Et ex hoc ipso diuidit ĩter filios pditionis, & regni 22ę.q.45.4.3^{m}.

61 Charitas facit tendere in deũ vniẽdo affectũ hoĩs deo, spes aũt ut adipiscendo 22ę.q.17.6.3^{m}. * spes 8.9.52.58. 80. 81.

62 Charitas ordinat actũ voluntatis in Deũ, non solũ vt ipso fruatur, sed vt est in se, quia primũ est amoris concupiscentiæ, secundum vero amoris amicitiæ. Ma.q.1.5.c.me^{o}. C./. 3^{m}. * Timor 58.77.

63 sub charitate cõprehendit omnis alia amicitia, & dilectio licita, non aũt illicita, quia charitas nõ põt esse cum peccato mortali 22^{e}.q.45 4.c./.Vir.q.2.7.c.fi./.8.9.c.

Diuisio. 64 Quicquid pertinet ad domũ, vel virtutẽ fortitudinis, põt ẽt ad charitatẽ pertinere 22^{e}.q.139.2.2^{m}. * V.a 1.2. Vindicatio 5.

65 Charitas directe deo nos cõiungit, sed humilitas ad hoc disponit 4.d.12.q.3 ar 2.q.3 1^{m}. * Vita 63.zelus 1.7 8.

66 Charitas potius est in deo, q̃ aliæ affectiones, quæ importãt motũ, & imperfectionẽ 3.d.32.1.o. * Adeps.2.Amicitia 25.

Subiectũ. 67 Voluntas est subiectum charitatis 1^{a}.q.59.4.3^{m}./. q. 82. 5. 2^{m}./. 12^{e}.q. 56.6.c./. quæst. 57. 1. c. /. 22^{e}. quæst. 24. 1. o /. quæst.45. 2. c./. quæst.172. 4.c./. 3. dist. 23. quæst. 3.artic. 1 quæst. 1 c./. distin.27. quæst. 2. 3. o./. dist. 30. 5. c./. dist. 33. quæst. 2. artic.4. quæst.2.3^{m}./. Ver. quæst. 14. 5. c./. Potentia. quæst. 6. 9. 3^{m}./. Virtut. quæst. 1. 5.c./.5^{m}./. 12^{m}./.q. 2. 3. c./.quæst.4.2.2^{m}. Anima 320. *Amor 62.Angelus 524.

68 Charitas improprie dicitur esse in concupiscibili 1^{a}. q.82. 5. 2^{m}./. 3. distinct.27. quæst.2.3.c.fin./. Ver q.25. 3. 5^{m}. vel Anima 319. * Auxilium 6.

69 Charitas non est in nobis naturaliter, nec causatur ex actibus nostris, sed infunditur a Deo 22^{e}.quæst.24.2.o./.3.10. c./. quæst. 172. 2. 1^{m}./. distinct. 17. quæst. 2. 2. 3.o./. Con. 3.cap^{o}.151./. Lib^{9}. 4. c^{o}. 21. 1^{m}./. Opusc. 4. c^{o}. 3./. Ro.8. lec.5.prin^{o}.K. Gratia 77. * Baptismus 103.Damnatio 28.

70 Oppositum videtur dicere a simili 2. distinct.5. quæst. 2. 1. o./. distinct. 28. 4. o. Respondeo sicut Dubio 679°. Fides 7.82.84.86.116.117.

71 Charitas est in omnibus habentibus gratiam gratum faciẽtẽ 22ę. quæst. 8. 4. c./. quæst. 47. 14. c. * Iustitia 41. Ma. 26.Mar^{m}.3.5.Præsumptio 7.

72 Quilibet tenetur habere charitatem, Verit quæst.23.7.7^{m} * Prophetia 19. Religio 18. 23. 29. 66. &c. Scientia 161. Christus 56 96.

73 Qui faciliter distrahuntur a contemplatione dei propter temporalia, modicum charitatis habent. Virt.q.2.11.6^{m}.

Motus. 74 Charitas augetur essentialiter. 12ę.q.52. 1.o./.q.66. 1.o./.22ę. q.24.4.o./.1.d.17.q.2.1.o./.Virt.q.1.11.o./.q.5.3.c./.Quol.9. 13.o. *Adulatio 3.Amicitia 25.Amor 76.&c.Aqua 14.Auaritia 27.Auxilium 6. Beneficentia 1.

75 Motus quo augetur charitas, est alteratio.1.d.17. q.2.1.c./. Virt.q.1.11.c./.11^{m}.Gratia 77. * Casula.Contritio 35.

76 Charitas non augetur per additionem, sed per intensionẽ, secundum accessum ad terminum. 12ę.q.52.2 o./.22ę.q.24 5.o./.1.d.17.q.2.2.o./.Virt.q 1.11.c./.10^{m}./.12^{m}.

77 Visio beata, charitas, & hmõi, quæ pertinent ad præmium essentiale, nõ augentur in beatis, ex quo iã sunt effecti beati. 22ę.q.24.2.3^{m}./.1.d.15.q.5.ar.1.q.3.c./.3.d.31.q.2. ar.1.q. 2.o./.4.d.12.q.2.ar.1 q.2.c. Beatus 44.45.&c.

78 Oppositum uidetur dicere.4.d.49.q.1.ar.4.q.1.o. Respon. sicut Du^{o}.157°.& 275°. Du^{m}.312^{a}

79 Charitas potest augeri in infinitum.22ę.q.24.7.o./.1.d.17. q.2.4.o.Charitas 107. * Cupiditas.Deus 338.Diuitiæ 8.

80 Oppositum uidetur dicere. Virt.q.1.11.17^{m}./.q.2.2.10^{m}. Respon. Du^{o}.313°. Du^{m}.313^{a}

81 Charitas est infinita ex parte dei, uel finis, non autẽ secundum se. Virt.q.1.11.17^{m}.q.2.2.10^{m}. * Eucharistia 248.

82 Charitas parua in principio tentationis, fit magna in fine, quia semper deus administrat auxilium pugnanti.3. d. 31. q.1.3.c. * Excommunicatio 8.Fama 2.Fermentum 1.2.Fides 108.&c. Gaudium 1.Gloria 8.

83 Actus nostri sunt causa grãe & charitatis, & augmenti earũ dispositiue tm̃, sed efficiens, est tm̃ deus.1.d.17. q.2.2.3.o.

84 Oppositum uidetur dicere a simili.3^{a}.q.13.2.o.Habitus 48. Respon.sicut Du^{o}.680°. Du^{m}.314^{a}

85 Quilibet actus charitatis, disponit ad charitatis augmentum, reddendo hominem promptiorem ad iterũ agendum & habilitate crescente, donec conetur ad perfectũ, & tunc actu augetur.22ę.q.24.6.o. Gratia 77. Habitus 48.

86 Charitas unico actu auget, si fiat cũ toto conatu, non autẽ alr.12ę.q.52.3.o./.22ę.24.6.o./.1.d.17.q.2.3.o./.2.d.27.5.2^{m}.

87 Totus conatus requiritur, ut ultima dispositio infusionis & augmenti charitatis.1.d.17. q.2.3.c./.2.d.27.5.2^{m}./.Virt. q.1.11. 14^{m}.

88 Actus præcedens charitatem, disponit ad eam, non merendo, sequens autem disponit eius augmentum merendo illud 1.d.17.q.2.3.o./.2.d.27.4.o./.5.3^{m}./.Ma.q.7.2.c./.Vir.q. 1.11.c.fi. * Hæresis 33.61.Infidelitas 5.11.

89 Charitas potest esse maior uel minor dupliciter, scilicet ex parte agentis, idest, dei dantis, & ex parte subiecti se disponentis. Ma.q.7.2.c./.2^{m}.

90 Duo maxime augent charitatẽ. s. separatio a terrenis, & patientia in aduersis. Opus.4.c^{o}.3. * Ingratitudo 11.&c.

91 Ad acquirendam charitatem, necessaria sunt duo. s. auditio uerbi dei, & meditatio donorum eius. Opus.4.c^{o}.3.

92 Charitas non dicitur augeri, quia sit subiectum augmenti, sed quia secundum eam fit augmentũ.1.d.17. q.2. 1.c./.3^{m}.

93 Immo charitas augetur ut subiectum. Quol.9.13.o. Respon. Du^{o}.315°. Du^{m}.315^{a}

94 Ad charitatẽ uiæ se habet aĩa, sicut materia ad formã elemẽtarẽ. ergo charitas uiæ est generabilis & corruptibilis. Sed ad charitatẽ patriæ se hẽt aĩa sicut materia quĩtæ eẽntiæ ad suã formã. ergo illa charitas ẽ incorruptibilis. Opu 61.c^{o}.16.

95 Charitatis augmentatæ tria sunt signa siue effectus. s. maior perfectio subiecti, maior impermistio contrarij, & maior extensio actus proprij. Opus.61. c^{o}.17. * Membrum 12. Mendacium 8. Meritum 50.&c.62. Passio 109. Perfectio S. Prædicare 14. Puritas 2. Raptus 8.15. Religio 18.23.29. 66.&c. Seraphin 2.3.5.

96 Charitas sicut tripliciter exit in esse. s. modo quasi supernaturali, modo quasi uoluntario, & modo quasi naturali, sic tripliciter desinit esse. s. cũ hõ peccans deest, seu se absentat deo influenti, cũ nomẽ dei in uanũ accipit, & cũ aĩa ingrata dei beneficio, paulatim torpens ad frigiditatẽ primã reuertitur. Opus.61.c^{o}.16. * Spes 79. Subiectio 7.

97 In charitate sunt quatuor, scilicet essentia habitus, radicatio eius in subiecto, motus siue actus, & forma in motu. Tria ultima possunt augmentari, sed primũ corrumpi põt & augeri, non aũt minui.22ę.q.24.4.3^{m}./. Opus.61.c^{o}.17.

98 Charitas nõ põt minui.22ę.q.24.10.o./.1.d.17.q.2.5.o./.4. d.16.q.2.ar.2.q.1.2^{m}./.d.21.q.1.ar.3.q.1.3^{m}./.d.22. q.2.ar.3. q.1.2^{m}./.Ma.q.7.2.o./.q.16.2.14^{m}./. Virt.q.1.11.5^{m}.

99 Charitas non potest amitti, per peccatũ ueniale. 12ę.q.71. 4.c./.q.78.2.1^{m}./.q.88.1.2^{m}./.q.89.1.c./.2^{m}./.22ę.q.24.10.c./. q.43.7.5^{m}./.q.107.3.2^{m}./.1.d.17.q.2.5.c./.3^{m}./.4.d.21.q.1.ar. 3.q.1.3^{m}./.d.16.q.2.ar.2.q.1.2^{m}./.d.21.q.1.ar.3.q.1.3^{m}./.d.22. q.1.ar.3. 1.1^{m}./.Ma.q.7.2.3.11.o./.q.14.2.2^{m}./.3^{m}./.Vir.q.2. 10.10^{m}./.1ę.Cor.13. lec.3.prin.K.

100 Venia-

100 Veniale peccatum non contrariatur habitui charitatis, sed feruori actus eius, quem minuit 12ę.q.71.4.c./.22ę.q.24.8. 2^{m}./.q.54.3.c./.q.107.3.2^{m}./.3^{a}.q.79.4.c./.q.87.1.2. c./.1. d. 17.q.2.1.c./.2.d.20. q.2.3.5^{m}./.d.24.q.3.6. c. fi.4.d.12. q.2. ar.2.q.1.c./.d.21.q.2.1.c./. Ma.q.7.2.o./.virt.q.2.10.10^{m}.

101 Peccatum veniale diminuit charitatem, quo ad radicationem in subiecto non autem per se, idest causando imperfectius esse in subiecto, sed disponendo ad contrarium. Ma. q.7.2.4^{m}.

102 Peccatum veniale potest esse causa q̃ charitas sit parua, impediendo infusionem, vel augmentũ eius dispositiue. Ma. q.7.2.c.fi./.3^{m}./ 6^{m}.

103 Charitas viæ potest amitti, non autem charitas patriæ 22ę q.24.11.o./.3.d.31.q.1.1.o./.4.d.14.q.1.ar.4.q.1.c. 3. 4. c^{o}. 70./.virt.q.2.12.o./.Ro.8.fi /.1ę.Cor.13.lec.3.prin^{o}.K.

Ob. 104 Charitas quadrupliciter amittitur, scilicet ex indispositione subiecti, peccato mortali, auersione ab obiecto, & defecto influxus, Virt.q.2.12.11^{m}.

105 Charitas quolibet peccato mortali amittitur 12ę.q.71.4.c. fi./.22ę.q.24.12.o./.q.45 4.c./.3^{a}.q.79.6.2^{m}.q.84.10.c./1.d. 17.q.2.5.c./.3 d.27.q.2.ar.4.q.4.c.1^{m}.d.31.q.1.1.o./.4.d.16. q.2.ar.1.q.1.2^{m}./.Ma.q.7.1.c./.q.14.2.2^{m}./. Vir.q.2.6.13.o.

Ob. 106 Charitati opponitur auaritia, sicut etiam quodlibet peccatum mortale, inquantum constituit finem in bono creato, Ma.q.13.1.7^{m}.

Mensura. 107 Charitas habet modum, idest mensuram ex parte subiecti non autem ex parte obiecti 1.d.3.q.2.3.5^{m}./.d.17.q.2.1.2^{m}. /.3.d.27.q.3.3.o./.ver.q.21.6.12^{m}./.Ma.q.7.2.c./. vir. q.2.2. 13^{m}./.Opu.17.c^{o}.61 Charitas 79 *Amor 108.Cõtritio 35

108 Charitas habet modum quo ad actus quos imperat, non autem quo ad actum quem elicit 3^{a}.q.85.2.1^{m}./.3.d. 27.q. 3.3.4^{m}.

109 Charitas datur secundũ mensurã subiecti.i. secundũ capacitatem naturæ, & conatũ 12.q.62.6.o./.22ę.q.24.3.o./.3^{a}. q.69.8.3^{m}./.1.d.17.q.1.3.o./.2.d.3.L.1.fi./.d.29.3.c.fi./.3. d. 31.q.1.4.o./.Ma.q.7.2.c./.2^{m}./.7.9^{m}./.Math.25.prin^{o}.b. C.

Du^{m}.316^{m} 110 Immo charitas non datur secundũ capacitatem naturaliũ sed sm̃ voluntatẽ spiritus 22ę.q.24.3.o.Resp^{o}.dub^{o}.316°.

111 Gradus charitatis sunt tres secundũ extensionẽ, & tres secundũ intensionem, & tres secundum affectum. Opus.18. c^{o}.15.16.17. * Negligentia 9.

112 Gradus charitatis triplex. s. incipientium, proficientium, & perfectorum 22ę.q.24.9.o./.q.183.4.o./.q.184.2.o./.3.2^{m}./. 3.d.29.ar.8.q.1.o./.Quol.4.24.8^{m}./.Opu.61.c^{o}.2./ Psal.24. me^{o}.H./.Esa.44.me^{o}.E. status.9. * Pœnitentia 106.

113 Gradus charitatis triplex. s. minimus.i. occupantium se in terrenis negociis libenter, secundus nolentiũ seruire deo in salutem proximorum propter dulcedinem contemplationis, tertius oppositorum, vt Paulus. Et sic conuenit pro prie prælatis, & prædicatoribus, Vir.q.2.11.6^{m}.

114 Beatitudo datur secundum diuersos gradus charitatis 1^{a}. q.12.6.c./.22ę.q.24.3.2^{m}./.3^{a}.q.55.1.3^{m}./ 1.d.17.q.1. 3.3^{m}./ 3.d.29.ar.8.q.2.c.fi./.4.d.49.q.1.ar.4.q.4.o./. Opusc. 4.c^{o}.2. me^{o}.I./.Io 14.lec.1.me^{o}.c./.Ro.8.lec.5.prin^{o}.I./.Phil.3.lec. fi.D. Perseuerantia 13. * Præceptum 28.&c.72.&c.

115 Feruor charitatis dupliciter sumitur. s. pro intensione act^{9} charitatis, & pro motu appetitus sensitiui 1.d.17.q.2.1. c. /.5.c./.2^{m}./.3^{m}./.Ma.q.7.2.17^{m}. * Status 9.Visio 16.

Numer^{o}. 116 Eadem numero est charitas dei, & proximi 22ę.q.17.3.c.fi. /.q.18.2.3^{m}./.q.23.5.o./.q.25.1.o./.q.81.4.3^{m}./.q.103.3.2^{m}./. 3.d.9.q.2.1.2^{m}./.d.27.q.2 ar.4.q.1.o./.Vir.q.2.4.o.

117 Charitas uiæ, manet eadem numero in patria 12ę.q.67.6.o /.q.111 3.2^{m}./.3.d 31.q.2.2.o./.Ver.q.27.5.6^{m}./.Vir.q.2.12. 20^{m} /.1ę.Cor.13.lec.3.pri^{o}.K./.fi.B. *Contritio 35.Præceptum.72.&c.

Ordo. 118 Charitas habet ordinem 22^{e}.q.26.1.o./.3.d.29.1.o./.Vir.q. 2.9.o./. * Agere 23.Amor.4.32.76.&c.108.inf.

119 Ordo charitatis, attenditur secundum affectum, & effectũ 22ę.q.26.6.o./ 3.d.29.2.o./.Quol.4.24.8^{m}. * Deus 338.

120 Dilectio Dei est prior dilectione proximi, ordine perfectionis, & dignitatis, sed econuerso ordine generationis, & dispositionis 12ę.q.68.7.2^{m}.

121 Ordo charitatis cadit in præcepto.22ę.q.44.8.o./.3.d.29.1. 5^{m}./.vir.q.2.9.11^{m}. Finis 88.&c. Præceptum.74.&c.

122 Ordo charitatis, manebit in patria 22ę q.26.13.o./3. d. 31. q.2.ar.3.q.1.2.o. * Saluari 18.
Oppositum videtur dicere, Vir.q.2.9.12^{m}. * Respon. sicut dubio 100°.& dubio 317^{m}.

123 In patria nullus erit ordo dilectionis, nisi secundũ propinquitatem ad deum 22ę.q.26.13.o./.vir.q.2.9.12^{m}.

Cognitio. 124 Nullus põt certe cognoscere se habere charitatem uel gratiã, nisi sibi diuinitus reueletur 12ę.q.112.5.o./.3^{a}.q.80.4. 5^{m}./.1.prolo.I./.d.15.q.4.1.1./.d.16.1.5^{m}./.d.17.q.1. 4.o./.3. d.23.q.1.2.1^{m}./.d.27. q.2.1.10^{m}./.ar.4.q.4.2^{m}./.4.d.4.q.1. ar. 2.q.2.4^{m}./.d.9.ar.3.q.2.c./.d.21.q.2.2.2^{m}./. Veri.q.10.10.o./. Quol.8. 4.c.fi./.Ro.8. fi./.2ę.Cor.12. lec.1. prin^{o}.G./.c^{o}.13. lec.2.prin^{o}.E. * Ebur.Fama 2.Immunitas. Iudicium 19. 21. Martyrium 1.2.3.5.

125 Cognitio nõ est obiectũ charitatis, sed deus cognitus. 12ę. q.67.6.2^{m}. * Mel 1.Religio 8.44. Turtur 3.Visio 16. Ob.

126 Duplex est cognitio charitatis, scilicet experimentalis, & speculatiua. Secundam habet carens charitate, non autem primam. 3.d.23.q.1.2.1^{m}./.Quol.8.4.o.

127 Habens charitatem, habet rectum iudicium de omnibus. Phil.lec.2.me^{o}.D.

128 Effectus charitatis sunt duodecim, scilicet uita spiritualis, obseruantia mandatorum, protectio contra aduersa, beatitudo, uenia, illuminatio, lætitia, pax, amicitia, libertas, filiatio dei, & expulsio timoris. 3. q. 89. 6.c./.Ma.qu.10.2.c./. Virt. qu. 2. 2.15^{m}./.Opus.4.c^{o}.2. ut Accidia 10. Gaudium 1.uel charitas 153.146.149.152. *Actio 16.17.Adulatio 3. Amor 191. Assimilatio 6.7. Aureola.3.23. Baptismus 103. Beneficentia.o. Pax 2. Effectus.

129 Vita animæ est per charitatẽ. Ma.q.10.2.c./.q.11.3.c./.q.14. 2.c./. Virt.q.2.13.c. * Bonitas 185. 197. Clementia 9.10.

130 Charitas immediate tradit hominem deo, adhærẽdo ei per spiritus unionem. Et est religionis principium, qua mediante, opera diuini cultus facit. 22ę.q.82.2.1^{m}. * Concupiscentia 19.Confirmatio 31.Contritio 26.35. Conuersio 8.Credere 9. Cupiditas. Ob.

131 Charitas quantũcumque minima, potest resistere cuilibet tentationi. 3^{a}.q.62.6.3^{m}./.q.70. 4.c./.3.d.31. q.1.3.o./. Virt. q.2.10.4^{m}. * Dãnatio 4.12.&c. Delectatio 113. Descẽdere 8. Deuotio 4.6.13 Diuitiæ 8. Docere 2. Donum 6.7.16.

132 Charitas facit homines deiformes, supra homines conuersari in cælis, & conuenire cum deo & cum angelis. 12ę. q. 65.5.c./.3.d.27.q.2.1.9. * Ebur. Eleemosyna 4.32. Eucharistia 246. &c. Excommunicatio 8. Fama 2.

133 Operatio sine charitate facta, ualet ei pro quo fit, uirtute charitatis eius, & non ex parte operantis.2.d.40.4.5^{m}.

134 A Immo operatio sine charitate facta, etiam ualet ex parte operantis.4.d.45.q.2. ar.1. q.3.o. Respon. Du^{o}.318°. Du^{m}.318^{m}.

134 B Lex charitatis non remouet legem naturæ, sed eam perficit, supplens defectum eius. Col.3.lec.4.prin^{o}.I.

135 Minima charitas potest in magnum meritũ, respectu præmij accidentalis, non autem respectu præmij essentialis. 3. d.31.q.1.3.2^{m}. * Fides 82.&c. 108.&c.116.117.157.Finis 72.&c. Frui 8. Fruitio 4. Ob.

136 Charitas dicit ignis pp quinq;. s. quia illuminat, exæstuat, ad se oĩa cõuertit, expeditũ facit & sursum trahit. Isa.30.fi. Ob.

137 Charitas nominatur uia ab Apostolo, qua deo appropinquamus, quia p ipsam mens deo unitur. 22ę.q.24.4.c. unio 7. * Gaudium 1. Gloria 8. Gratia 147. Ieiuniũ 12. Ignis 20. 22. Intelligentia 6. Iudicium 19.21. Iustificatio 2.3.33.50. Ob.

138 Charitas eleuat hominẽ in id, quod metas naturæ excedit. Veri.q.20.2.c. Virt.q.1.5.c./.5^{m}. * Latria 9. Ludus 4. Ob.

139 Charitas unit nos deo, sicut sunt illi qui rebus mundi penitus abiectis solicite cogitant solum quæ dei sunt. 22ę. q. 45.2.c./.3^{a}.qu.89.6.c./.Po^{a}.q. 6.9.3^{m}./.6^{m}./.Ma.qu.10.2.c./. Virt.q.1. 5.7^{m}./.q.2. 1.3^{m}./.10^{m}./.11^{m}./.2.6^{m}./.7^{m}./. Quol.8. 4.c. Coniunctio 3. &c. Ob.

140 Nullus sine charitate põt saluari, & quilibet habens eã saluatur. Virt.q.2.11.c. * Maria 26.Martyrium 1.2.3.5.Mel 1.

141 Charitas impeccabilitatẽ habet, ex uirtute Spiritussancti, qui infallibiliter operatur, quodcumque uoluerit, & ẽt sm̃ propriã rõnẽ charitatis, nõ aũt ex parte sui subiecti 22ę.q. 24.11.c.prin^{o}./.3^{a}.q.79.6.2^{m}. *Misericordia 10.13.Mors 33.

142 Charitas de se pseruat a pctõ, sed habẽs eã, peccat ex mutabilitate liberi arbitrij. 22ę.q 24. 11.c.prin^{o}./.3^{a}.q.79.6.2^{m}.

143 Donũ sapiẽtiæ, nõ est cã charitatis, sed effectus eius. 22ę.q. 45.6.2^{m}. Charitas 128. *Obedientia 13. Operatio 48.51.52.

144 Meditatio de diuinis, causat charitatem, quæ causat necessitatem loquendi de deo. 12ę.q.27.2.c./.Psal.38.prin^{o}.a.B. Ob.

145 Suspendere contemplationem ad tempus, pp salutẽ proximi, ptinet ad summã pfectionẽ charitatis. 22ę.q.182. 1.c./. 3^{m}./.3.d.35.q.1.ar.4.q.2.c./.2^{m}./ Vir.q.2.11.6^{m}. Oratio 6.16. 17.19.20.42.48.49.54.82. Passio 83.95.102.109.123.131. Ob.

146 Gaudium de deo, in se est effectus charitatis, sed ut deus participatur a nobis, est effectus spei. 22ę.q.28.1.3^{m}./.2.4.c. Charitas 128.

147 Bonitas amoris desiderij, & gaudij depẽdet ex eodẽ, iõ pertinẽt ad eandẽ uirtutẽ charitatis. 22ę. q.28.4.c./.q.29.4.c./. q.51.2.c. * Patientia 5.8.Paulinus. Pax 2.6.31. Pctm̃ 202. 213.239.242.252.253.273.274.297.381. Pnĩa 52.106.122.

Perfectio 59.&c. 73.75.77. &c. 84. &c. Præceptum 74. &c. Sacramentum 89.

148 Resurgens per pænitentiam in minori charitate habebit maius gaudium accidentale, de bonis factis prius in maiori charitate, quàm de factis post in minori, non autem maius gaudium essentiale.3^{a}.q.89.5.3^{m}. * Satisfactio 16.26.28.Seraphin.2.3.5.

149 Gaudium est magis effectus charitatis, quàm tristitia.22æ.q.28.1.o./.q.35.2.3.c./.Psal.50.Charitas 128.infr. * Spes 2.43.52.59.79.

150 Gaudium causatum ex charitate, non compatitur secum tristitiam, sicut quod causatur ex spe.22æ.q.28.2.o. * Suffragia.5.6.

151 Charitatis est habere pacem, sed facere pacem, est sapientiæ ordinantis.22æ.qu.45.6.c./.1^{m}. Pax 2. * Vinculum 2. Vindicatio 5.

152 Concordia est effectus charitatis. 22æ.q.29.3.o./.q.37.1.c. * Virtus 113.253. Vnio 7.8.9.10.

153 Debitum gratitudinis, ex charitate procedit, quæ quanto plus soluitur, tanto magis debetur. Ideo obligatio gratitudinis est interminabilis.22æ.q.106.6.2^{m}./.quæst.107.1.3^{m}. Vsura.7.8.80.84.97.189.195.205.290. Christus 200.

154 Deus per charitatis amorem, dicitur & fit pater noster, & sponsus noster.22æ.q.19.2.3^{m}. * Zelus.1.7.8.

155 Amare magis est effectus charitatis, quàm amari. 22æ.q.27.1.o.

156 Timor filialis est effectus charitatis, seruilis uero contrariatur charitati.2æ.Cor.7.lec.1.me^{o}.K.

157 Charitati duo sunt contraria, scilicet timor & cupiditas. Opus.4.c^{o}.2./.Opus.61.c^{o}.17./.2æ.Cor.7.lec.1.me^{o}.K.

¶ Charitatiuũ fides.116.&c. finis.72.73.74.81.82.83.84.&c. Fortitudo 24.Fructus 5.Iudicium 21.Misericordia 13.Obedientia 22.&c.Oratio 6.16.Perfectio 62.&c.Oratio 24.Papa 8.Subsidium.

¶ Carius. Negociatio 3.Vẽdere 7.&c. Vsura 126.&c.157.&c.

¶ Carmen.Dæmon 81.Versus.

¶ Carnalis. Adeps.2.3. Affectio 4. &c. Amor. 194. 199. 239. 270.Aqua 5.Auaritia 6.Auersio 16.Bigamia 3.Coniunctio 5.Consanguinitas 1. Copula. Delectatio 55.56.58. &c. 87. 90.&c. Dæmon 52.60.&c. Eucharistia 230. Fornicatio 18. Inebriari. Lac.2. Lex.105. Mahumetus. Matrimonium 20.&c. 51.&c. 65.139.144. Mel.o. Mulier 20. Operatio 24. Oratio 20.Pax 18.Peccatum 38.&c.144.158.&c. 242.305. 329.Pietas 12.Pulchritudo 8.Rahab 2.Seruire 4.5.Simonia 17.Tabernaculum 3.Tabula 2.Tempus 33.Tribulatio 19. Vitrum 11. Votum 58.&c. Zelus 9.

Diuisio. 1 ¶ Caro dicitur tripliciter, scilicet natura, uitium, & passibilitas.3^{a}.q.54.3.1^{m}.He.lec.4.prin^{o}.C./.c^{o}.5.lec.1.fi.H. *Adoratio 15.16. Aduentus 1.2.6.&c.

2 Caro hominis, de se non habet bonum uirtutis, sed ut subest rationi.12æ.q.56.4.c. * Affinitas 1.&c.Amictus.

3 Caro præputij, dicitur pellicula tegẽs carnem illam in qua magis uiget concupiscentia, sed non potest abscidi sine periculo.4.d.1.lec.2.l.3^{m}. * Amor 128.150.Angelus 447.Anima 87.Animal 64.Apollinaris 3.Apparere 6.

4 Caro de se non dicit aliquid ordinatum in cibum, sed rem quandam naturæ.4.d.11.q.2.ar.1.q.2.2^{m}.

5 Caro in eodem, semper est eadem secundum speciem, non autem secundum materiam.1^{a}.q.119.1.2.o./. Quol.8.5.o.

6 Esus carnium, uidetur introductus post diluuium.12æ.q.102.6.2^{m}./.Ro.14.lec.1.prin^{o}.H. * Assumere 7.17.36.44.48.49.53.54.Astutia 1. Baptismus 192.202.212.250.Calcaneus. Calor 11. Carnalis. Castitas 11. Cete.3.13. Cilicium. Circuncisio 9.12.24.28.Concupiscentia 13.Cõtinentia 18. Corpus 59.Delectatio 90.Dæmon 52.60.&c.Elephas 6. Eucharistia 54.123.142.&c. Flos 2. Fortitudo 1.3.50. Fructus 9.21.22.Hæresis 8.59.62.Homo 6.Hyrcus.Iacob 8.9.Ieiunium 10.11.14.41.Incarnari 14.Indiuiduum 24.Innocentia 2.14.15.Lex 69.Maria 38.63. Matrimonium 71. Missio 25.Monachus 2.Mors 1.44.Naturale 24.Nazareth. Nubes 3. Pars 45. Passio 100. Peccatum 38.&c. 144.157.&c. 242. 296.303.305.322. &c. 404. Prudentia 34.35. 36. Radix 3. Resurrectio 21. Saccus. Sacerdos 23. Sacramentum 127. Sacrificium 20.34.35. 38. Sanctitas 8. Saraceni. Sexus 4. Studium 8. Tentare 2.8. Terra 4.Verbum 63.69.72.Christus 208 226.227.

¶ Carolus Magnus. Imperator 9.

¶ Carthago. Scipio.

¶ Carthone.Pythagoras.2.

¶ Carum Carius. Vsura 126.&c.157.&c.

¶ Carius. Adulterium 2. Ambra. Bestialitas 2. Charitas 20.

Electio 37. Propinquitas.

¶ Caseus. Eucharistia 55. Ieiunium 42.

¶ Cassari. Cassum. Deus 303.

¶ Cassiodorus. Prophetia 4.

¶ Cassum. Addere 19. Deus 303. Inane. Vanum.

¶ Castigatio. Castitas 1.7. Corripere. Increpatio. Matrimonium 138.

1 ¶ Castitas est uirtus, dicta a castigatione cõcupiscentiæ, tãquàm pueri & hinc castum eum dicimus, cuius concupiscentia castigata est.22æ.q.151.1.o./.He.12. lec.2. prin^{o}.I./. Eth.3.lec.fi. me^{o}.F.G. Quid.

2 Castitas proprie est uirtus specialis, circa uenerea, sed large est uirtus generalis.22æ.q.151.2.o. * Amictus.

3 Castitas ut delectans, est fructus, sed ut est secundum rationem, est uirtus, hominem ad perfectionem intellectualis operationis maxime disponens.22æ.q.15.3.c.fi./.q.151.1.4^{m}. * Amor. Beatitudo 142.149.

4 Castitas coniugalis, non est uirtus specialis supra castitatem, quia non habet laudem, nisi abstinentiæ ab illicitis delectationibus: Nec castitas uidualis, quia non est perfecta.22æ quæst.152.3.5^{m}. * Castra. Circuncisio 6.Consilium 12. &c.

5 Castitas sine continentia, pertinet ad perfectionẽ uitæ spiritualis.Opus.18.c^{o}.8. * Contemplatio 13.19.

6 Castitas est circa uenerea, sed abstinentia est circa cibos, ideo differunt.22æ.q.151.3.o./.2.d.44.q.2.1.3^{m}.Virt.q.1.4.c.fi. * Ebur. Episcopus 23. Feminalia. Fructus 1.4.5. Ioannes 9.&c.Ordo 107. Pudor.

7 Castitati antonomasice attribuitur decor, ideo uirginitati attribuitur excellentissima pulchritudo. 22æ. quæstio. 152.5.c.

8 Castitas est subiectiue in anima.22æ.q.151.1.1^{m}./.Eth.3.lec.fi.me^{o}.E.Anima 319.inf.subiectiue.*Religio 22.26.33.&c.

9 Immo castitas est subiectiue in concupiscibili. Virt. quæst. Du^{m}.319^{a}
1.4.c.fi. Respon. Du^{o}.319°.

10 Impedimentum castitatis triplex, scilicet delitiæ corporis, cogitationes ueneris, aspectus, colloquia, & frequens conuersatio mulierum. Opus.18.c^{o}.19. Amor 270. * Reuerentia 1.Scientia 30.Temperantia 9.Timor 45.51.&c.

11 Remedium septuplex castitatis contra luxuriam, scilicet maceratio carnis per abstinentiam uigilias, & huiusmodi, contemplatio diuinorum & oratio, studium scripturarum, cogitatio sancta, exercitium contra otium, labor & angustia, & solitudo. Opus.18.c.19./.Eth.3.lec.fi.me^{o}.E.ut. Turtur.4. Maceratio 1. * Virginitas 18.19. 20.28.

¶ Castra a castrare sunt dicta, quia ibi debet castrari libido. Castra.
Vel dicuntur castra, propter munitionem exercitus. Opus. 20. Li^{o}.4.c^{o}.28. * Angelus 450.Opidum.

¶ Castrare. Castra.

¶ Casuale. Casualia & fortuita in inferioribus accidunt. Opus.3.c^{o}.137.Casus.3. * Causa 20.Obliqui 2.Per.2.3.6.

¶ Casula est proprie uestis sacerdotis, & significat charitatẽ, quia consecrat sacramentum charitatis.i. Eucharistiam.4.d.24.q.3.3.c.

1 ¶ Casus & fortuna, sunt tantum in contingentibus, & ma- Fortuna.
terialibus. Con.2.c^{o}.39./.Li^{o}.3.c^{o}.6./.74./. Opus.3.c^{o}.136. * Casuale.

2 Non omne quod est præter intentionem, est a casu uel a fortuna, sed tantum contingens raro.22æ.q.64.8.c./.Ʒ.3.c^{o}.5./.Fortuna 2.Causa 14.

3 Nihil est a casu uel a fortuna respectu dei, sed respectu ceterarum causarum.1^{a}.q.19.6.c./.q.22.2.1^{m}./.q.103.7.2^{m}./.3^{m}./.q.116.1.c./.2^{m}./.1.d.39.q.2.2.2^{m}./.2.d.35.L.me^{o}.H./.Ʒ.3.c^{o}.92.fi.C./.Fortuna 1.&c./.Veri.qu.2.14.5^{m}./.quæst.3.8.3^{m}./.quæstio.5.4.7^{m}./.5.5^{m}./.9.10^{m}./.12^{m}./.Ma.quæstio.2.5.6^{m}./.quæstio.16.7.15^{m}./. Opus.3.c^{o}.139./.Matth.2.prin^{o}.a.B./.Meta.6.lec.3.fi.b.&c./.Li^{o}.7.lec.6.me^{o}.g./.Phy.2.lec.1c.fi./.Periher.lec.14.me^{o}.f.

4 Distinctio rerum, non est a casu, nec a fortuna. Con.2.c^{o}.38./.39.1^{m}./.41.1^{m}./.43.2^{m}./.Opus.3.c^{o}.101.

5 Ad casum corporalem, & spiritualem, octo nos impellunt, Corporalis
scilicet debilitas uirium, onus peccatorum, multitudo spiritualis
trahentium, lubricitas uiarum, uarietas offendiculorum, ignorantia agendorum, exempla cadentium, & ponderositas corporum.1æ.Cor.10.lec.3.fi.C. * Generatio 25.Interpretatio 2.Mundus 12.Occidere 22.

6 Occasio casus, multis fuit exterior pulchritudo, & ornatus.Opus.58.c^{o}.8. * Prouidentia 14.57.Scientia 53.

7 Casus pænitentiales. Absoluere.o. Cõfessio.74.87.94.* Cõ- Pænitentiales
fessor 10.Dispensatio 2.&c. Excommunicatio 24.&c. Fornicatio 9. Peccatum 388. Votum 68. &c. Vsura 74. 96. 140.

140 167.197.209.113.218.220.243.&c. 252.&c.260.

Necessitatis. 8 Casus necessitatis. Articulus 3. Bonitas 208. Dispensatio 2.&c. Doctrina 10. Ecclesia 16. Exactio 1. Interpretatio 2. Iudicium 31.32.Lex 108.Missa 14.Occidere 20.Oratio 84. Votum 68.&c.

Mortis. 9 Casus mortis. Absoluere 4.Articulus. Eucharistia 194. Excommunicatio 32.

Nominũ. 10 Casus nominum.Nomen 16.Nominatiuus. Verbum 81.

¶ Cathafrigæ.Eucharistia 55. Hæresis 116.117.

¶ Cathalogus.Canonizatio.o.Iepthe.

¶ Cataractæ sunt quædam loca occulta, in quibus aquæ generantur, & a quibus descendunt, scilicet nubes. Psal. 41. fi. c. C.

¶ Cathari.Hæresis 111.

1 ¶ Catechismus non est sacramentum, sed sacramentale. 3^{a}.q.67.3.2^{m}./ 4.d.42.q.1.2.c.

2 Catechismus est instructio credendorum explicite, præcedens baptismum.3^{a}.quæst.71.1.o./.4.dist.6. q.2.ar.2. q.1.o. Baptismus 236.

3 In catechismo fit quædam professio futuri baptismi. 4. d. 42.q.1.2 3^{m}./.4^{m}. * Baptismus 233.234.236.

4 Catechismus debet præcedere exorcismum.4. d.6. quæst.2. ar.3.quæst.3.2^{m}./.L.fi. * Ceruus. Cognatio 6. Vel exorcismus 2.

5 Catechismus pertinet tantum ad sacerdotes.3^{a}.q.67. 3. 2^{m}. Lectoratus 2 infr. * Confirmatio 14.Ecclesia 14.Fides 79. Immunditia. Vel exorcismus.3.&c.

Du^{m}.30^{m} 6 Immo catechismus pertinet ad lectorem.3^{a}.q.71.4.o. Respon. Du^{o}.320°. Instructio.

7 Catechismus pertinet ad sacerdotem principaliter, sed ad lectorem secundario, quo ad instructionem credendorum & ad diaconũ. Sed quo ad instructionẽ cõuersiuam, ad episcopos, & prædicatores, & ad quemlibet fidelem. Sed quo ad instructionem morum, ad anadochum, idest, patrinum 3^{a}.q.71. 4.o./.4.d.6.q.2. ar.2..q.2.o./.ar.3.q.3.2^{m}./.d.24.q.2. ar.1.q.2.c.fi./.Ʒ.4.c^{o}.74.

8 Pueri sunt catechizandi, & patrinus pro eis confessionem facit.3^{a}.q.71.1.2^{m}./.3^{m}./.4.d.6.q.2.ar.2.q 3.o.

9 Catechismus ordinat ad bonum, nihil efficiendo, sed solũ instruendo, exorcismus autem remouet malum, etiam operando.4.d.6.L.fi.Exorcismus 6. * Lectoratus 1.&c.Matrimonium 126. Responsio. Vnctio 33.

1 ¶ Cathedra duplex, scilicet magistralis, & pastoralis. Et quincuplex differentia earum, scilicet quia ille qui accipit cathedram magistralem, non accipit aliquam eminentiam quam prius non habuerit, sed solum oportunitatem communicandi scientiam, ille uero accipit eminentiã potestatis. Et eminentia scientiæ, est perfectio hominis, secundum seipsum, sed eminentia potestatis est perfectio hominis, per comparationem ad alium. Et ad cathedram pontificalem fit homo idoneus per charitatem excellentem, sed ad cathedram magistralem redditur homo idoneus ex sufficientia scientiæ. Et appetitus sapientiæ, est laudabilis, sed appetitus potestatis super alios est uitiosus. Et scientiam per quam aliquis est idoneus ad docendũ, potest aliquis scire per certitudinem se habere, sed charitatem per quam aliquis est idoneus ad officium pastorale non potest aliquis per certitudinem scire se habere. Quol.3.9.o.

2 Licet petere pro se cathedram magistralem, quàmuis honestius sit, quod per alium petatur, nisi forte aliquando ex causa aliqua speciali.Quol.3.9.c.ii./.Opus.19.c^{o}.4.

3 Ecclesia amittit cathedram episcopalem, propter malitiã populi.22æ.q 108.4.2^{m}. *Cõsecratio 12.Sedere 10.Thronus 1.

¶ Cathegorica dictio est, quæ absolute ponit rem significatã circa aliquod suppositum, sincathegorica uero, quæ importat ordinem prædicati ad subiectum.1^{a}.q. 31. 3.c. * Ipothetica. Verbum 82.

¶ Cathena quincuplex, scilicet pietatis, iniquitatis, paupertatis, seruitutis, & carceris. Isa.58.fi.

¶ Catholica, idest, uniuersalis est fides nostra dupliciter, scilicet uniuersalitate præceptorum, & locorum. Trin. 11. c./. Opus.23.c^{o}.1.fi. * Doctor. Fides 14.

¶ Cato morti se tradidit, ne incurreret seruitutem Cæsaris. 22æ.q.125.2.a.2.

¶ Cauda. Cete.4.

¶ Cauare. Gutta.

¶ Cauere mala est prouidentiæ, sicut & prosequi bona, sed cauere impedimenta extrinseca, est cautionis.22æ.q.49. 8.2^{m}. * Cautio.Euitare.Ludus 7.Præceptum 132.Vitare.

¶ Cauma. Ipercauma.

¶ Caursini. Vsura 272.

1 ¶ Causa. Omne ens est causa.Ʒ.3.c^{o}.14.1^{m}. Quid.

2 Causa ad quã necessario sequitur effectus, intelligitur tan- Per se uel
tum de causa per se, completa, & non impedita.1^{a}.q.115.6. accidens.
c./.12æ.q.75.1.2^{m}./.2.d.36.1.2^{m}./.Con.3.c^{o}.86.7^{m}./.94.1^{m}./.Ma.q.3.3.c.prin^{o}./.3^{m}./.q.6.15^{m}./.21^{m}./.Spũ.6.15^{m}./.21^{m}./.Quol.12.5.c./.Meta.5.prin^{o}./.le.6.prin^{o}./.Li^{o}.5.le.3.prin^{o}./.Periher.lec.14.me^{o}.f. * Ablatiuus 1. Aborsus 1. Abstractio 12.13.Accidens 4.20.43.51.52.53.56.&c.63.66.94.&c.110. Accusatio 24. Acquirere. Actus 37.91.116.121.131.156. 184.Admiratio 1.3.4.5. Adoptio 12.17. Adulatio 1.

3 Posita causa naturali, & sufficienti, ponitur effectus, non autem uoluntaria.1^{a}.q.14.8.2^{m}./.q.19.8.o./.q.42.2.o./.q.46.1.9^{m}./.10^{m}./.q.61.2.1^{m}./.3^{a}.q.56.1.1^{m}./.1.d.42.q.1.1.5^{m}./.3.d.19.ar.3.q.2.4^{m}./.4.d.43.ar.2.q.1.1^{m}./.Ʒ.2.c^{o}.35.2^{m}./.3^{m}./.Veri.q.2.1.8^{m}./.q.23.5.1^{m}./.Po^{a}.q.3.17.4^{m}./.1æ.Cor.15.le.2.prin.B. Vel causa 97. * Agens 8.10.17.65.96. Agere 12. Amicitia 25.&c. Anima 32.Applicatio.Apprehensio 2.Appropriatio 5.Arrogantia 2.Ascendere 14.Assimilatio.Assumere 34.52.Astrologia 4.Attributa 1. Auaritia 19. Audacia 11.12.13.15.&c. Auersio 17.Baptismus 108.Beatitudo 91. Bellum 5. Benedictio 9.

4 Non omnis causa per se propria & sufficiens, causat necessario suum effectum, quia potest impediri. 1^{a}.q.115. 6.c./.q.16.3.c./.12æ.q.75.1.2^{m}./.Ʒ.3.c^{o}.86.7^{m}./.94.1^{m}./. Ma.q.3.3.c.prin^{o}./.q.6.15^{m}./.21^{m}./.q.16.7.14^{m}./.Meta.6.le.3.o. *Beneficium.6.Bigamia 3 &c.Bonitas 29.30.38. Character 29.43.Charitas 69.93.101.102.143.144.159.Cælũ 97.100.&c. 133.&c. Cete.15. Coactio 9. Cognatio 8.9. Compositio 3. Conceptio 5.31. Coniunctio 11. Conscientia 17.Contractio 2. Contrarium 6.&c. 15. 17. Creatio 3. Damnatio 35. 66.Damnum 2.3.De.o. Defectus 12.&c.21.22.

5 Causa duplex.s.dispositiua, & cõsumatiua.22æ.q.94.4.o./.2.d.15.q.1.2.c./.Po^{a}.q.3.4.c. * Delectatio 24. Dæmon 31.44.90.&c.113.118.122.Denominatio 3.11.Desiderium 10. Desperatio 6.7. Detractio 3. Deuotio 4.5.6.8. Differentia 7.&c. Desinitio 11.12. Dispositio 32.41.&c. Dos 7. Ebrietas 1.Effectus 4.&c.Elementum 19.23.26.Aenigma 2.Ens 28. Esse 9. Aeternitas 21.43. Eucharistia 20.30.40.45.240.250.278.Ex.o.

6 Causa conseruatiua duplex, scilicet directe & per se, uel indirecte & per accidens, sicut quod remouet uel impedit actionem corrumpentis.1^{a}.q.104.1.2.c.

7 Omne qđ est in rebus est causa, uel effectus.Ʒ.3.c^{o}.107.2^{m}. * Excæcatio 3.&c.Experientia 7.9.Fatum 3 &c. Finis 1.5. 14.40.76.Fomes 9.&c. Fornicatio 18.&c. Forus 2.Fructus 18.Fucatio. Fumus. Futurum.2.4.5. Generale 1.

8 Genus causæ est quadruplex, scilicet finalis, formalis, efficiens, & materialis.22æ.quæstio.27.3.c./.Po^{a}.quæstio.3.16.c./. Meta. lect. 4. prin^{o}. D./. Lib^{o}.5. lect. 2. o. * Genus 34.Gloria 11.Grando. Gratia 65.115. Graue 1.7. Habitus 56.64. Hæresis 82. Homo 5. Honor 23. Idea 8.9.15.18.28. Idolatria 9. Ieiunium 29.35. Ignor^{a}.21.&c. 24.&c. In.3.9. Incontinentia 3.Infernus 7.Intentio 15.Iustitia 3.10. Lex 24. Lux 17.&c. Magis 6. Maledicere 1. Causa 84. ut Deus 432.Martyrium 6.8. Materia 35.42. Matrimonium 22.&c. 37.40.Medium 2.Miraculum 2.Natura 6. Nomen 55. Nonens 4.8.9.

9 Causa duplex.s.per se.i.causans per uirtutem suam, & per accidẽs.i. remouens impedimentũ. 1^{a}.q.114.3.c./.12æ.q.75.4.c./.q.76. 1.c./.q.85. 5.c./ q.88. 3.c./.22æ.q.3. 1.2^{m}./.q. 4.7.c./.2.d.33 q.1.3.2^{m}./.Ma.q.2.11.c./.q.3.6.c.prin^{o}. *Peccatũ 100.Pertingens. Plantæ 2.Plato 7.Pluuia.1.2.3.

10 Causa per accidens duplex.s.si nihil operetur, uel si aliquid operetur sed præter intentionem.1.d.46. 2.3^{m}./. Po^{a}.q.3.6.6^{m}./.Ma.q.1.3.14^{m}. * Præceptum 62.63.149. Prædestinatio 32. Primum 4. Principium 3.4.5.8 13. 14. Priuatio 3. Prius 3.Processio 8.46.Prophetia 39.Proportio 5. Propositio 2.7.Propter.o.Propter quid. Prudentia 6.9.27. Psalm.9. Pulchritudo 3.Purgatio 6.Purgatorium 8. Pusillanimitas. 1.5.Qualitas 10. Quare.Quæstio 3.Quia.Raptus 9.10.Ratio 1.13.Reatus 4.Reduplicatio 2. Relatio 6.12.13.27.69.

11 Causa per accidens duplex, scilicet remouens impedimentum, & causans præter intentionem.2.di.1.quæst.1.1.2^{m}./.Ma.q.1.3.14^{m}. * Relatiuum.6. Religio 79. Respiratio 2.3.Restitutio 10.

12 Causa per accidens duplex, scilicet nihil operans, uel præter intentionem. Et hoc dupliciter, scilicet attingens effectum, scilicet casus uel fortuna uel pertingens ad aliquid ei coniunctum, s.occasio.1.d.46.2.3^{m}./.Po^{a}.q.3.6.6^{m}./.Ma.q.1.3.14^{m}.*Salsedo.Saluari 7.Sanitas 3.Sapientia.3.5.28.29.30. Scandalũ 1.14.Sciẽtia 14.&c. 40.92.138.146.149.150.158.

Secundum quòd ipsum 4. Securitas 4. Sensualitas 14. Sensus 16. Sequi.

13 Occasio significat causam imperfectam, non autem semper causam per accidens, 22ę. q. 43. 1. 3^m./.4. d. 38. quæst. 2. 1. 4^m. * Seruitus 17. ſi. Sexus 2. Simonia 13. 19. Similitudo. Simplicitas 15. 16. 19. Solertia 6. Sonus. Speculatio. Speculum 6. Spes 33. Spirituale 1. Sterminatio. Stultitia 2. 9. Subiectio 2. Subiectum 8. 9.

14 Causa per accidens dupliciter, scilicet quod accidit causæ per se, uel quod accidit effectui per se. Et hoc tripliciter, scilicet habens ordinem per se, uel ut in pancioribus, uel non habens ordinem, nisi secundum æstimationem. Primum est remotens impedimentum contrarium uel non contrariũ. Secundum est casus uel fortuna. 22ę. q. 64. 3. c. Ma./. q. 1. 3. 14^m./. 15^m./. 16^m./. 17^m./. Meta. 5. lec. 3. ſi. b. E./. Phy. 2. lec. 8. me^o. d. Casus 1. Fortuna 1. 2. * Super 2. Superbia 22. Temeritas 1. Temperantia 27. Tentare 5. Tempus 43. Terremotus 1. Testamentum 4. Testis 6. Theologia 38. Timor 36. Titiones. Trepidatio. Tribulatio 4. Vapor 2. 4.

15 Causa sine qua non, aliquid plus habet, supra causas per accidens. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. c. * Ventus 5. Verbum 25. Veritas 14. 15. 20. Vespere. Vestigium 6. Virtus 78. Vita 8. 47. 51. 77. Vitium 6.

16 Causa sine qua non, si nihil omnino faciat ad inducendũ effectum, uel disponendo, uel meliorando, quantũm ad rationem causandi nihil habebit supra causas per accidens, sicut album est causa domus, si ædificator sit albus. Et sic per accidens omittitur ab arte nec ponitur in definitione. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. c. * Vniuersale 6. 21. Voluntarium 4. 6. Voluntas 6. 67. 74. 75. Votum 71. 77. 78. Vsura 77. 103. 105. 131. 147. 148. 150. 151. 152. 164. 165. 167. 173. 237. 239. Vtus 10. Vxor 19. 20. Christus 60. 69.

17 Causa sine qua non, duplex, scilicet causa per accidens, si nihil omnino operetur, & causa per se, scilicet concausa, si cooperetur principali causæ necessariæ, prout necessarium dicitur illud, sine quo res nullo modo potest esse, sicut respirare necessarium est animali respiranti, & cibus necessarius est animali. Et necessarium hoc modo dictum, licet nõ sit causa principalis, est tamen concausa quodammodo, sicut respiratio licet non sit causa principalis, animalis respirantis, est tamen concausa, in quantum cooperatur ad contemperamentum caloris naturalis, sine quo non est nita. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. c./. Meta. 5. lec. 6. prin^o. Agens 24. Cooperari 2.

18 Causa sine qua non, est causa per accidens, si nihil operetur. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. c.

19 Non omne quod fit, habet causam per se, sed tantum ens per se, non autem ens per accidens, quia non est propriè ens, sed magis ordinatur cum non ente. 1^a. q. 115. 6. c./. q. 116. 3. c./. 3. 3. c^o 86. 7^m./. 94. 1^m./. Meta. 9. 3. c. prin^o./. q. 6. 15^m./. 21^m./. q. 16. 7. 14^m./. Quol. 12. 7 c./. Meta. 6. lec. 2. 3. o./. Li^o. 11. lec. 8. me^o. c. Accidens 31. in fi.

20 Ens quod secundum se contingit per accidens & casualiter potest reduci in intellectum ordinantem, non autem in causam naturalem per se. Periher. lec. 14. me^o. K.

21 Causæ dicuntur per se ordinatæ, quando intentio primæ causæ, respicit omnes causas medias, usque ad ultimum effectum. Per accidens uero, proximum tantum. 3. 2. c^o. 37. 5^m./. Ver. q. 2. 10. c./. Quol. 9. 1. c /. Causis. lec. 1. fi.

22 A qualibet causa, deriuatur aliquis ordo ad suos effectus. Et unus ordo continetur sub ordine, sicut causa sub causa. Et multiplicatur sicut causa. 1. q. 105. 6. c./. q. 106. 3. c.

23 Omne unum in multis, oportet esse ab una causa. 1^a. q. 65. 1. c./. Po^a. q. 3. 5. 6. c./. q. 7. 2. c./. Ma. q. 1. 2. a. 4.

24 In causa per se, præexistit similitudo effectus, non autem in causa per accidens. Ma. q. 1. 2^m./. Meta. 7. lec. 8. me^o. c.

Du^m. 321^m 25 Immo nullo modo causa est similis suis causatis. 1^a. q. 4. 3. 4^m./. 1. d. 19. q. 1. 2. c./. d. 35. 4. 6^m./. d. 48. 1. 4^m./. 3. 1. c. 29./. Veri. q. 2. 11. 1^m./. q. 23. 7. 11^m./. Pot^a. q. 7. 7. 4^m./. 10^m. Respon. ſi. cũt Dubio 471°.

26 Idem effectus est ab infinitis causis per accidens, non autem per se. 1^a. q. 46. 2. 7^m./. 12ę. q. 1. 4. o./. 2. d. 1. q. 1. 5. 19^m./. Con. 1. c^o. 13./. Li^o. 2. c^o. 37. 5^m.

27 Aucta causa auget effectum per se, nõ autem effectum per accidens. 12ę. q. 77. 6. 1^m./. q. 85. 5. 1^m./. Ma. q. 3. 6. 3^m.

28 Aliquid est causa alicuius effectus dupliciter, scilicet directe ad illud agendo, & indirecte, quia non impedit, cum possit. 3^a. q. 47. 1. c.

29 Non est eadem essentia causæ & effectus./. 22ę. q. 58. 6. c.

30 Habitudo ad causam, nõ est de rõne entis causati, sed consequitur ad ea quæ sunt de ratione eius. 1^a. q. 44. 1. 1^m.

31 Causa quandoque habet necessariam habitudinem ad esse ĉtum, propter defectum effectus, & non causæ. 1. q. 19. 3. 4^m.

32 Causa essentialis, semper differt specie a suo effectu. 2. d. 18. quæst. 2. 1. c.

33 Causa essentialis, est causa totius speciei, aliæ uero tantum individui. 1. d. 12. 2. 2^m./. 2. d. 1. q. 1. 4. c./. d. 18. q. 2. 1. c./. Po^a. q. 3. 7. c./. q. 5. 1. c.

34 Causa æquiuoca est causa totius speciei, uniuoca uero tantum individui. 1^a. q. 13. 5. 1^m./. q. 104. 1. c./. 2. d. 18. q. 2. 1. c./. Con. 2. c^o. 21. 4^m./. 7^m./. Li^o. 3. c^o. 65. 3^m./. Li^o. 4. c^o. 7. 14^m./. Veri. quæst. 10. 13. 3^m./. Po^a. quæst. 7. 7. 7^m./. Opus. 3. c. 204. Agens 10. Aequiuoca uniuoca,

35 Effectus uniuocus dependet tantum in fieri a causa, sed æquiuocus potest dependere etiam in esse. 1^a. q. 104. 1. c./. Po^a. quæst. 5. 1. c. * Abstractio 12. 13. Adoptio 12. Affinitas 1. &c. Agens 10. 17. 18. Amicitia 25. 35. Amor 63. Amplexus. Applicatio 2. Ascendere 14. Assimilatio 15. Bonitas 38. 65. 69. &c. 79. 83.

36 Effectus est in causa secundum similitudinem quadrupliciter, scilicet secundum esse naturale, & secundum eandem rationem, ut in uniuocis, secundum eandem rationem tãtum, ut in æquiuocis, uel spiritualiter, uel influxa. 3^a. q. 62. 3. c./. Veri. q. 27. 7. c. Effectus. 7. De. o. Deus. 5.

37 Effectus est in causa uniuoca secundum similitudinem formæ eiusdem speciei, in causa uero æquiuoca, secundum similitudinem formæ excellentioris. 1^a. q. 4. 2. 3. o./. q. 6. 2. c./. q. 13. 5. c./. q. 105. 1. 1^m./. q. 110. 2. c./. q. 115. 3. 3^m./. 3^a. q. 62. 3. c./. 2. d. 15. q. 1. 2. 4^m./. 4. d. 5. q. 2. ar. 2. q. 2. c./. d. 43. ar. 2. q. 1. c./. Con. 1. c^o. 29./. 32./. Ma. q. 1. 3. c./. q. 4. 1. 10^m./. 3. c./. Po^a. q. 5. 1. c./. 5. c./. q. 7. 1. 8^m./. Dionysius. lec. 3./. Meta. 2. le. 2. me^o. K. Agens 12. * Effectus 4. &c. 10. Aequiuoca 2. Aeternitas 21. Habitus 74. &c. Imperare 15.

38 Deus est causa agens analoga, non autem uniuoca, nec æquiuoca. 1. d. 8. q. 1. 2. c. Deus 449. * In. 9. 22. 23. Infidelitas 2. Instans 16.

39 Effectum agentis, oportet esse in agente eundem specie, ut in causis uniuocis, uel analogice, aut in æquiuocis. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 4. o. * Intellectus. 139. 161. 181. 214. 259. Intelligibile 3. Inuidia 13. Effectus. 7. 10.

40 Effectus est in causa principali, secundum similitudinem formæ eius, in causa uero instrumentali, secundum utrutem a causa principali in instrumento. Ma. q. 4. 1. 16^m./. 3. c. Agens 31. A. o. * Ablatiuus 1. Abstractio 12. 13. 14. Accusatio 24. Principalis, instrumẽ.

41 Causa instrumentalis non participat actionem causæ principalis, nisi inquantum per aliquid sibi proprium dispositiue operatur ad effectum principalis agentis. 1. q. 45. 5. c. Actio 80. Agens 27. * Actus 27. 156. 184. Acquirere. Adoptio. 11. 12. 17. Agere 12. Alteritas. Amenitas. Anima. 32. 71. 88. 90. 198. 261. 262. Animal 2. Artifex 1. Assimilatio 8. Bellum 5. Calor 16. &c. Casus 3. &c. Cæremonia 4. Cerritudo 2. &c. Cibus 2. Communicatio 4. Conclusio 2. Concupiscibilis 10. Conseruatio 8. Constructio. Contractio 2. Contritio 24. &c. Cubicellus. Debitum 11. 18.

42 Nullum individuum potest constituere aliud in simili specie, nisi ut instrumentum causæ respicientis totam speciem, & totam esse naturæ inferioris. Po^a. q. 3. 7. c. fi. D. Agens 29. * Defectus 12. &c. Dæmon 31. 44. 64. 82. 112. 113. 122.

43 Instrumentum adhibetur, propter conuenientiam eius in causando, ut sit medium inter causam primam & causatum, & attingat utrumque. Con. 2. c^o. 21. 5^m. * Desiderium 10. Deuotio 4. &c. Dicere 3. Dispensatio 7. &c. Dispositio 32. 43. 44. 53. Disputatio 7. Distinctio 27. 35. Diuersitas. 5. 6. 11. Diuitiæ 4. Diuortium 2. Dolabrum. Dolor 22. Dos 7. Ebrietas. 1. 2. Aegritudo 2. Electio 30. Elementum 19. Eleemosyna 32. Elix. Enigma. 2. Ens 28. Aequalitas 7. 13. Aeternitas 21. Eucharistia 43. Ex. o. Excæcatio 3. &c. Excessus 2. Exclusio 4.

44 Instrumentum numquàm adhibetur, nisi ad causandum aliquid per motum. Con. 2. c^o. 21. 4^m. * Facere 1. Falsitas 12. &c.

45 Causa principalis est nobilior suo effectu, non autem instrumentalis, nec causa per accidens. 12ę. q. 66. 6. 3^m./. 22ę. q. 148. 3. 2^m./. q. 165. 2. 1^m./. 3^a. q. 79. 2. 3^m./. 3. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. 3^m./. d. 14. q. 2. 2. 2^m./. Ma. q. 4. 1. 15^m./. 3. 5^m. * Fides 9. 73. &c. 139. 162. Fiducia 7. Forma. Fucatio. Graue 7. Habitus 56. 64. 74. 75. 77. 80. Iacob 5. Iactantia 4. 5. Ignis 14. Imaginatio 10. Immunditia 3. Imperare 15. In. 3. 9. 22. &c. Inconuenientia 3. Indiuiduũ 26. Indulgentia 4. 6. Infidelitas 2. 7. Instans 16. Intellectus 139. 161. 181. 214. 259. Intelligibile 3. Invidia 13. Inuoluntarium 3. 4. Iocosum. y posthabis 5. Ira 28. &c.

46 Effectus habet esse nobilius & principalius non autem uerius, in causa principali, quàm in se, non autem in causa instrumentali. 1^a. q. 4. 2. c./. q. 18. 4. 3^m./. 12ę. q. 83. 1. 2^m./. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. 3^m./. Ma. q. 4. 1. 15^m./. 3. 5^m. Irs. 1. 2. * Iudei 19. Iudicium 15. Iuramentum 17. Iustitia 65. Iustificatio 36. Lacrimæ. Latro 3. Laus 4. Liber 13. Libertas 2. 4. Lignum 2. 3. Loqui 1. Luciditas 1. Lux 20. 25. Macula 3. 5. 6. 8. 16. Magis 6. Malum 23. Maria 56. Martyrium 7. 9. 14. Materia 35. 41. 42. Matrimonium 3. 4. 6. 9. 22. 23. 33. 37. 40. 64. 71. 74. 80.

47 Effectus assimilatur causæ principali, non autẽ instrumentali. 3. q. 62. 1. c./. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. 1. 3^m./. 4^m./. d. 12. q. 1. ar. 2. q. 2. 1^m./. d. 19. q. 1. ar. 2. q. 1. o./. 3ª. 4. c^o. 77. 4^m./. Ma. q. 4. 1. c./. 1ę. Cor. 15. lect. 2. prin^o. B./. Ethi. lec. 9. prin^o. b. K./. Meta 12. lec. 3. prin^o. c. Causa 40. * Matutinæ 2. ; Maximum. Medius 2. Meritum 29. 90. Metaphysica 30. 31. Miraculum 2. Misericordia 43. Missio 41. Mors 2. 6. 18. 24. 29. 36. 37. Motus 32. 43. 44. Mutabile 3. Mutatio 11. Natura 6. 41. Naturale 3. 12. 14. Necessitas 2. 15 29. Negatio 3. Negligentia 9. Nonens 8. 9. Nouellæ. Notum 3. Numerus 9. Obedientia 9. 14. 23. Obiectum 9. Obsecratio. Occidere 12. 17. Odium 8. 13. 14.

48 Causa principalis, licet manifestissima, non potest proprie dici signum sui effectus, licet occulti, sed tantum causa instrumentalis, quia ut mota, est effectus. 3^a. q. 62. 1. 1^m. * Omissio 7. Operatio 10. 38. Opinio 9 Oppositio 4. 5. 6. Oratio 48. Ordo 6. 27. 61. 69. Pars 41. Participare 5. 12. Passio 10. 35. 42. 47. 76. 106. &c. Pax 13. &c. 18. Peccare. Peccatum 17. Pœna 14. Pœntentia 50 Per. o. Perfectio 6. Persona 43. 45. Planetæ 2. Pluuia. o. Pollutio 2. 4. &c. Possibile 6. Præceptum 63. 119. 149. Prædestinatio 22. 32. &c. Primum 4. Restitutio 10.

49 Ordo est in causis finalibus, sicut in agentibus, scilicet q secunda dependet a principali. 3. 3. c^o. 109. prin^o. Agens 2ę.

50 Causa finalis & causa efficiens coincidunt 2. d. 1. L. 1./. 4. d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1. 1^m./. 3. 3. c^o. 17. 7^m./ Ma. q. 1. 1. c./. Phi. 2. lec. 10. fi. * Sacramentum 18. Signum 7. &c. Suba 3.

Du^m. 322^m 51 Immo causa finalis opponitur causæ efficienti. 22ę. q. 27. 3. c./ 3ª q 62. 6. c./. Meta. lec. 4. prin^o. E./. Li^o. 5. lec. 2. o. Respon. Du^o. 322°.

Proxima 52 vt remota. Eiusdem, & similiter, non potest esse duplex causa proxima, uel remota, sed diuersimode. 1^a. q. 52. 3. c./. 1. d. 37. q. 1. 1. 4^m./. Meta. 5. lec. 2./ Phi. 2. lec. c.

53 Idem respectu eiusdem potest esse causa & effectus diuersimode. 12ę. q. 33. 4. 2^m./. 2. d. 36. 3. 2^m./. 4. d. 3. ar. 1. q. 2. 4^m./. d. 17. q. 1. ar. 4. q. 1. c./ 3. 3. c^o. 14. 1^m./ Ver. q. 9 3. 6^m./. q. 28. 7. c./. Virt. q. 1. 12. 5^m./. Opus. 31./. c^o. 2. Meta. 5. lec. 2. ſi. b./. Phy. 2. lec 5. me^o. c. * Accidens 4. Augurium 2. Capitale 1. Cæte. 15. Commune 13.

54 Causa prima uel uniuersalis, dicitur dupliciter, scilicet in prædicando, & in causando. Et correspondent adinuicem. Veri. q. 2. 4. 7^m./. Phi. 2. lec 6. prin^o. * Confessio 18. Conseruatio 6. Ex 5. 6. Fatum 3. 4. Fomes 8. &c.

55 Effectus denominatur a causa proxima, non a remota, uel uniuersali. 1. q. 14 13. 1^m./. q. 25. 3. 4^m./. 3^a. q. 1. 1^m./. 1. d. 39. q. 2. 2. 2^m./. 2. d. 43 1. 2^m./. Veri. q. 5. 9. 10^m./. 12^m. * Fortuna 1. Forus 2. Genera e. Genus 18. 32. 33. 34.

56 Scire aliquid per causas intrinsecas rei, est perfectius scire, quàm per causas extrinsecas. 1. d. 45. 3. 5^m./. Meta. 7. lec. 1. me^o. d. E.

Du^m. 323^m 57 Immo demonstratio per causam finalem, maxime facit scire, quia in naturalibus fiunt demonstrationes, vt plurimũ per effectus qui sunt notiores quo ad nos. Poster^m. le. 4. fi. o. Respon. Du^o. 323°.

58 Demonstratio quæ facit scientiam de re, sumitur ex proximis causis rei. 1. d. 45. 3. 5^m. * Habitus 55. 64. 77. 80.

59 Scientia practica est causa rerum, inquantũ dirigit in opere, non autem sufficienter, sine potẽtia activa. 3 d. 14. 4. 2^m.

60 Posita causa sufficienti & immediata, statim ponitur effectus, non autem mediata. 4. d. 43. ar. 2. q. 1. 1^m.

61 Effectus quanto remotior est a causa, tãto est debilior. 12ę. q. 66. 1. c./. 3. d. 1. q. 1. 4. c. * Vsura 55. 131.

62 In quolibet genere causarum, causa distat ab effectu, secundum perfectionem, uel secundum uirtutem. 1^a. q. 33. 1. 1^m.

63 Quælibet causa, primo operatur in sibi propinquius, & per illud in alia. 3^a. q. 56. 1. c.

64 Quanto causa est altior, tanto communior, efficacior, & profundior est, & de remotiore potentia, reducit ad actum. Po^a. q. 3. 7. c. fin. D./. Meta. 6. lec. 3. me^o. c. K. Agens 9. Causa 77. 88.

Prima uel 65 fœtidaria. Causa prima duplex, scilicet prima in genere, & prima simpliciter, scilicet deus. 1^a. q. 19. 8. o.

66 Causa filii dicitur pater, in diuinis, & filius causa Spiritus sancti, secundum aliquos doctores Græcos, non tamen secundum latinos hoc dicitur, sed quòd sit principiũ. Opus. 1. c^o. 1. o.

67 Causa prima, scilicet deus, produxit materiam, de nihilo. 1^a. q. 14. 11. o./. q. 15. 3. 3^m./. q. 44. 2. o./. 4. 4^m./. q. 45. 1. 3^m./. q. 46. 1. 3^m./. q. 47. 1. c./. q. 57. 2. c. fi./ q. 65. 4. c. fi./. q. 91. 2. c./. q. 105. 1. c./. 1^m./. q. 117. 3. c./. 1. d. 16. q. 1. 1. c./. h /. 2^m./. 3^m./. d. 35. 3. c./. d. 36. q. 2. 1. o./. 2. d. 1. q. 1. 1. 5^m./. 3. 4. c./. 5. 1./. d. 3. q. 3. 3. 2^m./. d. 18. q. 1. 2. c./. q 2. 2. c./. 4. d. 1. 1. q. 1. ar. 3. q. 1. c./. 3. 1. c^o 65. 2^m. fi./. Li^o. 2. c^o. 15./. 16./. 20. fi./. 22. 1^m./. fi./. 42. 8^m./. Li^o. 4. c^o. 63. me^o. G./. Veri. q. 3. 5. c./. Po^a. q. 3. 5. o./. 16. c. me^o. E./. q. 5. 1. c. fi./. 11^m./. Anima 20. c./. Opus. 3. c^o. 69./. 98./. 229./. 230./. Roma. 11. lect. 5. me^o. A./. Phy. 8. lec. 2. prin^o. B. Agens 19. 54.

68 Processiones diuinarum personarum, sunt causa primæ creationis omnium creaturarum. 1^a. q. 33. 3. 1^m./. q. 45. 6. o./. 7. 3^m./. 1. d 14. q. 1. 1 c./. q. 2. 2. c./. d. 26. q. 2. 2. 2^m./. d. 27. q. 2. 3. 6^m./. d. 29. 2. fi./. d. 30. q. 1. 3. c./. Po^a. q. 2. 7. 6^m./. q. 10. 2. 19^m. * Accidens 36. Adoptio 17. Amor 21 ¦Angelus 374. 478. Appropriatio 4. Assimilatio. 8. 15.

69 In causis quæ agunt ex ordinatione diuina, non oportet quòd posita causa, statim ponatur effectus. 3. d. 19. ar. 3. q. 2. 4^m./. 4. d. 43. ar. 2. q. 1. 1^m. * Baptismus 15. 57. 108. &c. 153. &c. 223. 248. Bonitas 20. 83. 129.

70 Voluntas dei ratione suæ libertatis, est causa ad utrumlibet, non autem contingens, quia contingens mutabilitatem importat. 1. d 45. 3. 3^m./. d. 47. 1. 1^m. * Cælum 98. 100. 101. 105. 134. Deus 315. Fatum 3. 4. Finis 1. 5. 40. 76. Idea 28 &c.

71 Effectus non trahit necessitatem, vel contingentiam, a causa prima, sed a proxima 1^a. q. 14. 13. 1./. q. 25. 3. 4^m./. q. 47. 1. 2^m./. q. 103. 7. 3^m. 1. 3^a. q. 4. 1. 1^m./. 1. d. 39. q. 2. 2. 2^m./. dist. 40. q. 3. c. fin./. dist 43. q. 2. 3. c./. dist. 47. 1. 2^m./. Con. 1. c^o. 67. 5^m./. 85. 3^m./. Li^o. 2. c^o. 30. prin^o. E./. Li^o. 3. c^o. 69. prin^o./. 71. fi./. 72. 1^m./. 86. 2^m./. Veri. q. 2. 12. 7^m./. 14. c./. 3^m./. quæst. 5. 4. 7^m./. 9. 10^m./. 12^m./. qu. 12 11. c./. q. 24. 1. 4^m./. Po^a. q. 1. 4. 3^m./. 6^m./. Ma. quæst 16. 7. 15^m./. Opus. 3. c^o. 139./. 141./. Meta. 6. lect. 3. me^o. c. * Imperare 15. Intelligibile 3. Iudicium 14. 15. Libertas 2. 4. Locus 15. 26. Martyrium 7. Nomen 55. 65. Du^m. 324^m

72 Oppositum uidetur dicere. 1^a. qu. 19. 8. c./. Veri. qu. 23. 5. c./. Ma. q. 1. 6. 7. 15^m./. Quol. 1. 3. c./. Quol. 12. 4. 1^m. Respon. Du^o. 234°.

73 Causa prima est principalis simpliciter, quia plus influit, secunda uero secundum quid, quia plus conformat. Veri. q. 24. 1. 4^m. Agens 9. infra.

74 Causa prima plus influit, quàm secunda. 1^a. qu. 104. 2. c./. 12ę. q. 19. 4 c./. q. 85. 5. c./. 2. d. 1. q. 1 4. c./. Ver. q. 5. 9. 10^m./. q. 24. 1 4^m./. Causis. lec. 1. o./. He. lec. 2. me^o. H.

75 Causa prima plus attingit ad intima rei, quàm causa secundæ. 2. d. 1. q. 1. 4. c./. Veri. q. 5. 9. 10^m./. Po^a. q. 3. 7. c. fi. D. ſi./. He. 4. lec. 2. me^o C. Du^m. 325^m

76 Oppositum uidetur dicere. Opus. 9. ar. 74. Respon. Du^o. 325°. Et sicut infr. 77.

77 Causa prima est proximior effectui secundum efficaciam, non autẽ secundum emanationem. Opus. 9. ar. 74. Causa 64.

78 Operatio causæ secundæ, semper fundatur super operationem causæ primæ, & præsupponit eam 12ę. q. 19. 4. c./. 4. d. 49. q. 1. ar. 3. q. 2. c./. Po^a. q. 3. 4. c./. q. 5. 8. c./. Quol. 3. 6. c.

79 Causa prima est uehementioris impressionis in causatum causæ secundæ quam ipsa, deo remota influentia secundæ, potest remanere influentia primæ. 4. d. 12. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. 3. 2. c^o. 89. me^o. D. Po^a. q. 3. 7. 15^m.

80 Quicquid est causatum secundum aliquam naturam, non potest esse prima causa illius naturæ, sed secunda. 4. d. 1. q. 1. ar. 1. o. 1. 5^m./. 3. 2. c^o. 21. 4^m.

81 Causę habent intra se ordinem, quia finis est ratio agentis, agens formæ, & forma materiæ. 1^a. q. 5. 2. 1^m./. 4. q. 89. 3. 4^m./ 12ę. q. 1. 2. c./. 4. d. 3. ar. 1. q. 1. c. 3. 2. c^o. 40. 2^m./. Li^o. 3. c^o. 17. fi./. Veri. q. 28. 7. c./. Meta. 5. lec. 3. me^o. a. E./. fi. c./. Phy. 2. lec. 5. fi./. Poster^m. le. 16. me^o. c./. Li^o. 2. léc 8. prin^o. * Apprehensio. 1. 2. Calor. 16. &c. Ordo.

82 In causis inuenitur prius & posterius dupliciter, scilicet in diuersis ordinatis, uel in eadem, secundum uniuersale & particulare. Meta. 5. lec. 2. me^o. b. F.

83 Causa perficiens, est nobilior suo effectu, non autẽ causa disponens. 12ę. q. 66. 6. 3^m. * Cælũ. 98. 100. 112. 157. Agens 2.

84 Causa efficiens, formalis & finalis, est nobilior suo effectu: ideo quicquid est in eis, est nobilius quàm in effectu, sed in causa materiali, est econuerso. Veri. q. 7. 7. 1^m. * Coniugio 11. Corruptio 16. Definitio 10. &c.

Ca

85 Causa essendi absolute est forma, sed ut fit de potentia, sunt aliæ tres causæ. Ideo in immobilibus consideratur tm̄ causa formalis. Et sunt tantum quatuor causæ. Phy.2.lect.5.fin. Aequalitas 7.Gaudium 3.Hæresis 8.&c.82.
86 In causis agentibus, quanto aliquid est prius, tanto est perfectius, in causis autem materialibus est imperfectius. 22æ.q.1.7.3^{m}./.4.d.23.q.1.ar.3.q.3.2^{m}. *Ignorantia 2.3.6.&c. Iustificatio. Lux 20.Mansuetudo 7.
87 Semper oportet, q causa per se sit potior effectu. 1^{a}.q.91.1.c./.12æ.q.112.1.c./.22æ.q.148.3.2^{m}. Pœna 24. Perfectio 6.
88 Quanto causa est altior, tanto causalitas eius ad plura se extendit. 1^{a}.q.65.3.c./.ꝯ.2.c^{o}.16.3^{m}./.Lib^{o}.3.c^{o}.24.fin.A./.Quol.3.6.c./.Meta.6.lect.3.med^{o}.c./.Phy.2.lec.6.princ^{o}.E. Causa 64.
89 Omnis causa, dicit diuersitatem substantiæ ab effectu 1^{a}.q.33.1.1^{m}./.Po^{a}.q.7.0.8.c.fi./.q.10.1.8^{m}.
90 Omnis causa, uel est extra essentiam effectus, sicut efficiens & finis, uel est pars essentiæ eius, sicut & materia & forma. 1.d.29.1.c.
91 Omnia nobiliori modo sunt in causa sua, quam in suo causato. 1^{a}.q.4.2.c.
Du^{m}.326. 92 Immo non oportet, quòd illud quod est de nobilitate causati, sit de nobilitate causæ. 1^{a}.q.4.2.c./.3.0. Respondeo Dubio 326.
93 Primum dictum est uerum causaliter, secundum uero formaliter. Opus.72.q.10.
94 Causa semper excedit suum causatum. 12æ.q.66.1.c./.1.d.3.L.1.fi./.d.37.L.1.me^{o}.A./.2.d.42.q.2.4.c.fi./.Verit.q.5.2.8^{m}./.ꝯ.3.c^{o}.77.6^{m}.
95 Quicquid est causa causæ ut causæ, est causa causati. 1^{a}.q.49.2.2^{m}./.12æ.q.79.1.3^{m}./.2.c./.2.d.34.3.3^{m}./.d.37.q.2.1.2^{m}./.2.c./.d.44.q.1.2.2^{m}./.ꝯ.3.c^{o}.71.1^{m}./.fi./.Ma.q.3.1.4^{m}./.2.c.fi./.q.16.4.6^{m}.
96 Effectus est in causa dupliciter. s. secundum dominium, & secundum similitudinem. Ver q.27.7.c. Effectus 7.
97 Causæ in actu, simul sunt, & simul tolluntur cum suis effectibus, non autem causa in potentia. Meta.5.lec.2.fi./.Phy.2.lec.6.fi.f. vel Causa 3.
98 Causa formalis est simul cum suo effectu formali, non autē aliæ.4.d.17.q.1.ar.5.q.2.2^{m}.
99 Omnis effectus dependet a causa sua. 1^{a}.q.33.1.1^{m}./.q.104.1.2.c./.1.d.37.q.1.1.c./.3^{m}./.Verit.q.5.1.c./.8.8^{m}./.Poten^{a}.q.5.1.2.c.
100 In quolibet genere causarum, causa est naturaliter prior effectu.3.d.18.3.3^{m}./.Ver.q.28.7.c./.Pot^{a}.q 3.13.5^{m}./.Poster^{m}.lect.4.fi.o.
101 Non omnis causa, est prior effectu duratione. Pot^{a}.q.3.13.c.fin./.5^{m}.
102 Causa efficiens, non potest esse posterior effectu, ordine durationis, sicut finalis.3^{a}.q.62.6.c.
103 Non omne prius, in aliquo genere uel specie, est causa actiua omnium entium in illo genere uel specie. Quol.3.6.d.
104 Nulla creatura est causa actiua alterius, quo ad nouam formam uel dispositionem, sine mutatione, sed conseruat sine mutatione. 1^{a}.q.104.2.3^{m}. *Principium 2.&c.13.14. Ratio 1.13.&c.21.32.&c.
105 Quod est prius in causando, est posterius in causato, & cōuerso. 1^{a}.q.5.4.c./.Causis lec.1.fi.
106 Quicquid est in causa & in causato, pri^{9} est in causa quàm in causato, 2.d.37.q.3.2.5^{m}.
107 Non omne quod est in causa & in causato, prædicatur pri^{9} de causa quàm de causato, Ver.q.1.2.c./.q.27.2.5^{m}.
Cognitio. 108 Causa cognoscitur per effectum quandoque, & econuerso. 1^{a}.q.85.3.4^{m}./.8.1^{m}./.4.d.17.q.1.ar.1.q.1.5^{m}./.q.2.2^{m}./.3^{m}. Certitudo 5.Demonstratio 1.6.15.Effectus. *Admiratio 1.3.5.Angelus 84.143.296.301.350.374.383. Appellare 1.&c. Appetitus 7.8.Auis 2.Charitas 69.83.124.&c.144.150. Cerimonia 4.6. Certitudo 3.5.14.18. Cognatio 8.9. Cognitio 22. Demonstratio 1.4.&c.15. Definitio 10.&c. Effectus 4.&c. Forma 4.126.132.166. Futurum 2.5. Instans 16.
109 Omnis causa, est naturaliter notior suo effectu. Caus.prin^{o}. Poster.lec.4.fi.o. *Mathematica 4.
110 Causa cognoscitur tripliciter ex effectu. s. uel secundum q effectus sumitur ut medium ad cognoscendum de causa q sit & q talis sit, uel ita q in ipso effectu uideatur causa, inquantum similitudo causæ resultat in effectu, uel ita q similitudo causæ in effectu sit forma, qua cognoscit causam su^{9} effectus, sicut si arca haberet intellectum, & per suam formam cognosceret artem, qua talis forma uelut eius similitu

Ce

do processit.ꝯ.3.c^{o}.49.prin^{o}. Effectus 4. *Scientia 92.138.139.158.
111 Effectus dupliciter cognoscitur in causa. s. demonstratiue, & per coniecturas. 1^{a}.q.14.13.c./.1.d.38.5.c.
112 Effectus dupliciter repræsentat causam. s. quo ad esse, & secundum formam. 1^{a}.q.45.7.c./.ꝯ.3.c^{o}.49.
Contentiosa. 113 Causa contentiosa. Aduocatus.0.Appellare.0.Iudex 7.Iudicium 24.Lis.Litigium.0.Præuaricator.0.Testamentum 4.Testis 6.
¶ Causale. Denominatio 3. Ratio 13.21. *Adam 90.&c. Angelus 261. Attributa 1. Cælum 149.157. Conuenientia 2. Delectatio 6. Fides 9. Gratia 65. Plantę 2. Virtus 56.
¶ Causalitas. Causale. Causatiua. Cælum 97.111.157. Deus 156.182.183. Distinctio 27. Exemplar 3 Fides 162. Finis 1. Intentio 15. Iposthasis 5. Iustitia 4.10.63. Locus 25. Maledicere 1. Nomen 65. Odium 8.13.&c. Passio 100. Peccatum 117.
¶ Causatiua. Dicere 3. In 9.22. Incentiuum. Quia. Ratio 13.21.
¶ Causator. Amor 142. Auctor.
¶ Causatum. Applicatio 2. Naturale 5.12.14.
¶ Caute. Confessio 82. Eucharistia 184. Vsura 247.
¶ Cautela, uel cautio, cuius est uitare impedimenta bonæ operationis, est pars integralis prudentiæ.22æ.q.48.c./.q.49.8.o. *Aduertere. Caute. Cautius. Cauere. Circumspectio. Cura 5. Eucharistia 184. Euitare. Fideiussor. Incarcerare. Peccatum 175. Professio 3. Prudentia 48. Tentare 17. Vitare. Vsura 247.
¶ Cautio. Cautela.
¶ Cautius. Peccatum 175. Professio 3.
¶ Cayphas habuit a deo inspirationem, quam male intellexit, ideo participauit aliquid de prophetia 4.d.19.L.prin^{o}.E./.Quol.9.16.c./.10.11.lec.7.me^{o}.g./.1æ.Cor.12.lec.1.me^{o}.E./.Titum lec.3.fi.H./.
¶ Cecatio. Excæcatio. Peccatum 27.197.
¶ Cecilia multipliciter laudatur præcipue per nouem bonas proprietates mulierum quæ sunt, scilicet sapientia ex parte rationalis, mundicia ex parte concupiscibilis, constantia ex parte irascibilis, modestia contra multiloquium, ueritas cōtra mendacium, discretio contra stultiloquium, sanctimonia in facto, uerecundia in signo, & gratia conuersando. 1æ.Cor.7.lec.2.fi.I.
1 ¶ CECITAS mentis triplex, scilicet priuatio luminis accidentalis, auersio uoluntaria primo intelligibili, tertia propter occupationem. Prima est pœna, aliæ uero peccatum. 22æ.q.15.1.o. Ambitio 4. Excæcatio 1.&c. Luxuria 16. *Aduocatus 9. Imaginatio 3.
2 Cecitas mentis, & hebetudo sensuum, opponuntur dono intellectus.22æ.q.8.6.1^{m}./.q.15.2.fi.
3 In ceco est ad uidendum.12æ.q.85.2.3^{m}. *Macula 5. Malum 62. Miraculum 13.14.22. Miraculosum uel uitio 5. Mutus. Oblatio 6. Obtalmia. Obumbratio. Peccatum 27.197. Prophetia 56. Ratio 3.52. Scientia 81. Scipio.
4 Cecus actu habet uirtutem gressiuam, per quam ambulare potest. Sed inquantum caret uisu qui dirigit ambulando, patitur defectum in ambulando, dum ambulat cespitando. 12æ.q.18.1.2^{m}. *Sinderesis 8. Visus 5.
5 Cecus miraculose illuminatus, naturaliter uidet. 3^{a}.quæst.77.4.3^{m}.fi.
¶ Cecus. Cecitas 5.6.
¶ Cedere. Annihilatio 15. Beatus 53. Bonitas 249. Consecratio 11. Correctio 19. Decedere. Elementum 27. Gloria 24. Impugnare 1. Mollicies 1. Mors 9. Oblatio 15. Peccatum 174.175. Pœna 70. Plato 2. Vsura 204.253.
¶ Celare. Clam. Occultatio. Verecundia 3.12.
¶ Celebrare. Agnus 1.2. Anniuersarium. Baptismus 77.&c.112.233. Cōceptio 41.42. Diuortiū 1. Episcopus 14. Eucharistia 37.145.151.152.155.161.167.168.192.214. Lepra 1.3.4. Martyriū 8.11. Neomenia. Occidere 12. Parasceuæ. Pascha 3.&c. Paulus 6.
¶ Celebre. Agnus 1.2, Sabbathum 1.3.4.
¶ Celebritas. Vnctio 38.
¶ Cæleste. Ambra. Angelus.284.603.604. Anima 15. Apertio 2. Aquila 1. Ascendere 1.&c. Assimilatio 5. Calor 16.21. Character 19. Corpus 67. Dæmon.112. Effectus 20. Figura 10. Galilæa 1. Gladius 1. Idolatria 4. Ierusalem 2. Intellectus 44. Lex 125. Luctus 2. Manichæus 2. Mansuetudo 9. Mōstrum 1. Oratio 57. Paradisus 15.&c. Paupertas 6.8. Peccatum 13.200. Præceptum 120. Principatus 10. Prouidentia 45. Sexus 2. Sol 4. Templū.9. Terra 5.7. Virtus 73.181. Xp̄s 163.

¶ Cellula.

Ce

¶ Cellula. Cerebrum 3.
Quid. 1 ¶ CAELVM habet materiam, alterius rationis a materia quatuor elementorum. 1^{a}.q.66.1.5^{m}./.2.0.12æ.q.49.4.c./.2.d.3.q.1.1.c.prin^{o}./.d.12.1.0./.d.14.2.c./.4.d.47.q.2.ar.2.q.2.c./.Con.2.c^{o}.16.8^{m}./.43.2^{m}./.Pot^{a}.q.4.1.15^{m}.fi./.Quol.3.6.c./.Quol.6.19.1^{m}./.Spū.1.18^{m}./.6.2^{m}./.8.c.prin^{o}.H./.Anima 7.c.me^{o}.F./.Opusc.3.c^{o}.74./.Opusc.15.c^{o}.7./.Opusc.42.c^{o}.14./.15./.Meta.2.fi./.Li^{o}.8.lect.1.fi./.Lec.4.prin^{o}.a.fi./.Lib^{o}.12.lec.2.fi.f./.phy.8 lect.1.me^{o}.c.I./.Cæ.lect.6.prin^{o}.a.C.G. Cælum 9.36.
2 In materia cæli, non est potentia ad corruptionem, quia forma eius excludit omnem priuationem ab ea. 1^{a}.q.9 2.c./.q.10.5 c.fin./.q.97.1 c./.3.d.3.q.1.ar.2.q.3.c./.d.12.q.2.2.8^{m}./.Po^{a}.q.5.3.4.c./.Anima 14.b.3./.Opusc.3.c^{o}.171. *Angelus 619. Apostoli 34.35. Coquum. Creatio 35.46. Demonstratio 16. Deus 48. Elementum 15 28.
3 In cælis non est aliqua potentia, quæ perficiatur per locū, uel quæ facta sit propter esse in tali loco 4.d.48 q.2.2.7^{m}.
4 Nobilissima dispositio ad formam cuiuscumque corporis, est infra nobilitatem cæli.2.d.2.q.2 3.4^{m}.
5 Cæli differunt specie inter se, licet sint eiusdem generis. Spū.8.c me^{o}.F./.12^{m}./ Cæ.2.lec.10.prin^{o}.b.fi./.lec.16.fi.
6 Diuersæ opiniones de natura cæli.1^{a}.q.76.2.c./.q.68.1.4.c./.2.d.12.1.c./.5.4^{m}./.d.14.2.c./.Quol.4.3.0./.Quolib.6.19.1^{m}. *Figura 10. Idolatria 4. Ierusalem 2. Intellectus 44. Iustificatio 16. Iustus 3.&c.12. Ordo 7.
7 Corpora inferiora non sunt de natura communi, nec est aliquid unum reale, conueniens corporibus cælestibus & inferioribus, super quod intellectus fundare possit intentionem uniuersalis, sed secundum intentionem tantū. Opusc.41.c^{o}.14./.15.
8 Cælum non est animatum. 1^{a}.q.70.3.0./.2.d.14 3.c./.3^{m}./.d.15.q.1.2.c.prin^{o}./.d 18.q.2.3.3^{m}./.3.d.2.q.1.ar.3.q.1.c./.ꝯ.2.c^{o}.70./.Ver.q.5.9.14^{m}./.Po^{a} q.6.6.0./.Quol.12.9.0./.Spū.6.0./.Anima 8.3^{m}./.4^{m}./.5^{m}./.17^{m}./.Causis lec.2.3.fi./.Cę.2.lec.3.prin^{o}.a./.Lec.13.me^{o}.F./.Lec.18.19.prin^{o}. *Prouidentia 45. Tractare 2. Virtus 73 181.
9 Cælum non est de natura quatuor elementorum. 1^{a}.q 66.2.c./.2.d.14.2.0./.Quol.6.q.11.1^{m}. Cælum 1.
10 Stellæ sunt eiusdem naturæ, cum cælis suis, sed differunt secundum densitatem, & per consequens secundum luminositatem. Cę.2.lec.10.0. Densitas 2.
11 Cælum non est in potentia incompleta ad esse, sed tantum ad ubi. 1^{a}.q.55.2.0./.q.58.1.3.c./.q.66.2.c.fi./.q.79.2.c./.q.84.3.1^{m}./.q.90.2.1^{m}.q.97.1.c./.12æ.q.49.4.c./.22æ q.24.11.c./.2.d.1.q.1.5.22^{m}./.ꝯ.2.c.98.fi.G./.lib^{o}.3.c^{o}.20.3^{m}./.Veri.q.8.15.c./.Po^{a}.q.5.4.1^{m}./.8.c./.Quol.3.6.c./.Spū.6.2^{m}./.8.c./.Opusc.3.c^{o}.74./.Meta.8.lect.4.me^{o}.g./.Li^{o}.12.lec.2.fi.f./.Phy.8.lect.21.me^{o}.c.l./.Cæ.lec.6.prin^{o}.D./.me^{o}.G. *Angelus 619.632
12 Cælum non incępit per generationem, quia non habet contrarium, sed incępit per creationem. 1^{a}.q.46.1.3^{m}./.5^{m}./.q.66.2.c./.q.75.6.c./.2.d.1.q.1.4.c./.5.2^{m}./.d.7.q.1.1.c./.d.12.1.c./.d.14.3.3^{m}./.d.18.q.2.2.c.fi.I./.ꝯ.2.c^{o}.40.3^{m}./.41.8^{m}./.43.1^{m}./.2^{m}./.Li^{o}.3.c.23.3^{m}./.82.3^{m}./.4^{m}./.91./.108.fi./.Verit.q.5.2.6^{m}./.Po^{a}.q.5.1.c.fi./.3.7.c./.Quol.3.6.c./.Opusc.3.c^{o}.74./.84./.95./.Opusc.42.c^{o}.15./.Iob.37./.lec.2.prin^{o}.I./.Cæ.lect.6.0./.Li^{o}.2.lec.10.prin^{o}.b.
13 Cælum est simplicius elementis. Opusc.3.c^{o}.9. *Apostoli 34.35. Assumere 41. Baptismus 159.&c.
14 In cælis non est habitus, nec dispositio. 12æ.q.49.4.c. *Circuncisio 40.48.49. Claritas 1. Confirmatio 43.
15 In cælis non potest esse defectus nec peccatum. 2.d.1.q.1.1.3^{m}./.d.5.q.1.1.1^{m}./.d.7.q.1.1.c./.d.23.q.1.1.2^{m}./.d.34.3.2^{m}./.4.c./.ꝯ.3.c^{o}.1.me^{o}.E./.108./.110.fi. *Dęmon 112. Densitas. Dispositio 24. Elementum 15.
16 Cælum est in potentia, indifferenter se habens ad quodlibet ubi, sicut materia prima ad quamlibet formam. Con.3.c^{o}.23.8^{m}.
17 Cælum uocatur firmamentum, quia ab eo excluditur motus uarians aliquid in substantia eius 2.d.14.L.me^{o}.K.
18 Firmamentum est duplex. s. cęlum stellatum, & pars condēsata in nubes 1^{a}.q.68.1.2.3.0./.q.71.1^{m}. *Eucharistia 132.
19 Omnia corpora cęlestia, in perpetuū durabunt. Opusc.3.c^{o}.171. *Figura 10. Palpabile.3. Raritas.2.
20 Corpus diuisibile, & spacium est inter cælos.2.d.2.q.2.2.5^{m}.
Du^{m}.317. 21 Oppositum uidetur dicere. Meta.12.lec.10.prin^{o}. H. Cę.2.lec.5.fi. Respondeo dubio.327
22 Magnitudo, figura, & diaphanitas, & motus, eiusdem rationis sunt in cælis, & in aliis: licet secundum Simplicium nullum accidens sit in cælis, nec sentiatur, quod est impossibile. Cę.& lec.14.me^{o}.f.F.

Ce

23 Dextrum & sinistrum, & huiuscemodi in cælis, non differunt figura, nec uirtute: nec habent determinatam partē, sicut in nobis.2.d.14.3.4^{m}./.Cæ.2.lec.2.3.0
24 Dextrum cęli est oriens, sinistrum occidens, superius polus meridionalis, inferi^{9} alter, ante, hemisphærium superius post, aliud. 1^{a}.q.102.1.c.fi./.2.d.14.3.4^{m}./.Phy.3.lec.9.fi.h.fi./.Cæ.2.lec.3.me^{o}.h.I.
25 Omnes stellæ, pręter planetas, sunt in supremo cęlo. Cæ.2.lec.15.prin^{o}.
26 Saturnus, Iupiter, & Mars, deseruiunt supremo cælo: sed Venus, Mercurius, & luna deseruiunt cælo solis. Cæ.2.lect.15.18.fi.
27 Omnes sphæræ planetarum, sunt sicut instrumenta supremi cæli: ideo tripliciratione habet multas stellas: illæ uero singulas tantum. s. propter excellentiam primæ sphæræ ad alias sphæras: tāquam sphæra immediatius ordinata ad primum motorem, & continendo uel reuoluēdo omnes alias sphęras, & habendo motum simplicissimum. Et propter proportionem multitudinis stellarum ad multitudinē motuū. Et propter obligationem sphærarum inferiorum ad primā sphæram. Cæ.2.lec.19.0. *Charitas.132. Conuexum. Firmamentum.
28 Suprema sphæra, est nobilissima, & formalissima, ceteris cælis. Cę.2.lec.19.prin^{o}./.lec.20.fi. *Iustificatio.16.
29 Supremum cælum, non est in loco: nisi per accidens.2.d.2.q 2.1.5^{m}./.3.1^{m}./.quol.6.3.c. *Natiuitas 8. Offuscatio.
30 Immo supremum cælum, est in loco, per partes. Phy.4.lec.7.0. Respondeo dubio 328°. Du^{m}.328^{m}.
31 Corpora beatorum, erunt supra omnes cęlos.3^{a}.q.57.4.c./.1^{m}./.ꝯ.4.c^{o}.87./.89.fi./.Quol 6.3.0. *Ordo 7. Ornatus.11.
32 Oppositum uidetur dicere a simili.3.d.22.q.3.ar.3.q.1.1^{m}. Respondeo sicut dubio.330°. Du^{m}.329^{m}.
33 Non oportet aliquam partem cęli esse superiorem Christo, sed ipsum esse super omnes cælos 3^{a}.q.57.4.c./.1^{m}./. *Tempus 29. Terra 7.
34 Oppositum uidetur dicere 3.d.22.q.3.ar.3.q.1.1^{m}. Respondeo dubio 330. Du^{m}.330^{m}.
35 Cælum empyreum, non potest ratione inuestigari. 1^{a}.q.66.13.c./.2.d.2.q.2.1.0. *Angelus 19. Ascendere 1.4.&c.
36 Cælum empyreum est naturale, & habet materiam 2.d.2.q.2.2.4^{m}. Cælum 1. *Baptismus 159.&c. Charitas 132.
37 Immo dicitur esse quid intellectuale 2.d.2.q.2.1.0. Respondeo dubio 331. Du^{m}.331^{m}
38 Cælum empyreum est corpus, sed dicitur intellectuale, quia non subiacet uisui nostro 2.d.2.q 2.1.0.
39 Cælum empyreum, est maxime formale. 2.d.2.q.2.2.1^{m}. *Circuncisio 40.48.49. Confirmatio 43.
40 Proprium est cælo empyreo, inquantum est supremum corpus, attingens quodammodo ordinem substantiarum separatarum, influere sine motu. Quol.6.19.c.fi.
41 Cęlum empyreum, est uirtuosissimum, & maximum corporum 2.d.2.q.2.2./.3.2^{m}.
42 Cælum empyreum, est immobile. 1^{a}.q.66.3.0./.q.102.2.1^{m}./.2.d.2.q.112.1.2^{m}./.ꝯ.4.c^{o}.87./.Cæ.l.c.19.fi.
43 Cælum empyreum, est incorruptibile, & lucidum, sed non emittit radios uisibiles nobis. 1^{a}.q.66.3.0./.2.d.2.q.2.2.0./.3.2^{m}./.d.14.1.c.me^{o}.K.
44 Cælum empyreum est supremum locorum corporalium. 1^{a}.q.102.2.1^{m}./.q.112.1.2^{m}./.ꝯ.4.c^{o}.87./.Cę.2.lec.19.fi.
45 Cælum empyreum, est locus beatorum hominum, magis q̄ angelorum, & est ad congruitatem contemplationis, non autem ad necessitatem. 1^{a}.q.66.3.c./.3^{m}./ q.102.2.c./.1^{m}./.q.112.1.2^{m}./.12æ.q.4 7.3^{m}./.22æ.q.175.3.4^{m}./.1.d.37.q.3.2.3^{m}./.2.d.2.q.2.1.c./.2^{m}./.2.c./.d.10.4.4^{m}./.d.29.5.c./.3.d.22.q.3.1.c./.4.d.44.q.2.art.3.q.2.c./.ꝯ.4.c^{o}.87./.Pot^{a}.q.3.19.4^{m}. Conuexum.
46 Cælum empyreum, est concreatum materię informi. 1^{a}.q.66.3.0.
47 Cælum empyreum, in prima sui creatione, habuit ultimum sui complementum, non autem alii cæli. 2.d.12.5.4^{m}./.d.13.1.4^{m}.
48 Non est necessarium, quòd finis supremi cæli sit suprema substantia immaterialis, quæ est summus deus. Opusc.15.c^{o}.2.fin. C.
49 Oppositum uidetur dicere.2.d.1.q.2.3.0. Resp^{o} dubio 332. *Conuexum. Corpus 41.44.67. Descendere 10.13. Eucharistia 132. Galilæa 1. Helias 4. Lex 125. Mansiones. Materia 36. Passio 130. Præparare 1. Princeps 1. Principatus 10. Purgatoriū 8.9. Transfiguratio 3. Du^{m}.332^{m}.
50 Cælum empyreum, habet influentiam in inferioribus. 1^{a}.q.66.3.2^{m}./.Quol.6.19.c.fi.

51 Oppo-

Du^{m}.333. 51 Oppositum videtur dicere 2.d.2.q.2.3.o./.d.13.1.4^{m}.Respondeo Dubio 333°.

Aqua. 52 Primum cælum est empyreum, secũdum aqueum, tertium sidereum, Quol.6.19.c.fi.

Aqua. 53 Aqua non dicitur cælum, sicut ignis, & aer, quia non habet situm altum, licet sit diaphana 2.d.14.4.4^{m}.

54 Diuersæ opiniones doctorum, de aquis quæ sunt super cælos, 1^{a}.q.68.2.3.o./.2.d.14.1.o./.Potẽtia.q.4.1.5^{m}./.Quol.4.3.o./.Quol.6.q.11.1^{m}.

55 Informitatem cæli expressit scriptura ex hoc ꝙ dicit, tenebrę erant super faciem abissi, secundum ꝙ sub cælo etiam aer includitur 1^{a}.q.66.1.c.fi.

56 Cælum aqueum est supra firmamentum, idest cælum sidereũ quia est diaphanum, sicut, & cælum empyreum, quia est lucidũ 1^{a}.q.66.3 4^{m}./.q.68.1.1^{m}./.2.o./.3.c.fi./.1^{m}./.2.d.14.1.c./.Pot^{a}.q.4.1.5^{o}./.Quol.6.19.1^{m}.

57 Cælum aqueum magis conuenit cum cælo empyreo, quàm sidereum, ratione suæ vniformitatis, & magis recipit influentiã eius, quol.6.19.1^{m}.

Numerus. 58 Omne spacium inter aquam, & cælum lunæ, est vnum cælũ, secundum damascenum, sed quatuor secundum Rabanũ, 1^{a}.q.68.4.c./.2.d.14.4.o.

59 Cęlum dicitur dupliciter, scilicet a proprietate, & a natura. Et hoc est triplex. s. immobile, mobile vniforme, & mobile difforme. Primum est cælum empyreum, secundum aqueum, & tertium sidereum, & septem planetæ 1^{a}.q.68.4.c./.2.d.14.4.c Quol.6.19.c.fi

60 Cæli sunt septem, secundum Rabanum, scilicet empyreũ, cristallinum, seu aqueum, sidereum; igneum, olimpium, ethereum, & aereum, 1^{a}.q.68.4.c./.2.d.14.4.o.

61 Cæli sunt decem, scilicet septem planetæ, firmamentum, cælũ aqueum, & primum mobile 2.d.14.1.c./.Meta.1.lec.7.fi.

62 In cælis non sunt plura indiuidua eiusdem speciei, 1^{a}.q.47.2 c./.ʒ.2.c^{o}.93.3^{m}.&c.Spiritu 8.c./.12^{m}./.Perier.lec.10.p^{o}.a.C.

63 Cælum dicitur tripliciter. s. vltima sphæra, omnes sphęræ, & totũ vniuersum, Phy.4.lec.7.fi./.Cæ.lec.1.me^{o}.C./.lec.20.p^{o}.a.

64 Cęlum sumitur tripliciter, scilicet essentialiter, participatiue, & metaphorice. Et hoc tripliciter, scilicet trinitas, bona spiritualia, & triplex visio, scilicet corporalis, imaginaria, & intellectualis, 1^{a}.q.68.4.c./.2.d.14.4.o /.Io.6.lec.4.prin^{o}.

65 Cælum tertium ad quod raptus est Paulus, est triplex uisio, triplex hierarchia, cælum empyreum, vel trinitas, 1^{a}.q.68.4.c /.22ę.q.175.3.4^{m}.2.d.14.4.5^{m}./.2ę.Cor.12.lec.1.med^{o}.C. &c. * Gentiles 3. Mansuetudo 9.

Virtus. 66 Eadem virtus cæli, disponit ad formam elementi, misti, animæ vegetabilis, sensibilis, & rationalis.2.d.2.q.2.3.4^{m}. *Accideus 14.Anima 15.Animal 23.42.Artificiale.7.Augurium.2 Calor 13.Coeuum.Conseruatio 4.Corpus 67.

67 Virtus primi cæli, recipitur in mediis cælis diuersimode, secũdum motus eorum, 1^{a}.q.115.3.4^{m}./.2.d.15.q.1.2.6^{m}./ ver.q.5.9.17^{m} /.Ma.q.3.2.c./.Quol.6.19.c./.Cæ.2.lec.10.med^{o}.e.F. * Dæmon 82.Deus 321.Diaphanum 2.

68 Virtus impressa cælo a suo motore, non habet esse completũ, sed intentionale, sicut instrumentum.2 d.15.q.1.2.c.fi./.Pot^{a}.q.3.11.14^{m}. * Dispositio 24.Effectus 7.20 Fatum 1.5.Fortuna 7.Gloria 22.Imprimere 1.

69 Omnis actio in inferioribus dependet ex virtute, & actione cœli, scilicet realis a reali, & intentionalis ab intentionali. Pot^{a}.q.5.8 c./.Ma.q.3.2.c./.Quol.1.7.c.fi.Imprimere 1. * Iudicium 85.&c.Lux.2.3.18.&c.Magi 1.2.5.Magnes.2.5.

70 Actiones, & virtutes cælorum, diuersimode recipiuntur in his corporibus inferioribus, secundum diuersam materiam dispositionum 1^{a}.q.115.3.4^{m}./.6.2^{m}. * Miraculum 19.56.Naturale 25.Palpabile.3.Perfectio 26.Saphirus 2.

71 Virtus conseruatiua & locatiua in vno elemento respectu alterius est a virtute cæli per motum 2.d.2.q.2.3.1^{m}./.Anima 2.lec.23.prin^{o}.a.E.

72 In cælo sunt duo miracula, scilicet perpetuitas eius, & virtus immutandi totum mundum inferiorem. Psal 32.prin^{o}.e.G.

73 Potentia quæ nunc est in cælo ad durandum, non mensuratur certo tempore, sed in infinitum 2.d.1.q.1.5.3^{m}./.22^{m}/.ʒ.1.c^{o}.20./.Pot^{a}.q.5.4.1^{m}. * Somnium 2.Virtus 73.181.

74 Esse cæli non est finitum, nec infinitũ sicut omnino extra quãtitatem tẽporis existens, Pot^{a}.q 5.4.1^{m}.

75 Esse cæli nullo modo attingitur a tempore, vel a motu, cum sit omnino inuariabile, sed mensuratur æuo, Pot^{a}.q.5.4.1^{m}. AEuum 3.

76 Cælum est virtutis finitæ. Ideo indiget agente infinitæ virtutis ad perpetuitatem sui esse, & motus 2.d.1.q.1.5.15^{m}./.ʒ.1.c^{o}.20./.Pot^{a}.q.5.4.1^{m}./.Psal.32.prin^{o}.e./.Meta.12.lec.7.fin./.lec.8.fi.t./.Phy.8.lec.21.med^{o}.c.H.

77 Omne agens in his inferioribus ad formam agit in virtute cæli contr.3.69.fi.C./.ver.q.5.9.3 ./.Pot^{a}.q.3.7.c.fi.D./.q.5.8.c./.q.6.1.1^{m}./.Ma.q.5.5.6^{m}./.Quol.6.fi./.Quol.12.14.c./.Opusc.3.c^{o}.128.

78 Omnis virtus generalis, vel specialis inferiorum reducitur ad virtutes cælorum generales, vel speciares.22ę.q.96.2.2^{m}./.2.d.25.q.1.1.2.c./.d.17.q.3.1.c.fi.contr.3.c^{o}.69.fi.C.

79 Motus cæli est naturalis 1^{a}.q.70.3.4^{m}./.5^{m}./.con.2.c^{o}.30.fi.E Cæ.lec.3.prin^{o}.a./.lib^{o}.2.lec.15.fi.

80 Imo motus cæli est voluntarius 2.d.14.3.1^{m}./.Meta.12.lec.7.fi.H.Respond.Dub^{o}.334°.

Dub^{o}.334°. 81 Motus cæli est naturalis ratione materiæ tantum 1^{a}.q.70.3.4^{m}./.5^{m}.12ę.q.6.5.2^{m}./.2.d.14.3.1^{m}./.3.d.22.q.3.ar.2.q.1.c./.4.d.48.q.2.2.10^{m}./.Con.2.c^{o}.30.fi.E./.Lib^{o}.3.c^{o}.23.7^{m}./.li^{o}.4 c^{o}.fi./.ver.q.6.9.11^{m}./.Pot^{a}.q.5.5.c./.Spiritu.6.7^{m}./.Anima.8.18^{m}./.Opusc.3.c^{o}.72 /.Met.5.lec.6.pr^{o}.d.fi./.Phy.2.lec.1.pri^{o}.a.G./.Cę.lect.3.prin^{o}.b.B.

82 In motu cæli, nihil est violentum, vel contra naturam Contr.2.c^{o}.30.fi.E./.li^{o}.3.c^{o}.23.6^{m}./.82.3^{m}./.Meta.12.lec.7.fi.H.

83 Motus cæli est volũtarius, ex parte motoris sui 1^{a}.q.70.3.5^{m}./.2.d.14.3.1^{m}./.cont.3.c^{o}.23./.lib^{o}.4.fi./.ver.q.5.9.11^{m}./.Poten^{a}.q.5.5.c./.3^{m}./.8^{m}.

84 Cęli non potuerunt fieri ex pręiacenti materia, sed simul forma cum materia productæ sunt per creationem.2.d.15.q.1.1 1^{m}./.Opusc.42.c^{o}.15./.Iob 37.lec.2.prin^{o}.I. * Auguriũ, 2. Baptismus 26.Conseruatio 4. Contrarium 32.

85 Cælo non conuenit generatio, quia non habet contrarium, & omnis generatio est ex contrario 1^{a}.q.75.5.c./.2.d.1.q.1.4.c./.Cæ.lec.6.o./.lib^{o}.2.lec.9.prin^{o}.B./.lec.10.prin^{o}.B. * Corpus 44.Deus 321.Creatio 35.46.

Dub^{m}.335°. 86 Immo in cælis est aliqua contrarietas, Cæ lec.8.prin^{o}.c.fi.Respond.dubio 335°.

87 In cælis est aliqua contrarietas, vt par, & impar, non autem contrarietas corruptiua. Cæ lec.8.prin^{o}.c.fi.

88 Augmentum non cõuenit cælis, nec alteratio corruptiua, sed perfectiua, Cæ lec.7.prin^{o}.b./.lib^{o}.2.lec.1.me^{o}.e./.lec.7.fi.

89 Motus cælorum est ordinatissimus, & totius naturalis ordinis principium quodammodo Con.3.c^{o}.108.prin^{o}.

90 Quilibet motus cuiuscunque cæli, est regularis, & uniformis in velocitate, & tarditate 1^{a}.q.32.1.2^{m}./.cou.1.c^{o}.43.4^{m}./.lib^{o} 2 co.92.8^{m}./.lib^{o}.3.c^{o}.1.medo.E.82.fi.G./.82.fi./.o1.fi.Pot^{a}.q.6.6.9^{m} /.Phy.8.lec.fi.prin^{o}.e.Cæ.2.lec.8.9.o. Deus 321

91 Quodlibet cęlum præter primum, mouetur dupliciter, scilicet motu proprio, & motu primi cæli 1^{a}.q.68.2.3^{m}./.q.115.3.4^{m}./.22ę.q.2.3.c./.2.d.14.5.4^{m}./.4.d.17.q.2.ar.2.q.4.c /.Quol.6.19.c./.Cæ.2.lec.8.9.prin^{o}./.lec 15.fi. *Dies 23.

92 In cælis est duplex motus, scilicet primus, idest diurnus super polos æquinoctialis ab oriente in occidens, & secundus econuerso, super polos zodiaci.1^{a}.q.67.4.3^{m}./.4.104.2.c.fi./.Quol.6.19.c.Phy.8.lec.fi.med^{o}.d.C. Anima lec 7.fi. * æuum 3.

93 In cælis est duplex motus, scilicet primus, idest diurnus, qui est causa continuitatis generationis, & secundus per zodiacũ, qui est causs diuersitatis, secundum generationem, & corruptionem 1^{a}.q.67.4.3^{m}./ q.104.2.c./.Quol.6.19.c.

94 Cæli quanto sunt propinquiores centro, tanto tardius mouẽtur motu primo, & velocius motu proprio, Phy.8.lec.fi.med^{o} d.D./.Cæ.2.lec.15.fi.Luna 3, * Iudicium 85.Lux 2.3.Naturale 25.

95 Cæli mouentur tantum localiter, alia vero corpora omnibus speciebus motus cont.3.c^{o}.82.5^{m}. * Resurrectio 4.

96 Cælum non agit mediante lumine, nisi per motum 2.d.2.q.2 3.d. lux 22.23.

97 Motus non est de perfectione cæli, nisi inquãtum est per hoc causa generãtionis, ratione cuius participat bonitatem dei, secundum similitudinem causalitatis 4.d.48.q.2.2.4^{m}./.10^{m}./.32^{m}./.cont.3.c^{o}.22.med^{o}.G./.Poten^{a}.q.5.5.c./.19./.Opusc.3.c^{o}.172.

98 Finis vltimus motus cæli, est assimilatio ad deum in causando secundarius vero est generatio inferiorum 1.d.37.q.4.1.2^{m}./.2.d.8.ar 4.q.4.c./.d.15.q.1.1.6^{m}./.cont.3.c^{o}.22.med^{o}.G./.24 1^{m}./.lib^{o}.4.c^{o}.fi./.Pot^{a}.q.5.5.c./.Spiritu 6.c.me^{o}.G./.Opusc.3.c^{o}.172./.Meta 12.lec.prin^{o}.K.

99 Motus cordis est simillimus motui cæli. Et est naturalis consequens animam ut formam eius, cuius motor est generans. 2.d.2.q.2.3.c. Opuscul.35.o. * Naturale 25. Tempus 10.&c.24.&c.

100 Motus cæli est causa uiuentium 1^{a} q.70.3.3^{m}./.2.d.2.q.2.3.c /.d.18.q.2.3.3^{m}./.5^{m}.Spiritu 6.12^{m}./.Opusc.28.c^{o}.2.fi. Angelus 143.inf.

101 Cæli sunt causa eorum quæ fiũt in his inferioribus 1^{a}.q.115.3.o./.22ę.q.95.5.o./.q.96.2.2^{m}./.Opusc.5.3.2^{m}.

Cælum

102 Cælum nihil influit, nisi per motũ.2.d 2.q 2.3.o./.ʒ.3.c^{o}.84.

Du^{m}.336^{m} 103 Oppositum videtur dicere 1^{a}.q.66.32^{m}./.Quol.6.19.o./.Phy.4.lec.8.fi. Respon.sicut Dubo.333°.

Quid. 104 Tota materia corporum inferiorum, subiacet variationi, secũdum motũ corporum cęlestiũ 1^{a}.q.115.3.o./.4.d.43.ar.3.q.1.c.

Motus 105 Cælum mouet ad formam substantialem in virtute sui motoris, causando generationem per motum 2.d.2.q.2.3.c./.d.15.q.1.2.c./.d.17.q.1.3.c.fi./ʒ.3.co.23.1^{m}./.24.1^{m}./. Spiritu 6.12^{m}. vel lux 23.

106 Diuersorum motuum cælestium, diuersi sunt effectus 1^{a}.q 104 2.c.fi./.Quol.6.19.c./.Meta.12.lec.6.med^{o}.g.

107 Effectus corporales in inferioribus non sequuntur ex necessitate a motibus cælorum 1^{a}.q.115.6.o./.2.d.15.q.1.2.3^{m}./.3.4^{m}./ʒ.3.c^{o}.85./.ver.q.2.14.3^{m}./.q.5.9.1^{m}./.2^{m}.Ma.q.6.21^{m}./.q.16.7.11^{m}./.Meta.6.lec.3.me^{o}.c.B.&c.

108 Distantia loci impedit effectũ cęlestis corporis 1^{a}.q.115.6.2^{m}.

109 Grossicies materiæ vel frigiditas, aut caliditas, aut alia huiusmodi dispositio impedire potest effectum corporis cælestis 1^{a}.q.115.6.2^{m}.

110 Omnes motus corporales, ordinãtur ad motum cæli, sicut in primum 1.d.8.q.3.3.3^{m}./.Opusc.3.co.124./.128.

111 Effectus duplices subtrahuntur causalitati corporum cęlestiũ scilicet effectus per accidens contingentes, in humanis, vel in naturalibus, & actus liberi arbitrii 22ę.q.95.5.c./.Ma.q.16.7.16^{m} /.Quol.12.4.c./.Meta.6.lec.3.me^{o}.c.B.&c.

112 Motus cæli non causat sonum, Iob.38.lec.3.med^{o}. D./.Dionisius 4.lec.2./.Cæ.2.lec.14.o./.Anima 2.lec.14.me^{o}.h.

Du^{m}.337^{m} 113 Oppositum videtur dicere anima 2.lec.14.med^{o}.h. Respon.sicut dubio 327°.

114 A Sonus duplex est in cælo, scilicet tonitruum, & fragor nubium. Psal.17./ me^{o}.h.G. * Christus 163.

114 B Motus cælorum mensuratur tempore, et ipsum mobile mẽsuratur ipso nunc temporis. He.lec.5 fi.A.

Cessare. 115 Motus cæli cessabit in fine mundi, per solam Dei voluntatem 2.d.11.q.2.6.3^{m}./.4.d.43.ar.1.q.1.1^{m}./.ar.3.q.1.c./.d.44.q.1.ar 3.q.4.c./.q.2.ar.3.q.2.o./.d.47.q.1.ar.1.q.3.c./.q.2.ar.2.q.1.c./.d.48.q.2.2.o./.3.2^{m}./ʒ.4.fi.Po^{a}./q.5.5.o./.Opusc.3.c.17./.Io.6.lec.5.me^{o}.D./.He.lec.5.me^{o}.D.&c. Meta.12.lec.7.fi.

116 Motus cæli cessabit in instanti. Pot^{a} q.5.7.10^{m}. Cessare 5. * Claritas 1.Creatura 30.

117 Nullus homo potest naturaliter scire, quando cessabit motus cæli 4.d.43.ar.3.q.2 c./.d.47.q.1.ar.1.q.3.o./.d.48.q.2.2.8^{m}./.Pot^{a}.q.5.6.o./.He.lec.5.fi.B.

118 Cessante motu cæli, remanebunt omnia quæ sunt de perfectione vniuersi primo, & per se. Pot^{a}.q.5.7.c./.Opuscul.3.c^{o}.171.

119 Cessante motu cæli, elementa remanebunt secundum substãtiam, sed renouata 4.d.47.q.2.ar.2.q.2.o /.ʒ.4.a./.Pot^{a}.q.5.7.o./.Opusc.3.c^{o}.3./.c^{o}.171./.Opusc.11.ar.19./.Ro.8.lec.4./.1ę.Cor.7.lec.6.me^{o}.c.

120 Cessante motu cæli, propriæ qualitates elementorum remanebunt, quia sunt effectus formarum substantialiũ, & de perfectione secunda, vt propriæ passiones elementorum 4.d.44.q.2.ar.1.q.1.c./.d.47.q.2.ar.2.q.2.c./.d.48.q.1.ar.4.q.2.3^{m}./.Pot^{a}.q.5.7.c. * Elementum 28. Iudicium 87.&c.

121 Cessante motu cæli qualitates tangibiles erunt in elementis, & in corporibus gloriosis, quo ad substantiam, non autem quo ad actiones in alterum, quia continebuntur per formam gloriæ sicut per formam naturalem, ne dissoluantur 3.d.21.q.2.ar.4.q.2.2^{m}./.4.d.44.q.1.ar.3.q.4.c./.q.2.ar.1.q.1.c./.3^{m}./.d.47 q.2.ar.2.q.2.c.1^{m}.

122 Cælum quiescit in nobilissimo situ possibili ad nostram partem habitabilem, vel secundum aliquos, in situ in quo factum fuit 4.d.48.q 2.2.8^{m}.

123 Lux remanebit i vtroq; hemisphęrio Po^{a}.q.5.5.17^{m}.*Lux2.3

124 Si lux cæli nunc cessaret, omnia corruptibilia citoimorerentur, non tamen in instanti 2.d.2.q.2.3.c /.Opuscu.10.c^{o}.24./.Opusc.11.ar.11./.14./.Opusc.53.8^{m}./.11^{m}.

125 Cessante motu cæli corpus gloriosum non poterit transmutari a sua naturali dispositione 4.d.44.q.3.ar.1.q.3.1^{m}./.3^{m}./.Quol.7.11.o.

126 Cessante motu cæli in his inferioribus remanebit actio, & passio intentionalis, non autem naturalis 2.d.1.6.3^{m}./.4.d.44.q.3.ar.1 q.3.c./.Pot^{a}.q.5.8.o./.Quol.7.11.c.

127 Cessante motu cæli, motus cordis in homine remanebit Pot^{a}.q.5.10.8^{m}. * purgatio 8.&c.

128 Cessante motu cæli nunc faber conseruatus a Deo, posset mouere manus, & instrumenta, Opusc.10.ar.8./.9.Opusc.11.a.10 /.Opusc.53.9^{m}. * Resurrectio 4.

Du^{m}.338.128 Oppositum videtur dicere 4.d.43.artic.4.q.1.c.fin.Respond. dubio 338°.

130 Cessante motu cæli, non potest aliquid viuum remanere uita conseruata ex influentia illius motus 4.d.43.artic.4.q.1.c.fin.

131 Cessante motu cæli, nullum mistum præter hominem remanebit 4.d.43.ar.4.q.2.c./.d.48.q.2.5.o./.d 50.q.2.ar.3.q.2.c./.ʒ.4.fi./.Pot^{a}.q.5.9.10.c./.Opus.3.c^{o}.171./.Opusc.10.ar.10./.Opusc.53.8^{m}./.9^{m}.

132 Cessante motu cæli nõ remanebit generatio, nec aliqua actio naturalis 2.d.11.q.2.6.3^{m}./.d.33.q.2.1.3^{m}./.5^{m}./.4.d.44.q.1.ar.3.q.4.c./.q.3.ar.1.q.2.o./.q.3.c./.d.47.q.2.ar.2.q.2.c.fi./.1^{m}./.d.48.q.2.2.o./.d.50.q.2.ar.3.q.2.c./.ʒ.4.fi /.Pot^{a}.q.4.7.8.o /.Quol.7.11.c./.Opus.3.c^{o}.176./.171./.177./.Cæ.2.lec.4.fin.l.Angelus 143.

133 Nobilissima omnium perfectionum est illa quæ mouet cælos, 2.d.1.q.2.5.c. Angelus 144. * Angelus 110.142.&c. Motor.

134 Deus secundum Aristotelem, est causa cæli secundum substantiam, & non tantum quo ad motum contra quosdam 2.d.1.q.1.5.15^{m}./.ʒ.2.c^{o}.15.fi./.Meta.2.lec.2.me^{o}.a.F./.lib^{o}.6.lec.1.fi.f.D.

135 Cælum mouetur ab aliquo intellectu 1^{a}.q.70.3.o./.2d.14.3.o./.ʒ.3.c^{o}.23./.24.1^{m}./.lib^{o}.4.fi. Pot^{a}.q.5.7.c./. Spiritu 6.o./.Anima 8.17^{m}./.18^{m}./.Opusc.53.1^{m}./.2^{m}./.4^{m}./.6^{m}./. *Creatio 14.35.46. Vn.Vnio.

136 Philosophi uni orbi, non attribuerunt nisi vnum motorẽ.1.d.37.q.3.3.c.fi.

137 Deus dicitur esse in cælo, quia ibi incipit principium omniũ motuum corporeorum, ʒ.3.co.68.fi./.Anima 10.5^{m}.

138 Cælum est mouens seipsum, inquantum motor est ei intrinsecus 1^{a}.q.70.3.5^{m}.

139 Motores cælorum sunt duplices, scilicet coniuncti, & separati, idest Angeli inferiores, & superiores 2.d.10.2.c./.d.14.3.c./. Spiritu 6.10^{m}. * Dæmon 82.83.124. Manichæus 2. Miraculum 19.56.

140 Motor cœli coniungitur orbi secundum totum, secundũ Philosophos, ideo non mouetur per accidens ad motum Cæli 1^{a}.q.51.3.3^{m}./.2.d.8.ar.4.q.4.c.

141 Oppositum videtur dicere 2.d.7.q.1.2.c./.Ma.q.16.6.17^{m}./.Spiritu 6.20^{m}. Respond^{o}.sicut dubio 119°.120°.121°.125°. Du^{m}.339^{m}.

142 Motor cæli superioris potest mouere cælum motoris inferioris, non autem econuerso 1^{a}.q.117.4.1^{m}./.Ma.q.16.10.c./.Spiritu 6.9^{m}.

143 Cælum agit, & mouetur, ut instrumentum sui motoris extrinseci, Pot^{a}.q.5.5.c.fi.B./.8.c./.q.6.3.c.fi./.6.10^{m}./. Spiritu 6.12^{m}. * Prouidentia 42.&c.

144 Cælum est primum alterans, non tamen primum mouens, sed mouetur motu locali a superiori mouente 12ę.q.6.1.1^{m}./.q.109.1.c./.ʒ.3.c^{o}.69.fi C./. Spiritu 6.9^{m}.

145 Motor Cæli non laborat 2.d.14.3.2^{m}./.4.d.48.q.2.2.6^{m}./.ʒ.3.c^{o}.23./.pot^{a}.q.3.4.16^{m}./.Spiritu.9.8^{m}. Cæ.1.lec.1.me^{o}.f.

146 Dextrum, & sinistrum in cælis, sunt solum ex uirtute motoris, similiter & aliæ differentiæ positionis 2.d.2.q.2.3.3^{m}./.d.14.3.4^{m}.

147 Virtus mouens cælum dicitur esse in dextera parte orbis quẽ mouet, unde incipit motus 1^{a}.q.51.3.3^{m}./.q.52.2.c./.1.d.37.q.1.1.c.

148 Motores cælorum inferiorum, dicuntur moueri per accidens, non ratione sui, sed ratione suorum mobilium, Cont.1.c^{o}.13 fin. H. Homo.

149 Cælum causat vitam, in virtute sui motoris uiui, Pot^{a}.q.6.6.10^{m}./. Spiritu.6.12^{m}. Angelus 143.

150 Motus cæli, est propter hominem finem eius 2.d.1.q.2.3.o./.4.d.48.q.2.2.o./.3.6^{m}./.Cont.3.c^{o}.22.2^{m}./.Con.4.fi./.Pot^{a}.q.5 5.o./.He.lec.5.fi.B. * Fatum 1.5.. Fortuna 7. Imprimere 1. Iustus 12.

151 Finis principalis motus cæli non vltimus, est numerus electorum, vltimus autem est bonitas Dei, ver.q.4.9.13^{m}./. Pot^{a}.q.5.5.c./.6^{m}./.7.c.fi./. Spiritu 6.c.med^{o}.G./.Opusc.3.c^{o}.171./ He.lec.5.fi B.

152 Cælum in vniuerso est sicut cor in animali 2.d.2.quest.2.3.c. * Magis 2.5.8. Pithagoras.1.

153 Motor cæli est nobilior anima humana, & corporeitas cæli, quàm corporeitas corporis humani 2.d.1.q.2.5.1^{m}./. Pot^{a}.q.6.6.13^{m}.

154 Anima hominis est nobilior corpore cæli 1^{a}.q.70.2.4^{m}./.2.d 1.q.2.3.3^{m}./.4.d.48.q.2.5.6^{m}./. Con.23.1^{m}./. Poten^{a}.q.5.5.c./.5^{m}./.q.6.6.13^{m}.

155 Corpus cæli, est nobilius corpore hominis 1^{a}.quest.91.1.2^{m}./.2.distin.1.q.2.5.1^{m}./.4.dist.48.q.2.3.6^{m}./.ver.q.5.9.13^{m}./.14^{m}./. Potentia q.6.6.13^{m}. Spiritu 6.artic.1./.2^{m}./. Ethi.6.lec.6.

Ce

lec.6.med°.D.

156 Corpus hominis eſt ſimillimum cælo 1ª.q.76.5.2ᵐ /.q.91.1.c./5ᵐ./.2.d1.q.2.5.c./.d.8.1.c./.d.17.q.3.1.1ᵐ./. Spiritu.7.3ᵐ./4ᵐ./. Anima 8.ar.1./.2ᵐ./.9.19.

157 Cælum venit in compoſitionem hominis cauſaliter, nō aūt eſſentialiter 1ª.q.76.7.c./.q 91.1.c./.2ᵐ./.3ª.q.57.3.c./.2. d.2.q.2.3.4ᵐ./.d.17.q.3.I.o./.d.30.q.2.1.c.me°.F./.3. d.22.q.3. ar.2.q.1.c.fi./.ar.2.q.1.c.me°.1.ar.3.q.1.c.fi./.Anima.9.c.fi./.19./.Opuſc.10.ar.35./. Opuſ.11.ar.28./

158 Cælum per ſe agit in corporibus omnium inferiorum, ſed in anima, & in potentiis eius organicis, agit per accidens, in intellectu autem voluntate indirecte tantum 1ª. q. 83. 1.5ᵐ./.q.115.3.4.o./.6.c./.q.116.1.c./.12ª.q.9.5.o./.22ª.q.95.5.6.7.o./.2.d.7.q.2.2.5ᵐ./.d.15.q.1.2.3.o./.d.25.2.5ᵐ./.ɔ̃.3. c°.84. vſque 93./.105.3ᵐ./.154.me°.F./.ver.q.5.9.10.o./.q.22. 9.2ᵐ./.q.24.1.19ᵐ./.Potª.q.5.9.c.fi./.Ma.q.6.1.c.me°.K./.21ᵐ./.q.16.7.16ᵐ./ uir.q.1.9.21ᵐ./.Quol.12.5.c./.Opu.3.c°.129./.130./.261./ Opu.10./.Opu.25.c°.5./.Opu.26.o./. Mat.2. pri°.a.c.&c./.Io.7.lec.3.fi.h.E./.Gal.4.lec.4.med°.F./.Ethi.1.fi./.li°.3.lec.12.prin°./.lec.13.me°.c.G /.Meta.6.lec.3.me°.c. Phy.8.lec.4.fi./.Anima.3.lec.4.prin°.b./.Periher.lec.14.me°.f.B.&c. Cogitatiua 5. Phantaſia 1.Imaginitiua. 4. Memoria 1.3.10. Senſus 29.

Quando. ¶ Cæna Chriſti fuit luna quartadecima, ſed paſſio eius fuit luna quintadecima 3ª.q.44.2.2ᵐ./.q.46.9.1ᵐ./.4.d.11. q.2.ar.2.q.3.o./.Mat.26. * Apoſtoli 29.Chriſma 1.Euchariſtia 6.177 Sudor.

¶ Cęnobitæ. Communitas. Religio 103. Sociale. Vita 39.

Qui. ¶ Cenſores, & cenſorini erant officiales vrbis Romę. Opuſc. 20.lib°.4.c°.26.

Quid. ¶ Cēſoria dignitas apud veteres Romanos erat, quę apud modernos ē dignitas iudicialis. Opuſc.20.lib°.4.c°.26.

¶ Cenſorini. Cenſores, Cenſoria

¶ Cenſus, Tributum 2.5.6.

* ¶ Centenarius. Vſura 198.&c.

¶ Centeſima, Vſura 28.

¶ Centrum, Cęlum 94. Infernus 4.5.6. Nox.1.Terra.1.6.7.13.

Quis. 1 ¶ CENTVRIO dicitur, quaſi centum milites ſub ſe habens Opuſc.20.lib°.4.c°.28.

2 Centurio, & Petrus reueriti ſunt Chriſtum ex humilitate: Zachęus autem ex amore 3ª.q.8.10.3ᵐ.

¶ Centum Centurio 1. Cohors 2.3. Heliſæus, Numerus 14. Vſura 165.166.181.&c.187.207.214.220.&c.239. 279. 297.

¶ Cepit, Imago 43.Maria 20.Miraculum.55.

¶ Cæra, Sepultura 6.

¶ Cerdoniani. Marchus 2.

Quid. ¶ Cere eſt oppidum prope Romam 12ª.q. 99.3.c./.4.d.1. L. 1. Cerimonia.1.

Maius. 1 ¶ CEREBRVM eſt maius proportionabiliter in homine, quam in alio animali 1ª.q.91.3.1ᵐ /.q.99.1.c./.2.d.20.q.2.1.5ᵐ./.Anima 8.c.med°.D./.Anima 2.lec.19.prin°./.Senſu.le.9./.lec.13. * Animal 36. Cellula, Cogitatiua 2.5. Coitus 2. Dæmon 84. Aeſtimatiua 2.Melancolia, Memoria 1. 3.10.

Vbi. 2 Cerebrum eſt in ſupremo, ne operationes animales quæ ibi perficiūtur, impediantur per diuerſas corporis tranſmutationes. Quol.4.3.fi. * Puer 3.Senſus 19. Sternutatio

3 Cellula cerebri triplex, ſcilicet anterior media, & poſterior. 1ª.q 74.c./.4.d.50.q.1.1.3ᵐ./.ɔ̃.2.c°.59. prin°./.veri. q10. 5.c. fi./.q.15.1.c.fi. Cogitatiua 5.

4 Cerebrum eſt prima, & principalior pars capitis Iob. 41. lec. 2. prin°.

¶ Cellula, Cerebrum.3.

¶ Ceres cereris, Cerimonia 1.

Benedict⁹. 1 ¶ CEREVS paſchalis, non requirit de neceſſitate ſcriptū numerum annorum mūdi, quia in multis terris nihil ei inſcribitur, Quol.3.31.1ᵐ. * Accolytus 3.8.

Vſus. 2 Cereis nō vtebant iudęi in cultu dei, ſedoleo 12ª.q.101.1.2ᵐ

Quid. 1 ¶ CERIMONIA dicitur a cere oppido prope Romam, vel quaſi Cereris munia 12ª.q.99.3.c./.4.d.1.L.1.

2 Omnes cærimoniæ, ſunt quædam proteſtationes fidei 12ª. q.103.4.c.vel cultus 1. * Baptiſmus 78.Decimæ 46.

3 Cærimoniæ ſunt opera exteriora ad cultum dei pertinentia. 12ª.q.99.3.o./.q.101.2.4.c./.q.103.1.o./.q.104.1.c.3ᵐ.4.d.1. L.1. Cultus 12. * Euangelium 4.Fornicatio 2. Iuſtificatio 48. Lepra 1.Lex 96.104.113.123u124.130.

4 Cærimonialia dicuntur quæ ſecndum ſe nō habent cauſā manifeſtam factorum, licet poſſint habere cauſam manifeſtā inſtitutionis 12ª.q.101.1.4ᵐ./.4d.1.L.1.

5 Cęrimonialia veteris teſtamenti ſunt quędam determinationes iuris naturalis, & præceptorum moralium 12ª. q. 99.3 2ᵐ./4.5.c./.q.103.1.c./.22ª.q.122.1.2ᵐ./.He.7. lec.1. me°. D.

6 Multæ particulares determinationes in cærimoniis veteris legis habent cauſam tantum ſingularem, non autem litteralem, niſi in cōmuni 12ª.q.102.2.3ᵐ. * Primitiæ 1.Sabbathū 13. Sacramentum.11.

7 Cærimoniæ veteris legis ſufficiēter diuidunt̄ī ſacrificia, ſacramēta, & obſeruātias 12ª q.101.4.o./. Col.2.lec.4.pri°.

8 Cærimoniæ in veteri lege fuerunt multæ ad reprimendā idolatriam, & ad ſignificationem multorum 12ª. q. 101.3.c./.4. d.1.q.1.ar.5.q.2.2ᵐ./.Ro.5.lec.6.fi.C.

¶ Certamen, Angelus 594. Baptiſmus 242. Contemplatio 22. Decertare, Delectatio 21.40. Dimicare. Exercitus, Meritum 16.69.&c. Pugna, Sabbathum 6.10. Timor.10.

1 ¶ CERTITVDO eſt firmitas adhæſionis virtutis cognitiuæ ad ſuū cognoſcibile 3.d.26.q.2.4.c. * Altare 4. Altitudo.1 Quid.

2 Certitudo eſt determinatio intellectus ad vnum 3.d.23.q.2.ar.2.q.3 c./.d.26.q.2.1.c. Aſſentire.4.

3 Certitudo poteſt eſſe ex duobus, ſcilicet ex cauſa, & ex ſubiecto 1ª.q.1.5.1ᵐ./.22ª.q.4.8.o./.3.d.23.q.2.ar.2.q.3.o./. veri.q. 14.1.7ᵐ. Cauſa 108. * Beatus 9.17.41. Cognitio 6.38. Conſecratio 10.15.Damnatio 22.&c.Dæmon 23.Deus 111.

4 Tota certitudo ſcientiæ eſt ex certitudine principiorū, quæ eſt ex lumine rationis a deo indito, ver.q. 11. 1. 13ᵐ./. 17ᵐ. * Donec, Euchariſtia 211.Fides 1.14.16.58.77.89.96.99.146 Linea 3.Præbendatus.Prophetia 32.

5 Certitudo duplex, ſcilicet cognitionis, & ordinis cauſæ ad effectum, ver.q.6.3.o.Cauſa 108. * Tranſlatio, Votū 16.27.

6 Certitudo eſt tantum in cognitione 12ª.q.18.4.c./.22ª.q.18 4.c./.3.d.26.q.2.4.1ᵐ. Cognitio.

7 Immo certitudo eſt in appetitu naturali, & in arte 12ª. q.4. 2.3ᵐ. Reſpond°.dubio 340°.& ſicut inf.8. Duᵐ.340ᵐ.

8 Certitudo eſt in appetitu naturali inquantum infallibiliter inclinatur a Deo dirigente ipſum in finem, & non ꝙ appetitus naturalis cognoſcat finem.12ª.q.4 2.3ᵐ./.22ª.q.18.4.c./ 3.d.26.q.2.4.c.

9 Certitudo principaliter, & eſſentialiter, eſt tantum in cognitione, ſed ſecundum ſimilitudinem, & participatiue eſt etiā in aliis, vt in operibus naturę, vel artis 12ª.q.18.4.c./. 22ª.q. 18.4.c./.3 d.26.q.2.4.1ᵐ.

10 Certitudo cognitionis eſt diuerſimode in deo, in angelis, & in hominibus 22ª.q.9.1.1ᵐ. * Achademici, Adam 15.30.Altitudo 1.Amicitia, vel Angel⁹ 349.&c.503. Beat⁹ 9.Charitas 124.Cęlum 73.Cognitio 6.38.Coniectura 3.Conſilium 8.11 26.Debitum 20.21.Experientia 9.Figura 8.9.Finis 63. Duᵐ.331ᵐ

11 Motus appetitiuæ virtutis, vt dirigitur a cognitione, participat aliquid de eius certitudine, Vir.q.4.2.4ᵐ.

12 Viſus eſt ſimpliciter certior auditu, licet quandoque ſit econuerſo 22ª.q.4.8 1ᵐ. * Futurum 2.Gratia 170.Imaginatiua 1 Immunitas 1.Infernus 6.Inquirere 3.Intellectus 298.Iudicium 15.46.Lex 12.Malitia 5.Maria.40.Mathematica.5.Mēſura 5 Mors 21.Notum 22.Perfectio 76.Prędeſtinatio 33.41 &c.Prophetia 32.61.Prouidentia 5.Prudentia 67.Ratio 30. Reuelatio 2.Salomon 3.Scientia 8.24.145.&c.158. Sententia 4.Signum 5.Suſpitio 4.Theodoſius 1.Theologia 3. Teſtamentum 4.Teſtis 5.Viſus 11.

13 Virtus, & natura ſunt certiores arte, quia infallibilius operātur 22ª.q.18.4.c./.3.d.26.q.2.4.c./.Ver.q.10.10.9ᵐ./. Vir.q.4. 1.10ᵐ. Contingens 10. * Decimę 6.Dæmoni 82.83.Gigantes Hęreſis 96. Virtus.

14 Fides eſt certior omni virtute intellectuali ex parte rei, & cauſę, ſed econuerſo ex parte ſubiecti, & euidentiæ 1ª. q.1.5.1ᵐ./.22ª.q 4.8.o./.1.Prolo.3.5ᵐ./.3.d.23.q.2.ar.2.q.3.o./.ɔ̃.3.c°. 154.prin°.H./med°.B.Ver.q.10.12 6ᵐ./.q.12.2.3ᵐ./.q.14. 1. 7ᵐ./.Trin.9.4ᵐ./.Io.4.lec.5.fi. Fides 89. Fides.

15 Certitudo adhæſionis non eſt proprie fidei, quia conuenit etiam infideli per imperium voluntatis, & per fidem falſam & conuenit virtutibus intellectualibus. Quol 6.4.o.

16 Spes eſt certior omni alia virtute 3.d.26.q.2. 4. c. Spes 46. * Charitas 124. Fiducia 3.&c.Gratia 170. Spes.

17 Certitudo ſpei eſt ex cognitione dirigente 12ª. queſt. 40. 3. 3ᵐ./. 22ª. queſt.18. 4. c./.3. diſt. 26. q. 2. 4. c./. Virtut. q. 4. 1.10ᵐ./.2.4ᵐ.

18 Certitudo ſpei cauſatur ex liberalitate diuina ordināte nos in finem, & ex inclinatione omnium virtutum etiam ſpei. 3.d.26 q.4.c.

19 Certitudo cognitionis eſt ex ſe, ſed certitudo ſpei, & naturæ, eſt ex alio, ideo deficit per accidens 12ª.queſt. 40.2.2ᵐ./. 3. diſtin. 26. queſt. 2. 4. 2ᵐ. * Perfectio. 76. Spes 4. 46. 81. Vſura 7. 4. 98. 138. 142. 160. 177. 192. 194. 313.

20 Spes

Ce

20 Spes viatorum habet certitudinem ex fide, omnipotentia, & miſericordia dei, non autem ex meritis propriis. 22ª. q. 18.4.o./.Vir.q.4.2.4ᵐ.

21 Certitudo ſpei, eſt in affectu, defectibilis de incomplexo. Et opponitur diffidentiæ. Sed certitudo fidei eſt in intellectu, indefectibilis de complexo, & opponitur dubitationi.3.d.26 q.2.4.5ᵐ.

Duᵐ 341.22 Immo obiectum fidei, bene, & vere poteſt dici complexum & incomplexum.22ª.q.1.2.o./.1.d.41.L./.Veri.q.14.8.5ᵐ./. 12ᵐ./.12.c. Reſpondeo ſicut Dubio.602.

23 Spes fundata ſupra rectam conſcientiam, habet certitudinem, non autem fundata ſupra falſam conſciētiam. Veri.q. 17.2.8ᵐ.

24 Certitudo ſpei formatu in præſcito, eſt maior ſecundum habitum, quàm certitudo ſpei in formis in prædeſtinato, ſed ex parte dei, ſunt æquales.3.d.26.q.2.4.5ᵐ.

Figura. ¶ Ceruus ſignificat cathecumenos, & iuſtos.Pſal. 41. prin°. a.H.Iuſtus 11.Chriſtus 214

¶ Cęſar.Cato.Imperator 4.Iulius.

¶ Ceſpitare.Cęcitas 5.Impactio.Impingere.

1 ¶ CESSARE dicitur deus, ab omni opere ſcondendo, non autem propagando, & conſeruando. 1ª.q.73.1.2ᵐ./.2.o./. q. 74.2.3ᵐ./.q.118.3.1ᵐ./.2.d.15.q.3.1.o./.2.c./.ɔ̃.2. c°. 84. fi./. Io.5.lect.2.fi.g./.He.4.lect.1.fi.H. * Accuſatio 23.

2 Deus ceſſat operari, ratione effectus, non autē ratione operationis, quia eſt æterna.2.d.15.q.3.1.3ᵐ. * Actio 62. Aduocatus 6.

3 Ceſſare a peccato, non dicit ſimplicem negationem, ſed diſplicentiam peccati, & propoſitum dimittendi peccatum.4 d.14.L.me°.H./.d.15.q.1.ar.5.q.1.3ᵐ./.Veri.q.28.5.c./.2ᵐ. * Ambroſius 2. Angelus 288.Baptiſmus 32.35.

4 Legalia ceſſare debuerunt tempore gratiæ, triplici ratione, ſcilicet quia lex inſtituta fuit ad ſignificandum gratiam noui teſtamēti quæ per Chriſtū facta eſt, & ex imperfectione, quia in legalibus gratia non conferebatur quantum oportebat in nouo teſtamento dari, & ex parte eorum quibus lex data eſt qui erant paruuli, ſed poſtmodum quando ad perfectam ætatem humanum genus peruenit, debuit ab iis obſeruantiis populus liber eſſe.4. diſt.1.q.2.art.5.q.2.o.Circuncíſio 16.17.

5 Omnis motus ceſſat in inſtanti. Opuſc.53.8ᵐ. Cælum.115 &c. * Circuncíſio 16.17.Confeſſio 66.Decimæ 15.Dęmon 69.Elementum 19.&c.Eſſe 15.Euchariſtia 167. 178.&c.Forma 117.Habitus 76.Ieiunium 19.Imperator 8. Imprimere. 3.Impugnare 1.Intellectus 121.303. Ira 47. 48. Legatus 2. Macula 11.&c.Matrimonium 86.Natiuitas 16. Pœna 98. Pęnitentia 41.42.Periculum 2.Præceptum 46.Prophetia 40 Propoſitum 6. Purgatio 8.Quies 4.Relatio 61.Reſurrectio 4.Sabbathum 3. 8. 13. Sacerdos. 26. Sponſalia 3. Subtrahere. Thurificatio 1. Verecundia 3. 12. Virtus 264. Votum 29.

1 ¶ CETE dicitur leuiatan, ideſt addimentum. Et interpretatur Balena a balin, ideſt emittere, quia altius cæteris animalibus emittit aquas.Iob.40.lect.2.3.prin°.

2 Cete habet corpus iugerum quatuor, ſecundum Pliniū, & æquale montibus, ſecundum Iſidorum. Ideo excellit magnitudine, & uirtute, omnia alia animalia aquatica, ſicut elephas omnia alia animalia terreſtria. Ideo utrumque ſignificat diabolum.Iob.40.lect.2.3.prin°.

3 Cete habet ducentaquinquaginta addimenta carnea, in figuram magnæ falcis ſuper ſingulos oculos, quibus utitur pro operculo, tempore magnæ tempeſtatis. Iob 41. lect. 1. me°. F.

4 Cete eſt ita pingue, quòd inciſionem pellis eius in cauda, non ſentit, quam ligant funibus ad ſaxa, vel ad arbores, & excitatum a ſomno lapidibus funde, recedens dimittit pellem, cuius caput eſt tam magnum, quòd de eo fluant quinquaginta lagenæ ſanguinis.Iob.40.lect.3.fi.D. &c.

5 Cete habet quandam pellem per modum membranæ in gula multis meatibus perforatum, ne quid magnum ingrediens, impediat digeſtionem.Iob 41.lect.1.me°.F.

6 Cete habet multas ſquamas, ſicut ſcuta magna, ſic denſas, quòd nec aer poteſt ingredi, ſed cum moritur uel infirmatur, rare fiunt, ſicce & curuæ.Iob.41.lect.1.fi.H.&c.

7 Cete habet pulmonem, & reſpirat ſicut delphinus. Et emittit aerem aduſtum, propter multum calorem eius, neceſſarium ad motum tantæ molis. Iob.41.lect.2.prin°.H.

8 Nullus piſcis habet collum, niſi generans alium, ſicut delphinus, & cete.Iob 41.lect.2.prin°.I.

9 Cete habet os ualde dentatum, præcipue duos dentes ad modum dentium elephantis, uel apri, quaſi duas portas magnas.Iob 41.lect.1.me°.G.

10 Cete eſuriens, emittit per os ſuauem odorem, quaſi odorem ambræ, quem alii piſces ſentientes, intrant in os eius, & deuorantur.Iob.41.lect.2.prin°.G.

11 Cete tantum comedit, quòd ſpacium maris in quo fuerit, relinquit vacuum piſcibus.Iob.41.lect.2.prin°.K.

12 Cete perſequens alios piſces, impingit ad litus, ubi pauca eſt aqua, ideo occiditur.Iob 40.fi. uel Fulmen.

13 Cete non poteſt ulla arte eleuari, nec capi. Sed ſi capitur, carnes eius ſufficiunt toti regioni. Iob. 40. lectio. 3. o. 5.

14 Cete eſt maius quolibet alio animali, quia in mari ſunt maiora animalia, quam in terra.Iob.41.lect.2.fi.G.

15 Cete magnitudine ſuæ cauſat magnas tempeſtates in mari, commouendo profundum eius.Iob.41.lect.2.fi.E.

¶ Ceteris paribus, Agnus.2.Amor.98.108.Anima.4.Animal 19.66. Aureola.10.Baptiſmus.178.220.Benefacere 4.Beneficium 6. Charitas.44.Caſus.3.Cete.1.Cibus.4.Coactio. 8. Colera. Conceptio 11.Creatura.31.Deus.300. Eleemoſyna 24.Euangelium.8 Euchariſtia 37.100.101.176. Hæreſis 18. Homo 27.28.31. Humilitas 21.Indiuiduum 35. Intellectus 222. Ira. 54. Iuſticia 58.Laus 7.Lucifer.Luxuria.26. Manſuetudo.2.Matrimonium 13.Medium 26.Mens.5.Motus. 45.Natiuitas 14.Oppoſitio.2.Oratio.42.Paſtor.Paulus.14. 15.Peccatum 232.237.254.Pęnitentia.24.Votum 22.Vſura 191 281.284.

1 ¶ CETVS ideſt feſtum collectæ, fiebat in memoriam pacis, & adunationis iudæorum, in terram promiſſionis, & figurabat eccleſiam beatorum.12ª.q.102.4.10ᵐ. * Baptiſmus.157 Communitas. Congregatio.8. Excommunicatio 2.&c. Feſtum.4. Quid.

2 Feſtum omnium ſanctorum ſuccedit ei, uel feſtum angelorum.12ª.q.103.3.4ᵐ. * Hoſtiariūs.Plebs.Populus.

¶ Cherintus.Hæreſis.88.

¶ Cherubin.Seraphin.4.6.

1 ¶ CHERVBIN interpretatur plenitudo ſciētiæ, quæ eſt quadruplex in eis, ſcilicet perfecta dei uiſio, plena diuini luminis ſuſceptio, contemplatio pulchritudinis in ordine rerū, & copioſa diuinæ cognitiōis effuſio in alios.1ª.q. 63.7.1ᵐ./. q.108.5.5ᵐ./.2.d.9.3./.ɔ̃.3.c°.80.me°.B./.Opuſc.3.c°.126./. Col.lect.4.fi.A.Fruitio.2.3. * Iudęi.25. Quid.

2 Ordo duplex ante infuſionem gratiæ, poterat dici cherubin, & ſeraphin, quia in eis erat dilectio, & cognitio naturalis a cuius ardore, & plenitudine dicuntur cherubin, & ſeraphin, licet imperfecte.2 d.9.7.2ᵐ. Seraphin.4. * Metaphora.6.Propiciatorium.Sedere.10.

¶ Chiliaſte fuerunt hæretici, ideſt millenarii, qui dicebāt primam reſurrectionem futuram eſſe martyrum, ut cum Chriſto mille annis in terra regnent.4.d.43.ar.3.q.1.4ᵐ./.ɔ̃./.3.c° 27.fi./.Li°.4.c°.82. Delectatio.93.Lactantius.

1 ¶ CHIMERA. Ratio ſiue conceptio chimeræ, non habet fundamentum in re, neque proximum, neque remotum, quia neque eſt ſimilitudo alicuius rei extra animam, neque conſequitur ex modo intelligendi rem aliquam naturæ. Et ideo iſtam conceptio eſt falſa.1ª.q.16.3.2ᵐ./.5.3ᵐ./.7. 4ᵐ./. fi./. q. 48.2.2ᵐ./.1.d.2.3.c.me°.K./.diſtin 19.quæſtion.5.1.c. prin°. ./.diſtin.30.3.c./.Potentia.quæſtion.7.6.c./.Meta.12.le.2. fi. Ratio.5. Quid.

2 Nihil prohibet imaginari montes aureos, aut chimeram, Veri.quæſtion.3.4.a.6./.6ᵐ. Conceptio. 7. * Ratio. 5. Videre.

1 ¶ CHOREA ſiue ludus chorealis ſi fiat cum circunſtantiis honeſtis in ludis, erit actus uirtutis, & poterit eſſe meritorius, ſi gratia informetur, ſcilicet ut non ſit perſona indecēs ſicut clericus uel religioſus, ut ſit tempore letitię uel liberationis gratia, uel in nuptiis, & huiuſmodi, ut fiat cum honeſtis perſonis, & cum honeſto cantu, & quod geſtus non ſint nimis laſciui, & ſi qua huiuſmodi ſunt.Iſa.3.fi. Licet.

2 Si autem ludus chorealis fiat ad prouocandum ad laſciuiā, & ſecundum alias circunſtantias, conſtat quòd actus uitioſus erit.Iſa.3.fi.

1 ¶ CHRISMA benedici oportet ab epiſcopo, in cęna domini.3ª.q.72.3.o./.12.3ᵐ./.4.d.2.q.1.ar.1.q.2.2ᵐ /.diſt.7.queſt. 1.ar.2.queſt.3.o./.diſt.24.q.3.3.c./.Verit.q.27.4.10ᵐ. confirmatio. 7. Benedicti.

Baptiſmus. 61. 68. 69. 237. &cet. 244. Confirmatio. 4. 6. 8. Epiſcopus 14. Sacerdos 21. Sacramentum 41. 46. &cet.

2 Benedictio chriſmatis, non eſt forma confirmationis.4. d. 7. q.1.ar.2.q.3.2ᵐ./.ar.3.q.3.c./.d.8.q.2.ar.1.q.1.2ᵐ. Confirmatio. 10.

Chriſmate

Ci

3 Chrismate vnguntur, pontificis caput, baptizati frons, altare, & calix 4.d.7.q.1.ar.1.q.1.a.1./.ar.2.q 3.2^{m}. Confirmatio 4.46. * Simonia 22. Vnctio 4.6.37.39.

¶ Chrisostomus, Architriclinus, Iohannes 18. * Baptismus 61.68.69.237.c.2.44.A

¶ Christus, & christianus ponũtur in fine tabulæ per .X. secũdum consuetudinem scriptorum, & imprimentium.

Christus. 1 ¶ Cibvs quem Christus assumpsit post resurrectionẽ, cõuersus fuit in materiam spiritualem .i. aeream, non autem in corpus Christi 1^{a}.q.51.3.5^{m}./.2.d.8.4.1^{m}./.d 21.q.2.ar.4.q.4.2^{m}./.ℨ.4.c^{o}.83.fi.B./.Po^{a}.q.6.8.8^{m}./. Quol.3.5.fi./.Opu.3.c^{o}.238. * Abraham 24. Adam 52.53.54.81.83. Adeps 1. Amor 67. Angelus 495. Animal 40. Apis.4.

2 Cibus est necessarius dupliciter, scilicet ad restaurationem deperditi, & vt impediat totalem consumptionem caloris naturalis, qui est causa uitæ 1^{a}.q.78.2.4^{m}./.q.97.3.c./.2.d.30.q.2.1.o./.4.d.12.q.3.ar.1.q.1.c./Meta.5.lec.5.prin^{o}. vel Lignum.2.inf.

3 Cibus non conseruat vitam in perpetuum, quia nõ restaurat deperditum in perfectione qua erat 3.d.19.4.c./.Opu.3.c^{o}.160. * Appetitus 14. Assimilatio 16. Assumere 2. Beati 36. Caro 4.6. Castitas 6. Causa.17.

4 Cibus agit per coniunctionem sui ad cibatũ, quia nutriens & nutritum fiunt, cætera vero tangibilia agunt per impressiones tantum 4.d.8.q.1.ar.3.q.1.2.c./.d.9.ar.1.q.1.c. * Cõtinentia 6.18. Delectatio 83.84.90. Ecclesia 15. Egritudo 2.4. Esca.

5 Vsus ciborum ordinatur ad tria. s. ad restaurandum deperditum ad generationem, & ad augmentum 1^{a}.q.97.4.o./.q.119.1.4^{m}./.2.d.19.4.4^{m}./.d.30.q.2.1.c./ 4.d.15.q.2.ar.1.q.4.c./.q.3.ar.2.q.3.c./.ℨ.4.c^{o}.83./ Ma.q.5.5.9^{m}./. * Aĩa 13.15^{m}.

6 Nullus cibus est in quo non sit aliquid impuritatis, quia in principio est dissimilis 1^{a}.q 97.3.4^{m}./.2.d.30 q.2.1.1^{m}.

7 Nullus cibi vsus, de se est peccatũ, sed aliquis prohibetur propter obedientiam, votum, continentiam, sanitatem, vel figuram 12ę.q.102.6.1^{m}./.22ę.q.149.3.o./ 3^{a}.q.40.4.2^{m}./.ℨ 3.c^{o}.127./.Ro.14.lec.1.prin^{o}.E./.lec.2.pri^{o}K./.lec.3.pri^{o}.F. 1.Cor.2.lec.2.me^{o}.C./.1ę.Tim.4 lec.1.me^{o}.G./.Titũ lec.4.me^{o}.D.&c. * Fortitudo 7. Ieiuniũ 1.2.4.18.&c.40. Infirmitas, Libamina, Lignum 2. Menstruus 4. Onocrotalus. Perfectio 4. Porphirio, Potus, Prohibitio 6. Refectio, Resurrectio 37. Sacrificium 20.34. Sanctus 7. Sanguis 4. Sanitas 5. Verbum 70. Via.7.

8 Cibus non necessarius, debet dimitti propter scãdalum, donec veritas declaretur 22ę.q.43.8.3^{m}./.4.d.38.q.2.ar.4.q.3.3^{m}./.Ro.14.lec.3.o. * Vita 32. Christus 197.&c.

9 Vtens cibo furtiuo, vel prohibito peccat mortaliter, Ma.q.15.2.6^{m}./.1ę.Cor.10.fi.

10 Ratio multiplex de cibis mundis, & immundis, secundũ legem veterem 12ę.q.102.6.1^{m}./.2^{m}.

11 Idem est cibus Dei, & omnium sanctorum. s. frui Deo, Psa.49.me^{o}.s.fi./.Io.6.lec.3.me^{o}.c.I.

12 Cibus spiritualis est corpus Christi. Et tali cibo indiget homo propter tria. s. vt aĩa est incorporea, vt est corpori cõiuncta sicut dissimilis dissimili, & spiritus carni, & vt familiari societate, & miro amore est corpori coniuncta. Opusc.58.c^{o}.6

13 Cibus bonæ conuersationis consistit ex tribus virtutibus, quasi ex tribus ferculis, scilicet innocentia, pænitentia, & misericordia. Opus.58.c^{o}.19.

14 Cibus, quo corpus sustentatur, corruptibilis est, incorruptibilis autem ille, quo spiritus sustentatur. Io.6 lec.3. me^{o}.e.

1 ¶ Cicatrices Christus in corpore suo conueniẽter reseruauit propter quinque. s. in signum victoriæ, vt discipulos in fide resurrectionis solidaret, vt pro nobis apud patrẽ ostensis vulnerum cicatricibus aduocaret, vt sua morte redemptis, quàm misericorditer sint adiuti propositis eiusdẽ mortis signis insinuet, & vt in iudicio, quàm iuste mali dãnẽtur, annuntiet, 3.d.21.q.2.ar.4.q.3.2^{m}./. Opus. 60.ar.22. prin^{o}.E.&c. Apparere 9.

2 Cicatrices apparebunt in corpore Christi in iudicio 3^{a}.q.54.4.c./.3.d.21.q.2.ar.4.q.3.3^{m}./.4.d.48.q.1.2.2^{m}./. Opusc.3.c^{o}.245./.Io.20.lec.6.me^{o}.b.

3 Christus resurrexit cum cicatricibus, quæ semper erunt in corpore eius fulgentes 3^{a}.q.54.4.o./.3.d.21.q.2.ar.4.q.3.o./ Opusc.3.c^{o}.245./.Opuscul.60.ar.22.prin^{o}. A./.Io.20.lec.6.med^{o}.b.A. Aureola 8. * Apparere 9.

4 Cicatrices semper erunt in corporibus gloriosis martyrum 3^{a}.q.54.4.c./.3.d.21.q.2.ar.4.q 3.2^{m}./.2^{m}./.4.d.44.q.2.ar.1.q.1.5^{m}./.d.49.q.5.artic.4.quęst 3.c./. Quol. 5.5.c./. Opusc.3, cap^{o}.238./.Io.28.lec.6.med^{o}.b.A. Aureola 12.

¶ Cicero. Tullius.

Ci

1 ¶ Ciconia forte est idẽ quod ibis, scilicet auis aphrica & immunda. Et significat inuidos 12ę. quæst. 102.6.1^{m}. fin.I. Ibis. Quid.

2 Ciconia nutrit suos parentes, & fouet 3.dist.29.7.c.fi./.1^{m}. * Ibis.

¶ Cidaris dabatur solis pontificibus veteris testamenti, in signum dignitatis, sicut nunc mitra, quæ sicut galerum tunc erat sacerdotum 4. distinct. 24. quæst. 3.3.2^{m}./.6^{m}. Episcopus 13.

¶ Cignus est auis immunda, significãs hipocritas 12ę.q.102.6.1^{m}.fi.K.

¶ Cilicium Christus portauit figuraliter, idest carnem peccati, non autem corporaliter. Et nos cilicium pænitentiæ debemus habere, Psalm. 29. fin./. Psalm. 34. med^{o}. 1. G. Saccus.

¶ Ciminilis est qui ciminum uendit, idest de paruis magnã vim facit in dando 22ę.q.118.8.4^{m}. * Auaritia 12. Quis.

¶ Ciminum, Ciminilis.

¶ Cimiterium consecratum uendi potest ratione terræ, & in necessitate ecclesiæ, non autem vt res sacra, quia esset simonia 22ę.q.100.4.3^{m}./.4.d.25.q.3.ar.2.q.3.2^{m}. Abrahã 15.&c. Sepultura 4.

¶ Cingulum, Amictus, Episcopus 14. Vestis.5.6.

1 ¶ Cinis. Omnes reliquię corporis humani dicuntur cineres, si resoluatur, quia olim comburendo resoluebatur in cineres, & etiam propter incendium fomitis 4. d.43.ar.4.q.2.2^{m}. * Anima 92.&c. Quũ.

2 Omnes homines resoluentur in cineres, & ex eis resurgẽt, nisi sint priuilegiati 4.d.43.ar.4.q.2.c.

3 Hi cineres, nullam inclinationem naturalem habẽt ad animam, sed tota resurrectio ex eis fiet diuinitus 4. d.43.ar.4.q.3.o./.1ę.Cor.15.lec.5.me^{o}.B./ lec.6.me^{o}.G. * Consecratio 12. Damnatio 39. Eucharistia 88. Incineratio, Resurrectio 5. Sacerdos 21.

¶ Cyprus. Christus 149.

¶ Circuire debet homo triplicem ciuitatem, scilicet propriæ conscientiæ, recogitando peccata, militantis ecclesiæ, imitãdo iustorum exempla, & cælestis patriæ, cogitando sanctorum premia. Isa.23.fi. * Circuitus Elix. Insinuatio 2. Relatio 49. Homo.

¶ Circuitus, Circuire, Circunscribi 2.

¶ Circulare, Angelus 139. Anima 174. Circũcisio 9. Dæmonstratio 4.&c.

¶ Circulatio, Aer, 10. Tempus 26.

1 ¶ Circvlvs est figura cui conuenit per se rotunditas, ℨ.2.c^{o}.55.2^{m}. * Bubalus, Circunferentia, Concauus.3. Quid.

2 Linea circualris, est perfectior qualibet alia ℨ.2. c^{o}.46. 1^{m}./. Pot^{a}.q.9.9.15^{m}./. Meta.5.lec.8.me^{o}.b.fi./. Cæ.lec.4. me^{o}.c./. Li^{o}.2.lec.5.o. * Contrarium 41. Corpus 19.20.21.24. Demõstratio 4.5. dies 2.3, Elix Epicicli, Halo.

3 In operationibus affectus est quidam circulus, sicut etiam in operationibus intellectus 12^{a}.q.1.3.1^{m}. * Ignis 7. Motus 48. Orizon. Rota, Sphæra, Stella, 2.3 4.9.

4 Circulus in operationibus intellectus, & voluntatis Dei, incipit ab intus, & terminatur ad intra, sed in nobis incipit ab extra, & terminatur ad extra. Po^{a}.q.9.9.c.me^{o}.F.&c. Sacramẽtũ

1 ¶ Circvncisio erat sacramentum preparatorium ad baptismum, licet minus expresse figurans eum, quo ad exteriora, quàm columna nubis, & transitus maris rubri, quę tamen non erant sacramenta, quia non fiebat aliqua professio fidei per ea, sicut per circuncisionem 3^{a}.q.70.1.2^{m}./.4.d.1.q.2.ar.3.q.1.c.

2 Circuncisio erat præparatoria baptismi, quo ad professionẽ fidei, sed baptismus Iohannis quo ad exercitium actus 3^{a}.q.70.1.3^{m}. Sacramentum 125. vel Baptismus 7. * Sabbatum 9. sacramentum 124.

3 Circũcisio non continetur inter sacramenta veteris legis, quia non erat ex Moyse, sed ex patribus 12ę.q 102.1.3^{m}./. ver.q.28.2.12^{m}. vel sacramentum 124.

4 Circuncisio erat quædam professio fidei Christi, aggregans collegio fideliũ, præparatoria, & figura baptismi 12ę.q.102.5.c./.1^{m}./.3^{m}./.3^{a}.q 68.1.1^{m}./.q.70.1.2.o./.4.d.1.q.2.art. 1.q.1.c./.d.2.q.1.2.5^{m}./.Ro.2.lec.4.me^{o}.I.

5 Circuncisio est quędam professio legis obseruandæ 3^{a}.q.37 prin^{o} / q.40.4.c./.q.70.4.c.fi./.Ro 2.lec.4.me^{o}.I./ c^{o}.4.le.2.prin^{o}.K./.Col.2.lec.3.4.prin^{o}. In cõi.

6 Circuncisio significat tria, scilicet castitatem, depositionem peccatorum, & immortalitatem 12ę q.102.5.1^{m}./.4.d.1.q.2 ar.1.q.1.3.c./.ar.3.q.2.c

7 Circuncisio principaliter, & per se significat ablationem, sed consequenter, & per accidens, distinctionem 4.d.1.q.2.

vel

Ci

ar.4.q.1.1^{m}./.ar.5.q.1.3^{m}.

8 Circuncisio est signaculum curationis a peccato originali, vel signum determinans Israel a gentilibus.4.d.1.q.2.ar.1.q.1.c./ ar.3.q.2.c./.Io.7.lect.2.fi.K.F./.Ro.2.lect.4.fi.I./.c^{o}.4.lect.2.me^{o}.k.

9 Circuncisio habet quadrupliciter expressam similitudinem abolitionis peccati originalis, scilicet ratione membri, pellis circularis, pœnæ, & sanguinis.3^{a}.q.37.1.1^{m}./.4.d.1.q.1.c.

10 Circuncisio erat necessaria ad distinctionem, & significationem.12ę.q.102.5.1^{m}./.3^{a}./.q.70.1.o./.4.d.1.q.2.ar.1.q.1.o./ Ro.4.lect.2.prin^{o}.K.

11 Circuncisio datur in fędus æternum, quo ad significatum, & quod succedit ei, uel capitur pro sæculo, quod habet finẽ, sed non determinatum nobis.12ę.q.102.5.1^{m}./.4.d.1.q.2.a.5.q.1.1^{m}.

12 Ratio litteralis triplex circuncisionis. Prima & principalis, est protestatio fidei unius dei, secunda debilitatio concupiscentiæ in illo membro, tertia sigillatio sacrorum Veneris, & priapi, in quibus illa pars honorabatur. Sed ratio figuralis, est figura ablationis corruptionis per Christum completæ in octaua ætate, scilicet resurrectionis.12ę.q.102.5.1^{m}.

Quãdo. 13 Circuncisio quo ad tempus, erat legis naturæ, sed erat legis scriptæ, disponendo.4.d.1.q.2.ar.1.q.2.1^{m}./.ar.3.q.1.1^{m}.

14 Circuncisio debuit differri, usque ad tempus Abrahę, 12ę.q.102.5.1^{m}./.3^{a}.q.70.2.o./.4.d.1.ar.2.q.4.c./.q.2.ar.1.q.3.o. Abraham 6.18.

15 Circuncisio debuit dari, ante legem Moysi.12ę.q.103.1.3^{m}./ 3^{a}.q.70.2.2^{m}./.4.d.1.q.2.ar.1.q.2.c./.ar.5.q.1.2^{m}.

16 Circuncisio non incępit cum lege, sed propter eam, quasi pręparatorium eius, ideo cessante lege, cessare debuit.4.d.1.q.2.ar.5.q.1.2^{m}. Sacramentum 124. Cessare 4.ℨ. * Sabbathum. 9.

17 Circuncisio cessare debuit, diuulgato euangelio.12ę.q.103.3.4^{m}./.4.d.1.q.2.ar.5.q.1.o./.ℨ.4.c^{o}.57./.Ro.2.lect.4.fi.x./.c^{o}.4.lect.2.me^{o}.I.

18 Circuncisio octauo die fiebat, quia significabat octauam ætatem regnãtium. Et necessario fiebat, octauo die, non autem prius etiam imminente morte.12ę.q.102.5.1^{m}./.3^{a}.qu.70.3.3^{m}./.4.d.1.q.2.ar 3.q.1.o./.Ro.4.lect.2.me^{o}.G.

19 Idem iudiciũ est de pueris mortuis ante octo dies, uel mortuis incircuncisis in deserto, sicut de pueris mortuis ante institutionem circuncisionis.3^{a}.q.70.4.3^{m}.

20 Dispensatum fuit a deo, ne circunciderentur in deserto, duplici ratione, scilicet ex ignorantia motus castrorum, & ex non indigentia signi: sed peccabãt si ex negligentia.3^{a}.q.70.4.3^{m}./.4.d.1.q.2 ar.3.q.1.3^{m}.

21 Circuncisio debuit dari immediate a deo.4.d.1.q.2. artic.1. quæst.2.2^{m}.

22 Circuncisio non rei erabatur.4.d.1.q.2.ar.4.q.1.2^{m}.

23 Circuncisio non fit nunc, nec antiquitus cum cultro lapideo, nisi in quibusdam famosis.3^{a}.q.70.3.2^{m}./.4 d.1./.q.2.a.3 q.3.o.L.2./.Ro.4.lect.2.me^{o}.G.

Subiectũ. 24 Circuncisio necessario fiebat, in membro generationis.12ę.q.102.5.1^{m}./.3^{a}.q.66.7.3^{m}./.q.70.3.1^{m}./.4.d.1.q.2.ar.2.q.1.1^{m}./.ar.3.q.2.o./.Io.7 lect.2.fi.K.F./.Ro.4.lect.2.prin^{o}.K.

25 Circuncisio data fuit conuenienter, soli populo Israel. 3^{a}.q.7[illegible].2.3^{m}./.4.d.1.q.2.ar.2.q.1.o.

26 Nati de Ismael, & de Esau, non tenebantur circuncidi.4.d.1.q.2.ar.2.q.1.3^{m}. * Abraham 6.18.

27 Mulieres non circuncidebantur, quia circuncisionis institutio est in signum fidei Abrahæ, qui credidit se patrem futurum Christi sibi repromissi. Et ideo conuẽnienter solis maribus competebat. Et etiã peccatum originale contra quod specialiter circuncisio ordinabatur, a patre trahitur, & non a matre.3^{a}.q.70.2.4^{m}./.4.d.1.q.2.ar.2.q.2.o. * Baptismus. 15 &c.62.&c.

28 Christus voluit circuncidi, septuplici ratione, scilicet ut ostenderet ueritatem carnis humanæ, ut approbaret circuncisionem quam olim deus instituerat, ut probaret se esse de genere Abrahæ, qui circuncisionis mandatum acceperat, vt iudæis excusationem tolleret ne eum reciperent si esset incircuncisus, ut obediẽtiæ uirtutem nobis suo cõmendaret exemplo, ut qui in similitudine carnis peccati aduenerat, remedium quo caro peccati consueuerat mundari, nõ respueret, & ut legis onus in se sustinens, alios a legis onere liberaret.3^{a}.q.37.1.o./.q.40.4.c./.4.dist.1.quæst.2.artic.2.quęs.3.o. Abraham 18.

29 Christus secundum animam, nihil accepit a circuncisione, nec ab aliis legalibus, sed tantum secundum corpus.3. dist.14.art.3.q.6.3^{m}./.4.dist.2.quæst.2.ar.3.q.1.1^{m}. * Iesus.2. Satisfactio 37.

Ci

30 Circuncisio non fuit Christo in remedium peccati originalis, a quo Christus immunis erat.4.d.2.q.2.ar.3.q.1.1^{m}.

31 Circuncisio Christi, fuit nobis utilis tripliciter, scilicet quia fuit nobis medicamentum sanitatis, exemplum humilitatis, & documentum sanctitatis. Opusc.60.c^{o}.5.

32 Ioannesbaptista circuncisus, indigebat a peccato originali mundari.4.d.1.q.2.ar.4.q.2.2^{m}.

33 Per circuncisionem, homines instituebantur generaliter in statu colẽdi deum. Et sine ea, nullus admittebatur ad esum agni paschalis, nec ad aliquid legalium.12ę.q.102.5.c. Effectus.

34 Circuncisio conferebat gratiam quo ad omnes effectus positiuos, & priuatiuos.3^{a}.q.62.6.3^{m}./.q.70.4 o./.Veri.q.28.2.12^{m}./.Ro.4.lect.2.me^{o}.H.

35 Immo conferebat gratiam tantum quo ad effectus priuatiuos, & ad meritum uitæ æternę.4.d 1.q.2.ar.4.q.3.o./.Ro.4.lect.2.me^{o}.H./.Respondeo Dubio.342. Et sicut infra. 36. Du^{m}.342^{m}

36 Alii dixerunt quòd in circuncisione conferebatur gratia, etiam quantum ad aliquem effectum positiuum, qui est facere dignum uita æterna, sed non quantum ad omnes effectus, quia non sufficiebat reprimere concupiscentiam fomitis, nec etiam ad implendum mandata legis. Quod etiam aliquando mihi uisum est. Sed diligenter consideranti apparet hoc non esse uerum, quia minima gratia potest resistere cuilibet concupiscentię, & uitare omne peccatum mortale, quod committitur in transgressionem mandatorũm legis. Sed gratia erat in circuncisione, sicut in signo.3^{a}.q.62.6.3^{m}./.q.70.4.c. Baptismus.164.168.

37 Circuncisio conferebat gratiam, & erat meritoria, ex opere operante tantum, idest inquantum erat fidei signum, de passione Christi futura, non autem ex opere operato, idest ex virtute circunsionis.3^{a}.q.62.6.3^{m}./.q.70.4 1^{m}./.4.d.2.q.1.ar.4.q.4.2^{m}./.Ro.4.lect.2.me^{o}.I. Baptismus 164.

38 Immo erat meritoria etiam ex opere operato.4.d.1.q.2. art.4.q.2.3.c. Respondeo Dubio.343°. Du^{m}343^{m}.

39 Circũcisio non imprimebat characterem.3^{a}.q.63.1.3^{m}./.qu.70.4.c.fi./.q.72.5.3^{m}./.4.d.1.q.2.ar.4.q.1.o.

40 Circuncisio non aperiebat cęlum per accidens, scilicet quia nondum erat solutum pretium.3^{a}.q 70.4.4^{m} /.4.d.1.q.2.a.4.q.2.2^{m}./.3^{m}.

41 Ante circuncisionem sola fides saluabat, & tollebat peccatũ originale.3^{a}.quæst.68.1.1^{m}./.quæst.70.4.2^{m}./.4.d.1.q.2.6.o./ dist.4.quæst.3.artic.3.q.2.3^{m}./.Ma. quæst.4.8.12^{m}./. Quol. 6.4.1^{m}.

42 Circuncisio, primo diminuebat fomitem, & figurabat, secũdo reatum, & culpam, sed baptismus econuerso.4.d.1.q.2. artic.4.quæst.2.c. Baptismus 203.204.205.

43 Circuncisio principaliter ordinata erat ab ablationẽ culpæ, sed consequenter ad collationem gratiæ.4.d.1.q.2.ar.4. q.3.1^{m}./. Veri. q.28.2.12^{m}.

44 Circuncisio impediebatur per fictionem, qua remota sortiebatur suum effectũ, ratione characteris exterioris.4.d.1.q.2.ar.4.q.1.3^{m}. uel Baptismus.213.

45 Circuncisio principaliter tollebat peccatum originale, & consequenter quodlibet aliud, 3^{a}.quæ. 38.3.3^{m}./. quæstion.62.6.3^{m}./.quæstion.70.4.o./.4.distinct.1.quæstion.2.artic.4.quæstion.2.o./.distinct.8.quæstion.1.articul.2.q.2.5^{m} /.Verit.q.28.2.12^{m}./.Ro.4.le.2.me^{o}.H./.c^{o}.9.lect.5.prin^{o}.A. vel Baptismus.199.200.201.infra.

46 Circuncisio data est contra originale, ad tollendam culpam non autem ad tollendam corruptionem, & pęnalitatem carnis.4.distinct.1 quæst.2.art.2.qu.2.b./. c. uel Baptismus.201.207.

47 Circuncisio mundabat ab originali, personas solum, non autem naturam, ideo circuncisi generabant circuncidẽdos. Eph.2.lect.1.fi. uel Baptismus. 202.

48 Pęna circuncisionis, non est satisfactoria, sed signum eius. 4.d.1.q.2.ar.1.q.1.2^{m}.

49 Oppositum videtur dicere.3^{a}.quæstion.62.6.3^{m}./.quæstion.70.4.o./.Veri.q.28.2.12^{m}./.Bo.4.lect.2.me^{o}. H. Respondeo sicut Dubio.343°. Du^{m}.344^{m}.

¶ Circundare. Halo. Templum.14.

¶ Circunferentia. Cęlum.31.&c.

¶ Circungirari. Sol.5.

1 ¶ Circvnscribere. Locus dicitur circunscribere locatum, ex eo quòd in circuitu circunscribit figurã locati, quia loci proprii, & locati oportet esse unam figuram, 4.d.10.q.1.ar.3.q.1.c. Quid.

2 Circunscribi localiter, est proprium corporum, secundum essentiam uero circunscribi conuenit omni creaturæ.1^{a}.q.50.1.3^{m}. ut Angelus.95.104.108. Eucharistia.134, Locus.16 24. Regere 15. Cui.

¶ Cir.

Quid. ¶ **Circumſpectio attendit circunſtantias in negocio morali** 22ę.q.48.c./.q.49.7.o. Cautela. Prouidentia 16. Prudentia 48. Solicitudo 4.

Quid. 1 ¶ CIRCVNSTANTIA eſt accidens actus humani, attingens eum extrinſece. 12ę.q.7.1.o./.3.c./.q.18.3.o./.q.88.5.c./.4.d. 16.q.3.ar.1.q.1.o./ Ma.q.2. 4.5^{m}./.5.c.prin^{o}./.6.c./.9.18^{m}./. Eth.3.lec.3.me^{o}.d.

2 Illa conditio ex qua dependet ſubſtantia actus, non eſt circunſtantia.12ę.q.7.3.3^{m}./.22ę.q.1.4.^{m}./.4. d.16.q.3. ar.2.q.3.1^{m}.

3 Circunſtantia actus moralis dicitur dupliciter, ſcilicet proportio eius ad aliquid, & res cui proportionatur. 12ę.q.18. 4.2^{m}./ 4.d.16.q.3.a.1.q.1.c. ut Absoluere 29. Actio 38.116. Angelus 361. Anim 206. Apoſtaſia 3.

4 Circunſtantiæ actus moralis ſunt ſeptę, ſcilicet quis, quid, ubi, per quæ, cur, quomodo, quando. 12ę.q.7. 3.o./.4. d.16. q.3.ar 1.q.2.3.o./. Ma.q.2.6.c.me^{o}.I./.Ethic.3. lec.3. me^{o}.d. Argumentum 5.Attentio 1.Anerſio 8.

5 Principalior circunſtantia eſt finis, ſecunda quid,aliæ uero ſecundum quòd ſunt propinquiores his.12ę.q.7.4.o./.4.d. 16.q.3.ar.2.q.2.o./.d.33.q 1.ar.3.q.2.4^{m}./.Eth.3. lec.3. fi. * Bonitas 244.&c. Conditio.Detractio 1.

6 Finis proximus operantis, & non operis, nec ultimus, eſt circunſtantia.12ę q.7 3.3^{m}./.2.d.36.5.5^{m}./.4.d.16. q.3. ar.1. q.2.3^{m}. Actus 49 127. * Ignorantia 20,31. Impœnitentia. Impudicitia.Infidelis 8. Ingratitudo 3.

7 Tempus ſacrum eſt circunſtantia peccati, quod fit in eo. 22ę.q.122. 4. 3^{m}. * Laus 7. Negligentia 7. Obedientia 2.

Du^{m}.345^{m}8 Immo eſt ut differentia peccati,cum aliquando ſit ut obiectum contemptus.Ma.q.2.6.2^{m}. Reſpon.ſicut Du^{o}.348°.

9 Tempus ſacrum eſt circunſtantia peccati quod ſit in eo,& poteſt eſſe obiectum contemptus.Ma.q.2.6.2^{m}.Occultatio.

10 Circunſtantiæ ſolæ,quæ directe ſunt contra legem, aggrauant peccatum in infinitum,4.d.16.q.3.ar.2. q.4.o./.Ma. q.2.8.o.

11 Nulla circunſtantia aggrauat peccatum in infinitum.22ę. q.110.4.5^{m}./ 2.d 7.q.1.2.c /.4.d.32. ar.5.q.2.b. Peccatum 67.inſ. * Sacrificium 18. Scientia 133.

Du^{m}.346^{m}12 Oppoſitum uidetur dicere.4.d.16.q.3.ar.2.q.4.5.o./.dist.32 ar.5.q.2.c./. Ma.q.2.8.o./.Opuſ.12.ar.6. Reſpondeo,ſicut Du^{o}.993°.

Neceſſariat 13 Omnes circunſtantiæ aggrauãtes peccatum in infinitum, ſunt neceſſario confitendæ,aliæ autem niſi ſint ex contemptu, ſunt confitendæ de conſilio tantum.4. d.16.q.3. ar.2. q.5.o./.d.41.a.4.q.1.c.fi./. Ma.q.2.6.2^{m}.fi./. Opuſ.12. ar.6. Conſeſſio 37.43.&c. Cogitatio 12.

Species. 14 Circunſtantia non potest facere de peccato ueniali mortale, niſi transferat in aliam ſpeciem, ut differentia, & non ut circunſtantia.12ę.q.88.5.o./.22ę.q.110. 4.5^{m}./.4. d.16.q.3. ar.2 quæſt.4.o./. Ma.quæſt.2.8.o./.q.7.4.o./.7. c.prin^{o}. Peccatum 67.

15 Eadẽ conditio, reſpectu diuerſarũ ſpecierũ eſt circũſtãtia,& de ſubſtantia actus.12ę q.18.1.o.o./.q.88.5. c./.4. d.16. q.3. ar.2.q.3.1^{m}./.Ma.q.2.6.c.me^{o}.A./.1^{m}./.7./.8^{m}./.q.7.4.c.Act^{9} 51.151.152.153.180. * Adam 65.

16 Diuerſæ circunſtantiæ diuerſi motiui,ſemper mutant ſpeciem eiuſdem autem nunquàm.12ę. q.72. 9.o./.22ę. q.53. 2.3^{m}./.q.92.2.c./.q.148.4.1^{m}./.2^{m}./.3^{m}./.3.d.36. 5.o./. Ma.q. 2.6.o./.q.14 3.o. * Amicitia 18.

17 Omnis circunſtantia reſpiciens ſpecialem ordinem rationis pro uel contra,dat ſpeciẽ actui morali.12ę.q.18. 5.4^{m}./. 10.c./.1.c./.q.73.7.c./.1^{m}./.4.d.16.q.3. ar.2.q.3.c./.2^{m}./.d. 41.ar.4.q.1.c./.Ma.q.2.6.7.o./.q.7 4.c./.1^{m}. * Circumſpectio. Contestio 43.&c. Feſtum 11.12. Frequentia. Furtum 14. Gratia 86. Ludus 7.10.

18 Nulla circunſtantia nõ habens rationem moralis boni uel mali, niſi præſuppoſita alia ut quantitas, uariat ſpeciem. 12ę.q.18.1.1.o./.q.73.7.c./.2^{m}./ 4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c./. Ma. q.2.7.o. * Medium 23.

19 Nulla circunſtantia præter intentionem peccantis, dat ſpeciem peccato.12ę.q.72.1.8.c./.22ę.q.43.3.c./.3.q.88.4.c.

Du^{m}.347^{m}20 Oppoſitum uidetur dicere.4.d.16.q.3. ar.2. q.3.c./.Ma.q.2. 6.6^{m}. Reſpon. Du^{o}.347°.

21 Aliqua circunſtantia aggrauat peccatum,quæ non dat ſpeciẽ pctõ.12ę.q.73.7.1^{m}./. Ma.q.2.7.o. ut Omiſſio 14.15.16.

22 Circunſtantia dupliciter conſtituit ſpeciem,ſcilicet ut contentam ſub peccato præintellecto,ut ſpeciem eius, ut ſacrilegium ſub furto,& ut non contentam ſed ut ſpeciem diſparatam, ut ſi aliquis mœchatur ut furetur. Ma.q.2.6.o./. 7.c.fi./.2^{m}./.8^{m}. Peccatũ 17.24.65.&c. 118.218.&c.244.&c. 421. * Prolixitas.

23 Vtroque modo eſt tantum unum peccatum, quando eſt unus actus.Sed ſecundo modo eſt multiplex,propter multa deformitates. Veri.q.23.7.2^{m}./.Ma.q.2.6.12^{m}. * Prouidentia 16. Pudicitia 2. Rectitudo 1. 5. Sabbatum 5. &c. Senſus 43.

24 Omnis circunſtantia, conſtituens ſpeciem peccati, aggranat. Ma.q.2.6.11^{m}./.7.c.fi. * Spectacula 1.Teſtis 4.

25 Circunſtantia tripliciter aggranat peccatum, ſcilicet mutando ſpeciem, multiplicando rationem peccati,& augendo priorem circunſtantiam.12ę. q 73. 7.o./. Ma.q.2.7 c. * Vindicatio 4.5.6. Virtus.101.102.108.152.239. Vitioſitas. Vſura 96.&c. Vti 22.Chriſtus 104.

26 Circunſtantia temporis feſtiui, nõ trahit ad aliam ſpeciem peccati,ideo non poteſt aggrauare in infinitum.4.d.32. ar. 5.q.2.b./.c.

27 Oppoſitum uidetur dicere.22ę.q.122.4.3^{m}./.4.d.32. ar.5.q. 2.1^{m}. Reſpon. Du^{o}.348°. Du^{m}.348

28 Si quis faciat aliquid indecens in tempore ſacro, tempus ſacrum quod conſideratur ut circunſtantia , & per accidens reſpectu actus indecentis qui in eo fit,poteſt conſiderari ut obiectum, reſpectu alterius actus,actum circunſtantis, qui eſt contemnere tempus ſacrum. Ma.q.2. 6.2^{m}.

In commun 29 De circunſtantijs conſiderat theologus, triplici ratione, ſcilicet ſecundum quòd per actus humanos homo ad beatitudinem ordinatur, ſecundum quòd in eis muenitur bonum & malum , melius & peius, & ſecundum quòd ſunt meritorij uel demeritorij , ſed conſiderat aliter quàm moralis, uel politicus, uel rhetor.12ę.q.7.2.o./.4.d.16.q.3.ar.1. q.1.1^{m}./.q.2.c.

¶ Circunſtare. Circunſtantia.o.Cor.9. Euchariſtia.127.129.

¶ Cyrillus. Error 10.

¶ Chirographum eſt memoria præuaricationis Adæ, uel reatus, dicitur enim chirographũ a cyros , quod eſt manus & graphos, quod eſt ſcriptura, quaſi manualis ſcriptura memoriam debitorum, & ad ſoluendum obligationẽ faciens. 3.d.18.L.fi./.d.19.L.prin^{o}. Quid.

¶ Chirotheceæ epiſcopi, ſignificãt caudorem in opere.4.d.24. q.3.3.c. Epiſcopus 14. Signum.

¶ Cyrus. Babylonia 3. Signum.

¶ Cytharą ſignificat rectam uitam tripliciter, ſcilicet rationẽ multiplicationis,concordiæ,& dulcedinis. Iſa.23.fi.Muſica.o.Organum 4. Vel Pſalterium 1.

¶ Cytra.Iuſtitia 85.Miſericordia 26.Vendere 12.

¶ Cytus. Solicitudo 2.

1 ¶ CIVILIS ſcientia conſiderat humani boni rationem abſolute, militaris uero, ut determinatur ad res bellicas.2. d.3. q.3.2.c.prin^{o}./.d.24.q.3.1.5^{m}./.dist.25.3.2^{m}./. Meta.6. lec. 3. me^{o}.A. *Aleator 1.Amicitia 13.Amor 119.Beatitudo 126. Finis ſcientiæ militaris , ordinatur ad finem ciuis.1^{a}. q.1. 5.c./.3.d.27.q.2.ar.4.q.3.c./.Meta.5.lec.2.me^{o}.a.E. * Bonitas 150. Cimpioria 5.Conſanguinitas 9.10.Corpus 37.Felicitas 1.Gabaonitę.Humanitas 4. Quid.

Sub ciuili ſcientia,eſt mil taris,ſub qua eſt equeſtris, & ſic deinceps.2.d.3.q 3.2.c.prin^{o}./ d.24.q.3.1.5^{m}./ d.27. q 2.ar. 4.q.3.c./.ꝑ.2.c^{o}.42.3^{m}./.Li^{o}.3.c^{o}.64.1./. Opuſ.20. Li^{o}.4. c^{o}. 23./.Me a.5 lec.1.fi.a.H./.Eth.le.1.fi. * Idolatria 4.Illegitimus 2.Ius 20.Iuſt.tia 6.Lex 85.115.Matrimonium 44.Miles 11.Militia 2.Obediẽtia 43.Obligatio 5.Orpheus. Papa 3.Pars 29. Plato 2.Poſſeſſor. Reſtitutio 16. Rex 9. Scientia 153.&c. Seruitus 5. Theologia 44. Virtus.24. 32. 44. 245. 263.Vſura 236.

¶ Ciuilitas.Amalechitæ.Orpheus.

1 ¶ CIVIS dicitur dupliciter, ſcilicet ſecundum quid, ideſt, habitator: ciuitatis , & ſimpliciter, ſcilicet qui poteſt agere ut ciuis,ideſt,cõſilio, & iudicio.12ę.q.105.3.2^{m}./. Opuſ.20. c^{o}.14.*Concubitus.Iuramentũ 25.Miles 4.5.Obedientia 43. Quis.

2 Communitas ciuium conſiſtit in communi beniuolentia ciuium, & non in communitate diuitiarum,uxorum & filiorum, contra Socratem & Platonem. Opuſ.20.li^{o}.4.c^{o}.4. 7.9. * Ordo 46.Pietas 3.

3 Virtuoſi ciuis eſt, exponere ſe mortis periculo , pro totius reipublicæ conſeruatione.1^{a}.q.60.5.c./.22ę.q.26.3.c./.q.31. 3.2^{m}./. Virt.q.2.2.c.fi./.9.15^{m}./. Quol.1.8.c.fi.Mors 22.

4 Mulieribus non conuenit ſimpliciter eſſe ciues.12ę.q.105. 3.1^{m}. Præceptum 132.Princeps 3.&c. Virtus 60.

1 ¶ CIVITAS eſt hominum multitudo, alicuius ſocietatis uin culo colligata,quæ uirtute uera, redditur beata. Opuſ.20. Li^{o}.4.c^{o}.18./.25. * Angelus 579. Ars 50. Cain.2. Corinthus. Eccleſia 4. Quid.

2 Ciuitas eſt communitas perfecta.12ę.quæſ.90. 2.c./.3.3^{m}./. Opuſ.20.Li^{o}.4.c^{o}.18./.23./.Eth.lec.1.prin^{o}.a.

3 Ad unitatem ciuitatis, requiritur quadruplex unitas , ſcilicet rectoris, legis inſignium,& finis. Eph.4.lec.2.0. * Expellere.Hoſpes.Iuramentum.325. Lex. 85.114. Meretrix. 0. Miles. 5. Ordo. 46. Pars.29. Pœnitentia. 98. Pietas. 3. Poſſeſſio. 10. Præceptum. 132.1135. Princeps. 3. &c. Raab.2.

4 Impoſſibile eſt, quod bonum commune ciuitatis bene ſe habeat , niſi ciues ſint uirtuoſi, ſaltem principantes. 12ę. quæſt.92.1.3^{m}.Princeps.5. *Regere.15. &c. Rex.9. Samaria Sapientia. 44. Societas. 2. Violatio. Vſura. 18.19.236. 237.272.

5 Seruti non ſunt pars populi, uel ciuitatis. 12ę. quæſtio. 98. 6. 2^{m}.

6 Ciuitates conſtituendæ ſunt, propter communitatẽ humanæ uitæ. Opuſ.20.Li^{o}.4.c^{o}.2./.3./.4.

7 Ciuitates inſtituendæ ſunt,in regione temperata. Opuſ.20. Li^{o}.2.c^{o}. 1. &c. Rex.9.

¶ Clam. Aaron.3. Abſcondere.0. Cogitatio. 12. Occultatio. Reticere. Secreta.

Diuiſio. 1 ¶ CLAMOR eſt magna nox, & eſt triplex.ſ.ira deuotionis & rei magnæ. Tertius conuenit Chriſto, non autẽ primus. Pſal.16.me^{a}.b./. Pſal.29.fi.f./. Pſalm.33.fin.q./.Iſa.42. princ^{o}. E./. Io. 7. lect. 3. princip^{o}. c. * Angelus. 440. Intentio. 9. Ira. 50.

2 Clamor ponitur filia ire,ſecundum quod ira eſt in ore, per quem clamorẽ intelligitur inordinata,& confuſa loquutio. 22ę.q.158.7.c.Ira.20.

3 Clamor Chriſti in cruce,fuit miraculoſus. 3^{a}. quæſt. 47. 1. 2^{m}./.quolib.1.3.c./. Opuſ. 3. c^{o}. 230. *Oratio.13, 22. Verbum. 21.

4 Clamor Chriſti duplex.ſ.denotæ orationis, & attentæ prædicationis.Iſa.42.lec.1.fi.

5 Animal dolens clamat,quia calor, & ſpiritus multiplicati, per dolorem emittuntur. 12ę. quæſt. 44.1. 2^{m}. * Oratio. 13.22.

6 Clamor ſanctorum, eſt magna nox , & propter magnitudinem affectionis,& quiã magna petunt , ideſt æterna. Pſalm. 33.fi.q.

¶ Clandeſtinum . Illegitimus.3.Matrimonium.31.32. 33.

¶ Clariſſimi dicebantur uiri in dignitate conſtituti. Opuſc. 20.li^{o}.4.c^{o}.26.

Iudæi. 1 CLARITAS cæli augebitur,in renouatione mũdi. 4. d.48.q. 2.3.o./.Opuſ.10.ar.36.Opuſ.11.ar.27./.He.12.lect.5.me^{o}. I. * Aer. 3.5.Cognitio.38.39.Color.6. Delectatio.27. Deaſitas. Deus.117. Dies.1.4. Elementum.27.

2 Nulla claritas erit in inferno.4.d.48.q.2.3.4^{m}./.4.3^{m}./. d. 50. q.1.ar.3.q.4.o. Ignis.5. * Luminare.5.

3 Omnia elementa erunt clariora in fine mundi,quam nunc. 4.diſt.48. quæſtio.2.2.5^{m}./.4.o./.Ro.8.lect.4.m^{o}.D. Elementum.27. *Maria.9.66.Ordo.97.Pulchritudo.1.Scientia.46. 101.Superbia.37.Veritas.55.Vinum.4.Viſio.22.Vſura.252. 276.279.&c.

Beatorũ. 4 Claritas gloriæ,& claritas naturalis , non ſunt eiuſdem generis.3.d.16.quæſtio.2.1.4^{m}./.2.c./.4.d.44. quæſtio.2. arti. 4. quæſtio.2.1^{m}. ut maria. 9. *Angelus.230.266.272.452. Annuntiatio.8.Beatus.10.Caligo.Cogitatio.2.Deus. 117.222. 237.Dos.

5 Claritas uultus Moyſi, lędebat uiſum , quia non erat claritas gloriæ.3.diſtinct.16.quæſtio.2.2.c. * Elementum 27.claritas.14.

6 Claritas corporis glorioſi,erit a gloria animæ.3^{a}. q.45. 2.c./. q.54.2.1^{m}./.3^{m}./.4.d.44.q.2.ar.4.q.1.o./.ꝑ. 4.c^{o}.86./. Opuſ.3. c^{o}.168. *Gloria 1.13.22.Iuſtus.12.Lex.157.159.Limpidum. Anima.131.dos.5.Inf.

Du^{m}.349.7 Oppoſitũ uidetur dicere a ſimili.3.d.16.q.2.1.3^{m}./. 2.c./. 3^{m}. 4.q.1.c./.4^{m}.

8 Claritas non erit æqualiter, in omni corpore glorioſo , nec in omni parte eiuſdem corporis.3^{a}.q.45.2.3^{m}.4.d.44.q. 2. ar. 4.q.1.c./.4^{m}.

9 Claritas corporis glorioſi, erit ſeptuplo maior claritate ſolis. 4.d.44.q.2.ar.4.q.2.2^{m}./.d.48.q.2.3.3^{m}./. Opuſ. 10.artic.36./. Opuſ.11.ar.27./.Opus.53.15^{m}.Gloria.22.

10 In poteſtate beatorum erit,oſtendere,& occultare ſe, & claritatem ſui corporis.3^{a}.q.54.1.2^{m}./.3^{m}./.2.1^{m}./.q.55. 6.c.fi./. 9.76.8.c./.3.d.21.q.2.ar.4.q.1.2^{m}./.q.2.1^{m}./.4.d.44. q.2.ar. 2. q.5.3^{m}./.ar.4.q.2.3^{m}./.q.3.o./.d.48,q.1.2.3^{m}./.Opu.3.c^{o}.267. ./.158.Io.21.prin^{o}.

11 In poteſtate beatorum erit , corporis ſui claritate, occultare ea,quæ ſunt poſt ipſum.4.diſt.44.queſt.2. ar.4. quæſtio. 3.2^{m}.

12 Claritas corporis glorioſi, non auſert diaphanitatem ab oculis ſuis.4.diſt.44.queſt.2.ar.1.quæſtio.4.5^{m}./.ar.4.q.1.2^{m}./.q. 3.2^{m}.

13 Claritas corporis glorioſi poteſt naturaliter uideri ab oculo non glorioſo.4.diſtinct.44.quæſtion.2.articul.4. quæſtio. 2.o.

14 Claritas corporis glorioſi, & Chriſti transfigurati, non lædebat uiſum,ſed confortat,& delectat, ſicut Iaſpis. 3. diſt. 16.queſt.2.1.4^{m}./.2.c./.4.diſt.44.quæſtion.2.articu. 4. quæſt. 2.2^{m}.Claritas.5. *Facies.3. Chriſti.

15 Claritas Chriſti transfigurati, erat uera, ſed glorioſa,non autem claritas corporis glorioſi, ſed eſt miraculoſa. 3^{a}. quæſtion.45.2.o./.3.diſtinct.16.quæſtio.2.o.1 13.125.*Maria. 9. 66.Chriſtus.

16 Claritas Chriſti transfigurati,erat ei naturalis,uel ſecũdum aptitudinem, uel conformis animę, uel ſecundum deitatem 3.d.16.q.2.2.6^{m}.

17 Claritas Chriſti transfigurati,non erat a corpore eius , ſed tantum a deo.3^{a}.quæſt.45.2.o./.3.diſt.16.quæſt. 2.1.3^{m}./. 2. c./.3^{m}.

18 Imo claritas corporis Chriſti in transfiguratione, deriuata eſt a gloria animę eius.3^{a}. quęſtion. 45. 2. c. Reſpondeo Dubio.350°. Du^{m}.350^{m}

19 Splendor ueſtis Chriſti, erat ex claritate corporis eius./3. d. 16.q.2.2. 7^{m}.

20 Claritas ueſtimentorum Chriſti,ſignificat claritatem ſanctorum, quæ ſuperabitur a claritate Chriſti, ſicut candor niuis a ſplendore ſolis.3^{a}.q.45.2.3^{m}.

21 Transfiguratio Chriſti, fuit ſecundum claritatem tantum , & non ſecundum aliam dotem.3^{a}.q.45.1.3./.2.c./.1^{m}./. 3. d. 16.q.2.2.3^{m}. *Facies 3.

¶ Claudere.Clauis.3. Clauſio. Conceptio.1. Ignorantia. 6. Limbus.7.Matrimonium.56.Paradiſus.8.Prohibitio.3. Tex remotus.3.

¶ Claudus. Iacob. 7. Matrimonium. 76. &c. Oblatio.6.

¶ Clavi.Adoratio.24.Chriſtus.165.

1 CLAVIS eccleſiæ eſt poteſtas ligãdi & ſoluẽdi,qua iudex eccleſiaſticus dignos recipere, & indignos excludere debet a regno dei. 4. d.18.q.1.1.o./.Con.4.c^{o}.72. Quid.

2 Claues eccleſiæ ſunt neceſſariæ ad alios,& ſunt duæ, ſcilicet diſcernendi & iudicãdi.Et diſtinguuntur ratione, non autem eſſentialiter.4.d.17.I.m^{o}.I./.d.18.q.1.ar.1.q.3.o./. Con. 4.c^{o}.72. Diuiſio.

3 Clauis inferni,eſt poteſtas dandi gratiam, quæ ſoli deo conuenit,qua aperitur porta inferni,ideſt tollitur peccatum, & clauditur ne labatur iterum in peccatum.Sed clauis regni, eſt poteſtas dimittendi reatum,quæ conuenit homini . Vel eſt eadem cum claue inferni,ſed denominatur a digniori. 4. d.18.q.1.ar.1.q.1.3^{m}. Inferni.

4 Claues eccleſiæ quo ad eſſentiam , dantur in ordinatione, ſed uſus in iuriſditione.4.d.18.queſtion.1. artic.1. quæſtion. 2.2^{m}. Eccleſiæ.

5 Clauis eſt ſcientiæ,non eſt habitus ſciẽtiæ, ſed eſt poteſtas exercendi actum ſcientiæ,in iudicio confeſſionis. 4. diſtinct.18. quæſt. 1.ar.1.quæſt.3.2^{m}. * Iudicium.29.30.40.Poteſtas.6. &c.15. Scientiæ.

6 Clauis ſcientiæ,ideſt auctoritas iudicandi, ſine ſciẽtia non poteſt ſine peccato accipi, ſed bene econuerſo.4.d.18.q.1.ar. 1.q.3.2^{m}.

7 Clauis ordinis,eſt quid ſacramentale,non autem clauis iuriſditionis. Ideo effectus eius ſubiacet arbitrio hominis,nũ autem primæ.4.d.20.ar.3.q.2 1^{m}.

8 Deus habet claues eccleſiæ per auctoritatem , Chriſtus per excellentiam, ſacerdos autem per miniſterium. 4. diſtinct. 18.quæſtion.1.articul.1.quæſtion. 1.c./.d.19.q.1.ar.2.q.2.o./. ar.2.q.1.c. Subiectum.

9 Sacerdos ueteris teſtamenti, nullam clauem habebat.4. diſt. 19.q.1.ar.1.o.

10 Deus Petro contulit clauem ordinis,& iuriſditionis, & ab eo in alios deſcendit.4.d.18.q.2.ar.2.q.1.1^{m}./.d.19.queſt.1.ar.3, quæſt.1.1^{m}./.d.24.quæſtio.3.ar.2.q.3.1^{m}./. Con.4.c^{o}.72.me^{o}. B. &c.

11 Collegium poteſt habere clauem iuriſditionis, non autem ordinis.4.d.19.q.1.ar.1.q.3.3^{m}.

12 Mulier nullam clauem poteſt habere.4.d.19.quæſt.1. articu. 1.quæſtio. 3.4^{m}. Abbatiſſa.1.Indulgentia.4.ordo.97.99.ut Delbora.1.

13 Soli Sacerdotes habent claues ordinis , ſed clauẽ iuriſditionis, habent etiam alii.4.d.18.q.2.ar.2.q.1.1^{m}.quæſtio.2.1^{m}.

distinct.19.q.1.ar.1.q.3.o./ d.20. ar.3.q. 2.1^{m}./.ar.4.q.2.c./. d. 21.q.3.ar.1.q.3.c. Pœna.71.97.99. Excommunicatio.I.

14 Sancti non sacerdotes, non habent usum, nec essentiam clavium.4.d.19.q.1.ar.2.q.1.o Satisfactio.4.

15 Sacerdos malus, habet usum clavium, sed peccat utendo.4. dist.19.q.1.ar.2.q.2.o.

Du^{m}.351.16 Immo talis non peccat utendo. 22ℭ.q.33.5.fi./.q. 60.2.3^{m}./. Matth 7.prin^{o}.K./. Io.8.lect.1. me^{o}.d./. Rom. 2.lect.1.prin^{o}. E.Respondeo sicut Dubio.405°.

17 Schismatici, hæretici. Suspensi, degradati, & excõmunicati, non habent usum clavium.3^{a}.q.64.9.2^{m}./.3^{m}./.4.d.17.q.3.ar. 3.q.5.c./.Li.fi./.d.19.q.1.ar.2.q.3.o. Degradatio, 3

Ad quos. 18 Clavis ordinis est indifferenter ad omnes, iurisdictio autem ad subditos tantum.4.d.19.q.1.3.o./.d.24.q.3.ar.2. q.1.c./.5. 4.c^{o}.72. Indulgentia.2.

19 Inferior potest uti clave in superiorem subiicientem se illi. 4.d.19.q.1.ar.3.o.

Effectus. 20 Claves ecclesiæ disponunt ad remissionem culpæ, quam & remittunt, & ligant ad pœnam.4.d.18.q.1.3.o./.d.22.q. 2.ar. 1.q.3.1^{m}./.5.4.c^{o}.72.fi. A.Hæresis.135.

21 Claves habent effieaciam ex merito Christi, & aliorum qui sunt de ecclesia.4.d.18.L.fi./.Con.4.c^{o}.72. me^{o}.F./. Rom.11. lect 4.fi.E.

Diuisio. 22 In Claubus tota prælatorum potestas consistit. Con.4.c^{o}. 72.fi.G.

¶ Clausio paradisi duplex, scilicet quo ad totam naturam, per peccatum originale, & quo ad personam, per peccatum actuale.3^{a}.q.49.5.c./.q.52.5.c./.3.d.18.ar.6.q 2.c./.4. d. 18.q. 2.ar.1.qu.1.1^{m}./.2^{m}. * Apparere. 9. Clauis.3. Conceptio.1. 5 Claudere. Ignorantia.6. Limbus. 7. Meritum.110. Paradisus.8.

Virginis. ¶ Claustrum uirginis esse integrum, potest probare mulier, per aspectum sui corporis, ut probet uirum esse mentitum 6 de copula carnali.4.d.34.L.5^{m}. * Affinitas.5.Fractior.2.Matrimonium.83.88.91.

¶ Clemens.Mulier.18.

Quid. 1 ¶ Clementia est uirtus humana, ideo directe ei opponi tur crudelitas, non autem feritas, uel seueritas sub bestialita te sed uirtuti heroice, uel dono pietatis.22ℭ.quæst.159.2.1^{m}. Crudelitas. 7

2 Clementia, & mansuetudo sunt uirtutes, nec opponuntur seueritati.22ℭ.q.157.2.o./.3.d.26.q.2.2.4^{m}.

Differẽtia 3 Clementia est lenitas superioris ad inferiorem, sed mansuetudo est cuiuslibet ad quemlibet.22ℭ.quæst.157.1.b. Gratitudo.2. 8

4 Clementia est moderatiua pœnarum, sed mansuetudo est moderatiua ite.22ℭ.q.157.1.2.o./.3. c./.4.3^{m}./.q. 160.2 .c./.3.d. 26.q.2.2.4^{m} /.d.33 q.3.ar.2.q.1.2^{m}. Misericordia.14.

5 Clementia, & mansuetudo, conueniunt cum temperantia in modo, non autem in materia.22ℭ.q.157.3.2^{m}. Temperantia.9.

6 Clementia moderatur affectum in pœnis infligendis, secundum legem cõmunem ex dulcedine affectus, sed epieicheia secundum intentionem legis.22ℭ.q.157.2.2^{m}./.3.1^{m}./.4. c./. 3^{m}./.q.159.1.c./.1^{m}./.3.d.33.q.3.ar 2.q.1.2^{m}.

7 Clementia & mansuetudo, non sunt maximè uirtutes, nisi secundum quid.22ℭ.q.157.4.o. * Gratiosus.

Du^{m}.352.8 Oppositum uidetur dicere. Virt quæst.1.9.7^{m}. Respondeo sicut Dubio.287°.

9 Mansuetudo, & clementia, reddunt hominem deo, & hominibus acceptum, ut concurrunt in effectu charitatis, removendo mala a proximis.22ℭ.quæst.157.4.2^{m}. * Gratitudo. 2.Insania.

10 Clementia mansuetudo, misericordia, & pietas, concurrunt in eodẽ effectu, secundum diuersa motiua.22ℭ.q. 157.4.7^{m}./. q.159.1.2^{m}./. * Misericordia.14.Temperantia.9.

11 Crudelitas, sœuitia, & feritas opponuntur clementiæ, & mansuetudini.22ℭ.q.157.1.3^{m}./.q.159.o. Crudelitas, uel Insania.

12 Clementia cõparatur ad seueritatem, sicut epieicheia ad iustitiam legalem, cuius pars est seueritas.22ℭ.q.157.2.2^{m}.

Peccatũ. ¶ Clericus superflue expendens in conuiuijs, & in aliis, peccat mortaliter.Quol.6.12.4^{m}. * Abiicere. Aduocatus.9. Attondere. Baptismus.111.&c. Bellum.8. Beneficium.19. Bonitas. 202.&c. Decimę.17.18.19. 24. Dæmon.87. Eleemosyna.25. Episcopus.14.25. Excommunicatio. 31. Indulgentia.24. Iuspatronatus. Negotiatio.2. Occidere.10. Officium.7.&c. 14. Ordo.103. Peccatum.255. Pœnitentia.91.98. Prædicare.18 Prodigalitas.5. Symonia.17.&c. Testis.26. Tributum.5, Vsura.310.

¶ Clybanus, Christus.198.

¶ Cloaca. Meretrix.1.

¶ Clodouœus. Rex.10.

¶ Clotho. Fatum.10

¶ Coaceruatio. Dioscorus. Diuisio.

1 ¶ Coactio, scilicet absoluta, idest uiolenta, & conditionata idest timor seu metus.12ℭ.quæst. 6.6.o./. 2.distinct. 25. 2.4.c /.4.distinct.29.1.o./.Ma.quæst.2.3.4^{m}./. Verit. quæst.17. 3.c./.Quol.5.ar.10.o./.Ethi.3.lect.1.o. * Adiurare 3.&c.10. 11.Assentire.3.

2 Coactio dupler, scilicet sufficiens. Prima dicitur compulsio, secunda uero impulsio.2.distinct.25.2.4.5.c./.

Potentiæ animæ dupliciter cogi possunt, scilicet per subiectum, ut organicæ solæ, & per obiectum, ut intellectus.1.d. 48.3.1^{m}./.2.distinct.7.quæst.2.1.2^{m}./.distinct.8.5.7^{m}./.distinc. 25.2.c./.distinct.39.quæst.1.2.c /.Verit.quæst.11.3.11^{m}./.qu. 22.5.3^{m}./.quæst.24.1.18^{m}./.quæst.28.3.6^{m}. * Assumere.59. Baptismus.44.100. Bigamia.5. Cogere. Compelli. Constantia 8.9. Correctio.2.&c. Anima

4 Voluntas non potest cogi.1^{a}.quæst.82.1.c./.1^{m}./. quæst.165. 4.1^{m}./.11ℭ.q.6.4.o./.quæst.9.4.2^{m}./.1. distinct. 48.3.1^{m}./. dist. 48.3.1^{m}./.2. distin.7.quæst. 2.1.2^{m}./. distinct.8.5.7^{m}./. distin. 24.quæst.1.4.c./.distinct. 25.2.4.5. c./.distinct.39. quæst.1.2. c./.3.distinct.4.quæst.3.artic.2.quæst.1.2^{m}./.distinct.27. quæst. 1.4.12^{m}./.4.distinct.17.quæst.1.artic.2.q.1.c./.artic.3.quæst.1. c./.2^{m}./.distinct.19.1.o./. Verit.q.11.3.2^{m}./.11^{m}./. quæst.17. 3. c./.quæst.22.5.8.o./.9.c./.quæst.24.1.18^{m}./.4.o./. quæst.28.3. 6^{m}./.16^{m}./.20^{m}./.Rom.6.lect.4.me^{o}.C. Libertas.7. * Dæmon.4. Dominium.12. Fides 171. Gratia.59. Hæresis.60. Du^{m}.353

5 Oppositum uidetur dicere.12ℭ.quæst.6.4.o./.5.o./.5.1^{m}. Respondeo. Dubio.353. Et sicut.3.6. Imperare.10.&c. Infidelis. 3. Intellectus 220. Intentio.6. Inuitus. Iuramentum.20. 34.&c.

6 Voluntas potest cogi, respectu actus imperati, non autem respectu actus eliciti.12ℭ.quæst.6.4.o./.5.1^{m}./.2.distinc.15. q. 2.3 3^{m}./.distinc 25.3.1^{m}./.4.distinc.38.qu.1.ar ic.1.q.1.2^{m}. * Lex.1.4.2.4.3.7.6.99.175.176. Libertas.7.8.9.10.

7 Coactio uel uiolentia, secundum quid potest esse in consensu, non autem simpliciter, sed in actibus corporalibus.4.di 29.1.o. * Matrimonium.36.&c. Necessitas.9.10.29. Officium.4. Passio. 85. Prædicare.7. Prohibitio.1. Religio.83. Sepultura.4. Seruitus.13. Societas.3. Sponsalia.5. Tyrannus.10. 11. Voluntas.67.71.

8 Omnes uires animæ, coguntur a suis obiectis, præter uoluntatem, quia ceteræ habent solum appetitum naturalem respectu sui obiecti: sed uoluntas habet etiam aliam inclinationem cuius ipsa est causa.3.d.27.q.1.2.c./.fi. * Vrgere.

Gratia non ex necessitate coactionis. Sed ex necessitate infallibilitatis sequitur præparationem ad gratiam secundum quod est a deo, quia intentio dei deficere non potest secundum Augustinum, non autem secundum quod est a nobis 12ℭ.quæst.1.2.artic.3.o./.4.distinct.17. quæst. 1. artic.2.3.o./. quæst.2.ar.5.q.1 c. Deus.

10 Auxilium gratiæ dei, non cogit hominem ad bonum. Cont. 3.c^{o}.148 /.152.1^{m}.

¶ Coadiutor. Baptismus. Delectatio.62. Lignum.2.&c. Religio 104. Requiri.1.

¶ Coaptatio. Embrio.3.

¶ Coarctari. Amœnitas. Cogere. Misericordia.32. Differentia

¶ Coctum. Christus.198.

1 ¶ Coabqvale, & cœternum, prædicatur solũ in plurali de pluribus personis diuinis: sed æternum, & æquale, etiã in singulari.1.q.42.2.o./.1 d.9.q.1.2 c. Intentio.16.

2 Filius dei est coæqualis, & cœternus patri.1^{a}. q.42.2.o./. Potẽtia.q.2.3.c.fi /.q.3.13.c./.14.3^{m}./.15. C.me^{o}./.q. 10.1.16^{m}./. 2.5^{m}./.18./.4.c.me^{o}. G./.Io.lect.1.fi./.He.lect.2.me^{o}.A. Cui.

¶ Coequum. Ars.21. Diuisio.14. Intentio.16.

¶ Coerceri. Coactio. Cogere. Coarctari, Schisma.8. Virga.1. Vsura.84.311.

¶ Cœternũ. Aristoteles.7. Mũdus.15.&c. Processio.21.31.&c. 62.&c. Visio.12. Diuisio.

¶ Coæuum est quadruplex, scilicet angeli, cæli, materia prima & tempus.1^{a}.quæst.46.3.c./.quæst.66.4.o./.Potentia. quæst. 3.18.6^{m}. * Mensura.2.

¶ Coexistere. Dies.16. Æternitas.35.36.

¶ Cogere. Accusatio. 23. Baptismus. 44. Consilium 9. Constantia. 8.9. Corripere. 3. Dæmon. 82. 90. Diuortium. 3. Fornicatio. 15. Hæresis. 62. Illegitimus.4. Incontinentia. 4. Infidelis. 7. Intentio. 6. Iuramentum 20. 24.&c. Libertas. 7.&c. Matrimonium. 36.&c. Necessitas. 9.10.29. Officium.4. Pœna.6. Princeps.11. Sanguis.5. Societas.

cietas.3. Sponsalia. 5. Testis. 6. Voluntas.69. 71. Vrgere. Vsura 84. 311.

Quid. 1 ¶ Cogitatio secundum Ricardum de sancto victore est inquisitio ueritatis, per discursum ex multis, licet secũdum Augustinum quandoque sumatur pro quacumque operatione intellectus.1^{a}.q.34.1.2^{m}./.q.79.10.3^{m}./.22ℭ.q.180.3.1^{m} *Actio 167. Adam 34. Agere 23.24. Amor.46. Angelus 381. 487. Charitas 9.144. Castitas 3.10.11.

2 Cogitatio est respectus animi, ad euagationem pronus. Meditatio est intuitus occupatus in inquisitione ueritatis. Cõtemplatio est liber animi contuitus in res. Sed consideratio est omnis operatio intellectus, uel processus rationis ex principijs pertingentibus ad contemplationem ueritatis, sicut meditatio.22ℭ.q.180.3.1^{m}. *Claritas 11. Cognitio 5. Cõclusio 1. Confessio 43.&c. Contuitus. Credere 1.27. Dãnatio 15. Delectatio 65.85.86.87.90. Dulcedo 1.2. Fides 151. Intellect^{s} 63.&c. Iustus 9. Meditatio.

3 Cogitare, est considerare rem secundum partes, & proprietates suas. Discernere est cognoscere rem per differentiam eius ab alijs. Sed intelligere est simplex intuitus intellectus in præsens.1.d.3.q.4.5.c.

Diuisio. 4 Cogitare dicitur tripliciter, scilicet actualis consideratio intellectus, discursus eius, & operatio potẽtiæ cogitatiuæ. 22ℭ. q.2.1.c /.Ver.q.14.1.9^{m}.

5 Cogitatio est uolubilis dupliciter. s. per discursum, & successionem: secunda est in patria, in proprijs naturis, non autẽ prima, neutra uero in uerbi uisione.1^{a}.q.10.3.c./.q.58.2.c./. 1.d.1.q.4.2.2^{m}./.d.37.q.4.1.c./.2.d.3.q.3.4.o./. 4.d.44.q.2.ar. 1.q.3.3^{m}./.Ver q.8.4.14^{m}./.q.20.5.c.

6 Duplex impedimentum cognoscendi cogitationes alterius, scilicet grossities corporis, & uoluntas, & tantum secundum erit in patria.1^{a} q.57.4.1^{m}./.q.107.1.1^{m}.

7 Solus deus cognoscit cogitationes alterius per se, dæmones autem, & alij, per signa.1^{a}.q.57.4.o./.5.c./.q.109.4.1^{m}./.q. 114.2.2^{m}./.q.117.2.c./.2^{m}./.12ℭ.q.111.4.c./ 22ℭ.q.106 5.3^{m}./ 2.d.8.5.5^{m}./.d.12.3.c./.4.d.45.q.3.1.5^{m}./.5.1.c^{o}.69./Li^{o}.3.c^{o}. 154 /. Verit.q.8. 13.o./.q.9. 4.c./. Ma.q.3.4.1^{m}./. q.16.8.o./. Opusc.53.19^{m}./.Opus.10.ar.38./.Opus.11.ar.36./Matth.28. prin^{o}.E./.Ro.2.prin^{o}.D./.1ℭ.Cor.2.lect.2.fi.I.

8 Dæmones immittunt cogitationes, quo ad phantasmata sõi.1^{a}.q.111.2.2^{m}.q.114.4.2^{m}./.22ℭ.q.165.2.2^{m}./.2.d.8 5.6^{m}./. Ma.q.3.4.c./.Opus.10.ar.38./.Opus.11.ar.36.

9 Intellectus uiatoris, potest immediate cogitare de Deo. Ver q.8.3.18^{m}.

10 Cogitatio de actu peccati, quandoque est pure speculatiua, quandoque autem, cum aliqua affectione, & hoc dupliciter, scilicet uel concupiscentiæ, vel horroris. 22ℭ.q.154.5.c./.q 162.3.1^{m}./.q.167.2.o./.q.169.2.3^{m}.fi./ 4.d.14.q.1.artic.3.q.1. 4°./.Var.q.27.1.4^{m}. Luxuria 17.

11 Cogitatio de opere illicito, non est semper peccatum: nec est semper de necessitate confessionis, nisi quando ex nimia mora facta in cogitatione illa, homo sentiret se inclinari ad faciendum, uel perficiendum cogitatum, si oportunitatem haberet quam uellet, uel si pollueretur ex illa uehementi cogitatione morosa, aut si inordinate afficeretur ad aliquam personam, & de ipsa multum molestaretur in cogitatione, habendo motus earnis, & imaginãdo haberet aliquos actus impudicos cum ipsa persona, cum aliqua affectione concupiscentiæ.22ℭ.q.154.5.c./.q.162.3.1^{m}./.Opusc.64.c^{o}.9./ 12.prin^{o}./.21./.1ℭ.Tim.4.fi. * Magnificentia 3. Malum 65. Passio 132. Peccatum 72.87 96. &c. 138.203.280.361.373. 405. Porta 1. Putare. Somnium 2. Verbum 1.13. Voluntas 57.

12 Cogitationes inhonestæ aggrauantes in infinitum, uel ad euadendum temptationes superbiæ & luxuriæ, sunt explicandę in confessione cum suis circunstantijs in carne uel in mente. Alia laudabiliter reticentur.4.d.15.q.3.art.2.q.5.4^{m}./ d.19.L.fi./.Opusc.64.c^{o}.21. Circunstantia 13. * Votum 43. Vsus 7. Christus 141.

13 Peccatum cogitationis, secundum se est uanitas, sed ratione obiecti, est in genere obiecti.2.d.39.q.1.2.1^{m}.

Quid. 1 ¶ Cogitativa potentia est ratio particularis, collativa intentionum indiuidualium.1^{a}.q.78.4.c./.q.81.3.c./.12ℭ. q.30.3.3^{m}./. 3.d.23. q.2.artic.2. q.1.3^{m}./. d. 26.q.1.2.c./.5.2. cap^{o}. 69. princip^{o}./.73. princip^{o}. A./. Veritat.quæst.10. 5. c.fin./ 2^{m}./.quæst. 14.1.9^{m}./.q.15.1.c.fi./.Anima 13.c.med^{o}. I./.Opuscul.29./. Meta.lect.1.med^{o}.c.B./.Ethi.6.lect.1.9.fi./. Anima 2.lect. 13.fin. * Appetitus 57. Cogitatio 4. Cogitatus. Æstimativa 3. Experientia 5. Intellectus 7. 24. Memoria 10.

2 Potentia cogitatiua aliquando dicitur intellectus, ut habet absolutum iudicium de singularibus: Et est in confinio intellectus, & supra omnes alias potentias, sensitiuæ partis. Et est tantum in homine.12ℭ.q.74.3.1^{m}./.2.d.25.1.7^{m}./. 3.d.23. q.2.ar.2.q.1.3^{m}./.d.26.q.1.2.c./.Ver.q.14.1.7^{m}./.Ethi 6.lec.9. fi./.Anima 2.lect 13.fi.

3 Obiectum cogitatiuæ potentiæ, est quidditas rei materialis & particularis. Opus.29. Intellectus 24.

4 Immo quidditas rei materialis est obiectum intellectus hominis, in præsenti.1^{a}.q.12. 11.c. Respondeo sicut Dubio 752. Intellectus 23. Du^{m}.354

5 Organum potentiæ cogitatiuæ, est media cellula cerebri. 1^{a}. quæst.78.4.c./. 4 distinct.7.quæst.3. artic.3. qüæst.2.1^{m}./. distinct.50.quæst.1.1.3^{m}./.Cont.2.cap^{o}. 60.princip^{o}./.Verit. quæst.10.5.c.fi./.quæst.15.1.c.fi. Cerebrum 3. *Prudentia. 15. Syllogismus 6.

¶ Cogitatus. Cogitatio. 0. Conceptio 5. &c. Conceptus. Christus 123.141.

Diuisio. 1 ¶ Cognatio spiritualis est triplex, scilicet paternitas, compaternitas, & fraternitas. Et quælibet impedit matrimonium contrahendum, & dirimit contractum.4.d.42.q.1.ar. 3.q.3.o./.q.2.3.1^{m}. Commaternitas.

Quid. 2 Cognatio spiritualis est uinculum contractum ex statuto ecclesiæ, per susceptionem sacramentorum, dirimens matrimonium tam contractum. 4.d.42.q.1.1.o./.Quol.6.5.o. * Adoptio 11.12. Affinitas.o.

3 Cognatio spiritualis contrahitur tantum per baptismum, & confirmationem 4.d.42.q.1.2.o.

4 Baptizans, uel confirmans, anadochus. i. leuans, contrahũt cognationem cum baptizato, uel confirmato. 4.d.42.q.1.ar. 3.q.1.o./.Quol.6.5.o.

5 Non baptizatus, non contrahit cognationem spiritualem, quia est expers spiritualis uitæ.4.d.42.q.1.ar.3.q.1.3^{m}./.q.2. 3^{m}./.q.2.3.3^{m}. *Confessio 83. Frater 1.

6 In catechismo, non contrahitur aliqua cognatio spiritualis, licet secundum aliquos contrahatur impedimentum contrahendi tantum. 4.d.42. q.1.2.o./. Quol.12. 19.o. *Luxuria 11.

7 Nulla cognatio, & nullum impedimentum matrimonij contrahitur inter patrem spiritualem, & matem spiritualẽ. 4.d. 42.q.1.ar.3.q.2.2^{m}./.4^{m}.

8 Ex cognatione spirituali uiri, causatur affinitas spiritualis, cum qualibet muliere cognita matrimonialiter, uel fornicarie 4.d.42.q.1.ar.3.q.2.o.

9 Cognatio spiritualis, sequens matrimonium, impedit exigere debitum personam quæ fuit causa fine necessitate, etiam si ignoranter, non autem impedit reddere. 4. distinct. 42. q.1.1.o.

Diuisio. 1 ¶ Cognitio duplex, scilicet rei & similitudinis. Psalm. 38. med^{o}. c. K. * Adam. 1. &c. Agnitum. Altitudo. 1. Amor. 233. 239. 241. 272. &c. Angelus. 289. Aorasia. Apostoli. 6. &c. Appetitus 4.&c. 44. &c. Assentire. 5. 6. Attributa. 12.

2 Cognitio rei duplex. s. a re, & ad rem. Po^{a}.q.3.4 13^{m}. *Bigamia 5.6. Causa. 118.

3 Cognitio rei duplex, scilicet secundum se, idest an est, uel quid est, & quo ad ea quæ rem consequuntur. 3. distinct. 33.quæst.1.2.c. *Cogitatio. 1. 3. 7. 10.&c. Cognatio. 9. Cointellectum.

4 Cognitio rei triplex. s. per essentiam, per speciem propriam, & per speciem alterius.1^{a}.q.56.3.c./.Trin.q.1.2.o./. 1ℭ.Cor. 13.lect.4.prin^{o}. *Eucharistia 147.

5 Cognitio duplex, scilicet naturalis, & per gratiam. Et utraque duplex, scilicet una pure speculatiua tantum, & alia affectiua, siue experimentalis.1^{a}.q.12.13.art.1./.q.64.1.o./. q.83. 4.o./. 22ℭ. q.97. 2.2^{m}./.q.154. 5.c./.q.162.3.1^{m}./.3^{a}.q. 55.1.c./. 1.Prolog.artic.1.2^{m}./. 2.d.7.q.2.1.o./. 3.d.23. q.1.2. 1^{m}./.4 d.14.q.1.2artic.3.q.1.4^{m}./.Opusc.9.ar.89./. Opusc.60.c^{o}. 14.fi /.Quol 8.4.o./.Psal.48.fi.

6 Cognitio tripler. s. per reuelationem, per se certitudinaliter & per coniecturas signorum.1^{a}.q.57.3.o./.12ℭ.q.112.5.c./.3. d.23.q.1.ar.2.1^{m}./.2ℭ.Cor.13.lec.3.c.fi.

7 Cognitio tripliciter est supernaturalis, scilicet quo ad acceptionem tantum, uel ad iudicium tantum, & quo ad utrũque. Veritat.quæst.12.7.c. * Finis. 39. Forma. 93. 136. Fornicatio. 9. Gratia. 170. 171. Imaginatio. 1. 2. 8. In. 25.27.

8 Cognitio duplex. s. approbationis, & apprehensionis.22ℭ.q. 188.5.1^{m}./.1.d.36.q.1.2.c.

9 Cognitio duplex. s. directa, & indirecta.1^{a}.q.86.3.c./.Verit.q. 15.3.5^{m}./.Ethi.6.lect.1.fi. * Intentio 7. Iudæi.18. Mens.2.5. Mensura.3.4.5.11.22.&c. Opinio 8.

Cog

10 In omni cognitione modus est duplex, scilicet cognoscẽtis & cogniti 1ª.q.12.6.c./.7.8.13.3ᵐ./. q.14.6.1ᵐ./.d.38.2.c./. Ver.q.3.1 11ᵐ. * Oratio 58.79. Principium 17.&c. Prius 2. Propositum 1.

11 Cognitio quid est, vel an est triplex. s. secundũ se, & per causas, vel effectus, & per respectum ad finem, vel ad actum 3. d.23.q.1.2.c./. Periher. lec.14.fi.s.C. &c.

12 Cognoscere aliquid sicut est in cognoscente, potest intelligi dupliciter. s. secundum modum cogniti, vel cognoscentis. Primum est falsum, secundum est verum 1ª.q.14.6.1ᵐ. * Si militudo 5. Simpliciter 5. Veritas 2.&c.28.&c. 35. &c. Vita 6.11.20.22.&c.46.&c.74.&c.

13 Aliquid cognoscitur dupliciter. s. in se, & in suo effectu 1ª. q.6.1.2ᵐ./.12ℰ. q.93.2.c.

14 Cognoscere per aliud cõtingit dupliciter. s. eadem cognitione, vel diuersis 1ª.q.14.7.o./.Anima 7.8ᵐ.

15 Cognoscere per aliud contingit dupliciter. s. per instrumentum, & per formam. Primum oportet esse prægnitum, nõ autem secundum. Si enim accipiamus duo, quorum utrũque sit per se, in ordine obiectorum cognitionis, illud propter quod aliud cognoscitur, erit magis notum, sicut principia conclusionibus. Sed habitus non est de ordine obiectorum, inquantum est habitus, nec propter habitum aliqua cognoscuntur, sicut propter obiectum cognitum, sed sicut propter dispositionem, vel formam, quia cognoscens cognoscit 1ª.q.87.2.3ᵐ./.Quol.10.7.2ᵐ.

16 Primum cognitum a nobis, sumitur dupliciter. s. respectu diuersarum potentiarum, vel respectu diuersorum obiectorum eiusdem potentiæ 1ª.q.85.2.o./.Trin.3.c./.Posterᵐ.lec. 4.fin./. Lec.8.prinº.

Causa. 17 Causa cognitionis duplex. s. ex parte cogniti, & ex parte cognoscentis Ver.q.8.6.9ᵐ.

18 Aliquid cognoscitur aliquo dupliciter, vel quia ex cognitione eius venitur in cognitionẽ illius, vel sicut in quo cognoscitur. Et sic nõ oportet alia cognitione cognosci, nec alio: non autem sic primo modo, Ver.q.10.8.9ᵐ./.9.3ᵐ.

19 Cognitio rerum in propria natura, est quæ terminatur ad res extra animam. Sed cognitio in sua intelligentia est quę terminatur ad ipsas species in anima. Ver.q. 18.4. 1ᵐ./. Opusc. 53.

20 Aliquid cognoscitur in aliquo dupliciter. s. sicut in obiecto cognito, & sicut in prinº. cognitionis 1ª.q.84.5.c.

21 Cognitio rerum in propria natura duplex. s. an est, & quid est. Prima requirit existentiam rerum, non autem secunda. Ver.q.18.4.10ᵐ.

22 In nobis habitualis cognitio causatur ex actuali consideratione. Intelligendo enim actu, efficimur scientes, secundũ Philosophum, sed cognitio perfecta, ab habitu aliquo progreditur 1ª.q.86.2.c.fi./.q.87.2.C./. Ver.q.20.2.2ᵐ. Sensibile 11.12.

23 Cognitio alicuius vitii, vel peccati, dependet ex cognitione oppositæ virtutis. Fit igitur compendiosior, & expeditior considerationis via, si simul sub eodem tractatu, consideratio procedat de virtute, & de dono sibi correspondente, & de vitiis sibi oppositis, & de præceptis affirmatiuis, & negatiuis. Erit autem huiusmodi considerationis modus conueniens ipsis vitiis secundum propriam speciem 22ℰ. prolo. 1.d.36.q.1.2.o./. Ver.q.10 8.9ᵐ./.9.3ᵐ./. Quol.11.2.o.

24 Medium cognitionis triplex. s. in quo vt ipse cultus, sub quo vt lumen, per quod, vt in demonstratione 1ª.q. 12. 5. 2ᵐ./.q. 94.1.3ᵐ./.3.d.14.ar.1.q.3 1ᵐ./.4.d.49.q.2.1.15ᵐ./. Ver.q.2.5. 10º./.12.11./.q.18.1.1ᵐ./. Quol.7.1.c.

25 Difficultas, & defectus in cognitione contingit dupliciter. s. propter excessum obiecti, & defectum rationis, i. potentiæ cognoscitiuæ 1.d.17.q.1.4.c./.4.d.49.q.2.5.4ᵐ./. Ver. q.12. 2.c./.q.18.5.4ᵐ./. Tri.9.c./.Meta.2.lec.1.meº.f.

26 Cognitio veritatis tripliciter impeditur. s. inaudientia, cõtentione, & inanigloria. Iob.6.fi

27 Ad cognitionem requiruntur duo. s. apprehensio, & iudiciũ 22ℰ.q.173.2.c./. Ver.q.12.3.1ᵐ /.7.1ᵐ.13.c./.q.28.3 6ᵐ.

28 Mens hominis tripliciter proficit in cognitione Dei. Primo quo ad efficaciam Dei, Secundo quo ad nobilitatẽ effectus. Tertio quo ad remotionem. Tim.2.c.

29 Natura hominis depẽdet a superiori natura, ad cuius perfectionem nõ sufficit cognitio naturalis, sed requiritur quędam cognitio supernaturalis 22ℰ.q.1.3.1ᵐ.

30 Certitudo cognitionis in diuersis naturis inuenitur diuersimode, secundum diuersam conditionem uniuscuiusque naturæ 22ℰ.q.9.1.1ᵐ.

31 In cognitione naturali quæ a sensu principium sumit procedimus a creatura ad creatorem, sed in his quæ per fidem

Cog

cognoscimus est econuerso 1.d.fi.L.fi.

32 Diuersorum cognoscibilium formaliter, sunt diuersæ rationes cognoscendi non autem diuersorum cognoscibilium materialiter, Ver.quæst.10.3.c./. Quol.10.c./. Poti.1.lec.41. medº. d. D.

33 Nos cognitionem intellectualem a rebus exterioribus accipimus, & per voluntatem nostram in aliquid exterius tendimus tãquam in finem. Et ideo intelligere nostrum est secundum motum a rebus ad animam, scilꝫ autem secundũ motum ab anima ad res 1.d.19.q.2.2.2ᵐ./. Opusc. 53.prinº. Intellectus 2.12.

34 Immo cognitio nostra intellectualis, est proprium operis regula, & mensura. Ver.q.1.2.c./.q.14.4.c. Resp. Dubº.355ᵐ & sicut 124. Duᵐ.355ᵐ.

35 Omne cognoscens cognoscit implicite Deum, in quolibet cognito, quia nihil est cognoscibile, nisi per similitudinem primæ veritatis, Ver.q.2.2.2.1ᵐ.

36 Medium uniuersale, vt causa sufficit ad cognitionẽ distinctam, & propriam, non aũt forma, quia in primo est effectus ut in potentia actiua, sed in secundo, vt in materiali, Ver.q.2.4.7ᵐ.

37 Proficere in cognitione, contingit dupliciter. s. ex parte discentis qui proficit, vt in scientis humanis, vel ex parte docẽtis, ut in fide 22ℰ.q.1.7.2ᵐ. * Abominatio. Actio 102 Affectio 5.6.7. Amicitia 37. Angelus 1.789. perfectio.

38 Vna cognitio est potior, & dignior alia tripliciter. s. secundum certitudinem, siue claritatem, secundum multitudinem obiectorum, & secundum genus. Primum est ex lumine, secundum est ex specie, tertium ex potentia 3.d.14.ar.3 quæst. 2.c. * Anima 170. Animal. Aorasia. Appetitus 5. &c. Appropriatio 16.&c. Beatitudo 22.&c. Bonitas 108. Capitale 7. Quid.

39 Claritas cognitionis contingit tripliciter. s. ex efficacia uirtutis cognoscitiuæ, ex lumine, & ex respectu ad obiectum 3.d.14.ar.2.q.3.c. * Certitudo. Conceptio 28. Cõclusio 6.

40 Cognitio dormientis potior est quàm vigilantis, quo ad receptionem, sed quo ad iudicium est econuerso, Ver.q.12.3. 1ᵐ./.2ᵐ. * Cõiunctio 3. Cõsanguinitas 6. Cõtingens 8.9.10.

41 Perfectio cognitionis duplex, scilicet ex parte cogniti, & ex parte cognoscentis. Primum attenditur ratione medii, secũdum vero ratione potentiæ, & habitus 3ª.q 10. 4.1ᵐ. * Debitum 20. Deus 159.&c 250.&c. Diffinitio 5.50. Aegritudo. 3. Enuntiatio 2. Esse 3.4. Expectatio 2. Experientia 1.2.3.6. Extasis. Felicitas 2.3.c.

42 Ad perfectam cognitionem requiruntur tria. s. q̃ intellectus proportionetur obiecto adꝛeat, & uideat 3.d.24.ar. 2.q.3.c. * Fiducia 7. Finis 5.39. Fruitio 6. 11. Gloria 1. 15. genus 8. Hæresis 131. diuisio.

43 Cognitio quam per rationem naturalem habemus, duo requirit, scilicet phantasmata, & lumen naturale intelligibile, 1ª. quæst. 12.13. c. Abstractio 6. * Humilitas 9.12. Idea 1. 3. &c. 30. Ignorantia 30. 33. Imaginatio 1. 2. Imago 9.

44 Cognoscere species rerum pertinet ad perfectionem intelligibilem, non autem cognitio individuorum, nisi per accidens, Anima 18. c./. 1ᵐ./. 10ᵐ./. 16ᵐ. * Impedimentum. Imperfectio 5. Indiuisibile 2. Infinitum 1.2.7.&c.

45 Quantitas cognitionis est duplex, scilicet secundum obiectum, & secundum efficaciam actus 3. distinct. 25. q. 2.ar.2.q.1.c. * Innocentia 18.&c.

46 Quanto cognitio est altior, tanto est magis unita, ad plura se extendens 1.proło.2.c.

47 Cognitio est imperfecta tripliciter, scilicet ratione obiecti, ut vespertina: ratione medii, vt opinio, & ratione subiecti, vt fides. Prima, & secunda potest esse simul cũ perfecta non autem tertia 1ª. quæst. 58. 7. 3ᵐ./. 12ℰ. q. 62. 3. 2ᵐ./.q.67.3.o. Fides 128.

48 Cognoscere aliquid in vniuersali est imperfectius, quàm cognoscere in speciali 1ª. 1. buæst. 14. 6.c. princpº. F. q. 55. 3. 2ᵐ./. Cont. 2.capº. 98. medº. F. &c. Verit. quæst. 8. 10. 1ᵐ./. Phy. lect. 1. medº. b.

Oppposito uidetur dicere 2. d. 3.q. 3.2.3ᵐ./. 3.2. cº. 100. /. Ver. q. 1. 9.c. Respondº. Dubº. 356º. sicut Inf. 49. & sicut Dubº. 72º. 76. 247. Inuoluntarium 5. Ioannes 6. Iubilus 5. 3. Iudæi 18. Iudicium 11.22.20. Iuramentum 2. Ius 1. Laus 21. * Lex 31. 42. 59. 63. 67. 137. 146. Liberum 30. Lumen 1.&c. Dubⁿ.351ᵘ

49 Cognitio vniuersalis in prædicando ex parte obiecti, est imperfectior particulari, sed ex parte medii, vel etiam cognitio in cantando est econuerso 1ª.q.55.3.2ᵐ./. Ver.q. 8.10.1ᵐ./.Ma.q.16.6.16ᵐ.

Cog

50 Cognitio per medium uniuersale, efficax ad cognitionem omnium propriorum, est perfectissima. Si autem sit inefficax est imperfecta. 2.d.3.q.3.2.3ᵐ./.3.2.cº.92./.100. * Malum. 62. 65.66. Maria. 9. Mens. 2.5.

51 Cognitio singularium, pertinet ad perfectionem animæ intellectiuæ, secundum cognitionem practicam, non autem secundum speculatiuam. 3ª. q.11.13ᵐ./.3. 1.cº.65.o./. Libº.3. cº.75.8ᵐ. * Mensura. 3.4.5.11.14.15.22. Meritum. 99. Motª.7

52 In carentibus cognitione, est potentia pertingens ad finem per modum exequentis, non autem per modum imperantis. 12ℰ.q. 11.2.c. * Naturale. 11. Nomen. 23. &c. Nubes. 2. Odium. 8. Ordo. 38.40. Paradisus. 10. Passio. 1 22. Pater. 2.9.10 Peccatum. 24.27.170. Persona. 26.28.29. Princᵐ. 16.17. Prophetia. 8.9.&c. 20.&c. 27.35.&c. 55.63.70. Propositum. 1.

53 Potentia cognoscitiua, tripliciter comparatur ad appetitiuã, scilicet secundum ordinem, capacitatem, & eminentiam. Primo modo est prior, secundo est æqualis, tertio est, dignior & indignior. 3.d.27.q.1.4.c. * Pulchritudo. 4.5.10.14. Ratio. 3.5. 8.&c. Rationale. 1. Recognitio. Reflecti. Salomon. 4. Sapientia. 34.39.53. Sensualitas. 1.2.9.15.

54 Cognitio pertinet ad perfectionem rei in se, sed uoluntas, in ordine ad alia. 1ª.q.60.2.c./.3.d.27.q.1.4.c.

Cognitio est perfectio rei, uoluntas uero, ut ordinatur una res, ad alias res. 3.d.27.q.4.c. * Speculatio. 0. Spes. 28.52.58. Superbia 32. Superstitio. 4. Tentare. 2. Theoª.2.&c.

55 Secundum gradus cognitionis, sunt gradus appetitus. 1ª.q. 80.1.c./.1.d.45.1.4ᵐ. * Tribulatio. 9. Trinitas. 5.

56 In omni natura abi inuenitur cognitio, inuenitur uoluntas. 1.d.45.1.c. * Verecundia. 6.8. Vestigium. 1.3. Virtus. 195. Visio. 3. Visitatio. 2. Visus. 1.3.8. Vita 6.36.42.&c. Voluntariũ 2.4.8.15. Voluntas. 1.23.39. Vti. 16. Christus. 120 &c.

57 Res participes sunt cognitionis, & uoluntatis, secundum gradus suæ immaterialitatis. 1ª.q.14.1.c./.3.d.27.q.1.4.c./.4. d.49.q.2.2.4ᵐ./. Verit.q.23.1.c. Abstractio. 3.

In cõi. 58 Omnis quæliber, fit per aliquam abstractionem a materia. 1ª.q.84.2.c./.4.d.49.q.2.2.4ᵐ./. Veri.q.2.2.c.

59 Omnis cognitio est entis, non autem existentis tunc in rerum natura. 1.d.38.4.c./.3ᵐ./. Verit.q.2.3.12ᵐ./.q.3.2.7ᵐ./.q. 18.4.12ᵐ.

60 Nihil cognoscitur secundum quòd est in potentia, sed secundum quòd est in actu. 1ª.q.12.1.c./.q.14.3.c./.q.84.2.c./.q.87. 1.2.3.c./.3ª.q.10.3.c./.1ᵐ./. Verit.q.2.4.7ᵐ./.q. 13.3.c./. Quol. 3.20.c. * Accidens. 120. Actus 114.

61 Obiectum cognitionis, est res cognita, secundum esse eius extra cognoscentem. Verit.q.14.8.5ᵐ./ 12.c * Altitudo. 1.

62 Omnis cognitio, est per similitudinem cognoscentis, secundum quòd est in rerum natura. Con. 1. cº. 72.2ᵐ./. Verit.q. 10.4.c.

63 Omnis cognitio, est per aliquam formam quæ est in cognoscente principium cognitionis. Ver.q.2.6.c./.q.10.4.c.

64 Omnis cognitio, est secundum modum cognoscentis. 1.d.3. q.1.1.c./.3ᵐ./.d.4.q.2.1.c./.d.38.2.c. * Amor. 233.239. Appetitus. 7.&c.45.83. Appropriatio. 16. Assimilatio. 1.&c. Attributa. 12.13.14. Beatitudo. 58.&c.

65 Cognoscens distinguitur a non cognoscente, per hoc quòd potest habere formam alterius. 1ª.q.14.1.c./.q.80.1.c.

66 Cognoscens, & cognitum, non se habent sicut agens, & patiens, sed sicut duo ex quibus fit unum cognitionis principium. Verit.q.8.6.c.prinº./.3ᵐ./.7.10ᵐ./.8.10ᵐ. * Beatus. 10. Bonitas. 63. 105 &c. Capacitas. 1.4. Capitale. 7. Charitas. 124.

67 Modus cognoscendi rem aliquam, est secundũ conditionẽ cognoscentis. Verit.q.2.6.c./.q.10.4.c. * Causa. 108.

68 Omnis cognitio a lumine increato deriuatur. Potentia. q.5. 1.18ᵐ. * Cherubin. 1. Cognoscibile.

69 Omnis cognitio naturalis est uera. Sed ueritas eius est alia a ueritate cognitionis infusæ, uel aquisitæ. 1ª.q.60.1.3ᵐ.

70 Impossibile est aliquã cognitionem esse totaliter falsam, sine aliqua ueritate, 22ℰ.q.172.6.c.

71 Mutata re, cognitio nostra uariatur, uel de ueritate in falsitatem, uel econuerso, si duret eadem opinio, uel de una opinione in aliam. 1ª.q.14.15.3ᵐ. * Conceptio. 28.&c. Contingens. 8.9.10.

72 Nulla potentia cognoscitiua decipitur circa proprium obiectum, sed tantum circa obiectum extraneum. Con. 3.cº. 108. 3ᵐ. * Damnatio. 8.12.&c. Debitum. 20. Delectatio. 2.5.11.14. 15.16.31.32.97. Dæmon. 3.7.&c. 26.55.78. Desiderium 6.&c. Dub°.351ᵘ

73 Nullus obliuiscitur cognitorum naturaliter. 1ª.quæs. 84.3.c. * Deus. 41.93.&c. 146. Dies. 12. Aegritudo. 3.

74 Quælibet uirtus cognoscitur, per cognitionem eorũ in quæ potest, 3ª.qu. 10.2.c.fi. Enunciatio. 2. Esse. 15.93.96. Falsitas. 1.&c. * Filiatio. 33.34. Onus. 8. Gratia. 169.&c. Humilitas. 9. 12. Indiuisibile. 2.

75 Priuatio non cognoscitur, nisi per habitum sibi oppositum. 1ª.q.14.10.o./.12ℰ.q.100.6.2ᵐ./.22ℰ prolo./.1.d.36.q.1.2.o./. Quol.11.2.o * Infinitum. 1.27. &c. Ioannes. 6. Iudæi. 18. Ius. 1. Liber. 21.23. Loqui. 1.

76 Nulla potentia cognoscitiua deficit a cognitione proprii obiecti, nisi propter defectum, uel corruptionem potentiæ. Con. 3.cº. 107.9ᵐ. * Malum. 5.62. 66. Matrimonium. 60.91. Nomen. 3. Ordo. 11.38.&c. Persona. 28. Principium. 16. &c.

77 Cognitio discursiua est, quando ex prius notis, in ignotum deuenitur. 1ª.q. 58.3.1ᵐ./.d. 36.q.2.1.4ᵐ./. Con. 1.cº.58./.77. 3ᵐ./. Ver.q.2.3.3ᵐ./. Quol.3.2.2ᵐ. * Procul. Prophetia. 8. &c. Proportio. 6.11. Rarum. 3. Repræsentatio. 1.2. Resurrectio. 9.

78 Eadem sunt principia essendi, & cognoscendi, ex parte obiecti, non autem ex parte cognoscentis. Verit.q.2.3. 8ᵐ./.q.3 3. 7ᵐ./. * Sapientia. 0. Scientia. 0. Sensus. 2.4.&c. 13. &c. 32. &c. Similitudo. 5. Simplex. 3. Sors. 13. Transumptio. Trinitas. 5.

79 Cognitio sensitiua ordinatur ad duo, scilicet ad sustentationem corporis, uitando nociua, & acquirendo necessaria, secundo ad cognitionem intellectiuam practicam, & speculatiuam. Primum conuenit omni animali, secundum autem soli homini. 22ℰ.q.167.2.c. Animal. 43.44.45. * Visitatio 2. Vniuersale. 8.9.10.11.12. Christus 120.

¶ Cognitiua. Anima. 238. Appetitus. 59. Appropriatio. 22. Bonitas. 63. Certitudo. 1. Conclusio. 6. Contrarium. 17. Imago. 9. Intellectus. 0. Iudicium. 20. Raptus. 9.10. Ratio. 20.

¶ Cognoscibile. Agiographæ. 0. Angelus. 349. Anima. 163. Cognitio. 10 &c. 17.&c. Deus. 159.&c. Malum. 0. Nomen. 4.

¶ Cognoscitiua. Anima. 2. Cognitiua. Donum. 18. Habitus. 78 Ratio 1. Transumptio. Voluntarium. 8.

¶ Cohabitare. Fornicatio. 11. Incestus. 1. Ioseph. 3. Mñᵐ. 130.

¶ Cohærere. Timor. 56.

¶ Cohibitio. Arcere. Honor. 24, Lex. 100. 128. Permissio. 2. Prælatio. 9. Scurilitas. Sterilitas. 2. Temperantia. 16. Vindicatio. 4. Virginitas. 7. Vsura. 311. Christus. 86.

1 ¶ COHORS est nomen nouum apud tuscos de prima cohorte, & quasi romanæ cohortis similitudinem gerens, qua censum, genere, literis forma, uirtute, pollentes milites inuitebantur secundum Vegetium, cui tribunus præerat, armorum scientia, uirtute corporis, ac morum honestate præcipuus, quam trapellum dicunt, ad perforandum acies hostiũ appellata. Hoc enim uerbum trapellationis importat. Opusc. 20.libº.4.cº.26. Quid.

2 Dicitur cohors maior, eo quòd millecentum & decem pedites sunt in ea, equestres autem centumtrigintasex. Opusc. 20.libº.4.cº.28.

3 Cohors minor, continet quingentosquinquaginta quinque pedites, equestres uero sexagintasex, secundum Vegetium Opusc. 20.libº. 4.cº.28.

¶ Coincidere. Agens. 53.69. Causa. 50. Deus. 300. Diuisio. 20. Finis. 34. Forma. 137. Honestum. 6. Materia. 23.24.51.

¶ Coinquinatio. Conscientia. 20. Lucia. Meritum. 31.

¶ Cointellectum. Generatio. 60. Subintellecta.

1 ¶ COITVS moderatus, debilitat corpus, & sanguis quãdo que emittitur in eo. 2.d.30.q.2.2.3ᵐ./.3.d.3.q.5.1.c./. Potenª. q.3.12.9ᵐ. * Affinitas 4.5.6. Animal 24.&c.40.41. Auis. Aureola 25. Barbarus 2. Bigamia 3.&c. Effectus.

2 Aequus quidam, propter nimium coitum fuit sine cerebro, secundum Ippocratem. Poª.q.3.12.9ᵐ.

3 Natura dalectationem posuit in coitu, propter generationẽ, ne negligeretur. 2.d.31.q.1.3.5ᵐ./. d.38.2.6ᵐ./.4 d.31.q.1.1. 1ᵐ./.d.33.q.1.art.3.q.1.c /.d.49.q.3.artic.5.q.2.c./. 3.3.cº.26. 12ᵐ./. Liº.4.cº.83.7ᵐ./. Ma.q.15.2.12ᵐ. * Concupiscentia 14.&c. Confessio 83. Delectatio 55.84.&c.88. Error 10. Eucharistia 212.

4 In coitu absorbetur usus rationis, propter vehementiam delectationis. 12ℰ.q.34.1. 2.1.1ᵐ./. q.37. 1. 2ᵐ./. q. 72. 2. 4ᵐ./. 22ℰ.q.253.2.a.2./. 2.d.20. q.1.2.1ᵐ./.4.d.9. artic.3.q.5.c./. d. 26.q.1.3.2ᵐ./.d.31.q.1.1.c./. 1ᵐ./. q.2.1.2ᵐ./. 3ᵐ./. d.33.q.3.1. c./.4ᵐ./. 3.c./. 2.d.49.q.5.art.2.q.2.c./.3.cº.26.12ᵐ./. Ma.q. 15.2.10ᵐ./. 4.o./. 1ℰ. Corinthio. 6. lect. 3. fin./. Ethicor. 7. lect. 11. fin. 1. Concupiscentia. 14. &c. Contemplatio 19. * Eunuchus.

5 Oppositum videtur dicere. 22ℰ. q.150. 4.3ᵐ./. q.156. 4.2ᵐ. Respondeo sicut Dubio 372. Duº.357ᵐ.

6 Nullus coitus hominis est nunc sine vitiosa libidine, quæ est principium omnis peccati. 3.distinct.12.quæst.3. artic.2. q.1.2ᵐ. * Generatio. 45. &c. Iacob. 9. 10. Illegitimus 3. Imaginatio. 9 Incestus. Incubus. Innocentia. &c. Legittimatio. 1. Lex. 13. Maria. 42. Matrimonium. 50. Resurrectio 37. Seruire. 4. Vermis. 1. Virginitas. 8.&c. 23.31. Vxor. 2.

7 Coitus uagus non est in animalibus, nisi femina sufficiat ad educationē prolis. 22ᵉ. q. 154. 2. c./. 4. d. 26. q. 1. 1. 1ᵐ./. d. 33. q. 1. 1. 4ᵐ./. Ʒ. 3. cᵒ. 122. prinᵒ. H./. 124./. Ma. q. 15. 1. c./. 1ᵉ. Cor. 7. lec. 1. prinᵒ. H.

¶ Cola. Scriptura. 22.

¶ Colera citius ceteris humoribus mouetur, Ideo colericus facilius mouetur ad iram, quàm alii, ad suas passiones. 12ᵉ. q. 46. 5. c. * Febris. 2, Flegma. Incontinentia. Ira. 30. 52. Reubarbarum.

Effectus.

Qui. ¶ Colere dicimur homines, quos honore, uel recordatione, uel præsentia frequentamus, & alia nobis subiecta, ut agros. 22ᵉ q. 81. 1. 4ᵐ./. * Agricola. Circuncisio. 33. Epicurus. Imago. 43. Iudæi. 6. Machabæi. Quis. 2. Pythagoras. 7. Præceptum 127. Religio. 92. Sion. 2.

¶ Collateralis. Amor. 238.

¶ Collatio. Admiratio. 5. Amor. 263. Anima. 165. Apprehensio. 4. Benedictio. 8. Beneficium. 13. &c. Circuncisio. 33. &c. 43. Cogitatiua. 1. Conferre. Datio. 33. Dos. 3. Episcopus. 7. Gratia 41. Luminare. 3. Maria. 21. Nomen. 15. Ordo. 50. Purgatio. 3. Sacramentum. 69. Symonia. 16. 18. Vnctio. 19. Vsura. 39. Christus. 84. 136. 160.

A quibus. ¶ Collecta. In aliquibus terris ex antiqua consuetudine, domini suis subditis certas collectas imponunt, quæ si non sunt immoderatę, absque peccato exigi possunt. 22ᵉ. q. 118. 6. 4ᵐ./ Opusc. 21. q. 6. Exactio. 1ᵒ. * Cetus. 1. Princeps. 10. 13. 14. Symonia. 25.

¶ Collectio. Angelus. 507. Baculus. 1. Consanguinitas. 3. 4. Fęces Generatio. 68. Indiuiduum. 39. Lilium. Maria. 53. Scientia. 2. Symbolum. 1. Vsura. 196. 202. Christus. 56.

Signum, 1 ¶ COLLECTIVVM significat duo, scilicet multitudinem suppositorum: & unitatem ordinis. 1ᵃ. q. 31. 1. 2ᵐ./. 1. d. 24. q. 2. 2. 3ᵐ.

Duᵐ. 358. 2 Oppositum uidetur dicere a simili. 3ᵃ. q. 3. 7. 2ᵐ. Respondeo Dubio. 926ᵒ. Adiectiuum. 6. 10. Deitas. 2. 3. Trinitas. 4.

Diuisio. ¶ Collegium triplex, scilicet ecclesiasticum, sæculare, & commune. Et una persona potest esse de duplici collegio secundo uel tertio, non autem primo. Opusc. 19. cᵒ. 3. * Angelus 584. Circuncisio. 4. Classis. 11. Iuramentum. 26. Meritum. 103. Minister. 8. Prædicare. 9. Religio. 83. 84. Symonia. 34.

¶ Colligatio. Ciuitas. 1. Connexio. Forma. 48. Membrum. 8.

¶ Collis. Poma.

¶ Collocare. Genus. 23. &c. Priuatio. 18. 19.

¶ Colloquium. Amicitia. 31. Amor. 239. Castitas. 10. 11. Luxuria. 18.

¶ Collum. Cete. 8. Reliquiæ.

¶ Collusio. Accusatio. 4. 10. 12.

¶ Colon. Pausatio.

Quid. 1 ¶ COLOR est lux incorporata, idest, extremitas diaphani terminati. 1. d. 17. q. 1. 1. c./. Ma. q. 2. 2. 15ᵐ./. 11ᵐ. 1. q. 14. 8. 4ᵐ./. Accidens. 48.

2 Coloratum est proprium obiectum uisus. 1ᵃ. q. 1. 7. c./ q. 45. 4. 1ᵐ./. q. 3 cᵒ. 54. 1ᵐ./. Io. le. 4. fi. * Actus. 39. Aer. 7. 8. 9. Albedo. 1. Animal 62.

3 Color est obiectum materiale uisus. Formale uero est lumen. 22ᵉ. q. 1 3. c./. q. 25. 1. c./. 1. d. 45. 2. 1ᵐ /. d. 48. 2. c./. 1ᵐ./. 2. d. 20. q. 2. 2. 2ᵐ./. d. 38. 4. 1ᵐ./. 3. d. 24. q. 1. ar. 1. q. 1. c./ ar. 2. q. 1. 5ᵐ./. Ʒ. 1. cᵒ. 76. 1ᵐ./. Verit q. 8. 14. 6ᵐ./. q. 14. 8. 4ᵐ. c. fi./. Ma. q. 2. 2. 5ᵐ./. 11ᵐ./. Posterᵐ. lec. 41. meᵒ. d. D./. * Comparatio. 3. Congregatio. 2. Contentio. 1. Corpus. 12. 53. 54.

Duᵐ. 359. 4 Immo color est obiectum formale uisus. 1ᵃ. q. 19. 3. c./. q. 45. 4. 1ᵐ./. 12ᵉ. q. 3. 1. 2ᵐ./ q. 8. 2. c./. q. 10. 2. c /. Verit. q. 14. 8. 4ᵐ./. Virt. q. 2. 4. c./. Quol. 3. 27. c./. Respondeo Dubio. 359.

5 In colore lux est quasi formale, & terminatio diaphani est quasi materiale. Verit. q. 2. 4. 4ᵐ./. * Diaphanum. 1. Diuisio. 19. Imaginatio. 3. Instans. 16. Intellectus. 248. Liber. 1. Lumē 8. & c. Lux. 1. 8. Odor. 4. Passio. 14.

6 Color non est coloratus, sed clarus. Similiter albedo. 2ᵃ q. 55 4. ar. 1. 1ᵐ./. 2. d. 27. 2. 1ᵐ./. * Prophetia. 56. Pulchritudo. 13. Scientia. 81.

Duᵐ. 360. 7 Oppositum uidetur dicere a simili. 2. d. 27. 2. 1ᵐ./. Respondeo sicut Dubio. 1171ᵒ. Sensibile. 6. 7. 8. Velum. 2. Visio. 17. 18. Visus. 5. 7. Chrs. 205.

Causa. 8 Lumen facit quòd color qui est uisibilis in potentia, fiat uisibilis in actu. 1ᵃ. q. 67. 3. 3ᵐ./. q. 79. 3. 2ᵐ./. 1. d. 45. 2. 1ᵐ./. 2. d. 13. 3. c./. d. 20. q. 2. 2. 2ᵐ./. Quol. 7. 1. c./. Lumen. 12.

Duᵐ. 361. 9 Oppositum uidetur dicere. 1ᵃ. q. 12. 5. 1ᵐ. /. Anima. 2. lec. 14. fi./. Libᵒ. 3. lec. 10. prinᵒ. 1. D. Respondeo Dubio. 361ᵒ. Vt etiam dicitur ad Duᵐ. 603ᵐ.

¶ Colum. Fatum. 10.

Propriū. 1 ¶ COLVMBA habet septem proprietates, ad designandum septem dona Spiritussancti, scilicet quia columba secus fluenta habitet, meliora grana eligit, alienos pullos nutrit, non lacerat rostro, felle caret, in cauernis petræ nidificat, & gemitum pro cantu habet. 3ᵃ. q. 39. 6. 4ᵐ./. Matth. 3. fi. b. K./. Io. lect. 14. meᵒ. d. E. * Animal 81. Apostoli 42. Assumere. 25. Baptismus 28. Missio 42. 43. Rex 10.

Christi. 2 Columba quæ apparuit supra Christū, baptizatū, conuenit soli Spirituisancto, ut signum. Sed ut res, & effectus, conuenit toti trinitati, unde & instinctus eius, quo mouebatur ad modum naturæ, sicut ex causa spirituali, causabatur ex Deo. 1ᵃ. q. 43. 7. 3ᵐ./. 22ᵉ. q. 95. 7. c./. 3ᵃ. q. 39. 8. 2ᵐ./. 3. d. 1. L. fi. Matth. 3. fi./. Io. 12. lect. 4. meᵒ. c. I.

3 Columba illa, fuit uerum animal. 3ᵃ. q. 39. 7. 0./. Io. lect. 14. d. D. Missio 43.

Duᵐ. 362. 4 Oppositum uidetur dicere. 1. d 16. 3. 3ᵐ. Respondeo Dubio 362ᵒ. vt est dictum est ad Duᵐ. 45ᵐ.

5 Illa columba non præextitit apparitioni, sed tūc a tota Trinitate absq; Maris, & feminæ commistione formata fuit, & facto ministerio, conuersa est in pristinam materiam. 1ᵃ. q. 43. 7 4ᵐ./. 3ᵃ. q. 39. 6. 2ᵐ./. 1. d. 16. 3. 3ᵐ./. Ioan. lect 20.

¶ Columna. Circuncisio 1. Elix. Missio 45.

Quibus. ¶ Coma raditur viris, in solenni pœnitentia, quia coma non conuenit eis sed tantum feminis, in signum subiectionis. 4. d. 14. q. 1. ar. 5. q. 3. 1ᵐ. Mulier. 8. Nazarius. Pausatio. Professio (7. Scriptura 22.

¶ Combinatio. Donum 29.

¶ Combustio. Adeps 2. Adustio. Cinis 1. Cōsecratio 8. 11 Incēsio. Holocaustū 1. 3. Sacrificiū 27. 29. Stuprū 4. Vrere. Vstio.

Quid. 1 ¶ COMEDERE est sumere cibum, per potētiam naturalē sumentis, conuertibilem in naturam eius. 1ᵃ. q. 51. 3. 5ᵐ./. 2. d. 8. 4. 1ᵐ. * Adam 52. &c. 68. 83. Adeps 1. Angelus 73. 492. 493. 495. Animal 64.

2 Christus post resurrectionem eius, uere comedit, angeli uero numquam, 1ᵃ. q. 51 3. 5ᵐ./. 3ᵃ. q. 54. 2. 3ᵐ./. q. 55. 3. c./. 6. c./. 1ᵐ./. 2. d. 8. 4. 1ᵐ./. 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 4. 0./. 4. d. 44. q. 1. ar. 3. q. 4. 1ᵐ./. Ʒ. 4. cᵒ. 83. fi. A./. Quol. 3. 5. 0./. Opusc. 3. cᵒ. 238./. Ioa. 21. lect. 2. fi. e. * Apparere 9. Bos. Caro 4. 6. Cete. 11. Delectatio 84. Elephas 6.

3 Comedere immoderatę, est contra legem naturę. 4. d. 33. q. 1. ar. 3. q. 1. 4ᵐ. * Esus.

4 Comestio potest esse inconueniens dupliciter. Primo, totaliter impediendo finem principalem, idest salutem corporis uel finem secundarium, idest bonam habitudinem, in negotiis exercēdis, per nimiā superfluitatē uel per defectū ciborum. Secundo, reddendo difficilem, uel minus decentem peruentionem ad finem, per comestionem extra tempus debitum. 22ᵉ. q. 141. 6. 2ᵐ./. 4. d. 33 q. 1. 1. c.

5 Qui vult comedere nociua, quodammodo dicimus eū uelle infirmari. 22ᵉ. q. 30. 1. c. * Eucharistia 7. 130. 162. 268. &c. 234. 251. Gula. 6. Hæresis 62. Iacobus 2. Ieiunium 14. &c. Lignum 4. Monachus. Resurrectio 37. 47. Serpens 1.

6 Dauid comedens panes sanctos cum sociis, excusatur, propter necessitatem famis. 3ᵃ. q. 40. 4. 3ᵐ.

Quis. ¶ Comes, primo dictus duplex, scilicet consul Romanus, a commeando, idest concordando, secundo a comitando imperatorem. Opusc. 20. liᵒ. 3. cᵒ. 21. * Iuramentū 7. Marchio.

¶ Comessatio. Ebrietas 6.

¶ Comitari. Amor 251. Comes. Coniūctio 10. Iniustitia 8. Monarchia 2. Purgatorium 5. Verbum 12. Vsura 85. 225.

¶ Commassatio. Damnatio 66.

Quid. 1 ¶ COMMATERNITAS, & compaternitas, sunt idem quod cognatio spiritualis, sed sub diuersis restrictibus. 4. d. 42. q. 1. 0. Cognatio 1.

Duᵐ. 363ᵐ. 2 Oppositum uidetur dicere. 4. d. 42. q. 1. ar. 3. q. 3. c./. qu. 2. 3. c. Respondeo Dubio. 363ᵒ.

¶ Commeare. Comes.

¶ Commemoratio. Eucharistia 17. Hæresis 116. Missa 23. Oratio. 30. Pascha. 3. Recordari. Reptile. 2. Sacramentum. 6.

Licita. ¶ Commendatio sui, uel status, est licita dupliciter, scilicet ad utilitatem sui, & aliorum, & ad gloriam dei. Opusc. 19. cᵒ. 15./. Psal. 25. prinᵒ. a./. 2ᵉ. Cor. 2. fi./. 2ᵉ. Cor. 11. le. 4. mᵒ. C./. cᵒ. 12. lect. 4. pᵒ. k. * Amicitia 7. Apostoli 19. Baptismus 6. Cascedonenses. Doctrina 5. Epistola. Fortitudo 50. Humilitas 18. Ieiunium 8. Miraculum 40. Missa 26. Neomenia. Oratio 29. 63. Ordo 69. Paupertas 4. Perseuerantia 12. Sanctificatio 9. Sepultura 5. Soliciᵒ. 6. Studium 5. Subiectio. 19. Theologia 22.

¶ Commensuratio. Actio 57. Actus 180. Comparatio 4. Diameter. Dispensatio. 1. Locus 4. 17. Modus 1. 5. pena. 10. Spes. 2. Veritas. 2. 10. Virtus. 95. Vsura. 144. 295.

¶ Com-

¶ commentarius est cancellarius regis, qui gesta in scriptum redigebat, ad memorandum regi. Vnde commentator dicitur a cōminiscor. Isa. 36. prinᵒ. E. * Cancellarius. Secretariᵒ.

¶ Cōmentator. Auerrois. 0. Comminiscor. Eustratius. 1. Intellectus 16.

¶ Comilito. Amor 119.

Quid 1 ¶ COMMINATIO dei intelligenda, est manente causa comminationis, scilicet peccato. Sic enim conditionaliter exponendæ sunt huiusmodi prophetiæ, secundum quòd ipse deus exponit se per Ieremiam. Isa. 34. meᵒ. B. Damnatio. 24. Prophetia 46. 62. * Dæmon 87. Petrus 2. Præceptum. 104.

2 Comminatur deus contra hostes suos tripliciter, scilicet cōtra hostes persequentes contra hostes potestatem eis præbentes, & contra hostes in rebus calumniantes. Isa. 7. prinᵒ. Promissio 2. * Prophetia 46. 52. 62. Theologia 13. Christus 220.

3 Comminatur deus tria populo suo, scilicet futuram captionem, solicitam detentionem, & rigidam dominationem. Isa. 5. fi.

¶ Commisceri. Compositio 2. Eucharistia 102. est Mulier 20.

¶ Committere. Angelus 521. Attritio 1. Aureola 19. Baptismus 32. 249. confessio. 29. 55. 67. &c. 76. &c. Confirmatio 17 Cura 2. Daniel. Diaconus 2. 6. Dispensatio 19. 21. Ecclesia 13. Eucharistia 231. Eustratius 1. Feruor 4. Iudex 10. 11. Iudiciū. 34. &c. 42. Iuriditio. Lectoratus. 5. Meritum 64. Omissio 12. Ordo 54. Peccatum 134. 135. 225. Prædicare 4. Prelatio 16. 27. Princeps 13. Religio 76. 78. Reseruare. Rex 1. Scandalum 19. Simonia 9. 23. Tentare 10. Vitarius. Vices. Virginitas 25. Vsura 92. 124. 142. 148. 149. 202. 207. 212. 219.

¶ Commistio. Affinitas 3. 5. Angelus 67. Compositio 2. Eucharistia 102. 103. Fractio 3. Hæresis 62. Sacerdos 21. Sexus 4. Vnitas 12. Vsura 217.

¶ Commoditas. Abiectus. Agens 81. Concupiscentia 19 correctio 3. Hæresis 10. Mendacium 5. 6. Oportunitas. Permutatio. Religio 48. 53. Simonia 9. Temporale 2.

¶ Commonere. Magnanimitas 20.

¶ Commorari. Princeps 18. 24.

¶ commori. Baptismus 189.

¶ Commouere. cete 15. Ira 71. Sternutatio. Tribulatio. 8. 9. Turbatio 1. Verbum 75.

¶ cōmmutabile. Auersio 11. Bonitas 42. cupiditas. Forma 34 Iuramentum 30. Omissio 17. Peccatum 141. Præsumptio 5 Purgatio 3. Radix 3. Varietas.

Diuisio. 1 ¶ COMMVTATIO duplex, scilicet naturalis, idest rei ad rē, vel ad denarios, pertinens ad inconomos uel politicos, alia propter lucrum, pertinens ad negotiatores. 22ᵉ. qu. 77. 4. 0. vel campsoria. 0.

2 commutatio duplex, s. in uoluntaria, ut in nocumentis, & in uolūtaria ut in contractibus. 22ᵉ. q. 61. 3. 0. Negotiatio 2

3 commutatio sicut est beneficiis, rependendo gratiam, sic & in offensis, puniendo. 3ᵃ. q. 85. 3. 3ᵐ. * Proportio 12. 13. Votum 42. 68. &c. Vsura 30. 31. 48. &c.

¶ commutatiua. Æqualitas 8. Iudicium 4. Iustitia 21. 25. 34. 35. 73. Medium 28. Meritum 94. Pœnitentia 8. Punitio 1. Restitutio 1. Retributio 1. Vsura 30. 31. 48. &c.

¶ compar. Heræsis 148.

Diuiso. 1 ¶ COMPARATIO operis ad opus, in bonitate uel malicia, fit tripliciter, scilicet secundum genus, finem, & uoluntatē. Quol. 3. q. 6. 3. 6ᵐ. * Abrenuntiatio. Absolutum 2. Accidēs. 55. 66. Actus 37. 52. 162. 176. 195. Agens 103.

2 Quæ sunt diuersorum generum, non sunt comparabilia. 2. d 24. quæst. 3. 6. 3ᵐ./. Meta. 10 lect. 5. prinᵒ. b./. phy. 7. lectio. 7. 0. * Amor 219. Angelus 31. 81. Anima. 36. 190. 221. 279. Aquila. 1. Attributa 17. Beatitudo. 105. clementia. 12.

3 comparatio illa philosophi, qua dicitur, Sicut se habent colores ad uisum, ita se habent phantasmata ad animam intellectiuam, intelligitur de anima intellectiua ex parte illa qua corpori coniungitur, & nō prout est intellectiua simpliciter, quia intellectus inquantum huiusmodi non respicit phantasmata, sicut patet de intellectu angelico. 4. d. 50. q. 1. 1. 4ᵐ. * cognitio 53.

4 creatura dupliciter comparatur ad deum, scilicet secundū commensurationem, & sic est quasi nihil, & secundum conuersionem ad eum, & sic solum habet esse. Veri. q. 2. 3. 18ᵐ. Esse. 98. * conceptio 7. contemplatio 25. Corpus 13. Deus 81. 127. 157. 350. Dispositio 7. Æstimatiua 1. Excessus. 1. Eucharistia 12. 128. Phantasma 4. Finis, &c. Forma 68. 97. Idea 14 15. Ieiuniū 21. Incarnari 16. Intellectus. 17. 64. 143. 207. Iudicium 12. 62. Iustus 13.

5 Quæ sunt unius generis, possunt comparari rei, quæ non est in genere, scilicet deo, non autem rei, quæ est in alio genere. 1ᵈ. quæstion. 4. 3. 2ᵐ./. quæstion. 6. 2. 3ᵐ. * Lex. 60. Locus. 12. Malum. 59. 68. Mens. 5. 6. Natura 4. 22. Obiectum 12. Ordo 39. Participare 9. Peccatum 372. 382. Persona 35. Politia 8. Prælatio 20. Processio 23. Prosperitas 1. Reduplicatio 5. Sacerdos 28.

6 Quicquid comparatum deo est tale, simpliciter est tale in perfectionibus, non autem imperfectionibus. Veri. quæst. 2. 2. 8ᵐ. * Sagitta 2. Sapientia 54. Scientia 42. Status. 14. Subiectum 5. Summum 3. Tempus 19. Terra 8. Triplicitas. Virtus 47. Voluntas 20. Vsura 90. Vti 3. christus 81.

7 comparatio duplex, scilicet absoluta, & respectiua. 22ᵉ. qu. 188. 6 c. prinᵒ.

8 Comparatio duplex, scilicet æqualitatis, & similitudinis. 22ᵉ q. 105. 2. 1ᵐ.

¶ comparere. contumax. Sponsalia 10.

¶ compassio duplex, scilicet secundum passionē, & secūdum electionem. Secūda est in deo, angelis, & beatis ad uiatores tantum: non autem prima. 4. distinct. 15. quæstion. 2. artic. 1. quæst 3. 2ᵐ. * Absoluere 25. Affectio 5. Beatitudo 138. Beatus 49. charitas. 150. Eleemosyna 1. Fides 143. Solicitudo 4. Vinculum 1. 22.

¶ Compater. Amor 128. Anadochus. commaternitas.

¶ compatiens. Actio 124. charitas. 150. Compassio. Passio. 132.

¶ Compelli. Adiurare 5. &c. Alienum. 3. Confessio 47. Impellere. Iudæi. 45. Matrimonium 30. Misericordia. 1. Officium 4. Religio 83. Sepultura 4. Votum 62. Vrgere. Vsura. 313.

¶ Compendiosum. Breuitas. cognitio 23.

¶ Competere. Actio. 85. Annexum. 1. Circuncisio 27. Contemplatio 14. &c. Necessitas. 22. Spirituale 2. Vsura. 80.

1 ¶ Complacentia peccati uenialis, non est peccatum mortale, nisi ponatur in eo finis, idest supra deum, & in contemptū dei. 12ᵉ. q. 88. 2. 3. 4. c./. 2. d. 24. q. 3. 5. 2ᵐ./. 6. c./. 3ᵐ./. 4. d. 16. q. 3. ar. 2. quæst. 4. 2ᵐ /. d. 21. quęst. 1. artic. 3. qu. 1. c./. L. meᵒ./. Ma. q. 7. 1. 6ᵐ. * Amor 164. 205. 207. Bonitas. 170. consensus 2. 3. Quid.

2 Complacentia peccati mortalis, est infinita respectu obiecti scilicet finis, & finita respectu subiecti. Nec proportionatur complacentię uenialis peccati, quia non sunt eiusdem rationis. 2. d. 24. q. 3. 6. 3ᵐ.

¶ completi. Beatitudo. 114. Forma 43. Virtus. 27.

¶ complere. Abstractum 7. Accidens. 19. Accidentaliter. 4. Acerbū. Actus. 85. 179. Addere. 18. Aer. 10. Agēs. 32. 63. Amor. 243. Angelus. 220. 310. 346. Anima. 53. 54. 75. 339. Auis. 1. Beatitudo 98. Causa 2. Cælum. 47. 68. Circuncisio. 12. Compositio. 7. Conceptio. 2. Cooperari. 4. &c. Dies. 7. 28. Differentia. 9. Digestio. Dispositio. 6. Diuinatio. 8. Dominium. 4. Embrio. 1. Ens. 13. &cet. Esse 14. &c. Eucharistia 77. &cet. Filiatio. 1. Finis 20. Forma 5. 58. 69. Fructus 18. Frui 9. Habitus. 37. Hæresis. 68. Indiuiduum. 38. Instrumentum. 11. Intellectus. 162. Matrimonium. 87. Motus. 1. 27. 79. Mundicia. 1. Mundus. 2. Natiuitas. 10. 16. Necessitas. 8. Nomen. 30. pars. 27. paulus. 26. peccatum. 70. pœna 97. pœnitentia. 72. persona. 16. Quies. 4. Resurrectio. 22. Semen. 13. Seraphin. 5. Substantia. 25. Tempus. 6. 7. Totum. 14. Veritas. 4. Virginitas. 9. Virtus. 261. Vnio. 3. Vnitas. 52. Votum 7. 13. 15. Christus. 39.

¶ Completorium. Absoluere. 38. Confessio. 63. Symbolum. 8.

¶ Complexio corporis non est forma substantialis, sed accidentalis. Contra. 2. capitulo 62. 2ᵐ. * Anima. 68. Animal. 66. Auxiliam. 1. Colera. Cor. 9. corpus. 60. Dolor. 24. Elephas. 4. Febris. 1. Fortitudo. 7. Incontinentia. 5. 6. Innocentia. 7. Ira 30. Mansuetudo. 7. Mors. 5. peccatum. 41. Tactus. 10. Corporis.

¶ complexum. Certitudo. 22. Fides. 35. 36. Vox. 11.

¶ comportare. Tristitia. 19.

¶ compos. Aptitudo. Ira. 54. 55. Mansuetudo. 5.

1 ¶ COMPOSITIO ex actu, & potentia, est prior compositione ex materia, & forma, Ʒ. 2. capitulo. 54. fi./. Quol. 3. 20. 0. * Abiectus. prior.

2 In omni composito quacumque compositione, oportet potentiam actui commisceri Potentia.q.7.1.c. prin°. * Abstractio.2.Abstractum.5.

3 Omne compositum, est posterius suis componentibus. Et habet causam, & actum & potentiam.1ª.q.3.7.c./.3.1 c°. 18. * Accidens.2.62.89.110.119.Actio.94.119.Actus.26. 27.71.Adunatio.Affirmatio.3. Agens.84. Amor.178.224.

4 Compositio duplex,scilicet una materialiter, & alia per receptionem plurium.1.d.17.q.2.a.2.b.2./.Verit.q.20.2.3ª./.q. 22.1.1.16ª./.* Angelª.27.41.&c.191.192.348.Aía.263.341.

5 Omne compositum ex materia,& forma, est per naturam corruptibile.Trin.204ª.

6 Omne compositum ex materia,& forma, est compositum ex quo est,& quod est.1ª.q.50.2.3ª./.1.d.8.q.5.2.c./.3.2. c°. 54./.Spiritu.1.c.fi. * Anima.57.&c.meº.Artificiale.4.Attētio.4.Cælum.1.157.Contrarium.1.136.Corpus.34.Corruptio.12.Deus.105.

7 Omnis creatura habens in se completum esse, componitur ex quo est,& quod est.Habens autem esse tantum in alio, non componitur ex aliis,sed cum aliis.1.d.8.q.5.1.o. * Differentia.10.Differre.3. Diffinitio.6.

8 Apud nos, composita sunt meliora simplicibus,non autem in deo.1ª.q.3.7.2ª./.Con.3.c°.20. * Dispositio,21.

9 Compositio fit tripliciter, scilicet aggregatione,ligamine,& mistione.2.d.17.q.3.1.c. * Diuersitas.5.Elementum 1.&c.

10 Compositum duplex.1.unū simpliciter.i. quod sortitur speciem ab uno.2.forma, uel compositione uel ordine,& secundum quid, ideſt quod sortitur speciem a multitudine, ut aceruus, & populus.Primum non est sua componentia,sed aliquid ex his,quod non remanet post dissolutionem, secū dum autem,est multa simpliciter.Meta.7.lec.13.fi.H.* Ens 40.Eē.42.Essentia.12.Falsitas,7.Phātasia.1.Finitū.3.Forma. 15.18.48.Generatio.6.Genus.30.43.Hæresis.85.90.91.120.

Du^m.364. 11 Omne compositum est aliquid, quod non conuenit alicui partium eius,& in eo est aliquid,quod non est ipsum.1ª.q. 3.7.c./.Con.1.c°.18. * Homo.16.Idea.41.Incipere.4.Indiuiduum.13.14.25.Intellectus.77.&c.

364ª. 12 Oppositum uidetur dicere.Meta.7.lec.14.meº. Respondeo,sicut Dubio.1157°.

13 In omni compositione, resultat essentia compositi,altera ab utroque componentium.Opusc.42.c°.15.

Du^m.365. 14 Immo non,nisi in compositione ex elementis. Verit.q.16. 1.16ª./.Quol.2.3.1ª. Respondeo Dubio.365°.

15 Aliquid componitur ex se & alio,quando ex coniunctis nō resultat una res,sed una ratio,ut album. Quol.2.q.2.1.1ª. * Ipostasis. 5. Ira.6.12.13. Limus. Logica.5. Materia.48. Mediator.3.Modalis.1.Modus.2.Motus.87. Necessitas. 20. Negatio.7.Nobilitas.6.Numerus.2.5.Passio.4.22.Perfectio 42.Perse.5.Persona.35. Prædicamentum.3. Principatus.6. Processio.14.16.18.Pudor.Quiditas. Quest.3. Ratio.51. Relatio.11.77.Rota.

16 Illud quod attribuitur alicui,ut ab eo in aliud procedens, non facit compositionem cum eo,ut relatio,& actio.Potentia.q.7.8.c. Sacramentum.30.Scientia. 41.115.124.Semē 9.Simbolum.1.6 Similitudo.7.Species.2.Substantia.9. 24. 28.29.Suppositum.5.6.Tactus.1. Verbum.84. Veritas.21. 22.24.Verū.4.Vi60.7.Vnio.4.5.Vnitas.12.Christª.178.&c.

¶ Compossibilia.Forma.49.

Quid. 1 ¶ Comprehendere proprie est attingere rem,secundum omnem modum,& omnem rationem,qua cognoscibilis est.1ª.q.12.7.o./.q.14.3.o./.12ē.q.4.3. 3ª./.22ē.q.28.3. 3ª./.3.d.14.ar.2.q.1.o./.4.d.49.q.2.3.o./.Con.3.c°.55./.Verit.q.8.2.o./.Opusc.3.c°.106./.223./.Dioº.Io.1.lect.4. meº. b.K./.1ē.Tim.6.lect.3.prinº.C. * Angelus.395.

2 Comprehensio non est alia operatio,a uisione, sed est habitudo ad finem habitum, cuius obiectum est uisio, uel resuisa.12ē.q.4.3.3ª. * Beatitudo. 72. Campsoria.4. Caritas. 63.Dos.5.Eucharistia.119.&c.Frūitio.2.Infinitum. 26. Inuestigatio.2.

3 De ratione comprehensionis sunt duo, scilicet continere fines rei, & nihil eius esse extra. Secundum conuenit infinito, non aūt primū.1ª.q.14.3.1ª./.1.d.43.q.1.1.4ª.* Iuditiū. 28.Numerus.13.Persona,10. Ratio.32. Scientia.2. 99.101.

4 Comprehensio dei dupliciter dicitur, scilicet attingentia uel tentio dei,& apprehensio adæquata dei. Prima conuenit omnibus beatis,nō autem secunda.1ª.q.12.7.1ª./.12ē. q.4.3.1ª./.4.d.49. q.2.2.1ª./. Verit.q.8.2.9ª./. Opusc.3.c°. 164./.Opu.18.meº.F./.Eph.3.lect.5.prinº.H.&c./.Phi.3.lect.2.fi.B./.17.Tim.6.lec.3.prinº./. * Scrutatio.

5 Deus perfectissime comprehenditseipsum.1ª.q.14.3.o./.q. 25.5.c./.q.105.2.2ª./.q.62.9.c./.12ē.q.3.8.2ª./.1.d.43.q.1.

1.4ª./.3.d.14.ar.2.q.1.2.o./.d.27.q.2.2.c fi./.Cō.1.c°.3./. L. 3.c°.55.1ª./.58.2ª./.154.prinº./.Verit.q.2.2.5ª./.q.20.4.c./. Anima.18.18ª./.Quol.3.3.c.fi./.Opusc.3.c°.106./. Opusc. 9.q.79./.10.6.lec.5.fi.D./.c°.7.le.3.meº.q.1./.c°.8.lec.8.meº. F./.c°.10.le.4.prinº. B./.Phil.3.le.2.fi.B./.1ē. Tim. 6. lec. 3. * Senator,1.Sensualitas.1.

Du^m.365. 6 Nullus intellectus creatus, comprehendere potest essentiam dei.1ª.q.12.1.1ª./.7.o./.8.c./.57.5.2ª./.q.62.9.c./.q.86 2.1ª./.q.107.3.c./.12ē q.4.3.2ª./. q.93.2.2ª./.q.102.4.6ª./. 22ē.q.91.1.1ª./.3ª.q 10.1.6./.3./.1.d.3. L. 2./.d.3.q.1. 1.c./. 1ª./.4ª./.d.21.L./.d.22.1.c./. 2ª./.d.11.q.2.2.o. L./. 3.d.14. ar.2.q.1.o./.d.27.q.3.2.c.fi./.4.d.45.q.3.1.c./.d.49.q.2.1.1ª./. 6ª./.3.o./.5.c./.2ª./.Con.3.c°.55./.56.1ª./.2ª./.fi./.58.2ª./. 59.fi./.62.8ª./.Verit.q.2.2.5ª./.q.8.2. o./.4.c./.q. 20.4.5.o./. Potentia.qu.7.1.2ª./.Quol. 10.17. 1ª./. Opusc.3.c°.106./. 2.6.meº.B.&c.fi.D./.Matt.11.fi.c.E./.Opu.18.c°.6./. Dioº. Le.3.fi./.Le.3.o./.Isa.6.prinº.B./.Io.1.le.16.meº.b./.c°.6.le. 5.c°.7.le.3,meº.G./.c°.8.le.8.meº. fi./.c°.10.le.4.prinº./.He. le.2.prinº.Ephe.3.le.5.prinº.I. C.phi.3.lec.2.fi.B./.1ē.Tim. 6.le.3.fi.F./. * Temperantia.13.

7 Immo beati in patria comprehendunt naturam dei.1ª.q. 366ª. 12.7.1ª./. Respondeo Dubio.366.

8 Comprehensio pertinet ad uoluntatem,sicut & delectatio, quia eiusdem est habere aliquid, & quiescere in eo.12ē.q.4. 3.2ª. * Visio,23.Christus,

Differentia. 1 ¶ Comprehensor, Deus potest reuelare plura uiatori,quàm cognoscat comprehensor,& plura inferiori cōprehensori,quàm cognoscat superior. Verit.q.8.4.7ª.* Cōceptio.15.16.17.Meritū.109. 111. peccatum.116. Votū.11. Christus fuit simul uiator, & comprehensor.1ª.q. 113.4. 1ª./.22ē.q.18.2.1ª./.q.174.5.3ª./.q.175.4.2ª./.3ª.q.7.8.c./. 3.1ª./.q.8.4.2ª./.q.11.1.2ª./.q.15.10.o./.q. 18.5.3ª./.q.30.2 1ª./.3.d.13.q.1 ar.2.q.1.2ª./.d.14.2 o./.d.15.qu.2.ar.1.q.3. c./.3ª./.d.17.ar.2.q.1.2ª./.ar.3 q.2.2ª./.d.18.2.o./.d.35.q.1. ar.4.q.3.1ª./. Verit.q.10.11.3ª./.q. 20.3. 1ª./.6. C./.q.23.8. 10ª./.q.24.9.c./.q.26.10.o./.q.29.6.o./. Quol.7.5.o./. Virt. q.2.10.c.fi./. Opusc.3.c°.238./.244./. Opusc.18.c°.7.

¶ Compressio.Amazones.2. Damnatio.66.Deuotio.12.Fortitudo.50.Iejunium.10.11.

¶ Compromissum.Arbiter.Iudicium.36.

¶ Compunctio duplex,scilicet de peccatis,& inuidiæ. Prima est bona,secūda vero mala.Ro.11.lec.1.fi. E. * Apostoli.42. Diuisio. Cogitatio.10.Detestari.Inebriari Iustificatio.21.&c.Leuatio

¶ Computatio.Abortus.1.Animal.12.Dies,8.&c. Ecclesiasticus.2.Futurum.7.Hæresis.2.Infirmitas.1. Possibile.8. Supputatio.Timor.52.Visura.67. Diuino.

Du^m.367. 1 ¶ Commvne duplex,scilicet secundum rem, & secundū rationem.Primum est in diuinis tantum,secundum in omni natura.1ª.q.39.4.3ª./.1.d.25.2.c./.d.34.q.1.1.4ª./.3. d.1. q.2.4.4ª./.4.d.49 q.1.ar.1.q.1.3ª./. Verit.q.7. 6.7ª./. Opusc 42.c°.5.fi.* Abraham.17.

2 Immo primum est etiam in creaturis, quia natura humana 367ª. est communis multis secundum rem.1ª.q.13.9 c. Respondeo.Dubio.367.

Abstractio.3.Accidens.92. 102. 117. Accidia.5. Accipere.5. Accusatio.3.7.Actus.100.Adam.1.Adiectiuum.12. Adulatio.1.Alius.1.Amor.19.89.93 94.180.209.Anathema.Angelus.77.233.248.449.579.584.603.616.Anima.274.281.Apostoli.28.Appropriatio.2. Ars.48. Artificiale.5.6. Ascendere. 8.Assimilatio.4.Assumere.55.56.Auis.1. Aureola. 16. Baptismus.163.Barbarus.1.Baro.Beatitudo.15.&c. Beatus. 47. Bellum.1.Beneficentia. 1.Bonitas.83.&c.Caluariæ. Campsus.456.Causa.64.Cæremonia.6.Ciuis,2. 3. Clemētia.6. Collegium Confirmatio.47.

3 In diuinis est,proprium,& commune dupliciter,scilicet secundum rem,& secundum rationem.1.d.13.3.c. * Consilium, 27. Contrarium. 7. Contritio.22. Corruptio.24.25. Creatio.31.Credere,12.Damnatio.43.Delectatio.111.Delictum.1.Deus.308.

4 Commune attribuitur alicui specialiter dupliciter, scilicet quia cōuenit ei perfectissime, uel primo.Verit.q.14.5.12ª. * Diaphanum.2.Differentia.1.9. Diffinitio.22.40. Dispensatio.1.&c.Distinctio.2.19.26.Diuisio.13.Dulia.2.Ecclesia. 15.Effectª.12.Electio.36.Eleemosyna.21.Ens.22.Epijcheia 4.Equalitas.2.3.Equiuoca.6.Esse.61.Essentia.12.Æstimatiua.3.Æternitas.29.

5 Communetriplex,scilicet uniuocum, equiuocum, & analogum.1ª.q.13.5.10.c./.1.d.35.4.c. * Eucharistia.107.109. Exactio.2. Exclusio.3. Falsitas.8. Femininum.2. Fides.47. 129.Fiducia.10.Finis.92.&c.91.&c.Forma. 21. Fortitudo. 20.Fructus.21.

Omne

6 Omne quod conuenit pluribus, conuenit eis secundum id quod est eis commune non autem secundum id,quod est proprium,1. dist.19.q.1.1 1ª. * Furtum.8. Generatio. 64. Genus.16.Gratia.107.&c.Habere.4.Hæresis. 111. Heroes. 2.Honor.12.Ignorantia.20.30.Imaginatiua.3.Imago.4.Iu 16.22.Incorporalia.1.Indiuiduum.8.Indulgentia.4.Infinitum.16.

7 Commune secundum rationem,contrahitur per additionem proprii,scilicet differentiæ, uel materiæ indiuidualis, non autem commune secundum rem.1. 1.34.q 1.1.4ª.Determinati.1.* Innocentia.10.Intellectus.18.Intentio.26 Ira.32.Iudex.12.Iudicium.4.13.Iuramentum.30.Ius 8.Iustitia.2 &c.Laus.13.Lex.7 &c.Liberalitas. 18.Liberum. 24. Logica.9.Luxuria.10.Magnificentia.1.Materia. 43. Matrimonium.3.108.

8 Quicquid cōuenit dē deo, & creaturis adeo ad creaturas deriuat.Rom.13.prinº.* Mensura.16.Merces.3 Meritum.83. Methaphisica.5.Miles.9.Miraculū.22.Misericordia.9. Missio.35.Motus.6 7.Multitudo.Mutilatio.Natura. 11. Naturale.25.Necessitas.30.Nexus. Nomen. 39.43. &c. Notio.8. Notum.7.Numerus.6.Obedientia.20.Obseruantia.3. Operatio.23.Opus.1.Oratio.84.Ordo 35.Pars. 25.35. Particulare.6.Passio. 13. 107.108.113. Pax.11.12. Peccatum. 157. 229 Pœnitentia.21.109. Perfectio.89. Persona.7. Pisces.2. Politica.4.

9 Commune absolutum est prius secundum intellectum proprio,commune respectiuum, & diuinum est posterius proprio.1ª.q.33.3.1ª./.3ª.q 7.13.3ª./.1.d.7.q.1.3.4ª./.Potētia.q.8.3.5ª.* Possessio.5.9. Possibile.1.3.Postulatio. Potentia.14.Præ eptum.9.31.Prædestinatio.41.46.Prædicari.41. Præsagium.2.Primitiæ.1.Princeps.4.Principium.3. Priuilegium.Processio.15.Promulgatio.2.Prophetia.8.Proprium. 2.Prudentia.29.

10 Quanto aliquid est communius,tanto est prius uia generationis.1ª.q.20.1.c./.q.85.3.1ª./.Con.2.c°.21.6ª.*punctus 1.Purgatorium.2.Quantitas.22.Raptus.8.Ratio.3.Regere 14.Regula.3.Religio.32 92.Res.4.Reuelatio.4

11 Commune semper est prius proprio eiusdem generis,non autem si sint diuersorum generum.3ª.q.7.13.3ª. * Reuerētia.3.Roma.1.Sacerdos.33.Sacramentum.20. Sacrificium. 7.Sanctificatio.9.Satisfactio.9.Scientia.27.Seditio.3.Senatus.3. Sensibile.1. Sepultura.10. Seruire.1. Significatio.2. Sinderesis.3. Sinesis. Solus.8.Spiratio.1.

12 Quanto aliquid est communius, tanto negatio eius est, minus communis,& econuerso.1.d.26.q.2. 3.c./. * Spiritu.6.Subsistentia.6.Substantia.1.Suppositum.2. Temperantia.1.Tempus.36.Theoª.37. Theloneus. Transgressio. 1.Veritas 56.Vestis.5.Via.1.Virtus.183.Visus 10.Vita. 39 Vmbra.1.Vnias.28.

13 Communius prædicatione,est imperfectius minus communi.sed communius cautalitate,est nobilius.12ē.q.90.2. 2ª./ Verit q.7.6.7ª. * Voluntas.26 32.Votum. 12. Visura. 12.Visus.5.Viti.1.Vitle.6. Vxor.1.&c. Christus.67. 177. Zelus.1.

14 Bonum commune est melius bono priuato eiusdem generis,non autem semper,si sint diuersorum generum. 22ē.q. 152 4.3ª.

15 Idem secundum idem non potest esse,proprium, & commune.Verit.q.2.5.9ª.

Differentia. 1 ¶ Communicabile omne,pertinens ad naturam, communicatum est creaturæ,non autem omne superadditum.2.d 1 q.1.3.2ª./.4.d.5.q.1.ar.3. q.2. 1ª./. Verit.q.27. 3.17ª. * Andragathia.Creatio.24.25.Forma. 12.19.23.Hæresis. 37.Indiuiduum,9.11.15.16.

2 Omnes perfectiones communicabiles creaturæ, communicatæ sunt ei,sed non secundum omnem modum,quo possunt a creatura participari.1.d.44.2.3ª. * Persona.13.Potestas.6.7.Christus.163.

3 Nomen tripliciter est communicabile, uel incommunicabile, scilicet secundum rem,& rationem,ut homo,secundum similitudinem,ut leo,secundum rationem uel opinionem. ut deus.1ª.q.13.9.o./.1.d.25.3.o.

4 Hoc nomen deus, est incommunicabile proprie secundū rem,sed est communicabile secundum rationem, secundum opinionem,& secundum similitudinem.1ª.q. 13.9.c.

Diuisio. 1 ¶ Communicatio duplex,scilicet per modum naturæ, & per modum amoris.1. dist.13.2.2ª. * Accidens. 18. Actus.189.Agere.1.18.

2 Aliquid dupliciter dicitur non posse communicari alicui creaturæ, scilicet uel nulli,uel isti.4.d.5.q.1.ar.3.q 1.c.* Amicitia.111.113.

3 Communicatio hominum adinuicem duplex,scilicet auctoritate principum, ut iudicia, pœnæ,& huiusmodi,& propria uoluntate priuatarum personarum,ut emptio, donatio, & huiusmodi.122.q.105.2.c. * Amor 3 111.Angelus 444.Anima 28.29.Baptismus 156.Bonitas 185.176. Communicabile 1.2.Consanguinitas 2.Conseruatio 11.Cōuersio 10.Creatio 24.25.

4 Communicatio prohibetur,duplici de causa,scilicet propter periculum,sicut cum infidelibus,uel in pœnam,sicut est excommunicatis, hæreticis, schismaticis, & apostatis. 22ē.q.1.est.10.9.o./.4.distinct.13. quæst. 2.3.c./.distinct. 18.q. 2.artic.1.quæst.1.o./.Quo.10.11.o./ 1ē. Cor.5. fi. * Creatura 23. Deus 266.Eucharistia 5. Indiuiduum 16. Iuramentum 24. Iustitia 80.

5 Quilibet potest alteri,propria opera communicare.4. d. 20. ar.4.q.1 c./.ar.5.q.3.2ª. * Magnanimitas 20.Mas.Militio 2. Omnipotentia 1.2.Persona.13.Pietas 16.19.Politica.4. Populus.Possessio 9.Potestas 3.&c.

6 Si fiat communicatio sic, Facio te participem meritorum totius ecclesiæ, uel unius congregationis,uel unius personæ, posset uidere ad merendum ei,qui est in peccato mortali.4.d.28.ar.5.q.1.c./.1ª. * Processio 5.Prophetia 8. Prouidentia. 8.

Du^m. 368ª. 7 Oppositum uidetur dicere a simili.4.d.15.q.1.ar.3.q.4.o./.q. 4.ar.7.q.2.o. Respondeo sicut Dubio 689°.

8 Communicatio idiomatum in Christo, fit in subiecto, & non in prædicato.3.d.22.q.1.2.1ª.

Relatio 81.&c. Schisma 1. Suppositum 8. Virtus 38.Christus 163.

¶ Communicatiuus. Communicatio. 0. Magnanimitas 20. Participare.

¶ Communio,Accidentaliter 4.Caracter 6.11.&c.Confessio. Q. Eucharistia 0. Excommunicatio 2.3.&c.24.&c.Missa 7. Nuptiæ 7. Participare.0,Simonia 41.Visura 261.&c.

¶ Communitas. Accusatio 3.7.Angelus 578.Barbarus 1.Cænobitę.Ciuis 23.Ciuitas 1.Commune.0. Forma 80. Homo 35.34.Honor 12.19.27.&c. Iudex 9.&c.Lex 7. 8. 161. Matrimonium 40 41.Meritum 103.Methaphisica 21.Militia.1 Multitudo. Negociatio 1. Occidere 5.Pars 25. Persona 38. Piscina.0. possessio 5.Præceptum 9.Princeps 18.Principium 9.Regere 14.Vxor 1.&c.

¶ Conamen.Conatus.Visura.1.97.

¶ Conatus.Angelus 518.Charitas 85.86.87.109. Conamen. Damon 77.Fides 137.Inuiti.Inuidia 6. Matrimonium 89. Meritum 16.70.Niti. Peccatum 46. Quantitas 27.Sacramētum 71.Spes 47.Vnitas.4. Visura 1.97.

¶ Concaptiuare.Fides 8.

¶ Concauum.Baptismus 104.Causa 17.

¶ Concauum, & conuexum, sunt correlatiua. Et sunt simul in linea circulari,non autem in corpore.1.e.lect.8.prinº.c.E

¶ Cōcedere.Accommodare. Angelus.601.Bonitas 217. Concessio.Confessio 75.&c.Dec mę.9. Distinctio 29.Mutuum.0 præstare,Theologia 12.Votum 75.

Quid. 1 ¶ Conceptio. Concipi est procedere a generante, distinctum esse ab eo,& esse clausum intra terminos eius. 3. d.8. 1.6ª. * Angelus.589.

2 Conceptio uiri completur secundum Aristotelem in quadraginta diebus,secundum Augustinum autē in quinquaginta. Sed conceptio mulieris,in texaginta. Versus de hoc, scilicet, Sex in lacte dies, iter sunt in sangu ne terni. Bis seni carnem, ter seni membra figurant.3.d.3.q.5 2.c./. Io. 2. lect.3.meº.c.G. * Anima 89. Baptismus 202. Conceptus. Fatum 1. Mater. Natiuitas 2, 13. Semen 10. 11. 12. Tempus.33.

3 In omni conceptione, est triplex actio, scilicet præparatio materiæ,formatio,& fouere. Quarum prima, & tertia est cuiuslibet matris,secunda uero patris tantum.3.d.3.q.2.1. c./.5ª./.Quol.8.5.3ª.

4 Concipi non conuenit plantis,nec inanimatis.3.d.8. 1.6ª. Virginitas 13.

Intellectus. 5 Conceptio intellectus,ad rem extra,dupliciter se habet, s. ut ad figuratum,& mensuram,& ut causa rei.4.d.8.q.2. artic.1. q.4.1ª.

6 Conceptio intellectus, est similitudo rei intellectę.Opusc.9. ar.1. * Actus 8.Angelus 433.Appetitus 46.Attributa 5.22

7 Conceptio intellectus,seu ratio, tripliciter,comparatur ad rem extra,scilicet ut ad fundamentum proximum, remotū, & nullum.1.d.2 3.c./.d.19.q.5.1.c.prinº./.d.30.3.c./.2ª. q. 7.6.c. * Beatus 41. Chimera.0.Cogitatio.0.Cōsideratio. 0.

8 Conceptio intellectus,nō est nisi intellectu.Opu.53.prinº F. * Cōceptus. Damō.C.Diffinitio.2.Fides 55.&c.77.&c.113

Con-

9 Conceptio rei, ut est extra animam, dicitur intētio prima, sed ut intellecta, dicitur secunda intentio. 1.d.2.3.c./.Potentia.q.7.6.9.c. * Fiducia.1.

10 Conceptio intellect⁹ est, in intellectu sicut in subiecto, in re autem sicut in repræsentato. Opusc.9.ar.1. * Incorporalia. Intellectus.A.

11 Naturalis conceptio, quia homo dirigitur ad operandum conuenienter, dicitur lex naturalis, uel ius naturale, in ceteris autem animalibus, æstimatio naturalis. 4.d.33.q.1.1.c./. Ius.5. * Intelligibile.2. Intentio.22.&c. Ius.1.5. Niniuitæ. Nominatiuus. Propositio.14. Sapientia.50.

12 Communis animi conceptio duplex. s. cōis oībus hominibus. & communis solum doctis secundum Boetium. Opu. 69.cO.1. * Significatio.3. Similitudo.5.c.

13 Communis animi conceptio est enuntiatio, quam quisque probat auditam; idest quam quilibet approbat statim ut eam audit. Opusc.69.cO.1.

14 Conceptiones entis, unius, boni, & huiusmodi, naturaliter insunt intellectui, notæ omnibus, a quibus sic proceditur ad cognoscendum quidditatem cuiuslibet, sicut a principiis ad conclusiones. Quol.3.26.fi./.Quol.8.4.c. * Verbum.1.&c. Veritas.8.

15 Conceptiones nostræ de deo, sunt ueræ, quia habent proximum fundamentum in re extra, scilicet deum. 1. d.2.3.c./. Verit.q.2.1.c /.Potentia.q.7.6.c.

Dum 369. 16 Immo dicuntur incompacte & inconuenientes. 1a.q.13.12. 1m./ 1.d.4.q.2.1.2m./.Poa.q.7.5.2m./. RespondeO. DuO.369O.

17 Soli patri in diuinis, conuenit cōcipere similitudinem suā in intellectu. Potentia.q.2.4.9m.

Christi. 18 Conceptio Christi habuit tria priuilegia a spiritusancto. s. esse sine peccato originali, esse dei & hominis, & esse a uirgine. 3a.q.27.2.2m./.q.32.4.1m./.3.d.3.q.2.1.1m /.2.c./.Ma.q.4.7.6m. Hæresis.89.J. * Annuntiatio.o. Ascendere.18.

19 Conceptio Christi specialiter attribuitur spiritui sancto, licet sit a tota trinitate, & a singulis personis. 3a.q.32.1.o./.q.39 8.2m./.q.46.6.2.19.c./.1. d.11.1.4m./.d.1.q 2.2.6m./.3.d.2.q.2.ar.2.q.2.o./.d.4 q.1.1.c./.quæst.2.1.c./.Ʒ.4.cO.45./46./. Opusc.3. 8. Matth. 1. fi./.D./. H./. Io. 12. lec. 5. meO. G. * Assumere.o. Contemplatio.27. Eucharistia.114.

20 Conceptio Christi, est de spiritusancto efficienter, ratione corporis, & substantialiter, ratione uerbi. 3. q.32.2.o./.q.54. 1.3m./.3.d.4.q.1.ar.1.q. 4.o./ Ʒ. 4.cO.46./. Opusc. 3. cO.223. * Generatio.62. Hæresis.87. Incarnatio o.

21 Corpus Christi, non dicitur proprie conceptum de spiritu sancto sed ex spū sancto. 3a.q.32.1m./.3.d.4.q.1.ar.1.q.4.2m.

22 Christus potest dici conceptus, & natus de spiritusancto, & de matre, tamen magis, proprie dicitur conceptus de spiritusancto, & natus de matre. 3. d.4. L.meO. Christus.226.

23 Cōceptio Christi fuit in instāti. 3a.q.6.4.1m./.q.33.1.2.3.o./.3.d.2.q.2.ar 3.q.1.2m./ d.3. q.2.1.c./.qu.4.2. o./.d.4. L.meO. D./.Cō.4.cO.44.* Miraculū.16.17. Mulio.34. Natiuitas.2.13

24 Christus in primo instanti suæ conceptionis, fuit perfectus secundum animam, & figuram corporis, non autem secundum quantitatem. 3a.q.33.2.o./.3.d.3.q.5.2.3m /. Con.4.cO.44./. Opusc.3.cO.2.3./.Io.1.le.8.fi.G./.cO.2.lec.3.meO.c./.H./. He.5.lec.2.prinO.D.

25 Christus in primo instanti suæ conceptionis, fuit sanctificatus, quo ad animā, & quo ad corpus. 3.q.34.1.o./.2.2m./. 3.c./.3.d.3.q.5.3.o.

26 Christus in primo instanti suæ conceptionis, habuit operationem tactus. 3a.q.34.2.3m. * Peccatū.322.&c. Tēplū.4.5.

27 Christus in primo instanti suæ conceptionis, habuit usum liberi arbitrii. 3a.q.34.2.o./. Verit.q.29.8.c. * Christus.226.

28 Christus in primo instanti suæ conceptionis, habuit plenitudinem gratiæ, & cognitionis. 3a.q.7.3.4. c q.34.2. 2m /.q. 69.3.c./.q.72.1.4m./ 3.d.13.q. 1.ar.2.o./.d. 14.ar.3.q.5.6.c./. 4.d.7.q.3.ar.2.q.1.c./. Verit.q.20.2.c.fi./.q.29. 8.c./.He.5.lec. 2.prinO.D. Opusc.3.cO.213.&c.

29 Christus in primo instanti suæ conceptionis, habuit maiorem gratiam omnibus comprehensoribus. 3a.q.34.4.c.

30 Christus in primo instanti suæ conceptionis meruit, & in eo plene comprehensor fuit. 12Ꝯ. q.5.7.2m./.3a. q.7 3.4.12. c./.q.34.3.4.o./.q.45.1.c./.q 48.1.2m./.q.49.6.3m./.c.54.2.c./. 3.d.13.q.1.ar.2/.q.3.c./.d.14.ar.3.q.6.o./.d.18.3.o./.5.c./. Verit.q.20.2.c.fi.q.29.8.o./.He.5.lec.2.prinO.D.

31 Christus gloriam immortalitatis suæ, quam in primo instanti suæ conceptionis meruit, potuit et mereri per actus sequentes, non ut magis esset eius, sed ut pluribus causis debeatur ei. 3a.q.34.3.3m./.q.49.6.2m./.q.59.3.c./.3.d.18.2.4m./ 5.o./. Verit.q.26.6.20m./.21m./.q.29.6.3m.

Hæresis. 32 Fuisse aliquid in adam secundum originem non infectum

peccato originali, ex quo in ipsa assumptione formatus sit Christus, est hæreticum, sed carnis eius emundatio a præcedenti infectione saltem intellectu præcessit assumptionem. Maria.12.d.1.q.119.2.4.fi./.fi.3a.q.31. 6.o./.7. c./. 3.d.3.q.4. ar.1.o./.ar.2.c./.2m./.L.prinO./.Io.3.lec.5.meO.G.

33 Christi conceptio est miraculum omnium miraculorum, miraculose enim non ex uirili semine, sed ex perpetua uirgine conceptus est. 1a.qu.fi.ar.fi.4m.fi.3a. qu.28.o./.q.31.1. 3m./.5.o./.3m./.q.34.1.2m./.q.35.1a.q.119.2.4m.fi./.6.c./.3.d. 3.q.1.ar.2.q.1.c.fi./.q.4.2.3.o./.d.12.q.3.ar.2.q.1.o./. Con.4. cO.45. Potentia.9.6.2.9m./.Quol.6.q.10.o./.Isa.7.fi.D.A./.2. prinO.Heb.7.lec.2.fi. Miraculum.16.17.18. Natiuitas.11. Modus.

34 Conceptio Christi cum dicitur fuisse facta ex muliere, sicut glossa dicit, mulierem pro femina posuit scriptura, more loquutionis hebræorum. Vsus enim hebræorum dicit mulieres, non uirginitatē corruptas, sed feminas. 3a.q.28.1.3m.

35 Beata virgo habuit fidem, de conceptione Christi. 3a.q.30. 1.c./.2m./. Verit.q.14.9.7m.

36 Beata virgo se habuit actiue in præparatione materiæ, non autem in conceptione Christi. 3a.q.32.4.o./.q.33.4.2m./.3.d. 3.q.2.1.o.

37 Si Maria concepisset alium filiū post Christum, ille habuisset peccatum originale. 3.d.3.q.1.ar.2.q.3.3m.

38 Beata virgo fuit concepta ex semine uiri, ideo fuit in Adā, & in aliis patribus, secundum rationem seminalē. 3a.q.37. 2.4m./.q.31.6.2m.8.2m./.3.d.3.q.1.ar.1.q.1.b./.2.3m./ q.4.a.3. q.2.1m./.Quol.6.7.o./. Opusc.3.cO.224 /.Heb.7. lec.2.fi. Mariæ. DuO.370m.

39 Virgo Maria mater Christi fuit concepta, in peccato originali. 12Ꝯ.q.81.4.o./.3a.q.14.3 1m./.q.27.1.3m./.2.c./.2m./.4m./ q.31.1.3m./.6.2m./.7 3m./.8.c./.2m./.2.d.31.q.1.1.o./.ar.2.q.1. o./.q.2.c./.3m./.4.d.43.ar.4.q.1.3m./. Con.4.cO.50./. Ma.q.4. 6.c./.7.6m./. Quol 6.7.c./. Opu.3.cO.224. Op.8.cO.1./.Ps.13.

40 Immo fuit immunis a peccato originali, & actuali. 1. d.44. 3.3m./. Respondeo Dubio.370O.

41 Festum conceptionis Beatæ Mariæ, fit in quibusdam ecclesiis, pro sanctificatione eius. 3a.q.27.2.3m./.3.d.3.q 1.ar.1.q. 1.c.ii./.Quol.6 q.5.1.o. * Damnatio.4. Hæresis. 87. Maria. 19.&c.53.58. Peccatum.22.&c.

42 Licet Romana ecclesia non celebret conceptionem beatæ virginis, tolerat tamen consuetudinem quarundam ecclesiarum, celebrantium illud festum. Ideo non est totaliter reprobanda. Nec per hoc datur intelligi, quòd in sua conceptione fuerit sancta. Sed quia quando sanctificata sit, ignoratur, ideo fit festum sanctificationis eius, potius quàm cōceptionis, in die cōceptionis eius. 3a.q.27.2.3m./. Quol.6.o.

1 ¶ CONCEPTVS. Significare conceptus suos, est homini naturale, sed determinatio signorū, est ad placitum humanum: sed aliter est in Angelis. 1a. q.107.1.2.o./. 22Ꝯ.q.85.1, 3m. Abortus.o. Actus.8. Angelus.433. Cogitatio.o. Cogitat⁹. conceptio.1. Dæmō.7.17.&c. Fœtus. Lex.58. Maria.43. Mēstruus.o. Mulier.9. 10 Semen.10. Significatio 3. &c. Nomen.34. Verbum.20.46.&c. Mentis.

2 Homo prorumpit facile ad manifestandum conceptionem cordis. 12Ꝯ.q.72.7.c.

¶ concernere. Apprehensio.3. concretum.o. Intellectus.177. 212.248.239.

¶ concessio. Accommodare. Adoptio.6.9. Angelus.601. Bonitas.217. concedere. confessio.75. &c. consensus.o. creatio. 6. Decimæ.9.19. Distinctio.29. Excommunicatio.12.32. Gratia.155. Mutuum.o. Pœna.38. Persona.42.&c. Præstare. Prouidentia.21.24. Restitutio. 6.16.24. Solus.50.&c. Spiritus. 23. Vsura.82.133.

1 ¶ CONCILIVM est, in quo iudices inter se conferunt de agendis, sicut quo supplicio aliquis damnari oporteat. 22Ꝯ.q.158.5.3m. Quid.

2 Prohibitio uel sententia synodi uel concilii, se extendit tantum ad personas priuatas, quarum non est determinare de fide. 22Ꝯ.q.1.10.2m.

3 Concilium solus papa congregare potest, a quo non potest appellari ad concilium, sed econuerso. 1a.q.36.2.2m./.22Ꝯ. q.1.10.b./.c.fi./.2m./. Potentia.q.10.4.13m. * Apollinaris.5. Donatus. Eutices.1. Hæresis.95.133. Religio.61.

4 Dignitas lex conciliorum, tempus, numerus episcoporū, sub quo papa, & imperatore, & qui heretici sunt in eis condemnati, exponitur. Potentia.q.10.4.13m./. Opusc.20. lib.O. 3.cO.17./.18. * Symbolum.6. Vsura.231.

¶ Concionari. Orpheus.

¶ Concitari. Angelus.154. Dolor.24.

¶ Conciuis. Amor.179. Ciuis.o. Ciuitas.o. præceptum.132.

1 ¶ CONCLVSIO inquisitionis practicæ, est duplex, scilicet sententia uel iudicium in ratione, uel electio in uoluntate. 1a.q.83. Diuisio.

1a.q.83.3.2m./.12Ꝯ.q.13.1.2m./.3.c./ q.76.1.c./.2.d. 24.q. 2.4. 2m./.* Agibile. Angelus.326.391. Articulus.2.

2 Propositio est causa conclusionis, ratione terminorum, in genere causæ materialis, sed est causa efficiens, ratione virtutis inferendi Meta.5.lec 3.prinO./.phy.2.lec.5.fi. D./. * Conceptio.14. Cōsciētia.3. Cōsiliū.4. Credere.16. Demostratio.4.&c.

3 Conclusio tunc solū sequit' ex principio, qū sine illa, principiū non potest esse uerum 12Ꝯ.q.13.6.1m./. Ver.q.23.4. 11m.

4 Tota uirtus conclusionis, ex principiis primis trahitur. 2.d. 24.q.2.4.3m./ Ve.q.16.2.c./.q.17.1.1m./.Quol.3.26.fi./. Quol. 8.4.c. * Deus.6.&c.114 131.239. Dispensatio.6. Docere.3. Error.1.2.3. Ethica. Finis.108. Geometra.o.

5 Conclusio syllogismi operatiui, est singularis, ideo non cōcluditur, nisi mediante propositione singulari. 1a.q.86.1.2m./. 12Ꝯ.q.76.1.c./.22Ꝯ.q.49 2.1m./.4.d.50.q.1.3.8m./. Verit.q.22. 4.3m. * Habitus.69.&c. Intellectus.17.43.57.74. 81. Ius. 17. 20. Lex.49.&c.51.157. Malum.12. Mathematica.3. Pars.34. Principium.24.25. Ratio.36. Sapientia.12 13.

6 Conclusio particularis agibilis duplex. s. cognoscitiua tantū idest conscientia, & affectiua. i. electio. 2.d.24.q.2.4.2m./.d.29. q.3.1.1m /.1.c.fi.* Scientia.20.&c.71.&c. Scire.2. Syllogismus 3.&c Verbum.9. Veritas. 26. Vsura.241.242.295.

¶ Concomitari. Amor.146.240. Anima.88. Beatitudo.73.74.75 Comes Deus.296. Eucharistia.121. Æuum.9. Generatio.20. Idea.42. Ignorantia.3 Intellectus.251. Intentio.15. Meritum 98. Pœna.8.24.25.57. Præcipere.2. Reduplicatio.1. Requiri.1. Vita.77 Voluntas.18.21.

Auferri. 1 ¶ CONCORDIA dupliciter aufertur per discordiam, scilicet per se. i. scienter, & per accidens, idest præter intentionem. 22Ꝯ.q 37.1.c. * Accedere.3. Aduocatus.6. Agens. 102. Amicitia.4. 32. Amor.174. Charitas. 147.152. Cithara. Comes. Consonantia.

2 Concordia, secundum Hieronymum paruæ res crescunt, discordia vero maximæ dilabuntur. 22Ꝯ.q.37.2.3m./. Discordia 4. * Conuenientia.o. Dæmon.34. Dissensio.1. Iustitia.22. Pax 8.9. Professio.9. Sanctus.6. Testis.3.4. Vnio.10. Voluntas.64.

3 Concordia est consensus in iis, quæ amico uidentur, non tamen in speculatiuis, quia in his secundū phi. potest sine amicitiæ præiudicio discordari. 3.d.17.q.2.1.c.

¶ Concreatum. Accidens.99. Angelus.352. Cælum.46. Creatio. o. Forma.104.115.

¶ Concretio. Concretum. Verbum.86.

¶ Concretum. Abstractum.o. Accidens. 7.8.9.10.35.65.99. Bonitas.131, Essentia.9. Forma. 133. Mentiri. Nomen.28. Quantitas 5 Relatio 82. Relatiuum.5. Christus.46.

Non licet. 1 ¶ CONCVBINATVS numquam licuit, etiam per dispensationem dei. 4.d.33.q.1.ar 3.q.3.o./. Abrahā. 11. Ecclesia.6.

Dum.371. 2 Immo concubinatus licuit iudæis, dispēsatione dei. 4. d.33. q.2.ar.2.q.1.2m./.Ʒ.3.cO.125.fi. Respondeo. Dubio.371O.

3 Concubinæ patriarcharum erant uxores, quo ad principalem finem matrimonii, scilicet prolem, non autem quo ad secundarium, scilicet regimem familiæ. 4.d.33.q.1 ar.3, q.3.c./. 2m./.L.fi.I. * Hereditas.2.

4 Concubinatus, & quilibet coitus extra matrimonium, est contra legem naturæ, & est peccatum mortale. 22Ꝯ. q.154.2. o./.4.d.33 q.1.3.o./.q.2.ar.2 q.1.2m./.d. 41. ar.5.q.1.c./. Con. 3.cO.122./. Ma.q.15.1.2.o./. Quol.3.q.5.2.c./. Quol.8.15.c./. 1Ꝯ Co.6 lec.3.o./.1Ꝯ. Thes.4. lec. 1.meO. I.

5 Ancilla est domini quo ad obsequium, non autem quo ad cōcubinatum. 4.d.33.q.1.ar.3.q.1.4m./. Ma.q 15.1.2m.

¶ Concubitus. Adulterium.6. Coitus.o. Concubinatus.o. Fornicatio.o. Matrimonium.50.

Quid. 1 ¶ CONCVPISCENTIA est appetitus delectationis sensitiuæ. Et est subiectiue in appetitu sensitiuo Et est tm̄ in cōcupiscibili. 12Ꝯ. q.30.1.o /.q. 32.3.3m./.3.d.26. q.1.c.fi.* Amicitia.5.12. Amor.23.50.97.159 162.&c.164. 174. 223. Ancilla.

2 Concupiscentia est passio distincta ab aliis passionibus concupiscibilis, scilicet amore, & delectatione, quia est de bono sensibili absente. 12Ꝯ q.30.2 o /.3. d.26.q. 1.3.c. Appetitus. 48. Aqua.14. Bapt⁹.168. Barbar⁹.2. Bītudo.106. Charitas.62

3 Concupiscentia dicit intensionem desiderii. Zelus amoris, abhominatio odii, accidia tristitiæ, præsumptio spei, audacia confidentiæ, & furor iræ 3.d.26.q. 1.3.c./.d.40.1.3m./. Veri.q. 26.4.c fi./.8m. * Caro.3. Castitas.1. Cogitatio. 10.&c.

4 Passio opposita concupiscentiæ, est innominata, ideo timor qūq; ponit' pro ea. 12Ꝯ.q.30.2.3m./.3 d.26.q 1.3 c./.* Coit⁹.o.

5 Cōcupiscētiarū aliquę bonę sunt, & aliquę malę. 12Ꝯ.q.34.1. c.fi.* Concupiscibilis.2. Cōcupiscibilitas. Cōsanguinitas.10.

6 Concupiscentia duplex. s. naturalis. i. de bono conuenienti secundum naturam animalis, & non naturalis. i. secundum apprehensionem. Prima cōuenit omni animali, secunda ue-

ro soli homini. 12Ꝯ.q.30.3.o./.q.31.3.o./.q.41.3.c./.q.77.5.c./ 22Ꝯ.q 117.5.2m./.* Continentia.1.&c. Delectatio. 36.56.

7 Concupiscentia naturalis est finita in actu, & infinita tantū in potentia, non naturalis autem, est infinita actu. Et concupiscentia finis est infinita, sed eorum quæ sunt ad finem est finita. 12Ꝯ.q.30.4.o Dæmō.36. Dolo.23. Fames.1. Finis.106. Fomes.2. Fortitudo.43.50. Gula.5.

8 Concupiscentia dupliciter est naturalis, scilicet secundum genus, & secundum speciem. 22Ꝯ q. 142. 2.2m./.2 d. 3 q.1 1. 4m./.Ma q.4.2.1m.

9 Concupiscentia est naturalis homini, tantum ut recta secundum rationem: si autem limites rationis trāscendit inest ei contra naturā 12Ꝯ.q.82.3.1m./ q.85.3 3m./.3.q. 15.2.2m./. 2.d.30.q.1.1.4m./. Ma.q.4.2.1m./.3m. * Hæresis.10.11. Incontinētia.o. Inuolūtariū.4. Ira.63 &c.73.&c. Labor.2.3. Lac.2.

10 Concupiscentia est naturalior quàm ira, ratione obiecti, & subiecti, secundum naturam generis & corporis, sed econuerso secūdum naturam speciei & indiuidui, & animæ. 12Ꝯ. q.46.5.o./.22Ꝯ.q.156.4.c.* Latere. Lex.15.16.99.101. Liberalitas.4.8. Litigium.1.

11 Concupiscentia uel cupiditas est primus effectus amoris. Iō Augustin⁹ sæpe ponit eas pro eo 12Ꝯ.q.36.2.c. * Maria 8.

12 Cōcupiscētia præcedēs actum rōnis, & uoluntatis, diminuit peccatum, sequens uero auget. 12Ꝯ.q.73.6.2m./.2.d.22 q 2.5m.

13 Cōcupiscētia carnis cōtra spūm qū rō ei resistit, nō ē pctm̄ sed est materia exercēdæ virtutis. 12Ꝯ.q.80.3.3m.* Martinus. Dum.372m.

14 Cōcupiscētia nō ligat totaliter rōnē. 22Ꝯ.q.150.4.3m. Coitus. 4.5f.* Mrim.58.67.&c.144. Mulier.14.16.17.18. Ornat⁹5.&c.

15 Immo in concupiscentia absorbetur usus rationis, propter uehementiā delectationis. 12Ꝯ.q.34.1 ar.1./.1m./.q.37.1.2m. q.72.2.4m./.2.d.20.q.1.2m./.4.d 9.artic.3.q.5 c./.ResO. DubO. 372O. * Passio.39. Pax.18. Pctm̄.192.205.288.291.296.337.

16 Concupiscentia dicitur esse sine ratione, non quidem quia totaliter auferat iudicium rationis, sed quia in nullo procedit secundum iudicium rationis, nisi sit tanta ut faciat insanire, tunc enim ligat totaliter rationem. 22Ꝯ.q. 150.4.3m./.q. 156.4.2m./.* Pollutio.1.5.9.10. Præceptum.55.57.

17 Concupiscentia non reprimitur, satisfaciendo ei, sed magis augetur secundum se. Sed ut ordinatur ratione, reprimitur quo ad corruptelas eius. 4. d.2.q. 1.ar. 1.q.2. c./.d.26.q.2.3. 4m./.Cō.3.cO.136.5m./. Eth.3.fi.* ProhibO.3. Radix.3. Rixa.4.

18 Immo concupiscentia reprimitur satisfaciendo ei. 4.d.26.q. 2.3.4. ResponO. sicut dubio.860O. * Semen.12. Dum.373m.

19 Debilitas concupiscentiæ, ex charitate uel temperātia, auget meritum, sed ex pronitate uel cōmoditate, diminuit. 22Ꝯ.q. 155.4.2m.

20 Concupiscentia accensa minuit iram, & econuerso. 1a.q.81. 2.c. * Sobrietas.5. Spes.64. 69. Supbia.14.18. Tabernaculū.3

21 Intemperantia, & concupiscentia, tripliciter sunt pueriles, non quia sint in pueris, sed quia assimilantur eis, scilicet appetendo turpia, idest contra rationem, crescendo, & refrænādo. 22Ꝯ. q.142.2.o./.q.151.2.2m./ Eth.3.fi.* Temperantia.1. 5.&c. Timor.9. Turpiloquium. Venus.2.3. Verbum.69. Vinculum.2. Virginitas.4.29.&c.39. Prohibitio.

22 Omnis concupiscentia inordinata, prohibetur duobus ultimis præceptis decalogi. 3.d.40.1.o./.2.3m./. * Ira. 73.&c. Irascibilis.

1 ¶ CONCVPISCIBILIS est de bono secundum sensum absolute, sed irascibilis, ut est arduum. 1a q.59.4.3m./.q.81.2. o./.q.82.5.c./.12Ꝯ.q.23.1.o./.2.c./.q.25.1.c./.1m./.q 26.1.c.fi./ q.30 1.c./.22Ꝯ.q.128.1m./.q.129.1.1m./.2.d. 42.q.2.3.c./.3. d. 26.q.1.o./.q.2.ar.3.q.1.4m./. d. 27.q.1.2. 5m./. Verit.q.25.2.3. c./.q.26.4.c./. Ma.q.8.3.c./.q.11.1.6m./. Virt.q.4.2.c./. Anima 13.fi.L.c./. Ethi.2.lec.5.meO.b.1./. Anima.3.lec.14.meO.c. Fortitudo 49.* Abstinētia.9. Amor.209. 216.229.231.232.283. Angelus.467.

2 Concupiscibilis denominatur a concupiscentia, quia inter omnes passiones eius est notior, & sensibilior, non autem prior. 12Ꝯ.q 25.2.1m./.q. 82.3. * Anima. 265.319. Animus. Appetit⁹.56. Castitas.1.6. Cōcupiscētia.1.2. Cōcupiscibilitas.

3 Irascibilis est quasi propugnatrix concupiscibilis. 1a.q.81.2. c./.12Ꝯ.q.23.1.1m./.22Ꝯ.q.50.4.c./. q.108.2.c./.3. d.26.q.1.2. 5m./. Verit.q.25.2.c./. Anima.3.lec.14.meO.C.D./. * Delectatio.38.74 90.&c. Desiderium. 12. Fortitudo. 39. 50. Lex.35. Patientia.9.

4 Irascibilis est dignior concupiscibili. 3.d.26.q.1.2.c./.4.d. 33. q.3.3.c./. Verit.q.25.2.c fi. * Pœnitentia.37. Phylotimia.

5 Motus concupiscibilis in appetendo, est uelocior, motu irascibilis, sed in exequēdo, est econuerso. 22Ꝯ.q.156.4.c./. Ver. q.25.6.3m.

6 Concupiscibilis, cum mollicie mouetur, & insidiose, non autem irascibilis, sed cum fortitudine, & fiducia. Verit.q.25.6. 3m. Sobrietas.

Con

3m. *Sobrietas.4. Temperantia.18.32. Timor.7.8.9. Virtus. 226. Voluntas.15.24.

7 Motus concupiscibilis ut hominis, est contra naturam, & pœna, si sit contra rationem, non autem secundum genus. 12ae.q.82.3.1m./.q.85.3.3m./.q.94.2.2m./.2.d.30.q.1.1.4m./.d. 32.q.2.1.4m./.3.d.17.ar.2.q.2.2m./.Ma.q.4.2.1m.

8 Omnia mala pertinent ad concupiscibilem, sicut ad primam rediciem, non autem sicut ad proximum principium. 12ae.q. 82.3.3m./. Veri.q.1.4.13m.

9 Opponitũ ũ dicere.2.d.5.q.1.3.c./.2m. Reso. sicut Duo.1144.

10 Omnis motus concupiscibilis causatus ex apprehensione, semper est peccatum, non autem si sit ex qualitate organi. 12ae.q.17.7.o /.2.dist.21.q 1.2.5m./. Ma.q.3.3.8m./.q. 7.6.8m. * Assimilatio.20. Charitas.8. Concupiscentia.1.2.

Duo.375m.11 Immo primi motus naturales sensualitatis, nullo modo sunt peccata.2.d.24.qu.3.2.o./.d.41.q.2.1.5m./. Quol.4.21.o. Respondeo Dubio.375.

12 Peccata concupiscibilis, secundum naturam speciei sunt naturaliora peccatis irascibilis, sed econuerso secundum naturam indiuidui. Verit.q.25 6.4m. * Continentia.14.&c. Phantasia.5. Fortitudo.39.43.50. Incontinentia.8. &c. Inuidia.8. Lex.15.16.99.101. Liberalitas.11.

13 Peccata concupiscibilis sunt turpiora, & minus grauia peccatis irascibilis. 12ae.q.73.5.3m./.22ae.q.142.2.3.4.o./.q.156.4. c./.3.d.26.q.1.2.c./. Verit.q.25.2.c.si./.62m./.Ethi.3.fi. * Luxuria 1.21. Odium.1.6. Passio.39. &c. * Præceptum.55.57. Rebellio. Sensualitas.1.5.6. Timor.9. Tristitia.1.6.7. Virtus. 28.47.64.226. Voluntas.15.24.

¶ Concupiscibilitas. peccatum.296.

¶ Concursus. Adoratio.6. Baptismus.211. Clementia.9.10. Dæmo.44. Dispositio.21. Generatio.28. Habitus.54. Intellectus. 138.272. Iustificatio.33.35. Misericordia.12. Missio.5.6. Natura.31. Perfectio.29. Raptus.2.3. Scientia.80. Semen.9. Virginitas.8. Virtus.178.271.

¶ Concupitum. Amor.188. Peccatum. 11.

¶ Concedentia. Iustitia.75.

Licitum. ¶ Condemnatus iuste ad mortem potest fugere, non autem se defendere. Si uero iniuste, potest utrumque, si non sit scandalũ.22ae.q.69.4.o.* Apostasia.5. Concilia.4. Hæresis.23.&c. Ignis.19. Iudex.6.7. Iudicium.22.44.45.51.71. Mors.11. Occidere.7. Suspicio.4. Tenebræ.2.4. Testis.1. Vermis.2. Visitatio.1. Vsura.14 &c. ¶ Concutere. Miles.9.

¶ Condensatio. Cœlum.18.

¶ Condere. Angelus.99. Cessare.1. Ecclesia.10.11. Episcopus. 27. Ius.10.12. Lex.161.

¶ Condescendere. Humanitas.1. Inclinatio.5.

¶ Cõdignum. Incarnari.5. Iusticia.85. Meritum.2.3.43.&c. Misericordia.26. Operatio.54.

¶ Condimentum. Sacrificium 34

¶ Conditio. Abstractio.6. Acceptio.1. Adiectiuum.12. Adoratio 17.29. Amor.19.233. Angelus.257.604.609. Apostasia.1. Assimilatio.21. Assistere.7. Baptismus 206 Bonitas.140. Cessare. 1. Coactio.1. Cognitio.30. Confessio.53.82. Confirmatio. 20. Coniunctio. 8.11. Contemplatio.13. Contradictio.1. Contritio.6. Dæmon.103. Deus.112.124.291.407. Dictio.3. Donatus. Eucharistia.191.227. Facultas. Fatum.9. Fiducia.4. Finis. 16. Forma.58. Fortitudo.2. Gaudium.2. Gradus.2. Gratia.17 140. Idolatria.11. Innascibilitas.2. Instrumentum.7. 16. Intellectus.82.127.177. Ironia.2. Iudicium.45. Ius.14. Lex.117. 156.172. Lingua.6. Materia.27. Matrimonium.84. &c. 102. Meritum.1.13. Natiuitas.24. Naturale.2. Necessitas.1.2.3.4. 5. Odium.14. Omissio.14. Operatio.31. Oratio.18.19.23.24. Ornatus.1. Peccatum.57.247. Pœna 20. Providentia.7. Reprobatio.3 Resurrectio.28. Satisfactio.7 Securitas.1. Scrutius.9. Solemnitas. Solus.1. Spes.12. Sponsa.3. Spõsalia.2. &c. Status.1.2. Testis.7. Vinum.5. Virtus.40.101. Vitiositas. Volũtas.57.67. Votũ.27.37. Vsura.23.96.&c. Vsus.10. Chrs.7.

Quid 1 ¶ Conditionalis quælibet uera, est necessaria. Meta.6.lec.3. * Verecundia.16.

2 Conditionalis cuius antecedens, & consequens sunt impossibilia, potest esse uera ut si dicatur. Si homo est asinus, habet quatuor pedes.1a.q.25.4.2m./.q.44.1.2m./.1.d.42.q. 2.1.2m./. 3.d.1.q.1.4.3m./.q.2.3.c./.d.12.q.2.1.c./.4m./.4.d 18.q.1.ar. 3. q.1.1m./.Con.1.co.13.prino.H./.co.20./ Potentia.q.1.6.3m./. Quol.5.4.c.fi./.10.7.lc.3.meo.B./.co.8.lec.fi./.prino./. Phi. 7. Lio.8.lect.20.

¶ Conditum. Angelus.99. Prophetia.94.

¶ Condiuisum-Accidens.98. Naturale.13.

¶ Condolere. Tristitia.19.

¶ Condonare. Vsura.284.

¶ Conducere. Arra.3. Operatio.38.

Con

¶ Conductitij sacer dotes. Missa 11.

¶ Conferre. Accidens 120. Admiratio 5. Anima 165. Animal 47. Antonius 1. Apprehensio 4 Ars 36.&c. Baptismus 12.13 115.169.&c Clauis 4. Confessio 44. Electio 26. Eucharistia 269. Exorcismus 13. Ingratitudo 7. Lex 162. Liberum 24. Magnanimitas 27. Matia 21. Matrimonium 66.67. Miraculum 22. Ommissio 15. Paupertas 8. Potus. Prædestinatio 24. Processio 62. Prudentia 32. Rex 9. Sacerdos 27.32.33. Satisfactio 16.37. Schisma 7. Sepultura.5. Symonia 16. Socrates 2. Timor 35. Vnctio 19. Vsura 191. Christus.156.

Diuisio. 1 ¶ Confessio triplex, scilicet actus exterior fidei uel iustitiæ, actus latriæ, scilicet gratiarum actiõ, & laudatio dei, & actus pœnitentiæ, scilicet confessio peccatorum.22ae.q.3. 1. o./.q.12.1.2m./.4.d.17 q.3.ar.2.q.3.o./.Psal.9.prino.G./.Matth.11.fi.C./.Ro 10.lect.2.prino.K.

2 Confessio quadruplex, scilicet humilitatis, ueritatis, laudis, & gratiarum actionis. Isa.25.fi.

3 Confessio in iudiciis, non pertinet ad uirtutem veritatis, sed magis ad iustitiam.4.d 17.q.3.ar.2.q.3.c. * Accusatio 13.

4 Confiteri peccatum in casu, est de necessitate naturali, scilicet cum quis in iudicio constitutus, a iudice interrogatur. Tunc enim non debet mentiri, peccatum excusando, uel negando, de quo Adã & Chaim uituperantur.4.d.17.q. 3.a. 1.q.2 1m./.3m. chaim 1. Accusatio 9.

Fidei. 5 Confiteri fidem in periculo mortis, non est tantum fidei, sed indiget auxilio uirtutis fortitudinis, & gratia sacramentali confirmationis.22ae.q.3.1.2m./.4.d.7.q 2.ar.2. q.2. 3m. * Actor 2. Adiurare 9. Baptismus 50.105. Benedictio 10. Cathechismus 2. &c.

6 Actus omnium uirtutum, sunt a fide formata imperatiue, sed confessio fidei elicitiue.22ae.q 3.1.3m. * Dæmon 22.

7 Hæc est uera confessio fidei, pater, & filius, & Spiritus sanctꝰ sunt vnus deus. Tri.12.o. Hæresis.39.

8 Confessio fidei est de necessitate salutis, tunc solum, quando periclitatur honor dei, uel utilitas proximi.22ae.q.3.2.o./ 3.d.29.ar.8.q.2.3m./.4 d.49.q.5.ar.3.q 2.1m./. Quol.9.14. c./. Ro.10.lect.2.prino.F./.co.14.lect.3.meo.F.&.c.

9 Confessio fidei per uerba, est necessaria, non autem per facta. Ro.10.lect.2.fi. * Confirmatio 18. Eucharistia 222. &c.

10 Confessio fidei, quo ad determinata per ecclesiam, est necessaria quantumcumque quis ex hoc scandalizetur, non autem quo ad non determinata nisi forte apud eos qui habẽt de fidem determinare.1a.q.32.4.c./. Ro. 14. lect. 3. meo. G. * Exaltatio 2. Hæresis 37.39. Ingratitudo 11. Martyrium 7.

11 Blasphemia opponitur confessioni fidei.22ae.q 13.1.o./.2.2m /.3.c. * Verbum 26. Vsura 280.

Sacramen. 12 Confessio peccatorum duplex, scilicet interior deo, & exterior sacerdoti.3a.q 68.6.c./.2m.

Quid. 13 Definitio quadruplex confessionis sacramentalis.4.dist.17. q.3.ar.q.1.o.

14 Confessio sacramentalis est actus uirtutis, elicitus a pœnitentia, & nõ a ueritate, sed imperatus a spe, & a multis aliis uirtutibus.4.d.17.q.3.a.2.q.2.3.o./.ar.4.q. 4. c. Pœnitentia. 80. * Baptismus 105.

15 Confessio peccatorum, ut est ex libero arbitrio, gratia informato, est actus uirtutis, sed ut medicina, est pars sacramenti pœnitentiæ.4.d.17.q.3.ar.2.q.2.3m./.ar.4.q.3.4 c.

16 Contritio naturaliter præcedit confessionem, sed aliquãdo per accidens sequitur eam.4.d.17.q.2.ar.1.q.1.7m.

17 Confessio præsupponit actualem contritionem delentem culpam, ideo directe ordinatur ad dimissionem pœnæ. 3a. q.87.1.c./.4.d.21.q.2.2.c./.2m.

18 Confessio peccatorum magis causatur ex spe, quam ex timore. Ideo magis iunitur articulo de uita æterna quam articulo de iudicio, sed pœnitentia, ratione contritionis, econuerso.4.d.17.q.3.ar.2.q.1.2m./.q 3.4m.

19 Confessio peccatorum, in lege Moysi, erat in generali, per oblationem pro peccato, & satisfactio, non secundum arbitrium sacerdotis.4.d.22.q.2.ar.3.q.2.3m. * Hæresis 78. &c. Peccatum 374. Pœnitentia 80.&c.

20 Confessio sacramentalis quæ fit homini sponte, non est de iure naturali, sed fuit instituta tãtum a christo immediate: sed a Iacobo promulgata.4.d.16.l.mo.B./.d.17.q.3 ar.1.q.5. 2m./.ar.3.q.1.1o.

21 Confessio sunt figurata in baptismo Ioannis, & in missione leprosorum ad sacerdotes.4.d.17.q.3.ar.1.q.5.2m.

22 Confessio figurata fuit, in resuscitatione Lazari.4.d.17.q.3. ar.3.q.1.b.

23 Confessio facienda sacerdotibus, instituta fuit a Christo, quando dedit apostolis potestatem remittendi peccata.4.d. 17.q.3.ar.3.q.1.1m.

Con.

Con

24 Confessio facta soli deo, quæ fit per recognitionem peccati, de iure naturali, non autem confessio sacramentalis, quæ fit homini sponte ad remissionem peccatorum consequendam a deo, sed tantum de iure diuino.4.d.17.q.3.ar.1.q.2.o ./ ar.2.q.2.1m./.d.21.c.3.ar.1.q.1.2m.

Duo.376.25 Immo obligatio ad confessionem sacramentalem est de iure positiuo.4.d.17.q.3.ar.1.q.3.o. Responsio Dubio 376.

Necessitas 26 Confessio sacramentalis, est de necessitate salutis, quo ad remissionem culpæ non autem quo ad remissionem pœnæ temporalis.4. d.17.q.3.ar.1.q.1.1m.

27 Cui dimissa est tota pœna per contritionem, necessaria est confessio, & satisfactio, quia utraque est in præcepto, & incertus est.4.d.17.q.2.ar.1.q.1.8m./.ar.5.q.2.1m./.q.3.ar.1.q. 1.1m./.d 21.q.2.2.1m./.3m.

28 Confessio ad hoc est necessaria, ut pœnitens satisfactionem accipiat, secundum modum delicti.4.d.16.quæstio.2. art. 2. q.3.c.

29 Confessio est necessaria ei, qui commisit peccatum mortale.4.dist.17.quæst.3.ar.1.q.1.o./.3.4.co.71.mo.A.&c. Ro.11 lect.4.fi.E

30 Omnes tenentur confiteri ex statuto ecclesiæ, sed ex ni sacramenti tantum existens in peccato mortali.4.d. 17. q. 3. ar.1.q.3.o.

Duo.377. Opponitum uidetur dicere.4.d.16.q.2.ar.2.q.3.3m./.d.17. q. 3.ar.1.q.3.3m./.ar.3.q.5.4m./.L.9m. Reipõdeo sicut Dub.376.

Quando.3 Papa potest dispensare, quod differatur confessio, non autẽ quod totaliter dimittatur.4.d.17.q.3.ar.1.q.5.o./.d.21. q. 3. ar.1.q.1.2m./.3.4.co.72. fi. A./. Quol.1.10.o. * Abscondere 4. Eucharistia 20.&c. Missa 8.9.

32 Nullus tenetur itatim confiteri, nisi propter communionem eucharistiæ, uel propter periculum mortis.4.d.17.q.3 ar.1.q. 4.o./.Quol.1.11.o.

Dequib.33 Nullus tenetur confiteri, de peccato originali.4.d.16.q.1.a. 2.q.1.2.o.

34 Nullus tenetur confiteri, de peccatis uenialibus, sed laudabile est, quòd homo ea confiteatur.4.d.16.q.2.ar.2.q. 3. o./. q.3.ar.2.q.5.c./.1m.d.17.q.3.ar.1.q.3.c./.3m.ar.3.q.3.o./.qu.5. 4m./.Opusc.12.ar.6.

35 Nullus debet confiteri peccatum, quod non commisit, 4. d. 21.q.2.2.3.o. Immunditia 4. * Circunstantia.13. cogitatio. 11.12.

36 Nullus debet exprimere in confessione personam, cũ qua peccauit, nisi aliter non posset possit exprimere speciẽ sui peccati.4.d 16.q 3.ar.2.q.5.5m./.Opusc.12.ar.6.

37 Quilibet tenetur conteri de peccato mortali, cum proposito non peccandi, & tenetur confiteri peccatum suũ, quod dubitat esse mortale, & causas uel occationes sufficientes peccati mortalis, hue circunstantias aggrauantes in infinitũ. 3a.q.87.1.c./.1m./.4.o. 10.q.2.ar.2.q 5.o./.d.21.q.2.3.3m. Opusc.12.ar.6./.Opusc.64.co.14. Circunstantia 13. * Pœna. 99. Pœnitentia 73.&c. Verecundia 3.7.9.

38 Homo debet confiteri duo, scilicet mala quæ gessit, & bona omissa. Psal.31.

39 Quilibet tenetur confiteri omnia peccata, licet confessor, non possit absoluere de omnibus.4.d.17.q.3.ar.4.q.2.4m.

40 Quilibet tenetur conteri numerum suorum peccatorum, sicut potest, quia peccatum in specie non est unum peccatum numero, sed multa. Contritio etiam est in conspectu dei, qui uno intuitu omnia uidet. Sed confessio fit homini cui singillatim oportet omnia exponi. Et præterea oportet de omni peccato mortali quod memorie occurrit, singulariter dolere.3a.q.87.1.c./.4.d.17.q.3.a.4.q.2.o./.d.21.L.prio/ Opul.4.co.4.fi./.Opusc.12.ar.6.* Vsura 280.3 14.

41 Non confitens aliquod peccatum, propter ignorantiam facti, aut quia oblitus est, excusatur a fictione, non autem si propter ignorantiam iuris.22ae.q.53.2.2m./.14.d.21.q.2.2.4m

42 Cum in foro pœnitentiali cuilibet fit credendum, & per se, & contra se, proprius sacerdos, scilicet parochialis debet credere eum confessum esse, si se confessum fateatur.4.d. 17. q.3.ar.3.q.5.2m./.4m./.Quol.1.q.6.3.o./.Opu.12.ar.6./.Opu. 19.co.4 ad 5m.

43 Circunstantiæ particulares peccati carnalis, quę in speciem peccati mortalis trahunt, licet appetitum mouentin confitente, uel in sacerdote, semper sunt confitendę, quia gratia quæ in sacramento pœnitentiæ datur, restaurat si qua in clinatio ad peccatum, ex talium cogitatione peruenit in confitente, uel in sacerdote, secundum Gregorium.4.d. 16. q.3.ar.2.q.5.4m./.d.19.L.fi./. Opusc. 64.co.12.prino./.21.1. Circunstantia 13. infra.

44 Si autem circunstantiæ non aggrauant in infinitum, nouã speciem peccati mortalis conferendo, quandoq; laudabili-

Con

ter reticentur, adhibita debita discretione, secundum considerationem turpitudinis circunstantiæ, & secundũ pronitatem inclinationis ad peccatũ, ex eius confessione in ipso cõfitente, uel in sacerdote.4.d.16.q.3.ar.2.q.5.4m./.d.19.L.si/. Opusc.64.co.21.

45 Homo non confitetur sufficienter peccatum suum, nisi speciem confiteatur peccati, quæ cognosci non potest nisi per circunstantias trahentes in aliud genus peccati, ex quibus peccatum specificatur./.Opusc.12.ar.6.prino.

Reiteratio. 46 Reiteratio confessionis eiusdem peccati, est de consilio. Et cum dicitur, quòd in prima absolutione tãtum dimittitur ui clauium, quantum dimitti potest, sed tamen ualet iterata confessio, tũ propter instructionẽ, tũ propter maiorem certitudinem, tũ propter intercessionem confessoris, tũ propter uerecundię meritum, hoc non uidetur uerum, quia et si hæc esset ratio confessionem iterandi, non tamen esset rõ iterandi absolutionem, præcipue in eo qui non habet câm dubitandi de præcedenti absolutione. Ira.n. potenit dubitare post secundam absolutionẽ, sicut post primã, sicut uidemus, quod sacramentum extremæ unctionis non iteratur super eundẽ morbũ, eo quòd totũ quod per sacramentũ fieri potuit, semel factum est. Et præterea, in secũda confessio nẽ nõ requireretur quòd haberet claues ille cui fit cõfessio si nihilibi uis clauiũ operatur.4.d.17.q.3.ar.3.q.5.4m./.ar.5. q.2.c./.L.fi.K./.d.18.q.1.a.3.q.2.4m./. Op. 7.co.9.mo.c.&c.

47 Nullius puri hominis auctoritate, potest aliquis cõpelli ad reiterandũ confessionẽ rite factã ei qui potuit absoluere.4. d.17.q.3.ar.3.q.5.4m./.Quol.1.12.1m. * Operatio 61. &c. Pœna 99. Verecundia 3.7.9. Vsura 280.

48 Confessio ficta.i. sine contritione, nõ est necessario reiteranda 4.d.17.q.3.ar.4.q.1.o./.d.21.q.3.ar.1.q.1.1m.

49 Dimittens aliquod peccatũ ex obliuione, non tenetur reiterare confessionẽ factã, eidẽ uel alteri.4.d.17.q.3.a.4 q.2.3m.

50 Recidiuans, non tenetur reiterare confessionem, in speciali nec in generali, eidẽ nec alteri.4.d.22.q.1.4.o. Absolẽdere 4.

51 Dimittens scienter aliquod peccatum mortale, tenetur reiterare totã confessionẽ, quia nulla fuit.4.d.17.q 3.a.4.q.2.o.

Qualis. 52 confessio potest esse informis, quo ad sacramentũ, non autem quo ad fructum meriti.4.d.17.q.3.ar.4.q.1. o.

53 confessio debet habere sex decim conditiones, scilicet simplex, numilis, pura, fidelis, frequẽs, nuda, discreta, libens, uerecũda, integra, secreta, lacrimabilis, accelerata, fortis, accusans, & parere parata.4.d.17.q.3.ar.4 q.4.o./.psalm.31.

54 cõfessio debet eẽ integra, quia quilibet tenetur oĩa petã sua uni cõfiteri.4.d.17.q.3.a.4.q.2.o./.Op.4.co.4.fi./.Op.12.a.6.

55 Confessio potest fieri per scripturam, uel interpretẽ, in necessitate tantũ, aliter nulla asser.4.d.17.q.3.ar.4.quæst.3.o./. Quol.1.10.o. * Verecundia 3.7.9. (5.q.3.4.o.

Effectus. 56 Confessio aperit paradisum, & dat spẽ salutis.4.d.17.q.3.a.

57 In confessione datur gratia, uel augetur, ideo liberat a culpa.4.d.17.q.3.ar.5.q.1.o /.q.3.c./.d.18.q.1.ar.3.q.1.c./.q.2.c. /.4m./.d.22 q.2.ar.1.q.3.c./. Quol.1.10.11.c.Quol.4.10./.c./ Psal.31.mo. c. d.* Absoluere.40. Ira 40. Peccatum 374.

58 Confessio dupliciter liberat a pœna æterna, & diminuit pœnam temporalẽ, scilicet ut clauiũ, & ut pœnosa.4.d.17.q.3.a. 1.q.1.1m./.ar.3.q.5.4m.fi./.ar.5.q.2.o./.q.3.c./.L.mo.H./.d.18 q.1.ar.3.q.2.o./.d.20.ar.1.q.2.3m./.ar.2.q.1.c./.d.22.q.2 ar.1. q.3.c.con.4.co.72.fi.B./.Opusc.7.co.9.C.&c./.Psal.31.mo.c.F. Pœna 99. Satisfactio 4. * Verbum.76.

59 Cõfessus, & absolutus, minus punietur in purgatorio, quã contritus tantum.4.d.17.q.3.ar.5.q.2.2m./.d.18.q.1.ar.3.q.2 c./.d.20.ar.1.q.2.3m./.ar.2.q.1.c.

60 Peccatum dimittetur, ante actualem confessionem factam sacerdoti, non autem ante propositum eius, quia nunc esset hæresis.4.d.16.q.1.ar.1.q.2.2m./.d.17.q.3.ar.1.q.1.1m./.ar 5. q.1.c./.q.3.2m./.L.9m./.d.18.q.1.ar.3.q.1.c./.d.21.q.2.2.c./. d. 22.q.2.ar.1.q.2.1m./.q.3 o./.3.4.co.72.fi.B./.Quol.4.10.c.

61 Confessio facit de mortali ueniale, non mutando in culpã venialem, sed dando ueniam.4.d. 17.q.3 ar.5.q.1.2m.

62 Confessio generalis sacramentalis, delet uenialia, quo ad culpam, & pœnam, in toto uel in parte, quadrupliciter, scilicet ex contritione, humilitate, oratione, & ui clauium. Non sacramẽtalis autẽ, tãtũ tribus primis modis.4.d.21.q.2.1.1m

63 Confessio generalis, quæ fit in missa, prima, & completorio delet peccata uenialia, & ẽt mortalia oblita.4.d.21.q.2.1.2m

64 Peccans in confessione, nihil consequitur, quia cõfessio nõ imprimit characterẽ, sed tantum gratiã.4.d.22.q.2.ar.2.q.3. c./.Quol.1.10.o.8 c./.fi./.Quol.12.16.o.

65 Cõfessio sacramentalis, est soli sacerdoti facienda loco dei: quia qui cõfitetur sacerdoti, nõ cõfitetur ei ut cõseruo, sed ut deo.4.d.17.q.3.ar.3.q.1.o./.q.4.c./.4m./.L.fi.k./.d 18. q. 2.

ar. 2.

Con

ar.3.q.3.c./.d 21.q.3.3.o./.5.4.c°.72.fi.

66 Confessio debet fieri laico in necessitate,qua cessante, opor ter iterum confiteri sacerdoti.4.d.17.q.3.ar.3.q.2.o./.ar.4.q. 3.3ᵐ./d.20.a.1.q.2.3ᵐ. * Clauis 5.6.Relio 78.&c.95.99.100.

67 Confessio sacramentalis, debet fieri tantum proprio sacer dotiidest habenti iurisdictionem super eum,uel de eius li centia.Proprium enim hic non accipitur secundum quod diuiditur contra commune,sed secundū quod diuiditur cō tra alienum, vnde qui confessus est episcopo suo vel alicui habenti vicem eius confessus est proprio sacerdoti. 4. d. 17. q.3.ar.3.q.4.o./.Quol.12.31.c./.Opusc.19.c.4.

68 Confitens alii ex commissione, debet iterum confiteri pro prio sacerdoti, de consilio tantum.4.d.17.q.3.ar.3.q. 5. 4ᵐ./. Opusc.19.c°.6.o.

69 Quilibet sacerdos potest audire confessionem subditi alte rius,ex commissione superioris cuiuscunque.4.d.17.q.3.a. 3.q.5.o./.Quol.12.31.o./.Opusc.19.c°.4.fi. * Restitutio 18. Sat.sfactio 4.

70 Perpendens suum face dotem esse lasciuum, debet petere li centiam confitendi alteri, quam si non det, recurrat ad supe riorem.4.d.16.q.3.ar.2.q.5.4ᵐ./.d.17.q.3.ar.3.q.4.5ᵐ./.d. 19. q.1.ar.3.q 2.1ᵐ.

71 Prælatus non facilis ad dandum licentiam confitendi alte ri peccat,quia multi sunt adeo infirmi,quòd potius morerē tur sine confessione,quàm ei cōfiteri.4.d.17.q.3.ar.3.q.4.5ᵐ

72 Nimis soliciti ad sciire conscientias subditorum per confes sionem, multis damnationis laqueum iniiciunt, & per con sequens sibiipsis.4.d.17.q.3.ar.3.q.4.6ᵐ.fi.

73 Probabiliter timens sibi,uel confessori, recurrat ad superio rem,uel petat licentiam confitendi alii,quam si non det,est sicut non habens confessorem, & potius confiteatur laico. 4.d.17.q.3.ar.3.q.4.5ᵐ./.d.19.q.1.ar.3.q.2.1ᵐ.

74 In quinque casibus,licet alii quàm proprio sacerdoti confi teri,& sine licentia eius,scilicet quando est vagus , mutans domicilium, peccans in alia parochia, si proprius sacerdos reuelat confessionem uel solicitat ad peccatum,& in extre ma necessitate. 4.dist.17.q.3.ar.3.q.4.5ᵐ./.d.19.L.fi./.Opusc.64.c°.12.prin°.21.

75 Concessum est prælatis a iure,quòd possint sibi eligere con fessores,quia prælati habent dispensare sacramenta, & inte rior perfectio ad hoc requiritur quòd aliquis digne huius modi actus exerceat,qui etiam confessores, quantū ad hoc sunt eis superiore .22.q.184.6.c.4.d.17.q.3.ar.3.q.4.4ᵐ.

76 Electio discreti confessoris,non est nobis commissa, nisi de licentia superioris,quando proprius est minus idoneus ad ponendū peccato salutare remediū.4.d.17 q.3.a .3.q.4.3ᵐ.

77 Vel quòd aliquis possit alii confiteri,quando habet sacer dotem ignorantem,intelligendum est, quando sacerdotis ignorantia posset hominem inducere in errorem. Tunc enim de scientia sacerdotis,uel sui superioris, debet alium petere prudentiorem 4.d.21.L.fi.

78 Monachus habens iurisdictionem,uel commissionem, po test audire confessionem.4.d.17.q.3.ar.3.q 4. 1ᵐ./. Opusc. 19. c°. 6. o.

79 Sacerdos dupl citer impeditur ab audientia confessionis, s. propter defectum iurisdictionis, uel propter impedimentū exequutionis.4.d.17.q.3.ar.3.q.5.c.

80 Quilibet face dos, potest quemlibet absoluere a peccato ve niali.4.d.18.q.2.ar.3.q.1.3ᵐ./.ar.4.q.3.b./.ar.5.q.1.c. prin°.

81 Nullus debet absoluere,sine confessione, & pœnæ iniictione. Nec sacerdos debet aliquem absoluere nisi æstimet eū contritum. Ad hoc enim necessaria est confessio in sacramē to pœnitentiæ, ut sacerdos per potestatē clauium cōuenien ter peccatorem soluat uel liget.4.d.17.q.3.ar.3.q.4.c.fi./d.18 q.1.ar.3.4.3.o./.Quol.3.28.c./.Quol.4.10.b./.Io.8.lect.1.fi./. Ro.1.1.lect.4.fi.F.

82 Confessor debet interrogare confitentes , non de quolibet peccato,sed secundum conditiones singulorum, non enim oportet quod a milite quæratur de peccato clericorum aut religiosorum,aut econuerso.Sed de peccatis præcipue car nalibus debet interrogare a longinquo,caute,& non descē dendo nimis ad particularia, nisi in his quæ in aliquā spe ciem peccati mortalis trahunt, ut si commisit dicat, & si nō commisit non addiscat.Et ideo potest contingere, ut cōfes sor talia nimis quæreus, & sibi & confitenti noceat , & sic quandoque deficiāt in suo scrutinio iniquitatis scrutantes. 4.d.16.q.3.ar.2.q.5.4ᵐ./.d.19.L.fi./.Opusc.64.c°.12.prin°.21.

83 Filius confessoris potest contrahere matrimonium cum cō fitente,sed confessor coiens cum ea,tantum peccat quan tum cum filia spirituali.4.d.42.q.1.2.8ᵐ)/.q.2.2.1ᵐ./.L.prin°

84 Confessori licet iurare, se nescire quod scit per confessionē tantum.4.d.21.q.3.ar.1.q.1.1ᵐ./.2ᵐ.

Con

85 Reuelat confessionem, qui pœnitentiam publicam, pro pec cato occulto imponit.4.d.9 ar.5.q.1.c. (Dub.378. Celare.

86 Oppositū uidetur dicere.4.d.14.q.1.a.5.q.1.1ᵐ./.2ᵐ. Resp. Duᵐ.371

87 Sacerdos in nullo casu debet reuelare cōfessionē.22.q.7o. 1.2ᵐ./.4.d.21.q.3.art.1.q.1.o./.Quo.1.15.c./.Quol.5.13.c./. Quol.12.17.o.

88 Omnia dicta in confessione,celanda sunt, licet non pertinēat ad ea.4.d.21.q.3.a.1.q.2.o.Sigillū.2.in. *Obediētia 33

89 Quilibet ad quem peruenit confessio, licet sit laicus , tenetur eam celare.4.d.21.q.3.ar.1.q.3.o./.ar.2.4ᵐ.

90 Sigillum confessionis est de iure diuino,& de essentia sacra menti.4.d.21.q.3.ar.1.q.1.o./.ar.2.c.

91 Confitens potest licentiare confessorem, quod reuelet con fessionem eius, non autem papa.4.d.21.q.3.2.o.

92 Confessor dicere potest ea quæ audit in confessione, si ea sciat per alium modum,quia si non posset, secundum hoc posset impediri iustitia ecclesiæ,si aliquis ut euaderet senten tiam excommunicationis.quæ in ipsum ferēda era, propter aliquod peccatum,de quo conuictus erat,cōfiteretur ei qui sententiam ferre debet.Sed iustitiæ exequutio est in præcep to.Ergo non tenetur celare peccatum,quod quis in confes sione audit,si alias sciat.Tū propter scandalū uitandū de bet cōfessor abstinere ne de hoc loquatur, nisi necessitas im mineat.Contraria aūt opinio,dūm nimiū sigillo confessio nis attribuit, præiudicium ueritati, & iustitiæ seruandæ fa cit.Posset.n.aliquis ad peccata esse procliuior, si nō timeret ab illo accusari, cui confessus est,si corā ipso peccatum itera ret.Similiter ēt multi iustitię periret si testimᵒ ferre nō pot set de eo quod uidit,propter confessionem de hoc sibi factā 4.d.21.q.3.3.o.

93 Quando aliquis dicit se uidisse quod in confessione audiuit nō reuelat qđ in cōfessione audiuit,nisi per accidens , sicut qui scit aliquid per auditum,& uisum, non reuelat quod ui dit per se loquendo, si dicat se audisse,sed per accidens,quia dicit auditum,cui accidit uisum esse.Et ideo talis, sigillum confessionis non frangit.4.d.21.q.3.3.1ᵐ.

94 Non obligatur audiens confessionem, quòd nō reuelet pec catum simpliciter,sed prout ē in confessione auditū. Nullo .n. casu dicere debet se audisse in cōfessione.4.d.21.q.3.3.2ᵘ

95 Cum dicitur, quòd duorum quod est potentius , trahit ad se reliquum,& quòd peccatū non poterit reuelari quod scit quis ut homo,& quod in confessione scit ut deus, intelligē dum est de duobus, quæ habent oppositionē. Sed scientia qua scit aliquis peccatū ut deus,& illa qua scit ut hō, non sunt opposita.12.q.93.3.c./.q.2.4.d.21.q.3.3.3ᵐ.

96 Non debet ita uitari peccatum ex una parte quòd ex alia, veritas uel iustitia relinquatur. Veritas enim nō est propter scandalum dimittenda.Et ideo quādo imminet periculum iustitiæ,& ueritatis,non debet dimitti reuelatio eius, quod quis in confessione audiuit,si alias scit, propter scandalum, dū tamen scandalū quātū in se est, uitetur.4.d.21.q.3.3.4ᵐ.

97 Prælatus pōt amouere subditum ab officio, propter audita tantū in confessione.4.d.21.q.3.a.1.q.1.3ᵐ./.Quol.5.13.o.

1 ¶ Confessor ad hoc quòd sit idoneus ad audiendum con fessiones aliorum tenetur scire discernere, saltē inter pecca tum,& non peccatum, & inter mortale,& ueniale.4.d.17.L fi. * Confirmatio 29.Euchaª.222.&c.Religio 95. Qualis

2 Confessor debet esse dulcis,affabilis,suauis,prudens,discre tus,& mitis,pius, & benignus.4.d.17.L.fi.

3 Maxima familiaritas est inter sacerdotē,& confitentem.4. d. 42.q.1.2 8ᵐ./.Opusc.64.c°.22.o. *Restit°.18.Satisfa°.4.&c.

4 Confessores non ponūtur in canone missæ,quia antiquitus ecclesia non solemnizabat de eis,nec passi sunt, sicut Chri stus.4.d.8.L. *Aureola 17.&c.

5 De quolibet cōfessore dr. Non ē inuētus similis illi.12.q.66 2 2ᵐ./.3.d.37.2.1ᵐ./.4.5ᵐ./.Vir.q.5.3.c./.Iob.lect.2.me°. H.

6 Oppositum uidetur dicere.4.d.49.q.5.ar.3.q.2.3ᵐ./.ar.5.q.3. c./.Veri.q.26.6.8ᵐ./.He.11.lect.8.prin°.G. *Festum. Meri tum 71.Sanctus 1.2. Respondeo Dubio 379. Duᵐ.378

¶ Conficere. Absoluere 31.32.33.Episcopus 14.Euchª.62.&c.

¶ Confidere. Appellare 1. Concupiscentia 3. Fides 58. Glo ria 7.Humilitas 11.32.Iudas 2.Oratio 19.23.Reuelatio.11. Scriptura 6.Securitas.

¶ Configurare.Baptūs 186.230.Confessio.21.32. Cōfirmatio 23. Passio.122.Sanctificatio 16.Trinitas 13.

¶ Confinium.Angelus 233.Anima 47.Cogitatiua 2.Dilucu lum. Ioannes.1.Maria 67.Terminus.

¶ Confirmare, Confirmat nos Christus in septem.s. in fide, in spe, in Charitate,in bono opere,in tentatione,in accusa tione,in remuneratione Ila.26.meº.D.

1 ¶ Confirmatio est sacramentum.3ª.q.65.1.o./.q.72.1.o./ 4.d.2. Quid.

Con

4.d 2.q.1.2.c./.d.7.q.1.artic.1.q.1.o./.5.4.c°.58.

2 In cōfirmatione character est res,& sacramētum, sed gratia est res tantum.4.d.7.q.2 priº. Character.35. * Absoluere.35.

3 Confirmatio est nobilius sacramentum baptismo,quo ad mi nistrum,& gratiam , & simpliciter , sed quo ad remissionem peccatorum,est econuerso,3ª.q.72.11.2ᵐ./.4.d.7.q.1. artic.1. quæst.3.o /.Quol.11.7.3ᵐ. * Baptismus.139.148.235.245.

4 Confirmatio non est chrisma,sed linitio eius,cū debita for ma.4.d.7.q.1.ar.1.q.1.2ᵐ./.ar.2.q.3.2ᵐ. Chrisma.2.

5 In confirmatione,chrisma est sacramentū tantū,salus autē est res tantum.4.d.7.q.1.ar.3.q.2.c./.5ᵐ. *Eucharistia.9.&c.

Materia. 6 Chrisma.i.oleū oliuarū cū balsamo,est propria materia eius 3ª.q.72.2.o./.q.84.1.1ᵐ./.4.d.7.q.1.2.o./.5.4.c°.60.

7 Materia huiº sacramēti,debet prius sanctificari ab episcopo 4.d.7.q.1.ar.2.q.3.o./.Chrisma.1.* Sacrm.15.&c.47. &c.144.

Forma. 8 Apostoli in cōfirmatione,aliqua forma utebātur, quæ tū nō fuit scripta,propter irrisionem gentilium euitandam. 4.d.7. q.1.ar.3.q.1.2ᵐ. Apostoli.25.

9 Hoc sacramentum habet determinatam formam , scilicet consigno te signo crucis,& confirmo te chrismate salutis,in nomine patris,& filii, & spiritus sancti.Amen. 3ª.q.72.4.o./. q.84.3.c./.Opusc.22.

10 Forma eius habet efficaciam in usu eius, non autem in be nedictione materiæ.4.d.7.q.1.ar.3. q.3.o./. Quol.11.7.c./.1ᵐ. Chrisma.2.

11 Confirmatio est spirituale augmentum,promouens hominē in spiritualem ętatem perfectam.3ª.qu.72.1.5.6.c./.7.1ᵐ./.8. 10.c./.11.2ᵐ./.q.84.1.c./.Con.4.c°.58.

Ministrus 12 Confirmatio non est de necessitate salutis,sed est sacramen tum necessitatis,quo ad bene esse spiritualis uitæ. Et tamen contemptus huius sacramenti,est periculosus.3ª.quæst. 65. 4.c./.4.d.7.q.1.ar.1.q.2.c.

Apti. 13 Cōfirmatio fuit immediate instituta a Christo, quando im posuit manus super pueros,non exhibendo , sed permitten do.3ª.q.72.1.1ᵐ./.4.d.2.q.1.ar.4.q.4.1ᵐ./.d.7.q.1.ar.1 quę.1. 1ᵐ./.ar.3.q.1.1ᵐ./.d.23.q.1.ar.1.q.3.c.

14 Impositio manus Christi super pueros, non fuit sacramen tum confirmationis,quia non erat dandum ante ascensionē eius, sed fuit institutio eius. Vel fuit talis,qualis fit in cathe chismo,& exorcismo.4.d.7.q.1.ar.2.q.1.1ᵐ./.ar.3. quæst.1.1ᵐ * Baptismus.148.

15 Confirmatio incæpit in aduentu spiritus sancti, sicut sacra mentum baptismi,in baptismo Christi. 4.d.7. qu. 1.ar.2.q.1. 1ᵐ./.2ᵐ./.q.2.c./.ar.3.q.1.1ᵐ. * Minister.9.10.Ordo.94.95. Sa cramentum.147.148.

16 Hoc sacramentum confertur tantum ab episcopis. 3ª.q.65. 3.2ᵐ./.q.72.4.3ᵐ./.11.o./.12.1ᵐ./.4.d 2.q.2.4 1ᵐ./.d.7.q.1. ar 1.q.3.c./.ar.2.q.3.c./.ar 3.q.2.1ᵐ./.q.3.ar.1.q.2.o./.d.13.q.1.a 1.q.2.o./.d.25.q.1.1.c./.Con.4.c°.60./.Quol.11.7.o.

17 Confirmatio conferri potest,a simplici sacerdote,ex commis sione solius papæ,non autem a diacono. 3ª.q.72. 11.1ᵐ./.4. d.7.q.3.ar.1.q.3.o./.d.25.q.1.1.3ᵐ./.Quol.11.7.o.

18 Confirmans, & confirmandus, debent esse in gratia. Et debēt esse confessi,& ieiuni de consilio, non autem de præcepto..3ª Duᵐ.380. q.72.7.1ᵐ./.12.2ᵐ./.4.d.7.L. Oppositum uidetur dicere a simili.Io.8.Rom.2.lect. 1.prin°. E.&c.Respondeo sicut Dubio.796°.

19 Confirmandus debet teneri ab alio confirmato, cuiuscūque etatis,uel sexus.3ª.q.72.10.o /.4.d.7.q.3.ar.3.q.1.o. Subiectū. 20 Confirmatio debet dari cuilibet baptizato cuiuscūque ætā tis,sexus,& conditionis,etiam morienti.3ª.q.72.2.o./.4.d.7 q.3.ar.2.q.2.3.o./.d.25.q.2.ar 1.q.2.c. * Adam.11.69.70. 71.Anima.122.127.Apostoli.28.

21 Confirmatio datur tantum in fronte ad liberam confessio nem nominis Christi,& ad fortiter defendendum dignita tem acceptam.3ª.q.72.9.o./.11.3ᵐ./.4.d.7.q.3.arti.3. q.2.o./. Con.4.c°.60. /. Quol.11.7. c./. Rom. lect.5. fi./.c°.10.lec.2. prin°.G /.Heb.6.lec.1.meº.E.*Baptismus.139.

22 Confirmatus non lauet caput, usque ad septimum diem.4. d.7.q.3.ar.3.q.2.3ᵐ.

23 Confirmati conformantur Christo , & configurantur ei per signū crucis quasi duci,3ª.q.72.1.4ᵐ./.4.3ᵐ./.9.c.Con.4.c°60

24 Christus non debuit sumere sacrm cōfirmationis,nec ordi nis.3ª.q.72.1.4ᵐ./.3.c./.4 d.7.q.3.ar.2.q.1.o.

Effectus. 25 In confirmatione confertur plenitudo gratię, & spiritus san cti.12.q.102.5.3ᵐ./.3ª.qu 72.1 o /.2.c./.2ᵐ./.4.c./.7. o./.11. 3ᵐ./.q.84.1.1ᵐ./.4.c./.4.d.7.q.1.c /.q.2.1ᵐ.*Character.25.&c. Cognatio.3.4.Confessio 5.Cultus.10.Eucharistia.47.48.

26 Gratia collata in confirmatione, distinguitur a gratia collata in baptismo,& perficit eam.3ª.q.72.7.c./.3ᵐ./.4.d.7.q.2.2.o.

27 Impositio manus fit in sacramento confirmationis,& ordi-

Con Confor

nis,ad significādū copiosum effectū gr̄ę.3ª.q. 84.4.c./.2ᵐ.

28 In confirmatione datur nobis robur, ad pugnam spirituale. 3ª.q.65.1.c./.4ᵐ./.qu.72.1. 2.c./.3ᵐ./.5.o./.6.3ᵐ./.7. c./.9.c./. 1ᵐ./.10.c./.4.d.7.q.3.ar.3.q.1.2ᵐ./.Con.4.c°.60./.Quol.11.7. c /.1.Cor.11.lc.5.prin°.I./.He.6.lc.1.meº.E.* Ordo.94. 95.

29 Confirmatio datur contra infirmitatem , oppositam robori necessario confessoribus nominis Christi.4.d.7.q.2.ar.2. q.2. c.fi./.2ᵐ./.3ᵐ.

30 Confirmatio perficit per modum formæ , sed eucharistia ut finis.3ª.q 73.1.1ᵐ./.4.d.2.q.1.2.3.c./.d.7.prin°./.d.8.q.1.art. 1.q.1.1ᵐ./.ar.3.q.1.2.2ᵐ./.d.12.q.2.ar.1.q.3.c.

31 Eucharistia roborat hominem in se,quo ad charitatem, con firmatio uero contra alios in pugna,quo ad fidem.3ª.quæst. 72.9.2ᵐ./.quæst.79.1.1ᵐ./.4.d.7.L.

32 Confirmationis finis est confessio fidei Christianæ, cuius to ta summa consistit in passione Christi , quæ habet maiorem difficultatem.4.d.7.q.1.ar.3.q.2.c./.2ᵐ./.3ᵐ./.quæst.2. artic.2. quæst.2.c./.q.3.artic.3.q.2.2ᵐ.

33 Cōfirmatio pficit effectū pœnitētiæ,& baptrismi.3ª.q.72.7.2ᵐ

34 Confirmatio confert excellentiam hominis ad se,non autē ad alium sicut ordo.3ª.q.72.8.1ᵐ./.4.d.7.q.3.ar.2.q.1.c.

35 Confirmatio facit hominem nitidum,& feruentem, in con scientia,& famosum per cōfessionē.4.d.7.q.1.ar.2.q. 2. c./.2ᵐ.

36 Indispositio impedit recipi rem, & sacrm cōfirmationis, non aūt sacrm eucharistiæ,sed tantū rem.4.d.7.q.2.ar.1.q.3.2ᵐ.

37 Oppositum uī dicere.4.d.22.q.2.ā.2.q.3.c. Resº.Duᵐ.381.

38 Nullus consequitur effectum confirmationis,sine uoto eius 3ª.q.72.6.1ᵐ. Duᵐ.381ᵐ.

39 Existens in peccato mortali,cuius conscientiam non haber, uel cuius nō est plene cōtritus,dūmodo nō sit fictus , p hoc sacrm consequitur remissionem peccatorum.3ª. q.72.7.2ᵐ.

40 Quidā ad prædicationē Petri. accepērūt miraculose effectū huius sacramenti,sine sacramento,antequā baptizarentur. 3ª.q.72.2.1ᵐ / 4.1ᵐ./.6.1ᵐ./.4.d.7.q.1.ar.2.q.1.2ᵐ./.3ᵐ.

41 Confirmatio non datur contra infirmitatem peccati actua lis,sed peccati originalis.4.d.7.q.3.ar.3.q.3.2ᵐ.

42 In confirmatione fit plena peccatorum remissio. 3ª.q. 72.7. 2ᵐ./.4.d.7.q.2.ar.2.q.1.1ᵐ.

43 Confirmati habent maiorem gloriam in cælo,quàm non cō firmati.3ª.q.72.8.4ᵐ./.4.d.7.q.3.ar.2.q.3.ar.2.q.3.4ᵐ.

44 Confirmatio non habuit aliquid correspondens in lege ue teri,propter perfectionem eius.22.q. 102.5.3ᵐ./.3ª.q. 65.1. 4ᵐ.q.72.1.2ᵐ./.d.2.q.1.5ᵐ./.d.7.q.1 ar.1.q.1. 3ᵐ./.d.8.q. 1.ar. 2.quæst.1.c./.2ᵐ. In cōfi.

45 Confirmatio non fuit figurata per sacramenta ueteris legis, quia tunc non erat plenitudo spiritus sancti, quæ datur per hoc sacramentum.4.d.2.q.1.2.5ᵐ.

46 Immo confirmatio figurata fuit in ueteri lege per unctionē pontificis.4.d.7.q.1.ar.1.q.1.3. Resº.Duº.382º. Chrisma.3. Duᵐ.382ᵐ.

47 Confirmatio quo ad solēnitatem, datur tantum in pascha, & pentechoste,sicut baptismus,sed quo ad communē usum datur etiam alio tempore.3ª.q.72.12.1ᵐ./.2ᵐ.

48 Confirmatio non requirit locū sacrū.4.d.13.q.1.a.2.q.5.1ᵐ.

49 Deus confirmat iustos in temporalibus,qtandoque,scilicet quantum expedit,in spiritualibus autem semper tripliciter scilicet gratia,verbis,& exemplis.Psal.36. * Adam.11.69.70. 71.Adoptio.12 Angelus.515.524 Apostoli.5.20. Ascendere. 12.Baptismus.245. Doctrina.4. Eucharistia. 258.259.Fides. 74.Firmitas.Generatio.49.Habitus.48.Honor.26. Impeccabilis.Libertum.13.&c.Maria.19.Miraculum.40. Promissio 3. Prophetia.9.Ratificatio Resurrectio.41.Sacerdos.11. In gratia.

50 Beata virgo per secundam sanctificationem fuit simpliciter confirmata in bono,per gratiam habitualem,ita ꝙ nō posset per liberum arbitrium flecti in cōtrarium.1ª.q.100.2.3./.3ª. q.27.5.2ᵐ./.3 d.3.q.1.ar.2.q.3.c./.1ᵐ./.2ᵐ. * Sacramentum. 162.Testamentum.2 Votum.5.

51 Immo nullius pure uiator,nec etiam beata uirgo,in præsen ti uita potest confirmari simpliciter, nec ab omni immunita te peccati conseruari per gratiam habitualem , sed ulterius indiget custodia diuinæ prouidentiæ,Verit.q.24.9.o. {Re sponideo.Dubio.383º.Impeccabilis.2. * Christus.94. Duᵐ.383ᵐ.

52 Confirmat deus signum suum tripliciter, scilicet scripto, testimonio,& facto.Isa.8.prin°.F.

53 Confirmat nos Christus in septem, scilicet in fide, in spe, in charitate,in bono opere , intentatione,in accusatione,& in remuneratione Isa.26.lec.1.fi. * Angelus.169.172.174.340. 408.432.Claritas.14.Consolatio . Delectratio . Eucharistia. 258.Ieiunium.48.

¶ Conflagratio.Ignis.12.13.

¶ Conflatio.Aaron.3.

1 ¶ Conformitas est idem quod similitudo quam causat Quid.

fat ũnitas qualitatis.1.diftinct.48.1.c.

Diuifo. 2 Aliquid conformatur fiue affimilatur alicui dupliciter, fcilicet uel ex eo ꝙ participãt unã formã, uel ex eo ꝙ unũ quod participatiue habet formã, imitat illud quod effentialiter eam habet.1.d.48.q.1.1.c. * Adoptio.21.Amor.223.243.

3 Conformitas non põt effe inter in infinitũ diftantia.1. d.48.q.1.1.c. * Aureola.6.Baptũs.153.&c.212.230.Carracter.12.

4 29.Aliter attenditur conformitas effectus ad caufam in naturalibus,& aliter in uoluntariis.Ver.q.23.2. c. Caufa.36. Claritas.16. Deus.327.&c. * Configurare. Confirmatio.23. Confimile.Cor.5.Damnatio.20.&c.Deus.327.&c.Doctrina.8.Finis.94.105. Imitatio. Intellectus. 95.286.Iudicium. 28.37.38.Lex.134.Maledicere.1.Maria.38.Medium. 21.Politia.1.Ro 9.Religio 41.Refurrectio.57.Saluari.12.Sapor.Sponfa 5.Virtus.28.Vita.Vniformitas.Chriftus.154.&c.209.

¶ Confortare.Confortat nos deus dupliciter.f. prohibens timoris fignũ,& oftendens timoris tranfitũ.Ifa.7.prin^{o}.D. Illuminatio.7. Lumen.20. Operatio. 35.Puer.8. Sebaftianus. Velox.1.Vinum.7.

¶ Confractio.Contrita.Fractio.4. * Defcendere.Vox.

¶ Confrater.Religio.29.

Diuifo. ¶ Confufio duplex.f.bona,& mala.Et eft idẽ quod erubefcẽtia Pf.24.pr^{o}.C./.Pf.34.fi.r./.Pf.39.fi.g./.1ª.Cor.4.le.3.pr^{o}.*. Angelus.428.Anima.161.Clamor.2.Herefis.37.Humilitas. 19. Ignominia.Magi.6. Negatio.8. Opprobrium. 1. Peccatum. 201.Poffeffio.7.Reuerentia.1.Scientia 55.Superbia.37. Suppofitio.2. Theo^{a}.2. Tribulatio. 20. Veftigium.1.Zorobabel.

¶ Confutatio.Confufio.Defcendere.7.Difputatio.7.Magi.11.12.Scientia.161.

¶ Congelatio.Aqua.11.Gelu. Mare 1.Nix. Plumbum. Vita.8.

In patria. ¶ Congratulatio. Congratulatur anima deo in patria, in omnibus operibus fuis.Opufc.61.c^{o}.7.Gaudium.o.

1 ¶ CONGREGATIO duplex.f.politica,& iconomica, qui præeft primæ, poteft infligere pẹnam mortis, non autem qui præeft fecundæ.4.d.37.q.2.1.4^{m}.

Diuifio. 2 Qui præeft congregationi, poteft opera illa alii communicare, applicando intentionem illorum, qui funt de congregatione fua,ad hunc,uel illum determinate.1ª.q.90. 1.c./.4. d.20. ar.3.q.2.5^{m}./.ar.4.q.1.c./.ar.5.q.1.c./.1^{m}./.d.45.q.2. artic.1.q.1.c./.2ª. Cor.13.lect.3.med^{o}.A.Amor.50.260.Apis.4.Aqua.9.10.Beatitudo.14.Bonitas.185.Ligamen.

3 Congregatiuum & difgregatiuum, non funt ueræ differentiẹ conftitutiuæ albi,& nigri,fed effectus.Opufc.30.fi.

Quid. ¶ Conjectare bonum.i.intendere bonum,in dationibus communiter,pertinet ad liberalitatem. 22ª.q. 31.1.2^{m}./. q.117.5. 3^{m}./.4.d.15.q.2.ar.1.q.3.c. Euftochia.1.Mifericordia.9.

Quid. 1 ¶ CONIECTVRA Conjecturaliter cognofcitur aliquid,per aliqua figna 12ª.q.112.5.c./.3.d.23.q.1.2.1^{m}. * Charitas.124.

2 Conjecturaliter cognofcere aliquid, eft cognitio imperfecta 12ª.q.112.5.c. * Caufa.111.Cogitatio.7.Cognitio.6. Confilium.26.Dæmon.3.10.15.21.57. Demonftratio.1.13.16. Donum.44.Fornicatio.6.Gratia.170.Immunitas.

3 Conjecturari per quatuor figna poteft immunitas a peccato, non autem poteft fciri per certitudinem.f. per deuote audire uerba dei,prompte bene operari,propo^{m} abftinendi a peccatis,& de præteritis dolere.4.d.9.ar.3.q.2.c.Munitas.1 Ioachim Iudæi.18.Miraculum.6.Profeffio.8.9. Rhetorica.1. Reuelatio.2.3.Sacrificium.5.22.Scire.1.Sclfcitari. Signum. o.Solertia.3.

¶ Coiicere.Angelus.343.

¶ Coniugale.Abrahaam.3.5.26.Caftitas.4.5.Coniuges.

¶ Coniuges.Accufatio.13.&c.Adoptio.13.Adulterium.5.6.Affinitas.13.Amor.199. Caftitas.4.5.Coniugale. Coniugium. Coniunctio.5.&c.Delectatio.88.89.Fornicatio.5.&c. Fruct^{9}.4.&c,Præceptum.55.132.134.Virginitas.19.&c,Zelus.2.&c.

¶ Coniugium.Coniuges.Obligatio.7.

Diuifio. 1 ¶ CONIVNCTIO, creaturæ ad deum triplex.f.per fimilitudinem gratiam,& unionem in perfona.1.d. 37.q.1.1.c./.4.d.49.q.1.ar.2.q.2.c.

2 Coniunctio creaturæ ad deum duplex, fcilicet per affimilationem.& per operationem attingentem ad eum.Prima cõuenit omni creaturæ.Secunda uero tantum rationali.4.dift.49.quæft.1.artic.2. 2.c. * Accidens. 29. Aduocatus.9. Affectio.7.Affinitas.1.13.Angelus.157.

3 Coniunctio animæ ad deum duplex, fcilicet in perfona, & per amorem & cognitionem. Prima conuenit foli Chrifto. Secunda uero omnibus cognofcentibus,& amantibus deũ. Verit.quæft.29.1.c. * Anima.169.172.186. 193.224. Animal 18.Appetitus.28.Audacia.2.

4 Coniungimur deo,per gratiam,& per contemplationem & amorem.Primam coniunctionem nihil feparat, nifi peccatum.Secundã uero,etiam occupatio licita.6.4.d.2.q. 1.3.2^{m}. * Beatitudo.32.Beatus.4.Benefacere.4.Bonitas.166.Charitas.139

5 Coniunctio coniugum triplex, fcilicet amoris, conuerfationis,& copulæ carnalis.22ª.quæft.26.11.4^{m}./.Eph.5.fi. * Caufa.12.Cælum.139.140.Cibus.4.

6 Domus fine triplici coniunctione,fcilicet uiri & uxoris, patris & filii,domini & ferui, non eft perfecta. 12ª. quæft.105.4.c./.22ª.quæft.58.7.3^{m}./.Eph.5.lect.8.pr^{o}./.Col.3.le.4.pr^{o}.* Comparatio3.Contactus.1.Culpa.6.Cultus.12.

7 Coniunctio uiri & uxoris, eft potior quàm coniunctio uxoris,ad confanguineos uiri. 4. diftinct.41. artic.1. quæft.1.1^{m}. * Delectatio.47.

8 Coniunctio maris,& feminæ,eft naturalis, quia natura hoc oĩa aĩalia docuit,fed diuerfimode,ẽm diuerfas cõditiones eorum.4.diftinct.40.3.3^{m}. * Deus.146.Differre.5.Dimenfio.10. Diuifio.18.Diuortium.1.Dolor.21.&c.Dos.8.Effectus.19.

9 Coniunctio mafculi,& feminæ, determinatur diuerfimode, in diuerfis animalibus.12ª.quæft.92.1.2.c./.22ª.q.154.2. c./.4.d.26.quæft.1.artic. 1.q.1^{m}./.d.41.ar.1. q.1.1^{m}./. Cont. 3.c^{o}.24./.1ª.Cor.6.lect.3.me^{o}.D. * Electio.14.37.Effe.E. Æternitas.27.Euangeliũ.1.Euchariftia.48.121.246.Fides.90. &c. Finis.118.Generatio.3.Gratia.153.Iuftitia.42. Infinitum.8. Inftrumentum.1.Intellectus.23.137.Iudæi.9.Iungere. Iuftificatio.36.Malum.26.Mas.Medicus.7.Medium.2.&c.

10 Coniunctio partium hominis,non eft de effentia humanitatis, fed præit, ut actio uel paffio,uel comitatur, ut relatio. 4.diftinct.44.quæft.1.artic.1.quæft.2. 2^{m}. Mifericordia.18. Miffio.43.Motus.80.Natiuitas.1.Paffio.110.Peccatum.247. Perfectio.37.

11 Coniunctio fi, poteft importare duplicem ordinem, fcilicet caufæ feu principii,& confequentiæ. Quol. 5.4.c. * Pronomen.5.Propofitio.7.Prudẽtia.52.Purgatorium.2. Sacrm.65. 103.Senfibile.9.Status.8.Stella.6.Teftis.7.Turtur.3.Verecũdia.8.Virtus.186.253.Voluntas.39.41. Vfura.255.Vxor.10.

¶ Connanfcentia Embrio.3.

¶ Connaturalitas.Admiratio.5.Agens.27.Amicitia.30.Amor. 132.208.Angelus. 310.314.398. Anima. 165. Delectatio.2. Deus.196.Fides.215.Fortitudo.58.Intellectus 176. Iudiciũ. 19.Lumen.23. Peccatum. 247. Prudentia. 81. Sapientia. 33. Sedere.7.Chriftus,51.

¶ Connexio.Angelus.235.Colligatio.Connexum. Fortitudo. 14.Fundamentum.1. Gratia.109. Magnanimitas.25. Perfectio.75.Tremor.2.Vnitas.56.

¶ Connexum.Angelus.236.Charitas. 45.46. Connexio. Donum.23. Fortitudo. 14. Gratia.109. Magnanimitas. 25. Nexus.Peccatum.435.438.Prudentia.56.58.Virtus.201.215.

¶ Connotare,Accidens.10.Adiectiuum.7.Confignificare. Generatio.84.Nomen.67.

1 ¶ CONSANGVINITAS eft uinculum,ab eodem ftipite propinquo defcendentium,carnali propagatione contractum.4.d.40.1.o. * Abiectus. Quid

2 Cõfanguinitas eft propinquitas quædã,in naturali cõicatione,fundata fupra actum generationis,qua natura propagatur.4.d.40.2.c.prin^{o}.

3 Confanguinitas non eft collectio, fed relatio quædam perfonarum.4.diftinct.40.2.1^{m}. * Accufatio. 16. 22.24.Adoptio.10.

4 Linea cõfanguinitatis,eft ordinata collectio pfonarũ. cõfanguinitate coniũctarũ,ab eodẽ ftipite defcendentiũ,diuerfos continens gradus.4.d.40.2.ar.1./.1^{m}.* Amor.118.119. 120. 238.Animal.72.Beneficium.23.&c.Bonitas.207.

5 Linea confanguinitatis triplex. f. afcẽdentiũ, & defcendentium, & trãfuerfaliũ, fecundum diuerfos gradus 4.d.40.2.o.

6 Gradus cõfanguinitatis,ẽ habitudo pfonarũ diftãtiũ,qua cognofcitur,quãta diftantia,pfonæ inter fe differunt.4.d.40.2. ar.4./.4^{m}.Conferuatio.13.Confobrinus.Difpenfatio.20. Frater.3.Inceftus.Ioannes.14.

7 Quoto gradu aliquis diftat ab aliquo fuperiori, toto diftat a quolibet defcẽdẽtiũ ab eo,in linea trãfuerfali, & numq̃ minus.4.d.40.2.c.fi.* Matrimonium.101.116.117.122.Patruus Pietas.3.Symonia.17.Soror.

8 In eodem gradu confanguinitatis, eft magis & minus,ut pater, & frater.4.d.40.2.5^{m}.

9 Canones diftinguunt gradus confanguinitatis tranfuerfalium,ex parte perfonæ magis diftantis,leges autem ex utraque parte.4.d.40.2.c.

10 Cõfanguinitas ĩpedit mrĩ^{m} tripliciter.f.lege naturæ.i. cũ prẽ & magis cũ mrẽ,pp reuerẽtiã uel lege diuina,pp cõcupifcentiã refrẹnãdã,uel lege canonica & ciuili, pp amicitiã.22ª.q. 154.9.0,4.d.35.2.4^{m}./.ã.5.q.1.0./.d.40.3.4.0./.1ª.Co.5.pr^{o}.G

Plures

11 Plures gradus confanguinitatis, impediebant matrimoniũ olim,quàm nunc, & quàm fub lege,& tunc,quàm prius. 4. d.40.4.0.

Quid. 1 ¶ CONSCIENTIA non eft potentia,nec habitus,fed eft act^{9}, fcilicet applicatio fcientiæ ad ea, quæ agimus. 1ª.q.79.13.0./. 12ª.q.19.5.b./.c./.2.d.24.q.2.4.0./.d.39.q.3.2.2^{m}./.Veri.q.17.1.0./.2.c./.Quol.3.26.fi./.Ro.2.lec.3.m^{o}.K. *Abfoluere 28. Anima 214.Afferre. Cafus 6.

2 Confcientia eft actus finderefis,ideo quandoq; ponitur pro ea.1ª.q.79.13.c./.3^{m}./.2.d.24.q.2.4.0./.d.39.q.3.2.2^{m}./.Verit.q.17.1.1^{m}./.4^{m}./.2.1^{m}./. Quol.3.26.fi. *Certitudo 23. Conclufio 6. Confeffor 1.2.3. Confirmatio 35. 39. Damnatio 27.29.50.

3 Confcientia dicitur tripliciter, fcilicet res confcita, lex naturalis,& confideratio conclufionis practicæ. 2.d.24.q.2.4.c./. Ver.q.17.1.c.

4 Confcientia duplex, fcilicet confciẽtia recta, & confcĩa falfa. Ver.q.17.2.o. *Debitum 26.Dolor 44.Electio 35. Euchar^{a}. 191.&c.274.&c.Excommunicatio 15.23.Fides 14. Flagellũ. o./.Forus.9 Gloria 4.5.23.Intellectus 88.Interrogare. Iudicium 17.29.40.71.

5 Confcientia dicitur fpiritus, corrector,& pedagogus animæ idest dictamẽ rationis.1ª.q.79.13.1^{o}./.2.d.24.q.2.4.1^{m}./Ver.q.17.1.8^{m}./.Quol.3.26.fi.

6 Lex naturalis nominat principia iuris, finderefis, habitũ eorum, fed confcientia, applicationem legis naturalis ad faciẽda.12ª.q.94.1.0./.2.d.24.q.2.4.c.fi. *Iuramentum 20. Lex. 167.174. Liber 29. Macula 1.&c. 15.&c. Matrimonium 27. Ordo 45.

7 Confcientia quandoque fumitur pro actu. Et aliquando pro habitu,& tunc dicitur lex naturalis, quia ex ea præcipue elicitur.2.d.24.q.2.4.c./.4^{m}./.5^{m}./.Quol.3.26.fi. *Pax 20. Peccatum 45.202.Pœna 8.Pœnitentia 95. Præbendatus, Præceptum 116.

8 Habitus ex quo innafcitur actus confcientiæ,non eft feparatus ab habitu rationis,& finderefis. 2.d 24.q.2.4.6^{m}.

9 Tota uis confcientiæ examinantis & confiliantis, ex iudicio finderefis dependet. Ver.q.17.1.1^{m}./.4^{m}. *Princeps 10.

10 Confcientia dicitur accufare, vel excufare, inquantũ cognofcimus,nos bene vel male feciffe. 1ª.q.79.13.c./. Ver.q.17.1.c./.Ro.2.lect.3.fi.B. *Puritas 1. Quies 7. Sacramentum 77. Sanguis 15.Syllogifmus.4.&c. Spina 2.

11 Confciẽtia dr̃ teftificari,inquãtũ cognofcimus, nos aliquid feciffe, vel nõ.1ª.q.79.13.c./.2.d.39.q.3.2.1^{m}./Ver.q.17.1.c./. Ro.2.le.3.fi.B *Strat^{9}2.Terra 4.Vermis 2.Vfura.74.248.290

12 Confcientia dr̃ inftigare, vel ligare, inquantũ iudicamus aliquid effe agendum, uel non.1ª.q.79.13.c./.Ver.q.17.1.c./.3.o./.Quol. 3.26.c.

13 Confcĩa errat, ex parte rõnis,nõ aũt ex parte finderefis. 2.d. 24.q.2.4.c./.d.39.q.3.1.1^{m}./.2.o./. Ve.q.17.2.o./.Quol.3.26.o.

14 Confcientia errans,non facit ꝙ actus præcedens licitus, fit peccatum, nec ꝙ ueniale,fit mortale.Ro.14.lec.2.princ^{o}. H.

Obligatio. 15 Confcientia errans,ligat. 12ª.q.19.5.6.0./.2.d.39.q.3.2.1^{m}./. 3.0./.4.d.9.ar.3.q.2.2^{m}./.d.21.q.2.3.3^{m}./.Ver.q.17.3.4^{m}./.4.0./ Ma.q.2.2.8^{m}./. Quol.3.27.0./. Quol.8.13.15.0./ Quol.9.15. c./.Ro.14 lect.2.prin^{o}.H./.lect.3.fi.A./.Gal.5.lect.1.fi.D.

Du^{m}.384. 16 Immo error cõfcientiæ, habet uim abfoluẽdi, uel excufandi. Quol.8.15.c.fi./.Opuf.73.c^{o}.14. Refpondeo Dubio 384.

17 Error confcientiæ, quandoque habet uim abfoluendi, uel excufandi, quando.f.procedit ex ignorãtia eius, quod quis fcire non põt, uel fcire nõ tenetur. Et in tali cafu, quàmuis factũ de fe fit mortale, tamen intẽdens peccare uenialiter, peccatet uenialiter, ficut fi aliquis intẽderet accedere ad uxorẽ fuam, caufa delectationis, & ita intenderet peccare uenialiter, fi alia ei fupponeretur eo nefciente nihilominus uenialiter peccare. 12ª.q.19.6.c.fi./.Quol.8.15.c.me^{o}.D.

18 Quãdoq; uero error confcĩæ nõ hẽt uim abfoluẽdi uel excufandi, qñ.f.ipfe error peccatũ eft, ut cũ procedit ex ignorãtia eius, qd quis fcire tenet & põt, ficut fi crederet fornicationẽ fimplicẽ effe peccatũ veniale. Et tũc q̃uis crederet peccare venialr nõ tñ peccaret uenialiter fed mortaliter.Quo.8.15.c.fi.

19 Confcĩa obligat tantũ in uirtute pcẽpti dei, ideo magis obligat, quàm præceptum prælati. 2.d.39.q.3.3.3^{m}./.Ver.q.17.3. 4.5.0./.Ro.14 lect.2.me^{o}.K.

20 Coinquinatio,& mũditia, funt in confcĩa, ut in cognitione, nõ aũt ut ĩ fubiecto. 1ª.q.79.13.2^{m}./.Ver.q.17.1.2^{m}./.3^{m}./6^{m}.

21 Notæ omnium peccatorũ manẽt in confcĩa. Ver.q.25.5.3^{m}.

¶ Confcitum.Confcientia 3.Scientia.Ob.

¶ Cõfcriptio.Afcriptio.Defcriptio.Infcriptio.Liber 15.16.26. Lucas.Patreconfcripti.Theologia.2.

Differentia. 1 ¶ Cõfecratio tẽpli, altaris, & veftiũ, & hmõi, nõ funt facra, fed facralia, quia ordinãtur ad euchariftiã. 3ª.q.65.1.6^{m}./. 4.d.2. q.1.2.11^{m}. Benedictio 7. *Abfoluere 1.31.&c.Accidens 85. Adoratio 6.Angelus 491.494.Baptifmus 64.

2 Confecratio domus, fignificat fanctitatẽ ecclefiæ. Altaris uero Chrifti.Ideo potius hæ folennizantur, quàm aliarũ re ũ. 3ª.q.83.3.2^{m}./.4^{m}. *Benedictio 7.8 Bñficiũ 15.Character 20. Cafula Corpus 68.Diaconus 3. Difpenfatio 17.

3 Altare & ecclefia, cõfecrant multiplici rõne.f.tũ ad reprefentandũ fanctificationẽ quã ecclefia cõfequuta eft per paffionẽ Chrifti, tũ etiã ad fignificandũ fanctitatẽ quæ requiritur in hijs, qui facramentũ altaris fufcipere debẽt 3ª.q.83.3.0./. 4.d.13.q.1.ar.2.q.5.0./.d.24.q.2.ar.1.q.2.c./.ar.2.9^{m}. *Encenia.Epifcopus 7.12.14.Euchariftia 50.53.60.&c.86.&c.246.

4 Sicut tẽplũ, altare, uafa,& ueftes, fic & minifteria quæ ad euchariftiã ordinantur, confecratione indigent. Et hæc cõfecratio, eft ordinis facramentum. 4.d.24.q.2.art.1.q.2.c.me^{o}.K. *Exorcifmus 7.Feftum 8.9.Forma 177.Hoc.

5 Altare quandoque fine ecclefia confecratur, fed nõ ecõuerfo 3.q.83.3.2^{m}. *Idolatria 11.Manducatio.

6 Altare non debet cõfecrari fine reliquijs martyrum.3ª.q.83.3.2^{m}. *Matrimonium 12.65.Minifter 7.

7 Res inanimatæ non funt fufceptiuæ gratiæ, fed ex confecratione, adipifcũtur quãdã fpiritualẽ uirtutẽ, qua fint aptæ ad diuina.3ª.q.83.3.3^{m}./.4^{m}. *Miffa 5. Mutabile 2. Oblatio 15. Ordo 91.Parafceue.Patena.Peccatum 375.

8 Cõfecratio ecclefiæ, non debet reiterari, nifi exuftẹ, uel pollutẹ fanguine, uel femine. 3ª.q.83.3.3^{m}. *Pœnitentia 67.

9 Ecclefiæ pollutæ fanguine, uel femine, debẽt recõciliari, quia per illud peccatũ apparet ibi, aliqua operatio dæmonũ.3ª.q. 83.3.3^{m}./.4^{m}. *Poteftas 2.11.Præceptum 137.Regula 5.6.Sacramentum 123.124.141.

10 Ecclefiæ uel altaria, dubia de cõfecratione, debẽt confecrari. 3.q.83.3.3^{m}. *Scenophegia.Schifma 7.

11 Ligna ecclefiẹ cõfecratæ, nõ debẽt cedere ad ufus laicorũ, fed monafterij, uel comburi.3ª.q 83.3.3^{m}.

12 Pallæ.Palla.Cathedra.Candelabra,& uelum, uetufta, debent comburi,& cineres reponi honefte, propter confecrationes. 3ª.q.83.3^{m}. *Sepultura 4.Simonia 22.Subdiaconus 5. Suffraganeus. Templum 1. Vas 3.

13 Confecratio quælibet, eft indelebilis, manente fubiecto.22ª. q.39.3.c./. q.88.11.c./. 3ª.q.63.5.c./.q.76.6.2^{m}./.q.82.8.c./.q. 83.3.3^{m}./.4.d.4.q.1.ar.3.q.4.c./.d.13.q.1.ar.1.q.3.c./.q.4.2^{m}./. d.23.q.2.a.4.q.1.1^{m}./.d.25.q.1.2.c./2^{m}./.Ʒ.4.c^{o}.59.fi./.73.m^{o}. F./.77.prin^{o}./.Ro.7.m^{o}.L. *Virginitas 14.15.16 26. Vnctio 5.

14 Ad quãlibet eminentiã ftatus, datur fanctificatio, quia ibi eft neceffarium fpeciale auxilium gratiæ, ficut in confecratione regum, monachorum, & monialium, quæ non funt facramẽta, fed actiones hierarchicæ. 4 d.2.q 1.2.9^{m}./.d.24.q.1.ar.1.q. 3.3^{m}./.d.38.q.1.5.3^{m}. Benedictio 7.

15 Confecratio, uel benedictio, datur in profeffione certæ regulæ, ex inftitutione apoftolorum. 22ª.q.88.7.c.

16 In confecratione uirginum,& alijs benedictionibus, & unctione regum, datur gratia 4.d.2.q.1.2.9^{m}./.d.38.q.1.5.2^{m}.

17 Soli epifcopi, cõfecrãt oĩa præter euchariftiã. 3ª.q.82.1.4^{m}./. 3.3^{m}./.4.d.13.q.1.ar.1.q.2.0./.d.24.q.3.ar.1.q.2.2^{m}./. ar.2.q.1. c./.ar.3.c./.d.25.q 1.1.b./.c./.Ʒ.4.c^{o}.76. Euchariftia 151.

18 De ritu confecrandi miniftros ueteris legis. 12ª.q.102.5.8^{m}.

19 In confecratione Aaron,& filiorum eius, figurabatur ordo ecclefiæ. 12ª.q.102.5.3^{m}./.4.d.2.q.1.2.5^{m}. Aaron 1.

20 Templum Salomonis, ter fuit confecratum.f.feptembri, a Salomone, in hieme, a Machabæis, & in martio, ab Efdra. Io.10.lect.5.me^{o}.b.F.

1 ¶ CONSENSVS importat iudicium, de eo in quod confentit. 12ª.q.74.7.c. * Acquiefcere. Amor 191. Quid.

2 Confenfus poteft attribui uoluntati,& rationis. 12ª.q.74.7. 1^{m}. *Annunciatio 2. Affentire 1. Bigamia 2.3.4.

3 Immo confenfus eft actus uoluntatis, fcilicet complacentia & applicatio eius, ad aliquid exiftens in poteftate eius. 12ª. q.15.o./. q.74.5.1^{m}./. 4.d.29.1.c. Refpondeo Dubio 385. Du^{m}.385. * Blafphemia 5.Coactio 4.&c. Confentaneum. Damnum 3. Debitum 28.Delectatio 86.87.

4 Confenfus in actum, pertinet ad rationem fuperiorem fecũdum quòd in ratione uoluntas includitur. 12ª.q.15.4.0./. q.74.7.1^{m}. *Dominiũ 12.Electio 32.&c.Eleemofyna 19.&c. Gula 4.&c. Iacob 10. Ira 17. Iuftificatio 30. Lucia. Luxuria 5.17.

5 Electio addit fupra cõfenfum relationẽ, refpectu eius quod minus placet, uel nõ placet, & tunc differunt tãtũ ratione. 12ª.q.15.3.3^{m}. * Maria 41. Matrimonium 22. Membrum 5. Mulier 19.Ordo 100.104.&c.Paffio 68.74.&c.

6 Cõfenfus deliberatus in pctõ, nõ pertinet ad cõtẽptũ legis

Conſ

diuinæ, niſi repugnet ei 12e.q.74.9.3m. * Peccatum 43.95. c.121.&c.390.391.413. Pæna.38. Populus, Prophetia. 41. Raptus 4. Religio 57. Renitentia. Senſualitas 13.

7 Conſenſus non cõuenit brutis, nec aliis reſpectu finis, ſed tantum reſpectu eorum, quæ ſunt ad finem 12e.q.15.2.5.0./.q.16.2.c. * Superbia 12. Temptare 9. Tirannus 4.6.11. Virginitas 3.9.11.31.34. Virtus 86. Votum 45.65. Vſura 62 178.235.

¶ Conſentaneum. Vnio 22.

¶ Conſepeliri. Baptiſmus 189.

¶ Conſequens. Abſoluere 22.28. Alteratio 2. Amor. 107. Anima 249. Animal 31.46. Argumentatio. Ariſmetria 1. Auaritia 16. Beatitudo 80. Cælũ 10. Circunciſio 7.42.44. Conditionalis 2. Confeſſio 72. Conſequutio. Cõſeruatio 13. Creatio 2. Deꝰ 291.&c. Dictio 2. Eleemoſina 4. Facere 1. Fallacia 4.5.6. Fides 32. Fiducia 11. Habitus 59. Idea 24.45. Ignorãtia 3.4. Imago 25.31.32.33. Inuidia 7. Martyrium 1. Natiuitas 4. Neceſſitas 3. Peccatum 192.228.435. Pena 23. Penitentia 104. Perfectio 69. Pietas 23. Preceptum 121. Prudẽtia 93. Quantitas 31. Regnum 4. Sacramẽtũ 90. Spirituale 12. Superbia 33. Temperantia 16.18. Totum 8. Verbum. 62 Verecundia 3. Veritas 39. Virginitas 7. Virtus 8.114. Vitiũ 7. Voluntas 30.39. Vſura 33. Vſus 5.

In quibꝰ. 1 ¶ CONSEQVENTIA in ipſo, non eſt in habentibus ordinẽ, ſed in cõtrario 3.d.30.3.7m./.d.33.q.2.5.5m. * Affirmatio 5.

2 In oppoſitis ẽ duplex conſequentia. ſ. in ipſo. i. quando ex oppoſito antecedentis, infertur oppoſitum conſequentis, & in contrario. i. quando ex oppoſito conſequentis infert oppoſitum antecedentis, quæ fit in contraditoriis. Nõ aũt prima, quia eſſet fallacia conſequentis. Opu.39.c°.15.fi. Fallacia.4.5.6. * Argumentatio, Argumentum 1.3.&c. Beatitudo 73.&c.81.99. Coniunctio 11. Cõſequens. Incipere. 1.

3 Ab vniuerſali ad particulare, non ualet cõſequẽtia, niſi mediante particulari 22e.q.20.2.c./. Ver.q.22.4.3m. * Neceſſitas 3. Relatio 40.81. Relatiuum 12.

Quid. 1 ¶ CONSERVATIO in eſſe eſt influẽtia vniuocis eſſe, prius influxi 1a.q.9.2.c./.2.diſt.15.q.3.1.4m/.5m. * Actio 4.80. Agens 5.

2 Quęlibet res, naturaliter conſeruat ſe in eſſe, & reſiſtit corrumpentibus quantum poteſt 1a.q.11 1.c.fi./. Intendere 4. 22e.q.25.7.c. prin°./.q.64.5.7.c./.q.142.3.2m./. Ver.q.21.2.c./. Ma.q.1.1.c.fi. * Agilitas 4. Alimentum 2. Amicitia 26.28. Amor 108.&c. Anima 360. Animata. Arbor 1. Ars. 34.

3 Aliquid conſeruat rem dupliciter. ſ. per ſe, ideſt influendo, & per accidens. i. remouendo 1a.q.104.1.2.c. * Baptiſmus 243.244.

4 Qualitates contrariæ in miſtis conſeruantur, ne ſe corrũpant, per formam ſubſtantialem, vt eſt impreſſa a celis, quã diu conſeruant vigorem cælorũ, A quibus etiam conſeruãtur elementa cõtraria, quia nihil in inferioribus agit ad ſpeciem, niſi in virtute cælorum. Ma.q.5.5.6m.

Dum.386. 5 Oppoſitum videtur dicere a ſimili, quia omnis forma inquantum huiuſmodi eſt principium agendi ſimile, Anima 2.lec.14.fi. Reſpond. Dub°.386°.

6 Vna creatura conſeruat aliam per ſe, & per accidens. Et tanto magis, quanto eſt altior, & primæ cauſæ proximior, quę principaliter cõſeruat 1a.q.104.2.0. * Calor 4. Cauſa 6.104. Cælũ 71.&c. Ceſſare 1. Cibꝰ 3. Ciuis 3. Cõſeruator. Cor 6. Creatio 28. Creatura 6.11.12.15.23.30.&c. Deuotio 4.12 Deꝰ 322.etc. Diſpẽſatio 11. Dolor 8. Ecclia 8. Elemẽtũ 14.24

7 Omnis creatura indiget conſeruari per ſe a Deo, ſed corruptibiles indigent conſeruari ab eo, etiam per accidens 1a.q.104.1.0./.12e.q.109.2.2m./.8.c./.9.1m./.ɔ̃.3.c°.65./.67.3m./.94.me°.G./. Ver.q.5.2.6m./.8.8m./. Poa.q.5.1.0./.q.10.1.14./ Io.5.lec.2.fi.g.K. * Euchariſtia 30.200.&c. Flagellum 3. Gratia 70.81. Honor 11.26. Ignis 9.10. Imaginatio 1. In.23.etc

8 Deus conſeruat aliquas creaturas in eſſe vtroque mõ, mediantibus aliquibus aliis cauſis 1a.q.104.2.0. * Indigẽtia 2

9 Deus dat formas oĩbus, & cõſeruat eas, & applicat eas ad agendum, & eſt finis oĩum actionũ 1a.q.105.5.c.fi./. Opuſ. 3.c°.13.0./.131. * Intellectus 154. Legiſlator 4. Lex. 67. Liberalitas 5.6. Medicina 1.5. Miſericordia 21.

10 Deus eadem virtute, & eadem operatione, producit rem, & conſeruat 1a.q.105.1.4m./.2.d.15.q.3.2.5m./. Pota.q.5.1.2m. * Obedientia 23. Occidere 1. Oratio 14.15.26.27. Pater 10.19.21. Patientia 2. Paupertas 8. Præceptum 78.84.

11 Nulli creaturę cõicari poteſt, vt cõſeruetur in eſſe, ſine deo 1a.q.104.1.2m./.2.2m./.1.d.37.q.1.1.c./.3m./.d.47.4.c./.ɔ̃.2.c°.25.fi./. Ver.q.5.8.8m./.9m./. Poa.q.5.2.6./. Quol.7.10.4m./ Quol.9.1.c. * Prælatio 15. Propter 4. Prouidẽtia 48. Prudentia 80. Recipere 2. Reſtitutio 13. Reſurrectio 23. Sacrificium 13. Seruari 1. Scriptura 1.

12 Solus deus conſeruat res, ne in nihilum decidant 3a.q.13.2.c. * Temperantia 6. Tribulatio 3.6.7. Veritas 27. Virtus 79.

13 In his quę pertinent ad conſeruationem naturæ, magis tenemur parentibus, a quibus naturam accepimus, q̃ aliis. Et conſequenter cõſanguineis. Sed in aliis beneficiis poteſt eſſe econuerſo 22e.q.31.3.0./.3.d.29.6.5m. Amor 119. * Vngues. Vita 25.38.40.41. Vſura 256.

¶ Conſeruator. Cauſa 6.104. Naturale 17. Chriſtus 94.

¶ Conſeruus. Confeſſio 65. Seruus.

1 ¶ CONSIDERATIO importat actum intellectus intuẽtis ueritatem, Et pertinet maxime ad iudicium 22e.q.53.4.c. * Abſtractio 2. Accidens. 161. Actio 38. Actus 133. Adam 10.25. Aer. 2. Aggredi. Agricultura 3. Amor 51.240. Anima 188.272. Ars 22.23. Artifex 3. Beatitudo 53.&c.122. Bonitas 156. Charitas 25. Cauſa 85. Circunſtantia 29. Ciuilis 1. Cogitatio 1.&c. Cognitio 22.23. Conſcientia 3. Corporalia 6. Corpus 11. Creatura 3.7.&c. Delectatio 54.65. Quid.

2 Conſideratio dictionum triplex, ſcilicet ut abſolute ſignificant ſimplices intellectus, ut partes enũciationis, & vt partes ſilogiſmi. Prima pertinet ad librum prædicamẽtorum, ſecũda ad librũ Per hermenias, tertia uero ad librum Priorum, Perier. lec.1.med°.A. * Deſcẽdere 12. Deuotio 5.6. Differẽtia 9. Diffinitio 7. Phantaſia 3.&c. Fides 1.&c. 111.146. Finis 102. Forma 94.95. Geometria 1.2. Hebetudo 1. Hæreſis 12. Homo 33.36. Humilitas 4.5 Ieremias. 2. Imago 39. Inſipientia 2.

3 Res quadrupliciter conſiderari poteſt. ſ. abſolute, in particularibus, in intellectu dei, & in intellectu noſtro, Quol.8.1.c. * Intellectus 8.38.153. Intelligibile 2. Intemperantia 2. Ira 3 Lacrima. Lex 5.87. Logica 13. Materia 3. Matrimoniũ 10. Medicina 3. Metaphyſica 2.&c.25.&c. Moralis. 1. Motꝰ 20. Mutabile 4. Naturale 16. Nomẽ 33.37. Notare. Obiectũ 4. Obſeruantia 4. Operatio 18. Paſſio 48. Peccatum 137.245 Penitentia 4. Perſe. 10. Perſeuerantia 1.

4 Quælibet res poteſt quadrupliciter conſiderari. ſ. ut ens, ut una, ſecundum virtutem, & reſpectu aliorum 1a.q.39.8.c./. Quol 8.1.c. * Phyſica 1.&c. Poteſtas 13. Præceptum 3. Prudentia 30.43. Puſillanimitas 1. Ratio 40. Relatio 75. Religio 12.23. Sacerdos 43. Sacrificium 12. Sapientia 3. Sors 1. Spes 44.52. Statua 1. Stupor 2. Subſiſtẽtia 10. Superbia 36. Vendere 3. Virtus 75. Veniuerſale 12. Vſura 21. Vti 24.

¶ Conſignare. Confirmatio 8.9.

¶ Conſignificare. Datio 23. Prædicari 34. Qui eſt 2. Significatio 6. Subintellecta. Tempus 41.

¶ Conſiliabile. Ars 14. Prudentia 25.

¶ Conſiliarius. Angelus 233. Aſſeſſor. Patreſcõſcripti. Politia 2. Senator 1.

¶ Conſiliatiuum. Eubulia 1. Prudentia 39. Chriſtus 153.

1 ¶ CONSILIVM eſt ipſa quæſtio, quę uertitur inter conſiliantes, Concilium, congregatio congregatorum 1a.q.22.1.1m./.12e.q.14.1.2m./. Ver.q.17.3.2m./.q.29.8.9m./. Iſa.16. prin°. D. Differẽtia

2 Conſilium ẽ inquiſitio eorum tantum, quę ſunt ad finem operabilium a nobis, nõ minimorum, nec determinatorũ 12e.q.14.0./.22e.q.33.1.2m./.q.47.1.2m./.2.c./.3m./.q.49.5.c./.3.d.35.q.2.ar.4.q.1.c./. Pſal.19.me° b./. Ethi.2.lec.7.0.

3 Inquiſitio cõſilii eſt reſolutoria. ſ. a poſteriori in eſſe. i. a fine ad prius. ſ. ad media 12e.q.14.5.0. * Aduocatus 3.

4 Inquiſitio conſilii eſt infinita in potentia, ſed finita in actu tripliciter. ſ. ex parte termini. i. cõcluſionis, & principii proprii. ſ. finis, & communis. ſ. cognitionis ſenſus, & ſcientiarũ 12e.q.14.6.0. * Affectio 5. Agens 2. Angelus 445.594. Ars 14.18.

5 Nullus conſiliat de his, de quibꝰ deſperat, nec de impoſſibilibꝰ 12e.q.44.2.3m. * Ciuitas 4. Ciuis 1. Conſcientia 9.

6 Ad bonitatem conſilii, tria requiruntur. ſ. debitꝰ finis, bonũ mediũ, & tempus opportunum 22e.q.51.1.1m./.2.d.40.2.c./.3.d.35.q.2.ar.4.q.1.c. Eubulia. 1. * Conſiliabile. Conſulere Cooperari 2. Damnũ 3. Decimę 18. Euchaa. 193.

7 Aliquid facit conſiliatiuum dupliciter. ſ. quo ad facultatem vt prudentia, & quo ad ſollicitudinem tantum, ut ſpes, & amplius timor 12e.q.44.2.0./.22e.q.47.9.3m./.q.54.2.4m./.q.129.7.c./. Pſal.12.me°.b. * Finis 63. Gratioſus. Gratus 2. Incontinentia 2.5. Lex. 26.131. Miles 9. Politia 2. Præcipitatio 2.3. Prouidentia 3. Prudẽtia 18.25.39.&c.73.etc. Ratio 40.52. Simonia 13. Solertia 7. Tarditas 4. Temeritas 2. Tuba 1.2. Vſura 244.245. Vxor. 19.

In Deo 8 Conſilium eſt in Deo, quo ad certitudinem iudicii, non autem quo ad inquiſitionem dubiam 1a.q.22.1.1m./.12e.q.14.1.3m./.22e.q.52.3.3m./.1.d.5.L.pr°.I./.ɔ̃.1.c°.93.me°.B.etc. Ver.q.24.

Con

Veri.q.24.3.4m./. Iob 12.lec.2.me°.B./. Pſal.32.me°.k.

9 Deus dereliquit hoĩem, in manu conſilij ſui, quo ad liberũ arbitrium, non cogendo, non aũt quo ad prouidentiam. 1.q.22.2.4m./.22e.q.104.1.1m./.ɔ̃.3.c°.90.fi./. Veri.q.5.5.4m.

10 Conſiliũ ſine dubitatione, conuenit Chriſto. 3a.q.11.3.1m.

11 Conſilium requiritur ad electionem, quando quis non eſt certus de agendis, quod Chriſto non conuenit. Veri.q 29.8.9m. Electio 15.

12 Conſilia Chriſti magis parant uiam ad pręcepta dei, quàm econuerſo, quia præcepta ſunt finis conſiliorum. 22e.q.189 1.5m./. Quol.4.13.c./.24.0./. Quol.5.19.0./. Opuſ.17.c°.6./.7./.11. * Circunſtantia 13. Confeſſio 46.68. Confirmatio 18. Deus 288.297.

13 Multa conſilia Chriſti, ſunt de pręcepto, quo ad præparationem animi tantum. 12e.q.108.3.2m./.4.4m./.22e.q.40.1.2m./.q.43.8.4m./.q.72.3.c./.q.125.1.3m./.3.1m./. quæſt. 128.1.4m./ q.140.2.2m./. quæſt.152.3.2m./.q.186.2.c./. Con.3.c°.130./. Virt.q.3.2.16m./. Quol.4.20.0./. Quol 6.12.1m./.2m./. Opuſ 17.c°.6.me°.B./. Opuſ.18.c°.21./. Opuſ.19.c°.17./. Rom.12.lec.3.fi.K./.1e.Cor.6 lec.2. prin°.B. vel Abdicatio, * Eleemoſyna 8.9. Lex 131. Libertas 11. Maria 20. Meritum 83. Miſſio 17.

14 Conſilia Chriſti, reducuntur ad tria, ſ. ad paupertatẽ. Continẽtiã, & obedientiã. 12e.q.108.4.0./.ɔ̃.3.c°.130. * Mors 21.

15 Conſilia tria euangelica, ſecundum ſe omnibus expediũt, niſi ex indiſpoſitione aliquorum, quorum affectus ad hæc non inclinatur. 12e.q.108.4.1m. * Paulus 3. Perfectio 69.78. Præceptum 70.114. Præcipitatio 2.3. Religio 44.50.69.

16 Obſeruatio conſiliorum euangelij, difficilior eſt, quàm pręceptorum, quo ad actus exteriores, quo autem ad interiores perfecte eſt econuerſo. Quol.4.24.9m./.12m. * Solertia 7. Via 1. Vita 56. Voluntas 21.

17 Pręcepta ſunt de neceſſarijs ad ſalutam, conſilia uero, ad bene eſſe, quandoque tamen conſiliorum obſeruatio, eſt de neceſſitate ſalutis. 12e.q.108.4.0./.22e.q.43.7.4m./.ɔ̃.3.c°.130./. Quol.5 19.c.

18 Nullus actus perfectionis, cadit ſub conſilio, qui in aliquo caſu, non cadat ſub præcepto. 22e.q.124.3.1m./.4.d.19.q.2.ar.2.q.1.3m.

19 Conſilium dicitur dupliciter, ſcilicet inquiſitio de agendis, & perſuaſio amicabilis. Secundo modo diſtinguitur contra præceptum, non autem primo modo. Veri.q.17.3.2m.

20 Genus ſupererogationis duplex, ſcilicet totaliter excedens neceſſitatem ſalutis, & ens de neceſſitate, licet non quo ad hunc modum. Secundum poteſt cadere ſub præcepto eccleſiæ, uel cuiuſcumque legiſlatoris, quo ad determinationem modi, non autem primum, ſed tantum cadit ſub conſilio. 4.d.15.q.3.ar.1.q.4.2m.

21 Conſilium numquàm obligat, niſi per hoc quòd in præceptum tranſit, ex aliquo accidenti. 22e.q.124.3.1m./.4.d 19.q.2.ar.2.q.1.3m.

Donum. 22 Conſilium conuenienter ponitur unum de ſeptem donis Spiritusſancti. 22e.q.52.1.0./.3.d.35.q.2.ar.4.q.1.0.

23 Actus doni conſilij, eſt inuenire, actus uero ſcientiæ, eſt iudicare. 3.d.34.q.1.2.c. prin°.H. &c. * Beatitudo 148.&c. 154.&c. Delbora 2.

24 Donum cõſilij dirigit nos in omnibus ordinatis ad finem uitæ æternæ, ſiue neceſſariis, ideſt, pręceptis, ſiue nõ, ſcilicet conſiliis. 22e.q.52.4.2m * Fortitudo 60. Fructus 19.20. Intellectus 293. Præcipitatio 2. Prudentia 18. Sapientia 26.

25 Conſilium actiuum, eſt gratia gratis data quibuſdam, ſed conſilium paſſiuum, eſt donum omnium exiſtentiũ in gratia. 22e.q.47.14.2m./.q.51.1.3m./.q.52.1.2m. * Stultitia 10.

26 Donum conſilij, facit certitudinem a Spiritusſancto, de his de quibus eubulia inquirit, & cõiecturat. 12e.q.108.4.1m./.22e./.q.52.1.1m./.2.0./.3.d.34.q.1.2.me°. K./.d.35.q.2.ar.4.q.1.c. Eubulia 1. infra.

27 Vna tantum uirtus eſt ad bene conſiliandum, ſed duæ, ad bene iudicandum, quia diſtinctio eſt in propriis, ex quibus eſt iudicium, non autem in cõmunibus, ex quibus eſt inquiſitio. 12e.q.57.6.3m./.22e.q.51.4.2m. Guomi.

28 Donum conſilij, correſpondet prudentiæ, & eubuliæ, ut adiuuans, & perficiens eas. 12e.q.57.6.1m./.22e.q.52.1.1m./.2.0./.3.d.34.q.1.2.c.me°.K./.d.35.q.2.ar.4.q.1.2.c.

29 Donum conſilij & ſcientiæ, manent in beatis, inquantum retinẽt cognitionem ſcitorum, & illuminantur de ignotis. 22e.q.52.3.0./.3.d.35.q.2.ar.4.q.3.0.

30 Conſilium donum quod conſiſtit in inuentione, diſtinguitur a dono ſcientiæ, quæ conſiſtit in iudicãdo de inuentis per conſilium. 3.d.35.q.2.ar.4.q.2.0. Item fortitudo 60.

¶ Conſimile. Actus 89. Iudicium 29.30.

Conſ

¶ Conſobrinus. Frater 3.

¶ Conſolatio. Amor. 165. Angelus 445. Aſcendere 9. Capharnaũ. Graue 10. Laus 7. Liberare 2. Maria 69. Oratio 59.101 Probatio 2. Sanctus 4. Tacere 2. Triſtitia 17.&c. Viſitatio 1.

¶ Conſolidatiuum. Firmare. Firmitas. Sacrificium 34.

¶ Conſonantia. Anima 68. Animal 51. Armonia. Difficile 8.16. Doctrina 14. Lex 99. Melodia. Odium 1.13.

¶ Conſonum. Baptiſmus 29. Conſonantia. Purgatorium 2.

¶ Conſortium. Angelus 475. Hæreſis 37. Iudæi 3. Pax 6. Solus 1. Zelothipia. Zelus 1.

¶ Conſpicuum. Vita 39.&c.

¶ Conſtans. Iuſtitia 7.

1 ¶ CONSTANTIA pertinet ad continentiam. 22e.q.153.5.2m. Continentia 11. * Aduerſantia. Quid.

2 Immo continentia eſt ſpecies conſtantiæ. 22e.q.153.5.3m. Reſpon. Dubio. 387°. Continentia 12. Dum.387m

3 Conſtantia & perſeuerantia, conueniunt in fine. ſ. in perſiſtendo firmiter in bono. 22e.q.137 3.0. * Apoſtoli 30.

4 Conſtantia magis conuenit cum perſeuerantia, quàm cum patientia, quia cum prima conuenit in fine, cum ſecunda uero eſſe circa impedimenta. 22e.q.137.3.1m. Patientia 6. * Continentia 11.12.13. Eupſichia. Fides 10. Firmitas. Fortitudo 7.34.43. Inconſtantia 4.

5 Perſeuerantia eſt principalior, quàm conſtantia, quia eſt circa difficile, propter diuturnitatem, quod eſt eſſentialius uirtuti, quàm propter impedimenta, circa quæ eſt conſtantia. 22e.q.128.6m./.q.137.3.c. * Iuſtitia 7.14.

6 Conſtantia conuenit cum magnificentia, & perſeuerantia, quia ſunt circa difficile. 22e.q.137.3.2m.

7 Cõſtãs eſt medius, inter pertinacẽ, & incõſtantẽ. 4.d.29.3.c.

8 Conſtans differt a pertinaci dupliciter. Primo, quia conſtans cum ratione cogitur ad minus, propter maius, nõ autem econuerſo. Secundo, quia non leuiter. 4.d.29.2.0.

9 Conſtans cogitur ad aliqua corporalia, non tñ ad culpã, pp metũ ſtupri, ſtatus, necis, uel uerberis, in ſe uel amicis, non aũt pp infamiã. 22e.q.19.3.3m /.q.125.4.c./.4.d.29.2.2m./.3m./. Ethi.3.lect.1.fi.e. * Eupſikia fides 10. Firmitas. Fortitudo 7.34.42.

¶ Cõſtantinopolitanus. Apollinaris 5. Hæreſis. 133. Chrs 149.

¶ Conſtantinus. Imperator 8.9.

¶ Conſtantius. Imperator 8.

¶ Cõſtellatio. Artificiale 7. Arcturus. Dæmon 82.83. Gigãtes.

¶ Conſtitutio rei, non eſt ex eo q̃ ſequitur eſſe eius perfectũ 1.d.28.q.1.2.c. * Actus 197. Altare 7. Amor 191. Ars 32. Bonitas 110. Charitas 106. Cauſa 42. Circunſtantia 22.&c. Cõplacentia 1. Confeſſio 4. Conſtitutiuũ. Contrariũ 23. Dauid 3. Delectatio 3. Differentia 20.21. Dimenſio 12. Diſtinctio 26. Eleemoſyna 26. Eſſe 46.89. Factiuũ. Finis 139. Forma 8.54.&c.88. Gratia 48. Habitus 54. Honor 29.&c. Ignorantia 27.33. Inſtitutio. Iuriſdictio. Liberũ 29. Locꝰ 5. Matrimoniũ 16. Mediũ 16.27. Naturale 2. Nomen 8. Notio 6. Obligõ 8. Officiũ 2. Ordo 75. Ornatus 8. Pater 9. Pctm. 305. Pœna 29. Pœnitẽtia 12. Perſona 16. Præmiũ 9. Principiatũ 1. Puer 4. Ratio 45. Relatio 75. Samaria. Sedere 7. Statutum. Suppoſitum 4. Triſtitia 18. Vas 2. Verbum 7.37.57. Vnio 4.5. Vnitas 28.29.34.40. Chriſtus 12. Quid.

¶ Conſtitutiuum. Actus 197. Conſtitutio.

¶ Conſtrictio. Appetitus 13.31. Delectatio 10.49. Dilatari. Dolor 19. Fortitudo 39.

¶ Cõſtructio quęlibet in diuinis, reſpectu diuinorũ ſemp eſt ſm habitudinẽ cauſæ efficientis, uel formalis. 1.d.24.q.1.2.c.fi. * Ablatiuus 1. Bonitas 111. Cain 2. Docere 7. Aedificare 2. Perſona 43. Propoſitio 18. Rex 9. Scĩa 126. Templũ 2.&c. In diuinis.

¶ Conſubſtantialis. Corpus 56. De 4.&c. Imago 27.34. Proceſſio 21.31. Viſio 12.

1 ¶ CONSVETVDO habet uim naturæ, maxime ſi ſit a puero, & eſt quaſi altera natura. 1a.q.63.4.2m./.12e.q.32.2.3m./.ɔ̃.1.c°.11./. Meta.2.le.5.prin°.a./. Memoria le.6.fi. Habitꝰ 30. Quid.

2 Conſuetudo facit neceſſitatem in repentinis, non autem in deliberatis. Ma.q.6.24m. * Abſoluere 7.15.23.

3 Oppoſitũ uidetur dicere, quia facit neceſſitatẽ ẽt in deliberatis. 12e.q.6.4.0./.5.1m. Reſpon. ſicut Dubio. 353°. Dum.388m

4 Conſuetudo habet uim legis. Et interpretatur, & abrogat legem humanam, non autem legem naturalem, nec diuinam. 12e.q.97.3.0./.22e q.79.2.2m./.q 100.2.c./. Quol.2.8.c. prin°./. Quol.9.15.c.fi.F.&c. uel Lex 49. * Accidens 69. Aduocatus 8. Amor 175. Animal 74.

Immo conſuetudo prædicat legi naturæ. 4.d.33.q.1.1.1m. Reſpon. ſicut. Lex 49.

5 Manẽte rõne legis, lex uincit cõſuetudinẽ, niſi ſit impoſſibilis, ſm conſuetudinẽ patriæ. 12e.q.97.3.2m. * Apoſtoli 12.

Con

6 Naturalia non possunt consuescere, nec dissuescere 22ᵉ.q. 51,2.c./.3.d.23.q.1.ar.4.q.2/c./.Vir.q.1.9.c./. 17ᵐ. Natura 36. * Assuescere. Auaritia 9. Conceptio 41.42. Corporalia 4. Decimæ 12.20.21.23.25.29. Delectatio 33. Dies 6.18. Electio 36. Ens 14. Ethos, Eucharistia 76.186. Exactio 1.4. Exorcismus 5. Experientia 7. Faber, Facile 2. Fornicatio 18. Gentilis 3. Habitus 15.30. Ieiunij 34.42. Lex 49.164.165.168. 179. Memoria 14.16.22. Miraculum 5. Mollities 3.

7 Consuetudo ecclesiæ, præualet auctoritati cuiuscunque doctoris 22ᵉ. q. 10. 12. c./. Quol. 2.7.c. * Mos 1. Natura 36. Oblatio 11. Officium 13.15. Operatio 54. Ornatus 2.3. Peccatum 33. Pœna 93.154 161. Primitiæ 9. Pœnitentia 99. Perfectio 70. Professio 6. Religio 88. Scientia 23. Scriptura 13. Sepultura 4. Symbolū 9. Simonia 20.2. Sodomia 2. Solere. Solitus. Spiritus 18. Subdiaconus 4. Suffragia 1. Titulus. Vendere 18. Vinculum 2. Vsura 128.&c.173.221.223.276. Vxor. 1.

¶ Consulere, Agens 2. Angelus 444.445.594. Cōsultare, Cooperari 2. Indulgentia 9. Lex 26.91. Peccatum 43. Præceptū 70.114. Ratio 40. Votum 52. Vsura 76.

Qui. ¶ Consules dīr vel a consulendo ciuibus, vel a regendo cuncta consilio. Opus. 20. libº 4. cº. 26. prinº. Comes. Roma. 1. Tribuni.

¶ Consultare Angelus 444.

¶ Consultoria. Sors. 3.

¶ Consumatio. Bigamia 7. Causa 5. Consumere. Conuersio 1. Docilitas 2. Eucharistia 35.254. Gratia 14.37.153. Hæresis 71. Idolatria 9. Ira 39. Iustificatio 8. Matia 19.58. Matrimonium 59. 60. Peccatum 40. 316. Sacerdos 43. Scientia 80. Votum. 56.

Quid. ¶ Consumere propriæ est destruere aliquid existens, sed improprie, est impedire aliquid, ne fiat 3.d.5.q.3.3.4ᵐ.* Auaritia 23. Aurum 2. Banausia. Calor 10. 11. Causa 5. Cibus 2. Consumatio. Conuersio 1. Corruptio 8. Ignis 18. Oblatio. 1. Peccatum 168. Prodigalitas 5. Simonia 32. Vsura 234. 276.298. Vsus 10.

¶ Consumptiuum. Agnus. 5.

¶ Consurgere. Delectatio 29. Fructus 2. Ira 30.31.69. Numerus 11.15. Senarius 2.

Quid. 1 ¶ Contactvs est coniunctio terminorum duarū quātitatum 4.d.10.ar.4.quæst.1.c. *Accidentaliter 1. Adoratio 21.24.

2 Omnis actio corporalis, requirit contactum 4.dist.10.ar. 4.quæst. 1. c. * Angelus 95. 98. 115. Applicatio 1. Embrio 3. Locus 11.23.

¶ Contagium. Macula 6. Maria 59.

¶ Contemperari. Odor 2. Respiratio 3. Sapor.

Quid. 1 ¶ Contemplatio nominat actum videndi deum in se, sed speculatio nominat actum videndi deū in creaturis, quasi in speculo 3.d.35.q.1.ar.2.q.3.c.

2 Contemplatio essentialiter consistit in intellectu, sed principium habet in affectu 22ᵉ. quæst. 180. 7. 1ᵐ. * Accedere 3.

3 Contemplatio diuinorū est operatio homini maxime propria, & delectabilis, sed tamen difficilis, quia secundum Augustinum, ipsa sua infirmitate, ab immensitate tantæ celsitudinis repulsus animus in semetipso relabitur 12ᵉ. quæst. 3. 5. c./. 22ᵉ. quæst. 181. 4. 3ᵐ./. Ebdo. prinº. * Amor 62.

Diuisio. 4 Contemplatio dicitur dupliciter s. actus intellectus meditantis diuina, & quilibet actus hominis remoti ab exterioribus. Primus est actus sapientiæ, non autem secundus 4. distinct. 15. quæst 4. arti. 1. quæst. 2. 1ᵐ. * Aquila 1. Bonitas 179. Charitas 73. 91. 145. Cognitio 1. &c. Leuatio.

5 Contemplatio dei duplex. s. per creaturas, & per essentiam Dei 1. Prolo. 1.c./.3.d.35.q.1.ar.2.q.3.c.

6 Contemplari deum intime, cōtingit tripliciter. s. distractione sensuum, sine simultudine extranea, & penetrando. Primum conuenit omni angelo ēt nō beato, & malo, secundū omni beato tm̄. Tertium vero tantum primæ hierarchiæ 2. dist. 10. 1.2ᵐ.

7 Contemplatio est delectabilis dupliciter. Primo vt est operatio conueniens homini secundum naturā eius, vt animal rationale, & magis habenti habitum sapientiæ, secundo vt no ex obiecto. s. deo 12ᵉ.q.3.5.c./.22ᵉ. q.180.7.o./.4.d.15.q. 4.ar.2.q.2.1ᵐ./.Ebdo.prinº.

8 Partes contemplationis sunt tres, scilicet lectio, meditatio, & oratio 22ᵉ. q.180.3.4ᵐ./.4.d.15.q.4.ar.1.q.2.1ᵐ. Ascensus.

9 Species contēplationis sunt sex, sumptę secundum sex gradus ascensus ī deum, scilicet perceptio ipsorum sensibiliū, progressus a sensibilibus ad intelligibilia, diiudicatio sensibiliū ſm intelligibilia absoluta, consideratio intelligibiliū in quæ per sensibilia deuenitur, contēplatio intelligibiliū quæ per sensibilia inueniri nō possunt sed per rationem capi possunt, & consideratio intelligibilium quæ ratio, nec mouere, nec capere pōt, quę scilicet pertinent ad sublimem contemplationem diuinæ ueritatis, in qua finaliter contēplatio perficitur 22ᵉ. quæstio. 180. 4. 3ᵐ./.3. distinctio. 35 quæstio. 2. articul. 2 qnæst. 3. a. 3.

10 Ad contemplationem tria requiruntur. s. sanitas corporis, quies a passionibus, & ab exterioribus. Et ei seruiunt oīa humana officia 22ᵉ. quæst. 180. 2. o./. Cont. 3. capº. 37. fi./. Phi. 7. lec. 6. fi. g. * Abiicere. Beatitudo 53. &c. 68. 136. Beatus 4. vt Tempus 44.

11 Non potest esse tanta cōtemplatio, q̄ tollat dolorem, si cor pus lędatur, nisi per eam potētiæ interiores omnino abstrahantur ab actibus suis 3 d. 15 q. 2. ar. 3. q 1. 3ᵐ. * Castitas 11 Cælum 45. Docere 1ᵒ.

12 Omnis operatio humana, ordinatur ad contemplationem sicut ad finem Con. 3. capº. 25. 6ᵐ. C. * Mulier 2. Nocere 11. Pax 18.

13 Tres sunt conditiones bene cōtemplandi diuina. s. reuerētia casta, firmitas indeclinabilis, & amor 22ᵉ. quæst. 180 7. 1ᵐ./. Dionysius lect. 1. fin. * Plato 2. Prophetia 16. Raptus 8. Religio 23. 26. 93. &c. Sapientia 39. Scientia 90. Solicitudo 1.

14 Ad contemplationem pertinent quatuor, quodā ordine. s. virtutes morales, alii actus a contemplatione, contēplatio diuinorum effectuum, & cōtemplatio diuinę veritatis 22ᵉ. q.180.4.c. * Tempus 44. Virginitas 5.

15 Ad contemplationem principaliter pertinet meditatio dei, sed dispositiue, pertinet consideratio cuiuslibet veritatis. 22ᵉ.q.180.4.c.

16 Contemplatio quo ad nos, est diuturna dupliciter. s. quia comperit nobis secundum incorruptibilem partem animę, ideſt secundum intellectum, & quia in operibus contemplatiuæ corporalibus non laboramus 22ᵉ. quæsti. 180. 8. c. fin.

17 Aliquis ex charitate ad dei cōtemplationem incitatur 22ᵉ. q.180.7.1ᵐ./.Dionysius lec.1.fi.

18 Virtutes morales pertinent ad cōtēplationē, & ad vitā contemplatiuam, nōn quidem essentialiter, sed dispositiue, scilicet remouendo impedimenta 22ᵉ. quæst. 180. 2. o./. quæst. 181. 1. 3ᵐ./. 2.c./.4.1ᵐ./. quæst. 182. 3. c./. Opus. 17.cº.7.7ᵐ.

19 Ad cōtemplationem, virtus castitatis maxime reddit hominem aptum, inquātum delectationes uenereę, maxime depriment mentem ad sensibilia, secūdum Augustinum 22ᵉ. q.180.2.5ᵐ.fi. Coitus 4. Delectatio 54.&c. Sacramēta 90. vt Plato.2.

20 Contemplatio requirit locum ſm cōgruitatem tm̄ 1ª.q.66 3.3ᵐ./.1.distinct.37.quæst 3.2.3ᵐ./.2.ultimct.2.q.2.1.2ᵐ./.d. 6.3.c./.d.10.4.4ᵐ.

21 Contemplatio est mala per accidens, & bona per se 12ᵉ.q. 35.5 3ᵐ./.22ᵉ.q.167.1.2ᵐ. * Abiicere. Amor 62. Angelus 141.182.273 362.372.563.

22 Certamen, & contentio fit in cōtemplatione, propter defectum intellectus, & granitatē corruptibili. corporis, quod nos ad inferiora retrahit, non autem ex contrarietate veritatis quam contemplamur 22ᵉ. quæst. 180. 7. 2ᵐ. * Apostoli 42.

23 Contemplatio habet quietē ab exterioribus motibus. Et ē motu. intellectus. 1. operatio 22ᵉ.q.179.1.3ᵐ./.q. 180. 6.c./. 3.d.35.q.1.ar.2.q.1.2ᵐ./ Phi.7.lec.6.fi.g. * Beatitudo 18. 24. &c.53.&c.68.117.135. Beatus 4.

24 Contemplatio terminatur in affectu. s. ad delectationē 22ᵉ quæst. 180 1.c./. 3. 3ᵐ./. 7. 1ᵐ. * Charitas 73. 91. 113. 143. &c.

25 Contemplatio sapientiæ, comparatur ludo, quia est delectabilis 1. distinct. 2. L. fin./. Ebdo. principº. * Castitas 11. Cogitatio 2.

12 Contemplatio uehemens, impedit uires naturales 3. distinct. 16. quæst. 1. 3. 6ᵐ. * Coniunctio 4. Contemplatiuus 0.

27 Intellectus Christi non tendit in aliquid supra se, quo ad contemplationem, quia quicquid unquam de Deo contemplatus est, hoc contemplatus est a primo instanti conceptionis suæ 3. distinct. 17 articul. 3. quæst. 1. 1ᵐ. * Delectatio 54. 57. 65. 77. 91. &c. 114. Deuotio 5. Deus 159. &c. Iacob 3. 4. 7. 8. Mulier 2. Nox. 2

28 Contem-

Con

58 Contemplatio sanctorum, est ex amore obiecti, scilicet dei. Sed cōtemplatio philosophorum, est ex amore sui. 3.d.35.q. 1.ar.1.q.1.3.c. * Somnus 1. Speculum 3.4. Sterilitas. Stultitia. 2.7.10.11. Tabernaculum 3. Templum 2.13.14. Tempus 44. Tristitia 14.16.17. Turtur 4.5. Vacare.

Qualis. 1 ¶ Contemplativvs est aliquid supra hominem, quia homo per contemplationem continuatur angelis, 3.d.35.q. 1.ar.2.q.2.1ᵐ.

2 Contemplatiui dicuntur, qui contemplationi, totam uitam suam deputant. 22ᵉ.q.81.1.5ᵐ. Religio. 92. &c.

¶ Contemptor. Negociatio. 2.

Quid. 1 ¶ Contemptvs est transgressio legis, ex hoc quòd uoluntas renuit subiici legi, uel regulæ. 22ᵉ.q.186.9.3ᵐ. * Abiicere.

2 Frequentia peccati non facit peccatum ex contemptu, sed disponit ad hoc. 22ᵉ.q.186.9.3ᵐ. * Abscondere 4. Adulatio. 4.

3 Contemptus dupliciter mensuratur, scilicet ex parte contēntis, & ex parte contempti. 4. dist. 9. artic. 3. quæst. 3. c. * Aspernari.

4 Non omnis contemptus est peccatum mortale, sed solum dei. 2. d. 24. q. 3. 5. 1ᵐ./. Veri. q. 15. 5. 2ᵐ. vt Baptismus 215. Blasphemia 17. &c. Circunstantia 8.9. Confirmatio 12. Consensus 4.6. Contemptor. Damnatio 43. Debitum 22. 26. Delictum. 0. Docilitas 2. Eucharistia 76. Excommunicatio 11.27 Familiaritas 2. Fucatio. Hieronymus 2.

5 Demeritum peccatorum, est præcipue ex contemptu dei, 4.d.9.ar.3 q.3.c. * Honor 7. Humilitas 5.27. Ieiunium 29. Infidelis 12.13. Infidelitas 1.2. Ingratitudo 3. 10. &c. Irreligiositas 1. Liberalitas 15.

6 In peccato ueniali ex genere, contingit esse maiorem contēptū actualē, quàm in grauissimo peccato mortali ex genere. 4.d.9.ar.3.q.3.c. * Magnanimitas 14.21. Malum 38. Melius 3. Meritum 14. Monachus. Negligentia 7. Oblatio 6. Opinio 9. Pax 18. Peccatum 122.160.183.216.239.256. 257. Perfectio 57. Præceptum 149. Præsumptio 11. Religio 67.77. 90.

7 Quanto quis deum, per peccatum magis contemnit, tanto maiorem reatum incurrit. 3ª.q.88.3.c./.1ᵐ./.4.d.9.ar.3.q.3.c * Sacramentum 46. Sandalia. Scientia 60. Senectus 2. Spernere. Superbia 11.21.25. Trangressio 1. Vestis 6. Virtus 231. Vituperatio 3. Vsura 274. Christus 90.

Diuiso. 1 ¶ Contentio quadruplex, scilicet color rhetoricus, impugnatio veritatis scitæ, uel falsitatis sine modo, & moderatæ. Prima & quarta est bona. Secunda peccatum mortale. Tertia uero, sicut si accipiatur contentio in iudicio, uel disputatione secundum imperfectam rationem, scilicet secundum quòd importat quandam acrimoniam locutionis sic de se non est mortale peccatum, sed tantum ueniale, nisi sit cum scandalo. 22ᵉ.q.38.1.o./.2ᵉ. Tim.2.lect.2.fi.C.

2 Contemptio importat contrarietatem in loquutione, sicut discordia contrarietatem in uoluntate, quo ad intentionē, uel quo ad modum. 22ᵉ.q.38.1.c. * Cognitio 26. Contemplatio 22. Disputatio. 4. Electio 35. Excommunicatio 14.15. Forus. 0. Gloria 10.11.

8 Contentio est filia inanis gloriæ. 22ᵉ.q.38.2.o./.q.132.5.o./. Ma.q.9.3.c./.4ᵐ. Gloria 10. * Inconstantia 3. Iuramentum. 2.0. Litigium 1.

4 Contentio, & discordia, oriuntur ex inuidia, ratione termini ad quem. 22ᵉ.q.37.2.2ᵐ./.q.38.2.2ᵐ. * Magnanimitas 15 Pax 15. Pœnitentia 95. Rixa 1. Zelus 8.9.

¶ Contentiosus. Forus. 0. Iuramentum 20. Pœnitentiale.

¶ Contentus. Medicina 4. Miles 9. Organum 5.

¶ Contestatio. Accusatio 22. Furtum 13. Iuramentum 13.

¶ Contingua. Limbus 1.

1 ¶ Continentia vt est abstinentia ab omni delectatione uenerea, est uirtus, non autem quæ est cum prauis concupiscētiis quibus resistit. 12ᵉ.q.58.3.2ᵐ./.22ᵉ.q.145.1ᵐ./.q.155. 1.o./.4.c./.3ª.q.7.2.3ᵐ./.fi./.d.33.q.3.ar.2.q.1.1ᵐ./. Veri.q.14 4. c. fi.

Duᵐ.389.a Intimo continentia non est uirtus, sed aliquid minus uirtute. 12ᵉ, q.58.3.2ᵐ./.22ᵉ.q.143.1ᵐ. Respondeo Dubio. 389º.

3 Continens proprie, est qui persistit in ratione recta, a prauis concupiscentiis abstinens, non autem qui persistit in ratione peruersa, abstinens a bonis, sed est obstinatus. 22ᵉ. q.155.1.2ᵐ. * Abraham 5.26. Agens 62.66.86. Angelus 97. 111. Anima 1. Beatitudo 142.149.

4 Castus proprie dicitur, ante experientiam delectationis uenereæ, cōtinens autem, post eā. 22ᵉ.q.151.2.o./. Pr.11. fi.c.

5 Continentia, & incontinentia, proprie sunt circa delectationes, quę possunt esse naturales homini, non autem circa eas quæ sunt contra naturā. 22ᵉ.q.155.2.5ᵐ. * Cibus 7. Consilium 14. Constantia 1.2. Dies 1. Episcopus 23. Feminalia. Fornicatio 14. Fructus 4.5.15.&c. Heremitæ.

6 Continentia, & incontinentia, magis est circa delectationes venereas, quā ciborū. 22ᵉ.q.155.2.o.* Ieiuniū 7. Inf. 2.5

7 Continentia proprie est tantum circa concupiscentias tactus. 22ᵉ.q.143.1ᵐ./.22ᵉ.q.155.2.o./.q.156.2.c.* Incontinentia 1. Temperantia. 25.

8 Continentiæ assignantur duplicia extrema, scilicet ex parte concupiscentiæ quam uincit, scilicet incontinentię, & in minus innominatum. Ethi. 7. le. 9. fi. k. * Infinitum 28. Innocentia 12. Iudicium 62. Matrimonium 113.132.

9 Continentia triplex, scilicet refrænatio prauarum concupiscentiarum, abstinentia ab omni delectatione ueneris, & abstinentia ab omni illicito actu. Prima reducitur ad temperantiam, sicut imperfectum ad perfectum, secūda sicut pars subiectiua, tertia uero sicut pars potentialis. 3.d.33.q.3.ar.2 q.1.1ᵐ. Temperantia 9. * Miraculum 27. Mundus 1. Ordo 102. Perfectio. 69. Reliº 33.&c. Scientia 89.90. Syllogism. 7

10 Continentia secunda, est potior, quàm temperantia, prima uero econuerso. 22ᵉ.q.55.4.o. Virginitas 21. * Virtus 69.75

11 Constantia in arduis, & terribilibus, est pars fortitudinis, quæ autem est circa delectabilia, est pars continentiæ, quæ est pars temperantiæ. 22ᵉ.q.155.5.2ᵐ. Constātia 1. A. * Vniuersale 23.

12 Continentia, & perseuerantia, sunt partes constantiæ, firmiter persistentes, prima est contra concupiscentias, secunda contra tristitias. 12ᵉ.q.58.3.2ᵐ./.22ᵉ.q.153.3ᵐ. constantia 2.

13 Oppositum uidetur dicere. 22ᵉ.q.153. 5. 2ᵐ. Respondeo sicut Dubio 387º. Duᵐ. 290ª

14 Continentia est tantum in uoluntate subiectiue 22ᵉ.q.155 3.o./.Ethi.7.lect.10. Subiectiue.

15 Immo nō est in ui appetitiua, sed in ratione. 12ᵉ.q.58.3.2ᵐ. ./.22ᵉ.q.53.5.3ᵐ./.3.d.33.q.2.ar.4.q.2.c

16 Immo est in concupiscibili. 3.d.33.q.2.ar.4.q.2. o. Respondeo Dubio 391º. Duᵐ.291ᵐ.

17 Continentia potest attribui rationi, sicut primo mouenti, & incontinentia concupiscibili, licet utraque sit in uoluntate, ut in proprio subiecto. 22ᵉ.q.155.3.2ᵐ. * Voluntas 2. Votum 32.52.&c. 75.&c. Christus 88.89.

18 Ad continentiam, efficacius operatur maceratio carnis per abstinentiam cibi, & potus, quàm per subtractionem, uel per laborem corporalem. 22ᵉ.q.188.6.3ᵐ.

19 Rationes falsæ, impugnantium perpetuam continentiam, & solutiones earum. 9.3.cº.136.

¶ Contineri. Actus 47. Adoratio 6. Agens 62. Amor 257. Angelº 97.121.247. Appropriatio 21. Ars 29. Cohors 3. Cōtētū.

1 ¶ Contingens, & necessarium, sunt de transcendentibus. 1ª.q.115.6.c. * Adam 33. Anima. 191. Ars. 48. Astrologia 4. Auaritia 5. Blasphemia 26. Causa 70. Cælum 111. Contemptus 6. Contrarium 9. &c. A'tum.

2 Vnumquodque contingens, est ex parte materiæ, necessitas uero, consequitur rationem formæ, quia quæ sequuntur ad formam, necessario insunt. 1ª.q.86.3.c. * Contritio 23. Conuenientia. Corpus 68. Credere 13. Datio 15.

3 Potentialitas materiæ ad esse, & ad non esse, nō est sufficiēs ratio contingentiæ, sed requiritur, quòd potentia actūa nō sit determinata ad vnum, & quòd non possit impediri. Perihermenias. lect. 14. meº. fi. H. * Delectatio 34.

4 Nihil est contingens, quod non habeat aliquid necessariū. 1ª.q.84.1.3ᵐ./.q.86.3.c. * Demonstratio. 14. Deus 142.279. 280. Enuntiatio 7. Eustochia 2. Fatū 5. Febris 2. Fieri 2. Forma 49. Futurum 1. Insensibilitas 2.

5 Contingens potest sumi dupliciter, scilicet contingens vt contingens, ideſt in particulari, & contingens in uniuersali, ideſt secundum quod in eo innenitur ratio necessarii. 1ª. q.86.3.c./. Opusc.3.cº.14c./. Ethi.6.lect.1.fi. * Intellectus 43 Intentio. 13.

6 Contingens triplex, s. vt in pluribus, ut in pauciotibus, & ad utrumlibet. Meta.6.lect.2.mº.g.&c./.Phy.2.le.8.prinº./. Perihermenias le.13.mº.d.E.*Lex 70. Liberū 8. Luna 8. Maledicere 1. Malum 27. Matrimonium 86. Miles 8. * Miraculum 15. Monstrum 1. Mutatio 7. Necessitas 13. Peccatum 28 possibile 1. Posterius. Prædestinatio 40.

7 Contingens ad utrumlibet, est in potentia. Ideo non exit in actū, nisi prius per aliquid determinetur ad unū 1ª.q. 19 3.5ᵐ./.1.d.45.3.c./.2.d.25.1.c./.5.1.cº.82.1ᵐ./.Phy.2.le.8.pº. a.K. * Principium 18.19. Prophetia 23.

8 Contingens ut contingens, cognoscitur discrete a sensu, sed ab indiscrete intellectu. 1ª.q.86.3.c./. Ethi.6.le.1.fi.

9 Oppositū uidetur dicere 4.d.50.q.1.3.o./. Quol.7.3.o. Respondeo sicut Dubio 551º. * Propositio 15. Prouidª.27.57. Prudª.14 31. Psalmus. 6. Ratio 35.60. Recipere 2. Scientia 34.&c. Duᵐ.3.12ᵐ.

Con

10 Contingentia vt contingentia sunt, nõ cognoscuntur per ipsum quod quid est, quod erat proprium obiectũ intellectus, sed per alium modum.i.per cõiecturã quandã de reb⁹ illis, de quibus plena certitudo haberi non potest, Ver.q.15.2.3^{m}. * Semen 21. Veritas 21.22. Virtus 199. Vsura 34. Vtrumlibet, Christus 20.140.141.

¶ Continuatio, Angelus 418. Oratio 18.21.&c.

¶ Continuitas. Delectatio.29.

Qui. 1 ¶ CONTINVVM dupliciter diffinitur.s. formaliter a logico, per vnitatẽ termini ad quem partes copulantur, & materialiter a physico, per diuisibilitatem in infinitum, Phy.3.lec.1.prin^{o}.b/. Cæ.lec.2.pri^{o}. * Actio 4. Amor 153.

Du^{m}.393.2 Immo continuum diffinitur per motũ Meta.5.le.6.me^{o}.b D. Respondeo dubio 393°. * Angelus 78.123.127.129.188.&c.418. Animal 29. Annuntiatio 8. Aqua 2. Augmentum 1.17. Baptismus 5.&c.132. Beatitudo 119. Bonitas 197 Cęlum 93. Contemplatiuus.1. Continuatio, Continuitas Contrarium 2.5. Contritio 8. Corpus 12. Deus 81. Diuisio 3.7.8. Eraclitus, Felicitas 5. Festũ 4. Forma 116. Gaudiũ 2.

3 Tempus habet continuitatem a motu, & motus a magnitudine 1.d.8.q.3.3.4^{m}./.d.37.q.4.1.3.c./.2.dist.2.q.1.1.4^{m}./. Quol.9.9.c.fi. vt Angelus 188. Tempus 17. * Gratia 81.111. Idem 9. Ignorantia 19. Imaginatio 7. Infinitum 2.7. Instans 1.2. Instrumentum 12. Intellectus 92. Ira 76. Iustitia 71. Lignum 3. Linea 1. Lumen 1.6. Martyrium 12. Mẽsura 2.4. Meritum 80. Motus 30.47.50.68. Mutatum. Numerus 6. Oratio 14.15.24.29. Pars 9.40.45. Patientia 6. Pænitentia 45.46. Perseuerantia 1.4.5. Potentia 64. Resurrectio 46. Sacramentum 103. Scientia 137. Separatio 1. Seraphin 2. Tempus 8.9.12.&c. Terremotus 5. Vnitas 23. Christus 142.

¶ Contraconari, Difficile 2.4.

Diuisio. 1 ¶ CONTRACTIO duplex.s.ad quidditatem, & ad rationem 1^{a}.q.5.3.1^{m}. * Accusatio 16.17.21. Adã 79. Adoptio. 12.13. Affinitas 9.&c. Angelus 487. Assumere 58.60. Baptismus 202. Bigamia 4.7.

2 Contrahere est aliquid cum causa de necessitate incurrere, 3^{a}.q.14.3.c./.3.d.15.q.1.3.c./.4^{m}. * Comune 7.8. Confessio 83. Deus 26.27. Empyreũ, Eucharistia 172. Forma 80.87. Fractio 3. Hęresis 72. Iacob.9. Illegitimus 3. Inire, Malitia, 1. Maria 40. Matrimonium 1.2.5.15.19.30.42.&c. Ordo 102 &c. Peccatum 309.&c. Raligio 38. Timor 34.38. Vsura 90.

Obligatio. 1 ¶ CONTRACTVS obligans ad impossibile, non tenet 4.d.34.2.c./4^{m}./.d.36.1.c.

Du^{m}.394.2 Oppositum videtur dicere a simili 12ę.q.13.3./.3^{m}. Respõdeo dubio 394°. * Dies 8. Dispensatio 19. Matrimonium 45.109. Miraculum 43. Simonia 1.&c.7.19. Sponsalia 3.6.8.10. Sponsus 1. Status 6. Vendere 9. Vsura 15 &c. 90. &c. Vsus 8. &c.

Conditiones. 1 ¶ CONTRADICTIO septem conditiones requirit.s. idẽ subiectum, idem prędicatum, nõ ęquiuoce, ad idem, secundum idem, similiter, & tũc, & ibi Perhier.lec.9.fi.c. * Aduersantia, Consequentia 2. Deus 370.&c. Distinctio 21.

2 Contradictoria in nullo conueniunt 1.d.5.q.1.1.1^{m}. * Dubitatio 1. Elenchus, Enunciatio 6. Hæresis 139. Impossibilitas 2. Litigium 1. Mansuetudo 4. Matrimonium 25.113. Nolo. Opinio 1.&c. Oppositio 3.&c.

3 Contradictio habet medium per accidens, non autem per se 4.d.11.q.1.ar.3.q.2.3^{m}.* Reclamare, Rixa 1. Sententia 2

4 Intellectus possibilis diuersimode determinatur ad alterũ contradictoriorũ.s. opinando, credendo, dubitando, & sciẽdo, Ver.q.14.1.c. * Simonia 32. Verbũ 16. Votũ 58.60.61.

5 Contradicunt deo quatuor genera hominum.s. infideles diuinę veritati, impatientes diuinæ correptioni, impenitentes diuinæ bonitati, & inobedientes diuinæ auctoritati. Isa.50.fin.

¶ Contrahere. Religio 98.

Quid. 1 ¶ CONTRAPASSVM idem est quod iustum commutatiuum tantum 22ę.q.61.4.c./.Ethi.5.lec.8.o.

2 Cõtrapassum primo inuenitur in passionibus iniuriosis, secundo in ablatione rerum per vim, tertio in commutationibus voluntariis 22ę.q 61.4.c.

Distantia. 1 CONTRARIVM magis distat a suo contrario, quàm simplex negatio 22ę.q.79.4.c./.2^{m}* Abscondere 4. Accidẽs 85. Accidia 9.10.11. Actus 20. Adam 68. Aduersantia. Adulatio 3.&c. Adulterium 8. Agens 53.102.103. Aleator 1. Alienum 2.4.7. Amicitia 27. Angelus 466.594.632. Apponere 1. Athanasius 2. Auaritia 5.24.&c. Audacia 1.&c. Auditor 1. Auersio 18. Banausia. Baptismus 104. Bonitas. 93. Charitas 156.157. Causa 14. Cælum 85.86.87. Contentio 2. Contra. Contumelia 1.3. Corpus 4. Corruptio 4.8.16. Crimen. Cultus 17. Damnatio 64.

2 Contrarietas non potest esse, ubi non est continua, & determinata distantia. Meta.11.lect.12.princip^{o}.b.E.Phi.5.lect.3.princ^{o}.B. * Defectus 7. Delictum 2. Dæmon 71. Detractio 4. Deus 252.301.&c. Distinctio 10. Dolor 11.20. Ebrietas 6.13. Elementum 14. Epicicli 2. Aestimatio 2. Falsitas 22.&c. Fiducia 12. Fieri 2.3. Forma 118.&c.132. Fortitudo 47.&c. Fructus 9.21. Fundamentum 3. Gaudium 3. Generatio 1.19. Gloria 9.12. Gradus 3 Habilitas 2. Hæresis 12.13.14.26.131. Honor 7. Humilitas 11.22 26. Iactantia 3. Ieiunium 9.13.34. Ignorantia 33. Imprudentia 1.

3 Nomen distantiæ, deriuatum est a loco, ad omnia contraria 1^{a}.quæst.67.2.3^{m}./.12ę.quæst.7.1.c./. Cont.2.cap^{o}.29./. Potentia quæst.10.1.c. princ^{o}./. Virt. quæst.1.11.c.med^{o}.K. * Infidelitas 1. Ingratitudo 8.&c. Insipientia 1. Intensio 2.3. Inuidia 6.14. Inuoluntarium 2. Ira 67.79. Irreligiositas 1. Iudicium 26. Ius 12.19. Iustitia 85.87. Iustificatio 20.22. Labor 2. Laus 18. Lex. 14.49.50.54.142 Lingua 6. Litigium 1. Ludus 2. Lux 7. Luxuria 19.22.&c.

4 In omni genere in quo est contrarietas, sunt duo termini maxime distantes, inter quos cadunt omnia entia illius generis. Phil.5.lec.3.prin^{o}.b. *, Magis 3. Matrimonium 130. Membrum 12. Mendacium 8.9. Mendicitas. Mentiri. Meritum 16.39. Methaphora 5. Miles 6. Militia 2. Miraculum 7. Mors 2. Motus 12. Natura 36.&c. Negatio 3. Nemesis 2. Nihil 3. Nolo. Odor 4. Opinio 3. Oratio 40.49 Palpabile 2. Passio 3.56.57. Paulus 6.7. Peccatũ. 74.185. Pæna 7.9.17.&c. Pænitentia 33. Perfectio 46. Periurium 3. Potentia 44.

5 In substantia, & numeris non est contrarietas, quia in eis non est maxima distantia, neque continuitas. Nec est in quantitate, nec in loco secundum se, quia deest tantũ primum Meta.11.lec.12.princ^{o}.b.E./. Phi.5.lec.3.prin^{o}.b. * Pręceptum 48. Pręcipitatio 3. Præsumptio 6.&c. Processio 3. Prodigalitas 2. Prudentia 84. Pusillanimitas 2.3.4. Ratio 58.59.60. Relatiuum 13. Reuerentia 7. Sacramentum 72.144. Securitas 3.4. Sensus 30. Separatio 3. Spes. 61.62. Sponsalia 3. Stultitia 3. Substantia 24. Superbia 25 26.27. Temprare 5. Tenebrę 6. Timor. 36.56. Transgressio 4. Tristitia 10.

6 Saporum contrarietas non attenditur secundum maximã distantiam primarumqualitatum, ex quibus causantur, sed secundum ordinem ad gustum. Anima 2.lec.21.fi. * Virtus V. Vita 82. Vnitas 40. Voluntas 73. Votum 80. Vsura 279. Christus 158. Causa

7 Idem est causa contrariorum communis, non autem particularis 1^{a}.q.49.3.c.fi./.1^{m}./. Meta.5.lec.2.prin^{o}./. Phi.2.lee.5.me^{o}.c.

8 Idem est causa contrariorum, secundum diuersa 12ę.q.32.3.2^{m}./.22ę.q.7.1.2^{m}. * Accidens 63.64. Actio 123.124. Adam 31.

9 Effectus per se, ex causis contrariis sunt contrarii, non autẽ effectus per accidens, Ver.q.28.2.3^{m}. * Amor 146.228.268.

10 Vnum contrariorum ẽ causa alterius contrarii per accidẽs tantum 1^{a}.q.49.10./.12ę.q.32.4.0./.q.35.3.1^{m}./.22ę.q.38.2.3^{m}./.q.161.5.3^{m}./.3^{a}.q.50.1.3^{m}./.2.d.36.1.3^{m}./.4.d.49.q.3.ar.3.q.1.2^{m}./.ʒ.3.c^{o}.10./.4^{m}./.Ma.q.1.3.4^{m}./.* Angel⁹ 594 632.

11 Non contingit plura uni esse contraria. Meta.10.lec.8.o./.lec.8.prin^{o}.c.F./.Cę.lec.4.me^{o}.b. * Anima 24.34 221. Appetitus 92. Appropriatio 3.

12 Immo idem est contrarium diuersis, & ecõuerso Phy.5.lec.10.me^{o}.c./.Cæ.lec.4.me^{o}.b.D. Respon.du^{o}.395. Du^{m}.395

13 Nihil est sibiipsi contrarium, Phi.lec.11.pr.n^{o}. * Auersio 18 Conseruatio 4. Habitus 31.56.74.

14 Idem est contrarium diuersis, secundum diuersa, non autẽ secũdũm idem 12ę.q.31.8.2^{m}./q.45.1.2^{m}./.q.78.4.2^{m}./.q.79.v.2^{m}./.4.d.42.q.1..1.4^{m}./.Phi.5.lec.10.me^{o}.c./. cæ.le.4.me^{o}.b.D. * Ius 19. Necessitas 20.21. Nihil.3.

15 Idem potest tolli ex causis contrariis, per modũ superabundantiæ, & effectus 22ę.q.89.10.3^{m}

16 Contraria in re non sunt contraria in mente 12ę. quæst.35.5.c./.2^{m}./.quæst.53.1.c./.quæst.54.2.1^{m}./.quæst.64.3.3^{m}./.3.distinctio 26. quæst.1.3.4^{m}./. Cont.1 cap^{o}.55./.71.2^{m}./. Lib^{o}.2. cap^{o}.49.fin./.54.6^{m}./.75.7^{m}./. Meta.7.lect.6.med^{o}.h./. * passio 56. pœna.42. Ratio 58.59.60. Vnitas 40.

17 Obiecta contraria causant contrarias passiones, in potentiis appetitiuis, non autem in cognitiuis 12ę. quæst.54.2.1^{m}./.3.d.26.q.1,3.4^{m}.

Con

18 Contrariorum potest esse vnus habitus, secundum quòd conueniunt in vna ratione communi 12ę. quæst.54.2.1^{m}./.3.1^{m}.

19 Contrarietas duplex, scilicet propria, vt corruptiua, & impropria quæ reducitur ad excellentiam, & defectum, sicut ad quædam vniuersaliora, vt rarum, & densum, & vt par, & impar. Phi.lect.9./. Cæ. lect.8. princip^{o}.c./. Poster^{m}. lect.4.fin.

Genus, & Species. 20 Aliqua dicuntur contraria dupliciter, scilicet secundum formam generis, vel secundum formam speciei 12ę.q.35.4.c. * Appropriatio 3.

21 In quolibet genere est contrarietas differentiarum, non aũt specierum. Meta.5.lec.12.prin^{o}.b./.Lib^{o}.11.le.12.pri^{o}.b./.Phi.lect.11.prin^{o}.d./.fin./.lec.13.fin.d./.Lib^{o}.3.le.1.fin.e. Lib^{o}.5.lec.3.prin^{o}.b./. Cæ.lec.8.prin^{o}.c./. Sensu lect.10.prin^{o}./. Poster^{m}. lect.12.prin^{o}.b. * Genus 16.

22 Loquendo de genere, & differentia naturaliter, oportet differentias esse contrarias, non autem logicæ. Anima 7.18^{m}.

23 Species contrariorum constitutæ per respectum ad aliquid extra, possunt habere conuenientiam inter se, non autem species absolute 12ę. quæst.35.4.c. * Inuidia 14. Tactus 4.

24 In quolibet genere est vna tantum prima contrarietas, sed multæ per subdiuisionem, vel per accidens, Anima 2.lec.22.prin^{o}.b.

Motus. 25 In qualitate est contrarietas, secundum propriam rationẽ suarum specierum, in quantitate vero secundum perfectũ & diminutum, sed in loco solum respectu motus, Phi.5.le.4.med^{o}.D. * Accidens 63.64.96.97. Actio 122. Actus.87

26 Contrarietas motuum naturalium, consequitur contrarietatem principiorum actiuorũ, vel formalium, non autẽ materialium, sed econuerso, Cæ.lect.6.fin. * Agens 53. Alteratio 9.10. Charitas 100.156.157. Contemplatio 22. Corruptibile 5. Corruptio 4.

27 Motus habet contrarietatem terminorum, sed mutatio, secundum accessum, & recessum ab eodem termino 12ę.q.23.2.c./. Phi.5.lec.8.9.10.o./. Cæ.lect.8.med^{o}.h. * Delectatio 59.61.&c. Distinctio, Fides 8.19.114. Fieri 2.3.

28 Si terminus a quo est contrariũs termino ad quem, motus est idem, & econuerso. Si vero sunt disparati, motus etiã sunt disparati 3.d.26 q.1.3.3^{m}. * Finis 126. Forma 118.&c.132. Fortitudo 47.&c. Gaudium 3. Generatio.1.9.

29 Si motus non sunt contrarii, nec mobilia sunt contraria. Non autem econuerso. Cæ.lec 6.prin^{o}.& fi. * Gloria 9.12.

30 In motu naturali secundum locum est contrarietas secundum longitudinem tantum, sed in motu animalium, est secundum omnes differentias loci. Phi.5.lect.8.med^{o}.h. * Habitus 6.7.31.56.67. Illuminatio 3. Lux 7. Magis 3. Passio 3.56.

31 Nullus Motus est contrarius motui circulari 1^{a}.q.66.2.c./ Cę.lect.8.o. * Potentia 44. Præceptum 48.

32 Motus proprius planetarum, non contrariatur motui diurno, triplici ratione. Primo quidem, quia huiusmodi diuersitas, non est secundum contrarios terminos, sed secundum contrarias uias perueniendi ad eundem terminum. Secundo, quia quamuis vterque motus sit super idem centrum, est tamen vterque motus super alios, & alios polos. Tertio, quia non sunt in eodem circulo, sed motus planetarum sunt in inferioribus circulis. Cæ.lect.8.fin. * Prudentia 35.36.84.

33 Quietes contrariæ sunt, quæ sunt in terminis cõtrariis 12ę.q.31.8.c. * Scientia 80. Sensualitas 13.14.

34 Sicut quieti naturali contrariatur, & quies uiolenta eiusdem corporis, & quies naturalis alterius corporis, ita in affectibus animæ delectationi opponitur, & delectatio, & tristitia 12ę.q.31.8.2^{m}.

35 Omne quod generatur, generatur ex contrario 1^{a}.q.46.1.3^{m}./.q.75.7.c./.2.d.1.q.1.4.c./.Poten^{a}.q.3.9.c.med^{o}.C. Generatio 19.

36 Omne compositum ex contrariis, necesse est corrumpi 1^{a}.q.82.1.c./.3^{a}.q.14.2.c./.ʒ 3.c^{o}.154.meo.G./. Lib^{o}.4.co.52.2^{m}. Corruptio 4.8.16. Generatio 1./. Ma.q.5.5.c./.1^{m}./.Meta.6.lec.3.meo.a.K.

In eo. 37 Vtrunque cõtrariorũ est ens reale 2.d.40.5.c.me^{o}.A./. Ma.q.1.1.2^{m}./.3^{m}. * Appetitus 92.

38 Cõtraria possunt inesse eidẽ, nõ ẽm idẽ 3^{a}.q.46.8.1^{m}. *Athanasius 2. Auaritia 5.24.&c. Audacia 1.&c.

39 Contraria sunt circa idẽ, qũ subiectũ æqualiter se habet ad ea 22ę.q.24.10.1^{m}./. Ver.q.21.2.1^{m}. * Auditor 1.

40 Contraria simul esse in eodẽ per se, est impossibile. Contingit tamen, unum motum esse in aliquo per se, & cõtrarium eius per accidens, Ver.q.26.10 10^{m}. * Baptismus 104. Bonitas 93. Causa 14. Cælum 85.86.87.

41 Ad contrarietatem requiruntur duo.s. identitas subiecti propinqui, vel remoti, & incompossibilitas in esse. Cę.2.le.10.prin^{o}.b.I. * Consequentia 12. Contentio 2. Contumelia 1.3. Cornu. Corpus 34. Corruptio 4.8.16.

42 Dextrũ, & sinistrũ in animali, sunt contraria, ẽm latitudinẽ, aũ, & retro, ẽm altitudinem, sursum, & deorsum, ẽm longitudinẽ Phi.5.le.8.me^{o} h.D. * Crimen, Cultus 17. Defect⁹ 7. Delectatio 59.61.&c 93. Delictũ 2. Dæmõ 71. Deus 252.301 &c. Dolor 11.20. Elementũ 14 Fides 8 19.114. Forma 118.&c.132. Fructus 9.21. Generatio 1.19. Gula 4.7. Hæresis 12.13.14.26.131. Honor 7. Humilitas 11.22.26. Ieiuniũ 9.13.34. Impedimentum 1.

43 Contraria quorum priuationes cadunt super aliquid unũ determinatum habẽt tantum unum mediũ, & nominant non autẽ alia. Meta.10.lec.8.fi. * Imprudentia 1. Ira 67.79. Laus 18. Lex 14.49.60.54.142. Lux 7. Mendicitas. Opinio 3 Priuatio 1.16. Substantia 24. Vniuersale 17. Vsura 279.

¶ Contristari. Adulatio 5. Amicitia 33. Animus 2. Delectatio 36.42.44. Dulcedo 2. Litigium 1. Patientia 2.3.4.6. Timor 41.47. Vespere.

¶ Contraria sunt diuisa in minimas partes, sed confracta in magnas 4.d.17.q.2.ar.1.q.1.c./.ar.2.q.1.c./.q.2 3^{m}./. Psal.50.fi.h.C./. Esa.24.me^{o}.K. * Comminutio, Confractio. Contritio 1. Fractio. Differentia.

Quid. 1 ¶ CONTRITIO rei materialis, importat alicuius duri, & integri cõminutionẽ. Sed cõtritio spiritualis est dolor pro peccatis assumptus, cũ proposito confitendi, & satisfaciẽdi. Et aliæ quatuor diffinitiones eius 4.d.17.q.2.ar.1.q.1.o./.ar.2.q.1.c./.q.2.3^{m}./.ʒ.4/c^{o}.72.prin^{o}.A. Attritio o. * Baptismus 90.&c.102.&c.123. Detestari, Dolor 37.

2 Contritio habet votum confessionis sibi annexum 4.d.17.q.2.ar.1.q.1.c./.7^{m}./.8^{m}./.q.3.ar.1.q.4.c./.ar.5.q.1.c./.1^{m}./.q.2.2^{m}./.L.prin^{o}.H./. Quol.4.10.c./.3^{m}.

3 Contritio ẽm essentiam est in corde, & pertinet ad pœnitentiam interiorem, virtualiter vero ad exteriorẽ, inquantũ implicat propositum confitendi, & satisfaciendi 3^{a}.q.90.3.1^{m}. Pænitentia 12.

4 Contritio est actus uirtutis.s. pænitentiæ 4.d.17.q.2.ar.1.q.1.c./.q.2.o. Pænitentia 80.82.&c.

Diuisio. 5 Dolor cõtritionis duplex.s. sensitiuus, & intellectiuus.s. displicentia voluntatis, primus est tm̃ effectus eius, secundus aũt est ipsa contritio 3^{a}.q.84.8.9.o./.q.85.1.c./.4.d.17.q.2.ar 1.q.2.1^{m}./.ar.3.q.1.c./.ar.4.q.1.c./.ar.5.q.3.c.

6 Primus dolor debet esse moderatus, secundum conditiones personarum, secundus vero debet esse maximus. Nec põt esse nimius 4.d.17.q.2.ar.3.q.1.2.o./.ar.4.q.2.c./. Psal.37.fi.k.K./. psal.45.prin^{o}.a.B.

7 Vterque dolor ut est de singulis peccatis quæ memoriæ occurrunt, debet esse actualiter maior de maiori. Sed ut est simul de omnibus, tm̃ uirtualiter 4.d 17.q.2.ar.3.q.3.o./.ar.5.q.3.2^{m}./.d.21.L.prin^{o}.

8 Vterque dolor debet durare usque ad mortẽ. Et primus debet continuari quantum possibile est, seruatis actibus aliarum virtutum, & sanitate, non autem secundus 2ę.q.84.8.o./.4.d.d.17.q.2.ar.4.q.1.2.o. Pænitentia 46.

9 Dolor secundus.s. intellectus cãtur ex pri^{o}.ex necessitate naturæ p redũdãtiã, vel ex electiõe cõtriti 4.d.17.q.ar.3.q.2.1.c

10 Dolor sensibilis potest pertinere ad contritionẽ inquantũ est pars sacramenti pænitentiæ 4.d.17.q.2.ar.1.q.2.1^{m}.

11 Contritio secundum se semp eodẽ mõ, in qualibet lege, fuit necessaria, non aũt in ordine ad alias pænitentię partes 4.d.17.q.2.ar.1.q.2.4^{m}.

12 Contritus debet magis velle oẽm pænã, etiam pænã inferni, quàm peccare, tamẽ nullus est de hoc temptandus 4.d.17.q.2.ar.4.q.1.4^{m}./.Quol.1.9.o.

13 Contritio non est post mortem, quia requirit dolorem, gratiam, & meritum, quorum primum tm̃ est in inferno, secũdum in beatis, primum, & secundum in purgatorio 4.d.17 q.2.ar.4.q.4.o./.q 3 ar.4.q.1.2^{m}

14 Contritio non potest esse sine charitate, & gratia, ʒ 4.c^{o}.72 prin^{o} B. * Eucharistia.164.278.

15 Oĩs dolor de peccatis ĩ habẽte grãm, ẽ cõtritio, Ve.q.28.8.c.

16 Contritio quo ad eius formam.s. gratiam, est tm̃ a deo. Sed quo ad substantiam actus, est a deo, & a libero arbitrio 4.d.17.q.2.ar.1.q.1.6^{m}.

17 Satisfactio respondet peccato ratione conuersionis, sed contri-

contritio ratione auersionis. Ideo prima terminatur nõ aũt
steũda. 4. d. 17. q. 2. ar. 4. q. 1. 5m. * Iustificatio 23. Paupertas 3
De quib⁹. 18 Contritio propriè est tantum de peccatis, sed dolor de pœnis, vel de ammissione virtutum, non est contritio, sed est
principium eius 4. d. 17. q. 2. ar. 2. q. 1 o.
19 Contritio nõ potest esse de peccato originali, sed aliqua displicentia, vel dolor 4. d. 7. q. 1. ar. 1. q. 3. c. /. d. 17. q. 2. ar. 2. q. 2.
o. /. Ma. q. 7. 1 1. 3m. * Confirmatio 39.
20 Cõtritio debet esse de quolibet peccato actuali proprio, nõ autem de alienis, nec de futuris 4. d. 17. q. 2. ar. 2. q. 3. 4. 5. o.
/. q. 3. ar. 4 q. 2. 2m. /. Ma. q. 7. 1 1. 3m.
Dum. 396. 21 Oppositum videtur dicere a simili. Psal. 18. fi. Respondeo Dubio 396o.
22 Contritio, & singularis dolor debet esse de singulis peccatis mortalibus in principio quæ memoriæ occurrunt, vt. s. homo actualiter singula detestetur quãtum in ipso est, sed postea sufficit vna communis de omnibus 12ę. q. 1 1 3. 5. 3m.
Figura. /. 3a. q. 87. 1. c. /. 4. d. 16. q. 3. ar. 2. q. 5. 3m /. d. 17. q. 2. ar. 2. q. 3. 2m
/. q. 6. o. /. d. 21. L. prino.
23 De peccato mortali totaliter oblito, sufficit generalis cõtritio de omni quo deũ offendit. Si aũt recordetur tm in generali, recogitet. Et ti sic in speciali recordetur, debet spiritualiter conteri, & de obliuione dolere, quę ex negligẽtia cõtingit 22ę. q. 1 4 3. 5. 3m. /. 3a. q. 8. 4. 5m. /. q. 87. 1. c. /. 4. d. 17. q.
2. ar. 2. q. 3 2m. /. d. 21. q. 2. 2. c. /. 1m. /. L. prino. /. ver. q. 28. 5. 3m.
24 Ad contritionem de venialibus nõ requiritur propositum nõ peccãdi, sicut de mortali, sed sufficit displicẽtia eius, & suæ causæ. 3a. q. 87. 1. 1m. /. 4. d. 16. q. 2. ar. 2. q. 2. 2m. *Pœna 69. Satisf
Dum. 307. 25 factio. 27.
Oppositum uidetur dicere a simili Opusc. 12. ar. 6. Respon deo. Dubio 397.
Effectus. 26 Peccatum veniale non remittitur hic per contritionẽ habitualẽ, quæ habetur per habitũ charitatis, vel per habitũ pœnitentię uirtutis, quia sic charitas non cõpateret peccatum ueniale, quod patet esse falsum, sed requiritur virtualis contritio, puta cũ aliquis hoc modo fertur secũdum affectũ in deũ, & in res diuinas, vt quicquid sibi occurreret quod eum ab hoc motu retardaret, displiceret ei, & doleret se cõmisisse, et si actu de illo non cogitaret, non aũt requirit actualis 3a. q. 87. 1. o. / 4. d. 12. q. 1. ar. 3. q. 1. c. / d. 16. q. 2. ar. 2.
q. 2. o. /. Ma. q. 7. 1 1. 3m. /. 4m. Peccatũ 373. * Baptismus 123
207. &c. Confessio 16. 20. 24 27. 48.
27 Peccatum veniale, per solam contritionem deleri potest 4. d. 16. q. 2. ar. 2. q. 3. c. Peccatum 376.
28 Contritio vt pars sacramenti est causa instrumentalis remissionis peccati, dispositiua vero, vt ẽ actus pœnitentiæ virtutis 4 d. 17. q. 2. ar. 5. q. 1. o /. Ver. q. 28. 8. o /. Quol. 4. 1 o. o.
29 Vnus actus contritionis, habet quandam infinitatẽ ex virtute gratiæ, & merito Christi 4. d. 14. q. 1. ar. 4. q. 1. 1m. /. d. 17.
q. 2. ar. 5. q. 2. 3m. /. q. 3. 1m.
30 Quelibet contritio quantũcunque parua oẽm culpã delet, 4. d. 4. L. me⁹. I. /. q. 3. ar. 2. o. 3. 2m. /. d. 14. q. 2. ar. 1. q. 2. o. /. d. 17
L. prino. K. /. q. 2. ar. 5. q. 3. o. * Infirmitas 6.
31 Vnus actus cõtritionis ex virtute gratiæ, corrũpit habitũ vitii, qui non manet vt habitus, sed in via corruptionis, vt dispositio. Ideo nõ opponit virtuti infusę. Vir. q. 1. 1 o. 16m.
Dum. 398. 31 Immo vitium non tm opponitur uirtuti perfectę, sed etiam perfectę in genere uirtutis. i. habilitati naturali ad bonũ, & dispositioni ad virtutem 3. d. 23. q. 3. ar. 1. q. 2. 3m. /. Ver. q. 14.
6. 2m. Respond. sicut Dubio 1178o.
33 Contritio nõ semper delet oẽm pœnã 3a. q. 86. 4. o. /. 3. d. 19.
ar. 3. q. 2. c. fi. /. 4. d. 4. L. /. q. 3. ar. 2. q. 3 2m. /. d. 7 q. 1 ar. 1, q. 3. c. /
d. 14. q. 2 ar. 1. q. 2. o. / d. 17. q. 3. ar. 5. q. 2. o. /. q. 3. 2m. /. d. 21. q. 1
ar. 1. q. 1. c. /. 3. 4. c⁰. 72. /. He. 6. lec. 1. me⁰. D.
34 Contritio ratione charitatis delet culpã, sed rõne doloris delet pœnã 3 d. 20. 3. 5m. /. 4. d. 20. ar. 2. q. 1. c. Pœna 99. inf.
35 Contritio põt tm intendi ex parte charitatis, & doloris sen sibilis, cp delet oẽm pœnam, & omnem culpã 3. d. 19. ar. 3. q.
2. c. /. 4. d. 15. q. 2. ar. 2. q. 3. c. /. d. 17. q. 2. ar. 1. q. 1. 8m. /. ar. 5. q. 2.
o. /. d. 18. q. 1. ar. 3. q. 2. 4m. /. d. 20. ar. 1. q. 3. c. /. 3. c⁰. 158. fin. /.
Li⁰. 4. c⁰. 72. /. Ma. q. 7. 12. 4m. /. He. 6. lec. 1. me⁰. D. * Pœnitentia 275. Satisfactio 19 20. 27.
36 Gaudium de venia diminuit, & temperat in cõtritione dolorem secundum. s. sensibilem non aũt primum. s. intellectuum, sed auget 4. d. 17. q. 2. ar. 3. q. 1. 3m. /. ar. 4. q. 2. 1m. * Dolor 37. cõfessio 16. &c. 27. 48. Pœna 69 Satisfactio 27. Eucharistia 278. Pœnitentia 83.
¶ Controuersia, Quæstio 4.
¶ Contuitus, Cogitatio 2.
Qui. ¶ Contumax est aliquis tripliciter. s. non cõparendo, sine licẽtia recedendo ante terminationem iudicii, vel nõ parendo

sententiæ. 4. d. 18. q. 2. ar. 1. q. 3. c. *Accusatio 22. Excõicatio 16. 22. Peccatum. 227. Rebellio 3. Vsura 308. &c. Peccatum
227. Rebellio 7.
1 ¶ CONTVMELIA est ducere id quod est ꝺ honorẽ alienius, in notitiam eius, & aliorũ, quod fit principaliter per verba, secundo per alia 22ę. q. 72. 1. o. * Desino o. Ira 29. 37. Maledicere 3. Misericordia 20. Quia
2 Contumelia est tm de culpa, cõuitiũ et de pœna, sed improperium ẽ de indigentia, tamẽ quandoq; vnum ponitur pro alio 22ę. q. 72. 1. 3m.
3 Contumelia est ꝺ honorẽ, & palã, sed detractio cõtra famã & occulte, susurratio vero ꝺ amicitiã, derisio aũt erubescere facit 22c. q. 73. 1. o. /. 2. c. /. 4. 1m. /. q. 75. 1. o. /. Psal. 43. me⁰ g. /.
Ro. lec. 8. fi. K. Detractio 1. Susurratio 2. * Paruipensio 1.
4 Contumelia, & conuitiũ ex intentione dehonorandi notabiliter, sunt peccata mortalia. Si aũt ad correctionẽ, seruato debito modo, non sunt peccata 22ę. q. 72. 2. o. /. q. 158. 5. 3m. /
1c. Cor. 15. lec. 5. prino. A /. Gal 3, prino. * Susurratio 2.
5 Adulteriũ ẽ grauius peccatũ quàm cõtumelia. Et hæc quã detractio ẽm se. Et hæc quàm furtũ & rapina 22c. q. 73. 3. o.
6 Contumeliæ, & detractiones debent reprimi, ad correptionem audacium, & ad uitandum scandala 22c. q. 72. 3. o. /. q.
73. 4. 1m. /. Opusc. 19. c⁰. 16.
7 Contumelia principaliter oritur ex ira, secundo ex stultitia quia conuenit cum ira. Non autem ex superba directe, sed dispositiue 22c. q. 72. 4. o. /. q. 73. 3. 3m. / q. 158. 7. c. Ira 20.
* Paruipensio 1. B
¶ Cõualescere, Crescere, Delectatio 27. Iacob. 7. Peccatũ 165.
1 ¶ CONVENIENTIA duplex. s. secundũ proprietatẽ naturę, & ẽm proportionẽ potẽtiæ ad actũ. Secunda ẽ corporis ad aĩam, non aũt prima 2. d. 1. q. 2. 4. 3m. * Acceptio 2. Actio 25. 49. 58. Actor o. Agens 102. Agere 22. Amor 117. 150.
208. 227. 242. 282. Angelus 27. 63 117. Anima 321. & c. Animal 43. &c. Annuntiatio 1. Apostoli 21. Apparere 5. Appetitus 2. 18. 32. 39 53. 54. 71. 93. Aqua 9. Appropriatio 2. 7.
Ars 15. 46. Ascendere 1. Assimilatio o. Assumere 1. &c. Attributa 1. 18. Auersio 18. Baptizatus 15. Bonitas 170. Charitas
132. Causa 43. Comprehendere 4. Concupiscentia 8. Cõformitas o. Consensus 7. Consilium 10. 22. Constantia. 1. &c. Contemplatio 7. Contradictio 2. Contrarium 23. Cõtumelia 7. Correspondere.
2 Conuenire aliquid alicui, cõtingit tripliciter. s. essentialiter participatiue, & causaliter, Col. lec. 4. 6. E. * Costa. 3. Crux 4
Deitas 2. &c. Delectatio 11. 29. 31. 56. 68. 101. Descendere 1
Deus 1. 58. 384. Distinctio 11 19. Diuisio 4. 5. 11. Aestimatia 1. 2. Ascendere 9 Bestialitas. 2. charitas 132. castitas 10. coniunctio 5. Eutropelia Heresis 27. 28. Honestas, Immolari, Iohãnes 6. Lex 119. Matrimonium 124. Mos. 5. Nazareth. Princeps. 18. 24. Processio 1. Resurrectio 46. Virtus 59. Vita 28.
29. 39. christus 172. 205. 208. 209.
¶ Conuenii, Iudicium 23. &c.
¶ conuersa, Propositio 9. christus 21.
¶ conuersatio, Aduentus 6. Affabilitas 2. Affectio 4. Amicitia 1. 2. 3 9 17. 32. 37. Amor 229. 270. Apostoli 35. Aquila 1. Ascendere 9 Bestialitas. 2. charitas 132. castitas 10. coniunctio 5. Eutropelia Heresis 27. 28. Honestas, Immolari, Iohãnes 6. Lex 119. Matrimonium 124. Mos. 5. Nazareth. Princeps. 18. 24. Processio 1. Resurrectio 46. Virtus 59. Vita 28.
29. 39. christus 172. 205. 208. 209.
1 ¶ CONVERSIO in Deum triplex, scilicet per gloriam, meritum, & præparationem, quæ requirit triplicem gratiam, scilicet consumatam habitualem, & operationem Dei 1a. q. 62. 2. 3m. /. Ver. q. 28. 2. c. * Accidens 60. 61. 76.
77. 121. Addere 20. Alimentum o. Amor 177. 149.
2. Oppositum uidetur dicere a simili 2. distinct. 5. quæst 2. 1. o. /. distinct. 28. 4. o. Respondeo sicut Dubio 153o. 679o.
3 Deus conuertit aliquos ad se dando gratiam, licet præstet impedimentum. Sed non omnes conuertit, ex simplici voluntate eius cont. 3. c⁰. 161.
4 Rationes inducentes gentes ad Dei conuersionem sunt quinque, scilicet sumpte ex rerum creatione ex hominum dilectione, ex veritatis prædicatæ manifestatione, ex præceptorum utilitate, & ex præceptorũ æquitate, Isa. 45. me⁰. c. * Angelus 408. 508. 536.
5 conuerti ad beatitudinem est homini difficile dupliciter, scilicet quia est supra naturam eius, & propter impedimentum corporis, & peccati. Sed angelo tantũ pri⁰. modo 1a. q. 62. 2. 2m. /. 4. 1m. * Anima 149. 151. Apollinaris 3. Apostoli 6. 16. Assimilatio 16. Auaritia 20.
6 Aliquis dum est in proposito, & intentione peccãdi, potest subito voluntas sua conuerti ad deum ab exteriori sicut in Paulo

Paulo, uel interiori. 12ę. q. 112. 2. 2m. /. 4. d. 17. q. 1. ar. 2. q. 1.
1m. /. Veri. q. 28. 3. 19m. * Beatus 4. 17. Bonitas 90. 130.
2 Mens nostra non potest debite conuerti ad deum, sine charitate, & gratia, Con. 4. c⁰. 72. prin⁰. B. * Catechismus 7. Cibus 1. Columba 5.
Dum. 400m 9 Immo ex solo libero arbitrio, hoc potest. 2. d. 5. q. 2. 1. o. /. d.
28. 4. o. Respon. sicut Du⁰. 679o.
10 Quæ non communicant in materia, & in genere, non possunt conuerti adinuicem. ꝺ. 4. c⁰. 31. 3m. *Comedere 1. Comparatio 4. Contritio 17.
11 Substantia facilius conuertitur in substantia, quàm accidens in accidens, quia hoc non potest fieri. Quol. 3. qu. 1.
2. d. * Conuersiua. Conuertibilitas. Cooperari 3. Corona
5. Costa 5. &c. Creatio 5. Demonstratio 4. Dici 3. 4. Doctrina
11. Eucharistia 87. &c. Fallacia 6. Phantasma 3. &c. Fornicatio 17. Fundamentũ 5. Hæresis 28. Ignis 20. Infidelis 4. &c.
Intellectus 142. Liberare 2. Matrimonium 128. &c. Mulier
18. Nutrire 1. Offensa. Omissio 17. Oratio 85. 89. Panis 3. 4.
Paulus 5. 6. 7. 8. Peccatum 73. 76. 276. 419. Pœna 2. 57. 64.
Pœnitentia 52. 130. Periculum 7. Præsumptio 5. Principium
3. 4. Priuatio 5. 6.
12 Conuersio aquæ in uinum a Christo in nuptijs, fuit supra facultatem naturæ, & miraculosa, quo ad modum, non autem quo ad substantiam facti. 2. d. 18. q. 1. 3. 4m. /. 4. d. 17. q. 1.
ar. 5. q. 1. c. * Prius 9. Propositio 8. 9 Purgatio 3. Raptus
13. Religio 44. 59. 60. Ritus. Roboam. Ruth. Sacramentum
121. Sanctus 9. Secundum quòd ipsum 3. Semen 18. 19. 22.
23. Somnus 2. 3. Sponsalia 8. Superbia 13. &c. Transferre 1.
Virtus 270. Vnitas 15. 39. Vnum 2. Vsura 92. 262. 198. Christus 113. 199.
¶ Conuersiua. Catechismus 7.
¶ Conuertibilitas. Demonstratio 4.
¶ Conuexum. Angelus & corpus gloriosum possunt esse in conuexo cæli empyrei. Quol. 6. 3. o.
Cæli. ¶ Cælum 31. 32. 33. 34. 45. Concauum.
¶ Conuinci. Confessio 4. 92. Deprehendi. Notorium 1. Superbia 29.
¶ Conuiua. Architiclinus. Conuiuere.
¶ Conuitium concitat animos hominum ad bellum. Meta. 5. lect. 1. me⁰. a. K. Contumelia 2. 4. Criminator. Verecundia 4. 11.
¶ Conuiuere. Abstinentia 8. Amicitia 32. 33. Cõuiua. Magnanimitas 18. Præceptum 135. Temperantia 27. Valitudo.
Spũale. ¶ Conuiuium triplex, scilicet animæ, ecclesiæ, & beatorum, & quodlibet eorum, habet tres epulas. Isa. 25. fi. * Architiclinus. Cœna. Clericus. Festum 13. Prandium.
¶ Conuocare. Conuocat deus maiores ad audiendum, & minores ad percipiendum, quia ea quæ sunt a maioribus audita, facile percipiunt minores. Isa. 1. me⁰. c. prin⁰.
¶ Conuolare. Benedictus 3.
Diuisio. 1 ¶ COOPERARI. Aliquid dicitur cooperari alicui dupliciter, scilicet sicut secundarium agens, principali agenti, & sicut adiuuans ad præsuppositum finem. 12ę. q. 1 1. 2. 3m. Agens
24. ut Angelus 180. 507. ut Anima 278. * Baliuus. Baptismus 118. Bonitas 175.
2 Cooperari contingit quadrupliciter, scilicet adiuuãdo, confulendo, instrumentaliter, & dispositiue. Primo modo & secundo, nulla creatura cooperatur deo, sed tantum tertio & quarto modo. 4. d. 5. q. 1. 2. c. /. Opusc. 1. c⁰. 24. Agens 2. *Causa 17. Fascinatio. Gratia 32. &c. 162. Imaginatio 8.
3 Aliquid potest magis cooperari deo instrumentaliter, in conuersione eucharistiæ, quàm in creatione. 4. d. 8. q. 2. 3.
2m. Mundus 18. * Imaginatiua 5.
4 Potestas cooperandi deo, ad interiorem emundationem, nõ potuit communicari creaturæ, per propriam uirtutem, habentem esse absolutum & completum in natura, respectu effectus principalis, sed tanti instrumentaliter, & respectu effectus secundarij, scilicet dispositionis ad gratiam. 4. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 1. o. /. Opusc. 1. c⁰. 24. * Intellectus 179. Miraculum 27. Mundus 18. Ordo 49. Patiens. Peccatum 267.
Perfectio 44. Scandalum 4. Sacerdos 27. Sanctus 6. Templum 6. Vnio 10.
¶ Cooperire. Aqua 7. Mare 3. Terra 14. 15.
¶ Coordinatio. Miles 7 Pythagoras 4.
¶ Copia. Confessio 73. &c. Eucharistia 222. 223. Maria 68.
Turtur 3. Vnctio 22.
¶ Copiosum. Apparere 3. Cherubin 1. Confirmatio 27. Maria 15. &c, 68 Nomen 84. Sanctus 7. Vsura 211.
¶ Copula. Affinitas 1. &c. Amor 199. &c. Bigamia 3. &c. Coniunctio 5. Fieri 20. 21. Maria 41. Seruire 4. Votum 58.
¶ Copulatio. Adiectiuum 6. 10, Significatio 1.
¶ Copulatum. Accidens 100. Adiectiuum 10. Fieri 20. 21.
¶ Copulatiua propositio, potest negari pro una parte, non autem affirmari, nisi pro omni. 1. d. 14. quæst. 1. 1. 5m. * Adiectiuum 10. Differentia.
1 ¶ COR primo generatur, secundum quosdam, ẽm alios cerebrum, aut aliud tale membrum. 22ę. q. 122. 2. c. /. 2. d. 12. 2.
6m. /. Po⁰. q. 3. 1 8. 10m. /. Meta. 5. lect. 1. me⁰. a. L. * Adam 34. Adeps 3. Generatio.
2 Cor est primum principium membrorum, & uirium vitalium, quantum ad esse, sed caput est principium sensuum & motus. 3a. q. 90. 3. 3m. /. 3. d. 13. q. 2. 1. 1. 5m. / 4. d. 28. L. fi. /. Meta 5. lect. 1. me⁰. a. I. /. Li⁰. 8. lect. 4. me⁰. h. * Amicitia 34. Amor 194. Angelus 441. Anima 107. Animal 37. 38.
3 Cor est primum principium motus in animali 1ª. q. 201 1 1m. /. 12ę. q. 17. 9. 2m. /. Anima. 9. 6m. Anima 107. Anima 37. 38. Appetitus 74. 75. * Armus.
4 Motus cordis, & genitalium, non subiacet, nec obedit imperio rationis, quia est naturalis. 12ę. q. 17. 9. 1m. /. 3m. /. 22ę. q. 151. 4. c. /. Anima 9 6m. /. Opusc. 35. fi. * Ars 39. 40. Appetitus 74. 75. Assimilatio 5. Baptismus 192. Beatitudo 101.
5 Cor magis conformatur deo, quãdo mouetur, quàm quando quiescit, quia perfectio eius est in moueri, & quies ei⁹, est eius destructio. 4. d. 4 3. ar. 1. q. 1. 4m. /. d. 49. q. 1. ar. 4. q. 1. 1m.
* Blasphemia 14. Cælũ 99. 127. 152. Contritio 3. Cultus 8.
6 Cor est in medio animalis, ut conseruetur, & uitam influat in omnes partes. 2. dist. 14. 1. 2m. /. Quol 4. 3. * Delectatio 49. Dilatatio. Dolor 19. Dolus 3. Duplicitas 1. Facies 1. Fides 91. 97. 130. Fortitudo 39. Gemitus 1. Gratia 84. Gratiarum actio 4.
7 Omnis bona dispositio corporis redundat ad cor, sicut ad principium & finem corporalium motionũ. 12ę. q. 38. 5. 3m.
8 Cor non est susceptiuum infirmitatis, nec in homine infirmo & curabili est pars corruptioni subiecta. 3. dist. 3. q. 4. 1.
4m. /. Meta. 7. lec. 8. me⁰. a. F. * Hæresis 7. Homo 13. Honor
6. Intellectus 76. Ira 5. 14. 49 5c. Latere. Laus. 15. 18.
Immo cor est susceptiuum infirmitatis. 12ę. q. 74. 9. 2m. Dum. 401m
Respon. Du⁰. 401.
9 Cordis est duplex infirmitas, scilicet in substantia eius, mutans naturalem complexionem eius, & inordinatio motus eius, uel alicuius eorũ quæ constant cor. Prima est mortalis, non autem semper secunda. 12ę. q. 74. 9. 2m. /. Ma. q. 7.
5. 1 2m. * Lex 52. &c. 126. Liber 14.
10 Læso corde statim patitur totum animal, quia operatio uitæ, primo est in eo, & ab eo in alijs. 1. d. 8. q. 5. 3. 3m. /. Meta.
7. lec. 8. me⁰. a. F. * Mansuetudo 9. Medium 15. Melancolia. Misericordia 1. Munditia 1. Oratio 1. &c. 13. 21. 29. 43.
11 Dispositiones cordis ad passiones animæ, quædam sunt quasi actiuæ, & quædam quasi passiuæ. 3. d 34. q. 2. ar. 1. q. 1.
c. /. Veri q. 25. 2. c. * Passio 29. Pauor. Paupertas 8. Pax 6.
15. Peccatum 33. 35. 42. 43. 44. 70. 71. 72. 98. 243. 276.
12 Cor unius hominis, tendit ad diuersa dupliciter, scilicet secundum diuersas potentias appetitiuas, uel secundum diuersa appetibilia. 22ę. q. 29. 1. c. * Pœna 6. Præceptũ 116. Probatio 1. Psallere 1. Sacrificium 31. Sanguis 15. Scriptura 3. Spes 35.
13 Animalia habentia magnum cor sunt timida. 12ę. q. 45. 3.
c. /. 2. d. 19. 4. 4m. /. d. 30. q. 2 1. 5m. * Tabula 1. Templum 14.
Tempus 44. Timor 34. Tremor 2. Turpiloquium. Verbum
1. &c. 15. Viuere 1. 2. Vxor 3. Christus 99. 123. 127. 141. 152.
Delectatio 49. Dilatatio. Passio 39. Timor 34. Tremor 2.
¶ Corda. Psalterium 1.
¶ Corinthij. Paulus 25. 27. 28.
¶ Corinthus est metropolis Achaiæ. 2ę Cor. lec. 1. me⁰. H. /. c⁰. 9. lect. 1. prin⁰. G. /. c⁰. 11. lect. 3. me⁰. H. * Corinthij. Paulus 26. Quid.
¶ Corium. Bos.
1 ¶ CORNELIVS Centurio, ante baptismum, habebat fidem explicitam de mysterio incarnationis, licet non distinctam de tempore eius. 3. distinct. 25. L. me⁰. I. Baptismus 99.
100. Fides 60. Fides.
2 Immo habebat fidem implicitam. Ideo Petrus mittitur ad eum, ut instrueret eum de fide. 22ę. quæstio. 10. 4. 3m. Dum. 402m.
Respon. Du⁰. 403o.
3 Cornelius & similes, ante baptismum, habuerunt gratiam, & uirtutes, per fidem, & desiderium baptismi implicite, uel explicite. 3a. q. 69. 4. 2m.
¶ Cornicula frequenter crocitans, significat pluuiam, cito esse futuram. 22ę. q. 95. 7. 2m. Augurium 1.
¶ Cornu significat potentiam dei, contra aduersarios. * Psal. 17. prin⁰. b. E. / Psal. 43. prin⁰. b. K. *Moyses vel Mitra. Signum.
Signum.
1 ¶ Corona clericalis, non est ordo. Nec imprimit characterem, sed Figura.

Cor

sed facit ampliorem gradum, & altiorem statum. 4.d.24.q.3.ar.1.q.2.o. * Abscondere 1. Adoratio 24. Apostoli 33. Aurea. Bonitas 248. Manus 4. Minister 8.

2 Per coronam clericalem, homo deputatur ad cultum dei, ideo debet fieri per episcopum. 4.d.24.q.3.ar.1.q.2.^{m}./.ar.2.q.1.3^{m}, Minister 8.

3 Clerici raduntur in modum coronæ, triplici mysterio, scilicet ratione figuræ, quia corona est signum regni & perfectionis, cum sit circularis, & ratione subtractionis capillorum ex parte superiori & inferiori, insignum contemptus diuitiarum & abiectionis temporalium, & non totaliter corona tollitur, ne indecens uideatur. 4.d.24.q.3.ar.1.q.1.o. * Politia 3. Potestas 10. Triumphus. Christus. 87.

4 Clerici non renunciant temporalibus bonis, nec patrimonio, quando accipiunt coronam. 4.d.24.q.3.ar.1.q.3.o.

5 Conuersi non raduntur in modum coronæ, sed totaliter tondentur, sicut olim nazarię. 4.d.24.q.3.ar.1.q.1.2^{m},

6 Corona gloriæ, debetur soli uictoriæ, informatæ gratia. 2.d.24.q.1.4.3^{m}./.d.28.2.6^{m}./.4.d.49.q.5.1.c./.4^{m}./. Veri.q.24.12.11^{m}./.15^{m}.

Boni. 7 Coronantur boni quadruplici corona. s. corona nuptiali, triumphali, regali, & sacerdotali. Isa. 28. me^{o}. C.

Mali. 8 Coronantur etiam mali quadruplici corona, scilicet corona uanæ lætitiæ, rerũ opulentiæ, mundanæ potentiæ, & superstitiosæ obseruantiæ. Isa. 28. me^{o}. C.

1 ¶ Corporalia & pallæ altaris, debent esse alba & linea. 3^{a}. q.5.2.2.3^{m}./.q.83.3.7^{m}. * Abscondere 3. Abstractio 13.

2 Corporale lineum, in tribus quæ perducunt ipsum ad candorem, scilicet quia lauatur, torquetur, & exiccatur, intelliguntur tria, quæ faciunt ad nostram mundificationem, scilicet quia sumens dominum, debet per aquam lacrymarũ lauari, per opera pœnitentiæ torqueri, & per feruorem amoris dei a carnalium desideriorum humore siccari. Opusc. 58.c^{o}.15. * Accidens 69. Accusatio 7. Acolytus 5. Adoratio 2.4. Amicitia 38.42. Amor 214. Angelus 5.20.28.89.96. 122.164.183.185.213.285.376.555. Anima 15.121.123. 141.176.&c. Annuntiatio 5. Apparere 10. Appetitus 63. 86. Arma. Augmentum 12.16.18.20.

8 Nõ omnia quæ sunt esse corporalia, patet per philosophos, triplici uia, scilicet propter distinctionis rerum principiũ, propter rerum intellectualem cognitionem, & propter rerum actualem motionem. Opusc. 15. c^{o}. 1. &c. * Beatitudo 29. Benefacere 1.3. Cælum 7.44.64.107.110. Cilicium. Coactio 7. Constantia 9. Contractus 2. Contemplatio 16. Continentia 18. Cor. 17. Creatura 11.12. Cultus 14.16. Damnatio 42.62.63. Defectus 7. Delectatio 98.&c. Dæmon 82.94. Detrimentum. Deus 224.225. Dictio 3. Diuitiæ 1. Dolor 5. Dulcedo 2. Effectus 11. Aegritudo 3. Elementum 28. Eleemosyna 23.&c. Episcopus 14.29. Eucharistia 141.146.148. 191.199.251.255. Excommunicatio 7. Ferũm 11. Flagellũ. Fletus. Fructus 6.13. Gabaonitæ. Gratia 103.

* Spũalia p corporalia cõsueuerunt oñdi. 3 d.35.q.2.ar.2.q.1.c./.4.d.11.q.1.ar.1.q.2.c. Metaphora 6. * Habitus 28.56.57. Hæresis 49. Homo 26.28. Iciuniũ 139. Imaginatio 5.9. Immunditia 2.3. In. 5.15. Intellectus 248 Ira 49. Iudæi 25. Iudicium 78. Lex 79. Liberum 25. Lux 6. Magdalena 1. Malũ 67. Materia 47.48. Matrimonium 62. Mensura 12. Modestia 8. Mor. 1.2. Motus 5. Mundus 5. Nox 2. Ordo 37. Organum 5. Passio 49.50.

5 Creatura corporalis est a deo, propter bonitatem dei. 1^{a}.q.65.1.2.0. * Paulus 8. Pœna 66. Pœnitentia 68.69. Periculum 5.6. Pollutio 1. Propnetia 13.72. Prouidentia 42.&c. Pulchritudo 11. Qualitas 10. Quantitas 13.16.19. Ratio 20. Religio 102. Sacramentum 31. Sacrificium 19. Saturitas. Sensualitas 7. Sensus 2.8. Similitudo 4. Situs 2. Spirituale 1.5. Spiritus 2. Status 7. Stultitia 9. Temperantia 6. Templum 7.9. Tenebræ 3.

6 Omnia corporalia quanto magis considerantur, tanto minora uidentur, spiritualia uero econuerso. 12^{e}. q.42. 5. c./. 3^{m}. Tribulatio 19. Tristitia 6. Verbum 17.33. Virginitas 11. 13. Virtus 72. Visio 5. &c. Visus 1.11. Vnctio 17.

7 Non omnium corporalium, est eadem materia, nisi æquiuocæ. 1^{a}.q.66.2.0./.2. dist. 12. 1.0./.2.2^{m}./. Opul. 15. c^{o}. 7. o. * Voluntas 49.158.74. Votum 79. Vox 2. Vsura 11.27. Christus 75. 209. Zelus 5. &c.

¶ Corporalitas. Defectus 22.

Diuisio. 1 ¶ Corporeitas dicitur dupliciter, scilicet forma substantialis corporis, & quantitatis. $\bar{5}$. 4.c^{o}.80./. Veri.q.10.4.3^{m}./. Quol. 12.10.fi./. Opusc. 3.c^{o}.158. * Cælum 153. Corporalitas. Defectus 7.22. Eucharistia 98.&c. Intellectus 125. Similitudo 4. Spiritus 2.3.

Cor

2 Corporeitas non est eiusdem rationis in omnibus, nisi logice 2.d.12.1.1^{m}. corporeum. Agens 65. Angelus 90. 564. Anima 47.179. Animal 37. Cælum 153. Damnatio 40. Dæmon 110. Dimensio 12. Esse 44. Eucharistia 98.&c. Phantasma 6. Phantasma 1. Figura 6. Gratia 103. Imaginatio 9.&c. Imaginatiua 3. Origenes 1. Paradisus 2. Plato 8. Sẽsus 2.8. Sphæra. Spiritus 2. Tertullianus 0.

3 Forma corporeitas non est una in oĩbus corporibus, quia nõ est alia, a formis quibus corpora distinguũtur 1^{a}.quæst. 66.2.c./.3^{m}.

¶ Corpulenti. Miles 5. Pingue.

1 ¶ Corpvs naturale, nõ est diuisibile in infinitum 2.d.14.1.4^{m} In fi. /.d.30.q.2.2.c.me^{o}.k./.4.d.12.q.1.ar.2.q.3.c./. Pot^{a}.q.4.1.5^{m} /. Phi.lec.9.me^{o}.f. F. * Abraham 23.24. Accidens 13.64.77. Actio 33.34.46.103. Actus 25.

2 Nullum corpus naturale, nec mathematicũ, potest esse infinitum in actu 1^{a}.q.7.3.o./.$\bar{5}$.1.c. cap^{o}. 20. prin^{o}. * Aer 11. Alteratio 10.

3 Si esset corpus infinitum, nõ posset moueri 1^{a}. q.7.3.c./.$\bar{5}$. 1.c^{o}.13.* Animal 17.&c. 32.33.37.63.

4 Nec anima, nec corpus est natura, quia natura est totũ, sed illa sunt partes: et sic nõ sunt contrariæ. Corpus, n. ẽm q̃ absque aĩa accipitur ut formã habens, opponitur animali, ut inanimatum animato, secundum uero q̃ accipitur, ut imperfectum nõ formatũ, sic nõ opponitur aĩali, sed ẽ pars materialis ipsius 3.d.5.q.1.2.3^{m} /.q.3.2.c.fi./.1^{m}./ $\bar{5}$.4.c^{o}.35. 4^{m}./. Meta. 10. lec. 4. prin^{o}. c. l. * Appetitus 74. Applicatio 1.

5 Corpus tripliciter sumitur. s. pro genere aĩalis, pro parte ei⁹ & vt ẽ species quantitatis 1^{a}.q.18.2.c./.1.d.25.1.2^{m}./. Opusc. 30. lec. 4./. Meta. 3 lec. 13. fi./. Li^{o}. 7. le. 12. me^{o}. e. l. * Augmẽtum 18.20. Caracter 18. Cælum. 7.20.21.155.156.

6 Corpus q̃d est genus, prima sui diuisione, diuiditur in corpus simplex, & mistum. Opusc. 42.c^{o}.17. * Circumscribere 1. Concauum.

7 Corpus genus, ẽm q̃ est genus prædicatur de corpore mortuo, amissa ratiõe partis, Opu. 42.c^{o}.12. * Cõcupiscẽtia 10

8 Omne cõpositum ex materia, & forma est corp^{s}. $\bar{5}$.2.c^{o}.49. 1^{m}. * Cõtrarium 34. Cor. 7. Corporalitas.

9 Omne corpus est in potentia 1^{a}. q.3.1.c. * pẽmõ 1.73.118 119. Deus 47.51.392.404.

10 Corpus habet duplicem ter minum. s. essentiæ, & quãtitatis 2.d.8.5.3^{m}. * Diffinitio 37. Dimensio 1.11.12.15.17/ Ecclesia 2.5.

11 Corpus ut est in genere substantiæ, maximæ cõsideratur a naturali, quia sic ẽ subiectum motus, a geometra vero, vt est in genere quantitis, quia sic mẽsuratur. Cæ. le. 1. me^{o}. k. * Elementum 8.14.15.24. Ferrum 1. Figura 3. &c. Forma 142.151.&c. Hæresis 44.45.53.86.130. Physica. 7.

12 Corpus habens duos colores, est continuum, non tamen secundũ eos 12^{e}. q 20.6.c./.2.d.40.4.c. * Idẽ 9. Ignis 9 10.

13 Corpus comparatur ad locum, non sicut materia ad formam, sed magis sicut subiectum ad accidens. Meta. 8. lec. 4. me^{o}. g. Imaginatio 4 5.

14 Vnum corpus potest esse sit. in duobus locis sacramentaliter nõ autem localiter. 1. d.37.q.3.2.1^{m}./ 4.d.10.1.5^{m}./.6^{m}./. 7^{m}./.8^{m}./.d.44.q.2.ar.2.q.3.4^{m}./.$\bar{5}$.4.c^{o}.63./. Quol. 1.22.1^{m}./ Quol. 3.20. * Instrumentum 3.7. Intellectuali 1. Intellect⁹ 16.172.183.269.

15 Duo corpora possunt sic esse in eodem loco, virtute dei, nõ autem naturaliter 1^{a}.q.67.2.c./.3^{a}.q.54.2.1^{m}./.q.57.4.2^{m}./. 1.d.37.q.1.1.c./.2.d.2.q.2.2.5^{m}./.3.d.22.q.3.ar.3.q.1.2^{m}./.4. d.30.q.2.3.6^{m}./. dist. 44 q.2.ar.2.q.2.3 o./.$\bar{5}$.3.c^{o}.101./.102./ Quol. 1.21.22.o./. Quol. 3.2.o./. Trin. 15.o./.16.c./.17. Cor. 15. le. 6. me^{o}. I./. Phy 4. lec. 13. me^{o}. a. fi. Corpus 39. * Locus 1.6.. Luciditas 2. Lumen 15.

16 Quanto corpus est superius secundum situm, tanto est formalius, & continens, & locus inferioris, & actiuius $\bar{5}$. 3.c^{o}.20.3^{m}. * Lux 1.3.6.

17 Omne corpus habet motum naturalem determinatum 1^{a}. q.67.2.c. * Manichæus 2. Membrum 8. Motus. 10. 36.82. 83.84.

18 Nullum corpus mouet non motum 1^{a}. quæst. 3.1.c. prio^{o}. /. quæst. 110.1.1^{m}./. 2.d.2.q.2. 3.c./.$\bar{5}$. 1.cap^{o}.20.7^{m}./.med^{o}. G. &c. /. cap^{o}. 85. Lib^{o}. 2. cap^{o}.20.1^{m}./.2^{m}./.64.4^{m}./.89.fi./. Lib^{o}. 3. cap^{o}./.23.2^{m}./.65.4^{m}./. Pot^{a}.q.3.11.19./.9. 5.1. 8.0. * Operatio. 47.

19 Corpus motum, mõtu recto, & corruptibile indiget loco, non autem si mouetur circulariter, & sit incorruptibile, 2. distinct. 2. quæst. 2.3. 1^{m}./. 4. distinct. 44. quæst. 2. artic. 2. quæst. 3. 3^{m}./. Quolib. 6. 2. o. * Origines 5. Palpabile 2. 3.5. Pars. 10. Passibilitas.

20 Oppoſi.

Cor

20 Oppositum videtur dicere. 1^{a}.q.66.3.2^{m}./. Quol. 6.3.c./. phy. 4. lect. 8. fi. Respondeo sicut Dubio. 328. * Physica 7. Punctus. 3.

21 Corpus motum recte, mutat locum subiecto, & ratione: sed motum circulariter, ratione tantum. Anima 8. 18^{m}./. Anima. 5. lect. 15. fi.

22 Nullum corpus agit, nisi tangendo, & mouendo. 1^{a}. quæst. 45. 5. o. fi./. Potentia quæstion. 5. c./. 4^{m}./. 6^{m}. * Putrefactio 2.

23 Nullum corpus tota sua substantia agit, sed tantum forma immaterialis. Contra 2. cap. 20.2^{m}./. Li^{o}. 3. capit. 69. * Qualitas 2.

24 Nullum corpus in suo loco mouetur naturaliter recte, sed tantum circulariter. Anima 8. 18^{m}. * Reptile. 1. Semen. 16.18.

25 Spiritus creatus, unitur corpori dupliciter, scilicet ut forma mere, & vt mouens mobili, uel ut locatum loco. 3.d.44. quæst 3. art. 3. quæst. 3. c. me^{o}. G./. Veri. q. 26. 1. c. fi. * Sensualitas 8. Sensus 10. Solidum. Speculum 5. Spes 10. Spirituale 7. Subtilitas 1.

26 Nullum corpus potest esse principium vitæ. 1^{a}. q. 3. 1. c./. qu. 75. 1. c./. Ioan. 5. lect. 5. prin^{o}. * Tactus 6. 12. Vacuum. 1. Visio. 5. &c.

27 Corpus uiuum, est nobilius corpore non uiuo. 1^{a}. q. 3. 1. c. fi./. $\bar{5}$. 1. c^{o}. 20. 6^{m}.

28 Corpus prius uiuum, & postea mortuum, non est idẽ corpus numero. 3^{a}. q. 25. 6. 3^{m}./. q. 50. 5. c./. 1^{m}.

Du^{a}. 44. Oppositum videtur dicere. 3^{a}. q. 50. 5. o./. Quol. 2. q. 1. 1. o./. Quol. 3. 4. 1^{m}./. Quol. 4. q. 5. o./. Opusc. 3. c^{o}. 155./. 157. Respondeo, Dubio. 1091.

29 Corpus prius uiuum, & postea mortuum, non est idem numero, propter diuersitatem formæ, sed est idem identitate materiæ. 3^{a}. q. 25. 6. 3^{m}./. q. 50. 5. c./. 1^{m}.

30 Corpora inquantum sunt in actu, possunt agere, licet hoc negent Auicebron, Plato, & Democritus. 1^{a}. q. 115. 1. o./. $\bar{5}$. 3. c^{o}. 29./ Veri. quæst. 5. 9. o./. 4^{m}./. Potentia qu. 3. 7. c. * Vniuersum. 3. 6.

31 Nullum corpus post resurrectionem aget in alterum corrũpendo naturaliter, sed puniendo secundum iustitiam dei. 2. d. 33. q. 2. 3. 5^{m}.

Hominis. 32 Corpus hominis, oportet habere multa organa: quia anima eius est multiplex in potentia, & operatione, propter perfectionem eius. 1^{a}. q 76. 5. 2^{m}./. 2. d. 1. q. 1. 5. 3^{m}./. Anima. 8. 14^{m}./. 9. c. fi./. 14^{m}./. 10. 1^{m}./. 2^{m}./. 17^{m}. * Abstinentia. 3. Abstractio. 22. Accedere 1. Actus. 186. Adam. 45.&c. 90.&c. Adoratio. Aduentus. 9. Agilitas. 4. Amor. 80. 86. 87. Animal. 32. Antromorphitæ.

33 Corpus hominis, fuit optime dispositum, in ordine ad finem, scilicet animam. 1^{a}. q. 91. 3. o./. 22^{e}. q. 164. 1. 1^{m}./. Ma. q. 5. 5. c./. * Anima. 8. Apollinaris 1. Apostoli 21. Appetitus 49. 67. 74. Applicatio. 1. Ars. 11.&c. 29. Assimilatio 19. Audacia 12. Augmentum 18. 20. 21. Auxilium 2. Baptismus 152. Beatitudo. 43. 76. 77.&c. Bonitas 17. 91. 188.&c. Castitas 10. Cerebrum. 2.

34 Corpus hominis componitur ex contrariis, propter tactũ. 1^{a}. q. 76. 5. c./. q. 91 1. 2^{m}./. 12^{e}. q. 85. 6. fi./. 22^{e}. b. 164. 1. 1^{m}./. 2. d. 1. q 2. 5. c./. Ma. q. 5. 5. c. me^{o}. A./. Anima. 8. c. * Cogitatio. Cognitio 78. Cohors. 1. Coitus 1.&c. 6. Comedere. 4. Comparatio. 3. Contemplatio 3. 4. 16. Conuenientia 1. Conuersio 5. Costa 7. Cultus 8. Damnatio 36.&c. Dauid 3. Defectus 22. Deformitas Delectatio 22. Damon 119. Deus 184. 317. Dolor 12. Dos. 1. 5.&c. Elementum 14.

35 In corpore hominis, ignis & aer prædestinantur secundũ virtutẽ, sed aqua, & terra secundum substantiam. Sed corpora inferiora non sunt de natura quinti corporis. i. cæli, quam aliqui ponunt uenire in compositionem humani corporis. 1^{a}. q. 91. 1. o./. 2. d. 1. q. 2. 5. 4^{m}./. d. 15. q. 2. 1. c./. 1^{m}./. 4. d. 44 q. 2. ar. 1. q. 1. c. fi./. ar. 3. q. 1. c./. Opusc. 11. arti. 34./. 35./. Anima 8. 1^{m}./. Iob 4. fi. C./. c^{o}. 38. prin^{o}. G. * Error 10. Eucharistia 91.&c. Festum 1. Finis 128. Formatio. Fortitudo 1.7.44. Gemitus 1. Generatio 38.&c. Gratia 38. Gula 6. Habitus 28.57.58.60.61. Hæresis 28.45.86. Homo 2.6.36. Humor. Idem 9. Imaginatio 4.5. Imperator 5. Incontinentia 11. Infirmitas 2. Innocentia 2.7.&c. Intellectualis 1.2. Intellectus. 26. 164. 183. Intestina. Ira 50. Iudæi 25. Iudicium 50. fusti⁹. 64.&c. Limus. Lucia. Macula. 1. Maria 8.&c.

36 Proximus motor corporis in nobis, est appetitus sensitiuus 1^{a}. q. 20. 1. 1^{m}. * Matrimonium 58.91. Medicina 4. Meritũ. 37.&c. 65. Mors 4.36. Mulier 4.8.&c. Mundus 1.24. Mutilatio. Naturale 13. Nitor. Obedientia 26.31. Passio. 26.48. Pater 20. Paulus 11. Peccatum 103.104.159. 3257. Pœna. 6. 47.

Cor

94. Perfectio 66. præceptum 89. Prælatio 18.27. Probatio 1. Prophetia 55. Proportio 7. Prosperitas 1. Purgatio 5. &cet. Quaternarius. Rom. 13. Redundantia. Resurrectio 10. &c. 54. Sabbathũ 6. Sacrificium 14. Saluari 28. Sanitas 9. Senectus 3. Sepultura. 3. Seruitus 9.15.

37 Corpus hominis, regitur a ratione despotice ideſt seruiliter, appentus autem sensitiuus, politice, ideſt ciuiliter, 1^{a}. q. 81. 3.2^{m}./. q. 83. 1. 1^{m}./. 12^{e}. q. 9. 2. 3^{m}./. q. 17. 7. c. fi./. q. 56. 4. 3^{m}./. q. 58. 2. c./ q. 74. 3. 3^{m}./. 4. d. 27. q. 2 ar. 3. q. 1 c./ Ma. q. 3. 9. 1. 4^{m}./. Vir. q. 1. 4. c./. 11^{m}./. Matth. 8. prin^{o}. b. D. * Similitudo 10. Socrates 1.2. Sol 1.2.4. Somnium. 2. Somnus 2. Species 5. Spes 10. Status 7. Stridor. Sustinere. Tabescere. Temperantia 8. Tribulatio 1.5. Tristicia 6.15.18. Valitudo. Vertex. Vestigiũ 10. Vinum 8. Vir. Virginitas 3.5.8. Virtus 63.181.245.272. Vitium 4. Vnio 6.18.&c. Vnitas 53. Vniuersum 3.5.6. Votum 79. Vox. 2. Vsura 195. Vter. Vxor. 20. Christus. 179.

38 Corpus est gloriosum, ex totali subiectione eius ad animã, cuius gloria redundat in ipsum. 12^{e}. q. 4. 5. 4^{m}./. 3^{a}. q. 11. 2. c./ Gloriosum. q. 2. c./. 1^{m}./. 2^{m}./. q. 57. 3. c./. 4. d. 49 q. 4. ar. 5. q. 2. 3. o./. $\bar{5}$. 4. c^{o}. 86./. Veri. q. 13. 3. 1^{m}./. Quol. 6. q. 2. 2. c./. Virt. q. 4. 4. 15^{m}./. 1^{e}. Cor. 15. lect. 6. fi. Anima 131. Dos 7. * Auditus. 1. Auentus 9. Alleluia. Angelus 362. 363. Apostoli 21. Ascendere 7.

39 Corpus gloriosum erit in eodem loco cum alio corpore, non ex dote subtilitatis, sed sola uirtute dei. 3^{a}. q. 64. 1. 1^{m}./. q. 57. 4. 2^{m}./. 4. d. 44. q. 2. ar. 2. q. 2. 3. o./. q. 4. o./. q. 5. c. fi./. $\bar{5}$. 4. c^{o}. 87. fi./. Quol. 1. 21. 22. o./. Ioan. 20. le. 4. prin^{o}. a. D. 1^{e}. Cor. 15. lect. 6. me^{o}. l. Corpus 15.

40 Corpus gloriosum non erit simul in eodem loco, cum alio corpore glorioso, 4. distinct. 44. quæst. 2. artic. 2. quæst. 4. o./. q. 5. c. fi.

41 Locus nihil influit in corpore glorioso, sed ab eo recipit splendorem. Et pertinet ad gaudium accidentale, quod per recessum non diminuitur. 4. d. 44. q. 2. ar. 3. q. 2. 5^{m}./. q. 3. ar. 3. q. 3. 8^{m}./. d. 45. q. 1. ar. 1. quæst. 3. 3^{m} /. $\bar{5}$. 4. c^{o}. 86. * Aureola. 8. 12. 14.

42 Error quòd corpora gloriosa fient spiritus, uel rara, sicut aer, 3. d. 22. q. 3. ar. 2. q. 2. 2^{m} /. 4. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. quæst. 2. artic. 2. quæst. 1. c./. $\bar{5}$. 4 capit. 84 /. Quol. 1. 21. 2^{m}./. Iob. 19. lectio 2. me^{o}. F./. Ioan. 20. lect. fi. me^{o}. b. E./. 1^{e}. Cor. 15. lect. 6. me^{o}. l./. lect. 7. fi. C. * Beatitudo 22. 30. 35. 43. 76. Beatus 34. 43. Cælum 31. 32. 41. 45. 121. 156. Cicatrices. 4. Color 1.

43 Subtilitas corporis glorioſi, est plena participatio esse specifici, ex plena subiectione eius ad animam. 3^{a}. quæst. 54. 3. c./. 4. dist. 44. 3. 2. art. 2. q. 1. o./. ar. 3. q 1. c./. d. 49. q. 4. artic. 5. quæst. 3. c./. Opusc. 3. c^{o}. 170./. 171./. * Conuexum.

44 Corpora gloriosa tranſibunt cælos, sine diuisione, virtute dei, qua beati poterunt quicquid uolent. 4. d. 44. q. 2. ar. 2. q. 3. 3^{m}./. 4^{m}.

45 Et mouebuntur localiter sine labore. 4. distinct. 44. quæst. 2. artic. 3. 4 quæst. 1. 2^{m}. * Gloria 22. Intestina. Iudicium. 78. 80.

46 Et mouebuntur, non propter indigentiam, sed propter experientiam, & usum, non in instanti, sed tempore imperceptibili 4. d. 44. q. 2. ar. 3. q. 2. 3. o./. $\bar{5}$. 4. c^{o}. 86. * Labor 4. Maria 17 22. Nubes 1.3. Odor 5. Olfactus 2. Palpabile 4.5. Resistere. 7. Resurrectio. 10.&c. 26.&cet.

47 Et portabuntur ab angelis, non propter indigentiã, sed propter reuerentiam, quę fiet eis, ab omni creatura, 4. distinct. 44. quæst. 2. artic. 3. q. 1. 1^{m}./. Rom. 2. lect. 2. me^{o}. B. Vt delicendere 6. * Sanctus 4.6.11. Spiritus 4. Tactus 8.14. Transfiguratio. 1. 3. Visus 11. Vnctio. 30. Vngues. Christus. 53.

48 Quantitas eorum non uariabitur secundum magnum, & paruum, rarum & dẽsum, situm & figuram: sed supererunt in loco sibi æquali, 4. d. 44. q. 2. ar. 2. q. 5. o.

49 Et habebunt dotem impassibilitatis. 2. d. 33. quæst. 2. 1. 3^{m}./. 5^{m}. Dos. 5.

50 Et habebunt omnes sensus suos in actu proprio, 4. d. 44. q. 2 ar. 1. q. 4. o.

51 Et erunt palpabilia, sicut & corpus Christi post resurrectionem suam, 3^{a}. q. 54. 2. 2^{m}./. 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 2. o./. 4. d. 44. q. 2. ar. 2. q. 6. c./ $\bar{5}$ 4. c o. 84.

52 Et habebunt qualitates tangibiles. 3^{a}. q. 54. 2. 2^{m}./. 3. dist. 21. quæst. 2. articul. 4. quæst. 2. 2^{m}./. 4. dist. 44. quæ. 2. art. 2. q. 2. c./. quæst. 6. o.

53 Et erunt colorata, colore debito, secundum naturam suarum partium. 3^{a}. quæst. 54. 2. 1^{m}./. 4. dist. 43, quæst. 2. artic. 4 q. 1. 3^{m}.

Et.

Cor

54 Et erũt diaphana, non obstante luce eorum. 4. dist. 44. q. 2. ar. 1. q 4. 5^m./. ar. 4. q. 1. 2^m./. Veri. q. 9. 4. 1^m.

Christia. 55 Corpus Christi fuit in Adam, & in aliis patribus, secundũ originem, non autem secundum aliquid signatum, sicut etiam corpora aliorum. 3^a. q. 31. 6. 0./. 7. c./. 2. d. 30. q. 2. 2. 1^m./. 3. d. 3. q. 4. 2. 0. * Accidens 64. 83. 84. 88. Addere 20. Aditus 1. Agnus 5. Altare 1. Amor 67. Angelus 504.

56 Corpus Christi secundum Apollinarem hæreticũ, est consubstantiale deitati. 3^a. q. 37. 1. c. Apolinaris 3. Apparere 9. Aqua 15. c. Assimilatio 5.

57 Corpus Christi est a solo deo formatum. 3^a. q. 31. 5. c./. 3^m./. q. 46. 6. c./. 1. d. 16. 4. 3^m./. 3. 4. c^o. 44./. 45./. Quol. 8. 4. 4^m.

58 Natura corporis Christi, inquantum diuinitati unita, transcendit omnes spiritus creatos. 3. d. 22. q. 3. ar. 3. q. 1. 3^m. Assumere 41. &c. 55. &c.

59 Corpus Christi, secundum naturam carnis, non est nobilius quàm anima nostra. 3. d. 14. ar. 1. q. 2. 1^m. Angelus 504. * Baptismus 192. Benedictio 4. Bucella. Cibus.

60 Corpus Christi fuit optime complexionatum, ideo in eo maxime uiguit sensus tactus. 3^a. q. 46. 6. c. *Cicatrices. 1. 2. 3. Circuncisio 28. 29.

61 Totum tempus quo Christus fuit in utero matris, deseruiuit augmento corporis eius, quod aliis fuit cõuersioni, figurationi, animationi, & augmento. 3. d. 3. q. 5. 2. 3^m. *Claritas 14. &c. Descendere 2. Diaconus 2. 3. Dispensatio 17. Dos 9. 10.

62 Corpus Christi debuit augeri, sicut corpora aliorum homi num. 3^a. q. 33. 1. 4^m./. 3. d 3. q. 5. 2. 3^m. Con. 4. c^o. 44. Ecclesia 2.

63 Minimum quantitatis corporis Christi, & aliorum hominum, in primo instãti figurationis, & animationis, parum excedit quantitatem formicæ. 3. d. 3. q. 5. 2. 3^m. * Episcopus 16. Fons. Homo 10. Idem 10. Ieiunij 13. 14. 15. Inf. 12. 15.

64 Quantitas corporis in principio animationis, proportionatur ei quantitati, ad quam per augmentum ueniet, quia maiorum in fine est maior quantitas in principio, præterquàm in Christo, in quo fuit minor. 3^a. quæstio. 33. 2. 2^m. * Incineratio. Laurentius 2. Menstruus 1. 2. Miraculum 55. Missa 26.

65 Corpus Christi in perfecta ætate, habuit decentem, & mediocrem quantitatem, proportionatam quantitati habitæ tempore quo aliorum corpora animantur minorem autem in principio. 3^a. quæstio. 33. 2. 2^m. * Mors 42. 44. &c. Omnipotentia 4. Oratio 92. 93. 94. Ordo 77. Parasceue. Patena.

66 Corpus Christi uiuum & mortuum, erat idem numero. 3^a. quæst. 50. 5. 0./. Quol. 2. 1. 0./. Quol. 3. 4. 1^m./. Quol. 4. 8. 0. * Porositas.

67 Corpus Christi fuit subiectum impressioni corporum cælestium. 3^a. q. 12. 4. 3^m./. 3. d. 14. ar. 3. q. 6. 4^m. * Potestas 9. Pulchritudo 14.

68 Corpus Christi in eucharistia, non habet inquantum corpus, nec inquantum unitum diuinitati, esse in pluribus locis, sed ratione cõsecrationis & transubstantiationis, quia idem contingeret, in quicquid aliud panis diuina uirtute transubstantiaretur. 1. d. 37. q. 3. 2. 1^m./. 4. d. 10. 1. 1 8^m./. d. 11. q. 3. ar. 4. 3. 2^m. * Redundantia.

69 Corpus Christi fuit uerum corpus, & non phantasticũ, cõtra Manichæum, & Valentinum. 3^a. q. 5. 1. 0. 2. c./. 5. 4. c^o. 29./. 30. * Resurrectio 43.

70 Christus post resurrectionem, habuit uerum corpus, sicut prius ante mortem. 3^a. q. 54. 1. 0./. 3. c. * Sacerdos 25. 26. Sanguis 9. &c.

71 Corpora mystica sunt duo in hoc mundo, scilicet Christi, & diaboli, sed corpus Christi mysticum, est tota ecclesia. 3^a. q. 8. 1. 3. c./. q. 48. 1. c./. q. 49. 1. c./. Opus. 58. c^o. 14./. Col. lec. 5. prin^o. *Spirituale 7. &c. Subdiaconus 2. 7. Successio 6. Templum 5. 4. Timor 13.

72 Corpus Christi uerum, habet simul omnia membra, non autem corpus mysticum. 3. q. 8. 3. c. * Veltis 1. Visio 15. 16. Vnio 18. 19.

73 Corpus Christi mysticum, ut includens caput & membra, est nobilius corpore Christi uero. 4. d. 13. L. prin^o. D. *Resurrectio 26. 27. 28. Forma 151. &c. Christus 9. 53. 75. 86. 103. 183.

Quid. 1 ¶ CORRECTIO fraterna est admonitio fratris, de emendatione delictorum, a fraterna charitate procedens. 4. d. 19. q. 2. 1. 0. * Aaron 3.

2 Correctio duplex, scilicet coactiua, & ostensiua tantum. Prima pertinet ad prælatos tantum, secunda uero ad omnes. 22ᵉ. q. 33. 1. 3. 6. 0./. 4. d. 19. q. 2. 1. c./. 6^m./. 2. 0./. Virt. q. 3. 1. 0. * mor 89. Castigatio. Contumelia 4.

Cor

3 Vtraque est in præcepto. Sed secunda solum, quando delinquens occurrit, cum cõmoditate corripiendi, & spe emendationis, & superior deest. 22ᵉ. q. 33. 2. 0./. q. 43. 7. 3^m./. 4. d. 19. q. 2. ar. 2. q. 1. 0./. Virt. q. 3. 1. 0./. 16^m. Admonitio 2. 5. *Crimen. Cura 5. Degradatio. Flagellum 2.

4 Correctio fraterna, est actus charitatis, coactiua uero, est actus iustitiæ. 22ᵉ. q. 32. 2. 3^m./. quæst. 33. 1. 0./. 3. 4. c./. 4. d. 19. q. 2. 1. 6^m.

5 Admonitio in correctione fraterna, est principaliter actus charitatis, quasi imperantis, prudentiæ uero secundario, quasi exequentis, & dirigentis. 22ᵉ. q. 33. 1. 2^m. * Fornicatio 13. Hæresis 23. 24. 30. 31. Imprecatio. Increpatio. Lex 52. Minister 9. 10. Misericordia 35. Odium 14.

6 Existens in peccato mortali, etiam occulto, corrigens ex officio, peccat, non autẽ corrigens ut frater, nisi propter scandalum. 22ᵉ. q. 33. 5. 0./. 4. d. 19. q. 2. ar. 2. q. 2. 0. * Officium 7. Paulus 17. Peccatum 25. Pœna 28. 29. Pœnitentia 99. Princeps 9. 13. 21. Probatio. 0.

7 Oppositum uidetur dicere. 22ᵉ. quæst. 60. 2. 3^m./. Matth. 7. Du^m 40^m prin^o. K./. Roma. 2. prin^o. E. Respon. sicut Du^o. 796°. * Psalterium 2.

8 Existens in peccato ueniali, non peccat corripiendo utroque modo, nisi propter scandalum. 4. d. 19. q. 2. ar. 2. q. 2. 1^m. * Religio 105.

9 Peccatum præcedens impedit, ne aliquis corripiat aliumtripliciter, scilicet ratione indignitatis, scandali, & superbiæ 22ᵉ. q. 33. 5. c. * Reprehendere.

10 Prælatus est corripiendus a subditis, sed in secreto tantum, & reuerenter, nisi propter periculum fidei, fiat publicum, sicut Paulus publice corripuit Petrum. 22ᵉ. q. 33. 4. 0./. 4. d. 19. q. 2. ar. 2. q. 3. 0./. Virt. q. 3. 1. 18^m./. Gal. 2. lec. 3. prin^o./. Col. fi. Paulus 17.

11 Ordo correctionis, est de præcepto, scilicet præuia admonitione secreta. 22ᵉ. q. 33. 7. 0./. 4. d. 19. q. 2. ar. 3. q. 1. 2. 0./. Virt. q. 3. 2. 0./. Quol. 11. 12. 13. 0. Admonitio 2. crimen.

12 Testes debent adhiberi in correctione fraterna, si non est emẽdatus per admonitionem secretam. 22ᵉ. q. 33. 8. 0./. 4. d. 19. q. 2. ar. 3. q. 2. 0./. Quol. 11. 12. 13. 0. Admonitio 4. inf.

13 In correctione fraterna, primo debet admoneri secrete, secundo debet dici prælato secrete, tertio testes adhiberi, quarto publicari. 22ᵉ. q. 33. 8. 1^m./. 4^m./. 4. d. 19. q. 2. ar. 3. q. 2. 4^m. * Scandalum 15. &c.

14 Ordo fraternæ correctionis, seruandus est in peccatis occultis tantum. 22ᵉ. q. 33. 7. 0./. 4. dist. 19. q. 2. ar. 3. q. 1. 1^m./. 1^m./. Quol. 11. 12. 13. 0.

15 Christus non corripuit Iudam secreto, nec Petrus Ananiã, & Saphyram, nec Paulus Petrum, multiplici de causa, scilicet quia dominus peccatum Iudæ tamquàm deus, sicut publicum habebat. Vnde statim poterat ad publicandum procedere. Tamen ipse non publicauit, sed obscuris uerbis eum de peccato suo admonuit. Petrus autem publicauit peccatum occultum Ananiæ & Saphyræ, tamquàm executor dei, cuius reuelatione peccatum cognouit. Sed Paulus Petrũ non reprehendisset, nisi aliquo modo par esset, quantum ad fidei defensionem. Vel Paulus qui erat subditus Petro propter imminens periculum scandali circa fidem Petrum publice arguit. De Ioseph autem credendũ est, quòd fratres suos aliquando admonuerit, licet non sit scriptum. Vel potest dici, q^p peccatum publicum erat, inter fratres. Vnde dr pluraliter. Accusauit fratres suos. 22ᵉ. q. 13. 4. 2^m./. 7. 2^m./. 4. d. 19. q. 2. ar. 2. q. 3. 1^m./. ar. 3. q. 1. 1^m./. Virt. q. 3. 2. c./. 3^m./. 4^m. Paulus 17. * Simonia 23. Tribulatio 15. Virga 1. 3.

16 Dimittens admonitionem uel prohibitionem, quia nõ sperat correctionem, sed timet sequi peius, non peccat. 22ᵉ. q. 33. 2. 3^m./. 6. 0./. q. 43. 7. 3^m./. q. 150. 1. 4^m./. 4. d. 33. q. 2. ar. 2. q. 2. 1^m./. Virt. q. 3. 1. 1^m./. Eph. 5. lec. 4. fi. * Visitatio 1. Visura. 311. &c.

17 In peccatis omnino occultis, si est spes emendationis, debet corripi, idest, secrete admoneri, & denuntiatio differri, nisi immineret occasio similis ruendi, quam nollet uitare. Si autem nõ est spes, uel peccatum eius est in notitia aliorum, uel est in promptu eius, debet statim denunciari superiori. 4. dist. 19. quæst. 2. art. 3. quæst. 1. 2^m./. Quol. 1. 16. d. Denuntiatio 1.

18 Sine correctione, & admonitione, denuncians peccatum proximi prælato discreto, ut pio patri ex charitate, benefacit. Quol. 1. 1. q. 13. 0.

19 Peccatum infectiuum aliorum, ut hæresis, & fornicatio, uel cedens in damnum aliorum, ut furtum, & homicidiũ, debet denuntiari, sine admonitione. 22ᵉ. q. 33. 2. c./. 3^m./. d. 19. q. 2. ar. 3. q. 1. 2^m./. q. 2. 1^m./. Quol. 11. 12. 13. 0.

Cor

20 Correctio fraterna, debet esse dura, quando peccans est pertinax, tamen cum affectu lenitatis. 4. d. 19. q. 2. ar. 3. q. 3. 0.

21 Correctio est utilis ad emendationem, ad quam tamen nõ sufficit, sine auxilio dei. 12ᵉ. q. 109. 8. 2^m./. 22ᵉ. q. 33. 2. 1^m./. q. 83. 7. 3^m.

22 Scandalum directe opponitur correctioni fraternæ. 22ᵉ. q. 34. prin^o./. q. 43. 3. c.

¶ Corrector. Conscientia 5.

¶ Corregnare. Christus 219.

¶ Correlativum. Concauum.

¶ Correspondere. Actus 27. Beatitudo 137. &c. Charitas 42. 143. Causa 54. Confirmatio 44. Consilium 28. Damnatio 43. Dolor 8. Dos 6. Eucharistia 30. Idea 41. Iustitia 24. Pœna 73. 74. 90. Potentia 30. &c, 51. Responsio. Sacramentum. 83. Sapientia 32. Scientia 162. 163. Timor 9. 75. 76.

¶ Corrigere. Cura 5. Flagellum 2. Lex 52. Misericordia 35. Peccatum 25. Pœna 28. 29. Probatio 2. Religio 105.

¶ Corrigia. Cingulus. Venus 3. Zona.

Quid. ¶ Corripere proprie, est ostendere turpitudinem peccati, hortando ad emendationem, sed corrigere, est cogere ad hoc per pœnas, licet quandoque unum pro alio ponatur. 4. d. 19. q. 2. 1. 0. * Bonitas 222. Castigatio. Increpatio. Iudicium 29. 30. Prælatio 10. 11.

¶ Corruptela. Concupiscentia. 17. 18. Vsura 223.

Differẽtia. 1 ¶ CORRVPTIBILE, & incorruptibile, sunt prædicata essentialia. Anima 14. 5^m./. 19./. Meta. 10. fi. Angelus <80.

2 Corruptibile, & incorruptibile differunt genere physico, non autem genere logico 1^a. q. 66. 2. 2^m./. q. 88. 2. 4^m./. 1. d. 35. 4. 5^m./. 2. d. 3. q. 1. 1. 1^m./. d. 12. 1. 1^m./. Po^a. q. 7. 7. 8^m./. Vir. q. 2. 12. 20^m./. Spiritu 2. 16^m./. Anima 14. 2^m./. Trin. 14. 23. c./. Meta. 10. fi. * Cælum 2. 3. 43. 86. &c 93. 124. Compositio 5. Conseruatio 7. Contemplatio 16. 22. Corpus 19. Corruptio 8. 16. Damnatio 37. 38.

3 Corruptibile per naturam, potest fieri incorruptibile supernatural. ter. 2. d. 7. q. 1. 1. 2^m./. d. 19. 2. 4^m./. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 2. 1^n./. Ma. q. 5. 5. 10^m./. 1ᵉ. Cor. 15. lec. fi. prin^o. A. &c./. Meta. 3. lec. 7. me^o. c. fi./. Li^o. 10. fi. * Distantia 8. Duratio 3. Esse 5. Finitum 3. Generatio 3.

4 Aliquid est corruptibile, uel incorruptibile tripliciter, scilicet secundum partem tantum, secundum totum tantum, & secundum utrumque. Opus. 3. c^o. 171. * Habitus 55. 56.

5 Generabilia & corruptibilia non possunt omnino absolui a contrarijs. 2. d. 1. quæst. 2. 5. c. * Idea 8 Malum 48. Manichæus 2. Materia 1. 20. 21. Necessitas 20. Palpabile 4. Passibilitas. Passio 16. 22. Perfectio 25. Principium 8. Prouidentia 22. 25. 27. 30.

6 Res corruptibiles dicuntur magis a primo principio distare, quàm res incorruptibiles. 4. d. 17. quæstio. 1. ar. 2. quæst. 2. c./. Genes. 2. lect. 9. prin^o. b. * Signum 13. Substantia 24. 35. Tempus 23. Virginitas 1. 5. Vita 8. 16. Vniuersale 19. 20.

Quid. 1 ¶ CORRVPTIO. Per corruptionem res reducuntur de actu in potentiam, sicut in generatione econuerso. Po^a. quæstio. 5. 3. c./. 4. 9^m.

2 Numquàm aliquid corrũpitur, nisi propter uictoriam corrumpentis super ipsum, ex debilitate uirtutis eius. 3. 2. c^o. 30. me^o. D./. Meta. 5. lec. 14. me^o. d. &c. * Accidens 60. 62. 85. &c. 121. Actio 122. Actus 121. Adam 48. &c. 81. Angelus 143. 632. Anima 232. 344. Annihilatio 15. Assumere 14. 15. Baptismus 53. Bonitas 148. 149. 224. Causa 6. Cælum 2. 3. 93. 105. Circuncisio 12. 46. Cognitio 75. Cõseruatio 2. 3. 4.

3 Nihil corrũpitur, nisi per hoc quòd forma separatur a materia. 1^a. q. 9. 2. c./. q. 50. 5. c./. q. 75. 6. c./. 2. d. 19. 1. 2^m./. Con. 2. c^o. 54. 1^m.

4 Corruptio non potest esse, nisi ubi est contrarietas, quia omnis generatio & corruptio est ex contrario in contrarium. 1^a. quæst 73. 6. c./. Con. 2. c^o. 30./. 54. 6^m./. Po^a. q. 5. 3. c./. Anima 14. b. 2./. Opus. 3. c^o. 74./. 84. Contrarium 36. * Contritio 31. 32.

Diuisio 5 Aliquid corrumpitur dupliciter, scilicet per se, & per accidẽs. 1^a. q. 75. 6. c./. q. 89. 5. c./. 12ᵉ. q. 53. 1. c./. 2. d. 19. 1. 2^m./. 3. 2. c^o. 54. 6^m./. Anima 19. c. * Cor 10. Corpus 31. Delectatio 42. 55. Destruere. Dimensio 6. &c. Durities 2. Electio 38. Elementum 1. &c. 22. 23. 24.

6 Corruptio duplex, scilicet secundum quid, & simpliciter. 2. d. 35. 5. c./. 3. 2. c^o. 54. * Aestimatio 1. 3. Eucharistia 88. 89. 90. Fermentum 2. 3.

7 Corruptio duplex, scilicet separatio formæ a materia, & resolutio in elementa. 3^a. q 50. 5. c./. Quol. 3. 4. c. * Forma 116. 117. 118. 119.

8 Corruptio quadruplex, scilicet per defectum uirtutis, ut in omni corruptibili, per excessum contrarij, ut in omni misto, per consumptionem humidi a calido, ut in omni animato, & per uiolentiam, ut in occisis. Et contra hoc datum fuit homini quadruplex remedium, scilicet quia contra utrumque illorum primorum defectuum, subueniebatur homini per quãdam uirtutem animæ collatam ad hoc, ut secundum conditionem suam, materiam suam perficeret, ut sicut ipsa anima habet esse indeficiens, indeficiens esse corpori tribueret: & propter etiam æqualitatem complexionis. Sed contra tertium defectum, subueniebatur sibi duplici beneficio, scilicet quia per esum aliorum lignorum paradisi, restaurabatur continua deperditio facta in corpore, sed ad esse indeficiens subueniebat lignum uitæ, cum uirtute diuinitus concessa, & alimentum assumptum, imperfectam assimilationem adducebatur. Et a quarto modo corruptionis, cõseruabat illæsum hominem diuina prouidentia per quam decretum erat, ut nullum nocumentum homo pateretur in corpore, nisi prius a mentis innocentia deuiasset. 2. d. 19. 4 c./ 3. 2. c^o. 78. 2^m./. Veri. q. 18. 6. 7^m. * Generatio 1. 7. &c. 16. &c. Gra 47. &c. Humilitas 2. Adã 51. &c.

9 Corruptio triplex in homine, ex esu ligni uetiti, scilicet in anima tenebræ ignorantiæ, in corpore morbus prauæ concupiscentiæ, & mors in utroque Opus. 58. c^o. 8. fi. * Habitus 74. &c. Hæresis 11. 25. Immunditia. 2. 3. Incipere 4. Intellectus 170. 171. Iustitia 13. 14. 15. 50.

10 Corruptio non intenditur a natura, nisi per accidens. 1^a. q. 19. 9. c./. q. 49. 1 c./. 2^m./. 2. d. 20. q 2. 1. 1^m./. d. 35. L./. Con. 3. c^o. 4./. 5./. 107. 8^m./. Po^a. q. 3, 6. 13^m./. Ma. quæst. 1. 1. 10^m./. 3. 19^m. * Lex 51. &c. Lucia. Malum 26. Materia 18. Memoria 20.

11 Secundum Augustinum & Philosophum in omni mutatione est aliqua generatio, & corruptio. 1. q. 50. 5. 1^m./. 2. d. 35. 5. c./. 3. 3. c^o. 72. 5^m./. Anima 14. c. prin^o./. Opus. 3 c^o. 34./. Ro. 8. lec. 4. fi./. 1ᵉ. Tim. 6. lec. 3. prin^o. B./. He. &c. 5. me^o. D. *Menstruus 3. Meritum 38. Mons. Mors. 4. 14. &c.

12 Corruptio proprie est tantum compositi. 2. d. 19. 1. 2^m./. 3. d. 21. q. 1. 3. 5^m./. Anima 14. c. prin^o. *Motus 80. Mutuum 3. 4. Natura 38.

13 Impossibile est, aliquod subsistens corrumpi per accidens, uel generari per accidens, sed tantum per se. 1^a. q. 75. 6. c./. 3. 2. c^o. 54. 6^m.

14 Corruptio quo ad illud, quod conuenit ei per se, conuenit omni corruptibili, secundum communem rationem, non autem per accidens. 2. d. 19. 1. 2^m. * Passio 13. Peccatum 17. 118. 140. 144. 167. 170. 177. 215. 239. 283. 284. 313. 317. 350. 362. 383. Pœna 14. 15. Perdere. Po^a. 61.

15 Mors, corruptio, & omnis defectus, est cõtra naturam particularis formæ, sed aliquando est naturalis, ratione materiæ, & naturæ cõmunis. 1^a. q. 22. 2. 2^m. 12ᵉ. q. 42. 2. c./. 3^m./. q. 85. 6. 0./. 22ᵉ. q. 65. 1. 1^m./. q. 164. 1. 1^m./. 2. d. 20. q. 2. 1. 1^m./. d. 34. 3. c./. 4. d. 36. 1. 2^m./. 3. 3. c^o. 94./. Veri. quæst. 13. 1. 2^m./. Po^a. quæst. 3. 6. 13^m./. quæst. 6 1. 1^m./. Ma. q. 1. 1. 1^m./. 3. 19^m./. 4. 5. 5. 0./. Opus. 3. c^o. 154./. Phi. 2. lec. 12. fi./. Li^o. 5. lect. 10. prin^o. a. 1. * Præceptum 99. Prouidentia 30. 56. 57. Prudentia 44. Purgatio 6. Raptus 1. 2. Ratio. 17. 50. Relatio 61. Resurrectio 23. Sacramentum 38. 39. Sacrificium 35. Sanctificatio 1. Satisfactio 25. Scientia 45. 94. Semen 21.

16 Materia subiecta priuationi, est principium & causa omnis corruptionis. 1^a. quæst. 50. 5. 3^m./. quæst. 75. 6. c./. 2. d. 7. q. 1. 1. c./. 4. d. 50. quæst. 1. 1. c./. Con. 2. c^o. 54. * Sensibile 10. Sensuaitas 6. 16. Sensus 22. 23. Status 4 8. Superbia 2. 26. Tabescere. Tactus 1. Templum 3. 4. 15. Timor 41. Veritas 34. Virginitas 9. 10. 11. 28. Virtus 83. 152. 161. 162. Vniuersale 18. &c. Vsura 80. 104. 186. 195. 236. 289. Generatio 1. 7. 16. 0.

¶ Corruptiuum. Adam 50. Alteratio 3. Anima 344. Annihilatio 15. Bigamia 4. Cælum 87. 88. Contrarium 19.

1 ¶ CORRVPTVM est reparabile dupliciter, scilicet per potentiam actiuam, & passiuam. 3. d. 3. q. 4. 1. 4^m. Reparabile.

2 Corruptum non redit idem numero, per motum, sed idem specie. 4. dist. 44. quæst. 1. ar. 1. quæstio. 2. 1^m./. Con. 4. c^o. 80./. Quol. 4. 5. c./. 1ᵉ. Corinth. 15. lect. 5. fi. E. * Dimensio 15. &c. Eucharistia 68. Generatio 16. Gustus 2. Hæresis 92. Lex 52. &c. Lucia. Peccatum 143. 148. 170. 198. 239. 284. 297. 302. &c. 313. 317. Præmium 8. Raptus 1. 2. Ratio. 17. Relatio 61. Resurrectio 11. &c. Virginitas 9. 10. 11. 28. Vsura 127. 164.

¶ Corusatio. Vapor 4.

¶ Corsica, Sicilia, & Sardinia, semper habuerunt principes tyrannos. Opus. 20. li^o. 4. c^o. 8. Prouinciæ.

1 ¶ CORVVS septem diebus nihil dat pullis suis, donec uideat eos nigrescere. Iob 38. fi. Instinctus.

Cof

4 Coruus significat uoluptatibus denigratos, uel expertes bonæ affectionis, quia non est reuersus ad arcam, 12ª. q. 102. 6, 1m. fi. H.

In Eua. 1 ¶ COSTA fuit præcisa ab Adam sine dolore, sed cum delectatione, 1ª. q. 92. 3. 2m./. quæst. 97. 2. 3m. * Reptibile 1. Resurrectio 20. 21.

2 costa hæc non erat de perfectione indiuiduali Adæ, sed de specifica. 1ª. q. 92. 3. 2m./. q. 97. 2. 3m./. 3ª. q. 31. 5. 2m./. 2. d. 18. q. 1. 1. 3m./. 4. d. 44. q. 1. ar. 2. q. 4. 2.

3 Mulier conuenienter fuit formata, de costa Adæ. 1ª. q. 92. 2. 3 o./. 2. d. 18. q. 1. 1. o.

4 Mulier facta est de costa Adę, ut socia eius, non de capite, ut domina, nec de pede, ut ancilla. 1ª. q. 92. 3. o./ 1ª. cor. 7. lect. 1. meº. K.

5 conuersio costæ in mulierem fuit supernaturalis, & obedientialis. 1ª. q. 92. 4. 3m./. 2. d. 18. q. 1. 1. 5º./. d. 20. q. 1. 1. 4m./. 3. d. 2. quæst. 2. artic 2. quæst. 3. 3m./. d. 3 q. 2. 1. 1m./. 4. dist. 11. q. 1. art. 3. q. 3. a. 3.

6 Multiplicatio costæ, fuit per additionem materiæ nouiter creatæ, uel uerius per conuersionem alterius materię præiacentis, contra Vgonem, & Magistrum sententiarum. 1ª. q. 92 3. 1m./. 2. d. 18. L. fi./. q. 1. 1. c./. 8m./. d. 30. q. 2 1. c./. Panis 2. 3.

7 Illud additum, non uenit in corpus. Euę, nisi mediante costa. Ideo Eua non dicitur facta ex eo, licet esset quid amplius in quantitate, quàm costa. 1ª. q. 92. 3. 1m./. 2. distinct. 18. quæ. 1. 1. 2m.

8 costa hæc, resurget in Eua, non autem in Adam. 2. d. 18. q. 1. 1. 3m./. 4. d. 44. L. meº. K./. q. 1. ar. 2. q. 4. 2m./. ℨ. 4. cº. 80. fi.

Dum. 406. 9 Immo resurget in eo, in quo prius fuit. 2. d. 30. q. 2. 1. 7m./. 2. 6m./. 4. d. 44. q. 1. ar. 2. q. 4. o./. ℨ. 4. cº 81. 5m./. Opusc. 3. cº. 163./ 164. Respondeo Dubio. 406º.

¶ crastinum. Holocaustum. 4.

¶ craticula. Laurentius 3. christus 198.

Esse. 1 ¶ CREATIO magis respicit esse, quàm naturam, uel rationē 3ª. q. 2. 7. 3m. * Dies 11. &c. Esse. 9. &c. Malum 14.

2 Actio dei, scilicet creatio, primo terminatur ad esse, sed ad naturam ex cōsequēti, actio autem creaturæ, scilicet generatio econuerso. Potentia q. 3. 16. 21m./. Opusc. 37. cº. 4. Agens 18.

3 creatio passiua, secundum esse ut inhęret est naturaliter posterior creatura, & est subiectiue in ea, sed secundum rationem eius, ut causatur ex actione dei, est prior 1ª. q. 45. 3. 2m./. 3m./. 2. d. 1. q. 1. 2. 4m./. ℨ. 2. cº. 18./. Poª. q. 3. 3. 3m./. qu. 7. 9. 5m./. q. 10. 1. 3m./. Opusc. 9. q. 94./. 95.

4 creationem esse ratio demonstrat, 1ª. q. 45. 2. o./. 2 d. 1. q. 1. 2 c./. ℨ. 2. cº. 16./. 18./. Poª. q. 3. 1. o./. Opusc 37. cº. 4. prinº./. ph. 8. lect. 2. prinº. a.

5 Ratio naturalis, magis assentit creationi, quàm conuersioni Eucharistiæ. 4. dist. 8. q. 2. 3. 2m./. distin. 11. quæst. 1. artic. 3. quæst. 3. 1m.

6 Philosophi concedunt creationem esse, sed ab æterno. 1ª. q. 46. 2. 1m./. 2m./. d. 1. q. 1. 2. c./. 5. 1m./. 4. d. 11. q 1. ar. 3. q. 3. a. 1./ Potentia, q. 3. 14. 16m./. Opu. 15. cº. 9./. Opusc. 37. cº. 4. prinº./. phi. 8. le. 3. fi. * Opus. 1. &c.

Dum. 407. 7 Immo uoluerunt motum incępisse per uiam naturæ, idest per generationem. Metth. 12. lec. 5./. Le. 7. Respondeo sicut Dubio. 912º.

Quid. 8 creatio non est mutatio proprie. 1ª. q. 45. 2. 2m./. 3. o./. q. 46. 1. 5m./. 2. d. 1. q. 1. 2 2m./. 5. 8m./ ℨ. 2. cº. 1. 8m./. 17./. 18./. 20. 2m./. 36. 1m./. 2m./. Potentia. q. 3. 2. o./. 3. c./. 4m./. Opusc. 9. q. 98./. phi. 8. lectio. 2. prinº. a. c. * Actio 10. Ars. 25. Beneficium. 16.

9 creatio non est motus, nec terminus motus. 1ª. q. 45. 2. 3m./ 3. c./. q. 46. 3. 2m./. 2. d. 1. q. 1. 2. 2m./. 3m./. ℨ. 2. cº. 17./. 19. 1m./. 20. 2m./. 21. 4m. * Dicere 4. 7. Facere 3. Idea 23. Imago 36. Manus 4. 5. Miraculum 12. 13. Misericordia 45.

10 creatio est emanatio, uniuersalis entis, ex nihilo. 1. q. 45. 1. o./. 4. 1m./. 2. distinct. 1. quæstion. 1. 2. c. Deus. 453. Nihil. 1. infra.

11 creatio est actio terminata ad exteriorem effectum, sicut etiam gubernatio, sine cuius existentia, huiusmodi actio non potest intelligi. 1. distin. 40. q. 1. 1. m./. ℨ. 1. co. 79. fi. * Persona 28. Sabbatum 1. 2.

12 De ratione creationis est, nihil præsupponere in re, cui naturaliter prius conuenit non esse, quàm esse. 1ª. quæstion. 65. 3. c./. 2. distinct. 1. quæstion. 1. 2. c./. 5. 16m./. Potentia. q. 3. 4. c.

13 Creatio non admiscetur in operibus naturæ, nec artis, sed præsupponitur. 1ª. q. 45. 8. o./. 2. d. 1. q. 1. 3. 5m./. Potentia. quæ. 3. 8. o. Ars 25. Deus. 452.

14 Creatio importat habitudinem creaturæ ad creatorem, cū

Cre

quadam nouitate, sine inceptione. quæ. 45. 3. 3m./. Poª. q. 3. 3. c./. 2m./. 6m

15 Creare nihil aliud est, quàm absque materia præiacenti, aliquid producere. 1ª. q. 65. 3. c./. ℨ. 2. cº. 16. fi. * Tempus 20. 29. Ars 26. Infra Agens. 19.

16 Creatio est productio rei, secundum totam substantiam suam. nullo præsupposito. 2ª. q. 65. 3. c.

17 Creatio relatio sola est, sed fieri est passio. Opusc. 9. quæst. 95.

18 Creatio est ad totum esse, & ad principia ex quibus res constituitur. Opusc. 37. cº. 4.

19 Creatio nominat potentiam actiuam, qua res in esse producuntur, ideo est sine præsuppositione materiæ, & prioris agentis. Poª. q. 3. 4. c. * Vacuum 1.

20 Creatio actiua, est essentia dei, cum relatione rationis ad creaturas. Passiua vero, est in creatura, & est accidens eius, de prædicamento relationis, scilicet habitudo habentis esse ab alio, & consequens operationem dei. 1ª. q. 45. 3. o./. 1. dist. 35. L. fi./. 2. distin. 1. quæst. 1. 2. 4m./. 5m./. ℨ. 2. cº 18./. potentia, quæst. 3. 3. o./. Opusc. 3. capit. 98./. Opusc. 9. capit. 94./. 95.

21 Creatio passiue sumpta, est aliquid in re creata, quia creatio actiua, est actio transiens, relinquens effectum exteriorem. 1ª. quæstion. 45. 3. o./ 1. distinct. 40. quæst. 1. 1 1m./. Potentia. q. 3. 3. o.

Creans. 22 Nullum corpus potest creare. 1ª. quæst 45. 5. c./. ℨ. 2. cº. 20./. Verit. quæst. 5. 9. c. fi. * Adoptio 19. Agens 16. Appropriatio. 29.

23 Solus deus creat. 1ª. quæst. 45. 5 o./. quæst. 47. 1. c./ quæst. 65 3. c./. quæst. 90. 3 c./. quæst. 104. 3. 1m./. 3m./. 1. distin. 37. q. 1. 1. c./. 2. dist. 1. quæst. 1. 3. o./. 4. c./. dist 14. 3. c./. dist. 15. quæst. 1. 2 c./. 4. distin. 5. quęst. 1. 2. c./. dist. 18. quæst. 2. 2. c./. 4. dist. 5 q. 1. artic. 3. q. 3. o./. d. 47. 1. 1. art. 1. quæst 3. c./. ℨ. 2. cº. 21./. 41. 8m./. 85./. 96./. 120. 4m./. 6m./. Liº. 3. cº. 68./. 102. 3m./. 120. fi./. Liº. 4 cº. 7. 14m./. 17. 6m./. 34. 23º./. Veri. q. 5. 8. c. fi./. 2m./. 9. c. fi./. qu. 27. 1. 3m./. 3. c./. Potentia. q. 3. 4. c./. 5. o./. Quol. 3. 6. c./. Opusc. 3. cº. 70./ 94./. 95./. Opusc. 15. cº. 10./. Psalm. 40. fi. Agens 16. * Auctoritas 2. Bonitas 14. Causa 68. Cognitio 31. Cooperari 2. 3. creator. Deus 362. 395. 413. &c. Esse. 13.

24 Potentia creandi, non est communicabilis creaturæ. 2. dist. 1 q. 1. 3. c./. 4m./. 4. c. 4. d. 5 q. 1. ar. 3. q. 3. o./ Verit. q. 27. 3. 17m./ Potentia, quæst. 3. 4. o. * Factum 1. Finis 11. 12. Gratia 70. Hæresis 57. 58. 59. Idea 23. Instans 14. 15. Iustificatio 16. Malitia. 9.

Dum. 409 25 Oppositum uidetur dicere a simili. 2. d. 1. q. 1. 3. o./. 4. d. 5. q. 1. artic. 3. quæst. 3. 5º./. dist. 8. quæst. 2. 3. 4m. Respondeo sicut Dubio 409º.

26 Creare requirit potentiam agentis infinitam. 1ª. q. 32. 1. 2m./ quæst. 45. 5º. 3m./. quæst 65. 3. 3m./ d. 5. q. 1. ar 3. q. 3. c./. 1m./. ℨ. 2. cº. 20. 4m./. Potentia. q. 3 4. c./. 16. 20m. * Manus 4. 5. Plato. 8. Religio 5. Solus 10. Trinitas 13. Vacuum 1.

Dum. 409 27 Oppositum uidetur dicere. 4. d. 5. q. 1. ar. 3 q. 3. 5m. Respōdeo Dubio 409º. * Vnio 11. 12. 13.

28 Maius est, non indigere conseruari ab aliquo, quàm creare. q. 5. 2. 1m.

29 Deus non potest communicare creaturæ potentiam creandi aliquid, uirtute propria & principaliter, nec instrumentaliter. 1ª. quæst. 45. 5. c./. 3m./. 2. distinct. 1. quæst. 1. 4. c./. 4. dist. 5 q. 1. artic. 3. q. 3 c./. ℨ. 2. cº. 21. 5m./. 6m./. Potentia. quę. 3. 4. o./. q. 5. 2. 1m.

Dum. 409 30 Immo potest instrumentaliter. 2. d. 1. q. 1. 3. o./. 4. d. 5. q. 1. ar. 3 q. 3. 5m. Respondeo sicut Dubio. 409º.

31 Esse dei, est ratio creandi, non autem essentia eius. Sed in creaturis, essentia est ratio agendi, non autem esse. Opusc. 37. cº. 4.

32 Creare, est commune toti trinitati. 1ª. q. 45. 6. o./. 2. Prolo. meº D. Poª. q. 9. 5. 20m.

33 Pater & filius, sunt unus creator, & nō plures, licet sint plures creantes & non unus. 1. d 11. 4. 2m./. d. 29. 4. 2m.

Dum. 4[..] 34 Oppositum uidetur dicere a simili 1ª. q. 36 4. 7m. Respōdeo sicut Dubio. 1133º.

35 Philosophi dixerunt, quòd intelligentia superior, creat inferiorem, & animā, & corpus cęli moti ab ea. 1ª. q. 8. 3. c./. q. 45 5. c./. q. 65. 3. c./. 2. d. 1. q. 1. 3. c./. d. 18. q. 2. 2 c./ 3. d. 16. q. 1. 3. 3m./. 4. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 3. 1m./. ℨ. 2. cº. 21. fi./ 41. prinº./. Potentia. q. 3. 4. c./. 16. c. meº. G.

36 Creatio rerum, immediate est a deo. Opusc. 3. cº. 95.

Creatum. 37 Omne ens præter deū, est creatū a deo. 1ª q. 44. o./. q. 45. 2. c./. q. 65. o./. 12ª. q. 79. 2. c./. 1. d. 36. q. 1. 1. c. fi./. 2m./. 3m./. 2. d. 1. q. 1. 2. 3. o./. d. 37. q. 1. 2. o./. q. 2. 2. c./. 3. d. 2. q. 1. 2. 3. q. 2. c./. ℨ. 2. cº 6./. 15./. 16./. Poª. q. 3. 16. c./. Opu. 3. cº. 68./. 69./. Op. 15. cº. 9

Res

Crea

38 Rex simplex, non potest fieri, nisi per creationem. 1. q. 1 18. 1. c. * Accidens 99. Adam 36. 38. 90. &c.

39 Primum subsistens in unoquoque, est tantum a deo, & per creationem tantum. Quol. 3. 6. c. * Agens 16. 81. 109. Aqua 10.

40 Prima indiuidua cuiuslibet speciei, producta sunt per creationem tantum. 1ª. quæstio. 45. 5. 1m./ quæstio. 65. 4. c./. 12ª. quæst. 5. 7. 2m./. 2. d. 1. q. 1. 4. c./. 5. 10m./. d. 18. q. 2. 2. c./. d. 20. q. 1. 1. 4m./. Opus. 3. cº. 95. * Assumere 50. 54. Auaritia 8. 12. Beatitudo 9. 64. 82. 83. 125.

41 Omne subsistens sine materia uel cum materia in potentia ad unam tantum formam est tantum a deo, & per creationem tantum. Quol. 3 6. c. * Bonitas 41. Carentia. Charitas 2. 106. Causa 67. Cælum 12. 46. 47. 84. 122. Comprehendere 6. Compositio 5. 7. Concausatum. Corpus 25. 58. Costa 6. Defectus 13.

42 Sola supposita, proprie dicuntur creari. 1ª. quæst. 45. 4. o./. 7. 2m./. 8. o./. Veri. q. 27. 3. 9m./. Poª. q. 3. 1. 12m./. 3. 2m./. 8. 3m./. Quol. 9. 11. o./. Opus. 37. cº. 4.

43 Creatio est habentis prius natura non esse, quàm esse, non autem generatio æterna filij dei. 2. d. 1. quæst. 1. 2. c. * Determinatio 1.

Creans. 44 Creatio passiua creatur, non quidem alia creatione, sed seipsa. 1ª. quæst. 45. 3. 2m./. 2. d. 1. quæst. 1. 2. 5m./. ℨ. 2. c. 18./. Poª. q. 3. 3. 2m.

Dum. 412m 45 Oppositum uidetur dicere a simili. 2. d. 27. 2. 1m. Respon. Duº. 412º. * Deus 102. 159. &c. 215. Differre 10. Elemētū 25. 26. Ens 9. 11. 12. Esse 26. Aeternitas 19. Eucharistia 105. Filiatio 35. Finitum. 3. Forma 104. 115. 138. Fruitio 4. 5. Gratia 17. 47. 48. 66. 70. 140. Habitus 39. 69. Hæresis 44. 57. 82. 129. Imago 35. 148. Incipere 2. Infinitum 2. &c. 8. Intellectus 71. Iustitia 77. Lex 64. 65. Liber 13. Lux 10. 17. Manichæus 2. Maria 59. Materia 43. Meritum 14. Miraculum 3. &c. Misericordia 45. Motus 86. Moyses 2. Mundus 1. 3. 12. Necessitas 14. 18. Nihil 1. 3. Operatio 33. Peccatum 338. 431. Pœnitentia 130. Perfectio 13. Processio 62. Resurrectio 8. Sapientia 11. Scientia 158. Stella 1. Tenebræ 1. Terra 14. Trinitas 13. Veritas 59. Vestigium 7. 9. Virtus 142. 189. 270. Vita 9. 22. &c. Vnio 11. &c. Vocatio 1. 5. Vsura 32. Christus 1. 11. 25. 26.

Quando. 46 Creatio facta est in principio temporis, mensurantis motum primi mobilis, sicut in adiacente creationi, non autem sicut in mensurante eam, quia simul fuerunt. 1. q. 46. 3. c./. 1m./. 2. d. 1. quæst. 1. 6. 3m./. Quol. 5. quæst. 1. 1. c./. Opusc. 9. quæstio. 100. * Adoptio 19. Adoratio 9. Ars 25. Bonitas 14. 41.

47 Initium creationis non potest ratione inuestigari. 2. dist. 1. q. 1. 3 c. * Dies 11. &c. Aequinoctialis 2. Eucharistia 107. 113. Generat. o 1.

48 Creatio est in instanti, 1ª. q. 63. 5. c./. q. 74. 1. 1m./. 2. d. 1. quęst. 1. 2. 3m./. Con. 2. cº. 19. * Imago 35. &c. Iustificatio 16. Lux 10. 17.

49 Immo principium temporis, non est mensura creationis. 1ª. quæstio. 46. 3. 1m. * Malum 14. Operatio 33. Sabbatum 1. 2.

Dum. 413m 50 Immo mensuratur æuo, uel tempore largæ sumpto pro numero cuiuscumque successionis. 2. d. 1. q. 1. 6. 3m./. Veri. q. 8. 4. 15m. Respon. Duº. 120º.

51 Creatio est prima actio, quia nullam præsupponit, sed præsupponitur a qualibet alia. 1ª. quæst. 45. 1. 2m./. Con. 2. cº. 21. prinº.

52 Creatio nihil præsupponens, differt a generatione, quia generatio præsupponit materiam, & ab omni alia mutatione, quia præsupponit subiectum. 2. d. 1. quęst. 1. 2. c. Agens 19. Ma. 8.

53 Creatio aliqua præsupponit materiam in qua, non autem materiam ex qua. 1ª. q. 45. 1. 1m./. 2. d. 17. q. 2. 2. 3m./. 4. d. 1. q. 1. 2. c./. Poª. q. 3. 4. 7m.

54 Creatio habet quantitatem ab ente quod creatur, non autem a distantia non entis ad ens 4. distinct. 5. quæstio. 1. art. 3. q. 3. 5m./. Veri. q. 27. 3. 9m. * Iustificatio 16. Successio 5. Tempus 20. 29. Vacuum 1. Vita 9. 22. &c.

¶ Creator. Appropriatio 29. Cognitio 31. Hæresis 82. 126. Naturale 12. Proportio 1. 3. Relatio 96. Vestigium 1. 2. Vnio 7. 9. 11. &c.

¶ Creatrix. Creatura 2.

In deō. 1 ¶ CREATVRA non est aliquid superius ad hominem. 3. d. 11. 2. 2m./. 3. 3m. * Abstractum 2. Accidens 116. Accipere 5. Actio 3. 4. 10. 12. 14.

2 Creatura in deo, est creatrix essentia. Poª. quæstio. 3. 16. 14m. * Actus 190. Adam 14. Adiurare 6. 7. Adoptio 19. Adoratio 3. 20.

Crea

3 Creatura potest considerari, sine respectu ad deum. 3. quæstio. 1. 1. 7m. * Agere 20. Amor 10. 19. 21. &c. 30. &c. Analogia 1. 10. Oppositum uidetur dicere a simili. 1. d. 1. q. 4. 1. 6m./. Quol. 7. 10. 4m. Respon. Duº. 414º. Dum. 414m

4 Quælibet creatura est ens, secundum similitudinem ad deum. Poª. q. 2. 1. c. * Angelus 5. 28. 89. 90. 111. 367. 371. 498. 632. Anima 85. &c.

5 Omnis creatura est ex nihilo, etiam si esset ab æterno, 1. d. 5. q. 2. 2. o./. 2. d. 1. q. 1. 2. c./ 3. 16m./. 3. d. 11. 1. c. * Annihilatio 6. 9.

6 Creatura quandiu habet esse, fit a deo, sicut aer quandiu lucet, illuminatur. Poª. q. 3. 3. 6m. * Appropriatio 3. Ascendere 4. Beatitudo 88. &c.

7 Consideratio creaturarum, ualet ad destruendum multos errores circa deum. ℨ. 2. cº. 3. * Beatus 52. 53.

8 Consideratio creaturarum, utilis est ad instructionem fidei, de sapientia, potentia, bonitate, pulchritudine, & similitudine dei. ℨ. 2. cº. 2.

9 Immo nullo modo deus est similis creaturis. 1ª. q. 4. 3. 4m./. 1. d. 19 q. 1. 2. c./. ℨ. 1. cº. 29. Respon. sicut Duº. 471º. Deus 180. &c. * Causa 68. 104. Dum. 415m

10 In productione cuiuslibet creaturæ etiam minime, manifestatur infinita potentia, sapientia, & bonitas dei. 1. quæstio. 32. 1. 2m./. quæstio. 45. 5. 3m./. 3 d. 1. q. 1. 3. 3m. * Circumscribere 2. Comparatio 4. Compositio 7. Commune 1. 2. 8. Cōmunicabile 1. 2. Communicatio 2. Conseruatio 6. &c.

11 Creaturæ corporales, semper fuerunt. Poª. q. 3. 18. 20m. fi. Consideratio 3. 4. Corporalia 5. Corpus 47. Creatio 2. 3. 24. 25. 31. 35.

12 Immo nullæ creaturæ fuerunt ante mundum. 1ª. quæst. 61. 2. 3. o./. quæstio. 102. 2. 1m./. 4. 1m./ 2. d. 2. quæst. 1. 3. o./. Poª. quæstio. 3. 18. o. Respon. sicut Dubio. 111º. * Cupiditas Datio 33. Dum. 416m

13 In omnibus creaturis differunt suppositum & natura. 3. q. 17. 1. c./. 1. d. 5 1. c./. d. 34. q. 1. 1. c./. Vnio 1. c. prinº./. Opusc. 53. o./. Postern. 2. lec. 6.

14 Oppositum uidetur dicere. 1ª. q. 3. 3. c./. 1. d. 25. 1. 3m./. 3. d. 5. quæst. 1. 2. o./. Con 4. cº. 55. 4m./. Poª. quæst. 7. 4. c./. quæst. 9. 1. c./. Spiritu 5. 9m./. Anima 17. 10m./. Opusc. 22. lect. 6. o./. Opus. 37. c. 4./. Meta. 7. lect. 11. fi./. Libº. 8. lect. 3. princº. c./. Liº. 9. lect fi. prinº. b. fi. Respon. sicut Duº. 114º. Dum. 417m

15 Omnis creatura potest deficere a bono, in non esse, secundum seipsam, nisi a deo conseruetur secundum Gregorium. 12ª. quæst. 109. 2. 2m./. q. 112. 3. 2m./. 1. dist. 1. quæstio. 4. 1. 6m./. 3. d. 11. 1. 7m. * Debitum 10. Defectus 1. Dæmon 88. 91. &c.

16 Omnis creatura, est mutabilis. 1ª. q. 9. 2. o./. q. 10. 3. c./. q. 16. 8. o./. q. 65. 1. 1m. 12ª. q. 109. 2. 2m./. quæst. 112. 3. 2m./. 3ª. q. 10. 4. c./. q. 13. 2. 3. c./. 1. d. 8. q. 3. 2. o./. d 19. q. 5. 3. o./. Ver. q. 1. 6. o./. q. 5. 2. 6m./. Opus. 3. cº. 124.

17 Creaturæ secundum se, sunt tenebræ, falsitas, & nihil. 22ª. quæst. 5. 1. 2m./. 2. d 12. q. 2. 1. 11m./. Veri. quæst. 2. 3. c./. 16m./. 17m./. 18m./. q. 8. 7. 5m. Intendere 3. * Deus 18. &c. 66. 71. &c. 159. &c. 174. 180. &c. 290. 315. 327. &c. 395. 415. &c. Dici 1. Differre 10. Distantia 6.

19 Creatura potest agere supra naturam. 4. dist. 8. quæstio. 2. 3. 4m./. Veri. quæstio. 29. 3. 6m./. * Diuersitas 2. Donum 5. 7. Egere.

20 Oppositum uidetur dicere. 1. quæstio. 45. 5. c./. 3. dist. 13. ar. 2. quæstio. 2. 2m./. 3m. Respondeo sicut Dubio. 301º. 409º. * Electio 23. 26. Dum. 418m

21 Creatura potest cooperari creatori per uirtutem diuinam, ut agens instrumentale, non autem ut agens principale, scilicet non quidem quantum ad illos effectus, qui sunt immediate a deo, ut creatio & sanctificatio, sed quantum ad aliquos effectus, qui fiunt mediante creatura, uirtute diuina. Nō autem potest dici cooperari creatori, uirtute propria creaturæ. 4. d. 8. q. 2. 3. 4m./. Ma. q. 16. 9. 3m./. Opus. 1. cº. 23. * Aequalitas 15. 21.

22 Creatura dignior, facta est propter uiliorem, in ordine ad totum uniuersum, non autem secundum se. 1ª. q. 70. 2. 4m. * Excellentia. Exitus 2.

23 Commune est omni creaturæ, ut per omnes motus & operationes eius, tendat sicut in finem suum, in assimilationem diuinæ bonitatis, conseruando suum esse, & communicando illud. 1ª. q. 63. 3. c. Opus. 3. cº. 103. Feces. Fides 113. Filiatio 8. Finis 68. &c. Appetitus 20. inf. * Finitum 3. Generatio 68. 74.

24 Creatura quælibet, ordinatur ad aliquod particulare bonum, per aliquas actiones determinatas, præter rationales,

nales, quæ ordinantur ad uniuersale bonum, per actiones non determinatas. Veri.quæst.24.7.c./.1m./.12m./. * Gratia 15.17.48.66. Homo 16.&c.26. Honor 28.37. Idea 17. &c. Idolatria 1. Imago 17.&c. Immobile 2. Impeccabilis 1. Impressio 1.12.19.&c. Individuum 26. Ingenitum 1. Iuramentum 8. Iustificatio 17. Iustus 5. Liber 13.22.&c. Libertas 13. Lumen 23. Manifestatio 11. Materia 30.41. Nomen 36.51. &c. Notorium 2. Omnipotentia 1.2. Pater 1.&c.19. Poretani. Possibile 6.9.10. Potentia 10.24. Potestas 3.&c. Prædicamentum 4. Prædicari 25. Prælatio 25. Principium 15. 16. Processio 13.23. Producere 2.&c. Proportio 1.3. Ratio 13. Redemptio 2.5. Relatio 90.&c. Representatio 1.3. Respectus 1. Senarius 3. Spiritus 10 19. Suppositum 8.9. Templum 8.10. Theologia 18 &c. Tempus 14. Verbum 56.&c. Vita 22.&c. Christus 11.26.&c. 128.&c.

25 Creatura corporalis, ordinatur ad spiritualem, & tendit in assimilationem eius. 1a.q.65.2.c./2m./2. d.1.q.2. 3.c./3.1. 1.c0.42.4m./.Li0.3.c0.99.fi./.Po2.quæst.5.42m./.Opus.3.c0. 152./. He.lec.5 fi.B. Spiritus.

26 Omnis creatura corporalis, tendit in assimilationem creaturæ spiritualis, quantum potest, sicut in dei assimilationē 2.d.1.q.2.3.c fi./. Opus.3 c0.103.

27 Creatura irrationalis, ordinatur ad rationalem tripliciter, scilicet auxiliando, significando, & continendo. 22ℭ.q.76. 2.c. * Adoptio 19.20. Appetitus 22.96. Assimilatio 4.&c. Assumere 50.54. Attributa 1.23. Auctoritas 3. Beatitudo 9.64.82 83.88.89.125. Capacitas 2.&c. Cognitio 31. Comprehendere 6. 7. Coniunctio 1. &c. Contempt0. 1. 3. Cupiditas.

28 Creatura rationalis, & intellectualis, tendit sua operatione in assimilationem dei. Opus.3 c0.103. Appetitus 20. Finis. 70. * Desiderium 13.14.15. Deus 18.19.21.22.77.121.&c. 265.&c. Dicere 6. Dominium 2.5. Egere. Electio 23. Aenigma 2. Ens 22. Aeternitas 12.&c. Excellentia. Felicitas 2.

29 Creaturæ rationales præcellunt alias in perfectione suæ naturæ, & dignitate Finis. 3. 3. c0.111./. Opus.3. c0.103./. 152. * Filiatio 8. Finis 68. Forma 105. Habere 2. Hæresis 36.38 40.43.44.126. Idea 17.18.24.25. Imago 17.&c. Impuritas 2. Individuum 26. Ingenitum 1. Intellectus 98. 195.225.259.293. Iudicium 58. Iustitia 88.&c Iustus 5.

30 Creaturæ rationales plus possunt deficere a suo fine, per inordinationem, quia se regunt, quàm cæli, quia tantum reguntur. Con.3.c0.110.fi./. Ma.quæstio.16.2.8m. Defectus 20. * Lex 31.32.47.59 63.64.78.&c. Liber 13. Lumen 23. 24. Materia 41. Mensura 18. Metaphora 6. 7. Miraculum 51.52. Missio 28.41.44. Mundus 18. Mutatio 11. Nationitas 25. Naturale 16. Necessitas 18. Numerus 23.24.25.

31 Creaturæ rationales, gubernantur a prouidentia dei, propter seipsas, ceteræ uero propter rationales. 3. 3. c0. 112./. 113.3m./. *Obedientia 29. Odium 22. Oratio 67. Ordinatio 1. Ordo 25. Origo 3. Orizon.2. Participare 14. Passio 12. Pater 1.5. Peccatum 47. Perfectio 25.&c. Persona 17. &c. Poretani. Possibilitas 1. Po2.7.10.24.38.39.48. Potestas 3.&c. Prædestinatio 2.31. Prædicari 25. Prælatio 25.

32 Creaturas inferiores, regit deus per creaturas superiores. Opus.3.c0.124./ 137. Angelus 90. * Processio 23. &c. 31. 48.62.63. Proprium 9. Prouidentia 13.14. 28.39.&c. Redeptio 2. Relatio 30. &c. Sapientia 54. Satisfactio 23. Scientificum 1. Similitudo 7.&c. Speculum 2.

33 Solæ creaturæ rationales, distinguntur a deo in suos fines, quo ad speciem, & quo ad individua. Con. 3. c0.113./. 114.1m.

34 Finis proprius cuiuslibet creaturæ intellectualis est, ut per omnes operationes eius & motus, tēdat in assimilationem diuinæ bonitatis, per hoc quòd intellectus eius fiat in actu omnium intelligibilium, ad quę est in potentia. Opus.3.c0. 103. Appetitus 20. uel finis 71. * Verbum 42.57.&c. Veritas 39.48.59. Via 3. Visio 11. Vnio 11. Christus 84.

¶ Crebrum. Ascendere 9. Deuotio 9.10. Frequenter. Frequentia. Sæpe.

¶ Credenda. Angelus 421. Catechismus 2.&c. Credere 7.&c. 14.&c. Credibile. Fides 22.127.132.150.151. Hæresis 56. Lex 127. Præceptum 96 &c. Christus 91.&c.

Vsuraria. ¶ Credentia iniusta & usuraria est, quando accidit incrementum lucri, ex sola dilatione temporis, concessa a uendente uel emente, ut per hoc plus accipiat. Et hoc uocatur apud iurisperitos, & etiam vulgariter, uendere uel emere ad credentiam. Opus.21.o./. Opus.67.o./. Opus.73.c0.8. Vendere 7. Vsura 133.&c,198.&c.

Quid. 2 ¶ Credere est, cum assensu cogitare. 1a.q.111.1.1m./.22ℭ.q.2, 1.o./.3.d.23.q.2.ar.2.quæst.1.o./. Veri.14.1.o./. He.1.lec.1.

prin0.C. * Abraham 6.24. Actus 176.

Credere est proprius, & interior actus fidei. 22ℭ.q.2.prin0./. 2.o./.q.4.1.c./.2.c./.1m. * Articulus 1. Assentire 2.

Credere est actus intellectus, assentientis diuinæ ueritati, ex imperio uoluntatis, motæ a deo, per gratiam. 22ℭ.q.2.9. c./.q.4.1.c./.2.c./.1m./.q.5.2.c. Assentire 2.

Credere est tantum in secunda operatione intellectus. 3.d. 23.q.2.ar.2 q.1.c./. Veri.q.14.1.c. * Baptismus 49.215.218. Canonizatio.

Credere dependet a tribus, scilicet ab intellectu, uoluntate, & ratione. 3 d.23. q.2. ar.2. q.2.c. * Catechismus. 2.7. Contradictio 4.5.

Credere est donum dei. 1a.q.111.1.1m./. Quol.2.6.c./. Io.10. lec.5. me0.d.E./.c.16. lect.7. me0.c. *Fides 3.17.&c. Furtum 10. Hieronymus 1. Ironia 1. Lamech. Magi. 6. Maria 46. Matrimonium 59. 89. Mendacium 10. Miraculum. 31. 32.33. Petrus 2. Præceptum 139.

Actus fidei triplex, scilicet credere deo, credere deum, & credere in deum. 22ℭ.q.2.2.o./. Ro.4. lec.1. me0.B./. Baptismus 49.215. 218. Diuisio.

Credere deum, deo, & in deum, est unus actus fidei, respectu diuersorum. 22ℭ.q.2.2.o./.3.d.23.q.2.art.2. q.2. o./.q.3. ar.1.q.3.3m./. Veri.q.14.7.7m./. Io.6 lect.3. fi g./. Ro.4 lect.1. me0.B./. He.1 1. lec 1. prin0.C. * Catechismus 2.7. Circuncisio 27. Contradictio 4.5.

Credere deo, est proprius actus fidei, speciem eius demonstrans. Non autem credere in deum, sed sequitur speciem eius, in ordine ad finem, per charitatem. Nec credere deū, sed demonstrat materiam eius. Ro.4.lec.1. me0.B.

Scia de credendis est duplex. s. donū quo discernuntur credēda a nō credēdis, & gratia qua hoc docet. Prima cōuenit oī sancto nō aūt scda. 22ℭ.q.9. 1.2m./.3.d.35.q.2.ar.3.q.3.c.

Deus tripliciter adiuuat ad credendum ea quæ sunt fidei, scilicet interna uocatione, doctrina seu prædicatione, & miraculis. Quol 2.6 c.

Modus credendi duplex, scilicet communis, ideſt, per instructionem, & singularis, scilicet per reuelationem. Io.12. lec7. prin0.b.C.

Quòd alicui non credatur cōtingit dupliciter. Primo, quia est uel reputatur ignorans, secundo, quia est uel reputatur mendax. Dionysius. c0.1. vt Dæmon 80.85. *Ebrietas 4. Eucharistia 246. Ironia 1. Lamech.

Credere aliqua supra rationem naturalem, est de necessitate salutis, similiter & fides. 22ℭ.q.1.6.3m.q.1. 6.3m./.quæst.2. 3.o./.q.1.6.1.1m./.3.d.34.ar.3.q.1 o./ d.25.quæst 1. ar.1.q.1. 3m./.quæstio.2.ar.1. quæstio.2.c./.ar.2. quæst.3. c./.quæstio. 4.2m./.4.distinct.45.quæst 1.ar.2. quæst.1. c./. Con.1. c0.5./. Li0.3.c.118./.152./. Veri.quæstio.14.16.o./. Trin.9.c./. Io.5. lect.5.prin0. * Canonizatio. Confessio 42. Contradictio.4. Necessitas.

Credere aliqua quæ ratione naturali demonstrantur, est necessarium. 12ℭ.q.99.2.2m./.22ℭ.q.1. 6.3m./.q.2. 4.o./.3.d.24. ar.3.quæst.1.o./. Con.1. c0.4./. Veri.q.14.10. c./. Trin. 9. o. * Deus 10.11. Gratia 85.113. Hæresis 56. Iciunium 15. Latro 3. Maria 62.

Aliquid contingit magis uel minus credere, sicut contingit aliquid esse magis uel minus uerū. Ideo magis credunt principia quàm conclusiones, in scientiis demonstrationis. Virt.q.2.9.1m. Assentire 5. * Præceptum 97.139. Promulgatio 2. Rex 3. Scientia 61.63.156. Symbolum 0.

Quilibet tenetur explicite credere articulos fidei, alia uero implicite. 12ℭ.quæstio.76. 2.c./.22ℭ. quæstio.2. 5. o./. 1. dist. 33.5.c.

Immo necessarium est cuilibet credere explicite, non omnes articulos fidei, sed quantum sufficit ad dirigendum in ultimum finem. 3.d.25. L./.q 2.ar.1.q.2. o./.q.3.c./.ar.2. q.3.6./. Veri.q.14.11.o. Respon. Dubio. 419. Du^m.419

Quilibet Christianus, tenetur explicite credere mysteria Christi præcipue quæ publice in ecclesia solennizantur. 22ℭ.q.2.7.o./.3.d.25. L./. Veri.q.14.11.c.fi.

Quilibet Christianus, tenetur explicite credere mysterium Trinitatis 22ℭ.q.2.8.o./.3.d.25.q.2.ar.2.q.4.c./.1m./.3.d.25. L./.4.d.6.q.2 ar.2.q.1.c./. Veri.q.14.11.c.fi.

Mysteria Christi, & Trinitatis, fuerunt explicite credita a maioribus ante Christum, sed a minoribus implicite. 22ℭ. q.2.7.c./.8.c./.12m.

Primum & principale inter omnia credibilia, est deum esse. 22ℭ.q.16. i.c.

Quilibet homo tempore, & omni statu, tenetur credere explicite dei esse, & prouidentiam eius. 22ℭ.q.2.8.1m./.3.d. 25.q.2.ar.1.q.4.1./.4.d.6.q.2.ar.2. q.1.c./. Veri.q.14.11.c./. He.13.lec.2.fi.B.

24 Mysterium incarnationis Christi, oportet aliqualiter esse creditum apud omnes, sed diuersimode, secundum diuersitatem temporū & personarum. 22ℭ.q.2.7.c./.3.d.25.q.2.ar.2.q.2.o. /.q.3.4.c./. He.11.le.2.fi.C.

25 Quilibet tenetur explicite credere mysterium incarnationis, & passionis Christi, & iudicii dei. 4.d.6.q.2 ar.2.q.1.c.

26 Christus, si etiam non fecisset miracula, tenerentur omnes credere, secundum quòd adiuuarentur a deo. Quol.2.6.o./. Io.15.le.5.prin0.d.

27 Cogitans actu articulos fidei, uel bonitatem dei, nō tenetur tunc actu credere, uel amare. Opus.9.q.89.

28 Maiores tenentur magis explicite credere, quàm minores, 22ℭ.q.2.7.8.o./.3.d.25.q.2.ar.1.q 3.c./.4.d.24.q.1.ar.3 q.2.o. /. Veri.q.14.11.o./. He.1 1.lect.2.fi D. Fides 61. Inf.

29 Quilibet habens officium docendi fidem scilicet prælati, sacerdotes, propheтę, doctores, & prædicatores, tenentur credere explicite totalem distinctionem articulorum, secundū substantiā, non autem alii. 3.d.25.q.2.ar.1.9.3.c./.4.d.24.q.1 ar.3.q.2.o./. Veri.q.14.11.c.

30 Credere ea quæ sunt supra rōnē, non est leuitatis, cū habeat sufficiens inductiuum ad credendum. 22ℭ.q.2.9.3m./.3.d. 24. ar.3.q.2.o./.5. 1.c0.3./.6./. Veri.quæst.14.10.6m./. Io.4. lect.5. fi. * Abraham 3.24. Adam 10.11. Angelus 49o. Conscientia, 18. Credibile.

31 Verba dei, sunt tam efficacia, quòd statim audita, debent esse credita. He.4. le.1. prin0.C. *Dæmon 80.85. Ebrietas 4. Euangelium 2.

32 Sacræ scripturæ, est maxime credendum, quia a deo uerissimo, & omnia sciente. Dionisius, c0.1. * Helias 2.5. Infamia 2. Ironia 1. Index 5. Lamech. Marcus 1. Miraculum 31.32. 33. Mulier 7. Petrus 2. Sanctificatio 10.14. Sapientia 9. Tētare 24. Thomas 3. Vituperatio 1. Visura 119.198.

33 Non credentes, sunt peiores dæmonibus, quo ad genus operis, quia credunt, sed econuerso quo ad affectum, quia dæmones inutile credunt. Gal.5.le.2.prin0.D.

¶ Credibile. Canonizatio, &c. Fides 20.24.42.75.&c.129. Gabriel 2.

¶ Creditor. Debitor. Fideiussor. Restitutio 12. Visura 100. 165. &c.212.&c.

¶ Crepido. Sanguis 6.

¶ Crepusculum. Diluculum 0. Mane. Resurrectio 8.

¶ Crescere. Adolescens. Baptismus 13.43. Charitas 82.&c. Concordia 2. Concupiscentia 21. Conualescere. Dæmon 125. Fides 43. Iacob 7. Ira 69. Roma 1. Sodomia 3. Tertullianus 2. Virtus 227. Visura 202.305. Christus 79.81.146.

¶ Cretenses. Politia 8.

¶ Crimen. Processus contra crimina triplex, scilicet per uiam denuntiationis, inquisitionis, & accusationis. In primo intenditur emendatio peccantis, in secundo & tertio pœna eius propter bonum multitudinis. Ideo in primo requritur ordo correctionis fraternæ, in secundo infamia. In tertio autem in scriptio. 22ℭ.q.67.3.1m./.q.68.1.c./.4.distinct.18.quæst. 2.ar. 3.quæst.1.4m./.distinct.35.3.6m./. Quol.1.16.c./. Quol. 11. 13.o./. Virt.quæst.3.2.6m./.3m. Culpa 4. * Absoluere 15. Correctio 0. Accusatio 6. Calumnia 0. Criminator. Culpa 4. Dolor 38. Fucharistia 211.225. Excommunicatio 27. 28. 29. Ferrum 2. Filiatio 13.14. Hæresis 23.24 29.30. Infamia 2. Iniquitas. Iesæ. Maiestatis 3. Matrimonium 116.&c.138. Mors 10. 17. Mulier 19. Opprobrium 1. Præuaricator 3. Restitutio 18 Sponsa 4. Sponsalia 6.10. Testis 7.

Quis. ¶ Criminator est, qui aliis publice crimina imponit, accusando, uel conuiciando. 22ℭ.q.74.1.2m.

¶ Crisma. Quære supra Chrisma.

¶ Crisostomus. Architriclinus. Dies 7. Ioannes 18. Magdalena 1.

¶ Crispatus. Sirenæ.

¶ Cristallus. Cælum 60.

¶ Crocitare Corniculæ.

Indulgētia ¶ Crucesignatus, melius moritur redeundo, quàm eundo ultra mare. Quol.5.14.0. *Votum 48.&c.

¶ Cruciatus. Afflictio. Anima 140. Damnatio 38.&c. Malū 68. Tormentum. Torqueri.

Quando. 2 ¶ CRVCIFIGI. Christus crucifixus est hora tertia linguis iudæorum, & hora sexta, manibus militum. 3a.qu.46.9. 2m./.q.83.2.3m./. Opusc.60. c0.15.fi. *Crux 4. 5. Latro 2. 3. Sepultura 10.

Quales. 2 Crucifigentium Christum cæcitas, & grauitas peccati eorum quo ad iudæos maiores & minores, & quo ad gentiles, ponitur. Opusc.60.c0. 15.fi.

Quid. ¶ Crudelitas, est uitium, humanum excedens modum puniendi culpas, sed fer itas siue sęuitia, est bestialis, 22ℭ.q.157.1.3m

Cr Cu Cui Cul

/.quæst.159.o. Clemeneia 1.11. Immisericordia. Iniusticia. 6. Bestia. Gryphus. *Remissio. Tirannus 2. Tribulatio 23. Vindicatio 2.

¶ Crus. Elephas 4.

Christi. 1 ¶ CRVX. In cruce Christi, depingitur beata uirgo a latere dextero, ecclesiam designans, & a latere sinistro Ioannes, ideſt, synagoga conremnens. Opusc.58.c0.31.

2 Christus stat in signum crucis, quod assumentes saluantur, Isa.11.fi.B. *Adoratio 21.22.23. Altare 6. Aqua 15.

3 Crux Christi apparebit in iudicio. 4. distinct. 48. quæstio. 1. 2.2m./. Opusc.l. 3. cap0.253. * Clamor 3. 4. Confirmatio 9.23.

4 Conueniens fuit, Christum mori in cruce, sextuplici ratione, scilicet primo propter exemplum uirtutis. Secundò quia hoc genus mortis, maxime conueniens erat satisfactioni pro peccato primi parentis, qui pomum ligni ueriti sumpsit. Tertio passus fuit in excelso ligno, ut etiam ipsius aeris natura mundetur. Quarto quia per hoc, ascensum nobis parat in cælum. Quinto quia hoc competebat uniuersali saluationi totius mundi, propter uirtutem passionis ubique diffusam. Sexto quia per hoc genus mortis, diuersæ uirtutes designantur. Septimo, quia hoc genus mortis plurimis figuris respondet, 3a. quæst.64.4.o./.3. distinct.20.ar.4.q.2.1m./.5.4.c0.55.17m./.18m./. Quol.2.q.1.2.o./. Opusc.3.c0.235./. Ioan.3.le.2.fi./. c0.12.le.4.fi.

5 Signum crucis multiplex in missa, significat passionem Christi, secundum diuersas partes. 3a.q.83.5.3m./.4m./.4.d.12.L./ Opusc.66.o. *Episcopus 13. Exemplum 1. Gloria 15. Latro 2.3. Pœnitentia 65. Stella 8. Titulus.

6 Mors crucis, est pœna asinissima. 3.qu. 46.4.6.c./.3. distinct. 20. ar. 4. quæst. 2. 1m./. Opusc. 3. capitu0. 235. * Torcular 2.

7 Crux temporalis Christi, designat mystice uitam Christianam, propter exemplum. 3a.q.46.4.c.prin0./. Opusc.60.c0.20 /. He.12.le.1.fi.D. Cubicularius. Angelus 33. Cubus. Incubus, Mille. Numerus 15. Succubus.

8 Crux Christi, secundum Augustinum non solum fuit patibulum patientis, sed etiam cathedra docentis. Hebræ.12.lec. 1. fin. D.

¶ Cudere. Hæresis 29.

¶ Cui. Circunstantia 3.

¶ Cuius. Finis 26.24.

1 ¶ Culpa est uoluntaria inordinatio, uel priuatio boni, 1a.q.48 5.6.c./.22ℭ.quæst.2.1.2.o./.quæst.87.2.c./.22ℭ.quæst. 34. 2. Quid. c./.1.dist.48.3.c./.2 d. 30.qu.1.2.c./. d.35.1.c./.4.prolo, me0. B./.d.18.quæst.2.ar.5.qu æ.2.c./. Veri.q.20.6.c./. Ro.5. lec.3. prin0.E.

2 Culpa consistit in duobus, scilicet uel in transgressione præceпti, uel in abusu aut toritatis. Isa.10.prin0.G. Diuisio

3 Culpa, prius est in potentia animæ, quàm in essentia eius. Et immediatius opponitur uirtuti, quàm gratiæ. 2.di.26.3 4m./ 5m./. Veri.q.22.6.2m. *Adoptio 7. Amor 25.&c.88. Angelus 428. Anima 297. Annihilatio 13. Assumere 60. Subiectum.

4 Omnis culpa mortalis, est contra gratiam, aliqua contra rationem, ut periurium, aliqua contra naturam, ut sodomia. Crimen uero est culpa, digna accusatione in iudicio. 4.di.14. L.me0.I. Crimen. *Baptismus 56.&c.193.&c. Beatitudo 27. Benefacere 3. Bonitas 53. Circuncisio 6.&c.34.&c.

5 Culpa de se uitanda est, etiam si non sequeretur pœna. 2. distinct.37.quæst.3.2.4m. * Clauis 3.20. Constantia 9. Contritio 1.12.18.&c. Contumelia 2. Crudeliras. Curuitas. Damnatio 17.&c.25.&c.45. Decimæ 27. Defectus 10. 12.&c.16.19.&c. Depositum 4.5. Desperatio 3.&c. Deus 199.205.248.252.313.314.420.&c. Doctrina 19. Dolor 24.

6 Remissio culpæ fit per coniunctionem hominis ad deum, a quo separat omnis culpa mortalis perfecte, & uenialis imperfecte. 3a.quæst.86.4.c.fin./.quæst 87.1.c. * Duratio 8.9. Empyreum. Episcopus 28. Eucharistia 212.&c.258.&c. Excæcatio 3.6.7. Excommuuicatio 10.20. Exorcismus 13. Filiatio 13.14. Fomes 5.&c. Fundamentum 5.6. Ignorantia 2.7.11.&c. Imago 40. Indulgentia 7. Iudæi 12.&c. iustificatio 8.&c.20.26.&c. Laqueus. Libertas 3.7. Liberum 21. Loth.0. Maledicere 1.2.3. Martyrium 18. Matrimoniū 70. Meritum 91.98.111. Misericordia 14.17.24.

7 Manente culpa, deus non potest non imputare ad pœnam. 3. quæst.2.2.quæst.2.ar.2./.quæ.2.c./.4. distinct.1. quæst. 2. art. 4.quæst.3.c. * Missa 26. Mors 17. Necessitas 29. Nocere. 1. 2.3.6. Nomen 62. Obedientia 35. Odium 4. Omissio 9. Operatio 53. Opprobrium 1. 2. Oratio 103. Ordo 16. Pœna 10.15.&c. Prædestinatio. 21. 22. Professio .2. 3. Purga-

tio 1.2.10. Restitutio 7. Sacerdos 12. Sacramentum 110.&c. 129.&c. Saluari 13. Sanitas 7.8.9. Satisfactio 27. Sermo 3. Simonia 21.34. Sinderesis 5.&c. Somnus 1. Suffragia 8. Temptare 3.11.

8 Absolutio uniuersalis a culpa & a pœna, fit in perceptione baptismi, & in martyrio. 3^{a}.q.68.2.2^{m}./.q.87.1.2^{m}./.4.d.4.q.3.ar.3.q.3.o. *Baptismus 193.&c. Martyrium 18. Absolutio 39. Misericordia 17. *Tenebræ 2. Testis 7. Timor 21. Verecũdia 3. Vetustas. Vita 65. Vituperatio 2. Vnctio 10.&c. Vomitus 1. Votum 9.32.77. Vsura 7.12.214.

¶ Culpabilis. Artifex 5. Dolor 24. Aebrietas 9.&c. Loth. 2.3. Peccatum 331.341.351. Vsura. 214.

Causa. ¶ Cultellus. Homo est causa incisionis cultelli, ex hoc ipso quod applicat acumen cultelli ad incidendũ mouendo ipsum. Po^{a} q.3.7.c. *Fractio 1. Ignis 8.

¶ Cultrum. Circuncisio 23.

1 ¶ CVLTVS dei, siue religio, est quædam fidei protestatio. 4. dis. 13.q.2.1.4^{m}. Vel cerimonia 2. Latria 8. * Ambitio 3. Baptismus 117.130.

2 Cultus dei consistit in recipiendo diuina, uel in tradendo ea aliis. 3^{a}. quæst. 63. 2.3.4 6.c. *Benedictio 5.6. Bonitas. 203.

3 Cultus diuinus, triplex, secundum triplicem statum, scilicet ueteris legis, legis nouæ, & secundum statum gloriæ. 12æ q.101.2.c./.q.103.3.c.

3 In statu naturæ, homines nulla lege mouebantur ad cultum dei, sed solo interiori instinctu. 3^{a}. quæst. 60. 5. 3^{m}. * Character 47.

4 Cultus dei dicitur religio, pietas, latria, & seruitium 4.d. 13. q.2.1.4^{m}./ꝯ.cap^{o}.119./.Trin.10.c. Latria 2. * Charitas 130. Cereus 2.

5 Specialis cultus & honor, qui græce dicitur theosebia, uel eusebia, debetur deo, ut omnium primo principio. 22æ.q. 81. 1.4^{m}./.4.o./ꝯ.3.cap^{o}.119. *Cerimonia 3. Colere. Corona 2. Decimæ 4. Dæmon 86.87. Dignitas 4. Diuinatio 8. Ecclesia 11.14.

6 Ad hoc proprie cultus deo exhibetur, ut significetur, omnia esse a deo. 3.d.9.q.1.ar.3.q.3.o./ꝯ.3.cap^{o}.119.3^{m}./.Hebræ.7 le.1.me^{o}.E.

7 Finis diuini cultus est, ut homo det gloriam deo, & ei se subiiciat mente & corpore, 22æ.quæst.93.2.c./ꝯ.3.cap^{o}.119. *Exorcismus. 7.

8 Cor & corpus, sunt applicanda cultui dei. 12æ.q.49.3.c./. qu. 101.2.o./.22æ.q.19.1.o./.q.81.7.o./.q.83.12.c.fi./.qu.84.2.c./.quæst.93.2.c./.4.distinct.15.quæst.4.ar.2.q.1.c.fi./ꝯ.3.cap^{o} 119. * Honor 4. 29. 30. Iacob 6. Idolatria 1. 2. Imago 43.

9 Aliquid pertinet ad cultum dei dupliciter, scilicet ut offerendum, uel ut assumendum. 22æ.q.81.3.2^{m}./.q.95.2.c./ꝯ.3.c^{o}. 119. Oblatio 1.

10 Sacramentum pertinet ad cultum dei dupliciter, scilicet per modum actionis, ut eucharistia, in qua principaliter cultus dei consistit, inquantum est ecclesiæ sacrificium, uel per modum agentis, scilicet ordo, uel per modum recipientis, ut baptismus, & confirmatio. 3^{a}.q.63.6.c. *Immunditia 2.

11 Cultus dei, primo ordinatur ad reuerentiam dei, secundo ad instructionem hominis a deo, tertio ad directionem actuum humanorum, secundum instituta dei. 22æ.q.92.2.c./ꝯ.3.cap^{o} 119.2^{m}. *Inuocare 1. Iudæi 6.27.&c. Iustus 6. Lex. 114. Magnificentia 2.

12 Cultus dei duplex, scilicet interior, & in coniũctione ad deũ, per intellectum & affectum, idest, in deuotione mentis, & exterior, in sacrificiis, oblatiõibus, & huiusmodi. 12æ.q. 99.3.c./.q.101.2.c./.3^{m}./. q.102.5.4^{m}./.q.103.c./.22æ.q.81.7.c./.q. 84 2.c./.q.122.4.c./ꝯ.3.cap^{o}.119. Cerimonia 3. * Matrimoniũ 123. Minister 8. Monarchia 2. Oblatio 1.13.&c. Pax 11. Pœnitentia 118. Pietas o.

13 Cultus secundus, ordinatur ad primum, ideo secundũ quòd primus diuersificatur in diuersis statibus, sic & secundus. 12æ q.101.2.c./.3^{m}./.q.103.3.c./.Rom.12.lec.1.prin^{o}. G. * Præceptum 60.105.128. Prædicator 4. Princeps 23. Religio 1.&c. 92.&c. Sabbathum 2.6.

14 Cultus primus impeditur per peccata, secundus uero per immunditias corporales. 12æ.q.102.5. 4^{m}. * Sacramentum 2. &c. 47.114.

15 Omnis cultus dei exterior, præcipue ad hoc ordinatur, ut homines habeant deum in reuerentiam. 12æ.q.102.4.c./. 3^{a}.q. 63.4. 3^{m}.

16 Cultus dei exterior, præcipitur tertio præcepto decalogi. 22æ q.122.4.c. * Sacrificium 14. 19. Sacrilegium 1.2.7.8.

17 In cultu dei, potest aliquid esse perniciosum, idest, falsitas dupliciter, scilicet ex parte rei signatæ, uel ex parte colentium, contra morem ecclesiæ. 22æ.q. 93.

18 In cultu dei, potest esse aliquid superfluum, non secundum quantitatem absolutam, sed quia non proportionatur fini, 22æ.q.81.5.3^{m}./.q.92.1.c./.3^{m}./.q.93.2.o./.q.104.2. 2^{m}. *Sanctificatio 3. Sanctitas 1.2.3.4. Status 13. Templum 7. Terra 2. Votum 2.4.

19 Antiquitus quidam colebant falsos deos cum imaginibus, quidam uero sine eis. 22æ.q.122.2.2^{m}. *Vsura 96. Vti 15.

¶ Cupiditas duplex, scilicet mortalis, & uenialis. Prima ponit finem in creatura, non autem secunda, sed est cum charitate, 22æ.q.24.10.2^{m}. Aleator 1. Amor 269. Aqua. 5. Campsoria 6. 11. Dissensio 3. Iactantia 3. Vt Machabæi. *Iudæi 11. 18.30 46. Labor 2.3. Liberalitas 4.8. Liberare 1. Mendacium 1.2.4. 6. Passio 95. Paupertas 7. Pax 18. Peccatum 296. Præceptum 130. Radix 3. Religio 79.87. 89. Schisma 4. Superbia 4. &c. 16.&c. Vsura 12.55.126.153.175.&c. Diuisio

¶ Cur. Circunstantia 4.&c.

1 ¶ CVRA. Curam animarum habentes presbyteri uel diacones non sunt in statu perfectionis, ex parte ordinis, nec ex parte curæ, quia non obligantur per ordinem ad ea quæ sunt perfectionis quamuis interior perfectio requiratur ad actum ordinis. Et possunt curam animarum deserere. Vnde non omnes prælati ecclesiastici, sunt in statu perfectionis, sed soli episcopi. 22æ.q.184.6.o. Qualis

2 ¶ Cura animarum, potest dari diacono, quo ad ea quæ sunt iurisdictionis, non autem quo ad ea quæ sunt ordinis. 4.di. 13. q.1.ar.3.q.2.2^{m}. *Baculus 1. Cui.

3 Ad curam pertinent duo, scilicet ratio ordinis, idest, prouidentia, uel dispositio, & exequutio ordinis, idest, gubernatio, 1^{a}.q.22.1.2^{m}.

4 Aliquis potest habere curam aliorum dupliciter, scilicet simpliciter, quod conuenit solis prælatis, & secundum quid, idest quo ad subuentionem, quod conuenit omnibus hominibus 4. distinct. 19. quæst. 2. ar. 2. quæst. 1. 2^{m}. * Baptismus 112. Beneficium 20. Curatus. Decimæ 19. Dæmon 68. Doctrina 9.10.

5 Curam gerens alterius, debet ei tria, ut gradiatur in uia salutis, scilicet ordinare ad finem rectum, cautelam adhibere ne deuiet, & reducere deuiantem. Primum est dirigere, secundũ regere, tertium uero corrigere. 4.d.19.q.2.1.c. *Hæresis 56 Iustus 6. Lex 7. Magnanimitas 21. Medicus 1.11. Negotiacio 2. Nomen 20. Occupatio. Parochia. Parochialis. Parochianus Perfectio 57.59.68.85.

6 Aequalis cura est deo de omnibus, ex parte dei, non autem ex parte effectus. 1^{a}.q.20.3.1^{m}./.12æ.q.112.4.1^{m}. *Prædicator 6. Prælatio 1.&c. 27. Princeps 27. Religio 51.72.104. Sciẽtia 60.67.&c. 88. Senator 2. Thales 2. Virginitas 15.

7 Prouisor particularis, excludit defectum ab eo quod eius curæ subditur, non autem prouisor uniuersalis. 1^{a}.q.22.2. 2^{m}./. q.103.5.c. Vniuersal.

¶ Curatio. Circuncisio 8. Defectus 22. Delere. Euangelium 10. Sanitas 7.&c. Saphirus 2. Vnctio 10.20.

¶ Curatus. Baptismus 112. Decimæ 19. Oblatio 14. Parochialis. Perfectio 57.59.68.85.

¶ Curia. Angelus 233. Legitimatio 3. Princeps 24.

¶ Curialis. Decuriones.

1 ¶ CVRIOSITAS est uitium, circa cognitionem intellectus, & sensuum, ad peccandum, & circa inspectionem ludorum, & mulierum ad concupiscendum, & spectaculorum. 22æ.q.167 o./.3.d.35.quæst.2.ar.3.q. 3.o. *Aureola 25. Diuinatio 13. Ornatus 9. Quid.

2 Curiositas oritur ex accidia. 22æ.q.35.4.3^{m}. * Studiositas 5 Studium 3.7.8. Testis 3. Verbositas. Virginitas 23.

¶ Currere & esse, significãt in abstracto, sicut albedo. Ebdo. lect. 2. prin^{o}. * Amor 193. Equus 1. Iupiter. Natura 43.45.48. Nomen 37. Planetę. 3. Stadium 1.2. Structio 1. Vita 7. Vsura 259. Significata

¶ Currus. Iudæi 25. Plaustrum. Triumphus.

¶ Cursores. Officium 3. Vigiles.

¶ Cursus. Deus 411. Ieiunium 14. Natura 43.45.48. Planetæ. 3. Quiescere 1. Tempus 34. Vita 7. Christus 213.

¶ Curuitas quincuplex scilicet culpæ, miseriæ, tristitiæ, fraudis, & iustitiæ. Isa. 59. fi. *Baculus 1. Cete. 6. Rectitudo 6. Diuisio

¶ Custos. Custodire se debet homo in nocte aduersitatis, triplici consideratione, scilicet considerando percutientis dei affectum, percussi Christi exemplum, & percussionis fructum. Isa. 21. fi. *Adam 88. Discretio. Fortuna 7. Iudicium 65. Patientia 7. Prædicator 4. Promulgatio 1. Prudentia 80. Seruare. Suffragia 4. Tributum 1. Vsura 229.

D

DACIA Sol. 3.

¶ Dalmatia. Dalmatica.

Quid. 1 ¶ Dalmatica est propria uestis diaconi, sic dicta, quia in dalmatię partibus, primo usus eius fuit. 4 dist. 24. quæst. 3.3.c.

2 Dalmatica significat, quòd diaconus primo dispensator sacramentorum ponitur. Ipse enim sanguinem dispensat. Et in dispensãdo, largitas requiritur. 4.d.24.q.3.3.c.

3 Dalmatica episcopi, significat largitatem in operibus misericordiæ. 4.d.24.q.3.3.c. *Diaconus o.

¶ Dalus Fumus.

¶ Damascenus. Cælum 58. Ioan. 19. Christus 153.

¶ Damon. Amicitia 7.

Quid. 1 ¶ DAMNATIO ultima, siue misericordia hominum, non consistit in malis huius uitæ, sed in hoc quòd intellectus hominis totaliter diuino lumine priuetur, & affectus a dei bonitate obstinate auertatur. Opus. 3.c^{o}.173./.174. *Anathema.

2 Faciens opera misericordiæ, & moriens in peccato mortali, damnatur. 4.d.15.q.2.ar.2.q.1.o./.d.46.q.2.ar.3.q.4.o. Eleemosyna. 29. *Angelus 214.215.

3 Non transgrediens præcepta, nec omittens, si moriatur sine gratia, damnatur, propter peccatum originale. 2.d. 28. 3. 5^{m}. *Apollinaris. 5.

4 A damnatione propter peccatum Adę, nullus potest liberari nisi per Christum, qui solus fuit ab ea immunis, a qua liberatur aliquis tripliciter, scilicet per baptismum, martyrium, fidem & dilectionem. 3^{a}.q.27.3.c.fi./.q.49.2.2^{m}./.q.52.7. 2^{m}./ Veri.q.24.11.1^{m}./.Quol.6.4.c. * Bonitas 58.120.121. Character 20.21.47. Cõfessio 72. Dæmon 57.121.&c. Descẽdere 1.7. Desperatio 14.

5 Spiritus damnati, numquam sunt extra infernum, nisi ex dispensatione dei, ad instructionem, uel exercitium electorum 4.d.44.q.3.ar.3.8^{m}./.d.43.q.1.ar.1.q.4.o. *Eleemosyna 29. Eucharistia 56. Eutices 1. Excæcatio 5. Hæresis 64.65.95.133 Incarnari 14. Iudex 6.7. Iustitia 87. Lex 67. Magnus 4. Nox 3 Peccatum 437.440. Anima 138.

6 Homines damnati, non sunt deputati ad exercitium aliorũ, quia non habent ordinem naturæ inter se, sicut dęmones 1^{a}. q.64.4.2^{m}./.2.d.6.3.5^{m}./.4.5^{m}./.4.d.50.q.2.ar.1.q.6.2^{m}. * Pœnitentia 119. Puer 5. Reuerentia 11. Sepultura 10. Sinderesis 9. Societas 4. Timor 15. Vsura 26. Christus 119. 191.220.

Cognitio. 7 Damnati utentur notitia hic acquisita, sine impedimento, sine delectatione, sed cum tristitia. 4.d.50.L.prin^{o}./.qu.2.art.2 quæst.1.o. Anima 147.&c.

8 Damnati cognoscent omnia bona quæ fecerunt, ex quibus non minuetur dolor eorum, sed magis augebitur propter amissionem. 4.d.43.ar.5.q.1.4^{m}./.d.50.quæ.2.ar.2.q.1.c. *Dãnatio 48. * Anima 122.&c. 139. 147. &c. Beatus D. Dæmon 23.

9 Damnati sunt in tenebris, ut tantum uideant sua afflictiua, sub quadam umbrositate, 4.d.50.qu. 2.ar.4. quæst.4.o./ꝯ.4. cap^{o}.89.fi.

10 Damnatis ostenduntur, ex his quæ hic fiunt, ea tantum, quæ possunt tristitiam eorum augere. 4.d.45.q.2.ar.2.q.1.c.fi./. d. 50.q.2.ar.2 q.3.1^{m}.

11 Damnati numquam uidebunt essentiam dei, sed tantum humanitatem Christi gloriosam, sine gaudio 4.d.48.q.1.2.4^{m}./. 3.o./ꝯ.4.c^{o}.96.3^{m}./ Opus.3.c^{o}.249./.Io.5.lect.4.me^{o}.c.C./. lec.5.me^{o}.b.F./.c^{o}.15.lect.5.princ^{o}.c./.c^{o}.17.lect. 6. med^{o}.a B./.2æ.Cor.5.lec.2.fi./.He.9.fi. Missio 28. Prædestinatio 42 Præscientia.

12 Damnati cognoscunt & diligunt deum. Opusc. 3.cap^{o}.176. Vel amor 25.

Du^{m}.420^{m} 13 Immo deus oditur a damnatis & malis 4.d.50.q. 2.ar.1.q.5. c. Vel amor 26. Respondeo Dubio 420°. Et sicut inf. 14.

14 Damnati cognoscunt, & diligunt deum naturaliter, idest, inquantum est principium naturalium. Non autem secundum se, nec ut est principium gratuitorum. Opuscul. 3. cap^{o}.176. Vel amor 27.

15 Damnati cogitabunt de deo, ut est affligens eos, non autem ut est fons totius bonitatis. 4.d.50. L.prin^{o}./.q.2.ar.2 q.3. o. /.Opus.3.c^{o}.75.

Velle. 16 Dãnati nõ possunt uelle bonũ actualiter, & tamẽ uolũtas eorum, naturaliter inclinatur ad bonum. 1^{a}.q.64.2.o./.12æ.qu. 85.2.3^{m}./.2.d.7.q.1.2.o./.d.39.q.3.1.5^{m}./.4.d.14.q.1.ar.3. q. 4.o./.d.50.q.2.ar.1.q.1.o./ꝯ.4.c^{o}.93./.Veri.q.16.3.5^{m}./.q.24 10.o./.Ma.q.2.12.6^{m}./.q.16.5.o./.Anima 17.7^{m}./.Opus.3.c^{o} 176./.177./.179. *Amor 25.26.27.69.98.

17 Peccata durabunt semper in damnatis secundum affectum. Non autem secundum effectum, quia uellent illa facere quæ fecerunt, si facultas daretur, quæ tamen non dabitur. Opus. 3.c^{o}.179. *Angelus 215.595.600. Anima 138.&c. 166. Appetitus 30. Apollinaris 5.

18 Damnati blasphemant deum mente & uoce, & in hoc peccant. 22æ.quæst.13.4.o. * Dæmon 24. &c. Fletus. Liberum 16.19.

19 Oppositum uidetur dicere. 1^{a}.q.63.2.o./.Io.8.le.6.me^{o}.d.fin. Resp. sicut Du^{o}.444°. Du^{m}.421^{m}.

20 Damnati tenentur conformare uoluntatem suam, uoluntati dei, & peccant non conformando. 1.distinct.48.3.2^{m}./.Verit. q.23.7.6^{m}.

21 Oppositum uidetur dicere. 12æ.q.19.10.o./.q.39.2.3^{m}./.22æ q.104.4.3^{m}./.3.d.17.ar.2.q.1.1^{m}./.d.20.5.2^{m}./.Veri.q.23.8.o /.Ma.q.2.5.7^{m}. Resp. sicut Du^{o}.492. *Obstinatio 1. Odium 16.17.22. Pœnitentia 119 Du^{m}.422^{m}.

22 Si deus absolute reuelaret alicui damnationem suam, ille teneretur uelle iustitiam dei. Veri.quæst. 23. 8. 2^{m}. * Synderesis 9.

23 Oppositum uidetur dicere. 1.d.48.4.o. Respon. Dub^{o}. 423. *Spes 27. Christus 56. Du^{m}.423^{m}.

24 Deus potest de potentia absoluta, non autem ordinata, reuelare alicui damnationem suam, & tunc intelligeretur comminatoriæ tantum: si autem absolute teneretur uelle iustitiã dei non autem damnationem suam secundum se. 1.dist.48.4. 2^{m}./.Veri.q.23.8.2^{m}. Comminatio 1.

25 Damnati liberum arbitrium habebunt, & uoluntatẽ in malo obstinatam. 3^{a}.q.18.4.3^{m}./.2.d.25.1.4^{m}./.Opusc.3.c^{o}.174. /. 177.

26 Liberum arbitrium in damnatis, patitur detrimẽtum libertatis, a culpa & miseria, non autem essentialiter. Ma.qu.2.11. 11^{m}./.Opus.3.c^{o}.177.

27 Damnati non pœnitent de malis quæ fecerunt, ratione culpæ, sed ratione pœnæ. 22æ.q.13.4.c./.3^{a}.q.86.1.c./.4.d.14. q. 1.ar.3.q.4.o./.d.50.q.2.ar.1.q 2.o./.Opus.3.c^{o}.179./.He.12. lect.3.fin.

28 In damnatis non potest, nec culpa, nec reatus tolli, etiam si culpa prius dimissa fuisset, remanente reatu, quia carent charitate, qua tollitur utrumque. 4.distinct.21.quæst.1.art.2. q.3.c./.2^{m}.

29 Damnati gaudent de pœnis inimicorum suorum, quos secũ uident in inferno, quia impletur uoluntas eorum. Sed dolent de impletione uoluntatis dei, & de suo gaudio, per uermem, idest remorsum conscientiæ. Quol.3.24.o.

30 Damnati uellent omnes damnari, quia perfectissimo odio dolent de omnibus bonis, & maxime de beatitudine sanctorũ. 4.d.50.q.2.ar.1.q.4.o./.Quol.8.17.o.

31 Damnati uolent & eligent magis torqueri cũ multis, quàm minus cum paucis, propter odium & inuidiam. 4.d.50.qu. 2. ar.1.q.4.3^{m}.

32 Damnati uellent propinquos suos potius saluari, quàm alios quia minus inuident eis. 4.distinct.50.q.2.ar.1.quæst.4. 1^{m}./. Quol.8.17.o.

33 Damnati non amant eos, quos prius inordinate dilexerunt, 4.d.50.q.2.ar.1.q 4.2^{m}.

34 Oppositum uidetur dicere a simili. 22æ q.26.2.1^{m}. Respon. Dubio 424°. Du^{m}.424^{m}.

35 Damnati non amant eos, quos prius inordinate dilexerunt, sed causam dilectionis. 4.d.50.q.2.ar.1.q.4.2^{m}.

36 Corpora damnatorum resurgent cum defectibus suis naturalibus, scilicet ponderositate, & huiusmodi, non autem cum morbo, uel defectu membri. 4 d.44.q.3.ar.1.q.1.o./ꝯ.4.c^{o}.88 /.Quol.7.12.o./.Opus.3.c^{o}.180. Corpora.

37 Corpora damnatorum erunt incorruptibilia, ex defectu agẽtis, non autem intrinsece. 4.d 44.q.3.ar.1.q.2.o./ꝯ.4.c^{o}.89./. 93./.Quol.7.11.o./.Opus.10.ar.25./.Opusc.11.ar.19./.20./. 53.12^{m}./.13^{m}. *Fletus. Ignis 1.21.

38 Corpora damnatorum erunt grauia, grossa, & passibilia passione spirituali, non autem naturali. 2.d.6.3.6^{m}./.d.33.q.2.1. 3^{m}./.5^{m}./.4.d.44.q.3.ar.1.q.3.o./.d.50.q.2.ar.3.q.1.3^{m}./ꝯ.4. c^{o}.89./.93./.Quol.7.11.c./.Quol.8.18.o. Op.3.c^{o}.180./.181 /.Opus.10.ar.26./ Opus.11.ar.21./.Opus.53.28^{m}./.Rom.8. lec.2.fi. *Incarnari 14.

39 Ignis purgãs mũdũ, sic incinerabit oĩa corpora hoĩũ, sed tantũ malos cruciabit, & inuoluet tãtũ dãnatos, 4.d.47.q.2 ar.3 q.2.3.o./.He.10.le.3.prin^{o}.H. *Stridor. Traianus. Vermis 2.

40 Ignis quo cruciabuntur corpora damnatorum, est corporeus. 4.d.44.q.3.ar.2.q.1.o./ꝯ.4.c^{o}.90./.Ver.q.26.1.c./.5^{m}./.Quo. 7.13.c./.Anima ar.c. Ignis 1.

Pœna 41 Pœna principalis damnatorum est æterna priuatio uisionis dei, & obstinata auersio a deo.1.d.48.3.2^{m}./.ʒ.3.ca^{o}. 141.1^{m}./.Opul.3.c^{o}.175./.He.4.prin^{o}.E. *Anima 140.141.

42 Maxima afflictio damnatorum, est separari a deo, secunda subdi corporalibus, & infimo & abiectissimo loco. Anima 21. c. fin. *Auuersio 19. Bonitas 116. 118. &c.248.249. Character 20. 21. Descendere 1. 7. Excæcatio 5. Feces. Fletus.

43 Omnibus damnatis est aliquid commune, correspondens cōtemptui dei, scilicet carentia uisionis dei, & perpetuitas pœnæ, & aliquid quo differunt, scilicet magis uel minus torqueri. Ma.q.2.9.3^{m}. *Hæresis 64.65.95.133. Ignis 1.21. Iudicium 65.72.

44 Pœna damnatorum, numquàm finietur contra Origenem.1^{a} q.10.3.2^{m}./.q.64.2.c./.3.d.19.ar.3.q.1.c./.d.22.q.2.art.2.qu.2.c./.4.d.46.q.2.3.o./.d.49.q.1.ar.2.quæst.3.4^{m}./.d.50. quęst. 2.ar.1.quæst.4.o./.ʒ.3.cap^{o}.144. * Macharius. Malum 65,67.68.

45 Obstinatio in damnatis, est perpetua culpa & pœna. Sed nō demerentur, quia non sunt in uia, sed ad terminos pœnæ deuenerunt.22^{æ}.q.13.4.2^{m}./.1.d.48.3.2^{m}./.2.d.7.q.1.2. 5^{m}./.4.d.50.qu.2.art.1.quæst.6. o./.L. prin^{o}. *Origenes 7. Pœna 76.&c.89.&c.

Du^{m}.425^{m} 46 Oppositum uidetur dicere.4.d.22.q.1.1.5^{m}./.q.3.c./.2^{m}. Respon. sicut Du^{o}.157°. Puer 5.

47 In damnatis erit uarietas pœnarum, non refrigerans, sed magis affligens 1^{a}.q.10.3.2^{m}./.12^{æ}.q.67.4.2^{m}./.4.d.50.qu.2. ar.3.quæst.1.o./.ʒ.3.cap^{o}.145./.Quol.8.18.o. Damnatio 8. *Successio 8. Suffragia 17. 13. Tenebræ. 2. 4. Timor 15. Vita 38.

48 Bona quæ damnati fecerunt hic, prosunt eis in inferno. 3^{a}.q.89.6.3^{m}./.4.distin.15.quæst.1.ar.3.quæst.5.o./. distinct.45. q.1.3.9^{m}.

Du^{m}.426^{m} 49 Immo ex bonis damnatorum quæ fecerunt, non minuetur dolor eorum, sed magis augebitur.4.d.43.ar.5.q.1.4^{m}./.d.50. q.2.ar 2.q.1.c. Resp.Du^{o}.426°.

50 Bona quæ damnati fecerunt hic, prosunt eis in inferno, ad mitigationem pœnæ, impediendo ne incurratur, non autē subtrahendo, nec fortificando subiectum, nec minuendo remorsum conscientiæ.3^{a}.quæst.89.6.3^{m}./.4.d.15.q.1.ar.3.q.5.o./. d.45.q.1.3.9^{m}.

51 Nihil erit in damnatis, quod non sit eis materia tristitię, nec deerit aliquid pertinens ad tristitiam.4.d.50.q.2.ar.2.q.1.o./ ar.3.q.1.c.

52 Qualibet pœna damni uel sensus in damnatis, excedit omnem pœnam & dolorem cuiuscumque uiatoris, etiam Christi.3^{a}.q.46.6.3^{m}./.3.d.15.q.2.ar.3.q.3.5^{m}./.7^{m}.

53 Pœna damnatorum pro culpa remissa, est temporalis, & diminuitur usque in diem iudicii.4.d.22.q.1.1.5^{m}.

Du^{m}.427^{m} 54 Oppositum uidetur dicere.22^{æ}.q.13.4.2^{m}./.4.dist.21. quæst.1.ar.2.q.3.c./.2^{m}./.d.50.q.2.ar.1.q.6.o./.L.princ^{o}. Respon. sicut Dubio 157°.

55 Homines damnati, punientur per dæmones in inferno.4. di.47.q.1.ar.2.q.4.o./.Psal.10.fi.D. *Christus 56.

56 Damnatorum animæ, ante resurrectionem, subiiciuntur pœnis corporalibus. Opus.3.c^{o}.178. Anima 140.141.

57 Damnati sentiunt in suis corporibus pœnam ignis. Opuscu. 10. art. 26.

58 In damnatis præcipue erit pœna damni. Opus.3.c^{o}.174.

59 Pœna damnatorum augetur, usque ad diem iudicii. 4. distin.49.L.

Du^{m}.428^{m} 60 Oppositum uidetur dicere a simili.12^{æ}.q.13.4.2^{m}./.4.di.21. q.1.art.2.q.3.c./.2^{m}./.d.50.q.2.arr.1.q.6.c./.L prin^{o}. Resp. sicut Du^{o}.157°.

61 Damnatio æterna, siue pœna æterna in damnatis pro temporali culpa, non est contra iustitiam diuinam. Opuscu. 3. cap^{o}. 184.

62 Corporalia in pœnis damnatorum, quædam corporaliter, & quædā spiritualiter intelliguntur: sed in præmiis beatorum, tantū spiritualiter.ʒ.4.c^{o}.90.fi./.Veri.q.26.1.c.me^{o}.I./.Anima 21.22^{m}./.Opus.3.c^{o}.183.

63 Pœna corporalis damnatorum, non est tantum per ignem.4. d.21.q.1.ar.1.q.2.2^{m}./.dist.50.q.2.ar.3.q.1.o./.Quol.8.18.o. /.Anima 21.18^{m}.

64 Corpora damnatorum affligentur pœna sensibili, a contrarietate ignis, & aliorum sensibilium.ʒ.4.c^{o}.89./.90.

Du^{m}.429^{m} 65 Immo corpora damnatorum affligentur passione spirituali, quia secundum Gregorium, etiam uidendo ignem, patiūtur. Opus.3.c^{o}.180. Resp.Du^{o} 429°.

66 Tenebræ inferni, secundum aliquos, causabuntur ex cōmassatione & compressione corporum damnatorum, quæ propter multitudinem ita replebunt locum, quòd nihil ibi de aere remanebit, nec diaphanum, nisi oculi damnatorum obtenebrati.4.d.50.q.2.ar.3 q.4.c.fi.

1 ¶ DAMNVM est ex hoc, quòd aliquis minus habet, quàm debet habere.22^{æ}.q.62.4.c. *Accusatio 7. Aduocatus 6. Amicitia 40. Ex æquo

2 Dare alicui occasionem damni, uel periculi, semper est illicitum.22^{æ}.q.77.3.c.q.124.1.3^{m}. *Bonitas 228. Campsoria 8. Correctio 17.19.

3 Omnes qui sunt quocumque modo causa damni, qui in his uersibus sunt, scilicet, Iussio, consilium, consensus, palpo, recursus, participans, mutus, non obstans, non manifestans, tenentur ad restitutionem totius.22^{æ}.q.62.7.o./.4.d.15.qu.1. ar.5.q.3.o. *Damnatio 41.&c.52.58. Detrimentum. Dolor 24. Excommunicatio 12.17.32. Iactura. Illegitimus.1.2. Interesse. Iustitia 26.

4 Damnificatio duplex, scilicet in re habita, & in re habenda. In prima tenetur quis restituere totum, in secunda uero aliquid, secundum æstimationem & arbitrium sapientis.22^{æ}.q.62.2.4^{m}./.4.o./.4.d.15.q.1.ar.5.q.2.3^{m}./.4^{m}. *Legitimatio 1. Lex 173 Luxuria 24. Mendacium 5.6.15. Mors 10.14.15. Occidere 1. 2. 11. Omissio 17. Paradisus 7. 9. Pœna. 1. &c. 43.

5 Damnum dicitur aliquis incurrere dupliciter, scilicet per hoc quòd ei subtrahatur quod ei est debitum, uel propter hoc quòd ei aliquid non est debitum, quod alias poterat ei esse debitum.4. distinct. 41. art. 3. quæst. 2. c. *Pœnitentia 40. Perniciosum. Temporale. 3. Tirannus 4. Vendere 8. 13. Verbum 21. Vindicatio 4. 6. Virtus 41. Vsura 64. 91. &c.

¶ Damon. Amicitia 7.

¶ Damula uelox animal est. Isa.13.fi.D. Animal. Qualis.

1 ¶ DANIEL fuit simul accusator & iudex senum, instinctu dei. Et iudicauit non subditos, ex commissione.22^{æ}. quæst. 67.1. 1^{m}./.3.3^{m}.

2 In uisione prophetica Danielis, quæ usque ad tempus statutum signari & claudi præcipitur, docemur in Christo omnes thesauros sapientiæ & scientiæ esse absconditos, donec se manifestauerit electis.ʒ.4.c^{o}.7./.Opusc.72. prin^{o}. *Prophetia 56.86.

1 ℭ DATIO non dicit auctoritatem in dante, nec principium respectu dati, nisi datio dominii, quæ non est in diuinis.1. di. 15.quæst.3.1.c.prin^{o}./.1^{m}./.distinct.18.1.c. Abraham 22. Absoluere 15. Acceptio 4. Accidens 65.66. Actio 80. Actus 195. Agens 4. 60. Alexander 1. Amor 67. 179. Angelus 82.498.518.584.586.589.590.620. Anima 252. Animal 46. Anniuersarium. Quis.

2 De ratione dationis nihil est, nisi quòd datum libere habeatur a dante 1^{a}.quæst.38.1.c./.1.distinct.15.q.3.1. c.princ^{o}./. d.18.1.c.

3 Datio ex genere actus, designat liberalitatem dantis. Opuscu. 73. cap^{o}.4. *Apostoli 12. 24. 25. Aqua 20. Archidiaconus.

4 Inter dantem & datum non requiritur distinctio, nisi rationis.1^{a}.q.38.1.1^{m}./.1.distinct.5.quæst.3.3^{m}./.distin. 15. quæst. 1.1.c./.q.3. 1.c.princ^{o}./.distinct.18.1.c. *Argumentum 4. Arra 1. Auaritia 22.23.24. Augmentum 17. Aureola 5. Auxilium 6.

5 Missio ponit distinctionem missi a principio, & ad terminum, datio tantum secundum, processio tantum primum.1. 15.q.1.1.c.

6 Dans semper distinguitur realiter, ab eo cui datur.1^{a}. quæst. 38.1.1^{m}./.1.distinct.5.q.3.3^{m}./.distinct.15.quæst.1.1.c./.d.18 1.c. *Baptismus 12. 28.&c. Beneficium 3. 5. 13.&c.22.&c. Bonitas 135.207. Bos. Campsoria 4. 9. Capacitas 2.3. Character 1.37.&c.

7 Quod est meum, ut possessio, possum alii dare, non autē inhærens, ut forma. Veri.quæst.27.3.13^{m}. *Charitas 89.109. 110.114. Cidaris. Ciminilis. Circuncisio 11.15.&c. Circunstantia 17.21. Clauis 3.4. Conceptio 42. Cōfessio 23.43. 56. 57.61.70.71.73.

8 Quicquid transfertur ab uno in alium per uiolentiam, non datur, sed aufertur. Opuscu.73.cap^{o}. 4. *Confirmatio 20. &c. Consecratio 14. 15.16. Conseruatio 9. Conuersio 3. Corruptio 8. Coruus 1. Crucesignatus 1. Cultus 2. 8. Cura 1.

9 Quod transfertur per necessitatem naturæ, sicut in successionibus hæredum, non datur, sed relinquitur. Opuscu.73. cap^{o}. 4.

10 Quod transfertur per debitum æquitatis, sicut in iustis uenditionibus, & permutationibus rerū, & remuneratione laborum,

rum, magis redditur, quàm detur. Opuscu.73.cap^{o}. 4. *Damnatio 17. Damnum 2. Debitum 6. Decimæ 4.10.12.&c. Delbora 2. Delectatio 44. Dæmon 26.68. 99. Depositum 1. Deprecatio 2. Descendere 7. Deus 201.430. Definitio 26. Dispensatio 19.

11 In illa translatione in qua actus dandi proprie debet attendi, nullo modo liberalitas debet corrumpi. Opus.73.c^{o}.4.

12 Actus dandi, uere attenditur in actu mutui, sicut probāt auctoritates utriusq; legis.s.legis diuinæ, & legis humanæ.Op. 73.c^{o}.4. *Diuitiæ 3. Diuortium 3. Domus 2. Donum 4.11 Dos 2.3. Aebrietas 5. Emere. Enoch.

13 Si aliqua circunstantia addatur huiusmodi actui, qui liberalitatem dandi corrumpat, erit huiusmodi actus malus, & uitiosus, & peccatum. Opuscu.73.cap^{o}.4. *Episcopus 12. Esse 11.12.51.64. Eucharistia 76.86.98. Exorcismus 8. Fatū 5. Feudum.

14 Talis autem circunstantia additur, quandocumque datio mutui fit pro aliquo lucro, siue in spe, siue in re, eo quòd illud quod pro lucro fit, non pro pura liberalitate fit. Opuscu.73. c^{o}.4. *Fides 10. Figura 2. Filiatio 11. Fornicatio 8.14. Fortitudo 59.

15 Dare aliquid, contingit dupliciter, scilicet per modum dominii, & aliquid intrinsecum.1.d.15.q.3.1.c.princ^{o}./. d.18.1.c. *Galilæa 2.

16 Dari aliquid dicitur dupliciter, scilicet a natura, & a uoluntate. Et hoc tripliciter, scilicet timore redimendo, uel ad utilitatem suam uendendo, uel ad utilitatem alterius donando 1.d.18.3.c. *Gratia 21.26.&c.66.&c. Gratiarum actio 1.2. 3. Gratitudo 2. Habitus 39.69. Hæreditas 2. Hęresis 20.21. 140. Iacob 6. Idolatria 11. Inclinatio 1. Indulgentia 4.5.7.11 &c. Infinitum 5,

17 Datio duplex, scilicet ex debito, & ex amore. In prima potest esse uitium acceptionis personarum, non autem in secunda, 1^{a}.q.23.5.3^{m}.fi./.22^{æ}.q.63.1.3^{m}. Acceptio 2. *Ingratitudo 12. Instans 13.14. Instrumentum 11. Interpretatio 3. Iudiciū 15. Iuramentum 2. Iustitia 7.32.42.46. Lex 29.74.78.&c. 107.111.112.&c. Liber 17. Liberalitas 2.6.&c. Liberare 2. Lignum 3. Licurgus. Limbus 6. Locus 35.26. Lumen 11. Manus 3. Martyrium 14. Matrimonium 50.68. Medium 12. Merces 3.5. Meretrix 3.6. Meritum 12.94.99. Minimum. Minister 6.8. Miraculum 23.24.25. Misericordia 9.10. Modificari. Mortuus 2. Motus 71. Moyses 4. Munus 2 Nuptiæ.6. Obiectum 7. Oblatio 1.2. Occasio. Occidere 21. Officiū 4. Holocaustū 2. Ordo 56.74.&c. Ouis 1. Paliū 3. Passio 102. Pater 20. Pax 21. Peccatum 65.245.252. Pœna 9. Pœnitentia 60. Penthecoste. Perfectio 75.91. Pithagoras 2.6. Planetæ.2. Politia 4. Potestas 3.&c.10.&c. Præbere. Præceptum 52.&c. Prædicare 7. 12. Primitiæ 2. Princeps 10.

18 A Dantes omnia sua aliis, & ipsi inde paupertate affligūtur, secundum Apostolum peccant.22^{æ}.q.32.6.o./.qu.117.1.2^{m}./ 2^{æ}.Cor.8.le.2.me^{o}.I.
Immo per hoc tenditur ad perfectionis statum.22^{æ}.q.32.6. c.fi /.q.88.1.3^{m}./.186.3.o./.q.189.1.c. Resp. sicut abdicatio. Eleemosyna 10.11.

18 B Aliquis dupliciter dat illicite, sed uel quia ipsa datio est illicita & contra legem, sicut patet in eo quo symoniace aliquid dedit, uel quia propter rem illicitam dat, licet ipsa datio non sit illicita, sicut cum quis dat meretrici, propter fornicationem.22^{æ}.q.62.5.2^{m}. Prodigalitas 2.&c. *Professio 6. Prolixitas. Prudentia 5. Puer 4. Quantitas 21. Ratio 50. Recipere 5. Religio 40.48.49.66. Restitutio 2.21. 22. Sacerdos 3.7. Sacramentum 27.78. Sacrificium 13. Saluaui 6. Sapiētia, 23.&c. Scādalum 1.&c. Schisma 7. Separatio 1. Sepultura 4. &c. Seruitus 8. Symonia 1.&c. Spirituale 1.2. 11. Sponsa 1.3. Status 10. Statutum. Suffragia 1.3.8.14. Temptare 17. Tempus 36. Testamentum 7. Testis 1.7.13. Timor 74. Tiransius 5. Tribulatio 3.6.11. Vendere 1.&c. Verbum 76. Vestis 4. Vinū 7. Virginitas 27.28. Virtus 170.181. Visio 15. Vnctio 9.12.24 &c. Votum 14. Vsus 8.11.

In diuinis. 19 Datio & missio, dicuntur tantum temporaliter in diuinis, sed donum æternaliter.1^{a}.q.38.1.4^{m}./.q.43.2.o./.1. dist. 15. q.4.3.o.

20 Datio in diuinis est magis essentialis, quàm missio, quæ est magis essentialis, quàm notionalis. Sed processio temporalis econuerso, licet quidam dicant econuerso.1.d.15.q.1.2.o. *Actus 195. Agens 60. Alexander 1. Donum 4.41.42.

21 Missio in diuinis ponit distinctionem missi a principio, & ad terminum, datio tantum secundum, processio tantū primum 1.d.15.q.1.1.c.

22 Datio, datum, & donum, in diuinis dicūtur notionaliter, ut importat auctoritatem respecto dati. Sed sine illa, dicuntur es

sentialiter.1^{a}.q.38.1.o./.1.d.18.1.c.

23 Donum quadrupliciter differt a dato in diuinis, quia nō consignificat tempus, est ęternum, significat aptitudinem, & liberalitatem.1^{a}.q.38.1.4^{m}./.2.3^{m}./.1.dist.18.2.o./.distinct.27. q.2. 3. 5^{m}.

24 Deus dedit se nobis, secundum sex gradus rerum, scilicet dā do nobis cęlum & terram & omnes irrationales creaturas, rationales & cælestes, seipsum, se in seruum, se in pretiū, & se in cibum. Opusc.58.c^{o}.5. *Filiatio 27.28. Gratia 21.26 &c. 66. &c.

25 Diuinæ personæ dantur nobis inuisibiliter missæ, tantum secundum dona gratum facientia.1^{a}.q.43.3.o./.3^{a}.q.72. 7. c./. 1.d.5.1.c./.d.14.q.1.2.o./.d.15.q.4.1.3^{m}./.d.16.4.c./. d. 18.3. 4^{m}./.L.prin^{o}.

26 Dari conuenit essentiæ, & cuilibet personæ diuinæ, & a seipsa si dare importet liberalem communicationem alicuius: si uero importet auctoritatē dantis, respectu eius quod datum, sic non conuenit dari in diuinis, nisi personæ, quæ est ab alio, sicut nec mitti, 1^{a}, quæst.43.4.1^{m}./.1.dist. 15. quæst. 3.1.o./. d.18.1.c.

27 Patrem dare filio, nihil aliud intelligitur, quàm generatio eius. Con. 4. cap^{o}.2. * Hæresis 82. Inf. 8. &c. Missio. 10. 23.

28 Processio temporalis filii, & spiritussancti, dicitur missio, & datio.1.d.15.q.4.1.c. *Processio 65.

29 Spiritussanctus potest dici datum nostrum, non autem donū nostrum. 1^{a}.q.38.2.3^{m}./.4.d.18.5.o.

30 Spiritussanctus, per prius datur nobis, quàm dona eius, ex parte agentis & finis, & simpliciter, sed econuerso, ex parte recipientis.1.d.14.q.2.1.5^{m}.

31 Nulla creatura potest dare spiritumsanctum. 1^{a}.q.43.8.c. fi. *Christus 66.67.90.98 168.201.

32 Immo homines, & Christus secundum quòd homo, dicūtur dare spiritumsanctum. 3^{a}.q.8.1.1^{m}./.3.d.13.q.2.1.1^{m}. Christus 98. Resp.Dub^{o}.430. Du^{m}.430^{m}.

33 Nulla creatura potest dare spiritumsanctū, licet aliquis possit esse minister collationis eius.1^{a}.q.43.8 fi./.3^{a}.q.8.1. 1^{m}./. 1.d.14.quæst.3.o./ 3.d.13.q.2.1.1^{m}./.Veri.quæ.27.3.16^{m}./.4. 19^{m}./.Potentia q.10.4.c./.Roma.lect.3.fin.k./.Galat. 3.lect. 2. fin. G.

34 Dare spiritum sanctum, dicitur dupliciter.s.auctoritate, & sic est tantum dei, & ministerio, & sic homines, & Christus secū dum quòd homo, dicuntur eum dare. 3^{a}.q.8.1.1^{m}./.3.d.13.q. 2.1.1^{m}./.Gal.3.le.2./.Titum. Christus 98.

1 ℭ DAVID numerando populum, ut gloriaretur, peccauit, nō autem Moyses, quia obediuit deo præcipienti.4.d.14.L.fi. Peccauit.

2 Peccante Dauid, populus punitur, primo propter bonū unitatis, secundo propter demerita populi in sequendo Absalō, tertio quia populus erat possessio eius. 22^{æ}.q.108.4.1^{m}./.2.d. 33.q.1.2.5^{m}./.4.d.14.L.fi./.d.46.q.2.ar.2.q.2.3^{m}. Absalon. *Abraham. 18, Apostoli 40. Assumere 49. Comedere 6. Deus 48 Maledicere.4. Maria.3.

3 Dauid propheta, secundum glosam, dicit se seruasse ordinē doctrinæ, prout transeundum est a facilioribus ad difficiliora, constringens se maledicto, si eum non seruasset.12^{æ}. q. 94. 4.c.priu^{o}./.22^{æ}.q.189.1.4^{m}./.2^{æ}.Cor.13.le.1.

4 Dauid de Dinando, diuisit res in tria.s.in corpora, animas, & substantias æternas separatas. Prima constitui dixit ex yle. secunda ex noy, tertia ex deo, quę sunt unum & idem indiuisibile.2.d.17.q.1.1.c.prin^{o}. Deus 48. * Paulus 24. Princeps 29. Prophetia 80.81.89. Psal.1.&c. Publicatio 2. Raptus 11. Vincere. Vnctio 30. Doctor

5 Dauid dicitur excellentissimus prophetarum, quia expressissime de Christo prophetauit, sine aliqua imaginaria uisione. Verit.q.12.14.2^{m}. Prophetia 80.81.

1 ¶ DE, & ex, denotant habitudinem causæ efficientis, uel materialis, non autem formalis, uel finalis.1^{a}.q.39.2.5^{m} /. 8. c./.1. d.25 L.me^{o}.E./.d.34.q 1.2.3^{m}./.3.d.4.L.prin^{o}./.Ro.11.le.5. me^{o}.K c. *Conceptio 21.22. Deus 35. Euch^{a}.210. Quid.

2 Quicquid est de aliquo, est ex aliquo, non autem econuerso, quia de, dicit principium, & consubstantialitatem, ex uero, dicit principium tantū 3^{a}.q 75.8.c./.1.d.5.q.2.1.o./ 4.d.11.q.1 ar.4.q.3 o./.Mat.1.m^{o}.d.G./.Ro.11.le.5.m^{o}.K.&c. *Forma 50

3 De quandoq; ponitur pro ex.4.d.11.q.1.ar.4.q.3.c./.L.prin^{o} *Genitus 2. Oratio 97. Per.5. Persona 41.

4 De dicit principium consubstantiale efficiens, uel formale subsistens, uel materiale.1^{a}.q.41.3.1^{m}./.2^{m}./.3^{a}.q.32.2.c./. q. 75.8.c./.1.d.5.q.1.1.c.

5 De quandoque notat consubstantialitatem, quandoque efficientiam, & quandoque partialitatem. Ioan.lectio.10.princip^{o}. A. C.

Dea

6 In diuinis, filius non dicitur de essentia patris. 1.d.5.q.2.1.1m *Subiectum.7.
¶ Dea. Dii. Fatum 10. Luxuria 19.
¶ Dealbari. Resurrectio 23.
¶ Dearticulatio. Formatio. Idem 1. Prolatio. Pronuntiare. Vox 2.3 4.6.11.

Naturalis & cõtra natura. ¶ Debilitatio quę ineſt rei, præintellecta natura eius, eſt contra naturam, non autem ea quæ eſt de ratione eius, Spiritu. 2 7m. *Actio 4.123.124. Anima 221.343. Argumentum. 7. Auctoritas. 3. Causa. 61. Circumciſio. 12. Coitus. 1. Concupiſcentia. 19. Contemplatio 19. Corruptio 2. Diſtantia 8. Duratio 4.7. Exorciſmus 10. Fortitudo 39. Iacob 7. Ieiunium. 7.10. 11.22.24.36.39. Illuminatio 7. Incontinentia 2.5.6. Ira 40. 41.59. Libertas 12. Lumen 8. Maria 13.63. Miſericordia 10. Miſſa 4. Mollities 2. Peccatum 159. 161. 169. 176. 192. 195. 372. Pœna 44. Pollutio 7.8. Regnum 2. Relatio 10. Tenuis. Thomas 1. Tremor 2. Vinum 4. 7. Vuctio 15. Chriſtus 218.
¶ Debitor. Creditor. Debitum 8.9.12.&c. Eleemoſyna 26. Inquirere 3. Mors 35. Pietas 4. Vſura 165.&c.200.

In commune aliquid. ¶ Debitvm importat ordinem exigentiæ, uel neceſſitatem alicuius ad quod ordinatur, 1a. quæſt. 21. 1. 3m. *Ablatum. Aborſus 2. Abraham 13. Abſoluere 9.18.36. Acceptio 2. Accidens 5. *Accuſatio 2.7.13.17. Actus 152.170. 180. Adam 81. Admonitio 4. Adoratio 17. Ambitio 2. Amicitia 40.41. Amor 76.&c.194. Angelus 99. 490.494. Annihilatio 14. Antecedens 2. Apertio 2. Appropriatio 3. Ars 50. Aſſimilatio 7. Aſſiſtere 7. Aſſumere 30 33. Athanaſius 1. Auerſio 13.19. Aureola 11.17. &c. Baptiſmus 54.55.74.80.85.112. 128.129.133.138.141.&c.149.151.226.249. Beatitudo 139. Benedictus 5. Beneficium 2. 3.23. Beſtialitas 1. Bigamia 9. Bonitas 46.123. 184. 192.202. &c. 228. Calix. Campſoria 8.9. 11. Cantus 5. Character 39. Charitas 133. Cathechiſmus 4.

4 Aliquid dicitur debitum dupliciter, ſcilicet ſecundum ſe, ut finis, uel propter aliud, ut ea quæ ſunt ad finem. 22ę. qu. 44. 1. c /. Quol. 7.19.c. Ceſſare 4. Cibus 8. Cilicium. Circumciſio 14 &c. Clauis 1. Comedere 4. Conceptio 4. Confeſſio 35.&c.77 82.92 94 96. Confeſſor 2. Confirmatio 4.7.18.&c. Conſecratio 6.8.&c. Conſeruatio 13. Conſilium 6. Contritio 6. &c.12. 20.&c. Contumelia 6. Conuerſio 8. Corona 2.6. Corporalia 2. Corpus 53.62. Correctio 12.13.17.19.20. Credere 31. Cultus 5 Cura 5. Damnum 1.5. Datio 10. Decimæ 15.23.&c. Defectus 6.10.14. Delictum 1. Dæmon 122. Denuntiatio 1. Depoſitum 3. Detractio 1. Deus 173.227.330. Dies 18.&c. 27. Diffinitio 33. Dilatari. Diſpenſatio 4. Diſpoſitio 33. Doctrina 11. Doctor 3. Doctrina 10. Dolor 7. Dominium 13. Dubitatio. 5. Dulia 1. Effectus 12. Electio 9.38. Eleemoſyna 24.39. Energuminus 4. Epiſcopus 31. Eſſe 8. Euchariſtia 57.59.60. 70.144.145.160.161.165.180.181.182. 191. 217. 225. 279. Excommunicatio 11.21.&c.29.33. Exorciſmus 2 Exordium 2. Fallere 1.

3 Debitum duplex, ſcilicet naturæ, & meriti. 12ę. q. 111.1. 2m./ Opuſ. 3.co. 222. * Familiaritas 1. Finis 105. 132. Forma 72. Fornicatio 15. Fortitudo 52. Fructus 16. Furtum 9. Gaudiũ 2. Genus 5. Gloria 2.5.18. Gratia 16.60.65. Gubernatio 1. Hæreſis 8.27.35. Homo 24 Honor 10.18.&c. Humilitas 16. Iacob 2. Idolatria 11. Ieiunium 7. 16. Ignorantia 8.22 33. Illegitimus 4. Impedimentum 3. Imperfectio 2. Indulgentia 4. Infidelis 1.5.7. Ingratitudo 1.7.12. Iniuſtitia 3. Inquirere 3. Interprætatio 3. Iudæi 5.11 46. Iudex 4.6.7. Iudicium 8. 16.22.25.26.28.33. Iuramentum 5.7.21.22.29.32. Laus 7. 14.15.

4 Debitum duplex, ſcilicet legale, & morale, 12ę. qu. 99. 5.o./. 22ę q.23.3.1m./.q.31.3.3m./.q.78.2.2m./.q.80.1.c./.q.102.2. 2m./.q.106.1.2m./.q.1m./.q.114.2.c./ q.117.5.1m./.qu. 118.3. 2m./.Opuſ.19.co.9.4m. *Lectoratus 3. Lepra 3. Lex 28.31 146.162.168.173.179. Liberalitas 9.20. Locus 11. Ludus 6.7 10. Maledicere 2.5 Maleficium 1. Malum 34. Maria 23. Martyrium 14. Matrimonium 29.30.50.58.87.101.114.115.124 129.132. Matutinæ 3. Medicina 4. Mendacium 14. Menſura 8. Merces 3. Meretrix 3.&c. Meritum 1.7.11. Metaphora 6. Miles 5.7.10. Miniſter 5. Miſericordia 8.29.36. Miſſa 13.15. Miſſio 12.37. Modus 4. Mors 11.17.45. Mos 4. Moyſes 1. Mulier 2. Mutuum 4. Nativitas 19.21.23. Natura 35. Naturale 18. Negotiacio 2. Nomen 72.77 83. Nouitii 1. Nubere. Nuncius. Obedientia 2.10.13.14.20.43. Oblatio 4.11.

5 Debitum duplex, ſcilicet neceſſitatis, & congruitatis uel utilitatis, 12ę. q.99.5.c./.3a. q.64.5.3m./.4.d.5.q.2.ar.2.qu.1.1m. *Occidere 22. Odium 10. Offenſa. Officium 4.13.17. Operatio 23. Oratio 12.&c.21.&c.58.60.70.75.76. 83. Ordinatio

Deb

3.7. Ordo 42.91.100.108. Organum 5. Origenes 7. Oſcæ 0. Pater 17. Paulinus. Peccatum 1.8.91.156.173.188. 219. 223. 266.408.430.436. Pœna 2.35.41.43.57.60.67.68.81.82.85 87.88.94.96. Pœnitentia 13.23.46.46 63.94.96.99 127. Perfectio 88.89.90. Perſona 30. Peruerſus. Pietas 4.5.6.11.19. Politica 4. Poſſe 7. Poſſeſſio 6. Præceptum 2.11.&c.60.72.86.110. 140.&c.152.

Aliquid eſt alicui debitum dupliciter, ſcilicet ratione neceſſitatis, uel quia dat aliquid, 22ę. q.187.4.c. *Prædicare 9.13.14 15.19. Prædicator 5.6.7. Prælatio 6.21 22.26.27. Præmium 9. Præſumptio 14. Primitiæ 3. Princeps 17.&c. Principatus 9. Prodigalitas 4. Producere 3. Promiſſio 2. 4. Pulchritudo 1.6. Quantitas 11. Religio 41.55.56.76.88. Renitentia. Sacrificii 1.28. Scientia 59. Securitas 2. Somnus 5. Speculatiua 1. Spirituale, 2. Subiecta 9. Superbia 2. Suum 2.

7 Debitum non minuit meritum, niſi minuat uoluntarium, 1a 2. q.21.1.3m./.22ę. quæ. 114.1.1m./.22ę. quæſt. 40.3.2m./. quæſt. 104.1.3m./ quæſt. 186.5.5m./.2.d.27.3.3m./.3.d.20.art.5 q.1, 2m./.d.30.3.4m./.4. diſt.15. quæſt.1.ar.1.q.1.1m./.5.3.co.139. *Tributum 5.6. Validudo. Venia. Veritas 53. Vindicatio 4. Virtus 58.101.102.108.214. Vitioſitas. Vituperatio 2. Votũ 17.37.51.52.63.73. Vſura 10.36.37.45.72.75.&c.89. 90. 94 100.104.124.137. &c. 154.165.166.187.192.194. 195.200. 203.208.223.230.233.&c. 234.243.&c. 250.251.258.260. 276. &c. 289. 290. 294. 295. 303. 311. &c. Vſus 4. 5. 17. 18. Vti. 22.

8 Deus nulli eſt debitor, 1a. q.21.1.4m./.12ę. q.111.1.2m./.q.114 1.3m./.2.d.27.3.4m./.4.d.15.q.1.ar.3.q.4.1m./.d.46.qu.1.ar.2. q.1.4m./.5.2.co.28./.29./.43. fin. *Adoratio 10.&c. Angelus 490.494. Animal 77. Aureola 5.17.&c. Deus.

9 Immo deus eſt debitor homini, ex promiſſo. 2. d.27.3.4m. Resp. Duo. 433o. Dum. 433.

10 Deus reddit duplex debitum, ſcilicet reſpectu ſuæ ſapientiæ & uoluntatis, & reſpectu creaturæ. Sed primum præſupponi tur in ſecundo, 1a. q.21.1.3m./.4.c./.12ę. q.114.1.3m./.5.2. co. 28./.29./.43.fi./. Veri. q.6.2.c./.q.2.6.3m./.6m./.Po. q.3. 16. 17.c. *Conceptio 31. Confeſſio 35.&c.77.82.94.96. Corona 2.6. Dulia 1. Honor 10.18.&c.

11 In deo eſt principaliter ratio, & cauſa debiti. 22ę. q. 106. 1.c. *Ignorantia 8.22.23. Iudas 2. Iuſtitia 88.

12 Homo fit debitor deo dupliciter, ſcilicet debito pœnitentiæ, ratione honoris ſubtracti per peccatum, & debito latriæ, ratione donorum, 4. diſtin. 14. quæſt. 1. art. 1. q. 5.c./. diſtin. 15 q.1.2.c. *Obedientia 10.18.&c. Peccatum. 1.8.91. Perſona, 30.

13 Homo ſine iniuria eſt debitor ſuæ ſalutis Chriſto ſecundum naturam humanam, quæ habet infinitam dignitatẽ, ex unione ad uerbum. Veri. q.29.4.4m. *Pietas 4.5.6.11. Religio 41. Reuerentia 3.&c.

14 Coniuges in petendo debitum, & in aliis, ſunt æquales, ſecundum proportionem, non autem ſecundum quantitatem, 22ę. q.32.8.2m./.4 diſtin.15. quæſt.2.ar.5.q.1.1m./.d.32.3.o./. d.36.3.3m./.12ę. Corin 7. lec. 1. meo. K. *Abraham 26. Circunſtantia 13. Coniugus

15 Vir tenetur reddere debitum uxori petenti per ſigna, & quãdo timet periculum eius, 4. d.32.2.o./.3.2m./.d.38.q.1.art. 3. q.2.4m. *Cognatio 9. Diuortium 1. Euchariſtia 212. Fornicatio 14. Luxuria 19.

16 Vir tenetur reddere debitum uxori, ſalua prius ſanitate. 4. d. 30.1.o./.4.4m.

17 Coniux tenetur reddere debitum coniungi habenti lepram, quia lepra ſoluit ſponſalia, non autem matrimonium. Sed non tenetur habitare ſecum. 4. diſtinct. 27. quæſt. 2.3.3m./.diſtin.32.1.4m./.diſtinct.36.1.6m./.12ę. Corin. 7. lect. 3. fin. D.

18 Vir non debet rogare uxorem, ne petat debitum, niſi ex ratio nabili cauſa. Et tunc non multum, propter periculum, 4. d.32 2.4m. *Ordo 106. Seruitus 8.

19 Vxor nimis exigens debitum, ſe exhibet meretricem, magis quàm coniugem. 4 d.32.1.3m.

20 Vir leuiter ſuſpicans uxorem eſſe ſeruam, exactus debet red dere debitum. Si uero probabiliter dubitet, uel uehementer præſumat, uel certe cognoſcat, non reddat, etiam præcipiente eccleſia, quia ſibi præiudicaret, ſi eam uxorio affectu cognoſceret, uel alias fornicaretur. 4. diſtin. 36. L. fin./. diſtinct. 41. L. fin.

21 Vxor certa de uita prioris uiri, non petat debitum, nec reddat. Dubitans autem, reddat tantum. Suſpicans uero, etiã petat. 4. d.38. L. fi./. d.41. ar.5.q 1.3m.

22 Petere debitum a coniuge in feſto, non licet, quia eſt incongruum. Tamen nõ eſt peccatum mortale, ſi ſine contẽptu fiat 22ę.

Dec

22ę. q.186 9.3m./.4.d.32.5.o.

23 Exactus tenetur quacumque hora, & quocumque tempore, etiam in feſto reddere debitum, ſalua honeſtate. 4.d.32. ar.5. q.3.o./.1ę. Cor. 7. lec. 1. meo. K. &c.

24 Coniuges poſt redditionem debiti, poſſunt ſine peccato ſume re eu chariſtiam. 4.d.32.1.1m.

Dum. 432.25 Oppoſitum uidetur dicere. 4.d.32.ar.5.qu.2.1m. Reſpond. Dubio 432o.

26 Mulier illa de qua dicit Gregorius, quòd in tempore ſacro, fuit cognita in nocte a uiro ſuo, & in mane ad proceſſionem ueniens a diabolo eſt arrepta, non fuit punita propter hoc qp debitum reddidit, ſed quia poſtmodum ſe temere ad diuina ingreſſit contra conſcientiam. 4.d.32.ar.5.q.2.1m.

27 Vxor poſt uotum ſimplex uiri, non tenetur ei reddere debitum, licet non poſſit alii nubere. Similiter ſi quis profeſſus eſt ante tempus determinatum a iure. 4. diſtin. 27. quæſt. 1. ar. 3.q.3.3m.

28 Vnus coniugum, non poteſt nouere, ſine conſenſu alterius, qp non reddet, & etiam ut probabilius tenetur, quòd non petat debitum. 4.d 32.4.3m.

Dum. 433.29 Oppoſitum uidetur dicere, quo ad petitionem debiti. 4.d.38. q.1.ar.3.q.2 4m. Reſp. Duo. 433o.

¶ Decalogus. Diſpenſatio. 9.10. Lex. 18. 119.131. Præceptũ 28. &c. Pſalterium 1.
¶ Decapitandus. Sacrilegium. 8. Timor 11.
¶ Decedere. Anima 166. Moriens. Pœna 79.
¶ Decem. Appellare. 4. Cælum 61. Bos 1.3. Euchariſtia 208. Euſtratius 1. Feſtum 6 Ieiunium 20. Illegitimus. 2. Indulgẽtia. 29. Iudæi 26. Mille 1. Numerus 10.&c. Paulus 25. Pithagoras. 4. Præceptum 25. Prædicamentum, 1. Pſalterium. 1.2. Vſura 148 181.
¶ Decens. Amicitia. 2.9. Aſſumere, 30. Comedere. 4. Corpus 65. Diſpoſitio 17. Ieiunium 33. Ludus 5. Magnificentia 6. Medicina. 4. Mors. 25. Natiuitas 18. Neceſſitas 4. Oratio 1. Poetica 2. Puſillanimitas. 2. Vindicatio 7. Chriſtus 90.
¶ Decentia. Ablutio. Adoratio 6. Affabilitas. 2. Amicitia 2.9. Congruum. Diſpoſitio 17. Ieiunium 33. Sexus 7.
¶ Deceptio quæ eſt finis fraudis, ordinatur ad pecunias cõgregandas, quod eſt finis auaritiæ. Ma.q.8.1.c.meo.E. *Adam 29.30. Angelus 298.313.394.&c. Apparere 11. Cognitio 75. Defraudari. Dæmon. 8.9.55.72.&c.102. Fallere. Frænum: Illuſio. Ioachin. 1. Lepra. 1. Magi. 6.9. Matrimonium. 59.60. Miraculum 46. Simplicitas. 2. Stultitia 2.4.
¶ Decernere. Præceptum 149.
¶ Decertare. Militans. Pugna. Timor 10.
¶ Decidere. Confecuatio. 12. Gratia. 50. Pollutio 1.
¶ Decimari. Abrahã 21.

Iudi. 1 ¶ Decimae non ſoluebantur ex præcepto ante legem, quia non erãt determinati miniſtri. 22ę. q.87.1.2m./. He. 7. lect. 1. medo. D.

2 Oblationes & decimæ in ueteri lege erant ſacramenta. Non autem nunc, quia tunc erant ut figurales, nunc autem ut morales, 3a. q.65.1.7m./.4. d.2.q.1.2. 10m. Sacramentum. 115. *Decimari.

3 Decimæ non erant oblationes, nec ſacrificia, quia non offerebantur deo im mediate, ſed miniſtris eius, 22ę. quæſt. 85.3.3m.

4 Decimatio eſt actus moralis, inquantum offertur ad cultum dei, & ad ſuſtentationem miniſtrorum eius. Sed eſt figuralis, inquantum ſignificat imperfectionem dantis decimas, 3a. q. 31.8.c./.q.65.1.7m./.3.d.3.q 4.a.3.q.1.c./.4 d.1.q.2.ar.2.q.3 2m./.d.2.q.1.2.4m./.10m./.Quol.2.8.o./.Mat.23 meo. b.1 He. 7.le.1.meo. D. *Sacrificium 32.

5 Decimæ figurabant baptiſmum, inquantum a dante aliquid auferebatur. 4.d.1.q.1.2.4m.

6 Præceptum de ſolutione decimarum, quo ad ſuſtentationem miniſtrorum dei, eſt mortale, & iuris naturalis. Sed quo ad certum numerum, eſt iudiciale. Sed quo ad ſignificationem eius, eſt cæremoniale. Et quo ad Chriſtianos, eſt præceptum eccleſiæ poſitiuum. 22ę. q.87 1.o./.Quol.2.8.o./.Quol.6.1.o.c. /.Matth.23.meo. b.1./.Hebr. 7.lect. 1. meo. D./. Lec.2. meo. K.

7 In doctrina Chriſti & apoſtolorum, continetur præceptum de decimis, quantum ad id quod eſt mortale tantum. 22ę. q. 87.1.2m./ Quol 2.8 c./.He. 7.lec.2.meo.K.

8 Eccleſia penſatis opportunitatibus perſonarum, & temporũ, poteſt determinare aliam partem ad ſoluendum, quàm decimam. 22ę. qua ſt. 87.1. c./ Quol. 2. 8. c. fin./. Matthæ. 23. meo. b. 1.

9 Ius percipiendi decimas, poteſt uendi eccleſiæ. Non autem laicis, licet fructus quandoque eis concedantur, 22ę. quæſt.

Dec

87.3.c./.3m./.q.100.4.3m./.4.diſtin.25. quæſt. 3. ar.2. q.3.4m./. Quol.2.8 d. *Spirituale 2.

10 Decimæ, poſſunt dari in feudum. 22ę. q 87.3.3m.

11 Fructus decimarum poſſunt redimi, de manu laicorum, auctoritate epiſcopi. Sed uim eccleſia, non poteſt ab alia emere ius percipiendi decimas. 4. diſtinct. 25. qu. 3. art. 2. q.3. 4m.

12 Non ſoluens decimas, ubi non eſt conſuetudo, non peccat, ſi ex paratus ſoluere, ad mandatum eccleſiæ. 22ę. q. 87. 1.5m./ Quol. 2.8.o./. Quol. 6. 10. 2m. Dans.

13 Decimatio non conuenit Chriſto, ſed cuilibet alii, quia ſignificat liberationem a peccato originali. 3a. q. 31.8.o./.3.d.3.q 3.o./.4.d.1.q.2.ar.2.q.3.2m./.d.2.q.1.2.4m. Abraham 21. *Iacob. 6. Sacramentum 115.

14 Iudæi dabant decimas prædiales, non autem perſonales. 22ę. q.87.2.1m.

15 Iudæi dabant tres decimas, ex præcepto dei. Primas miniſtris, ſicut & nunc. Secundas in ſacrificia, quæ ceſſauerunt. Tertias pauperibus, quæ nunc plus debentur. 22ę. quæſt. 87.1.4m. Cui.

16 Pauper tenetur dare decimas ſacerdoti, licet ſit diues. 22ę. q. 87.3.1m./.4.4m./.Quol. 6.10.o.

17 Omnes clerici tenentur dare decimas Papæ, ſi petat. 22ę. qu. 87.4.3m.

18 Clerici tenentur dare decimas de prædiis propriis, non autẽ de prædiis eccleſiæ. 22ę. q.87.4.c./.1m.

19 Religioſi curati, poſſunt exigere decimas, nec tamen tenentur dare. Non curati uero, econuerſo, habent tamen aliquam immunitatem, ſecundũ diuerſas conceſſiones, eis a ſede apoſtolica factas. 22ę. q.87 3.3m./.4.2m.

20 Petens decimas, ubi non eſt conſuetudo, peccat. 22ę. q. 87. 1. 5m./.Quol. 2.8.c.fi.

21 Eccleſia abſtinet a decimis exigendis, in terris in quibus non eſt conſuetum decimas ſoluere. 22ę. q.43.8.5m./.Quol. 2. 8.c. fi./.Quol. 6.10.2m.

22 Eccleſia poteſt petere decimas, ab emente ſẽ non decimatã, & etiam a uendente 22ę. q.87.2.4m.

23 Decimæ debent dari his quibus ſolent dari ſecundum conſuetudinem, licet perſonales, magis conueniant eccleſiæ parrochiali, prædiales uero eccleſiæ ubi eſt ager. 22ę. q.87.3.2m. Eleemoſyna 13.14.15. Oblatio 7. De. Quibus.

24 Decimæ debent, in uſus pauperum, per clericos diſpenſari. 22ę. q.87.1.4m./.3.14./.4.4m./.Quol.6.10.1m.

25 Decimæ debent dari, de omni re poſſeſſa, ſecundum conſuetudinem, ſcilicet de omni lucro prædiali, uel perſonali, & de meretricio, & hiſtrionatu, & huiuſmodi. Sed eccleſia non debet recipere, quamdiu ſunt in peccato, 22ę. quæſt. 87.2.o.

26 Decimæ non debent dari de rapina, furto, uel uſura, nec de aliis obnoxiis reſtitutioni, ſed de fructibus rei emptę ex uſuris. 22ę. q.87.2.2do. Oblatio 9.

27 Nullus tenetur dare decimas, de re ſibi ablata furto, uel rapina, niſi ob culpam, ſcilicet negligentiæ. 21ę. quæſt. 87.2.4m Oblatio 7.

28 Decimæ de herbis, & aliis minimis, dantur de conſilio. Non autem de præcepto, ſicut nec in ueteri lege, niſi de conſuetudine patrix. 22ę. q.87.2.3m.

29 Decimæ debent dari, non deductis expenſis, nec tributis, nec mercede operariorum. 22ę. q.87.2.4m.

¶ Deciſum. Anima 348 &c. Decidere. Phantaſia. 1.
¶ Declaratio. Apparere 3. Baptiſmus 87. Beatitudo. 134. Cibus 8. Lex 159. Mathias. Monarchia. 1. Pœna. 84. Præceptum 41. Symbolum. 6.&c Tabernaculum. 4. Tirannus. 8. Vſura 1.29.
¶ Declinare. Auaritia. 21. Inſuinabile. Iuſtitia. 44. Mulier. 20. Pœnitentia 29. Sanguis. 1. Verecundia. 2. Veritas 54. Virtus 259.
¶ Decollatio. Baptiſmus. 3. Calnaria.
¶ Decor faciei, eſt periculoſus. Et tamen non fuit cauſa principalis matrimonii Iacob eum Rachel, ſed fuit cauſa ſecunda. Et hoc bene poteſt eſſe ſine peccato, uel quandoque eſt cum peccato ueniali. Si autem eſſet principalis cauſa, libido pulchritudinis, tunc non excuſaretur a peccato mortali, ſi eſſet effrænata libido. 22ę. quæſt. 167. 2.c. fi./.4. diſtin. 26. quæſt. 4. ar. 2 q 2. o./. diſt. 30. L. fi./. Iob 31. prin co. *Abſcondere. 3. Aquila. 1. Aureola 12. Caſtitas 7. Eccleſia 8. Flos 1. Honeſtum 1. Iacob 9. Macula. 1.2. Maria. 8. Proſperitas. 1. Sepultura. 5. 6. Temperantia. 9. Virginitas. 19. 20. 38. Periculoſus.
¶ Decrementum. Luna. 6.
¶ Decrepitus. Ariſtoteles 9.

De Def

Solutio. ¶ Decretalis illa ubi consulebatur summus Pontifex, utrum posset quis participare excommunicatis, dicens quòd hoc ẽt pro uitando dispendo mortis, non debet quis facere quia est peccatum mortale, intelligitur de illis, qui directe communicant excommunicatis in his quæ sunt fidelium, & hoc tripliter, scilicet uel in diuinis, uel ex contemptu mandati ecclesiæ, uel in crimine & in causa, Quol. 11. 9. c. /. 3^m. Decretistæ o. * Eucharistia 164. Hæresis 23. 24. 30. 31. Vsura 91. 112. 113.

Opinio falsa. ¶ Decretistae. multi magistri decretorum & magni dicunt, quòd aliquis loquendo, comedendo, seu stando cũ excommunicatis, peccat mortaliter, Quol. 11. 9. a. 1.

Du^m.234^m 2 Immo si indirecte communicet quis excommunicatis, non peccat mortaliter, nisi faciat ex contemptu, Quo. 11. 9. c. /. 1^m. Resp. Du^o. 434

Solutio 3 Sed hæc opinio decretistarum non est uera, quia ipsi plus assentiunt in his, & sequuntur ius humanum, quàm diuinum, cum tamen plus sit assentiendum iuri diuino quàm humano. Et ideo melior est opinio aliorum qui dicunt contrarium, scilicet quando indirecte communicat quis excommunicatis in his quæ sunt hominis sicut in uerbo, in cibo, & in his quæ sunt simpliciter humanæ conuersationis. Et secundum hoc non peccat mortaliter, sed uenialiter, nisi faciat ex contemptu. Quol. 11. 9. c. fi. /. 1^m. Decretalis. Iurispe. 1.

Quid. ¶ Decretum est præceptum dei, quod Adam transgressus est, & Christus impleuit. Vel est sententia mortis, 3. d. 18. L. fin. Decernere. Iudicium 62. Vsura 231.

Qui. ¶ Decuriones ad omnem actum curialis officii, sic dicti sunt, quia sunt de ordine curiæ, & quia officium curiæ administrant, Opus. 20. L^o. 4. c^o. 26. *Curia. Curialis.

¶ Decus. Honor. o.

¶ Dedicatio. Encenia. Episcopus 14. Festum 8. 9. Religio 92. Templum 1.

¶ Deditus. Dæmon 98. Socrates 4.

¶ Deductio. Decima 29. Idæa 25. Inuestigatio 1. Purgatorium 5. Scenophegia. Simonia 32. Virtus 2. Vsura 67. 68. 223.

¶ Deesse. Baptismus 117. 161. Bigania 3. Contrarium 5. Correctio 3. Damnatio 51. Eucharistia 161. Generatio 59. Hæresis 138. Ingratitudo 6. Innocentia 20. Inuidia 3. Ira 17. Iudicium 23. Iuramentum 19. Saluari uoluntas 54.

¶ Defectibile. Accipere 2. Certitudo 19. 21. Defectiuum. Deus 321. Peccabilis. Peccatum 0. Prouidentia 24. 57.

¶ Defectiuum. Defectus 26. Deficere. Nigredo. Opinio 8. 9.

¶ Defectiuum. Defectus 26. Deficere. Nigredo. Opinio 8. 9.

Diuisio. 1 ¶ Defectvs sumitur dupliciter, scilicet priuatiuæ, & negatiuæ. Secundus est in omni creatura, primus autem non est in angelis, 1^a. q. 12. 4. 2^m. /. 2. d. 35. 1. 1^m. /. d. 44. q. 1. 1. c. 2. Malũ 42 *Abstinẽtia 5. Accedere 2. Accidens 62. Accipere 2.

2 Defectus esse non potest, nisi per potentiam incompletam, 2. d. 7. q. 1. 1. c. prin^o. /. Ma. q. 1 6. 6. c. *Accusatio 25.

3 Defectus in effectu contingit dupliciter. s. defectu agentis, & defectu patientis, 1^a. q. 49. 1. c. /. 1. d. 20. 2. 3^m.

4 Defectus in effectu naturæ & artis contingit quadrupliciter, scilicet ex defectu agentis, materiæ, formæ, & effectus. Sed in moribus tantum ex primo, 1^a. q. 49. 1. c. /. 3^m. /. 2. d. 34. 3. c. /. di. 34. 3. c. /. d. 37. q. 2. 1. c. /. 3. c^o. 10. Actio 73. 88. Actus 21.

5 Quicquid accidit in effectu, per defectum a forma artis, non reducitur in scientiam artificis, sicut in causam, 1. d. 38. 1. c. fi. /. 1^m. *Adam 74. 75. Adiurare 9. Adulatio. 5. Agibile. Amen 1. Amicitia 5.

6 Defectus & negatio, dupliciter sunt ex natura, seu naturales scilicet quia debentur naturæ, uel non debentur. Qui quandoque tolluntur, non autẽ primi, manente natura. Veri. q. 9. 3 2^m. *Amor 196. Angelus 290. 302. Anima 24. Assimilatio, 17. 22. Auaritia 10. 21. 22. Audacia 6. 11. Baptismus 117. 127. 161. Bonitas 8. 124. 130. 201. Carentia. Carere. Charitas 104.

7 Defectus corporalis, uel spiritualis, contingit dupliciter, scilicet positione contrarii, uel remotione necessarii, 4. d. 2. q. 1. ar. 1. q. 1. 2^m. /. ar. 2. c. /. q. 3. c. *Causa 31. Cælum 15. Certitudo 19. 21. Cognitio 25. 71. 75. Comedere 4. Confessio 79.

8 Defectus potest esse in creaturis, Opus. 3. c^o. 111. *Contemplatio 22. Contrarium 15. Corruptio 4. 15. 16.

9 Defectus contingunt in creaturis, quantum ad naturales operationes in his in quibus sua forma deficere potest, Opus. 3. c^o. 113. *Creatura 15. 16. 30. Cura 7. Damnatio 36. 37. 51 Debilitatio. Defectibile. Defectiuum.

10 Defectus habet rationem culpæ, eo quòd agens uoluntarii, cum sit dominus suæ actionis, si deficiat a fine debito, uitupe rio dignus est & pœna. Opus. 3. c^o. 20, * Deformitas. Delectatio. 77. Creatura 30.

11 Defectus peccati triplices, scilicet quidam qui contrariantur perfectioni scientiæ & gratiæ, sicut ignorãtia, pronitas ad ma

Def Deg Dei

lum, & difficultas ad bonum, quidam qui proueniunt hominibus ex quibusdam particularibus causis, sicut læpra, morbus caducus, & huiusmodi, & quidam qui cõmuniter in hominibus inueniuntur, ex peccato primi parentis, sicut mors fames, sitis, & huiusmodi. Opuscu. 3. c^o. 226. /. Isa. 19. med^o. B. &c.

12 Defectus uoluntatis creatæ duplex, scilicet potentialis causa mali, ideſt, esse ex nihilo, & actualis, scilicet culpa, 2. d. 34. 3. 4^m. /. d. 44. q. 1. 1. c. *Deuotus 5. 13. 14. De^o 227. 252. 372. 420 422. Difficile 5. 11. Dispensatio 23. Dolor 24. 27. Donum 44. Bbrietas 1. Eucharistia 161. 162. 165. 254. Excommunicatio, 10. Phantasia 5. Femina 3. Finis. 79. Flagellum 2. Fomes 1.

13 Malum in defectu actionis, semper causatur ex defectu agentis, 1^a. q. 49. 1. 2. c. /. 3. 3. c^o. 5. /. 10. 4^m. /. Ma. qu. 16. 6. c. princ^o. /. Opus. 3. c^o. 143. Actus 21. Actio 123. 124. *Forma 118. 125. Fortitudo 36. Generatio 24. Gloria 8. 12.

14 Id quod sequitur defectum actionis, non attribuitur agenti, nisi cum potest, & debet agere, 1^a. q. 49. 1. 3^m. /. 2. 3^m. /. 12. q. 6. 3. c. /. q. 79. 1. c. *Gratia 36. 116, 117. Gratitudo 4. Humanitas 1. Humilitas 5. 9. 12. 27. Idæa 43. Iejunium 24. 26. &c. Impauiditas. Impedimentum 1. Improuidentia. Inconstantia, 1. &c. Infidelis 12. Innocentia 7. &c. Insanabile. Intimiditas. Ira 21. 33. 40. 41. Irreligiositas 2. Iuramentum 2. 4. Ius 17.

15 Defectus naturę humanę, contingit dupliciter, scilicet uel quia nondum peruenit ad ultimam perfectionem naturæ ut in pueris, uel quia recedit ab ea ut in senibus, 1^a. quæ. 99. 1. 4^m. /. 2. d. 20. q. 2. 1. c. /. 4. d. 44. qu. 1. ar. 3. quæst. 1. c. * Iustitia 53.

16 Defectus hominis triplex, scilicet pœnæ, culpæ, & naturæ. Quibus respondet triplex timor, scilicet seruilis, filialis, & reuerentiæ, quorum tertius tantum, est in beatis, 4. d. 44. q. 2. ar. 3. q. 2. 1^m. /. Virt. q. 4. 4. 2^m. *Laus 7. 8. 9. Lex 39. 40 70. 73. 178. Licita 2. 3. Limbus 2. Litigium 1. Ludus 2. Luxuria 19. Macula 1. &c. Malum 24. 27. 34. 42. 45. Materia. 43. Matrimonium 94. 105, &c. Medium 21. 24. Ministrans 3. 6. Miraculum 44. Miseria 1. Misericordia 1 6. 29. Missa 3.

17 Defectus duplex in peccante, scilicet in actu peccati, secundum quòd transgreditur legẽ dei & rationis, & priuatio gratię & uirtutum, 2. d. 42. q. 1. 2. 5^m. *Mollities 1. 2. Mors 1. 2. 5. 14. 18. Natura 6. 38. Naturale 16. 17. Negligentia 0. Nihil 4. Nomen 5. 59. 52. 77. Nuptiæ 5. Ommissio 3. Operatio 10. Opinio 8. 9. Opprobrium 2. Oratio 53. Ordinatio 1. Ordo 98.

18 Omnis defectus, inductiuus est ad auaritiam. Ma. q. 13. 2. 8^m. *Ornatus 1. 3. c. /. Palpabile 3. Passio 11. 25. 114. Peccatum 1. 7. 8 16. 28. 44. 49. 51. 74. 104. 139. 146. 149. 199. 202. 211. 219. 223. 293. 301. 312. 348. 350. 393. 395. 412. Pœna 26. 77. 96. Pœnitentia 120. 128. Perfectio 58. Periculum 1. 3. Periurium 2. Perseuerantia 4. Pertinacia 3.

19 Defectus in actione uoluntaria, dicitur peccatum & culpa, 1. d. 48. 3. c. /. Ma. q. 1. 4. 0. /. Opus. 3. c^o. 120. *Poetica 1. Possessio 2. Po^a. 1 5. &c. 46. 48. Præsumptio 6. Processio 7. 11. 14. 60. Prodigalitas 1. Prouidentia 13. 24. 56.

20 Defectus boni, propter culpam contra uoluntatem, dicitur pœna. Opus. 3. c^o. 121. *Prouidentia 35. Puer 9. 15. Pusillanimitas 1. 2. 3. Ratio 25. 30. 32, Reatus 1-4. Recipere 5. Regnũ 2. Resurrectio 26. 32. Rex 9. Sacramentum 108. Scurilitas 1. Sebastianus. Semen 21. Senectus 3. Sensus 44. Seruitus 13. Similitudo 10. 13.

21 Defectus duplex sequitur ex peccato, scilicet ut pœna a iudice, uel consequens pœnam. Primus debet esse æqualis in peccato æquali, non autem secundus, 22ℭ. q. 164. 1. 4^m. /. Ma. q. 5. 4. c. *Simonia 36. Sobrietas 5. Solicitudo 6. Spes 24. 33. 36. Sponsalia 10. Sterilitas 2. Studium 3. Stultitia 2. 6. Superbia 5. 31. Temeritas 2. 3. Temperantia 3.

22 Christus curans corporalitatem, & passibilitatem corporis nostri, curauit omnes alios defectus nostros, quia omnes causantur ex ea, superadditis quibusdam particularibus causis, 3^a. q. 14. 4. 1^m. *Terra 14. Testis 7. Timor 10. 30. 35

23 Nullus defectus potest esse in deo, 1^a. q. 49. 2. c. /. 22ℭ. q. 161. 1. 4^m. /. 2. d. 37 q. 2. 1. 2. c. /. d. 44. q. 1. 1. 4^m. /. 3. 1. c^o. 28. /. 39. /. Li^o 2. c^o. 25. /. Opus. 3. c^o. 124. *Tribulatio 5. Tristitia 13. Turpitudo 1. Vendere 4. 8. 13.

24 A Nullus defectus, reducitur in deum, sicut in causam, 22ℭ. q. 24. 10. c. /. 1. d. 17. q. 2. 5. c. /. 2. d. 37. q. 2. 1. 2. c. /. Ma. quæs. 3. 2. c. *Via 3. Vindicatio 2. 3. Virtus 102. 149. Visio 10. 14. Vita 82. Vituperatio 2.

24 B Nullus est in hac uita, qui non habeat aliquem defectum, 22ℭ. q. 33. 4. 3^m.

25 A Oppositũ uidetur dicere, Quol. 4. 4. fi. Resp. sicut Du^o. 503 Du^m. 435^m

25 In-

Def Deg Dei

25 B Intellectus angeli non habet defectum, si defectus accipiatur priuatiue, ut scilicet careat eo quod habere debet. Si uero accipiatur negatiue, sic quælibet creatura inuenitur deficiẽs deo comparata, dum non habet illam excellentiam quæ inuenitur in deo. 1^a. q. 12. 4. 2^m. /. 4. d. 49. q. 2. 6. 4^m. * Vuctio 6. 23. Vsura 100. 300. 303. Vxor. 7. Christus 173. &c.

Iusta 26 Causa defectus dupliciter, scilicet ex propria intentione, & præter intentionem. Et sic semper oportet causam esse defectuam, non autem primo modo. Ideo primo modo conuenit deo, non autem secundo modo. Quol. 4. 4. fi.

¶ Defendere. Accusatio. 10. Ala. Amor. 179. Apis 5. Arma. Calumnia 2. Charitas 28. Ciuis 1. 3. Condemnatus. Confirmatio 21. 28. 31 Hæresis 1. 26. Nocere 8. Occidere 9. 20. 21. Præsatio 23. Protectio. Regere 14. Religio 31. 97. Rixa 2. 3. Seditio. 3. Sententia 3. Suffragia 4. Tabernaculum 2. Via. 6. 8. Vsura 259. 272. 273. Christus 218.

¶ Deferre. Angelus 87. Corpus 47. Odor 4. Rex 7. 10. Votum 62. Vox 4.

¶ Deficere, quoddam corrumpi est. ℨ 2. co. 25^m. * Accidentiæ. 2. Auaritia 22. Baptismus 127. Bonitas 8. 124. Certitudo 19. Peccatum 7. 8.

¶ Defecti, Flexibile. Inclinabilitas. Via. 11.

¶ Deflorare. Raptus 2. Violatio.

Diuisio. ¶ Deformitas potest esse in corpore humano dupliciter, scilicet uno modo ex defectu alicuius membri, sicut mutilatos turpes dicimus: deest enim eis debita proportio partium ad totum. Alio modo deformitas contingit ex indebita partium dispositione, uel indebita quantitate uel qualitate, uel situ, quæ etiam proportionem debitam partium ad totum non patitur, sicut sunt febres & huiusmodi ægritudines, quæ sũt interdum deformitatis causæ. 4. d. 44. q. 3. ar. 1. q. 1. c. *Actio 58. Adam 63. Angelus 482. Augmentum 19. Circunstantia, 23. Deus 425. Fomes 6. Ingratitudo 16. Mors 10. Nomen 62. Peccatum 50. 70. 71. 157. Resurrectio 29. Sacrilegium 3. 6. Stupor 2. Testis 8. Voluntas 41.

¶ Defunctus. Amor 116. Anniuersarium, Dæmon 72. Hæroes 1. Iejunium 12. Indulgentia 27. Maria 61. Missa 27. Officiũ 15. Operatio 48. &c. Opprobrium 1. Oratio 87. Sepultura 5. 6. Vsura 242. 243. 244. 253.

¶ Degenerare. Amor 270. Tirannus 2. Veritas 57. Spurius.

¶ Deglutire. Eucharistia 162. 196, 197. 198. Manducatio 2. Truncere.

¶ Degradatio aufert ordinis exequutionem, quasi in perpetuũ sed excommunicatio, solum usque ad emendationem. 3^a. q. 82. 8. 3^m. Clauis. 1. 17. * Eucharistia 153. 154. 161. Sacramentum, 78

¶ Dehonoratio. Contumelia 1. Inhonorare. Præceptum. 102.

¶ Derectio. Error. 9. Humilitas 1. Miraculum 36. Mulier 6. Natiuitas 29.

¶ Deificatus, prædicatur de humanitate Christi, non autẽ de homine Christo, 3^a. q. 16. 3. c. /. 2^m. /. 5. 2^m. /. 3. d. 7. qu. 2. 2. 1^m. *Idolatria 4.

¶ Deiformis. Angelus 289. Charitas 132. Sapientia 28. 39.

Quid. 1 ¶ Deitas dicitur a deo per se, & essentialiter, sed diuinitas a diuino, scilicet participatiue, 1. d. 15. L. 2. fi. /. d. 29. L. * Adiectiuum 11. &c. Adoratio 9 &c. Angelus 495. &c. Arrius. Beatus 4. Blasphemia 1. 2. 12. &c. Claritas. 16. Corpus 56.

2 Deitas inquantum una in pluribus personis, conuenit cum forma nominis collectiui. 1^a. quæst. 39. 5. 6^m. * Dæmon. 21. 22. 89.

3 Deitas non potest supponere pro persona, 1^a. qu. 39. 5. o. /. 3. d. 4. q. 2. 2. 2^m. *Descendere 10. Deuotio 6. 7.

Du^m.436^m 4 Oppositum uidetur dicere. 3. d. 8. 3. c. Respon. Dub^o. 436°. *Eucharistia 121, 122. Generatio 72. Hæresis 88.

5 Impossibile est, esse plures numero deitates, ℨ. 2. ca^o. 25. 1 1^m. /. Li^o. 4. c^o. 10. 3^m. /. Po^a. q. 1. 6. c. fi. *Idolatria 4. Inf. 7. &c. Iudex 17. 19. Iudicium 50. Lex 66. Ma^a. 30. Materia 25. Mors 41. 43. &c. Obedientia 28. Oratio 97. Prælatio 25. Pulchritudo 13. 14. Sacrificium 41. Subsistentia. 7. &c. Terra. 2. Christus 35. 44. 103. 154. 167. 179. 204. 205. 207.

Quia. 1 ¶ Delbora præfuit non quidem in sacerdotalibus, sed in temporalibus, sicut etiam nunc præsunt aliquæ mulieres, 4. d. 25. q. 2. ar. 2. 2. q. 1. 2^m. Clauis 12.

2 Delbora non publice indicabat, sed instinctu spiritussancti, consilia dabat. 1ℭ. Thi. 2. le 3. prin^o. k.

¶ Delectabile. Agricultura 1. Amicitia 2. 5. 11. 25. 29. 32. 37. Amor 241. 266. Bonitas 51. 53. 56. 233. Calor 14. Contemplatio. 7. 16. 17. 24. &c. Continentia 1. 4. &c. Delectamentũ. Delectatio 24. &c. 41. 112. Felicitas 3. Finis 15. Honestum 7. 9. Ido-

Del

latria 9. Ira 32. 73. 74. Lachrimæ. Præceptum 67. Primi 2. Sensualitas 9. Separatio 3 Temperantia 15. Timor 9.

¶ Delectamentum. Nutrire 2.

1 ¶ Delectatio non est generatio, sed generatum esse. 12ℭ. q. 31. 1. c. /. q. 35. 5. c. /. 4. d. 49. q. 3. ar. 4. q. 3. 6^m. **Quid.**

2 Delectatio secundum Platonem, est generatio sensibilis, scilicet cognita in natura communi naturalis, 1. d. 1. q. 4. 1. c. /. 2. d. 20. q. 1. 2. 3^m. /. 3. d. 27. q. 1. 2. 3^m.

3 Delectatio secundum Aristotelem, est quidam motus animę & constitutio simul tota, & sensibilis, in naturam existentem 12ℭ. q. 31. 1. c.

4 Delectatio est motus, qui est actus perfecti. Non autẽ est motus, qui est actus existentis in potentia. 12ℭ. q. 31. 2. 1^m. /. 4. dist. 49. q. 3. ar. 1. q. 1. 1^m.

5 Delectatio est motus, in appetitu animali, consequens apprehensionem boni naturalis, præsentis per sensum. 12^m. q. 11. 1. 3ℭ. / q. 31. 1. c. /. 2^m. /. q. 35. 1. c. /. 3. d. 26 q. 1. 3. c. / Poster^m. ie. 41 fi. Amor 223. **Ob.**

6 Delectatio est operatio causaliter, non autem formaliter, nec essentialiter. 12ℭ. q. 31. 1. 1^m. /. Virt. q. 1. 2. 12^m.

7 Delectatio est passio animæ 12ℭ. q. 31. 1. o. /. 4. 2^m. /. 5. c. fi. /. 2^m. /. q. 35. 1. c. /. 4. d 49. q. 3. ar. 1. q. 1. o / q. 2. 1^m.

8 Nulla delectatio est quid optimum. 12ℭ. quæst. 2. 6. o. /. 4. dist. 49. quæst. 3. ar. 4. q. 3. o. /. ℨ. 3. cap^o. 26. 4^m. /. Ethico. 10. lect. 4. med^o. D.

9 Immo aliqua delectatio, potest esse summum bonum hominis, 1 2ℭ. q. 34. 3. o. /. q. 39. 4. 1^m / 3. d. 38. 2. c. /. 6^m / 4. d. 49. q. 3. ar. 4. q. 1. c. Resp. Du^o. 347. Beatitudo 72. **Du^m.473***

10 Obiectum delectationis, est bonum apparens, conueniens, coniunctum. 12ℭ. q. 43. 1. c. Amor 223. *Beatitudo 21. 23 24. 45. 72. 75. 128. **Obiectum.**

11 Delectatio est quietatio cognita, in re conuenienti. 12ℭ. q. 11. 1. 3^m. /. q. 34. 1. ... / q. 43. 1. c / 3. d. 27. q. 1. 2. 3^m. /. 4. d 49. q. 3. ar. 1. q. 1. c. /. Poster^m ie. 41 fi. *Carentia 1. 4. &c. Delectabile.

12 Delectatio est quies appetitus, tendentis in finem, propter præsentiam eius, sed est motus appetitus ab appetibili præsenti, immutante appetitum. 1 2ℭ. q. 31. 1. 2^m. /. q. 33. 3. 1^m. /. q. 34. 2. 2^m. /. 3^m. /. 3. 3^m. /. 4. c. /. 2^m. /. q. 38. 1. c. Amor 223. *Delectamentum. Finis. 15. 20. 54. Frui 9.

13 Delectatio est sicut quies naturalis, sed tristitia est sicut quies violenta, 12ℭ. quæst. 31. 8. c. /. 1^m. * Ira 76. Loqui 3. Ludus 1.

14 Delectari de deo in uia plene non possumus, sicut nec deum cognoscere. 22ℭ. q 44. 6. o. /. Opusc. 61. c^o. 24. *Passio 39. &c. Temperantia 15. &c. Vita 34.

15 Nulla delectatio est in carentibus omni cognitione nullus autem potest uiuere sine aliqua sensibili, & corporali delectatione, secundum modum suæ naturę. 12ℭ. q. 11. 2. c. /. q. 31. 1. c. /. q. 31. 1. c. /. q. 32. 1. c. /. q. 34. 1. c. /. q. 35. 1. c. /. q. 41. 3. c 1. d. 1. q. 4. 1. c. /. 1^m. /. 3. d. 27. q 1. 2. 3^m. /. 4. d. 49. q. 3. ar. 1 q. 1. c. /. Veri. q. 22. 1. 13^m. /. Eth. lect. 14. princ^o. Delectatio 31. * Animal 61. &c. **Subiectum.**

16 In omni cognoscente, est aliqua delectatio. 1. distin. 45. 1. c. * Appetitus 48. Comprehendere 8. Costa 1. Damnatio 7. Delicatus.

17 Delectatio proprie dicta, est in deo. 12ℭ. q. 31. 4. 2^m. /. 1. distin. 45. 1. o. /. 3. distin. 32. 1. 1^m. /. ℨ. 1. cap^o. 91. /. Meta. 12. lect. 6. me^o. C. fi.

18 Delectatio diuersimode est in deo, angelis, hominibus, & brutis. 12ℭ. q. 31. 4. 2^m. /. 4. d. 49. quæ. 3. art. 1. quæst. 2. o. * Delitiosi.

19 Delectatio est in appetitu sensitiuo, & in appetitu intellecti uo. 12ℭ. q. 30. 1. c. / q. 31. 3 4. o. / q. 35. 1. c. / 1. d. 45. 1. c. / 3. d. 26. q. 1. 2. c. fin. / d. 32. 1. 1^m. / 4. d. 49. q. 3. ar 1. q. 1. 2. o. Vt Beatitudo 24. * Eucharistia 176. 251. Fortitudo 44. Iustus 11. Passio 64.

20 Delectatio non pertinet ad potentiam generatiuam, sed ad sensitiuam. 2. d. 20. q. 1. 2. 3^m. *Puer 2.

21 Delectatio pugnantis, in uincendo, est in irascibili, sed quæ est in possidendo uictum, est in concupiscibili. 3. distin. 26. q. 1. 2. 5^m.

22 Spiritus animalis, est subiectum delectationis, & omniũ passionum animæ & proximum instrumentum animæ, in operationibus eius per corpus. 4. d. 49. q. 3 ar. 1. q. 2. 2. 2^m. /. ar. 2. c. * Pulchritudo 6. Ratio 48. Senectus 2. Tactus 8. 14. Turpiloquium.

23 Omnis delectatio, est proprium accidens beatitudinis, uel partis eius. 12ℭ. q. 2. 6. c. /. q. 3. 4. c.

24 Causa proxima delectationis, est operatio, cuius obiectum est causa remota. 12ℭ. quæst. 3 2. 1. o. /. 4 distin. 49. quæ. 3. ar. 5. q. 4. c. **Causa ob.**

21 Oper-

Del

25 Oportet quòd omnis delectatio, aliquam operationem consequatur. 12ℰ.q.32.1.o.

26 Omnis operatio procedens ex habitu perficiente naturam, causat delectationem. 12ᵐ.q.100.9.c./.3ᵐ./.3.d 34.q.1.5.c./.4 d.49.q.3.2.c.

Ob. 27 Causa formalis delectationis, est obiectum eius, scilicet operatio connaturalis habitus, non impedita, sed causa materialis, est spiritus abundans, clarus, temperatus, non nimis rarus, nec nimis densus. Primum non est in connalescentibus, secundum in melancolicis, tertium in ægris, quartum in malecientis, & quintum in senibus. Ideo magis inclinatur ad tristitiam. 4.d.49. q.3.2.o. *Admiratio. 5.

28 Operatio non est propter delectationem, sed econuerso 12ℰ. q.4.2.o./.2.d.38.2 6ᵐ./.4.d.49.q.3.ar.4.qu.3.c./.2ᵐ./.3.1.cº. 100./.Liº.3.cº.26./.27.1ᵐ. *Agricultura. 1. Amon. 62. 165. 210. Ancilla Appetitus 15.48.

29 Delectatio est maior in principio operationis, quàm in processu eius continuitate, quamuis forte in processu, operatio sit intensior, & hoc triplici ratione, scilicet primo quia cum operatio sit delectationis causa, quanto aliquid attentius operatur, tanto maior delectatio ex operatione consurgit. Homo autem in principio operationis attentior est ad operationem quàm in progressu. Et ideo in progressu operationis quando aliquis negligentius intendit operationi, non sentit, tantam in operatione delectationem. Secundo quia oportet in nobis delectationem esse, secundum modum nostræ naturæ. Vnde cum nostra natura sit mutabilis, non est nobis semper idem delectabile, quia iam mutati sumus a priſtina dispositione. Et sic post pauca, non est nobis conueniens; quod prius conueniens erat. Et ideo quod prius erat delectabile, postea sit minus delectabile, uel etiam tristæ. Et hæc est etiam ratio, quare continuitas unius rei, in nobis fastidium parit, alternatio uero delectat. Tertio quia cum ad delectationem requiratur conuenientis perceptio, quanto aliquid minus sentitur, minus est delectabile. Res autem in sui nouitate magis sentiuntur, quia postmodum earum disp. sitio fit quasi qualitas quædam inhærens sentientibus. 12ℰ.q.32.1.3ᵐ./.4. d.49.q.3. 2.3ᵐ. *Apprehensio. 1.2.

30 Operatio unius, potest esse causa delactationis in alio tripliciter, scilicet benefaciendo, faciendo æstimationem boni eius, & propter amorem uel odium, 12ℰ.q.32.5.o. *Beatitudo. 22. 23. 24. 128 Bonitas 170. 226. Calor 14. Cantus 4. Castitas. 3.4. Claritas. 14. Consolatio. Contemplatio 7.19.24 25. Costa. 1. Damnatio. 7. &c. Deuotio. 8. Docere. 11. Dulcedo 1.5. Euchª. 176. 251.

Ob. 31 Ad delectationẽ requiruntur duo. s. adeptio uel coniunctio, uel præsentia boni conuenientis, & cognitio huius. 12ℰ.q.32. o /.q.33.1.c./.q.35.1.7.c /.q 41.1.c./.4.d.49.q.3.2.3ᵐ. Amor 242. Delectatio 15.16. *Finis 15.20. Fructus. 2. 7.10.18. Frui. 1. Habitus. 2.32. Ignis 17.

Ob. 32 Motus est causa delectationis tripliciter. Primo quia mutamur, secundo quia obiectum excedit, tertio ratione cognitionis. 12ℰ.q 32.2.o./.4.d.49.quæst.3.2. 3ᵐ. * Inuidia. 13. Ira. 39. 53. Loqui. 3. Ludicra. Ludus. 1.2. Meritum. 5.20.39. 57. 98.

Ob. 33 Consueta delectant, quia fiunt connaturalia. 12ℰ.q.32.2. 3ᵐ. /. 8. 3ᵐ. Habitus 2.32. * Mollities. 1. 2. Oratio. 41. 43. 56.

Ob. 34 Raro contingentia delectant, ratione admirationis, & desiderii. 12ℰ.q.32.8.3ᵐ./.Meta. 12. le. 6. *Organum. 2.

35 Benefacere alijs, est causa delectationis tripliciter, scilicet propter spem, uel amorem, ratione excellentiæ, & ratione libertatis. 12ℰ. q.32. 6.o. * Pulchritudo. 6, 8. Ratio 48. Sapientia 29. Separatio. 3. Spes. 45. &c. 69. Verbum. 72. 75. Vinum 2.3.

36 Amor & concupiscentia, causant delectationem, sed magis spes. 12ℰ.q 32.3 3ᵐ./.quæst. 35.3.2ᵐ./.q 100.9.3ᵐ./ 3.d.27.q. 1.3.2ᵐ.

37 Spes ratione præsentis æstimationis delectat, sed ratione absentię, affligit. 12ℰ.u.32.3.2ᵐ./.q.40.8.2ᵐ./.1.d.1.L. medº. K. /.3.d.26.q.1.2.3ᵐ./.q.2.ar.5.q.3.1ᵐ./. Virt.q.4.1.13ᵐ./. Rom. 12. lec. 2. fi. G./. Philip. 7 lec. 6. meº. D. *Virginitas. 6.7.9.11. 23. 28.

38 Spes causat delectationem, quæ est in irascibili, non autem in concupiscibili. 3.d.26.q.1.2.3ᵐ./.5ᵐ. Amor 236. * Virtus 182. 221.

39 Sensus magis delectat, quàm spes, & hæc magis quàm memoria, quia delectatio est de re præsenti. 12ℰ. quæst. 32.3.o. /.22ℰ. quæst. 30.1.3ᵐ./. Meta. 12. lec. 6. Amor 223. *Vita. 34. Voluptas.

40 Vincere delectat, in quantum demonstrat propriam excellentiam. Ideo omnes ludi & pugnæ delectant, propter spem victoriæ. 12ℰ.q.32.6.3ᵐ./. Ebdo. prinº.

Otium, ludus, & omnia quæ ad requiem pertinent, sunt delectabilia, in quantum auferunt tristitiam, quæ est ex labore, 12ℰ q.32.1 3ᵐ /. Ebdo. prinº. Ob.

42 Omne simile, ratione unitatis delectat, sed contristat, per excessum corrumpendo, uel ut impedit proprium bonum, 12ℰ.q 32.7.o.

43 Redarguere, & punire delectant, ratione propriæ excellentiæ, uel amoris, non autem propter malum alterius. 12ℰ.qu. 32.6.3ᵐ.

44 Dare aliis, delectat, in quantum indicat proprium bonum, sed contristat, inquantum euacuat illud, 12ℰ quæstio. 32.6. 1ᵐ. Ob.

Tristitia est causa per accidens delectationis, inquantum facit magis eam appeti, & propter eam fertur. 12ℰ.q.35.3.1ᵐ./. q.48.1.c.

46 Tristitia in præsenti, causat delectationem, inquàtum repræsentat in memoriam rem dilectam, sed in præterito, quia ea sit ab aliquibus tristibus & dolorosis. 12ℰ.q.32.4.o. Ob.

47 Delectatio sensibilis, causatur ex coniunctione conueniẽtis, secundum sensum tactus tantum, si sit completa, sicut & dolor in læsione eius. 3.distin. 15. quæst. 2. ar. 3. q. 1. 2. c. Delectatio 10.

48 Dilatatio metaphorice sumpta, est effectus delectationis, amoris, & desiderii, 12ℰ. quæst. 33. 1. o. /. quæst. 37. 2. c. * Adiscere 2. Effectus

49 Qui delectatur, constringit rem delectantem, dum ei fortiter inhæret. Sed cor suum ampliat, ut perfecte fruatur. 12ℰ. quæ. 33. 1. 3ᵐ. Ob.

50 Delectatio perficit operationem tripliciter, scilicet ut finis, ut forma, & augendo. 12ℰ. q.4.1.3ᵐ./.q.33.4.o./.q.34 4.3ᵐ. /.q.40.8.c./.4.d.17.q.2.ar.3.q.1.3ᵐ /.d.49.q.3.ar.3.q.3 3ᵐ./. Verit.q.26.10.c./.2ᵐ. Frui 7. * Affectio. 2. Amor. 223. 226. 234. 236.

51 Delectatio duplex, scilicet ante consequutionem finis, & post. Prima ordinatur, ad finem, secunda uero efficitur per operationem. 4.d.49. quæst. 1. ar. 2. quæst. 2. 3ᵐ. *Coitus 3. &c. Contemplatio. 7. 19. 24. 25. Delitiosi. Dolor. 33 Dulcedo. 1.5. Aestimatio. 1.

52 Operatio est propter delectationem, sicut propter suam perfectionem. 2. dist 38. 2. 6ᵐ. *Ira. 39. 53. Iustus 11. Martyrium. 5.

53 Quælibet delectatio, mitigat quamlibet tristitiam 12ℰ quæ. 35.4.2ᵐ./.3ᵐ./.q.38.1.o /.3.4.c./.5.o./.qu.48.1.o./.3ª.qu.46. 8.2ᵐ./ 2ℰ. Cor. 7. lec. 2. princº. K. Tristitia. 17. *Matrimonium 56. Oratio 41. 43. 56. Seruire. 4. Spes. 45. &c. 59. Virtus, 182. Causa.

54 Delectatio contemplationis, adiuuat usum rationis. Corporales autem impediunt tripliciter, scilicet per distractionem contrarietatem, & ligationem. 12ℰ.q.4.1.3ᵐ./.q.33. 3.o. /.4.1ᵐ./.q.34.1.1ᵐ./.22ℰ.q.15.3.o./.q.53.6.o./.4.d.49.q.3.ar. 3.q.3.3ᵐ./.ar.5.q.1.4ᵐ./.Ma.q.10.1.7ᵐ. Cõtemplatio 19. Inf. *Turpiloquium.

55 Delectatio maxime corrumpit æstimationem prudentiæ, & præcipue in uenereis, quia totam animam absorbet. 22ᶜ.q.53 6.c /.q.55.8.1ᵐ./.q.153 5.1ᵐ.

56 Immo non ligat totaliter rationem. 22ℰ.q.150.4. 3ᵐ. Resp. sicut Duº.373. Duᵐ.438.

57 Delectationes spirituales, causant desiderium sui, sine fastidio, nisi per accidens, ratione corporis, 12ℰ. quæst. 33.2.o.

58 Delectationes corporales, ratione habitu excedentis, causant fastidium, sed ratione non habiti, causant desiderium. 12ℰ.q. 33.2.o./.4.d.49.q.3.2.3ᵐ.

59 Delectationes corporales, sunt medicinales, contra fastidiũ, uel sunt ægritudinales, ideſt, inordinate amatæ. 12ℰ.q.31.5. c.fi./.1ᵐ./.q.48.1.c./.4.d.44.q.1.ar.3.q.4.4ᵐ./.d.49.q.3. art.5. q.1.c.fi./.4ᵐ.

60 Ex actu carnalis delectationis, mollescit animus, & minus uirilis redditur. Opuscu. 20. Libº. 4. capº. 6./.14./. Opuscu. 64. capº. 22.

61 Omnis tristitia impedit omnem delectationem, per redundãriam, sed per se, impedit tantum contraria. 12ℰ.qu.35.4.2ᵐ./. 3ᵐ./.6.c.fi /.2ᵐ.q.46.8.2ᵐ./.3.d.15.q.2.ar.3.q.2.5ᵐ. Vel tristitia 18. *Affectio. 2. Calor. 14. Delitiosi. Dolor. 8. 33. 42. Ieiunium. 11. Ignis 17. Tristitia.

62 Omnis tristitia impedit aliquam operationem, inquantum est contraria operanti. Sed non omnis delectatio coadiuuat ad operandum. Immo extranea impedit, auertendo intentionem. 12ℰ.q.33. 3.4.c./.4.dist.49.quæst.3.ar.3.qu.3.3ᵐ./.Ma. q.10.

Del

q.10.1.7ᵐ. Tristitia 16. *Præceptum 67.

63 Operatio secundum se, est delectabilis, sed per accidens, est pœnosa, & contristans, scilicet ratione motus fatigátis. Ideo quies est delectabilis per accidens, ideſt, remouendo contristans, scilicet motum, 12ℰ.q.32.1.3ᵐ./.4.d.49.q.3 2.4ᵐ./. art. 3.q.1.1ᵐ.

64 Qui libet delectatio, contrariatur cuilibet tristitiæ, secundũ dispositionem subiecti, & secundum effectus, quia per primũ natura confortatur, & per secundum molestatur. 12ℰ.q.35.4. 2ᵐ./.3ᵐ./.q.38.1.1ᵐ.

65 Delectationi consideranti intellectus, nulla tristitia contrariatur, ratione sui, sed tantum ratione obiecti, 12ℰ.q.3 1.5 c.fi./.q.32.7.2ᵐ./.q.35.5.o./.12ℰ q.9.4.2ᵐ./ q.180.8.c./.3ª.q. 46.7.4ᵐ./.3.distinct.15.quæst.2.ar.3.quæst.2.3ᵐ./. distinc. 26. q.1.5.5ᵐ./.4.d.49.quæst.3.ar. 3.q.2.o./. Veri.q.2.6.8ᵐ./.q.26. 3.6ᵐ./.q.9.8ᵐ./. Virt.quæst.2.6.8ᵐ./. Opuſ 3.cº.168./. Phi.7. le. 6. meº. D.

66 Dolor & tristitia, contrariantur cuilibet delectationi secundum genus, non autem secundum speciem, 12ℰ.q.35.3.4.o./. q.38.1.1ᵐ./.4.d.49 q 3.ar.3.q.1.o.

67 Delectatio potest esse integra & perfecta, non autẽ tristitia, sed semper est secundum partem. 12ℰ.q.35.6.c. Ob.

68 Delectatio & tristitia de eodem, contrariantur secundũ speciem. Sed de oppositis, habent conuenientiam. Et de disparatis, sunt disparatæ, 12ℰ.q.3 5.4.o./.5.c./.q.36.1.2ᵐ./.4.d.14.q. 1.ar.4.q.2 o.

69 Omnes fugiunt quamlibet tristitiam, non aut omnes appetunt quamlibet delectationem, 12ℰ.q.39.1.2ᵐ /.3.c./.4.d. 49. q.3.ar.3.q 3.2ᵐ. Dolor 8. inf.

70 Appetitus delectationis est maior, quàm fuga tristitiæ secundum se, sed per accidens, est econuerso tripliciter, scilicet primo quia tristitia magis sentitur, secundo ex causa, tertio ex effectu. 12ℰ.q.35 6.o./.22ℰ.q.138.1.c./.3.d.27.q.1.3.3ᵐ./.4.d. 49.q 3.ar.3.q.3.o.

71 Delectatio magis afficit, quàm tristitia, quæ magis sentitur, 12ℰ.quæst.29.3.c./.4.distinct.49.quæst.3.art.3.quæ.3 c./.1ᵐ. Affectio 2.

72 Sensibile proportionatum sentienti, delectat, excessus autem & defectus contristant 4.d.44.quæst.3.ar.1.q.3.3ᵐ./. dist. 49. q.3.2.3ᵐ. Appetitus

73 Omne animal appetit delectationes naturaliter, ut medicinas, contra labores sensuum, & motuũ 12ℰ.q.32.7.2ᵐ./.22ℰ q.34.6.c. * Animal 61. &c. Appetitus 48. 54. Aureola 4. 25. Bonitas 194. 226. Capitale 7. Coitus 3. Concupiscentia 1. 2. Fructus 2. 3 10. Od.

74 Delectatio appetitus naturalis, dicitur tantum delectatio, & opposita passio, dicitur dolor. Sed delectatio appetitus animalis, dicitur etiam gaudium, & opposita passio, dicitur tristitia. Primæ sunt in qualibet potentia, secunda uero in concupiscibili tantum. 12ℰ.q.31.3.o./.q 35.2.7.c./.qu.41.3.c./.3.d. 27.q.1.2.3ᵐ./.4.d.49.q.3.ar.3.q.1.3ᵐ.

75 Iuuenes, & melancholici, uehementer appetunt delectationes sensuum, propter laborem suæ naturæ. 12ℰ.q.32.7. 2ᵐ. /. 4.d.49.q 3.ar.5.q.1.c.fi.

76 Delectatio naturaliter appetitur, propter se finaliter, non autem formaliter, nec effectiue, 12ℰ.q.2.6.1ᵐ./.3ᵐ./.q.34.2. 2ᵐ. /.4.distin.49.quæst.3.ar.4.q.3.3ᵐ./.5.3.cap º. 26./. Galat. 5. lect. 4. medº. D *Frui 1. 7.9. Habitus 2. 32. Ludicra. Pertinacia 2,

77 Delectatio corporalis, plus appetitur, quàm spiritualis per accidens, quia quidam abundant sensu, & deficiunt intellectu, & quia pluribus est nota quàm spiritualis, 12ℰ.q.2.6.c./.1ᵐ./. 2ᵐ./.q.3 1.5.c./.q.32.7.2ᵐ./.2.d.36.L. prinº./.4.d.49.quæst.3. ar.5.q.1.c.fin./ Con.3.capº.26./. Pial. 18. fin. G. *Pulchritudo 6. 8. Senectus 2. Seruire 4. Temperantia 15. Virtus 182. 221.

Bonę uel malæ. Ob. 78

Omnis delectatio inquantum huiusmodi, est bona. Sed ut talis, potest esse bona & mala, sicut operatio, quæ est obiectum eius, 4.d.31.q.1.2.3.c./.d 49.q.3.ar.4.q.1.o. *Adeps 3. Adulatio 1. &c. Ancilla. Agricultura 1.

79 Non omnis delectatio est bona, nec omnis est mala, sed aliqua est bona, & aliqua mala, 12ℰ.q.34.1.2.c./.4.distin. 49. q. 3.art.3.q.3.2ᵐ./.art.4.q.1.3.o./. Veri.quæst.15.4.o./. Ethi. 10. lec. 1.2.3.4.o.

80 Omnis tristitia per se est mala, licet per accidens possit esse bona. Sed non omnis delectatio est bona per se. 3ª.q.15.6.2ᵐ. /.3ᵐ./.4.d.49.q 3 ar.3.q.3.2ᵐ./.ar.4.q.1.2.o.

Ob. 81 Delectatio de apparenti bono, & uero malo, & tristitia de apparenti malo & uero bono, sunt malæ mortaliter. 22ℰ.q. 35. 1.c. Bonitas 115.

82 Tristitia est materia delectationis & gaudii, per accidens tamen, & econuerso, inquantum tristitiæ accidit esse bonum, & illis malum. 12ℰ.q.35.3.2ᵐ./.3ᵐ./.3.d.15.q.3.ar.3.q.2.5ᵐ./ 4.d.14.q.1.ar.4.q.2.o./.d.49.q 3.ar.5.q 1.2ᵐ.

83 Abstinere a delectatione, propter maiorem delectationis fruitionem, est contra temperantiam. Con. 4. capº. 82. 9ᵐ. *Castitas 3.

84 Vti cibis, uel uenereis, propter delectationem tantum, est uitiosum. Con 4. capº. 82. 7ᵐ. * Cogitatio 10. &c. Conscientia 17. 18.

85 Interior delectatio cogitationis prauæ, prohibetur nono præcepto decalogi. 2. distinct. 24. quæst. 3. 4. 4ᵐ./. Verit. quæst. 15. 4. 9ᵐ.

86 Delectatio non dicitur morosa, nisi sit cum consensu, rationis deliberatæ, 12ℰ. quæst. 74. 6. 3ᵐ./. quæst. 88. 5. 2ᵐ./. 2. distin. 24. quæst. 3. 4. c./. 2ᵐ./. Veri quæst. 15. 4. c. *Continentia 1. 5. &c Detractio 3, 4. Aestimatio. 1. Finis 15. 20. 54. Fractio. 2. Gula 2. 4.

87 Consensus rationis in delectationem cogitationis prauæ, ratione obiecti est peccatum mortale, sed ratione cogitationis tantum, est ueniale, uel nullum, puta cum aliquis causa disputationis, uel confessionis, & huiusmodi, cogitat de peccatis carnalibus. 12ℰ.q 31.5.c./.q.74.8.o./.q.88.5.2ᵐ./.22ℰ. qu. 154. 4.c./.q.180.7.o./.2.d.24.q 3.4.o./.3.d.15.q.2.ar.3.q 2.3ᵐ /.4.d.16.q.3.ar.2.q.5.3ᵐ./.d.31.q.2.3.2ᵐ./. Veri.q 15.4.o./.q. 25.5.10ᵐ./.Ma.q.7.4.2ᵐ./.q.15.2 16ᵐ./.17ᵐ./. Quol. 12. 34.o. *Inconstantia 2. Inebriari. Ira 39.53. Iustus 12. Luxu ia 1.3. 17.25. Matrimonium 52. &c. Operatio 7. Oratio 41.43 56. Patientia 1. Peccatum 38.39.40.96.97.202.214.291.404. Per seuerantia 9. Pertinacia 2. Plato 2. Pollutio 1.2.7 &c. Ob.

88 Delectatio actus coniugalis, de se non est peccatum mortale, nec ueniale. 12ℰ.q.34.1.1ᵐ./.1.d.31.q.1.1.3ᵐ./.4.d.49.q.3.ar. 4.q.1.c./.Ma q 15.2.17ᵐ. *Præceptum 67. Primi 2. Puer 2. Pulchritudo 6, 8. Venus 3.

Oppositum uidetur dicere. 4 d. 38. q. 1. 5. 4. Respond. sicut Matrimonium 53.

89 Actus matrimonii propter delectationem tantum, intra limites matrimonii, est peccatum ueniale. Sed extra limites matrimonii, uel excludendo ordinem finis ultimi est peccatum mortale, quia quando est peccatum luxuriæ, propter solam inordinationem concupiscentiæ, sicut cum aliquis libidinose accedit ad suam uxorem, tunc est distinguendum, quia quandoque est talis inordinatio, quæ excludit ordinem finis ultimi, puta cum aliquis in tantum concupiscit delectationẽ ueneream, quòd ab ea non abstineret propter præceptũ dei, & quòd illam mulierem cognoscere uellet, uel etiam aliam, præter matrimonii legem. Et sic est peccatum mortale, quia concupiscentia non refrænatur intra limites matrimonii. Ali quando uero inordinatio concupiscentiæ non tollit ordinem ultimi finis, quando scilicet aliquis, & si superabundet in cõcupiscentia delectationis uenereæ, tamen prius ab ea abstineret quàm contra dei præceptum ageret, nec istam mulierem, aut aliam cognosceret, si sua uxor non esset. Et tunc concupiscentia sistit intra limites matrimonii, & est peccatum ueniale. Manifestum est enim, quòd in quibusdam peccatis est quidem aliqua inordinatio, non tamen per contrarietatẽ ad ultimum finem, sed solum circa ea quæ sunt ad finem, inquãtum plus uel minus debite eis intenditur, saluato tamen ordine ad ultimum finem, puta cum homo & si nimis ad aliquam rem temporalem afficiatur, non tamen pro ea uellet deum offendere, aliquid contra præceptum eius faciendo. 12ℰ q.87.5.c./.3.d.26.q.1.4.c /.3ᵐ./.d.31.q.2.3.o./.4.d.16.q.2.ar. 2.q 2.o./.q.4.ar.2.q.2.o./ d.30. L. fi./.5.4.cº 82./. Veri. qu. 25. 5.7ᵐ /. Ma. q.4.6.18ᵐ /.q.15.1.2.c./. Iob. 31. primº./.1ℰ. Corin. 7. le 1. fi. A. &c./ 1ℰ. Thes. 4. lec. 1. meº. I. * Virginitas 6.7.9. 11.23.28.

90 Delectatio duplex, scilicet carnalis, ideſt, quæ completur sensu carnis, scilicet ciborum & uenereorum, & spiritualis, ideſt, quę completur sola apprehensione animæ. 22ℰ.q.118.6.c. /.q.123.8.c. *Aduentus 6. Affectio 2. Amicitia 2.5.23.33. 34.35.37. Comparatio.

91 Delectatio corporalis, ideſt, secundum sensum, est uehementior quo ad nos, sed delectatio spiritualis est simpliciter maior, firmior, & dignior. 12ℰ. quæst. 2.6 c./.quæst. 3.5. o./. quæst. 38 4.c./.22ℰ q.141.4.4ᵐ./.quæst. 180 7.c /.4.d.49. qu. 3.ar.5.quæst.1.o./. Psalm. 18. fi. G./. Ethic. lec. 13. princº. C./. Meta 12. lect. 6. *Amor 62. 180. 247. 253. 238. Ancilla. Aureola. 4. 25.

92 Delectatio corporalis uocatur uoluptas, quia pluribus est nota quàm spiritualis. 12ℰ.q.2.6.c. *Charitas 52.

93 Solæ delectationes spirituales, sunt simpliciter delectationes propter se quærendæ, & requisitæ ad beatitudinem, non autem

Del

tem corporales contra Chiliastes.4.d.44.q.1.ar.3.q.4.4^{m}./.d. 49.q.3.ar.5.q.1.c./.3^{m}./ 4^{m}. Chiliastæ. *Castitas 3.4.Comprehendere 8.

94 A Delectationes corporales indigent temperari, & refrænari per rationem. Non autem spirituales,quia sunt secundũ mẽtem,quæ est regula. Ideo secundum se sunt sobriæ & moderatæ.12ℭ.q.31.5.3^{m}./.22ℭ.q 141.4.4^{m}./.Ma.qu.1.5.2.c. *Concupiscentia.1.2.15.

94 B Præferre delectationes carnales, integritati rationis, est peccatum mortale.22ℭ.q.53.5.4^{m}.fi./.Veri.q.23. 8.9^{m}./.Ro.13. lec.3.fi.C. Electio 27.Gloria 8.Inuidia 9.Iudicium 46.Magdalena 4.Melius 4.Periculum 7.

95 Nullus diu potest esse sine delectatione, ideo carens delectationibus spiritualibus, transit ad carnales. 22ℭ. quæst.35.4. 2^{m}./.quæst. 119. 1. 3^{m}. *Contemplatio 19. 24. 25. Deus 246. 247. Dulcedo. 1. Eucharistia. 176. 251. Fauus. Fides 10.

96 Delectatio spiritualis, est tota simul,non autem corporalis, 12^{c}. quæst.31. 2. 0./. 5. c. fin. * Finis 15. 20. 54. Frui 1. Inebriari.

97 Delectatio secundum tactum,est maior utilitate,& simpliciter, & naturaliori,quàm secundum alios sensus, sed delectatio secundum usum,est maior,ratione cognitionis.12ℭ.q.31 6.0./.22ℭ.q.15.3.c./.q.141.4.c./.3^{m}./.7.c./.4.d.49.q.3.ar.5.q. 2.0./.q.5.ar.3.q.2.c./.4^{m}./.Ma.q.8.1.9^{m}./.q.14.4.c./.1^{m}./.qu. 15.4.c. Tactus 3. *Ira 39.53.Magis 7.Peccatum 38.39.40 214.291.404.

98 Delectatio unenereorum est maxima,inter omnes delectationes corporales.Ma.quæst.15.4.c. * Perseuerantia 2.

99 Delectatio spiritualis,nõ minor est in sensibus,quàm in iuuenibus. Immo forte maior. Sed de sensibili delectatione, est econuerso.4.d.49.q.3.2.c.fi./.5^{m}. *Ratio 48.Seruire 4.Stultiloquium.Tactus 8.14.

100 Delectatio contemplationis, excedit omnem delectationem humanam 12ℭ.quæst.3.5.c.fin./. quæst. 38. 4. c./. 22ℭ. q.180.7.0.

101 Delectatio uitæ contemplatiuæ,est nobilior, conuenientior nobis,purior, & perfectior, quàm uitę actiuæ. 22ℭ. quæstio. 182. 1.c./. 4. distinct. 49. quæst. 3 art.5.q.5.quæst.3.0. *Temperantia 4.8.15. &c. Verbum 72.75. Virginitas 6.7. 9.11 23.28.

102 Delectatio contemplationis in uia, est imperfecta, respectu contemplationis in patria,22ℭ.q.180.7.3^{m}.

103 Contemplatio diuinorum in uia, est maioris delectationis, qualibet contemplatione alterius rei. 22ℭ. quæstio. 180. 7. 3^{m}.

104 Delectatio beatorum,respectu causæ remotę, scilicet dei, est æqualiter in omnibus, sed respectu causæ proximæ, scilicet uisionis dei, est maior in maiori,4.distinct.49. quæst. 3. ar.5.q.4.0.

105 Delectatio secundum uoluntatem,est mensura & regula omnis actus moralis, non autem delectatio secundum sensum, 12ℭ.q.34.4.0./.4.d.49.q.3.ar.4.q.3.1^{m}.

106 Delectatio sensibilis, fuisset maior,& purior ante peccatum, quàm post sicut delectatio temperati,quàm intemperati. 1^{a}. q.98.2.2.3^{m}./.2.d.20.q.1.2.2^{m}.

107 Delectatio est prior amore,& ille desiderio, secundũ rationẽ finis,sed ordine generationis,est ecõuerso.12ℭ.q.25.2.c./.3^{m}. /.q.34.4.1^{m}./.3.d.27.q.1.3.2^{m}.

108 Delectatio contrariatur delectationi,de obiecto contrario, 12ℭ.q.31.8.0.

109 Differentia inter delectationem,gaudium,exultationem, lætitiam,hilaritatem,& iucunditatem.12ℭ.q.31.3.0./.q.35.2.c. /.3.d.26.q.1.3.c./.d.27.q.1.2.3^{m}./.4.d.49.q.3.art.1.q.4.0./.ℨ. 1.cap^{o}.90.fin./.Veri.q.26.4.5^{m}./.Psalmus 30.prin^{o}.E./. Ps. 50.med^{o}. E.

In cõi. 110 Delectatio est in tempore per accidens tantum, scilicet ratione transmutationis adiunctæ.12ℭ.quæst. 31. 2.0./.4. dist. 49.quæst.3.art.1.quæst.3.0./.Veri.quæst.8. 14. 12^{m}. *Austeritas 2. Beatitudo 21. 23. 23. 45. 72. 75. 128. Bonitas 170. 226.

111 Delectationes dupliciter sunt innaturales, scilicet quæ sunt contra rationem, & quæ sunt contra naturam communem, 12ℭ.q.31.3.c./.7.0. *Eua 2.

112 Delectari propter se formaliter,licitum est in omni delectabili,secundum suam formam,non autem finaliter.12ℭ. q.70.1. 2^{ae}. *Finis 15.20.54.

113 Delectatio non est finis charitatis,sed magis uisio, cui consequitur,12ℭ.quæst.4.2.3^{m}./.Galat.5.lect.6.prin^{o}.H.&c.

114 Delectatio mista, suscipit magis & minus, non autem delectatio simplex, scilicet quæ sequitur contemplationem. Eth.

Dæm

10.lec.3.me^{o}.c.E. *Fructus 2.7.10.18. Inconstantia 2. Magis 7. Virtus 182.221.

¶ Delegatus.Iudicium 35.Ordinarius.

¶ Delere.Alexander. 1.Aqua 21.Baptismus 104.193.&c.Confessio 27.58.&c.Curatio. Destruere.Eleemosyna 30.&c.Emũdatio.Eucharistia 276.&c.Gratia 159.&c.Lex 53. Liber 26. 27.Maleficium 1.Matrimonium 104.Peccatum L.Pœna 99. Pœnitentia 109, &c. 132. Perdere. Possessio. 8. Sacrificium 41.

¶ Delfinus ascendit ad superficiem aquæ, quando imminet tempestas.2.distin.7.q.2.2.6^{m}./.3.distinct.26.quæst. 1. 1. 4^{m}. * Cere. 8. Animal.

1 ¶ Deliberatio potest esse in instanti.Et fuit in Christo.Ve Quando. ri.q.29.8.1^{m}./.Ma.q.16.4.c. *Actus 158.159.

2 Immo quod est deliberatum,non potest esse momentaneum. Du^{m}.419^{1} Ma.q.16.4.b.4. Resp.Dub^{o}. 439°. *Amor 51. 161. 191. Anima.300.Animal.45.Blasphemia 5.7.11.15.17.&c. Consuetudo 2.Delectatio 86.87.Dominium.4.&c.Finis 24.134. Homo 37.&c.Iuramentum 15.Luxuria 1. 6. Luxuria 5.17. Matrimonium 50.Passio,98.Peccatum 224.250.401.&c.412 &c.Ratio 46.&c.Religio 34. Solertia 3. Superbia 12. Surreptio. Virginitas.3.&c. Volunras. 13.17.50.&c. Votum. 5. 39. 40.

¶ Delicatus.Aegritudo 4.Miles 5.

¶ Delitiæ.Castitas 10. Festum 13. Mollities.1.Mundana. Ornatus 2. Peccatum 159. Sanctus 7. Spiritus 14. Christus 90.

¶ Delitiosi dicuntur, qui non possunt sustinere aliquos labores, nec aliquid minuens delectationem.22ℭ.quæst.138.1.2^{m}. Qui. *Mergulus.Mollities 1.Mulier 14.16.

1 ¶ Delictvm communiter,significat quamcumque ommissionem, sed stricte, ommissionem pertinentium ad deum, Quid. uel quando scienter & cum contemptu ommittit homo id quod facere debet 22ℭ.q.79.4.1^{m}. *Confessio 28.&c.Correctio 1.&c.Episcopus 20.

2 Delictum dupliciter differt a peccato,quia peccatum est contra præcepta negativa,& contemnendo,delictum uero,est cõtra affirmativa & ignorando.2.d.42.q.2.ar.2.quæst.3.o./.Iob 2.3.lec.2.me^{o}.F. *Officium 17. Peccatum 241. Princeps 9. Vsura 260.

¶ Delinire.Mitigatio.Spiritus 14.

¶ Delinquere.Episcopus 20.Infidelis 3.Peccare.

¶ Demeritum,Actus 144.147,Adam 84.Assittere 3. Contemptus 5.Damnatio 45.Dauid 2.Infidelitas 8.Meritum 24.&c. 64.65.67.72.89.103.Pollutio.3.Reprobatio.6.Somnus 4.Timor 53.Verbum 21.Voluntas 64.

¶ Democratia.Peincipatus 2.

¶ Democritus.Anima 66,Corpus 30.Mundus 30.

1 ¶ Daemon. Dæmones,secundum Apuleum,sunt corpore aerea,animo passiua, mente rationalia, tempore æterna.1^{a}. Quid. qu.51.1.1^{m}./.quæst 115.5.c./.2.d.8.1.1^{m}./.ℨ.2.cap^{o}.88.fin./. Li^{o}.3.c^{o}.109.prin^{o}./.Po^{a}.q.6.6.10.c./.Ma.q.16.1.8^{m}./. Meta. 5.lect.8.prin^{o}./.Cæ.2.lect.13.fi.H./.Anima 3.lec.17. med^{o}. d.D. *Angelus. P.

2 Dæmones secundum Porphyrium, sunt natura fallaces, & fenstitui.1.q.64.4.1^{m}.

3 Dæmones dicuntur quasi scientes. Et cogitationes cordium cognoscere possunt, quæ per aliquos corporis motus manifestatur,secundum Augustinum,licut & medici.2.d.7.q.2.1.b. 1./.Opus.10.c^{o}.38./.Opus.11.ar.36.0.

4 In dæmonibus est ordo.1^{a}.q.109.1.0./.2.d 6.4.0./.4.d.47.q.1. ar.3.q.4.0.

5 Nomina aliquorum ordinum, sunt in dæmonibus, non tamen seraphin, nec troni, nec dominationes. 1^{a}. quæst. 63. 7. 1^{m}./.9. 3^{m}./.quęst. 109. 1. 3^{m}./.2. distinct.6.L./. Ephes.6. lect.3.fi.K.

6 Ordinatio dæmonum,est facta ex parte dei,non autẽ ex parte ipsorum.1^{a}.q.109.1.7^{m}.

7 Dæmones uigent acumine scientiæ, & lumen intellectuale Cognitio. in eis est perfectum.1^{a}.quæst. 64. 1.0./.2.d.7.quæst.2.1.0./. Ma.q.16.0.

8 Immo error est in intellectu dæmonum.1^{a}.quæst.58.5.0./.2. distinct.7.quæst.2.1.1^{m}./. Ma. quæst. 16. 6.0. Respondeo Du^{m}.440^{1} Dubio.440°.

9 Error est in intellectu dæmonum,solum respectu supernaturalium.1^{a}. quæst.58.5.0./.2.distinct..7. quæst. 2.1. 1^{m}./. Ma. q. 16.6.0.

10 Dæmones cognoscunt ueritatem tripliciter, scilicet per naturam,& reuelationem,& experientiam,1^{a}.q.64.1.5^{m}./.22ℭ.q. 172.5.1^{m}./.6.0./.2.d.7.q.2.1.c./.d.18.q.2.1.0./.ℨ.2.c^{o}. 154./. Ma.q.16.1.a.2./.7.10^{m}./.Anima 18.1^{m}./.Opus.11.ar.36. *Amor

Dæm

Experientia 1. *Amor 98.Angelus 286.Anima 160.Antonius.1.Cogitatio 7.8.Contemplatio 6.Credere 33.Diabolus Diuinatio.7.&c.Eucharistia 147.Experientia 1.Fides 71.72. Futurum 2. Hæresis 131. Loqui 6. 7. Notorium 2.Prophetia 47.&c.

11 Cognitio ueritatis,per naturam & per gratiam,tantum speculativa, est in dæmonibus, non autem producens amorem dei.1^{a}.quæstio.64. 1. 0./.2.distinct. 7. quæstio. 2.1.0. * Sapientia 10.

12 Boni angeli,reuelant aliqua dæmonibus.1^{a}.q.64.1.c. /. 5^{m}./. q.109.4.1^{m}./.22ℭ.quæst.172.6.1^{m}./.3^{m}./.2.distinct.7.q.2.1.c. /.3^{m}./.ℨ.3. cap^{o}. 154./. Ma. quæst. 16. 7.2^{m}./.10^{m}./. Anima 18.1^{m}.

13 Reuelationes a bonis angelis factæ dæmonibus, sunt illuminationes ex parte angelorum,quia ordinant eas ad deũ, non autem ex parte dęmonum.1^{a}.q.109.4.1^{m}.

14 Reuelatio beatorum angelorum facta dæmonibus, non est per modũ illuminationis,sed loquutionis.22ℭ. q.172.5.2^{m}./. 2.d.7.q.2.1.3^{m}.

15 Dæmones cognoscunt futura contingentia.1^{a}.q.57.3.c./.qu. 86.4.2^{m}.

Du^{m}.441^{m}16 *Immo solus deus cognoscit futura contingentia.*1^{a}.q.14.13. 0./.q.86.3.4.0./.1.d.38.5.0./.Con.1.c^{o}.67./.Veri.q.2.12.0. Resp.Du^{o}.441°.

17 Illuminatio non est in dæmonibus,sed conceptus suos manifestant,per modum loquutionis.1^{a}.q.109.2.0.

18 Dæmones proficiunt in cognitione,propter experientiam.2. d.7.q.2.1.c./.4^{m}./.Veri.q.8.15.7^{m}./.Opus.10.c^{o}.38./.Opusc. 11.ar.39. Experientia 1.Inf.

Du^{m}.441^{m}19 Immo experientia pertinet ad sensum tantum.1^{a}.q.54.5.2^{m} /.q.58.3.3^{m}. Resp.Du^{o}.442°.

20 Dæmon non habet cognitionem matutinam, nec uespertinam, sed nocturnam. 1^{a}. quæst. 64. 1. 3^{m}./. Verit.quæst.8. 17.c. fin.

21 Dæmones cognoscebant Christum esse messiam promissum in lege,non autem diuinitatem eius,nisi per coniecturas. 1^{a}. q.64.1.4^{m}./.3^{a}.q.41.1.1^{m}./.q.44.1.2^{m}./.q.47.5.c./.1ℭ.Cor. 2. lec.2.prin^{o}.H.

22 Dæmon prohibebatur uirtute diuina ab inuestigatione beatæ Mariæ.Nec nouerat diuinitatem Christi,sed confitebatur suspicando.3^{a}.quæst.29.1.3^{m}./.quęst.41.1.1^{m}./.q.44. 1.2^{m}./. q.47.5.c./.4.distinct.30.quæ.2.ar.1.quæst.3.1^{m}./.3^{m}./.Matth. 1.med^{o}.K.

23 Dæmones sciunt se damnatos,in perpetuum.22ℭ.b.18.1.c./. 3.d.26.q.2.ar.5.q.4.c./.Ma.q.16.6.1^{m}.

Velle. 24 Libe um arbitrium dæmonum, non potest reuerti ad bonũ. 2.d.7.c.1.2.0./.Veri.q.24.11.0./.Ma.q.16.5.0./. Iob 40.lect. 2 med^{o}. F.

Du^{m}.443^{m}25 Oppositum uidetur dicere.Ma.q.16.5.13^{m}. Resp.sicut Du^{o}. 15^{1}. *Amor 21.88.98 Comedere 33.

26 Liberum arbitrium dæmonum, est obstinatum in malum, principaliter ex iustitia dei non dantis gratiam, secundo ex induisibili appetitu eorum, tertio ex cognitione intellectiua,qua non possunt deponere æstimationẽ semel habitam.1. q.64.2.0./.2.d.7.q.1.2.0./.Verit.q.24.10.0./.11.c./.Ma.q. 16. 5.0. *Damnatio 16.&c.Deus 323. Hæresis 34. 49.52.54. Nocere 9.

27 Omnis motus liberi arbitrii dæmonum,est inordinatus,nec possunt se præparare ad gratiam.1^{a}.quæst.64.2.5^{m}./.2.distin. 7.q.1.2.0./.Verit.quæst.24.11.c./.Ma.q.7.9.3^{m}./.quæst. 16.5. c.fi./.6.18^{m}.

28 Dæmones possent benefacere, si uellent. Sed uelle hoc non possunt.2.distin.7.q.1.2.1^{m}./.Veri.q.24.10.15^{m}./.Ma. quæst. 16. 5. 7^{m}.

29 Dæmones possunt facere actum bonum ex genere, sed nullo modo ex bona uoluntate.1^{a}.q.64.2.5^{m}./.2.distinct.7. quæst. 1.2.c.prin^{o}.

30 Dæmones non sunt naturaliter mali, sed propria uoluntate. 1^{a}.q.63.4.0./.q.67.4.4^{m}./.2.d.7.q.1.2.c./.ℨ.3.c^{o}.107.usq; 111 /.Po^{a}.q.3.6.8^{m}./.Ma.q.16.2.0./.Iob lec.2.prin^{o}.B. Hæresis 129. *Nomen 62.Sinderesis 9.

31 Natura dæmonum est bona,sed uoluntas eorum est mala,cuius malitiæ,ipsi sunt causa.1^{a}.q.64.3.3^{m}./.2.distin.7.q. 1.2.c. princ^{o}./.2^{m}.

32 In dæmonibus est naturalis potentia ad bonum ut remota, quia deprauata est per habitum malum uoluntatis.2.d.7.q.1 2.1^{m}./.2^{m}.

33 Omnis actus naturæ dæmonum est bonus, & actus uoluntatis eius est malus.1^{a}.q.64.2.5^{m}./.2.d.7.q.1.2.c. princ^{o}./.3^{m}./. Ma.q.16.6.18^{m}.

34 Dæmones non diligunt se mutuo,licet concordiam habeant

Dæm

in malo.1^{a}.q.109.2.2^{m} /.2.d.6.4.c./.2^{m}.

35 Nulla passio sensitiua est in dæmonibus, sed timor & dolor uoluntatis,est in eis.1^{a}.q.63.2.2^{m}./.quæst.6.4 /.3.0./. 2. dist. 5.quæst.1.2.c./.Verit.q.24.10.c.fin.K./.quæst.46.7.5^{m}./.8. c. princ^{o}./.5^{m}.

36 Furor,phantasia,& concupiscentia,non sunt in dæmonibus, nisi metaphoricæ.i.uelle inordinate. 1^{a}.q.54.5.3^{m}./.q. 58.5. c.fi./.q.59.4.1^{m}./.2.d 7.q.2.1.1^{m}./.Po^{a}.q.6.6.3^{m}./.Ma.q.16.1. 3^{m}./.6.15^{m}./.Anima 19.8^{m}.

37 Serpens quadrupliciter significat dæmonem,scilicet renouatione,incessu, morsu,& inuolutione.Isa.27.fi.

38 Dæmones habent excellentiam, & principatum in malitia supra homines. Ideo describuntur sub figura excellentium, & quasi monstruosorum animalium.Iob.40.lec.2.princ^{o}. C./. Isa.23.fi.B./.c^{o}.34.fi.H.

39 Dæmon est caput omnium malorum,non influxu interiori, sed gubernatione exteriori,inquantum auertuntur a deo.3^{a}. q.8.7.8.0.

40 Dæmon & antichristus,sunt tantum unum caput malorum, quia antichristus dicitur caput,quia in eo erit plenissime malitia diaboli.3^{a}.q.8.8.1^{m}.

41 Dæmones meruerunt beatitudinem, sed statim præbuerunt Peccatum impedimentum eius.1^{a}.q.63.5.4^{m}./.6.0.

42 Omnes dæmones simul peccauerunt.Et tanto grauius,quanto superiores.1^{a}.q.63.8.1^{m}./.3^{m}./.22ℭ.quæst.24.3.3^{m}./.2.d.6. 1.4^{m}./.2.c.

43 In omnibus quæ agunt dæmones propria uoluntate,peccant mortaliter.1^{a}.q.64.2.5^{m}./.12ℭ.q.89.4.0./.2.d.7.q.1.2.0./.Ver. q.24.11.c./.Ma.q.7.9.3^{m}.

44 In peccatis dæmonum, duæ tantum causæ concurruut.s. inclinatio habitualis in peccatum, & falsa æstimatio de particulari eligibili.Veri.q.24.10.c.fi.K.

45 Peccatum dæmonis durat adhuc secundum appetitum, non autem æstimationem.1^{a}.q.64. 2.3^{m}./.Opuscul.3.cap^{o}.179. *Auaritia 8.

46 Peccatum primum dæmonum fuit, quia dæmon uoluit bonum simpliciter,non sequendo regulam diuinam.Ma qu.16 2.0./.3.c.fi.

47 Primum peccatum Adæ,uel dæmonum, nõ fuit blasphemia in spiritumsanctum,licet potuerit esse.22ℭ.q.163.4.3^{m}./.2.d. 43. 6.0.Blasphemia 12.

48 Omnia peccata sunt in dæmonibus, secundum reatum, sed tantum spiritualia,secundum affectum.1^{a}.q.63.2.0. *Empyreum.Aequalitas 17 Hæresis 34.

49 In dæmonibus non fuit labor,nec tędium,nec accidiæ peccatum.1^{a}.q.63.2.2^{m}./.2.d 5.q.1.3.3^{m}. *Lucifer.

50 In dæmonibus non sunt proprie,nisi duo peccata, scilicet superbia,& inuidia.1^{a}.q.63.2.0./.ℨ.3.c^{o}.109./. Ioan. 7. lect.6. princ^{o}.C.

51 Immo in dæmonibus est odium,& peccatum in spiritumsanctum,& multæ aliæ deformitates peccatorum.2.d.43.6.6^{m}./ ℨ.3.c^{o}.109. Respond.Du^{o}.444°.Blasphemia 12. * Miles 8.Naturale 18.Odium 17.Ommissio 14.15.16. Peccatũ 85. Sinderesis 9. Du^{m}.444^{m}.

52 Dæmones non afficiuntur peccato carnali, sed temptant ex inuidia.1^{a}.q.63.2.1^{m}./.2^{m}./.ℨ.3.cap^{o}.109.fin./. Iob. 40. lect. 2.med^{o}.D.

53 Dæmon temptauit primos parentes,ex inuidia.1^{a}.q.63. 2.0. Temptatio. V. /.1.d.21.q 2.1.1^{m}.

54 Dæmon non potuisset temptare hominem in statu innocentiæ,suggestione interiori, quia per hanc immutatur phantasia.22ℭ.q.165.2.2^{m}.

55 Dæmon temptans primos parentes promiserat Adæ,quòd sciret bonum & malum,sed non soluit promissum.22ℭ.q.163. 2.0./.Isa.7.le.2./.2ℭ.Cor.11.le.fi.C.

56 Dæmon temptans primos parentes, non potuit sumere formam quam uoluit,sed tantum serpentis.22ℭ.q.165.2.3^{m}./.2. distinct.21.quæstio.2.1.c./. 3^{m}./.Verit. quæstio. 18. 6. 4^{m}./. Iob. 40.

57 Temptare ad nocendum,est proprium dæmonum. Sed mundus,& caro,temptant instrumentaliter. Deus autem tẽptat, faciendo sciri uirtutem temptati.1^{a}.q.114.2.0./.22ℭ.q. 97. 2. c./.2.d.21.q.1.1.0./.Opus.7.c^{o}.7./.Psalm. 25.prin^{o}.a. K./.1ℭ. Thes.3.meo./.He.4.fi./.c^{o}.11.le.4.fi.I.

58 Impugnatio dæmonum,est ex malitia eorum, scilicet ex superbia & inuidia,sed ordinatio eius,est a deo.1^{a}.q.64.4. c./. q.114.1.0.

59 Dæmones dupliciter impugnant homines,scilicet instigando ad peccatum, & puniendo. Secundo modo mittuntur a deo,non autem primo modo.1^{a} q.114.1.1^{m}. * Aqua 19.&c. Baptismus 77.78.Damnatio 5.6.16.55.Eucharistia 273. &c.

Dæm

60 Temptatio dæmonum non semper est peccatum, quia uitari non potest, sicut uitari potest temptatio carnis. Ideo temptatio carnis sine peccato esse non potest, ut patet per glosam. 12ℰ.q.80.3.3ᵐ./.3ª.q.41.1.3ᵐ./.2.d.21.q.1.2.o./.4.d.49. qu.5 ar.3.q.1.2ᵐ./.Ma.q.7.6.8ᵐ./.q.11.1.2ᵐ./.Quol.4.21.o./.He.4 fi. *Excæcatio. Hæresis 49. Homo 37.

Duᵐ.445ᵐ 61 Immo temptatio carnis, siue primus motus eius, non semper est peccatū, 2.d.24.q.3.2.o./.d.41.q 2.1.5ᵐ./.3.d.39.q.2.1.4ᵐ./.Quol.4.21.o. Resp. sicut Duᵒ. 375ᵒ. * Honor 36. Idolatriæ 1.4.9.

62 Dæmones maxime gaudent de peccato luxuriæ, propter difficultatem euadendi. 12ℰ. quæst. 73. 5.2ᵐ./.Iob 40. lectio.2. mcᵒ. D. E.

63 Omnia peccata sunt ex suggestione dæmonum indirecte, nō autem directe. 1ª.q.63.2.c./.q.114.3.o./.12ℰ.q.80.4.o./.3ª. q. 8.7.2ᵐ./.Ma.q.3.5.o. *Lucia. Lupus. Maria 62. Mulier 6.7. Peccatum 41.42.43 99.130.205.

64 Dæmones non sunt causa peccatorum nostrorum, nisi indirecte, scilicet persuadendo, uel proponendo aliquod appetibile. 12ℰ.q.75.3.o./.q.80.1.o./.3ª.quæ. 8.7.o./.Ma.q.3.3.4.o./. Quol.3.8.c.

65 Dæmon potest impedire usum rationis, si permittatur. Ideo potest sufficienter impellere in actum peccati, non autem in peccatum. 12ℰ.q.80.3.o./.Ma.q.3.3.9ᵐ./.4.c./.q.16.11.10ᵐ./. 12.10ᵐ. Lucia. Dæmon 104. *Prædicare 11. Primi 1.

66 Dæmones inducunt ad peccatum, interius operando, scilicet in phantasiam, & in appetitum sensitium tantum. 12ℰ.q.80 2.o./.Ma.q.3.4.o./.q.16.1.1.o./.Quol.3.8.c.

67 Dæmon non statim tentat hominem spirituale, de grauibus peccatis. 3ª.q.41.4.c. *Temptare 8.14.&c.

68 Dæmones uictoriam habent in tribus generibus hominum, scilicet superbis, uoluptuosis, & deditis curis sæculi, nebu la stabilibus. Iob 40. lec. 2. fi. K.

69 Dæmones uicti, non cessant a temptatione aliorum, nec eiusdem semper, sed ad tempus. 1ª.q.114.5.o./.2.d.6.5.o.

70 Remedium semper est paratum hominibus contra dæmones, ex passione Christi, & tempore antichristi. 3ª.quæ. 49.2. 2ᵐ./.3ᵐ.

71 Homo contra dæmones habet triplex remedium, scilicet liberum arbitrium, angelus, & deum 2.d.11.L.1.

Magus 72 Dæmones fingunt se esse animas defunctorum, ut inducant in errorem. Vel etiam diuina dispensatione apparent animæ defunctorum. Nam secundum Augustinum, non est absurdū, credere aliqua dispensatione permissum fuisse, ut non dominante arte magica uel potētia, sed dispēsatione occulta, quæ phitonissam & Saulē latebat, se ostenderet spiritus iusti aspectibus regis, diuina eum sententia percussurus. Vel non uere spiritus Samuelis a requie sua excitatus est, sed aliquod phātasma & illusio imaginaria, diaboli machinationibus facta, quæm scriptura Samuelem appellat, sicut solent imagines, rerum suarum nominibus appellari. 1ª.q.89.8.2ᵐ./.qu.117.4 2ᵐ./.12ℰ.q.95.4.2ᵐ./.q.104.5.4ᵐ /.Ma.qu. 16.1.c. *Abstractio 13. Adiurare 5. &c. Adoratio 29.30. Angelus 457. Apparere 11. Ars 23.

73 Dæmones possunt aliquibus corporibus alligari, per nigromantiam, potestate dæmonum superiorum. 3.4.cᵒ.90./. Anima 21.c.fi./.Quol.2.13.c.fi.x./.Quol.3.23.c.fi./.Opus. 3. cᵒ. 184. *Artificiale 7. Balaam Diana.

74 Quæ fiunt per artem dæmonis, præter uiam naturæ, nō sunt diuturna. 3.d.21.q.2.ar.1.q.2.4ᵐ.

75 Non licet habere familiaritatem cum dæmone, nec requirere ueritatem ab eo ad cognitionem occultorum, quia est apostasia a fide, secundum Augustinum. 22ℰ.q.90.2.3.o./.qu.95.o./ q.96.o./.1.d.7.q.3.2.o./.4.d.34.3.3ᵐ./.Ma.qu.7.9.4ᵐ./.Iob 4. fi./.cᵒ.40.fi./.Isa.3.le.4.fi. Diuinatio 7.&c.15.c. *Fascinatio Fides 71.72.

76 Dæmon ueritatem dicit, ut decipiat. 1ª.q.64.2.5ᵐ. * Gentilis 3. Gigas. Homo 37. Iacobus 3. Incantatio.

77 Dæmones faciunt aliquas leuitates, ut sint familiares hominibus, quos conantur decipere. 1ª.q.89.4.3ᵐ./.12ℰ./.q. 89. 4. 3ᵐ./.Ma.q.7.9.4ᵐ. *Leuitatu. Loqui 6.7. Iudificatio. Luxuria 19. Magi 7.&c.

78 Quærere aliquid a dæmone, sponte occurrente licet, propter utilitatem aliorum, maxime quando uirtute diuina compelli potest ad dicendum uera, sicut Christus fecit. Nam ut Beda dicit, non uelut inscius dominus inquirit, sed ut confessa peste quam tolerabat uirtus curantis gratius emicaret. Et sicut Iacobus, & Simon, & Iudas fecerunt. Non autē licet dæmonem inuocare ad cognitionem occultorum, inquirēdo ab ipso. 22ℰ.q.90.3.b./.q.95.4.1ˢᵖ./.3ᵐ..quæst.96.2.3ᵐ.fin. *Miraculum 43.

Dæm

79 Inuocantes dæmonem, peccant mortaliter, & sunt apostatæ a fide secundum Augustinum, propter pactum initum cū dæmone, tacite uel expresse, uel uerborenus si inuocato interlit uel facto aliquo etiam si sacrificia desint. 22ℰ.q.96.2.3ᵐ. fin./ 2.d.7.q.3.2.o./.Ita.3.lec.4.fi. *Missio 28. Ouis 2. Paulus 19 Pax 11.

80 Dæmones inuocati, per mendacia & uana, ueniunt, ut faciāt ea credi. Poª.q.6.1.o.c.fi./.8ᵐ. *Resistere 6.

81 Dæmones alliciuntur diuersis generibus herbarum, animalium, carminum, & rituum, ut ignis, non autem ut rebus 1ª q.115.5.3ᵐ./.22ℰ.q.85.2.2ᵐ./.q.96.2.o./.Poª, qu. 6.1.o.c./.6ᵐ. *Reuerentia 11. Scientia 84. Societas 4.

82 Dæmones uocati sub certa constellatione, ueniunt licet non subsint cęlis, nec alicui uirtuti corporali, ut ducant in errorem, uel quia coguntur a superioribus dæmonibus. 1ª.q.115. 5.o./.2.d.7.q.3.1.4ᵐ./.2.3ᵐ./.Poª. quæ. 6.3.c./.1.o.o. *Sors 5. Superstitio 4.&c

83 Dæmones uocati sub certa constellatione, ueniūt, quia sciūt illius uirtutem iuuare ad effectum requisitum, 1ª.qu. 115.5. 2ᵐ./.2.d.7 q.3.1.4ᵐ.

84 Dæmones plus uexant lunaticos in augmento lunæ, ut eam infament, & quia tunc cerebrum est sic disposītum per lunā, 1ª.q.115.5.1ᵐ./.Poª.q.6.10.7ᵐ.

85 Dæmones ad inuocationem uirtutis diuinæ, ueniunt, ne omnino credantur exclusa diuina iustitia. Poª.q.6.10.5ᵐ.

86 Dæmones maxime annhelant ad hoc, ut eis exhibeatur cultus diuinus. 22ℰ.quæst.85.2.3ᵐ./.1ℰ. Corinth. 12. lectio.1. princᵒ. E.

87 Deus comminatur captiuitatem & dispersionem his qui attonduntur, qui hoc ad cultum dæmonum faciebant. 4.d. 24 q.3.ar.1.q.1.1ᵐ.

88 Deus non est in dæmone, nec in peccatore simpliciter, sed ut est creatura, uel addendo, per essentiam, præsentiam, & potentiam. 1ª.q.8.1.4ᵐ./ 1.d.37.q.1.5ᵐ.

89 Dæmones uocati a uirginibus ueniunt, ut ducant homines in opinionem suæ diuinitatis, quasi munditiam ament. Poª q.6.10.4ᵐ.

90 Dæmones possunt cogi dupliciter, scilicet uirtute superiori, ideſt, a deo, & ab angelis, & hominibus sanctis, & illectione, Poª.q.6.10.c. Potestas

91 Potestas dæmonis, non est maior potestate hominis, quo ad actus liberi arbitrii, nec quęlibet potestas maior homine potest mouere uoluntatem hominis, sed solus deus sufficiēter 1ª.q.105.4.o./.12ℰ.q.80.3 1ᵐ./.2.dist.21.q.1.2.1ᵐ. *Adiurare, 5.&c.

92 Dæmon accipit potestatem in homine, & in omni quod uenit in usum eius, propter peccatum eius 4.d.6.q.2.ar.3.qu.1. c./.d.34.3.1ᵐ./ 3ᵐ./.d.47.q.1.ar.2.q.4.c. *Angelus 377.488 Anima 158.160. Antichristus 1. 2. Apparere 11. Apprehensio 5. Artificiale 7.

93 Dæmon habet potestatem aliquam in homine, ex hoc quòd subditur peccato originali, uel actuali. 1ª.q.71.2.c./.1ᵐ. *Damnatio 5.6.16.&c.55.

94 Dæmones non habent tantam potestatem nocendi corporaliter & spiritualiter in pueris baptizatis, quantam in non baptizatis 4. distinct.4.q 3.ar.1.q.2.c. Energuminus. * Debitum 26. Excommunicatio 7. Exorcismus 7.8.11.12.14. Phātasia 6.

95 Nullus ante passionem Christi potuit euadere manus dæmonum, quin descenderet ad infernum, 3ª.q.49.2.2ᵐ./.5.1ᵐ./.q. 52.5.2ᵐ./.6.2ᵐ. *Gentilis 3. Gigas. Hæresis. 49. Homo 37. Honor 36. Incubus. Magi 7. &c. Maleficium 6. Mediator 1.

96 Dæmon inhabitat hominem peccantem mortaliter, non secundum essentiam intra mentem, sed per effectum suæ malitiæ. 3.4.cap°.18.fin./.Quol.3.8.o./.Ioan.13.lec.4.fin.G. * Miraculum 41. 43. &c. Missio. 28. Nocere 9. Passio 110.125.

97 Dæmon etiam nunc potest deo permittente homines tentare quantum ad animam, & uexare quantum ad corpus, 3ª.q.49.2.2ᵐ.

98 Idem dæmon potest recipere semen uiri 3 & transfundere in mulierem, & generabitur homo qui erit filius uiri, & nō dæmonis sicut & aliarum rerum semen assumptum, secundum Augustinum. 1ª.q.51.3.6ᵐ./.2.d.8.ar.4.q.2.c /.Poª.q.6.3.c fi /.8.5ᵐ./.6ᵐ./.7ᵐ./.Iob.40.lect.2 mcᵒ. D. Incubus. Gigantes *Peccatum 134.205. Potestas 17.19. Proximus 1. Punitio 4 Purgatorium 5.

99 Dæmones non permittuntur facere omnia quæ possunt naturaliter nec datur eis potestas faciendi aliquid, supernaturali ver. 3ª.q.29.1.3ᵐ./.q.75.4.c./.3ᵐ./.2.d.21.q.1.1.c./. Poª.q.6. 5.c

Dæm

3.c./.Ma.q.16.9.o./.11.10ᵐ./.Iob lec.2.fin.I./.lec.3. fin.C. *Resistere 6.

Duᵐ.446ᵐ Immo uxor Loth secundū aliquos, mutata est in statuā salis, mediantibus dæmonibus. Ma.q.16.9. 3ᵐ. Resp. Dubio 446ᵒ.

100 Etsi dæmones animam alicuius sancti euocare non possunt, neque agere ad agendum aliud, potest tamen hoc fieri diuina uirtute, ut dum dæmon consulitur, ipse deus per suum nūtium ueritatem enūtiet, sicut per Eliam, respondit 22ℰ.q.172 6.1ᵐ./.q.174.5.4ᵐ.

101 Si uxor Loth mutata est in statuam salis mediantibus dæmonibus, hoc tamen fuit uirtute dei. Ma.q.16.9.3ᵐ./.1ℰ. Thes.4 le.2. *Seruitus 14. Superstitio 4.&c.

102 Dæmones non possunt transformare homines in bestias, etiā quo ad figuram, secundum rei ueritatem nisi per phantasticam apparentiam. Ma.q.16.9.2ᵐ./.3ᵐ.

103 Dæmones frequenter apparent in figuris bestiarum, quæ designent conditiones eorum, ex prouidentia & permissione dei, sicut in figura serpentis, cum esset in dæmone decipiendi cupiditas secundum Augustinum. 22ℰ.q.165.2.3ᵐ./.Iob.41.le.2 primᵒ./.Isa.13.fi.E./.cᵒ.34.fi.H.

104 Potestas duplex dæmonis, scilicet quæ sufficienter, impellit in actum peccati, sed non in peccatum, & qua trahit ad supplicium. 12ℰ.q.80.3.o./.Ma.q.3.4.c./.q.16.1 1.10ᵐ./.12.10ᵐ./. Opus. 60 cᵒ.18. Dæmon 65.

105 Circa potestatem dæmonis, quam in homines exercebat, tria possunt considerari, scilicet primum ex parte hominis, aliud ex parte dei, tertium ex parte dæmonis. Opus. 60.cᵒ.18.

106 Dæmones non possunt producere effectus, qui non sunt in potestate alicuius uirtutis naturalis actiuæ, ut suscitare mortuos, & huiusmodi, nisi in præstigio. 1ª.q.91.2.1ᵐ./.3ᵐ./.quæ. 114.4.c./.2ᵐ.

107 Dæmones possunt uere naturales effectus producere, sed mediantibus agentibus naturalibus. 1ª.q.114.4.c./.2ᵐ /.q.115.5 1ᵐ./.quæst. 117.3.c./.12.distinct.7.quæst 3.1.o./.distin.8.art.4 q.2.c./.3.3.cap°.103./.Poª.q.6.5.o./.Ma.q.16.9.o./.1ℰ. Ti. 4.lect.1.fi.

108 Omnia quæ uisibiliter fiunt in hoc mundo, possunt fieri per dæmones, non quidem per solam uirtutem propriam sed mediantibus actiuis naturalibus. Ma.q.16.9.1ᵐ.

109 Dæmones nullam formam possunt influere in materiam nisi mediante agente naturali, sed solus deus. 1ª.quæst.91. 2. c./.quæst.105.1.1ᵐ./.q.114.4 c./.2ᵐ./.2.dist.inct.7.quæst. 3.1. c./.distinct.8.2.c./.Con.3.cap°.103./.Poª.quæ.6.3.o./.5.c./. Ma.q.16.9.o.

110 Dæmō potest dupliciter facere aliquid apparere aliud quàm sit, scilicet immutando alicuius phantasiam interius, & alios corporeos sensus, uel exterius aliquod corpus formando, 1ª. q.114.4.2ᵐ./.2.d.8.5 4ᵐ./.6ᵐ./.Poª.q.6.5.c.fi /.Ma.q.16.9.2ᵐ /.3ᵐ./.11.o./.Gal.3.lec.1.primᵒ.I./.cᵒ.34.fi.H.

111 Dæmonum monstra in desertis plurimum apparent. Iob 14. lec.2.primᵒ./.cᵒ.40./.Isa.13.fi.E.

112 Motus localis quem causant dæmones in corporibus, non reducitur in motum cælestem. 2.distinct.7.quæst.3.1.3ᵐ./. Ma. q.16.1.6ᵐ.

113 Pluuia, & uenti, & quæcumque solo motu locali fiunt, possunt causari a dæmonibus. 12ℰ.quæst.80.2.c./.Ma.q.16.9.1ᵐ. .Iob.lec.7.fi.C.

114 /Dæmones non possunt mouere cælum. 3.3.cap°. 108. primᵒ./ .Ma.q.16.9.7ᵐ./.10.c./.4ᵐ.

115 Dæmones non possunt mouere totam terram. Ma.quæstio. 16.9.8ᵐ.

116 Christus sufficienter probauit quadrupliciter, quòd expelleret dæmones per uirtutem dei, & non per uirtutem dæmonum, primo per hoc quòd Sathanas contra seipsum non diuidi tur. Secundo exemplo aliorum, qui dæmonia eiiciebāt per spiritum dei. Tertio quia dæmonium expellere non posset, nisi ipsum uicisset uirtute diuina. Quarto quia nulla conuenientia in operibus nec in effectu erat sibi, & Sathanæ, cum Sathanas despergeret, quos Christus colligebat. 3ª. quæst. 43. 2.3ᵐ.

117 Christus permisit dæmones intrare porcos, & affligere illum quem liberauit, triplici ratione, scilicet ut instruat magnitudinem nocumenti dæmonum, qui hominibus insidiantur, ut omnes discerent, quòd nec aduersus porcos audent aliquid facere, nisi ipse concesserit, & ut ostenderet quàm grauiora in illos homines operati essent, quàm in illos porcos, nisi essent divina prouidentia adiuti. 3ª.q.44.1.4ᵐ.

Dæmones superiores, expellunt inferiores corporaliter, non autē a dominio animæ, Sed Christus utroque modo expellit utrosque. 3ª.q.43.2.3ᵐ. *Angelus 17.&c.252.280. &c.474 &c.586.588. Anima 158.160. Aqua 19.20.22. Assistere 3.

Dæm. Demonst.

4.5. Eucharistia 273.

119 Hominibus datur potestas expellendi dæmones, quo ad nocumentum corporis, non autem animæ, scilicet peccatum, & seruitutem. 4.d.5.q 1.ar.3.q.1.3ᵐ. * Exorcismus 8.9. 10.11 Exufflatio. Fides 71.72. Hæresis 49. 50. 52. 114.&c. Iacobus 3.

120 Dæmones dicuntur ligari, quando impediuntur agere, quæ naturaliter possunt, & soluti quando permittuntur. Poª.qu.6. 5.c. *Infernus 1.2.3.

121 Locus dæmonum triplex, scilicet aer, terra, & infernus. 2.dist. 6.3.o. Infernus 2. * Maledicere 5. Miraculum 36. 56. Paulus 19.

122 Locus duplex debetur dæmonibus, scilicet aer caliginosus, causa exercitandi homines, usque ad diem iudicii, & infernus, ratione pœnæ. 1ª. quæst. 64.4.o./.4. distin. 45. qu. 1. 3. c./. 4ᵐ./.d.47.q.1.ar.3.q.4.2ᵐ. * Potestas 17. 19. Purgatorium 5. Sathan.

123 Dæmones ubicumque sint, habent semper secum infernum, nec diminuitur pœna eorum, ex recessu. 1ª. qua 11.64.4.3ᵐ./. 2.distin.6.3.6ᵐ./.4.distin.44.quæst.3.ar.3.q.3.8ᵐ./.d.45.q.1. ar.1.quæst.3.3ᵐ./.Anima 21.16ᵐ./.Opusculi.3. capᵒ. 184. fin. * Stridor.

124 Pœna dæmonum in nullo mitigatur, per potestatem punien di alios. 1ª.q.109.2.3ᵐ./.2.d.6.3.4ᵐ./.4.4ᵐ./.4.d 47.q.1.ar.2. quæst.4.o.

125 Pœna accidentalis dæmonum, crescit usque ad diem iudicii tantum, non autem pœna essentialis. 2.distin.7.quæst.1.2.5ᵐ. /.4. distinct.49. L. princᵒ./ distinct.50.quæst.2.art.1. quæst. 6.o. *Christus 218.

126 Immo pœna dæmonum, & aliorum damnatorum, secundū Origenem terminabitur. 1ª.q.64.2.c. Respon. Dubᵒ.447ᵒ. Hæresis 54.55.127. Noecre 9. Duᵐ.447.ᵐ

¶ Dæmoniaci nesciunt quid loquantur, quando dæmon loquitur in eis, sicut nec serpens quo diabolus temptauit Euam, nec asina qua angelus loquutus est ad Balaam. 22ℰ. quæst. 165.2.4ᵐ. * Dæmon 84.118. &c. Eucharistia 211. Hæresis 108. Homo 37. Phiton 4. Loquela.

¶ Demonstrabile. Demonstratio 0. Deus 7. &c. Persona 23.

1 ¶ Demonstratio duplex, scilicet propter quid, ideſt, per causam, & signi, ideſt, per effectum. 1ª.q.2.2.c./.4.d.1.q.1.ar.1. q. 1.5ᵐ./.Anima 2.lec.3. princᵒ. Causa 108. *Abstractio 4. Angelus 178.349. Beatitudo 61.62. Causa 42.56. &c. 111. Cognitio 24. Creatio 4. Diuiſio.

2 Demonstratio duplex, scilicet ad sensum, & ad intellectum, 1ª.quæst.13.1.3ᵐ./.1.distinct.22.1.3ᵐ./.4.d.8.quæst. 2.art.1. quæst.4.1ᵐ.

3 Demonstratio duplex, scilicet simpliciter, & ad hominem. Meta. 4.lect. 5.fin./. Libᵒ. 5. lect. 6. fin. F./. Libᵒ. 11. lect. 5. princᵒ. b. * Credere. 9.10. 15. 16. Delectatio 40. Demonstrabile. Demonstratiuum. Demonstrator. Deus 7. &c. 131.156.207.

4 Demonstrationem circularem esse non inconuenit, si conclusio per alia etiam media manifestetur, ad ostensionem conuertibilitatis conclusionum. Cæ. 2. lect. 15./. Posterᵐ. lect. 14. princᵒ.

5 Demonstrationem circularem esse, non inconuenit, nisi respectu eiusdem numero. Posterᵐ. 2. lect. 12. princᵒ. 2. Syllogismus 8.

6 Ex quolibet effectu notiori, potest demonstrari propria eius causam esse. 1ª.quæst.2.2.c./.3ᵐ./.Posterᵐ. lect. 41. Causa 108. Notum 9. * Definitio 8. 10. &c. Epicicli. Esse 66. 67. 84. 85. Fallacia 7. Fides 47. &c. 111. 122. &c. 135. 137. &c. 144. &c.

7 Oppositum uidetur dicere. Trin. 23.c./.Posterᵐ. lec. 2. Respon. sicut Duᵒ. 323ᵒ. Duᵐ.448ᵐ.

8 Demonstratio potissima, sumitur a fine, in his in quibus agitur propter finem, scilicet in naturalibus, moralibus, & artificialibus. Meta. 5. lec. 1. fin./. Lect. 2./. Philip. 2. lect. 4. primᵒ. /. lec. 15. fi.

9 Immo demonstratio quæ facit scientiam de re, est per causam intrinsecam rei. 1. distinct. 45. 3. 5ᵐ. Respondeo Dubio 449ᵒ. Duᵐ.449ᵐ.

10 Proprium demonstrationis, est esse ex necessariis necessario. Meta. 5. lect. 5. fi. F./. Posterᵐ. lect. 13. medᵒ. c. Generatio 53. Incarnari. 4. 18. Indiuiduum 24. 29. Iustitia 82. Lex 157.

11 In demonstratione, maior propositio est in quarto modo dicendi per se, sed minor in primo, conclusio autem in secundo & quarto. Posterᵐ. le. 10. fi./. Lec. 13. primᵒ. *Metaphysica 19. 21, 31. Mundus 8.20.&c.

12 Defi-

Dem Den Deo Dep Der

12 Definitio passionis,cum definitione subiecti, est medium in demonstratione. Poster^m. lec.2. prin^o./. Li^o.2.le.1.fi.g.le. 7.fi./ lec.17.19.prin^o. *Notum 9.10. Ostensio. Pœnitentia 4.32 Persona 13. Principium 19.&c.

13 Vnius conclusionis,est tantum unum medium demonstrationis,sed multa probabilia. 1^a.q.47.1.3^m./. Poster^m. lec.44. *Processio 5.&c. Pronomina 1.3.4. Ratio 31. Regula 4. Sacramentum 6. Scientia 29.30 45.54 55.64.85.86.99.104.117 119.120. Signum 1.9.11.13. Syllogismus 2.3.4.8. Simonia 27 Sophista.

14 In demonstratione ad impossibile, nihil differt assumere uerum uel falsum contingens. Phy. 7. lectio. 2. fin. * Substantia 13.

15 Physica demonstrat per omnes causas. Phy. lect. 1. me^o. 2. F./. Lib^o. 2. lec. 10. o. *Theologia 23. Terra 13. Triangulus 2. Vti 14.

16 Astrologia,quo ad motus,situs,quantitates,& passiones cælorum,est scientia per demonstrationem, non autem quo ad effectus,sed tantum per coniecturas. Opuſ. 28. c^o. 4.

¶ Demonstratiuum. Hic. Hoc. Iſte. Pronomen 1.3.4.

¶ Demonstrator. Inducere testimonia aliorum,non est demonstratoris,sed probabiliter persuadentis. 1^a. quæſt. 46. 1. c. fin. Dici 2.

¶ Denarii. Commutatio 1. Numerus 11. Numus. Pecunia. Vſura 183.

¶ Denegari. Hæresis 31. Vſura 313.

¶ Denigratio. Susurratio 1.

A quo. 1 ¶ DENOMINATIO quælibet, sit ab aliquo habente se per modum formæ,non autem semper a forma. 1^a.q.14.1.1.c./.q. 37.2.c./.1. distinct.32.q.1.5.c./. Veri.q.21.4.2^m./. Po^a q.7. 10 8^m. * Abstinentia 5. Accidens 98.99. Accolytus 3. Actio 111 Actus 53.

2 Denominatio proprie, est secundum habitudinem accidētis ad subiectum,non autem ad obiectum,1.d.17.quæſt.1.5.2^m. *Angelus 612.614.

3 Quælibet res denominatur tantum ab eo, quod conuenit ei essentialiter,non autē ab eo cōuenit qđ ei participatiue, uel causaliter. Col. lec.4. fi.E. * Anima 242. Anaritia 24. Causa 55.71.72. Clauis 3. Concupiscibilis 2. Definitio 21. Ens 40. Essentia 10.

4 Denominatio fit a digniori. 4.d.1.8.q.1.1.ar.1.q.1.3^m./. Perihe me. le. 5. *Genealogia 1. Intellectus 9.

5 Transcendentia denominant seipsa, non autem formæ speciales. 12ℰ.q.55.4.1^m./.d.27.2.1^m./. Veri.q.21.4.4^m./. Pot^a.q. 9.7.b./.9.18^m./. Virt.q.1.2.8^m. * Irascibilis 2. Locus 5. Matrimonium 1.&c.6. Motus 17.

6 Agens denominatur ab actione, non autem ab effectu, nisi sit de intellectu actionis, 1^a.q.37.2.c./.2^m./.1.d.32.q.1.1.c. fi./.3^m./.2.c./.1^m. *Pars 37. Perſe. 1. Prædicari 28. Samaria. Sanitas 5.6. Similitudo 1. Temperantia 3. Vbi 1.

7 In respectiuis fit denominatio ab extrinseco, non autem in absolutis, 1^a.q.6.4.c./.q.37.2.c./.12ℰ.q.7.2.1^m./.1.d.32.q.1.1 c./.d.40.q.1.1.2^m./.2.d.12.5.2^m./. Veri.q.1.4.c.fi. *Veritas 28. Christus 12.

Du^m.450^m 8 Immo in relatiuis potest aliquid disponi & denominari, per aliquid sui generis, non autem in absolutis, 4.d.8.qu. 1. arti. 2 quæſt. 1.1^m.

9 Immo nihil denominatur a relatiōe, quasi ab extrinseco, sed quasi inhærente. 5.2.c^o.13. Resp. Du^o.450°

10 Omnia quæ habent ordinem ad aliquid unum, licet diuersimode, denominari possunt ab eo. 3^a.q.60.1.c.

11 Aliquid denominatur respectu alterius dupliciter, scilicet quando respectus est ratio denominationis, & quando non, sed tantum causa. Et sic denominatur ab aliqua forma ei inhærente, non autem primo modo, sed ab extrinseco tantum, Veri.q.21.q.1.12^m.

¶ DENOTARE. A. 1. Ad. De. o. Designare. Ex. o. Grammatica. In 1.&c. Nocere. Per 5. Persona 42.45. Propter 1. Reduplicatio 1.2. Significatio 6.

Quid. 1 ¶ DENSITAS non est materia multa sub paruis dimēsionibus, sed est proprietas consequens ex hoc, quòd materia sic se habet, 4.d.12.q.1.art.1.q.3.6^m. * Aer. 7. Angelus 76. Auster. Cælum 10. Cete. 6. Corpus 48. Delectatio 27. Deus 399. Nubes 1.

2 Densitas in cęlis, facit lucidius, & magis actiuum, in elementis uero facit opposita. Cæ. lec. 10. princ^o. b. Punctus 6. Cęlum 10. Vapor 4. Vinum 4.

¶ Dentes. Cete. 9. Eucharistia 196. Stridor.

¶ Denudari. Forma 98.152. Recipere 6. Tactus 12.

In quibus 1 DENVNTIATIO semper debet fieri in peccatis occultis, præcedente secreta admonitione, nisi mora sit periculosa. 22ℰ.q.33

1 ¶ DEPOSITVM datur ad utilitatem dantis, sed mutuum, ad utilitatem accipientis 12ℰ.q.105.2.5^m./.22ℰ.q.62.6.c. Cui.

2 Lex uetus, bene ordinauit de mutuis, & de depositis, 12ℰ.q. 105.2.4^m./.5. *Deponere.

3 Depositus gladius, non debet restitui furioso. 22ℰ.q.51.4.c./. /.q.57.2.1^m./.q.62.5.1^m./.q.120.1.c.

furans suum depositum peccat, & tenetur releuare grauamē depositarii. 22ℰ.q.66.3.3^m./.5.3^m.

4 Depositum amittens sine culpa, non tenetur restituere 12ℰ. q.105.2.5^m./.22ℰ.q.62.6.c.

¶ Depranari. deprauatam rationem habent aliqui, uel ex passione, uel ex mala consuetudine, aut ex mala habitudine naturæ. 12ℰ.q.94.c.fi. Dæmon 32. Doctrina 13. Scriptura 10.

¶ Deprehendi. Stuprum 3.

1 DEPRECATIO proprie, est pro malis amouendis. Psal. 6. fin. f.E. *Adiurare 2.3.4.5. Oratio 11.70. Scriptura 15.

2 Deprecatio est propter bonum dandum, uel assiduitas orationis, Psalm. 29. fin. f. Idem adiurare 2.&c.5. Oratio 70. *Vnctio 7.

¶ Deprędari. Bellum 6.

¶ Deprehendi. Hæresis 23.14.30.31.

¶ Deprimere. Aduentus 6. Annuntiatio 8. Contemplatio 19. Luxuria 22.24. Peccatum 193. &c. Rora. Sensualitas 6. Timor 34.&c.

¶ Deputatio Deus 206.

¶ Deputatio. Abraham 17. Altare 2. Angelus 233.184.572. &c.580.599.&c. Benedictio 5.6. Bonitas 207. Camporia 11. 12. Character 45. Conremplatiuus 2. Corona 2. Damnatio 6 Oblatio 3. Prophetia 40. Sacramentum 87. Sanctificatio 3. Vendere 2. Vnctio 9.

¶ Derelinquere. Consilium 9. Furtum 10. Prędestinatio 22. Restitutio 16.

1 DERISIO de re notabili, est peccatum mortale. Et est grauius quàm contumelia, sed grauissimum derisio det, secundo parentum, tertio iustorum. 22ℰ.q.75.2.o. *Balbutiens 2. Baptismus 54. Deceptio. Doctrina 2. Eucharistia 231. Fides 141. Quid.

2 Derisio secundum rationem suam, est minus graue peccatū detractione, & contumelia, licet quandoque sit econuerso, 22ℰ.q.75.2.3^m. *Illusio. Infirmitas 6. Irrisio. Iudicium 72 Iurista 2. Maledicere 3. Sabbathum 15. Scriptura 7.11.

3 Recidiuans, & simulans. i. fictus, non deridet deum expresse, sed interpretatiue. 22ℰ.q.75.2.2^m. Contumelia 3. Substantio. *Thales 2. Votum 74.

¶ Deriuatio. Adam 76.&c. Angelus 352. Anima 231.354. Causa

Def Desi Desp

fa 22. Claritas 17.18. Cognitio 67. Commune 8. Contrarius 3. Donum 19. Gloria 13. Gratia 113. Infirmitas 2. Ira 49. Ius 11.13.17.20. Lex 48.60.76.158. Lumen 24. Motus 41. 59. Ordo 51. Passio 50. Sacerdos 23. Studiositas 1. Thurificatio 2. Christus 74.

¶ Derogatio. Animal 65. Fides 8.162. Hæresis 138. Liberalitas 8. Relatio 97. Vita 28.

Cōueniēs 1 ¶ DESCENDERE Christum ad inferos, fuit conueniens. 3^a. q.52.1.o./.4.c./.3.d.22.quæſt.2.ar.1.q.1.o./. Opuſ.3.c^o.242. * Abraham 20.

2 Christus per suum effectum, descendit usque ad infernum damnatorum. 3^a.q.51.2.c./.3. dist.22.q.2.ar.1.q.2.o./. Opuſ. 60. c^o.21.

3 Christus per essentiam descendit tantum ad lymbum patrum, sed per suum effectum descendit ad quemlibet infernum. 3^a.q.52.2.o./.3.d.22.q.2. ar.1.q.2.o. Du^m

4 Christus descendens, illuminauit lymbum patrum, quo ad eos tantum. 3^a.q.52.2.1^m./.3.d.22.q.2.ar.2.q.1.o.

5 Christus post mortem statim descendit, & statim liberauit iustos qui erant in lymbo. 3^a.q.52.4.1./.5.3^m. * Adoptio 13. Amor 238. Angelus 141. Cataractæ. Clauis 10. Confessio 81. Consanguinitas 1.2.4.5.7. Dæmon 95. Exclusio 2.

6 Christus descendens, nullum damnatum liberauit de inferno, nec de lymbo puerorum, nec de purgatorio, sed tantū eōs iustos. 3^a.q.52.5.6.7.8.o./.3.d.22.q.2.2.o. Opu.3.c.242. *Helias 6. Hæresis 148. Iudicium 77. Passio 121.

7 Christus descendens in infernum damnandos confutauit de eorum incredulitate, sed purgandis dedit spem gloriæ. 3^a.q.52.2.c./.3^m./.6.1^m.

8 Christus descendens ad inferos, liberauit a purgatorio sufficienter purgatos, uel qui dum hic uiuerent, hoc meruerunt per fidem & dilectionem & deuotionem ad mortem Christi 3^a.q.52.4.2^m. * Pœna 95. Sacramentum 102. Symbolum 7. Templum 12.

9 Christus descendens ad inferos, operatus est in uirtute passionis suæ, confringendo uectes, idest impedimenta, impedientia patres exire. 3^a q.52.4.2^m./.5.6.7.c./.8.c./.2^m. * Tremor 2. Velox 1. Vſura 54.

10 Descensus duplex, conuenit Christo, s. de cælo, secundum deitatem, non quidem motu locali, sed incarnatione, secundum exinanitionem, & ad inferos, secundum animam, qui est motus localis, & conuenit Christo secundum conditionem humanæ naturæ. 1^a.q.53.1.b./.3^a.q.57.2.2^m.

11 Christus secundū animam, tandiu fuit in inferno, ad quē descendit, quandiu corpus eius fuit mortuum. 3^a. q.52. 4. o./.3.d.22.q.2.ar.1.q.3.o.

12 In myſterio incarnationis, non consideratur afcensus, quasi alicuius præexistentis, & proficientis, sed descensus uerbi, ad imperfectionem nostræ naturæ. 3^a. q.33. 3.3^m./.q. 34. 1.1^m.

13 Christus postquàm ascendit, aliquando descendit de cælis, ad terram. 3^a.q.57.6.3^m.

Ad quid. ¶ Descriptio. Describuntur aliqua in libris materialibus, ad succurrendum memoriæ. 1^a.q.24. 1.c./.3.d.37. 1.o./.Ro.2. lec.3.me^o.I. He.12.lec.4.fi.A. Absoluere 29. Accidens q. Aduentus 6.9. Aer 13. Angelus 449. Aqua 9. Ascriptio. Conscriptio. Dæmon 38. Inscriptio. Scriptura 20.&c. Stella 1.

Vade. ¶ Deferre gregem sibi cōmissum, procedit uel ex timore male humiliante, uel ex amore male inflāmante, uel ex amore salutis proprię, ut si prælatus solus quęratur. 12ℰ.q.72.3.c./. 1ℰ. Cor. 16. lect. 2. prin^o. A./.2ℰ. Cor. 11. fi. Episcopus 29. *Abrahā 26. Amor 62. Angelus 127.593. Consiliū 9. Derelinquere. Fuga. Iustificatio 13.38. Miles 8. Necessitas 33. Pœna 23. Pœnitentia 43. Pharao. Refugere. Relinquere. Scandalum 15.&c. Seruitus 3.14. Tremor 2. Vitare. Epiikia. o.

Iudæi. ¶ Defertum. Nullus de filiis Israel natus in deserto, mortuus est ibi. 3^a.q.70.4.3^m./.4.d.1.q.2.ar.3.q.1.3^m. * Adiurare 11. Circumcisio 19.20. Fides 59. Iudæi 26. Naason. Petra. Scænophegia. Silua. Temptare 19.20.

¶ Deserere. Anima. 31. Ars 5. Cælū 26. Corpus 61. Fides 22.

¶ Deseccabile. Vita 8.

Diuiſo. 1 ¶ DESIDERIVM dicitur dupliciter, scilicet appetitus rei nō habitæ, & intensio affectus, tollens fastidium. 12ℰ.q.33.2.c. * Aduentus 6.9.

2 Desiderium desiderati est duplex. Huius ut finis, & huius ut ad finem. Opuſ. 61. c^o.3. * Agere 6.7.20.

3 Desiderium est motus appetitus in amabile, & inchoatio amoris. 2.d.26.q.1.3.c./.quæſt.2.ar.3.quæſt.2.c. Amor 205. * Amicitia 31.

4 Desiderium est primus motus appetitus. 3.d.26.q.2.ar.3. q.2.c./.3^m. * Amor 177.180.205.234.236.258. Ancilla.

5 Desiderium est de bono non habito, sed amor est de bono absolute. 1^a.quæſt.20.1.c./.2^m./.2.d.1. quæſt.2.1.c./.3. dist. 26.quæstio.1.3.c.prin^o./.quæstio.2.ar.3. quæstio.2.c. Amor 180. * Angelus 468. 469. Animal 73. Animus. Aureola 25.

6 Omne desiderium, consequitur aliquam cognitionem. 1.d. 1.quęſt.1.1.1^m./.quæſt.4.1.1^m./.d.26.quæſt.2.ar.3.quæſt.2.c. Amor 242.

7 Oppositum uidetur dicere. 1.d.1.quæſt.4.1.1^m./. Veri.q.15. 3.c./.q.23.1.c./.q.25.1.c./. Ma.q.14.1.4^m. Respondeo sicut Dubio 221°. Du^m.452^m

8 Desiderium, spes, amor, & odium, sunt aliquo modo in carentibus cognitione, non autem timor, nec desperatio. 12ℰ. q.41.3.c.

9 Desiderium sequitur amorem finis, & præcedit amorē eorum quæ sunt ad finem. 3.d.27.quęſt.1.3.1^m. * Beatitudo 33.94.&c.

10 Perfectio desiderij, est ex perfectione fuę causę, scilicet amoris. Psal. 26. prin^o. C. Amor 258. * Bonitas 37. Charitas 55.147.

11 Desiderium proprie, est in appetitu sensitiuo, & in appetitu rationali. 12ℰ.q.30.1.2^m. Subiectiue. * Concupiscentia 3. Cornelius 3.

12 Desiderium est in concupiscibili. 12ℰ. quęſt.23.2.c./.quæſt. 40.1. b./.c./.3.d.26.q.2 ar.3.q.1.2.3.c. * Desperatio 1.

13 Desiderium naturale rationalis creaturæ, est ad cognoscendum genera, species, & naturem omnium rerum, non autem omnia indiuidua uel futura contingentia, quæ, solus deus in sua æternitate cognouit. 1^a.q.12.8.4^m./.q.14. 13.o. * Deus 226.227.246. Aegritudo 3.

Du^m.453^m 14 Oppositum uidetur dicere, quòd ad cognoscendum omnia indiuidua & futura contingentia, quia homo habet naturalem inclinationem ad cognoscendum futura. 1^a. q.86. 1. 6./.22ℰ.q.47.3.1^m./.quæſt.95. 1.3^m./.2.d.3.quæſt.3.3.1^m./.4. d.50.quæſt.1.3.o./. Veri.quæſtio.2.5.6.o./.quæſtio.10.5.o./. Quol.7.3.o./. Opuſ.29./. Anima 3.lec.8. Respon. sicut Dubio 441°. * Fames 2.

15 Desiderium creaturæ rationalis, non quiescit in cognitione dei per effectus. Con. 3.c^o.50. * Finis 15.121.126. Ira 13.42.62.&c. 72.&c.

16 Omne quod naturaliter desideratur ab homine, naturaliter cognoscitur ab eo. 1^a.q.2.1.1^m. * Iudæi 17. Iustificatio 28. Lymbus 3. Maria 8. Motus 55. Nomen 78. Optare. Oratio 3.39.46.58.61.64.83.94.95. Passio 39. Paupertas 8. Pax 10.

17 Desiderium sanctorum patrum de Christi incarnatione, erat ualde accensum, propter tria, scilicet propter inundantiam terrenæ miseriæ, quam sustinuerunt, propter abundantiam pacis æternæ, & pp affluentiā lætitiæ internæ, quā prægustauerunt. Opuſ. 60. c^o. 1. * Postulatio. Quies 4. Salomon, 1. Scientia 58.61. Sitis. Spes 25.43.47.64.70.72. Tacere 3. Templum 14. Terra 4.

18 Desiderium animæ beatæ, quiescit ex parte appetibilis, nō autem ex parte apprehensitis. 12ℰ. q. 4. 5.5^m. * Veritas 57. Virginitas 23. Ira 13.

19 Oppositum uidetur dicere. 4.d.49.q.1.ar.4.q.1.o. Respon. sicut Dubio 275°. * Visio 15. Du^m.454^m

¶ Desiderius. Hæresis 111.

¶ Designare. A. vel. Ab. o. Actus 190. Adoratio 5. Aggredi. Datio 3. Dæmon 103. Denotare. Deus 26. Luxuria 3. Mutuum 4. Nomen 14.58. Notare. Origo 4. Per. 3.5. Persona 42.45. Sensus 41. Vsura. 5.10.21.

¶ Desinere. Accidens 62.63.88. Anima 344. Eucharistia 103. Incipere 4. Pars 44. Relatio 56.61. Semen 19. Subiectio 7. Christus 56.

¶ Desistere. Accusatio 12.127. Desperatio 6. Tergiuersari.

¶ Desolatio. Tyrannus 3.

¶ Despectus. Despicere. Paruipensio 1. Quid.

1 ¶ DESPERATIO non importat solam priuationem spei, sed recessum a re desiderata, propter impossibilitatem æstimatam. 12ℰ. quæstio. 40. 4. 3^m. Diffidentia. Spes 65. infr. * Accidia 8. Appetitus 30.31. Audacia 7.&c.13. Blasphemia 22.25. Consilium 5. Desiderium 8. Dolor 44.

2 Desperatio non respicit malum, sub ratione mali, sed per accidens quandoque, inquantum facit impossibilitatē adipiscendi, sed potest esse ex solo excessu boni. 12ℰ.q.40.4.1^m. * Fiducia 12. Fortitudo 15. Humilitas 25. Infidelitas 11. Laus 9. Luxuria 16.

3 Desperatio est peccatum in appetitu. 22ℰ. quæstio. 20. 1. o./.2.c. * Magnanimitas 4. Medicus 1. Membrum 8. Nox 3. Passio 39.

Desp Deter. Detrae Deuo

4 Desperatio est minus graue peccatum, infidelitate, & odio dei, sed periculosius. 22ę.q.20.3.o. * Præceptum 102. Prædestinatio 42.

5 Desperatio potest esse sine infidelitate. 22ę. q.20. 2.o./.2.d. 3.1m. * Præsumptio 10. Publicatio 3. Socrates 2.

6 Desperatio est causa luxuriæ per accidens, remouendo spē beatitudinis, propter quam aliquis a luxuria desistit. Ma. q.15. 4.3m.

7 Desperatio principaliter causatur ex accidia, seu tristitia, & negligentia, secundo ex luxuria 22ę.q.24.4.o. Accidia 8. * Spes 32.65. &c.

8 Desperatio est prior timore, sicut fides & causa eius, ideo timor cōsequit desperationē vincēdi. 12ę.q.25.3.c. Timor 32.

Dum.455m 9 Oppositum uidetur dicere. 12ę. q. 45. 2. 2m. Respondeo Dubio 455o.

10 Desperatio oritur occasionaliter ex timore dei & horrore peccatorum, non autem directe 22ę. q.20.1.2m.

Dum.456m 11 Oppositū uidetur dicere. 13ę.q.25.3.c. Respon. Duo. 456o.

12 Desperatio populi dei duplex, s. quantum ad auxilium de terra, & quantum ad auxilium de cælo. Isa. 5. fi.

13 De nullo uiatore, est desperandum. 2.d.11.4.1.4.6m. * Stultitia 8. Timor 32.

14 Desperatio in damnatis, non est culpa, sed pars damnationis, sicut nec in uiatore, de re non nata haberi. 22ę.q.20. 1. 3. * Blasphemia 22. Desiderium 18. Fiducia 12. Fortitudo 15. Infidelitas 11. Spes 32.

¶ Despicere. Arra 3. Ira 44. Malum 64. Timor 71. Veritas 55.

Quare. ¶ Desponsatio beatæ Mariæ, fuit facta duodecim rationibus, scilicet ne Christus ab infidelibus, tamquàm illegittime natus abiceretur. Vt consueto modo, eius genealogia per uirum describeretur. Et ad tutelam pueri nati. Ne diabolus contra eum uehementius nocumenta procuraret. Et ut a Ioseph nutriretur. Et per hoc beata uirgo redderitur immunis a pœna, ne scilicet lapidaretur a Iudæis, tamquàm adultera. Et ut per hoc ab infamia liberaretur. Et ut ei Ioseph ministerium exhiberet. Et testimonio Ioseph comprobatum est, Christum ex uirgine natum. Et uerba uirginis matris, magis credibilia redduntur, suam uirginitatem asserentis. Et ut tolleretur excusatio uirginibus, quæ propter suā incautelam, non uitant infamiam. Et per hoc significatur uniuersalis ecclesia, quæ cum uirgo sit, desponsata tamen est uni uiro Christo. Et quòd mater domini fuit desponsata & uirgo, in persona ipsius, & uirginitas & matrimonii honoratur, contra hæreticos, alteri horum detrahentes. 3a. q.29.1.o./.2.d.30.q.2.ar.1.q.2.3.o./.Matth.1.meo. K. *Anulus. Luxuria 11. Matrimonium 4.25. Nupti 2.o. Sponsa.o. Sponsalia.o. Sponsus.o. Virginitas 14.15. Fides 91.100.

¶ Despoticum. Corpus 37. Dominium 9. Princeps. M. Princi. a us 1.

Quid. ¶ Destinare, est dirigere aliquid in aliquid, uel mente proponere. 1a.q.23.1.c./.2.2m./.1 d.40.q.2.1.c./. Veri.quæs.6.1.c./. Ro.lec.3.prin o. ut Prædestinatio 1.23.

¶ Destitutio. Ordo 5. Peccatum 168.& c.372. Vsura 230.249.

¶ Destruere Abrogare. Anima 13. Apostoli 14. Auctores 1. Babilon 3. Consumere. Cor 10. Corruptio.o. Creatura 7. Ecclesia 13. Fides 7. ira 58. Iudæi 17.20.44 Missa 14 Mors 35. 36. Pars 44 Possessio 10. Præceptum 164. Prædicare 22. Rationale 7. Relatio 61. Resurrectio 55. Scipio. Superbia 37. Vsura 85.89 97.289.

¶ Desuper. Rex 10. Scriptura 16 Super. Supra.

¶ Detegere. Restituere 18. Vsura 126.247.

¶ Detentio. Alienum 5.& c Aoratia. Detentor. Detinere. Furtum 8. Incarcerare.

¶ Detentor. Detentio. Detinere. vsura.o.

¶ Deterior. Detrimentum. Excæcatio 3. Humilitas 11. Iuramentum 22. Lumen 16. Peius. Seruitus 9.

Diuisio. 1 ¶ Determiantio rerum creatarum, fit tripliciter, s. per additionem differentiæ, uel accidēti, uel per receptionem in al o.1, d 8, q.4. 1.2m. Commune 7. * Absoluere 21. 22. Accidens 65. Actio 108. Actus 50. Adam 64. Addere.o. Adoratio 6. Aduentus 7.

2 Omne determinatum, est medium duorum extremorum determinatorum. 4.d.11.q.2.ar.1. q.3.b.1. * Adulterium 1.2.8. Agens 13.14.87.91.104.106.113.114. Amor 37.217. Analogia 4. 21. Angelus 112.161.179 383.616. Anima 46. 123.159. 229. 290. Apostoli 1. Appetitus 85. Apprehensio 3. Archiepiscopus Ars 3.14.17. Astrologia 3. Auditor 1 Auxilium 2. Baptismus 79.163. Campsoria 2.5.6. Cælum 23. Cæremonia 5. 6. Certitudo 2. Circuncisio 8. 11. Ciuilis 1. Commune 7.8. Conceptus. Confessio 10. Confirmatio 9. Coniunctio 9. Consilium 13.20. Contingens 3. Contis circunstantiis, nullum est peccatum. 22ę.q.72.2.c.n./.q. 73.1.2.o /.q.74.1.o./ q.75.1.c./.Ro.lec 8.fi.I. Contumelia 3. Susurratio 1. * Auditor 2.

2 Detractio non est filia iræ, sed inuidiæ. 22ę.q.73.3.3m. Inuidia 5. * Blasphemia 2. Contumelia 3.5.6. Derisio 2. Exprobratio

Detractio, susurratio & exultatio in aduersis, causantur ex odio & inuidia diuersimode. Ma.q.10.3.3m.

4 Detractio contrariatur adulationi, quo ad ea quæ dicuntur, licet utrumque sit malum. Non autem quo ad finem, quia prima intendit infamiam, secunda uero delectationē. 12ę.q.115 1.3m. * Iniustitia 3. Inuidia 5. Maledicere 1. Perfectio 90.

5 Diligens & insidiosa inquisitio eorum quæ ab aliis fiunt, ordinatur ad aliquid noxium, scilicet ad detrahendū proximo. 22ę quæst. 167.2 c./ 3m.fi. Opusc.68. *Remotio. Resistere 6. Susurratio. o. Tacere 1. Auditor 2. Contumelia 5. 6. A.

1 ¶ Detrimentvm pati in spūalibus, semper est pœna, non autem semper in corporalibus. 4.d.46. quæst.1. ar 2. quæst. 3.o. * Amicitia 38.42. Amor 170. Bonitas 221.228. Damnatio 26. Dominium 11. Lumen 16. Mortuus 1. Pœna 38. Tyannus 4. 6. &c. Pœna.

Conti- git q aliquid de se iustum est, quod tamen comparatum ad aliud iudicit detrimentum, si seruetur, & ideo oportet quòd ius commune ad hoc applicetur. 12ę.q.96.6. c./.22ę.q.147 3 2m./.4.c./.He.lec.4 prino.C.

¶ Detruncatum. Enthimema. Mutilatio.

¶ Detrusus. Episcopus 28.

¶ Deuastare. Ignis 17.

¶ Deuenire. Cognitio 86. Damnatio 45. Peruenire. Præceptum 147. Restitutio 24.

¶ Deuiare. Accidentaliter 3. Animal 66. Ars 48 Cura 5. Deus 154. Elongatio. Fides 24. Malum 19. Peccatum 1. Quid.

¶ Deuir-

Deuo De

¶ Deuirginare. Natiuitas 20. Raptus 2.

¶ Deusui. Vsura 60.253.

¶ Deuorari. Cete 10. Lupus.

Quid. 1 ¶ Devotio a deuouendo nominatur. Opusc.17.co.13. prino. * Adeps 3. Admiratio 2. Adoratio 2.8.

2 Deuotio est specialis actus uolūtatis, prompte tradendi se ad famulatum dei. 22ę.q.82. 1.o./.2.c.q.83.3.1m.

3 Deuotio est principalis actus religionis uirtutis. 22ę.quæst. 82.22.2.o./.quæst.83.3.1m./.15.c./.quæst.104.3.1m. * Anniuersarium.

4 Deuotio est pinguedo animæ, causata a charitate, & conseruans eam. 22ę.q.82. 2.2m./.3.c. * Aranea.

5 Causa deuotionis duplex, scilicet extrinseca & principalis, idest deus, & intrinseca duplex, scilicet contemplatio bonitatis dei & beneficiorum eius, & cōsideratio propriorum defectuum excludens præsumptionem. 22ę. quæstio. 82. 3.o./.4.c./.4. distinctio. 15. quæstio. 4. artic. 3. quæstio. 2. c./ Ma.quæstio. 11. 1.7m. * Baptismus 77.78.91. &c. 102.123. 170. 171. Cantus 1.2.3. Clamor 1.4. Descendere 8.

6 Consideratio eorum quæ sunt apta excitare dilectionem dei, causat deuotionem. Sed consideratio distrahentium mentem a diuinis, impedit eam. 22ę.q.82.3.1m. * Eucharistia 180.181.191.269.274.&c. Fides 58. Iacobus 2. Ieiunium 35. Septe.

7 Ea quæ pertinent ad humanitatem Christi, maxime excitant deuotionem manuducendo, licet deuotio sit circa ea quæ sunt diuinitatis. Vel etiam utrumque. 22ę. q.82. 3. 2m. *Indulgentia 17. Inuocare 1. Iustificatio 48. Lactimæ. Laus 17. Ludus 6.

8 Deuotio primo & per se causat delectationem & lætitiam, secundario autem & per accidens, causat tristitiam. 22ę.q. 82.4.o./.2ę. Cor.6.lec.3. prino.

9 Qui semel orat deuote, remanet deuotior per plures dies. 22ę.q.83.1.4m./.quæst.171.2.2m./.2.d.11.q.1.4.5m./. Veri. quæst.12.1.c.fi. *. Missa 27. Obedientia 19. Oratio 12.&c. 20.&c.37.45.69.

10 Mens semel ad deuotionem excitata, facilius postea ad deuotionem pristinam reuocatur. Ideo ad hoc orationes crebræ sunt necessariæ. 22ę.q 171.2.2m./. Veri.q.12.1.c.fi.

11 Deuotio ad sanctos, non terminatur ad eos, sed transit in deum. Deuotio uero ad dominos est alterius rationis. 22ę. 22ę.quæstio.82.2.3m. * Passio 231. Paulus 12. Peccatum 277. 376. Pietas 9. Sacramentum 51. 68. 134. Sacrificium 5.21.

12 Deuotio abundat in simplicibus mulieribus, propter humilitatem elationem comprimendo, (sed scientia, & quælibet perfectio subiecta deo, auget deuotionem. 22ę.q. 82. 3.3m. * Sanctitas 8. Solicitudo 4. Tabescere. Templum 2.13. Thurificatio 1. Thus 1.2.

13 Defectus deuotionis quæ est feruor charitatis, in reuerentiam dei & diuinorum, potest esse sine peccato mortali, nō autem ut est uoluntas consequendi effectum sacramentorum. 4.d.4.q.3.ar.2.q.2.3m./.1ę. Cor.11.lec.7.prino. *Oratio 25. Vnctio 3.15.28.32. Vsura 276.277.

14 Indeuotio est peccatum, procedens ex accidia, secundum quòd homo potest se disponere ad deuotionem, uel impedire eam. Ma.q.11.1.7m.

Esse. 1 ¶ Deus. Esse proprie conuenit deo. 1a. quæst. 13. 11.o./.1. d.8.quæst.1.1.o./.Veri.quæst.2 2.4.7m./.Poa.quæstio.7.2. 7m. Esse 10.

2 Deum esse, est necessarium. Opusc.3. c0.7. * Angelus 59. 97. 158. Assimilatio 10. Beatitudo 61. Charitas 62. Cælum 137.

3 Deus est per seipsum necesse esse. Con.1. c0. 15./.16. 3m./. 22./.24.prino./.26.3m.42. 5m./.6m./.8m./.80.fi./.Lio.2. c0.12. 1m./.15.5m./.Poa.q.2.3.c./.q.5.3.c./.Opusc.3.c0.6. * Concretio 8. Creatio 20.31. Creatura 2.&c.

4 Nihil præter deum, est per se necesse esse. Con.2.c0.15.5m./. 30.1m.fi. * Credere 22.23.28. Dæmon 88. Distantia 7.

5 Esse simpliciter & absolute dictum, de solo diuino esse intelligitur, & similiter bonum. Veri.quæstio.2.3.16m. * Duratio 3.10.

6 Deum esse, demonstratur multipliciter. 1a.quæstio.2.3.o./. Cont.1.c0.13./.Opusc.3.c0.3. * Aeternitas 35.&c. Exemplar 4.7.

7 Deum esse, est demonstrabile per effectus a posteriori tantum. 1a.quæst.2.1.c.fi./.2.o./.3.d.23.q.2.ar.2. q.2. 2m./ d.24. ar.1. q.2.c./.Con.1.c0.12./.25./.Lio.3. c0.38.1m./.Poa.q.7.2. 11m./.3.o. Deus 187.infr. 207. * Factum 2.3. Fieri 1.8.&c. Futurum 1.2. Gratia 128.

8 Dei non est demonstratio, nisi per effectum. 1a. quæst.3. 5.c. fi./.Cont.1.c0.25./.Poa.quæstio.7.3.c.fi./.Posterm. lectio 41. me o.c.1.

9 Oppositum uidetur dicere a simili. Trini. 23. e./. Posterm. lect. 2. prino.a. Respondeo sicut Dubio. 448o. * Hæresis 89. 116. 124. Dum.457m

10 Deum esse, non est per se notum, sed est primum inter omnia credibilia. 1a.q.2.1.2m./.22ę. quæst.16.1.c. * Infidelis 7. Indigentia 3.

11 Immo deum esse, est per se notum. Et deum esse, & alia huiusmodi, quæ per rationem naturalem possunt esse nota, non sunt articuli fidei, sed præambula. 1a. q.2.1.c./.2.1m. Respon. Dubio 458. * Indiuiduum 26.27.43. Infinitum 2. Locus 24.25.26. Dum.458m

12 Deum esse, est per se notum simpliciter, non autem quoad nos. 1a.q.2. 1.o./.1.d.3.q.1. 2.o./.Con.1.c0.10./.11./.Lio 3. c.38.1m./.Veri.q.10.12.o./.Poa.q.7.2.11m./.Trin.3.6m. * Lumen 24.25. Motus 90. Mundus 12.&c. Tres.

13 Deum esse, non est nobis naturaliter notum secundum se, sed secundum similitudinem & participationem eius. 1a.q. 2.1.1m./.1.d 3.q.1.2.c./.1m./.Con.1.c0.11.fi./.Phal.8. prino. a.I. * Virtus 71. &c.

14 Oppositum uidetur dicere. 1a. q.4.3.4m. Respondeo sicut Dum.459m Dubio 458o.

15 De deo scimus an est, idest, hanc propositionem esse ueram ex effectibus eius, non autem actum essendi eius, sicut nec essentia eius. 1a.q.3.4.2m./.Con.1.c0.12./.Lio.3. c0.39.1m./. Poa.q.7. 2.1m.

17 Deus est semper, & sine successione, & eius esse, est necessarium. Con.1.c0.15./.16.3m./.Opusc.3.c0.6.7.8.

18 Esse dei, est esse cuiuslibet creaturæ exemplariter uel causaliter, non autem formaliter seu essentialiter. 1a.q.3. 8.o./.1. d.8.q.1.2.o./.d.17.q.1.1.c./.L.1./.d.18.5.c.fi./.d.19.q.5.2.c./. d.38.3.c./.2m./.Con 1.c.26./.Opusc30.lec 8.

19 Esse dei, differt ab esse creaturæ tripliciter. Primo, quia subsistit: secundo, quia non fit, nec mutatur: tertio, quia non differt ab essentia sua. 1.d.8. L.1./.d.2.q.1.1.c./.Poa.q.2.1.c. Esse 50.

20 Immo fieri conuenit deo. 1.d.30.1.1m./.3.d.7.quæst.2.1.1m. Respon. sicut Dubio 612o. Dum.460m

21 Fieri conuenit deo, non autem mutari, quia nihil remouetur ab eo, sed aliquid additum est alterius rationis. 1.d.30. 1.1m./.3.d.7.q.2.1.1m.

22 Esse dei, est proprium, & determinatum, & distinctum, a quolibet esse creaturæ, per hoc quòd ei non potest aliquid addi. 1a.q.3.2.3m./.4.1m./.quæst.7.1.3m./.1.d.8. quæst.1.1m./. 2m./.d.24.q.1.1.3m./.2 d.3.q.1.2.c./.5 1.c0.26.fi./.Veri.q. q.2.1.4.9m./.Poa.q.1.2.7m./.q.7. 2. 4m./.5m./.6m./.Quol. 7.1. 1m./.Opusc.30.lec.8./.Causis. lec.9.fi.

23 Esse dei, per hoc quòd est subsistens, non receptum in aliquo, distinguitur a quolibet alio. 1a. quæstio. 3. 2. 3m./.4. 1m./.quæstio.7.1.3m./.quæstio.44. 1.c./.Cou.2. c0.51./.Poa. q.7. 2.5m.

25 In diuinis est tantum esse essentiale, non autem personale. Nec persona est, nisi per esse essentiæ. Veri. quæstio. 5. 18m./.Poa.q.2.6.c./.quæst.8.2.11m./.quæstio.9.4.5m./.5. 19./. Quol.12.1.o.

25 Deus est in se, sicut amatum in amante. Opusc.3.c0.45.

26 Esse & essentia dei, non possunt contrahi per additionem differentiæ, nec designari. 1.d.34 quæst. 1. 2.4m./. Con.1.c0. 24./.42.12m.

27 Esse & essentia dei, non possunt contrahi per proprietates personarum. 1.d.7.q.1.2.3m./.d.11.3.5.

28 In solo deo esse & essentia sunt idem realiter. 1a. quæst. 2.1. c./.quæst.3.4.o./.quæst.5.6.c./.quæst.6. 3.c./.quæst.12.2.c./. 3m./.4.c.qu.3.1.1.c./.quæst.14. 4 c./.14.2m./.26.1.2m./.q. 44.1.c / quæst.45.1.5m./.quæst.50.2.3m./.quæst.54. 1.b / c./. 3.c./.quæst.61. 1.o./.quæst.75. 5.4m./.quæst. 104.1. c.fi./.12. quæst.3.7.c./.3a.quæst.13.1.c./.1.d.2.4.1m./.d.4.quæst.1.1. 2m./.d.8.quæst.1.1.o./.quæst.4.2.3.c./.quæstio.5.2.c./.4m./.d. 11.3.5m./.d.19.quæst.2.1.c./.quæst.5.3.4m./.d.33.1.c./.d.34.q. 1.1.c./.d.35.1.5m./.4.c./ d.42.quæst.1.1.4m./.2.d.1.quæst.1.1. 2.c./.d 3.quæst.1.1.c./.d.16.1.3m./.6. c.fi./.3.d.6. quæst 2.2. 2m.Con.1.c0.22./.25./.Lib.2.c0.51./.85.2m./.Lib.3. c0.20./. 49.5m./.6.14m./.6m./.66,fi./.Lib.4.c0.11./.Veri.quæst.10.12. c.fi./.quæst.2 1.4.7m./.5.c./.quæst. 27. 1.8m./.Poa. quæst.2.1. c./.quæst.5.3.8.c./.q.7.2.9./.3.4.c./.Ma q.3.2.c./.quæst.16.3. 8.c./.Spiritu 1.c./.Anima 6.c.fi./.1m./.2m./.17. 10m./.Quol. 2.4.c. Quol.3.20.o /. Quol.7.1.1m./.Quol.9.6.c.5m./.Opusc. 3.c0.1.1./.109./ 264./.Opusc.30.lec.7./.Opusc.37.c0.4./. Posterior.2.lec.6.prino.b. Bonitas 25.

De

Du^m.461^m 29 Oppositum uidetur dicere, 1^a, q. 3. 3. c./. 1. d. 25. 1. 3^m./. 3. d. 5, q. 1. 3. o./. Po^a, q. 9. 1. o. Respon, sicut Dubio 134.

Oper. 30 In solo deo, esse & operatio sunt idē. Quol. 10. 5. c. Actio 1. 4,

31 Essentia dei, secundum intellectum est prior suo esse, & esse eius est prius quàm æternitas. 1. d. 19, q. 2. 1. 1^m. vel Duratio 10.

Essentia. 32 Essentia diuina, est actus purus, angelica uero est intelligibilis in actu, sed intellectus noster, est intellectus in potentia tantum. 1^a q. 25. 1. c./. q. 87. 1. c./. 2^m./. 2. d. 3. q. 3. 1. c./. 3. 4. c^o. 11. * Abias, Actio. 1. 4. 6. Actus 190. &c. Addere 2. 19. Adiectiuum 11. &c.

33 Deus est sua essentia. 1^a q. 3. 3. o./. q. 11. 3. c./. 2^m./. q. 29. 4. c./. 1^m./. 3. 1. c^o. 21./. 45. 1^m./. Opuſ. 3. c^o. 10./. 109./. Io. 14. lec. 3. prin^o. K. * Adoratio 1. 10. &c. Alexander 1. Alienum 1. 8. 9. Alius 4. Amor 1. &c. Analogia 1. &c. 9. 10. Angelus 28.

34 Natura diuina maxime & purissime, i. proprissime actus est. Po^a. q. 2. 1. c. prin^o.

35 De deo non possumus scire quid est. 1^a. quæst. 1. 7. 1^m./. q. 2, 2. 1^m./. q. 3. prin^o./. q. 12. 12. c./. 1^m./. 13. 1^m./. q. 13. 8. 2^m./. 3. 1. c^o. 3./. 31./. 32. fi./. Ro. lec. 6. me^o. H.

36 Essentia diuina, est omne quod est in ea. 1^a. q. 40. 1. 1^m./. 1. d. 18. 2. 4^m./. d. 43. q. 2, 1. 3^m. * Anima 1. 5. 35.

37 Essentia dei, non ponit in numerum cum personis. Quol. 6. 1. o. * Antromorphitæ. Apollinaris 2. &c. Apostoli 30.

38 Essentia diuina in filio, est a patre. Opuſ. 9. q. 20. *Arrius. Assimilatio 11.

39 Essentia diuina, est alio modo relatiuo in patre, quàm in filio, non alio modo essentiali. Opuſ. 9 q. 11./. 27.

Oper. 40 Essentia diuina sub ratione diuersorum attributorum, est principium omnium operationum dei. 1. d. 6. 3. c./. d. 7. q. 1. 1. c./. d. 42. q. 1. 2. c./. d. 43. q. 2. 1. 2^m./. Po^a. q. 7. 1. o. Assumere 1. &c. 15, 36, 37. Attributa 18.

41 Essentia diuina est medium cognoscendi commune & proprium in diuinis. 3. 1. c^o. 54./. Veri. q. 2. 4. 2^m. * Beatitudo 110. Blasphemia 1. Bonitas 30. 57. Charitas 18. Cōprehendere 6. Cōe 1. 8. 9. Cōmunicabile 3. 4. Creatio 20. 31. 36. 37.

42 Deus tripliciter dicitur, scilicet essentialiter, participatiue, & punctuatiue. 1. q. 13. 9. 1. o. o./. 22. 2. q. 8. 5. 2. 1^m./. 2. d. 17. q. 1. 3. c./. 5. 4. c^o. 14./. Psal. 49. prin^o./. Io. 10. lect. 6. prin^o. C./. 1. C. Cor. 8. fi. F./. 2. C. Thes. 2. lec. 1. fi. C./. Hē. prolo. prin^o./. c^o. 7. lec. 1. prin^o. B. *Creatura 2. Datio 1. 19. &c. Dauid 3. De. 6. Decimæ 3. &c. Deitas. 1. Dicere 2. 5. &. Dici 1. Dictio 3.

43 Deus essentialiter est extra ordinem totius creaturæ. 1^a, q. 28. 1. 3^m. * Differre 10. Dionysius 2. &c. Diffantia 5. &c. Diuersitas 1. Diuinum. Domus 3. Donum 2. &c. Duratio 3. 10. Ens 9. 27. 37.

44 Deus est forma. 1^a. q. 3. 2. c. fi./. 3^m./. 7. 8. c./. 3^a. q. 2. 1. c./. 1. d. 22. 1. 2^m./. d. 35. 1. c./. 2. d. 26. 1. 5^m./. Virtu. q. 2. 1. 1. 8. * Exclusio 9. Exitus 1. Filiatio 15. &c. Forma 1. 3. 137. 139. Generatio 51. & c. 71. &c. Genus 21. Gloria 13 &c. Gratia 19. 24. 135. 149. 151. Habere 2. 3. Hierarchia 3. Idea 4. &c.

45 Vna tantum forma est in diuinis. 1^a. q. 3. 1. 2. 2. * Iesus 1. Ignis 17. &c. Illabi. Imperator 1. 6. In. 7. & c. 14. & c. Indigentia 3. Infinitas 2. Infinitum. 2. 2. 4. 6. 8. Instans 20. Iperdulia.

46 Deus non est forma inhærens 1^a. q. 3. 8. o./. 1. dist. 26. q. 2. 2. 3^m./. 2. d. 26. 1. 5^m./. Con. 2. c^o. 83 2^m./. Li^o. 3. c. 68. fi./. Li^o. 4. c^o. 32. 1^m./. 35. 5^m./. Veri. q. 8. 5. 4^m./. q. 2. 1. 8. c. * Hypostasis 6. 7. Iudæi 25. Iustitia 80. Laus 1. 4. Lex 64.

47 Deus non est forma corporis. 1^a. q. 3. 8. o./. 3^a. q. 2. 1. c./. 2^m./. quæst. 5. 1. 2^m./. quæst. 50. 2. 3^m./. 3. d. 1. quæst. 1. 1. 5^m./. dist. 2. quæst. 1. ar. 3. quæst. 2. c./. 2^m./. 3^m./. d. 21. quæst. 1. ar. 1. quæst. 3^m./. Con. 1. c^o. 27./. Li^o. 4. c^o. 32. 1^m./. Veri. q. 2. o. 1. c./. Opuſ. 3. c^o. 17./. 18./. 21. 1./. 22. 1. * Liber 19. Lumen 24. 25. Maria 29. &c. 54. Materia 11. 25. Membrū 10. &c. Metaphora 6. &c. Miraculum 52. 54.

48 Deus non est anima mundi, contra quosdam. Nec anima cæli, contra Almarianos. Nec materia prima, contra Dauid de Dinando. 1^a. quæst. 3. 8. c./. quæst. 52. 1. 1^m./. quæst. 90. 2. c./. Con. 1. c^o. 17./. 27. fi./. Veri. quæstio. 21. 4. c. Dauid 3. * Natura 18. Numerus 21. &c. Oratio 66. 97. Ordo 32. &c. Origo 1. 2. 3. Participare 14. 15. 16. Passio 93.

49 Anima attribuitur deo, secundum similitudinem actus. 1^a. quæst. 3. 2. 1^m./. quæst. 19. 11. c. * Pater 1. &c. 9. 10. Persona 17. &c. 32. &c. 39. &c.

Du^m.462^m 50 Oppositum uidetur dicere. 1^a. quæst. 4. 3. 4^m. Respon. sicut Dubio 471°.

51 Deus non est corpus. 1^a. q. 3. 1. o./. Con. 1. c^o. 20./. Li^o. 2. c^o. 3. prin^o./. Li^o. 4. c^o. 11./. Opuſ. 3. c^o. 16.

52 Deus non habet definitionem. 1^a. quæst. 1. 7. 1^m./. quæstio. 2. 2. 2^m./. quæst. 3. 5. c. fi./. 1. d. 25. 3. 2^m./. d. 33. 1. 3^m./. Con. 1. c^o. 35./. 32. 3^m./. Po^a. quæst. 7. 3. c. fi./. 5^m./. Opuſ. 3. c^o. 26./. Opuſ.

De

30. fi, * Pythagoras 7. Plato 5, &c. Prædestinatio 46, 49. &c,

Deus non est genus, neq; species. 1^a. q. 3, 5 c./. 1. d. 19. D^o. 2. prin^o./. Con. 1. c^o. 25./. 32. 3^m./. Li^o. 2. c^o. 93./. Po^a. q. 7. 3. o./. Opuſ. 3. c^o. 13./. 14./. Opuſ. 30. fi, *Prædicamentum 6. Prædicari 37. &c. Principium 13. &c.

Oppositum uidetur dicere. 2. d. 3. quæst. 3. 2. c. fi. Respon. Dubio 463°. Du^m.463^m

In diuinis non est genus, neque species. 1, d. 19. quæstio. 3. 2. 1^m./. dist. 25. 3. 2^m./. distin. 33. 1. 3^m./. Con. 3. c^o. 32. 3^m./. Po^a. quæstio. 7. 3. c./. 1^m./. quæstio. 9. 5. 18^m./. quæstio. 10. 2, 12^m./. Opuſc. 30. fi. * Processio 2. 3. 14. 19. &c. 5. 8. 61. Pronomen 2. &c. Propositio 13. &c, Ratio 1. 2. 3. 62. Rationale 1. 2. Relatiuum 6. Religio 8. 9. Repræsentatio 2. 3. Rex 4. &c.

Deus non est in genere, neq; in prædicamento per se, nec reductiue ut principium. 1^a. quæst. 3. 5. o./. quæst. 4. 3. 1^m./. quæst. 6. 2. 3^m./. quæst. 88. 2. 4^m./. 1. d. 8, quæst. 4. 2. o./. dist. 19. quæst. 4. 2. o./. 2. d. 3. quæstio. 1. 1. 1^m. . Con. 1. c^o. 25./. 32. 3^m./. Li^o. 4. c^o. 31. 3^m./. Veri. quæst. 8 8. 2^m./. Po^a. q. 6. 3. c. me^o. E./. q. 7. 3. o./. q. 8. 2. 1^m./. q. 9. 4. 11^m /. Ma. quæst. 16. 9. 5^m./. Spiritu 2 c./. Opuſ. 3. c^o. 12./. Opuſc. 30. lec. 8./. Opuſc. 42. c^o. 1./. 5./. Poster^m. 2. lec. 6. me^o. c. * Senarius 3. Separatio 2. Similitudo 7. &c. Simplex 4.

Immo deus est in genere substantiæ reductiue, ut mensura & principium omnium rerum, & sicut punctus & unitas. 1^a. quæst. 3. 5. c. fi./. 2^m./. d. 8. quæst. 4. 2. 3^m./. Po^a. quæst. 7. 3. 7^m./. 8. 2^m./. quæst. 9. 3. 7^m./. Trin. 2. 4^m. Prædicamentum 6. Respon. Dubio 464°. * Solus 4. &c. Speculum 2. 3. 4. Spiritus 4. &c. Subsistentia 7. &c. Substantia 36. Suppositum 10. & c Templum 1. 8. 10. &c. Du^m.464^m

Substantia secundum quòd significat per se, oxistere, idest, non in alio conuenit deo, non autem proprie, nec uniuoce. 1^a. quæstio. 29. 3. 4^m./. 1. distinct. 8. quæstio. 4. 2. 1^m /. Con. 1. c^o. 24. fi./. Dionysius. Subsistentia 7. * Tertullianus 3. Tetragramaton. Totum 15. Transumptio. Varo. Verbum 41. & c. Veritas 37. &c. Vita 12. 13. 14. 17. &c.

Deus est distinctus ab omnibus rebus per seipsum. Po^a. quæstio 1. 2. 7^m. * Vnio 1. &c. Vnitas 41. &c. Votum 4. 6. 11. 18. 20. 23. 68. 69. 72. 78. Vsura 183. Christus 1. 4. &c. 12. &c. 35. 48. 49 59. 71. 74. 75. 89. 99. 148. 207. 219. 221.

In diuinis non est differentia. 1. d. 33. 1. 3^m /. Con. 1. c^o. 24./. 32. 3^m./. Po^a. q. 7. 3. c. fi./. Opuſ. 3. c^o. 1. 3./. 15.

In diuinis non est indiuiduum. Po^a. quæst. 7. 3. c. fi. Indiuiduum 26. 27.

Oppositum uidetur dicere. 1^a quæst. 13. 9. o./. q. 39. 4. 1^m./. 1. d. 4. q. 1. 2. 3^m./. d. 21. q. 2, 1. 4^m./. Po^a. quæst. 7. 3. 1. Respon. Dubio 465°. Du^m.465^m

Deo nihil est simplicius secundum rem, nec secundum rationem. Con. 1. c^o. 32. 4^m. *Acceptio 2. Accidens 111. &c, Adiuuare. Qualis.

Solus deus est omnino simplex. 1^a. quæstio. 3. o./. quæstio. 9. 1. c./. quæstio. 25. 1. c./. quæstio. 28. 2. c./. 1. distinctio. 8. quæstio. 4. 1. o./. distinctio. 3 5. 1. 3^m./. Con. 1. c^o. 18 /. Libo. 4. c^o. 31. 2^m./. Po^a. quæstio. 7. 1. o /. 4. c./. 5. c. fi./. Opuſc. c^o. 9./. 22./. Causis. lectio 21. o./. Meta. lectio 12. fin./. Lectio 1. fin./. Libo. 5. lectio 6. fi. * Amor 1. &c. Analogia 1. 2. 3. 4. 9. 10. Angelus 448. 519. 610. 611. 614. 617. Anima 5. 35.

In deo nulla est compositio. Sed hanc pluralitatem quæ est secundum rationem, repræsentat in propositione pluralitas prædicati & subiecti, unitatem uero repræsentat per compositionem. Quandoque enim intellectus noster enumerationem de deo format, cum aliqua diuersitatis nota, præpositionem interponendo, ut cum dicitur, bonitas est in deo, quare & hic designatur aliqua diuersitas, quæ competit intellectui & aliqua unitas, quam oportet ad rem referre. 1^a. quæst. 13. 12. c. fi./. Con. 3. c^o. 18./. 36. o./. Opuſ. 3. c. 9. * Appetitus 36 37. 38.

In solo deo sunt idem suppositum & natura, & in omnibus creaturis differunt. 3. q. 17. 1. c./. 1. d. 5. 1. c./. d. 34. q. 1. 1. c./. Vnio 1. c. prin^o./. Quol. 2. q. 2. 2. o./. Opuſ. 53. o./. Poster^m. 2. lec. 6. prin^o b. * Ars 7. 20. 24.

Oppositum uidetur dicere. 1^a. q. 3. 3. c./. 1. d. 25. 1. 3^m./. 3. d. 5. q. 1. 3. o./. 3. 4. c^o. 55. 4^m./. Po^a. q. 9. 1. c./. Spiritu 5. 9^m./. Anima 17. 10^m./. Opuſ. 32 lec. 6. o./. Opuſc. 37. c^o. 4./. Meta. 7. lec. 11. fi./. Lio. 8. lec. 3. prin^o. c./. Li^o. 9. lec. 11. me^o. c /. Anima 2. lec. 8. prin^o. c. Respon. sicut Dubio 114°. Du^m.466^m

In deo non est materia, nec potentia, sed est purus actus. 1^a. q. 3. 1. 2. c./. q. 7. 1. c./. q. 9. 1. c./. q. 12. 1. c./. quæst. 14. 2. 3^m./. 3. c./. 2^m./. q. 25. 1. c./. q. 49. 3. 2^m./. 1. q. 50. 2. 3^m./. q. 54. 1. c./. q. 75. 5. 4^m./.

De

5. 4^m./. q. 87. 1. c./. q. 89. 2. 4^m./. q. 90. 1. c./. q. 115. 1. 2^m./. 12^a. q. 49. 4. c./. q. 50. 6. c./. 1. d. 8. q. 3. 1. 2. c./. d. 22 1. 2^m./. dist. 23. 1. c. prin^o./. d. 35. 1. 5. c./. d. 36. q. 1. 1. 1^m./. 3^m./. d. 42. q. 1. 1. c./. 1^m./. 2. d. 1. q. 1. 1. c./. d. 3. q. 2. 3. 2^m./. d. 7. quæst. 1. 1. c./. dist. 19. 1. c /. Con. 1. c^o. 16./. 17./. Libo. 2. c^o. 16. 1^m./. 83. 3^m./. 6^m./. Lib^o. 4. c^o. 11./. 35. 5^m./. Veri. q. 24. 7. c./. Po^a. q. 3. 3. c./. q. 7. 1. 3. c. Ma. quæstio. 19. 9. 5^m./. Opuſc. 3. c^o. 10./. 11./. 12./. 18./. 19./. 28./. 29 /. 74./. Meta. 12. lec. 5. fi. d./. Lec. 6. fi. h./. lec. 7. me^o. b. &c.

Du^m.467^m 69 Oppositum uidetur dicere 1^a. q. 44. o. Respon. Dubio. 467.

70 Deus est perfectissimus. 1^a. q. 4 1. o./. q. 25. 1. c./. 22^a. q. 161. 1. 4^m./ Con. 1. c^o. 28./. Veri. q. 2. 3. 13^m./. Dionysius 2./. c^o. 13. lec. 1./. Meta. lec. 12. fi./. Lec. 13. fi.

71 Quicquid entitatis, bonitatis, & perfectionis est in creatura quacumque, totum est eminentius in deo. 1^a. q. 4. 2. o./. q. 6. 1. 2^m./. 2. 3. 4. c./. q. 9. 1. c./. q. 11. 3. c./. q. 12. 2. c./. q 13. 2. 3. 4. 5. c./. q 14. 6. 11. c./. q. 25. 1. c./. 3^m./. 3. c./. q. 26. 1. c /. 1^m./. 4. o./. quæst. 28. 2. 3^m./. q. 29. 3. c./. quæst. 49. 3. c /. quæst. 91. 1. c./. 1. d. 2. 2. 3. o./. d. 4. quæst. 1. 1. c./. d. 8. quæst. 4. 3. c./. d. 22. 2. c./. d. 27. 2. 3^m./. d. 36. quæst. 2. c./. 2. d. 25. 1. 1^m./. 3. d. 14. ar. 1. q. 2. c./. 4. d. 2 4. q. 3. ar 2. q. 1. 3^m./. Con. 1. c^o. 28./. 31./. 92. 1^m./. Lib^o. 2. c^o. 2./. 15. 6^m./. 22. 3^m./. Li^o. 3. prin^o./. 20. 1^m./. 49. 3^m./. Li^o. 4. c^o. 14. 2^m./. Veri. quæst. 2. 1. c. fi./. q. 8. 8. 2^m./. Po^a. quæst. 7. 3. c. fi./. quæst. 9, 4. 11^m./. 5. c./. Spiritu. 1. c./. 8. c fi./. Anima 7. c. fi./. 1^m./. Opuſ. 3. c^o. 21./. 22./. 28./. 33./. Opuſ. 9. prin^o./. 1^m./. Opuſ. 30. lec. 8./. Causis. lec. 3./. Meta. 5. lec. 18. fi. c. Bonitas 18. 19. 20. uel Deus 435. Charitas 66. Comparatio 4. &c. Compassio. Compositio 8. Commune 1. 3. 8. 9. Creatura 2. Defectus 23. &c.

Du^m.468^m 72 *Immo non oportet, quòd illud quod est de nobilitate creaturæ, sit de nobilitate creatoris.* 1^a. q. 4. 2. c. / 3. o. Respon. sicut Dubio 126. ut Compositio 8.

Du^m.469^m 73 In deo nullus defectus esse potest. Opuſ. 3. c^o. 110.

74 Immo pōt deus & udiosus praua agere, ſm Philosophum, qđ est deficere in agendo. 1^a. q. 25. 3. 2^m. Respon. Dubio. 469.

75 Quicquid est in deo, est deus. 1^a. q. 3. 3. c. q. 17. 3. 2^m./. 4. 1^m./. q. 28. 2. c./. q. 40. 1. c./. 1. dist. 20. 1. c./. Con. 1. c^o. 45. 1^m./. Li^o. 3. c^o. 20. 1^m./. Po^a. q. 2. 5. c./. q. 8. 2. c. fi./. q. 9. 9. 6^m. * Delectatio 17. 18. Dictio 3. Digitus. Dilatari.

76 Solus deus, est sibi per se sufficiens. Causis. lect. 21. o. Indigentia. 1. 3. * Dispositio 24. Distantia 5. &c. Distinctio 8. 22. &c.

77 Deus & creatura, non est aliquid melius, nec maius, quàm solus deus. 1^a. q. 4 2. o./. q. 103. 3. 3^m./. 12. q. 34. 3. 2^m./. 1. d. 24. q. 1. 1. c./. 3. d. 6. q. 2. 3. 1^m./. d. 9. L./. 4. d. 13. L./. Ver. q. 2. o. 1. 10^m./. Ma. q. 5. 1. 4^m./. Vnio. 1. 9./. Eth. lec. 9. fi. * Diuisio 4. Dolor 41. Donum 2. 5. 6. 8. 38. &c. Dulcedo 3. &c. Ens 9. Aeternitas 33. &c.

78 In deo est magnitudo uirtutis & perfectionis, non autem magnitudo molis. 1^a. q. 42. 1. 1^m./. 4. 2^m./. 3^a. q. 58. 3. o./. 1. d. 19. q. 1. 1. o./ q. 3. 1. o. 5. 4. c^o. 9./. Po. q. 9. 7. o. Quantitas 30. *Excellentia. Exemplar 7. Factum 1. 2. Falsi as 11. 12 13. 18.

79 Magnitudo dei, est perfectio naturæ eius. 1^a. q. 42. 4. c./. 2^m./. 1. d. 19. q. 1. 1 o./. q. 3. 1. o. * Fieri 6. 7. 8. Filiatio 15. &c.

80 In deo non est quantitas. 1^a. q. 28. 4. c./. Eph. 3. lec 6. me^o. K. * Finis 17. 54. 59. 60. 64. 66. &c Forma 1. 2. 3.

Du^m.470^m Oppositum uidetur dicere. 1^a. q. 42. 1. 1^m. Respon. Dubio 470°. * Fortitudo 37. Futurum. Gaudium 4.

81 Magnū dicitur dupliciter. s. absolute. i. habēs quantitatem continuam, quæ dicitur magnitudo, & comparatiue, idest, excedens minus. Et sic prædicatur de deo, non autem primum. Po^a. q. 9 7. 7^m. * Genus 21. Gratia 13. 20. 149.

82 Deus est paruus, idest, subtilis in cognoscendo. 1. d. 19. q. 3. 1. 2^m. * Habitus 27. 28. 45. 39. 40. 48. 58. 68. 82.

83 In deo infinitum non importat imperfectionem. Opuſ. 3. c^o. 20. Infinitas 2. * Hæreditas 4. Hierarchia 1. 3. Homo 18. In 6. &c. Indigentia 1. 3. Indiuiduum 26. 27. 29. 43. Infinitum 2. 6. 8. 10.

84 In deo est similitudo omnium rerum, secundum formam, & secundum materiam. 1^a. q. 17. 2. 1^m./. 1. d 3. q. 2. 1. o./. q. 3. c./. 3. 2. c^o. 2./. Po^a. q. 7. 7. 4^m./. 10^m. * Ira 26. 27. Iudex 3.

Du^m.471^m 85 Immo nullo modo deus est similis creaturis. 1^a. q. 4. 3. 4^m./. 1. d. 19. q. 1. 2. c./. d. 35. 4. 6^m./. d. 48. 1. 4^m./. 3. 1. c^o. 29./. Veri. q. 2. 1. 1^m./. q. 23. 7. 11^m. Respon, Dubio 471°. Du^m.471^m

86 Deus dicitur esse finitus sibi, secundū similitudinem proportionis tantum. 1^a. q. 14. 3. 2^m./. Veri. q. 2. 2. 5^m./. 7^m./. 8^m./. 9^m./. 9. 1^m./. Po^a. q. 9. 5. 11^m./. Opuſ. 9. q 79. * Laus 14. Maria 28. 30. Mediator. 6. Mens 6. Mensura 18. &c.

87 Deus est infinitus negatiue, non autem priuatiue. Formaliter, non autem materialiter. 1^a. q. 7. 1. o /. q. 12. 1. 2^m./. 7. c./. q. 25. 2. o./. 3. c./. q. 52. 2. c./. q. 54. 2. c./. q. 55. 1. c./. q. 75. 5. 4^m./. 3. q. 86. 2. 1^m./. 3^a. q. 10. 3. 1^m./. 2^m./. 1. d. 43. q. 1. 1. o./. 4. d. 49. q. 2. 1.

De

1. 12^m./. 3. 1. c^o. 43./. Li^o. 3 c^o. 54. fi./. Veri. q. 2. 2. 5^m./ Po^a. q. 1. 2. 10./. q. 3. 15. 9^m./. q. 7. 3. c. fi./. 9. 3^m./. q. 9. 5. 5^m./. Quol. 3. 1. 3. c./ Opuſ. 3. c^o. 18./. 19./. 20./ Meta. 12. lec. 6. fi. vel infinitum 13. * Metaphora 6. & c. Miraculum 14. &c. Misericordia 22, &c. Modus 7. Motus 55. 56. Mul. iplicitas. Necessitas 10. Numerus 21. & c. Pater 1. 4 &c.

88 Solus deus est omnino immutabilis. 1^a. q. 9. 1. 2. o./. q. 10. 2. 3. c./. q. 14. 15. o./. q. 19. 7. o./. q. 30. 1. 3^m./. q. 65. 1. 1^m./. 3^a. q. 2. 1. c./. 57. 1. 1^m./. 1. d. 8. q. 3. 1. 2. o./. d. 19. q. 5. 3. o./. 2. d 7. q. 1. 1. c./ 3. 1. c^o. 13./. 14./. 15./. Li^o. 4 c^o. 31. 1^m./. Po^a. qu. 8. 1. 9^m./. Ma. q. 1. 6. 2. 6^m./. Trin. 20. 2^m./. Quol. 10. 4. c./. Opuſ. 3. c^o. 4./. 16./. 17./. 124./. 222./. Iob 4. lec. 3. me^o. E. prin^o./. 1. C. Tim. 6. lec. 3. prin^o. B. * Pœnitentia 34. 50. &c. Perfectio 63, 64. Persona 17. &c. Pietas 1.

89 A Deus mouetur metaphoricæ dupliciter. s. operando in se, & secundum emanationem in alia. 1^a, q. 9. 1. 1^m./. 2^m./. q. 73. 3. c./. 1. d. 8. q. 3. 1. 1^m./. 2^m. / Trin. 20. 1^m./. Psal. 17. prin^o. h. * Prædicamentum 4. &c. Prædicari 37. &c. Priuatio 12. 13. Processio 19. &c. Prudentia 17. Quantitas 30. 31. Quies 8. Relatio 94. Respectus 1. Spes 25. Sufficiens. o.

89 B Corporei actus, sicut stare, sedere, & hmōi, attribuuntur deo secundū quandā similitudinem. 1^a. q. 1. 1. 10. 3^m./. q. 73. 3. c./. 1. d. 8. q. 3. 1. 1^m./. 2^m. / Trin. 20. 1^m./. Psal. 17. prin^o. h. * Prædicamentum 4. &c. Prædicari 37. &c. Priuatio 12. 13. Processio 19. &c. Prudentia 17. Quantitas 30. 31. Quies 8. Relatio 94. Respectus 1. Spes 25. Sufficiens. o.

90 Nulla passio est in deo. 1^a. q. 20. 1. o./. q. 21. 1. 1^m./. q. 41. 1. 3^m./. 1. d. 42. q. 1. 1. c./. q. 2. 1. c./. 3. 1. c^o. 89./. 92. 3^m./. Li^o. 2. c^o. 25./. Li^o. 4. c^o. 23./. 3^m./. Veri q. 26. 7 5^m./. 8. c. * Superbia 35. 36. Superius 1. 2. Temperantia 30. Temptare 2. Tempus 36. 39. 40. Tertullianus 2. Timor 12. Trāsumptio. Triplicitas. Trinitas 10. Verbum 88.

91 Nulla mala sunt in deo. 2. dist. 34. 1. 3^m./. 4. c./. 3. 1. c^o. 39. fi./. Lio. 3. c^o. 1 5. fi. Ma. q. 1. 2. c. fi. * Virtus 66. &c.

92 Inuidia nullo modo est in deo, nec pœnitentia proprie. 1^a. q. 20. 1. 2^m./. 1. d. 45. 4. c / 2^m./. 3. 1. c^o. 89. 10^m./. Meta. le. 3. me^o. c. * Christus 6. 9. 35. 44. 48.

93 Cognitio dei per essentiam, est naturalis soli deo, angelo autem per similitudinem, nobis uero per speculum, idest, per speciem aliorum. 1^a. q. 56. 3. o./. q. 62. 4. c./. 3^a. q. 9. 4. c./. 2. d. 4. 1. c./. d. 23. q. 2. 1. c./. Veri. q. 8. 3. 17^m./. o. 18. 1. 1^m./. q. 29. 1. c./. Opuſ. 3. c^o. 106. * Adam 64. 81. Affectio 6. Altitudo 0. Angelus 212. 255. 301. 302. 309. &c. 546. 547. Cognitio in deitate.

94 Deum esse intelligentem, probatur multipliciter. 1^a. q. 14. 1. o. q. 26. 1. c./. 1. d. 35. 1. o / 2. d. 3. q. 1. 1. c./. 3. 1. c^o. 44./. Li^o. 4. c^o. 19./. Po^a. q. 8. 1. c./. q. 9. 5. c./. Opuſc. 3. c^o. 28./. 35./. Meta. 12. lec. 8. o. * Appropriatio 11.

95 Intelligere dei, est suum esse, & sua essentia. 1^a. q. 14. 4. o./. 8. 9. c./. q. 16. 5. c./. q. 18. 3. c./. 2^m./. 4. c./. q. 19. 1. c./. 4. c./. 2^m./. q. 26. 2. c./. q. 27. 2. 3^m./. q. 34. 2. 1^m./. q. 41. 3. 4^m./. q. 54. 2. c./. q. 79. 1. c./. q. 87. 3. c./. 3^a. quæstio. 9. 1. 1^m./. 3. 1. c^o. 45./. 46. 1^m./. fi./. 101. 1^m./. Li^o. 2. fi./. Li^o. 4. c^o. 11./. 12./. 13. 1^m./. Veri. q. 4. 8. c. fi./. Po^a. q. 8. 1. c. fi./. q. 10. 1. 5^m./. Ma. q. 16. 8. c. * Aristoteles 7. Artificiale 6. Astare 2, &c. Barnabas. Certitudo 4. 8. &c. Circulus 4.

96 Solus deus, est suus intellectus, & suum intelligere. 1^a. q. 4. 4. o./. q. 18. 3. c./. 2^m./ 4. c./. q. 27. 2. c. fi./. 2^m./. q. 28. 4. 1^m./. q. 34. 2. 1^m./. q. 41. 4. 3^m./. q. 54. 2 c./. q. 79. 1. 2. c./. q 87. 3. c./. 1. d. 35. 1. 3^m./. 3. 1. c^o. 45./. 69./. Li^o. 2. fi./. Li^o. 3. c^o. 52. 4^m./. 53. 1^m. /. Li^o. 4. c^o. 11./. 19./. Veri. q. 2. 5. 15^m./. q 4. 8. c./. 2^m./ Opuſ. 3. c. 31./. Meta. 12. lec. 8. me^o. d./. lec. 11. me^o. g.

97 Essentia dei, se habet ut intelligens, ut intellecta, & ut quo intelligitur. 1^a. q. 14. 2. 4. c./. 1. d. 27. q. 2. 1. 4^m./. 2. c. fi./. 3. 4. c^o. 52. 4^m./. 53. 1^m. * Cognitio 7. 9. Cognitio 5. &c. Comprehendere 4. 5. Conceptio 17. Consideratio 3.

98 Deus nihil intelligit per speciem aliā ab essentia sua. 1^a, q. 14. 2. 4. c./. 5. o./. quæst. 55. 1. c /. 3^m./. quæst. 57. 1. c./ quæstio. 79 1./. q. 84. 2. c./. quæst. 85. 2. c./. quæst. 87. 1. c./. q. 89. 1. c./. 1 d. 27. q. 2. 1. 4^m./. q 4. 1 1^m./. d. 35. 2. 5. o /. d. 36. quæst. 2. 1. 3^m./. d. 38. 2. o./. d. 39 quæst 1. 2. 4^m./. d. 41. 3. c./. d. 45. 2. c./. 4. 5^m./. 2. d. 3. quæst. 3. 2. c./. 3^m./. Con. 1. c^o. 46./. 71./. Lib^o. 2. c^o. 96. 99. Lib^o. 4. c^o. 11./. 12./. Veri. quæstio. 2. 3. 1^m./. 2^m./. 3^m./. 5^m./. 6^m./. quæstio 4. 8. c / 2^m./. Po^a. quæstio. 3. 16. 23^m./. Ma. quæst. 16. 4. c./. Opuſc. 3. c^o. 30. Meta. 12. lec. 11. me^o. g. A./. Causis. lect. 10./. Lect. 13. fi./. Anima 3. lect. 3. * Consilium 8. &c.

99 Intellectus dei, non est aliud, quàm eius uoluntas. Veri. q. 23. 6. c./. 5^m./. Opuſ. 3. c^o. 33. * Contemplatio 27.

100 Nihil pertinens ad intellectum in diuinis, dicitur personaliter, præter uerbum. 1^a. quæst. 34. 1. 2^m./. quæst. 37. 2. 1^m./. 3. 4. c^o. 19. fi.

101 Impossibile est, quòd primum & per se intellectum a deo, sit aliud, quàm essentia eius. 1^a, quæstio 14. 2. 5. o./. 1. dist. 35. 1. 3^m./. 2. c./. distinct. 36. quæstio. 2. 1. 3^m./. distin. 41. 3. o./ Con. 1. c^o. 48./. 74. 1^m./. Opuſc. 3. c^o. 30./. Causis. lect. 13. fi./.

De

Meta. 12. lect. 11. me°. g. * Dæmon 16. Dicere. o. Dies 11. &c. Dionisius 2. Dubitatio. 2. Esse 6. Aeternitas. 3 4. Explar 7. Fatum. 3. &c.

102 Actus intellectus dei, ut terminatur ad deum, est naturalis, non autem ut terminatur ad creaturas, sed est voluntarius & imperatur a voluntate eius. Potentia. q. 2. 3. 4^m. * Forma 137. 138. 139. Futurum 1. 2. 6. Gloria 13. &c.

103 Deus intelligit tantum in actu, nihil autē in potentia. 1^a. q. 14. 2. c./. 2^m./. 9. 79. 2. c./. 1. d. 35. 1. 3^m./. 5. c./. 3. 1. c°. 45. fi./. 56. /. Li°. 2. fi./. Li°. 4. c°. 11./. Opusc. 3. c°. 29./. Meta. 12. lect. 8. me°. d. * Hæresis. 31.

104 Intellectus dei, & hominis, quadrupliciter differunt, scilicet primo quia intellectus noster, simpliciter finitus est, diuinus autem infinitus, secundo quia cum intellectus noster diuersa per diuersas species cognoscat, non potest infinita cognoscere secundum vnam cognitionem sicut intellectus diuinus, tertio quia intellectus noster non potest simul multa cognoscere, & ita infinita cognoscere non posset, nisi successiue ea numerando, quod non est in intellectu diuino, quarto quia intellectus diuinus est eorum quæ sunt, & eorū quæ non sunt, non autem intellectus noster. 3. 1. c°. 69. 12^m./. Li°. 4. c°. 11. Intellectus. 92. * Imago. 18. &c. In. 19. &c. Infirmitas. 2. Instans. 21. 22. Intuitus. Iudex. 3. 4. 8.

105 Deus intelligendo, non cōponit, nec diuidit. 1^a. q. 14. 5. 3^m./. 14. o./. q. 85. 5. c./. 3. 1. c°. 45. fi./. 58./. Veri. q. 2. 8. c./. Meta. 12. lect. 11. fi. l. &c. Perihermē. lect. 3. me°. b. E. Intellectus. 45. * Liber 15. &c. Lumen. 21. &c. Mensura 21. &c. Natura. 2. 18.

Oper. 106 Intellectus dei, non limitatur ad determinatos effectus, 3. 2. c°. 26.

107 Deus intelligit se. 1^a. q. 14. 2. 3. o./. 5. c./. 1, prolo. prin°. C./. d. 35. 2. o./. 3. 1. c°. 47./. 48./. Li°. 4. c°. 11./. Veri. q. 2. 2. o./. Meta. 12. lect. 11. me°. g. h. * Prædestinatio. 1. Prophetia. 83. Publicatio. 3. Ratio. 3. Rationale. 2.

108 Deus intelligit omnia. 1^a. q. 14. 5. o./. 7. o./. 12. c./. q. 79. 2. c./. q. 87. 1. c./. q. 89. 1. c./. 1. prolog. 2. c./. d. 35. 2. 3. o./. d. 36. q. 1. 2. o./. 2. d. 1. q. 1. 5. o./. d. 3. q. 3. 1. 4. c./. 4. d. 49. q. 2. 5. o. 3. 1. c°. 49. vsque. 72./. Lib°. 4. c°. 13./. Veri. q. 2. 3. 4. 5. o./. Hē. 4 lect. 2. fi./. Meta. 12. lect. 11. me°. g. A. * Relatio 44. 69. &c. Roma. 13. Sapientia. 1 1. 45. & c. Scriptura. 20.

109 Deus intelligit omnia simul. 1^a. q. 14. 7. o./. 12. 1^m./. 13. 2. c./. q. 22. 3. 3^m./. q. 27. 5. 3^m./. q. 85. 4. c./. 1. d. 36. q. 2. 1. 4^m./. d. 37. q. 4. 1 1^m./. d. 39. q. 1. 3. c. fi./. 2. d. 1. q. 1. 5. 13^m./. d. 3. q. 3. 4. c./. 3. 1. c°. 55 ./. 69. 12^m./. Li°. 2. fi./. Veri. q. 2. 9. c. fi./. Quol. 7. 2. c./. Opusc. 3. c°. 29./. Causis. lect. 10. * Senatus. 3. Similitudo. 9. Speculum. 2. 3.

110 Deus cognoscit omnia, vnica cognitione. 1^a. q. 9. 2. 4^m./. 5. c./. q. 22. 3. 3^m./. q. 27. 5. 3^m./ q. 28. 4. 2^m./. q. 34. 3. c./. q. 41. 6. c./. 1. d. 35. 2. 2^m./. d. 41. 1. 1^m./. d 45. 4. 5^m./. 3. 1. c°. 69. 11^m./. 76. fi./ Li°. 4. c°. 13. 1^m./. 26. 1^m./. Veri. q. 1. 5. c. fi./. 9^m./. 2 1^m./. q. 2. 13. c./. Po^a. q. 3. 16. 15^m./. q. 8. 1. ci./. q. 9. 5. 9. c./. Ma. q. 1 6. 4. c. h. G.

111 Cognitio dei est certissima, Quol. 1 1. 3. c./. Quol. 12. 3. c. * Verita. 28. 31. 37. &c.

112 Deus cognoscit omnia singularia, distinctissime. 1^a. q. 14. 6. 11. o./. 12. c. fi./. q. 22. 2. 3. c /. q. 55. 1. 3^m./. q. 57. 2. c. fi. q. 89. 4. c./ 1. Prol. 2. c./. d. 35. 3. o./. 5. 1^m./. d. 36. q. 1. 1. o./. d. 38. 3. 5. c./. d. 39 q. 2. 2. c./. 2. d. 3. q. 3. 3. c./. Con. 1. c°. 50./. Deus. 142. 63. vsque. 72./. Li°. 3. c°. 75./. 76./. Veri. q. 2. 4. 5. o./. Po^a. q. 6. 1. c./. Anima 20. c./. Quol. 1 1. 3. c./. Opusc. 3. c°. 134./. 135./. Causis. lect. 10. ./. Perihermen. lect. 14. fi LE. * Virtus. 76. Visio. 10. 1 1. 15. Vita. 20. 22. 24. 25. 26.

Du^m.472^m 113 Oppositum uidetur dicere. 3. d. 14. q. 2. q. 2. 2^m./. Con. 1. c°. 69. fi. Respondeo sicut Dubio. 477°.

114 Deus intelligit enuntiabilia. 1^a. q. 14. 4. o./. q. 16. 5. 1^m./. 1. d. 38. 3. o./. d. 41. 5 c./. Con. 1. c°. 58. 6^m./. 59 /. Veri. q. 2. 7. o.

115 Deus cognoscit infinita. Con. 1. c°. 69./. Li°. 2. c°. 26. 2^m./. 3^m. Opusc. 3. c°. 135.

Du^m.473^m Oppositum uidetur dicere 3. d. 14. ar. 2. q. 2. 2^m./. Con. 1. c°. 69. fi. Respondeo sicut Dubio. 476.

Oper. 116 Videre dei, est approbare, ut maneret quod fecerat, non q alio modo cognoscere, aut placeret ei creatura, antequam faceret. 1^a. q. 32. 1. 3^m./. q. 73. 3. 3^m./. q. 74. 3^m./. 1. d. 36. q. 1. 2. c. * Voluntas. 19. Christus. 113. &c. 117. 119. 121. 132. 134.

117 Deus minimum intelligibile intelligit, claritate infinita. 3. d. 14. ar. 2. q. 3. 3^m.

118 Deus intelligens uilia, non uilescit. 1^a. q. 22. 3. 3^m./. 1. d. 35. 2. 2^m./. 4. d. 50. q. 2. ar. 4 q. 1. 2^m./. Con. 1. c°. 70./. Meta. 12. lect. 11 me°. g. C.

119 Intellectus dei cognoscens mala, non impeditur a consideratione meliorum, sicut fit in nobis, & eius uoluntas ad malum flecti non potest. 1^a. quæstio. 22. 3. 3^m./. Veri. quæstio.

De

23. 2. c. fi.

120 Deus cognoscit se deum, & se patrem, eodem ex parte cognoscentis, non autem eodem, ex parte cogniti. Veri. quæstio. 2. 3. 7. Du^m.414^m

121 Deus pater uidet se in filio, & in creaturis, nihil accipiens ab eis. 1. distinct. 27. quæstio. 2. 2. 4^m./. diltinct. 32. quæstio. 2. 2. 3^m./. 4^m.

122 Deus cognoscit se & creaturas, eadem ratione ex parte cognoscentis, sed diuersa ratione, ex parte cogniti. 1^a. q. 35. 3. 4^m./. Veri. q. 2 3. 6^m./. 9. 4^m.

123 Deus ab æterno cognouit creaturas, & non entia quæ aliquando erunt, non solum ut sunt in deo, uel in eius intellectu, sed etiam in propriis natura. 1^a. quæstio. 20. 2. 3^m./. 1. distinct. 35. 5. 3^m./. distinct. 38. 4. o./. Con. 1 c°. 66. 6^m./. 79. o. ./. Veri. quæstio. 2. 3. 2^m./. 4. 6^m./. Perihēr. lect. 14. medº. fi. E. &c.

124 Deus per ideam, cognoscit omnes conditiones particulares rerum. 1^a. quæst. 14. 1 1. o./. 12. c./. quæst. 15. 3. 4./. 1. d. 36. q. 1. 1. o./. d. 38. 3. 5. c./. 2. distt. 3. q. 3. 3. c./. Con. 1. c°. 63. usque. 72./. Veri. quæst. 2. 4. 6^m./. 5. 7. o./. Quol. 7. 2. c./. Quol. 11. 3. c./. Psal. 32. fi. o.

125 Deus peridistinctas ideas, cognoscit ea quæ sunt aliquando. Non autē per distinctas ideas, cognoscit ea quæ nunquam sunt sed possunt esse, sed per cognitionem suæ potentiæ, in qua sunt. 3. d. 14. ar. 2. q. 2. 6./. Con. 1. c°. 79. o.

126 Per ideas, deus habet cognitionem practicam, & speculatiuam de rebus. 1. d. 36. q. 2. 1. c.

127 Res positiuæ, dupliciter comparantur ad intellectum dei. Primo, ut causatæ, & mensuratæ, secundo, ut cognitæ, sed negationes & defectus, primo modo tantum. Veri. quæst. 1. 10. c.

128 Scientia est in deo perfectissime. 1^a. q. 14. 1 1. o./. 1. d. 35. 1. o./. Con. 1. c°. 44./. 94./. Veri. q. 2. 1. o. * Adam 64. Addere 9. Scientia.

129 Scientia dicitur analogice de deo, & de creatura. 1^a. q. 13. 5. c./. 1. d. 8. q. 4. 3. 1^m./. d. 35. 4. o./. Veri. q. 2. 1 1. o.

130 Oppositum uidetur dicere. 12ē. q. 49. 4. o./. 1. d. 35. 1. 2^m./. 3. d. 23. q. 1. 1. c./. Con. 1. c°. 56./. 92./. Virt. q. 1. 1. c. Respon. Dubio. 474°. Du^m.474^m

131 Scientia dei non est habitus, nec qualitas, nec effectus demonstrationis, uel principiorum, uel habens causalitatem. 1^a. quæst. 14. 1. 1^m./. quæst. 19. 5. c./. 22ē. quæst. 9. 1. 1^m./. 1. d. 4. quæ. 1. 1. c./. d. 35. 4. 7^m./. 5. c./. 4^m./. d. 38. 1. c./. Con. 1. c°. 56./. Li°. 4. c°. 12./. Ver. quæ. 2. 1. 7^m./. 12^m. Habitus 35. * Ars 7. 20 24. Casus 3. Certitudo 10. 14. 18. Cherubin 1. Creatura 7. 8. 10. 33. 34.

Immo scientia dei habet causalitatem. 1. d. 38. 1. c. Respon. Dubio 475. * Dæmon 16. Du^m.475^m

132 Scientia dei non est universalis, nec particularis, nec in potentia, uel habitu, sed semper in actu. 1^a. q. 14. 1. 3^m./. 1. d. 35. 5. o./. d. 36. quæst. 1. 1. 1^m./. Con. 1. c°. 56. * Dubitatio 2. Eligere 2. Ens 22. Esse 6.

133 Immo scientia dei est uniuersalis sima. 2. d. 3. quæst. 3. 2. c. fi. Respon. Dubio. 476. Du^m.476^m

134 Scientia dei, non est inquisitiua uel discursiua. 1^a. quæstio 14. 7. o./. quæst. 85. 5. c./. 12ē. q. 14. 1. 2^m./. 22ē. quæst. 9. 1. 1^m./. quæst. 49. 5. 2^m./. 3^m./. 1. d. 35. 1. 5^m./. d. 36. q. 2. 1. 4^m./. d. 39. q. 1. 3. 5^m./. 7^m./. Con. 1. c°. 57./. Veri. quæst. 2. 1. 4^m./. 5^m./. 2. 2^m./. 3. 3^m./. 4. 5^m./. 7. c./. 9. 5^m./. 13. c./. Po^a. quæst. 9. 2. 10^m./. Quol. 11. 2. 2^m./. Opusc. 3. c°. 29./. Iob 12. lect. 2. me°. B. * Aeternitas 40. 41.

135 Scientia dei est uniformis, & invariabilis. 1^a. q. 14. 15. o./. q. 19. 7. c./. 1. d. 28. 2. o./. 5. c./. d. 39. quæst. 1. 3. 5^m./. Veri. q. 2. 5. 11^m./. 7. 1^m./. 13. o.

136 Scientia dei de seipso, est tantum speculatiua, sed de aliis, est speculatiua & practica simul. 1^a. quæst. 14. 16. o./. quæstio. 34. 3. c./. 12ē. quæstio. 3. 5. 1^m./. 1. Prolo, prin°. E./. Veri. quæst. 3. 3. c.

137 Cognitio dei quadrupliciter se habet ad res. Primo, quas aliquando operatur, secundo quas operari potest, tertio eo modo quo operari non potest, quarto quas operari non potest. Prima est tantum practica actu, secunda tantum in virtute, sed tertia & quarta est tantum speculatiua. Veri. q. 3. 3. o. * Falsitas 11. 12. 18. 24. Oper.

138 Scientia dei duplex, scilicet uisionis, & simplicis intelligentiæ. Prima est tantum entium, secunda est etiam non entiū, quæ possunt esse. 1^a. qu. 14. 9. 12. o./. q. 34. 3. 5^m./. 3^a. qu. 10. 2. 2^m./. 3. c./. q. 13. 1. 2^m./. 1. d. 38. 4. o./. d. 39. q. 1. 2. c./. 4^m./. 3. o./. 3. d. 14. ar. 2. q. 2. c./. 4. d. 49. quæ. 2. 5. c./. Con. 1. c°. 66. o./. 69. 11^m./. Li°. 2. c°. 26. 3^m./. Veri. q. 2. 8. o./. 9. 2^m./. 3^m./. q. 3. 3. c./. 4. 1^m./. q. 8. 4. c./. Quol. 3. 3. c. * Futurum 6. Habitus 35. Hæresis 31. Idea. 22. 23. 30. 34.

139 Scien-

De

139 Scientia simplicis notitiæ dei, & scientia uisionis, nullam habent differentiam ex parte scientis, sed tantum ex parte rei scitæ. Veri. q. 2. 9. 2^m. * Ignis 17. Imago 18. In. 14. 19. 25. &c. Infinitum 7. Instans 21. 22. Intentio 9. Intuitus. Iustitia 87. Liber 15. &c.

Du^m.477^m 140 Deus scit infinita, etiam scientia uisionis. 1^a. q. 14. 12. o./. 3^a. q. 10. 3. o./. Veri. q. 2. 9. o./. q. 20. 4. 1^m./. Quol. 3. 5. o. Oppositum uidetur dicere. 1. d. 39. q. 1. 3. o./. 3. d. 14. ar. 2. q. 2. 2^m./. q. 4. 2^m./. 3. 1. c°. 69. fi. Respondeo Dubio. 477°.

141 Solus deus habet scientiam de futuris contingentibus in se, 1^a. q. 14. 13. o./. q. 86. 3. 4. o./. 1. d. 38. 5. o./. 3. 1. c°. 67 /. Veri. q. 2. 12. o. Futurum 2.

142 Necesse est quòd scientia dei, usque ad singularia se extendat, quæ per materiam indiuiduantur. 1^a. q. 14. 11. c. fi./. 12ē. Cor. 3. lec. 3. me°. H. Deus. 1 12.

143 Scientia dei ad plura se extendit, quàm potentia eius, & potentia, quàm uoluntas eius. 1. dist. 35. prin°. * Misericordia. 23. 31.

144 Deus sciuit aliqua, quæ nescit, & ecōuerso. 1^a. q. 14. 15. 3^m./. 1. d. 39. q. 1. 1. o./. d. 41. 5. o./. Veri. q. 2. 13. 5^m.

Du^m.478^m 145 Oppositum uidetur dicere, quia scitum est in scientæ, ut ipse dicit. 1. d. 35. 5. 3^m. Respon. Dubio 478°.

146 Deus potest scire quod nescit, & uisim, non autem coniunctim. Sed nullo modo potest plura scire quàm scit. 1^a. q. 14. 15. 2^m./. 1. d. 39. q. 1. 2. o./. Veri. q. 2. 13. 5^m. * Natura 28. Necessitas 10. Nescire 1. Nomen 70. Non ens 5.

147 Scientia dei non significatur pluraliter, sicut ratio, & idea, quia magis se tenet scientia ex parte scientis, ut forma eius, ratio autem magis ex parte sciti, sed idea medio modo. 1. dist. 36. quæst. 2. 2. 4^m. * Oratio 46. 47. Ordo 69. Pater 15. Pax 18.

148 Mala sciuntur a deo. 1^a. q. 14. 10. o./. q. 15. 3. 1^m./. q. 18. 4. 4^m./. 1. d. 37. q. 1. 2. o./. 3. c./. d. 38. 1. 2^m./. 2. 3^m./. d. 40. q. 4. 1. o./. 3. d. 31. q. 1. ar. 2. q. 2. c./. 3. 1. c°. 71./. Veri. q. 2. 15. o./. Quol. 5. 2. c./. Quol. 11. 2. o. * Possessio 2.

149 Mala pertinent ad scientiam eius practicam. 1^a. q. 14. 16. c. fi. * Prædestinatio 1. 33. 41. &c. Præscientia.

Du^m.479^m 150 Immo pertinent ad scientiam eius speculatiuam. Veri. q. 3. 3. c. me°. E. Respondeo Dubio. 479°.

151 Scientia dei duplex, scilicet simplicis notitiæ, & approbationis. Secunda est tantum bonorum, sed prima est etiam malorum, idest, peccatorum est cognoscitiua tantum. Quol. 5. 2. c. * Christus 103. 120. &c.

156 Scientia dei habet causalitatem respectu scitorum tantum, secundum quòd cōsequitur formam diuinæ artis & finem. 1. d. 38. 1. c.

157 Scientia dei comparatur ad creaturas, ut ars ad artificiata. 1^a. q. 14. 8. o./. q. 17. 1. c./. q. 21. 2. c./. q. 22. 2. c. fi./. q. 74. 3. 1^m./. q. 91. 3. c./. 12ē. q. 1 3. 2. 3^m./. q. 93. 1. c./. 1. prolo. me°. E./. d. 36. q. 2. 1. c./. d. 38. 1. c./. 1^m./. 3^m./. d. 39. q. 2. 1. c /. d. 45. 3. b. 1./. 3. 1. c°. 66./. Li°. 2. c°. 24. fi./. 26. 5^m./. Veri. q. 2. 5. 8. c./. Quol. 5. 2. c./. Quol. 8. 1. 2. c.

158 Scientia dei, causat res, nostra uero causatur a rebus & dependet ab eis, sed angelica nec causat nec causatur a rebus. 1^a. q. 14. 8. 3^m./. 11. c. fi./. q. 21. 2. c./. 12ē. q. 2. 3. c./. q. 3. 5. 1^m./. 1. d. 19. q. 5. 2. 2^m./. d. 39. q. 1. 2. 2^m./. 2. dist. 26. 1. o./. 3. 1. c°. 61./. 62./. 65. 6^m./. 8^m./. 66. 1^m /. 67. 4^m./. Veri. q. 2. 1. 6^m./. 3. 1^m./. 8. c./. 14. c./. q. 27. 1. c./. Po^a. q. 3. 17. 19^m./. 29^m./. quæst. 7. 10. 5^m./ quæst. 9. 9. c. me°. F./. Anima 20. c./. Quol. 7. 3. c./. Roma. 3. lec. 1. me°. B.

Cognitio uix. 159 Deus est cognoscibilis, ab omni intellectu creato. 1^a. q. 12. o./. 12ē. q. 93. 2. o./. 1. d. 3. q. 1. o./. 3. 1. c°. 10. usque. 15./. Li°. 3. c°. 57./. Li°. 4. c°. 1./. Veri. q. 8. 1. o./. Quol. 10. 17. o./. Psalm. 8. me°. d. fi./. Io. lec. 1 1. o. * Abiicere. Abstractio 17. &c.

160 Intellectus creatus, potest uidere deum per essentiam. 1^a. q. 12. 1. o./. 4. 3^m./. 12ē. q. 5. 1. c./. 4. d. 49. q. 2. 1. o./. 3. c°. 51./. 54./. 57./. Quol. 7. 1. o./. Quol. 1 o. fi./. Opusc. 3. c°. 104. Matth. 5. prin°. b. D. * Adam 1. &c. 81. Addere 9.

161 Deus nō potest uideri per essentiam naturaliter, ab aliqua

De

creatura. 1^a. q. 12. 4. o./. q. 23. 1. c./. q. 56. 3. c./. 2^m./. q. 62. 1. 2. 9. c./. q. 26. 1. 2. 9. c./. q. 64. 1. 2^m./. quæst 94. 2. c. fi./. q. 108. 4. c./. 12ē. q. 5. 5. 7. c./. 3^a. q. 10. 4. 2^m./. 2 d. 4. 1. c /. d. 23. q. 2. 1. c./. d. 27. 4. c./. d. 28. 1. c. fi./. d. 29. 1. c /. 3^m./. 4^m./. 3. 3^m./. d. 30. q. 1. 1. o./. d. 33. q. 2. 2. c./. 3. d. 10. q. 2. ar. 2. q. 2. o./. d. 27. q. 2. 2. c./. dist. 35. q. 2. ar 2. q. 2. o./. 4. d. 49. q. 1. ar. 2. q. 3. c./. q. 2. 6. o./. Con. 1. c°. 3./. Li°. 3. c°. 49. 1^m./. 52./. 57. 1^m./. 147./. Li°. 4. c°. 91./. 1^m./. Veri. quæstio. 8. 3. o./. q. 10. 11. o./. q. 18. 1. 1^m./. q. 19. 1. 2. fi./. q. 20. 2. c./. q. 29. 1. c /. Ma. q. 4. 1. 1 4^m./. q. 5. 5. 5^m./. Anima 7. 4^m./. 17. 10^m./. Opusc. 3. c. 105 /. Rō. lec. 6. fi. C./. 1ē. Tim. 6. le. 3. fi /. Col. lec. 4. prin°.

162 Isaias uidit dominum per repræsentatam imaginationem. Isa. 6. prin°. C./. Io. l. c. 1 1. prin°. G. * Agiographæ 2. Amor 62. Angelus 306 &c. 357. &c. 397. &c.

163 Immo homo in hac mortali carne uiuens, non potest uidere deum. 12ē. quæstio. 5. 3. c./. quæst. 93. 2. o./. Isa. 6. prin°. B. Respondeo sicut Dubio. 485°. * Anima 170. 173. 178. 193. &c. Antonius 1. Apostoli 1. &c. 16. Aqua 3. 4. Argumentum. 6. 7. Du^m.480^m.

164 Nec interior nec exterior usus, potest uidere, nisi moueatur a uisibili. Et secundum quòd perfectius immutatur a uisibili, melius uidet. Et tunc perfectissime uidet, quando recipit actionem uisibilis, secūdum totam suam uirtutem. Et inde est quòd idem uidetur diuersimode a diuersis, & interius & exterius, a quibusdam melius, & a quibusdam peius. Hoc igitur uisibile quod est deus, nihil perfecte apprehendit, nisi quod totum ipsum capit. Et ideo solus deus sic se uidet. Ab his autem minus perfectum uisum habentibus, uidetur secundum similitudines quasdam bonitatis ipsius, siue in rebus sensibilibus, siue in imaginibus, siue in speciebus intelligibilibus, secundum Chrisostomum. Et hu iusmodi est usio eorum quæ uiderunt prophetæ, per lumen prophetiæ, & quæ uidemus per fidem, & quæ uidentur per lumen rationis, & a philosophis, qui cognouerunt deum. Isa. 6. prin°. B. * Aristoteles 7. Ars 24. &c. Assensus.

165 Talem uisionem imag nariam immediate prophetæ a deo percipiebant, & non mediantibus angelis. Isa. 1. prin°./. c°. 6. prin°. C.

166 Oppositum uidetur dicere. 12ē. q. 98. 3. c./. 6. b./. Gal. 3. lec. 7. me°. H. Respon. Dubio 481°. Du^m.481^m.

167 Vel talem uisionem percipiebant a deo, etiam mediantibus angelis. Et huius ratio potest esse & ex parte finis uisionis & ex parte principij. Ex parte finis, quia angelus reuelans, intendit ducere hominem in cognitionem dei, & non in cognitionem sui. Et ideo format uisionem de deo, ut ex his quæ figuraliter uidentur, homo aliquid de deo cognoscat. Ex parte autem principij, quia tota uirtus angelici luminis ad manifestandum, est ex deo auctore, qui est fons luminis. Dicitur autem dominus loqui ad Moysen, facie ad faciem, propter eminentissimum modum claræ uisionis, quo Moyses super alios prophetas uidit. Sed dicitur, quòd quidam uident in speculo æternitatis, non quia ipse deus dicatur speculum æternitatis, sed ipse species quę sunt in animo prophetæ. Et dicuntur speculum æternitatis, inquantum refultat in eis dispositio sapientiæ æternæ. 22ē. q. 173. 1. c. fi./. Isa. 6. prin°. D. * Assimilatio 3. &c. 10. &c. Assistere 2. &c. Attingere 3.

168 Qui impurus est, non pōt intrare in tēplū dei, quanto magis nec deum uidere? Isa. 6. me°. H. Attributa 6. 12. 13.

169 Iacob uidit dominum facie ad faciem, & salua facta est anima eius. 1^a. quæstio. 12. 1 1. ar. 1./. 1^m./. Isa. 6. me°. H. * Auctoritas 3. Balaham. Baptismus 44. &c. 155. Batitudo 53. &c. 125. Benedictus 1. Bonitas 1. 14. 15. Caligo. Capacitas 5.

170 Deus non potest uideri per essentiam, in hac uita mortali. 1^a. quæst. 12. 1 1. o./. quæst. 13. 1. c./. 2. 3^m./. 12ē. quæstio. 5. 3. c./. quæstio. 93. 2. o./. 22ē. quæstio. 180. 5. o./. 3. distinct. 27. quæstio. 3. 1. c./. distinct. 35. quæstio. 2. art. 2. quæstio. 2. o./. 4. distinct. 49. quæstio. 2. 1. 1^m./. 7. o./. Con. 3. c°. 47./. 48. 1^m./. Li°. 4. c° 91. 1^m./. Veri. quæstio. 10. 11. o./. Quol. 1. 1. o./. Iob 19. h./. Ioan. lec. 1 1. o./. 2ē. Cor. 12. lec. 1. fi. A. &c. * Charitas 73. 124. &c.

171 Immo Paulus & Moyses uiderunt deum per essentiam. 1^a. q. 12. 11. 2^m./. 22ē. q. 174. 4. c./. 5. 1^m./. q. 175. 3. o./. q. 180. 5. c./. 4. d. 49. q. 2. 7. 4^m./. 5^m./. Veri. q. 8. 5. 5^m./. 6^m./. q. 10. 11. c./. 1^m./. 2^m./. q. 12. 6. 12^m./. 7. c./. 9. 1^m./. 14. c./. q. 13. 2. o./. q. 18. 1. 13^m./. Isa. 1. prin°. A./. Io. lec. 11. o./. 2ē. Cor. 12. le. 1. me°. E. &c., Respondeo sicut Dubio 486°. Moyses 1. Du^m.482^m

172 Illa usio, nō fuit extra genus prophetiæ. 22ē q. 174. 5. 1^m./. q. 175. 3. 2^m. * Cayphas. Cæcitas 1.

De

173 Quòd aliqui dicuntur uidisse deū, debet intelligi per imaginariam, uel corporalem uisionem, per species interius uel exterius apparentes.ʒ.3.cº.47.prinº./.Ver.q.10.11.c./.4m./.Isa.1.prinº./.cº.6.prinº.C. * Certitudo 8.10.14.15.20.24.

174 Potest miraculose fieri, quòd diuina uirtute, aliquis intellectus creatus, non habens nisi dispositiones uiæ, eleuetur ad uidendum deum per essentiam, nec tamen ex tali uisione potest dici beatus simpliciter, sed secundum quid tantum, inquantum scilicet communicat in actu beati.4.d.49.q.2.7.c. *Cogitatio 7.8.9.Cognitio 5.&c.31.35.Commendatio. Comprehendere 1.4. Comprehensor.o.

175 Deus in uia nec perfecte uideri, nec cognosci potest. Opusc.61.cº.24./.Isa.6.prinº.C. * Conceptio 15.16.

176 Cognitio diuinorum triplex, scilicet naturalis, per fidem, & beatorum.1.prolo.prinº.C.&c.

177 Omne cognoscens, cognoscit implicite deum in quolibet cognito, quia nihil est cognoscibile, nisi per similitudinem primæ ueritatis.Veri.q.22.2.1m. * Creatura 3.4.7.8.9.Credere 1.&c.7.&c.14.&c.Delectatio 54.100.&c.

178 Cognitio diuinæ ueritatis & bonitatis duplex, scilicet cognitio pure speculatiua, & cognitio affectiua seu experimētalis.1ª.q.43.5.2m./.q.64.1.c./.12æ.q.112.5.c./.1m.7.5m./.22æ.q.97.2.2m./.q.154.5.c./.q.162.3.1m./.quæst.180.5.2m./.1.prolo.ar.1.2m./.d.15.quæst.5.3.o./.3.dist.23.L./.Opusc.9.q.31. * Dæmon 10.&c.20.&c.Desiderium 15.Dies 12. Docere.3.4.8.&c.

179 Per illustrationem diuini luminis, de facili possunt quæcumque uideri.22æ.q.180.5.3m. Doctrina.o.

180 Cognoscimus essentiam dei in hac uita, secundum quòd repræsentatur in creaturis, non autem ut est in se.1ª.q.12.12.c./.q.13.2.3m./.q.32.1.c./.q.86.2.1m./.3.d.27.q.3.1.c./.Veri.q.10.11.o. Creatura 8.9.infr. * Domus 3.Aenigma 2.3. Extasis.

181 Solus homo uiator, cognoscit deum per creaturas.1ª.q.12.12.o./.1.d.3.q.1.3.o. * Filiatio 33.&c.Finis 77.81.

182 Creatura uenit in cognitionem dei tripliciter, scilicet per uiam causalitatis, eminentiæ, & remotionis.1ª.q.12.12.c./.q.13.1.c./.8.2m./.10.5m./.q.84.7.3m./.1.d.2.3.c./.d.3.prinº./.quæst.1.3.c./.5m./.d.35.1.c./.2.d.3. quæst.1. 3.c./. Con.3.cº.49./.Poª.q.7.5.c./.2m./.q.9.7.c./.Ma.q.16.8.3m./.Dionysius.lect.3.o./.Roma.lect. 6.fi.K. &c. * Fortitudo 3.44. Futurum. 5. 6.

183 Philosophi uenerunt ad cognitionem dei quadrupliciter, scilicet causalitate, æternitate, excellentia, & incomprehensibilitate.Ioā.prolo.prinº. * Gloria 2.5.13.14. Gratia 137.159.Habitus 27.28. Ostiarius. Iacob 3.&c.

184 Gradus triplex in cognitione diuinorū. Primo relinquendo sensum, secundo phantasias corporum, tertio rationem naturalem.1.prolo.L.prinº.C. * Idolatria 2.9.11. Illuminatio 8.&c. Impedimentum 2.

185 Mens hominis tripliciter proficit in cognitione dei, primo quo ad efficaciam eius, secundo quo ad nobiliores effectus, tertio quo ad eminentiam seu remotionem. Trin.2.c. *Impuritas 2. In.22.26. Inebriari. Infernus 6. Intellectus 31.286.&c. 300.

186 Intelligere deum, est finis rationalis creaturæ.1.prolo.1.c./.3.d.24.ar.3.quæst.1.1m./.Con.3.cº.25./.37. Beatitudo 8. * Inuestigatio 2.

187 Deum esse possumus cognoscere, per rationem naturalem.1ª.q.12.12.o /.Trin.2.o. Deus 7.&c. * Iubilus 3.

188 Similitudo intellectus nostri, non sufficienter probat aliquid de deo, propter hoc quòd intellectus non uniuoce inuenitur in deo & in nobis. Et inde est, quòd Augustinus dicit, quòd per fidem uenitur ad cognitionem, & non econuerso.1ª.q.32.1.2m.fi.

189 Intellectus noster intelligit totum deum, non autem totaliter.1ª.q.12.7.3m./.3ª.quæst.10.1.2m./.3.d.14.ar.2.q.1.2m./.d.27.quæst.3.2.o./.4.d.49.q.2.3.3m./.Con.3.cº.55.fi./.Veri.q.2.1.3m./.q.8.2. c.fi./.1m./.2m./.6m./.4.11m./.quæst.20.5.c./.Poª.quæst.7.1.2m./.Virt.q.2.10.5m./.Opusc.3.cº.106./.Ioan.lec.11.meº.a.F./.fi.b.I./.Ephe.5.lec.3. meº.K. * Iuramentum 2. &c.35.

190 Deus non est primum cognitum, ab intellectu nostro.1ª.q.88.3.o /.Trin.3.o. * Ius 4.

Dum.483m 191 Immo deus est primum obiectum intellectus, quia ratio & causa ueritatis alicuius obiecti, primo apprehenditur a potentia.22æ.q.1.1.c./.Quol.7.5.c. Respon. sicut Duº. 752º. * Lex 25.29.30.71.&c.126.&c. Loqui 4.5.

192 Deus quadrupliciter uidetur non per essentiam, sed per speciem sensibilem, imaginariam, intelligibilem, abstractam & infusam.Isa.1.prinº./.Io.lec.11. prinº.F.&c. * Magi 2.

De

Mansuetudo 4.Maria 61.

193 Quilibet intellectus etiam infimus, potest per gratiam deū uidere deum per essentiam.1ª.q.109.1.o./.ʒ.3.cº.57.

194 Deus perfectius cognoscitur per gratiam, quàm per naturam a nobis.1ª.q.12.13.o. * Martyrium 16.17.

195 Intellectus noster indiget noua illuminatione, respectu supernaturalium, non autem respectu naturalium.1ª.q.1.1.c./.1m./.2m./.1.prolo.1.2m./.Trin.1.o./.Moyses.2. *Medium 20.21.Metaphysica.1.6.10.16.29.

196 Solus deus format mentem per gratiam, & per lumen connaturale, non autem per aliud lumen immediate.1ª.quæst.106.1.3m./.2.d.7.q.2.2.4m./.d.9.2.3m./.d.16.3.3m./.d.23.q.2.1.2m./.3.d.13.q.2.1.3m./.4.dist.49. q.2.7.1m./.Veri.q.9. 1.c./.1m./.q.11.1.15m.Gratia 66. *Metaphora 6.c.Miraculum 22. Motus 55.Moyses 1.2.3.Natura 27.28.35.

197 Lumen diuinum dupliciter nobis in uia communicatur, scilicet uno modo modice, & quasi sub paruo radio.Et hoc est lumen naturalis intellectus, qđ est quędam participatio illius lucis æternæ, multum tamen distans, & ab illa deficiens.Alio modo in abundantia quadam, & quasi in quadam solis præsentia, ubi acies mentis nostræ reuerberatur, quia supra nos est, & supra sensum hominis, quod nobis ostensum est. Et hoc est lumen fidei, quæ nullā patitur opinionem, infra suos terminos.Opusc.72.prinº.

198 Ad cognitionem dei naturalem angelis, & supernaturalem homini, eleuantur per gratiam uiri contemplatiui, merentes diuinas reuelationes, etiam post lapsum.Sed multo amplius in primo statu, per gratiam originalis iustitiæ.2.d.23.q.2.1.c. * Nitor 1. Nomen 37.&c.51. Officium 1. Oratio 2.&c. Paradisus 1,Pax 16.&c.

199 Ad uisionem dei naturalem, oportet purgari mentem a sensibus & phantasmatibus. Sed per fidem, ab erroribus, & rationibus naturalibus. Per essentiam uero, a culpa & miseria.1.d.2.L.prinº. * Perfectio 58.60.&c.70.

200 Intelligentia qua apprehendimus diuina, miscetur sensibus in iudicando, non autem in apprehendendo. Veri. q.13. 3.7m.

201 Inter deum & mentem nostram, datur medium, quo ad gradum naturæ, non autem ut est obiectum beatitudinis.12æ.quæstio.5.1.3m./.2.distinct.16. 3.3m./.distin.23. quæst.2.1.2m./.Veri.quæst.18.1.7m./.quæst.27.1.10m./.Anima 7.11m. * Persona 26.&c.

202 Necesse est cognoscere duo de deo, scilicet gloriam eius in qua est gloriosus, & opera eius.Psal.18.prinº.G. *Possessio 2. Præceptum 28.29.&c. Opera

203 Cognitio dei triplex, scilicet figuralis, specularis, & aperta. Prima est iudæorum, secunda christianorum, & tertia beatorum.Psal.47. * Prædestinatio 41.&c.Principium 13.&c. Promulgatio 1. 2.

204 Noñ est possibile, uidere rationes rerum in diuina essentia, nisi ipsa uideatur.22æ.quæstio.173. 1.c./. Veri.quæstio.12. 6. c./.10m. * Qui est.o. Raptus 6. &c. Ratio 41.&c. Relatio 44.94.&c. Repręsentatio 3. Reuelatio 5.&c. Saluari.6.8.&c.

205 Ad uidendum deum, homo post peccatum indiget triplici medio, scilicet a quo ut speculo, scilicet creatura sensibili, in quo, idest, similitudine accepta a creatura, & lumine naturali, uel gratiæ, idest, fidei, & sapientiæ. Sed ante peccatum indigebat tantum similitudine & lumine eleuante & dirigente mentem. Beati autem, tantum tertio. Sed deus nullo. Veri.q.18.1.1m./.2m./.4m.

206 Creatura rationalis non potest eleuari ad uisionem dei per essentiam, nisi totaliter fuerit depurata.ʒ.4.cº.91.5m.

207 Dei non est demonstratio, nisi per effectum.1ª.q.3.5.c.fi./.Con.1. cº.25./.Poª. quæst.7. 3.c.fi./.Posterm. lect.41. meº.c. Deus 7.

208 Illud uerbum Iob, Semel loquitur deus, referendum est ad æternam dei locutionem, qua deus pater uerbum unicum protulit sibi coæternum. Et tamen potest dici, quòd licet idem corporali uoce deus protulerit, non tamen propter idem, sed ad ostendendum diuersum modum quo homines participare possunt similitudinem filiationis æternæ. Vnde filius dei non habetur ex qualicumque cognitione dei, sed tantum ex ea quæ est cum amore. 1ª. quæstio. 43. 5.2m./.3ª.quæstio. 45. 4.1m./.1. distinct.15. quæstio. 4. 1.3m. * Sapientia 21. &c. Scientia 73. 156. &c. Scientificum 1. Scriptura 1. &c. Scrutatio. Secreta. Sensus 12. Similitudo 7. &c. Sors 5. Speculum 2. &c. Spes 74. Templum 2.

209 Cognitio dei acquiritur per alia.Sed postquàm iam cognoscitur, non per alia cognoscitur, sed per se 22æ. q. 27. 3. 2m.

Tenebræ,

De

Tenebrę 2. 5. Terra 1. Testamentum 4.&c. Testis 13. Transumptio. Veritas 16.&c. Vestigium 1.2.8.&c. Via 2.13. Vita 78.&c. Voluntas 19. Christus 103.

Cogº.btā.120 Beati vidēt de Deo quid est. Ver.q.8.1.7m. * Abstractio 17. &c. Aduentus 9. Amor 281.

211 Videre Deum facie ad faciem, est videre eum per essentiā immediate 1ª.q. 12.11.ar.1./.4.d.49.q.2.1.16m./.ʒ. cº.51./.1æ.Cor.13.lec.4.meº.D.&c. * Angelus 144.306. 327. &c. 357.&c.386.395.444.&c.499.500.

Dum.484.212 Oppositum videtur dicere 1ª.q.12.11.1m.fi./.12æ. q. 98. 3. 2m. Respondº. sicut dubio 486º.

213 Essentia Dei uidetur immediate, & semper a quolibet beato 1ª.q.12.2.o./.q.58.1.c./.q.62.9.c./.q.106.1.1m./. q. 112.3.c./.12æ.q.5.6.3m./.3ª.q.9.3.3m./.q.10.4.1m./.2.d.9.2.3m./.3.d.14.ar.1.q.3.4.5.c./.ar.2.q.1.c./.4.d.9.ar.1.q.1.3m./.d.49. q.2.1.o./.ʒ.3.cº.62./.Ver.q.18.1.1m./. Quol.7.1.o./. Quol.10.fi./.Isa.6.prinº.C.&c./.Matth.5.prinº.D.&c.Io.lec.11.meº.a.I./.cº.7.lec.3.meº.g.D./.1æ.Cor.13.lec.4.meº. D.&c./. Phil.3.lec.2.fi.D. * Anima.130.&c.170.183. Ascendere 15.&c. Assimilatio 13.

214 Essentia Dei, est in intellectu beatorum, vt forma, quo ad operationem, non autem quo ad esse 1ª.q.12.2.3m./. 5. c./.3ª.q.9.2.c./.3.3m./.3.d.14 ar.1.q 4.2m./.ar.2.q 1.c./.4.d.49.q.2.1.o./.6 c.ʒ.3.cº.51./.52.2m./.3m./.53./.55.1m./.Ver.q.8.1.c./.4m./.5m./.6m./.7m./.2.c /.3m./.3.c /.4.c./.5.4m./.q.10.4.11.c. Quol. 10.fi./. Opusc.3.cº.105.

215 Essentia Dei, per nullam speciem creatam repræsentari potest 1ª.q.12.2.o./.6.11.c./.q.56.3.c./.22æ.q.175.4.o./. 3ª.q.9.3.3m./.3.d 14.ar.1.q.3.c./.ar.2.q.1.c./.4.d.49.q.2.1.c./.3m./.7 c./.ʒ.3.cº.49./.51.1m./.Libº.4.cº.7.12m./.Ver.q.8.1.o./.q.10.11.c./q.18.1.1m./.Trin.2.c./.Quol.7.1.c./. Dionysius prº./Opusc.3.cº.105./.264./.Io.lec.11.prinº.a.H./.cº.1.. lec.2.fi.e.E./.1æ.Cor.13 lec.4.meº.E./.2æ.Cor.12.lec.1.fi.B. *Baptismus 155. Beatitudo 4. &c. 22. &c. 72.82. &c. 94. &c.Beatus 4. &c.

216 Immo Deus, & Angeli cognoscuntur a nobis per species impressas, & non per species abstractas 1ª.q.12.2. c./. 13.c.

Dum.485.217 Immo anima rationalis repręsentat Deum 1ª.q.12.2.c. Respondeo Dubio 485º. * Benedictus 1. Carentia Charitas 30.&c.

218 Anima rationalis repræsentat Deum, secundum ꝙ Deus refertur ad creaturas, vt causa, & ut conseruans. Opusc. 61. cº.47.

219 Hoc non ostendit, ꝙ Deus videatur in patria per speciem suam. Nam ostensum est hoc esse impossibile. Sed in via cognoscit quandoque Deus non quidem per speciem a creaturis acceptam, sed interius a Deo formatam. Vnde ibidē dicebatur, ꝙ non quærebatur de visione Dei per essentiā Opusc.72. q.7. * Cogitatio 9.Comprehendere o.Comprehensor o.Contemplatio 3.&c.Contemplatiuus o.

220 Essentia Dei non potest videri ab aliquo intellectu creato, sine lumine supernaturali, idest gloriæ 1ª.q.12.2.c./.1m./.5.o./.22æ.q.174.5.1m./.q.175.3.2m./.3ª.q.10.4.c./.q.45.2.c/.2.d.31.q.2.1.5m./.3.d.14.ar.1.q.2.1m./.q.3.c.ar.2.q. 1. c./. 4. d.49.q.2.1.15m./.6.c./.ʒ.3.cº.53./.54./.Ve.q.8.3.6.o/.q.10.11.c./.11m./.q.13.2.c./.q.18.1.1m./. q. 20. 2. c./. Quol. 7.1.o./.Quol.10.17.c./.Opu.3.cº.105./.2æ.Cor. 12.le.1.fi.B. * Damnatio 11.&c.41.&c. Delectatio 100.&c.Dos.1.4.&c.

Dum.486.221 Oppositum videtur dicere, Ver.q.10.11.c./.1m./.11m./. Respondeo dubio 486. * Exordium 1. Felicitas 1.3.4.

122 Quidam clarius aliis, videbunt essentiam Dei 1ª.q.12.6.o./7.8.c./.q.62.9.c./.2.d.9.3.c./.d.10.1.c./.d.11.q.2.2.c./.4.d.49 q.2.4.o./.q.3.ar.5.q.4.o./.ʒ.3.cº.58./.59.4m./.Ver.q.20.4.5./ Opusc. 3. capº.127./.223.

223 Deus solo intellectu videri potest, quia quælibet potentia sensitiua se extendit tantum ad corporalia 1ª.q.12.3.c./.3m /.22æ.q.175.4.c. * Fides 68.70. 96. &c. 135. Fructus 3. 11. Frui 4.&c. Gloria 18.&c.Habitare o. Hæresis 72. 73. 119. Humilitas 19.

224 Deus a nullo oculo corporali, potest videri 1ª q.12.3. o./.4.3m./.22æ.q.175 4.c./.2.d.8.6.c./.4.d.10.ar.4.q.1.3m./.d. 48.q.2.1.c./.d.49.q.2.1.1m./.13m./.2.o./.ʒ.3.cº.51.fi./.Iob. 19.fi./.Matth.5.prinº.b.D./.Io.lec.11.meº.a.fi.

225 Beati vident essentiam Dei oculis corporalibus per accidens, non autē per se 1ª.q.12.3.2m./.4.d.48.q.2.1.c /. d. 49.q.2.2.o./.Matth.5.prinº.b.F. * Iacob.3.4.Limbus 3.4.Loqui 4.Lumen 24.25. Maria 61.Martyrium 16.17.

226 Naturale est homini, ꝙ aliquando videat essentiā Dei 1ª.q.12.1.c/.3ª.q.9.2.3m./.Cont.3.cº.50./ 51.prinº./.57. 2m./.Ver.q.13.1.1m./.3.6m./.q.18.1.5m. * Mundicia 1. Natura 28. Oratio 1. 79. Paradisus 1. Peccatum 333. Pœna 1.&c.

De

38.40.76.&c.94.96.

217 Desiderium videndi deum, debet esse intimum, anxium, æquum, & assiduū. Psal.26.meº h. * Perfectio 63.65. &c. Persona 2.9.

228 Deus videri non potest, per essentiam, nisi videatur trinitas personarum 22æ.q.2.8.3m. * Prophetia 30. &c. Rachel.

229 Visio dei per essentiam, vt est species rerum, est perfectior visione eius, vt est obiectum beatitudinis 1ª. q. 12.8.3m./.4.d.49.q.2.5.6m./.Cont.3.cº.56.fin./. Ver.q.12. 6.10m. * Raptus 6.&c.Sanctus 7. Speculum 2.3.4. Theologia. 8.

230 Omnes beati post diem iudicii videbunt omnia, quæ deus scit scientiam visionis 4.d.49.q.2.5.c./.1m./.12m.Beatus 11. * Trinitas 5.6.15.

231 Oppositum videtur dicere. Ver.q.8.4.c. Responº. dubio 487º. * Visio 15.16.Vita 9.Christus 120.&c. Dum.487.

232 Omnes videntes essentiam Dei, cognoscunt omnes creaturas, saltem in specie, & forte proprietates earum. 4.d. 49. q.2.5.1m./.Cont.3.cº.59./.Ver.q.8.4.1m./.5m.

233 Beati vident in essentia Dei simul omnia, quæ aliquando vident 1ª.q.12.10.o./.q.58.1.c./.2.o./.2.d.3.q.3.4.c./.3. d.14.ar.2.q.4.o./. Cont.3.cº.60./.61.1m./.Ver.q.8.4.14m./.15./.14 c./.q.20.5.c./.Quol.7.2.c./.Opusc.9.q.48.

234 Videntes essentiam Dei, non vident omnia quę Deus facit, vel facere potest 1ª.q.12.8.o /q.57.5.2m./.q.106. 1. 1m./.3ª.q.10.2.c./.d.9.3.3m./.5m./.d.10.1.1m./.d.11.q.2.2. o./.L./.3 d.14.ar.2.q.2.o./.4.d.45.q.3.1.c./.4m./.d.49.q.2.5.o./.Con.3 cº.56./.59./.Ver.q.8.4.o./.q.12.7.o./.q.20.4.c./.5.o.

235 Beati vident res in essentia dei, non per similitudines earū sed per essentiam dei 1ª.q.12.9.o./.10.c./.3ª.q.3.3m./.3. d.14 ar.1.q.3.1m./.q.4.o./.q.5.c./.Ver.q.8.5.o./.q.20. 3. 4m./.Anima 18.18m./.Opusc.3.cº.165.

236 Quilibet videns essentiam dei, videt omnia, ad quæ se extēdit tota capacitas naturalis. Cont.3 cº.54.4m.

236 Quanto quis limpidius uidet essentiam Dei, tantò plura in eo uidere potest 1ª.q.12.8.c./.q.106.1.1m./.22æ.q.180. 5.3m/ 3ª.q.10.2.c./.2.d.11.q.2.2.c./.3.d.14.ar.2.q.2.c./.4.d.49.q.2.5.c./.4m./.12m./.Ver.q.8.4.c./.q.20 2.4.5.o./.Opusc.3. cº. 2./.3./.127.

238 Quilibet videns deum, videt omnia quæ pertinet ad perfectionem Intellectus .s.species, & genera, & rationes rerum. 1ª.q.12.8.4m./.ʒ.3.cº.59./.60.1m./.4m.

239 Res videntur in essentia dei, seu in verbo, sicut effectus in causa, & conclusio in principio.s.vnite, nō aūt sicut in speculo 1ª.q.12.8.c./.22æ.q.173.1.c.fi./.2.d.11.q.32. 4m./. 4. d.59.q.2.5.6m./.Ver.q.2.4.7m./.q.8.4.c./.q.8.4.5.c.

240 Per cognitionem specierum naturalium, indiuidua sub eis existentia, cognoscuntur ab intellectu deum uidente.Con.3.cº.56.5m.

241 Oppositum uidetur dicere 1ª.q.12.8.4m./.ʒ.3. cº. 59./. 60.1m./.4m.Responº.dubio.488º. Dum.488m.

242 Quilibet videns essentiam dei, videt omnia quæ aliquando sunt in rerum naturam. Cont.3.cº. 59.2m.

243 Et omnia quæ deus produxit ad perfectionem vniuersi. ʒ.3.cº.59.3m./.5m.

244 Et totum ordinem uniuersi.Con.3.cº.59.1m./.4m.

245 Per uisionem dei nō solum ratio glorificatur, sed totus homo 12æ.q.3.3m./.2.d.31.q.21.5m. Opere.

246 In visione Dei, tria sunt desiderāda.s.summa pulchritudo, maxima bonitas in quam est summa delectatio, & cognitio ordinis uniuersi. Psal.26.prinº.c.G.

247 Solus deus non potest uideri per essentiam, sine magno gaudio, & delectatione 4.d.48.q.1.3.o./.Opusc.3.cº.168.

248 Videns essentiam dei, nō potest de cetero peccare 1ª. q.94.1. c./.q.100.2.c./.Opusc.3.cº.169.

249 Videns essentiam dei, potest omnes creaturas amare. Sed non diligit secundum omnes rationes quibus sunt diligibiles, quia non apprehendit eas, Ver.q.8.4.5m Opere.

250 Cognitio dei perfecta, idest realis tollit omnem turbationē non autem cognitio similitudinis.Psal. 38.meº.e.k.

251 Deum uidentium, diuersi sunt gradus.s.in fonte, & in subiecta natura.Opusc.61.cº.27.

252 Visio dei dupliciter impeditur, scilicet contrarie a culpa, & pœna, & negatiue per defectum habitus gloriæ 2. d.28.q.2.1.5m.

253 Carentia uisionis dei est pœna totius hominis, & non tm̄ rationis 2.d.31.q.2.1.5m.

254 Carentia uisionis dei non est pœna affligēs pueros, & alios in lymbo 2.d.20.q.2.3.4m./.d.33.q.2.1.4m./.d.29. 1. 4m./. d.30.q.1.1.5m./.d.33.q.2.2.o /.3.d.15.q.2.ar.3.q.3.3m./.4. d.46 L.prinº./.Ma.q.4.1.14m./.q.5.1.3m./.3.o.

255 Sancti in lymbo statim post passionem Christi uiderunt es-

sentiam

De

sentiã dei 3.d.18.ar.6.q.3.2m /.d.22.q.2.ar.1.q.1.2m./ q3.3m.
256 Non añt prius 4.d.45.q.3.1.1m.
Voluntas 257 Voluntas est in Deo 1a.q.19 1.o /.q.18.1.c./.1.d.45.1.o./. Con.1.co.72./.93.2m./.Libo.4.co.19./.Ver.q.23.1.o./.Opu. 3.co.32./.35. * Actus 161. Amor 156.Angelus 594.Appetitus 35.36.37.38.Appropriatio 1 16. Assumere 59.
258 In Deo non est appetitus naturalis, sed tantum uoluntarius, quia determinat omnia, & a nullo determinatur 3.d. 27.q.1.2.1m.
359 Voluntas dei, est suum esse, sed differt ab eo secundum rationem 1a.q.19.1.c./.2.1m./.q.54.2.c./.q.61.2.1m./.2.d.15.q. 3.1.3m./.Con.4.co.19. *Bonitas 32.Cadere 1.Causa 39.65 &c.73.&c.Cælum 115.Cibus 11.Circulus 3.4.
260 Voluntas dei est sua essentia 1a.q.19.1.3m./.q.20.3.2m./.q. 59.2.c./.1.d.10.1.2m./.d.45.1.3m./.Con.1.co.73./.Libo.4.co. 19./.Pota.q.3.15.6m./.20m./.q.10.1.5m./.Ma.q.3.1.c./.q.16. 9.7m./.Opu.3.co.33./.34. * Circuncisio 20.21.
261 Voluntas dei est tantum una numero, licet sit multorũ uolitorum 1a.q.19.2.4m./.5.c./.q.27.5.3m./.q.41.6.c./.1.d.45.
262 Voluntas Dei non est in potẽtia, nec in habitu, sed in actu Con.4.co.19. * Claritas 17.18.Conscientia 19.Cõuersio.3
263 Voluntas dei est suum uelle. Opusc.3.co.34. * Dæmon 57. 85.86.Dolor 27.Donum 8.
264 Voluntas Dei non est aliud q̃ suum intelligere.Opusc.3.co 33. * Electio 16.&c.Fatum 1.2.Finis 17.Fruitio 11.
265 Hæc omnia in symbolo, breui articulo comprehendũtur, cum nos credere in unum deum oĩpotentem profitemur Opusc.3.co.35.
266 Deus communicat naturam suam, per actum uoluntatis, non autem creatura, quia in solo Deo idem est intellectus, uoluntas, & natura 1a.q.27.3.2m./.3m./.4.c./.q.59.2.c./.1.d. 13.2.2m./.Con.4.co.19./.23.fi./.Ver.q.22.10.o./. Pota.q.9.9. 23m./.q.10.2.9m./.17m. * Gabaonitæ. Generatio 58.Gratia 31.71.171. Incarnari 4.18.19.Ingratitudo 11.13.Ira 26.Iustitia 75.76.&c.
267 Voluntas dei respectu suæ bonitatis est necessaria, sed respectu creaturarum, est ad utrumlibet, &ex necessitate suppositionis 1a.q.19.3.o./.7.4m./.10.c./.q.23.6.3m./.q.41.2.3m. /.q.46.1.2.c./.1.d.6.2.c./.d.43.q.2.o./d.47.1.o./. Cont.1.co. 80./.81./.82./.83./.94.fi./.Lio.2.co.25./.27.fin./.Lio.3.co.97 /.Ver.q.23.1.8m./.4.o./.o.24.3.c./.3m./.Pota.q.1.5.c.fi./.6.c. /.7m./.q.3.15.o./.17.7m./.q.5.3.c.fi./.q.10 2.4m./.5m./.6m./. Ma.q.3.1.c./.q.16.5 c.
269 Voluntas dei est perfecta per se, non autem per aliud 1e.q. 14.2.3m./.4.o./.2.d.1.q.2.1.2m./.Ver.q.23 1.1m. * Laus 13.
269 Primum obiectum uoluntatis dei, est eius essentia 1a.q.19 1.3m./.2.o./.3.c.4.3m./.1.d.45.2.c./.Con.1.co.74./.80.1m./. 101.2m./.Lio.4.co.19./.Ver.q.23.1.3m./.4.c. Pota.q.17.14m. /.Opusc.3.co.33./.34./.100. * Lex 65.174.
270 Finis naturalis uoluntatis dei est bonitas eius, quam non potest nõ uelle 1a.q.19.1.1m./.3m /.1.d.41 3.c /.d.45.1.3m./. 2.d.1.q.2 1.3.4.c./.Cont.1.co.80./.86./.87./.88./.Lio.2.co. 24.6m./.30./.Libo.3.co/17.6m./.64.8m./.9m./.Lio.4.cao.19./. Ver.q.22.1.c.fi.q./.23.1.3m.4.c./.8.8m./.q.14.3.c./.Pota.q.1.5 c.fi./.q.2.3.c.fi./.q.3.16.c/.q.7.10.6m./.q.10 2.6m./. Opusc.3. co.124. * Libertas 10.Liberum 18.Matrimonium 122.Motus 78.Mundus 13.17.
271 Volũtas dei, se extẽdit ad singularia bona.3̃.1.co.78. * Mutatio 1.11.Necessitas 10.Perfectio 63.64.
272 Voluntas dei non est ad impossibile.3̃.co.84./.200.5m. *Permissio 4.Prædeistnatio 1.&c.32.35.37.46.47.
273 Error reducentium omnia in simplicem dei uoluntatẽ 1a. q.19.5.2m./.3m./ q.23.5.c./.Con.1.co.87./.Lio.2.co.24./.29. /.lio.3.co.94./.97.fi./.Ver.b.6.2.c./.q.23.6.o. * Processio 22 31.34.55. Prouidentia 19.Reprobatio 2.Spes.25.
274 Deus nõ uult oẽ bonũ, licet necessario sciat oẽ uerũ 1a.q. 19.3.6m./.6.2m./.1.d 35.prio./.d.45.4.1m./.3̃.1.co.81./.Pota. q.1.7.c.fi.
276 Voluntas dei est causa rerum 1a.19.4.o./.q.20.2.c./.q.25.5 c./.q.45.6.c./.q.46 1.c./.12æ.q.110.1.c./.3a.q.86.2.c./.1.d.45 3.o./.3.d.32.2.2m./.Con.3.co.97./.Libo.4.co.20.prino./.Poa. q.3.15.o./.Quol.11.3.c.meo.E./.Dionysius 4 lec.10.fi /.Io. 5.lec.3.fi.c.k./.Ro.9.lec.2.fi.F./.Eph.le.1.fi.C./.Perier.le.14 meo.A.&c. * Spiritus 12.Temperantia 19.20. Virtus.76. Vti 20.
277 Voluntas dei non limitatur ad aliquos determinatos effectus.Cont.2.co.27.
278 Nec intellectus eius.Con.2.co.26.
279 Voluntas dei non est causa cõtingens.Ver.q.23.1.2m.
280 Voluntas dei non aufert contingentiam a rebus, sed eam quibusdam imponit, & quibusdam necessitatem 1a.q. 19.8.o./.12æ.q.10.4.o :.1.d.45.3.3m./.d.47.1.2m./.Con.1.co. 85.:.Libo.2.co.29./.Lio.3.co83.usque 78./.98.fi./.Ver.q.23. 5.o./.q.27.1.c./.2m.Ma.q.16.7.15m./.Quol.11.3.c./. Perier. lec.14.meo.f.A. &c.
281 Ratio aliqua est uoluntatis Dei.1a.q.19.5.o.
282 Immo nulla est ratio uoluntatis Dei.Ver.q.23.1.3m. Resp. dubio 489o. Dum.489.
283 Nihil est causa uoluntatis dei, nisi sua bonitas 1a.q.16.5.o. 3̃.1.co.87./.Lio.4.co.20.prio./.Ver.q.23.1.3m./.Eph.le.1.fi.C
284 Ratio aliqua est uoluntatis dei, non ex parte eius, sed ex parte uoliti propter aliud 1a.q.19.5.o./.q.23.5.c. 1.dist.41. 3.c./.Con.1.co.86./.Lio.2.co.28./.29.Lio.3.co.97./.Ver.q.6. 2.c./.q.23.6.6m./.Ephe.le.1.fi.D. * Christus 67.136.149.&c.
185 Ratio duplex uoluntatia dei.s.ex parte uolentis.i. bonitas eius, & ex parte uoliti.i.prior effectus respectu posterioris. 1a.d.41.3.c./ Ephe.lec.1.fi.D.
286 Voluntas dei est omnino immutabilis, licet effectus eius mutetur 1a.q.19.3.7.o./.q.23.8.c./.22æ.q.90.1.3m./.3a.q.46 2.c./.1.d.38.5.4m./.d.39.q.1.1.c /.3m./.4m./.d.47.1.1m. . 2m./. 4.d.48.q.2.1.2m./.Con.1.co.82./.Lio.2.co.25.fi./.Lio.3.co.91 /.98.q./.Pota.q.3.15.7m.
288 Deus mutat sententiam, idest ordinem causarum secundarum, non autem consilium uoluntatis suæ 1a.q.19.7.2m.:. 4.d.45.q.2.ar.2.q.2.1m./.Con.3.co.96.fi./.Ver.q.6.4. 1m./.q. 12.11.3m./.He.6.lec.4.meo.I.
289 Voluntas dei non mouetur proprie, sed methaphorice a sola bonitate sua 1a.q.19 1.3m./.2.2m./.q.105.2.2m./.1.d.45.1. 3m./.Con.1.co.74.2m./.Ver.q.23.1.6m./.Poa.q.3.17.14m./.q. 7.10.6m.
390 Voluntas dei mouetur methaphorice, non quia consequitur finem per media, sed quia creaturas ordinat in seipso.1. d.45.1.2m./.3m. Ope.
291 Voluntas dei duplex.s.antecedens, idest respectu uoliti absolute, & consequens, idest respectu uoliti cum conditionibus eius 1a.q.19.6.1m./.q.23 4.3m./.1.d.47.1.c.Ver.q.23.2. o./.1æ.Cor.7.lec.1.fi.C./.1æ.Tim.2.lec.1.meo.H.&c.
292 Voluntas dei consequens dicitur dupliciter .s. respectu finis tantum, &cum determinatione eius quod est ad finem 1.d.47.3.c.
293 Nihil fit contra uoluntatem dei consequentem, sed præter eam, & contra uoluntatem eius antecedentem 1a.q.19.6.o /.1.d.47.2.o./.4.d.45.q 3.3.c./.Ver.q.23.2.o
293 Omne quod est præter, uel contra uoluntatem dei antecedentem, obsequitur, & seruit uoluntati eius cõsequenti 1a q.19.6.o /.1.d.47.3.o./.Ver.q.23.2.c.fi.
295 Præceptum dei, potest esse de eo, quod est cõtra uolũtatem eius cõsequentẽ, non aũt cõtra uolũtatẽ eius antecedentẽ 1.d.47.4.o.
299 Voluntas antecedens respectu nullius rei est in deo, quia quicquid aliquando uult ab æterno uoluit, sed est cõcomitans respectu oĩum bonorũ, præcedens aũt, uel etiam antecedens tẽpore, respectu creaturarum tm̃, intellectu uero respectu actuum æternorum, qui significantur terminari ad creaturas. Pota.q.2.3.2m.
297 Voluntas dei duplex.s.beneplaciti, & signi. Quę signa sunt quinque, scilicet prohibitio, præceptum, consilium, operatio, & permissio 1a.q.19.11.12.o./.q.23.5.c /.1.d.45.4.o/ d.47.2.c./.Ver.q.6.2.c /.q.23.3.o.
298 Voluntas signi in deo, dicitur tantum methaphorice, sed uoluntas beneplaciti, dicitur proprie 1a.q.19.11.c./. 1.d.45. 4.c./.Ver.q.23.3.c.
299 Voluntas beneplaciti dei, est ipse deus, non autem uoluntas signi, sed est aliquis effectus dei: ideo non est in deo, sed a deo, Ver q.23.3 /.6m.
300 Voluntas signi, tripliciter se habet ad uoluntatem beneplaciti, quia aliqua nunquam concidit, scilicet permissio, aliqua semper coincidit, scilicet operatio, ceteræ uero quandoque. Ver.q.23.3.6m. Ope. Ope.
301 Nihil potest fieri cõtra uoluntatem beneplaciti ipsius dei, nec contra operationem eius, sed præter eam. Non autem præter permissionem, nec contra eam, sed contra, & præter alia tria signa 1.d.47.2.o.
302 Voluntas dei, semper, & infallibiliter impletur 1a.quæst.19 6.o./.1.distinct.47, 1.o./.2.c./.3.distinct.31.quæst.2.ar.3. quæst.1.c./.Verit.quæst.23.2.c./.Ma quæ.6.5m./.Quol. 11.3.c /.Quol.12.3.c.
303 Impossibile est præscientiam dei falli, & eius uoluntatem, & dispositionem cassari 3a.q.46.2.c.
304 Qui nituntur contra uoluntatem dei, implẽt eam. Sed hoc non est bonum, nec laudabile.Ver.q.23 7.12m./.Ma.q.2.5. 10m./.q.6.5m.

305 Deus

De

Quæ vult. 305 Deus vult alia a se 1a.q.19.2.o./.1.d.45.3.o./.Con.1.co.75 vsque 84./.Ver.q.23.4.o. * Adoptio 14. &c. Alienum 4.6.
306 Solus Deus nihil extra se vult, nisi ratione suæ bonitatis 1a.quæst.59.2.c./. Ver.q.23.1.6m./.4.c.8.8m. Deus 451.inf. * Amor 27.28.69.Angelus 411.Argumentum 6.7.Assumere 59.Baptismus 66.173.174.175.180.181. Beatitudo 92. Bonitas 21.22.23.
307 Deus uno actu uult se, & omnia alia quę uult 1a.q.19.2.4m /.5.c./.q.27.5.3m./.q.41.6.c./.1.d.45.4.5m./.Con.1.co.76./.87 /.Libo.3 co.91./.Lio.4.co.26.1m./.Pota.q.9.9.c. * Charitas 141.Cælum 115.Circuncisio 20.Conuersio 1.&c.
308 Quicquid deus vult, vult sub ratione boni cõmunis, quod est sua bonitas, quæ est bonum totius vniuersi 12æ.q.19.10 c. * Cura 6.7. Damnatio 20.29.50. Debitum 10. Defectus 24.25.Dicere 5.&c.Dispositio 5. Dulcedo 4.Electio 16.&c.
309 Deus vult non entia, quæ aliquãdo erunt 3̃.1.co.79./.Ver. q.23.1.9m. * Elicere 2. Error 12. Fascinatio. Femina 3.
310 Multitudo volitorum non repugnat simplicitati Dei 1a.q. 19.2.4m./.3̃.1.co.77. * Flagellum 3.Fornicatio 4.Gratia 39 55.Hæresis 93.145.Ignis 17.19.Imprecationes. Inclinatio 2.Iustitia 77.Iustificatio 38.43.&c. Iustus 6.7.8.
311 Deus tripliciter uult omnes homines saluos fieri.s.vel vt sit ibi distributio accomoda, uel ut fiat distributio pro generibus singulorum, & non pro singulis generum, uel uoluntate antecedente, & non uoluntate consequente 1a.q. 19.6.1m./.q.23.4.3m./.1.d.46.1.o./.3.d.17.ar.2.q.1.2m./.d.32 2.c./.4m./.Ver.q.25.2.o./.Ro.11.lec.4.fi./.1æ.Cor.7.lec.1.fi. C./.1æ.Tim.2.lec.1.meo.H.
312 Deus uoluntate antecedente, uult omnia bona esse, & nulla mala, non autem uoluntate consequente 1a.d.46.4.3m./ 4.d.14.q.1.ar.3.q.3.5m. * Lex 39.Liber 16.19.Malũ.65.&c. Marchion.Mundus 12.&c.Nemesis 1.
313 Deus non potest uelle malum culpę, sed malum pœnæ per accidens tantum 1a.q.19.9.o./.10.1m./.2m./.q.22.3.3m./.q. 48.6.c./.12æ.q.39.2.3m./.q.79.4.2m./.1.d.45.4.4m /.d.46.4.o. /.d.47.3.4m./.3.d.30.1.5m./.Cont.1.co.95./.Lio.2.co.25.fi./. Pota.q.1.6.o./.Ma.q.3.2.1m./.q.16.2.c.fi./.quol.54.o. *Nomen 36.Occidere 2.Odium 21.22.Oratio 36.47.&c.Ordinatio 1.4.Ordo 11.16.&c.25.Paradisus 6.Passio 83.85.&c. 95.Paulus 3.&c.Peccatum 406.Pœna 4.
314 Mala culpę fiunt deo non uolente, nec nolente, sed permittente 1a.q.19.9.3m./.12æ.q.39.2 3m./.1.d.46.4.2m./.3.d.30.1. 5m./.Ver.q.23.2.c.fi./.Ma.q.2.1.16m. * Pœnitentia 13.21. 34.Phiton 5.Pietas 1.19.Prędestinatio 1.2.32.37.Præscientia.Prophetia 40.Propitiatorium.Prouidentia 4.&c.Purgatorium 2. Reprobatio o. Speculum 3. Superbia 35.36. Vsura 72.73.
Voluntas creaturæ. 315 Voluntas creaturæ mouetur a solo Deo, ut a principio intrinseco 1a.q.57.4 c.fi./.q.105.4.o./.q.106.2.c./.q.111.2.o./ 12æ.q.6.4.1m./.q.9.6.o./.q.80.1.o./.3.c.fi./.q.111.4.c./.3a.q. 18.1.1m./.3̃.3.co.88./.89./.91./.92.prio./.Ma.q.3.3.c./.q.16. 5.c./.13m./.8.c.fi./.11.3m./.Quol.12.6.c. Deus 393.inf. * Absens. Absoluere 13.14. Acceptio 7. Accusatio 23.24. Actu.Actus 23.24.73. Adam 41.86.Adoratio 1.&c.Aduentus 6.8.Affectio 7.Afflictio. Agatha. Anima. Alexander.1. Amor 22.103.&c.194.275.281.Angelus 140.141.146.227. 230 238.255.&c.411.&c.444.451.454.469.470.&c. Anima 5.130.&c.214.300.Animal.73.80. Apostasia 1. Apostoli 1. &c.37.Appetitus 20.22.&c.96.Aqua 4.5.
316 Omnis motus tam uoluntatis, quàm naturæ, procedit a deo, sicut a primo mouente 12æ.q.6.1.3m./.q.9.4 1m./.6.c./. 9.55.4.6m./.q.80.1.3m./.q.109.1.9.c /.22æ.q.104.4.c./. Cõ.3. co.67.4m./.Ver.q.22.8.c./.Ma.q.3.2.c /.3.c./.11m./. Quol.1. 7.c./.Roma.9.lec.3.prino.I. * Arra 3.Ascensus.Assimilatio 13.Beatitudo 5.16.72.&c.92.94.&c.Beatus 1.&c.36.&c.Bellum 2.Bonitas 1.&c 230.Brachium 2.Cãtus 2.3. Charitas 18.19.20.30.&c.69.Cayphas.
317 Deus mouet hominem ad agendum tripliciter, scilicet proponendo appetibile, & mutando corpus, & mouendo uoluntatem 12æ.q.6.1.3m. * Certitudo 7.8. Cibus 11.etc.Circunsio 12.33.Coactio 9.Comparatio 4.6.Complacentia o. Confessio 1.&c.Confirmatio 49.Contemplatio 13.&c.Cõtemptus 4.&c.Contritio 23.Conuersio 3.&c.
318 Deus mouet uoluntatẽ hominis immobiliter ex parte Dei, sed libere ex parte creaturæ, non inferendo ei necessitatem Ma.q.6.c.3m. * Correctio 21. Creatura 23.&c. Credere 6. &c. Culpa 6.Cura 6. Damnatio.42.&c.
Dua.491. 319 Oppositum uidetur dicere 12æ.q.112.2.2m./.q. 113.10.c. Respondo.dubio.491o. * Daniel 1.Debitum 12.
320 Agit deus in animam non solum causando in ea aliquem habitum gratiæ, uel uirtutis, sed etiam inclinando liberum arbitrium in hoc aut illud.Opusc.9.q.38.Imprimere 1.Inf. * Delectatio 104.Dæmon 71.Derisio 1.Deuotio 2.5.&c.Dispositio 4.5.30.Doctrina 11.
321 Motus uolũtatis hominis, disponũtur immediate a Deo, intellectus autem mediantibus Angelis, corporalia uero interiora, & exteriora eius, mediantibus angelis, & cęlis, ut multiformia, mutabilia, & defectibilia ab oppositis 1a.q. 79.4.c./.q.113.1.c./.q.115.3.c.4.2m./.12æ.q.9.5.1m./.2.d.28. 1.3m./.Cont.3.co.91./.92.prino./.Ver.q.5.10.c./.Ma.q.6.c./. 21m./.Opusc.3.co.124./.131. * Dolor 24.Dominatio 2.Donum 8.14.38.&c. Aequiualẽs.Eucharistia 231.238.&c. Facies 2.Fides 59.90.&c.Fiducia 8.Phinees.Finis 41.67.&c.76. &c.Fortuna 7.8.Frenum.Fructus 2.&c.Futurum 7.
322 Deus quandoque agit in anima, sine nouo influxu, idest non causando nouum habitum, sed conseruando, uel inclinando ad aliquid liberum arbitriũ. Opusc.9.q.38. * Gabaonitę.Gratia 13.24.&c.153.&c.169.&c.Graue 10. Habere 2.3. Helisæus.
323 Deus potest mutare uoluntatem Diaboli in bonum, de potentia absoluta, Ma.q.16.5.13m. * Illabi.Imperare 15. Implere.Imprimere 1.In.8.&c.Inclinatio 2.Infinitum 7.8.Intellectus 99.Interrogare.Iperdulia.Iustificatio 1.5.&c.Iust9 5.Laus 8.&c.Lazarus 1.Longe.Loqui 4.5.Luxuria 11.Malitia. 9.
224 Creaturam rationalẽ, speciali modo Deus disponit. Opusc. 3.co.143. * Marcus 1. Maria.30.&c.51.54. Medium 15. Missa 1.Motus 55.Mundus 12.&c.Natura 49. Neomenia. Nocere 10.Obiectum 8. Opere.
325 A Deus inclinat uoluntatem imprimendo formã, & aliqñ nihil imprimendo. Ver.q.22.8.c. * Obstetrix 2.Occidere 9. 12.&c. Offensa. Offerre. Oratio 1.&c.21.&c. Ordinatio 1.4.
325 B Solus Deus imprimere in uoluntate põt 1a.q.105.4.c./. q.106.2.c./.q.115.4.o./.q.116.1.c.fin./.12æ.q.75.3.c./.q.80. 1.o./.3.1m./.22æ.q.172.2.1m./.2.d.8.5.7m./.d.15.q.2 3.o./.d. 25.2.3m./.5m./.Con.3.co.88./.89.220./.Ver.q.5.10.c.q.8.13. c./.q.9.2.1m./.q.11.1.16./.3.10m./.q.22.9.o./.q.27.3.c /12m./. Ma.q.3.3.c.fi./.q.16.5.14m./.Opusc.3.co.131.1æ. Cor.2.le.2. fi.k. *Organum 2.4.5.Passio.86.&c.104.110.&c. Paulin9. Pax.21.Peccare.Pœnitentia 3.23.49.
326 Solus Deus implet uoluntatem, quia solus Deus mouet eam sufficienter, ut obiectum 1a.q.105.4.c./.q.106.2.c./.q. 111.2.c./.12æ.q.2.7.8.c./.q.3.1.c./.Ver.q.25.1.c./. Matth.21 prino a. C. * Perfectio 53.c.82.&c.Pietas 1.4.5.8.&c. Pręceptum 27.&c.74.&c. Premium 4.Præsumptio 2.5. Probatio 2.Promulgatio 2.3. Prophetia 4.5.Raptus.6.&c. Recedere.Resistere 3.&c.Salomon 3. Sanctus. 3.4. Scientia 73. 156.&c.Spes.6.11.18.&c.31.38.44.51.&c.66.68.74. Spirituale 5.Spiritus 14.Stultitia 4.Superbia 9.27.37. Via 1.2. Vita 26.Vnigenitus.Voluntas 19.44.71.Votũ.68.69. Vox 12.Vti 15.16.Christus 155.156.157.
327 Conformitas uoluntatis creaturæ ad uoluntatem diuinã, est duplex, scilicet quo ad potentiam, & quo ad actum. Prima est communis bonis, & malis, secunda conuenit tantum bonis 1.d.48.1.c./.Ver.q.23.7.c. *Abraham 13.14. Absens. Absoluere 13.Accedere o.Accidia 1.2.5.10. Actio 1.16.17.Actu.Actus 23.24. Adam 64. Adoptio 14.&c.21. Affectio 7.Angelus 180.181 414.548.&c. Anima 5.6. Animal 73.80.82.Appropinquatio 1.Approximatio. Conformitas.
328 Conformitas secunda est duplex, scilicet quo ad esse naturæ, & secundum speciem moris. Prima conuenit bonis, et malis, secunda uero tantum bonis 1.d.48.2.c /.Ver.q.23.7 c. *Assimilatio 10.13. Auaritia 7.Audacia 19. Aureola 1. 4.6.16.Beatitudo 22.Bellum 2. Benedictio 10. Beneficium 12.etc. Blaphemia 1.12.etc. Bonitas 38.230. Canticum. Cantus 1.2.
329 Voluntas creaturæ potest conformari uoluntati Dei quadrupliciter, scilicet materialiter, formaliter, Effectiue. & finaliter 12æ.q.19.10.c./.1.d.48.2.o./.3.d.17.ar.2.q.1.1m./.Veri.q.23.7.c. * Charitas 128.&c. Cęlum 98.151. Cibus 11. &c.Clementia 9.Comparatio 4.&c.Confessio 8.12.24.Confirmatio 23.49.&c.Coniunctio 1.2.3.5.
330 Voluntas, scientia, & actio creaturæ, potest, & debet conformari uoluntati, scientię, & actioni dei, secundum imitationem, non autem secundum ęquiparantiam 12æ.quæst. 19.9.1m./.1.dist.48.1.o./.2.c./.Ver.q.23.7.c./.Ma.q.6.5m. * Conuersio 3.&c. Cor.5.
331 Voluntas creaturæ potest conformari uoluntati diuinę, secundum imitationem non autem secundum participationem unius formę 1.d.48.1.o. * Correctio 15.21.Creatura 2.&c.21.28.31.&c.Credere 7.&c.23.26.27.&c. Damnatio 14

De

tio 14. c. 20. &c. Dauid 1.

332 Virtus & rectitudo uoluntatis humanæ, principaliter consistit in hoc, quòd diuinæ uoluntati conformetur, & eius sequatur imperium 22æ.q.104. 4.2m. * Decimæ 3. Derisio 13 Deuotio 2.5.6.11.13.

333 Conformare non tenemur uoluntatem nostram uoluntati dei in his quæ sine peccato ignorare possumus. Opusc. 9. quæst.89.

334 Conformitas uoluntatis humanæ ad diuinam attenditur, sm uoluntatem rationis 3a.q.18.5.c./.2m./.1.d. 48. 2. 3m./. Ver q.23.8.4m. * Dispositio 4.5.30. Distantia 5. &c. Dolor 24. Dominatio 2. Donum 6.8.14.34.38.&c. Dulia 1.

335 Ad bonitatē uolūtatis humanę, requirit͂ q̄ cōformet͂ uolūtati dei 12æ.q.19.9.o./.1.d.48.1.o. Ver.q.23.7.c. * Electio 16 Eleemosyna 1.&c. Episcop9 24. Aequalitas 17. Aequiualēs. Esse 6.9.11.&c. Eua 2. Euangelium 1. Eucharistia 219.231. 138.244. Excæcatio 1.4. Exordium 1. Exemplar 7. Experientia 9.&c. Facere 9. Familiarita, 2. Fides. 59.90.&c. 112. 130. 132. Fiducia 8. Filiatio 33.&c. Phinees. Finis 40.&c. 64. &c. 81.138.139. Forma 1. Fornicatio 4. Frænum.

336 Quilibet homo tenetur cōformare uoluntatem suam, uolūtati diuinæ in uolito, etiam materialiter 1.d.48.4.o. * Fucatio. Furtum 8.

Du m.492. 337 Oppositum uidetur dicere 12æ.q.19.10.o./.q.39 2.3m./.22æ q.104.4.3m./.1.d.48.3.4.o.:.3.d.17.ar.2.q.1.1m./.d.20. ar.5.3m /.Ve.q.23.8.o./.Ma q.2.5.7m./.Opu.9.q.87. Respo.duo.492o * Generatio 51.&c. Gloria 4.16. Gratia 65.121. &c. Gratiarumactio 4.5. Gratificatio. Gratus 16. Helias 6. Hæresis 78. &c.115. Honor 18.&c. Humilitas 4. 17. &c. Hymnus. Iacob 6. Iacobus 3. Idea 4.&c.17.22. Idolatria 1. Ignis 17. 21. Illegitimus 2. Imago 26.37. Imperator 7.9. Importabile. Imparitas 2. Indulgentia 4. Inebriari. Infernus 7. Infidelis 8. Ingratitudo 11.13.18. Intentio 9. Interrogare. Inuidia. 7. Ira 27. Irreligiositas 1. Iudicium 42.&c. Iuge. Iuramentum 2.&c.13.&c. Iustitia 73.&c. Iustificatio 13. &c. Laus 8. &c. Lex 143.144. Luxuria 23. Maceratio 2. Macula 2.9. Magnificentia 2. Maledicere 1. Mansuetudo 4. Maria 39.&c. Martinus. Martiryum 10.&c. Materia 25. Matrimonium 51.122. 139. Medium 15. Meritum 14.15.33.107. Mille 2. Miraculū 44.48.&c. Mos 4.5. Mulier 1.14.15. Mutuum 2. Natura 49. Obedientia 19.25.28.&c.

338 Quilibet homo tenetur conformare uoluntatem suam uoluntati dei, in uolito formaliter, idest secundum rationem communem boni, & in modo, scilicet ex charitate, & effectiue, idest q̄ uelit id quod deus uult eum uelle, non autē materialiter, idest in quolibet particulari 12æ.q.19.10.o./.q. 39 2.3m./.22æ.q.104.4.3m./.1.d.48.3.4.o./.3.d. 17. ar.2. q. 1. 1m./.d.20.ar.5.q.1.3m./. Ve.q.23.7.8.o./.Ma.q.2.5.7m./.Opu. 9.q. 87. * Oblatio 1.2.6. Obligatio 3. 4. Oratio 1. 3. Ordo 57. Peccatum 1.11.24.30.53.69.110.111.123.160. 182. &c. Pęna 25.54.55.64.78.98.99. Pænitentia 5.11.39. 69. Perfectio 53. Peruersus. Pharao. Pietas 1.4.5. 8. &c. Præceptū 27. &c 74 &c.96.&c Præmium 4. Pręsumptio 2.5.11.13. Primitiæ 3.4. Principatus 7. Promissio 3. Prophetia 43. Psallere 1. Puer 4. Recedere. Redēptio 4.5. Regula 1. Religio 1. &c. 11. &c. 39 42.92. Resistere 3.&c. Restitutio 20. Reuerētia 3.&c. Rex 4.&c. Ruth. Sacerdos 41.42. Sacramentum 47.&c.129. Sacrificium 1.&c.21.28.37. Saluari 7.&c. Sanguis 8.&c. Sapientia 8.9.23.&c. Satisfactio 2.21. Sedere 6.7.9.10. Sepultura 6. Seraphin 5. Seruire 1.&c. Seruitus 12. Sigillū. Signū 14. Siluester. Similitudo 8.&c. Sion. 2. Soliloquium. Sonus 3. Struthio 2. Subiectio 5.&c. Temperantia 19. 20. Templū 1.&c. Temptare 10.&c. Theologia 5.&c.21.&c. 38. &c. Testamentum 12. Thomas 4. Timor. 5.6.14.19.20.39. 68. &c. Tribulatio 3.4.6.7.19.22. Vacare

339 Voluntas beatorum, conformatur uoluntati dei, in quolibet uolito 12æ.q.19.10.1m./.1.d.48.4.c./.3.d.17.ar.2.q.1.2m /.4.d.14.q.1.ar 3.q.3.5m./. Ver.q.23.8.c. * Verbum 20. Verecūdia 10. Vindicatio 7.8. Virginitas 6.37. Virtus 51.231 246.&c. Vita 35.54.&c.81.82.&c. Vnio 7.&c. Votum 3.&c. 18.20.23.&c.81. Vsura 1.5.7.&c.71. &c. 84. 126. 150. 229. 231.&c.259.272.274.275.178.290.293.297.313.314. Vxor 3.9.12. Christus 155.&c. zelus 2.

Poten a. in communi 340 Potentia proprie conuenit deo 1a.q.25.1.o./.1.d. 42. q.1.1. o./.Con.1.co.16./.Lio.2.co.7./.Potea. quæst.1.1.o. * Abstinentia 6.

Oper. 341 Potentia secundum propriam rationem principii conuenit deo respectu actionum notionalium, secundum quas aliqua procedunt secundum rem, non autem respectu aliarū 1a.q.41.4.3m./.Con.2.co.10. * Actio 1. Adiuuari. Assimilatio 10. Assumere 16.

342 Immo principium dicitur significare proprietatem, & non essentiam 1a.q.36.4 c. Respono.dubio 493o. Du m 493.

343 Potentia actiua proprie conuenit deo, non autem passiua 1a.q.25.1.o./.3.1m./.q.41.4.2m./.1.d.35.5.c./.d.42. q.1.1.o./. 2.c./.Con.1.co.16./.Libo.2.co.7./.25.1m./.Ver.q.22. 6. 3m./. Pota.q.1.1.c./.4m./.6m./.7m./.9m./.q.2.1.1m./.q.7.1.c.

344 Immo potentia dei, non est actiua, nec passiua, sed est superactiua 1.d.7.q.1.1.3m./.Pota.q.2.1.1m. Respondeo Dubio 494o. Du m.494.

345 Potentia dei est principium suæ actionis secundum rationē tantum, sed est principium realiter suorum effectuum. 1a.q.25.1.3m./.q.41.4.3m./.1.d.42.q.1.1.4m./.Con.2.co.10./ 11./.Pota.q.1.1.1m./.q.2.1.c.fi. * Clauis 1.&c.8.&c. Cornu. Creatura 6.&c. Oper.

346 Potentia dei est eius essentia 1a.q.25.1.2m./.1.d.7.q.1.3. c. /.d.42.q.1.1.2m./.2.c./.Con.2.co.8./.Pota.q.1.1.5m./ 6m./.9m /.q.2.6.o./.Opusc.9.q.14. * Dæmon 88. Dominium 2.3. Donum 1 3. &c. Fatum 1. 2. Fides 162. Finis 17. Forma. 111. &c.

347 Potentia dei est una secundum rem, & plures secundum rationem. 1.d.7.q.1.3.o./.d.42. q.1.2.o./.Pota.q.2.6. o./. Opusc.9.q.14.

348 Potentia dei est infinita 1a.q. 25. 2.o./.1.d.43. q. 1.1. o./. 5 4.co.44./.65.1m./.Pota.q.1.2.o./.6.c./.q.3.16.17.c./.q. 6.3.c. meo.E./.Ma.q.3.1.c./.Quol 3.1.c./.Quo.4.2.fi./.Quo.11.1. c./.Opusc.3.co. 19./.Opusc.9.q.4./.Meta.12.lec.8. fi. f. * Gabriel.1. Incarnari 18. Iohannes 4. Iudicium 40.&c. 62. &c. Iustitia 82.&c. Leuiathan. Manus 4.5. Materia 11.

349 Potentia dei duplex. s. absoluta, idest secundum se, & ordinata, idest cum præscientia, & uolūtate 1a.q.25.5.1m./. 3.d. 1.q.2.3.c./.d.2.q.1.1.c.prino./.Pota.q.1.5.5m./. Quol.4.4.c. * Miraculum 1.2.3.34.&c.49.50.

250 Omnipotentia dei non comparatur ad aliquid existens in eo, ut ad operatum, sed ut ad operationem 1.d.20.1.4m.

351 Potentia dei non est ad malum, quia est sua bonitas 12æ.q. 2.4.1m./.1.d.35.prino. * Misericordia 23.&c.45.46.

352 Creatio maxime manifestat potentiam Dei 4.d.17.q.1.ar. 1.q.4.1m. * Mundus 12.&c. Nocere 7.9.10.

353 Potentia dei maxime manifestatur in effectibus corporalibus, quia spiritualia sunt nobis minus nota, Psal.17. principo. e. G.

354 Circa potentiā dei, fuit duplex error, scilicet q̄ deus agit ex necessitate naturæ, & q̄ diuina sapientia limitatur adhunc ordinem rerum qui nunc est 1a.q.25.5.c./.Potena. q.1.5.c. * Pœnitentia 84.126. Possibile 7.8. 9 Pota. 45. Prouidentia 19.35.&c. Rebellio 2.3. Reparatio. Saluari 7. &c. Sedere 4. &c. Signum 14. Sinistrum 5. Spes 38. Subiectio 5.&c Suffraganeus, Suffragia 14. Tabernaculum 2. Tacere 2. Temptare 10.&c. Virtus 66.&c. Votum 57.72. Oper.

355 Potentia generandi est in deo 1a.q.41.4.o./.1.d.7.q.1.1.o./ Con.4 co.11./.Pota.q.2 1.o. Generatio 52. * Ars 26. Conceptio 18.&c. Generatio

356 Potentia generandi in deo est medium inter absolutum, & relatiuum 1a.q.41.5.o./.1.d.7.q 1.2.o./.d 11.3 .c./.d.42.q.1. 2.1m./.Con.4.co.13./.Pota.q.2.2.o. * Dicere 2.6.&c. Finis 17. Generatio 51.&c.71.&c.

357 Potentia generandi in deo, significat essentiam in recto, & relationem in obliquo 1a.q.41.5.o./.Pota q.2.2.o./.5. c. fi.

358 Potentia generandi in diuinis, non continetur sub omnipotentia dei 1a.q.42.6.3m /.1.d.7.q.1.1.c./.d.20.1.o /.Potentia q.2.5.o.

359 Potentia generandi, & potentia creandi, ut radicantur in essentia dei, sunt una numero potentia 1.d.7.q.1.3.o./.Pota. q.2.6.o./.q.3.1 6.9m./.Opusc.9.q.14.

360 Oppositum uidetur dicere 1.d.7.q.1.3.o./.Opusc.9.q.14./.q 15. Respondeo dubio 495. Du m.495.

361 In deo essentia non importat aliquam habitudinem principii, sicut potentia, secundum cuius habitudinis rationē dicitur potentia generandi, idest quæ est generationis principium. Opusc.9.q.28.

362 Potentia non dicitur uniuoce in diuinis, de potentia generandi, & potentia creandi, quia potentia generādi est prior secundum rationem quàm potentia creandi 1.d.7.q.1.3.o. /.Pota.q.2.5.6m./.6 3m./.4m./.Opusc.9.q.14./.15.

363 Potentia generandi in diuinis, sumitur tripliciter, scilicet actiue, & passiue, & impersonaliter. Prima conuenit soli patri, secunda tantum filio, sed tertia cuilibet personæ 1a.q.41 6.1m./.1.d.7.q.2.1.o /.Con 4.co.13./.Pota.q.2.4.15m.

364 Cum pater sit principium generationis, & pater, et filius sint principium spirationis, in patre erit potentia generandi, et in patre, et filio potentia spirandi 1a.q.41.4.c./.3m.

65 Immo

De

Du m.496m 365 Immo sicut pater, & filius sunt unus deus propter unitatē formę significatę per hoc nomen deus, ita sunt unum principium, propter unitatē formæ significatæ per hoc nomen principium 1a.q.36.4.c.fi. Respono. dubio 496o.

366 Eadem numero potentia generandi est in patre, ut generet & in filio, ut generetur 1a.q.41.6.1m./.q.42.6.3m./.1.d.7 q 2. 1.o./.d.42.q.1.2.1m./.Con.4.co.13.prino D./. Pota.q. 2.5.c. /.q.9.9.3m. uel generatio 57.

367 Potentia generandi in diuinis est essentia dei, sub ratione relationis. s. paternitatis 1.d.7.q.1.2.c./.3m./.d.11.3.o./.d.13 2 3m. Generatio 71.76.

Du m.497m 368 Oppositum uidetur dicere 1a.q.41 5.o./.Pota.q.2.2.o. Respondeo dubo.497o. * Hæresis 101.121.

Quæ pōt. 369 Deus est omnipotens 1a.q.25.3.o./.3a.q.13.1.c./.Con.2.co. 22./.Pota.q.1.7.o. * Abraham 14. Accidens 36.37.

Oper. 370 Deus potest facere quicquid non implicat cōtradictionē 1a. q.7.2.1m./.q.25.3.4.o./.3a.q.13.1.c./.1.d.42.q.2.1.o./.d.43.q 1.1.5m./.d.44.o./.2.d.2.q.1.1.7m./ d.25.2.3m./.3.d.1.q.2.3.o. / 4.d.46 q.1.ar.2.q.2.o./.5.2.co.22./.23.prino./.25./. Ver.q. 2.10 c.fi /.2m./.Pota.q.1.3.5.6.7.o./ q.5.2.3.c./. q. 6.1. 5m./. 11m./.Vir.q.2.1.c./.Quol.3.2.o./.Quol.4.4.5.o./.Quol.5.3.c /.Quol.12.2.c prino./.Ethi.6.lec.2.fi. * Adiuuari. Agilitas. 4. Alexander 1. Angelus 52.112.543.

Oper. 371 Deus non potest facere alium deum 5.2.co.25.11m./.Pota. q.1.6.c.fi. * Anima 89.90. 217. 218.250.257.

Oper. 372 Deum non posse aliquid facere, non est ex defectu potentiæ eius, sed quia repugnat facto, in quantum factum, uel inquantum tale factum. Quol.9.1.c./ Quol.12.2.o.

373 Aliquid e impossibile deo dupliciter. s. uel implicans cōtradictionem, uel quia in eo est necessitas ad oppositum. Et hoc dupliciter, scilicet uel ratione potentiæ suæ naturalis determinatę ad unum, uel ratione finis ultimi. Pota.q.5.3. c.fi. * Assumere 13.&c.

Oper. 374 Deus dicitur non posse facere dupliciter, scilicet uel quia potentia, uel quia uoluntas eius non se extendit ad illud, 5.2.co.25.fi./.Pota.q.1.5.c./.6.c.

375 Deus dispensare non potest, ut homini liceat nō subdi ordini eius, etiam in iis, secundum quę homines adinuicem ordinantur 12æ.q.100.8.2m.

Du m.498m 376 Oppositum uidetur dicere 1.d.47.4.c. Respono.dubo.408 * Baptismus 209. Blasphemia 24.25. Bonitas 8.

377 Deus potest disponere agendo præter ordinem suæ prouidentiæ, quo ad res subiectas ordini, non autem quo ad rationem ordinis, quæ est in deo 1a.q.105.6.c./. 5. 3. co. 98./. Pota.q.6.1.3m. * Charitas 81.131.

Oper. 378 Deus potest agere, & dispensare pręter ordinem suæ iustitiæ, secundum q̄ in aliquo opere creato determinatur, nō autem secundum q̄ iustitia dei est ordinatio uolūtatis ei9 in eo 1a.d.43.q.2.2.1m.

Oper. 379 Diuina potentia non est ita ordini eius alligata, quin possit quādoque præter ordinem causarū secundarum aliquid agere, cum sibi placuerit, ut patet in operibus miraculosis 1a.q.25.5.c./.Pota.q.1.5.c./.Opusc.10.ar.1./.17. * Cōcubinatus 1.2. Corpus 15.39 44.57.68.

Oper. 380 Deus non potest facere aliquid esse sine eo quod est de essentia eius. 5.1.eo.25.4m./. Ver.q 21 6.6m.

Oper. 381 Deus non potest facere, nisi quæ præscit se esse facturum, si exceptio referatur ad actum, nō autem si referatur ad actū, non autem si referatur ad potentiam. Pota.q.1.5 1m /.2m.

Oper. 382 Deus non potest facere opposita principiorum in scientiis esse uera. 5.3.co 25.5m./.Pota.q.6.1.11m.

Oper. 383 Deus non potest facere duo cōtraria, uel priuationem, & habitum, uel alia opposita esse simul in eodem 1a.q.105. 2. 6.c./.12æ.q.51.4.c /.1.d.42.q.2.2.c./.2.d.1.q.1.4.3m./.4.d.12 q.1.ar.1.q.1.c./.d.43.ar.2.q.1.2m./.d.44.q.2.ar.2.q.3.c /. 5.2. co.25./.Pota.q.6.1.o./.Ma.q.16.9.3m./.5m./.Vir.q.1.10.7m./. Quol.1.22.c./.Quol.3.1.d./.2.b./.Quol.9.5.c./.Opu.53.3m.

Oper. 384 Deus non potest aliquid facere, quod non sit conueniens sapientiæ, & bonitati eius 1a.q.21.4.c. * Culpa 6. 7. Damnatio 22.&c.

Oper. 385 Deus potest facere quicquid olim fecit, nisi sit impossibile ratione præteriti 1a.q.25.4.2m./.1.d.44 4.o./. Opusc.9.q.82.

Oper. 386 Deus potest reparare uirginitatem perditā 1a.q. 25. 4. 3m. * Datio 1.19.&c. Dicere 2.5.&c. Dispēsatio 7.&c. Dn̄iū 2.3.

Oper. Du m.499. 387 Immo præteritum non fuisse, non potest fieri etiā a deo, ut q̄ mulier corrupta, non fuerit corrupta. 1a.q.10.5.3m./. q.25.4.o./.22æ.q.152.3.3m./.1.d.42.q.2.2.c./.3m.d.2.q.1.1.7m /.5.20.co.25./.Quol.5.1.3.c./.Quol.10.4.1m./ Opusc.9.q.82. Respo.duo.499. * Aeternitas 12.13.41. Eucha. 42. 87. &c. 139 Generatio 64.&c. Gratia 80. Hæresis 105.

Oper. 388 Deus potest reparare uirginitatem perditam quo ad omnē integritatem, non autem ratione præteriti 1a.q.25.4.3m./.22æ. q.152.3 3m./.3a.q.89.3.1m./.3.d.31.c.1.ar.4.q 1. 1m./. Quol. 5.2.o. * Honor 27 31. Impeccabilis. In.23.&c

389 Deus potest facere quæ non facit, & dimittere quæ facit 1a. q.25.5.o./.3a.q.1.3.3m./.1.d.43.q.2.o./.d.47.1.4m./. 5. 2o. o. 25. usque 30./.Lio.3.co.98.fi./.Pota.q.1.5.o./.Matth.26. * Indiuiduum 27.29. Infinitum 2. Instans. 20.21.22. Oper.

390 Solus deus potest mutare formam in formā, & materiā in materiam, & totum in totū 3a.q.75.4.c./.,m./. Ma.q.16.9.o. Oper.

391 Deus potest transmutare omnem materiam in quāuīsque formam 3a.q.28.1.5m./.Pota.q.1.3.c.fi. * Intellectus 96. Irregularitas 1.2. Oper.

392 Deus pōt mutare corpus in spiritum 4 d.12.q.1.ar. 2. q. 4. 2m. * Iustitia 83.&c. Iustificatio 36.&c. Oper.

393 Deus potest immediate mouere materiam ad formā, & omne corpus ad locum, & intellectum, & uolūtatem interius eam inclinando 1a.q.105.1.2.3.4.o./.q.110.2.c. Deus 315. &c. * Leuiathan. Lex 39.40. Libe 16.29. Oper.

394 Deus non potest facere materiam esse sine forma 1a.q.66.1 o./.2.d.12.4.o./.4.d 11.q.1.2.c./.Ver q.3.5.o./.Pota.q.4.1.o /.2.c./.Quol.3.1.o /.Quol.5.4.o./.Opusc.30.lec.6. Oper.

395 Deus non potest facere q̄ creatura sit sine omni accidente, idest sine relatione creationis, & seruitutis, & dependētię a deo. quol.7.10.c./.4m. Oper.

396 Deus potest facere subiectum esse sine propriis accidentib9 4 d.10.ar.2.q.3.3m./ Quol.9.5.c./.1m. * Maleficium 1. Oper.

397 Oppositum uidetur dicere. Phi.8.lec.21.meo.c. Respo.duo 500o. * Manus 4.5. Maria 28.32. Miraculose. Du m.500m. Oper.

398 Deus potest facere aliquod corpus non esse in loco 4. d.44. q.2.ar.2.q.3.3m. * Miraculum 2.&c.34.&c. Misericordia 4. 5. Necessitas 18. Oper. Oper.

399 Deus potest facere raritatem, & densitatē esse sine materia 3a.q.77.2.3m./.7.1m./.2m./.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.6m. * Odium. 21. 22.

400 Deus potest facere qualitatem spiritualē esse sine subiecto, sicut & corporalem, Quol.7.10.2m. Accidens 70. * Oratio 59. Ordo 56. Passio 85.&c.

401 Deus potest facere miraculose albedinē subsistere sine quantitate. Sed tunc non esset hæc albedo sensibilis, sed intelligibilis, ut formæ separatæ. Quol.7.10.o./.Perier.lec. 10. p. ino. * Pax 20.&c. Peccatum 264.266. Phiton 5. Oper.

402 Non potest fieri a deo, q̄ substantia spiritualis habeat qualitatem corporalem, nisi prout potest esse sine quantitate. Quol.7.10.3m. * Possibile 7.&c. Oper.

402 Deus potest facere angelum non esse 1a.q.9.2.c./. q.10.5.c. /.3m./.2.d.2.q.1.1.7m. * Potestas 2.&c. Prædicare 13.&c. Oper. Oper.

404 Deus potest immediate mouere quodlibet corpus, quacunque mutatione possibili cuicunque creaturæ 1a.q.105.1.6. c./.Opusc.10.ar.1./.c./.Opusc.23 3m. * Prælatio 1. Prouidentia 18.&c Regnum 3.&c. Relatio 98. Sacerdos 34. Totū 15

405 Deus potest immediate facere omnē effectum cuiuscūque agentis, sine eo 1a q.105.2.6.c./.12æ.q.51.4.c./.3a.q.77.1.c./ 2.d.1.q.1.4 3m./.4.d.12 q.1.ar.1.q.1.c./.d.43.ar.2.q.1.2m./.d 44.q.2.ar.2.q.3.c./.Con.3.co.99./.Lio.4.co.44./.65./.80.1m./ Pota.q.6.1.o./.Ma.q.16.9.3m./.5m./. Vir.q.1.10.7m./.Quol.1 22.c./.Quol.4.5.fi./.Quol.9.5.c./.Opusc.23.2m. Actio 9. Oper.

406 Nullius rei uirtus, posset aliquid, nisi per uirtutē dei a quo est omnis uirtus, & uirtutis conseruatio, & ordo ad effectū 12æ.q.109.1.c./.2.d.1.q.1.4.c.fi./.d.9 2.4m./.Con.3. co. 66./. 67./.Lio.4.co.44./.65./.Pota.q.3.2.c./.3.c./ 4.c.fi./.Opusc.3. co.131.fi. Actio 8.inf. Agens 110. * Virtus 66. &c. Christus 123.163.&c. Oper. Oper.

407 Deus operatur in qualibet re, secundū conditionē eius 2.d 25.1.3m./.2.1m./.Con.3.co.66./.67./ Libo.4.co.44./.65./. Veri.q.23.2.c./.q.24 1.3m./.Pota.q.3.1.2.c./.3.c./.4.c.fi./.Opusc. 3.co.131.fi./.145. Oper.

408 Hoc q̄ deus in omnibus operatur secundum modum eorum, non excludit quin deus quædam operetur, quæ natura operari non potest 12æ.q.51.4.2m.

409 Nichil prohibet esse aliquid in pota. diuina, qd non uult, & qd nō continet͂ sub ordine quem statuit reb9 1a.q.24.5.1m. Du m.501m.

410 Oppositum uidet͂ dicere 1a.q.47.4.c. Respo sicut duo.498. Oper.

411 Solus deus potest facere præter ordinem, & cursum totius naturæ 1a.q.105.6.o./.q.106.3.c./.3a./.q.43.2.c./.3 d.16.q.1 3.c./.4.d.4.q.3 ar.2.q.1.3m./.d.33.q.2.ar.2.q.1.c./ d.46. q. 1. ar.3.q.2.2m./.Con.3.co.98 /.99./.161./. Ver.q.27.3.c./.Pota. q.6.1.o./.Quo 9.10.c.fi./.Opu.3.co.138 /.Opu.10.ar 1./ 17

412 Quicquid potest intelligi esse sine alio, deus pōt facere esse sine eo, nō autē si posset intelligi, alio nō intellecto, ut ens sine bono 12æ.q.110.4.4m./. Ver.q.21.1.fi./.Anima 12.7m. fi./.Opusc.3.co.88. Oper.

413 Deus

Deus

Oper. 413 Deus potest facere plures mundos: & plura genera rerum, q̃ fecerit.1.d.42.q.2.2.c.fi./.3.d.14.4.3m./.Ver.q.20.c.1m. Oper.
414 Deus potest infinitas alias species creare.1.d.39.q.1.3.c./.d.44.2.c./.Ver.q.20.4.1m.
Oper. 415 Deus potest facere uniuersum: & quamlibet creaturam meliorem quàm fecerit.1a.q.25.6.o.
Dum.502. 416 Immo uniuersum non potest esse melius.1a.q.25.6.3m. Respondo dubio.502o.Bonitas.155.
Oper. 417 Deus potest facere uniuersum, & quamlibet creaturam meliorem, quàm fecerit bonitate accidentali: & non essentiali, quia transcẽderet limitẽ suę speciei 1a.q.25.6.o./.1.d.44.o./3.d.13.ar.2 q.2.2m./.3m./.Potentia.quæst.3.16.c./.17m. Bonitas.158.
Oper. 418 Qualibet re creata, deus potest facere aliam meliorem, bonitate essentiali, & accidentali. 1a.q.25.6.o./.1.d.44.1.3.c. Bonitas.158.
Oper. 419 Deus potest facere aliquid melius humanitate Christi, matre eius beatitudine, & gratia secundum se, non autem ut relata ad deum.1a.q.25.6.4m./.3a.q.7.12.2m./.q.10.4.3m./.1.d.44.3.o./.3.d.13.q.1.ar.2.q.2.2m./.Ver.quæ.29.3.2m.5.6m.Ma liu.26.
Malum. 420 Deus non potest peccare.1a.q.25.3.2m./.q.63.1.c./.22e.qu.6.2.c./.2m./.1.d.42.q.2.1.o./.2.c./.d.43.q.2.2.o./.L./.2.d.7.q.1.1.c./.d.37.q.2.1.o./.3.d.12.q.2.1.c./.1m /.Cõ.3.co.25./.Lio.3.co.109./.Ver.q.24.7.c./.2m./.Poa.q.1.6.o./.Ma.q.1.3.9m./.q.3.1.o./.Quol.5.4.o. * Adulterium.9.Blasphemia.24.25. Cadere.1.Error.9.&c.Excęcatio.1.&c.
Oper. 421 Deus si uellet, posset praua agere, & peccare. Et istius conditionalis, Sortes potest currere, si uult, antecedens est possibile, & ideo sequitur possibilitas consequentis. Sed in hac conditionali, Deus potest peccare si uult, antecedens est impossibile. Non enim potest deus uelle malum. Et ideo non est simile.1a.q.25.3.2m./.1.d.42.q.2.1.2m./.3.d.1.q.2.3.c./.d.12.q.2.1.c./.4m./.Con.1.co.95./.Poa.q.1.6.3m./. Ma quæ 3.1.12m./.Quol.54.o. *Iudei.27.Iustificatio.36 &c.Maledicere.1. Malum.65.66.
Oper. 422 Potentia peccandi in nobis quo ad naturam, est adeo: non autem quo ad defectum.1.d.42.qu.2.1.c./.2.d.44.q.1.1.o./.3.d.12.q.2.2.6m./ Ro.13 c.1.primo.D.
423 Deus est causa peccati.12e.qu.79.o./.q.80.1.c. * Peccatum.116 Pœna.7.64.65.
424 Immo mali culpę nullo modo deus est causa. 1a.q.48.6.c./.q.49.2.o./.q.63.5.c.fi. Respondo.dubio.503o.
425 Deus est causa peccati quo ad substantiam actus: non autem quo ad deformitatem.12e.q.79.o./ q.80.1.c./.22e.q.9.2.2m./.1.d.40.q.4.2.o./ d.42.q.2.1.o./.2.d.34.3.c./ d.37.q.2.o./.q.3.1.3m./.d.23.q.3.2.6m./.Con.3.co.162./.Ver.q.3.4.5m./.Poa.q.1.6.5m./.q.3.6.21m./.Ma.quæst.3.1.2.o./.Ro.11.lec.5.fi.D. * Punitio 2.3.4.6.Simonia.8.
426 Deus est causa mali pœnę per accidens tantũ: mali aũt culpę, nullo mõ ẽ causa, 1a.q.48.6.c./.q.49.2.o./.q.63.5.c.fi./.12e.qu.87.1.2m./.22e.q.19.1.3m./.q.24.10.c./.2.d.32.q.2.1.o./.d.34.3.c./.3m./.d.36.3.1m./.d.37.q.3.1.o./.L./.d.44.qu.1.2.c./.3.distinct.30.1.5m./. Con.2.capo.40./. Libo.3.capito.71./.Potenta.quæst.1.6.11.c. quæst.3.16.3m./.quæst.5.3.13m./.quæstion.6.1.8m./.Ma.q.1.1.1m./.3.10m./.5.c./.q.3.1.o./.Quolibet.1.7.3m./.Io.9.Lect.1.princip.o.c.D./.Rom.Lec.7.fin.G.&c.
427 Deus est causa excęcationis, & obdurationis per accidens tãtum.s.subtrahendo gratiam. 1a.q.23.3.2m./.12e.qu.79.3.o./.22e.q.15.1.o./.Excæcatio.1.4.inf.1.d.40.q.4.2.o./.4.d.18.q.1.ar.1.q.2.4m./.ar.3.q.3.c./.Con.3.co.162./.Ver.quæ.24.10.c./.Ma.q.3.1.1m./.6m./.qu.16.5.8m./.Quol.4.4.fi./.Quo.5.2.o.c./.Iob.7.Le.4.meo.F./.Io.12.Lec.7.meo.c.C./.Ro.Lec.7.fi. G./&c.capo.9.lect.3.fin.E./.co.11.lec.1.fi.F./.2e.Cor.4./.lec.2.medo.B./.He.3.lect.2.medo.F. ut Pharao.inf.
428 Non obdurat deus immittendo malitiã: sed non impartiendo gratiam. Et hoc quia non se uolunt homines ad gratiam conuertere. Isa.6.
Oper. 429 Deus omne malum conuertit in bonum. Opus.63.co.1.
Oper. 430 Deus per se inclinat ad bonum, dando gratiam, & uirtutes, & directe ordinando ad bonum: sed inclinat ad malum per accidens tantum, scilicet non dando gratiam, 12e.q.79.1.1m./.2.d.37.q.2.1.1m./.Con.3.co.162.fi./.Ver.quæst.22.8.fi./.Poa.q.1.6.4m./.6m./.Ma.qu.3.1.1m./.6m./.Quol.5.2.c./.Ro.9.lec.3.co.10.lec.3.co.11.
Causa. 431 Deus est causa productiua cuiuslibet rei 1a.q.22.2.c./.q.44.o./.q.45.2.c./.q.55.1.3m./.q.57.2.c.fi./.q.61.1.o.q.65.1.o./.3.c./.q.75.5.1m./.q.79.2.c./.q.103.5.7.c./.12e.q.79.2.c./.q.93.1.c./.1.d.30.1.c./.d.35.3.c./.d.36.q.1.1.o./.2.d.1.q.1.2.o./.5.16m./.d.11.q.2.2.c./.d.18.q.1.2.c./.L./.d.37.q.1.2.o./.q.2.2.

Deu

c./.3.d.2.q.1.ar.3.q.1.c./.Con.1.co.49./.50./.66.2m./.6m./.Lio.2.co.6./.15./.16.6m./.39 4m./.40.3m./.52.2m./.65./.94./.107.4m./.150.1m./.Libo.3.co.1./.2.Ver.q.1.8.o./.Pota.q.3.5.o./.16.c./.q.6.1.c./.q.7.1.c.prio./.Ma.q.3.2.c./.Spiritu.1.c./.Anima 20.c./.Quo.9.5.c./.Opu.3.co.68./.132./.135./.Opu.15.co.9./.Opus.20.libo.3.co.1./.2./.Opus.30.lec.3./.Meta.2 lec.2.meo.a.F./.Lio.6.lec.3.meo.c.C.&c./.Phi.8.lec.2.prio.a.B./.* Abraham 20.Absens.Absoluere 14. Abstractio 13. Adam 90.&c. Oper.
432 Deus est causa omnium efficiens, exemplaris, & finalis 1a.q.44.1.2.3.4.o./.q.65.2.o./.q.103.2.o./.5.c./.q.105.5.c./.12e q.79.2.c./.1.d.1.L.fi.D./.d.18.5.c./.2.d.1.q.2.2.c./.q.3.1 c./.L.1./.d.17.L.1.meo.F.d.18.q.1.2.c /.d.34.q.1.2. c./. Con.1.co.37./.Lio.3.co.17.18./.Lio.4.co.21./.Ver.q.20.4.c./.Pota.q.7.1.3m./.Ma.q 1.1.c./.He.2.lec.3.meo.G./.Causis lec.3.o. Adeps 2.
433 In deo est habitudo causæ efficientis personæ ad personã. Non autem essentiæ, sed formalis, non autem finalis, nisi respectu creaturarũ 1.d.34.q.1.2.c./.Ver.q.23.1.3m. * Adiuuare 1.8.Adoptio 14.&c.Aduentus 8.&c.Afflictio.Agatha. Amor 61. Angelus 17.&c.24.69.91.111.112.140.141.146.175.255.256.275.285.301.398.411.&c.420.444.491.495.&c.620.628.
434 Deus est causa essendi omnibus. Opus.3.co.68.* Anima 10.27.82.89.&c.90.&c.204.212.&c. Animal 52. Antropospatos. Assimilatio 8. Attributa 1.&c.17.18. Beatitudo 91. Benedictio 2.5.6.8.&c.
435 Quicquid entitatis, bonitatis, & perfectionis est in creaturis est a deo, non autem imperfectio, sed accidit creaturis, inquantum sunt ex nihilo 1.d.2.2.c./.d.17.q.2.5.c.prio./.d.22.2.c./.d.42.q.2.1.c./.d.43.q.1.2.1m./.2.d.13.q.4.1m./.d 37.q.1.2.o./.q.2.1.2m./.2.c./.2m./.d.44.q.1.2.c./.Pota.q.3.1.13m. uel Deus 71. * Caracter 11.12.21.Charitas 69.82.83.84.89
436 Deus est causa immediata omnium, quæ non inceperunt esse per generationem 2.d.1.q.1.4.c./.d.18.q.2.2.c. * Casus 3 Causa 20.38.52.&c.65.&c.Cælum 128.134.Certitudo 4.8.Circuncisio 21.Claritas 17.Clauis 3.&c.Cõe 1.3.8.
437 Deus est causa operationum naturalium, immediatior omni agente naturali 1.d.12.3.4m.Actio 9. Oper.
438 Immo quodlibet agens naturale particulare est immediatum ad suum effectum. Potenta.q.3.7.c. Respondeo.dubio 504o. Dum.104.
439 Deus est causa operationũ naturalium immediatior secundum uirtutem, & mediator secundum supposita, omni agẽte naturali 1.d.12.3.4m./.Pota.q.3.7.4m. * Cõtritio 16.Cooperari o. Corporalia 2.Corpus 15.39.44.&c.Correctio 21 Creatio 3.Cultus o. Oper.
Oper.
440 Deus est causa omnis motus, tam uoluntatis, quàm naturæ 12e.q.6.1.3m. * Defectus 23.&c.Delectatio 104.Dæmõ 57.58.59.90.&c.101.1016.120. Deuotio 5.7.Dies 4.11.&c. Dispositio 24.30. Distantia 5.&c.
441 Proprium dei est, q̃ materia corporalis ei obediat ad nutũ quo ad susceptionem formarum. Ma.q.16.1.14m. Oper.
443 Proprius effectus dei est facere pacem. He.3.lec.3.meo.G. Pax 21. * Distinctio 10.22.&c. Dolor 27. Donum 7.8.24.&c.
443 Quicquid deus causat in his inferioribus, causat per angelos. Psalmus 17. princip.o.h.D. * Effectus 1.3. Eleemosyna 1.&c. Elicere 2. Episcopus 12.24. Esse 9.&c.98.99. Aeternitas 39.&c. Excellentia. Exemplar.7.Exitus 1.2. Falsitas 12. Fatum 2.&c. Fides 59.73.&cet.161. Finis 25.59.&c. Fomes 3.5. Forma 104.113. Formatio. Fortitudo 40. Fortuna 7.8. Fructus 11.12. Gloria 4.5.14.&c. Gratia 13.24.25.&c.55.&c.62.&c.108 149.&c. Habitus 27.&c.35.&c.64.68.82. Hæresis.49.&c.69.&c.82.104.118.126.&c. Humilitas 16. Idea 13 &c.30.&c. Ieiunium 19. Ignis 17.&c. In.7.&c.18 &c. Inclinatio 2. Inebriari. Inequalitas. Infirmitas 2. Intellectus 71.96. Ioannes 4. Laus 13.&c. Lazarus 1. Liberum 30. Locus 24.25.26. Lumen 24.25. Maledicere 1. Maleficium 1. Malitia 9. Martyrium 10. Materia 15.41. Matrimonium 13. Medium 15. Meritum 5.9.107. Minister 5.6. Miraculum 2.&c.34.&c.48. Misericordia 38.&c. Missa 7. Missio 13.14.15. Modificari. Mors 3.43. Mundus 12.&c. Natura 4.42.&c. Nocere 7. Origenes 4. Origo 1.2.&cet. Passio 119. Pax 16. Peccatum 160.258.&c.329. Pœna 4.64.65. Pænitentia 50.&c.72.126.136. Plato 6. Possibile 7.&c. Potestas 5.13. Præco. Prædicare 1.1. Prælatio 1. Princeps 23.27. Principatus 7. Principium 13.&c. Processio 14. Propriũ 9.10 Religio 5. Sãctificare. Sãctus 7.8. Sapiã.23.53.55.56. Sex' 3. Terre-

De

Terremotus 1. Veritas 28.29.31.34.37.&c.43.&c. Virtus 66.&c. Vita 23.&c.80. Votum 20. Vsura 7. Christus 66.69.89.93.98.108.148.
Oper. Opere. 444 Deus est agens primum omnium naturalium 4.d.5.q.1.2.c. * Accidens 69. Actio 1.&c.24.121. Actus 73.190. Adiurare 6.&c. Adoptio 14.&c. Agens 4.16.&c.48.54.107.110. Agere 18.&c.
445 Deus immediate producit omnia 1a.q.65.3.o./.3a.q.6.1.1m /.2.d.1.q.1.4.o./.d.13.5.1m./.Opus.15.co.9./.10.
446 Deus agit mediantibus aliis causis, non ex insufficientia eius, sed ut dignitatem causandi communicet creaturis 1a q.22.3 c./ 8.2m./.q.103.6.c./.2m./.q.106.4.c./.1.d.44.3.4m./.2.d.1.b.1.4.1m./.4.d.24.q.1.ar.1.q.1 c./.d.45.q.3.2. 1m./.õ.3.co.70.fi.Ver.q.5.8.&c. Angelus 17.&c.69.140 141.146.175 352.374.411.420. Anima 156.159. Annihilatio o. Antichristus 6. Appropriatio 4.9.11.&c. Ars 26. Attributa 17.18 Benedictio 8.&c. Bonitas 249. Brachium. Actio 11. Causa 67.&c. Conuersio 3. Corporalia 5. Corpus 31.39.44.57. Creatio 21.&c.39.41. Creatura 6.
447 Deus agit per sapientiam suam 1.d.35.1.c./.d.43.q.2.1.o./.Cont.2.qo.24./.Ver.q.23.6.o.
448 Bonitas, liberalitas, iustitia, & misericordia dei differentur producunt res 1a.q.21.3.c./.3.d.4.q.1.ar.1 q.1.c./.4.d.46.q.2.ar.1.q.3.c. * Dauid 3. Dicere 7.8. Dispositio 30. Diuitię 7. Dulcedo 4.&c. Elementum 25.26. Esse 15. Aeternitas 39.&c. Eucharistia 105.107. Finis 77. Flagellum 3. Fornax. Graue 10. Habitus 27.28. Hæresis 105.
449 Deus est agens analogum 1.d.8.q.1.1.2.c. Causa 38. * Idea 1.17.&c. Ignis 17.&c. Imprimere. In.9.&c. Inæqualitas. Indiuiduum 29. Instans 20.21.22. Iustitia 75.&c. Iustificatio 36.&c. Liberalitas 13.14. Liberare o. Malitia 9.
450 Deus produxit creaturas, non ex necessitate 1a.q.19.4.o./.q.25.5.o./.q.28.1.3m./.q.32.1.3m./.q.45.6.c./.q.50.1.c./.q.61 2.1m./.q.104.3.o.q.105.1.2m./.12e q.66.1.m3./.q.109.1.c./.3a.q.50.2.3m./.1.d.35.1.c./.d.38.1.6m./.d.43.q.2 o./.2.Prol.prino.C./.d.18.q.1.3.1m./.3.d.20.ar.1.q.3.c./.4.d.17.q.1.ar.2.q.3.c./.Con.2.co.23.usque.30./.44.fi.45.1m./.Libo.3.prio./.co.64./.65.2m./.75.4m./.97./.98./.99./.Lio.4.co.13./.Ver.q.5.2.1m./.Pota.q.1.5.c./.q.3.1.9m./.4.c./.6.18m./.14.14m./.15.o./.17.4m./.14m./.q.5.3.c.fi./.6m./.q.6.1.c.fi./.Vir.q.1.11.9m./Quol.3.6.fi./.Quol.4.4.c./.Opus.3.co.96./.99./.Opus.15.co.9.fi. * Manichæus 2. Matrimonium 23. Minister 6.8.9. Motus 52.55.
451 Deus in productione rerum finem aliquem intendit, scilicet diuinam bonitatem 1a.q.25.5.c./.Opus.3.co.100./.101. Deus 306.&c. * Mundus 18. Natura 4.42.&c. Necessitas. 18. Nichil 1. Occidere 11. Ommissio 1. Operatio 21.33.50.51. Oratio 40. Ordo.18.49.51.56. Oza. Paulus 3. Paupertas 3. Peccatũ 258.&c. Pęna 4.54.55. Pęnĩa.52. Perfectio 11.&c. Præceptum 25.117. Pręco. Prædestinatio 1.&c.46.47.48. Prędicare 11. Processio 62. Producere 3. Prophetia 18. Psalm' 3. Punitio 2.&c. Quies 8. Ratio 13. Redemptio 4. Religio. 85. Reparatio. Resurrectio 5.9. Retributio 3. Sabbatum 1.2 Sacramentum 7.48.&c. Sacrificium 2.27. Senarius 3. Somnium 2. Sors 5.
452 Deus de nouo absque sui mutatione produxit res in esse. Opus.3.co.97. Creatio 14. * Spes 11. Spirituale 5. Templũ 1.10.&c. Tempus 29.30.36.37. Tenebrę 1. Timor 39. Tirannus 4.&c. Totum 15. Transfiguratio 2. Tribulatio 3.4. Vindicatio 7.8.
453 Deus produxit res ex nihilo. Opus.3.co.69. Creatio 10.12 &c. * Virtus 27.78.&c. Viuificare 1. Vnctio 8.13. Vniuersum 1. Voluntas 40.
454 Deus creauit materiam omnium simul 2.d.18.q.1.1.c.fin./.d.30 q.2 1.c.prio.A. * Vsura 108. Christ' 203.216.218.220
In quib'. ¶ Dextrum, & sinistrum, & aliæ differentiæ situs, sunt in inanimatis quo ad nos tantum, in animatis uero sunt secundum se 1a.q.13.7.c./.1.d.26.q.1.1.c./. Con.4.co.14./.Pota.q.7.10.c./.Quol.1.1.c./.Meta.5.lec.17.fi.c.H./. Phi.3.lec.9.fi./.Lio.4.lec.1.fi.f./.Anima.2.lec.8.prio. *Amazones 2. Animal 17.&c. Armum. Cælum 23.24.146.147. Cõtrarium 42. Humilitas 19. Passio.104. Paulus 18 Pes. Sedere o. Sinistra o. Sursum. Christus 210.
¶ Diabol'. Diabol', dicit' esse Deus, & princeps huius sæculi, nõ creatione, sed quia sęculariter uiuẽtes ei seruiũt, eo mõ loquendi, quo apostolus loquitur dicens, quorũ deus uenter est 1a.q.65.1.c.fi./.q.114.3.2m./.12e.q.1.5 b./.1.d.40.q.4.2.a.1./.Io.8.lec.7.prino.d./.2e.Cor.4.lect.2.princo.K./.Eph.6.lec.3.meo.I. *Abstractio 13.Adam 10.64. Aduentus 6.9. Antichrist' 1 Aqua 5. Assistere 5. Astare. Boninitas 249. Brachium o Cete.1. Debitum 26. Dæmon o. Dæmoniaci.

Diacon Dial Diap Dice

De' 323. Aequalitas 17. Eucharistia 147. Excęcatio 7. Exorcismus 7.&c. Experientia 1. Frænum. Hæresis 49.&c.127.157. Ieiunium 13. Leuiathan. Lucifer. Lupus. Maledicere 5. Maleficium o. Manichæus 1.2. Mulier 6. Natiuitas 29. Nomen 62. Paradisus 6. Passio 99.111.112.125. Peccatum 96.266.277. Phiton 5. Potestas 19. Prędicare 11. Psalmus 13. Redemptio 5. Sanguis. Sapientia 10. Serpens 2.5. Seruitus 14. Sors.5. Temptare 6.8.14.&c. Vnctio 1. Christus 87.
¶ Diaconissa dicitur quę in aliquo actu diaconi participat sicut quę legit omeliam in ecclesia 4.d.25.q.2 ar.1.q.1.c./.1e.Tim.3.lec.2.fi. Quæ.
1 ¶ DIACONVS non est proprius minister alicuius sacramenti 3a.q.67.1.o./.4.d.5.q.2.ar.1.q.2.o./.d.7.q.3.ar.1.q.1.c./.d.23 q.2.ar.1.q.2.c. Quis.
2 Diaconus est proprius dispẽsator sanguinis Christi, nõ aũt corporis Christi, nisi de licentia episcopi, vel presbyteri, uel in necessitate 3a.q.82.3.o./.4.d.13.q.1.ar.3.q.2.o./.d.24.q.2.ar.1.q.2.c.meo.A./.ar.2 c./.ar.3.5m./.q 3.3.c.Con.4.co.75 fi. ut Laurentius 2.
3 Diacono non licet tangere corpus Christi, quia non habet manus consecratas 3a.q.82.3.o./.4.d 13.q.1.ar.3.q.2.c./.d.24.q.2.3.5m.
Oppositum uidetur dicere 3a.q.82.3.c. Respõdeo sicut Eucharistia 160.
4 Ad diaconum pertinet assistere, & ministrare maioribus sacerdotibus, in omnibus agendis, circa sacramenta ecclesiæ 3a.q.67.1.c./.q.71.4.c./.4 d.24.q.2.ar.1.q.2.c.meo A. * Baptismus 111.&c. Cãtus 5. Caractere 40. Catechismus 7. Cõfirmatio 17. Cura 1.2.
5 Ad diaconum pertinet purgare tantum, idest eiicere immundos, & disponere fideles per admonitiones. Sed ad sacerdotes pertinet ẽt illuminare, idest tradere sacramẽta, ad episcopos uero perficere 3a.q 64.1.1m./.q.67.1.1m./.2m./.q.82.3.3m./.2.d.9.3 c.prio./.4m./.4.d 5.q.2.ar.1.q.2.c./.d.23.q.2.ar.1.q.2.c./.1m./.q.3.ar.2.q.1.b.1./.Ver.q.9.1.3.c.Quo.3.17 c.fi./.Quo.11.7c. Lectoratus 4. Episcopus 11.12. * Dalmatica o. Diaconissa. Euangelium 8. Laurentius.1.
6 In primitiua ecclesia omnia officia inferiorum ordinũ committebantur diaconis, propter paucitatem ministrorum 4.d.6.q.2.ar.3.q.4 1m./.d.24.q.2.ar.1.q.2.2m./.1e.Tim.3.lec 2 fi.F. * Manus 2.3. Nicolaus 1. Ordo 72.86.&c. Philippus 1. Prędicare 1. Sacerdos 29 Stola. Testis 2. Vnctio o.
1 ¶ DIALECTICA scientia est tantum una in speculabilibus, demõstratiue uero sũt plures 12e.q.57 6.3m./.22e.q 51.4.2. Qualis.
1 Dialectica ut docens est uero scientia demonstratiua, non autem ut est utens. Similiter & sophistica. Meta.4.lec.4 meo.b.I. * Amor 199.
3 Quædam partes logicæ habent doctrinam, & usũ in logica ut dialectica, & sophistica, quæ iam uero tantum primum, ut demonstratiua. Meta.4.lec.4.meo.b.fi. * Ars 11.12.13. Diffinitio 7.10. Methaphisica 27. Prudentia 51.
4 Dialectica dicitur tẽptatiua, quia temptantis proprium ẽ ex principiis extraneis procedere, idest ex intentionibus rationis quæ sunt extraneę a natura rerum, Meta.4.lec.4.medio b.I. * Scientia 74.119. Sophista.
¶ Diameter quadrati est inconmensurabilis lateri eius, quia proportio eorum est sicut duorum ad unum, & non sicut numeri ad numerum, quæ requiritur ad commensurationem linearum. Meta.lec.3.fi./.Lio.5.lec 17.meo.b.D. Posteriorum lec.4.meo.m. Qualis.
¶ Diana, & discursus mulierum ad eam, est tantum in spiritu.i.illusione phantastica. Spiritu 2.14m. * Dæmõ 73.100 &c. Hæresis 49. Qualis.
1 ¶ DIAPHANVM est susceptiuum coloris alieni, non habens proprium colorem. Anima 2.lec.14.prino.c./.lec.15.prino. * Albedo 1. Aqua 1. Quale.
2 Diaphanum non est proprium elementis, sed conuenit eis & cælis, secundum aliquid commune eis. Anima 2. lec 14. prino.c./.Lec.15.prio. * Cælum 22.53.56. Claritas 12. Color 1.5. Corpus 54. Illuminatio 6. Lumen 8. Luminare 1. Lux 20. Visibile 3.
¶ Diapsalma secundum Augustinum est diuisio psalmi, ostẽdens q̃ sequentia pertinent ad aliam materiam. Sed secundum Hieronymum significat feliciter. Psal.4.medio c. Quid.
1 ¶ DICERE. Aristoteles frequenter ponit dicere, pro affirma Perier. lec.6.meo.a.B. Quid.
2 Dicere proprie importat principaliter respectum ad uerbũ secundario aũt ad rẽ intellectam. Io. in diuinis conuenit tm̃ patri 1a.q.34.1.3m /.3a.q.39.8.2m./.Ver.q.4.2.4m./. Quol.4.6.1m. * Absoluere 22. Accusatio 9. Baptismus 42.&c.
3 Dicere se habet tripliciter ad illud quod dicit', scilicet enũciatiuę

ciatiue, cauſatiue, ſeu Iperatiue, & optatiue 12ª. q. 76. 1. c. * Blaſphemia 6.7.

4 Dicere dei ſumitur tripliciter. ſ. pro generare, intelligere, & creare. Primo mō eſt notionale tm̄, ſed ſecundo, & tertio modo eſt eſſētiale 1. d. 27. q. 2. 2. c./. Poa. q. 2. 4. 8m./. q. 9. 9. 8m. * Bonitas 66. Campſoria 3. 6. 9. 12. Caſtitas 1. Confeſſio R.

5 Dicere dei ſumit' dupliciter. ſ. per formatione uerbi, & pro expreſſione eius: primum eſt æternū, non aūt ſecundū 1a. q. 32. 1. 1m./. q. 47. 1. c. fi./. q. 65. 4. c. fi./. q. 74. 3. 1m./. 3m./. 4m./. 2. d. 12. 3. 5m./. Con. 4. cº. 13./. Poa. q. 3. 18. 12m./. 13m./. q. 4. 4. o./. Anima 12. c./. Iob. lec. 2. meº. B. * Fides 34. 35. 36. 69. Hæreſis 93. 116. 139. Idea 24. 28. 30.

6 Per hoc ꝙ dicitur in ſcriptura, dixit deus, importatur diuinum imperium, ſecundum Baſilium. Prius autem oportuit produci creaturā quæ obediret, quàm fieri mentionem de diuino imperio 1a. q. 74. 4. 1m. * Iudicium 31. 32. Mendacium 10. &c.

7 Dicere dei pertinet ad formationem rei, mandare uero ad creationem. Pſal. 32. meº. h. Miniſter 8.

8 Ex parte dei, facere non eſt aliud quàm dicere, ſed ex parte effectus facere importat actualem exiſtentiam effectus in rerum natura, non aūt dicere. Poa. q. 3. 17. 30m.

9 Quælibet perſona in diuinis poteſt dicere ſe, & eſſentiā ſuā 1. d. 27. q. 2. ar. 2. q. 1. 3m.

Cōi. 1 ¶ DICI ut uerbum conuenit tantum filio in diuinis, ſed dici ut res conuenit ſingulis perſonis toti trinitati, eſſentiæ dei, & omni creaturæ 1a. q. 34. 1. 3m./. Ver. q. 4. 2. 3m. * Abſolutum 1. Accidens 4. 11. 13. Animal 80.

2 In diffinitione dici de omni quo utitur demonſtrator duo ponit Philoſophus, quorum unum eſt, ut nihil ſit ſumere ſub ſubiecto cui prædicatum non inſit, aliud eſt, ꝙ non ſit accipere aliquod tempus, in quo prædicatum ſubiecto non conueniat. Poſterior. lec. 9

3 Dici de omni per ſe, & primo quod ſignificat uniuerſale ſe habent ex additione adinuicē, quia omne quod per ſe prędicatur, uniuerſaliter prædicatur, ſed non econuerſo, & qđ primo prædicatur, prædicatur per ſe, ſed non conuertitur. Poſterior. le. 9. medº. b.

Dum. 350. 4 Oppoſitum uidetūr dicere. Poſter. lec. 11. prinm. a. Reſpon. dubº. 505. * Demōſtratio 11. Diſtinctio 7. Doctor 4. Dubitatio 4. Ens 1. 16. 21. Experientia 12. Facere 4. Fallere 1. Falſitas 19. 29. Fictio 1. Fides 69. Fiducia 1. 2. Filiatio 6. 7. Finis. 71. Fortitudo 24. Idea 24. Imperator 2. Infinitum 10. Inquirere 2. Iucunditas. Ludicra. Ludus 1. Materia 50. Mendaciū 1. 10. Meritum 84. Methaphora 2. 4. Miraculum 2. 3. 6. Philoſophia 7. 8. 9. 36. 50. &c. Propoſitio 2. 6. 7. 18. &c. Relatio 58. 86 Subiectum 7.

¶ Dicotoma. Luna 6.

¶ Dictamen. Conſcientia 3. &c. 11. 12. Lex 6. 76. Inſtinctus. Præceptum 30. 117. 130. Reuerentia 3. Sacramentum 48. &c. Vxor 5.

¶ Dictator. Dictatura.

Quid. ¶ Dictatura eſt dignitas maior poteſtate, & imperio conſulatu, & tempore excellentior. Opuſ. 20./. Libº. 3. cº. 20./. Liº. 4 cº. 26. * Dictator.

Diuiſio 1 ¶ DICTIO ponit aliquid dupliciter. ſ. eſſentiale, & fundamentum 1. d. 28. q. 1. 1. 1m./. d. 31. q. 1. 1. c. fi. * Cathegorica.

2 Dictio dicitur ponere aliquid dupl'r. ſ. ſignificatū eius, & cōſequens ad illud 1. d. 40. q. 1. 1. c. * Conſideratio 2.

3 Dictio ſignificans conditionem corporalem quo ad rē ſignificatam principaliter non prædicatur de deo, niſi methaphorice, non autem quo ad modum ſignificandi 1. d. 8. q. 2 3. 2m. * Fallacia 3. Iubilus 2. Nouellę. Spiritus 1. 7.

4 Dictio infinita nihil determinatum ſignificat, quia nō imponitur a priuatione, ſed a negatione. Ideo dicit' de ente, & de non ente. Perier. lec. 4 fi./. Lec. 5. meº. d.

5 Negatio dictionis infinitæ non eſt in genere determinato, ſed in genere entis. Ideo dicitur de omni ente 1. d. 13. 4. 2m.

¶ Dictum. Affabilitas 0. Amicitia 2.

Diuiſio. 1 ¶ DIES dicitur dupliciter, ſcilicet naturalis continens uigintiquatuor horas, & artificialis. ſ. a claritate ſolis 1a. q. 69. 1. 5m./. 3a. q. 53. 2. 3m./. 2. d. 13. L./. 3. d. 21. q. 2. 2. 5m.

2 Dies artificialis habet duodecim horas non æquales, ſecūdum circulum ęquinoctialis, ſed inęquales ſecundum aſcēſiones zodiaci per ſex ſigna. Io. 11. lec. 2. meº. d. * Angelus 288. 416. 541. Animal 26. Apoſtoli 28. Appellare 4. Beatus 13. 50. 51. 55. Conceptio 2. 42.

3 Dies ante creationem ſolis fiebat motu circulari lucis 2. diſtinctio. 13. 4. 3m./. L. * Damnatio 59. 60. Deuotio 9.

4 Dies aliqua eſt clara tripliciter, ſcilicet inſtitutione dei, ſtatuto hominum. & lumine ſolis. Iob 3. lec. 1. meº. h. * De* 230. 231. Diluculum. Euchariſtia 181. 182. 212. Feſtum 5. &c. Hæreſis 107. Ieiunium 16. 36. 40. Iudiciū 76. 86. Liber 29. Luna 1. 2. Magi 3. Maria 24. 66. 67. 68. Miſſa 16. &c. 20. &c. Miſſio 33. Mors 7. Natiuitas. 7. Nocticorax. Nox 2. Nubes 1. Nuptiæ 7. Obliuio 1. Officium 11. &c. Holocauſtū 4 Ordo 89. 90. 91. 92. Paſcha 1. Pœnæ 59. 91. 92. Raptus 13. Sabbathum 3. &c. Tēptare 22. Tempus 28. Terremotus. 1.

5 Dies noſter triplex, ſcilicet noſtrę natiuitatis, noſtræ cōuerſationis, & dies mortis, uel aduentus diſtricti iudicii. Opuſcul. 58. cº. 2.

Naturalis. 6 Dies naturalis ſecundum eccleſiam incipit in media nocte, non autem dies artificialis 3a. q. 80. 8. 5m./. 4. d. 13. q. 1. ar. 2. q. 4. 3m.

7 Dies naturalis non terminatur in ueſpere, ſed in mane ſecundum Chriſoſtomum 1a. q. 74. 3. 6m. * Alleluia. Apoſtoli 38. Appellare 4.

8 Dies incipit quo ad contractus in media nocte, ſed quo ad officiū incipit in ueſpis 4. d. 11. q. 2. ar. 2. q. 3. 2m./. Quol. 5. fi.

9 Dies incipit in ſero, ſecundum iudęos, quia computāt ſecundum lunā, quæ tunc incipit apparere. Opuſ. 3. cº. 247./. Io. 13. lec. 1. prinº. a. G. * Bibere. Circunciſio 18. 19. Confirmatio 22. Contrarium 32. Damnatio 59. 60. Diurnum. Indulgentia 29. Magi. 3.

10 Inſolēnitatib9 legis, iudęi cōputabant dies a ueſpera in ueſperam, in aliis aūt a mane in mane. 4. d. 11. q. 2. ar. 2. q. 3. 2m./ Con. 4. cº. 68. fi. * Maledicere 4. Maria 24. 66. 67. 68. Sepultura 14. Sudor. Vſura 112. Septem.

11 De operibus ſeptem dierū in principio Biblie 1a. q. 67. uſq; 75. o./. 2. d. 4. 3. c./. 1m./. d. 12. 13. 14. 15. o./. Poa. q. 4. 1. 2. o./. He. 4. lec. 1. meº. D. &c. * Adam 90. Animal 26. 78. Aqua 9. Dęmon 122. 125. 126. Perfectio 11. 12.

12 Septem dies fuerunt unum inſtans, ſecundum cognitionē ſeptem operum dei in mente Angeli, ſecundum Auguſtinum, licet ſecundum alios fuerint uere ſeptē dies ſucceſſiue 1a. q. 58. 6. c./. 7. 1m./. q. 68. 1. c./. q. 69. 1. c./. q. 70. 1. 1m./. q. 74. 1. 2. o./. 2. d. 2. q. 1. 3. c./. d. 12. 2. 3. o./. d. 13. 4. 1m./. d. 15. q. 3. 1. c./. d. 29. 1. 1m./. 4. d. 43. ar. 3. q. 3. 1m./. Ver. q. 8. 16. o./. Poa. q. 4. 1. 2. o./. Iob. 40. lec. 2. prinº. A./. He. 4. lec. 1. meº. G. * Planetæ 1. 2. Senarius 2.

13 Diuerſæ res diuerſimode præfuerunt in operibus ſeptē dierum 1. q. 73. 1. 3m./. q. 90. 4. o./. q. 91. 2. 4m./. q. 92. 4. 3m./. q. 118. 3. 1m./. 2. d. 15. q. 3. 1. 7m./. 8m./. d. 17. q. 2. 2. 1m./. d. 18. q. 2. 1. 7m./ 3. d. 2. q. 2. ar. 2. q. 3. 3m./. 4. d. 48. q. 2. 1. 3m./. Poa. q. 6. 1. 9m./. He. 4. lec. 1. medº. E. &c.

14 Dies primi. ſ. creationis, a luce in noctem computantur, propter futurum hominis lapſum. Sed econuerſo triduū Chriſti in ſepulchro, propter reparationem hominis 3a. q. 51. 4. 1m./. q. 53. 2. 3m. Prima.

15 Prima dies dicitur habuiſſe ueſpere, & nō mane 1a. q. 63. 6. 4m./. 2. d. 12. 3. 7m./. Ver. q. 8. 16. 8m. * Bonitas 5. 10.

Oppoſitū uidetur dicere a ſimili, quia clarū ſemper debet pcedere obſcurū. Opu. 73. cº. 18. Reſpº. ſicut ī 16. Vſura 276

16 Prima dies habuit auroram quo ad oriens, non aūt quo ad tenebras præuias, uel coexiſtentes 2. d. 13. L.

17 In die dominico facta ſunt tria, ſcilicet creatio mūdi, productio lucis, reſurrectio Chriſti. Pſal. 23. prinº. Luminare 3. * Ieiunium 33. 34. 36. 40. 45.

18 Dies dominicus ſuccedit ſabbato, ex ſtatuto eccleſiæ, & cōſuetudine Chriſtianorum tantum. Ideo obſeruatio eis nō eſt ſic arcta, nec figuralis, ſicut ſabbatum, quia ueritas etiā in modico prætermitti non debet 12ª. q. 103. 3. 4m./. 22ª. q. 122. 4. 4m./. 3. d. 37. ar. 5. q. 3. 3m./. 4m. * Ordo 88. &c.

19 Dies in qua res creatæ ſunt. ſ. prima non debuit benedici, ſeu ſanctificari 1a. q. 73. 3. 2m./. 2. d. 15. q. 3. 3. o. Secunda.

20 Dies ſecunda, non debuit benedici, nec ſanctificari 2. diſt. 14. L.

21 De ſecunda die non dicitur, uidit deus, pluribus rationib9, ſcilicet, uel quia quod ponitur in tertia die, refertur ēt ad ſecundam, uel quia eſt de his quæ non ſunt manifeſta populo, uel quia per firmamētum ſimpliciter, intelligitur aer nebuloſus, qui non eſt de partibus principalibus mundi, uel etiam miſtice ex parte numeri, quia dualitas ab unitate recedit 1a. q. 74. 3. 3m./. 2. d. 14. L. Tertia.

22 In tertia die informitas terræ remouetur, ſecundum Auguſtinum 1a. q. 69. 1. 2. c. prinº. uel Aqua 9. Plantæ 1. 2. Terra 14. Quarta.

23 Die quarta producuntur luminaria quę mouentur in cælo, ad ornatum ipſius 1a. quæſt. 70. 1. c. Luminare 3. Lux [illegible] 10. Stel-

10. Stella. 1.

Quinta 24 Die quinta producūtur aues & piſces, ad ornatū medii elementi, qui habent motum in aere & aqua, quæ pro vno elemento accipiuntur. 1a. q. 70. 1. c./. q. 71. o.

Sexta. 25 Die ſexta producuntur animalia, quæ habent motū in terra, ad ornatum ipſius. 1a. q. 70. 1. c./. q. 72. o. * Adam. 90. Perfectio. 11. 12.

Septima. 26 Dies ſeptima conuenienter dicitur habuiſſe mane: & non veſpere. 2. d. 12. 3. 7m./. d. 15. q. 3. 2. 7m. * Coruus. 1.

27 Dies ſeptima debuit benedici, & ſanctificari. 1a. q. 73. 3. o./. 2. d. 15. q. 3. 2. o. * Perfectio. 11. 12.

28 Diei ſeptimæ conuenit completio operum Dei, & requies eius. 1a q. 73. 1. 2. o./. 2. d. 15. q. 3. 1. 2. o. * September, Septimus, Perfectio. 11. 12.

¶ Dieſis. Tonus.

In cōi. 1 ¶ DIFFERENTIA eſt nobilior genere: ſicut determinatum indeterminato, & proprium communi. non autem ſicut alia natura. 1a. q. 50. 4. 1m./. q. 75. 7. 2m./. 2. d. 3. q. 1. 6. 1m./. Spū. 1. 9m./. 2. 4m./. 3. 3m./. 8. 9m./. Meta. 10. lec. 11. * Accidēs. 8.

2 Differentia prædicatur de genere. Meth. 8. lec. 2. medº. F. * Adam. 49. Addere. 6. 15. Affirmatio. 2.

Dum. 506. 3 Oppoſitum videtur dicere. Meta. 3. lec. 8. meº. K. Reſpondeo Dubio. 506º.

4 Differētia complet eſſentiam generis. 12ª. q. 67. 5. c./. 2. d. 3. q. 1. 5. c./. Poa. q. 8. 4. 5m. * Anima. 44. 45. 221. 222. &c. 331.

Dum. 507. 5 Immo genus per ſe ſumptum, non poteſt prædicari de differentia prædicatione per ſe, nec econuerſo. Meta. 3. lec. 8. meº. K. Reſpondeo Dubio. 207.

6 Differentia & genus, ſecundum conſiderationem realem, & metaphyſicalem, fundantur ſuper diuerſas naturas neceſſario, non autem logice. 1a. q. 50. 2. 1m./. Anima 7. 17m. * Appetitus 55. 76. &c. Aſſimilatio. 4. Bonitas. 25. Cathedra. 1. Cælum. 23. 146.

7 Id a quo ſumitur differentia, ſe habet ad illud a quo ſumitur genus, vt actus ad potentiam. 1a. q. 3. 5. c./. q. 50. 2. 1m./. q. 85. 3. 4m./. 5. 3m./. 12ª. q. 67. 5. c./. 1. d. 25. 1. 2m./. d. 26. q. 1. 1. 6m./. 2. d. 3. q. 1. 5. c./. d. 12. 4. c./ d. 18. q. 1. 2. c./. ꝯ. 2. cº. 93./. Poa q. 7. 3. c./. Spiritu. 1. 24m./. 3. 3m./. 8. 3m./. Anima. 9. c./. 11. 10m./ 18m./ Trin. 14. c./. Opuſ. 3. cº. 92./. Opu. 30. lec. 9. fi./. Le. 11. o./. Opuſ. 42. cº. 1. fi./. cº. 5. o./. Meta. 8. lec. 2. fi. f. * Circunſtantia. 1. 2. 14. &c. Cogitatio. 3. Commune. 7.

8 Differentia non ſumitur ab eſſe. Quol. 9. 6. 4m. * Congregatio 2. Contrarium. 4. 21. &c. 30. Delectatio. 109.

9 Differētia cōpletiua ſpeciei, ſumitur a forma: genus a materia cōi, ſed particulare, a materia indiuiduali. 1a. q. 85. 5. 3m.

10 Differentia ſignificat totum compoſitum, ſicut & ſpecies, licet ſumatur a parte formali, & genus a parte materiali, licet genus ſignificet totum. 1a. q. 85. 5. 3m./. 12ª. q. 67. 5. c./. 1. d. 25. 1. 2m./. 2. d. 3. q. 1. 5. c./. 6. 1m./. d. 18. q. 1. 2. c./. 3. d. 5. q. 1. 2. 2m./. Opuſ. 3. cº. 92./. Opuſc. 30. lec. 4. 9./. Opuſc. 42. cº. 5. 7./. Meta. 5. lec. 7. meº./. Lib. 7. lec. 9. meº. c./. Lib. 8. lec. 2. fi. F./. lec. 3. meº. g. fi Lib. 10. lec. 11. meº. b. * Perihier. lec. 8. meº. c. * Determinatio. 1. 3. Deus. 18. &c. 28. &c. 32. &c. 60. 104. Dextrum, Diffinitio. 15. Diſtantia. 1. Diſtinctio. 11.

11 Differentia eſt in genere tantum in potentia. Ideo non participat genus, nec eſt de intellectu eius, nec econuerſo. 1a. q. 3. 5. c./. Poa. q. 3. 16. 4m./. Opuſc. 42. cº. 1. fin./. cº. 9. princº./. Met 3. le. 8. meº. K./. Li. 5. le. 7./. Li. 11. le. 1. fi. * Diuiſio. 12. 13.

12 Differentia importat diſtinctionē formæ. 1a. q. 31. 2. 2m./. ꝯ. 3. cº. 97. * Electio. 20. Ens. 28. 30. Æquiuoca. 3. Eſſentia. 8.

13 Differentia eſt forma generis, inquantum facit ipſum eſſe actu: ſed genus eſt formalius ſpecie, inquantum eſt vniuerſalius. 12ª. q. 18. 7. 2m. Diffinitio. 15.

14 Omnis differentia per ſe, eſt ex prima radice diſtinctionis. i. ex principiis eſſentialibus. Poa. q. 10. 4. c. prinº./. Quol. 11. 6. o./. Opuſ. 3. cº. 150. fi. * Æternitas. 20. &c. Fides. 149. Finis. 18. &c. Forma. 39. 87. Genus. 8. 10. Habitus. 3. Hæreſis. 39. Ignorantia. 31. Imago. 2. Intellectus. 2. &c. 13. &c. 133. &c. 165. 189. &c. 271 274. Ipothetica. Lex. 22. Li. 10. Lux. 5. Malum. 52 Mandatum. 2. Materia. 10. Natura. 50. Naturale. 6. Neceſſitas. 25. 26 Nomen. 8. 76. Odor. 3. Obitus. 2.

15 Remo a differentia, non remanet genus idē numero. 12ª. q. 67. 5. c./. Poa. q. 8. 4. 5m./. 8m. * Pars. 11. 12. Paſſio. 55. &c.

16 Differentia formæ, proueniens ex ſola diſpoſitione materię non facit diuerſitatem ſecundum ſpeciem, ſed tantum ſecundum numerum. 1a. q. 85. 7. 3m.

17 Differentia ſecundum ſpeciem, eſt propter finem, ſed differentia ſecundum numerum, eſt propter materiam. 1a. q. 62. 6. 3m./. Phy. 2. lec. 11. prinº. o. * Peccatum. 59. &c.

18 Differentiæ eſſentiales ſunt nobis ignotę. 1a. q. 29. 1. 3m./. 2. d. 3. q. 1. 6. c./. d. 35. 2. 3m./. 4. d. 14. q. 1. ar. 1. q. 6. 1m./. d. 44. q. 2.

ar. 1. q. 1. 1m./. Veri. q. 4. 1. 8m./. q. 10. 1. 6m./ Poa. q. 9. 2. 5m./. Spiritu. 11. 3m./. Opuſ. 30. lec. 9./. Meta. 7. lec. 12. meº. f./. Anima lec. 1. fi./. Poſter. 2. le. 13. meº. d. * Pœna. 52. 53. Perfectio. 40. Pluralitas. 2. Poſitio, Potētia. 32. Prædicamētū. 3. Prædicari. 29. 30. Pręſumptio. 8. Præuaricator. 2. Princeps. 6. Priuatio. 8

19 Differentiæ eſſentiales, ſæpe nominantur ex accidentibus. 1a. q. 29. 1. 3m./. q. 77. 1. 7m./. 12ª. q. 49. 2. 3m. fi./. 2. d. 3. q. 1. 6. c./ 3. d. 26. q. 1. 1. 3m./. Veri. q. 4. 1. 1m./. q. 10. 1. 6m./. Poa. q. 9. 2. 5m./ Spiritu. 11. 3m./. Opuſ. 30 lec. 9./ Meta. 7. lec. 12. meº. f./. Lib. 10. lec. 10. prinº. a./. Anima. lec. 1. fi./. Poſter. 2. lec. 13. fi. d. Prophetia. 57. * Qualitas. 1. Quantitas. 9. Ratio. 1. &c. 28.

20 Differentiæ per ſe. ſ. contentæ virtualiter in genere, conſtituunt veras ſpecies eius: non autem differentiæ extraneæ, niſi improprie. 12ª. q. 18. 7. c./. q. 35. 8. c./. Veri. q. 25. 3. c. Rationale. 3. c. Sacrm. 142. Sapientia. 17 Sēſus. 28. Siniſtra. 1.

21 Differentiæ quæ conſequuntur diuerſitatem ſpecierū, poſſunt eſſe in rebus eiuſdem ſpeciei: non autem differentiæ quæ conſtituunt ſpecies 12ª. q. 72. 5. c. Ex diuerſitate formarum, ſequitur differentia operationum, finium propriorū, materiæ, agentium, patientium, & proprietatum. ꝯ. 3. cº. 97.

22 Differentia finis, eſt ſecundū differētiam agentis. 2. d. 1. q. 2. 2. c. * Spes 13. 54. &c. Subalternū. Tactus. 12 16. Veritas. 52.

24 Diuiſio generis in ſpecies, non eſt ſemper per veras differētias. 12ª. q. 49. 2. 3m./. Opuſ. 30. le. 9. fi. * Vnitas. 40. Vſe. 16.

25 Differentia triplex inter homines, ſm̄ habitus & actus aīæ rationalis. ſ. ſecundum diuerſas gratias gratis datas, ſecundum duplicem vitam, contemplatiuam & actiuam, & ſecūdum diuerſos ſtatus & officia 22ª. q. 171. prinº.

26 Differentia in formis eſſe non poteſt, niſi ſecundum ꝙ vna eſt perfectior alia. 1a. q. 31. 2. 2m./. ꝯ. 3. cº. 97./. Spiritu. 1. 9m. Item diffinitio. 15. qualitas. 1.

1 ¶ DIFFERRE proprie, eſt ſemper per aliud, & eſt relatiuū. In cōi. Sed diuerſum, eſt abſolutum, & ſeipſo, vel alio. Ideo omne differens eſt diuerſum, & non ecōuerſo. 1a. q. 3. 8. 3m./. q. 90. 1. 3m./. 1. d. 8. q. 1. 2. 3m./. 2. d. 17. q. 1. 1. 5m./. ꝯ 1. cº. 17./. Poa. q. 7. 3. 2m./. Meta. 5. lec. 11. o./. Lib. 10. lec 5. fi. * Abſoluere. 22. 33. 35. Abſtractum. 1. 2. Acerbum, Acetum, Adam. 49.

2 Immo qualiſcunque formarum multitudo, facit differentiam, Dum. 508m. ſed diuerſitas fit ſolum per formas ſubſtantiales. Poa. q. 9. 8. 2m. Reſpondeo Dubio. 508. * Affirmatio. 2. Amicitia. 11. 12. Anima. 56. 73. 87. 219. 240. 311. &c. Animal 16. Apparere. 2. Appetitus. 76. Ardor, Ars. 15. &c. Aſſumere. 7 Aſtutia 1. Attributa. 3. &c. Auerſio. 1. 17. Baptiſm9. 38. Beatitudo. 15. 132. Bonitas. 25. Charitas. 60. Caſtitas. 6. Cauſa. 32. Cælum 5. 10. 23. Conſanguinitas. 6. Conſenſus. 5. Conſilium. 19. 30. Conſtantia. 8. Corruptibile. 2. Creatio. 52. Damnatio. 43. Datio. 23. Delictum. 2. Demonſtratio 14.

3 Simplicia ſeu prima, non proprie differunt. ſ. per aliud ſicut compoſita ſeu ſecunda, ſed ſunt diuerſa. ſ. ſeipſis tantum. 1a. q. 3. 8. 3m./. q. 90. 1. 3m./. 1. d. 8. q. 1. 2. 3m. * Deus. 66. 67. 69. 104. 258. 448. Diſtinctio. 10. Diſpoſitio. 48. Donum. 24.

4 Quæcumque differunt genere vel ſpecie, differunt numero eſſentiæ vel naturę, non autem numero ſuppoſiti vel ſubiecti. 3. d. 5 q. 1. 3. 4m.

5 Vel quando naturæ diuerſæ, non cōiunguntur in vno ſuppoſito vel ſubiecto. 3. d. 5. q. 1. 3 5m. * Dos. 4. Electio. 10. Embrio 2. Epiſcopus. 5. Equalitas. 21. Eſſe. 78. 81. 90. Eſſentia. 5. Æternitas. 18. &c. 30. &c. Æuū. 6. &c. Excæcatio 2. Excluſio 5. Fides. 67. 152. Fieri. 1. Forma. 41. &c. 171. Fortitudo. 33. 54. Furor, Furtum. 6. Generatio. 56. Genus. 35. Gratia 9. 35. 111. 112. Habitus 13. Hæroes. 2. Hæreſis. 41. 159. Homo. 25. &c. Humilitas. 23. Idem 6. Imperator. 3. Indiuiduum. 43. Inſtans. 1. Integrum, Intellectus. 2. 3. 13. 15. 81. 133. 165. 194. 195. 196. 274. Ipoſthaſis. 6.

6 Differre ſpecie, contingit dupliciter. ſ. in diuerſis ſpeciebus completis, vel ſecundum diuerſos gradus in generatione eiuſdem ſpeciei. 12ª. q. 72. 7. c. * Ipothetica, Iuſtitia. 479. &c. Iuſtificatio. 10. &c. Lex. 98. Lignum. 4. Limbus. 1. Linea. 3. 4.

7 Oppoſitum videtur dicere. 2. d. 15. q. 1. 1. 2m./. Meta. 7. lec. 6. Dum. 509m. meº. h./. Lec. 8. meº. c. Reſpondeo Dubio. 509. * Malum. 39. 42. Matutinę. 3 Medium. 4. Membrum. 2. Memoa. 6. 7. Meritum. 68. Miraculum. 41. Miſericordia. 23. Motus. 29. &c. 81.

8 In gn̄e ſubſtātiæ, quæcūq; differūt numero, differūt forma & materia. Trin 14. 4m. * Mulus, Omiſſio. 12. Oppoſitio 14. Oratio. 71. Pars 13. Paſſio. 38. 55. &c. Pauor. Peccatum. 59. &c. 386. 387. 392. &c. Pœna. 53. Perfectio. 47. &c. Perſona. 25. &c. Piſcina. 2. Poſſe. 1. 2. Prædeſtinatio. 47. Prædicare. 38. Prælatio. 13 Præſumptio. 8. Princeps. 6. Principium. 4. Priuatio. 8. Profeſſio. 6. Pulchritudo. 4. Quo eſt. 1. Ratio. 1. &c. 23 &c. 36. &c. Ros. Sāctitas. 4. Sapiētia. 12. Sciā. 106. &c. 164. Sēſualitas. 6. Symbolū. 2. Simplicitas. 1. Spes. 68. Stultitia. 10.

9 Bonum, & malum in moralibus, differunt specie, non autem in aliis. Ma.questio. 2. 4. 10^{m}. * Subsannatio. Superbia.18 Suppositum 8.9.11. Susurratio. 1. Timor. 46. 47. Totum.6. Transcendentia. Transgressio.1. Virtus. 163. 187. Visio.4. &c. 15. Visus.3.4. Vocatio.1.3. Voluntas.13. 24. Votum 27.28 Vsura.124. Christus.172.

10 Eorum quæ realiter differunt in creatis, duplex realis idéptitas est in diuinis.1^{a}.q.40.1.1^{m}.

¶ Differri. Baptismus.129. Circuncisio.14. Confessio.31. Correctio.17. Limbus.1. Scandalum.15.18.

Quid. 1 ¶ DIFFICILE est id quod transcendit potentiam, secūdū naturam, vel propter impedimentum 1^{a}.quæst.62.2.2^{m}./.4.1^{m}./.3.distinct.30.4.6^{m}.

2 Difficultas in agendo duplex, scilicet ex resistentia passi, vt in his inferioribus, vel ex distantia potentiæ ab actu. 2. distinct.1.quæst.1.3.3^{m}./.4.distinct.17.quæstio.1.ar.5.quæstio.1.2^{m}/.Po^{a}.quæstio.3.4.16^{m}. * Amor.64. Agelus. 245. 473. 530 Actio. 123.124.

3 Difficillimum, & optimum est, conditionem virtutis obseruare, circa propriam materiam.22^{æ} quæstio.149.1.c. prin^{o}. * Anima.227.

4 Difficultas per se minuit voluntarium, sed per accidens auget ipsum contraconando. Verit. quæstio.26.6.22^{m}. * Appetitus.31. Arduum.

5 Difficultas operandi duplex, scilicet ex magnitudine operis, vel ex defectu voluntatis. Prima auget meritum, secunda vero minuit illud.12^{æ}.questio. 114.4.2^{m}/. 22^{æ}. quæstio. 155.4 2^{m}./.2.distinctio. 29. 4.3^{m}./.3. distinctio. 23. quæstio. 1.1. 4^{m}./ distinctio.24.ar.3.quæst.3.c./.distinctio.30.3.2^{m}./.5.4^{m}./.4.distinctio.15.quæstio.1.ar.4.quæstio.1.2^{m}./. Verit. quæstio.14.10.12^{m}./. quæstio. 26.6. 12^{m}./ 14^{m}./. Quol.3.12. 4^{m}./.Opusc.17.c^{o}.7.4^{m}./.1^{æ}.Cor.3.lec.2.prin^{o}. B. * Articulus.2. Bonitas.110.111. Cognitio.25. Comedere.4. Confirmatio.32.

6 Difficultas facit ad satisfactionem, ratione pęnalitatis. Ver. quæstio.26.6. 22^{m}. * Conuersio. 5.11. Dæmon.62. Dionysius.4. Dispositio.23. Diuitiæ.8. Eucharistia. 113. 114. Excommunicatio.29. Fides.41. Fomes.11. Gula.9. Habitus.2. 3. Ira.76. Irregularitas.4. Iustitia 61. Liber.3. Matrimoniū. 132. Meritum.13.54.70.76.79. Nihil.3. Passio 64 Peccatum. 396. Pœna.60. Qualitas.6.&c. Sapientia.7. Scientia. 69.70. Scriptura.11. Spes.51.61. Temptare.14. Timor. 16.34.48. Verecundia.15.

Virtus. 7 Difficile & onerosum, mensuratur secūdū virtutē suscipientis.1.distinctio.40.ar.4.quæstio.3.c. * Consilium. 16. Constantia.5.6.

8 Ratio virtutis magis consistit in bono, quàm in difficili. Ideo magnitudo eius magis mensuranda est secundum rationem boni, quàm secundum rationem difficilis 22^{æ}.questio 123.12.2^{m}./ quæstio.137.1.1^{m}.fin./. quæstio.141. 8.2^{m}. virtus.40.* Fortitudo.5.22.57.&c. Graue.9. Ira.42.76.

9 Opera virtutum sunt difficilia.12^{æ} quæstio. 107. 4.c. * Iustitia.61. Laboriosum. Lex.130 Logica.8. Pęnitentia.19 42.

10 Immo opera virtutum sunt facilia.4.distinctio.14.quæstio. 2.2.5^{m}. Respondeo dubio.510°.

11 Opera virtutum dicuntur difficilia, quia sunt supra vires non habentium virtutes, non autem propter laborem, vel tristitiam. Et etiam quia quidam abundant sensu, & deficiunt intellectu.12^{æ}.quæstio. 107.4.c./.3.distinctio.27.quæstio. 2. 2. 6^{m}./. distinctio. 30. 4.6^{m}./. Con.3.c^{o}.26./.Psal.18. fin.g.I.

12 Opus virtutis, habet duplicem difficultatem, scilicet ex specie actus, vt in fortitudine, & temperantia, & exdiuturnitate, vt in perseuerantia. 22^{æ}.quæstio.137.1.c. Virtus.40. * Religio.25 26. Scriptura.2 11. Studium.4. Sustinere.

13 Difficultas prima, requiritur ad virtutem, non autem secūda, sed eam tollit, vel saltem minuit virtus. Virt.quæstio.26.6.12^{m}.

14 Difficultas in actibus virtutum duplex, scilicet in inueniēdo medium rationis, & in refręnando passiones. Tantum prima est in virtutibus intellectualibus, & in iustitia, secunda vero in aliis.22^{æ}.quæstio.129.2.c.

15 Difficultas duplex, scilicet laboris, & secundum excessum operis ad potentiam, quæ attenditur in virtutibus. Prima est maior in resistendo malo, quàm in operando bonū, secūda vero est econuerso.3.dist.31.quęst.1.3.2^{m}. * Vsura.168.

16 Difficultas laboris requiritur ad meritum premii accidentalis, sed difficultas consistens in ordinatione medii requiritur ad meritum præmii essentialis.4. distinctio. 26.quæst. 1.4.4^{m}.

17 Vbi est specialis difficultas, ibi requiritur, specialis virtus.22^{æ}.quæst.137.1 c./.4.distinct. 7.quæst. 2.ar. 2. quæst.2. c./.distinct.17.quæst.3.ar.2.quæst. 3.c./. distinct.33. quæstio. 3.2.c.

18 Difficultas duplex circa actus virtutum habentium materiam exteriorem, scilicet propter excessum passionum principaliter, vel principaliter propter magnitudinem obiecti. In prima sufficit vna virtus, sed in secūda requiruntur duę 22^{æ}.quæst.129.2.c./.quæst.134.3.1^{m}.

19 Difficultas ex magnitudine operis requiritur ad virtutem, non autem difficultas ex defectu voluntatis, sed eam tollit vel minuit virtus. Verit.q.26.6.12^{m}.

20 Difficultas prima, maior est in actibus voluntatis, quàm in passionibus animæ, secunda vero econuerso. Verit.quæstio. 26.6.15^{m}.

21 Difficultas vitandi peccatum duplex, scilicet propter vehementiam passionis, vt ira, vel propter latentiam, vt superbia 22^{æ}.q.162.6.1^{m}./. Titum.3.lect.1.prin^{o}.C.

22 Perfectus virtute facilius quantumcumque difficilia exequitur, quàm carens virtute, facilia.3.distinct. 40. ar. 4.qu. 3.2^{m}. * Aggredi sustinere.

¶ Diffidentia est motus irascibilis in æstimatum, superare facultatem. Sed in bonum est desperatio, in malum autem est timor 3.d.26.q.1.3.5^{m}. Desperatio.5.&c. * Certitudo.21.

Quid. 1 DIFFINITIO dicitur terminus, qa rē totaliter includit, nihil rei est extra, cui non conueniat, nec aliquid est intra cui conuenit. Meta.5.lect.prin^{o}.19.b /. Perieiem.lect. 4.prin^{o}. B. Finis.19. * Causa.53.56.57.82. Demōstratio.12. Esse 76.

2 Diffinitio quid rei est, quando res concipitur per aliquam. formam in ipsa re. respondens ei per omnia. Con.3.c^{o}.49./. Veri.quęst.21.c.fi./con^{m}./ q.3.2.4^{m}./.Po^{a}. quæst. 7.5.c.fi.B. * Forma.11. Habere 3. Interpretatio. 3. Ratio.4.12.35.145. Veritas 2.23.

3 Diffinitio quid nominis, importat quasi expositionem significationis nominis, non tamen semper indicat essentiam, quia diffinita non semper habēt eam.2.d.32.2.1^{m}.

4 Diffinitio includit principia speciei, non autem indiuidui 1^{a}.q.29 2.3^{m}.

5 Quęlibet bona diffinitio ducit in cognitionem propriorū accidentium. Anima.lec 1.fi / Lec.9 m^{o}.e./.Lec.11.fin.

6 Diffinitio non potest esse falsa, nisi per accidens, scilicet ratione duplicis compositionis. 1^{a}.quęst. 17.3.c / quæst. 58.5. c./ quæst.85.6.c./.1.d.16.quæst.5.1.7^{m}./. Con. 1. c^{o}.59.2^{m}./. Con.1.c^{o}.59.2^{m}./. Verit.q.1.3.12.c./. Meta.5.lec.fin.m^{o}. d./. Li^{o}.6.lec.4.fi.c.E./.Li^{o}.9.lec.fi.me^{o}. e /.Anima.3 lec.11.fin.

7 Diffinitio logici dicitur formalis, quia considerat genus secundum suum solum formale, s̄m physicus, & methaphysicus considerat sed totum. Trin.14.c./.Anima.lec. 2.m^{o}.f.E.

8 Doctores, & philosophi negligunt modum diffinitionis, & tangentes principia prætermittunt formam sillogismi, ponentes ea ex quibus sillogismus formari potest.22^{æ}.quęst.4. 1.c./ 3.d 23.q.2.1.c./.d.12.q.1.ar.1.q. 1 3^{m}./. Verit.q.14.2.c.

9 Diffinitio duplex scilicet quid rei, & quid nominis.2.d.32.2. 1^{m}./. Verit.q.2.1.c. fi./.9^{m}./.quæst. 3.2.4^{m}. * Baptismus.34. &c. 86.156. Dion.

10 Diffinitio triplex scilicet materialis, idest per materiam, vel per causam inferiorem, formalis, idest per formam, vel per causam superiorem, & tota demonstratio, sola positione differens.1.d.1.L.me^{o}.K./.2.d.9.1.1^{m}./.4.d. 3.ar.1.quæst.1.c./. Phi.2.fi / Li^{o}.3.lec 4.prino./.Anima.2.lec.1. prin^{o}.b./. Lec. 3.prin^{o}. b. /. Poster.lec.16.me^{o}.e /. Li^{o} 2.lec.7. prin^{o}.b./. Lec.8.prin^{o}./.fi. * Bonitas.61.241.242. Charitas.51.

11 Cum demonstratur causa per effectum, necesse est vti effectu, loco diffinitionis causæ. 1^{a}.q.1.7.1^{m}./.q.2.2.2^{m}. Du^{m}.511°.

12 Oppositum videtur dicere. Trin. 25.c. Respond. sicut dubio.448. * Contritio.1.&c. Melius.2.

13 Diffinitio triplex, scilicet cum materia tantum, cum materia, & forma, & cum forma tantum. Prima est naturalis, sed plus secunda, nō autem tertia, sed est logicalis. Meth. 6.lec. 1.me^{o}.d./.Li^{o} 8.lec.2.fi./ Anima.lec.2.fi.f. Methaphysica.2.

14 Vnius rei est tātum vna diffinitio perfectissima, scilicet per diuersas causas, vel proprietates.12^{æ}.q.55.4.c./.1. dist. 1.L. me^{o}.K./.2.d.27.2.9^{m}./.3.dist.23.q.2.1.8^{m}.14.q.1. ar.1.qu.6. 6^{m}./.d.15 q.1.ar.1.q.3.5^{m}./.d.17.q.3.ar.2.q.1.4^{m}./. Phi.2.lec. 16.me^{o}.c.

15 Diffinitio est vna per se, quia differentia aduenit generi per se, vt forma materiæ. Meth.7.lect.12.o./. Poster. 2.lect.5. fi./.Periher.lec.8.me^{m}.c.

16 Diffinitio per causam finalem, est formalior alijs.2.d 9./.1. 4^{m}./. Verit. quæstio. 14. 5.c./. Poster. 2. lect. 8. prin^{o}. a. * Addere. Diffinit.

* Addere.12.15.

Du^{m}.512.17 Oppositum videtur dicere, quia diffinitio finem, & causam agentem cum sint quędam extrinseca non comprehendit. Meta.7.le .17.me^{o}.b.K. Respon. sicut dubio.448. * Analogia.20.21. Animal.2.6. Baptismus.54.&c.86.156.

18 In oībus quæ sunt propter finem, diffinitio per causam finalem est ratio diffinitionis per causam materialem, & probans eam 2.distinct. 9. 1. 1^{m}. /. Poster. lect.4. prin^{o} /. lect. 16.me^{o}.c. * Benedictus.5. Bonitas.71.241.242. Causa.53. 56.57.82. Desiderium.13.14. Dici.2 Differentia.9.11. Difficile 8. Dimensio.4. Distinctio.17.&c. Diuisio. 1.3.4.9. Duellū. Elementum.29. Æqualitas 2.3.6.19.20.

19 Instrm diffinitur per finē suū.s.per vsum eius. Phi.2.fi./. Perier. lec.7.prin^{o}. * Esse. 76.77. Æstimatiua.3.4. Exclusio.5.

20 Ea quæ ponuntur in diffinitione in recto, non sunt partes diffinitionis, id est rei per definitionē significatæ, sicut nec diffiniti. 1. distin. 25. 1. 2^{m}. prin^{o}./. Meta.7. lec.9.fi. * Finis. 6.15.18.19.98.108. Hæresis.3. Habitus.15.

21 Vnumquodque diffinitur, & denominatur, s̄m illud quod conuenit ei primo & per se, nō autem per illud quod conuenit ei per aliud.3^{a}.quæst.60. 4. 1^{m}.

22 Materia communis ponitur in definitione speciei, non autem materia indiuidualis.1^{a}.q.29.2.3^{m}./. quæst. 75.4.c./.q. 85.1.2^{m}./.Quol.2.4.c./.1^{m}./.Opusc.30./. Meta.7.lec.9. me^{o}. c./.Phi.2.lec.5.me^{o}.b./.Lec.13.fi. * Homo.3.6.8. Interpretatio.3. Per se.2.8.me^{o}.c./.Li^{o}.11.lec.7.me^{o}.d.

23 Omnia animalia diffiniuntur cum materia, & motu, & qualitatibus sensibilibus. Meta.6. lec.1.me^{o}.d./.lib^{o}.7. lec.9.

24 Diffinitio naturalium significat formam, & materiam.1^{a}. q.29.2.3^{m}./.q.75.4.c./. q.85. 1.2^{m}./.Quol.24.c./. Opus.30./. Meta.7.lec.9.me^{o}.c./.Li^{o}.8.lec.3.prin^{o}.a.g. * Persona. 10. &c. Prudentia.71. Punctus.1.

25 Formæ definiuntur ex additione materiæ, & accidentia ex additione subiecti, sine quibus neutrum habet esse perfectum. Opusc.30.lec 10./.Meta.7. lec.4 me^{o}.d./.Le.9.fi.c.E./ Anima.2.lec.1.me^{o}.b. * Scientia.110. Theo^{a}.23. Totum.5. Virtus.24.&c.37.92.

26 Diffinitio dicitur dari per additamenta, quando datur per aliquid, quod est extra essentiam diffiniti. Quol.9.5.1^{m}.

27 Principale in diffinitione, oportet esse ex parte formæ, licet ibi sint aliquę partes materiales in obliquo. Meta.5.lec.2. princ^{o}.a.E.

28 Esse non potest poni in diffinitione alicuius generis nec speciei. Quol 9.2.3.c./. Quol.9.5.2^{m}./.Meta.8.fi.

Dū^{m}.513.29 Immo unumquodque diffinitur, secundum quòd habet esse.2.d.35.2.1^{m}. Respond^{o}. sicut Dub^{o}. 300. * Vnitas.1.&c. 27.34.36.

30 In diffinitione ponitur aliquid dupliciter, scilicet explicite, idest in actu, & implicite siue in potentia. Potentia. quæst. 8.4.3^{m}./.Anima.1.5.10^{m}.

31 Nomina intentionum quandoque ponuntur in diffinitione rerum, quando nomina non sunt imposita rebus, ut in definitione personæ.1^{a}.q.29.1.3^{m}./.1.d.25.1.8^{m}./.Potentia. q.9.2.5^{m}.

32 In diffinitione formarum aliquando ponitur subiectum ut informe, sicut cum dicitur, motus est actus existentis in potentia, & aliquando formarum sicut cum dicitur, motus est actus mobilis, uel lumen est actus lucidi. Et hoc modo dicitur anima actus corporis organici physici, quia anima facit ipsum esse corpus organicum, sicut lumē facit aliquid esse lucidum. Anima.1.15^{m}./.Anima. 2.lec.1.

33 In diffinitione accidentis, non debet poni nisi per se subiectum eius.2.d.27.2.3. Accidens.5.&c.24.25. Inf.

Diffinitū.34 Proprium est accidentis, diffiniri per additamenta, ideo habet essentiam incompletam.2.dist.35.2.1^{m}./. Quol.2. 4.c./. Quol.9.5.1^{m}./. Opusc. 30. lec. 3./. Lec.10. Meta.7.lec.4.o./. Poster^{m}.lec.2.prin^{o}.a. * Accidentia.5.&c.24.25. Actus. 98. Bestialitas.1. Campsoria.1.2. Character.5. Confessio.13. &c. Contingens.3. Continuum.1. Contrarium.18.25. Contritio.1. Corporeitas.2. Corruptio.14.

35 Accidens aliter diffinitur quàm substantia, scilicet per subiectum, quod est extra essentiam eius.2.d.35.2.1^{m}./.Po^{a}.q. 8.4.5^{m}. * Creatio.3.&c.8.&c. Debilitatio. Densio.2. De^{9}.52. Dos.1.10. Ens.1.20.22. Error.5. Esse.65.&c.84.&c. Eētia.1

36 Negationes, & priuationes habent modum diffinitionis in completissimum, quasi expositionem significationis nominis. Non tamen indicant essentiā, quia non habent.2. d.35. 2.1^{m}. * Æternitas.1.&c. Fides.1.&c. Fieri.18. Filiatio. 17. Finis.26.39.&c. Forma.11.117. Fortitudo.3. Fructus.1.7. Fruitio.6. Fundamentum.1. Generatio. 71. Genus.4.43. Gratia. 52. Habitus.9.10.15.59.

37 Corpus organicum, non potest diffiniri, nisi per animam, nec aliqua pars animalis, nisi per operationem eius, & per aīam Met.7.lec.10.prin^{o}.b. * Hæresis.4. Homo.6. Idea 1.&c. Ignorantia.7. Imaginatiua.1. Imago.4. &c. Imitatio.In.27.

38 Sola species diffinitur. Opusc.3.c^{o}.26./. Meta. 5.lec.4.fi.F./. Lec.8.fi.d./. Li^{o}.7.lec.3.fi.K./. Lec.1.prin^{o}. * Incommunicabilitas. Indiuiduum.1.&c.28.31. Indiuisibile.2. Inadelitas.2. Infinitum.13. Infirmitas.3. Ingeniū.4. Ingratitudo.5.

39 Singulare non diffinitur. 1^{a}.q.29.1.1^{m}./.Meta.7.lec.10.me^{o}. c./. Lec.11 prin^{o}./.fi.l.F./. Lec.15. o./. Instrumentum. 4. Intellectus.32.57.61.134.&c.200. Intētio.2. Hypostasis.3. Ira. 36.64.65.66. Iudicium.28 Ius.2.

40 Nomen pertinens ad communem rationem singularitatis, diffiniri pōt, ut psona & hmōi 1^{a}.q 29.1.1^{m}./.Po^{a}.q.9.2. 1^{m}.

41 Nihil perfectæ diffinitur, nisi substāua.2.d.35 2.1^{m}./. Meta. 7.lec 3.4.o./. Anima.2.lec.1.prin^{o}.b.A. Poster^{m}.2.le.2.med^{o}. f./.Lec.6.fi. * Iustitia.17. 18.51.&c. 80. Latria.3.6. Lex.4. 91.156.160. Libertas.2. Liberum. 11. Locus.4. Lumen.3.4.

42 Ens per accidens non diffinitur, nisi secundum quid, Veri. q.16.1.8^{m}./. Meta.7.lec.3.o./. * Lux.25. Magnanimitas. 24. Maledicere.12. Malum.6.19.57. Martyrium.4 Materia. 10. 16.32.34. Matrimonium 1.&c.71. Medium. 17. Melius.2.

43 Vnumquodque diffiniri potest logice loquendo, per causas intrinsecas, & extrinsecas rei, sed Methaphysice loquendo per intrinsecas tantum. Meta.7.lec. 13. med^{o}.c./. Lec.17. med^{o}.b.K. * Mendacium.7. Mensura. 14. Meritum.9. &c. Methaphyca.2.&c.

44 Diffinitio & scientia sunt tantum entium, non secundum modum rei, sed secundū modum intellectus.1^{a}. q.44.3. 3^{m}. * Methaphora.1.2. Miraculum.5. 44.45. Misericordia.2.9. 16. Missio.1.&c. Motus.1.&c.16.32.&c. Mutuum.1.2.3. &c. Natura.11.37. Naturale.19.

45 Diffinitio, & diffinitum, sunt idem re, & differunt ratione. 1.d.25.1.2^{m}./.d. 25.1. 2^{m}. * Necessitas.9. 30. Nocere.3.2.4. Nomē.1.&c.19.23.&c. Nonens.27. Notio.1.4.7. Notum.1. Numerus.23.25. Obediētia.7.13.20 42. Obiectū.9.&c. Obseruantia.3.

46 Diffinitio, & diffinitum, secundum rē significatā per utrūque, sunt idem, non autem quo ad suas intentiones.1.d. 25.1.2^{m}. * Odiū.8. Omissio.1.6.9. Opinio.5. Oppositio.1.19 Orō.16. Ordo.1.34. Pars.7.8.41.46. 50. Participare.1.3.4.

47 Partes materiales, sunt priores diffinito, quia materia est pars essentiæ rei. 3.d.2.q.2.ar.1.q.3.c./.Meta.7.le.9. me^{o}. c.

48 Immo principia materialia, in quæ resoluitur diffinitio, & diffinitum, sicut compositum per ea, sunt posteriora diffinito. Phi.2.le.5.fi. Respondeo Dubio.514°. * Particulare. Passio.3.8.&c. Pater.5. Patientia.3. Pax.3.5.7. Peccatum. 1. &c. 52.&c. Pœna.17.&c. Pænitentia.1. &c. Perfectio. 33. 47. Per se.8. Persona.7.8.10.11. Pollutio.3. Potentia.3.6. Du^{m}.514^{m}.

49 Vnum, & idem respectu diuersorum est materiale, & formale, sicut partes diffinitionis respectu diffiniti se habent ut formale, sed respectu diffinitionis, ut materiale, & vna pars respectu alterius, sicut genus respectu differentiæ, Phi. 2. le. 5.fi.d.H. * Præceptum.1.&c.57.85.110. Prædestinatio.1.&c. 19.36. Prædicamentum.6. Prædicari.1.&c.12.41. Primitiæ.2 Quantitas.5.6. Sacramentum. 1.&c. Satisfactio.2. Substantia.9.&c. Theologia.23. Totum.1. Veritas.1.&c.23. Virtus. 24.&c. Vitiositas.

50 Partes rei vel diffinitionis, sunt prius notæ quàm totum vel diffinitum. Sed vt partes, est econuerso.1^{a}.q.85.2.2^{m}./. 3^{m}./. Phi.le.1.fi. * Vnitas.1.&c.27 34.36. Vsura.5.&c.19.&c. 32.37.38.42.45.47.58.62.88.90.92.93.98.300.125.144.146 147. Vsus.1.&c.17.18. Vti.2.&c.

51 Partes speciei, sunt de diffinitione totius, quod ēt est de diffinitione partiū materiæ. Trin.9.c./. Meth.5.le.19.fi./.Li^{o}.7 le.11.prin^{o}.a./. Phi.2.le.5.fi.d /. Cę.prin^{o}. * Forma.40.

¶ Diffinitiue. Angelus.95.104.108.112. Eucharistia.133. Loc^{9}. 16.&c. Motus.90.

¶ Difforme. Cælum.59.

¶ Diffundere. Actio.70. Anima.317. Apostoli.37. Bonitas.65. Eucharistia.103. Facere.2. Feruor. Fomes.13. Importunitas. Ioannes.15. Lux.17. Missio.38. Nubes. 2. Spiritus. 16. 17. Vnctio.4. Vsura.126.289.

¶ Digestio est completio a calore naturali.1^{a}.q.78.1.c./.3^{a}.q. 74.5.3^{m}./.4.d.11.q.2.ar.3.q.3.1^{m}. Calor.4. * Cete.5. Eucharistia.195. Menstruus.3. Odor.2. Sapor. Quid.

¶ Digitus dei dr̄ Spūs sanctus. Ro.7.le.3.prin^{o}.* Missa.4. Peccatū.293. Tactus.5. Tentare.23.

¶ Dignatiuū. Vnio.22.

1 ¶ Dignitas significat bonitatem alicuius propter seipsum. 3. d.35.q.1.ar.4.q.1.c. * Accusatio.17. Quid.

2 Dignitas est de absolutis, Ideo est eadem in patre, & filio. 1ª.quæst.42.4. 2^{m}./.1. distinct. 7. quæst. 2.2.4^{m}./. distinct.9. quæst.2.1.4^{m}./.Poª.quæst.2.4.14^{m}.

3 Aliquis dicitur dignus aliquo dupliciter, uel habendo ius, ut possessionem, uel cōgruitatem ad illud ut species Priami digna erat imperio.4. distinct.18. quæst 1.ar.1.quest.2.3^{m}./. Virt.quæst.1.1.2^{m}. * Angelus.144.414. Anima.123.359. Apostoli.2. Ascendere.6. Assentire.6. Assistere.7. Baptismus.34.Charitas.120. Cidaris. Cognitio.38.53. Conciliū.4.Concupiscibilis.4.Confirmatio.21.Creatura.22.29.Debitum.13.Delectatio.91.101.Deus.449.Distinctio.27.Doctrina.3.Donum.11.15.Dulia.2.Ecclesia.5. Episcopus,4.Euangelium.7.8.Falsitas.23.Felicitas.7.Finis.102. Forus.1, Gloria.22.Gratia.73.76.134.144.173.Hæresis.22.30. Honestū.2.3.Honor.30.32.Humilitas.9 18.27. Ieremias. 2. Illegitimus.1.2.5.Intellectus.88.89.99.&c.Interpretatio, 4. Ioannes.3.6.Iudicium.57 Iusticia.60.&c.

4 Dignitas pontificalis, excedit omnes alias, sicut quæ pertinent ad cultum dei, excedunt omnia temporalia. He.5.lec.1.prinº.E. * Iustus.2.Locus,7.Magi.4.Maria. 29. 54. Matrimonium.73.104 Merces.1.Meritum.1.65.66.Mineralia. Minister.1.5.6. Missio.1.17. Motor. Mutatio. 8. Natiuitas. 29.Notio.5.13.Obedienntia.28.Officium.2.4.6. &c. Ornatus.2.Pater,10.Paulus.13.&c,27. Paupertas. 6. Peccatum. 178. 249. Pœnitentia.105, Persona. 5.9. Pietas,11. Præceptum.7. Preces.Prædicare.2.Princeps.26.Prophetia.58.Resurrectio.5.Samuel.3.Sanctus.4.Scientia.131.145.Secreta. Simonia.17.Spirituale.6.Status,3. Tempus 37. Testis. 2.3. Tonsura.Violentia. Visio 1.

¶ Dignus.Beneficium.10.12.20. &c. Bonitas.220.Character. 36.Clauis.1.Culpa.4. denominatio. 4. Euangelium.8. Eucharistia.47.191 Gratia.76.144.173.Honestum,2.3.Humilitas.13.Idolatria.12.Ieremias.2.Matrimonium.73. Merces 1. Meritum 1. Minister.6. Mors. 23. Moyses.1. Nemesis.2. Obseruantia.1.3.Oratio.69.Ordo.82. Preces. Prædicare.2. Theoª.27.&c.Virtus.110. &c. Visus.11. Vita.62. Vsura. 81.97.

¶ Dii Apostoli.30.Cultus.17.19.Imperator.7. Iuramentum. 35.Pythagoras.7.

¶ Diiudicare.Contemplatio.9.Scientia.29.

¶ Dilabi.Concordia.2.

Cur. 1 ¶ Dilatari debet cor triplici ratione, scilicet propter magnitudinem dei, multitudinem munerum eius, & expletionem mandatorum eius.Isa.54.meº.E. *Delectatio.48.Dolor,19. Ecclesia.3.Fortitudo.39.Latere.

2 Dilatatio cordis pertinet metaphorice ad amorem, ratione cuiusdam extensionis, inquantum affectus amantis ad alios extenditur, ut curet non solum quæ sua sunt, sed etiā quæ aliorum.12ę.9.33.1.1^{m}.

3 Dilatatio ad delectationē pertinet, inquātū aliquid in seipso ampliatur, ut quasi capacius reddatur.12ę.q.33.1.o.

¶ Dilatio.Achab.Campsoria.1.Lignum.4.Limbus.6. Patientia 6.Restitutio.6.Spes.56.68.Vsura.133.&c. Christus.196.

¶ Dilectio.Abstinentia.6.Actus.170.Adam.41. Adulterium.8. Amicitia.10.12.Aquila.1.Beatitudo.73.Bonitas.183. Damnatio.4.12.14.33.&c.Delectatio.46.Dęmon.34. Descendere.8.Deuotio. 6. Deus.249. Electio.23.24.36. Festum.3.Finis 15.Gaudium.1.Gratia.22.31.131.137. Habitus.49. Incorporari. 2. Israel.2.Iulius. Iustus. 10. Lex.78.Manifestatio.1.Martinus.Missio.24.Mulier.1.Oblatio.16.Odium.18. Papa.10.Passio.132.Peccatum.276.431. Perfectio. 60. &c. Prædestinatio.11.Præsentia.3.Propter.2.Rex.3. Sanctus.3. Sapientia.29.30. Superbia.27.37.Vindicatio.6 Vita.54.55. 57.Zelus.1.7.

Quid. Diligentia idē est, quod solicitudo. Ideo requiritur in omni uirtute, sicut etiam solicitudo.22ę.q.54.1.1^{m}. * Epicurus. Eucharistia, 221. Ignorantia. 22. Intellectus. 38.Ioannes. 15.Lamech. Obseruantia. 4. Occidere. 22. Præceptum. 31. Religio.44.Senator.2.Simonia.32. Testis.5. Tertia.o. Solicitudo.o.

¶ Diligibile.Amor.109.&c.Deus.246.Perfectio.63.

¶ Dilucidari.Laus.1.

Quid. 1 ¶ DILVCVLVM est, in quo aliquid lucis apparet, & aliquid tenebrarum noctis. Opusc.60.cº.22.2.

2 Diluculum potest dici pars diei, & noctis. 3ª. quæst. 51.4. 3^{m}. * Confinium.Crepusculum.Resurrectio.8.

¶ Diluere.Leuare.Sacramentum.130.

¶ Diluuium.Baptismus.248.Caro.6.Ignis.16.Iris.1.4. Sacramentum.143.Vita.41.

Differentia. ¶ Dimensio interminata, est in genere quantitatis, ut ens imperfectum, terminata uero, ut ens perfectum.4.distinct.12. quæst.2. ar.2. quæst.4.c./. Verit. quæst. 5.9.6^{m}./. Trin.14.c. * Accidens, 16.64. Angelus.84. Densitas.1. Dispositio.44. Diuisio.6.Eucharistia.103.117.133.

2 Quælibet dimensio, conuenit per se quantitati dimensiuę. Ideo quælibet secundum quamcumque potest dici æqualis, vel inæqualis alteri. Verit quæst. 20 4.10^{m}./. Quol.1.21.c. * Hæresis.137.Indiuiduum.20.32.&c.Latitudo.Locus.12. 25.29.Mundus.8.17.

3 Omnes dimensiones, sunt eiusdem speciei 4. distinct.12. quæst.1.ar.1.quæst 3 c. * Quantitas.5.30.31.

4 Situs est de ratione quantitatis dimensiuę. 3ª. quæst. 77.2. c./.4.distinct.44.quæst.2.ar.2.quæst.2.c./.Con 4.cº.65.fin./. Quol.1.21.c./.Quol.7.10.c./.Trin.14 3^{m}./ 19 3^{m}. * Rarū. 1.Resurrectio.14.&c.Tempus.15.Tractari.1.

5 Additio quantitatis, non tollit essentiam dimensionis.3ª. quæst.77.8.4^{m}./.distinct.12.quæstio.1. ar.2. quæstio.3.6.o./. Quol.9.13.c./.Quol.10.3.c.

6 Dimensio corrumpitur tripliciter, scilicet per additionem, diuisionem, & diminutionem.3ª.quæst.77.4.o./.4. distinct. 12.quæst.1.ar.2 quæst.3.4.c.

7 Immo magnum, & paruum per additionem, vel diminutionem, vel diuisionem, non tollunt essentiam dimensionis.3ª.quæst.77.8.4^{m}. Du^{m}.515ª.

8 Nec per diuisionem fit aliquid de nouo in dimensione.3. distinct.21.quæst.1.ar.1.quæst.2.5^{m}. Respon.duº.515º.

9 Dimensiones separatę, non implent locum. 4. distinct. 44. quæst.2.ar.2.quæst 2.c.

10 Substantia vt substantia, non prohibetur esse simul, cum dimensionibus quibuscumque separatis, vel coniunctis sibi, vel alii.4.distinct.10.ar.2.quæst.3.2^{m}.

11 Dimensiones non possunt esse simul cum aliis dimensionibus, Ideo substantia corporis non potest esse simul cum alienis dimensionibus separatis, nec in alio existentibus. 4.distinct.10.ar.2.quæst.3.2^{m}./.ar.3.quæst.1.4^{m}./.distinc.12. quæst.1 ar.1. quæst. 3.c./. distinct.44. quæst.2.ar.2. quæst.2. c./.Quol.1.21.22.o.

12 Dimensiones non possunt intelligi in materia, nisi vt constituta in esse substantiali corporeo, per formam substantialem.Anima.9.c.mº.F./.17^{m}.

13 Dimensiones interminatę præintelliguntur in materia, ante formam substantialem. Et sine eis non posset intelligi diuisio meteriæ, ad diuersas formas. 4. distinct.11. quæstio.1. ar.1.quæst.3.4^{m}./.distinct.12.quæst.1.ar.2. quæst. 4.6.o./.ar. 3.quæst. 1. 3^{m}./. distinct. 44. quæst. 1.ar.1.quæst.1.3^{m}./.ar.2. quæst.5.3^{m}./.Con.4.cº.65.fi./.Verit.quæst.5.9.6^{m}. Du^{m}.516ª.

14 Oppositum videtur dicere. Spiritu. 3.17^{m}./. Opuscu.37.Respondeo dubio.516º.

15 Dimensiones interminatæ, manent eædem numero, in generato, & corrupto.4.distinct.12. quæst.1.ar.2. quæst. 4.c./. 1^{m}./.4^{m}./.distinct. 44. quæst. 1.ar. 1.quæst. 1.3^{m}./.Con.4.cº. 80.2^{m}./.81.

16 Oppositum videtur dicere.2.distinct.20.quæst.1.1.c./.4. distinct.11.quæst.1.ar.1.quæst.3.4^{m}./.Opusc.32.cº.7. Respondeo dubio.517º. Du^{m}.517ª.

17 Quantitas dimensiua est aliquorum dupliciter, scilicet per se, & per accidens. Primo modo conuenit corporibus, sed secundo modo conuenit etiam aliis.1.distinct.17. quæstio. 2.1.c.fi.

¶ Dimicare.Oratio.49.Resistere.3.

¶ Dimidium.Genus.33.Vendere.12.

¶ Diminutio. Absoluere.41. Accidens.85. Actus.10. Addere. 15.Amicitia.15.Amor.167.285.Anima.232.Baptismus.41, 51.52.53.Bōitas.68.148.199.220.Charitas.98.100.101.Circuncisio.42.Concupiscentia.12.19.20 Confessio. 58. Contrarium.25.Contritio.36.Corpus.41. Damnatio. 8. 26. 50. 53.Debitum.7.Deliciosi, Dęmon.123. 124. Difficile.3. Dimensio.6.Diuturnitas. Doctrina.13. Dolor.9.10. Ebrietas. 9.12.Eleemosina.36.37. Ens. 13. Eucharistia. 181. 248. Fides.54. Fieri.21.Fractio.4.Habilitas.2.Habitus. 56. 57. 65. 75.76.Ieiunium.27.Ignorantia.2. 4. 14. &c. Imperfectio.4. Infirmitas.4.7.Inuidia.1.Ira.9.40.56.Iudex. 8. Iusticia. 13. 15.Lex.51.Meritum.20.Minuere.Miraculum. 31. Naturale.18. Nomen.6. Obedientia. 2. 13. Occultatio. Passio.29. 71.&c.Peccatum.268.359.Pœna.91. Rebellio.2.Rectitudo. 6.Sacramentum. 39.Sacrificium.19.Scientia.46. Securitas. 4.Subtractio.Suffragia.5.Timor.40.49.67.Totum.14.Veritas.49.Virtus.96.162.264.Votum.9. Vsura.98.216.

¶ Diminutiuum.Iudex.8.Nomen.6.

¶ Diminutum. Quæ diminuta sunt, hoc ipso turpia sunt.1ª.

quest 39.8.c.

Dionys. ¶ Dimittere aliquod bonum, contingit dupliciter, scilicet propter maius bonum consequendū, uel propter malum uitandum. Primum est honestum, non autem secundum, sed uitatur peccatum, si dispensetur. 4. distinctio. 33. quæstio. 2.ar.2.quæst.2.5^{m}./.Verit.quæst.5.4.4^{m}. * Abdicatio. Accusatio.23.Alexius. Baptismus.41. Cessare.3. Cete.11. Cibus.8. Clauis.3.Confessio.17.27.31.48.51. Correctio.16. Damnatio.28.Deserere.Deus.389. Eucharistia.74.76. Fornicatio.7. &c.Hæresis.156. Imago.40. Indulgentia.9. Ingratitudo. 11. &c.Ioseph.3.Maium.63.64.65.66.Medicus.6.Meritum. 63. 64.Obedientia. 14. Organum.5. Pœna. 62. 63. Pœnitentia. 114. Satisfactio.29. Scandalum. 15.17. Timor. 43. Vita. 65. Vsura.138.142.250.Vxor.11.&c.Christus.167.

¶ Dinandum.Dauid.3.

Quis. ¶ Diocesis.Episcopus.18.19.20.

Quis. ¶ Diocletianus.Sebastianus.

¶ Diogenes fuit condiscipulus Anaximenis, qui Anaximandri, qui Talis discipuli fuerunt.Met.lec.4.fi.h.l.

1 ¶ DIONYSIVS fuit discipulus Pauli, & dicitur eius uisiones scripsisse.2.d.10.2.c.fi. * Angelus.395.557.

2 Dionysius fecit quatuor libros, secundum ꝙ aliquid dicitur de deo quadrupliciter. Sed primus non est translatus de gręco in latinum. Dionysius.prinº.

Difficilis. 3 Beatus Dionysius in omnibus libris suis obscuro utitur stylo, quod quidem non ex imperitia fecit, sed ex industria, ut sacra, & diuina dogmata ab irrisione infidelium occultaret Dionysius.prinº.

4 Dionysius est ualde difficilis, & obscurus in libris suis quadruplici de causa, scilicet ut sacra, & diuina dogmata ab irrisione infidelium occultaret, & quia plerumque utitur modo loquendi, quo utebātur platonici, qui apud modernos est inconsuetus, & quia plerumque rationibus efficacibus utitur ad propositum ostendendum, & multotiens paucis uerbis, uel etiam uno uerbo implicat, & multotiens utitur quadam multiplicatione uerborum, quæ licet superflua uideatur, tamen diligenter considerantibus magnam sententiæ profunditatem continere inueniuntur. Dionysius.prinº.

5 Dionysius ubique fere sequitur Aristotelem. 2.distin.14.2.c. * Character.1.Eucharistia.29. Matrimonium.143.

6 Dionysius in plurimis sequitur Platonem.Ma.qu.16.1.3^{m}./. Dionysius prinº. /. cº. 5. lec. 2. fi. /. Lec. 3. prinº. * Moyses.1.

Arguit. 7 Dionysius in epistolis suis, arguit Demophilum monachū de hoc quòd iniuste corripuit sacerdotem recte agentem, & de hoc ꝙ correptionem, usque ad correctionem extendit, pœnam inferendo, quia sacerdotem percussit, & eum ab ecclesia amouit.4.d.19.quæst.2.ar.2.quæst. 3.2^{m}.

8 Dionysius dicit in quadam epistola super Ioannem, ꝙ Christus operabatur diuinitus ea quæ sunt hominis.Et hoc monstrat uirgo supernaturaliter concipiens, & aqua instabilis, terrenorum pedum sustinens grauitatem. 3ª.qu.28.2.3^{m}.fi./. quæstio.45.2.c.

Error. ¶ Dioscorus hæreticus dixit, ꝙ natura diuina, & humana in Christo, sunt unitæ per coaceruationem tantum.3. distin.6. quæst.12.c.fi. * Hæresis.132.&c.

¶ Directe.Abdicatio.Adulterium.7.8. Agens. 76. Angelus.390. Aqua.19.Audacia.3.Baptismus.195.Beatitudo.145. Blasphemia.19.Charitas.66.Causa.26.28.Circunstantia.10. Clementia 1.Cognitio.9.Confessio.17. Contingens.3. Contumelia. 7.Correctio.22.Dęmon.63.Desperatio.10.Deus.430.Dirigere.Distinctio.15.Esse.8.Excōmunicatio.1, Fama.3. Fides.19. Forma.38.172.Gloria.12.Gratia.111.185.Honor.26.Ignorātia.4.Intelligentia.2.Inuoluntarium.5. Ipocrisis.4.5.Ira. 68. Matrimonium.24.67.Mendacium.9.Meritum 100. Negligētia.10.Obedientia.38. Obseruantia.2. Odium.15. Passio.53. Peccatum.134.245.429.Professio.3. Prohibitio.5. Pusillanimitas.1.2.Ratio.49.58.Remissio.Restitutio.10. Reuerentia. 2.Sacramentum.113.Sacrilegium.6.Scientia.163. Significatio.1. Simplicitas.2.3. Speculum. 5. Spes. 17. Studiositas.4. Subdiaconus.7.Substantia.25. Super.1. Superbia. 25.26.32. 33.Temperantia.18.Teneri.3.Tristitia.18. Ventus.4. Virtus 8.158.159.162.180.Vitium.7. Voluntariū.3. Vsura.84.208. 290.

¶ Directiuum.Lex.136.Præceptum.107.Prudentia.52. &c.Sapientia.2.Vita.11.

¶ Dirigere.Agere.5.Angel.182. 576.Aīa.317.Aīal.52. Ars.4.35. tifex.4.Auxilium.5.Baptismus.76.Beatitudo.148.168. Bonitas.242.Causa.59.Certitudo.8.11.17. Conceptio.11. Consilium.24.Correctio.5.Creatura.30.&c.Credere. 18.Cultus.7. Destinare.Deus.205.Docere.1.3. Donū.29. Dux. Epiciceia. 4.Fides.115.116.117.118.Finis.84.87.&c.Fortitudo.60.Fortuna.7.9.Gubernare.Gratia.150.Ieiunium. 12.Ignis.17. Intellectus. 222. 276. Intentio. 3. 7.&c. Ius.5. Legispositiua.2. Lex.3.&c.28.176.Liber.17. Logica.1.4.6.7.8.11. Misericordia.35.Officium.2.Oratio.97.Peccatum.5.2.Pietas. 16. Planetæ.2.Præceptum.107.Prudentia.33.&c.52. &c. Ratio.11. 40.42.43.Sapientia.1.18.32.35.44. Scientia.7.65. Sententia. 3. Virga.1. Virtus. 245.263. Vita. 11.81. Vti.7.8. Christus.216.

¶ Dirimere.Accusatio.16.Affinitas.12. Cognatio.2.&c. Debitum.17.Matrimonium.74.75.79.83.&c.119.Sponsalia.9.10. Votum.26.54.56.

¶ Dirum.Misericordia.18.

¶ Discedere.Absens.Adiurare.11.Amor.539.Angelus.593. Discidium.Longe.Recedere.

¶ Disceptatio.Decertare.Disputatio.o.Iuristę.2.Litigium.o.Nomen.25.

¶ Discere.Accusatio.18. Addiscere.o.Ange. 502. Cognitio. 37. Ignorantia.7.19.Ioannes.7.Lectoratus.6.Ordo.40. Puer.10. Scientia.60.71.&c. Studium.o.Tarditas.3. Tentare.2. Veritas.21.Christus.146.147.

¶ Discernere.Abstractio.16.Amor.168.Clauis.1.5.&c. Cogitatio.3.Confessor.3.Diiudicatio.Discretio. Scientia.156. Tractus.2.

¶ Discidium.Discedere.Discordia.o. Diuortium.o. Separatio. o.Ritus.

¶ Discingi.Præcingi.

¶ Disciplina, est pars potentialis iustitiæ, contenta sub hūmanitate.22ę.quest.80.3^{m}.Addiscere.o.Beneficium.10. Doctrina.o. Hæresis.4.Iustitia.22.Loqui.1. Mathematica.5. Obseruantia.39.42.Organum.1.Præceptum.103.Theologia.2. Visus.9. Quid.

¶ Discipuli.Abiectus.Apostoli.21.Ars.8. &c. Ascendere.8. &c. Diogenes.Dionysius.1. Docere.7. Eucharistia. 76.137. Lucas.Mattheus.1.Miraculum.33.Pater.19.Plato.3.Prædicare. 18.Religio.87.Resurrectio.46.Sacerdos.24.Socrates.3.Christus.89.

¶ Discontinuum.Angelus.123.124.129.Baptismus.51.&c.Bis Embrio.4.

¶ Disconuenire. Discordia. o. Discrepatio. Habitus. 10. 13. Odium.1.Voluntas.69.

¶ Discoopertum.Detegere.Terra.15.

1 DISCORDIA Importat disgregationem quandam uoluntatum, in diuersa. 22ę. quæst.37.1 c./.3^{m}. *Amicitia.43. Barnabas. Quid.

2 Discordia per se, id est ex intentione deliberata dissentiendi a bono dei uel proximi, est peccatum mortale, non autem si per accidens.22ę.quæst. 37. 1. o./. quæst.42.2.2^{m}. *Bonitas. 234.Concordia.o.Contentio.2.4.Discidium.

3 Discordia principaliter oritur ex inanigloria, secūdario autē ex inuidia. 22ę. quæst.37.2.o./.quæst. 38.2.c./. quæst. 132.5. o.Ma quæst.9.3.o. *Disconuenire. Discrepatio. Dissensio.Gloria 10.Litigium.o.Pax.8.9.15.Peccatum.185.

4 Omnia inferiora, rationabilia, & corporalia in multiplici sunt discordia, superiores autem intellectuales substantiæ, sicut, & superiora corpora, in summa uiuunt concordia. Iob. 25.prinº.I.Politia.1.Præceptum.95.Rixa.1.5. Seditio.1. Testis.4.Voluntas.64.Item Amicitia.43.

¶ Discedere. Incredulitas.Iuramentum.6.

¶ Discrepatio. Alienum.8. Discidium. Disconuenire. Discordia.o.Hæresis.39.

¶ Discretio pertinet ad prudētiam, & est genitrix custos, & moderatrix uirtutum.3.distinct.33.quæst.2.5.c. Actus.170. Antonius.1.Baptismus.241.Cautio.Cautius.Clauis.2. Cogitatio.3.Confessio.53,82. Confessor.1. correctio.18.Credere.10. Discernere. Discretiuum. Frænum. Instans.16.17. Iudicium. 44.51.Matrimonium.105.&c.Mulier.2. Ordo.86.87. Palpebrę.Perfectio.70 Prudentia.64.Pubertas.Ratio.10.11.12.Rationabile.Sacrificium.35.Satisfactio. 12. Sensus.30. Sententia.4.Solicitudo.4.Tactus.2.7.Virtus.239.

¶ Discretiuum. Diiudicatio. Discernere. Discretio. Palpabile. Rationabile.Tactus.2.

¶ Discretum. Amor. 168. Angelus.188.&c. Baptismus.51.&c. 241. Confessio.53.82. Discernere. Diuisio.3. Fides.23. Ieiunium.7.Instans.6.16.17.Maceratio.2. Motus. 30. 31. Mutatum.Numerus.o.Obedientia.10.Potentia.64.Quantitas.15. Rationabile.Tempus.3.11.16.17.

¶ Discursus.Actus.26.Angelus.289.349. Anima. 165. &c. Ars. 12.Cogitatio.1.4.5.Cognitio.22.31.76.Deus.134.

¶ Diana. Habitus. 74. Homo. 4. 25. Intellectus. 80. 81. Logica. 2. & cetera. Obscuritas.Prudentia. 15. 66. 82.Ra-

tio.10.11.12. Ratiocinatio. Religio. 79. Scientia.46.92. 157. Sensus.16. Christus.136.

¶Discussio. Euch^{a}.221. Iudicium.22.44.51. 68. 71. Ratio.47. Terra. 4.

¶Disgregare. Amor 60. Congregatio.2. Discordia.0.

Disparata. Actus.47. Circunstantia. 7.8.22.23. Contrarium. 28. Delectatio.68. Spes.61. Vnitas.40.

Disparitas. Hæresis.39. Inæquale. Matrimonium. 123. Præceptum.7. Vsura.96.

¶Dispensabile. Apostoli.9. B. Dispensatio.0. Iuramentum30. Periculum.6. Votum.8.75.

Quid. 1 ¶DISPENSATIO importat commensuratam distributionem, uel applicationem alicuius communis ad singula. 12ᵠ. q.97.4.c./.22ᵠ.q.88.10.c./.4.d.33.q.1.2.c. Abraham. 27. Affinitas.17. Angelus.451. Bigamia 5. Bonitas.205.211.

2 Dispensatio est communis iuris relaxatio 4.d.44.q.1.ar.3.q.4,1^{m}. Concubinatus.1 2. Confessio.31.75.

3 Nũquam dispensandum est, in præiudicium boni communis.12ᵠ.q.97.4.1^{m}./.q.100.8.c. Dalmatica.1. Damnatio.5.

4 Omnis dispensatio a prælato, debet fieri ad honorem Christi, uel ad utilitatem Ecclesiæ 22ᵠ.quæ.88.12.c. Decimæ.24. Dimittere. Dispensabile. Diuitiæ.3.7. Electio. 37. Elemo^{a}.25. Episcopus.8.11.23. Eucha^{a}.156.157.158. Gratia.173.

5 Infidelis est, qui dispensat non habens intentionem ad bonum commune, imprudens autem, non habẽs rationem dispensandi.12ᵠ.q.97.4.c./.1ᵠ.Cor.4.lec.1. prin^{o}. C. Ieiunium. 30. Iudicium.59. Iuramentum.29.30. Laurentius.2. Legitimatio.2. Lex.39. Liberalitas. 1. Magnificentia.6. Nouitii.2. Oblatio.15. Ordo.52.68.75.76.93.

6 Dispensatio non potest fieri, contra præcepta iuris naturalis communia, sed tantum contra ea quæ sunt quasi conclusiones eorum.12ᵠ.q.97.4.3^{m}./.22ᵠ.q.147.4.1^{m}./.3.d.47.4.c./.4.d.17.q.3.ar.1.q.5.1^{m}./.d.24.ar.3.q.5.2^{m}./.d 33.q.1.ar.3.q.2.3.c./.q.2.ar.2.q.1.o./. Quol.9.15.c. Periculum.6.7. Præceptum. 154. Regere.14.

7 Dispensatio in præceptis secundis legis naturæ est in causis inferioribus, in primis uero, conuenit soli deo. Nec fit nisi respectu alicuius singularis personæ propter aliquod mysterium.4.d.33.q.2.ar.2.q.1.o. Religio.77. Sacerdos.32.33. Symonia.15.23.35.41. Vicem. Votum. D.

Deus. 8 Solus deus potest dispensare in præceptis diuinis, nõ autem papa.12ᵠ.q.94.5.2^{m}./.q.97.3.1^{m}./.4.3^{m}./. qu.100.8.o./.22ᵠ.q. 89.9.1^{m}./.1.d.47.4.c./.3. d.37.4.o./.4. d.15.q.3.ar.2 q.1.1^{m}./. d.17.q.3.ar.1.q.5.o. Con.3^{c}.125.fi./.q.ol.4.13.c./. Opuscu. 19.c^{o}.6. Abraham.14. Apostoli.9. B. Circumcisio. 20. Deus. 375.376.

9 Omnia præcepta decalogi sunt omnino indispensabilia, etiã a deo.12ᵠ.q.99.5.c./.q.100.8.2^{m}./.3.d.37.4.o.

Du^{m}.518.10 Immo in præceptis primæ tabulæ decalogi, nec deus, nec homo, potest dispensare. Sed in præceptis secũdæ tabulæ solus deus dispensat.12ᵠ.q.100.8.o./.22ᵠ. q 104.4.2^{m}./.1 d. 47.4.c./.3.d.37.4.o./.Ma.q.3.1.17^{m}./.quæ.15.1.8^{m}./. Quol.1.18.a.1. Respon.du^{o}.518°. Diaconus.2. Lex.39. Matrimoniũ. 116. Periculum.6.7.

11 Præcepta continentia intentionem legislatoris, scilicet conseruationem boni communis, uel ordinem iustitiæ, & uirtutis, ut omnia præcepta decalogi, sunt omnino indispensabilia 12ᵠ.q.100.8.o. Phiton.5. Præceptum.154.

12 Cum dispensatur in aliqua lege humana, non fit ut legi humanę non obediatur, quod esset contra legem naturæ, & mãdatum diuinum, sed fit ut hoc quod erat lex, non sit lex in hoc casu.22ᵠ.q.88.10.2^{m}. Purgatorium.2.

13 Circa ea quæ sunt iuris diuini, uel iuris naturalis, papa dispensare non potest. Quol.4.13.c.

Du^{m}.519.14 Immo papa potest dispensare, in iure diuino. 4.d.27.q.3.3.2^{m}. Respon.dubio.519°. Et sicut dispensatio.15.

15 Papa potest dispensare in iure diuino, quo ad statuta apostolorum, non autem quo ad ea quæ sunt de iure naturali, uel de necessitate sacramentorum, uel fidei, uel quæ ordinantur ad mandata Dei.4.d.27.q.3.3.2^{m}. Quol.4.13.o. Religio. 44. 45.77.106.

16 Omnia quæ sunt iuris positiui, seu humani, id est omnia instituta per ecclesiam, uel prælatos, sunt dispensabilia a papa 4.d.27.q.3.3.2^{m}./Quol.4.13.c./.Quol.12.27.1^{m}./.2^{m}. Scola.1.

17 Dispensare potest papa, ꝙ sacerdos non indutus uestibus sacris, consecret corpus Christi. Quol.4.13.c.fi.

18 Separatio matrimonii, non cadit sub dispensatione, in nouo testamento, sicut in ueteri.4.d.33.q.2.ar.2.q.1.3^{m}.

19 Dispensari non potest, ꝙ aliquis ducat in uxorem eam cum qua committit adulterium, uiuente marito, quo mortuo po

test ducere eam sine dispensatione, nisi in aliquo casu contingente, scilicet si fuerit ibi coitus machinantis mortem uiri cum effectu. Vel datio fidei cum effectu, si tamen uterque sciebat impedimentum. Vel contractus secundi matrimonii stante primo. Sed in secundo, & tertio requiritur pollutio.4.d.35.L./.d.37.q.2.2.o./.d.41.ar.4.q.3.2^{m}./. Quol.5.15.fi. Diuortium.3.

20 Facilius dispensatur in gradibus prohibitis consanguinitatis, & affinitatis, circa personas excellentes, sine acceptione personarum, propter pacem communem. 12ᵠ.qu.97.4.2^{m}./. 22ᵠ.q.63.2.2^{m}. *Vtile.6.7. Vxor.3.9 11.&c.

21 In publica lege humana, nullus potest dispensare, nisi ille a quo lex habet auctoritatem, uel cui ille commiserit.12ᵠ. qu. 97.4.3^{m}./.4.d.15.q.3.ar.2.q.1 3^{m}.

22 Inferior potest dispensare in præceptis superioris, quando sibi permittitur a superiori, non autem aliter. 12ᵠ.q.97.4.3^{m}. *./.4.d.15.q.3.ar.2.q.1.3^{m}.

23 Rectores multitudinis possunt dispensare in legibus humanis, quando deficiũt in aliquo casu, uel necessitas imminet, uel quando non expediunt alicui personæ.12ᵠ. q.96.6.c./.q. 97.4.o./.q.100.8.c./.22ᵠ.q.88 10.c. /.2^{m}./.q.89.9.o./.q.147.4. c./.1^{m}./.3.d.37.4.o./.4.d.15.q 3.ar.2.q.1.o./.d.27.qu. 3.3.4^{m}./. Con.3^{c}.125.fi.

¶Disperdere. Dæmon.87.116.

Dispergere. Auster. Leuitæ.

¶Displicentia. Amor.233. Attritio.1. Cessare.3. Facere.9. Iustificatio.28. Odium.14. Passio.83. Peccatum.406. Pœnitentia. 10.25.28.71. Renitentia. Satisfactio. 6. Verbum.38. Votum.22.

Quid. Du^{m}.522^{c}. ¶DISPOSITIO nihil aliud est, nisi habitus imperfectus. 4.d.4.q.1.ar.1.q.1.c. post medium. * Archa.3. Bonitas. 206. Immo dispositio est aliquid contra habitum diuisum.12ᵠ.q. 49.2.3^{m}. Respon.dubio.520°. * Clauis.20. Coma.

Dispositio semper importat ordinem habentis partes. 12ᵠ.q. 49.1.3^{m}./.2.1^{m}. * Cor.7.11. Corpus.33.

Dispositio potest dici tam ratio ordinis rerum in finẽ, quàm ratio ordinis partium in totum. Prouidentia uero primum tantum.1^{a}.quæ.22.1.c.fi. *Deuotio.14. Deus. 199.303.321. Electio.19. Excõmunicatio.9. Fatum.1.2.5.6.

Prouidentia includit dispositionem, & addit. Ideo deus dicitur per prouidentiam disponere.1.d.39.q.2.1.4^{m}. *Lex.115. 130.139.140.153. Oratio.47. Peccatum.21.22.23. Prædestinatio.10. Prophetia.18. Prouidentia.17.19.20. Vindicatio.5.

Dispositio proprie est id quod se habet ut incompletum in motu, ad completum, quod est terminus motus.2.d.24.quæstio.3.6.6^{m}.

7 Dispositio quæ comparatur ad id ad quod disponit ut ad terminum motus eiusdem generis, est eiusdem generis cum eo & fit illud, non autem illa quę comparatur ad illud, ut ad terminum alterius generis.2.d.24.q.3.6.6^{m}./.Virt.q.1.1.1.8^{m}.

8 Dispositio ad aliquid, est id per quod aliquid mouetur in illud consequendum. Virt.q.1 1.8^{m}.

9 Diuersorum ex opposito secundum rationem perfecti, & imperfecti, unum disponit ad alterum, non autem opposita secundum essentiam. Po^{a}.quæ.7 1.7^{m} * Virtus.8.9.83.99.120. 146.208.254.255.157.259.&c.

10 Oppo^{m} uidetur dicere. Virt.qu.1.10.16^{m}. Respon. sicut dubio. 1178°. Du^{m}.521^{a}.

11 Dispositio sumitur dupliciter, scilicet pro genere habitus, & ut diuiditur contra habitum. Et hoc dupliciter scilicet, uel ut diuersæ species, uel ut imperfectum contra perfectum, in eadem specie.12ᵠ.q.49.2.3^{m}. *Bonitas.177.191.

12 Dispositio dicitur tripliciter, scilicet materiæ ad formam agẽtis ad agendum, & ordinatio aliquorum adinuicem. Prima diuiditur contra habitum, secunda uero est habitus. Vir. q.1.1.9^{m}. *Contemplariu.18. Cura.3.

13 Dispositio triplex. s. uel secundum locum. i. prædicamentum situs, uel secundum potentiam. i. præparatio ad habitum, uel secundum speciem. i. habitus. Sed dispositio tertio modo sit habitus, non autem secundo modo.12ᵠ.qu.49.1.3^{m}./. 2.3^{m}./. c./.q.88.4.4^{m}./.2.d.24.q.3.6.6^{m}./.Ma.q.7.2.4^{m}. * Dos.4. Electio.19.

14 Dispositio duplex. s. dispositio remouens, & dispositio perficiens.12ᵠ.q.88.3.c.

15 Dispositio duplex. s. materiæ, & agentis. Prima est tantum entium, secunda uero est etiam non entium, ut prædestinatio. 1^{a}.q.23.2.3^{m}./.1.d.40.q.2.2^{m}./. Veri.q.6.1.8^{m}.

16 Dispositio materiæ duplex. s. necessaria, ut calor ad formam ignis, uel ut facilius fiat, ut oleum. Prima semper præit, non autem secunda.2.d.21.q.2.3.1^{m}./.Ma.q.7.7.3^{m}.

Aliquid

17 Aliquid disponit ad aliquam perfectionẽ tripliciter. s. ut medium quasi stramentum eius: ut præparans, in fieri tantum, & ut decens 3.d.13.q.3.1.c.

18 Dispositio dupliciter se habet ad id quod disponit, scilicet ut uia ad perfectionem, & ut effectus. Secundo modo manet cum perfecto ne non autem primo modo.3^{a}. q.9.3 3^{m}.

19 Dispositio tripliciter se habet ad id quod disponit, scilicet ut idem in eodem, ut non idem in eodem, & ut nec idem nec in eodem. 12ᵠ.q.74.4.3^{m}.

Habitus. 20 Dispositio quæ diuiditur contra habitum, ut imperfectum contra perfectum in eadem specie, sit habitus, non aũt quæ diuiditur contra habitum ut diuersa species.12ᵠ.q.49.2.3^{m}./. 6.88.4 4^{m}./ 2.d 24.q.3.6 6^{m}./. Ma.q.7 2.4^{m}./.3.4^{m}

21 Omne subiectum dispositionis uel habitus, requirit tria scilicet compositionem subiecti, ex actu, & potentia, in determinatione ad multa, & concursum plurium accidentiũ. 12ᵠ. q.49 4.o. * Absoluere.40.41 Abstinentia.3 Actus.169. Bonitas.177.192. Denum.34. Habitus.3 8.24.41.81. Hæresis. 33. Humilitas.31. Ignorantia.1.

22 Nulla dispositio uel habitus ad operationes, est principaliter in corpore, sed tantum dispositio ad formam, non autem habitus proprie.12ᵠ.q.50.1.o./ 2.c. *Iustificatio.4.15.23.34. 47. Operatio.54. Ordo.11. Pctm.23.145.146 147. 180 268. 283.&c.369 372.388. Pœna.41. Pœnitentia. 30. Pietas.8. Scientia 93. Spes 79. Traductio 4. Verecundia.14.

23 Difficile mobile, diuersificat habitum a dispositione, non autem ab aliis speciebus qualitatis.12ᵠ.q.49.2.3^{m}.

Habitus uel dispositio non est in deo nec in angelis, nec in cælis, nec in elementis.12ᵠ.q.49.4.c./.3.d.23.q.1.1.c.

Du^{m}.522.24 Oppositum uidetur dicere.12ᵠ.q.50.6. o./.q.51.1.1^{m}. Respondeo. sicut dubio.167°. * Verecundia.14.

25 Dispositio in homine ad peccatum, per gratiam minuitur, & per consuetudinem bonorum operum, tandem consumi tur 2.d.32.q.1 1.c./.2ᵠ Cor.13 lect.2. med^{o}. I.

26 In brutis non sunt proprie habitus: sed dispositiones quædam, in ordine ad naturam, non autem in ordine ad operationes, nisi ut regulantur ab homine.12ᵠ. q. 50.3.2^{m}. * Virtus.8. Vitium.1. Vnctio.8.20.

Agens. 27 Eiusdem est disponere ad finem: & ad finem perducere, uel per se, uel per suos subditos. 12ᵠ.q.98.2.3 c. * Abraham.5.

28 Dispositio eorum quæ sunt ad finem, attenditur secundum rationem finis.12ᵠ. principio./.q.95.3.c./.q.102.1.c./.22ᵠ.q. 33.2.6.c./.Con. principio. Absoluere.41. Abstinẽtia.3. Actio. 48.107.108.123. Agens.2 8.42.50 55.64.72.101. Amor.43.

29 Omne quod eleuatur ad formam altiorem sua natura, requirit dispositionem supra naturam suam.1^{a}.q.12.5.c./. Ver./ q. 8.3.c./.qu.29 3.6^{m}./. Opus.3 c^{o}.125.fi. Natura.34. *Angel^{i}. 579.623.&c. Animal.16. Baptismus.104. Bonitas.206. Character.7.

30 Quilibet artifex etiam artifex diuinus intendit operi suo inducere dispositionem optimam respectu sui finis: non aũtẽ optimam simpliciter. 1^{a}.q.47.2.1^{m}./. qu.91.3.c. *. Charitas. 13.&c.57.&c.74 &c.101.102.120. Causa.9.41.53.82. Clauis. 20. Coma. Contritio.28.31. Contumelia.7. Cooperari.2. Cor. 7.11. Deus.10.14. Deus.196.203.321. Diaconus 5.

31 Dispositio patientis est in eodem subiecto cum forma ad quam disponit, nõ autem dispositio agentis.12ᵠ.q.74 4.3^{m}./. Verit.q. 25.5.13^{m}. * Electio. 19 Episcopus. 27. Eucharistia. 116. Facum.1.2.5.6. Finis.11 69.118. Gemitus.2. Generatio. 43. Gloria 7. Gratia 55.&c.71.76.84.85.90.92. Idolatria.9. Intellectus 83.159.179.187.

32 Forma non necessario consequitur dispositionem, nisi per uirtutem agentis, quod causat dispositionẽ.12ᵠ. q.112.3.3^{m}. Ira.33.67.71. Iris.4. Iudicium.7. 20. Lex. 115.130. Magnificentia.6. Matrimonium.24. Medium.5. Memoria 22. Meritum.85. Miraculum.24.25.26 27. Necessitas.27.28 Obedientia 37. Obligatio.8. Oratio.47. Paradisus.4.6. Passio.9. Paulus 3. Peccatum. 126.146.147. 180.259.268. 361. 369.372.380 381.

33 Dispositio materiæ ad formam, duo requirit, scilicet debitam proportionem ad agens, per approximationem naturæ uel affectus, & proportionem ad formam, per naturalem ordinẽ materiæ ad formam, & per remotionem impedimenti.4.d. 17.q.1.ar.2.q.2.c. Actio.123.124. * Pœna.41. Pœnitentia. 50. Perfectio.28. Prædestinatio.10. Prophetia 18. Reatus.3. Sacramentum.82.83.110.125.144. Sacrificium.24.

34 Ab eodem agẽte inducitur ultima dispositio: & forma 3^{a}.q. 9.3.2^{m}./.4 d.24.q.2.2.1^{m}./.3.c.prin^{o}./.d.49. q.2.7. c. * Senectus.2.

Forma. 35 Semper ultima dispositio ad formam, & ipsa forma sunt eiusdem ordinis. i. in unum est naturale, & alterum. Ver.q.8.3.c.

* Absoluere.41. Actio.48.107.108.123. Actus.91. Adam. 89. Alteratio.6.7. Anima.98.&c.114.

36 Non omnis dispositio præcedit formam ad quam disponit, sed tantum dispositio necessaria.2.d.21.q.2.3.1^{m}./. Ma.q.7.7. 3^{m}. * Baptismus.58.248. Calor.8. Causa.41.87. 104. Cælũ. 109. Circũcisio.13. Eucharistia.116. Falsitas.9. Forma.35.72. 89.90.97.121.130.131. Gemit^{o}2. Generatio.31.40.43. Gloria. 7. Hæresis.33. Meritum.85.

37 Dispositiones præcedentes, in aduentu formæ substantialis corumpuntur.4.d.11.q 1.ar.1.q.3.4^{m}./. Opus.32.c^{o}.7. * Miraculũ. 24 &c. Motus.12. Mũditia. Prudẽtia.33.66. Puluis.2.

38 Immo dicuntur manere a simili.4.d.12.q.1.ar.2.q.4.c./.1^{m}./. 4^{m} /.d.44.q.1 ar.1.q.1.3^{m}./. Con.4.c^{o}.80.2^{m}./.81. Respõdeo, hic ut dubio.517°. * Sanctitas.4 Sapientia.22.41. Somnium 2. Temperantia.10. Tristitia 13. Du^{m}.52^{m}.

39 Dispositio sequitur naturaliter formam, & perfectionem, ad quam dispositi licet præcedat eam uia generationis. 3^{a}.qu.7. 13.2^{m}./. Ver.qu.28.7.8.c. * Virtus.79.83.120.147. Vita. 49. 78 Vnctio.33. Vnio.9.

40 Prima dispositio materię, est quantitas dimensiua. 3^{a}.qu.77. 2.c./. Anima. 9.c.10.c^{o}. G. * Accidens.57. Adam.89. Amor. 43 Baptismus.58.102. Circuncisio.13. Contemplatio.18. Cõtemptus.2. Contritio.28.31. Cooperari.2. Materia.

41 Dispositio materię reducitur ad formam, ad quam disponit. 4 d 2.q.2.ar.1.q.1.2^{m}. * Denominatio.8.

42 Immo dispositio materialis reducitur ad materiam.22ᵠ.qu. 27.3.c./.q.d.17.q.1.ar.4.q.1.c./. Ver.q.28.7.8.c. Respõdeo dubio.524°. Du^{m}.524^{m}.

43 Dispositio materię ad formam, reducitur ad causam materialem, in quantum præparat eam ad formam, ad formam autem ad quam disponit, reducitur ut quid incompletum in genere eius, & ut imperfectum ad perfectum. Sed dispositio agentis ad agendum, reducitur ad causam efficientem. 4.d. 2.q.2.ar.1.q.1.2^{m}./.d.17.q.2.a.5.q.1.c./.Phy.3.prin^{o}./. Anima 2. ec.24.prin^{o} a. * Dos.4. Finis.11.68.118. Linea.1. Peccatum.283.284.361.380.

44 Dispositio materialis non est causa simpliciter, sed secundũ quid.12ᵉ.q.27.3.c. * Perfectio.18.30.68.

45 Dispositio est media inter formam, & materiam. 3.d.13.q 3. 1.c. * Senarius.4. Sexus.2.

46 Dispositio materiæ ad formã, non requirit in materia formalem diuersitatem.2.d.9.5.4^{m}. * Significatio.6. Subdiaconus. 5. Subtantia.24. Timor.29.30. Vnctio.15.20.33.

47 Forma semper est in materia disposita, non quidem respectu primi effectus formæ. Esse actu, sed respectu effectuum potentiarum. 1^{a}.q.76.6.1^{m}./. Anima.9 5^{m}.

48 Dispositio differens specie ab eo ad quod disponit, non semper est in eodem subiecto cum eo. 4.d.4.q.1.ar.3. quæ.1.1^{m}./. Ver.q.14.4.5^{m}./. Ma.q.7.6.5^{m}./.q.8.3.8^{m}. * Actus.169. Angelus.234. Anima. 286.303.317. Animal.16. Appetitus.63.75. Auis.2. Aureola.7. Charitas.89 101. Cælum.4.14.67.70. Corpus.33. Deformitas. Subiectum

49 Non oportet esse in eodem subiecto, dispositionem, & perfectionem in ordinatis, quia dispositio prioris, ordinatur ad perfectionem posterioris. 4.d.17.q.1.ar.3.q.3.3^{m}. * Delectatio. 64. Damõ.84. Aegritudo.1. Eleemosyna.31. Ens.7. Episcop^{o}. 27. Excõmunicatio.9 Falsitas.9. Forma.97.130.131. Gratia. 55.&c.71.76 84.85.90.92.

50 Dispositio est in eodem subiecto, cum eo ad quod disponit proximum. 3^{a}. q. 63. 4. 1^{m}./.4.d.4.q.1.ar.3.qu.1.1^{m}. * Humilitas.31. Idolatria.9. Illuminatio.3. Instans.30. Intellectus. 83.159.179 28. Intensio.4. Ira.33.67.71.

51 Dispositio subiecti, est prior naturaliter (susceptione formæ, sed est posterior actione agentis. 12ᵉ.q.113.8 2^{m}./. Ver.q.28. 7.c. * Iris.4. Iuramentum.4.35. Lex.115.130. 139.140. 152. Liberum.23. Linea.1.

52 Dispositio cui annectitur aliqua imperfectio, non manet simul in subiecto cum eo ad quod disponit, sicut aliæ.3.d.35. q.1.ar.3.q.3.3^{m}. * Medium.5. Misericordia. 20. Mollicies.3. Mulier.8. Perfectio.30. Du^{m}.525^{m}.

53 Oppositum uidetur dicere.3^{a}.q.9.3.2^{m}. Respõdeo sicut dubio.517°.

54 Omnis dispositio inordinata, habet unitatem specificam a sua causa, sed unitatem numeralẽ habet a suo subiecto. 12ᵉ. q.82.2.c. * Potentia.11.17. Prohibitio.2. Tabernaculum. 2. Valitudo. Voluntas.57.

¶Dispositiue. Angelus.226. Anima 210. Contemplatio.18. Medium.5. Peccatum.369. Sacramentum.9.83.

¶Disproportio. Finis.25. Intentio.16.

Quid. 1 ¶DISPVTATIO est actus syllogisticus unius ad alterum, ad propositum ostendendum. Opus.38.c^{o}.1.o. * Amor.46.

Disp Dist

2 Disputationis quatuor sunt species, scilicet doctrinalis, dialectica, tentatiua, & sophistica. Opu. 39. c°. 2. o. * Magi. 11. 12.

3 Disputatio, theologica duplex, scilicet magistralis, per rationes talia contra errores, & dubia, per auctoritates receptas ab aduersarijs, uel si nullam auctoritatem recipiunt, per rationes naturales. Cont. 1. c°. 2. fi./. 8./. 9./. Quol. 4. 18. o.

4 Contentio in disputatione, importat quandam actionem loquutionis. 22 q. 38. 1. c. * Mendacium. 16.

5 Aliquando spe. ulatiue tantum, puta si aliquis considerare aliquid, ut in disputationibus accidit, & tamen non mouetur aliquo actu uoluntatis, ad id quod speculatur. Opuſc. 9. ar. 89. * Metaphyſica. 19. Mundu. 27. Peccatum. 441. 442.

6 Disputatio in scolis de sacramentis, uel de articulis fidei, nõ est peccatum, nisi propter scandalum, uel prauam intentionem. 4. distinc. 10. L. me°. D./. dist. 11. L./. Opuſ. 10. artic. 32./. Opuſc. 11. c°. 22. * Sapientia. 13. Scientia. 16. 17. Scriptura. 15. Theologia. 12.

7 Disputatio cum infideli, intentione confutandi errores, uel causa exercitij, est laudabilis. Sed abstine rudes, nisi ab infidelibus teneretur. 22 q. quæſt. 10. 7. 0./. 2 q. Tim. 2. le. 2. fi. D. & c. Habens artem, potest disputando obuiare iis, que contra artem dicuntur, non autem habens, experimentum tantum, Meta. lec. 1. med°. H.

¶ Disputatiuum. Scriptura. 15.

Diuiſio. 1 ¶ DISSENSIO duplex, scilicet ad se, & ad alterum. Et utra que opponitur paci, sed tantum secunda opponitur concordiæ. 22 q. 29. 1. 3m.

2 Dissensio est primum inter peccata hominum, unde cetera oriuntur. 1 q. Cor. 11. lec. 4. prin°. H.

Du°. 526. 3 Immo superbia, & cupiditas sunt prima inter peccata hominum. 22 q. 162. 7. o. Respondeo Dubio. 526°. * Passio. 98.

4 Dissensio, per quam soluitur rigor disciplinæ, est primum inter peccata multitudinis. Sed superbia, & cupiditas sunt prima, inter peccata singulariũ hominum. 1 q. Cor. 11. lec. 4. prin°. 11. * Pœnitentia. 25. 28. Reclamare.

Quid. ¶ Dissensus dicit quandam renitentiam, ad aliquid futurum. 4. d. 16. q. 1. ar. 2. q. 4. 2m.
Voluntas. 50. 64. Votum. 61. 67.

¶ Dissimile. Actus. 13. 14. Dissimilitudo.

¶ Dissimilitudo. Aduentus. 10. Agens. 87. Alienum. 1. Amor. 232. 233. Angelus. 428. Cibus. 6. Distantia. 6 Gratia. 135. Hæres. 98. Intellectus. 170. Mens. 5. Odium. 14. Peccatum. 43. 185. Proceſſio. 6. Verbum. 65.

¶ Dissimulare. Ingratitudo. Prælatio. 11. Præuaricator. 3. Renitentia. Votum. 44. Viu. a. 257.

¶ Dissoluere. Calor. 4. to. 11. Cælum. 121. Compoſitio. 10. Peccatum. 28. Semen. 12. Vſura. 183. 197.

¶ Dissonantia. Odium. 113.

¶ Dissuadere. Solicitudo. 5.

¶ Dissuescere. Consuetudo. 6.

Vade. 1 ¶ DISTANTIA. Nomen distantiæ, prius conuenit loco, & ab eo transfertur ad differentiam cuiuslibet formæ. 12 q. 7. 1. c./. 4. d. 49. q. 1. ar. 4. q. 3. c./. Potentia. q. 10. 1. c. prin°.

2 Omnis propinquitas, requirit aliquam distantiam. 4. d. 40. 2. 4m./. d. 41. ar. 1. q. 2. 2m. * Actio. 7. o. Ad. Agens. 47.

3 Distantia infinita, tranſiri potest, ex ea tantum parte qua finita est. 4. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 3. 5m./. Verit q. 27. 3. 9m./. Potentia. 3. 1. 3m. * Amicitia. 24. Angelus. 86. 355. 356. 439. Anima. 16. 4. Bonitas. 132. Causa. 61. & c. Cælum. 108. Consanguinitas. 6. 7. 9.

4 Distantia entis ad non ens, est finita, ex parte entis, infinita uero ex parte non entis. 4. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 3. 5m./. Veri. q. 27. 3. 9m./. Potentia. q. 3. 1. 3m./. 4. 2m. * Creatio. 54. Difficile. 3. Exitus. 1. Finis. 118.

5 Quælibet creatura, distat in infinitum a deo. 1. d. 8. L. 1. fi. F./. d 44. 2. c./. 3. b. c./. 3m./. 4m./. 4. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 3. 5m. fi./. Ver. q. 2. 3. 16m. * Forma. 132. Immobile. 2. Instans. 25. 29. Labor. 5. Locus. 25. Longanimitas. 1.

6 Distantia & propinquitas creaturę ad deum, est similitudo uel dissimilitudo, nõ autem secundum locum. 1a. q. 8. 1. 3m./. 4. d. 17. q. 1. ar. 2. q. 2. c. Quol. 11. 1. 5m. * Macula. 9. Magnes. 3. Medium. 19. Motus. 41. Mundus. 8. Non ens. 6.

7 Distantia maior est inter deum, & creaturas quã inter creaturas ad inuicem, quoad modum essendi, sed econuerso, quoad respectum principii. 1. d. 3. q. 1. 1. 2m./. Veri. q. 12. 3. 14m. * Prouidentia. 1. Remotio. Restitutio. 23. Sacerdos. 17.

8 Corruptibilia, plus distant a deo, quàm incorruptibilia. Ideo debilius esse recipiunt. 1a. q. 65. 1. 1m./. 4. d. 17. q. 1. ar. 2. q. 2. c./. Opuſc. 3. c°. 74./. Meta. 3. lec. 11. prin°. c./. Li°. 11. lec. 2. me°. o. * Scintillare, Terra. 9. Timor. 22. Via. 13. Visio. 18. Voluntas. 7.

Distin

1 ¶ DISTINCTIO duplex, scilicet formalis, idest specifica, & materialis, idest numeralis. 1a. q. 30. 3. c./. q. 47. 1. 2. c./. 3. 2. c°. 39. 2m./. Lib°. 3. c°. 92./. Verit. q. 12. 13. 2m./. Potentia. q. 9. 7. c. * Accidens. 12. 42. & c. Ad. Addere. 3. 18. Affabilitas. 1. 2. Affectio. 1. Amicitia. 8. 9. 11. Animal. 1. 5. 74. Apis. 2. Diuiſio,

2 Distinctio secundum formam, est tantum duplex, scilicet cõmunis, per rationes speciales, & spãlis in multa ℔ numerũ. 1. d. 29. 3. c. * Appetitus. 50. 56. Character. 2. 12. 25. 46. Casus. 4. Circuncisio. 7. 8. 10. 33. Clauis. 2. Cognitio. 64.

3 Distinctio numeralis, est propter specificam, quia specifica est nobilior. 1a. q. 47. 2. c. * Conceptio. 1. Concupiscentia. 2.

4 Aliquid potest esse distinctum dupliciter, scilicet per aliud, & per seipsum. Primum oportet esse finitum, non autem secundum. Potentia. qu. 1. 2. 7m. * Confirmatio. 26. Consilium. 27. Cornelius. 1. Credere. 19. Datio. 4. 5. 6. Determinatio.

5 Omnis diuiſio uel distinctio, est per quantitatem, uel per formam. 1. d. 26. q. 2. 2. c./ 4 d. 12. qu. 1. ar. 1. q. 3. 3m./. Diuiſio. 1. * Donum. 4. 35. Elementum. 25. Ætas. 5. Exitus. 1. Femininum. 3. Finis. 76.

6 Distinctio formalis, semper requirit inæqualitatem 1a. q. 47. 2. c./. 3. 2. c°. 44. 8m./. Quol. 3. 6 d./. Spiritu. 1. 9m./. 8. c./. Anima 3. 6m./. 7. c. * Flagellum. 3. Fortitudo. 35. Fructus. 1. Gratia. 9. 29. Idea. 21. Imago. 34. 38. 39.

7 Omnia quæ dicuntur secundum ordinem ad aliquid, distinguuntur secundum distinctionem eorũ ad quæ dicuntur 12 q. 54. 2. c.

8 Prima distinctio eorum a principio, fuit solum a deo, ad per fectionem uniuersi 1a. q. 47. 1. o./. 2. c./. q. 65. 3. 2m./. 3. 2. c°. 38. usque 46./. Li°. 3. c°. 97./. Potentia. q. 3. 1. 9m./. 16. c./. Anima 7. c./. Opuſc. 3. c°. 71./. 72./. 73./. 101./. Causis. lec. 24./. Meta. 12. lec. 2. fi. * Indiuiduum. 1. & c. Intellectus. 2. 13. 15. 165. Iudæi. 5. Lex. 95. Materia. 32. 33. 40. Memoria. 6. 7. Miraculum. 22. Obiectum. 5. & c. 16. Opus. 1. 2. Ordo. 1. 2. 9. 10. 68. 92. Passio. 28. 52.

9 Distinctio potentiarum, non est secundum materialem, sed secundum formalem distinctionem obiectorum, quæ est secundum rationem 1a q. 59. 2. 2m./. q. 77. 3. 3m./. q. 80. 1. 2m./. 22 q. 17. 6. 1m./. q. 47. 5. c./. 3. d. 26. q. 2. ar. 3. q. 1. 1m./. d. 33. q. 2. ar. 2. q. 1. 5m./. Verit. q. 22. 10. 1m./. Anima. 13. 1m. * Perfectio. 13. Per se. 3. 4. Planetæ. 1. Politia. 1. 6. Possessio. 6. 9. Prophetia. 3. 2. 58. 63.

10 Prima distinctio rerum, non est propter materiam, nec propter contraria agentia, nec propter secunda agentia. Con. 2. c° 40./. 41./. 42./. 43./. Potentia. q. 3. 16. 17. c./. Opuſc. 3. c°. 71./. 72./. 101. * Pudicitia. 2. Qualitas. 5. Quantitas. 9. Recipere. 7.

11 Ea quæ non conueniunt in una potentia, ut differentię, generalissima, & materiæ, se ipsis distinguuntur. 1a. q. 85. 1. 2m./. 2. d. 12. 1. 3m./. d. 17. q. 1. 1. 5m./. Con. 1. c°. 17./. Spiritu. 8. c./. Tri. 14. c. * Similitudo. 2. 28. Spes. 17. Sponsa. 5.

12 Materia est principium distinctionis secundum numerum, in eadem specie. Potẽtia. q. 2. 4. c. fi./. q. 3. 10. c./. Spiritu. 1. 9m./. 19m. Indiuiduum. 20. 21. * Status. 8. Tabernaculum. 4. Tactus. 16. Templum. 8. Vsura. 128. Christus. 134.

13 Distinctio indiuiduorum materialium, est per aliqua addita naturę. 1. d. 34. q. 1. 1. c./. Con. 4. c°. 14./. Spiritu. 1. 9m.

14 Omnis distinctio formalis, est per aliquam oppositionem. 1a. q. 36. 2. c./. 1. distinc. 1. 3. 2. c. dist. 26. q. 2. 2. c./. Con. 4. c°. 24. 6m./. Potentia. q. 3. 9. 16m./. 7. c./. q. 10. 2. ar. 3./. 5. c./. Opuſc. 3. c°. 55. * Apis. 2. Appetitus. 10. & c. 76. Attributa. 11. Clauis. 2. Oppo°.

15 In rebus naturalibus, aliquid distinguitur ab alio per suam formam dupliciter, scilicet secundum directam oppositionẽ formæ ad formam, scilicet ab omni specie sui generis, & secundum habere & non habere, scilicet ab omni alia re. Quol. 4. 7. c.

16 Eorum quæ ex opposito distinguuntur, unũ potest esse forma exemplaris alterius, & perfectio extrinseca', non autem intrinseca, nec pars. Veri. q. 14. 5. 1m./. 3m. * Consanguinitas. 6. 7. 9. Consilium. 27. Corporeitas. 3.

17 Eorum quæ ex opposito distinguuntur, unum definitur per reliquum. 3. d. 33. q. 1. ar. 1. q. 2. 1m.

18 Immo unum ex opposito distinctorum, destruit reliquum. 1. d. 26. q. 2. 1. 3m./. Poa. q. 7. 9. 7m. Res°. du°. 527. Eã. 78. & c. Ætas 5. Fides. 40. & c. 78. Habitus. 11. 12. 13. Modalis. 1. Oppositio. 14. Du°. 527.

19 Eorum quæ ex opposito distinguuntur, unum definitur per reliquum, si commune conuenit eis secundum prius, & posterius, non autem si æqualiter. 3 d. 33. q. 1. ar. 1. q. 2. 1m. * Passio. 28. 30. 52. Pax. 5. Peccatum. 59. & c. Per se. 3. 4. Persona. 9. 35 Præceptum. 17. 34. Pluralitas. 2. Prædicamentum. 1. Spes. 49. 54. & c. Subsistentia. 8. Substantia. 4. Trinitas. 13.

Omnis

Dist Diuer

21 Omnis distinctio etiam materialis, est per aliquam oppositionem. Poa. q. 10. 2. a. 3. * Voluntas 6. 76.

21 Vbicumque est aliqua distinctio, ibi est oppositio contradictoria. 1. d. 5. q. 1. 1. 1m./. d. 34. q. 1. 1. 2m./. 3. 4. c°. 14. fi. * Vsura. 172. 224. 226. Vxor. 10.

Dei. 22 Errores circa distinctionem personarum in diuinis. Opuſc. 23. o.

23 In diuinis nulla est distinctio realis, nisi p oppositas relationes originis. 1a. q. 2. pri°./. q. 28. 3. c./. q. 29. 4. c./. q. 30. 2. c./. q. 32. 3. c./. 3m./. q. 36. 2. c./. 1m./. q. 40. 2. 2. o./. q. 93. 5. c./. 1. d. 10. 5. c./. d. 11. c./. L. pi°./. d. 13. 2. o /. d. 26. q. 1. 2. o./. q. 2. 2. o./. d. 27. q. 1. 1. c./. d. 29. 5. c./. 3. 4. c°. 24. 1m./. 6m./. 26. 1m./. Poa. q. 2. 1. 3m./. 4. 5. 6 c./. q. 3. 1. c./. 3. o. 4 c./. q. 9. q. 4. c fi./. 15m./. 5. 15m./. 17m./. 18m./. q. 10. 4. c./. 5. c./. Quol. 6. 1. o./. Quo. 8. q. 3. 1. c./. Quol. 9. 1. c./. Io. 15. le. 5. fi. g. D. & c. * Adiectiuũ. 12. Attributa. 11. Deus. 2. 2. 23. 59. 112. 125. Donum. 4. Equalitas, 24. 25. Exitus. 1.

24 Distinctio realis in personis diuinis, stat cum identitate essentiæ. 1a. q. 39. 1. o./. 1. d. 2. 5. o. / 3. 4. c°. 5./. 13 /. 14./. Poa. q. 8. 1. c. * Generatio. 62. 69. Hæresis. 37. Idea. 21. Imago. 34. Missio. 1. o. 2. 2. Nomen. 82. Notio. 1. o.

25 In diuinis non est distinctio realis, uel ordo realis, nisi personarum, & relationum. Poa. q. 10. 3. c. Numerus. 25.

26 Distinctio in diuinis personis, non est per diuisionem alicuius communis, quia essentia communis, remanet indiuisa, sed oportet distinguentia constituere personas. 1a. q. 40. 2. 3. c. * Opuſc. 1. 2. Oratio. 66. Persona. 9. 35. 46.

27 Distinctio diuinarum personarum, est minima, secundum quantitatem, & est maxima, secundum dignitatem & causalitatẽ. 1a. q. 42. 2. 3m./. 1. d. 26. q. 2. 2. 2m./. 3. 4. 5°. c°. 14. fi./. Poa. quæst. 9. 5. 2m. * Processio. 25. & c. 35. & c. Ratio. 1. & c. 23. & c. Relatio. 78. 85.

28 Proprietates in diuinis determinãt & distinguunt personas, non autem essentiam. 1a. q. 40. 1. 2m.

29 Hæc non conceditur, deus distinguitur a deo. 1. d. 4. quæstio. 1. 2. 1m.

30 Personæ diuinæ constituuntur & distinguuntur per origines, sed primo & principalius per relationes. 1a. quæstio. 40. 2. c. fi./. Poa. q. 8. 3. o./ q. 9. 4. 15m./. q. 10. 5. c./. 1m.

31 Relatio ut diuina, non constituit, nec distinguit personas diuinas, sed ut diuina. 1a. q. 40. 2. o./. 1. d. 26. q. 2. 2. 1m./. 3m./. Poa q. 8. 3. o. /. 7m./. 5. 12m./. 9. 9. 4. 15m./. 5. 15m./. 17m./. 18m./. q. 10. 3. /. Op. 3. c°. 55.

32 Remotis relationibus, personæ diuinæ non distinguerẽtur. 1a. q. 40. 3. o./. 3a. q. 3 3. 3m./. 1. d. 26. q. 1. 2. o./. 3. 4. c°. 24./. Poa. q. 8. 4. o./. Opuſ. 3. c°. 60.

33 Relationes diuinæ distinguuntur ab inuicem realiter, re relatiua, non autem re absoluta. 1a. q 28. 3. o /. q. 30. 1. c./. 2. c./. Poa. q. 2. 5. 6. c.

34 In personis diuinis est distinctio, & ordo realis, sed in attributis, utrũque est tantum secundum rationem. 1. d. 31. q. 1. 2. c. fi./. Poa. q. 10. 3 c. Attributa 3.

35 Aequalitas & similitudo in diuinis, manifestant distinctionẽ personarum, sed non causant eam. 1. d. 26. q. 2. 2. 4m./. Poa. q. 8. 3. 15m.

36 Filius dei distinguitur a spiritusancto filiatione, sicut anõ habente, sed distinguitur a patre, sicut ab opposito. Quol. 4. 7. o.

37 Non omne quod in diuinis distinguitur tantum ratione, dist nguitur realiter in creaturis. Verit. quæstio. 1. 1. 12m./. q. 2 1 15m.

¶ Distinctiuum. Addere. 18. Origo 1.

¶ Distinguibilitas. Quantitas. 19.

¶ Distractio. Charitas. 73. Contemplatio. 6. Delectatio. 48. 54. Deuotio. 6. Diuitiæ. 8. Eucha. 274. Indeuotio. Passio. 52. Spectacula. 1. Verbum. 68. Vsura. 16. 17.

¶ Distributio duplex. Saccommoda, & absoluta. He. 2. lec. 2. fi. D lec. 3. prin°. 1. * Acceptio. 6. Accidens. 84. Analogia. 12. Dispensatio. 1. Aequalitas. 8. Iustitia. 34. Meritum. 94. Officium. 19. Possessio. 6. Vsura. 297.

¶ Distributiua. Iudicium. 4. Iustitia. 25. 35. 73. Medium. 28.

¶ Ditissimus. Benehcium. 21. Socrates. 1.

¶ Diu. Abstin a. 7. Animal. 38 Delectus. 95. Descẽdere. 11. Ignis. 9. Importabile. Ira. 76. Peccatũ. 367. Princeps. 7. Purgatoriũ. 6. 7. Vita. 13. 40. 41. 82. 83. Vnctio. 27.

¶ Diuelli. Voluntas. 50.

¶ Diuersificatio. Anima. 306. Auaritia. 14. Cultus. 13. Dispositio. 23. Filiatio. 17. Genus. 10. Gradus. 2. Honor. 12. & c. Intellectus. 165. & c. Magis. 1. Materia. 35. Necessitas. 25. 26. Obiectum. 5. & c. Peccatum. 19. Sacramentum. 75. Satisfactio. 12. Veritas. 30. Virtus. 163.

Inquibus 1 DIVERSITAS. In deo nulla est diuersitas. 1a. q. 31. 2. c.

Diui

/. 1m./. 1. d. 24. q. 2. 1. o./. d. 46. L./. Potentia. q. 9. 8. o./. Causis. le. 24. fi. b. * Accidens. 7. 39. Addere. 6. Amor. 68. 285. Animal. 16. 19. Antecedens 3. Apis 3. Appetitus 83. Appropriatio 6. 9. Aqua 8. Ars 5. Assumere 6. Attributa 6. 7. 9. 11. 13. Auaritia 24. Auditor 1. Auersio 1. Aureola 7. Baptismus 34. Beatitudo 134. 155. Beatus 34. Beneficium 3. Bonitas 6. Campsoria 3. Charitas 114. Causa 52. 53. 82. 89. Cerebrum 2. Certitudo 10. Circunstantia. 15. 16. Clementia 10. Cognitio 32. Comparatio 2. Commune 11. Coniunctio 9. Consanguinitas 4. Contrarium 8. Cor. 12. Corpus 29. Credere 8. 24. Crux 5. Culus 13. Delectatio 18. Dæmon. 81. Denominatio. 10.

1 Diuersitas creaturarum fuit necessaria. 3. 3. c°. 97./. Opuſc. 3. c°. 72. * Deus 19. Dies 13. Differentia 6. 21. c. Dubitatio 14. Dimensio 13. 14. Discordia 12. Dispositio 11. 23. 46. diuisio 6. Donum 38. 39. Dos 2. Dubitatio 4. Dulia 2. Effectus 18. Electio 30. Elemẽtũ 25. Eus 3. 9. Aequiuoca 2 Actus 5. Heroge neũ. Aeternitas 36. 37. Acuum. 10. Fides 67. 148. Figura 13. Filiatio 17. Flumen 2. Forma 29. Fructus 1. 19.

3 Diuersitas speciei sumitur a forma. 12 q. 23. 1. c./. 9. 54. 1. 1m. /. Trin. 14. c. * Bumus Gaudium 3. Generatio 34. Gemitus 2. Genus 10. Gradus 2. Habitus 17. 60. 65. Hæresis 39. 45. Hierarchia 2. Homo 40. Honor. 12. 18. Idem 7. Imprimere 1. Importunitas. In 1. Indiuiduum 35. Infernus 3. Insensibilitas 3. Instans 2. Intellectus 79. 134. 135. 146. 159. 211. 243. Intensio 4. Iudicium 86. Ius 8. 14. Iustitia 16. Lex 23. 95. Limbus 2. Linea 3. 4.

4 Diuersitas per se formæ, diuersificat speciem, non autem diuersitas eius per accidens 2. d. 32. q. 2. 3. 1m./. 3. 2. c°. 79. * Litera 2. Locus 3. 13. Logica 5. Loqui 2. 3. Lumen 5. Macula 3. Mansiones. Mansuetudo 1. Materia 33. 35. Mathematica 1. 2. Matrimonium 123. Membrum 2. Mensura 11. Metaphora 5. Missa 23. Modestia 5. Moralis 5. Mors 5. Motus 26. 30. 34. 76. Mundus 24. Nomen 72. Notio 4. Obedientia 9. Obiectum 5. 6. 7. 9. 11. Obliqui 1.

5 Pluralitas est causa diuersitatis in simplicibus, in compositis autem econuerso. Trin. 13. o. * Obseruantia 2. Operatio 31. Oppositio 17. Oratio 11. Ordo. 12. Pars 11. 17. 19. 39. Passio 28. 55. 56. 57. Patrnus Pax 3. 9. Peccatũ 33. 52. 62. 74. 154. 159. Pœnitentia 55. Planetæ 2. Pluralitas 2. Post prædicamentum. Poa. 92. 63. Præceptum 19. 34. 155.

6 Materia secundum se, nullius diuersitatis est causa, sed cum forma, diuersificat genus, & cum quantitate interminata, diuersificat indiuiduum. Trin. 14. o. 16. c. indiuiduum 20. 21. *Prædicari 20. Princeps 20. Principium 7. 9. Prius 6. Processio 3 4. 12. 14. Proportio 9.

7 Duplex diuersitas generis, sumitur a materia. Sex diuersa analogia ad formã, ut in generalissimis, & ut perficitur a forma. Trin. 14. c. * Propter 6. Prouidentia 40. Punctus 5. Purgatorium 2. Rarum 3. Ratio 37. 39. 54. 61. Regula 3. 4.

8 Immo diuersitas generis sumitur a forma, & includitur in diuersitate speciei. Virt. q. 5. 1. 9m./. Meta. 5. lec. 7. fi. c. Respon°. dub°. 528. *Relatio 21. 52. Religio 94. Respectus 1. Reuerentia 2. Sacramentum 3. 97. Scientificum 2. Seditio 2. Sensus 10. 28. Sermo 1. 2. Sexus 1. 2. 3. Signum 4. Syllogismus 7. Symbolum 2. Similitudo 29. Simplex 4. Simplicitas 1. Sinagoga. Solertia 5. Status 3. 14. 15. Stella 6. Substantia 8. Successio 7. Du°. 528m.

9 Materia secundum se, diuersificat genus, sed distinctio materiæ per quantitatem, diuersificat tantum indiuidua. 1a. q. 50. 4. c./. 12 q. 2 3. 1. c./. q. 54. 1. 1m./. Spiritu. 8. c./. Meta. 5. lec. indiuiduum 20. 21. Tabula 2. Tactus 3. 7. Templum 3. Tempus 14. 24. 42. Theoa. 2.

10 Diuersitas materiæ diuersificans formam, diuersificat speciem. 22 q. quæstio. 154. 1. 1m./. Ma. quæstio. 2. 6. c. *Tuba. 1. Varietas.

11 Diuersitas materię secundum partes speciei, causatur a forma, sed secundum partes indiuidui, diuersificat formam 2. d. 32. q. 2. 3. 6m. * Vendere 18. Verbum 32. Veritas 30. Vestigium 5. Virtus 47. 48. 50. 61. 62. 107. 116. 117. 120. 145. 159. 163. 165. 172. 214. Vnctio 27. 37. Vnitas 20. 38. Vniuersale 22. 24. 25. Voluntas 19. 56. Vox 11. Vsura 118. 314. Zelus 4.

12 Diuersa ratio receptionis, ratione materię, diuersificat genus, sed ratione formæ, diuersificat speciem. Virt. quæst. 5. 1. 9m.

13 Quæ sunt diuersa genere, plus distant, quam quæ differunt specie Meta. 10. lec. fi. fi. d.

¶ Diuertere, Luxuria 26. Vsus 7.

¶ Diues. Hæreditas. 4. Honor 35. Paupertas 2. 6. Pithagoras 1. Vsura 189. 195. 202. 282.

Quid. 1 DIVINATIO non dicitur, si quis prænunciet ea, quæ ex

ex necessitate eueniunt, uel ut in pluribus, quæ humana ratione prænosci possunt ex causis, neque etiam si quis futura aliqua contigentia, deo reuelante cognoscat. Tunc enim non ipse diuinat.i.quod diuinum est facit, sed magis, quod diuinum est suscipit.22^{e}.q.95.1.c.fi /.Isa.2.me^{o}.b.I./.c^{o}.3.fi.c.A.*Armus.Dæmon 72.&c.Diuinatoria.

2 Considerare huiusmodi effectus contingentes in seipsis antequam fiant, non est alicuius diuini, sed est dei proprium, qui solus in sua æternitate uidet ea, quæ futura sunt quasi præsentia 22^{e}.q.95.1.c./.Isa.3 fi c.B.Diuini.Phitō.4.

Peccatū. 3 Si quis huiusmodi futura prænuntiare, aut prænoscere quocumque modo præsumpserit, nisi deo reuelante, manifeste usurpat sibi, quod dei est. Et ex hoc aliqui diuini dicuntur. 22^{e}.q.95.1.c./.Isa.3.fi c.A.c^{o}.8 fi.d.B.

4 Diuini enim dicti sunt, secundum Isidorum, quasi deo pleni. Diuinitate enim se plenos simulant, & astutia quadam fraudulentiæ, hominibus futura coniectant 22^{e}.quæstio.95.1.c.

5 Homo habet naturalem inclinationem, ad cognoscendum futura, secundum modum humanum, non autem secundū indebitum diuinationis modum 22^{e}.q.95.1.3^{m}.

6 Diuinatio non dicitur ab ordinata participatione alicuius diuini, sed ab indebita usurpatione eius, quod dei est 22^{e}.q.195.1.c./.1^{m}./.Isa.3.fi.c.A.

7 Si huiusmodi diuinatio causetur ex reuelatione dæmonum cum quibus pacta habentur, uel expressa, quia ad hoc inuocantur, uel tacita, quia huiusmodi diuinatio extenditur ad id, ad quod se non potest extendere, erit diuinatio illicita & superstitiosa 22^{e}.q.95.6.fi.

8 Sicut grauiter peccant, qui id quod est dei, creaturæ impendunt, per idolatriæ cultum, ita grauiter peccant qui ea quæ a deo expetenda sunt, auxilio dæmonum implorant. Et huiusmodi est uaticinatio de futuris. Similiter in iis, sicut & in aliis operibus magicis in quibus complementum operis, ex uirtute dæmonis expectatur, est apostasia a fide, propter pactum initum cum dæmone, tacite uel expresse, uel uerbotenus si inuocatio interfit, uel facto aliquo, etiam si sacrificia desint.2.d.7.q.3.2.c.

9 Dicitur etiam diuinatio, si fiat consilio uel auxilio dæmonū qualitercūque, per quod possunt aliqua futura prædicere, uel quorum ipsi sunt causa, uel quæ ipsi sciunt per reuelationem bonorum angelorum, uel quæ ipsi sciunt naturali cognitione, uel ratione in iis, quæ habent causas determinatas in natura latentes nos, & notas eis, tum propter perspicacitatem intelligentiæ, tum propter experimentum longi temporis. Et tamen semper est peccatum inquirere ab eis, & est apostasia a fide, ut dicit Augustinus, & hoc propter tria, scilicet quia quamuis dæmones uera dicant, tamen semper intentio eorum est ad fallendum, & quia certitudinalem cognitionem habere non possunt de futuro, nisi per reuelationem, & quia non possumus simul esse participes donorum dei & diaboli. Isa.3.fi.c.C.

Quid. 10 Diuinatio igitur est indebita usurpatio prænuntiandi futuros euentus 22^{e}.q.95.1.0./.2.d.15.q.1.3.4^{m}./.ꝑ.3.c^{o}.154.Isa.3.fi.c.A.

11 Diuinatio, semper est peccatum, quia semper in malā partē accipitur secundum Hieronymum.22^{e}.q.95.1.c.fi./.ꝑ.3.c^{o}.154.5./.Isa.3.fi.c C.

12 Omnis diuinatio prouenit ex operatione dæmonum, ideo est species superstitionis.22^{e}.q.95.2.0./.3.c.prin^{o}./.2.d.15.q.1.3.4^{m}./.ꝑ.3.c^{o}.154. ut Præstigium.1. Sors 1.Superstitio.1.6.

13 Diuinatio est species curiositatis, ratione finis: sed quo ad modum operis, est species superstitionis.22^{e}. quæstion. 95.2.1^{m}.

14 Genus diuinationis triplex.s.nigromantia, auguriū, & sortilegium, quorum quodlibet, multas habet species 22^{e}.q.95 3.0./.Opus.25.c^{o}.4.

15 Diuinatio facta per inuocationem dæmonum, per astra, somnia, auguria, uel sortes, non est licita, sed superstitiosa.22^{e}.q.95.0./.q.96.1.0./.2.d.15.q.1.3.4^{m}./.ꝑ.3.c^{o}.154./.Gal.4. lect.4.me^{o}.K.

16 Dæmones possunt diuinare uerum tripliciter, scilicet subtilitate naturæ, reuelatione, & experientia.1^{a}.q.64.1.5^{m}./.22^{e}.q.172.6.1^{m}./.6.0./.2.d.7. quæstion.2.2.0./.ꝑ.3.c^{o}.154 /.Isa.3.fi.c.C.

17 Diuini dicuntur, qui.s. sibi actum dei uendicant in prædictione futurorum, & præcipue quātum ad cultum falsorum deorum.Isa.8.fi.d.B.

18 In Philistinis diuinandi superstitio maxime uigebat. Isa. 2.me^{o}.b.H.

¶ Diuinatoria.Sors 3.

¶ Diuinitas.Corpus 68.Dæmon.21.22.89. Deuotio 7. Diuinatio 4.Euch^{a}.122. Hæresis.38.90. Humilitas.17.19. Iudæi.18.19. Maria. 30. Mutatio. 11. Passio.90.100. Christus 35.37.&c.

¶ Diuino Deitas.1. De qua.

¶ Diuinum prædicatur de essentia, & de personis diuinis. 3^{a}.q.16.3.3^{m}./.3.d.7.q.1.2.3^{m}. *Abiectus.Abiicere. Abstractio.13.17.&c.Abstractum 1.9.Accidia 2.4. Accusatio 24. Actio.121.Adiurare 1.7.&c.Affectio 2.Agēs.4.Agiographæ.2. Altitudo 2.Ambra.Amicitia 13.Amor 1.&c.Analogia 1.&c.Angelus 140.141.146.222.238.245.273.306.314.&c.374.397.&c.418.430.454.461.604.Anima. 156.159. Antichristus 6. Ars 7. Assiste e 2. Audacia 19.Baptismus 144. &c. Beatus 49.Character 11.Charitas 124.130.139.152.Castitas 11.Causa 69.Cherubin 1.Cinis 3. Commune 1.2.3.4.9. Conceptio 17.Confessio 24.25.90.Constructio. Contemplatio 1.3.&c.27.28.corpus 58.68.Credere 3, Cultus 1.&c.15.&c.Datio 1.19.&c.De 6.Debitum 26. Delectatio 103. Dæmon 22.46.85. Deuotio 5.6.7.13.Dicere 2.4. &c. Differre 10. Dispositio 30. Donum 13.22.Duratio 9.10.Electio 31.Episcopus 12. Excōmunicatio 25.26.27.Experientia 9.&c.Factum 1.2. Falsitas 12.24.Fides 19.62.Filiatio 15.&c. Finis 17.66.&c. Forma 167.Fortitudo.Frenum.Futurum 6.Generatio 51.&c.Genus 21.Gratia 19.65.128.Habere 2.3.Hæresis 28.85.90.91. Hierarchia 1.Hostiarius.Iesus 1.Ignis 21.Imago 14.18. In.14.&c.Indigentia 3.Indiuiduum 43.Ingenitū 1.4. Intellectus 290.&c.293.&c.Iudicium 19.21.28.57.&c. Iuge. Iuramentum 4.8.Ius 4.13.16.Laus 21.Lex 15.Liber 16.19.29. Logica 7.Lumē.21.22.25.Manifestatio 1.Maria 40.Matthias inf. Matrimonium 23.Mendacium 18.Metaphysica 1.16.Metaphora 6.7.Minister 5.6.8.&c.Miraculum 3.49. Missio 3. 43. Moyses 1.2.Natiuitas 21.22.Natura 2.18.35.Nocere 10 Nomen 15.45.&c.Notio 1.Numerus 21. &c. Officium 11.&c. Operatio 23.Oppositio 15. Oratio 47. Ordo 32. &c. 45.74. Origenes 3.5.Pars 46.Passio 93.Pater 4. &c. Paulus 3. Pax 20.Peccatum 1.9.11.13.44.45.73.121.169.200.202. Periculum 5.7.Persona 17.&c.Physica 5.Pietas 10.Possessio 5.14.Potentia 45.Potestas 5.Prædestinatio 13.14.45.49.Prædicamentum 4.5.Prædicari 37.&c. Prælatio 18. 25. Præsumptio 13. Principatus 10.Principium 13.&c.Priuatio 12.13. Producere 1.2.Prophetia 3.4.15.48.49.56.65.66.80.Proprietas 2.Pulchritudo 12.&c.Rancor.Raptus 6.10.&c.Relatio 18.25.69.&c.90.&c.Resurrectio 40.&c.50 &c.Reuerentia 3.&c.Sabbathū 1. 2. 6.15.Sacerdos 6.8.Sacr̄m 128.Sacrificiū 7. Saluari 14.15.Sanctus 8.9.Sapientia 2.22.&c. Scientia 60.156.&c. Scriptura 1. &c.Scrutatio. Sensus 37.&c. Simonia.29.Societas 4.Spes 44.66.Spūs 28.Suppositū 10. &c. Tp̄s 29.30.39. Timor 71. Trāsumptio.Tributū 5.6.Velū 2.Veritas 36.&c. Virtus 66.&c.78.&c.136.151.184.&c.247.&c. Vita 27. 41. 57.78.&c.Vnctio 31.Vniuersale 26.Vsura 5.9.14.78.&c.188 231.233.235.236.237.244.250.287. 290. 293. Christus 6.9. 12.35.37.44.47.49.69.71.77.113.132.

1 DIVISIO duplex.s.s̄m quātitatē & s̄m formā. Prima est posterior uno, secūda uero prior. Ideo definit unitatē.1^{a}.q.30.3.c./.1.d.24.q.1.3.3^{m}./.2.d.18.q.2.1.c./.Po^{a}.q.9.7.c.fi.E./.Opus.42.c^{o}.2.fi./.Meta.4.le.3.me^{o}.a F./.Li^{o}.10.le.4.me^{o}.c./.Phy.3.le.12.m^{o}.c.I.distinctio 5. *Abstractio 1. Accidens 84.85.92.102.Actus 26.27. Dña.

2 Diuisio duplex.s.secundum partes quantitatiuas, & resoluēdo per alterationem.Meta.5./.le.14.prin^{o}. *Addere 12.14. Affirmatio 3.Amor.255.285. In quibus

3 Ratio diuisionis quantitatis, & mensuræ, prius sunt in quantitate discreta, quam in continua 2. distinct.24. quæstion.1.3.3^{m}.

4 Ratio quantitatis inuenitur proprie in illis tantum, quæ secundum se diuiduntur, & sic non conuenit deo.1.d.19.q.1.1.1^{m}.

5 Diuisio conuenit quantitati uirtutis, extrinsece tantum, tripliciter.s.secundum numerum obiectorum, secundum intensionem actus, uel secundum modos agendi 1. d. 17.q.2.1.c./.d.19.q.1.1.1^{m} /.quæstion. 4.1.1^{m}. *Angelus 106.127.268.348.

6 In carentibus dimensione, impossibile est, aliam esse diuisionem, nisi per formam, quæ facit diuersitatem speciei 4.d.12. quæstio.1.a.1.quæstio.3.3^{m}. *Anima 206.348. 349. Baptismus 23.

7 Continuum mathematice diuiditur in infinitum, secūdum eandem proportionem, non autem secundum eandem quātitatem sed per minorem. 1^{a}.q.48.4.3^{m}./.12^{e}.q.85.2.c./.2.d.30.q.2.2.c.m^{o}.E./.ꝑ.3.c^{o}.12.3^{m}./.Ma.q.2.12.c./.Phy.le.9.me^{o}.f.&c.

f.&c./.Li^{o}.4.le.10. me^{o}.g. indiuiduum 11. *Bonitas 25.39.&c.201.209.Charitas 60.Cœlum 20.Cerimonia 7.8.

8 In diuisione continui, non fit aliquid de nouo, sed quod erat multa in potentia, & unum in actu, fit multa in actu. 3.distinct.21.quæstio.1.artic.1.quæstion.1.5^{m}. *Contrita. Contritio 1. Corpus 1.44. Dauid 4. Deus 105.146. Diapsalma.

9 Vnumquodque per se diuidi potest, secundum illud quod in eius ratione continetur, non autem per alia.12^{e}.q.95.4.c. *Differentia 24. Dimensio 6.&c.

10 Diuisio secundum rationem duplex, s.generis in species, & speciei in genera. Meta.3.le.3.prin^{o}.a.F.

11 Res diuiditur per se, per id solū quod conuenit ei, secundū genus 12^{e}.q.18.7.c./.1.d.37,q.1.2.2^{m}./.4.d.41. arti.2.q.2.c./.Po^{a}.q.10.5.c.*Ebrietas 6.Ens 1.&c.Enuntiatio 3 4. Epijkia 6.Æquiuoca 3.&c. Esse 50.

12 Diuisio generis in species per differentias proprias, est tantum una, sed diuisio subiecti in accidentia, potest esse multiplex 2.d.42 q 2.articu.2.q.1. 1^{m}. *Falsitas 7. Phantasia 1.2. Fides 40.41.Fortitudo 8.Fractio 4. Generatio 54.Hæresis 39 Idem.0.

13 Commune dupliciter diuiditur, scilicet per differentias in species, & æqualiter, ut uniuocum, uel secundum modos, & inæqualiter, ut analogum 2.d.42.q.1.3.c./.4.d.38.q.1.ar.2.q.1.c./.1^{m}./.Ma.q.7.1.1^{m}. *Imperfectio 1. In 20. Indiuisibile 2.

14 Partes diuisionis uniuocæ, sunt coæque, secundum rationē generis, licet altera earum sit prior, secundum rem. Sed in analogis, una earum semper est prior re & ratione.12^{e}.q.61.1.1^{m}./.2.d.42.quæst.1.3.c./.3.0.33.quæst. 2.a.1.q.1. 2^{m}./. Ma. quęst.7.1.1^{m}./.Periher. le.8.prin^{o}.*Indiuiduum 3.4.5.9.11.12.15.16.Indiuisibile 0.Infinitum 11. Inobedientia 2.Intellectus.17.34.77.80.273.

15 Omnis pluralitas, sequitur aliquam diuisionem 1^{a}.q.30.3.c./.Po^{a}.q.9.7.c. *Iposthasis 3.Lex 160.Locus 8.

16 Actio est indiuisibilis secundum essentiam, & diuisibilis per accidens s.secundum intensionem, Locum tempus, & huiusmodi 3.d.33.q.1.ar.3.q.1.1^{m}. *Logica 5.Māmona. Mare 4.Materia 28.32.39.Medium 12.Mendacium 6.Mixtio 4.Modalis 1.

17 Omnis diuisio durationis accidit ex motu, per quem fit successio prioris & posterioris 2.d.2.q.1.1.5^{m}.

18 Per operationem animę, diuiduntur ea quæ secundum rem coniuncta sunt, & econuerso 3.d.27.q.2.a.4.q.2.c./.ꝑ. 2. c^{o}.74.3^{m}.Veri.9.16.1.10^{m}./.Aīa.3.8^{m}./.4.c./.Meta.le. 10. me^{o}.b./.lib^{o}.3.le.7.fi./.Anima.3.le.8.me^{o}.c./.le.12.fi.g.h./. Ro le.3.me^{o}.E. *Motus 74.75. Nomen 66.67.Omnis 4.Ordo 70.Pars 1.9.10.Peccatum 33.69.185.

19 Diuisorum ex opposito, aliqua sunt simul secundum rem, & secundum rationes, ut species animalis & coloris, aliqua simul secundum rationem, sed unum est prius secundū rē, ut species numeri, figurę, & motus, aliqua quorum unum est prius alio secundum rem & secundum rationem, ut substantia accidente 1^{a}.quæstion.77.4.1^{m}./. 12^{e}. questíon.29.2.1^{m}./.Periher.le.8.prin^{o}.Accidens 51.substātia 20. *Pœna 24.Per accidens.Persona 7.Pharisæus. Politia 1.5.6. Potentia 49. Princeps 29. Quantitas 6.7.9.12.19.21.24 32. Ratio 51.

20 Membra diuisionis per oppositas rationes, possunt coincidere realiter, non autem diuisionis quæ est per oppositas res 1.d.1.L.prin^{o}./.3^{m}./.4.d.1.ar.1.q.2.1^{m}. *Res 1.2.3. Sacr̄m 136.&c.Signum 8.Substātia 1.&c.Terremotus 6.Traductio 1.Trinitas 4.Veritas 24.Verum 3.Virtus 172.&c.Visio 23. Vita 10.14.42.43.

21 Diuisio doctrinæ de rebus & signis, est per oppositas rationes.s.absoluti & relatiui, non autem per oppositas res.1.d.1.L.prin^{o}. *Differentia 24. Vnitas 1.4.15.&c.

¶ Diuisiuum. Canis 2.

¶ Diuisoria.Sors 2.3.5.

Diuisio. 1 ¶ DIVITIAE duplices.s.corporales, & sp̄uales. Secundæ sunt ueræ, non autem primæ.22^{e}.quæstion.126.1.3^{m}./.1^{e}. Thi.6.le.4.prin^{o}.

2 Diuitiæ duplices.s.naturales, & artificiales, primæ appetuntur finite, secundæ dum habentur appetuntur finite, sed dū non habentur, infinite 12^{e}.q.2.1.c./.3^{m}./.q.30.4.0.*Abiicere.Abrenuntiatio.Accusatio 17.Afferre.Auaritia 11. 16.25. Beatitudo 38.68.

3 Vsus diuitiarum duplex, scilicet tenere, & dare, & hic est principalior.1^{e}.Thi.6.lect.4. m^{o}. E. Beneficium 21. Bonitas.T.

4 Diuitiæ causant tria mala, quæ uitantur per paupertatem.s.

solicitudinem, elationem, & amorem earum 22^{e}. q.188.7.c./.ꝑ.3.c^{o}.133.*Decimæ 16.Eleemosyna 6.Felicitas 7.Fortuna 4. Hæreditas 4.Honestum 3.

5 Diuitiæ non sunt finis iconomicæ, sed bene uiuere 22^{e}.qua.50.3.1^{m}./.1^{e}.Ti 3.lect.2.prin^{o}./.Ethi.lect.1.fi.c.

6 Diuitiæ inquātum prosunt ad uirtutes, sunt bonæ, sed sunt malæ inquantum impediunt. Similiter & paupertas 22^{e}. q.126.1.3^{m}./.ꝑ.3.c^{o}.133./.141.*Honor 4.19.21.22.35.Iactantia 5.Incontinentia 1.Liberalitas 1.&c.

7 Deus dat aliquibus abundantiam diuitiarum, ut meritum bonæ dispensationis acquirāt.22^{e}.q.117.1.1^{m}./.q.126.1.3^{m}. *Liberum 1. Memoria 10. Misericordia 10.32.Mundana. Paupertas 2.6.7.Pinguedo.

8 Difficile est, inter diuitias charitatem seruare, quia impediūt eam principaliter alliciendo animum, & distrahendo 22^{e}.q.186.3.4^{m}./.q.188.7.c.*Pithagoras 1.Prælatio 3.Princeps 22. Religio 22.

9 Diuitiæ sunt uiles, uanæ, & mutabiles, & ideo debent contēni 22^{e}.q.126.1.3^{m}./.Isa.2.c^{o}.4. *Spes 21.

10 Diuitiæ de consilio abdicantur per perpetuā paupertatem, delitiæ carnis per perpetuā castitatem, & superbia uitæ, per obedientiæ seruitutem 12^{e}.q.108.4.c. fi./.22^{e}.q.186.6.8.Abdicatio. *Thesaurus.0.Verbum 72.

11 Diuitiæ dicuntur pinguedo triplici.s.ratione, pp sterilitatē, propter uentositatem, & inutilitatem.Isa.17.me^{o}.I. *Virtus 170.Vsura 189.195.202.282.Religio 30.&c.102.

1 DIVORTIVM semper est celebrandum, inter eos, qui non possunt coniungi matrimonio 4.distinct. 41. articu.5. quæst.1.0. Inter quos.

2 Vterque coniugū ad paria iudicatur in diuortio, sed non ex pari causa 4.d.35.4.0.Accusatio 23.

3 Post diuortium propter fornicationem, non licet uni coniugum nubere, quandiu uiuit alter. Sed potest sibi reconciliare uxorem, quia ecclesia non cogit, sed dat licentiam 4.d.35.5.6.0./.d.39.6.c./.1^{m}./.1^{e}.Cor.8.le.2.prin^{o}. I.le.3.fi.D. Dispēsatio 18.Fornicatio 6.8.&c.Ioannes 9.Mri^{m}.74. &c.133.&c. Votum 63.Vxor.11.&c.Debitum 17.20.&c.

¶ Diurnum. Aquila 1. Cælum 91. Contrarium 32. Luna 3.

¶ Diutinum.Patientia 3.

¶ Diutius.Abstinentia 7.Purgatorium 6.7.Vita 40.41.

¶ Diuturnitas auget amorem amici præsentis, absentis autem diminuit 22^{e}.q.49.2.2^{m}. *Actio 4. 16. Aureola 10. Constantia 5. Contemplatiuus 2. Dæmon 74.Difficile 12.Dolor 9.Frequentia.Ira 32.41.69.76.Laurentius 3.Pœna.72.74.Pœnitentia 20.Perseuerantia 2.4.9.Purgatorium 6.7. 9. Qualitas 7.14.Vita 13.40.41.49.71.82.83.Vnctio 27. Effectus.

¶ Diuulgatio.Circuncisio 17.Euangelium 2.Lex 7.Obligatio 2.Præceptum 121.

1 ¶ DOCERE est actus uitæ actiuæ, quo ad actum exteriorē, & interiorem, ut dirigit ad opus, sed est actus contemplatiuę, s̄m actum interiorem absolute 22^{e}.q.181.3.0./.3.d.35.q.1.a.3.q.1.3^{m}./. Veri.q.11.4.0. *Adam 19. Quid.

2 Docere est actus charitatis, & misericordiæ 4.d.49.q.5.a.3.q.3.1^{m}./.2^{m}./.a.5.q.1.1^{m}. *Anadochus.

3 Docere dicitur dupliciter, scilicet principaliter infundendo lumen, & instrumentaliter dirigendo. Secundum conuenit angelis illuminando alios de reuelatis, & homini exterius adminiculando, proponendo exempla, uel applicando principia conclusioni, primum autem soli deo 1^{a}.q.107.1.0. /.q.117.1.0./.22^{e}.q.173.2.c./.3^{a}.q.69.5.2^{m}./.2.d.9.1.4^{m}./.d.28.5.3^{m}./.Con.2.c^{o}.75.fi./.Li^{o}.4.c^{o}.17.12^{m}./.13^{m}./.Veri. q.11.1.0./.3.c./.Ma.q.16.12.5^{m}./.Spiritu 9.7^{m}./.Anima 4.6^{m}./. Quol.11.1.1^{m}./. Opus. 19.c^{o}.4./.Math.23.prin^{o}.a.I /.Ro.le.6. fi.I. *Angelus 422.&c.

4 Christus conuenienter multa docuit in parabolis propter tria.s.tum quia connaturale est homini, per sensibilia deuenire in cognitionem intelligibilium, tum propter simplicitatem quorundam audientium, tum etiam ut indignis diuina mysteria occultarentur 3^{a}.q.42.3.0.

5 Docere per modum exhortationis priuatæ, conuenit mulieri, non autem publice prædicare 22^{e}.q.177.2.0./.3^{a}. q.55. 1.3^{m}./.q.67.4.2^{m}./.1^{e}.Cor.11.lec.2.me^{o}.E./.c^{o}.14.le.7.prin^{o}.G./.1^{e}.Tim.2.le.3.prin^{o}.K./.Titum 2.lec.1.fi.K.

6 Nullus potest seipsum proprie docere 1^{a}.q.117.1.4^{m}./. Veri.q.11.3.0. *Animal 48.Apostoli 7.Ars 45.46.

7 Docere habet duplicem materiam.s.scientiam, & discipulū, ideo construitur cum duplici accusatiuo 22^{e}.q.181.3.c./.Verit.q.11.4.c. *Aureola 19.&c.Baptismus 144.&c. Cognitio 37.Coniunctio 8.

8 Ad docendum alios in diuinis tria requiruntur.s.plenitudo cogni-

cognitionis, uis probandi, & pronuntiatio 12ℰ.q.111.4.c. * Credere 10.29. Dialectica 2.3. Elephas 1.2.3. Exorcismus 12.

9 Sacra doctrina docetur dupliciter. S legendo, & prædicando. Et utroque modo docens in mortali, peccat mortaliter 4.d. 19.q.2.a.2.q.2.4ᵐ./.Pſal.49.meᵒ.1.K.Pſal.50.fi.g.K. *Exordiū 2. Finis 84. Gal læa 3. Gloria 17.

Duᵐ.529ᵐ 10 Oppoᵐ uidetur dicere a ſimili 12ℰ.q.33.5.c.fi./.q. 60.2.3ᵐ./. Matt.3.prinᵒ.K./.10.8.le 1.fi.d I./.Ro.2.le 1. prinᵒ.A.Reſpᵒ. ſicut dubio 796ᵒ.. *Ieiunium 7.13. Imperator 5. Iuramentum 24. Logica 8. Loqui 3. Magi 1.4.5.9. &c. Malum 7.8. Medicus 3. Miſericordia 25.27. Officium 1. Oratio 4.6.97.

11 Prædicator docendo debet facere tria. S inſtruere, delectare, & flectere. 22ℰ.q.177.1.c./.Opuſ.19.cᵒ.14. *Præceptum 44.139. Prælatio 9. Proceſſio. 15. Prudētia 83. Religio 82.93. &c. Sapientia 9.

12 Qui quod docendum eſt tacet, peccat ſecundū gloſſam. Op.15.cᵒ.3. *Scandalum 15. Scriptura 19. Simonia 26. Vita 29.31.67. Chriſtus 111.147.

Quid. 1 ¶ Docilitas eſt aptitudo bene acquirendi rectam opinionem, ab alio, ſicut ſolertia a ſeipſo 22ℰ.q.48.c./.q.49.3.o./.4.c./.Pſalm.2.fi.h. *Exordium 2. Prudentia 20.48. Temeritas 3.

2 Docilitas ſecundum aptitudinem, eſt a natura. Sed ad eius conſummationem, plurimum ualet ſtudiū. S ſolicite, frequenter & reuerenter, animum applicando documentis maiorū, non negligendo ea per ignauiam, nec contemnendo per ſuperbiam 22ℰ.q.49.3.2ᵐ.

Spūalis. 1 ¶ Doctor primus & principalis doctrinæ ſpūalis & fidei, fuit Chriſtus 3.q.7.7.c. *Allicere. Auditor 1.

2 Chriſtus fuit ueriſſime doctor, martyr, & uirgo 22ℰ.q.152.4.c./.4.d.49.q.5.a.4.q.1.1ᵐ./.a.5.q.1.c.

3 Quia catholicæ ueritatis doctor, non ſolū prouectos debet inſtruere, ſed ad eum pertinet etiam incipientes erudire, propoſitum noſtrum in hoc opere eſt, ea quæ ad Chriſtianam religionem pertinent, eo modo tradere, ſecundum q̄ cōgruit eruditioni incipientium. 1ª. Prolo. prinᵒ. *Aureola 10.17. &c. Blaſphemia 24. Cathedra. 1.2. Cælum 54. Conſuetudo 7. Credere 29. Definitio 8. Doctrina 5, 3.9.10.19. Dubitatio 4. Eps 2. Excommunicatio 33. Habitus 15. Ieiunium 7. Iuramentum 24. Lectoratus 7. Medicus 3. Moyſes 3.

4 Auctoritas ſacræ ſcripturæ, auctoritati cuiuſcūque doctoris præfertur 1ª.q.1.8.2ᵐ./.Phy.8.le.3.prinᵒ.

In philoſophia. 5 Auctoritates ſanctorum doctorum in philoſophia, nō plus ualent, quam dicta philoſophorum quos ſequuntur 2.d.14.2.1ᵐ. *Mutuum 2. Officium 1. Odo 84. Origo 5. Pœnitentia 92. Philoſophia. Porta 1. Religio 44.82.93. &c. Reuocare. Sacramentum 4.7. Sagitta 2. Scriptura 3. &c. Senſualitas 7. Sexus 7. Theologia 2.17.20.33. Vita 40. Vitioſitas. Vſura 5. &c. Chriſtus 201.210.

Diuiſio. 1 ¶ Doctrina tripliciter eſt occulta, ſcilicet ex intentione docentis, propter inuidiam uel turpitudinem rei, ſecundo quia paucis oſtenditur, tertio ex modo, ſcilicet figuraliter. Sed doctrina Chriſti, fuit occulta, tertio modo tantum 3.q.42.3.c.

2 In doctrina ſacra, multa occultantur, maxime infidelibus, ne irrideantur 1ª.q.1.9.4ᵐ.fi./.22ℰ.q.40.3.c.

3 Chriſtus noluit ſcribere doctrinam ſuam, triplici ratione. S propter dignitatem Chriſti, propter excellentiam doctrinæ, & propter ſpiritualitatē eius 3.q.42.4.o. *Accolytus. 8. Amor 57. Apertio 1. Apoſtoli 35. Aqua 3.4. Arcus 1. Argentum 2. Argumentum 6.7. Aureola 20. Baptiſmus 239. Cantus. Credere 11.29. Decimæ 7.

4 Doctrina Chriſti fuit confirmata dupliciter. S. ſanctitate uitæ & miraculorum operatione. Op.60.cᵒ.14

5 Diuina doctrina dicitur aqua, triplici ratione, ſcilicet quia infirmos ſanat, inquinatos mundificat, & ſitientes ſaciat. Iſa.55.fi.

6 Dicitur etiam uinum triplici ratione, ſcilicet quia pungit arguendo, inflammat accēdendo, & inebriat conſolando. Iſa.55.fi.

7 Diuina doctrina dī lac, triplici ratione. S. propter pulchritudinem, propter dulcedinem, & propter ſumendi facilitatē 22ℰ. q.189.1.4ᵐ. Iſa.55.fi.

8 Doctrina dei dicitur aqua quinq; pliciter. S. quia abundat, refrigerat, fœcundat, conformatur omnibus, & uelociter portat. Iſa.32.fi. Dialectica 3. Diffinitio 8. Diſciplina. Diuiſio 21. Documentum. Euangelium 6.8.

9 Docere ſacram doctrinam eſt ſimpliciter melius, quam impendere particularem curam ſalutis, Quol.1.14.o. *Fides 27.39.58. &c. Fimb.ra. Fons 1. Fortitudo 56. Gratia 123. Infidelis 13. Ioannes 10.13. Iuſtificatio 49.

10 Epiſcopi & doctores, in aliquo caſu, neceſſitate imminente, debent intermiſſo proprio officio doctrinæ, particulariter intendere ſaluti animarum. Quol.1.14.c. *Lac 2. Lectoratus 6.7. Lex 118. Manipulus 2. Miraculum 40.42.48. Miſſio 32. Mulier 18. Nobilitas 8. Paſſio 117. Plato 1. Præceptum 38.44.48.98.103.144. Prædicata 14. Prælatio 21.

11 Effectus doctrinę ſpūalis duplex. S. conuerſio ad deum, & operatio iuſtitiæ. Pſal.22.prinᵒ.G. *Purgatio 1.

12 Conſideranimus facræ doctrinæ nouitios in his quæ a diuerſis conſcripta ſunt, plurimum impediri tripliciter. S propter multiplicationem inutilium quęſtionum, articulorum & argumentorum, & quia ea quæ ſunt talibus neceſſaria ad ſciendum, non traduntur ſecundum ordinem diſciplinæ, ſed ſecūdū q̄ requirebat librorum expoſitio, uel ſm q̄ ſe præbebat occaſio diſputandi, & etiam quia frequens eorundem repetitio, & faſtidium & confuſionem generabat in animis auditorum. 1ª. prolo prinᵒ. *Religio 80. &c. Reſiſtere 6.

13 Doctrina ſacra deprauatur tripliciter, ſcilicet exponendo de alio, uel ad aliud, uel diminuendo. Matth.4.prinᵒ.2.G. *Reuocare.

14 Doctrina oſtenditur eſſe uera, per hoc quòd conſonat rationi. Et ſimiliter lex. 12ℰ.q.98.1.c. *Sanctus 9.10. Scientia 69.75.76.

15 Doctrina eſt commendabilis ex tribus ſcilicet ex actu obiecto, & oppoſito 1ℰ. Cor.7.le.2.fi.K. *Senſus 3. &c.

16 Nullus quantumcumque ſapiens debet repellere doctrinam quantumcumque paruī. Io.9.le.3.fi. *Symbolum 10. Simonia 26. &c.

17 Doctrina duplex. S rerum, ut de fide, uel de moribus, & uerborum, ut expoſitio ſcripturæ. Pſ.48.prinᵒ.b.K.

18 Doctrina tripliciter impeditur, ſcilicet uarietate temporis loci, & linguarum, non autem doctrina Chriſti. Pſal.18.prinᵒ. b.K. *Sinagoga.

19 Homo adiuuatur & impeditur interius a doctrina dupliciter. S propter uirtutem & culpam doctorum, uel auditorum. 22ℰ.q.177.1.3ᵐ./.Opuſ.20.Liᵒ.4 cᵒ.21./.Pſal.50.fi.g.L* Spes 33. Subdiaconus 3. Templum 1.2. Cælum 54. Conſuetudo 7. Credere 29. Definitio 8. Doctrina 5, 3.9.10.19. Dubitatio 4. Eps 2. Excommunicatio 33. Habitus 15. Ieiunium 7. Iuramentum 24. Lectoratus 7. Medicus 3. Moyſes 3.

20 Nomen doctrinæ & diſciplinæ, ad inquiſitionem cognitionis pertinet. Nam doctrina eſt actio eius, qui aliquid cognoſcere facit. Diſciplina autem eſt receptio cognitionis ab aliquo Poſter. le. 1 fi. a. D. In eſſe

¶ Documentum. Iuſtificatio 49. Memoria 22. Pythagoras 4.5. Rudimenta. Sacramentum 61.

¶ Dogma Hęreſis 4. Liber 7.

¶ Dolabrum non eſt cauſa rei artificiatæ per uirtutē propriā, ſed per uirtutē artificis a quo mouetur, & eā quodammodo participat. Poᵃ.q.3.7.c. Instrumen

¶ Dolere, Angelus 595. Ioſias. Ira. 47. 48. Pœnitentia 40.

¶ Dolum. Eucha². 59.

1 ¶ Dolor eſt paſſio animæ, in appetitu ſenſitiuo, uel intellectiuo. 12ℰ. quæſtio. 35.1.o./.3ª.q.84.8.9.o./.q.85.1.c. Addiſcere. 2. Quid.

2 Oppoſitum uidetur dicere. Veri. q.26.4.4ᵐ. Reſpondᵒ. dubio. 530ᵒ. Duᵐ.530ᵐ

3 Proprie dolor non eſt paſſio animę, quia nihil habet ex parte animæ, niſi apprehenſionem. Veri.q.26.4.4ᵐ. *Aggratuatio.

4 Dolor interior eſt ſimpliciter maior dolore exteriori. 12ℰ.q. 35.7.o./.quæſtion. 37.1.3ᵐ. *Amor 165. Angelus 595. Animal 63.

5 Maior eſt dolor in parte ſenſitiua ex læſione ſenſibili, quàm redundet in ea ex ratione, & qui redundat ex ratione conſiderante corporalia, quam conſiderante ſpiritualia. 4. d. 17. q. 2. ar. 3. q. 1. c * Contemplatio 11. Ingratitudo 11.

6 Dolor ſenſitiuus, eſt tantum de præſenti, ſed dolor intellectiuus eſt etiam de præterito & futuro 4.d.17.q.2.a.1.q.1.1ᵐ *Innocentia 16.

7 Dolores tactus, omnibus aliis doloribus præeminent. Ideo tamen eis debetur aureola, magis quam doloribus interioribus pro quibus proprie aliquis non dicitur martyr. 4.d.49 q.5.a.3.q.2.c.4ᵐ. *Ioſias. Ira 28.48. Miſericordia 18. Nemeſis 2. Paſſio 39.

8 Dolor magis fugitur, quàm ametur uoluptas, quia minor eſt amor uoluptatis, quam amor conſeruationis ſui, cui correſpondet doloris fuga 12ℰ.q.29.3.1ᵐ./.q.35.6.o./.22ℰ.q.123 1.c./.q.142.3.2ᵐ./.Virt.q.2.6.c, Delectatio 69.&c.

9 Sicut

9 Sicut dolor minuitur ex diuturnitate, ſic timor ex præmeditatione 12ℰ.q.42.5.c. *Pœnitentia 1.18.28.&c. 69. Rugitus,

10 Innocentia patientis, minuit dolorem, quo ad numerum, quia non dolet de tot: ſed auget in tenſiue per ſe, quia magis indigne 3ª.q 46.6.5ᵐ./.3.d.15.q.2.a.3.q.3.3ᵐ.

11 Dolor & triſtitia, ſunt tantum de contrariantibus uolunta ti. 2ª.q.11.3.7.c./.4.d.14.q.1.a.2.q 1.c.

12 Dolor de morte amici, eſt ſenſibilior. Ideo eſt uicinior ad reſoluendum corpus in lachrimas, quam dolor de peccatis 4. d.15.L.fi./.d.17.q.2.ar.3.q.1.c./.2ᵐ.

13 Peccatores dolent in morte ſua quadruplici ratione. S propter temporalium amiſſionem, propter cōſcientiæ contradictionem, propter futuræ gloriæ deſperationem, & propter pœnæ timorem. Iſa.40.fi.

14 Triſtitia eſt ſpecies doloris, conſequens interiorem apprehenſionem tantum. Sed dolor conſequitur ad omnem apprehenſionē 12ℰ. q.35 2.o./.7.c./.3ª.q.15. 6.c./.3.d.15.q.2.a.3.q.1.2.o./.Veri.q.26.3.9ᵐ./.4.2ᵐ.

15 Omnis dolor & triſtitia, ſecundum ſe ſunt malæ: ſed præſuppoſita præſentia mali, ſunt bona 12ℰ.q.39.1.o. /.q.59.3. o./.3ª.q.15.5.6.o./.3.d.15.q.2.a.2.q.1.3ᵐ./.a.3.q.2.c.fi./.4.d. 49.q.3.a.4.q.2.o.

16 Dolor, & triſtitia poſſunt eſſe bona, honeſta, & utilia, ratione fugæ mali. 12ℰ.q.39.2.3.o./.3ª.q.15.6.2ᵐ./.3ᵐ. quæſt. 46. 6.2ᵐ.

17 Impoſſibile eſt aliquam triſtitiam uel dolorem, eſſe ſummū malum 12ℰ.q.39.4.o.

Duᵐ.531ᵐ 18 Oppoſitum uidetur dicere a ſimili 12ℰ.q.73.4.o./. Ma. q.2. 10.o. Reſpᵒ. ſicut dubio 837ᵒ.

19 Dol. & gaudium ſenſitiui, nullo modo poſſunt eſſe ſimul: quia ſemper contrariantur, ſaltem ſm motum cordis, ſecūdum dilatationem & conſtrictionem. 3ª.q.84.9.2ᵐ.

20 Dolor de malo, contrariatur dolori de bono, ſicut gaudium de malo contrariatur gaudio de bono 4.d.17.q.2.ar.1. quę. 1.5ᵐ.

Cauſa. 21 Ad dolorem requiruntur duo. S. coniunctio mali, & perceptio eius 12ℰ.q.35.1.7 c./.q.41.3.c./.3ª.q.15.5.6.o./.3.d.15. q.2.a.3.q.2.c.

22 Malum coniunctum eſt magis cauſa doloris, & triſtitiæ, quàm bonum amiſſum 12ℰ.q.36.1.o.

23 Malum coniunctum, cauſat dolorem ut finis, ſed amor ut unde principium primum, & aliquando concupiſcentia: ſed odium, ut principium ſecundum. 12ℰ.q.36.2.o./.4.c. *Coſta. Delectatio 66. Innocentia 16. Ira 28.48. Mors 5. 14.18.23.24.

24 Defectus lacrymarum, contingit quadrupliciter. Primo ex defectu doloris minoris de peccato, quam de damno temporali. Secundo ex abundantia doloris, lacrymas exiccantis, propter calorem concitatum. Tertio uoluntate dolendi coram ſolo deo. Quarto ex duritia complexionis. Et tantū primus eſt culpabilis 4.d.15.L.fi. *Peccatum 192.

25 Appetitus unitatis, non cuiuslibet, ſed eius quæ eſt de perfectione naturæ, cauſat dolorem 12ℰ.q.36.3.o./.3.d.15.q.2. a.2. q.1.c.

26 Poteſtas maior, non tollens inclinationem, ſed repugnans ei, cauſat dolorem inquantum infert malum 12ℰ.q.36.4.o.

Chriſti. 27 Paſſio Chriſti, ratione defectus humani, cauſat in nobis dolorem & triſtitiam, ſed ratione benignitatis dei cauſat lætitiam. 22ℰ. q.82.4.1ᵐ.

28 In Chriſto fuit uerus dolor ſenſibilis 3ª.q.15.5.o./. q. 46.6. c./.3.d.15.q.2.a.3.q.1.o./.Veri.q.26.8.fi./.8ᵐ./.10ᵐ. Opuſcu. 3.cᵒ.232.

29 Senſualitas & ratio Chriſti, dolebant de uulneribus eius. Ideo ſolet dici, q̄ mortem ratio Chriſti refugiebat. 3.d.15. L.meᵒ.I./.Opuſ.3.cᵒ.232.

Duᵐ.532ᵐ 30 Immo Chriſtus ſecundū rationem ſuperiorem, gaudebat de paſſione & morte ſua. Opuſ.3.cᵒ.239. Reſpondᵒ. dubio 532ᵒ.

31 Senſualitas & ratio ſuperior Chriſti, ut natura dolebāt, de uulneribus eius, non autem ut ratio, propter bonum ſequens 3.d.15.L.meᵒ.I./.Opuſ.3.cᵒ.232. *Angelus 595. Aurilium 3. Clamor 5. Damnatio 8. &c. 29. &c. 41. &c.

32 Dolor Chriſti in paſſione peruenit uſque ad rationem ſuperiorem. 3ª q 46.8.o./.3.d.15.q.2.a.3.q.2.o./.Veri.q.26.9.o./. 10.c.fi./.Opuſ.3.cᵒ.232.

33 Dolor Chriſti non impediebat delectationem fruitionis eius, nec econuerſo 3ª. q.15.5.3ᵐ./.6.c./.9.3ᵐ./.q.46.6.c.fi./. 2ᵐ./.8.o./.3.d.15.q.2.a.3.q.1.3ᵐ./.q.2.5ᵐ./.q.3.c./.2ᵐ./.Veri. q.10.11.3ᵐ./.q.26.10.o./.8.10ᵐ./.Quol.1.3.c./.Quol.7.5.o./. Opuſ.3.cᵒ.231./.232.fi. *Delectatio 66. Dæmon 35. Fortitudo 44. Innocentia 16. Ioſias. Laurentius. 3.

34 Dolor Chriſti interior & exterior fuit maximus, 3ª.q.46.6. o./.q.48.2.c./.3.d.15.q.2.art. 3. quæſtion. 3.o./. Opuſc. 3.cᵒ 231./.232.

35 Chriſtus doluit, pro omnibus peccatis ſimul 3ª.q.46.6.4ᵐ. *Limbus 1.6. Pnīa. 36. Reſurrectio 9. Chriſtus 175. &c.

36 Chriſtus magis dolebat de miſeriis noſtris, quàm de paſſione ſua 3ª.q.46.6.4ᵐ./.3.d.15.L meᵒ.I./.Opuſ.3.cᵒ.232.

37 Dolor Chriſti fuit maior dolore cuiuſcumque contriti. 3ª. q.46.6.3ᵐ./.4ᵐ./.3.d.15.q.2.a.2.q.3.5ᵐ.

38 Chriſtus dicitur nouiſſimus tripliciter. S propter doloris acerbitatem, mortis turpitudinem, & impoſiti criminis magnitudinem Iſa.53.prinᵒ.K.

39 Chriſtus dicitur plenus doloribus tripliciter. S propter morbi neceſſitatem, gratiarum effuſionem, & noſtram obligationem. Iſa.53.meᵒ G.

40 Dolor Chriſti fuit maior dolore Adæ, ſi paſſus fuiſſet in innocentia. 3ª q.46.6.3ᵐ./.3.d.15.q.2.a 3 q.3.6ᵐ.

41 Dolor & triſtitia, nullo modo ſunt in deo 1.q.20.1.2ᵐ./.3.d. 32.1.1ᵐ./.3.1.cᵒ.89.6ᵐ./.Liᵒ.2.cᵒ.25.3ᵐ.

42 Mater Chriſti peperit ſine dolore, & cum maxima iucunditate 22ℰ.q.164. 2.3ᵐ./.3ª.q.35.6.o.

43 Beati non dolent, de malis quę fecerunt 12ℰ.q.59.3.2ᵐ./.3ª q.84.8.c /.4.d.43.a.5.q.1. 3ᵐ.

44 Nec proprie dolebunt, q̄ non plura bona fecerunt 1ª.q.95. 3.c./.2ᵐ./.4.d.14.q.1.a.3.q.3 5ᵐ.

¶ Dolosus. Arcus 2. Machinatio. Venus 3. Vulpis.

1 ¶ Dolus proprie accipitur tantum in malo, ſed abuſiue in bono 22ℰ.q.55.4 1ᵐ. *Adulatio 4. Arcus 2. Aſturia. 1. Quid.

2 Dolus principaliter eſt in uerbis 22ℰ.q.55.4.2ᵐ./.5.c. *Fraus Furtum 2. Iuramentum 18. Lingua 6.

3 Dolus ſit tripli iter. S. corde, ore, & opere. Sed fraus proprie eſt tantum in factis 22ℰ.q.55.4.2ᵐ./.5.c./.q.111.3.2ᵐ./.quæſt. 118.8.c./ 2ᵐ./.Pſal.11.meᵒ.B./.Pſalm.16.prinᵒ.a.C. *Matrimonium. 216. Meretrix 6. Occultatio. Perfectio 1.2. Præceptum 108.

4 Quantum ad forum exteriorem eccleſiæ, accipitur dolus non latens in corde. ſed aliquo modo per ſigna exteriora expreſſus, ut cum quis ſe alio nomine uocat, non aſſt quantū ad forum conſcientiæ 4.d.27.L.prinᵒ. Prudentia 35.

¶ Donare. Religio 96. Chriſtus 85.

¶ Domeſticus. Amicitia 13. Elephas 3.8. Matriᵐ 3. Obediētia 42.43. Ordo 46. Pars 29. Paſſio 110. Præceptum 132.134. 137. Teſtis 7. Votum 36.47.

¶ Domitianus. Roma 2. Titus.

¶ Domicilium. Confeſſio 74.

¶ Domina. Maria 1. Natura 3.

1 ¶ Dominatio ſignificat tria. S. libertatem rigidam, & inflexibilem gubernationem, & appetitum & participationem ueri dominii. 1ª.q.108.5,2ᵐ. *Angelus 552.577 579. 617. Anima 260. Forma 70. Labor 7. Marchio. Potentatus. Quid.

2 Dominatio eſt primus ordo ſecundæ hierarchiæ. quia dirigit & imperat quicquid in miniſteriis diuinis per angelos agitur 2.d.9.3.c./.d.10.3.c./.3. 3.cᵒ.80./.Opuſc. 3.cᵒ.126 /. Col.le.4.fi. Angelus 552. *Poª.20. Virtus 265.

3 Dominationes præcipiunt, poteſtates ordinant, & principatus dirigunt 1ª.q.108.5.3ᵐ./.3. 3.cᵒ.80./.Ephe.le.7.fi.C. Angelus 379.

¶ Dominatiuum. Ius 21. Sedere 3.7. Angelus 577.617.

¶ Dominatus. Afferre. Magiſtratus.

¶ Dominica. Annuntiatio 7. Dies 17. &c. Ieiunium 33. 34. Oratio 97. &c. Ordo 88.89.91.

1 ¶ Dominicvs capi poteſt dupliciter. S. pro domino per participationem, & pro re domini 3. diſt.7.quæſtion.1.2.o. *Proſeſſio 2.3.

2 Dominicus poteſt prædicari de qualibet re Chriſti, non aſſt de homine Chriſto 3ª.q.16.3.o./.3.d.7.q.1.2.o.

1 ¶ Dominvm dicit tria. S poteſtatem, ordinem, & terminum. Poª.que.7.10.4ᵐ. *Adoratio 10. Agere 3, Alienum 4.5.7. Quid.

2 Deus eſt principium & finis, & eſt realiter dominus omniū quia creatura ſubiicitur ei realiter 1ª.q.13.7.5ᵐ./.3ª.q.35. 5.c./.3.3.cᵒ.119. Poª.q.7.10.4ᵐ./.11.3ᵐ./.Quol.1.2.c.fi./.Iſa. le.4.fi. *Angelus 162.181.233.448. Anima 260. Animal 70. Apoſtaſia 5. Appropriata 29. Auctoritas 2. Baliſtus. Baptiſmus 204. Bonitas 205.

3 Dominium conuenit deo realiter ab æterno, quo ad poteſtatem, non autem quo ad relationem Sed fundamentum relationis dominii eſt poteſtas 1ª.q.13.7.1ᵐ./.6ᵐ./.8.1ᵐ./.d.3.L.q.8.2ᵐ./.d.30.3.o./.3.d.2.q.2.a.2.q.3.2ᵐ./. Poª.q.3.17. 21ᵐ./.q.7.10.4ᵐ./.11.3ᵐ./.Quol.9.1ᵐ./. *Campsoria 9. Cā.

Dom

96.Chrisma 1.Concubinatus 5.Coniunctio 6.
4 Voluntas habet dominium completum in actibus deliberatis. In præuenientibus autem deliberationem, habet dominium incompletum 2 d.24.q.3.2.c. *Corpus 35.Costa 4.Datio 1.15.Dæmon 118.Despoticum Deuotio 11.
5 Sola creatura rationalis, habet dominium sui actus 12ē.q.1.1.2.c./.q.6.2.2m./.q.15.2.c./.ʒ.3.co.110.fi./.111./.148.2m./.Poa.q.9.1.3m. *Dulia 2.Elementum 4.5.Eleemosyna 17.19.Episcopus 10.Eucha.6. Experientia 12.
6 a Homo est dominus suarum operationum, per intellectum & uoluntatem 12ē. q. 1.1.c./.q.6.2.2m./.q.21.2.c./.q.109.2.1m./ 22ē.q.158.2.3m./.2.d.21.q.1.2.1m./.d.25.1.c./. d.35 4.c./.5m./.Veri.q.26.6.c./.Vir.q.1.4.c.*Forma.70.Homo 28.Honor 18.&c.
6 b Immo interiores actus uoluntatis sunt in potestate nostra non autem exteriores actus, nec actus aliorum hominum 12ē.q.19.8.c. Respo.sicut.22ē.q.90.1.c.
7 Sumus domini nostrorum actuum, secũdum ꝙ possumus hoc uel illud eligere. Ideo non sumus domini appetitus ultimi finis.1a.q.82.1.3m. *Iacob 2.4.5.Ieiunium 18..Impedimentum 3.Imperator 1.7.Infidelis 1.Ioseph 1.Iudęi 18.44.Ius 21.Iustitia 90.Labor 7.Latria 6.Lazarus 1. Legatus 2.Legitimatio 3.Lex 11.176.Libertas 1.Luna 1.2.
8 Homo in statu innocentiæ, habuisset dominium super alia animalia, imperando, & utendo libere, nõ autem super angelos 1a.b.96.1.2 o./.2.d.44.q.1.3.o./.Opus.20.lio.3.co.9. *Manumissus.Marchio Maria 1.Matrimom.113.114. Animal 68.
9 Nec habuisset dominium seruile super homines, sed dominium liberorum 1a.q.92.1.2m./.q.96.4.o./.22ē. q 164.2.c./.1m./.q.189.6.2m./.2.d.18.L.prino./.d.44.q.1.3. o./. Quol.2.11.fi./.Opus.20.lio.2.co.9./.Lio.3.co.9 fi./.co.11.fi. *Meritũ 4.Misericordia 21.Moralis 3.Mos 2. Natura 3. Nomen 68. Obedientia 41.Obligatio 4.
10 Dominium & prælatio, introducta sunt ex iure humano. 22ē.q.10.10.c./.quæstion.12.2.c. *Occidere 2.Oratio 82. Ordo 101.
11 Dominium ordinatum ad bonum subditorum, nullũ præiudicium uel detrimentum facit libertati 2.d.44.q.1.3.1m./.q.2.2.1m./.4.d.24.q.1.a.1.q.1.1m. *Paulus 25.Pæna 38.Pnĩa 39.54.59.84. Posse.7.
12 Qui dominium ui surripit, non fit uere dominus. Ideo cũ facultas adest, potest quis eum repellere, nisi prius fiat uerus, dominus per consensum subditorum, uel per auctoritatem superioris 2.d.44.q.2.2.c./.4m. * Poa. 20.Præceptum 139.154.
13 Acquirens dominium, uel prælationem indignus, debitis modis, habet uerum ius dominii. Ideo subditi tenentur ei obedire 2.d.44.q.2.2.c. *Propriũ 9.Religio 9.54. Restitutio 13.Resurrectio. 35. Sacrificiũ 8.Seruile.Seruitus 1.2.8.10. Simonia 4.5.Sponsa 2.Spiritus 18.Subiectio. 3. Tirannus 4.11.
14 Verus dominus, id quod possidet ut dominus, posidet ut suum. Opusc.73.co.5. *Verberare. Vsura 61.74.96 97.113. &c.123.171.180.187.196.199.207.208. 219. 222.234. &c. 240.246.248.249.255.262.285.287.290.298.299.300.
15 Volentium dominari non solum est occasio culpa hominis peccantis, sed etiam permissio dei iudicantis propter peccata populi Isa 3.prino.
16 Translatio rei de domino in dominum, non potest fieri iusto titulo, nisi tribus uiis.s.aut per ius naturę, aut per ius gratiæ, & liberalitatis, aut iure ęquitatis, Op.73.co.5. *Vsus 11.12.13.
18 In simonia transfertur dominium, non aũt in furto, nec in rapina, nec in usuris 22ē.q.78.3.c./.3m./.4.d.15.q.2.a.4.q.2.c./.Quol.3.19.c./.Op.73.co.5.
1 ¶ DOMVS cuiuslibet est illa, in qua habitat. Io.14.lect.1. prino.c C.Campsoria 8.Confessio 74. Coniunctio 6. Quid.
2 Domus non est unum simpliciter, sed aggregatione. Nec forma eius quæ est compositio uel ordo dat esse, & speciem toti, & cuilibet parti eius 1a.q.76.8.c.prino./. Anima 10.16m *Consecratio 2.Effectus 7.Forma. 43.140.Gazophilatium. Hæresis 73.Hospes.Lepra 2. Magnificentia 7.Missio 76.Negotiatio 11.Nicolaus 2.Pythagoras 7.
3 Domus dei triplex.s. ecclesia militans per fidem, ecclesia triumphans per gloriam, & ipse deus. Psalm.26.prino.c.K./. Psal.35.meo.d.E./.Io.14.le.1.prino.c.C. *Possessio 7.Pulcrio 12.Raab 2.Raptus 1.Sebastianus. Serpens 2.Tabernaculũ 1.Templum 10.Titulus. Votum 36.47. Vsura 253.261.
¶ Donaria Machabæi.
¶ Dominatio. Alexander 1.Cõicatio 3. Datio 16. Gratiarum

Don

actio 2.Largiri.Religio. 88.Vsura 150.
¶ Donatus hæreticus rebaptizans, est condemnatus in concilio Toletano 3.q.66.8.c./ʒ. 4.co.59.fi. Hæreticus
¶ Donec quandoque significat tempus certum, quandoque uero tempus infinitum.3a.q.28.3.3m./.4.dist.30.q.2.3.1m./. Op.3.co.132./.Mat.1.fi.f.H./.co.22.fi.c.D.1ē. Cor.15.lect.3. mo.A./.He.1. *Causa.Cibus. 8. Coruus 1. Numerus 10. Vsua.195.309. Quid.
1 ¶ DONVM est proprium nomen spiritus sancti. 1a. q.38.2.o./.1.d.18.2.o./.d.27.q.2.a.2.q.2.b./.c./.d.31.q.2.c./.2. d.26. 1.c./.Veri.q.7.3.3m. Quid.
2 Donum est nomen personale in diuinis.1a.q.38.1.o. *Adoptio 19.Alexander 1.Charitas 91.Datio 16.19.22.23.25.30.
3 In nomine doni importatur proprietas originis spũs sancti, quæ est processio. 1a.q.38.2.2m.Processio 59. *Heroes 3. Interpretatio 4.5.
4 Donum importat distinctionem personalem, secundum ꝙ est alicuius secundum originem. Sed spiritus sanctus dat se secundum ꝙ est suiipsius. 1a.q.38.1.1m.
5 Donum dicitur tripliciter.s.per identitatem, secundũ originem, & secundum subiectionem. Primo modo conuenit essentiæ dei, secundo personis, tertio creaturis tantum 1a.q.38.1.1m./.2m./.3m. *Lingua 7.Processio 61.
6 Spũs sanctus eadẽ processione.s.sua proprietate formaliter est spiritus sanctus, & donum, & amor, non aũt deus. Sed eadem processione.i.emanatione est donum, & deus, nõ formaliter, nec eodem modo.1.d.18.4.o.Processio 61.
7 Spiritus sanctus ut donum, semper dicit respectum ad creaturam, non autem ut amor 1.d.27.q.2.3.2m.
8 Spiritus sanctus est ratio omnium donorum dei, quorum principium est uoluntas dei 1a.q.38.2.o./.q.43.5.1m./.d.18.3.o./.2.d.43.3.5m./.ʒ.4.co.21./.22./.Verita.q.7.3.3m./.Isa.11.meo.K.
9 Omnia dona sub ratione doni, manifestant spiritum sanctum, sed secundum speciem doni, aliqua dona manifestãt filium, ut sapientia, & scientia. 1a.q.43.5.1m./.1.d.15.q.2.6m./.2.d.43.3.5m./.ʒ.4 co.21./.Veri.q.7.3.3m./.Isa.11.meo.k.
10 Dona spiritus sancti sunt tantum septem.s.sapientia, intellectus, consilium, fortitudo, scientia, pietas, & timor domini.12ē.q.68.4.o./.22ē.q.8.6.o / q.45.2.3m./.3.d.34.q.1.2.o./.d.35.q.2.a.2.q.3.o./.Isa.11.meo.H. *Ascensus.Beatitudo 126.129.137.&c.140.Blasphemia 21.Clementia 1. Columba 1.Fides 71.81.105.Fortitudo 53.&c. Fructus 19.20.*Intellectus 289.&c. Septem.
11 Et numerantur partim secundum dignitatem eorum, & partim secundum materias 12ē.q.68.7.o./.Isa.11.meo.H. *Heroes 3.
12 Circa materias omnium uirtutum, oportet esse aliquod de septem donis 12ē.68.4.7.c./.q.69.1.3m./.3.dist.34. q.1.2. c.prino.
13 Dona septem sunt uirtutes diuinæ. Ideo reducuntur ad exemplares in deo. 3.d.34.q.1.1.6m.*Homo 37.
14 Septem dona perficiũt hominem, ut sequatur motum dei, uirtutes autem perficiunt, ut sequatur motũ rationis 12ē.q.68.o./.q.69.1.c./.22ē.q.8.5.c./.q.19.9.c./.q.52.1.3.c./. qu.121.1.c./.q.139.1.c./.3a.q.7.5.c./.1m./.3.d.34.q.1.1.o /.4.c./.q.3.ar.1.c.1.c./. ar.2. q 1.../.Isa.11.prino.G./. Gal 5.lect.6. prino.F.
15 Omnia septem dona, sunt priora uirtutibus intellectualibus & moralibus, ordine perfectionis & dignitatis, sed ecõuerso ordine generationis, & dispositionis 12ē.q.68.8.2m.
16 Et sunt dona spiritus sancti, s̃m ꝙ charitate informantur. Ideo eis nullus male utitur 12ē.q.68.8.3m.
17 Septem dona excellunt omnes uirtutes morales, & intellectuales, sed excelluntur a uirtutibus theologicis 12ē.q.68.1.8.o./.q.69.1.1m./.22ē.q.9.1.3m./.q.19.9.4m./. quæ.81.2.1m./.3.d.34.q.1.1.5m./.d.35.q.2.ar.3.q.2.2m /.Vir.q.2.2.17m. Charitas 44.
18 Dona quæ perficiunt nos in uita actiua, conueniunt in materia cum uirtutibus moralibus. Quæ autẽ perficiunt nos in uita contemplatiua conueniunt in materia cum uirtutibus theologicis & intellectualibus.3.d.34.q.1.3.c./.d.36.3 c. *Maria 17.Mathias.
19 Oĩa septem dona, præsupponunt tres uirtutes theologicas sicut quasdam radices, ad quas pertinent, sicut & earũ deriuationes 12ē.q.68.4.3m./.8.c./.3m.23ē.q.19.9.4m./.q. 139.2.2m.*Missio 20.23.Ordo 71.99.Pnĩa 108.Pietas 8.
20 Dona sunt principia uirtutum intellectualium, & moraliũ 22ē.q.19.9.4m.Processio 61.
21 Dona perficiunt uirtutes, eleuando eas supra modum humanum, ut intellectus fidem, & timor temperantiam Virt. q.2.2.

no

q.2.2.17m./.Gal.5.le.6.meo.G.
22 Virtutes perficiunt nos ad actus, modo humano, dona uero, modo diuino.3.d.34.q.1.1.o./.2.3.4.c./.q.3.ar.1. q. 1. c./.ar.2.q.1.c./.d.35.q 2.o./.d.36.3.c./.Vir.q.2.2.17m./. Gal.5. le.6.prino.F. *Prophetia.71.Psalmus.7.Sapientia.22.
23 Omnia septem dona sunt connexa, quia habens vnum, habet omnia, & charitatem, & econuerso.12ē.q.68.5.o./. 22ē.q.19.9.c./.q.139.1.2m./.3a.q.7.5.3m./.1.d.18.l.1m./.3.d.35.q.2.ar.3.q.2.c./.d.36.3.o./.Vi.q.5.2.6m /.1ē.Cor.13.le.1.mo.k
24 Omnia septem dona conueniunt in vna mensura operationis, scilicet deo. Sed differunt in materia, circa quã operantur 3.d.24.q.1.3.c./.d.36.3.c. *Scientia.156. &c. Simonia.11.Timor.68.&c. Virtus.151.Christus.67.97.98.137.
25 Dona gratuita, nõ educũt̃ d̃ potẽtia materię.1.d.17.q.2.2.c.fi.
26 Dona gratuita per peccatum, homo amisit. Opu.3.co.144.
27 Dona sunt in omnibus viribus hominis, in quibus sunt virtutes.12ē.q.68.4.5.7.c./.3.d.34.q.1.1.c.prino.
28 Donorum, tria sunt in parte appetitiua, scilicet donũ fortitudinis, pietatis, & timoris, reliqua vero in parte cognoscitiua.22ē.q.8.6 c.
29 Dona quorum vnum dirigit alterum, combinantur simul. 12ē.q.68 7.4m./.3.d.34.L.1./.Isa.11 meo.I.
30 Septem dona sunt habitus in anima.12ē.q.68.3.o.
31 Septem dona sunt necessaria, ad finem supernaturalem, nõ autem ad finem naturalem. 12ē.q.68.2.o./.3.1m./.3m.
32 Septem dona habent duplices actus, vnum in via, & alium in patria.12ē.q.68.6.2m./.3.di.34.q.1.3.o./.4.c.
33 Omnia septem dona, in patria habebunt actus suos circa ea quæ pertinent ad vitam contemplatiuam, non autẽ circa ea quæ pertinent ad vitam actiuam. 12ē.q.68.6.3m.
34 Dona quæ perficiunt usos in vita actiua manent in beatis, quo ad actus circa mensuram scilicet Deum non autem circa materiam, sicut nec virtutes morales. Dona vero quæ perficiunt nos in vita contemplatiua, manent vtroque modo, sicut & virtutes theologicę & intellectuales.3.d.34.q.1.3.c./.d.36.3.c.
35 Dona secunda remanẽt distincta in beatis a virtutibus cũ quibus conueniunt in materia, non autem prima, scilicet intellectus a fide, & sapientia a spe.3.d.34.q.1.3.6m.
36 In beatis, actus donorum secundorum, sunt medii inter actus virtutum theologalium & moralium.3.d.34.q.1.3.6m.
37 Omnia septem dona manent in beatis secundum essentiã, non circa idem, nec cum eodem actu. 12ē.q.68.6.o./.22ē.q.8.7.o./.q.139.1.2m./.3a.q 7.5.3m./.1.d.1.q.4.2.c./.3.d. 34. q.1.3.o./.d.35.q.2.ar.2.q.3.o./.ar.4.q.3.o.
38 Dona Dei secundum diuersas rationes emanant a bonitate, misericordia, liberalitate, & iustitia. 1a.q.21.3.c./.22ē.q.31.1.2m./.3m.
39 Diuersitas donorum Dei, non est ex parte Dei, sed ex parte recipientium.1.d.17.q.1.3.c.* Alexan.1.Amor.263.Aĩa.90. Dei,
40 Præcipuum omnium donorum Dei, fuit filius eius. 12ē q.102.3.c./.He.10. *lec.3.meo.C. Benedictio.8.
41 Remissio peccatorum, est maius donum Dei, quam innocentia ex parte recipientis, sed ecõuerso ex parte dati. Ideo pęnitẽs magis tenetur ad gratiarũ actiones, quã innocẽs. 1a q.20.4m./.22ē.q.106.2.o./.3a.q.88.2.3m./ q.89. 2.3m./.3. d.32.ar.5.q.1.o./.4.d.22.q.1.ar.2.q.72.c.*Charitas.91.Credere. 6.10. Debitum.12.Dos.3.Fides.1.81.105.Gratia.o.
42 Ad hoc Deus dat aliquibus aliqua specialia dona, vt ipsi eis fundãt illa ad vtilitatẽ aliorũ.2.d.2 9.3.c./.2ē.Cor. le.2.meo.E. *Gratiarũ actio.2.Humilitas.5. 27.Lingua.7.Magnificẽtia.7.Matthias.Miraculum.36. Missio. 20. 23.Munditia. 1. Nomen.15.Oratio.74.Ordo.71.99.Par.4.Pœnitentia. 108. Sermo.2.Sponsa.1.&c.Stultitia.8. Vsura. 1.226.
43 In quolibet quantumcumque malo, sunt aliqua dona Dei quæ non reprobantur, sed in eis reprobatur, & perditur, qd̃ ex eorũ malitia ꝓcedit.1ē.Cor.le 3.meo.H.co.12.le.2.prino
44 Dona Dei contra defectus, vt gratia signorum, vel linguarum, non fuissent in statu innocentiæ, sed alia abundantius. 2. d. 29. 3. o.
¶ Doristicus. Musica.1.
1 ¶ Dormiens quandoque syllogizat, licet semper cum aliquo errore. 1a. q. 84. 8.2m./.22ē.q.154.5.2m./.4.d.9.ar.4.q.1.4m./. Veri.q.12.3.c.2m.28.3.6m. * Adam.55.Anima.224. Apparere.11.Baptismus.134.Cognitio. 40. Fœlicitas. 3. Futurũ.3. Habitus.25. Mors.30.Pollutio.3.&c.Resurrectio.37. Salomon.1.2.Soporati. Tribulatio.10.Volũtas.75. Vsura. 112. Error.
¶ Dorsum.Spina.2.Tergiuersari.
2 Quæ contra licitos mores dormientibus contingunt, ad peccatum, secundum August.non imputantur, nisi credantur, vitiosa occasione euenisse. 1a. q. 84. 8. b./.q.94.4.4m./.

Do dra du

22ē.q.154 5.c./.4.d.9 ar.4.o.
1 ¶ Dos est perpetuus ornatus animæ, & corporis, vitę sufficiẽs, in æterna beatitudine iugiter pseuerãs.4.d.49.q.4.1.o Quid.
2 Dotes dantur a tota trinitate, & appropriãtur singulis personis diuersimode.4.d.49.q.4.1.2m. * Agilitas.o.
3 Dona dei collata sanctis in patria, vocantur dotes, non autem quæ dantur in via.4.d.49.q.4.1.4m. Corpus. 39.49. * Claritas.1.
4 Dos differt realiter a beatitudine, quia ẽ qualitas disponẽs ad operationem, quæ est beatitudo. Nec est visio actualis sed habitualis, scilicet habitus a quo talis operatio elicitur idest accipiendo pro ipsa gloriæ claritate qua anima diuinitus illustratur ad deum uidendum.4 d.49.q.4.2.o./.ar.5.q.1.5m./.6m. * Eleemosyna.21.Matrimonium.60.84.Nuptiæ. 6.Sanctus.11.Sponsa.1.3.
5 Dotes animæ sunt tres, s.visio, fruitio, & comprehensio. Et dotes corporis sunt quatuor, scilicet subtilitas, agilitas, claritas, & impassibilitas.1a.q.12.7.1m./.3a.q.45.1.3m./.1. d. 1. q.1.1.c./.2.d.19.5.c fi./.4.d.49.q.4.ar.5.q.1.3.o./.Con.4. co. 86./.Opusc.3.co.167./.168./.170./.171./.1ē.Cor.15. lect. 6. meo.F./.He.6.lect.1.fi.D. vt claritas.6.&c.Corpus.49.
6 Dotes animæ correspondent virtutibus theologicis, & dotes corporis correspondent virtutibus cardinalibus.1. d.1. q.1.1 c./.4.d.49.q.4.ar.5.q.1.o./.q.3.c./.He.6.lect.1.fi.D.
7 Dotes corporis procedent ex virtute animæ glorificatæ, secundum quòd anima causat quatuor in corpore, s.esse substantiale, vires, formas secundarias, scilicet accidentales, & motum expeditum.3a.q.28.2.3m./.q.45.2.c./.4.d.49.q.4. ar.5.q.1.2.3.o./. Con.4.co.86./.1ē.Cor.15.lect.6.fi.I. Corpus. 38.Claritas.6.
8 Dotes sunt immediata principia beatitudinis, qua coniungitur anima Christo.4.d.49.q.4.ar.5.q.1.5m.
9 Christus ante resurrectionem non habuit dotes corporis secundum habitum, sed tantum actus supernaturaliter. Contra Vgonem de sancto victore.3a.q.28.2.3m./.q.45.1.3m./.2.o./.q.81.3.c./.3.d.16.q.2.2.o./.4.d.11.q.3.3.c./.d.30. q. 2. 3. 5m./.Dionysius.2.le.4.fi./.Matth.14.fi.b.G./.co.17.prino. a. A./.1ē.Cor.15.lect.6.meo.K.
10 Christus, & angeli habent dotes, non secundum propriam rationem dotis.4.d.49.q.4.3.4.o.
¶ Dracones secundum quosdam sunt serpentes alati magni. Secundum alios sunt pisces magni, habẽtes humidas squamas. Secundum alios vero, sunt serpentes cubitales, comedentes alios serpentes, & ex hoc flatu oris inficientes. Isa. 13.h.E. * Adiurare.6.11.
¶ Dualitas. Duo.o.
1 ¶ Dubitatio dicitur dupliciter, scilicet motus rationis supra vtramque partem conditionis cum formidine determinandi alteram partem eius, & formido affectus ad aliquod terribile sustinendum. Prima non fuit in Christo, sed secunda non secundum rationem, sed secundum sensualitatem. 3a.q 18.4.1m./.2m /.3.d.17.4.o./.L. * Adam. 10. Admiratio. 2. Argumentum.2. Diuisio.
2 Dubitatio non potest esse in deo, nec in angelis.3a.q. 18. 4. 1m./.Veri.q.24.3 .c.fi. * Baptismus.54.Beatus.7.
3 Dubitatio duplex, scilicet infidelitatis, & admirationis. Secunda fuit in matre Christi, non autẽ prima.3a.q.27.4.2m./q.?0.4.2m./.3.d 3.q.1.ar.2.q.3.1m.He.11.le.3.meo.k. Admiratio.2. * Certitudo.21.Confessio.37.Consecratio.19. Consilium.1.8.Contradictio.4.
4 Dubium in dictis doctorum contingit dupliciter, s. propter errores uitandos, quia in dubiis non debet esse facilis assensus, & propter diuersitatem linguarum. Quol.3.q. 10. c /. * Debitum.15.20.21.Disputatio. 3. Excommunicatio. 33.Fides.143.149.Forsitan.Genealogia.2.Hæresis.28. Incertitudo. Intellectus.121.Interpretatio.1.2.Iuramentum.30 Maria.25.27.50.
5 Dubia de personis, debent in meliorem partem interpretari determinando, de rebus autem in partem veriorem, supponendo.22ē.q.60.4.o. Moriens. Peccatum.441.442. Perplexus Præbendatus. Suspicio.2.4.Tentare.2.11.Testis.5.Trepidatio. Votũ.78.Vsura.1.88.91.&c.130.146.&c.158. 160. 165.175.198.205.239.
¶ Ducatus, Dux.
¶ Ducenti. Cete.3.Vsura.239.
¶ Ducere, Blasphemia.19. Bonitas.73.190.213.Cõtumelia.1. Dæmon.82.89.Diffinitio.5.Dispensatio.18. 19.20. Euangelium.3.Fides.21.Gratia.86.Legittimatio.2. Magi.2. Matrimonium.36.Numerus.7.15. Pedagogus. Raptus. 1. Spes. 22.79.Tenebræ.4.Vestigium.1.Vita.32.Vsura.105.
¶ Ductor, Sanctus.10.Via.8.

Illicitum. ¶Duellum est illicitum. Et magis conuenit ei ratio sortium, q̃ iudicio cū ferro cādenti. 22ℓ.q.95.8.3m. * Torneamentū.

Proprie. 1 Dulcedo proprie est in corporalibus, scilicet sapor reficiens, quietans & delectans gustum, sed metaphorice vt dulcedo animi est etiam in spiritualibus.3.d 34.q.1.5.c./.Psal.24.meo.g.G. Psal.30.fi.q.D. Amor.64. Anima.213. Animus.2. Aqua.12 Beatitudo.145.&c.156.&c. Benignitas. Bonitas. 170.Charitas.113 Cithara.Clementia.6.Cōfessor.2.Eua.2.

2 Bonitas 170. Dulcis dicitur qui cogitat, quomodo aliis placeat, amarus autem qui cogitat quomodo alios contristet. Psal.30.fi q.D./.He.12.lec.3. meo.E. * Eucharistia. 33.258. 265.268.275.Experientia.9.&c. Fauus. Ficus.Flegma. Ira. 52. Lenitas. Mel. 1.

3 Dulcedo hominum, dicitur illud, quo sibi, vel aliis satisfaciunt in bonis, vel malis, sed in deo tantum in bonis .s. in misericordia eius. Psal.24.meo.g.G. * Miles. 5. Nomen. 84. Paupertas.8.Peccatum.202.Pęna.42.Sanguis.15.

4 Dulcedo dei, est bonitas eius, uel propositum eius ad saluandos omnes. Psalm.30.fi.9.D. * Scriptura. 2.Sirenæ.

5 Dulcedo dei, licet simplex, dicitur magna, & multa, quia est fons omnis bonitatis, & delectationis. Psal.30.fi.q.E.

6 Dulcedo spiritualis, est quædam prægustatio gaudii cęlestis valens contra tria mala, quæ in hoc mundo sunt, s. quia ibi est falsa dulcedo in delectabilibus vtendis, grandis amaritudo in aduersis sustinendis, & tristis imago in bonis faciendis. Opusc.58.co.19. * Teneritas. Verbum.66.

7 Dulcedo sanguinis Christi, tria bona facit, s. contemptum vitiorum, gratiam bonorum eloquiorum, & desiderium bonorum æternorum. Opusc.58.co.32. Sanguis.15.

8 Deus quandoque abscondit dulcedinem suam a bonis, ut eam ardentius quærant. 12ℓ.q.112.5.c./.Psal.30.fi.9.E.

9 Mali non sentiunt dulcedinem dei, quia habent affectum infectum, & quia non est in re sensibili. Psal.30.fi.9.E.

10 Habentes affectum infectum, non reuocantur a peccato dulcedine diuinæ bonitatis, sed per pœnas. 4 d.14.q.1. ar.2. q.1.c./.3m.

¶ Dulciarii Miles.5.

Quid. 1 ¶ Dvlia est honor, & seruitus debita creaturæ. Sed latria est honor, & seruitus debita soli deo. Ideo differunt specie. 22ℓ.q.103.3.o./.3.d.9.q.2.1.o/.Psa 40.fi. vt Adoratio 9.&c. 26.&c. Latria.1.2. * Iperdulia. Religio.9.

2 Dulia sumitur dupliciter, scilicet communiter, ut exhibet reuerentiam omni homini, ratione cuiuscumque excellentiæ, vel proprie, scilicet tantum serui domino. Prima habet diuersas species secundum diuersitatem excellentiæ, vt pietatem obseruantiam & huiusmodi, non autem secunda, sed est species obseruantiæ, quæ est ad omnes dignitate excellentes. 22ℓ q.103.3 c./.4.o.3.d.9.q.2.2.o.

Quid. 1 ¶ Dvo dicitur, quasi habens dualitatem non in alio, sed in ipso de quo prædicatur duo. 3a.q.17.1. 6m.

2 ¶ Duo aliquando pro uno accipiuntur. 1a.q.70 1 c. * Aeternitas.8.Fide.111.Finis.15.Formo.5.Vt.13.Christo.178.&c.

3 Vnum aliquando habet uim duorum, & econuerso. 1a. qu. 39.2.../.4m./.1.d.34.q.1.2..m./.Gal 6.lect.fi meo.F.

¶ Duodecim. Alexander.3.Apostoli.15. Apparere. 7.

Quid. 1 ¶ Dvplicitas cordis, est aliud ostendere, & aliud intendere 22ℓ.q.109.2.4m/.q.111.3.2m/.Ps.11.mo.b.A. * Abrahā.17

2 Duplicitas vt est versibilitas animi ad diuersa, est aliquid consequens ad luxuriam, sicut & inconstantia. 22ℓ.q.53. 6. 2m.* Alleluia. Simplicitas.3.

¶ Duplum Oratio.80. Vsura.289.295.

Quibus. 1 ¶ Dvratio conuenit rei solum inquantum est actu, & quā diu est actu. 1.d.19.q.2.1.c./.2.d.2.q.1. 1. c. * Adoptio. 13. Agens.79. Alexander 3. Amor.252.

2 Protensio durationis videtur attendi secundum operationem, magis quam secundum esse, sicut & tempus est numerus motus. 1a.q.10.1.2m.fi. * Animal. 38. Aurora. Baptismus.6.32.33.Causa.101.102.Cælum.12.19.50.51. 72. &c. Cognitio.70.

3 Duratio triplex, secundum triplicem actum, s. esse corruptibile, esse perfectum ab alio, & esse diuinum, s. tempus, æuū & æternitas. 1.d.8.q.2.2.c./.d.19.q.2.1.2.c./2.d.2.q.1.1.c.fi. * Continuatio. Contritio.8. Dānatio.44.53.54 56. 59. &c. Dæmon.45.

4 Actus durat dupliciter, s. secundum essentiam, & secundū virtutem. 4 d.15.q.4.ar.2.q.3.4.c. * Diuisio. 17. Esse. 5.

5 Non est possibile alicuius durationis partes esse simul, nisi vna includat aliam. Qu.10.4.c. * Aeterniras.7.11.20.26.28

6 In duratione non possunt esse prius, & posterius, sine innouatione. Quol.10.4.c. * Forma.92.154. Generatio.47.59.

7 Mista quanto sunt minoris proportionis, tanto durabilio-

ra sunt, ut lapides, & metalla Aīa.8.11m.* Hæresis.46.47.48

8 Duratio pœnæ respondet culpæ ex parte maculæ, & non ex parte actus. 12ℓ.q.87.4.3m.

9 Duratio pęnæ, non respondet durationi culpæ, nec in iudicio diuino, nec humano. 12ℓ. q.87.3.1m /.4.d.46.q.1.3. c./. 1m.q.2.ar.2.q.1.2m. * Imperfectio.1.4. Incipere.2. Lactātius. 1.Lex.148.Malitia.8.Miraculum.41.Motor.Mundus.15.&c. Oratio.18.21.&c.Pater.10.Pœnitentia.43.&c.Sacramentū. 76.77.Senectus.1.Virtus.75.233.Vita.13.41.69.82.&c. Votum.37.73.74.Vsura.193.Christus 169.170.

10 Duratio dei, æternitas, & essentia eius, sunt eadem res. 1a. q.10.2.o./.1.d.8.q.2.1.3m./.d.19.q.2.1.1m./.2.d.1.q.1.5.23m./ Poa.q.3.17.c.fi. Aeternitas.33.vel Deus.31.

¶ Duritia. Patientia.4.

In quibus. 1 ¶ Dvrities est in sacramento eucharistiæ, sine materia. 3a. q.77.7.2m./.4.d.12.q.1.ar.3.q.2.2m. * Admonitio.3. Asperū.

2 Durum significat potentiam naturalem, qua non faciliter aliquid corrumpitur ab exteriori agente. 1.d.42.qu. 1. 1. c./. Iob.41.le.2.meo.C. * Calor 5.Correctio 20. Dolor. 24. Fides.23.Lex.112.Patientia.4.Plumbum.Punctus. 6. Sermo. 4.Vindicatio.8.

Vnde. ¶ Dux dicitur a ducatu, præcipue exercitus, quia habet officium dirigendi, & pereundi eum in pugna. Opusc.20.lio.3. co.21. * Character.32. Confirmatio.23. Ducere. Ductor. Homo.34.Lumbardia.Miles.3.6.7.8. Obediētia. 42. 43. Christus.210.

E

Quid. EADEM eidem, sunt eadem inter se, tunc solū, quando in tertio sunt eadem re, & ratione. 1a.qu.28.3.1m./. Potentia.q.8.2.7m./.10m./.Phy.lect. 3. fi. b. fi./. libo. 3. lect.4.fi.

Diuisio. 1 ¶ Ebrietas dicitur dupliciter, s. defectus rationis ex nimio potu vini, & actus causans eum. Secunda est peccatum, nō autē prima. 22ℓ.q.150.1.o.Inebriari. * Amor.259. Audacia. 20.Beatito.33. Bria. Phrenesis. Habit9. 66 Ira.24. Passio.52.

2 Ebrietas est principium vitiorū. Ma.q.14.4.2m./. Titum.2. lect.1.fi. * Temperantia.23.

Dum.533. 3 Immo superbia, ponitur initium omnis peccati. 12ℓ. q. 84. 2.c. Respondeo sicut Dubio 1144o.

4 Ebrietas nescientis potentiam vini, non est peccatum. Sciētis autem, sed non credentis inebriari, est peccatum ueniale: aliter vero est peccatum mortale. 12ℓ q.88.5.1m./. 22ℓ. q. 150.1.2.o /.2.d.24.q.2.6.c./.Ma.q.2.8 3m./.q.7.4.1m./.q.15.2 9m./.Ro.13.lect.3.fi.C./.1ℓ.Cor.5.lect.3.meo.C.

5 Dans vinum, prono ad ebrietatem scienter, peccat. 22ℓ.qu. 150.1.2m.

6 Ebrietas est species gulæ, diuisa contra cōmessationes. 22ℓ. q.150.1.c.

7 Ebrietas non est grauissimum peccatorum. 22ℓ.q.150. 3. o.

8 Ebrietas voluntaria in sua causa, non excusatur totaliter a peccato, nec totaliter excusat sequens peccatum. 12ℓ.q 77. 7.c./.3m./.Ma.q.16.5.11m.

9 Ebrietas sine peccato, tollit totam culpam actus sequentis, sicut forte accidit de Loth, & Noæ, sed ebrietas cum peccato, totaliter tollit rationem. 22ℓ.q.150.1.4.c /.4.d. 33. L./. Ma.q.15.2 9m. Loth.2.inf.

Dum.534. 10 Immo Loth, culpandus est secundum Augustinum. 22ℓ. q. 150.4.c.fi. Respondeo Dubio.534o. Et sicut infra. 11.

11 Loth culpandus est, non quantum ille incestus, sed quantum ebrietas meruit. 22ℓ.q.150.4.c.fi./.Eph.5. lect. 7. prino.

12 Ebrietas cum peccato, diminuit culpam actus sequentis, inquantum diminuit uoluntarium. 12ℓ.q. 76. 4. 2m./. 4m./. 22ℓ.q.150.4.o./.2.d.22.q.2.2.2m.

13 Vitium contrarium ebrietati, est peccatum, s. abstinere a uino, in magnum grauamen naturæ scienter. Et caret nomine. 22ℓ.q.150.1.3m. * Spes.37. Vomitus.2.3.

14 Ebrius homicida, meretur duplices maledictiones, propter duplex peccatum. Vel secundum legem Pitaci. 12ℓ.q.76. 4. 4m./.22ℓ.q.150.4.1m./ 2.d.22.q.2.2.2m./.Ma.q.3.8.3m./.Eth. 3.lect.11.fi.h.

15 Ebriosus potest baptizari, non autem ebrius. 4.d.6.q.1. art. 2 q.1.3m.

¶ Ebullire. Amor.256. Feruor.3.

Figura. ¶ Ebur est frigidum, candidum, & rubicundum. Ideo significat castitatem puritatem, & charitatem. Psalm.44.meo.f.A.

Diuisio. 1 ¶ Ecclesia dicitur dupliciter, scilicet militans, & triumphans./.Psal.26.prino.c.k /.Psal.35.meo.d.E. Esa.6.prino.E Io.14.lect. 1.prino.c.C. * Accusatio.13.23. Actus.2.. Adoptio.12. Adulteriū.4.8. Affinitas 8. Ambrosius.1. Angelus.243 Anniuersariū. Antichrist9.5. Anul9. Apostasia.5 Apli.2.39.40

2 Ecclesia dicitur dupliciter. s. corpus Christi mistycum tātū, & corpus cum capite. s. Christo. Primo tātum modo dicitur sponsa. Ideo Christus non dicitur membrum sponsę, sed caput, licet dicatur membrū ecclesiæ secūdo modo, sed improprie. 4.d.49.q.4.3.4m./. Veri.q.29.4.6m. * Auditor.1. Baptismus. 93.&c.127. Beneficium.15.19.&c. Bethleem.

3 Ecclesia est magna tripliciter. s. dilatatione, potestate, & dignitate. Psal.21.D./.Ps.39.F.fi.10.D./.Psal.34.fi.o..mo.c.G.

4 Ecclesia est ciuitas, quia est multitudo liberorum, per se sufficiens, & unita. Psal.45.meo.c.G.Eph.4.le.2.prino.

5 Corpus ecclesiæ mysticum, consistit ex hominibus & Angelis, ex viatoribus & beatis. 3a.q.8.4.c./.2m.

6 Vna est ecclesia omnium fidelium, noui & ueteris testamēti. Nec sinagoga fuit concubina, sed vera sponsa, & vxor Christi. 3a.quæstio.8.3.3m./.4.dist.27.q.3.ar.1.q.3.c. *Bigamus.5. Bonitas.202.&c Campsoria.12. Canonizatio.

7 Eadē numero est ecclesia nunc, & tēpore apostolorū. Quol. 12.20.o. *Cantus.2.3.4. Character.45.

8 Decor ecclesiæ, principaliter consistit in interioribus, ad quem etiam actus exteriores pertinent, inquantum ab interiori decore progrediuntur, vel ipsum cōseruant. 12ℓ.q.101. 2.c /.3m./.4.d.15.q.3.a.1.q.4.1m./.Ro 14.le.2.meo.E.Cęt9.1.

9 Ecclesia illuminatur sextuplici lumine. s. lumine sacræ doctrinæ, spiritualis intelligentiæ, gratiæ nostræ, ęternæ glorię lętitiæ, & diuinæ gloriæ. Isa.6. *Cimiteriū. Clauis.1.&c. Cognatio.2. Collegiū. Cōicatio.6.7. Conceptio.41.42.

10 Ecclesia nunc habet eandem potestatem statuendi, quā habuit tempore apostolorum. 4.d.27.q.3.3.2m. * Confessio. 10.33.92. Confessor.4.

11 Ecclesia pōt condere legē, in pertinentibus ad cultū dei, & ad subiectionē infideliū, & rerū suarum. 22ℓ.q.10.10.c./.q. 66.8 2m./.Quol.2.8.c. *Cōsecratio.2.3.5.8.9.10.11.19.Cōsiliū.20.Cōsuetudo.7.Cōuiuiū.Corpus.71.&c.Credere.19.

12 Ecclesia ædificata fuit per totum mundum. Sed postea per Nicolaum hęreticum & per Mahumetum ad infidelitatem redierunt. Psalm.2. fi. F. fi. * Cultus. 10. 17. Debitum. 20.Decimæ.6.8.&c. Diaconissa. Diaconus.4.6. Dies.6 18. Dispensatio.4.16.

13 Solus Christus fundauit ecclesiā, cuius ministeriū cōmisit Petro, & successoribus eius, in ædificationē, & nō in destructionē. 22ℓ.q.88 12.2m./.Op.20.li.3.co.10.fi. *Diuortiū.3. Dolus.4. Domus.3. Ecclesiasticus.3. Electio.31.36. Eleemosyna.11. Emunitas. Eps.1. Ætas.6. Euāgeliū.8. Eucha.17.38. 76.86.223 Festum.8.9. Fides.63.

14 Nullus prohibetur ingredi ecclesiam, & audire uerbū dei, usq; ad missam cathecumenorū. 3.q.83.4.4. *Fornicatio.11. 12. Fundamentū. 2. Gladius.2. Gratia.88 &c. Hæresis.14. 19.&c.31.37.39. Ostiū. Ieiuniū.2.5.22.&c. 36.37.43 &c. Hierusalē.2. Illegitim9.3. Illuminatio.9.10. Imago.42. Imperator.9. Incendiarius. Indulgentia.4.24.

15 Ecclesia potest accipi i vsus cōes licitos, propter necessitatē, sicut ad cibū & hmōi. 1ℓ.Cor.11.le 4.meo.C. *Infidelis.1.2. 6.7.13. Hipocrisis.3. Iubil9.2. Iudęi.6. Iudex.12. Iudiciū 37. 38. Iuspatronatus. Iustificatio.36. Lepra.4. Lex. 166.180. Luna.7. Maledicere.1. Maria.38. Martyriū.6.11. Matrimoniū 11.16.19.27.30.38.43.44.45.74.&c. 90. 122.128. Membrū. 10. &c. Michael.3. Miles.9. Minister.3.&c. Missa.7.8.9. 13. 14.16. Missio.38.39.40. Mors.22. Mulier.1. Musica.2. Neomenia. Obediētia.39. Occidere.12. Officium.11.&c. Oratio. /.30.37.49.74.88.102. Ordo.48.&c.58.&c. Organū 2.&c. Ornatus.13. Passio.21. Pastor. Paulus.24.

16 In casu necessitatis, licet vendere, aut emere terrā, vbi quōdam fuit ecclesia. 22ℓ.q. 100.4.1m./.2m.3m.

Dum.535m. 17 Immo annexum spirituali, non potest vendi, vel emi, quia est simonia. 22ℓ.q.100.4.3m./.4.d.25.q.3.3.3m. Respono. sicut duo.1o. simonia.1.&c. *Peccatū.375. Pœna.65.98. Pænitentia.105. Permutatio. Porta. 1. Possessio.8. Prębēdatus. Præceptum.25. 26.120.150. &c. Prædicare.1.17. Prædicator.4. Prælatio.2. Primitiæ.1. Prophetia.51. Raab.1. Rachel. Regnum.3.5. Regula.6. Religio.28.72. Restitutio.24. Ritus. Ruth. Sacerdos30.36. Sacramentum.46 &c.63.&c.101. 114.147.&c. Sanctificatio.2. Sanguis.13.14. Scandalum.16. Scenophegia. Schisma.1.2. Scolaris Separatio.4. Sepultura. 4.&c. Seruitus.10. Simonia.8.19.26.29.41. Sinagoga. Sobrietas.5. Sors.5. Sponsa.8. Sponsalia.11. Sponsus.2. Status. 3. Statutum.1. Subdiaconus.4. Suspēsio.2. Tabernaculum.1. Terra.4. Testis.2. Thesaurus.2. Thomas.5. Thurificatio.2. Torcular.1. Torneamentum. Traductio.3. Turtur.4. Vas.3. Vendere.15. Vestis.3. Virginitas.6.7. 14.15. Vita.40. Vnctio.21. &c. Vnio.8.9.22. Vsura. 177.178. 243. 244. 245. 275.297.312. Vter. Vxor.19. Christus.49.&c.

¶ Ecclesiastes. Salomon.4.

Lex uetus. 1 ¶ Ecclesiasticvs liber pertinet ad legem ueterē 22ℓ. q.16.1.atr.5. *Liber.7. Philosophia.

2 Ecclesiasticus liber, non cōputatur inter canonicas scripturas, apud hebręos. 1a.q.89.8.2m.

¶ Ecentrici Epicicli.o. Planetę.2.Ro.9.

Miraculosa. ¶ Eclipsis apparens in passione Christi, fuit quintupliciter miraculosa, scilicet prino. quia secundum Dionysium & astrologos, naturalis eclipsis solis per interpositionem lunę, numquam accidit, nisi tempore coniunctionis solis & lunę, quæ tunc non fuit. Secundo, quia cum circa horam sextam lunæ fuisset simul cum sole in medio cæli, in vesperis apparuit in suo loco, idest, in oriente opposita soli. Tertio, quia tunc luna iam pertransiuerat solem, & distabat quasi per medietatē circuli, in opositione existens. Quarto, quia tūc luna miraculose ab oriente versus occidentem rediens, non pertrāsiuit solem, vt esset eo occidētalior, sed postquam peruenit ad terminum solis, reuersa est versus orientē. Quinto, quia secundum Crisostomum, tribus horis tunc tenebrę remanserunt, cum eclipsis solis, in momento pertranseat. 3. quæstio. 44.2.2m./.2.dist.13.4.3m./.4.distin.33.quæst.2.ar.2.quæst.2. c./. Matth.27.medo. b. A. * Luna. 7. 8. Stella. 3. Terra. 13.

Spūaliter. 1 ¶ Ædificare proximum, est actus imperatus a caritate, non autem elicitus ab ea, quia non elicit, nisi actus interiores, sed elicitur ab omnibus virtutibus materialiter. 4. distin.38.quæstio.2.ar.2.quæstio.2.c. * Altare.3. Ars.30. Cā.16. Ecclesia. 12.13. Effectus.7. Eps.21. Fides. 12.13. 61. 62.63.96. 153.154. pars. 32. Præceptum.154. Prædicare. 17. Rex.9. Scandalum.9.

2 ¶ Ædificare proximum suo exemplo, quilibet tenetur. 4. dist. 38.q.2.ar.2.q.2.c.

3 Pœnę ecclesiastico iudici infligendæ, non astringuntur legibus humanis. 4.d.37.q.2.1.c.fi.

¶ Editio. Symbolum.2.&c Translatio.

¶ Educatio. Coitus.7. Filiatio.11. Infidelis.5. Matrimoniū.46. 47. Religio.49.52.

Quid. 1 ¶ Edvci de potētia, est fieri in actu, quod prius erat in potētia, & dependet a materia, & fit per agens naturale. 1a. q. 90.2.2m /.1.d.17.q.2.2.c./. Spiritu.2.8m./. * Agens.51.52. 72.105. Angelus.146.

2 Materia non potest educi de potentia alterius. 4. distin.5. q. 1.ar.3.quæ.3.3m. * Anima.82.328. Artifex.4. Donum.25. Elementum. 18. Fora.60.&c. 103.&c. Generatio.43. Gratia 47.48.49. Magis.3. Potentia.47. Processio.2.

¶ Effari. Fatum.2.

¶ Effectiuum. A. uel Ab.o. Accidēs.60.61. Actio.14. Actus.130 Adam.89. Agens.77. Agere.27. Amor.43. Anima. 90. 301. Appropriatio.23. Beat9.3. Bonitas.20.75.149. Charitas.15. Delectatio.76. Deus 23.329.338. Esse.99. Gratia. 71. 120. Lex.107. Mēdacium.1. Modificari. Mors.36. Nocere. 1. Operatio.49. Passio.105. Peccatum.5.259. Pœnitentia.111. 112. 126. Tempus.37. Vox.1.

Diuisio. 1 ¶ Effectvs dei dupliciter limitatur, scilicet ex ordine sapientiæ dei, & ex capacitate recipientis. 2.dist.18.q.2.2.2m. * Ablatiuus.1.

Dum.536m 2 Immo capacitas recipientis ex se limitatur. 3.d.13.a.2.q.2. 2m./.3m.fi Respono. sicut duo.301o.

3 Quilibet effectus dei, est equaliter a tota trinitate. 1a. q.32. 1.c./.3a.q.23.2.c./.1.d.27.q.2.3.6m./.1.fi.d.D.H. 3.d.1.q.2. 1.2m./.5m./.d.4.q.1.ar.1. q.1.c./.4.d.4.q 1.ar.4. q.4.c./. d.49. q.4.1.2m./.5.4.co.45.1m./. Matth. *Accidens.66.71. Actio. 48.63.66.67.88.89.90.123. Actus.156. Adā.18. Admiratio. 1.3. Agens.c.

4 Omnis effectus, repræsentat aliqualiter causam suam. 1.q. q.45.7.c.causa.37.110. uel.108. * Aggrauatio. Altare.2. Amaritudo.

5 Effectus naturalis verius existit ī sua causa, quàm in seipso, Veri.q.4.6.c. *Angelus.84.161.165.272..343.374. Aīa.q.

Dum.537m 6 Immo nulla propositio verior est, quàm quando idem prædicatur de seipso, secundum Boetiū. Meta. 5.le.7.fi. Respono. duo. 537o.

7 Similitudo effectus aliquando est in causa, non quidem secundum esse naturale, sed spirituale, tamen quietum, sicut similitudines artificiatorum sunt in mente artificis, forma enim domus in ædificatore, non est natura quædam, sicut virtus calefactiua in sole, vel calor in igne, sed est quædam intētio intelligibilis in anima quiescens, Veri.q.27.7.c. causa.36.96. *Apostoli.16 Ars.6.22.30. Assumere.52.

8 Nullus effectus est de specie suæ causæ. 22ℓ.q.110.1.c.fi./.3m. *Attributum.18. Audacia.13. Baptismus.159.

Ef

Du^m,538^m9 Oppo^m vt dicere a simili, quia ignis causat igne eundem in specie, & homo hoſtem 2.d.20.q.2.3.c./.Po^a,q.7.2.c.ſi. Reſpon^o.du^o.538.

19 *Effectus* pertingens ad ſpeciem ſuę cauſæ, non conſequitur prædicationem vniuocam noſtis ſuæ cauſæ, niſi recipiat formam eandem ſpeciem, ſm eundē modum eſſendi ẽ.1.c^o.32. 2^m./.Po^a,q.7.7.c./.prin^o./.10^m./.Cauſa 37.39. *Beneficium 1.&c, Charitas 77.117.128.&c.

41 Omne ſignum corporale, eſt effectus ſignati, vel procedit ab eadem cauſa 22ę.q.95.5.c. * Cęlum 106.&c.120.&c. Certitudo 5.

32 Effectus ſemper debet proportionari ſuis cauſis, ſm propriū & cōe, quia ſm ordinem cauſarum, oportet eſſe ordinem effectuum.ẽ.2.c^o. 15.3^m./.16.2^m./.3^m./.21.3^m./.41.2^m./.Po^a,q. 3.4.7^c./.q.7.2.10^m. *Ceſſare 2, Circunciſio 33. Clauis 10. Clementia 10.

13 Omnis effectus proprius & immediatus proportionat ſuæ cauſæ,& ſunt eiuſdem generis 1.d.3.q.4.2.c. * Cognitio 11,13.28.36.

Du^m,539^m14 Opp^m vt dicere 2.d.21.q.1.3. Reſp^o.du^o.539°. * Colūba 2, Confeſſio.C. Confirmatio 25.

15 Effectus poſitiuus prior eſt effectu priuatiuo ordine formæ, ſed ordine materiæ eſt econuerſo 3^a.q.62.6. 3^m./. quæſtion. 70.4.c.

46 Cauſa mutabilis, poteſt producere effectum immutabilem priuatiue, non autem poſitiue. Ma.q.16.2.2^m./.3^m. * Congregatio 3.

17 Vnus effectus non poteſt eſſe immediate plurium cauſarū, licet vna cauſa poſſit eſſe plurium effectuum, quia cauſa pōt excedere effectum, non autem econuerſo. Po^a.qua.3.1.6.8^m. *Contemplatio 14. Contrarium 9. Contritio 5. &c.26.&c. Cooperari 4. Creatio 37.

18 Vnus effectus habęr plures cauſas quadrupliciter. ſ. vel per accidens, vel in diuerſo genere, vel mediate, vel incomplete. Met.5.le.2.ſi.b. *Creatura 18. Cura 6.7. Dānatio 17. Defect^o 3.4.5.10.14. Delectatio 48.

19 Atiquid dr effectus alicuius dupliciter. ſ. per ſe. i. qui producitur pęr ipſum ad hoc ordinatum, & per accidens. i. qui conſequitur effectui per ſe 4.d.5.q.2.ar.2.q.3.c./. Potentia q.3.6.6^m.

20 Impoſſibile eſt, cp illud qđ eſt p accidens, ſit effectus per ſe alicuius virtutis cælestis, vel alterius agentis naturalis 1^a.q. 116.1.c./.122ę.q.95.5.c./.3.3.c^o.92./.Ma.q.6.2.1^m./.q.16.7. 16^m. *Dæmon 53.&c.83.84.106.&c.

21 Effectus primarū qualitatum duplex. ſ. ſm ſe, vt odor, & alię qualitates ſecundæ, & inſtrumentaliter, vt forma ſubſtātialis 2.d.18.q.2.3.2^m. *Demouſtratio 1.9.16. Denominatio 6.8. Deſcendere 3. Deſiderū 15. Deuotio 13. Deus. F. Dicere 8. Definitio 11.12.20. Diſpenſatio 19. Diſpoſitio 18.47. Doctrina 11.15. Elementum 13. Eleemotyna 29. &c. Ænigma 2.3. Ens 14. Eſſe 9.&c. Ætas 5. Excæcatio 2. Excommunicatio 11. Exorciſmus 9.&c. Experientia 7.8.9. Facere 1.3. Fatū 3.&c. Fermentum 2. Fides.c. Fieri 5. Filiatio 22. Flagellum 2.3. Fomes 1.11.12. Forma 36.37. Fructus 18. Gula 10. Habitus 74.77. Halo. Honor 15. Ieiunium 8. Ignis 14. Imprimere 3. Inſtrumentum 2. Intelligibile 3. Intellectus 139.161. 186.259. Intimiditas, Iucunditas, Iraſcibilis 4. Iudas 2. Iudai 19. Iuramentum 8. Iuſtitia 70.&c.84. Iuſtificatio 3. 6. Laus 14. Lex 26.&c. Locus 25.26. Lumen 18. Luminare 5. Mare 4. Medium 16. Metaphora 8. Miraculum 14. Miſericordia 12.28.30. Miſſio 22.31. Motus 57. Multiforme 2. Mundus 4. Natura 15.17. Neceſſitas 5.10.27.&c. Nomen 6. 67. 80. Obiectum 17. Odium 16. Omiſſio 8. Operatio 63. Ordo 14. Participare 5. Perfectio 68. Poſterius. Potentia 43.44. 45. Proceſſio 15.46.68. Proportio 5. Propoſitum 6. Purgatorium 4. Puſillanimitas 1. Raptus 14. Ratio 9. Sacerdos 10. 13.19.37.44. Sanctificatio 6. Sapientia 41.53. Scire 1. Scriptura 4. Senſus 16. Signum 7.&c. Similitudo 15. Sol 3. Speculatio. Spiritus 14. Superbia 21. Tabeſcere. The^a.23. Trinitas 6. Venire 2. Verecundia 8. Virtus 30. &c.159. Vita 80. Chriſtus 146.

¶ Efferre. Extaſis. Superbia 3.

¶ Efficacia. Abſoluere 22. Adam 85. Amor 66.169. Angelus 253.530.&c. Ars 23. Character 6.43.&c. Cauſa 64. Clauis 1.20.21. Cognitio 28.39.45.50. Confirmatio 10. Continentia 18. Credere 31. Efficax. Eleemoſyna 27.28. Euchariſtia 38.153. Facere 10. Fides 103. Finis 100. Gratia 127. 166. Gratioſus. Incarnari 4. Iuſtificatio 28. Lex 39. 49. Magi 8. Mathematica 3. Matrimonium 90. Meritum 8.33.54. Miraculum 41. Nomen 84. Oratio 54. Ordo.E. Paſſio 120. Peccatum.E. Pœnitentia 60.85. 100. 113.

Ef Æg El

124. Præceptum 86. 150. Reſiſtere 3. Reſurrectio 5. 7. Sacerdos 36. Sacramentum 23.36.79. &c. Sacrificium 41. Satisfactio 12.36. Sententia 3. Sermo 2. Theologia 26. Teſtis 4. Virtus 101. Viſibile 3. Votum 20. Chriſtus 78.110.

¶ Efficere. Baptiſmus 86.99.161.

¶ Effici. Actus 98.99. Angelus 568. Baptiſmus 99.161. Cognitio 22. Intellectus 124. Lex 104. Mollities 4. Verbum 36. Vſura 263.

¶ Efficiens. Ablatiuus 1. Accidens 51.52. Actus 116. Agens.o. Angelus 568. Anima 32.201. Appropriatio 23. Attributa 17. Baptiſmus 76.99.108.&c.163.144. Bonitas 65. Charitas 77.83. Catechiſmus 9. Conceptio 20. Concluſio 2. Conſtructio. De 1.4.5. Diſpoſitio 43. Exorciſmus 6. Finis 14. Forma 89.99.122.137. Gratia 69.71.92.120. Intellectus 124. Iuſtitia 78. Iuſtificatio 44. Lux 20. Malum 28. Mathematica 4. Meritum 90. Metaphyſica 8.10.30.31. Miraculum 41. Mors 37. Neceſſitas 1.2.5.7.22.23. Paſſio 44.100. 119. Pœnitentia 126. Prædeſtinatio 37.48. Pronomen 5. Propoſitio 8. 18. Propter 1. Relatio 58. 98. Reſurrectio 54. 55. Sacramentum 19.52.81.84.96.127. Sapientia 52. Sepultura 11. Seruitus 18. Spiritus 21.&c. Subiectum 8.10. Timor 29. Veritas 45. Virtus 7.197. Vita 23. Viuificare.o. Vox 1. Chriſtus 60.

¶ Effigies. Apparere 98.

¶ Effluere. Aia 232. Forma 164. Gratia 117

¶ Effrænatus. Decor. Iacob 9.

¶ Effuſio. Aqua 4. Baptiſmus 69.72. Bonitas 65. Cherubin.o. Dolor 49. Donum 41. Euch^a.20.164.183. Herodius 2. Paraſceue. Pſalmus 8. Sacerdos 19. Sanguis 6.&c. Spiritus 16.17. Theſaurus 1, Chriſtus 212.

1 ¶ EGERE id eſt dependere ab alio, cōuenit cuilibet creaturæ. Sed vt ſignificat carentiam, non conuenit beatis. 1. diſtinct.1. quęſtion. 4. 1.6^m. Hæreſis 110.&c. Prædicare 7.8. Quid.

2 Immo a ſimili, beati indigent purgatione a diſſimilitudinis confuſione. i. a nefcientia 1^a.q.106.2.1^m./.12ę.q.11.2.1.1^m./.2.d.9.2.1^m./.2^m./. Ver.q.9.3.o./.q.22.9.5^m./.Op.3.c^o. 127. Reſpondeo ſicut dubio 145°. Du^m,54^m3

¶ Egeſtas. Religio 88. Quales.

¶ Ægyptii erant adulatores. Iſa.7. *Agricultura 2. Amalechitæ. Ægyptus. Occidere 9. Ouis 2.

2 ¶ Ægyptus raro habet nubes 3^a.q.44.2^m.fi. *Imago 43. Iudæi 2.10.12. Naaſon. Ouis 2. Paſcha 3. Phaſe. Pluuia 4. Theodoſius 1. Vnctio 36. Regio.

2 In Ægypto immunditia viget idolorum, & luxuriæ. Eſa.7. ſ.b.E.

¶ Ego. Abſoluere 34. Baptiſmus 35.43.44.

¶ Egredi. Actio 4.87. Lex 108. Quies 6. Rectitudo 2. Verbum 80.

1 ¶ ÆGRITVDO non eſt pura priuatio. Sed dicit humores inordinate diſpoſitos 12ę.quæſt.82.1.1^m. *Abſtinentia 7. Ambrolius 3. Aſſumere 55.&c. Beſtialitas 2. Damnatio 36. Deformitas. Delectatio 27.59. Diſpoſitio 54. Euchariſtia 194.199.&c. Quid.

2 Ægritudo nō eſt ęqualiter in oībus, ſicut nec cauſa eius 12ę. q.82.4.2^m. *Imaginatio 10. Ira 33.

3 Aliquis poteſt ſanari ab ægritudine corporali, licet non cognoſcat morbum, nec medicinam deſideret, non autem ab ægritudine ſpirituali 4.diſtinct.2.q.1.art.4.q.2.1^m. * Medicina 1.4.&c. Meritum 38. Miſſa 4. Morbus. Ornatus 2. Peccatum 192.197.283.296.372.382.437. Perfectio 66. Saluari 1.2.15. Sanitas 7.9.10. Traductio 4. Vitium 1.4. Vnctio 25.&c.

4 Ægri fouendi ſunt cibis delicatis, & molli veſte 4.d.15.q.2. ar.3.q.1.3^m. Medicina 4.

¶ Eiicere, Angelus 475. Campſoria 11.12. Diaconus 5. Expellere. Miraculum 36. Paradiſus 7.

¶ Elargiri. Affectio 5.

¶ Elatio. Adā 10. Deuotio 12. Diuitiæ 4. Mulier 7. Peccatū 214

¶ Eleazarus. Machabæi.

1 ¶ ELECTIO importat firmā inhæſionē, & pertinet determinate ad vnā potentiam. ſ. ad voluntatem cuius eſt actus 1ª. q.83.3.c. Io.15.le.3.fi.d.A./.1ę.Co.11.le.4.prin^o, k. *Actio 37.&c. Actus 148.173. Quid

Immo pertinet ad intellectum 12ę.q.12.1.2.o. Reſpondeo dubio 541°. *Adam 72. Adoptio.o.

3 Electio pertinet determinate ad vnā potentiam. ſ. voluntatem, ſed in ordine ad intellectum 1ª.q.83.3.c./.12ę.q.13.2.o./.q.17.1.c./.q.58.1.2^m./.22ę.q.155.3.c./.3ª.q.18.4.c./.1.d. 41.2.1^m./.2.d.24.q.1.2.o./.d.38.3.5^m./.diſtin.40.2.c./.3.d.33. q.2.

Ele

q.2.2r.4.q.2.1^m./.4.d.44.q.1.ar.3.q.2.c./. Verit.q.22.13.16^m./. 15.o./.q.26.6.c./.Ethi.3.le.6.9.o./.L^o.6.le.2.ſi.

4 Electionem rectam agit ſola virtus, quæ eſt in parte appetitiua 12ę.q.58.1.2^m..4.c. *Agibile. Amor 72.73.136.137. 172.176.

5 Electio ſequitur inquiſitionem, in hominibus tantum 1ª. q.22.1.1^m./.q.59.3.1^m./.q.62.1.1^m./.3ª.q.18.4.2^m./. quæſtio. 34.2.2^m./.1.diſtin. 41. 1.1^m./. Verita. q.14. 3.4^m. * Angelus 137.394.461.462. 574. Animal 58. Appetitus 25. Ars 49.

6 Electio eſt tantum de poſſibili 12ę.q.13.5.o./.Ver.q.22.13. 12^m./.Ethi.3. le.5.fi. *Blaſphemia 17. Bonitas 231. Compaſſio.

7 Electio non eſt de vltimo fine, ſed tantum de his quę ſunt ad finem 1ª.q.82.1.1^m./.12ę.q.13.3.o./.4.6.c./.22ę. q.24.1. 3^m./.q.33.1.2^m./.q.47.1.2^m./.3ª.q.18.4.c /.1.diſtin. 41.1.c./. 2.diſtin. 7.q.1.1.1^m./.diſtin. 25.3.2^m./.3.1.c^o.88.3^m./.Lib^o. 4.c^o.95.ſi./.Verita.q.22.13.9^m./.q.24.1.20^m./. Opuſc.3.c^o. 177./.Ethi.3. le.ſi./.Periher.le.14.ſi. *Concluſio 1.6.Cōfeſſio 75.46.77. Conſenſus 3. Conſilium 11. Contritio 9. Damnatio 31. Dæmon 44. Dominium 7. Euch^a.213. Excōmunicatio 23.

8 Electio eſt tantum de actibus humanis, vel de alia re cum actu humano 12ę.q.13.4.o./.5.c. * Eides 1.24.132. Finis 95.

9 Ad bonam electionem requiruntur duo, ſcilicet intentio debiti finis, per virtutes morales, & recta præceptio eorum quę ſunt ad finem per prudentiam 12ę.q.56.4.4^m./.q.57.5. c./.q.58.4.c./.22ę.q.47.1.2^m./. q. 54.2.c./.2.diſtin.40.2.c./. 3.diſtin. 33.q.1.ar.1.q.2.2^m./.q.2.3.c. *Fomes 9.10. Fortitudo 19.23. Fortuna 7. Gloria 24. Gula 11. Hæreſis 4.146. Finis 95.

10 Intentio & electio differunt, quia prima eſt reſpectu finis, ſecunda vero, eſt eorū q̄ ſunt ad finē 12ę.q.13.4.c./. 2.d.38. 3.5^m./.d.40.2.c./.Ver.q.22.15.c. Intentio 11.

11 Iudicū liberi arbitrii, eſt actus electionis 1ª. q. 83.3.2^m./.2. d.22.q.1.1.3^m./.3.5^m./.Ver.q.17 1.4^m./.q.24.1.17^m.

12 Homo nihil eligit de neceſſitate, ſed libere 1ª.q.83.1.o. /.q. 115.4.c /.12ę.q.13.6.c./.22ę.q.104.1.c./.2.d.15.q.1.3. c./.d. 28.1.c./.Veri.q.22.6.o./.q.24.1.o./.Ma.q.6.o./.Periher. lec. 14.ſi. *Honeſtas. Honor 25. Ieiunium 22. Ignis 3.4.8.27. 28.29.

13 Homo eſt liberi arbitrii in eligendo, non autem in proſequēdo reſpectu omnium 1ª.q.83.1.4^m./.ẽ.3.c^o.85./. Veri.q.24. 1.1^m./.Ma.q.6.1^m./.22^m./.Gal.5.le.4.ſi.F. *Imperare 4. Iuſtitia 4. Intentio 14. Iudicium 10.71. Liberum 28. Malitia 1.2.

14 Electio eſt in beatis, libera & ſempiterna, ſed tantum de coniunctis fini.2.d.7.q.1.1.1^m / d.25.1.4^m. * Malum 47. Materia 427. Miles 1. Miſericordia 2. Negligentia 1. Præeligere.

Dei 15 Electio cōuenit Chriſto 3ª. q. 11.3.1^m./.q.18.4.o./.q.34.2. 2^m. Conſilii 11. *Abrahā 18. Adā 72. Cælū 151. Dānatio 5. 6. Cōfeſſio. Elementū 27. Filiatio 31. Gloria 24. Ignis 13.21. Iudas 1. Iudicium 71.81. Liber. V.

16 Electio conuenit deo, reſpectu creaturarum, non autem reſpectu ſui. 3ª.q.18.4.1^m /..2^m./.1.diſtin.41.1.c./.2.diſt.25 1. 1^m./.Veri.q.24.3.4^m. vt Mathias. * Liberare 1.2. Mathias. Mendicitas. Natiuitas 14.24. Nobilitas 8. Purgatio 1. &c.10.

17 Electio dei eſt ēt nō entiū, non aūt noſtra 1ª.q.23.4.2^m.*Saluari 14. Vita 29. Vocatio 1.2.3.

18 Electi a deo eliguntur ſolū de his qui nati ſunt participare eundem finem 1 d 41.1.c.

19 Quos deus ad aliquid eligit, ita præparat, & diſponit, vt idonei ſint ad illud 3ª.q.27.4.c.

20 Differentia triplex electorum dei a reprobis. ſ. ſecundum finem, ſecundum vſum dei, & ſecundum actum eius. Ro.9. le.4.m^o.I.

21 Electio dei, ut eſt in proposito dei, eſt æterna. Sed vt eſt in exequutione, eſt temporalis 1.d.41.1.o./.ẽ.3.c^o. 163./. Io. 15.le.3.fi.d.

22 Electio dei duplex eſt. ſ. ſpēſencis iuſtitiæ, & futuræ gloriæ. Secunda eſt æterna, non autem prima. Eph.le.2.fi.

23 Dilectio dei, eſt prior electione, ſed in creaturis eſt econuerſo 1ª.q.23.4 c./.2^m./. Ver.q.6.1.c.fi./.Io.15.le.3.fi.d./.Ro.ẽ. le.2.fi./.Eph.le.1.m^o.C.

24 Omnes prædeſtinati ſunt electi a deo, & dilecti 1ª. q. 23. 4. o /.q.24 1.c./. Ver.q.6 1.c./.2^m./.Ro.9.le.2.fi.E.

25 Electio dei præcedit prdeſtinationem, *quia prædeſtinatio dei eſt actus voluntatis abſolute, conſequens ordinē electionis

Ele

1ª.q.23.4.c./.2^m./.1.d.41.2.c./.1^m./. Veri.q.6.1.c./.Ro.9.le. 2.fi./. Eph.le.1.m^o.C.

26 Electio dei proprie eſt hoium tm, ſed pdeſtinatio eſt hoium & eorum quæ eis conferuntur 1.d.41.2 c.

27 Electio dei eſt ordinatio eius, qua quidā aliis pferuntur, ad beatitudinē conſequenda. Sed pdeſtinatio addit applicatiōnē per gratiam & gloriam 1.d.41.q.1.2.c./.3.3.fi./. Ver.q. 6.c./.Ro.9.le.2.fi.

28 Electio dei & pdeſtinatio ſunt hoium tm, ſed prouidentia dei, & diſpoſitio ſunt omnium 1.d.40.q.1.2.c./.d.41.q.1.2. c. Ver.q.6.1.c.

29 Electio eſt pars prouidentiæ dei.ẽ.3.fi.

30 Electio dei cauſat diuerſitatē gratię. Sed exigit diuerſitatē naturę, quam cauſat diſpoſitio dei 1.d.41.2.2^m./.3.4^m./. Ve. q.6.c.fi.

31 In primitiua eccleſia, vbi pure, & pp deū electiones fiebant, nullus eligebatur in epm, niſi per inſpirationē diuinam, ſicut Ambroſius, & Nicolaus 1ę. Tim.4.le.3.m^o. R./. He.5.le. 1.me^o.H. Canonica.

32 Melius eſt recuſare plationē, ad quā aliquis eligitur, quam ei conſentire, vel eā acceptare, dummodo nō imponatur neceſſitas a ſuperiori. Quol.5.22.o.

33 Conſentiens in electionem de ſeipſo factam, intentione honoris, lucri, vel cuiuſcumque rei optimus, nō aūt ſi propter ſpirituale. Quol.5.22.o. * Potestas 16. Regere. 11. Sors 2.5. Vilis.

34 Electo ad plationem, ſufficit q̄ nihil inueniatur in ſe, per qđ ei fiat illicitum illud officiū 22ę.q.185.3.c./. Quol.8.6.2^m./. Op.20.ii^o.4.c^o.

35 *In foro* contentioſo, ſufficit q̄ electus ſit bonus. Sed in foro conſcientiæ, requirit q̄ ſit optimus, vel *ſimpliciter*, vel ad regimē 22ę.q.63.2.c./.3^m./.q.185.3 o./.Quo.4.23.12^m./.Quol.6.9. c./.Quol.8.6.o./.10.22.le.3.me^o.2.B.

36 Electus de gremio eccleſiæ, vel in pluribus cōſueuit eſſe vtilior ad bonū cōe, quia magis diligit eccleſiā, in qua nutritus eſt 22ę.q.63.2.4^m./.He.5.le. 1.prin^o.D.

37 Prælatus non eligitur quaſi in hæreditatem, ſed ut diſpenſator. Ideo non oportet eligi propinquior 22ę.q.63.1.c./.2. 1^m./.Quol.8.6.4^m.

38 Pauper non *debet eligi ad regendum*, vel ad iudicandū, ne *corrumpatur pecunia, niſi ſit pauper voluntarius*. Op.20. ii^o.4.c^o.15./.20. vel Abiectus.

¶ Electuarium. Ieiunium 43.

¶ Elegantia. Eloquentia. Paulus 4.

¶ Elementaris. Reſurrectio 35.

1 ¶ ELEMENTVM habet eſſe nobilius extra miſtū, quam in miſto 4. d.47 q.2.ar.1.q.1.3^m. * Amor 194. Angelus 67. Anima 96. Miſtum.

2 Elementum eſt nobilius *miſto*, quo ad perpetuitatem. Sed quo ad formam ſpeciei, eſt econuerſo 2.d.15.q.2.1 2^m./.diſt. 30.q.1.1 3^m./.4.d.44.q.1.artic.2.q.2.3^m./.d.47.q.2.2.1.q.1. 3^m./ d.48.q 2.5.4^m./.Po^a.q.5.9.10^m./.q.6.6.c./. Ma.q.16.1. 4^m./.Spiritu 7.c./.Anima 7.c.ſi. *Animal 10.19.20.23.31. Baptiſmus 56.

3 Elemēta nō veniunt ad miſtionē violenter 2.d.14.5.3^m./. d. 33.q.1.1.4^m. *Cælum 1 9.13.66.71.120. 121.

4 In omni miſto, oportet aliquod elementum prædominari. 22ę.q.49.6.1^m./.q.179.2.2^m./.2.diſtin.19.4.2^m./.3.d.16. q.1. 1.4^m.

5 Elementa ſubtiliora prædominantur in miſto, ſecundū virtutem, ſed groſſiora, ſecundum quantitatem 1ª.q.71.2^m./.q. 91.1.c./.3^m./.2.d.15.q.2.1.o./.Po^a.q.6.6.c./. Spiritu 7.4^o./. Anima 8.1^m. *Compoſitio 14. Conſeruatio 4. Denſitas. Intellectus 262.

6 Mixta habent aliquas virtutes & operationes ſupra elementa. Spū 2.c./.Op.34.*Limus. Reptile 2. Signum 13. Vniuerſum 3. Chriſtus 163.

7 Formæ elemē orū, ſunt in miſto virtute, nō aūt actu 1ª.q 76.4.4^m./.2.d.13.4.c./.d.30.q.2.1.c./ ẽ 2.c^o.55.3^m./. Po^a. q. 5.7.c./. Quo.1.6.3^m./. Aia 9.10^m /. Tri.15.6^m./. Opuſ.33.o./. Opuſ.27. c^o.5.3./. Met.le.12.ſi.h./. Anima 2.le.8.me^o.c. Formæ

8 Elementa habent formas determinatas, ratione quarū ſunt de perfectione vniuerſi, ſicut & corpora miſta 4. d.44.q.1. ar.2.q.2.3^m./.Po^a.q.5.7.c. *Anima 96. Cælum 1.9.13.66. 71.120.121.

9 Formæ elementorum ſunt imperfectiſſimæ. Con.2.c^o. 88./. Spiritu 2.c./.Anima 1.c./.7.c.ſi./.Op.34./.He.4.le.2. m^o.D. *Forma 25.134 146.

10 Nulla forma eſt media inter formam elementi, & materiam primam. Sed multæ ſunt inter materiam primam, & formā animalis 2.d.12.4.c. Con.2.c^o.87.

Duᵐ.542ᵐ 11 Immo forma aīalis immediate unit corpori. 1ª.q.6.76.7.7.9. Respº.sicut dub.180º.
12 Grauitas & leuitas, non sunt formæ substantiales elementorum 2.d.14.5.2m. vel Calor.6.
13 Formæ elementorum habent semper operationes suas, nisi impediantur. Anima 2.le.1.fi.
14 Corpora nostra alterant ab elementis, cōtra Auerroim, qa contrariant ẽm qualitates proprias. Sed locant & cōseruāt, ẽm formas substantiales, Phy.4.lect.8.fi./. Ala.le.23.prinº.a.D.&c.
15 Elementa & cæli, sunt corpora simplicia, quia non sunt cōposita, nisi ex materia & forma, ꝯ.3.c.23.3m.
16 In elementis, continens est formalius contēto. Ver.q.14.5.1m./.Potentia q.4.1.20m./.questio.5.8.c./. Anima 2.lect.23.meº.a.H.
17 Primæ quatuor qualitates non sunt habitus elementorum. 12ꝯ.quæstion.49.4.c. *Calor 1.6.&c.Cælum 1.9.13.66.71.120.121.
Qualitas.48 Qualitates actiuæ & passiuæ elementorum, pertingunt instrumentaliter ad formas materiales deducendas de materia, non autem ad animam nostram 4.d.1.quæst.1.ar.4.quę.1.c./.d.8.q.2.3.5m./.d.12.quest.1.ar.2.q.2.o./.d.44.q.2.ar.1.q.1.3m. *Claritas 1.3. Diaphanum 2. Dies 24. Dispositio 24. Elementaris. Ignis 11. Lux 6. Mineralia. Offuscatio. Ornatus 11.
19 Ex qualitatibus elementorum, causatur aliquid dupliciter, scilicet secundum se, ut sapor, odor, & huiusmodi, uel in uirtute substantiæ, ut forma substantialis.2.d.18. quæstion.3.2m. *Perfectio 26. Plantę 4. Qualitas 13. Raritas 2. Rarum 3.
20 Elementa quanto plus habent de specie, tanto plus habent de uirtute agendi 1.d.1.q.2.5.4m./.15.q.2.1.c./.ꝯ.3.cº. 82./.Poª.q.5.7.7m./.q.6.6.c.
21 Elementa quanto sunt subtiliora, tanto maiora sunt ẽm quantitatem 2.d.14.5.3m./.Op.3.cº.18.
22 Elementa alterant se mutuo in extremitatibus, ẽm quas se tangunt 2.d.14.5.5m./ Anima 2.le.23.prº.a.F.
In cōi. 23 In elementis est principium corruptionis passiuum tantū. In mistis autem est etiam actiuum 2.d.18.quest.1.2.c. fi./.4.d.47.quæst.2.ar.1.quæst.1.3m./.Poª.q.5.7.c.fi./.14m./.15m./.16m./.9.c. *Corruptio 7. Euchª.40. Litera 1. Miraculum 56.
24 Elementa corrumpuntur secundum partem : non autem secundum totum, quia ordo corporum inferiorum, virtute superiorum conseruatur 2.d.19.3m./.4.d.47.q.2.ar.1.quæ.1.3m./.d 48.q.1.5.c./.ꝯ.2.cº.88.4m./.Liº.4.fi./.Poª.q.5.7.16m./.Ma.quæstion.5.5.6m./.12m./.13m./. Opuscu. 3.cº. 171. fi. *Perfectio 26. Principium 3. Purgatio 5.6.7. Ratio 14. Situs 3.
25 Diuersæ opiniones de creatione & distinctione elementorū 1ª.q.66.1.o./.Poª.q.4.o./ *Velum 2.
26 Elementa quatuor, secundum se tota, non sunt producta ex aliqua præexistenti materia, sed immediate a deo ꝑ creationem. Op.3.cº.95.
27 Elementa dicunt remunerari.i.hoīes in eis, inquantū claritas eorū cedet in gloriā electorū, non aūt ẽm se: sicut nec meruerunt. Poª.q.5.9.9m. Claritas 3.
28 Celū & materia sunt elementa. Sed cælū est corporale, non autem materia prima. Cæ.le.18.fi.f.C.
29 Elementū in definitione sacri, ponitur pro quocumque sensibili 3ª.q.84.1.1m./.4.d.1.q.1.ar.1.q.5.2m./.d.14.q.1.ar.1.q.1.1m./.d.22.q 2.ar.1.q.1.1m.
30 Quatuor sunt de ratione elemēti. Primū ꝙ sit causa ex quo Secundum ꝙ sit principium ex quo aliquid primo fiat. Tertium, ꝙ sit inexistens, siue intrinsecū. Quartum ꝙ habeat aliquam speciem, in species diuersas indiuisibilē. Met.5.lec.4.o./.libº.12.le.4.meº.f.
Quid. 1 ¶ELEEMOSYNA est opus, in quo datur aliquid indigenti, ex compassione, propter deum 22ꝯ.q.32.1.c./.4.d.15.q.2.a.1.q.1.o.
2 Eleemosyna pp deū data, est quasi oblatio deo facta 4.d.15.q.2.ar.2.q.2.c.
3 Omne obsequium impēsum proximo pp deum, est eleemosyna. 22ꝯ.q.32.2.o./.4.d.15.q.2.ar.1.q.1.1m./.q.2.4m./. Mat.25.fi.c.H. *Abrenunciatio. Abscondere 2. Affectio 5. Alexius. Honor 9.10.34. Hypocrisis 2.
4 Eleemosyna est proprie actus misericordiæ: sed est actus caritatis ex consequenti, & mediate, latriæ vero imperatiue 22ꝯ.q.32.1.o./.9.3m./.4.d.15 q.2.ar.1.q.3.o.
5 Eleemosyna nō est actus pietatis doni, sed ẽm ꝙ more vulgi, misericordia dicitur pietas.4.d.15.q.2.ar.1.q.3.1m.

6 Eleemosyna est actus liberalitatis, inquantū aufert impedimentum eius.s.superfluū amorem diuitiarū 22ꝯ.q.32.1.4m./.4.d.15.q.2.ar.1.q.3.o.
7 Eleemosyna est actus iustitiæ, rōne tantum suæ partis.s. liberalitatis.4.d.15.q.2.ar.1.q.3.4m.
8 Dare eleemosynam de superfluo, uel in extrema necessitate est de precepto, in aliis vero est tantum de consilio 22ꝯ. qu.32.5.6.o./.q.66.7.c./.q.71.1.c./.q.87.1.4m./.q.118.4. 2m./.q.185.7.1m./.4.d.15.q.2.ar.1.q.4.o./.ar.3.q.2.1m./. ar.4.q.1.o./.q.3.ar.1.q.5 2m./.Ma.q.3.10.4m./.q.13.2.4m./. Quol.6.12.o./.Quol.8.12.o. Decimæ 25.
9 Eleemosyna quę est de consilio, est pars satisfactionis, nō aūt illa quę est de pręcepto, sed est præambulum eius 22ꝯ.q.32.1.2m./.4.d.15.q.2.ar.1.q.2.o. *Labor 2. Mēbrum 12. Oblatio 2. Prædicare 8.
10 Eleemosynæ datæ supra uires dantis simpliciter, sunt immoderate, non aūt si sint supra uires respectu aliorū 2ꝯ.Co.8.le.1.meº.B.
11 Eleemosyna non est facienda de necessariis sibi, & familiæ, & statui, nisi uelit mutare statum, uel necessitas aliqua præponderet, scilicet extrema alicuius personæ, uel ecclesiæ, uel reipublicę 22ꝯ.q.32.6.o./.quæst.117.1.2m./.4.d.15.q.2. ar.4.q.1.o.
12 Non est expectanda extrema necessitas in dāda eleemosyna. Nec oportet ꝑtendere futuram, ꝑter probabile 22ꝯ. q.32.5.3m./.4.d.15.q.2.ar.1.q.4.4m.
13 Eleemosynæ non sunt recipiendæ a peccatoribus, nec dādæ nisi tempore necessitatis, non propter fomētum peccati, sed naturæ 22ꝯ.q.154.4.c.prinº./.Matth.25.fi.c./. Ro.12.le.2.fi.F /.2ꝯ.Cor.8.le.1.meº.D.
14 Immo eleemosyna pōt fieri de turpi lucro, s. de meretricio, lenocinio & istrionatu, nō aūt de obnoxiis restitutioni. 22ꝯ.q.31.3.3m./.q.32.7.o./.8.2m./.q.62.5.2m./.q.87.2.2m./.q 110.3.4m./.4.d.15.q.2.ar.4.q.2.3.o./.Quol.12.30.c. Respōnº. dubio.543º. Duᵐ.541ᵐ
15 Dans eleemosynā, ut foueat in peccatis, uel ut aliquē inducat ad hæresim, mortaliter peccat, ꝑꝑ intētionem corruptā. Et talis eleemosyna non est recipienda 22ꝯ.q.154.4.c.prº./.2ꝯ.Cor.8.le.1.fi.D.
16 Quilibet tenet dare eleemosynā, quicquid habet per simoniam 22ꝯ.q.32.7.c./.2m./.q.62.5.2m./.q.100.6.4m./.4.d.15m q.2.ar.4.q.2.3.c. Quis.
17 Quilibet etiam non habens dominium rei, potest facere eleemosynam, cuicumque existenti in extrema necessitate. 22ꝯ.quæst.32.7.3m./.8.1m./.2m./.4.d.15.q.2.ar.5. quæ.1.4.c. *Cantus 5.
16 Quilibet pōt facere eleemosynā corporalē, uel spūalem, uel saltem cum uoluntate.4.d.15.q.2.ar.1.q.2.4m.
19 Filiifamilias, & serui non possunt dare eleemosynas, sine cōsensu dñorum, nisi de paruis, uel suis 22ꝯ. q.32. 8.3m./.4.d.15.q.2.ar.5.q.2.3.o.
20 Lucia poterat de consensu solius matris, dare eleemosynas 22ꝯ.q.32.9.3m./.4.d.15.q.2.ar.5.q.1.2m.
21 Vxori non licet dare eleemosynas, nisi communes, & modicas, sine consensu uiri, uel nisi moderatas, uiro ignorante, & non prohibente, uel nisi habeat aliqua pręter dotem, uel nisi lucretur 22ꝯ.quæst.32.8.2m./.4.d.15.q.2.ar.5.q.1.o./.Opu.73.cº.17.
22 Religiosis nō licet dare eleemosynas sine licētia, nisi de modicis, sub ratihabitione 22ꝯ.q.32.8.c./.1m./.4.d.15.q.2.a.5.q.4.o./.Quo.3.15.c. *Labor 2. Vsura 2.56.267.&c.
23 Quilibet pōt sibi facere eleemosynas, nō quidē dando sibi aliquid, sed exercendo in se actū corporalē, uel spūalem 22ꝯ.q.30.1.2m./.q.32.9.3m./.q.106.2.1m./.4.d.15.q.2.ar.6. q.1.o. *Prædicare 7.8. Cui.
24 Eleemosyna ceteris paribus, debet dari magis indigētibus, melioribus, propinquioribus, benefactoribus, & dantibus spiritualia 22ꝯ.q.32.3.1m./.9.o./.q.71.1.c./.q.81.6.2m./.4.d.15.q.2.ar.6.q.3.o./.Matth.25.meº.c.K./.Ro.12.le.2.fi.1ꝯ.Co.16.le.1.prinº.H.
25 Eleemosynæ dantur clericis non indigentibus, ut ministris pauperum, & dispensatoribus eleemosynarum 4.d.15.q.2.ar.1.q.1.3m.
26 Eleemosyna, eum cui datur, constituit debitorem ad orandum, ieiunandum, & ad alia bona, quæ pōt faciendum pro eo qui dedit 4.d.15.q.2.ar.2.q.2.3.c. *Religio 22.88.89. Sepultura 4. Simonia 12.26.
27 Efficacia eleemosynę, principalius est ex parte dantis, quā ex parte recipientis 4.d.15.q.2.ar.6.q.3.2m.
28 Efficacia eleemosynę, pensatur principaliter ex affectu, ex parte dantis, respectu præmii essentialis, sed respectu præmii

mii accidentalis, & ex parte recipientis, magis pensatur ex magnitudine dati, nisi affectus eius multū excedat 22ꝯ.q.32.9 2m./.4.d.15.q.2.ar.2.q.3.o.
Effectus. 29 Nullus moriens in peccato mortali, potest liberari ab inferno, per eleemosynas suas, uel aliorum. 22ꝯ.quæ. 154.2.5m./.4.distinct.15.quæ.2.articu.2.quæ.1.o./.d.46. quæ.2.artic.3.q.4.o./.Ma.q.15.2.1m./.Psal.40.meº.c.H./.Mat.25.fi.c.E./.1ꝯ.Ti.4 le.2.fi.G. Damnatio 2.
30 Eleemosyna ualet ad omnia peccata delenda, & ad oīa bona promerenda, & ad specialem dei misericordia promerendā. 1ꝯ.Ti.4.le.2.meº.C. Operatio 27. Suffragia 3. *Damnatio 2. Gloria 8. Hypocrisis 2.
31 Eleemosyna supliciter liberat uiuos a pctō mortali.s. pseruando & disponendo ad gratiam, sicut ēt alia bona. 22ꝯ.q.154.2.5m./.4.d.15.q.2.ar.2.q.1.1m.
32 Eleemosynæ corporales, secundum suam substantiam, habent effectus tantum corporales, sed ratione causæ, scilicet charitatis, & orationis, habent effectus spirituales 22ꝯ.quę.32.4.o.
33 Tota uirtus satisfactionis, includit in eleemosyna corporali: quia includit in se uirtutem orationis, & ieiunii 4. d.15.q.2.ar.2.q.2.c.
34 Eleemosyna est melior, quā oratio & ieiuniū, & magis satisfactoria, & magis meritoria, & oratio magis quā ieiuniū. 4.d.15.q.2.ar.2.q.2.o./.d.45.q.2.ar.3.q.1.o./.1ꝯ.Ti. 4.lect.2.meº. C.
35 Eleemosynæ spūales, sunt simpliciter meliores, quā corporales.s.rōne dati finis, & actus, sed respectu alicuius est ecōuerso 22ꝯ.q 32.3.o./.q.33.1.c./.188.4.c./.4.d.15.q.2.art.3.q.3.o./.ꝯ.3.cº.134.2m.
36 Recompensatio tēporalis non intenta, non minuit meritū, uel laudem eleemosynæ, nec aliorū actuū, sicut nec humana gloria non intenta 22ꝯ.q.32.3.2m./. * Gloria 8. Prædicare 7.8. Religio 22.
37 Recōpensatio tpalis intenta, diminuit meritū, & laudē eleemosynæ, non autem spiritualis. 22ꝯ.q.32.3.2m.
In cōi. 38 Eleemosynæ corporales sufficienter numerant septē, & spirituales sepē 22ꝯ.q 32 2.o./.4.d.15.q.2.ar.3.q.1.2.o./.Mat.25.fi.c.H.
39 Eleemosyna dēt fieri abūdanter, ẽm facultatē dātis, sed multis indigentibus, ne qs superflue habeat 22ꝯ.q.32.10.o./. qu.117.1.2m./.2ꝯ.Cor.8.le.1.mº.E.&c./.cº.9.le.2.prº.K. &c.
Quid. ¶ Elenchus est syllogismus ad cōtradicendū.i. ad redarguēdū falsam positionem. Met.4.le.6.fi.
Cognitio.1 ¶ ELEPHAS intelligit, & docetur adorare reges. Iob 40.le.2.prinº.B.
Duᵐ.544ᵐ 2 Immo nulla creatura pōt intelligere, nisi ꝑ intellectū, qui est potentia passiua 3.d.14.ar.1.q.2.c. Respº.duº.544º.
Quid. 3 Elephas est aīal maxime domesticabile. Ad multa eruditur. Et intelligit. Et docetur adorare reges, non quidem per intellectum, sed per uim æstimatiuam. Iob 40.lect.2.prinº.B. *Cete.2.
4 Elephas est aīal melencolicū, & siccę cōplexionis, habitans in terris calidis. Ideo stat circa flumina in umbra. Iob 40.le.2.fi.I. *Semen 23.
5 Elephas hēt inflexibiles pedes, tibias, & crura, & ossa solida sine iuncturis. Iob 40.le.2.meº.E.
6 Elephas comedit herbas, non autem carnes. Iob 40. lect.2.prinº.B.
7 Quidā elephas bibit quatuordecim metretas macedonicas aquæ pro semel, & alias octo in sero. Iob 40.le.2.fi. I.
8 Modus capiendi elephantes duplex.s.ꝑ beneficia, & per elephantes domesticos. Iob 40.le.2.fi.G.
¶ Eleuatio. Aduersantia. Aīa 283. Cadere. Charitas 138. Cete 13. Deus 198.205.206. Dispositio 29. Donum 21. Erigere. Euchª. 78. Gratia 49.140. Ieiunium 10. Impuritas 2. Leuatio. Operatio 35.36. Oratio 1.20.29. Piscis 1. Prophetia 15.16. Raptus. M. Ratio 42. Reptile 1. Rota. Spes 47.50. Vapor o. Virtus 1.31.&c.
Quis. 1 ¶ ELICERE. Habitus uel potentia elicit actū quē producit circa proprium obiectum, nullo mediante. Sed imperat actū quem producit circa obiectum potentiæ, uel habitus inferioris, eo mediante.3.d.27.q.2.ar.4.q.3.c. *Actio 40. Actus 9.16.158.177. Baptismus 125. Character 21. Charitas 29.108. Coactio 6. Confessio 6.14. Conscientia 7.8. Dos 4. Ædificare 1. Exercitium. Habitus 1.71. Ieiunium 4. Imperare 4. Innascibilitas 2.
2 Deus ex malo semper maius bonum elicit, non quidē semper illi in quo est malum, sed respectu uniuersi.2.d.29.3.4m. *Intellectus 91. Latria 9. Liberum 27.28. Martyrium 1. Meritum 29.32. Operatio 9. Pater 11. Peccatum 93.95. Pręceptum 91. Religio 15. Satisfactio 1. Scandalum 8. Temperantia 16. Timor 43. Virtus 1.9.52.93.118.119.171. Vsura 31.

¶ Elix est linea composita ex recta & circulari, quia causatur ex motu lineæ circūeuntis columnam, & motum pūcti per eam. Cæ.le.3.meº.d.A. Quid.
¶ Elongatio. Auersio 17. Malum 19. Vsus 10.
¶ Eloquentia. Isaias 2. Philosophia. Prædicator 8. Religio 81. Rethor.
¶ Eloquium. Laus 21.
¶ Elucidare. Vsura 1. Dfīa.
1 ¶ EMANATIO extensionem habere potest, secundum numerum in creaturis, non autem in deo. Op.9.q.4. *Angelus 454.
2 Emanatio diuina, non est extensiue infinita, licet sit æterna. Op.9.q.4. Exitus 1. *Creatio 10.11. Deus 8. Donum 6.38. Generatio 34. Natura 9. Processio 1.60.61. Verbum 5.30.
¶ Emancipatus. Adoptio 9.10.
¶ Emarcescere. Iacob 8. Verbum 69.
1 ¶ EMBRIO non est in genere uel specie, nisi per reductionē, sicut incompletum ad genus uel speciem completi. Poª.q.3.9.10m. Quid.
2 Embrio & aīal non differunt genere. Ver.q.14.7.6m./. Poª.q.3.9.10m. *Resurrectio 25.
3 In generatione uiuētiū, nō solū fit appositio per cōtactum, sed ēt ꝑ quandā coaptationē, siue cōnascentiā, ut patet in embrionibus, q̃ nō solū tangunt matricē, sed ēt alligant ei, in prinº suæ generationis. Met.5.le.1.prinº.a.D.&c.
4 Embrio prius uiuit anima uegetatiua, secundo sensitiua, & ultimo intellectiua, quia generatio eius multiplex est, & discontinua. 1ª.q.67.4.c.fi./.q.76.3.3m./.q.77.7.c./.q.85.3.1m./.q.118.2.2m./.22ꝯ.q.64.1.c./.3ª.q.33.2.3m./.2.d.18.q.2.3.c.fi./.4m./.4.d.38.q.1.ar.2.q.2.3m./.ꝯ.2.cº.21.6m./.57.2m./. 87./.Poª.q.3.9.9m./.12m./ Quol.8.2.c./.Spū.3.12m./.13m./. Aīa 2.9m./.11.1m./.Op.3 cº.92.fi. Animal 29.
¶ Emendabile. Pœnitentia 2.
¶ Emendatio. Accusatio 6. Aquila 1. Crimen. Degradatio. Infirmitas 6. Pœna 5. Pœnitentia 132. Publicatio 1. Tribulatio 5. Verecundia 3.10. Vindicatio 4. Vsura 84.284.295.
¶ Emere regnum cælorum dicitur improprie.i.mereri, qui dat quod habet 22ꝯ.q.100.1.3m./.2.d.27.3.c.fi./.4.d.25.q.3.art.2.q 1 1m. *Abraham 15.16.17. Bonitas 204. Campsoria 2. Cōicatio 3. Deceptio. Decimæ 22.26. Ecclesia 16.17. Iacob 1. Merces 5. Seruitus 10. Spirituale. Vsura 74.75.94.152.164.&c.176.181.183.185.188.&c.202.221.228.303. Vsus 8.14. Quid.
¶ Emergere. Exactio 1.
¶ Emi. Vsura 28.
¶ Emilia. Lumbardia.
¶ Emiola. Vsura 28.
¶ Eminētia. Angelus 264.503.&c.520. Aquila 1. Cognitio 55. Consecratio 14. Deus 71.182.183. Excellentia. Helias 1. Intellectus 207. Iudiciū 92. Magis 1. Præeminentia. Sanctus 1.2. Similitudo 9. Timor 73. Vnctio 34.
¶ Emittere. Deus pater emisit filiū tripliciter.s.sicut sol suū radiū, sic fons fluuiū, & sicut pater filiū. Isa.26.le.1.fi. Aranea.o. Cælum 43. Cete.1.7.10. Clamor 5. Coitus 1.2. Facies 3. Fluxus 4. Fundere. Generatio 41. Innocentia 8.9. Luciditas 1. Luminare 1. Menstruus 3. Missa 1. Prodigalitas 2. Teda. Tempus 33. Timor 38. Transfundere. Figura.
¶ Empedocles. Anima 69. Mundus 30.
¶ Emphatica loquutio. Generatio 89.
¶ Empyreū calū non contraxit aliquā infectionē, ex culpa dæmonū, quia statim expulsi sunt 4.d.47.q.2.ar.2.q.1.3m. *Angelus 19. Cælum.E. Purgatio 9. Puritas.
¶ Emolumentum. Vsura 124.
¶ Emulatio duplex.s.indignationis, & imitationis. Ro.11.le.2.prinº.G. *Zelus 7.
¶ Emundatio. Baptismus 202. &c. 231. Cooperari 4. Delere. Maria 58. Sacerdos 12. Sacramentum 77.126. Sacrificium 33. Diuisio.
¶ Emunitas ecclesię. Ecclesia 10.11. Immunitas.o. Libertas.o. Papa.o. Ecclesiæ.
¶ Encenia in græco, dicitur innouatio. Et est festū dedicationis templi factæ ter, primo a Salomone in autunno, secūdo sub Esdra decimonono martii, tertio sub machabeis in hieme. Io.10.le.5.prinº.b.C. Quid.
¶ Eneas. Imago 43. Troianus.
¶ Energia dicitur interior actio. Met.5.le.21.meº.f. Quis.

Quis. 2 ¶ Energvmenvs dicitur, quasi intus laborans, 3. quæstio. 71. 2. 1ᵐ./. 3ᵐ./. 2. d. 8. L./. d. 21. L./. 4. d. 6. q. 2. a. 3. quæstion. 1. 1ᵐ./. 3ᵐ.

2 Energumeni sunt, qui interius terrestri. i. melancolico humore laborant, priuati usu rationis. Ideo sic dicuntur & dæmoniaci. 2. d. 8. L. fi. *Eucharistia 211. Exorcista. Immunditia 1.

3 Energumeni sunt fideles, & instructi, impedimentū habētes ex dæmonis potestate 4. d. 24. q. 2. ar. 2./. ar. 1. q. 2. c. fi.

4 Ois baptizādus est energumenus, ideo debet exorcizari 3ª. q. 71. 2. 1ᵐ./. 3ᵐ./. 4. d. 6. q. 2. a. 3. q. 1. 1ᵐ.

¶ Æneus. Æs.

Quid. 1 ¶ Ænigma est quæstio, uerborum obscuritate inuoluta 2. d. 43. q. 2. 1. 3ᵐ. * Fides 95.

2 Adam uidebat deum in ænigmate. i. obscure. s. per effectus, non aūt propter per occupationem sensibilium, causatā, ex peccato. sicut nos. 1. q. 94. 1. 1. 3ᵐ. Serpens 3. 4.

Duᵐ. 545ᵐ 3 Oppositum uidetur dicere 1ª. q. 64. 3. 1ᵐ. Respº. sicut dubio 495º. Et 1111º.

¶ Enim. Eucharistia 76. 80.

Vivunt. ¶ Enoch & Helias uiuunt, ad dandum spem uitæ. He. 11. le. 2. meᵐ. D. Helias 4. 5.

¶ Enormе. Absoluere 15.

Diuisio. 1 ¶ Ens. dicitur dppliciter. s. quod significat essentiam rerū, & diuiditur in decem prædicamenta: & quod significat cōceptionem, quam facit anima 1ª. q. 3. 4. 2ᵐ./. q. 48. 2. 2ᵐ./. d. 19. q. 5. 1. 1ᵐ./. d. 28. L./. 2. d. 34. 1. c./. d. 37. q. 1. 2. 3ᵐ./. d. 40. 4. c./. 5. 1. cº. 12. fi./. Liº. 3. cº. 9. fi./. Poª. q. 7. 2. 1ᵐ./. Ma. q. 1. 1. 19./. 20ᵐ./. Ente. 1. prinº./. Quo. 9. 3. c./. Met. 5. lect. 9. meº. c. d./. libº. 10. lect. 4. fi. *Absolute 1. Abstractum 7. Cognitio. 58. Contrarium 4. 37. Dimensio 1. Dispositio 15. Distantia 4.

2 Ens primo modo dictum, essentiam habet, non autem secūdo modo 2. d. 34. 1. c. Ente 1. prinº. a. *Exemplar 4. 5. Hæresis 222.

3 Ens diuiditur in decem prædicamenta, secundum diuersos modos prædicandi. s. in substantiam, quantitatem, qualitatē, ad aliquid, actionem, passionem, ubi, situs, quando, & habere 1. d. 22. 3. 2ᵐ./. Veri. q. 1. 1. c./. q. 21. 1. c./. Met. 5, le. 9. meº. c./. Liº. 11. le. 9. fi.

4 Omne ens primo modo dictum. s. ens quod significat essentiam rerum, est ens secundo modo, sed non econuerso 2. d. 34. 1. c./. Opuſ. 3 cº. 1.

5 Ens primo modo. est prædicatum substantiale, & pertinet ad quæstionem quid est. Secundo autem modo, est prædicatum accidentale, & pertinet ad quæstionem an est. 2. distinct. 34. 1. c./. 3. d. 6. q. 2. 2. c./. Quo. 2. 3. c./. Meta. 5. le. 7. fi./. Liº. 11. lect. 4. fi.

6 Ens triplex, scilicet totum extra animam, nihil extra eam, ut fictitia, & extra eam materialiter, sed intra eam formaliter, ut tempus, uniuersale, & ueritas. 1. d. 2. 3. prinº. dist. 19. quæst. 5. 1. c./. d. 46. 2. 1ᵐ. *Infinitum 33. 34. Motus 1. 27. 28. 79.

7 Ens dicitur quadrupliciter, scilicet subsistēs principiū, eius, dispositio eius, & priuatio. Veri. q. 21. 4. 4ᵐ./. Meta. 4. lect. 1. meº. d. A.

8 Diuisio entis quadruplex, scilicet per se & per accidens, rei & rationis, in decem prædicamenta, & per actum & potentiam 3ª. q. 10. 3. c. Ente 1. prinº./. Op. 42. prinº./. cº. 3./. Met. 5, le. 9. o./. Liº. 6. le. 2. prinº. *Vniuersale 16.

9 Diuisio entis per idem & diuersum, est tantum entis creati. Ideo neutrum conuenit deo. 1. d. 4. q. 1. 3. 1ᵐ./. 1ᵉ. Cor. 8. le. 2. meº. E.

10 Ens dicitur dupliciter. s. ens simpliciter. i. substantia, & ens ſm quid. i. accidēs. 3ª. q. 11. 5. 3ᵐ./. Veri. q. 21. 5. c./. Ma. q. 3. 2. 3ᵐ./. Vnio. 3. 4. &c.

11 Diuisio entis in substantiam, & accidens, est tantum entis creati. 1. d. 8. q. 4. 2. 1ᵐ.

12 Diuisio entis in substantiam & accidens, est tantum entis per se. Op. 42. cº. 3.

13 Ens dicitur dupliciter. s. ens completum. i. hābens esse fixum in natura, & ens incompletū. s. uia in ens cōpletū ut motus, habens aliquid fiſe cū ente, quod est in anima, quod est ens diminutum, ſm Philosophum 4. d. 1. quæst. 1. art. 4. quæst. 2. c./. q. 4. c.

14 Ens incompletum duplex. s. ens pure intentionale, ut ens in anima, & ens siſe enti intentionali, ut ens spirituale, & huiusmodi entia consueuerunt intentiones nominari, & habent aliquid simile cum ente in anima, quod est ens diminutum, sicut quia sacra non faciunt effectū spūalē, nisi inquantū sunt instra, ideo uirtus spūalis in eis, non est quasi ens fixum, sed est sicut ens incōpletū. 4. d. 1. q. 1. a. 4. q. 2. c./. quæst. 4. c.

15 Ens incompletū primo modo, non est in genere, & ens incōpletū secundo modo per se loquendo ēt non est in gne, nisi p reductionē, sicut motus quantū ad suā substantiā, reducit ad illud genus in quo sunt termini motus, sicut imperfectū ad perfectū, quāuis ponatur in prædicamento passionis, ſm q̄ importat ordinationē mouentis ad motū, & sicut uirtus q̄ est in sacris reducit ad idē genus, in quo est uirtus cōpleta principalis agentis, qnę est qualitas, uel in quo genere esset si poneretur in genere, quia uirtus increata nō est in aliquo genere 4. d. 1. q. 1. a. 4. q. 2. 1ᵐ.

16 Ens rōnis q̄d propriæ est subiectū logice, dr̄ proprie de inte Rationis. tionibus, quas rō inuenit. Nec sunt in rerū natura, sed cōse quuntur actū rōnis Potentia. quæstion. 7. q. c./. Met. 4. lect. 4 prinº. b. H. Post. lect. 20. meº. d. * Malum 1. &c. Nouens 2. 4. 6. 7.

17 Oēs ens rōnis, est relatio, uel negatio 1ª. quæstion. 28. 1. c./. Veri. quæst. 2. 1. 1. c./. 2ᵐ. * Prædicamentum 1. 2. Relatio 6. 46. &c.

18 Priuationes, negātiones, & non entia sunt entia rōnis tm. 1ª. q. 16. 3. 2ᵐ.. q. 48. 1. 2ᵐ./. 12 ℥. q. 8. 1. 3ᵐ./. q. 26. 1. c./. 1. d. 46. 2. 1ᵐ./. 2. d. 34. 1. c./. d. 35. 2. 1ᵐ./. d. 37. q. 1. 1. c./. 2. 3ᵐ.. 3. 1. cº. 9. fi./. Liº. 3. cº. 9. fi./. Ver. q. 1. 1. 7ᵐ./. q. 3. 4. 3ᵐ./. q. 2. 1. 1. c./. 2. 7ᵐ./. 4. 9ᵐ./. Ma. q. 1. 1. 19ᵐ./. 20ᵐ./. Ente 1. prinº. a. Op. 42. prº. /. cº. 3./. Met. 4. le. 1. fi. d. D. le. 2. mº. d. E./. liº. 5./. le. 9. fi. d./. liº. 12. le. 1. mº. c./. Periher. 2, le, 1. mº. b. *Sensus 3. Veritas 1. 13. 1. 15. 28. Verum 4.

Immo in multitudine importaſ realis negatio 1. d. 24. q. 1. 3. 2ᵐ. Respº, doº. 546º.

19 Multitudo simpliciter siue transcendens, addit supra ens duplicem negationē, scilicet realem, & aliā p intellectū aggregantem, quæ non est in diuinis 1. distin, 24. q. 1. 3. 1ᵐ./. 4ᵐ./. 5ᵐ. In cōi.

20 Ens hēt unā rōnem cōem substantię & accidenti. 1. Prolo. 2. 2ᵐ./. 2. d. 1. q. 1. 1. c./. Met. le. 9. prinº.

21 Ens sumiſ ab actu essendi, sed res sumiſ a quidditate. 1. d. 8. q. 1. 1ᵉ. c./. d. 25. 4. c. 1ᵐ./. 2. d. 37. q. 1. 1. c./. ℥. 1. cº. 25. fi./. Ver. q. 1. 1. c./. Op. 42. prº./. cº. 2. fi./. Met. 4. le. 2. meº. c. *Absolute 1. Abstractū 7. Accidens 1 23.

22 Ens & alia transcendētia q̄ dicunt analogice de deo & creaturis, de ſba & accidentibus, sunt in utrūque ſm ꝓpriā rō nē p prius & posterius, & hñt aliquod esse in unoquoq; de quibus dicunt. 3. d. 19. quæstion. 5. 2. 1ᵐ. * Amor 99. Analogia 1. 6. 9.

23 Oppositum uidetur dicere 1ª. q. 16. 6. c./. 12 ℥. q. 20. 3. c./. 3ᵐ. Respondeo sicut dubio. 108. * Angelus 291. 315. Anima 179.

24 Ens includiſ in quolibet apprehenso 12 ℥. q. 94. 2. c./. Met. 4. le. 1. mº. d./. le. 5. prinº. c.

25 Oppositū uidetur dicere 3. d. 1 1. 2. 2ᵐ./. 4. dist. 12. quæstion. 1. a. 1. q. 1. 2ᵐ./. Potēcia. q. 7. c. prinº. Respondeo sicut dubo. 300.

26 Qđ fit per accidens, non est ens proprie, neque unū. 22 ℥. q. 95. 5. c. Accidens 29. *Character 3. Causa 1. 8. 19. 20. 30. 69. 103. Cognitio 58.

27 Oē ens, est ens p participationē, præter unū. s. deū, qđ est ens p essentiā. 3. 2. cº. 15. 4ᵐ./. 51. fi./. 52. 3º./. Liº. 3. cº. 66. fi. Ma. q. 3. 2. c./. q. 16. 3. c./. Quol. 3. 20. c. *Cōceptio 14. Cōsidē ratio 4. Consilium 20. Contrarium 4.

28 Quod est causa entis, inquantū ens, oportet esse causam omnium dr̄iarum entis, & totius multitudinis entiū, non autē causam aīalis inquātū aīal, oportet esse causam rōnalis. Poª. q. 3. 16. 4ᵐ. *Creatio 10. 47. 54.

29 Ens est primum transcendens, unū scđm, uerum tertium, & bonum quartum. Ver. q. 1. 1. c./. q. 21. 3. c. Bonitas 82. 96. Transcendentia.

30 Ens non est genus, qaia non habet differentias. 1ª. quæstio. 3. 5. c./. 1ᵐ./. 1. distinct. 8. quæst. 4. 2. 2ᵐ./. Con. 1. cº. 25.., Veri. q. 1. 1. c./. 10. 2ᵐ./. Potentia quæstion. 3. 16. 4ᵐ./. quæsti. 7. 3. c. prinº./. 4ᵐ./. Quolib. 2. 3. c./. Opuscul. 42. cᵐ. 1. fi./. cº. 3./. cº. 10./. Meta. 3. lect. 8. meº. K./. Libº. 5. lect. 9. meº. c./. libº. 8. le. fi. meº. f. libº. 10. le. 3, prinº. b. libº. 11. le. 1. fi. m. Post. 2. le. 6. meº. c. Periher. le. 8, prinº. E. *Deus 138, 412.

31 Omnē uniuoca, reducuntur ad unum primum, non quidē uniuocum, sed analogum. s. ad ens. 1ª. q. 13. 5. 1ᵐ. * Dicti 0. 4. 5.

32 Natura entitatis in omnibus entibus, est nnius rationis, secundum analogiam. 1. Prolo. 2. 2ᵐ./. 2. d. 1. quæstion. 1. 1. c./. Meta. 2. lect. 2. * Diffinitio 28. 29, 42. 44. Esse 7. 77. Essentia 10. Exemplar 4. Finitū 2. 3. Forma 46. 91. Generatio.

tio 2. Genus 19. 23. 25. Hæresis 122. Individuum 42. Infinitum 33. Intellectus 18. 33. 34. 108. 164. Logica 3.

33 Ens prædicatur analogice, de actu & potentia. Ma. q. 7. 1. 1ᵐ *Malum 1. &c.

34 Ens prædicatur analogice, de substantia & accidente. 1ª. q. 13. 10. 4ᵐ./. 22 ℥. q. 120. 2. c./. 1. Prolo. 2. 2ᵐ./. d. 19. q. 5. 2. 2ᵐ./. d. 22. 3. 2ᵐ./. 2. d. 42. q. 1. 3. c./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. ℥. 1. cº. 32. 6ᵐ./. 34. prinº./. Poª. quæst. 7. 7. c./. Ma. quæstio. 7. 1. 1ᵐ./. Quol. 2. 3. c. fi./. Opuscu. 42. cº. 1./. Meta. 4. lect. 1. meº. d./. Liº. 11. lect. 3. medº. b./. Periherme. lec. 5. fi. g. H./. Lec. 8. prinº. D. Analogia 1. *Motus 1. 27. 28. 79.

Duᵐ. 549ᵐ 35 Immo ens & unum equaliter prædicantur de omnibus. Meta 10. le. 3. meº. c. D. Respº. Duº. 549º.

36 Ens prædicatur per se, de substantia cuiuslibet rei, nihil addens ei, sed idem significans cum nomine, quod imponitur ab essentia, contra Auicennam. Veri. q. 1. 1. c. prinº./. Meta. 4. lec. 2. meº. c./. Liº. 5, le. 7. fi./. Liº. 10. le. 3. fi. D. *Mutabile 2. 3. 4. Naturale 8. Necessitas 24.

37 Ens participialiter & adiectiue, prædicatur pluraliter de tribus personis diuinis, substantiue uero, singulariter tantum, 1ª. quæst. 39. 3. 3ᵐ./. 1. distinct. 25. 4. 0. * Odium 8. Ordo 2. Participare 3. 4. Passio 12. 2. 2. Physica 6. 7. Plato 5.

Duᵐ. 550ᵐ 38 Oppositum uidetur dicere a simili. 1. d. 11. 4. 0./. distinct. 29. 4. 2ᵐ. Respº. sicut Duº. 1133º. *Potentia 35.

39 Omne ens creatum, est in aliquo genere determinato. Opuſ. 42. princº./. capº. 3. fin./. capº. 5, princº. * Prædestinatio 23. 27. * Priuatio 18. 19, Res 1. 2. 4. Scientia 49. Sēsus 13. Simpliciter 4. Substātia 4. 9. 10. Tenebræ 1. Theologia 26. Verum 1. 4.

40 In compositis, ens non denominatur a forma, sed a toto. 1. d. 23. 1. c. Ente 2, prinº. *Vnio 3. Vnitas 4. 6. 15. 25. 29. 39. 49. Vniuersale 16. Vnum 2. Visura 79. Christus. 70.

Differentiam. ¶ Enthimema & exemplum, procedunt ex præcognito, quia exemplum est inductio imperfecta, sicut enthimema est syllogismus detruncatus. Posterᵐ. le. 1. fi.

¶ Entitas. Deus 71. Ens 32. &c. Veritas 15. 25. 28.

¶ Enumerati. Beatitudo 134. Gratia 29.

Differētia. 1 ¶ Envnciabile de præsenti, præterito, & futuro, non est idem. 1ª. q. 14. 15. 3ᵐ./. 1. d. 41. 5. c./. 3. d. 24. artic. 1. quæst. 2. 5ᵐ./. Veri. q. 14. 12. c./. Quol. 4. 17. c. * Deus 114. Oratio 81. Veritas 17. 19. &c.

2 Idem enuntiabile, quandoque est uerum, & quandoque falsum. 1. dist. 41. 5. c./. Verit. quæst. 1. 6. c. / 2ᵐ./. Quol. 4. 12. 0.

Quid. 1 ¶ Envntiatio non potest fieri, de non ente omnino, 1. distinct. 19. quæst. 5. 1. 5ᵐ. *Benedictio 2. Consideratio 2.

2 Enuntiatio fit a nobis, tantum propter cognitionem habendam, 1ª. q. 14. c./. 22 ℥. q. 1. 2. 2ᵐ /. 1. d. 38. q. 1. 3. 3ᵐ *Dicere 1. 3

3 Diuisio enuntiationis triplex, scilicet analoga in unā & plures, uniuoca in affirmatiuam & negatiuam, & materialis per subiectū uniuersale & subiectū singulare. Periherm. le. 10. mº. b./. lec. 13. prinº. * Intellectus 45. Maledicere 1. 3. Oratio 11.

4 Diuisio enuntiationis quincuplex, scilicet secūdum unitatē, qualitatem, quantitatem, tempus, & materiam, Periherme. le. 13. prinº. *Promissio 1.

5 Enuntiatio indefinita, in materia naturali, uel remota, habet uim uniuersalis, ratione significati, non autem ratione modi. Periherme. lect. 10. medº. e./. Lect. 11. medº. e. * Ratio 36. 45. 57. Verbum 81. &c Veritas 14. 17. 19. &c. 52.

6 Enuntiatio singularis affirmatiua, & singularis negatiua, de eodem subiecto, & prædicato, sunt contradictoriæ. Periher. le. 11. prinº. a./. lec. 13. prinº. a.

7 Omnis enuntiatio affirmatiua, in materia naturali, est uera, & negatiua falsa. Sed in materia remota, est econuerso. In cōtingēti autē, quælibet uniuersalis est falsa, & particularis uel indefinita est uera. Meta. 5. le. 9. /. Periherme. le. 13. prinº. a.

Duᵐ. 551ᵐ 8 Oppositum uidetur dicere. Posterᵐ. lect. 9, prinº. Respond. Dubio 551º.

¶ Epar. Generatio 44. Iecur.

¶ Ephesinum concilium. Hæresis 95.

¶ Ephoth. Gedeon. 1.

¶ Ephraim. Samuel 1.

¶ Ephron. Abraham 17.

Epicicli. 1 ¶ Epicicli, & eccentrici circuli, probantur in astrologia rationabiliter, non autem demonstratiue. 1ª. q. 32. 1. 2ᵐ./. Trin. 15. 8ᵐ./. Cæ. le. 3. fi. e. D. Planetæ 2. Ratio 9.

2 Ex epicīclis & eccentricis probaris in astrologia, uidentur se qui multa contraria demōstratis in philosophia naturali. Meta. 12. lec. 10. prinº. a.

Colere. ¶ Epicurus diligenter colebat uirtutes, sed propter uoluptates 5. 3. cº. 27. fi./. Eth. le. 5, prinº. b.

¶ Epikes. Epikia 0. Eustratius 1.

Quid. 1 ¶ Epikeia, idest, bona animositas, est idē quod fæcuritas.

Epi

Ideo est pars potentialis fortitudinis. 22 ℥. q. 128. 1. 6ᵐ.

2 Epieiceia est eadē omni uirtuti aliqualiter. 3. d. 33. q. 3. ar. 4. q. 5. 5ᵐ. *Aequitas 0.

3 Epikia est uirtus specialis, & pars potentialis iustitiæ. 22 ℥. q. 80. 5ᵐ./. q. 120. 0./. q. 128. 1. 6ᵐ./. 3. d. 33. q. 3. ar. 4. q. 5. c./. dist. 37. 4. c. fi.

4 Epikia est pars subiectiua iustitiæ communiter dictę, quæ per prius prædicatur de ea, quàm de iustitia legali, quæ dirigi tur secundum epikiam, quæ est superior regula humanorū actuum. 22 ℥. q. 120. 2. c./. 1ᵐ. *Eustratius 1. Seuerias.

5 Epikia est excellentior quàm iustitia legalis. Sed non est uirtus cardinalis, quia est in supplementum iustitiæ legalis, eam præsupponens 23. d. 33. q. 3. ar. 4. q. 5. 5ᵐ.

6 Epikia est potior pars legalis iustitiæ, obtemperantis legi, quo ad uerba, & quo ad intentionem legislatoris. Sed diuidi tur contra eam, ut attendit tantum uerba. 22 ℥. q. 120. 2. 2ᵐ.

7 Epikia seruat intentionem legis, in his ad quæ forma legis se non extendit. 22 ℥. q. 120. 1. o./. 3. d. 33. q. 3. ar. 4. q. 5. c./. 5ᵐ./. d. 37. 4. c. fi.

8 Epikes non deserit iustum simpliciter, sed iustum lege determinatum. Nec opponitur sæueritati, quæ sequitur ueritatem legis, in quibus oportet, quia in quibus non oporter, est uitio sum. 22 ℥. q. 120. 1. 1ᵐ.

¶ Epimenides. Paulus 22.

¶ Epiphania. Magi 3. Nnptiæ 7.

¶ Epiphanius. Iudæi 31.

¶ Episcopalis. Absoluere 7. 15. 23. Cathedra. 1. 3. Episcopatus 5. Episcopus 7. Peccatum 374.

Quid. 1 ¶ Episcopatvs. Nomē operis, est non honoris. 22 ℥. q. 185. 1. 1ᵐ./. Opuſ. 19. cº. 4. fi./. 1 ℥. Ti. 3. lec. 1. prinº. C. * Absoluere 7. 15. 23.

2 Intelligendum est in nomine episcopatus, bonum opus, idest actio plebi utilis. 22 ℥. q. 185. 1. 2. o./. 1 ℥. Ti. 3. le. 1. prinº. C.

3 Ex hoc quòd Apostolus dicit, qui episcopatum desiderat, bonum opus desiderat, sumpserunt aliqui occasionem ambitionis episcopatus & prælationis. Sed non recte intelligūt quod hic dicitur. Apostolus uoluit hic ostendere, quid pertinet ad episcopum. Episcopus est nomen græcum. Scopos enim idem est quod intendens, & epi. idest supra, quasi superintendens. Duo ergo considerāda sunt in episcopo, scilicet gradus superior, & actio plebi utilis. 22 ℥. q. 185. 1. 1ᵐ./. Opuſ. 19. cº. 4. fi./. 1 ℥. Ti. 3. le. 1. prinº. B. *Sacramentum 27.

4 Aliqui proiicīt forte oculū ad ea quę circūstat episcopatū. s. ꝓ qui præest, honorat, & habet potestatē. Et qui pp ista deliderat epatū, nescit quid sit episcopus siue episcopatus. Et iō dicit Apostolus quid sit episcopus, & quid desiderat, qui episcopatum desiderat, quia bonum opus desiderat. Nō dicit bonum desiderium habet, sed bonum opus desiderat, scilicet uti liratem plebis. 2ę. q. 185. 1. 1ᵐ./. Quol. 2. 11. o./. Quol. 3. 9. o./. Quol. 5. 22. o./. Opuſ. 18. cº. 22./. Opuſ. 19. cº. 4. fi./. 1 ℥. Ti. 3. lec. 1. prinº. C.

5 Ad episcopatum ubi in corpus Christi mysticum accipitur potestas, requiritur actus suscipientis curam pastoralem. Et ideo est etiā de necessitate consecrationis episcopalis, ꝙ suscipiens usum rationis habeat. 4. d. 25. q. 2. ar. 1. q. 2. c. fi.

Differentia. 1 ¶ Episcopvs repræsentat Christum, in hoc ꝙ alios ministros instituit, & ecclesiam fundauit. Sacerdos autem repræsentat Christum, in hoc quòd per seipsum ministerium impleuit. 4. d. 24. q. 3. ar. 2. q. 1. 3ᵐ.

Potestas. 2 Episcopus in sua ordinatione accipit potestatē indelebilē, nō autem characterē. 4. d. 24. q. 3. ar. 2. q. 2. 2ᵐ./. d. 25. q. 1. 2. 2ᵐ.

3 Episcopus plenius potest quicquid pōt sacerdos parochialis. 4. d. 17. q. 3. ar. 3. q. 5. o./. Quol. 12. 31. c./. Opuſ. 19. cº. 6. *Absoluere 7. 15. &c. Amictus. Archiepiscopus. Athanasius 1. Baculus 0. Benedictio 5. Bigamia 9. Character. 42.

4 Nullus pōt recipere episcopalē dignitatē, nisi prius habeat sacerdotalem. 4. d. 24. q. 3. ar. 2. q. 2. b. 1. * Catechismus 7.

5 Episcopi & presbyteri olim non differebant secundū nomina 22 ℥. q. 184. 6. 1ᵐ./. Quol. 3. 17. 1ᵐ./. Phil. le. 1, prinº. G./. 1 ℥. Ti. 3. le. 1. prinº./. cº. 4. le. 3. meº. K./. Titum le. 2. prinº. D. *Cathedra 1. 3. Chrisma 1. 3. Cōcatio 4. 6. 7. Concilium 4. Confirmatio 7. 16. 18.

6 Solus episcopus, proprie est prælatus ecclesiæ. Et quasi spōsus eius, accipit anulū. Et solus habet plenā potestatē & iurisdictionem. 22 ℥. q. 108 4. 2ᵐ./. 4. d. 20. ar. 4. q. 1. c./. d. 24. q. 3. ar. 2. q. 1. 3ᵐ./. ar. 3. c. fi./. d. 27. q. 3. o./. d. 37. L. prinº./. d. 42. q. 3. 2. 4ᵐ Quol. 4. 13. o./. 1 ℥. Ti. 3. le. 1. mº. B./. Titum le. 2. mº. E. Anulꝰ. *Consecratio 17. Corona 2. Electio 31. &c. Episcopatus 0.

7 Papa & omnes alii episcopi sunt æquales, in collatione sacramentorum, seu quo ad ea quæ sunt episcopalis ordinis. Ideo quilibet potest alium consecrare. 4. d. 24. q. 3. ar. 2. q. 3. 3ᵐ.

Ep

*Eustratius 1, Excommunicatio A. Hæresis 159. Illegitimus 4.

8 Solus episcopus potest dispensare illa sacramenta, quæ ponunt suscipientem in aliquo gradu perfectionis super alios, 3a.q.82,3.3m./.4.d.13.q.1.ar.1.q.2.c./.d.23.q.2.ar.1.q.3. c./.5 7.c0.76. *Indulgentia 12,13.14.Inuestiri. Iuramentum 30 Manus 2,3.

9 Episcopi sunt successores apostolorum.22ℇ.q.184.6.1m./.qu, 185.5.b./.3a.q.67.2.1m./.q.72.1 1.c./.4.d.7,q.3.ar.1.q.2.b. 1./. Quol.11.7.c.fi./.Opus.18.c0.21.fi./.2ℇ.Corin. le.1.prin0.1./. Phil.le.1. prin0.K. *Missa 14. Obedientia 39.40. Ordinarius.

10 Episcopus dicit, pax uobis, quia magis repræsentat Christū dicentem sic, quam simplex sacerdos dicens, dominus uobiscum.3a,q.83.5,6m./.4.d.8.L.me0.C. *Ordinatio 7.Ordo 50.&c.86,&c.Palium 3. Papa 1.2. Parochialis. Pœnitentia 98.99.

11 Sicut diaconus participat illuminationem, & uirtutem sacerdotis,sic & sacerdos perfectiuam dispensationem episcopi.3a q.82.3.3m. *Perfectio 54.55, Permutatio. Potestas 8.&c. Prædicare 3.&c.

12 Episcopus ordinandos præparat quadrupliciter, scilicet instruendo,mancipando diuinis per benedictionem, dando plenitudinem gratiæ per impositionem manus, & consecrando per unctionem.Ideo primum & secundum fit omnibus, tertium diaconibus & sacerdotibus tantum, quartum uero solis sacerdotibus.4.d.24.quæst.2. 3. Manus 3,Benedictio 5, * Sacramentum 16.18,Sobrietas 5. Subdiaconus 1.2.

13 Episcopus habet pro lamina crucem,pro seminalibus sandalia,pro linea albam, pro balteo cingulum, pro podere tunicam,pro rationali amictum, pro cidari mitram. 4, distinct. 24. quæst. 3. 3. 6m, Mitra. * Suffraganeus, Superhumerale.

14 Episcopis adduntur nouem ornamenta supra sacerdotes,scilicet caligæ, sandalia,succintorium, tunica , dalmatica,mitria, chirotheca,baculus, & anulus,propter nouem quæ supra sacerdotes possunt,scilicet clericos ordinare, & eos deponere, uirgines benedicere, basilicas dedicare, synodos celebrare, chrisma conficere,uestes & uasa consecrare.4.d.24.qu.3.3.c. Anulus,Baculus 1.Potestas 10,Benedictio 5,Cidaris uel Caligæ,Chirotheca,Sandalia.

15 Episcopus habet immediate iurisdictionem in omnes de sua dioceſi,& Papa in omnes Christianos, nō autem archiepiscopus in subditos suffraganeorum,nisi per appellationē.Quol, 12.31.c,Archiepiscopus. * Virginitas 15.16. 26. Vnctio 5, 21.Vsura 244.308.

Superior. 16 Episcoparus est ordo supra sacerdotium,respectu mystici corporis Christi,non autem respectu ueri.22ℇ.qu.184.6.1m./.3a. q.67.2.2m./.q 82.1.4m./.4.d.7.q.3.ar.1.q.2.3m./.q.3.c./.d.23. q.1.ar.3.q.3.2m./.d.24 q.2.ar.1.q.1.2.c./.q.3.ar.2.q.1.2.o./.d. 25.q.1.1.o./.5.4.c0.76./.Quol.3.1.5m./.Opuscul.18.c0. 27. /.28./.Phy.lec.1.prin0.K /.1ℇ.Tim.3. le.1.prin0./.c0.4. lec.3 me0.K./.Titum lec.2.prin0.D /. Hæresis 159. * Archiepiscopus. Ascendere 6,Dignitas 4.Eustratius 1.

17 Episcopus Romanus,scilicet Papa,est supra omnes alios episcopos.4.d.7.q.3.ar.1.q.3.c./.d.24.q.3.ar.2.q.3.q /.5. 4.c0.76 /.Opusc.1.c0.54.usque 61. Iacobus 1. Mitra . Obedientia 39.40.Papa 1.2. Perfectio 54. 55. Potestas 8. &c. Suffragangus,

18 Episcopus potest iudicare eos solum, qui sunt de sua dioecesi, 22ℇ.q.60,2.5./.6.o./.q.67.1.b.

Du^{m}.552^{m}.19 Immo potest condemnare etiam eos qui sunt alterius dioceſis.22ℇ.q.67.1.3m. Resp.Du0.552o.

20 Episcopus in cuius dioceſi aliquis delinquit in re non exempta,sit ei superior,ratione delicti, etiam si sit exemptus, nisi forte,delinquat in re aliqua exempta,puta in administratione bonorum alicuius monasterii exempti,Sed si aliquis exemptus committat furtum,uel homicidium, uel aliquid huiusmodi,potest per ordinarium condemnari,22ℇ.q.67.1.3m, Exemptus 1.

21 Episcopi & doctores theologiæ, sunt sicut principales artifices,in ædificio spirituali. Qui autem uacant saluti alicuius in particulari,sunt ut artifices manuales,Quol.1.14.c.

Obligatio 22 Episcopus tenetur ingredi religionem, quam uouit. 22ℇ. q. 189.3.1m./.Opuscul.17.cap0. 13. * Doctrina 10. Illegitimus 4.

23 Monachus episcopus tenetur ad obseruantias regulares, scilicet ad continentiam, paupertatem,habitum, & alia,nisi impediant officium eius,ut silentium, solicudo,abstinentiæ, & uigiliæ graues, in quibus potest ipse secum dispensare, sicut & prælati in religione.22ℇ.q.88.11.4m./.q.185.8.o./.4 d. 38. q.1.ar.4.q.1.3m. *Ordo 50.&c.86.&c. Prælatio 6.Religio

Ep Aequa

72.104.Sacramentum 27.Scientia 70.Stola 2.

24 Episcopi tenentur exponere omnia sua,pro honore dei, & salute gregis sui,cum opus fuerit. 22ℇ.q.184.7.1m.

25 Episcopus tenetur alere clericos indigentes, quos promouit ad ordines,non alios clericos.4.d.24.q.3.ar.1.q.3.3m.

26 Episcopo non licet religionem ingredi , nisi propter impedimentum salutis, ex parte sui,uel aliorum , de licentia Papæ, 22ℇ.quæst.184.6.c.fi./.quæst.185.4.o./.q.189.7.c. * Beneficium 22, &c. Bonitas 202. &c. Deserere. Diaconus, 2. 4. 5. Licet

27 Monachus episcopus non potest esse hæres , nisi pro ecclesia sua , Nec potest testamentum condere , nec aliquid disponere post mortem, nisi de licentia Papæ.22ℇ.quæst.88.11. 4m./. quæstio. 185. 8. 3m. * Iuramentum 30. Prælatio 3. 27. Testis 2.

28 Episcopus depositus, intrans religionem , potest reuocari ad episcopatum,nisi sit detrusus ibi ad pœnitentiam, pro culpa eius.22ℇ.q.185.4.2m.

29 Episcopo non licet,deserere corporaliter gregem suum, propter persequutionem, nisi posset ei sufficienter per alium prouidere,22ℇ.q.185.5.o./.Opusc.18.c0.19 /.20./.Io.10.lect. 3. fin.c.fin./.1ℇ.Corin, lect.fin, princ0. A./.2ℇ.Corinth.11.fin. Deserere.

30 Episcopo licet habere proprium, & illud hæredibus testari 22ℇ.q.185.6.7.o./.q.186.3.5m./.Opusc.18.c0.20./.2 1.

31 Episcopus uel sacerdos , cum maiori periculo sui & aliorum peccat.Ideo canones solicitius eum retrahunt a peccato,maiorem pœnitentiam iniungendo uel in remedium,licet quandoque tanta pœnitentia non debeatur ei ex debito.4.dist.20. ar.2.q.1.3m.Peccatum 248.&c.B. *Superhumerale.

32 Episcopus non consecrat Papam,nec suffraganeus archiepiscopum,sed hunc hominem,ut sit Papa, uel archiepiscopus , & ut sit minister dei.He.7 le.2.fi.&. Doctrina 10.

¶ Epistola commendatitia,necessaria est religiosis, propter alios non propter se.Opuscul. 19.c0.15.3m./.2ℇ.Corinth.3.lect.1. me0. C. Euangelium 8. Infamia 2. Paulus 4.23.&c.Subdiaconus 3.4. In festiuis

¶ Epitalamica sunt,quæ cantantur in nuptiis, ad laudem spōsi & sponsæ.Pſal.48.prin0. Quid,

¶ Epulæ.Conuiuium.Festum 13.

¶Aequale.Abrahā 3.4.5.Actus 67.Affinitas 9.15. Amor 28.31. 32.110.155.Angelus 232.239.Anima 317. Affinitas 15. Assimilatio 3.Baptismus 170.190.Beatitudo 85.Beneficium 21. Bonitas 221.Character 216.Certitudo 24. Cece.2. Claritas 8 Cognitio 15.Contrarium 39.Corpus 48. Cura 6. Debitum 14.Defectus 21. Delectatio 104.Dies 2. Dimensio 2. Distinctio 19.Diuisio 13.14.Diuortium 2. Generatio 48. Hæresis 76.137.Iudicium 8.Iurisdictio 2.Ius 3.18.21. Iustitia 11.46 47.53.Mensura 2.3.16.Meritum 72.&c. Nobilitas 7. Obiectum 11.Omnipotentia 3.Par.Pax. 24. Peccatum 226. 302. Pœna 45. 67. Vsura 74.77.108. 118.146. 214. 215. 282. 283. 288.

1 ℂ Aequalitas est proportio,habentium unam quantitatē, Quid 1.d,19.q.1.4m.

2 Aequalitas fundatur in unitate quantitatis,secundum rationem communem, uel specialem quantitatis.1.d.19.q. 1.1.o./. 2.c./.d.30,3.3m./.d.31.q.1.1.c.

3 Aequalitas consequitur rationem quantitatis in communi , 1.d.19.q.1.1.1m, *Adequari), Admistio, Affinitas 15. Agēs 66.67.Alienum,8.

4 Ad æqualitatem non requiritur unitas numeralis in quantitate,sicut ad identitatem,sufficit unitas specifica,sicut etiam ad similitudinem.1.d.19.q.1.1.c./.1m./.2m. *Amicitia 2. 6. Amor 28.31.32.110. Angelus 545. Anima 317. Animal 66. Distinctio 35.

5 Vnum in substātia,facit idem,in quātitate æquale , & in qualitate simile 1.d.19.q.1.o./.3.d.1 5.q.1.2.1.q.1.c./.Meta.4.lect. 2.fi /.Lio.5.le.9.

6 Ratio æqualitatis,ex parte fundamenti consistit in priuatione,sed ex parte relationis, ponit aliquid reale in utroque extremorum in creaturis , in diuinis autem secundum rationē tantum.1.d.31.q.1.1.o. *Effectus 3 Aegritudo 2. Episcopus 7.Aequitas.Aequum.

7 Omnem inæqualitatem præcedit æqualitas,ratione siue causæ,scilicet ratione unitatis,non autem quo ad supposita. Veri.q.10.13.5m. *Fides 131.

8 Aequalitas duplex,scilicet quantitatis, & proportionis . Prima requiritur in iustitia commutatiua,secunda in distributiua & in merito,respectu præmii.12ℇ.q.114.3.o /.2.d.27.3.o /.5.c./.1m./.3.d.18.2.c./.4.d.46.q.1.ar.1.q.1.c./.q.2.ar.2 q.1. 2m.Iustitia 11. * Fomes 14.Forma 121. Generatio 48. 59. Genus 5. Gratia 46, 141. Habitus 44. Idea 20. Idem 1.

Imago

Aequ

Imago 5,&c.34.Inf.4.

9 Aequalitas duplex,scilicet æquiparantiæ,& proportionis,1a q.63.3.c./.22ℇ.q.167.2.c./.2.d.16.1.4m./.distinct.27.3. c./.3. d 28.3.3m./.distinct.29.1.2m./.distinct.36.4.c./.4.d.32.3. o./. 1ℇ.Cor.3.le.2.prin0.A./.2ℇ.Thess.lec.2.prin0.F. *Indulgentia 24. Innocentia 7.

10 Aequalitas & quantitas duplex,scilicet molis,& uirtutis,1a q.42.1.1m./.2m./.1.distinct.7.quæst.2.1.c./.distinct.19.quæst. 1.1.1m./.q.4.1.1m./.Veri.q.8.14. 19m. * Intellectualis 9. Intellectus 207.Intentio 16.Inuidia 9.Ius 3. 18.21.Iustitia 11 46.47.53.

11 Aequalitas duplex, in potentiis animæ , scilicet potentiæ ad potentiam, & potentiæ ad obiectum.1.distin. 3. quæst.4.4.c. * Lex 169. Medium 15,19.27.28. Mendacium 12. Meritum 72. &c. Mors 5. Motus 7. Natura 11. Paulus 16. Peccatum 290.

12 Omnis æqualitas uirtutis,includit similitudinem, non autē econuerso,1a.quæst.42.1.2m./.1.distinct.19.q.1.1.3m./.distin. 31.q.3.1.4m.

13 Aequalis & æquatus,dicitur formaliter æqualitate, sed quātitate,ut æqualitatis causā.4.d.17.q.1.ar. 1.q.1.3m. * Pœnitentia 107.

Du^{m}.553^{m}14 Oppositum uidetur dicere a simili.1.d.27.2. 1m. Resp. sicut Du0.1171o. *Perturbatio.Possessio 6.Po0.15.61. Præceptū 85.Præmium 9.Processio 11.Quadratum.Relatum 9.13.Resurrectio 21.32.Sacerdos 38.Sacrilegium 8.

15 Natura fecit omnes homines æquales in libertate , non autē in perfectionibus naturalibus,2.d.44.3.1m. *Satisfactio 2.21 Sedere 5.6.

Du^{m}.554^{m}16 Oppositum uidetur dicere.3.distinct.27.quæst.1.4.c. Respondeo. Dubio 554o. * Similitudo 1. 21. Species 4. Suum 2.

17 Angelus & homo appetierunt æqualitatem dei, secundū similitudinem imitationis, non autem secundum æquiparantiam naturæ.1a.q.61.4.3m./.q.63.3.o./.22ℇ.quæst.163.2.o./.2. distinct.5.quæst.1.2.o./.dist. 22. quæst.1.2.o./.5.3.cap0. 109./. Ma.q.16.3.c./.Io.8.lec.2. *Tactus 10.14.Tēpus 36. Theo2. 18. Veritas 13. 26.53.Virtus 68.120.127.205. Vnitas 56. Vsura 92.

In fine . 18 In diuinis est æqualitas, & quantitas uirtutis,non autem molis.1a.quæst.42.1.o./.3a.quæst.58.3.o./.1.d.19. qu. 1.1.o./.5. 4.cap0.9.

19 Ratio quarundam specierum quātitatis,est in diuinis , ideo ibi est proprie æqualitas.1.d.19.q.1.1.c./.1m./.4m./.q.3. 1.1m. /.d.24.q.1.1.1m./.4m.

Du^{m}.555^{m}20 Oppositum uidetur dicere.1a.quæst.28.4.c./.quæst.42. 1.1m /.Po0.quæst.8.1.c./.quæst.9.7.c. Respondeo. Dubio 555o. *Adæquari.

21 Aequalitas,similitudo,& idēptitas in creaturis differunt realiter,in diuinis autem secundum tationem tantum, 1.d.19. quæst. 1.1 c.

22 Aequalitas & similitudo in diuinis,est tantum secundum essentialia.1a.q.35.2.c./.quæst.36.4.3m./.quæst.42.4.2m./. 1.d. 28.quæst.2.3./.distin.29.3.3m./.Potentia quæst.9.9.16m./.17m /. quæstio. 10. 1. 17m. * Appropriatio 17. 25. Assimilatio 3.

23 Aequalitas & similitudo in diuinis,includunt relationes personales, & unitatem essentię , nec dicunt aliam relationem realem.1a, quæst.28.4.4m./.q.42.1.4m./.1.distinct.26.qu. 2.3. 3m./.d.31.q.1.1.o. * Deus 227. Distinctio 35. Effectus 3. Hæresis 39.137.

24 Aequalitas attributorum diuinorum , importat distinctionē rationis tantum. Sed æqualitas personarum importat distinctionem realem,1.d.31.q. 1.2.c.fi./.Veri.q.1.7.2m. Attributa 3. * Idem 1.Medium 15.Misericordia 45. Omnipotentia 3. Quantitas 31.Veritas 39.

25 In diuinis, non supposita distinctione personarum,est ponere æqualitatem,scilicet attributorum.Verit.quæst.10.13.5m *Vnitas 56.

26 Quælibet persona in diuinis,est similis, & æqualis aliis duabus personis.1a.q.42.o./.3a.quæst.43.4.c./.1.distinct.19.qu. 1.2.o./.dittinct.31.L./.Iustitia 46.47.53.Imago 6.&c. Meritum 72.&c.prin0./.3.d.11.1.c./.5.4.c0.7.11m./.11./.Po0.q. 2. 3.c.fi./.q.10.4.c./.Trin.1 2.o. *Christus 219.

¶ Aequanimitas.Patientia 3.

¶ Aequari.Abrahā 5.Charitas 38.Hæresis 75.Inuidia 9.Moyses.3.Mundus 16.Perfectio 30 Vsura 28.108.

¶ Aequatus.Aequalitas 13.14.

¶ Aequo. Miles 2.&c.

¶ Aequestris. Cohors 2.3. Militaris.

¶ Aequidistantia.Calor 14.Medium 19.Tactus 14.

Aequ

1 ¶ Aequinoctialis Zona, secundum aliquos est temperatissima.Sed probabilius, secundum Aristotelem,est inhabitabilis, propter æstum.1a.q.102.2.4m /.2.d.17.q.3.2.c. *Cælū 92.Dies 2.Iudicium 76.Polus.Stella 5. Qualis.

2 Creatio mundi,& passio Christi, factæ sunt in æquinoctio. Sed iudicium generale, erit in æstate quando sol maxime exaltatur,quia perfecta illuminatio erit in secundo Christi ad uentu, Et tunc etiam erit maxima Christi exaltatio, 3a.q.46. 9.2.3.4.3m. Creatio 47.

¶ Aequiuus.Vsura 299.

¶ Aequiparantia.Amicitia 6.Deus 330. Aequalitas 9.17. Esse. 99.Imago 8.Mensura 3.Similitudo 1.3.21.

¶ Aequipollere.Marchio.Religio 107.

1 ¶ Aequitas est pars iustitiæ,& cōtinetur sub epikia.22ℇ.q. 60.3m. Iustitiam 22. * Deus 227. Dominium 16. Fornicatio 15. Quid.

2 Immo est eadem ei.22ℇ.q.120.1.c. Resp.Du0.556o. * Liberalitas 9.Tributum 5.Vsura 9.35.106.107.124.126.145 146.170.196.199.200. Du^{m}.556^{m}.

¶ Aequiualens non potest reddi deo,nec parentibus. Sed sufficit reddere id quod est impossibile.12ℇ qu.100.7.1m./.22ℇ.q. 57.1 3m./.q.62.2.1m./.q.80.c./.q.81.5.3m./.q.102.1.3m./.quæ. 106.5.1m./.3a.q.85.3.2m./.1.d.17.q.1.1.7m./.3.d.9.q.1.ar.1.q. 4.3m./.d.43.quæst.4.ar.4.q.1.c./.4.d.14.q.1.ar.1.q.5.c./.1m./ d.15.q.1.2.c./.3m./.ar.3.q.4.1m./.d.46.q.1.ar.1.q.1.c./. Vir.q. 2.11.1m./.Ro.13.le.2.prin0./.Ethi.8.fi. *Benebrium 11.Infamia 2. Vendere 9. Vsura. 94.206.234.240.249.288.301. Deo.

1 ¶ Aequiuoca significant multa,non autem nihil,contra Alexandrum.Periherme.le.5.6.9. Quid.

2 Diuersitas significationis,causat æquiuocationem, non autē diuersitas suppositionis,uel prædicationis.1a.qu. 13.10.1m./. quæst.29.4.4m./.3.distinct.6.quæst.1.3.1m./.5.4 cap0.49.1m. /.Potentia,quæst.9.4.6m./.Vnio 2.4m./.Quol.3.4.1m./.Opus. 3.cap0.217.

3 Aequiuoca diuiduntur secundum res significatas , uniuoca secundum differentias,analoga uero secundum modos.1. d. 22.3.2m. *Actio 3.

4 Aequiuoca duplicia,scilicet a casu,& secundum analogiam, ideſt,secundum proportionem.Ethi.le.7.fi. *Actus 34.

5 Aliquid dicitur de multis secundum diuersas rationes contingit dupliciter,scilicet,Vno modo secundum rationes, omnino diuersas , non habentes respectum ad aliquid unum . Et ista dicitur aequiuoca a casu,quia,scilicet casu accidit quòd unum nomen,unus homo imposuit uni rei, & alius alii rei, ut præcipue pacet in diuersis hominibus eodem uomine nonatis.Alio modo unum nomen dicitur de multis, secundum rationes diuersas non totaliter sed aliquo modo in aliquo cō uenientes , quandoque quidem in hoc quòd referuntur ad unum principium,sicut res aliqua dicitur militaris, uel quia est instrumentum militis,sicut gladius, uel quia est regimentum eius,sicut lorica,uel quia est uehiculum eius,sicut equs. Quandoque autem in hoc quòd referuntur ad unum finem, sicut medicina dicitur sana , eo quòd est factiua sanitatis in animali,urina uero dicitur sana,eo quòd est sanitatis significatiua. Quandoque uero secundum proportiones diuersas ad idem subiectum,sicut qualitas dicitur ens,quia est dispositio per se entis,ideſt,substantiæ,quantitas uero, eo quod est mensura eiusdem, & sic de aliis. Vel secundum unam proportionem ad diuersa subiecta. Eandem enim proportionem habet uisus ad corpus, & intellectus ad animam. Vnde sicut uisus est potentia organi corporalis,ita etiam intellectus est potentia animæ absque participatione corporis. Hunc autem modum præfert philosophus, quia accipitur secundum boni tatem inhærentem rebus. Primi autem modi accipiuntur secundum bonitatem separatam,a qua non ita proprie aliiquid denominatur.Eth.le.7.fi.1.

6 Aequiuoca & uniuoca dicuntur dupliciter, scilicet physica, ideſt,secundum esse,& logica, ideſt , secundum communem intentionem.Po2.q.7.7.8m.

7 Vniuocatio & æquiuocatio,respiciunt essentiam,non autem suppositum.Quol.3.41m.fin. * Agens 1.10.12.29.30.48. 88.99.100.

8 Omnis æquiuocatio præsupponit uniuocationem , non autem generatio æquiuoca præsupponit generationem uniuocam,sed econuerso.1a.q.13.5 1m./ Veri.q.10.13.3m. *Analogia 10.13,Angelus 96.113.117.559.565, 607. Anima 1 1 8. Animal 7.Assistere 5.

9 In pure æquiuocis non attenditur ordo, nec respectus,nec similitudo,1.distinct.3 1.q.2 2m./.5.1.cap0.33./ Etli.lec.7.fin. *Causa.E.

10 Oppositum uidetur dicere.2a.q.13.10.4m. Resp. sicut Du0. Du^{m}.557^{m}.

Æqui Æquu

4710.*Commune 5.6.Contradictio 1.Corporalia 7.

11 Nomen speciei,non æquiuoce prędicatur de indiuiduo, & specie.Quol.3.6.d./.Meta.7.le.9.fi. *Ens 22,23.31. Generatio 29 30.

12 Prædicaretur autem æquiuoce de eo, si prædicaretur de eo, inquantum significaret hoc indiuiduum prout huiusmodi. Meta. 7.le.9.fi.

13 Si dicam.Sortes est homo,non æquiuocatur nomen hominis Meta.7.le.9.fi. *Gratia 107.Habitus 80.Ipostħasis 2. Materia 21.

14 Sed si hoc nomen homo imponatur alicui singulari homini, ut proprium nomen,æquiuoce significabit speciem, & hoc indiuiduum.Meta. 7.le.9.fi. *Motus 3.5.&c. Nomen 32. 38. Processio 4. 7. Propter 7a. Recipere 1. Sacrm 126. Sensus 40. Vnum 2. Zelus 7.

¶ Æquum.Affinitas 9.15. Amor 104.Beneficiũ 24 Deus 227. Poa.62.63.Vsura 13.26.124.

Dfia 1 ¶ Equus superbus est nobili, & admiranda pollens audacia, itaque bellum adhuc a remotis odoratu percipiens, hinnit, gaudens interius,exteriusque,ac pedibus terram fodiendo, eam sorbere uidetur, & ad sonitum buccinæ exultat, quasi pugnandi opportunitate percepta. In prælio existens terrore non deiicitur,& (quod est amplius) uulnerum dolore non pellitur.Iob 39.meo.1.&c./.Psal.31.fi.h.

2 Equus incitatur ad coitum iubis, quibus tonsis, libido eius, extinguitur. Iob 39.meo. I. * Vsura 238. 285. 299.

3 Quidam equus perpendens se coiisse cum matre,præcipitans se,mortuus est.22ę.q.154.9.3m.Animal.41.

4 Equi hinnire solent propter libidinem.Iob 39.meo.I.

5 Equus contra morem multorum quadrupedum uelociter salit.Iob 39.meo.K.

Errea ¶ Eraclitus dixit,omnia continue moueri,ac per hoc nihil esse uerum determinate. Meta. 4.le.9.co.2.

¶ Eradicatio. Vsura 126.

¶ Ærarium publicum.Princeps 23.

¶ Erigere.Afflictio.

¶ Eripere.Aduentus 6.8.9.Mors 11.Vnctio 35.

¶ Ermafroditus.Sexus 2.6.

¶ Ermogenes.Iacobus.3.

¶ Erroneum.Apponere 1.Peccatum 324.325. Scolaris. Scrupulus.

Dfia. 1 ¶ Error. Intellectus errat circa prima principia, in speculatiuis & practicis,ut sunt uirtute in conclusionibus, per malam ratiocinationem, non autem secundum se 2. d.39.q.3.1. c.fi./.2m./.4m./.2.c./.Veri.q.16.2./.2o./.3.3m. * Absoluere 30.Adam 29.&c.

2 Error circa prima principia, in speculabilibus & practicis, est grauissimus & turpissimus,22ę.q.154.12.c./. Ma.quæ.3. 13.c.fi.

3 Error in ratione, contingit dupliciter,scilicet per applicationem ad particulare,& propter passiones 2.d.39.q.3.2.5m./.ℨ. 2.co.108./.Veri.quæst. 24.8.c. *Angelus 108.394.Apollinaris. o. Ars 4. Assumere 38. &c. Baptismus 37. 130. 218.

4 Error in iudicio duplex.f.circa finem, & in prosequendo 3. distin.36.1.c. * Canonizatio. Conscientia 13. &c.Corpus 42.Creatura 7.8.

5 Error habet manifeste rationem peccati, scilicet præsumptionis,ferendo sententiam de ignoratis, maxime ubi est periculum.Ma.q.3.7.c.

6 Error quadruplex,circa impunitionem peccatorum.f. quorundam philosophorum,credentium, Deum non habere curam rerum humanarum, aliorum credentium solam fidem sufficientem esse ad salutem, aliorum credentium per sola Christi sacramenta saluari,& aliorum arbitrantium propter sola misericordiæ opera se impune peccare. 1ę.Cor.6.lect.2. meo.D. *Dæmon 8.9.72.&c.102.

7 Error magistri sententiarum circa animam.3.1.5.q.3.2.0. *Deus 199.263.354.Deuiare.

8 Errores græcorum circa fidem.Opus.1.0. *Disputatio 3.Dormiens.Dubitatio 3.Euch.56.69.Eustratius.o. Excommunicatio 11. Fides 23.24.52.53.111.149.150.Finis 126. Geometra 3.

9 Error luciferianorum,qp deus peccauit in luciferi deiectione ℨ.3.co.96.fi.*Gilbertus. Hæresis o.

10 Error luciferianorum.Cirilli,& quorundam latinorum, animam hominis cum corpore,per coitum seminari. Poa.q.3.9. c.prino. *Incontinentia 7.Inebriari.Intellectus 88.Inuocare.2.Ioannes 19.&c.Iudæi 19.&c.Index 5.Iurisdictio.o. Lactantius.o.Lex 14.Liber 13.Liberum 5.Metaphora 7. Officium.

Er Es

1.Oratio 8.9.Origenes.o.Peccatum 87.91.122.139.143.149 192.323.324.325.Plato 2.5.&c.Præceptum 8.139. Prædestinatio 38.Principium 23.27.Prouidentia 8. &c.

11 Error multiplex,in lege Maurorum.ℨ.3.co.65.fi.69./.*Purgatio 1.2.Purgatorium 1.Quantitas 2.Ratio 25.Religio 96. Resurrectio 2.32.Sabbathum 2. Salomon 4. Satisfactio 17. Scolaris.

12 Error in lege Saracenorum,secundum Rabi Moysen, reducentium omnia,in simplicem dei uoluntatem.ℨ.3.co. 97. fi. *Syllogismus 4.Symbolum 2.9. &c.Sinderesis 8.&c. Spiritus 19.Subsistentia 12. Terra 2. Tertulhianus.o. Testis 5.Transumptio. Verbum 74. Veritas 34. Vertigo. Vetustas. Voluntas 64. Christus 28.29.30.

¶ Erubescentia est timor de turpi fiendo. Sed uerecundia est timor de turpi facto.12ę.q.41.4.c./.22ę.q.75.1.1m./. quæstion. 144.2.c./.Veri.quæst.26.4.7m. *Baptismus 238.Confusio, Contumelia 1.3. Resurrectio 9. Reuerentia 1. Timor 37. Verecundia 11.12. Quid.

1 ¶ Eructatio est,ex nimia plenitudine,& repletione.Psal. 44.prino.*Euch.162.196. Causa.

2 Eructatio cordis non potest fieri sine uerbo temporali 2.d. 2.q.2.2.5m./.d.8.4.fi.

¶ Eruditio.Doctor 3.Elephas 1.2.3.Prudentia 83.

¶ Æs.Vsura 19.

¶ Esau. Circuncisio. 26. Hæreditas 2. Iacob 2. Pœnitentia,40.

¶ Esca.Ieiunium 1.&c.

¶ Esdras. Apocripha. Consecratio 20. Encenia. Psalmus 6.

1 ¶ Esse dicitur tripliciter.f.essentia, actus essentiæ, & esse quod significat ueritatem propositionis,quod formaliter est in anima,sed est in re fundamentaliter.1a.q.3.4.2m./.1.d.33. 1.1m./.3.d.6.q.2.2.c./.4m./.Poa.q.7.2.1m./.Quo.9.3.c./. quo. 12.1.1m. *Absolutum 1.Addere 5.&c.Aer 11. Analogia 1.6. Compositio 7.Cooperari 4.Corpus 43.68. Diuisio.

2 Esse quod in sui natura unaquæque res habet,est esse substantiale,& prædicatum substantiale.Sed esse quod significat ueritatem propositionis,prædicatur per accidens.Meta. 5.le.9. fi.d. *Ens 13.15.21.Gradus 1.

3 Esse duplex.f.naturale, & intelligibile. Quolib.9.3.c./. 4m. *Idea 8.12.&c.41.&c.Materia 1.

4 Res habet triplex esse.f.in suppositis,in causis, & in intellectu.1.d.36.q.1.3.2m./.d.38.4.c./.3m./.2.d.12.3.5m.Quol. 7.1. c.*Necessitas 1 6.8.13.16.&c.Persona 16. Quoest 3. Scientia 33.54.55.Species 2.&c.

5 Esse tripliciter terminatur,scilicet secundum durationem totius,uel partium, uel quia recipitur in alio.Primum conuenit corruptibili, secundum successiuis, tertium uero omni creaturæ.1.d.8.quæst.2.1.c. *Veritas 5.9.Vniuersale 8.13. 15.&c.

6 Species rerum habent triplex esse,scilicet in arte dei.i. in uerbo,in intelligentia angeli,& in rebus 1a.q.74.3.2m./. 2.d.12. 3.5m.

7 Esse quod est actus entis,attribuitur dupliciter creaturæ, scilicet proprie,& improprie.Primum attribuitur subsistenti tãtum,secundũ uero aliis.3.d.6.q.2.2.c./.Vir.q.1.2.1m./.Quo. 9.3.c. *Voluntarium 1.9.Christus 189.

8 Esse ab aliquo dupliciter.f.directe, quia agit, & indirecte, quia non agit,quod debet 12ę.q.6.3.c.

9 Esse cuiuslibet rei,& cuiuslibet partis,est a deo immediate. 1.distin.35.3.c./.distinct.36.quæst.1.1o./.d.37.q.1.1.c. 2.d. 18.quæstio.1.2.c./.Poa.quæst.7.2.c. *Abstractio 2. Abstractum 7.Actor 1.Adam 79.Addere 18.Affirmatio 3.4. Agens 50.70.83. Causa

10 Omne quod non est suum esse,participat esse a causa prima, quæ est suum esse.1a.quæstion. 44 1.c./.quæst.61.1.c./.quę. 75.5.4m./.quæst.104.1.c.fi./.12ę.quæst.3.7.c./.ℨ.2.co. 15.4m. /.Lio.3.co.65.4m./.Phy.8.lec.21.fi.c.A.Deus 1. *Amor 22. 31.196.Animal.4.38.Antecedens 2.Appetitus 3.28. Appropriatio 21. Beatitudo 3.61. Beneficium 2.4.10.11. Bonitas.4.77.84.92. 144. 177. Causa 24. 35. &c.46. &c. 85.96. 111.112. Cognitio 24.60. Comparatio.4. Conceptio 18. Conseruatio.o.

11 Deus dat esse,aliæ uero causæ determinant illud. 2.distinct. 1.quæstion.1.4.c./.ℨ.2.co.21.3m.Lib°.3.co.66.5m./.Poa.quæ.3.1.c.fi.

12 Solus deus dat esse 2.distinct.8.5.3m./.distinct.15. quæstion. 1.2.c. * Consilium 3.Cor.2.Corruptio 4.Cultus 6. Currere. Defectus 2.12. Delectatio 95. Deliberatio. o. Dæmon 88. Demonstratio 4.&c.10.&c.Desperatio 2.5.Deuotio 13.

Es Es

13 Esse per creationem,causatur a deo,nullo agente mediante sed mediante forma,quæ est principium ipsius esse, Veri.q. 27.1.3m./.Poa.q.3.1.6.21m./. Virt.quæst.2.1.13m.Agens 12. Dimensio 10.&c.Dispositio 48.&c.Distantia 4.7.8. Dolor. 19.Domus 2.

14 Forma dicitur esse principium essendi,quia est complementum substantiæ, cuius actus est esse. Con. 2. co. 54.i* Effectus 10.

15 Forma non potest esse principium essendi,nec operãdi, nec cognoscendi,cessante actione dei.Potentia q.5.1.18m. Actio 13. *Elementum 1.26.Æquiuoca.6.Æternitas 1.9.&c.30. &c.39.&c.Euch.2.103.Æuum 3.9.Facere 3.7.Fatum 5. Fieri 2.14.15.20.21.

16 Esse est proprius effectus dei.1a.q.8.1.c./.q.45.5.o./. q.65.3. c./.12ę.q.66.5.4m./.ℨ.2.co.21.8./.22.1m./.co.40.fi./.42.7m./. 85.4m./.Lio.3.co.66./.Veri.q.5.9.7m./.Poa.q.3.1.c.fi./. 4.c./. 7.c./.8.19m./.q.7.7.c./.10m./.Quol.12.6.fi./.Hæ.4.le.2.meo. C.Agens 4. * Filiatio 8.11. Fortuna 8. Generatio 3.22. Genus 5.Gradus 1.Gratia 5.49.128.134. Idea 8.Imperfectio 4.In 3.&c.7.&c.18.&c.Indiuiduum 11.12. Instans 2. 7.13.18.Intellectus 63.96.137.158.Iudicium.8.Lex 24.25. Liberalitas 18.Lumen 1.&c.Malum 7.&c.15.&c.Materia 5. &c.25.31.&c.42.

17 Nihil præter deum est causa ipsius esse.ℨ.2.co.2.1.4m.*Mathematica 1.4.Mensura 12.Missio 4.Mors 15.

18 Oppositum uidetur dicere a simili 1a.quæstio. 32. 1.2m./.q. 45.5.o./.quæstion.65.3.3m./.4.diff.5.quæstion.1.ar.3 quæst. 3.c./.1m./.Con.2.co.20.4m./. Potentia q.3.4.c./. 10. 20m./. Ma.q.16.9.3m. Respo ficut dubio 504. *Natiuitas 4. Naturale 1.

19 Nihil præter deum,est causa ipsius esse, nisi instrumentaliter,in uirtute dei.ℨ.2.co.21.4m./.Lib°.3.co.66.67.1m./.Ver. quæstio.5.9.7m./.potentia quæstio.3.1.c./.4.c./.7.c./.8.19m. /.quæstion.7.2.c./.Ma.quæstion.16.9.2m./. Quolib. 12.6.c. fi. * Nonens 4. Obscuritas. Occidere 13. Oppositio 7. Opus.1.Pars 9.41.&c.Participare 4. &c. Particulare. Pœna 89.

20 Nullus rei totum esse principiatur ab aliqua creatura 2.d. 1.quæstion. 1.4.c./.ℨ.3.co.66. * Perfectio.2.43. Persona 11.30.

21 Nulla res habet potestatem supra suum esse. Potentia quę. 6.7.4m. * Potentia 50. Prædicamentum 2.3. Prædicari 11.

22 Oēs causæ conueniunt i hoc,quòd causant esse.Con.3o.co. 66.2m./.67.1m./.Potentia quæstio.7.2.c./.10m./. Metaphys. prino.lect.6.prino. * Prescriptio. Principiatum 1.Principium 9.12.17.&c.Priuatio 1.17.20.Propter 4.5. 6. Quantitas 5. Quiescere 1.Ratio 12.31.Regnum 4.Relatio 4.6. 7.9.&c.53.58.59.Relictum 1.&c.12.Sensualitas 6. Separatio 1.2.

23 Quædam creaturæ largiuntur aliis esse, & bonitatem. 2.di. 9.1.3m.Veri.q.5.8.c./.9.7m./.Poa.q.3.4.c./.8.19m. *Signũ 6. Species 3.&c.Speculum 6.Spes 78.Subiectio 7. Substantia 4.8.9.12.13.29.Trinitas 1.

24 Agentia inferiora,sunt principia essendi,quo ad inchoationem,non aũt absolute.Poa.q.5.1.5m. * Verbum 57.&c.77. Virtus.75.92.104.176.181.220.Visus.5.6.Vita.7.Voluntarium.9. Voluntas.21.23.59.

25 Agentia inferiora, sunt causæ rerum, quo ad fieri, non autem quo ad esse, nisi per accidens.1.d.37.q.1.1./. Con.2.co. 21.9m./. Poa.q.5.1.4m. Agens 7. * Christus 6.18.26.36. 39.66.123.189.

Ima. 26 Forma non est,nec fit,nec creatur,nisi improprie 1a. q.5.5. 2m./.q.9.2.3m./.q.45.4.8.o./.q.65.4.c./.q.75.6.c./.q.90.2.c./. q.91.2.c./.q.110.2.c./.q.118.1.c./.12ę.q.110.2.3m./.3a.q.35. 1.c./.3m./.2.d.1.q.1.4.c./.4m./.d.17.q.1.2.4m./. d.18.q.2.3.c. /.3.d.6.q.2.2.c./.d.8.2.o./.d.28.1.c./.4.d.5.q.1.a.3.q.3. 3m./. d.10.1.4m./.ℨ.2.co.18.fi./.co.43.3m./.Lio.3.co.69./. Libo.4. co.48./.Veri.q.9.1.5m./.q.17.3.9m./.Poa.q.3.1.12m./. 8. c./. 3m./.9.c./. Ma.q.1.1.6m./.q.7.2.7m./. Vnio. 4.c./. Vir.q.1.2. 1m./.11.c./.q.22a.12m./.20m./.Spũ.2.8m./.3.12m./.Quol.3.6 c./.Quol.8.uel.9.q.5.1.c./.2m./.Opus.37.c.o.4./.Met.7.lec.7 prino.2.A./.Lec.8.o. * Actio.59.60.105.115.

27 Omne esse, est ab aliqua forma.1a.q.42.1.1m./.1.d.17.q.1.1. o./.3.d.6.q.22a.1m./.Con.2.co.53./.Ver.q.27.1.3m./.Poa.q.3 16.2.1m./.Quol.3.1.c./.Spũ.2.3.c./.Anima.14.c.prino. * Actualitas.2. Actus.2.3.17.53.&c.71. Adam.79. Addere.18. Agens.4.5.17.18. Amicitia.32. Artificiale.1.&c. Augmentũ 17.Blasphemia.24.27.Bonitas.89.144.

28 Esse consequitur per se ad formam.Con.2.co.54.2m./. Anima.14.c.prino./.14m.* Character.14.&c. Caritas.47.66.&c. 29 Ipsum esse,nihil aliud adiunctum habere põt, similiter nec aliqua forma.1a.q.3.6.7.c./.Có.1.co.39.prino./.Poa.q.7.4.c. * Celum.1.3.11.12.68.72. &c. 137. 147. Comprehendere. 3. Constitutio Contingens.3. Diffinitio.6.27.&c.Dimensio. 10.&c.

30 Esse non est forma.1.d.17.q.1.2.5m./.Con. 2. co.53. * Essa. 10. 17.Euch.2.77.84.99.103.110.118.&c.138.139.140. Exemplar.5.Experientia.2. Falsitas.3.&c. Fatum.5.Figura.2. Fomes.8.13.&c.

31 Forma comparatur ad esse, sicut lux ad lucere, vel sicut albedo ad album esse.&c.2.co.53.

32 Primus effectus formæ, est esse,secundus vero operatio.1a. q.42.1.1m./.12ę.q.111.2.c./.1.d.7.q.1.1.2m./.d.42.q.1.2.2m./ 2.d.27.1.3m.

33 Esse est actus ultimus, participabilis ab omnibus,nihil participans. Anima,6.2m.

34 Esse & bonum cõmunter., est simplicius quàm essentia, quia est cõmunius. Veri.q.2.1.5.6m.Bonitas.84.

35 Esse est prius omni alia participatione & omni alio nomine dei. 1a.q.5.2.o./.1.d.8.q.1.1.3.c./. Poa.q.3.4.c./.8.19m./. Opus. 37./. Causis.lec.4.o. *Forma. 11.21. 36. &c.44.50. &c. 68.77.&c.88.111.117.123. 124. 136. &c.146. &c.167. 173.&c.

36 Et est nobilius.1a.q.4.1.3m./.2.3m./.12ę.q.2.1.2.2m./.1.d.17.q. 1.2.3m./.q.2.2.b.2./.Veri.q.20.2.3m./.q.22ę.6.1m./.11.16m./ Poa.q.7.2.9m./.Dion. 5.lec.3.* Generatio.2.&c.17.29. Gratia.3.5.48.128.147.

37 Imo illud quod est cõmunius predicatione, est imperfectius minus cõi.veri.q.7.6.7m. Respon.dubio.559o. Dum.559m.

38 Ab eadem forma vel essentia, est esse immediate, & operatio mediante potentia. 1a.q.5.4.2. 2m./.3a.q.19.1.4m./.1.d.7.q. 1.1.2m./.Veri.q.27.5.17m.*Essentia. 4.Habit°.31.42.&c.44. 62.Hæresis. 121. 138.Honor.6.Idea.C.Imperfectio.4.

39 Esse est formale, respectu oĩum quæ in re sunt. 1a.q. 8.1. o./.Con.1.c°.23.prino./.Poa.q.7.2.9m./.Spiritu.8.3m.

40 Omnis forma potest inesse,non quòd a se hẽat esse,sed quia est formale principium essendi.Ver.q.21.4.6m.

41 Esse vt est actus & principium formale,est prius forma. Sed secundum inhærentiam & fieri est econuerso. Opus.37.

42 Idem est esse formæ, materiæ, & compositi. 12ę.q.4.5.2m./. 2.d.1.q.2.4.2m./.Ente.2.fi.f. * Incipere 1.2.4. Indiuisibile. 1. In.o.Instãs 2.7.&c.Intellectualis 2.Intellectus 129.140 156.197.141.&c.265.269.296.

43 Si aliqua forma vel natura non pertinet ad esse personale, illud esse nõ dicitur esse personæ simpliciter,sed secundum quid. 3a.q.17.2.c.

44 Esse capitatum,& esse corporeum, & esse animatum, pertinet ad personam Sortis. Sed ex his non fit nisi vnum esse in Sorte.3a.q.17.2.c.

45 Oppositum videtur dicere. 2.d.12.4.c./.ℨ.2.cap°.88./. Meta.5,lec.21.prino.2.Respondeo,Dubio.560. Dum.560m.

46 Si post constitutionem personæ, adueniant ei aliqua membra,non accrescit ei aliud esse, sed sola relatio ad hęc.3a.q. 17.2. c. * Iustificatio. 14. Liberum. 29. Locus. 1. 14. &c. Lumen. 11. Macula.8.11. &c. Malum.13. &c. Mathematica.1.4.

47 Esse secundum se, non est finitum, nec infinitum, quia non est quantum, nisi inquantum subiacet motui, vel vt est rei quantæ.Phy.8.lec.21.fi.c./.Cę.lect.6.prino.a D.&c. *Meritum. 52.86.91.95.96. Motus. 27.42.79.81.89.&c. Mundus.5.7.13.&c.

48 Formæ naturales & artificiales, habent duplex esse, scilicet in actu, in materia, & in potentia actiua artificis. 1.d. 36.q.2.1.c.

49 Forma generalis,post mutationem,manet secundum rationem,& non secundum esse,spiritualis autem neutro modo. 4.d.12.q.1.artic.1.q.3.2m./.Verit.q.1.6.c. *Mutatio 5.&c. Mutatum. Natiuitas.4. Necessitas.5.8.12.&c.16.&c.Nobilitas.2.&c.Nomen.18.

50 Esse permanentium, non est diuisibile,nisi per accidens,scilicet inquantum coniungitur motui. Poa.q.5.1.2m.

51 Quælibet forma dat esse tale suo subiecto, si perfecte sit in eo,non autem aliter.ℨ.2.co.50.4m.

52 Esse est maxime intra rem, secundo forma, tertio materia. 1a.q.8.1.c./.q.105.5.c.fi./.2.d.1.q.1.4.c.fi./. Poa.q.3.7.c./. Anima 9.c.prino./.Opusc.41./.He.4.lec.2.to.4o. *Notum 7.8.Obedientia.22.Operatio.12.38.39.48.

Es

53 Forma manente, oportet rem esse, quia per eam substantia fit proprium susceptiuum ipsius esse. Con.2.c°.55.1m./.5m.

54 Potentia ad esse accipitur ex parte materiæ. Potentia q.5.4.1m. Ma.2. * Peccatum 367.368.400. Perfectio 15.&c.82.&c.

Duᵐ.561ᵐ 55 Oppositum uidetur dicere.4.dist.2.quæstion.2.arti.1.quæst.1.2m. Respondeo dubio 561°. * Perse.5.6. Persona 11.14.&c. Posse.1.2. Potentia 7.28.29.35.38.46.47.50.56. Præscriptio. Processio 6.22. Prudentia 56.58. Qualitas 1.12.

56 Potentia ad esse, accipitur secundum modum potentiæ passiuæ, quæ est ex parte materiæ, & potentiæ actiuæ, quæ est ex parte formæ. Poª.q.5.4.1m.

57 Nulla forma intelligitur in actu, nisi per hoc, ꝙ habet esse. Non aũt ut est in potentia materiæ, uel in uirtute agentis, uel in intellectu. Poª.q.7.2.9m.

58 Sicut potentia ad qualitatẽ, non est aliquid extra genus qualitatis, ita potentia ad esse substantiale, non est aliqd extra genus substantiæ. Phy.le.15.prin°.

59 Sed esse est actus formę, & essentiæ, & suppositi. 1ª.q.3.4.c./.1.d.33.1.1m./.d.37.quæstion.1.2.c./.quæstion.3.1.c./.2.d.3.quæstio.1.1.c./.5.2.c°.52./.Potentia quæst.5.4.3m./. Vnio.1.10m./.Quolib.2 4.c. *Quiescere 1.Rectitudo 5.Reflecti Scientia 33.

60 Nec esse comparatur ad alia, sicut recipiens ad receptũ, sed econuerso, quia est actualitas oium 1ª.q.3.4.c./.q.4.1.3m./.q.5.1.c./.Poª.q.7.2.9m.

Duᵐ.562ᵐ 61 Immo semper illud quod substernitur in rebus, est communius quam id quod informat, & restringit ipsum, sicut esse, quàm uiuere. 1ª.q.65.3.c. Respo.dubio 562°.

62 Quantum unicuique inest de forma, tantum inest ei de uirtute essendi. Potentia q.5.4.1m. * Scriptura 8.9.21. Semen 18.&c.

63 Virtus essendi, non pertinet tantum ad potentiam passiuã, id est materiæ, sed magis ad potentiam formæ. Cæ.lect.6.prin°.a.E. * Sensus 13. Similitudo 9.11.12.27. Spirituale 4.7. Status 8. Subiectum 6.7. Subsistentia 7. Tempus.E. Verbum 14.

64 Quælibet forma substantialis dat esse simpliciter, & quælibet forma accidentalis dat esse ẽm quid. 1ª.q.76.4.8.c./.qu.77.6.c./.2.d.18.q.1.2./.Aia.2.le.1.me°.d.H./.Opuscu.29.fi. *Virtus 49.&c.176.181. Vita 70. Vitium 1. Vniuersale 4.&c. Voluntas 43.46. Vtile 5.8.

Essentia. 65 Esse consequitur principia essentialia, sicut operatio uirtutem 2.d.15.q.3.1.c./.2m./.3.d.6.q.2.2.c. *Anima 3. Accidens 13.

66 Quodquid est, est principium demonstrandi an est simpliciter, & quia hoc est.3.d.24.ar.1.q.2.2m. * Augmentum 17.

Duᵐ.563ᵐ 67 Immo quodquid est sequitur quæstionem an est. 1ª.q.2.2.2m./.Post.le.2.co.2. Respo.sicut du°.448°.

68 Vnius rei, est tantum unum esse essentiale 2.d.1.q.2.4.2m./.d.18.q.1.2.c./.3.distinctio.6.quæstio.2.2.c. *Bonitas 4.84.92.157.

69 Vnius personæ est tantum unum esse personale, sed multa secundum quid. 3ª.q.17.2.c./.q.19.1.4m./.Quol.9.3.c. *Cõpositio 7.

70 Esse & posse æternarum rerum non est totum simul, sed successiue. Op.9.ar.48. *Contrarium 2.18.22.38.40.41.

71 Esse compositi, quod natura ex suppositione materię producit, operationi naturæ subiicitur. 4.q.11.q.1.ar.3.q.1.c. *Cõtritio 6.14.

72 Quicquid est in aliquo præter essentiam eius, oportet esse causatum, uel a principiis essentialibus, uel ab extra. 1ª.q.3.4.c. *Cooperari 4.

73 Esse pertinet ad hyposthasim, sicut ad illud qđ habet esse. Sed pertinet ad naturam, sicut ad illud quo aliquid habet esse. 3ª.q.17.2.c.1m. *Deitas 5. Demonstratio.4.&c.10.&c. Differentia 8.13.21.

74 Substantia completa, est proprium susceptiuum ipsius esse. Con.2.c°.54.4m. * Definitio 1.25.28.&c.43. Ens 5.15.21.22.

75 Esse simpliciter, est superius ad esse hominem. 3ª.quæ.16.9.2m./.Meta.5.lect.9.fi.d.fi. * Æquiuoca 6. Essentia 5. Figura 2.

76 Esse non est genus, nec de significatione alicuius generis. 3.distinct.11.2.2m. Genus 5.23. Gratia 3.128.134. * In 3.&c.18.&c.

77 Immo ens est de ratione ois entis 12ẽ.q.94.2.c./. Quol.2.3.c./. Meta.4.lect.1.prin°.a./.lect.4.me°.c. Respo. sicut dubio 300°. Duᵐ.664ᵃ

78 Esse non potest esse cõe per modum generis, cum singula cõtenta in genere differant, ẽm esse. 4.d.12.q.1.ar.1.q.1.2m./.Poª.q.7.3.c.prin°. *Infinitum 2.&c. Instrm 17. Intellectus 63.64.103.&c.113.138.269.

79 Oppoᵐ uř dicere 12ẽ.q.94.2.c./.Met.4.le.1.pr°.a.le.4.m°.e. Respo.sicut dubio 513°. Duᵐ.565ᵃ

80 Nulla res est in genere, ẽm esse suũ, sed ratione quidditatis suæ, quia esse cuiuslibet, est ei proprium, & distinctũ ab esse cuiuslibet. Sed ratio substantiæ potest esse communis. Potentia quęst.7.3.c.prin°. *Perfectio 4.16.&c. Persona 11.14.&c.

81 Esse & quod est, tripliciter differunt. Ekdo lect.2. Quo est. Qualitas 1.12. Quantitas 5. Quodest. Quodquidest.

82 Esse oĩum, non est unius speciei 4.d.12.q.1.ar.2.q.3.c. *Ratio 12.31. Veritas 5.6.9.13.

83 Impossibile est unam rem habere duplex esse substantiale. 1ª.q.76.3.c./.4.b./.c./.q.77.2.3m./.3ª.q.17.2.c./.2.d.18.q.1.2.c./.Virt.q.1.11.c./.Quol.9.3.c. *Vita 2.3.7.24. Viuere 1.3. Vnitas 3.8.24.

84 Ad probandum aliquid esse, oportet uti pro medio quid nominis, non autem quid rei, quia sequitur quæstionem an est 1ª.q.2.2.2m./.3.d.24.ar.1.q.2.2m./.Trin.23.c./.Poster.lect.2.prin°.a.F.

85 Immo oportet scire, quid rei. Trin.23.c. Respo.sicut dubio.448°. Duᵐ.566ᵃ

86 Esse rei, est accidens & perfectio eius & non est eius essentia 2.d.3.q.1.1.c./.6m./.Poª.q.7.2.9m./.Op.42.c°.5.fi./. Accidẽs 11.inf.Op.72.q.14.

87 Immo esse rei, non est accidens eius. Poª.q.5.4.3m./.Phy.le.15.prin°. Respo.du°.567°. Duᵐ.567ᵃ

88 Esse rei non dicitur accidens, quasi sit in genere accidentis, si loquamur de esse substantiæ. Est.n.actus essentiæ. Sed est accidens per quandam similitudinem, quia non est pars essentię, nec est de ratione rei, sicut nec accidens est de ratione rei. Poª.q.5.4.3m./.Op.42.c°.5.

89 Esse rei, quãuis sit aliud ab eius essentia, non tamen est intelligendũ, ꝙ sit aliquid ei superadditũ, ad modũ accidentis, contra Auicennam, sed quasi constitutũ per principia essentię. Met 4.le.2.me°.c.D.

Creatura. 90 In qualibet creatura differũt esse, & essentia, operatio & potentia, uel uirtus operatiua. 1ª.q.54.1.2.3.c./.q.77.1.c./.qu.79.1.c.

91 Oppositum uidetur dicere. 1.quęstio.3.3.c./.3.d.3.quęstio.1.3.0. Respondeo sicut dubio 114°. Deus 19. Actio 1. *Accidentaliter 3. Duᵐ.568ᵃ

92 Esse cuiuslibet creaturæ est determinatum ad unum secundum genus, & secundum speciem. 1ª.q.54.2.c. *Actus 19. Agens 60.

93 De nulla creatura, est per se notũ eam esse. Veri.q.10.12.c. *Amor 61. Animal 4.37.

94 Omnis creatura plus habet de non esse, quam de esse, quia de non esse habet infinite, de esse aũt habet finite. Veri.q.2.3.16m. Comparatio 4. *Appetitus 3.95. Assimilatio 10.17. Assistere 2.5. Bonitas 84.92.144.147.

95 Inclinatio cuiuslibet creaturæ ad esse, est tm̃ p essentiã, nõ autem inclinatio ad extra 1ª.q.59.2.c./.1m.

96 Habens intellectũ, cognoscit & appetit esse simpliciter, non aũt bruta, sed ut nũc. Con.2.c°.54.fi./.78.4m./.81.3m./.Ethi.lect.10.fi.

97 Impossibile est ꝙ esse alicuius creaturæ, sit causatũ ex principiis essentialibus eius. 1ª.q.3.4.c. * Creatura 5.6.18.23. Cultus 6.7.17.18. Defectus 2.12. Delectatio 82. Distantia 7.8. Æternitas 19.&c. Falsitas 16.23. Finis 18.71. Gratia 48.49. Idea 8. Imperfectio 4. Indiuiduũ.11.12. Intellectus 7.&c. Mensura 12. Perfectio 8.

98 Esse creaturæ, comparatum deo, secundum ęquiparantiam, est quasi nihil, sed ut ad causam, totum est a deo. 1.distin.8.L.1.me°.K./.Veri.quęstio.2.3.18m. Comparatio 4. *Posse.1. Suppositum 7.8.13. Terra 3. Vestigium 8. Vita 2.24. Vocatio 1.

99 Esse creaturæ, non est per aliud formaliter & intrinsece. Sed exemplariter & effectiue, est per esse dei. 1.d.8.quęstion.1.2.2m.

1 ¶ Essentia est illud, quod significatur per definitionem. 1ª.q.3.3.c./.q.29.2.3m./.Quo.2.4.c./.Quo.3.4.1m.fi. Ente 1.me°.

Es

me°.c./.c°.2.me°.1.7.fi.g./.Meta.7.lect.5.fi. * Absoluere 33. Abstractio 17.&c. Accidens 26.29.117. Actio 106. Actus 25.200.

2 Essentia est pars essentialis naturæ 2.d.3.1.quęstiona.1.b.a. * Adam 1.&c.16.18.80. Addere 15.18. Adiectiuum 11.&c. Agens 109.

3 Essentia est illud, cuius actus est esse 1ª.quæstion.39.2.3m./.1.distin.23.1.c./.5.c°.53./.Potentia quæst.5.4.3m./. Ente 2.med°.f.

4 Essentia non est principium actus, nisi mediante aliquã potentia 2.d.31.q.2.2.4m. Esse 38. * Alius 2.3. Amor 58. Appropriatio 1.4.5.9.15. Ars 30. Assumere.o. Attributa 11. Beatitudo 4.24.&c. Bonitas 84.92.151.&c. Charitas 16. Causa 29.90. Circunscribi. Clauis 2.4.14. Cognitio 4. Cõpositio 13.14. Confessio 90. Coniunctio 10.

5 Essentia, & natura sunt idem re, & differunt ratione, quia essentia est principiũ essendi, sed natura est principiũ operationis 1ª.q.39.2.3m./.Ente 1.fi.c. *Contritio 3. Corpus 10. Creatio 26.31. Creatura 2. Datio 26. De 2.4.&c. Dæmõ 88.96. Descendere 3. Dicere 9. Dici 1. Dña 14. Differre 4.5. Definitio 1.3.26.34.35.36.47.48. Dimensio 5.7. Dispositio 9.10. Distinctio 24.&c. Diuisio 16. Donum 37. Duratio 4.10. Ens 1.2.4.27.36.

6 Essentia, ut essentia, non est una, nec plures. Ente 4.prin°.d. *Æqualitas 22.23. Æquiuoca 7. Experientia 11. Femininũ 0. Fide 8.121.135. Finis 19. Forma 40.67.172. Fruitio 13. Generatio 69.71.&c. Genus 11.12.16.25.26.35. Gratia 15.92. Habitus 79. Hæresis 101. Homo 8. Humilitas 12. Imago 27. Imprudentia 2.

7 Quando uariatur aliquid de essentia rei, non est eadem res numero 4.d.22.q.2.ar.3.q.2.c. *In 12.&c. Indiuiduum 2.3.11.12.28. Infidelis 8. Infinitum 2.7. Instans 11. Intellect⁹ 2.3.21.&c.38.111.114.122.129.185.193.195.211.270. Hyposthasis 6. Lex 59. Liberum 23. Locus 20. Lux 12. Magis 1. Malum 3 Medium 16. Motus 14 80.81. Multiforme.o. Natura 20.21. Nomen 40.42.45.46. Notitia 5.6. Nuptiæ 2. Omissio 7.

8 Essentia in abstracto, non est genus, nec species, nec differentia, sed est principium eorum. Ente 4.prin°./.Meta.7.lect.2.prin°.a fi./.Lect.5.fi. * Operatio 1.40. Oratio 15.66. Ordo 34.60.62. Pars 30. Participare 3.4.11.12.13. Peccatum 337.

9 Essentia noĩe abstracto, significat ut pars, sed in concreto significat ut totũ 1ª.q.3.3.c./.1.d.23.1.c./.d.25.1.3m./.Quo.2.4.c./.Quol.9.2.1m./.Met.7.le.5.fi. * Perfectio 16. Per se 2. Poª.38. Prædestinatio 4. Prædicari 9.10.35.38.&c. Præsentia 1. Priuatio 18. Processio 12.14. Propositio 18. Proprium 4.

10 Essentia, unitas, ueritas, & bonitas denominant seipsa, ea rõne, quia unũ uerũ, & bonũ consequuntur ad ens. Poª.q.9.7.c.fi. *Prudentia 8. Punctus 2. Ratio 6. Resibile. Sapiẽtia 41.43. Scientia 1.11.115.

11 Habens naturam, uel essentiam, uel formam, põt habere aliquid extraneum sibi coniunctum. Sed nulli essentiæ vel naturæ, uel formæ hoc conuenit. Poª.q.7.4.c.prin°. * Schisma 7. Spes 49. Spirituale 1.6.12. Substantia 1.&c.9.&c.25.&c. Timor 51.55.59. Totum 1. Verbum 10.11.12.21. Veritas 5.6.25.28. Virtus 1.&c.78.150. Visio 6. Vita 1.7.33.46 47.77. Vnitas 1.2.37.46.&c. Voluntas 1.3.4.83. Christus 61.122.129.145.153.

12 In compositis essentia significat compositũ ex forma & materia in communi 1ª.q.29.2.3m./.1.d.23.1.c./.1m./.Poª.q.9.1.6m./.Quol.2.4.c.. Ente 2.me°.f.c°.5.prin°.d./.Met.7.le.9.me°.c./.Li°.8.le.3.prin°.a. *Deus 33.

Quid. ¶ Essentiale. Appellatur aliquando essentiale, id quod nũquã essentiam rei derelinquit. Ver.q.20.2.4m.fi. * Accidens 110. Actio 86. Actus 16.157.158.190.199. Adiectiuum 11.&c. Agens 67.105. Amor 1.&c.17.&c. Angelus 182.226.228.294.409. Annihilatio 5. Appropriatio 1.4.5. Attributa 12. Aurea. Beatitudo 71.72.73.76.80.81. Bonitas 82.85.156.232. Charitas 15.51.74.77.135.148. Causa 32.&c. Cælũ 64.157. Clauis 2.4.14. Constantia 5.8. Contemplatio 1.2.5. Corruptibile 1. Damnatio 26. Datio 22. Deitas 1. Delectatio 6. Dæmon 125. Deus 18.39.42.414 &c. Dicere 4. Dictio 1. Dña 4.18.&c. Difficile 16. Euchª.161. Fides 1.9.38. Forma 40. Fructus 1. Generatio 84. Gratia 9.10.118. Habitus 3.25. Hæresis 41.42. Idem 7. Imprudẽtia 2. Intellectus 144. Liberũ 6.23.29. Matrimonium 31.33.73. Meritum 48.54.71.80.81.111. Peccatum 1.5.311. Pœnitentia 11. Perfectio 26. Per se 2. Persona 29. Prædicari 9.10.12. Præmium 2.3.4. Priuatio 18.19. Proprium 10. Propter 6. Prudentia 6.8.92. Psalmus 10. Pulchritudo 10. Quiest.3. Recipere 7. Religio 69. Superbia 33. Timor 51.55.59. Verbum 10.11.12.21. Virginitas 8. Viuum 2.

¶ Est. Sum. Verbum 77.

¶ Æstas. Apis 3. Æquinoctialis 2.

¶ Æstimare. Diffidentia. Præceptum 139.

Rationis. 1 ¶ Æstimatio rationis, semper corrumpitur in peccante in uniuersali, uel in particulari, per delectationes, & alias passiones 22ẽ.q.162.4.1m./.2.d.21.q.2.2.5m./.Ve.q.15.3.6m./.Ma.q.8.4.1m.

2 Æstimatio falsa de particulari agibili, est ex tribus.s.ex passione, habitu uitii, & ignorantia uniuersali. Contra primum est recta æstimatio finis. Contra secundum, est sanitas alicuius potentiæ. Contra tertiũ uero, est rõ in contrariũ. Veri.q.24.10.11.c. *Accusatio 17. Amor 172. Angelus 354. Aial 44. Appetitus 93. Aureola 25.

3 Passiones animæ, non ita corrumpunt æstimationem speculatiuam, sicut practicam 3.d.37.1.1m. *Bonitas 171. Causa 14. Conceptio 11.42. Damnum 4. Delectatio 30.37.55. Dæmon 26.44.45. Desperatio 1. Diffidentia. Æstimatiua.o. Falsitas. Fides 101. Hæresis 11. Honor 29. Ieiunium 36.37. Instinctus. Intellectus 301. Inuidia 1. Nemesis 2. Pctm 144. Perfectio 83. Præceptũ 139. Prœciũ. Præsumptio 11. Prophetia 34. Prudentia 24. Ratio 52. Restitutio 15. Securitas 4. Senectus 3. Sensualitas 9. Spes 32.34.36. Superbia 6.33. Suspicio 4. Voluntas 75. Vsura 140.146.

Quid. 1 ¶ Æstimatiua. Vis æstimatiua, est potentia apprehensiua conuenientis & nociui. Ideo comparatur ad appetitum sensitiuum, sicut intellectus practicus ad uoluntatem 1ª.q.78.4.c./.distin.24.quæst.2.1.c./.3.d.26.quæ.1.2.c. * Anima 265.

2 Æstimatiua participat aliquid rõnis. Ideo est suprema potẽ partis sensitiuæ 3.d.26.q.1.2.c./.d.35.q.1.ar.2.q.2.1m./.Ver.q.25.2.c.fi. Aia 265. * Aial 45. Appetitus 57.58. Elephas 3. Intellectus 175.288.

3 Æstimatiua nullũ indiuiduum apprehendit, inquantũ subsistit naturæ cõi, sicut cogitatiua in hoie, sed tantum, ut est principium, uel terminus actionis, uel passionis bruti 1ª.qu.78.4.5m.fi./.Anima 2.le.13.fi.

4 Æstimatiua apprehendit rõnẽ conuenientis, & nociui, quã sensus exterior non apprehendit 3.d.17.ar.1.q.2.2m./.Ver.q.25.2.c. *Sensualitas 3. Sensus 29.

¶ Æstiualis. Tropicus.

¶ Æstuare. Paradisus 10.

¶ Æstus. Accidia 12. Æquinoctialis 1. Ignis 20.

¶ Esuries. Beatitudo 135.151.&c. Cete 7.10. Saturitas.

¶ Esus. Agnus 5. Aial 74. Caro 6. Circuncisio 33. Ieiunium 40.&c. Sacramentum 124.&c.

Mundi. 1 ¶ Ætas. Ætates mundi sunt sex, ad similitudinem sex ætatum hominis.s.prima, infantia mundi, ab Adam usque ad Noe, in qua fuit humani generis institutio & lapsus. Secũda, pueritia, a Noe, usque ad Abraham, in qua fuit humani generis destructio per diluuium & renouatio. Tertia, adolescentia, ab Abraham usque ad Dauid, in qua fuit circuncisionis & legis institutio. Quarta, iuuentus, a Dauid usque ad transmigrationem Babylonis, in qua lex floruit sub regibus & prophetis. Quinta, senectus, a trãsmigratione Babylonis, usque ad Christum, in qua fuit populi captiuatio, & liberatio. Sexta, senium, a Christo usque in finem, in qua est humani generis redemptio 4.d.40.L.fi./.Psal.6.prin°.a.E./.Psa.36.me°.s.C.

2 Ætates assignantur mundo, quo ad statũ, quia sic transibit, antiquat & senescit, non aũt ẽm substantiã, quia sic durabit in perpetuum 4.d.40.L.

3 Non oportet, quòd æquali numero annorum, ætas humani generis in mundo compleatur, sicut nec ætas unius hominis, quia ultima ætas hominis, quandoque tantum habet, quantum omnes primæ ætates 4.d.40.L.fi./.Psa.6.prin°.a.E./.Psal.36.me°.l.C.

4 Ætates mundi sunt sex.s. ab Adam usque ad Noe, a Noe usque ad Abraham, ab Abraham usque ad Dauid, a Dauid usque ad transmigrationem Babylonis, a transmigratione Babylonis, usque ad Christum, & a Christo usque ad finẽ mundi, currunt simul sexta & septima ętas.s. quiescẽtium, & laborantium. Et post has, erit octaua ętas resurgentium 4.d.40.L.fi./.Psa.6.prin°.a.E./.Psal.36.me°.l.C. *Adam 93. Circũcisio 12. Cõfirmatio 11.19.20. Corpus 75. Ieiuniũ 26. Infidelis 5. Innocentia 7. Ioannes 13.

5 Ætates distinguuntur secundum diuersos effectus notabiles in quos natura proficit, quos prius facere non poterat 3.d.29.ar.8.q.1.c./.4.d.40.L./.He.9.lect.5.fi.I. * Iuuentus.o.

Ma-

Æt

Matrimonium 105.107.108.109. Ordo 86.c. Paruuli.o. Par nus 1.

6 Ætas ecclesię quadruplex.s. pueritia in Abel, Iuuentus in patriarch s, Senectus in apostolis, Senecta uero, in fine mundi. Psal.36.meº.f.C./.He.9.le.5.fi.I. *Resurrectio 31. Senectus.o. Sponsalia 6.7. Status 6.14.15. Testamentũ 6. Christus 171 196.198.202.

¶ Æternale. Visio 10.

Quid. 1 ¶ ÆTERNITAS est interminabilis uitę, totam simul, & perfecta possessio 1. q.10.1.0./.1.d.8.q.2.1.0./. d.19.q.2 1.0./. Potentia quæst.3 14.10^{m}./.Causis.lect.2. prinº. *Accipere 4. Alleluia. Amalechitę. Angelus 3.5.&c.24. Anima 197.200.

2 Æternum quandoque sumitur pro diuturno 22ę.quæ.164. 2.6^{m}. *Annihilatio 6. Assimilatio 7. Auersio 9. Auctoritas 2.

3 Æternitas inuestigari dẽt p naturã interminabilitatis 1.d.8. q 2.1.0. *Beatitudo 3. Bonitas 119.212.218.219.

Du^{m}.569^{m} 4 Immo inuestigari debet per naturam mutabilitatis, & temporis 1ª.q.10.6.c./.1.d.14.q.1.2.3^{m}. Respº.duº.569º.

5 Æternum potest definiri per temporale in obliquo, non autem in recto 1.d.40.q.1.1.4^{m}. *Character 11.12.19.20.45. Charitas 30.33. Cælum 72.73.76.120.&c. Circuncisio 11. 35. Coæternum. Confessio 18.58. Consilium 24. Creatio 6. 43. Creatura 5.

6 Æternum potest intelligi, & significari per nomen, in habitudine temporali 1.d.14.q.1.2.3^{m}. *Dānatio 41.43.45.61. Datio 19.&c. Dauid 3. Dæmon 1. Dos 1. Electio 14.21.22. Euchª 80. Æ um 1.2.9. Fides 91.155.

7 Æternitas est mensura oĩs durationis 1ª. q.10.6.c./.1.d. 19.q. 2.1.2^{m}./.d.31.3.c. *Forma 154. Futurum 1.

8 Æternitas est prima mensura: ideo habet duo in ratione sua.s. q nec principiũ, & q finẽ. e priº.1.d.31.3 c. *Gētilis 1.

9 Æternitas excludit principiũ durationis, 1.q.42.2.2^{m}. *Gloria 19.20.23. Gratia 31.144 162. Hæreditas 2.

Du^{m}.570^{m} 10 Oppo^{m} ur dicere, Poª.q.3.13.14.o. Respº. dubio 570º. *Hæresis 124. Hymnus. Indigentia 1.3.

10 Æternitas excludit principiũ durationis, nõ aũt principium originis: ideo aliquid quod est ab alio, põt esse ęternũ 1ª.q. 42.2.2^{m}./.1.d.9.q 2.1 2^{m}./.Poª.q.3.13.0./.14.17^{m}./.q.10.1. 16^{m}. *Infernus 3. Ingenitũ 2. Lacus 2. Lex 100.128. Liber 15.&c. Macula 14. Mane. Meritũ 45.61.62.67. Mundus 14. &c. Nemesis 1. Odium 10 22.

12 Possibile fuit mundũ.i.creaturas esse ab æterno absolute, potentia dei, nõ aũt poª passiua creaturarũ. Poª.q.3.13.14.0. *Operatio 53. Paradisus 4. Passio 101.130. Pax 7. Peccatũ 1.9.11.13.169.405.

Du^{m}.571^{m} 13 Immo potentia passiua creaturarum. Meta.12.le.7./.Phy.8. le.2.fi.1. Respº. sicut Dubio 912º. *Pæna 78.&c. Perpetuum. Poma. Prædestinatio 1.12.22.39.49. Princeps 1.2. Processio 54 62.&c. Promulgatio 3. Psalterium 1. Purgatoriũ 4. Quies 5.6.7. Radius. Ratio 38. 40.&c. Reprobatio 2.

14 Esse ẽm q recedit a permanentia & subdit transmutationi recedit ab æternitate, & subdit tẽpori 1ª.quę.10.4.3^{m}./.5.c. *Sacerdos 11.17. Sacr̃m 141. Sc̃tũs 4. Scientia 132. Sẽpiternum. Spes 10.21.&c.54. Suffragia 5.8.11.

15 Æternitas significatur pluraliter 1ª.q.10.3.1^{m}. *Temporale 4. Tenebrę 2.4. Theoª. 14. Veritas 34. Vita 9.

Du^{m}.572^{m} 16 Immo significat singulariter, cũ nõ hẽat partes 1ª.q.10.1.3^{m}. Respº. dubio 572º. *Vocatio 1.

17 Æternitas significatur pluraliter, quia participatur in multis, propter mensuram inferiorem.s. propter tempus 1ª.q.10 3.1^{m}./.1.d.19.q.2.2.2^{m}./.2.d.2.L./ 3.d.26.L.prinº./.Ro.11. fi./.cº.16.fi./.Ephe.le.2.fi.K. *Voluntas 19.63.72. Visura 10.81. Christus 220.

Dfia. 18 Æternum & æuum quadrupliciter dicuntur, sc licet ingenitum, incorruptibile, antiquum, & totum tempus. Dio.10.le. 3.prinº.

19 Æternitas & æuum sunt mensuræ indiuisibiles. Ideo sunt unitas permanentiæ actus.s.increati, uel creati 2. d.2.quæ. 1.1.5^{m}.

20 Æternitas est tota simul, quia est mensura esse permanẽtis. Non autem tempus, quia est mensura motus 1ª q.10.4.c./. 3^{m}./.5.c./.Poª.q.3.14.10^{m}./.ʒ.3.cº.61.1^{m}. *Duratio 3.5. 8.&c. Hæreditas 2. Infernus 3. Instans 7.8. Iudiciũ 4.5. Perpetuum.

21 Nunc æternitatis, est causa eius secundum rationem, nõ autem secundum rem 1.d.19.q.2.2.3^{m}. *Prędestinatio 22. Processio 66.

22 Nunc temporis & tempus, differunt re, & successione. Nũc æui & æuum, differunt tantum re. Nunc vero æternitatis, & ipsa æternitas differunt ẽm ratione tantum 1.d.19.q.2.2.0. Æuum 6. Voluntas 19.

23 Æternitas manet eadẽ, & subiecto, & rõne. Ideo non est idẽ quod nunc temporis 1ª.q.10.4.2^{m}.

24 Tempus non differt ab ęternitate, per habere principium & finem, nisi per accidens, uel ex parte mensurati, uel in potentia 1ª.q.10.4.5.c./.1.d.19.q.2.1.c./. Potentia quæ. 3.14. 10^{m}./.18^{m}.

25 Æternitas & tempus, non sunt mensuræ unius generis 1ª. q.10 4.1^{m}./.2 d.2.q.1.c.

26 In tempore aliud est indiuisibile.s.instans, & aliud durãs, s. tempus. Sed in æternitate, est idem indiuisibile, & sẽp stãs 1ª.q.42.2.4^{m}.

27 Æuum est medium inter tempus & æternitatem, quia tempus habet prius & posterius.i. mensurat mutabilia, non aũt æuum, sed coniungitur eis, non aũt æternitas 1ª.q.10.5.0./. 1.d.8.q.2.2.c.fi./.d.19.q.2.1.c./.2.d.2.q.1.1.c./.Poª.q.3.14. 18^{m}./.Quo.10.4.0.

28 Æuum & tempus differunt ab æternitate, non tantum ratione principii durationis, sed et ratione successionis, quę est ratione temporis, & coniungitur æuo, non aũt æternitati. Poª.q.3.14.18^{m}.

29 Æternitas in latino, idem omnino significat omnino, quod ęuum in græco, licet æuum sumatur cõiter pro æternitate participata. Quol.5.7.c.

30 Æternitas quadrupliciter differt ab æuo, quia mẽsurat substantiam æterni, cum oĩbus q̃ ei attribuuntur, & esse per se stans, & est idem cum substantia æterni, & est interminabilis ex parte principii & finis, non autem æuum. Quo.10. 4.c./.4^{u}.

31 Oppositum uidetur dicere 1.d.19.q.2.2.0. Responº. dubio 5 3º. Du^{m}.573^{m}

32 Æuũ excludit oẽm mutationẽ in actu, sed ęternitas excludit eam etiam in poª 4.d.49.q.1 ar 2.q.3.4^{m}.

33 Deus est æternitas 1ª.q.10.2.c./.3^{m}./.2.d 1.quæst.1.5.23^{m}./. Quolib.11.4.4^{m}. Duratio 10. *Agens 112. Alleluia. Amor 22.48. In diuinis

34 Deus est æternus 1ª quęst.10.2.0./.2.distinct.2.q.1.1.c./. ʒ 1.cº.15./.Poª.q.3 17.23^{m}./.Opusc.3.cº.5.7. *Annihilatio 6.

35 Deus & ęternitas, coexistunt tẽpori.ʒ.1.cº.66.6^{m}. *Appropriatio 24. Beatitudo 3. Bonitas 119.212.218.219.

36 Cum dicitur, quando motus est, angelus est, uel deus est potest significari triplex nunc, scilicet æternitatis, æui, & temporis, sed diuersimode 1.distin.29.q.2.2. 1^{m}. *Cessare 2. Coęquale.o. Creatio 6.43. Creatura 5. Damnatio 41.43. 45.61.

37 Æternitas vere, & proprie conuenit soli deo, sed participatiue conuenit diuersis diuersimode 1ª.quęstio.10.2.3.0./.1. distinct.8.q.2.2.0./ distinctio.19.q.2.1.0./.4.d.49.q.1. artic. 2.q.3.0./.ʒ.1.cº.15./.Re.st./.Causis le.2.meº.D. *Datio 19.&c.

38 Æternitas dei est prima mensura oĩum ęuiternorum, non uniuoca, sed analoga. Quol.5.7.c. *Dæmon 1.

39 Nihil præter deũ fuit ab æterno 1ª.q.10.3.0./.q.16.3.0./.q. 16.7.0./.q.46.0./.q.61.2.0./.1.d.8.q.2 2.0./.d.19.q.2.1.0./. q.5.3.c./.2.d.2.q.1.3.c./.ʒ.1.cº.15./.Libº.2.cº.31. usque 39. Poª q.3.14.0./.Causis le.2.meº.E./.Phy.8.le.2.fi.1.K. Hæresis 124.

40 Ab ęterno non fuerunt multę ueritates, nisi in mente dei 1ª. q.10.3.3^{m}./.q.16.7.0./.1.d 8. q.2.2.5^{m}./.d.19.q.2.1.d./.q.5. 3 0./.ʒ.2.cº.35.fi./.2.2^{m}./.Ver.1.5.0./.Poª.q.3.17.28^{m}./. Op.o.q.18. *Deus 32.123.183.296.

41 Deus sciuit oĩa ab æterno. Et fecit oĩa ab æterno, licet operatio eius sit æterna, sicut & scientia eius, quia operatio significatur, ut exiens in actum, quod non fuit ab æterno. Scitum aũt est in sciente 1.d.35.5.3^{m}. *Dicere 5. Dominium 4. Duratio 3.10. Electio 14.21.22. Fides 91.155. Filiatio 25. Futurum 1. Generatio 55.56. Gratia 31. Hæresis 46.93. &c. 120.124.

42 Deus est supra æternitatem participatã, & ultra eã regnat, non aũt supra uel ultra æternitatẽ suã 1ª q.10.2.1^{m}./.2^{m}./. 2.d.2.q.1.1.1^{m}./.Poª.q.3.17.23^{m}./.Causis le.2.0. *Idea 16. Lex.E. Mensura 18.19.24. Misericordia 33.

43 Deus non est actor, nec causa suæ æternitatis, sed æternitatis participatæ.s. æui.1ª.q.10.2.1^{m}./.d.19.q.2.1.1^{m}. Mundus 14.&c. Natiuitas 13. Nomen 63.64. Peccatum 405. Prædestinatio 1.12.22.39.49. Processio 54.62.&c. Prophetia 31. Prouidentia 15.35. Respectus 1. Vbique 2. Verbum 53. 88. Virtus 75. Vocatio 1.3. Christus 1.25.219.220. Instans 7.

¶ Ethereum. Cælum 60.

¶ Ete-

Eu

¶ Etherogeneum. Dispositio 7. Mensura 9. 10. Pars 19. 39.40.

Quid. ¶ Ethica. Necesse est ponere, q in primũ motũ uoluntatis, uoluntas prodeat ex instinctu alicuius exterioris mouentis, ut Aristoteles concludit, in quodam capitulo Ethicę Eudimice 12ę.q.9 4.c fi./ q.80.1.b.3. *Amor 199. Ethos. Eudimica. Febris 1. Scientia 134.153.&c.

Quid. ¶ Ethymologia attendit, ẽm illud a quo imponit nomẽ, significatio vero, ẽm illud, ad quod significandũ, nomẽ imponit 22ę q.92.1.2^{m}./.Poª.q.9.3.1^{m}. *Trinitas 2.

¶ Ethnici. Nomen 37.

Ethiopia Sol 3.

¶ Ethos in græco scriptum p.H. literam longam, significat morem, id est inclinationem. Sed scriptum per E. breuem, significat morem, id est consuetudinem 12ę.q.58.1.c./.Ethi.2. le. 1. prinº.a F. *Ethica.

Quæ. 1 ¶ EVA non fuit filia Adæ, quia non processit ab eo, modo naturæ, nec sicut a principio naturali 1ª.q.92.2.3^{m}./. 3. d.4. q.2.1.3^{m}./ 4.d 40.3.1^{m}./.ʒ.4.cº.23.fi. *Adam 10. 66.73. &c. Costa.o. Dæmon 53.&c. Dæmoniaci. Æqualitas 17. Maleficium 4. Maria 43.66. Mas.

2 Eua quæsiuit tria in arbore, q̃ nõ inuenit s. similitudinẽ dei, dulcedinẽ, & pulchritudinẽ q beata Maria, & boni Christiani, inueniunt in Christo. Op.8.cº.2. *Mors 1.7. Mulier.o. Omissio 15. Paradisus 5.&c. Pæna 84. Tentare 14.&c.

¶ Euacuare. Delectatio 41. Lex 123. Limbus 4. Mri^{m}. 70. Meritum 15. Præceptum 145. Prædicare 6.

¶ Euadere. Absoluere 26. Adam 60. Adoratio 7. Confessio 92. Culpa 5. Delectatio 46. Dæmon 60.61.62.93. Difficile 21. Fortitudo 59. Gratia 181.&c. Hęresis 60.61. Lamech. Lignũ. 4. Luxuria 25.26. Matri^{m}. 48.55. Mendaciũ 14. Perfectio 66. 67. Timor 11. Vitare. Vsura 89.

¶ Euagatio. Accidia 8. Attentio 3.4. Cogitatio 2. Importunitas. Verbositas.

¶ Euanescere. Semen 19.

¶ Euangelista. Ioannes.o. Marcus 1. Mathæus.o. Lucas. Prophetia 64.

Quid. 1 ¶ EVANGELIVM est bona annuntiatio.s. triplicis coniunctionis hominis ad deum.i. per gratiam unionis, adoptionis, & gloriæ. Ro. Prolo. fi.

2 Euangelium diuulgatum est, & prædicatum in toto orbe, non aũt creditũ per fidem ab oĩbus 12ę. q.106.4.4^{m}./.Ro. 10.le.3.prinº.D.&c.Col.le.2. meº. D. *Annuntiatio 7. Baptismus 39. Apostoli 40. Campsoria 11.12. Character 40. Circuncisio 17. Consilium 12. &c.

3 Euangeliũ ducit hominem ad perfectionẽ, & legem veterem tripliciter breuiat, exponit, & implet. Ro.9.le.5.meº. E.&c. Lex 121.&c.

4 In euangelio nihil mandatur de preceptis cæremonialibus, quia ablata sunt per impletionem rei 12ę.q.108.3.3^{m}. Lex 123. *Decimę 7.

5 In euangelio non continentur, nisi quæ pertinent ad gratiam spiritus sancti 12ę.q.106.1.1^{m}. *Frater 3. Ioannes 11.15.16.

6 Doctrina euangelica est doctrina perfectionis. Ideo instruit de oĩbus pertinentibus ad rectitudinẽ vitæ 22ę. q.56.1.2^{m}. *Iudiciũ 84. Iur̃m 3.15. Lex 121.&c. Lucas. Manichæus 3. Maria 24. Mathæus 2. Mendacium 18.

7 Euangelium quintupliciter comendatur.s. ex antiquitate, firmitate, dignitate ministrorum, ex modo tradendi.s. in scriptis, & ex materia. Ro.lect.2.prinº. *Præceptũ 120.122. Prædicare 1.17. Prophetia 64. Psalmus 3. Saluari 6. Symbolum 9.

8 Dignior est doctrina euangelii, ceteris doctrinis. Ideo tantũ a diacono cantatur, sed epistola a subdiacono, uetus autem testamentum ab inferioribus ministris 4.distinct.24. q.2.2. 4^{m}./ ʒ.4.cº.75. *Testamentum 5.&c. Verbum 60.&c. Visura 8.79.

9 In euangelio aliqua dicunt apostolis, in persona oĩum fideliũ.s. necessaria ad salutẽ, non aũt pertinentia ad prælationẽ & perfectionem. Vir.q.2.1.7^{m}.

10 Verba euangelii scripta, habent virtutẽ salutiferã, sicut Barnabas, curabat infirmos, euangeliũ supponendo. Ro.lect.6. prinº.B./.1ę.Cor.10.le.fi.fi.H.

¶ Euaporatio. Serpens 2. Terremotus 3.4.5.

Quid. 1 ¶ EVBVLIA est virtus specialis bene consiliatiua 1ª. q.22.1. 1^{m}./ 12ę.q.57.6.0./.22ę.q.48.c fi./.q.49.4.2^{m}./.q.51.1 2.0./. q.53.2.1./.3 d.33.q.3.ar.1.q.3.5.0./.Vir.q.1.12.26^{m}./.q.5.1. c./.Eth.6.le.8.9.0. Consilium 26.27.28.

2 In nullo peccatore, inquantum huiusmodi, inuenitur eubulia 22ę.q.51.1.3^{m}. *Eustochia 3. Prudentia 15.42.49.

Eu

77.78.

1 ¶ EVCHARISTIA est perfectio, omnium perfectionum 4.d. d.8.q.1.ar.1.q.1.1^{m}. *Adoratio 17. Agnus 3.&c. Altare 1. 5. Casula. Quid.

2 Eucharistia nihil aliud est, nisi applicatio passionis Christi ad nos. Io.6.le.6.fi. *Cultus 10. Iuge. Iustitia 22. Libamina.

3 Euchª est sacr̃m, & sacrificiũ 12ę.q.101.4.2^{m}./.3ª.qu.52.8. 2^{m}./.q.73.1.4.0./.q.79.5.0./.7.0./.q.82.4.c./.1^{m}./. 4.d.8.q.1. ar.1.q.1.0./.d.12.q.2.ar.2.q.2.4^{m}./.q.3.c. Manna. Sacrificium 25.38.

4 Corpus & sanguis Christi, sunt vnum sacr̃m formaliter, & ẽm finem, sed plura materialiter 3ª.q.73.2.0./.q.78.6. 2^{m}./. 4.d.8.q.1.ar.1.q.2.0.

5 Hoc sacr̃m habet quattuor noĩa.s. sacrificiũ, uel hostia, communio, vel sinaxis, euchª, & viaticũ 3ª.q.73.4.0./.q.79.2.1^{m}. /.4.d.8.q.1.ar.1.q.3.0.

6 Conueniens fuit, & necessaria, institutio eucharistiæ in cæna domini, non aũt ante, nec post, quattuor rationibus.s. primo quia ad perfectionem nostrã exigebatur, vt caput nostrũ etiam realiter nobis iungeretur. Secundo, quia tunc institui debuit, quando figuræ veteris legis terminandæ erant. Tertio ratione repræsentationis passionis Christi. Quarto ex ritu quo frequentandũ est hoc sacr̃m, vt vltimo traditũ magis memoriæ teneretur 3ª. q. 72.12.3^{m}./.q.73.5.0./.q.74.4.../. 1^{m}./.b.80.8.1^{m}./.q.83.2.3^{m}./.4.d.8.q.1.3.0./.1ę.Cor.11.le.4. mº.K./.Le.5.prinº.H.

7 Necessaria fuit institutio euchaę, p modũ cibi 3ª.q.73.1.2. 0./.q.75.5.c./.4.d.8.q.1.ar.3.q.1.0./.d.9.ar.1.q.1.0./.ʒ.4. cº. 61./.1ę.Cor.11.le.5.prinº.I &c.

8 In cibo altaris duo sunt.s. sacr̃m, & virtus sacri. Op. 58.cº. 17.prinº./.21.

9 Corpus Christi est cibus mentis, & non uentris, cibus aĩæ, & non corporis. Op.59.cº.5.

10 Corpus Christi ex hoc q datur nobis id cibum, triplex ratio sapientiæ dei potest assignari.s. quantum ad magnificentiam doni, nobilitantem dantis, & vtilitatem recipiẽtis. Op. 58.cº.5.

11 Eucharistia habuit multas figuras, in veteri testõ, quarum præcipua fuit agnus paschalis 12ę.q.102.5. 2^{m}./. 3^{m}./.3ª. q. 73.6.0./.q.80.10.2^{m}./.4.distin.8.q.1.2.0./.distin.12. q.3.art. 1.q.3.1^{m}.

12 Euchª in missa cõparatur sacrificio Abel, Abrahæ, & Melchisedech 3ª.q.83 4.8^{m}./.4.d.1.q.1.ar.5.q.1.2^{m}...d.8.q.1.ar. 2.q.2.6^{m}./.ʒ.4.cº.61.62.

13 Oblatio Melchisedech, fuit expressior figura euchaę, quo ad illud qd est sacr̃m, cũ figuris veteris legis, sed ecõuerso quo ad illud qd est res & sacr̃m 3ª.q.61.3.3^{m}./.q.73.6.c./.4. d.8.q.1.ar.2.q.3.c./.d 11.q.2.ar.1.q.2.1^{m}.

14 Aquæ amaræ mutatæ in dulcedinẽ per sal quod misit Heliseus in aquam, significant transubstantiationem panis in corpus Christi. Op.58.cº.12.

15 Euchª præfiguratur in benedictione Iacob ab Isaac. Opusc. 58.cº.7.

16 Eucharistiæ sacr̃m, præfiguratum fuit in pane subcinericio Heliæ. Op.59.cº.5.

17 Sacrificiũ euchaę quotidie oblatũ in ecclesia, non est aliud, quam sacrificiũ Christi, sed est cõmemoratio eius 3ª.q. 22. 3.2^{m}./.q.73.4 0./.q.83.1.0./.4.d.2.q.1.2.1^{m}.

18 Tria in sacro euchaę occultantur, in quibus mores instruuntur.s. psona saluatoris, pulchritudo magnæ claritatis, & mirũ opus omnipotentis. Op.58.cº.8.

19 Euchª offert deo, in sanctificatione eius, & populo in sumptione eius, sicut Melchisedech obtulit Abrahæ, & benedixit deo 4.d.8.q.1.ar.2.q.2.2^{m}./.6^{m}.

20 Effusio sanguinis & aquæ, ex latere Christi, est signũ & causa euchaę. Oblatio Melchisedech, respectu eius qd est sacr̃m tñ, manna respectu eius, qd est res tñ, & agnus pascalis respectu eius, qd est res & sacr̃m, sun tñ signa 3ª. q.73.6.0./. q.74.6.1^{m}./.4.d.8.q.1.ar.2 q.2.0.

21 Agnˢ paschalis fuit figura euchaę, rõne passionis Christi, manna vero, vt cibus fideliũ 12ę.q.102 5.2^{m}./.3ª.q.73.5.6.c./ q.88.10.2^{m}./.4.d.12.q.3.ar.1 q.3.1^{m}.

22 Corpus Christi misticũ est res tantũ in hoc sacro 3ª. q.73.3. 6.c./.4.d.9.1.c./.ar.3.q.1.c./ 2^{m}./.q.2.3.0./.d.11.q.2.art.1.q. 3.3^{m}./.d.12.q.3.ar.1.q.1.1^{m}.

23 Res huius sacri duplex.s. contenta.i. Christus, & non contenta, scilicet corpus Christi myst cum 3ª.q 60.3.b./.q.80. 4.c./.4.d.12.q.1.ar.3.q.3.c./.d.22.q.2.ar.1.q.1.c./.Io.6.le.7. meº.c.E.

24 Res & sacr̃m euchaę, est corpus Christi verũ, res tantum, est

effectus

Eu

effectus eius. ſ. gratia, ſacr̃m vero tantũ eſt materia eius 3. q. 73. 1. 3ᵐ./. 6. c./. 4. d 7. q. 2. a. 1. q. 3. 2ⁿⁱ./. q. 3. ar. 1. q. 2. 2ᵐ./. d. 8. q. 1. ar. 2. q. 2. c /. 6ᵐ./. d. 9. ar. 3. q. 1. c./. d. 10. pr°./. d. 11. prin°.

25 Res & ſacr̃m euchar̃, eſt in materia. Sed res tm̃. ſ. gratia eſt in ſuſcipiente. In aliis aũt ſacris, vtrunque eſt in eo 3ª. q. 73. 1. 3ᵐ./. 4. d. 7. q. 2. ar. 1. q. 2. 2ᵐ./. ar. 3. q. 1. 1ᵐ./. d. 8. q. 1. arti. 1. q. 1. c./. 5ᵐ.

Cõparatio 26 Ab omnibus prius tractatur de baptiſmo, quàm de euchª. 4. d. 2. q. 1. 3. o./. d. 8. L. prin°.

Duᵐ. 574ᵐ 27 Oppoſitum uidetur dicere 3ª. q. 65. 2. o. Reſpondeo dubio 574°.

28 Ab oibus prius tractatur de baptiſmo, quũ de euchaª, non quidẽ pp ordinẽ rerum, ſed vt ſunt in vſu fidelium 4. d. 2. q. 1. 3. o./. d. 8. L. prin°.

29 Magiſter ſententiarũ, prius tractat de confirmatione, quàm de euchª, ſm ordinem ſanctificationis, ſed Dionyſius econuerſo, ſecundum actiones hierarchicas 4. d. 2. q. 1. 3. o./. di. 8. L. prin°.

30 Vel quia nutrimentũ correſpondens euchar̃, præcedit augmentũ correſpondens confirmationi, ut cauſa, & ſequitur, vt conſeruans 3ª. q. 65. 2. 3ᵐ.

31 Magiſter ſententiarum, prius tractat de confirmatione & de euchaª. quàm de pœnitentia, quia illa ſunt de prima intẽtione ſanctificationis, pœnitentia vero de ſecunda. 4. d. 2. q. 1. 3. o /. d. 14. L. prin°. *Amor. 67. Baptiſmus. 245.

32 Euchaª excellit omnia ſacramẽta ueteris ac nouæ legis. 3ª. q. 65. 3 o./ 4. d. 7. q. 1. ar. 1. q. 3. c./. d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1. o./. ar. 2. q. 1. 2ᵐ./. d. 9. ar. 1. q. 1. c./. d. 24. q. 2. ar. 1. q. 2. c. /. 1ᵐ./. d. 25. q. 1. 1. 4ᵐ./. 5. 4. c°. 74./. veri. q. 27. 4. c. fi.

33 Euchaª aſsimilatur guſtui, ſacramenta autem nouæ legis tactui, ſacramenta vero ueteris legis aliis ſenſibus. 4. d 8. q. 1. ar. 3. q. 2. c./. d. 9 ar. 1. q. 1. c.

34 Euchaª eſt perfectio aliorum ſacramentorum. 3ª. q. 75. 1. c./. 4. d. 8. q. 1 c./. ar. 2. q. 2. 4ᵐ.

35 Euchaª eſt conſummatio omnium ſacramentorum. 3ª. q. 63. 6. c./. q. 73. 3. c.

56 Euchaª eſt huius oĩum ſacrorũ 3ª. q. 63. 6. c./. q. 65. 3. c./. 2ᵐ./. q. 72. 1. 2 3ᵐ./. q. 72. 1. 2. 3ᵐ./ q. 73. 1. c./. 4. d. 2. q. 1. 2. c. pr°./. 1ᵐ. /. d. 8. q 1. ar. 3. q. 3. 2ᵐ./. 5. 4. c°. 74. fi.

37 In hoc ſacro cõprehenditur, totũ myſterium noſtræ ſalutis. Ideo præ ceteris ſacris ſolemnius celebratur 3ª. q. 83. 4. c. pr°. /. 3ᵐ./. 6ᵐ.

38 Euchariſtia eſt ſignũ eccleſiaſticæ vnitatis. Ideo ex opere operato, eius efficacia põt in alterũ tranſire, non aũt alia ſacra. 3ª. q. 67. 2 c./. q. 73. 2. b./. 4. c./. q. 79. 1. c./. q. 82. 3. 3ᵐ./. q. 83. 4. 3ᵐ./. 4. d. 45. q. 2. ar. 3. q. 1. 3ᵐ./. 10. 6. lect. 6. fi./. 1ᵉ. Cor. 11. lect. 7. prin°. D.

39 In aliis ſacris, pertinens ad vſum materiæ, eſt ſacr̃m, nõ aũt pertinens ad ſanctificationẽ materiæ, ſed eſt ſacramentale. In euchariſtia vero eſt econuerſe 4. d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1./. diſt. 23. q. 1. 2ar. 3. q. 3. 1ᵐ. *Confirmatio 36. 37. Conſecratio 1. 4. 17. Cultus 10.

40 Sicut in aliis ſacris, materiale elementum non eſt cauſa virtutis quæ in eo eſt, nec alicuius ſpiritualis effectus in hoĩe, niſi mediante virtute, ſm q̃ ex elemento & virtute fit unũ, ita ſpecies non ſunt cauſa corporis Chriſti, nec alicuius ſpiritualis effectus, niſi mediante corpore Chriſti, ſm q̃ ex ſpeciebus & corpore Chriſti fit unũ ſacr̃m 3ª. q. 73. 1. 2ᵐ./. 4. d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1. 2ᵐ./. 1. pr° /. d. 11. L. fi. C. *Miſſa 25. Ordo 71. 76. 82. Sacramentum 148. 153.

41 Sicut in euchª ſanctificaẽ materia, ſic in baptiſmo ſanctificatur recipiens, q̃ characteris impreſſionẽ 4 d. 6. q. 2. ar. 1. q. 1. 1ᵐ./. d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1 c. Character 35.

42 Per baptiſmũ daẽ primus actus vitæ ſpũalis, ſed q̃ euchaªm datur cõplementũ eius 3ª. q. 79. 1. c./. 2ᵐ./. 6. 2ᵐ./. q. 82. 2. 3ᵐ. /. 4. d. 9. ar. 5. q. 4. 2ᵐ./. d. 12. q. 2. ar. 1. q. 3. 2ᵐ.

43 Euchª eſt poſterior baptiſmo, in perceptione, ſed eſt prior in intentione 3ª. q. 73. 5. 4ᵐ.

44 Euchª eſt ſacr̃m neceſſitatis, quo ad fidẽ repreſentati. ſ. operis noſtræ redẽptionis, baptiſmus aũt ratione effectus, quia delet peccatum originale 4. d. 7. q. 1. ar. 2. q. 2. 5ᵐ./. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 1. 1ᵐ.

45 Species panis & vini in euchª, ſunt ſigna tantũ, ſicut in pœnitentia actus pœnitentis. Sed adiuncta forma miniſtri, ſunt etiam cauſa 4. d. 22. q. 2. ar. 1, q. 2. c.

46 Si homo nũquam a gratia baptiſmi caderet, indigeret cõfirmatione, & euchariſtia, non aũt pœnitentia 3ª. q. 84, 5. 6. o. /. 4. d. 14. L. prin°.

47 Perfectio euchar̃, eſt ſimpliciter maior, perfectione cõfirmationis, & extremæ vnctionis, ſed eſt econuerſo ſm ſtatum 4. d. 8. q. 1. ar. 2, q. 1, 2ᵐ.

Eu

48 Perfectio euchar̃, quæ eſt per cõiunctionẽ ad principiũ ſanctitatis, eſt oĩbus de neceſſitate ſalutis, nõ aũt perfectio cõfirmationis, & extremæ unctionis 4. d. 8. q. 1. ar. 2. q. 1 2ᵐ.

49 Euchª continet Chriſtũ realiter, nõ aũt alia ſacra, ſed tantũ virtutẽ eius 12ᵉ. q. 101. 4. 2ᵐ./. 3. q. 63. 6. c./. q. 65. 3. o./. q. 73. 1. 3ᵐ./. 4. c./. 3ᵐ./. 5. c./. 2ᵐ./. q. 75. 1. o./. 2. c./. 2ᵐ./. 4. c./. 1. q. 76. o./. q. 78. 1. c./. 4. d. 7. q. 1. ar. 3. q. 3. 2ᵐ./. d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1. o./. q. 3. c./. ar. 3. q. 1. 2. c./. q. 2. 2, 1. q. 4. 4ᵐ./. d. 10. 1. o./. d. 11. prin°./. d. 13. q. 1. ar. 1 q 5. 1ᵐ./. 3. 4. c°. 61./. Veri. q. 27. 4. c. fi./. 1ᵉ. Co. 11. le. 5. prin°. K.

50 Euchª præeſt, in cõſecratione materiæ, alia vero ſacra in vſu eius 3ª. q. 73. 1. 3ᵐ./. q. 74. 2. 3ᵐ./. 7. c./. q. 78. 1. c./. q. 80. 1. 1ᵐ./. 10. 1ᵐ./. q. 82. 4. 2ᵐ./. 10. 1ᵐ./. fi./. q. 84. 3. c./. 4. 3ᵐ./. 4. d. 7. q. 1. ar. 3. q. 3. c./. 2. 2ᵐ./. d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1. c /. 5ᵐ./. q. 2. ar. 1. q. 1. 2ᵐ./. q. 2. c./. 1ᵐ./. q. 3. o /. d. 9 ar. 1. q. 3. 2ᵐ./. ar. 2. q. 3. 2ᵐ./. ar. 3. q. 3. c./. d. 11. q. 2. ar. 1. q. 3. 3ᵐ./. 2. 4. q. 2. c./. d. 12. q. 3. ar. 1. q. 1. 1ᵐ./. d. 23. q. 1. ar. 3. q. 2. c. q̃ 3. 1ᵐ./. 3. 4. c°. 63. 74./. 1ᵉ. Cor. 11. le. 3. meᵒ. K.

51 Materia euchª eſt duplex. ſ. panis & uinũ 3ª. q. 74. 1. o./. 4. d. 11. q. 2. ar. 1. q. 1. 2. o./. d. 23. q. 1. ar. 1. q. 2. c./. 3. 4. c°. 61./. 68./. 1ᵉ. Cor. 11 le. 5. meᵒ. F. Materia.

Nõ habens vinũ uel panẽ, nõ debet cõſecrare alterũ tantũ. Tũ ſi faceret, conſecrarũ eſſet: ſed grauiter peccaret 3ª. q. 74. 1. 2ᵐ./. 4. d. 11. q. 2. ar. 1. q. 1 4ᵐ.

53 Panis & uinũ quantacũque poſſunt cõſecrari, dũmodo ſint coram ſacerdote 3ª. q 74. 2. o./. 4. d. 11. q. 2. ar. 1. q. 3. o.

54 Materia euchª, nõ eſt mel, lac, carnes, nec aliq̃ humile ſacris ueteris legis 3ª. q. 74. 1. o./. 4. d. 11 q. 2. ar. 1. q. 1. 2. o.

55 Circa materiam enchaª fuit triplex hæreſis. ſ. Artotyritarũ, panem cum caſeo offerentiũ. Catafrigarum, & Pepucianorum, miſcentiũ farinam cũ ſanguine puerorũ per totum corpus, & Aquariorum offerentiũ aquam tantum 3ª. q. 74. 1. c. /. Op. 5. cᵒ. 18. *Accidens 69. & c. Benedictio 4. Creatio 5. Duities 1.

Damnatur error quorundã conficientium de aqua lotionis panni intincti uino 3ª. q. 74. 8. c./. 4 diſt. 11. q. 2. ar. 4. queſt. 4. 4ᵐ.

57 Aqua debet apponi uino, ſicut Chriſtus poſuit. Et conuerti tur in uinum 3ª. q. 74. 6. o./. 4. d 11. q. 2. ar. 4. q. 1. o./. 1ᵉ. Cor. 11. le. 6. fi. B.

58 Appoſitio aquę, nõ eſt neceſſaria, licet nõ apponẽs peccet. 3ª. q. 74. 7. o./. q. 83. 6. 4ᵐ./. 6ᵐ./. 4. d. 11. q. 2. ar. 4. quę. 2. o./. 1ᵉ. Co. 11. le. 6. fi. C. *Sacrm 16. Subdiaconus 5. &c.

59 Aqua dẽt poni in calice, & parũ, nõ in dolio, q̃ nõ manet, ſed conuertit in uinũ, nõ aũt in aquã Chriſti 3ª. q. 74. 8. o./. 4. d. 11. q. 2, ar. 4. q. 4. o./. 1ᵉ. Co. 11. le. 6. fi. C.

60 Aqua maioris quantitatis, uino maioris virtutis, cõuertitur in illud, ideo poteſt conſecrari 2. d. 18. q. 1. 1. 2ᵐ.

61 De aqua artificiali in uino, poteſt confici euchariſtia, ſed nõ debet, non autem in pœne 3ª. q. 74. 7. 3ᵐ./. 4. d. 11. q. 2. arti. 4. q. 3. o.

62 Euchª cõficiũ ex pane tritici. Nõ aũt ex pane ordei, ſpeltæ, farris, uel alterⁱ⁹ grani 3ª. q. 73. 3. o./. 4. c /. 4. d. 11. q. 2. ar. 2. q. 1. o./. d. 19. q. 1. a. 2. q. 3. 1ᵐ./. 3. 4. c°. 68./. 1ᵉ. Cor. 11. le. 7. prᵒ.

63 Corpus Chriſti datur uelatũ ſub ſpecie panis tritici. Opuſ. 58. cᵒ. 7. 8.

64 Corpus ſuum dat Chriſtus ſub ſpecie panis propter tria. ſ. pp habilitatem, ſignificationẽ, & rerum ſignificatarũ ſimili tudinem. Op. 58. cᵒ. 9.

65 Corpus Chriſti, tripliciter ſumitur, ſm triplicẽ acceptionẽ tritici. ſ. quia eſt granũ nobilius ceteris, cõius & maxime nutritiuum. Op. 58. cᵒ. 10.

66 Euchª poteſt confici ex pane miſto ex granis aliis, ſi maneat ſpecies tritici 3ª. q. 74. 3. 3ᵐ./. 4. d. 11. q. 2. ar. 2. q. 2. o./. Con. 4. cᵒ. 68.

67 Euchª põt confici ex ſiligine, generata ex grano frumenti 3ª. q. 74 3 2ᵐ./. 4. d. 11. q. 2. ar. 2. q. 1. 3ᵐ.

68 Ex amido, uel paſta, vel pane corrupto ſm ſpẽm, nõ põt cõfici euchª 3. q. 74. 3. 4ᵐ./. 5. 1. 2ᵐ./. 4. d. 11. q. 2. ar. 2. q. 2. 3ᵐ./. ar. 3. q. 2. o.

69 Error græcorũ q̃ ex azimo nõ poſſit cõſecrati corpus Chriſti. Op. 1. cᵒ. 61.

70 Euchª dẽt cõfici ex azimo, ſicut Chriſtus fecit. Et eſſet grave pctũ cõficere cũ fermento, ſicut apud græcos in azimis. 3ª. q. 94. 4. o./. 4. d. 11. q. 2. ar. 2. q. 3. o./. 3. 4. cᵒ. 68./. Op. 1. cᵒ. 61./. Io. 13. le. i. prinᵒ. k.

71 De uino uitis, & nõ de alio liquore, põt cõfici euchª 3ª. q. 74. 5. o./. 4. d. 11. q. 2. ar. 3. q. 1. o./. 1ᵉ. Co. 11. le. 7. prinᵒ.

72 De muſto põt confici euchª, ſed peccatum eſſet, niſi eſſet in neceſſitate, non autem de uua, nec de agreſta 3ª. q. 74. 5. 3ᵐ. /. 4. d. 10. q. 2. ar. 3. q. 3. o.

Eu

73 De acto non poteſt conſeci euchariſtia, ſed deuino acceſcente, licet peccatum eſſet 3ª. q. 74. 5, 2ᵐ./. 4. d. 11. q. 2. ar. 3. q. 2. o. /. Con 4. cᵒ. 69.

Forma. 74 Forma cõſecrationis corporis Chriſti, eſt hęc, ſcilicet. Hoc eſt enim corpus meum: tamen dimittens alia uerba, peccat grauiter 3ª. q. 60. 8. c./. q. 75. 2. c./. q. 78. 2. o./. 5. c./. q. 83. 4. 1ᵐ./. q. 85. 3. c./. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 1. 2. o./. ar. 4. q. 3. o./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 5. fi. D.

75 Singulę particulę huius formæ conuenienter ordinantur 3ª. q. 78. 2. o./. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 3. o. Hoc. Baptiſmus 51. &c.

76 Enim non eſt de forma encharistiæ: ſed dimittens ipſum ex negligentia, vel, ex contemptu, peccat, quia eſt de conſuetudine Romanæ eccleſię, data a Petro Apoſtolo 3ª. q. 60. 8. c./. q. 77. 2. 5ᵐ./. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 2. 2ᵐ.

77 Forma euchariſtiæ conuenienter ſignificatur, ſcilicet in facto eſſe, non autem in fieri 3ª. q. 78. 2. o./. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 3. o./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 5. fi. C.

Duᵐ. 575. 78 Oppoſitum uidetur dicere a ſimili, quia illud quod fit eſt 2. d. 1. q. 1. 2. 3ᵐ./. 3. d. 3. q. 5. 2. 5ᵐ. Reſpº. duº. 575°.

79 Hæc verba, & elenatis oculis & cetera, & manducate, & cetera, conuenienter præmittitur formæ euchariſtiæ 3ª. q. 78. 1. c./. 4ᵐ./. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 5. o.

80 Forma conſecrationis ſanguinis Chriſti eſt hæc, ſcilicet. Hic eſt enim calix ſanguinis mei, nouí, & æterni teſtamenti, myſterium fidei, qui pro uobis, & pro multis effundet in remiſſionẽ peccatorum 3ª. q. 78. 3. o./. 4. d. 8. q. 2. ar. 2. q. 2. o. /. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 6. meᵒ. H. &c.

81 Singulæ particulæ huius formæ, conuenienter poſitę ſunt 3ª. q. 78. 3. o./. 4 d 8. q. 2. ar. 2. q. 3. o./. 1ᵉ. Cor 11. le. 6. meᵒ. H. &c.

82 Formæ prædictæ non ſe mutuo expectant, ſed vtraque operatur ſine altera 3ª. q. 78. 6. o./. 4. d. 8. q. 2. ar. 4. q. 1. o./. d. 11. q. 2. ar. 1. q. 1. 4ᵐ./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 6. prinᵒ. F.

83 Formæ prædictæ continent ueritatem factiuam rei, non præſupponentem rem ſignificatam 3ª. q. 78. 5. o./. 4. diſtinct. 8. q. 2. ar. 1. q. 4. o.

84 In prædictis formis, & in qualibet alia forma ſacramentali, eſt aliqua virtus inſtrumentalis, non quidem principalis, nec ſecundum eſſe completum, ſed intentionalis 3ª. q. 78. 4. o./. 5. c./. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 2. o./. d. 8. q. 2. 3. o./. d. 10. L. meᵒ. D./. fi. E./. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 2. 1ᵐ./. q. 2. ar. q. 3. 2ᵐ./. d. 17. q. 2. ar. 5. q. q. 1. 1ᵐ./. d. 43. ar. 2. q. 2. 2ᵐ. * Sacramentũ F.

85 Forma euchariſtiæ importat ſolam conſecrationem materię, & profertur in perſona Chriſti, ſed formæ aliorum ſacramẽtorum, important vſum materiæ. Et proferuntur in perſona miniſtri 3ª. q. 78. 1. 4. 5. c./. q. 82. 2. 2ᵐ./. 5. c./. 2ᵐ./. 7. 3ᵐ./. q. 83. 1. 3ᵐ./. q. 84. 3. c./. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 2. o./. 1ᵉ. Coriath. fre lec. 5. meᵒ. K.

86 Chriſtus eadem forma conſecrauit, qua, & nos, quam dedit eccleſiæ, & tantum ſemel protulit 3ª. q. 78. 1. 1ᵐ./. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 1 1ᵐ./. 1ᵉ Cor. 11. lec. 5. meᵒ. H.

Cõſecratio. 87 Subſtantia panis, & vini, non manet poſt conſecrationem eſſ. Cuius oppoſitum eſt impoſſibile, & hereticum 3ª. q. 75. 2. o. /. 6. c /. q. 77. 1. 5. o./. 4. d. 11. q. 1. ar. 1. q. 1. o./. d. 12. q. 1. ar. 1. q. 3. c./. ar. 2. q. 4. c./. Con. 4. cᵒ. 63. prinᵒ./. Quol. 7. 9. o./. Quol. 9. 5. 3ᵐ./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 4. fi B /. Lec. 5. meᵒ. C. * Accidens 165. &c Addere 20. Cooperari 3. Creatio 5.

88 Opinio famoſa multorum, q̃ ſubſtantia panis redit in hoc ſacramento, quæ nutrit, & corrumpitur, ex qua generant vermes, vel cineres, uel alia, eſt impoſſibilis. Con. 4. cᵒ. 66. fi./. Quol. 9. 5. 3ᵐ./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 4. fi. * Hæreſis 137. Indiuiduum 29.

89 In conuerſionibus naturalibus, illud quod conuertitur corrumpitur, & illud in quod conuertitur, generatur, vel augetur, vel reſtauratur. Sed hic, Chriſtus nullo modo mutatur 3ª. q. 75. 4. o./. 6. 2ᵐ./. 4. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 1. c./. 3ᵐ * Succeſſio 6. Virtus 270.

90 Nec ſubſtantia panis, & uini annihilatur, nec conuertitur in præiacentem materiam 3ª. q. 75. 3. o./. 4. d. 11. q. 1. 2. o./. 3. 4. cap°. 63. prinᵒ./. Quol. 5. q. 6. 1. o./. Quol. 9. 5. 3ᵐ./. 1ᵉ. Corinth. 11. lec. 5. meᵒ. A.

91 Sed conuertitur tota in totum corpus Chriſti 3ª. q. 75. 4. o./. 6. c./. 8. c./. 3ᵐ./. 4. d. 11. q. 1. ar. 1. q. 2. 1ᵐ./. q. 3. 2ᵐ./. ar. 3. q. 1. o./. Con. 4. cᵒ. 63./. Quol 5. 1. 1. o./. Quol. 7. 8. o./. Opuſ. 2. cᵒ. 8./. 1ᵉ Cor. 1 p. lec. 4. fi. C./. Lec. 5. meᵒ. B.

92 Conuerſio hæc quadripliciter differt ab aliis, quia pertingit ad materiam, non habet ſubiectum, conuertitur totum, & in totum præexiſtens 3ª. q. 75. 4. 8. o./. 4. d. 10. 1. 4ᵐ./. d. 11. q. 1. ar 3. q 1. c./. d. 18. 1. 4ᵐ./. Con. 4. cᵒ. 63./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 5. meᵒ. B.

93 Hæc conuerſio importat ordinem ſubſtantiarum, Ideo eſt ſicut in ſubiecto in utraque 3ª. q. 75. 4. 1ᵐ.

Eu

93 Immo hæc conuerſio non habet ſubiectum 3ª. q. 75. 4. 2ᵐ./. 5. 4ᵐ./. 7. c./. 8. c./. 2ᵐ./. 4ᵐ. Reſpº. dubº 516° Duᵐ. 765ᵐ

96 Hæc conuerſio non eſt formalis, ſed eſt ſubſtantialis, ideo dicitur tranſubſtantiatio 3ª. q. 75. 4. o./. 4. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 1. o./. Con. 4. cᵒ. 63./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 5. meᵒ. B.

96 Verba ſacramentalia in hac conuerſione pertinent inſtrumentaliter ad tranſubſtantiationem, quo ad receſſum a termino a quo, non autem quo ad acceſſum 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. 6ᵐ./. d. 8. q. 2. 3. 5ᵐ.

97 Forma ſubſtantialis panis, & vini, non manet poſt conſecrationem 3ª. q. 75. 6. o./. q. 77. 1. 6. c./. 4. d. 11. q. 1. ar. 1. q. 3. o./. d. 12. q. 1. ar. 1. q. 3. c./. Quol. 9. 5. 3ᵐ./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 4. fi.

98 Forma ſubſtantialis panis, & vini conuertitur in animam Chriſti 3ª. q. 75. 6. 2ᵐ./. 4. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 1. c. fi.

Oppoſitum uidetur dicere 4. d. 12. q. 1. ar. 1. q. 3. 2ᵐ./. Quol. 5. 11. 2ᵐ./. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 5. meᵒ. B. Reſpº. duº. 577ᵘ. Duᵐ. 577ᵘ

99 Verum eſt, quòd forma ſubſtantialis panis, & vini, conuertitur in animam Chriſti, vt anima dat eſſe corporeum, non autem vt dat eſſe animatum tali anima 3ª. q. 75. 6. 2ᵐ./. 4. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 1. c. fi.

100 Quantitas panis non conuertitur in quantitatem corporis Chriſti, ſed manet ſicut cetera accidentia 3ª. q. 76. 1. 3ᵐ./. 4. c./. 4. d. 10. ar. 2. q. 3 o./. d. 11. q. 1. ar. 1. q. 2. o./. ar. 2. q. 3. c.

101 Nec quantitas vini, conuertitur in quantitatem ſanguinis Chriſti, ſed manet ſicut cetera accidentia 3ª. q. 77. 8. c.

102 Si poſt calicis conſecrationem, aliud vinum mittatur in calicem, illud quidem non tranſit in ſanguinem, neque ſanguini commiſcetur, ſicut Innocentius tertius dicit, in quadam decretali 3ª. q. 77. 8 c./. 1ᵐ./. 2ᵐ.

103 Quod quidem intelligendum eſt, quando non fit tanta permiſtio vini, vel liquoris extranei, q̃ ſanguis Chriſti deſinat eſſe ſub toto. Tunc enim dicitur vndique diffundi, nõ quia tangat ſanguinem Chriſti ſecundũ proprias eius dimenſiones, ſed ſecundum dimenſiones ſacramẽtales, ſub quibus continetur 3ª. q. 77. 8. c./. 3ᵐ./. 4ᵐ.

104 Nec eſt ſimile, de aqua benedicta, cui additur aqua nõ benedicta, & de uino non conſecrato, quia illa benedictio, nullã immutationẽ facit circa ſubſtantiã aquæ, ſicut facit cõſecratio vini 3ª. q. 77. 8. 3ᵘ. ſi. Aqua 23.

105 Hæc cõuerſio ẽ ſupernaturalis, facta, ſolavirtute dei 3ª. q. 75. 4. c./. 5. o. /. 7. c./. q. 83. 4 c./. 4. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 1. c./. Opuſcul. 11. artic. 1.

106 Conuerſio, ſiue tranſubſtantiatio panis in corpus Chriſti, non eſt impoſſibilis. Opuſ. 2. cᵒ. 8 /. Opuſ. 59. cᵒ. 2.

107 Hæc conuerſio cum creatione, & mutatione naturali, conuenit in ordine terminorum, & non ſimultate. Et cum prima in non habe e ſubiectum commune vtrique termino, & cum ſecunda, quia terminus tranſit in terminũ, ſecundũ totum hic, ſecundum materiam ibi, & manet aliquid. ſ. accidentia hic, & materia ibi. 3ª. q. 75. 8 c.

108 Hęc tranſubſtantiatio eſt quidam motus, uel mutatio 4. d. 1ª. ar. 4 q. 1. c. 6ᵐ./. d. 11. q. 1. ar. 3 q. 1. c. fi./. 2ᵐ./. 3ᵐ.

109 Immo in hac tranſubſtantiatione non eſt motus aliquis cũ ibi non ſit ſubiectum commune, nec etiam mutatio, quia terminus tranſubſtantiationis eſt præexiſtens actu 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 3. 1ᵐ./. Con. 4. cᵒ. 63. fi. Reſpº. ſicut dubº. 576°. Duᵐ. 578ᵘ.

110 Hæc eſt uera ex pane fit corpus Chriſti, & panis conuertitur in Corpus Chriſti, uel tranſubſtantiatur, non aũt hæc panis eſt, uel fuit, uel erit, uel ſit corpus Chriſti, uel de pane fit, uel factũ eſt corpus Chriſti, uel panis poteſt eſſe, uel fieri corpus Chriſti 3ª. q. 75. 8. o./. 4. d. 11. q. 1. 4. o.

111 Hæc conuerſio appropriatur filio, ut operanti, ſed ſpiritui ſancto, vt quo operatur 4. d. 10. L. fi.

112 Virtus inſtrumentalis ad hanc conuerſionem in euchariſtia, eſt incomplete in uerbis, & in ſacerdote, in quo eſt ſimpliciter maior, & dignior, ſed ſecundum quid eſt econuerſo 4. d. 8. q. 2. 3. 9ᵐ.

113 Hæc conuerſio eſt difficilior, & miraculoſior, omni mutatione naturali, & ẽt creatione, ratione termini ad quẽ ſimpliciter aũt eſt econuerſo 3ª. q. 75. 8. 3ᵐ./. 4. d. 8. q. 2. 3. 2ᵐ./. d. 21. q. 1. ar. 3. q. 3. o.

114 Conceptio Chriſti cum unione perſonæ ẽ diuinæ eſt difficilior hac conuerſione, Sine unione autem eſt econuerſo 4. d. 8. q. 2. 3. 3ᵐ./. d. 11. q. 1. ar. 1. 3. b. 2./. q. 3. c.

115 Hæc conuerſio ſit in inſtanti 3ª. q. 75, 3. c./. 7. o./. q. 78. 2. 5. c/. 4. diſtinct. 11. quæſt. 1. artic. 2. c./. artic. 3. quæſt. 2. o./. Con. 4. cᵒ. 63. Quid

116 Hæc cõuerſio ſit tũ in ultimo inſtãti prolationis totius formæ, ſi aſſumuntur tria. ſ. miniſter debitus, debita materia, & forma, & intentio cõſecrãtis, ſed ſingulę partes formæ diſponũt ad hoc 3ª. q. 57. 7. 1ᵐ./. 3. 3ᵐ./. q. 78. 4. 3ᵐ./. 5. c./. 4. d. 8. q. 2.

Eu

3.6m./.7m./.d.43.ar.3.q.3.3m./.Quol.7 9.c./.1a. Cor.11.lec.5 me°.A.&c./.lec.6.prin°.

Modus. 117 Quantitas Christi nullam habitudinem habet ad dimensiones panis 4.d.10.ar.2.q.4.3m./.ar.4.q.1.c. Hæresis 137.

118 Corpus Christi non incipit esse in hoc sacramento, per motum localem, sed per conuersionem panis in ipsum triplici ratione, scilicet primo quia sequeretur, quod desineret esse in cælo. Secundo quia omne corpus localiter motum pertransit omnia media, quod hic dici non potest. Tertio quia impossibile est, quod unus motus eiusdem corporis localiter moti, terminetur simul ad diuersa loca, cum tamen in pluribus locis, corpus Christi sub hoc sacramento simul esse incipiat 3a.q.75.2.4.c./.4.d.10.1.4m./.d.11.q.1.ar.1.q.1.c./.Ꝯ.4.c°.63 prin°./.Quol.5.11.c./.1a.Cor.11.lec.4.fi./.I.c.5.me°.B. * Accidens 69.&c.Actus 187.Corpus 14.66.68.Durities 1. Hæresis 138.

119 Totus Christus est in hoc sacramento 3a.q.76.1.0./.q.79.1.3m./.4.distinct.10.2.0./. Quol.7.8.0./ Io.6.lec.6.fin.g.K. * Porositas.

120 Verum corpus Christi non esse in hoc sacramento, nisi ut in signo, est hæresis abiurata a Berengario 3a.q.75.1.3m./.q.75.1.0./.4.d.10.1.0./.Ꝯ.4 c°.62.usque.68./.Io.6.le.7.me.c./.1a.Cor.11.lec.5.me°.A. * Tenebræ.5.

121 In hoc sacramento est aliquid dupliciter, scilicet ex vi sacramenti, idest significatum per formam, & ex naturali concomitantia, idest realiter coniunctum Christo 3a.q.76.1.0./.2.3.4.c./.q.78.6.1m./.q 81.4.2m./.3m./.4.d.8.q.2.ar.4.q.1.1m/.d.10.2.0./.d.11.q.2.ar.1.q.1.2m./.Con.4.c°.63./.Quol.7.8.c./.1a.Cor.11.lec.6.prin°.G.

122 Anima Christi, & diuinitas eius sunt in hoc sacramento, secundo modo tantum 3a.q.76.1.1m./.2.c./.q.81.4.3m./.4.d.10.ar.2.q.1.c./.d.11.q.3.ar.4.q 2.1m./.Ꝯ.4.c°.63./. Quol.7.8.c./.1a.Cor.11.lec.6.prin°.G.

123 Caro, & os, & huiusmodi sunt sub specie vini secundo modo tantum, & sub specie panis, primo modo, sanguis vero econuerso 3a.q.76.1.2m./.2.c./.3m./.q.78.6.1m./.q.81.4.2m /.4.d.8 q.2.ar.4.q.1.1m./.d.10 ar.2.q.2.0./.d.11.q.2.ar.1.q.1.2m./.Ꝯ.4.c°.63./.Quol.7.8.c./.Io.6.lec.7.prin°.b.fi./.1a. Cor.11.lec.6. prin°. H.

124 Quantitas tota, & alia accidentia Christi sunt in hoc sacramento, secundo modo tantum 3a.q.76.1.3m./.4.0./.5.3m./ q.81.3.3m./.4.d.10.ar.2.q.3 4.0./.d.12.q.1.ar.2.q.1.c./. Con.4.c°.64./.67.1m./.Quol.7.8.c.

125 Tota quantitas Christi est indifferenter, sub magna, & parua quantitate specierũ 3a.q.76.1.3m./.3.c./.4.0./.4.d.10.art.2.q.4.0./.Con.4.c°.63./.64./.Quol.7.8.0.

126 Totus Christus est substantia qualibet parte utriusque speciei 3a.quæ.76.2.3.0./.q.78.6.1m./.q.79.1.3m./ q 80.12.2m./.4 d.10.ar.3.q.3.0./.d.11.q.2.ar.1.q.1.2m./ d.12.q.1.ar.3.q.2.3m /.Con.4.c°.66./.Quol.7. 8. c. /. Io.6.lec.7.prin°.b.fin./. 1a. Cor.11.lec 5 fi.E./.lec.6.prin°.H.

127 Accidentia corporis Christi, sunt in hoc sacramento, mediãte substantia. Nec habent immediatam habitudinem ad corpora circunstantia. Ideo non possunt immutare mediũ 3a.q.76.7.c./.q.81.3.4.c./.4.d.10.ar.2.q.4.3m./.ar.4.q.1.c.

128 Accidentia corporis Christi intrinseca, sunt in hoc sacramento, non autem accidentia, per comparationem ad extra, ut ubi, & situs 3a.q 77.5.3m./.q.81.3.c./.4.c./.1m.

129 Corpus Christi in eucharistia, non tangit aerem circunstãtem 4.d.10.ar.4.q 1.c.

130 Christus est sub duplici specie eucharistiæ, triplici ratione, scilicet ad repræsentandum passionẽ eius, ut sit cibus, & potus, & ad salutem corporis, & animæ 3a.q.76 2.3m./.4.d.11 q.1.ar.1.q.1.0./.d.23.q.1.ar.1.q.2.c./.Con.4.c°.61.fi./.63.fi./ 1a.Cor.11.lec.5.prin°.K.

131 Christus in eucharistia continetur sub aliena specie, ad uitandum horrorem, & derisionem, & propter meritum fidei 3a.q.75.5.0./.4.d.10.1.1m /.d.11.q.1.ar.1.q.2.c./. Con.4.ca°. 63.fin./.1a. Corinth.11.lect.5.princ°.K./. Lect.6.princ°. Accidens 69.

132 Corpus Christi est localiter in uno tantũ loco, s. in cælo, sed ut in sacramento significante, & continente, est alibi, non tamen ubique 3a.quæstio.75.1.3m./.4.c./. quæst.76.5.0./.6.c./.1m./.quæstio.81.1.2m./.1.distinct.37.q.3.2.1m./.4.distinct.10.1.5m./.6m./.7m./.8m./.artic.3.qu.2.2m./.distinct.44.quæstio.2.artic.2.quæstio.3.4m./.quæstio.5.1m./.Cont.4.capitu°.64.fin./.Quolib.1.22.1m.

133 Locus eucharistiæ, non est uacuus, nec plenus corpore Christi, sed speciebus sacramentalibus, per naturam dimensionum, uel miraculose 3a.q.76.5.2m.

134 Christus in sacramento non est ut in loco circunscriptiue, nec diffinitiue 3a.quæstio.76.6.1m./.4.distinct.10.artic.2.quæst.3.2m./.4m./.artic.3.quæst.1.2.4.0./.Opu.11.artic.33.

136 Christus ad motum sacramenti, non mouetur per se, nec per accidens 3a.q.76.6.0./.4.d.10.ar.3.quæ.4.0./.Opuscul.11.artic.34.

137 Christus dedit in sacramento discipulis corpus suum passibile 3a.quæst.81.3.0./.4.distinct.11.quæst.3.3.0./.distinct.12.q.1.ar.3.q.1.c.

138 In triduo mortis Christi si quis consecrasset, fuisset corpus sine sanguine, & econuerso, & utrumque sine anima 3a.quæ.76.1.1m./.2.c./.quæ.81.4.0./.4.distin.10.ar.2.qu.1.c./.dist.11.quæst.3.ar.4.quæst.2.0./.Con.4.capit°.64./.Ioan.6.lect.6.fin.g.K./.1a.Corinth.11.lect.6.princ°.H.

139 Christo existente mortuo, deus non potuisset facere animam esse in hoc sacramento 4.distinct.11.quæstio.3.ar.4.quæstio.3.0.

140 Si Christus in triduo fuisset in hoc sacramento passus fuisset in eo passione innata, non autem passione illata 3a.qu.81.4.0./.4.d.11.q.3.3.0./.ar.4.q.1.0.

141 Corpus Christi in hoc sacramento, non potest uideri oculo corporali 3a.quæst.76.7.0./.8.c./.4.distinct.10.artic.2.quæstio.2.3m./.artic.4.quæst.1.0./.quæ.4.2m./.L.princ°.B.C./.dist.11.q.3.3.c. Visio.

142 Quando in hoc sacramento apparet puer, vel caro, est ibi vere corpus Christi, sed non uidetur in specie propria 3a.quæst.76.8.0./.4.distinct.10.ar.2.q.2.3m./.arti.4.q.2.0./. Opusc.58.c°.11. * Visibile 4.

143 Talis apparitio quandoque est tantum ex parte uidentiũ, & quandoque extra 3a.q.76.8.0./.4.d.10.ar.2.q.2.3m./.ar.4 q.2.0./.Opusc.58.c°.11.

144 Quando sic apparet omnibus, non debet sumi, sed debet cum reliquiis poni 3a.quæst.82.4.3m./.4.distinct.10.ar.4.quæst.3.0.

145 Tunc sacerdos, secundum aliquos debet iterum celebrare. Vel secundum alios, sufficit spiritualis manducatio 3a.q.82.4.3m./.4.d.10.ar.4.q.3.2m.

146 Christus uidet se corporaliter in sacramento, non ex sacramento. Si autem oculum haberet extra sacramentum, nõ posset hoc, nisi miraculose 3a.quæst.76.7.2m./.4.d.10.ar.4.q.1.1m./.d.11.q.3.1.4m.

147 Angeli non uident corpus Christi sub sacramento, cognitione naturali, sed tantum cognitione beata, dæmones autem nullo modo plene 3a.q.76.7.c./.4.d.10.artic.4.quæst.4.0.

148 Beati uident Christum sub sacramento visione intellectuali plena, non autem uisione corporali, nisi miraculose 3a.q.76.7.c./.2m./.4.d.10.ar.4.q.1.0./.q.4.1m.

149 Intellectus uiatoris non potest comprehendere, nec uidere Christum in hoc sacramento 3a.q.76.7.c./.4.distinct.10.ar.4.q.5.0.

150 Non baptizati, peccant videndo eucharistiam, non autem christiani, licet sint peccatores 3a.quæst.80.4.4m./.4.d.3.ar.1.q.4.3m./.d.4.q.2.ar.2.q.3.c./.d.9.ar.3.q.6.0./.1a.Cor.11.lec.7.prin°.D.

151 Soli sacerdotes possunt consecrare eucharistiam 3a.qu.82.1.0./.4.d.13.q.1.ar.1.q.1.0./.d.17.q.3.ar.3.q.1.c./.d.24.q.2.ar.1.q.2.c./.ar.2.2m. Consecratio 17. Minister.

152 Plures sacerdotes possunt eãdem hostiam consecrare 3a.q.82.2.0./.4.d.13.q.1.ar.2.q.2.0. * Absoluere 31.32.33.

153 Mali sacerdotes et schismatici, hæretici, excommunicati, & degradati, possunt consecrare, sed peccant grauiter 3a.q.64.9.2m./.3./.q.82.5.7.8.9.0./.4.d.13.q.1.ar.1.q.3.4.0./.L.prin°./.d.18.q.2.ar.2.q.3.2m./.d.19.q.1.ar.2.q.3.1m./.d.25.q.1.2.0/ Quol.12.16 c.Irregularitas 1. * Benedictio 4.Cõsecratio 1.4.17.Dalmatica 2.Diacon9 o.Dispẽsatio 17.Idolatria 2.11.12.

154 Recipiens eucharistiã, vel audiens missã a talibus, grauiter peccat 3a.q.64.9.2m./.3m./.q.82.9.0./.4.d.13.q.1.ar.3.q.3.0.

155 Consecrans propter malum finem.s.ad maleficia, uel ut irrideat, peccat, sed perficit sacramentum 3a.q.74.2.2m.

156 Dispensatio eucharistiæ pertinet ad sacerdotem tantum 3a.q.82.3.0. * Laurentius 2.

157 Non licet sumere eucharistiam ab alio, quàm a proprio sacerdote 4.d.17.q.3 ar.3.q.4.c./.2m. Oppositum uidetur dicere, Opusc.19.cap°.4. Respondeo dubio 579°. Dum.579°.

158 Nullus laicus quantumcunque sanctus potest dispensare eucharistiam, sed tantum ministri ecclesiæ 4.d.13.q.1.ar.3.q.1.0./.d.17.q.1.ar.5.q.1.3m.

159 Nulli

Eu

159 Nulli non sacerdoti, licet tãgere eucharistiam, nisi in necessitate, ut si caderet 3a.q.82.3.c.

160 Laicus & peccator, debet tangere eucharistiam, in necessitate tantum, ut si caderet in terram 3a q.82.3.c./.4.d.13.q.1.ar.3.q.1.3m./.d.24.q.1.ar.3.q.5.5m.

161 Si adsint essentialia. s.ordo, & intentio ministri, & materia, & forma debite, erit eucharistia, licet desint sollennitas loci, tẽporis, & paramentorum. Tamen talis grauiter peccaret, & degradandus esset 3a.q.83.3.1m./.4.d.13.q.1.ar.2.q.6.0./.d.24.q.3.ar.2.q.1.c./.d.34.1.7m.

162 De pœnitentia amittentis eucharistiam, vel cuius negligentia, brutum sumit eam, uel sanguis stillat extra, uel euomentis. 3a.q.83.6.7m./.4.d.13.L.fi./.d.20.ar.2.q.1.4m.

163 Consecrans tenetur sumere eucharistiam, sub utraque spẽ quotiescunque celebrat 3a.q.80.12.0./.q.82.4.0./.4.d.12.q.3.ar.2.q.2.0.

164 Si percipitur ante consecrationem aquam tantum fuisse, effundatur, & vinum ponatur. Si autem post, incipiat canonem, super aliam hostiam, secundum Innocentium, vel tũ consecret vinum præmissa contritione de negligentia 3a.q.83.6.4m./.4.d.11.L.fi./.1a.Cor.11.lec.6.fi.C.

165 Deficiente sacerdote post, consecrationem corporis, debet suppleri per alium, non autem si ante 3a.q.83.6.1m./.4.d.8.q.2.ar.4.q.2.0./.d.23.q.1.ar.1.q.2.3m. * Ordo 71.72.76.77.79.Parasceue.Patena.

166 Minister in aliis sacramentis dupliciter operatur. s.pronunciando uerba, & actum exteriorem exercendo. In eucharistia uero, tantum primo modo 3a.q.78.1.c./.3m./.4.d.8.q.2.ar.1 q.3.0./.q.4.4m. * Subdiaconus 1.5.7.

167 Non licet sacerdoti omnino cessare a consecratione eucharistiæ, sed tenetur saltẽ in festis 3a.q.82.10.0./.4.d.13.q.1.ar.2.q.1.0. * Thurificatio 2.Vnctio.23.

Sumens. 168 Celebratio eucharistiæ, est immolatio Christi, quia est figura passionis eius, cuius per hoc sumus participes, & sacerdos significat Christum 3a.q.83.1.0./.2.c./.1m./.2m.

169 Eucharistia dupliciter sumitur. s. sacramentaliter, & spiritualiter, 3a.q.80.1.2.3.0./.4.d.9.ar.1.q.1.1m./.q.3.0./.art.2.0./.Io.6.lec.7.pri°.b.A./.c.E./.me°.f. 1a.Cor.11.lec.7.me°.H. * Amor 67.Angelus 491.492.493.Aqua 17.Baptism9 245.

170 Patres ueteris testamenti manducauerunt Christum secundo modo tantum 3a.q.80.1.3m./.4.distin.9.ar.2.quæst.4.2m. * Bucella.

171 Non omnis manducans Christum spiritualiter, manducat hoc sacramentum spiritualiter, ut sancti ueteris testamẽti, nec omnis manducans spiritualiter, manducat sacramentaliter, nec econuerso 4.d.9.ar 2.q.4.0. * Hæresis 137.138.

172 Eucharistia uere sumitur a peccatoribus sacramentaliter tantum, nec immunditiam aliquam ex hoc contrahit 3a.q.80.3.c./.q 82.7.1m./.4.d.9.ar.2.q.1.0./.1a.Cor.11.le.7.me°.I. * Idolatria 11.12.

173 Infidelis uere sumit eucharistiam non primo modo, nec secundo propric 3a.q.80.3.2m./.4.d.9.ar.2.q.2.0./.q.3.3m./.1a.Cor.11 lec.7.me°.I. * Libamina. Manducatio. Missa 8.16.&c.Parasceue. Christus 7.9.

174 Brutum vere sumit eucharistiam per accidens, non autem primo, nec secundo modo 3a.q.80.3.3m./.4.d.9.ar.2.q.3.0./.Opusc.59.c°9./.1a.Cor.11.lec.7.me°.I.

175 Christus sumpsit corpus suum, & sanguinem in eucharistia 3a.q.81.1.0./.q.84.7.4m./.4.d.11.q.3.1.0.

176 Christus ex sumptione huius sacramenti habuit spiritualẽ dulcedinem. Ideo sumpsit sacramentaliter, & spiritualiter, sed aliter quàm cæteri 3a.q.81.1.3m.

177 Christus dedit eucharistiam Iudæ in cæna, præter bucellã intinctam 3a.q.81.2.0./.4.d.11.q.3.ar.2.q.1.2.0./.Io.13.le.3.fi.g./.lec.4.fi.f. Bucella.

178 Sumptio eucharistiæ, non est de necessitate salutis secundũ se, sed ex statuto Christi, & ecclesiæ. 3a.q.73.3.0./.q.80.11.0./.4.d.9.ar.1.q.2.0./.d.12.q.3.ar.2.quæst.1.0./.Io.6.lect.7.princ°.b.B.

179 In primitiua ecclesia, omnes tenebantur quotidie sumere eucharistiam, postea ter in anno, nunc autem semel 3a.q.80 10.4m./.4.d.12.q.3.ar.1.q.3.0./.d.32.ar.5.q.4.c.

180 Eucharistia debet frequenter sumi ad restaurationem perditæ deuotionis, & feruoris 4.d.12.q.3.ar.1.q.1.0.

181 Eucharistia debet quotidie sumi, nisi ex hoc quis sentiret reuerentiam diminui, & feruorem non augeri 3a.q.80.10.0./4.d.13.q.3.ar.1.q.2.0./.1a.Cor.11.lec.7.me°.F. Missa 22.

182 Eucharistia nõ debet pluries in die sumi, nisi quando quis in una die ex aliquo casu permisso pluries celebraret 3a.q.80.10.5m./.quæst.83.2.2m./.4.distinct.12.quæst.3.artic.1.quæst.4.0./.1.13.q.1.ar.2.q.3.3m.

183 Eucharistia sub specie uini, idest sanguinis Christi non datur populo, propter periculum effusionis, quia facilius una gutta sanguinis laberetur, quàm aliqua una particula corporis 3a.q.74.1.3m./.q.80.12.c./.4.d.11.q.2.ar.1.q.1.3m./.d.12 q.3.ar.2.q.3.3m.Io.6.lec.7.prin°.b.fi.

184 Ministris altaris, ut Laurentio, datur dispensatio sanguinis Christi, & etiam secundum consuetudinem aliquorum datur eis participatio sanguinis Christi de quibus præsumitur quod in talibus magis sint cauti 4.d.11.q.2.ar.1.q.1.3m./.d.13.q.1.ar.3.q.2.1m.

185 In lege etiam ueteri de libaminibus, nihil habebant offerẽtes, sed soli sacerdotes, per quæ significabatur potus huius sacramenti. De sacrificiis autem habebant et offerentes, quibus significabatur cibus huius sacramenti.4.d.11.q.2.ar.1.q.1.3m. fin.

186 Corpus Christi quanto plus manducatur, tanto plus augmentatur. Opusc.58.c°.14.

187 Corpus Christi, dum manducatur, non minuitur. Opusc.58.cap°.14.

188 Corpus Christi, si non manducatur, quodammodo minuitur, quod est ualde mirabile. Opusc.58.c°.14.

189 Hostia non consecrata, nunquam debet dari pro eucharistia. Et sacerdos dans eam, reus esset idolatriæ. Non autem adorantes, uel sumentes eam, cum hostia debeat adorari latria, sub conditione in habitu, & adorantes uel sumentes eã æstiment probabiliter hostiam esse consecratã. Fides enim credentis non fertur ad has species panis, uel ad illas, sed ad hoc, quod verum corpus Christi sit sub speciebus panis sensibilis, quando recte fuerit consecratum. Vnde si non sit recte consecratum, fidei non propter hoc suberit falsum 22a.q.1.3.4m./.3a.q.80.6.2m./.3.d.9.q 1.ar.1.q.6.2m./.4.d.9.ar.5.q.1.4m./.Quol.6 12.0./.1a.Cor.11.lec.6.prin°.G.

190 Sumens hostiam consecratam, quam nescit esse consecratã non manducat eucharistiam sacramentaliter, nisi per accidens. Tamen propinquius quàm brutum, inquantum est aptus 4.d.9.ar.2.q.3.3m.

191 Ad digne sumendum eucharistiam, tria requiruntur. s.mũditia conscientiæ, deuotio actualis. s.ut in actu mens sumẽtis feratur ad diuina, unde, & sacerdos monet populum, corda ad deum habere, & munditia corporalis 4.d.9.ar.3.q.5.c./.ar.4.q.2.c./.d.12.q.2.ar.1.q.3.0./ q.3.ar.1.q.2.c. Impedimenta.

Oppositum uidetur dicere a simili, quo ad deuotionẽ actualem ex parte sumentis eucharistiam, sicut & ex parte adorantis hostiam, cum nemo carnẽ Christi manducare debeat nisi prius adoret secundum Augustinum. Sed hostia debet adorari latria, sub conditione in habitu 3a.q.80.6.2m./.3.d.9.q.1.ar.2.q.6.2m. Respondeo dub°.580°. Dum.580m.

192 Melius est paratis sumere eucharistiam, quàm abstinere ab ea 3a.q.80.10.c./.4.dist.12.q.3.ar.2.q.3.0./.1a. Cor.11.lec.7.med°. K.&c.

193 Pœnitentes qui abstinent ab hoc sacramento, secundum cõsilium sacerdotis, excusantur a transgressione præcepti, nõ aũt manentes in peccatis 3a.q.80.11.3m.

194 Eucharistia debet sumi tãtum a ieiunis totaliter, nisi in casu mortis.22a.q.14.147.6.2m./.3a.q.80.8.0./.9.c./.4.d.8.q.1.ar.4.q.1.2.0./.d.34.1.7m./ 1a.Cor.11.lec.4.me°.K.

195 Omnis cibus, uel potus, sumptus post mediam noctem, impedit sumptionem eucharistiæ, non autẽ ante, etiam si nec somnus, nec digestio sequatur 3a.q.80.8.5m./.1a.Cor.11.le.4.med°.A.

196 Deglutitio saliuæ, vel cibi relicti inter dentes, uel eructationis, non impedit sumptionem eucharistiæ 3a.quæstio.90.8.4m./.4.distinct.8.quæst.1.artic.4.quæst.1.3./.1a.Cor.11.lec.4.me°.A.

197 Reliquiæ aquæ, uel uini, quibus lauatur os traiectę non in magna quantitate, & mistæ cum saliua non impediũt sumptionem eucharistię 3a.q.80.8.4m.

198 Post sumptionem eucharistiæ requiritur modicum interuallum, ante prandium 3a.quæst.80.8.6m./.4.distinct.8.q.1.ar.4.q.3.0.

199 Corporalis immunditia, ut lepra, fluxus sanguinis, & huiusmodi, non impedit sumptionem eucharistiæ 3a.quæstio.80.7.3m./.4.distinct.9.articul.4.quest.3.0.

200 Eucharistia debet semper haberi parata pro infirmis 3a.quæstio.83.5.11m. * Ieiunium 43.45.Indeuotio.

201 Sacerdos non habens aliam hostiam consacratam, nisi suã debet dare partem illius infirmo petenti eucharistiam 4.d.22.q.3.ar.2.q.2.1m.

202 Pars hostiæ missa in calice, numquam debet dari

Eu

infirmis, quia Christus nemini dedit panem intinctum, nisi Iudæ 3ª.q.83.5.9^m.

203 Corpus Christi non debet sumi, nisi cum magna præparatione. Opusc.58.cº.15./.1ª.Cor.11.lec.7.meº.G.

204 Præparatio in sumendo eucharistiam, consistit in tribus.s. in dignitate eucharistiæ, in hostia panis, & in figura agni pascalis. Opusc.58. cº. 15./.16. * Pœna 46. 47. 48. 49. Vnctio 18.

205 Triplex modus manducandi corpus Christi, scilicet sacramentalis tantum, spiritualis tm̃, sacramentalis, & spiritualis simul 3ª.q.80.1.2.3.o./.Opusc.58.cº.17.18.

206 Circa tertium modum, possunt tria notari.s. multitudo nõ manducantium.s.malorum, magnitudo felicitatis bonorũ corpus Christi digne sumentium, & ratio remãducationis digne manducantium. Opusc.58.cº.20.

207 Non manducantium corpus Christi, tres sunt species, siue tres turmæ.s. infideles, negligentes, & contẽnentes. Opusc. 57.cº. prinº.

208 Pueris non debet dari Eucharistia, nisi cum incipiunt habere aliqualem usum rationis ut possint concipere deuotionem huius sacramenti.s.in decimo, uel undecimo annis 3ª.q.80.9.3^m./.4.d.9.ar.5.q.4.o /.d.23.q.2.ar.2.q. 4.c./. Io.6. lec.7.prinº.b.B.

209 Græci dant eucharistiam pueris, recenter natis baptizatis propter hoc, ꝙ Dionysius dicit, batizatis esse sacram communionem dandam, non intelelligentes, quòd Dionysius ibi loquitur de baptismo adultorum 3ª.q.80.9.3^m.

210 Amentibus post fidem, & deuotionem, debet dari eucharistia in mortis articulo, nisi sit periculum uomitus, uel ex puitionis · Non autem si ante amentes fuerunt, & sic a natiuitate remanserunt 3ª. q. 80. 9.0 /.4.d.9.ar.5.quæst.3.o./. Io.6.lec.7.prinº.b.B.

211 Dæmoniacis debet dari eucharistia, nisi certum sit ꝙ pro crimine torqueantur, non autem energumenis. 3ª. q. 80, 9.2^m./.4.d.9.ar.5.q.3.2^m./.Io.2.lec.3.fi.f.

Peccatum 212 Nihil præter peccatum mortale, impedit necessario sumptionem eucharistiæ, secundum tantũ de congruo, ut coitus matrimonialis, nocturna pollutio, & fluxus seminis tẽporalis, quando sunt sine mortali, usque ad alium diẽ 22ª. q.154.5.o./.3ª.q.80.7.o./.4. distin. 9. ar.4.q.2.o./. * Confessio 32. Debitum 24. &cet. Excommunicatio 23. Idolatria 11. 12.

213 Præeligendum est, esse suspectum, quàm indigne sumere eucharistiam 3ª.q.80.6.2^m./.4.d.9.ar.5.q.1.3^m.

214 Eucharistia sumitur indigne tripliciter.s. indeuote, cũ uoluntate peccandi, & celebrando contra ritum ecclesiæ 1ª. Cor.11.lec.7.prinº.

Du^m.581.215 Oppositum uidetur dicere 3ª.q.83.2.5^m./.4.d.12.q.3. ar. 1. q.4.1^m. Respondeo sicut dubio 9000º.

216 Suspectis uiolẽter, & publicis, debet omnino negari eucharistia 3ª.q.80.6.3^m./.4.d.9.ar.5.q.2.o.

217 Peccatori occulto petenti occultæ eucharistiam, debet negari. Si uero publice petat, debet dari. Sed peccatori publico debet omnino negari 3ª.q.80.6.o./.q.81.2.c./.2^m./. 4.d.9. ar.5.q.1.o./.q.2.c./.Quol. 5.12.c.

218 Aliquis arcetur ab eucharistia sine culpa.s. suspensi, interdicti, & excommunicati etiam excommunicatione minori 4.d.18.q.2.ar 4.q.3.3^m.

Du^m.581.218 Oppositum uidetur dicere 4.d.9.ar.5.q.1.c. Respondeo sicut dubio 378º.

220 Sumens eucharistiam cum cõscientia peccati mortalis, peccat mortaliter 3ª.q.79.2.2^m./.3.o./.q.80.4.o./.7.8.c./. 4. d. 9. ar.3.q.1.o./.ar.4.q.2.c./.d.11.q.2.ar.1.q.2.3^m./.d.12.q.2.a.2. q.3.1^m./.1ª.Cor.11.lec.7.meº.H.

221 Sumens eucharistiam in peccato mortali ignorato, facta diligenti discussione, etiam non sufficienti, non peccat 3ª. q. 80.4.5^m./.4.d.9.ar.3.q.2.o./.d.15.q.1.ar.3.q.2. 2^m./. d. 16. L. meº.C. Missa 8. * Immunitas 2.Indeuotio.

222 Ante confessionem de mortali, nullus debet sumere eucharistiam, si habet copiam confessoris, & necessitas non urget sicut urgentur sacerdotes parochiales 4.d.16.L. medº.C./. d.17.q.2.ar.5.q.1.3^m./.q.3.ar.1.quæst.4.c./.1ª. Cor.11.lect.7. princiº. B.

223 Immo quilibet qui in peccato mortali exhibet se ministrũ ecclesiæ, in aliquo spirituali, peccat mortaliter 22ª.q.33. 5.o./ 4. distinct.19. quæst. 2. ar. 2. q. 2. o. Respondeo sicut dubio 796º.

Du^m.582.

224 Non esset consulendum alicui, quòd statim post peccatum mortale, vel etiam contritus, & confessus ad eucharistiam accederet, sed deberet, nisi magna necessitas urgeret, per aliquod tempus propter reuerentiam abstinere, Et præterea eucharistia purgat maculam mentis, non autem immunditiam corporalem, & hebetudinem, quæ contingit in mente, ex depressione ipsius ad carnem. Vnde etiã post contritionem, & confessionem grauium peccatorum consilium uidetur esse Augustini, quòd non statim homo accedat propter reuerentiam sacramenti, & ut magis seipsũ probet 4.d.9.ar.4.q.2.2^m./.d.16.L.meº.C.

225 Experimentum non debet sumi de peccatis, cum eucharistia 3ª.q.80.6.3^m./.4.d.9.ar.5.q.2.2^m.

226 Iniuria fit eucharistiæ, si hostia consecrata consecretur iterũ 4.d.6.q.2.ar.1.q.1.1^m./.d.11.L.meº.H.d.12.q.3.ar.1.q.1.1^m./ Con.4.cº.59.fi.

227 Oppositum uidetur dicere a simili 3ª.q.66.9. 4^m./. q. 68.7. 2^m./.11.4^m./.4.d.6.q.2.ar.1.q.1.c. Responº. sicut dubº.264. Vnctio 18.

228 Sacerdos faciens fictionem in consecrando eucharistiam, multo grauius peccat, quàm indigne sumens eam 3ª.q.80 6.2^m./. Quol.5.12.3^m. * Idolatria 11.

229 Infideliter est indignior fideli, ad sumendum eucharistiam. Sed fidelis cum mortali indignius sumit 3ª. q. 80.5. 2^m./. 4.d.9.ar.3 q.4 o.

230 Sumens eucharistiam cum peccato spirituali, grauius peccat, quàm sumens cum peccato carnali 3ª.q.89.5.2^m./.4.d. 9.ar.3.q.4.o.

231 Peccatum indigne sumentium eucharistiam, est minus graue, peccatis commissis in deum, & grauius peccatis contra proximum, uel contra seipsum 3ª.q.80.5.o./.4.d.9.ar.3.q.3. o./.1ª.Cor.11.lec.5.meº.E.

232 Est ẽt minus graue, peccato occisionis Christi, & proditionis eius 3ª.q.80.5.1^m./.2^m./.4.d.9.ar.3.q.3.1^m./.1ª. Cor. 11. lect.7.medº. F.

233 Et est minus graue proiectione eius in lutum 3ª.q.80.5.3^m /.4.d.9.ar.3.q.3.2^m.

234 Manducante indigne corpus Christi tria mala sequuntur, .s.peccati sui aggrauatio, a gratia Christi separatio, & ad ęternã pœnã condẽnatio. Vel alia tria mala .s.magna culpa, dei offensa, & multiplex plaga Opusc.58.cº.17./.18.

235 Huiusmodi mala, possunt dici tres plagę.s. multa damna spiritualium bonorum, sterilitas terræ siue caristia temporalium pestes corporum, siue strages hominum. Opuscul. 58. capº. 18.

236 Contra has plagas, & omnia dicta mala, est triplex remedium.s.emendatio uitæ per pœnitentiam uoluntariã, correctio malitiæ per superiorum disciplinam, & mutatio incorrigibilis personæ per iustitiæ districtionem. Opuscul. 58. capiº.18.

237 Eucharistia non imprimitur caracterem. 3ª.q.63.6.c. /.q.80. 1.3^m...10.1^m./ 4.d.7.q.3.ar.1.q.2 2^m./.ar.3.q.3.1^m. Effectus

238 Eucharistia, ordinatur ad hoc, ut homo adhæreat Christo, & perficiatur.4.d.2.q.1.2.c./.d.4.q.2.ar 1.q.2.3^m.

239 Sine manducatione spirituali eucharistiæ, non potest esse salus.3ª.q 80.11.c./.4.d.9.ar.1.q 2.1^m. * Amor 67.

240 In corporatio ad Christum, quo ad perfectionem influentię, est effectus eucharistię, quæ præsupponit ipsam incorporationem absolute, per baptismum causatã. 4.d.4. quæst.2. ar.2.q.5.2^m.

241 Eucharistia inquantum est sacramentum prodest tantum sumentibus, sed ut est sacrificium, prodest etiam aliis. 3ª.q. 79.3.8^m./.q.79 5.c./.7.o./.4.d.12.q.2.ar.2.q.2.4^m./.d. 45.q.2. ar.3.q.1.3^m./.Io.6.lec.6.fi./.1ª.Cor.11.lec.6.fi K.

242 Eucharistia est sacramentum passionis, & mortis Christi, in quantum perficit hominem in unione ad Christũ passum. 3ª.q.73.3.3^m./.5.2^m.

243 Eucharistia est memoriale passionis Christi. 3ª.q.66.9.5^m./. q.73.4.5.o./.q.74.1.c./.q.76.2.2^m./. q. 79.1.c./.4.d.2.qu.1.2. 1^m./.d.4.q.2.ar.1.q.2.3^m./.d.8.q.1.ar.1.q.3.c./.ar. 2.q.1 b.1./. ar.3.q.3.o./.q.2.ar.1.q.1.4^m./.ar.2.q.1.2^m./.d.12.q.1.ar.3.q.1. 2^m./.3^m./.q.2.1^m./.1ª.Cor.11.lec.5.meº.F.G.

244 Eucharistia ordinat ad refectionem mentis. 3ª.q.73. 1.2.c./. q.79.8.c./.4.d.9.q.1.ar.1.1^m./.ar.2.q.1.2^m.

245 Effectus eucharistiæ triplex, scilicet satietas, laus, & uita. Psal.21.fi.y.

246 Hoc sacramentum, non habet suos effectus, nisi in coniunctis ei per fidem, & charitatem. 3ª.q.79.2.2^m. Quid

247 Eucharistia est sacramentum, charitatis Christi expræssiuũ, & charitatis nostræ factiuum, 3ª.q.73.3.3^m./.q.75.1.c./.q.78 3.6^m./.q.79.1.c./.4.c /.2^m./.4.d.8.q.2.ar.2.q.3. 5^m./.d.24. q.3. 3.c./.1ª.Cor.11.lec.7.meº.H.

248 Effectus non principalis eucharistiæ, sed cõsequens augmentum

Eu

mentum charitatis, est diminutio fomitis 3ª q.79.6.3^m.

249 Quicquid est effectus passionis Christi, est effectus eucharistiæ 3ª.q.79 1.c./.q.84.1.c./.Io.6.lec.6.fi g.F.

Du^m.584. Oppositum uidetur dicere 4.d.2.q.1.2.1^m. Responº. Duº. 584º.

250 Per baptismum datur primus actus uitæ spiritualis, sed per eucharistiam datur complementũ eius 3ª.q.79 1.8.c./.2^m./. 6.2^m./.q 82.2.3^m./.4.d.9.ar.5.q.4.2^m /.d.12.q.2.ar.1.q.3.2^m.

251 Eucharistia facit omnem effectum uitæ spiritualis, ad similitudinem cibi corporalis, quia sustentat, auget, reparat, & delectat 3ª. q. 79. 1. o./. 8 c./.q.81.1.3^m./.4.d.7.q.1.art.2. quæst.2.4^m.

Du^m.

252 Effectus proprius eucharistiæ est trãsformatio hominis in deum, ad quem sequitur augmentum uirtutum, & restauratio perditorum 4.d.12.q.2.ar 1.q.1.c /.ar.2.q.1.3.c. *Confirmatio 30.31.36. Immunitas 2.

253 Eucharistia ordinatur ad ultimum effectum passionis Christi, quasi completissime ab ea efficaciam habens 4. d. 2. q 1. 2.1^m. * Indeuotio. Missa E. Suffragia 3. Thurificatio 2. Vnctio 10.&c.

254 Eucharistia ualet contra omnes spirituales defectus. Ideo cum singulis sacramentis datur, quasi consumans effectus uniuscuiusque 4.d.2.q.1.2.1^m.

255 Corpus Christi offertur pro salute corporis, & sanguis pro salute animæ, secundum similitudinem, secundum rem vero, utrumque offertur pro utroque 3ª.q.73.1.c /.q.74.1 o./. q.76.2.1^m./.q.79.1.3^m./.4.d.11.q.2 ar.1.q.1.c./. L.medº.H./. Io.6 lec.7.meº.e./.1ª.Cor.11.lec.5.meº.F.

256 Eucharistia auget beatis gloriam accidentalem, non autem essentialem 4.d.12.q.2.ar.1.q.2.o.

257 Effectus Eucharistiæ est adeptio gloriæ, nõ quidem statim, sed inquantum dat uirtutem perueniendi ad gloriam 3ª.q. 79.2.o /.q.80.2.1^m./.Io.6.o.

258 Eucharistia dat quinque, scilicet ueniam culpæ, uitam gratiæ, confirmationem in pugna, confortationẽ in uia, & prægustationem gloriæ. Isa 4.fi.b.G.

259 Effectus omnium sacramentorum, possunt ascribi eucharistiæ, habenti quasi in capitulo, & in summa, omnia quæ alia sacramenta habent sigillatim, sec undum Dionysium. 4.d.8.q.1.ar.2.q.2.4^m.

260 Dei liberalitas in sacramento Eucharistiæ assignatur in tribus, scilicet quantum ad magnificentiam doni, nobilitatem dantis, & utilitatem accipientis. Opuscul. 58. capitº. 5.

261 In eucharistiæ sacramento renouantur omnia mirabilia, quæ deus ab initio fecit. Opusc.58.prinº.

262 Eucharistiæ sacramentum, intellectum illuminat, concupiscentiam sanat, & mortem uiuificat. Opusc.58.cº.6.

263 Effectus duplex eucharistiæ.s.bonitatis in bonos, & sæueritatis in malos. Opusc.58.cº 18.

264 Corpus Christi digne manducantẽ, sequuntur tria bona, scilicet pęnæ debitę relaxatio, diuinę gratiæ restitutio, æternæ gloriæ acquisitio. Opusc.58.cº.17.fi.

265 Effectus, siue fructus principales eucharistiæ sunt tres.s peccatorum destructio, bonorum spiritualiũ largitio, uel augmentatio, & animarum confortatio, uel uitæ æternæ collatio. Opusc.57.cº.24.

266 Effectus eucharistiæ possunt sumi ex tribus eius nominibus. Dicitur enim aliquando medicina spiritualis, manna, idest panis cælestis, & eucharistia, idest bona gratia. Opusc. 58. capº.26.

267 Effectus Eucharistiæ sumuntur etiam ex aliis tribus eius nominibus. Dicitur enim uerus panis, sacramentum altaris, & sacramentum charitatis. Opusc.58.cº.25.

268 Contra duodecim nostros languores, qui.s. sunt dæmonis tentatio, fomitis repugnatio, cordis macula, creatoris offensa, defectus in cognitione sui, in dilectione proximi, in sapore spirituali, in consumatione boni, debitum mortis æternæ, defluxus bonæ uitæ, exilium mundanæ miseriæ, & incineratio corporalis materiæ, ordinantur duodecim effectus uel fructus Eucharistiæ, scilicet quia eucharistia dæmonem fugat, fomitem refrigerat, maculam cordis mundat, iram dei placat, intellectum ad seipsum cognoscendum illuminat, uoluntatem, siue affectum in dilectionem dei, & proximi inflamat, memoriam spirituali dulcedine delectat, totum hominem in bono confirmat, ab æterna morte liberat, merita bonæ uitæ multiplicat, ad patriam æternæ uitæ deducit, & ad æternam uitam corporis resuscitat. Opuscul.58.cº.21./.22./.23.

269 In eucharistia confertur gratia habitualis, & excitatur feruor actualis deuotionis 3ª.q.79.1.2^m./.4.7.c./.4.d. 12.q. 2. ar.2.q.1.2^m./.Quol.5.6.c.

270 Sumens eucharistiam sacramentaliter consequitur maiorẽ gratiam, quàm prius sumendo spiritualiter tãtum 3ª.q.80. 1.3^m./.4.d.9.ar.2.q.4.1^m.

271 Eucharistia gratiam causat, auget, & excitat eam, & uirtutes in actum 3ª.quæst.79.1.o./.4.c./.4.distinc.12 q.2. ar.1.2. quæst.1.2^m.

272 Nullus habet gratiam ante sumptionem eucharistiæ, nisi ex uoto ad eam proprio, ut adulti, uel ecclesiæ, ut paruuli 3ª.q.73.3 c./ 1^m./ q.79.1 1^m./.q.80.1.3^m./.11.c.

273 Eucharistia preseruat a peccato dupliciter, scilicet interius reprobando per gratiam, & exterius repellendo omnem impugnationem dæmonum per passionem Christi cuius est signum 3ª.q.79.6.o /.4.d.12 q.2.ar.2.q 2.1^m./.d. 45. q. 2. ar. 3. q. 1. 3^m.

274 Omnia quæ impediunt actualem deuotionem, scilicet distractiones, & aliqua peccata uenialia, impediunt augmentum gratiæ 4.d 12.q.2.ar.1.q.3.o./.ar.2.q.1 2^m.

275 Peccata uenialia præsentia impediunt effectum eucharistiæ, quo ad refectionem dulcedinis spiritualis, sed nõ quo ad augmentum gratiæ, sed neutrum horũ impediunt præterita 3ª.q.79.8.o.

276 Eucharistia delet peccata uenialia 3ª.q.89.4.o.q.87.3.c./.4. d.12.q.2.ar 1.q.1.c./.ar.2.q 1.o.

277 Eucharistia delet peccata mortalia, quorum quis nõ habet conscientiam, nec affectum 3ª.q.79.3.o./.4.d.9.ar.3.q.2 c.fi. /.d.12.q.2.ar.2.q 2.o.

278 Eucharistia fit ablutio scelerum, tripliciter.s. ignoratorum, futurorum, uel causando contritionem 3ª.q.79.3.1^m./.4.d. 12.q.2.ar.2.q.2.1^m.

279 Eucharistia delet pœnam debitam pro peccatis, non quidẽ totam, sed secundum mensuram peccatorum, & deuotionis 3ª.q.79.5 o./.4 d.4.q.2.ar.1 q.2.3^m./.d.2.q.12.q. 2. ar.2. quæst.3.o.

280 Eucharistia liberat a purgatorio, inquantum est sacrificiũ satisfactorium pro peccato 3ª.q.52.8.2^m. * Manna. Sacrificium 25.38.

¶ Eudimica, eticha Aristotelis 1ª.q.82.4.3^m./.12ª.q.9.4. c.fi./. q.8.1.b.3 Ethica. Liber.

¶ Euellere Infidelitas 11. Sabbatum. 10.

¶ Euentus sequens per se, uel ut in pluribus, uel præcogitatus, addit ad bonitatẽ, uel malitiam actus, non autem aliter 12ª q.20.5.o./.q.73.8.o./.Ma q.1.3.15^m./.q.3.10.5^m. * Apostoli 7. Auis 2. Bonitas 22.1. Diuinatio 9.10. Inuidia 6. Iustus 8. Necessitas 19. 20. Peccatum 225. 358. Periculum 2. Prædestinati 16. Religio 73.74. Solertia 3. Somniũ 3. Sors 1.5.6. Vsura 88.196.205. Bonus, uel malus.

¶ Euge, est in erectio congratulãtis, & exultationis uox. Matth. 25. medº. b.G./.Psal.34.fin.o.fin.

¶ Eugnomosina est idem quod epikia, scilicet uoluntaria iustificatio 22ª.q. 80.4^m./.5^m. * Iustitia 22. Legispositiua 2.

¶ Euidentia Argumentum 2. Assentire 2. Bigamia 9. Certitudo 14. Fides 143.&c. Iudicium 48. Lux 1. Matrimonium 59. 60. Notorium 1. Prædestinatio 55.56. Resurrectio 47. Sepultura 9. Tacere 3. Vsura 189.

¶ Euigilare. Pollutio 3. Voluntas 75.

¶ Euitare. Aaron 3. Confirmatio 7 Pœnitentia 48.

¶ Euiternum. Aeternitas 38. Seculum.

¶ Eunomius. Assumere. 38.39. Hæresis 98.

¶ Eunuchus, & frigidus, merentur aureolam, si habent propositum propriæ uirginitatis, licet non possint coire 4. d. 49.q. 5.ar.3.q.1.7^m. * Illegitimus 2 Matrimonium 89. Meritum.

¶ Euomere. Eucharistia 162.

¶ Eupsichia est uirtus specialis, scilicet constantia, & est pars potentialis fortitudinis 22ª. quæstio. 128. 6^m./. 3. distinct. 33. quæst. 3. artic. 3. quæstio. 4. c./. 1^m. Continentia 11. Quid.

¶ Eusebia est idem quod religio 22ª. quæst. 80. 4^m. * Cultus 5. Iustitia 22. Religio 1.&c.

1 ¶ EVSTOCHIA est pars prudentiæ bene coniectans omnia, sicut solertia medium 22ª. quæstio. 48. c. /. quæstio. 49. 4. c. /. Ethi. 6. lectio. 8. medº. d. Coniectare. Prudentia 48. Quid. Quid.

2 Eustochia est tantum in operatiuis, solertia uero tam in his, quàm in speculatiuis, & tam in necessariis quàm in contingentibus 22ª. quæst. 49. 4. 1^m./ 3. distinct. 33. q. 3.ar.1.quæst.4 c.

3 Vtraque inuenit quasi subito, sed eubulia inquirendo, & tarde 22ª.q.49.4.c./.2^m./.q.51.1.3^m./.3.d.33.q.3.ar.1.q.4.c.

Erravit. 1 ¶EVSTRATIVS episcopus græcus, & commentator Aristotelis, dicens ꝙ epiikes, idest virtuosus, committit adulterium cum vxore tyranni, vt possit occidere eum, & liberare patriam, non est sustinendus. Ma, q. 15.1.5^m.

2 Dictum Eustratii, ꝙ nullus homo potest assumi ad ordines angelorum, sed omnes homines beati facient decimū ordinem, videtur sapere heresim. 1^a.q.108.8.c./2.d.9.8.c./. prin^o. Accidens.69.&c. Actus.187. manducatio.2. ordo.79. * Hæresis.107. Hierarchia.5.

Error. 1 ¶EVTICES. Hæresis eius de vnitate naturæ in Christo, & de impalpabilitate corporum resurgentium, & Christi, damnatur in concilio Calcedonensi. Vnio, 1.c. Apollinaris.2. Hæresis.85.86. Vnio.14.

2 Euticès in morte retractauit suam hæresim. 3^a.q.54.3.c.fin.

Quid. ¶Eutropelia dicitur a bona versione. Et est virtus circa ludos, & pars modestiæ. 12^æ.q.60.5.c./22^æ.q.72.2.1^m./. q.160. Modestia.7.2.c./q.168.2.o./q.172.2.1^m./.2.dist.40.5.c.fi./.8^m./. d.44.q.2.1.3^m./3.d.33.q.2.ar.1.q.1.c./.q.3.ar.1.q.1.3^m./.dist. 34.q.1.2.c/.4.d.16.q.4.ar.2.q.1.c./. Virt. q.1.12. 26^m./. q.5. 1.5^m./. Isa.3.fi.D. * Austeritas.2. Ludus.8. Temperantia.12. Virtus.225.

Quid. 1 ¶AEVVM non est, nisi quædā æternitas participata. 1.d. 8.q.2.2.c.fi./.d.19.q.2.1.1^m./.2.d.2.q.1.1.c.fi./.2.5^m./. Quol. 5.7.c. æternitas.43.

Du^m.585^m.2 Oppositum videtur dicere. 1^a.q.10.5.1^m./.2.d.2.L. Respon. sicut dubio.129°.130°.131°. * Angelus.196.&c.

3 Aeuum est mēsura primi mobilis, secūdum substantiam, & secundum esse. 1^a.q.10.6.2^m./. Opus.36.c^o.3./.5. * Anima. 21. Cælum.74.75.

4 Aeuum est tantum vnum, propter primū æuiternum. 1^a.q. 10.6.o./.2.d.2.quæst.1.2.o./. Quol.5.7.o./. Opus.36.c^o.3.fin. * Aeuum.

5 Aeuum est infinitū in actu, sed negatiue, non priuatiue. 1^a. q.10.5.4^m./. Quol.10.4.2^m. * Creatio.46.&c. Duratio.3.

Du^m.586^m.6 Nunc æui differt realiter ab æuo. 1.d.19.q.2.2.c. æternitas. 22. Instans.7.&c. Mensura.2.12.24.

7 Immo nunc æui, est ipsum æuum. Opus.36.c^o.3. Respon. Dubio.586°. * Seculum. Tempus.20.37.

8 In euo secundum se, nō est fuisse, nec futurum esse. Opus. 9.quæst.102.

Tantum esse attribuitur æterno, & æuiterno, ratione sui, sed fuisse, vel futurum esse, ratione temporis concomitantis. 1^a.q.10.2.4^m./.5.3^m./. Quol.10.4.1^m./. Opus.9.q.12.

10 Aeuū cōuenit diuersis, secūdū prius, & posterius. 1^a.q.10.6. c./.2.d.2.q.1.2.5^m./. Po^a.q.3.10.8^m./.9^m./. Quol.10.4.c.A.

Quid. 1 ¶EX aliquando importat ordinem terminorum tantum: aliquando vero etiam idenitatem subiecti. 1^a. q. 45.1.3^m./. 3^a.q.75.8.c./4.d.11.q.1.ar.4.q.3.c./. Meta lec.3.me^o.c.&c./. Li^o.5.lec.20.o. * Accidens.29.54.80. Adoratio.5.6.

2 Ex quandoque denotat ordinem temporis tantum, quandoque ordinem principii agentis, & quandoque principiū materiale. 1.d.5.q.2.2.1.c.

Du^m.587^m.3 Oppositum videtur dicere, quia etiam importat habitudinem causæ formalis. Virt.q.2.7.17^m. Respon. dubio.587.

4 Ex denotat triplex principium motus, scilicet agens, materiam, & oppositum vnde incipit motus, Ro.11.lec.5.me^o.K. * Amor.4.76.&c. Anima.61. Appropriatio.28. Articulus.2. Charitas.69. Circunstantia.2. Cognitio.18.23. Compositio. 1.5.&c.

5 Ex quandoq; denotat causam remotā, sed per denotat propinquam, Ro.3 fi.h. * Conceptio.21.33. Debitum.13. Eucharistia.55.88.100.143.146. Fides.73. Fieri.2.4.11.17.18. Filiatio.5.6. Forma.18.45.50.71. Habitus.48.49. Ab.2.

6 Ex importare potest habitudinem causæ formalis, efficientis, & finalis, in amando ex charitate. Virt.q.2.7.17^m. * Materia.24. Monstrum.o. Mutatio.4. Mutuum.4. Obscuritas. Pars.213. Peccatum.122.&c.149.225.399. Persona.41. Processio.1. Vsura.75.79.207.290.&c. De.1.2.3.

Non licet. 1 EXACTIO, Domino non licet aliquid exigere, præter antiquam consuetudinem, nisi pro cōmuni utilitate, vel pro honesto statu domini nouus casus emergat. Opusc.21.fin. Collecta. * Ordo.106. Pedagia.

2 Exactiones factæ ab officialibus dominorum, absque iuris ordine, sunt restituendę certis personis, si inueniri possunt, vel in pios vsus expendendæ, siue pro vtilitate communi. Opus.21.fi. * Simonia.20.&c. Statutum.1.

3 Exactiones factæ in populo, sine magna necessitate, ipsam communitatem perturbant. Opusc.20. Li^o.4. c^o.17./. Opusc.21.o.

4 Exactio facta in Iudęos dominos secundū consuetudinem, licita est de se. Opus.21.

5 Exigens ab iniustè possidentibus, tenetur ad restitutionē, quia permittens subditos iniuste lucrari perdit redditus suos Opus.21.

¶Exaggerari. Misericordia.19.

¶Exalatio. Amidum.

1 ¶EXALTATIO conuenit Christo, ratione naturæ humanæ, & ratione personæ. 3.d.18. L./. Phil.2.lec.3.prin^o. D./. He.2.lec.2.me^o. D. E. Aduentus. 69. Apostoli.43. Gloria 15.&c. Humilitas.18.19. Passio. 85.104. Paupertas.6.8. Sedere.6. — Christus.

2 Exaltatio Christi, consistit in tribus, scilicet nomine, genuflexione, & confessione. 3.d.18.ar.4.q.3.c. * Christus.193.

¶Examen. Imperator.3.

¶Exameter versus. Liber.1. Metrum.

¶Examinatio. Conscientia.9. Iudex.o. Iudicium.24. Probatio.o. Testificatio. Testis.o.

¶Exasperatio. Ira.50.

¶Exauditio. Oratio.32.&c.64.81.96. Prope.2.

Quid. ¶Excandescentia magis pertinere uidetur ad primam speciē iræ, scilicet fel, quæ perficitur secundum uelocitatem iræ, quàm ad tertiam speciem, scilicet furorem. 12^æ.qu.46.8.2^m.

Quid. 1 EXCÆCATIO, & obduratio important duo, scilicet motū animi adhærentis malo, & auersi a deo, & subtractionē gratiæ 12^æ.q.79.3.c./.1.d.40.q.4.2.c. cæcitas.1.inf.B.

2 Excęcatio, aggrauatio, & obduratio, differunt secundum diuersos effectus gratiæ, scilicet in visu, auditu, & affectu. 12^æ.q.79.3.c.fi.

3 Excæcatio, & obduratio, quo ad primum sunt peccata, sed quo ad secundum, sunt pœnæ. Et primum est causa secundi. Et homo fit deterior primo, non autem secūdo. 12^æ. q.79.3.o. * Deus.427.

4 Excęcatio est effectus diuinæ reprobationis. 12^æ.qu.79.4.c. * Odium.11.

5 Excæcatio, de se ordinatur ad damnationem, sed ex misericordia dei ordinatur ad salutem, non quidem omnium, sed prædestinatorum tantum. 12^æ.q.79.4.o.

6 Malitia est causa excæcationis meritoria, sicut culpa est causa pœnæ. 12^æ. quæstio.79.3. 3^m./.22^æ.q.15.1.c./ 2^m./.4.disti. 40.q.4.2.c.

7 Dæmon dicitur excæcare, inquantum inducit ad culpam, quæ est causa meritoria excæcationis. 12^æ.q.79.3.3^m.

Comparatiu. ¶Excedere. Quod in melioribus excedit, melius est simpliciter. 22^æ.q.188.7.1^m. * Accidens. 34. Actio.57. Actus. 122. 123. Admiratio.6. Adulatio.12.5. Ambitio.1.2. Amor.64. 224. Angelus.213.308.309. Anima.295. Apirochalia. Beatitudo.33.113. Bonitas.201. Charitas.138. Causa.94. Consilium.20. Corpus.63. Crudelitas. Dānatio.52. Delectatio.32. 58.100. Deus.81. Dignitas.4.&c. Effectus.17. Eleemosyna. 34. Experientia.6. Fiducia.2. Forma.70.73. Gloria.7.22. Gratia.17.&c.45. Habitus. 47. Hæresis. 141. Humilitas.22.28. Intellectus.25.43.170.215. Intelligibile.1. Liberum.9. Loqui.1. Maria.48.51. Mens.3.5. Miraculum.2.&c.15. Natura. 29. Ordo.44. Pęnitentia. 20. Prodigalitas.o. Propheria. 24. Pulchritudo.11.14. Rarū.2. Ratio.61. Sciētia. 60. Secūdū ꝙ ipsum. Sors.4. Spes.57. Spirituale.6. Studium.3. Superbia.o. Transumptio. Tristicia.5.

Diuisio. ¶Excellentia perfectionum dei ad creaturas triplex, scilicet, secūdū vtilitatē, plenitudinē & vnitatem. 1.d.2.3.o. * Adā. 10.15. Agens.87. Angelus.247.444.452. Animal. 65. Antonomasia.1. Apostoli.23. Baptismus.209. Beatitudo.131. Castitas.7. Causa.37. Clauis.8. Confirmatio.34. Delectatio.35. 40.43. Dæmon.38. Deus.183. Dispensatio.7.8.10.20 Doctrina.3. Dul.2. Epieiceia.5. Familiaritas.2. Fictio.2. Fides.10. Finis.77. Formale. Fruitio 3. Gratia.124. Hæresis.34. Humilitas. 2.14. In.9. Intellectus. 171.290. Inuidia. 6. Ira.42.57. Lex.88. Liberalitas.16. Magnanimitas.20. Maria. 9.38.48. 50.&c. Meritum.78. Miraculum.2.6. Obseruantia.1.2.3. Olfactus. 1. Ordo.74. Peccatū.250. Potestas.o. Præceptum.80. Prophetia.38.71. Religio.9. Reuelatio.7. Reuerentia.2.8. Sacerdos.8.18.19. Sapientia.37. Sanctus.1.2. Scriptura.25. Sēsibile.10. Sensus. 22.23. Sol.5. Spirituale.5. Superbia.2.6.7. 22.23.33. Temperantia.23.28. Timor.69. Virginitas.22. Virtus.254. Visio.14.21. Christus.76.103.111.171.179.

Excellere. Donum. 17. Eucharistia. 32. Deus.426. 427. Finis.103. Hæresis.34. Isaias.2. Odium.7. Paulus.13.&c.

Quid. ¶Excelsus. Magnificentia.3. Christus.196.

¶Exceptio. Accusatio.24. Deus.381. Vsura.309.

¶Exceptiua propositio, includit vnam affirmatiuam, & vnā negatiuam. Gal.6. exclusio.2. * Deus.381. Dispensatio. 19. Ex ceptio. Excipere. Nisi.

Diuisio. ¶Excessus duplex, scilicet in genere, & extra genus. Primus significatur per comparatiuum, uel superlatiuum, secūdus, autē per h, super. Dinysius 4.lec.5. * Addere 5. Adulatio 2. Ambitio 1. Angelus 617. Apirochalia. Audacia 6. 11. Cete.1.4.

3 Excessus mentis, causatur ex amore boni, & timore mali eodem modo 22^æ.q.175.2.3^m. * Cognitio 25. Corruptio 8. Delectatio 42.72. Desperatio 2. Difficile 5.8.15.18.&c. Fortitudo 36. Gratitudo 4. Gula 5. Immisericordia. Impauiditas. Iniustitia.6. Iracundia 1. Irreligiositas 1.2. Ludus 9.10. &c. Luxuria 1. Magnanimitas 9. Medium 21.22. Miraculū 15. Nomen 34. Ornatus 1.3.5.&c. Perfectio 58. Pertinacia 3. Poetica 1. Potus. Præsumptio 6. Proportio 1. Pusillanimitas 3. Raptus 6.&c. Seraphin 2. Super 2. Superbia 1. 25. Superbia 1.25. Superstitio 2. Temperantia 3. Timor 35. Tribuni. Verecundia 9. Vindicatio 2. Vinum 5. Virtus 36. Vnitas 30.

¶Excidere. Gratia 51.52.94.155.181.187. Reminiscentia 1. Reprobatio 1. Satisfactio 2. Scientia 94.

¶Excipere. Accusatio 24. Fornicatio 8. Lombardia.

¶Excitatio. Cantus 2.3. Cete.4. Deuotio 2.6 &c. Eucharistia 269.271. Iustificatio 13. Laus 16. Mansuetudo.2. Negligentia 10. Oratio 43.&c. Organū 4.5. Passio 54. Peccatum 376. Prouocatio. Sepultura.6. Templū 2.10.&c. Tragedia. Verbū 20.68. Voluntas 75. Vti 15.

Quid fa. 1 ¶EXCLVSIO immobilitat terminū cui additur, ratione tionę negationis implicitæ 1^a.q. 31. 3.3^m./.1.d.21.q.1.1.2^m. * Amalechitæ.

2 Propositio exclusiua, habet duas exponētes. Primā affirmatiuam, & secundā negatiuam. Sub prima licet descendere, sub secunda vero non 1^a.q.31.4.b./.1.d. 21.q.1.1.2^m./.2.2^m. Exceptiua. * Attentio 4. Audacia 12. Austeritas 2. Beatitudo 100.

3 Negatio implicita in dictione exclusiua, addita proprio, ad plura se extendit, quàm addita communi 1. d.21.q.1.1.2^m. * Cælum 2.17. Clauis 1. Cura 7. Dæmon 85. Deuotio 5. Aeternitas 9.10.11.32. Excommunicatio o. Fallacia 4.

4 Dictio exclusiua, addita principali agenti, non excludit instrumentum 3^a.q.78.4.1^m/.4.d.8. q.2.3.1^m./. Ver.q.5. 8.1^m.

5 Dictio exclusiua nō excludit partes, nec uniuersalia, & alia quæ sunt de intellectu subiecti, nisi differant supposito 1^a. q.31.4.3^m./.1.d.21.q.1.2.4^m. * Fides 135. Gratia 16.76. Homo.7.8.6. Ignorantia.5. Insania. Iustitia.71. Lex.114. Lumīnare.2. Mel.2. Necessitas.29. Nomen. 77. Omnipotentia.5. Perfectio.63. Persona.33. Præceptum.63.

6 Dictio exclusiua superflue additur prædicato essentiali, quia exaluditur tantum natura extranea. 1.d.21.q.2.1.c.

7 Dictio exclusiua addita uni relatiuorum, excludit aliud, & omne qđ est in alio supposito. 1^a.q.31.4.3^m. 1. d.21.q.1.2.c

Du^m.188.8 Oppositum uidetur dicere. 1^a.quæst.13.7. 6^m. Respondeo dubio.588°. * Prouidētia.57.59. Relatio.72. Simplicitas.3.

Circa 8 In diuinis dictio exclusiua addita uni personæ, in prædicatis personalibus, excludit aliam, non autem in prędicatis essentialibus. 1^a.q.31.4.o./.q.36.2.1^m./. Con.4.c^o.25./. Potentia. q.10.4.12^m./. Math 11.fi.c. F./. Ro.fi. * Solus.o. Superbia. 34. Tantum. Temperantia.5. Templum.7. Virtus.55.157. Voluntas.10. Vsura.76.219. Vsus.7. Christus.4.

¶Excogitatio. Astutia 3. Intellectus 83. Magnificentia 3. Peccatum 201. Virtus 41.

¶Excolere. Prædicator 4. Vsura 219.194.

Quid. 1 ¶EXCOMMVNICATIO non est actus clauis directe, nisi improprie, idest iurisdictionis, 4.distinct.8.qu.2.ar.2.q.1.1^m./. Clauis 13.

Effectus. 2 Excommunicatio duplex, scilicit maior separans a cætu fidelium, & a participatione sacramentorum, & minor separans a secundo tantum. 4.d.18.q.2.ar.1.q.1.o./.ar. 4. q. 1.c. * Accusatio 31. Anathema. Clauis 1.17. Communicatio 4. Degradatio.

3 Excommunicatio, scilicet maior, est separatio a communione ecclesiæ, quo ad fructum, & suffragia generalia. vel est separatio a qualibet licita cōmunione, & legitimo actu 4.d.18 L./.q.2.ar.1.q.1.o./. 1^æ. Cor.5.lec.1.fi./. 1^æ. Tim.1.fi. * Eucharistia 153.154.218. Hæresis 23.27.29.&c.

4 Iudex ecclesiasticus, excludit excōmunicatos a regno dei. 4.d.18.q.2.ar.1.q.3.c.

5 Ecclesia malos iuste excommunicat, ut resipiscant 22^æ.q.31 2.3^m./ 4.d.18.q.2.ar.1.q.2.o. * Maledicere 2. Ordo 93.

6 Excōmunicatus priuatur usu iurisdictionis, non autem iurisdictione 4.d.18.q.2.ar.2.q.3.o. * Promulgatio 3. &c. Separatio 4.

7 Excommunicatus, triplex incommodum incurrit, quia priuatur gratia dei, & protectione eius spirituali, non autem generali, & traditur diabolo corporaliter, & spiritualiter 4.d.18.q.2.ar.1.q.2.3^m./.ar.2.q.2.c./.1^æ. Cor. 5.lec.1.fi./.1^æ. Tim.1.fi. * Suspensio 2. Vsura 269.311.

8 Excommunicatio charitatem nemini auferre potest, quia charitas est de maximis bonis, quæ nulli inuito auferri possunt 4.d.18.q.2.ar.1.q.1.2^m.

9 Excommunicatio dicitur subtrahere gratiam, quia subtrahit disponētia ad gratiā. 4.d.18.q.2.ar.1.q.4.1^m./.ar.2.q.2 c.

10 Excommunicatis, & reipublicæ hostibus, sunt subtrahenda beneficia, ut arceantur a culpa, sic tamen, quòd natura nō deficiat, nisi secundum ordinem iustitiæ 22^æ.q.31.2.3^m./. 4. d.18.q.2.ar.1.q.2 o.

11 Excommunicatio est iniusta dupliciter, scilicet ex odio, uel ira excommunicantis, & ex causa indebita, uel præter ordinem iuris. Et utroque modo habet effectum suum, nisi nulla sit, propter errorē. Ideo excōicatus debet obedire, uel petere absolutionem, uel recurrere ad superiorem, quia contennens, peccat mortaliter 4. d.18.q.2.ar.1.q.4.o.

Excōicans. 12 Soli episcopi, & supra, propria auctoritate possunt excommunicare, nisi in furto, rapina, & huiusmodi, in quibus est concessum a iure parochianis excommunicare 4.d.18.q.2. ar.1.q.1.o.

13 Quilibet habens iurisdictionem potest in foro contentioso excommunicare, licet non sit sacerdos 4.d.18.q.2.ar.2. q.1. c./q.2.o./.d.19.q.1.ar.1.q.3.c. * Confessio 92. Episcopus 6. Papa 1.

14 Suspensus ab ordine, potest excommunicare, non autē suspensus a iurisdictione, uel ab utroque, uel excommunicatus 4.d.17.q.3.ar.3.q.5.c./.d.18.q.2.ar.2 q.3.o.

15 Excommunicatio pertinet solum ad forum contentiosum, 4.d.18.q.2.ar.2.q.1.o./.ar.5.q.1.1^m. * Schisma 7.8. Siluester 1.

16 Ecclesia potest excommunicare pro inobediētia 2^æ. The.fi.

17 Ecclesia potest excommunicare pro danno temporali illato 4.d.18.q.2.ar.1.q.3.

Excommunicandus. 18 Singuli de uniuersitate possunt excommunicari. Non aūt ipsa uniuersitas, sed interdici, uel suspendi potest 4.d.18.q. 2.ar.3.q.2.o./. Quol 10.15.1^m.

19 Excommunicatio non transit in tertiam personam, quia licet communicare cum excommunicato minori excommunicatione 4.d.18.q.2.ar.1.q.1.o./.ar.4.q.1.c./.q.2.2^m. * Accusatio 22. Confessio 4.92. Eucharistia 218. Hęresis 32. Incēdiarius. Irregularitas 2.3.

20 Excommunicatus potest iterum excommunicari propter eādem causam, & propter aliis 4.d.18.q.2.ar.3.q. 3.o. * Matrimonium 30.119. Sacrilegium 8.

21 Nullus debet excommunicari, nisi pro peccato mortali 4. d.18 q.2.ar.1.q.1.2^m./.q.3 c./.ar.3.q.2.c./. 1^æ. Cor. 5. lect.3. med^o. E.

22 Nullus debet excommunicari, etiam pro mortali, nisi contumax, quia est pœna grauissima 4.d.18.q.2.art. 1. q.3.c /. Quol.10.15.1^m/. Quol.12.fi. Accusatio 22.

23 Quilibet debet potius permittere se excōmunicari, quàm cum proposito, uel conscientia peccati mortalis, sumere eucharistiā 4.d.9.ar.3.q.1.3^m. * Simonia 21.31.35. Vsura.311.

Participatio. 24 In quintuplici casu, prohibetur participatio cum excōmunicatis, scilicet. Os, orare, uale, communio, mensa, negatur 4.d.18.q.1.ar.1.q 1.c./.1^æ. Cor.5.lec.3.me^o B.

25 Nemo debet scienter participare in diuinis, cum simoniacis schismaticis, uel excommunicatis, quantuncumque occultis 4.d.13.q.1 ar.3.q.3.c.

26 Scienter communicans in diuinis excommunicatis nominaliter a papa, est excommunicatus. Nec potest absolui, nisi a Papa 4.d.18.q.2.ar.5.q.1.c.

27 Participans cum excommunicatis in crimine, uel in diuinis, uel contra preceptum ecclesiæ, uel in contemptum eius peccat mortaliter. In aliis autem peccat uenialiter tantum 4.d.18.q.1.ar.4.q.3.o./. Quol.11.9.o. * Absoluere B. Episcopus 18.19.20. Exceptio o.

28 Participans cum excommunicatis, incurrit excommunicationē maiorem dupliciter. Si participet in crimine, uel si sententia extendatur ad participātes. In aliis uero incurrit tantum excommunicationem minorem 4.d.18. q.2.ar.4.q. 2.o. Oratio 88.

29 Communicans in crimine excōicatis, est excommunicatus excōicatione maiori. Nec debet absolui, nisi ab excommunicatione, etiam non subditus, nisi propter difficultatem accessus, absolueretur ab episcopo, uel sacerdote proprio iurādo ꝙ pareat ei 4.d.18.q.2.ar.5.q.1.c.

30 Frangens ecclesiam, uel falsans literas apostolicæ sedis, est excommunicatus. Nec potest absolui, nisi a Papa 4. d. 18.q. ar.5.1.c.

Excu Exem

32 Iniiciens manus in clericum, septempliciter non est excõi catus. s. si causa disciplinæ, ut magister uel prælatus, si iocosa leuitate, si inuenit eũ in turpiter agẽte cũ uxore, matre, sorore, uel filia, si statim uim ui repellat, si ignoret eum esse clericum, si inueniat eum in apostasia, post trinam admonitionem, & si transfert se clericus ad actum penitus sibi cõtrarium, ut si fiat miles. uel ad bigamiam transeat. Et octupliciter potest absolui ab episcopo. s. i articulo mortis, quia a quali. bet excommunicatione potest quisque a quolibet sacerdote absolui, si sit hostiarius alicuius potentis, & non ex odio uel proposito perçussit, si percutiẽs sit mulier, si sit seruus, & dominus læderetur de eius absentia, qui non est in culpa, si regularis regulariter, nisi sit enormis excessus, si sit paup, si sit impubes, uel senex, uel ualitudinari⁹, & si habeat inimicitias capitales 4.d.18.q.2.ar.5.q.1.c./.d.37.q.2.1. 3ᵐ.

32 Participare cum excõicatis, cõceditur quintupliciter. s. utile, lex, humile, res ignorata, necesse 22ᵉ.q.39.4.2ᵐ./.4.d.18. q.2.ar.4.q.1. o.

33 Qui dubitantur a doctoribus an sint excommunicati, nõ debent uitari, nisi post sententiam non suspensam per appellationem, Quol.4.14.o.

34 Vinculum peccati est simpliciter maius excõicatione, sed econuerso, secundum quid. Ideo iuramentum requiritur in absolutione ab excõicatione, non autẽ in absolutione a peccatis 4.d.18.q.2.ar.5.q.1.1ᵐ.

Quis. ¶ Exconsul dicebatur consul, amotus ab officio peracto, uicis suæ anno. Vnde exconsul, quasi extra consulatum existẽs Opus.20.li⁰.4.c⁰.26.

¶ Excrescentia. Vsura 32.35.

Aggrauat. ¶ Excusatio aggrauat omne peccatũ 12ᵉ.q.3.3.3ᵐ. * Abraham 17. Comedere 6. Cõfessio 4.41. Cõscientia 10.16.17.18

2 Excusari dicitur quod est simile malo, licet non sit malum, uel non est tantum, quantum apparet 4.d.20.q.1.3.4ᵐ * Ebrietas 4.8.&c. Eucharistia 193, Exemplaritas. Hæresis. 35. Homicidium 3. Idolatria 5. Ignorantia E. Illegitimus 3 Infidelis 10. Ingratitudo 6.

3 Actus dupliciter excusatur. s. ex parte facientis, q̃ non imputetur ei, uel ex parte actus, q̃ non sit malus 4.d.31.q.2.1 ç. * Intentio 19. Iudæi 10.11. Loth. o. Ludus 12, Matrimonium 53.&c.68.&c. Mendacium 16.&c. Osee. Passio 73. 74.75.76. Peccatum 12.&c. Prævaricator 3. Scolaris. Simonia 20. Sponsa 4. Superbia 8. Thamar. Timor 40. Vestis 7. Vomitus 2. Votum 77. Vsura 38.61.88.&c. Vsus 7.

¶ Execratio. Iuramentum 6.

Quid. 1 ¶ Exemplar ẽ id ad cuius imitationem fit aliquid ex intẽtione agẽtis, Ver.q.8.8.1ᵐ./. Quol.7.2.o./. Causis le.14.priº.

2 Semper perfectissimum est exemplar, quod imitatur minus perfectum 3ª.q.56.1.3ᵐ./.1. Cor. 11.priº. * Addere 9. Adoptio 16.17.21.

3 Exemplar proprie importat causalitatem, respectu exẽplatorum, sed large est omne repræsentatum ab alio. Ver. q 8. 8.1ᵐ. * Agens 68.69. Angelus 39.519. Anima 196.&c. Appropriatio 23. Attributa 1.17. Bonitas 20. Charitas 15.16 Conformitas o.

4 Causa exemplaris est tantum existentium, sed causa finalis est etiam non entiũ 1ª q.5.2.2ᵐ./. Ver q.11.2.2ᵐ * Deus 18.432. Distinctio 16. Donum 13. Esse 99. Fides 77. Forma 4.22.&c.135.&c.166.&c. Idea 1.2.4.&c.21.&c.

5 Exemplata oportet conformari exemplari, secundum rationem formæ, non autem secundum essendi 1ª. q. 18. 42ᵐ. * Imago 2.3.

6 Vnius exemplaris est tantum unum exemplatum, perfecte repræsentans, nisi per accidens. s. materialiter. Sed imperfecte sunt multa. Potª. q.3.16.5ᵐ./.12ᵐ. * Iustificatio 41.44 Liber 24. Minister 3. Passio 20. Prædestinatio 48. Prælatio 25

7 Exemplar rerum est in deo dupliciter, scilicet in intellectu eius, ideſt idea, uel in natura eius, scilicet quælibet perfectio simpliciter 1.d.19 q.5.2.4ᵐ./.3.d.32.1.c. * Pronomina 5. Religio 28. Resurrectio 54.&c. Satisfactio 32. Similitudo o. Speculum 2. Tempus 37. Theologia. 18.22. Verbum 4.42.&c. Veritas 45. Virtus 74.191.240.

¶ Exemplaritas. Passio 127. Resurrectio 54. &c. Tempus 37.

¶ Exemplatum. Angelus 352. Anima 196. Forma 135.

Virtutis. 1 ¶ Exemplvm omnis uirtutis, & remedium in omni tribulatione, inueniturin cruce Christi. Opus.60.cº.20./. He. 12. lec.1.fi.B.C. * Abrahaam 6. Cõfirmatio 49. Docere 2. Aedificare 2. Enthimema. Fama 1. Leo 1. Medaciũ 12.13.17.20.

2 In operationibus, & passionibus humanis, in quibus experientia plurimum ualet, plus mouent exempla quàm uerba 12ᵉ. q. 34. 1.c. * Occidere 2. Oratio 90. Passio 21. Paulꝰ

Exeq Exer

nus. Peccatum 159. Pœnitentia 38.94, Prælatio 20. 21. 25. Sacramentum 60 Saluari 15. Sanctus 10,

3 Aristoteles in logica utitur exemplis, secũdum opiniones aliorum. Ideonon habent auctoritatem 1ª.q.48.1.1ᵐ./.q.67 2.2ᵐ./.12ᵉ.q.59.2.1ᵐ./.2.d.13.3.3ᵐ./.d.14.2.4ᵐ./.3.3.cº.9.3ᵐ /. Potª.q.3.4.10ᵐ./. Ma.q.1.1.11ᵐ./.q.12.1.13ᵐ./. Phi.1.fin./. Poster. lec, 41. prinº.a.H./. Liº.2.lec. 7. fi. f. G. * Sepultura 13. Solertia 5, Templum 15. Temptare 6.17, Turbatio 3. Visio 15. Vita 30.38.39. Vsura 177. Christus 173.201.

Exemptvs peccans in re non exempta, potest ab ordinario iudicari 22ᵉ.q.67.1.3ᵐ. Episcopus 18.19.20. Iudicium 34. * Excommunicatio 29, In iudicio.

2 Oppositum uidetur dicere 22ᵉ.q.60.2.c./.6.o./.q.186.5.3ᵐ Respº. sicut dubº.552º * Obedientia 40, Duᵐ.589ᵗ.

¶ Exequvtio operis non semper est in potestate hominis, Ver.q.24.1.1ᵐ. * Accessus 1. Actus 10.179. Agens 27. 94. In potestate.

2 Oppositum uidetur dicere a simili 4. dist. 17. L. Respondeo sicut dubio 1202º. * Amictus. Amor 234. Angelus 244 140. 166.234.244.254.552.&c.571. Anima 282. 286. Ars. 35. Assumere 51. Astutia 3. Baptismus 211. Beatitudo 168. Bonitas 247 Clauis 4.17. Cognitio 52. Coucupiscibilis 5. Confessio 79.92, Correctio 5. Cura 3. Degradatio. Difficile. Electio 13.21, Fidis. 5. Fortitudo 47. Frui 2. Gladius 2. Gubernatio 2. Hæresis 20. Idea 29. Idoneus 1. Iciunium 7. Imperare 4. Intellectus 276,277. Interpretatio 1. Iudicium 3. Iustitia 54. Iustificatio 4.45. Legispositiua 2. Liberti 9.10. Malum 65. Mortuus o. Motus 78. Negligentia 2. Obedictia 7. Officium 5.6.7.8. Ordo 100.102.103.105. Patientia 6. Paulus 16. Peccatum 193. 201.314. Penitentia 38.95. Potª.12. Præceptum 139. Prædestinatio 18. Prælatio 3. 4. Prius 2. Prouidentia 38. Prudentia 53. Pusillanimitas 7. Quies. 3. Sacramentum 77. Satisfactio 16.22. Schisma 7. Simonia 30. &c. Suffragia 7.8. Voluntas 91.&c. Vsus o. Vti 6.&c.

* Exequutor Suffragia 8. Vsura 243.&c.

¶ Exercere. Actio 85. Angelª 250.559. Laus 21. Vsura 55 158 204.205.211.272.

¶ Exercitium. Actus 8.95. Agere 3. Amicitia 26. Amor 57. Angelus 252.586. Anima 229. Bellum 3. Cãpsoria 8.12. Castitas 1.11. Circuncisio 2. Clauis 5. Comedere 4. Concupiscentia 13. Damnatio 5.6. Dæmon 122. Disputatio 1.4.6. Eleemosyna 23. Eucharistia 166. Finis 93. Hæresis 19. Iciunii 26. Imperare 11.18. Intellectus 228. Iudicium 40. Iustitia 26. Laus 21. Legatus 2. Libertas 6. Miles. 9 Militia 3 Motus 65. Ordo 83. Paulus 19. Pœnitentia 48.49. Perfectio 70.73. Politica 4. Prudentia 51. Religio 5. Religio 19.&c.58.68.93.&c. Scientia 153. Solertia 4. Theologia 7. Torneamentum. Virtus 143. Vsura 14. &cet. 56. 156. 204. 205. 211. 272. Exquibus.

¶ Exercitum. Actus 8.9. Iustitia 26.

¶ Exercitus. * Acies. Dux. Homo 34. Miles. 7.

¶ Estuare. Ignis 20.

¶ Exhæredatio. Luxuria 241.

¶ Exhibere. Adoratio 3.23. Amor 142. Angelus 532. 564. Beneficium 14. Confirmatio 13. Cultus 6. Debitum 19. Dæmon 86. Dulia 2. Eucharistia 223. Experientia 12. Hæresis 139. Idolatria 1. Iuramentum 3. Latria 1.2.6. &c. Lex 123. Minister 9.10. Oblatio 1. Obseruantia 1. Pœnitentia 118. Pietas 4. Professio 8. Religio 3.4.10. Sacramentũ 60. 111. Sacrificium 1.&c 14 Seruire 1. Statutum 1. Veritas 51. Vtile 9

¶ Exhortatio. Bellum 8. Docere. 5. Gratia 72.89. Passio 21. Prædicare 1.2. Scriptura 15. Spes 29.33.

Exiccare. Dolor 24. Generatio 44.

¶ Exigentia. Alius 1. Finis 101.

¶ Exigere Accusatio 13. Actus 148. Agens 32.50. Cognatio. 9 Debitũ. C Decime 8.&c. Gratia 55. 56. Matrimoniũ 87. 117. Obloqui. Oratio 16. Ordo 106. Præceptum 65.144. Publicanus. Sacramentum 29.113. Satisfactio 4.&c. Simonia o. Vas. 3. Votum. 50.&c. Vsura 17&c.144.&c.275.

¶ Exilium non erat uniuersale, ideſt ueteri lege, sed particulare, ne quis fieret idolatra 12ᵉ.q.105.1.10ᵐ. * Exulare. Siluester 1. Vindicatio 6. Diuisa.

¶ Existere. Accidens 75. Accipere 2. Actus 19. Admonitio 5. Agilitas 4. Angelus 56.119. Anima 127. Appetitus 42. &c. Augmentum 22. Aureola 5. Bonitas 81.186. Cælum 74. Cognitio 21.58. Confessio 30. Confirmatio 39. Consensus 3. Consilium 25. Consumere. Correctio 6.7. Creatio 11. Delectatio 3.4.5. Deus 58.248.350. Dicere 8. Dimensio 11.12 15. Effectus 5.6. Elœmosyna 18. Eucharistia 135.138.&c. Exconsul. Exemplar 4. Facere. 3. Phantasia 1. Forma 21 111. 136. Gratia 64.144.167.180.181.182. Halo. Hebetudo 2. Idea 3. Imago 18. Individuum 7. 12. Indulgentia. 15.19.

Exi Exor

15.19. Industria. Intellectus 104.128.142.302.303 Intentio 23. Iudicium 29. 30. Iustitia 53. Laurentius 1. Malum 9. Meritum 45. Metaphysica 28. Minister 9.10. Missio 29. Motus 1.4.10.28. Mutabile 2. Negatio 6. Nonens 5. Officium 15. Operatio 25.26. Pascasius 1, Peccatum 417. Perfectio 85. Persona 15.20. Prælatio 10.15. Prius 7. Prophetia 23.42. Prudentia 19. Purgatio 7. Purgatorium 9. Relatio 64. Sponsalia 6. Substantia 13.34. Verbum 79. Veritas 15.25. Verum 4. Visio 20. Vniuersale 20. Voluntas 43.46. Vsura 93. 133.266.

In diuinis. 1 ¶ Exitvs in diuinis, est secundum solam distinctionem relationum, & secundum emanationem interiorem, & non secundum distantiam. 1ª. q.42.5.2ᵐ. * Amor 196. Anima 136. Aqua 15.&c. Contingens 7. Descendere 9. Aeternitas 41. Ethica. Filiatio 1. Finis 74. Habitus 66.67. Iuramentum 22. Iustificatio 23. Missio 2.23. Naason. Natiuitas 1. Peccatum 29. Pœnitentia 95. Per. 2. Poª. 36.

2 Exitus creaturarum a deo, esset imperfectus, nisi ei adæquatur reditio. Veri.quæst.20.4.c. * Prædestinatio 12.14.16, 18. Rectitudo 2.

3 Exitus rerum in esse triplex, scilicet naturalis, uoluntarius, & mirabilis. Opus.61.cº.6. * Religio 75.105.106. Rex 7. Sapientia 45. Theoª. 38. Terremotus 4. Verbum 30.

Quid. 1 ¶ Exorcismvs non est sacramentum, sed est sacramentale. 3ª. quæst. 67. 3. 2ᵐ. Respondeo Dubio 591º. * Baptismus 234. Confirmatio 14. Sponsalia 1.

2 Exorcismus debet præcedere baptismum. Tamen si non præcedat, debet postea fieri. 3ª.q.71.2.o./.3.3ᵐ./.4. d.6. q. 2. ar.3.q.1.o./.q.2.4ᵐ. Exorcista, uel Baptismus 236.

3 Exorcizare pertinet ad sacerdotem & ad exorcistam. 3ª. q. 71.4.c./.1ᵐ./.2ᵐ./. vel catechismus 5.&c. inf.

Duᵐ.591ᵐ.4 Immo pertinet tantum ad sacerdotem, sicut & benedicere aquam baptismalem. 3ª. quæstio. 67. 3. 2ᵐ. Respondeo Dubio 591º.

5 Exorcizare, est proprium officium exorcistæ instrumentaliter. Sed secundum consuetudinem, totum fit a sacerdote, propter unitatem. 3ª.q.71.4.c./.1ᵐ./.2ᵐ./.4.d.6.q.2.ar.3.q.3. o. Exorcista.

6 Ea quæ fiunt in exorcismo, non tantum significant, sed etiam efficiunt. 3ª.quæst.71.3.o./.4.d.6. quæst.2. ar.3. q.2.o. Catechismus 9.

7 Quandocunque aliquid sanctificandum est, ad cultum diuinum, prius exorcizatur, ut liberetur a potestate diaboli. 3ª. q.83.3.3ᵐ./.4.d.6.q.2.ar.3.q.1.c. * Aqua 20.22. Catechismus 4.9. Energumenus 4. Exufflatio. Vnctio 35.

8 Exorcismus datur contra dæmonem, inquantum impedit homines a sacramentis. Sed baptismus datur contra eum, inquantum impedit a gloria. 3ª.quæstio. 71.2.2ᵐ. Aqua 20. Exufflatio.

9 Quæ fiunt in exorcismo, ordinantur contra impedimenta baptismi, cuius effectus potest impediri ante sumptionem baptismi, & post. 3ª.q.71. 3.3ᵐ.

10 Effectus exorcismi est debilitatio potestatis dæmonis, quæ totaliter in baptismo aufertur. 3ª.q.71.3.c./.4.d.6. q.2. ar.3. q.2.c./.3ᵐ.

11 Effectus eius duplex, scilicet expulsio dæmonis, & apertio sensuum ad ministeria & mandata dei. 3ª.q.71.3.c.

12 Sal missum in os exorcizandi, & narium, & aurium, sputi linitio, significat remotionẽ impedimenti dæmonis, respectu fidei docendæ. 3ª.q.71.2.c./.4.d.6.q.2.ar.3. q.1.c.

13 Exorcismus non confert gratiam, nec remissionem culpæ. Ideo sine baptismo, exorcismus nihil ualet post mortem contra Præpositiuum, qui dicit, quòd minores tenebras patitur. 3ª.q.71.3.o./.4.d.6.q.2.ar.3.q.2.c./.3ᵐ.

14 Exorcismi Salomonis, non habebant uirtutem dei, ad expellendum dæmones, nisi eos fecerit dum esset in gratia. Poª.q.6. 10.3ᵐ. * Vnctio 35.

Officium. ¶ Exorcista habet officium, circa ænergumenos. 4.d.24. q.2. ar.1.q.2.c.fi./.ar.2.8ᵐ./.5.4.cº.75. Exorcismus 3.5. * Acolytus 6.7. Immunditia 1. Lectoratus 3.4.

Propter quid. 1 ¶ Exordivm orationis rhetoricæ, fit propter audientes. Sed fit ad deum, propter orantes. 4.d.15.q.4.ar.3.quæst.2.c. * Infinuatio.

2 Exordium debet tria facere, scilicet reddere auditores benuolos, dociles, & attentos. 1. prolo. L. prinº./.4.d.15. q.4. ar. 3.q.2.c. Trin. prinº./. Anima, prolo.o.

3 Exordium a quatuor captat benevolentiam, scilicet a persona iudicis, a persona petentis, a persona aduersarii, & a negotio. 4.d.15.q.4.ar.3.q.2.c.

¶ Exorta. Symbolum 7.11.

Expec Exper

1 ¶ Expectare, dicit protensionem appetitus in aliquid, cum quiete priuante fugam. 3.d.26. qu.1. 1.1ᵐ./.3ᵐ./.3.1ᵐ. * Aborsus 1. Quid.

2 Expectatio est motus spei, propter cognitionem præcedentem, respectu auxilij alieni. 12ᵉ.quæst.40. 2.1ᵐ./.3.d.26.q.1. 1.3ᵐ./.3.1ᵐ. Spes 67.

3 Expectatio patientiæ, & longanimitatis, est per participationem spei. 3.d.26. qu.2. 2.3ᵐ. * Accidens 84. Agatha. Beneficium 1.

4 Fides dicitur expectare, quia est origo eius, ostendendo. 3.d. 26.q.2.ar.3 q.1.3ᵐ. * Eleemosyna 12. Eucharistia 82. Fructus 3.6. 7.18. Fruitio 1. Generatio 47. Gratia 143. Longe. Longinquum. Oratio 70, Patientia 3. Sors 5. Spes 11.22. 56.42.46.56.68. Tacere 3. Tempus 31. Vendere 7. Vsura 107,128.&c. 147.

¶ Expediens. Cognitio 23. Confirmatio 49. Dispensatio 23. Ignis 20. Iudex 9. Periculum 2, Pietas 19. Præceptũ 2. Vendere 16. Votum 9. Vsura 128.

¶ Expedire dicitur, omne quod est ad consequendum finẽ, sine impedimento. 1ᵉ. Cor. 6 lec. 2. fi. I, * Apostoli 6. Bonitas 218. Consilium 15. Papa 3. Periculum 2, Saluari 14. Vendere 16. Vnctio 17.35. Quid.

¶ Expellere. Expulsi de patria per partes iniuste, possunt a ciuibus repetere sua, non autem si iuste. Quol. 12.24.o. * Alteratio 10. Appetitus 13. Charitas 128. Dæmon 116. 117. 118.119. Empyreum. Exorcismus 8.11.14. Forma 120.122. Generatio 31, Hæresis 25, 27 29. Hostiarius Misericordia 18. Motus 22. Oratio 41. Pœnitentia 97.109.&c. Putrefactio 1. Religio 61.105. Roma. 1.2. Scientia 80. Symbolum 9. Spes 51. Licet.

¶ Expensa. Apirochalia. Bonitas 203. Campsoria 8. Clericus. Decimæ 29. Inuidia 11. Liberalitas 1.5.6.8.21. Magnificentia. 1.2.3.6.7.9. Prudentia 80. Restitutio 15, Simonia 32. Testis 12. Vsura 71.161.162.163.253. Vsus 15.

1 ¶ Experientia proprie, pertinet ad sensum tantum, sed large, pertinet etiam ad intellectum, ut in dæmonibus. 1ª. q.54.5.2ᵐ./.q.58.3.3ᵐ./.2.d.7. q.2.1.4ᵐ /. Ma.q.16.1.2ᵐ./.7. 12ᵐ. Dæmon 10 18 19. * Adam 31. Amicitia 16. Animal 56. Audacia 19. Aureola 25. Charitas 126. Ad quos.

2 Experimentum nihil aliud esse uidetur, nisi accipere aliquid ex multis in memoria retentis, cum aliqua ratiocinatione in particularibus. Meta. lec. 1. meº. c. B./. Posterº. 2. lec. fi. 1. H. * Continentia 4. Corpus 46. Dæmon 10.18.19.57. Deus 179. Diuinatio 16. Dulcedo 9. Quid.

3 Aliquis dicitur experiri dupliciter, scilicet acquirendo habitum cognitionis ex sensibilibus, quorum proprie est experientia, & applicando habitum rebus. Secundum conuenit Adæ, non autem primum. Sed utrumque conuenit nobis. 2.d.23.q.2 2.2ᵐ./.4.d.1.q.1 ar.2,q.2.c./.1ᵐ. Adam 25. * Eucharistia 225.

Immo etiam primum conueniebat Adæ. 1ª. q.101. 1.o./.2. d.20.quæst.2.2.o. Respon. sicut Dubio 1107º. * Exemplum 2. Filiatio 34.&c, Duᵐ.592ᵐ

4 Experimentum est proprium hominis, & pertinet ad cogitatiuam. Sed participatur parum a brutis. Meta. lec. 1. meº. c. B. * Fortitudo 7.45.

5 Experimentum excedit artem in operando, sed econuerso in cognoscendo & obuiando & in ratione sapientiæ. Meta. lec. 1. meº. fi.&c. * Inexperientia.

6 Experientia in operabilibus non est potentia, & non solũ causat scientiam, sed etiam habitum, qui facit operationẽ faciliorem, propter consuetudinem. 12ᵉ. q.40. 5.1ᵐ.

7 Experientia in operabilibus est potentia. Meta. lect. 1, meº. d. D. Respon. Dubio 593º. * Intellectus 87. Iuramentum 24. Duᵐ.593ᵐ

8 Effectus experientiæ diuinorum duplex, scilicet certitudo intellectus, & securitas affectus. Psal. 33. meº. 1. B. * Malum 7. Matrimonium 90.

9 Qui accipit gratiam, per quandam experientiam dulcedinis nouit, quam non experitur ille qui non accipit. 12ᵉ. q.112 5.c.

10 Illa quæ sunt per essentiam sui in anima, cognoscuntur experimentali experientia, inquantum homo experitur per actus, principia intrinseca, sicut uoluntatem percipimus uolendo, & uitam ab operibus uitæ. 12ᵉ. q.112. 5.1ᵐ. * Scientia 23. Senectus 4.

11 Verbum Abrahæ dictum, uidelicet, nunc cognoui quòd timeas dominum, potest referri ad notitiam experimentalem, quæ est per exhibitionem operis. 12ᵉ.q.112.5.5ᵐ. * Sensus 37.&c. Spes 33.&c. Suspitio 1. Temptare 1.2.10. Timor 49. Tribulatio 11. 16.

Ex

13 In Opere illo quod fecerat Abraham, cognoscere potuit experimentaliter, sed dei timorem habere. Vel potest hoc etiam ad reuelationem referri. 12ae.q.112.a.5.^{m}. * Vendere. 18. Virginitas. 23. Visio. 7. 22. Christus. 144. &c.

¶ Expers. Cognatio. 5. Corus. 2. Maria. 43.

¶ Expetere. Gratia. 171.

¶ Expiabile. Pœnitentia. 28. 55.

¶ Expiatio, Agnus. 4. Festum. 4. 5. 6. 7. Ieiunium. 31. Immunditia. 3. Occidere. 6. Pœna. 59. Pœnitentia. 25. 28. 103. Præceptum. 137, Sacerdos. 11. Sacramentum. 59. Sacrificium. 10. &c, 36. Satisfactio. 10. Suffragia. 6. 11. Vsura. 84.

¶ Expiratio. Vox. 3.

¶ Explere, Matrimonium. 68. Principatus. 10. prophetia. 64.

¶ Explicare. Angelus. 72. 73. 259. Fides. 43. 44. 58. 121. &c. In. 14. Lex. 73. Symbolum 2. 6. 7. 8. 9. Verbum. 43.

¶ Explicitum. Appetitus. 22. 96. Ars. 29, Catechismus. 2. Cornelius. 1. 3. Diffinitio. 29. 30. Fides. 43. 44. 58. 60. &c. 105. 121. &c. In. 14. Lex. 73. Præceptum. 82. Sapientia. 39. Scientia. 62.

¶ Explorator. Raab. 2. Signum. 14. Tentare. 10.

¶ Explorati. Vsura. 242. 303.

Laudabile. ¶ Exponere se periculis quando sit laudabile, & quando sit uitiosum, exponitur. Quol. 1. 9. fin./. 12. 4^{m}./. 17. 1^{m}./. 2^{m}./. 3^{m}./. Quol. 8. 13. c. * Bellum. 9. Ciuis. 3. Episcopus. 24. Expositio. Hieronymus. 1. Iudith. Magnanimitas. 16. Mors. 21. 22. Pœnitentia. 19. Periculum. 5. Plato. 2. 3. Saluari. 18. Seruitus. 16.

¶ Expositio. Angelus. 553. 606. Animal. 75. &c. Annuntiatio. 7. Arca. 3. Blasphemia. 24. Concilium. 4. Diffinitio. 3. 36. Doctrina. 13. 17. Euangelium. 3. Exclusio. 2. Festum. 3. Fides. 2. Geneologia. 2. Gregorius. Hæresis. 13. Lectoratus. 6. 7. Lepra. 2. Lex. 118. Missa. 2. Obliqui. 2. Operatio. 23. Oratio. 98. Ornatus. 12. 13. Pascha. 2. Pœna. 31. Pœnitentia. 93. Plato. 4. Posse. 7. Præceptum. 75. Prædicare. 1. Princeps. 26. Prophetia. 50. Purgatio. 4. Sacramentum. 47. 152. Scriptura. 3. 6. 7. 11. 18. Sensus. 37. & cetera, Symbolum. 9. Tempus. 29. 30. Theo. 2.

¶ Expresse. Dæmon. 79. Diuinatio. Tentare. 1. 10. Votum. 5. 17. 44. 66. Vsura. 1. &c. 69. 70. 279. 280. 281. 291.

¶ Exprimere. Absoluere. 22. Accusatio. 9 15. Adoratio. 29. Angelus. 559. 609. Baptismus. 38. 43. 51. 52. 53. Beatitudo. 129. Cælum. 55. Circuncisio. 1. 9. Confessio. 36. Derisio. 3. Dicere. 5. Dolus. 4. Eucharistia. 13. 247. Fieri. 11. Fortitudo. 43. Hæresis. 100. Hieremias. 1. Imago. 1. &c. 21. 34. Indulgentia. 24. Infinuatio. 2. Maria. 40. 41. Matrimonium. 15. 16. 17. 24. &c. Nomen. 50. Obseruantia. 4. 38. Oratio. 80. 94. Ordo. 63. Prophetia. 80. Pudicitia. 2. Sacerdos. 19. Sacramentum. 2. 33. 37. 72. 73. Sanguis. 1. Sybilla. Signaculum. Similitudo. 5 23. Superstitio. 1. 6. Tentare. 1. 10. Verbum. 57. 58. Veritas. 8. Votum. 5. 17. 44. 66. Vsura. 1. &cet. 69. 70. 279. 280. 281. 291.

Quid. Exprobrare, est ingerere improperium in facie, sed obliquatio, est occulta detractio. Psal. 33. 6. h. A. * Homo. 17. Luxuria. 7. Verecundia. 3. Vituperatio. 6.

¶ Expulsiua. Appetitus. 13.

¶ Exquisitum. Scientia. 24. Solertia. 6. Extare. Votum. 29. 37.

Quid. ¶ Extasis, est fieri extra se, secundum cognitionem, vel secundum appetitum. 12ae. quæst. 28. 3. c./ 22ae. quæst. 175. 2. 1^{m}./. Psalm. 30. principº. fin. t. G./. 2ae. Corin. 12. lec. 1. medº. K. * Amor. 254. 255. &cet. Prophetia. 57. Amor. 257. 259.

¶ Extendere. Affirmatio. 5. Agens. 98 Angelus. 346. Anima. 179 Appetitus. 70. Assistere. 5. Audacia. 20. Augmentum. 1. 15. Charitas. 111. Deus. 223. 236. 271. 274. Epieikeia. 7. Exclusio. Excommunicatio. 28. Fortitudo. 57. Frui. 12 13. Gloria. 20. Indulgentia. 7. Lex. 92. Liberalitas. 17. Lux. 9. Magnanimitas. 1. Malum. 38. Materia. 29. Missio. 31. 32. 33. Natura. 15. Nomen. 11. Oratio. 59. Peccatum. 36. Poª. 34. 57. 62. Potestas. 12. Præceptum. 143. Proportio. 6. Prouidentia. 18. Prudentia. 2. Ratio. 55. Resurrectio. 56. Sanitas. 10. Scientia. 18. 27. 85. 116. Semen. 1. Sensus. 12. 24. Virtus. 38. 269. Visio. 1. Visus. 11. Vsura 21. Christus. 105.

¶ Extensio. Magnanimitas. 1. Missio. 31. 32. 33. Nomẽ. 11. Scientia. 163. Semen. 1. Spes. 3.

¶ Extensiue. Ascendere. 18. Beatitudo. 86. 87. Bonitas. 244. Fruitio. 12. 13. Gloria. 20. Incarnari. 9. Intellectualiter. 8. Peccatum. 234. Potentia. 64. Sanctificatio. 15. Scientia. 11. 12.

¶ Exteriora, vel extra. Accidens. 110. Actio. 22. Adoratio. 2. 4. 5.

Ex

Adulterium. 2. Agere. 7. 14. Ambitio. 3. Amicitia. 40. 41. Amor. 18. 148. 254. &c. Angelus. 150. 253. 392. 410. 555. 564. 568. 609. Anima. 109. 207. 278. 308. Animal. 33. Apprehensio. 5. Aqua. 20. Arca. 3. Ars. 19. Assimiliatio. 5. Auaritia. 11. 12. 25. Audacia. 15. Auditor. 3 Baptismus. 50. Beatitudo. 17. &c. 32. 50 67. &c. Beneficientia. 2. Bestialitas. 1. Bonitas. 59. 179. 180. 183. 188. 192. 212. &c. 244. &c. Caput 4. Causa. 90. Cælum. 14. Ceimonia. 3. Circulus. 4. Circuncisio. 1. 44. Cognitio. 60. Concedere. 4. Comprehendere. 3. Conceptio. 5. 7. 9. 10. Concubinatus. 4. Confessio. 1. 12. Contemplatio. 4. 20. 23. Contrarium. 23, Contritio. 3. Conuersio. 7. Creatio. 11. 21. Cultus. 12. &c. Damnatio. 5. Delectatio. 89. Dæmon. 39. 110. Deus. 21. 172. 173. 306. 311. Difficile. 18. Diffinitio. 126. 36. Dolor. 4. 34. Dolus. 4. Durities. 2. Elementum. 1. Ens 6. Esse. 72. 95. Æstimatiua. 4. Æthica. Eucharistia. 128. 143. 246. 273. Excessus. 1. Extasis. Facere. 3. 4. 6. Factibilia. Fallacia 3. 7. Falsitas. 15. Fama. 1. Femina. 3. Feruor. 3. Fides. 80. 230. Finis. 2012 14. Fornicatio. 4. Fortitudo. 1. &c. Fortuna. 4. Gemitus. 2. Generatio. 13. Gratia. 72. 102. 125. Hæresis. 2. Honestas. Honestum. 3. Honor. 4. 5 6. 14. 19. Humanitas. 1. Humilitas. 9. 10. Idea. 13. Idolatria. 2. Ilaritas. Imaginatiua. 2. Immunditia. 2. Indiuisibile. 1. Induere. Infinitum. 26. 31. Ingenitũ. 1. Iniustitia. 5. 6. Intellectus. 116. 133. 139. 174. 185. 281. &c. Intentio. 23. 24. Interrogare. Ira. 49. 55. Iustitia. 29. &c. 75. Iustificatio 15. Iustus. 1. Laus. 21. Lex. 10. 21. 106. 128 Liberalitas. 9. 20. Locus. 20. Loqui. 5. Luxuria. 5. 14. Magnanimitas. 14. 15. 21. 27. Magnificentia. 1. Manifestatio. 2. Matrimonium. 58. Membrum. 3. Merces. 2. 3. Missio. 13. Modestia. 2. 3. 4. Motus. 19, 49. Nactiuitas. 1. 2. Natura. 7. Negatio. 7 Obligatio. 3 Operatio. 1. Oratio. 5. 12. &c. Ordo. 39. Ornatus. 1. &c. Passio. 33. 38. 61. 90. Pater. 20. Pax. 13. Peccatum. 29. 31. 133. 161. Pœna. 47. Pœnitentia. 14. 75. 83. 101. 113. Perfectio. 61. 66. 79. Piscis. 4. Possessio. 1. Potestas. 10. Præceptum. 105. Prædicamentum. 2. Processio. 3. 33. Profectio. 9, Prophetia. 17. Propositio. 9. Prouidentia. 47. Pulchritudo. 7. Raptus. 0. Ratio. 11. Rectitudo. 1. Regula. 5. Relatio. 68. 91. Religio 15. 16. Restitutio. 4. Resurrectio. 36. Sabbathũ. 6. Sacramentum. 72. Sactificium. 2. 10. Satisfactio. 3. 27. Sensualitas. 9. Sensus. 2. 8. &c. Simonia. 6. Simulatio. Somnium. 2. Statua. 6. Superbia. 23. Suturratio. 2. Tactus. 7. 16. Timor. 21. &c. Tribulatio. 1. Tristitia. 18. Turpitudo. 2. Velum. 1. Verbum. 24. 43. Ventas 4. 5. 14. 28. Virtus. 31. &c 82. 107. &c. Visio. 7. 22. Visus. 2. 3. Vita. 1. 48. 55. 67 81. Vltimum. 1. Vnio. 4. 8. Vnitas. 26. Vniuersale. 14. Vocatio. 3. Voluntarium. 8. Voluntas. 67. 70. 81. Vox. 4. Vsura. 86. 266. Christus. 53. 54. 87. 103. 172

¶ Exacuminare. Exclusio. 6. Extramittere. Pœna. 5.

¶ Exacto. Manipulus. 2.

Quid. ¶ Æstimare. Angelus. 354. Aureola. 25. Damnum. 4. Delectatio. 30 55. Dæmon. 26. 44. 45. Fides. 101. Hæresis. 2. Magnanimitas. 15. Pretium. Senectus. 5 Superbia. 6. 7. 33. 34. Virginitas 23. Vitia. 91. 93. 94. 148. 152. 173. 174. 191. 190. &. 214. 215. 220. 222.

¶ Exungui. Aqua. 14. Equus. 2. Ira. 60. 61. Maria. 18. 63. Synderesis. 11. Fontinuum. Vita. 8. Vitium. 11.

¶ Extirpatio. Ars 50.

¶ Extollentia. Arrogantia. 2. Humilitas. 1. 5. Iactãtia. 6. Magnanimitas. 1 3. Superbia. 1. 34. Iudæi. 35. Meretrix. 6.

¶ Extorquere. Exactio. 6.

¶ Extramittere. Visus. 2.

¶ Extraneus. Accidens. 21. Accusatio. 16. Addere. 1. Admissio. Adoptio. 1. Amor. 104. Aristoteles. 4. Barbarus 1. Cognitio. 71. Contemplatio. 6. Delectatio. 62. Dialectica. 4. Differentia. 20. Effentia. 11. Eucharistia. 102. &c. 131. Exclusio. 6. Hospes. Iudæi 3. 11. Ordo. 46. Passio. 3. Pater. 21. Præceptum. 106. 132. 136. 139. Processio. 7. Prophetia. 22. Putrefactio. 1. Risibile. Scientia. 91. Testamentum. 4. Tristitia. 3. Vnio. 4.

¶ Extraordinarius. Officium. 15.

¶ Extremum. Accidẽs. 102. Angelus. 231. Bonitas. Calcaneus. Color. 1. 5. Consessio. 74. Cõmentia. 8. Determinatio. 2. Elementum. 22. Eleemosyna. 8. Aequalitas. 6. Fimbria. Ieiunium. 6. 24. Intellectus. 172. Macula. 7. Magnanimitas. 26. Matrimonium. 143. Medium. 4. 7. 11. 19. 22. &c. Memoria. 10. Necessitas. 30. 31. 33 Religio. 26. 35. 41. 45. 55. 64. 65. Restitutio. 8. Similitudo. 1. Tactus. 14. Talus. Virginitas. 24. Vnctio. 0. Vsura. 13. 195. 279.

¶ Extrinsecum. Accidens. 96. Affectio. 1. Agonia. 1. Alteratio. 8. Amor. 179. Angelus. 151. 596. Animata. Causa. 56. Cælum. 139. 143. Circunstantia. 1. 5. &c. Denominatio. 7. &c. Deuotio. 5. Distinctio. 16. Diuisio. 5. Facere. 3. & cetera. Factibilia. Fides. 76. 80. 87. Finis. 114. Forma. 35. 166. Gratia. 102.

Homo.

Ex Ez Fa

Homo 34. Humilitas 9. Instans 12. Intellectus 253. 282. Ira 32. Liberum 30. Locus 2. 20. Magnanimitas 15. Mensura 1. 2. Natura 19. &c. Naturale 4. 5. Necessitas 20. &c. Nitor 2. Opus. 1. Passio 94. Peccatum 132. Pœna 18. Per. Præceptũ 106. Pœnitentia 8. 10. Professio 8. 9. Religio 99. Vbi 1. Voluntarium 8. Voluntas 77. 81. Votũ 36. Vsura. 183. Visus 6.

Figura. ¶ Exuflatio in exorcismo, significat expulsionem dæmonis, cui reditum præcludit benedictio 3ª.q.71.2.c./.4.d.6.q.2.ar. 3. q.1.c. * Anteroposatos.

¶ Exulare. Siluester 1.

¶ Exultatio. Alleluja. Consecratio. Delectatio 109. Detraº. 3. Ieiunium 3. 32. 33. Inuidia 5. Ioannes 4. Ira 38.

Obedir. 1 ¶ Ezechias contra blasphemias, humilitare, & oratione pugnauit. Isa. 37. prinº. * Templum 3.

2 Nõ dixit Ezechias sibi esse cor perfectũ simpliciter, sed quo ad hoc, quòd post idola non abiit. Isa. 38. prinº. I.

3 Dies tempore Ezechiæ reuersus est subito retrorsum in scale, scilicet per motum eius, decẽ lineis, quibus secundum motum naturalem computabantur decem horæ. Et sic illẽ dies artificialis habuit viginti duas horas, scilicet duplicatas secundum glossam. Si autem successiue, sic iam ascendente per decem horas, & rediit per decem, & iterum per decẽ venit. Et sic dies ille habuit triginta duas horas fere triplicatas, secundum Dionysium. Hoc autem factum est, uel in omnibus aliis cœlestibus corporibus retro euntibus, uel in sole qui potuit uelociorem cursum habuisse, ut ad situm suum simul cum aliis peruenireret. Isa. 38. prinº. I.

¶ Ezechiel. Gregorius.

F

Cæsetus. 1 Quid. Aber. Fabri qui sonitum malleorum consuerunt audire, non ita mouentur a talibus sonis, sicut alii 4. d. 49. q. 2. a. 2. 3^{m}. * Fabri². Baliuus. Gælum 128. Medicus 3.

2 ¶ Fabrica. Bonitas 202.. Scriptura 16.

¶ Fabula continet uerum sensum, & repræsentat aliquid utile conueniens ei 12ae. Tim. 4. lec. 2. prinº. D. Anima 110. Fabula quæ non potest repræsentare aliquam ueritatem, est inanis. Quæ autem non propriæ repræsentat, est inepta, ut fabulæ Talmuth. 1ª Tim. 4. lec. 2. prinº. D./. Titũ lec. 4. prinº. E. * Baptismus 52. Idolatria 4. Lex 94. 164. 165 Machometus. Poetica 0. Prædicator 9. Saraceni. Senectus. 5. Theologia 44.

Quid. 1 A ¶ Facere, & fieri, important habitudinem causæ, & effectus, sed mutationem ex consequenti 1ª. quæ. 45. 2. 2^{m}. * Abraham 28. Absoluere 3. Abstractio 14. Acceptio 1. 4. Accidens 2. 88. Actio 4. 18. 85. 119. Actus. Addere 17. Adiectum 1. Adoptio 18. Affectio 3. Agens 12. 77. 78. Alchimia 1 Alius 3. Ambitio 4. Amicitia 31. Amor 153. 166. 193. 225. 256. 257. 261. Anima 190. 191. 223. Appropriatio 15. Aquilo. Aranea 2. Argumentum 2. 5. Ars 1. Audacia 11. Augmẽtum 15. Auxilium 5. Beatitudo 82. 83 Baptismus 3. Benedictio 10. Beneficia 1. Bonitas 50. Campsoria 11. Character 6. &c. Catechismus 8. 9. Causa 57. &c. Ciminilis. Circunstãtia 6. 14. 16. Color 8. 9. 11. Compositio 16. Communicatio 6. 7. Concupiscentia 6. Conscientia 6. 10. 11. 14. &c. Consilium 11. 21. 23. &c. Contuetudo 2. 3. Contemptus 2. Contumelia 1. 3. Corona 1, Correctio 18. Credere 26. Damnatio 2. 8. 17. 27. 48. &c. Delectatio 22. 24. &c. Delictum 1. Dæmon 43. 57. 77. 78. 80. 93. &c. Densitas 2.

1 B Facere importat operationem causæ efficientis. Veri. quæ. 21. 1. 4^{m}.
Immo importat etiã operationẽ finis, sicut auaritia inhiat ad lucra conquirenda, & sicut trahere est mouere aliquid ad se, ut locus locatũ. 22ae. q. 166. 1. 3^{m}./. Phy. 7. lec. 3. meº. f. Respondº. sicut Facere 2. Magnificentia 1.

a Facere, diffundere, influere, & huiusmodi large possunt importare habitudinem cuiuscumque causæ, licet proprie importent tantum operationem causæ efficientis. Ver. q. 21. 1 4^{m}. * Desperatio 2. Deus 315. &c. 340. &c. 369. &c. 444. &c. Dicere 4. 8. Differentia 13. 16. Differre 2. Difficile 6. Dionysius 3. Dio. 6. Docere. 11. Dolor 43. Dominium 11. Eleemosyna 11. &c. 26. 29. Ens 14.

ß Facere, creare, & gubernare, significant actionem terminatã ad exteriorem effectum, sine cuius existentia, non possunt intelligi 2. d. 12. L. fin./. Con. 1. cº. 79. fin./. Potª. q. 3. 17. 30^{m}. * Aequalitas 5. 15. Aetas. 5. Aeternitas 41. Eucharistia 52. 104. 228. 237. &c.

ß Facere dicit dupliciter. f. large ois opatio, & proprie opatio ad extra 22ae. q. 134. a. c./. 1^{m}./. 2^{m}./. 3. d. 4. L. fin. * Fustra

Fa Fact

tius 2. Excusatio 3. Exorcismus 6. 14. Experientia 7. 13. Facilitas 2. Falsitas 20. Fama 1. Festum 11. Fides 8. 59. 116. Fiducia 8. Fieri 21. Finis 62 Finitum 1. Firmitas. Forma 46. 49. 77. Fortitudo 60. Furtum 10. Gedeon 1. 3.

5 Facere proprie est artificij, licet quandoque etiam dicatur in naturalibus. Opus 53.7^{m}. * Gloria 7. 8. Gula 4. Habitus 57. Helias 6. Hæresis 9. 11. 105. Honestum 3. Iacobus 3. Idea 6. 10. 30. 39. Idem 2. Ignis 11. 15. 20. Imperare 2. Imperfectio 2. Inconstantia 3. Indulgentia 21. 22. 27. Infidelis 13. Iniustitia 4. 7. 8. 10. Insuuatio 2. Christi.

6 Factio est de materia exteriori, sed generatio ẽ de subtãtia generãtis 1ª. q. 41. 3. c. * Instans 14. 20. &c. Intellectus 278 299. &c. Intentio 27. Iraª 3. 49. Iudaizare, Iudẽ 25. Ius. 10. 12. Iustificatio 27. &c. Lectoratus 6. Legislator 3. Lex 2ª 8 Liber 16. 29. Liberum 1. 29. Ludicra Ludus 1. 7. Lumen 18. Lucia 4. Lux 13. 14. 18. Magnanimitas 22. Magnificentia 7. 8. Mansuetudo 5. Matius 1. Marcus 2. Maria 53. Martyrium 6. Matrimonium 1. &c. 50. &c. 86. Medicina 5. Medicus 1. 9. Meretrix 1. 2. 6. Meritum 1. 11. 18. &c. 38 40. 84. Miraculum 8. &c. 23. 33. &c. Misericordia 25. 28. 53. 44. Missa 2. Missio 3. 26. &c. Musica 1. Natura 4. 42. &c.

7 Facti ad facientem oportet esse similitudinem, non autem factionis 4. d. 8. q. 2. ar. 1. 3. 1^{m}. * Necessitas 18. Negatio 8. Nihil 2. 3. Obiectum 9. 10. Obstetrix 1. Occidere 9. 11. 13. Omissio 6. Oratio 29. 64. Ordo 23. 37. 39. 107. Organũ. 1

8 Non omne quod facit maius, facit minus, nisi sit ad illud ordinatum 4. d. 27. q. 3. 2. 2^{m}./. 5^{m}. * Ornatus 9. Papa 3. Pars 10. Passio 74. 110. Paulus 19. Pauor. Paupertas 7. Pax. 18. 19. 20. 28. Peccatum 156 190. 391. 405. 406. Periculum 1. 3. Persona 35. Pharao. Pignus 1. Præceptũ 19. 60. 64. &c. 199. Prædicari 32. Prælatio 10.

9 Quando aliquis hæc duo efficaciter facit, scilicet, quòd propter displicentiam peccati, & per affectum ad deum, se ad gratiam præparat, dicitur facere quod in se est 4. distin. 17. quæ. 1. ar. 2. q. 1. c./. qu. 2. c. fi. * Princeps 1. Promissio 1. Pronomen 1. 3. Prouidentia 53. Psal. 1. 2. Punctus 3. 4. Relatio 11. 17. 18. 77. 85. Religio 102. Sabbathum 5. &c. Sacerdos 12. 3 1. Satisfactio 1. 3. 4. Scientia 70. 74. 90. 129.

10 Quia homo faciat quòd in se est requiritur ad meritum in habentibus usum rationis, non autem in carentibus usu rationis 4. d. 17. q. 1. ar. 2. q. 1. o./. d. 20. ar. 1. q. 1. c./. Quo. 5. 2. fi./. Quol. 6. 6. 1^{m}. * Seraphim 5. Simonia 23, 24. Simplicitas 3. Somnus 5. Spes 33. 36. &c. Substantia 19. Suffragia 5. &c. Superstitio 4. Tentare 1. 15. Testamentum 10. Trahere 2. Vendere 10. Verbum 1. 7. 57. 58. Veritas 55. Vicarius. Virtus 4. 6. 13. 27. 29. 174 233 259. &c. Visio 22. Visus 7. Viuere 2. 3. Vnio. 14. &c. Voluntas 51. &c. 66. Votum 1. 10. 30. 32 41. Vox 6. Vsura 156. 211. Vtile 6. 8. Vxor 21. Christus 30. 61. 116.

Dei. 1 ¶ Facies dei auertitur non mutatione sui, sed nostri, facto uelamine in corde. Psal. 26. fi. 1. * Absens. Aduẽtus 9. Cælum 55. Claritas 5. 14. &c. Decor. Deus 221. &c. Exprobatio Illegitimus 3. Ira 50. Luna 6. Maria 9. Moyses 5.

2 Deus auertit faciem dupliciter, scilicet ne uideat per misericordiam, & ne uideatur. Psal. 26 fi. i./. Psal. 50. medº. f. C. * Scriptura 17.

3 Facies Christi emittebat radios 3ª. q. 44. 3. 1^{m}.

Diuisio. 1 ¶ Facilitas. Facile dicitur dupliciter, scilicet per remotionem impedimenti, & per appositionem adiutorii Secundum est per habitum, non autem primum Ver. q. 24 4. 1^{m}./. 10^{m}. * Actª 10. Aer 12. Affinitas 17. Altare 1. 4. Amor 258. Aristoteles 5. Ars 4. 5. Beatitudo 126. Bonitas 110. 1 11. Charita 73. Colera. Cõfessio 71. Confessor 2. Conuersio 11 Credere 30. Deuotio 10.

2 Facilitas ad opera uirtutum potest esse ex duobus, scilicet cõsuetudine, & forti inhæsione ad obiectũ. Secũdã facit uirtus infusa statim a principio, non autem primam 4. d. 14. q. 2. a. 2. 5^{m}. * Dispensatio 20. Dispositio 16. Dominium 12. Curities 2. Eucharistia 183. Experientia 7. Fallere 2. Fides 23. Finis 46. Gloria 22. Habitus 2. &c. 31. Hæresis 35. Iracundia 2. Iudex 7. Lex 179. Lingua 5. Mathematica 5. Mundus 20. Nouitii. 2. Ordo 40. Præceptũ 156. Prophetia 40. Publicatio 2. Qualitas 6. Religio 59. 106. Ritus. Sapientia 7. Tactus 11. Testis 7. Tyrannus 2. Turpiloquium. Vapor 4. Verbum 21. Verecundia 2. Vinum 5. Vsura 172. 264. 265.

Differentia. ¶ Factibilia dicuntur, quæ procedunt ab agente in exteriorem materiam. Agibilia uero dicuntur actiones immanentes, & perficientes ipsum agens, Veri. q. 5. 1. c. * Agens 5. 17. 36. &c. 76. &c. Ars 2. 14. Innocentia 21. Magnificentia 8. Vita 47.

¶ Factio. Idea 30.

¶ Factiuum

¶Factiuum. Ars. 7. Deus. 155. Eucharistia. 83.247. Idea. 6.30. 39. Lux. 2. Magnificentia. 1. Repræsentatio. 1.

Diui. 1 ¶FACTVM duplex, scilicet diuinum, & naturale. Primum præcedit potentia actiua, & non passiua, natura, non autẽ tempore, nisi sit nouum, secundum vero utraque potentia præcedit, etiam tempore. 1ª.q.74.3.5m./2.d.1.quęst.1.2.1m. * Absoluere. 38. Accusatio. 8. Actus. 142. 168. &c. Amicitia. 2.26. Angelus 20.21.52.358.413. Anima. 160. Animal. 10. Assumere. 6. Beatus 37.45. Charitas. 148. Cœlum. 3.222. Cęremonia. 3.4. Confessio. 9.24.44.47. Conscientia. Conuersio. 12. Creatio. 37 &c 46.54. Creatura. 22 Dispẽsatio. Deus. 372. Dies. 11.&c. Diuinatio. 15. Electio. 13. Eleemosyna. 1.2. Encęnia. Aeternitas. 41. Eucharistia. 77.105.110.121. Exactio. 2.&c. Facies. 1. Falsitas. 20. Fictio. 1. Fides. 130. Fieri. 1.3. &c. Filiatio. 23. Finis. 11.

2 Fieri, & factum esse dicuntur de deo; secundum rationem tantum, & sine mutatione dei. 1ª quæst. 13.7.2m Fieri. 6.&c. * Fornicatio. 16. Gloria. 6. Gratificatio. Gratis. 2. Hæresis. 43.104.115.127. Homo. 19.&c. Ignorantia. 2.6.33. Incarnatio. 11. Inquirere. 1. Intellectus. 273. Inuoluntarium. 3. Iucũditas. Ira. 29.48. Iustificatio. 6. Lex. 104. Liber. 16. Ludicra Ludus. 1.7. Lux. 10.

3 Factum esse, quandoque dicit nouitatem prædicationis, sine mutatione facti. 1ª.q.13.7.2m./3ª.q.16.6.c./2m/1.dist. 30.1.1m./3.d.7.q.2.1.0./Ro.lec.2 fi.I. * Manichæus. 2. Maria. 42. Matrimonium. 2.11. Mendacium. 12.13. Miraculũ. 8.44. Misericordia. 25. Missio. 3.27. &c. Mistio. 6. Mulier. 1. &c. Mundus. 9 &c. Notorium. 1. Otiosum. 1. Operatio. 52. 53.61. &c. Ordo. 91. Paradisus. 5. Peccatum. 11.28.33.213. Pœnitentia. 75. Periculum. 1. Posse. 5.9. Poª. 14. Præceptum. 147. Prædestinatio. 50. Prælatio. 10. Probatio. 25.26. Processio. 6. Professio. 5. Prophetia. 34.45.64. Purgatorium. 2. Religio. 72.85. Remuneratio. Rixa. 1. Sacramentũ. 10.139. Sacrificium. 1. Scandalũ. 1.&c Sententia. 1. Simulatio. Sudor. Superbia. 33. Tentare. 1.10. Tempus. 29. Testi. 4.14. Veritas. 51. Voluntas. 51. &c. 65. Vsura. 32.44.51.53.59.76.89.99. 162.166.173.182.192.205.215.278.283.284.292.294. Christus. 21.116.

4 Prospicere facta aliorum bono animo, vel ad utilitatem propriã, ut scilicet homo ex bonis operibus proximi, prouocetur ad melius, uel ad utilitatem illius, ut, scilicet corrigatur siquid ab eo agitur, secundum regulam charitatis, & secundum debitum officii, est laudabile. Sed qđ aliquis intendat ad considerationẽ proximorum ad despiciendum, uel detrahendum, uel saltem inutiliter inquietandum, est uitiosum. 22ę.q.33.2.3m./q.167.2.3.

Quid. ¶Facultas est potestas, qua aliquid habetur ad nutum. 1ª.q.83.2.2m./2.d.24.q.1.1.2m./Vir.qu.14.5.1m. * Actio. 57. Admiratio. 6. Ambitio. 2. Anima. 20. Ars. 1. Charitas. 40. Cõsilium. 7. Conuersio. 12. Damnatio. 17. Diffidentia. Eleemosyna. 39. Exequutio. Fiducia. 2. Fructus. 11. Gratia. 33. &c. Gratitudo. 3. Hæresis. 151. Indulgentia. 21. Ingratitudo. 6. Iudæi. 45. Liberum. 4.9. Missa. 23. Possessio. 3. Prædestinatio. 15. Princeps. 14. Prophetia. 20. Spes. 51. Virtus. 174. Voluntas. 54. Vsura. 244.254.265.284.313.

¶Falco. Herodion. o. Herodius. o.

Quid. 1 ¶FALLACIA alio nomine locus sophisticus dicitur, quia. s. est causa fallendi, quantũ est de se, licet aliquis nõ fallatur per ipsum in actu, nisi ignoranti aduenienti. Opusc. 39.cº.1.fi.

2 Loci sophistici siue fallaciæ distinguuntur penes principia motiua, ex quibus apparet esse firmitas in sophisticis argumenti. Opusc. 39.cº.2.fi.

Diuisio. 3 Fallacia duplex, scilicet fallacia in dictione, & fallacia extra dictionem. Opusc. 39.cº.2.prinº.

Quid. 4 Fallacia consequentis, est arguere ab inferiori ad suum superius negatiue, & exclusiue. 3.d.6.q.2.1.7m. vel Consequentia. 2. * Adam. 29. Auaritia. 15.

5 Arguens in secunda figura, ex vtraque affirmatiua, peccat, per fallaciam consequentis. Posterior. lec. 22. meº.f.E. * Consequentia. 2.

6 In terminis conuertibilibus, non potest esse fallacia consequentis. Posterior. lect. 22. fi. i K. Dæmon. 2.77.&c.

7 In demonstratiuis, nulla est fallacia in dictione, nec extra dictionem. Posterior. lect. 22. meº. d.&c. * Furtum. 1.&c. Scientia. 117.

¶Fallax. Signum. 5.

Diui. 1 ¶FALLERE contingit dupliciter, scilicet occultando veritatem, dicto, vel facto, vel significando falsitatem. Primum, licet, non autem secundum, quia etiam hostibus debent saluari promissa, fœdera, & fides. 22ę.q.40.3.0./q.71.3.3m. * Deus. 302.303.

2 Homo faciliter fallitur in iudicando, in pertinẽtibus ad se. 22ę.q.88.2.3m. * Prophetia. 38.

3 Res, per se non fallunt, sed per accidens: dant enim occasionem falsitatis, eo quòd similitudinem eorum gerant, quorũ existentiam non habẽt. 1ª.q.17.1.2./4m./22m./q.20.2.c.fi. Quid.

1 Falsitas cõsistit in inequalitate rei, & intellectus. Vir.q.1.10.c. * Absolute. 3. Accusatio. 12.26.27. Actio. 17. Adam. 30.

2 Eadem est ratio veri, & falsi, sed non ex eodem, quia anima cognoscit verum ex virtute primorum principiorum, sed iudicat falsum, ex phãtasia. 2.d.39.q.2.2.4m. * Adeps. 3. Adulatio. 4. Aduocatus. 7. Angelus. 298.313.394.&c. Anima. 94. Appetitus. 18. Beatitudo. 31. Subiect.

3 Falsitas non est in sensu, sicut in cognoscente verum, & falsum. 1ª.q.17.2.1m. * Bonitas. 47.108.138. Certitudo. 13. 19.23.

4 Falsitas, & veritas, sunt primo in intellectu, in rebus autem per ordinem ad intellectum solum. 1ª.qu.16.1.2.0./3.1m./ 5.6.8.c./q.17.1.3.0./4.1m./1.d.19.q.5.1.0./Con.1.cº.60./ Veri.q.1.2.0./3.4.c. Periermenias. lec. 3.0. * Cognitio. 12. 69.70. Contentio. 1.

5 Falsitas non est in intellectu, respectu primorum principiorum, nec respectu quidditatis, nisi per accidẽs, respectu duplicis compositionis. 1ª.q.17.3.0./q.57.1.2m./qu.58.5.c./ q.85.6.0./1.d.19.q.5.1.7m./d.38.3.4m./2.d.39.q.3.1.0./Cõ. 3.cº.108.3m./4m./ver.q.1.12.0./q.15.3.1m./Quol.3.26.c./ Meta.6.lect.4.prinº.b.c./Liº.9.lect fi. mº.c./. Anima. 3. lec. 11. fin.

6 Veritas, & falsitas, maxime sunt in iudicio animæ. Veri.q.1. 9.10.11.c. * Continentia 19. Creatura. 17. Cultus. 17. 19. Dæmon. 44.

7 Veritas, & falsitas, vt in cognoscente, sunt tantum in intellectu componente, & diuidente, sed vtin re vera. sunt etiã in sensu, & in intellectu cognoscente quidditatem. 1ª.qu. 16.2.0./q.17.2.0./3.c./1.d.10.q.5.1.6m./7m./3.d.23.qu.2. ar.2.q.1.c./Con.1.cº.59./Veri.qu.1.3.9.11.0./qu.14.1.c./ Meta.6.lec.4.prinº.b.c./Anima.3.lec.11.0. * Demonstratio. 14. Diffinitio. 6. Elenchus.

8 Falsitas est in sensu, respectu sensibilium cõmunium, & respectu sensibilium per accidens, non autem respectu sensibilium propriorum, nisi per accidens. 1ª.q.17.2.0./3.c./q. 57.1.2m./q.58.5.c./q.85.6.c./Con.3.cº.108.3m./ Veri.q.1. 11.c./q.15.3.1m./Meta 4.lect.12.prinº.a./Anima.2.lect.13. meº.d./Liº 3.lect.6.meº.b./Lect.11.fin./Periermenias lec. 3.0.

9 Sẽsus ẽ verus, vel falsus dupliciter. s. respectu rerũ, quas iudicat, & respectu intellectus, cui repræsentat dispositionem suam, & aliorum. Veri.q.1.11.c. * Enuntiabile. 2. Enuntiatio. 7.8. Aestimatio. 0. Eucharistia. 246. Excõmunicatio. 30. Fallere. 1. Fama. 3.4.

10 Falsitas attribuitur phantasię, quia repræsentat obiectum absens, tamquam præsens. 1ª.q.17.2.2m./q.54.5.3m./2.d.39. q.1.1.5m./Veri.q.1.11.c.fi./Ma.q.7.5.6m./. Meta.4.lect.10. prinº. * Fides. 15.28. Furtum. 3. Generatio. 86.88.90. Hæresis. 29.151.

11 Res non dicuntur falsæ, respectu intellectus diuini, sed respectu intellectus nostri. 1ª.q.17.1.c./3m./. Veri.q.1.10.0./. Periermenias, lec. 3 mº.b.H. * Ignorantia. 8. Impersonale. Impugnare. 2. Incantatio. Infamia 2. Intellectus. 101.102.

12 Res dicitur simpliciter vera, vel falsa, tantum ab intellectu a quo dependet, vt res naturalis a diuino, & artificialis a nostro. 1ª.q.16.1.c./q.17.1.0./ Veri.q.1.4.c./10.0./. Periermenias. lec. 3.0. * Iudex. 4.5. Iuramentum. 30.31.35.&c. Lex 94.164.165.

13 Immo res dicitur vera, vel falsa a seipsa. 1ª.q.17.1.c./. Periermenias lec. 3. meº.b. Respondeo Dubio 594º. Duᵐ.594.

14 Res naturales, dicuntur falsę per accidens, & secundũ quid respectu intellectus nostri dupliciter, scilicet secundum rationem significati, & secundum rationem causæ. 1ª.q.17.1. c./Veri.q.1.4.10.c./Meta.5.lec.fi.meº.c.* Locus. 6. Mediũ. 21. Mendacium. 1.10.11.16.18. Miraculum. 45.&c.

15 Res dicitur vera, vel falsa, ratione veræ, vel falsæ æstimationis, quam nata est facere de se, quo ad ea quæ exterius apparent in ea. 1ª.q.17.1.c./1.d.19.q.5.1.c./. Veri.qu.1.10. o./Meta.5.lec.fi.o. Periermenias, lec. 3. mº.b.H. * Mundus. 21.22.30. Nomen. 38.

16 Res secundum id quod est, dicitur vera, secundum id quod non est, dicitur falsa. 1ª.q.17.1.c./1m./4.1m./. Veri.q.1.10.0. * Opinio. 1.6.7.8.

17 Malum, simpliciter est in rebus, non autem falsum, sed secundum quid. 1ª.q.17.1.c./q.48.2.10./. Veri.q.1.10.9m. * Pax. 13.16.27.28. Peccatum. 139.143. Pœna. 56. Periurium. 3.6. Præceptum. 44. Prædestinatio. 56. Prædicare. 6. Prædicari. 32.

18 In deo nulla est falsitas, sed tantum veritas. 1ª.q.17.4.3m./. 22ę.q.171.6.c./1.d.38.3.4m./. Con.1.cº.61./95.2m./. Veri. q.1.10.c. * Prælatio. 9.17. Præpositiuus. Prudentia. 22.36.45. 45.&c. Ratio. 17. Relatio. 96. Religio. 46.

19 Homo dicitur falsus, qui amat falsas opiniones, vel loquutiones, nõ autẽ qui potest mẽtiri. 1ª.q.17.1.c.fi./1.d.19.q.5.1.c.

20 Homo dicitur falsus, qui in dictis, & factis ostẽdit de se, aliud quã sit. Et veritas quæ est virtus consistit in dictis, & factis. 1.d.19.q.5.1.c. * Saluari. 2. Scientia. 117. Scriptura. 9.10.19. Seducere. Senectus. 4. Sensus. 44.

21 Peccata dicuntur falsitates, vel mendacia. Et opera virtuosa dicuntur veritas uitæ. 1ª.q.17.1.c * Solus. 8. Sors. 5.

22 Falsum contrariatur vero, & fundatur in vero, sed non in suo contrario. 1ª.quæst.17.4.0./12ę.q.64.3.3m./1.d.19.qu. 5.1.8./Veri.q.1.10.5m.

23 Inuenitur verum, in quo nulla potest esse apparentia falsitatis, sc licet dignitates. Et econuerso in oppositis dignitatũ 2.d.2.5.2.c. * Templum. 15. Testis. 7.&c. Tragedia. 2. Vanũ. Verbum. 22. Verecundia. 6. Verum. 3. Virtus. 20.21.41.55.

24 Falsitas contra diuinam veritatem, dicitur impietas, quia contrariatur religioni, quæ nominatur pietas. Cont. prolo. fi. * Vmbra 3. Votum. 63. Vsura. 209. Christus. 8.21.&c.

Prohibitio. ¶Falsum testimonium, prohibetur octauo præcepto decalogi. 22ę.q.122.6.2m./. Opuscu. 4.cº.26.27. Furtum. 3. Pœna. 56. Præceptum. Testis. 8.9.10.

Necessaria. ¶Falx. Cete. 3. Baptismus. 239.240. Beatitudo. 40.

1 FAMA bona, est nobis necessaria propter nos, quia est præcipuum bonum, inter exteriora bona, quia facit idoneum ad officia humana, & præseruat a peccatis, & propter alios, ne scandalizentur, & malum exemplum sumant ad peccandũ 22ę.q.73.2.3.c./Virt.q.3.2.c.

Duᵐ.593ᵐ. 2 Immo appetere famam propter se, pertinet ad inanem gloriam, sed appetere propter alios, pertinet ad charitatẽ, quia non est necessaria propter nos, sed propter alios. Quol. 10. 13.c./1ę.Cor.4.meº.E./2ę.Cor.6.lec.2.meº.I. Respon. Dubio. 595º. * Circuncisio. 23.

3 Fama quadrupliciter læditur directe, scilicet imponendo falsum, adaugendo peccatum, manifestando occulta, peruertendo intentionem: sed indirecte dupliciter læditur, scilicet negando bona alterius, vel malitiose reticendo. 22ę.q.73. 1.3m. * Contumelia. 1.3. Detractio. 0.

4 Fama læditur tripliciter. s. iuridice, falsè & manifestando occulta. Secundo modo, & 3º. tenetur quis ad restitutionẽ, non autem primº. modo. 22ę.q.62.2.2m./q.73.2.0./4.d.15. q.1.ar.5.q.2.1m. * Eucharistia. 88 Famosus. Fœlicitas. 7. Gloria. Ordo. 97. Passio. 117. Perfectio. 89.90. Superbia. 37. Susurratio. 0. Thus. 1. Vnctio. 4. Vsura. 275.

Quid. 1 ¶FAMES est concupiscentia calidi, & sicci, idest cibi. Sitis vero est concupiscentia humidi, & frigidi, idest potus. Anima 2. lec. 5. meº.c.

2 Fames, sitis, & desiderium in beatis, dicitur per remotionẽ fastidii. 12ę.q.67.4.3m. * Accidia. 12. Appetitus. 14 Beatitudo. 315.151.&c. Comedere. 6. Raab. 1. Rugitus, Saturitas, Tentare. 21. Appetitus. 14.

¶Familia. Concubinatus. 2.3. Eleemosyna. 11. Regere. o.

¶Familiaris. Amor. 117.

Propter periculũ. 1 FAMILIARITAS cum peccatoribus, vitiari debet ab imperfectis, propter periculum, non autem a perfectis, propter fructum. 22ę.q.25.6.5m.

Discretia. 2 Familiaritas hominũ parit contemptum, pp imperfectionẽ eorũ, familiaritas autẽ dei, parit reuerentiã, propter excellentiam eius. Io.4.lec.6.prinº. K. Amicitia. 39. Amor. 239. Apostoli. 9.17. Conuersatio. Confessio. 65.73. Confessor. 3.

3 Familiaritas excedit amicitiam in multis. Opusc. 61.cº.54. * Delectatio. 29. Dæmon. 75.77. Iudas. 3. Manichæus. 1. Maria. 51. Vita. 29 &c. 59. Christus. 208.

¶Famosus. Circuncisio. 23. Confirmatio. 35. Eucharistia. 88. Peccatum. 247. Theodosius. 1.

¶Famulatus. Deuotio. 2. Princeps. 18.

Diuisio. 1 ¶PHANTASIA duplex, scilicet determinata, scilicet eadem cum imaginatiua habens organum determinatum, & indeterminata existẽs in qualibet parte animalis, etiam decisa. Sed Auicenna posuit quintam potentiam, scilicet phantasiam mediam inter æstimatiuam, & imaginatiuam, quæ cõponit, & diuidit species imaginatas. 1ª.qu.78.4.c.fi./. Meta. lec. 1. meº.c./. Anima. 2. lec. 4. prinº.b./lec. 6. meº.b./Liº.3. lec. 5. meº.e./Lec. 16. prinº. * Apis. 2. Dæmon. 36.54.66.110. Deus 184. Diana. Falsitas. 2.10. Forma. 172.

2 Phantasia est thesaurus formarum per sensum acceptarũ, componens, & diuidens eas. Et est idem quod imaginatiua. 1ª.q.78.4.c./q.84.6.2m. * Hæresis. 8. Purgatio. 2. Ratio. 25. Sensus. 9. Timor. 26.

3 Phantasia & memoria, sunt passiones primi sensitiui, non quidem tamquam proprii organi: sed quia oriuntur ab anima mediante primo sensitiuo. 1ª.q.78.4.5m.

4 Læso organo phantasię impeditur intellectus in sua operatione. Anima. 3. lec. 7. mº.f./. Lec. 13. fi c.

5 Omnis defectus in anima est ex phantasia, vel ex passionibus cõcupiscibilis, & irascibilis. 2.d.7.q.2.1.1m./d.39.q.1.5m.

6 Dæmon potest immutare phantasiam hominis, & alios sensus corporeos, ut aliter uideatur res, quàm sit. 1ª.q.111.3.4. 0./q.114.4.2m./2.d.8.5.4m./6m./. Poª.q.6.5.c.fi./. Ma.q.16. 9.2m./3m./11.0.

1 ¶PHANTASMA est similitudo indiuidui, in organo corporeo 1ª.q.84.7.2m./q.85.1.3m. Imaginatiua. 1. * Abstractio. 6.7.8.15. Adam. 23.&c. Quid.

2 Aliquod phantasma per sensum numquam acceptũ, potest formari in imaginatione, per operationem virium interiorum. 1ª.q.12.9.2m./q.85.2.3m./22ę.q.172.2.c./2.d.23.q.2. 3m./. Veri.q.8.5.c./. Quol. 8.3.c. Angelus. 169.173.177. Anima. 149.151.169.184.&c. Assumere. 42. Cogitatio. 8. Cognitio. 43. Comparatio. 3. Deus. 199. Illuminatio. 7. Intellectus. 26.27.81.97.151. &c. 146.147.148.159.164.231.247.255. Munditia. 1. Oratio. 20.

3 Intellectus noster abstrahit a phãtasmatibus species intelligibiles inquantum considerat naturas in uniuersali, quas tamen intelligit in phantasmatibus, quia nihil potest actu intelligere, nisi conuertendo se ad phantasmata. 1ª.q.85.1. 4m./5.2m./q.86.1.c. Abstractio. 6.&c. intellectus. 26.

4 Phantasma ante respectionem speciei, comparatur ad intellectum possibile, ut obiectum, sed post, cõparatur ut instrumentum, vel fundamentum speciei. Con. 2.cº. Duᵐ.596ᵐ.

5 Oppoᵐ uidetur dicere. 3.d.31.q.2.4.5m. Resp. sicut Dub. 752º.

6 Phantasmata non possunt imprimere in intellectũ possibilem, virtute sua, sed virtute intellectus agentis, conuertentis se supra phantasmata, resultat species intelligibilis, intellectu possibili. 1ª.q.85.1.3m./. Veri.q.10.6.c.fi./7m./8m.

7 Phãtasmata illuminantur ab intellectu agente, quia ex eius uirtute redduntur habilia vt ab eis intentiones intelligibiles abstrahantur.

8 In potestate nostra est, per virtutem intellectus agentis, formare phantasmata acomoda cõsiderationi quã uolumus, nisi forte esset impedimentum ex parte organi cuius est. 1ª. q.85.1.4m./. Con. 2.cº.72. Tempus. 35. Christus. 115.142.

¶Phantasticum. Angelus. 392. Animal. 9. Phantasia. o. Hæresis. 8. Miraculum 55.

¶Far. Eucharistia. 62. Phari.

¶Farina Amidum. Animal. 82. Eucharistia. 55. Panis. 1. Christus. 198. Quid.

¶Fas proprie, est lex diuina, sed ius, est lex humana. 22ę. qu. 57.1.3m. Quid.

¶Fascelli. Vsura. 198.199.

¶Fascinatio est infectio ab oculis infectis, propter malitiam animę, uel ex dei permissione, vel cooperante fato occulto uel dęmone. 1ª.q.117.3.2m./. Con. 3.cº.103./. Poª.q.6.9.7m./. Ma.q.16.9.13m./. Opusc. 28.cº.2 co.3./ Gal. 3.10.1.

¶Fastidium non potest esse de visione, quàm diu est admiratio. Con. 3.cº.62.7m. Assiduitas. Bonitas. 225. Delectatio. 29. 57.58.59.63. Desideriũ, idest Fames. 2. Scriptura 11. Stultitia. 8 Theoª. 2. Quibus.

¶Fatalis. Fatum. 10.

¶Fatigatio. Delectatio. 63. Labor. o. Ludus 2. Peccatum. 201. Perseuerantia. 2.4.

¶Fatue dicere, vel racha, vel irasci, non sunt species irę, sed gradus eius. Et est peccatum mortale, quando peccatũ interius conceptum ad effectum perducitur, sub ratione uindictæ. 12ę.q.46.8.3m./22ę.q.158.5.3m./1ę. Cor. 15. lect. 5. mº. A. Ira 5. * Amor. 168. Fatuitas. Fatuus. Ira. 3.17. Religio. 20. Stultitia. 3.6. Quid.

¶Fatuitas. Amens. Fatue. Fatuus. Insipiẽtia. o. Stultitia. 3.6.10.

1 FATVM proprie, est dispositio siderum, qua quis est cõceptus, uel natus. Sed improprie, est prouidentia dei. Ideo est in rebus. 1ª.q.116.0./. Con. 3.cº.93./ Opusc. 3.cº.140./. Opusc. 38. o./. Mathe. 2. prinº.a.C./. Meta. 6 lect. 3. fi.c.B. * Fascinatio. Finis. 116. Hæresis. 96. Manichæus. 3. Quid.

2 Fatum dicitur a fari, quasi effatum diuinę prouidentiæ, uel quia antiqui solebant per illud de futuri effaris. 1ª.qu.116. 1.c.fi./1.d.39.q.2.1.5m./. Con. 3.cº.93. prinº./. Quol. 12.5. c./. Opusc. 3.cº.140./. Matth. 2. prin. a.C.

3 Fatum non est qualitas, nec substantia, sed est relatio multiplex, rationem effectuum, uel causarum secundarum, non autem

autem respectu dei.

4 Ratio gubernationis in mente dei, est prouidentia, sed in causis secundis, est fatum.1a.q.116.2.o./.1.d.39.q.2.1.5m./.Cõ.3.co.93./.Veri q.5.1.1m./.Quol.12.5.c./.Opus.3.co.140.

5 Fatũ dicitur tripliciter, scilicet mors ex dispositione periodorum, dispositio prouidentiæ dei de futuris, & forma uniuersalis ordinis, causata in cælis, non dans esse, media inter necessarium, & contingens. Opus.28.co.2.

6 Fatũ nõ est cã, sed similitudo causę uniuersi ordinis. Nec est effect9, nisi ut dispositio in generatis. Opus.28.co.2.fi./.co.5.

7 Immo intantum fatum est causa, inquantum, & ipsæ causæ secundæ. 1a.q.116.2.2m. Respondeo. Dubio 597o.

Du m.592m. 8 Non omnia subduntur fato, sed tantum effectus causarum secundarum. 1a.qu.116.1.c./.4.o.Opusc.3.co.140./. Matt.2 prino.a.c&c.Meta.6.lec.3.fi.c.B.&c.

9 Fatum respectu causarum secundarum, est mobile. Sed respectu causę primæ, est immobile, non quidem absolute, sed sub conditione prouidentię 1a.q.116.3.o./.Veri.q.5.1.5m./.Quol.12.5 c./.Opus.28.co.2./.3.

10 Fatales deæ, secũdũ Platonẽ sunt tres.s.Clotho, colum baiulat, Lachesis trahit, Atropos, ocat. Opusc.28.co.2.prino.

¶Fatuus.Fatuæ.Fatuitas.Insipientia.o. Stultitia.o.

Fauces.Onocrotalus.

¶Fauere.Adiutorium.Adiuuari.o.Auxiliũ.o.Fauor. Vita.30.

¶Fauor Abscõdere.2.Auaritia.23.Fauere.Munus.3.Negotia. Nicolaus.2.Placere.Vsura.259.272.

¶Fauorabile.Iudex.7.Fautor.Vsura.259.272.

Quid. ¶Fauus, est mel in cera, dulcior alio melle. Et significat delectationes occultas, uel uetus testamentum. Psal.18.fi.g.H.

¶Febrile.Febris.o.Morbus.Vinum.7.

Cõplexio. 1 ¶FEBRIS æthica, est intensior aliis, licet calor eius minus sentiatur, quia est infusa membris, quasi complexio.12ę.q.29.3.c./.4.d.49.q.3.2.c.Deformitas.Febrile.Medicina.1.4.

2 Febris tertiana, contingit ex abundantia colerę. Ma.q.7.1.c.meo.C.Medicus.7.Vinum.7.

In pęnã. ¶Fæces omnis creaturæ, colligentur in inferno, in pęnã damnatorũ.4.d.47.q.2.ar.2.q.3.3m./.ar.3.q.3.o./.d.50.q.2.ar.3.q.1.c./.q.4.b.2./.Quol.8.18.o.

Differentia. ¶Fœcunditas bonorum operum duplex, scilicet in se per baptismum, & in aliis, per ordinem sacrum. 3a.quæstio.69.5.3m./.4.d.4.q.2.ar.2.q.4.o. Baptismus.158.Doctrina.8. Fertile.Fertilitas.Lia.Matrimonium.65. Sanctus.9.

¶Fœditas.Fœtor.Putredo.Turpitudo.o.Vxor.20.

Christus. ¶Fœdus. Christus datus est in fœdus quadruplex, scilicet in fœdus conseruandæ salutis, explendæ promissionis, diuinæ dilectionis, & cessaturæ legis. Isa.42.fi.H. Circuncisio.11. Fallere.Pactum.o.Peccatum.o.424.

Quid. 1 ¶FOELICITAS cõtẽplatiua, est actus sapiẽtiæ acquisitæ. Sed fœlicitas ciuilis, est actus prudentiæ. 2.d.41.q.1.1.c fi./.3 d.34.q.1.4.c.prino./.Con.3.co.44.fi./ Veri.q.14.2.c.Virt.q.1.5.1m./.Aĩa.16.c Beatitudo.o.Cognitio.22. Diapsalma.

2 Fœlicitas ultima, non est in cognitione alicuius creaturæ, sed tantum in cognitione dei. 12ę.q.3.7.o./.22ę.qu.167.1.1m./ Anima.17.8m. Beatitudo.26.65.

3 Cum dicitur q fœlicitas non est in habitu, intelligẽdum est de habitu, de quo non procedit actus. Qui enim est in habitu, & non in actu, similis est dormienti. Oportet autem q actus ille in quo fœlicitas consistit, ab habitu aliquo progrediatur, secũdum sentẽtiam Philosophi: alias operatio non esset delectabilis, & perfecta.12ę.q.3.2.4m.fi./.4.d.49.qu 4.2.3m./.4m./. Veri.q.5.9.4m./.q.20.2.2m./.Anima.8.&c.Meta.12. lec.8.prino.b.1.fi /.Phi.7.lec.6.meo.g Finis.41./.c.Fortuna. 6.Inebriari.Lex.8.165.Miseria.1.Peccatũ.112. Perfectio.20.

4 Vltima fœlicitas hominis non quidem simpliciter, sed ad quam per sua naturalia potest peruenire, est cognitio substantiarum separatarũ, non quidem quidditatiua, sed quid non sunt, per sensibilia.22ę.q.2.8.1m./.q.3.7.o./. Anima.16.c.fi./.1m./.17.3m.

5 Fœlicitas magna, sed non ultima, est in cõtemplatione substantiarum separatarum, si perfecte intelligerentur.1a.q.64.1.1m./.q.89.2.3m.

6 Vltima fœlicitas hominis secundum aliquos philosophos ponitur continuatione intellectus possibilis, ad intellectum agentem, in præsenti uita, vel post mortem, secundum alios 2.d.18.q.2.2.c.fi./.Con.3.c.42./.43./.Veri.q.5.10.c./.q.18.5.8m./.Quol.10.17.c./.Anima.16.c./. Ethi. lect. 14. meo.d K. Politica.3.Rex.7.Sapientia.21.Virtus.260.Vita.74.83.

7 Fœlicitas terrena, consistit inquinque.s.uoluptate, diuitiis, potestate, dignitate, & fama.1a.quæst.26.4.c./.12ę.qu.2.o./. Con.1.fi.non Beatitudo.

1 FOEMINA in holocaustis nõ offerebatur, in ueteri testamẽto, quia est animal imperfectum. 12ę.q.102.3.9m. Aquilo. Augumentum.22.Coitus.7.

2 Fœmina non potest esse principium generationis actiuum 3a.q.67.4.3m. Coma.o.Coniunctio.5.&c. Fornicatio.6. &c. Generatio.11.12.Luxuria.20.

3 Generatio fœminæ, cõtingit ex intẽtione dei, & naturæ uniuersalis. Sed respectu naturæ particulis, cõtingit ex defectu imaginationis, uel uirtutis actiuæ, uel materiæ, vel propter aliquid exterius, scilicet venti, loci, tẽporis, & huiusmodi. Ideo est quid occasionatum, & deficiens.1a.q.92.1.1m./.qu.99.2.1m./.2m./.2.d.20.q.2.1.1m./.2m./.3.d.11.1.c./.4.d.36.q.1.1.2m./.44.q.1.ar.3.q.3.3m./.Con.3.co.94./.Veri.q.5.9.9m./.Opus.28.co.4./.1ę.Cor.11.lec.1.fi.C.Mas.Matrimoniũ.108 Menstruus.o.Missio.43.Mulier.o.Natura.38.

4 In gemellis fœmina quandoque uiuit, sed mas.rarissime uiuit, quia materia male terminatur. Opus.28.co.4. Pęnitentia.98.Plãtæ.3.Puella.Puer.1.17.Resurrectio.30.Item, Mas. Robur.Semen.1.9.&c.Sexus.o.Sponsalia.o.Vir.Zelus.2.3.

¶Fęminalia, significãt continentiam, quæ perpetuo indicitur ministris noui testamenti. Non autem ministris ueteris testamenti, sed tũ tempore sacrificiorũ, quo utebãtur eis.12ę.q.102.4.7m.fi./.4.d.14.q.3.3.1m.Episcopus.13. Sacerdos.22. Figura.

¶Fęmineum. Fęmina.o. Fœmininum.Sexus.7.

Differentia. 1 ¶FOEMININUM genus, adaptatur essentiæ, & proprietatibus essentiæ, masculinum personis, & neutrum essentiæ. 1a.qu.31.2.4m./.3a.q.17.1.c./.q.52.3.c./.1.d.9.q.1.1.c./.3.d.6.q.2.1.c./.Vnio.3.c.

2 Immo per masculinum, & fęmininũ, significat aliquod suppositum determinatum, in natura communi. 1a.qu.31.2.4m. Respondeo.Dubio.598. Du m.598.

3 Neutrum genus, est informe. Sed masculinũ genus, est formatum, & distinctum, & similiter fęmininum.1a.q.31.2.4m. Fęmina.o.Frigiditas.Masculinum.Neutrum.2.Sexus.7.

¶Fęmur.Iacob.8.

¶Fęnerari.Vsura.272.

¶Fœnerator.Fęnerari.Fœnus.Vsura.107. 108.109.111.115. 117.123.126.133.&c 153.307.&c.Vsurarius.

¶Fęnus.Vsura.o.

¶Ferculum.Cibus.13.

¶Fere.Anima.274.Dionysius.5.Liber.14.Paulus.23.30.Petrus.6.Quasi Vsura.198.276.

¶Feria.Circunstantia.26.&c.Debitum.22.&c. Festum. 11.12. Matrimonium.82.Sabbathum.6.Vsura.112.

¶Feritas.Animal.66.Clementia.1.11.Crudelitas.Mitis.

Figura. 1 ¶Fermentũ, significat feruorẽ charitatis, sicut azima, puritatem.3a.q.74.4.c./.3m./.4m.3.d.11.q.2.ar.3.q.3.a.8./.b.3./.7m./.8m./.Con.4m.co.68./.Opus 1.co.62 fi.*Eucharistia.70.

2 Fermentum significat charitatem, ratione sui effectus, scilicet saporis, sed significat corruptionem peccati, ratione suę speciei.3a.q.74.4 c.fi./.3m./.1ę.Cor.5.lec.2.o.

3 Fermentum nõ offerebatur in sacrificiis, propter corruptionem, uel quia forte offerebatur idolis.12ę.q.102.3.14m.

Malum. ¶Ferocitas non placatur muneribus, nec flectitur misericordia, nec miseretur lactentibus, nec parcit paruulis. Isa.13.meo.D.*Animal 64.66.

¶Ferre sententiam.Addiectiuũ.7.Cõfessio.92.Error.5.Iudæi.7.Iudicium.7.24.Nomen.25.Opprobrium 3.Relatio.18. Rex 6.Subdiaconus.2.Testis.7.

¶Ferri.Actus.41.Amor.256.Appetitus.91.Ascẽdere.6.Btũs.4. Delectatio.45.Eucha.246.Extasis.Finis.52 53.130.Impersonale.Intentio.21.27.Latũ.Laus.19.Negatio.7.Passio.81. Peccatum.66.397.Religio.39.Sacrificium.3.Sensus.26.Tẽdere.Voluntas.7.28.30.42.43.57.

Vnum. 1 Ferrum ignitũ, est vnũ corpus tãtũ, scilicet ferrũ, habẽs aliquas proprietates ignis. Trin.15.5m.Magnes.o.Plumbum.

2 Nõ licet in iudicio probare innocentiã, vel crimẽ, per tactũ ferri cãdẽtis.22ę.q.95.8.3m./.3a.q.80.6.3m./.3.d.39.q.2.2.3m

¶Fertile.Plato.1.

¶Fertilitas.Apostoli.37.Assimilatio. 5.Sanguis.15.

Quid. 1 Feruor uoluntatis non est uirtuosus, si non sit ratione ordinatus. Et ideo si aliquis ex feruore animi præoccupet debitum tempus, non erit laudandus.22ę.q.106.4.2m.

2 Feruor charitatis consistit in hoc, q actus eius, ex sui vehementia, vsque ad permutationem inferioris partis redundet, ver.q.26.7.7m.*Amor.125.176 190.255.258. Apostoli.10.Aquila.1.Charitas.100.115.Confirmatio.35.Deuotio.2.13.Eucharistia.180.181.269.

3 Feruor charitatis dicitur per similitudinem, secundum q ad exteriora quodammodo ebulliẽdo refunditur.4.d.16.q.2.ar.1.2m.Gratiosus.

4 Ex ea parte qua peccatũ veniale cõmittit, feruor charitatis

nõ apparet, sed aliquid præter charitatẽ.4.d.16.q.2.ar.1.2m

5 Non quilibet feruor charitatis opponitur cuilibet peccato ueniali, quia potest esse feruor charitatis quantum ad aliqua, & tepiditas quantum ad alia.4.d.16.q.2.ar.1.2m.*Incarnari.16.Ioannes.13.Ira.51.52.Iustificatio.28.Leuatio. Negligentia.3.9.Oratio.19.48.49.58.Pietas.8.Promptus. Sagitta.2.Seraphin.2 Christus.213.Zelus.1.7.

¶Festinum.Obedientia.10.

6 Feruor in Deum, est intensum desiderium de consequutione amati.12ę.q.28.5.3m.fi./.3.d.27.q.1.1.4m.

7 Feruor spiritus dicitur qñ pp abũdantiam diuinæ dilectionis totus homo feruet in Deum.Ro.12.lec.2.fi.F./.

Vnde. 8 Feruor procedit ex abundantia caloris.Ro.12.le.2.fi.F.

Iudæorum. 1 ¶FESTUM. Festa erãt tria, in quibus habebant se pñtare dño.s.pascha, penthecoste, & scenophegia.Opus.60.co.6.fi.

2 Festum omne ueteris testamenti, habet aliquod festum sibi succedens in nouo testamento, 12ę.q.103.3.4m. ut Pascha, 5.Penthecoste inf. *Bellum.7.Beneficium.15.18.

Figura. 3 Ratio, & expositio, & figura omnium festorum ueteris testamẽti 12ę.q.102.4.10m./ Col.2.lec.4.prino. K.Sabbatũ.1.

Differentia. 4 Festa tẽporalia ueteris testamẽti erãt octo.s.sabbatũ, neomenia, pascha pẽthecoste, tubarũ, expiatiõis, tabernaculorũ, & cętus: & unum erat continuum.s.iuge sacrificium. 12ę.q.102.4.10m./.Col.2.lect.4.prino.K.Neomenia.Pascha.o.

5 Festũ tubarũ, erat prima die Septẽbris, in memoria liberationis Isaach. Et erat inuitatio ad festũ expiationis, & figura prædicationis apostolorũ, quorũ festa succedunt ei.12ę.q.102.4.10m./ q.103.3.4m.Tuba.*Cętus.o. Circunstantia.7.8.9.26.27.28.

6 Festũ expiationis erat die decima Septembris, in memoria expiationis peccati, de adoratione uituli ad preces Moysi. 12ę.quæst.102.4.10m.* Conceptio.41.42.Confessor.4. Debitum.22.&c.Dies.15.&c.Encenia.

7 Festa martyrũ, & confessorũ, succedunt festo expiationis. 12ę.q.103.3.4m.*Eucha.167.Feria.Ira.39.Iuramentũ.33.

8 Festũ dedicationis ecclesiæ, est maius festo cuiuscũque sanctisicut, & beneficia toti ecclesiæ collata, quorũ memoriã agimus, excedũt beneficiũ collatum alicui sancto quod in festo eius recolitur.Io.10.lec.6.meo.b.D.

9 Festũ cõsecrationis ecclesiæ, fit octo diebus, ad significandũ resurrectionem Christi, & membrorũ ecclesiæ.3a.q.83.3.4m.

10 In festis Christi, ministri ecclesiæ, induuntur albis, uel sericis, quia solis innouatis, cõuenit cãticũ nouũ.Psal.39.co.3.

11 Peccãs in festo, magis facit mystice cõtra tertiũ pręceptum, q qui ad literã aliquod opus corporale licitũ facit in eo.22ę.q.122.4.3m./.3.d.37.ar.5.q.2 2m./.Ma.q.2.6 2m./. Quol.7.17.c.fi. * Negotiatio.1.

12 Oppositum uidetur dicere.4.d.32.ar.5.q.2.b./.c. Respondeo sicut Dubio.348o.

Festa mũdanorũ, sunt in epulis, & delitiis corporis, sed festa spiritualiũ, sunt in dilectione spiritus.Io.7.lec.1.fi.f.Officiũ 12.Ordo.88.89.49.&c.Prolixitas. September. Simonia.23. Tabula.1.2.Vnctio.38.

¶Feto.Vpupa.

¶Fætus.Aborsus.o.Baptismus.4.o.&c.Cõceptio.2.Menstruus 2.3.Occidere 16.Pupa.Vsura.170.&c.

Nõ licet. ¶Feudum.Iuspatro natus, non potest per se uendi, nec dari in feudũ, sed cũ possessione trãsit.22ę.q.100.4.3m./.4.d.25.q.3.ar.2.q.3.3m./.L.meo.B.Decimę.10.Fortitudo.52.Latria.6.

¶Fiat.Amen.2.

¶Fictitium.Chimera.o.Ens.6.Nonens.2.

Quid. 1 FICTIO, est ostendere dicto, uel facto, quod nõ est uerum. Et est speciale peccatum, si hoc intendatur.3a.q.69.9.3m./.4.d.4.qu.3.ar.2.q.2.1m.Baptũs.28.95.104.0210 211.213.214.215.217.Circũcisio.44.Cõfessio.4.48.Cõfirmatio.39.Dæmõ.72.&c.Desiio.3.Dissimulatio.Eus.6.Eucha.189.128.

2 Fictio cõsequitur supbiã, quia appetens excellentiã, fingit se fortem, & hmõdi.22ę.q.162.7.5m./.Ma.q.8.3.10m. Fucatio.

3 Fictio relata ad rẽ significatã, ut methaphora, nõ est mendacium, ut patet in figuratiuis loquutionibus. 22ę. qu.110.3 6m./.q.111.1.1m./.3a.q.55.4.1m./.q.76.8.c./.1.d 16.3.3m./.2.d.8.3.1m./.3.d.38.3.4m./.5m./.4.d.12.Le.prino./.Poa.qu.6.7.9m./.Isa 5.fi.c.fi./.co.6.prino.C./.Io.fi./.cG.1ę.Co.11.meo.K. Humilitas.10.Iudæi.25.Operatio.51.Peccatum.369.422. Professio.9.Vnctio.18.

Cai. ¶Ficus proficit apostemati, & nocet morbo regio.i. lepræ, cui nocent oĩa dulcia.Isa.38.fi.*Maledicere.4.Religio.20.

¶Fideiussor.Debitor.Vsura.100.

Distinctio. 1 ¶FIDELIS. Fidelium uniuersitas, in tres status solet distingui.s.in statũ incipientiũ, perficientiũ, & perfectorũ.22ę.q.224.9.o./.Opus.58.co.10.*Altare.4.Amicitia.16. Appellare.5. Assentire.7.8. Baptũs.157. Benefacere.2. Bestialitas.1. Character.32.45.Catechismus.7.Circũcisio.4. Cõfessio.53. Diaconus.5.Ecclesia.6 Energumenus.3.Euãgeliũ.9. Eucharistia.21.22.23.28.159.229.246.Excommunicatio.2. Fides.14.46.Fornicatio.17.18.Ostiarius.Ieiunium.9.Infidelis.1.5.&c.Iudæi.45.46.Iuramentum.15.17.Matrimonium 122.&c.134.Miles.6. Mulier.18 Præceptum.53. Princeps.18.Puer.4.Sacramentum.56.Sanctificatio.4. Scientia.161. Templum.10.13.Thurificatio.2.Christus.56.218.

2 Infra terminos fidei unius, & unius moris, habitent fideles Christi, Opus.72.prino.

1 ¶FIDELITAS, Fidelitatis tria sunt experimenta.s.nouitas, psperitas, & aduersitas. Opus.61.co.14.Amor.54.Fides 14. Iuramentum.25.Miles.6.Obligari.4.Princeps.18.Reuelatio.4.Votum.38.

Pauci sunt qui fidelitatem diuinam perspicaciter recognoscant. Opus.63.co.2.

1 FIDES importat assensum intellectus ex electione, ad illud quod creditur, cum certitudine.12ę.q.56.3.c./.22ę.q.1.1.4.c./.qu.4.1.c./.Ro.lect.6.prino.F./.He.11.prino. Assentire.2. *Apostasia.2 &c.

2 Sex diffinitiones fidei exponũt, Et reducũt ad eã, quam dat scũs Paulus, ut ad perfectissimã.22ę.q.4.1.o.3.d.23.qu.2.1.o.Veri.qu.14.2.o./.He.11.le.1.o.

3 Fides est habitus infusus.4.d.4.q.2.ar.2.q.3.1m.*Assentire.2.3.7.8.Catholica.Donum.35.Fallere.1.Credere.6.

Immo nomen fidei importat imperfectionem cognitionis. 1a.q.12.13.3m./.q 95.3.c./.12ę.q.67.3.c./.5.2m./.22ę.qu.4.4.1m./.q.174.2.3m.prino.Resp.sicut fides.77.Gratia.143.

4 Immo fides acquiritur, per scientiam theoę.1.prolo.5.c./.3.dist.23.q.3.2.1m. Respondeo.Dubio.600o.

5 Fides formata, est uirt9, nõ aũt informis, nec fides de qua loquit Aristoteles.12ę.q.62.3.2m./.q.65.4.o./.5.2m./.22a.qu.4.5.o./.3.d 23.q.2.ar.4.q.1.o./.q.3.ar.1.q.2.o./.d.d.34.qu.2.ar.1.q.3.c./.d.36.2.c./.2m./.4.d.14.q.1.ar.2.q.2.1m./.4m./. Verit.q.14.3.6.o./.Virt.q.4.3.8m./.Quol.6.6.c./.Ro.lec.6.meo.G.H.Ignorantia.8.Iustitia.22.

6 Fides nõ est proprie uirtus ĩtellectualis, sed theologica.3.d.23.q.2.ar.3.q.3.o./.ar.4.q.1.c./.Verit.q.14.3.9m./.Ro.4.lec.1.meo.B.He.11.prino. uel Charitas.7.

7 Fides quæ nõ solũ ẽ speculatiua, sed ẽt practica, ĩquãtũ p dilectionem operat est forma uirtutũ, ut sunt cognoscibiles; charitas uero, ut sunt operatiuæ.22ę.q.8.3.c./.q.9.3.o Vir.q.2.3.11m. *Latria.3. Lex.84.124.charitas.13.

8 Fides non est contra rationem, sed supra rationem, non destruens eam, sed concaptiuans eam, & sic faciens eam abnegari.1.prolo.3.5m./.3.d.23.q.2.ar.4.q.1.3m./.d.24.ar.3.qu.2.2m./.4.d.10.L.fi.D./. Verit.q.10.11.16m./.q.14 10.9m./.Opuscu.72. prino.Cal.3.lec.3.meo.G.Matrimonium.49.

9 Fides dicit gra pueniẽs, nõ qdẽ essẽtialiter, sed casualiter, qa in fide, primo gra manifestat.2.d.26.4.4m./. Veri.q.27.2.2m.

10 Fides q est gra gratis data, est excellẽtia, uel cõstãtia fidei, q est uirt9. Sed fides q est fruct9, ẽ delectatio, rõne certitudinis eius.22ę.q.4.5.4m /.q.8.8.o. *Perfectio. 70.76.77. Possessor. Sensus.49.Templum.14.Tenebræ.5.

11 Diuersitas opinionũ, si qua fuerit extra terminos fidei, teneatur infra terminos eius. Opus.72.prino.*Turtur.5.

12 Fides est substantia, id est fundamentum totius spiritualis ædificii.3a.q.73.3.3m./.3.d.23.q.2.1.1m./.Veri.q.14.2.c./.1m. Christus.91.&c.

13 Oppositum uidetur dicere.22ę.qu.4.7.o./.quæst.161.5.2m. Respondeo.Dubio.601o.

14 Fides dicitur quintupliciter, scilicet opinio uehemens, omnis certitudo per rationem humanam, fidelitas, cõscientia, & fides catholica.3.d.23.L.Catholica. Diuisio.

15 Fides, & opinio duplex, scilicet uera, & falsa. Quol.6.6.o *Catholica.Doctrina.17.Hæresis.1.6.11.33.35.

16 Fides dicit sextupliciter.s.habitus formatus, informis, act9, obiectũ, sacramentũ, & quęlibet certitudo de diuinis.12ę.q.55.1.1m./.22ę.q.8.8.o./.3.d.23.L./.4 d.15.q.2.ar.1.q.1.2m./.d.38.q.2.1.1m./.Eph.4 lec.2.prino.K.

17 Fides dicitur dupliciter.s.res credita, & habitus. Et hoc dupliciter, scilicet respectu obiecti formalis, & respectu subiecti. Primo, & secundo modo fides est una, sed tertio modo sunt plures.12ę.q.107.1.1m./.22ę.q.1.6.2m./.q.4.6.o./.qu.5.4.c./.2.d.38.C.fi./.3.d.23.q.2.ar.4.q.2.o./.Verit.q 14.3.c./.Eph.4.lect.2.prino.K.

18 Fides est una dupliciter.s.rõne uni9 obiecti, & quia multos unit.22ę.q.4.6.o./.q.5.4.c./.q.10.5.1m./.3m./.q.23.5.b./.3.d.

19 Aliquid cadit sub fide dupliciter, scilicet directe, id est principaliter tradita nobis diuinitus, & indirecte.r.ea, ex quibus

Aliquid

Fi

negati s, sequitur aliquid cōtrarium fidei. 1^{a}.q.32.4.c./.22^{e}.q.1.6.1^{m}./.7.c.q.2.5.c./.q.8.2.o./.3.6.c./.qu.11.2.c./.2.d.12.2.c./.Opusc.3./.4.d.17.L.me^{o}.I.

20 Ad fidem requiruntur duo, scilicet, q̄ credibilia proponantur, & assensus. 1^{a}.q.111.1.1^{m}./.22^{e}.q.6.1.c.

21 Aliq̄ ptinēt ad fidē dupliciter. s. p se. i. ea p q̄ ducimur ad ēm beatitudinē, & beati erim^{9}, & p accidēs. 22^{e}.q.1.6.1^{m}./.7.c./.q.2.5.7.c./.q.5.7.c./.89.6.c./.3.d.24.ar.2.q.2.c./.ar.3.q.1.c.

22 Grad^{9} fidei triplex. s. trāscēdere rōnē, determinare credēda, & testificari aliis. Primo deseruit miraculum, secundo auctoritas dei, tertio sensus. 3.d.21.q.2.3.c.

23 Fides dupliciter nos adiuuat. s. ad faciliter credendū, ꝯ duritiem, & discrete, cōtra errorem. 3.d.23.q.3.2.c./. ar.3.q.2.c./.d.24.ar.3.q.2.3^{m}./.d.25.q.2.ar 1.q.2.3^{m}./.q.4.3^{m}.

24 Deuiat a rēta fide, cōtigit dupliciter. s. nō credēdo Xp̄o, sicut pagāi, uel male eligēdo credibilia, sicut heretici. 22.q.11.1.c.

25 Obiectū fidei, est nō uisum. 123.q.67.3.c./.1^{m}./.22^{e}.q.1.4.o./.5.c./.6.c./.2^{m}./.q.8 1.c./.3^{a}.q.7.3.c./.3^{m}./.4.c./8.2^{m}.9.1^{m}./q.9.3.1^{m}./.3.d.24.ar.2.q.1.o/.Veri.q.14.9.o./.He.11.lec.1.prin^{o}. * Abstinentia.6.Adulterium.4.Angelus.523.

26 Nihil est obiectum fidei, nisi sub rōne nō apparentis. 22^{e}.q.1.4.5.o./.q.4.1.o./.3^{a}.q.7.3.o./.3.d.24.2.o./.ꝯ.1.c^{o}.8./. Veri.q.14.3.6^{m}./.8.3^{m}./.9.o./.q.18 3.c. * Charitas.18.Eucha^{a}.189.246.Generatio.53.Hæreditas.4.Hæresis.56.99.

27 Nihil cadit sub fide, nisi a deo reuelatum, & ut habens ordinem ad deum. 1^{a}.q.1.3.c./.1^{m}./.22^{e}.q.1.1.c./.1^{m}./.q.2.2.c./.q.17.2.2^{m}./.Virt.q.2.13.6^{m}.Reuelatio.7.8.

28 Nullum falsum potest subesse fidei. 1^{a}.q.1.8.c fi./.qu.13.12.b /.22^{e} q.1.3.o./.q.4.5.c./2^{m} /.q.171.5.c /.3^{a}.q.46.2.4^{m}./.3 d.24.ar.1.q.3.o./.Po^{a}.q.4.1.c.prin^{o}.

29 Idem est obiectum, & finis fidei, scilicet deus, non quidem secundum eandem rationem, quia ut ueritas prima est obiectum, sed ut summa bonitas est finis eius. 3^{a}.qu.7.4.c./.3.d.23 q.2.1.c./.2^{m}./.4.d.49.q.5.ar.3.q.2.10^{m}./.1^{e}.Cor.15.lec.1.prin^{o}./.Heb.11.lec.1.prin^{o}.Intellectus.296.297.298.

30 Obiectum fidei duplex. s. qd̄, & cui. Virt.qu.4.1.c. * Miraculū.31.32.Misericordia.30.Natura.27.Orō.78.Peccatū.31.

31 Obiectū fidei duplex. s. materiale, & formale. s. ueritas prima. 12^{e}.qu.67.3.1^{m}./.22^{e}.q.1.1.o./.2.3.c./.q.2.2.c./.q.4.1.c /.23^{m}./.6.c./.q.5.1.3.4.c./.q.7.1.3^{m}./.3.d 23.q.2.ar.1.c./.ar.3.q.2.c./.ar.4.q.2.c./.1^{m}./.d.24.ar.1.q.1.o./.Veri.q.14.7.7^{m}./.8.o./.q.18 3.c./.Virt.q.4.1.c /.Trin.20.8^{m}./.He.11.lec.1.prin^{o}.C. fides.123.inf.Præceptum.96.Prædicare.6.Prophetia.43.63.Status.11.

32 Obiectum fidei triplex. s. formale. i. ueritas prima, materiale. i. q̄ de deo credimus, & accidentale i. cōsequētia, ut tēpus. 3.d.24.ar.1.q.1.o./.q.2.4^{m}./.5^{m}./.Virt.qu.4./.1.c./.Ro.4.lect.1.me^{o}.P. * Temporale.4.Trinitas.7.Christianus. Vxor.10.

33 Fides est quasi habitus theologiæ, & habet pro obiecto ipsam ueritatem primam. Et tamen quædam alia ad creaturas pertinentia in articulis fidei continentur, inquantum continent aliquo modo ueritatem primam. Trin.20.8^{m}.

34 Fides dicit deū esse æternum, trinū, & vnū. Opusc.72.q.26.

35 Obiectū fidei, bene, & vere potest dici cōplexū, & incomplexum. 22^{e}.q.1.2.o /.1.d.41.L./. Veri.q.14.8.5^{m}./.12^{m}./.12.c.

Du^{m}.602. 36 Immo qui dixerūt, obiectū fidei est incōplexū, ppriam uocem ignorauerūt. 3.d.24.ar.1.q.2.c.Respon.Dubio.602^{m}.

37 Ratio formalis obiecti, dupliciter capi potest, scilicet ex parte rei creditę, & ex parte credentis. Primo modo obiectum fidei est aliquid incomplexum, secundo autē modo, est complexū. 22^{e}.qu.1.2.o./.6.2^{m}./.1.d.41.L./.3.d.24.ar.1.q.2.o./.ꝯ.1.c^{o}.7./.Verit.q.14.8.c./.5^{m}./.12^{m}./.12.c.

38 Ad fidem pertinēt aliqua dupliciter, scilicet essentialiter. i. quæ sunt supra rationem humanam, simpliciter, & per accidens, scilicet respectu alicuius, ut præambula fidei. 1^{a}.q.2.2.1^{m}./.22^{e}.q.1.5.c./.3^{m}./.4^{m}./.3.d.24.ar.2.q.2.c./.ar.3.q.1.c.

Articuli. 39 Articuli fidei, sunt sicut principia, in doctrina sacra. 1^{a}.qu.1.6.3^{m}./.7.8.c./.12^{e}.q.111.4.c /.22^{e}.quæst.1.7.c./.plo.3.3^{m}./.5^{m}./.Trin. 6.c.

40 Articuli fidei, sunt indiuisibiles actu, sed diuisibiles in po^{a}. 3.d.25.q.2.ar.2.q.1.4^{m}. Articulus.

41 Articuli fidei distinguuntur, secūdum spiritualem rationē, & difficultatem non uisi. 22^{e}.q.1.6.o /.3.d.25.qu.1.1.c./.2.6^{m}./.1^{e}.Cor.25.lec.1.me^{o}.B.

42 Articuli fidei sunt duodecim, secundum numerum apostolorum. Sed sunt quatuordecim, quo ad credibilia. 22^{e}.q.1.8.o./.3.d.25.q.1.2.o./.Opusc 3.c^{o}.255./.Opusc.5.o./.Opusc.23.* Auditor.1.Baptismus.95.&c.127.146.182. Cōfessio.5.14.

43 Articuli fidei creuerunt, secundum successionem temporū, & uicinitatem ad Christum, quo ad explicationem: non autem quo ad substātiā. 22^{e}.q.1.7.o./.q.2.7.c./.q.174.6.c./.3^{a}.q.61.3.2^{m}./.3.d 25.q.2.ar.2.q.1.o./.4.d.1.q.1.ar.2.qu.4.b./.c./.q.2.ar.1.c./.d.2.q.2.ar.1.q.1.c./.q.3.2^{m}./.1^{e}. Cor.15.le.1.* Deus.11. Disputatio.67. Euangelium.2. Hæresis.5.&c. Infidelis.12.

44 Explicatio eorū duplex. s. ēm substātiā, & ēm cōtēta in eis. 3 d.25.q.2.ar.1.q.3.o./.ar.2.q.1.5^{m}. * Hypocrisis.3.

45 Articuli fidei, nō dicunt formati, nec informes. 3.d.25.q.1.ar.1.q.2.o. * Peccatū.31.Psalmus.3.Symbolū.1.4 &c.

46 Articuli fidei, sūt per se noti, habēti lumē fidei. s. cuilibet fideli. 12^{e}.q.100.4.1^{m}./.1.prolo.3.5^{m}.Synderesis 8.

47 Ex uno articulo fidei pbatur alius, sicut Paulus argumentatur ad resurrectionē cōem, ex resurrectione Christi. 1^{a}.q.1.8.c.prin^{o}./.Virt.q.2.9.1^{m}./.1^{e} Cor.15.lec.2.o.

48 Immo theologia nō argumentatur ad principia sua probāda, quæ sunt articuli fidei. 1^{a}.q.1.5.2^{m}./.7.8.c./. Opusc.12.q.19. Respondeo Dubio.603°.

Du^{m}.604. 49 Nō ita intelligitur, quin resurrectio cōmunis sit articulus fidei, cum in symbolo apostolorū ponatur inter articulos fidei. Vnde resurrectio probari non potest, licet per unum articulū, alius defendi possit apud illum qui unum concedit, alio negato. Opusc.72.q.16.

50 Articuli fidei, & si non possint demōstratiue pbari, possunt tā per rationes declarari non esse impossibiles. Opusc.59.

51 Articuli fidei, ita sunt beatis per se noti, & uisi, sicut modo nobis principia demonstrationis. 3.d.24.ar.2.q.1.2^{m}.

Du^{m}.604. 52 Errans in aliquo articulo, non habet ueram fidem de aliis. 22^{e}.q.5.3.o./.4.1^{m}./.3.d.23.q.3.ar.3.q.2.o /.d.27.q.2.ar.4.q.4.1^{m}./. Verit.qu.14.10.10^{m}. Virt.q.2.13.6^{m}./. Quol.6.6.o.* Transumptio.Trinitas.7.13.

53 Oppositum videtur dicere. 3^{a}.q.68.8.3^{m}.Resp.Dubio 604°.

54 Papa nō potest addere, minuere, uel mutare aliquid de articulis fidei, uel sacramentis ecclesiæ, sed solus Christus. 3^{a}.q.83.3.8^{m}./.q.84.2.o./.4.d.17.q.3.ar.1.q.5.c./.d.27.q.3.3.2^{m}./.Con.4.c^{o}.71./.Quol.4.13.c./.Quol.12.27.1^{m}.

Subiectū. 55 Fides est in intellectu subiectiue. 22^{e}.q.4.2.o./.3.d.23.qu.2.ar.3.qu.1.o. veri.qu.14.3.10^{m}./.4.o./.5.c.fi./.Po^{a}.q.6.9.3^{m}.

56 Fides est principaliter ī intellectu speculatiuo, & secūdario in practico. 12^{e}.q.56.3.c./.q.58.3.c./.12^{e}.q.4.2.3^{m}./.q.9.3.c./.3.d.23.qu.2.ar.3.q.2.o./.Veri.q.14.4.o./. Virt.qu.1.7.c./.Ro.12.lec.3.me^{o}.D. * Abraham.6.Adam.39.

57 Fides nō est in intellectu speculatiuo absolute, sed secūdū q̄ subdit imperio uolūtatis Vir.q.14.3.10^{m}./.4.c.fi./.5.c.fi.

58 Fides ē maior in uno hoīe, q̄ in alio, quo ad certitudinē, deuotionē, cōfidētiā, & explicationē, nō aūt quāū ad rōnem formalem obiecti eius. 22^{e}.q.5.4 o./.3.d.25.q.2.ar.2.q.1.o.* Angelus.523.&c.Apostasia.o.Apostol.15.Arca.2.

59 Nato in sylua, deus inspirat fidē, mittēdo prædicatorē, licet angelū, si facit qd̄ pōt. 2.d.28.4.4^{m}./.d.29.q.1.2.4^{m}./.3.d.25.q.2.ar.1.q.1.1^{m}./.2^{m}./.ar.2.q.2.c.Veri.q.14 11.1^{m}./.2^{m}./. Ro.10.lec.3 prin^{o}.G.Baptismus.71.123.127. Certitudo.14.15.

60 Quilibet habens vsum liberi arbitrii, tenetur habere fidem explicatam, quantum ad aliquid. 3.d.25.qu.2.ar.1.qu.1.o.vt cornel us.1.&c. * Circuncisio.17.

61 Minores hāt fidē implicatā, in fide maiorū. 3.d.25.q.2.ar 1.q.4.o.Credere.28.&c. * Cōceptio.35. Corneli^{9}.o.Domus.3.

62 Et solū inquantū maiores adhærent doctrinæ diuinæ. 22^{e}.q.2.6.3^{m}. * Gentiles.3.Gloria.15.Hæresis.56.lepre.

63 Non quidē maiorū. s. aliquorū particulariū hominū, sed in fide ecclesiæ. Veri.q.14.10.12^{m}. * Infidelis.6.7. Iudæi.10.45.

64 Genus humanum, tripliciter se habuit ad fidē Christi secundum tria tempora. s. ante legem, sub lege, & sub gratia. 22^{e}.q.174.6.c./.3^{a}.q.68.1.1^{m}./.3.d.25.q.2.ar.2.q.2.c.

65 Homo in statu innocentię habuisset fidem de incarnatione Christi. 22^{e}.q.2.7.c./.3^{a}.q.1.3.5^{m}.

Du^{m}.605. 66 Immo non oportebat tūc ab aliquo hoīe hēri fidē de redemptore, qa nōdū fuit^{9} erat inducta. 3.d.25.q.2.ar.2.q.1.c.Respō.Du^{o}.605°. * Reuelatio.4.7.8.Sciētia.68.Scholaris.Siō.3.Status.3.Testis.3.Virt.193. Lamina.Limbus.4.

67 Fides antiquorum, & modernorum, est eadē specie, sed differt numero in diuersis. 12^{e}.q.103.4.c./.q.107.1.2^{e}./.22^{e}.q.4.6.o./.3^{a}.q.70.1 c /.3.d.23.q.2.ar.4.q.2.o./.d.24.ar.1.qu.2.5^{m}./.4.d.1.q.1.ar.2.q.5.c./.d.2.q.2.ar.1.q.2.2^{m}./.d.27.q.3.ar.1.q.3.c./.Veri.q 14.12.o./.Ro.5.lec.5.fi K./. Le.6.prin^{o}.D./.2^{e}.Cor.4.lec.4.me^{o}.I.Materia.17.25.Matrimonium.121.

68 Fides nō ē ī beatis. 12^{e}.q.67.3.5.o./.22^{e}.q.4.4.1^{m}./.q.18.2.c./.3^{a}.q.7.3.3^{m}./.3 d.26.q.2.ar.5.q.3.c./.d.31.q.2.ar.1.q.1.3.o./.d.33.q.1.4.1^{m}./. Veri.q.27.5.6^{m}.fi./. Virt.q.5.4.10^{m}.

Du^{m}.606. 69 Immo fides per quam beati erimus potest dici semper manere in beatis. 22^{e}.q.1.6.1^{m}./.q.2.5.7.c./.q.8.2.c./.qu.89.6.c. Respondeo Dubio.606°.

70 Angeli, & alii bt̄i, hāt plenā uisionē ī uerbo omniū de quibus est fides. 4.d.10.ar.4.q.4.c. * Pęnitentia.3.Raptus.16.

Fi

71 Fides est in dæmonibus coacta, non laudabilis, nec donū a gratia. 1^{a}.q.64.2.4^{m}./.22^{e}.q.5.2.o./.q.18.3.2^{m}./.3^{a}.q.76.7.c./.3.d.23.q.3.3.o./.d.26.q.2.ar.5.q.4.2^{m}./.Veri.q.14.9.4^{m}. Credere.33. * Religio.44.92.Christus.91.&c.198.

Du^{m}.607. Immo coactio non potest esse in consensu. 4.d.29.1.o. Respondeo Dubio.607°.

Causa. 72 Timor dei nō potest uniuersaliter præcedere fidem, sed suppositis articulis de excellentia dei, de pęnis, & huiusmodi. 22^{e}.q.7.1.1^{m}.

73 Initium fidei, non est ex nobis, licet hoc aliquando tenuerit Augustinus. 12^{e}.q.114.5.1^{m}/.22^{e}.q.6.1.c./.Con.3.c^{o}.152.

74 Hæresis Pelagii, quòd initium fidei est ex nobis, sed confirmatio fidei est a deo. 22^{e}.q.6.1.c./.Con.3.c^{o}.152.fi./. Ro.3.lect.3.prin^{o}.I.

75 Fides causatur dupliciter, scilicet quo ad habitū, a solo deo, & quo ad hoc quia requiritur ad fidem, quòd proponantur credibilia ab angelis, & hominibus. 1^{a}.q.111.1.1^{m}./. Con.3.c^{o}.152./.154.Veri.q.27.3.c./.12^{m}./.Ro.10.lect.2.fi. * Angelus.523.Anulus.Apostoli.15.

76 Fides quo ad proponenda credibilia necessario, est a deo immediate quibusdā, & aliis per angelos, & prædicatores, sed quo ad assensum intrinsece, est a solo deo, extrinsece vero & insufficienter, scilicet proponendo, & persuadendo, est etiā ab aliis. 22^{e}.q.6.1.o./.Con.3.c^{o}.154.prin^{o}./.Veri.q.18.3.c./.Opusc.1.c^{o}.31./.Eph.2.le.3.prin^{o}.I.&c.Angelus.421. * Apparere.6.Ascendere.12.Baptismus.95.&c.164.240.241.

77 Fides habet exemplar in deo, quo ad illud quod perfectionis est in ea, scilicet cognitionem, & certitudinem, non autē quo ad imperfectionem, quia ex ea non habet rationem virtutis. 3.d.23.q.2.ar.4.q.1.5^{m}. Certitudo.14. * Confirmatio.31.Correctio.10.Credere.14 Dispensatio.15.

78 Fides acquiritur per scientiam theologiæ, quo ad determinationem, & distinctionem articulorum, non autem quo ad habitum. 1.prolo.5.c./.3.d.23.q.3.2.1^{m}./.4.d.4.q.2.art.2.q.3.1^{m}. * Doctor.1. Fructus.6.Gratia.151.Hæresis.5.&c.Mulier.18.Obedientia.21.

79 Fides principaliter est ex infusione, per baptismum, sed quo ad determinationem eius, est ex auditu, per catechismum. 4.d.4.q.2.ar.2.q.3.1^{m}.

80 Fides causatur ex quatuor, scilicet ex auditu interiori, & exteriori, visu, voluntate, & intellectu. 3.d.23.q.3.2.2^{m}./. Veri.q.18.3.c.

81 Fides informis causatur a deo, quius est donū, quo ad substantiam, non autem quo ad informitatem eius. 22^{e}.q.5.2.2^{m}./.q.6.2.o./.3.d.23.q.3.2.o./.d.34.q.2.a.2.q.1.b.2./.1^{m}./.pVeri.q.14.7.c./.Rom.8.lect.3.me^{o}.K. * Prædicare.14.16.Sdiētia.159.

82 Charitas est forma fidei. Veri.q.14.5.o.Charitas.13. Fides.157. * Trinitas.7.13.Virtus.193.&c.Christus.55.91.&c.173.

Du^{m}.608. 83 Immo fides formatur a gratia. 3.d.23.q.3.ar.1.q.1.3^{m}. Respondeo sicut Dubio.307°.

84 Fides formatur a gratia, mediante charitate. 3.d.23.q.3.art.1.q.1.3^{m}./.Veri.q.14.5.c./.6^{m}.

85 Ad fidem Christi inducunt nos tria, scilicet ratio naturalis testimonia legis, & prophetiarum, & prædicatio. Io.4.lect.5.me^{o}.b.I.

86 Ratio naturalis subseruit fidei, sicut naturalis inclinatio voluntatis, subseruit charitati. 1^{a}.q.1.8.2^{m}./.q.2.2.1^{m}.

87 Fides gignitur, & nutritur per scientiam extrinsece tantum scilicet persuadendo. 1^{a}.q.1.2.b /.22^{e}.q.6.1.1^{m}/.3.d.23.q.3.2.1^{m}./.d.35.L.

88 Fides nostra non habet auctoritatem, neque ab angelis, neque ab aliquibus miraculis factis, sed a reuelatione dei patris per filium, & spiritum sanctum, licet etiam angeli, ea, quæ sunt fidei nostræ, reuelauerint aliquibus, vt Zachariæ, & Mariæ, & Ioseph, & etiam ad fidei robur, miracula plurima facta sunt. Opusc.1.c^{o}.30.

89 Totum enim certissimum est, quod fides habet. Ex quacūque enim parte, ad fidem acceditur, omnis intellectus captiuatur in obsequium Christi. Nec mirum, cum etiam ueritas creata, cogat intellectum sibi assentire. Opusc.72.prin^{o}. Certitudo.14.

Effectus. 90 Effectus fidei, respectu uoluntatis, est quadruplex. s. amor, mot^{9} in deū, adhæsio, & incorporatio. 3.d.23.q.2.a.2.q.2.5^{m}.

91 Effectus fidei sextuplex, s. uita spiritualis, puritas cordis, iustitia, desponsatio, adoptio, accessus ad deum, & uita æterna. Opusc.23.prin^{o}. * Accidens.69.Aristoteles.6.Beatitudo.63.Charitas.47.52.58.Circuncisio.1.&c.41.

92 Fides est necessaria, ut principium spiritualis uitæ. 22^{e}.q.16.1.1^{m}. * Cognitio.31.33.34.35.Cornelius.o.Damnatio.4.

93 Fides est principium uitæ contemplatiuæ, & actiuæ, inquātū ostēdit finē utriusq;. 3.d.23.q.2.5.6^{m}. * Descēdere.8. Dispēsatio.19.Donū.18.21.Eucha^{a}.131.210.246.Expectare.4.Fiducia.1.Generatio.53.Hæreditas.4.lepre.Incarnari.14.

94 Vita spiritualis, attribuitur fidei, sicut in qua primo manifestatur. 12^{e}.q.110.3.1^{m}./.Veri.q.14.5.12^{m}./.q.28.1../. Gal.3.lect.4.fi.C./.He.3.lect.3.me^{o}.I./.c^{o}.10.5^{m}.lect.fi.K. * Incorporari.2.Intellectus 298.Iustificatio.2.19.20.&c.50. Lex.140.Matrimonium.49.68.&c.126.128.&c.

95 Vita spiritualis attribuitur fidei formatæ, quia primo coniungit deo. Ro.le.6.me^{o}.H./.Gal.3.le.4.fi.C./.He.10.le.fi.I.

96 Fides semper manet, inquātum est fundamentum spiritualis ædificii, idest ratione cognitionis, non autem ratione ænigmatis. 12^{e}.q.67.3.2^{m}./.3.d.31.q.2.ar.1.q.1.1^{m}./.Virt.q.4.4.14^{m}./.Ro.lect.6.prin^{o}.E. * Miraculum.24.&c.31.32.33.40.Obedietia.21.Oratio.16.54.Passio.118.Peccatū.273.424.

97 Puritas cordis, est effectus fidei. 22^{e}.q.7.2.o./.4.d.14.q.2.4.3^{m}./.Veri.q.28.1.6^{m}. * Pęnitentia.52.53.101.113.122.

98 Visio beata succedit fidei. 1^{a}.q.12.7.1^{m}./.12^{e}.q.4.3.c./.22^{e}.q.4.2.b./.q.5.1.c./.4.d.10.ar.4.q.4.c./.d.49.q.4.ar.5.q.1.o./.Vir.q.5.2.15^{m}./.Ro.le.6.prin^{o}.E. * Perfectio.76.Præceptū.49.Ratio.42.Rectitudo.5.Reg^{a}.3.Sacramentum.34.43.67.103.117.133.134.

99 Fides potest dici semper manere, ratione uisionis dei, succedentis ei in patria 4.d.1.q.2.ar.5.q.1.1^{m}. * Sacrificium.5.

100 Primo coniunctio animæ ad deum, est per fidem. Ideo per eam quasi desponsatur deo, & in sacra scriptura, per fornicationē, ydolatria, & infidelitas significatur 4.dist.39.6.2^{m}. * Saluari.5.6.Sanctificatio.2.Sanctitas.1.4.5.7.Sanitas.8.

101 Fides ut facit æstimationem de pręmio, generat spem, de pęnis autem, generat timorem. 22^{e}.q.7.1.2^{m}. * Sapiā.39.40.41.

102 Timor seruilis, est effectus fidei informis, timor aūt filialis est effectus fidei formatę. 22^{e}.q.7.1.o. * Spes.52.57.76.&c.

103 Oīa sacrā, habēt efficaciā ex fide. 4.d.1.q.2 ar.6.q.2.3^{m}./.d.4.q.3.a.2.2^{m}./.d.9.L.prin^{o}.Sacramentū.103. * Sponsalia.8. Immo efficacia, & uirtus sacramentorum est ex Deo, & a simili, innititur charitati. 3^{a}.q.49.1.4^{m}./.22^{e}.q.83.5.3^{o}.Respōdeo sicut Sacramentum.103.Oratio.54.

104 Per fidem Christi, homo pertinet ad testamentum nouum. 12^{e}.q.106.1.3^{m}/.q.107.1.3^{m}. * Subiectio.6.&c.Verbū.74.76.

105 Null^{9} umquā hūit gratiā spūsācti, nisi p fidē Chri implicitā, uel explicitā propriā uel alienā. 12^{e}.q.98.2.2^{m}/.q.106.1.3^{m}/.q.107.1.3^{m}/.22^{e}.q.2.7.3^{m}/.3^{a}.q.61.3.c/.2^{m}/.q.68.1.1^{m}/.q.73.5.c/.d.1.q.2.a.6.q.1.c/.Ve.q.28.4.7^{m}/.q.29.7.7^{m}/.Ro.le.4.pr^{o}/.c^{o}.5.le.5.fi.K./.Gal.2.le.4.fi.I./.Le.5.pr^{o}.C/.He.11.l.2.fi.C.

106 Per fidem formatam, mundamur a peccatis, uirtute passionis Christi. 22^{e}.q.7.2.2^{m}./.3^{a}.q.49.1.5^{m}/.5.1^{m}./.q.52.6.c/.q.68.4.3^{m}. * Vnio.7.&c.Christus.91.&c.200.

107 Sancti patris, dum adhuc hic uiuerent, liberati sunt per fidem Christi ab omni peccato, & reatu pęnæ actualium, nō autem a reatu peccati originalis. 3^{a}.q.52.5.2^{m}/.7.1^{m}/.8.3^{m}.

108 Motus fidei, includitur in motu charitatis, & aliarum uirtutum. Veri.q.28.4.c. * Domus.3. Actus.

109 Omnis actus fidei, gratiæ coniunctus, est actus fidei formatæ. Veri.q.28.8.c. * Donum.18.21.Eucha^{a}.131.Expecta^{o}.o.

110 Actus fidei, potest esse meritorius, si sit informatus charitate. 22^{e}.q.2.9.o./.3^{a}.q.7.3.2^{m}. * Fides.73.Finis.93.84.

111 In fide, scientia, & opinione, sunt duo actus, s. assensus, & actualis cōsideratio Et uterq; in fide potest esse meritorius. Non aūt in sciētia, & opinione, sed tātū primus. 22^{e}.q 2.9.2^{m}./.10.c. * Hæresis.28.33.56.99.Idolat^{a}.2.Insti^{o}.Lat^{a}.3.8.9.

112 Meritum fidei, consistit in hoc, q̄ hō ex obediētia dei, assentit illis quę nō uidet. 3^{a}.q.7.3.2^{m} * Lex.84.124.Mart^{m} 1.6.&c.

113 Fides percipit inuisibilia dei, altiori modo, quo ad multa, quā rō naturalis, ex creaturis in deū procedēs. 22^{e}.q.2.3.3^{m}.

114 Fides inclinat, ad resistēdū omni cōtrario suo. 22^{e}.q.1.4.3^{m}./q.2.3.2^{m}./.3.d.25.q.2.ar.1.q.2.3^{m}./.Veri.q.14.4.3^{m}./.10.10^{m}./.11.3^{m}. * Matri^{m}.121.130.Meritum 85.Miraculum 31.&c.Pœnitentia.52.Præceptum.116.Raptus.16.

115 Fides dirigit intētionē respectu ultimi finis supnālis, sed lumē nālis rōnis, respectu alicui^{9} bōi connālis. 22^{e}.q.10.4.2^{m}.

116 Fides dirigit intentionem, sed charitas facit intētionē meritoriam. 2.d.41.q.1.1.o./.3.d.23.q.2./.5.b.2./.d.25.q.2.a.1.q.1.2.c/.4.d.6.q.1.ar.3.q.1.5^{m}./.Ver.q.22.13.11^{m}. * Rectitudo.5.Simonia.32. Spes.56.Vsura.86.96.97.207.213.

117 Fides & charitas, dirigunt intentionem uniuersaliter in omnibus. 2.d.41.q.1.1.o.

118 Directio fidei est prior, directione legis, & iustitiæ. 2.d.41.q.1.1.4^{m}.

119 Actus fidei ptinet realiter ad religionē, sed formaliter a religiōe distiguitur, utpote aliā rōnē obiecti cōsiderās. Tri.10.o.

120 Actus fidei informis, manet adueniente charitate, sicut & habitus eius.3.d.23.q.3.ar.4.q.2.o./.Veri.q.14.7.c.

Cognitio.121 Fides cognoscitur per essentiam suam, inquantum essentia eius, coniungitur intellectui, ut forma intelligibilis, non autem alio modo. Veri.q.8.3.7^{m}.

122 Fides non est prædicabilis, secundũ Chrisostomum. Opusc. 1.c^{o}.29. * Apostoli.15. Arca.2.Articulus.o.Auditor.1.Augustinus.1.

D^{m}.A609.123 Immo formalis ratio obiecti fidei, est veritas prima, per doctrinam ecclesiæ manifestata. Virt.q.2.13.6^{m}.Resp.Du.609° Fides.31.32.

124 Fides non est prædicabilis, secundum Chrisostomum, idest non est per prædicationem perfecte explicabilis. Op.1.c^{o}.29

125 Profecerunt homines in fidei cognitione, per temporũ successionem.22æ.q.1.7.2^{m}. * Baptismus.146.240.241.

126 Explicatio credendorum, fit per reuelationem diuinã. 22æ. q.2.6.c./.Opusc.1.c^{o}.29./.30. Reuelatio.7.8.*Beatitudo.93. 125.148.159.

127 In his quæ ad subtilitatem fidei pertinent, solent hæretici fidem simplicium deprauare.22æ.q.2.6.2^{m}. * Ceremonia.2.

128 Ea quæ sunt fidei, non ignorantur omnino, sed imperfecte cognoscuntur.1^{a}.q.12.13.3^{m}./.22æ.q.1.4.2^{m}./.3^{m}./.5.1^{m}./.1. Prolo.3.5^{m}./.d.2.L.prin^{o}./.3.d.24.ar.2.q.3.o. Certitudo. 14. &c. Cognitio.47. * Circuncisio.1.&c.12.41.Creatura.8.Credere.29.Cultus.1.Deus.176.188.&c.Doctor.1.Doctrina. 3. 17.Disputatio.o.Eucharistia.44.80.

129 Ea quæ sunt fidei, sunt uisa, in communi esse credibilia, nõ autem in speciali, sed tantum sunt credita.22æ.q.1.4.2^{m}./. 3^{m}./.5.1^{m}./.q.2.9.3^{m}./ q.8.4.2^{m}. * Exorcismus.12.Expectare 4.Fiducia.3.6.7.Gloria.15.Gratia.123.Ydolatria.2.

130 Ad ueritatem fidei pertinent, credulitas cordis, & exterior fidei protestatio, per uerba uel facta, quia omnia opera uirtutum, ut relata in deum, sunt quædam protestationes fidei.22æ.q.124.5.c.Ro.14 lect.3.me^{o}.K.* Infidelis.6.7.10.Ingratitudo.11.Instructio.

D^{m}.B609. Immo miracula sunt demonstrationes fidei. Est enim omnis scientia, clara, per demonstrationes. 2æ. Thess. 3. lect. 1. prin^{o}.C.Respondeo sicut Deus.12.

131 Omnia quæ sunt fidei, sunt eodem modo annuntiata. Ideo æqualis certitudo, de eis habetur.3.d.29.2.1^{m}. * Intellectus. 43.296.297.298. Inuestigare.2.Iudæi.4.20.Moriens. Niniuitæ.Nobilitas.8.Oculus.Perfectio.76.Pietas.20.

132 Per fidem, intellectus nihil aliud habet, nisi ut paratus sit, assentiendum his quæ deus credi mandat. Veri.q.12.1.16^{m}.

133 Fides nostra, principaliter consistit in duobus, scilicet in uera cognitione dei, & in mysterio incarnationis Christi.22æ. q.174.6.c.prin^{o}./.Opusc.3.c^{o}.2./.c^{o}.190.* Præceptũ.29.79 &c.116.Prædicare.6.14.Professio.8.Prophetia.43. 63. Religio.8.44.

134 Ea quæ sunt fidei, non contrariantur cognitioni naturali, nec econuerso.1^{a}.q.1.8.c.fi./.q.2.2.1^{m}./.q.32.1.o./.3.d.23.q. 2.ar.4.q.1.3^{m}./.4.d.9.ar.3.q.4.2^{m}./.d.10.L.me^{o}.D./.Con.1.c^{o} 7./.8./.Ro.10.le.1.fi.G.* Resurrectio.41.Reuelatio.8.10.&c.

135 Nulla manifestatio, excludit rationem fidei, nisi qua deus per essentiam uidet.12æ.q.67.5.c.22æ.q.5.1.o./.3^{a}.q.55.5.2^{m} ./.3.d.20.q.2.ar.5.q.3.c./.d.24.ar.3.q.3.1^{m}. * Sacramentum. 2.Saluari.5.6.Scientia.106.&c.125.156.159.

136 Testimonium fidei nostræ habemus ab hostibus, scilicet a iudæis, & quasi in figura nobis repræsentatur quod credimus. Et ideo in suis ritibus tollerantur.22æ.q.10.11.&c.

137 Nullus conetur demonstrare ea quæ sunt fidei.1^{a}.q.32. 1. c../.q.46.2.c./.2.d.1.q.1.5.c.fi./.Con.1.c^{o}.9./.Quol.3. 31. c./. Opusc.2.c^{o}.2.* Symbolum.1.&c.Tenebræ.5.Terra.4.Testamentum.4.Transumptio.Turbatio.

138 Rationes sanctorum de fide, non sunt demonstratiuæ, sed persuadent, non esse impossibile, quod creditur.1^{a}.q.1.8.c./. 1^{m}./.q.32.1.o./.q.46.1.2.c./.22æ.q.1.5.2^{m}./.q.2.10.2^{m}./. 3^{a}. q. 55.5.2^{m}./.3.d.1.q.1.2.c./.d.24.ar.2.q.2.o./.4.d.10.L.me^{o}. D. ./.Con.1.c^{o}.9./.Quol.3.31.c.

139 Rationes ad ea quæ sunt fidei, non minuunt meritum, nisi sint causa assensus.22æ.q.2.10.o./.3^{a}.q.55.5.3^{m}./.3.d.24.ar. 3.q.3.o./.4.d.11.L.prin^{o}.F./.Con.1.c^{o}.8.

140 Apparentia non habent fidem, sed agnitionem secundum Gregorium.22æ.q.1.4.b./.c.

141 Omnes rationes contra fidem, sunt derisibiles, quia nõ fiũt secundum intentionem sacræ scripturæ.1^{a}.q.1.8.c.fi/.Con. 1.c^{o}.7.fi./.Quol.3.31.o./.Io.3.lect.1.me^{o}.c.I.

Cõparatio142 Fides est in gratuitis, sicut intellectus principiorum, in naturalibus, & acquisitis.3.d.26.q.2.2.2^{m}. * Abstinentia. 6.

143 Fides compatitur motum dubitationis, non autem sciẽtia, uel intellectus, quia fides non assentit propter euidentiã obiecti, sed ex imperio uoluntatis.1^{a}.q.1.5.1^{m}./.22æ.q.4.8.1^{m}./. 3.d.23.q.2.ar.2.q.3.2^{m}./.Veri.q.10.12.15^{m}./.q.14.1.c.fi.

144 Fides est cognitio, & scientia, & uisio. Veri.q.14.2.15^{m}./.4. c. Immo est differentia inter fidem, & sciẽtiam.12æ.q.67.3.c./. 22æ.q.1.4.c.5.4^{m}./.q.2.1.c.Respondeo Dubio.610. Du^{m}.610

145 Fides est cognitio, & scientia, & uisio, quo ad certitudinem, non autem quo ad euidentiam. Veri.q.14.2.15^{m}./.4.c.prin^{o}.

146 Fides per quam firmantur dicta, includitur in veritate, quo ad obseruantiam promissorum, ideo est pars iustitiæ. Sed veritas est in plus.22æ.q.80.3^{m}.

147 Fides est nobilior scientia, quo ad obiectum, sed econuerso, quo ad modum cognoscendi.12æ.q.67.3.1^{m}.

148 Fides, scientia, & opinio, possunt esse de eodem materialiter simul, non autem secundum idem, nisi in diuersis.12æ.q.67. 3.c./.22æ.q.1.5.o./.q.2.4.2^{m}./.q.5.1.c.fi./.3.d.24.ar.2.q.2.o./. q.3.c./.d.31.q.2.ar.1.q.1.4^{m}./.Con.1.c^{o}.8./.Veri.q.14.9.o.

149 Differentia inter fidem, opinionem, scientiam, dubium, & nescientiam.12æ.q.67.3.c./.22æ.q.1.4.c./.5.4^{m}./.q.2.1. c./. 3. d.23.q.2.ar.2.q.1.c./.Veri.q.14.1.2.c./.Trin.9.c./.Ro. lect.6. me^{o}.G./.He.11.le.1.fi.H. * Assentire.7.8.

150 In pertinentibus ad fidem, iudicium ecclesiæ uniuersalis, errare non potest. Ideo magis standum est sententiæ papæ, quam de fide proferret in iudicio, quàm opinioni quorumlibet sapientum. Quol.9.fi. Assentire.7.8. * Beatitudo.93.125 148.159.Charitas.49.58.59.Dæmon.75.&c.Donũ.18.21.Finis.75.84.Fundamentũ.3.4.Hæresis.6.11.12.28.33.56.99.

151 Fides est media inter cogitationem duplicem, scilicet quę inclinat uoluntatem ad credendum, & quæ tendit ad intelligendum iam credita.3.d.23.q.2.ar.2.q.1.2^{m}. * Ignorantia.8. Ingratitudo.11.

152 Fides formata, & informis, non differunt specie. 22æ.q.4.4. o./.q.19.5.1^{m}./.3.d.23.q.3.ar.1.q.3.o./.Veri.q.14.7. o.

153 Fides formata, est fundamentum spiritualis ædificii, non autem informis.12æ.q 89.2.2^{m}/.22æ.q.4.7.4^{m}/.3^{a}.q.68.4.3^{m}/ Io.3.le.3.me^{o}.c.K./.1æ.Cor.3.le.2.me^{o}.G. * Intellectus. 43. 296.297.298.Iustificatio.20.33.

154 Oppositum uidetur dicere.22æ.q.4.7.o./.q.161.5.2^{m}. Resp. sicut Dubio.601°. D^{m}.611

155 Fides, & prophetia, sunt de eodem materialiter, non autem formaliter, quia prophetia est de eo ut est temporale, de quo est fides, ut est æternum.3.d.24.ar.1.q.1.3^{m}./.ar.2.quæst.1.5^{m}. * Latria.3.9.Meritum.85.Obedientia.21. Peccatum. 424. 432. Pœnitentia.24.52.122.Perfectio.76.Pietas.20. Præceptum.29.76.&c.116.

156 Nũlla est uera virtus sine fide.12æ.q.63.2.1^{m}/.22æ.q.4.7.c.fi. 4/q.51.1.3^{m}./.4.d.39.2.4^{m}./.Io.3.lect.3.fi.c.K./.Ro.14.fi.

157 Fides informis adueniente charitate, fit fides formata, manens eadem numero.22æ.q.4.4.o./.3.d.23.q.3.4.o./.d.34.q.2 ar.3.q.1.1^{m}./.4.d.17.q.2.ar.1.q.3.c./.Veri.q.14.7.o./.Ro.le.6. me^{o}.H.Fides.82. * Prophetia.43.63.

158 Fides est nobilior virtutibus moralibus, ratione obiecti, sed econuerso, ratione modi.3^{a}.q.7.3.1^{m}./.3.d.33.q.1.4.1^{m}.

159 Fides est prima omnium uirtutum per se: sed per accidens est posterior fortitudine, & humilitate.12æ.q.62.4.0/.22æ.q. 4.7.o./.q.162.7.3^{m}./.2.d.5.q.1.3.5^{m}./.3.d.23.q.2.5.o./.d. 26. q.2.ar.3.q.1.c./.Veri.q.14.2.c./.1^{m}./.2^{m}./.3.4^{m}.Spes.52.57.76 &c*Ratio.42.Sapiẽtia 39.40.41.Sciẽtia 68.106.&c.125.159

160 Fides est nobilior prudentia, quæ tamen magis repugnat peccato præcedẽti ex peruersitate appetitus.22æ.q.47.13.2^{m}

161 Infidelitas opponitur fidei etiam informi.3.d.23.q.3.art.1. q.2.3^{m}./.d.34.q.2.a.3.q.1.1^{m}./.Ver.q.14.6.2^{m}.*Virt^{9} 192.&c.

162 Quicumque non est firmus in fide, quantum in se est, derogat gloriæ dei, vel quantũ ad eius ueritatẽ, vel quãtũ ad eius potẽtiam.Ro.4.lect.3 fi.H./.Hæresis.569.Credere.14.57.76 80.Christus.9.200.Meritũ.85.Iũstificatio.36.Miraculũ. 24. &c.Oratio.16.Pęnitentia.53.

1 ¶ Fidvcia dicitur a fide, & est spes futuri auxilii, concepta ex dictis aliorum, uel ex his quæ sunt in se, uel in alio. 22æ. q.129.6.o. * Beatus.54.Concupiscibilis.6.Confidere.Fides. 10.58.Fortitudo.34.35.59.

2 Fiducia seu confidentia, dicit motum irascibilis, inæxtimatum, non excedere facultatem. Et circa bona est spes, sed circa mala est audacia.3.d.26.q.1.3.5^{m}. Audacia.3. * Humilitas.11.22.24.42.Oratio.19.23.

3 Fiducia importat spem ad magna, uel pertinet ad fidei certitudinem.22æ.q.4.5.4^{m}.

4 Fiducia non est virtus proprie, sed conditio eius. Ideo est pars integralis fortitudinis, non autem potentialis.22æ.qu. 129.6.3^{m}.Virilitas.Fortitudo.34.35.

5 Fiducia importat robur spei. Sed securitas importat perfectam quietem a timore.22æ.q.129.6.c./.2^{m}./.3^{m}./.7.c.

Spes

Spes quandoque est cum timore, non autem fiducia: quia est firma spes. He, lect.3.fi. * Tentare.17. Virilitas.

7 Spes dicitur fiducia, quia causatur ex ea, sicut motus appetitus causatur ex cognitione.12æ.q.40.2.2^{m}.

8 Spes ut est uirtus theologica, facit confidere in deo. Sed fiducia facit confidere in se, tamen sub deo.22æ.q.128.2^{m}.

9 Fiducia est idem quod magnanimitas.22æ.q.128.c./.3.d.33. q.3.ar.3.q.1.c.

10 Fiducia est communium bonorum, magnanimitas autem magnorum.3.d.33.q.3.ar.3.q.2.4.c.Magnanimitas.2.6.8.

11 Fiducia principaliter pertinet ad magnanimitatem, & ex consequenti ad fortitudinem: sed securitas econuerso. 22æ. q.129.6.7.o.

12 Fiducia circa idem opponitur desperationi, timori autem, secundum contrarietatem obiectorum.22æ.q.129.6.2^{m}.

Diuisio. 1 ¶ Fieri dicitur dupliciter, s. terminatio motus, & ipse motus. Primo modo, fieri & factum esse, sunt simul. Nec differunt, nisi secundum rationem, sed secundo modo differunt realiter. Et fieri prius est tempore, quam factum esse in permanentibus, non autem in successiuis.1^{a}.q.45.2.3^{m}./.q.46. 3.2^{m}./.3^{a}.q.33.3.1^{m}/.2^{m}./.q.75.7.2^{m}./.q.78.2.c./.2.d.1.q. 1.2. 3^{m}./.3.d.3.q.5.2.5^{m}./.4.d.11.q.1.ar.3.q.2.4^{m}./.d.17.q.1.ar. 5. q.3.4^{m}./.Con.4.c^{o}.11.fi./.Veri.q.28.9.10^{m}./.Potentia.q 3.1. 11^{m}./.Ma.q.7.2.7^{m}./.Quol.7.9.4^{m}./.Quol.9.8. c. * Abscondere.4.Absoluere.36.Abstinentia.7.Accidens.29.67.Accusatio.2.7.15.20.Actio.62.122.124.

2 Fieri ex alio, contingit dupliciter, scilicet ex contrario, & ex negato uel priuato.2.d.5.q.2.1.4^{m}./.3.d.3.q 5.3.3^{m}. * Actus 98.139.140.Addere.16.Adiurare.2.Adoptio.9.Adoratio. 2. Aer.12.Agens.5.17.Amor.194.235.

3 Aliquid non posse fieri, contingit dupliciter, scilicet quia repugnat, in quantum factum, uel in quantum hoc factum. Quol.9.1.c. * Anima.4.70.112.138.158.303. Apparere. 3. Appropriatio.3.Ars.22.Assumere.6.Attritio.2.

4 Ex opposito, fit aliquid per accidens, scilicet ratione subiecti, si li ex, nominat causam. Per se autem fit aliquid, si li ex, nominat ordinem tantum. Potentia.q.3.1.16^{m}. * Baptismus.37.59.&c.Beneficiũ.21.Bestialitas.2.Bibere.Bigamia. 5.&c.Blasphemia.14.

5 Fieri in aliqua mensura loci vel temporis, contingit dupliciter, scilicet præsupposita ea, ut in quolibet particulari effectu, uel simul producta, vt mundus.1^{a}.q.46.3.1^{m}./.Quol. 5. 1.c. * Bonitas.50.186.Campsoria.2.9.Canis.1.Catechism^{9}. 2.Causa.85.Cælum.84.101.Cætus.1.Cibus.4.Circuncisio. 1.Constitutio.Consumere.Conuersio.11.Dies.3.Dispensatio.4.Dispositio.4.

6 Fieri conuenit deo.1.d.30.1.1^{m}./.3.d.7.q.2.1.1^{m}./.3.d.7.q.2. 1.1^{m}.Factum.2.inf. * Educi.1.Ens.26.Erubescentia.Esse.24 25.26.Eucharistia. 40.

Du^{m}.612^{m} 7 Oppositum videtur dicere.1^{a}.q.41.3.c./.1.d.29.1.3^{m}./.3. d. 11.1.3^{m}. Respondeo Dubio.612. * Extasis.Fornicatio.1.19 Fractio.2.Fucatio.Fulmen.Gratia.47.&c. Habitus. 31. Homo.19.23.24.Idea.1.30.31.39. Immundicia. 2. Instans. 29. 31.Iustificatio.6.Laus.18.Miraculum.10.&c.30.35.40. Peccatum.123.240.Pollutio.4.Prædicamentum.4. Præsumptio 13.Priuatio.10.11.

Differẽtia.8 Fieri dicitur per adeptionem, mutari uero, per remotionẽ. Ideo fieri conuenit deo. Non autem mutari, quia nihil remouetur ab eo, sed aliquid aduenit ei secundum rationem. 1.d.30.1.1^{m}./.3.d.7.q.2.1.1^{m}. * Amidum.Causa.19.35. 85. Creatio.3.17.20.21.38.&c.Deus.19.

9 De ratione mutationis est habere se aliter nunc, quam pri^{9}, non autem de ratione ipsius fieri.1^{a}.q.45.2.2^{m}. * Diuisio. 8. 17.Enuntiatio.1.2.Esse.25.26.41.44.53.Forma.52. 89. 103. &c. 135.148.153.Humilitas.26.

10 Conuerti dicit tantum ordinem terminorum, sed fieri, & mutari addit unitatem subiecti.3^{a}.q.75.8.c./.4.d.11.q.1.a.4 q.1.c./.q.2.2^{m}.

11 Cum dicitur, hoc fit hoc, exprimitur identitas subiecti. Sed cum dicitur, ex hoc fit hoc, exprimitur tãtum ordo terminorum.3^{a}.q.75.8.c./.4.d.11.q.1.ar.4.q.2.3.c./.Meta. 7. le. 6.fi. * Alteratio.4.7.Amidũ.Angelus.56.249.278.338. 358. 388.432.442.451.471.564.Apparere.3.4.11.Ars.22.32. Auxilium.6.Baptismus.37.49.&c.Bibere.Campsoria.2.6.9.12. Cantus.2.4.Charitas.82.86.154.Causa.19.35.85. Cinis. 3. Cognitio.57.65.Color.8.Comparatio.1.Compositio.9.Cõmunicatio.6.7.8.Conceptio.1.41.42.Confessio.24.25.55.63 65.&c.Confirmatio.27.42.Consequentia.2.Contemplatio. 22.Contumelia.1.Corona.2.Corpus.42.47.Correptio. 10.

12 Tunc res dicuntur fieri, quando innotescunt.3^{a}.q.13.2.1^{m}./ Con.4.c^{o}.8./.1æ.Cor.15.lect 3.prin^{o}./.Phy. 2.lect. 2. prin^{o}. * Corruptibile.3.Creatura.6.34.Culpa.6.Damnatio.10.Debitum.12.Delectatio.33.Dæmon.74.100.101.108. 113. Denominatio.1.4.7.Denuntiatio.1.Determinatio.1.Deus.19. 20.293.311.387.402.Dicere.6.Dies.3.19.23.&c. Differre. 2. Dimensio.8.Dispensatio.4.6.7.12.Dispositio. 17. 20. Diuisio.8.17.Dolus.3.

13 In scriptura dicuntur aliqua tunc fieri, quando innotescũt 1æ.Co.15.le.3/.Ph.2.le.3.m^{o}.H.*Dominiũ.12.Electio.31.34 Eleemosyna 14.39.Embrio.3.Ens 26.Enũciatio 1.2.Episcopus.12.20.Erubescentia.Eructatio.2.Esse.25.26.41. 44. 53. Eucha^{a}.40.77.79.103.110.115.116.278.Execratio.3.

14 In permanentibus, ad fieri sequitur non esse, non autem in successiuis. veri, q.28.9.10^{m}./. Periherm. lect. 11.fi. Exemplar.1.Exilium.Exorcismus.2.5.6.9.Exordium.1.Festum.9. Fides.126.141.157.Filiatio.37.Finis.74.81.Generatio. 2. 5. Grando.Gratia.48.Gratiarumactio.4.Gratus.1.Habilitas.2. Habitus.31.Idem.9.Ieiunium.16.19.32.35.43.45.Ignis.11. Illuminatio.3.9.Imago.43.Impeccabilis.1.

15 Quod fit, non est, eo modo quo fit.4.d.10.ar.2.q.2.2^{m}./. 3. 2.c^{o}.17.fi./.Quol.7 9.4^{m}. *Imperare. 15. Imperator. 8. Incarcerare.Indiuiduum.29.Indulgentia.21. Infinitum. 25. 32.Ingratitudo.12.Iniustitia.6.Innouatio.Instans. 29. Intellectus.81.124.125.144.172.261.Intensio.2. Interpretatio 3.Inuoluntarium.2.Ioannes.9.

16 Illud quod fit est, si fieri sumatur per termino motus, non autem pro motu.1^{a}.q.45.2.3^{m}./.d.1.q.1.2.3^{m}./.3.d.3.q. 5. 2. 5^{m}./.Quol.7.9.4^{m}. * Ira.51.Iris.4.Iudaizare.Iudæi.10.Iudicium.77.82.Iuge.Iuramentum.2.16.22.Iustitia.21.Iustificatio.6.7.Laus.18. Legitimatio.1.Liber.16.29.Ludus.1.Lumen.6.13.Luna.7.Magnanimitas.12.Magnificẽtia.1.7. Maledicere.1.Maleficium.1.Manifestatio.1.Manus.3. Marcus. 1.Matrimonium.43.58.Membrum.12.

17 Omne quod fit, fit necessa io ex incontingenti, non autem ex contrario, nisi fiat generatione & alteratione. 3.d. 3.q.5.3.3^{m}./. Poten^{a}.q.3.1.15^{m}/.2.c. * Mercenarius. 1. Merces. 1. Meritum. 20. 33. 59. Metaphora. 5. Militia. 1. Minister. 8. Miraculose. Miraculum. 1. 9. &c. Missa. 2. Missio. 27. &c. Mistio. 3. Moriens. Mors. 36. Mos. 3. Motus. 34. 35. Mutatio. 11. Mutilatio. Mutuum. 4. Natiuitas. 1. 4. Natura. 12. Naturale. 19. 21.

18 Ex multis non potest fieri vnum, nisi habeant eandem rationem quantitatis. Ma.quæst.7.3. c. fi. * Negotiatio. 2. Non ens.3.Obediẽtia.11.24.Oblatio. 1. 7. Obligatio. 3. 5. Obseruatio. Occidere. 1, 12, Omissio. 14. Operatio. 10. 32. Oratio. 17. 37. 39. 46. 47. 49. &c. Ordo. 41. 74. &cet. Ornatus. 8. Pars. 8. Pascha. 2. Passio. 105.

19 Plura non possunt fieri unum simpliciter, nisi sit ibi aliquid actus, & aliquid potentia.Con.1.capit^{o}.18. * Pausatio. Peccatum.43.175. Pœna. 27. 38.Pœnitentia. 103. Pietas. 1.Pythagoras.7.Pollutio.4.Potentia. 22. 27. 59. Præceptum. 18. 64. Prædestinatio. 1. Prædicamentum. 4. Prædicare. 13. Prædicator. 5. Præscriptio. Præsumptio. 13. Principium. 20. Qualitas. 7. Ratio. 13. Sacerdos. 29. Scientia. 85. 86. Scriptura. 20.

20 Copulatum in fieri, uerificatur pro una parte, sed in esse, pro utraque tantum.1.d.15.q.3.1.c. * Simonia. 8. Sinagoga. Sors. 1. Summum. 4. Temeritas. 1. Templum. 2. Tempus.21. Tenebræ 4. Terremotus. 3. Testamentum. 9. Tyrannus. 9. Tonitruum. Vendere. 10. Vindicatio. 6. Virtus. 37. Vnctio. 37. Vnitas. 10.11.Voluntas.21.

21 Copulatum in fieri, potest verificari de faciente pro vna parte, sed de facto, pro utraque tantum, nisi altera diminuat.1.dist.15. quæstion.3.1.c. * Votum.4.Vsura.7. &c.Vsus.17.

¶ Figere. Intellectus. 121.Peccatum.370.396.422.

1 ¶ Figvra dicitur tripliciter, scilicet qualitas resultans ex terminatione quantitatis, imago, & omne signum. 3. d. 16. q.2.1.1^{m}. Diuisio.

2 Forma dicitur, quæ dat esse specificum artificiato, figura vero, dat terminationem quanti: tamen sunt idem, vel propinque. Con. 3. capit^{o}.105.fi./.Phy.7. lect. 5. prin^{o}. c. K./.med^{o}.d.D. * Aer. 7. Angelus. 88. 141. 399. Animal. 81.

Fi

3 Figura est forma quanti. 1ª.q.7.1.2ᵐ./.c/.4.d.10.ar.3.q. 1. c. * Antichristus. 5. Antonomasia. 1.

Duᵐ.613ᵐ.4 Oppositum videtur dicere a simili. 22ᵉ q.96.2.2ᵐ./. ℨ. 3. cº, 10.5ᵐ. Respondeo Dubio. 613º. * Antromorphitæ.

5 Figura est forma quanti, inquantum huiusmodi. 1ª, q.7.1.2ᵘᵐ./ 3.c./.4.d.10.ar.3.q.1.c. * Anthroposphatos. Arca. 3 Augmentum. 1, Baptismus. 12, 155, 162. 186. 248. Bonitas. 229. Character. 46 Cœlum. 22. 23.

6 Figura propria, est tantum in corporeis. 3ª.q.63.2.1ᵐ. * Cerimonia. 2.6. Cete. 6. Cætus. 1. Cibus. 7. Cilicium.

7 Figura nullius actionis uel passionis est principium, 22ᵉ. q. 96.2.2ᵐ / ℨ. 3 cº. 105.5ᵐ. Accidens. 61. * Circuncisio. 1. &c. 12. 42.

8 Identitas figuræ, est quasi certum signum identitatis specificæ. 2.d.16.1.c./. He. le. 2. prinº. K /. Phy. 7. lect. 5. meº. d. D. * Circunscribi. Conceptio 24. Confessio. 21. 22. Confirmatio. 44. &c. Consecratio. 9. 18, 19.

9 Identitas specifica, non sumitur ex identitate figuræ, sed ex generatione similis in specie. 3ª.q.74.3 2ᵐ./.4 11.q.1.ar.2, q.1.3ᵐ. * Corpus. 48. 61. 63. Decimæ. 2. 4, 5. Dæmon. 37. 38, 56. 102. 103, Deus. 203.

10 Omne corpº cæleste, est figuræ sphericæ. 2.d.14.L./.Cç.2.le.5 6. * Dies, 18. Diuisio. 19. Doctr na. 1. Eucharistia. 11. &c. 130 138. 173. Fallacia. 5. Festum. 2. & c. Fictio. 3. Fides. 136. Forma 66, Generatio. 37. &c. Grãdo. Honestas. Idea. 45. Iepte. Ignis. F. Imaginatio. 1. Imago. 4. &c. Immolari In. 15. Infinitum. 9, Iudæi. 8. Iuge,

11 Ad aliquid significandum spiritualiter, inducuntur sensibiles figuræ in sacra scriptura secundum Dionysium, Et ille erit literalis sensus: sicut in loquutionibus metaphoricis, non illud quod significatur per uerba, sed quod loquẽs per uerba uult significare, Isa. 6. prinº. * Iust ficatio. 47. Lepra. 2. Lex. 96. 104. 116. 117. 123. 136. Liber. 1. Litera. 4. Mendacium. 17. &c. Mundus. 8. Musica. 2. Natiuitas. 29, Numerus. 7. 9. Oblatio. 17.

12 Omnes figuræ veteris testamenti, impletæ sunt in Christo, 4.d.43.ar.3.q.2.3ᵐ. * Organum. 4. 5. Ornatus. 12. 13. Ouis. 2 Peccatum. 420. Penitentia. 55, 58, 97. Præceptum. 119. &c. Prohibitio. 6. Pulcritudo. 13.

13 Diuersę figuræ legales in templo, fuerunt institute ad significandum Christum, propter imperfectionem earum. 12ᵉ. q. 102.4.6ᵐ. fi. A. * Purgatio 4. Quadratum. Quiesc. 3. Rarũ. 3. Repræsentatio. 6. Ritus. Sabbathũ. 1. Sacerdos. 14. 15. 16. 17. &c. Sacramentum. 48. 90. 118. &c. 131, 147. 150. 153. Sacrificium. 17. 21. 36. 37. Samuel. 3. Sanctificatio. 4. 11. Sanguis. 7. Sensus. 48. &c. Spera. Status, 13. Stella. 2. 8. 9. Tabernaculũ. 6. Tertulianus. 1, 3. Verbum, 5 c. Verum. 3. Vetustas. Virginitas. 14, 25. Vnctio. 20. 30. Vsura. 188. Christus. 196. &c.

¶ Filialis. Pietas. 8. Timor. 44. 51. &c. 65. &c.

Quid. 1 ¶ Filiatio est tantum exeuntis a generante, & completi in specie generantis. 1ª.q.27 2.4.c./.3ª.q.32.3.c./. 3. d. 4. L. prinº /.d.8.1.5ᵐ./.5.o./.d.10.q.2.ar.2.q.1.c/.q.3.1ᵐ.* Aaron. 2. Abraham. 13, 27. Accidia. 8.

2 Paternitas, maternitas, & filiatio, conueniunt tantum uiuẽtibus, & præcipue animalibus. 3ª.q 32.3 c./.q.35.3.1ᵐ.

3 Alia species filiationis est in equo, & alia in homine. Potentia. q.9.6.11ᵐ. * Adam. 44, 71. &c. Adoptio. o. Afferre,

Duᵐ.614.4 Oppositum uidetur dicere a simili. Phy. 7. lect. 8. meº. g. Respondeo Dubio. 908.

5 Ad hoc quòd natum ex alio materialiter, fit filius, oportet quòd in similitudinem speciei producatur. 3ª.q.32.3. c./. 3. d.4. L. 2ᵐ./.d.8.1.5ᵐ./.d.10.q.2.ar.2.q.1.c./Generatio. 37 &c. 67. inf. Pater. 3. inf. * Amor. 114. &c. 121. &c. 145. Apolinaris. 1. Apostoli. 40. Aquila. 1. Arabes.

6 Ad hoc quòd natum ex alio actiue, dicatur filius, oportet quòd producatur de substantia agentis, in similitudinem speciei, & quòd illud agens, non ut instrumentale, sed principale. 3. distinct. 4 L. prinº./. Con. 4. cº. 23. fi. * Assimilatio. 14. &c. Auaritia. 15. Balneum. Baptismus. 66. 151. Beneficificio. 10. 11. Clamor. 2, Conceptio. 37. Confessio. 83. Coniunctio. 6.

7 Filiatio prius dicitur de persona, quàm de natura. Veri. qu. 29. 1. 1ᵐ. * Consanguinitas. 19, Consecratio. 19. Contentio. 3. Dæmon. 98. Desertum. Detractio 2. Eleemosyna. 19. Eua. 1. Fœtus. Figura. 8. 9, Fines. Frater. 3. Furtum. 13.

8 filiatio, & adoptio, conuenit tantum personæ: sed creaturam esse, subiectio, & seruitus, conueniunt etiam naturæ. 3ª q.23.4.o./.q.24.1.2ᵐ./. q.35.5.c./.3.d.4.q.1.ar.2.q 2.1ᵐ./. qu. 2.5ᵐ./.d.13.q.1.1.c./.d.18.ar.4.q.1.1ᵐ./. Con.4.cº 5.fi./.47./.

Fi

Veri.qu.20.1.1ᵐ./.Quol.1.2.c.fi./.Quol.2.1.1ᵐ./.Quol.9.4.c. Opusc.3.capitu0.219. * Generatio. 37. &c. Gloria. 17. Gula. 3.

9 Modus filiorum quadruplex, s liberorum ex liberis, seruorum ex seruis, liberorum ex seruis, & seruorum ex liberis. He. 1. le. 7. 4. fi.

10 Status filiorum quadruplex, scilicet naturalium tantum, le gittimorum tantũ, vtriusque, & neutrius. 4. d.41.a.3.q.1.c. Hæreditas. 2.

11 Pater dat filio tria, scilicet esse, nutrimentum, & instructionem, 12ᵉ.q.100.5.4ᵐ./.22ᵉ.q.102.1.c./.q.106.1. c./. 6.1ᵐ./. 4 d.26.q.1.1.c./.d.33.q.1.ar.3.q.1.c./.d.42.q.1.2.9ᵐ./.q.2.ar. 2. 3./.d.46.q.1.ar.1.q.1.c./. Eph. 6. lect. 1. meº. K./. Ethi. lect 1. prinº. A.

12 Filiatio adoptionis, est quædam similitudo filiationis naturalis. Opu c.60.cº.2.

13 Filius amittit hæreditatem, propter peccatum parentis, in crimine læsę maiestatis. 22ᵉ.q.108.4.2ᵐ. * Hæresis. 2.29. Honor. 33.

14 Immo nullus punitur, nisi pro culpa propria. 12ᵉ.q.87.8.o./.22ᵉ.q.109 4.c./.1ᵐ./.4.d.46.q.1.ar.2.q.3.c /.q.2.ar. 2. q. 2. 3ᵐ. Respondeo Dubio. 615º. * Idẽ. 8.10. Illegittimus. o. Imago. 4.10. Imperator. 8.9. Inconstantia. 2. Indignatio. Infidelis. 4, 5. Inhumanitas. 2. Inuidia. 5.6 Ioseph. 1. Ira 20. Isaach. 1. Ismael. Iustitia 90. Legittimatio. o. Lex. 4.6. Ludus. 11. Lubrici. 1. Luxuria 16. Matrimonium. 1.2. 35. 40. 46. &c. 52. 116 Misericordia 18. Mors 5. Mulier. 3.9. 10. Multiloquiũ. Natiuitas. 6. Necessitas. 32. 33. Obedientia 19. 42. Papa. 2. 10. Paradisus. 5. Passio. 110. Pater. 3. 20. 21. Peccatum. 337. Pœna. 36. 37. 38. Penitentia. 39. Pollutio. 2. Præceptum. 49. 132. 134. 137. Proles. Rapacitas. Religio. 52. &c. 75. Roma. 2. Semẽ. 13. &c. Senator. 2. Sera. Seruitus. 7. 9. Somnolentia. Spurius. Stultitia. 8. Testamentum. 1. 2. Turpiloquium. Vesperare. Vitium 9. Votum. 33. &c. Vsura, 60. 242. &c. 259 261. 265.

15 Filiatio est in diuinis. 1ª.q.27.2 o./.q.42.4.c./.1.d.4.q.1.1.3ᵐ. ./.3.distin. 11. 1.c /. Con. 4. capiº. 2./. 11. * Abraham. 18. Actor. 2. In diuinis.

16 In diuinis, non potest esse nisi unus filius. 1ª.q.27.5.3ᵐ./.q. 41.6.o./.1.d.7.q.2.2.o /. L. prinº./ 4.d.7.q.2.ar.1.q.2.1ᵐ./.ℨ.4. cº.13./.26./. Veri.q.2.1.c.fi./. Potentia. quæstion. 2. 1. 10ᵐ./. 4.o./.quæst. 3 16.9ᵐ./.12ᵐ./.q.7.6.c.fi./.q.9.9.c./. 1ᵐ./. 11ᵐ./. quæstion. 10. 2. 21ᵐ. /. Opusc. 3. capitulo. 56. * Adæquari. 1.

17 Eadem proprietas, scilicet natiuitas, significatur per omnia nomina filii dei, sed diuersis rationibus. 1ª.q.34.2.3ᵐ.

18 Nomina propria filii dei, sunt quatuor, scilicet filius, splendor, imago, & verbum. 1ª.q.34.2.3ᵐ./.q.42.2.1ᵐ./.10.1, le. meº. a fi./.cº.14. lect 2. meº c.f.

19 Filius dei, est nomen patris tripliciter, s. quo honoratur, invocatur, & manifestatur. Isa. 30 fi. * Adoptio. 16, &c. Alienum. 9. Alius. 4.

20 Ea quæ sunt hominis, dicuntur de filio dei, & econuerso. 1.q.43.7.1ᵐ /.3ª.q.3 6.3ᵐ./.q.9.1.3ᵐ./.q.10.1.3ᵐ./.q.16, 4. 5. 8.c./.q.20.2.o / 3.d.4.q.2.2.o./ d.5.q.1.2.4ᵐ./.d.11.4.o./.d. 21.o.1.3.o./. Con 4 cº.4.fi.3.4./.39./. Opu.c.3.cº.218./.229./. 236 /. Matth. 1. fi. d fi./. Ro. lect. 3 medº. E /. 1ᵉ. Cor. 2. lect. 2. prinº. G. * Amaritudo. Angelus. 447.

21 Filius dei, est ve us deus. 1ª.q.27.1.c.fi./.q.41.3.o./.3ª.q. 43. 4.o./.3.d.1.1.1.o./. Con.4.cº.3. vique.13./.Io. 10. le. 6.o./. Rom. le. 2. 3. 9. * Assimila 3.6.7. Assumere. o Auctoritas. 1.2. Blasphemia. 17. Characte. 22. 23. 30. 31.

22 Filius dei, non est quid principiatum, nec effectus, nec de se non ens. 1ª.q.33.1.2ᵐ./.q.42.3.o /.2.d.1 q.1.a.c/.3 d.11.1.o. ./.Poª.q.1.3.5ᵐ./.q.10.11.c./.9ᵐ. * Cœquale o. Creatio. 43 43. Datio. 26. &c. De. 6. Deus. 38. 39. 121. 255. &c.

23 Filius dei, non est factus, nec operatus. 1ª.q.41.3.c./.1.d.29 1.3ᵐ./.3.d.11.1.3ᵐ.

Duᵐ.616ᵐ. 24 Oppositũ uidetur dicere. 1.d.30 1.1ᵐ /.3.d.7.q.2.1.1.ᵐ. Respondeo Dub. o. 616.

25 In Christo, est tantum una filiatio secundum rem, s. æterna ad patrem, & alia secundum rationem, & tempo. alis adimatrem. 3ª.q.35 5.o./.3.d.8.5.o./.Quol. 1.2.o./.Quol. 9. 4. o./. Opusc. 3 cº. 219. * Dici. 1. Dignitas 2. Donum 9. 40.

26 Christus ex reali relatione matris ad eum, est realiter filius eius. 3ª.q.35.5.c./.3.d.8.5.1.fi./.Quol.1.2.c.fi./.Quo.9.4.1ᵐ. ./. Opusc 3.cº.220.

27 Pater est maior filio, ratione dationis, quæ auctoritatem dicit, non autem ratione dati. Sed filius nullo modo est minor patre. 1ª.q. 33.1.2ᵐ./.q.42.4 1ᵐ./.1.d.16.L./.d. 19 q.1.2 3ᵐ./ 3.d.11.1.2ᵐ

28 Immo

Fi

Duᵐ.617.28 Immo hæc est vera Christus est minor patre. 1ª.q.41. 3.c./. 4ᵐ./.3ª.q.16.8.o./.q.20.1.1ᵐ./.3.d.4.2.2.4ᵐ./.d.11.2ᵒ./.d.22 q.1.3.2ᵐ./.Con.4.cº.48./. Veri.q.29.1.1ᵐ./. Opusc. cº. 223./. 1ᵉ. Cor. 15. lect. 2. prinº. A. Respondeo Dubio. 617. * Dubitatio. 2. 3. Eucharistia. 111. Finis. 66. Frater. 3. Generatio. 37. &c. Genitus. o. Gratia. 84. Idem. 10. Imago. D. In. 10. &c. Ioannes. 19. Iudæi. 14. &c. Iudicium. 49. &c. Lex. 66. 115. &c. Liber. 15. &c. Maria. 28. &c. Missio. 7. &c. Nativitas. 8. &c. Notio. 6. &c. Omnipotentia. 3. Pater. 9. &c. Per. 3. 4. 7. Persona. 17. &c. Possibile. 8. 9. Principiatum. 4. Propositio. 16. &c. Proprietas. 2. Proprium. 10. Quies. 6. 8. Qui est. 3. Relatio. 42. 83. &c. Sedere. 3. &c. Speculum. 1. 2. 3. Spiratio. o. Spirituale. 11. Spiritus. 19. &c. Suppositum. 12. Veritas. 39. 40. Vita. 17. &c. 27. &. 2. Vnigenitus. Vnitas. 54. 56. Christus. o.

29 Christum conuenienter ponimus esse filium dei viui, licet deus vxorem non habuerit. Opusc. 2. cº. 3.

30 Dicunt doctores græcorum, filium esse secundum a patre, & spiritum sanctum esse tertium secundum ordinem in nũmerando: non autem secundum ordinem temporis, uel naturæ, uel dignitatis, vel intellectus. Opusc. 1. cº. 2./. 3.

31 Quòd autem spiritus sanctus dicitur secundus a filio dignitate, potest exponi, non de dignitate naturali, sed de dignitate personali, sicut, & secundum nos dicitur, quòd persona est hypostasis, proprietate distincta ad dignitatem pertinente, secundum quem modum, dicit Hylarius, quòd pater est maior filio, propter auctoritatem originis, filius tamen non est minor patre, propter substãtię vnitatem. Opusc. 1. cº. 2. fi.

32 Filius dicitur brachium dei patris. Opusc. 1. cº. 63./. Isa. 53. prinº. C.

33 Tunc inuisibiliter filius dei cuique mittitur, cum a quoquã cognoscitur atque percipitur, secundum Augustinum. Perceptio autem, experimentalem quandam notitiam significat, & hæc proprie dicitur sapientia, quasi sapida scientia. 1ª. q.43.5.2ᵐ./.3ᵐ./.22ᵉ.q.45.1.1ᵐ./.2ᵐ.

34 Ad habendum filium dei in se, requiritur cognitio, nõ quidem actualis, sed habitualis, non quælibet, sed quæ prorumpat in affectum amoris. 1ª.q.43.5.2ᵐ.3ᵐ./.1.d.15.q.4.1.1ᵐ./. 3ᵐ./.Pfal.9. prinº. a. H. * Adoptio. 21. 22. Baptisinus. 173. &c. 180. &c. Charitas. 125. &c.

35 Sola creatura rationalis, ex sua creatione est filius dei. 3. d. 10.q.2.ar.2.q.1.c. * Desertum, Deus, 152. &c.

36 Omnes electi, dicuntur filii dei, scilicet per adoptionẽ. Con. 4. prinº. Gratia. 71. 84. 135.

37 Aliquis sit filius dei tripliciter, secundum triplicem assimilationem hominis ad deum, s. per gratiam, per perfectionem operum, & per gloriam. Con. 4. cº 24. prinº./. Psal. 28. Io. le. 2. Assimilatio. 35.

38 Aliquis dicitur filius dei quincupliciter, secundum quinuplicem similitudinem, s. naturæ, uestigii, imaginis, gratiæ, & gloriæ. 1ª.q.33.3.c.

39 Similitudo prædestinatorum ad filium dei, duplex. s. imperfecta per gratiã, & perfecta per gloriã. Bph. 1. c. 1. Similitudo. 20. &c. * Passio. 110. Pœnitentia. 39. 100-105. Pietas. 8. 14. Subiectio. 5. &c. Timor. F.

¶ Filius familias. Eleemosyna. 19.

¶ Filum, Aranea. 1.

¶ Fimbria est extrema in uestimento, & signat doctrinam ecclesiæ, uel uirtutes. Psal. 44. fi. I.

¶ Fimus. Vpupa.

¶ Finalis. Ablatiuus. 1. Accidens. 51. 57. Actus. 116. Agere. 27. Anima. 32. 261. 262. Attributa. 17. Blasphemia. 12. 22. Bonitas. 20. 47. 72. Capitale. 1. Causa. 50. &c. Contemplatio. 9. De 1. delectatio. 76. 112. Deus. 329. 432. 433. Definitio. 16. &c. Ex. 6. Exemplar. 4. Finis. o. Graue. 7. Impœnitentia. Intellectus. 214. Iustus. 8. Malum. 28. Mathematica. 4. Matrimonium. 6. 8. Merces. 1. 4. Meritũ. 89. 90. Metaphysica. 30. 31. Passio. 41. Prædestinatio. 36. 48. Pronomen. 5. Propter. 1. Pulchritudo. 3. Sacramentum. 19. 120. Traianus. Voluntas. 6. Christus. 60.

Infinitus dei. ¶ Finees occidendo Zambri, non peccauit, quia occidit inspiratus zelo dei, vel quia erat filius sacerdotis. 22ᵉ. quæst. 60. 6. 2ᵐ.

1 ¶ Fingere est repræsentare, quod est rationis, ut dicit philosophus. Ma. q. 8. 3. a. 10./. 10ᵐ. * Antromorphitæ. Auerrois. 1. dæmon. 72. Derisio. 3. Matrimonium. 59. 60.

2 Quando id fingimus quod nihil significat, tunc est mendacium, & non cum refertur ad aliquam significationem. 22ᵉ.q.111.1.2ᵐ.

¶ Finiri. Actus. 22. 28. 34. Angelus. 10. Beatitudo. 93. 119. Cælum. 73. 76. Circulus. 4. Complacentia. o. Concupiscentia. 7.

Fi

Damnatio. 44. Deus. 86. Distantia. 3. 4. 5. Esse. 47. 94. Forma. 80. 87. Hæresis. 47. 48. Mundus. 18. Passio. 92. Proportio. 1. &c. Psalm. 7. Tempus. 26. Terminus. Ventus. 1. Christus. 30.

1 ¶ Finis. Causalitas finis, est prima omniũ. 1ª.q.5.4.c./.12ᵉ. Quid. q.1.2.c./.1.dist.8.quæst.1.3.c./. Meta. 5. lect. 2. fi. c./. Posteriorum. lect. 16. meº. c./. Liº. 2. le. 8. prinº. * Accidens. 51. Actio. 37. 54. 58. Actus. 37.

2 Cuiuslibet rei finis, est sua perfectissima operatio. 4. d. 49. q. 3. ar. 4. q. 3. 4ᵐ./. Con. 3. cº. 25. 2ᵐ./. 26. 15ᵐ. Operatio. 6. infra. 41.

Duᵐ.618ᵐ. 3 Immo cuiuslibet rei finis, est obiectum suæ operationis. 4. dist. 49. quæst. 1. ar. 1. quæst. 2. c./. ar. 2. q. 1. c. Respondeo Dubio. 618.

4 Finis cuiuslibet rei, est operatio eius propria, uel ad quod per eam tenit. 12ᵉ.q.49.3.c./.3ᵐ./.4.1ᵐ./.q.56.1.c./. 4. d. 49. q.1.ar.1. quæst 1 c./. Con. 3. cº. 64. 10ᵐ./. 67. fi./. Ethicorum. le. 10. prinº. b. Operatio. 44. * Agens. 13. 69. 83. 93. 104. 116.

5 Finis, & si sit posteremus in exequutione, est tamen primus in intentione agentis. Et sic habet rationem causæ. 12ᵉ.q. 1. 1.1ᵐ./.3.2ᵐ./.4.c./.q.18.7.3ᵐ./.q.20.1.2ᵐ./.q.25.1.2. c.q.84.2 c./.22ᵉ.q.189.1.5ᵐ./.3ª.q.61.3.1ᵐ./.q.62.6.c./. Con. 3. cº. 18 prinº./. Veri. q. 21. 3. 3ᵐ./. Poª. q. 3. 16. c. prinº./. 18. 5ᵐ./. q. 5. 1. c./. q. 7. 2. 10ᵐ./. Ma. q. 2. 3. c. fi.

6 Ratio finis, proprie respicit motum, operationem, & ordinem rei ad rem, Ideo non est in mathematicis. 3. dist. 27. q. 1. 4. 11ᵐ.

7 Omnia quæ sunt unius generis, conueniunt in communi fine illius generis. 12ᵉ. q. 1. 5. c./. 2. d. 38. 2. c. * Anima. 13. 32. 65. Ars. 20. 33.

8 Finis cuiuslibet rei, est bonum. Con. 3. cº. 16. vt Beatitudo. 6. &c. Bonitas. 66. 69. &c. * Artifex. 3. 4. Auersio. o. Baptismus. 2.

9 Bonum inquantum bonum, est finis. Con. 3 cº. 16. 1ᵐ. Causa. 81. Cælum. 115. &c. Circuncisio. 11. Circunstantia. 4. &c.

10 Quicquid est finis, est hoc inquantum bonum. Con. 3. cº. 17 2ᵐ./. Veri. q. 21. 1. c. Appetitus. 26. inf.

11 Cum factum habeat rationem finis, & boni, materia & dispositio eius habent rationem finis, & boni, & ad eam terminatur actio creantis. Ma. q. 1. 2. 9ᵐ. * Ciuitas. 3. Claritas. 1. 3. Comedere. 4. Comparatio. 1. Concubinatus. 3. Corpus. 64. Diuitiæ. 2. 5. Dominium. 2.

Duᵐ.619ᵐ. 12 Immo ad formam siue ad supposita terminatur actio creantis. 4. d. 2. q. 2. ar. 1. q. 1. 2ᵐ. Respondeo Dubio. 619. * Aetas. 2. 4. Eucharistia. 4. 36. 156. Finalis. Finaliter. Finiri. Finitum. o. Forma. 17. 45. 122. 131. Fortitudo. 43. 44. 51. 59. Fructus. 16 Gloria. 2. 5. 9.

13 In finibus non itur in infinitum. 12ᵉ.q.1.4.o. Meta. 2. lect. 4 prinº. a. &c. Ethicorum. lect. 2. prinº. a. E. * Hæresis. 8. 11. 12. 44.

14 Finis non est causa, nisi secundum quòd mouet efficientem 12ᵉ.q.1.1.1ᵐ./. Potentia. q. 5. 1. c. * Iactantia 2 Idea 2. Ieiunium 26. Ignis 11. Imago 32. Incarnari 2. 15. Inconstantia. 1. Innouatio. Instrumentum. 4. 10. Intellectus. 222.

15 De ratione finis sunt duo, scilicet esse desideratum, & dilectum, & delectabile. Veri. q. 21. 2. c. * Iudæi. 11. Iudicium. 15. 19. 73. &c. Iuramentum. 5. Lex. 448. Locus. 7. Magi. 10. &c. Magnes. 3. Malum. 18. 46. Martyrium. 1. Materia. 23. &c. Metaphysica. 30. 31. Missa. 5. Monarchia. 1. Mors. 27. Mutuum. 5. Necessitas. 1. 2. 22. 23. Obiectum. 14. 15. Obligari. 6. 7. Offensa. Omissio. 3. Operatio. 44. Ordo. 14. Pars. 25. Paulus. 23. Pax. 7. Peccatum. 52. 61. 62. 64. 209. &c. 225. 395. Pœna. 67 74. Pœnitentia. 46. 47. Perfectio. 3. 6. &c. Perseuerantia. 5. 7. Pluralitas. 1. Postulatio. Præceptum. 4. 71. &c. Prædicare. 17. Prouidentia. 2. 3. 17. 20. 26. 46. &c. Purgatio. 5. &c. Raptus. 13. Resurrectio. 4. 41. Sacramentum. 81. 141. Salomõ. 4. Scientia. 125. &c. 141. &c. Seruitus 18. Significatio. 6. Symonia. 11 Tempus. 26. Velox. 2. Vita. 28. 52. 53. Vitium. 6. Vnctio. 23. Voluntas. 1. Votum. 8. Vsura. 32. 34. &c. 44. &c. 80. 89. 90. 184. 195. Vxor. 1. 4.

16 Necessitas finis, est ex suppositione, & conditione. Ideo nõ est in necessariis absolute, & multo minus in necessariis per se, quæ non habent necessitatem ab alio. 1. distin. 2. quæst. 4. 3ᵐ.

17 In diuinis, una persona non est finis respectu alterius personę, quia significarentur gradus, in bonitate dei. 1. d. 34. q. 1 2. c./. 2. d. 28. 1. 2ᵐ.

18 Finis dicitur dupliciter, scilicet propter quod aliquid est, & terminus rei. Opusc. 9, q. 42. Diuisio.

19 Finis vel terminus duplex, ſ. ſecundum quantitatem, vt pũctus, vel ſecundum eſſentiam, vt vltima differentia, & diffinitio. 1.d.43.q.1.1.c./.Opuſc.9.q.42.Diffinitio.1. * Addere. 8.Amicitia.11.29.Aureola.21.Beatitudo.8.&c. Bonitas. 69. &c.Capitale.1.2.

20 Finis dicitur dupliciter, ſcilicet id propter quod eſt aliquid, & bonum completiue ſuperueniens, vt delectatio. 12ꝰ.quæ. 33. 4. c.

21 Finis duplex, ſcilicet principalis, & ſecundarius, 2.d.38.1. c. ./.Quol.5.19.c.

22 Finis duplex, ſ.proximus, & remotus vel vltimus. 12ꝰ.q. 12. 2.c./.q.21.1.2^{m}./.12ꝰ.q.23.7.c./.2.d.26.5.5^{m}./.d.40.2.c.prin^{o} ./.d.41.q.1.1.c./.3.d.38.1.3^{m}./.d.39.1.3^{m}./.4.d.16.q.3.ar.1. q. 2.3^{m}./.Ma.q.2.4.9^{m}./.q.8 1.1^{m}.6^{m}.

23 Finis duplex, ſ. naturalis, & ſupernaturalis. 1^{a}.qu.23. 1. c./. 12ꝰ.q.109.5.3^{m}./.2.d.41.q.1.1.c./.Veri.q.14.1.c./.q.27.2.c.

24 Finis duplex, ſcilicet imaginarius, & deliberatus. 12ꝰ.q. 1.1. 3^{m}./.Con.3.c^{o}.2.fi./.Phyſicor^{m}.2.lect.8.me^{o}.b.

25 Finis duplex, ſcilicet proportionatus, & non proportionatus ei, quod eſt ad finem. Primus eſt perfectio inhærens, nõ autem ſecundus, niſi ſecundum ſimilitudinem, quia eſt aliquid ſubſiſtens, ſ.Bonitas dei. 1^{a}.q.23.1.c./.q.25.5.c.fi./.q.62 4.c./.q.63.2.0./.q.103.2.0./.2.d.1.q.2.2.c/.d.3.q.4.4^{m}/. Con. 3.c^{o}.18./.Veri.q.14.2.c./.3.c./.9^{m}./.q.27.2.c.

26 Finis duplex, ſcilicet finis cuius, ideſt in quo eſt ratio boni, & finis quo ideſt vſus vel adeptio eius. 1^{a}.q.26.3.2^{m}./.12ꝰ.q. 1.8.c./.q.2.7.c./.q.3.1.c./.8.2^{m}./.q.5.2.c./.q.11.3.3^{m}./.16.3.c. q.34.3.c.fi./.Phyſicor^{m}.2.le.4.m^{o}.e./.Anima.2.le.7.m^{o}.b. D.

27 Finis dupliciter attribuitur alicui, ſ.ſecundum ſe, & ex parte tẽdẽtis in ipſum. 2.d.38.2.6^{m}. * Claritas.1.3.Cognitio.11

28 Finis duplex, ſ.operis, & operantis. 22ꝰ.q.141.6.1^{m}./.2.d. 1. q.2.1.c./.3.0.0./.4.c./.d.36.5.5^{m}./.d.38.5.c./.4.d.16.q.3.ar. 1. q.2.3^{m}./.d.49.q.1.ar.1.q.1.4^{m}./.Po^{a}.q.3.16.c.prin^{o}./.q.16. 3. c. * Cultus.7.Datio.30.Differentia.22.23.

29 Finis duplex, ſcilicet præcedens operationem, & ſequens eã Con.3.c^{o}.18.0./.Meta.12.lect.7.me^{o}.c.D.

30 Finis duplex, ſcilicet interior, ut operatio, & exterior.i. obiectum operationis. 12ꝰ.q.13.4.c./.4.d.2.q.1.2.c./.d.49.q.1.ar. 1.q.2.c./.ar.2.q.1.c./.Meta.12.le.12.prin^{o}. * Error.4.Aeternitas.24.30.Forma.17.45.122.131.Fructus.16.

31 Finis coincidit cum forma exemplari, & efficiente, in idem numero, vt deus. 3.d.27.q.2.ar.4.q.3.4^{m}./.4.d.8.q.1.ar.1.q. 1 1^{m}./.Vir.q.2.3.18. * Generatio.25.

Du^{m}.620^{m} 32 Immo materia coincidit cum fine. 12ꝰ.q.55.4.c./.2.d.36. 5. 4^{m}. Reſpondeo. Dubio 620^{m}.

33 Finis duplex, ſcilicet generationis, & rei generatæ. Primus coincidit cum forma in idem numero, non autem ſecundus. 4.d.8.q.1.ar.1.q.1.1^{m}./. Vir.q.2.3.18^{m}./.Meta.12.le. 9./. Phy.2.lect.10 prin^{o}.

34 Finis duplex, ſ. principaliter intentus, & cui aliquid eſt utile. Primo modo finis eſt nobilior his, quæ ſunt ad finem, nõ autem ſecundo modo. 22ꝰ.q.111.5.c/.2^{m}./.1.d.37.q.4.1.2^{m}/ 2.d.1.q.2.3.0./.d.15.q.1.1.6^{m}. * Habitus.17.82.Hæreſis.8.44

35 Finis triplex, ſ.legis, Chriſtus: præcepti, Charitas: & vitæ, mors. Iſa.prolo.me^{o}.B.

36 In agentibus, & finibus, eſt triplex gradus, ſcilicet mouens per ſe tantum, per aliud tantum, & vtroque modo. Ethicorum.lect.9.me^{o}.b.K.

37 Finis tripliciter acquiritur, ſcilicet ut forma, ut operatum, & vt poſſeſſum. 1^{a}.q.103.2.1^{m}./.2^{m}.

38 Finis dupliciter habetur, ſcilicet perfecte, ideſt realiter, & imperfecte, ideſt intentionaliter. 12ꝰ.q.11.4.c./.1^{m}./.q.16.4.c./ q.69.1.c.

39 Cognitio finis duplex, ſcilicet perfecta, ideſt ſub ratione finis, & imperfecta, ideſt eius quod eſt finis materialiter tantum. Prima conuenit tantum naturæ rationali, ſecunda vero, conuenit etiam brutis. 1^{a}.q.59.1.c./.12ꝰ.q.6.2.c./.q.11. 2.c./.1.d.1.q.4.1.c./.2^{m}./.2.d 25.1.c./ 3.d.27.q.1.2.c./.4.d.33 q.1.1.c./.Meta.5 le.16.fi. * Hypocriſis.6.Magi.10.11.12.Materia.23.Melchiſedech.pfectio.3.6.11.17.18.Preceptũ.70.&c.

Vltimus. 40 Nulla cauſa, poteſt habere rationem vltimi finis. 2.d.1.q.1.3. 4^{m}. * Actio.16.17.Actus.37.148.Agens.69.Agere.4.&c.25. Amor.42.43.44.Angelus.137.179.&c.234.402.Anima.122 127.326.Auerſio.1.2.

41 Impoſſibile eſt, quòd aliqua operatio uoluntatis, habeat rationem ultimi finis. 1°.q.26.2.2^{m}./.12ꝰ.q.1.1.2^{m}./.q.3.4.2^{m}. ./.q.19.1.2^{m}./.1.d.1.q.2.1.2^{m}/.2.d.25.3.2^{m}./.4.d.49.q.1.ar.1. q.2.c./.Con.3.c^{o}.26./.Quol.8.19.c.

Du^{m}.621^{m} 42 Oppoſitum uidetur dicere. 12ꝰ.q.3.2.0./.5.c./.q.55.2. 3^{m}./. 1.d.1.q.1.1.0./.3.d.24.q.1.5.1^{m}./.4.d.49.q.1.ar.2.q.2.0./.q. 4. 2.0./.Quol.8.19.c./.Opuſc.3.c^{o}.104./.107./. Ethicorũ. lect. 1.0./.Meta.9.lect.1.fi. Reſpondeo.Dubio 621°.

43 Finis ultimus creaturæ rationalis, eſt viſio diuinæ eſſentiæ. 12ꝰ.q.3.4.c./.22ꝰ.q.164.1.1^{m}./.Opuſc.3.c^{o}.104./.107. Beatitudo. 8.

44 Vltimus finis dicitur dupliciter, ſ.vltimus ſimpliciter, ideſt deus, & vltimus in genere operationum, ideſt beatitudo. 12ꝰ.q.1.1.2^{m}.fi.

45 Res naturales diriguntur a deo ad finem boni, & creaturæ rationales ad ultimum finem. 1^{a}.q.103.1.c./.12ꝰ.q.5.5. 2^{m}.

46 Immo ars quædã neceſſaria eſt, quę ſit directiua ipſius actus rationis, per quam, ſ.homo in ipſo actu rationis ordinate, & faciliter, & ſine errore procedat. Poſter^{m}.prin^{o}. Reſpõdeo Dubio.622. * Beatitudo.1.&c.34.&c.79.88.Beatus. 8. Bonitas.17.&c.Capitale.1.2.6. Du^{m}.622^{m}

47 Voluntas non eſt ad oppoſita, reſpectu vltimi finis. 12ꝰ.q.5 4.2^{m}./.8.d.7.q.1.1.1^{m}./.Veri.q.22.1.c.

48 Volũtas eſt ipſius finis tantũ. 12ꝰ.q.8.2.c./.Veri.q.22.13.9^{m}

49 Immo voluntas eſt etiam eorum quæ ſunt ad finem. 1.d.45. 2.1^{m}./.2.d.24.q.1.3.3^{m}. Reſpondeo Dubio.623. Du^{m}.623^{m}

50 Idem actus uoluntatis eſt eorum, quę ſunt ad finem, & ipſius finis ut ratio, non autem abſolute. 12. .8.3.0./.q.12.4. e./.3.d.14.ar.1.q.4.c./.Veri.q.2.14.c./.3^{m}. * Charitas.33.36. &c.Cauſa.49.81.Cælum.115.150.181.Certitudo.12.Circũſtantia. 4. 5.

51 Voluntas ut potentia, eſt eorum quæ ſunt ad finem, ſed ut actus, eſt tantum ipſius finis. 12ꝰ.q.8.2.0./.Veri.q.22.13.9^{m}.

52 Voluntas nõ poteſt ſimul ferri, in plures ultimos fines. 12ꝰ. q.1.5.0./.q.12.3.1^{m}./.q.13.3.3^{m}/.2.d.24.3.c./.3.d.31.q.1.1.c./ Ma.q.11.2.c.fi. * Complacẽtia.0.Cõſenſus.7.Cõſeruatio.9

53 Oppoſitum uidetur dicere. 1.d.17.q.1.5.c. Reſpondeo ſicut Dubio.198. * Creatura.22.&c.Credere.18.Cultus.18.Cupiditas. Du^{m}.624^{m}

54 Omnium rectarum voluntatum, eſt vnus finis ultimus, ſ. deus, & vnus proprius, ſ.charitas, beatitudo, & delectatio ſpiritualis. 2.d.38.1.2.0.

55 Vltimus finis dicitur dupliciter, ſ.ſimpliciter.i.res poſſeſſa, & quo ad aliquem, ſ.poſſeſſio, vel adeptio, uel fruitio rei. 12ꝰ q.2.7.c./.q.16.3.c. * Datio.5.16.21.30.Debitum. 1. 2. Delectatio.28.29.50.&c.76.107.112.113. Deſiderium. 2. Detractio.1.4. Deus.154.156.176.279.290.292.432. Dominium. 1.7.Donũm.7.Electio.9.&c.Eleemoſyna.1.3.15.25.Error. 4 Aeſtimatio.2.Felicitas.1.4.5.Fides.29.93.115. &c. Fructus. 2. &c.8.14.18.Fruitio.1.8.9.

56 Impoſſibile eſt, quòd anima, uel aliquid eius, ſit vltimus finis, niſi ſecũdo mõ. 12ꝰ q.2.7.c.*Gr̃a.2.3.5.6.9.Gr̃a.42. 153. Oppoſitum videtur dicere. 12ꝰ.q.3.4.c./.Io.14.le 1.m^{o}.c. E. Du^{m}.625^{m} Reſpondeo ſicut Dubio.621.

57 Quicquid facit homo, agit propter finem, etiã agendo actionem, quæ eſt ultimus finis. 12ꝰ.q.1.1.2^{m}.

58 Humanitas Chriſti, non põt eſſe ultimus finis. 1.d.1.q.1. 1. 3^{m}. * Gula.4.Hit^{9}.16.Hæreditas.3.Hæreſis.8.Hõ.12.18.19.

59 Nullus finis, habet rationem finis, niſi in ordine ad ultimũ finẽ. ſ.ad deũ. Con. 3.c^{o}.17./.Veri.q.21.1.1^{m}/.5.c.fi./.q.22.2.c * Honeſtum.6.In.23.Incontinentia.7.Indigentia.2. Infinitum.26.Intellectus.223.300.301.Intentio.10.&c.15.

60 Homo non habet ultimum finem ſuum, in hac uita, ſicut alia animalia, quia finis eſt ſupra nãm eius. 12ꝰ.q.5.5.2^{m}/.q. 91.4.0./ q.109.5.3^{m}./.2.d.26.1.3^{m}./ d.30.q.1.1.2^{m}.4.d.49.q.1 ar.1.q.4.3^{m}.Con.3.c^{o}. 147. * Hypocriſis.6.Iuſtitia.78.

61 Oẽs hoĩes, habẽt eũdẽ vltimum finẽ formal'r, nõ aũt mãl'r 12ꝰ.q.1.5.c.7.0.Ethicor^{m}.le.9.prin^{o}.a.F. * Iuſtificatio. 15.

62 Per naturalia tãtũ, hõ nõ habet ſufficiẽter inclinationẽ ad illũ ultimũ finẽ ſupernaturalẽ. 3.d.23.q.1.a.4.q.3.c.*Latria.4

63 Ad cõnaturalẽ finẽ vltimũ hois, ſ.beneuiuere tantũ, ordinatur primo conſiliũ, ſecũdo iudiciũ, & vltimo, & immediate præceptũ. Sed proxim^{9} finis cõſilii, eſt inuẽtio agẽdorũ, & iudicii certitudo. 22ꝰ.q.51.2.2^{m}./.3.d.23.q.1.ar.4.q.3.c./.2^{m}.

64 Omnium rerum, eſt unus ultimus finis cui^{9}, ſ.deus, nõ aũt finis quo. 1^{a}.q.103.2.0./.12ꝰ.q.1.8.0./.q.3.8.2^{m}./.2.d.38.1.c./ Con.1.c^{o}.74.4^{m}./.75.1^{m}./.Li^{o}.3.c^{o}.17./.45./.27. fi./. 64. 1^{m}./. 97./.112.3^{m}./.Veri.q.5.6.4^{m}. * Lex.30.78.&c.145.154. Lud^{9}. 10.Mendacium.5.Mendacium.5.Meritum.6.7.14.15.63.86 90.Metaphyſica. 29..&c.

65 Qualibet res tendit in finem vltimum, per propriam operationem. 1^{a}.q.62.4.c./.12ꝰ.q.21.1.3^{m}./.d.18.q.2.2.4^{m}./. 35.1. c./.d.38.2.c./.Con.3.c^{o}.20.fi./.22.1^{m}./.64.10^{m}./.97./.147.3^{m}. * Militaris, Miraculum.14.& c.41.44.

66 Pater filius & ſpũs ſctũs, ſunt unus finis ultimus, & unũ ſummum bonũ, non aũt tres fines. 2.d.38.1.2^{m}.*Monſtrũ 2.Motus 26.53.Naturale 18. Neceſſitas.5.10. Omiſſio 3. Paſſio 85.Peccatum 1.9.&c.395.Pœnitentia 3.41.

67 Deus

67 Deus eſt vltimus finis humanæ voluntatis. 22ꝰ.q.122.2.c./ qu. 184.1.c. * Perfectio.6.27.Pluralitas.1.Prædeſtinatio. 24. 36.37.Principium.25.26.Prophetia.43.Propter.1. Prouidẽtia. 26. 46 &c.Prudentia.31.34.36.45.&c.63.&c.Ratio.34.

68 Bonitas dei eſt finis cuiuslibet creaturæ, vt vltimum intentum, homo autem eſt finis cuiuslibet creaturæ, vt cui ſunt vtiles. 2.d.1.q.2.3.0./.Con.3.c^{o}.22./.97./.Opuſc. 3. c^{o}. 100. Creatura.23.infra. * Rectitudo.1.Relatio.98.Religio.12.18 38.85.&c.94.98.&c.

69 Qualibet res, tunc maxime accedit ad ſuum finem vltimũ quando imitatur bonitatem dei, ſecundum quòd diſpoſitum eſt a deo. 2.d.1.q.2.2.3^{m}. * Sacramentum.81.141.Sacrificium 8.Scientia.132.141.155.Seruitus 18.Simonia 25.Sollicitudo 7.Spes 16.&c.22.81.

70 Vltimus finis cuiuslibet rei, eſt aſſimilari deo. 1^{a}.q.44.4.3^{m}. 12ꝰ.q.1.8.c./.q.2.5.3^{m}./.2.d.5.q.1.2.4^{m}./.4.d.49.q.1.ar. 2. q. 2.c./.Con.3.c^{o}.19./.20.1^{m}./.24.3^{m}./.25./.34 4^{m}./. Po^{a}. q. 5. 5.c./.6^{m}. Creatura.28. * Temperantia.19.Theolo^{a}. 21. 24. 25.31.32.38.39.Veritas..8 20.43.44.Veſtigium 45.Via.3 8.9.11.Vita.74.83.Voluntas.29.31.32.71.

71 Idem eſt dicere, quòd finis rerum, eſt aſſimilari deo, & quòd finis rerum eſt eſſe, ſecundum quod deo aſſimilantur. Po^{a}. q.5.5.c.vel creatura.34.

Charitas. 72 Charitas, non eſt vltimus finis, cum non ſit finis communis omnium, ſed eſt proprius finis uoluntatis, per quẽ tendit ad ultimũ finẽ. 2.d.38.1.1^{m}. * Charitas.77.Finis.35.Fortit^{o}.51.Habitus.16.Ieiuniũ.22.&c.Intellect^{9}.200.214.301

73 Charitas propinquius reſpicit ultimum finem, quàm fides & ſpes. 1ꝰ. Ti.lect.2.me^{o}.D.

74 Quandocumque charitas exit in actum, tunc fit ordinatio totius hominis, & omnium quæ eum ordinant in finem ultimum. 2.d.40 5.6^{m}.

75 Oportet vltimum finem totius vniuerſi eſſe bonum intellectus, ſcilicet ueritatem. Con.c^{o}.1./.Li^{o}.3. c^{o}. 25. 7^{m}./. 37. * Meritum.50.&c.

76 Vltimus finis primæ cauſæ in creaturis, eſt ordo partiũ vniuerſi, & diſtinctio. Et eſt quaſi ultima forma. Con.2.c^{o}.41 4^{m}./.5^{m}.

77 Finis omnium operum dei, eſt manifeſtatio bonitatis eius, quæ propter excellentiam eius, non poteſt ſufficienter uno modo, nec vna creatura manifeſtari. Rom.9.lect.4. me^{o}. I./. He.2.lect.3.me^{o}.G. * Obedientia.23.8pes.81.

78 In omnibus agentibus ordinatis, finis primi, eſt ultimus finis omnium aliorum. Con.3.c^{o}.25.7^{m}./.Ma.q.1.1. c.

79 Deficiens a fine proximo non eſt omnino fruſtra, ſi remanet finis vltimus Veri.q.24.10.10^{m}.

Du^{m}.626^{m} 80 Oppoſitum videtur dicere. 2.d.40.2.c./.3^{m}. Reſp.Du. 626.

Vitus, 81 Finis ſpiritualis uitę, eſt quòd homo uniatur deo, quod fit per charitatem. Et ad hoc ordinantur ſicut ad finem omnia, quæ pertinent ad ſpiritualem uitam. 22ꝰ.qu.44. 1. c./. Con.3 c^{o}.115./.116. * Amor.42.&c.64.136.188. Charitas. 77.Certitudo.18.Conſilium.12.17.

82 Charitas eſt principium, & finis, uitæ ſpiritualis. Quol 4.q. 12.2.8^{m}./.11^{m} * Conſtantia.1.&c.Contumax.Diuitiæ.5.

83 Finis principalis uitæ ſpiritualis, eſt charitas, ſecundarius autem eſt puritas, & rectitudo. 3.d.23.q.3.ar.1.q.1.c./.d. 27. q.2 ar.4.q.3.c./.Quol.4.24.c./.q.12.2.0./.Quol.5.19.c.* Fortitudo.51.Habitus.16.Ieiunium.22.&c. Lex. 30. 78. &c. 145.154.

84 Ordinare in finem oſtendendo, imperfecte conuenit rationi, ſed perfecte, & naturaliter, ſapientiæ, & prudentiæ, ſupernaturaliter uero fidei, docendo actũ legi, ſed inclinando imperfecte, uoluntati, perfecte uero, & naturaliter, uirtutibus moralibus, ſed ſupernaturaliter charitati. 2.d.41.q.1. 1. 0./.2.2^{m}.Lex.78.&c. * Magnanimitas.8.12.27.Martyrium. 1.Perſeuerantia.5.7.Poſtulatio.Potentia.43.

85 Charitas eſt finis omnium uirtutum. 22ꝰ.q.3.2.1^{m}./.q.23. 8.3^{m}./.3.d.23.q.3.ar.1.q.1.c.fi./.d.27.q.2.ar.4.q.3.c./.Vir.q. 2.3.c./.Quol.4.24.c./.Opuſc.17.c^{o}.6./. Io.15.lect.2. me^{o}. f. K./.Col.3.lect.3.me^{o}.A./.1ꝰ.Tim.lect.2.me^{o}.D.

Du^{m}.627^{m} Oppoſitum uidetur dicere. 3.d.27.q.2.2.2^{m}.Reſpon^{o}.Dub. 627. * Præceptum.38.39.67.83.85.141.

86 Quicquid ordinatur in finem uirtutis, oportet ordinari in finem charitatis. 2.d.40.5.c.fi. * Princeps 2.3. Principiũ.25

87 Inter uirtutes, ſola charitas eſt finis omnium rectarũ uoluntatum. 2.d.38.2.5^{m}. * Prophetia.42.&c.61.Rõ.33.52.53

88 Charitas eſt finis præcepti. 22ꝰ.q.23.4.1^{m}./.q.44.1.c. /.3. d. 27. qu.2.2.2^{m}./.ar.4.q.3.c./.Vir.q.2 3.c./.7.17^{m}./.Con.3. c^{o}. 116./.Iſa.prolo.me^{o}.B./.Io.15.lect.2.fi.f.A./.1ꝰ.Tim.lect.2 me^{o}.C. Præceptum.76.*Regula.5.Sabbathum.1.2.8.Sacerdos.21.Superbia.11.

89 Actus charitatis, eſt finis operum, non autem habitus charitatis. 2.d.38.2.4^{m}. * Suſurratio.1.Veritas.48.

90 Finis uirtutum duplex, ſ.communis, & vltimus.i. felicitas, & proprius. ſ.bonum proprium earum. Ma.q.8.1. 1^{m}.

91 Commune eſt in omni uirtute, quòd actus eius eſt finis proximus eius. 3.d.27.q.2.ar.4.q 3.c.Vir.7.15.27.37.&c.57. 77.79.81.85.90.101.108.110.113. 116. 117. 133. 160. 163. 165.188.191.193.211.220.232.242.254.255.263. Vſura.32. 34.&c.44.&c.Vxor.1.4.

92 Finis proximus humanæ uitæ, eſt bonum rationis in communi. 3.d.3.q.2.3.c.

93 In operibus ſpiritualibus, non quæruntur temporalia, ut finis proximus, vel remotus, ſed ad ſubſtẽtationẽ naturæ, & cõditionis ſuę, ut ſic quis ſpũalia poſſit exercere. 2.d.38.1.5^{m}

94 Finis cuiuslibet virtutis moralis, ei præſtitutus a ratione naturali, eſt conformari rationi. 12ꝰ.q.66.3.3^{m}./.22ꝰ.q.47.6. 7. c./.3.d.33.q.2.3.c./.Ethicorum.2.lect.3.prin^{o}.

95 Electio finis proximi, eſt actus uirtutis moralis principaliter, ſed prudentiæ originaliter. 12ꝰ.q.56.4.4^{m}./.3.d.33.q.2.3. c. Lectio.9.

96 Ea quæ ſunt ad finem, ſunt neceſſaria, quando ſine eis, nõ Ad finem. poteſt haberi finis, nõ aũt aliter. 1^{a}.q.19.3.c./.q.82.1.2.c./. q. 116.4.0./.12ꝰ.q 3.6.2^{m}./.q.10.2.3^{m}./.q.13.6.2^{m}./.q.16.6.1^{m}./ 22ꝰ.q.187.3.c./.ꝓ.1.c^{o}.81.prin^{o}./.Li^{o}.3.c^{o}.97./.Veri.q.23.4 c./.10^{m}./.11^{m}./.q.24.1.18^{m}./.Po^{a}.q.1.5.c.fi./.q.3.16.c./.q. 10. 2.6./.Ma q.3.3.c./.q.6.9^{m}.q.16.7.18^{m}. * Actio.37.58.72. 97. 114.116.Actus.7.47.&c.52.148.150.153.160.170.180.

97 Neceſſitas cuiuslibet ordinati ad finem, ſumitur ex ipſo fine. 12ꝰ.prin^{o}./.q.102.1.c./.Poſteriorum.lect.1.m^{o}.a.A. * Addere.8.9.Agens.93.104 106.116.Agere.4.&c.Amicitia.4.11. 29.Amor.136.251.253.Appetitus.9.25.26.41.

98 Finis eſt de ratione eorum quæ ſunt ad finem. 12ꝰ. prin^{o}./. q.1 3.c.* Appropinquatio.2.Ars.1.14.18.26.33. 48.

99 Quæ ſunt ad finem, oportet ſumere bonitatem, & modum a fine proximo. 12ꝰ.q.95.3.c./.q. 102.1.c./.22ꝰ.q.27.6.c./. q. 33.2.c./.6.c./.3^{m}./.q.87.2.3^{m}./.q.123.7.0./.q.141.6.c./.1^{m}./. 2. d.40.q 1.c./.3^{m}./.ꝓ.prin^{o}./.Li^{o}.3.c.133./.139. 2^{m}.Actus.127. Bonitas.245.246. 247.* Artifex.3.&c.Artificiale.5.Auerſio. 2. 12. Baptiſmus.15.201.Beatus.2. 5

100 Quanto aliquid efficacius ordinatur ad finem, tanto eſt melius. 22ꝰ.q.152.5.c. * Character.21.Cauſa.49.81.Certit^{o}.8.18

101 In omnibus quæ ſunt ad finem, materia determinatur ſecundum exigentiam finis. Veri.q.11 4.c./.q.12.2.c. * Ciuilis. 2. Ciuitas. 3.

102 Dignitas eorum quæ ſunt ad finem, præcipue ex fine conſideratur. 12ꝰ.prin^{o}./.22ꝰ.q.174.2.c. * Cognitio.11.52. Comprehendere.2.3.

103 Finis ſemper excellit rem, quæ eſt ad finem. 22ꝰ.q. 152. 5. c. * Confirmatio.30.32.Cõſenſus.7.Conſiliũ.2.3.4.6. 17. 24. Cõtemplatio.12.Cooperari.1.Cor.7.Corpus.33.Credere.9. Cultus. 7.&c.15.18.Cura.8.

104 Omne quod ordinatur ad finem, oportet eſſe proportionatum fini. 4.d.16.q.3 .ar.1.q.1.c. * Debitum.2. Deceptio. Delectatio.3.12.

105 Finis & ea quæ ſunt ad finem, debent eſſe conformia ſecundum proportionem, non autem ſecundum genus. 12ꝰ.q.96 1.c./.q.102.1.c./.4.d.49.q.1.ar.1.q.3.3^{m}. * Demõſtratio.8. Deſideriũ 9.Differ^{a}.17.Diffin^{o} 10.16.18.19.Diſpõ.4.19.27. &c.

106 Finis quæritur in infinitum, non autem ea quæ ſunt ad finem, ſed ſecundum proportionem ad finem. 22ꝰ.q.27.6.c /. q.184.3.c./.2.d.24.q.3.6.3^{m}./.Quol.5.18.c./.Ro.12.lect.1.m^{o} k./.1ꝰ.Cor.11.lect.3.me^{o}.D. * Diuinatio.5. 9. 13. Donum. 31.Electio.7.9.10.14.

107 Finis comparatur ad ea quę ſunt ad finem, ſicut materia ad formam. 12ꝰ.q.4.4.c./.q.5.7.c./.Ma.q.2.2.5^{m}.

108 Finis cõparatur ad ea quæ ſunt ad finẽ, ſicut rõ formalis ad obiectũ, & ſicut princi^{a} ad cõcluſiones. 1^{a}.q.47.1.3^{m}./.q. 82. 1.2.c./.12ꝰ.q.8.3.c./.q.12.4.c./.2^{m} /.q.19.7.c./.1^{m}.10. c./. qu. 102.1.2.c./.22ꝰ.q.47.11.c./.1.d.45.2.1^{m}./.2.d.10.4.c./.d. 30. q.1.1.c./.ꝓ.1.c^{o}.76 /.Veri.q.23.1.3^{m}./.Ma.q.2.2.5^{m}.

109 In finib^{9} ẽ ordo, ſicut in agẽtib^{9}, quia utrobiq; ſecũdariũ dependet a principali. 1^{a}.q.116.0./.ꝓ.3.c^{o}.109./.Ve.q.21.1.1^{m}. Ma.q.1.1.c.

110 Vnumquodq; ordinatur ad finem, per actum ſuũ. 12ꝰ.q.21 1.3^{m}. * Eſia.1.2.15.35.Expedire.Fortitudo.59.

111 In oĩbus potentiis uel artibus ordinatis ars uel po^{a}. quæ eſt circa finem ordinat aliarũ artiũ vel potentiarũ actus, ad propriũ finẽ. 12ꝰ.q.9.1.c./.q.65.3.1^{m}./.3.d.27.q.2.a.4.q.3.c./ d.33 q.2.a.1.q.1.c./.Con.2.c^{o}.41.4^{m}./.Li^{o}.4.c^{o}.75./.Vir.q.2. 3.c.fi./.Opuſc.3.c^{o}.102.* Fort^{a}.1.Fruſtra.Generatio.25.Gubernare.1.Habitus.16.28.29.32.37.50.59.66.67.81. 82.

112 Finis potentiæ inferioris vel habitus, ordinatur ad finem superioris. 3 d. 27. q. 2. ar. 4. q. 3. c./. Con. 3. c^o. 17. 6^m.
113 Omnis finis, & quicquid est ad finem, est actio, vel cũ actione. 12ℰ. q. 13. 4. c. * Hæredi. as. 3. Homo. 12. 18. 19. 21. &c. 27. 34.
114 Actiones ludicræ, non ordinantur ad aliquem finem extrinsecum, sed ad bonum ludentis, inquantum delectant, vel requiẽ præstant. 12ℰ. q. 1. 6. 2^m./. Con. 3. c^o. 2. fi./. 25. 6^m./. Hebdo. prolo. * Honor. 14. 16. Idea. 2, 26. tertiũ. 22. Imperare. 4. 9.
115 Finis particularis, ordinatur ad finem communem. 12ℰ. qu. 19. 10. c./. q. 21. 2. 2^m./. Con. 3. c^o. 17. 4^m. * Instrumentum. 4. 10.
116 Ordinari aliquid ad aliquem finem, contingit dupliciter. s. per se, & per accidens. 1^a. q. 116. 1. o. c. 2. d. 21. q. 1. 3. c.
117 Aliquid ordinatur ad finem dupliciter, scilicet necessario, & ad bene esse. 3^a. q. 1. 2. c./. 2. d. 21. q. 1. 3. c./. Veri. quæ. 2. 21. c./. Quol. 4. 24. 3^m./. Quol. 5. 19. c. * Intellectus. 224. 275. 282. 283 Intentio. 10. Iudicium. 15. 16. Iustitia. 51. 57. Iustificatio. 14. 15.
118 Quod est ad finem est duplex, scilicet coniunctum ei, vt dispositio, & distans, vt motus. Primum manet eum fine, nõ autem secundum. 12ℰ. q. 4. 4. 3^m./. 1. d. 1. q. 4. 2. c./. 2. d. 25. 1. 4^m * Lex. 3. 8. 9. 10. 27. &c. 31. 50. 54. 62. 72. 78. 83. 85. 86. 166. 169. 172.
119 Quod est ad finem, inducitur ad finem, triplici operatione, scilicet rationis, voluntatis, & potentiæ motiuæ. 1. d. 1. q. 1. 2. c. * Liberum. 7. Magnanimitas. 1. 2. 8. Malitia. 8. Martyriũ. 1. Mendacium. 5. Meritum. 15. Metaphysica. 15. 29. &c. Militaris.
120 Aduenum finem, ordinatur tantum unum medium, si sit sufficiens. 1^a. q. 47. 1. 3^m./. q. 101. 3. 1^m./. 12ℰ. q. 101. 3. 1^m. * Miraculum. 14. Moralis. 1. 2. 4. Natura. 2. Necessitas. 1. 2. 3. 22. 23. Negotiatio. 6. Otium. Officium. 19. Oratio. 55. 60. Ordinatio. 3. Ordo. 14. 24. Pars. 20. Patientia. 4. Peccatum. 37. 52. 61. &c. 151. &c. 209. &c. 238. 363. 395. Pœnitentia. 26. Perfectio. 3. 41. &c. Philosophia. 6.
121 Ea quæ sunt ad finem, inquantum huiusmodi, non sunt volita, nisi propter finem. 12ℰ. q. 8. 2. c./. 2^m./. 3. c.
122 Quandocunque vna potentia est circa aliquem finem, ad illam ordinantur ficut ad finem omnia quæ sunt eiusdem finis. 12ℰ. Ti. lect. 2. me^o. C.
123 Aliquid est ordinatum ad finem dupliciter, s. sicut tendens in finem, vt vtens & fruens, vel sicut via, sicut est vtibile. 1. d. 1. L. me^o. H.
124 Finis operantis, semper est in eo, sed finis operis, potest esse in alio. 2. d. 1. q. 2. 1. c. * Physica. 3. &c. Potentia. 14. &c. 34. 41. &c. 57. &c.
125 Finis operis, reducitur semper in finem operantis. 2. d. 1. q. 2. 1. c. * Potentia. 12 13. Præceptum. 2. 4. 6 22. 25. 33. 38. 67. 71. 87. 141. 146. 149. 151. &c. Prædestinatio. 2. 20. Principiũ. 26. 27. Prophetia. 43. Propositum. 1. Prouidentia. 2. 3. 16. 17. 20. 47. 48. Prudentia. 1. 10. 28. 31. 33. 45. 46. 52. 62. 66. 68. 72. Qualitas. 6. 7. Quies. 2. Raptus. 9. 10. 13. Ratio. 36. 56. 57. Rectitudo. 6. Religio. 18. 38. Scientia. 18. 125. 126. 127. 131. 132. 141. 150. 154. Scrutatio. Tener. 1. Testamentum. 1. 5. Theo^a. 32. Trahere. 1. Vanum. Verbum. 25. Virtus. 9. 41. &c. 110. 188. 191. 216. 233. 263. 266. Vita. 52. Voluntarium. 1. 2. 15. Voluntas. 7. Vius. 2. 4. 5. 6. Vti. 2 4. 6. 10. 12. &c. Vnie. 6.
Voluntas. 126 Oportet quod qualibet voluntas habeat aliquem finem, quem naturaliter velit, cuius contrarium non possit velle. 1^a. q. 82. 1. 2. c./. Con. 3. c^o. 109./. Po^a. q. 1. 5. c. fi. * Amor. 116.
127 Finis moralis, accidit fini naturæ, & econuerso. 12ℰ. q. 1. 3. 3^m * Concupiscentia. 7. 16. Creatura. 8. 18 24. &c.
128 Qualis est qualibet naturali qualitate animæ vel corporis, vel qualita e superueniente, talis finis videtur ei. 1^a. q. 83. 1. 5^m./. 12ℰ. q. 9. 2. c./. 2^m./. q. 10. 3. c./. 2^m./. 2. d. 25. 1. 5^m./. Virt. q. 1. 9. 21^m. * Deus. 270 290. 292. Aestimatio. 2. Eucharistia. 155. Fortuna. 1. Gloria. 2, 5. 9. Homo. 12. 13. 18. 22. 23. 27. Honor. 14. 16.
129 Voluntas respicit finem tripliciter, primo absolute, secundo vt in quo quiescit, tertio vt terminum eorum quæ ordinantur in finem. Primum est velle, secundum frui, tertiũ est intentio. 12ℰ. q. 8. prin^o./. q. 12. 1. 4^m./. 2. c./. 3^m./. 5. 2^m./. Veri. q. 22. 15. c. fi.
130 Actus voluntatis, potest ferri in finem dupliciter, scilicet immediate, & mediate. Primus dicitur voluntas, secundus vero intentio. Et vterque est semper malus, si finis est malus, & est bonus, si finis actus est bonus. Et secundus est bonus si finis agentis est bonus, non autem primus. 2. d. 38. 3. c./. 5. o./. d. 40. 2. o. Intentio * Iactantia. 2. 5. Ieiunium. 22. 29. Imperare. 9. Intellectus. 198. 214. 222. 282. &c. 13. &c. Ipocrisis.

5. 6. Iuramentum. 5. Libertas. 6. 8. Locus. 7.
131 Voluntas ex necessitate inhæret fini. 1^a. q. 82. 1. 2. c.
132 Ad rectam voluntatem, requiruntur duo, s. debitus finis, & ea quæ sunt ad finẽ proportionẽture ei. 22ℰ. q. 49. 7. c./. q. 51. 1. 1^m./. q. 55. 3. 4. c./. q. 63. 7. c./. q. 69. 2. c./. 2. d. 40. 2. c./. 4. d. 49. q. 1. ar. 3. q. 4. 5^m. * Malitia. 7. 8. Malũ. 51. 55. Miraculũ. 44. Motalis. 1. Motus. 78. Peccatum. 1. 37. Pœnitentia. 41. Physica. 5. Præceptum. 146. 149. Prædestinatio. 20. 24. 37. Præstituere. Propositum. 1. Prouidentia. 2. 3. Ratio. 36. 56. 57. Scandalum 8. Scriptura. 10. Substantia.
133 Homini conuenit agere propter finem, quia omnes actiones humanæ sunt propter finem. 12ℰ. q. 1. 1. 0.
134 Actiones hominis, aliis intenti, non sunt proprie actiones humanæ, quia nõ procedunt ex deliberatione rationis, quæ est principium humanorum actuum. Et ideo habent quasi finem imaginatum, non autem per rationem præstitutum. 12ℰ. q. 1. 1. c./. 3^m. Actio. 43.
135 Homo operatione naturali, & animali, ordinatur in finem ab alio, sed operatione humana, ordinatur a seipso in finem 12ℰ. q. 1. 1. c
136 Finem conuenientem dicimus, vtile uel necessarium vitæ humanæ. Opusc. 73. c^o. 3.
137 Aliquid ordinatur in finem dupliciter, scilicet vel proprie, tamquam seipsum mouens ad finem, & sic sola creatura rationalis ordinatur in finem, vel communiter, tamquam motum ab alio, & sic bruta animalia ordinantur in finem. 12ℰ. q. 1. 2. c.
138 Finis hominis, est adhærere deo per intellectum, sed magis per voluntatem, & principalius per amorem, quàm per timorem. Con. 3. c^o. 115./. 116. fi./. 128. 2^m./. 130. 1^m./. 4^m. fi. * Voluntas. 31. &c. 66. 72. Vsura. 90. 147. 148. Vius. 6.
139 Omnis peccans mortaliter, constituit sibi necessario alium finem, quam deum. 12ℰ. q. 1. 7. 1^m./. q. 89. 1. 3^m./. 22ℰ. q. 45. 1. 1^m./. 1. d. 1. q. 4. 1. 4^m./. 2. d. 24. q. 3. 6. c./. d. 34. 3. c./. d. 42. q. 1. 3. 5^m./. 5. c./. 3. d. 21. q. 1. 1. 1. c./. 4. d. 16. q. 2. ar. 2. q. 1. c./. d. 46. q. 1. 3. c./. Veri. q. 28. 2. c./. Ma. q. 3. 1. 20^m./. Vir. q. 2. 6. c./. 7^m./. Ro. 2 lect. 2. prin^o. H.
1 ¶ Finitvm additum infinito, non facit maius, sed plus. 4. d. 49. q. 1. ar. 4. q. 1. 4^m. * Actus. 22. 28 84. Agens. 80. Plus.
2 Cuilibet finito, potest fieri additio secũdum mathematicũ, non autem secundum physicum. 3. d. 13. q. 1. artic. 2. quæst. 3. 1^m.
3 Ens creatum est compositum ex finito, & infinito. i. ex actu & potentia, vel quia ens aliud est finitum, idest incorruptibile, aliud infinitum, idest corruptibile. Ideo non sunt partes eatis integrales, sed subiectiuæ. 2. d. 3. q. 1. 1. 5^m. * Angelus. 9. 10. 161. 212. Auersio. 19. Beatitudo. 93. 119. Cælum. 73. 76. Concupiscentia. 7. Consilium. 4. Damnatio. 44. Deus. 86 Distantia. 3. 4. 5. Distinctio. 4. Diuitiæ 2. Esse. 46. 94. Finiri. Forma. 80. 87. Hæresis. 47. 48. Locus. 18. Mundus. 18. Offensa. Operatio. 17. Passio. 92 Peccatum. 215. Pœnitentia. 100. Proportio. 1. 2. 3. 4. Psalmus. 7. Punctus. 1. Quantitas. 20. Tẽpus. 2, 6. 38. Vsura. 48. Christus. 65. 70.
¶ Firmamentum a deo creatum, idest cælum stellatum est suprema sphæra secundum Aristotelẽ, non autem secundum astrologos modernos. 1^a. q. 68. 1. 2. 3 o./. q. 71. 3^m./. 2. d. 14. L. me^o. K./. Quo. 4. 3. c./. Cæ 2, lect. 9. prin^o. * Apostoli. 38. Cælum 17. 18. 56. 60. &c. Tempus. 11. Cælum.
¶ Firmare. Argumentum. 5. 7. Fides. 146. Fortitudo 32. 58. Fũdamentum. 3. Humilitas. 25. 30. Imperfectio. 2. In. 27. Missio 40. Perfectum. 1. Perseuerantia. 1, 5. Præscriptio. Purgatio. 3. Temperantia. 14. Virginitas. 3, 5, 6. Virtus. 235. Votum. 9. Vsura. 275.
¶ Firmitas est virtus faciens permanentiam in opere, sed cõstantia, in proposito. 3. d. 33. q. 3. ar. 3. q. 2. c. * Amor. 113. Anima. 127. Argumentum. 5. 6. 7 Assentire. 7. 8. Certitudo. 1. Cõstantia. 3. Contemplatio. 13. Continentia. 12. Delectatio. 91. Euangelium. 7. Fides. 1. 162. Fiducia. 6 Fortitudo. 2. 34. Fundamentum. 2. Gloria. 22. Habitus. 32. Hæresis. 28. Humilitas 28. 30. Imperfectio. 2. In. 27. Incontinẽtia. 6. Intellectus. 121. Maria. 25. 70. Mathematica. 3 5. Matrimonium. 121. Musica. 1. Pax. 20. Peccatum. 217. 370. Perseuerantia. 1, 5. Probatio. 2 Ratio. 34. 50. Sanctitas. 5. Schismos. Temperantia. 31. Terra. 5. Tribulatio. 7. Vanũ. Verbum. 71. Virtus. 98. 182. 239. Votum. 45. 46. Differentia.
¶ Firmiter. Continentia. 12. Votum. 33.
¶ Fissum. Profi^o. Scindi. Scissura.
¶ Fistula. Organum. 1.
¶ Fixum. Adam. 15. Ens. 13. 14. 15. Illuminatio. 6. Intellectus. 121. Luminare. 4. Motus. 78. Pes. Saturnus. 2. Species. 3. Stella. 5. Voluntas. 50.

1 ¶ Fla-

Dfin. 1 ¶ Flagellvm duplex scilicet corporale, & spirituale. s. remotius conscientiæ. Pial. 38. fin. g. B. * Animal. 69. Baptismus. 91. Lex. 112.
2 Flagellum secundum se, semper est corrigens. Sed quando quæ ex defectu subiecti, non pertinentur ad hunc effectum. 4. d. 15. L. me^o. A. * Man^a. 4 Maria. 69. Reprobatio. 5. Saluari. 15. Christus. 216. 218.
3 Quinque modi, quibus flagella Deus infligit in præsenti, distinguuntur penes quinque bona a Deo intenta. s. quia vel bonum est in altero, vel est in eo qui punitur in quo est ordo iustitiæ, vel est vtilitas eius, quo ad receſſum a malo, vel in ordine ad bonum conseruandum, vel ad bonum augendum. 3. d. 15. L.
¶ Flagitiosus. Ludus. 12.
¶ Flagitium. Mulier. 21.
Quid. ¶ Flama est ardor spiritus sicci. Psal. 17. prin^o. s. C. * Amor. 189. Ardor, Fumus, Gladius. 1. Hieronymus. 1. Iguis. 2. Missio. 42. 45.
¶ Flamen, Baptismus. 219. &c.
¶ Flammia, Lumbardia.
¶ Flatus, Apostoli. 10. Aquilo, Missio. 42. Spiritus. 1. Terremotus. 4. Ventus. 2.
Humor. ¶ Flegma habet pro materia dulcia & pinguia, ratione humiditati; colera vero, amara. Meta. 8. le. 4. prin^o. F. * Aqua. 16. Incontinentia. 15.
In ſerno. ¶ Fletus erit in damnatis corporaliter, quo ad turbationẽ capitis & oculorum, non autem quo ad resolutionem lacrymarum. 4. d. 50. 9. 2. ar. 3. q. 3. o./. Cont. 4 c^o. 89. fi./. Quolib. 7. 13. o./. Opusc. 10. ar. 40. * Dolor 12. 24. Flumen 1. Genitus o. Lacryma. Lutæ. Oratio 4. 29. Pœnitentia 69. Rugitus.
¶ Flebile. Angelus 461. Docere 11. Lucifer. Pœnitentia 44. Superbia 2. Voluntas 40. Inuentus 2. Passio 117.
¶ Floridus. Paradisus 3.
Figura. 1 ¶ Flos significat Christum, ratione puritatis, passibilitatis, o doris, decoris, & fructus. Isa. 11. prin^o. I. * Anima 213. Fructus 12. Iuuentus 2. Nazareth. Prosperitas 1.
2 Caro Christi floruit, per honesta tem. & incorruptionem, & resloruit per resurrectionem. Adam vero floruit, sed peccando non resloruit. Psal. 27. fi. g. H.
¶ Fluctuatio. Pax 10.
¶ Fluere. Actio. 51. Amor 58. Anima 112. 258. &c.
¶ Fluuidus. Aqua 10.
Dſin. 1 ¶ Flvmen aquæ quinquplex, s. lacrymarũ, baptismi gr̃æ, sapientiæ, & lætic æ. Isa. 42. fi. F. Baptismus. 56. 63. 219.
2 Flumina quatuor videntur oriri, ex diuersis locis, quia intrant sub terrã, sicut multa alia. Sed primo oriuntur a mari, immediate vero, a fonte paradisi, scilicet phison, geon, tigri, & euphrates. 1^a. q. 102. 1. 2^m./. 2. d. 17. q. 3. 2. c./. 4^m./. 5^m. * Plephas 4. Gratia 84.
Figura. ¶ Fluuius. Christus dicitur fluuius violentus triplici ratione scilicet propter aquarum, idest gratiarum multitudinem, propter amoris feruorem, & propter cursus velocitatem. Isa. 59. fi.
Cauſa. 1 ¶ Fluxvs maris, est per impressionem lunæ, non autem per aliquam formam aquæ. 1^a. q. 105. 6. 1^m./. q. 110. 3. 1^m./. 2ℰ. q. 2. 3. c./. 3. 3. c^o. 100. 3^m./. Ver. q. 22. 1. 3. c./. Opusc 34./. Ro. 11. lec. 3. fi. Aqua 2. 10. 14 &c. Calor 7. Cere. 4.
Dum.628. 2 Oppositum videtur dicere. 3. d. 13. ar. 2. q. 2. 2^m./. 3^m. Respõdeo sicut Dubio 301. * Eucharistia 199. 212.
3 Fluxus duplex, scilicet de potentia in actum, & de agente in patiens. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 4. c. * Forma 38. 114. 167. Gratia 117. Initus 1. Intentio 22. Mare 2. Mens 4. Nativitas. 28. Pars 14. Proprium 6. Punctus 3. Sanguis 13. Tempus 4. 37. Torcular 2. Virtus 78.
4 Fluxus siue effusio humoris carnalis, aliquando est ex debilitate naturæ, sine libidinosa delectatione, & carnis commotione, aliquando vero ex aliqua occasione cibi vel imaginationis. Opusc. 64. c^o. 18. * Visus. 1. Christus 212. 213.
¶ Folium. Veritas 27.
¶ Folliculus. Onocrotalos.
Quid. 1 Fomes supra principia naturalia, nihil positiue supponit in homine, sed in solo defectu originalis iustitiæ consistit. 2. d 32. q. 2. 1. c. fin. * Auaritia 16. Baptismus 201. &c. Cinis 1. Circuncisio 42. Eucharistia 248. Ignorantia. 12. Incarnari 14.
2 Fomes est inordinata, & habitualis concupiscentia appetitus sensitiui. 1, 2ℰ. q. 82. 3. o./. 3^a. q. 15. 2. c./. q. 27. 4. c./. 2. d. 30. q. 1. 3. c./. 4^m./. d. 31. q. 1. 1. 3^m./. 5^m./. q. 2. 1. 3^m./. d. 32. q. 1. 1. c./. Ma. q. 2. 1. 8^m./. q. 4. 2. 4^m./. q. 7. 3. 17^m./. Opusc. 3. c^o. 232./. Ro. 7. lect. 4. prin^o. K./. med^o. G. * Lex 15. 16. Maria 10. &c.

53. &c. 59. &c. Peccatum. 161. 268. 272. 291. 296. 338. 340. 353. 362.
3 Fomes vt pœna inflicta a Deo, dicitur lex, non autem vt inclinat ad malum. 12ℰ. q. 91. 6. o./. q. 93. 3. 1^m./. Rom. 7. lect. 4. med. F. Lex. 15. * Purgatorium. 8. Sanctificatio 1. 13. Sensualitas 16.
4 Fomes per se inclinat ad malum, per accidens autem ad bonum. 2. d. 32. q. 1. 2. 4^m./. q. 2. 1. 5^m./. 3 d. 3. q. 1. ar. 2. q. 1. 2^m. Effectus.
5 Fomes vt pœna, est a Deo, non influente gratiam, non autẽ vt culpa. 2. d. 32. q. 2. 1. o./. Ro. 7. lect. 4. me^o. F.
6 Deformitas culpæ, opponit originali, iustitiæ, quo ad rectitudinẽ voluntatis, fomes vero, quo ad rectitudinẽ virtutis inferiorum. 2. d. 32. q. 1. 1. 1^m.
7 Fomes est concupiscentia habitualis, quæ prouenit ex hoc, quòd ratio non habet virtutem totaliter inferiores vires refrenandi. Ma. q. 4. 6. 16^m.
8 Fomes non est causa maculæ originalis in eodem subiecto. Ideo manet, transeunte reatu & macula peccati originalis. 2. d. 32. q. 1. 1. 3^m.
9 Fomes non est causa proxima, sed prima cuiuslibet peccati & radix eius, quia quandoque peccatum eligitur, sine incentiuo. 2. d. 43. 1. 2^m.
10 Oppositum videtur dicere. 12ℰ. q. 84. 1. c./. 2^m./. 2. c./. 22ℰ. q. 119. 2. 1^m. Respondeo sicut Dubio 1144. Dum.629.
11 Effectus fomitis duplex, scilicet inclinatio ad malum, & difficultas ad bonum. 3^a. q. 27. 3. c./. 3. d. 3. q. 1. ar. 2. q. 1. c.
12 Effectus fomitis duplex, scilicet rebellio, & seruitus. Ro. 7. lect. 4. me^o. G.
13 Fomes originaliter est in appetitu sensitiuo, sed diffusiue, est in omni membro. Ro. 7. lect. 4. me^o. G. Subiectum.
14 Fomes vt respicit naturam, est æqualiter in omnibus, sed ratione potentiæ, est intensior in uno, quàm in alio. 2. d. 32. q. 1. 1. 4^m./. 3. o.
15 Fomes peccati, non fuit in Christo. 3^a. q. 15. 2. o./ 3 c./. 4. c./ 3^m./. q. 18. 2. 3^m./. q. 27. 3. c./. 1^m./. 2. d. 32. q. 2. 1. 1. b. 1./. 3. d. 17. ar. 1. q. 2. 4^m./. d. 21. q. 1. 2. b. 2./. 4^m./. Opusc. 1. 3 c^o. 231. Christus 82. 87.
1 ¶ Fons triplex, scilicet sapientiæ, vitæ, & corporis Christi. A quo est triplex aqua, scilicet doctrinæ, gratiæ, & baptismi. Isa. 12. fin. Baptismus 56. * Amor 58. 128. Damnatio 15. Dulcedo 5. Generatio 15. Gratia. 84. Matrimonium. 116.
2 Fontes quinque, secundum quinque genera substantiarũ, scilicet naturæ corporis cælestis, ignis, aeris, aquæ, & terræ. 1^a. q. 66. 2. o./. Opusc. 61. c^o. 34. * Origenes 2. Peccatũ 169. Pluuia 3. Psalmus 10. Sacerdos 10. Sol. 1.
3 Fontes quinque, scilicet substantia misti, naturæ vegetabilis, sensibilis rationalis, & intelligentiæ. Opusc. 61. c^o. 35.
4 Fons viuus est Deus. Opusc. 61. c^o. 34. fi./. 35 prin^o.
1 ¶ Forma. Omnis forma, dicitur actus, etiam ipsæ formæ separatæ, & ipse Deus. 1. d. 42. q. 1. 1. 1^m./. Spiritu. 1. 1^m. Deus 44.
2 Oppositum videtur dicere. 1^a. q. 3. 8. o./. 1. d. 26. q. 2. 2. 1^m. Respondeo Dubio 630. Dum.630.
3 Forma est similitudo Dei participata in rebus, secundum Anaxagoram 1. d 8. q 5. 2. 5^m./. 3. 3. c^o. 97. * Abstractio 17.
4 Forma semper importat respectum causæ eius quod secundum eam formatur, per modum inhærentiæ, vt in intrinsecis, vel per modum imitationis, vt in exemplaribus. Verit. q. 3. 3 c.fi. * Abstractum 7. 8. Actualitas 2. Actus 2. 4. 46. 188. Adam 14. 87.
5 Omne completiũ alicuius, est sicut forma eius. 4. d. 5. 1. c. * Addere. 8. 9. Angelus. 26. 449. Anima 5. 33. 34. 39.
6 Omne illud quo aliquid primo operatur, est forma eius. 1^a. q. 76 1. c. * Apponere 3. Ars. 26. 38. 41. Bonitas. 48. 63. 75. 82.
7 Forma non subsistens, non est quidditas, sed est pars quidditatis. Po^a. q. 3. 11. 1^m. * Contrarium 20. Delectatio 112. Denominatio 1. 5. 7.
8 Omnis forma vel est ipsa natura rei, vt in simplicibus, vel constituit naturam rei, vt in compositis. 3^a. q. 13. 1. c. * Determinatio 1. 4.
9 In simplicibus & immaterialibus idem est forma, & id cuius est forma. 1^a. q. 39. 5. 2^m./. Phy. 2 lect. 1. * Deus 44. &c.
10 Immo nihil est forma sui ipsius. Ver. q. 10. 8. 1^m. Respondeo Dubio. 631. * Diffinitio 8. 10. 13. &c. Effectus. 10. Ens. 40. Dum.631.
11 De ratione formæ est, quòd sit in eo cuius est forma 1^a. q. 40 1. c. * Epicheia. 7. Esse. F. Fides. 5. 7. 82. 83. Finis. 33. 37. 107.
12 Omnis forma, quantum est de se, est vniuersalis. 4. d. 50. q. 1. 3. c./.

For

1. 3. c./. Verit. q. 2. 5. c./. q. 8. 11. c./. q. 10. 5. c. vel Individuum 23.

Du^m.632.13 Oppositum videtur dicere a simili. 1^a. q. 14. 1. 3^m./. 1. d. 35. 5. o./. d. 36. q. 1. 1. 1^m./. ℈. 1. c^o. 50. Respondeo sicut Dub. 475.

14 Omnis forma in abstracto considerata, est infinita. 1. d. 43. q. 1. 1. c *Graria. 1 3. 5. 6. Individuum 23. 28.

15 Formæ non locantur in genere, nec in specie, sed composita. 1^a. q 76. 3. 2^m. *Indulgentia 22, 27. Hypostasis. 5.

Du^m.633.16 Oppositum videtur dicere. 2. d. 3. q. 1. 6. c. prin^o. Respondeo sicut Dubio. 173. *Menstruus 6. Metaphysica. 30.

17 Forma generati, non est finis seu terminus generationis, nisi vt ē similitudo generātis. 1^a. q. 44. 4. 2^m./. 22 ℈. q. 171 6. c.

18 Formæ materiales, non sunt compositæ ex quo est, & quod est. 1. d. 8. q. 5. 2. 1^m./. 2. d. 17. q. 1. 2. c. *Modalis. 1. Accidēs. 89.

19 Omnis forma, de se est communicabilis. 1^a. q. 3. 2. 3^m./. q. 7. 1 c. si./ 1. d. 4. q. 1. 1 c./. d. 19. q. 4. 2. c./. 2. d. 3. q. 1. 2 1^m./. 2^m./. 3. d. 2. L./. Veri. q 2. 5. c./. 6. c./. Quol. 7. 3. c. prin^o./. Opusc. 29./. Meta 7. lec. 13./. Lec. 14./. Perihe. lec. 10, prin^o. a. C.

Du^m.634.20 Oppositum videtur dicere. 1^a. q. 13. 9. c./. 1. d. 25. 3. c./. d. 34. q 1. 1. 4^m. Respondeo sicut Dubio. 367.

21 Omnis forma existens in supposito, per quod individuatur, est communis multis secundum rem, vel secundum rationem, non autem formæ subsistentes. 1^a. q. 13. 9. c.

Du^m.656.22 Oppositum videtur dicere. 1. d. 25. 3. c./. d. 34. q. 1. 1. 4^m. Respondeo sicut Dubio. 367. * Motus. 33. 61. 78 80. 89.

23 Communicabilitas formæ tripliciter impeditur. S. per carentiam materiæ, vel per totalem impletionem materię ab vna forma, vel per receptionem formæ in materia signata. Perihe. lec. 10. prin^o. a. C. * Nomen. 2. 22. Passio. 35. Per se. 5. Persona. 12. 42. 43. 45. Phy. 2. 3. Totum. 1. Veritas. 11. Virt^o. 101. Vitiositas. Vnitas. 6. Vsura. 144. Vtile. 2.

Dīa. 24 Genus formarum triplex. S. materialium, immaterialium & mediarum, vt sensitiuę. ℈. 2. c^o 67. fi./. Virt. q. 1. 4. 4^m. * Abstractum. 8.

25 Gradus formarum quinequplex. S. elementi, mixti, vegetabilis, sensibilis, & intellectualis. ℈. 2. c^o. 67 fi./. Lib. 3. c^o. 22./. 97./. Lib. 4. c^o. 11./. Spiritu. 2. c./. Anima. 1. c. fin./. 7. 9. c. * Accidens. 17. 125.

26 Forma duplex, scilicet exemplaris, & inhærens. 3. d. 10. q. 2. ar. 1 q. 3. o.

27 Forma duplex, scilicet generalis, & specialis. 4. d. 12. q. 1. art. 1. q. 3. 2^m./. Veri. q. 1. 6. c. * Actus. 4. 10. Adoptio. 17. Assumere. 44.

28 Forma duplex, scilicet forma totius, & forma partis. 3. d. 2. q. 1. 3. o /. 4. d 44. q. 1. ar. 1. q. 2. 2^m./. ℈. 4 c^o. 8. 2. 2^m./. Quol. 2. 4. c./. Quol. 9. 1. 4^m./. Met. 7. le. 9. me^o. C. g. * Blasphemia. 20. Commune. 1 3. Corruptio. 15. Deitas, Denominatio. 1. Distinctio. 1. &c. * Diuersitas. 7. 4. 6. &c. Diuisio. 1. 6. Ens. 40. Pars. 12. 1 3. 42. Quo est. 3. Virtus. 165, 178.

Dīa. 29 Distinctio formarum duplex, scilicet specifica, secundum diuersitatem obiectorum, & numeralis, secundum diuersitatem subiecti. 22 ℈. q. 24. 5. c.

30 Formæ distinguuntur, secundum diuersa principia actiua 12 ℈. q. 54. 2. c.

Du^m.636.31 Oppositum videtur dicere a simili. Phy. 7. lec. 8. me^o. g. Respondeo sicut Dubio. 908.

32 Diuersorum, diuersæ sunt formæ de necessitate. 2. d. 42. q. 1. 1. c./. ℈. 2. c^o. 79./. Lib. 3. c^o. 97.

33 Forma separata, non multiplicatur numeraliter. 1^a. q. 41. 6. c./. q. 50. 4. c./. q. 75. 7. c./. 2. d. 3. q. 1. 3. o.

34 Forma est variabilis terminative, sed est invariabilis subiective. 1^a. q. 9 2. 3^m./. q. 16 8. c. fin./. 12 ℈. q. 53. 1. c./. 1. d. 8. q. 3. 2. 3^m./. d. 17. q. 2. 1. 3^m./. 3. d. 2 3. q. 3. ar 4. q. 3. 2^m./. 4. d. 12. q. 1. ar. 2. q. 3. 1^m./. Veri. q. 1. 6. c. prin^o /. q. 14. 7. 3^m./. Ma. q. 7. 2. 7^m./. Virt. q. 1. 11. c./. 2^m. * Factum. 5. 6. Figura. 3. 4. 5. Instrumentum. 8. &c. Miraculum. 28. Mutatio. 2. 10. Ordo. 10. 12. 15.

35 Subiectum tripliciter se habet ad formam recipiendam, scilicet in vltima dispositione, cum impedimento extrinseco, & cum indispositione. Veri. q. 9. 3. c./. Phy. 7. lec. 6. fi. g. F. &c. Actio. 124.

36 Forma effectus est in instrumēto incomplete. 4. d. 1. q. 1. art. 4. q. 4. c. Instrumentum. 13. 14. inf.

Du^m.637.37 Oppositum videtur dicere a simili. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 2. 2^m./. d. 7. q. 1. ar. 2. q. 3. 3^m. Respondeo sicut Dubio. 637.

38 Forma effectus, est in instrumento incomplere quadrupliciter, scilicet secundum rationem speciei, secundum esse, secundum duplicem fluxum, scilicet de potentia ad actum, & ab agente in passum, & in hoc q. non attingit directe vltimam formam 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 4. c.

39 In formis differentia esse non potest, nisi quòd vna est perfectior alia. ℈. 3. c^o. 97./. Spū. 1, 9^m. *Actio. 5.

For

40 Forma essentialis, est de essentia, quidditate, & definitione subiecti, non autem forma accidentalis. Aīa. 2. lec. 2. prin^o.

41 Forma partis, & forma totius, differunt realiter, sicut pars, & totum; non autem sicut duę formæ omnino diuersæ 4. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 2. 2^m./. ℈. 4. c^o. 80. 1. Quol. 2. 4. c./. Quol. 9. 1. 4^m./. Opusc. 3. c^o. 158./. Meta. 7. lec. 9. me^o. c. *Adiectiuū. 1. 4. 8. Differentia. 7. 9. 10. 12. &c. Diffātia. 1. Distinctio. 1. &c. Diuisio. 1. 6. Ens. 40. Esse. F Figura. 3. 4. 5.

42 Substantialis forma, quæ requirit diuersitatem in partibus corporis, sicut est anima, & præcipue animalium perfectorum, non æqualiter se habet ad totum & ad partes. Vnde non diuiditur per accidens, per diuisionem quantitatis. 1^a. q. 76. 8. c. * Figura. 3. 4. 5. Forma. 107. 108.

43 Forma substantialis totius, non superadditur partibus, scilicet materiæ & formæ, sicut forma domus partibus integralibus eius, sed est totum complectens materiam & formam, cum præcisione aliorum. 1^a. q. 76. 8. c./. Anima. 10. 16^m ./. Opusc. 30. lec. 4. fi. * Fortitudo 33.

44 Non est possibile, eandem formam numero, esse diuersarū specierum. 1^a. q. 118. 2. 2^m. * Gratia. 1. 3. 5. 6. 105.

45 Ex diuersitate formarum, est diuersitas & multitudo rerum, operationum, & habitudinum ad materiam, & ordo rerū. Sed ex diuersitate operationum, est diuersitas finium. Et ex diuersa habitudine ad materiam est diuersitas agentium & patientium. Et ex diuersitate formarum, materiarū, & agētium, est diuersitas proprietatum, & accidentium. ℈. 3. c^o. 97 *Grauc. 1. 2. 3. 4. 5. Materia. 16. 17. Membrum, Motus. 33. 61 78. Possibilitas. 2.

46 Forma substantialis & accidentalis, sunt actus, & faciunt aliquid in actu. Sed subiectum formæ substantialis, est ens in potentia tantum, quia actualitas prius est in forma, quā in materia, quæ est propter formam. Subiectum autem formæ accidentalis, est ens actu, cui prius conuenit actualitas quàm formæ accidentali, quæ est propter subiectum. 1^a. q. 66. 1. 2. c./. q. 76. 4. c./. q. 77. 6. c./. Vnio. 4. c./. Spiritu. 1. 9^m./. 3. c./ Anima. 2. 9. c./. Quol. 1. 6. b./. Quol. 11. 5. c./. Opusc. 3. c^o. 90./. 158 / Opusc. 31. lec. 1./. Lec. 10. Subiectum. 5. &c. * Potentia. 7. 21.

47 Forma non subsistens, non habet alium modum, a modo subiecti. Subsistens autem, habet quendam modum, vt subsistens, & alium, vt actus talis subiecti. 4. d. 49. q 2. 3. 6^m./. 4. c. prin^o. * Prædicari. 20.

48 Forma vnius materiæ, dicitur species: plūrium secundum ordinem tantum, totum: colligatarum compositio: alteratarum autem mistio. 1^a. q. 66 2. c./. Meta. 5. lec. 2. fi. b./. Phy. lec. 5. fin. c.

49 Formæ incompossibiles in eodem supposito, faciunt propositionem in materia remota, compossibiles autem, in materia contingenti, vel naturali. 3^a. q. 16. 1. 1^m.

50 Forma omnino simplex, vel non subsistens, non potest esse subiectum ex quo, vel in quo, sed subiectum de quo, & circa quod. 1^a. q. 13. 12. 2^m./ q. 29. 1. 2. o./. 3. 3^m./. q. 30. 1. 3^m./. q. 54. 3. 2^m./. q. 77. 1. 6^m./. 1. prolo. 4. 2^m./. d. 8. q. 5. 2. 4^m ./. 2. d. 3. q. 1. 1. 6^m./. 3. d. 33. q. 3. ar. 4. q. 1. 1^m./. ℈. 3. c^o. 97./. Quol. 7. 7. 2^m./. Spiritu. 1. 1^m./. Anima. 6. 1^m./. 3^m./. 12. 16^m. 2. cidens. 49. *Actio. F. Adoptio. 17. Angelus. 73. 82. 92. Animal. 2 6. 29. Aptitudo, Augmentum. 15. Charitas. 12. &c. Corpus. 13. Subiectum

51 Forma recipitur in subiecto, secundum modum subiecti, in quantum inest, non autem quo ad nobilitates eius. Veri. q. 12. 6. 4^m./. q. 24. 8. 6^m.

52 Omne quod fit forma alicuius, fit vnum cum illo. 3. d. 27. q. 1. 1. c. *Denominatio. 6. Diffinitio. 1. & c. 8. 9. 13. &c. Dom^s. 2

53 Omnes formę eiusdem generis, reſpiciunt eandem potentiam subiecti. Veri. q. 8. 14. c. * Essentia. 11. Habitus. 24. 29. In. 27. Intellectus 2. 3. 8. Lumen. 1. Miraculum. 28. Persona. 12. Prædicari. 20. Similitudo. 3. 4. 7. 9. &c.

54 Plures formæ eiusdem generis, non possunt simul esse in eodem subiecto. 1^a. q. 85. 4. c./. 2^m./. ℈. 1. c^o. 55. 1^m./. Veri. q. 8. 14. c. fi./. 14^m./. Quol. 7. 2. c.

55 Plures formæ eiusdem speciei, non possunt esse simul in eodem subiecto. 3^a. q. 35. 5. c./. 3. d. 23. q. 3. ar. 4. q. 3. c./. Virt. q. 1. 11. c./. Meta. 5. lec. 10. fi.

56 Oppositum videtur dicere. 1^a. q. 12. 10. c./. q. 58. 2. 2^m./ q. 85. 4. c./. 2^m. Respondeo sicut Dubio. 1111°. Du^a.685.

57 Nulla forma naturalis potest esse simul in eodem subiecto cum actu formæ contrariæ, sicut habitus animæ cum actu contrarii habitus. 12 ℈. q. 63. 2. 2^m./. q. 71. 4. o. * Subtilitas. 2. Virtus 38. 101. 102. 103. 181.

58 Forma completa est in subiecto, secundum cōditionem subiecti. Non autem virtus instrumentalis, sed magis secundum conditionem principalis agentis. 3^a. q. 63. 5. 1^m.

59 Forma

For

59 Formæ naturales, ſtatim vt sunt in materia, habēt suas operationes, nisi impediantur, quia sunt tantum ad vnum, nō autem anima. Anima. 18. 5^m. Actio. 44.

60 Omnis forma quæ recipitur in diuersis gradibus potentiarum, recipitur secundum prius & posterius. 2. d. 3. q. 1. 4. c.

61 Formæ quæ sunt in materia, sunt partim in actu, & partim in potentia. Po^a. q. 3. 4. 7^m. * Actualitas. 2. Actus. 71. 74. 82. Angelus. 27. 45. Corpus. 13. Habilitas. 0. Habitus. 24. 29. Intellectus. 178.

62 Nulla forma remouet a materia potētiam ad alias formas. 1^a. q. 66. 2. c./. 2. d. 12. 1. c.

63 Materia prima, se habet ad formam dupliciter tantum, scilicet in pura potentia, vel in actu puro. Anima. 18. 5^m. *Necessitas. 2. 6. 8. 22. Possibile. 1. Possibilitas. 0. Potentia. 7. 14. &c. 20. &c. 36. 37.

64 Materia prima, est in potentia ad omnes formas naturales. 2. d. 12. 1. c./. Meta. lec. 12. fi. 1. E. Ma. 29.

65 Materia non est in potentia, nisi ad formas corporales. Anima. 9. c.

66 Materia est in potētia ad infinitas formas & figuras. Opusc. 9. q 81. Materia. 31.

67 Materia prima, est tantum in potentia ad illas formas, quæ sunt in rerum natura, vel per principia naturalia educi possunt. 2. d 30. q. 2. 1. c.

68 Potentia materiæ ad esse substantiale, est vna secundū essē tiam, sed multæ secundum relationem ad diuersas formas. 3. d. 33. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. Phy. lec. 14. prin^o.

69 Forma implens totam potentiam materiæ, est inseparabilis a materia, non autem aliæ. 22 ℈. q. 24. 1 1. c./. ℈. 2. c^o. 29./. Lib. 3. c^o. 20. 4^m./. Virt. q. 2. 12. c.

70 Omnis forma quanto est nobilior, tanto magis dominatur materiæ, & minus ei immergitur, & magis eam sua virtute excedit. 1^a. q. 76. 1. c. *Recipere. 1. 3. 7. Similitudo. 1. 8. 13. 15.

71 Formæ & accidentia, non habent materiam ex qua, sed materia in quia, & de cuius potentia educuntur. Po^a. q. 5. 4. 9^m. Accidens. 54.

72 Debita proportio materiæ ad formam, est duplex, scilicet p ordinem naturalem materiæ ad formam, & per remotionē impedimenti. 4. d. 17. q. 1. ar. 2. q 2. c. * Accidens. 16. 17. 18. 62. 97. Actualitas. 2. Actus. 46. 89.

73 Forma non excedit proportionem materię, sed sunt eiusdē generis. 22 ℈. q. 24. 3. 2^m. *Agere. 9. 13. 27.

74 Omnis forma completiua rei, est quodammodo media, inter materiam & agens. 4. d. 3. ar. 2. q. 1. c. * Angelus. 27 45.

75 Materia prima est vna, per remotionem omnis formæ, non autem per vnam formam. 1^a. q. 1 6. 7. 2^m./. 1. d. 2. 1. 3^m./. Veri. q. 1. 5. 14^m./ Opusc. 9. q. 103. * Appetitus. 21 44. Apponere. 2. Aptitudo. Architector. Artificiale. 2. 3. 4. 6.

76 Materia sub distinctis formis, est simpliciter plures, sed est vna secundum quid. Veri. q. 1. 5. 14^m./. Opusc. 9. q. 103.

77 Materia est causa formæ, quasi sustentans eam, & econuerso, quasi faciens materiam esse actu 4. d. 17. q. 1. ar. 4. q. 1. c./. Veri. q. 9. 3. 6^m./. q. 28. 7. c. *Bonitas. 86. Causa. 8. 37. Cohors 1. Compositio. 1. 2. Contingens. 2. Corpus. 8. 25. 29.

78 Materia non potest esse sine forma. Spiritu. 1. c./. 6^m./. 5. 10^m ./. Ente. 5. prin^o. c. A. Materia. 3. 4. * Corruptio. 1. 3. 7. 11. Creatio. 41.

79 Materia est propter formam. 1^a. q. 47. 1. 2. c./. q. 65. 2. c./. q. 70 3. c./. q. 76. 5. c. prin^o./. q. 77. 6. c./. q. 84. 4. c./. q. 85. 3. 4^m./. q. 89. 1. c./. q. 91. 3. c./. q. 96. 5. c./. q. 105. 5. c./. 12 ℈. q. 2. 5. c./. Ma. q. 5. 5. c./. q. 16. 1. c. fi./. 2. c./. Anima. 8. c. prin^o./. 16^m./. 10. 1^m./. 2^m. *Defectus. 4. Dæmon. 56. 109.

80 Forma finitur per materiam, inquantum communitas eius contrahitur per materiam, ad hoc indiuiduum, & econuerso, inquantum potentialitas eius determinatur ad vnā speciem. 1^a. q. 7. 1. c./. q. 44. 2. c. fi./. 1. d. 43. q. 1. 1. c./. Quol. 3. 3. c. *Deus. 380. 390. 391. 393. 394. 441. Differentia. 4. 9. 10. 12. 13 16. 17. 22. Differre. 2. 8. Diffinitio. 2. &c. 25.

81 Materia multiplicatur, per aduentum formæ. 1^a. q. 29. 2. 5^m. ./. Opūſ. 72. q. 19. * Dimensio. 12. 13. 14.

Du^m.639.82 Immo ostensum est frequēter, formas multiplicari per materiam. 1^a. q. 3. 3. c./. q. 54. 4. 2^m./. 3^a. q. 3. 3. c./. Meta. 7. le. 10. fi. c./. lec. 14. Respondeo Dubio. 639°. Et sicut Dubio. 731°.

83 Hoc primum dictum verum est, de multiplicatione specierū quarum principia sunt formæ, secundum vero de ea quæ ē multiplicatio indiuiduorum in eadē specie. Opusc. 72. q. 11.

84 Forma ordinatur ad materiam, & econuerso. 4. d. 17. q. 1. ar. 4. q. 1. c./. Veri. q. 9. 3. 6^m./. q. 28. 7. c.

Du^m.640.85 Immo forma est finis, propter quē materia sic vel sic disponitur. Spiritu. 1. 2^m./. Opusc. 3. c^o. 18. Respon^o. Dubio. 640°.

86 Formam vniri materiæ, est impossibile, quin sit corpus.

For

Opusc. 42. c^o. 6.

87 Forma finitur & limitatur dupliciter, scilicet per materiam ad indiuiduum, & per differentiam ad speciem. Spiritu. 1. 2^m./. Opusc. 3. c^o. 18. Individuum. 20. 21.

88 Materia recipit formam, vt secundum ipsam, constituatur in esse alicuius speciei, non autem intellectus, sed secundū rationem formæ. 1^a. q. 50. 2. 2^m.

89 Omne illud per quod materia effi citur propria huius formæ, se tenet ex parte materiæ, vt dispositiones, & remotiones impedimentorum. 1^a. q. 86. 2. 1^m./. q. 87. 1. c./. 12 ℈. q. 2. 5. c./. 22 ℈. q. 27. 3. c. prin^o./. 4. d. 17. q. 1. ar. 4. q. 1. c./. Veri. q. 28. 7. 8. c./. Anima. 2. lec. 24. prin^o. a. * Dispositio. F. Effectus. 7. 10 15. 21. Elementum. F. Esse. F. Essentia. 11. 12. Finis. 11. 12. 31. &c. 76. 107.

90 Immo dispositio reducitur ad formam, ad quam disponit. 3. d. 13. q. 3. 1. c./. 4. d. 2. q. 2. ar. 1. q. 1. 2^m./. Phy. 3. prin^o. Respondeo, sicut Dubio. 524°. *Fortitudo. 33. Generatio. E. Genus. 1. 2. 30, Gratia. 105, Habilitas. 0. Du^m.641^m.

91 Forma est magis substantia, & ens, & prior quàm materia, & compositum. Meta. 7, lec. 2. prin^o. c. Idea. 26. 40. 41.

92 Informitas materiæ dupler, scilicet carentia omnis formæ, & carentia triplicis pulchritudinis, scilicet lucis, visibilitatis & plantarum. Prima præcessit formationem natura tantum, secundum Augustinum, secunda vero etiam duratione, secundum alios. 1^a. q. 66. 1. o./. 4. c./. q. 67. 4. c./. 4^m./. q. 69. 1. 2. c./. q 74. 2. c./ Po^a. q. 4. 1. o./. 2. c.

93 Materia cognoscitur tantum dupliciter, scilicet per analogiam ad formam, & vt perfecta est per eam. 1^a. q. 15. 3. 3^m./. 2. d. 12. 4. c. prin^o./. d. 17. q. 1. 1. 4^m./. Ma. q. 6. 18^m./. Trin. 14. c./ Meta. 8, lec. 1. me^o. f. * Imperfectio. 3.

94 Consideratio physici versatur circa materiam, sed considerratio logici, versatur circa speciem & formam. Cæ. lec. 6.

95 Forma est magis de considerātione physici quàm materia, quia de materia non considerat, nisi in ordine ad formam. Trin. 18. 2^m. * Incorruptibile. In diuiduum. 13. 14 15. 23. 25 28. Infinitum. 17. 19. 20. 29. 30. Intellectualis, 4. 7. Intelligibile. 4.

96 Materia quæ est pura potentia, cum non possit esse sine forma, non potest esse in potentia ad non esse, nisi quatenus existens sub vna forma, est in potentia ad aliam formam. Potentia. q. 5. 3. c. * Materia. 4. 10. 14. 16. 17. 23. &c. 29. 31. 33 42. 50. Meritum. 85. Naturale. 1. 2. 10. Necessitas. 6. 8. Nutrire. 1. Obiectum. 1. &c. Pars. 1. 12. Participare. 5. Passio. 4. Perfe. 5. Possibilitas. 0. Po^a. 7. 20. 21. 22. 37. Prædicati. 20. 35. 36. Priuatio. 4. 7. 9. 12. 15. Proportio. 1. Quantitas. 4 25. Quo ē. 3. Recipere. 7. Resolutio. Resurrectio. 23. Semen. 6. Species 2. Subsistentia. 2. Substātia. 5. 24. 30. 35. Superius. 0. Susurratio. 1. Virtus. 106.

97 Præparatio materię ad formam necessario, includit proportionem materiæ ad agens, & ad formam. 4. d. 17. q. 1. art. 2. q. 2. c. * Agens. F. Agere. 9. Angelus. 73. 92. Apostoli. 24. 25. Applicatio. 1. Architector. Bonitas. 104. 147. Charitas. 15. Agens.

98 Materia inquantum est nuda, se habet indifferenter ad omnes formas, sed determinatur per agens. 1^a. q. 66. 2. c./. ℈. 3. c^o. 23. 8^m./. Spiritu. 3. 20^m. * Causa. 49. 81. Cōtritio. 16. De^o. 331. Fatum. 5. Inclinatio. 1. 4.

99 Nihil est sua materia, nec suum efficiens, sed aliquid est sua forma, vt in simplicibus. 1^a. q. 39. 2. 5^m. * Ingratitudo. 11.

100 Forma vt est in materia est prior ea via naturæ, & posterior via generationis, sed vt est in agente, est omni modo prior. 12 ℈. q. 20. 1. 3^m./. q. 62. 4. c./. 3. d. 2. q. 2. ar. 3. q. 3. 2^m./. Veri. q. 9. 3. 6^m./. Ma. q. 4. 4. c. * Instrumentum. 8. 9. 11. 16.

101 Effectus non est perfectio potentiæ actiuæ, sicut forma potentię passiuę. Po^a. q. 3. 4. 5^m. fi. * Lex, 169. Lux. 19.

102 Formæ omnium rerum, sunt in potentia actiua primi motoris. 1. d. 36. q. 2. 1. c./. Po^a. q. 7. 1. 8^m. * Operatio. 3. 4. 6. &c. *Deus. 380. 390. 391. 393. 394. 441. Differentia. 4. 9. 10. 12. 13 16. 17. 22. Differre. 2. 8. Diffinitio. 2. &c. 25.

103 Forma non latitat, cōtra Anaxagoram, nec est tota liter ab ideis, contra Platonem, nec ab intelligentia, contra Auicennam, sed educitur de potentia materiæ ab agente naturali, secundum Aristotelem. 1^a. q. 45. 8. c./. q. 65. 4. c./. q. 91. 2. c./. q. 110. 2. c./. 12 ℈. q 63. 1. c./. 2. d. 1. q. 1. 4^m./. d. 18. q. 2. 3. c./. 3. d. 33. q. 1. ar. 2. q. 1. 2. c./. ℈. 3. c^o. 69./. Veri. q. 11. 1. c./. Po^a. q. 3. 8. 11. c./. Spiritu. 2. 8^m./. Virt. q. 1. 8. 11. c./. Opusc. 34./. Meta. 7. lec. 7. fi. c. k./. Lec. 8. prin^o. b. C./. lec. 9. med^o. c. * Potentia. 21. Semen. 6. Vti. 11.

Du^m.642^m. Oppositum videtur dicere. 1^a. q. 65. 4. c./. 1^m./. d. 36. q. 2. 1. c./. ℈. 3. c^o. 24./. Po^a. q. 3. 8. 18^m. Respon^o. Dubio. 642°.

104 Forma quo ad esse in potentia, concreatur materiæ a Deo, Sed quo ad esse in actu, educitur de potentia materiæ ab agente naturali. Po^a. q. 3. 4. 7^m./. q. 5. 1. c./. 5^m.

105 Nulla creatura potest producere formam, nisi educendo. Fieri.

cam,

Fo

eam, de potentia materiæ. 1.d,14.q.3.e./.4.d.5.q.1.ar.3.q. 3.3^{m}./.Po^{a}.q.5.1.c./.5^{m}. Agens. 51. * Actus. 2,4.18.53. Adam 87.

Du^{m}.643.106 Oppositum videtur dicere.2.d.1.q.1.3.o./.4.d.5.q.1.ar.3.q. 3.5^{m}. Respondeo sicut Dubio.410.

107 Inchoatio formarum, improbatur. 3^{a}.q.32.4.c./.3^{m}./.2.d. 18.q.1.2.c./.3.d.3.q.2.1.c./.6^{m}./. Meta.7.lect.8.prin^{o}.b.D./. Phy.lect.13.me^{o}.b.fi./.Li^{o}.2.lect.1.prin^{o}.a.E. *Agere 9. Angelus 17.92.

Du^{m}.644.108 Immo in ipsa potentia est quodammodo actus, idest forma. 12ℇ.q.27. 3.c./.2.dist.18. q.2. c.fin. Respondeo sicut Dubio 644.

109 Quamlibet formam, sequitur aliqua inclinatio, quæ est appetitus rei habentis illam formam. 1^{a}. quæst. 80.1.c. Inclinatio 1.

Du^{m}.645.110 Oppositum videtur dicere. Phy.lec.13.me^{o}.b.fi./.Li^{o}.2.lec. 1.prin^{o}.a.E. Respondeo sicut Dubio 221.

111 Formæ subsistentes, non habent causam aliam formalem sui esse & suæ vnitatis, nec causam agentem per transmutationem materiæ de potentia ad actum, sed producentem totam substantiam. 1^{a}.q.61.1.2^{m}.

Du^{m}.646.112 Oppositum videtur dicere a simili. 12ℇ.q.55.4.1^{m}./.Vir.q.1. 2.1^{m}./.7^{m}. Respondeo sicut Dubio 1171.

113 Formæ quæ fiunt immediate a Deo, introducuntur in materia præparata, necessitate suppositionis, aliæ vero necessitate absoluta. 4.d 17.q.1.ar.2.q.3.c. *Animal 6. Appetitus 4.49.52. Architector. Ars 36.&c.41. Causa 84.85.104. Datio 7. Delectatio 50.112. Dæmon 102.109. Diffinitio 8. Esse 14. 15.31.48.49. Forma 46.103.

114 Omnes formæ & motus, in his inferioribus, fluunt a formis, quæ sunt in intellectu alicuius intelligentiæ. 1^{a}. q. 65.4.c./.1^{u}./.1.d.36.q.2.1.c./.5.3.cap^{o}.24./.Pot^{a}.q.3.8.18^{m}. *Fluxus 1.

115 Materia non fuit creata sub vna forma, sed sub diuersis. 1^{a}. q.66.1.c./.2.d.12.2.4.o./.Po^{a}.q.4.1.13^{m}.

116 Vna forma non fit alia, per continuam generationē. 1^{a}.q. 118.2.2^{m}. *Incipere 4. Innascibilitas 2.

117 Formarum quædam fiunt ab agente corporali, secundum perfectam rationem, & perfectum esse formæ eius, quædam primo tantum modo, quædam neutro modo. Primæ manent, cessante actione agentis, vsque ad corruptionem, secundæ parum, tertiæ nihil. 1^{a}.q.67.3.1^{m}./.Po^{a}.q.5.1.6^{m}. *Instās 29.30. Iustificatio 18.21.22.

118 Nulla forma corrumpitur, nisi per actionem contrarij, vel per corruptionem subiecti, vel per defectū causæ. 12ℇ.q.53. 1.c./.1.d.17.q.2.1.c./.5.2.c^{o}.78.10^{m}. Accidens 63. * Lux 21. Materia 12.&c.29.30.31.

119 Forma dicitur corrumpi per se, per suum contrarium, sed per accidens, per corruptionem sui subiecti. 12ℇ.q.53.1.c.

120 Introductio vnius formæ, est expulsio alterius, & econuerso. 1^{a}.q.44.4.2^{m}./.4.d.17.q.1.art.5.q.2.c./. Verit.q.28.1.7.o. *Mstio 5.6. Motus 89. Mutabile 1.4. Mutatio 2.4.10. Nasci tas 1.4.5. Nutrire 1.

121 Ad introductionem formæ, requiruntur duo, scilicet æqualitas operationis ad formam, & dispositio recipientis. 1.d. 17.q.2.3.4^{m}. *Operatio 8.14. Privatio 15. Prudentia 5.

122 Introductio formæ posterioris, est prior expulsione formæ prioris, secundum rationem formæ, finis, & efficientis, sed est posterior, secundum rationem materiæ. 4.d.1.q.2.art.4. q.3.c./.d.17.q.1.ar.4.o./.Ver.q.28.7.c.

123 Forma substantialis non incipit esse in materia, nisi in vltimo instanti alterationis. Quol.1.6.c./. Quol.7.9.c./. Meta. 12.lec.3.me^{o}.f.

Du^{m}.647.124 Immo non datur vltimum instans, in quo prior forma subiecto inest. 12ℇ.q.113.7.5^{m}./. Ver.q.27.2.10^{m}. Respondeo sicut Dubio 744.

Intensio. 125 Intēsio formæ & perfectionis, est per accessum ad primum, sed intensio defectus & priuationis, est per recessum a primo. 1^{a}.q.49.3.3^{m}./.12ℇ.q.22.2.1^{m}./. Po^{a}.q.3.6.15^{m}./.Ma.q.1. 1.13^{m}./.q.2.9.7^{m}. Magis 4. *Actus 10.18.

126 Intensio & remissio formarum, numquam causat diuersitatem speciei, sed quandoque consequitur eā. 12ℇ.q.72.8.1^{m}./ 2.d.32.q.1.1.4^{m}./.3.d.9.q.2.1.4^{m}. *Augmentum 14.&c. Cōtrarium 20. Defectus 4.5 Instans 23.

Du^{m}.648.127 Oppositum videtur dicere. 1^{a}.q.50.4.2^{m}./.12ℇ.q.18.11.1^{m}./. q.60.5.3^{m}./.q.72.8.1^{m}. Respondeo Dubio 648.

128 Magis & minus ex formis diuersorum graduum, diuersificant speciem, non autem intensionem graduum eiusdem formæ. 1^{a}.q.50.4.2^{m}./.12ℇ.q.18.11.1^{m}./.q.60.5.3^{m}./.q. 72.8.1^{m}./.1.d.35.4.3^{m}./.2.d.32.q.1.1.4^{m}./.Ma.q.2.6.16^{m}./.q. 7.1.15^{m}./.Spū.8.8^{m}./.Anima.7.16^{m}./.Ente 6.fi.1.

Fo

129 Perfectio formæ duplex.s.secundam speciem, & secundum subiectum. Secundum primā forma dicitur magna, secundum secundam vero, dicitur magis. 12ℇ.q.52.1.c prin^{o}./.q. 66.1.c./.4.d.40.2.5^{m}./. Vir.q.5.3.c. Intensio.o. Magis.o.

130 Quantitas formæ duplex.s.per accidens, secundum subiectum, & per se tripliciter.s.ab agente, a dispositione subiecti, & ab obiecto, in quantū est habitus. Ma.q.7.2.c. Augmentum 8. *Prædicari 20.

131 Immo ex parte dispositionis reducitur ad formam. 4.d.17. q.8.ar.4.q.1.c. Respondeo sicut Dubio 524. Du^{m}.6[illegible]

132 Formarum quædam suscipiūt magis & minus, per mistionem sui contrarij, quædam per diltātiam a causa, quædam nullo modo. Primæ introducuntur successiue, secundæ vero & tertiæ, introducuntur subito. 4.d.17.q.1.artic.5.q.3.c. Augumentum 17.

133 Forma dupliciter recipit magis & minus. Sin concreto tantum, si sit simplex & vna, vt lux, vel in concreto & abstracto, si importet in ratione sua proportionem multorum ordinatorum ad vnum, vt mot^{o}, sanitas, & pulchritudo. 12ℇ. q.52.1.c./.q.53.2.3^{m}./. Virt.q.5.3.c./. Ethi.10. lect.3.prin^{o}. Quantitas 16.19. Subtilitas 2.

134 Nulla forma substantialis, suscipit magis uel minus. 1^{a}.q. 76.4.4^{tu}./.q.93.3.3^{m}./.q.118.2.2^{m}./.12ℇ.q.52.1.c./.3^{a}.q.75.7. c./.Po^{a}.q.3.9.9^{m}./.12.c.fi./. Ma.q.7.2.4^{m}./.7^{m}./. Virt.q.1.11. c./.q.5.3.c./. Trin.15.6^{m}./. Aia.9.10^{m}./. Quol.1.63^{m}./. Opuſ. 3.c^{o}.92.fi./. Opuſc.33./. Meta.11.lect.12.prin^{o}.b.

135 Forma exemplaris duplex.s. ad cuius similitudinē aliquid fit, & ad cuius similitudinem & participationē, alia habent esse, quæ nō semper est eiusdē speciei cum exēplato. 3.d.27. q.2.ar.4.q.3.1^{m}. Addere 9. Exemplar

136 Forma rei per se existens, ad duo potest esse. s. vt exēplar, & vt principium cognitionis. 1^{a}.q.15.1.c. *Adoptio 17. Agēs 68.&c. Agere 9. Angelus 151.262.268.351.352. Anima 3.4. 5.176.209. Ars 6.7.

137 Forma exemplaris coincidit in idem numero cū efficiente & fine, vt Deus, non autem forma inhærens. 3.d.27 q.2.ar. 4.q.3.4^{m}./.4.d.1.q.1.ar.4.q.4.3^{m}./. Verit.q.21.4.c. Deus 44. *Artificiale 2.3.4. Assimilatio 6.

138 Forma exemplaris in mente Dei, est respectu formæ principaliter, & respectu materiæ secundario. Sed in mente artificis creati, est respectu formæ tantum. Quol.7.2.c. *Caritas 12.&c. Causa 24.2.5.36.&c.40. &c.85.90. Certitudo 9. 24. Cognitio 15.62. 64. Defectus 5. Deitas 2. Dæmon 56. 100.&c.109.110. De^{o} 44.&c.147.154.156.214.325.&c. 390 &c.432. Diffinitio 2. Distinctio 16. Effectus 5.&c. Epieiceia 7. Exemplar.o. Phātasia 6. Fides 5.7.82.83.121.152.&c. Finis 33.76. Imitatio. Ingratitudo 11. Iudicium 80. Lex 169. Materia 22.&c.

139 Verbum Dei est forma exemplaris, non autem forma quæ est pars compositi. 1^{a}.q.3.8.2^{m}. * Nonens 2. Præstigium 2. Principium 11. Pronomen 5. Prophetia 54. 56. Relatio 89. 98. Sigillum 1. Similitudo 3.6.9.13.15.27.30.31. Superius 1, Verbum. 1.&c. Vestigium 6.9.

140 Forma substantialis, est perfectio totius, & cuiuslibet partis eius, non autē quælibet forma accidentalis 1^{a}.q.76.8.c. Substan

141 Quælibet forma substantialis, est tota in toto, & tota in qualibet parte, non autem formæ accidentales, consequētes, quantitatem, sed pars in parte. 4.d.10.ar.3.q.3.c. Anima 16. *Accidens 16.23.65.76. Accidentaliter 6. Actio 13 36.97.98. Aer 4. Agens 78. Alteratio 5.6.7.11.12. Angelus 26.27.73.92.449. Anima. o. Animal 2. 6. Annihilatio 4. Ats 36.&c.41.

142 Ad formam substantialem requiruntur duo, scilicet esse principium formale substantialiter ei cuius est, & conuenientia cum materia in esse. 5.2.c^{o}.67. princ^{o}. * Artificiale 2.3.4. Calor 6.7.8. Causa 90. Cælum 2.4.16.66.77.84.99. 105.120.121.

143 Forma substantialis, vnitur immediate materiæ. 1^{a}.q.76.6. 7.c./.3.d.2.q.2.ar.2.q.1.c./.5.2.c^{o}.70./. Ver.q.13.4.4^{m}./. Aia. 9.c./.16.c.fi./. Meta.8.fi. Anima.2.lec.1.m^{o}.d. *Complexio Compositio.1.2. Conseruatio.4.5.9. Corpus.4.8.23.

144 Forma substantialis, simul recipitur, & recepta est. 2.d.1.q. 1.2.3^{m}. * Creatio.41. Differentia.12.22. Differre.2.8.

145 Formæ accidentales sunt notiores nobis, quàm substantiales, quia sunt propinquiores sensui. Anima.2.lec.12. princ^{o}. *Dimensio.12.&c.

146 Non est possibile plures formas substantiales simul esse in eodē corpore. 1^{a}.q.76.3.c./.4.o./.2.d.12.4.c./.d.18.q.1.2.c./. 4.d.44.q.1.art.1.q.1.4^{m}./.5.2.c^{o}.57./. Lib.4.c^{o}.80./. Verit.q. 15.2.12^{m}./.Po^{a}.q.3.9.9^{m}./.q.8.4.2^{m}./.Spū.1.9^{m}./.3.c./.10^{m}./. Anima.9.11.c./.18.5^{m}./. Quol.1.6.c./. Quol.9.11.c./. Quol. 11.5.c./.

Fo

11.5.c./.Quol.12.10.o./.Opuſ.3.c^{o}.90./.Opuſc.29./.Opuſc. 33.princ^{o}./.Opuſ.42.c^{o}.15./.16./.17./. Meta.2.lec.4. me^{o}.c. /.Lib.7.lec.12.fi./.Anima.2.le.1.me^{o}.d.H./.Le.2.prin^{o}.Ani ma.43. *Domus.2. Effectus.21. Esse.53.64. Essentia.11.12. Eucharistia.95.97.98.99.

Du^{m}.650.147 Oppositum uidetur dicere. Meta.5.lec.17. Respondeo Dubio.650°. *Finis.31.33. Grauc.1.2.3.4. Humanitas.2.

148 Ea quorum forma est ordo, vel compositio, nō sunt res naturales, quia vnitas naturæ non fit ex sola vnione ordinis vel compositionis.5.4.c^{o}.35. *Idea.1.&c.40.&c.In.27. Individuum.28. Instās.23.30. Intellectus.8. Lux 2.21. Membrū. 8. Menstruus.2.6. Natura.20.21. Naturale.2.10. Necessitas. 2.8. Ordo.10.12.22. Pa ris.1. Pars.11.12.13.40.

149 Forma mistionis, non est substantialis, sed est accidens. s. qualitas. 1^{a}.q.76.4.4^{m}./.4.d.44.q.1.ar.1.q.1.4^{m}./. Quol.10.3. 2^{m}. Oppositum videtur dicere. 5.4.c^{o}.8.1.2^{m}. Respondeo Dubio.650°. *Passio.45. Perfectio.5.18.28. Persona.42. Potentia.7.14.&c.20.&c.36.37. Du^{m}.650.

150 Forma mistionis sumitur dupliciter. s. pro forma misti qua locatur in genere, & pro qualitate resultante ex qualitatib^{9} simplicibus. Primo modo est forma substantialis, sed secundo modo est forma accidētalis. Con.4.c^{o}.81.2^{m}./. Quol.10. 3.2^{m}. *Priuatio.15. Processio.27. Propositio.13.18. Quantitas.13.25.27. Sensus.13 15.31. Spirituale 3.11. Viuere. 2.3. Viuificare.1. Vniuersale.21. Christus.20.

Corporaler 151 Nulla forma recipitur in materia, nisi corporalis. 1.d.8.q.5. 2.c.prin^{o}./.2.d 3.q.1.4.c./. Anima.9.c./. Opuſ.42.c^{o}.6.prin^{o}

152 Corporeitas est prima forma materię, a quā numquam denudatur. 1.d.8.q.5.2.c./.2.d.3.q.1.1.c.

153 Impossibile est formā vniri materiæ, quin fiat corpus. Opu. 42.c^{o}.6./.15. *Corpus.13. Domus.2. Homo.28.

154 Nulla forma rei corporalis, præter animam rationalem, est perpetua 1^{a}.q.85.6.c. * Iudicium.80. Sensus.13.15.31.

155 Eadem forma est, qua ignis est ignis, corpus, & substantia. 3^{a}.q.75.6.2^{m}./.2.d.12.4.c./ d.18.q.1.2.c./. Con.4.c^{o}.80.2^{m}./. Spiritu.1.9^{m}./. Anima.9.11.c./. Quol.11.5.c./. Opuſ.42.c^{o}. 15.fi./. Anima.2.lec.1.med^{o}.d. * Subsistentia.2. Visus.1.

156 Forma substantialis ignis, est principium omnium accidētium propriorum eius. Quol.6.2.c.

157 Forma accidentalis, non habet potentiam actiuam, sed est potentia compositi, vt calor ignis. 1^{a}.q.77.1.3^{m}.

Du^{m}.651.158 Oppositum uidetur dicere a simili. Anima.2.lec.2. princ^{o}. Respondeo Dubio.651°.

Intellectuar 159 .Omnis forma separata a materia, est intellectualis. 1^{a}.q.66. 2.c fi./.q.110.1.c./.3^{a}.q.75.6.c./.1.d.35.1.c./.4.d.1.q.1. ar.3. q.3.2^{m}./. Con.1.c^{o}.44.4^{m}./. Lib.2.c^{o}.76.1^{m}./.89.4^{m}./.96.1^{m}./ Lib.3.c^{o}.23.2^{m}./.Li.4.c^{o}.90.4^{m}./.Po^{a}.q.6.6.c./. Spiritu.1.c./. 12^{m}./.Quol.3.20.c./.Quol.7.10.c./ Opuſ.3.c^{o}.75. * Angelus.151.169.&c.262.&c.301.306.&c.

160 Nulla forma subsistit, præter animam rationalem. Po^{a}.q.3. 9 c./.Spū.2.8^{m}. *Aīa.33.43.&c.171.&c. Appetitus.44.&c.

161 Substantię intellectuales, sunt formæ subsistētes. Con.2.c^{o}. 50./.89.4^{m}. *Ars.6.7. Artifex.2. Assimilatio.2.

162 Et econuerso. Con.2.c^{o}.89.4^{m}. * Cognitio. 12.15.61.62. 64. Corpus.4. Deus.400.401.402.403.

163 Omnes formæ intelligibiles, sunt vnius generis. 1^{a}. q.85.4. c./.3.1.c^{o}.55./. Ver.q.8.14.c./.Quol.7.2.c.fi.

164 Formæ, idest species intellectus nostri, non effluunt a formis immaterialibus, sed a rebus sensoilibus. 1^{a}.q.84.4.6.o. *Phātasia.2. Principium.11.26. Prophetia.56. Sensus.15.

165 Illud quo res intelligitur est duplex. s. primum, idest forma, quæ est principium intelligendi, & secundum, idest forma, quæ est terminus ipsius actus intelligendi. Veri. q.3.2.c. * Similitudo.3.5.6.7.9.11.12.15.19.27.30.31. Vniuersale. 1. Volumas.5.80.

166 Omnis forma habet respectum ad formatum secundū eā, & est causa eius vel inhærens, vt intrinseca, vel exemplaris, vt extrinseca: non autem vt forma, habens respectum ad obiectū, sed vt rō vel similitudo, & econuerso. Ver.q.3.3.c.fi.

167 Formæ in mente humana, sunt principaliter formarū, sed in mente diuina & angelica, sunt communiter & immediate materiæ & formæ. Veri. q.2.5.1^{m}./.6.c./.q.3.8.c./.q.8.11. c./.q.10.4.5.c./.q.19.2.c.

168 Forma intellectus, habet duplicem respectum. s. ad obiectū cuius est, & ad subiectum in quo est. Ex primo non dicitur aliqualis, sed alicuius, ex secundo autem dicitur aliqualis, quia materialium non est materialis, nec sensibilium sensibilis. Veri.q.3.2.5^{m}./.3.c.fi./.q.10.4.c.

169 Forma intellectus, respectu eius est indiuidua, sed respectu eius cuius est similitudo, est vniuersalis. 1^{a}.q.76.2.3^{m}./.2.d. 3.q.1.2.3^{m}./.4.c./.d.17.q.2.1.3.^{m}./.4.d.50.q.2.1.5^{m}./. Anima.

Fo

2.5^{m}./. Ente. 4.fi.h.

170 Intellectus recipit formam, vt formam simpliciter, non in diuiduando eam, quia in eo habet esse vniuersale, sed materia recipit formam indiuidualiter tantum. 1^{a}.q.75.5.1^{m}./.2 d 3.q.1.1.c./.3^{m}.

171 Intellectus cuius forma est a re, perficitur a re, & a similitudine. Si autem non habet a re perficiturr a similitudine. Si vero non differt a similitudine, a nullo perficitur. 1^{a}.q.14.2 2^{m}./.3^{m}./.5.2^{m}./.3^{m}./. Veri.q.2.1.3^{m}.

172 Forma intellectus, est directe similitudo essentię rei. Forma autem sensus & imaginationis, est similitudo accidentium eius. Con.4.c^{o}.11./. Veri.q.8.7.fi.

173 Formę rerum sensibilium, habent nobilius esse in intellectu, quàm in sensibilibus. Cou.3.c^{o}.49.4^{m}.

174 Intellectus quo ad actum essendi, est forma animæ, sed quo ad actum intelligendi, est econuerso. Veri.q.10.8.13^{m}.

175 Intellectus quo ad actum primum est forma materialis, sed est immaterialis, quo ad actum secundum. 2.d.17.q.2.1.1^{m}.

176 Forma iudicii. Iudicium quo ad formam iudicii, pertinet ad iustitiam distributiuam tantum. 22ℇ.q.63.4.1^{m}. *Indulgentia 22.27. Iudicium.23.&c.

177 Formæ sacramentales, traditę sunt apostolis a Christo. 3^{a}. q.72.4.1^{m}./.4.d.7.q.1.ar.3.q.1.2^{m}. * Absoluere.21.22.29.30 34.35. Apostoli.24. Character.39. Chrisma.2. Matrimoniū. 15.&c. Nuptiæ.2. Ordo 63. Virginitas.3.2. Sacramentales

¶ Formale in vnoquoque, est excellentius in eo. 4. d.46.q.2.ar. 2.q.3.c. * Ablatiuus.1. Accidens. 60. 61. Actio.14. 61. 71. Actus.7.35.45.58.83.154.176. Aer.6. Agens.73.77.92. Agere.27.29. Amor.13.20.43. Angelus.82.148.211.330. Anima. 90.301. Animal.2. Assimilatio.15. Assumere 34. Astrologia.2 3. Auersio.7. Beatitudo.105. Beatus.3.46. Bonitas.20. 149. 168. Calor.7.8.13. Charitas.18.32. Causa.8 84.85.93.98. Cæ lum.28.39. Cognitio.32. Color.3.&c. Constructio. Continuum.1. Contrarium.26. Corpus.16. De.1.45. Delectatio. 6.27.76.112. Determinatio. 4. Deus. 18. 87. 338. 432. 435. Differentia.10.13. Diffinitio.10.16.17.18. Dispositio.46. Distinctio.16.9.14.19. Dominū 6. Elementū.16. Ens.6. Æqualitas.13.14. Esse.1.39.40.41.58.99. Eucharistia.4.95. Ex.6. Fides.17.31.32.37.58.123.155. Finis.39.61. Forma. 111.142. Genus.1. Gratia.6.69.120.134. Grauor. Indiuiduum.15.36 Infinitū.14.20.29.30. Iniustitia.7.8.10. Inobedientia.3. Instans.29. Intellectualis.1. Intellectus.58.105.132.147.214. Intentio.16. Ira.14.15. Iudicium.91. Iustitia.28.32.66.72. Iustificatio.6.41. Liberum.3. Locus.3. Logica.10. Luciditas. 2. Lux.20. Malum.28. Materia.16.17. Matrimonium.5.29. Mendacium.19 10. Meritum.21.25. Metaphysica.30. Mōdificari. Natura.14. Nocere 1. Nomen.29.78. Nuge. Obiectū 1.&c 9. Omissio. 7. 12. Operatio. 32. Pars.28. Participare. 7.8. Passio.26. Pater.11.&c. Peccatum.19.49.64.259.288. Penitētia.111.112.126. Per.1.4. Persona.42.&c. Prædestinatio. 44.48. Prædicari.35.36. Prophetia.31.66. Prudentia.7.50.69 Pulchritudo.3. Quantitas.2. Ratio.29. Recipere.3. Relatio 86. Sacrilegium.6. Sapientia.1.52. Satisfactio.1. Scandalum 8. Scientia.31.27.38.45 96.107. 139. Solus.8 Spiritus.21. Tempus.7.8. Transgressio.1. Veritas.45. Virginitas.6.9.32. Virtus.29.102.103.105.209.210.233. Vita.23. viuificare.1 vniuersale.8. Christus.60. Quid.

¶ Formatio corporis humani, & aliorum, est a Deo principaliter, secundario autē est ab anima, mediante semine Con. 2.c^{o}.87.7^{m}./.10^{m}. *Admi.92. Agens.45. Angelus.178. 559. 570. Anima.209. Baptismus.58. Conceptio. 5. 32. Costa.3. &c. Dæmon.110. Deus.190. Dicere.4.5.7. Diffinitio.8. Phantasma.2.8. Fides.109. Forma.4.92.111.112. Habit^{o}.41. Imaginatio.8. Informatio, Intellectus.273. Loqui.6. Menstruus 2.&c Peccatum.293. Propositio.13. Puer 1. semen.16. Spirituale.3. Spūs.18. Timor.36. vino.24. vxor.2.3.9. vsura.297. Corporis.

¶ Formatiua virtus, est potentia actiua non autem passiua. Ideo assimilatur arti. 2.d.18.q.2.3.c. * Assimilatio.15. Formatio. Formatum. Imaginatio.9. Semen.6.17.&c. Quid.

¶ Formatum, Aborsus.1. Agens.45. Baptismus.58. Certitudo 24. Conceptio.32. Confessio.6.15. Corpus.4.57. Costa.3. Definitio.32. Femininū.3. Fides 5.16.45.95.102.106.109.152. 153 154.157. Forma.166. Formatio. Imaginat o.8. Missio.43 Puer.1. Sensus.31. Symbolum.4. Christus .198.

¶ Formica reponit grana, imminente pluuia. 22ℇ.q.172.1.art. 3./.2.d.7.q.2.2.6^{m}./.3.d.26.q.1.1.4^{m}. *Apis.o. Corpus.63. Solicitudo.

¶ Formido, Dubitatio.1. Opinio.o.

¶ Formosus. Christus.205.

¶ Fornax ignis, non lædebat tres pueros, quia Deus suspendebat actionem ignis.4.d.47.q 3.ar.3.q.2.c./.2^{m}./. veri.q. 26. 10.12^{m}./.Po^{a}.q.8.1.c.fi./.20^{m}. *Agilitas.4. Miraculum.

¶ FORNI-

Quid. 1 ¶FORNICATIO dicitur a fornice, idest ab arcu triũphali, vbi fiebat fornicatio. Et est proprie soluti cum soluta. 4.d. 41.ar.4 q.1.c./Ma.q.15.3.c./Ro.lec.8.meo.G. *Absoluere 9. Accusatio.24. Affinitas.4. Cognatio.8.

2 Fornicatio prohibetur specialiter simul cum cerimoniis ab Apostolis, quia gentiles non reputabant eam esse peccatũ. 12ę.q.103.4.3m./22ę.q.154.2.1m./.4.d.1.q.2.ar.5.q.4.c./.d.33.q.1.ar.3.q.1.1m. Ma.q.15.1.1m./1ę.Cor.5.princo.

3 Omne peccatum dicitur fornicatio large. 22ę.q.151.2.c./.3m./.4.d 39.6.2m. *Conscientia.17.18. Correctio.19. Datio.18. Debitum.20. Fides.100. Hæresis.152.153. Missa.8. Osee.

4 Fornicatio est maius peccatum his, quæ sunt contra bona exteriora, & minus his quæ sunt contra Deum, uel contra personam proximi. 22ę.q.154.3.o./Ma.q.1.1.13m./.q.2.10.c./.q.15.2.6m.

5 Fornicatio simplex, est simpliciter grauior in viro, quàm in femina, de adulterio autem est econuerso.4.d.35.4.5m./.6m. *Scriptura.10. Sponsa.6. Sponsalia.10. Thamar.

Coniugiũ. 6 Fornicatio potest probari per testes absconditos, vel per signa violentę suspicionis.4.d.35.3.4m.

7 Coniuges non possunt se licentiare ad fornicãdum.4.d.33.q.1.ar.3.q.1.5m.

8 Vir non potest excipere contra vxorem de fornicatione, si dedit ei occasionem fornicandi. 4.d.39.L./.1ę.Cor.7.lec.2.princo.I.

9 Viro licet dimittere coniugem fornicantem, nisi in septuplici casu, scilicet si fornicatus est, vel eam prostituit, uel propter longam absentiam nupserit, vel ab alio in specie viri cognita, vel vi oppressa, vel reconciliata, vel repudiata sit.4.d.35.1.o./.1ę.Cor.7.lec.2.princo.I.

10 Vir occulte fornicans, non potest petere diuortium, sed tenetur reconciliari vxori petenti.4.d.35.6.5m.

11 Vir potest dimittere vxorem fornicatam, quo ad thorum, sine iudicio ecclesię, non autem quo ad cohabitationem.4.d.35.3.o. *Bigamia.5.6. Diuortium.3. Matrimonium.48.55.137. Sponsalia.10. Suspicio.10.

12 Vir tenetur ex præcepto ecclesiæ dimittere vxorem fornicatam, non pœnitentem.4.d.35.2.o.

13 Dimittens coniugem fornicãtem ex uindicta, peccat, non autem si hoc agit, vt uitet infamiam, vel incertitudinẽ prolis, vel si facit hoc ad correctionem.4.d.35.1.1m.

14 Reus tenetur reddere debitum, & redire ad innocentem vocantem, nisi dederit licentiam vouendi continentiam. 4.d.35.6.3m.

Diuortiũ. 15 Vir post diuortium fornicans, debet secundum æquitatem & non secundum rigorem iuris, cogi ad reconciliationem, licet vxor non possit hoc petere.4.d.35.6.4m.

16 Facto diuortio propter fornicationem, innocens potest ingredi religionẽ, & profiteri, etiã altero inuito.4.d.35.5.3m.

17 Fidelis si vult, potest cohabitare coniugi infideli, vel fornicanti, quandiu sperat conuersionem eius, non autem amplius.4.d.39.3.4.o. Matrimonium.128.

18 Infidelitas est spiritualis fornicatio. Ideo causat diuortiũ, si sit in consuetudine, carnalis vero fornicatio, per vnicum actum.4.d.35.1.3m./.d.39.3.6.o.

19 Vitium contra naturam, causat diuortium. De quo non fit mentio, quia est innominabile, & rarius accidit, & non ita causat incertitudinem prolis.4.d.35.1.4m.

20 Alia peccata non causant diuortium, quia non sunt contra bona matrimonij, sicut fornicatio, 4. dist. 35.1.3m./.d.39.6.o.

¶ Fornix. Fornicatio 1.

Dña. ¶ Forsitan dicitur dupliciter, scilicet dubitatiue, & increpatiue, Io.8.lect.2.fi.i.A. *Angelus 215. Delectatio 93. Deus 232. Phãtasma 8. Fermentum 3. Iosias. Iudicium 84. Iuramentum 33. Ornatus 9. Peccatum 425. Puer 8. Stephanus 2. Vsura 243.244.254.260.300.

¶ Fortificatio. Amor 236. Angelus 432. Damnatio 50. Lignũ 2. Operatio 35. Peccatum 147. Vnctio 15.

Diõ. 1 ¶ FORTITVDO duplex, scilicet corporalis & mentalis. Prima est pars virtutis, secunda vero est virtus. Et vtraque est necessaria militi, sed secunda magis. Opusc.42.lio.4.co.17. *Adulterium 8. Baro. Continẽtia 11. Epiceia.1. Eupsichia. Fiducia 4.5.11.

Ob. 2 Fortitudo est virtus spiritualis, secundum quòd est circa pericula. Sed est conditio omnis uirtutis, secundum quòd dicit firmitatem animi absolute. 12ę.q.61.3.4.o./.22ę.q.58.8.2m./.q.123.2.o./.3.1m./.13.c./.3.d.33.q.1.art.1.q.3.c./.2m. *Gabriel 1.

Ob. 3 Fortitudo non potest esse virtus theologalis, quia obiectũ uirtutis theologalis, scilicet Deus, habet rationem ardui,

non autem periculi. 3.d.26.q.2.2m.

4 Fortitudo est uirtus moderatiua timoris & audaciæ, propter bonum reipublice. Heb.11.lect.1.prino.C. *Gratiosus Iacob 7.8.

5 Fortitudo est uirtus, tollens impedimenta, quæ repellunt uoluntatem ab eo quod est secundum rationem, propter difficile 22ę.q.123.1.o./.3.4.5.c./.q.124.2.c./.3.d.33.q.3.ar.3.q.1.c./.Psal.17.prino.a D./.Ethi.3.lect.18.fi. *Imaginatio 9. Lenia. Mansuetudo 2.

6 Fortitudini & temperantiæ, accidit repellere superabundantiam passionum. Sed per se conuenit eis, passiones moderari, 1a.q.95.3.1m. *Perfectio 81. Perseuerantia 5.6.8.9.

7 Fortitudo corporis consistit in quinque, scilicet uigore cõplexionis, robore membrorum, abundantia cibi, cõstantia mentis, & experientia bellicę artis. Isa.3.prino.I. *Præceptũ 111.112. Robur. Securitas. 2. Vehemens. Virilitas. Virtus. 225.238.

8 Fortitudo non habet partes subiectiuas, nec diuiditur in multas species, quia est circa materiam valde specialem. 22ę q.128.c.princo. Ob.

9 Mansuetudo, magnanimitas, & humilitas, sunt partes potentiales fortitudinis. Virt.q.1.12.26m. Mansuetudo. 2. vel eupsichia.

10 Propria materia fortitudinis, sunt timores & audaciæ, in maximis terribilib9. 1a.q.59.4.3m./.22ę.q.186.1.c./.3.d.33.q.2.ar.2.q.2.o. Audacia.1. *Confessio.5. Eupsichia. Ob. Obied.

11 Oppositum videtur dicere. 22ę.q.127.2.o. Respondeo sicut Dubio.255o. Du.655.

12 Fortitudo est immediate circa timores & audacias, mediate vero circa obiecta horũ, scilicet circa pericula & labores 22ę.q.123.3.2m./.q.129.1.2m./.q.161 2.3m./.3.d.33.q.2.ar.2.q.2.2m./.Con.1.co.92.5m./.Ethi.4.le.1.princo.b.B.

13 Fortitudo est principaliter circa timores, secũdario autem circa audacias. 1a.q.21.1.1m./.q.95.3.2m./.12ę.q 60.4.b./.c./.22ę.q.123.3.o./.6.c./.q.126.2 c./.q.137.1.c./.q.141.3.c./.2m./.3.d.26.q.2.2.4m./.d.33.q.2.ar.2.q.2.o./.Vir.q.1 4.c.fi./.5.c.

14 Fortitudo non est circa spem, nisi secundum quòd spes cõnectitur audaciæ. 22ę.q.123.3.3m./.q.125.2.3m./.3.d.33.q.2.ar.2.q.2.2m.

15 Fortitudo est inter audaciam & timiditatem, non autem spes, sed est inter præsumptionem & desperationem, ideo non sunt idem.3.d.26.q.2.2.2m. Spes 71.

16 Proxima materia fortitudinis, & temperantiæ, & partium ipsarum, sunt passiones: remota vero, sunt obiecta passionũ.3.d.33.q.2.ar.2.q.2.2m. Tẽperãtia.19.21. *Virtus.40.41.

17 Fortitudo ẽ pcipue circa timores mortis.12ę.q.61.3.c./.22ę q.123.4.o./.11.12 c./.q.125.128.c./.q.129.5.c./.q.136.2.c./.4.c./.1m./.q.137.1.2.c./.q.140.2.3m./.q 141.3.4.c./.q.147.2.3m./.q.149.1.c./.q.151.2.2m./.q.161.2.3m./.q.166.1.c./.2.3m./.3.d.33.q.2 3.6m./.4.d.49.q.5.ar.3.q.2.8m./.Virt.q.1.12.6m./.23m.q.5.1.4.c./.Ethi.3.le.18.meo c.fi./.le.19.prino.a.H.

18 Fortitudo principaliter est circa molestias mortis, secundario autem circa quascumque alias molestias, 22ę. q.123.4.1m./.q.124.4.3m./.3.d.33.q.2.3.6m./.q.3.ar.3.q.1.c.

19 Fortitudo est maxime circa repentina, quo ad manifestationem habitus, non autem quo ad electionẽ.22ę.q.123.9.o.

20 Fortitudo est maxime circa timores mortis in bello cõmuni, vel particulari.22ę.q.123.5.o./.q.124.2.c./.q.141.8.c./.2.d.44.q.2.1.3m./.3.d.33.q.3.ar.3.q.1.c. Timor.50.

21 Ad virtutẽ fortitudinis aliquid pertinet dupliciter. s. vt principale obiectum, vel actus, & sicut instrumenta vel auxilia. 3.d.34.q.3.ar.1.q.2.2m.

22 Fortitudo est circa difficiliora, non autem circa meliora, quod iustitia, quæ in bello, & in pace vtilis est: non autem fortitudo, sed tantum in bello.22ę.q.58.12.c./.3m.

23 Immò fortitudo est vtilis etiam in pace 22ę.q.123.12.1m./.5m. Respondeo Dubio.653o. Du.653.

24 Perferre secundum q dici actum fortitudinis, non dicit immobilitatem, sed electionem immorandi contra immoderatum timorem, sicut charitas cõtra odium, mansuetudo cõtra iram, & patientia contra tristiciam. 12ę.q.66.4.2m./.3.d.33.q.2.3.6m. Mansuetudo.3. *Amor.219. Compu.

25 Fortitudo includit patientiam, addens ei insultum in mala secundum quòd oportet. Virt.q.5.1.14m. *Andragathia Angelus.432.

26 Fortitudo moderatur timorem, patientia & perseuerantia tristiciam, sed mansuetudo iram. 22ę.q.136.2.c./.1m./.2.d.44.q.2.1.3m./.3.d.26.q.2.2.4m./.d.33.q.3.ar.3.q.1.3m./.d.34.q.1.2.c. Mansuetudo.3. Bonitas.109. Concupiscibilis.6.

27 Quicumque est fortis, est patiẽs, & non econuerso, quia patientia est quædam fortitudinis pars. 12ę. quæst. 66.4.2m.
*Continentia

*Continentia.11.

28 Fortitudo sustinet pericula mortis, sed patientia sustinet quæcumque mala. 22ę.q.128.4m./.q.136.4.1m./.3.d.33.q.3.ar.3.q.2.c.

29 Fortitudo est principaliter circa timores, secũdario autem circa tristitias: patientia vero est econuerso. 22ę. quæst. 136.4.2m.

30 Fortitudo est principalior magnanimitate.22ę.q.129.5.c./.3m. *Fides.14.158. & cetera. Fundamentum.3.4. Generatio.48.

Du.654. 31 Oppositum videtur dicere a simili. 22ę. q 161.5.2m./. Virt.q.1.12.24m. Respondeo Dubio. 654. *Honor. 24. Humilitas.22. Iacob.7.8. Impauiditas. Iustitia. 51. &c. Lenia. Mansuetudo.1.2. Pœnitentia.27.28.

32 Fortitudo firmat contra mala, sed magnanimitas, in persequutione bonorum.22ę.q.129.5.1m./.6.2m.

33 Fortitudo, & magnanimitas conueniunt in modo, & forma, sed differunt in materia.3.d.33.q.3.art.3.q.2.1m.

34 Partes potentiales fortitudinis sunt sex, scilicet magnanimitas, fiducia, securitas, magnificentia, constantia, tolerantia, idest patientia, & firmitas, idest perseuerantia.22ę. quæst.128.o./.quæst.129.5.o./.quæst.134.4.o./. quæst.136.4.o./.quæst.161.4.3m./.3.dist.33.quæst.3.artic.3.quæst.2.4.o. Constantia.11. Perseuerantia.8.9. *Prudentia.76. Spes.75. Temperantia.5.

35 Fiducia, magnificentia, patientia, & perseuerantia, circa materiam fortitudinis, sunt partes eius integrales. Sed sunt partes potentiales, & virtutes per se, distinctę a fortitudine, secundum quòd sunt circa alias materias. 22ę. q.128.o./.q.134.4.o./.q.136.4.o./.q.137.2.o./3.d.33.q.3.ar.3.q.1.2.4.o. *Vita.63. Votum.18.

36 Vitium audaciæ opponitur fortitudini, secundũ excessum audaciæ, impauiditas autem, secundum defectum timoris, quia in vtraque ponit medium. 22ę. quæst. 126 2.3m./.2.dist.26 quæst.2.2.4m./.dist.34.quæst.1.2.c./.dist 44.quæst.2.1.3m. Audacia.4. Impauiditas.

Subiectiũ. 37 Fortitudo & mãsuetudo, nullo modo sunt in Deo, nisi Metaphorice.ꝯ.1.co.92. *Amictus.

38 Fortitudo est in irascibili subiectiue. 12ę. quæst. 61.2.c./.q.66.1.c./.quæst.85.3.c./.22ę.quæst.58.5.2m./.9.c./.quæst.128.1m./.quæst.34.4.c./.quæst.136.4.2m./. quæst.137.2.2m./.3a. quæst.15.2.c./.3.dist.26.quæst.2.2.4m./.dist.33.quæst.2.arti.4.quæst.2.o./.4.dist.33.quæst.3.3.c./.Ma.quæst.4.5.4m./.q.5.4.13m./.Virt.quæst.1.4.c.princo./.fin./.5.c.fin./.10.11m./.q.5.1.c.fin./. Ethi.3.lec.19. princo. a. G. Subiectiue. *Anima.221. Apostoli.30. Aqua.11. Audacia.1.4.5.9.10.21. Baro. Bonitas.196. Fictio.2. Fiducia.4.5.11. Generatio.39.

39 Fortitudo & debilitas cordis, pertinent ad irascibilem, sed dilatatio & constrictio eius, pertinent ad concupiscibilem. Veri.quæst.25.2.c. *Habitus.60. Iacob.7.8. Intellectus.99. Leo.2. Passio.132. Perfectio.81.

40 Fortitudo martyrum, præcipue commendatur, quia sustinent propter Deum impugnationes personales, & mortem in bello particulari. 22ę. quæst.123.5.1m./.quæst.124.2.c. *Perseuerantia.1.5.8.9. Pes.

41 Sancti in patria, habent fortitudinẽ mouẽdi totam terram Virt.q.4.4.12m.

D.655m. Immo terra est immobilis. Ma.q.16.9.8m./.Cæ.2.lec.21.fin. Respondeo sicut Dubio.655o.

42 Fortis seu constans, timet quæ, & quando, & vbi, & sicut oportet, non autem aliter.4.distinct.29.2.1m./. Virt. quæst.1.13.5m.

43 Fortis intendit exprimere similitudinẽ sui habitus in actũ, vt proximum finem.22ę.q.123.7.o.

44 Fortis delectatur de suo actu & fine. Sed non percipit, nisi ex superabundanti gratia Dei, propter dolorem corporis & animæ pro amissione vitæ.22ę.q.123.8.o. *Prælatio.18.20 27. Securitas.2. Spes.33.58.75.

45 Non habens fortitudinem, operatur fortia quincapliciter, scilicet propter ignorantiam, artem, experientiam, passionem, & lucrum.22ę.quæst.123.1.2m./.quæst.128.7m./.3.d.33.quæst.3.art.3 quæst.3.o./.Ethi.3.lec.16.19.o. *Temperantia.3.31. Terra.5. Timor.5.10.30.50. Veritas.52.55. Vindicatio.5. Christus.87.

Actus. 46 Principalis actus fortitudinis, est sustinere, secundarius vero, est aggredi. 22ę. quæst. 123.3.c./.6.o./.8.c./.10.3m./.11.1m./.quæst.124.2.3m./.quæst.128.c./.quæst 141.2.3.c./.3.dist.33.quæst.2.3.6m./.quæst.3.art.3.quæst.1.c./.dist.34.quæst.3.art.1.q.2.c./.Virt.quæst.1.12.c. Actus.120. Alexander.2. Amictus. Angelus.432. Antropospatos. Aqua.11. Confes-

sio.5.53. Confirmatio.21.

47 Ad primum actum, requiruntur duo, scilicet præparatio animi, & exequutio operis. Ad secundum etiam requirũtur duo, scilicet infrangibilitas, & infatigabilitas.22ę.q.128 c. *Damnatio.50.

48 Fortitudo assumit iram moderatam ad actum secundum, non autem ad primum, nec vt auxilium, sed vt instrumẽtum, quia ad iram pertinet insilire in rem contristantem. Vnde Philosophus inducit versum Homeri. Virtutem & furorem erige: quia videlicet cum aliquis est virtuosus virtute fortitudinis, passio irę, electionem virtutis sequens, facit ad maiorem promptitudinem actus. Si autem præcederet, virtutis modum perturbaret. 22ę.q.123.10.o./.11.1m./.Veri.q.26.7.c fi. *Delectatio.49. Difficile.12.

49 Tristicia & concupiscentia, per se impediunt secundum actum fortitudinis, scilicet aggredi, sed per accidens adiuuant.22ę.q.123.10.3m.

50 Fortitudo Spiritus, ostenditur in resistendo concupiscentię carnis contrariantis spiritui. Sed est maior in comprimendo, ne insurgat.3a. quæst.15.2.3m. *Fortificatio. Gratiis.2. Imaginatio.9. Intellectus.99. Inuincibile. Lenia. Lex.135.172. Martyrium.1.

51 Fortis habet duos actus, scilicet circa propriam materiam, idest pugnare, & circa proprium finem iam adeptum, idest gaudere de victoria.3.d.33.quæst.1.4.c. *Motus.62. Operatio.35. Passio.53.132. Peccatum.370. Præceptũ.111.112.114. Reuelatio.11.

52 Pugnare viriliter, est actus fortitudinis, inquantum huiusmodi. Sed vt debetur a milite propter feudum quod tenet a rege, est actus iustitiæ.3.d.9.quæst.1.ar.1.quæst.1.3m. *Superbia.24. Thomas.2. Tribulatio.6.11. Veritas.55. Vincere. Vindicatio.8.

53 Donum fortitudinis in patria, habet actum perfruendi plena securitate a laboribus, & a malis.22ę quæst.139.1.2m./.3.d.33.quæst.1.4.c./.d.34.quæst.3.ar.1.quæst.3.o./.d.35.q.2 ar.4.q.3.c. *Armus. Donũ.

54 Actus principalis huius doni in via, est sustinere omnia difficilia, secundarius autem, est aggredi. Sed non differũt specie.3.d.34.q.3.ar.1.q.2.c. *Beatitudo.151.&c.169.170. Charitas.64. Donum.28. Gabriel.1.

55 Hoc donum est maxime circa opera supererogationis, quia sunt difficilima, & supra vires humanas.3.d.34.quæst.3.art.1.quæst.2.1m.

56 Hoc donum respicit principaliter difficultates, sed miracula, & doctrinam, tamquam auxilia, & instrumenta.3.d.34.q.3.ar.1.q.2.2m. *Præceptum.111.112.114. Virtus.151.

57 Donum fortitudinis, se extendit ad omnia difficilia, non autem virtus fortitudinis.3.d.34.q.3.ar.1.q.2.o.

58 Virtus fortitudinis, firmat animum, secundum modum connaturalem homini, donum autem supernaturaliter, 22ę q.139.1.o./.3.d.34.q.1.2.c./.q.3.ar.1.q.1.o.

59 Donum fortitudinis dat fiduciam euadendi quælibet pericula, & perueniendi ad finẽ cuiuslibet operis, idest ad beatitudinem, non autem virtus fortitudinis, sed perficit ad sustinendum quælibet pericula.22ę.q.139.1.c./.1m.

60 Donum fortitudinis respicit virtutem fortitudinis, inquãtum sustinet pericula, & facit quodcumque opus arduum. Ideo dirigitur a dono consilii.22ę.q.139.1.3m.

1 ¶FORTVNA est causa per accidens, vt in paucioribus, prę ter intentionem, in his quæ sunt propter finem, & a proposito. Meta.11.le.8.fin. Causa.14.inf. Quid.

2 Fortuna est intellectus, agens præter intentionem. Sed casus est natura, agens præter intentionem. Meta.11.le.8.fi./ Lib.12.lec.3.medo.c.F./.Phy.2.lec.10.o. Casus.2. *Astrologia.4. Astrum. Bonitas.191. Causa.10.&c.

3 Fortuna est incerta, quia est ab infinitis, idest indeterminatis causis. Meta.11.lec.8.fi.

4 Fortuna est maxime in diuitiis, & potentia, deinde in aliis bonis exterioribus.ꝯ.3.co 30.fi./.31.prino /.fi.

5 Fortuna non est in carentibus vsu rationis. Meta.11.le.8.fi. *Magnanimitas.27.

6 Fortuna & felicitas, sunt eorundem subiectorum, non autem eorundem obiectorum, vel mediorum.4.d.49.q.1.ar.1.q.1.5m. *Prouidentia.57. Scientia.51.52.53.

7 Bene natus dicitur, qui bene inclinatur ex Cælo, & etiam bene fortũnatus, non autem cuius electio dirigitur ex deo vel Angelis, sed dicitur bene gubernatus, vel bene custoditus.ꝯ.3.co.92./.Opus.25.co.4.

8 Nullus potest esse vniuersaliter bene natus, ex virtute Cæli sed tantum ex directione Dei.ꝯ.3.co.92.fi.

9 Aliquis

Fo Fr

9 Aliquis dicitur respectu moralium bene vel male natus, non autem bene vel malo fortunatus, quia non possunt eē præter intentionem. ℨ. 3. cº. 92.

Compara tio. FORVS pœnitentialis, est dignior foro contentioso, qui tamen maiorem solemnitatem requirit, quia in eo oportet quòd non solum Deo, sed etiam homini satisfiat. 4. d. 18. q. 2. ar. 2. q. 1. 2ᵐ./. Opuſ. 73. cº. 20.

8 Parochiales habent in subditos suos iurisdictionē, in foro conscientiæ, in quo possunt absoluere, non autem in foro iudiciali, quia non possunt coram eis subditi conueniri in causis contentiosis. 4. d. 18. q. 2. ar 2. q. 1. 2ᵐ./. Opuſ. 73. cº. 20. *Absoluere. 0. Capitulum. Dolus. 4. Electio. 35. Excōmunicatio. 13. 15. Illegitimus. 3. &c. Irregularis. 2. Iudicium 23. &c. Iuramentum. 20. Lex. 174. Matrimonium. 27. 43. Nūdinæ. Pœna. 43. 54. 71. Pœnitentia. 95. Princeps. 10. Scipio. Vſura. 158, 159. 285. 289. 313.

¶ Fotinus. Hæresis. 88. 93. 94.

¶ Fouea. Lacus.

¶ Fouere. Ciconia. 2. Cōceptio. 3. Educatio. Aegritudo. 4. Elemosyna. 15. Fauere. Nomen. 37. Spiritus. 16. Vſura. 272.

Miraculū. 1 FRACTIO panis a Christo dicitur fuisse similis incisioni cultelli. 3. d. 21. quæst. 2. ar. 4. / quæ. 1. 3ᵐ. * Accidens. 83. 84. Aduersant. 2.

Licet. 2 Claustra virginis frangere ad medicinam, vel aspicere ad probandum virum esse mentitum, licet, ne matrimonium impediatur. Nec fractio hæc, vel illud aspicere, est contra naturam, quia non fit ad delectationem, sed ad medicinā, vel ad probationem veritatis. 4. d. 34. 2. 1ᵐ /. 3. c /. L. mcº. D. Claustrum. Affinitas. 5. Confractio. Excommunicatio. 30.

3 Quantumcumque aliquis claustra pudoris inuadat vel frāgat, nisi committio seminum sequatur, non contrahitur ex hoc affinitas. 4. d. 41. ar. 1. quæst. 4. 2ᵐ. Affinitas. 5. * Innocentia. 14. 15. Magnanimitas. 13. Manducatio. Natiuitas 20. Sabbathum. 12. Satisfactio. 8. Soluere. Speculum. 6. Spōsalia. 5. Vas. 3. Violatio. Virginitas. 6. 9. &c. 13. 29. &c. Votū. 38. 55. &c. 73.

Quid. 4 Frangi est diuidi in partes magnas. Sed diminui vel conteri, est diuidi in partes minimas. 4. d. 17. quæst. 2. ar. 1. q. 1. c. / ar. 2. q. 1. c / Isa. 24. medº. K. Confractio.

¶ Fragilitas. Beatus. 54. Mulier. 4. 6. 18. Vti. 16.

¶ Fragor. Cælum. 114.

Figura. ¶ Framea seu gladius, significat mortem, vel linguam prauam. Psal. 21. medº. q. 1. * Gladius. 0.

¶ Francia. Indulgentia. 29. Vſura. 214.

¶ Francus. Imperium.

Dio. 1 FRATER in sacra scriptura dicitur quadrupliciter, scilicet natura, gente, cognatione & affectu. 3ª. q. 28. 3. 5ᵐ. /. Matth. 12. fin. b. B. /. Gal. 1. fi. G.

2 Fratres Christi fuerunt, per adoptionem. 1ª. quæst. 33. 3. c. / q. 41. 3. c / 3ª. quæst. 23. 2. 2ᵐ. / 3. d. 10. quæst. 2. ar. 1. q 2. 2ᵐ. / 4. d. 30. quæst. 2. 3. 4ᵐ. / Psal. 48. meº. c. C. / Gal. lec. 5. fin. H. *Accusatio. 6. Admonitio. 0. Amor. 121. 127. Apostoli. 31.

3 Fratres Christi in euangelio, dicuntur consobrini eius, scilicet filii Mariæ, matertēræ matris eius. 3ª. quæst. 28. 3. 5ᵐ. /. 4. d. 30. quæst. 2. 3. 4ᵐ. / Opuſc. 3. cº. 232. / Matth. 12. fin. b. B. / Io. 2. lec. 2. principº. a. E. / cº. 7. lec. 1. medº. b. d /. Gal. lec. 5. fin. G. * Blasphemia. 3. 22. Cognatio. 1. Consanguinitas. 8. Imperator. 9. Ioseph. 1. Iudæi. 11. Iudicium. 29. 30. Matrimonium. 83. Meritū. 84. Obedientia. 35. Papa. 2. Professio. 2. 3. Religio. 29. Scipio. Titus. Vſura. 195. 289. Christus. 101. 110. Zorobabel.

¶ Fraternū, Admonitio. 0. Blasphemia. 22. Correctio. 0. Vſura 9. 80. 189. 205. 289.

¶ Fraudulentus. Miluus. Præuaricator. Venus. 2. 3. Vulpis. 6

¶ Fraus. Adam. 29. 30. 31. Aleator. 1. Angelus. 296. 313. 394. 395. 396. Astutia. 1. 3. Auaricia. 15. Bibere. Calumnia. 0. Curuitas. Furtum. 2. 3. 4. Ieiunium. 43. 45. Insidiæ. Lacus. 0. Laqueus. Matrimonium. 35. 59. 60. 61. Meretrix. 6. Occultatio. Osculum. Præceptum. 108. Proditor. Prudentia. 2. 22. 35. Vſura. 59. 107. 108. 128. &c. 150. 219. 220. 221.

Causa. ¶ Phrenesis. Tanta potest esse motio spirituum & humorū, quòd huiusmodi apparitiones rerum aliter quàm sint, etiā vigilantibus per naturalem commotionem humorum fiūt sicut & in phreneticis, & aliis huiusmodi. 1ª. q. 111. 3. c. fi. Aduocatus. 9. Baptismus. 132. Depositum. 3. Eucharistia. 210. 211. Phreneticus. Furia. Furiosus. Futurum. 3. Matrimonium. 105. 106. 107. Vnctio. 25.

¶ Phreneticus. Phrenesis. Medicus. 11.

Dio. ¶ Frænum quincuplex, scilicet propriæ discretionis, diuinæ gubernationis, diabolicæ deceptionis, æternæ damnationis & temporalis afflictionis. Isa. 37. fin. E. * Infirmitas. Sobrietas. 1.

Fr

¶ Frequenter, Abstinentia. 7, Accidens. 103. Adam. 52. Contingens. 6. Cornicula. Docilitas. 2. Eucharistia. 180. 181. Lex. 39, 163. Memoria. 22. Numerus. 6. 20. Peccatum. 291. 385. Theoª. 2. Vſura. 171. 176. 189.

¶ Frequentia, assiduitas, & diuturnitas, non sunt circunstiæ mutantes speciem, nisi aliud superueniat. 12ℨ. quæst. 88. 5. 1ᵐ. * Adam. 52. Amor. 239. Angelus. 453. Assiduitas. Capitale. 3. 6. Castitas. 10. Colere. Confessio. 53. Contemptus. 2. Dæmon. 103. 111. Eucharistia. 180. 181. Frequenter. Fulmen. Futurum. 2. Galea. 3. Iustitia. 61. Lex. 39. 163. Lingua 6. Mos. 1. Negotiatio. 2. Paulus. 24. Peccatum. 291. 385. Psal. 12. Religio. 2. Sepultura. 7. Theologia. 2. Non circunstantia.

¶ Fricare. Multa homo agit absque deliberatione, de quibus etiam quandoque nihil cogitat, sicut cum aliquis mouet pedem vel manum, aliis intentus, vel fricat barbam. 12ℨ. q. 1. 1. a. 3. / 3ᵐ. / Ma. quæst. 2. 5. 6ᵐ. / Meta. 7. lec. 6. medº. g. G. Actio. 43. * Magnes. 3. Non intell

¶ Frigescere. Appetitus. 75.

¶ Frigiditas est qualitas feminina, calor autem ē qualitas masculina. Iob. 38. lec. 2. medº. K. * Adoptio. 5. Affinitas. 9. Appetitus. 75. Aqua. 1. Aranea. 1. Calor. 5. 13. Cælum. 109. Ebur. Eunuchus. Fames. 1. Graue. 5. Ira. 51. Lux. 25. Marc. 1. Maria. 70. Matrimonium. 81. 83. 88. &c. Palpabile. 2. Pœna. 90. Rex. 9. Saturnus. Senectus. 5. Septentrio. Terremotus. 3. Timor. 34. 35. Vapor. 4. Ventus. 4. 5. Vinum. 2. Quid

¶ Frigius. Musica. 1.

¶ Frigus. Frigiditas.

¶ Frondes. Anima. 213. Arbor. 2.

¶ Frons. Baptismus. 238. 244. Confirmatio. 21. Chrisma. 3. Vertex.

¶ Fructiferum. Vſura. 204. 218.

¶ Fructificare. Arbor. 1. 2. Maria. 69. Christus. 212.

¶ Fructuosus. Oratio. 37. 38. Prædicator. 0. Vita. 59. Vſura. 204. 218.

1 FRVCTVS dupliciter distinguuntur, scilicet secundum tres perfectionis gradus a Christo, scilicet trigesimus, sexagesimus, & centesimus, siue secundum tres gradus virtutis, vt sancti distinguunt, quia cuiuslibet rei perfectio, attenditur secundum principium, medium, & finem, & essentialiter, ideſt secundum rationes diuersas gaudendi, scilicet duodecim a Paulo. 12ℨ. quæst. 70. 3. 2ᵐ. / 3. d. 34. q. 1. 5. 4ᵐ. * Anima. 213. Dīa

2 Fructus spiritualis dicitur quadrupliciter, scilicet quod reficit, vt vltimus finis, scilicet fruitio, vel non vltimus finis scilicet virtutes, omne præmium futurum, & spiritualitas consurgens ex semine verbi Dei. 4. d. 49. q. 5. ar. 2. q. 1. c. * Arbor. 0. Castitas. 3. Excommunicatio. 3.

Fructus spiritualis dicitur dupliciter, scilicet quod principaliter expectatur, scilicet Deus, & secundario, scilicet delectatio. 12ℨ. quæst. 11. 1. c / 3ᵐ. / 3. d. 34. quæst. 1. 5. c / 3ᵐ. / Gal. 5. lec. 6. principº. I. * Fides. 10. Indenotio. Laus. 7. 9. 20. Manens.

3 Fructus quarto modo, scilicet consurgens ex semine verbi Dei, est tantum triplex, secundum tres gradus continentium, scilicet coniugum, viduarum, & virginum. 12ℨ. q. 70. 3. 2ᵐ. / 3. d. 34. q. 1. 5. 5ᵐ. / 4. d. 49. q. 5. ar. 2. q. 3. 0.

4 Fructus spiritus sancti secundum sanctum Paulum sunt duodecim, scilicet charitas, gaudium, pax, patientia, bonitas, longanimitas, benignitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, & castitas. 12ℨ. q 70. 3. 0. / 3. d. 34. q. 1. 5. c. / Virt. q. 2. 2. 12ᵐ. / Gal. 5. le. 6. meº. G.

5 Fructus sensibilis, est vltimum ex arbore expectatum, quod cum quadam suauitate percipitur. 12ℨ. q. 11. 1. c. / 3. c. / 2ᵐ. / q. 70. 1. c. / Gal. 5. lec. 6. principº. H. Quid,

Vltimum simpliciter & delectans, est proprie fructus, & eiº proprie est frui. Delectans autem non vltimum, potest ali quo modo dici fructus sed eius non est frui proprie, & secundum completam rationem. Non delectans vero, sed tantum in ordine ad aliud appetitum, nullo modo est fructus. 12ℨ. q. 11. 3. c. / 2ᵐ. * Confessio. 52. Familiaritas. 1. Fœtus. Flos. 1. Fruges. Homo. 37. Iuuentus. 2.

8 Fructus adeptus habet rationem vltimi finis, non autem fructus productus. Gal. 5. lec. 6. principº. H. * Mansuetudo. 1.

9 Opera carnis, non dicuntur fructus, quia sunt contra rationem, sicut quod est ex arbore contra naturam eius, non dicitur fructus. 12ℨ. quæst. 70. 4. 1ᵐ. / 22ℨ. quæst. 8. 8. c. fin. / Gal. 5. lec. 6. principº. E. * Patientia. 1. Pœnitentia. 88.

Petrus.

Frū Fru

Petrus. 5. Vagatio. 1. Vas. 2.

10 Virtutes dicuntur fructus, ratione delectationis, non autē ratione habitus. 12ℨ. quæst. 70. 1. 3ᵐ. / 22ℨ. quæst. 136. 1. 3ᵐ. / 3. dist. 34. q. 1. 5. 1ᵐ. / Gal. 5. lec 6. meº. G. Veritas. 27.

11 Operatio secundum facultatem rationis, dicitur fructus rationis. Sed vt mouetur a deo, dicitur fructus spiritus sancti. 12ℨ. q. 70. 1. c. * Vſura. 54. &c. 98. 99. 106. 178. 180. 185. 188. 189. 218. 219. 224. 225. 226. 253. 273. 290. &c. 298. Vſus. 10. & cetera.

12 Opera nostra, vt sunt a spiritu sancto dicuntur fructus, respectu vero futuræ beatitudinis, dicuntur flores. 12ℨ. quæst. 70. 1. 1ᵐ. / Gal. 5. lec. 6. principº. I.

Subiectū. 13 Fructus proprie, dicitur tantum in corporalibus, scilicet plantis, a quibus metaphorice transfertur ad spiritualia. 12ℨ. quæst. 11. 1. c. / 3. 2ᵐ. / 4. q. 70. 1. c. / 3. dist. 34 q. 1. 5. c. / 4. d. 49. quæst. 5. ar. 2. q. 1. c.

14 In parte appetitiua, sunt plures fructus, quàm in parte apprehensiua, quia fructus significat finem, qui magis conuenit parti appetitiuæ. 22ℨ. q. 8. 8. 3ᵐ. * Iustitia. 41. Manens. Veritas. 27.

15 Fructus quarto modo, scilicet consurgens ex semine verba dei, debetur soli continentiæ. 4. dist. 33. quæst. 3. 3. 3ᵐ. / d. 49. q. 5. ar. 1. q. 1. 2ᵐ. / q. 2. 0.

16 Nullus fructus quarto modo, debetur incontinenti, pœnitenti in fine tantum. 4. d. 49. quæst. 5. ar. 2. q. 1. 2ᵐ.

17 Fructus sexagesimus, conuenit solis viduis, habentibus propositum continendi semper, licet sine voto. 4. d. 49. q. 5. ar. 3. q. 1. 6ᵐ.

Cōparº. 18 Fructus comparatur ad arborem, sicut effectus ad causam, ad hominem vero, sicut vltimum expectatum delectās. 12ℨ. quæst. 11. 3. 2ᵐ. / quæst. 70. 1. c. * Aureola. 4. 23. Beatitudo. 128. 132. 142. &c. Decimæ. 9. 11. 26. Iustus. 13.

19 Eidem dono respondent multi fructus, secūdum diuersos actus eius. 3. d. 34. q. 1. 5. 5ᵐ. Liberalitas. 2.

20 Dono consilii, non respondet proprie aliquis fructus, quia omnis practica, est propter aliud. 22ℨ. q. 8. 8. 3ᵐ. / quæst. 52. 4. 3. * Natiuitas. 6. Patientia. 1. Primitiæ. 3. 4. Simonia. 16. 32. Vita 10. 14. Vſura. 228.

21 Fructus spiritus, contrariantur operibus carnis in communi, non autem singula singulis, nisi secundum adaptationem. 12ℨ. q. 70. 4. 0. / Gal. 5. le. 6. fi. H.

22 Opera carnis sunt plura fructibus spiritus, quia bonum est vno modo, sed malum est omnifariam. 12ℨ. q. 70. Accidēter. 3. 4. 2ᵐ. / Gal. 5. lec. 6. fi. H.

¶ Fruges. Vſura. 313.

Quid. 1 ¶ FRVI consistit in duobus, scilicet in visione intellectus, & delectatione affectus. He. 12. le. 4. meº. D.

Actus, 2 Frui est actus potentiæ, non autem exequentis. 12ℨ. q. 11. 1. 0. / 2. c. * Amor. 258. Angelus. 138.

3 Frui est actus appetitiuæ, potētiæ. 12ℨ. q. 11. 1. 0. / 2. c. Actus * Anima. 130. &c. Charitas. 30. 63. Dos. 5. Finis. 41. 123. 129.

4 Frui est actus voluntatis. 12ℨ. q. 11. 1. 1ᵐ. / 4. c. / 2ᵐ. * Fructus 2. 7. Fruitio. 0.

Rª. 656ᵐ 5 Oppositum videtur dicere. 1ª. q. 26. 2. 0. / 12ℨ. quæst. 3. 4. 0. / Opuscu 3. cº. 107. Respondeo sicut Dubio. 27 10. 656º. A.

6 Frui est actus voluntatis, in ordine ad intellectum. 12ℨ. quæ 11. 1. 1ᵐ. / 4. c / 2ᵐ.

7 Vel addendum fuisset, quòd frui non est ille actus absolute, in quo cōsistit beatitudo, sed supra ipsum addit. Frui enim complectitur actum intellectus in quo est essentia beatitudinis, & omnem actum qui sequitur, quasi perfectionem aliam addens, supra actum intellectus, vtputa delectationem, & huiusmodi, quæ perficit operationem intellectus beati, sicut pulchritudo inuentutem. Opuſ. 51. cº. 3. / Opuſ. 72. quæst. 2. Delectatio. 50. * Habere. 2. Patientia. 10. Peccatum. 10.

8 Frui est actus tantum voluntatis, secundum charitatem, in ordine ad potentias & habitus priores. 12ℨ. qu. 11. 1. 0. / 1. d. 1. q. 1. 1. 0.

9 Frui nominat nobilissimam operationem, scilicet beatitudinem, non quidem essentialiter, sed ex parte complementi, scilicet delectationis. 1. distin. 1. quæstio. 1. 1. c. / 1ᵐ. / 2. distin. 10. 1. 3ᵐ. * Vti. 1. 3. 23.

Quid. 1 ¶ FRVITIO pertinere videtur ad amorem, vel delectationem quam aliquis habet de vltimo expectato, quod est finis. 12ℨ. q. 11. 1. 4. c. / q. 34. 3. c. fi.

2 Actus fruitionis triplex, scilicet comprehendere seu tenere, videre, & amare. Primo perficitur memoria, secundo intellegentia, tertio voluntas. Primus adaptatur tronis, secundus cherubin, tertius seraphin. 2. d. 9. 3. c. Cherubin. 1. inf

3 Nomina trium ordinum prædictorum, sumuntur ab excellentia prædictorum trium actuum fruitionis, & non ab eis simpliciter. 1ª. q. 108. 5. 5ᵐ. / 6ᵐ. / 12. d. 9. 4 6ᵐ. Obiectū.

4 Frui aliquo dicitur tripliciter, obiectō, scilicet deo tantū. habitu, scilicet charitate, & beatitudine creata, & instrumento scilicet potentia. 1. d. 1. q. 2. 1. 0.

5 Eadem fruitione fruemur deo, fruitione eius, & beatitudine creata. 12ℨ. qu. 11. 3. 3ᵐ. / 1. d. 1. quæst. 2. 1. 2ᵐ. Beatitudo. 9. * Amicitia. 29. Amor. 258.

6 Vna fruitione, fruemur tribus personis, quia habent tantum vnam rationem obiecti, scilicet summam bonitatem, & simul cognoscūtur. 1. d. 1. q. 2. 2. 0. *Angelus. 238. 512. &c. Anima. 130. &c. Beatitudo. 16. 23. 33. 37. Charitas 30. 62. Cibus. 11. Delectatio. 49. 83. 84.

7 Fruemur paternitate, inquantum bonitas, non autē inquātum paternitas. 1. distin. 1. quæst. 2. 2. 3ᵐ. *Gloria. 18. 21. Habere. 2.

8 Fruitio perfecta, est tantum vltimi finis habiti, imperfecta vero, etiam non habiti: sed impropria, est non vltimi simpliciter. 12ℨ. q. 11. 3. 4. 0. / q. 12. 2. 3ᵐ. *Maria. 19. Patientia. 10. Peccatum. 10. Vti. 12.

9 Non oportet q̄ fruitio sit vltimi finis simpliciter, sed q̄ habeatur pro vltimo fine 12ℨ. q. 11. 2. 2ᵐ.

10 Non est fruendum iusto, nisi in deo. Peccatore autem, brutis, vel inanimatis, nullo modo. 12ℨ. q. 11. 3. 2ᵐ. / 1. d. 1. qu. 2. 1. 4ᵐ. / Ro. 15. le. 3. principº. H. / Phile. fi. F.

Oppositū videtur dicere. 12ℨ. q. 11. 2. 0. Ref. dubio. 656º. B. Dūm. 656ᵐ. fruens.

11 Carentia cognitionē nullo modo fruuntur bruta fruuntur impropriē. Peccator non vere, iusti imperfectē, beati perfectē, deus autem perfectissimē. 12ℨ. quæst. 11. 2. 4. 0. / q. 12. 5. 2ᵐ. / 1. dist. 1. quæst 4. 1. 0. Beatus. 23. vel Animal. 61. *Angelus. 238. 512. 513. Cibus. 11.

12 Christus in passione, perfectius fruebatur secundum animam intensiue, quàm beati, sed econuerso extēsiue. Quol. 7. 52ᵐ. Gloria. 18.

13 Hæc fruitio Christi, peruenisset ad totam animam eius, secundum essentiam, vt est subiectum rationis superioris tātum. 3ª. quæst. 46. 8. 0. / Quol. 7. 50. *Dolor. 33. Finis. 123. Gloria. 18. 21. Raptus. 18. Quid,

¶ Frumentum est genus ad triticum, & ad alia grana. 3ª. qu. 74. 3. 2ᵐ. / 3ᵐ. / 4. distin. 11. quæst. 2. ar. 2. quæst. 1. ar. 3. 4. / qu. 2. ar. 1. * Eucharistia. 62. &c. Triticum. Triticum.

¶ Frustra dicitur, quod est ad finem, quem non inducit. 1ª, quæstio 25. 2. 2ᵐ. / quæstio. 88. 1. 4ᵐ. / 3ª. quæstio 1. 5 2ᵐ. / 1. distin. 43. quæst. 1. 1. 3ᵐ. / 4. distin. 44. quæstio. 1. ar. 2. quæstio. 1. 1ᵐ. / Verit. quæstio. 2. 10. 3ᵐ. / Potentia. quæstio: 1. 2. 1ᵐ. / Anima. 16. 9ᵐ. / Meta. 2. lec. 1. fi. f. fi. / Phy. 2. lec. 10. meº. f. F. *Appetitus. 42. Campsoria. 8. Finis. 79. 80. Frustratio. Intellectus. 102. Ordinatio. 1. Paradisus. 9. Potentia. 30. 31. 51 & cetera. Quid,

¶ Frustratio. Ordinatio. 1. Peccatum. 201. Verecundia. 7.

¶ Fucatio est species fictionis, ad mentiendum pulchritudinem. Ideo semper est peccatum. Sed non est mortale, nisi fiat ad lasciuiam, vel contemptum dei. Tū licet occultare turpitudinem causatam ex infirmitatē, vel etiā alia causa accidentali. 22ℨ. quæst. 169. 2. 2ᵐ. / 1ℨ. Thi. 2. lec. 2. fi. F. &c. Ornatus. 1. &c. vsque. 7.

¶ Fuga. Anima. 239. Animal. 45. &c. Appetitus. 17. 18. Asilum. Condemnatus. Delectatio. 69. 70. Dolor. 8. 16. 29. Expectatio. 1. Futurum. 8. Ignorantia. 5. Impugnatio. Intellectus. 284. Luxuria. 26. Magnanimitas. 20. Matrimonium 30. Miseria. 4. 5. Passio. 39. Pertinacia. 2. Prælatio. 27. Principium. 18. Prudentia. 24. Pusillanimitas. 2. Raab. 2. Sabbatum. 10. Segnities. Timor. 27. 34. 43. Tristicia. 21. Virtus. 41. Voluntas. 34. 62.

¶ Fugere potest iustus, propter tria, scilicet, vt persequutor quiescat, vt præceptum a domino opus perficiat, & vt gloriosiorem coronam acquirat. 22ℨ. quæstio. 64. 4. 0. / Opuſc. 58. cº. 8. *Condemnatus.

¶ Fuisse, Angelus. 3. &c. Baptismus. 166. Comprehensor. 2. Cōceptio. 32. Creatio 46. Creatura. 11. Credere. 21. Delectatio. 106. Deus. 387. Donum. 44. Aeternitas. 12. 13. 39. 40 &c. Futura. 1. Eucharistia. 110. 138. &c. Aeuum. 8. 9. Fractio. 1. Generatio. 45. &c. Helias. 2. Hæresis 124. 125. 144. Ieiunium. 39. Incarnari. 3. Innocentia. 7. &c. Materia. 1. Radius. Vxor. 7. Christus. 1. 2. 25.

¶ Fulcimentum. Accidens. 66.

¶ Fulgere. Angelus. 452. Aureola. 8. Cicatrices. 3. Habitus. 60.

¶ Fulgur. Apostoli. 36. Grando. Vapor. 4.

¶ Fulmen sæpe fit in mare, & percutit quandoque naues, &c.

Iob.41.lec.2.prin°.A.vel Cete.12.

Effectus. ¶ Fumus siccus accensus, diuersimode causat flammam dali, idest titiones, capras, & sydera. Psal.17. prin°. f. C. *Ignis.4. Odor.0.Serpens.2.Vapor.1.

¶ Funda.Cete.4.

Quid. 1 ¶ FVNDAMENTVM. De ratione fundamenti est esse primum, sustentare, & connexio. 22æ. quæstio. 4.7.4^{m}./.3. disti. 22.quæst.2.5.2^{m}./.4.distinctio.14. quæst.1.ar.2. quæstio.3.0. *Abissus. Accidens.26. Actio.41.73. Actus.87. Addere.19. Amicitia.1.17.

2 Fundamentum, duplex, scilicet habens firmitatem ex se & ex alio. Primo modo solus Christus est fundamentum ecclesiæ, sed apostoli secundo modo. 1æ. Cor. 3. lec.2. me°.H. *Angelus.287.463.Anima.144.&c. Ars.25.30.

3 Fides est fundamentum aliarum virtutum, quia est prior eis, & substentat eas. Fortitudo autem firmat contra aduersa, humilitas contra prospera, timor contra culpam futurã, pœnitentia contra præteritam.22æ.q. 161.5. 2^{m}. 3ª quæst. 84.6.2^{m}./.3.d.23.quæst.2.5.2^{m}./.4 d.14.q.1.ar.2 quæst.3.0./. Virt.quæst.1.12.24^{m}. Humilitas.2.*Attributa.7.10 Bonitas 63.93.114.Charitas.56.Causa.78.

Du^{m}.657^{m}. 4 Oppositum videtur dicere. 22æ. quæst. 4. 7.0. Respondeo Dubio.657°. *Certitudo.23. Chimera.1. Conceptio. 7.15. Consanguinitas.2. dictio 1. Differentia.6. Dominium.3. Ecclesia. 12. 13. Episcopus. 1. Aequalitas. 2. 3. 6. Esse. 1. Falsitas.22.

5 Peccatum non habet fundamentum, ex auersione, quia nihil est, sed ex conuersione, qua aliquid est.2.dist.42.quæst. 2.1.1^{m}. Auersio.15.*Phantasma.4.Fides.7.12.13.92.&c.153 154.Fundator.Habitus.64.Hæresis.18.Humidum.1.

Du^{m}.658^{m}. 6 Oppositum videtur dicere.4.distin.15.qu.1.2.1^{m}. Respondeo Dubio.658°.181°. *Intellectus.35.270. Liberalitas.18. Lux.8.Macula.7.Metaphysica.19.Misericordia.42.Negatio. 5.6.Obedientia.17.18.23.Ommissio.4. Oratio. 4.Pax.32. Pastor.Peccatum.108.Radix.0.Ratio. 5.57. Religio.30. Sacramentum.86.Scriptura.16.Sensus.46.Seruitus.2.Subiectum.0.Superbia.31.Tactus.6.7.Tempus.2.7.Veritas 4.5. 6.15.21.22.24.Virtus.75.236.Voluntas.26.

¶ Fundator.Missio.40.

¶ Fundere.Puer.4.Satisfactio 37.

¶ Fundum.Vsura.98.

¶ Funiculus.Cete.4.Corda.Peccatum.44.

¶ Funis.Corda.

¶ Funus.Iudæi.7.Simonia.24.Statutum.1.

¶ Fur.Lex.108.Vsura.246.259.295.299.

¶ Furari Ouis. 1. Simonia. 27. Statutum. 2. Venus. 2. Vsura.38.90.299.

¶ Feria. Aduocatus.9.Baptismus.132. Depositum.3. Eucharistia. 210. 211. Futurum. 3. Matrimonium. 105. 106.107. Vnctio.25.

¶ Furiosus.Aduocatus.9.Aleator.1.

¶ Furnus.Banausia.

¶ Furor est ira accensa, non differens re ab ira, sed secundum magis & minus.Iob.19.le.1 me°.k./.Psa.36.prin°.f. G./.Isa 13.me°.A./.c°.30.fi.A. *Concupiscentia.3.Dæmon.36.Excandescentia Ira.19.Schismos.

¶ Furtim.Nicolaus 2.

¶ Furtiue.Ordo.92.93.Vsura.292.298.

Quid. 1 ¶ FVRTVM est occulta acceptio rei alienæ. 22æ.qu. 66.3.0. *Adulterium.Alienum.7.Bos.Cibus.9.

2 Furtum semper est peccatum, ratione iniustitiæ, & fraudis, vel doli Et est mortale, nisi modicum intendatur.22æ.q.12. 3.c./.q.66.5.6.0./.q.118.4.c / 2.d.42.q.1.4.c./. Ma. qu.10.2. c./.q.15.2.c.prin°. Contumelia.5.Correctio.19.

3 Furtum est species fraudis. Mendacium & falsum testimonium, fallaciæ. Turpe lucrum, inquietudinis, Rapacitas, violentiæ, Ideo omnia hæc, & inhumanitas, idest obduratio, ab Isidoro dicuntur esse filiæ auaritiæ.22æ.q.118.8.3^{m}. Auaritia 15.*Decimæ.25.26.27.Depositum.4.Dominium.17.Excõmunicatio.12 17.Fornicatio.20.Inhumanitas.2. Iudæi.10.

4 Committitur furtum quadrupliciter, scilicet aliena occulte accipiendo, violenter auferendo, mercedem non soluendo, & fraudem in mercationibus committendo. Opusc.4.c°. 23.0. *Labor.3.Lex.57.108.

Oppo^{m}. 5 Furtum & rapina, opponuntur iustitiæ.22æ.q.64.prin°./.q. 66.prin°./.4.5.c /.q.118.4.c. *Mendacitas.

6 Furtum est iniustum, quia est inuoluntarium per ignorantiam, sed rapina, per vim. Ideo differunt speciæ. 22æ.q.66.4. 0./.9.c./.q.73.1.c./.1^{m}./.2æ.Cor.12.co.3. fi.Rapina inf. *Necessitas.30.31. Occultatio. Ouis.1.Pœna.55.60.61. Scriptura.10.Simonia.27.

7 Rapina est grauior furto dupliciter, primo quia inuoluntarium per vim, est maius quàm per ignorantiam. Secundo quia rapina est in re, & in persona, furtum autem, est tantũ in re.22æ.q.66.9.0./.q.73.3.2^{m} / q. 116.2.1^{m}./.qu.144.2. 4^{m}. *Venus.2. Vexatio. Vsura.38.90.122.124.125.246 259.285 286.287.289.290.292.295.298.299.303.

8 Accipiens furtim rem suam, iniuste detentam, peccat contra communem iustitiam, vsurpando sibi iudicium. Sed nõ tenetur restituere, sed satisfacere deo, & sedare scandalum. 22æ.q.66.5.3^{m}

9 Accipiens rem alienam occulte & manifeste auctoritate iudicis, non est furtum vel rapina, quia per sententiam fit debitum.22æ.q.66.5.1^{m}./.8.c.

10 Accipiens rem inuentam, animo retinendi, furtum facit nisi credat haberi pro derelicto, vel nullius esse. 22æ.quæst. 66.5.2^{m}.

Pœna. 11 Per prohibitionem furti, prohibentur omnia damna in rebus.22æ q.120.6.2^{m}. Præceptum.49.inf.

12 Per prohibitionem furti, prohibetur omnis turpis quæstus 3.d.37.ar.2.q.1.2^{m}

13 Hæredes furis, obligantur secundum iura canonica, pro furto patris, etiam si ad eos nihil furti peruenit, lite etiam non contestata cum patre. Ma.q.4.8.a.15.

14 Pœna mortis, nõ infligitur in præsenti pro furto, nisi ratione grauis circunstantiæ, vt sacrilegio, peculatu, & plagio. 22æ.q.66 6.2^{m}.

In deo. 1. ¶ FVTVRVM & præteritum nõ sunt in deo, quia quicquid est in eo, totum est in præsenti æternitatis. Sed significantur in eo per verbum, & per respectum ad nos tantum. Potentia.quæst.1.5.2^{m}.*Abrahã.18. Adam.33 64. Amor. 179. Apostoli.7.

2 Futurum cognoscitur dupliciter, scilicet in se, & in suis causis. Primum conuenit tantum deo, secũdum nobis. Sed magis angelis, & dæmonibus. Sed in causis necessariis certitudinaliter, in contingentibus sæpe opinatiue tantum, quæ autem raro, nullo modo.1ª.q.14.13.0./.q.57.3.0./.qu.64.1. 5^{m}./.q 86.4.0./.q.89.3.3^{m}./.12æ.q.111.4.c./.22æ. q.95. 1.0./. 5.c./.q.171.6.1^{m}./.2^{m}./.3^{m}./ q.172.1.c./.q.174.1.c./. 1^{m}./.1.d. 38.5.0./.2.d.3.q.3.3.4^{m}./.d.4. 2.c./.d.7. q.2.1. 4^{m}./.2.0 /.4.d. 50.q.1 4.4^{m}./.Con.1.c°.67./.Li°.2.c°.3.2^{m}./. Li°.3.c°.154./. Verit.q.2.12.c./.q.8.12.0./.q.12.6.10.c./.q.18.4. 1^{m}./.Poª.q. 5.6 c./.Ma.q.16.7.0./.Quo.7.3.1^{m}./.Quol.11.3.c./. Spiritu. 5.7^{m}./.Anima.20.4^{m}./.Opusc.3. c°.135./.136./.Isa.3.fi.A./. Ro.2 le.1.prin°.D./.Perihermenias.lec.14.fi.f.B.&c. *Astrologia.4.Auis.2.Deus.141.

3 Futura plus cognoscũtur a freneticis, abstractis a sensibus, morientibus, dormientibus, & brutis, quàm ab oppositis. 1ª.q.12.11.c./.q.86.4.2^{m}./.3^{m}./.22æ.qu.172.1.1^{m}./. 2^{m}./.3^{m}./. 2.d.7.q.2.2.6^{m}./.4.d.0.ar.4.q.1.2^{m}./. Con.2.c°.79. 5^{m}./.Veri. q.8.12.3^{m}./.q.12.3.c./.1^{m}./.2^{m}./ 4^{m}./. 18^{m}./. quæst.28.3.6^{m}./. Quol.3.21.c.fi./. Anima.15.c fi./.11^{m}. *Augurium.0. Auspicium.Baptismus.14.164.196.197.243.Beneficium.18 Bonitas.212.Catechismus.3. Chiliastæ. Circuncisio.27. Contingens. Contritio.20.21. Cornicula. Dæmon. 3.15. 16. Deus. 141. Dies.14. Diuinatio.0. Dolor.6. Electio.22. Eleemosyna 12. Enuntiabile.1. Eucharistia.278. Aeuum.9. Fatum.2.5. Fiducia.1. Fructus.2. Fundamentum.3.

4 Cognitio futurorum, ex præsentibus & præteritis, propriæ rationis est.22æ.q.47.1.c. *Gratia.90.119.137. Ieiuniũ.11. Insipientia.2.Intellectus.44.300. Ioachim.1.Iris.0.Iuramẽtum.12.26.Iustificatio.43.Iunctus.2.Lex.137. Liber.27.Liberum.8.Luxuria.16.Matrimonium.26.&c.34.&c. 86.Missio.41.Obligari.6.&c. Passio.27.

5 Anima vicina morti, cognoscit aliqua futura, ex reuelatione, vel ex impressione causarum naturalium. 1ª.q.86.4.2^{m}. /.22æ.qu.172.1.1^{m}./.Verit.quæst.12. 3.5^{m}./.6^{m}. *Pax.19.20. Peccatum.205.Pœna.29.Pœnitentia.18.25.33.104.120.132. Perfectio.10. Prædicare.16.17. Prædicere. Prænunciare. Primitiæ.4.Promulgatio.5.Propositio 15.Prudentia.31.35.Raptus.18.Religio.60.Remedium.Resurrectio.1. 3.Sacramentum.6.Satisfacio.20.

6 Bruta non cognoscunt futura. Sed ex instinctu naturæ eis indito ab intellectu diuino, mouentur ad aliquid in futurum ac si futurum prouiderent.12æ.q.40.3.1^{m}./. Veri. q.12. 3.18^{m}.*Septem.Sepultura.1.13.Seruitus. 16.

7 Bruta cognoscunt futura, non computando præsens ad futurum, sed ex instincta naturæ.1ª.q.86.4. 3^{m}./.12æ. qu.41.1. 3^{m}./.3.d.26.q.1.1.4^{m}. *Symbolum.8. Solicitudo.8.Somniũ. 3.Sors.1.3.Spes.10.12.22.35.63.

Sensus non apprehendit futurum, sed ex his quæ animal apprehendit in præsenti, appetitus eius mouetur naturali instinctu in aliquod futurum prosequendum, vel fugiendum.12æ.quæstio.40../ quæst.3^{m} stio.41.1.3^{m}. *Spiritus.14. Sponsalia.2.Sponsus.1.Status.6.Stultitia.8.Stupor.2. Tempus.31.Thurificatio.1.Timor.13.16.22.24.21.47.

9 Omnis passio irascibilis, est futuri tantum. 3.distin.26.qu. 1.2.4^{m}. *Tribulatio.16. Vendere. Venturus. Virtus. 7.14. Vsura.10 128.&c.134.&c.195.&c. 215. &c. 245. 253. 265. Christus. 140.141.145.

G

Differen^{a}. GABAONITAE occisi sunt Ciuiliter, idest seruitute, secundum intentionẽ dei, & seruati corporaliter, secundum iuramentum Iosue.3. d.39. ar.3. quæst.1. 1^{m}. *Hæresis.90.

Quis. 1 ¶ Gabriel fortitudo dei nominatur.3ª.quæstio. 30.2 4^{m}.

2 Quidam dicunt Gabrielem fuisse de supremo ordine angelorum. Sed satis est credibile, quod sit summus in ordine archãgelorum. Vnde ecclesia eum archangelum nominat. 3ª.qu. 30.10.2.4^{m}.fi.Annunciat.4.

¶ Galatæ stulti erant, & instabiles, & ad intelligendum tardiores: sicut & indociles galli, vnde originem traxerunt. Gal. le.1.me°.K.

Galerum.Cidaris.

Galienus.Anima.68.

Figura. 1 Galilea vt interpretatur transmigratio, significat gẽtilitatem. Sed vt interpretatur reuelatio, significat patriã cœlestẽ.3ª. q.55.3.c.4^{m}./.Io.4 le 1.me°.d. *Capharnaum.Samaria.

2 Galilea duplex, scilicet vna in tribu Zabulon, alia in tribu neptalim, quæ dicitur Galilæa gentium, vel quia multæ gentes ibi erant, vel quia Salomon dedit eam regi Tiri. Isa.9. prin°./.Matth.4.me°.b.G.

3 Christus, frequentabat Galileam, vt doceret esse transmigrãdum a vitiis ad virtutes Matth.4 fi./.Io.7.prin°.a.H.

¶ Gallanus. Hæresis.91.92.

¶ Gallici qui se transferunt in Siciliam, ad naturam applicantur *Siculorũ*. Quod quidem apparet, quia ut narrant historiæ, iam ter est populata dicta insula, de prefata gente. Primo tempore Caroli magni. Secundo in trecentos annos, tempore Roberti Guischardi. Et tertio temporibus nostris per regem Carolum, qui iam imbuerũt ipsorum naturam. Opusc.20.Li°.4.c°.8.

¶ Garritus.Auis.2.Augurium.1.

¶ Garula.Caradrion.

Quid. 1 ¶ GAVDIVM non est virtus, sed est actus charitatis, posterior dilectione 22æ.qu.28.4.0.Charitas.128.*Accidia.5.10. Alexius.

2 Gaudium verum debet habere quatuor conditiones, scilicet, quod sit rectum, continuum, multiplicatum, & moderatũ. Phi.4.le.1.prin°.E. *Alleluia.Amicitia.31. Amor. 180.210. 268.Angelus.595.Animal.61.Ascendere.18.Aureola.4.Beatitudo.17.33.37.159.&c.

3 Gaudium, & tristitia de eodem, sunt contraria, & etiam secundum genus. Sed de diuersis, vnum est causa alterius, & materia.1ª.q.64.3.1^{m}./.3ª.q.84.9.2^{m}./.3.d.14.qu.1. ar.4.q.2. 0./.4.d.17.q.2.ar.3.q.1.3^{m}./.ar.4.q.2.1^{m}./. d.49.q.3 ar.3.q.1. c./ 2^{m}.Veri.qu.26.10.9^{m}./.Quol.3.24.c. *Charitas. 128.&c. 146.&c.Consolatio.Contritio.36.Corpus.41.Damnatio.7. 11.29.Delectatio.74.82.109.Dæmon.62.Deus.247. Fortitudo.44.51.Fructus. 1.3.5.19.20.

4 Gaudium est in deo, non ut passio, sed ratione suæ speciei. Con.1.c°.90./.91.fi. *Innocentia.2. Lymbus.5. Magnanimitas.14.Mors 23. Nemesis.2.Nomẽ.78.Oratio. 41.43.48. 56 Paruipensio.2.Passio.39.41.Pax.10.Peccatum.158.173. 202.Pœnitentia.33.Præceptum.95.Premium.4.5.Psallere.1 Religio.85. Resurrectio.9. Reuelatio.11. Spes.48. 63. Suffragia.5.6.

Differen^{a}. 1 ¶ GAZOPHILATIVM dupliciter dicitur, scilicet arca thesauri, & domus in qua est. Et significat studium.1. Prolo.L.prin°.B./.Io.8.lec.2.fi.

2 Gazophilatium significat studiũ sacræ scripturæ, in quo sancti opera sua reposuerunt.1.Prolo L.prin°.B.

Peccauit. 1 ¶ GEDEON peccauit, faciendo ephod, & petendo signum, tentans deum. Sed postea pœnituit. He. 11. lect. 7. principio.I.

2 Gedeon petens signum peccauit tentando deum ex incredulitate, sicut & Zacharias.22æ.q.97.2.3^{m}.

Quid. 3 Gedeon nihil mali fecit, sed bonum valde insigne. Et accepit maximum signum incarnationis Christi. He.11. lec.7. prin°.H.

¶ Gemelli.Fœmina.4.

¶ Geminari.Amen.2.Peccatum.157.

1 GEMITVS, suspiria, & inquietudo corporis, indicant tristitiam cordis.Psal.6.me°.d.Oratio.4.29.

2 Gemitus, & lachrymæ mitigant tristitiam, quia aperitur extra, & conueniunt dispositioni hominis tristis.12æ.q.38.2. 0./.Psal.41.prin°.b.Spiritus.15.Vpupa.

¶ Gemina.Restitutio.16.

¶ Gemma.Petrus.4.

Diuisio. 3 Gemitus lachrymarum duplex, scilicet compunctionis ad peccata abluenda: & deuotionis, ad cœlestia desideranda. Io.20.lec 2.prin°.a k.

¶ Genandus.Liber.7.

1 ¶ GENERALE triplex, scilicet per prædicationem, vt genus, per causam, vt amor, & quod est a multis causis, vt ira. 12æ.q.46.1.0./.22æ.q. 58.6.c.

1 ¶ GENEALOGIA magis denominatur a patre, quàm a matre.3ª.q 28.1.2^{m}./. quæstio.29.1 c./.qu.31.2. 1^{m}./.4.d.1. quæstio. 2. ar.2.quæstio. 2.2^{m}./.d.30.q.2.ar.1.qu.2.c./.d 36. 4^{m}./.Matth. 1.me°. distin.4. E./.Ro.5.le.3.me°.D./.Meta.5. le.fi.prin°.

2 Tota genealogia Christi exponitur, & dubia circa eam soluuntur.3.q.28.1.2^{m}./.quæst.31.3.0./. Matt.le.1.2.3. 4.0 Melchisedech.

¶ Generabile Corruptibile.1.Generatio.3. Malum.48. Materia.1.20 Natiuitas.5.

2 Generale & speciale duplex, scilicet intentione, & obiecto. 22æ.q.58.5.3^{m}./.q 59.1.0./.q.79.2.1^{m}.

1 ¶ GENERATIO & corruptio duplex, scilicet de contrario in contrarium, & creatio, & annihilatio. Verit. quæst. 5.2. 6^{m}.Contrarium.36.

Diuisio. 2 Generatio duplex, scilicet simpliciter, qua fit ens simpliciter, de non ente simpliciter, id est in pura potentia, & secundum quid, qua fit aliquid tale, de ente simpliciter. Verit.qu. 21.5.c./.Spiritu.1.9^{m}./.3.c.fi./.Opuscu.3.c°.158./.Meta.lec. 4.me°.c./.Lib°.11.le.11.me°.c.

3 Generatio duplex, scilicet mutatio de non esse ad esse, & origo viuentis a principio viuente coniuncto. Prima conuenit omni generabili & corruptibili, secunda vero tantum viuenti, & dicitur natiuitas. 1ª.q.27.2.c./.3.d.8.1.c.

4 Omnis generatio præsupponit materiam, quæ non generatur.1.d.4 q.1.1.c./.2.d.1.q.1.2.c./.4 c /.1^{m}.

Materia. 5 Ad generationem naturalem, oportet quod fiat ab agente naturali, & ex materia naturaliter proportionata. 3. d.3.q.2.2. c. *Adeps.1.Agens.51. Angelus.631. 632. Anima. 262.266. 279.354. Ars.26.

6 Omne quod generatur est compositum ex materia & forma.1.d 4.q.1.1.3^{m} /.2.d.1.q.1.4.c./ 4^{m}./.3.d.21. qu.1.3.5^{m}./. Con.2.c°.42.3^{m} /.4^{m}./.Poª.q.3.8.c.fi./.9. c /.q.6.3.c./.Spiritu.3.12^{m}./. Anima.6.8^{m}./.Meta.7.le.7.0./.Lib°.8.le 1.me°.f. /.le.3.me°.e./.le.5.me°.d./.lib° 12 le.3. prin°.b. *Characteræ. Cibus.5.Contrarium.35.

7 Materia simpliciter prima & nuda est immediatum subiectum primum generationis & corruptionis, aliorum autẽ motuum, secundum prius & posterius.2 d.1.q.1.2.c./.d.12. 1.5^{m}./.3.d.21.q 1.3.5^{m}. *Corruptio.1.11 13.

Du^{m}.659^{m}. Immo in generatione simpliciter, nihil manet, quia totum mutatur in totum. Generatione.1 .le 9. Respondeo Dubio.659°.

8 Ad generationẽ tria requirũtur. s. ens in potentia quod est materia, priuatio, & forma. Opuscu. 31.c°.1.Creatio.52.

9 Ad generationem naturalem, non requiritur aliqua potentia actiua in materia 3ª.q.32.4.c./.3^{m}./.2.d.18.qu.1.2.c./.3. d 3.q.2.1.c./.6^{m}./.Meta.7.le.8.prin°.b. C.&c./.Phy.2.le.1. prin°.a. *Dimensio 15.16. Eucharistia.88. Facere.6.Fieri.17.

Du^{m}.660^{m}. 10 Oppositum videtur dicere.12ª.q.27. 3.c. Respondeo sicut dubio.644^{m}. *Forma.100.Incipere. 4

11 In generatione, tota virtus actiua est ex parte maris, & passio ex parte feminæ.3ª.q.32.4.c./.q.67.4. 3^{m}./.1æ. Cor.6.le.3. me°.D.

Du^{m}.661^{m}. 12 Immo in generatione, fœmina se habet actiue.3ª.q.31.5.3^{m}. /.q.35.3 3^{m}./. Con.4. c°.44./. Matth.1.fi.d. B. Respondeo. dubio. 661°. *Materia.1.18.20.&c. Ordo.26.27. Perfectio. 41.Plantæ.3.4.Prius.1.7.8 12.

13 Generatio animatorum est ab intra, sed inanimatorum est tantum ab extra. Meta.5.lec.5.prin°.a. D.&c./. lib°.7.lec.6. prin°.f.L./.le.8.prin°.b. E./.Anima.2.le.5.prin°.a. D./.lec.7.

Ge

prinº.b,E.*Semen.o.Traductio.1.Vermis.1.

14 Quod generatur, est terminus generationis, non subiectũ, sed materia est subiectum.Phi.5.lec.3.fi. g.fi.

15 Fontes ex quibus est omnis generatio aquarum, generantur dupliciter, scilicet per resolutionem vaporum, in montibus inclusorum, & per terremotum, Psal.17.meº.K.

Terminº. 16 Terminus generationis, & corruptionis duplex, scilicet quod, idest genitum, vel corruptum, & terminus quo, id est forma, vel priuatio, sicut duplex principium, 1.di.5.qu.3.c. *Accidens.53.80 121.Actio.4.97.124.Agens.16.29.51.

17 Forma & priuatio, non sunt termini generationis & corruptionis, nisi ratione ipsius esse, Con.1.cº.26, 5m.*Agresta, Alteratio.7.8.Amor.275.Angelus.143.631.632. Animata. Aquilo. Argentum.1.Augmentum.22.Calor.11.19.&c.

18 Primum in generatione, est vltimum in corruptione. 22ꝯ. quæst.107.2.c./.qu.162.7.3m./.4m./.1ꝯ. Thi.2.lec.3. meº.G. Charitas.120.

19 In generatione, & corruptione, non est motus, nec contrarietas, nisi ratione præcedentis alterationis. Veri.quæst.26.1.c. *Charactę.Cælum.12.85.93.97.98 99.105.132. Cibus.5. Contrarium.35.Cor.1.2.Creatio.43.52.

20 Generatio vnius, non est corruptio alterius, nisi per concomitantiam.12ꝯ.quæstio.113.6.2m./.2.distinctio.34.2.5m./. Veri,q.28.1.c./.6.o.Dionysius.4.o.

21 Generatio & corruptio, sunt in instanti.12ꝯ. quæst.113.7.c./.1.d,37.q.4.3.c./.1m.*Delectatio 1.2.107.

22 Generatio esse non potest sine alteratione & loci mutatione.1.d.21.q.1.2.c./.d.37.q.4.3.c.*Dæmon.98.

23 In plãtis, principia generationis actiua & passiua, sunt sem semper vnita, quia principaliter ordinantur ad generationem, non autem in animalibus.1ꝯ.Cor.6.le.3.meº.D. *Donum.15.Eucharistia.88.89.Facere 6.7.Fatum.1.6.7. Fœmina.2.3. Fides.101. Finis. 33.Hæresis.55.Incipere. 4.legenitum.1.4.Instans.23.&c.Legitimatio.2.Matrimonium.6.13 46.48.95.Menstruus.2,4. Missio.43. Mons. Mulus. Natiuitas.1.&c.Natura. 21.Ordo, 26. 27. Principium. 27. Prius 1.7.12.

24 Tota perfectio generationis, & motus, est ex termino ad quem, & tota imperfectio eius, est ex termino a quo.1.d.5. quæst.3.1m.*Qualitas.6.Recipere.15.Spes.80. Superbia.21. 22.Tempus.19. Theologia. 2.7. Trahere.1. Vinum.4. Virtus.193.261.

25 Forma est finis generationis, in omnibus quę generãtur, nõ a casu.1ª.q.15.1.c.*Visus.5.Vniuersale.18.

Forma. 26 Omne generans, producit sibi simile secundum formam qua agit, quæ est potentia generatiua.1ª.quæstio. 33.2.4m./. q.41.5.c.Accidens.53.80.121. Adeps.1. Adulterium.9. Anima.65.300.Anna.Argentum.1.Ars.26. Assimilatio.14.&c.

27 Forma geniti, est in generante quadrupliciter, scilicet tota in actu, vel secundum partem, vel tota in virtute, vel secundum partem. Meta.7.lec.8.meº d.*Cælum.12.85 93.97.98. 105.132 Consanguinitas.1.2. Deus.355.&c. 436. Dispositio.39.Embrio.3.4.

28 Ad actum generationis, concurrunt tria, scilicet calor, spiritus, & humor.22ꝯ.quæstio.147.8. 1m. *Æquiuoca.8. Forma.17.100.116.

29 In omni generante per se, requiritur similitudo, ſm eundẽ modum essendi, vt in vniuocis totaliter, vel secundum formam tantum, vt in vniuocis ratione formę, & æquiuocis secundum esse, vel secundum partem formæ, vel secundum partem partis vt in æquiuocis totaliter, non autem in generante per accidens. Meta.7.lec.8. meº.c. * Gigni. Grando. Graue.6.

30 Generatio vniuoca, est verior, & perfectior, quàm generatio non vniuoca 1ª.q.33.2.4m.*Habitus.47.49.64,Hæresis.55. Idea.7.8.9.Incipere.4. Inclinatio.1. Lumen.11. Peccatum. 314.315.316.319.332.Planetæ.3.4.

31 In omni generatione, per introductionem formæ, expellitur omnis contraria forma, & eius dispositio, nisi quandoque relinquatur ex indispositione subiecti.4.distin.4.quæst. 2.ar.1.quæst.1.c.*Pluuia.3.Scientia.46. Titiones. Vniuersale.18.Vsura.57.133.141.186.

Species. 32 Quia generatio est motus ad formam, duplici formę respõdet duplex generatio, quia, scilicet formæ substantiali respondet generatio simpliciter, & formę accidentali respondet generatio secundum quid. Opus.31.cº.1.

33 Idem modus generationis, est omnium eorum, quæ sunt eiusdem speciei. 3ª.quæstio.28.1.4m./.2.distin.30. quæst.2.1. 7m./.Con.cº.87.1m.

34 Diuersus modus generationis & emanationis rerum, est secundum diuersitatem naturarum. Con.4.cº.11.

Gen

35 Oppositum videtur dicere a simili.Phy.7.lec.8. meº.g. Respondeo sicut dubio.908º.*Accidens.53.80.121. Dum.66.

36 Generatio qua aliquid per se generatur, est perfectior ea qua aliquid accipit speciem alterius, per mistionem, vt in nutritione, & vino misto.2.distin.30.quæst.2.1 c./.5m *Accidẽs 108.117. 120. Agens. 16. 19. 51. 56. Animal, 21.&c.28.29. Animata.

37 Quod generatur secũdo modo generationis, scilicet prout generatio est origo viuentis a principio viuente coniuncto, non dicitur genitus nec filius, nisi procedat secundum rationem similitudinis specificæ, vt pili, & vermes. 1ª.qu. 27.2.c. Filiatio.5.6.&c.inf.*Assimilatio.1.14.&c.

38 Generatum oportet assimilari generanti, in omnibus quæ ad naturam speciei pertinẽt, non autem in proprietatibus indiuidui.1ª.quæst.100.1.c./.quæstio.101.1.1m./.12ꝯ.quæst. 81.2.o./.2.distin.20.quæst.2.3.c./. distin.33. quæst. 1.1.1m /. 3.distin.3.quæstio.1.ar.1.quæst.1.o./.Potentia.quæstio.2.2. 5m./.quæstio.9.5.18./.Opus.3.cº.203.*Baptismus. 174.175. 203. Cete.8. Commune. 10. Conceptio.1. Differre.6.Embrio.3.

39 Propter fortitudinem virtutis in semine, genitum assimilatur generanti in natura speciei, & in multis accidentibus. Verit.quæst.23.5.c.

40 Accidentia indiuidualia, pertinentia ad dispositionem naturę, vt velocitas corporis, & bonitas ingenii, propagantur in filios per generationem, sed nullo modo accidentia pure personalia, vt grãmatica & huiusmodi. 12ꝯ.quæstio.81.2.c. Aequiuoca.8.

41 Accidentia speciei & indiuidui secundum corpus, possunt transfundi a generante in genitum, non autem accidentia secundum animam.2.distin.20 quæst.2. 3.c./. distin.33.qu. 1.1.1m./.3.distin.3.quæst.1.ar.1.quæst.1.o./.Ma. quæst. 4.8. c.*Equus.1.Eucharistia.67.Fœmina.2.3

42 Oppositum videtur dicere, quo ad accidentia secundum animam. Verit.quæst.23.5.c. Respondeo Dubio.663º.*Figura.8.9.*Filiatio.1.3 Forma.17.120.Genitor. Genitus.o. Dum.663. Gigni.Grando.Habitus. 48.49. Mulus. Natiuitas.1. Pœna. 38. Perfectio.41. Resurrectio.22. Sanguis. 5. Taurus. Vermis.1.

43 Homo generat sibi simile in specie, non inducendo, nec educendo animam rationalem, de potentia materię, sed disponendo materiam.1ª.q.118.2.4m./.12ꝯ.q. 83. 1. 3m./.2.d. 18.q.2.1.4m./ 3.d.13.qu.2 1.3m./.4.d.43. ar.1.quæst.3. c.fi./. Con.2.cº.87.4m./.Potentia.quæst.3.9.5m./.6m./.20m./.Meta. 5.le. 2.meº.a.D.Anima.82.Adam.44.71.&c.Adeps.1. Adoptio.4.5.

44 In generatione animalium præcipue hominis, sunt necessariæ septem mutationes seminum, scilicet seminis conuersio, & præcipue ad formam cordis, materię distinctio ad formam membrorũ principalium.s. cerebri, epatis, & vasorum seminaliũ, distinctio materiæ, qñ vesicula cerebri ascendit sursum, & vesicula epatis aliqñ ad dextrũ, & ad vltimũ descẽdit ad vesiculã vasorũ seminaliũ, totiᵘ materię distinctio, ut tribuatur locis membrorum secundariorum, transmutatio materiæ in figuram membrorum, mutatio quæ completur per calorem cordis cum spiritu diffuso in membris, qui exiccãs superfluum humidum, consolidat & confortat iuncturas & connexiones, & motus per virtutes motiuas, qui omnibus membris a corde influitur. Opusc.28.cº.4.*Adulterium.9.Anima.65.80 &c.216.279.Animal.21.&c. Anna. Aquilo.Augmentum.22. Hominis.

45 In statu innocentiæ, fuisset generatio per coitum.1ª.quæst. 98.o./.2.d.20.q.1.o.*Cælum.99.132.Circuncisio. 9.24.47.

46 Oppositum videtur dicere a simili. 1ª. q.98.2.4m. Respondeo, sicut dubio 738º *Coitus.3.Cor.1.2. Dum.664.

47 Tunc non fuit generatio, nec coitus, quia parum durauit status innocentię, & expectabant determinationem temporis a deo.1ª.q.98.2.2m.*Dæmon.98.Donum.15 Embrio 3.4.Equus.1.2.Fœmina.2.3.Gigantes. Innocentia. 14,&c.

48 Tũc nõ fuissent generati ęquales in robore, pulchritudine & aliis, sicut nec etiam nunc.1ª.q.96.3.c./.2.d.32.qu. 1.3.c. *Mas.Mater.Matrimonium.6.46.&c.95.Mulier.3.9.Peccatum.308.313.&c.332.Puer.16.Resurrectio.24.

49 Parentes, tunc non fuissent confirmati in iusticia, quãdiu genuissent.1ª.q.100.2.c./.2.d.20.q.2.3.5m./.Quol.5.8.c.

50 Omnis emissio seminis, ex qua secundum se non potest sequi generatio, est uitium contra naturam, & peccatũ. Con. 3.cº.112.*Sponsalia.7.Taurus.Vermis.1. Vsura.256.

51 Generatio significat relationem, per modum operationis, in diuinis.1ª.q.42.6.3m./.1 d.20.1.c.fi./.1m./.Poª.q. 2.5.8m./. q.9.9.3m.*Actus.195.Amor.14.Ars.26. Creatio. 43. Datio 27.Deus.

Ge

27.Deus.355.&c. Dicere.4.

52 Generatio proprie conuenit deo. 1ª.q.27.2.o./. q.28.4.c./.1. d.4.q.1.1.o,Con.4.cº.2./.7.fi./.10./.11./.12./. Veri.q.4.4.o./. Poª.q.2.1.o./.Opus.2.cº.2./.Col.le.4.meº.k.Deus.355.*Hæresis. 94.95.101.Pater.8.11.12.13.Persona.36.

53 Generationem esse in deo, tenendum est sola fide, quia demonstrari non potest.1.d.4.q.1.1 c./.d.6.3.3m.

54 In solo deo, potest esse, generatio sine imperfectione mutationis, & diuisionis. Ideo non conuenit angelis, nec animę rationali, nec cælis. Poª.q.3.9.27m.*Possib.le.8, Processio.20. &c.28.30.42.56.Relatio. D. Verbum.64.

55 Generatio filii dei a patre, est æterna. 1ª.q.42.2.o./.1 d.9.q. 2.1.1m./.Cõ.4.cº.11 /.Poª.q.3.13.o./.14.3m./.Psal.2.meº.c.

56 Generatio æterna, & temporalis filii dei, differunt dupliciter.s.secundum respectus, & secundum naturas. 1.d.14.q.1 2.4m.

57 Vna, & eadem operatione, pater generat, & filius dei generatur.1.d.20.1.1m./.Con.4.cº.13./.Poª. qu. 2.5.c./.q.9.9.3m. Christus.219.221.Deus.3.66.

58 Hæresis Arrii ꝙ pater genuit filium uoluntate. Con. 4.cº. 11./.Poª.q.2.3.c.

59 Arrius ponit duodecim modos generationis, scilicet iuxta fluxum lineæ a puncto, iuxta emissionem radiorum a sole, iuxta characterem, seu impressionem a sigillo, iuxta immissionem bonę uoluntatis a deo, iuxta exitum accidentis a substantia, iuxta abstractionem speciei a materia, iuxta excitationem uoluntatis a cogitatione, iuxta transfigurationẽ motus a mouente, iuxta eductionem specierum a genere, iuxta ideationem, & iuxta nascentia, in quibus deest æqualitas naturæ, uel durationis. 1ª.q.42.2.ar.1./.1m.

60 Paternitas non est principium generationis principaliter, sed quodammodo cointellectum, quia non est sicut forma speciei, sed sicut principium indiuiduale, idest proprietas personalis in patre. Poª.q.2.2.5m.

61 Generatio dei actiua est pater, passiua uero filius. Ideo non est medium secundum rem inter utrunque, 1. distinct. 4. quæst.1.1.4m.

62 Omnia quæ distinctim conueniunt patri, & matri, attribuuntur patri in generatione diuina, scilicet concipere, parere, uel parturire, quia ibi non cõuenit ratio matris. Con. 4.cº.11.fi.

63 In generatione diuina, est terminus ad quem, non autem terminus ad quo.1.d.5.q.3 1m.

64 Potentia generãdi in diuinis, nõ est communis, sed est propria, ratione relationis implicitę. Poª.q2. 2.4m.

65 Spiritus sanctus non potest communicare patri in generatione filii, quia generatio est tantum ab uno, & nihil potest esse principium sui principii.1.d.11.1.8m. Pater.12.

Dum.665m 66 Oppositum uidetur dicere a simili. 1.d.6.2.o./.dist. 10.1.c./. 3m./.d.13.3.4m. Respondeo. Dubio.665m.

67 Processio spiritus sancti, non potest dici generatio, quia est per modum amoris, non autem per modum similitudinis, sicut uerbum.1ª.q.27.4.o./.q.30 2.2m./.q 35.2.c./.1.d.13.3. 3m./.4m./.3.d 8.1.8m./.Con.4.cº.19.fi./.23.fi./.Poª.quæst.2.4. 7m /.q.10.2.c./.22m. filiatio.5.

68 Nullus modus processionis in creaturis, perfecte repræsentat diuinam generationem, sed ex multis oportet colligere similitudinem. 1ª.q.41.3.4m./.qu.42.2. 1m./.Con.4 cº.8.fi /. Poª.q.3.18.17m.

69 Principium generationis duplex. scilicet quod, idest pater, & quo, idest essentia Primum distinguitur a genito realiter, non autem secundum. Poª.q.2.2.3m.

70 Vbi generatio est sine motu, idest ubi non est aliud generari, & generatum esse, ut in diuinis, non oportet quòd generatur, quandoque non esse. Poª.q.3.13.3m.

Essentia. 71 Potentia generandi, est idem realiter cum diuina essentia, ita quòd includitur in ratione eius. Poª.q.2.2.6m.

72 Deitas ad generationem se habet solum ut accepta per eã, sed filiatio consequitur eam, secundum modũ intelligendi. 1.d.5.L.prinº. 1./ d.18. 4.c./.2m. *Actus. 190.&c. Dicere.4. Ingenitum.4 Innascibilitas.2.

73 Generatio in diuinis, non terminatur ad essentiam, nec ad relationem, sed ad substantiam, idest ad suppositum. Opusc.9.quæst.9.

74 In creaturis, generatio per se ordinatur ad speciem, non autem in diuinis, sed ad personam. Poª.q.10.2.12m.

75 Diuina essentia est terminus generationis ut quo, non autem ut quod.1.d.5.q.3.o. Pater.11.

76 Essentia ut est paternitas, est principium quo pater generat.1.d.5.q.1.1.2.o. Pater.12.

Dum.666m 77 Immo potentia generandi, est essentia principaliter, & paternitas non est quo pater generat, cum sit quasi quedam forma indiuidualis.1ª.q.39.5.5m. Respondeo. Dubio.666º.

Gen

78 Philosophi non cognouerunt diuinam generationem, licet cognoscerent diuinam naturam, quia non comprehenderunt eam.1.d.3.q 1.o./.Io.prolo.prinº. C.&c.

79 Immo philosophi non cognouerũt diuinam naturam. 1ª. q.12,11,o. Respondeo. Dubio.667º. Dum.667m.

80 Nec beati illam ineffabilem generationem sciunt, quia nõ comprehendunt naturam dei. 1ª.q.12.7.o.

81 Immo beati in patria habent meritum spei, & noscunt illã ineffabilem generationem. 1ª. quæst 12.7.1m /. Opuscu.3. cº.164.Respondeo sicut Dubio.366º. Dum.668m.

82 Essentia dei non generatur, nec genita est per se, nec per accidens.1ª.quæst.39.5.2m./. 3ª.quæst.16.5.1m./.1.distin.5.qu. 3.1.2m./.d.18.4.2m./.Opus.1.cº 5./.18.

83 Essentia non generat, sed pater uirtute essentiæ. 1ª.quæstio. 39.5.o /.quæstio.41.5.1m./.1.distin.5.quæst.1.1.2.o./.Vnio. 1.12m./.Opuscu.1.cº.5.

84 Generatio in attribuit aliis terminis essentialibus, secundũ ꝙ magis connotant actum.1ª.quæst.39.5. 1m./.1. distinct.5. quæst.1.2.o.Opus.1.cº.5.

85 Essentia est deus generans, & res generans, si res, & deus, supponant pro persona, non autem si supponant pro essentia.1ª.quæst.39.5.5m./.1.d.5.q.1.1.4m./ 3.d.5.L.fi.

86 Hæc propositio est falsa, deus non genuit deum.1ª.quæstio. 39.4.3m. Propositio.

87 Hæc propositio est vera, deus genuit deum. 1ª. quæst.39.4. o./.5.1m./.1.d.4.q.1.2.o./.d.5.q.1.2.c./.Con.4.cº.3.

88 Hæc est falsa, deus genuit se deum, uel alium deum. 1ª.qu. 39.4.4m./.1.d.4.q.1.3.o./.Poª.q.9.8.5m.

89 Hæc est uera tripliciter, Deus pater genuit alterum se, scilicet in ablatiuo, in accusatiuo simpliciter, & personaliter, sed emphatice.1ª.q.39.4.4m./.1.d.4.L.*Solus.10.

90 Hæc est uera appositiue, Deus genuit deũ, qui non est deus pater. Et est falsa suppletiue. Sed affirmatiua est econuerso. 1ª.q.39.4.5m./.1.d 4.q.1.3.4m.

91 Melius dicitur, filius dei semper natus, quàm semper generari, uel semper nasci, licet uti possimus omni tempore, in generatione eius. 1ª.qu.42.2.4m./.1.d 9. q. 2.2.o.

¶Generatiua potẽtia, est actiua. Et est in patre perfecte, in matre uero imperfecte.3ª.q.32.4.2m./.3.d 3.q.2.1.5m. *Abrahã 25.Anima.356.&c.Aqua.1.Augmentum, Deus.355 &c.Generatio.26 64.70.71.Maleficium.2. Menstruus.4.5. Peccatum.98.&c.105.107.144.168.311.313.&c.419. Plantę.3. Quid.

¶Generatum esse. Generatio.70.

¶Genesis.Cayn. 2.Plato.4.Prophetia.29.

¶Genitalia.Circuncisio.9.24.27.48.49. Cor.4 Intestina.Natiuitas.20.Peccatum.168.316.328. Præputium Priapus. Pudenda. Vulua.

¶Genitiuus. Ablatiuus.2, Persona.42.43.

¶Genitor, uel generans, non est ita nomẽ proprium patris, sicut pater. 1ª.qu.33.2.o./.q.40.2.c./.4 d.3.ar.2.qu.2.5m.*Baptismus.46.Conceptio.1.19.Pater.8. Nomen.

¶Genitrix. Discretio. Mater. Matrix. Puerpera.

¶Genitura. Conceptio.1.&c. Vsura.187.

1 ¶GENITVS dicitur a gigno, & non a genero. Et conuenit animatis tantum.3.dist.8.1.1m. *Actus.195. Assimilatio.14. &c. Finis.33. Generatio, 14,16 &c.27.31.33.&c.82. Idem.8. Resurrectio.24. Sapientia.46.&c. Semen.9. Vsura 32. Quid.

2 Filius dei dicitur genitus de patre, & substantia patris, sed diuersimode.1ª.q.41.3.o./.1.d.5.q.2.1.o./.Con.4.cº.11.

3 Filius dei dicitur genitus, & creatus, ad remouendum omnem imperfectionem a natiuitate eius. 1ª. q.41.3. 4m./.Potentia.3.18.17m.

¶Genouephę. Vnctio.36.

¶Gens, Angelus. 579. 586, Apostoli.16. Bestialitas.2. Extraneus. Frater.1. Galilęa.1.2. Gentilis.o. Iudæi.3.11 Ius.18.20. Lex.17. Lingua.7.8. Magi.4. Matthæus.2. Moyses.3. Princeps.28. Ruth. Sepultura. 2. Seruitus. 6. Templum. 4.6. Vnctio.38.

1 ¶GENTILES possunt cognoscere deum, unum, simplicẽ, æternum. Opus.3.cº.36. Deum.

2 Immo gentiles non habuerunt fidem dei. Psal. 23.meº e.I. Respondeo. Dubio.669º. Dum.66.

3 Gentiles non habuerunt fidem dei, propter statuta principum, & antiquam consuetudinem, opere dæmonum. Et adorabant militiam cæli, idest dæmones. Psal. 23. meº. e.I. *Abraham.17.Ars.46. Baptismus.31. Circuncisio. 8.10 26. Confirmatio. 8. Extraneus. Fides.59.64. Fornicatio 2. Galilæa.1. Gens. Gradus.3.

4 Gentilis potest peccare, ſm rationẽ superiorẽ, nõ autẽ ſm rationem

Ge

rationes æternas. Veri.q.15.4.15^m.*Iudæi.11.Ius.18. 20.Lamina.Lex.52.&c.113.114.Lingua.7. 8. Mahumetus. Magi,4.Matthæus.2. Matrimonium. 120.&c. Miles.9. Militia.1, Passio. 92. Religio.80. Reuelatio.8.9. Rex.8. Templum.6. Theologia.44.Terra.2.Tributum.1.5.6.

¶ Genu.Tremor.2.

¶ Genuflexio.Adoratio.1.4.5.Exaltatio.2.Ieiunium.32.

Differen^a. 1 ¶ Genus respectu singularium, est ut formale, sed respectu speciei, est ut materiale.1^a.q.85.3.4^m.*Abraham.5.18.

Du^m.670^m. 2 Oppositũ uidetur dicere a simili.Phy.2.lec.5.me^o.c Respõdeo sicut dubio.559°.*Abstractum.3.

3 Genus aliquando accipitur pro specie, eo modo loquendi, quo dicimus humanum genus, totam humanam speciem. 12^e.qu.18.2.c.fi./.2.d.34.2.1^m.*Accidens. 8.9.11.15.17. 28. 51.52.59.64.93.94. Accidentaliter.6.

4 Ad rationem generis requiritur, ꝙ uniuoce prædicetur. Po^a.q.7.3.6^m.*Actio.22.24.116.118.

5 Genus prædicatur æqualiter de speciebus, secundum intentionem, non autem semper secundum esse.1^a.qu.77.4.1^m./. 2.d.3.q.1.5.3^m./.Ma.q.2.9.16^m./.Perihermenias.lec.8.prin^o. a.D.*Actus.17.46.60.61.68.69.151.152.153.166.177.

6 Proprius modus prædicandi, debetur cuilibet generi, non autem speciei.1.d.8.qu.4.3. c.fi./ d.22.3.2^m. *Affinitas.16.

Du^m.671^m. 7 Oppositum uidetur dicere a simili.12^e.q.18.2.c.fi. /.2.d.34. 2.1^m./.Ma.q.1.1.11^m./.Quol.3.6.d. Resp.Du.671°.*Agẽs. 38.Alteratio.5. Altitudo.2. Amor.217. Angelus. 29.30.63. 194.211.224.285.290.291.302.536.

8 Natura generis, non potest cognosci, nisi eius differentiæ primæ, & passiones propriæ cognoscãtur.Con.1.c^o.65.3^m.

9 Omne genus, habet semper plures species in actu.1.di.19. q.4.2.c./.Post.le.12.prin^o.b.C.*Aĩa.37.44.100.221.254.293.

10 Natura generis, diuersificatur in diuersis speciebus.Ente. 1.me^o.b./.Meta.10.lec.10.prin^o.a.fi./.le.12.prin^o.a.fi. *Appetitus.18.38.Arabes.Arbor. 2.Artificiale.1.2.Attributa.11 Auaritia.5.16.&c.Aureola.5 Blasphemia.4.Bonitas.78.115 116.118.140.198.Campsoria.2.3.4.Capacitas.1.Character. 3.Causa.8.62.100.103.Cœlum.5.Claritas.4.

11 Genus est de substantiua participantis ipsum. Quol.2.q 2. 1.c. * Cogitatio.13.Cognitio.38.Cohors.1.

Du^m.671°.12 Immo genus non prædicatur per participationem de speciebus, sed per essentiam.Meta.7.le.3.fi. Respon.dub.672°.

13 Genus implicite, & potestate, continet ea quæ sunt in eo. Opus.42.c^o.9.*Cõparatio.1.2.5. Cõe.11.14. Conclusio.2.

14 Genere logico, immaterialia solum conueniunt. Opus.42. c^o.9.*Concupiscentia.8.10.Concupiscibilis.7.

15 Genus generalissimum, est primum principiũ indistinctionis in genere.Opus.42.c^o.9.*Consilium.20.

Diuisio. 16 Genus dicitur dupliciter.s.proprie, prout prędicatur de pluribus speciebus in eo quod quid, & improprie, idest omne commune, scilicet quod sui communitate multa ambit, & continet. Et sic bonum, & malum dicuntur genera contrariorum.12^e.q.18.2.c.fi./.2.d.34.2.1^m./.Ma.q.1.1.11^m.

17 Genus duplex.s.genus nominatũ, & genus inominatũ.1^a. q.78.3.3^m./.Anima.2.lec.22.prin^o.a.&c. *Contemptus.6.

18 Genus duplex.s.genus ꝓximũ, & genus remotũ.1^a.q.78.3. 3^m./.Anima.2.lect.22.prin^o.a.&c.*Conuersio.10.

19 Genus duplex.s.genus determinatum, & genus indeterminatum, vel entis.1.d.13.4.2^m. *Corporeitas.1.

20 Genus duplex.s. genus logicum, & genus physicum. 1^a.q. 66.2.2^m./.q.88.2.4^m.*Corpus.5.6.7.11.

21 Genus duplex.s. genus dei, & genus principii diuini.1.d.

22 A Genus duplex, scilicet genus prædicamẽtale, & genus, uel subiectum scibile. Poster.lect.15.me^o.d./. Lect. 17. me^o.c.

22 B Genus dicitur quatuor modis, primo generatio continua aliquorum, habentium eandem speciem, secundo illud a quo procedunt aliqua, ut a generante, tertio sicut superficies est genus superficialium figurarum, & solidarum, quarto quod primo ponitur in diffinitione, & prædicatur in eo quod quid, & differentiæ sicut eius quidditates. Meta.5.lectio.fin.prin^o.a.

23 Aliquid est in aliquo genere dupliciter, scilicet in genere entis, ut ens actu, & in genere intelligibilium, ut pura potentia.1^a.quæst.87.1.c./.2^m./.12^e. quæst. 50.4.2^m./.5.c./.Verit. quæst.8.6.c./.Ma.quæstio.16.12.2^m./.4 *Dæmon.29 68.81. Denominatio.8.Desiderium.13.

Du^m.673^m.24 Aliquid est in aliquo genere dupliciter, scilicet per se ut species, & ea de quibus prædicatur genus, & reductiue, ut principia generis, negationes, & priuationes.1^a.q.3.5.c./. 12^e.quæst.72.6.3^m./.1. d. 28. quæstio.1.1. 3^m./.2. distinct.3. quæstio.1.1.1^m./.dinct.35.3.1^m./.2^m./.Opusc. 42.c^o.10./.13.

25 Immo nulla priuatio est de essentia alicuius entis, in genere collocati.2.distinctio. 40.1. 3^m. Respondeo sicut dubio. 464°. Dub.61.

26 Aliquid reducitur ad aliquod genus dupliciter, scilicet per se, idest per essentiam suam, & per accidẽs, idest per aliquid in eo.2.dist.40.1.c.

27 Pars non habet proprie genus, nec speciem. 3. dist.6.quæst. 1.ar. 1.quæstio. 2. 3^m./. Anima. 1.c. *Deus, 43.53.&c.172. 238.211.413.

28 Oppositum uidetur dicere a simili. 1^a. quæst.75. 2.1^m. Respondeo sicut dubio.173°.*Dictio.5.Differentia.0. Du^m.674°.

29 Partes sunt in genere, per reductionem tantum, totum autem per se.3.distin.2.quæstio.2.ar.1.quæst.3.c./.5^m./.Anima 1.c./.13^m./.2.10^m.

30 In omni quod est in genere, oportet esse compositionem ex materia, & forma, uel actus, & potentiæ. Po^a. quæst.7.3. c. * Differre.4.8.

31 In omni genere, in quo est aliquid imperfectũ, oportet præexistere aliquid perfectum.1^a.quæst.51.1.c. Perfectio.45.46. *Diffinitio.4.7.15.28.49.

32 Omne quod in aliquo genere est imperfectum, oportet oriri ab eo in quo primo, & perfecte natura generis reperitur. 2.d.1.q.1.2.c.*Dispositio.7.11.43.Distinctio.2.11.15.16.Diuersitas.6.&c.12.Diuinatio.14.Diuisio.6.9.&c.19.Effectus 13.18.Embrio.1.Ens.15.30.39.Esse.76.&c.88.92.Essentia.8 Æternitas.25.Excessus.1.Fœmininum.0.Fides. 64. Finis.7. 44.105.Forma.15.16.24.53.54.73.150.163.Frumentũ.Gaudium.3.Generale.1.Gratia.40.81.106.

33 In quolibet genere, illud quod est potissimum, est principium in illo genere, quia principium cuiuslibet rei, est potissima pars, & plusquam dimidium.3.d.33.q.2.ar.1.q.1.c. *Habere.5.Habitus.17.45.46.82.Hæresis.66.Idea.36.37.Imago.4. Impossibilitas.2.Incarnari.2.Indiuiduum. 14.16.19. 42.43 Indiuisibile.1.Ingenitũ.1.Instrumẽtũ.15. Intellectus.133. 150.211.214.264. Intentio.1. Inuidia.4.Ira.7. Latria.5.Locus.5.Luxuria.15.Malum.37.

34 In quolibet genere, primũ est causa omnium quę sunt post 3^a.q.56.1.c.*Masculinum.0.Materia.10.15.16.17. Mendacium.16.&c.Mensura.4.6.&c.20.Meritum.55.71.78.83.84 90.Methaphysica.2.22.23.24.Misericordia.35.

35 In omni re quæ est in genere, differt esse ab essentia.1^a.q.3.5 c./.1.d.8.q.4.2.c./.d.19.q.4.2.c./.2.d.3.q.1.1.1^m./.Po^a.q.7.3. c./.Ente.b.prin^o.b./.Opus 42.c^o.1.usque.c^o.6.*Mos.2.Motus.6.13.14.16.54.Mulus.Mutatio.4.

Du^m.675°. 36 Oppositũ uidetur dicere a simili.Meta.4.lec.2. prin^o.a. &c. Respon. sicut dubio.114°. *Natura.10.37.50. Naturale.6. Negatio.1.2.Negligentia.8.Nigredo. Nobilitas.0. Nomen. 7.76.Nongenitum.Numerus.21.Obiectum.11.Odium.20 Operatio.8.25.Oppositio.2.Palium.3.Pars.12.Participare. 3.Passio.41.42.55.67.94.103.

37 Impossibile est, aliquid esse in genere, quod in nulla eius specie est.1^a.q.7.3.2^m./.2.d.40.5.4^m./.Po^a.q.4.1.c.

38 Hypostasis nõ est in genere, uel in specie, nisi per naturam qua eã habet.3^a.q.2.3.3^m./.3.d.6.q.1.ar.1.q.1.1^m./.2^m./.Po^a. q.9.5.18^m.*Peccatum.52.153.169.176.232.255.358.379. 386.389.391.403. Pœnitentia. 29. 73. Perfectio.40.45.46. Pharao.Philosophus.1. Postprædicamentum. Potentia.34. 62.63.Præceptum. 105. Præcipitatio.2. Prædicamentum.0.

39 Nihil ponitur primo in genere, uel spec e, nisi per id quod de eo proprie prædicat. 3^a.q.63.2.1^m.*Prædicari. 28.29.30. Præsumptio.8.Primitiæ.3.4. Primum.0. Principium. 6.7.9. Priuatio.18.19.Processio.28.Proportio.4.9. Proprium.1.2. Propter.5.Psallere.2. Quantitas.1.13.26. Rectitudo.5. Redemptio.2.Reduplicatio.2.Relatio.46.Relictum.5.13 Religio.99.Sacramentum.4.19.41.137.Sapientia.5.Satisfactio 35.36.37.Scientia.18.19.90.98.103.106.&c.113 114.136. 155.Semen.12 Sensualitas.5.13. Sensus. 25.28. Seraphin. 0.Simonia.7.

40 In quolibet genere, semper una species est prior, & perfectior alia Quol.3.6.d./.Causis 4.co.3 fi. *Singulare.Species 5.Spes.61.Subalternum. Subiectum. 2.3. Subsistentia.4.5. Superbia.3.12.Tactus.4.7.Talpa Theologia.40. Veritas.41. Virginitas.20. Virtus.71.72.147.a. b.172. 248. Vita.41.60. 61.63.64.

41 In omni genere, quanto aliquid est prius, tanto est simplicius.12^e.q.19.2.&c.*Vitium.6.9. Viuificare.2.

42 Relatio generis ad speciem, & e conuerso, est relatio rationis tantum.1^a.q.28.1.c.*Vltimum 2.Vnio.1.

43 Alia genera a relatione, secũdum propriam rationem, significãt aliquid alicui inhærens.1^a.qu.28.1.2.c. *Vnitas.8.17. Vniuersale. 23. Voluntarium. 8. Voluntas. 50. Vsura.52. Vxor.9.Christus.130.Zelus.4.

¶ Geometra.

Geo Gla Glo

Acquiri. 1 ¶ GEOMETRA, modico studio acquirit scientiam conclusionis, numquam consideratæ. 12^e. quæst. 65.1.1^m. *Accidens.120.

2 Oppositum uidetur dicere.12^e.q.51.4.3^m./. q.54.4.3^m. Respondeo, sicut Du.1108^m.*Arismetrica.1.3.Bonitas.89.

3 Errans circa hoc principiũ, omne totum est maius sua parte, non potest habere scientiam geometriæ.12^e.q.65.1.4^m./. Virt.q.5.2.4^m.*Corpus.11.Mathematica.0. Medium.1. 28. Physica 11. Scientia.22.23.24.25.156.148.

¶ Gerere.Baluus Baptismus.148.Bellum.7. Cohors.1. Cura. 5.Honor.31.Imperator.7.Lex.161. Minister. 3. Religio.29. Sacerdos.5.30.Vices.Virginitas.25.

¶ Germania.Imperium.Lex.57.

Diuisio. ¶ Germẽ malũ quadruplex.s.prauę plationis, doctrinę erroris, præsumptuosæ opinionis, & pñtis consolationis.Isa.18.fi.

Planetæ. ¶ Germinare. Significanter dicit scriptura, germinet terra herbam uirentem, & facientem semen, quia, scilicet sunt producta perfectæ species plantarum, ex quibus semina plantarum orirentur. Nec refert ubicunque habeant uim sementiuam, utrum, scilicet, uel in stipite, vel in fructu.1^a.q.69.2. o./.q.72.1^m.*Seminator.

¶ Gesta.Confessio.38.Perseuerantia.12.Sepultura.12.

¶ Gestus.Modestia.3.Scurrilitas.1.

¶ Giezi.Symonia.28.

Homines. ¶ Gigantes secundum Iosephum, & Augustinum, producti sunt semine humano, operante dæmone incubo, uel succubo, sub certa cõstellatione.1^a.q.51.3.6^m./.Po^a. 2. d.8.ar.4.q. 2.3^m./.qu.6.3.c. fin *Resurrectio.32.

Cui. ¶ Gigni conuenit animatis tantum, non autem generari.3.d. 8.1.1^m.*Fides 87.Generatio.39.85.&c. Natiuitas.1.Processio.32.Vsura.12.

Error. ¶ Gilbertus poretanus, reuocat errorem suum, de assistentia relationum in diuinis 1^a.q.28.2.c./.1.d.26.q.2.1.c./.d.33.1.2. 5.c./.Po^a.qu.7.8.c /.qu.8.2.c/.Opusc.3.c^o.66.Hæresis.121. Suffragia.12.Trinitas.10.

Quid. ¶ Gith, genus leguminis est, similis cimino.Isa.28.fi.

Figura. 1 ¶ GLADIVS flãmeus, est impedimentum accessus paradisi terrestris, & significat impedimentum regni cælestis.22^e. q 164.2.5^m./.2.d.29 5.3^m./.d.18.L.*Cultellus.Depositum.3. Fractio.1 Framea.Vindicatio.8 Christus.220.

2 Ecclesia habet gladium spiritualẽ, ad exequutionẽ, sed materialem, ad iussionem tantum.4.d.37.q.2.1.b./.c./.L.

¶ Globus.Paradisus.4.

Quid. 1 ¶ GLORIA est clara notitia cum laude, ut Ambrosius dicit. 12^e.q.2.3.c /.22^e.qu.103.1.3^m./ q.132.1.c./. Con.3.c^o.29./. Ma.q.9.1.c /.Io.13.lec.6.prin^o./.He. le.2.prin^o.H. Beatitudo 22.39.40.Fama.2.Gloriari. Honor.15. Inuidia.1.2.10.

2 Finis debitus appetendi gloriam, uel manifestandi aliquod bonum in hac uita, est tantum triplex, scilicet gloria dei, utilitas proximi, & utilitas propria.22^e q.132.1.3^m./.Ma.q.9.1. o.*Magnanimitas.7.Princeps 1.2.Prosperitas.2. Rex.3 4.9.

3 Homo potest laudabiliter appetere gloriam suam, ad utilitatẽ sui vel aliorum. 22^e./.q.132 1.1^m.Ma.q.9.1.c./.1^m./.2^m

4 Gloria hominis duplex, scilicet naturalis, idest imago dei, & spiritualis, idest cõsciẽtia bona.Psal.7.m^o.b.fi *Vitiũ. 12.

Vana. 5 Gloria dicitur uana tripliciter, & est peccatum. Primo, quando est de non ente, uel de transitoriis, uel de peccato Secundo, quando quæritur ab hominibus, & non a deo. Tertio, quando non ordinatur ad debitum finem.22^e.q.132.1.c./. Ma.q.9.1.2.c.*Aureola 21.Beatitudo.39 40.Beatus.54.

6 Opus uirtuosum, factum propter inanem gloriam uenialẽ, ammittit uim merendi uitam æternam, quia nullus peccando meretur.22^e q.132.3.1^m./.Ma q.9.2.1^m./.2^m. * Capitale. 8.9.10 Cognitio.26. Contentio.3.4. Dauid.1.2. Discordia. 3 Eleemosyna.36.

7 Inanis gloria est periculosa, non propter grauitatẽ sui, sed disponendo ad grauia, faciendo præsumptuosum, & nimis de se confidentem, & disponendo paulatim ad priuationẽ interiorũ bonorũ.22^e.q.132.3.3^m./.Ma.q.9.2.4^m.* Gloriari.

8 Vanagloria ui operatur præcipue circa Eleemosynam, propter defectum charitatis, præferendo uanãgloriam utilitati proximi, dum facit hoc propter illud. 22^e.qu. 132. 5. 3^m. Iactantia 3 4.Inanisgloria.Hypocrisis.6.Ira.65. Iudæi.18.

9 Vanagloria non est semper peccatum mortale, sed tantum quando ponitur in ea ultimus finis, vel quando est e contra deum.22^e.q.132.3.0./.Ma.qu.9.2.0. Magnanimitas.12. &c.Operatio.55.Oratio.31.Ornatus 3.&c. Peccatum.416. 425.Præsumptio.3.Princeps.1.2.

10 Vanagloria est vitium capitale, cuius filiæ sunt septem, scilicet inobedientia, iactantia, hypocrisis, contentio, discordia, præsumptio nouitatum, & pertinacia.22^e.qu.21.4.0./. q.105.1.2^m./.q.132.4.5.0./.q.138.2.1^m./.2. d.42.q.2.3.c./. L. 2./.Ma.q.8.1.c./.q.9.3.0./.q.13.3.c.c^a.8.Contentio.3.Discordia.13.A.* Sepultura.8.Superbia.22.23.24.Vestis.6.

11 Ira non causat discordiam, & contentionem, nisi mediante uanagloria.22^e.q.132.5.2^m./ Ma.q.9.3.4^m.

12 Vanagloria directe contrariatur magnanimitati, secũdum rei ueritatem, ut deficiens, sed secundum opinionem, ut excedens.22^e.q.30.prin^o./.q.132.2 0./.2.d.42.q.2.4.c.

13 Gloria dei duplex, scilicet quia in se est gloriosus, & claritas ab eo deriuata.1^e.Cor.11.lec.2.fi.F. *Abstratio. 19. Actus. 23.24.Commendatio.Corona.3.6.7. Cultus.7. Damnatio. 11.Deus.202.252.Domus.3.Dos. 7. Fides.162. Honor.28. Iactãtia.3.Ignis.11.Laus.8.13.&c.Martyrium.16.17.Oratio.40.Ornatus.8.Placere. Dei.

14 Deus quærit gloriam suam, non propter se, sed propter nos.22^e. q. 132.1.1^m./. Ma.qu. 9.1.4^m. * Prædestinatio.49. Prædicare.13.Prælatio.17.Testamentum.12.Vtile 9.

15 Gloria Christi quadruplex, scilicet exaltationis in cruce, iudiciariæ potestatis, resurrectionis, & cognitionis in fide populorum.Io.13.lec.6.0./.He.2.le.2.fi.D.Apparere.8.9. Conceptio.31.Damnatio.11. Christi.

16 Soli Christo conuenit, quęrere gloriã suam, quia deus est. Sed inquantum homo, quærit gloriam dei in se, sicut & alii sancti 22^e.q.132.1.1^m./.Io.7.lec.2.me^o.f.fi./.c^o. 8.lec.7. fi.h. * Mos.9.Iudicium.70.80.Oratio.94.Passio.131.

17 Gloria Christi, patuit quadrupliciter in testimonio patris, ministerio angelorum, obedientia totius naturæ, & potestate docendi, & operandi.Io.lec.8.me^o.b.B. Prædestinatio. 49.Resurrectio.43.46.57.Status.16.Transfiguratio.1.

18 Ea quæ sunt glorię, scilicet perfecta dei fruitio, & huiusmodi, prius tempore debuerunt esse in Christo, sicut in actore glorię, quàm in alio.3^a.qu.53.3.3^m.le. Fruitio.12.13.*Christus.103.107.117.203.214.

19 Gloria sanctorum, est sine successione.12e.q.67.4.2^m.Successio.8.*Actus.145.Adam.17.Additus.0.Adoptio.21. Beatorum.

20 Gloria sanctorũ est magna quintupliciter.s intẽsa, extẽsa, ęterna, pfecta, & integra.Isa.54.fi.E.Amor.31.69.97.Aĩa.73.90. Apertio.2.Apostoli.43.Bñficiũ.16.Bonitas.48.59. 192. 195. 219.221.&c.249.Cælũ 121. Cõmendatio. Conuersio.1.2.5.

21 In glória duo lætificabunt beatos, scilicet frui 10 dei, & societas sanctorum.He.12.le.4.me^o.C. *Corona. 3. 6.7. Cultus.3 Descendere. 7. Deus. 245.252. Dolor.44. Domus. 3. Dos.1.c.Electio.22.27.Elementum.27. Euangelium.1. Eucharistia.256.&c.Exorcismus.8.Filiatio.37.38.39. Gloriari. Gloriosus.Gratia.11.12.14.58.127.134.1 40. 141. 144. &c. Ieiunium.35.Ignis.11.Illuminatio.9.Incorruptibile. Infernus.1.Iudicium.85.Iustificatio.17.Lac.2.Liber.15. &c.Lumen.19.&c Luxuria.16.Mane.Maria.17.22.38.58. Meritũ. 65.98.101.102.Missa.26.Moyses.1.2.3.Mulier.4.Nox.2.Palpabile.4.5 Passio.129.130.

22 Sicut gloria animę beatę, excedit uirtutem naturalem angelorum, ita gloria corporum resurgentium, excedet uirtutem naturalem cælorum, quia maior est claritas, firmior impassibilitas, facilior agilitas, & dignitas naturę perfectior Con.4.c^o.86.fi.Claritas.9. *Pax.7.Peccatum.6. Pęna.1.2.3. Perfectio.19.Prędestinatio.2.9.15.16.22.24.25.49.Prædicare.5.Princeps.1.2.Quies 5.7.Raptus.11.18. Sacramentum. 6.13.141.Sacrificium.13.Saluari.6.

23 Gloria sanctorum in hac uita, consistit in tribus, scilicet in conscientia, iustitia interiori, & spe æternorum.Psal.44.fi.1 I.Sanctus.7.Sanitas.7.8.Septem.Similitudo.10. Somnus.1 Spes.10.21.22.Spirituale.3.Status. 5.7.12.13. Successio. 8. Suffragia.11.&c.Verbum.66 76.Vita.9. 12.13.35. Vitium. 12.Vnctio.20.30.

24 Omnia cedunt ad gloriam electorum. Ideo sunt hæredes mundi.Ro.4.lect.2.me^o.K.

¶ Gloriari.Gloria.0. Opprobrium.3.Peccatum.103.

¶ Glorificatio.Iustificatio 17.Maria.17.22.38.58.Misericordia 31.Operatio 33.Passio.129.130.

Gloriosus Abscõdere.1.Angelus.99.Gloria.13. Iudiciũ 80.

¶ Glosa. Bonitas.170. Humilitas. 8 Iurisdię.2.Laus.21. Maria. 62 Occidere.3.Vsura.189.190.

¶ Gluten.Resurrectio.23.

Quid. ¶ Gnomi, importat quandã perspicacitatẽ iudicii. Et est uirtus bene iudicatiua de agẽdis secundũ ipsam rationẽ naturalẽ, in his in quibus deficit lex cõis.12^e q.57.6.3^m. fi./.22^e. q.61.4 c.fi /.3^m.Cõsilium.27.*Prudentia.15.49. 79.Synesis.

¶ Gradatim.Resurrectio.44.

¶ Gradi.Cura.5.Resurrectio.44.Vadens.

In diuinis. ¶ Gradus, non est inter diuinas personas, nisi improprie, idest ordo.1.d.34.q.1.2.c./.2.d.38.1.2^m.

Gra

Differentia. 2 Gradus dupliciter diuersificantur, scilicet in eodem statu vel conditione, & in diuersis. Primo modo incipiendum est ab infimo, non autē secundo modo. Quol.4.23.2m./. Quol. 5.21.1m. * Accusatio 24. Actus 151. Affinitas 7.15.16.17. Amor 107.&c.124.193.238. Angelus 51.55.56.217.228.&c. 574.602 Anima 123.178.293. Animal 54. Augmentum 14. &c. Aureola 4 7.23. Baptism° 170. Beatus 34. Charitas 111. &c. Cognitio 55.56. Consanguinitas 4. &c. Contemplatio 9. Corona 1. Deus 184.201. Differre 6. Dispensatio 20. Episcopus 8. Fatue. Fides 22. Finis 17.36. Forma 25.60.128. Fructus 1.4. Gratia 100. Hierarchia 2. Idea 41. Indiuiduum 16. Ingratitudo 10. Ira 5. Iurisdictio 2. Liberalitas 15. Luxuria 17. Mansiones. Maria 29. Matrimonium 122.

3 Gradus altaris prohibetur contra idolatriam, quia gentiles in (aeris priapi ostendebant populo sua pudēda 12ᵉ.q.102. 4.7m.fi. * Mendacium 6. Miraculum 8. Missio 2. Motus 78. Nobilitas 1. Obedientia 28. Officium 16. Ordo 23.75. Patruus. Peccatum 70.227. Pœnitentia 106.135. Perfectio 22. Potentia 64. Prælatio 3. Prophetia 57.58.78. Religio 93.99. &c. Resurrectio 44. Sacerdos 33. Sanctificatio 7. Sanctitas 6. Scientia 70.

4 Vltimus gradus essendi imperfectissimus, est esse in potentia 1.d.36.q.2.3.2m./.3m. * Status 2.13.15. Stella 9. Subiectio 8. Superbia 9. Suspitio 4. Timor 53. Vendere 3. Verbum. 73. Virginitas 19.20. Vita 14. Vsura 260. Vsus 9. Vxor 10. Christus 87.

¶ Grāmatica. Actio. 121. Amor 199. Ars 10.&c. Generatio 40. Ioannes 20. Logica 4.6.8.13. Nominatiuus. Obliqui 1. Oratio 11. Pœna 14. Persona 2.23. Propositio 8. Vsura 4.

Circa quid ¶ Grammaticus circa signa principaliter versatur, non quidē propter res quæ significantur, sed propter modum significandi, quem ex se denotant. Opusc.73.c°.1.

¶ Grādis. Scriptura 2.

Causa. ¶ Grando habet similem causam generationis, cum fulgure. Et est grossior in valle, quàm in monte. Et fit prope terram & est aliquando figurę angularis. Psalm.17.me°.h. * Apostoli 46. Vapor 5.

¶ Granum. Eucharistia 62.&c. Formica.

Quid. 1 ¶ GRATIA est forma accidentalis, scilicet qualitas 12ᵉ.qū. 110.2.0./2.d.26.2.0. * Anima 298.&c. Aqua 3.4.

2 Gratia reducitur ad primam speciem qualitatis. Non tamē est habitus proprie, sed habitudo, scilicet sanitas mentis. 12ᵉ.q.110.3.3m./.2.d.26.4.1m./.Ve.q.27.2.7m. * Bonitas 48 58.195. Charitas 12.53.71. Credere 3. Excęcatio 2.

3 Gratia est forma quędam, habens esse completum in anima. Ideo est in ea mutabiliter, sicut anima est mutabilis secundum liberum arbitrium in via 3a.q.63.5.1m./. Con.3. c°.150. * Fides 9.10.71.83.105.106. Flumen 1.

4 Gratia est sicut perfectio prima uirtutum. Charitas autem sicut perfectio proxima Ver.q.14.5.6m. Charitas 53. infr. * Fortitudo 43. Gratitudo 1. Hæresis 104. Illuminatio 8. Imago 37. Inditum. Interpretatio 4.5 Iustitia 13.22.69 70.

4 Gratia est forma virtutum infusarum, quo ad actum, non autem secundum esse 3.d.27.quæst.2.ar.4.q.3.2m./. Ver q. 27.5.5m./. Virt.q.1.9.18m. * Iustificato 17.20.&c. Lex 124. 139. Liber 22.23.26.27. Lumen 19. Mane. Oleum 2.

5 Gratia non est forma intrinseca virtutum, sed est quasi principium, a quo virtutes formaliter oriuntur 12ᵉ.q.110. 3.c./.3m./.4.1m./.3a.q.62.2.c./.2.d.26.6.3m./. L./. * Paulus 6.7. Peccatum 4.5.6.177.199.

7 Gratia pro acceptatione amoris, non est principium rectę operationis, nisi mediante virtute 12ᵉ.q.110.4.2m./.2.d.26. 4.2m./.3m./ d.27.2.8m./. Ver.q.14.5.13m./.q.27.2.7m./.5.17m. /.6.c. * Pœnitentia 11.15. Perfectio 19.39.75.

8 Nulla virtus est virtus, sine gratia, nec etiam charitas 3.d. 27.q.2.ar.4.q.3.2m. Charisas 47.12. Meritū 52.

9 Gratia differt essentialiter a qualibet virtute 12ᵉ.q.110.3. o./.4.c./.3a.q 7.1.c./.q.62.2.c./.q.89.1.c./.2.d.26 4.6.0./.3.d. 27.q.2.ar.4.q.3.2m./.q.4 c./ 4.d.1.q.1.ar.4.q.5.0./.d.7.q.2.ar. 2.q.3.c./.d.17.q.1.ar.1.q.1.3m./.Ver.q.14.5.c./.quæ.27.2.0. * Prædestinatio 1.3.4.9.15.23.29.46.49.51. Prophetia 3.

Du^m.677^m 10 Oppositum uidetur dicere 12ᵉ.q.60.3.c./.22ᵉ.q.106.1.0./. q.107.2.c. Resp°. Dub°.677°.

11 Gratia nihil aliud est, quàm quædam inchoatio gloriæ in nobis 22ᵉ. quæstio. 24.3.2m. * Retributio 1. Reuelatio 10. &c.

12 Auxilium quo indiget homo ad beatitudinem consequendam, uocatur gratia. Cont. 3. capit°.150./. Opusc.3.c°. 146./.147.

13 Auxilium dei ut mouens ad volendum, dicitur gratia operans, sed respectu actus exterioris, dicitur gratia cooperans 12ᵉ.q.111.2.c./.Ver.q.27.5.1m. * Saluari 9.10. Sanitas 7.8.9. Scientia 161. Spirituale 1,3.

14 Gratia consumata, est lumen gloriæ 12ᵉ.q.111.3.2m./.3.d.13 q.1.15m./.Veri.q.27.5.6m. * Temporale 1.

15 Gratia est natura, idest essentia, non tamen est naturalis alicui creaturæ 3a.q.2.12.c./.1.d.17.q.1.1.8m./.2.d.23. quæst.1. 1.5m.

16 Natura non dicitur gratia gratis data, quia natura includit debitum naturæ, & non debitum meriti, gratia uero oē debitum excludit 12ᵉ.q.111.1.2m./.4.c./. Opusc.3.c°.122. * Veritas 34. Vestigium 7. Virtus 101.

17 Gratia excedit conditionem naturæ create 12ᵉ.q.112.1.c./. q.114.2.5.c./.2.d.27.4.c./.5m./.5.3m /.d.28.1.c fi./. Opusc.3. cap°.222.

18 Gratia proprie est donum dei, excedens ordinem naturæ, & sine meritis 12ᵉ.quæst.112.1.c./.quęst.114.2.5.c./. Opusc. 3. capit°.222.

19 Gratia est participatio diuinæ naturæ 12ᵉ.q.110.3.4.c./.q. 112.1.c./.q.113.9.c./.q.114.3.c./.22ᵉ.q.19.7.c./.3a.q.2.10. 1m./.q.3.4.3m./.q.62.1.2.c./. Verit. quæst. 27.7.c./. Virtu. quæst.2.2.15m.

20 Omnis bonitas creaturę est gratia, quia gratis data. Sed antonōmatice, tantum illud quo meremur beatitudinem dei, dicitur gratia 2.d.26.1.2m.

21 Omnis gratia gratis data, est manifestatio gratiæ gratū facientis 12ᵉ.q.112.2.2m.

Diuisio. 22 Gratia sumitur tripliciter, scilicet pro dilectione, pro dono gratis dato, & pro recompensatione eius 12ᵉ.q.110 1.c./. 2.d.26.1.c./.Ver.q.27.1.c. * Confirmatio 26.49.&c. Consilium 25. Conuersio 1. Deus 415.&c.430.

23 Gratia dicitur dupliciter, scilicet acceptatio amoris, & donum eius 2.d 26.1.c./.Ver.q.27.1.5.c./. Opusc.3.c°.222./. Psal.50.me° f.E.

24 Gratia dicitur dupliciter, scilicet donum dei, & deus donās 3a.q.2.10.c./.2.distinct.28.1.1m./.2.c. fin. 3.c./.3. distinct.2. quæst. 2.artic.2.quæst. 1.c./. distinct.13.q.3.1.c. * Differentia 25. Donum 8. &c. 25. &c. 44. Electio 30. Fides 9.10. 71.83.105.106.

25 Gratia dei dicitur dupliciter, scilicet auxilium dei mouens nos, & habituale donum 12ᵉ.q.109.1.1m.2.3.6.8.9.10.c./. q.110.1.2.c./.q 111.2.c./.q.112.2.c./.22ᵉ.q.171.2.3m. * Iustificatio 17.20.&c. Ordo 68.71.

26 Gratia duplex, scilicet gratum faciens, & gratis data 12ᵉ.q. 111.1.0./.3a.q.7.7.c./.1m./.q.62.1.c./.Con.3.c°.152.fi./.Ve. q.27.1.5 c./.Opusc 3.c°.221./.Ro.lec.3.prin°.E./.1ᵉ.Cor.12. lec.2.prin°.H./.Eph.lec.2.prin°.D. * Sermo 2 3.

27 Plenitudo gratiæ duplex, scilicet ex parte ipsius gratię, idest quando aliquis attingit ad summum bonum, quantum ad essentiam, & quantum ad virtutem, quia habet gratiam in maxima excellentia qua potest haberi, & maxime in extensione ad omnes gratiæ effectus, & talis gratię plenitudo propria est homini Christo, & ex parte habentis gratiam, scilicet quando aliquis habet gratiam, secundum suam conditionem, vel intensionem vsque ad terminum ei præfixum a deo, quo ad omnia quę pertinent ad suum statum, vel officium, & talis plenitudo gratiæ, communicantur aliis per Christum 3a quæst. 7.10.0./.3.d.13.quęst.1.ar.2.quæst.2.0./ Opusc.60.c°.3.

28 Gratia gratum faciēs in eodem homine, non plurificatur secundum rem 2.d.26.6.0./.4.d.1.q.1.ar.4.q.5.c./.1m./.Ver. q.27.5.0.

29 Gratiæ gratis datę, sufficienter enumerantur, & distinguūtur nouem, scilicet sermo sapientiæ, sermo scientię, fides, gratia sanitatum, operatio uirtutum, prophetia, discretio spirituum, genera linguarum, & interpretatio sermonum. 12ᵉ.q.111.4.0./.Con.3.c°.154.

30 Gratia duplex, scilicet pręueniens, & subsequens 12ᵉ.q. 111.3.0./.2.d.26.5.0./.Ver.q.27.5.6m./.Psal.22.fi./.2ᵉ.Cor.6 lec.1.prin°.K.

31 Dilectio dei, dicitur præueniens, non autem subsequens, quia est æterna, sed gratia dei est temporalis, ideo dicitur utroque modo 12ᵉ.4.111.3.1m.

32 Gratia duplex. s. operans, & cooperās 12ᵉ.q.112.2.0./.3.c./. 2.d.26.5.0./.Ver.q.27.5.1m./.2m./.2ᵉ.Cor.6.me°.A.

33 Gratia operans, & cooperās, dicit dupliciter. s. ex parte uoluntatis dei, & ex parte doni gratis dati. Primo mō est alia, & alia, sed secundo modo est eadem. Ver.q.27.5.1m.

34 Gr̄a operās, & gr̄a cooperās, sūt idē qd gr̄a pueniēs, & gr̄a subsequens 2.d.26.5.c.fi./.4m./.Ver.q.27.5.6m.

35 Gratia operans, & gratia cooperans, sunt idem secundum rem, & differunt secundum rationem, & secundum effectus. Et similiter gratia præueniens, & gratia subsequens 12ᵉ.q.111.2.c./.4m./.3.0./.2.d.26.6.2m.

Gr

36 Gratiæ sacramentales plurificantur secundum pluralitatē defectuū ad quorum remotionē ordinantur 2.d.26.5m./.4. d.1.q.1.ar.4 q.5.c /.1m./.d.7.q.2.ar.2.q.2.c./. Ver.q.27.5.12m.

37 Gratia uię, & patriæ, sunt una, & eadē numero 12ᵉ. q.111. 3.2m./.Ver.q.27.5.6m.

Subiectū. 38 Corpus non est immediatum subiectum gratiæ, sed ex anima, redundat in corpus effectus gratiæ nunc, & in patria. 3a.q.79.1.3m. Anima.298.

39 In omni habente gratiam oportet esse rectitudinem uoluntatis. 22ᵉ.q.8.4.c. * Adam.5.36 42.

40 Genus humanum, est paratius ad gratiam, post incarnationem, q̄ ante. 1.d.15.q.2.1.c./.2.d.29.3.c.fi./.4.d.2.q.1.ar.4. q.2.2m./.Verit.q.29.4.10m./.Opusc.9.quęst.33. * Adoratio.14. 41. Amor.40.

Amplior gratia, collata fuisset ante peccatum, quàm post 1a.q.95.4.c./.2.d.29.3.0. * Anima.146.298.&c.302.

42 Gratia est maior in uno, quàm in alio, ex parte subiecti, nō nō autem ex parte obiecti, nec finis. 12ᵉ.q.66.2.1m./.q.112. 4.0./.22ᵉ.q.5.4.3m. * Apparere.3. Apostoli.1.10.20.31. Blasphemia.22. Bonitas 186. Charitas.71.

43 Non inconuenit, q aliquis post peccatū habeat multo maiorem gratiam, quàm aliquis in statu innocentiæ. 2 d.29.3. c.fi. * Cherubin.2. Coactio.9. Conceptio.15. Consilium.25. Contritio.2.c. Cornelius.3. Dæmon.11.26.27.

44 Aliquis incipit a maiori gratia, quàm sit in alio, in statu perfectus. 3a.q.89.2.4m. * Differentia.25.

45 Bonum gratiæ unius, est maius bono naturæ totius uniuersi. 12ᵉ.q 113.9.2m./.4.d.5.q.1.ar.3.q.1.c.fi.

46 Gratiæ gratis datæ, nō sunt communes omnibus, nec sunt omnes æquales in eodem. 12ᵉ.q.66.2.1m./.quæst. 68.5.1m./. Quol.12.27.1m. * Donum.44. Eucharistia. 272. Excommunicatio.7.8.9. Exorcismus.14. Facere.9.10.

47 Gratia proprie non creatur, nec corrumpitur, sed subiectū secundum eam. 12ᵉ.q.110.2.3m. * Fides.64.71.105.

48 Gratia non fit, nec corrumpitur, sed subiectum secundum eam. Et dicitur creari, quia homines secundum ipsam creātur, idest constituuntur in nouo esse, ex nihilo, idest nō ex meritis. 12a.4.110.2.3m. * Generatio.49. Hebetudo.2.

49 Gratia non æducitur de potentia materiæ, quia eleuat hominem super totum esse naturæ. 1.d.14.q.3.c./.d.17.q.2.2. c.fi./.Poa.q.3.8.3m. * Hæresis.61.68.69.70.93.104.1141.40. 142. Honor.26.

50 Decidens a gratia, potest reparari ad gratiā. Con.3.c°.156./. Li°.4.c°.70. Hæresis. * Hieremias.2. Illuminatio.9.114.

51 Gratia gratum faciens, ammittitur per quodlibet peccatū mortale. 12ᵉ.q.113.2.c./.22ᵉ.q.10.4.c./.q.24.12.0./.3a.q.86. 3.c./.2.d.32.q.1.1.2m./.d.36.1.c.prin°./.3.c./.d.42.q.1.5.3m. /.d.43.2.4m./.3.d.27.q.2.ar.4.q.4.0./.4.d.4.q.1. ar.2.q.1.c./. ar.3.q.3.0./.q.4.1m./.d.14.L.9m./.d.16.q.2.ar.1.qu.2.3m./.d. 22.q.1.ar.3.q.1.1m./.q.2.ar.1.q.1.c./. Verit.q.27.1.9m. Hæresis.61. * Imago.37.38. In.11.12. Indulgentia. 27. Industria. Intellectus.301.302.303.

52 Priuatio gratiæ, nō habet rationem culpę, sed pœne, nisi inquantum est ex voluntate. 2.d.33.q.2.1.2m.

53 Infusio gratiæ, fit in instantiæ, sine successione. 12ᵉ.q.113.7. c. * Iudicium.57. Iustitia.13.15.67.

54 In eodem instanti, est terminus pręparationis subiecti, & infusio gratiæ. 3a.q.89.2.c./.Quol.8.q.4.3.c.

55 Ad habitum gratiæ, requiritur præparatio subiecti, quę principaliter est a deo, mouente liberum arbitrium, secundario autem a nobis. 12ᵉ.4.112.2.0./.3.c /.2m./. 4.c.q.113.3.c./.7. c./.22ᵉ.q.24.1c.3m./.4.d.4.q.1.ar.3.q.4.1m./.d.17.q.1.ar.2.q. 1.2.0./.ar.3.q.1.0./.d.20.ar.1.qu.1.c./.He.12.lect.3.me°.D. * Iustificatio.14.15.

Du^m.680^m. 56 Immo in his qui non per propriam uoluntatem culpā incurrerunt, & usum uoluntatis non habēt, non exigitur ex parte eorum aliqua præparatio, sicut in pueris patet in baptismo. 4.d.17.q.1.ar.2.qu.1.c.fi. Respondeo, sicut dubio, 269°. Iustificatio.27 Baptism°.161. Lex.75. Liberū.13.14.15.

57 Præparatio perfecta ad gratiam, est in instanti, non autem imperfecta. 12ᵉ.q.112.2.2m./.4.d.17.q.1.ar.2.q.1.c. * Macula.1.&c.

58 Præparatio perfecta, simul est cum infusione gratiæ, & meretur gloriam, & non gratiam, non autem imperfecta. 12ᵉ.q. 112.2.1m./.3a.q.89.2.c./.4.d.17.q.1.ar.2.q.1.2.0. * Magnanimitas.25. Maria. G. Meritū.60. Missio.22.29.31.33.38.&c. Pœna.81.

59 Gratia ex necessitate infallibilitatis, & non coactionis, sequitur præparationem, secundum q est a deo, nō autem secundum q est a nobis. 12ᵉ.q.112.3.0./.4.d.17.q.1.ar.2.q.3. 0./.q.2.ar.5.q.1.c /.d.20.ar.1.q.1.c. * Pœnitentia.15. Prælatio.19. Prudentia.19.

Gr

60 Quando homo facit totum quod potest, & totum quod in se est, tunc, est necessitas ad habendā gratiam, non quidem necessitas coactionis, deo debitum imponentis, sed necessitas immutabilitatis, qua necesse est deum esse, & ideo esse bonum, & ideo effluentē, & ideo disposito accipiēti, dantē. 12ᵉ.q.112.3.0./.4.d.17.q.1.ar.2.q.3.0./.q.2.ar.5. quæst.1.c./. d.20.ar.5.q.1.c./. Opusc.61.c°.17. * Religio.43.

61 Ad gratiam disponunt tria, scilicet contemptus terrenæ uoluptatis, deuota meditatio diuinæ uoluntatis, & feruens desiderium diuinæ charitatis. Opusc.60.c°.24. * Reuerentia.7. Sapientia.44. Scientia.161. Status.7.

62 Quòd homo possit se p̄parare ad gratiā, sine auxilio dei, est hæresis Pelagii. Quol.1.7.c uel Hæresis. 69.70.71. Gr̄a.174.

63 Homo in gratia existens, indiget auxilio dei, mouente ad recte agendum, non autem alia gratia habituali. 12ᵉ.quæst. 109.9.0. Du^m.680^m.

64 Immo homo magnanimus, nullo indiget. 22ᵉ.q.129.6.1m. Respondeo. Dubio.679°.

Causa. 65 Honor debetur tantum diuinis. Ideo debetur tantum habenti gratiam in actu, uel aptitudine, uel causaliter. 3. dist. 9. quæstio.2.3.0.

66 Nulla creatura potest causare gratiā, sed solus deus infundit eam immediate. 12ᵉ.q.76.2.2m./.q.109.7.c./.q.112.1.0./. 3.2m./.3.q.62.1.c./.3m./.5.c./.q.64.1.c./.1.d 14.q.2.1.c./. q.3. 3.c./.2m./.d.15.q.1.1.4m./.q.3.1.2m./.d.16.4. Deus.196.0./.d. 40.q.4.2.3m./.2.d.11.q.1.1.2m./.d.26.2.c./.3.d.13.qu.2.1.c./. 1m./.3m./.d.19.ar.1.q.1.c./.4.d.1 q.1.ar.4.qu.1.c./.2m./.qu.3. 1m./.d.5.q.1.ar.3.q.1.c./.d.14.q.2.2.0./.4.c./.d.18.qu.1.ar.1. q.1.3m./.ar.3.q.1.c./.d.19.q.1.ar.2.q.1.c./.Veri.q.27.1.3m./.3. 0./.4.c.fi./.Ro.lec.5.fi.K./. Ephe.2.lec.3. me°. * A.Adam.44. 86. Angelus.498.499.501.

67 Oppositum uidetur dicere. 3a.q.13.0.0. Respondeo. Dubio. 680°. * Anima.213. Annihilatio. 15. Apostoli.1.10.20.31. Baptismus. 12.13.98.115.153.154.&c.172.176.179.229. 231.244. * Bonitas.195. Character.7.21.36.43 44.

68 Ad gratiam homo disponitur tripliciter, scilicet per opera legis a peccato retrahentis, per opera charitatis animam sanantis, & per opera humilitatis deum lenientis. Isa.1.me°. I. * Charitas. 12.53.83.84. Cherubin.2. Circuncisio.34.35. 36.45. Confirmatio.26.49.&c. Consecratio.7. Contritio.15. Conuersio.1. Cooperari.2.&c. Cornelius.3.

69 Deus est causa efficiens gratiæ, non autem formalis. Verit. q.27.1.1m. * Dæmon.11.26.27. Deus.194.196.198.320.419. 427.328.430. Dolor.39. Donum.25.26. Electio.30. Eleemosyna.31. Euangelium.1.5. Exræcatio.1.2.

70 Deus dādo gratiam peccatori, dicitur creare eū, quia nihil præsupponit. Sed deus operans in habente gratiam, magnificat eum. Psal.50.me°.f.D. * Excommunicatio. 7.9. Exorcismus.13. Experientia.10.&c. Facere.9.10. Filiatio.33. &c. Flumen.1.

71 Causa effectiua principalis gratiæ, est solus deus, dispositiua insufficienter, purus homo, sufficienter Christus, instrumentaliter sacramēta. 3.d.19.ar.1.q.1.c. * Fomes.5. Fons.1. Gratiarūactio.1. Hæresis.21.114.140. Illuminatio. 8.9. Imago.38. In.12.13. Infernus.1. Iustitia.13.15.67. Iustificatio.3 9.11.&c.16.&c.25.&c.32.36.49. Lex.75.102.124.129.140. 141.142. Matrimonium.10.24.66.67. Missio.6.22.29.31.&c. 38.39.41. Mors.37.

72 Homo dat gratiam, non interius influendo, sed exterius exhortando ad ea quæ sunt gratiæ. 3a.q.8.6.2m./. Ro.lec.5.fin K. * Nomen.14.36. Nox.2. Oratio.50. Peccatū.339.355.364. Pœnitentia.36.102.126.136. Pharao.

73 Deus dat gratiam, dignis tātum, quos per gratiam facit dignos. 12ᵉ.q.114.5.2m./. Veri.q.28.9.7m. * Prædestinatio.1.2. 2.3.4.9.15.22.24.25.29.49. Prope.2. Religio.43. Reprobatio. 3. Resurrectio.54. Saluari.6. Satisfactio.15.16.22.

74 Hæresis. Pelagianorum, q gratia datur propter merita præcedentia. Con.3.c°.149.fi./. Veri.q.29.6.c./.Ro.8.lec.6.me°. K./.c°.9.lec.2.m°. A./.lec.3.prin°.G./.2ᵉ.Thi.2.fi.D. * Schisma.7. Temporale.1. Thurificatio.2. Verbum.76. Virtus.84.

75 Datum pro meritis, dicitur quandoque gratia, quia principium eius est gratia, & ultra merita. Opusc.3.c°.222. * Vita. 12.13.23.

76 Deus dat gratiam indignis negatiue, & non autem dispositiue, id est resistentibus gratiæ. 3.d.27.4 4m. * Vocatio.1.3.

77 Origo gratiæ, & charitatis, est per nouam infusionem, sed augmētum earum, est per hoc, q actus earum infusus, educitur de imperfecto ad perfectum, sicut augentur qualitates natu-

tes naturales. 1.d.17.quæ.22.c.fi. Charitas.69.75.85. *Christus.77.

78 Gratia sicut tripliciter exit in esse, sic & tripliciter desinit esse, scilicet modo quasi supernaturali, modo quasi uoluntario, & modo quasi naturali. Opusc.61.c°.16.

79 Gratia procedit a deo, tamquam imago ab artifice, tamquã radius a sole, & tamquam riuulus a fonte. Opusc.60.c°.1.

80 Gratia nõ habet terminum, vltra quẽ non possit progredi, & augeri 4.d.4.q.2.ar.2.q.2.2m./.ar.3.q.2.c.

81 Deus nõ facit continue nouam gratiam, sed conseruat gratiam datam, sine innouatione. Quol.4.q.6.o./ Opu.9.q.38.

82 Deus aufert gratiam ab eo, qui per negligentiam non vtitur gratia ei data. Psal.38.me°.a.C.

83 Omnis gratia, & donum dei, est a tota trinitate. Psalm.41. prin°.a.K.

84 Flumen significat gratiam spiritus sancti tripliciter. Primo propter abundantiam. Secundo quia de fonte. s. patre, & filio est. Tertio quia mouet cor ad opus. Psalm.45. princip°.c.

85 Christus secundum, quòd homo, disposuit totum genus humanum ad gratiam tripliciter. Primo, per operationem nostram credendo Christum esse deum, & hominẽ. Secundo per operationem eius, satisfaciendo, merendo, & orando. Tertio affinitate eius ad nos, quia ex hoc quòd incarnatus est humana natura ẽ magis deo accepta 3.d.13.q.2.1.3m

86 Gratiæ gratis datæ, non sunt habitus: alias si essent habit⁹ propheta quando uellet per donum prophetiæ reuelationẽ haberet, qđ falsum est, sed sunt motus a spiritu sancto. Nõ tamen semper, quia sine gratia gratumfaciente non potest recte a mortalibus vita duci, secundum Augustinum, secũdum quòd li recte, importat rectitudinem ad finem vltimũ pertingentem. Potest tamen etiam sine ea recte aliquid agi rectitudine quam habet actus ex materia, & circunstantiis a fine debito, sed non sine gratia, quæ dicitur gratuita dei uoluntas 4.d.17.q.1.ar.2.q.2.3m./.Quol.12.27.1m.

87 Voluntas nostra, est pedissequa respectu gratiæ gratuitæ, & respectu gratię gratum facientis, & non præuia, nec causa. 4.d.17.q.1.ar.2.q.2.2m.

Sacra. 88 Humanitas Christi, ministri ecclesiæ, & sacramẽta, sunt causæ gratiæ instrumentaliter tantum 12ę.q.112.1.1m./2m./3a.q.88.1.1m./.6.2m./.q.62.1.o/.5.c./.q.64.1.o./.1.d.14.q.3.1m./.d.15.q.5.ar.1.q.1.2m./.3.d.13.q.2.1.1m./.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.o./.d.14.q.2.4.o./.d.18.q.1.ar.3.q.1.c./.Ve q.27.3.5m./.6m./.4.o./.Ro.lec.5.fi.K. *Adam 86. Baptismus 98.115.153.164.&c 176.179.205.217.229.231.244. Character 7. Circuncisio 34.&c.43. Clauis.3.

89 Minister impartitur gratiam dupliciter. s. per sacramenta, & exhortando. Opusc.22.c° 2./.Ro.lec.5.fi K.

90 Sacramenta, & sacerdos veteris legis, ostendebant gratiam dei, ut futuram, & nihil ad eam operabãtur. Sed in lege noua ostendunt eam, vt præsentem, & ad eam operantur dispositiuæ, & instrumentaliter tantum 4.d.18.q.1.ar.3.q.1.1m. * Confessio 5.15.56.&c. Confessor 5.6. Cõfirmatio 26.49.&c. Culpa 3.4. Electio 27.30.

Dum 671m 91 Oppositum videtur dicere a simili 4.d.1.q.2 ar.4.q.2.c. Resp°. sicut Dub°.342°343°.344°.

92 Sacramenta efficiunt gratiam pertingendo ad dispositionẽ gratiæ, non autem ad essentiam eius 4.d.1.q.1.ar.4.q.1.o./.d.18.q.1.ar.3.q.1.o.

93 Deus quantum est in se, paratus est dare omnibus gratiam. Ideo illi soli priuantur gratia, qui in se prestant impedimẽtum gratiæ. Ʒ.3.c°.159.fi.

94 Carentia gratiæ imputatur homini, quia per liberum arbitrium potest prestare, & nõ præstare impedimentum gratiæ. Con.3.cap°.159./.160.

Du.682. 95 Oppositum videtur dicere 22ę.4.2.9.1m./.3.d.30.3.5m./.4.1m./.Ver.q.29.6.c.Resp°.Dub°.671.

96 Omnia sacramenta nouæ legis causant gratiam, non autẽ veteris 12ę.q.100.2.3.c./.q.103.2.c/.q.110.12.c./.22ę.q.100.2.3.c./.3a.q.61.4.2m./.q.62.1.6.o./.q.63.1.3m./.q.66.2.c.1m./.q.72.5.3m./.q.87 2.2m./.3.c./.1.d.3.q.1.ar.1.q.1.2m/.d.5.q.2.ar.1.q.2.c./.d.16.1.3m./.3.d.9.q.1.ar.3.q.3.1m./.d.40.3.o./.4.d.1.q.1.ar.1.q.1.o./.ar.2.q.5.2m./.ar.4.q.1.o./.ar.5.q.1.o./.q.2.ar.5.q.1.c./.q.2.c./.d.2.L./.d.7.q.2.ar.2.q.1.c/.d.12.q.2.ar.1.q.1.c./.d.14.q.2.ar.1.q.1.c./.a.4 c./.Ʒ.4.c°.57./.74./Ver.q.27.3.20m./ 4.o./.Ma.q.7.11.14m./.12.c./.Quol.4.10 c/.Quol.12.15.o./.Io.11.lec.6.fi.f.E./.Ro.6.lec.3.me°.I./.Galat.lec.1.fi.C./.c°.2.lec.4.fi.I./ He.3.lec.3 me°.I.

97 Sacramenta ex secunda sanctificatione.i.ex vsu eorum habent, ꝙ causent gratiam, non autem ex prima 3a.q.62.4.3m./.4.d.7.q.1.ar.3.q.3.1m.

98 Immo hoc habent ex prima, idest ex institutione 3a.q.66.2.c. Resp°.Dub°.683°. Dum.683.

99 Virtus productiua gratiæ, datur complete sacramentis, in usu eorum: sed incomplete, in institutione eorum 4.d.1.q.1.ar.4.q.2.2m * Episcopus 12. Eucharistia 24.25.46.258.264.269.&c.

100 Nec in aliquo gradu boni, nisi reducti ue ad maxima bona, in quibus est gratia, quæ est complementum virtutis, quasi finis eius 4.d.1.q.1.ar.4.q.2.3m. * Exorcismus 13. Fons 1. Hæresis 21.

101 Gratia est in sacramentis intentionaliter, ut in signo, & causa instrumentali, non autem vt in subiecto 1a.q.43.6.4m./.3a.q.62.3.o./.q.72.3.3m./1.d.15.q.5.ar.1.q.1.2m/.4.d.1.q.1 ar.4.q.4.o./.Ver.q.27.4.4m./.7.o.

102 Signum sacramentale in pœnitentia, non causat gratiam sicut in alis sacramentis, quia non datur ab exteriori. Ideo non repræsentat agens extrinsecum, sicut in illis 12ę.q.103 2 c./.4.d.5.q.2.ar.1.q.2.c./.d.7.q.1.ar.1.q.1.2m./.d.12.q.2.ar.1.q.1.c./.d.17.q.3.ar.1.q.1.1m./.ar.3.q.1.c./.ar.5.q.1.c./.d.18.q.1.ar.3.q.1.o./ d.22.q.2.ar.1.q.1.2m./.3m.

103 Gratia in sacramentis, nõ est corporea, nec incorporea. Ve.q.27.4.5m. *Lex 102.124.139.140.141.142.

104 Virtus causandi gratiam, est in sacramentis intentionaliter vt in subiecto 3a.q.62.4.o./.q.63.3.c./.q.65.3.c./.q.73.1.2m./3m./.q.78.4.o./.4.d.1.q.1.ar.4.q 2.o./.q.4.1m./.d.7.q.1.art.3.q.1.2m./.d.8.q.2.3.o./.d 43.ar.2.q.2.3m./.Verit.qu.27.4.4m./.Quol.12.15.o. * Manus 3 Matrimonium 66.67.68. Misericord a 30.

105 Hæc virtus est in multis, tanquam in vno subiecto, scilicet in materia, & forma 3a.quæst.62.4.4m./.quæst.82.1.1m./.4.distinct.1.quęst.1.ar.4.q.2.5m. * Ordo 66.&c.71.76.&c. Peccatum 5 6.147.374. Pœnitentia 11.15.30.102.103.126.134.&c.

106 Hæc virtus non est in prædicamento per se, sed reducitur ad genus qualitatis 3a.q.62.4.2m/.q.63.2.c./.4 d.1.q.1.art.4 quæstio.2.1m./.3m./. * Sacerdos 12.32. Sacramentale.

107 Gratia sacramentalis, est species gratiæ communiter sumptę. Ideo non dicitur equiuoce 3a.q.62.2.3m.

108 Gratia sacramentalis, addit supra gratiam communiter dictam, & supra virtutes, & dona, quoddam auxilium dei ad habendum sacramenti finem, sicut virtutes, & dona, supra gratiam addunt perfectiones potentiarum 3a.quæst.62 2.c./.q.72.7.2m.

109 Gratia sacramentalis, potest dici dupliciter. s. proprius, & principalis effectus sacramenti, & gratia gratum faciens, cõsequens per connexionem proprium effectum 4.dist.7.qu.2.ar.2.qu.3.c.

110 Gratiæ sacramentales, non sunt connexæ, quia licet non possint esse sine gratia communi, tamenbene est econuerso 4.d.1.q.1.ar.4.q.5.c./.d.7.q.2.ar.2.q.2.2m./.q.3.o. * Sacramentum 6.13.31.56.79.93.98.99.111.112.113.143.144.146.154.

111 Gratia quam sacramentum directe continet, differt a gratia quæ est in virtutibus, & donis, licet etiam hanc per quãdam continuationem contineat 3a.q.72.7.3m./.4.d.7.q.2.ar.2.q.2.2m./.q.3.c./.d.17.q.1 ar.4 q.5.o./.q.3.ar 2.q.2.3m./.Ver q.27.5.12m.

112 Gratia confirmationis, & baptismi, vt est proprius, & principalis effectus sacramenti, est eadem numero essentialiter. Sed ut gratia gratum faciens, differt specie 4.d.7.q.2.ar 2.q.2.c./.1m./.q.3.c. * Sacrificium 13. Satisfactio 15.16.22.

113 Gratia baptismalis, ex essentia animæ deriuatur ad intellectum, ad recte, & perfecte credendũ Sed gratia confirmationis magis pertinet ad irascibilem 4 d.7.q.2.ar.2.quæ.2.1m. * Suffragia 4. Vnctio 13.14.15.22.30.

114 Peccatum inquantum continet inordinationem actus, opponitur gratiæ communi. Sed inquantum vulnerat, opponitur gratiæ sacramentali 4.d 1.q.1.ar.4.q.5.2m.

115 Gratia sacramentalis est ad duo. s. ad tollendum peccata, & ad perficiendum animum ad cultum diuinum, secundum religionẽ christianæ vitæ 3a.q.62.5.c./.q.63.1.6.c./.q.65.1.c. * Abraham 20. Accedere 3. Adoptio 2.14.&c. Effectus.

116 Gratia sacramentalis, principaliter perficit remouendo defectus peccatorũ sed gratia cõmunis principaliter perficit inclinãdo ad bonũ 4.d.7.q.2.ar.2.q 2.2m. * Amor 161.191.192. Apostoli 1.10. * Assimilatio 6.7. Assumere 40.52. Beatitudo 116. Beneficiũ 3.5.12.16. Blasphemia 22. Charitas 57. Coactio 9. Cognitio 5. Confirmatio 25.&c.49.&c. Coniunctio 1 2.3.4. Consecratio 7.

117 A gratia gratum faciente, effluit aliquid ad reparandum defectus, qui ex peccato inciderunt, scilicet gratia sacramentalis. 3.d.26.6.5m./.4.d.1.q.1.ar.4.q.5.c. * Contritio 29. Corona 6. Credere 3.10. Damnatio 2.3. Dæmon 11.

118 Gratia virtutũ & donorum sufficienter perficit essentiam, & potẽtias animæ, quo ad generalem ordinationem actuũ, sed gratia sacramentalis, quo ad aliquos speciales defectus. 3a.q.62.2.1m.

119 Gratia sacramentalis, excludit peccata præterita, sed virtutes, & dona sufficienter excludunt peccata præsentia, & futura 3a.q.62.2.2m. * Deus 193.194.196.198.205. Dispositio 25. Dominium 16. Electio 27.

120 Gratia, & virtutes sanant animam formaliter, sed sacramenta effectiue 12ę.q.110.2.1m./.4.d.1.q.1.ar.2.q.1.1m./.d.5.q.1.2.3m. * Euangelium 1.5. Eucharistia 46. Excæcatio 1. Experientia 10.&c. Fides 9.71.84.109.

121 Gratia gratum faciens, inquantum animam sanat, iustificat & gratum deo facit, dicitur gratia operans, Sed respectu operis meritorii dicitur gratia cooperans 12ę.q.111.2.c./.3a q.86.4.2m./.Ver.q.27.5.1m. * Filiatio 33.&c.

122 A gratia gratum faciente, fluunt virtutes, & dona, ad perficiendũ potẽtias aĩæ 1a.q.1.8.2m./.q.2.2.1m./.12ę.q.110.3.c./.4.1m./.3a.q.7.2.c./.q.62.2.c./.q.89.1.c./.4.9.1.q.1.ar.4.q.5.c.d.7.q.2.ar.2.q.3.c./.d.17.q.1.ar.1.q.1.3m. *Fortitudo 44 Hæresis 69.70. Honor 26. Hieremias 2. Illuminatio 8. Imago 38. Inditum.

123 Gratiæ gratis datæ, ordinantũr ad manifestationem fidei, & doctrinæ spiritualis 3a.q.77.c./.1m. * Industria.

124 Gratum faciens, ordinat hominem immediate ad coniunctionem vltimi finis. Ideo est multo excellentior, quàm gratis data, quia ordinat ad quædam præparatoria ultimi finis 12ę.q.111.5.o. * Iudicium 57.

125 Sicut gratia gratum faciens ordinantur ad actus meritorios, sic gratia gratis data ad exteriores 3a.q.7.7.1m. * Iustitia 5.6.12. Iustificatio 3.14.15.17.23. Lex 124.139.&c. Liber 22.23.26.27. Liberum 13.14.15.

126 Gratiæ gratis datæ, dantur ad vtilitatem aliorum, sed gratia gratum faciens datur ad utilitatẽ propriam 11ę.q.111.1.4.c./.22ę.q.176.1.1m./.q.177.1.c./.3m./.4m./.1.d.18.L.prı°./.Ro.lec.3.prin°.E./.c°.12.lec 2.prin°.A.

127 Effectus gratiæ quintuplex, scilicet sanitas animæ, velle bonum, efficaciter operari, perseuerantia in bono, & perueniendo ad gloriam 12ę q.111.3.c. * Lingua 7.8. Lumen 20. Magnanimitas 25. Manus 3. Matrimonium 68.

128 Effectus gratiæ triplex per ordinem, scilicet esse diuinũ, meritum, & præmium 2.d.26.3.o./.4.2m./.3m./.5.c./.d.27.5.3m./.Ver.q.27.5.6m./.Virt.q.2.21.5m. * Mors.6. Mutuum 3.

129 Gratia est primum inter dei dona, & principium omnium bonorum. Ro lec.4.fin.E./.2ę.Cor.lect.1.fin.H./.Titum, lect.1.fin.

130 Gratia est principium omnis boni. Colosc.lec.1.fi./.1ę.The.lect.1.prin°.E./.2ę.Thesc.lec.1.prin°.

131 Effectus principalis gratiæ, est dilectio dei. Con.3.c°.151./.Opusc.3.c°.157. * Operatio 48.&c. Patientia 8.

132 Gratia non habet ordinem ad actum, nisi mediante charitate. Ver.q.13.5.13m. * Pax 28. Peccatum 177.267.

133 Gratia non tollit naturam, sed perficit 1a.q.1.8.2m./.q 2.2.1m. * Pœnitentia 15.30.100.103.105.122.126.

134 Gratia duo principaliter facit in anima. Primo perficit formaliter ad esse spirituale. Secundo perficit ad opus 12ę.q.111.2.c.fi./.3.dist.13.q.1.1.c./.Ver.quæst.27.1.3m./.2.7m./.5.17m./.6.o.

135 Gratia facit similem deo, non semper de dissimili, sed de nõ simili, nec priori tempore, sed natura 3.distinct.13.quæst.1.1.2m.

136 Gratia est principium spiritualis vitæ 4.d.4.q.1.ar.3.q.1.c./.Gal.lec.1.me°.A.

137 Omne donum gratiæ, eleuat hominem ad aliquid supra naturam humanam quo ad substantiam actus, vt miracula facere, & præuidere futura, vel quo ad modum, ut diligere, & cognoscere deum. Ad secundos datur donum gratiæ habitualem, non autem ad primos 22ę.quæstio.171.2.3m. * Præceptum 93.94.

138 Quod semel gratia facit, perpetuo manet 3a.quesc.88.1.4m. * Prædestinatio 1.3.4.9.15.22.24.25.29.46.49.51.

139 Non omnia beneficia dei, dicuntur gratiæ gratis datæ, sed tantum quæ sunt supra facultatem naturę supra meritum personę, nõ pro se, sed pro aliis 12ę.q.111.1.c./.2m./.4.1m./22ę q.172 4.c./.q.177.1.o./.q.178.1.c. * Puer 8.

140 Gratia eleuat hominem ad vitam, quæ est supra conditionem omnis creatæ naturę 12ę.q.110.1.c./.4.d.5.q.1.ar.3.q.1.c./.Ver.q.27.3.c.

141 Gratia viæ, est æqualis gratiæ gloriæ in virtute, non autem in actu 12ę.q.114.3.3m./.3.d.1.2.5m./.4.d.14.q.1.arti.2.q.1.4m./.ar.4.q.1.1m.

142 Minima gratia potest resistere cuilibet concupiscentiæ, & mæreri vitam eternam 3a.q.62.6.3m./.q.70.4.c./.3.d.31.q.1.3.o./.Virt.q.2.10.4m. * Rectitudo 5. Resistere 1. Resurrectio 50.

143 Oppositum videtur dicere a simili 3.d.31.q.1.3 2m. Respõdeo dubio 684°. Dum.684m

144 Quilibet existens in gratia, ex hoc dignus est uita æterna 1a.q.24.3.c./.12ę.q.113.2.2m./.9.c./.q.114.3.o./.3a.q.62.6.3m/.2.d.26.6.c.fi./.4.d.1.q.2.ar.4.q.3.c./.d.9.ar.1.q.2.c./.d.14.q.1.ar.4.q.1.1m./.Ver.q.27.1.c./.5m./.5.c./.q.28.2.6m./.Virt.q.2.2.c./.6.b.2./.13.c. * Reuelatio 10.&c. Sanctificatio 9.15.

145 Gratia est sufficiens causa gloriæ. Ideo omne illud sine quo potest haberi gratia, non est de necessitate salutis 4.d.9.ar.1 q.2.c. * Sanitas 7.8. Satisfactio 15.16.22. Scientia 161. Sermo 2.3. Similitudo 10.

146 Vltimus effectus positiuus gratię, est peruenire ad gloriam 3a.q.62.6.3m./.q.70.4.c./.q.72.7.1m.

147 Gratia gratũ faciens ad hoc principaliter datur, ut anima hominis deo per charitatem coniungatur. Ideo quicquid potest esse sine vno potest esse sine alio 22ę quæst.172.4.c. Charitas 137.

148 Effectus gratię operantis, est prior quàm effectus gratię cooperantis 3a.q.86.4.2m. * Spes 22.39.41.

149 Gratia est similitudo dei operans in virtute misericordiæ dei infinitæ 3a.q.2.10.1m./.q.3.4.3m./.4.d.14.q.2.ar.1.q.1.4m * Temptare 7. Testamẽtum 7. Theologia 23. Thurificatio 2. Virginitas 6. Virtus 120.136.244.256.

150 Lumen gratię, intellectum dirigit, & affectum mouet 4.d.18.q.1.ar.2.q.1.2m * Vita 12.13.23. Vsura 10.50.51.53.56.61.62.69.70.72.76.95.107.124 134.135.182.183.214.226.290. Vti 11.19 Christus 60.72.

151 Gratia dei, causat in nobis fidem, & spem. Cont.3.capit°.152./.153.

152 Per gratiam gratum facientem, tota trinitas inhabitat mentem 1a.q.43.3.o./.4.2m./.5.c./.1.d.15.q.2.4m./.Con.4.c°18.fi./.Ver.q.27.2.3m.

153 Gratia non immobilitat in bono, ne quis possit peccare, nisi sit perfecta. s. coniungens fini 1a.q.62.4.2m./.12ę.q.106.2.2m./.2.d.4.3.5m./.d.20.q.3.5m./.Ʒ.3.c°.155./.Li°.4.ca°.69. Impeccabilis 2. * Adam 60.61. Adoptio 2.14.&cet. Anima 299.&c. Annihilatio 15. Apostoli 5.10.20.31. Assimilatio 6.7. Assumere 34.60. Baptismus 168. Confessio.16. Contritio E. Peccatum.

154 Gratia non infunditur in habentibus usum liberi arbitrii, sine actuali motu liberi arbitrii in deum, & in peccatũ 3a.q.87.2.c. * Experientia 6.10.&c. Hæbetudo 2. Hęresis 69.70.114. Indulgentia 27.

155 Gratia nunquam amittitur sine culpa, & illud quod ex gratia dei conceditur, nunquam absque culpa reuocatur 3a.q.50.2.c. Peccatũ 5.

156 Vna gratia potest perficere omnes potentias, non autem una culpa inficere. Ver.q.27.5.9m. Habitus 55.

157 Gratia est quodammodo infinita, cum sufficiat ad merendum premium infinitum, & per quam satisfactio proportionatur culpæ infinitæ, inquantum est offensa dei 12ę.q.114.3.3m./.3.dist.1.q.1.2.5m./.4.d.14.q.1.artic.4.quæ.1.1m./.q.2.ar.1.q.1.4m.

158 Gratiæ conuenit per se facere iustum, per accidens autem de impio facere iustum 4.distinct.49.quæ.4.1.3m. *Maria 16.&c.56.

159 Primus effectus gratię gratum facientis, est remissio peccatorum 3a.quæst.72.7.1m./.Gal.lect.1.med°.A. * Peccabilis. Peccatum 5.6.169.177.180.189 259.268.338.339.355.374 437. Pœna 25.41.86. Pœnitentia 11.15.30.126. Pharao.

160 Nulla culpa potest remitti, sine gratia 3a.q.62.6.3m./.q.70.4.c./.q.86.3 c./.q.87.4.o./.q.89.1.c./.2.d.20.q.2.3.5m./.4.d.7.q.2.ar.2.q.1.c./.d.16.q.2.ar.1.q.3.o./.ar.2.q.1.c./.d.17.q.1.ar.3.q.1.o./.d.43.ar.2.q.1.c./.Con.3.c°.157./.Li°.4.c°.71./.Veri.q.28.2.o./.Opusc.3.c°.45./.Isa.1.me°.I./.Rom.4.Lec.2.fin.Titum.3.lec.1.fi.H.

161 Minima gratia baptismalis, sufficit ad delendũ omnia peccata 3a.q.62.6.3m./.q.69.8.1m./.q.70.4.c./.2.d.29.3.3m./.4.d.17.q.3.ar.1.q.1.1m./.d.22.q.1.ar.3.q.1.1m. * Purgatio 1. Religio 43. Resistere 1. Sacerdos 12.

162 Remissio culpæ, & pœnæ ęternæ, est effectus gratię operantis, sed remissio pœnæ temporalis, est effectus gratiæ cooperantis 3a.quæst.86.4.2m./.6.1m./.q.88.1.4m. * Sacramẽtum 30.31.77.91.98.108.&c.127.&cet. Sacrificium 34. Satis-

Satisfactio 12, 16. 47.

163 Ad remissionem uenialium, non requiritur noua infusio gratiæ 3ª.q.65.1.8ᵐ./.q.87.2.o./.3.o./.4.2ᵐ./.4.d.16.q.2.ar.2. q.1.o./.Ma.q.7.11.c./.14ᵐ./.12.c.1ᵐ.

164 Sed requiritur ad remissionem mortalium 3ª. q.87.2.3ᵐ.

165 In omni infusione gratiæ, remittuntur uenialia, quo ad cupam, niſi ſit impedimentum, non autem ſemper quo ad pœnam 3ª.q.87.2.3.o.

Neceſſitas. 166 Gratia eſt efficaciſſimum remedium ad vitandum peccatũ 4.d.20.ar.2.q.3.c./.ar.3.q.1.-ᵐ.

167 Homo exiſtens in gratia poteſt vitare omnia, & ſingula peccata mortalia, & ſingula uenialia, non autem omnia 12ℰ. q.74.3.2ᵐ./.q.109.8.o./.22ℰ.q.158,2.3ᵐ.3ª q.87.1.1ᵐ./. 2. d. 24.q.3.2.4ᵐ./.d.28.8.2.c/.2ᵐ./.a.41.q.2.1.6ᵐ./.3.diſt.31.q.1.3. 4ᵐ./.4.d.12.Lu.fi./.d.13.q.2.3 4ᵐ./.d.16.q.2.ar.1.q.2.2ᵐ./. ar. 2.q.3.2.2ᵐ./ d.38.q.2.ar.2.q.1.1ᵐ./.Ver.q.22.5.7ᵐ./.q.24.12.c. 1ᵐ./.13.o./.Ma.q.7,28ᵐ./.1ℰ.Cor.12.lec.1.fi. G./. Gal.5.lec. 4.F./.He.10.lec.3.prinº.K.

168 Hæreſis Pelagianorum, quòd homo poteſt per liberum arbitrium, ſine gratia, perſeuerare in bono, & reſurgere a peccatis, & uitare peccata 2ª.d.28.2.c.fi./.d.30.L.prinº./.3.cº, 155./.157./.106.fi./. Ver.q.24.12.c./.Matth.6.meº.c.F.

169 Homo indiget auxilio dei ad cognitionem cuiuſcunque veri, non autem gratia habituali, ſed tantum ad cognitionem ſupernaturalem 12ℰ.q.109,1.o./.2.3ᵐ./.2.diſt. 28. 5.o. * Adam 5.23.69.&c.Amor 40.41.Aſſimilatio 6.7.

170 Homo poteſt ſcire ſe habere gratiam per reuelationem, & conecturaliter per aliqua ſigna, non autem per ſeipſum, & certitudinaliter 12ℰ.q.112.5.o./.1.d.16,1.5ᵐ./.4.d.21.q.2. 2.c. * Beatitudo 88.&c.116.Character 21.Ceſſare 4.

171 Expedit quandoque præſentiam dei in nobis per gratiam ignorare propter tria, ſcilicet ut timor diuini iudicii nos humiliet, ne præſumpta ſecuritas nos præcipitet, & vigilan ter, & deſideranter gratiam dei expetamus 12ℰ. q. 112.5.c /.Opuſ.60.cº.20.o. * Coactio 9.Cognitio 5.6.7.Coniũctio 1.2 3.4.Contritio 13.16.

172 Homo poteſt bene, & male facere, ſine gratia habituali, nõ autem mereri. Neutrum vero poteſt ſine auxilio Dei 1ª. q.62.4.c./.12ℰ.q.109,2,5.o./.6.c./.q.114.2.o./.22ℰ.q.10.4.c./ q.83.1.5.1ᵐ./.1.d.14.2.o./.2.d.24.q.1.4.o./.d.26.5.o./.d.28. 1.o./.d.29,1.o./.d.39.L./.4.d.17.q.1.ar.2.q.2.1ᵐ./.3ᵐ./.ℨ. 3. cº.147./.150./.Ver.q.24.1.2ᵐ./.6ᵐ./.9ᵐ./.4.8ᵐ./.14.o./.q.26.6 12ᵐ./.Quol.1.7.c./.Quol.5.2.o./.1ℰ.Cor.12.lec.1.fin.G./.&c. * Conuerſio 1.2.8.

173 Gratia gratum faciens, eſt neceſſaria ad diſpenſandum, vel recipiendum ſacramenta digne 4.d.24.q.1.ar.2.q.1.o./.ar.3. q.1.o. * Experientia 6.10.&c.Fides 71. Flumen 1. Induſtria.Infideles 8.Iuſtitia 67.Lex.140. &c. Libertas 8. 9. Patientia 8.Vas 28.

174 Homo ſine auxilio dei gratuito, non poteſt ſe ad gratiam præparare 1ª.q.62.2.o./.12ℰ.q.109 6.o./ℨ.4.cº.72./. Ver. q. 24.1.5.o./.Quol.1.7.o./.He.12.lec.3.meº.D.L.up.62.

Duᵐ.685.175 Immo homo magnanimus nullo indiget 22ℰ.q. 129. 6.1ᵐ. Reſpº. ſicut Dubº.679º.

176 Homo poteſt ſe præparare ad gratiam ſine alia gratia habituali, non autem ſine auxilio dei 1ª.q.62.2.3ᵐ./.12ℰ. q.109. 6.o./.2.d.5 q.2.1.o./.d.28.4.o./.Ve.q.24.1.2ᵐ./.15.o./. Quol. 1.7.o./.He.12.lec.3.meº.E.

177 Homo poſt peccatum non magis indiget gratia dei, quàm ante, ſed ad plura, ſcilicet ad ſanandum, & merendũ. 1ª. q.95.4.1ᵐ./.12ª.q.107.2.c./.q.109.2.3.4.c./.3ª.q.61.2.1.1ᵐ./. 2.d.29.3.3ᵐ./.Ver.q.27.5.3ᵐ./.Ma.q.3.1.9ᵐ.

178 Homo in ſtatu naturæ, integræ poterat ſine gratia habituali, uitare omnia, & ſingula peccata mortalia, & venialia, non autem ſine auxilio dei 12ℰ.q.109 8.c /. Ver.q.27.5.3ᵐ. * Præceptum 93.94.Prælatio 19.Propheria 3. 19.

Duᵐ.686.179 Immo ex ſolo libero arbitrio hoc poterat 2.d 5.q.2.1.o./.d. 28.4.o. Reſpº.ſicut Dubº.689.

180 Hõ in gratia exiſtens, poteſt perſeuerare ſine alia gratia habituali, nõ autem ſine auxilio dei 12ℰ.q.109,9.1.o.o./.q.114 2.c/.22ℰ.q.137.4.o./.2.d.29.L.prinº./.Con.3.cº.155./. Ver. quæſt.24.13.o./.quæſt.27.5.3ᵐ./.Pſalm. 31. fin. g.F./.Ioan. lec.6.meº.c.K.

181 Homo exiſtens ſine gratia, & in peccato mortali non poteſt diu perſiſtere, quin ruat in aliud peccatum mortale 12ℰ.q. 109.8.o./.Con.3.cº.60./.1ℰ.Cor.12.lec.1.fin.G./.Heb.10.lc. 3.principº.k.

Duᵐ.687.183 Immo exiſtens in peccato mortali, poteſt per liberum arbi trium ſine gratia habituali, uitare omnia, & ſingula peccata mortalia, non autem ſine auxilio dei, 2 d.20.q.2. 3. 1ᵐ./. d.28.2.o. Reſpº.Dubº.687.

183 Homo ſine gratia poteſt vitare ſingula peccata mortalia, 2

non autem omnia 12ℰ.q.63.2.2ᵐ./.q.109.8.o./.ℨ.3.cº.160. /.Ver.q.22.5.7ᵐ./.q.24.1.1.0ᵐ./.12ᵐ./.12.o./.1ℰ. Cor.12./g.1. fi.F./.He.10 lec.1.prinº.k.

184 Immo per peccatum homo incurrit neceſſitatem peccandi uenialiter, non autem mortaliter 2.d.29.q.2.3. 5ᵐ./.d.28.3. o. Reſpº.Dubº.688º. * Rectitudo 5. Duᵐ.688

185 Quædam ſunt peccata mortalia, quæ homo ſine gratia nullo modo vitare poteſt, ſcilicet quę directe opponuntur uirtutibus theologicis 12ℰ.q.63.2.2ᵐ.

186 Immo ex ſolo libero arbitrio ea vitare poteſt 2.d.5.q.2.1.o./ d.28.4.o. Reſpº.Dubº. 689. Duᵐ.689

187 Homo non poteſt reſurgere a peccato ſine auxilio Dei, & gratia habituali 12ℰ.q.109 7.o./.q.113.2.o./.q.114.2.c./.22ℰ quæ. 137.5.3ᵐ./.3ª.q.86.3.c./.2.d.20.q.2.2.5ᵐ./.d. 28. 2.c./. Con.3.cº.157./.Lib⁰.4.cº.172.prinº./.Ver.q.22.5.7ᵐ./.q.24 1.10ᵐ./.12ᵐ./.4.5ᵐ./.12.34ᵐ./.q.28.2.o. * Reſiſtere 1.Reuelatio 7.10.&c.Sacramentum 56.Saluari 6.9.10.

188 Homo in gratia exiſtens, indiget auxilio dei mouente ad rectè agendum, non autem alia gratia habituali 12ℰ, q. 109. 9.o./.Pſal 45.meº.d.K.

¶ Gratianus.Hæreſis 80.115.

1 ¶ Gratiarvm actio reſpicit gratiam dantis. Ideo ubi eſt ma Cui. ior gratia dantis, ibi debet eſſe maior gratiarum actio recipientis 22ℰ,q.106.2.c. * Beatus 36.45. Benefacere 5. Beneficium 1.3.5.12.Confeſſio 1.Donum 41.

2 Gratiarum actio debetur dationi gratuitę, quę proprie eſt donatio, non autem dationi debitę 4, diſtinct. 22. quæſtio.1. ar.2. quæſt.1.c.

3 Gratiarumactio non debetur tantum danti, ſed etiam promittenti 22ℰ.q.88.5.2ᵐ./.6.c. * Gratificatio Gratitudo 0. Duᵐ.694

4 Gratiarumactio debet fieri deo tripliciter, ſcilicet ore, ideſt laudando, & prædicando toto corde, & opere. Pſal.9. prº 2. G. * Ingratitudo 1.3.5.&c.Miſſa 5.26.Holocauſtum 4.Oratio 10.23.87.Pœnitentia 36,Pſallere 1.Sacrificium 38. Status 13.

5 Gratiarumactio debet eſſe ordinata ad deum aſſidua, & vniuerſalis 1ℰ. Theſſ.lec.1.prinº.C.Oratio 10.23.87. * Vuctio 32.Vſura 124.

¶ Gratificatio, ideſt gratiarumactio facta deo, eſt actus religionis 22ℰ.q.106.1ᵐ. * amor 51.Anima 300.Gratus. Quid.

¶ Gratioſus in verbo eſt Chriſtus, & quilibet homo tripliciter, ſcilicet quando loquitur vtiliter ordinate, & ferenter & perſuadet efficaciter. Pſal.44. princº.b. * Dulcedo 1. 21. Gratitudo 0. Operatio 48.

¶ Gratis, Abraham 17.Campſoria 9.Fides 10.Flumen 1. Gratia 20.21,22.26,29.46 86.87.124.&c. Gratiarũactio 0.Gratuitum.Gratus.Lingua 38.Medicus 8. Miraculum 20. 24. 25.Perfectio 75. Prædeſtinatio 29. Prædicare 1.12. Prophetia 3. Sapientia 44.Sermo 2.Simonia 4. Statum. Vſura 61. 62.69.70.&c.102.103.104.108.167.193.196. 226. Vſus 17. 18.Chriſtus 66.&c.76.

1 ¶ Gratitvdo, ſeu gratia eſt uirtus ſpecialis, reddens gratiã Quid. beneſactori 12ℰ.q.60.3.c./.22ℰ.q.106,1.o./.q.107.1.c.

2 Gratitudo, ingratitudo, datio beneficij, clementia, & miſericordia, non ſunt proprie ad ſeipſum 22ℰ.queſt. 106. 3.1ᵐ Clementia 3. * Beneficium 3.12.Charitas 153. Ingratitudo 1.2.6.7 9. Iuſtitia 22. Pœnitentia 11. Recompenſatio Retributio 1.

3 Ad gratitudinem tria requiruntur. Primo ꝙ homo recognoſcat beneficium acceptum. Secũdo quòd laudet, & gratias agat. Tertio ꝙ retribuat loco, & tempore, ſecundum ſuam facultatem 22ℰ.q.107.2.c. Benefacere 5.

4 Vitium duplex opponitur gratitudini, ſcilicet per exceſſũ vel recompenſando quibus non debet, vel citius, quam debet, & per defectum, ſcilicet ingratitudo quæ magis opponitur ei 22ℰ.q.107.2.c.

¶ Gratuitum.Adam 44.Amor 51,52.65.161.194. 195. Angelus 226.400.Damnatio 14.Donũ 25.26.Fides 10.142. Gratia 87.Gratiarumactio 2.Habitus 28.58.Intellectus 297.Iuſtitia 5.6.59.79.86.Lumen 20.Mutuum 3.4.Rectitudo 5.Simonia 19. Statutum 1. Vſura 35. 39. 69. &cet. 76. 150. Vti 19.

¶ Gratum, Paſſio 83.Pœnitentia 11.Promiſſio 2,

¶ Gratumfaciens. Charitas 71. Datio 25. Gratia 21. 26. &c. 51.86,87.109.117.121.&c 169.173.Intellectus 301. Iuſtitia 13. 15. 67. Pax 2. Pœnitentia 11. Prophetia 3.194 Rectitudo 5.

1 ¶ Gratvs. Homo prius ſit gratus, & acceptus, & placẽs Deo. deo, quàm opera eius 2,d.26,3.c.prinº./.Ver.q.27. 5. 6.c./. 2ℰ. Corinth. 8. lec. 1. medº. C./. He. 11. lect. 2. medº. B. * Operatio 24.25.

Septem ſunt quæ reddunt gratum, & placentem aliis, ſcilicet pru-

cet prudẽtia in cõſiliis, miſericordia in factis, pietas in ſuffragiis, ſapientia in verbis, clementia in reſponſis, fortitudo in bellis, & largitas in beneficiis 1ℰ.Cor.10.ſi. * Oratio 26.32. &c. Voluntas 51.&c. Votum 39.40.

¶ Granamen. Depoſitum 4. Ebrietas 1. Matrimonium. 100. 115.

¶ Grauare. Exaggerari. Gula 9. Ieiunium 7. Ignorantia 26. Maceratio 2. Miſericordia. 19. Nouitii 2. Vſura. 143. 161.

1 ¶ Grave, vel leue habent in ſe principium actiuum, & formale ſui motus 12ℰ.q.36.2.c./.2.d.18.q.1.2.c./.3.d. 3.q.2.1. 6ᵐ./.d.22.q.3.ar.2.q.1.1.c./.4.d.43.ar.1.q.3.c./.Con.3.cº.23. 4ᵐ./.5ᵐ./.7ᵐ./.Lib⁰.4.cº.11.prinº./ fi./. Porª.q.5.5.c./.Opuſ. 32. * Acceptio 7. Adam.65.66.Agere 21.22. Agilitas 4. Anima 227. Baptiſmus 40.

Duᵐ.690.2 Immo non habent in ſe principium actiuum ſui motus, ſed tantum paſſiuum 3ª.q.32.4.c./.Meta.5.le.14.prinº a.I./ Phy.2.lec 1.1.a./.Cę.le.3.prinº.b.C./.lib⁰.2.le.2.meº.f.I./.lib⁰. 3.lec.6.prinº.a. Reſpº.Dubº.690º.

3 Forma naturalis, non eſt motor gratuitum, & leuium, licet ſit principium motus 2.d.14.3.c./.Con.3.cº.23.4ᵐ./.Ver.q.22. 3.c.q.24.1.c./.Ce.3.lec.6.prinº.a. * Baro.Beſtialitas 1. Concupiſcibilis 13.Contemplatio 22.Damnatio 36.38.

Duᵐ.691.4 Oppoſitum videtur dicere 3ª.q.32.4.c./.Cę.le. 5.prinº.b.C./ lib⁰.2.lec.2.meº.f./.lib⁰.3.lec.6.prinº a. Reſpº. Dubº.691º. 4

5 Forma ſubſtantialis non eſt principium motus localis, vel quietis, niſi mediante grauitate, vel leuitate, ſicut nec principium alterationis, niſi mediante calore, vel frigore. 2.d.14.5.2ᵐ. * Detractio 1.15.Ebrietas 7.8.Elementum 12

6 Mouens per ſe grauia, & leuia, eſt generans, ſeu per accidẽs eſt removens impedimentũ 1ª.q.1.8.1.2ᵐ./.q.105.2.c./.12ℰ. q.25.1.2ᵐ./.2.d.14.3.c./.Con.2.cº. 46.3ᵐ./.9ᵐ./.Li².3.cº.23. 3ᵐ./.Ve.q.24.1.c./.Ma.q.2.11.c./.q.3.3.c.fi./.6.c.prinº. * Episcopus 23.Error 2.Euchariſtia 52.161.Excõmunicatio 22. Fornicatio 5.Furtum 7.14 Gloria 7.Grauamen.

7 Locus eſt cauſa finalis, motus grauium. Sed grauitas, eſt vna principium motus 12ℰ.q 36.2.c. * Grauare.

8 Grauitas per prius inclinat deorſum, quàm retrahat de loco ſurſum. Sed vtrumque conuenit per ſe graui 12ℰ. q.36. 1.c. * Gula 6.9. Hæreſis 18.66.67.Idolatria 6.7.8. Ignorãtia 1.20.26.Infidelis 11.13.Infidelitas 4.5.6.Inobedientia 5. Ira 47.Iudicium 29.30.Lapidatio.Lex 130.

9 Grauitas methaphorice ſumitur in malo, ratione ponderationis, & in bono ratione ſtabilitatis. Pſal 34.fi. o.E. * Locus 10.Lud⁹ 9.12.Magnanimitas 18.Miſericordia 19.Mollities 2.Natura 49.Occupatio.Opprobrium 3.

10 Manus dei, dicitur grauis, quando punit, & dicitur leuis, quando conſolatur. Pſal.31.meº.b.C. * Perfecti 166.Plumbum.Pondus.Præſumptio 2.10.Proclamare.Punctus 6. Raptus 5.Religio 77. Satisfactio 8.9.Simonia 6.Spiritus 14.23 Suſpitio 1.4.Temptare 4.8.13.Terra 13.Tribulatio 9.10.14 21.Velox 1.Virtus 41.

¶ Græci. Ablatiuus 2.Baptiſmus 36.&c.Baro.Cultus 5.Dionyſius 2.Encenia.Epiſcopatus 3.Aeternitas 29.Ethos. Euchariſtia 69.70.209.Euſtratius 1.Græcia.Hæreſis 107. Idea 3.Imperium.Ioannes 16.18. 19.Litera 4.Logos. Modeſtia 4.Ordo 102.108.Paulus 4.29.Philoſophus 1.Principiatũ 4. Principium 13.Pſalterium 2.Scandalum 2.Schiſmos.Signi ficatio 6. Spiritus 24. Subſiſtentia 12. Verbum 54. 85. Vſura 54.

¶ Græcia.Alexander 3.Philoſophus 1.

¶ Gregale.Turtur 4.

Sanctus. ¶ Gregorius propter triſtitiam, intermiſit expoſitionem Ezechielis 12ℰ.q.37.1.3ᵐ. * Angelus 559. Anima 322.Athanaſius 2.Capitale 2.Creatura 15.Debitum 26. Indulgẽtia 12. Iſaach 2.Liber 14.Magdalena 1.Puer 5. Superbia 7.Traianus.Vſura 122.

¶ Gremium.Electio 36.

¶ Greſſus.Calige.Studium 1.

¶ Grex. Deferere. Epiſcopus 18. 19. 20. 24. 29. Prælatio 27.

¶ Grifalcus.Herodius.1.

Figura. ¶ Grifus, equis, & hominibus infeſtus, ſignificat crudelitatẽ potentum 12ℰ.q.102.6.1ᵐ. meº.G.

¶ Groſſities.Cælum 109.Cogitatio 6.

¶ Groſſum. Elementum 5.21.Feces.Grando.Ieiunium 37.Ignis 5.Piſcis 1.Subtilitas 2. Vapor 2.

¶ Gualterus. Vſura 214.

Quid. 2 ¶ Gubernare eſt rem ad debitum finem conuenienter perducere 1ª.q.103.1.o./.22ℰ.q.102.2.c./.Con. 3.capitº. 64. 3ᵐ./. 65.1ᵐ./.Libº.4.capitº.20.3ᵐ./. Opuſcul. 20.capitº.15.priº. * Adoratio 9.Angelus 90.Animal 52.Caput 4.Creatio 11.

Creatura 31. &c.

2 Gubernatio, eſt executio prouidentiæ 1ª. q.23.1.2ᵐ./.3.c/ q.23.2.c./.1.d.39.q.2.1.1ᵐ. Dæmon 39.

3 Angelorum miniſterio, Deus gubernat homines 1ª. q. 110. 1.o./.2.d.14.3 o./.Ver.q.5.8.o./.Opuſ.3.cº.25. Angelus 90. * Dirigere.Facere 3.Fatum 4.Fortuna 7. Frænum. Honor 29.32.Idea 23. Iuſtitia 82.Lex 58.65.77.Mundus 19. Neomenia. Operatio 33.Ordo 43. Pedagogus. Politica 3. Princeps 0.Religio 5.Rex 0.Saluari 10. Senator 0. Spiritus 28. Varo.Virga 1.Chriſtus 51.

¶ Guiſcardus.Gallici.

1 ¶ Gvla eſt inordinatus appetitus cibi, & potus. Ideo ſemp Quid. eſt peccatum 22ℰ.quæſt. 148. 1. 2. 4. 0. /. Ma. quæſt. 14.1. 0./. 2. 3. c.

2 Vitium gulæ, eſt circa delectationes tactus, non autem guſtus proprie. Ma. q.8.1.c./.9ᵐ./.q.14.3.4ᵐ./.4.1ᵐ./.q.15.1.c./. Anima 2.lec 2.1. * Adam 63.Adulterium 8.Appetitus 14. Capitale 8.Cæcitas. 2. Cere. 5. Cibus 9.

3 Gula eſt uitium capitale, cuius filiæ ſunt quinque, ſcilicet in peptalecia, ſcurrilitas, immunditia, ſtultiloquium, & hebetudo mentis 22ℰ.q.148. 5.6.o./.Ma.q.8.1.c./.9ᵐ./.q.13.3.c./ q.14.4.o. Capitales 8. Ludus 11. * Ebrietas 6. Guloſus.

4 Gula eſt peccatum mortale, tantum ſi in hoc ponatur vltimis finis, ſcilicet quòd animus ſit paratus agere contra legem dei 22ℰ. 148.2.o./.q.154.2.6ᵐ./.Ma.q.14.2.o./. Ro. 13. lec.3.fi.B./.Gal.5.lec.5.meo.H. * Luxuria 7.8.

5 Exceſſus cibi ſcienter contingens ex concupiſcentia, pertinet ad vitium gulæ, non autem ſi contingat ex ignorãtia. 22ℰ. q.148.1.2ᵐ./.Ma.q.14.1.c./.2ᵐ. vel Appetitus 14. * Multiloquium. Peccatum 40. Pollutio 0.

6 Comedens ſcienter nociua, vel nimis, in graue nocumentũ corporis ex gula, peccat mortaliter 223.e 141.6.2ᵐ./.q.154. 2.6ᵐ./.Ma.q.14.2.14ᵐ. * Scurrilitas 3.

7 Peccatum gulæ, eſt tertium præceptum decalogi 22ℰ.q.148. 2.1ᵐ./.Ma.q.14.2.14ᵐ.

8 Species gulę ſunt quinque, contentę in hoc verſu, Pre, propere laute, nimis, ardẽter, ſtudioſe 12ℰ.q.72.9.c./.3ᵐ./. 22ℰ. q.148.4.o./.4.d.15.q.3.ar.4.q.3.ar.2./.Ma.q.2.6.c./.q.14.3. o./.Pſa.5.meº.b.prinº.

9 Gula eſt leuius peccatum aliis, ratione materię, & peccantis, propter neceſſitatem, & difficultatem, ſed grauatur ex effectibus 22ℰ.q.148.3.o.

10 Gula aufert omnes uirtutes, non ratione ſui, ſed ratione vitiorum quæ oriuntur ex ea 22ℰ.q.q.148.2.4ᵐ./. Ma.quæſt. 14.2.2ᵐ./.3ᵐ.

11 Hebetudo circa ſpeculabilia, maxime procedit ex gula. Sed hebetudo circa eligibilia eſt in omni peccato 22ℰ.q.148.6.1ᵐ

¶ Guloſus. Gula 0. Mergulus.

1 ¶ Gvstvs de ſenſibilibus, ſequitur viſum, ſed in ſpiritua Senſus. libus eſt ecõuerſio. Pſal.33.meº.i.C. * Affectio 7. Amor 241.

2 Lingua ſano, & corrupto, in iudicando corporaliter, & ſpiritualiter 12ℰ.q.1.7.c./.q.2.1.1ᵐ./.Ma.q.1.5.10ᵐ./.Ro.12.le.1 meº.I./.Anima 2.lec.21. * Anima 139.131.132.Animal 63. Bonitas 224.225.226.Contrarium 6.Conuiuium.

3 Guſtus in actu proprio erit in beatis, poſt reſurrectionem, vt iudicat de ſaporibus per immutationem ſpiritualem ab obiecto exteriori, nih forte dicatur quòd erit ibi guſtus in actu, per immutationem linguæ ab aliqua humiditate adiũcta, non autem erit in actu, ut eſt ſenſus alimenti 4.d.44.q. 2.ar.1.q.3.c.fi./.q.4.c.b./.2ᵐ./. * Epulę. Euchariſtia 33. Gula 2. Pœna 42. Perfectio 70. Senſibile 6.2. Senſus 18. Tactus 2.3. Temperantia 23.24.

¶ Gutta vltima in multis guttis cauantibus lapidem, agit in In virtute. virtute omnium præcedentium 22ℰ.q.24.6.2ᵐ./.1.d.7. q.2. 3.c./.3.d.33.q.1.ar.2.q.2.4ᵐ./.4 d.23.q.1.ar.2.q.1.3ᵐ./.Vir.q. 1.9.11ᵐ. * Admiſtio. Agens 66.Euchariſtia 183.184.Satisfactio 37.Virtus 261.

H

1 Habere licet non ſit actio, ſignificatur tamen Quid. per modum actionis 12ℰ.quæſt.49.1.c./.Meta.5. lec.20.prinº.b.E.

2 Habere dicimur id quo libere uti, uel frui poſſumus cum uolumus. Ideo perſonæ, uel eſſentia dei, habẽtur a ſola creatura rationali 1ª.q.38.1.c./.Ma q.13.1.c. * Accidens 93.Accipere 4.

3 In diuinis, habens, & quod habetur realiter, ſunt idem realiter, non autem ſi habet intentionaliter, vt nomen, diffinio, & ratio 1.d.33.1.3ᵐ./.Porª.q.2.1.2ᵐ./.q.7.4.c.* Agere 3. Amor 49.100.204.

4 Habere

Ha

ere dicitur dupliciter, scilicet communiter, respectu cuiuslibet rei, & specialiter, respectu possessionum. Ma.q.13.1. c/.3m./.8m. * Angelus 354. 468. Anima 251. Apparere 1. Appetitus 15.27.40. Appropinquatio 1.

5 Habere secundum quod dicitur respectu cuiuscunq; quod habere, commune est ad diuersa genera 12ae.q.49.1.c. * Arrogantia 1.

6 Haberi proprie, non dicitur quod participatur secundum quemcumque modum, sed tantum secundum actum perfectum 1.d 15.q.4.1.3m. * Assentire 4. Auaritia 1. 8.12. Audacia 19.20. Aureola 9.13. &c. Beatus 16.18.36. Bonitas 38. 225.226. Charitas 10.28. Cayphas. Comprehendere 2.8. Creatio 20.43. Damnum 1.4.5. Datio 2. Delectatio 58. Dæmon 20. Desperatio 14. Deus 208. Diffinitio 3. Dignitas 3. Disputatio 8 Distinctio 15. Diuitiæ 2. Duo 1.3. Eleemosyna 32.39. Episcopus 30. Esse 40.57.73. Essentia 11. Aeternitas 24. Eucharistia 259. Facultas Fides 27. Filiatio 34. Finis 38.96. Forma 109. Fruitio 8.9. Gratia 132.245.170. Habitus 4.6.7.56.67.79.82. Hæresis 61.117.142. Imperfectio 4. Inuidia 13. Ira 28. Iustus. 7. Lectoratus 1. Lex 24. Medium 8. Meritum 7.15.60.64.65.75.104. Peccatum 29.293.261.368. Pœna 74.89. Pietas 8. Pignus 1. Possibilitas 1. Præceptum 22. Prædestinatio 17 Prædicare 8. Princeps 28. Priuatio 12. Prius 5. Recipere 7. Relatio 5.6.99. Religio 32.45.72. Resurrectio 11.22. Rouelatio 10. &c. Sacramentum 80. Sanguis 9. Sapientia 36.44. Scientia 58.106.161. Sors 3. Spes 15. 41. 72. Sterilitas 2. Timor 62. Vbi 2. Virtus 8.135.241. Votum 35. 36. Vsura 206. Vxor 1.8.9.19. Christus 38. 71. Hymnus.

Quid. 1 ¶ HABILITAS est medium, inter potentiam, vel subiectum, & actum, seu formam 1a.q.48.4.2m./.2.d 34.5.5m.

2 Habilitas dupliciter minui potest, scilicet subtrahendo aliquid eius, & apponendo contrarium. Et vtraque diminutio, fit in omni potentia. Sed magis prima in potentia actiua, & secunda in passiua. Et prima tollit eam, non autem secunda, nisi corrumpatur. Ma.q.2.12.c./.1m. * Agilitas 3. Appetitus 52. Aptitudo. Bonitas 148. Charitas 85. Phantasma 7.8. Habitus 2.4.29.57. Illuminatio 7. &c. Instinctus Intellectus 129. Iustitia 13.15. Magnanimitas 19. Naturale 18. Operatio 54.55.59. Peccatum 147. &c. 361. &c. 380. Possibilitas 1. Priuatio 5.7.9. &c. 15. Prophetia 40. Virtus 82. 147.

Diuisio. 1 ¶ HABITARE cum deo, sancti dicuntur quadrupliciter, scilicet puritate, amore, contemplatione, & gloria. Isa 33. fi.l. * Assumere 40. Auaritia 9. Cælum 122. Ciuis 1. Debitum 17. Dæmon 20. Domus 1. Elephas 4. Gratia 152. Ibices Hierusalem 1.

2 Vtilitas habitationis cum Deo, ostenditur quantũ ad quatuor, scilicet quantum ad altitudinem securam, quod tamẽ est contra consuetudinem altitudinis, quantum ad satietatem plenam, quantum ad claram visionem, & quantum ad affectionem sanctam, scilicet per contemptum terrenorum Isa. 33. meo. F. * In 15. Inhabitare. Paradisus 3.6. Pax 21. Reuerentia 8. Templum 10. Terra 4. Christus 75.

3 Indigni adhabitandũ cum deo, dicuntur dupliciter, scilicet eminentes sæculi sapientia, idest in philosophia, & eminentes in seculari eloquentia, sed non in Dei sapientia. Isa. 33. fin. I.

¶ Habituale. Assumere 52. Auaritia 16. Cognitio 22. Contritio 26. Conuersio 1. Dæmon 44. Dos 4. Eucharistiæ 1269. Filiatio 34. Fomes 2. Gratia 7 25.64.137. 169. 172. 176. 179. 180.187. Hæresis 112. Imago 29. Intelligibile 2. Iudiciũ 57. Memoria 6.7. Miraculum 20. Nitor 2. Notitia 1.5. Peccatũ 291.340.383.416.431. Pœna 19. 41. Pietas 8. Sapientia 44. Virtus 28. Visio 8.

¶ Habitudo. A. vel Ab. 2. Actio 49.50. Amor 216. Analogia 4. 21. Anima 159.269. Appetitus 40. Bonitas 154. Causa 30. 31. Comedere 4. Comprehendere 2. Consanguinitas 3. 6. Cõstructio. Creatio 14.20. Creatura 3. &c. 18. &c. De. o. Denominatio 2. Deus 433. Aeternitas 6. Eucharistia 117, 127. 129. Ex. o. Facere 1. &c. Forma 45. Gratia 2. Habitus 9.10.18 In. 1.2. Materia 41. Nomen. 59. Per. o. Persona 43.45. Processio 9. 52. Proportio 1ª. Respectus. Suppositum 2.3. Virtus 152.

Quid. 1 ¶ HABITVS proprie, est qualitas, informans aliquam potentiam, vel principium eliciens actum 12ae.q.49.1.o./.1.d. 3.q.5.5m./.2.d.24.q.1.1.c./.Ver.q.26.2.c. * Actu, vel habitu. Actus. H. Adoratio 17. Amor. 131. 176. 195. 243. Appetitus 96.

2 Habitus est qualitas, de difficili mobilis, qua homo potest uti cum voluerit, reddens operationem delectabilem 12ae. q.49.2.3m./.3.d.14.ar.1.q.2.c./.d.23.q.1.1. c. Delectatio 33.

Ha

Actus 121. * Auaritia 16. Auersio 2. Augmentum 9.15. Blasphemia 16. Charitas 2.10.24.100.

3 Mobile de facili, uel difficili, non sunt differentiæ essentiales habitus, & dispositionis, sed ponuntur pro eis 12ae.q.49. 2.3m./.Ma.q.7.2.4m. * Conscientia 1.6. &c. Differentia 25. Dos 4. Elementum 17. Facilitas 1. Fides. 3. Forma 57.130.

4 Habitus est secundum quem ad aliquid nos habemus bene uel male 1a.q.83.2.c / 12ae.q.49.1.c /.2.c./.1m./3. d.23.q.1.1. c./.4 d.4.q.1.1.c. * Fructus 10. Gratia 2.46 Habilitas 0. Habere. o Hæresis 112. Ignorantia 3. Du^m.684

Potentia est qua possumus, aliquid simpliciter, sed habitus est, quo illud possumus bene, uel male 4.d.4.q.1.1.c./. Con. 4.co.76.3m. * Intellectus 11.12.17.52.107.167.245.252. Iudicium 1.19. Iustitia 7.8.13.15. Iustificatio 4. Cõparatio

5 Idem habitus non se habet quandoque ad bonum, & quãdoque ad malum, sed bene eadem potentia 12ae.q.49.4.3m./ q.54.3.o.

6 Immo aliquis habitus se habet ad utrumque, sicut opinio ad uerum, & ad falsum 12ae.q.55.4.c / Vir.q.11.c. Respon deo sicut Dubo. 692o. Du^m.691^m.

7 Habitus non est dispositio obiecti ad potentiam, sed econuerso 12ae.q.51.1.4m. * Iustus 9. Latria 2.

8 De ratione habitus, non est respectus ad potentiam, sed ad naturam 12ae.q.49.2.c./.1m./.3.2m. * Lex 5.33.

9 De ratione habitus est, quòd importet habitudinem ad naturam primo, & per se, secundum q̃ conuenit, uel discõuenit 12ae.q.49.1.c./.1m./.3.o.

10 Habitus distinguuntur specie secundum tria, scilicet secundum principia actiua eorum secundum naturam, & secundum obiecta specie differentia 12ae.q.54.2.o./.3 c./. q. 60.1 c./.q.63 4.c. * Liberum 2.

11 Opdositum uidetur dicere a simili. Phy.7.lec.8.meo.g. Respõ sicut Dubo. 908o. Du^m.693^m.

12 Habitus distinguuntur specie, in ordine ad naturam dupliciter. Vel secundum conuenientiam, vt habitus bonus, & malus, vel secundum conuenientiam ad naturam humanam, & superiorem, vt virtus diuina, uel heroica, & humana 12ae q.54.3.o. * Malitia 2 5. Malum 33. Meritum 13.21. 22.26.27.50. 64. Modestia 4. Notitia 1. Obiectum 2. 3. 5. 6.14.16.

13 Omnis habitus, habet speciem, & quantitatem ex obiecto Ma.q.7.2.c. Obiectum 2. &c.

14 Cõsuetum est apud auctores, ut habitus per actus diffiniãt ponentes actus pro habitibus 12ae.q.70.1.3m./.22ae.q.58.2.c. /.1m./.4.d.14.q.1.ar.1.q 6.1m./.d.33.q.3.1.c.fi./.Con.4.co.12 /.Ver.q.14.1.4m./.q.24.4.11m./.12m. Actus 114. * Operatio 7. Oppositio 7. Passio 9. Patientia 1. Peccator 2. Peccatum 85.137.143.145.146.148.161.240. 283. &c. 291. 383. 405. 414. &c. Perfectio 65.75. Pietas 2.8. 16. Præceptum 19. 33. 67.72.91. Prophetia 12 Peccatum.

16 Habitus est principium actus, & finis eius, inquantum vitur actu imperato ad finem proprium 3.d.36.L.fi.

17 Diuersi fines proximi diuersificãt species habitus, licet unus finis ordinetur ad alium finem 22ae.q.47.11 3m. * Scientia 6.46.50.57.107.143. Sinderesis 1.6. Superbia 17. Virtus 2. 16.91. Voluntas 50. Vti 16. Christus 57.61. &c.

18 Habitus secundum q̃ est prædicamentum, importat habitudinem indumenti ad indutum 12ae.q.49.1.c /. Meta. 11. lec.12. prino./. Phy.3.lec.5.fi.i.l./ libo.5.prino.b.H. * Abscõdere 3. Accidens 93. Vbi 2, Christus 34. Prædicamentum.

19 Habitus secundum q̃ est post prædicamentum, est secundũ q̃ homo uel quæcũque alia re, dicitur aliquid habere. Sed habitus prædicamentum, dicitur tanquam actio quædam habentis, & habiti, sicut est in illis quæ circa nos habemus 12ae.q.49.1.c./.2m

20 Habitus religionis est obseruantia regularis, pertinens ad tria principalia uota, ut signum obligationis 22ae. q.186.7. 2m./.q.188.1.2m. * Abscondere 3. Episcopus 23. Modestia 4. Professio 6. Religio 40.92. Votum 62. Religionis.

21 Portans habitum religionis ex uoto ultra annum, obligatur ad religionem 4.d.38.q.1.ar.3.q.1.5m.

22 Oppositum uidetur dicere a simili. Quol.12.11.1m. Respõdeo. Dubo. 694o Du^m.694^m.

23 Habitus sumitur quadrupliciter, scilicet pro postprædicamento, pro prædicamento, pro prima specie qualitatis, & pro habitu religionis 12ae.q.49.1.o./.22ae.q.186.7.2m./.quæs 188. 1. 2m. Diuisio.

24 Habitus qualitas, dicitur dupliciter, scilicet dispositio potentiæ ad actum, & dispositio ad naturam 12ae.q.49. 3.4. c. /. q. 50.1.c./.1m./.2.c./.3m./.3.2m./.q.51.1.c./.q.54.1.2.c./.q.82.1.c * Apperitus 96. Ars 2.15.1.7. Qualitas.

25 Ali-

Ha

25 Aliquid dicitur habitus dupliciter. s. essentialiter, idest id quo quis agit, & contentum habitu, Secũdo modo qui est in habitu. & non in actu, similis est dormienti, non autem primo modo 12ae.q.49.1.c./. Ver. q.20 2.2m. * Benignitas. Blasphemia 16. Cognitio 22.

26 Habitus quadruplex. s. mutans tãtum, qui mutatur tantũ, utrumque, & neutrum. Ph l.2

27 Habitus duplex. s. naturalis, & infusus a deo 12ae. q. 51.1.4. o. * Delectatio 27. Dæmon 32.44.

28 Habitus homini infunduntur a deo, duplici ratione, scilicet ad finem supernaturalem, sicut omnes virtutes gratuitę, vel ad ostendendam virtutem dei, vt sanitas, & scientia miraculose 12ae.q.51.1.4.o. * Deus 252.262.383. Fœlicitas 3 Filiatio 34.

29 Habitus dupliciter habilitat ad aliquid, scilicet inclinando per formam, & remouendo impedimentum. Ma.q.4.2.4m.

30 Habitus, & consuetudo inclinant per modum naturæ. Ver. q.24.1.o.c./.1m./.12.32m./.33m. Consuetudo 1.

31 Habitus sit de facili mobilis dupliciter. s. per se, quia scilicet non habet ita perfectum esse in subiecto, & per accidens. i. per dispositionem contrarii. Ma.q.7.2.4m. * Finis 2. 81. &c. 112.122.128. Forma 57.130. Frui 9.

32 Habitus sunt necessarii ad tria, scilicet ad firmitatem, promptitudinem, & delectationem in opere 12ae. q.49.4.o./. Ver. q.20.2.c./. Virt.q.1.1.c./.11m./.13m./.q.2.2.c. Delectatio 33. * Fruitio 4. Gratia 2.25.46.55.64.137. 169. 172. 176. 178. 180.187. Hæresis. 112.

33 Habitus speculatiui sunt tres, scilicet sapientia, scientia, & intellectus 1.prolo. 3.c. * Instrumentum 2.3. Ira 1. Iustitia 7.8.13.15. Iustificatio 4.47. Menium 5.9 10.

34 Quantitas habitus, atrenditur dupliciter, scilicet respectu obiecti, & subiecti 22ae.q.5.4.c /. Ma.quæst. 9. 2. c. * Actu Adam 38.

Subiectũ. 35 Habitus proprie, non est in deo 12ae.q.49.4.c./.3.d.23. q. 1. 1.c./.Con.1.co.56./.92. Vir.q.1.1.c. ut Deus 131. * Angelus 512.622.&c.

36 Potentia pare actiua, non est subiectum alicuius habitus 12ae.q.54.1.c. * Augmentum 9.15.16. Cælum 14.1

37 Habitus cuius subiectum est potentia, non impor at ordinem ad naturam, sed ad operationem, ideo posterior est q̃ potentia. Sed prior est ea re, sicut completum in completo, & actus quàm potentia 12ae.q.50.3.4m. * Certitudo 4. 24. Contemplatio 7. Deus 131.132.322.

38 Habitus infusi, sunt in natura animæ, ut in potentia pure materiali, acquisiti vero, ut in potentia materiali, & actiua 1a.d.17.q.1.3 c

39 Habitus infusus. est similis habitui innato, quia habitus naturalis datur in creatione, infusus vero in reparatione. Et vterque indiget determinatione 3.d.23.q.3.2.1m. * Donum 30. Dos 4.9.

40 Habitus non est in superiori parte animæ, nisi naturalis, vel infusus 3.d.33.q.1.ar.2.q.2.2m. * Elementum 7.17.

41 Habitus in uiribus inferioribus, oportet formari per habitus in uiribus superioribus. Ver.q.14.5.c

42 Vnus habitus non potest esse duarum potentiarum 4.d.14 q.1.ar.3.q.1.c /. Ver.q.14.4.7m.

Du^m.695.43 Oppositum uidetur dicere a simili 12ae q.56.2.c./.q.60. 4.c. /.Ver.q.28.5.18m. Respo Dubo.595.

44 Vnus habitus non potest esse duarum potentiarum equaliter, sed bene unius potentiæ in ordine ad aliam 4. d.14.q.1. ar.3.q.1.c./.Ver.q.14.4.7m.

45 Habitus omnes qui sunt in eadem potentia, sunt eiusdem generis, licet differant specie propter differentiam obiectorum formalium 12ae.q.54.1.1m.

Du^m.696.46 Oppositũ videt dicere 1a.q.1.1.2m. Respo. sicut Duo. 1110. * Æstimatio 2. Forma 57.130. Imago 27.

47 Potentia dupliciter indiget habitu, scilicet quando operatio excedit vim totius naturæ, ut mereri, vel uim potentiæ, ut intellectus. Ver. q.24.4.8m. * Incontinentia 7. Instrumentum 2.3. Intellectus 12, 17.52.62.107. 162. 245. 252. Ira 1. Laus 18. Lex 5. Liberum 2.30.

48 Ex actib⁹ hĩus infusi, nõ generat aliquis habitus acquisit⁹ sed præexistens augetur, seu conformatur 12ae. q.51.4.3m./. Vir.q.1.10.19m.

Du^m.697.49 Immo ex actibus infusæ charitatis, generatur habitus dilectionis acquisitus. Ver.q.17.1.12m. Respo. Dubo. 697.

50 Habitus non est in memoria intellectiua, quia non habet operationem. Ideo idem habitus, scilicet notitia, reducit memoriam, & intelligentiam in unam operationem 1.d.3. q.5.5m. * Malum 33. Medium 5.9.10. Memoria 6.9.10. &c. Pœnitentia 15.35. &c. 45.50.

Ha

51 Immo natura, & ratio potentiæ est, q̃ sit principiũ sui actus 12ae.q.49.3.o./.4.c. Respo. sicut Dubo. 866. Du^m.698^m.

52 Habitus intellectuales, sunt principaliter in intellectu possibili, secundario autem in sensibus interioribus 12ae.q.50.4. o./.q.51.3.c./.q.53.1.c./.q.56.5.o /.q.67.2.c. * Potentia 12. 29.35.42. Scientia 85.86. Raptus 16. Timor. 13. Via 9.

53 Nullus habitus operatiuus, cõstituit ex multis, quia est qualitas simplex relata ad multa, sm unũ 12ae.q.54.2.1m./.q.54.4.o

54 Oppositum videtur dicere 12ae.q.49.4.c./.q.52.2.o. Respo. sicut Dubo. 1099. * Visio 3.56.57.192.196.192. Du^m.699^m.

55 Nullus habitus corrumpit omnes potentias animæ. Ver.q. 24.10.c./.11.c. Gratia 156. * Vnctio 15.

Oppositũ uidetur dicere 12ae.q.53.1.3.c. Respo. Duo. 700o Du^m.700^m.

56 Habitus quilibet habens subiectum corruptibile, & causã habentem contrarium corrumpitur per se a suo contrario, & per accidens ad corruptionem subiecti, ut habitus corporales 12ae.q.53.1.3.c.

57 Habitus animæ facit habilem, remouendo inhabilitatem ex imperfectione potentiæ, non autem habitus corporis 4. d.4.q.2.ar.2.q.1.4m

58 Si loquamur de aliqua superiori natura, cuius homo potest esse particeps, sic nihil prohiber in anima secundum suam essentiã, esse aliquem habitum. s. gratiã 12ae.q.50.1.c.

59 Habitus potest habere ordinem ad actum idest ad operationem, & secundum rationem habitus, & secundum rationẽ subiecti. Sed omnis habitus qui est alicuius potentiæ, ut subiecti, primo & principaliter ordinatur ad actum, quia natura, & ratio potentiæ est q̃ sit principium sui actus, alii vero consequenter ordinantur 12ae.q.49.3.o /.4.c.

60 In eodem corpore sunt multi habitus, secundum diuersos modos partium, quia secundum humores, est sanitas, sm partes similes, est fortitudo, vel macies, sm membra uero est pulchritudo 12ae.q.54.1.c.

61 In membris corporis, & in potentiis naturalibus, sicut nõ sunt aliqui habitus operatiui, ita etiam nec in potentiis sensitiuis 12ae.q.50.3.3m

62 Immo possunt in eis esse aliqui habitus, quibus bene, aut male ad aliquid disponunt 12ae.q.50.3.c.fi. Reo Duo. 701o. Du^m.701^m.

63 In ipsis etiam intellectoribus uiribus animæ sensitiuis apprehensiuis, possunt poni aliqui habitus, secundum quos homo sit bene memoratiuus, vel cogitatiuus, uel imaginatiuus. 12ae.q.50.3.3m.

64 Habitus ex eadem causa augentur, ex qua generatur, quia generatio habitus, est quoddam fundamentum augmenti eius 12ae.q.53.2.c.

65 Diminutio cõuenit habitui, non sm se, sed sm diuersũ modum participandi, ex indeterminatione potentiæ ipsius participantis 12ae.q.53 2.1m

66 Habitus aliquando sic ligatur, q̃ nõ potest exire in actum, sicut usus, & iudicium rationis per iram, & scientia per ebrietatem 12ae.q.48.3.o./.4.c./.q 94.1.4m./.3.d.3.q.1.ar 2.q.1.c.fi. /.d.31.q.1.1.c /. Ma.q.12.1.o.

67 Habens habitum uirtutis, vel vitii, potest non uti eo, & exire in usum contrarium 1a.q.62.3.2m./.12ae.q.52.3. c./. q. 63. 2.2m./.q.71.4.o./.q.78.2.c./.3m /.q.109.8.c.fi./.2.d.28.2.4m./. d.29.2.4m./.d.41.q.2.1.3m./.3.d.30.5.5m./.d.31.q.1.1.c./.4.d. 14.q.1.ar.4.q.1.2m./.d.20.ar.1.q.1.1m./.d.33.q.3.1. 3m./.3.4. co.69.1m./.Ver.q.14.12 13m./.19m./.Ma.q.7.3.17m./.Vir.q.1 1.11m./.11.14m./.q.2.12.c.fi.

Cognitio.

68 Nobiles habitus affectiui infusi, possunt latere suos possessores, non autem cognoscitiui 12ae.q 112.5.2m./.1.d.17.q 1. 4.2m./.d.39.q.3.1.c fi./.1m./.2.d.21.q.2.3.5m./.Ver.q.10.10.5m 10m./. * Actio 16.17. Actu. Adoratio 17.

69 Habitus principiorum est naturalis, & datur in creatione, quo ad lumen, sed acquiritur per sensum quo ad determinationem specierum 12ae.q.10.1.c /.q.51.1.2m./.q.62.3.c./.1m./ q.63.1.c./.2 d.24.q.2.3.c./ 3.d.23.q.3.2.1m./.Virt. q. 1.5.3m. * Amicitia 25. Appetitus 96. Appropriatio 15.17. 18. Assentire 2. Beatitudo 28. Bonitas 191.

70 Habitus primorum principiorũ sunt nobis naturales 12ae. q.91.2.c./.2m./.3.o /.22ae.q.5.4.3m./.q 8.1.1m./.q.47.6.c./.15. c./.q.49.2.1m./.3a.q.9.1.c.fi./.3.2.co.74.fi./. 81. 20m./. 21m./. 22m./.Libo.4.co.11./.Ver.q.16.1.c./.Poa.q.2.3.c.fi./.Ma.q.3. 3.c./.q.16.6.c./.23m./.Vir.q.1.5.3m./.8.c./.Quo.8.4.c./.Quo. 10.7.o. * Certitudo 4.24.

71 Nõ ẽ alius habit⁹ principiorũ, & conclusionum q̃ ex eis elicitur, & præcipue circa singularia 12ae.q.57.2.2m./.2.d.24.q.2.4.6.

72 Immo intellectus est habitus principiorũ, & scientia est habitus conclusionum. Poster. lec. 7.mo. d. D./.le.44.prio. A. Respo. Duo.702. * Cognitio 41.75.78. Conscientia 1.6.7.8. Contrarium 18. Aestimatio 1. Eucharistia 191. B. Du^m.702^m.

73 Habitus

Ha Hę Hel

73 Habitus naturales.ſ.primorũ principiorũ ſpeculatiuorum uel practicorum, nõ poſſunt amitti, nec corrũpi 12ę. q. 53. 1.c./.2.d.24.q.2.3.5^m./.d.39.q.3.1.c.ſi./.1^m. *.Experientia 3. 7.Fœlicitas 3.Fides 1.&c.16.17.75.78.120. Fomes 2. Fortitudo 19.43.Idolatria 11.Ignorantia 3.Imago 27.&c.Intellectus 17.52.54.62.538.Iudicium 19.Memoria 6.9.Miſericordia 3.Opinio 7.Peccatum 240.416.Perfectio 75.Perſeuerantia 5.6.Preceptum 19.Principium 24.

74 Habitus per diſcurſum cauſati in intellectu, poſſunt corrũpi per accidens.ſ.ratione ſenſuum, & per ſe.ſ.a contrario diſcurſu, vel contraria propoſitione 1^a.q.89.5.c./. 12ę.q.53. 1.0. * Scientia 85.87.Solertia 2.5.Chriſtus 57.&c.131.134

75 Habitus diminuitur per eaſdem cauſas, per quas corrumpitur, quia diminutio eſt uia ad corruptionẽ 12ę.q.53.2.0.

76 Habitus ſcientiæ,& uirtutis diminuuntur, & corrumpuntur per ſolam ceſſationem actus, non quidem per ſe, ſed per accidens 12ę.q.53.3.0.

77 Multi actus ab eodem habitu, reſpectu eiuſdem obiecti, nõ cauſantur, niſi ex interruptione temporis 4.d.49.q.1.ar.2. quæſt.2. 4^m/.

78 Quilibet habitus cognoſcitiuus, ſpeciem habet ex ratione, per quam aſſentit in aliquid. Ro.4.lec.1.me^o.B.

79 Habitus non cognoſcitur, niſi per actus. Et hoc dupliciter, ſ.inquantum habetur,& per eſſentiam 1^a.q.87.2.o./.12ę.q. 49.2.o./.22ę.q.4.1.c./.3.d.23.q.1.2.o./.q.2.1.c./.8^m./. Ver.q. 10.19.o./.Quol.8.4.c.

80 Habitus eſt cauſa cognoſcendi, quaſi æquiuoca, non autẽ quaſi uniuoca, nec ut cognitus, ſed ut quo aliquid cognoſcitur. Ideo non oportet, ꝙ ſit notior alijs 1^a.q.87.2.3^m./.q. 88.3.2^m./.3.d.28.2.1^m./.Ver.q.10.9.3^m.

Comparatio. 81 Habitus qui eſt principium operationis, eſt poſterior potẽtia. Sed habitus, qui eſt diſpoſitio ad naturam, eſt prior potentia 12ę.q.50.2.3^m.

82 Habitus infuſus, eſt perfectior habitu acquiſito, ſecundum genus ſuum.ſ.ratione originis, & finis. Sed quandoque eſt econuerſo, quo ad modum habendi, uel perficiendi. Ver.q. q.12.1.7^m. * Amor 182.Ars 15.&c.Beatitudo 28.47. Benignitas.Contritio 26.31.Conuerſio 1.Differentia 25.Elicere 1.Facilitas 1.Fructus 10.Frui 8.Fruitio 4.Homo 40.Incontinentia 7.Innocentia 14.Inſtrumentum 3. Ira 9. Latria 2. Laus 18.Matrimonium 53.120.Obiectum 2.3.6. Oppoſitio 7.Paſſio 77.78.Pœnitentia 15.Potentia 29.42 60. Præceptum 19.33.66.72.91 Principium 24. Regula 4. Scandalum 8.Scientia 6. Spes 39.41.Virtus 2.10.&c.16.56.57.91. 193.196 252.Vſus 1.

Quid. ¶ Halo eſt circulus, cauſatus ex uapore humido, exiſtens in aere, circũdans ſolẽ, uel lunã, & huiuſmodi. Quol.3.30.a.2.

¶ Hara. Ara.

¶ Hebenus. Ignis 10.

¶ Heber. Hebręi o. Iudęi. 2.

Quid. 1 ¶ HEBETVDO ſenſus opponitur acuitati eius. Et eſt debilitas mentis in conſideratione ſpiritualium. Et eſt peccatũ inquantum eſt uoluntaria 22ę.q.8.6.1^m./ q.15.2.0. * Cæcitas 2.Gula 3.11. Nicticorax. Stultitia 3.10.

2 Exiſtens in gratia, non poteſt pati hebetudinem ſenſus, in his quę ſunt de neceſſitate ſalutis, ſed in alijs 22ę.q.8.4.1^m,

¶ Hebion. Hæreſis 87.88.

Nominibus. 1 ¶ HEBRAEI ſępe utuntur nominibus propriis pro appellatiuis. Iſa.8.prin^o.a.C. Amen o.

2 Hebræi ponunt nomina, loco pronominum. Iſa.7.med^o.b. prin^o./.Ro.7.lec.4.med^o.G. * Eccleſiaſticus 2. Iudęi o. Lacus 1. Nomen 17.Obſtetrix 2.Paulus 1.2.4.29.30. Pſalm.4 Pſalterium 2.Rex 8.Templum 3.&c.

¶ Hebron. Sepultura 10.

¶ Heli. Maria 6.

Propheta. 1 ¶ HELIAS eminet in tribus.ſ.in pſeruari a morte, in audacia, & miraculis. Ver.q.12.14.4^m. * Baptũs 23.Enoch.

2 Helias & Hieremias, creduntur fuiſſe uirgines 4. d 49.q.5, ar 3.q.1.3^m. * Helias.Ieiunium 15.16.Miraculum 39.

3 Sermo Heliæ, non habebat in ſe uirtutem, ſicut ſmo Chriſti, ſed operabatur per interceſſionem tantũ 4.d.10.L.me^o. C. * Sabbathum 10.

4 Helias non eſt raptus in cælũ empyreũ, ſed aereũ. Et uiuit cum Enoch in paradiſo terreſtri, uſque ad antichriſtum 1^a. q.102.2.3^m./.3^a q.49.5.2^m./.3.d.18.ar.6.q.2.1^m./. He.11.le.2. me^o.C.D. Enoch inf. Transfiguratio 3.

5 Helias & Enoch, credũtur uiuere p cibũ lignivitę 2.d.29.5.4^m

6 Helias propter iniuriam quæ redundabat in deũ, fecit ignẽ deſcendere ſuper eos qui venerant ad ipſum capiendum 22ę.q.108.1.4^m./.Ma.q.12.3.16^m.

Propheta. ¶ Helyſæus maledixit pueros zelo dei non autem liuore uindictæ, ſicut etiam Helias occidit centum uiros, 22ę.q.108. 1.4^m./.Ma.q.12.3.16^m.

¶ Heluidius. Hæreſis 97.Natiuitas 20.

¶ Hemiſphærium. Cælum 24.123.Luna 5. Orizon 1.

¶ Herba. Animal 64.Arbor 2.Decimę 28.Dęmõ 81. Elephas 6.Terra 15.Tribulus.

¶ Hercules. Dicimus ꝙ imago Herculis ſimilatur Herculi, ſed non econuerſo. Ver.q.4.4 2^m * Stadium 1.

1 ¶ HAEREDITAS. Hæres eſt qui principalia alicuius bona percipit, non autem qui munuſcula eius recipit. Rom. 8.lec.3. * Aaron 2. Quid.

2 Hæreditas fuit quandoque data filiis ancillarum, & liberarum.ſ.filiis Iacob, qua priuatus eſt filius ancillæ Abrahæ.ſ. Iſmael,& filius liberę Iſaach.ſ.Eſau, propter myſterium 4. d.33.q.1.ar.3.q.3.3^m. * Adoptio 2.7 9.11.14.&c

3 Hęreditas eſt ſtabilimentum,& finis, ſed uiri illuſtri in ęternis, peccatoris autem in temporalibus. Pſal.32. mde^o.l.fi./. Pſal.36.prin^o. f.fi.

4 Hęreditas iuſtorum eſt illud, quo deus eſt diues, ſcilicet ipſe deus, non per mortem, niſi quo ad fidem. Ro.1.lec.1.fin. A. * Aſſimilatio 5.6.7.Electio 37.Epiſcopus 27.30. Filiatio 5. 6.13.14.39. Furtum 13. Eccleſia 24.Illegitimus o. Infidelis 4.Iuſtus 7.Legitimatio o.Leuitæ.Lex 46.Merces 3.Paupertas 8.Peccatum 200.Primogenitus 2.Seruitus 9. Teſtamẽtum o. Vſura 60.87.98.197.

¶ Hæremitæ habent ſolenne uotum continentiæ, non autẽ uotum obedientiæ 4.d.27.L. * Hæremus. Ioannes 6.Obedientia 40. Votum.

¶ Hęremus. Hæremita o.Ioannes 6.Theodoſius 1.

1 ¶ HAERESIS ratione pertinaciæ eſt ſpecies peccati in ſpiritum ſanctum.ſ.impugnatio ueritatis 4.d.13.q.22. 5^m. uel Blaſphemia 12.13. * Idolatria 2.6.7.8. Quid.

2 Hæreſis non computatur inter vitia capitalia, nec inter filias eorum, ſed extra numerum peccatorum. Et reducitur tamen ad ſuperbiam 22ę.q.10.1.3^m./.4.d.13.q.2.2.1^m./.Ma. q.8.1.7^m. * Ignorantia 8 Infidelitas 3.4.

3 Ea quæ ſunt hæreſis ad ſuperſtitionem pertinent 4. diſt.13. quæſt.2. 1.4^m.

4 De rõne hæreſis ſunt duo.ſ.electio priuatæ diſciplinæ,& pertinacia 22ę.q.11.2.3^m./.4.d.13.q.2.1.c./.6^m./. Ma.q.8. 1.7^m./. 1ę.Cor.11.lec.4.prin^o.K./.Titum 3.lec.2.me^o.I.

5 Hæreſis principaliter eſt circa articulos fidei, ſecundario autem circa ea quæ ſequuntur ex eis 22ę. q.11.2.o./.4.d.13.q. 2.1.6^m.

6 Errans circa fidem, vel bonos mores, eſt hæreticus, non aũt in aliis 4.d.13.q.2.1.o./. Ma q..8.1.7^m./.Tit. 3. lec.2. me^o.I. Subiectum.

7 Hæreſis principaliter conſiſtit in corde, ſecundario in ore, ſicut & fides 22ę.q.11.2.c./.4.d.13.q.2.1.5^m.

8 Hæreſis,& ſecta, ſunt idem. Et ſunt opera carnis non ratione ſui actus, uel finis proximi, ſed ratione cauſæ, ſcilicet ratione appetitus indebiti finis, uel phantaſticæ illuſionis 22ę.q.11.1.3^m. Cauſa.

9 Sola pertinacia, facit hominem hæreticum. Ma.q.8.1.7^m.

10 Hæreſis naſcitur ex ſuperbia, uel ex concupiſcentia cõmodi temporalis 22ę.q.11.1.2^m./. 3^m./.4.d.13.q.2.1.9^m./.2.1^m./. Ma.q.8. 1.7^m /.3.14^m.

11 Corruptio rectę ęſtimationis circa fidem, uel bonos mores in vniuerſali, facit hæreſim, non autem in particulari, propter paſſionem 22ę. q.162.4.1^m./.Ma.q.8.4.1^m.

12 Opinari contrariæ de pertinentibus principaliter ad fidem inducit, hæreſim, non autem de aliis, niſi conſideretur, vel determidetur, ꝙ pertinent ad fidem 1^a.q.32.4.o./.22ę.q.11. 2.3^m./.1.d.33.5 o./.2.d.2.q.1.3.c./.d.12.2.c./.4.d.13.q.2.1.6^m /.d.13.q 2.1.6^m./ d.17.L.med^o.I./.Ro.14.lec.3.me^o.G.

13 Exponens ſacram ſcripturam, in contrarium ei quod per ſpiritum ſanctum eſt reuelatum, eſt hęreticus 1^a. q. 1. 10.c. fi./.22ę.q.11.2.2^m.

14 Quicunque reſiſtit authoritati Romanæ eccleſiæ, hæreſim incurrit 22ę.q.11.2.3^m/./4.d.21.q.1.ar.1.q.1.c. * Verbũ 21.

15 Ex uerbis inordinate prolatis, incurritur hęreſis, ſecundum Hieronymum 1^a.q.31.2.c./.22ę q.11.2.2^m./.3^a.q.16.8.c./.4. d.13.q.3.1.5^m./.Pot^a.q.9.8.c. Quid.

16 Omnis hæreſis poteſt dici noua, quia non habet initium a Chriſto. Vel reſpectu primorum inuentorum 4.d.13.quæſ. 2.1.8^m.

17 De auctoribus plurium hæreſum, ꝯ.2.c.40.fi./.Opuſ.1.c^o. 34./.Opuſ.5.o./.Opuſ.23.o./.Io.2.le.1.me^o.d.

18 Hæreſis ſubuertit fundamentum omnium bonorum. Ideo plus cæteris peccatis nocet. Ideo eſt grauiſſimum omnium peccatorum per ſe 4.d.13.q.2.2.o. * Abſoluere 5. Baptiſm^o 138.Correctio 15.16,19.Fides.127. Effectus.

19 Hære-

Hæ

19 Hæreſis eſt neceſſaria & utilis eccleſiæ per accidens tantũ.ſ. ratione probationis,& ratione exercitii. 22ę.q.11.3.2^m./.4. d.13.q.2.3.2^m./.1ę.Cor.11 lect.4.me^o.G. * Idolatria 5.6.Ingratitudo 11.Lupus.Ordo 92.Porta 2.

20 Hæretici poſſunt ordinare, non autem dare exequutionem 22ę.q.39.3.o./.3^a.q.64.9.2^m./.4.d.25.q.1 2.o. *Schiſma 5.7.

21 Hæretici non poſſunt abſoluere, quia non habent iuriſditionem, nec dant gratiam, 22ę.q.39.3.o./.4.d.17.L.fi./.d.18. L.prin^o./.d.25.q.1.2 1^m.

22 Hæreticorum errores, ad hoc uidentur principaliter tendere, ut Chriſti derogent dignitati. Opuſc.1.c^o.33. princip^o. *Separatio 4.

23 Si aliqui poſt abiurationem erroris, deprehenſi fuerint in abiuratam hæreſim recidiſſe, ſęculari iudicio ſunt relinquẽdi ſecundum decretalem. 22ę.q.11.3.c./.4.b./.1^m./ q.31.2. 3^m./.4.d.18.q.2.ar.1.q.2.o./.Quol.10.16.o. * Vſura 96. 97.

24 Alij autem infideles qui numquam fidem acceperunt, conuerſi ad fidem nondum oſtendunt aliquod ſignum inconſtantiæ circa fidem, ſicut hæretici relapſi,& ideo eccleſię nõ eſt ſimilis recipiendi ratio de utriſque. 22ę.q.11.4.3^m./.4.d. 13.q.2.3.c.

Pœna. 25 Hæretici qui alios corrumpunt incarcerantur,& expelluntur per eccleſiam. Si autem alios non corrumperent, poſſent etiam tolerari.4.d.13.q 2.3.c. *Abiurare.Clauis 17.Cõmunicatio 4.

26 Simplices neſcientes articulos fidei, non condemnantur pro hæreticis, ſed quia pertinaciter defendunt contraria articulorum. 22ę.q.2.6.2^m./.3^m./ 3.d.25.q.2.art.1.q.3.1^m./. Ver.q.14.11.10^m.

27 Hæretici non debent tolerari, niſi primo velint reſipiſcere. 22ę.q 11.3.o./.Quol.10.15.o.

28 Firmi in fide, poſſunt corpore conuerſari cum hęreticis, ut eos conuertant, non tamen in diuinis.22ę.q.10.9.c.fi./.4.d. 13.q.2.3 c./.Quol.10.15.o.

29 Hæretici poſſunt iuſte occidi, in iudicio ſæculari, & rebus ſuis priuari, etiam ſi alios non corrumpant, magis quàm rei crimine læſæ maieſtatis, uel quàm cudentes falſam monetam. 22ę.q.10.8.o./.q.11.3.c./.4.d.13.q.2.3.c. * Concilium 1.2.4.

30 Hæretici relapſi, recipiuntur ſemper ad pœnitentiam, non aũt ad dignitates, niſi primo. 22ę.q.11.4.o./.Quol.10.16.o.

31 Eccleſia poſt primam uel ſecundam correctionem, tradit hæreticos iudicio ſęculari. Vnde in iudicio dei, ſemper recipiuntur redeuntes, quia deus ſcrutator eſt cordium, & uere redeuntes cognoſcit. Sed hoc eccleſia imitari non poteſt. Præſumit autem eos non uere reuerti, qui cum recepti fuiſſent, iterum ſunt relapſi. Et ideo eis uiam ſalutis non denegat, ſed a periculo mortis eos non tuetur. 22ę.q.11.3.c./.4. c./.1^m./.Quol.10.16.o. *Euchariſtia 153.154.Filius 13.14. Idolatria 5.6.Infidelis 2.6.7.Infidelitas.o. Sacramentũ.78. Scriptura 1.Schiſma 5.7.

32 Hæreticus pertinax, & nitens alios peruertere, eſt excommunicatus, non autem errans tantum. 4.d.13.q.2.3.c./. Gal.lect.2.fi.G.

In cõi. 33 Hęreſis p ſe opponitur fidei, ſchiſma uero vnitati charitatis Ideo non ſunt idem. Sed ſecundum diſponit ad primum. Et omnis hæreticus eſt ſchiſmaticus, nõ aũt ecõuerſo.22ę. q 39.1.3^m./.4 d 13.q.2.1.2^m./. d.39.q.2.1.2^m. * Dubitatio 4.

34 Sicut boni homines dicuntur angeli, ſic hæretici dicuntur dęmones, propter excellentem malitiam. 1ę.Tim.4.lect.1. prin^o.K.&c. *Eccleſia 11.12.

35 Nullus ſequẽs hęreſim, excuſatur a peccato, quia in dubiis nõ debet eſſe facilis aſſẽſus. Quol.3.10.c. *Euch^a.55.56.69 87.Fides 24.52.Ignorãtia 8.Infidelis 2.6.7.Lup^s.Matrimoniũ 126.Porta 2.Schiſma.5.7.Symbolũ 2.6.7.&c.Sĩonia.6.

Sabellij. 36 Hęreſis Sabellij ꝙ deus pater eſt filius, natus de virgine, & quòd eſt ſpiritusſanctus, ſm quòd creaturã rationalẽ ſanctificat, reprobatur. 1^a.q.27.1.c./.q.28.1.3 b./.q.31.2.c./.1. d.2.5.c./.d.24.q.2.1.c./.d.26.L.fi./.3.d.10.L.fi./. ꝯ.4.c^o.5./.6. prin^o./ 7.fi./.9./.10.5^m./.6^m./.Po^a.q.1.1.1^m./.q.8. 1.c./.q.9.5. 14^m./.8.9.c./.Matth 11.fi.c.A./.Io.lect.1.fi d.C./.c^o.5.lect.4. m^o.d.G./.lec.5.prin^o.a.fi./.c^o.7.lec.2.m^o.d.A./ c^o.8.le.2.m^o. g.fi./.lec.5.fi.i./.c^o.10.lec.5.fi.c.G./.c^o.12.lec.7.m^o.b.E./.c^o. 14.lec.3.prin^o.b.G./.m^o.c.fi./.c^o.17.lec.1.prin^o.a.fi./. lec.5. fi.c I./ Ro.lect.2.m^o.I.F.

37 Eccleſia cõtra Sabelliũ cõfitetur cõicabilitatẽ, numerũ, ordinem, conſortiũ, & diſtinctionem, & negat ſingularitatẽ, unicũ, confuſum, & ſolitudinem. 1^a.q.31.2.c./.1.d.2.L.fi./. d.24.q.2.1.o./.Po^a.q 9.8.o. Ordo 32.&c.

Arrij. 38 Hæreſis Arrij, quòd filius Dei eſt minor patre ſm diuinitatẽ,& quòd eſt creatura. 1^a.q.27.1.c./.q.31.2.c./. q.32.1.1^m./. q.34.1.1^m./.q.41.2.c./q.42.1.c./.2^m./.q 65.1.c./.3^a.q.10.1.1^m./ 1.d.24.q.2.1.c./.ꝯ.1.c^o.42.fi./.52.fi. Li.4.c^o.6./7./.8./.10.5^m./ 6^m./.c^o.16.fi./.32.prin^o./.Po^a.q.2.3.c./.q.3.13.c./.16.c./.q.8. 1.c /.q.9.8.9.c./.q.10.2.c.prin^o./. Opuſ.3.c^o.111./. Mat.11. fi.e.B.F./.c^o.22.fi.C./ Io.lec.1.fi.d.K./.&c./.lec.2.prin^o.a.C./ lec.9.m^o.d.H /.lec.14 prin^o.b.H./.c^o.3.lec.3. prin^o.a.D.c^o. 5.lec 2.fi /.lec.3.prin^o/.lect.4.m^o.d.G./.lec.5. prin^o.a.E./.c^o. 6.lec.5.prin^o.c.G./.lec.7.fi.g.fi./.c^o.8.lec.8.m^o.d E./.c^o.9.lec. 4.prin^o.a.H /.c^o.10.lec.5.fi.e.G./ lec.6 prin^o.b B./.c^o.12.lec. 7.m^o.b.E./.c^o.13.lec.3.fi./.c^o.14.lect.3.prin^o.b.H./.m^o.c.fi / lec.8.prin^o.a.B./.c^o.15.lec.2.prin^o.a.K./.c^o.17.lec.1.princ^o. a.fi./.m^o.c.E./.lec.5.prin^o.b C./ fi c.I./.c^o.20.lec.3.h.f.H./. Ro.lec.2.m^o.K.F./.c^o.9.lec.1.fi./.Gal.4.lec.4.prin^o.G./Col. lect.4.princ^o.I./. Titum.2.lec.3.med^o.K./. He.2.lec.2.fi.D. * Arrius. Aſſumere 38.Generatio 58.59.

39 Eccleſia cõtra Arriũ cõfitetur unitatẽ, ſimplicitatẽ ſimilitudinẽ & æqualitatẽ,& negat diuerſitatẽ, d[i]am, ſeparationẽ, d[i]onẽ, alienitatẽ, diſcrepationẽ, & diſparitatẽ. 1^a.q.31.2.c./. 1.d.2.L.fi./.d.24.q.2.1.o./.Po^a.q.9.8.o. Cõfeſſio 7. Orõ 96. Oppoſitum uidetur dicere a ſimili, quo ad ſimilitudinẽ & æqualitatem. Ver.q 4.4.2^m. Reſpondeo ſicut Dubio 80 Du^m.702^m.

40 Hęreſis Arrii, ꝙ ſolus pater eſt inuiſibilis oĩ creaturæ, & ꝙ filius uiſus eſt a pphetis. 1.d.26.L.fi./.3.d.10.L.fi./.Mat.11 fi.c.F./.Io.le 11.fi.b.A./.c^o.12.le.7.fi.e H./.c^o.14.lec.3.prin^o. b.H /.Col.lec.4.prin^o.H. *Proceſſio 48.Spũs 19.Xp̃s 28.29

41 Hæreſis Arrij & Origenis, quòd perſonę diuinę differũt eſſentialiter. 1^a.q.32.1.1^m./.q.34.1.1^m. Origenis.

42 Hæreſis Origenis & Arrij, quòd uerbum Dei non eſt Deus eſſentialiter, ſed participatiue. 1^a.q.34.1.1^m./.Io.lec 1.fi.c. G.&c./.lec.5.prin^o.a.I./. Dion.2.

43 Quòd ſpũs ſanctus eſt creatura, facta per uerbũ dei. Io.lec. 2.prin^o.a.E.&c./.fi.c.C. *Beatitudo 93.Origenes.o.Tres.

44 Quòd anima Chriſti cum aliis ſpiritualibus creaturis, fuit creata ante corpora, & a uerbo aſſumpta, & in fine unita corpori. 1^a.q.90.4.c./.q.118.3.o./.3^a.q.6.3.c./.3.d.6.prin^o./. ꝯ.2.c^o.81./.4.fi./.Li^o.4.c^o.33.fi./.34./.Io.3.lec.2.fi.d.B /.He. lect.4.me^o.E.

45 Quòd animæ ſunt unite diuerſis corporibus, propter diuerſa peccata. 1^a.q.23.5 c./.q.47.2.c./.3^m./.q.65.2.c./.q.75. 7.c./.q.90.4.c./.q.118.3.c./.22ę.q.164.1.4^m./.ꝯ.2.cap^o.43./. 81./.93.fi./.Li^o.3.c^o.161.fi /.Li^o.4.c^o.9.fi./.32.1^m./. Po^a.q.3. 9.10.16.18.c /.q.6.6.2^m./. Ma.q.5.4.c./. q 16.1.11^m./. Aia.2. 14^m./.7.c./. Opuſ.15 c^o.12./. Opuſ.20.Li.4.c^o.9.fi./. Io.15. lec.3.fi.d.K./ Ro.9.le.2.m^o.B./. le.3.prin^o.I /.He.le.4.m^o.E.

46 Quòd mundus in infinitum renouabitur & recuperabitur He.12.lec.5.me^o.K.

47 Quòd beatitudo terminabitur. 1^a. q. 64. 2. c./. 12ę.q.5.4. c./. 4.d.46.q.2.artic.3.q.1.c./. ꝯ.3.cap^o.61./.62./. Veri.q 24. 8.10.c./. Ma.q.16.5.c./. Iob.4.lec.3.fi.B./. Mat.25.fi.A./.Io. 10.lec.5.fi.d.fi. Beatitudo 93.

48 Quòd pœna dæmonum & aliorum damnatorum terminabitur. 1^a.q.64.2.c./.4.d.46.q.2.artic.3.q.1.c./. Cont.3.c^o. 144 /. Verit.q.24.8.10.c./. Ma.q.16.5.c./. Opuſcul.3.cap^o. 227./.228.fin./.Matth.25.fin.K./. 1ę.Cor.15. lec.3.fin.D./. Eph.lect.3.fi./.lect.8.prin^o.I./.Phy.2.lect.3.m^o.E./. He.lect. 7.prin^o.H./.c^o.2.lec.4.prin^o.F. Origenes.o.

49 Hæreſis Manichæi, quòd principia ſunt duo, vnum bonorum,& ſpirituum tantum, ſcilicet Deus, alterum malorum, & corporalium, ſcilicet diabolus. 1^a. q. 8. 3. c./. q 65.1.c./.2.d.1.q.1.1.c./. 6.c./. d.28.1.c./. d.39.q.2.2.c./. 3.d. 2.q.1.artic.3.q.1.c./.4.d 43.artic.1.q.1.c./. d.47.q.2. artic.1. q.1.1^m./.Cont.1.cap^o 41.fin./.42.fin./.43.fin /.Lib^o.2.cap^o. 41.fin./.43.fin./.Lib^o.3.c^o.7./. 15./.71.fin./. 154.fin./. Lib^o. 4.cap.30.princ^o./.fin./.56 fin./. Poten^a.q.3.6.c /. Quolib.3. 11.7^m./. Opuſcul.3.cap^o.213 /. Iob.10.lect.1.princip^o.B./. med^o. E./. cap^o. 40. lect. 2. princip.B./. Matth. 14. med^o. b.E./. cap^o.15 princip^o.a B./.cap.27.princip^o.a.B./. Ioann. lect.5. med^o. a.D./. lect.7. med^o.a.H./. cap^o.2.lect.1.med^o. g./. cap.6.lect.1. fin.g.F./. cap^o.8. lect.3. med^o. d.E./. lect.6. princip^o./.cap^o.12.lect.5.fin.g.princip./.cap 14. lect.fin.fin. b. F./. cap.18.lect.6.princip.d E /. Colloſ lect.4. med.B./. 1ę. Timoth.4.lect.1.med^o.H./. Hebr.11. lect.2. princip.k. Manichæus 1. Manichæi.

50 Hæc hæreſis Manichæorum pullulauit ex opinione pithagoræ, qui diuiſit omnia entia in duos ordines, & vnum ordinem reduxit in bonum ſicut in principium,& alterum in malum 2.d.1.q.1.1.c.

51 Hæreſis Manichæi, quòd in Chriſto non fuit uera caro. Opuſcul. 3. cap. 215./. Matth.1. p incip.a.k./. Ioann.lect. 7.med.a.H./. cap.2.lect.1.med.d.princ./. Ro.lect.2.fi./. He. 2.lect.4.princ.D.

Hæ

52 Quòd Deus noui testamenti, est pater Christi, non autem Deus veteris testamenti, sed diabolus. 2.d.1.q.1.1.c./.Poª.q.3.6.c./.Quol.4.18.c./.Io.2.lec.2.fi.g.E./.c°.6.lec.1.fin.g.F./.c°.8.lec.8 med°.d.fi./.c°.17.lec.fi.me°.b.E.Ro.lec.2.fi./.He.lec.1.med°.C./.fi./.c°.3 lec.2.prin°.C./.c°.11.le.2 prin°.K.

53 Quòd Deus est corpus, & lux infinita. Et ꝙ Christus ẽ iste sol visibilis. 1ª.q.90.1.c./.Con.1.c°.20.fi./.Li 2.c°.83./.Ma.q.16.1.c./.Spiritu.5.c./.Io.8 le.2.prin°.E. *Anima.35. Assumere. 42. &c.

54 Quòd diabolus naturaliter est malus. 1ª. q.63.5.c.prin°./.Con.3.c°.107.fi./.Io.8.lec.6.med°.d.k.

55 Quòd diabolus est generatus, & habet patrem.Io.8.lec.5.fi.g. *Dæmon. 30.

56 Quòd non est curandum de fide, sed de operibus. Nec credendum est aliquid, supra rationem.He.11.lec.2.prin°.I.

57 Quòd quædam animæ sunt ex bona creatione, quædam vero ex mala.Io.8.lec.6.prin°.

58 Quòd quædam animæ sunt ex substãtia Dei.1ª.q.90.1.b./.c./.Con.2.c.83./.Io.11 lec.7.fi h. Anima.35.

58 Quòd animæ sunt æternæ, & ꝙ transeunt de vno corpore, in aliud corpus.Con.2.c°.81./.Io.le.12.med°.a.C.

59 Quòd caro hominis, non est bona, nec est a Deo, sed est a diabolo.22ę.q.25.5.c./.Con.3.c°.7.fin./.Io.8.lec.6.princ°./.Ro.7 le 3.fi.D / c°.8.le.2.med°.C.

60 Quòd liberum arbitrium cogitur ad peccandum, nec põt vitare peccatum.2.d.28.1.2.c./.Veri.q.24.12.c. Coactio.4.

61 Quòd gratia vel charitas semel habita, amitti non potest. Quol.3.11.7^{m}. Gratia.51. *Idolatria. 6.

62 Quòd non licet comedere carnes, nec oua, quia natura Dei commiscetur eis.1ę.Ti.4.le. 1.me°.H. *Manichæus. o.

63 Quòd in toto veteri testamẽto, nulla est prophetia de Christo. Et quicquid introducitur in nouo testamento de veteri, est ex corruptione.Matth.1.fi.e.A. * Marchus. 2. Maria. 2. Tertullianus. o.

64 Hæresis eius damnantis prophetas, & alios patres veteris testamenti.Con.3.c°.154.fi./.Matth.22 med°. c. prin°./.c°.23.prin°.a.D. Io.c°.4.le.4.fi.c. A./.c°.10.le.2.princ°. c. D./.Ro.le.2.fi./.Gal.3.le.4 prin°.A./.He.11.le.2.prin°.K.

65 Hæresis eius damnantis omne matrimonium.1ę. Ti.4.le.1.med°. G.

66 Hæresis eius, est grauior secundum genus, quàm idolatria. 22ę.q.10.6.c./.q.94.3.4^{m}.

Du^m.703. 67 Immo idolatria est grauissimum peccatorum.12ę.q.102.3.11^{m}./.22ę.q.94.3.o./.Ma.q.2.10.c./.1ę.Cor.12.le.1.prin°.E. Respondeo sicut Dubio.716°.

68 Hæresis eius, & Montani, & Priscillæ, ꝙ promissio spiritus sancti, non fuit completa in apostolis, sed in eis. Ideo negãt actus apostolorum.12ę.q.106.4. 2^{m}.

Pelagii. 69 Hæresis Pelagii, ꝙ omnia pręcepta Dei, seruari possunt sine gratia.12ę.q 100.10.3^{m}./.q.109.4.b./.2.d.28.3.c.fin./.3.d.35.6.c./.Con 3.c°.155.fi./.Ma.q.2.5.7^{m}./.Quol.1.7.c./.Ro.2.le.3 med°.H./.1ę.Cor.12.lec.1.med°.B.vel Gratia.62.74.168. Fides. 74.

70 Quòd homo potest mereri, sine gratia.1.d.17.q.1.1. 8^{m}./.2.d.28.1.c./.d.30.q.1.2.c.prin°./.L.prin°./.Con.3.c°.147.fi./.Lib.4.c°.50./.52.fi./.Veri.q.16.1.12^{m}./.q.24.12.c./.Virt.q.2.1.12./.Quol.1 7.c./.Ro.5.le.3.prin°.

71 Quòd principium bene operandi, est ex nobis, sed consumatio, est ex Deo. 1ª.q.23.5.c./.22ę.q.6.1.c./.Con.3.c° 149.fi./.Quol.1.7 c./.Matth.6.med°.c.fi./.Ro.7.le.3.fi.E./.c°.8.le.3.prin°.H./.2ę.Cor.3.le.1.fi.C./.Eph.le.1.fi.E./.Phil.le.1.fi.I./.c°.2.le.3.fi.F./.2ę.Tim.2.fi. *Gratia.62.74.168.

72 Quod pueri non contrahunt peccatum originale, sed baptizantur, propter regnum Dei.12ę.q.81.1.c. /. Con. 4. c°. 50./.52.fi./.Ma.q.4.1.c./.q.5.2.1^{m}./.Io.3.le.1.fi.d. fi./. Ro. 5. le.3.prin°.B. Baptismus.399.

73 A Quòd pueri non baptizati, erũt in domo Dei, nõ autẽ in regno Dei.Io.14.le.1.med°.c.fi.

73 B Quòd homo viuere poterat sine peccato. Matth. 6. med°. c.D.

Iouiniani. 74 Hæresis Iouiniani, quòd homo bene operatur necessario, nec potest peccare. 2. d. 28. 1. c. /. Veri. quæst. 24. 12. c. Impeccabilis. 1.

75 Quod matrimonium, æquatur virginitati.22ę.q.152.4.o./.quæst.186.4.c.fi./.Con.3.c°.137./. 139. 1^{m}./. Opusc. 19. c°. 8. co. 3.

76 Quòd omnes beati, sunt æquales in premio. Opusc.18.c°.8. lect.2.prin°.G. Beatitudo 55. *Peccabilis.

Nestorii. 77 Hæresis Nestorij, quòd in Christo est una natura dei & hominis. 1ę.Cor.2. Assumere 40. Oratio 96.

78 Quod ponitur hic pro opinione, scilicet, quòd sufficiat soli deo confiteri hæresis est, non quòd explicite sit contra aliquem articulum fidei, vel præcedẽs, vel sequens ad ipsum, sed implicite aliquod contrarium fidei continet, quia sequitur quòd claues ecclesiæ non sint necessariæ ad salutem. 4. d.17.L.fi.K. Hæresis.115.

79 Et in talibus antequam determinetur per ecclesiam, quòd ex eis sequatur aliquid contrarium fidei, non iudicatur hæresis esse hoc opinio.4.d.17.L.fi.K.

80 Et sic magister sententiarum & Gratianus hoc pro opinione ponunt.4.d.17.L.fi.K.

81 Christum filium dei dicit Nestorius, non quia filius dei naturam sumpsit humanam, sed solum per gratiam, & dei inhabitationem. Opusc.3.c°.210. Assumere 40.

82 Quòd Maria, non est mater dei. 3ª.q.35 4.0./.3.d.4.q 3.2.c./. Cont.4. cap°. 24./.139./. Vnio. 1. c./. Opuscul. 3. c°. 229./. Matth. 1. med°. d. A. /. Ioann. lect. 7. med°. a. k./. cap°. 2. lectio. 3. princip. b. G./. Galat. 4. lectio. 2. fin. B./. 1ę. Timoth. 6. lect. fin. fin. F. * Christus, 183. Processio 49.

83 Hæresis Valentini, quòd verbum dedit causam creatori, qua mundum crearet.Io.lec.2.prin°.a. D. Valentini.

84 Quòd principia rerum sunt sex, scilicet persundum, idest pater, silentium, intellectus, veritas, verbum, & vita, ex quibus sunt triginta sæcula.Io. lec. 2. med°. b. G. * Marchion. Processio. 33.

85 Hæresis Euticetis, quòd in Christo est tantum vna natura composita ex natura diuina & humana. 3ª. quæst. 2. 6.c./. quæst. 18. 1. c./.3. d. 17. ar. 1. q. 1. c./.d. 18. 1. c./.Con. 4. c°. 35./.Io. lec. 7. prin°. a. D./. Ro. lec. 2. fin. I./. Phil. 2. lec. 2. fin. D./. Dio. lec. 2. Apollinaris. 2. Vnio. 14. Hæresis. 1. Euticetis.

86 Quòd corpora resurgentium & Christi, non erunt palpabilia, sed erunt vt ventus. 3ª. quæst. 54.3. c./.4. d.44.q.1. ar. 1. quæst. 1. c. fin./.quæst. 2. ar. 2 quæst. 1. b. 2. /. Con. 4. c°. 84./. 86. fin./. Io. 20. lec. 6. med°. b. B. * Corpus.56. Eutices. 1. Vnio. 14.

87 Hæresis Hebionis, ꝙ Christus conceptus est ex semine viri. 3ª. quæst. 28. 1. c./.3. d. 2. quæst. 1. ar. 3. quæst. 2. c./.4. d. 30. quæst. 2. 3. c./ Matth. 27. fi. b. A./.Io. 2. lec. 1 me°. d. F./.Gal. 4. lec. 2. med°. A. Conceptio. 18. &c. Hebionis.

88 Hæresis Hebionis, Cherinti, Fotini, & Pauli samosateni, ꝙ Christus non fuit ante matrem, sed purus homo meruit deitatem. 3ª. quæst. 2. 11. c./.quæst. 16. 1. c./.quæst. 28. 1. c./.quæst. 34. 1. 1^{m}./.quæst. 35. 4. c./.quęst.66.9. 3^{m}./.Con. 4. c°. 4./.6. prin°./.7. fin /.9./.23.prin°./.fin./.28./.Matth. 9. prin°. a. B./. Io. prolo. fin. F./. lec. 1. fin. d. C./. lec. 14. med°. b. H./.c°. 5. lec. 5. princ°. b. B./.c°.6. lec. 5. princ°. c. G./.Rom. lec. 2. med°. I./. Phil. 2. lec. 2. fin. C./. lec. 3. princ°. C./.Gal. 4. lec. 2. med°. I./.He. lec 4. med°.G.

89 Hæresis Athemonis & Marcelli, ꝙ Christus non fuit Deus ante matrem.3.d.2.q.1.ar.3.q.2.c. De Christo.

90 Hæresis Gabaonitarum, quòd Christus est compositus ex natura diuina & humana: ideo semper est immortalis. Quol 4.q 5.c.

91 Hæresis Gallanitarum, quæ fuit in sexta synodo damnata, quòd in Christo est vna natura composita ex diuinitate, & humanitate. Quol.4. 8.c. Hæresis. 85. *Assumere. 38. &c. Chihastæ. Conceptio.32. Corpus.56.

92 Hæresis Iuliani & Gallani, quòd corpus Christi nõ fuit corruptum, idest mortuum. 3ª. quæst. 50. 5. c./. Quol. 3. 4. c./.Quol.4.8.c.

93 Nestorius dixit, ꝙ Christus a principio habuit plenissimã inhabitationem Dei in eo. Sed Fotinus dixit, quòd eam meruit per passionem, & per alia bona opera. Con. 4. c°. 34. fin./.Opusc.3.c°.210.

94 Nestorius generationem verbi ęternam confitebatur, quam Fotinus negabat omnino. Con. 4. c°. 34. fin./. Opusc. 3. c°. 210.

95 Hæresis Nestorii, damnata est in concilio Ephesino. Vnio. 1. c.

96 Hæresis Priscianistarum, quòd omnia facta hominum, etiã Christi, certis horis subiecta sint. Cõ.3.c°.85.15^{m}./. Matth. 2.prin°.a.B./.10.2.lec.1.med°.d.G.

97 Hæresis Heluidii, quòd mater Christi non mansit virgo post partum. 3ª. quæst. 28. 3. c./.1^{m}./.4. d. 30. quæst. 2. 3. c./.7^{m}./.Opusc. 3. c°. 232./.Matth. 1. fin. d. B./. f. I./ Io. 2. lec.1.med°.d.F /.lect.2.princ°.a.E./.c°.7.lec.1.med°. b. B./. Gal.lec.5.prin°.k. *Dioscorus.Ecclesia.11.12.

98 Hæresis Eunomii, quòd filius Dei est omnino dissimilis patri. 1ª. quæst. 42. 1. 2^{m}./. Con. 4. c°.6.fin./.Io.lect.1.fin. D. *Assumere. 38.

Hæ

99 Hæresis Nazaræorum, quòd fides Christi, sine operibus legis, non sufficit ad salutem. 3ª.q.74.4.c.fi./.ꝰ.4.c°. 57. fin./. Opusc.3 c°.228./ Matth.12.prin°.a.K. *Ioannes. 19. Lactantius.o. Nicolaus.1. Vnio.14. Voluntas.51.&c. Christus 49. 190. 191.

100 Hæresis Theodori mosuesteni, ꝙ in veteri testamento, nihil expresse dicitur de Christo. Psal. prolo. med°.G./.Psal.21 prin°.a.K. Matth.1.fi.e.B. *Processio. 49.

Deo. 101 Hæresis abbatis Ioachim, ꝙ essentia generat essentiam, sicut Deus generat Deum. 1ª.q.39.5.c. * Antromorphitæ.

102 Error eius circa trinitatem personarum in diuinis, & circa vnitatem describitur. Opusc.24.o.

103 Hæresis Macedonii, ꝙ spiritus sanctus est creatura, & minister patris & filii.Con.4.c°.16.fi./.18. prin°./.Poª.q.9.9.c. prin°./.q.10.2.c.prin°. Io.3.lec.2.prin°.a.G./.c°.16.lec.2.fi./ Ro.8.lec.5.fi.C./.1ę.Cor.12.lec.2.fi. *Deus.48.Spiritus.19.

104 Hæresis Simonis magi, ꝙ gratia spiritus sancti est venalis, & ꝙ mundus est factus, a quadam superna virtute, non autem a Deo.22ę.q.100.1.1^{m} /.Con.2.c°.42.fi. *Iudæi.22.25 Lactantius.o. Mũdus.30. Præceptũ.8.139. Prædestinatio.38

105 Hæresis Petri Albaialaræi, quòd Deus non potest facere, nisi quæ facit, propter ordinẽ iustitiæ, & sapientiæ eius, vel quia agit ex necessitate naturæ. Poª.q.1.5.c. prin°. * Prouidentia 8.&c. Tertulianus.o.

De Sãctis. 106 Sanctos non orare, nec posse nos iuuare, est hæreticum, & est hæresis Vigilantii.22ę.q 83.11.c./ 4.d.15.q.4.ar.6.q.2. c.

107 Hæresis Græcorum, quòd sancti non vadunt ad paradisum & quòd animæ damnatæ non vadunt ad infernum, vsque ad diem iudicii.2.d.6.3.5^{m}./.d.11.q.2.1 c./.Con.4.c°.91.fi./. Io.14.lec.1.fi e.G./.c°.19.lec.5.me°.e.fi./.2ę.Cor.lec.2.me°. E./.Phil.lec.3.fi.A.

108 Hæresis Montani, ꝙ prophetæ non habebant lumen iudicandi, sed erãt arreptitii.22ę.q.173.3.c /.4^{m}./.Con.3.c°.154 fi./.Veri.q.12.9.8^{m}. *Anima.126.Baptismus.159.&c. Confessio.60.Purgatorium.1.

109 Hæresis incæpit apud Iudæos, & venit inter christianos, ꝙ serui Dei, non debent esse serui hominũ. Titum.2.le.2.fi.B.

Paupertas. 110 Hæresis Vigilantii, impugnantes voluntariam paupertatẽ, & quatuor modos eius, vt scilicet de precio possessionũ venditarum, omnes communiter uiuant, vt de possessionibus communibus viuant, vt de labore manuum viuant, vt de his quæ ab aliis inferuntur, communiter viuant.22ę.q.186 3.6^{m}./.4.c.fi./.Con.3.c°.131.vsque.136./.Quol.3.q.5.2.2^{m}./. 5^{m}./.Opusc.17.c°.14./.15./.16./.Opusc.18.c°.13./. Opusc. 19. c°. 8.

111 Hęresis Desiderii lombardi, de secta Catharorum, damnantis statum egentium cum Christo, relictis omnibus. Opusc. 19. c°. 8.

112 Hæresis Vilielmi de sancto amore, ꝙ paupertas habitualis est licita, non autem paupertas actualis. Opusc.19.c°.8.

113 Hæresis pauperum de Lugduno, ꝙ quilibet iustus est sacerdos, & econuerso. Con.4.c°.77.fi./.He.7.lec.2.me°.H.

Sacramenta. 114 Hæresis Nouatianorum, ꝙ peccans post baptismum, non potest resurgere ad gratiam per pœnitentiam. 22ę. q. 20.2. 3^{m}./.3ª.q.84.10.c./.Con.3.c°.156.fi./.Li.4.c°.72.fi./. Quol. 10.16.c./.Psal.24.med°.1.fi./.Matt.6.me°.c.D./.c°.12.me°. b.F./.He.6.lec.1.fi.E. Gratia.50. * Baptismus. 38. 139.&c. Donatus. Eucharistia.55.56.69.87.88.153.154.

115 Quod sufficiat soli Deo confiteri, nunc post determinationem ecclesiæ, sub Innocentio tertio factam, est hæresis, non autem erat hæresis tempore magistri sententiarum & Gratiani, ante determinationem ecclesiæ.4. d. 17. L. fin.K. Hæresis. 78. 79.

116 Hæresis Cathafrigarum qui non baptizant in nomine triũ personarum, sed in commemoratione mortis Christi, quẽ dicunt esse purum hominem, & non Deum. Et spiritum sanctum dicunt esse Montanum. 3ª. quęst. 66. 8. c./. 9.3^{m}. Baptismus. 46.

117 Hæresis eorundem Cathafrigarum, ꝙ mulier potest habere sacros ordines.1ę.Ti.3.lec.2.fi.

Deo. 118 Deum non esse auctorem omnium bonorum, est hæreticũ 1ª.q.65.1.c./.Ma.q.8.4.1^{m}. *Amariani Angelus. 152.153.

Hæreses illorum sine nomine. 119 Deum non videri per essentiam a beatis, est hæreticum. 2. d.23.q.2.3 c.fi./.Veri.q.8.1.c. *Anima.126.

120 In Deo esse compositionem, vel accidens, vel aliquid preter Deum esse æternum, est hæreticum.1ª.q.61.2.c./.Poª.q.8.2. c./. Accidens. 111.

121 Relationes in diuinis esse assistentes, vel omnino non esse in Deo, est hæreticũ, & cõtra Gilbertũ poretanũ.1.d.33.5.fi.

122 Materiam primam, vel ens vniuersale, esse Deum, est hæreticum.1.d.37.q.2.2.a.1. *Dauid. 2.

Hæ

123 Oppositum videtur dicere.2.d 3.q.3.2.c. fin. Respondeo, sicut Dubio. 475. Du^m. 704^m.

124 Angelos, vel aliquid aliud, præter Deum fuisse ab ęterno, est hæreticum. 1ª.q.61.2.c./.Poª.q.8.2.c. Æternitas.39.

125 Oppositum videtur dicere. Meta.12.lec.6.fi.g./.Phy.8.lec.7. fi.1.F. Respondeo, sicut Dubio.912. Du^m. 705^m.

126 Quòd aliquid sit non creator, nec creatura, est hæreticum. Poª.q.3.3.c.prin°.

127 Diabolum non esse factum per verbum Dei, est hæreticum. Io.lec.2.med°.b. H.

128 Quòd angeli creent aliquid, est hæreticũ. 1ª.q.90.3.c./.12ę. q.3.7.2^{m}./.2.d.1.q.1.3.4.6.c /.d.14.3.c./.d.15.q. 1. 2. 3.c./ d. 18.q.2.2.b.2./.c./.5^{m}./.3.d.16.q.1.3.3^{m}./.Con. 2 c°.21.fin./. 42.fi./.Veri.q.5.8.9.c.fi./.q.8.1.c./.q.9.1.9^{m}./.q.22.9.c./. Poª. q.3.4.c./.Anima.3.6^{m}.

129 Angelos a Deo creatos esse malos, est hæreticum, & impossibile.2.d.3.q.2.c.prin°. Dæmon.30. *Angelus.152.153.

130 Angelos nullam applicationem habere ad corpus, nec ad locum, quia nihil operantur immediate circa corpus, est hæreticum.1.d.37.q.3.3.1.c./.3.d.16.q.1.3.3^{m}./. Veri.q.8.11.c. *Aĩa.841.26. Apollinaris.1. Apponere.1. Assumere.45.46.

131 Opinio ponens angelos, non habere cognitionem singularium, est hęretica, & sacræ scripturæ contraria. 1ª.q.57.2.c./. 2.d.3.q.3.c.prin°. *Baptismus.138. Conceptio.32. Corpus. 55. Desponsatio. Deus.233.254. Episcopus.5. Eucharistia.55 56.69.87.88.153. 154. Fornicatio.2.3.4. Gratia.74. Hircus. Maria.2. Mundus.30. Oratio.8.9. Peccatum.323.324.325.

132 Prima opinio Nestorii & Dioscori, quam recitat magister in tertio sentẽtiarum, distinctione sexta, scilicet ꝙ in Christo sunt duæ hypostases, seu duo supposita, est hæretica. 3ª. q.2.3.6.c./.q 4.3.c./.Vnio.2.3.c./.Quol.1.2.c.fi./. Io. lec. 7. med°.a.F. Dioscorus.

133 Et damnata est in quinto concilio, scilicet Constantinopolitano. Vnio.2.3.c./.Quol 1.2.c. fin. *Principium. 23. 27. Purgatorium. 1.

134 Immo non est hæretica 3.d.6.q.1.2.c. Resp°. Du°. 706°. Dũ^m. 706^m.

135 Quòd claues ecclesiæ nõ sunt necessariæ ad salutem, est hæreticum.4.d.17.L.med°.I. *Resurrectio.11. Clauis.20.

136 Quòd passio Christi, non sit sufficiens ad redemptionem, sed sint additæ passiones sanctorum ad hoc complendum, est hæreticum. Col. lec.6.prin°.K.

137 Dimensiones sacramentales, esse ęquales dimẽsionibus corporis Christi, est hæreticum. Opusc.11.ar.32. Euchª.117.

138 Quòd ad solum tactum labiorum, desit esse corpus Christi a peccatore sumptum, derogat veritati sacramẽti. Ideo hac opinione tamquam hæretica de medio sublata, eius contrarium ab omnibus tenetur.4.d.9.ar.2.q.1.c.

139 Negans baptismum posse exhiberi pueris, quia non habent vsum liberi arbitrii, contradicit misericordiæ Dei. Ideo hæreticum est hoc. Baptismus. 126. dicere. 4. d.4.q.3.ar.1.q.1. c./.ar.3.q.3.1^{m}.fi.

140 Gratiam dari ex meritis, est hæreticum. Ma.q.8.4.1^{m}.

141 Quòd actus meritorius, non excedat facultatem naturæ, est hæreticum. Virt.q.2.1.c.

142 Error hæreticorum, ꝙ habens gratiam, nunquam potest peccare, & ꝙ peccans, nũquam habuit gratiã.ꝰ.4.c°.69.fi.

143 Beatam Mariã non esse matrẽ Dei, est hæreticũ.3ª.q.35.4.c.

144 Melchisedech fuisse filiũ Dei, est hęreticũ. He.7.le.1.fi.B.

145 Hæresis negantium prouidentiam Dei, de his inferioribus, & aliæ duæ, scilicet ꝙ Deus non creauit ista corporalia, & quod primæ creaturæ, creauerint alias. 1ª.q.8.3.c.

146 Quòd homo mouetur de necessitate ad aliquid eligendum, est hęreticũ.2.d.15.q 1.3.c./.Ma.q.6.c.prin°./.Phil.2.le.3.fi. In communi

147 Potentiam intelligendi, inesse animæ per virtutem intelligẽtiæ, est hæreticum.2.d.18.q.2.2.5^{m}.

148 Animas descendere a comparibus stellis, est hęreticum.2.d. 6.3.5^{m}./.4.d.44.q.3.ar.2.quæst.1.c.fin./.Veri.quæst.18.7.c./. Opusc. 28. c°. 5.

149 Quòd homo non resurgat idem numero, est hæreticum. 4. d.44.q.1.ar.1.q.2.fi.

150 Omnia redire eadem numero, post multa sæcula, est hæreticum.4.d.43.ar.3.q.1.c./.d.48.q.2.2.8^{m}./. Con. 4.c°.82.fi./. 1ę.Cor.15.lec.2.fi.C./.lec.5.med°.D /.lec.9.prin°.K. &c.

151 Aliquid esse falsum in sacra scriptura, est hæreticum.12ę.q. 110.3.1^{m}./.1.d.33.5.c./.4.d.45.q.1.ar.1. quæst. 2. c. /. Quol. 12. 27. fin.

152 Non esse peccatum illud quod est contra præceptum Dei, est hæreticum.3ª.q.64.9.1^{m}./.Quol.3.12.c. *Hermes.

153 Fornicationem non esse peccatũ, est hæreticum.12ę.q.103. 4.3^{m}.fin./.22ę.q.162.4.1^{m}./. Con.3.c°.122./.Ma.q.8.4.1^{m}./. Quol.3.12.c./. Titum.3.lec.fi.med°.K.

Hæ He Hi

154 Omne iuramentum esse peccatum, est hæreticum. 2. d. 29. q. 3. 2. c./.Quol. 3. 26. c.

155 Omnem actum matrimonii, semper esse peccatum, est hæreticum. 4. d. 26. q. 1. 3. c./.ꝟ. 3. c°. 126./. 127. *Bigamia. 2.

156 Votum vel iuramentum de ingressu religionis, vel de alio bono, posse sine peccato dimitti, est hæreticum. Con. 3. c°. 138./.Quol. 3. q. 5. 2. c./.Opusc. 17. c°. 12./.Opusc. 18. c°. 13. fi. Matrimonium. 52.

157 Quod melius est in sęculo manere, & operibus pietatis vacare, quàm religionem ingredi, est hæreticum & diabolicū. Quol. 3. 11. c./. 12. c. fi./. 2m./.Opusc. 18. c. 13.

158 Non omnes esse obligatos obedire Papæ, est hæreticum. Opusc. 19. c°. 5. fin.

159 Episcopum non differre a sacerdote, est hæreticum. 22ę. q. 184. 6. 1m./. 4. d. 24. q. 2. ar. 2. q. 2. c. fi./.Titum. lec. 2. princ°. D. Episcopus. 3. 5. *Idolatria. 4.

¶Heri. Prius. 7.

Hæresis. ¶Hermes dixit, quòd datum erat hominibus, facere Deos, vt Augustinus narrat. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 2. 2m.

Peccatum ¶Herodes peccauit, seruando iuramentum puellæ saltanti. 22ę. q. 89. 7. 2m. *Magi. 6. Natiuitas. 29.

Quid. 1 ¶Herodius est nobilissimus falco, scilicet grifalcus. Iob. 39. lec. 1. med° F.

2 Herodius significat veloces pedes, ad effundendum sanguinem. 12ę. q. 102. 6. 1m. fi. F.

Quid. 1 ¶Heroes, idest manes, sunt animæ defunctorum. Con. 3. c°. 120./.Ethi 7. le. 1. me°. c. E. *Clemētia. 1. Habitus. 13. 28

2 Heroicum non differt a virtute communi, nisi secundum modū perfectiorē. 3a. q. 7. 2. 2m./.Matth. 5. princ°. b E./.Ethi. 7. lec. 1. med°. d. E.

3 Virtutes hæroicę sunt dona spiritus sancti. 12ę. q. 68. 1. 1m./. 22ę. q. 159. 2. 1m./. 3. d. 34. q. 1. 1. c. fin./.Matth. 5. princ°. b. E./. Gal. 5. lec. 6. med°. G.

¶Hesiodus. Poetica. 3.

¶Hester. Matrimonium. 124.

¶Hic & nunc Abstractio. 6. 9. Accidens. 70. &c. Adam. 89. 90. Afflictio. Agens. 14. 16. Amor. 35. Angelus. 45. Anima. 147. &c. 158. 183. 184. 187. 192 Appetit⁹. 54. Beatitudo. 133. Beatus. 2. 10. Bellum. 2. Bonitas. 40. Contritio. 26. Damnatio. 7. 8. 10. 50. Descendere. 8. Deus. 401. Diuitiæ. 3. Eucharistia. 74. 80. Fides. 107. Homo. 6. Imago. 29. Indiuiduum. 37. Intellectus. 44. Iudicium. 49. Malum. 67. Pœna. 67. 71. 72. 89. 93. 95. Spes. 27. Suffraganeus. Templum. 9. Vsura. 153. 167. Christus. 1. 6. 26. 30.

¶Hiems. Consecratio. 20. Encenia. Pluuia. 4. Tropicus. Vsura. 202. 206.

Quid. 1 ¶Hierarchia, est diuinus ordo, secundum scientiam & actionem, in assimilatione Dei. 1a. q. 108. 1. o./. 2. d. 9. 1. o./. Dio⁹. lec. 2.

2 Hierarchia est ordo, idest relatio, inter diuersos gradus, nō autem vt dicit vnum gradum. 1a. q. 108. 2. 1m./. 2. d. 9. 1. 2m.

3 In diuinis personis, non est hierarchia, nec principatus, nec ordo, nec actio hierarchica. 1a. q. 108. 1. c./. 2. d. 9. 1. 6m.

4 Actio hierarchica triplex, scilicet illuminatio, purgatio, & pfectio. 1a. q. 108. 1. c. fi./. 4. d. 2. q. 1. 2. c./. d. 3. art. 1. q. 3. c./. Veri. q. 9. 3. o./.Quol. 3. 17. c. fi./.Quol. 11. 7. c. Vt Angelus. 274. &c. *Character. 19. Cælum. 65.

5 Omnes homines sunt vnius hierarchiæ, quia sunt eiusdem speciei. 1a. q. 108. 1. 3m./. 2. d. 9. 3. 2m./. 4. d. 24. q. 2. ar. 1. q. 2. 4m. *Consecratio. 14. Contemplatio. 6. Dominatio. 2. 3. Eucharistia. 29. Eustratius. 2. Lex. 125. Matrimonium. 143. Ordo. 71. Pater. 19. Sacramentum. 3. Seraphin. 5.

Sanctus. 1 ¶Hieronymus dicens, Sciens ergo & prudens, in flammam mitto manum, idest expono me periculo, alludit vulgari prouerbio, quod habuit ortum ex hoc, quòd Sceuola manum qua Tulium interfecit, credens Porsenam interficere, misit in ignem dicens, Pereat manus, quæ hoc scelus operata est. Isa. prolo. fi. *Diapsalma. Hæresis. 15. Iudicium 87. Legio. Magdalena. 1.

2 Hieronymus punitus fuit, de studio Ciceronis, quia contemnebat prophetas. 3. d 35. q. 2. ar. 3. q. 3. c./.Trin. 7. 4m. *Paulus. 26. Primitiæ. 2. Psalterium. 2. Resurrectio. 49. Salomon. 4.

¶Hilarius. Actor. 2. Appropriatio. 24.

¶Hinnire. Equus. 4.

¶Hispania. Iustinus. Natiuitas. 28. Terremotus. 6.

¶Historia. Iustinus. Prophetia. 24. Psalmus. 3. Scriptura. 15. 16. Sensus. 37. &c.

Pronomē ¶Hoc. Istud pronomen demonstratiuum, scilicet hoc, in forma consecrationis Eucharistiæ, notificat indiuiduationem per accidentia, prout cadunt sub sensu. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 4. c.

Ho

*Adam. 89. Assimilatio. 8. Esse. 66. Fieri. 3. 11. Finis. 10. Hoc aliquid. Homo. 6. Indiuiduum. 6. 24. 29. Nomen. 37. &c.

¶Hoc aliquid sumitur dupliciter, scilicet pro subsistēti, & pro completo. Primum repugnat accidenti. Secundū vero parti. 1a. q. 75. 2. 1m./. 2. d. 17. q. 1. 2. 1m./.Anima. 1. o./. 2. le. 1. prin° b. D. Vt Anima. 7. &c. 75. 334. Dis.

¶Hodie. Prius. 7.

¶Homerus Antropospatos. Fortitudo. 48.

¶Homicida. Absoluere. 10. Baptismus. 208. Ebrietas. 14. Fornicatio. 4. Gabaonitæ. Lamech. Ordo. 97.

1 ¶Homicidium semper est peccatū, quia addit inordinationem actus supra occasionem hominis. 12ę. q. 100. 8. 3m./.Ma. q. 13. 4. 11m./.Quol. 8. 14. 1m. *Aborsus. 1. Abrahā. 13. 14. Absoluer. 10. Blasphemia. 9. Correctio. 19. Homicida. Peccatum.

2 Homicidium tenet secundum locum in pœnis, & inter peccata in proximum. 12ę. q 100. 6. c. fi./. 22ę. q. 13. 3. 1m./. q. 73. 3. c./. q. 154. 3. o./.Ma. q. 2. 10. c./.Ro. 3. lec. 2. med°. C. *Pax. 12. Peccatum. 155. Pœna. 55. Periurium. 5.

3 Si aliquis incidens lignum in silua, per quam raro trāsit homo, proiiciens lignum, interficiat hominem, potest excusari a peccato homicidii. Ma. q. 1. 3. 15m. *Simonia. 36. Vxor. 21. 22. 23. Vxoricida. Vxoricidium.

1 ¶Homo habet quod sit homo, ex parte intellectiua. 1a. q. 85 3. 4m./. 5. 3m./. 22ę. q. 155. 1. 3m/. 3a. q. 19. 2. c./. 2. d. 39. q. 2. 1. c./ 3. d. 23. q. 1. ar. 3. q. 1. c./. 4. d. 4. q. 1. ar. 3. q. 3. c. *Abraham. 24. Adam. 89. Alimentum. o. Anima. 7. &c. 41. 66. 90. 327. &c. Quid.

2 Homo interior est pars intellectiua, sed homo exterior, est pars sensitiua cum corpore. 1a. q. 75. 4. 1m./. 22ę. q. 25. 7. c./. Ro. 7. lec. 4. prin°. K./. 2ę. Cor. 4. lec. 5. prin°. C. *Annichilatio 5. Assimilatio. 4. &c. 10. &c. Attributa. 4. 5. 12. 13. Auerrois. 2.

3 Homo sortitur speciem ex hoc, quòd habet intellectū. 12ę. q. 31. 7. c./. q. 110. 4. 3m./. 4m./. 22ę. q. 179. 1. 2m./. 2. d. 39. q. 2. 1. c./.ꝟ. 4. c°. 33. 1m. *Augmentum. 20. &c. Baptismus. 13. 173. 174. 179. 180. Barbarus. 1. Bubalus. Caput. 6. 7.

4 A ratione homo habet quòd sit homo. Et homo est quod habet rationem in natura sensitiua. 12ę. q. 31. 7. c./. q. 110. 4. 3m./. 4m./. 22ę. q. 155. 1. 2m./. q. 179. 1. 2m./. 2. d. 39. q. 2. 1. c./. 3 d. 33. q. 2. ar. 4. q. 2. c./. 5. 3m./. d. 34. 1. c./. q. 1. a. 3. q. 4. 3m./.Con. 3. c°. 34 3m./ Lib. 4. c°. 33. 1m./.Virt. q. 1. 13. c. prin°./.Meta. 7. lec. 9. prin°. a. fi. *Caro. 2. Cinis. o. Clementia. 1. 9.

5 Aliquid conuenit homini, inquantum homo dupliciter. Primo quia natura hominis est causa eius, secundo quia ē receptiua eius. 3a. q. 24. 2. 2m. *Cogitatio 7. 11. Cognitio. 28. &c. 78. Coitus. 4. &c. Compositio. 7. 8. Commune. 1. 2. Communicabile. 3. Conceptio. 18.

6 Anima, caro, & os, sunt de ratione hominis, sed hæc sunt de ratione huius hominis. 1a. q. 3. 3. c./. q. 29. 2. 3m./. q. 33. 2. c./. q. 44. 3. 2m./. q. 75. 4. c./. q 85. 1. 2m./. q. 119. 1. c./. 1. d. 23. 1. 1m./. 3. d. 10. q 1. ar. 1. q. 2. 1m./.Con. 1. c°. 65. 2m./. Veri. q. 2. 7. c./. q. 10. 5. c./.Poa. q. 9. 1. 6m./.Trin. 18. c./.Quol. 2. 4. 1m./ Opusc. 3. c°. 158./.Ente. 2 fi. h./. c°. 3. fi. h. G. Meta. 7. lec. 9. me°. c. B./. lec. 10. med°. c. prin°./.Cæ. lec 19. med°. b./. fi. f. *Confirmatio. 11. 28. 31. 34. Coniunctio. 2. &c. Consilium. 9. Contemplatio. 3. &c. 10. &c.

7 Homo significat habens humanitatem, & suppositum determinatum in natura speciei, non autem in singularitate. 1a. q. 12. 4. c./. 3a. q. 4. 3. c./. 2m./. 3. d. 5. q. 1. 3. c. Vnio. 3. 5m. *Cōtinentia. 3. &c. Cor 12.

8 Homo non excludit ea quæ sunt in natura hominis, sed humanitas excludit quicquid non est de essentia eius. 12ę. q. 51. 1. 1m./. q. 110. 4. 4m./. 3. d. 5. q. 1. 3. c./.Con. 4. c°. 81./.Vnio. 3. 14m./.Quol. 9. 2. 1m./.Opusc. 3. c°. 157./.Ente. 3. fin. h. H./. Meta. 7. lec. 6. fi. *Corruptio. 8. 9. Creatura. 24. &c. Cura. 4. Defectus. 15. 16. Desiderium. 17. Dies. 4.

9 Homo prædicat rem inhærentem, vt inhærentem, non aūt subsistentem. 1. d. 21. q 2. 1. c. *Dulcedo. 2. 3.

10 Homo duplex, scilicet homo verus, & homo phantasticus. 3a. q. 5. 2. o./. q 36. 4. 3m./. q. 40. 2. 3m./ q. 41. 3. c./. q. 43. 3. o./. 4. d. 44. L./.Con. 4. c°. 30. *Electio. 5. 8. 12. 13. 26. 28. Æquiuocatio. 5. 13. 14. Error. 10. Esse. 75. Experientia. 3. &c.

11 Homo est naturaliter politicus, idest socialis. 1a. q. 96. 4. c./. 12ę. q. 9. 4. c./. 22ę. q. 109. 3. 1m./. q. 114. 2. 1m./. q. 129. 6. 1m./. 3a q. 65. 1. c./. 4. d. 26. q. 1. 1. c./.Con. 3. c°. 85. 10m./. 117. 3m./. 128 prin°./. 129. 4m./. 131. 3m./.Opusc. 20. c°. 1./.Li 4 c°. 23./.Eth. le. 1. prin°. a. E./.Periher. le. 2. prin°. a. H. *Fallere. 2. Filiatio. 3 33. &c. Fomes. o. Fortitudo. 58. Gratitudo. 3. Grifus.

12 Homo habet staturam rectam, quadruplici ratione, scilicet vt cognoscere posset cælestia, vt interiores vires liberi⁹ suas operationes habeant, & quia vtilitas manuum aliter cessaret, & cibum ore caperet. 1a. quęst. 91. 3. 3m./.Anima. 8. c. *Hæresis. 59. 146. 149.

Ho

13 Homo abundat in calore cordis, vt sit staturæ rectę. 1a. q. 91. 3. 1m./.Anima. 8. c. *Homicidiū. o. Ieiuniū. 39. Impeccabilis. o. Indiuiduū. 6. 10. 24. 41. Indiuisibile. 2. Infidelitas. 6. 10. Infirmitas. 4. Intellectus. 2. &c. 16. 23. 34. &c. 80. 81. 179. 186. 231. 242. 243. 263. 300. 301. Iudicium. 42. 66. &c. Ius. 5. 18. Lepra. 2. &c. Libertas. 6. 10. Liberum. 1. 6. 9. 10. Ludificatio. Lumen. 16. 19. Mansuetudo. 4. &c. Mensura. 14. 15. 22 23. Miraculum. 56. Mortale. o. Motus. 78. Mulier. o. Natura. 50. Naturale. 16. 18. Nomen. 50. Oratio. 90. Ordinatio. 4. Peccatum. 28. 85. 86. 103. 112. 113. 138. 156. 166. 169. &c. 176. 178. 195. 200. 252. 253. 259. 262. 263 292. 300. 343. 367. 368. 397. 398. 424. Perfectio. 26. 57. 83. Persona. 3. Prædicati. 8. Professio. 9. Promulgatio. 1. Prudentia. 31. 67. 83. Pulchritudo. 8. &c Purgatio. 5. Raptus. 10. 11. Ratio. 3. 10. Rationale. o. Risibile. Sanguis. 3. 4. 5. Semen. 7. 22. 23. Socrates. 5. 6. Subiectio. 7. 8. Substansia. 36. Templum. 2. Vindicatio. 3. Vinum. 1. Vnctio. 1. Vnio. 6. Voluntas. 8. 15 16. 17. 38. 57.

14 Vnus homo numero, dicitur dupliciter, scilicet vnitate naturę, & vnitate personæ. 3a. q. 3. 6. 1m./. 7. 2m./. 3. d. 1. quæst. 2. 3. c./. 4. 6m.

Comparatio. 15 Homo assimilatur Deo, secundum triplicem similitudinē, scilicet quæ fundatur super proportionem, super communem qualitatem, super receptionem. 1a. q. 3. 1. 2m./. q. 4. 3. o./ q. 91. 4. 1m./. 2m./. q. 93. o./. 22ę. q. 64. 1. o./. 1. d. 2. L. fi./.ꝟ. 3. c°. 29./.Opusc. 61. c°. 46.

16 Homo dicitur minor mundus, quia est compositus ex omni creatura totius mundi. 1a. q. 91. 1. c./. q. 96. 2. c./. 12ę. q. 17. 8. 2m./. 2. d. 1. q. 2. 3 b. 2./.Quol. 4. 3. 1m./.Ro. 8. lec. 4 fi. F. G./. Physicorum. 8. lec. 4. med°. c. F. *Abdicatio. Abscondere. 2. Absoluere. 14.

17 Homo habet superius & inferius, sicut in toto mundo. Plantę vero, in oppositum. Sed bruta medio modo. 1a. q. 91. 3. 3m./.Anima. 2. lec. 8. med°. b. A. *Actus. 125. &c. 136. &c. 141. &c. 160. Adam. 7. 45. 89. Agere. 25. 26. Amęnitas. Amicitia. 37. 38.

18 Nihil est altius homine, secūdum ordinem finis, nisi deus, licet secundum aliquid sit inferior aliquibus creaturis. ꝟ. 4. c°. 54./. 55. 21m.

19 Homo vltimo factus est, quia est finis creaturarū. Poa. q. 3. 18. 5m. *Amor. 19. 24. &c. 31. 40. &c. 73. 100. 120. &c. 151. 274.

20 Homo præest & dominatur naturaliter bestiis & pecoribus, & vniuersæ creaturæ quæ non est ad imaginem Dei. 1a. q. 96. 3. c./. 22ę. q. 64. 1. o./. 3a. q. 36. 7. 1m./. 1. d. 2. L. fi./.ꝟ. 3. c°. 22 fi./. 109./.Opusc. 20. Lib. 2. c°. 6./. 9./.Lib. 3. c°. 9./.Psal. 8. fin. e. E./. 1ę. Cor. 15. le. 3. fi. A. &c./.Eph. lec. 8. princ°./.Col. lec. 4. med°. D./.Heb. 2. lec. 2. fi. B. &c.

21 Hominem lapsum oportuit reparari, & non angelum. 1a. q. 64. 2. o./. 12ę. q. 80. 4. 3m./. 3a. q. 4. 1. c./. 3m./. q. 6. 2. 2m./. q. 46. 1. 4m./. q. 86. 1. c./. 2. d. 4. 2. 1m./. d. 6. 2. 3m./. d. 7. q. 1. 2. o./. d. 43. 4. 4m./. 6. 5m./. 3. d. 1. q. 1. 2. 2m./. d. 2. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. q. 2. c./. 2m./. d. 3. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. d. 20. ar. 1. q. 1. 3m./. 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q. 4. c./.ꝟ. 4. c°. 55. 4m./.Veri. q. 24. 10. o./. 11. 10m./.Ma. q. 16. 5. o./.Spiritu. 8. 1m./.Opusc. 2 c°. 5./.Opusc. 3. c°. 178.

22 Reparatio ruinę angelicę, non fuit principalis finis productionis hominis, sed tantum ei vtilis. 2. d. 1. q. 2. 3. c./. d. 3. q. 2. 3m./.Ma. q. 16. 4. 16m. *Angelus. 21. 60. &c. 149. 150. &c. 169. &c. 215. 230. 235. &c. 258. 284. 286. 301. &c. 321. 337. 348. 349. 376. 392. 419 &c. 452. &c. 487. 496. &c. 500. 511. &c 520. &c. 545. &c. 571. &c. 615. &c. Anima. 41. 215. 227. 244. 327. & cetera.

23 Omnia facta sunt propter hominem, non vt principaliter intentum, sed vt omnia sint ei vtilia. 2. d. 1. q. 2. 3. o./. 4. d. 47. q. 2. ar. 1. q. 1. c./. d. 48. q. 2. 1. c./. 3. 3m./. 6m./.ꝟ. 3. c°. 112. fin./. Lib. 4. c°. 55. 3m./. c°. fi. 1m./. 4m./.Poa. q. 5. 9. c./.Ma. q. 16. 4. 16m./.Opusc. 3. c°. 152. *Antropospatos. Apostoli. 12. Appetitus 49. 64. 76. &c. Apprehensio. o. Aptitudo. Ars. 3. 4. 19. 23.

24 Homo debuit vltimo fieri, quia est perfectissimum omniū animalium. 1a. q. 3. 1. 2m./. q. 4. 3. o./. q. 91. 4. 1m./. 2m./. q. 93. o./ 1. d. 2. L fi./. 2. d. 15. q. 2. 2. 7m./.ꝟ. 3. c°. 29./.Poa. q. 3. 10. 5m. *Assimilatio. 10. &c. Auaritia. 19. 23. Baptismus. 173. 174. 180 181. 189.

25 Homo dicitur rationalis, quia intelligit cum discursu, angelus vero dicitur intellectualis, quia sine discursu intelligit. 1a. q. 58. 3. c./ 12ę. q. 5. 1. 1m./. 2. d. 39. q. 3. 1. c. Anima. 321. &c. *Barbarus. 1. Beatitudo. 10. &c. 78. 89. 90. 91. 95. 101. 102. 107. 108. 112. 116. Beneficium 13. &c.

26 Omnis creatura corporalis, quantumcumque magna, est inferior homine, propter intellectum. 2. d. 1. q. 2. 3. 3m. *Bubalus. Caro. 2. Cerebrū. 1. Certitudo. 4. 10. Ciuitas. 1. 6. Clauis. 3. 7. Cogitatiua. 2. 5. Cognitio. 78.

27 Homo differt in virtute motiua, a ceteris animalibus dupliciter, scilicet quia nō habet finem determinatum a natura, nec vias determinatas, sicut illa. 4. d. 15. q. 4. ar. 1. q. 1. c. *Colere. Conceptio. 11. Conceptus. Concupiscentia. 6. 9. Concupiscibilis. 7. Confirmatio. 34. 35. Consiliū. 9. Corona. 2. Creatura. 1. Cura. 4. Damnatio. 1. 6. 39. 55. Datio. 7. 32. 33. 34.

28 Illud hominis, quę ceteris animalibus anteponitur, non est aliquid corporale, vel corporalis forma, sed est intellectus. Ratio autem in homine, habet locum dominantis, & non locum subiecti dominio. 1a. q. 96. 1. 2. c./. 2. d. 15 q. 1. 3. o./. q. 2. 2. 6m. *Delectatio 8. 9. 18. 100. Dæmon. 3. 52. &c. 90. &c. 119. 122. Demonstratio. 2. 3. Differentia. 25. Dispositio. 25. 26. Dissensio. 2. &c. Dominium. 6. &c. Dulia. 2.

29 Propria operatio hominis est, intelligere, mediante imaginatione. Veri. q. 13. 1. c. Abstractio. 15. *Ecclesia. 2. 5. Electio. 5. 12. 13. 26. 28. Elementum. 27.

30 Idem iudicium est de homine sequente operationes sensitiuas, & de aliis animalibus. 12ę. q. 10. 3. c./. 22ę. q. 64. 2. 3m./. 2. d. 1. q. 1. 3m./. d. 15. q. 1. 3. 4m./. d. 35. 4. 5. c. *Æqualitas. 15. 16. 17. Ætas. o. Euangelium. 1. 3. Eucharistia. 2. Excęcatio. 3.

31 Sensus interiores, magis vigent in homine, quàm in ceteris animalibus. 1a. q. 91. 3. 1m./. 2. d. 17. q. 3. 2. 1m./. d. 18. q. 2. 3. 4m./ Poa. q. 3. 11. 1m. *Falsitas. 19. 20. Familiaritas. o. Phantasia. 6. Felicitas. 3. 4. Fides. 59. &c. 64. &c. 112. Filiatio. 3. 4. 20. 33 &c

32 Homo habet peiorem auditum, olfatū, & visum, quàm aliqua bruta. Sed habet tactum optimum. 1a. q. 76. 5. c./. q. 91. 3. 1m./. 2. d. 1 q. 2. 5. c./. d. 17. q. 3. 2. 1m./. d. 18. q. 2. 3. 4m./.Poa. q. 9. 9. 2m./.Anima. 8. c./.Meta. 2. lec. 1. fi. f. E./.Cę. 2. lec. 14. me°. f./ Anima. 2. le. 19. prin°. a. fi./. lec. 23. fi. a. fi. *Finis. 56. 57. 66. &c. 74. 81. 133. &c. Fortitudo. 58. Fructus. 9. &c. 18. Gloria. 3. 4. 19. &c. Grifus. Habitus. 2. 13. 28. Hæresis. 9. 34. 70. 71. 74. 77 87. 88. 96. 109. Hierarchia. 5. Honestum. 3. Honor. 2. 3. 6. 18. &c. 37. Humilitas. 3. 4. 20 Idolatria. 4. 9. Illuminatio. 7. &c. Imago. 20. &c. 35. 40. &c. Impedimentum. 3. In. 12. 13. Incarcerare. Indiuiduū. 2. 10. Infirmitas. 1. 2 4. &c. Intellectualis. 1. 7. Intellectus. 23. 34. &c. Interrogare. Ira. 46. 55. 77. Irascibile. 1. 4. Iumentum. Ius. 5. 6. 18. Iustitia. 39. 58. 86. 87. 90. 91. Iustificatio. 1. 27. 30. 37. Lamech. Leuiatan. Libertas. 10. Malū. 57. 59. &c. Mansuetudo. 4. &c. Maria. 21. 51. Mas. Matrimonium. 5. 49. Mediator. o. Missio. 11. Moralis. 1. 2. Mūdus. 11. 24. Odium. 8. 14. Olfatus. o Oratio 12. 71. 72 Ordinatio. 2. 4. 5. Ordo. H. Orizon. 2. Orpheus. Papa. 7. 10. Passio. 86. 87. 88. 93. 94. 95. Pax. 16. &c. Peccatum. 247. &c. Perfectio. 26. 57. Persona. 3. 4. Physica. 3 Pietas. 4. Piscis. 4. Potestas. 12. Præceptum 29. 44. 93. 94. 138. Prędestinatio. 21. 28. 32. 51. &c. Primum. 6. Principium 21. Probatio. o. Professio. 9. Prophetia. 8 23. 27. 38. 42. 53. Prouidentia 18. 40. Proximus. 1. Purgatio. 5. Redemptio. 2. 4. Regulus. Religio. 8. 11. 14. 39. 42. Reminiscentia. Reuelatio. 5. 6. 10. &c. Reuerentia. 3. 5. &c. Rex. 4. 6. Robur. Sacerdos. 2. 4. 9. 13. 41. 42. Scientia. 5. 58. 108. 109. Semen. 7. 18. 22. 23. Seruire. 3. Similitudo. 11. 12. 14. Situs. 4. Sociale. Societas. o. Speculum. 4. Spes. 20. Status. o. Theoa. 20. Timor. 5. 45. 55. &c. Verbum. 21. Via. 2. 3. 6. &c. Virtus. 10. 60 120. 136. 168. 169. 197. 229. 230. 248. 254. 256. Voluntariū. 8. 11. &c. Votum. 10 20. &c.

33 Quilibet homo dupliciter considerari potest, scilicet vt singularis persona, & vt pars vel membrum alicuius communitatis. Et vtroque modo conuenit ei aliquis actus, s. primo secundum quòd est quædam persona singularis. Et sic ad eum pertinet ille actus, quem proprio arbitrio, & per seipsum facit. Alio modo secundum q̄ est pars alicuius collegii. Et sic potest ad eū pertinere aliquis actus, quem nec per seipsum, nec proprio arbitrio facit, sed qui fit vel a toto collegio, vel a plibus de collegio, vel a principe collegii, sicut id quod princeps ciuitatis facit, dicitur ciuitas facere. Huiusmodi enim collegium, reputatur quasi vnus homo, ita q̄ diuersi homines, in diuersis officiis cōstituti, sunt quasi diuersa membra vnius corporis naturalis, vt Apostolus induxit de mēbris ecclesiæ. 12ę. q. 1. 8. o./. q. 2. 8. 2m./. 22ę. q. 39. 2. 2m./. 2. d. 38. q. 1. 1. c./. 2. c./. 4. d. 18. q. 2. ar. 3 q 2. o./. d. 24. q. 3. q. 2. c./.Ma. q. 4. 1. c./.Quol. 10. 15 1m.

34 Sicut bonū multitudinis est maius q̄ bonum vnius hominis, qui est de multitudine, ita etiam bonū multitudinis ad quod ille vnus ordinatur, est minus, quàm bonū extrinsecum ad quod multitudo ordinatur, sicut bonū ordinis exercitus, est minus, quàm bonum ducis. 12ę. q. 1. 8. o./. q. 3. 8. 2m./. 22ę. q. 39. 2. 2m./. 2. d. 38. q. 1 1. 2. c.

35 Oppom. vr̄ dicere. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. q. 1. 3m. Resp°. Du°. 1108. Dum. 707m.

36 Homo cōsideratur a theologo, s̄m animā, nō aūt s̄m corp⁹, nisi respectu animæ, nec specialiter consideratur de illa, nisi de potentiis apprehensiuis & appetitiuis. 1a. q. 75. 78. 84. princ°. *Absens. Abstinentia. 8. Abstractio. 8. 18. In commenti.

Ho

Accidentaliter.3. Adoptio. 14. 18. Affectio. 1. 6. Afferre. Agere.25. Alienum.5.&c. Ambitio.4. Amœnitas. Amicitia. 14.37. Amor.24.31.35.39.40.41.42.53.73.110.112.143.151 156.243.274. Annichilatio.5. Apostoli.12. Appetitus.64.77 78. Ars.3.4.19.23.48. Articulus.1. Ascendere.2.3.8. Assimilatio.5.&c.10.&c.

37 Quando homo mouetur secundum rationem, mouetur a spiritusancto. Sed quando mouetur a perturbata ratione, scilicet a dæmone, est arreptitius. Matth. 10. med°. b. G. * Assistere. 6. 7. Baptismus. 13. 73. 74. 179. 180. Benedictio. 7. Blasphemia. 6. 9. 21. 26. 27. Campsoria. 1. Charitas. 20. 32. 37. &c. Cinis. 2. Circuncisio. 33. Clauis. 3. 7. Coactio. 9. Cogitatio 7. 11. Coitus. 4. &c. Communicatio. 3. Conceptio. 11. &c. Conditionaliter. 2. Confessio. 34. 38. &c. Confirmatio. 49. &c. Contemplatio. 3. 10. &c. Conuersio. 5. &c. Credere. 23. Culpa 6. Cultellus. Cultus. 7. 8. 11. Debitum. 12. &c. Defectus. 15. 16. Delectatio. 29. 95. Delictum. 1.

38 Non omnis actio hominis, dicitur humana, sed tantum actio eius uoluntaria & deliberata. 1ª.q.76, 1.c./. 12æ.q.1. 1.0./.3.c./.q.7.4.c/.q.10.1.c./.q.18.5.9.c./. q.74.3.3m./.3ª.q. 19.2.0./.2.d.25.3.3m./. Virt.q. 1.4.c. Actio.43. * Dæmon. 3.52.&c.90.&c.119.122. Demonstratio.3. Deuotio.11 14. Deus.104.159.&c. Dies.4. Dispensatio. 16. Dispositio.26. Dissensio.2.&c. Docere.3.4. Doctrina.16.19. Donũ.18.&c. Dulcedo.1.2.3. Esse.75. Euangelium.1.3. Eucharistia.2.238 252. Eustratius.2.

39 Operatio d[illegible]tur hominis tripliciter, scilicet ex potentia eliciente, vel imperante, idest ex ratione, ex obiecto vel materia, idest ex passione vel operatione, & ex modo. 3.d.34. q.1.1.c. * Excæcatio.3. Exequutio. Exorcismus.8. Falsitas 19. 20. Phantasia. 6. Felicitas.3.4. Fides. 59. &c. 64. &c. 112. Finis. 56. 57. 66. &c. Fructus. 9. &c. Gratia. 12. 28. 38.&c.

40 Omnes actiones vnius hominis, sunt vna actio, inquantum sunt ab vna voluntate. Sed sunt plures secundum speciem, inquantum sunt diuersarum potentiarum & habituum. Vnio.5.c./.3m./. Ethi.10 lect. 5. med°. d. * Gratiosus. Gratitudo.3. Habitus.2.13.28.

Du^m.708. 41 Oppositum videtur dicere a simili. Physicorum. 7. lect. 8. med°. g. Respondeo sicut Dubio. 908°. * Hæresis. 9. 34. Homicida. Homicidium.0. Humilitas.3 4. 20. Ieiunium. 39. Iepte. Incarnari.2.&c. Innocentia.4.6.&c. Instans.27. Intellectus.16.263.300. Ira.46.55.77. Iudæi. 3. 29. 34. Iudex.12. Iudicium.28. 66. &c. Iumentum. Iuramentum. 6. Iustificatio.1. Lamech. Laus.4.7. Lepra.2. Leuiatham. Loqui.4.5. Ludificatio. Luxuria.22.&c. Maleficium.1. 4. Mansuetudo.4.&c. Mensura.14.15.22.23. Meritum.14.16.107. 108. Miraculum.56. Missio.11.

42 Ista propositio est prius vera, Homo est ens, quàm ista, Homo est rationalis: quia omnium perfectiones pertinent ad perfectionem essendi. 1ª.q.4.2.c.

Du^m.709. 43 Immo ista prius est vera, Anima rationalis inest homini, quàm ista, Homo est ens, cum in homine non sit alia forma a qua est homo, & alia a qua sit animal, vel ens. Meta. 2.lect.4.princ°. e. f. Respondeo sicut Dubio.709°. * Modestia.4. Moralis.1.2. Mors 2.3.4.6.&c. Motus.78. Mundus.11.24. Musica.1. Natiuitas.7.24 Naturale.16.18. Necessitas. 32. Negocia. Nemo. Nocere. 8. &c. Nomen. 50. Obedientia.11.31.41. Obligari.4.6.&c. Obliuio.1. Obscuritas. Olocaustum.4. Operatio. 48. &c. Oratio. 12. 71. 72. 90. Organum.1. 5. Ornatus. 1. &c. Paradisus.3.&c. Peccabilis. Peccatum. 28. 85. 169. &c. Pœna. 34. 77. 95. Pœnitentia. 15. 116. Perfectio. 26. 57. 83. Perse. 8. Physica. 3. Pietas. 4. Piscis. 4. Populus. Possessio. 1. Potestas. 12. Præceptum. 29. 44. 93.&c. Prædestinatio. 21. 28. 32. 51. &c. Prædicare. 13. Prædicari. 8. Præstigium. 1. Princeps. 4. Promissio. 3. Prophetia. 8. 23. 27. 39. 42. 53. Prouidentia. 18. 40. Proximus. 1. Quiescere. 2. Reparatio. Reprobatio. 4. &c. Resurrectio 10. &c. 26. &c. Sacramentum. 5. 50. &c. Sacrificium. 8. 14. Saluari. 13. &c. Sanctitas. 1. Sanguis. 1.4.5. Sapientia. 6. 28. Satisfactio. 18. &c. Schisma. 7. Separatio. 4. Seruitus. 7.&c. Symbolum. 9. Soliloquium. Solus. 4. Spes. 20. Stare. Status. 1. 4. &c. Stultitia. 1. 11. Subiectio. 4. 6. &c. Suffraganeus. Superbia. 4. 9. Superstitio. 5. Templum. 2. Tentare. 6. 14. &c. Theologia. 20. Testamentum. 11. 12. Testis. 6. 13. Tribulatio. 3.6.7. Thurificatio. 2. Vendere. 3.16.17. Venus. 3. Verberare. Verbum. 18. 20. 21. Verecundia. 5. 10.13. Veritas. 18. 28. 31. 48. Vices. Vindicatio. 3 7. Virginitas. 35. Visio.

Ho

8. Vita. 14. 15. Vnctio. 1. 9. Vnio. 6. 7. &c. Vsura. 19. 24.25.27. 31. 32. 44. 86.174.176. 185. 209. 244.251. 290. 294.&c. Vsus.6. Vti.15.21. Vtile.9. Vultur. Vxor.7. el°. 3.

44 Homines assimilantur aquis, quia fluunt, & non reuertuntur, sicut aquæ. Psal.28.me°.d.E.

¶ Honestas est radicaliter in interiori electione, sed figuratiue, est in exteriori conuersatione.22æ.q.145.1.3m. * Affinitas.7.8.9.10. Cohors.1. Debitum.23. Flos.2. Ingratitudo.1. Legitimatio.3. Lex.87. Matrimonium.68.70.84. Medicina. 4. Obligari.5. Operatio.56. Ordo.97. Retributio.1. Scola.2. Temperantia.9.26. Figura

1 ¶ HONESTVM idē est quod spiritualis decor, & pulchritudo 22æ.q.145.2.0./.4.c. *Amicitia.11.23.25. Amor.117. Quid.

2 Honestum idem est quod honore dignum. Et est idē quod virtus.22æ.q. 145.1.0./.2.c./.3m./.3.c. *Beneficium 5.

3 Nomen honesti transfertur ad prosperitatem exteriorū diuitiarum: quia secūdum vulgum, faciunt hominē honore dignū.22æ.q.145. 1.2m./.3m./.4m. *Bonitas 51.&c.233. Consecratio.12. Dimittere. Dolor 16. Exactio. Istrionatus.

4 Omne bonum honestum, ex his duobus procedit. s. ex rectitudine rationis, & ex rectitudine volūtatis. 12æ.q.39.2.c. *Iuramentum. 5.21 Lex.168. Matrimonium.86. Matutinę 2.3. Negotiatio.1. Nemesis.1. Operatio.56.

5 Regula rationis, est radix boni honesti. 12æ.q.39.2.1m. *Simonia.17. Sponsalia.3. Tribulatio.7.

6 In omni honesto, honestati utilitas coincidit, nisi in ultimo fine.2.d.21.q.1.3.c. *Virtus.90.

7 Omne honestum est utile, & delectabile, & nō ecōuerso. Et omne utile, est delectabile, & non ecōuerso. 22æ.q.145.3.0.

8 Nihil repugnans honesto, est simpliciter & uere utile, sed secundum quid.22æ.q.145.3.3m. * Vsura.256.

9 Honestum appetitur pp se, appetitu rationali, delectabile autem appetitu sensitiuo.22æ.q.145.3.3.1m. * Zelus.4.

1 ¶ HONOR est cuiuslibet virtutis præmiū. 22æ.q.129.4.c./.1m. *Acceptio.3. Beatitudo.39.40. Quid.

2 Honor est testimoniū excellētiæ q̄ est in homine, sed maxime ſm virtutē.12æ.q.2.2.c./22æ.q.25.1.2m./.q.63.3.c./q.103 1.2.c./.q.131.1 c./.2m./.q.142.4.c./.q.144 3.c./.2m./.q.145.1 c./ 3m./.2.2m./.3ª.q 25.1.c. Matth 27.med°.b.B./. He.2.lect. 2.fi E. *Bonitas. 214.

3 Honor nō est sufficiens p̄miū virtutis, sed vt possibile hoī 12æ.q.2.2.1m./.22æ.q.102.1.3m./q.103.1.2m./.q.131.1.2m./.3 d.18.ar.4.q.3.4m./. Opusc.20.c°.7./. Eth.4.lec.9.prin°.b. *Colere. Contumelia.1.3.4. Elec°.33. Filiatio.19. Honestū.2.3. Iactantia.3.4. Incontinentia.1.

4 Honor est maximū bonū, inter bona exteriora. 12æ.q.2.2. 1m./.22æ.q.103.1.2m./.q.129.1.c./.q.131.1.2m./. Eth.4.lect.9. princ°. b. (* Inuidia.1.2.10.

5 Opp^m vr̄ dicere. 1ª.q.26.4.c./.ß.1.fi. Resp°. sicut Du°.287. Du^m.710.

6 Honor quo ad Deum, potest esse in solo corde, sed quo ad hominem, est in signis exterioribus.22æ.q.103.1.0.

7 Honor laudabiliter contēnitur, nihil male agendo pp ipsū & bene appetitur, nihil male agendo contra ipsum. 22æ.q. 129.1.3m /.q.131.1.0./. Quol. 10.13.0.

8 Appetere honorem, est peccatū tripliciter. s. si sit supra suā proportionem, vel si non referatur ad Deum, vel si non ad vtilitatem sed propter se.22æ.q.131.1.c. Parentibus

9 Omne beneficium impensum proximo, pertinet ad quartū præceptum. s. de honore parentum. 12æ.q.100.11.c.fi./.22æ. q.32.5.4m./.q.33.2.2m./.3.d.37.ar.2.q.1.2m./. q.2.c./. 4.d.15. q.2.ar.1.q.4.3m./. Virt.q.3.1.12m./. Rom.12.lec.2.fi.K./. 1æ. Tim.4.lect.2.me°.C./.c°.5.prin°.

10 Quicquid pertinet ad redditionem debiti cuiuscumq;, intelligitur mandari quarto præcepto. s. de honore parētum. 22æ.q.222.5.2m./.3.d.37.ar.2.q.1.2m.

11 Longęuitas promittitur honorantibus parentes, priuatio autem uitæ inhonorantibus. 22æ.q.32.5.4m./.q.122.5.4m./. Eph.6.me°.K.&c.

12 Honor respicit proprium bonum honorati. Ideo diuersificatur specie, secundum diuersa bona singulorum: non aūt amor, quia respicit bonum in communi.22æ.q.25 1.2m. Differentia

13 Honor est propter se, & in se: sed laus ordinatur ad aliud. Ideo honor est excellentior laude. 22æ.q.103.1.3m./. 3.d.9. q.1.ar.2.q.1.c./.d.24.ar.3.q.2.c./. Eth. lect.18.prin°./. Anima lect.1.prin°.a.E./. Psal.40.fi.h.D.

14 Honor est in oī signo exteriori, & est respectu finis: sed laus est tm̄ in verbis, & est respectu eorum q̄ sunt ad finē.22æ.q. 103.1.3m./. Eth.18.prin°. *Animal.65. Gratia.65. Iuramētum.1.27. Laus.8.13.&c. Magnanimitas.5.&c.

15 Glīa nō est honor, sed est effectus honoris & laudis. 22æ.q. 103.1.3m./.q.132.2.c./.4.2m./.q.145.2.2m./. He.2.lec.2.fi.E.

16 Reue.

Ho

16 Reuerentia non est honor, sed est motiuum honorantis, & est finis honoris, inquantum scilicet aliquis ad hoc honoratur, vt in reuerentia habeatur ab aliis.22æ.q.103.1.1m *Mundana. Nomen. 84.

17 Honor vituperio, seu exprobrationi opponitur.22æ.q.142. 4.c/.q.144.2.c./.2m./.3.c.

Quibus. 18 Honor debetur alicui ratione excellentiæ, & honor diuersus, secundum diuersitatem excellentiæ.22æ.q.81.4.0./.q.94 2.c./.3ª.q.25.1.c./.3.d.9.q.2.0. *Adoratio.23. Allicere. Circuncisio. 12. Confessio.8.

19 Honor proprie debetur soli virtuti, excellentiæ autem bonorum exteriorum, debetur secundum æstimationem vulgi.22æ.q.63.3.c./.q.130.2.3m./.q.144.2.c./.2m./.q.145.1.2m./ 4m./.3.2m./.q.186.7.4m./.3.d.9.q.2.3.0./. Ethi.4.lec.9.0. Opprobrium. 4.

20 Virtus honoratur, inquantum est appetibilis propter se. Sed laudatur, inquantum est appetibilis propter aliud.22æ. q. 145. 1. 2m.

21 Eorum quæ honorātur præter virtutem, aliqua sunt supra eam, scilicet Deus, & beatitudo, aliqua infra eam, inquātum adiuuant, ad opera virtutum, vt nobilitas, potentia, & diuitiæ.22æ.q.145.1.2m. *Debitum.12.

22 Secundum veritatem, solus bonus est honorandus. Bonus autem est aliquis secundum virtutem.22æ.q.145.1.2m.

23 Honor debetur soli subsistenti toti, sed ratio & causa honoris, potest esse aliquid eius non subsistens, scilicet pars, vel accidens.22æ.q.103.4.3m./.3ª.q.25.1.0./.2.c./.3.d.9.q.1.ar.2 q.1.c./.2m. *Dispensatio.4. Episcopus.24. Filiatio. 19.

24 Maior honor debetur iustitiæ, & fortitudini, propter excellentiam maioris boni, temperantiæ vero propter cohibitionem turpiorum. 22æ. quæst. 145. 4. 3m. *Gratia.65. Honestum. 3. 2. Honorabile. Iactantia.3. 4. Illegitimus.1.2. Indulgentia. 4.

25 Honor debetur alicui dupliciter, scilicet vel ratione sui, vel ratione alterius. Primum conuenit tantum agenti per electionem, scilicet personæ, secundum vero conuenit omni, quod est aliquid eius, scilicet parti, & naturæ, & accidenti. 22æ.q.103.4.3m./.3ª.q.25.1.0./.2.c./.3.d.9.q.1.ar.2.q.1.c./.2m *Irreligiositas.4. Manichæus.1. Maria.32. Necessitas.32.33. Nomen.84. Obsecratio.

26 Honor debetur alicui tripliciter. Primo directe, proprie, & secundum se, idest habenti gratiam & virtutes in actu. Secundo habenti virtutem in aptitudine, idest cuilibet habenti imaginem Dei, non confirmato in malo. Tertio ordinatis ad inducendum vel conseruādum virtutes in alios, idest prælatis.3.d.9.q.2.3.0.

27 Aliqui honorantur quadrupliciter, scilicet vel propter virtutem propriam, vt virtuosi, vel propter virtutem alterius, scilicet Dei seu communitatis, vt superiores, vel propter signum virtutis, vt senes, vel propter participationem diuinę bonitatis, vt domini & parētes. 22æ.q.63.3.0./.q.145.1.2m. *Ordo. 57.

28 Honor, reuerentia, & subiectio, debētur a tota creatura deo inquantum omnia sunt ex seipso, per ipsum, & in ipso. Gloria vero inquantum nihil ab alio incipit. Ro.11.le.fi. fi.A.

29 Honor debetur superioribus, ratione excellentiæ, cultus autem consistens, in obsequio obedientiæ & beneficii, debetur ratione gubernationis.22æ. q.102. 2.0./. Heb.13.lec.3. princ°. *Peccatum.188.200. Philotimia.

30 Honor & cultus debetur omnibus prælatis suis, ex debito legali, aliis autem in dignitate constitutis, ex debito morali.22æ.q.102.2.2m.

31 Malis prælatis debetur honor inquantum gerunt vices dei vel communitatis.22æ.q.63.3.0./.q.103.1.2m./.3.d.9.q.2. 3. 0./. Quol.8.7.0. *Pietas.21. Politia.3.4.

32 Constitutis in dignitate, debetur honor, ratione excellentiæ, timor autem ratione potestatis, obedientia vero & tributum ratione gubernationis.22æ.q.102.2.3m.

33 Filii debent honorem parentibus tripliciter, scilicet reuerentiam vt superioribus, obedientiam vt instructoribus, & subuentionem vt nutrientibus. Eph.6.lec.1.prin°. I.

34 Honor debetur parentibus, inquantum huiusmodi, subsidium vero & alia, debentur eis ratione indigentiæ, quæ tamen omnia intelliguntur in quarto præcepto, scilicet de honore parentum.22æ.q.101.2.0./.q.106.3.c./.q.122.5.3m./.q. 189.6.c./.1m./. Eph.lec.1.princ°. I./.1æ.Ti.5.prin°. *Præceptum. 49. & cetera. 102. Prædicator. 3. Prælatio. 3. 17.81. Professio. 8.

35 Diuites non sunt honorandi, solo intuitu diuitiarum, sed ratione maioris loci in communitate.22æ.q.63.3.fi./. Quol. 10. 12. 0.

Hu

36 Dæmones sunt pro inimicis habendi, magis quàm honorandi.22æ.q.103.2.2m./.3.d.9.q.1.3.5m. * Religio. 3. 5. &c. Sacramentum.47. Sacrificium.1. Satisfactio.2. Scientia.122 123. Sepultura.5.6. Seruitus.9. Statutum.1.

37 Creaturæ irrationali secundum se, non debetur ab homine aliqua subiectio vel honor, sed est homini naturaliter subiecta.22æ.q.103.4.3m./.3ª.q.25.3.3m./.4.5.c./.3.d.9.q.2.3. 6m. *Superbia.4. Templum.1.

¶ Honorabile. Iuramentum.1.17.34. Ordo.47.57. Virginitas. 8. Vsura.162.

¶ Hora. Accidia. 12. Crucifigi.1. Debitum.23. Dies.1.2. Hæresis.96. Ieiunium. 36.37.38. Ignis.10. Ira.76. Miraculum. 15. Missa.17.&c. Officium.11.&c. Onocrotalus. Oratio. 7. 49. Passio.89. Psalmus.9.13. Sepultura.14. Suspitio.6.

¶ Horologium. Animal.52.

¶ Horribile. Mors.10.15.19.

¶ Horridum. Infernus.2.

¶ Horror. Accidens.69. Animal.41. Cogitatio.10. Desperatio. 10. Eucharistia. 131. Infernus.2. Lepra.3. Nox.3. Sanguis. 6. Sepultura. 1.

¶ Hortari. Angelus.456.

¶ Hospes dicitur, qui est extraneus a domo, sicut aduena, a ciuitate. Eph.2.lec.6.princ°.B. * Peregrinus. Vita.67.68. Quis.

¶ Hospitale. Bonitas.211.

¶ Hostia. Adoratio.17. Animal. 80. Armus. Eucharistia. 5. 79. 152.160.164.189.190.&c. 200. &c. 246. Idolatria. 11. 12. Missa.24. Oblatio.1.5. Olocaustum.4. Sacerdos.1. Sacrificiū 14.23.25.&c. Turtur.2

¶ Hostiarius habet expellere infideles, a visione diuinorum, & a cętu fideliū. 4.d.24.q.1.ar.2.q.2.1m./.q.2.ar.1.q.2.c.fi./. ß.4.c°.75. * Immundicia.1. Ordo.

¶ Hostile. Pax. 20.

¶ Hostis. Animal.80. Aristoteles.9. Bellum.6. Cohors.1. Excōmunicatio. 10. Fallere.1. Fides.136. Infidelis.0. Inimicus. Maria.38.62. Miles.6. Peccatum. 759. Præceptum. 136. Preda. Princeps.17. Scutum. Suffragia.4. Tentare.8.14.&c.17.&c. Tribulatio.4. Verecundia. 7. Via.4.5.6. Virga. 1.3. Vsura. 97. 126.

¶ Hostium ecclesiæ, conuenit soli Christo, quia īportat autoritatem principalem.3ª.q.8.6.3m. * Animal. 80. Scriptura. 1. Virtus.235. Figura.

¶ Humanatio. Assumere.7.

1 ¶ HVMANITAS dicitur dupliciter, scilicet natura hominis, & humanitas virtus, quæ consistit in exteriori subuentione, condescendendo defectibus aliorum. Titum.3.lec.1. med°. C. * Adam.82. Adoratio.13.14.15. Alimentum. 1. Angelus.495.&c. Arrius. Beatitudo.35.36.37. Coniunctio. 1.10. Defectus.4.11.15.16. Deus.419. Disciplina. Finis. 58. Habitus.13. Hæresis.91. Homo.5.&c. Iesus.1. Imaginatiua. 2. Incarnari.0. Iustitia.22. Miraculum.55. Dio.

2 Humanitas primo modo, est forma totius, ratione formæ significatæ in supposito.3.d.7.q.1.1.c.fi./.4m./.d.9. q. 1.ar.2. q.1.1m./. Titum.3.lec.1.med°.C. *Peccatum.170.304. 424. Persona.15. Potestas.2.5. Quiescere.3.

3 Humanitas est prius homine naturaliter. 3. d. 7. q.1.1.4m. *Resurrectio.12. Spiritus.28. Sponsa.5. Status.0. Subsistentia.9. Substātia 36. Suppositū.12.13. Traductio.2. Vnio.13. &c. Vsura.126. Christus.H.

4 Humanitas non prædicatur. Sed homo.3. d. 7. q. 1.1.5m./. 6m./.7m.

¶ Humanus. Abiectus. Abstractio.9. Adam.82.94. Adiurare.7. Aduentus.6. Agens.112. Agiographę.2. Alimentum.1. Angelus.175.176.449.454.461.532.577.601. Anima. 97.187. Antromorphitę. Argumentum.2. Ars.4.5. Artificiale.5. Autoritas. 2. 3. Auxilium. 4. Beatitudo. 40. Bestialitas. 1. Campsoria. 5. Charitas. 30. Cælum. 111. 153. Cinis. 1. Ciuilis. 1. Cognitio. 37. Commune. 1. 2. Conceptus. Contemplatio. 3. 12. Crudelitas. Cultus. 11. Defectus. 15. 16. Delectatio. 100. Descendere 10. 12. Deus. 332. &c. Dolor. 27. Donum. 21. 22. Duratio. 9. Electio. 8. Eleemosyna. 36. Epieiceia.4. Exemplum. 2. Fama. 1. Fides. 14. 38. 64. Finis. 92. 133. &c. Forma. 138. &c. 164. &c. Formatio. Fortuido. 55. Genus. 3. Gigantes. Gratia. 40. 41. 85. 137. 178. Habitus. 13. Hæresis. 81. 85. 90. Humor. Iepte. Iesus. 1. Imaginatiua. 2. Imparare. 3. Incarnari. 2. 6. Insania. Intellectualis. 1. Intellectus. 126. Intestina. Iosaphath. Irregularitas. 2. Iudicium. 23. &c. 60. Iuramentū 2. Liberum.27. Luxuria. 12.15. Magnanimitas. 17. 21. Malum. 37. Mane. Meritum. 9. Moralis. 1. 2. Mors. 2. 3. 28. 46. Natura. 50. Nicolaus. 2. Nobilitas. 8. Obiectum. 17. Officium.2. 3. Ordo. 45. 69. Ornatus. 1. &c. Palpebrę.

Paradiſus.3.Paſſio.99.Paulus.4.Peccatum.28.169.170.171 176.178.304.416.424.Pœna.30.43.54.77.Pœnitentia.4.68 108.Periculum.1.7.Phyſica.2.3.Pietas.9.10.14.Placere.Poſſeſſio.2.5.Po^{a}.45.Prędeſtinatio.45.&c.Prælatio.3.17.18.Pręſcriptio.13.Primitiæ.4.Princeps.2 Philoſophia. 20. Prouidentia.45.Prudentia.28.31.Puer.15.Punitio.2.Ratio.50.54 Redemptio.2.Regula.1.2.Religio.73.74.Reparatio. Reſurrectio.13.18.&c.Sacerdos.16.Sacramentum.28.41.47.Sacrificium.7.38.Sanctificatio.1.Sanguis. 3.9. &c. Sapientia.8. 19.22.23.35.36.38.Satisfactio.23.&c. Sciẽtia.106.107.158 Sepultura.8.Seruitus.5.9.16.Sexus.7. Sors.4. Spiritus. 57. 66.Status.4.&c.Subſiſtentia.9.Tactus.14.Thales. 2. Temperantia.31.Tentare.21.Theo^{a}.20.26.35.Timor.45.52.&c 68.Traductio.2.Virt^{s}.10.12.81.136.144.173.186.220.230. 243.254.260.Vita.33.36.41.Vituperatio.2 Voluntas.8.19. Votũ.79. 80. Vſura.29.38.48.80.89.111.126.135.154.173. 183.184.195.279 290.294. Vxor.3.5.9.

¶Humerus. Amictus. Pes. Scapulæ. Stola. Chriſtus.203.

¶Humiditas. Flegma. Guſtus.3.Inteſtina.Mulier. 8. Olfatus. 1.Puer.3.Reſurrectio.23.

Quid. 1 ¶Hvmidvm radicale, eſt totum illud, in quo fundatur virtus ſpeciei, quod perditum, non poteſt reſtaurari. Nutrimentale autem eſt, quod nundum habet perfectam naturã ſpeciei, ſed eſt in via, vt ſanguis & huiuſmodi. 1^{a}. q. 119. 1. 3^{m}./.2.d.30.q.2.1.3^{m}./.4.d.44.q.1.ar.2.q.4.o. * Aqua.1.Calor.10.Colera.Corruptio.8.Fames.1.Halo.Inteſtina.Melancolia.Odor.2.

2 Humidum radicabile dicitur manere, vel amitti, vel reſtaurari, ſecundum virtutem, non autem ſecundum materiam 2.d.30.q.2.1.3^{m}./.4.d.44.q.1.ar.2.q.4 c. * Pluuia. 1. Sapor. Sidera. Vita. 8.

Quid. 1 ¶Hvmilitas quandoque dicit virtutem, & quãdoque deiectionem.Phil.4.lec.fin.med^{o}. I. * Confeſſio.2. 53. Genuflexio. Ignis. 2.

2 Humilitas eſt virtus, qua refręnatur animus, ne immoderate tendat ad alta.22^{e}.q.160.2.c./.q.161. 1.o./.2.4.c./.ʒ.4.c^{o}. 55.17^{m}./.18^{m}. Fundamentum.3. * Infirmitas.1.6. Iris. 1. Iuſtificatio.33.Lex.144.Modeſtia.7.Nocere.11.Oblatio.16.

3 Humilitas præcipue videtur importare ſubiectionem hominis ad Deum.22^{e}.q.161.2.3^{m}./.q.162.5.c. *Obſeruatio.

4 Ariſtoteles non tractauit de humilitate, quia humilitas eſt principaliter reſpectu Dei. Ariſtoteles autem conſiderauit de virtutibus, reſpectu vitæ ciuilis.22^{e} q.161.1.5^{m}. *Oratio.19.24.Ornatus.3.Proteſtatio.Proximus.2.Redẽptio.4.

5 Ad humilitatem pertinet conſiderare proprios defectus, ne ne ſe extollat, non autem contemnere dona dei in ſe, ſed ad ingratitudinem, ex quo ſequitur accidia.22^{e}.quæ.35.1. 3^{m}./.q.161.3.c. *Religio.89.90.106.Sedere.1. Tenebra.1. Timor.74.Turpitudo.2.Veſtis.6.Viſio.15.

Gradus. 6 Gradus humilitatis ſunt duodecim, ſecundum beatum Benedictum, ſcilicet corde & opere ſemper humilitatem oſtẽdere, defixis in terram aſpectibus, vt pauca verba & rationabilia loquatur aliquis, non clamoſa voce, vt non ſit facilis aut promptus in riſum, taciturnitas vſque ad interrogationem, tenere quod habet cõmunis monaſterii regula, credere & pronuntiare ſe omnibus viliorem, ad omnia indignum & inutilem ſe confiteri & credere, confeſſio peccatorum, pro obediẽtia in duris & aſperis patientiã amplecti, vt cum obedientia ſe ſubdat maiori, vt voluntatem propriam non delectetur implere, vt Deum timeat, & memor ſit omnium quæ præcepit.22^{e}.q.161.6.o./.q.162.4.4^{m}.

7 Sed ſecundum Anſelmum ſunt ſeptem, ſcilicet contemptibilem ſe eſſe cognoſcere, de hoc dolere, hoc confiteri, hoc perſuadere, ſcilicet vt hoc velit credi, vt patienter ſuſtineat hoc dici, vt patiatur contẽptibiliter ſe tractari, vt hoc amet. 22^{e}.q.161.6.a.3.c.

8 Secũdum gloſſam vero ſunt tres gradus, ſcilicet ſubdere ſe maiori & non præferre ſe æquali qui eſt ſufficiens, ſubdere ſe ęquali, nec præferre ſe minori, & hic dicitur abundans, & ſubeſſe minori, in quo eſt omnis iuſtitia.22^{e}.q.161. 6. a. 4. c./.Matth.3.fin.b.G.

Dio. 9 Humilitas triplex, ſcilicet pœnoſa ab extrinſeco, ſtulta ex ignorantia propriæ dignitatis, & virtus ex cognitione ſui. 22^{e}.q.161.1.1^{m}.

Obiectum 10 Virtus humilitatis, eſt principaliter circa interiorem motũ. Quæ autem eſt ſecundum ſigna exteriora perfictionem, eſt magna ſuperbia.22^{e}.q.161.1.2^{m}./.2.4^{m}./.3.3^{m}.

11 Tendere in magna ſupra ſe, ex confidentia propriarum virium, contrariatur humilitati, non autem ſi ex confidentia Dei.1^{a}.prolo./.22^{e}.q.129.3.4^{m}./.q.161.2.2^{m}./.6.1^{m}./.1.prolo.L.princ^{o}.C./.Opuſc.54.fin.

12 Humilitas eſt eſſentialiter in appetitu, ſcilicet ſubiectiue, ſed cognitio proprii defectus, eſt regula eius. 22e. q. 161.2. o./.6.c./.q.162.3.2^{m}. Subiectiue. Subiectum

13 Humilitas eſt in iraſcibili ſubiectiue.22e.q.161.4.2. *Adoratio.2.5.Apoſtoli.41.Centurio.2.Deuotio.12.

14 Humilis nihil audit mirabilius, quàm ſuam excellentiam. 3^{a} q.30.4.1^{m}. *Excommunicatio.32.Iudicium.30.

15 Vere humilis, reputat ſe deteriorem aliis, non quidem quo ad actum exteriorem, ſed timens ne per ſuperbiam grauius peccet in his quæ bene agere videtur. 22e q.161.6.1^{m}./.4.d. 21.q.2.3.2^{m}. * Maria.57. Mitis. Natiuitas.17.

16 Quilibet per humilitatem debet ſecundum illud quod ſuũ eſt, ſe ſubiicere cuilibet proximo, ſecundum illud quod dei eſt in eo.22^{e}.q 161.3 o./.6.1^{m}./.Phil.2.lec.1.fi.H. * Oratio 19.24.Paruus.1.2.Paſſio.110.131.Pax.24.Peccatũ.175.194.

17 Humilitas conuenit omni homini, etiam Chriſto ſecundũ humanitatem, non autem ſecundum diuinitatem. 22^{e}. q.161.1.4^{m}./.3.d.1.q.1.3 2^{m}./.ʒ.4.c^{o}.55.17^{m}./.18^{m}.Chriſtus 170.171.202. * Princeps, 8.21.30. Proximus.2. Stultitia. 11.Tribulatio.15.23. Chriſti.

18 Dignitas perſonæ, addit ad laudem humilitatis. Ideo humilitas Chriſti, ſumme commẽdatur.Con.4.c^{o}.55.17^{m}./.18^{m}./. Veri.q.29 3.4^{m}.

19 Chriſtus humiliauit ſe quadrupliciter, ſcilicet ad paſſionẽ, & mortem, ad ſepulchrum & infernum ad confuſionem & opprobria, & ſub hominibus. Ideo quadrupliciter meruit exaltari, ſcilicet per reſurrectionem, aſcenſionem, ſeſſionem ad dexteram patris cum manifeſtatione diuinitatis eius, & per iudiciariam poteſtatem.3^{a}.q.49.6.c./.q.53.1 c./.q.54 2.c./.q.59.3.o./.6.c./.3.d.18.ar.4.q.3.o./. Opuſc.3. c^{o}.247./. 249. Paſſio.104.B.

20 Humilitas eſt propinquiſſima virtutibus theologicis, quia homo per eam, ſe ex reuerentia Dei, Deo ſubiicit, & alii propter Deum.4.d.33.q.3.3.7^{m}. Cõparatio.

21 Humilitas poſt virtutes theologales, & ĩtellectuales, & poſt iuſtitiam, præcipue legalem, eſt potior ceteris. 22e.q.161.5. o./.4.d.33.q.3.3.6^{m}. *Beatitudo.141.&c.Charitas.65.Fides. 159.Fortitudo.9.Fundamentum.3.Ira. 40. Iuſtificatio. 33. q.2.ar.1.q.4.3^{m}.

22 Superabundantia magis opponitur humilitati, quàm defectus, quia magis reprimit ſpem vel fiduciam, quàm vtaſ, ſed fortitudo ecõuerſo, reſpectu audaciæ. 22e. q.161.2.3^{m}.

23 Humilitas & magnanimitas, conueniunt in materia, & differunt in modo. 22e. q.161.4.3^{m}./.q 162.1.3^{m}./.2.d.42.q.2. 4.c./.3.d.33.q.2.ar.1.q 4.3^{m}. *Lex.144.Loqui.3.Paupertas 3.&c.Peccatum.278.Pœna.65. Puſillanimitas. 2. Superbia. 9.25.26. Magnanimitas.1.5.

24 Humilitas & magnanimitas, ſunt circa ſpem vel fiduciam alicuius magni. Virt.q.1.12 26^{m}.

25 Humilitas refrenat præſumptionem, ex reuerentia Dei, ſed magnanimitas firmat animum contra deſperationem, ex adeptione proprii boni.22^{e}.q.161.2.3^{m}./.q.162.1.3^{m}.

26 Humilitas reprimens ad infima, & magnanimitas impellẽs animum ad magna, non opponuntur, quia vtrumque fit recta ratione. 22^{e}.q.129.3.4^{m}./.q.161.1.c./.3^{m}./.2.3^{m}.

27 Magnanimus reputat ſe dignum magnis ex dono Dei, & contemnit alios, inquantum deficiunt, humilis autem ecõuerſo.22^{e}.q.129.3.4^{m}.

28 Simpliciter loquendo, humilitas excedit virginitatem. 4.d. 33.q.3.3.7^{m}. *Turpitudo.2. Vſura.274.275.

29 Immo humilitas acquiſita eſt maximum bonum, ſecundũ quid. Virt. q.1.1.3^{m}./.9.7^{m}. Reſpondeo Dubio. 711°. Du^{m}.711°.

30 Humilitas firmat omnes virtutes indirecte, remouendo ſuperbiam. Virt.q.5.1 13^{m}. * Infirmitas.1.6. Effectus.

31 Cognitio veritatis, diſponit ad humilitatẽ, & hęc ad ſapientiam.Ma.q.8.3.8^{m}./.9^{m}. *Iuſtificatio.33.Oblatio.16.Obſecratio. Pœna.65.Proximus.2.Redemptio.4.Religio.89.90. 106. Vſura.274.275.

32 Humilitas reprimit ſpem ideſt ſpiritum ad alta tendentem. 22^{e}.q.161.4.c.

¶Humor. Quatuor humores principales, ſcilicet colera, flegma, melancolia, & ſanguis, ſunt de perfectione corporis humani, ſicut & aliæ partes eius.4. d. 44. q. 1. ar. 2.q.2.c./.3^{m}. *Aqua.16.Colera.Corruptio 8.Ægritudo.1. Energumin^{s}. 1.2.Generatio.28.Habitus.60.Lux.5.Luxuria.20. Melancolia.Reſurrectio.23.Sanitas.1. In homine

¶Hymnus eſt laus Dei cum cantico. Canticum vero eſt exultatio mentis, de æternis habita & prorumpens in vocem. Pſal.prolo.princ^{o}.E. Officium.13. Quid.

¶Hyrcus ſignificat Chriſtum, propter ſimilitudinem carnis peccati. Agnus propter innocentiam. Aries propter principatum. 22^{e}.q.102.3.2^{m}.Animal.83.Ouis.2. vel.I.litera lõga in græco.1 2^{e}.q.58.1.c./.Ethi.2.lec.1.princ^{o}.a.fi. Figura

I

IAceri. Ariſtoteles. 9. Caput. 7. Tribulatio. 23.

1 ¶Iacob emens primogenita, non peccauit, quia erant ſua. Sed Eſau vendens ea, peccauit per ſimoniam.22^{e}.q.100.4.3^{m}./.4.d.25.q.3.ar.2.quæ.3.5^{m}./. Ma.q.14.2.1^{m}./.He.12.lect.3.fi.H.

2 Iacob non eſt mentitus, dicens ſe eſſe Eſau, quia miſtice dixit ſe eſſe Eſau primogenitum Iſaac, quia primogenita illius de iure ei debebantur. Vel propter myſterium, quia videlicet, minor populus, ſcilicet gentilium, ſubſtituẽdus erat in locum primogeniti, ſcilicet in lòcum iudæorum.22^{e}.qu. 110.3.3^{m}. Mendacium.20.

3 Iacob non uidit deum per eſſentiam.1^{a}.q.12. 11. 1^{m}./. 22^{e}. quæ.180.5.1^{m}./.4.diſt.49.quæſt.2.7.2^{m}./.Verit.quæſt.10.11. 11^{m}./.14^{m}.

Du^{m}.713.4 Immo Iacob vidit dominum facie ad faciem.Con.3.c^{o}.47. prin^{o}./.1^{e}.Cor.13.lect.4.me^{o}.D. Reſpon. ſicut Dub.481°./ 482°. * Decor.Hæreditas.2.Ioſeph.1. Iſaac. 1. Mendaciũ. 20.Prophetia.88.

5 Iacob uouit habere dominum in deum, inquantum uoluntarie uouit. Vel vouit ſecundum ſpecialem modum. Vel dicitur votum large.i. recognitio obligationis, & non cauſa eius.22^{e}.quæſt.88.2.1^{m}.//.4.diſtinct. 38. quæſt. 1. articul. 1. q.2.1^{m}.

6 Iacob uouit dare doctrinas, non quidem miniſtris, ſed ad cultum dei, vt in ſacrificiis.22^{e}.q.87.1.3^{m}.

7 Iacob poſt contemplationem, claudicauit uno pede, quia neceſſe eſt quòd debilitato amore ſæculi, conualeſcat aliquis ad amorem dei ſecundum Gregorium.22^{e}.quæſt.180. 7. 4^{m}.

8 Neruus femoris Iacob emarcuit, quia fortitudo carnis debilitatur in contemplando.4 d.15.q.1.ar.4.q.3.1^{m}./.q.2.a.2. q. 2.c./.q.4.ar.7.q.1.1^{m}.

9 Iacob contrahens matrimonium cum Rachel propter decorem, non peccauit. Vel tantum peccauit venialiter, quia ſecundario. Si autem principaliter propter effręnatam libidinem, eſſet peccatum mortale.4.d.30.L fi.

10 Matrimonium Iacob cum Lia, fuit perfectum, & uerum, non quidem per primum coitum cum Lia, loco Rachelis, qui ex errore contingit, ſed per conſenſum ſequentem. Et tamen neuter peccauit.4.diſt.30.quæ.1.1.4^{m}./.Ma. quæſt.2. 6. 11^{m}.

11 Iacob accedens ad ancillas vxorum ſuarum, non peccauit, quia erant uxores.22^{e}.q.154.2.3^{m}./.4.d.33.q.1.ar.3.qu.3. o. vel Abraham.11. vxorius.

Apoſtolus 1 ¶Iacobvs epiſcopus Hieruſalẽ, dicitur Iacobus minor, quia uocatus fuit a Chriſto poſt Iacobum maiorem. Gal. le. 5.prin^{o}.I. * Confeſſio.20.

2 Iacob Alphęi, nouit non comedere, niſi prius uideret Chriſtum. Ideo Chriſtus ſingulariter apparuit ei, & propter ſpecialem deuotionem eius.1^{e}. Cor.15.lect.1.fi.G. * Dæmon. 78. Transfiguratio.2.

3 Iacobus ex inſtinctu, uel reuelatione dei, fecit per dæmones adduci ad ſe Ermogenem.22^{e}.q.90.1.c./.2.c.ſi. * Trãſfiguratio.2.

1 Iactantia eſt, per quam quis ſe extollit, ſupra id quod in ſe eſt, ſecundario autem ſupra id quod de eo alii opinãtur. 22^{e}.q.110.2.c./ q.112.1 c./.3.d.38.2.6^{m}.

2 Iactantia quo ad actum exteriorem, eſt ſpecies mendacii, ſed quo ad arrogantiam interiorem, eſt ſpecies ſuperbiæ. 22^{e}.q. 132.5.1^{m}./.q.162.4.2^{m}./.2.d.42.q.2.4.3^{m}./.Ma.q.8.4.3^{m}. Arrogantia.2. * Gloria. 10. Hypocriſis.1.Mendacium.6.

3 Iactantia eſt peccatum mortale tripliciter. ſ. quando eſt contra gloriam dei, uel contra honorem proximi, vel ex inanigloria, uel ſuperbia, uel cupiditate mortalibus. 22^{e}. quæſt. 112.2.o. * Ornatus. 9. Publicatio. 1. Religio. 81. Rixa. 4.

4 Iactantia eſt ex ſuperbia, tamquam ex cauſa motiua, & aliquando ex uanitate. Ex inanigloria autem, ut ex fine. 22^{e}. q.112.1.2^{m}./.q.132.5.1^{m}./.q.162.4.2^{m}./.Ma.q.8.4.3^{m}./.q.9.3. 1^{m}./.3^{m}.

5 Opulentia ſeu diuitię cauſant iactantiam, & ſuperbiam dupliciter, ſcilicet occaſionaliter, & per modũ finis.22^{e}.q. 112. 1.3^{m}. * Ingloria. 10. Hypocriſis.1.

6 Iactantia proprie opponitur ſecundum ſpeciem actus veritati, non autem ſecundario.22^{e}.q.112.1.o.

¶Iactura. Matrimonium.71.

¶Ianua. Apparere.9. Aſcendere.15. Baptiſmus.26. 153. 154. 155.159.160.161.166.186.187.Circunciſio.35.36.40.Confeſſio.56.Exorciſmus.8.Ira.16.Paradiſus.8.Paſſio.130. Peccatum.353.Porta.

¶Ianuarius menſis. Vſura.214.

¶Iaſpis. Claritas.14.

¶Ibex. Ibices. Ibis.

¶Ibices ſunt animalia parua, quæ habitant in locis petroſis. Iob.39.prin^{o}. Quid.

¶Ibis ibicis, eſt aquatica auis, ſerpentibus inimica, & forte eſt ciconia. Sed ibex ibicis, eſt animal quadrupes.12^{e}.q.102 6.1^{m}.fi.I./.Eſa.34.fi.F. Ciconia.1. Quid.

¶Iconomica. Commutatio.1. Congregatio.1. Diuitiæ.5. Imprudẽtia.2.Ius.21.Legiſpoſitiua.3.Moralis.3.Politica.1.Prudentia.46.47.Scientia.134.

1 ¶Idea eſt forma exemplaris, qua res fiunt, & cognoſcuntur quæ eſt in mente artificis.1^{a}.q.15.o./.q.44.3.c./. 1. d. 36. q.2.o./.2.d.18.q.1.2.c.prin^{o}./. Ve.q.3.o./.Quol.4.1.c./.Quo. 8.2.c. Quid.

2 Idea proprie eſt forma, quã aliquid imitatur ex intentione agẽtis, determinantis ſibi finem. Veri.q.3.1.c.

3 Idea græce, forma latine dicitur. Ideo per ideas, formæ aliarum rerum per ſe exiſtentes intelliguntur. 1^{a}.q.15. 1. c./. 1. diſtin.36.quæſt.2.1.c./. Verit.quæſt. 3. 1. c. prin^{o}. * Deus. 124. 125. 126. 147. Exemplar. 1. 3. 7. Imago. 18. Plato. 5. 6.

4 Idea in deo, non eſt aliud, quàm eſſentia diuina.1^{a}.q. 15. 1. 3^{m}./.q.44.3.c./.22e.q.173.1.c./.1.d.19.q.5.3.2^{m}./.d.36.q.2.1. 2^{m}./.3^{m}./.2.c./.3.d.9.q.1.ar.2.q.1.3^{m}./ d.14.ar.2.q.2.c./.Veri. quæſt.2.9.4^{m}./.quæſtion.3.2.c./.q.8.8.1^{m}./.q.12.6.c./. Quol. 4.1.c./.Quol.8.1.c.fi./.2.c.* Ratio.12.13.14. 20. &c. Senarius.3. In deo.

5 Eſſentia dei ut eſſentia, non eſt idea, ſed ut ſimilitudo, vel vt ratio rei intellecta.1^{a}.quæſt.15.2.1^{m}./.1.diſt.36.quæſt.2.2. c./.1^{m}.

6 Eſſentia dei, non habet rationem ideæ, reſpectu dei, ſed reſpectu aliorum, quia eſt principium operatiuum aliorum, non autem dei.1^{a}.quæſtion.15.1.2^{m}. * Deus. 124. &c. infra. 17.

7 Idea ſecundum ueritatem, & ſecundum platonem, eſt principium cognitionis, & generationis. 1^{a}.q.15.1.3.c.

8 Ideæ ponebantur a Platone, ut eſſent cauſæ ſcientiæ, & eſſe, & generationis corruptibilium. Meta.7.lect.5.me^{o}.f.D./. Lect.5.prin^{o}.

9 Ideæ ſecundum Platonem, ſunt cauſæ generationis dupliciter, ſ. per modum generantis, & per modum exemplaris. Meta.7.le.7.me^{o}.c.prin^{o}.

10 Idea operati, in mẽte artificis, eſt ſicut id quod intelligitur, non autem ſicut ſpecies qua intelligitur, 1^{a}.q.15.2.c./.2^{m}./. 1.d.36.q.2.2.c.fi./. Veri.q.3.2.c./.9^{m}.

11 Ipſę rationes imitationis intellectæ, ſeu modi, ſunt ideæ. 1. d.36.q.2.2.c.fi.

12 Ideas eſſe, eſt neceſſarium.1^{a}.q.15.1.o./.q.44.3.o./.1.d.36.q. 2. 1. o./. Verit. quæſt. 3. 1. o. * Ariſtoteles. 7. Exemplar. 7. Eſſe.

13 Ideæ ſunt tantum in mente dei, & non extra, contra platonem.1^{a}.q.15.1.1^{m}./.q.44.3.2^{m}./.3^{m}./.4^{m}./.1.d.36 q.2. 1. 1^{m}./. 2.d.1.L.1.prin^{o}./.Veri.q.3.1.c.fi./.Io.lect.1.fi.d. D. E./. Col. lectio. 4. med^{o}. A. &c. * Forma. 103. 164. &c. Plato. 5. 6.

14 Reſpectus idearum, nõ ſunt reales, ſed ſunt intellecti a deo, & tantum in deo.1^{a}.q 15.2.4^{m}./.q.28.4.3^{m}./.q.44.3.c./.22^{e}. q.173.1.c./.1.d.26.q.2.3.2^{m}./.d.36.q.2.2.2^{m}./.3^{m}./.3.2^{m}./.Veri.quæſt 2.9.4^{m}./.quæſt.3.2.8^{m}./.Potentia.quæſt.3.16. 14^{m}./. Quol.4.1.c./ Opuſc.9.quæſtion.66./.Hebræor.11.lectio. 2. prin^{o}.G.

15 Reſpectus idearum, cauſantur tantum ab intellectu dei, cõparante eſſentiam ſuam ad res. 1^{a}. quæſtion. 15. 2. 3^{m}./.1.diſt.36.quæſt.2.2.3^{m}./.Con.1.c^{o}.54./.Opuſc.9. quæſt. 66./.67.

16 Ideæ ſunt æternæ.1^{a}.quæſt.6.4.c./.1.diſtin.19. q. 5. 3. 2^{m}./. diſtinct. 36. quæſtion. 2. 2. 2^{m}./. Quol. 4. 1. c./. Opuſc.9. quæſt.66.

17 Ideæ in mente dei ſunt plures, ſecundum quòd deus intelligit eſſentiam ſuam eſſe multipliciter imitabilem a creaturis.1^{a}.q.15.2.o./.q.44.3.c./.q.47.1.2^{m}./.12^{e}.q.93.1.1^{m}./.1.di. 36.q.2.2.o./.d.39.q.1.2.1^{m}./.3.d 14.ar.2.q.2.c./.Con.1.c^{o}.54 ./.Verit.q.3.2.o./. Potentia. quæſt. 3. 16. 5^{m}./. 12^{m}./. 13^{m}./. Quol. 4.1.c. /. Quol.7.3.c./.Opuſc.9.quæſtion.66. * Idea. 3. intra. Diuiſio.

Plura.

Id

18 Pluralitas idearum, est causa pluralitatis creaturarum, non autem econuerso. 1. d. 36. q. 2. a. 3[m].

19 Idea practica, & speculatiua, non sunt duæ ideæ, nisi secundum rationem. 1[a]. q. 15. a. 3. c./. Veri. q. 3. a. 6[m].

20 Idea secundum proprietatem nominis, est æqualiter principium cognitionis practicę, & speculatiuæ, secundū vsum autem, practicę tantum. 1. distinct. 36. quæst. 2. a. 1. c./. Veri. q. 3. a. 3. o.

22 In ideis est distinctio, & pluralitas, quia respiciunt proprias naturas singularium rerum, non autem lex æterna. 12ℰ. qu. 93. a. 1[m].

Differētia. 22 Sapientia, & ars dei, est tātum vna, quia significatur ut quo deus intelligit. Ideæ autem vt quod. Ideo sunt plures. 1[a]. qu. 15. a. 2[m]./. Veri. q. 3. a. 2. c./. 9[m].

23 Ratio diuinæ sapientiæ, respectu creationis dicitur idea, & ars vel exemplar, ſd respectu gubernationis, dicitur lex. 12ℰ. q. 93. a. 1. c.

24 Idea principaliter significat respectum ad creaturam, ideo dicitur pluraliter. Nec est personale, sicut verbum, quia verbum principaliter significat respectum ad dicentem, & ex consequenti ad creaturam, ideo est tantum vnum. 1[a]. q. 34. a. 3[m]./. 1. d. 36. q. 1. a. 2. 6[m]./. Veri. q. 4. a. 4[m]./. 5[m]./. 7. c. * Ars. 7. Deus. 124. 125. 126, 147. Similitudo. 15.

25 Idea nominat formam exemplarem absolute, verbū autem creaturæ in deo, formam exemplarem deductam ab alio. Veri. q. 4. a. 4[m].

Du[m]. 712. Immo verbum est similitudo creaturæ, sicut etiam Augustinus dicit, ideas in deo, esse rerum similitudines. Veri. q. 4. a. 2[m]. Respondeo sicut dubio. 8o[o]./. 471[o].

26 Forma exemplaris rei secundum speciem suam absolute, est idea, ſed ut ordinata in finem, est prouidentia. Veri. quæ. 5. a. 1[m].

27 Idea potest pertinere ad speculatiuam cognitionem, ſed prouidentia ad practicam tantum. Veri. q. 5. a. 1[m].

Quorum. 28 Plato dixit, nullam ideam esse causam alterius ideæ. 2. d. 1. q. 1. a. 1. c. fi.

29 Idea seu ratio, scientia & ars, non important ordinem ad exequutionem, sicut verbum. Ideo non sunt tantum eorū quæ sunt, fuerunt, & erunt: sicut verbum. Veri. quæstion. 4. a. 7. o.

30 Idea vt principium factionis, est practica, & dicitur exemplar. Et omnium quæ aliquando fiunt a deo. Sed vt est principium cognitionis, est speculatiua, & dicitur ratio. Et est omnium quæ cognoscuntur a deo, secundum propriam rationem. 1[a]. q. 15. a. 3. c./. 1. d. 36. q. 2. a. 2. o./. 2. d. 18. q. 1. a. 2. c.

31 Quæ numquam fiunt, habent ideam secundo modo, non autem primo modo, nisi in virtute. 1[a]. q. 15. a. 2[m]./. qu. 18. a. 4[m]./. 3. d. 14. ar. 2. q. 2. c./. Veri. q. 2. a. 8. 3[m]./. q. 3. a. 6. o./. Po[a]. q. 1. a. 5. 10[m]./. 11[m]. * Forma. 103. 164. &c. Imago. 18. Senarius. 3.

32 Malum non habet ideam in deo. 1[a]. quæst. 15. a. 1[m]./. quæst. 18. a. 4[m].

Du[m]. 713. 33 Oppositum videtur dicere. 1[a]. quæst. 14. 16. e. fi. Respondeo Dubio. 715[o].

34 Malum nullo modo habet ideam in deo, quia cognoscitur per solam rationem boni. 1[a]. q. 15. a. 3. 1[m]./. q. 18. a. 4. 4[m]./. 1. d. 36. q. 2. a. 3. 1[m]./. 3. d. 14. ar. 2. q. 2. c./. d. 31. q. 1. ar. 2. c./. Veri. q. 3. a. 4. o./. Quol. 11. a. 2. o. Malum. 5.

35 Priuatio non habet ideam in deo. 1. dist. 36. q. 2. a. 3. 1[m]./. 2[m].

36 Plato posuit ideas tantum specierum, & non generum. Con. 1. c[o]. 24./. Veri. q. 3. a. 8. c. fi. Meta. 7. lect. 14. prin[o]./. fi. h.

37 Genera non habent aliam ideam in quantum exemplar, ni si ideam speciei. 1[a]. q. 15. a. 3. 4[m].

38 Particularia habent propriam ideam, præter idem specici, contra Platonem. 1[a]. q. 15. a. 3. 4[m]./. 1. d. 36. q. 2. a. 3. 3[m]./. 2. d. 3. q. 3. a. 6. fi.

39 Ideæ in deo sunt factiuæ totius rei, scilicet quo ad materiā, & formam, ſed prius respiciunt speciem, quàm individuū. 1. d. 38. a. 3. 1[m]./. 2. d. 3. q. 3. a. 6. fi./. d. 18. q. 1. a. 2. c./. Ver. q. 3. a. 8. o./. Quol. 8. a. 2. o./. 3. c. 7

40 Materia habet ideam, contra Platonem, ſed eandem cum forma. 1[a]. q. 15. a. 3. 3[m]./. 4[m]./. 1. d. 36. q. 2. a. 3. 2[m]./. 3[m]./. 2. d. 3. q. 3. a. 3. 2[m]./. Veri. q. 3. a. 5. o./. Po[a]. q. 3. a. 1. 13[m].

41 Formæ & composito, correspondet perfecte idea, sicut & perfectum esse. Non autem materiæ, nisi secundum quòd est in composito. Sed ei conuenit imperfecte idea, quia habet imperfectissimum esse. Secundum vltimum gradum essendi, qui est esse in potentia. 1. d. 36. q. 2. a. 3. 2[m]./. 3[m].

42 Accidentia habent propriā ideā, præter ea quæ inseparabiliter concomitantur subiectum. 1[a]. q. 15. a. 4[m]./. 1. d. 36. q. 2. a. 3. 4[m]./. Veri. q. 3. a. 7. o.

43 Plato non posuit ideas accidentium, ſed tantum substantiarum, quia deficiunt a perfectione ideæ, quia perfectū esse non habent. 1. d. 36. q. 2. a. 3. 4[m]./. Veri. q. 3. a. 7. c.

Id

44 Ideæ secundum platonem, non sunt formarum artificialiū, ſed tantum formarum substantialium. Meta. 8. le. 3. me[o]. h.

45 Idea secundum platonem, non est in ordinatis, idest consequenter se habentibus, vt in numeris, & figuris. Veri. q. 3. a. 7. c./. q. 2. a. 1. 4. c. fi./. Meta. 3. le. 8. fi. n./. Ethi. le. 6. me[o]. d. K./. Anima. 2. lect. 5. fi. d. Senarius. 3. * Deus. 147.

¶ Ideale. Ratio. 12. a. 3. 14. a. 2o. &c.

1 ¶ Idem significat vnitatem in substantia, & per hoc quòd est relatum, habet de ratiuculationem implicitam. Ideo importat vnitatem suppositi, non autem æquale. 1. d. 4. q. 1. a. 3. 3[m]./. d. 19. q. 1. 1. 2[m]. * Absoluere. 31. 32. 33. Abstractum. 1. 6. 8. Accidens. 28. 38. 39. 40. 41. 46. Accusatio. 22. Actio. 49. 50. 89. 110. Actus. 5. 6. 41. 55. 56. 59. 62. 63. 64. 68. 69. 76. 166. 194. Adiectiuum. 4. 5. Aer. 5. Affinitas. 14. Affirmatio. 1. 2. Agens. 37. 38. 41. 66. 69. 70. 77. 90. 91. Agere. 15. Alienum. 2. Alteratio. 5. 6. Amicitia. 19. Amor. 141. 183. &c. 228. Angelus. 28. 30. &c. 82. 99. 109. 111. 167. 316. 326. 512. 513. 536. 544. 591. Anima. 9. 221. 254. 270. 274. Aunichilatio 10. 12. Appropriatio. 6. Aqua, 13. 23. Aristoteles. 7. Assumere. 6. 53. 54. Auaritia. 24. Audacia. 6. Auerfio. 1. Baptismus. 121. Beatitudo. 132. Benignitas. Bilinguis. Bonitas. 4. 168. Calor. 8. 9. Charitas. 147. Caro. 5. Causa. 26. 39. 52. 53. Cælum. 5. Cibus. 11. Ciconia. 1. Circuncisio. 19.

Idem secundum eandem rationem, semper facit idem. 2. d. 1. q. 1. 5. 9[m]./. d. 18. q. 2. 2. c./. d. 32. q. 2. a. 3. 3[m]./. Po[a]. q. 3. 4. c./. qu. 7. 1. 1[m]./. Quol. 10. 5. c./. Opusc. 3. c[o]. 96. * Circunstantia. 15. 16. 23. Claritas. 4. 8. Clementia. 10. Cognitio. 77. Coincidere. Commaternitas. Comprehendere. 8. Commune. 11. 14. Cōfessio. 40. 46. &c. Conformitas. Confusio. Consanguinitas. 1. 4. 8. Contradictio. 1. Contrapassum. 1. Contrarium. 7. 8. 14. 15. 27. 28. Cōtritio. 11. Corpus. 15. 28. &c. 39. 40. 66. 68. Corruptum. 2. Dauid. 3. Delectatio. Dæmon. 69. 98. Demonstratio. 5. deus. 28. 29. 30. 66. 67. 120. &c. 266. 383. Differre. 10. Differentia. 6. 15. 21. Diffinitio. 45. 47. Diligentia. Dimensio. 3. 15, 16. Dispositio. 7. 19. 20. 27. 31. 34. 35. 48. 49. 50. Doctrina. 12. Donum. 6. 37. Effectus. 8. 9. 10. 13. 14. 17. 19. Electio. 18. Ens. 9. 22. 26. Enuntia[o]. 6. Epicieeia. 1. Æqualitas. 1. 2. 5. Æqualitas. 1. Esse. 42. 44. 49. Essentia. 5. Æternitas. 23. &c. Eugnomosyna. Eusebia. Excessus. 2. Fallitas. 2. Phantasia. 1. 2. Fides 29. 131. 148. 152. 155. 157. Fiducia. 9. 12.

3 Multiplicatio vno eorum quæ sunt eadem re, & differunt ratione, non oportet multiplicari alterum, sicut persona, & proprietas in diuinis. 1[a]. q. 40. a. 1[m]. * Fieri. 1. 8. 19. Figura. 2. Finis. 7. 31. 32. 33. 50. 61. 71. 122. Fomes. 8.

4 Oppositum videtur dicere a simili. 22ℰ. q. 92. a. 1[m]. Respon. dubio. 71[o]. * Forma. 7. &c. 49. 52. &c. 74. 137. 146. Fortitudo. 15. Fortuna. 6. Fructus. 19. Gaudium. 3. Generatio. 29. 33. 71. Gradus. 2. Gratia. 28. 33. 34. 35. 46. 53. 54. Habere. 3. Habitus. 42. &c. 48. 49. 50. 60. 64. 71. 72. 75. 77. Hæresis. 8. 33. 149. 150. Hyerarchia. 2. 5. Homo. 30. Honestum. 1. 2. Identitas. Iesus. 5. Ignis. 13. Imaginativa. 1. Imago. 1. o. 1. 1. 12. Idem est homo niger, & homo non albus. Opusc. 37. c[o]. 2. * Indiuiduum. 12. 35. Inhumanitas. 1. Iniquitas.

6 Immo esse album, non est idem quod non esse nigrum, ſed realiter differunt. Veri. q. 28. 6. c. Respondeo Dubio. 715[o]. * Insinuatio. 2. Insipientia. 1. Instans. 1. 3. 4. 10. 11. 16. 17. Integrum, Intellectus. 57. &c. 79. 84. 118. 119. 133. &c. 193. 211. 270. 274. Intentio. 10. Ironia. 2. Iudicium. 47. Iurgium. Ius. 7 17. Iusticia. 15. Iustifico. 10. 11. 12. Legispositiua. 1. Lenia. Lex 41. Liberum. 4. Limbus. 2. Locus. 1. Lotio. Lumen. 3. Lux. 15 16. Malum. 41. Maria. 46. Materia. 2. 11. 15. 20. 23. &c. 33. Matrimonium. 5. Mendacium. 18. Menstruus. 7. Mensura. 8. 9. 10. 18. Meretrix. 6. Meritum. 34. 35. 86.

7 Si varientur omnia, manentibus eisdem principiis essentialibus eiusdem individui, manet idem individuum numero, non autem si varietur aliquod principium essentiale. Potentia. q. 10. 4. c. prin[o]./. Quol. 11. 6. o./. Opusc. 3. c[o]. 158. fi. * Metaphysica. 27. Metaphora. 3. Mirum. Materia. 23. Missa. 22. Motus. 58. 76. Mulus. Mutatio. 4. 9. 10. Necessitas. 5. Nomen. 9. 49. Non ens. 4. Non genitum. Notum. 10. 11. Numerus. 5. Officium. 17. Oppositio. 2. 17. 21. Ordo. 42. 90. Pallium 3. Passio. 56. Pater. 14, 15. Patruus. Pax. 3. 9. Peccatum. 62. 152 255. 387. 389. Pœna. 16. 32. Pœnitentia. 33. Perfectio. 48. 49. Persona. 25. 35. 36. Pernicax. Po[a]. 32. 34. 38. 39. Præceptum. 146. Prædicari. 20. Præsbytera.

8 Mutato altero parentum, non potest esse genitum idē numero. Quol. 3. 25. o./. Quol. 5. 8. o. * Principium. 4. 8. 9. 13. 15 18. Prius. 6. Processio. 25. Prophetia. 78. Proportio. 4. Propter 5. 7. Prudētia. 55. 78. Pulchri[o]. 2. 4. Purgator[m]. 3. Quantitas. 14. 15.

Id

14. 15. Raptus. 8. Ratio. 23. 26. 27. Rationale. 7. Reatus. 5. Recipere 2. Reduplicatio. 3. Regula. 3. Relatio. 63. 78. &c. Relatiuū. 7. Resurrectio. 11. &c. 57. Sacerdos. 14. Sapiētia. 54. Scientia. 32. Scientificum. 1. Se. Securitas. 2. Sensualitas. 6. Sexus. 2. Significatio. 2. Synonima. Situs. 4. Sol. 3. Somnium 3. Species. 4. 5.

9 Corpus manet idem numero, licet fiat continue deperditio, & restauratio virtualiter per alimentum. 1[a]. q. 119. 1. 5[m]./. 2. d. 30. q 2. 1. 4[m]./. 4. d. 44. q. 1. ar. 2. q. 4. c. fi./. Con. 4. c[o]. 80. 4[m]./. Quol. 8. 5. c./. 2[m]./. Opusc. 3. c[o]. 163./. 164. * Spirituale. 10 Spiritus. 22 &c. 25. Spontalia. 7. Stella. 3. Subiectum. 7. Successio. 7. Superbia. 18. 22 Superhumerale. Suppositum. 5. 6. 8. 9. 11. 1. Tempus. 2. Theo[a]. 5. Timor. 52. 53. 55. 65. Transcendentia. Tripidatio. Verbum. 19. 27. 56. Vigilantia. Viritas. Virtus. 33. 74. 89. 120 127. 172. 187. 188. 226. 227. Visus. 3. 5. 6. Vita. 7. 18. &c. Vitium 9. Vnitas. 1. &c. Vniuersale. 4. 5. Voluntas. 13. 19. 56. 58. Vsura. 1 8. 45. 52. 97. 123. 177. 183. 238. 251. 287. Christus. 16. 17. Zelus. 4.

10 Filius dei est idem patri neutraliter, non autem masculine. 1. d. 19. q. 1. 1. 2[m]. 1. d. 26. q. 2. 1. 2[m].

¶ Identitas. Adiectiuum 4. 5. Apparere 9. Contrarium 41. Corpus 29. Differre 10. distinctio 24. Donum 5. Æqualitas. 4. 23. Ex. 1. Fieri 1. 11. Figura 8. 9. Ipsum. Pars 19. Prædicari. 1. 44. Prudentia. 55. Relatio 31. 80. Restitutio 4.

¶ Idioma. Communicatio 8. Sermo 1. Christus 183.

¶ Idiota. Angelus 308. Apostoli 14.

Quid. 1 ¶ Idolatria est exhibere latriam idest cultum dei creaturæ. 22ℰ. q. 94. 1. o./. 3. d. 9. q. 1. a. 1. quæſ. 3[m]./. Con. 3. c[o]. 120. * Abraham 7.

2 Idolatria præsupponit infidelitatem, & addit exterius indebitum cultum, mendacium perniciosum, magnum dei blasphemiam, & impugnationem fidei. 22ℰ. q. 94. 3. 1[m]./. 2[m]./. 3[m]./. 2. c. * Adeps 1. Adiurare 8. Adoratio 7. Animal 83. Canis 1.

Idolatria opponitur latriæ. 22ℰ. q. 92. prin[o]./. q. 94. prin[o]./. 1. o./. 3. d. 9. q. 1. a. 1. b. 2./. q 3. 3[m]. q. 2./. ar 2. q. 6. c.

3 Idolatria quadruplex, scilicet ciuilis, idest imaginum habentium deitatem, secundum Hermetem, fabularis idest hominum deificatorum, physica idest animæ totius mundi, secūdum Varronem, & Platonica, quæ & physica dicitur, scilicet intelligentiarum, animarum cęlestium, dæmonum, & animarum hominum. 22ℰ. q. 94. 1. c./. qu. 122. 2. 2[m]./. Con. 3. c[o]. 120./. Po[a]. q. 6. 6. c./. Ro. lect. 7. fi. A. &c. * Carimonia. 8. Culture. 17. 18. 19. Eucharistia. 189. Exilium. Festum. 6. Fides 100 Gradus. 3. Hæresis. 18. 19. 66. Imago. 43. Israhel. 2. Iudæi. 27. 28. 29.

4 Omnis idolatria est peccatum, nec excusat mos vulgi, contra Senecam, nec persequutio contra hæreticos. 22ℰ. q. 92. 2. o./. Con. 3. c[o]. 120. * Iuramentum. 35. Luminare. 2. Machabæi. Mel. 2. Neomenia. Periurium. 5. Præceptum. 43. Raab. 2. Sacrificium. 16. 21. Serpens. 4.

5 Idolatria est grauissimum peccatorum. 12ℰ. quæ. 102. 3. 11[m]./. 22ℰ. q. 94. 3. o.

Du[m]. 716. Oppositum videtur dicere. 22ℰ. q. 10. 6. c./. q. 94. 3. 4[m]./. 4. d. 13 q. 2. a. 2. o. Respondeo Dubio. 716[o].

7 Idolatria est grauissimum peccatorum secundum se, ſed ex parte peccantis, hæresis & aliqua alia peccata, possunt esse grauiora. 12ℰ. q. 102. 3. 11[m]./. 22ℰ./. 94. 3. o./. Ma. q. 2. 10. c./. 1ℰ. Cor. 12. lect. 1. prin[o]. E. * Simulacrum. Sodomia. Superbia. 29.

8 Peccatum contra naturam. est leuius idolatria: ſed ponitur conueniens pœna eius, quia est manifestius. 22ℰ. q. 94. 3. 3[m]./. Ro. lect. 8. prin[o]. C. * Superstitio. 1. 3. 4. Templum. 1. 7. Vetus. 7. Votum. 74.

9 Causa dispositiua idolatriæ, fuit triplex ex parte hominis. S. inordinatus affectus, repræsentatio delectabilis, & ignorantia dei. Sed causa consumatiua eius, fuerūt dæmones. 22ℰ. q. 94. 4. o./. 2. d. 15. q. 1. 2. c./. Con. 3. c[o]. 120./. Potentia. quæst. 3. 4. c.

10 Ab idolatria omnia alia peccata oriebantur. 22ℰ. q. 94. 4. 1[m]. ./. 2. d. 42. q. 2. 3. 7[m]./. 1ℰ. Cor. 12. lect. 1. prin[o]. A.

11 Dans hostiam nō consecratam pro eucharistia, est reus idolatriæ, non autem adorantes eam, cum hostia debeat adorari latria, sub conditione in habitu. 3[a]. q. 80. 6. 2[m]./. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 6. 2[m]./. 4. d. 9. ar. 5. q. 1. 4[m]./. Quol. 5. 12. o.

Du[m]. 717. 12 Oppositum videtur dicere a simili, quia ad digne sumendum eucharistiam, requiritur deuotio actualis, cum nemo carnem Christi debeat manducare, nisi prius adoret, secundum Augustinum. 3[a]. q. 80. 6. 2[m]./. 4. d. 9. ar. 3. q. 5. c./. ar. 4. q. 2. c./. d. 12. q. 2. ar. 1. q. 3. o./. q. 3. ar. 1. qu. 2. c. Respondeo sicut Dubio. 580[o].

Id

1 ¶ Idolvm. Ostendit deus idola non esse deos quinquiplicter, 5. ex lege naturali hoc dictante, ex lege scripta prohibente, ex consideratione creaturarum terreſtrium, quantum ad creationem, & quantum ad creatorem, ex consideratione creaturarum cælestium, quantum ad cæli magnitudinem, & quātū ad eiº substātiæ subtilitatē, in quo primo nitrº dei relucet inter corporalia quantum ad virtutem, vel quasi inhabitatione angelorum, & sanctorum quantum ad dignitatem, vel etiam totius creaturæ inferioris quantum ad certū causalitatem, & ex magnorum subiugatione, ponens temporum destructionem, qui sunt magni vel scientia, vel secundum potentiam. Isa. 40. me[o]. A. * Adiurare. 8. Fermentum. 3. Latria. 1. Machabæi. Non deus.

2 Ostendit prophera aliorum deorum. i. idolorum falsitatem tripliciter, scilicet ponens per modum iudicii ad idola consciensum, petens diuinitatis signum, & petens testimonium. Isa. 43. prin[o]. A. * Mel. 2. Simulacrum.

¶ Idoneitas. Absoluere. 40. Electio. 34. &c. Vestis. 4.

1 ¶ Idonevs. Idoneum ad magna, redduut duo, scilicet facultas administrandi, industria & strenuitas exequendi. He. lect. 2. prin[o]. Adoptio. 1 8. Beneficium. 23. Camploria. 8. Confessio. 76. 77. Confessor. 1. Dignitas. 3. Ad magna.

2 Idoneum ad magna, faciunt tria, i. sapientia, nobilitas, & potestas. He. lect. 2. o. * Electio. 34. &c. Fama. 1. Ioannes. 14. Iudex. 3. Manus. 3. Medicus. 1. 3. Natum. Præsatio. 18. Puer. 8. Raptus. 1. 8. Religio. 48. 49. 78. &c.

¶ Idumæus. Amalechitæ.

¶ Iechonias. Maria. 5.

¶ Iecur. Amor. 262. Sanguis. 5.

1 ¶ Ieivnivm duplex, scilicet spirituale idest a peccatis, & corporale. i. ab cibis. 22ℰ. q. 147. 2. 1[m]./. 4. d. 15. q. 3. ar. 1. q. 1. 2[m]. Ieiunium a cibi duplex, scilicet naturæ, & ecclesiæ. 22ℰ. qu. 147. 1. 3[m]./. 3. c./ 6. 2[m]./. 3[a]. q. 80. 8. 4[m]./. 4. d. 15. q. 1. ar. 4. q. 2. 2[m]./ d. 15. q. 3. ar. 1. q. 1. c./. 5[m]./. q. 2. 2[m]. Matth. 26. prin[o]. c. H. * Abstondere 2. 3. Diuisio.

3 Ieiunium duplex, scilicet luctus. i. cum amaritudine peccatorum, & præsentis vitæ, & ieiunium exultationis. 22ℰ. qu. 147. 4. 5[m]./. 4. d. 15. q 3. ar. 2. q. 2. 2[m]./. ar. 3. q. 1. 5[m].

4 Ieiunium est actus virtutis, s. abstinentiæ, & temperantiæ elicitiue, ſed aliarum virtutum imperatiue. 22ℰ. q. 3. 1. c./. q. 88. 6. c./. q. 146. prin[o]./. q. 147. 1. 2. o./. 4. d. 15. q. 3. ar. 1. q. 2. 3. c./. q. 5. 1[m]./. Quol. 3. 12, 3[m].

5 Ieiunium ecclesiæ, est parsimonia victus, abstinentiaque ciborum, secundum Isidorum. 12ℰ. q. 147. 2. 1[m]./. 4. d. 15. q. 3. ar. 1. q. 1. o.

6 Ieiunium, & paupertas, tenent extremum, secundum quātitatem absolutam, medium autem, secundum proportionem ad rationem rectam. Ma. q. 14. 1. 6[m].

7 Nimis ieiunans, vel nimis vigilans, peccat, quia si aliquis in tantum naturæ virtutem debiliter per ieiunia, & vigilias & alia huiusmodi quòd non sufficiat debita opera exequi, puta prædicator prædicare, doctor docere, cantor cantare, & sic de aliis, absque dubio peccat, sicut etiam peccaret vir, quia nimia abstinentia se impotentem redderet, ad debitū vxori reddendum, & seruus in obsequiis, quæ domino debet impendere. 1[a]. q. 97. 3. 3[m]./. 22ℰ. q. 88. 2. 3[m]./. q. 125. 2. 2[m]./. q. 147. 1. 2[m]./. 3[a]. q. 40. 2. 1[m]./. 4. d. 15. q. 3. ar. 1. q. 2. 3[m]./. d. 17. q. 2. ar. 3. q. 2. c./. Ma. q. 14. 1. 6[m]./. Quol. 5. 18. c./. Ro. 12, le. 1. me[o]. F. * Hypocrisis. 2.

8 Ieiunium pulchre commendatur, per multos eius effectº. 22ℰ. qu. 147. 1. c./. 1[m]./. 3[a]. quæst. 40. 2. 3[m]. . 1ℰ. Tim. 4. lect. 2. me[o]. B. Effectus.

9 Ieiunium non est contra libertatem fidelium, ſed contra seruitutem peccati. 22ℰ. q. 147. 3. 3[m]. * Elecmosyna. 26. 32. 33. 34. Operatio. 27.

10 Ieiunium principaliter sumitur propter tria, scilicet propter comprimendas concupiscentias carnis, propter elevationem mentis, & propter satisfactionem. 22ℰ. q. 147. 1. 3. 5. c./. 4. d. 15. q. 3. ar. 1. q. 4. o. q. 5. 2[m]. *. Suffragia. 3.

11 Ieiunium est satisfactorium, quia subtrahit delectationem addens afflictionem, & impedit peccata futura, debilitando concupiscentiam. 22ℰ. q. 147. 1. 3. 5. 7. c./. 4. d. 15. q. 3. ar. 1. q. 5. o./. ar. 2. q. 2. 3[m].

12 Ieiunium potest prodesse defunctis, ratione charitatis, & intentionis in eos directe. 4. distinct. 45. quæst. 2. art. 3. quæst. 1. 1[m]./. 2[m].

13 Christus ieiunauit, non ex necessitate, ſed ut doceret, quā bonum est ieiunium, quia scitum est contra diabolū. 22ℰ. q. 147. 5. 1[m]./. 3[a]. q. 40. 2. 3[m]./. q. 41. 3. c./. 4. d. 15. q. 3. ar. 3. q. 1. 3[m]. Tentare. 20. 21.

14 Christus ieiunauit post baptismū, quia baptizatos oportet inten-

Ie

intendere ieiunio, & non lasciuiæ. 22ᵉ.q.147.5.1ᵐ./.3ª.q.40 2.2ᵐ.q.41.3.c.

15 Christus non ieiunauit plus quàm Moyses, & Helias, vt crederetur verus homo. 3ª.quæst.40.2.3ᵐ./.q.41.3. c.

16 Ieiunium ante pascha fit quadraginta diebus, sicut a Christo, Moyse, & Helia, quadruplici ratione, tuel quia secundum Gregorium per hos quadraginta dies virtus decalogi per libros quatuor sancti euangelii impletur. Vel quia digitum est, vt carnem nostram, quaterdecies affligamus. Vel quia in his offerre contendimus decimas dierum. Vel quia secundum Augustinum creaturæ inuisibili, debetur ternarius numerus, sed creaturæ uisibili, debetur quaternarius, propter calidum, frigidum, humidum & siccum. Quadrifidi natius numerus ducitur per quaternarium qui competit corpori, per quod administratio geritur, quadragesimum numerum consti. t. 2ᵉ. q.147.5.c./.3ª.q.40.2.3ᵐ./.4.d.15.q. 3.ar.3.q.1.3ᵐ./4ᵐ.

17 Ieiunium quadragesimæ, artius obseruatur, quàm alio tempore, quia per illud imitamur Christum. 22ᵉ.q.147. 8. 3ᵐ./. 4.dist.15.q.3.ar.4.q.2.4ᵐ.

Iudæi cri. 18 Iudæi non tenebantur ieiunare quadragesimam, sicut nũc Christiani: quia Moyses non erat dominus legis, sicut Christus. 4.d.15.q.3.ar.3.q.1.2ᵐ.

19 Moyses non affligebatur ex ieiunio licet fieret deperditio, sed non tanta, nisi cessauerit miraculo dei. 3.d.16.q.1.3.6ᵐ./ Veri.q.26.10.3ᵐ.

20 Iudæi ieiunabant mense quarto, quinto, septimo, & decimo, propter aliquas tribulationes tunc habitas. 22ᵉ.q.147. 5.2ᵐ./.4.d.15.q.3.ar.3.q.1.4ᵐ.

21 Iudæi ieiunabant usque ad vesperam, idest usque ad noctẽ: quia nocti comparatur status veteris testamenti, quia post mortem ibant ad limbum tenebrosum, propter peccatum Adæ, per cibum vetitum. 22ᵉ.q.147.7.1ᵐ./.4.d.15.q.3. ar. 3. q.3.2ᵐ.

Necessitas 22 Ieiunium non est neceessarium absolute, sed ex præcepto ecclesiæ, quia secundum se est pœnale. Ideo non est eligibile, nisi inquantum est utile ad aliquem finem. 22ᵉ.q. 147. 3. 1ᵐ./.3ª.q.40.2.1ᵐ.

23 Ieiunium est de præcepto legis naturæ, secundum quòd est necessarium ad salutem: sed determinatio tẽporis eius, & modi, est de præcepto ecclesiæ. 22ᵉ. quæstion. 147. 3. o./. 4. distinct. 15. quæst. 3. artic. 1. quæst. 4. o./. quæst. 5. 2ᵐ./. artic. 2. quæst 1. o.

24 Omnes tenentur ad ieiunia ecclesiæ, nisi sint legitime impediti, vel nisi sit euidẽs causa non ieiunãdi, ut in pueris, & ieunibus, propter defectum, & debilitatem naturæ, & huiusmodi. 22ᵉ.q. 147.4.o./.7.3ᵐ.

25 Iusti tenentur ad ieiunia ecclesiæ, & ad alia præcepta eius, sicut & alii. 22ᵉ.quæst. 147.4.5ᵐ./.4.distinct. 15.quæst. 3. artic. 2.q.2.o.

26 Pueri non tenentur ad ieiunia ecclesiæ, quandiu sunt in statu augmenti, quod vt in pluribus, est in fine tertii septenarii: sed exercendi sunt in eis, secundum modum ætatis: tamen quandoque in magna tribulatione, iubentur pueri, & bruta ieiunare. 22ᵉ.q.147.4.2ᵐ./ 4.d 15.q.3.ar.2.q.3. o. Nobitii. 2. * Confirmatio. 18. Defectus. 15. Eucharistia. 194.&c.

27 Itinerantes, & operarii, debent ieiunare, diminuendo laborem, nisi sit necessitas. 22ᵉ.q.147.4.3ᵐ./.4.d.15.q.3.ar.2.q.4.o.

28 Pauperes habentes simul sufficiens prandium, tenentur ieiunare, non autem si paulatim. 22ᵉ.q.147.4.4ᵐ./.4. dist. 15. q.3.ar.2.q.4.2ᵐ. * Iuramentum. 32.

29 Transgredientes præceptum de ieiunio ex contemptu, vel impediendo finem, peccat mortaliter, non autem si ex causa rationabili. 22ᵉ.q.147.3.2ᵐ./.4.d.15.q.3.ar.1.quæst.4.3ᵐ.

30 Sacerdos potest dispensare in ieiunio ecclesiæ. 4.d.15.qu.3. ar.2.q.4.3ᵐ.

Tempus, & hora. 31 Ieiunia quatuor temporum, sunt quasi primitiæ, & expiatio totius anni. 22ᵉ.q.147.5.c./.4.d.15.q.3.ar.3.q.1.4ᵐ.

32 Ieiunium infra octauas pentecostes, est ieiunium exultationis, ideo fit sine genuflexione, cum alleluia. 4.d.15.q.3.ar.3. q.1.5ᵐ.

33 Ieiunium exultationis, non est in præcepto ecclesiæ. Propter quod nõ est ieiuniũ ab ecclesia institutũ in toto paschali tempore. Ieiunium autem afflictionis, & luctus, non decet tempore lætitiæ, scilicet tẽpore paschali, uel in dominica. 22ᵉ. q.147.5.3ᵐ.

34 Ieiunium de se, nullo tempore est prohibitum: tamen ieiunans in dominica, contra consuetudinem ecclesiæ, uel ex superstitione, ut necessarium, sicut manichæi, peccat. 22ᵉ.q. 147.5.3ᵐ./.4.d.15.q.3.ar.3.q.2.o./.Ro.14.le.1.meº.C.&c.

Ie

35 Ieiunium fit in vigiliis sanctorum, causa præparationis ad deuotionem, & causa significationis, quòd sancti per afflictiones peruenerint ad gloriam. 22ᵉ.q.147.5.c./.4.d.15.q.3. ar.3.q.1.6ᵐ.

36 Conueniens hora prandii tempore ieiunii, est hora nona, sed hora sexta, alio tempore, quia secundum communẽ cursum, comedẽdi ilia est hora: quia cibus non debet apponi, quousque natura circa cibum præcedentem occupata est. Occupatur autem natura in cibo assumpto dupliciter. Primo digerendo ipsum. Et quia digestio fit per calorem naturalem, ideo illud tempus, digestioni est congruum, in quo calor naturalis ad interiora reuocatur, scilicet nox, propter subtractionem radiorum solis, & propter somnum, in quo intenduntur virtutes naturales. Secundo cibum iam decoctum deducendo per membra, quibus debet assimilari. Et ad hoc requiritur, quòd calor nutrimentum deducens, usque ad extremas partes corporis euocetur. Calor autem solis, calorem naturalem ad exteriora reuocat. Et ideo quando completur solis ascensus, quod fit hora sexta, quia tunc est circa medium, tunc eius opus completum est. Et ideo tunc est tẽpus communiter sumendi cibum. Et quia ieiunium ecclesiæ, debet esse pœnale, & satisfactorium, ideo supra hoc aliquid additur, non autem tantum, quòd penitus humor cibi præassumpti exiccetur, aut virtus naturalis penitus debilitetur. Vnde partito residuo tempore, hora nona occurrit, in qua cibus secundum ecclesiæ statutum in diebus ieiunii sumendus est. 22ᵉ.q.147.7.o/.4.d.15.q.3.ar.3.q 3.c.*Accidia.12, Missa.18.19.20.

37 Hora prandii in ieiunio, determinatur secundum grossam æstimationem, licet sit modicum ante vel post nonam, non enim ecclesia artare intendit, ad subtilem temporis inspectionem. Nec oportet astrolabisi accipere, ad horam comestionis cognoscendam. Vnde sufficit si circa horam illã quã ecclesia instituit, ieiunans sumat cibum, etiam si aliquantulum propter aliquam necessitatem anticiparet. 22ᵉ.q.147.7. 2ᵐ./.4.d.15.q.3.ar.4.q.3.c.

38 Talis status temporis, non multum potest alicui nocere, cuiuscunq; conditionis existat. Vel si forte propter infirmitatem, uel ætatẽ, aut al.quid huiusmodi, hoc eis in magnũ grauamen cederet, esset cum eis in ieiunio dispensandum, uel ut aliquantulum præuenirent horam. 22ᵉ.q.147.7.3ᵐ./. 4.d.15.q.3.ar.2.q.4.3ᵐ./ ar.4 q.3.o.

39 Ieiunium, & aliæ abstinentiæ, & afflictiones corporales, nõ fuissent, si homo nõ peccasset, quia sunt medicinæ, 1ᵉ. Ti.4. fect.2.meº.B.

Fractio. 40 Pluries comedens in vna die per modum cibi, soluit ieiunium, non autem si fiat per modum medicinæ. 22ᵉ.q.147.6. e./.4.d.8.q.1.ar.4.q.2.2ᵐ./.d.15.q.3.ar.4.q.1.o./.q.2.c.*Aqua 6.Bibere.Eucha².194.&c.

41 Comestio carnium, soluit ieiunium, nõ autem esus piscium, vel leguminum, nec potus uini. 22ᵉ.q.147.8.o./.4.d.15.q.3. ar.4.q.2.o.

42 Oua, & lacticinia respirantium, sunt interdicta in ieiunio quadragesimæ, non autem in aliis, nisi secundum consuetudinem patriæ. 22ᵉ.q.147.8.c./.3ª.q.4.d.15.q.3. articul. 4. q.2.4ᵐ.

43 Electuaria, uel aliæ medicinæ, soluunt ieiunium naturæ, non autem ieiunium ecclesiæ, nisi fiat in fraudem. 22ᵉ. qu. 147.6.3ᵐ./.4.d.8.q.1.ar.4.q.2.2ᵐ./.d.15.q.3.ar.4. q.1.3ᵐ.

44 Odor non soluit ieiunium naturæ, nec ecclesiæ, quia non nutrit, sed confortat. 4.d.15.q.3.ar.4.q.1.4ᵐ.

45 Potus quicumque, etiam aquæ, soluit ieiuniũ naturæ, quia aliquo modo nutrit, non autem ieiunium ecclesiæ, nisi fiat in fraudem. 22ᵉ.q.147.6.2ᵐ./.3ª.q.80.8.4ᵐ./.4.d.8.q.1. ar.4. q.2.2ᵐ./.d.15.q.3.ar.4.q.1.1ᵐ./.2ᵐ./.Matth.26. prinº.c. H./. 1ᵉ.Cor.11.le.4.meº.A.

46 Nimia anticipatio horæ nonæ, soluit ieiunium ecclesiæ, nõ autem nimia tardatio. 4.d.15.q.3.ar.4.q.3.o.

47 Nimia vel au.da, ardens, lauta, uel studiosa comestio, non soluit ieiunium, sed tollit meritum eius. 4.d.15.q 3.ar.4.q.3. 3ᵐ, * Operatio.27.

Peccatum. ¶ Iepte peccauit, uouendo & reddendo: sed ponitur in catalogo sanctorum, propter fidem, & deuotionem, & victoriã, & probabile est quòd pœnituit, licet aliquod bonum figuraret. 22ᵉ.q.88.2.2ᵐ./.4.d.38.q.1.ar.1.q.2.3ᵐ./. He.11. lect.7. prinº.I.

Prophetæ. ¶ Ieremias verbis, & mysteriis, passionem Christi apertissime prænuntiauit, & eam suis passionibus, expressissime præfiguraũt. 2ª.q.27.6.c.fi./.2ᵐ. * Helias.2. Iudæi.31. Maria 14. Prophetia.50.c. 82. Samuel.3. Sanctificatio.12. Sera.

2 Ieremias, & moyses considerantes insufficientiam propriã, recu-

Ie Ig

recusabant non pertinaciter officium, quo digni erant ex gratia Dei. 22ᵉ.q.133.1.4ᵐ.

1 ¶ Ierotheus doctus est, non solum discens, sed & patiens diuina, secundum Dionysium. 1ª.q.1.6.3ᵐ.fi./.22ᵉ.q.45.2.c.

2 Aliquis experitur in seipso gustum diuinæ dulcedinis, & complacentiam diuinæ bonitatis, sicut de Ierotheo dicit Dionysius, quòd didicit diuina, ex compassione ad ipsa. 22ᵉ.q.97.2.2ᵐ. * Affectio.7.

Ciuitas. 1 ¶ Hierusalem est in medio terræ habitabilis. 3ª.q.46.10. 1ᵐ. * Iacobus.1. Iudæi.17. Natiuitas.17. Holocaustum.4. Passio 90. Piscina.1. Possessio.8. Prædicare.22. Sió.1. Tentare.19.

2 Hierusalem significat ecclesiam præsentem: & ecclesiam cœlestem. 2.d.17.q.3.2.6ᵐ.

Quid. 1 ¶ Iesvs significat naturam humanam, sed Christus significat naturam diuinam & humanam. 3ª.q.16.5.c./. q.17.1. c./.3. d.10.q.1.ar.1.q.1.2ᵐ./.d.11.4.c./. Cõc.4.cº.34.19ᵐ.

2 Hoc nomen Iesus, conuenienter impositum est Christo, in sua circumcisione. 3ª.q.37.2.o.

3 Aliquod nomen, est super omne nomen dupliciter. scilicet ratione eius a quo nomen imponitur, ut Iesus, & Christus, & ratione eius cui imponitur, ut Deus. 3.d.18.ar.4.q.3.2ᵐ.

4 Hoc nomen Iesus, est nouum, & proprium, inquantum significat spiritualem & uniuersalem salutem, non autem ut particularem & temporalem. 3ª.q.37.2.2ᵐ./. Mat.1. prinº.a. G./. Io.4.lec.5.fi.

5 fi. Multa alia nomina Christi, significat idem quòd Iesus. i. salutem. 3ª.q.77.2.1ᵐ.

¶ Iezabel. Templum 3.

¶ Ignauia est segnities. 3.d.26.q 1.3.c.fi. * Docilitas.2. Pigritia. Segnities.

¶ Igneum. Cœlum. 60. Empyreum.

Quid. 2 ¶ Ignis inferni & cuiusliber alterius rei, est eiusdẽ speciei. 4. Quid. d.44.q.3.ar.2.q.2.o./.d.47. q.2.ar.1.q.3.o./. ar.3.q.3.1ᵐ./. Cælec.16.mº.e. Dãnati 40. Aer.6.10.12.13. Agilitas.4. Amor. 58.189.194.203. Angelus. 559. Anima.140. Antonius.2.

3 Species ignis sunt tres. fluxi. ignis in materia propria, flamma. i. ignis in humido aereo, & carbo. i. ignis in sicco terrestri. 1ª.q.67 2.2ᵐ./. 12ᵉ.q.35. 8.c./.2. d.13.5.3ᵐ./.4. d 44. q.3. ar.2.q.2.c./.Trin.15.4ᵐ./.Anima.2.lec.14.mº.e.

4 Ignis in materia aliena, uenit in usum nostrum, non autem in materia propria, quia est remotus a nobis. 4.d.47.q.2.ar. 1.q.2.c./.1ᵐ. * Banausia. Calor.1.2.6.&c. Carbo. Cælum. 35.&c.53.60. Corpus. 35. Dispositio.16. Effectus.9. Flãma. Fornax. Helias.6. Hieronymus.1. Igneum. Ignitum. Ira.52. Luciditas.2. Lux.11.

5 Ignis generatus a sole, uel ab inferiori calefaciente, est eiusdem speciei cũ igne qui est in sua sphæra, nisi inquantum admiscetur ei de materia aliena. 4 d.47 q.2.ar.1.q.3.c.

6 Ignis non lucet in propria materia. i. in sua sphæra, nec in materia opaca terrestri, nec in sulphure, nec in fumo grosso, nec in inferno. 1ª. q.66.1.5ᵐ./.2.d.2.q 2.2. 1ᵐ./.d. 14.2. 2ᵐ./.4.d.44.q.3.ar.2.q.2. 4ᵐ./. Poª.q.4.1.2ᵐ./. Trin. 15. 4ᵐ./. Anima.2.lec.14.fi. Claritas.2. * Malignus. Motus.36. Nutrire.3. Raritas.1. Superius.1. Tonitruũ. Vapor.1. Virtus.41.

6 Ignis habet in sua natura lumen, sed eius lux non apparet nobis. Opus.51.fi.

7 Ignis ex propria natura mouetur tantum sursum, sed circulariter, uel deorsum in materia aliena, & præcipue secundum quòd agit ut instrumentum uirtutis diuinæ. 4.d.47. q. 2.ar.1.q.3.3ᵐ.

8 Omnis actio ignis, est secundũ proprietatem naturæ ignis, non autem omnis actio cultelli igniti. Quol.6.q.2.1.c.

9 Nulla res potest diu conseruari in igne. 2. d.15.q.2.2.1ᵐ./. 4. d.44.q.3.ar.1.q.3.3ᵐ./.Poª.q.5.9.15ᵐ.

10 Quædam corpora sunt, quæ ad horam in igne simul, sine læsione permanent, ut patet de hebeno, & salamandra. 4.d. 44. q.3. ar.1.q.3.3ᵐ.

Purgans, 11 Purgatio elementorum in fine mundi fiet per ignem: quia ignis est similior gloriæ, & actiuior, & minus inficitur. 4.d. 47.q.2.ar.1.q.2.o./.ar.2.q.1.1ᵐ /.2ᵐ./. Cont.4.cº.fi. * Damnatio.39.40. 63. 64. Ferrum.o. Forª.155.156.157.158. Macarius.

12 Ignis conflagrans mundum, quo ad purgationem præcedet iudicium. Sed quo ad inuolutionem impiorum, sequetur iudicium. 4.d.47.q.2.ar.3.q.1.o./.q.2.c./.q.3.1ᵐ. * Pœna. 66.&c.90.93.94. Purgatio.7. Purgatorium.3.4.

13 Idem ignis purgabit mundum, & electos. 4.d 45. L./.d.47. q.2.ar.3.q.3.1ᵐ.

14 Iste ignis causabitur, ex supernaturali congregatione omnium causarum ignis. 4.d.47.q.2.ar.1.q.3.c./.Poª.q 5.6.10ᵐ.

15 Iste ignis non agit, nisi ut instrumentum prouidentiæ, & uirtutis Dei. 2.d.6.3.6ᵐ./.4.d.44.q.3.ar.2.q.1.3ᵐ./.ar.3.q.3.c. /.d.47.q.2.ar.1.q.3.2ᵐ./.ar.2.q.2.3ᵐ. /.ar.3.q.2.o./. uerì. q.25. 1. c. /. 1ᵐ./.7ᵐ./.9ᵐ./. Ma.q.5.2.5ᵐ./. Anima.21 c.fi /.d.o. /. quol.2.13.c./.quol.3.23.c./.Opus.3.cº.184.

16 Iste ignis ascendet tantum, quantum aquæ diluuii ascenderunt. scilicet usque ad medium aeris interstitium. 4. d. 47. q. 2. ar. 1. q.3.c./.ar.2.q.1.b.2.q.3./.q.3.c.

17 Deus dicitur ignis, quia est subtilis tripliciter. scilicet subtilitate, scientiam, & apparentiam. Et est lucidus: quia manifestat, delectat, & dirigit. Et est calidus, quia uiuificat, purgat, & deuastat. Et est leuis, propter motum, situm, & impermistionem. Isa. 10.fi. D. Apostoli.10.

18 Deus dicitur ignis: quia ignis inter sensibilia est nobilior, clarior, actiuior, actualior, altior, magis purgans. & consumẽs, sicut Deus. 2.d.6.3.2ᵐ./.d.16.2.5ᵐ./.Hæ.12 fi.1 *.Aqua 14. Ignitum. Maligunus. Motus.36. Raritas.1. Seraphin.2.

19 Deus dicitur ignis: quia purgat, inflãmat, & condemnat. Poª.q.7.5.c./.Isa.33.meº.H. * Terra.1. Christus.198.

20 Charitas dicitur ignis: quia illuminat, exæstuat, omnia ad se conuertit, expeditum facit, & sursum trahit. Isa 30.fi. G.

21 Deus liberat sanctos a quadruplici igne. scilicet a libidinis, tribulationis, damnationis, & diuinę indignationis. Isa. 43. meº. E.

22 Amor dicitur ignis, secundum quinque conditiones ignis. Scilicet quia ignis est in materia sua nobilis, in forma cognoscibilis, in quantitate magnus, in uirtute inextinguibilis, & in ponderę stabilis. Opus.61.cº.48.

¶ Ignitum. Ignis.8. Religio.44.66.96.

¶ Ignobilitas. Ira.40. Mulier.11. Pars.21. Peccatum.47. Seruitus.9. Vilis.

¶ Ignominia. Confusio. Ignominiosum. Peccatum.248. Pœna.56. Verecundia 4 Vindicatio.6.

¶ Ignominiosum. Peccatum.248.

1 ¶ Ignorantia triplex. scilicet simplicis negationis, priuationis, & pratæ dispõnis. Ma.q.3.7.c./.Anima.2.lec.11.

Diuisio. 2 Ignorantia sextuplex. Sinuincibilis, affectata in se, uel in sua causa, iuris, facti, causa actus, & non causa. Prima & quarta excusant a peccato in toto, secunda & tertia excusant non in toto, quinta excusat a toto si non sit culpa, sexta uero nec excusat nec minuit peccatum. 12ᵉ. q.74.1.2ᵐ./.5.c./. 1ᵐ. /.q.76.3.4.o./.22ᵉ.q.59.4.1ᵐ./.3ª.q.47.5.3ᵐ./.q.80.4.5ᵐ./.2.d. 22.q.2.2.o./.d.41.q.2.1.3ᵐ./.4.d.9.ar.3.q.3. o./.d.21. q. 2. 2. 4ᵐ./.ueri.q.17.3.4ᵐ./.4.5ᵐ./.Ma.q.2.3.9ᵐ./.q.3 8.o.quol.3.27 2ᵐ./.quol.8.13.1.5.c./.quol.9.15.c./.Pſ.24. prinº. F.E./. Rolec.7.prinº. * Excõmunicatio.2.5.31.32. Gula.5.6.

3 Ignorantia tripliciter se habet ad actum. scilicet concomitanter, consequẽter. i. uolita in se ut affectata; uel in sua causa. scilicet habitu uel passione, ut ignorantia electionis, & antecedenter. i. causa actus. Tertia causat in uoluntarium simpliciter, secunda secundum quid: prima uero nullo modo, sed tantum nõ uoluntarium. 12ᵉ.q.6.8.o./ q.19.6.c./.q.76.3.4.o./.2.d. 39.q. 1.1.4ᵐ./.d.43.1.3ᵐ./. Ma.q.3.8.c. * Humilitas.9. Ignotũ. In. 6. Peccatũ. 22.24.27.31.87.122.143.146.159.192.227 359.

4 Ignorantia est uolita tripliciter. scilicet directe, ut affectata, indirecte. i. propter negligentiam, & per accidens i. consequenter. Prima auget peccatum: aliæ uero diminuunt. 12ᵉ. q.19. 6. c./. Ma.q.3.8.c. * Stultitia.2.10. Tenebræ.2.

5 Ignorantia excludit triplicem scientiam. scilicet qua scitur aliquid esse malum secundum se, uel ut nunc, uel ut fugiendum. 12ᵉ.q.78.1.1ᵐ./.Ma.q.3.8.c.

6 Ignorantia causat triplex malum. Primo triplices sordes. scilicet erroris, affectus, & operis. Secundo otiositatem. Tertio clauditur appetitum boni. Quæ mala, remouentur per scientiam. Dionis 4.lec.4.

7 Ignorantia habet rationem pœnæ, & non culpę secundũ se. Sed ignorantia ex causa. scilicet negligentia discendi, uel ex effectu sequente, est peccatum. 12ᵉ.q.76.2.o./.q. 84. 4.5ᵐ./.q. Quid. 105.2.9ᵐ./.22ᵉ.q.53.2.2ᵐ./.2. d.42. q.2.ar.2.q.2. 3ᵐ./. Ma.q. 3.7.c./. 1ᵐ./.7ᵐ./. 11ᵐ./.quol.1.19.c. * Cognitio.76. Conceptio.12. Consilium 29. Delictum.2. Fides.36.122.127.&c. Idolatria.9.

8 Nescientia est simplex carentia scientiæ. Sed ignorantia proprie, est nescientia eorum quæ quis est aptus scire & debet. Error autem addit approbationem falsi. Sed hæresis ei addit pertinaciam contra fidem. 1ª.q.101.1. 2ᵐ./.12ᵉ.q.76.2.c./.4. d.30.q.1.1.1ᵐ./.d.49.q.2.5.8ᵐ./.Ma.q.3.7.c./.q.8.1.7ᵐ./. Dionil./.4.lec.4. * Iniustitia.4. Nox.3.

9 Ignorantia electionis dicitur, non quia electio sit scientia, sed quia ignoratur quid sit eligendum. 12ᵉ.q.13.1.3ᵐ. * Ordo 84.85.

10 Ignorantia priuationis. i. eorum quæ quis tenetur scire & potest, est peccatum; non autem aliorum. 12ᵉ.q.76.2.o./.q. 94.4.c./.2ᵃᵉ./.3ᵐ./.2.d.22.q.2.1.1.o./. d.41.q.2.1.3ᵐ./. d.42.q.2. ar.2

Ig

ar.2.q.3.2m./.4.d.9.ar.3.q.2.1m./.d.21.q.2.2.4m./.ueri.q.17.3.c./.Ma.q.3.7.0./.quol.1.19.0./.quol.8.15.0./.Esa.5.meo.b. B.

11 Ignorãtia omnino inuolũtaria, nõ est peccatũ. Ma.q.3.7.7m.
Ignorantia & fomes, sunt materialia in peccato originali.

12 Ma.q.3.7.c.fi./.11m. * Præceptum.139.147.

13 Ignorantia non est peccatum originale, sed actuale, sicut & omissio. 2.d. 22. q.2.1.2m /.d.30.q. 1.3.5m./. Ma.q.3.7.c.

14 Ignorantia peccati, in hiis quæ secundum se sunt mala, pertinet ad infidelitatem : sed in his quæ sunt mala, quia prohibita, pertinet ad negligentiam.4.d.9.ar.3.q.2.1m.

Subiectũ. 15 Ignorantia quælibet, quæ est peccatum, est ĩ itellectu subiectiue, sed est in uoluntate, ut in causa.2.d.22.q.2.2.1m./.2.3m./.Ma.q.3.7.5m. Subiectiuè * Angelus.211. &c. 394. &c. 457. Animal.83. Assumere.60. Beatitudo.125. Credere.13. Decretistæ.3. Dæmon.8.9.55.

16 Ignorantia negatiue poterat esse in natura integra, non autem ignorantia priuatiue.1a.q.12.4.2m. .2.d.43.6.c. *Aestimatio.1.2.

17 Nulla ignorantia fuit in Christo. 3a. q. 15.3.0. * Fides.36. Fortitudo.45. Ignoscentia Ignotum.

18 Ignorantia negatiue, semper est in angelis, & in aliis beatis, non autem ignorantia priuatiue, quia est pœna.1a. q. 12.4.2m./.4.d.49.q.2.5.8m./.Ma.q.3.7.c /.q.8.1.7m./.Dionis. 4. lec.4. Angelus.312.&c 394. &c. Iudæi.19. 21. Iuristæ.0. Lex.57.

19 Ignorãs non peccat continue, nec ex quolibet non scito per eum, sed tantum cum habet tempus discendi ea, quæ scire tenetur & potest. Vnde homo non dicitur ignorans, si non intelligit sicut *Deus*, sed si non intelligit, sicut aptus natus est intelligere.12ę.q.76.2.5m./.4.3m./. q.94.4 c./ 2m./. 3m./ 2. d.22.q.2.1.4m./. Ma.q.3. 7.12m./. Meth. 5. lec. 20. meo. d. fi. * Præceptum.147. Puer.10.11.12.

20 Ignorans grauissime peccat, non propter quantitatem peccati, sed periculi. Vel ignorantia beneficiorum Dei, est grauissima, inter species ingratitudinis.12ę. q. 76.4. 3m./. 2. d. 22.q.2.2.1m./.4.d.9.ar.3.q.2.1m./.Ma.q.3.8. 1m./. Ro. 2. lec.1. meo.E. &c. *Religio.61.

Causa. 21 Ignorantia & error, causantur ex accidia.Ma.q.81.7m./.8m. * Superbia 29. Votum.80.

22 Ignorantia alicuius particularis.i.circunstantiæ, quam quis non potest scire, debita diligentia adhibita, excusat totaliter a peccato, non autem ignorantia, quam causat habitus uel passio, impediens applicationem scientiæ communis, ad particularẽ actũ. 12ę.q.19.6.c./.q.77.7.2m./.22ę.q.59. 4.1m./ 3a.q.80.4.5m./.4.d 9 ar.3.q.20./.d.15.q.1.ar.3.q.2.2m.

23 Ignorantia potest esse effectus unius peccati, & causa alterius. Ma. q.3.6.8m.

Effectus. 24 Ignorantia inquantum tollit scientiam impedientem peccatum, est causa peccati. Sed inquantum tollit uel minuit uoluntarium, excusat a peccato, & est causa misericordiæ uel ignoscentiæ. Ma. q.3. 6.6m. * Blasphemia.17.23. Cognatio.9. Conceptio.42. Confessio.41.

25 Ignorãtia non excusat, nec minuit peccatum, nisi secundũ quòd causat inuoluntarium. 12ę.q.19.6.c./.q.73.6.c./. q.76.3 4.0./.q.77.7.2m./.q.105.2.9m./. 2.d.22.q.2.2.c. /. 5m./. 4. d. 30.q.1.2.c./. Ma.q.2.10.3m./.q.3.6 6m./.8.c./.4m./ 5m./. quol. 7.19.c. * Conscientia.4.13.&c. Credere.13. Aestimatio.1.2. Euchaa.221.278. Fides.36 Fornicatio.2. Furtum.2.3.6.7.

26 Ignorantia præcedens inclinationem appetitus, causat eã. Ideo quanto maior est, tanto magis causat inuoluntariũ, & excusat a peccato. Non autem ignorantia sequens, sed magis grauat.22ę.q.156.3.1m. * Gula 5.6. Idolatria.9. Illegitimus.3.

27 Ignorantia opposita scientiæ practicæ, excusat, uel minuit peccatũ, nõ aũt ignorantia electionis, sed cõstituit peccatũ, & opponitur prudẽtiæ. 12ę q.47.2 c./.q.88.2 c./. Vir. q.1.6. 3m.*Iniustitia 4.Lex.101.Matrimom.92.110.&c.Ordinao.7.

28 Ignorantia electionis, nec excusat, nec minuit, nec causat peccatum, sed sequitur omne peccatum.12ę.q.76.4.1m./. q. 78. 4.1m./. 2. d 22. q. 2. 2.4m./. Ma.q.2.3.9m./.q.3.8.c./.5m./. Vir.q.1.6.3m./ 1ę. Ti.2. le.3. meo.G. Ordo.84.85.104.106.

Dum.718.m 29 Immo peccatũ contingit in actu liberi arbitrii, eligẽdo malum ex ignorantia.1a.q.63.1.4m. Reno. duo. 718o.

30 Nulla ignorantia est causa peccati, nisi per accidens.s. illa, quæ tollit cognitionem uniuersalem, uel particularem prohibentem peccatum.12ę. q.76.1.0./.3.c./.2.d.42.1. c./. 3m./. Ma.q.3.6.0./.7.c.fi /.6m. * Peccatum. 87. 88. 91. 122. 123. 143.149.159.192.227.359.

31 Ignorantia seu error non excusat a peccato, nisi sit illius circunstantiæ, cuius appositio uel remotio, facit differentiam liciti & illiciti in actu.4.d.30. q.1 2. c./. 3m. * Præceptum.29.147. Principium.27. Promulgatio. 33. Pusillanimitas.1.

32 Ignorantia infidelitatis excusat sequens peccatum, non in toto, sed in parte.4 d.9.ar.3.q.4.c./.1m /. Ma.q.3.8.1m. * Religio.61. Scãdalum.8.15.&c. Schisma.5. Simonia.32.36.&c. Tentare.1.11. Tenebræ.2.3.4. Timor.30. Tribulatio.9.

33 Agens cõtra constitutionem uel præceptum papæ propter ignorantiam, non excusatur a peccato, si teneatur & potuerit eam scire, inquantum in eius notitiam deuenit per alios, uel deuenire potest, promulgatione facta; quia omnes tenentur eam scire.12ę.q.90.4.c./.2m./.3m. Veri. q. 17.3. c./.Quol 1.19.0. Vendere 8. Virtus.161. Voluntarium. 4. 11. &c. Vsura 244.256.261.266.

¶Ignoscentia. Ignorantia.8. Misericordia.0.

¶Ignotum. Adam. 19. Cognitio.76. Consilium.29. Differentia.18.Euchaa.221.278. Incantatio. Infinitum.27. &c. Misericordia.43. Peccatum 24. &c. Restitutio.22. Tribulatio.9. Via.6. Vsura.244.256.261.266.

¶Ile. Dauid.3.

¶Illabi menti conuenit soli deo.3a. q.8. 8.1m./.q.64.1.c./.2. d. 8.5.3m./.4.d.9.ar.2.q.1.2m./.d.12.L. prino E. Con.2. co.96.fi. /. Lio.4 co.17.fi /.18. fi /.Veri.q.28.2.8m./. Io.13 lec.4.fi.G./. 1ę.Cor.2.le.2.fi.K. *Angelus.83.85. In 7.&c. Deo.

¶Hilaritas est intensio gaudii prorũpentis exterius, secundum immutationẽ vultus.3.d.26.q.1.3.c. .Veri.q.26. 4. 5m. Delectatio.109. Quid.

¶Illatum. Baptismus.128. &c. Beatitudo 138. Euchaa. 140. Excommunicatio.17.31. Ira.35.71. Meritum.98.Misericordia.19.32. Mors.9.17.30.38. Pœnitentia.19. Satisfactio.2. Temperantia. 14.Timor.29. Vindicatio.3.Violentia.5. Vsura.259.287.292.295.299.301.302. Christus.86.

¶Illecto. Dæmon.81.90.

¶Illegalis. Iniustitia.1.

1 ¶Illegitimvs incurrit duplex damnum.s. priuationem officiorum & dignitatum, & hæreditatis. Tamen naturales succedunt in sexta parte, spurii autem in nulla.4.d. 41. ar.3.q.2.0. Damnũ.

2 Illegitimi & eunuchi, priuantur in lege ueteri, honore ciuili, decem annis, non autem quo ad deum.12ę.q. 105.3.2m.

3 Ignorantia excusat parentes, ab illicito coitu, & filios ne sint illegitimi, si matrimonium contractum est in facie ecclesiæ, non autem si clandestine.4. d.41.ar 3.q.1. 2m./. ar.5. q.1.1m. * Desponsatio. Filiatio.10.Ordo.97.

4 Parentes tenentur iure naturali, prouidere necessaria illegitimis, etiam spuriis. Et episcopi debẽt eos cogere ad hoc.4. d.41.ar.3.q.2.c.

5 Illegitimus potest legitimari sextupliciter.s. dupliciter secundum canones.s. sicut cum quis ducit in uxorem illã, ex qua filium illegitimum generauit, si non fuit adulterium, & per specialem indulgentiam & dispensationem domini papæ. Et quatuor aliis modis secundum leges.s. primus est si pater filium naturalem, curiæ imperatoris offerat, quia legitimatur propter curiæ honestatem. Secũdus, si pater in testamento nominet eum legitimum hæredem, & filius postmodum, testamentum imperatori offerat. Tertius, si nullus sit filius legitimus, & ipsemet filius seipsum principi offerat. Quartus est, si pater in publico testamento, uel cum trium testium subscriptione, eum legitimum nominet, & adiiciat naturalem.4.d.41.ar.3.q.3.0. * Religio.52.53. Spurius.

¶Illæsus. Christus.214.

¶Illiberalitas magis opponitur liberalitati, quàm prodigalitas.22ę.q.107. 2.c. * Auaritia.0. Paruificentia. Tirãnus.3. Oppo.

¶Illicitum. Abstinentia.4.Accusatio.20. Acquirere.Affinitas. 4. Augurium.2.Character.47. Charitas.63.Castitas.4.Cõtinẽtia.3.9. Damnum.2. Datio.18. Duellum.Electio.34.Ignorãtia 31. Illegitimus.3. Importunitas.Incantatio.Incarcerare. Iuramentum.21. &c. Mutilatio.Notorium.2.Oblatio.6. Passio.81.83.Peccatum.96.245. Promissio.4. Sensualitas.9. 12. Simonia.24. Solicitudo.6.7.8. Sors.5. Statutum 1. Stuprum.1. Vinum.5.

1 ¶Illvminatio non est motus.1o. q.53.3. c. * Adam.19. Aer.5. Assistere.2. Baptismus.158. Beatus.29. Quid.

2 Immo illuminatio est motus.1a.q.53.3.2m. Reno. dubio. 719o. * Bonitas.195. Charitas.128. Cæcus.6. Dum.7.

3 Illuminatio fit in instanti : quia non est motus, sed est terminus motus localis. Et lumen nõ habet cõtrariũ, ideo subiectũ eius, est in ultima dispõne.1a.q.53.3.c./. 2m /.q.67.2.c./. 12ę.q.113.7.c./.3a.q.75.7.c./.1.d.37.q.4.3.c./.1m./.2.d.1.q. 1. 2.3m./.d.13.3.9m./.3.d.22.q.3.ar 2.q.2.1m./.4. d.11. q.1. ar.3. q.2.c /.d.44.q.1. ar. 2.q. 3.c./. Cõt.2.co 19.fi./. Veri.q.28.3. 8m./.Poa.q.3.13.c.fi./.18.22m./.Quol.11.4.c./.Meth.8.le.1.fi. /.Anima

Il Im

/.Anima.2.le.14. * Cõsilium.29. Creatura.6. Dæmon 7.12. 13.17. Descendere.4. Deus.195.196. Diaconus.5. Docere.3. Episcopus.11. Phantasma.7.

4 Illuminatio nõ est motus localis, sed alteratio.1a.q.53.3. 2m /.3.d.22.q.3.ar.2.q.2.1m. * Hierarchia.4. Ignis.11.17.20.21 lustratio. Instans.16.17.30 Instructio. Lumen.1.&c.8.15.Luna.2.5.6.8. Lux.11.20.

5 Illuminatio proprie nõ est passio: quia nihil abiicit.3. d. 15. q.2.ar.1.q.1.2m. * Macarius. Maria.1.9.68. Miraculum.13. 14. Missio.22. Neomenia. Notoriũ.2. Officium.2. Planetæ. 3. Prophetia.39. &c. 86.87. Religio.96.

6 Aliquid illuminatur tripliciter.s. in superficie tãtũ, ut opaca, uel in profundo non fixe, ut diaphana, uel fixe ut lucida.2.d.13.3.10m./.Veri.q.9.1.c./.Anima.2.le.14.fi.h. G. * Sacramentum.97.98. Scientia.7. 80. Seraphin.2.3. Sexus.3. Sol.1. Spiritus.13.14.16.

7 Homo nõ potest illuminare, confortando lumen alterius; quia in eo est debilissimum lumen intellectuale, nisi forte instrumentaliter dirigendo, proponendo exempla, uel applicando principia conclusioni.1a.q.117.1.0 /.2. d.9.2 4m./. d.28.5.3m. * Terra.5.

8 Sacerdos illuminat, tradẽdo sacramẽta gratiæ, nõ autẽ infundendo gratiam.3a 64.1.1m./.Veri.q.11.1.9m./.14m./.17m.

9 Ecclesia illuminatur sextuplici lumine.s. lumine sacræ scripturæ, spiritualis intelligentiæ, gratiæ, gloriæ, lætitiæ, & dei. Isa.60.meo.K.

10 Omnes in ecclesia, sunt recipientes.i. illuminandi, purgandi, & perficiendi. Sed non omnes sunt agentes.i. illuminantes purgantes, & perficiẽtes.4.d 4.q.1.ar.4.q.3 c. * Theoa. 5.27. Venire.2. Verbum.66. 74. Visio.20. Visus.2.5. Vnctio.14.

11 Omnis perficiens, illuminat, & purgat, & nõ econuerso, & omnis illuminans purgat, & non econuerso.2.d.9.2.8m.

12 Oĩs qui illuminatur, percipit illuminationẽ ex parte obiecti, non autẽ semper ex parte principii.1a.q.111.1.3m.

¶Illusio. Dæmon.72. &c. Diana. Diuinao.5. &c. Hæresis.8. Loqui.7.

Mentis. ¶Illustratio. Ad illustrationem internam mentis, tria disponunt.s. esse in abstractione transitoriæ dulcidinis in approximatione ad fontem luminis, & in interiori dilatatione mẽtis, quæ fit per conatũ hominis. Opus.60.co.5. *Abstractio. 15.Angelus.169.Anima.169.Dos.4. Intellectus. 249.250. 300. Prophetia.40.Somnus 2.Splendor. Vsura.86.

Qui. ¶Illustres uocabantur uiri, in dignitate constituti, primi ordinis ĩter patres cõscriptos. Opus.20.lio.4.co.26.*Nobilitas.0.

¶Imaginabile. Abstractio. 12. Intellectus. 114. Materia.31. Scientia.47.

¶Imaginari. Chimera.2.

¶Imaginaria. Abstractio.16. Cælũ.64. Deus.173.192. Finis.24. 134. Missio.45. Negatio.5. Ordo.21. Prophetia.48.55.56.58. 72.&c.89.90.91. Raptus.11. Tentare.19.23. Visio.5.7.12.21.

Adus. 1 ¶Imaginatio habet duo officia.s. conseruare species sensibiles, & repræsentare eas intellectui. Veri.q.15.2.8m.

2 Imaginatio & sensus, numquàm cognoscunt naturã rei, sed tãtũ accidẽtia.1a q.57.1.2m./.3a.q.76.7.c./.1.d.19.q.5. 1.6m. /.3.d.23.q.1.2.c./.3m./.d.35. q.2. ar.2.q.1.c /.q.3.ar. 5. q.1.c./. 2m./.4.d.49.q.2.7.6m./. Veri.q.12.c./.q.8.7.fi /.q. 10.4. 1m./. 6.2m./.q.12.12.12m./ Quol.8.4.c./.Sensu.lec.10.mo.K. /. Posterm.lec.42.meo.b. * Abstractio.15.

3 Non possumus imaginari, quæ nullo modo sentimus secundum totum, uel secundum partem. Ideo cæcus natus, non potest imaginari colorem. 1a.q.111.3. 1m./.2m. /. Ma.q.3.4. 2m./.q.16.11.9m./.Anima.4.2m./.Quol.8.3.c.

4 Sub imaginatione non cadit nisi corpus.1a.q.50.1.c./. Poa. q.6.6.c. * Angelus.151.174.178. Anima.265.278. Appetitus 58. 65. Assimilatio.14. &c. Chimera.0. Femina. 3. Forma 172. Homo.39.

5 Imaginatio est tãtũ corporaliũ, & singulariũ. Cõt. 2.co. 66. 2m./.Veri.q.12.12.1m. Imaginabile. Imaginaria.

6 Nec est ultra quantitatem. Poa.q.3.19.c. * Infidelitas.9. Intellectus.92.131.133.&c 262.288.

7 Nec est ultra continuũ. Poa.q.10. 1.c. prino. * Ioannes.8. Ira.46.Mundus.29. Non ens.2. Passio.53.

8 Imaginatio cooperatur suo obiecto, formando aliquas species, non autem sensus.1a.q.12.9.2m./.q.78.4.c./.q 84.6. 2m /.q.85.2.3m./.2.d.23.q.2.2.3m./. Veri.q.8.5.9.c./.q.10.6. 5m./. q.19.1.c./.Quol.5.9.2m./.Quol.8.3.c.

9 Proles immutatur, secundum fortẽ imaginationem parentis in coitu : quia immutatur spiritus corporeus, in quo est uirtus formatiua.2.d.20.q.2.1.2m./.Ma.q.4.8.13m. * Peccatũ.41.136. Physica.14. Primi.1. Prophetia.13.56. Stupor.1.

Im

10 Imaginatio ægritudinũ, quãque causat eas.3a.q.13.3.3m./. 4.d.4.q.1.ar.3.q.3.c./.Cõt 3.co.99.6m./.103.1m./. Poa. q. 6.3. 7m./.9 c./. Opus.28.co.2. * Timor.34. Verbum.36.

1 ¶Imaginativa est idem, quod phãtasia.1a.q.78.4.c./.q.84. 6. 2m. * Phantasia.1. Appetitus.57. Quid.

2 Imaginatiua est altior potẽtia, quàm sensus exterior, ĩ quo tamen est maxima certitudo, quia est principium omnis cognitionis humanæ, & semper oportet principia cognitionis esse certiora.3a.q.30.3.2m. * Iudicium.13.

3 Imaginatiua est omniũ corporeorũ, ut conueniunt in ratione quantitatis & figuræ, & consequentiũ, & sensus cõis est eorũ, ut conueniunt in ui actiua. Veri.q.15.2.c. * Liberum 26. Nabucdonosor.6. Opinatiua. Præstigiũ.2. Sensualitas.3. Sensus.9.29.

4 Organũ imaginatiuæ est in anteriore parte cerebri, & prope uultũ.2.d.20 q.2.2.c./.4.d.7.q.3.ar.3.q.2.a.1./. Veri. q.18.8. c./.q.26.4.5m. * Spiritus.4. Vultus. Christus.132.

5 Sensibile est agens insufficiens, respectu intellectus, sufficiẽs autem respectu sensus, & imaginatiuæ: tamen actio eius attingit omnes. Quol. 8.3.c.

1 ¶Imago quælibet est similitudo, & nõ econuerso, quia imago addit esse expressum ab alio.1a.q.35.1.c./.1m./. 2.c.q. 93. 1.c./.9.0./.1.d.28.q.2.1.c./.2.d.16.4.0./.Veri.q.22.6. 2m./. 1ę. Cor.11.lec.2.fi.K./.2ę.Cor.4.lec.2.meo.C./. Col.lec.4.prino. G./. He. lec.2.prino.K.

2 Differentia triplex, inter imaginem, & similitudinem.s. quia imago pertinet ad formã.s. specialẽ: similitudo autẽ ad naturã: imago pertinet ad cognitionẽ ueritatis, quæ est principium demõstrans naturã intellectualẽ, similitudo autem ad amorẽ uirtutis. Imago pertinet ad potentias.s. memoriam, intelligẽtiã, & uoluntatẽ, similitudo uero ad habitus consequentes.s. innocẽtiam, & iustitiam.1a.q.93.9.0./.2.d.16.4.0. * Abrahã.23. Artificiale.7. Cultus.19. Aequalitas.21. Figura.1. Idolatria.4.

3 Imago proprie dicitur, quod procedit ad similitudinẽ alterius. Id autẽ a quo procedit, dicitur proprie exẽplar, improprie autẽ imago.1a.q.35.1.1m./. q.93.5.4m./.1.d.28.q. 2. 1. c. * Lumen.9.10. Ratio.41. Reuerentia.7. Similitudo.6.

4 Ad rationem imaginis, non sufficit expressa similitudo secũdũ genus, uel secũdũ accidens cõmune: sed requiritur quod sit expressa similitudo secundum speciẽ, uel secũdũ accidẽs proprium speciei, & præcipue secũdũ figurã.1a.q.35.1.c./.q. 93.2.6.7.8.c./.1.d.28.q.2.1.c./.1m./.2.d.16.1.2.4.c./. Veri. q. 10.7.c./.Phys.7.le.5. meo d.fi./.1ę.Cor.11.le.2. fi.K./. Col.le. 4.prino.G./. He. le.2.prino.K.

5 Ad rationẽ imaginis requiruntur quatuor.s. similitudo, adæquatio saltẽ proportionis, expressum & proximum speciei signũ, & ordo.1.d.28.q.d.1.c. * Verbum.35.42.54. Vestigium 6.7.10. Vmbra.1.2. Vsura 297.

6 Ad rõnẽ perfectæ imaginis, requirũtur tria.s. similitudo, origo, & æqualitas.1ę.Cor.11.le.2.fi.K./.2ę.Cor.4.le.2.meo. C.

7 Aequalitas est de ratione imaginis perfectæ, non autẽ imperfectæ.1a.q.93.1.c./.Poa.q.5.2.3m./.1ę. Cor.11. le.2. fi. K. /.2ę.Cæ.4. le.2.meo.D.

8 Ad rationem imaginis, requiritur æqualitas proportionis, non autem æqualitas æquiparantiæ.2.d.16.1.4m.

9 Imago principaliter consistit in poa cognitiua, quia ex memoria & intelligentia, oritur uoluntas: ideo etiam imago importat & cõprehendit cognitionẽ & affectiuam. Et tota imago est in intellectiua parte, sicut in radice.2.d.24.q.2. 3m./.4 d.4.q.1. ar.3.q.3.c.

10 Imago alicuius, est in aliquo dupliciter.s. perfecte.i. in eadẽ natura, ut filius, & imperfecte.i. in alia natura, ut statua. 1a.q.35.2.3m./.1.d.3.q.4.3.5m./.d.28.q.2.1.3m./.2.d.16. 1.c./. Con.4.co.11./.2ę.Cor.4.lec.2.meo.D./. He.le 2.prino.K.

11 Idẽ est motus in rẽ ipsam, & in imaginem eius, inquantũ huiusmodi, nõ autẽ ut res.22ę.q.81.3.3m./.q.103. 3.3m./. 3a. q.8.3.3m./ q.25.3.c./.1m./.1.d.27.q.2.3.c./.2 d.4.1.4m./. d.12. 3.5m./.3.d.9.q.1.ar 2. q.2.c./.q.2.1m./.d 38.4.c./.4. d. 49. q.2. 7.8m./. Veri. q.8.3.18m./.q.22.14.c./. Memoa.le.3.meo.e.

12 Oppom uidetur dicere a simili.1a.q.28.4. 2m./. q.82. 3. 2. Dum.720m.
Reno sicut dubio.103o.

13 Imago dupliciter dicitur.s. imitans, & id in quo aliquid imitatur aliud.1.d.28.q.2.1.2m./.2.c.

14 Imago proprie.i. id quod imitatur, dicitur tantum personaliter in diuinis, essentialiter autem improprie.i. id in quo. 1a.q.35.1.0./.q 93.5.4m./.1.d.28.q.2.3.0. * Adoptio.21. Appropriatio.25. Character.12. Filiatio.18.38. Gloria.4. In diuinis.

15 Cum dicitur quod filius dei est in suo patre, tãquàm in propria sua imagine, dicẽdũ est, quòd imago hic improprie sumitur .s. pro exẽplari. Sic.n. quãdoq; abusiue accipitur. Opo.1.co.11.

Imago

Im

16 **Imago non conuenit spiritui sancto, sed tantum filio.** 1. q. 35. 2. o. / . 1. d. 28. q. 2. 3. o. / . d. 31. q. 3. 1. c. / . He. le. 2. prin°. F. * Gratia. 79.

17 **Imago dei perfecta, conuenit soli filio dei, sed imago dei imperfecta, conuenit soli creaturæ.** 1ª. q. 35. 2. 3ᵐ. / . q. 47. 1. 2ᵐ. / . q. 88. 3. 3ᵐ. / . q. 93. 1. 3ᵐ / . 1. d 3. q. 3. 5ᵐ. / . d. 28. q. 2. 1. 3ᵐ. / . 2. d. 16. 1. o. / . 4. d. 7. q. 2. ar. 1. q. 2. 1ᵐ. / . Veri. q. 3. 1. c. fi. / . 4. 2ᵐ. / . Po². q. 3. 16. 12. / . q. 5. 2. 3ᵐ. / . Anima. 7. 12ᵐ. / . 1ℭ. Cor. 11. le. 1. prin°. / . le. 2. fi. K. 2ℭ. Cor. 4. le. 2. meº. D. / . Col. le. 4. prin°. H.

18 **Quælibet creatura, po est dici imago ideę, existentis in mente diuina.** 2. d. 16. 2. 2ᵐ. * Honor. 26. Mens. 4.

19 **Nulla creatura irrationalis, est dei imago, uel ad imaginem dei.** 1ª. q. 4. 3. 7. c. / . q 93. 2. o. / . 3. c. / . 1ᵐ. / . 6. c. / . 1. d. 3 q. 3. c. / . 2. d. 16. 2. o. / . 3. d. 2. q. 1. 1. o. / . d. 10. q. 2. ar. 2. q. 1. c. / . Con. 4. cº. 26. fi. / . Veri. q. 1. o. 1. 5ᵐ. / . 1ℭ. Cor. 11. le. 2. fi. K. / . 1ℭ. Cor. 11. le. 2. c. 3. Pietas. 14.

20 **Homo & angelus, sunt ad imaginem dei, & imago eius, filius autem dei, est imago tantũ.** 1ª. q. 3. 1. 2ᵐ. / . q. 4. 3. o. / . q. 35. 2. 3ᵐ. / . 1. 45. 7. c. / . q. 91. 4. 1ᵐ. / . 2ᵐ. / . 4. q. 3. 1. c. fi. / . 3ᵐ. / . 1. d. 3. q. 3. 5ᵐ. / . d. 31. q. 1. 2. 1ᵐ. / L. / . 2. d. 16. L. fi. / . Con. 3. cº. 29. / . 1ℭ. Cor. 11. le. 2. fi. F.

21 **Angelus est simpliciter expressior imago dei, quàm homo, sed econuerso secundum quid.** 1ª. q. 93. 3. o. / . 1. d. 3. q. 3. 4ᵐ. / . 2. d. 16. 3. o. / . 3. d. 2. q. 1. ar. 1. q. 1. 2. c. / . Pl. 8. meº. e. prinº.

22 **Imago dei est expressior in angelis superioribus, quàm in angelis inferioribus, & in hominibus, expressior in uiro quam in muliere.** 2. d. 16. 3. c.

23 **Imago dei, in homine & in angelo, est secundum mentem tantũ.** 1ª. q. 3. 1. 2ᵐ. / . q. 93. 2. c. / . 3. 2ᵐ. / . 4. 1ᵐ. / . 6. 7. o. / . 1ℭ. prolo. / . 1. d. 3. q. 3. o. / . 2. d. 16. 3. o. / . d. 39. q. 1. 1. 1ᵐ. / . Con. 4 cº. 26. / . Veri. q. 10. 7. c. * Spiritus. 24. Trinitas. 13. &c.

24 **Imago dei est aliquo modo in mente, respectu cuiusliber obiecti, uerius tamen respectu sui, sed uerissime respectu Dei** 1ª. q 93. 8. o. / . 1. d. 3. q. 4. 4. o. / . Veri. q. 10. 2. 5ᵐ. / . 7. o. * Verbum 54. Vestigium 3. 6. 7. 10.

25 **Quicquid attribuitur homini, ratione imaginis, principaliter est in intellectu, & consequenter in affectu.** 4. d. 4. q. 1. ar. 3. q. 3. c.

26 **Imago dei in anima, non est secundum potentias eius tantum, sed etiam secundum essentiam. Anima. 12. 6ᵐ.**

27 **Assignatio imaginis duplex. s. prima secundũ potentias. s. secundũ memoriã, intelligentiã, & uoluntatẽ, secũda uero ẽm essentiã & habitus cõsubstãtiales. s. ẽm mẽtẽ, notitiã, & amorem.** 1ª. q. 93. 7. o. / . 1. d. 3. q. 4. 1. o. / . q. 5. o. / . Veri. q. 10. 3. o.

28 **Prima assignatio imaginis. s. memoria, intelligentia, & uoluntas, est secundum potentias.** 1ª. q 93. 7. o. / . 1. d. 3 q. 4. 1. o. / . q. 5. o. / . Veri. q. 10. 3. o.

Duᵐ. 721ᵐ 29 **Immo memoria sumitur hic, pro habituali retentione animæ, intelligentia autem & uoluntas, pro actu intellectus, & uoluntatis.** 1ª. q. 79. 7. 1ᵐ. / . q. 93. 7. c. / . 3ᵐ. Resp°. duº. 721°.

30 **Imago dei, potius dicitur esse in intellectu, quàm in ratione, quia intellectus est melior ratione.** 1. d. 3. q. 4. 1. 4ᵐ.

31 **Imago dei est principaliter ẽm actus, sed consequenter ẽm potẽtias, & præcipue ẽm habitus.** 1ª. q. 93. 7. o. Ver. q. 10. 3. o.

Duᵐ. 722ᵐ **Oppositum uidetur dicere.** 1. d. 3. q. 5 o. Resp°. dubio. 722°.

32 **Imago dei, secundũ principale eius. i. secũdũ naturã intellectuale, est tam in uiro, quàm in muliere. Sed quo ad secũdarium. s. principium & finem, est tãtum in uiro.** 1ª. q. 93. 4. 1ᵐ. / . 6. 2ᵐ. / . 2. d. 16. 3. c. / . 1ℭ. Cor. 11. le. 2. fi. G.

33 **Imago prius repręsentat essentiam dei, & consequenter tres personas.** 1ª. q. 93. 5. o. / . 6. c. / . Veri. q. 10. 3. c. / . q. 15. 2. 1ᵐ.

34 **Expressa representatio trinitatis, est i imagine propter quinque. s. propter consubstantialitatem, distinctionem, ordinẽ, æqualitatem, & actualem imitationem.** 1. d. 3. q. 4. 4. c.

35 **In homine est triplex imago dei. s. creationis, recreationis, & similitudinis. Prima est cuiuslibet hominis, secunda iustorum tantum, tertia uero beatorum tantum.** 1ª. q. 93. 4. o. / . 1. d. 3. L. 2. / . Veri. q. 10. 1. 3ᵐ. / . Po². q. 9. 9. c.

36 **Imago creationis semper manet, non autem imago recreationis, uel similitudinis.** 1. d. 3. L. 2. / . 2. d. 39. q. 1. 1. 1ᵐ. / . Veri. q. 24. 6. 2ᵐ.

37 **Anima est imago creationis, & ut imitans deum, gratia uero est imago recreationis, & ut in qua.** 2. d. 26. 2. 5ᵐ. / . Veri. q. 27. 6. 3ᵐ.

38 **Imago creationis consistit in essentia, & in potentiis animæ, secundum quòd per essentiam animę, repræsentatur unitas essentiæ dei, & per distinctionem potentiarum, distinctio personarum. Et similiter imago recreationis, in gratia & uirtutibus.** Veri. q. 27. 6. 5ᵐ.

39 **Voluntas actus, non est pars imaginis similitudinis, considerata in distinctione potentiarum, sed est pars imaginis re**

Im

creationis, quæ est secundum actus & habitus. 2. d. 39. q. 1. 1. 1ᵐ. / . Veri. q. 22. 11. 2ᵐ.

40 **Imago primorum parentum tripler. s. naturæ, pœnæ, & culpæ. Quarum primam Christus assumpsit, & nũquã dimisit. Secundam assumpsit, & dimisit. Tertiam non assumpsit, ideo non dimisit.** Opus. 1. cº. 23. * Adam. 64.

41 **Christus misit imaginem suam Abagaro regi.** 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 2. 3ᵐ.

42 **Imagines Christi & sanctorum, fiunt in ecclesia, triplici de causa. Primo ad instructionem rudium, qui eis quasi quibusdam libris docentur. Secundo ut incarnationis mysterium, & sanctorum exempla magis in memoria nostra maneant, dum quotid. e oculis repræsentantur. Tertio ad excitandum deuotionis affectum, qui ex uisis efficacius incitatur, quàm ex auditis.** 22ℭ. q. 94. 2 1ᵐ. / . 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 2. 3ᵐ. * Adoratio. 18. 19. 20. 21. 22. Ioannes. 8. Sacrilegium 5. Sanguis. 13. Scutum. Seraphin. 6.

43 **Imagines hominum, cœperunt coli in Italia, ab aduentu Fręge, aliorum autem, post uictam Aegyptum ab Augusto. Ro. lec. 7. mº. I.**

¶ **Imbecillitas. Baptismus. 152.**

¶ **Imbui. Christus 55.**

¶ **Imitabile. Idea. 2. 17.** Quid.

¶ **Imitatio. De ratione imitationis sunt duo. Sc. id in quo est. i. qualitas uel forma, & imitantia.** 1. d. 28. q. 2. 1. c. Analogia. 2. Apostoli. 40. Ars. 20 22. Bonitas. 6. Deus. 3 30. 331. Aequalitas. 8. 9. 17. Exemplar 1 2. Finis. 69. Forma 4. 135. &c. Hæresis. 31. Idea. 2. 11. 17. 41. Ieiunium. 13. 17. Imago. 13. 14. 34 37. Induere. Iudicium. 28. 37. 38. Misericordia. 36. Obseruantia. 4. Participare. 14. Paulus. 12. Peccatum. 43. Pœna 38. Prælatio. 25. 26. Similitudo. 1. 7. &c. 22. Simonia. 28. Subditus. Subiectio. 3. Veritas. 39. Vestigium. 7. 8. Christianus.

¶ **Immaculatum. Sanctitas. 2. 5. 6.**

¶ **Immanens. Actio. 18. &c. Actu. 15. 130. Factibilia. Medium 6. Necessitas. 28. Propositio. 8. Visio 2. Voluntas 46.**

¶ **Immaterialia esse, probatur per motum.** Esse. Opus. 15. cº. 2. * Actus 11. 72. Angelus 47. 314. 386. 393. Anima 39. 79. 144. 178. 325. Cognitio 56. Corpus 23. Forma 10. 24. 25. 33. 159. &c. Infinitum 14. 20. Intellectus. 48. 123. 128. 137. Lignum 1. Metaphysica. 6. 9. &c. Necessitas 8. Possibilitas 2. Potentia 26. 27. Recipere 2. Scientia 149. Sensus 15. Substantia. 17. 18. 35.

¶ **Immediate. Actio 9. 77. Actus 24. Adam 91. Agens 91. 96. Amor 35. Angelus. 24. 86. 145. 167. 175. 177. 272. 283. 551. 559. 573. Anima 14 15. 39. 98. 104. 105. 107. 216. 296. 298. Appetitus 58. 75. Assistere 2. Assumere 33. 34. 51. &c. Baptismus 108. 177. Bonitas 137. 138. 139. 150. 157. Character 15. Charitas 130. Circuncisio 21. Cogitatio 9. Confessio 20. Confirmatio 13. Conseruatio 7. &c. Continentia 17. Culpa 3. Decimæ 3. Deus 196. &c. 211. &c. 321. 393. 404. 405. 406. 436. &c. 443. &c. Dos 8. Effectus 13. 14. 17. 18. 19. Elementum 26. Episcopus 15. &c. Euchª. 127. Fides 75. 76. Finis 30. 130. 137. Flumen 2. Foª. 113. 143. 167. Fortitudo 12. 13. Generatio 7. Gratia 6. &c. 38. 66. 67. 124. Hæres 130. Individuum 19. Instans 24. &c. Intellectus 17. 98. 116. 174. 186. Ius 17. Lex 145. Liberalitas 3. Lingua 5. Lumen 12. Magnanimitas 5. Matthæus 1. Matrimonium 50. Medium 9. Memoria 9. Moyses 4. Ordo 75. Pœnitentia 51. Perfectio 21. Physica 13. Præceptum 32. Priuatio 4. Proœmium 53. Propinquum. Propositio 7. Prouidentia 38. Prudentia 42. Ratio 46. Redemptio 3. Repręsentatio. 2. Resurrectio 45. Sacramentum 58. 95. Sanctificatio 11 Secundum quòd ipsum 4. Sensus 29. Theoª. 35. Virtus 83. 194. Visio 6. Vita 23. 57. 81. Viuere 2. Vnctio 2. Vnitas 35. Vsura 207. Christus 148. 178.**

¶ **Immemor. Magnanimitas 18.**

¶ **Immensitas. Amor 48. Iubilus 1. 2. Persona 33. Christus 162.**

¶ **Immersio in baptismo, significat fidem trinitatis, & triduum sepulturæ Christi. Ro. 6 le. 1. meº. K. * Appetitus 49. Baptismus 72. &c. 74. Forma 70. Incontinentia 1. Mergulus. Piscis 1. Purgatorium 7. Stultitia 6. 9.** Figura.

¶ **Imminere. Baptismus 134. 142. 145. Bellum 7. Circuncisio. 18. Delfinus. Periculum 0. Prędicare 4. 5. 6. Prælatus. 6. 27. Stultitia. 1. 5. Vsura 200.**

¶ **Immisericordia est in subtractione beneficii, sed crudelitas est in excessu puniendi. Et unum aliquando ponitur pro alio** 22ℭ. q. 159. 1. 2ᵐ. / . 3ᵐ. Crudelitas. * Inhumanitas 0. Differentia.

¶ **Immittere. Angelus 76. Cogitatio 8.**

I ¶ **Immobile dicitur dupliciter. s. immutabilitate rei, ut deus, & necessitate ueritatis, ut propositiones necessariæ. Veri. q. 16, 1. 9ᵐ. * Angelus 487. Anima 122. 124. 127. Animal** Diuisio.

Im

mal 55. Bonitas 39. Causa 85. Cælum 42. 59. Deus 318. 319. 323. Exclusio, 1. Fatum. 9. Firmitas. Fortitudo 24. Gratia, 153. Immobilitas. Immutabile. Incarnari. 17. Inuariabile.

2 **Quanto creaturæ magis appropinquant Deo, tanto magis sunt immobiles** 1ª. **quæstio. 65. 1. 1ᵐ. * Materia 21. Motus 52. 53. 54. 69. Pauor. Pax. 19. Prophetia 4. Prouidentia. 59. Status. 1. 2. 5. Tactus. 9. Terra. 11. Virtus 98. 134. 182.**

¶ **Immobilitas. Fortitudo 24. Status 1. 2. 5.**

¶ **Immoderantia. Præsumptio 2.**

¶ **Immoderatum. Amor 194. Auaritia. 0. Coitus 1. 2. Comedere 3. Eleemosyna 10. Fortitudo 24. Humilitas 2. Peccatum. 398. Perturbatio. Præsumptio 2. Prodigalitas 2. Quiescere. 2. Tristitia 2.**

Figura. ¶ **Immolari conuenit Christo in figuris ueteris testamẽti.** 3ª. q. 83. 1. c. Aial 74. &c. * Bos. Euchª. 168. Missa 5. 19. Ouis. 1. Sacrificium. 0.

¶ **Immorari. Fortitudo. 24. Intemperantia. 2. Scientia. 91.**

¶ **Immortale. Adam 48. &c. Anima 50. 90. Cibus 3. Circuncisio 6. Conceptio 31. Hæresis 90. Lignum 2. 3. Resurrectio. 33. 34. Christus 103.**

Diuisio. I ¶ **Immvnditia triplex, scilicet infidelium cathecuminorum & energuminorum. Primam purgat hostiarius, secundam lector, tertiam exorcista. 4. distinctio, 24. quæstio. 2. art. 1. quæstio. 2. c. fi. * Angelus 428. Animal 74. 76. Arbor 2. Canis 1. Cibus 10. Ciconia 1. Cignus. Conscientia 20. Cultus 14. Diaconus 5. Euchª. 172. 199. Gula 3. Ignorantia 6.**

2 **In lege ueteri, duplex immunditia prohibebatur. s. spiritualis, idest, peccatum, & corporalis, ex aliqua corruptione perfecta, uel in fieri, qua, impediebantur ab exteriori cultu dei, sicut irregularitate quadam** 12ℭ. **quæst. 102. 5. 4ᵐ. / . 5ᵐ. / . 6ᵐ. / . 6. 1ᵐ. / . q. 103. 2. c. * Iustitia 49. Lepra. 0. Lex. 136. Mẽdacium 14.**

3 **Prima & secunda immunditia expiabatur per sacrificia pro peccato, præter eam quæ causata erat per tolum tactum rei immundæ, quia per solam aspersionem aquæ expiationis, expiabatur** 12ℭ. **q. 102. 5. 4ᵐ. / . 5ᵐ. / . 6ᵐ. * Oblatio 9. Operatio. 34. Piscina. 0. Purgatio. 4. 6. Sacerdos. 20. 21. Sacramentum. 124. 126. &cet. Sanctitas. 2. 6. Tenebræ. 3.**

Cognitio. ¶ **Immvnitas a peccato non potest sciri per certitudinem, sed potest coniecturari per quatuor signa secundum Bernardum, scilicet cum quis deuote uerba dei audit, cũ quis se promptum ad bene operandum inuenit, cum quis a peccatis abstinendi in futurum propositum habet, & cum de præteritis peccatis dolet. 4. distinctio. 9. artic. 3. quæstio. 2. c. * Charitas. 124. Conceptio 18 32. 40. 42. Coniectura 3. Dãnatio 4. Decimæ 19. Emunitas Euchª. 221. Liberum 1. Limbus 3. Maria 56. 59. 60. 62. 64. Punitio 1. Simonia 36. Virginitas 4. Virtus 241. Vsura 138.**

2 **Si aliquis per huiusmodi signa immunitatis, facta diligenti discussione suæ conscientiæ, quàmuis fortasse non sufficienti, ad corpus Christi deuote accedat, aliquo peccato mortali in eo remanente, quod eius cognitionem prætersugiat, non peccat. Immo magis ex ui sacramenti, peccati remissionem consequitur. 4. d. 9. ar. 3. q. 2. c. fi. / . d. 15. q. 1. ar. 3. q. 2. 2ᵐ.** Quid.

¶ **Immutabile. Angelus 61. 135. Beatitudo 126. Beatus 30. Coniectura. 3. Deus 88. 286. &c. Effectus 16. Euchª. 127. Natura 41. Naturale 23. 24. Necessitas 10. Prophetia 5. Sapiẽtia 11. 28.**

¶ **Immutatio. Abstractio 15. Accidens 76. 77. 88. Actus 31. 73. Amor 205 Angelus 150. 152. 153. 154. Apprehensio 5. Cælum 72. Delectatio 12. Dæmon 54. 102. 110. Euchª. 104. 127. Phantasia. 6. Gustus. 3. Illaritas. Imaginatio. 9. Lex. 117. Musica. 0. Olfatus. 2 Organum. 1. 5. Resurrectio 36. Semen 13. Sensibile. 7. Sensus 8. &c. Tactus 3. 11. Vitus. 2. 7. 11.**

¶ **Impactio. Scandalum 1. 2.**

¶ **Impalpabilitas. Eutices.**

¶ **Impar. Cælum 87. Contrariatur 19. Inæquale.**

¶ **Impartiri. Gratia 89. Metaphysica 21. Sacramentum 99.**

¶ **Impassibilitas. Adam 48. &c. Agilitas 4. Damnatio 37. 38. Dos 5. Gloria 22. Paulus 18. Peccatum. 327. Resurrectio. 35. 36. Sacerdos 10. Sanctus 11. Christus 103.**

¶ **Impatientia. Amor. 193. Resistere. 4. Senectus. 4. Tribulatio 5.**

Differẽtia ¶ **Impauiditas opponitur fortitudini, secundum defectũ timo**

Im

ris, timiditas autem, secundum excessum eius 22ℭ. **q. 126. 2. o. Fortitudo. 36. Intimiditas.**

1 ¶ **Impeccabilis per naturã non potest fieri aliqua creatura adeo, sed tantum per gratiam** 1ª. **q. 63. 1. c. / . 22ℭ. q. 24. 11. c. prinº. / . 1. d. 39. q. 2. 2. c. / . 4ᵐ. / . 2. d. 23. q. 1. 1. o. / . 3. cº. 109. / . Veri q6. 24. 1. 16ᵐ. / . 7. 8. o. / . Iob. 4. le. 3. fi. B. vt Maria. 19. Hæresis. 74. Liberum. Apostoli. 5. 20. Charitas 141.** Per gratiam.

2 **Immo nec gratia immobilitat in bono, ne quis possit peccare** 1ª. **q. 62. 3. 2ᵐ. / . 12ℭ. q. 106. 2. 2ᵐ. / . 2. d. 4. 3. 5ᵐ. / . d. 20. q. 2. 3. 5ᵐ. / . 3. 3. cº. 155. / . Liº. 4. cº. 69.** Respõdeo. Duº. 723°. Confirmatº 50. 51. Gratia 153. Liberũ 13. 14. 15. * Hæresis 61. 74. 15. Maria 19. Duᵐ. 723ᵐ.

I ¶ **Impedimentvm duplex. s. contrarium, & defectus** 12ℭ. **q. 4. 5. 4ᵐ. / . 2. distinct. 23. quæstion. 2. 1. 4ᵐ. / . Veri quæsti. 18. 8. 1ᵐ.** * **Aborsus 1. Abstinentia 4. 7. o. Accusatio 15. 16. 18. 20. 21. Actio 74. 123. 124. Actus 20. 21. Adã 31. Addiscere 2. Aditus 2. Adoptio 5. 12. 13. Aduocatus 7. Affinitas 7. 9. 10. Amazones 2. Amicitia 27. Amor 230. 233. Angelus 70. 355 439. 529. Anima 24. 25. 164. 227. 270. Appellare 1. Aqua 19. Artifex 3. Baptismus 90. 197. 213. &c. Beatitudo 12, 68. 170. Bigamia 2. Blasphemia 18. 19. 21. 23. Bonitas 235. Brachiũ Charitas 102. Castitas 10. Cauere. Causa 2. 4. 6. 9. 11. 14. 28. Cautela. Cælum 108. 109. Cerebrũ 2. Cete 5. Cibus 2. Circũcisio 44. Cognitio 6. Cognatio 0. Cognitio 25. 26. Comedere 4. Confessio 79. 92. Confirmatio 36. 37. Cõsanguinitas 10. 11. Constantia 4. 5. Consumere.** Diuisio.

2 **Homo tripliciter impeditur, a studio diuinæ cognitionis. s. propter ineptitudinem, occupationem, & pigritiam. 3. 1. cº. 4. / . Meta. le. 1. prinº. a. H. / . le. 3. meº. d. Conremplatio 18. 26. contingens 3. Conuersio 3. 5. Correctio 9. Cultus 14. Damnatio 7. 9. 50. Delectatio 27. 42. 54. 61. 62. Dæmon 41. 65. 120. Descendere 9. Deuotio 6. 14. Deus 252. Difficile 1. 2. Dispensatio 19. Dispositio. 33. Diuitię 6. 8. Doctrina 12. 13. 28. 19. Dolor 33. Elementum 13. Eleemosyna 6. Energumenus 1. 2. 3. Episcopus 23. 26. Exorcismus 7. &c. Expedire. Facilitas 1. Phantasia 4. Phatasma 8. Forma 23. 35. 125. 128. Fortitudo. 5. 48 49. Fractio. 2. Gladius 1. Gratia 93. 94. 95. 165. Graue 6. Habitus 29. 66. Ieiunij, 11. 24. 29. Iepte. Ignorantia 21. 22. 24. 33. Immunditia 2. Indeuotio. Indispositio. Infirmitas. 1. Instans 15. 29.**

3 **Non impediens Malum, non peccat, nisi debeat & possit impedire** 12ℭ. **quæstio. 6. 3. c. / . Potentia quæstio. 1. 6.** 10ᵐ. **Intellectus. 180. Intentio. 1 6. Ipocrisis. 5 Ira. 15. 16. 24. 25. 49. &c. Irreligiositas. 4. Iudæi. 45. Ius. 7. Iustª. 3. 4. 8. Latere Lex 50. Liberum 26. Lumen 8. 14. 15. Luxuria 24. Magis 1. Malum 22. Mansuetudo 4. Melancolia. Mendacium 19. Miles 5. 10. Missa 3. 4. 7. 8. 9. Mollicies 1. Motus 62. Nasus. Naturale 20. &c. negligentia 3. &c. Obex. Occidere 18. Odiũ 10. Odor 4. Operatio 10. Oratio 81. Ordo 97. &c. 102. &c. Paradisus 10. Paruipensio. 0. Passio 2. 49. 53. 81. 102. Peccatum 130. 149. 167. &c. 339. 366. 383. 409. Pœna 44. 46. &c. Pœnitẽtia 51. Perfectio 35. 56. 67. 79. Perturbatio. Petrus 1. Pietas 6. Præceptũ 145. 149. Prædestinatio 34. Prædicare. 11. Princeps 4. 24. Propositio 8. Prudentia 44. Puer 3. Quãtitas 27. Religio 32. 39. 44. Remedium. Resistere 5. 6. Restitutio 14. Sacramentum 82. 129. 144. Sacrificium 35. Scientia 60. 81. 84. 88. 89. Sermo. 3. Seruitus 3. Simonia 18. 30. 32. Speculum 5. Spiritus 7. Sponsalia 5. 8. &c. Stultitia. 6. 9. Stupor 2. Subtrahere. Superbia. 26. 32. 36. Tactus. 8. &c. Theoª. 7. Timor 35. Tollere. Velum 2. Vita 4. &c. Virtus 17. 162. 183. Visio 14. 18. 22. Vnctio 11. 18. Vniuersale 24. Vxor 4. 19.**

¶ **Impeditio. Passio 2.**

¶ **Impeditiuum. Amicitia 27. Mollities 1. Peccatum 339. Seruitus 3.**

¶ **Impellere. Amor, 249. Aqua. 14. Blasphemia. 16. Casus. 5. Dæmon. 65. Humilitas 20. &c. Incontinentia. 4. Passio. 30. Peccatum. 133. 134. 159. Puluis. 1. Repente. Studiositas. 3. Terremotus. 1. 3. Via. 4. &c.**

¶ **Impendere. Amicitia. 41. Doctrina. 9. 10. Eleemosyna. 3. Honor. 9. Offendens. Simonia. 17. Statutam. 1.**

¶ **Impœnitentia, idest, propositum pœnitendi, est speciale peccatum, scilicet peccatum, in spiritumsanctum. Sed, vt dicit permanentiam in peccato vsque ad mortem negando pœnitentiam, est accidens, vel circunstantia aliorum peccatorum. 2. distinctio. 43. 3. 3ᵐ. / . L. fi. Blasphemia. 12. 22. Obstinatio. Pœnitentia. 11 1. Resistere. 4. Voluntas. 52.**

Im

Quid. 1 ¶ IMPERARE est actus rationis,præsupposito actu uoluntatis.12ꝯ q.17./.q.60.1.c.fi./.22ꝯ.q.47.8.3m./.q.83.1.10.c..q.104.1.c./.4.d.15.q.4.ar.1.q.1.c./.3m./.Verit.qu.22.12.4m./.Quol.8.uel.9.quæstion.5.2.o. * Actus 9.135. Benedictio.2.

2 Imperare est ordinare aliquid ad faciendum,aliquid intimãdo,seu denuntiando,non quidem absolute, sed mouendo.12ꝯ.q.17.1.2.5.o./.22ꝯ.quæst.83.1.c./.q.88.1.c./.Opusc.11.ar.13. * Cognitio 52.Dicere 3.Dominium 8.Fides 57.143.Frui 2.

3 Actus imperatus,& imperium, sunt unus actus humanus ut totum,& multa secundum partes.12ꝯ.q.17.4.o./.q.20.3.c./.1m./.3a.q.19.2.o.

4 Vsus rei,ut est in ratione referente rem in finem, est prior imperio,& electione quæ etiã est prior imperio. Sed ut subditur potentiæ exequenti,est posterior imperio.12ꝯ.q.17.3.o. * Liberum 6.9.27.Maledicere 1.Oratio 11. Peccatum 93.95.314.Regere.14.Satisfactio 1.

Imperans.5 Imperare non conuenit brutis.12ꝯ.q.17.2.o. * Angelus 148 159.160.552.Artifex 4.Bonitas 163.

Dum.724.6 Immo uirtutes appetitiuæ brutorum,sunt imperantes. 12ꝯ.q.11.2.c.Respondeo Dubio.724°. * Charitas 29.50.108.

7 Virtutes appetitiuæ brutorum,non sunt imperantes libere, sed secundum naturalem instinctum,bruta mouentur ad apprehensa.12ꝯ.q.11.2.c.

8 Voluntas imperat aliis uiribus,& etiam intellectui.12ꝯ.qu.71.6.2m./.22ꝯ.q.4.2.2m./.q.10.2.c./.q.58.8.1m./.2.d.22.q.2.1.1m./.d.24.q.1.1.c./.d.25.2.4m./.3.c./.d.26.3.3m./.d.35.4.c./d.38.2.5m./.d.39.q.1.2.o./.d.40.5.c.fi./.3.d.17.ar 3.q.1.2m./d.23.q.2.ar.3.q.1.c./.q.3.ar.1.q.ꝯ.c./d.27.q 2.3.4m./.d.35.q 1.ar.2.q.1.o./.Veri.q.22.12 4m./.Virt.q.5.1m./.9m./.7.c./.q.2.5.6m. * Certitudo 8.11.15.17.18.Correctio.5. Dominatio 2.Eleemosyna 4.Fides 145.Frui 2.Homo 39.Infidelitas 2.8.Intellectus 91.164.222.234.Iustitia 36.40.Lex 26. Maledicere 1.Martyrium 1.2.13.Meritum 29 &c.76. Obedientia 13.Peccatum 93 104.105.107.131.Pœnitentia 27.Perfectio 14.

9 Voluntas dicitur imperare improprie dupliciter,scilicet interpretatiue inquantum mouet,& ut est de fine.12ꝯ.q.1.2.1m./.22ꝯ.q.47.8.3m./.4.d.15.q.4.ar.1.q.1.3m/.Veri.q.22.12 4m. * Potentia 10.12.42.43. Prudentia 52. Ratio.54.56. Scandalum 8.Scientia 142.150.&c.Sensualitas 13.Sententia 3.Temperantia 16.Theoª.30.Virtus 118.119.

Imperatũ.10 Quilibet act⁹, ut est in potestate nostra,subditur imperio rationis.12ꝯ.q.17.6.7 c. * Actio 18.

11 Actus rationis,quo ad exercitium,semper potest imperari, & quo ad assensum,præter actum naturalem,non autẽ quo ad apprehensionem ueritatis.12ꝯ.q.17.6.o. * Actus 9.135.158.174.177.Anima 27.282.Appetitus 25.51.61.&c.Assentire 2.Bonitas.163.167.Coactio 3.&c.Confessio 6.14.Cor 4 Deus 102.Ædificare 1.Eleemosyna 4.Elicere.1. Habitus 16 Ieiunium 4.Inobedientia 2.Intellectus 91.220.222.Iustitia 4.36.Latria 7.9.Lex 26. Martyrium 1.2.13. Meritum 29.&c.76.

12 Actus uoluntatis,potest imperari.12ꝯ.q.17.5.o. * Obedientia 13. Passio 68. Peccatum. 41. 42. 93. 103. 105. 130. 131.

Dum.725.13 Immo actus uoluntatis,a nullo imperatur.2.d.24.q.1.1.c. Respondeo sicut Dubio.353°. * Ratio 54. 56. Religio. 6. 15.

14 Actus uoluntatis potest imperari,quia potest ordinari a ratione,non autem cogi.12ꝯ.q.17.5.o./.Ma q.3.3.5m. * Sapientia.20.

15 Primus actus uoluntatis,nõ potest imperari a ratione, quia non fit ex ordinatione rationis,sed ex instinctu naturæ, uel ex ordinatione superioris causæ,scilicet dei.12ꝯ.q.1.2.3m./.q.9.4.c./.q.17.5.3m. * Scientia 142.150.&c. Sensualitas 13. Suffragia.9.

16 Sensus exteriores,non subduntur imperio rationis, quia non possunt sentire,nisi in præsentia sensibilium.1a.q.81.3.3m./.12ꝯ.q.17.7.3m./.Veri.q.25.4.3m. * Testis 7. Timor 43. Virtus 49.52.79.80.94.115 118.

17 Sensus interiores obediunt imperio rationis. Verit.quæstio.25.4.3m.

18 Motus membrorum,inquantum membra mouentur a potẽtiis sensitiuis,subduntur imperio,non autem secundum ꝙ mouentur a potentiis naturalibus,& uegetatiuis.1a.q.81 3.2m./.12ꝯ.q.17.9.o./.22ꝯ.q.168.1.c./.2.d.20.q.1.2.3m./. Veri.q.25.4.5m./.5.14./.Ma.q.7.1.15m.

¶ Imperatiue.Actio 40.Angelus.552.

¶ Imperatiuum.Ordo 63.

Im

1 ¶ IMPERATOR trahit nomen a supremo dominio, quasi omnium dominus. Opusc.20. lib°.3.capitu°.12. * Alexander.o.Comes. Nomen.

2 Imperator non dicitur rex,quia nomen regium, erat romanis odiosum.Opusc.20.c°.4. * Concilium 4.Dominium.o.Imperium.

3 Imperator tripliciter conuenit cum rege,& rectore politico, scilicet in modo regendi,in corona,& institutione legum. Et tripliciter differt ab eis,s.quia legibus astringuntur rectores,exponuntur examini,& non perpetuantur.Op.20.li°.3.c°.20./.Li°.4.c°.1.

4 Imperator dicitur Cæsar a Iulio Cæsare,& dicitur August⁹ ab Octauiano. Opusc.20. lib°.3.capitu°.12. * Legitimatio 3.

5 Octauianus imperator,propter pulchritudinem corporis, & probitatem animi,adorari renuit,sed doctus per Sibillã tiburtinam,adorauit deum.Opusc.20.li°.2.c°.16.fi. * Papa 1.7.Raptus 13. Regere 13. &c. Traianus. Tributum. 1.4. Octauianus

6 Octauianus propter suam modestiam,habuit imperium annis sexagintasex,quorum quatuordecim fuerunt post natiuitatem Christi. Opusc.20.li°.3.c°.12.fi./.c°.13.

7 Octauianus imperator,prohibuit se dominum dici.Et Tiberius uoluit transferre Christum tamquam uerum dominũ, inter deos.Et uterque gerebat uices Christi.Opusc.20.li°.2.c°.16./.Li°.3.c°.13.

8 Constantinus imperator,fit Christianus,anno Christi, trecentesimoquinquasimo. Et cessauit persequutio ecclesiæ usque ad filium eius Constantum. Opusc.20.li°.3.c°.16.

9 Omnes imperatores,a primo Constantino usque ad Carolum magnum, fuerunt obedientes,& reuerentes ecclesiæ, præter duos,s.præter Constantium filium primi Constantini,& Iulianum fratrem Galli.Opusc.20.li°.3.c°.17.

¶ Imperceptibile.Corpus 46.Instanti o.Momentum. Resurrectio 7.Solertia 2.3.4.

1 ¶ IMPERFECTIO duplex est in successiuis,scilicet diuisionis & successionis.1.d.8.q.2.1.4m. * Abstractio 16 Actio 88.105 Actus 80.85.Adoptio 3.21.Agens 41.49.Agere 22. Angelus 99.119.121.271.468.Anima 157.262.345.&c. Animal.21.&c.67.Attritio 1.Auaritia 5.Baptismus 52.163.Beatitudo 118.Charitas 66.101.Causa 13.86.Cherubim 2.Cognitio 5.37.&c.47.&c.Comparatio 4.6.Commune 13. Coniectura o.Continentia 9.Corpus 4.Culpa 6.Decimæ.4.Delectatio 4.102.Descendere 12.Deus.43 5.Dimensio 1.Dispositio.11.20.21. Elementum.9.Ens.13.&c.Enthimema. Esse.37.86.&c. Diuisio.

2 Imperfectum dicitur quadrupliciter, s.non ualens implere omnia opera sua,tendens ad perfectionem uel non firmatus in ea, cui deficit aliquid debitum ei,& quod non potest facere sibi simile. Dionisius.13.lect.1.fi. * Exemplar. 2. Exitus.2.Familiaritas.o.Felicitas.3.Femina.2.Fides 77.128. Figura 13.Filiatio 39.Finis 38.39.84 Fruitio 8.11.Generatio 24.34.Generatiua.Genitus 3.Genus 31.32 Gradus 1.2.Gratia 57.58 76.Habitus 31.57.Idea 41.Imago 7.10.17.Incõpletum.Incontinentia 9.Infinitum 30.&c.Ingratitudo. 5. Instans 15.Intellectus.158.231.296.Labor 5.6.Lac.2.Lex, 43.95.&c.Liber.25.

3 Omnis imperfectio accidit rei,secundum quòd materia est sub priuatione,sed omnis perfectio est ex forma. Opusc.3.c°.20.Malum 6. * Magis 3.Malum 4.5.10 11.Materia 2.41 Memoria 18.Motus 1.3.4 29.57.Mulier 4 Natura 14.Neutrum 1.Nomẽ 51.62.76.77.78.Nouitii 2.Numerus.10. Obedientia 8.Oppositio 14.Ordo 27.51.Passio 28.42.Pax 13 26.Peccatum 70.104.&c.363.369.379.387. 391. 392. 425. Persona 29.Piscis.2.Poª.19 &c.46.&c.64.

4 Esse præter esse imperfectum dupliciter,scilicet quo ad durationem diminutam,& quo ad modum habendi,s.quia receptum.1.d.8.q.2.1.5m. * Præceptum 78 Prædicamentum 6.Principatum 3.Prius 1.3.6.Prouidentia 40. Prouidentia 24.45.Quantitas 8.Relatio 10.68.Religio 93.102,103.Sapientia 21.Scandalum 13.Semen.12.Similitudo 10. 13. 22. Successio.6.Superbia 12.36.Talpa.Tempus.39. Testamentum 9.Timor 51.Verbum 27.Vestigium 3.Virtus 41.76. Visio.12.Vita.35.58.Vituperatio.3.Vnio 2.

5 Rõ cognoscẽdi imperfectũ,ẽ ipsũ pfectũ.1a.q.14.10.4m/.12ꝯ.q.100.6.2m./.Anima le.12.fi.k.volũtam.14. vsura. 174.203.

¶ Imperium transfertur a græcis ad francos,deinde per Adrianum papam,ad germanos,apud quos,per Gregorium papã quintum,genere similiter theotonicum, prouisa est electio imperatoris,vt scilicet per septem principes alemaniæ fiat, quæ usque ad ista tempora perseuerat. Et tantum durabit: quantum Romana Ecclesia quæ supræmum gradũ in principatu tenet,Christi fidelibus expediens iudicauerit Opusc.20.li°.3.c°.17./.18./.19. * Angelus.146. 159. 166. Anima.362.Appetitus.25.51.61.&c.Assentire.2.Certitudo 15.Cor 4.Credere 3.Deus 332.Dicere 3.6.Dignitas 3.Fides 57.143.Imperare 16.&c.Imperator o.Intellectus 164.204.222.234 Intelligibile 2.Iustitia.36.57.Lex.H.Liberum.6.9.27. Meritum 1. Missio 17.Natiuitas 16.Princeps 26.Raptus 13. Seruitus 9.Virtus 52.104.203. Græcis.

¶ Impermistum.Actus 19.Ignis 17.Intensio 2.

Differẽtia ¶ Impersonale verbum cum obliquis significat verum uel falsum,non autem cum rectis,quia actus verbi intelligitur ferri super obliquum. Periermen.le.4.fi.g.Deus.363.

¶ Impetrare.Absoluere.40.Beatus.32.40.Meritum.101,Miraculum.37.Missa 23.Nomen 84. Oratio 16. &c. 32. &c. 43. 49.50.54.59.72.85.101.Sacramentum.68.101.

¶ Impetus.Agibile.Amor 175.Blasphemia 11.23. Incontinẽtia.4.5.Ira.30.32.76.Passio 34.Roboam.Synderesis.6.Temeritas 1.Temperantia 4.

¶ Impietas.Falsitas 24.Gratia 158.Ignis 12.Iustificatio 5.9.&c.16.&c.Misericordia 45.Sepultura 8.Templum 3.Temporale 3.Tribulatio 21.&c.

¶ Impignoratio.Vsura 98.106.177.178.

¶ Inpingere. Cete.12.

Quis ¶ Implere uoluntatem,conuenit soli deo,quia solus deus mouet eam sufficienter ut obiectum.1a.quæ.105.4.c./.q.106.2.c./.12ꝯ.q.2.7.8.c./.q.3.1.c./.Veri.q.25.1.c. * Apostoli 37. Beatitudo 98.99.Beatus 40.Capacitas 1.Complere.Damnatio.29.Decretum.Deus 302.303.304.326.Dimensio 9.Episcopus 1.Euangelium 3.4.Figura 12.13. Forma 23.69. Imperfectio 2.In 8.Lex 117.118.119.123.Locus 25.Matutinæ 3.Misericordia 33.Obedientia 5.Obseruantia 4.Oratio.72. 94.Passio.116. Paupertas 8. Præceptum 77. &c. Prophetia 46.49.61.62.Retributio 3.Similitudo 27. Subiectio 5. Suffragia.7.Vendere.17.Venire 2.Virtus 75.Votum 22.&c.37 38.Vsura 278. Christus.111.

¶ Implicare.Contritio 1.2.3.24.25.Deus 370.&c.394.&c.Impossibilitas 2.Peccatum 123,Relatio.60.Relatiuum 6. Restitutio 6.Solus 5.6.7.Strutio 1.Trinitas 3.Verbum 16.Virtus 92.102.

¶ Implicitum.Angelus 51.&c.Appetitus 22.86. Apponere 1. Ars 29.Contineri.Cornelius o.Credere 17. &c. Deus 167. Diffinitio 30.Exclusio 1.3.Fides 44.58.60.&c.105.Generatio 63.Idem 1.Lex 121.Maria 41. Matrimonium 37. Obedientia.38.Pœna 80 Penitentia 225.Potentia 57.&c. Præceptum 82.Symbolum 2.6.7.Trinitas 3.

¶ Implorare.Iuramentum 3.Psalmus 12.

¶ Imponere.Abstractum 6.Actus 188.Analogia 7.8.Auaritia 14.&c.Baptismus 8.106.242.Calũnia 1.Character 37. &c. Charitas 15.Confessio 85.86.Confirmatio 13.14.27. Criminator.Detractio 1.Deus 280.Dictio 4.Diffinitio 31. Dolor 38.Electio 32.Ens 36.Episcopus 12.Æquiuocatio 5.Fama 3 Iesus 2.3.Intentio 27.Hyposthasis 7.Iudex 1.Iudicium 1.2 Ius 1.Lex 11.23.Lux 6.Manus 2.3. Naturale 12. Opprobrium 1.Ordinatio 7.Pœna 51.60.67.Penitentia 49.65.89 91.95.98.Persona 3.Potentia 5.Prædestinatio 40. Prudentia. 79.Qui est 2.Religio 50.Satisfactio 4.Simonia 12. Spiritus 1.2.3.Subsistentia 7.Verbum 17.45.Virtus 1.&c.vita 1. Votum 70.

Quid. ¶ Importabile hoc solum videtur, in his qui ex infirmitate peccant,quòd diu perseuerãt in malo.Et ideo dicitur, quòd ex longanimitate dei supportantur. Sed hoc ipsum, quòd aliquis ex superbia peccat,importabile uidetur. Et ideo per patientiam dei dicuntur sustineri,qui ex superbia peccant. 22ꝯ.q.137.5.4m.

¶ Importare.Abstinentia 1.Actio 111.Adæquari 1. Alienũ.1. Amor 189.179.208.Annichilatio 2.Apparere 2.Assimilatio 3.Auaritia 11.Baptismus 156.Bonitas 61.Character 2.Carentia. Charitas 66.Cathegorica.Causa 70.Cohors 1. Coniunctio 11.Consensus 1.Consideratio 1.Contentio 2.Creatio 14.Datio 1.22.Debitum 1. Desperatio 1.Dicere 2. Differentia 10.12.Diffinitio 3.Discordia 1.Dispensatio 1.Dispositio 3.Donum 1.2.3.4.7.Ens 15.19.Æqualitas 24. Eucharistia 85.93.Ex o. Excæcatio 1.Exemplar 3.Facere 1.2.3. Fides 1.Fiducia 2.3.5.Forma 1.4.Gnomi.Gratia 84. Habitus 10.18.37.Hostium.Humilitas 3.Idea 20.Idem 1.Includere. Iustitia 52.62.Lex 10. Liberalitas 9.Magnanimitas 1.Meritum 10.Missio 1.Modus 1.Motus 2.3.14.Negligentia 5.Nocere 3.4.Nomen 54.57.78.Obedientia 5. 28. Omissio 1. Omnis 3.4.Ordo 34.Patientia 3.Pax 9.10.Peccatum 412. Pœnitentia. 10. Persona. 30. Postulatio. Præceptum 1.2.3.Præcipere 1.Prædestinatio 4.9.Processio 21.67.Prouidentia 1.3.Qualitas 1.Relatio.58.Religio 1.Respectus 2.Sanctitas 1.5.Sedere 1.Sicut.o Signum 1.Symbolum 1. Studiũ 1.Stultitia 3.Suppositum 2.Sulpitio 1.Sustinere.Timor 69. Vbi 2.Verbũ 1.&c.28.84.Vindicatio 5.Virginitas 3.4. Virtus 1.&c.8.&c.105.Vita 1.&c. Vnitas 21.30. Vnum.o.Voluntarium 1.Vsura 276.Vti.1.4.23.Christus 7.

¶ Importunitas est euagatio mentis ad illicita,ẽm ꝙ in arce mentis residet,volentis ad diuersa se distundere 22ꝯ.q.35.4.3m. *Prohibit°.3.Verbositas. Quid.

¶ Impositio.Absoluere 37.Actio 111.Attributa 14.&c.Baptismus 8.106.242. Calumnia 1. Character.37. &c. Confessio 85.86.Confirmatio 13.14.27.Dolor 38. Ens 36. Episcopus 12.Ethimologia.Fama 3.Imponere.Hypostasis 7.Lux.6.Manus 2.3.Passio.8.Pœna.o.Pœnitentia 49.Prudentia 79.

1 ¶ IMPOSSIBILITAS duplex.s.vera,& æstimata.12ꝯ.q°.40.4.3m * Actio.64.86.Agens 41.Angelus 51.&c. Anima.9. Baptismus.127. Benedictus 5.Blasphemia 6. Bonitas 176. Cælum 22.Ciuitas 4.Cognitio 69.Conditionalis 2.Consilium 5.Consuetudo 5.Contractus.Contrarium 40.Corruptio 13.Deitas 3.4.5.Dæmonstratio 14.Desperatio.1.2.De⁹ 101.272.303.373.386 Diuisio 6.Dolor 17.Effectus 20. Electio 6.Esse 83.95.Euchaª.87.88.Fides 138. Finis 41.42.56.57.Forma.44.55.146.147.153.Genus 37.Hæresis 129.Indiuiduum 16.Malum 15.16.17.18. Diuisio.

2 Impossibile ẽm logicum & mathematicũ,est tantum implicans contradictionem:sed ẽm physicum,est oẽ,quod est impossibile,agenti inferiori.Poª.q.6.1.1 1m. *Missa 4.Motus 16.68.Necessitas 13 30.&c.Omnipotẽtia 5. Ordo 5.Passio 57.Peccatum 205.Pluralitas 2.Possibile.o.Poª.58.39.Præceptum 22.147.Prædicari 32.Præteritum 1. Reprobatio.3. Sanitas.10.

3 Impossibile aliqñ pro difficili sumitur 3.q.86.1.2m.fi./.Op.1.c°.18./.He.6.le.1.m°.B.*Scdm ꝙ ipm 3.Teneri.2.Trini.1.

4 Si per impossibile poneret, aliquã esse actionẽ, quæ nõ esset accidens,non esset inhærens,& tñ denominaret rẽ agẽtẽ, & tũc agẽs denominaretur ẽm illud qđ ab eo est, & ĩ eo nõ inhærẽs 1.d.32.q.1.1.c.*Velleitas.Vnio 4.Vte.15.Votũ 31.

¶ Impotẽtia.Affinitas 9.Ieiuniũ 7.Ingratitudo 6. Matrimom. 88.&c.Passio 8.Peccatũ 359.Putrefactio 2. Satisfactio.50. 31.Superbia 29.Vsura 200.263.268.313.

¶ Imprecationes in sacra scriptura,intelliguntur quadrupliciter.s.prædicendo, vel temporaliter ad correctionem, vel ꝯ peccatum,vel secundum uoluntatem dei 22ꝯ.q.25.6.3m./.q.76.1.o./.q.83.8.1m./.2m./. Virt.q.2.8.15m./.Ro.11.le.1.prin°. E./.Psalm.9.me°.m.I. * Blasphemia 1. &c. Maledicere.o. Differentia.

¶ Impretiabile.Inuendibile.Simonia 4.Vsura.18.

¶ Imprægnatio.Matrimonium 56.

1 ¶ IMPRIMERE in nobis,conuenit deo,angelis,& cælis,diuersimode 3.3.c°.92.Angel⁹ 151.&c.171.&c. Cælũ 69. &c. vt Deus.320.&c. *Adam 14.Adoptio 16.66.Angelus.151. 171.&c.378.Aĩa.156.193.204.234.Baptismus 10.224.228. Character 12.33.&c.Causa 79. In nobis.

2 Imprimi conuenit animæ, quia ad illud requiritur, ꝙ impressum sit in alio,& intimũ ei.Caus.le.5.me°.A.&c. * Cibus 4.Circuncisio 39.Confessio 64.Conseruatio 1.3.4. Corona 1.Corpus 67.Deus 322.325.&c.Euchaª.41.237.Phantasma 1.6. Fluxus 1.Futurum 5. Intellectus 133. &c. 176. Lex.31. Lumen.22.Matrimom. 62. Miraculum 20. Motus. 40.49.Nubes 2.Passio 3.Pati. Pœnitentia 31. Præstigium. 2.Prophetia 54.56.Ro.3.Sigillum 1.

3 Impressio agẽtis nõ manet in effectu cessante actione agentis,nisi vertatur in naturã effectus.3.3.c°.65. 6m. *Stella 6. Theoª.5.Vestis.4. Virtus 208.209.Vnctio.9.Vxor 3.

¶ Impbº. Cãm.Cãt⁹3.Forª.107.Mũd⁹ 23.Præpositiu⁹.Vnitas.4

¶ Improperiũ.Contumelia 2.Exprobra°.Peccatum 184.

¶ Improprium.Abraham 28.Anima 60.Assumere 26.Charitas 68.Contrarium 19.Differentia 20.Ecclesia 2.Emere.Esse 7.26. Excõicatio 1.Fabula 2. Fatum 1.Fruitio 11. Genus 16.Gradus 1.Imago 3.14.Imperare 9.Incõtinẽtia 1.Iniquitas.Irascibilis.1.Iustificatio 4.Lex.33.Lumen 25.Meritum 1.67.Missio 10.Natiuitas 21.22. Obedientia 3.Oblatio. 2. Passio 1.12.22.Peccatum 115.Pœnitẽtia 75.Prædestinatio. 29.Prædicari.15.32. Prophetia 59. Prudentia 4. Seducere. Sponsa 7.Veritas 36.Christus 21.23.180.

¶ Improuidentia defectus intelligentiæ & solertiæ, pertinẽt ad negligentiam & inconstantiã 22ꝯ.q.53.2.c.fi. Quid.

¶ Improuisio.Agonia.1.Timor 33.Voluntas 39.

1 ¶ IMPRVDENTIA sumitur tripliciter, scilicet negatiue, priuatiue,& cõtrariæ, Prima nõ est pctm.Sed secũda est pctm Diuisio.

ratione negligentiæ.Tertia vero secundum se est peccatum mortale.si sit contra præceptum dei.Aliter est peccatum veniale 22ẽ.q.53.1.o. * Dispensatio 5.

2 Imprudentia est generale peccatum participatiue, non autẽ essentialiter. Cuius sunt triplices partes,scilicet,subiectiuæ idest monastica, politica,& œconomica,potentiales.i. præcipitatio seu temeritas,inconsideratio,inconstantia , & negligentia,& integrales,quæ reducuntur ad potentiales.22ẽ.q.53.2.o. Inconsideratio. A. Inconstantia.1.Negligentia. 10. * Indiscretum. Pertinacia.1.Prudentia.35.84.

3 Imprudentia per essentiam est peccatum speciale, cum sit circa actus speciales,scilicet rationis.22ẽ.q.53.2. c. * Senectus.2.Temeritas.2.

4 Imprudentia cum suis vitiis,oritur ex luxuria.22ẽ.q. 53. 6. o. * Vsura.163.Prudentia.35.84.A.

¶ Impubes. Aduocatus.9.Eucharistia.142.&c.208. 209. Matrimonium.105.&c.Ordo.86.&c. Professio. 5. Religio. 57. 58.Sponsa^{a}.o.

Quid. ¶ Impudicitia est circa oscula,tactus,& alios actus circunstantes actum uenereum.22ẽ.q.154.1. 5^{m}.

Licitum. 1 ¶ Impugnare inimicos, vt cessent a peccatis,est licitum,quia cedit in bonum eorum,& amicorum.22ẽ.q.83.8.3^{m}./. 3. d. 30.1.2.o./.Psalm. 17.fi. * Accidia.12. Aqua. 19. 20. Arma. Blasphemia.22.Contentio.1. Continentia. 19. Dæmon. 58. 59.Eucharistia.258.273.Fortitudo.40. 46. Hæresis. 1. 110. Idolatria.2.Insidię.

2 Voluntaria impugnatio ueri, & adhærere falso , etiam in non necessariis ad salutem,est peccatum. 1.d.48.3.1^{m}. * Mãsuetudo 2.4.Meritũ 16.Officium 1. Oratio 5. 49. Potestas 19.Religio 31.

3 Impugnatio veritatis agnitæ, est species peccati in spiritũsanctum.22ẽ.q.14.2.c. * Seditio 2. Seneca. Christus. 87.

4 Impugnatio peccati,est vincenda dupliciter, scilicet fugiendo,vel resistendo. Fugiendo quidem quando continua cogitatio auget,peccati incentiuum,sicut est in luxuria,resistẽdo autem,quando cogitatio perseuerans, tollit incentiuum peccati quod prouenit ex aliqua leui apprehensione, & hoc contingit in accidia.22ẽ.q.35.1.4^{m}./.q.53.6.1^{m}./.q.142.3. c. Luxuria 26.

¶ Impulsus.Vsura 177.

¶ Impunitio.Error.6.

Causa. 1 ¶ IMPVRITAS est ex mistione vilioris.22ẽ.q.7.2.c./.q.81. 8. c./.Psal.50.me^{o}.d.B. * Cibus 6.

2 Impuritas creaturæ rationalis est ex hoc , quòd temporalibus per amorem se subiicit,sicut puritas eius est, in eleuando se in deum.22ẽ.q.7.2.c./.q.81.8.c./.Ʒ.4.c^{o}. 91. * Menstruus 3.Operatio 34.Processio 7.

¶ Imputare.Culpa 7.Defectus 14.Excusatio 3.Gratia 94. Infirmitas 8.Peccatum.245.265.Religio.24.Vsura. 250. 258. Vsus.7.

¶ Imum.Amor.58.

Quid. 1 A ¶ IN notat diuersas habitudines , secundum quòd iungitur diuersis.1.d.36.q.1.3.c./.Ro.11 lect.5.fi.D. * Abstractio. 2.Accidentaliter 2.&c.Accipere 3.4.Actio 93. Adam 63. 77. &c.94.Agens 60.Agere 9.Amor 20. &c. Angelus 2. 10. 16. 19.80.&c.94.&c.159.160.168.&c.345.382. 418. 429. 438. 441.443.Anima 3.7.&c.37.38.44.61.Antecedens 2.Appropriatio 21.28.Apud 2.Artifex 1.Artificiale 1.2.5.6. Assumere 1. Attentio.o. Attributa 2. 4. &c. Bonitas 112. 114. 124.&c.

1 B ¶ IN principaliter consubstantialitatem designat, inquantum importat coniunctionem intrinsecam,& ex consequenti distinctionem personarum,inquantum omnis præpositio est transitiua.Io.le.1.me^{o}.b.C.

2 In proprie notat habitudinem continentis.1^{a}.q.39.8.c. fi. ./.1.d.36.q.1.3.3^{m}. * Causa 35.&c.46.96.&c. Cognitio. 12. 19.&c.35.&c.48.76.Compositio 7.Conscientia 20. 21. Determinatio 1.4.Difficile 2.8.12.14.&c.Dimẽsio 1.8.10. &c. Dispositio 4.8.17.19.&c.Duo 1.Esse 2.4.&c.39. 48. 51. 57. 62.70.72.Eucharistia 87.&c.118. &c.146.Finis 96.&c.124 125.Forma o.Futurum 1.2.Genus 9.10.13.15. 16. 23. &c. Gratia 38.&c.97.&c.Honor 6.13.14.Iactantia 1. Ignorantia 2.3.12.14.&c.Imago 9.&c.

3 Esse in aliquo,dicitur dupliciter scilicet ut in causa, & ut in subiecto.12ẽ.q.83.1.c /.Ma.q.4.3.c. * Imitatio.Instrumentum.13 Intellectus.13.15.18.33.35.40.46.47.112. &c. 156. &c.193.&c.213.&c.Intentio 3.22.25.&c.Lex 18.&c. Lux. 4.6.Materia 2.5.&c.12.&c.24.25.30.31.38.Medium 14.15. Mensura 1.2.6.&c.

4 Aliquid dicitur esse in duobus uel in pluribus dupliciter, s. æqualiter,uel secundum prius,& posterius.12ẽ.q.56.2.c. fi. * Motus 30.40.44.50.90.91. Mundus 4. 5.Mutabile 1. 2. Pars 1.5.33.&c.Peccatum 38.77.&c.Persona.7.8 10.&c.45 Potentia 47.

5 Corporalia dicunt esse in aliquo, quia cõtinentur, spiritualia vero,quia continent.1^{a}.q.8.1.2^{m}./.q.52.1.fi./.q.53.1.2. c. ./.3^{a}.q.57.4.1^{m}./.q 62.3.3^{m}./.1.d.8.L.2.me^{o}.H./.d.37. q. 2. 1.c./.4.d.9.ar.1 q. 1.2^{m}. vt Angelus 97. * Quies 6. Recipere. 2.5.7.Relatio.S.Symbolum.2.Subiectum 2.6.7.Substantia 9.Totum 10.11.Tractare 2.Traductio 1.4.Visio 9.&c.

6 Non omnes modi in,ponuntur ab Aristotele,nisi reductiue. 1^{a}.q.42.5.1^{m}./.1.d.19.q.3.2.1^{m}.

7 Esse simul in pluribus locis,conuenit tantum deo.4.d.44.q. 1.ar.3.q.2.1^{m}. * Absens.Dæmon 88.89.92.96.

8 Deus est in omni loco dupliciter,scilicet ut dãs esse,uirtutẽ, & opatione locis, & ut implẽs ea.1^{a}.q.8.2.o/.1.d.37.q.2.1.c. Diuisio.

9 Deus est supra omnia,per excellentiam suæ naturæ,& in omnibus,ut causans eẽ omniũ.1^{a}.q.8.1.1^{m}/.3^{m}/.Ʒ.1.c^{o}.26.fi.

10 Deus ẽ in qualibet re, inquãtũ dat ei propriũ eẽ, & nãm. 1. d.37.q.2.1.c./.q.3.3.3^{m}. * Deus 58.60.&c.299.370.

11 Deus est intimus unicuique rei,sicut esse proprium cuiuslibet rei.1^{a}.q.8.1.c.fi./.q.105.5.c.fi./.1.d.37.q.1.1.c.fi. * Humilitas 16.

12 Deus est in omni re,per essentiam,præsentiam,& potentiã, sed tantum in sanctis per gratiam,in Christo autem solo , per unionem personalem.1ẽ.q.8.3.o./.q.43.3.c/.q.112.1.c./ 3^{a}.q.2.10.2^{m}./.q.6.1.1^{m}./.1.d.37.q.1.o./.3.d.32.1.2^{m}/. Con. 2.c^{o}.26./.96.fi./.Li^{o}.3.c^{o}.68./.Quol.10.vel.11.1.o./.Opus. 3. c^{o}. 132./.137./.Ioann.lectio.5.med^{o}.a.A./. Col.2. lect. 2. fi. D. Locus. 24. * Labi. Medium. 14. 15. Motus. 90.91.

13 Deus magis est intra animam , quam gratia , & quicquid aliud.1.q.105.5.c.fi./.Veri.q.20.1.9^{m} /.q.28 2.8^{m}. * Processio.29.Separatio.1.2.

14 Nullus modorum in,quos assignat Aristoteles,explicat modum essendi in qui est in diuinis.1^{a}.q.42.5.1^{m}./.1 d.19. q. 3. 2.1^{m}./.d.3 3.3.4^{m}. * Assumere.1.Deus 38.39.48.70.&c.Gloria 18.Persone 45.Relatio 63.&c. In persona.

15 Deitas habitat in Christo corporaliter tripliciter.Primo per vnionem ad corpus. Secundo non figuraliter.Tertio secundum triplicem modum,scilicet communem, specialem , & singularem.3^{a}.q.2.10.2^{m}.

16 Pater est in filio,& econuerso.1^{a}.q.42.5.o./.1.d.19 q.3.2.o./ Con.4.c^{o}.9.fi./.65.Io.10.lect.6.fi.e.F./.c^{o}.16.le.7.fi.d.

17 Fides dei est magis in patre,& econuerso, quàm homo in filio dei.3^{a}.q.2.9.4^{m}.

18 Quicquid potest esse in deo,est in eo.1.d.7.q.2.2.c/.d.19.L. 1.prin^{o}.A. * Appropriatio 3.19.21.Artificiale.1.2.5.6. In deo.

19 Omnia bona,& mala,sunt in scientia dei. Sed tantum bona sunt in deo,& tantum tres personę,proprietates, & attributa,sunt in essentia dei.1^{a}.q.18.4.4^{m}./.q.39.8.c.fi./.1.d.36. q.1.3.o./.q.2.2.2^{m} /.Veri.q.3.6.2^{m}.Bonitas 23. * Deus. 364. &c.407.Exemplar 7.Forma 49.&c.

20 Ea quæ in creaturis sunt diuisim , & multipliciter , in deo sunt unite,& simpliciter.1^{a}.q.14.1.2^{m}./.q.26.1.1^{m}./.q.47.1. c.fi./.q.57.1.c./.q.91.1.c./.12ẽ.q.18.1.c./.22ẽ. q. 183. 2. c./. Con.1.c^{o}.31./.32./.33./.Li^{o}.3.c^{o}.2./.Li^{o}.3.c^{o}.20./.97./.Li^{o} 4.c^{o}.14./.Veri.q.20.4.c./.Potentia.q.7.5.c./.Anima. 18. c./. Opusc.3.c^{o}.22./.Opusc.9.prin^{o}./.1^{m}./.Ente.6.prin^{o}.c.

21 Creaturæ habent uerius,esse in deo,quàm in se.1^{a}.q. 18. 4. 3^{m} /.1.d.36.q.1.3.2^{m}./.Veri.q.4.6.o./.q.8.16.11^{m}.

22 Omnia sunt in omnibus,s.superiora in inferioribus causaliter,sed econuerso participatiue secundum rationem communem tantum , in deo autem secundum rationem propriam.1^{a}.q.55.1.c./.3^{m}./.q.57.1.c. * Metaphora 8. Subsistẽtia 8.10.11.12.Vita 17.22.23.

23 Omnia sunt in deo dupliciter,scilicet ut in agente idest in potestate eius, & ut in fine idest in conseruante.Ro.11. lect. 5. fi.D.

24 Quęlibet creatura est in deo dupliciter , scilicet ut in conseruante,& ut in uirtute causæ agentis.1^{a}.q.8.1.o./.q. 79. 2. c./.q.80.1.c /.Po^{a}.q.3.16.24^{m}.

25 Creaturæ sunt in deo dupliciter,scilicet ut in conseruante, & vt in cognoscente. Secundo modo sunt uita , & essentia dei,non autem primo modo.1^{a}.q.18.4.1^{m}./.Potentia. qu.3. 16.24^{m}.

26 In deo sunt multa secundum rationem,quorum aliqua prius cadunt in intellectu nostro , quàm alia. 1^{a}. quęstion. 44. 4.4^{m}.

27 Forma equi est in deo ut intellecta tantum, sed ratio uitæ , etiam ut in natura dei firmata. 1. distinct. 36.quæstion.2. 2.2^{m}.

28 Esse in aliquo tripliciter contingit. Primo, sicut contentum in continente. Secundo,sicut pars in toto. Tertio, sicut accidens in subiecto,& sicut effectus in causa. Io. 16.lect.7.fi. d. prin^{o}.

29 Esse in aliquo aliquid actupliciter dicitur . Phy. 4. lect. 4. prin^{o}.2.

¶ Inaduertentia. Inconsideratio. Negligentia.o.

¶ Inane.Fabula 2.Gloria 5.&c.Peccatum 158. Terra 15.

¶ Inanimatũ.Alteratio 8.Angelus 77.Animata. Augmentum 7.12.14.&c.Conceptio 4.Corpus 4.Dextrum. Fruitio 11. &c.Generatio 13. Genitus 1. Gigni . Instrumentum 2.3. Ira 46. Nutrire 3. Oriri.Sacrificium 33.Sinistrum 1.Terra 2.

¶ Inanisgloria.Aureola 21.Capitale 8 &c.Cognitio 26. Contentio 3.4.Gloria 5.&c.Iactantia 3.4.Operatio 34. Oratio 31.35.Præsumptio 3.Vestis 6.

¶ Inassuetudo.Trepidatio.

¶ Inaudientia.Cognitio 26.

Illicita. ¶ Incantatio est superstitiosa,& illicita, si continet aliquid ad dæmones pertinens,vel nomina ignota,vel aliqua falsa,vel vana,vel aliqua signa præter crucem 22ẽ.q.96.2.4.o. * Dęmon 72.&c.Magi 1.7.&c.Superstitio 3.&c.

Illicitum. ¶ Incarcerare hominem,vel ligare,vel qualitercũque detinere,est illicitum,nisi fiat secundum ordinem iustitiæ , vel in pœnam,vel ad cautelam alicuius mali vitandi 22ẽ.q 65.3.o. * Baptismus 32.Bonitas 194.Captiuus.Carcer.Hæresis 25. Infamis.Verberare.

Cõueniẽs. 1 ¶ INCARNARI deum,fuit possibile,& conueniens 3^{a}.q.1.1. o./.3.d.1. q.1.2.o./.Ʒ.4.c^{o}.40./.49./.53./.54./.55./.Op.2.c^{o}. 5./.6./.Op.3.c^{o}.207./.208./.Io.le.7.me^{o}.a.I. * Adam 8.9.11. Aduentus.o. Amor 53.

2 Deum incarnari,fuit necessarium ad reparandum genus humanum,sicut ad bene esse,non autem simpliciter,quia deus aliter poterat reparare 3^{a}.q.1.2.o./.3.d.4.q.3.1.3^{m}./.4. d.1.o. 1.3^{m}./.distin.43.ar.2.quæstion.1.2^{m}./.Ʒ.4.c^{o}.55.2^{m}./.Psalm. 45.fi.f.

3 Si homo non peccasset, probabilius est,deum non fuisse incarnatum,licet incarnari potuisset 3^{a}. q.1.3.o./.3.d.1.q.1. 3.o /.4.d.43.ar.2.q.1.2^{m} /.Veri.q.29.4.3^{m}./.1ẽ.Tim. lect.4. prin^{o}.B. * Angelus 361.447.Assumere.o.Beneficium 17. Cornelius 1.2.

4 Amor dei ad homines, non potuit homini efficacius demonstrari , quàm per incarnationem.Ʒ.4.c^{o}.46.fi./.54.

5 Christus non meruit incarnationem, nec aliquis purus homo ex condigno,sed tantum ex cõgruo 12ẽ.q.98.4.c./. 3^{a}. q.2.11.o./.q.24.3.c.fi./ 3.d.4.q.3.1.o./.ar.2.q.1.1^{m}./.Pla.49. fi.g.B./.Ro.le.3.m^{o}.F./.He.le.4.m^{o}.E.&c.

6 Incarnatio est principium oĩum meritorum humanorũ 3. d.4.q.3.1.c. * Credere 19.21.24.&c.Descendere 10.12.

7 Incarnatio est generale principium , ad quod omnia officia angelorum ordinantur 1^{a}.q 57.5.1^{m}. * Fides 64.65.66. 133.Gedeon 3.

8 Incarnatio dei,principaliter fuit propter liberationem hominis 3^{a}.q.1.5.c./.q.40.1.c./.q.43.3. 2^{m}./.q.44.3.c./. Ver.q.29. 4. 5^{m}.

9 Incarnatio dei,fuit ad tollendum omne peccatum,sed principalius peccatum originale,quia extensiue maius est peccato actuali,licet intensiue sit econuerso 3^{a}.q.1.4.o./. 3.d.1.q. 1.2.6^{m}./.Op.10.ar.28./.Op.11.ar.23./.Op.53.21^{m}. * Gratia 40.85.Lutum.

10 Signum datum a deo,tempore Achaz regis , de liberatione populi,est signum de Christi incarnatione.Nam incarnatio Christi,significat ipsam liberationem populi, quasi per locũ a maiori,quia si deus dabit filium suum , ad salutem totius mundi,multo magis potest saluare populum iudæorum ab istis hostibus. Vel quasi,esset causa motiua. Hoc.n. quasi mouit dñm,qꝫ multa bona illi populo quamuis iniusto concedebantur,quia de illo prouiderat filium suum incarnandũ, Isa.7.m^{o}.b.B. * Maria 29.Miraculum 16.17.

11 Incarnatio Christi quamuis non fuerit facta , præsentibus illis hominibus,quibus data fuerat in signũ liberationis populi iudæorum , fuit tamen facta manente domo Dauid. Isa.7.me^{o}.b.C. * Missio 35.Prophetia 80.Psalmus 3.Sponsalia 11.

12 Signum quandoque sequitur signatum , quandoque est simul,quandoque autem præcedit.Incarnatio aũt Christi , q̃ data fuit in signum liberationis populi,oportet de necessitate qꝫ sequatur liberationẽ populi,etiam, ẽm qꝫ ipsi iudæi ad literam exponunt.Isa.7.me^{o}.b.C.

13 Nullum signum esset incarnatio Christi,si iuuencula, & virgo,postea corrupta,concepisset. Ideo autem apud hebræos ponitur magis aalma,quam iuuencula , quia aalma significat virginem,secundum nominis originem , & adhuc plus custoditam,de qua non possit esse mali suspitio. Sed iuuẽcula significat virginem,ẽm vsum loquendi posteriorẽ. Isa.7. me^{o}.b.D. * Verbum 53.64.65 67.

14 Ante Christi incarnationem, aliqui per fidem Christi liberati sunt,secundum spiritum , a damnatione peccati originalis,sed nemo secundum carnem,id est a fomite 3^{a}.q.27.3. c./.q.52.5.2^{m}. * Vestigium 11.Vnio 14.&c. Christus 42. 49.50.198.

15 Incarnatio facta est conuenienti tempore, scilicet non in principio mundi, nec in fine. 12ẽ.quæstion.98.6.c./.3^{a}.quæ. 1.5.6.o./.4.distinct.2.questiõ.1.artic.4. quæstion.2.1^{m}./.3. distinct.1.quæstio.1.4.o./.4.distin.2.quæst.1.ar.4. quæstion. 2.1^{m}./. Con.4.c^{o}.55.9^{m}./. Isa. 2. prin^{o}.a.G./. Gal.4.lect.2. prin^{o}.G.

16 Incarnatio comparatur iuuentuti , propter vigorem, & feruorem , senectuti vero , propter numerum annorum 3^{a}. quæstion.1.6.1^{m}./.3.distinct.1.quæst.1.4.c./.d.4.q.1.ar.1. q. 1.c./.2^{m}.

17 Deus per incarnationem nullo modo mutatus fuit 3^{a}.q.1. 1.1^{m}./.q.2.6 1^{m}./.3.d.1.q.1.1.1^{m}.

18 Iustitia, bonitas, virtus, potentia , & sapientia dei, ostensæ sunt per incarnationem eius 3^{a}. quæstion. 1. 1. c. /. 3. distinct.1.quæstio.1.3.3^{m}./.quæstio.2.2.1^{m}./.d.4.q.1.ar.1.q. 1.c./.2^{m}.

19 Incarnatio filii dei , est quasi prælibatio coniunctionis nostræ ad deum.Ʒ.4.c^{o}.46.fi./.Op.60.c^{o}.1.2.0.

¶ Incautela & incircunspectio, includuntur sub incõsideratione 22ẽ.q 53.2.c.fi. * Desponsatio Vsura 163. Quid.

¶ Incendiarius ecclesiæ,& denuntiatus,est excommunicatus. Nec potest absolui,nisi a papa 4.dist 18.q.2.ar.5. quęstion. 1.c.Absoluere 12.23. * Baptismus 203.Cinis 1. Inebriari. Sacrificium 27.&c. Casus.

¶ Incendium.Absoluere 23.Angelus 559. Seraphin 2.

¶ Incentiuum. Fomes 9.10. Impugnare 4. Incæstus 1. Voluptas.

¶ Incertitudo. Adam. 83. Confessio 27. Fornicatio 13. 19. Fortuna 3. Inquirere 3. Iudicium 15.71. Magnanimitas 20. Scientia 8.24.133.145.&c. Timor 13. Trepidatio.

¶ Incessanter.Amor 193.

¶ Incessus.Dæmon 37.Modestia 4.Tuba 2.

¶ Incæstuosus.Matri^{m}.117.

Quid. 1 ¶ Incestus est cum persona consanguinea vel affini, coitus prohibitus,quadruplici ratione,scilicet primo quia naturaliter homo debet quandam honorificentiam parentibus , & per consequens aliis consanguineis. Secundo quia personas sanguine coniunctas,necesse est ad inuicem simul conuersari. Tertio,quia p hoc impediretur multiplicatio amicorũ. Quarto,quia cum naturaliter homo consanguineam diligat , si adderetur amor qui est ex commistiones venerea, fieret nimius ardor amoris,& maximum libidinis incẽtiuum,quod castitati repugnat 22ẽ. q.154.1.c./.9. o./.4.d.41.ar.4. q.1.2. c./.Ma.q.15.3.c. * Loth.o. Luxuria 9.&c.Matrimonium 116. 117.

2 Incæstus est determinata luxurię species 22ẽ.q.154.1.c./.9. o.Luxuria 9. * Pœna 55.

¶ Inchoatio.Agere 13.Appetitus 1.5.7.52.Beatitudo 133.Desiderium 3.Esse 4.Forma 7.&c.Gratia 11.Instrumentum 11. Maria 20.58.Passio 127.Pœnitentia 50.Sapientia 21. Scientia 71.Stabilis.Virtus 82.

¶ Incidere.Adam 81.Alienum 2.Gratia 117. Peccatum 178. Processio.14.Vsura 56.95.127.134.135.136.175.186.196. 213.220.303.304.

¶ Incineratio non conuenit corpori Christi 3^{a}. quæstion. 51. 3.o./.quæstion.53.1.c./.1^{m}./.3.distin.21.q.1.2.o./. quęstion. 2.1.1^{m}./.Opus.2.c^{o}.241./.Io.2.le.3.pr^{o}.b.H. * Cinis.o.Dãnatio 39.Pęna 94.

1 ¶ INCIPERE significat esse nunc,& non prius. Ideo ab inferiori ad suum superius cum eo, nõ valet consequentia 3^{a}. q.16 9.2^{m}. Cul. Quid.

2 Incipiens esse per motum,oportet habere mensuram durationis,non autem si per creationem,vt tempus. Potentia. q. 3.17.24^{m}. * Abraham 7.18.Actio 47.110.122.Agens 105. Amor 49.Angelus 127. Anima 339. Animal 34. Arbor 2. Aristoteles 6.Ars 30.Baptismus 87.Charitas 112. Cælũ 12. 64.137.147.Circulus 4.Circuncisio 16.Cõfirmatio 15.Creatio 14.46.Deus 436 Dies 1.6.&c. Doctor 3. Eucharistia 118.164.208.Ex.2.&c.Gradus 2.Gratia 44.77. &c. Hæresis 109.

In

3 In potentiis ordinatis, vbi terminatur operatio prioris potentiæ, ibi incipit operatio potentiæ sequentis 3. d. 27. q. 3. 1. c./. Veri. q. 10. 11. 6^{m}. *Imago 43. Intellectus 224. Ioannes 19. Logica 8. Maria 20. Medicus 2. Menstruus 7. Miraculum 55. Missa 17. Mors 7. Mos 2. Mundus 13. 18. 26. &c. Nonum. Obligari 6. Opus 4. Pascha 4. Passio 45. 66. 92. Paulus 26. Perfectio 83. Planetę 1. Potentia 59. Processio 17. Prophetia 94. Psalmus 7. Ratio 36. Relatio 56. 59. Religio 21. 28. Resurrectio 23. Reuelatio. 11. Semen 20.

4 Formæ incipiunt esse actu, & desinunt per accidens tantũ, scilicet ad generationem, & corruptionẽ compositi 1^{a}. q. 45. 8. c./. 1^{m}. *Sodomia 3. Sponsalia 7, 11. Status 3. Studium 4. Suffragia 1. Summum 4. Temporale 1. Tempus 21. 29. 30. Tristitia 6. Ventus. o. Vita 83. Vnctio 23. Volũtas 23. Vsus 6. Christus 26. 170.

¶Incircuncisus. Circuncisio 19.

¶Incircumspectio. Inconsideratio.

¶Incisio. Cete. 4. Fractio 1 Homicidium 3. Vsura 203. &c.

¶Incitare. Contemplatio 17. Æquus 2. Luxuria 8. Peccatum 385. Prohibitio 3.

¶Inclinabilitas. Superbia 2. 15.

A quo. 1 ¶INCLINATIO naturæ, est a forma, & a dante formam. i. a generante. Ma. q. 3. 3. c. fi. Forma 109. *Actus 95. Agere 13. Amicitia 25.

2 Quælibet inclinatio naturæ, vel voluntatis, est tantum a deo 1^{a}. q. 103. 8. c./. q. 105. 4. c./. q. 106. 2. c. fi./. q. 111. 2. c./. 12ę. quæst. 9. 6. c./. 22ę. quæst. 26. 6. c./. Ʒ. 3. c^{o}. 88. 3^{m}. Amor 135. *Angelus 466. 573. Anima 129. &c. 187. 235. Apis 2. Baptismus 205. Blasphemia 16. Bonitas 199. 243. Charitas 52. Certitudo 8. 18. Ciuis 3. Coactio 8. Confessio 43. Consilium 9. 15.

3 Omnis inclinatio est ad simile sibi, & conueniens 12ę. q. 8. 1. c./. Ʒ. 4. c^{o}. 19./. Ma. q 16. 2. c. Amor 230. &c. *Damnatio 16. Delectatio 27. Dęmon 44. Deus 315. &c. 430. Dolor 23. Esse 95. Ethos. Fides 86. 114. 151. Finis 84. Fomes 2. 3. 4. 11. 12. Forma 100. Fortuna 7. Gratia 116. Graue 8. Habitus 29. 36. Ignorantia 26. Intellectus 220. 226. Iudiciũ 21. Ius 19. Lex 120. 121. 31. 35 36 37. 62. 68. Locus 10. Luxuria 20. Magi 8. &c. Malum 51.

4 Inclinatio naturalis est ad duo, scilicet admoueri, & ad agere. Prima est recurua in se, non autem secunda. Quolib. 1. 8. 3^{m}. *Maria 13. 18. 18. 38. 56. 62. 68. Matrimonium 7. 8. 9. 67. &c. 109. Missi 8. Mos 1. Motus 12. 71. 72. Mulier 8. Naturale 4. 9. 11.

5 Inclinatio auris dei, significat voluntatem eius condescendentem infirmitatibus nostris. Psalm. 16. me^{o}. b. fi./. Psa. 30. prin^{o}. b. C. *Nocere 8. Obligari 6. Operatio 11. Passio 30. 34. 52. 77. Peccatum 12. 99. 133. 138. 145. 151. 158. 161. &c. 240. 291. Pœna 19.

6 Inclinationes naturales sunt principia omnium superueniẽtium 22ę. q. 155. 2. c. *Pœnitentia 71. Potentia 17. Prudentia 53. 64. Relatio 5. Sanctificatio 13. Sapientia 34. Scientia 60. Seruitus 13. Sinderesis 5. 6. 7. Somnus 5. Studiũ 7. Superbia 1. Virtus 15. 58. 233. 241. 265. Voluntarium 1. 5. 7. Volũtas 24. 45.

¶Includere. Actio 31. Amicitia 36. Amor 63. 146. 217. Apostasia 4. Audacia 1. Baptismus 121. Bonitas 95. Cęlum 55. Cõsensus 4. Corpus 73. Definitio 1. 4. Dispositio 5. Diuersitas 8. Duratio 5. Eleemosyna 33. Ens 24. 25 Æqualitas 12. 23. Fides 108. 146. Forma 97. Fortitudo 25. Generatio 15. 71. Gratia 16. Ira 78. Iustitia 12. Motus 44. 51. Oppositio 1. 6. Oratio 19. Ordo 1. 4. 44. Pars 49. Paupertas 3. Pax 9. Peccatum 312. 422. Pietas 3. Pluuia 3. Pręceptum 2. &c. 9. 10. 40. 76. 82. 88. 89. 95. Prædicari 7. Primum 5. Princeps 6. Processio 66. Prouidentia 3. Reduplicatio 5. Sonus. Spũs 22. Timor 50. Totum 8. Trinitas 3. 7. Vapor 4. Veritas 25. Virtus 91. Votum 41.

¶Incognitum. Ignotum. Inscius.

¶Incolatus. Alleluia.

¶Incommensurabile. Diameter. Innumerabile. Quantitas 22.

¶Incommodum. Bonitas 228. Excommunicatio 7. Virginitas 23. Vsura 64. &c. 87. 303. &c.

Diuisio. 1 ¶INCOMMVNICABILITAS quadruplex. s. partis, vniuersalis, assumptibilis, & assumentis. Quarũ quælibet pter quartã, est de rõne psonæ 1. d. 25. 1. 17^{m}./. 3. d. 5. q. 2. 1. 2^{m}. *For^{a}. 19. &c. Indiuiduum 9. Pr. 27. Persona 20. 24. Tetragramaton.

¶Incõicabile. Auersio 2. Bonitas 42. For^{a} 34. Purgatio 3.

¶Incompactum. Conceptio 16. Propositio 14.

¶Incompletum. Abstractum 5. 7. Acerbum. Acr. 8. 9. 10. Character 3. Celum 11. Defectus 2. Definitio 14. 34. 36. Dispositio 6. 11. 43. Dominium 4. Effectus 18. Embrio 1. Ens 13. 14. 15. Euch^{a}. 112. Forma 36. &c. Gratia 99. Habitus 37. Instrumentum 11. 13. &c. Sensualitas 6. Virtus 9. Virginitas 9. Votum 13. 15.

¶Incomplexum. Certitudo 21. Fides 35. 36. 37. Vox 11.

¶Incompositum. Numerus 5.

¶Incompossibilitas. Contrarium 41. For^{a}. 49. Possibile 2.

¶Incomprehensibilitas. Deus 189 Misericordia 32. 33. 34.

¶Incongruum. Debitum 5. Omnis 4. Sensus 38.

¶Inconsideratio est speciale peccatum imprudentię. Et opponit rectitudini iudicii in moralibus. 22ę. q. 53. 2. c./. 4. o./. 5. c./. Ma. q. 15. 4. c. Imprudentia 2. *Angelus 394. Improuidentia. Luxuria 16. Peccatũ 88. 137. 146. Prudentia 35. Ratio 52. Spes 33. &c. Virginitas 23. Quid.

¶Inconsonum. Inconueniens 4. Rationabile. Iuristæ 2.

1 ¶INCONSTANTIA est speciale peccatum imprudentiæ, deficiens a præcipiendo, bonũ propositũ. Cuius principium est in appetitu, finis autem in intellectu 22ę. q. 53. 2. c. fi./. 5. o./. Ma. q. 15 4. c. Constantia 7. 8. Duplicitas 2. Imprudentia 2. Quid.

2 Inconstantia circa abstinentiã a delectabilibus, est filia luxuriæ, licet etiam quæ est in terribilibus, oriatur ex luxuria 22ę. q. 53. 5. 2^{m}. Negligentia 3. Luxuria 16. *Fragilitas. Heresis 23. 24. Imbecillitas. Improuidentia. *Instabilitas. Ira 60. Negligentia 3. Ratio 52.

3 Inuidia, & ira quæ est principium contentionis, faciunt inconstantiam ex parte appetitus 22ę. q. 53. 5. 2^{m}. *Religio 79. Spes 33. &c.

4 Constantia & inconstantia sunt in ratione 22ę. q. 53. 5. 3^{m}. *Virginitas 23.

¶Inconsuetum. Angelus 165.

¶Incontaminatum. Angelus 290.

1 ¶INCONTINENTIA proprie est circa concupiscentias tactus. Secundum quid autem, est circa honores, diuitias, & huiusmodi. Improprie vero est circa virtutes. Prima est peccatum dupliciter. s. recedendo a ratione, & immergendo se turpibus. Secunda tantum primo modo. Tertia vero nõ est peccatum, sed est perfectio virtutũ 22ę. q. 159 2. c./. q. 156. 2. o. Continentia 7. *Coitus 16. Concupiscentia. o. Quid.

2 Species incontinentiæ sunt duæ. s. præuolatio consilii, & debilitas in preconsiliatis 22ę. q. 157. 1. c. *Delectatio 55 56. 60. 83. &c. 106.

2 Incontinentia pertinet ad corpus occasionaliter, sed per se, causatur ab anima non resistente passionibus 22ę. q. 156. 1. o. *Fructus 16.

4 Incontinens vincitur a passionibus, nõ quidem cogentibus, sed vehementer impellentibus, & propter negligentiã 12ę. q. 77. 2. o./. 22ę. q. 156. 1. 3^{m}./. 2. 2^{m}./. 2. d. 25. 2. 6^{m}./. 3. d. 31. q. 1. 1. c./. 1^{m}./. Ver. q. 22. 9. 3^{m}. *Intemperantia. o. Pertinacia 2. Syllogismus 7.

5 Incontinens ante cõsilium, est ex impetu passionis, propter velocitatem, vt in colericis, vel propter vehementiam, vt in melancolicis, qui propter terrestrem complexionem, vehementissime inflammatur, sed post consiliũ, est propter mollitiem complexionis, vt in flegmaticis 22ę. q. 156. 1. 2^{m}. *Voluntas 2. 74. 75. Votum 52. 53.

6 Mulier nõ dr cõtinẽs, nec incõtinens, quia raro habet firmũ iudicium rationis, propter debilitatem complexionis. 22ę. q. 159. 1. 1^{m}./. 2^{m}./. 4. d. 35. 4. b. 1.

7 Incontinens peccat ex passione, errans circa particulare, vt nũc. Ideo sanabilior est, & minus malus intẽperato, quia intemperatus peccat ex habitu, errans circa vltimũ finẽ 12ę. q. 78. 4. c./. 22ę. q. 156. 3. o./. d. 43. 4. c./. Ver. q. 24. 10. c./. Ma. q. 3. 13. c./. Ethi. le. 3. fi.

8 Libido concupiscibilis, est maior in incontinente, quã in intẽperato, sed ecõuerso de libidine volũtatis 22ę. q. 156. 3. 3^{m}

9 Incõtinẽs iræ, audit rõnẽ, sed imperfecte. Incõtinẽs aũt cõcupiscẽtię, totalr eã nõ audit 22ę. q. 53. 6. 1^{m}./ q. 156. 4. c./. 2^{m}. Du^{m}. 716°.

10 Oppo^{m} videtur dicere 22ę. q. 156. 4. 3^{m}. Respondeo licet Dubio 372°.

11 Incõtinentia iræ, est peior, rõne mali accidentis, quã incontinentia cõcupiscentiæ. Sed rõne passionis, est ecõuerso, quadruplici rõne. s. primo quia motus iræ, participat aliqualiter rõne, sed motus cõcupiscẽtiæ totaliter est ẽm sensum, & nullo mõ ẽm rõnẽ. Secundo, qa motus iræ, magis cõsequit corporis cõplexionẽ. Tertio, quia ira quærit manifeste operari, sed cõcupiscẽtia qrit latebras, & dolose subintrat. Quarto, qa cõcupiscens delectabiliter operat, sed iratus, quasi quadã tristitia pcedente coactus 22ę. q. 156. 4. o./. q. 158. 4. c./. 3. d. 26. q. 1. 2. c./. Ver. q. 25. 2. b./. c. fi./. 2^{m}./. Ma. q. 12. 4. c. fi.

¶Incontingens. Fieri 17.

In

¶Inconueniens. Adam 2. Amor 214. Angelus 566. Appetitus 18. Appropriatio 6. Comedere 4. Infinitũ 4. Ira 28. Lex 54. Propositio 14.

¶Inconuenire. Adam 2. Demonstratio 4. 5. Gratia 43. Maria 50.

Cõceptio. 1 ¶INCORPORALIA in loco non esse, est cõis animi conceptio Ʒ. 2. c^{o}. 65. 3^{a}./. Ebdo. le. 1. fi.

Du^{m}. 727^{m} 2 Opp^{m} vr dicere 1^{a}. q 2. 1. c./. q. 52. 1. 1^{m}. Resp^{o}. Du^{o}. 727°. *In 3. Incorporeum. Intellectus 184.

3 Incorporalia in loco, non esse, est cõis animi conceptio, apud sapientes tm 1^{a}. q 2. 1. c./. q. 52. 1. 1^{m}./. 1. d. 37. q. 2. 1. c./. q. 31. 1^{m}./. 4. d. 45. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. 1^{m}./. Ver. q. 10. 12. c./. Ebdo le. 1. 1. fi. *Locus 11. 15. 23. Spirituale. o. Veritas 41.

Dĩa. 1 ¶INCORPORARI Christo, contingit dupliciter. s. numero, & merito 4. d. 4. q. 2. ar. 2. q. 5. c. *Baptismus 181. 182.

2 Incorporari Christo, contingit per tria. s. p baptismum, per martyrium, & p fidem & dilectionem. Quol. 6. 4. c. *Calor 1. Euch^{a}. 140. Fides 90. Christus 200.

¶Incorporeum. Agẽs 65. Aĩa 47. 48. 215. Gratia 103. Intellectualis 3. Locus 15. Metaphora 6. Spiritus 2. 3. Substantia 17. 18. Totum 11.

¶Incorrigibile. Peccatum 257.

Diuisio. ¶Incorruptibile triplex. s. naturale ex parte materiæ. i. carens materia, vel habens materiam, in potentia ad vnam tantum formam, vel gloriæ ex forma, vel innocentię ex agente 1^{a}. q. 97. 1. c./. Po^{a}. q. 5. 3. 8^{m}. *Angelus 135. 580. 629. Aĩal 27. 49. 50. 329. Cælũ 43. Cõtẽplatio 16. Corpus 19. 20. Damnatio 27. Distantia 8. Æternitas 18. 19. Finitũ 3. Indiuiduũ 17. Intellectualis 5. Manichæus 2. Materia 1. 19. &c. Palpabile 4. Principium 8. Resurr^{o}. 33. &c. Substantia 35. Vĩe 19. &c.

¶Incorruptio. Flos 2. Matrimonium 65. Virginitas 5. &c.

¶Increatum. Beatitudo 83. 84. Bonitas 38. Charitas 24. Cognitio 67. Ens 15. Æternitas 19. Ingenitum 1. 2. Liber 17. Malum 40. 41. Natura 28. Sapientia 11. Virtus 71. 72. 142. Christus 11. 67. 112.

¶Incredulitas. Apparere 8. Descendere 7. Gedeon 1. 2. Paganus. Senectus 4. Zacharias 2.

¶Incrementum. Vsura 14. 19. &c. 27. 31. 48. 61. 62. 133. Visus 10.

¶Increscere. Restitutio 13.

Quid. ¶Incubus dicitur dæmon, coiens cum muliere, succubus autem, dæmon coiens cum uiro 1^{a}. quæstio. 51. 3. 6^{m}./. 2. d. 8. ar. 4. q. 2. c./. Po^{a}. q. 6. 8. 5^{m}./. Iob 40. le. 2. me^{o}. D. Dæmon 98. Gigantes.

¶Inculpabile. Excusatio. Homicidium 3. Occidere 20. Vsura 83.

¶Inculpari. Vsura 38.

¶Incumbere. Abstinentia 3. Valitudo.

¶Incuria Martyrium 12. Negligentia. o. Peccatum 159.

¶Incurrere. Bigamia 2. &c. Cato. Contemptus 7. Cõtractio 2. Dãnatio 50. Damnũ 5. Excõicatio 7. 28. Gratia 56. 18. Hæresis 14. 15. 23. Illegitimus 1. &c. Ingratitudo 13. 18. Irregularitas 1. 2. 3. Legitimatio 1. Luxuria 24. 25. Pc̃tm̃ 169. 189. 195. Simonia 15. 29. Vsura 90. 100. 214. 303.

¶Incutere. Angelus 453.

¶Indebitũ. Diuinatio 10. Excõicatio 11. Hæresis 8. Idolatria 2. Iuramentum 29. Iniustitia 3. Iustitia 8. Lud⁹ 7. 10. Opinio 8. 9. Simonia 4. Voluntas 36. Vsura 38.

¶Indecentia. Innocentia 9.

¶Indeclinabile. Contemplatio 13.

¶Indefectibile. Certitudo 21.

¶Indefinita. Enuntiatio 5. 7. Scriptura 14.

¶Indelebile. Character 20. Consecratio 13. Episcopus 2.

¶Indemnis. Vsura 143. 161. 200. 201. 211.

¶Indemnitas. Vsura 143. 161. 200. 201. 211.

¶Indemonstrabile. Ratio 34.

¶Independens. Processio 21. 31.

¶Indesinenter. Amor 193.

Dĩa. ¶Indeterminatum quodlibet, est malum, quia est in po^{a}. Et oẽ determinatũ est bonũ, quia est in actu. Ethi. 9. le. 11. m^{o}. d./. L^{o}. 10. le. 3. pi^{o}. c. D. *Accidens 65. 110. Actio 55. Bonitas 171. Cõsiliũ 2. Dñia 1. Dispositio 21. Phantasia 1. Fortuna 3. Genus 19. Habit⁹ 65. Lex 109. Libertas 6. Naturale 24. Neutrum 1. Oratio 7. Qui est 3. Sacrm 42. Seruitus 5. Voluntas 71. 78. &c. Vsura 176. 182. 183. 279.

Dic 80. ¶Indeuotio duplex. s. distractio ad negotia secularia, & contẽptus sacramenti. Prima est peccatum veniale, secunda vero mortale. Et vtraque impedit fructum eucharistiæ. 1ę. Cor. 11. lect. 7. prin^{o}. *Baptismus 215. Deuotio 13. 14. Euch^{a}. 214. Peccatum 197. Deuotio 13. 14.

In

¶Indicare. Absoluere 36. Actus 59. Delectatio 44. Definitio 3. 36. Gemitus 1. Tuba 2.

¶Indicatiuum. Absoluere 36. Actio 106. Actus 59.

¶Indicere. Feminalia. Matri^{m}. 134. Sacerdos 22.

¶Indicia. Accusatio 9. Actio 106. Missio 26. Ornatus 1. Paupertas 5. Vultus.

¶Indifferens. Actio 38. Actus 138. 139. 159. Amor 147. 194. Calor 10. Cælũ 16. Clauis 18. Consiliũ 2. Equus 1. Euch^{a}. 125. Forma 98 Ius 12. Medium 10. Meritum 60. Principiũ 13. Raab 2. Regnum 4. Res 4. Sacrificium 7. 15. Sapientia 25. Verbum 54. Virtus 211. 244. Voluntas 44. Votum 8. Vsura 90.

1 ¶INDIGENTIA dupliciter sumitur. s. pro carentia eius quo indigetur, & pro ordine originis ad id a quo est. Et sic aliqd æternum indiget alio, non aũt primo modo. Po^{a}. q. 3. 13. 1^{m}. *Accipere 2. Adam 23. &c. 54. Agere 21. 22. Angelus 71. 94. 120. 321. 351. 508. &c. 596. Diuisio.

2 Indigentia duplex. s. simpliciter. i. sine aliquo non posse conseruari, & secundũ quid. i. sine aliquo non posse sine aliquẽ habere. Secunda potest esse in beatis, nõ aũt prima 4. d. 44. q. 2. ar. 3. q. 2. 2^{m}. *Aĩa 26. 188. 294. 295. Aĩal 56. Auxiliũ 2. Beneficiũ 20. 21. Bonitas 14. 123. Cęlũ 76. Circuncisio 32. Cognitio 27. 42. Confessio 5. Consecratio 3. 4. 15 Conseruatio 7. Contumelia 2. Corpus 19. 20. 46. 47. Creatio 28. Delectatio 94. Deus 195. Eleemosyna 1. 24. 25. 39. Eps 25. Euch^{a} 44. 46. 180. Habitus 32. 39. 47. Honor 34. Infidelis 1. 5. Instrumentum 2. 3. Intellectus 172. Ius 5. 8. Iustificatio 37. 38. Lex 8. Magnanimitas 17. Matri^{m} 71. Missa 10. 11. Motus 28. 65. Mulier 6. Naturale 17.

3 In diuinis vna persona non indiget alia, licet non possit esse sine ea. Op. 1. c^{o}. 8. *Negocia. Oblatio 3. Præceptum 31. Prælatio 9. 18. Promulgatio 2. Prudentia 83. Sacramentum 7. 12. 27. 18. 24. Semen 4. 12. Sepultura 4. Simonia 22. &c. Suffragia 14. Via 6. 7. 8. Virtus 144. 170. 181. 182. Vnctio 4. Vsura 48. 100. 189. 263. 282. 283. Vtile 9. Christus 117. 174.

¶Indigestio. Digestio. Menstruus 4. Quid.

¶Indignatio est filia iræ 22ę. q. 37. 2. 1^{m}./. q. 41. 2. o./. q. 158. 7. o./. Ma. q. 12. 5. c. *Auersio 13. 14. Æmulatio. Ignis 21. Ira 20. Rancor.

¶Indignitas. Correctio 9 Indignus.

¶Indignus. Bonitas 219. 220. Clauis 1. Cognitio 5. Correctio 9. Dolor 10. Dominium 13. 15. Eucharistia 212. &c. Gratia 70. 73. 76. Ira 40. 44. Nemesis. Officium 6. &c. Ordo 56. 57. 92. &c. Perfectio 87. Preces. Sepultura 8. Tristitia 5.

¶Indirecte. Beatitudo 145. Bonitas 143. Causa 6. 28. Cælum 158. Cognitio 9. Contingens 8. Dæmon 65. Desperatio 10. Deus 430. Esse 8. Excommunicatio 1. Fama 3. Fides 19. Humilitas 30. Ignorantia 4. Infidelis 2. Obedientia 38. Occider, 18. Passio 53. Peccatum 245. Professio 3. Prohibitio 5. Ratio 58. Restitutio 10. Significatio 1. Simplicitas 3. Superbia 32. Teneri 3. Tristitia 18. Virtus 180. Voluntarium 3.

¶Indiscretum. Abstinentia 4. Ieiunium 7. Indiuisum. Indulgẽtia 16. Obedientia 2. 8.

¶Indispensabile. Abraham 14. Dispensatio 9. &c. Indissolubile.

¶Indispositio. Actio 88. 124. Baptismus. I. Charitas 104. Confirmatio 36. Consilium 15. Ægritudo. o. Phantasma 8. Forma 35. Generatio 31. Impedimentum. o. Infirmitas. o. iudicium 13. Malum 26. Matrimonium 58. Monstrum 1. Morbus. Peccatum 339. Pænitentia 31. Prophetia 18. Resistere 2. Reuocare. Satisfactio 30. Scientia 88. Successio 1. Votum 31. 64. 74.

¶Indissolubile. Amor 193. Indispensabile. Indiuisibile. Inseparabile. Matri^{m}. 14. 62. 72. 135.

¶Indistractio. Angelus 284. Indiuisio. Intellectus 130. Nomẽ 47. Sensualitas 6.

¶Inditum duplex, scilicet pertinens ad naturam, & per gratiam. Primum conuenit legi naturæ, secundum autem legi nouæ 12ę. q. 106. 1. 2^{m}. *Amor 133. Anima 204. Ars 20. Beatitudo 102 Certitudo 4. Futurum 6. Habitus 27. 38. 39. Influere. Infusum. Innatum. Inserere. Intellectus 34. 135. Ius. N. Iustificatio 15. 18. 20. &c. Lex 139. Mensura 1. 2. 14. Natura 5. Naturale o. Natum. Scientia 71. 72. 73. 106. &c. Virtus. F. Christus I. Diuisio.

¶Indiuiduale. Abstractio 3. 6. Assimilatio 17. 21. Cogitatiua 1. Commune 7. Costa 2. Differentia 9. Definitio 22. Generatio 38. &c. 60.

¶Indiuiduum. o. Intellectus 15. Perfectio 4. Similitudo 21.

¶Indiuiduatio. Anima 70. &c. Indiuiduum. o.

In

Quid. 1 ¶INDIVIDVVM est id quod indiuisum est in se, & diuisum a quolibet alio, vltima diuisione 1a.q 39.4.c./.4.dist. 12.quæst.1,ar.1.q.3.3m./.Trin.14,3m, vel Opusc.70.articu. 14.3m.

2 Pars in toto,est indiuiduum, vt manus 1a. q.29.1.2.c./.3a. quæst,16,12,2m./.3.distin,6,quæst.1,arti.1.q.1.c./. Quolib, 9.2.c.

3 Immo de ratione indiuidui est,esse diuisum a quolibet alio 1a.q.29.4.c./.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.3m./.Trin.14.3m.

Du.728m.4 Immo indiuisio in se,est de ratione indiuidui. Sed omnino ab alio,est de consequentibus ad rationem eius 4.d.44. q.2. ar.2.q.3.4m. Respo. dubio 728.

5 Indiuiduum ut sic,est diuisum ab omnibus aliis 1a.quæstio. 13.9.c. *Amor 101.Animal 28.Assimilatio 17.21. Assumere 14.29.35.

6 Hæc nomina indiuiduum, particulare, & singulare,dicuntur de partibus, vt de manu. Ideo in Christo possunt dici multa esse indiuidua, secundum numerum partium eius, 1a.q.29.1.2.c./.3.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./.Quol.9.2.c. *Capacitas 1.Deus 61.

Du.729m.9 Immo cum manus sit quædam substantia,in alio existens, indiuiduum uel singulare dici non potest 3a. q. 16.12.2m. Respo.du. 729o.

8 Indiuiduum dupliciter potest significari.s. per nomen secũdę intentionis,sicut per hæc nomina,indiuiduum, particulare,& singulare,vt substat accidentibus, & per nomen primæ intentionis.s.per substantiam primam, & hypostha sim,uel personam, & ut substat naturæ communi,per nomẽ primæ intentionis.s.ies naturæ,& secũdæ intentionis.s. sup positum 1,d,2 3.3.c./.d.26.q.1.1.3m./.4m./.3.d.6.q.1.ar.1.q.1. c./.Vnio 2,c. *Definitio 4.34.35.39.40. Æquiuocatio 5, 8.11,&c. Æstimatiua 3. Forma 23.33.76.80.&c.115.116. 120.141.155.Genus 1.Idea 38.&c.

9 Omne nomen indiuidui,est incommunicabile re, & ratione,nisi sm similitudinem 1a.q.13.9.c. *Naturale 7. Ordo 8.Pars 20.Perfectio 4.9.

10 Soli indiuiduo rationalis naturæ conuenit proprie, & per se agere,ideo habet proprium & spetiale nomẽ,s. persona. Poa. q.9.2.3m./.2.c. Persona 3.&c.

11 Duo sunt de ratione indiuidu..s.incommunicabilitas,& nõ posse esse in pluribus 3a.q.77.2.c. *Persona 3.&c.24.Præ dicari 24. 1

12 Duo sunt de ratione indiuidui,scilicet esse in actu, in se ue in alio,& esse diuisum ab aliis quę sunt, vel possunt esse in eadem specie, indiuisum in se existens 4.d.12.q.1.artic.1. 4.3.3m. *Scientia 47.&c.Singulare,Singuli.Species 1.4.5. Vmbra 1.

13 Compositum ex materia & forma determinata, est indiuisum 1a. q. 30.4.

Du.730m.14 Immo compositum ex materia, & forma determinata, est species,& compositum ex materia & forma communi, est genus, Metaph. 2.1 lect. 4. medo. g. Respondeo Dubio 730o.

15 Species specialissimę dicuntur indiuidua, per carentiam diuisionis formalis, quia non ulterius diuiduntur diuisione formali, siue per differentias formaliter expositas. Particularia vero dicuntur indiuidua, inquantum neque formaliter,neque materialiter diuiduntur.Met.10,lect.10.fi.c./. le.11.meo.b.D.

16 Impossibile est naturam speciei communicari indiuiduis, secundum prius, & posterius,nec secundum gradus,nec sm intensionem,non autem naturam generis 2.d.3.q.1.4.c.fi./. Causis 10.4.co.3.

17 In incorruptibilibus est tantũ vnum indiuiduum, vnius speciei,quia species sufficienter conseruatur in uno 1a.quæstion. 47.2.c./.q uestion. 119.1.c./.Spiritu 8.c./.He.7.lect.4. meo.B.

Diuiso. 18 Indiuiduum duplex.s.indiuiduum vagum, & indiuiduum signatum 1a.q.30.4.c.

19 Indiuiduum dicitur quadrupliciter.s.singulare,species specialissima,genus generalissimum, & propositio immediata. Met,2,le.4.meo.g.

Trin. 20 Principium indiuiduationis in rebus materialibus est duplex.s.materia prima, & quantitas dimensiua 3a.q.77.2.c./. 3,d.1.q.2.5.1m./.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.3m./.3.4.co.65.fi./.Ver. quæstion,2.6.1m./.7.c./.q.10.5.c./. Ma,q.16.1.18m./. Trin, 14.16.o./.Opusc.29.o./.Ente 3.fi.h./.Opus.32./.Met.5.le. 8.fi.d. *Abstractio 3.&c.Agens 10.16.Commune 7.Cosa 2.Diuersitas 6.9.Forma 87.

21 Materia est principium indiuiduationis 1a. q. 3.3.c./.q.39.1. 3m./.2.c./.q.54.3.2m./.q.56.1.2m./.q.75.4.5.c./. q.85.1.c./.

In

4m./.q.86.1.3.c./.12.2.q.63.1.c./.1.d.35.5.c./.2.d.3.q.1.2.c./. d.42.q.1.1.c./.3.1.co.21.3m./.Lio.3.co65.3m./.Lio.4.co.63. /.Poa.q.2.4.c.ii./.q.9.1.c./.3.5m./.Spiritu 5.8m./. Quol.7.3. c./.Quol.8.2.c./.Met.5.le.8.n.d./.le.10.4./.libo.7.le.10.fi.c. 9,/.le.15.fi.g.fi. *Creatio 40.41.42.Creatura 33.Dfia 9. Definitio 4.Distinctio 2.3.12.13.

22 Immo aliqua forma indiuiduatur per seipsam 1a.q. 3.2.3m. Du.731a. Respo,du.731o. *Diuersitas 5,&c.

23 Forma receptibilis in materia,indiuiduatur per materiam, quæ autem nõ est receptibilis in materia, indiuiduatur per seipsam 1a.q.3.2.3m./.3.c./.q.13.9.c./.3.q.77.4.c./.4.d.12.q. 1.ar.1.q.3.3m./.Poa.q.9.3.5m./.Spiritu 5.8m./.8.4m./.13m.vel forma 12.

24 Hæ carnes, & hæc ossa, & hæc anima, sunt principia indiuiduantia hominem 1a. q.29.2.3m./.4.c./. q. 30. 4.c./.q.33. 2.c./.q.75.4.c./.quæ.85.1.2m./.Con.1.co.65.2m./. Lib°.2.co. 74./.Verit.q.10.5.c./.Potentia q.9.1.6m./.Forma 13.21.&c. 27.76.80.&c.

25 Indiuidua cõposita,substant ratione materiæ,sed subsistunt ratione formæ 1a.q.29.2.5m. * Homo 6.7. Idem 1.3.&c. Indiuiduale.

26 Principia indiuiduationis in creaturis,sunt causa subsistendi & distinctionis,in diuinis autem,tantum secundi. Poa. q.9.5.13m.

27 Indiuinatio quantũ ad incommunibilitatem est in deo, nõ aũt quantum ad materiam 1a.q.3.2.3m./.q.19.3.4m /. 1 .d. 25.1.6m./.Ver.q.21.4.9m.Deus 61.

28 Principia indiuiduantia,sunt de essentia indiuiduorũ in cõpositis tantum,non autem in formis.Anima 3.13m.

29 Solius dei operatione fieri potest,vt hoc indiuiduũ demonstratum,fiat illud indiuiduum demonstratum,vt in eucharistia 4.d.11.q.1.ar.3.q.1.c./.5.4.co.63. Intellectus 15.16. 49.&c.150.163,164.Particulare.Prædicari 17.31.33. Proprietas 2.

30 Species, & partes ejus,sunt aliquid formale respectu indiui dui sui.Phy.2.le.5.pro.b.B. *Singulare.

31 Immo partes habent rationem materię 1a.q.7.3.3m./.q.65. Du.732m. 2.c./.Met.5 lect.3.prino.2./.Phy.3.lect.12.prino.a.fi./.libo.4. le.4.prino.a.

32 Nullum accidens,præter dimẽsiones interminatas,est principium indiuiduationis. Trin.14.16.o. Respondeo, sicut duo.369o.

33 Quantitates siue dimensiones interminatæ, sunt principiũ indiuiduationis. Trinita.14.3m. *Accidens 17.57.94.95. 96. 97. Accidens.

34 Immo quantitas terminata, est principium indiuiduationis.Opus.32.o. Respondo, dubio 833o. * Angelus 38. 388.389. Du.733m.

35 Proprium quantitatis dimensiuæ inter cetera accidentia, est secundum se indiuiduari,quia vbicunque est diuersitas partium eiusdem speciei,ibi oportet esse indiuiduationem 3.4. co.65.fi./.Met.5,le.15.fi.d.fi. *Assimilatio 17.21. Cà 33. 34.Cogitatiua 1.2.3.

36 Dimensio terminata,indiuiduatur per subiectum indiuiduatum per dimensiones interminatas.Tri. 14.3m. * Concupiscentia 10.

37 Dimensio dupliciter indiuiduatur,s.ratione subiecti,sicut & alia accidẽtia,& ratione situs 22.q.24.5.1m./.3a.q.77.2.c./. 4.distinct.12.quæ.1.ar.1.q.3.3m./.distinct. 44.q.2.ar.2.q.3. 2m./.Con.4.co.64./.Trin.14.3m./.Quol.7.10.c./.Met.5.lect. 15.fi.e.

38 Indiuiduum non potest intelligi,sine dimensionibus interminatis,sed bene sine oi accidente cõpleto.Tri.14.5m. *Cõcupiscibilis 12.Phantasma 1.Hoc,Intellectus 15,16.49.&c. 150.163.Memoria 1.10.12.Perfectio 9.Prædicari 17.31. Prudentia 30.Quantitas 19.22.&c.

39 Collectio accidentium,non est principium in diuiduationis Met.7.le.15.fi.g.fi.

40 Substantia indiuiduatur per seipsam.Ideo indiuiduũ eius. habet speciale nomen,s.hy posthasis, non autem accidentia, quia indiuiduantur per subiectũ 1a.q.29.1.c./.q.39.1.3. c./. Poa.q.9.1.3m./.8m./.2.6.c./.Quol.3.2.fi. * Agens 97.103. Angelus 38.53.54.&c.61.387.&c.580.

41 Omne indiuiduum substãtię,dicitur hypostha sis, ẽm proprietatem nominis, ẽm vsum autem,sola indiuidua rationalis naturæ 1a.q.29.1.1m./.1.d.23.1.4m./.d.26.q.1.1.c.1.Poa.q. 9.1.2m. *Aia 70.&c.159.Aia 28.Assumere 14.29.30. Causa 33.34.42.Cælum 62.

42 Singulare,particulare,& indiuiduum, sunt in quolibet genere entis,sed suppositum,Hypostha sis,res naturæ, & persona,sunt in solo genere substãtiæ 1a.q.29.1.2.c./.3.d.6.q.1.

ar.1.

In

ar.1.q.1.c./.Vnio 2.c./.Quol.9.2.c./. Op.3.co.216. *Cognitio 44.49.51.Costa 2.Creatio 40.&c.Creatura 33.Desiderium 13.Deus 61.112.113.124.240.271.Generatio 38. &c.Inductio.Intentio 1.Ira 70.Natura 10.&c.24. &c. Notum 4.&c.Pars 20.Persona 3.6.11.24. Prouidentia 22.27. 33.48.

43 In vno indiuiduo de genere substantiæ,species potest attendi duplex.s.hypostasis, & proprietatis. Et sic personæ diuinæ differunt spetie,non aũt primo modo. Poa.q.10.2.12m. *Resurio.11,&c.23.Scientia 50.&c.Subsistentia 3.&c.Substantia 10.Theo.a.22. Vestigium 9.Vnitas 15.&c. Vniuersale 1.&c.Christus 20.&c.37.&c.

Diuiso. 1 ¶INDIVISIBILE duplex.(terminus continui,& extra genus eius.Secundum potest esse simul in pluribus locis,temporibus,& partibus,non autem primum.1a.q.8.2.2m./.q.52. 2.c./.q.53.1.1m./.1.d.37.q.2.1.3m./.2.d.30.q.2.1.c./.5.2.co. 55./.Lio.3.co.68.fi./.Spiritu 4.16m./. Anima 10.18m. * Actus 26.27.Addere 11.12. Angelus 40.106.193. Anima 62.63. 206.Articulus 1.Augmentũ 17.Bonitas 209. Dauid 3.Dæmon 26.Diuisio 16.Æternitas 19.26. Fides 40. Instans 30. Intellectus 17.Locus 8.Logica 5.Materia 28.39. Mediũ 18. Motus 16.

2 Indiuisibile triplex.(actu,vt continuum,per speciem,vt ratio hominis,& in potentia, vt punctus. Primum & secundũ prius cognoscitur,quàm diuisio. Tertium autem posterius. q.1.2.4m./.q.85.8.o./.q.87.3.c./ 1.d.24.q.1.3.2m./.Aia 3.lec. 11.o. *Quantitas 6.7.Species 3.Subito. Tempus.Theophrastus.Vnitas.13.21.

¶Indiuisio. Addere 11.12.Numerus 21.Quantitas 6.7. Vnitas 5.7.8.21.&c.31.Vnum 1.

¶Indiuisum. Addere 12.Anima 347.Bonitas 209. Distinctio 26.Hypostasis 3.Vnitas 1.4.

¶Indoles.Mendacium 20.Vennstas.

Quid. ¶Inductio procedit ex singularibus,sy llogismus autẽ ex vniuersalibus.Post.le.1.fi./.Lect.3.prino./.le.30.prino.b.g.*Accusatio 23.Aduocatus 6.Agens 34.42.64. Agere.9. Amor 142.Animal 69.Annuntiatio 2.Architector.Ars 36.&c.Baptismus 26.Bigamia 2. Cã.16.18. Defectus 18. Dæmon 66. 72.104.Dispositio 29.30.34.Enthimema. Excæcatio 7. Fides 24.85. Finis 119. Frustra. Generatio 43. Hæresis 12. Honor 26.Iuramentum 4.34.&c.Iuristæ 2.Ius 19. Legislator. Lex 27.&c.105.108.134.Maleficium 3. Matrimonium 25. 40.64.Missa 8.Peccatum 158. Pœna 95.Perfectio 44. Poetica 2.Princeps 6.56.Professio 6.Prohibitio 2.Rancor. Ratio 9.Reatus 4.Religio 44.&c.Sacramentum 77. Scientia 23. 102.117.Scriptura 19.Somnium 2.3.Subiectio 4.Testamẽtum 12.Testis 7.12.14 Virtus 241.Vsura 143.156.189.211. 260.Vti.10.&c.

¶Inductiuum.Credere 30.Defectus 18.Scandalum 3.

Quid. ¶Induere Christum, nihil aliud est, quàm Christi similitudinem assumere,vel exterius p sacrim, vel interius per imitationem 4.d.4.L.Dispensatio 17.Festum 10.

Indi. 1 ¶INDVLGENTIA duplex.(de minus malo,& de minus bono 4.d.26.q.1.4.3m./.12.Co.7.le.1.mo.B.

Eccle. 2 Indulgentia ecclesiæ pertinet ad clauem iurisdictionis 4. d. 20.ar.3.q.2.1m./.ar.4.q.2.4.c./.Quol.16.2m.

3 Indulgentiæ supplent vices satisfactionis, vt satisfactio est punitiua, non autem vt est medicatiua. Quolib. 2. 16.3m.

4 Causa pro qua debet dari indulgentia, est honor dei, & cõis vtilitas ecclesię 4.d.20.ar.3.q.2.o /.5m./.q.3.o./.ar.4.q.1.c./. ar.5.q.4.c.

5 Indulgentiæ non dantur pro temporalibus secũdum se, sed vt temporalia ordinantur ad spiritualia. Ideo non est symonia 4.d.20.ar.3. q.3.o.

6 Indulgentia tantum valet,quantum sonat,si adsit authoritas dantis, charitas recipientis,& pia causa 4.d.20.ar.3.q.2. o./.ar.5.q.2.c./.Quol.2.16.c. *Venia.

7 Indulgentia non se extendit ad remissionem culpæ,quia nõ est sacralis,potest.n,& non sacerdos indulgentias dare, si sit ei commissum. Quol.2.16.2m.

8 Indulgentiæ valent ad remissionem pœnæ iniunctæ,vel iniungendæ,pp infinita merita Christi,& sanctorum 4.d.20. ar.3.q.1.o./.Quol.2.16.o./.Op.7.co.6.fi.

9 Consulendum est acquirentibus indulgentias ,ne propter hoc dimittant pœnitentias iniunctas præcipue,quia quandoqunque sunt plurium debitores,quã credant, & ẽt inquãtum satisfactionis opera sunt præseruatiua a peccatis futuris 4.d.20.ar.3.q.1.4m./.Quo.2.16.3m.

10 Præmium est melius in infinitũ,quã quæcũque indulgentię 4.d.20.ar.3.q.2.2m./.ar.5.q.2.2m.

In

11 Indulgentiæ in stationibus Romæ, institutæ sunt a beato Agena. Gregorio 4.d.20.ar.3.q.2.c.

12 Solus papa,habet plenariam potestatem, dandi indulgentias,alii aũt,ẽm taxationem eius 4.d.20.ar.4.q.3.o./.Quol. 2.16.c./.Op.20.Lio.3.co.10.

13 Legati non sacerdotes,possunt dare indulgentias 4.distinct. 20.artic.3.q.2.1m./.ar.4.q.2.o./. Quolib.2.16.2m. * Legitimatio 2.

14 Indulgentias non possunt dare, nisi epi, vel alii de licentia eorum 4.d.20.ar.4.q.1.o.

15 Indulgentiæ datæ ab existente in peccato mortali, tantum valet,quantum datæ a sanctissimo, cum non remittat ex vi suorum meritorum, sed ex vi meritorum reconditorum in thesauris ecclesiæ 4.distinct.20.ar.4.quæstio. 4. o. * Schisma 7.

16 Dans indulgentias indiscrete,peccat.Tamen valent 4.d.20. ar.3.q.2.1m.

17 Indulgentię non mensurantur secundum deuotionem, vel laborem recipientis, nec secundum quantitatem dati, nec secundum causam pro qua dantur, sed secundum intentionem dantis 4.d.20.ar.3.q.2 o.

18 Nullus põt sibi soli dare indulgentias,sed põt uti ea,quam pro aliis dat 4.d.20.ar.5.q.4.o.

19 Indulgentię non valent existenti in peccato mortali 4.d.20 Quibus. ar.3.q.2.c./.ar.5.q.1.o./.Quol.2.16.c.

20 Oppo vẽ dicere a simili 2.d.40.4.5m./.Io.8.le.1.fi.i. Respo Du.734m. sicut duo.318.

21 Indulgentia pro subsidio, ut q; qui dat auxilium ad fabricã ecclesiæ,intelligitur tale auxilium,cp fiat secundum facultatem auxiliantis, & cp sit conueniens ei qui auxilium dat. Et secundum quòd accedit ad hoc,secundum hoc plus, uel minus de indulgentia consequitur.Vnde etiam aliquis paupper,dans vnum denarium, consequitur totam indulgentiam.Non autem diues,quem non decet ad opus tam piũ, & fructuosum,ita parum dare, sicut non diceretur rex alicui homini auxilium facere, si ei obolum daret 4.d.20.arti. 3.q.2.3m.

22 Non faciens illud,pro quo dantur,non habet indulgentias licet alius faciat pro eo,nisi hoc fit in forma indulgentiæ 4. distinct.20.artic.5.q.3.o./.distin.45.q. 2. c. * Crucesignatus.o.

23 Pluries vadens ad indulgentias determinati temporis,habet eas semel tantum.Si aũt perpetue,totiens consequiꝰ,quoties vadit 4.d.20.ar.3.q.2.4m.

24 Clerici,& alii vicini ecclesiæ,æqualiter habent indulgẽtias sicut & aduenæ,nisi aliud exprimat. Sed nõ æqualitẽr meretur 4.d.20.ar.3.q.2.4m.

65 Indulgentiæ valent religiosis,sicut & aliis.Tamen plus merentur,seruando religionem 4. distin.20.artic.5. quæstion. 2. o.

66 Pœnitentiæ iniunctę religiosis in capitulo,non remittuntur per indulgentiam,quia in capitulo agitur forus quasi iudicialis,magis quàm spiritualis. Vnde etiam non sacerdotes capitulum tenent. Sed absoluitur religiosus a pœna iniuncta,vel debita pro peccato in toro pœnitentiali 4. distinct. 20. articul. 5. quæstion. 2. 2m. * Religio 43. Oratio 45. 82.

27 Indulgentiæ valent defunctis in gratia,si hoc sit in forma,& aliquis pro eis faciat illud pro quo dantur 4.d.45.q.2. ar.3. q.2.o.

28 Et similiter indulgentia eadẽ quandoque datur prædicantibus,q; datur accipientibus crucem,licet sit pure spirituale 4. d.20.ar.3.q.3.2m.

29 Cruce signatus moriens ante iter,habet indulgentiã, si dõ hoc intendat,aliter,autem non.Quo.2.16.o.

30 Orans pro rege Frãcie,habet decem dies de indulgentia, a papa Innocentio quarto,licet sit pure spirituale 4. d.20.ar. 3.q.3.2m.

¶Indumentum.Habitus 19.&c.Induere.Vestis.o. Causa.

¶Induratio hominis ex triplici prouenit causa.s.ex longa consuetudine peccandi,ex incredulitate iustitiæ dei, & ex sedutione inimici. Opus enl. 58. co. 12. * Auaritia 15.Calor 5. Deus 427.&c. Excæcatio.o. Obduratio. Peccatum 178.&c.

¶Industria duplex,scilicet una de necessariis ad salutẽ, alia Diuiso. de his quæ sunt ad bene esse. Prima est in omni existente in gratia, non autem secunda 22.quæstion.47.13.3m./. 14.1m. *Animal 48.Apostoli 28.Idoneus.o.Malitia.o.Sollertia.o. Spuáliser.

¶Inebriari conuenit sanctis quadrupliciser.s.lachrimis compunctionis,calice passionis,incendio amoris, & torrente se-

liæ

licis delectationis, & mali inebriantur quadrupliciter. f. materiali uino, carnali delectatione, spirituali errore, & punitione dei. Isa. 28. me°. A. &c. *Amor. 259. Beatitudo. 33. Ebrietas.0. Ira.24. Sobrietas.1. Spes.37. Vomitus.2.

¶ Inefficax. Cognitio.50. Notorium.2.

¶ Inenarrabile. Spiritus.15.

¶ Inepta letitia Gula.3.

¶ Ineptitudo. Fabula.2. Impedimētū.2. Irregularitas.1. Lepra 4. Ludus.11. Secreta.

¶ Inequalitas rerū, est a Deo, quia sicut diuina sapiētia, causa est distinctionis rerum, propter perfectionem uniuersi, ita & inæqualitatis. Non enim esset perfectum uniuersum, si tantum unus gradus bonitatis inueniretur in rebus. 1^{a}.q.47.2.o./.q.65.2.3^{m}./.ꝯ.2.c°.39.vsque.45./.Li°.3.c°.97./.Po^{a}.q.3.16.o./.Anima.7.c. *Amor.160. Baptismus.170. Beatitudo.85. Dies.2. Dimensio.2. Disparitas Distinctio.6. Diuersitas.o. Diuisio.13. Æqualitas.7.15.&c. Falsitas.1. Iniustitia.1. Innocen^{a}.7. Inuidia.9. Ius.21. Iustitia.46. Mamona. Mēsura.16. Meritū.72.75.80. Mutuū.4. Pœna.45. Præceptum 7. Præmiū.9. Tonus. Tres. Triplicitas. Varietas. Vsura.94.182.

¶ Inequitas. Inæquum. Vendere.11.

¶ Inequum. Vsura.26.

¶ Inesse. Accidens.2.3.21.67.110. Actio.58. Angelus.522. Anima.224.265. Appetitus.49. Appropriatio.21. Cōceptio.14. Contingens.2. Contrarium.38.40.41. Debilitatio. Dici 2. Esse.40.62. For^{a}.51. Hæresis.147 Iracundia.2. Lumē.1. Natura.41. Naturale.1.10.22. Nocere.8. Nomen.34. Per se.6.&c. Po^{a}.29.56. Prius.5. Scientia.43. Semen.19. Suppositū.2. Vniuersale.24. Vsura.31.42.

¶ Ineuitabile Agonia.1. Peccatum.205. Timor.22

¶ Inexperientia. Audacia.19. Aureola.25. Spes.34.&c.

¶ Infallibile. Charitas.141. Certitudo.1.8. Deus.302. Gratia 59.60. Iuramentū.4. Lex.157. Mensura.5. Prędestinatio.33.34.41.&c. Virtus.265.

Publica. 1 ¶ Infamia publica, tenet locum accusatoris. 22^{æ}. q.67.3.2^{m}. Accusatio.28. *Aduocatus.9. Calumnia.

2 Vno infamato, aliquando alii infamantur, quia secundum Augustinum cum de aliquibus qui sanctum nomē profitentur, aliquid criminis vel falsi sonuerit, vel veri patuerit, instāt, satagunt, ambiunt, vt de omnibus hoc credatur. 22^{æ}.q.33.7.c.fi./.3^{m}./.4.d.19.q.2.ar.3.q.1.2^{m}./.Quol.1.16.d./.Op.19.c°.22.fi. *Cōstantia.9. Correctio.1.&c.13.&c. Crimen. Criminator. Dęmon.88. Despōsatio. Fornicatio.13. Papa.3. Peccatum.205. Perfectio.89.90. Periurium.7. Religio.76. Simonia.31. Sterilitas.2. Testis.1.7. Vindicatio.6. Vsura.27.309.

¶ Adam.71. Angelus.591. Baptismus.31.126.&c.233.&c. Circūcisio.18.&c. Liber.4. Matrimonium.107.&c. Præceptum.137. Seruitus.9.10. Christus.171.172.

¶ Infatigabilitas. Amor.193. fortitudo.37.

¶ Infectio. Adam.79.&c. Baptismus.201. Basiliscus. Bonitas.225.226. Cōceptio.32. Correctio.19. Dulcedo.9. Empyreū. Fascinatio. Gratia.156. Ignis.11. Peccatū.107.283.&c.310.313.&c.318.&c.329.331.342.c. Pœna.42.82. Purgatio.6.&c. Terremotus.5. Verbum.71. Vsura.190.

¶ Infelix. Afferre. Rex.7.

¶ Inferi Descendere.1.9.10. Passio.121. Symbolum.7.

¶ Inferior. Absoluere.7.8.16.23.26. Abstractio.1. Accidēs.14.30.108. Accusatio.17. Actio.11. Actus.82.83. Aduocatus.2.9. Aer.1.2. Affectio.3. Agens.20.92. Amor.155.264. Angel^{9}.426.481. Anima.44.46.64.146.222.223.224.228.267.284.285.303.312. Appetitus.50.64.95. Attingere.o. Audacia.15. Auersio.9. Beatus.38 Character.28. Causa.42. Cælū.24.50.51.69.70.72.77.78.98.101.104.107.126.139.142.148. Clauis.19. Clementia.3. Comprehēsor.1. Conseruatio.4. Contemplatio.11.22. Corpus.16. Creatio.35. Creatura.32. Dęmō.118. Deus.443. Diacon^{9}.6. Difficile.2. Definitio.10. Dispensatio.7.22. Elementum.24. Elicere.1. Esse.24.25. Æternitas.17. Euāgelium.8. Fallacia.1. Feruor.2. Finis.112. Fomes.6. Habitus.41.&c.61.&c. Hæresis.145. Homo.17.18.26 Honor.21. Imago.22. Impossibilitas 2. In.22. Incipere 1. Infidelitas.9. Infinitū.22. Infra. Intellectus.183.206. Iudiciū.8.26.28.&c. Iustitia.58.64.&c. Laus.6. Lex.175.176.177. Liber.13. Lux.19.22.&c. Maria.50. Mot^{9}.56.&c. Natura.29.&c.34. Obedientia.29.&c. Obiectum.13. Officium.2. Oratio.77. Ordo.7.81. Orizon.1. Participare.5.7.8. Passio.80. Peccatum.85.90.&c.168.401.&c. Perfectio.29. Perturbatio. Pietas.17. Politica.4. Possibile.6. Po^{a}.57.58. Præceptū.153. Præcipere.2. Prædicari.17.18.44. Processio.4 Prouidentia.34.&c.49.&c. Prudentia.79. Psalterium.1. Raritas 2. Rō.37.&c.48.&c. Religio.61. Reputare. Reseruare. Re-

uelatio.5. Sacerdos.27. Sapientia.27.37. Scientia.150. Sensualitas.7.8. Sinderesis.2.3. Singulare. Sol.1. Sponsa.5. Superius.1. Tempus.37. Theo^{a}.33. Timor.34.38. Tremor.2. Tristitia.12. Ventus.4. Virtus.142.181.209.255.256. Vniuersale.6. Vniuersum.2.

1 ¶ Infernale. Antonius.2. Apertio.2.

¶ INFERNVS quadruplex, scilicet dānatorū, puerorum, purgandorum, & sanctorū patrum. In primo sunt tria, scilicet tenebrę gratię, & tenebrę gloriæ, & pœna sensus. In secundo sola duo prima. In tertio tantum secundum, & tertium. In quarto tantum secundum.3.d.22.q.2.ar.1.q.2.c./.4.d.45.q.1.3.o. *Aduētus.6. Aīa.125.&c.140. Antonius.2. Ardere. Claritas.2. Clauis.3. Contritio.12.13. Dānatio.o. Diuisio.

2 Infernus est horridus, & tenebrosus, & pœnalis locus dæmonum.2.d.6.3.2^{m}. Dęmon.*95.104.121.&c. Descendere.

3 Infernus est largus quadrupliciter, scilicet retinendi auiditate, damnatorum multitudine, pænarum diuersitate, & pænarum æternitate. Isa.30.fi.C. *Eleemosyna.29. Fęces Heresis.107. Humilitas.19. Ignis.1.12.21. Limbus.1.2. Macharius. Malum.68.

4 Infernus est in centro, idest, in medio terræ.2.d.6.3.2^{m}./.4.d.44.q.3.ar.2.q.3.b.3./.d.48.q.2.3.4^{m}./.L.fi./.d.50.q.2.art.3.q.4.c. *Peccatum.191.204.225. Fœna.80.&c.89.&c. Purgatio.9. Purgatorium.2.3.

5 Oppositum videtur dicere. Op.10.ar.31./. Op.11.ar.24./.25. Respon°. Dubio.735°. Du^{m}.735^{m}.

6 Infernus probabiliter, ponitur sub terra, licet non possit sciri certitudinaliter, nisi per reuelationem.4.d.44.q.3.ar.2.q.3.o. *Traianus.

7 Infernus significat obstinationem, cuius causa est obliuio dei Psa.9.me°.m I.

¶ Inferre. Actio.22.29.121. Auxilium.3. Conclusio.2. Consequentia.2. Deus.318. Dolor.26. Excommunicatio.17.31. Ira.35.71. Martyrium.12.14. Mors.10. Nocere.8. Ordo.98. Pænitentia.13. Qualitas.10. Raptus.1. Reprobatio.2. Sponsa.4. Verbum.21. Vsura.196.289.

¶ Infestus Griphus. Molestia.

¶ Inficere. Peccatum.35.36.310.

1 ¶ INFIDELIS non debet permitti habere dominium nouū super fideles, sed tantum antiquum. Quo etiam priuari potest. Sed permittit ecclesia, quod infideles accipiunt a fidelibus ministeriū in aliquo artificio. Nam serui subiiciuntur dominis suis ad totam vitam, & subditi præfectis, ad omnia negotia. Sed ministri artificum, subiiciuntur eis ad aliqua specialia opera. Vnde periculosius, est quod infideles accipiant dominium, vel prelationem super fideles, quam quòd accipiant ab eis ministerium in aliquo artificio, & ideo secūdum permittit ecclesia, nō autem primum. 22^{æ}.q.10.10.o. *Abraham.6. Non licet.

2 Prælati ecclesiarum, non habent super infideles potestatē, nisi indirecte 1.Cor.5.le.3.fi. D. *Adam.58. Amor.116.

3 Res infidelium si ipsi delinquant, licet auferre per vim authoritate publica, nō autem authoritate priuata. 22^{æ}.q.10.10.c./.q.66.8.2^{m}./.Op.21. *Apostoli.25.

4 Filius manens in infidelitate, patre conuerso, perdit ius hæreditatis. Sed si conuertatur, redditur ei, etiam si alius intrasset in possessionem.4.d.39.5.5^{m}. *Appellare.5. Aureola.15. Baptismus.117.128.131.146. Benefacere.2. Certitudo.15. Communicatio.4.

5 Puer perfectæ ætatis, potest libere sequi patrem fidelē, vel matrem infidelem. Minor autem debet dari fideli, licet indigeat æducatione.4.d.39.4.4^{m}. *Credere.33. Dispensatio.5. Disputatio.7. Doctrina.2. Ecclesia.11. Eucha^{a}.150.173.229. Fornicatio.17.18.

6 Infideles qui numquam fuerunt de fide Ecclesiæ. f. iudæi & pagani, non reputātur hæretici, licet peruersam fidē habeant. Sunt tamen compellēdi a fidelibus si adsit facultas, ut fidem nō impediant, uel blasphemiis, vel malis persuationibus, vel etiam apertis persecutionibus. 22^{æ}.q.10.8.o./.4.d.13.q.2.1.6^{m}. *Hostiarius. Immunditia.1. Iudicium.68. Mahumetus.

7 Infideles vero qui aliquando sumpserunt fidem. f. hæretici debent cogi ad fidem, non autem alii, scilicet iudæi, & pagani. 22^{æ}.q.10.8.o.

8 Non omnes actus infidelium sunt peccata, sed aliqui actus eorum sunt boni, ex essentia, obiecto, vel circunstantia, & placent deo. Nullus tamen est meritorius. 22^{æ}.q.10.4.o./.q.23.7.1^{m}./.2.d.7.q.1.2./.d.41.q.1.2.o./.L.prin°.F./.4.d.39.2.5^{m}./.Ma.q.2.5.7^{m}./.Ro.14.fi./.Titum. *Matrimoniū 49.103.120.&c.134.137.&c. Mulier.18. Oratio.89. Paganus. Primi.1. Resistere.4.6.

9 Nullum

9 Nullum pctm veniale pōt esse in infideli, antequam peccet mortaliter 12^{æ}.q.89.6.o. *Responsio. Ritus.

10 Primi motus non sunt peccata mortalia fideli, nec infideli. 12^{æ}.q.89.5.o./.22^{æ}.q.158.2.3^{m}./.2.d.24.q.3.2.c./.d.41.q.2.1.5^{m}./.3.d.23.q.1.ar.3.q.2.3^{m}./.d.40.1.5^{m}./.4.d.33.q.1.ar.3.q.2.3^{m}./.Ver.q.26.6.16^{m}./.Ma.q.7.3.17^{m}./.6.8^{m}./.8.o./.Quo.4.21.22.o./.Ro.8.le.1.pr°.C. *Scriptura 7.10.11. Seruit^{9} 10. Sinderesis.8. Sponsalia 8. Testis 7. Transumptio.

11 Grauius peccat fidelis, quā infidelis, in eadē spē peccati, simpliciter aūt est ecōuerso 12^{æ}.q.73.8.c.fi./.q.89.5.c./.22^{æ}.q.10.3.3^{m}./.Ma.q.7.3.17^{m}./.8.4^{m}./.Ro.2.le.2.m°.B./.c°.8.le.1.pr°.D./.1^{a}.Ti.5.le.1.fi./.He.10.le.3.m°.B.

12 Et infideles contemnunt fidē, si fidelium defectus cognoscāt 22^{æ}.q.10.10.c.

13 In illis infidelibus qui temporaliter ecclesiæ, vel eius membris non subiacent, ius auferendi res eorum, ecclesia non statuit, licet posset statuere de iure. Et hoc facit ad scandalū vitandum, ne nomen dñi & doctrina blasphemetur 22^{æ}.q.10.10.c.fi./.q.66.8.2^{m}. Oratio 89.

Diuisio. 1 ¶ INFIDELITAS sumitur dupliciter. f. negatiue, & contrarie, idest repugnando, vel contemnendo. Et est pctm, nō aūt primo modo, sed est pæna 22^{æ}.q.10.1.o./.6.fi./.q.34.2.2^{m}./.2.d.39.q.1.2.4^{m}. *Admiratio 2. Adulteriū 7. Apostasia 3.&c. Baptismus 134. Blasphemia 4.

2 Ratio infidelitatis, perficitur in contemptu. Ideo est in voluntate, vt in causa, sed est in intellectu, vt in subiecto 22^{æ}.q.10.1.c./.2.o. *Desperatio 4.5.

3 Spēs infidelitatis sunt tm̄ tres. f. paganorū, Iudæorū, & hæresis 22^{æ}.q.10.5.o./.q.11.1.c./.q.94.4.1^{m}. *Dubitatio 3.

4 Infidelitas hæresis, est grauior, quā Iudæorū, & hæc paganorum 22^{æ}.q.10.6.o. *Ecclesia 12. Fides 24.100.161.

5 Infidelitas est grauissimum oīum peccatorum circa mores, non autem peccatorum contra virtutes theologicas 22^{æ}.q.10.3.o./.quæstion.13.3.c./.quæ.39.2.o./.3^{a}.q.80.5.c./.4.d.9.ar.3.q.4.c./.11^{m}./.Ma.q.2.10.c./.2^{m}./.q.3.8.1^{m}./.Ro.2.lec.2.me°.B./.He.10.le.3.me°.B.

6 Infidelitas est vltimum peccatorum, ad quam homo quandoque per alia peccata perducitur 22^{æ}.q.162.7.3^{m}. *Fornicatio.17.18.

7 Infidelitas fm q est peccatū, oritr ex superbia 22^{æ}.q.10.1.3^{m}. *Idolatria 2. Ignorantia 4.32.

8 Infidelitas est in intellectu subiectiue, sed est in voluntate imperatiue. Ideo actus eius est demeritorius 22^{æ}.q.10.2.c./.2.d.39.q.1.2.4^{m}./.3.d.23.q.2.ar.3.q.1.4^{m}. Subiectiue. *Luxuria 15. Matrimonium 49.120.&c.133.&c. Nox 3. Odium 19. Peccatum 401.

9 Surreptio infidelitatis, est aliquādo in imaginatione, aliquādo in ratione inferiori, & aliquādo in ratione superiori. Ma.q.7.3.6^{m}. *Recedere.

10 Qui nihil audiuit de fide, excusat a peccato infidelitatis, nō autem ab aliis peccatis, Ro.10.lect.3.me°.G./.He.10.lec.3.me°.G.

11 Infidelitas & desperatio maxime opponuntur caritati, quia radicitus eā euellunt. Ma.q.2.10.2^{m}. *Schisma 5. Superstitio 1. Votum 38.

¶ Infimus. Angelus 252.575. Aīa 44.45. Beatitudo 55.140. Dānatio 42 Deus 193. Gradus 2. Humilitas 26.&c. Ordo 47. Ornatus 11. Peccatum 194.

Diu. 1 ¶ INFINITAS extensiua perfectionis est, cum recedit ab vnitate, intensiua autem cum accedit ad vnitatem. Op.9.q.4. *Anima 256.

2 Infinitas intensiua est in deo, non aūt infinitas extensiua. Op.9.q.4. Deus 83. *Contritio 29.

¶ Infinitus. Nouelle. Verbum 86.85.86.

Esse. 1 ¶ INFINITVM esse in actu, non est intelligibile. Quolib.9.1.2^{m}.

2 Nihil pter deū, est infinitū actu, nec pōt esse, ēt p potētiam dei, nec fm essentiā, nec fm esse, nec fm virtutē seu potentiā, nec fm magnitudinē, nec fm multitudinē 1^{a}.q.7.2.3.4.o./.q.45.5.3^{m}./.q.50.2.4^{m}./.q.86.2.c./.1.d.43 q.1.1.3^{m}./.2.c./.2.d.1.q.1.5.17^{m}./.Ver.q.2.2.5^{m}./.10.o./.q.29.3.c./.Po^{a}.q.1.3.1^{m}./.q.3.14.6^{m}./.Quol.2.2.o./.Quol.5.1.c./.Quol.9.1.o./.Quol.10 4.2^{m}./.Quol.12.2.o./.Met.11.le.10.o. *Aīa 46.125.256. Auersio 19. Bonitas 235.

3 Oppositum videtur dicere 1^{a}.q.10.5.4^{m}. Respondeo Dubio 736°. *Confessio 37.44. Contritio 29. Creatura 10. Esse 47.94.

4 Non inconuenit aliquod creatum sic esse infinitum, quòd non finiatur ab alio 1^{a}.q.10.5.4^{m}./.q.50.2.4^{m}./. Quolib.10.4.2^{m}.

5 Infinitum secundum essentiæ rationem, est solus deus 3^{a}. quæst.10.3.2^{m}. *Eunum 5. Finis 13.106. Gratia 157. Locus 8.

6 Id quod est simpliciter & oībus modis infinitū, non potest esse nisi vnum, sed fm aliquid possunt esse plura 3^{a}.q.10.3.3^{m}./.Po^{a}.q.1.2.9^{m}.

7 Si esset infinitum numero, uel continuitate, esset finitū, secūdum esse, & essentiam, & esset mensurabile a scientia dei 1^{a}.q.7.2.c./.q.14.12.3^{m}./.3^{a}.q.10.3 2^{m}./.Quol.9.1.c. *Materia 29.30. Motus 64. Mundus 24. Offensa. Pænitentia 100. Persona 33. Pluralitas 1.

8 Beatitudo creata, habet quandā infinitatē, ex eo q coniungit infinito bono 1.d.44.3.5^{m}./.3.d.1.q.1.2.5^{o}./.4.d.17.q.1.art.3.q.1.c.

9 Spēs figurarū, numerorum, & huiusmodi non sunt infinitę in actū, sed po^{a} tantum. Anima 18.3^{m}./.20.12^{m}.

10 Quicquid dicitur de deo est infinitum 1.d.43.q.1.1.c./.Potentia q.1.2.c. *Po^{a}.24.&c. Prædicari 22. Quantitas 21. Recipere 4.

11 Infinitum est in diuisione, magnitudinis, non autem in appositione 1^{a}.quæ.7.3.3^{m}./.Phy.3.lect.10.prin°.b./.m°.g.&c. Diuisio 7.&c.* Vsura 47.

12 Infinitum non est substantia, sed accidit rebus. Ideo sicut multiplicatur secundum subiecta, ita & proprietas eius 3^{a}.q.10.3.3^{m}. Quid.

13 Ratio infiniti, priuatiue conuenit quantitati, non autem negatiue 1^{a}.q.7.1.2^{m}./.Ver.q.2.2.5^{m}./.Po^{a}.q.1.2.c./.2^{m}./.5^{m}./.6^{m}./.11^{m}./.Quol.10.4.2^{m}. vel Deus 87. * Hæresis 46.53. Peccatum 76.215.297.

14 Infinitum materiale conuenit quantitati, non autem infinitum formale 1^{a}.q.7.1.2^{m}./.3.3^{m}./.4^{m}./.q.25.2.1^{m}./.3^{a}.q.10.3.1^{m}./.Quol.3.3.c.

15 Infinitū repugnat cuilibet speciei magnitudinis, nō aūt magnitudini in communi 3^{a}.q.7.3.2^{m}./.Quol.12.2.2^{m}.

16 Infinitum duplex, scilicet negatiue dictum, & priuatiue 3^{a}. quæst.10.3.1^{m}./.1.d.3.q.1.1.4^{m}./.d.43.qu.1.1.c./.ꝯ.1.c°.43.1^{m}./.Lib°.3.c°.54.fi./.Veri.quæst.2.2.5^{m}./.9.5^{m}./.Potentia quest.1.2.c.prin°./.Quol.10.4.2^{m}./.Opus.3.c°.18. *Addere 16.

17 Infinitum duplex. f. fm materiam, & secundum formā 1^{a}.q.7.1.o./.q.25.2.1^{m}./.q.86.2.1^{m}./.3^{a}.q.10.3.1^{m}./.Quol.3.3.c./.Phy.8.le.21.me°.c.H. Diuisio.

18 Infinitum duplex. f. simpliciter, & secūdū quid 1^{a}.q.7.2.c./.Quol.3.3.c. *Agens 54.55. Amor 39.

19 Infinitum secundum quid duplex. f. in potentia ad infinitas formas, vt materia, vel non limitatū per materiam, vt intelligentia 1^{a}.q.7.2.o./.Quol.3.3.c.

20 Res immateriales, sunt infinitæ dupliciter. f. in se, quia sunt aliquo modo omnia per intellectum, & vt ordinantur ad omnia per voluntatem. Sed res materiales, sunt finitæ vtroque modo.3.d.27.q.1.4.c./.Op.3.c°.103. *Auersio 19. Charitas 79.80.81. Causa 29. Cælum 72.&c.

21 Id quod est infinitum vno modo, pōt esse finitum alio modo.3^{a}.q.10.2.2^{m}./.2.d.1.q.1.5.17^{m}./.Veri.quæst.2.9.c./.quæ.20.4.1^{m}./.quæstio.29.3.c./.Spiritu 6.8^{m}./.10.7^{m}./.Quolib.3.3.6^{m}. *Complacentia 2. Concupiscentia 7. Consiliū 4. Creatio 26.27.

22 Quælibet virtus superioris ordinis, est infinita, respectu virtutis inferioris ordinis. Spiritu 6.8^{m}./.10.7^{m}. *Actus 170. Charitas 81. Circunstantia 8.10.11.12.13.26 27. Corpus 1.2.3. Creatio 26.27. Distantia 3.4.5. Diuitiæ 2. Virtus.

23 Virtus finita potest in obiecta infinita, non autem operari potest modo infinito 3.d.14.ar.2.q.2.2^{m}./.Veri.q.29.3.4^{m}. *Forma 14. Gratia 80.149.157. Instans 30. Misericordia 32. Peccatum 215. Pænitentia 100. Po^{a} 27. Prolixitas. Recipere 4. Satisfactio 21.

24 A Virtus infinita, non potest esse in magnitudine 1^{æ}.q.25.2.3^{m}./.q.105.2.3^{m}./.ꝯ.1.c°.20.4°./.Po^{a}.q.1.1.2.2°./.q.6.6.c./.Opus.3.c°.17./.Meta.12.lect.8.fi.f./.Phy.8.lect.21.med°.c.A.&c.

24 B In magnitudine infinita, non pōt esse potentia finita. Phy.8.le.21.fi.d.&c.

25 Motus infinitus, secundum partes magnitudinis, super quā fit, potest esse a potentia finita, non autem motus infinitus ex parte mobilis, quia quantitas motus secundo modo, conuenit ei per se, prima vero per accidens. Phy.8.le.21.pr°.b.K.&c. *Virtus 67.c.

26 Infinitum comprehenditur ab infinito, quia nihil eius est extra cognoscentem, non autem attingendo fines eius 1^{a}.q.14.3.1^{m}./.2^{m}./.12.1^{m}./.2^{m}./.1.d.43.q.1.1.4^{m}./.Veri.q.2.2.5^{m}./.Po^{a}.q.9.5.11^{m}. *Angelus 6.&c.161.212. Anima 46.125.256. Cognitio.

27 Nul-

In

27 Nullus intellectus cognoscit infinitum inquantum hmôi.s. numerando partem post partem. 1ª.q.14.12.1m./.q.86.2.o./. 3ª.q.10.3.1m./.1.d.39.q.1.3.5m./.ꝯ.1.cº.69.10m./.11m./. Veri.q.2.2.5m./.9.c./.8m./.Quol.3.3.c./.Opus.3.cº.135.prinº. *Auxilium.2.Comprehendere.3.Consiliũ.4.Creatura.10. Debitũ.13.Deus.87.115.117.140.&c.348.414.Dictio.4.5.
28 Intellectus noster dicitur intelligere infinita, inquantũ intelligit uniuersale, continens infinita in potentia. 1ª. q.7.2. 2m./.q.14. 12.c.fi./.q.86.2.4m./.12æ. q.30.4.2m./.3ª. q.10.3. 2m.1.d.39 q.1.3.c./.ꝯ.2.cº.4.6m./.Veri.q.2.9.c./.q.20.4.1m. /.Spiritu.6.8m./.10.7m./.Anima.18.3m./.20.12m./.Opu.9.q. 81.*Donec.Foiª.14.66.Fortuª.3.Immẽsitas.Indulgẽª.8.10.
29 Infinitum secundum materiam, est ignotum non aũt infinitum ẽm formam. 1ª.q.12.1.2m./.q.86.2.1m./.3ª.q.10.3.1m. /.1.d.3.q.1.1.4m./.4.d.49. q.2.1.12m./ꝯ.3.cº.54.fi./.Veri. q. 2.2.5m./.Quol.3.3.c.vt Deus.87. *Intellectus.54.130.160. Ira.67.Verbum.87.Christus.70.104.126.
In cõi. 30 Infinitum materiale est imperfectum, sed infinitũ formale, est summe perfectũ. 1ª.q.7.1.c./.1m./.q.25.2.1m./. Veri.q.2. 9.7m./.Opusc.3.cº.20.
31 Infinito simpliciter quo ad omnia, nihil potest esse maius, infinito ẽm aliquid determinatum est aliquid maius extra illum ordinẽ, non aũt in illo ordine. 3.q.10.3. 3m./.2.d.1.q. 1.5.18m./.Poª.q.1.2 c./.2m./.5m./.6m./.11m./. Quol.9.1.c./. 1m./.Quol.10.4.2m./.Quol.12.2.2m. *Auxilium.2.Non ens. 6.Prouidentia.48.
32 Infinito non fit additio, ẽm totalem successionẽ, sed ẽm aliquid eius finitũ in actu.2.d.1.q.1.5.18m./.ꝯ.2.cº.37.4m.
33 In entibus per accidens, itur in infinitũ, nõ autẽ in entibus per se. 1ª.q.46.2.7m./.12æ.q.1.4.o./.Quol.9.1.c.
34 Infinita vni accidunt, saltem ẽm respectum ad infinita priora, & ad infinita posteriora. Meta.4.le.7.meº.h.E.
Vtilis. 1 ¶Infirmitas corporis, aliquando est vtilis ad sanitatem animæ, sustinendo eam humiliter & patienter, & computatur in pœnam satisfactoriam. Sed aliquando infirmitas corporis impedit salutem animæ, impediendo virtutes.ꝯ.4.cº. 72.1m. *Abstractio.12.13.1.
2 Ex infirmitate animæ, aliquando infirmitas deriuatur ad corpus, idest, ex peccato, ex iudicio Dei.ꝯ.4.cº.72.1m.
3 Posse sanari, & posse infirmari, differunt secundum rationẽ & hoc secundum ordinem ad obiecta, sed subiectum est vnũ & idem. Phy.le.15.prinº.a./.Libº.3.le.2.fi.c.F.
4 Infirmitas in malis voluntariis, subest potestati hõis. Ideo non tollit, nec minuit rationem culpæ. 12æ.q.21.2.3m.
5 Infirmitas animæ, ex qua dicitur aliquod pctm, est passio eius, non moderata a ratione. 12æ.quæstio.77.3.o./.quæ.85. 3.4m./.2.d.22.q.2.2.5m./.L.fi./.4.d.19.q.2.a.3.q.1.2m./.Ma. q.3.8.5m./.9.10.11.c./.12.c.fi./.Psal.6.meº.b.G.*Adoraº.5. Adulaº.4.Assumere.55.&c.Baculus.1. Blapheª.17. Calcaneus. Cete. 6. Cõfirmatio.29.41.Cõtritio.8.12.Cor.8.&c. Dãnatio. 36.Debilitas. Delectatio.27.Derisio.1.Dispõ.54. Euãgelium.10.Euchaª.194.200.&c.Fomes.o.Fucatio. Gratia.94.Imaginatio.9.10. Impotabile. Inclinatio.5.Infectio Iosaphat.Ira.33.Irrisio.3.Languere.
6 Peccans semel, & statim post tristatur, & verecundatur, præsumitur peccare ex infirmitate. Ideo sperandũ est de emẽdatione eius. Non aũt si sæpius peccat, & sine freno, quia peccat ex malitia. 4.d.19.q.2.ar.3.q.1.2m. *Medicina.1.Medicus.o.Meritum.38.Miraculũ.19.Morbus Mors.38. Mulier. 6.Natiuitas.15.Odium.11.Ordo.69.Ornatus.2.Passio.1.3. 7.49.50.71.peccatum.123.146.169.192.197.283.296.359. 372.437 Perfectio.66.Puer.9.c.
7 Infirmitas alleuiat peccatum, inquantum diminuit uolũtariũ. 12æ.q.47.2.c./.q.73.6.c./.q 77.6.7.o./.q.88.2.c./.q.105. 2.1m./.22æ.q.14.3.c./.q.150.4.3m./.q.154.3.1m./.2.d.22.o.q. 2.2.5m./.ꝯ.3.cº.10./.Ma.q.3.8.5m./.11.o. *Putrefactio.Religio.88.106.Sanitas.7.Scandalum.13.19.Sponsalia. 10. Superbia.36. Tentare. 21.Timor.5.Traductio.4.Venia.Vertigo.o.Vinũ.5.&c.Vitę.67.Vitium.4.Vnctio.17.25.&c.Vxor 20 Christus.171 &c.
8 Peccatum ex infirmitate, imputatur homini ad peccatum mortale, inquantum fuit in potestate eius, reprimere passionem. 12æ.q.77.7.8.o./.Ma.
¶Inflãmare.Ignis.19 Incõnẽtiẽtia.5.missio.22.Vapor.4.Verbũ 74.Virginitas.23.
¶Inflatio.Ira.50.Mel.1.
¶Inflexibilis.Dominatio.1.Elephas.5. Sæueritas.q.3.10.o.
¶Infligere.Clementia.6.Confessio.92.Congregatio.1.Ecclesiasticus.3.Flagellum.3.Fomes.3.Furtum.14.
¶Interdictum.Iudex.1.2.Lapidatio.Lex 180 Martyrium.14. Mors.9.10.Pœna.6.7.8.9.24.36.56. Præceptum.5.Punitio.

In

o.Seruita. Suspensio.o.Temporale.3.Timor.17.18.19. Tormentum Vindicatio.3.6.Vsura.85.
1 ¶Inflvere potest una substãtia spiritualis in aliam. Quol. 3.7.o. *Accidere.2.Accidens.67.Agens.9. Spiritualis.
2 Oppositum videtur dicere. Veri. q.22.9.c. Responº. Duº. 737º. * Angelus.145.155.301.501.503.Anima.14.212. Antichristus.2.Baptisṁ.185.Caput.1.3.4. Charitas.104. Causa.36.73.&c.Cælum.40 50.51.57.96.102.125.Conseruatio.1.&c. Cor.6.Corpus.16.31.Dæmon. 39.109. Deus. 3.15.&c.Euchaª.240.Facere.2.Fomes.5.Gratia.66.72.Illabi.Immittere Immutatio.3.Lux.18.&c.Malum.26.Mẽbrũ. 8.Ordo.36.Prophetia.54.57.Saphirus.o.Seraphin.3.Sol.. 3.Spẽs.5.Spes.47.Christus.51.&c.102. Duª.737º.
¶Informatio.Actus.4.25.97. Adiectiuum.1.4.5. Amor. 206. Anima.248.Artifex.4.Assimilatio.12.Charitas.46.Cõfessio.15.Corona.6.Donum.16.Esse.61.Fides.110.Habitus.1. Intellectus.121.&c.141.Iustificatio.20.23.2.q.Lux.12.Meritum.13.21.&c.41.&c.52.&c.77.Operatio.30.Oratio. 100. Pœnitentia.126.Poª.21. Virtus.101.&c.244. Christus.96.
¶Informe. Charitas.21. Cælum. 46. Certitudo. 24. Confessio.52.Diffinitio.32.Femininũ.3.Fides.5.16.45.81.102. 120.152.153.157.161.Forª.59.Lux.10.Materia.14.Mũdus 2.Neutrum.1.Spes.8.9.53.Virtus.252.
¶Informitas.Cęlum.55.Dies.22.Forª.92. Terra.14.15.
¶Infortunium.Trepidatio.
¶Infra se, potest omne agens, nõ autem supra se. Quol.5.2.c. Agere.32. *Cælum.4.Honor.21.Meritum.17.Vsura.239. Differẽtia.
¶Infrangibilitas.Fortitudo.37.
¶Infrigidare.Congelatio.Saturnus.1.
¶Infructuosum.Magnanimitas.18.
¶Infusum.Aborsus.o.Actus.92.Adam.21.&c.Adulterium.9. Angelꝰ.501.503.517.589.Anima.86.&c.149.152.167.&c. 183.210. Aptitudo. Aureola.15. Bonitas.175. Character. 44.Charitas.23.69.87.102. Cherubin.2.Cognitio.68.Deꝰ. 192. Docere. 3. Febris. 1. Fides. 79.88. Gratia.53. 54. 58. 65.&c.154.163.165.170. Habitus. 27.28 38.39.40.48.49. 68.82.Illuminatio.8.Intellectus.134.135.Iustitia.6.Iustificatio.9.11.12.15 18.20.22.23.24.25.28.32.Lumen.20.&c. Manifestatio.2. Maria.12. Mos.1.Nomen.36.Peccatũ.309. 345.Pœnitentia.15.103.126.136.Perseuerantia.5. Prophetia.56.Prudentia.19 84.Puer.1. Resurrectio. 25. Sanctificatio.12.Sapientia.56 Scientia.73.76.105.&c.Veritas.29.31. Virtus.F. Vnctio.13.15.Vsura.44.Christus.I.
¶Ingenerabile Materia.1.&c.
1 ¶Ingenitvm sumitur tripliciter.s.negatiue extra genus in genere dei, & in genere principii diuini. Primum conuenit etiam creaturis non generatis. Secundũ spiritui sancto. Tertium autem, notio patris tantum. 1ª. quæstio.33.4.c./. 1.d.13.4.o./.d.28.q.1.1.o./.Opusc.1.cº.9. Diuisio.
2 Ingenitum per duplex, est increatum, seu æternum, per simplex autem. N genitum est nõ generatum. 1.q.33.4.3m. /.3.d.8.1.4m.non genitum.
3 Ingenitum & innascibilitas, nihil ponunt de intellectu eorum, sed aliquid præsupponunt. 1ª.q.33.4.1m./.1.d.28.q.1. 1.1m.Æternitas.18.Materia.1.&c.Sapientia.46.47.
4 Pater in diuinis potius dicitur ingenitus, quam inspiratus triplici ratione, scilicet prima est, quia processio spiritus sancti, secundum ordinem naturæ præsupponit generationem filii. Secunda quia per hoc quòd dicitur ingenitus, secundum quòd est notio patris, tollitur omnis modus consequendi generationem. Hoc enim conuenit patri inquantũ est generationis principium, ut nullo modo generationẽ consequatur. Tertia, quia negatio ingeniti fundatur super rationem principii. 1. quæstio.33.4.5m./.1.d.28.q.1.1. 4m.
1 ¶Ingenivm. Velocitas ingenii, pertinet ad perfectionem hominis. Quo ad bene esse eius. 12æ.q.4.5.c. *Anima.73. 178.Aristoteles.6.Generatio.38.&c.Intellectus.99.Officiũ 1.2. 3. Rex. 9. Scientia. 46. 73. 75. 94. Tactus. 10. Tarditas.3.4. Perfectio.
2 Hebetudo & subtilitas ingenii, differunt secundum velocitatem & tarditatem addiscendi. 2.dist.24.q.2.2.5m. *Vsura.294.
¶Ingenuus. Liberum. 1. Libertas. o. Nobilitas. o. Ordo. 101.
¶Ingerere.Debitũ.26. Exprobratio.Præstigi.1.Præsũptio.o.
1 ¶Ingratitvdo quælibet est peccatum, quia tollit debitum gratitudinis, quod est debitum honestatis. 22æ. quæst. 107.1.o. Quid.
2 ¶Ingratitudo pertinet ad primam & secundam speciem superbiæ. 22æ.q.162.4.3m. superbia. *Gratitudo. 2.4. Humilitas.5.

In

litas.5.Ignoranª.20.
3 Ingratitudo est speciale peccatum, ratione contemptus beneficii. Sed est circunstantia, respectu aliorum peccatorũ. 22æ.q.107.2.o./.3ª. q.88.4.o./.4.d.16.quæ.3.ar.1.quæstio.3. 4m./.ar.2.q.2.c./.3m./.dist.22.quæst.1.ar.2.q.1.o. *Inobedientia.2 Magnanimitas.18.20.
4 Ingratitudo est peccatum mortale, & aliquando veniale. 22æ.q.107.3.o. *Voluntas.51.&c.
5 Ingratitudo proueniens ex peccato mortali, habet perfectã rationem ingratitudinis. Sed proueniens ex veniali imperfectam. 22æ.q.107.3.c./.1m.
6 Obliuio beneficii ex natura, excusat ab ingratitudine, non autem obliuio ex negligentia, nec impotẽtia recõpensand beneficium, quia ad gratitudinem sufficit bona volũtas, ubi deest facultas. 22æ.q.106.3.5m./.q.107.2m.
7 Ingratitudo non est respectu adiuuantis peccare, quia non confert beneficium. Ideo non debetur ei gratiarum actio. 22æ.q.107.1.1m.
8 Ingratitudo opponitur iustitię, quia tollit gratiarũ actionẽ, quæ est actus iustitiæ. 4 d.22.q.1.ar.2.q.1.2m.
Diuisio. 9 Ingratus dicitur duplicite .s. per solam omissionem actus gratitudinis, & per actum contrarium gratitudini. 22æ.q. 107.2.3.c.
10 Gradus ingratitudinis triplex. s. non retribuere, dissimulare, & pessimus ex negligentia obliuisci. Sed reddere mala pro bonis, reducitur ad primum. Vituperare bene factũ, ad secũdum. Sed id reputare male factum ad tertium. 22æ. quæ. 107.2.3.c./.4. d.22.q.1.arti.2.quæstio.1.c./.1æ. Cor.12.le.1. prinº.C.
11 Ingratitudo ꝯ deum, contingit dupliciter s. agendo ꝯ beneficium eius, per quodcumque peccatum mortale, & agendo ꝯ formam eius quatrupliciter, scilicet per odium proximi, per apostasiam a fide, per contemptum confessionis, & per dolorẽ de pęnitentia præterita. Ideo per ingratitudinẽ horũ specialiter peccata dimissa redeunt. 3ª.q.88.2.o./.4.d.22.q. 1.1.c./.ar.3.q.3.o.
Meritus 12 Ingratus meretur priuari beneficio. Tamen dans beneficiũ non debet ei subtrahere, ne fiat peior. 22æ.q.107. 4.o./.quæ. 122.5.4m.
13 Ingratitudo non incurritur per peccatum veniale, nec peccata dimissa redeunt, quia peccatum veniale non est ꝯ deũ, sed præter eum. 3ª.q.88.2.2m./.4.d.22.q.1.ar.2.q.3.1m.
14 Peccata venialia redeunt per ingratitudinem, sicut & peccata mortalia, quia remissio vtrorumque ascribitur beneficio dei contempti per recidiuum. 3ª.q.88.2.2m./.4.d.22.q.1.ar. 3.q.1.o.
15 Similiter est de peccato originali 3ª. q.88.2.2m./.4.d. 22. q. 1 ar.3.q.2.o.
16 Peccata dimissa, redeunt per recidiuum quãtum ad effectũ quia ex peccatis dimissis, relinquitur in peccatis sequentibus deformitas quædam ingratitudinis. Non autem redeũt quantum ad priorem maculam, vel reatum. 3ª. q.88.1.o./. 2.3.c./.4.d.22.q.1.1.o.
17 Per sequens peccatum, non redit tantus reatus, quantus erat omnium peccatorum præteritorum, sed secundum quãtitatem contemptus in ingrato 3ª.q.88.3.o./.4.d.22.q.1.a. 2.q.3.o./.L.fi.
18 Ingratitudo secundum quam peccata redire dicuntur, incuritur ex Quol.peccato, quia omne peccatum est ꝯ Deũ. Ideo talis ingratitudo non est speciale peccatum. 22æ.quæ. 107.2.1m./.3ª.q.88.4.o./.4.d.22.q.1.a.2.q.1.c.fi /.a.3.q.3.o.
¶Ingredi.Balneum.Cete.6.10. Ecclesia.14.Episcopus.22.26. 28.Fornicatio.16.Fracº.3.Hæresis 156.157.Intellectꝰ.185. Ordo.107.Religio.42.&c.Sponsalia.10.Votum.41.58.59.
¶Ingressus Baptismus. 36.Matrimonium. 50.113. 131. 139. 140.Peccatum.375.Quies.6.Raab.2.Religio.42.&c.
¶Inhabilitas.Habitus.57.
¶Inhabitabile.Æquinoctialis.
¶Inhabitatio.Apparere.2.Assumere.40.Caligo.2.Dæmõ.88. 96.Gratia.152.Hæresis.93.Templum.10.Christus.208.
¶Inhærere.Accidẽs.o.Accidia 2.Adoptio.17.Agẽs.63.Amor. 248. Appetitus. 42.&c.Beatitudo.46. 47. Bonitas.44.178. Calor. 2. Consensus. o.Continentia 8. Creatio. 3.Datio.7. Delectatio.29.Denominatio.9.11. Deus.46. Esse.41. Facilitas 2.Finis 25.Forª.4.137 166.Genus.43.Homo.7.8.9.insanabile.Intellectus.121.223.298.Mens.6.Meritum.14.Oppositio.7.Peccatum.77. &c.370. 381.422. Perfectio.57.60 Prædicari.37.41.Pronomen 5.Rõ. 40.Relatio.9. 50.98. Sanitas 5.6.Spes 52.Subiectum 2.&c. Verbum 78. 80. Veritas 28.
¶Inhonestas.Turpitudo 2.

In

¶Inhonestum.Matrimonium 84. 86. Scurrilitas 2. Simonia 17.Sponsalia 3.Vsura 183.
¶Inhonorare.Honor.11.Vituperatio.
1 ¶Inhvmanitas est idem quod obduratio contra misericordiam 22æ.q.118.8.3m.fi. *Furtum 3.Insania. Quid.
2 Inhumanitas est filia auaritiæ, sicut & obduratio ꝯ misericordiam 22æ.q.118.8.c.furtum.3. *Iniicere.Absoluere. 12.Confessio 72.Excommunicatio 31.
¶Inimicus trahendus est ad amorem, quadruplici ratione.s. quia prima est propriẹ dignitatis seruatio, idest, signum filiationis diuinæ. Secunda est victoriæ acquisitio. Tertia est multiplicis vtilitatis consecutio. Quarta est peccati euasio. Opusc.4.cº.9. *Amicitia.20.Amor.90.&c.130.Apostoli 14.Damnatio 29.Fallere.Honor 36.Impugnare.1.Odium 4.7.Oratio 33.84.85.Præceptum.139.Prosperitas.2. Simonia.32.Testis 7.Vsura.97. Ad amorem.
¶Iniquitas, proprie est in proximum, sed peccatum est in seipsum: improprie vero sunt idem 12æ.qõ. 33.1.1m./.q.110. 4.4m.Hæ.8.le.3.fi.G. *Catena.Legislator.2.Mammona. Natiuitas 29.Peccatum 290.Vxor 21. Differentia.
¶Inire.Cõtractio.o. Dæmõ 79. Diuinatio 8.pactũ.2.Superstitio 6.Testamentum 3.
¶Initialis.Reuerentia 1.Timor 45.51.54.69.&c.
¶Initiare.Passio 128.Sponsalia 11.
¶Initium.Ars 30.Creatio 14.47.Fides 73 &c.Hæresis 16.Ioannes 1.Monarchia.Munus. Nobilitas 8.Sapientia 41. Superbia 2.14.&c.
¶Iniungere.Episcopus 31.Indulgentia 8.9.26.Peccatũ. 376. Pœnitentia 89.&c.95.&c. Satisfactio 9.&c. Scientia 65.66. Schisma.7.Tacere 3.
¶Iniuria.Baptismus 55.Contrapassum 2.Debitũ 13.Euchaª. 226.227.Helias.6.Ioannes 9.Ira.4.11.40.41.44.75.Iudex 9.12.Matrimonium 130.Medicus 1. Misericordia 19. Nocere 8.Occidere 9.13.Opinio 9. Peccatum 34.53.Perfectio 89.Restitutio 5. 9.11. Satisfactio.2. Seruitus 10. Simonia. 34.Stultitia 5.Stuprum 2.Viadicatio 3.7.Vsura 72.73.89. 248.259.260.278.283.284.290.294.295.301.Vxor.21.
1 Iniustitia duplex, scilicet illegalis, opposita iustitiæ legali, alia secundum inequalitatem ad alterum. Prima est generalis intentione, & specialis obiecto. Secunda vero est specialis utroque modo 22æ.quæstio.58.5.3m./.quæstio.59. 1. o./. quæstion. 79. 2. 1m. * Accusatio. 4. Adulterium 2. Diuisio.
2 Iniustitia semper est ad alterum 22æ.q.59.3.2m. * Aduocatus 1. 4. &c. alienum 4. Amor 147. Audacia. 19. Calcaneus.
3 Iustitia est ex hoc, quòd alicui detrahitur debitum. Ideo habet duo obiecta, scilicet detractum, ex quo specificatur, & cui detrahitur 2.distin.42. quæstio.2. ar.2. quæstio. 2. c. *Condemnatus.Exactio.2.3.5.Excommunicatio 11.Expellere.Furtum 2.5.8.Ira.36.43.45.
4 Faciens iniustum ex electione, est iniustus, nõ autem si præter intentionem, scilicet per ignorantiam, uel ex passione 22æ. quæst.59. 2.o./.4.1º./.Ethicor.5.le. 13. o./.Psalm.35. prinº.K.
5 Iniustitia est circa operationes exteriores 22æ.qõ.60. 3.3m. *Iudicium 18.23.Iustitia 47.Legislator 2.
6 Excessus in pœnis, quo ad illud quod exterius agitur, pertinet ad iniustitiam. Sed quo ad austeritatem animi, qua prompte hoc fit, pertinet ad crudelitatem 22æ.q. 159.1.1m. crudelitas. *Lex.87. 169.&c. Martyrium.14. Oblatio.7. 8.9.10.Oratio.34.
7 Nullus volens, patitur iniustum formaliter, nec aliquis agit iniustum formaliter, nisi volens 22æ.q.59.3.o./.q.66.4. c./.Eth.5.le.12.13.14.o. *Peccatum.429.Rapina.Restitutio. 10. 14. 24. Rixa. 2. 3. Seruitus. 10. 11. 14. Simonia. 35.
8 Aliquis potest facere iniustum, nullo patiente iniustum, formaliter, & econuerso. Sed materialiter semper se comitantur. 22æ.quæ.59.3.3m. *Suspicio 4.Testis.8. Timor 30.Tirannus.3.10.11. Vsura.18.21.26. 80.89. 90.144.162. 163.193.195.227.229.230.237.240.249.259.271.274.290. 300.301.
9 Iniustum non est, nec est contra dei iustititiam, pro temporali culpa aliquem æternaliter damnari. Opuscu. 3. cº. 183.
10 Facere iniustum formaliter, est peccatum mortale, nisi in minimis 22æ.quæstio.59.4.o./.quæstio.69.1.c./.quæstio.70. 4.c./.q.110.3.c.
11 Omne peccatum, est iniustitia. 12æ. quæst.113.1. 1m./. 22æ. q.59.1.1m.

Quid. 1 ¶ INNASCIBILITAS est notio patris, & proprietas eius, non autem est notio personalis. 1^a.q.32.3.c./.q.33.1.o./ 3.d.26.q.2.3.o./.d.28.q.1.o. Notio 6.14. Pater 16.

2 Innascibilitas est principium generationis, quasi ponens ali quam conditionem circa generationem, non autem forma eliciens eam. 1.d.2 8.q.1.2.4^m.

¶ Innatum. Augelus 327.737.743.364-381. Anima 149. 182. Beatitudo 138. Eucharistia 140. Habitus 27.39.40.69.73. Inditum. Naturale o. Relatio 54.55. Vsura 13.26. 32. 35. 95. 275. Christus 86.

¶ Innaturale. Accideus 58. Delectatio 111. Inuoluntarium 5. Natura 24.&c.36.&c. Naturale o.

¶ Inuiti. Cohors 1. Conatus. Confessio 18. Intellectus 298. Meritum 66. Niti. Oratio 54. Pusillanimitas 6. Reuelatio. 8.

Irrecuperabilis. ¶ INNOCENTIA, & tempus amissum, sunt irrecuperabilia. 3^a.q.89.3.c./.3.d.31.q.1.ar.4.q.1.1^m./.4.d.15.q.1.2.4^m./. di. 17.q.2.ar.1.q.1.1^m./.ar.4.q.1.c./.3^m./.d.18.q.1.ar.2.q.2.1^m. * Accusatio 1. Amor 32.33.34. Aureola 14. Dolor 10.

4 Puer moriens post baptismum, habet speciale gaudium de innocētia, & de integritate carnis. Nō aūt habet proprie aureolam uirginitatis. 4.d.49.q.5.ar.3.q.1.c.fi./.q.2.12^m. * Donum 41.44. Ferrum 2. Fornicatio 13.16. Fractio 2.3.

3 Innocentes mortui pro Christo in Bethleem, fuerunt martyres. 22ℭ.q.124.1.1^m./.3^a.q.36.2.3^m./.4.d.4.L.me^o.k./.d.49 q.5.ar.3.q.2.12^m./.Quol.6.4.c. * Homicidium. o. Hyrcus. Incorruptibile. Iustitia 22. Iustus o. Malum 60.

4 Vsus rationis, miraculose acceleratus est secundum aliquos in innocentibus. 2 2ℭ.q.124.1.1^m./.4.d.49.q.5.ar.3. q.2.12^m. * Occidere 8.14.&c. Peccatum 199.290. Pœnitentia 36. 38. 105.108.109. Religio 59.

Status. 5 Status innocentiæ dicebatur originalis iusticia. Opusc. 3. c^o.187.

6 In statu innocentiæ, homo potuit non mori, & potuit non pati, potuit tamen peccare. Opus. 3.c^o.186.

7 Homines in statu innocentiæ fuissent inæquales sexu, ætate, iustitia, scientia, robore, pulchritudine, complexione, & quantitate, tamen sine defectu animæ, & corporis. 1^a. q. 92. 1.2^m./.q.96.3.4.c. * Abstractio 8. Adam. o. Agricultura 1. Amor 32.

8 Superfluitates quæ sunt ex defectu naturæ, ut putredines, & sudor, tunc non fuissent. 2.d.20.q.1.2.6^m. * Angelus 596.

9 Tunc fuisset emissio superfluitatum, sed sine ulla indecentia. 1^a.q.97.3.4^m./.2.d.20.q.1.2.6^m. * Anima 24.73.90

10 Tunc homines uixissent in communi possessionum 1^a. qu. 98.1.3^m. * Animal 56. Beatus 34.54. Blasphemia 27. Delectatio. 106.

11 Tunc homo fuisset sicut angelus, per spiritualem mentem. 1^a.q.98.2.1^m. * Dæmon 53.&c.94. Deus 198.

12 Continentia, & pœnitentia, non fuissent tunc, saltem secundum actus quos nunc habent. 1^a.q.95.3.o./.q.98.2.3^m./.2.d. 29.3.c.fi.

13 Nec matrimonium tunc fuisset in remedium, nec ut sacramentum, sed fuisset in officium naturæ. 3^a.q.61.2.3^m./.4. d. 1.q.1.ar.2.q.2.3^m./.d.2.q.1.ar.1.q.2.c./.d.26.q.2.2.o. * Dolor. 40. Dominium 8.9. Eua o. Donum 44. Fides 65.66. Generatio 45.&c. Gratia 40.41.43.177.&c. Iejunium. 39. Ignorātia 16.18. Iustitia 64.&c. Iustus o.

14 Actus matrimonii, tunc soluisset integritatem carnis, non autem mentis: nunc autem soluit utroque modo secundū actum, non autem secundum habitum, sicut in coitu uitioso. 12ℭ. quæstion. 34. 1.1^m./.2. distinct. 20. quæstion. 1. 2. 1^m.

Du^m.738^m 15 Immo tunc non soluisset integritatem carnis, seu feminei genitalis secundum Augustinum. 1^a.q.98.2.4^m. Respondeo Dubio. 738°.

16 Tunc fuisset partus sine dolore. 22ℭ.q.164.2.c./.1^m. * Mulier 1.&c. Naturale 16. Nocere 10.&c. Obedientia 26. Obscuritas.

Du^m.739^m 17 Oppositum uidetur dicere a simili. 12ℭ.q.34.1.1^m./.2.d. 20. q.1.2.1^m. Respondeo sicut Dubio. 738°. * Præceptum 93. Puer 6.&c.

18 Tunc sacramenta non fuissent necessaria, quia non accepissent homines cognitionem ex sensibilibus. 3^a.q.61.1.o./.2. distinct.23.quæstion.2.1.1^m./.4.distinct.1. L. 1./. quæstion. 3.articul.2.quæstion.2.o. Abstractio 8. * Sanctus o. Sensualitas 16. Status 4. 7.8.11.14. Tentare 14.&cet. Tormentum.

Du^m.740^m 19 Immo accepissent cognitionem ex sensibilibus. 1^a.q.101.1. o.4.2.dist.20.quæstion.2.2.o. Respōdeo sicut Dubio, 1107°. * Vxor 7.

20 Nulla noticia defuisset homini in statu innocentiæ, eorum quæ ad eum pertinebant. 2.distinct.23.quæst.2.2.c. * Christus 139.

21 Homo in statu innocentiæ, habuisset perfectam cognitionē omnium, quæ ab eo agenda uel uitanda erant. 2.d.23.quæst. 2.2.c.

¶ Innocentius. Eucharistia 102.103.104. Hæresis 115. Indulgentia 29.

¶ Innominabile. Fornicatio 19.

¶ Innominatum. Concupiscentia 4. Continentia 8. Contrarium 43. Fornicatio 19 Genus 17. Insensibilitas o. Ira 80.84 Magnanimitas 6. Phylotimia. Tactus 4.

¶ Innotescere. Fieri 12.13. Obedientia 4. Oratio 78. Præceptū. 29.147. Sors 1.

¶ Innouatio mundi fiet in fine mundi, non quidem secundū substantiam, sed secundum qualitatem. Nec fiet naturaliter sed supernaturaliter. 1^a.q.66.3.c./.4.d.48.q.1.1.o./. 3. 2. c^o. 31./.32./.33./.1.1^o.4.fi./. Opusc. 3.c^o.170./. Ro.8. lect. 4. me^o. D. * Actio 122. Cælum 119. Claritas. 1.3.6. &c. Creatio. o. Duratio 6. Encenia. Festum 2.10. Gratia 81. Hæresis. 46. Lumen 6. 7. Nouitas. Purgatio. 5. Renouatio. Sanitas 7. In fine.

¶ Innuere. Angelus 156.

¶ Innumerabile. Prouidentia 48.

1 ¶ INOBEDIENTIA duplex, scilicet generalis, idest quicumque recessus a præcepto, & specialis, ideſt contemptus eius. 22ℭ.q.104.2.1^m./.q.105.1.1^m.2.3^m./.2.d.22.q.1.1.3^m./.d.35. 2.5^m./.4.d.16.q.4.ar.1.q.2.c./.Ma.q.9.3.2^{ti}./.He.2.le.1.pri^o. B. * Adam 63.64. Diuisio.

2 Inobedientia, & ingratitudo, dicuntur species superbiæ, inquantum participant aliquid eius, vt ab ea imperantur, nō autem essentialiter eam diuidentes. 2.d.42.q.2.4.5^m. * Character. 47. Contemptus o. Contumax. Excommunicatio 11. 16.22. Glorio 10. Inordinatio.

3 Omnis inobedientia formaliter, ideſt ex contemptu, est peccatum mortale. 22ℭ.q.69.1.c./.q.105.1.o./* Lapidatio. Obstinatio. o.

4 Inobedientia non est peccatum in spiritumsanctum, nisi sit ei annexa obstinatio. 22ℭ.q.105.2.2^m. * Peccatum 13. 24. 241.240. Porphirio. Præceptum 49. Regnum 2. Resistere. 4.

5 Inobedientia est tāto grauior, quanto præcipiens est maior, & quanto præceptum est magis intentum. 22ℭ. quæstion. 105.2.o.

¶ Inopinatum. Vsura 245.

¶ Inordinatio. Abbatissa. 2. Ambitio 1.2. Amor 148. 149. 194. 217.169. Angelus 486. Auaritia 12.16.&c.25. Austeritas 2. Character 21. Clamor 2. Concupiscentia 22. Cor 4.9. Creatura 30. Culpa. 1. Damnatio 33.&c. Delectatio. 59. 89. 94. Dæmon 27.36. Dispositio 54. Doctrina 12. Ægritudo 1. Fomes 2. Gratia 114. Gula 1. Hæresis 15. Homicidium 1. Idolatria 9. Ira 3.80.82.83. Ludus 3.6.&c. Luxuria 18. Macula Malitia 7. Mundicia 1. Odium 1.6. Ornatus 1.3.5.&c. Passio 75. Peccatum 2.6.49.60.81.88.117.186.195.249. 283. &c. 363. Pœna 25.42.47. Pœnitentia 126.130. Primi 2. Prodigalitas 1.&c. Superbia o. Superfluum. Superstitio 3. Tergiuersari. Timor 9. 40.50.61. Tirannus. 9. Torneamentum.

¶ Inquietudo. Auaritia 15. Furtum 3. Genitus 1. Peccatū 205. Tumultus. Verbositas.

¶ Inquinatio. Consensus 20. Deus 386.387.388. Immunditia o. Iustitia 49. Lucia. Maria 59.60. Meritum 38. Mulier 20. Peccatum 186. Violatio.

1 ¶ INQVIRERE. Sicut inquisitio pertinet ad rationem, ita & iudicium pertinet ad intellectum. 22ℭ.q.49.5.3^m./.q.53.4 c. * Amor 58. Angelus 453. Differētia.

2 Inquirere de dictis uel factis aliorum, ad utilitatem sui, uel aliorum, est laudabile: si autem ad malum, uel inutiliter, est vitiosum. 22ℭ.q.167.2.c./.3^m./.Opusc.68.o. * Beatus 7. Cogitatio 1.&c. Conclusio 1. Consilium 1.&c. Crimen. Dæmō. 75.&c. Deus. 134. Electio 5. Eustochia 1. 3. Intellectus 38. 121. Iudicium 13. Iustificatio 38. Præceptum 31. Quæstio. o. Ratio 57. Reminiscentia. o. Restitutio 22. Sapientia 33. Scientia 46. 92. 118. 119. Solertia. o. Stupor. 2. Tormentum. Vita. 76. 77. Voluntas. 13. Vsura. 3.279.

3 Debitor certæ personæ, tenetur inquirere eam, ut prælatus subditum, non autem debitor incertæ personæ. 22ℭ. quæst. 33.234^m.

¶ Insanabile peccatum, dicitur dupliciter, scilicet ex perfecta inhæsione uoluntatis ad peccatum, & ex declinatione ad defectum. Primum conuenit peccato in spiritumsanctum, & aggra-

uant, non autem secundum, quod conuenit auaritiæ. Ma.q.13.2.8^m. Auaritia 21. * Blasphemia 24.25. Ira. 71. Irremissibile. Peccatum. 393. 394.395.

Diuisio. ¶ Insania duplex, scilicet excludens rotal. ter vsum rationis, alia priuans affectum humanum. Prima opponitur prudētiæ, Secunda, vero manseruidini & clementiæ 22ℭ.q6.150. 4.3^m./.157.3 3^m. vel clement. 2.1. * Concupiscentia. 16. Vius. 7.

¶ Insicius. Dæmon 78.

¶ Inscriptio. Cereus. Crimen.

Quid. 1 ¶ INSENSIBILITAS est vitium, quo prætermittuntur necessarii vitæ ꝺ rationem. Ideo est peccatum 22ℭ.q.142 1.o. * Acc. 13. Angelus 587.

2 Insensibilitas non multum contingit. Ideo ipsa, & omnes species eius oppositę diuersis speciebus temperantiæ, sunt innominatæ, & contrariatur temperantiæ, & intemperantiæ. 22ℭ. quæstio. 150.1.1^m. * Iejunium 7. Luxuria. 19. Mania 38.

3 Vitium contrarium luxuriæ, continetur sub insensibilitate. Sed nō tangit ea in multis, eo quòd homines magis sunt proni ad delectationes. Et accidit hoc vitium in eo qui intātū detestatur mulierum usum, q̄ etiam uxori debitum nō reddit 22ℭ.q.153.3.3^m.

¶ Inseparabile. Accidens 94 Actio 38. Forma 69. Idea 42. Matrimonium 14 62.72. Proprium 5. Vnitas 5.

¶ Insecutio. Ira 51.

¶ Inserere. Promulgitio 1. Prophetia. 24.

Licet. ¶ Insidię non proprie sunt fraudes. Nec opponuntur iustitiæ, nec ordinatę voluntati. Ideo licet eis uti in bello iusto, vt patet in lib^o. stragomatum Frontinum. 22ℭ. quæstion. 40. 3.o./.quæst.71.3.3^m. * Conspicibilis 6. Miluus. Proditor.

¶ Insigniri. Character. o. Ciuitas. 3 Gedeon. 3. Miles. 11.

Quid. 1 ¶ INSINVATIO est narratio sine pertione, secundum Vgonem 4.d.15.q.4.ar.3.q.3.c./.2^m. * Aileluia. Oratio. 10.78. Sanctificatio 6.

2 Insinuatio occulte, & per quosdam circuitus, secūdum Tullium, facit id quod exordium facit expresse 4.d.15. q.4. ar. 3 q.3.2^m.

Quid 1 ¶ INSIPIENTIA est idē quod stultitia. Et contrariatur sapiētiæ 22ℭ quæ. 46.1.1^m. * Fatuitas 7. Ira 40. Mutus. Peccatum 198.

2 Insipiens est, qui futura non considerat. Stultus vero, qui nec præsentia. Vel insipiens est, qui mala præsentia vel futura non attendit. Stultus autem, qui hæc attendit, sed nō vitat. Psal. 48. me^o. d.

¶ Insitere. Cantus 5.

¶ Insolentia. Leuitas. Regere 5.

¶ Insolitum. Miraculum 5. Stupor. 1. Timor 23.

¶ Insonia e. Infamia 2.

¶ Inspectio. Amicitia 18. Curiositas 1. Decor. Luxuria 25.26. Mulier 16.17. Sicilia. 6.

¶ Inspiratio, Balaam. Cyprhas Electio 31 Fides 59 73. &c. Finees. Ingenitū 4 Loqui 5. Mag. 2. Mi. sio. 13. Natiuitas 26. Occidere 9.12. Pœnitentia 72. Prophetia 4.15.49. Sapiētia 7 8. Scientia 76.105.&c. Tetus 13.14. Vox 3.

¶ Inspissatio. Angelus 76.

Quid. ¶ Instabilitas est mutabilitas loci, vel propositi 22ℭ.q.35.4. 3^m. * Continentia 8. Dæmon. 68. Peccatum 159.197. Verbositas. Verbum 22.

Tempus. 1 ¶ INSTANS duplex. Synum sequens mobile, idem numero realiter, differens ratione, & aliud continuans tēpus nō idē sed labens cum eo. Opusc. 36.c^o.3. * Accidens 52. Quiescere 1. Tempus 4.9.14 29.

2 Instans mensurans mobile est vnitas eius, cuius diuersa esse, sunt diuersa nunc, quæ continuant tempus. Opuscu. 36.c^o.3.

3 Nihil temporis est, nisi instans eius 1^a.q.46.3.3^m./.Opusc. 36.c^o.2./.3. * Vacuum 2.

4 Instans in toto tempore, est idem subiecto differens ratione 1^a.q.10.4.2^m /.1.d.19.q.2.2.o./.4.d.11.q6.1.ar 3.q.2.2^m./. Mera. 3.le. 13.fi.1 /.Phy.4.le.21.o.

5 Inter quælibet duo instantia, qualitercumque signentur, semper est accipere tempus medium 1^a. quæstion 53. 3. c./. quæstion. 63. 6. 4^m. /. 3^a. quæstion. 75. 7. 1^m./. 4. distinctio 11 quæstion. 1. artic. 3. quæstion. 2. 2^m./ distinctio. 17.q.1.ar.5.q 1.3^m./.Veri.q.28.2.10^m./.Quol.7.9.c./.Quol. 11.4.c.

6 Immo inter instantia temporis, & motus discreti nō cadit tempus medium, nec motus medius 1^a. q 53.3.3^m./.63. 6.4^m./.3^a.q.75.7.1^m /.1.d.37.q.4.1.c./.3. 5^m./.6^m./.7^m./.2.d. 3.q.2.5^m./.4.d.1 1.q.1.artic.3. quæstion.2.2^m./.dist.17. quæst. 1.ar.5.q.1.3^m./.Quol.9.9.c./.Quol.11.4.c.li/.1^m.Resp^o. Dubio 741°.

7 Æternitas, æuum, & tempus, mensurant actum rei, scilicet esse & motum, sed instans eorum, mensurat rem. 1. dist. 19. q.2.2.c. Differentia.

8 Immo protensio durationis, uidetur attendi secundum operationem, magis quàm secundum esse. Vnde & tempus est mensura motus. 1^a. quæ. 10.1. 2^m. Respondeo Dubio 744°. * Æternitas 21. &c. Du^m.742^m.

9 Nunc qui, differt realiter ab quo. 1.d.19.q.2.2.c.

10 Oppositum uidetur dicere. Opusc. 36.c^o.3. Respondeo Dubio. 743°.

11 Instans æui, differt realiter a nunc tēporis, quia primum mēsurat mobile secundum essentiam, secundum autem ut est idem nunc in toto motu. Opusc. 36.c^o.3. Du^m.743^m.

12 Puncta in linea possunt accipi, intrinseca, & extrinseca, instans vero, extrinsecum tantum. 3^a.q.75.7.1^m./.4 d.11.q.1. ar.3.q.2.2^m.prin^o / Veri.q.28 2.10^m.

13 Primum instans in quo res habet esse, datur, non autem ultimum. 1^a.q.53.3.c./.12ℭ.q.113.7.5^m./.3^a.q.33.1.3^m./.q 75. 7.1^m./.3.dist.3. qu.5.2.4^m./.d.31.q.1.1.5^m./.4.d.11.q.1.ar. 3. q.2.2^m./.d.14.q.2 5.5^m /.d.17.q 1.ar.5.q.1.3^m./.Veri. quæst. 28.2.10^m./.9.14^m./.Virt.q.2.12.14^m./.Quol.7.9.c./.Quol.9 9.c./.Quol.11.4.c.

Immo est assignare ultimum instans, in quo angelus fuit bonus, & primum in quo fuit malus. 2. distinct. 3. quæstion. 2.5^m. Du^m.744^m.

14 Immo a simili non est dare primum instans esse huius rei, puta primum instans in quo deus potuit facere mundum. Quol 5.1.c.fi. Respondeo Dubio. 744°.

15 Omne agens potest operari in primo instanti in quo est, nisi sit impedimentū, uel impeditum, uel actio eius sit successiua. 1^a.q.42.2.c./.q46.2.1^m./.q.63.5.c./.12ℭ.q.113.3.3^m./.3^a.q.34 2.1^m./.3.d.18.3.c./.Veri.q.29.8.c./.Pol^a.q.3.13.c.fi./.Ioan. lect.1.me^o. 1.C.&c. * Actio 110. Assumere 53.54. Cæcitū 116 124. Conceptio 23.&c. Operatio.

16 In eodem instanti est illuminatio aeris, uisio coloris, & discretio uisę, licet primum sit causa secundi, & secundum tertii. 1^a.quæstion.63.5.c./.2. diltinct.6.2.c. fi./. Veri. quæst. 29.8.3^m.

17 Oppositum uidetur dicere a simili. 12ℭ.quæst.8.3.2^m./.q.12 4.c./.1.d.17.quæstion.1.5.c./.ꝺ.2.c^o.76.1^m. Respondeo Dubio.745°. Du^m.745^m.

18 Operatio intellectus, & uoluntatis, potest esse in instanti. 1^a q.63.5.c./.12ℭ.q.113.7.o./.3^a q.34.2.c /.4.d.17.q.1.ar.4.q.3 1^m./.quæstion.2.arti.1.q.3.3^m./. Verit. quæstion. 29.8.o. * Contemplatio. 27. Creatio. 48. &c. Deus. 444.&c. Dies. 12.

19 Oppositum uidetur dicere. Ma.q.16 4 b.4. Respondeo sicut Dubio 439°. * Eucharistia 115.116. Forma. 132. 144. Gratia 53.54.57.&c. Illuminatio 3. Iustificatio 6.7.20. Missio 34 Peccatum. 314.342. Du^m.746^m.

20 Omnia quę deus operatur in natura, potest per seipsum facere in instanti. 4.d.1 1.q.1.ar.ic.3.q.2.c. * Pœnitentia. 116. Sacramentum. 177.

21 Deus nescit primum instans, in quo potuit creare mundum Quol. 5.1.b./.c.fi. * Vsura 196. Christus 84.

22 Immo deus habet etiam non entium scientiam. 1^a.q.14.9.c. Respondeo sicut Dubio 744°. D.^{m}.747^m.

23 Omnis mutatio, cuius subiectum nihil habet repugnās formæ introducendæ, est in instanti. 12ℭ.quæst. 113.7 c./. 3^m./. 3^a.quæst.75.7.c./.2.d.13.3.9^m./.4.d.11.q.1.ar.3.q.2.c./. Veri.q.28.9.c./.Phylicorum 7.le.6.li./.Sensu.lect. 16. fi.F. * Alteratio 6. Mutatio.

24 Omnis transitus uel mutatio in terminos immediatos, est in instanti. 1.distinct.37.quæstion. 4. 3.c. * Ascendere. 13.18.

25 Omnis mutatio habens medium, minus, distans ab uno termino quàm ab alio, est in tempore. Si autem non sit per medium per se, est in instanti. 4. distinction. 11. quæstion. 1. articul. 3 quæstion. 2. 3^m./. Ve i ar. quæstion. 28.9.c./. Quol. 11. 4. c. * Cessare. 5. Corpus. 46. 63. Generatio. 21.

26 Omnis mutatio instantanea, est terminus motus præcedentis. 1^a. quæstion 53.3.c./.1.distinct 37 quæstion. 4.3.c./.1^m./. 2.d.stinction.1.quæstion.1.2.3^m./ distinctio.13 3.9^m./ 3.dist.3.q. 5 2.4^m./.4.dist.49 quæstion.1.artic.1.quæstio.3.c /. Quol.7. 9.c./.Quol.9.9.c./. Quol.21.1.c./.Phylicorum.6 lec 5.t.c./. lect.8.me^o.f.

27 Motus qui est actꝰ perfecti, mēsuratur quolibet instanti tpis,

In quo dicitur esse, sicut esse hominem 4. d.17.q.1.ar.5.q.3.3^{m}./.q.2.ar.1.q.3.3^{m}.

28 Nullus motus localis, vel augmenti, potest esse in instanti. 1ª.q.67.1. c. /.3ª.q.33.1.c./. q.57.3.3^{m}./.1. d.37.q.4.3.c./.3. d.22.q.3.ar.2.q.1.0./.4.d.11.q.ō. 1.ar.3.quæ. 3.3^{m}./.ꝯ.4. cº. 63.1^{m}./.Physi.6.lc.5.fi.n./.Sensu.le.16.fi.F. Peccatum 314. 342.

29 Distantia localis vel formalis, impedit mutationem, vel fieri in instanti 4.d.11.q.1.ar.3.q.2.c. * Pœnitentia 116.

30 Mutatio tripliciter est in instanti. s. primo si forª sit indiuisibilis, vt forª substantialis. Secundo si subiectum sit in vltima dispositione. Tertio si agēs sit infinitę virtutis 12ę.q.113. q.75.7.c./.4.d.11.q.1.ar.3.q.2.c. *Resurrectio 5.7.

31 Instās numq̄ intelligitur, nisi vt fluēs, nec vt fluens a priori, nisi motus præcedat, nec vt fluens in posterius, nisi motus sequatur 1ª.q. 46.1 7^{m}./.2.d.1.q.1.5.6^{m}./.4.d.48. q.2.2.9^{m}. Poª.q.3.17.15^{m}./.16^{m}./.q.5.5.11^{m}. *Transire 1.

¶ Instare. Infamia 2. Oratio 24.

¶ Instauratio. Miraculum 51.

¶ Instigare. Conscientia 12. Dæmon 59.

Quid. ¶ Instinctus naturæ, est ęstimatio 3.d.26.q.1.1.4^{m}./.2.c.* Animal 294. Animal 43.45.47.60.73. Apis 2. Apostoli 11. Conscientia 12. Cultus 3. Daniel 1. Delbora 2. Dæmon 59. Ethica. Futurum 6.7.8. Habilitas. Iacobus 3. Imperare 7.15. Ira. 23. Lex 73. Marcus 1. Præceptum 117.125. Prophetia 32. Reuerentia 3. Salomon 2.3. Sapientia 22. Timor 31. Virtus 147.151.

¶ Institutio. Absoluere 22. Accidens 69. Accusatio 1. Affinitas 8. Ambrosius 1. Apostoli 22. Aristoteles 2. Baptismus 1.16. 59.83.87. Beneficium 18. Ceremonia 4. Circuncisio 13.&c. 27.45.&c. Confessio 20.&c. Confirmatio 13.&c. Consecratio 15. Cultus 11. Dies 4. Dispēsatio 15.16. Episcopus 1. Euchª.6.7. Figura 13. Gratia 97.98. Indulgentia 11. Instrumētum 11. Inuestiri. Ius 8. Lex. 116.137.156.159. Manducatio 2. Matrimonium 16.23.24. 44.75. Miraculum 10. Natura 5.26. Ordo 48.49. Passio 107. Pænitentia 50.56.&c. 104. 110. Præceptum 125.141.&c. Preco. Princeps 11.12.27.&c. Prudentia 23. Regere 6.14. Religio 28.95.&c. Sacerdos 3. Sacramentū 7.14.17.48.&c.58.60.61.64.90.108. &c. 120. 147. Sacrificium 8.15. 18.30. Sapientia 8. Senator 3. Serpēs 4. Statutum 1. Testamentum 1. Vendere 18. Vicem. Virtus. 75. Vnctio 2. Vsura 224. Vxor 7. Christus 166.194.

Diuisio. ¶ Instructio fidei duplex, scilicet cathecumenorum circa baptismum, & populi christiani circa missam 3ª. q.83. 4.4^{m}. Baptismus 129.146. * Angelus 276.579. Anuntiatio 2. Apparere 11. Baptismus 77.78.129.176. Catechismus 5.&c. Cornelius 2 Creatura 8. Credere 12. Cultus 11. Damnatio 5. Energumenus 3. Episcopus 12. Euangelium 6. Filiatio.11. Honor. 33. Illuminatio. 7.&c. Lectoratus. 5.&c. Maria 50. Organum 1.5. Paulus 4. Pedagogus Præceptum 87. 88.89. Prophetia 93. Prudentia 83. Purgatorium 2. Regere 8. 13. Saluari 6.14. Scientia 161. Signum 14. Turbatio 3. Verbum 66.74. Vincere Vinculum 2.

¶ Instrumentale. Actio 85.88.

Diuiso. 1 ¶ INSTRVMENTVM duplex. s. coniunctum, & separatum, quod non mouetur, nisi per coniunctum 3ª. q.62.5.c./.ꝯ.4. cº.41./. Anima 2.le.9.fi.l.

Instrumentum duplex. s. animatum, & inanimatum. In primo requiritur intentio ad effectum, non autem in secundo 3ª.q.64.8.1^{m}./.2.d.13.5.c./.4.d.6.q.1.ar.2.q.1.1^{m}. *Causa 40.&c. Cooperari.o. Creatio 29.30. Esse 19. Filiatio 6.

3 Instrumentum animatum indiget habitu ad operandum, non autem inanimatum 12ę.q.68.3.2^{m}./.3ª.q.7.1.3^{m}./.3.d. 13.q.1.1.4^{m}./. Veri q.29.1.9^{m}./.5.2^{m}.

4 In instrumentis quasi tota ratio speciei, a fine sumitur 4.d. 3.ar.1.q.1.c.

5 Motus comparantur ad instrumenta per quæ fiunt dupliciter. s. vt ad prinª. actiua, & vt ad subiecta: primo modo motus differunt specie, non autem secundo modo. Veri. q.22. 10.2^{m}. *Lingua 5.

6 De integritate instrumenti sunt, quæ requiruntur ad operationem, ad quam instrumentum ordinatur 4.d.8.q.1.art. 1.q.2.c.

7 Instrumentum semper consequitur conditionē primi agentis in actu suo, in omnibus agentibus ordinatis 2. distinct. 35.4.c.

8 Forma effectus est in instrumento, intentionaliter tantum 4. d.1.q.1.ar.4.q.4.c.

Du^{m}.748^{m} Oppositum videtur dicere 2.d.18.q.2.3.2^{m}. Responº. sicut Dubio 637º. Et 826º.

9 Populus Dei est sicut instrumentum, quod non potest operari, nisi motu artificis, quod non est conueniens, q̄ eleuet ꝯ artificē, sed magis oportet subiici motui ipsius. Ipse enim populus fuit securis ad mactandum malos, sera ad discernendum bonos a malis, virga ad corrigendum, & baculus ad sustentandum correctos. Isa. 10. meº. K.

10 Quanto instrumentum est magis proportionatum fini, tanto melius est, non autem quanto maius est 22ę. q.188.7.1^{m}.

11 Virtus dupliciter datur instrumento. s. inchoatiue, quando instituitur, & contemplatiue, quando mouetur a principali agente 3ª.q.62.4.3^{m}./.q.72.3.2^{m}./.4.d. 1.q. 1.ar. 4.q..2.2^{m}./.d.7.q.1.ar.2.q.3.3^{m}./.d.23.q.1.ar.3.q.2.1^{m}./.Poª.q.3.7 7^{m}. *Abdicatio Absoluere 14. Actio 36.76.77.78.79.80.81.&c. Actus. 178. Agens 20. Agere 29. Angelus 165. Anima 30. 354.360. Ars 34. Auxilium 1.2. Baptismus 110.164.209. Beatitudo 68. Bonitas 215. Calor 3.11.20.21. Character 3.14. Causa 40.&c. Cælū 27.68.128.143.149. Cognitio 15. Creatura 21. Delectatio 22. Dæmon 57. Diffinitio 19. Docere 3.

1 Instrumentum non recipit virtutem, nisi vt continuatur principali agenti 4.di. 1.quęst.1.ar.4.quæstio.3.c./. distinct. 19. quæstion. 1. articul. 2. quæstion. 1. c. ꝯ.4. cº. 56. fi. Poª.q.3.7.7^{m}./. Quol.8.3.c.prinº. *Effectus 21. Elementū 18.14.15. Euchaª.84.85.96.111.151.&c. Exclusio 4. Exorcismus 3. 5. Phantasma 4. forª. 36.&c.58. Fortitudo 21.48. 56. Fruitio 4. Gratia 71.&c.88.&c.101.&c. Ignis 15. Intellectus 105.148.246. Intētio 22. Iustificatio 36.37.41. Lex.88. Liberum 24. Logica 1.11. Lux 21. Malum 46. Manus 1. Matrimonium 23. Mediator 1. Membrū 7. Meritū 37.38. Miraculum 30.38.51. Mulier 6. Musica.o. Mutatio 11.

13 Quando opus perficitur pluribus instrumentis, virtus instrumentalis non est complete in vno instrumento, sed incomplete in vtroque 3ª. q.62.4.4^{m}./.q.82.1.1^{m}./.4.d.8.q.2. 3.9^{m}. Forma 36.38.inf * Natura 4.18. Operatio 32. Oratio. 65. Organum.o. Passio 99.119.120. Peccatum 33.249. 263. 303. Pœna 89. Pœnitentia 126. Perfectio 68.&c.77.&c. Philosophia. Psalterium 1. Reptibile.1. Resurrectio 52.

14 Virtus instrumentalis, est incompleta, & intentionalis 3ª. q.62.4.0./.q.63.5.1^{m}./.4.d.1.q.1.ar.4.q.2.0./.q. 4.c./.d.8.q.2. 3.c./. Veri. q.26.1.8^{m}./.q.27.4.4^{m}./.&c./. Poª.q.3.7.7^{m}./.11. 14^{m}./.q.6.4.fi./. Vnio 5.12^{m}. *Sacramentum 52.&c.99.103. Semen 8. Signū 9. Solitudo. Tentare 14. Vas 1. Virtus. 271. Vita 56. Vnio 17. Vox 5. Vti 7.9.

15 Virtus instrumenti, per se loquendo, nō est proprie in genere, sed reducitur ad genus & speciē virtutis perfectæ 3ª.qō. 62.4.2^{m}./.q.63.2.c./.4.d.1.q.1.a.4.q.2.1^{m}./.3^{m}.* Chrs 35.167.

16 Virtus instrumenti non est in subiecto, secundum conditionem eius sicut formæ perfectæ, sed secundum conditionem agentis principalis 3ª.q.63.5.1^{m}./.2^{m}.

17 Virtus spiritualis, non pōt esse in corpore s̄m esse completum, sed intentionaliter & instrumentaliter 3ª.q.62.4.1^{m}./. 4.d.1.q.1.ar.4.q.2.4^{m}./. Veri q.27.4.4^{m}.

18 Omnia, quæ post Deum sunt ipsius quasi instrumenta quædam sunt, & intellectualis creaturæ quasi instrumenta quædā sunt, quæcūque post ipsam sunt. ꝯ.2.cº.21.4^{m}./.liº.3.cº. 100.2^{m}.

¶ Insufficientia. Actio 89. Anima. 278. Coactio 2. Deus 371. 446. Fides 76. Gratia 71.72. Ieremias. 2. Imaginatiua 5. Inefficax. Peccatum 259.

¶ Insula. Corsica. Gallici. Sicilia.

¶ Insultus. Fortitudo 48.

¶ Insurgere. Fortitudo 50. Ira 30. Symbolum 7 11.

¶ Integrū & pfectū, sunt idē realiter, & differūt rōne. Dio⁹. 2.prinº. *Adā 38. Aia.255. Aial.77. Assumere 43. Blasphemia 27. Bonitas 194.199.227. Cautela. Cōfessio 53.54. Cōtritio 1. Delectº.67. Deus 388. Fiducia 4. Finitū 3. Forª.41. 42.43 Fortitudo 35. Gloria 20. Gr̄a 178.179. Ignorātia 16. Imprudētia 2. Innocētia 2.14.15. Instr̄m 6. Ioānes 10. Iustitia 12.43. Mot⁹ 19. Oīs 1. Operatio 15. Orō 10. Ordo 70. Pars 4.7.&c. Peccatū 12.18. Pœnīa 86. Prædicari 11.15.16. 29. Prudētia 48. Pulchritudo 1. Reliº 36. Resurrº 18.43. Sacr̄m 35.138. Sāguis 3.9. Sanitas 7. Symbolū 10. Sinderesis 8 Stat⁹.4.7.8. Substantia 14. Temperantia 9.28. Vas 3. Virginitas 3. 8.32.33.34.35. Virtus 175. 228.268. Vnio 2.&c. Vniuersum 3.5. Christus 178. Differentia

¶ Intellectio. Angelus 197. Appropriatio 5.16. Tēpus 34.35.

¶ Intellectiuū. Alteratio 12. Amor 156.157. Angel⁹ 51.317. 408. Aia 23.41.84.237.294. Aial 1.37. Appetit⁹ 87.&c. Apprehēsio 3. Character 17. Cognº.44.48.51. Cōparº.3. Cōtritio 5.&c. Dæmō.3.7.&c. Dolor.o. Hit⁹ 33.50.&c. Hō.1.&c. Imago 9. Intell̄s.38.138. Intētio 5. Iust⁹ 10. Liberū.S. Memoª.1.&c. Mens 2. Passio 23.24. Peccatū 311. Tēpus 34.35. Transumptio. Verbum 1.13.&c. Vertex. Visiō 1.25.

Vnio. 1 ¶ INTELLECTVALIS substantia non potest vniri formaliter corpori, nisi corpori humano 1ª.q.51.1.c./.Con.2.cº.88 /.liº.3.cº.108./ 109.prinº./.libº.4.cº.32.1^{m}./.Spiritu. 2.6.7. o./. Ma.q.16.1.c. Aīa 97. * Agens 5. Alteratio 11.12. Amor 283. Aīa 40.44.172.215.252.323.325. Ars 1. Beatitudo 8.13 59.89. Bonitas 162.&c. Cælum 37.38.64.133.&c.

2 Necesse est aliquas esse intellectuales creaturas a solo intellectu comprehensibiles 1ª.q.40.1.c./.ꝯ.2.cº.45. * Dæmon 3.7.&c. Eucharistia 145. Finis 134.&c. Forma 159. Habitus 68. Homo 1.25. Illuminatio 7. Imago 37. Intellect⁹ 91.126.

3 Omnis substantia intellectualis est incorporea 1ª.q.50.1.c./ ꝯ.2.cº.48./.Ma.q.16.2.o./.Quol.9.6.c./.Opus. 15. capº. 18. * Liberum 17. Motus 72. Nemo. Persona 3.&c.14. Prophetia 7.&c.34.&c. Prouidentia 39. Ratio 2.3.15.26.28. Rationale o. Scientia 149. Separatio 2.

4 Nullum intellectuale, est materiale 1ª.q.50.2.c./.2.d. 3. q.1. 1.c.prinº./.ꝯ.2.cº.49./.54./.1^{m}./.Quol.9.6.c./.Opus 3.cº.75. /.Opus.15.cº.18. * Solertia 5.

5 Substantiæ intellectuales, sunt incorruptibiles 1ª.q.50.5.0 /.q.4.75.6.c.fi./.Cō2.cº.54./.78./.Opus.3.cº.74./.84./.Opu. 15.cº.17. * Substantia 17.18.35.

6 Omnis substantia intellectualis, est uolens 1ª.q.19.1. c./. q. 59.1.c./.1^{m}./.1.d.25.1.1.c./.Con.1.cº.72./.libº.2. cº.46./.liº. 4.cº.19.1^{m}./.3^{m}./.Ver.q.23.1.c./ q.24.2.3.0./.Opus.3.cº.76. * Vestigium 7. Virtus 195.&c. Visio 1.3.5.&c.

7 In natura intellectuali sunt duę solum operationes, s. intelligere, & uelle. Opus. 35.

Du^{m}.784. Oppositum uidetur dicere a simili 1ª.q.54.5.a.1./.1.d.3.q.4 1.0./.Ver.q.7.3.3^{m}. Respondeo sicut Dubio 866º. * Visus 7.8.

8 Creatura intellectualis, est perfectior uniuerso intensiue, non autem extensiue, sed econuerso 1ª. quæstio. 93. 2. 3^{m}. * Vita 15.

9 Natura intellectualis, non est æqualiter in angelo, & in homine, sed in angelo est multo nobilior 2.d.16.3.1^{m}.

¶ Intellectualitas. Anima 323. Assimilatio 6.7. Sinderesis 4. Vestigium 1.

¶ Intellectum. Accidens 20. Actualitas 1. Analogia 18.19. Ancilla. Angelus 116. Annexum 1. Apprehensio 3. 4. Aristoteles 7. Cayphas, Carentia. Causa 2. Clamor 2. Cogitatio 3. Cognitio 12. Comparatio 3. Conceptio 5. &c. Creatio 21. Damnatio 24. 62. Datio 27. Deus 5.97.101.173.215.412. Dicere 2.4. Dimensio 12.13.14. Esse 57. 86. Aeternitas 6. Eucharistia 103. Exclusio 5. Facere 3. Fælicitas 3. Forma 165. Honor 10.34. Idea 3.5.10.11.24. Imprecationes. In.27. Indiuiduum 38. Indulgentia 21. Infinitum 1. 27.28. Instans 18.34. Intellectus 13.37.39.39.40.57.&c.103. &c. 107. &c. 117.121.123.127.226.&c.261. Intentio 23. 24. 27. Iudæi 18.19.21. Iudith. Iuramentum 18.21. Logica 3. 8. Lumen 18.22. Macula 7. Materia 8.34. Matrimoniū 140. Motus 55 Negatio 5. Officium 3. Operatio 22. Oppositio 6. Origenes 7. Papa 3. Peccatum 125. Pecunia 1. Perfectio 58. 81. Persona 26.&c. Præceptum 60.64.102.115. Prædicari 4. Propter 5 6. Ratio 45. Scientia 112. Scriptura 10.104. Symbolum 2.5. Simpliciter 3.4. Solus 4.6.7. Spiritus 27. Stridor. Subsistentia 9. Verbum 1. 2. 8. 9.15. Verum 4. Vita 22. Vsura 94. 188.213.294.

Quid. 1 ¶ INTELLECTVS dicitur quasi intus legens. Intellectus .n. nomen, sumit ab intima penetratione veritatis. Vnde actu intelligere aliquid, est actu cogitare, secundum Augustinū. 22ę.q.8.1.c./.3^{m}./.q.49.5.3^{m}./.1.d.3.q.4.5.c./.3.d.35.q.2.a.2. q.1.c./.4.d.49.q.3.ar.5.4.1.c./.Ver.q.1.12.c./.q.15.1.c. * Actus 118.120. Alteratio 11.12. Angelus 289. Anima 170.

2 Intellectus est potentia, realiter distincta ab essentia animæ 1ª.q.79.1.0. Anima 240. * Anima 49.50.51. Auerroes 2. Bonitas 196.

Du^{m}.749.3 Oppositum uidetur dicere. Spiritu.11.7^{m}. fi. Responº sicut Dubº.197. * Caligo. Cogitatiua 2. Dæmon 3.7.&c. Deus 93. 128. 159.

4 Intellectus est potentia passiua 1ª.q.79.2.0./.3. d.14.ar.1.q. 2.c./.2^{m}./.ꝯ.2.cº.59./.Ver.q.16.1.13^{m}. * Elephas 1.2.3.

Du^{m}.750.5 Oppositum uidetur dicere. Ver.q.1.9.c. Respº. sicut Duº. 794º. * Esse 96. Fides 1.55.&c.143. Forma 159. Habit⁹ 68.

6 Nulla creatura potest intelligere, nisi per intellectum, qui ē potª passiua 3.d.14.ar.1.q.2.c. * Hæresis 84. 147. Homo 1. &c.25. 26. 28.

8 Intellectus passiuus, secundum aliquos est appetitus sensitiuus, sed secundum alios est potentia cogitatiua 1ª. q.79. 2.2^{m}./.12ę.q.51.3.c./.4.d.50.q.1.1.3^{m}./.Con. 2. caº.59./.72. 10^{m}./. Spiritu 9.c./. Anima 3.lec. 10. fin. d. * Imago 25. 30. 32. Ingenium o. Liberum 17. Mundus 24. Prudentia 11. &c.48.82. Ratio 2.3.23.26.&c. Scientia 5.8.35.

8 Intellectus dupliciter potest considerari, scilicet, ut potentia, & ut radicatur in essentia animæ. Secundo modo est actus corporis, & forma eius, non autem primo modo 3ª.q. 49.7.1^{m}./.3.d.15.q.2.ar.3.q.2.2^{m}. Anima 248. * Animal 49. 50.51. Mundus 24. Necessitas 25. Diuisio.

9 Intellectus dicitur dupliciter, scilicet anima intellectiua, sed denominatiue, quasi a principaliori sua uirtute, & potētia intellectiua 1ª.q.79.1.1^{m}./.Spiritu 11.7^{m}./.Anima 3. lec. 8. principº.

10 Intellectus dupliciter, scilicet intellectus possibilis, & intellectus passiuus 12ę.q.51.3.0./.q.71.4.c./.1.d.17.q.2.0./.ꝯ.2. cº 60./.Vir.q.1.9.11^{m}./.13^{m}./.

11 Intellectus sumitur quadrupliciter, scilicet pro obiecto, potentia, habitu, & actu. Ver.q.17.1.c. * Ratio 23.26.&c.

12 Intellectus quadruplex, scilicet agens, possibile, in habitu, & in actu siue adeptus 1ª.q.79.10.c./.1.d.17.q.2.1.c.prinº./ Opus.3.cº.83./.Anima 5.1^{m}./.Opus.43.cº.6.

13 In intellectu sunt quatuor realiter distīcta, scilicet species, actus, res intellecta, & uerbum ꝯ.1.cº.53./.liº.4.cº.11./.Poª q.8. 1.c./.q.9.5.c./.Spiritu 9.6^{m}./.Quo.5.9.0. Opu.53. * Recipere.1. Semen 17. Stultitia 10. Virtus 181.196.&c. Ob.

14 Immo uerbum est operatio, scilicet intelligere, uel est species intellectus 1.d.27.q.2.2.c. Respº. Dubº.751º.

15 Intellectus est in potentia ad formas vniuersales, materia uero est in potentia ad formas indiuiduales: ideo differunt realiter 1ª.q.75.5.1^{m}./.2^{m}./.2.d.3.q.1.1.3^{m}./. d. 17.q.1.2.2^{m}./ Spiritu 1.c. fi. Vniuersum 5. Du^{m}.751^{m}.

16 Intellectus hominis, multiplicatur secundum multitudinē corporum, contra Auerroem cōmentatorem 1ª. q. 76.2.0. /.q.79.5.0./.q.117.1.c./.q.118.2.2^{m}./.12ę.q.50.4.c./. 2. d.17. q.2.1.0./.d.19.1.c.fi./.d.28.5.c./. Con.2.cº.58./.72./.74./.75/ Potª.q.3.10.4^{m}./.Spiritu 9.10.0./.Anima.3. 5. 0./. Opus.3. cº.85./.86./.Opus.16.0./.Psal.32.fi.0.C./.Causis lec.4.fi.e./. Anima 3.lec.8.fi.

17 Intellectus habitus comparatur ad scientiam, sicut unum & indiuisibile ad multa, quia intellectus habitus respondet propositioni immediate, scientia uero respondet conclusioni. Poster. lec.36.fi.h E./.libº.2.fi.

18 Ens in cōmuni, est obiectum intellectus 1ª.q.5.2.c./.q.55. 1.c./.q.79.7.c./.9.3^{m}./.q.82.4.1^{m}./.q.87.3.1^{m}./. q. 105. 4. c./. 12ę.q.9.1.c./.q.10.1.3^{m}./.2.d.14.ar.1.q.2.c /.d.31.q.2.4.5^{m}./. Con.2.cº.98./.Ma.q.6.c./.Opus.42.prinº. * Actualitas 1. Obiectum.

19 Immo uerum est obiectum intellectus 1ª.q.54. 2.c./. q.55. 1.c./.q.82.4.1^{m}./.q.87.3.c./.1^{m}./.4.2^{m}./.12ę.q.2.8.c./. q. 3. 7. c./.q.9.1.c./.3^{m}./.q.10.1.3^{m}./.q.60.1.1^{m}./.22ę.q.4.1.c./.q. 25. 2.c./.3ª.q.46.3.4^{m}./ 2.d.25.2.c./.d.39.q.1.2.c./.3.d. 14. ar.1. q.2.c./.d.17.ar.1.q.3.3^{m}./.d.23.q.1.2.3^{m}./.d.27.q.1.4.c./.d.33 q.2.ar.2.q.1.3^{m}./.Con.3.cº.26.1^{m}./.107.8^{m}./. Ver. q. 22. 11. 15^{m}.fi./.q.14.7.c./.q.27.1.7^{m}./.Ma.q.6.c.meº. F./. q. 10. 1. c. prinº./.Vir.q.1.6.5^{m}./.7.b.2./.Meta.6.lec.fi.c.fi./.Ethi.9.le.2. fi.1. * Adam 10.18. Addere 10. Analogia 18. 19. Angelus 314.318.&c.393. Anima 205. Aristoteles 7. Ob.

20 Immo uerū relatum ad opus, est obiectum intellectus practici 1ª.q.55.1.c./.q.79.7.c./.11.2^{m}./.q.87.3.1^{m}./.q.105.4.c./. 12ę.q.10.1.3^{m}./.3.d.23.q.2.ar.3.q.2. c./. Verit. q. 22. 10. 4^{m}. * Bonitas 102.103.108. Cęcitas 1.3. Coactio 3.8.

21 Immo quod quid est, est obiectū intellectus 1ª.q.17. 3.1^{m}./. q.18.2.c./.q.57.1.2^{m}./.q.58.5.c./.q.67.3.c./.q.85.5.6.c./.12ę. q.3.8.c./.q.10.1.3^{m}./.q.31.5.c./.22ę.q.8.1.c./.3ª.q.10.3.2^{m}./. q.76.7.c./.2.d.13.3.c./.3.d.23.q.1.2.c./.d.35.q.2.ar.2.q.1.c./. 4.d.12.q.1.ar.1.q.2.2^{m}./.Con.1.cº.58.4^{m}./.liº.3.cº. 41./. 56. 4^{m}./.108.3^{m}./.Ver.q.1.12.c./.q.8.7.fi./.q.10.4.1^{m}./ q.14.1.c./ q.15.2.c./.3^{m}./.3.1^{m}./.q.25.3.c./.Trin.18.2^{m}./.Opus.3.cº.85 Opus.43.cº.6./.2ę.Cor.12.lec.1.meº.D./.1ę.Tim.6. lect. 3. meº.D./.Ethi.6.lec.1.fi. K. I./. Anima 3. lect. 8. prinº.b./. lec. 11.fin.e./.Sensu.lec.10.medº.E. K./.Causis lec.6.fi.A./. Perier. lect. 10.principº. a.C. * Conceptio 5. Contingens. 8.9.10. Creatio 11. Deus 101. 190. Dicere 4. Differentia. 12. Diffinitio 44.

22 Immo substantia est obiectum intellectus 12ę.q.9.2.c./.3ª. q.75.5.2^{m}./.2.d.13.3.c./.3.d.31.q.2.4.5^{m}./.Ver.q.8.7.fi.

23 Immmo quidditas, seu natura rei materialis, est obiectum intellectus hominis, secundum præsentis uitæ statum 1ª. quæst.12.4.11.c./.q.84.7.8.c./.quæst.85.5.c./.3^{m}./.8.c./.qu. 86. 2.c./. q.87.2.2^{m}./.3.c./.1^{m}./.q.88. 3.c./.2.c. prinº./. 3^{m}./. 3.d.23.q.1./. Opus.29./.Anima 3.lec. 8. fin. Cogitatiua 4. * Dimensio 13.14.

24 Immo quidditas rei materialis, est obiectum cogitatiuæ potentiæ. Opus 29. Cogitatiua 3. * Ens 24. 25. Æternitas 6. Exclusio 5.

25 Immo ul'e est obiectū intellectus. Nā natura rōnalis, excedit sensitiuā, quantū ad cognitionis obiectum, quia sensus

nullo modo potest cognoscere uniuersale, cuius ratio est cognoscitiua 1ª.q.85.1.c./.3.4m./.12e.q.5.1.1m.principº./.22e. q.58.5.2m. * Facere 3.

26 Immo phantasma est obiectum intellectus possibilis 12e.q. 50.4.1m./.2.d.8.5.c./.d.20.q.2.2.0./.d.23.q.2.2.3m./. d.24.q. 2.2.1m./.3.d.14.ar.3.q.2.c./.d.27.q.3.1.c./.d.31.q.2.4.c./.ꝯ̃.2. cº.72./.cº.79.5m./.94.2m./.Ver.q.10.2.7m./.Potª.q.3.9.22m. /. Aĩa 1. 11m./. 2.c./.15.c./.2m./.3m./.6m./.8m./.q.2.6.c./ q.10 9.c./.Con.3.cº.43./.Ma.q.16.12. 3m./. 7. 11. 3m./. Opus.16. cº.1./.Opus.43.cº.6. Phantasma. 3.&c. * Falsitas 1.4.&c. Fœlicitas 1.&c.

27 Immo phantasma non est proprium, & propinquum obiectum intellectus 3ª.q.11.2.1m./.3.d.31.q.2.4.5m./. Ver.q.2. 6..c./.q.10.1.c.

28 Immo species intelligibilis est proprium, & propinquum obiectum intellectus 3ª.q.11.2.1m./.2.d.20.q.2.2. 2m./. 3. d. 31.q.2 4.5m./.Anima 15 16m.

29 Oppositum videtur dicere. ꝯ̃.2.cº.74. 2m./. Spiritu.9. 6m./. Opus.3.cº.85./. Anima 3.le.8.fi. * Fides 1.143.

30 Immo uerbum mentis, est obiectum intellectus. Con 1. cº. 53./.Liº.2.cº.74.2m./.Potª.q.9.5.c. * Forma 159.Idea 3.5.10. 11. 14.

31 Immo deus est primum obiectum intellectus. Nam optimum obiectum intellectus non practici, sed speculatiui, est bonum diuinum 12e.q.3.5.c./.1.d.1.q.1.1.c.prinº./. Vir.q. 1.7.b.1./ Opus.61.cº.26.prinº. Responº sicut Dubº. 752º. * Imaginatio 1.Imaginatiua 5. Imperfectio 5.In 25.&c.In diuiduum 38.

32 Ratio, & causa veritatis alicuius obiecti, primo apprehenditur a potª intellectiua 12e.q.1.1.c./.Quol.7.5.c. * Infinitũ 8.20.27.&c.

33 Ens est primum cadens in intellectu 1ª.q.5.2.c./.q.11.2.4m. /.12e.q.55.4.1m./.q 94.2.c./.1.d.8.q.1.3.c./.d.19. q.5.1.2m./. 8m./.d.24.q.1.3.2m./.Ver.q.1.1.c./.q.21.1.c./.4.4m./.Potª.q.9. 7.6m./.Quol.8.4.c./.Ente prinº./.Opus.42.prinº./.capº.2./. Opus.53.fi./.Meta.lec.2.meº.h.B./.Libº.4.lec.6.medº.c.F./. libº.10.lec.4.mº.c.A./.libº.11.le.5.priº.a.I./.Causis le.6.fi.k * Instans 21.22.32.

34 Primo intelligitur ens, secundo non ens, tertio diuisio, quarto unum, quinto multitudo 1ª.q.11.2.4m./.1.d.24. q.1.3.2m./.Potª.q.9.7.15m./.Opus.42.cº.2.fi./.Meta. 4.le. 3. prinº.a./.Libº.10.lec.4.meº.c.A. * Lux 16.Malum 5. Medium 21.

35 Tota cognitio qua intellectus cognoscit ea quæ sunt in anima, fundatur super hoc, quòd cognoscit obiectum suum. 3.d.23.q.1.2.5m.

36 Intellectus noster per obiecta uenit in cognitionem actuũ, & per actus in cognitionem potentiarum 1ª.q.87.3.c.fin./ q.94.1.c.fi./.2.d.23.q.2.1.c.fi./.3.d.23.q.1.2. 3m./. qu. 2. 1.c. prinº./.Ver.q. 2. 2.2m. /.q.22. 13.c.prinº./.Anima 16.8m.fi. /.Ma.q 16.8.6m./.Anima 2.lec.6.fi. Intellectus 152.

37 Intellectus noster intelligit se, & actum suum, & speciem intelligibilem, reflexiue, non autem primo 1ª.q.14.2.3m./.q. 76.2.4m./.q.85.2.c./.q 87.1.3.0./.2.d.23.q.2.1 c.fi./.3m./.3.d. 23.q.1.2.3m./.ꝯ̃.2.cº.74./.libº.4.cº.11./.Ver q.2.2.2m./.q.10 9.c./.10m./.Opus.3.cº.85.fi./.Anima.2.lec.6.fi./.Libº.3.lect. 9.prinº.b. * Mensura 22.&c. Moyses 1. 2. 3. Nonens 2.3. Passio 26.43.44.

38 Intellectus noster cognoscit se, non per essentiã suam, sed per actum suum dupliciter, scilicet uel particulariter, idest dum quis percipit se habere animam intellectiuam, dũ percipit se intelligere, uel in uniuersali, idest considerando naturam intellectus ex actu eius. Ad primum modum sufficit eius præsentia, non autem ad secundum, sed requiritur diligens, & subtilis inquisitio 1ª.q.87.1.0./.q.88.2.3m. /. q.89. 2.c./.q.94.2.c./.Con.2.cº.74.

39 Intellectum duplex, scilicet primum, idest species intelligibilis, quæ est perfectio intellectus, & secundum, idest res cuius est species, sicut est duplex uisum 1ª.q.14.5.2m./. 3m./.1. d.35.2.c./.1m. * Prædicari 24. Præintelligi. Præsentia 1.3. Prius 2.Rectitudo 3.5.

40 Id quod primo intelligitur, est res, cuius similitudo est species in intellectu, quæ non intelligitur primo, sed reflexiue 1ª. q.85.2.0./.Con.2.cº.74.2m./.Libº.4.cº.11./.Ver.q.2.6.c.fi./. q.10.9.c./.10m./.Poª.q.7.9.c./.q.8.1.c./.Spiritu 9.6m./. Anima 2.5m./.Opu.3. capitº. 85.

41 Id quod concipitur de re, idest uerbum, est primo, & per se intellectum, non autem res, nec similitudo eius. Con.1 .cº. 53./.liº.2.cº.74.2m./.Poª.q.9.5.c. * Relatio 44.51.87.88.94. 95.Sensus 2.4. 5.6. 15. 16. Similitudo 9.11.27.30.31.Substantia 19. 20.

42 Actiuum intellectus duplex, scilicet principale, idest lumen intellectus agentis, & mouens motum, idest species intelligibilis, sicut est duplex uisum 3.d.14.ar.1.q. 2.c. * Theologia 1.&c. Transumptio. Verbum 0. Veritas 2.&c. Verum 4. Virtus 196. Visio 1.&c.8.10.

43 Intellectus noster, in hac uita non cognoscit substantias separatas a materia, quantum ad quid sunt, quia sunt ordine naturæ supra nos, sed quantum ad quid non sunt 1ª.q. 64. 1. 1m. /.q.89.2.3m./.Anima 16.c. fi. * Vnitas 5. 14. 37. Vox 6.9.11.12. Christus 132.142.&c.

44 Corpora cœlestia non possumus hic intelligere quid sunt, sed quid non sunt. Anima 16.c.fi.

45 Intellectus noster intelligit simplicia, & enuntiat per modum cuiusdam compositionis, sed Deus econuerso 1ª.q.50 2.c./.22e.q.1.2.c./.1.d.4.q.2.1.c./.Ver.q.22.11.c./. 7m./. Ma. q.16.6.19. Deus 105.

46 Intellectus dupliciter fertur in suum obiectum .s. in naturã obiecti, & prout est abstractum per actum animæ a conditionibus materialibus. Opus.42.cº.15.prinº.

47 Res materiales sunt in intellectu nostro simpliciores, quàm in seipsis, econuerso autem immateriales, & quæ sunt supra intellectum. 1ª.q.50.2.c.fi./.22e.q.23.6.1m./. Ver. q.19.1.c./. q.22.11.c./.Aĩa 15.c./.Vir.q.2.3.13m./.1e.Cor.2.le.2.mº.K.

48 Singularitas repugnat intellectioni, rõne materiæ, nõ aũt ſm se. Ideo indiuiduũ immateriale, ẽ intelligibile in actu.1ª q.56.1.2m./.q.76.2.3m./.q.79.6.2m./.q.86.1.c /.3m./.2.d.17.q. 2.1.2m./.ꝯ̃.2.cº.74.2m./.Ver.q.2.2.4m./.q.8.7.3m./. Spiritu.9. 15m./.Aĩa 2.5m./.3.17m./.17.5m./.Opu.3.cº.85.fi./. Opu.16. cº.fi./.Opu.29./.Opu.55./.Opu.56./.

49 Intellect⁹ nr̃ nõ cognoscit singularia, sed tm̃ ulia 1ª.q.14.11. 1m./.ꝯ̃.1.cº.44.4m./.cº.63.1m./.cº.65.7m./.8m./.liº.2.cº.74.fi./. cº.79.3m./.4m./.5m./. Ve.q.2.4.1m./.5.c.fi./.1m./.2m./.3m./.6.0/ q.10.5.1m./.2m./.3m./.Opus.3.cº.132.133.prinº./. Ethi.6.le. 1.fi./.Anima 2.lec.12.meº.b./. Poster.lec.30.fi./. lec. 38. fi./. Perier.le.14.mº.f.E./.Sensu le.1.meº.c.H./Memoª.le.prº.b.

50 Oppositum uidetur dicere 1ª.q.86.1.0./.22e.q.47.3.1m./.2. d.3.q.3.3.1m./.4.di.50.q.1.3.0./. Ver.q.2.5.6.0./. q.10. 5.0./. Quol.7.3.0./.Opus.29./.Anima 3.le.8.prº.b.fi.meº.c. fi.Respondeo.Dubº.753º. Duᵐ.753.

51 Intellect⁹ nr̃ nõ intelligit indiuiduũ materiale primo, sed reflexiue 1ª.q.14.11.1m./.q.50.2.c.fi./.q.56.1.2m./.q.57.2.1m. /.q.86.1.0./.3.4.c./.q.89. 4.c./.1m./.22e./.q.47.3.1m./.1.d.36 q.1.1.1m./.2.d.3.q.3 3.1m./.4.d.50.q.1.3.0./.ꝯ̃.1. cº. 63. 1m./. 65.8m./.Liº.2.cº.97.fi./.Ver.q.2.4.1m./.5.6.0./.9.c./.q. 10. 5. o./.Ma.q.16.7.5m./.Aĩa.20.0./.Quol.7.3.c./.Quol.12.12.0. /.Opu.3.cº.133./.Opu.29./.Ethi.6.le.1.fi./.Aia 2.le.12.mº. b./.liº.3.lec.8.meº.c./.Poster.lec.30.fi./.lec. 38.fi.

52 Intellectus qui est semper in actu, non intelligit priuationẽ .s. primo, sed per habitum 1ª.q.14.10.1m./.1.d.36. q.1. 2.c./. 1m./.Con.1.cº.71.8m./.Ver.q 2.15.3m./.Quol.11.2.4m.

53 Nullus intellectus potest intelligere plura, ut plura, sed ut uniuntur 1ª.q.12.10.0./.q.14.7.c./.1m./.q.22.3.3m./. q.58.2. 0./.q.85.4.0./.5.1m./.86.2.c./.3m./.12e.q.12.3.3m./.q.54.1.3m /.q.113.7.2m./.22e.q.8.1.3m./.1.d.3.q.4.5.2m./.d.37.q.4.1.c./ 2.d.3.q.2.c.fi./.q.3.4.0./.d.10.4.3m./.d.11.q.2.3.4m./. 3.d.14. ar.2.q.4.0./.d.35.q.1.ar.3.q.3.1m./.4.d.15.q.4.ar.2.q.5.3m./.d. 17.q. 1. ar.5.q.3.2m./.ꝯ̃.1.cº.48.2m./.cº.55.liº.2./cº.60.fi./cº. fi./. Ver.q.2.9.c./.q.8.14.0./.q.26.10. 10m./. Ma. q.16.4.c./. Vir.q.4.2.3m./.Anima 18.5m./.Quol.7.2.0./.14.5.fi./.Opus. 3.cº.131./.133./.Meta.6.lec.fi.priº.b /.Perier.le.14. mº.f.D. Plura.

54 Intellectus noster potest intelligere infinita in potentia, & successiue, non aũt infinita in actu, nec in habitu distincte. 1ª.q.28.4.2m./.q.86 2.0./.q.87.3.2m./.1.d.17.q.1.5 4.fi./.3.d. 15.q.2.ar.1.q.2.c./.Ver.q.2.9.b.3./.c./.q 8.3.3m./.Opus.3.cº. 132./.Opus.9.q.81.

55 Actũ intellectus oportet eẽ unũ, uel multos, ſm unitatẽ, vl' multitudinẽ p̃ncipii, quo aliquid intelligit. Poª.q.3.16.15m.

56 Subiectũ, & p̃dicatũ, ut partes un⁹ p̃positionis simul, una intellectione intelligunt, nõ aũt absolute 1ª.q.58.2.c./.12e. q.113.7.2m./.3 d.14.ar.2.q.4.c./.ꝯ̃.1.cº.55./.Ver.q.8.14.c.fi. /.Quol.7.2.0./.14.5m./.Perier.lec.14.meº.f.D.

57 Eodem actu ĩtelligit cõclusio, & p̃nᵐ, ut est rõ cõclusionis, nõ aũt absolute 12e.q.8.3.c./.q.12.4.c./.2.d 38.4.c./3.d.14. ar.1.q.4.c./.Ver.q.22.14.c./.3m.

58 Eodem actu, simul intelligitur obiectũ materiale, & formale. Ver.q.8.14.6m.

59 Oppositum uidetur dicere a simili 12e.q.8.3.2m./. q. 12.4.c. /.1.d.17.q.1.5.c./.ꝯ̃.1.cº.77.1m. Respº. sicut Duº.103. Duᵐ.75[illegible]

60 Eodẽ actu sil' intelligit res cũ sua p̃fectione 1ª.q.87.3.c./2m.

61 Eadẽ intellectione, intelligit obiectũ, & ĩtellectio ei⁹, ut rõ, non aũt vt obiectum 1ª.q.28.4.2m./.q.87.3.2m./.1.d.1.q.2.1 2m./.d.10.5.2m /.d.17.q.1.5.c./.4m

62 Eodem actu intelligit uerbum, & res in uerbo, & eodẽ habitu 3.d.14. ar.1.q.4.c.

Actus. 63 Actio intellectus, est uita, idest operatio uiuentis, non autem esse eius 1ª.q.54.1.2m. * Accidens 20.65.

64 Intelligere comparatur ad intellectum, sicut esse ad essentiã. 1ª.q.54.1.3.c./.Cont.1.capº.45.2m. * Actio 19.20.21.22. Actualitas 1.

65 Intelligere est simplex intuitus intellectus in præsens 1. d. 3.q.4.5.c. * Actus 26.27.170.186. Adam 1.

66 Intelligere nostrum, est quoddam pati 1ª.q.14.2.2m./. q.79. 2.c /.12e.q.22.1.c./.1m./.2.d.36.2.c./.3.d.15.ar.1.q.2.2m.fi /. d.15.q.2.ar.1.q.2.c./.d.23.q.1.2.3m.fi./ Con.2.cº.60. 5m./.cº. 75.76. 82./.Ver.q.8.1.14m.fi./.3.3m./.6.c./.q.10.6.9m./. q.26 3.c./.5m./.15m./.16m./.17m./.Vir.q.1.11.11m.Opus.16.cº.3./. Anima 3.lec.7.priº.b./.lec.9.prinº. * Agens.3.13.&c. Amor. 61.Analogia 18.19.Angelus 289. Anima 170.

Duᵐ.755.67 Immo passio est cum abiectione alicuius 1ª.q.14.2.2m./.Anima 11.1m.fi. Respº.Dubº.755. * Animal 49.&c.

68 De ratione eius quod est intelligere, est ꝙ sit intelligens, & intellectum. Opus.53.prº. * Appetitus 91.&c. Aprehẽsio 0.

Duᵐ.756.69 Immo aliud est intelligere, & aliud intellectum 1ª.q.54.1.3. c./.Con.5.cº.45.2m /.Potª.q.8.1.c./.Opus.53. Respº. Dubº. 756. * Appropriatio 5. 18. Assimilatio 1. 2. 4. 10.&c. Assumere 11.

70 Intellectus apprehens rem una cõceptione, perfecte apprehendit, quando autem pluribus, imperfecte. Opus.9.q 1.

71 Actio intellectus cuiuscunque creati, dependet a Deo, quo ad duo. Primo inquantum habet ab eo perfectionem qua agit, idest lumen. Secundo inquantum mouetur ab eo 12e. q.109.1.c. * Attributa 1.&c.14.22.Baptismus 76.

72 Intellectus mouet se 12e.q 9.3.c. * Beatitudo 1.2. 3. 8. 13 19.53.&c.60.72.&c.99.105.Cayphas.Causa 20. Cœlũ 135.

Duᵐ.757.73 Oppositum uidetur dicere, Con.1.cº.71.5m./.Liº.2.cº.23.3m/ Quol.6.2.c. Respº.Dubº.757º. * Circulus 3.4

74 Intellectus mouet se, quia per hoc ꝙ cognoscit principium reducit se de potª. ad actum quo ad cognitionem conclusionum 12e.q.9.3.c./.q.51.2.c /.Ma.q.6.c./.20m./. Anima 4. 6m. * Coactio 3.&c.Cognitio 12.&c.22.Cõmune 9.

75 Obiectum non mouet intellectũ, nec sensum, nisi accipiat cognionem ab eo, Ver q.2. 3.14m.

76 Quicunque intelligit, ex hoc procedit aliquid ab eo, scilicet verbum cordis 1ª.q.27.1.c. * Concupiscentia 9.12.14. 15. 16.

77 Operatio intellectus duplex, scilicet simplex apprehensio, & compositio, & diuisio 1ª. q.85.2. 3m./. 12e. q. 46. 2.c. prinº./.22e q.83.1.ar.3./ 1.d.19.q.5.1.7m./.d.38.3.c./.3 d.23 q.2.ar.2. q 1 c./.d 24.ar.1.q 2.c./.Ver.q. 14. 1. c./. Spiritu.9. 6m./.11.7m /.Quol.5.9.c./.Opus.48.cº.55.0./. Opus.53./lo. lec 1. principº.D /.Meta.4.lec.6.meº.c.E./.Liº.6.lec.4.meº. c.k./ Anima lec.10.fi.d.A./.libº.3.lec.11.0./. Poster. prinº. Perier.prinº./.lec.3.prinº./.lec.4.meº.b./.lec.7. prinº. a.F./. 3 fi. Abstractio 2 * Curiositas 1.

Duᵐ.758.78 Immo operatio intellectus est triplex, scilicet intelligentia indiuisibilium, compositio, & diuisio, & discursus 1.d. 33. 1.3m./.Poster. prinº /. Perier. principº. Respondeo sicut Dubio 43.

79 Compositio intellectus duplex.s.uniuersalis cum particulari, & accidentis cum subiecto. Et semper est eorundem, sicut compositio realis est diuersorum 1ª.q.85.5.3m.

80 Solus intellectus hominis, intelligit cum discursu, & componendo, & diuidendo, necessario. 1ª.q.58.3.4.5.0./. q.85. 5.0 /.3.d.35 q.2.ar.2.q.1 c.

81 Intelligere principia sine discursu, & intelligere conclusiones cum discursu in anima non differunt specie, quia utrũque fit per easdem species, abstractas a phantasmatibus. Anima 7. 2m.

82 Intellectus cognoscit abstrahendo a materia particulari, & a conditionibus eius, non autem oportet a materia uniuersali Ver.q.10.4.6m.

83 Operatio intellectus quintuplex, scilicet intelligentia, idest simplex intuitus, intentio, idest ordinatio ad aliud, excogitatio, sapere, & dispositio verbi 1ª.q.79.10.3m./.1.d.27.q.2.1 c.fi. * Delectatio 65.77. Demonstratio 0. Denominatio 1. Deus 159.

84 Eadem actione intelligitur intelligibile, & ipsum intelligere 2.d.3.q 3. 1.c./ 3.d.14.ar.1.q.4.c.

85 Actus intellectus duplex, s.actus rectus, & actus reflexus 1e q.27.3.2m./.q 87.3.2m.

86 Actio intellectus reflexa, includit actionem rectam, quia non potest ipsum intelligere intelligi, nisi intelligatur ipsũ intelligibile. Et ideo licet ipsum intelligere primum, possit esse sine secundo, secundum tamen non erit sine primo 1.d.17.q.1.5.4m./.Opus.72.q.4.

87 Intellectus habet duos actus, scilicet percipere, & iudicare de perceptis. 22e.q.45.2.3m /.Ver.q.12.3.1m.prinº./.q.28.3. 6m./. Ma. quæstio. 16. 12. c. principº. * Electio 2. 3. Elephas 1. 2. 3.

88 Iudicium intellectus de particulari actu duplex, scilicet cõscientiæ, in pura cognitione, & liberi arbitrii, in applicatione ad affectionem. Ideo secundum iudicium potest peruerti, & esse cum errore, sine primo. Ver.q 17.1.4m. * Ens 24 25. Error 1.2.

89 Oppositum videtur dicere 12e.q.73.1.8.c. Respondeo sicut Dubio 760. * Esse 96.Eucharistia 149. Experientia 1.2.3. Duᵐ. 759ᵐ.

90 Perfectum iudicium intellectus in nobis, non potest haberi, nisi per resolutionem ad sensibilia, quæ sunt prima principia nostræ cognitionis 22e.q.173.3.c./. Ver.q. 12. 3. 2m./. quæstio.28 3.6m. * Phantasia 4. Fœlicitas 3.5. Fides 1. 55. &c 143.

91 Operatio dicitur intellectualis dupliciter.s.elicitiue, & imperatiue. Secunda requirit locum quandoque, non autem prima 1ª.q.112.1.1m.

92 Tempus miscetur secundæ operationi intellectus nostri dupliciter.s. ex parte sua accipiendo scientiam a continuo & tempore.i.a sensu, & imaginatione, & ex parte intellectorum quæ sunt in tempore. Sed intellectioni dei, primo modo tantum, 12e.q 113.7.5m./.1.d.38.3.3m./.4.d.37.q. 1.ar.5. q.2.3m./.q.2.ar.1.q.3.3m./.Con.1.cº.102.5m./.Liº.2.cº. 94.fi. /.Ver.q.8.14.12m. Deus 104.

93 Intellectus est supra tempus corporalium, non autem spiritualium 1e.q.85.4.1m. * Finis 134. 138. Forma 174. 175. Frui 1. 6.

94 Operatio intellectus, secundum duo perficitur, scilicet secundum lumen, quo ad iudicium, & secundum speciem quo ad apprehensionem. Ma.q.16. 12.c. * Fruitio 2. Generatio 73.Gratia 112.150.Habitus 47. Homo 25. 26. Imago 25. 30. 32.In 25.&c.

95 Perfectio operationis intellectus, dependet ex duobus, scilicet ex perfecta conformitate speciei ad obiectũ, & ex perfecta unione speciei ad intellectum. Con.1.cº.47.1m. * Infidelitas 2.8.Ingenitus 3.8. Instans 18.21.22.31. Ob.

99 Principium operationis intellectus duplex.s.intellectus, & species intelligibilis. Et utrumque est immediate a deo 1ª. quæst 105.3 c.

97 In omni operatione qua intellectus noster abstrahit a phãtasmatibus, necesse est quòd abstrahatur a sensibus 22e. q. 175. 4. c.

98 In creaturis nihil nobilius, & perfectius est, quàm intelligere 12e. q.31.5.c./.Con.2.cº.68.fi./.cº.79./.liº.3.cº.89. fin./. Anima 5.c. * Intentio 7.

99 Vnus intellectus potest melius alio, rem aliquam intelligere dupliciter .s.ratione fortioris intellectus, & ratione meliorum sensuum, non autem ex parte obiecti 1ª.q.12. 6.0./.q. 85.7 0 /.4.d.49.q.2.4.1m./.Ver.q.2.2. 11m. * Iudicium 10. Ob.

100 Intellectus intelligit aliquando rem aliter, quàm sit 1ª.q.85 1.1m. Abstractio 2. * Iuramentum 18.26. Ob.

101 Immo intellectus nõ errat 1ª.q.57.1.2m /.2.d.39.q.3.1.c.fi. Respondeo. Dubio 760º. * Iustitia 36. 42. Litera 2. 3. Loqui 1. 5.

102 Intelligere rem aliter quàm sit, contingit dupliciter, scilicet ex parte obiecti, & ex parte intellectus. Primum est falsum, non aũt secundum: uel uerum est ꝙ intellectus qui intelligit rem aliter q̃ sit, est falsus, si li aliter, refertur ad rem intellectam. Tunc.n. intellectus est falsus quando intelligit rem esse aliter quàm sit. Non est autem uerum si li aliter, accipitur ex parte intelligentis. Est enim absque falsitate, ut alius sit modus in intelligendo, quàm modus rei in essendo, quia intellectum est in intelligente immaterialiter per modum intellectus, non autem materialiter per modum rei materialis 1ª.q.12.6.1m./.5m./.q.13.12.3m./.q.85.1.1m./ 1.d.38.2. 1m./ 4.d.49.q.2.1.14m./.4.4m./. Ver.q.2.2.11m./.5.6m./.7m/.q. 3.1.11m./.q.8.1.1m. * Lumen 1.Materia 3 4.8. Medium 21. Memoria 0. Ob.

103 Non posse intelligi aliquid non esse, contingit dupliciter, scilicet ex parte obiecti, & ex parte intelligentis 1.d.19. q.5. 3.4m. * Meritum 30.31.32.Missio 36. Nonens 3. Odium 1. 8.Opinio 1.2.6.8.9. Ob.

104 Non posse intelligi sine alio cõtingit dupliciter, scilicet uel alio non intellecto, vel non existente 1ª. quæstio. 16. 3. 3m./. quæstion. 85. 1. 1m./. 1. distinct. 19. quæstio. 5. 1. 2m. /. Verit. quæstion. 1. 1. 3m./. 5. 5m./. quæstion 21. 1. fin. * Ordo 20. 38. 39. Passio 43. &cet. Pater 9.10.

105 Intelligere aliquo dicitur dupliciter, s. formaliter .1. specie

In

Intelligibili, & instrumẽtaliter, idest verbo mentis. Quol. 5.q.5.2.1m. * Perfectio 60. &c. Persona 26. Physica 14. 15. Præceptum 53.60.64. Processio 1. Proprium 7.8. Prudentia 33. Quies 6. Quiescere 2. Ratio 44. Resolutio. Rex 9. Saluari 12. Sapientia 26.36. Scire 2.&c. Semen 17. Sensus 16. 32. 36. Sermo 2.4. Somnus 1.3.4.5. Stultitia 2.6. 7. 10. Tactus 10.16. Tempus 33.34.39. Theologia 17. Verbum 1. &c. 13. 14. Veritas 2.&c 14.&c.23.41. Verum 4. Visio 1.&c.21. &c Visus 3. Vita 4.20.51.75 &c. Vnitas 43.44.45.51. Voluntas 10.61. Votum 37.42. Vox 9. 11. Vsura 1.2.3.4. Vti 8. Christus 137.142.&c.

106 Intelligere aliquo contingit tripliciter, scilicet potentia, specie, & medio. Tertium oportet esse notius, non autem primum, nec secundum. ℨ 3.cº.42.3m./. Quol. 10.7.2m.

Intelligibile. 107 Intelligibile est ĩ intellectu tripliciter, scilicet actu, habitu, & ut relatum ad aliud 1ª.q.108.1.c./. Ver. q. 9. 4. c. * Aristoteles 7.

108 Nihil potest intelligi, nisi secundum quod est ens actu 1ª.q.12. 1.c./. Opusc.42.prinº./. Causis lec.6.medº. H./. Anima 3. lec. 9 fin. d. D.

Dum.761. 109 Immo res intellecta, quandoque est in potentia tantum. Opusc.53.prinº. Responº Dubº.761º.

110 Hoc est primo, & per se intellectum, quod intellectus in seipso concipit de re intellecta, siue illud sit diffinitio, siue aliqua enuntiatio, secundum quòd ponuntur duæ operationes intellectus. Opusc.53 prinº * Cognitio 42.

111 Solus intellectus cognoscit quidditates rerum 1ª. qu. 57.1. 2m./. 12æ.q 31.5.c./. 22æ q.8.1.c./. 1.d.19.q.4.1.6m./. 3. d 23. q.1.2.0./. d.35.q.2.ar.2.q.1.c./. Ver.q.1.12.c./. q.8.7.fi./. q.10. 4.1m./. 6.2m./. q.12.14.12m./. Quol 8.4.c.fi. * Contingens 8. 9.10. Contradictio 4. Deus 149.&c. Differentia 11.18. Diffinitio 44. Dimensio 12.13.14. Esse 3.4.57.

112 Omne intellectum inquantum intelligitur, oportet esse in intelligente 1ª.q.27.4.c.p inº./. ℨ 4.cº.11./ Opusc.52. * Exclusio 5.8. Falsitas 1.9. Idea 10.11.

113 Res intellecta est intellectu, per speciem eius, non autem secundum propriam naturam 1ª.q.14.5.2m./. q.57.1.2m. q.76. 2.4m./. q.85.2.1m./. Con.1.cº.53. * Infinitum 26. Ingenitũ 3. Intentio 7. Littera 2.3.

114 Nulla res est imaginabilis per essentiam suam, sed per similitudinem tantum, sed est intelligibilis utroque modo, Ver.q.12.13.12m.

215 Vnumquodque est intelligibile in actu, secundum quòd eius similitudo est in intellecta 1ª.q.58.2.c. * Persona 26.

116 Intellectui respondet res intellecta dupliciter. s. immediate, quando concipit formam rei extra animam, & mediate, qñ concipit intentionem consequentem actum, & modum intelligendi 2.d.3.c./. Potª.q 1.1.10m. * Principiũ 24.25. Propositio 3. Proprium 7.8.

117 Intellectum est perfectio intellectus, per speciem intelligibilem in intellectu 1ª.q.14.5.2m./. q.57.1.1m./. ℨ.1.cº,48. 1m./. lib.2.cº.55.10m.prinº./. cº.98./. Ver.q.2.3.1m.

118 Intellectus in actu, & intellectum, sunt idem 1æ. q.14.2.c./. q 55.1.2m./. q.85.2.1m./. q.87.1.3m./. 1.d.35.1.3m./. 4.d. 49. q. 2.1.10m./. Con.1.cº.44.4m./. cº.47.2m./. 3m /. cº. 55. prinº./. libº.2.cº.50.2m./ cº.55.10m./. cº. 59./. 98./. libº.4.cº.11./. Ve. q.8.6.c./. 11m /. Spiritu 8. 14m./. Opusc.3.cº.75.prinº .83.fi./ Opusc.49.prinº./. Opusc.53.prinº./. Quol.7.2.c. * Relatio 42 &c.51.75.87.88.94. Relatiuũ 2.12. Scriptura 10.21. Sensus 16.32.33.36. Sermo.2.4. Trinitas 5.6. Verum 4.

Dum.762. 119 Immo res intellecta, est realiter distincta ab intellectu. Poª. q.8.1.c. Respº. sicut Dubº.756.

120 Intellectus in actu, & intellectum, sunt idem secundum speciem intelligibilem 1ª.q.14.2.c./. q.55.1.2m./. q.85.2.1m./. q.87.1.3m./. 1.d.35.1.3m./. 2.d.3.q.3.1.c./. 4.d.49.q.2.1.10m./. Con.1.cº.44.4m./. Ver.q.8.6. c./. Spiritu 8. 14m. /. Quol.7. 2.c. fin.

121 Intellectus informatus per formam intelligibilis, figitur in eo, firmiter in eo inhærens, & inquirere cessat, sed ante inquirit, & dubitat 3.d.27 q.1.1.c.prinº. * Vniuersale 7.&c. Voluntas 20. Vti 8. Christus 137.

122 Similitudo rei intellectæ est in intellectu dupliciter, scilicet ut essentia intelligentis, & ut aliud ab eo. Ver.q.2.3.1m.

123 Formæ intelligibiles per naturam suam, sunt immateriales 1.d.8.q.5.2.c.prinº./. d.35 1.3m./. 2.d.3.q.1.1.c./. 3.d.14. ar.1.q.2.2m./. 4.d.12.q.1.arti.1.q.3.4m./. Cont. 2. capitº.49. 2m./. 98. principº.

124 Nulla forma efficitur intelligibilis, nisi per separationem a materia, & ab appenditiis materiæ 1.d.8.q. 5.2.c. princº./. d.35.1.3m./. 2.d.3.q.1.1.c./. 3.d.14.ar.1.q.2.2m./. 4.d.12.q.1.ar. 1. quæst. 3. 4m./. d.49.q.2.1.c./. ℨ 1.cº.44.4m./. libº. 2. capit. 49. 2m./. capitº.98.principº.

125 Forma corporeitatis fit intelligibilis, per separationem a materia 1.d.8.q.5.2.c.prinº./. d.35.1.3m./. 2.d.3.q.1.1.c./. 3.d.14 ar.1.q.2.2m /. 4.d.12.q.1.ar 1.q.3.4m./. Con.2.cº.49.2m./. cº. 98.prinº./. Opusc.56.prinº.

126 Per formam lapidis inquantum huiusmodi, non perficitur intellectus, sed inquantum in ea participatur similitudo alicuius, quod est supra intellectum humanum, s. lumen intellectuale, uel aliquid huiusmodi 12æ.q.3 6.c.

127 Ad hoc quod aliquid sit intellectum in actu, requiritur abstractio a materia, & a conditionibus materiæ 1ª.q. 50.2.c. /. q. 55.1.2m./. q.79.3.c./. q.87.1.3m./. 1.d.35.1.3m./. 2.d.3.q.1.1.c./ 3.d.14.ar.1.q.2.2.2m./. 4 d.12.q.1.ar.1.q.3.4m./. Con.2.cº.44 4m./. cº.47.prinº./. Opu.56.prinº./. Ver. quæstion. 2. 2.4m./. Phy. principº. Species.

128 Intellectus noster intelligit res materiales per formas immateriales in eo existentes. Ver.q.10.4.0.

129 Species intelligibilis, est similitudo essentiæ rei, & quodam modo quidditas, & natura secundum esse intelligibile, non autẽ secundũ esse naturale, prout est in reb9. Quol. 8.4.c.fi.

130 Species intelligibilis intellectus nostri, est similitudo rei, quo ad naturam speciei tantum. Ideo per eam cognosci possunt infinita, sed indistinctè 1ª.q 14.12.c.fin./. q.76. 2.4m./. q.85.1.3m./. q.86.1.c./. Anima 2.le.12.meº.b.

131 Species sensibilis in sensu est similitudo unius tantum indiuidui. Ideo per eam tantum unum indiuiduum cognosci potest 1ª.q.14.12.c.fi./. Anima 2.lec.12.meº.b. * Abstractio 6.11.12.15.17. Accidens 68. Adam 21.

132 Intelligere, & species intelligibilis, sunt illud quo quis formaliter intelligit 1.d.27.q 2.2.c

133 Species in intellectu, differt genere a specie in sensu, & in imaginatione. Ideo non potest imprimi ab eis, sicut species quæ est in sensu, imprimit eam quæ est in immaginatione quia sunt eiusdem generis, idest indiuiduæ, & materiales. Spiritu 10.17m./. Anima 4. 1m./. 3m./. 5m./. * Angelus 169. &c.202.&c.301.306.310.328.329.331.335.337.342.375.&c.

Immo actio ipsius sensibilis, attingit omnes species intellectus nostri. Quol.83.c. Respº. Dubº.763. Dum.763m.

134 Species intelligibiles acquisitæ, & infusæ sunt diuersarum rationum 4.d.50.q.1.2.4m./. 3.5m./. Anima 18.2m.

135 Oppositum uidetur dicere 1ª.q.94.3.1m. Respº. sicut Duº. 1111º. * Anima 149.152.156.162.167.168 171.172. Dum.764m.

136 Species intelligibiles in anima coniuncta, & in anima separata, sunt eiusdem rationis per se, sed differunt per accidẽs scilicet per subiectum 4.d.50.q.1.2.1m./. Anima 15 6m./. 8m./. 16m. * Appetitus 95. Artifex 1.2. Assimilatio 1. &c. 11. Attributa 4. &c. Character 17.

137 Ad speciem quæ est medium in cognoscendo requiruntur duo, scilicet repræsentatio, & immaterialitas. Primum conuenit ei, secundum propinquitatem ad cognoscibile, secũdum autem secundum esse in cognoscente. Ver. q.3.1.2m. * Certitudo 1.&c. Cognitio 4.19.38. Concupiscentia 12. Ob.

138 Ad esse habitus intellectiui, concurrunt duo, scilicet species intelligibilis, & lumẽ intellectus agentis 1.d 3.q.5.1m./ 3.d.14.ar.1.q.2.c.fi./. q.3.c.prinº./. 2m. * Consideratio 1.&c Curiositas 1. Deus 31.32.93.98.192.215. Esse 4.57.

Oppositum uidetur dicere 12æ.q.54.4 0. Respº. sicut Dubio 1099. * Eucharistia 142.&c. Phantasma 3.4. 6. Dum.765m.

139 Intelligere consequitur speciem intelligibilem, sicut effect9 suam causam. Ver.q.8.6.c./. 3m./. 7.9m.

140 Intelligere consequitur speciem intelligibilem, sicut esse formam 1m.q.14.4.c. * Fides 55.&c.121. Forma 159.

141 Intellectus noster non potest intelligere, nisi per aliquã speciem informetur 1ª.q.14.2.3m./. q.88.1.2m.prinº./ 2.d.3.q.3. 1.c./. 4.d.49.q.2.1.c.

142 Intellectus noster dupliciter conuerti potest ad speciem existentem in eo, scilicet ut est res quædam, vel ut est similitudo rei 2.d.12.3.5m.

143 Species intelligibilis comparatur ad intellectum, sicut act9 ad potentiam, & ut forma eius 1ª. quæst. 55. 1. c./. 2. distinct. 3. quæstion. 3. 1. c. /. Cont. 1. capitº. 46. principº./. Opuscul. 3. capitº. 129. principº. * Habitus 34. &cet. 69. Idea 10. 11. illuminatio 7. immaginatio 8. In. 26 27.

144 Ex intellectu, & specie intelligibili, fit unum subiecto, non autem essentialiter 1ª. quæstion. 14. 2. c./. quæstio. 55. 1. 2m. /. quæstion. 85. 2. 2m. /. 1. distinctio. 35. 1. 3m./. 2. distinctio. 3. quæstio. 3. 1. c. /. 4. distinctio. 49. quæstio. 2.1.c./. Quol,7.2.c. * Inconstantia 1.4.

145 Non

In

145 Non omnis species intellectus est simplicior eo cuius est species, sed tantum abstracta 1.d.3.q.1.1.3m./. 2.d.3.q. 3. 1. 0./. Ver.q.8.2.10m./. Anima.17.4m. * Intẽtio 7.22.&c. Lex 140. Logica 3.9. Nonens 2. Notorium 2. Numerus 16.

146 In uno intellectu a diuersis phantasmatibus eiusdem speciei, non abstrahitur, nisi vna species intelligibilis 1ª. q.76. 2. c. fin.

147 Species intelligibilis, est a phantasmate, secundum suum esse materiale, sed ab intellectu agente, secundum esse formale, idest ut est intelligibilis in actu 1ª.q.84.6.c./. q 85. 1. 3m /. 2.d.20.q.2.2.2m./. Con.1.cº.65.8m./. Ver.q.10.6.c.fin./. 7m./. q.11.1m./. 16m./. q.18.8.3m./. Ma.q.16.11.3m./. Quol.8.3 c.fi. * Oratio 20. Perfectio 75. Prædicari 24. Principium 24.

148 In receptione specierum in intellectu possibili, phantasmata se habent, vt agens instrumentale, & secundarium, sed intellectus agens, ut agens principale, & primum. Ver.q. 10.6. 7m./. Quol.8.3.c. fi. * Prophetia 50. 54.56.70.87. Significatio 3.&c. Similitudo 5.27.30.

Ob. 149 Res extra animam non imprimunt speciem in intellectum possibilem, nisi per operationem intellectus agentis. Ver.q. 22.5.10m./. Con.1.cº.65.8m.

Ob. 150 Intelligere uniuersalia, est intelligere naturam generis, vel speciei, sine indiuiduis, per speciem intelligibilem abstractã a materia, per intellectum agentem 1ª.q 44.3.3m./. q. 85. 1. 1m./. Con.2.cº.74.2m./. Anima 3.lect.8.medº. b. C. * Tempus 34. 35.

151 Intellectus noster intelligit se sicut, & alia, idest per species aliorum 1ª.q.14.2.3m./. q.87.1.0./. q.88.2. 3m./. q. 89. 2. c./. 12æ.q.50.6.c fi./. 2.d.23.q.2.1.c.fi./. 3m./. Cõ.2.cº.66.4m./. cº. 98./. Libº.3.cº.46./ Ver.q.1.9.c.priº./. q.8.6 c.fi./. q.10.8.c./. 21m./. Ma.q.16.12.4m./. Anima 3.4m./. 16 8m./. Opu.29./. Anima 2.lec.6.fin./. Libº.3.lec.8.prinº.a.B. * Theologia 27. Verbum 0. Visio 25. Visus 5.6. Vxor 9.

152 Intellectus noster intelligit se per speciem, inquantum per obiectum repræsentatum ab ea intelligit actum, & per actũ potentiam 2.d.23.q.2.1.c.fin./. 3.d.23. q.1.2.c./. 3m./. Con.3 cº.26./. Ver.q.2.2.2m./. Ma.q.16.8.6m./. Anima 3.4m./. 16.8m. Supra 36. * Christus 115.197.131 42.&c.

153 Intellectus noster, dupliciter intelligit suum intelligere, & speciem intelligibilem, scilicet in particulari, intelligendo se intelligere, & in vniuersali, considerando naturam eorũ Con.2.cº.74.

154 Intellectus possibilis conseruat species, contra Auicennam 1ª.q.79.6.c./. q.84.4.c./. 12æ.q.67.2.c./. 4.d.50.q.1.2.c./. 5m./. Con.2.cº.72./. 73./. Ver.q.10.2.c./. q.19.1.c./. Quol.3.21.c. Quol.12.13.c./. 1æ Cor.13.lec.3.meº.H./. Anima 3. lect.8. prinº./ Memoria lec.2.prinº.c.

155 Nulla scientia de speciebus intelligibilibus aliquid considerat, nisi scientia naturalis, & metaphisica Con. 2.cº.74.2m.

156 Plures species, possunt simul esse in intellectu 1ª.quæst.12. 10.c./. q.58.2.2m./. q.85.4.c./. 2m.

Dum.765. 157 Immo impossibile est, quod idem intellectus simul perficiatur diuersis speciebus intelligibilibus, ad intelligendum diuersa in actu 1ª.q.85. 4.c.fin. Respondeo Dubio 765º.

158 Plures species, possunt simul esse in intellectu, secundum actum imperfectum, non autem secundum actum perfectũ Similiter in sensu 1ª.q.12.10.c./. q.58.2.2m./. q.85.4.c./. 2m./. 2.d.3.q.3.4.c./. d.10.4.3m./. 3.d.14.ar.2.q.4.c./. Con.1.cº.55./ Ver.q.8.14.c./. 7m./. Ma.quæ. 16.4.c./. Anima 18.5m./. Quol. 7.2.0.

159 In intellectu resultãt diuersæ species, secundum diuersam dispositionem phantasmatum, sicut ex diuersa ordinatione earundem literarum, resultant diuersi intellectus 22æ.q 173.2. c.

160 Intellectus possibilis, se habet in potentia ad infinitas species intelligibiles, quę nõ reducuntur in actum totę simul, sed successiue 1ª.q.86.2.0./. q.87.3.2m./. Opusc.9.q.81.

161 Species dupliciter est in sensu, uel in intellectu, scilicet uel ut causata a re, sicut species abstracta, uel ut causa rei, ut in artifice. Con. 4.cº.11./. Ver.quæst. 2. 3. 1m./. q.8.5. c. /. Quol.73.c./ Dionysius 2.

162 Species est in intellectu, & in sensu tripliciter, scilicet in potentia tantum, in actu, secundum completionem ultimam, & medio modo. s. in habitu 1ª.q.79.6.3m./. Ver.q.8.14.c./. q. 10.2.4m./. q.19.1.c./. Ma.q.16.11.5m./. Anima 15. 17m. /. 18. 5m./. Quol.7.2.0./. Opusc.3.cº.83./. Anima 3.lec.8. prinº. a fi.

163 Species primo est in sensu, secundo in imaginatione, tertio in intellectu possibili, per lumẽ intellectus agentis 1ª.q.55. 2.2m./. 22æ q.173.2.c./. 2.d.20.q.2.2.2m./. Ver.q.2.6 c./. 1m./. Quol.8.3 c.

164 Species sunt in imaginatione, secundum quod imprimuntur a sensu, uel secundum quod transmutantur ex mutatione corporis, uel secundum quod ex imperio intellectus, ordinantur phantasmata ad aliquid significandum 22æ.q.173.2.c./. ℨ.2. capitº. 72.

165 Sensus, & intellectus differunt realiter, per uniuersale, & particulare. Et similiter appetitus sensitiuus, & intellectiu9 idest uoluntas 1ª.q.50.1.c./. q.80.2.2m./. q.84.6.c./. q.115.4. c./. 12æ.q.1.2.3m./. q.5.1.1m. prinº./. 22æ.q.48.5.2m./. 2. d.15. q.1.3.c./. 3 d.26.q.1.2.c./. 4.d.4.q 1.ar.3.q.3.2m./. d.44 q.1.ar. 1.q.1.c./. ℨ. 1. cº. 63.1m./. libº.2.cº.65./. 82./. Libº.3.cº.84 /. Ver. q. 25.1.c /. 6m./. Ma.q.8.3.c /. Opusc.3 cº 82./. 132.priº. /. Opusc. 1 9cº.1./. Opusc.49.0./. Meta.lec.2.meº.h /. Anima 3.lec 4 0./. Poster.le 42.mº.b./. Sensu.le.1.mº.c.H. * Abstractio 0. Assimilatio 0. Assentire 11. Bonitas 103.163. Cognitio 78. Contemplatio 22. Contingens 8. Sensus.

166 Immo intellectus, quandoque sensus dicitur 1ª.q.54.5.1m./ 4.d.44.L.fi./. He.5.le.2.fi.K. * Demonstratio 2.3. Elephas 3

167 Immo etiam uniuersale, & particulare, non diuersificant potẽtiam, nec habitum 3.d.26.q 2.4.c. * Experientia 1.&c. Phantasia.3.4.

168 Nec appetitus sensitiuus, & intellectiuus. s. uoluntas distinguuntur principaliter per uniuersale, & particulare, sed ex consequenti. Ver.q.22.4.2m. Respº. Dubº. 766º. * Homo 28.29.30. Imaginatio 8.9.10. Loqui 5.7. Pronomen 3. Prudentia 23.24. 82. Quid. Dum.766m

169 Intellectus iudicans de agendis, & appetendis, dicitur sensus. quia relatus est ad particulare 1ª.q.54.5.1m./. 22æ.q.16.2 c./. q.48.c./. q.49.2.3m./. 4.d.44.q.3.ar 3.q.1.2m./. L.fi./. Quol. 10.8.1m./. Ro.12 lec.1. meº.G./. Phil.lec.2. prinº.D./. He.5. lec.2.fi. K. * Ratio 28. Resolutio, Sensus 13.32.36. Tactus 10. Visus.3.7.8 9.

170 Intellectus est similis sensui in hoc quod requirit proportionẽ obiecti, dissimilis autem quia non corrumpitur ab obiecto excedente, sicut sensus 1ª.q.75.3.2m /. q.88.1.3m./. 1.d.3.q.1 1.6m./. 3.d 26 q 1.5.5m./. Con 2.cº.55.9m /. 55.fi./. 82./. Liº. 3.cº.59.2m./. Ver.q.8.3.5m./. q.13.1.6m./ q.18.5.17m./. Anima 16.5m./. Opusc.3.cº.79./. Opusc.16.cº.1./. Meta.2.le.1. meº.f. D /. Anima 3.lec.7.fi.F. Ob.

171 Sensus corrumpitur dupliciter. s. per se per excellentiam obiecti, & per accidens per corruptionem subiecti. Sed neutraliter intellectus 3ª.quæ 10.46.7.c./. Cont. 2. cº.54.9m./. capº.79.9m. Ob.

172 Intellectus indiget sensu, sicut extremo ad quod fit resolutio, non autem quia actus intellectus fiat per organum 1ª.q.50 1.c.q.115.4.c./. 2.d.15.q.1.3.c./. Ver.q.12.3.2m./. 3m./. Opusc. 16.capº.1. Posterior lec.42.fin.

173 Sensum factum in actu per speciem sensibilem, necesse est sentire, & intellectum factum in actu per speciem intelligibilem, necesse est intelligere. Con.1.cº.46.2m./. 29.

174 Intellectus noster nõ accipit immediate cognitionem a sensibus exterioribus, sed a sensibus interioribus, 2. d. 20.q.2. 2.4m./. Ver.q.18.8.5m. Abstractio 15.

175 Licet operatio intellectus oriatur a sensu, ibi enim intellectus incipit vbi desinit sensus, tamen in re apprehensa per sensum intellectus multa cognoscit, quæ sensus percipere non potest. Et similiter æstimatiua 1ª.q.78.4.4m./. q.84 6.3m./. Ver.q.10.9.17m.fi./. Opusc.29.

176 Ad perfectam operationem sensus, sufficit impressio sui actiui, per modum passionis tantum, non autem in intellectu, sed oportet esse impressionem etiam secundum modũ qualitatis, & formæ connaturalis 3.d.14.ar 1.q.2.c.

177 Intellectus abstrahit ab omni differentia temporis, sicut & ab aliis conditionibus materialibus, quas sensus concernit 1ª.q.107.4.c /. 3.d.26.q.1.5.4m./. 4.d.17.q 2.ar.1.q. 1. 1m./. ℨ. 3. cº. 84. 6m.

Oppositum uidetur dicere. Ma.q.16.4.b 4. Respondº. sicut Dubio 439º. Dum.767m.

178 Cuiuslibet potentię sensitiuæ obiectum est forma, prout est in materia corporali. Ideo est cognoscitiua particularium tantum. Ratio autem est cognoscitiua ipsius uniuersalis. 1ª.quęst. 85. 1. c./. 3.4m./. 12æ.quæst 0.5.1.1m.princiº./. 22æ. q. 58. 5. 2m. Ob.

179 Potentiæ sensitiuæ interiores, præparant intellectui possibili proprium obiectum. Ideo ex bona dispositione earum, ad quam etiam cooperatur bona dispositio corporis, redditur homo habilis ad intelligendum 12æ. quæst. 50. 4. 3m. /. Cont. 3. capitº. 84. fin. Abstractio 15. Anima 303. Ob.

180 Iudicium intellectus impeditur per ligamentum sensus 1ª quæstio.84. 8. 0./. quæstio. 94. 4. 4m./. quæstio. 101. 2. c./. 12æ.q.33.3.3m./. q.48.3.c. /. q.53.1.3m /22æ.quæst.154. 5. c./.

Intel

2m./.q.172.1.o./.2d.32.q.2.3.7m./.3.d.15.q.2.ar.3.q. 2. 2m./. Veri.q 12.3.o./.q.26.3.c. / q.28.3.6m /.7m./. Anima. 15. c./. Opuſ.3.c°.82.fi./. Anima.3.lec 7.fin.fE.

181 Senſibilia ſunt ea ſa ſecundaria cognitionis intellectiuæ, ſed cauſa principalis eſt intellectus agens 1a.q.84.6.c.c./.3m /.Ver.q.10.6.o./ Opuſ.3.c°.82./.83.

282 Senſus eſt medius, inter rem, & intellectum. Verit. quæſtio. 1. 11. c.

183 Intellectus dupliciter coniungitur corpori, ſcilicet ratione animæ, & ratione potentiarum inferiorum. ſ. ſenſitiuarum 2.d.32.q.2.3.7m./ 4.d.50.q.1.

Ob. 184 Senſus cognoſcit tantum particularia corporalia. Sed intellectus cognoſcit etiam uniuerſalia & incorruptibilia 1a. q. 84.1.c./.Con.2.c°.66.3m.

Ob. 185 Senſus apprehendit rem, quo ad exteriora eius accidentia tantum, ſed intellectus ingreditur ad interiora, ideſt ad eſſentiam 12ę.q.57.4.2m./.12ę.q.31.5.c.fi /.22ę.q.8.1.1. principº./. 1.d.19.q.5.1.6m./ 3.3.d.35.q.2.ar.2.q.1.c / 4.d.46.q. 3. ari. 5. quæſtio. 1.c.3.4.c°.11./ Ver.q 1.12.c./.q.10.5.5m.

Ob. 186 Non omne cognitum ab homine, eſt ſubiectum ſenſui, vel per effectum ſenſibilem immediate cognoſcitur, quia intelligit intellectum & actum uoluntatis, per actum intellectus Ma. q.6.18m.

Ob. 187 Nulla forma ſubſtantialis eſt ſenſibilis per ſe, ſed ſolo intellectu comprehenſibilis 12ę.q.57.1.2m./.q.67.3.c./.q.75.6.c.fi. /.1.d.19.q.5.1.6m./.Opuſ.51./.Meta.7.lec.2.fi.

188 Cognitio intellectiua, perfectior eſt quàm ſenſitiua. Verit. quæſt.1. 9.c.

189 Intellectus, & ratio eadem eſt in homine potentia, ſed differunt quoad modum intelligendi, quia intellectus ſimplici cognoſcit intuitu, ratio uero non niſi, cum inquiſitione, & diſcurſu, quare intellectus melior eſt ratione 1a. q 59 1. 1m./.q.79.8.o..12ę.q.5.1.1m./.22ę.q.49.5.3m./.1.d.3.q.4.1.4m. /.3.d.35.q.1.ar 2.q.2.c./.q.2.ar.2.q.1.c./.Ver.q.1.5.1.c./.Opuſcul. 53. fin./. Anima.3.lec.14.3.k.prinº.

Dum.768.190 A Oppoſitũ uidetur dicere a ſimili 1a.q.79. 9. 3m. Reſpondeo ſicut Dubº.43.

190 B Immo non eſt excellentiſſimum eorum, quæ ſunt in homine 12ę.q.37.3.3m./.22ę.q.53.3.c.prinº. Reſpon°. ſicut Anima 3.lec.14.fi.k.prinº.

Voluntas. 191 Voluntas, & intellectus ſunt potentiæ naturales, & conſequuntur naturam animæ de neceſſitate 12ę.q.110. 4. 4m./. 3a.q.18.1.c./.3m./.4m.

192 Voluntas eſt potentia non organica ſicut, & intellectus, Con.2.c°.59.5m./.79.fi./.Ver.q.22.10.2m./.Ma.q.16.7.16m / 11.3m./. Anima 10.c fin./.Periher.lec 14.meº.fB. * Agens 3.13.14.15.53.&c.95.103. Amor 18.19.154.172. &c. Angelus 157.159.&c.

193 Intellectus, & uoluntas, ſunt in eadem eſſentia animæ, ſubiectiue 1a.q.77.8.c.prinº./.q.87.4.1m./.12ę.q.33. 3.2m./. 3. d.23.q.1.2.3m.fi./.Ver.q 10.9.14m./.q.22.10.2m./.11.6m.Opuſcul.3.c°.89.fi. * Apprehenſio 3.

194 Intellectus a uoluntate diſtinguitur. Opuſ.53. * Artifex 2. &c. Aſſentire 1.2.3.7. Aſſimilatio 10.

195 In omni creatura, differunt realiter, intellectus, uoluntas, & eſſentia 1a.q.59.2.c./.Ver.q 22.10.o./.q.23.6.c./. Opuſ.53

Sum.769.196 Oppoſitum uidetur dicere. Spiritu.11.7.fi. Reſpon°. ſicut Dubio. 197°. * Beatitudo 94. &cet. 11. 112. Bonitas 21. 22.23.162. &c.

197 Voluntas non poteſt eſſe in carentibus intellectu 1a. q. 19. 1.c.prinº./.125.q 1.2.3m./.q.6.2.1m. * Cælum 133. &c. 158. Certitudo 21. Circulus 3.4.

198 Natura coniuncta intellectui, obedit uoluntati, quo ad ſolas actiones, quibus intellectus determinat ſinem. Potenª. quæſt.1. 5. c..

199 Intellectus eſt ſimpliciter nobilior uoluntate, ſed econuerſo ſecundum quid 1a. quę. 82 3.o /.4.1m./. 3.q.66.6.2m./. q.68.7.4m./.22ę.q.23.6.1m./.1.d.1.q.1.1 c./ 2m./ d 25.2.4m. /.3.d.27.q.1.4.o./.Con.3.c°.25.7m./.26.fi./.Ver.q.14.5.5m / q.22.1 1.o./.12.5m./.13.c./.Vi..q.2.3.12m./.He.11.lec.1. prinº. E. * Coactio 3.&c.Cognitio 53.&.Deus 321.Dominium 4.&cet.16.

Ob. 200 Obiectũ intellectus. ſ. ratio boni, eſt ſimplicius, abſolutius, altius, & nobilius, obiecto uoluntatis, ſcilicet bono 1a. qu. 82.3.c./.1m./.4.1m.

Ob. 201 Nobilitas operationi intellectus attẽditur ſecundum mẽſuram intellectus, voluntatis autem, ſecundum obiectum 22ę.q.23.6.1m.

292 Intellectus eſt dignior uolũtate inquantum ſunt proprietates, ſed ut ſunt potentiæ, eſt econuerſo 3.diſt.27.quæſt.1. 4 c./.1m.

Intel

203 Intellectus inter omnes potentias eſt altior, & uolũtati propinquior 22ę.q 83.3.1m. a Electio 1.&cet. Aeſtimatiua 1.

204 Intellectus eſt ſuperior uoluntate, quo ad rationem ordinis, ſed quo ad imperium eſt econuerſo 12ę.q.13.1. c./.2.d. 25.2.4m./.3.d.27.q.1.4.c. Vir.q.2.3.12m.

205 Intellectus eſt altior uoluntate, ſecundum origiaem, ſed ſecundum perfectionem eſt econuerſo 1.d.1.q.1.1. 1m./. Ver. q.22. 11. 6m.

Ob, 206 Voluntas reſpectu eorum quæ ſunt ſupra animam, eſt nobilior intellectu, ſed reſpectu inferiorum, ſeſt econuerſo 1.q. 82.3.c./.3m./.q.108.6.3m./.12ę.q.66 6.1m./.12ę.q.23.6. 1m./. 3.d.27.q.1.4.c.fi./.o.m./.8m./.Verit.q.22.11.o./.Virtu. quæſt. 2. 3. 13m.

207 Intellectus ad uoluntatem compa ari poteſt tripliciter, ſecundum ordinem, & ſic eſt prior ea, & ſecundum capacitatem, & ſic ſunt æquales, & ſecundum eminentiam, uel dignitatem, & ſic ſe habent ut excedentia, & excella 3. d. 27. c. 1.4.c. * Fides 1.57.86 90.&c.142.&c Ob.

208 Idem ſecundum rem eſt obiectum intellectus inquantum eſt verum, & uoluntatis inquantum eſt bonum 1a.q. 59. 2. Ob, 2m./.q.79. 1.2m.q.80.1.2m./.q.87.4.2m./.3.d.33 quæſt.2 ar.2 q.1.3m. * Finis 75.138.Imperare 1. 8. &c. Inconſtantia 6. Inſtans 8.

209 Obiectum intellectus ſunt verum, & falſum, ut obiecta appetituæ uirtutis, ſunt bonum, & malum. Ma. q. 10. 10. 1. c. Ob.

210 Anima non poteſt eſſe ſine intellectu, & uoluntate 12ę. q. 110. 4.4m./.3a.q.18.1.c./.3m./.4m./ Opuſ.3.c°.28. Ob.

211 Intellectus, & voluntas ratione obiectorum, pertinent ad diuerſa genera potentiarum, ſed ut radicantur in eadem eſſentia animæ pertinet ad idem genus. Ver.q.22.10.2m. * Intellectualis 6.7. Intentio 2.&c. Iuſtitia 36. Lex 140. Libertas 4. Liberum 4.17.26. Ob.

212 Intellectus tendit ad res, ut ſunt in eo, ſed uoluntas, ut ſunt in ſeipſis 1a q.19.1.3m /.3.6m./.6.2m./.q.59.2.c.fi./.q.82 3.c /.12ę.q 50.5.1m./.q 66.1m./.q.86.1.2m./.22ę.q.23.6.1m./. 2.d.39.q.1.2 c.fi./.3.d.15.q.2.ar.1.q.2.c./.d.26 q 1. 3. 4m./.5. 4m /.d.27.q.1.4.c./.10m./.Con.1.c°.72.2m./.77.fi./.81.fi./ Verit.q.1.2.c./.q.8.4.5m./.q.10.9.7m./.q.14.11 10m./ q. 22. 10. 11.12.c./.q.23.1 c./.2.3m./.q.26.3.c.prinº./.Po.a.q.6. 9.3m./. q.9.9.c./.Ma.q 2.3.7m./.q.6.13m./.q.8.3 c.prinº / Vir q.1.q. 13.c./.q.2.3.13m./.Spiritu.6.10m./.Opuſ 3 c°.46./.131./.Opu.42.c°.2.fi./.c°.15.prinº./.Opuſ.53 /.Meta.6.lec.fi.c. fi. Ethi.2.le.5.prinº. b.E. Amor.277.fi. Appetitus.7.Cognitio. 33. * Macula.5. Neceſſitas.25. Ordo.39. Peccatum. 85. 87. &c. 192. 193. Præceptum.103.

Ob. 213 Omne a natum eſt in voluntate, ſicut terminus motus, eſt in principio motiuo, non autem eſt in ea ſecundum ſimilitudinem ſuæ ſpeciei, ſicut eſt in intellectu. 1a.q.27.4.c./. Con 4.c°. 19./. Potentia. quæſtion. 10. 2. 11m./. Opuſc. 3. c°.46.

Ob. 214 Obiectum intellectus eſt primum, in genere cauſæ formalis, ſed obiectum uoluntatis eſt primum, in genere cauſę finalis. 12ę.q.9.1 c./.Ma.q.6.c./.12m.

215 Voluntas quo ad obiecta, non poteſt excedere intellectum. Sed quo ad intenſionem actus, ſe mutuo excedunt. Ma.q.16.3.19m.

216 Intellectus eſt ſimpliciter prior voluntate, ſicut motiuum mobil, & actiuum paſſiuo. 1a.quæſtion.82.1.2m./.12ę.quæſtion.1.3.1.c./.Verit.quæſtion.1.9.10.c /.quæſtion. 2.1. b. 3. /.quæſtion.22.1.5.c./.Virtut.quæſtion.2.3.12m. * Proceſſio. 15.&c.31. 34. 38. 43. 55. Raptus. 9. Ratio. 16. Similitudo. 27

217 Oppoſitum uidetur dicere. Con.2.c°.56.2m /. Verit. quæſt. 8. 1. 13m. Reſpondeo ſicut Dubio. 794°. * Venus. 2. 3. Dum.775.

218 Intellectus prior eſt uolun ate, in uia receptionis, ſed econuerſo in mouendo, & agendo. 12ę.quæſtio. 83. 3. 3m./. Veritat.quæſtion.14.5.5m./.quæſtion 22. 11. 14m./. Virtut. quæſt.2 3.12m./.He.11.le.1.prinº.E. Voluntas.49. * Virtus. 49. &c.

219 Immo intellectus in mouendo, & agendo, regit uoluntatem. 12ę.q.17.5.o./.Veri.quæſt. 22. 11.5m. Reſpondeo Dubio.771°. Dum.771.

220 Intellectus regit uoluntatem, non inclinando, ſed oſtendendo, & ordinando. 12ę.q.17.5.o./.Veri.quæ.22. 11. 5m./. Meta.le.2.o. Ob.

221 Intellectus non mouet corpus, niſi per appetitum, cuius motus præſupponit operationem intellectus. 2a. quæſtion. 76.1.c.

In

222 Intellectus mouet uoluntatem, per modum finis, ſed uoluntas mouet imperando intellectui, & ceteris potentiis animæ 1ę.q.82.4.o./.q.107.1.c /.12ę.q.9.1.o./.2/3m./.3.c./.q.11. 1.2m./.q.12.1.c./.q.16 1.c./ q.17.1.o./.q.18.7.c./.q.19.3.3m./. q.56.3.c./.q.58.1.c /.3m./.q.74.5.2m./.22ę q.58.8.1m./. q.82. 1.1m./.q.180.1.c./.3m/ 3a.q.854.4m./.1.d.6.L.prinº./.2.d.38. 3.4m./.3.d.24.q.1.2.3m.fi./.d.35.q.1.ar.2.q.1.c./.1m./. 3m./.4. d 17.q 1.ar.1.q.1.3m./.5.1.c°.72.0m./ Liº.3.c°.25.9m./.16.fi. /.Ver.q.14.1.2.o./.5.5m./.q.22.12.o./.13.2m./.q.24. 6. 5m./. Ma.q.4.2.c./.13m./.q.6.c./.10m./ 12m./.Vnio 5.c.

Ob. 223 Sicut intellectus ex ne eſſitate inhęret primis principiis, ita & uolũtas fini 1a.q.82.1.2.c

Ob. 224 Finem prius apprehendit intellectus quàm uoluntas, tamẽ motus ad finem, incipit in uoluntate 12ę. quæſt. 3.4.3m./. 4m./.22ę.q.4.7.c.

Ob. 225 Aliqua creaturę, poſſunt ſufficienter mouere intellectum, non autem uoluntatem 2.diſtinct. 8. 5. c. /. 6m./. 7m./. Verit. q. 27. 3. c.

Ob. 226 Intellectus non agit, niſi mediante uoluntate, quia motus uoluntatis, eſt inclinatio ſequens, formam intellectam Con.1.c°.72.5m./.Liº 2.c°.23 3./.Quol.6.2.c.

Dum.772.227 Immo omnem actum uoluntatis p æcedit, & ſequitur aliquis actus intellectus, & non econuerſo 2a.quæſt.82.4.3m /.12ę.quęſt.4.4.2m./. 1.diſt.6.L./.4.d.15.q.4. ar.1. q.1. c./.3. 3.cap°.26.5n./.Poeª.quæſt.2.3.3m./ Ma. quæſt. 6. c. Reſpondeo.Dubº.772°.

228 Intellectus eſt primum motiuum omnium potentiarum animæ, quo ad determinationem actus, voluntas uero, quo ad exercitium actus 12ę.q.17.1.c /.Ma.q.6.c.

229 Intellectus, quo ad exercitium actus, mouetur a uoluntate, quæ a nulla alia potentia mouetur, ſed a ſeipſa. Ma. quæſtio. 6.10m..

Ob. 230 Intellectus poſſibilis non mouetur, n ſi a duobus, ſ. a ſuo obiecto, & a voluntate. Ver.q.14.1.c.

231 Intellectus hominis, habet imperfectionem ex modo operãdi, ſcilicet accipiendo a phantaſmatibus, non autem uolũtas 2.d.8.5.c./.3.d.34.q.1.1.5m./.2.1m.

232 Ab intellectu procedit aliquid dupliciter, ſcilicet aliquid per modũ operati, & aliquid per modũ operationis, a uoluntate autem ecundo modo tantum 1a.q.27.4.c./.Ver.q. 4.2.7m./ q. 10.9.7m./.Vir.q.1.8.13m.

Dum.773.233 Immo ab utroque pro.edit aliquid utroque modo 1a.q.27 3.c./.3m./ q.37.1.c./.5.4.c°.19.3m./.Potª.q.9.9.c./.q.10.2.1m. /.Opuſ.3.c°.45./.46./.52. Reſpº.Dubº.773°.

Ob, 234 A Intellectus neceſſario intellipit aliquid, non ex imperio uoluntatis 1a.q.82.4.3m./.Verit.q.22.12.2m./.Poª.q.2.3.3m. q.10.4.17m./.Ro.9.lect.3.

234 B Intellectus cognitur ab intelligibili ſi, uoluntas autem nõ cognitur ab appetibili 1.d.48.3.1m. Coactio 3. &c.

Ob. 235 Intellectus intelligit uolũtatẽ, & uoluntatis naturam, actũ quoque eius, & obiectum ipſius, atque habitum in ipſa exiſtentem. & ſimiliter omnes alias animæ potentias, & actus earum 1a.q.82.4.1m./.12ę q.17.1.c./.5.3m./.22ę.q.109.2.1m./.3.d.23.q.1.2.3m.fi./.Ver.q.10.9.14m./. q.22.12.c./. Vir. quæſt. 1. 6. 5m./. 7. c.

238 Voluntas poteſt aliquod tempus concernere, non autem intellectus, licet poſſit eſſe de quolibet tempore 3.d.26. quæſtio. 1. 5. 4m.

Dum.774.239 Oppoſitum uidetur dicere. Ma.quæſt. 16. 4. b. 4. Reſpondeo ſicut Dubº 439°.

240 Intellectꝰ ẽ velocior affectu, ſpeciẽdo ipsũ affectũ. Sed affectus magis ſtingit ad intima amando 3.d.27.q.3.10.1m.

Agens. 241 Neceſſe eſt eſſe intellectum agentem 1a.q.54.4.o./.q. 79. 3. o./.Con.2.c°.76./.Ver q.10.6.c.fi./.Spiritu 9.10.o./.Anima 4.o./.15.c./ Opu.3.c°.83.88.fi./.Opu.16 c°.fi. Anima le.4./ med°.d.prinº.lib°.3 lec.10.prinº. a. * Abſtractio 6.14.

242 Si intellectus agens non eſſet aliquid animæ, ſed eſſet quædam ſubſtantia ſeparata, unus eſſet intellectus agens omnium hominum. Et hoc intelligunt, qui ponunt unitatem intellectus agentis 1a quæſt.79, 5.c. * Angelus. 303.&c.404.504.

243 Si intellectus agens ſit aliquid animæ, ut quædam uirtus ipſius, neceſſe eſt dicere, quòd ſint plures intellectus agentes ſecundum pluralitatem animarum, quæ multiplicantur, ſecundum multiplicationem hominum. Non enim poteſt eſſe, quòd una, & eadem uirtus, ſit diuerſorum ſubiectorum 1a.q.79.5.c.fi /.Opuſ.3.c°.86.nn. * Anima 391 Arithmetria 3. Phantaſma 3 &c. Fœlicitas 1.&c.

In

244 Oppoſitum uidetur dicere 12ę. quæſt 56. 2. c /. quæſt. 60. 5. c. Reſpondeo ſicut Dubio 1173°. * Fortuna 2. Habitus 36. 44. Dum.785m.

245 Intellectus agens, non eſt habitus primorum principiorũ 2.d.17.q.2.1.c.fi./. Con. 2.capit°.77.4m./. Anima. 5. c. fi. / Anima 3. lect. 10. princi°. a D.

246 Prima principia ſunt inſtrumenta intellectus agentis 2. d. 28.5.c./.Ver.q.9.1.2m./.q. 10.13.c./.q.11.3.c./.q.12.3.c./.Anima 4.6m./.5.c.fi./. Quol.10.7.2m. Ob.

247 Intellectus agens eſt actus intelligibilium, quæ abſtrahuntur a phantaſmatibus 1a.q.87.1.c./.2m.

248 Sicut in omni colore, uidetur lumen corporale, itain omni intelligibili, u detur lumen intellectus agentis non quidẽ in ratione obiecti, ſed in ratione medii intel gendi 1. diſt. 3. q. 4. 3. c. fin./.Anima 4.1m./.7m./.Ma.q 16.12 2m.prinº./. Opuſ.3.c°.88. * Illuminatio 7. Imaginatio 1. Imaginatiua 5. Ob,

249 Nihil intelligitur, niſi illuſtratum lumine intellectus agentis, & receptum in intellectu poſſibili 1.d.3.q.4.5.c.fi /.Aſia 4.7m./.Opuſ.43 c°.6.prinº. Ob.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili 4.d.14.q.1.ar. 3. q. 1.c./. Ver.q.4.7m. Reſpº.ſicut. Dubº.1173°. Dum.776m.

250 Quæ concludi non poſſunt ex primis principiis, excedunt naturale lumen intellectus, ut quæ ſunt fidei, & futura contingentia 2.diſtinct.28.5.c./.Ver.quæſt.10.13.c./.q.18.4.c. * Lumen 17.&c. Ob.

251 Intellectus agens eſt ſua actio, non quidem per eſſentiam, ſed concomitanter 1a. q.54 1.1./.3m.

252 Intellectus agens nullo modo eſt patiens, nec eſt ſubiectũ habitus 12ę.q.50 5.2m./.q.54.1.1./.3.d.14.ar.1.q.2.2m./.d.23 q.1.1.c./.Ver.q.16.1 13m./.q 20.2.5m./. Vir.q.1.1.c /.3.5m./.: 9.10m./.Spiritu.10.15m. * Obſcuritas.

253 Intellectus agens nihil recipit ab exterinſeco Ver.q.9.1.12m /.q.10.8.fi./.q.20.2.5m. * Vitius 7.

254 Intellectus agens eſt al ior potentia, quàm intellectus poſſibilis 2.d.20.q.2.2.2m./.Ver.q.10.8 c.fi./ Animas.10m.

255 Intellectus agens non eſt actiuus, reſpectu intellectus poſſibilis, ſed reſpectu phantaſmatum. Anima 16.11m./.Opuſ. 3.c.88. * Chriſtus 137.143.144.145.

256 Oppoſitum u detur dicere 2.d.24.q.2.2.1m./.Ver.q.10.8.c. fin. Reſpº.ſicut Dubº. 1218°. Dum.777

257 Intellectus poſſibilis non poteſt reduci in actum cognitionis omnium naturalium per ſolum lumen intellectus agẽtis, ſed per ſuperiorem ſubſtantiam. Anima 5 9m./.18.11m

258 Oppoſitum uidetur dicere a ſimili 1a.q.88.1.c.fi./. 1. d.17. q.2.2.c fi /.d.17.q 2.1.c./.d.28.5.c.fi /.3.d.26.q.1.2.c.prinº. /.d.33.q.1.1.c.prinº./.ar.2.q.2.2m./.3m./.5.2.c°.60.12m./.Liº. 3.c°.45./. Verit.q.8.3.3m./.4.4m./.13m./.q.18.2.5.c./.q.20.6. Anima 3.12.2m./.Anima 5.7m.fi./.Opuſ.43.c°.6. princi°./. 2m./.Ma.q.16.lect. 10. princi°. Dum.778m.

259 Intellectus agens non poteſt cauſari, nec dependere ab aliqua creatura 2.d 17.q.2 1.c./.Spiritu 10 c.

260 Intellectus in actu, ſemper intelligit, quantũ eſt de ſe, ideſt ex parte intellectus agentis 1a.q.79.4.2m./.1.d.3.quæſtio.3. 4. 4m./. Verit. quæſtio. 10. 8. fin./. Spiritu. 10. 3m./. Anima 5. 1m.

261 Intelligens, & intellectum, non ſe habent intelligendo, ut agens, & patiens, ſed ex eis ſit unum, ſcilicet intellectus in actu, quod eſt principium intellectionis. Verit. quæſtio. 8. 6. c./. 3m /. 7. 10m./. 8. 10m./. * Lumen 18. Ob.

262 Intellectus poſſibilis, non eſt imaginatio, contra Auempace. Nec eſt præparatorius, nec aliquid ex elementis, contra Alexandrum 2. diſtinct. 17. quæſtio. 2. 1. c./.Con. 2. capit°. 91 / 66./. 67 2m./ Liº. 3. capit°. 42./. Verit. quæſtio. 18. 5. 8m./. Anima 3. lectio. 7 fin. fE. * Actus 7. Poſſibilis.

263 Intellectus poſſibilis, non unitur homini per ſpeciem intelligibilem, contra Auerroem 1a. quæſt. 76. 1. c. /. quæſtio. 88. 1. c./. 2. diſtinct. 17. quæſtio. 2. 1. c /. Cont. 2. capitº. 58 /. 59./. Auerroes 2./. 60. /. 67. 1m./. 70. 1m./. 72. /. Liº. 3. capitº. 43./. Verit. quæſtio. 18. 5. 8m./. Spiritu. 2.c /.17m./.3.11m./.Anima 2.c./. Quol.10.6.c./.Opu.3.c°.85 /.Opu.16.o./.Anima 3.le.7.fi.fE./.le.10.meº.b.*Angelus.61. 303.306.&c.504.Anima 278.Animal.49.&c.Ariſtmetria. 3.

Ob. 264 Intellectus possibilis, est ens actu, in genere entis, sed est pura potentia in genere intelligibilium 1ª.q 87.1.c./.2^{m}./.12æ.q.504.2^{m}./.6.c./. Verit.quæst.8.6 c./.Ma.quæst.16.12.2^{m}./.4^{m}. * Auerroes 2.

265 Sicut potētia ad esse sensibile, conuenit materiæ corporali, sic potentia ad esse intelligibile, conuenit intellectui possibili 12æ.q.50.4.2^{m}./.6.c.

Ob. 266 Intellectus possibilis, est in in potentia naturaliter ad omnia, & sola quæ possunt manifestari per lumen intellectus agentis scilicet ad omnes species rerum sensibilium 1ª.q.88.1.c fi/.12æ.q.50.6.c./.3.d.14.ar.3.q 1.1^{m}./.Con.2.c°.59./Lib°.3.c°.43/.45./. Ver.q.8.4.4^{m}./.q.18.2.5.c./. q.20.6.2^{m}./. Anima 2.c. * Bonitas 196.Caligo 2.Certitudo 21.

267 Intellectus possibilis est principiū actiuum sui actus 1ª.q.34.1.1^{m}.fin./.Ver.quæst.1.9.10.c. * Contradictio 4. Creatura 34.

Du^{m}.779.268 Oppositum videtur dicere, Ver.q.8.1. 13^{m}. Respon°. sicut Dub°.794°.

269 Intellectus agens, & intellectus possibilis, sunt potentię animæ, & non substantiæ separatæ a corpore, secundum esse. 1ª.q.79.4.5.0./.q.88.1.0./.2.d.17.q.2.1.c./.d.28.5 c./.Con.2 c°.58./.59./.60./.61./.62./68./.69./.70/.71./.75./. Li°.3 c°.42.3^{m}./.43./.Ver.q.18.5.8^{m}./ Spiritu 2.c /.9.10.0./. Anima.2.3.5.0./.14.c./.Quo.10.6.c /.Opus.3 c°.85./.86./.87./.88./89./.Opuscul.16.0./. Anima 3. lect. 7. princip°. c. C./. lect. 10. med°. b. I. * Dæmon 1.&c.Deus 31. 32. 321. Esse 96. Phantasma 3.&c.

270 Intellectus agens, & intellectus possibilis, fundantur in eadem essentia animæ 1ª.q.79.4.4^{m}./.q.87.4.1^{m}./.2 d.17.q.2.1.c /.Con.2.c°.76./.77./.Ver.q.10.6.c.fi./.q.16.1.13^{m}./.q.18.2.5^{m}./.Spiritu 10.4^{m}./.Anima 5.c./.Opu.3.c°.87./.88./.89./ Anima 3.lec.10.me° b. I. * Fælicitas 3.&c.Fides 142. Forma 159. Gratia 113. 150. Habitus 47. 50. &c. 78. Hæresis 147.

271 Intellectus agens, & intellectus possibilis, differunt realiter 1ª.q.54.1.1^{m}./.q.79.7 10.c./.2.d.17.q.2.1.c./.3.d.14. ar. 1. q.2.2^{m}./.Con.2.c°.77./.78./.Opu.3.c°.83./.88. *Homo 1 &c. 26.27. Ignorantia 15.Imaginatio 1.Imaginatiua 5.Imago. 25.30. Infinitum 1.16.&c.Iuducium 13.&c.Iustitia 36.Lumen 17. &c Meritum 29.&c.99.

272 In omni intellectione, concurrit operatio intellectus agentis, & intellectus possibilis 1.d.3 q.4.5.c./.2.d.24.q 2.2.1^{m}./ Ver.q.10.8.fi./.Anima 40. * Nomen 19.Pronomen 3. Prophetia 63.86. Recipere 1.2.Sapientia 43.

273 Intellectus possibilis factus in actu, potest operari, formādo quidditates, componendo, & diuidendo. Ver.q.3.2.c. * Sensus 29. Verbum 66. Veritas 15.18.&c.28. &c. 36. &c. Virtus 54. 55. 142. &cet. 181. 196. &cet. Visio 25. Visus 7. Vita 9. 71. 82. Vniuersale 7. 12. 13. Christus 133. Memoria 6.

Practicus, & speculatiuus. 274 Intellectus practicus, & intellectus speculatiuus, sunt realiter eadem potentia, sed differunt ratione 1ª. q. 14.16.c./. q.79.11.0./.3.d.23.q.2.ar.3.q.2.0./.Ver.q.3.3.0./.q. 14 4.c./. Trin. 17. c./. Ethi. 6. lect. 2. med°. f. prin°./. Anima 3.lect. 15. princip°. b

Ob. 275 Voluntas est communis speculatiuo, & practico, quia est de fine, qui conuenit utrique intellectui 3.d.23.q.2.ar. 3. q.2. ar.3.q.2.3^{m}/.d.27/q.1.4.4^{m}. * Angelus 323.&c.Appetitus 9. Ars.0.Assimilatio 11.&c.Beatitudo 19.53. &c. Causa 20.

276 Intellectus practicus est motiuus uoluntatis, nō quasi exequens motum, sed quasi dirigens ad motum 1ª.q.79.11.1^{m}.

Du^{m}.70^{m}.277 Oppositum uidetur dicere, quo ad exequutionem motus. Ma.q.6.10^{m}. Resp°. sicut Dub°.772°.

278 Coniunctio intellectus ad uoluntatem, nō facit intellectū practicum, sed ordinatio ad opus 3.d.23.q 2.ar. 3.q. 2.3^{m} /. Ver.q.14.4.c. * Contemplatio 0. Dependere. Error 1.2. 3. Aestimatiua 1.2.3. Falsitas 1 &c.

279 Intellectus practicus, est proxima operis regula. Ver.q.14.4.c. * Fides 55.&c.142.&c.Habitus 33.52.71.&c.

Du^{m}.771.280 Oppositum uidetur dicere, 2.d.39.q.1.2.2^{m}. Respon°. sicut Dub°.222°. * Mensura 22.23. Prudentia 11.

281 Practicum dicitur ab opere exteriori, speculatiuum autem ab opere interiori 12æ.q.1.6.1^{m}./.2^{m}./.q.3.5.2^{m}./.3^{m}./.q.13.4.2^{m}./.q.57.1.1^{m}./.Ver.q.14.4.c. * Ratio 26.32. &c. 45.&c. Representatio 1.2.

282 Intellectus specalatiuus, ordinatur ad actum proprium, vt ad finem, non autem ad actum extrinsecum, sicut intellectus practicus, 12æ.q.3.5.c /.2^{m}./.q.69.3.2^{m}./.22æ.q.179.2.c./.Con.3.c°.2.fi./.25.6^{m}./.Ver.q.3.3.c./.Vir.q.1.7.1^{m}./.4^{m}./.Meta.lec.1.&.m./.lec.3.med°. c./. Anima lect. 1. prin°. a. B.

* Sillogismus 6.

283 Finis intellectus practici, & vitæ actiuæ, est exterior operatio, speculatiui vero, & vitæ contemplatiuæ, est cognitio ueritatis 1ª.q.14.16.c./.q.79.11.0./.12æ.q.3.5.c./.2^{m}./.q.69.3.2^{m}./.22æ.q.179.1.2.c./.q.180.1.c./.1^{m}./.2.c./.q 181.1.4.c./.3.d.23.q.2.ar.3.q.2.c./ d.35.q.1.ar.3.q.2.c./. 3̄. 3. c°. 25. 6^{m}./. Ver.q.12.4.c./.Met.le.1.fi.m./.le.3.pri°.a.K./.li.1.le.2.pri°.a F./.Anima le.1.pri°.a.E./.li.3.le.15.pri°. b. C. * Virtus 200. Vita 48.&c 73.&c.

284 Iudicium de prosequendo, vel de fugiendo, pertinet ad intellectum practicum, non autem ad speculatiuum 2.distinct.38 3.c.

285 Res ordinatur ad intellectum practicum, ut mensuratum ad mensuram, ad speculatiuum autem econuerso 12æ. q. 64. 3. c. /. Verit. quæst. 1. 2. c./. Virut. quæstio. 1. 13. c. /. Periher. lec. 7. o.

286 Verum intellectus speculatiui, accipitur per conformitatē eius ad rem, practici vero per conformitatem eius ad appetitum rectum 12æ. quæstio. 57. 5. 3^{m}./. Ethic. 6. lectio. 2. princip°. c.

287 Intellectus practicus non disponit de particulari, nisi mediante ratione particulari 4.d.50.q.1.3.8^{m}. Ob.

288 Intellectus speculatiuus non mouet, nec imaginatio pura sine æstimatione. Con.1 c°.72.5^{m}.

289 Intellectus ut dicit lumen supernaturale ad cognitionem, est vnum de septem donis spiritus sancti 22æ. q.8.1. 0. /. q.49.2.2^{m}./.3.d.35.q.2.ar.2.q.1.0./.Isa.11.me°.H. * Ascensus Beatitudo 47.&c.Cęcitas 3. Donum.

290 Donum potius nominatur intellectus, quàm uolūtas, quia intellectus dicit excellentiam, non autem uoluntas 22æ. q. 8.1.3^{m}./ 3.d.34.q.1 2.1^{m}. * Donum 18.21.35.Fides 143.Lumen 21.Medium 20.&c.Munditia 1.

291 Ratio non dicitur donum, sicut intellectus, quia ratio procedit ex lumine naturali, non autem intellectus, sicut nec donum 22æ.q.8.1.2^{m}.

292 Donum intellectus est quædam acuta perspectio diuinorū 22æ.q.49.2.2^{m}.

293 Donum intellectus est ad capiendum diuina, quorum iudicium, est doni sapientiæ, sicut doni scientiæ, respectu creaturarum, & consilium est respectu singularium operū 22æ. q.8.6.0. * Oratio 2.

294 Donum intellectus est principaliter habitus speculatiuus, & secundario practicus 22æ. quæstio. 8.3.0 /.6.c./.3^{m}.

295 Donum intellectus ita se habet ad nota nobis supernaturaliter, sicut lumen naturale ad prima principia 22æ. q. 8. 1. 2^{m}.

296 Fides potest esse simul cum dono intellectus, respectu eorū quę secundario sunt fidei, non autem respectu principalium, nisi imperfecte. 22æ q.8.2.0. * Præceptum 53.103. Saluari 12·Sapientia 14.17.26.29.32.36.43.

297 Fides, & donum intellectus, sunt circa prima principia cognitionis supernaturalis, & gratuitæ. Primum assentiendo, secundum penetrando, uel capiendo 22æ.q.8.6.c /.2^{m}. * Scientia 156.&c.Theologia 4.

298 Tota certitudo, sapientiæ, intellectus, & scientiæ, ut sunt dona, procedit a certitudine fidei, quæ est principium eorum. Sed ut sunt uirtutes, innituntur naturali lumini rationis, fides vero ueritati Dei. Ideo fides est perfectior eis, quo ad certiorem inhęsionem, sed econuerso, quo ad maiorem manifestationem 22æ.q.4. 8.c./ 3^{m}.

299 Donum intellectus facit, quòd spiritualia capiantur, quasi nuda ueritate 3.d.34.q.1.2./.d.35.q.2.a.2. quæst. 1. c fin./. quæst. 2. c.

300 Donum intellectus mentem illustrat, ut homo etiam in hac uita, prælibationem futuræ manifestationis, & dulcedinis accipiat 3.d.34.quæst.1.1.c.fin./.distinct.35. quæstio. 2. ar.2.q. 1.2.c.

301 Per donum intellectus, homo habet rectam æstimationem de ultimo fine, quod conuenit omni, & soli habenti gratiā gratum facientem 22æ. q.8.5.0. Ob.

302 Donum intellectus non est nisi in existente in gratia gratū facientē 22æ.q.8.5.0.

303 Donum intellectus est semper in omni existente in gratia. Nec unquam se subtrahit circa necessaria, sed in alijs 22æ.q.8.4.0. Ob.

¶ Intelligens. Allicere. Baptismus 76. Beatitudo 112. Conceptio. 43. Phantasma. 3. Homo. 29. Intellectus. 103. 104 122. &cet. 151. &cet. Intelligibile, 2. Oratio. 59. Processio. 56. Propositio 3. Scientia 45. &c. 149. Vius. 6.

1 ¶INTEL.

Quid. 1 ¶INTELLIGENTIA proprie, significat actum intellectus, & aliquando significat substantias separatas, scilicet angelos. 1ª.q.79.10.0. * Actus.26.27. Appropriatio.22. Cogitatio.3. Cognitio.19 Creatio.35. Deus.138.139.200.

2 Voluntas procedit ab essentia animæ, mediante intelligentia, non autem ab intelligētia directe. Verit.q.22.11.6^{m}. * Esse.6. Forma. 103. 114. Fruitio.2. Habitus. 50. Hæresis. 147. Idolatria.4. Illuminatio.9. Imago. 9.27.28.29.30. Improuidentia. Inconstantia.1.4. Infinitum. 19.20. Intellectus. 63. Liber.11. Logica.5. Memoria.6.&c. Prophetia.31.87. Prudētia.48. Ratio 2.3. Reuelatio.1. Scientia.156.162. Christus. 124.126.

Diuisio. 1 ¶Intelligibile duplex, scilicet excedens intellectum, & proportionatum intellectui. 2.dist.9.2.4^{m}. * Abstractio.3.4.6.12.15. Actualitas.1. Adā.15. Agens.56.71. Amor.61. Angelus.291 338.342.404.443. Anima.42.55.190.191. Assimilatio.1.2.4.10.&c. Cæcitas.1. Certitudo.1.14. Cognitio.43.44. Contemplatio.9. Creatura.34. Deus.159. Effectus.7. Esse.3. Eucharistia.103. Phantasma.3.&c. Felicitas.3.5. Fides.121.&c. Habitus.44.

2 Intelligibile est in intellectu tripliciter, scilicet habitualiter, in actu conceptum vel consideratum, & vt ad aliud ordinatum. Et transitur de primo ad secundum, & de secundo ad tertium, per imperium voluntatis. Et in secundo loquitur intelligens sibiipsi, & in tertio loquitur alteri. 1ª.q.107.1.c./. 2^{m}. * Infinitum.1. Intellectus.18.107. Intentionale.0. Iubilus.1. Iudicium.12. Lumen.18.22. Materia.34. Natura. 20. Præceptum.102.115. Producere.2. Propositio.3. Proprium. 7.8. Raptus.11. Scientia.149. Signum.11. Totum 5.7. Verbum.3.

3 In intelligibilibus proceditur a notioribus simpliciter, vt in mathematicis: ideo ibi effectus non sunt signa causarū, sed in sensibilibus. 4.d.1.q.1.ar. 1.qu.2.2^{m}./.3^{m}. * Veritas.41.42. Visio.8. Visus.7. Vnitas.14. Vox.9.

4 Forma in materia, non est intelligibilis, nisi in potentia. 1ª. q.79.3.c./.2.d.3.q.1.1.c./.3.d.14.ar.1.q.2.2^{m}.

Vituperabilis. 1 ¶INTEMPERANTIA est maxime vituperabilis. 22æ.qu. 142.4.0./.q.143 c./.q.144.1.2^{m} /.q.151.4.2^{m}./.3^{m}. * Concupiscentia.21. Concupiscibilis. 8.&c. Delectatio.83. &c.106. Incontinentia.0. Insensibilitas.2.

Remediū. 2 Maximum remedium contra intemperantiam est, non immorari circa singularium cōsiderationem. 22æ. q.142.3.c /. 3^{m}./.Qu.1.1.9.c./. Ethi. 3. lec.fi.me°.e. Luxuria. 7. Sillogismus.7. Timiditas.

¶Intemperatus. Delectatio.106. Incontinentia.7.8.

Obiectū. 1 ¶INTENDERE. Non esse, nunquam est per se intentum ab aliquo agente. 1ª.q.5.2.3^{m}./.q.104.3.1^{m}.pri° 2^{m} /.1.d 46. L.fi /.2.d.35.5.4./.I.prin°. Con.1.c°.81.prin°./.4^{m}.

2 Oppositum videtur dicere a simili. 1ª.q 104 3. 2^{m}./.12æ.qu. 19.7 2^{m}./.3^{m}./.2.d.38.5.c./.d.40. 2. 0. Respondeo sicut Du-

Du^{m}.782^{m} bio.1200°. * Abraham.17. Actio.37. Actus.148. Agens.80. 81. Amicitia.33. Amor.107.166.234.

3 Natura intendit remotionem formæ, & creaturam tendere in nihilum. Et hoc habet creatura ex seipsa. 1ª. q. 104.3.1^{m}. * Anima.244. Animal.47. Annuntiatio.2. Ars.6. Artifex.4. Assimilatio 8. Auaricia.9. Creatura.17.

4 Immo quælibet res intendit conseruationē sui esse, quod est per formam, quæ est in finis generationis & conseruationis cuiuscunque. 1ª.q.5.2.4^{m}./.q.15.1.c./.22æ.qu.64.5.7.

Du^{m}.683^{m} c./.3.d.35. L.prin°. Respondeo Dubio.783°. Conseruatio.2.

5 Ea, quæ principaliter intendimus, cum maiori studio, & deliberatione facere consueuimus. 1ª. quæstio. 91. 4. 1^{m}. fi. Conscientia. 17.18. Doctrina.10. Duplicitas. Eleemosyna. 36.37. Fictio.1. Flagellum.3. Fortitudo.43. Ieiunium.37. Iustitia.17. Laus.19. Legislator.5. Lex. 28.54.86.109. &c. Magnificentia 8. Matrimonium. 48.143. Mendacium.11. Merces.1.2.3. Mundus.27. Natura.8. Obedientia.7. Occidere.11 20.22. Oratio.201. Prælatio.9.17. Sensus.38.41.45. Vindicatio.4. Vita 34. Vsura.47.49.75.76.92.108 109.135.205.214. 272.304.

Diuisio. 1 ¶INTENSIO & remissio duplex, scilicet per se, idest secundum id quod pertinet ad naturam rei, & per accidens, idest secundum magnitudinem alterius, scilicet subiecti vel principiorum. 2.d.37.quæst.3.2.1^{m}. * Actus.30. 101. Adiscere.2. Affectio.1.

2 Intensio rei, non fit per additionē, sed per perfectionem, & impermistionem oppositi. 2.d.34.5.c./.d.42.q.1.1. 2^{m}./.4.d. 16.q 3.ar.2.q.1.1^{m}./.Virt.q.1.11.c. * Amor.107.&c.176.258. Angelus.40. Anima.228.

3 Aliquid intenditur per recessum a contrario, & aliquid per accessum ad terminum. 4.d. 44.q 2.ar. 1.q.2.3^{m}./ d.49.q.2.4. 3^{m}./.q.3.ar.5.q.4.3^{m}. * Ascendere.18. Audacia. 9. Augmentū. 0. Beatitudo.86. Bonitas.244. Charitas. 76.111.115. Concupiscentia.3. Contritio.35. Delectatio. 89. Desiderium.1. Diuisio. 5. Dolor.10.34.38.40. Febris.1. Fomes.14. Forma.125. &c. Frui 10.12. Gloria.20. Ieiunium.36. Hilaritas.

4 Formæ quæ possunt recipere magis & minus, intenduntur & remittuntur, secundum diuersam dispositionem subiecti. 3ª.q.88.2.c./. Vir.q. 1.11.c. * Indiuiduum.16. Intellectualis.8. Intellectus.215. Intentio.16. Incredulitas. Ira.72. Iustificatio.29. Lumen.8.13. Magis.0. Masus.1. Meritum. 80.81. Missio.31.32.33. Operatio.35.36. Passio.38.61. Pœna.73.74. Pœnitentia.20. Potentia.64. Priuatio. 2.3. Purgatio.10. Quantitas.15.26 Sanctificatio.15. Scientia.85. Vita. 63. 64. 65. 66. Christus.104. Zelus.1.

1 ¶INTENTIO naturæ, est ad speciem, non autem ad indiuiduum, nec ad genus. 1ª.q.85.3.1^{m}.fi./.4^{m}./. q.98.1.c /. Verit.q.3.8.c./. Po^{a}.q.10.2.12^{m}./. Anima.18.c./. Quol.8.2.0. Naturæ.

2 Intentio animæ sumitur dupliciter, scilicet pro actu mentis, qui est intendere, & pro ratione quam significat diffinitio Mentis. Verit.q.21 3.5^{m}. * Abraham.17. Absoluere.22. Accidens.57. Actio.78. Animal.28.47.59.

3 ¶Intentio mentis, proprie est actus voluntatis, secundum quod in ea est vis intellectus ordinantis. 12æ.q.12.1.0 /.22æ.qu. 180.1.c./.2.d.38.3 0./ Verit.qu.22.13.0./.Ma. qu. 16.11.3^{m}. * Baptismus.43. 48.52.53.75. 90.&c.102.125.130. &c.127. 218. Barnabas. Bonitas.37.197. Causa.10. 11.12. Doctrina. 10. Duplicitas Electio.9.10.

4 Intentio conuenit omni appetitui, & primo voluntati. 2.d. 38.3.c /.2^{m}.

5 Intentio est actus appetitus sensitiui, & intellectiui. Ma.q. 16.11.3^{m}./ 4^{m}. * Ieiunium.12.

6 Intentio sensitiuæ partis potest cogi, sicut cum quis pungitur, oportet intendere ad læsionem, non autem intentio voluntatis. Verit.q.11.3.2^{m}. * Inobedientia.5. Iuramentum.18 26. Legislator. 3.&c. Præcogitatio.

7 Intentio dicitur oculus, quia præsupponit cognitionem in intellectu. 12æ.q.12.1.1^{m}./.2.d.38.3.3^{m}./. Verit.q. 22. 13.1^{m}.

8 Intentio dicitur lumen, quia nota est intendenti. 12æ.quæst. 12.1.2^{m}.

9 Intentio dicitur clamor ad deum, quia deus nouit eam, vel quia dirigitur ad deum. 12æ q.12.2.1^{m}./. Ro.8.lec. 3. fi.l. vel clamor.1.

10 Idem est motus, quo voluntas vult ea quæ sunt ad finem, & quo intendit finem vt ratio eorum, non autem absolute. Obiectū. 12æ.q.8.3.0./.q.12.4.0./.2.d.38.4.0./.3.d.14.ar.1.q.4.c./. Verit.q.22.14.0./.q.28.9.1^{m}. * Actio.78 79. Adulatio.3. Agens. 80.81.83. Agere.17. Amor. 167. Angelus. 181. Anima.132. 243.245. Annuntiatio.2. Ars. 6. Artifex.4.5. Assumere.51. Auaritia.9. Beneficium.25. Casus.2. Clementia.6. Conceptio.5.&c. Concordia.1. Corrupt o.10.15. Defectus.26. Eucharistia.31.43.116.161. Exemplar.1. Fama.3. Finis.0.

11 A Intentio est tantum finis, non tamen semper est vltimi finis. 12æ.q.12.2.0./.3.c./.22æ.q.180.1.c. /.2.d.38. 3.0./. Verit. q.22.13.c. * Fortuna.1.&c. Furtum.2.6.10. Generale 2. Homo.23 Idea.2. Ieiunium.12. Intellectus.83. Hypocrisis.5.6. Iudaizare. Legislator.3.&c. Lex.167 &c. Malum.24.25. Natura.8.38. Operatio.25. Ornatus.4 &c. Peccatum.19.65.66. 78.&c.135 &c. 146.220.245.389.418. Pluralitas.1. Prius 2. Prouidentia. 23. Quies.2.&c. Raptus. 8. Voluntas. 36.37. Vsura.76.127.136.164.187.189.200.201. Electio.10.

11 B Virtus primæ intentionis, quæ est respectu vltimi finis, manet in quolibet appetitu cuiuscunque rei etiam si de vltimo fine actu non cogitatur: sicut non oportet quod qui uadit per viam, in quolibet passu cogitet de fine. 12æ. q.1.6.3^{m} /. q.3.2 3^{m}.fi./ 22æ.q 64.7.c.prin°./.3ª.qu.64.8. 1^{m}./.2 d.38.1. 4^{m}./. Verit.q.8.3.18^{m}./.q.22.2.c./ &c.3.c°.138 /. 1æ. Cor.14. lec.3.me°. A./.Col. 3. lec. 3. fi./. 1æ. Thes.5. lec. 2. me°. G./. quæst.9.ar.89.

12 Intentio potest esse simul ad multa, non ordinata ad inuicem. 12æ.q.12.3.0 /. Verit.quæst.13.3.c.

13 Contingit quod intentio sit bona, & voluntas mala, non autē econuerso. 12æ.q.19 7.2^{m}./.3^{m}./.4^{m}./.8.3^{m}./.2.d.38.4.4^{m}./.5. Bona. c./.d.40.2.c./.L./. Veri.q.22.14.1^{m}./.Ma.q.2.2. 8^{m}. * Abrahā. 17. Accessus. Actus.164.179. Adulatio.3. Agere.16.17. Amicitia.33. Assimilatio.8. Auaritia.9. Auersio. 9.12. Bellum.5. Blasphemia.7.11.15.&c. Circunstantia.19.20. Contentio.2. Contumelia.4. Conuersio.7. Crimen. Crucesignatus.1. Detestatio.29.89. Detractio.4.5. Discordia.2. Dispensatio. 5.11. Dispositio.30. Doctrina.1. Electio.9.10.33. Eleemosyna.15. 26.36.57.

14 Actus est bonus, vel malus, sicut voluntas eligens est bona

vel mala

vel mala. Et est malus, si voluntas intendit mala, non autē bonus si intendit bona 12ͤ.q.19.7.8.o./.2.d.38.4.4^m./.5.c./.d.40.2.o./.L./.Ma.q.2.2.8^m. * Epiikia.6.Euentus.

15 Intentio dupliciter potest se habere ad actum, qui dicitur uoluntas, scilicet antecedenter, seu causaliter], & concomitanter. Primo modo bonitas uoluntatis, ex intentione finis dependet, non autem secūdo modo, nisi reiteretur 12ͤ.q.19.7.o./.9.c.Finis 130. * Fæmina 3. Fictio 1. Fides 115.116.117.141. Fortitudo 43. Fortuna 2.&c. Gabaonitæ. Homo 23. Ieiunium 12.14 Indulgentia 17.21.&c. Iniustitia 1.4. Instrumētum 2. Intendere o. Iustitia 49. Laus 7.8.19. Ludus 1.12. Malignus. Matrimonium 14.46.&c.53.143. Mendacium 1. &cet. 11. &cet. Merces.3. Methaphysica 5. Miraculosum.

16 Quantitas intentionis, & voluntatis duplex, scilicet ex parte obiecti, & ex intensione actus. Secundo modo coęquantur in bonitate, & malitia formaliter, & non materialiter, non autem primo modo, propter disproportionem, & propter impedimenta actus exterioris 12ͤ.q.19.8.o. * Natura 8. Necessitas 5, Nouum. Obedientia 7. Oratio 21. 34. Ordo 27. Peccatum 210. Perfectio 86. Per se 9. Perseuerātia 7. Petrus 1. Pharao. Præceptū 83.141. &c. Prædestinatio 13. Processio 18. Prophetia 25.34. Puritas 1. Rectitudo 2. Religio 64. Roma.1. Sacramentum 38.39.40.70.&c. Scādalum 1.3.7.&c. Scientia 42. Schisma 1.2.6. Scrutatio. Seruire 2. Seruitus 4. Symbolum 11. Simonia 18.29. Simplicitas 3.

17 Nullum malum potest per se intendi 1ª,q.19.9.c./.q.48.1.2^m./.4^m./.12ͤ.q.72.1.c./.q.77.7.1^m./.o.78.1.2^m./.1.d.39.q.2.2.c./.d.46.2.2^m./.L.fi.F./.2.d.1.q.1.1.2^m./.d.5.q.1.2.5^m./.d.34.3.c./.p.35.5.4^m./.L.piin^o.E./.d.37.q.3.1.2^m./.d.41.q.2.1.1^m./.d.43.q.2.1.7^m./.Con.2.c^o.40.7^m./ Lib^o.3.c^o.4./5./.6./.107.1^m./.2^m./.Ma.q.1.3.c./.q.2.1.c.fi./.q.3.2.1^m./.12.o./.1ͤ.Cor.15.lec.2.fi. Appetitus 29. * Suffragia 5. Temperantia 16. Temptare 2. Tribulatio 19. Verbum 23. Vicarius.

Du^m.784. 18 Oppositum uidetur dicere a simili 12ͤ.q.19.7.2^m./.3^m./.2.d.38.5.c./.d.40.2.o. Respond^o. sicut Dub^o. 1200. * Virtus 43. Vnctio 10.32. Votum 27. Vsura 47. 49. 92.108.109.

19 Intendens bonum per se excusatur a malo quod sequitur præter intentionem, & raro, non autem si sequitur semper vel sæpe. Ma.q.1.3.5^m.

20 Peccatum recipit speciem, ex intentione peccantis 12ͤ.q.72.1.8.c./.3ª.q.88.4.1^m.

Du^m.785. 21 Immo aliquando uariatur species peccati, sine eo quod intentio feratur ad ipsam circunstantiam 4.d.16 q.3.a.2.4.3.c. Resp^o sicut Dub^o.347°.

Spūalis. 22 Intentio secundum esse spirituale duplex, scilicet quiescens ut species in anima, & fluens ab agente ad passum, & de potentia ad actum, vt uirtus instrumenti 4.d.1.q.1.ar.4.q.4.c./.Ver.q.27.7.c. * Aer 8 9 Analogia 6. Angelus 64. Anima 172. Apprehensio 4 Attributa 4. &c. 14. &c. Cogitatiua 1. Conceptio 5.&c. Dialectica 4. Diffinitio 31.46. Ens 1.&c. 16.&c. Aequiuoca 6 Effectus 7. Esse 1. Phantasma 4.&c. Finis 38. Genus 5 Gratia 101.&c. Indiuiduum 8. Instrumentum 8.9.14.&c. Intellectus 116.

23 Prima intentio est similitudo rei existentis extra animam, non autem secunda intentio, sed est aliquid consequens actum, & modum intelligendi rem. 1.d.2.3.c./.Potentia.q.7.9.c. * Hipostasis 1. Logica 8.9. Lumen 9. Malum 1. Memoria 1.10.

Du^m.786. 24 Oppositum uidetur dicere a simili 1ª.q.85.1.c./.3.4^m./.12ͤ quæstio. 5.1.1^m. princip^o./. Opuscul. 49.o. Respondeo Dubio. 786.

25 Intentioni res non est subiecta, nec intentio est in ea sicut accidens in subiecto, sed dicitur res subiecta, idest obiecta. 1.d.33.1.3^m./.Opus.56.

26 In omnibus intentionibus, hoc communiter uerum est, quod intentiones ipse non sunt in rebus, sed in anima tantum. 1.d.33 1.3^m / Opusc.56.

27 Nomina primæ intentionis sunt, quæ imposita sunt rebus absolute, mediante conceptione, qua intellectus fertur super rem in se. Sed nomina secundæ intentionis sunt, quæ imponuntur rebus, non secundum quod in se sunt, sed secundum quod res subsunt intentioni, quam intellectus facit in eis. Opu. 42.c^o.12. princip^o.

28 Intentio secundum esse quod significat ueritatem propositionis, formaliter est in anima, sed est in re fundamentaliter 1ª.q.3.4.2^m./.1.d.33.1.1^m./.3.d.6.q.2.2.c./.4^m./.Pot^a.q.7.2.1^m./.Quol.9.3.c./.Quol 12.1.1^m. * Motus 6. Natura, 24. Persona 2.38. Priuatio 15.16. Ratio 4. Scientia 112. Sensus 13.28. Similitudo 2 Subsistentia 3. Suppositum 3. Vnitas 19.&c. Vniuersale 1.&c.

1 ¶ INTENTIONALE. Nullum intentionale denominat suum subiectum, nec causat effectum naturalem 1ª.q.67.3.3.c./. distinct. 13 3.c./.Potentia q.5.1.6^m./.Anima 2.lec.14. fin. h. B. * Actio 34. Aer. 8.9. Anima 121. Cælum 68. 69. 126. Denominat

2 Immo lumen secundum esse intentionale in aere, denominat subiectum, & causat effectus naturales 2.d.13.3.c. Respondeo Dub^o.787. * Ens 1.13.&c. Finis 38. Gratia 101. &c Habere 3. Instrumentum 8.9.14.&c. Intentio 22. &ce. Lumen 9. 10.11. Memoria 1.10. Participare 2. Passio 5. Trāsmutatio. Vnitas 19.&c. Du^m.787.

¶ Intercessio. Confessio 46. Helias 3. Missa 27. Sacerdos 36, Sanctus 10.

¶ Intercipere. Baptismus 52.53 Vsus 7.

¶ Interdictum infligitur toti regno, propter peccatum regis 4.d.18.q.2.ar.3.q.2.2^m. * Eucharistia 214.215.218.219. Excommunicatio 18. Ieiunium 34.42. Ignorantia 5.8.33. Militia 1. Pænitentia 46. Promulgatio 3.&c. Propter quid.

¶ Interesse Angelus 491. Baptismus 47. Bellum 8. Campsoria 8. Missa 15. Officium 12. Vnctio 22. Vsura 100.228.

¶ Interficere. Antichristus 6. Basiliscus. Hieronymus 1. Matrimonium 116.

¶ Interiectio. Racha.

¶ Interior. Actus 52.168.169.179.175.181. Adam 15. Adoratio 2. Angelus 150.155.564.568. Anima 294.307. Assimilatio 5 Baptismus 92.&c.156. Beatitudo 138. Beneficentia 2 Bonitas 165.244.&c. Consilium 16. Contritio 3 Credere 2. Cultus 3.12. Delectatio 85.&c. Deus 321. Ecclesia 8.9. Aedificare 1. Interius. Ossa. Professio 9. Sensus 9.18.19.20. Seraphim 5. Seruire 3. Simonia 29. Somnium 2. Tristitia 6. 7.18. Verbum 9 14.17. Vita 48. 55. Vnctio 3. Vnio 8. Vocatio 3. Voluntarium 1. 8. 9. Vox 3. 4. Vti 15. Christus. 53. 54. 87.

¶ Internus. Apprehensio 5. Aqua 20. Arca 3. Audacia 1. 15. Auditor 3. Confessio 12.24. Conuersio 7. Cooperari 4. Dæmon 39.54.55.66.96 97.102.103.110. Deus 173.227.321. Doctrina 18.19. Dolor 4.7.14.34. Ecclesia 8. Aedificare 1. Energumenus 1.2. Eucharistia 273. Exitus 1. Phantasma 2. 8. Fides 76.80. Finis 30. Gloria 7.23. Gratia 72. 125. Habitus 52. Homo 2. Honestas. Humilitas 10. Iactantia 1. Imperare 17. Intellectus 174.179.185.281. Iustificatio 13 &c Legislator 2. Lex 21.63.92.128.129.145. Liberalitas 3.4.9. Loqui 4.5. Malitia 1. Manifestatio 2. Matrimonium 26. 27.28. Membrum 6. Modestia 1.2 4. Negligentia 2. Obediētia 31. Obligari 3. Oratio 5. Ordo 60. Pax 13. Peccatum 136 395. Pænitentia 14.32.46.66.72. 83. 101. 113. Perfectio 61. 79. Professio 9. Prudentia 16. Pulchritudo 7. Ratio 11. Regnū 4. Religio 16.38. Sacramentum 52.57.127. 128. Sacrificiū. 2.5.10.11.21.22. Sanitas 2. Seruire 3. Timor 34. Velum 1. Verbum 17. Virtus 87.107.108.109. Visus 3. Vsura 86.

¶ Interminabile. Charitas 553.o. Diuersitas 6. Aeternitas 1. 3. Indiuiduum 32.&c. Quantitas 11.22

¶ Intermissio. Alleluia. Angelus. 141. Doctrina. 10. Gregorius.

¶ Internum. Aqua 4. Aquila 1. Credere 11. Missio 13.

¶ Interpellari. Monito. Oratio 76.

Interpositio. Baptismus 51.&c. Offuscatio.

1 ¶ INTERPRETATIO est in dubiis, in dubiis, in quibus nō licet aliquę determinatione principis a uerbis legis recedere. Sed in manifestis non opus est interpretatione, sed executione 22ͤ.q 120.1.3^m. * Abias. Iuris.

2 Immo legislator non potest aliquod præceptum ponere, quod non oporteat in aliquo casu prætermitti, & interpretari. 12ͤ.q.96.4.6.c./.q.97.4.c./.22ͤ q.120.1.2^m./.4.d.15.q.3 ar.2 q 1.c./.1^m. Resp^o. Dub^o.788. Du^m.788.

3 Interpretatio in dando remedium, debet fieri in peiorem partem supponendo, scilicet cum debemus aliquibus malis adhibere remedium siue nostris siue alienis, expedit ad hoc ut securius remedium apponatur, quòd supponatur id quod est deterius, quia remedium quod est efficax contra maius malum, multo magis est efficax, contra minus malum. Sed in diiudicando siue determinando, in rerum iudicio, debet aliquis uti ad hoc, ut interpretetur unumquodque, secundum quòd circa. In iudicio autem personarum, ut interpretetur in melius. 22ͤ.q.60.4.c./ 3^m. * Angelus 61. Capharnaum. Cæci 1. Cherubin 1. Confessio 55. Consuetudo 4. Deriuo 3. Dubitatio 4. 5. Galilęa 1. Imperare 9. Lazarus 1. Lectoratus 4 6 7. Lingua 1.3.&c. Lumē 22, Māna. Maria 1. Mercatū 3. Naason. Nazareth Oratio 3.80.81. Paradisus 2. Peccatū.228. Pharisęi. Prophetia 27. Raab 1. Rachel. Roboā. Seraphin 1. Tēptare 1.10. Zorobabel.

4 Interpre-

Donum. 4 Interpretatio sermonum, reducitur ad donum prophetię, & est dignior, quàm donum linguarum.22ͤ.q.176 2.4^m.

5 Postponitur autem interpretatio sermonum, dono linguarum, quia etiam ad interpretandum diuersa linguarum genera, interpretatio sermonum se extendit. 22ͤ. q.176.4^m.fi.

Deus. ¶ Interrogare dicitur deus hominem, quando reducit eum ad conscientiam interius, vel exterius. Iob.9.lec.3.prin^o. I. Accusatio 9. Confessio.4. 82. Conscientia.10.12. Oratio.11.

¶ Interruptio. Baptismus.51.&c. Eucharistia. 274.275 Habitus.77. Pax.17. Sacramentum.39. Christus.82.

¶ Intersecare Stella.2.

¶ Interstitium. Ignis.16.

¶ Interuallum. Eucharistia.198. Matrimonium.50.106.

¶ Interuenire. Matrimonium.64. Oratio.o. Prolixitas.

¶ Intestatus. Adoptio.7.

Sine operæ. ¶ Intestina resurgent in corpore, sicut & alia membra, cum nobili humiditate, non autem cum turpi superfluitate, non quidem ad exequutionem sui operis, quia instrumentum non solum seruit ad exequendam operationem agentis, sed ad naturæ humanæ integritatem, & ad virtutis naturalis ostensionem, & vt commendetur sapientia dei.4.di. 44. q.1.ar.2.q.1.1^m./.2^m.q.2.2^m./.Quol.10.8.3^m.

Peccatū. ¶ Intimiditas est peccatum, quia causatur ex defectu amoris, vel rationis, vel ex superbia.22ͤ.q.126.1.o. * Fortitudo.36.

¶ Intimum. Causa.75.76.77. Contemplatio.6. Deus.227. Esse 1.2. Imprimere.2. In.11. Intellectus 1.240. Medium. 14 15. Natura.9. Necessitas.6.22 Saliua. Verbum.33. Visus.12 Volun as.77.

¶ Intinctus. Eucharistia.56.177.202.

¶ Inticulari. Psalmus.2.

¶ Intra Affectio.1 Alexander.1. Amicitia.10. Amor. 164.257. Angelus 83.84. Anima. 18. Ars.19. Audacia.1. Auditor.3. Bonitas 57. Caput.4. Circulus.4. Conceptio.1. Delectatio. 89. Dæmon.88.96. Deuotio 5. Diffinitio.1. Ens.6. Esse 2.52. Generatio.13. Materia.41. Membrum 3.6. Necessitas. 6.10. Passio.38. Processio.3. Satisfactio.27. Verbum.9. Visus.2.

¶ Intraneum. Motus.79.

¶ Intrare. Adam.77. Alexander. 1 Apparere.9. Ascendere.17. Balneum. Baptismus.23.154.155. 187 Cete. 6.10. Dæmon. 117 Episcopus 22.26 28. Flumen.2. Infidel s.4. Ioannes.6. Maria.61. Matrimonium.42.50. Religio.61. Ruth. Temperantia.10.

¶ Intrinsecum. Actio.56. Affectio.1. Angelus 84. Animata Apud.2. Bonitas.178. Causa.56.57. Cælum.138. Damnatio. 37. Datio.15. Deuotio.5. Deus 315. Distinctio. 16. Esse.99. Eucharistia.128. Experientia.11. Fides.1.76. Forma.4 166. Gratia.6. Instans.12. Liberum.30. Mensura.1.2.8. &c. Motus 9.12.&c Natura.2 5.19.20.21. Necessitas.6 22. Nitor.2. Origo.1. Passio.94. Principium 8. Rectitudo.4. Sensus.18. Vnitas.26. Voluntarium.1. Voluntas 67.

¶ Introductio Agens.78. Alteratio.10. Bigamia.8. Caro.6. Dominium.10. Forma.113.120.121.122.132 Generatio.31. Hęresis.63. Instans.23. Lex.145. Logica. 1.11. Motus. 22. Passio.130. Perfectio.30. Scriptura.1. Spes.78. Vsura.128.

Quid. ¶ Introitus in missa, est quasi exordium. 4. d.15.q.4.ar.3.q.2.c. *Baptismus.23.155.187. Dæmon.117. Limbus.7. Meritum. 110.

¶ Intueri. Angelus.336.

¶ Intuitus præsens dei, fertur ab æterno in totum tempus, & in omnia quæ sunt in quocunque tempore, sicut etiam in subiecta sibi præsentialiter.1ª.q.14.9.c./.13.c.fi./.22ͤ.qu.95. 1.c./.Ita.3.h.c.B. * Amor. 59. Angelus.336. Cogitatio.2.3. Consideratio.1. Contuitus. Honor. 35. Intellectus. 65. 83. Prophetia.55.89. Ratio.57. Visio.10.

¶ Intumescere. Venter.

¶ Intus. Circulus.4. Energumenus. 1.2. Intellectus.1. Visus.2.

¶ Inuadere. Alexander.1. Aggredi. Fractio.3. Ira 53. Occidere. 20. Occupatio. Rixa.2.3. Seruitus. 14. Sustinere. Timor.34. Tirannus.10.

¶ Inuariabile. Accidens. 123. 124. Cælum. 75. Deus. 135. Forma.34.

¶ Inuendibile. Campsoria.8.

Quid. 1 ¶ INVENTIO proprie est illius, de quo nō sperabatur, nec putabatur. Matt.1.fi.d.C.* Actus.175. Adiunctio. Adiscere.1. Altare.1. Angelus.57. Anima.221. Baptismus. 240. Bestialitas.1. Bonitas.154.231. Causa.82. Cognitio. 55.B. Confessor.5.6. Consilium. 23. Contemplatio. 9. Contrapassum.2. Creatura.18 Difficile.14. Diuisio 4. Electio.34. Ens.16. Eua. 2. Eubulia.2. Eustochia.3. Exemplum.1. Falsitas..23. Finis.63. Furtum.10. Inuentiua. Inuentor. Lamina. Lex.153. Liber.14. Loqui.1. Maria.34.59. Mensura.4. Mos.2. Nocere. 12. Nomen 6. Oculus.1. Ornatus.9. Passio.4.

2 Inuentio medii in sillogismo describitur. Opus.50.o. * Porositas. Præcipitatio.2. Primum.5. Prudentia. 60. 79. Puer.10. Relatio.51. Religio.61. Reperiri. Restitutio.16. Sal.1. Scientia.75. 106. &c.119. Sepultura.1. Solertia. 2.3. Suspitio.6. Tarditas.3. Theologia.1. Timor.72. Transferre.2. Verbum. 3. Vnctio.11. Vniuersale.14. Vsura.9.23.37.43.44.45.56.88. 183.198.199.225.261.291. Vsus.9.

3 Inuentio nouitatum in ornatu exteriori, puta inueniendo superflua, & curiosa, est peccatum. 22ͤ.q.21.4.c./.q.169.2.c./.4^m.

¶ Inuentiua. Prudentia.60. Scientia.119.

¶ Inuentor. Hæresis.26.

1 INVESTIGARE proprie, est per vestigia alicuius euntis per viam, ad viæ terminum deduci. Diony. Li^o.1. * Angelus.473. Cælum 35. Quid.

2 Inuestigatio diuinorum, tripliciter est peccatum. Primo, ex præsumptione comprehendendi diuina. Secundo, non præsupponendo fidem. Tertio, si supra capacitatem. 4.d 11.L. prin^o.F./.Verit.q.5.2.11^m./.Trin.5.o./.7.c./.Iob 9. fi.*Creatio.5.6.7.47 Dæmon.22. Exquisitum. Notum.3. Vsura.1.

¶ Inuestiri dicitur canonicus per librum, Abbas per baculum, Episcopus per anulum.3ª.q.62.1 c./. Verit.q.27.4.ar.2. Anulus.* Institutio. Qui.

¶ Inueteratio. Ira.69. Peccatum.190.

¶ Inuidentia. Blasphemia.22. Inuidia.o. Quid.

1 ¶ INVIDIA est tristitia de bono alterius, inquantum æstimatur diminuere gloriam propriam: vnde inuidi propriū est niti semper proximi gloriam qualitercunque minuere. 22ͤ.q 34.6.a.1./.c fi./.3^m./.q.36.1.2.0./.3.c./.4.c./.3^m./.qu. 73.3^m. q./.158.1.4.c./.2.d.5.4.1.3.2^m./.3. d.26.4.1.3.c./.27 q.1.1.3^m./.Veri.quæsti.26.4^o.6^m./.Ma. quæst.8. 1.c. fin./.5^m. /.2.7^m./.3./ 6^m.q 10.1.c./.6^m.2.1^m./.3.c./.3^m./.q.11.3.4.c./. Iob.5.lec.1 prin^o K.

2 Inuidia pręcipue est de bonis, in quibus est gloria & honor 22ͤ q.36.1.c./.3^m. * Blasphemia. 22. Capitale. 8. Ciconia.1. Compunctio. Contentio.4. Damnatio. 30.31.32. Dæmon. 51.52.53.58. Detractio.1.2.3. Odium.66.

3 Inuidia quælibet est peccatum. Non autem omnis zelus, qui proprie est tristitia de eo quod deest nobis, nō aliis.22ͤ. q.36.2.o./.q.158.1.c./.Ma.q 10.1.o./.Psal.36.prin^o.a.I.* Discordia.3. Doctrina 1. Incōstantia.3. Ira.34.57.60.62.66.77.

4 Inuidia secundum genus suum est peccatum mortale Tamen primi motus sunt peccata venialia: & sunt etiam in viris perfectis.22ͤ.q.36.3.o./.Ma.q.10.2.o./.q.11.3.c. * Præceptum.95. Tristitia.3. Vitium.8.12.

5 Inuidia est vitium capitale: cuius sunt quinque filiæ, scilicet odium, susurratio, detractio, exultatio in aduersis, & afflictio in prosperis.22ͤ.q.34.6.o./.q.36.4.o./. Ma.q.8.1.c./.5^m. /.q.10.3.o. Capitale.8. Detractio 4.

6 Afflictio in prosperis, inquantum sunt contra excellentiam est inuidia Sed inquantum eueniunt contra conatum, est filia eius.22ͤ.q.36.4.3^m. Ma.q.10.3.3^m.

7 Inuidia ad proximum, est mater odii, primo, ad proximum, & consequenter ad deum.22ͤ.q.34.6.2^m.

8 Inuidia est subiectiue in concupiscibili, non autem in irascibili. Ma.q.8.3.6^m. Subiectiue. * Angelus.482.&c. Deus.92. Subiectiue.

9 Inuidia non est inter multum inęquales, sed ad illos tantū, quibus potest quis se æquare, vel præferre. 22ͤ.q. 36.1.2^m./.3^m.* Iudæi.18.

10 Amatores honoris, & pusillanimes, sunt maxime inuidi. 22ͤ.quæst.36.1.3^m./.Iob.5.lect.1 prin^o.k.* Odium.7.14.17. Passio.95.

11 Senes inuident iunioribus. Et qui multa expēdunt ad consequendum aliquid, iis qui parum expendunt. 22ͤ. quæst. 36.1.4^m.* Vitium.12.

12 Inuidia vt plurimum nascitur ex superbia.22ͤ.q.36.4.1^m./.2.d.21.q.2.1.1^m./.Ma.q.8.1.5^m./.q.10.3.1^m. Comparatio.

13 Memoria bonorum vt sunt habita, causat delectationem, vt amissa, tristitiam, vt habita ab aliis, inuidiam.22ͤ.q.36.1.3^m.

14 Inuidia contrariatur duabus virtutibus, quia habet duo obiecta, scilicet principale, idest bonum, & proximum. Primo contrariatur misericordię, secundo nemesi. 22ͤ.q. 36.3. 3^m./ 3.d.26.q.1.3.c. Ma.q.10.2. 8^m. * Ira. 34.57.60.62.66.77. Passio.95. Præceptum.95. Zelus.2.4. Ira.77.

¶ Inuigilare. Vita.63.

¶ Inuincibile. Ignorantia.2.

¶ Inuisibile. Angelus.141.555. Baptismus.49. Datio.25. Fides. 113. Hæresis.40. Missio.3.19.27.&c. Sacramentum.146.

¶ Inuitatio. Inuitat nos deus, ad duo, scilicet ad considerationem suæ potentie, & ad considerandum idoneitatem eius, Deus.

qui

qui habitat cum d.o, vt ab ipso semper protegatur illæsus, Ia.3 .me°.K.*.Bellum 5.Tuba.2.

¶Inuitus.Adiuuero.20.Alienum.4. &c. Amor. 239. Baptismus.128. Credere.33. Excommunicatio.8. Fornicatio. 16. Mors.38.Officium.4. Prædicare.5. Religio.54.57. Sepulcura.4.Simonia.24.26.Votum.61.Vsura.125.

¶Iungere.Patena.Vnctio.o.

Quid. 1 ¶INVOCARE est in se vocare, per affectum, & deuotum cultum Ro.10 lec.2,prin°. H. *Anima. 73. Baptismus.50. Dæmon.72.&c.

2 Inuoco sapientiam dei, ne me errare permittat in periculum animæ meæ, & in laqueam aliorum. Opusc. 73. prolo. *Diuinatio.7.&c Filiatio.19 Miraculum.15.40.43. Oratio o. Vsura.260. Christus.55.168.

¶Inuoluere.Abiicere. Damnatio.39. Dæmon.37. Ænigma.1. Ignis.12. Scriptura.2.

Quale. 1 ¶INVOLVNTARIVM non est pœnale, nisi sit subiicibile voluntati.2 d.3.q.1.1.6^m. *Communicatio.2. Furtum.6.&c.

2 Non voluntarium dicit solam remotionem actus voluntatis, sed inuoluntarium contrariatur ei quod fit: ideo sequitur ipsum tristicia semper, non autem illud. Ma.quæst.2.8.c. *Ignorantia.1. &c. Inuitus.Necessitas.9.10.29.Nouelle.

3 Facta per metum, sunt voluntaria simpliciter & inuoluntaria, secundum quid 12ℰ.q.6.6.o./.7.1^m./.2^m./.qu.39.1.c./.q. 73.6.c./.q.87.6.c.h./.22ℰ.q.1084.4^m./.q.125.4.c./.q.142.3.c./. 4.d.29.q.1.o./. Ma.q.2.3.4^m./.q.11.1.3^m./.Quol.5.10.o./.1ℰ. Cor.9 lec.1. fi.H./. Eth.3.lec.1.me°.fl.&c./.lect.2.me°.f.A. *Non voluntarium. Timor.40.41. Turpitudo.1.

4 Concupiscentia nullo modo causat inuoluntarium. 12ℰ.q. 6.7.o./.22ℰ.q.142.3.c./.Ethi.le.3.le.2.fi.g.E.&c./ le.4.o.

5 Violentia causat inuoluntarium in cognoscẽtibus, in aliis autem causat innaturale, quia opponitur directe voluntario, & naturali. 12ℰ.q.6.4.o /.5.o /. 6.1^m./.7.3^m./.q. 73.6.c./. 22ℰ.q.88 6.1^m./. Ma.q.6.c.

¶Inutile. Auaritia. 21. Doctrina. 12. Inquirere.2. Peccatum. 198. Præceptum.43 Sabbatum.15. Scientia.60. Votũ.68.74

De futuris. ¶Ioachim Abbas, per coniecturas mentis humanæ, quæ aliquando ad verum perueniẽt, & aliquando fallitur, de futuris aliqua vera prædixit, & in aliquibus deceptus fuit. 4. d. 43.ar.3.q.2.3^m.*Hæresis.101.102.

¶Iob.Liber.1.Maledicere.4. Scriptura.15.

Licet. ¶Iocosum verbũ quandoque est sine peccato, scilicet quando dicitur causa recreationis.2.d.40.5.8^m./.4. d.9.ar.4.qu.2.3^m. *Eutropelia.Ludicra.Ludus.o. Maledicere.2. Mendacium. 5.6.7.

¶Iocularitas.Scurrilitas.o.

Quid. ¶Iucunditas dicitur a spiritualibus signis, vel effectibus lætitiæ, cum intensione gaudii, scilicet in dictis, vel factis. 12ℰ. q.31.3.3^m./.3.d 26.q.1.3.c./.4.d.49.q.3.ar.1.q.4.c./.1^m./. Ver. q.26.4.3^m.*Auditoras.2. Delectatio.109. Dolor.42. Operatio.56. Visio.15. Vnctio.3 o.B.

¶Iocus.Mendacium.5. Periurium.4.

Baptista. 1 ¶IOANNES baptista, fuit terminus veteris legis, & initiũ nouæ legis, scilicet euangelii.3ª.q.38.1.2^m./.Io.le.15.prin° a.G.*Abraham.3.4.5.

2 Ioannes baptista pertinet ad testamentum nouum. 22ℰ.q. 174.4.3^m./.3ª.q.38.1.1^m./.2^m./.Ver.q.12.14.5^m. *Apostoli.4.

3 Ioannes baptista erat de maioribus suo tempore. Ver.q.14 11.6^m.*Circumcisio.2.3 2.Maria.14.

4 Exultatio eius in vtero matris, non fuit ab eo, per liberum arbitrium eius, sed fuit a deo, ideo miraculosa fuit: secundũ alios autem, & melius: ab eo fuit, quia ad illud momentum datus ei fuit rationis vsus, quo postea fuit ei subtractus.22ℰ. q.124.1.1^m./.3ª.q.27.6.c./.3.d.3.q.1.ar.1 q.2. 1^m./.4.d.6.L./. d.49.q.5.ar.2.q.2.12^m. *Martyrium.8.

5 Tota vita eius, fuit præparatoria ad Christum. 3ª.qu.38.2. 2^m./.3.c./.3^m./ Io.le.13.me°.c.

6 Ioannes baptista antequam intraret in eremum, cognouit Christum personaliter, ex conuersatione eius: maxime cum fuerit ipsius cognatus ſm carnem sanctitatem vero & dignitatem Christi, cognouit ex prophetica reuelatione. 4. d.5.L./.Io.le 14.fi.e.E.&c.*Miles.9.Miraculũ.47 Pœnitẽtia. 59.Præco.Prophetia.82.Sãctificatio.12. Vita.39.Vsura.148.

7 Ioannes baptista, didicit tria a Christo veniente ad baptismum, scilicet quòd iste in persona erat ille quem prædicauerat venturum, & quòd Christus haberet potestatem excellentiæ, quam sibi retineret, cum posset eam terui largiri, quod tamen in generali prius Ioannes sciuerat, sed tunc in spetiali de hac persona cognouit, & quòd per baptismũ Christi non solum gratia conferretur mundans a culpa, sed etiam ab omni pœna absoluens, quod habet ab eu

passione.4.d.5.L.

8 Ioannes baptista, propter longam moram in eremo, ammiserat vultus Christi imaginationem, unde personaliter eum non cognoscebat.4.d.5.L.

9 Christus reuocauit a nuptiis Ioannem euangelistam, voltem nubere, sed Petrum non separauit a matrimonio, quia primum potest fieri sine iniuria alterius, non autem secundum.22ℰ.q.186.4.1^m.*Abraham.3.4.5.Amen.2.3. Euãgelista.

10 Ioannes euangelista prædiligebatur a Christo, propter suã integritatem, & propter prærogatiuam euangelicæ doctrinæ.3ª.q.45.3.4^m.

11 Et propter virginitatem,& prærogatiuam euangelii.3ª. qu. 45.3,4^m./.Io.Prolo.2.prin°.b.*Amor.68.Baptismus.87.Raptus.11.

12 Et propter mansuetudinem, & castitatem. 3.d.31.q.2.ar.3, q.3.c.*Transfiguratio.2.Vita 59.

13 Ioannes prædiligebatur a Christo propter quatuor, scilicet propter sapientiam, puritatem, feruorem, & teneram ætatẽ. 3ª.q.20.4.3^m./.Io.13.le.14.me°.c.1./.c°.2.1.le.5.prin°.b.A.

14 Ioannes non fuit vicarius Christi, licet esset maxime idoneus, quia erat consanguineus eius. Quol.4 15.2.2.

15 Ioãnes euangelistarũ vltimus in Asiæ episcoporum preces euangelium, & ea, quæ prætermiserunt alii, ipse suppleuit. Matt. 4.me°.b.D./.Io. Prolo.2 fi.c.B./ c°.fi.le.fi.me°.a.fi.

16 Solus Mattheus scripsit euangelium in Iudæa. Marchus in Italia. Lucas in Achaia, & Ioannes in Asia. Matt.prin°.

17 Ioannes vere mórtuus fuit, sed reiurrexit. Et mansit ante mortem in Iudæa, vsque ad aduẽtum Vespasiani.4.d.43.ar. 3.q.1.2^m./.Io.21.le.5.fi.d.Gal.2.lec.2.fi.K.*Cælum.58. Dies. 7.Magdalena.1.Theodosius.1.

18 Ioannes chrisostomus, est in maxima auctoritate, apud græcos. Io.le.2.fi. Alii in cõi.

19 Ioannes famascenus, sequitur errorem Theoderici, & Nestorii, quòd spiritus sanctus non procedit a filio, quia fuit tempore, quo incepit illud schisma græcorũ.1ª.q.36.2.3^m./. 1.d.11.1^m./ Pol.q.10.4.24^m.

20 Ioannes grammaticus, qui & Philipponus dicitur, opinatus est, quòd sola oratio perfecta, habet partes significatiuas Periihermenias.lec 5.me°.2.C.

¶Ioiada.Sera.

¶Ionas.Niniuitæ.

¶Ionici.Philosophus.1,

¶Iordanis.Baptismus.23.

¶Iosaphat peccauit, non ex malitia, sed ex infirmitate humanæ affectionis.22ℰ.q.86.1.o.2^m.*Iudicium.77. Rex

¶Ioseph filius Iacob, præuidit dominium suum super fratres, non autem venditionem, & alia, ex quibus cõsequutus est dominium.2.d.4.2.2^m.*Iuramentum.8.Tunica. Patriarcha.

2 Ioseph vir Mariæ semper fuit virgo.3ª.q.28.3.5^m./.4.c./.3^m. 4. d.30.q.2.ar.1.q.2.2^m./.3.4^m./.Io.2.lec.2.prin°.a.E./. Gal le. 5.prin°.K.*Adoptio.23.Maria.3.9 39.40. 42.46.47.48.Matrimonium. 124.Prophetia.86. Vir Mariæ

¶Ioseph voluit dimittere Mariam, propter reuerentiam, timens cohabitare tante sanctitati.4.d.30.q.2.2.5^m./.d.35.3. 2^m./.Matt.1.d.D.

¶Iosephus.Vxor.19.

¶Iouas & alii non beati, dolent forte de tribulatione amicorũ, non autem beati.4.d.45.q.3.1.2^m. Dolere.

¶Iosue.Gabaonitæ.Miraculum.59 Raab.2.

¶Iouinianus.Hæresis.74.&c.

¶Iouis.Iuppiter.Lux.18.

¶Iperbole in aliquibus scripturis sumitur pro excessu veritatis simpliciter, sed in sacra scriptura sumitur pro excessu veritatis secundum quid, scilicet ita vt credi possit. Vel aliter, Iperbole est quidam tropus, & in tropicis loquutionibus aliud dicitur, & a iud intelligitur. Vnde non est ibi falsitas, quantum ad id quod intẽdit quis facere vel significare. Isa. 5.fi.c.I./.c°.13.m°.C./.c°.30.fi.E./.Meta.5 le 18.prin°.a A. Quid.

¶Ipercauma.Vapor.1. Quid.

¶Ipocras.Coitus.1.

¶Iperdulia est potissima species dulię, ex vnione ad deum. 22ℰ.q.103.4.2^m./.3.d.9.quæst 2.1,c.*Adoratio.15.22.25.26. Quid.

1 ¶Ipocrisis est simulatio alterius personæ. Ideo semper est peccatum. Et est vitium iactantiæ 22ℰ.q. 111.2.o./.4. d.16.q.4. ar.1.q.1.o./.q.2.2^m.*Cignus.Lichio.o.Gloria.10.Malum.60.

2 Ipocrisis est speciale peccatum, licet tratur omnibus actibus, qui ostendere possunt sanctitatem, & præcipue oratione ieiunio, & eleemosyna. 4.d.16, qu.4.ar.1. qu.2,o./.q.4.c. *Simonia.27.Simulatio.Societas.4.

3 Ipocrisis non est semper peccatum mortale, nisi sit in nocumentum fidei, vel personæ, vel ecclesiæ.22ℰ.quæst.111.4.o./. 4.d.16.

4.d.16.q.4.ar.1.q.3.o.

4 Ipocrisis per se & directe opponitur tãtum veritati quæ est virtus.22ℰ.q.111.3.o./.4.d.16.q.4.ar.1.q.2.b./.c.

5 Ipocrisis directius impedit effectum pœnitentiæ, quàm alia peccata grauiora, quia semper pertertit intentionem. 4.di. 16.q.4.ar.1.q.3.1^m./.q 4.o.

6 Finis remotus ipocritę est lucrum, vel gloria, sed finis proximus, est ostendere se alium quàm sit.22ℰ.q 111.2.3^m.

¶Ipodomius Politia.5.6.7.

¶Ipolidius.Musica.1.

Quid. 1 ¶IPOSTHASIS non est nomen intentionis, aut rei, & intentionis simul, sed rei tantum, vel naturę Po^a q.9.2.2^m./.Vnio. 2.c.*Actio.95.96.Esse.73 Genus.38.

2 In nomine iposthasis, & subsistantiæ, latebat venenum, antequã nota esset æquiuocatio e.9.1ª.q 29.3.3^m./.1.d.23.1.5^m./. d.26.q.1.1.1^m./.Po^a.q.2.8^m.1.2 8^m.*Hæresis. 132. 133. 134. Individuum.1.&c.8.&c.40 &c.Lux.8. Operatio.15.43.45.

3 De ratione iposthasis sunt duo, scilicet esse per se subsistens: indiuisum in se,& diuisum a quolibet alio.Po^a.q. 8.3.7^m.

4 Nullum vniuersale, vel pars, est iposthasis vel suppositũ, vel natura.Po^a.quæst.9.2.7^m./.13^m./.Vnio.2.c./ 3^m./. Quol.9.2.c./. Opusc.3.c°.211.

5 Iposthasis dicitur materia, vsiosis forma, vsia cõpositũ, causaliter tantum.1ª.q.29.2.5^m./.1.d.23.1.c./.Po^a.q 9.1.9^m.

6 Iposthasis, persona, subsistẽtia, & essentia differunt.1ª.q.29. 2.o./.1.d.23.1.o./.Po^a.q.9.1.o.*Personæ.9.Pronomen.4.Sapientia.47.Subsistentia.6.12.Substantia 2.12.14.27.34.36. Suppositum.o.Vnio.14.15.20.&c.

7 Iposthasis nomen, conuenit deo, quantum ad subsistere ad quod imponitur.1ª.q.29.3.3^m /.q.39.1.3^m /.Po^a.qu.9.3 6^m. Christus.7. &c.16.&c.37.&c.178.&c. Quid.

¶Ipothetica enuntiatio, non significat verum absolute, sed ex suppositione. Nec differt a cathegorica, nisi secundum differentiam vnius & multi. Periihermenias.le.1.fi.D.

¶Ipsum cum sit reciprocũ, est relatiuum idemtitatis. Vnio.3 c.fi.*Compositio.11.12.15.Consequentia.1.2. Esse.29.Secundum quid ipsum o.Simpliciter.o. Substantia 16. Suum.o. Quid.

Diuisio. 1 ¶IRA dicitur tripliciter, scilicet habitus vel actus vitii oppositi mansuetudini, secundo voluntas vindictę, tertio passio: 22ℰ.q.158.8.c 2.d.36.2.2^m./.3.d.15.q.2.ar.2.q.2.c. *Amor. 178. Detract o.2. Excandescentia.

2 Ira duplex, scilicet per zelum, idest secundum rationem, & ira per vitium, id est contra rationem. 22ℰ.q.158.1.2 o./.3ª. q.15.9.a.3./.c./.2.d.36.2.2^m./.3. d.15.q.2.ar.2.q.2.c./. Ma.q. 12.1.c./.3^m./.7^m./.2.c./.q.13.3.14./. Iob.17.lec.1.fi.D./.Mat. 5.me°.g.D./.Eph.4.le.8.me°.C.&c.*Fatue.

3 Ira est inordinata dupliciter, scilicet ratione appetibilis,& ratione modi.22ℰ.q.158 2.3.4.c.*Indignatio.

4 Aliquis actus est iræ tripliciter, scilicet directe & essentialiter, vt appetere vindictam, antecedenter. scilicet tristari de iniuria,& consequenter, scilicet delectari de punitione. Ma. q 8.3.7^m. *Rixa.4.Scismos.

5 Gradus iræ triplex, scilicet in corde, ore, & opere. 12ℰ.q.46. 8.3^m./.22ℰ.q.158.5.3^m /.7.c./.Ma.q.12.5.c./.Eph.4.fi.Fatue.

Quid. 6 A Ira est passio quodammodo composita ex passionibus contrariis.12ℰ.q.46.2.c fi.*Capitale.8.

6 B Ira, secũdum glossam, est omnis malus motus animi ad nocendum. Matt.5.me°.g.D.

7 Ira cõuenit multas passiones, ſnõ sicut genº cõuenit species, nec sicut cã suos effectus, sed sicut effectus suas cãs. 12ℰ.q. 46.1.c./.3^m.*Clamor.1.2. Detractio.2. Excãdescẽtia.Fatue.

8 Ira secundum rationem rectã, est passio laudabilis, quæ autem est contra rationem, in plus vel minus, est peccatum. 12ℰ.q.24.1.3^m./.22ℰ.q.158 1.2.8.o./.3ª.q.15.9.o./.Ma.q.12. 1.2.o./.Iob.17.lec.1.fi./.Eph.4.le.8.m°.c.&c.

9 Habitus virtutis tenens medium in ira, est innominatus. Ideo dicitur mansuetudo, quę significat diminutionem irę 12ℰ.q.Mansuetudo.2.

10 Ira semper est aliquo modo cum ratione. 12ℰ.q.46.4.5.o./. 6.c./.1^m./.q.48.3.1^m./.3^m./.4.c.prin°.22ℰ.q.53.6. 1^m./.q.156. 4.c./.3.d.26 q.1.2.c./.Ma.q.12.4.3^m /.Pf.36.prin°.h.F.

11 Ira aliqualiter audit rationem, sicut nuntiantem quod iniuriatum est, non autem perfecte, quia non obseruat regulam eius in vindicando.12ℰ.q.46.4.3^m./.5.1^m./.6.c./. 22ℰ.q. 53.6.1^m./.q.72.4.2^m./.Ma.q.12.2.c.

12 Ira est compolita, ex audacia, tristitia, & spe.3.d. 26.qu.1.3. 5^m.c.fi./.4.c./.1^m./.3^m.fi./.3ª.q.15.9.2^m./.Ma.q.12. 3.10^m. 1^m. /.3^m.prin°./.2.c./.1^m.prin°./.3.60.5.4^m./. 22ℰ.157.1. c./.fi./. Virt.q.1.12.2.6^m./.Pf.36.prin°.h /.Matt.5.prin°.b.G

13 Ira componitur ex tristitia & desiderio, non sicut ex partibus, sed sicut ex causis. 12ℰ.qũ.46.3.3^m./.3ª.q. 15.9.c. Tristitia.1.inf.78.

14 Materiale in ira, est accensio sanguinis circa cor, vel aliquid huiusmodi, formale vero, est ex parte appetitus vindictę.1ª. q.20.1.2^m./.12ℰ.q.22.3.3^m./.q.48.2.c./.3.c./.1^m./.4. d.49 q.3. 2.c./.Ma.q.8.3.7^m./.q.12 1.c./.2.7^m./. Anima. le.2.me°.F.

15 Ira quo ad suũ formale, habet principiũ a ratione, sed quo ad suum materiale impedit iudicium rationis. 12ℰ. quæst. 48.3.1^m./.3^m./.4.c./.Ma.q.12.1.c./.3.7^m / 4.1^m.

16 Ira est ianua omnium vitiorum per accidens, scilicet impediendo rationem, sed per se, respectu aliquorum vitiorum. 22ℰ.q 158 6.3^m.

17 Ira contra rationem ex parte obiecti, semper est peccatum mortale, nisi desit consensus, vel nisi de re parua, non autẽ ratione modi, nisi sit cõtra charitatem. 12ℰ.q.88.5.1^m. / 22ℰ. q.158.3.o./.Ma.q.7.4.1^m./qu 12.2.3. o./.Gal.5.lec.5. me°.H. Ira est vitiũ capitale, nõ aũt odiũ.22ℰ.q.34.5.o./.q.158.6.o./. Ma.q8.1.c./ 21^m./.22^m./.q.11.4.1^m./.q.12.5.o. Capitale.8. Propter quid.

18 Species iræ sunt tres, scilicet fel, idest acuta, mania, idest manens, & furor. 12ℰ.q.46 8.o./.22ℰ.q.158.5.o.

19 Filiæ iræ sunt sex, scilicet rixa, tumor mentis, contumelia, clamor, indignatio, & blasphemia.22ℰ.qu.37.2.1^m./.q.41.2. o /.q.158.7.o /.Ma.q.12.5.c.Blasphemia.11. Clamor.1.2. Cõtumelia.74.*Generale.Iracundia.o. Iracũdus.o. Schismos.

20 Filiæ iræ sunt sex, scilicet rixa, tumor mentis, contumelia, clamor, indignatio, & blasphemia.22ℰ.qu.37.2.1^m./.q.41.2. o /.q.158.7.o /.Ma.q.12.5.c.Blasphemia.11. Clamor.1.2. Cõtumelia.74.*Generale.Iracundia.o. Iracũdus.o. Schismos. Subiectũ.

21 Ira est subiectiue ī irascibili.12ℰ.q.46.3.o./.22ℰ.q.162.3.c./. 3.d.26.q.1.2.c./.Sensu.le.1.me°.c.prin.° Subiectiue.

22 Defectus iræ in voluntate, vel in appetitu sensituo contra rationem, semper est peccatum.22ℰ.q.158.8.o.

23 Bruta habẽt iram ex instinctu naturali, non autem ex ratione eorum.12ℰ.qu.46.4 2^m./.7.1^m. Animal. 65. * Colera. Iracundus.1.

24 Multum ebrii non irascuntur, quia nihil habẽt de iudicio rationis. Sed parum ebrii multum irascuntur, quia habẽt iudicium rationis, sed impeditum.12ℰ.q.46.4. 3^m.*Memoria.18.Miti.Nomen.78.O atio.49.Passio.39.Racha. Taurus.Timor 33.34.

25 Ira per zelum, non impediens, nec prœueniens iudicium rationis, fuit in Christo, non autem ira per vitium. 3ª.q 15.9. o./.3.d.15.q.2.ar.2.quæst.2.o.

26 Ira vt dicit actum voluntatis ad vindictam, est in deo, & in angelis non autem vt passio.1ª.q.3.2.2^m./.q.19. 11.c /.q.20. 1.2^m./.q.59.4.1^m./.12ℰ.q.47.1.1^m./.22ℰ.q.162.3.c./. 1.d.45. 4.c./.2^m./.3.d.15.q.2.ar.2 q.2.c./.d.32.1.1^m./. Con.1. c°.89. fi./.91.fi./.Li°.3.c°.96.fi./.Li°.4.c°.23./. Verit.quæst.23.3.c. /.Potentia.9.7 c /.Pfal.17.prin°.c.H /.Pfal.37.prin°.a.c./. Esa.30.fi.A./.Matt.22.prin°.D./.Ro.le.6. me°.1.c°.9.le.4.fi. k./ c°.11.le.4.me°.B./.He.3.le 2.fi.E.

27 Ira ideo ponitur tripliciter, scilicet ira in corde per antropospatos, ira in ore, & ira in opere.22ℰ.qu, 158. 8.1^m /. Verit. q.2.1.c./.Ma.q.12.1.5^m./.Opus.15. c°.1./. Pfal.2.me°. c.A./. Esa.2.fi./.c°.30.fi.A.

28 Ira causatur ex re inconuenienti, pñti, vel præterita, vel ex apprehẽsione inc5uenientis habiti. Ideo causatur ex dolore & tristitia.12ℰ.q.23.3.4.c./.q.25.1.3.c./.q.48.2.c./.3.d. 26, q. 1.3.c. *Audacia.16.17. Clementia.4. Colera. Generale. Causa.

29 Omnis ira, est propter aliquid contra se factum. 12ℰ.q.47.1. o.*Irascibilis.2 Mansuetudo.3.4.6.7. Perturbatio.

30 Ira magis sequitur complexionem corporis, quàm concupiscentia, propter velocitatem coleræ adjram. Ideo promptius insurgit ira, quàm concupiscentia. 12ℰ.q. 46.5 c./.22ℰ. q.156.4.c. *Taurus. Tristitia.1.

31 Ira consurgit tantum ex læsione vindicabili, sed non in prõptu.3.d.26.q.1.2.c.fi.

32 Ira causatur ex accidente extrinseco, scilicet ex læsione. Sed concupiscentia dilectabilium, causatur ex causa naturali. Ideo concupiscentia diuturnior est & communior, & requirens principaliorem virtutem, licet ira maiorem impetum habeat.22ℰ.q.141.7.2^m.

33 Causa iræ duplex, scilicet ratione motiui, vt excellentia, vel rõne dispositionis, vt defectus sicut ægritudo.12ℰ.q.47.3.o.

34 Ira causatur ex inuidia. Et contequitur etiam audaciam, & est effectus eius.12ℰ.q.25.3.c./.4.2^m./.3^m./.Ro.10.lec.3.me°. k, Audacia.17.

Immo iræ causat audaciam.12ℰ.q.45.4.3^m. Respondeo Dubio.788°. Audacia.16. Dub^m. 788^m.

35 Tristitia illata, causat iram.12ℰ q.46.1.c./.6. 3^m./.7.3^m./.qu. 47.3.o./.q.48.1.o./.2.c./.2^m./.22ℰ.qu.158.2. 3^m.fi./.6 1^m./.7. 2^m./.3ª.q.15.9.c./.3.d.26.q.1.3.c./.d.27.q.1.3.4^m./.Ver.q.2.3 2.c./.qu.26.5.7^m./ Ma.qu.12.2. 5^m./.4.2^m /. 3^m./.5^m./.5.1^m./. quæst.8.3.7^m /.Pfal.6.me°.e.prin°.

36 Sola paruipensio, causat iram. Et omne prouocans iram, est aliquid

Ir

aliquid sub ratione iniusti. 12ę.q.47.2.o.3.4.c.
37 Tacens prouocat ad iram contumeliantem, quia videtur eum paruipendere. 12ę.q.47.1.4m./.22ę.q.72.3.3m.
38 Obliuio, exultatio in aduersis, denuntiatio tristium, impediens voluntatem, & quælibet talia, causant iram, ratione paruipensionis tantum. 12ę.q.47 2.3m.
39 Ludus, risus, festum, prosperitas, consummatio operum, delectatio non turpis, & spes, causant iram, ratione paruipensionis, sed impediunt eam, inquantum impediunt tristitiam. 12ę.q.47.3.3m.
40 Defectus iniuriantis duplex, scilicet augens indignam paruipensionem, vt ignobilitas, insipientia, & seruitus, & defectus diminuens eam, vt pęnitentia, confessio mali, humiliatio, postulatio veniæ, & huiusmodi. Primi augent iram, secūdi vero diminuunt eam, 12ę.q 47.4.0.
41 Ira debilitatur ex diuturnitate, sicut & causa eius, scilicet memoria iniuriæ. Quæ etiam videtur minor, quando est tātum in memoria. 12ę.q.48.2.2m.
Ad quos. 42 Ira non est ad personam multum excellentē, quæ læsit, sed tantum tristitia, quia ira præsupponit tristitiam, desideriū, spem, & audaciam puniendi. 12ę.q.25.3.c.fi./. qu.45.4.3m./. q.46.1.c./. Verit.q.26.5.3m.
43 Nullus proprie irascitur sibi, sed metaphorice, sicut nec iustūm nec iniustum sibi facit, nisi metaphorice. 12ę.qu.46.7 2m./.22ę.q.106.3.1m.
44 Ira est magis ad amicos iniuriantes, quàm ad alios, quia indignior videtur eorum despectio. 12ę.q.47.4.3m.
45 Ira est tantum ad eos, ad quos est iustitia & iniustitia. 12ę. quæst 46.7.0.
46 Homo irascitur inanimatis & brutis, ex imaginatione nuntiante læsionem, non autem ex ratione. 12ę.q.46.7.1m.
47 ira cessat ad grauiter læsos, quia malum eorum sufficit. 12ę q.46.6.1m./.q.47.4.2m.
48 Ira cessat ad mortuos, quia non possunt dolere, quod tamē appetit iratus, & vindicta iam facta videtur. 12 . quæst.46. 7.1m./.quæst.47.4.2m.
Effectus. 49 Ira maxime facit perturbationem corporalem circa cor, ita vt etiam ad exteriora membra deriuetur. 12ę.qu.48.2.c./.3. c./.4.0./.22ę.q.46.3.3m.
50 Signa & effectus iræ sunt quinq;, scilicet palpitatio cordis, tremor corporis, inflatio faciei, exasperatio oculorum, & clamor irrationabilis. 12ę.q.48.2.4.c./.22ę.q.158.4.c.fi. *Audacia. 16.17. Blasphemia 11. Clamor. 1.2.
51 Ira causat feruorem sanguinis, quia fit insequendo, quod conuenit calori, non autem retrahendo, quod conuenit frigori. 12ę.q.48.2.0./. Verit.q.26.3.c.fi.*Contumelia.7. Excōmunicatio. 11. Gloria. 11. Habitus. 66. 67.
52 Feruor amoris est dulcis, & lenis, iræ vero feruor, est amarus, & ex felle. Ideo primus assimilatur calori aeris & sanguinis, secundus autem assimilatur igni & coleræ. 12ę.q.46 5.c./.q.48 2.1m.
53 Ex ira audacia augetur, quia ira est quid ausiuum, secundū Philosophum. Vnde irati redduntur prompti & audaces ad inuadendum. Et similiter delectatio est effectus iræ, vt est in spe vindictæ, sed delectatio de vindicta præsenti aufert totaliter iram. 12ę.q 44.1.1m./.q.45.4.a.3./. 3m.fi. /.q. 46.2.c./.q. 48.1.0.*Inconstantia.3.Latere.
54 Ira inter ceteras passiones, magis impedit vsum, & iudiciū rationis, vnde consuetudo irati est, q non patitur audire verba vsque in finem, sed statim in ipso verborum exordio prouocatur. 12ę.q.37.4.3m./.q.48.3.0./.4.c./.22ę. q.41.2.3m. /.q.72.4.2m./.q.157.4.c./.Ma.qu.12.1.0./. 4.1m./.Iob.4.lec.1. prinº./.Psal.30.prinº g./.Psal 36.prinº. h.F. *Litigiū.1.Māsuetudo.2.3.Odium.15.Peccatum.155.
55 Nihil ita trahit hominem extra se, sicut ira, quam mansuetudo temperat. Psal.36.prinº.h.F.
56 Ira dupliciter causat taciturnitatem, scilicet ex parte rationis & ex parte perturbationis eius. 12ę.q.48.4.0.*Pusillanimitas.1. Ratio.58. Rixa.4. Stultitia.9. Timor.34. Visus.57.
57 Ex ira causatur odium, propter læsionem, & ex inuidia, propter excellentiam. 22ę.q.34.6.3m. Ma.q.10.3.3m.
58 Ira non destruit amorem, sed sequitur destructionem eius. 3.d.27.q 1.3.4m.
59 Ira diminuitur, per sequentem iram, præcipue si sequens ira sit maior. 12ę.q.48.2.3m.
Cōparaº. 60 Ira & inuidia causant inconstantiam, pertrahendo rationē ad aliud, sed luxuria, totaliter extinguendo lumen rationis 12ę.q.77.7.c./ 22ę.q.53.6.1m.*Amor.178. Appetitus.66. Colera. Concupiscentia.3.10.
Dnm,789m 61 Oppom videtur dicere. 22ę.q.156.4.2m. Resp. sicut Duº.372º.

Ir

62 Ira est leuior q̄ inuidia, ratione appetibilis, & hæc quā odiū, sed econuerso, ratione modi. 12ę q.46.6.0 22ę.q. 158.4. o./. Ma.q.12.1.0.*Difficile.21. Fortitudo.24.26.48. Furor. Incōtinentia.9. Irascibilis.2. Latere. Passio.60.
63 Ira semper respicit duo obiecta, scilicet vindictam, & nocentem, sed amor & odium, vnum obiectū tantum quandoque. 12ę.q 46.2.3.c.
64 Vtrumque obiectū amoris, est bonū, odii aūt malū. Sed ira respicit vindictā, sub ratione boni, & nocentē, sed rationem mali. 12ę.q.46.2.3.6.c. *Spes.73. Superbia.33. Tristitia.1.
65 Oppositum videtur dicere. Ma.q.1.3.c./.q.3.12 o./. Ethi.lc. 1.meº.b. Respondeo sicut Dubio.1200º. Dum,790m.
66 Odium appetit malū alicuius, sub ratione mali, sed inuidia sub ratiōe ꝓpriæ gloriæ, ira vero, sub rōne iustę vindictę. 12ę. q.46.6.0 /.7.c./.q.47.1.2. c./.22ę./.q.34.6.3m./.qu.41.2.c./.q. 158.1.c./.2 2m./ 4.c./.6.2m./.Ma.q.12.4.0. Odiū.9. Inuidia.2.
67 Odiū appetit nocere, pp contrariam dispositionē infinite, nō tn̄ vt sciatur, ira vero propter læsionem tātum, cum mensura, & vt sciatur. 12ę q.46.6.0./.q.48.3.2m./.22ę.q.34.6.3m. /.q.41.2.c./4m./.q.72.4.3m./.qu.73.3.3m./.Ma. quæst. 12.4.3m. Immo ira, sine mensura quandoque est, cum scilicet præter rectam rationem plus, vel minus irascimur. 22ę.q.158.1.2. c. Respondeo. sicut Ira.15. Qui.
68 Odium prius & directius causatur ex tristitia & accidia, q̄ ex ira. 22ę.q.34.6.3m./.q 158.7.2m. Odium.15. Quid.
69 Ira crescit in odium, non eadem numero per inueterationem, sed quia causat odium per diuturnitatem. 12ę q 46.3. 2m./.22ę.q.34.6.3m./.3.d.27.qu.1.3.4m./. Verit.qu.25.2.7m./. Ma q.10.2.12m.
70 Ira est ad singulare, odium autem ad vniuersale. 1ª.q.80.2. 2m./. 12ę.q.29.6.0./.q.46.7.3m./.Con.2.cº.59.4m./. Ma.q.12. 4.3m. Odium 8.
71 Odium est insanabilius, & permanentius quàm ira, quia causatur ex permanētiori causa. s. ex dispositione qua reputatur aliud cōtrariū & nociuū. Sed ira causatur ex passione & cōmotione animi pp læsionē illatā. 12ę.q.46.6. 3m./.7.3m.
72 Odium magis agit sine misericordia, quàm ira, quātum ad rem desideratam, sed econuerso quantum ad intensionem desiderii. 12ę.q.46.6.1m.
73 Ira respicit bonū iustitiæ, concupiscentia vero, bonum delectabile, vel vtile. 22ę.q.158.4.c./.Ma. q.12.4.0.
74 Ira operatur cum tristitia, concupiscentia vero delectabiliter. Sed ira est minus pænitibilis, quia plus habet de ratione 22ę.q.156.4.c./.Ma.q.12.4.5m.
75 Ira est cum ratione denuntiante iniuriam, non autem præcipiente vindictā. Sed concupiscētia neutraliter. 12ę.q.46. 4.0./.22ę.q.156.4.c./.2m./. Ver.q.25.2.c.6.0./.Iob.5. prinº.I.
76 Difficilius est resistere iræ, & pugnare contra iram ad horā, propter impetum eius, quàm contra delectationem & concupiscentiam. Sed econuerso, propter maiorem continuitatem. 22ę.q.156.4.1m./.q.162.6.1m./. Veri.q.25.6.b 2.
77 Superbia aufert homini deum, inuidia proximum per se, ira vero seipsum, sed per accidens. Ma q.12.4.1m.
78 Ira causat ex cōtrariis passionibº. s. a spe & tristitia, ideo includit ī se cōtrarietatē. 12ę.q.46.1.2m./. Ver.q.26.5.3m. Ira.12.13.
79 Nulla passio est contraria iræ. 12ę.q.23.3.0./.4.c.fi./.q.46 1. 2m./.3.d.26.q.1.3 c./. Ver.q.26.4 c.fi./.Ethi.2.le.5.prinº.b.k. Oppom.
80 Iræ contrariatur aliquod vitium. s. inordinata remissio iræ, sed non apparet, quia est innominata. 22ę.quæst.158.8.0./. Ma.quæst. 12.5.3m.
81 Mitescere, est priuatiue vel negatiue oppositum iræ, non autem contrarie. 12ę.q.23.3.fi.*Concupiscentia. 3.10.20. Fortitudo.24. Ma.q.12.5.2m. prinº.
82 Ira non opponitur mansuetudini, nisi secundum quòd ira est inordinata. 22ę.q.157.1.3m./. 3ª.q.15.9. 2m./.3.d.15.q.2m. /.3.d.15.q.2.ar.2.q.2.1m./.Mansuetudo 3.&c. Iracundia.1.
83 Ira opponitur mansuetudini, secundum inordinationem passionis, charitati vero, secundum nocumentum, sed vere iustitiæ, secundum apparētiam iusti. Ma.12.5.2m.*Mansuetudo.2.3. Vindicatio. 3.4.
84 Māsuetudo magis opponitur iræ, quàm defectui eius. Ideo vitium oppositum mansuetudini, nominatur ira, ad quam refrænandā, principaliter māsuetudo ordinatur. 22ę.q.157. 2.2m./.2.d.36.2.2m./.3.d.15.q.2.ar.2.q.2.c./. Ps.24. meº.h.k.
85 Ira, & liuor impudētiā nutriūt, & causant. Mat.22.fi.c.priº.
86 Ad irā, nec ex iusta causa prouocari, supra humanum est modum. Mat.5.prinº.b.G.
87 Remedium optimum contra iram est surdum, ac mutum se fingere, vel propriam fragilitatem recognoscere. Psal.36. meº.h.F. Titum.3.lec.1.prinº.D.

88 Ira

Ir

88 Ira duplex. s. subita, & cū deliberatione: prima venialis est, secunda verò mortalis. Subita quoque duplex. s. intus latens, & exterius apparens. Et hæc per signum duplex apparet, scilicet confusum, & determinatum. Matt.5.meº.g.C.&c.
Quid. ¶Iracundia est excessus iræ. Ideo est vitium oppositum mansuetudini. 22ę.q.157.1.3m. Ira.82.83.
2 Iracundus non est cui inest passio iræ, sed qui passibilis est de facili ab ea. 1ª.q.63.4.2m./.4.d.13.q.2.1.c.Ira.21.&c.80.
¶Irascēs. Animal.65. Fatue. Ira.o. Iratº. Māsuetudo.7. Racha.
Diuisio. 1 ¶Irascibilis dupliciter sumitur, scilicet proprie, id est appetitus sensitiuus, & improprie, idest voluntas. 1ª.q. 82.5.2m./.22ę.q.162.3.c./.3m./.3.d.26.q.2.2.1m./.d.27.q.2.3. c./.Verit.q.25.3.c.fi./.1m./.5m./.q.28.9.2m./.Ma.q.8.3.c./.4m.
2 Irascibilis potius denominatur ab ira, q̄ ab aliis passionibº, quia est notior. s. quia est effectus & terminus earū. 1ª.q.59 1.2m./.12ę.q.25.3.1m./.q.46.1.1m./.3.d.26.q.1.4.3m./.d.33.q. ar.1.q.4.1m./.Ver.q.26.5.1m./.Ma.q.8.3.5m./.Vir.q.1.1.1.26m
Quale. 3 Terminus irascibilis duplex. s. proximus. i. vincere, & vltimus. i. possessio. 3.d.26.q.1.2.5m.*Angelº.467. Aīa.265.319 Aīus. Appetitus.5. Assimilatio.20. Audacia.18. Cōcupiscibilis.o. Delectatio.21.38. Diffidētia. Phātasia.5. Fiducia.2. Fortitudo.38.39. Futurū.9. Gra.113. Humilitas.12.13. Inuidia. 8. Ira.21. Lex.35. Magnanimitas.11. Magniª.5. Māsuetudo.6. Obiectū.8. Passio.23.&c.39. &c. Peccatū. 102. 192.313.317.
4 Actus irascibilis in tantum est naturalis homini, inquantū est secundum rationem. Sed inquantum est præter ordinē rationis, est contra naturam hominis. 22ę.q.158.2.4m.*Perseuerantia.10.11. Præceptū.55. Rebellio. Sensualitas.6. Spes 28.29.61.73. Superbia.28. Timor.7.8. Tristitia.1.6. Virtus. 28.47.64.226.
¶Iratus. Antropospatos.
¶Ire. Anima.225. Baptismus.18. Crucesignatus.2. Finis.13 Ieiunium.21. Infinitum.33. Inuestigatio.1. Iter. Magi.6. Ordo.41. Scipio. Vadere. Vsura.213.
Arcus cælestis. 1 ¶Iris causatur ex vaporibus, non omnino siccis, nec omnino humidis. Ideo est signum non futuri diluuii. Et significat Christum. Quol.3.q.14.1.o.*Arcus.o.
2 Iris quandoque significat serenitatem, inquantum causa eius, est causa serenitatis. 22ę.q.95.5.c.
3 Iris significat plunias non superabundantes, sole siccante eas non totaliter. Quol.3.q.14.1.c./.2m.
4 Iris significat diluuiū non futurū, nō oīno, sed quādiu sol & vapores, sunt in eadem dispositione. Ideo fit sæpe. Quol. 3.quæst.14 1.3m.
Quid. 1 ¶Ironia est vitium, quo quis asserit minora de se quàm credit. Ideo semper est peccatum, tamen leuius vt plurimum quàm iactantia. 22ę.qu.110.2.c./.qu. 113.o./.3. d. 38.2.6m. *Derisio. Magnanimitas.18. Mendacium.6.
2 Ironia & iactantia circa idem. s. circa cōditionem personæ, mentiuntur verbis, vel quibuscunque signis. 22ę.q.113.2.c.
¶Irrationabile. Inconsonum.
¶Irrationale. Adiurare.6.7. Amicitia.21. Amor.23.24.97. Animal.4. Appetitº.22. Brutū. Creatura.25.&c. Honor. 37 Imago.19. Ira.6.&c.49.&c. Lex.47.70. Metaphora. 7. Missio.28. Prædestinatio.31. Reuerētia.11. Sapientia.56. Vocatio.4.
¶Irrecuperabile. Deus.386.387.388. Innocentia.1. Iustitia.72 Pœnitentia.105. Virginitas.10.11.
Per quid. 1 ¶Irregularitas nō incurritur pp peccatū tm̄, sed principaliter pp ineptitudinē personæ, ad eucharistiā ministrandam. 12ę.q.20.5.4m./.22ę.q.64.7.3m./.qu.108.4.2m./.4 d.25. qu.2.ar.2.qu.2.2m./.3m.fi./.q.3.1m./.d 27. q.3. ar.1. q.2.3m./. q.3.3m./.4m./.d.42.qu.3.1.4m. Eucharistia. 153.*Aborsus.1. Absoluere.10.23. Bigamia.o. Immunditia.2.
2 Per peccatum in sola voluntate, non incurritur irregularitas, nec excommunicatio, nec alia pœna in foro humano: sed tantum in foro dei. 4.d.25.q.3.ar. 1. q.1.1m. *Occidere. 16.21.22. Pœna.59. Pœnitentia.105. Possessio.10.
Dum.791m. 3 Immo voluntas pro facto reputatur. 12ę. q.20.4. c. Respondeo sicut Dubio.1202º. *Sacramentum.129.
4 Irregularitas difficilius remouetur in nouo testamento, q̄ in veteri, quia tunc erant plures, & in pluribus, q̄ nunc, s. tantum in clericis. 4.d.1.q.1.ar.5 q.3.3m./.d.27.q. 3.2.5m.
Quid. 1 ¶Irreligiositas habet manifestā contrarietatē ad religionem, per contemptum & irreuerentiam dei, vel rei sacrę 22ę.q.92.97.prinº./.q.122.3.c.
2 Irreligiositas opponitur vere religioni, per defectum, sicut superstitio per excessum, & prohibetur secundo præcepto decalogi. 22ę.q.122.3.4.c.
3 Spēs irreligiositatis sunt quatuor. s. tētatio dei, piuriū, sacrilegium, & simonia. 22ę.q.97.99.prinº./.q.154.10.1m.
4 Sup̄stitio īpedit religionē, ne suscipiatur deus, sed irreligio-

Is Israel

sitas, ne susceptus honoretur. 22ę.q.122.3.4.c.*Tentare.12.
¶Irremediabile. Angelus.487. Timor 23.24.
¶Irremissibile dicitur dupliciter. s. ex genere peccati, & ex statu peccantis. 2.d.43.4.4m./.L. Blasphemia.24.25. Damnatio 28. Macula.10.14.15. Diuisio.
Irreparabile. Mors.10, Peccatum.393.&c. Tribulatio.10. Virginitas.10.11.31.
¶Irreuerētia. Irreligiositas.1. Pœna.55. Sacrilegiū.1. Tētare.12.
¶Irrigare. Anima.213. Sanguis.15.
¶Irrisio. Accidens.69. Apostoli.25. Cōfirmatio.8. Doctrina.2 Eucharistia.155. Scriptura 3.7.11. Subsannatio. Suggillare. Transumptio. Tribulatio.14.
¶Irritare. Abolitio. Iuramentum.28. Papa.3. Votum.33.&c.
¶Irrogare. Papa.3.
¶Irruere. Aqua.14.
1 ¶Isaach potuit p̄cipere, q Iacob nō caperet vxorē, de filiabus Canahā, quia malæ erāt, & pdēdæ. 4.d.29.4.2m.*Abrahā 13. Adam.86. Festum.5. Hęreditas.2. Prophetia.88. Ratio.3. Patriarcha.
2 Isaach significauit Christū, inquātū oblatus est in sacrificiū. Ideo nō oportet q significet eū vt offerēs, licet obtulerit, sicut, & alii iusti, secundum congruitatem sui temporis, secūdum Gregorium. 22ę.q.85.1.2. Figura.
1 ¶Isaias fuit auus maternº, vel affinis Manasæ regis Iude. Isa. prolo.2.meº.F. Miraculum.39. Propheta.
2 Isaias tripliciter excellit alios prophetas. s. in pulchris similitudinibº, in expressione sn̄iæ, & venustate verborū, quia nobilis erat, & eloquēs. Isa.1.priº.D.*Prophetia.81.91.94. Sera.
3 Isaias non facit mentionē de regibus israel sicut facit Oseæ cum tamē fuerint cōtemporanei, quia Isaias prophetauit contra duas tribus principaliter, sed Oseæ prophetauit contra vtrosque reges. Isa.1.prinº.a.fi.
4 Nō facit ēt mentionē Isaias de Manase regę Iuda, sub quo ēt ꝓpheta vixit, cū tn̄ cōstet eū nō ammisisse spūm ꝓphetiæ, quia oīa q̄ in Isaia scripta sunt tēporibus præfatorum vidit. Sed non erat decens, vt prophetia quæ principaliter cōsolationis est, in comminatione terminaretur, aut quòd tempore mali regis qui iram dei prouocabat, dei consolatio prædicaretur Isa.1.prinº.a.fi.
5 Prophetiæ Isaiæ non subfuit falsum, quia cū oīum q̄ fiūt in toto cursu tēporis, rationes ab æterno in deo fuerint, quædam fuerunt indite rebus, quæ explicantur per legē naturę & voluntatis, q̄dam vero apud se tm̄ deus retinuit, vt ea, q̄ vellet in actū reduceret. Videntes igitur prophetæ in speculo æternitatis, vidēt de vtrisque, quantū deus vult reuelare. Fuerūt igitur Isaiæ reuelatæ illæ rationes, quæ rebus inditæ erant, quibus causæ secundæ inferiores, res faciūt. s. res naturales, vel meritorias, secundum quas causas, infirmitas illa regis Ezechiæ, ad mortē ordinata erat Et sic quantum ad hunc sensum, quē in verbis suis ꝓpheta habuit, verū dixit, quia s̄m causas inferiores, ita erat. Et etiā quantum ad aliū sensum quē spiritus sanctus intellexit, verū dixit, quia Ezechias mortuus fuit illi ingratitudini, dum postmodum deo debitas gratias egit, sicut etiam in Niniue subuersione, quātū ad statū iniquitatis, vt dicit Augustinus. Isa. 38. prinº.F.
¶Isidorus. Character.5. Cete.2. Furtum.3. Ieiunium.5. Lex.1. Negligentia.1. Pertinacia.1.
¶Ismahel. Abraham.27. Arabes. Circuncisio.26. Hæreditas.2.
1 ¶Israel dicitur vir vidēs deum, & rectissimus quoque interpretatur, Io. lect.16.meº.d.E. *Aaron. 2. Circuncisio.7. 8.10.25.33. Desertum.
2 Populus israel erat dilectissimus respectu idolatrarū, & spiritualiter. 4.d.8.q.1.ar.3.q.2.2m. Hebræi.o.
Israelita. Iudæus.o. Leuitæ. Missio.26. Primitiæ. 4. Princeps. 27.&c. Samaria.
¶Israelita. Character.46. Desertum. Hebræi.o. Iudæi.o. Leuitę.
¶Iste. Accidens.86.87. Communicatio.2. Demonstratiuum. Hic. Hoc. Peccatum. 163. Pronomen. 3.4. Christus.1.6.25. 26.30.103.106.
¶Istrionatus est licitus, si sit cum honestis verbis, & factis, & cōuenienti negotio, loco, & tēpore. Ideo iuste datur eis merces. 22ę.q.168.3.3m./.2.d.24.q.2.6.c.*Decimæ.25. Elemª.14.
¶Italia. Imago.43. Ioannes.16. Philosophus.1. Plato.3.
¶Iter. Prædicare.3.
¶Iterare. Aqua.22. Athanasius.1. Baptismus.118.136.&c.142. 247. Charitas.85. Clauis.3. Confessio.46. Donatus. Eucharistia.145.226.227. Excōmunicatio.20. Multiplicatio. Ommissio.9.18. Operatio.63.64. Pœna. 99. Pænitentia. 63. 89. 91. 96. Reiterare. Religio.2. Replicari. Resurrectio.48.49. Sacramentum. 145. Vnctio.27.
¶Itinerans. Crucesignatus.o. Homo.27. Ieiunium. 27. Missa. 14. Præceptum.46. Prædicare.9.16. Sabbatum.10. Votū.41. 42.48.&c.

42.48.&c.
Iuba. Equus. 2.
¶Iubere. Mandarum. 0. Præceptum. 0. Præcipere. Vsura. 231.
¶Iubileus. Indulgentia. 11. 12. Vsura. 188.

Quid. 1 IVBILVS est letitia immensa, quæ verbis exprimi non potest; sed voce datur intelligi. Psal. 32. prin°. c./. Psal. 46. prin°. a. fi./. me°. c. G.
2 Ecclesia significat hoc, quando in eadem dictione, multiplicat notas cantus. Psal. 46. prin°. a. fi.
3 Iubilus significat cognitionem imperfectam. Ideo conuenit apostolis, in a censione Christi, sonus autem tubæ angelis. Psal. 46. me°. c. G.

Quid. ¶Iudaizare secundū Anselmum, non est facere aliquid, quod in lege fiebat, sed est facere aliquid legis hac intentione, vt legalia obseruentur. 4. d. 11. quæst. 2. ar. 2. q. 3.^m. * Iudæi. 0. Paulus. 17.

Scarioth. 1 ¶IVDAS eligitur a Christo ad aliquod officium, & ad statū præsentis iustitiæ tantum. Io. 6. fi./. c°. 13. le. 3. fi. f. fi.
2 Christus sperauit in Iuda. i. confidebat quadrupliciter. f. secundum apparentiam, effectum, debitum, & in membris Christi. 22ℰ. q. 17. 4. o./. 5. c./. qu. 2. 5. 1. 3^m./. Con. 4. c°. 7. 18^m./. Psal. 40. fi f. B. * Adiurare. 11. Apostoli, 19. Bethleem. Bucella Correctio. 16. Eucharistia. 177. 202. 232. Isaias. 1. Iudæi. 1. Iustitia. 87. Machabæi. Mendacium. 15. Naasson.
3 Peccatum Iudę aggrauatur ex tribus, scilicet ex amicitia, familiaritate, & beneficiis Christi. Psal. 40. me°. f. prin°. Occidere. 12. 13. 14. Passio. 95. Samuel. 1. Thamar. Tribus.

Sanctus. 4 Nomen archangeli, ponitur in canonica Iude apostoli. 1ª. quæst. 108. 5. b.
¶Iudæa. Alexander. 1. Ioannes, 16. 17. Natiuitas. 16. Samaria. Sion. 1. Turtur. 3.

In cõi. 1 ¶IVDAEI dicuntur a Iuda patriarcha, non autem a Iuda Machabæo. R. o. 2. lec. 4. prin°. * Adoratio. 7. Alexãder. 1. Amalechitæ. Angelus. 619. Concubinatus. 2. 3. Decimæ. 1. 14. 15. Desertum Hebræi. o. Hæresis. 109.
2 Iudæi dicuntur hebræi, ab Heber, non autem ab Abraham. 2ℰ. Cor. 11. le. 5. prin°. K./. Phil. 3. le. 1. me°. K. * Israel. 2. Israelita. 1 udaizare. Lex. 111. 114. Matthæus. 2. Mensis. Moyses. 3. 4. Paulus. 1. 2. 4. 29. 30. Præceptum. 117. &c. 131. &c. Prædicare. 19. 20. Sion. 3. Vsura. 188. 246.
3 Propriū iudęorū est aspernari consortiū aliarū gentiū, quia saturnini sunt & epiā secūdum legē. Opus. 20./. Li°. 3. c°. 6.
4 Iudæi sunt nostri captarii, quia seruant libros, per quos est testimoniū nostræ fidei. Ro. 9. le. 1. fi. k./ c°. 11. le. 2. prin°. G.
5 Iudæi debent portare signum distinctiuum, secundum statutum concilii generalis. Opus. 21. fi.
6 Ecclesia permittit Christianos colere terras iudęorum, quia per hoc non habent necesse conuersari cum eis. Et tamen si ex tali communicatione vel conuictu, subuersio fidelium timeretur, esset penitus interdicendum. 22ℰ. q. 10. 10. 3^m.
7 Quælibet tribus iudæorum, tunc corpus patris sui de egypto, secundum Hieronymum. He. 11. lec. 5. me°. k.

Boni. 8 Totus cultus iudeorū, ℔m Augustinū, erat ℔pheticus, & figuratiuus. 12ℰ. qu. 100. 12. c./. qu. 104. 2. 2^m./. q. 114. 102^m./. 22ℰ. q. 87. 1. c./. q. 96. 3. 3^m /. 3^d. q 66. 2. 2^m./. Ro. 14. le. 1. prin°. G./. He. 7. le. 3. me°. C. * Cereus. 2. Cætus. 1. Circūcisio. 0. De°. 203. Dies. 9. 10. Fides. 107. 161. 162. Ieiunium. 18. &c. Incarnari. 14. Israel. 2. Lex. 111. 114. Matrimonium. 124. Natiuitas. 18.
9 Tribus sacerdotalis & regia iudæorū, erant pclariores. Ideo sæpe cõiuncte sunt per matrimoniū. 3ª. q. 31. 2. 2^m./. He. lec. 3. me°. F. * Paulus. 1. 2. 4. 29. 30. Possessio. 7. Princeps. A. Sabbatum. 2. 14. 15. Sacramentum. 147.
10 Iudęi excusantur a furto Ægyptiaco. Et hoc nō ē, nisi quia præcepto superioris dñi, res non suæ, factæ sunt suæ. 12ℰ. q. 94. 5. 2^m./. q. 100 8. 3^m./. 22ℰ. q. 66. 5 1^m./. q. 104. 4. 2^m./. 3. d. 37. 4. 3^m./. 6. 1^m./. Ma. qu. 13. 4 20^m./. qu. 15. 1. 8^m./. Opus. 73. c°. 6. prin°. * September. Septimus. Seruitus. 10. Templum. 3. 6. Vsura. 188. 156. 188. 246.
11 Iudæis ↓ missum est, accipere vsuras ab extraneis tñ, quorū bona debebantur iudæis, vel propter auaritiā. ne acciperēt eas a fratribus. 12ℰ. q. 105. 3. 3^m./. 22ℰ. q. 78. 1. 2^m./. 3. d. 37. 6. 1^m./. 4. d. 33. q. 2. ar. 2. q. 2. c./. Ma. q. 13. 4. 1^m.
12 Communis status iudæorum, semper erat in prosperitate, quandiu seruabant legem. Et cum peccabant, erant in tribulationibus. 12ℰ. q. 99. 6. 3^m.
13 Deus nutriuit iudæos tēpore legis quintupliciter. f. reficiēs eos promissis in patribus, gubernans iudicis in legislatoribus, defendens auxiliis in iudicibus & regibus, eruditis monitis in lege, & prophetis, & corrigens flagellis in gentilibus & hostibus. Isa. 1. me°. b. B.
14 Reliquit de iudæis semen quadruplex. f. semen carnis consubditis tripliciter. f. p bonorū oppressionē, p prauorū infidelitū incitationē, & per meliorū molestationē. Isa. 13. m°. B.
41 Magna fuit pęna iudæorū tripliciter. f. quātū ad diuinæ grāe subtractionē, quātū ad pœnæ deletionē (qa ℔m philosophū, irati cōtristātur de pęnis, punientes uero gaudent) & quantum ad impetuosam ultionem. Isa. 13. me°. E.
42 Oppressio bonorum remanentium in Iudæa, fuit in tribus f. in hominum interfectione, vel quantum ad ciues, vel extraneos, vel pueros, in rerum direptione, & in mulierum violatione. Isa. 13. me°. D.
43 Destructio insultationis cōtra populū Iudæorū, fuit in tribus. f. in exactione tributorū, in punitione hominum per pœnas, & in impugnatione regnorum. Isa. 14. prin°. F.
44 Iudæi propter culpam suam, sunt serui in perpetuum. Ideo domini possent tollere res eorum, seruato eis uictu, nisi leges per ecclesiam sancitæ hoc prohiberent. 22ℰ. q. 10. 10. c./. 11. c./. 12. 3^m./. 3^a. q. 68. 10. 2^m./. Quol. 2. 7. 3^m./. Op°. 21. prin°.
45 Iudæi sunt cōpellendi a fidelibus, si adsit facultas, ut fidē nō impediāt, vel blasphemiis, vel malis persuasionibus, uel etiā apertis persequutionibus. 22ℰ. q. 10. 8. c./. 9. 2^m.
46 Iudæi nihil habētes præter usuras, & alii usurarii peccātes, debent magis puniri in pecunia, quàm alii, ne ex sua iniquitate commodum reportent. Et potest addi alia pœna. Opus. 21.

Iohus. 1 ¶IVDEX iuste infligēdo pœnas, nō peccat. 22ℰ. q. 64 2. 3. o./. q. 108. 1. 3. o./. Cō. 3. c°. 146./. Ro. 12. le. 3. m°. G. Tormentum.

Du^m.792^m 2 Oppositum uidetur dicere a simili. 22ℰ. q. 3. 3. 5. o./. 4. d. 19. q. 2. ar. 2. q. 2. o. Resp°. sicut Dubio. 394°.
3 Ad idoneū iudicē, requirūtur duo. f. sapiētia, & iustitia, quæ deus summe habet. Pf. 7. m°. e. prin°. * Absoluere. 16. 21. 22. Accusatio. 9. 19. &c. Angelus. 233. Appellare. 4. 5. Assistere. 7. Capitulum. Clauis. 1. &c. Confessio. 4. 42. 92.
4 Iudex nullas probationes admittere debet, cōtra leges diuinas uel humanas. 22ℰ. q. 67. 2. c. * Daniel 1.
5 Iudex perpendens, accusatorem falsō accusasse, nō quidem malitiose, sed temere. i. ex leuitate credendi, uel ex iusto errore, non imponat ei pœnam talionis. 22ℰ. q. 68. 3. 1^m./. 4. 1^m. Accusatio. 25. 26. * Defectus. Electio. 31. &c. Excōmunicatio. 4.
6 Iudex neminē debet condēnare, nisi accusatū. 22ℰ. q. 67. 3. 0. /. Opus. 19. c°. 5 fi. * Exemptus. 0. Exordium. 3. Furtum. 9. 13. 14. Iudicium. 1. 3. 4. 10. &c. 23. &c. 47. 70. Iuramentum. 36. 37. Intrisditio. 2. Ius. 1. Iustus. 9.
7 Iudex debet esse facilior ad absoluēdū, quàm ad cōdēnādū, nisi in causis favorabilibus, ut libertatis. 22ℰ. q. 70. 2. 2^m.
8 Bonus iudex, est diminutiuus pœnarum, quæ suo arbitrio relinquuntur, non autem pœnarum, quæ determinātur a lege diuina, uel humana. 22ℰ. q. 67 4. 1^m. * Legislator. 0. Lex. 12. 21. 110. 150. 180. Liber. 29. Maledicere. 1. Occidere. 4. 6. 7. Papa. 1. 3. &c. Peccatum. 183. 266. Penitentia. 21. Præceptū. 135. Restitutio. 7. Rex. 1. Simonia. 13.
9 Nullus iudex potest remittere pœnam, pro alterius iniuria, nisi læsus uelit. Nec pœnam pro iniuria cōtra ti, nisi supremus iudex, si expediat. 22ℰ. q. 67. 4. 0./. 3^a. q. 46. 2. 3^m./. 1. d. 43. q. 2. 2. 5^m./. 4. d. 46. q. 1. ar. 2. q. 2. 0./. q. 2. ar. 1. q. 3. 1^m. * Tormentum. Vindicatio. 4. 6. &c. Vsura. 85. 188. 236. 237. 311. 312.
10 Nullus est iudex sui, sed potest se cōmittere iudicio aliorū. 22ℰ. q. 64. 5. 2^m./. q. 67. 1. 2^m.

Du^m.793^m 11 Oppositum uidetur dicere. 22ℰ. q. 67. 4. 0. Resp°. Du°. 793°.
12 Homo pōt esse iudex sui, quādo iniuria sua, est iniuria cōitatis, uel ecclesiæ. 22ℰ. q. 67. 4. 0./. 3^a. q. 46. 2. 3^m./. 1. d. 43. q. 2. 2. 5^m./. 4. d. 46. q. 1. ar. 2. q. 2. 0./. q. 2. ar. 1. q. 3. 1^m./. 1ℰ. Cor. 4. le 1. me°. F./. °. 11. le. 7. fi. H.
13 Naturalis tñ inclinatio inest iudici, & cuilibet homini, ad repellēdū nociua dupliciter. f. uel defendēdo se, ne inferātur iniuriæ, uel ulciscendo illatas, non tamen intentione nocēdi, sed intentione remouendi nocumenta. 22ℰ. q. 108. 2. c.
14 Iudex scit aliquando aliquid ut homo, & ut priuata persona, quod tamē nescit ut publica, & ut iudex. 22ℰ. q. 64. 6. 3^m. /. q. 67. 2. 0./. 4. d. 17. q. 3. ar. 2. q. 1. 1^m./. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 4. 2^m./. 3^m./. Quol. 5. 15. c.
15 Iudex inferior si ab ordine superiore exorbitauerit, ei subiici non oportet. 22ℰ. q. 65. 3. 1^m.
¶Iudicatorium. Iudicium. 6. Ius. 6.
¶Iudiciale. Capim. Indulgētia. 26. Iustificatio. 48. Lex. 110. 113.
¶Iudiciaria. Absoluere. 22. Apostoli. 30. Gloria. 15. Humilitas. 19. Iudicium. 60. 69. Natiuitas. 29. Nubes. 3. Passio. 104. Sedere. 2.

Quid. 1 ¶IVDICIVM proprie nō nominat potētiā, nec habitum, sed actum. 2. d. 24. q. 1. 1. 3^m. * Anima. 290. Articulus. 2.
2 Iudicium ℔m primam impositionem, significat rectam determinationem iusti, sed post, ampliatum est nomen

eius ad significandum omnem rectam determinationem, speculatiuam uel practicam. 12ℰ. q. 93. 2. 3^m./. 22ℰ. q. 60. 1. 1^m.
3 Iudicium est actus iudicis, inquantum iudex. i. inquantum est ius dicens. Ideo est actus iustitiæ. i. exequutio iustitiæ. 22ℰ. q. 60. 1. o./. q. 63. 4. c./. Isa. 1. fi. e. prin°. * Consideratio. 1. Consilium. 21. Diiudicare. Discernere. Discretio.
4 Iudicium quo ad rem iudicatam, se habet cōmuniter ad cō mutationem, & distributiuam iustitiam. Sed quo ad formam iudicii, inquantum etiam in cōmutatiua, iudex accipit ab uno & dat alteri. ptinet ad distributiuā tātū. 22ℰ. q. 63. 4. 1^m.
5 Ordinare & iudicare, sunt actus sapientiæ. 1ª. q. 1. 6. c. * Electio. 11. Gustus. 2. 3.
6 In omni iudicio, ultima sententia, pertinet ad supremum iudicatorium. 12ℰ. q. 74. 7 c.
7 Ad omne iudicium, requiruntur duo. f. uirtus proferens, & dispositio eius. Ratione primi, est actus rationis, prudētiæ, & finesis, sed ratione secundi, est actus iustitiæ. 22ℰ. q. 60. 1. 1^m. * Intellectus. 87. & c. 94. 169. 180. 284.
8 Iudicium duplex. f. qualiter res esse debeat, & qualiter. sit. Primum est tantum superioris, secundum uero, est etiam æqualis, & inferioris. Veri. q. 8. 1. 13^m.
9 Vnumquodq; iudicatur magis, ℔m formale in eo & per se, quàm ℔m materiale, & per accidēs. 22ℰ. q. 110. 1. 1^m./. q. 117. 6. c./. q. 118. 5. c. fi. * Peccatum. 149. 150. Physica. 14. 15. Ratio. 47. Sensus. 30. 31. 34. 35. Veritas. 32. 42.
10 Iudicium non absolute, sed electionis, pertinet ad uoluntatem Rationis. ℔m quod in ea est uirtus rationis. 2. d. 24. q. 1. 3. 2^m./. 5^m.
11 Anima inquantū iudicat de re, nō patior, sed quodāmodo agit. Veri. q. 1. 10. c. * Agiographæ. 1. Appetitus. 92.
12 Immo sensibile & intelligibile, de quibus anima iudicat, nō comparantur ad animam ut passum, sed ut agens. Con. 2. c°. 56. 2^m./. Veri. q. 8. 1. 14^m. Resp°. Dubio. 794°. * Assentire. 4. Beatus. 35. Charitas 124. 127. Circumcisio. 19. Cognitio. 7. 27. 40. Conclusio. 1. Consientia. 9. 12. Consensus 1. Consideratio. 1. Consilium. 8. 23. 24. Deus. 200. Dubitatio. 1. 4. 5. Electio. 11. Error. 1. 4. 5. Fallere. 2. Falsitas. 2. 6 9. Finis. 63. Gnomi. Gustus. 0. Habitus. 66. Hæresis. 108. Homo. 30. In continentia. 6. Inquirere. 1. Intellectus. 87. &c. 94. 169. 180. 284. 292. &c. Ira. 15. 24. 25. 54 56.

Quid. 13 Quidam sunt bene inquirentes, propter bonam imaginationem, qui non sunt bene iudicantes, propter indispositionē sensus cōis. 22ℰ. q. 51. 2. 3. c. * Iuramentum. 7. Lepra. 1. Lumen. 21. 22. Modalis. 2. Passio. 73. 74. 75. 76. 81. Peccatū. 149. 150. Pœnitentia. 85. Perfectio. 60. Physica. 14. 15. Possibile. 6 Prophetia. 85. Prudentia. 15. 79. Ratio. 47. 49. 52. Sapiētia. 3. 13. 16. 24 26. 34. 35. 36. 40. Scientia. 9. 118. 156. 158. 164. Scire. 5. Sensus. 6. 30. 31. 34. Solertia. 3. &c. Somnus. 2. 3. 4. Stultitia. 2. Stupor. 2. Theologia. 34. Turbatio. 4. Verecundia. 8. Veritas. 20. 32. 42.
14 Iudicium de re, non potest haberi perfectum, nisi per resolutionem ad principium. 12ℰ. q. 112. 5. c./. 22ℰ. q. 173. 3. o./. 4. d. 9. ar. 4. q. 1. c.,. Veri. q. 12. 3. 2^m./. q. 28. 2. 6^m. * Virtus. 151. 161. Vitium. 3. 11. 12. Voluntas. 8. Votum. 78. Vox. 9.
15 Iudicium certum de re, maxime datur ex sua causa, secundum ordinem causarum: quia per primam iudicatur de secunda, non autem econuerso. 22ℰ. q. 9. 2. c. * Vsura. 209. Christus. 16.
16 Iudicium & bonitas uel malitia de qualibet re, sumi debet ex fine eius proximo. 2. d. 40. 2. c./. 3^m./. 4. d. 16. q. 3. ar. 1. q. 2. 3^m./. Ma. q. 2. 2. 3^m./. 4 6. c. Actus. 117. Moris.
17 Iudicium per se, & in uniuersali, pertinet ad findere fim, in particulari uero, ad conscientiam, sed participatiue, ad uoluntatem. 2. d. 24. q. 2. 3. 4^m./. 4. c./. 2^m./. Veri. q. 16. 1. 15^m./. q. 17. 1. 4^m.
18 A Iudicium triplex. f. iustum, iniustum, & temerarium. Ro. 2. lec. 1. prin°. C./. 1ℰ. Cor. 4. lec. 1. prin°. I. * Bonitas. 46. Charitas. 127.
18 B Iudicium duplex. f. de re, & de persona primum semper est mortale, puta, dicere malum esse eleemosynam facere: secundum uerò, licèt quandoque sit falsum: non tamen semper est peccatum, nisi quando temerarium est. Quol. 12, 34. c.
19 Rectitudo iudicii, contingit dupliciter. f. per usum rationis, & per connaturalitatem, tam in moralibus per scientiam moralem, & per habitus morales, quàm in diuinis per donum sapientiæ, & per charitatem. 22ℰ. q. 45. 2. c./. q. 51. 3. 1^m. * Ciuis. 1. Clauis. 2. &c.
20 Rectum iudicium consistit in apprehensione rei, ut in se, est, ex recta dispositione potentiæ cognitiuæ, & appetitiuæ. 22ℰ. q. 51. 3. 1^m. * Consilium. 8. 23. 24. Fallere. 2. Finis. 63. Hæresis. 108. Homo. 30. Inconsideratio. Intellectus. 87. &c. Iuramentum. 7.

Iu

21 Charitas inclinat ad rectum iudicium, de omni re, per regulas diuinas, ex quibus profertur, per donum sapientiæ, sed iustitia inclinat per prudentiam, ẽm regulas iuris. 22ᵩ.q.60. 1.2ᵐ * Lex. 3 1.62.73.92. 110. Ordinatio. 6. Pollutio. 3 Prudentia. 15.40 64.79. Salomon. 3. Sapientia. 1.2.3.13.16. 32. &c. 38.40.44. Suspitio. 0.

22 Quilibet debet se iudicare, iudicio discussionis, & condemnationis, non autem iudicio absolutionis. 1ᵩ. Cor. 4. lec. 1. meº. F./. cº 11. lc. 7. fi. H.

Du^m.795^m Oppositum uidetur dicere a simili. 22ᵩ.q.67.4.o. Respº. sicut Duº.793º. * Temperantia. 22.

Iuris. 23 Ad iustum iudicium, requiruntur tria. Scilicet iustitia, auctoritas, & prudẽtia. Si primũ desit, est iudiciũ puersum. Si secundũ, est iudicium usurpatum. Si tertium, est iudicium suspitiosum uel temerarium. 22ᵩ.q.60.2.3.6.0./.q 67.1. o./. 3ª.q.59. 1.c./.4.d.48.q.1.1.c.prinº./.Ro.2.le.1.prinº. C.&c./ cº. 14.le. 1.meº. G./.1ᵩ.Cor.4.le.1.fi.H. * Acceptio. 5. Accusatio. 13. 24. Admonitio. 2.5. Alienum. 3.4.5. Articulus. 2. Athanasius. 1. Benedictus. 2.5. Capitulum. Ciuis. 1. Clauis. 1. &c. Cõmunicatio. 3.4. Confessio. 1.2. Contumax. Correctio. 6. 7. Culpa. 4. Daniel. 1. Delbora. 0. Diuortium. 2. Duellu. m. Duratio. 9. Plectio. 35. 38. Episcopus. 18. &c. Error. 4. 5. Excommunicatio. 29.

24 Iudicium requirit tria. S quòd iudex assumat causam, examinet, & proferat iustam sententiam. Psal. 34. fi. q. prinº./. Opus. 60. fi. * Exemptus. 0. Ferrum. 2. Fides. 158. Finis. 63. Fornicatio 11. Forus. 0. Furtum. 13. 14. Hæresis. 23. 24. 30. 31. Iudex. 0. Iudiciaria.

25 Iudex debet semper iudicare, secundum leges scriptas. 22ᵩ. q.60.5 o./.6.c. * Iustitia. 21. Latro. 2. Lepra. 1. Lex. 110. 150. Litigium. 2. Matrimonium. 75. 93. Melius. 4. Misericordia. 14. Notorium. 1. Operatio. 23. Ordinatio. 5.

26 Iudex debet iudicare, secundum allegata & probata, etiam contra ueritatem, quam nouit ut persona priuata. 22ᵩ. q. 64. 6.3ᵐ./.q.67.2.o./. 4.d.27. q. 1. ar.2.q.4.1ᵐ./ 3ᵐ./.Quol. 5. 15.d. * Papa. 1.3.7. Pœna. 23. &c. 30.43.54.

27 Causa falsi iudicii ostẽditur tripliciter. S. per intellectus ignorantiam, affectus inuidiam, & per inter contradictores constantiam. Isa. prolo. fi. I. * Penitentia. 1 1.21.85. Periurium. 2. Pollutio. 3. Præceptum. 131. &c.

28 Iudicium humanum, debet imitari iudicium diuinum, in iudiciis dei manifestis: non autem in occultis: quia eorum rationes, non potest homo comprehendere. 22ᵩ. q. 10. 11. c. /.q. 108.4. 2ᵐ./.4. d 18.q.1.ar.3.q.3.c./.q.2.ar.1.q 2 c./. ar. 3. q. 2. c

29 Existens in peccato mortali etiam occulto, ex officio corrigens, uel iud cans alios, peccat: non autem hoc agens ut frater, nisi propter scandalum. 12ᵩ.q.33.5.o./. 4.d.19.q.2.ar. 2. q. 2. o. * Religio. 106. Reseruare. Rex 1.

Du^m.796^m 30 Imo existens in graui peccato, potest ex officio & debet, cum humilitate & timore, redarguere, & iudicare consimiles, uel etiam existentes in minori peccato, non autem si sit publicum. 22ᵩ.q. 33.5.fi./.q.16.2.3ᵐ./. Matth. 7. prinº. a. K./. Io. 8. le. 2. fi. d. 1./. Ro. 2. le. 1. prinº. E. Respº. Duº. 796º. * Simonia. 13. Suspitio. 4. Tribun. Votum. 63. 64. 78. Vsura 90. 113. &c. 121. 147. 175. 192. &c. 212. 232. 259. 285. 286. 290. Vxor. 22.

31 Iudicat legem, dicens eam non esse bene positam: non autẽ dicens eam in aliquo casu non esse seruandam, sed de illo casu particular. 22ᵩ.q.120.1.2ᵐ.

Du^m.797^m 32 Oppositum uidetur dicere. 4. d. 15. q. 3. ar. 2. q. 1. c./. 1ᵐ. Respº. Duº. 797ᵐ.

33 Homo in iud cio, debet pauperi subuenire, quantum potest, sine læsione iustitiæ. 22ᵩ.q.63.4.3ᵐ.

34 Nullus potest iudicare, nisi sunditum ordinarie, uel ex cõmissione superioris, uel propria sponte, uel delinquentem in re non exempta. 22ᵩ.q.60 2.c./.6.o./.q.67.1.o./ 4.d.17.q. 3.ar.3.q.2.2ᵐ./.q.4 o./ d.48.q 1.1.c. Exemptus. 2.

35 Inferior potest iudicare superiorem, ex cõmissione, ut patet in delegatis. 4.d.47.q.1.ar.2.q.2.5ᵐ.

36 Iudicium per compromissum in arbitros, necesse est aliqua pœna uallari. 22ᵩ.q.67.1.2ᵐ.

Ecclesiæ. 37 Iudicium ecclesiæ, debet esse conforme iudicio dei, & non astringi legibus humanis. 22ᵩ.q.10.11.c./. q.108.4. 2ᵐ./.4.d. 18.q.1.ar.3.q.3.c./.q.2.ar.1.q.2.c./.ar.3.q.2.c./.d.37.q. 2.1.c.fi. * Aborsus. 1. Accusatio. 13 Alienum. 3.&c.

Du^m.798^m 38 Oppositum uidetur dicere 12ᵩ. q.93. 3.3ᵐ./.q.96.2.c./.2ᵐ. Respº. Duº. 798º. * Credere. 29. Ecclesiasticus. 3.

39 Potestas sæcularis, subditur potestati spirituali. Ideo iudicium non est usurpatum, si prælatus spiritualis iudicat de temporalibus, quantum ad permissa, uel inquantum ei sub

Iu

duntur. 22ᵩ.q. 60.6. 3ᵐ./. 4.d.37. q. 2.1.c. fi. * Infirmitas. 2. Lex. 166. 180.

40 Iudicium confessionis, utitur claui scientiæ, quæ est potestas exercendi in eo actum scientiæ. 4.d 18. q.1.ar.1.q.3.2ᵐ. *Clauis. 1. &c. Confessio. 0. Confessor. 1. &c. Confessionis Dei.

41 Iudiciaria potestas, conuenit toti trinitati: sed appropriatur patri ratione auctoritatis, filio quo ad rationẽ iudicii, & spiritui sancto, quo ad effectum iudicandi, quem homines habent 3ª.q.59.1.o./.4.d.48.q.1.1.4ᵐ.

42 Auctoritas principalis iudicandi, conuenit soli deo. Sed cõmittitur hominibus, & maxime Christo secundum naturã humanam. 3ª.q.58.o./.q.59.2.o./.4 d.47.q. 1. ar.2.q.1.o./.q. 3.c./.d.48.q.1.1.o./. Con.4.cº. 96. * Clauis. 1. &c. Credere. 25.2.8.29. Infirmitas. 2.

43 Iudicium dei duplex. S. seueritatis, & misericordiæ. Psal. 25. prinº./. Psal. 42. prinº.

44 Iudicium dei triplex. S. discretionis, purgationis, & condemnationis. Psal. 5. fi. g./. Psal. 34. prinº. a. G./. 1ᵩ. Cor. 5. le. fi. fi. E. * Peccatum. 280.

45 Iudicium dei habet quinque conditiones: quia est æternũ, paratum, uniuersale, plenum misericordia, & iustitia, & in tempore oportuno. Psal. 9. prinº g./.2ᵩ. Cor. 5. le. 2. fi. C. &c. * Pœna. 23. &c. 30. 43. 54. 64. 65. 71. 91. 92. Præceps. 2. 8. Sedes. 2.

46 Iudicium dei est certum, necessarium, potens, & iustum. 2ᵩ. Cor. 5. le. 2. fi. D. &c. * Vertigo. 0. Visio. 15.

47 In iudicio dei, idem potest esse accusator simul & testis, nõ autem in iudicio humano. 22ᵩ. q. 67. 1. 1ᵐ./. 3. 3ᵐ./. q. 89 1. 3ᵐ./. Psal. 9. prinº. d. vel Accusatio. 22.

48 Deus in iudicio suo (quod tunc proferendum est) utitur conscientia peccantis, & euidentia facti quo ad ipsum, pro accusatore. 22ᵩ.q.67.3.1ᵐ.

49 Christus hic uiuens, noluit administrare temporaliter regnum terrenum, nec iudiciariam exercere potestatem super res temporales. 3.q.59.4.1ᵐ.

50 Iudicium Christi duplex. S. animatum secundum deitatem, & corporum secundum humanitatem 4. d. 47. q.1.ar.1.q.1. o./.d.48.q.1.1 5ᵐ./. Con.4.cº.95. prinº./. Quol. 10.3.c.

51 Iudicium Christi duplex. S. di cretionis, & condemnationis. Psal. 1. fi c. D./. Psal 5. fi.g. prinº./. Psal. 42. prinº. a. I./. Io. 3. le. 3. meº. b. fi./. cº. 8 le. 7. fi./. cº. 9. le. 4. meº. e./. cº. 12. le. 5. mº f.

52 Iudicium Christi duplex. S. seueritatis, & misericordiæ. Psal. 25. prinº./. Psal. 42. prinº.

53 Iudicium Christi duplex. S. occultum, & manifestum. 4.d. 47.q.1. ar.1.q.1.o./. Psal. 9. prinº.

54 Iudi ium Christi triplex. S. generale, in morte, & in tribulatione. 3ª.q.59.4.3ᵐ./. Opus. 60. fi./. 1ᵩ. Cor. 3. le. 2. fi. E./. He. 10. lec. 4 meº. G.

55 Iudicium Christi duplex. S. singulare in morte cuiuslibet hominis, & generale uel uniuersale. i. in fine mundi. 3ª.q. 59.5.o./.4.d.47.q.1.ar.1.q.1 c./.1ᵐ./. Cõt. 4.cº. 96./. Quol. 10. 2.c /. Opus. 3.cº. 250. Iob. 19. fi./. Matth. 25. fi.c. B./. He. 10. lec. 4. meº. G.

56 Christus propria uoluntate, subdidit se pilati iudi io, sicut etiam alii possunt se subicere, etiam non superioribus. 22ᵩ. q.67.1.2ᵐ. Potestas.

57 Iudiciaria potestas conuenit Christo, propter diuinam personam, dignitatem capitis, gratiæ habitualis plenitudinem, & propter meritum eius. 3ª.q.59.3.o./.4.d.47. q 1.ar. 2. q. 2.4ᵐ./. d.48. q 1.1.o./. Con 4. cº. 96 prinº./. Opus. 3. cº. 249.

58 Christus habet potestatem iudiciariam, super omnes creaturas: quia anima eius, est super omnes creaturas. 3ª.q.59.2. 1ᵐ./.4.c./.6.3ᵐ:/.4.d.48.q.1.1.c./.1ᵐ.

59 Christus secundum naturam humanam, habet potestatem iudiciariam super omnes angelos, quo ad dispensationes, & præmium accidentale, sed quo ad præmium essentiale, secundum naturam diuinam tantum. 3ª.q.59.6.o. * Aduentus. 0. Auctoritas. 2. Daniel. 1. Gloria. 15. Humilitas. 19.

60 Iudiciaria potestas quo ad omnes res humanas, conuenit Christo secundum utramque naturam. 3ª.q.59.4.o./. Quol. 10. 2. c.

61 Potestas Christi iudicantis, erit insuperabilis, inexplicabilis, & interminabilis. Opus. 60. fi. * Iudiciaria. Papa. 7. Passio. 104. Subiectio. 5. Traianus. Visio. 1..

62 Iudicare in iudicio generali, dicitur aliquis septupliciter s. comparatiue, approbando, affidendo, per eminentiam loci, continendo decreta, præferendo sententiam auctoritate propria, uel autoritate alterius, uel propalando eam. Primum conuenit bonis & malis. Secundum omni bono. Tertium, quartum, & septimum, solis perfectis. Quintũ, soli Deo. Sextũ soli homini Christo. 4.d.47.q.1.ar.2.q.1.o./. Opus Quis in generali iudicio.

Iu

Opus. 3.cº. 2 54./. Psal. 49. prinº. c./. 1ᵩ. Cor. 6. le. 1. prinº. K. &c.

63 Iudicium discussionis, non conuenit angelis bonis, nec malis, nec iudicium retributionis de propriis meritis, sed de procuratis in aliis. 4.d.47.q. 1.ar.3.q.4.o.

64 Angeli iudicabũt, nõ ut assessores, sed ut approbãtes suam Christi. 4.d.47.q.1.ar.2.q.3.o. Apostoli. 30. Confessio. 18.

65 Angeli trahuntur ad iudicium pro custoditis qui dãnãtur, non quidem ut rei, sed ut testes ad conuincendum homines de eorũ ignauia. 1ª.q.113.7.4ᵐ./.4.d.47.q.1.ar.2.q.3.1ᵐ.

66 Angeli boni & mali, iudicabuntur a sanctis hominibus. 1ᵩ. Cor. 6. le. 1. meº. H. * Punitio. 3. Throni. Tuba 3. Visio. 15.

67 Omnes homines uenient ad iudicium: sed non omnes iudicabunt, nec omnes iudicabuntur. 4.d.43.ar.1. q.2.1ᵐ./.d. 47.q.1./.ar.3.q.1.o./. Opus. 3.cº. 253./. Opus. 60. fi./. Pl. 1. fi.c. D./. Pl. 49. prinº.c./. Matth. 25. fi.c. K./. Ro. 2. le. 2. fi. /.cº. 14. lec. 1. fi. D./.2ᵩ. Cor. 1. le. 2. fi. C.

68 Omnes homines iudicabuntur, quo ad receptionem præmii, uel punitionis. Sed perfecti, & infideles non iudicabuntur iudicio discussionis. 3ª.q.56.2.3ᵐ./.4. d. 43. ar.1.q.2. 1ᵐ./.d.47.q.1.ar 3.q.1.2ᵐ./.q 2.3.o./. Opus. 3.cº. 252./. Opus. 60. fi./. Pl. 1. fi c. D./ Matth. 25. fi c. K./. Ro. 2. le. 2. fi./. cº. 14. le. 1. fi. D./. 1ᵩ. Cor. 5. le. fi. fi. E./. 2ᵩ. Cor. 5. le. 2. fi. C./. He. 10. lec. 3. fi. B.

69 Iudiciaria potestas promittitur soli paupertati uoluntariæ, propter tria. S. primo ratione congruitatis. Secundo, per modum meriti. Tertio, quia paupertas primo disponit ad prædictum modum iudicandi. 4.d.47.q 1.ar.2.q.2.o./. d.49. q.5. ar.5.q.1.2ᵐ./. Con.4.cº.56.fi./. Opus. 3.cº.254./. Opus. 19.cº. 6./. Opus. 60. fi. Mat. 19. fi. G &c./. 1ᵩ. Cor. 6. le. 1. mº F.

70 Pueri qui nulla merita habuerunt, ante perfectam ætatem decedentes, comparebunt in iudicio generali, ut uideãt gloriam iudicis, non autem ut iudicentur. 4.d.47.q.1.ar.3.q.1. 3ᵐ./. 2ᵩ. Cor. 5. le. 2. fi. D.

71 Electi iudicabuntur, non quidem iudicio condemnationis, sed iudicio discussionis, non ut incerti de beatitudine, sed ut manifestetur omnibus præeminentia bonorum meritorum, ad mala eorũ. 4.d.47.q 1.ar.3.q.2.O./. Opus. 3.cº. 253./. Opus. 60. fi.

72 Iusti in iudicio de idebunt damnatos, quo ad tria. S. quo ad superbiam, fiduciam, & gloriam. Opus. 60. fi./. Pl. 52. fi. d.

Generale & quo. 73 Necesse est, esse generale iudicium, in fine mundi, præter iudicium particulare quod fit in morte. 3ª.q.59.5.o./. 4. d. 47. q.1.ar.1.q.1.o./. Con.4.cº.95.prinº./. Opus. 3.cº.249./. Opus. 10.ar.2.7./. Opus. 60. fi./. Mat. 25. fi.c. B. * Beatus. 27. 50. 51. 54. 55. Cicatrices. 1.2.

74 Iudicium uniuersale fiet. Iob. 19. fi./. Isa. 30. fi. A. &c. *Damnatio. 53. 54. 59. 60. Dæmon. 21. 22. 23. 25. 26.

75 Circa hoc iudicium possunt tria considerari. S. iudicis æquitas, iudicantium dignitas, & iudicandorum uarietas. Opus. 60. fi.

76 Dies iudicii (quę erit tẽpore secundi aduẽtus Christi, quod çstati cõparatur, quando sol maxime exaltatur) est nota soli deo. 3ª.q.46.9.ar.3./.3ᵐ./.4.d 43.ar.3.q.2.o./.d.47. q 1.ar.1. q.3.o./.d.48.q.1.ar.3.q.1.2ᵐ./. Opus. 60. fi./. Psal. 6. prinº. a. C. 1ᵩ. Thes. 5. prinº. K. &c.

77 Iudicium generale fiet circa montem olineti, ubi, est uallis Iosaphath, & circa locũ illum Christus descendet, sicut inde ascendit, ut idem esse ostendatur qui descendit, & qui ascendit. 4.d.48.q. 1.ar.4.q.4.o./. Quol. 10.2.o./. Opus. 31. cº. 253./. Opus. 60. fi./. Mat. 25. fi.c. B. * Aequinoctialis 2. Hęresis. 107. Lactantius. 0. Liber. 16.29. Missio. 33. Obliuio. 1. Pœna 91. 92.

78 Christus apparebit ibi corporaliter. 4.d.47.q. 1.ar. 1.q.2. 3ᵐ./. ar.2.q.3.c./.d.48.q.1.2.o./. Cõt. 4.cº. 96.3ᵐ./. Quol. 10.2.c./. Opus. 60. fi./. Mat. 25. fi.c. H./.2ᵩ. Cor. 5. le. 2. fi.

79 Christus ab oriente uenier ad iudicium, sicut ad orientem ascendit. 3.d.9 q. 1.ar.3.q.3.3ᵐ.

80 Christus apparebit in iudicio, in forma gloriosa. 4.d.48.q.1. 2.o./.ar.4.q.1.c./.q.4.1ᵐ./.2ᵐ./. Opus. 3.cº. 249 /. Opus. 60. fi.

81 Christus in iudicio erit cũ electis in aeta, sed reprobi erunt in terra. Quol. 10.2.3ᵐ./. Opus. 3.cº. 253./. Opus. 60. fi./. Mat. 25. fi.c. B./. 1ᵩ. Thes. 4. le. fi. fi. G.

82 Probabilius est, ꝙ sententia, & omne pertinens ad genera le iudiciũ, fiat mentaliter, & non uocaliter. 4.d.47 q.1.ar.1. q.2.o./. L./. Opus. 3.cº. 253./. Opus. 10.ar.27./. Opus. 60. fi./. Mat. 19. fi. F./ 1ᵩ. Cor. 6. le. 1. meº. G.

83 Sententia iudicii generalis, est uniuersalis separatio bonorum a malis. 4.d.47.q.1. ar.1.q.1.2ᵐ.

Signa. 84 Non omnia signa in euangelio, pertinent ad iudicium generale, immo forte nulla, sed alia signa erunt ibi. 4.d.47.q. 2.ar.1.q.3.2ᵐ./.d.48.q.1.ar.4.q.1.o. * Angelus. 228. 416. 541.

Iu

Beatus. 27. 50. &c. Cœlum. 115. &c. Cicatrices. 1.2.

85 Virtutes cœlorum. i. angeli, tunc mouebuntur, non quidem secundum statum gloriæ, sed ex admiratione, uel a motu cœli. 4.d.48.q.1.ar.4.q.3.o./. Opus. 10.ar.17./. Opus. 11.ar.4./. Opus. 60. fi. * Lux. 3. Deus. 230. 231. Ignis. 11.c.

86 Sol & Luna obscurabuntur, per priuationem sui luminis, uel simul, uel d uerso tempore, circa diem iudicii, non autem illo die, uel post. 4. d. 48. q. 1.ar.4. q. 2.o. * Nubes. 1.3. Tuba. 3.

87 Signa quindecim de iudicio generali, non asseruntur a Hieronymo: quia habent parum ueri similitudinis. 4.d. 48. q.1. ar.4.q.1.b./.c.

88 Persequutio uniuersalis, erit tunc malorum contra bonos. Ideo simul erit securitas malis, & timor bonis. 4.d. 48.q.1. ar.4.q.1.1ᵐ./.1ᵩ. Thes. 5. lec. 1. prinº. H.

Sancta. ¶Iudith laudatur, non quia mentita est Holoferni, sed propter affectum quem habuit ad salutem populi, pro qua periculis se exposuit: quamuis dici possit, ꝙ uerba eius, ueritatem habent secundum aliquem mysticum intellectum. 22ᵩ.q.110.3.3ᵐ. * Mendacium. 20.

Figura. ¶Iuge sacrificium fiebat mane & uesperi quotidie, figurans perpetuitatem diuinæ beatitudinis, & perpetuitatem Christi, qui est agnus dei. 12ᵩ.q.102.4.10ᵐ./. 3ª.q.22.3.3ᵐ./. Gol. 2 se. 4. prinº. K./. He. 10 lec. 1. fi. F. Agnus. 1.*Dos. 1. Festum. 4. Saluari. 8.

¶Iuger. Cete. 2.

¶Iugiter. Dos. 1.

¶Iulianus. Antichristus. 6. Hæresis. 92. Imperator. 9.

Imperator. Quid. ¶Iulius Cæsar, & Octauianus, summe diligebantur: quia diligebant. Opus. 20.cº. 10. * Imperator. 4.

¶Iumentum seu pecus, dicitur omne animal seruiens homini. 1ª.q.72. 2ᵐ./. 2.d. 15. L. * Animal. 0. Bestia. Brutum. Pecus.

¶Iuncus. Elephas. 5.

¶Iuncus. Aqua. 13.

¶Iungere. Angelus. 78. Coniunctio. 0. In. 1. Sponsa. 5.

¶Iunior. Inuidia. 11.

Planetæ. ¶Iupiter complet cursum suum, annis duodecim, Saturnus in triginta annis, Venus, & Mercurius sicut Sol, Luna uero in mense. Veri. q. 22. 3. c. prinº./. Phy. 8. le. fi. mº. d. D./. Cœ. 2. le. 15. o. * Cœlum. 26. 27. Iouis. Lux. 18. Planetæ. 1.

Quid. ¶Iuramentum est actus religionis, seu latriæ: quia honorabilissimum est, 22ᵩ.q.89.4. o./. Opus. 4.cº. 13. prinº. Adiurare. 2.

2 Iuramentum seu iurare, est deum in testem uocare, propter defectum loquutionis, & cognitionis humanæ. Ideo non fit in necessariis. 22ᵩ.q.89. 1.o./.4.c./ q.98.2.c./. 3.d. 39. 1. o. /. Opus. 4.cº. 12./. Matth. 5. fi.g. fi./. He. 6. le. fi. meº. H.

Ob. 3 Iurare est implorare testimonium dei, ut exhibendum: sed allegare sacram scripturam, est uti testimonio dei, iam dato. 22ᵩ.q.89. 1.1ᵐ.

4 Iuramentum dei, & iuramentum angeli, in sacra scriptura inducitur ad ostendendum infallibilitatem dispositionis diuinæ de aliqua re, non autem propter defectum dicti sui. 22ᵩ.q.89.10.4ᵐ./. He. 3. le. 2. fi. H /. cº. 6. le. 4. fi. K. cº. 7. le. 4. prinº.

Ob. 5 Iuramentum secundum se, licitum est, & honestum. S. ratione originis & finis. Sed cedit in malum alicui, ex eo ꝙ male utitur eo. i. fine necessitate & cautela debita, uel quia imminet periculum periurii: quia de facili homo in uerbo delinquit. 22ᵩ.q.89.2.o./.3.c./.3.d.39. ar.2.q.1.o./. Ro. lec. 5. mº. H./. He. 6. le. 4. prinº. B. * Hæresis. 154. 156. Matrimonium. 34. Periurium. 0. Prælatio. 5.

Ob. 6 Iuramentum quæritur ad subueniendum alicui defectui, quo. S. unus homo, alteri discredit. Ideo iuramentum non est per se appetendum, sed tantum in necessitate ut medicina utendum est eo, fertur autem licitè his de causis. S. pro ueritate manifestanda, & confirmanda, pro pace firmanda, pro amicitia contrahenda, pro securitate facienda, pro ecclesiæ consuetudine seruanda, pro obedientia implenda, pro fama conseruanda, & in litis contestatione. 12ᵩ.q. 107. 2.c./.2ᵐ./.q.108.3.1ᵐ./.22ᵩ.q.5.3.a.1./. q. 89.3.c./.5 o./. 3.d. 39.ar.2.q.1.o./. Opus. 4.cº. 12. pl. 14. fi./. Ro. le. 5. meº. I. * Sacramentum. 136.

Ob. 7 Iuramentum debet habere tres comites. S. ueritatem, iudicium, & iustitiam. 22ᵩ.q.89. 3.o./.7. c./.q.98.1.1ᵐ./.4.d.39. ar.2.q.3.o./. Quol. 5.27. fi./. Quol. 12.2 1.c./. Mat. 5. fi.g. I.

8 Iurare per creaturas non licet, nisi secundum quòd in eis ueritas diuina, uel effectus testificationis eius ostenditur, sicut iurauit Ioseph, per salutem Pharaonis. S. uel per modum execrationis, quasi salutem Pharaonis obliguerit Deo, uel per modum contestationis, quasi conte-

Iu

stando ueritatem diuinæ iustitiæ, ad cuius exequutionem principes terræ constituuntur 22ę.q.89.6.o./.3.d.39.1.o./.L./.Math.5.fi.g.K./.He.6.le.4.m°.E.&c.

9 Assumuntur ad iuramentũ aliquæ creaturæ; non quidẽ ſm se, sed inquãtũ in eis diuina ueritas manifestatur, sicut iuramus per euãgeliũ i. per deũ, cuius ueritas in euangelio manifestatur, & per sanctos qui hanc ueritatẽ crediderunt, & obseruauerũt. 22ę.q.89.6.c./.3.d.39.1.4m./.5m.Mat.5.fi.g.B.

10 Solet homo iurare per caput suum, aut per filium suũ, aut per aliquam aliam rem quam diligit, sicut & apostolus iurauit in animam suam. 22ę.q.89.6.c. Opus. 4.c°.13. prin°./. Math 5.fi.g.A.

11 Punitur & per canones, si clericus est, deponitur, iurans per creaturas, diuinam eis reuerentiam adhibendo. dupl'r. n. peccat, p° non reddit Deo ius suũ, 2° deificat creaturam, per quã iurat. Idq; dñs Matth. quinto prohibuit, ad infidelitatis namque blasphemiam pertinet. 22ę.q.89.6.1m./.3.d.39.1.5m./. Matth.5.fi.g G. Adiurare 2.

Diuisio. 12 Iuramentum duplex. s. assertorium.i. de præsenti uel præterito, & promissorium.i. de futuro. 22ę.q.89.1.c./.7.o.

Ob. 13 Iuramentum duplex. s. per simplicem contestationem dei, & per execrationem. s. obligando se, uel aliquid sui ad pœnam. 22ę.q.89 1.3m /.6.c./.3.d.39.1.c./. Ps.7.prin°.a. H./.Ro.le.5.m°.K./.He.6.le.4.me°.E.

14 Deus dupliciter est testis in iuramento. s. manifestando ueritatem in mente, uel in publico, & puniendo mendacem. 22ę.q 89.1.3m./.2.3m.

Cõpara°. 15 Iurare per deum, secundum se est maius, quàm iurare per euangelia. Sed ratione maioris solemnitatis, & maioris deliberationis est econuerso. 22ę.q.89.10.2m./.q.98.3.3m./.3.d.39.L. Matth.23.me°. b. H./.2ę. Cor.1.le.fi.fi. * Adiurare 2. Excommunicatio.29.34.

Ob. 16 Iuramentum plus obligat quàm uotum, ex parte eius ex quo fit obligatio, sed uotum solemne plus obligat, quo ad modum obligandi, inquantum tradit actualiter hoc quod promittitur. 4.d.38.q 1.ar.3.q.3.2m.

Ob. 17 Obligatio uoti, causatur ex fidelitate ad deum, ideo est maior, quàm obligatio iuramenti, quæ est ex reuerentia dei. 22ę.q.89.8.o.

Obliga°. 18 Iuramentum obligat, secundum intentionem iurantis si sine dolo, alias obligat secundum sanum intellectum eius, cui iuratur. 22ę.q.89.7.4m.

19 In iuramento promissorio, est duplex obligatio. s. ad peccatum, si desit ueritas, & obligatio ad faciendum illud, quod promisit, sed in iuramento assertorio, est tantum prima obligatio. 22ę.q.89.7.c./.3m./ 3.d.39.ar.3.1.c.

20 Iuramentum coactum, obligat in conscientia, non autem in foro contentioso: tamen potest repetere, uel denunciare superiori, etiam si oppositum iurasset. 22ę.q.89. 7.3m./.q.98.3.1m./.3.d.39.ar 3 q.2.o./.4.d.29.2 4m.

21 Cum quis iurat facere uoluntatem alterius, uel promittit, intelligenda est debita conditio, si s. id quod ei mandatur licitum sit, & honestum, & portabile siue moderatum. 22ę.q.98.2.3m. * Accusatio.13.18. Confessio.84.

22 Iuramentum & uotum, cum uergunt in deteriorem exitũ, uel cum fit illicitum, non debet seruari, sicut nec promissio. 22ę.q.88.2.2m./.10.c./.12.2m./.q.89.7.o./.q.110.3.5m./.4.d.38.q.1.ar.3.q.1.3m./.ar.4.q.1.2m. * Excõi°.29.34. Gabaonitę. Hæresis.154.156.

23 Iurans aliquid illicitum facere, uel iurans abstinere a meliori bono, ut a religione, non obligatur seruare illud, sed est periurus ipso facto. 22ę.q.89.7.c./.2m./ 9.3m./.q.98.1.1m./.2.1m./.2m./.3.d.39.ar.3.q.1.o./ ar.4.4m./ 4.d.38.q.1.ar.3.q.1.3m./.Quol.3.12.c.fi./.14.o /.Quol.5.17.o./.Quol.12.22.o./.Opus.4.c°.12.fi. * Herodes. Matrimo°.34.35.36.89.91.

24 Iurans quòd non communicet experimentum aliquod, peccat: nec tenetur seruare, nisi quando docens est præsens, & uult uti experimento. Quol.12.22.o.

25 Nouus ciuis obligatur seruare iuramenta ciuitatis, ex fidelitate, non autem ex iuramento: quia est actio personalis. 22ę.q.98.2.4m. * Miles.6.1 fi. Peccatum.249. Præceptum.43. Prophetia 5. Religio.45.

26 Canonicus iurans seruare statuta collegii, tenetur ad statuta futura, ex ui eorum, non autem ex iuramento, nisi hoc intenderit. 22ę.q.98.2.4m.

Liberatio. 27 Ille cui iuratur, potest liberare a iuramento promissorio, quo ad utilitatem eius, non autem quo ad utilitatem aliorum, nec quo ad honorem dei. 22ę.q. 89.9.2m.

28 Quilibet potest irritare iuramentum sui subditi, circa ea quæ subduntur eius potestati, ut pater uel maritus. 22ę.q.89.9.3m.

Iu

29 In iuramento assertorio, non potest dispensari, nec in promissorio secundum se, sed tantum ratione materiæ indebitæ. 22ę.q.89.9.0.

30 Si dubium est, an sit licitum, uel proficuum, quod iuratum est, potest a quolibet episcopo dispensari. Si autem sit licitum manifeste, non uidetur dispensabile, nec cõmutabile: nisi occurrat aliquid melius ad cõmunem utilitatem, quod ad papam maxime pertinet. 22ę q.89.9 3m./.q.98.3.1m.

31 Oppo° uidetur dicere a simili. 22ę.q 88.11.o /.q. 186. 8.3m. Du°.799°. Respon° sicut Dubio.1208.

32 Iurans debet esse ieiunus, nisi in necessitate. 22ę.q. 89. 10. o./.3.d.39.L. Conditio.

33 In festo nõ licet iurare pro re temporali, nisi forte ex magna necessitate: sed iurare pro re spirituali, licet. 22ę.q.89.10.c.fi.

34 Pueri & periuri, non coguntur iurare: quia iurarent sine reuerentia: nec sacerdotes, nec magnæ dignitatis personæ, nisi in necessitate, & pro re spirituali. 22ę. q.89.10.o./.1ę.Cor.16.le.fi.prin°.A./.He.6.le.fi.me°.G.

35 Recipere iuramẽtum per falsos Deos, a disposito sic iurare, licet ſm Augustinum. Non autem licet inducere. 22ę.q.78.

36 Cogens iurare, quem scit peierare, peccat mortaliter, nisi sit persona publica, ut iudex, qui requisitus tenetur ad hoc. 22ę.q.98.4.o./.3.d.39.ar.5.q.2.o./.Ro.le.5.me°.I.

37 Oppo° uidetur dicere a simili, etiã quo ad personã publicã. 22ę.q.39.5.o./.4.d.19.q.2.ar.2.q.2.o.Resp°. sicut Du°.796°. Du°.800°.

38 Iurasse pluries inuenitur apostolus, ex quo apparet ꝙ in uiris perfectis iurare non est peccatum. 1ę.Cor.15.lec.4.m°.I./.He.6.lec.4.prin°.B.

39 Iurasse non inuenitur apostolus, nisi scribens, ubi consideratio cautior non habet linguam præcipitem. 22ę q. 89. 2.1m.fi./.Ro le.5.me°.I.

40 Iurans falsum, iniuriatur Deo, crudelis est sibi, & noxius hominibus. Opus.4.c°.12. Falsum.

¶Iurgium uidetur idem esse, quòd rixa. 22ę.q.41.2.ar.2./. 2m. * Rixa.4. Quid.

1 ¶IVRISDITIO nõ est clauis, nisi large. 4.d.18.q.2.ar.2.q.1.1m./.d.19.q.1.ar.1.q.3.c. * Absoluere. 4.22. 27.28. Accusatio.9. 22. Clauis.o. Confessio.65.&c Confessor.1.&c. Cura.2. Dominium.o. Episcopus.3.6.14.15. Excõicatio.1.6.12.13.14. Quid.

2 Per iurisditionem constituitur aliquis, in gradu superioritatis & iudex: Ideo non habet super se, uel superiorem, uel æqualem. 4.d.18.q.2.ar.3.q.1.c /.d.19.q.1.ar.2.q.3.c./.ar.3.q.1.3.c /.d.20.ar.5.q.4.1m./.3m. * Fama.4. Forus.2. Hæresis.21. Indulgẽtia.2. Ioseph.1. Potestas.12. Sacerdos.38. Schisma.7. Simonia.38 39. Testis.1. Vicem.77.

3 Quilibet habẽs iurisditionem, potest ea quæ sunt iurisditionis cõmittere. 22ę.q.187. 1.c./.4.d.17.q. 3. ar.3.q.5.c./.d.20. ar.1.q.1.1m.

¶Iurisperitus. Simonia.23. Vsura.121 133.

1 ¶IVRISTAE seu decretistæ, magis sequuntur ius humanum, quàm diuinum, cum tamen sit plus attendendum diuino iudicio, quàm humano: ideo errant. Quol.11.9.1m. Decretistæ.3. * Caput.6.7 Ius. Votum.68.69.80. Errant.

2 Oppositum uidetur dicere. 22ę.q.64.6.3m./.q.67.2.o. Resp°. Dubio.801°. Du°.801°.

3 Inconsonum & derisibile uidetur, quòd sacræ doctrinæ professores, iuristarum glossulas, in autoritatem inducant, uel de eis disceptent, cum sit plus attendendum diuino iudicio, quàm humano. Quol.11.9.1m./. Opus. 17. c°. 13./. Opus.70. prolo.

1 ¶IVS primo impositum est, ad significandum rem iustam, secundo artem qua cognoscitur, tertio locum, quarto id quod redditur a iudice. 22ę.q.57.1.1m. * Abraham.17. Accusatio. 24. Adoptio. 6. Amor. 199. Annihilatio. 14. Apostasia 5. Quid.

2 Ius proprie est obiectum iustitiæ, lex autem, ratio eius scripta. 22ę. q 57. 1. o. /. q. 60. 1. c. * Archiepiscopus. Auctoritas. 3. Barbarus. 2. Campsoria. 5. Cærimonia. 5. Confessio. 20 24.25.41.90. Debitum 27. Decimæ. 6.7.9.11. Dignitas. 3. Dispensatio. 2. &c. 8. &c. 13. &c. Dominium 10. &c. Excõmuni°. 1. &c. Fas. Fornica°. 11.15.19. Furtum. 9. 13, 14. Iacob. 2. Ignorantia. 2. 22. Infidelis. 1. &c. 13. Iudicium. 3. 21. 23. &c. Iustitia. 7. Lex. o. Militia. 2. Mors. 11. Notorium. 1. Obedientia. 30. Obligari. 5. Papa. 3. Periurium. 7. Pignus. 2. Populus. Posse 7. Possessio. 1. 5. Possessor. Præceptum. 1. 23. &c. 143.

3 Ius uel iustum, est opus adæquatum alteri, secundum aliquem æqualitatis modum. 22ę.q. 57. 1.2. 3.4.c./. q.59. 2.c. * Primitiæ.1. Prohibitio. 4. 5. Puer. 13. Sacramentum.48. &c. Scientia 63. Sententia. 1. Seruitus. 3.4.5.6. Simonia. 18. Sinesis. Vexatio.

Ius

Iu

4 Ius diuinum, est quod diuinitus promulgatur. Et est duplex s. naturale, & positiuum. 22ę q.57.2. 3m./. Opus.73.c°.5./.15. prin°. * Votum.68.69. Vsura 18. &c. 60. 61.62.78. &c.82.87.88.97.&c.105.106.111.&c.145.168. &c.177.178. 186.229.&c.269.&c.

Naturale. 5 Ius naturale est conceptio, homini naturaliter indita, qua dirigitur homo ad conuenienter agendum, in propriis actionibus. 12ę q.91.2.o./.q.96.2.3m./.4.d. 33.q.1. 1. c./. 4m. d.37.3.c. Conceptio.11.

6 Ius naturale primo continetur in lege æterna, secundario uero, in naturali iudicatorio rationis humanæ. 12ę. q. 71. 6. 4m

7 Ius naturale semper & ubique quantum de se est, eandem habet potentiam, per accidens tamen propter aliquod impedimentum quandoque, & alicubi uariari potest. q.94.4.5.6.o /.22ę.q.57.2 1m./.3.d.37.4.2m./.Ma.q.2 4 13m.4.d.33.q.1 2.1m./. Ethi.5.le.12.prin°.b.prin°. * Confessio.20.24.25.41. 90. Conscientia 6.

8 Quæ in communi sunt de iure naturali, indigent institutione, quo ad eorum determinationem diuersimode, secundum diuersos status. 4.d.26. q.2.2. 1m./. d. 34. 1.4m./. d. 390.3m. Ma.q.2.4.13m. * Dignitas.3. Illegitimus.4. Incarcerare.

9 De iure naturali est, quòd maleficia puniantur. sed determinatio eius, est de iure positiuo. 22ę. q 85.1.1m./.4.d.26. q.2. 2.1m./ d.36.1.2m./.3m./.Quol.2.8.c.fi./. Ethi.5.le.12. prin°.b. E. Matrimonium.7. &c. 102. 109.123. Sacrificium.7. Statutum.2.

10 Ius positiuum, nihil aliud est, quàm determinatio iuris naturalis. Et pertinet ad quemlibet principem, qui potest leges condere. Quol.2.8.c.fi.

11 Ius positiuum deriuatur a iure naturali. 12ę. q. 95. 2. o./. 3. 4.c./.4.d.15.q.3.ar.1.q.4.c./. ar.2.q. 1. c./.d.36. 1, 3m./. 2. c./. Quol.2.8. c. fi. * Absoluere.17. Apostasia. 5. Archiepiscopus. Iudicium.3.21. Iuristæ.o. Leuitæ. Miles.10.

12 Voluntas bona, potest facere ius & iustum, de aliquo indifferenti non autem contra ius naturale. 22ę. q.57. 2.2m./. q. 60.5.1m./.2m./.q.66.7.c.

13 Ius diuinum, non tollit ius humanum, quod est ex naturali ratione. 22ę.q 10.10. c./. q.12.2.c. * Sponsalia 10.

14 Ius positiuum uariatur, secundum diuersas hominum conditiones, in diuersis temporibus. 12ę. q. 91. 5. 1m./. 6.c./.q. 96.2.c./.q.104.3.2m./. 4.d.34.1.4m.

15 Ius duplex. s. naturale, & positiuum. 12ę.q.95.4. c./. 22ę. q. 57.2.o./.q.60.5.c./.1ę.Ti.le.3.m°.G./.Ethi.5.le.12.prin°.a,I. * Actio.38.

16 Ius naturale dicitur tripliciter. s. inditum a natura, a iure diuino, non a ratione, sed commune omni animali. q. d. 33. q.1.1.4m.

17 Ius naturale duplex. s. a natura immediate, ut principia, & mediate, ut conclusio. Primum est, idem apud omnes, nec umquàm deficit, non autem secundum. 12ę.q.94.4.5. 6.o./. 3.d.37.3.c./.4.2m /.4.d.33.q.1.2.1m.

18 Ius naturale dicitur dupliciter. s. quod ex natura sua absolute est alteri adæquatum, & ut eo, aliquid consequitur. Primum conuenit omni animali: secundum autem soli homini. Et est ius gẽtium. 12ę.q.95.4.1m./.22ę.q.57.3.o./.Ethi. 5.le.12.prin°.b.F.

19 Aliquid dicitur de iure naturali dupliciter. s. ad quod natura inclinat, & cuius contrarium, natura non induxit 12ę.q. 94.5.3m.

Humanũ. 20 Ius positiuum duplex. s. ius gentium, & ius ciuile. Primum deriuatur a lege naturali, ut conclusio. Secundũ uero, p modũ determinatiõis. 12ę.q 95.4.c./.1m.Ethi.5.le.12.prin°.c.I.

21 Ius dupliciter. s. simpliciter. i. æqualium, & ſm quid. i. inæqualiũ. Et hoc est triplex. s. dominatiuũ, paternũ, & iconomicum. 22ę.q.57.4 o./.q.58.7.3m./.2.d.44.q. 2.1.c./. Ethi.5. le. 11.o. * Statutum.o.

22 Ius humanũ nõ potest derogare iuri naturali, uel diuino: aliqua tamen sunt, quæ permittuntur iure fori, licet non iure naturali. 22ę.q.66.7.c.prin°./.q.77.1.1m./.q.78.1. 3m./.4m. /.4.d.36.q.1.2.c.prin°.

Quid. ¶Iuspatronatus est potestas præsentandi clericum, ad beneficium ecclesiasticum. 4.d.25.q.3. ar. 2. q.3. c. * Annexum.1. Feudum. Simonia 3. Spirituale.o.

¶Iussio. Caritas.5. Damnum.3. Gladius.2. Ieiunium.26. Principatus 10. Thomas 3.

Diuisio. 1 ¶IVSTITIA dupliciter. s. proprie. i. uirtus, quæ est rectitudo actus, & metaphorice. i. rectitudo ordinis in partibus hominis. 12ę.q.21.3.c.fi./.q.46.7.2m./.q.55.4.4m./.q.100.2.2m./. q. 113.1.c./.22ę.q. 30.1. 2m./.q.58.2.o./. q.106.3.1m./. 2.d. 29.

Iu

q.2.3.c./.3 d.28.6. 4m./.d.33.q.1.ar.1.q.3.2m./.q.3.ar.4.q.1.5.c./.4.d.17.q.1.ar.1.q.1.c./.Veri.q.28.1.c. * Clemẽtia.12. Cõtrapassum.1. Disciplina. Aequalitas.8. Eusebia. Fides.91. 146. Iniustitia.1.

2 Iustitia duplex. s. generalis, ordinãs ad bonũ cõe, & iustitia particularis, ad personas singulares. 12ę.q.60.3.o./. q.113. 1.c./22ę.q.33.1.1m./.q.58.5.6.7.o./.12.c./.q.59.1.o./.q.61.1. c./. q. 79. 1. c./. q. 81. 8. 1m./. q 102. 1. 3m. /. 2. d. 35. 2. 4m./.3.d.33.q.1.ar.1.q.3.3m./.4.d.17.q.1 ar.1.q.1.c./.d. 46. q. 1.ar.1.q.2.1m./. Veri.q.28.1.c./.Matth.1.fi.d. C./.c°. 5. prin°. b.C.&c./.Phil 3.le.2.prin°./.He.11.le.7.me°.C.Eth.5.le.1.2. 3.o. * Lac.2. Matrimonium.72.

3 Via iustitię est recta propter tria. s. propter itineris breuitatẽ, pp sit° æqualitatẽ, & propter uiæ pulchritudinẽ. Isa 26.fi.E.

4 Iustitia dr generalis dupliciter. s. causalite., & per prædicationẽ. Prima est iustitia legalis, differẽs realiter a qualibet alia uirtute. Secunda est uirtus in cõi, ut imperata a iustitia legali. Differẽs ab aliis uirtutibus, ſm rationẽ tãtum. 12ę. q. 60.3.2m./.5.c./ 22ę.q.58.6.o./.7.c./.q.79.2.1m./.2.d.27. 2. 4m. /. 3.d.9.q.1.ar.1.q.2.c./.d.33.q.1.ar.1. q.3.3m./.4.d.17.q. 1.ar. 1.q.1.c./.d.46.q.1.ar.1. q.2.1m./. Ethi.5. le. 2. fi. * Pœnitentia 5.6.7.8.12.107.

5 Iustitia duplex. s. originalis, & gratuita. 2.d.20.q.2.3.c./.d.32. q.1.2.2m. * Sacramentum 127.

6 Iustitia duplex. s. ciuilis. i. acquisita, & iustitia infusa. Prima potest esse sine gratia, non autẽ secunda. 12ę.q.100.12. c./.2. d.28.1./.4m./.5m.3. d.40.3.c. * Veritas 31. 53. &c. Virtus 214. 225. 238. &c.

7 Iustitia est habitus, ſm quẽ, aliquis constanti, & perpetua uoluntate, ius suum unicuique tribuit. 22ę. q.58.1.o./. 4.d. 33.q.3.1.3m./. Veri. q.1.5.12m. * Affabilitas.3. Beatitudo.151. 167. Disciplina. Eleemosyna 7. Quid.

8 Iustitia est uirtus. 22ę.q.58.3.o. * Epiceceia.3. &c. Aequalitas 8. Aequitas o. Aequum. Iustus.o.

9 Iustitia quãdoque uocatur ueritas, quia est rectitudo impressa uoluntati, a rectitudine rationis, quæ dicitur ueritas. 22ę.q.58.4.1ę. * Laqueus. Latria.4.5. Maledicere. 1.4. Matrimonium.72. Medium 25.&c.

10 Iustitia non est rectitudo essentialiter, sed causaliter tantũ. 22ę.q.58.1.2m. * Meritum 1.10.12.66.94. Offensa.

11 Iustitia in quadam æqualitate consistit. 12ę q.114.1.c./. 22ę. q.57.1.c./.3m./.q.62.2.c./.q.122.1.c./.3a.q.85.3.c./.4. d.14.q. 2.ar.1.q.2.c./ d.15.q.2.ar.6.q.1. 1m./. d. 46. q. 1. ar.1. q.1.c. Aequalitas.8. Pęnitentia.5.6.7.8.12.107. Porta.1.

22 Iustitia pro statu rectitudinis omnium partium hominis, per quodlibet peccatum tollitur, & per gratiam reparatur. Ideo est generalis, inquantum includit omnes uirtutes, sicut totum integrale, & non sicut totum uniuersale. 4.d. 17.q. 1. ar.1.q.1.c.

13 Iustitia naturalis, non est habilitas ad gratiam, sed est rectitudo naturę, quæ diminui potest per peccatum, non autem totaliter tolli. Ma.q.2.11.14m.

14 Iustitia est perpetua ex parte obiecti, non autem ex parte actus. 22ę.q.58.1.3m./.4m./. Veri. q. 1. 5. 12m. Rectitudo 1, 2. 3. 4.

15 In nullo iustitia naturalis totaliter corrumpitur, sed diminuitur per peccatũ. Nec est idẽ, quod habilitas ad gratiam. 2.d.30.q.1.1.3m./. Ma.q.2.11.14m./.12.c./. 1m. * Sanitas 7. Via 2. Virtus.225. Vxor.19.22.

16 Iustitia proprie, est semper ad alterum suppositum, sed metaphorice est ad se, ſm diuersas partes. 22ę.q.57.2.c./. 4.o. q.58.1.2.8.c./.3m./.9.c./.q.59.1.c./.3.2m./.q.67. 3.c./.q.106.3. 1m./.q.122.1.c./. Veri.q.2.7.12m.

17 Iustitia legalis, est specialis uirtus, habens speciem ex hoc, ꝙ intendit, ad bonum cõe. Sed dicitur uirtus generalis, & non differens subiecto, sed ratione, a qualibet uirtute, ratione actus eius. 22ę.q.81.8.1m./.3.d.9.q.1.ar.1.q.2.c.prin°. Eth. lec.2.fi.

18 Iustitia legalis, inquantum respicit bonum cõe, ut propriũ obiectum, est uirtus specialis ſm suam essentiam. Et sic est in principe principaliter, & quasi architectonice, sed in subditis est secundario, & quasi ministratiue. Sed est generalis causaliter, & secundum uirtutem suam, inquantum ordinat actus omnium uirtutum ad bonum cõmune. 22ę.q.58. 6.c./.q.60.1.4m./.Ethi.5.lec.2.fi.

19 Vindicatio & obseruantia, sunt partes subiectiuæ iustitię ueræ. 3.d.33.q.3.ar.4.q.1.c.

20 Nulla pars iustitiæ, respicit offensam præcedentem, nisi iustitia uindicatiua. 4.d.15.q.1.ar.1.q.2.c.

21 Vindicta quæ fit auctoritate publicæ potestatis, ſm sentẽtiã iudicii, pertinet ad iustitiam cõmutatiuam: sed quã quis facit

cit proprio motu, non tamen contra legem, uel quam requirit a iudice, pertinet ad uindicatiuam uirtutem, iustitiæ adiunctam. 22ę.q.80.1ᵐ.

22 Virtutes autẽ adiunctæ seu annexæ iustitiæ, ſm Tulliũ sunt sex. ſ. religio, pietas, gratia, uindicatio, obſeruãtia, & ueritas Sed ſm Macrobium sunt septem. ſ. duæ primæ prædictæ, innocentia, amicitia, concordia, affectus, & humanitas. Et ſm alios sunt quinque ſobediẽtia, diſciplina, æquitas, fides, & ueritas. Et ſm Andronicum, sunt nouẽ. ſ. bona cõmutatio, legiſpoſitiua, eugnomoſina, euſebia, euchariſtia, ſanctitas, liberalitas, benignitas, & uindicatiua. 12ę.q.60.3.o./.q.99.5.1ᵐ./.22ę.q.58.1 1 1 1ᵐ./.2ᵐ./. q. 80.o./.q.122. 1.c./.3.d.33.q.3.4.o. Aequitas.1.

23 Religio est potiſſima pars iuſtitiæ, ſecunda uero est pietas. 22ę.q.122.1.c.

24 Iuſtitiæ correſpondet donum pietatis. 22ę.q.121.prinº.

25 Species iuſtitiæ particularis duplex ſ. iuſtitia cõmutatiua, & iuſtitia diſtributiua. 1ª.q.21.1.c./.12ę.q.60.3. 3ᵐ./.22ę. q. 61.1.o./.2.d.27.3.c./.3 d.33.q.3. ar.4.q.5.o./.4. d. 46. q. 1. ar. 1. q. 1. o.

26 In pertinentibus ad iuſtitiã, omne ſuperfluũ dicitur lucrũ, & omne minus dicitur dãnum: quia iuſtitia prius fuit exercita & cõius exercetur in uolũtariis cõmutationib⁹, in quibus hæc proprie dicuntur. 22ę.q.58.11.3ᵐ.

27 Periculũ eſt diuerſa ſentire & opinari, præcipue in illa parte iuſtitiæ, quæ cõmutatiua dicitur a philoſophis, & in iſta parte eiuſdem, quæ uitium uſuræ cohibet. Opuſ.73. prinº.

28 Iuſta & bona formaliter, ſunt eadem ſemper & ubique, non autem iuſta & bona materialiter. Mu.q.2.4.13ᵐ.

Materia. 29 Materia iuſtitiæ particularis duplex. ſ. materia proxima, ut paſſiones, & operationes, & materia remota, ſ. res exteriores. 22ę.q.58.8.c./.9.2ᵐ./.3.d 33.q.2.ar.2.q.3.c./.3ᵐ. * Aduocatus.7. Affinitas.7 8.9.10. Andragathia.

30 Iuſtitia particularis, habet materiam ſpecialẽ ſ. operationes exteriores, quæ ſunt ad alterũ. 12ę.q.60.2.c./.q. 61.3. c./.q. 100.2.c./.22ę.q.58.8.c./.10 11.c./.q.59.1 3ᵐ./.3. c. q. 60.3. 3ᵐ./.q.61.3 c./.q.79.1.3.c./.3.q.85.3.1ᵐ./.3.d.9. q.1. ar.1.q 4. c./.d.33.q.2.ar.2.q.3.o./.ar.4.q.3.c./.4ᵐ./.Eth.2.lc.8.meº.b F

31 Quicquid eſt materia exterior al arum uirtutum, poteſt eſſe materia iuſtitiæ particularis: non autem econuerſo. Nec ſic eſt de materia proxima. 3.d. 23 .q.2.ar.2.q.3.3ᵐ.

32 Iuſtitia materialiter ut rur actibus omnium uirium, ut per eas reddat cuilibet ſuum. 4.d.15.q.4.ar.1.q.2.c.

33 Iuſtitia particularis, non eſt circa paſſiones animæ, ſed iuſtitia legalis eſt circa eas, licet principalius ſit circa operationes exteriores. 22ę.q.58.9.o./.4.d.15.q.1.ar.1.q.2.2º.

34 Materia iuſtitiæ, non eſt ille ad quem eſt iuſtitia, ſed res quæ diſtribuuntur uel cõmutantur. 3ª.q.85.3.1ᵐ.

35 Eadẽ eſt materia remota iuſtitiæ cõmutatiuæ, & iuſtitiæ diſtributiuæ, nõ autẽ materia propria. 22ᵉ.q.61.3.o. * Bonitas 214. Cõdẽnatus. Contrapaſſum. 1. Diuitiæ. 1.3. Epieccia. 8. Expellere. Iſtrionatus. Iudicium. 4. Ius. 1.2 3.12. Laqueus. Latro. 2. Lex. 61. 83. 168. & c. Præceptũ. 51. 108. 109. * Simonia 13. Statutum. 2. Teſt. 8. 6. Verbum. 23. Virtus. 41.

Subiectũ. 36 Iuſtitia quo ad legem regulantem, eſt in ratione, uel in intellectu, ſed quo ad imperium quo opera regulantur ſecundũ legem, eſt in uoluntate. 1ª.q.21.2.1ᵐ. * Affinitas. 7. 8. 9. Apertio. 2. Index. 1. 2. 3. Princeps. 3. Regnũ. 2. Sanitas. 7. Tributũ.

37 Iuſtitia eſt in uoluntate ſubiectiue. 1ª.q.21.¼.1.1ᵐ./.2. 1ᵐ./. 11ę.q.56.6.c./.¼q.57.1.c./.q.61.2. c./. q.66.1.4.c./.q 85 3. c./. 22ę.q 55.8.c./.q.58.4.o./.5.2ᵐ./.8.1ᵐ./.9.12.c./.q.100.1.2ᵐ./. 3ª.q.85.4.c./.3.d.27.q.2.3.5ᵐ./.d.33.q.2.ar.1.q. 3. 3ᵐ./. ar. 4. q. 3. o./.4.d.14.q.1.ar 3.q.1.c./.d.17.q.1.ar.2.q.1.c./.d. 33. q. 3. 3. c./. Ma.q.4.5.4ᵐ./. Virt.q.1.5.c. ſi./. q.5.1.c.ſi./. Ethi.5. lec.1.prinº.b.ii. Subiectiuè.

38 Omnes partes iuſtitiæ, & omnia oppoſita earum, ſunt ſubiectiuè in uoluntate. 22ᵉ.q.100.1.2ᵐ.

39 Iuſtitia pro ſtatu rectitudinis omnium partium hominis, originaliter eſt in uoluntate: ſed eſt in aliis partibus animæ, quaſi rectificatis, ut in ſubiecto. 4.d.17.q.1.ar.1.q.1.1ᵐ.

40 Iuſtitia, per redundantiam, eſt in qualibet poª animæ imperando, non autem eſſentialiter. 22ᵉ.q.58 8.1ᵐ.

41 Iuſtitia & charitas, ſunt eſſentialiter in beatis: non autem patientia, ſed tantum ſecundum fructum. 22ᵉ. q. 136. 1.1ᵐ./.Pſ.9. meº. m.A./.Pſ.18.ſi.f.F.

Actus. 42 Reddere unicuiq; quod ſuũ eſt, eſt proprius actus iuſtitiæ, nec cõuenit alii uirtuti, niſi inquãtũ cõiungitur iuſtitiæ. 1ª. q.21.1.c./.22ę.q.58.11.o./.q.66.3.5.c./.q.101.3.c./.2.d. 27. 3. ę./.3ᵐ./.d.44.q.2.1.c. * Abrahã. 24. Acceptio. 6. Aduocatus. 7. Alienũ. 7. Amor. 147. Angelus. 226. Annihilatio. 13. Appellare. 1. Auaritia. 25. Campſoria. 7. 9. Confeſſio. 11. 3. Corre-

ctio. 4. Diſpẽſatio. 11. Doctrina. 11 Dominiũ. 16. Electio. 22. Eleemoſyna. 7. Excõicatio. 5. 10. Expellere. Flagellũ. 3. Fortitudo. 22. 52. Furtũ. 2. 5. Gloria. 23. Hæreſis. 29. Incarcerare. Ingratitudo. 8. Ira. 43. 45. 66. 77. 83. Iudicium. 1. 2. 3. 4. 7. 18. & c. 21. & c 33. & c. 45. & c. Iuramentum. 7. Ius. 1. 2. 3. 12.

43 Facere bonũ & declinare a malo, ſunt quaſi partes integrales iuſtitiæ particularis, generalis & legalis, ſed diuerſimode. 22ę.q.79.1.o./ pſ.33.meº.n.K./.pſ.36.ſi.t.B. * Iuſtus. 1. Latro 2. Legislator. 4. Legiſpoſitiua. 2. Lex. 61. 83. 87. 91. 168. & c. Libertas. 7. Maledicere. 1. 5. Merces. 5. Meritum. 1. 12. 66. 94. Miles. 9. Miraculũ. 43. Mors. 3. Mutuũ. 2. 4. Negotiatio. 1. 2. Obediẽtia. 3 41. Operatio. 53. Oratio. 22. Paſſio. 88. Paulus. 17. Pax. 17. 26. Peccatũ. 14. 25 8. 430. Pedagia. 1. Pœna. 22, 35. 64. Periuriũ. 2. Porta. 1. Præceptum. 51. 108. 109. 110. 131. 139. Princeps. 13. 17. 29. Punitio. 1. Remiſſio. Reſtitutio. 1, 13. 14. Retributio. 1. Sacrificium. 14. Sanctitas. 1. 7.

44 Actus omnium uirtutum, pertinent ad iuſtitiam legalẽ, inquantum ordinat eos ad bonum cõmune. 12ę.q. 61. 5. 4ᵐ./. 22ę.q.58.5.c./.q.102.1.3ᵐ.

45 Vſus rectæ rationis, maxime apparet in iuſtitia, & uſus indebitus in uitiis oppoſitis iuſtitiæ. 22ę.q.55.8.c.

46 Dare inæqualia æqualibus ex debito, eſt contra iuſtitiam, non autem dare ſine deb. to, ex liberalitate. 1ª.q.65.2. 3ᵐ./. Poª.q.3.16.19ᵐ./.Ro.9.le 3. prinº. k.&c. * Satisfactio. 1. Seruitus. 11. 14. Vendere. 7. Vita. 45. 46.

47 Quando actus iuſtitiæ, eſt ſui ad alium, æqualitas conſtituitur in faciente, ſed in paſſo iniuſti conſtituitur, quando eſt alterius ad alterũ. 4.d.15.q.1.ar.1.q.2.c.

48 Actus iuſtitiæ eſt laudabilis & meritorius, ſicut etiam actus aliarum uirtutum 2.d.27.3.3ᵐ.

49 Opus iuſtitiæ noſtræ, in quinatur quadrupliciter. ſ. p peccatũ mortale, per negligentiam, per prauam intentionem, & per ſuperbiam. Ita 64.ſi.

50 Iuſtitia corrumpitur dupliciter. ſ. per aſtutiam ſapientis, & per uiolentiam potentis. Iob. 8. le. 1. meº. I.

51 Iuſtitia legalis, eſt quælibet uirtus, differens tantum ratione. Nec tamen quilibet actus uirtutis, eſt actus eius, ſed tantum ordinatus ad bonum commune. Veri.q.28.1.c. Compunct

52 Sola iuſtitia inter alias uirtutes, importat rationem debiti. 12ę.q.59.5.1ᵐ. * Acceptio. 6. Andragathia.

53 Virtus exiſtens ad alterum, dupliciter deficit a ratione iuſtitiæ. ſ. deficiendo a ratione debiti, uel a ratione æqualis. 22ę. q.80.c. * Angelus. 226. Ars. 24. Auaritia. 25. 26. 27. Beatitudo. 151. 167. Bellum. 5. & c Beneficium. 3 &c. Curuitas. Difficile. 14. Epieccia. 3. 4. 5. 6. 8. Aequalitas. 8. Fides 91. 118. 146. Fortitudo 22. 52. Hæreſis. 29. Honor. 24. Humilitas. 21. Ingratitudo. 8. Iniuſtitia. 1. 9. Innocentia. 5. 7. Inſidiæ. Iudicium. 1. 2 3. 4. 7.

54 Omnis uirtus, inquantum exequitur præceptum legis, habet rationem iuſtitiæ. Ro. le. 8. mº. E. * Lac. 2. Latria. 4. 5. Liberalitas. 9. 18. &c. Magnanimitas. 24. Medium. 25. &c. Mentum. 94. Miraculum. 43. Miſericordia. 38. &c. Obedientia. 3. 20. 41.

55 Modeſtia circa res exteriores, attendit ſolam moderationem: iuſtitia uero, attendit debitum. 22ę.q.143.3ᵐ.

56 Pietas eſt ad patriam, ut ad principium noſtri: iuſtitia uero legalis reſpicit bonum patriæ, ſecundum q eſt bonum commune. Ideo iuſtitia legalis magis habet quòd ſit uirtus generalis, quàm pietas. 22ę.q.101.3.3ᵐ./. Pietas. 3. 4. *Omiſſio. 1 &c. Pœnitentia. 5. 6. 7. 8. 10.

57 Iuſtitia legalis mouet per imperium ad ſuum finem, omnes alias uirtutes morales. 22ę.q.58.6.c.

58 Iuſtitia attendit: debitum unius hominis ad alium, ceteræ uero uirtutes, attendunt debitum, inferiorum uirium ad rationem. 12ę.q.100.2.2ᵐ./. 22ę.q.57.1.c. * Pietas. 18. 19. Prudentia. 71. 76 Rex. 2.

59 Iuſtitia eſt circa operationes ad alterum, ſub ratione debiti legalis, amicitia uero, ſub ratione debiti moralis, uel beneficii gratuiti. 22ę.q.23.3.1ᵐ.

60 Iuſtitia poſt prudentiam, nobilior eſt omni alia uirtute morali, deinde fortitudo, & poſt has temperantia. 12ę. q. 66. 1. c./.4.o./. q. 68. 7. c./. 22ę.q.58. 12. o./.q.123.12.o./.q.141. 8. o./.q. 181. 1. 1ᵐ./.3.d.35.q.1.ar.3.q.1.c./.4.d.33.q.3.3.c./. Virt.q.5.3.c.

¶ Immo iuſtitia abſolutè nobilior eſt omni alia uirtute morali 22ę.q.58.12.o./.q.181.1.1ᵐ./.3.d.35.ar.3.q.1.c. Reſpº. ſicut Prudentia. 8.

61 Iuſtitia & fortitudo ſunt ſimpliciter digniores temperantia, quia de meliori bono ſunt. ſ. cõmuniori: ſed eſt econuerſo ſecundum quid: quia temperantia, eſt circa difficilius, & frequentius. 225.q.141.8.o./.q.142.3.1ᵐ.

62 Iuſtitia & temperantia, numquàm ſumuntur in malo, ut prudentia: quia important æqualitatem, qua laus eſt uirtutis. 22ę.q.55.1.1ᵐ.

63 Nõ põt eſſe uera adæquatio, ubi non eſt uera ratio iuſtitiæ, ſed aliquis iuſtitiæ modus. 4.d.14.q.1.ar.1.q.1.c.prinº.

Original 64 Originalis iuſtitia erat ex hoc, q̃ corpus ſubiiciebatur animæ, & potentiæ inferiores, ſubiiciebantur rationi, & ratio ſubiiciebatur deo. 1ª.q.94.1.c fi./ 2.4.c./.q.95.1.2.3.c./. q.96. 1.c./.q.100.1.2ᵐ./.12ę.q.81.5.2ᵐ./.q.82.3.c./. q.83. 3 5.c./.q. 89.3.c./.22ę.q.61.2.c./.q.163.1.c./.q.164.1.c./.3ª.q.27.3.c./. 2.d.20.q.2.3.c./.d.21.q.2.1.2ᵐ./.3 c./.d.23.q.2.3.c. /. 3ᵐ./. d. 30.q.1.1.c./.3. d.16.q.1.1.c./.d 32.q.2.1.c./.d.33. q.1.1.c./.3. 2ᵐ./.3ᵐ./.4ᵐ./. Cont.4.cº.52./. Veri.q.18.6.1ᵐ./. q.24. 12.c. ſi./. q. 25. 5. 6.c./. Ma.q.3.7.c.ſi./. q.4. 1. c. /. 6.4ᵐ./.7. 5ᵐ./. 8.c./.q 5.1.c./.13ᵐ./ q.7.7.c./.Anima.8.c fi./ 8ᵐ./.Opuſ.3.cº. 155./.191./.192 /.Ro.4.lec.1.ſi. B./.cº.5. lec.3.ſi. F./.Eph.5.lec. 6.prinº.E * Adam.44.

65 Originalis iuſtitia, erat iuſtitia naturalis, non quaſi cauſata ex principiis naturæ: ſed quaſi propaganda cum natura. 1ª. q.100. 1. c./.3ᵐ./.12ę.q. 81. 2. c./.Cont.4.cº.52./.81.prinº./. Ro.5.lec.3.mº. B. * Auerſio. 20. Beatitudo 151. 167.

66 Reſtituo uoluntatis, eſt quaſi formale, in originali iuſtitia: reſtituo autem aliarum potentiarum, eſt quaſi materiale. eius. 2.d.32.q.1.1.2ᵐ./. Ma.q.3.7.c. ſi. * Bonitas. 199. Deus. 198. 387. Fomes. 1. 6. 7. Generatio. 49. Mors. 1. Naturale 14.

67 Originalis iuſtitia, non poterat eſſe, ſine gratia gratum-faciente. 1ª. q. 100. 1. 2ᵐ./. Ma. q. 4. 2. 17ᵐ./. q. 5. 1. 13ᵐ. /. 5. 11ᵐ.

68 Originalis iuſtitia, prius erat in eſſentia animæ, quàm in potentiis eius. 12ę. q. 83. 2. 2ᵐ /. Veri. q. 25. 6.c./. Ma. q. 4. 4. 1ᵐ.

69 Et prius erat in uoluntate, quàm in aliqua alia potentia. 12ę. q. 82.3. c./. Veri. q. 25. 6. c./. Ma. q. 3.3. c. ſi.

70 Iuſtitia gratuita, eſt potentior iuſtitia originali, in omni effectu per ſe. 2.d.32.q.1.2.2ᵐ.

71 Excluſio pœnalitatum, non erat effectus per ſe originalis iuſtitiæ, inquantum iuſtitia, ſed inquantum continuata. 2. d. 32. q. 1. 2. 2ᵐ.

72 Originalis iuſtitia, reſtituitur per baptiſmum, quo ad ſuum formale: non autem quo ad eius materiale. 2. d. 32. q. 1. 1. 1ᵐ./. Veri.q.24.12.c./.Ma.q.4 2.18ᵐ./.6.4ᵐ. * Peccatum. 145. 263. &c. 302. 311. 312. 336. 364.

Dei. 73 Iuſtitia diſtributiua, eſt in deo: non autem iuſtitia cõmutatiua. 1ª. q. 21. 1. o. /. 4. d. 46. q. 1. ar. 1. q. 1. o. /. Cont. 1. cº. 93.

74 Iuſtitia dei, eſt ueritas. 1ª.q.21.2.o./.4.d.46.q.1.ar.1.q.3.o. * Adulterium. 9. Ala. Amor. 89.

75 Iuſtitia dei duplex. ſ. condecentia bonitatis eius, & retributio pro meritis. 1ª.q.21.1. 3ᵐ./. 1.d.43. q.2.2.4ᵐ./. 4 d. 15. q.1.ar.3.q.1.4.c./.d 46.q.1.ar.1.q.1.o./.q 2.ar.2.q. 2.1ᵐ. * Angelus. 287. 595. Anima. 233. Annihilatio. 13. 14. Ars. 24.

80ᵐ.802ᵐ76 Oppoſitum uidetur dicere. 12ę.q. 100.8. 2ᵐ./.22ę. q.10.4.4. 2ᵐ. Reſpº. ſicut Duº.498º. * Auxilium. 7.

77 Iuſtitia dei duplex. ſ. ordinatio uoluntatis eius in eo, & ut determinatur in aliquo opere creato. Secundo modo deus agit præter iuſtitiam eius: non autem primo modo. 1.d.43. q. 2. 2. 1ᵐ. * Beatus. 49. Character. 21.

78 Iuſtitia dei eſt principium diſtributionis, ut efficiens: ſed bonitas eius, ut finis. 4.d.46.q.1.ar.1.q.2.1ᵐ./.2ᵐ. Cõn.2.cº. 28. * Corpus. 31. Damnatio. 22. 23. 24. Dæmon. 26. 85. Deus. 375. &c. 448. Diſpenſatio. 11. Donum. 38.

79 Iuſtitia dei dicit ordinem creaturarum inter ſe, & ad deũ, ſed uoluntas eius, dicit tantum ſecundum. Ideo differunt ratione tantum. 4.d.46.q.1.ar.2.q.1.c. * Electio. 22. Gloria. 23. Hæreſis, 105. Incarnatio. 18.

80 Iuſtitia dei præſupponit rationem bonitatis eius, & dicit ſpecialem actum communicationis: non autem bonitas eius, niſi in generali: ſed dicit perfectionem naturæ eius. 1ª.q.21.1.3ᵐ./.4.d.46.q.1.ar.1.q.2.o. * Iudas. 1.

81 Totus ordo iuſtitiæ dei, reducitur originaliter ad uoluntatem dei. 3ª.q.46.2.3ᵐ./ 4.d.46.q.1.ar.2.q.1.c.

82 Ordo uniuerſi demonſtrat iuſtitiam dei, ſicut ordo cuiuslibet multitudinis, demonſtrat iuſtitiam ſui gubernantis. 1ª.q.21.1.c. * Iudicium. 46. Iuſtificatio. 3. 5. 6. 31. 44. Iuſtus. 1. Leuiatan. Libertas. 7. Manus. 4.

83 Deus non poteſt agere, niſi iuſta: tamen non agit ex neceſſitate iuſtitiæ: quia non determinatur ad aliquid agendũ. 1.d 43.q.2.2.o./.L./.Cont.2.cº.28./.29./.Poª.q.1.5.c. * Miſericordia. 38. &c. Oratio. 55.

84 Deus non agit iuſtius cum uno, quàm cum alio, ex parte dei, nec ex parte effectus. 4.d 46.q.1.ar.2.q.4.o. * Paſſio. 88.

85 Deus poteſt agere præter iuſtitiam. ſ. præmiando ultra meritum, & puniendo citra condignum: ſed non poteſt agere contra iuſtitiam, de potentia ordinata. 12ę.q.112.3.1ᵐ./. 4.d.46.q 1. ar.2.q.1.2ᵐ./.q.2 o./. Veri.q.13.1.4ᵐ.

86 Deus poteſt ſine peccato hominis, ſubtrahere ei iuſtitiam gratuitam, ſalua iuſtitia dei: non autem iuſtitiam naturalem, manente natura. Ma. q. 6. 2. 17ᵐ. * Peccatum. 258. Pœna. 89 Præſumptio. 2. 11. Pulchritudo. 14.

87 Saluare ſudam, eſt contra præſcientiam dei: non autem contra iuſtitiam eius: ſed damnare Petrum, eſt contra utrũque. 4.d.46.q.1.ar.2.q.2.3ᵐ.

88 Opus dei, non dicitur iuſtum tantum: quia uolitum a deo: ſed etiam quia debitum, ſecundum ordinem unius creaturæ ad aliam. 4.d.46.q.1. ar.2. q. 1. o/. Con.2. cº.29. * Purgatorium. 5. Reſurrectio. 54. Timor. 20. Tribulatio. 3. Via. 2. Vſura. 293.

89 Prouocat ideus ad iuſtitiam, tria ponens. ſ. primo ponens iuſtitiæ rectitudinem: ſecundo ponens afflictorum expectationem, proponens ipſam expectationem, expectantium deſiderium, & deſiderii affluditatem: tertio ponens iuſtitiæ utilitatem. Iia. 26. prinº. K.

90 Hominis ad deum, ſerui ad dominum, patris ad filium, nõ eſt iuſtitia, niſi ſecundum ſimilitudinem. 12ę.q.114.1.c./.22ę. q.57 4.c./.q.58.7.3ᵐ./.3ª.q.85.3.c./.2ᵐ./.2.d.44.q.2 1.c./.3.d. 9.q.1.ar.1.q.4.o./.4.d.14.q.1.ar.1 q.5.c./.1ᵐ./. d.15.q.1. ar.3. q.4.c./.d 46.q.1.ar.1.q.1.c./.4ᵐ./.Ethi.5.lec.11. meº.d &c.

91 Oppoſitum uidetur dicere. 1ª. q. 4. 3.4ᵐ./.Cont.1. cº.29. Duᵐ.803ᵐ Reſpº. ſicut Dubio 471º.

1 ¶ IVSTIFICATIO nominatur a iuſtitia, ut dicit rectitudinẽ ordinis hominis ad deum, & partium hominis inter ſe, nõ autem a iuſtitia particulari, uel legali. 12ę.q.100.2.1ᵐ/ q. 113.1.o./.3.d.3 3.q.1.ar.1.q.3.3ᵐ./.4.d.17.q.1. ar. 1. q. 1.c./. Veri.q. 28.1.c./ 2ᵐ. Quid.

2 Iuſtificatio potius nominatur a iuſtitia: quia iuſtitia dicit generaliter totam rectitudinem, quàm a charitate uel fide: quia dicunt ſpecialem rectitudinem. 12ę.q.113.1.2ᵐ./. Veri. q.28.1.3ᵐ. * Baptiſmus. 70. Eugnomoſina Miraculum. 14.

3 Iuſtificatio potius nominatur a iuſtitia; quàm a gratia, uel a charitate; quia eſt effectus proximus iuſtitiæ, earum autem eſt effectus remotus. 4.d 17.q.1.ar.1.q.1.3ᵐ.

4 Iuſtificatio propriè eſt factio iuſtitiæ, quo ad habitum, uel eſt exequutio actus eius: ſed impropriè, eſt ſignificatio, uel diſpoſitio eius. 12ę.q.100.12.o.

5 Iuſtificatio impii eſt motus mentis, quo anima a deo mouetur de ſtatu peccati, ad ſtatum iuſtitiæ 12ę.q.113.1.5.6 c.

6 Iuſtificatio in fieri, dicit motum ad iuſtitiam, ſed in facto eſſe, eſt effectus eius formalis. 12ę.q.113.5.c./.4.d.17. q. 1. ar. 1.q.1.3ᵐ.

7 Iuſtificatio fit in inſtanti. 12ę.q.113.7.o./.8.c /.4.d.5.q.2.ar. 2.q.5.1ᵐ./.d.17.q.1.ar.5.q.3.o./. Veri.q.26.3.12ᵐ./.q. 28.3. 10ᵐ./.19ᵐ/ 9.o.

8 Iuſtificatio eſt remiſſio culpæ, & conſummatio bonorum operum. 4.d 17.q.1.ar.1.q 1.o.

9 Tota iuſtificatio impii, originaliter conſiſtit in infuſione gratiæ: quia per eam, & per liberum arbitrium mouetur, & culpa remittitur. 12ę q 113.7.c./.8.b.

10 Iuſtificatio non quidem ſimpliciter, ſed iuſtificatio impii, eſt idem quod remiſſio peccatorum. 12ę.q.113.1.o./.6. 1ᵐ./. 4.d.17.q.1.ar.1.q.1.o./. Veri.q.28.1.o. * Mandatum. 2. Miraculum. 14. Differentia.

11 In iuſtificatione impii, infuſio gratiæ, & remiſſio culpæ, ſunt unus actus numero ſecundum ſubſtantiam; ſed differunt ſecundum terminos. 12ę.q.113.6.2ᵐ.

12 In iuſtificatione, infuſio gratiæ, & remiſſio culpæ, ut mutationes, differũt realiter: ſed ut motᵒ, ſunt idẽ. Veri.q.28.6.o.

13 Vocatio dicit auxilium dei mouentis interius, & excitantis mentem ad deſerendum peccatum. Ideo non eſt remiſſio peccatorum, nec eſt iuſtificatio: ſed eſt cauſa eius. 12ę.q. 113. 1. 3ᵐ.

14 Vocatio pertinet ad motũ in gratiã: ſed iuſtificatio reſpicit eſſe, conſequens terminum motus. ſ. eſſe iuſtũ. 1.d.41.2.3ᵐ.

15 Vocatio triplex. ſ. exterior; ut uocatio per prædicationem, interior non pertingens ad finem ſuum, ex uocati defectu. ſ. aliquis inſtinctus dei motus ad bonum, a deo imiſſus, & interior cum fine, quando. ſ. aliquis audit uocantem, & uenit ad Chriſtum. Prima uocatio eſt diſpoſitio ad iuſtificationẽ: alia eſt uia ad eam: tertia differt ab ea, ſola ratione; quia uocatio reſpicit infuſionem gratiæ, iuſtificatio autem reſpicit terminum ad quem. 1.d 41.2.3ᵐ./.4.d.17.q.1.ar.1.q.2.o./. Ro.le.4.meº. D./.cº.8.lec.6.ſi. C./. Gal lec.4.meº. D.

Iu

Cōparaº. 16 Iustificare impium est maius, quàm creare cęlum, uel terram, ratione termini, & repugnantiæ, sed est econuerso, ratione modi. 12æ.q.113.9.o./.3^{a}.q.43.4.2^{m}./.4.d.17.q.1.ar.5.q.1.1^{m}/.d.45 q.2 ar.1.q.3.2^{m}./.Io.14.lec.3.fi.e.B.

17 Iustificare est maius ſm quantitatem proportionis, quàm glorificare, sed absolute est econuerso, sicut gloria maior est quàm gratia. 12æ.q.113.9.o. * Baptismus.70. Creatio.47. Misericordia.11.12.31.45.46. Pulchritudo.11.

18 In iustificatione impii, remissio peccatorum prior est naturaliter, infusione gratiæ, secundum ordinem causæ materialis, sed econuerso secundum alias tres causas.12æ.q.113.8.o./ 4.d.17.q.1.ar.4.q.1.o./ q.2 ar.5.q.1.2^{m}./.Veri.q.28.7.o./.8.c.fi.

19 In iustificatione impii, motus fidei est primus. 12æ.q.113.4.c./.2.d.26.4.4^{m}./.d.27.4.1^{m}./.3.d.30.5.2^{m}./.4.d.14.q 2.4.3^{m}.d.17.q.1 ar.3.q.3.c./.Ro.3.lec.3. prin^{o}. I./.c^{o}.4.lec.1.m^{o}.E. * Sanitas.7.

20 In iustificatione, prior est ordine naturæ infusio gratiæ, secundo motus fidei in deum, tertio motus contra peccatū, quarto remissio culpæ, licet omnia sint in eodem instanti. 12æ.q.113.7.c.fi./.8.o./.3^{a}.q.85.6.c./ 3^{m}./ 4.d.14.q.1.ar.2.q.2.o./.d.17.q.1.ar.5.q 2.o./.q.3.c.Veri.q.28.2.10^{m}./.11^{m}./.6.o.

21 In iustificatione, motus liberi arbitrii in peccatūm, est prior motu eius in deum, ordine materiæ, secundum alias autem tres causas, est econuerso.12æ.q.113.8.c./.3^{a}.q.85.6.c./.2^{m}./.4.d.17.q.1.ar.4.q.3.o./. Veri.q.28.8.c.

22 Motus liberi arbitrii contra peccatum in iustificatione, prior est infusione gratiæ, ordine materiæ, sed est econuerso, ordine formæ. 12æ.q.113.8.o./.4.d.17.q.1.ar.4.q.2.o./.Veri.q.28.8.o.

23 Vnus & idem motus est, in quo gratia infunditur, qui est dispositio ad gratiam, secundum quòd exit a libero arbitrio, & meritorium secundum quòd informatur gratia. Et simile est in motu contritionis, in quo primo iustificatur impius.2.d.5.q.2.1.c.

24 In iustificatione impii, sunt duo termini motus.s. terminus a quo.i.remissio culpæ.s.renouatio, & terminus ad quē.i infusio gratiæ. Titum.3.le.1.fi.H.

Requisita.25 Infusio gratiæ, requiritur ad iustificationem: in ipsa.n.tota impii iustificatio originaliter consistit.12æ.q.113 2.o./.7.c./.4.d.17.q.1.ar.3.q.1.o/. Veri.q.28.2.o./.4.1^{m}./. Eph.5.le.5.fi.

26 Requiritur etiam remissio culpæ, & nouitas uitæ per gratiā. 12æ.q.113.1.6.o./.4.d.17.q.1.ar.3.q.5.o./. Opus.60.c^{o}.22. * Gratia.55.&c.121.174.&c. Prophetia.41. Virtus.23.

27 In habentibus usum rationis, præparatio qua homo facit quod in se est, requiritur ad iustificationem, non autem in carentibus usu rationis. 4.d.17.q.1.ar.2.q.1.o./.d.20.ar.1.q.1.c./.Quol 5.2.fi./.Quol.6 6.1^{m}. Gratia.55.56.

28 Hæc præparatio, est per efficacem displicentiam peccati, & per affectum & feruens desiderium ad deum. Ideo sequitur infusio gratiæ & iustificatio. 4.d.17.q.1.ar.2.q.2.o./.q.2.ar.5.q.1.c.

29 Non oportet semper, quòd hæc præparatio, tempore iustificationem præcedat: quia unus actus humanus a principio potest esse sufficienter intensus. 4.d.17.q.1.ar.2.q.1.c./.1^{m}.

30 In habentibus usum rationis, requiritur ad iustificationē, motus liberi arbitrii consentientis, non autem causantis. 12æ.q.113.3.o/.4.5.6.c./.3^{a}.q.86.6.1^{m}./.2.d.27.2.7^{m}./.4.d.17.q.1.ar 3.q.2.o./. Veri.q.28.3.o./.4.c./ Io.4.le.2.Eph.5.lec.5.fi.

31 Ad iustificationem impii, requiritur duplex motus liberi arbitrii.s.detestatio peccati, & desiderium iustitiæ dei.12æ.q.113.5.o./.7.1^{m}./.2^{m}./.3^{a}.q.86.2.c./.4.d.17.q 1.ar.3.q.4.o./.Con.3.c^{o}.158./.Veri.q.28.5.o.

32 Ad eam requiruntur quatuor.s.infusio gratiæ, motus liberi arbitrii per fidem in deum, detestatio peccati, & remissio culpæ.12æ.q.113.6.o./.3^{a}.q.86.6.1^{m}./.2^{m}./.q.88.2.c./.4.d.17 q.1.ar.3.q.5 c./.Con.4.c^{o}.72./.Io.4.fi./.Eph.5.lec.5.fi.

33 Requiritur etiam motus fidei, & concurrit charitas, timor, & humilitas.12æ.q.113.4.o./.3^{a}.q.86.6.1^{m}./.2^{m}./.2.d.26.4.4^{m}./.3.d.30.5.2^{m}./.4.d.17.q.1.ar.3.q.3.o./.Veri.q.28.4.o.

34 Timor filialis, requiritur ad eam substantialiter, timor uero seruilis, requiritur ad eam, ut dispositio præuia. Veri.q.28.4.3^{m}.

35 Actus misericordiæ, operatur contra peccatum dupliciter.s. uel per modum satisfactionis, uel per modum præparationis, Primo modo actus misericordiæ sequitur iustificationem, secundo uero modo præcedit eam, uel concurrit cum aliis uirtutibus requisitis. 12æ.q.113.4.1^{m}.

Causa. 36 Deus est principalis causa iustificationis, Passio Christi, est causa meritoria, Sacramenta ecclesiæ, sunt causa instrumentalis, fides uero, est coniungens instrumentum causæ principali.3^{a}.q.64.3.c./.4 d.1.q.1.ar.4.q.1.c fi./.q.3.o./. Veri.q.28.4.c./.q.29.4.1^{m}./.2^{m}. * Baptismus.16.19.161. Gratia.121. Lex.104. Misericordia.11 12.31.45. Pęnitentia.11. Sacramentum.133. Saluari.11. Sanitas.7.

37 In iustificando, deus non indiget instrumentis, ex parte sua, sed propter congruitatem ex parte hominis iustificandi, utitur sacramentis, ut instrumentis.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c.fi./. Veri q.27.4.16^{m}.

38 Non est inquirenda ratio, quare deus aliquos iustificet, & liberet a peccato, & alios relinquat in peccatis: nullam n. rei huius assignare possumus rationem, nisi diuinam uoluntatem.1^{a}.q.23.5.c./.3^{m}./.7.c./.2^{m}./.12æ.q.98.3.c.fi./.4.2^{m}./.q.106.2.3^{m}./.Cōt.3.c^{o}.161./.Ro.9.lec.4.prin^{o}.H. &c.

39 Deus, & Christus ſm ꝙ homo iustificant nos dupliciter.s. per operationē eorum in nos, & ecōuerso. Veri q.29.4.9^{m}.

40 Christus ut homo est causa meritoria, sed ut deus, est causa principalis nostræ iustificationis.4.d.1.q.1.ar.4.q.3.1^{m}./.Veri.q.29.4.1^{m}./.2^{m}.

41 Resurrectio Christi, est causa instrumentalis, & exemplaris resurrectionis animarum.s.iustificando eas. 3^{a}.q.56.2.o./.q.62.5.1^{m}./.4.d.43.ar.2.q.1.b.2./. Opus.3 c^{o}.247./.249./.Op^{9}.60.c^{o}.22. * Christus.55.

42 Resurrectio Christi, est causa iustificationis, quantū ad terminū ad quem: sacramenta uero & passio Christi, quantū ad terminum a quo.3^{a}.q.56.2.4^{m}./.q.62.5.3^{m}./.3.d.19.ar.1.q.1.3^{m}./.ar.3.q.2.3^{m}./.4.d.1.q.1.ar.4.q.3.2^{m}/.Veri.q.29.4.1^{m}./.Opus.3.c^{o}.247/.Opus.60.c^{o}.22./.Ro.4.fi.

43 Iustificatio appropriatur attributo misericordiæ dei, sicut reuelatio futurorum sapientiæ eius. 1^{a}.q.45.6.3^{m}./.4.d.17,q.1.ar.1.q.4.o. Attributa.10.18.

44 Iustificatio manifestat iustitiam dei, sicut causam exemplarem, misericordiam uero, ut causam efficientem. Sed bonitas creaturæ, manifestat bonitatem dei utroque modo.1^{a}.q.45.6.3^{m}./.4.d.17.q.1.ar.1.q.4.2^{m}.

45 Iustificari dicitur triplicitér.s. quo ad reputationem, executionem, & causam. Sed opera legis iustificabant primo modo, & secundo: non autem tertio modo.12æ.q.100.12.c./.3.d.40.3.o./.Ro.2.le.3.prin^{o}.I./.c^{o}.3.le 2.fi./. Gal.2.le.4.prin^{o}.H./.c^{o}.3.le.4.o.

46 Oppositum uidetur dicere quo ad opera legis. 3^{a}.q.62.6.3^{m}./.q.70.4.o.Resp^{o}. sicut Dubio.342°./.343°. Du^{m}.804^{a}.

47 Omnia præcepta ueteris legis iustificabant disponendo, & figurando: non autem causando habitum, sed actum iustitiæ.12æ.q.99.5.c.fi /.2^{m}./.q.100.12.o./.3.d.40.3.o.

48 Præcepta cęrimonialia non iustificabant, nisi ex obedientia & deuotione.i. non continebant iustitiam, nisi in generali. Moralia uero iustificabant in speciali, ſm generalem iustitiam. Iudicialia autem in speciali, ſm specialem iustitiam. Sed præcepta legis humanæ, ſm iustitiam acquisitam iustificant.12æ.q.98.1.o./.q.100.12.o./.q.103.2.o./.3.d.40.3.o.

49 Lex noua continet duo.s.gratiam principaliter, & documēta & præcepta secundario: ratione primi iustificat, non autem ratione secundi.12æ.q.106.2.o.

50 Iustificatio in pueris per sacramenta, potius attribuitur fidei alienæ, quàm charitati. 4.d.1.q 2.ar.6.q.1.1^{m}.

¶Iustinus fuit præclarissimus hystoriographus antiquus Hispanus. Opus.20.li^{o}.4.c^{o}.21.prin^{o}. Historiograp.

1 ¶Ivstvs quilibet est ualde mirabilis, sed maxime Christus: quia opera iustitiæ, sunt maiora, quàm miracula exteriora. Psal.4.me^{o}.c.F. * Abscondere.1. Absoluere.5. Adam.86. Adulterium.9. Aduocatus.7. Afflictio. Amor.32.33.34.50.147. Arbor.1. Bonitas.248.249. Ceruus. Condemnatus. Confirmatio.11.49.&c Derisio.1. Descendere.3.&c. Epieiceia.8. Dignitas.

2 Dignitas iustorum est magna: quia soli perueniunt ad beatitudinem. Ps.32.me^{o}.L.* Fruitio.10.11. Gloria.19.&c. Gratia.121.158.

3 Iusti sunt nobilissimæ partes uniuersi. Ideo omnia bona, & peccata sua, & aliorum, prosunt eis. 1^{a}.q.22.2.4^{m}.23.7.c.fi./.2.d.11.q.1.4.c./. Veri.q.5.7.c /.Ro.8.le.6.prin^{o}./.h.* Hæreditas.3 4. Hæresis.113.&c. Ieiunium.25. Imago.14.42. Inebriari. Isaach.2.

4 Oppositum uidetur dicere, quo ad peccata sua, & aliorum. 1^{a}.q.63.2.1^{m}.fi./.4.d.17.2.ar.4.q.1.4^{m}. Resp^{o}. sicut Du^{o}.717°. Du^{m}.805^{a}.

5 Iusti specialiter dicuntur creaturæ dei, duplici ratione.s. uel quia permanent in bono in quo creati sunt, uel propter excellentiam: quia omnis creatura quodammodo eis deseruit. Ro.8.lec.4.prin^{o}.B. * Iudicium.72.88. Lex.25. Licita.

Deus

Iu La

6 Deus specialiter dicitur Deus iustorum tripliciter, scilicet ex speciali cura, cultu, & præmio. 1^{a}.q.23.7.c./.1.d.18.5.6^{m}./.2.d.11.q.1.4.c./.Ro.lec.5 princ^{o}.D./.c^{o}.8.lec.6.princ^{o}. * Mansuetudo.4.9.10.Misericordia.35.45.Mutuum.2.Occidere.14.&c.

7 Soli iusti dicuntur habere Deum, scilicet in hæreditatem in re, vel in spe.1.d.17.L.2^{m}./.d.18.5.6^{m}./.Opusc.3.c^{o}.261.fi. * Oratio.85.Passio.28.96.98.Pœnitentia.36.38.Præceptum.53.Princeps B.Prudentia.19.Publicatio.1.3.

8 Deus nihil permittit euenire, ꝙ finaliter impediat salutem iustorum.1^{a}.q.22.2.4^{m}/.Veri.q.5.7.c. * Quies.5.

9 Christus semper est pręsens iustis, vt sponsus habitu, non autem actu: sed vt iudex, scilicet cum cogitant peccata pręterita vel peccata eis possibilia.4.d.15.q.3.ar.2.q.2.2^{m}. * Responsio.Restitutio.18.Rex.2.4.6.Sanctitas.7.

10 Iusti odiunt animam suam, secundum sensualitatem, & diligunt eam secundum partem intellectiuam. Sed peccator econuerso. Psal.10.fi.d.G. * Sanguis.7.Sapientia.9. Saraceni.Saturitas.Seruitus.18.Sinistrum.5.

11 Iusti dicuntur cerui, quia vitant venenum, idest peccatum: & quia vadunt per spinas vanitatum, sine læsione delectationis. Psal.28.fi.g.I. * Societas.4.5.Spes.24.Stabilis. Templum.1.10.12.&c.Temporale.3.Testis.14.

12 Iusti dicuntur cæli, ratione claritatis & præmii. Et dicuntur montes & nubes, quia in eis sunt maxime iustitia Dei, misericordia, & veritas. Opusc.3.c^{o}.261.fi./.Psal.35.med^{o}.b. * Tormentum.Tribulatio.13.&c.Verbum.76.Visio.16.

13 Iusti comparantur oliuæ, ratione pinguedinis, & fructus, scilicet olei misericordiæ.Psal.51.fi.e.

¶Iuuare.Actio.74.Bonitas.22.Dæmon.83.Hęresis.106.Lex 179.Passio.51.Prædestinatio.35.Proximus.2.Quantitas.27 Seruitus.6.Tentare.15.Verecundia.8.

¶Iuuencula.Abbatissa.2.Incarnari.13.

¶Iuuenile.Resurrectio.31.

Dis. 1 ¶Ivventvs triplex, scilicet ætatis, peccati originalis, & superbiæ, quia iuuenes sunt naturaliter superbi. Psal.24. * Adam.93.Delectatio.27.75.99.Ætas.1.6.Incarnari.13.Inuidia.11.Mors.38.Passio.89.Prudentia.19. Resurrectio 31. Scientia.89.Senectus.2.Sobrietas.5.Spes.35.Verecundia.8. Vsura.192.

2 Iuuentus dicitur flos, quia est signum vitę futuræ, sicut flos est signum fructuum.Psal.27.fi.g.H.

L

Labi. Clauis.3.Eucharistia.183. Instans.1. Ordinatio.1.

¶Labia.Hæresis.138.Tremor.2.

¶Labile.Aqua.10.

In festo 1 ¶Labor manualis, siue corporalis, vel mechanicus, prohibetur ad literam, tertio præcepto decalogi vt præcepto speciali, sed mistice quo ad cessationē a peccatis, vt pręcepto generali.22æ.q.122.4.1^{m}./.3^{m}./.q.187.3.c./.3.d.37.ar.5.q.2.2^{m}./.4.d.32.ar.5.q.2.b./.c./.Matth.12.prin^{o}.a.C.

2 Labor manualis, ordinatur ad quatuor, scilicet ad victum, ad otium vitandū, contra concupiscentias, & ad eleemosynas.22æ.q.187.3.c./.ꝫ.3.c^{o}.135./.Quo.7.17 c./.18.7^{m}./.Eph.4.lec.9.prin^{o}.I./.1æ.Thes.4.lec.1.fi.G.&c./.2æ.Thes.3.lec.1.fi /.lec.2.prin^{o}.G.&c. * Aduocatus.8.Agricultura.1.3. Angelus.554.Animal.63.Aureola.25.Baro.Campsoria.8.Castitas.11.Cælum.145.Contemplatio.16.Continentia.18.Corpus.45.Delectatio.41.73.75.Delitiosi.Dæmon.49.Energuminus.1.2.Fortitudo.12.53.Ieiunium.27.Indulgentia.27. Merces.1.Meritum.79.Miles.5.Mollicies.1.Operarii.Operatio.22.23.Opus.4.Patientia.6.

3 Labor manualis est vtilis ad tria, scili.et contra furtum, cōtra cupiditatem boni alieni, & contra turpia negocia pro victu.22æ.q.187.3.c./.Quol.7.17.c./.18.7^{m}. * Paulus.14.Peccatum.201.278.Pœna.25. Perseuerantia.2. Pręceptum.65.66.134.Quies.4.8.Religio.31.71.Restitutio.15. Sabbathū 5.&c.Sarabaitę.Segnities.Studiositas.3.Testis.12.

4 Non erit aliquis labor in motu corporis gloriosi, post resurrectionem.4.d.44.q.2.ar.3.q.1.2^{m}. * Theo^{a}.7. Vita.65.82. Vsura.1.29.92.112.145.150.204.205.220.222.263.292.293.Christus.198.

5 Nihil laborat, nisi distet a perfectione suæ naturæ. 2.d.15.quæst.3.2.c.

Du^{m}.806.6 Oppositum videtur dicere.4.d.44.q.2.ar.3.q.1.2^{m}, Respondeo Dubio.806.

7 Motor quanto magis dominatur mobili, tanto minus laborat.4.d.44.q.2.ar.3.q.1.2^{m}.

La

¶Laboriosum.Amor.64.Arduum. Difficile.o. Labor.o. Miles.5. Operarii.

1 ¶Lac sicut & semen est superfluum alimenti. Iob.10.lec.1.fi.H. * Bos.Doctrina.7.Eucharistia.54.Resurrectio.23. In feminis.

2 Lac malum triplex, scilicet carnalis concupiscentię, imperfectę iustitię, & rudis doctrinę. Et lac bonum triplex, scilicet puritatis, sapientiæ, & gloriæ.Isa.28.med^{o}.E. Dis.

¶Lacedemonii sunt spartiatæ.Opus.20 lib.4.c^{o}.19. * Ligurgus.Politia.8.Ouis.1. Qui.

¶Lachesis. Fatum.10.

¶Lacrimę causantur ex tristitia, & aliquando ex affectus teneritate, præcipue cum cōsideratur delectabile cum tristabili, vt ex deuotione.22æ.q.82.4.3^{m}. * Aqua.4.Confessio.53.Dolor.12.24.Flumen.1.Inebriari.Oratio.4 29.Petrus.4. Turtur.4. Vnctio.32. Causa.

1 ¶Lactantivs errauit dicens ꝙ iudicium Christi generale durabit per mille annos.ꝫ.4.c^{o}.83./.Opusc.3.c^{o}.251./.Psal.2.fi./.Ma.19.fi.G./.c^{o}.24.me^{o}.c K./.1æ.Cor.15.lec.8.me^{o}.I./.He.6.lec.1.med^{o}.E. Error.

2 Item ꝙ martyres resurgent ante alios, mille annis.1æ.Cor.15.lec.8.me^{o}.H.Chiliastę.

¶Lactatio.Tempus.33.

¶Lacticinia. Ieiunium.42.

1 ¶Lacvs apud hebręos, dicuntur souec. Psal.7.fi.1./.Psal.29.princ^{o}.b.C. Quid.

2 Lacus significat fraudem, mortem temporalem, & æternam ac carnalis, & spiritualis culpæ miseriam.Psal 7.fi.1./.Psal.29.prin^{o}.b.fi./.Psal.39.prin^{o}.a.H. Figura.

¶Lagena.Cete.4.

¶Laicus.Absoluere.1.Baptismus.117.118.119.Canonicus.Confessio.66.73.89.Consecratio.11.Decimæ.9.Eucharistia 158.159.160.Obedientia.19.&c.41.&c.Oblatio.15.Sacerdos.40.Sacramentum.63.66.Sęcularis.Simonia.41.Vnctio 21.Vsura.311.312.

¶Lamech non euasit reatum homicidii occidens hominem, quem credidit bestiam, quia non adhibuit diligentiam.22æ.q.64.8.1^{m}. * Bigamia.8. Peccatum.

¶Lamentum.Tonsura.

¶Lamia est animal monstruosum, habens cetera membra feminea, pedes vero equinos.Isa.34.fi. Animal.

¶Lamina aurea, inuenta est super pectus gentilis mortui, de fide eius, & dicentis, Christus nascetur ex virgine, & ego credo in eum.O sol, sub Helenæ & Constantini temporib^{9} iterum me videbis.22æ.q.2.7.3^{m}./.3.d.25.q.2.ar.2.q.2.3^{m}. Prophetia.

¶Lana. Ouis.1.

¶Lancea. Adoratio.24.

¶Languere. Amor.193.258.261.Eucharistia.194.200.&c.268.Infirmitas.o.Peccatum.283.296.Sanitas.7.Vomitus.1.

¶Lapidatio est grauissima pœna. Et infligebatur in lege, tantū blasphemis, adulteris, & inobedientibus filiis.4.d.38.L.prin^{o}.C. * Iudęi.31.Sera.Stephanus.1.Stuprum.3.4. Pœna.

¶Lapis, Altare.1.2.Apostoli.33.Argentum.1.Cete.4.Circuncisio.23.Duratio.7.Gutta.Intellect^{9}.156.Iudęi.31.Lex.126.Mineralia.Præceptum.33.129.Tabula.2.Videre.

¶Lapsus.Blasphemia.7.Deus.198.Dies.14.Homo.21.22.Hæresis.23.24 Labi.Lingua.5.Lumen.16.Meritum.105.106.Periurium.4.Reparatio.Status.4.&c.

1 ¶Laqvevs triplex, scilicet pœnæ, culpæ, & iustitię.Et significat fraudem & peccatum. Psal.9.me^{o}.l.G./.Psal.24.fi.l.E./.Psal.34.prin^{o}.f.C. * Confessio.72.Inuocare.2. Dis.

2 Incidere in laqueum, grauius est, quàm simplex offensio. Et incidere in ruinam maius est, quàm casus simplex. Isa.8.fin.c.H.

¶Large.Amor.282.Angelus.39.Auaritia.8.12. Augmentum.7.Blasphemia.16.Castitas.2.Creatio.50.Debitum.2.Exemplar.3.Experientia 1.Facere.4.7.Fornicatio.3.Iacob.5.Imago.2.3.14.Infernus.3.Iurisditio.Obediētia.7.Passio.12 13.Pœnitentia.71.Petrus.1.Prudentia.51.Satisfactio.6.13.Scādalum.1.Scientia.8.120.Scire.2.Simulatio.Singulare.Sobrietas.1.Transgressio.2.Vita.51.Vsura 21.Vti.1.

¶Largiri. Bonitas.16. Esse.23. Gratiosus. Venire.1.Christus.71.

¶Largitas.Dalmatica.2.3.Gratus.2.Spes.44.

¶Larua. Persona.1.

¶Lasciuia. Lasciuus vellet frui delectatione absque offensa Dei, sed his duobus propositis, vult quandoque magis peccando offensam Dei incurrere, quàm quòd delectatione priuetur.12æ.q.78.1.2^{m}.fi./.22æ.q.162.4.1^{m}. Confessio.70.73. Decor. Fucatio. Ieiunium.14. Mulier.16.17. Ornatus.3.5.&c. Pax.11.Pulchritudo.7.8.Vestis.7.

¶Latere

La

Dfia. ¶Latere quærit concupiscentia, propter turpitudinē: ira vero manifestius operatur, propter impedimentum rationis, & amplificationem cordis.12ᵉ.quæst.48.3.2^{m}./.22ᵉ.quæ. 156. 4.c./.Veri.quæst.25.6.3^{m}. * Difficile. 21. Dolus.4. Forma. 103. Habitus. 68. Hypostasis. 2. 7. Sebastianus. Vsura. 126.

¶Latericius. Iudei.31.Lapis.

¶Latini. Baptismus.39.40.Domus.2.Error.10 Æternitas.29. Idea.3.Ordo.102.Philotimia. Principiatum 4.Principium. 13.Scandalum.2.Schismos.Significatio.6.Spiritus.24.Verbum.17.58.85.Vsura.54.

Quid. ¶Latitudo est dimensio magnitudinis corporalis.12ᵉ.q.33.1.c. * Augmentum.o.Contrarium.25.30.42.Dalmatica.2.3. Dilatari. Infernus.3.Medium.18. Porfirio. Quantitas. 11. Raab.1.Subtilitas.1.Terra.9.

Dfia. 1 ¶LATRIA Deo, & idolo exhibita, prout latria idem est religioni, æquiuoce de vtroque dicitur, prout autem humanum actum significat, ad Dei cultum pertinentem, dicitur vniuoce.22ᵉ.quæst.94.1.2^{m}./.3.distinct.9. quæst.1. artic. 2. quæst. 7. o.

2 Latria dicitur tripliciter, scilicet res exhibita ad cultum dei actus, & habitus. Et hoc tertio modo, est virtus. Cuius nomina sunt quatuor, scilicet theosebia vel eusebia, pietas, religio, & latria.22ᵉ.quæst.81.1.3^{m}./.4^{m}./.quæst.94.1.2^{m}./.3.d. 9.quæst.1.artic.1.quæst.1.o./.4.distin.15.quæst.4.artic.1. q. 2.c./.Trin.10.c. Cultus.4.Dulia 1. *Confessio.1.Debitum. 12.Eleemosyna.4.

3 Latria est specialis virtus, inquantum habet specialem rationem obiecti & actus. Sed est virtus generalis, inquantum actibus aliarum virtutum materialiter vtitur ad suum actum, ad quem multæ virtutes, scilicet fides, charitas, & aliæ præexiguntur.22ᵉ.quæst.81.3.4.o./.8.1^{m}./.quæst.83.15 c./.quæst.186.1.2^{m}./.3.distinct.9.quæst.1.art.1.quæst.2.o./.4. distinct.15.quæst.4.artic.1.quæst.2.4^{m}./.Trin.10.o. *Eucharistia.191.Idolatria.1.2.3.11.Iuramentum.1.Laus.14.Oratio.2.10.45.Pœnitentia.23.27.69.

4 Latria non est virtus theologica, quia nō habet Deum pro obiecto, sed habet eum tantum pro fine. Ideo est virtus moralis & reducitur ad virtutes Cardinales.22ᵉ. quæst. 81. 5.o./.quæst.92.1.c./.3.distinct.9.quæst.1.artic.1.quæst.3.o./. distinct.23.quæst.1.5.3^{m}./.4.distinct.14.quæst.1.art.1.quæst. 1.12. 11^{m}. *Pietas.o. Religio. 1. &c. Reuerentia. 4. Seruire. 1. &c.

5 Latria reducitur ad iustitiam, non quidem sicut species ad genus, sed sicut virtus annexa virtuti principali 22ᵉ.quæst. 80 o./.3.distinct.9.quæst.1.artic.1.quæst.4.o./.distinct.33.q. 3 artic.4.quæst.1.o./.4.distinct.14.quæst.1.art.1.quæst. 5.c./. 1^{m}./ d.15.q.4.ar.1.q.2.c.

6 Ratio specialis obiecti latriæ est, vt exhibeatur aliquid deo in recognitionem seruitutis, sicut feudatarius domino seu dirin recognitionem dominij.3 d.9.q.1.ar.1.quæst.2. c./.2^{m}. *Virtus.77.Votum.2.

7 Actus latriæ, præcipitur primo præcepto decalogi. 12ᵉ. q. 100.4.1^{m}./.3.d.9.q.1.art.1.q.1.6.2./.q.2.6.1.

8 Latria est quædam protestatio fidei, spei, & charitatis per aliqua signa, ad diuinam reuerentiam pertinentia. 12ᵉ. quæ. 100.4.1^{m}./.22ᵉ.quæst.81.3.6./.2^{m}./.quæst.94. 1. 1^{m}./. quæst. 97.3.1^{m}./.quæst.100.1.4^{m}./.quæst.101.3.1^{m}./. 4. distinct. 13. q.2.1.4^{m}. Cultus. 1.

9 Offerre sacrificia, vel orare, vel prostratio, & huiusmodi, eliciuntur a sola latria, cuius proprie sunt actus, licet imperentur a fide & charitate.22ᵉ.quæst.81.5.1^{m}./. quæst. 82. 2. 1^{m}./.quæst.85.3.o./.quæst.88.5.1^{m}./.3.distinct.9. quæst.1.ar. 1. quæst. 2. c./. 1^{m}./.4. distinct. 14. quæst. 1. artic. 1. quæst. 4. 2^{m}.

Metaphorice. ¶LATRO. Dicitur quandoque bonus latro, non quidem proprie & simpliciter, sed metaphorice vel quasi transumptiue. 12ᵉ.quæst.55.3.1^{m}./.quæst.92.1.c.fin./.22ᵉ.quæst. 45. 1.1^{m}./.quæst.47.13.c./.quæst.92.1.1^{m}./.2.distinct.44. quæst. 1.1.2^{m}./.Meta.5.lect. 18.prin^{o}.a. C. Bonitas. 113. *Antichristus. 2. Ascendere. 17. Dolus. 1. Insanabile Latrocinium.

2 Christus voluit crucifigi, inter duos latrones, quadruplici ratione, scilicet primo quia sicut pro nobis maledictum crucis factus est Christus, sic pro omnium salute inter noxios, quasi noxius crucifigitur secundum Hieronymum. Secundo vt in ipsa patibuli specie denotaretur illa quæ in iudicio ipsius, omnium hominum facienda eis discretio secundum leonem Papam. Tertio duo latrones leuæ ac dextræ affiguntur, omnem humani generis diuersitatem vocari, ad sacramentum passionis domini ostendentes, secundum

La

Hilarium. Quarto quia latrones qui cum domino crucifixi sunt, significant eos qui sub fide & confessione Christi, vel agone martyrii, vel quælibet arctioris disciplinæ instituta subeunt, secundum Bedam. 3^{a}. q. 46. 11. o./.Matth.27. med^{o}.c.I./.Io.19.lec.3.fi./ Lex.180.Occidere.7. Perfectio.1. 2.Restitutio.12. 13. Suspensio.1.

3 Latro qui credidit in Christum, pendens in cruce cum eo, habuit de martyrio pœnam, & iustam voluntatem, non autem iustam causam.4.d.4.L.

¶Latrocinium. Auaritia.13.Lex.57.

¶Latum. Absoluere.16.Ordo.93.

¶Latus. Aqua.15.16.17. Diameter. Eucharistia. Quadratum.

¶Lauacrum. Baptismus.246.

¶Lauare. Baptismus.246. Confirmatio.22. Eucharistia. 197. Sacerdos.21.Christus.212.

¶Laureatus. Corona.o.Triumphus.

Sanctus 1 ¶LAVRENTIVS diaconus existens, baptizabat in necessitate tantum. 3^{a}.q.67.1.3^{m}.

2 Laurentius fuit dispensator sanguinis Christi, non autem corporis Christi.4.d.13.quæst.1.artic.3.q.2.1^{m} Diaconus.2.

3 Laurentius & Vincentius, & aliqui alii sancti, habuerunt passionem magis dolorosam, quàm Christus, quo ad diuturnitatem, vel accerbitatem, vel aliquid huiusmodi, non autem simpliciter. 3^{a}. q. 46. 6. 1^{m}./. 3. d.15.q.2.ar.3.q.3.1^{m}. Martyrium.5.16.17.

¶Laurus. Triumphus.

Quid 1 ¶LAVS est sermo, dilucidans magnitudinem virtutis. Psal. 17. prin^{o}. b F. *Abstinentia.3. Actus.44.141.145. Aduocatus.5.Affectio.5.Apponere.1.Artifex.5.Castitas. 4. Cecilia. Commendatio.Commune.13. Confessio. 1. 2. Deus. 304. Eleemosyna.36.37.Epitalamica.Eucharistia.245.Fides. 71. Gloria.1.3.Gratitudo.3.Honor.7.13.&c.20.Humilitas.18. Inquirere.2. ...ra.8.Iudith.Iustitia.48.62. Ligurgus. Ludus. 6.Magnanimitas.21.

2 Laus dependet essentialiter a voluntate adhærente bono, non autem a potentialitate peccandi, sed est signum eius. 22ᵉ.q.81.6.1^{m}./.2.d.7.q.1.1.4^{m}./.d.23.1.prin^{o}./.3.d.12.q. 2. 1.2^{m}. *Mendacium.20.Misericordia.3. Mors.22.

3 Laus proprie respicit opera. Psal.47.prin^{o}.a. H. * Munus. 1.3. Necessitas.9. Nemesis.o. Passio.69.70.74.75.

4 Nullus laudatur ex operibus alterius, nisi per accidens, inquantum est aliquo modo causa illorum.4.d.45.q.2.ar.1.q. 1.3^{m}./. Veri.q.29.7.2^{m}. Po^{a}.q.1.6.2^{m}. *Pœnitentia.48.Periculum.5. Perseuerantia 12.Politia.6.Posse.9. Prædicare. 13. Prudentia.43.Publicatio.1.

5 Omne quod habet aliquid virtutis, est laudabile. 2. d.24.q. 1.4.4^{m}./.d.37.q.1.1.3^{m}./.3.d.23.q.1.ar.3.q.2.2^{m}./.q.3.ar. 1. q.2.2^{m}./.d.30.2.6^{m}./.4.d.14.q.1.ar.1.q.2.c. Religio.62.106. Reuerentia.7. Sanctus.2.

6 Aliquid est laudabile inferiori, quod est vituperabile superiori & econuerso.12ᵉ.q.94.3.3^{m}./.1.d.42.q.2.1.4^{m}./.3. d.1. q.1.3.2^{m}./.d.12.q.2.1.2^{m}./.4.d.4.q.1.ar.3.q.5.2^{m}./.d.5.q.1.a. 3.q.3.2^{m}./.Po^{d}.q.1.6.2^{m}./.Ma.q.3.1.10^{m}.

7 Laudare hominem, ad consolationem, vel ad profectū eius cum ceteris circumstantiis debitis, est actus virtutis amicitiæ, aliter autem, est peccatum adulationis.22ᵉ. q.115.1.1^{m}. ./.2.o. Satisfactio.4.Scien 1a.122 Serpens 4.Simonia. 27.

8 Laudare se ad gloriam Dei, uel ad contemptum, idest bonis operibus, bonum est, laudare se ex superbia, uel ad aures, idest uerbis tantum, malū est. Psal. prin^{o}.I./.2ᵉ.Cor.2.le. fi.fi H./ c^{o}.10.lec.3.fi./.c^{o}.12.lec.3.prin^{o}. * Tēperātia.3.4.

9 Sancti laudant se duplici de causa, scilicet vt non desperēt in tribulationibus, & propter vtilitatem aliorum spiritualē. 2ᵉ.Cor.2.lec.fi.fi.H./.c^{o}.10.lec. * Tyrannis.21. Valitudo. Verecundia.1.2. Virginitas.37.38. Voluntarium. 10. Votū. 21. Vile. 9 Zelus.5.

10 Modus laudandi sanctos est triplex, scilicet quātum ad deuotionem, quantum ad concordiam, & quantum ad ordinem. Isa 6.med^{o}.a.I.

11 Sancti laudant in diuinis tria, scilicet personarum trinitatē vnitatis maiestatē, & prouisionis liberalitatē. Isa.6.me^{o}.a.K

12 Exhortatio ad laudem diuinam ponitur tripliciter, scilicet primo ad laudis diuinę confessionem quadrupliciter. Aut enim fit confessio Dei per fidem, aut inuocamus per orationem, aut annuntiatur per prædicationē, aut memoramur per iugem meditationem. Secundo ponitur exhortatio ad gratiarum actionem, scilicet vt gratias agat Deo, & de beneficio, & ut annunttetur mundo. Tertio ponitur exhortatio ad communem exultationem, scilicet vt sit gaudiū in corde, vt sit iubilus in ore, & virtus in opere, quia magnus in medio tui sanctus Israel. Isa.12.med^{o}.H.

La Le

Dei. 13 Laus vt communis est laudi & honori, conuenit Deo, vel quia Deus in se omnia ordinat.4.d.15.q.4.ar.3.q.2.1^{m}./. Veri.q.23 1.4^{m}.

Du^{s}. 806. Immo non omnia Deus in se ordinat. 1^{a}.q.48.6.c./.q.49.2. o./.q.36.5.c.fi. Respondeo sicut Du^{o}.503°.

14 Deus secundum essentiam maior est omni laude. Ideo debetur ei reuerentia, & honor latriæ, laus autem, effectibus eius.22ᵉ.q.91.1.1^{m}./.Opusc.63.c^{o}.5.prin^{o}./. ps.9.prin^{o}.a.G.

15 Deus laudari debet ore, & corde. Psal.33.prin^{o}.a.L. *Angelus.445.Beatus.24.Benedictio.2.10.Cantus.

16 Deus est ore laudandus, non vt ei aliquid manifestetur sicut aliis, sed vt nos & alios excitemus in Deum, & vt retrahamur ab eius offensis, est enim frœnū quoddam animam a peccati interitu retrahens laus diuina. 22ᵉ. q. 91. 1.o./.2 c. * Confessio. 34. Disputatio.7. Gratiarum actio. 4. Hymnus.

17 Laus Dei est sacrificium, summe placens Deo, quia optime repræsentat deuotionem mentis. Psal. 26. med^{o}. f.D./.Psal. 49. med^{o}. g. H.

18 Deus laudatur toto corde, quando nihil fit contra Deum, sed omnia referuntur in eum, actu vel habitu. Psal. 9. prin^{o}. a. H. *Oratio.10.49.

19 In laude Dei, præcipue intenditur, φ affectus hominis feratur in Deum. Psal.32.prin^{o}.b.prin^{o}. *Organum.2.5.Posse.9.Potentia.9.60.

20 Fructus laudis Dei duplex, scilicet honor Dei, & salus nostra. Opusc.63.c^{o}.5./.Psal.49.fi.I.K. *Psalmus.9.11.Scriptura.15.Soliloquium.

21 Otium tollitur per meditationes diuinorum eloquiorum, scilicet sacrarum scripturarum, & per laudes diuinas: quia secundum glossam, non est ociosus, qui verbo Dei tantum studet, nec pluris est qui extra operatur, quàm qui studium cognoscendæ veritatis exercet.22ᵉ.q.187.3.c.fi.

22 Laus Dei non conuenit peccatori, quia nomen Dei est sanctissimum. Psal.49.fi.1.G. *Status.13. Vnctio.32. Vxor. 12. Item honor.15.

23 Laus vocalis erit in beatis post resurrectionem. 22ᵉ. q.13.4. c.fi./.2.d.2.q.2.2.5^{m}./.4.d.44 q.2.ar.1.q.4.c./.4^{m}./.Opusc.63. c^{o}.5.o./.1ᵉ.Cor.13.lec.3.prin^{o}.G.

¶Laute. Beneficium.21.Gula.8.Ieiunium.47.

Figura. 1 ¶LAZARVS interpretatur auxiliatus a domino. Et significat sperantes in Deo. Io.11.prin^{o}. Confessio.22.

2 Lazarus resuscitatus, iterum mortuus est.3^{a}.q.53.3.c./.1^{m}./ 2^{m}./.q.55.2.3^{m}./.q.56.1.c./.4.d.43.ar.3.q.1.3^{m}./. Opusc.3.c^{o}. 243./.246./.Opusc.60.c^{o}.22./.Matth.27.fi.B./.1ᵉ. Cor.15.lec. 3.prin^{o}.G./.Col.lec.5.me^{o}.G./.He.9.le fi.fi.G./.c^{o}.11.le.7.fi.

¶Lectio. Contēpl^{o}.8.Docere.9.Laus.Lex.1. Studiū.o.Vacare.

¶Lector, Tragedia.2.

Ordo. 1 ¶LECTORATVS est primus ordo inter quatuor minores ordines, q habet actū catechizādi. 4.d 6.q.2 ar.3.q.3.2^{m}.

Du^{s}. 807.2 Oppositum videtur dicere. 4 d.24.q.2.2.7^{m} /.8^{m}. Respondeo Du^{o} 807° Catechismus 6.7. * Diaconissa.Immūdicia.

3 Ordo lectoris, debet præcedere ordinem exorcistę. 4. d.6.q. 2.ar.3.q.3.2^{m}. *Intellectus.1. Prophetia.50.

4 Sicut se habet actus lectoris ad actum secundarium subdiaconi & diaconi, ita & actus exorcistæ, ad actum secundariū sacerdotis.4.d.24.q.2 2.8^{m}.

5 Ordo lectorum, ordinatur ad instructionem catechizandorum. Ideo prima rudiméta doctrinę fidei, scilicet vetus testamentum eis legendum committitur. 4. d.24.q.2.ar.1.q.2.c. fi./.ar.2.8^{m}. *Psalmistatus. Scientia.65.

6 Ad lectores non pertinet exprimere sacram scripturam, sed eam pronuntiare. Ideo non requiritur φ sciant eam exponere, sed tantum φ sciant eam pronuntiare, vel φ discant hoc facere. Et quia talis sciētia de facili addiscitur & a multis, ideo probabiliter ęstimari potest φ ordinatus talem sciētiam acquiret, si etiam tunc eam non habeat, maxime si in via ad hoc esse videatur.4.d.24.q.1.ar.3.q.2.3^{m}.

7 Lector habet aureolam, si interpretetur per pręedicationem: non autem si tantum legat, nisi participatiue, quantū participat de actu doctorum.4.d.24.L.fi.H. Aureola. 19.

¶Lectus. Actio.85.Aristoteles.9. Complacentia.o. Conscientia o.Consensus.o.Stratus.o.

¶Lędere. Aduocatus.4.Amor.214.Anima.217.Claritas.5. 14. Contemplatio 11.Cor 5.8.&c.Delectatio.47. Dolor. 5. Fama.3.4.Phātasia.4.Filiatio.13.Fornax.Hęresis.29.Ira.42.46 47.Iudex.9.Iustus.11.Læsæ maiestatis.Læsio.Liberum. Peccatum.181.182.Potus.Tactus.8.Vilis.Vinū.5.Vsura. 282.

¶Legalis. Adoptio.11.Agnus.2.Beneficium.3.Cessare.4. Circuncisio.30.33.Clementia.6.12. Debitum.4.Dispositio. 27. &c.Epieiceia.4.&c.Figura.12.13.Honor.30.Humilitas.21. Iustitia.4.6.17.&c.Iustificatio.1.Obedientia.20. 36. Omissio.1.10.Ornatus.12.Paulus.17.Princeps.25.Prudentia.61

Le

Retributio.1.Sacerdos.18.Veritas.53.Vsura.7.27.82.

1 ¶LEGATVS Papæ, visitans vnam partem legationis, potest accipere stipendia.2ᵉ.Cor.11.lec.2.fin. * Delegatus. Indulgentia. 7. 13. Ecclesiæ.

2 Officium legati cessat, domino superueniente, licet aliqua exerceat 4.d.2.q.2.ar.1.q.4.c. *Iudicium. 35.

¶Legere. Adiurare.11.Agilitas.4.Allicere. Apparere. 7. Diaconissa.Docere.9.10.Intellectus.1.Lectoratus.5.7.Lex. 1. Maria.24.Paulus.19.Subdiaconus.4.Tentare.9.

¶Legifer. Moyses.3.

¶Legio secundum Hieronymum, continet sex milia sexcentos sexaginta sex.Ma.q.16.1.b.4. Quid.

1 ¶LEGISLATOR humanæ magis exteriores actus considerat, quàm interiores: sed Deus, qui solus diuinæ lator est legis, de interioribus iudicat motibus voluntatum. 12ᵉ. q. 100.9.c./.4.d.29.1.c./. *Apostol.34. Obligatio.

2 Voluntas principis, vel legislatoris, vt regulata ratione, habet vigorem legis: alioquin iniquitas esset potius & violentia quędam, legisque peruersitas, atq; corruptio, quàm lex. 12ᵉ.q.90.1.3^{m}./.q.92.1.4^{m}./.q.93.3.2^{m}./.22ᵉ.q.60.5.1^{m}./.Veri.q.23.6.2^{m}. *Consilium.20. Dispensatio.11.

3 Intentio legislatoris est facere ciues bonos, inducendo eos ad virtutes, per assuefactionem bonorum operum.12ᵉ.q.92 1.o./.q.96.2.2^{m}./.q.107.2.c./.22ᵉ.q.122.1.1^{m}./.2.d.28.3. c./. d.44.q.2.1.6^{m}./.3.d.37.ar.2.q.1.c./.d.40.1.c./.2.c./.5^{m}./.4. d. 15.q.2.ar.1.q.4.c./.q.3.ar.1.q.4.c./.ar.2.q.1.2.4.c./.Cō.3.c^{o}. 115.3^{m}./.116.2^{m}./.3^{m}.

4 Intentio cuiuslibet legislatoris ordinatur primo & principaliter ad bonum commune, secundo autem ad ordinem iustitiæ & virtutis, quo cōseruatur, & peruenitur ad ipsum. 12ᵉ.q.100 8.c. *Epieiceia.6.7.Interpretatio.1.2.Iustitia.22 Legispositiua.o.Lex.3.Præceptum.1.29.141.&c.

5 Legislator intendit bonum commune. Ideo non præcipit actus particulares vnius, nisi vt ordinantur ad alterum. 12ᵉ q.90.2.3.4 c./.98.6.2^{m}./.3^{m}./.q.100.2.8.c /.3.d.37.ar.2. q. 2. 5^{m}./.Ver.quęst.28.1.c /. Ma. quæst. 13. 4. 6^{m}./q. 15. 2. 12^{m}. *Sacerdos. 4.

6 Legislatoris auctoritas, secundum intentionem ipsius, seruanda est. Matth.23.prin^{o}.a.D.

1 ¶LEGISPOSITIVA est idem, φ virtus regnatiua, idest principalis species prudentiæ, quæ conuenit regi.22ᵉ.q.50.1.3^{m}./ 2.b./.1^{m}./.3.b. Quid.

2 Legispositiua & eugnomosina, idest bona gnomi, attribuū tur prudentiæ, secundum directionem, & attribuuntur iustitiæ, secundum exequutionem.22ᵉ.q.80.4^{m}. *Politica.2. Prudentia.46. Vsura.73.136.215.216.

3 Lex non potest dari, nisi populo. Ideo legispositiua est pars politicæ, & non iconomicæ, nec monasticæ. 12ᵉ.q.98.6.2^{m}./ 3^{m}./.q.101.3.c./.3^{a}.q.70.2.2^{m}./.4.d.1.q.1.ar.2.q.4.c./. quæst. 2. art. 1. q. 2. c.

¶Legista. Ciuilis.o. Iurista.o. Vsura.121.

1 ¶LEGITIMATIO. Filius illegitimus potest legitimari, nō vt fiat de legitimo coitu natus quia coitus illæ transiuit, & nūquam potest fieri legitimus, ex quo semel fuit illegitimus, sed dicitur legitimari, inquantum damna quæ illegitimus incurrit, subtrahuntur, per legis authoritatem.4.d.41.ar. 3. q.3.c princ^{o}. * Accusatio.18. Adoptio. 1.Excommunicatio 3.Filiatio.10.Ieiunium.24.29. Matrimonium.31.Meritum. 69.Palium.2.Sponsalia.5. Votum.52. Quid.

2 Legitimatio fit sex modis, quorum duo sunt secundum canones scilicet, sicut cum ducit in vxorem, illam ex qua illegitimum generauit sit non fuit adulterium, & per specialē indulgentiam & dispensationem domini Papæ.4.d. 41. art. 3. quæst. 3. c.

3 Quatuor autem alii modi legitimandi sunt secundum leges. Quorum primus est, si pater filium naturalem, curiæ imperatoris offerat. Ex hoc enim ipso legitimatur, propter curiæ honestatem. Secundus est si pater in testamento, nominet eum legitimum hæredem, & filius postmodum testamentum imperatori offerat. Tertius est, si nullus sit filius legitimus, & ipsemet filius, seipsum principi offerat. Quartus est, si pater in publico testamento, vel cum trium testiū subscriptione, eum legitimum nominet, & adiiciat naturalem.4.d.41.ar.3.q.3.c.fi.

¶Legumen. Ieiunium.41.

¶Lenia est idem quod patientia. Et est pars annexa fortitudini.22ᵉ.q.128.6^{m}./.3.d.33.q.3.ar.3.q.4.c./.2^{m}. Quid.

¶Lenitas. Admonitio.3.Animus.2.Bonitas.170.Correctio.20 Dulcedo.2.Ira.52.Vnctio.4.

¶Lenocinium. Decimæ.25.Eleemosina.14.15.

¶Lentiones. Miles.5.

¶Lentus. Baculus.

Le

Sanctus. 1 ¶Leo Papa dicit, quòd validiora sunt exempla, quàm vetba. Gal.2 iec.3.medº.G. *Latio.2.Papa.7.

Animal. 2 In leonibus est agilitatis & fortitudinis excellentia, quia obsicitatem nimiam non habent medullam in ossibus, & huiusmodi contingunt ex magna immissa elementorum inæqualitate, & ideo parum viuunt. Pisl.17.fi.t. G. *Animal. 66 Bestia. Communicabile.3.Rugitus.

In lege. 1 ¶Lepra non mundabatur, per ritum & cerimonias legis, nisi quandoque miraculose, scilicet quando sacerdos deciebatur in iudicando.12ᵉ.q.102.5.7ᵐ./.q.103.2.3ᵐ./.4.d.1 L.1. *Confessio.21. Debitum.17. Euchar.stia.199. Ficus. Lex. 136.

2 Expositio literalis & figuralis lepræ in hominibus, domibº, & vestibus.12ᵉ q 102.5.4ᵐ./.q.107.2.4ᵐ. *Matrimoᵐ. 100.

3 Leprosus non debet promoueri ad sacerdotium, nec celebrare missam in publico, propter horrorem, sed celebrare potest ecclesiastico, nisi sit periculum.3ª.q.82.10 3ᵐ./.4.d.9. ar.4. q.3.3ᵐ. Missa.4. *Serpens.1. Traductio.4.

4 Aliquis remouetur ab administratione ecclesiæ, propter vitium lepræ, quia ineptus est.22ᵉ.q.108.4.2ᵐ.

¶Lepus. Animal.66.

Punitio. ¶Lætæ maiestatis crimen. Delus.4. Filiatio.1.3.14. Hæresis.29.

¶Lætio. Affectus. Amor.2 14. Anima.717. Delectatio.147. Destructio. Dolor.5. Ignis.10. Intentio.6. Ira.31. &c.42. &c.57.67.71

Iudex.19. Iudicium.33. Iustus.11. Lædere. Liberum.26. Passio.50. Timor.13.30. Tristitia.6.

¶Lætale. Martyrium.12. Mors.6. Mortale. Mortiferum.

In patria. ¶Lætitia beatorum, est sempiterna, secura, pura, & plena, quadrupliciter, scilicet ex conceptagloria ex materia, ex societate, & ex perfectione. Pisl.5.fi.h./.Isa.35.fin.k./.Hec.12.lec.4. medº.C. *Aqua.4. Aurum.1. Baptismus.171. Beatus.36. &c. Charitas.128. &c. Delectatio.109. Deuotio.8. Dolor.20. 27. Exultatio. Flumen.1. Gloria.21. Ieiunium.32.33. Illuminatio.9. Inepta lætitia. Iocunditas. Ioannes.4. Mansuetudo. 10. Missa.12. Peccatum.277. Psalmus.7. Vespere. Vinum.3. 4.7. Vitio.15.

Ad Deum ¶Lenatio orationis quadruplex, scilicet per contemplationẽ, feruorem, compunctionem, & bonam operationem. Isa.37. medº.C. *Anima.265.294.295. Ascensus. Baptismus.25. Cadere.1. Charitas.58. &c. Cognatio.4. Donum.22. Gratia. 137. Ieiunium.10. Operatio.35. Oratio.1.29. Prophetia.15. 16. Ratio.42. Spes.47.

¶Leui. Samuel.1. Tribus.

Figura. ¶Leuiatan, idest balena, significat quadrupliciter diabolum, scilicet addendo nequitiæ hominis, potentię, iustitiæ, & misericordiæ Dei. Isa.27.fi. Cete.1.2.

¶Leuitas. Accusatio.12. Adulatio.4. Afflictio. Constantia.8. Credere.30. Debitum.20. Dæmon.77. Detractio.1. Elementum.12. Exigere Gula. Idolatria.8 Ignis.17. Insolentia. Ira. 62. Ironia.1. Iudex.5. Libido. Maledicere.2. Medicus.2. Nubes.3. Ornatus.6. Primi.1. Proclamare. Punctus.6. Religio. 79.108. Suspitio.2.4. Timiditas.

In lege. ¶Leuitę non acceperunt partem, in tribubus israhel, licet haberent ius in hæreditatem, quia dispergendi erant per omnes tribus. 4.d.24.q.3.ar.1.q.2.2ᵐ. *Character. 46. Minister. 2. Oza Sacerdos. 23.

Quid. 1 ¶Lex dicitur a ligando, quia obligat, vel dicitur a legendo secundum Ihdorum, quia scripta est.12ᵉ.q.90.1 c./.4 c./.12ᵐ

2 Quælibet inclinatio ex aliqua lege, potest dici lex participatiue, non autem essentialiter.12ᵉ.q.90.1.1ᵐ./.q.91.6.c.

3 Lex est regula & mentura actuum agendorum, vel omittendorum, 12ᵉ.q.90.1.o./.2.c./.3.1ᵐ./.4.c./.q.91.2.c./.q.93.3 c./.q.95.4.c.fi./.q.96.5.c./.q.97.1.c./. Con 3.cº.14.3ᵐ./.5ᵐ./. 115.2ᵐ. *Actus.165.168. Beatus.47. Circunstantia.10.

4 Lex de sui ratione, habet quòd sit regula actuum agẽdorũ, & quòd habeat vim coactiuã.12ᵉ.q.90.3.c./.q.96.5.c./.1ᵐ./. 3ᵐ./.22ᵉ.q.67.1.c./.Ro.2.lec.3.medº I

5 Lex est aliquid rationis, scilicet propositiones vniuersales rationis practicę, consideratę actu vel habitu. 12ᵉ. q.90. 1. o./.q.91.1.c./.q.92.1.c./.q.94.1.c. *Consuetudo.4, 5. Contemptus.1. Doctrina.14. Ebrietas.14. Gula.4. Idea.23. Ius. 2.&c. Peccatum.31.

6 Lex non est aliud, nisi dictamen rationis practicæ, quo actº humani diriguntur.12ᵉ.q.91.1.3.c./.q.92.1.c./.4ᵐ./.2.c./.q. 97.1.c./.Opus.4.cº.2.prinº. *Periculum.9.

7 Lex est quædam rationis ordinatio, ad bonum commune, ab eo qui curam cõitatis habet promulgata.12ᵉ.q.90.4.c.

8 Lex maxime respicit ordinem ad beatitudinem, & proprie ad felicitatem communem.12ᵉ.q.90.2.c.

9 Nullum præceptum habet vim legis, nisi secundum ordinẽ ad bonum commune, ad quod omnis lex ordinatur, vt ad

Le

finem.12ᵉ.q.90.2.o./.3.c./.q.91.5.c./.6.3ᵐ./.q.92.1.c./.q. 93. 1.1ᵐ./ q.95.3 4.c./.q.96.1.3.4.6.c./.q.97.1.c./.q.100.2.c./.11 3ᵐ./.22ᵉ.q.58.5.c./.3ª.q.70.2 2ᵐ./.Con.3.cº.123, * Præceptum.1.&c.61.&c.109.&c.139. &c. Priuilegium. Promulgatio. 0.

10 Lex importat ordinem, ad finem actiue, nõ autem passiue, nisi per accidens, scilicet quando legislator habet finem extra se.12ᵉ.q.91.1.3ᵐ.

11 Lex non imponitur ab aliquo domino, nisi subditis eius. 1deo præcepta cuius libet legis, præsuppopunt subiectionẽ recipiẽtis legem ad dantem legem.22ᵉ.q.16.1.c./.q.22. 1.c. *Sacramentum.86.91

12 Non omnia cõtenta sub lege, obligant ad mortale, quia nõ omnia traduntur per modum præcepti, sed aliqua per modum ordinationis & statuti, & obligant ad certam pœnam. 22ᵉ.q.186.9.2ᵐ. *Status.5.

13 Vlus venerearum, ordinatur ad bonum commune. 1deo suiacet legi, quia bona communia cadunt sub lege. 22ᵉ. q. 154.2.c.fi./.9.3ᵐ.

14 Omne quod est contra legem, vel contra conscientiam, est malum, & peccatum. Quol.8.13.c.

15 Lex quinciplex, scilicet lex æterna, naturalis, diuina, humana, & fomes peccati.12ᵉ.q.91.0./.Ro.8.le.1.meº.C. Fomes.3 Dio.

16 Lex quadruple, sci icet lex naturæ, concupiscentię Moysi, & Christi. Opusc.4.cº.1./.2.prinº./.Rom.8.lec.3.medº.C. *Matrimonium.44.c.

17 Lex triplex, scilicet lex naturalis, lex gentium, & lex positiua.3.d.37.3.c.

18 Lex in sacra scriptura, sumitur quincupliciter, scilicet pro tota biblia, pro quinq; libris Moysi, pro decalogo, pro vno præcepto, & pro omnibus præceptis cerimonialibus. Ro.3. lec.2.fi.G./.cº.5.lec.6.medº.A.

19 Lex in sacra scriptura, sumitur tripliciter, scilicet pro toto veteri testamento, pro pentatheuco, & pro eo cum agiographi, sine prophetis. Io.1.le 6.prinº.c. D./.cº.15.le.5.meº, L.D./.Ro.3.lec.2.fi.G./.cº.5.lec.6.medº.A.

20 Lex est in aliquo dupliciter, scilicet essentialiter & vt in regulante, & participatiue, vt in regulato. Primo modo, est in ratione, secundo modo, est in omni quod ex aliqua lege, in aliquid inclinatur.12ᵉ.q 90.1.1ᵐ./.3.1ᵐ./.q.91.2.6. c.

21 Homo dupliciter inclinatur ad obseruantiam legis, scilicet interius per amorem, vt boni, & exterius per pœnas, vt mali 12ᵉ q.92.1.2ᵐ./.q.95.1.c./.q.98.6.c./.q.107.1.2ᵐ./.22ᵉ. q. 108.1.3ᵐ./.3.c./.3.d.37.1.c./.Con.3.cº.128.fi./Opus4.cº.1. Ro.2.lec.3.medº.1.2ᵉ.Cor.3.lec.3 fi.E./.Gal.3.le 7.prinº.E./ cº.4 lec.2.fin./.cº.5.lec.5. prinº. k. *Peccatum.296. Præceptum.155.

22 Differentia quadruplex hominum circa leges, secundum quatuor gradus dignitatis hominum, scilicet quorum primus est iustorum, quia iusto lex non est posita, quia scilicet exteriori lege non cogitur, sed lex posita est iniustis, qui indigent extemus cogi, & ille est supremus gradus dignitatis in hominibus, vt scilicet non ab alio, sed a seipsis inducantur ad bonum. Secundus vero gradus est eorum qui inducuntur ab alio, sed sine coactione. Tertius autem est eorũ, qui coactione indigent, ad hoc q; boni fiant. Quartus vero est eorum qui nec correctione, nec coactione ad bonum dirigi possunt. Ro.2.le.3.meº.I /.cº.5.le.6.fi.B.

23 Diuersę leges, diuersis imponuntur.12ᵉ.q.91.5.1ᵐ./.6.c./.q. 96 2.c./.q.100.2.c./.q.104.3.2ᵐ./.q.107.1 c./.4.d 34.1.4ᵐ.

24 Esse sub lege dicitur tripliciter, scilicet coactiue, vt mali, per causam, scilicet habens peccatum originale, & per obseruantiam legis, vt Christus.3.d.1.L.meº.B./.Ro.8 le.3.meº.G./. Gal.4.lec.2.fin.

25 Iustus dupliciter non est sub lege, scilicet coactiue, & quantum ad opera spiritus sancti. 12ᵉ.q.93.6.1ᵐ./.q.96.5.1o./.4.d. 15.q.3.ar.2.q.2.1ᵐ./.Con.3 cº.128.fi./.Ro.2.le.3.medº.I 12ᵉ. Cor.3.le.3.fin.E./.Gal.3.lec.7.prinº.E./.cº.4.lec.2.fin./.cº. 5.lec. 5.prinº. k.

26 Actus legis quadruplex, scilicet imperare seu præcipere, vetare seu prohibere, permittere, & punire. Non autem consulere, nec præmiare, quia conueniunt etiam personis priuatis.12ᵉ.q.92.2.o. Finis.35.84. *Actus.165.168. Fides 118. Actus.

27 Proprius effectus legis est, inducere subditos ad propriam eorum virtutem. 1deo lex facit bonos, vel simpliciter, vel bonos secundum quid.12ᵉ.q 92.1.o./.2.4ᵐ./.Con.3.cº.116. 2ᵐ./.3ᵐ./.Ro.1o.le.1.medº.D. *Iustificatio.1. 45. &c. Peccatum.11.45.

28 Lex dirigit intentionem, ostendendo qualis debet esse actus proportionatus fini vltimo.2.d.41.q.1.1.4ᵐ.

29 Quælibet lex inducit, ad obseruantiam præceptorum, per pœnas,

Le

pœnas, & per præmia danda vel per deum, vt lex diuina, vel per homines, vt lex humana.12ᵉ.q.99.6.o./.3.cº.140.1ᵐ. *Prohibitio.o. Vendere.12. Vxor.1.

30 Omnis lex tendit ad amicitiam, vel hominum ad inuicem, vel hominum ad Deum.12ᵉ.q.99.1.2ᵐ./.2.c.

Naturalis. 31 Lex naturalis, est participatio legis æternæ, & impressio diuini luminis, in creatura rationali, qua inclinatur ad debitum actum & finem.12ᵉ.q.91.2.o./.q.96.2.3ᵐ./.q.97.1.1ᵐ./. 4.d 33.q.1.1.c. *Adam.68. Ars.20. Aureola.24. Barbarus.2.

Duᵐ.808.32 Oppositum videtur dicere a simili.3.d.23.ar.2.q.2.2ᵐ./.3ᵐ. Respondeo sicut Duº.3o1º. *Circuncisio.13. Comedere.3.

33 Lex naturalis non est habitus proprie & essentialiter, scilicet quo quis operatur, sed impropriedicitur quod habitus tenetur.12ᵉ.q.94.1.c. *Conceptio.34. [illegible]

34 Illud solum est de lege naturali, quòd ratio naturalis suadet.4.d.17.q.3.ar.1.q.2.c./.Matth.23.meº.b.Ku[illegible]

35 Omnes inclinationes partium humanæ naturæ, vt concupiscibilis & irascibilis, secundum quòd regulantur ratione, pertinent ad legem naturalem. 12ᵉ. q.94.2.2ᵐ./.4ª3ᵐ./.22ᵉ. quæst.108.2.c.

36 Ordo præceptorum legis naturæ, est secundum ordinem inclinationum naturalium, scilicet primo secundum naturã substantiæ, secundo secundum naturam animalis, tertio secundum naturam hominis.12ᵉ.q.94.2.c.

37 Ad præcepta legis naturæ, pertinent omnia quæ ratio practica, naturaliter apprehendi esse bona humana, scilicet omnia ad quæ homo habet naturalem inclinationem. 12ᵉ. q. 94.2.3.c./.4.c./.3ᵐ. *Concubinatus.o. Confessio.24.&c. Cõsanguinitas.2.&c. Conscientia.3.&c.

38 Præcepta sunt multa in lege naturæ, sed reducitur ad vnũ primum, scilicet bonum esse faciendum, & malum esse vitãdum.12ᵉ.q.94.2.o.

39 Præcepta secunda legis naturæ, quæ quasi conclusiones a primis præceptis deriuantur, non habent efficaciam semper, sed frequenter, talis enim est tota materia moralis. Ideo quãdo deficit lex, possunt licite prætermitti, sed cum dispensatione solius Dei.4.d.33.q.1.2.c.

Duᵐ.809.40 Oppositum videtur dicere a simili: 12ᵉ. q.100.8.o./.3.d.37. 4.o. Respondeo sicut Dubio.5189. *Consuetudo.1. Contritio.9. &c.

41 Præcepta legis naturæ, manent eodem modo in lege Moysi, & in lege noua.4.d.17.q.3.ar.1.q.2.2ᵐ. *Cultus.3.

42 Lex naturalis est eadem, apud omnes, quo ad prima principia communia, secundum rectitudinem & notitiam, non autem quo ad alia.12ᵉ.q 94.4.o./.3.d.37.3.c./.4.d.33.q.1.1.1. c./.2.1ᵐ.

43 Lex naturæ est vna omnium, quia præcepta eius sunt communia. Ideo conueniunt tam imperfectis quàm perfectis. Sed lex diuina non est vna, quia præcepta eius sunt particularia.12ᵉ.q.91.5.3ᵐ.

44 Lex naturalis prohibet, opposita omnium virtutum.4.d.33 q.1.4ᵐ. *Debitum 4. Dispensatio.12.&c.

45 Omnes actus virtutum, inquantum sunt virtuosi, sunt de lege naturæ, non autem omnes, secundũ species suas. 12ᵉ. q.94.3.o. *Doctrina.1.3.14.

46 De lege naturæ est, quòd parentes filiis thesaurizent, & q filii hæredes parentum sint.4.d.33.q.2.1.c./ ar.2.q.1. c./.1ᵐ.

47 Lex naturalis non potest dici irrationabilibus, nisi secundum similitudinem. 12ᵉ. q.91.2.3ᵐ./.4.d.33.q.1.1.c. * Fomes.3.Honor.30.

48 Aliquid deriuatur a lege naturæ dupliciter, scilicet vt conclusio ex principiis; & vt determinatio legis, vt lex humana 12ᵉ.q.95.2.o./.q.99 3.2ᵐ./.4.d.15.q.3.ar.1.q.4.c./.ar.2. q.1. c./.Ethi.5.lec.12.prinº.b. *Ieiunium.22. &c. Inditum. Iniusticia.1.

49 Consuetudo præiudicat legi naturæ, quo ad conclusiones, non autem quo ad prima præcepta eius. 4. d. 33. q. 1.1.1ᵐ. Vel consuetudo. 4.

50 Illud quod totaliter tollit finem principalem, est contra prima præcepta legis naturę. Si autem tollit tantum finem secundarium, vel impedit eum, vel finem principalem, est tantum contra secunda præcepta legis naturæ. 4.d.33.q.1.1.c. *Matrimonium.7.&c.135. Obligari.5. Peccatum.11.45.429.

51 Lex naturalis potest mutari, per legem diuinam & humanam, addendo & subtrahendo conclusiones, sed raro, & in aliqua particulari, non autem prima principia eius.12ᵉ. q. 94.4.c./.2ᵐ./.5.o./.q.97.1.1ᵐ./.3.d 37.3.c./.4.d.33.quæst. 1. 1.c./.2.1ᵐ.

52 Legem naturæ lex Dei scripta correxisse dicitur, vel quia, quod illi decrat, suppleuit, vel quia, corruptam eam ex peccatis hominum, & in aliquorum cordibus, ob contrariam

Le

consuetudinem obtenebratam, restaurauit.12ᵉ.q.94.5.1ᵐ./ q.99.2.2ᵐ./.3ª.q.60.5.3ᵐ./.q.61.3.2ᵐ./.3.d.37.1.c./.1ᵐ. *Possessio.5. Præceptum.23.&c. Promulgatio.1.&c. Reuerẽtia.3.

53 Lex naturalis non potest deleri de corde alicuius, quo ad prima principia. & in vniuersali, sed tantum in particulari, vel quo ad conclusiones.12ᵉ.q.94.6.o./.q.99.2.2ᵐ.

54 Omne quod actionem reddit inconuenientem fini, quem naturæ ex aliquo opere intendit, dicitur esse contra legem naturæ.4.d.33 7.1.1.c./.ar.3.q.1.c./. Opusc.73.cº 3. * Sacramentum.41.&c.115.&c.143.&c 150.&c. Sacrificium.7. Sanctificatio.9. Status.11.&c. Votum.68.&c.

55 Cum dicitur q; gentes naturaliter faciunt quæ sunt legis, exponendum est naturaliter, idest per naturam gratia refor matam. Ro.2.le.3.medº.H.

56 Lex naturæ, fuit offuscata in gentilibus, quo ad multa.12ᵉ. q.94.4.5.6.o./.q.98.6.c./.1ᵐ./.q.99.2.2ᵐ./.q.100.5.1ᵐ./.22ᵉ. q.22.1.1ᵐ./.q.154.2.1ᵐ./.3ª.q.60.5.3ᵐ./.q.61.3.2ᵐ./.q. 70.2. 1ᵐ./.3.d.37.1.c./.1ᵐ./.3ᵐ./.4.d.33.q.1.ar.3.quæst.1.1ᵐ./.2ᵐ./. Virt.q.2.7.10ᵐ. *Visura.18.19.80.173.229.&c. Vxor.1.&c.

57 Lex naturæ, sic corrupta fuit apud germanos, q; latrocinii non reputarent peccatum.12ᵉ.q.94.4.6.c.

Æterna. 58 Lex æterna est ratio, seu conceptus gubernationis rerum, in Deo.12ᵉ.q.91.1 o./.q.93.1.o./.3.4.c./.5.3ᵐ./.4 d.33.q.1.1. o./.3.3.cº.115. *Idea.21.&c. Iudicium. 21. 22. Ius. 1.&c. Peccatum.1.&c.405. Promulgatio.3. Pronidentia.15.

59 Lex æterna secundum essentiam, est nota beatis tãtum, sed in suis effectibus, nota est omni creaturæ rationali. 12ᵉ. q. 19.4.3ᵐ./.q.93.2.o./.6.c.prinº.

60 Lex æterna comparatur ad ordinem rationis, sicut ars ad artificiatum. Ideo eiusdem rationis est aliquid esse, contrarium que.12ᵉ.q.71.2.4ᵐ.

61 Omnis lex, inquantum iusta est, derinatur a lege æterna. 12ᵉ. q. 93. 3. o.

62 Omnia regulantur lege æterna, & participant eam, inquantum ex ea inclinantur in proprios actus & fines.12ᵉ.quæst. 91.2.o.

63 Aliquid subditur legi æternæ dupliciter, scilicet secundum cognitionem, vt creatura rationalis tãtum, vel per aliquod principium interius, vt omnis creatura. 12ᵉ.q.91.2.c./.3ᵐ./. q.93.5.6.c. Regula.1. *Voluntas.19.63.

64 Omnia creata subduntur legi æternæ, non autem ea quæ pertinent ad essentiam Dei.12ᵉ.q.91.2.c./.q.93.4.5.6.o.

65 Voluntas Dei secundum se, non subditur legi æternæ, nec gubernationi Dei, sed tantum secundum voluta creata.12ᵉ. quæst. 93. 4. 1ᵐ.

66 Filius Dei, secundum humanitatem, legi æternæ subditur, sed secundum deitatem, est ipsa lex æterna, per appropriationem.12ᵉ.q.93.1.2ᵐ./.4.2ᵐ./ 6.1ᵐ.

67 Beati & damnati, subduntur legi æternæ, per quam merentur & conseruantur in beatitudine vel miseria.12ᵉ.quæst. 93 6.3ᵐ

68 Boni perfectius subduntur legi æternæ, quàm mali quantũ ad cognitionem, & inclinationem ad bonum, sed secundũ passionem, est econuerso.12ᵉ q.93.6.c.

69 Prudentia carnis, subditur legi æternæ, secundum passionẽ non autem secundum actionem.12ᵉ.q.93.6.2ᵐ.

70 Irrationalia, defectus, & omnia contingentia omnium naturalium subduntur legi æternę, non autem legi humanæ. 12ᵉ. q. 93. 5. o.

Diuina. 71 Lex diuina est necessaria, præter legem naturalem & humanam. 1ª.q.1.1.o./.12ᵉ.q.91.4.o./.3ª.q.60.5.3ᵐ./.3.d. 37.1.o.

72 Lex diuina est participatio legis æternæ, in ordine ad finẽ supernaturalem, sicut lex naturalis, ad finẽ naturalem.12ᵉ. q. 91. 4. c./.1ᵐ.

73 Lex diuina explicat instinctum naturæ, & supplet defectus eius.3.3.cº.123. *Accusatio.24. Actus.168. Adam.68.

74 Lex Dei datur homini, in auxilium legis naturalis.3. 3. cº. 117.5ᵐ./. Virt.q.2.7.10ᵐ. *Alienum.3.4.8. Angelus.559.

75 Sicut gratia præsupponit naturam, sic lex diuina præsupponit legem naturalem. 12ᵉ. q. 99. 2. 1ᵐ. *Confessio.24.&c. Consanguinitas.10.11.

76 Quæ lex naturalis dicitur, quasi deriuata ex primis principiis eius, nõ habent vim coactiuam, per modum præcepti, nisi postquam lege diuina vel humana sancita sunt.4.d.33. q.1.1.2ᵐ. *Consensus.6. Consuetudo.4.5. Contemptus.1. &c. Contritio.11.

77 Lex diuina est quædam participatio diuinæ prouidentiæ, ad homines gubernandos.3.3.cº.128.3ᵐ. *Datio.18. Decimę.1.2.28.

78 Lex diuina necessario data est a Deo, soli creaturę rationali per quam principaliter ordinatur in Deum, quia finis legis diuinæ,

Le

diuinæ, est dilectio Dei.ꝗ.3.c°.114./.115./.116./.128.Finis. 84.*Defectus.17.Dispensatio.8.&c.Fas.Fides.85.118.Finis 35.Gula.4.Iudex.4.8.

79 Lex diuina ordinat hominem, circa corporalia & sensibilia, vt subsint rationi.ꝗ.3.c°.121. *Iudicium.21.28.31.Ius.13.

80 Lex Dei ordinat hominẽ, vt sit totaliter subditus Deo. Con. 3.c°.118.2m./.128.2m. *Omissio.1.

81 Ea quæ sunt necessaria ad salutem, cadunt sub præceptis diuinæ legis.22e.q.3.2.c./.q.140.2.c./.Quol.12.25.c.

82 In lege Dei aliqua præcipiuntur, quia bona sunt, & aliqua econuerso. Et aliqua prohibentur, quia mala sunt, & aliqua econuerso.22e.q.57.2.3m. *Peccatum.1.13.31.45.73.121. 184.188 405.Penthecoste.

83 Lex Dei ordinat hominem ad proximum eius, per præcepta iustitiæ.Con.3.c°.128.

84 Lex diuina continet tria, scilicet testimonia, idest ea quæ sunt fidei, præcepta, idest moralia, & iudicia, idest iudicialia. Psal.18.med°.e.

85 Finis legis diuinæ, est beatitudo æterna, humanæ vero est temporalis tranquillitas ciuitatis. 12e.q.98.1.c./.q.100.2. 5. c./.2.d.9 3.c./.3.d.37 ar 2.q.2 c.prin°./.Psal.18.me°.e./.Meta.2.lec.5 med°.b.

86 Lex diuina principaliter intendit amicitiam hominum ad Deum, sed lex humana hominum adinuicem. 12e. q.99.2. 3.c./.q.100.2.5.c./.Opus.73.c°.5.

87 Lex diuina principaliter considerat iustum vel iniustum, in quantum per hoc ordinatur homo ad finem. qui ẽ vita æterna. Lex vero humana considerat hoc, prout ordinantur homines inter se, in bene esse ciuile, quod est viuere in honestate & pace communi. Opus.73.c°.5.

88 Lex diuina vtitur lege humana, sicut instrumento, vbicumque per opera ciuilia, homo potest ordinari vel deordinari a fine vitæ æternæ, sicut etiam tota natura, instrumentum est diuinæ virtutis, non propter indigentiam eius, sed propter diuinæ virtutis excellẽtiam, quę per se operatur aliqua & quædam per naturam. Opus.73.c°.5 *Pręceptum.1.27. &c. Prohibitio.o.Restitutio. 1.2. Sacramentum.42.&c.118 Sacrificium. 7.

89 Lex diuina principaliter ordinat homines ad Deum, sed ordinat homines ad inuicem, secundum ꝙ conuenit ordini ad Deum, humana vero econuerso.12e.q.99.3.4.c./.q. 110. 2.5.c. *Scientia.66.70.Scriptura.1.&c. Seruitus.9. Superbia.2.11.25.29.

90 Lex diuina sufficienter ordinat ad omnem actum virtutis, non autem lex humana.12e.q.100.2.0./.22e.q.140.2.c./.4. d.15.q.2.ar.1.q 4.2m. *Temperantia.15.Templum.3. Testamentum.3.&c.

91 Lex humana proponit præcepta tãtum de actibus iustitiæ, vel aliarum virtutum, sub ratione iustitiæ, diuina vero, de actibus omnium virtutum, vel obligando, vel consulendo. 12e.q.100.2.0. *Vinculũ.2.Voluntas.19.63.Votũ 68. 69.

92 Lex diuina se extendit ad actus interiores & exteriores, sed lex humana, tantum ad actus exteriores. 12e. q. 91. 4./.q. 98.1.c./.q.100.2.9.c./.Quol 4.24.c.prin°./.Psal.18. me°.e./. Ro.5.lec.6.prin°.B./ c°.7.lec.2.me°.E.

93 Lex diuina prohibet & punit omnia peccata, non autẽ lex humana.12e.q.91.4.c.fi./ q.93.5.3m./.q.96.2.0./.3.1m./.q.98. 1.c./.22e.q.69.2.1m./.q.77.1.1m./.q.78 1.3m./.Ma.q.13.4.6m. ./.Quol.2.10.1m./.2m./.106.11.lec.1.med°.H./.Psal.18.me°. e.D.Vsura.7.8.9.44.71.&c.78.&c.86.116.&c.126.188. &c. 229.&c.244.313.

94 Leges humanæ antiquę continent quædam fabulosa & falsa, non autẽ lex diuina.12e.q.99.3.c./.Psal.18. med°. e. E./. Meta.2.lec.5.me°.b.prin°. *Vxor.3 5.

95 Lex diuina distinguitur in legem veterem, & legem nouam non sicut in species omnino diuersas, sed sicut in imperfectum & perfectum in eadem specie.12e.q.91.5.0./.q.107. 1. 0./.2.c.prin°./ 3.c./.Gal lec.2.med°.C.&c.

Vetus. 96 Lex vetus est æterna, quo ad moralia, & quo ad veritatem quam figurabant cerimonialia, non autem aliter.12e.q.103 3.1m./.Con.4.c°.57. *Adeps.1.2.Agnus.1.2.3.5.Alienum 3.&c.Altare.1.2.3.Angelus.447.568.620.Animal.74.&c.

97 Lex vetus conuenienter data est, tempore Moysi, & non prius, propter superbiam hominum conuincẽdam, nec posterius propter auxilium.12e.q.98.6.0./.3a.q.70.2.2m./.4. d. 1.q.1.ar.2.q.4.c./.Gal.3.lec.7.prin°.E. *Arbor. 2.

98 Lex vetus differt a lege naturali, non vt ab ea penitus aliena, sed vt aliquid ei superaddens.12e.q.99.2.1m. *Armus..

99 Lex vetus erat bona, quia consonabat rationi, reprimendo concupiscentias, sed erat imperfecta. 12e. q. 98.1.c./.2.1m./. 2m./.Ro.7.lec.2.3.0./.Gal.3.lec.7.8.0. *Aureola.24.Baptismus.248.Beneficium.18.Canis.1.Character.45.

100 Lex vetus, prohibebat omnia peccata.12e.q.98.1.c.

101 Lex vetus data fuit, contra quadruplex vulnus peccati, scilicet contra malitiam, infirmitatem, concupiscẽtiam, & ignorantiam.Gal 3.lec.7.prin°.D.

102 Lex vetus non conferebat gratiam, quia hoc Christo reseruabatur. 12e.q.98.1.0./.q.99.2.3m./.q.100.12.0./.3.d.37.1. 4m./.d.40.3.0./.Ro.3.lec.2.fi./.Lec.3.med°.B./. Gal. 3. lec. 7. prin°.E./.Lec.8.prin°.F.&c./.fi./.He.2.lec.1.me°. D./.c°.8. lec.2.princ°.B./ c°.9.lec.1.princ°.A./.c°.12.lec. 4. med°. B. *Cerimonia.4.&c.Cessare.4.Cibus.7.Circuncisio.3. &c.

103 Oppositum videtur dicere a simili.4. d. 1. q. 2. ar. 4. q. 2. c. Respondeo sicut Dubio 342°./.343°. Dub.tit.

104 Finis veteris legis erat iustificatio hominum, quam tamen efficere non poterat, sed eam figurabat factis cerimonialibus, & promittebat verbis.12e.q.107.2.c./.Ro.10.le.1.me° D. *Confessio.19.Confirmatio.44.&c.

105 Intentio veteris legis erat homines ad timorem & reuerentiam dei inducere, & a carnalibus ad spiritualia traherepaulatim.3.d.40.ar.4.q.2.0./.4.d.1.q.1.ar.5.q.3.c. *Consecratio 18.&c.Contritio.25.Cultus.31.&c.Decimæ.1.2.28.

106 Lex vetus, secundum sensum exteriorem promittebat tantum temporalia, sed secundum sensum spiritualem promittebat spiritualia & vitam æternam.12e.q.114.10.1m./. 3. d. 40 ar.4.q.1.c./.1m./.Ro.9.lec.1.fi.G./.c°.10.lec.1. med°.B./. He.4.lec.1.prin°.A. *Depositum.2.Dies.10.&c.Ecclesiasticus.o.Euangelium.3.&c.Eucharistia.11.&c.32.33.170.185 Exilium.Fatuus.Femina.1.Festum.1.2.&c.Fides.85.Figura. 12.13.Finis.35.84.Gratia.90.Hæresis.99.Ieiunium.18. &c. Illegitimus.2 Immolari.

107 Lex vetus occidebat, non quidem effectiue, sed occasione accepta non autem data. 12e. q. 98.1.2m./.q.99.2.3m./.3.d. 37.1.4m./.d.40.3.0./.Veri.q.28.2.12m./.Ro.7.lec.2.med°. A. &c. Litera.3. *Immundicia.2. &c. Ioannes.1. Iudaizare. Iudæi.4. 10. &c.

Immo non se extendit ad animum, idest ad actus interiores.12e.q.107 1.2m. Respondeo sicut Lex.128.129.

108 Lex vetus induxit pęnam seruitutis, in casu duplici tantũ, scilicet seruitutem perpetuam in seruo nolente egredi, & temporalem, in fure non valente soluere.12e.q.105.2.10m. *Iustificatio.45.&c.Lectoratus.5.Lepra.1.2.3.Litera.3. Lotio. Maria. 57. 65

109 Sanctus Paulus, absolute & indeterminate loquens de lege, semper intendit de lege Moysi.Ro.7.lec.1.prin°. G. *Matrimonium.10.11.12.124.Mel.o.Mensa.Meritum.110. Missio.41.45.Oblatio.o.Occidere.10.Ornatus.12.13.

110 Lex vetus, bene statuit de loco iudicii, de iudicibus, & testibus.12e q.105.2.c./.7m./.8m. *Passio.1.16.Paulus.30.Peccatum.252.253. Peccatã. 31. 55.56.59.&c.97.Permissio.1. Possessio.9.10.Pręceptum.28.&c.39 &c.56.&c.

111 Lex vetus data fuit solis iudæis, non quidem propter merita eorum, sed propter promissiones Dei de Christo. 12e. q. 98.4.0./.5.c./.3.d.25.q.2.ar.2.q.2.3m. *Primitiæ.1.2.Primogenitus.2.Psal.3.&c.Purgatio.4 Rebellio.3.Regnum.6.

112 Lex vetus data fuit duris in flagellum, proficientibus in pedagogum, perfectis autem in signum & solatiũ.12e. q. 101. 3.c./.4.d.1.q.1.ar.5.q.2.3m./.Ro.5.lec.fi.fi.B. *Sacrificium. 5.Schisma.5.Septem.Status.5.Sterilitas.2. Stuprum.3. 4.

113 Gentiles non obligabantur ad legem veterem, quo ad cerimonialia, vel iudicialia. Sed ad pręcepta naturæ secundũ se, non autem ex lege veteri.12e.q.98.5.0./.22e.q.85.4.1m./. 3.d.25.q.2.ar.2.q.2.3m./.Ro.2.lec 3. med°. G. *Tabernaculum. 4. 5.

114 Lex vetus neminem excludit a cultu Dei, sed tantum a ciuilitate 12e.q.105.3.1m./.2m. *Tabula.2 Templum. 3. &c.

115 Lex vetus ordinabat ad Christum, perhibendo testimoniũ & disponendo ad eum.12e.q 98.2.c./.q.99.6.c./.Ro.10. lec. med°.E./.Gal.3.lec.8.med°.H.&c. * Testamentum. 4. &c. Thurificatio.2.Tuba.1.Vestis.7.Virginitas.35.36.

116 Status veteris legis institutus fuit, ad figurãdum mysteriũ Christi.12e.q.102.4.c. *Vnctio.20.29.30.

117 Status veteris legis, non fuit immutatus ante Christũ, quo ad impletionem, sed quo ad cõditionem populi.12e.quæst. 102. 4. 2m.

118 Christus impleuit legem veterem, opere & doctrina tripliciter, scilicet exponendo, dando modum melius obseruandi, & superaddendo.12e.q.107.2.0./.4.3m./.4.d.1.q.2.ar.5.q.2. 1m./.Rom.9.lec.5.med°.E./.c°.14.lec.2. princ°. G./.Eph.2. lec.5.med°.k.

119 Christus in omnibus conuersatus est, secundum præcepta veteris legis.3a.q.37.0./.q.40.4.0./.q.47.2.1m./.3.d.14.ar. 3. q.3.6.3m./.4.d.1.q.2.art.2.q.3.c. * Christus 196.195.198. Vsura.78.289.296.Vxor 1.11.&c.

120 Lex uetus dabatur populo adhuc imperfecto, in comparatione ad perfectionem quæ erat futura per Christum. 12e. q.99.6.c.

Vetus & noua. 121 Lex noua continetur in lege ueteri uirtualiter, ut perfectũ in imperfecto, & implicite, non autem explicite & in actu. 12e.q.107.3.0./.Gal.lect.2.prin°.D. *Adoratio 20. Angelus 620. Baptismus 3.224.248. Bonitas 229. Decimę 1.2. 3. Dæmon 21.

122 Lex uetus assimilatur puero, ut imperfecta, noua autem assimilatur uiro, ut perfecta. 12e.q.91.5.c./.1m./.q.98.1.0./.2. 1m./.2m./.q.99.6.c./. q.106.3.c./. q.107.1.c./. 2m./. 2.3.4.c./. 22e.q.1.7.2m./.4.d.1.q.2.ar.5.q 2.c./. Gal.4.lect.1.0. Euangelium 3.8. *Eucharistia 11.&c.Finis 35.

123 Lex noua implet legem ueterem, exhibendo quod lex uetus promittebat & figurabat. Sed euacuat eam quo ad cerimonialia.12e.q.107.2.0./.22e q.104.6.2m./. 2.d.9.8.4./.4.d. 1.q.2.ar.5.q.2.c./.1m./.3m./.Rom.3.fi./. Eph.2.lect.5.me°.K. *Gratia 96.

124 Lex noua dicitur gratia fidei, quia principaliter est ad gratiam, secundario autem est ad cerimonialia & sacramentalia.Lex uetus autem econuerso. 12e.q.107.1.3m./. q.108.1. 0./.Quol.4.13.c./.Ro.3.lect.4.prin°.F.&c. *Hęresis 52.64.

125 Lex uetus est uia ad legem nouam, sicut lex noua ad cælestem ecclesiam, seu ad cælestem hierarchiam. 12e.q.101.2. c./.q.106.4.1m./.3a.q.61.4.1m./.2.d.9.8.4m./.3.d.40.ar.4.q.1. 0./.q.2.c./.4.d.1.q.1.ar.2.q.5.1m./.d.4.q.1.ar.3.q.4.2m./. d.8.. q.1.ar.3.q.1.1m./.d.18.q.2.ar.2.q.1.1m./.Quol.7.15.c./.He.9. lect.1. *Ieiunium 18.&c.Ioannes 1.2.

126 Vtraque lex, fuit ab uno deo, sed lex uetus in lapidibus, noua uero in corde. 12e.q.98.2.3.0./.q.106.2.3m./.4.3m./.q. 107.1.c.fi./.3a.q.42.4.2m. *Irregularitas 4.Lepra 1.2.Lotio. Maria 65.&c.Oblatio 7.13.Organum 2.&c.

127 Lex noua, plurima supra rationem credenda præcipit, lex vetus autem pauca. Con. 1. c°. 5. * Peccatum. 252. 253. Pœna. 31. 59.

128 Lex uetus cohibebat manum, idest actus exteriores, per pœnas temporales, non autem animum, idest actus interiores noua autem cohibet vtrũque, per æterna.12e.q.107.1.2m./. 3.d.40.2.c./.Psal.18. *Pœnitentia.56.58.Permissio.1.Præceptum.120.&c.140.

129 Lex noua principaliter promittit spiritualia, & ordinat act9 etiam interiores, & ex amore. Ideo perfectior est lege veteri quæ habet opposita.12e.q.91.5.0./.q.99.6.0./. q.107.1.2m./. q.108.1.0./.22e.q.95.2.3m./.3.d.40.2.c./. 4.0./. Cont.1.c°.5. prin° /.Li°.3.c°.116.fi./.Psal.18.me° .c.E./.Psal.21.fi.t.K./. Ro.8.lect.3.me°.G./ c°.10.lect.1.me°.E.&c./.1e. Corin.11. lect.6.me°.K./.Gal.lect.2.prin°.C./.c°.4.lect.8.me°.I./. He. 1.lect.4.me°.F./. c°.7.lect.3.fi.I./. c°.8.lect.2. prin°. k &c./. c°.9 lect.3.prin°.C./.c°.12.lect.4.princ°./. med°.A./. fin.C. *Primitiæ. 1.&c. Sabbathum 11.

130 Lex vetus ẽ grauior lege noua, qũo ad cerimonialia, & quo ad dispositionem subditorum, sed quo ad actus virtutum, est econuerso.12e.q.107.4.0./. 3.d.40.art.4.q.3.0./. Quol.4. 13.c./.Matth.11.fi. *Sacerdos 24.&c.

131 Lex noua addit consilia super præcepta, non autem lex uetus.12e.q.108.4.0./.3.d.40.ar.4.q.3.c.fi./.1m. * Sacramentum 33 42.&c.

132 Lex uetus est lex seruitutis, lex noua uero, est lex pietatis. 12e.q.108.4.c./.1e.Cor.7.lect 3.fi. *Sacrificium 11.16.&c. Septimus.

133 Lex noua dicitur lex ueritatis, lex uetus autem dicitur lex umbrę, uel lex figuræ.12e.q.107.2.c. *Templum 8.&c. Testamentum.o.

134 Lex uetus non inducebat ad conformitatem Moysi, sicut lex noua inducit ad conformitatem Christi.4.d.15.q. 3.art. 3.q.1.2m.

135 In lege noua dantur præcepta fortitudinis, ad pugnãdum spiritualiter, & ad patientiam temporalium malorum, non autem ad pugnam corporalem, sicut in lege ueteri. 22e.q. 140.1.1m. *Vsura 78.79.

136 Prohibitio immundorum corporaliter a sacramentis in ueteri lege, magis erat propter significationem, quàm propter res. Ideo non est in noua. 4.d.9.art.c.4.q.3.2m. * Vxor 18. Christus 196.

137 Lex noua nihil instituit, ad cognoscendum futura, sicut lex uetus, quia terrena sunt, fuerunt tamen in nouo testamento etiam aliqui, prophetię spiritum habentes, qui multa de futuris euentibus prædixerunt.22e.q.95.2.3m.

138 Lex noua nihil determinat circa cerimonialia uel iudicialia, nec præcipit alia moralia, quàm lex uetus. 12e.q.108. 2.0./.3.2m./.3m./.Quol.4.13.c.

139 Lex noua principaliter est gratia spiritus sancti, secundario autem est circa quædam disponentia ad gratiam, & ad usum eius. Ideo principaliter est indita, & secundario scripta 12e.q.106.1.0./. 2.3.c./. q 107.1.2m./.3m./. q.108.1.c./. 1m./. Quol.4.13.c. Noua

140 In lege noua nihil continetur, nisi pertinens ad gratiã spiritus sancti, uel disponens intellectum per fidem & affectũ, uel ad usum gratiæ.12e.q.106.1.1m./.Quol 4.13.c. * Apostoli 4.Baptismus 224.Character 34.Cõtritio 11.Cultus 3. Decimæ.6.&c.

141 Lex noua, est lex gratiæ, & pietatis. 12a.q.106.3.c.fin./ 1e. Cor.7.lect.4.fi.

142 Lex noua dicitur lex libertatis, quia non præcipit actus exteriores nisi sacramentorum, uel habentes necessitatem ad gratiam, nec prohibet, nisi contraria gratiæ. 12e.q.108.1. 2.0./.4.c./.Quol.4.13.c. *Excõmunicatio 32.Festum 2.&c. Fides 104.118.

143 Lex noua bene ordinat omnes actus interiores hominis ad se, ad proximum, & ad deum.12e.q.108.3.0.

144 Tota lex noua est in mansuetudine, respectu proximi, & in humilitate, respectu dei & sui.Matth.11.fi./.c.I. * Gratia 90.91.96.&c.

145 Nullus status, potest esse perfectior statu nouę legis, quia lex noua immediate introducit ad ultimum finem. 12e.q. 106.4.c./.q.108.4.0. * Inditum. Iustificatio 49. Mensa. Oblatio. 7. Occidere. 10. Peccatum. 377. Pœnitentia. 126.

146 Lex noua non debuit dari a principio mundi, triplici ratione, prima, scilicet quia lex noua principaliter est gratia spiritussancti, quæ abundanter dari non debuit, antequã impedimentum peccati, ab humano genere tolleretur consumata redemptione per Christum. Secunda potest assignari, ex perfectione legis nouę. Non enim aliquid ad perfectum adducitur statim a principio, sed quodam temporali successionis ordine, sicut aliquis prius fit puer, & postmodum uir. Tertia sumitur ex hoc, quòd Lex noua est lex gratiæ. Et ideo primo oportuit, quòd homo relinqueretur sibi in statu ueteris legis, ut in peccatum cadendo, suam infirmitatem cognoscens, recognosceret se gratia indigere.12e.q. 91.5. 2m./. q.106.3.0. *Pręceptum 24.52. 120.

147 Lex noua proponitur in omni loco, non autem in omni tẽpore, quia tempus uariat statum, non autem locus. 12e.q. 106. 3. 2m.

148 Lex noua durabit usque ad finem mundi. 12e. q. 106. 4.0. *Sacerdos.20.24.&c Sacramentum.33.45. 58. &c. 98. &c. 137.144.&c.151.Status.5.Subdiaconus.3.4. Testamẽtũ.o.

149 Leges humanæ sunt necessarię, ad pacem hominum, & ad uirtutes, propter malos, quia non sufficit eis paterna monitio.12e.q.91.3.0./.quęst.95.1.0./.2.d.9.3.c./.5m./.3.d.40 2.0. *Actus.165.168.Adoptio.6.9.12.Aleator.1.Alienum.3.&c. Humana.

150 Melius est secundum philosophum omnia determinari per leges, quantum possibile est, quam relinquere arbitrio iudicum, triplici ratione. Primo scilicet quia facilius est inuenire paucos sapientes, qui sufficiant ad rectas leges ponendas, quam multos qui requirerentur, ad recte iudicandum de singulis. Secundo quia illi qui leges ponunt, ex multo tempore considerant, quid lege ferendum sit: sed iudicia de singularibus factis, fiunt ex casibus subito exortis. Facilius autem ex multis consideratis, potest homo uidere, quid rectum sit, quam solum ex aliquo uno facto. Tertio quia legislatores iudicãt in uniuersali, & de futuris. Sed homines iudiciis præsidentes, iudicant de præsentibus, ad quę afficiũtur amore, uel odio, aut aliqua cupiditate, & sic eorum deprauatur iudicium.12e.q.95.1.2m. *Beatus. 47.

151 Quia ergo iustitia animata iudicis, non inuenitur in multis, & quia flexibilis est, ideo necessarium fuit, in quibuscũque est possibile, lege determinare, quid iudicandum sit, ut paucissima arbitrio hominum committerẽtur. 12e.q. 95. 1.2m.fi. *Campsoria 5.

152 Quædam singularia, quæ non possunt lege comprehendi, necesse est committere iudicibus, puta de eo quod est factũ esse uel non esse, & de aliis huiusmodi. 12e.q.95.1.3m. * Ciuilis.o.Ciuitas 3.Clementia 6.Consanguinitas 9.10.Consuetudo 1.5.

153 Lex humana, est dispositio particularis, inuenta per rationem humanam, ex principijs communibus legis naturalis. 12e.q.91.3.0./.4.c./.q.95.2.0./.3.4.c. *Contemptus. 1. Datio 12. Dispensatio 10.&c.Dominium 10.&c.Ebrietas 14. Ecclesia 10. &c. Ecclesiasticus 3.

153 Lex

Le

154 Lex humana est mensura mensurata, a lege diuina, & a lege naturali, cuius finis, est vtilitas hominum. 12æ.q.19.4.c./quæst.95.3.0.

Dum.811.155 Oppositum videtur dicere. 12æ. q. 90. 1.0./.3.c./.q.96.5.c./. Con 3.c°.114.3m./.5m./.c°.115.2m. Respondeo Dubio.811.

156 Leges humanæ in communi, habent rationem, non autem quo ad aliquas particulares conditiones, sed ex arbitrio instituentium. 12æ.q.95.2.4m./.q.102.3m. *Epicieceia.4. &c.

157 Leges humanæ, non possunt habere illam infallibilitatem, quam habent conclusiones demonstratiuæ sciẽtiarum. 12æ. q.91.3.3m./.4.c./.q.96.1.3m./.q 105.2.8m./.22æ.q.120.1.c.

158 Nulla lex humana, habet vim legis, nisi inquantum a lege naturæ deriuatur. 12æ.q.95.2.0./.Con.3.c°.123.

159 Leges scribuntur, ad declarationem iuris naturalis, & iuris positiui. Ideo continent vtrumque, & instituunt ius positiuum, dantes ei robur auctoritati. Nõ autem iuri naturali, sed hoc habet ex natura. 22æ.q.60.5.c./.1m. *Error.11. 12. Excommunicatio.23.

160 Lex humana quadrupliciter diuiditur, secundum quatuor quæ sunt de ratione eius, scilicet quòd sit a lege naturæ, ad bonum commune, a persona publica, & sit regula actuum humanorum. 12æ.q.95.4.0. *Fas. Illegitimus.4.5. Interpretatio.1.2. Iudæi.36.46. Iudex.4.

161 Nullus potest condere legem, nisi communitas, vel persona publica, idest gerẽs vices eius. 12æ.q.90.3.0./.q.92.2.2m./.q.95.4.c./.q.96.1.4.c./.q.97.3.3m./.q.98.3.3m./.22æ.q.50.1.3m./.q.57.2.c./.q.60.6.c./.q.67.1.c. *Iudicium.25.26.28.&c.

162 Lex humana debet dari in communi. 12æ.q.96.1.0./.q.98.6 2m./.22æ.q.147.3.4.c. *Ius.2.&c.10.&c.20.&c.

163 Lex humana datur de aliquo, secundum illud quod frequẽtius accidit. 12æ.q.84.1.3m./.q.96.1.3m./.6 c./.3m./.q. 102. 6. 5m./.22æ.q.88.9.10.c./.q.120.1.c./.q.147.4.c./.q.152. 2.3m./.q.154.2.c.fi./.4.d.15.q.3.ar.2.q.1.c./.ar.3.q.3.1m.

164 In legibus, propter consuetudinem, magis valent fabulariter dicta, quàm cognitio veritatis. Met 2.le.5.prin°.b.prin°.

Dum.812.165 Immo omnis falsitas legi repugnat, cum lex ordinet hominem ad veram felicitatem. 12æ.q.99.3. c. Respondeo sicut. Dubio. 812°.

166 Finis legis ciuilis est pax ciuium, sed finis legis canonum, est pax ecclesiæ, & salus animarum./.Quol.12.25.c.

167 Lex humana non attendit intentionem obseruantis, sed actum eius. 12æ.q.100.9.c./.3.d.40.2.5m./.4.d.15.quæst.3.ar. 4. quæst. 1. 3m.

168 Lex humana debet esse honesta, iusta, possibilis, secundum naturam, secundum consuetudinem patriæ, loci, & temporis, necessaria, pro communi vtilitate, & clara. 12æ. q. 95.3. o. *Iustitia 4.&c.51.&c. Iustificatio.48. Legislator.o. Legitimatio.o. Licita.1.2. Ligurgus.

169 Lex est iusta, vel iniusta tripliciter, scilicet ex fine, ex agente per auctoritatem, & ex forma, idest secundum æqualitatem proportionis. 12æ.q.96.4.c. *Machometus. Matrimonium. 40.&c. Misericordia.32. Modestia.4.&c. Necessitas.30.31.

170 Lex puniens mulieres in lupanari, est abrogata, quia est iniusta cum non sit ex instinctu legis naturæ. 4.d.33.q.1.ar.3. q.1.2m *Obligari.5.&c. Omissio.1. Periculum.1.9. Politica 2.4. Possessio.5.10. Possessor. Præbendatus.

171 Lex humana præcipit aliquos actus cuiuscumque virtutis, vt ordinabiles ad bonum commune, non autem omnes. Similiter aliquos actus cuiuscũque vitii prohibet, non autem omnes. 12æ.q.93.3.3m./.q.96.2.3.0./.q.100.2.c.

172 Leges humanæ ordinantur ad aliqua mundana bona, secũdum quorum conditionem, dantur præcepta fortitudinis. 22æ.q.140.1.c.

173 Lex humana non debet seruari, quãdo est in damnum, sed recurrendum est ad principem, si periculum non sit in mora. 12æ.q.96.6.0./.q.97.3.1m./.22æ.q.60.5.2m./.q.147.4.c./.4.d.15.q.3.ar.2.q.1.4.c.

174 Lex humana iusta, obligat in foro conscientiæ, non autem lex iniusta, nisi propter scandalum vitandum, in his quæ non sunt contra Deum. 12æ.q.96.4.0./.22æ.quæst.12.2.1m./.q.60.5.1m.

175 Omnes subditi alicuius potestatis, subduntur legibus eius vel coacte, vt mali, vel sponte ut boni. 12æ.q.96.5.0.

176 Princeps subditur legi suæ, quo ad iudicium Dei, & sponte quo ad vim directiuam, non autem coacte. 12æ.q.96.5.3m.

177 Nullus subditur legi inferioris, contra superiorem. 12æ. q. 96.5.c./.2m. *Princeps.14.&c. Promulgatio.3. & cetera. Raptus.5.

178 Lex humana potest iuste mutari dupliciter, scilicet ex defectu legislatoris, vel ex mutatione rerum, vel hominum. 12æ.q.96.5.3m./.6.0./.q.97.1.0./.q.104.3.2m. *Restitutio.16.

Le — Li

Rex. 6. Roma. 3. Sacrificium. 7. Sacrilegium. 8. Seruitus. 9. & cetera.

179 Lex humana, non debet faciliter mutari, nisi propter magnam necessitatem, vel vtilitatem, quia consuetudo iuuat. 12æ.q.97.2.0. *Sinesis. Vendere.12.16. Vsura.7.9 27.44 73 82. 84. 86. 87. 89. 115. 116. 119. 121. 215. 223. 232. 237. 238. 279. 299.

180 Ecclesia non est astricta legibus humanis, puta vt iudicet vxoricidam sine reatu pœnæ æternæ, vel pœnæ ecclesiastico iudicio infligendæ, ex hoc quòd est sine reatu pœnę infligẽdæ per iudicium sæculare. Et tamen lex ciuilis non committit viro occisionem vxoris quasi præcipiens, quia sic nõ peccaret, sicut nec minister iudicis peccat. latronem occidens condemnatum ad mortem, sed permisit, pœnam non adhibens. 4.d.37.q.2.1.c.fi./.2m. Vxor.22.23.

181 Voluntas de iis quæ per rationem imperãtur, ad hoc quòd legis rationem habeat, oportet vt sit aliqua ratione regulata & hoc modo intelligitur, quòd voluntas principis habet vigorem legis. 12æ.q.90.1.3m.

¶ Li per quem, non est appropriatum, sed proprium filii. 1a. q.39.8.c. *Excessus.1. Fieri.4. Gratia.86. Ibi. Omnis.4. Processio.54. Propositio.18. Solus.5.&c. Christus.7.9.10.21.26. Signũ

¶ Lia fœcunda, & lippis oculis, significat vitam actiuam, quæ plus parit, & minus videt. 22æ.q.179.2.b./.3.d.35.q.1. art.3. q.1.3m. *Iacob.10.11. Figura

¶ Libamina significabant potum eucharistiæ, sacrificia vero, cibum eucharistiæ. Ideo offerentes habebant de sacrificiis, non autem de libaminibus, sed tantum sacerdotes. 4.d.11. q.2.ar.1.q.1.3m. Eucharistia.185. Figura

¶ Libellus. Vxor.15.&c.

¶ Libens. Accusatio.17. Charitas.13. Confessio.53.

¶ Libenter. Amor.62. Vsura.62.200.

1 ¶ LIBER Iob secundum Hieronymum, est ex versibus erametris, a tertio capitulo vsque ad quadragesimumsecundũ capitulũ. Et est plenus figuris, & coloribus rethoricis. Iob. 3.lec.1.med°.I. In scriptis

2 Liber sapientiæ, non erat olim inter canonicas scripturas, sed fuit cuiusdam Philonis. Dio*.4.lec.9.

3 Liber Isaiæ fuit grandis, non ad necessitatem scripturæ, sed ad significandam magnitudinem tribulationis. Isa. 8. princ°. a. F.

4 Liber de infantia saluatoris, est apocriphus. 3a.q.35.6.3m./.q.36.4.3m./.q.43.3.1m /.Io.le.14.med°.c.I./.c°.2.lec.1.fi./.c°.15.fi. *Consideratio.2. Descriptio. Dio*.3.4. Doctor. 3. &c. Ecclesiasticus.1.2. Ethica. Eustratius.1. Exemplum.3.

5 Liber de mirabilibus sacræ scripturæ, non est Augustini, neo est autenticus. 3a.q 45.3.2m. *Inuestiri. Iudęi.4.

6 Oppositum videtur dicere. Quol.9.6.1m. Respondeo. Dubio.813. *Lex.18. Locus.4. Magister.o. Plato 4. Dum.813°

7 Liber de ecclesiasticis dogmatibus, non est Augustini, sed Genandii. Quol.12.11.c. *Prophetia.31.45.

8 Oppositum videtur dicere. 2.d.4.1.1m./.4.d.12.q.3.ar.1.q.2. b./.d.14.q.1.ar.1.q.6.5m./. Opusc.19.c°.8. Respondeo Dubio. 814°. Dum.814°

9 Liber de spiritu & anima, non est Augustini, nec autenticus. 1a.q.77.8 1m /.q.79.8.1m./.10.1m /.q.82.5.2m./.1.d. 1. q. 1.1.3m./.4.d.44.q.3.ar.3.q.1.1m./. Veri q.15. 1. 1m./. q. 25. 3. 2m./.q.26.5.7m./. Spiritu. 3.6m./.11.2m./. Aia.9.1m./.12.1m./. 19.3m./. Io.10.le.2.fi.e.E. *Religio.80. Repræsentatio. 1. 2. Scriptura.20.&c. Thalmuth.

10 Liber de differentia spiritus & animæ, non est Augustini, nec est autẽticus Spiritu.3 9m. *Theoa.29. Theophrastus.

11 Liber de intelligentiis, non est autenticus. Quol.6.19.1m. *Tractare.2.

12 Liber de vnitate & vno, non est Boetii, nec est autenticus. Spiritu.1.21m./.Quol.9.6.2m.

13 Liber de causis, continet errorem, scilicet quod creaturæ inferiores, sunt creatæ, mediantibus creaturis superioribus. Ideo in hac materia non est autenticus. 2. d.18.q.2.2.1m./. Poa.q.3.4.10m /.11m.

14 In libris Beati Gregorii, quilibet potest inuenire, omnes sere motus cordis sui. 1c. Co.14 lec.5.med°. I.

15 Liber Dei, est Christus, vel est prædistinatio, in qua per ordinem scripti sunt omnes saluandi, sed in principio est Christus. Psal.39, med° d.D./ He.10.lec.1.med°.G.

16 Liber vitæ, dicitur tripliciter, scilicet conscriptio saluandorum, scriptura eorum per quæ saluantur, idest vtrumque testamentum, & scriptura agendorum seu iam factorum, scilicet libri aperiendi in die iudicii idest uis diuina, qua cuilibet nota fient facta sua. 1a.q.24.1.1m./. Veri.q.7.1.c. Vitę

17 Liber vitæ, est quid increatum, s. repræsentatio saluandorũ, dirigens

Li

dirigens deum, in dando vitã gloriæ electis. Veri.q.7.1.0.

18 Liber vitæ est notitia dei, de vita beata cuiuslibet in particulari. 1a.q.24.0./.q.39.8.fi./.1.d.40.q.1.2.5m./.3.d. 31. q.1. 2.0./.Ver.q.7.0./.Phil. 4.le.1.prin°.D./.Hebr.12.le.4. fi. A. *Character 40.

19 Liber vitæ in diuinis, dicitur essentialiter, non autem personaliter. Et appropriatur filio, ratione notitiæ, sed spiritui sancto, ratione vitæ. 1a.q.39.8.fi./.3.d.31. qõ.1.a.2.q.1. 8./.Veri q.7.2.3.0.

20 Pater dicitur caput libri, quia est principium filii. 3.d.31. q.1.a.2.q.1.4m./.Psalm.39.m°.d.D.

21 Liber uitæ, non est prædestinatio, sed est notitia eius. 1a.q. 24.1.4m./.3.d.31.q.1.ar.2.q.2.0./.q.3.1m./. Veri.q.7.4.0./.Ps. 39.me°.d.D./.Phi.4.le.1.prin°.D.

22 Liber uitæ, & electio, sunt tantum de uita gloriæ creaturarum, nõ autem proprie de uita naturæ, nec de uita gratię, nec de uita dei. 1a.q.24.2.0./.3.d.31.q.1.ar.2.q.2.0./.Veri.q. 7.5.6.7.0.

23 Præscientia est omnium, prædestinatio est gratiæ & gloriæ simul, sed liber uitæ, tenet medium, quia simpliciter est tãtum gloriæ, & secundum quid est tantum gratiæ. 1.d.40.q. 1.2.5m./.q.3.3m./.3.d.31.q.1.ar.2.q.2.0./.q.3.1m.

24 Christus secũdũ naturã humanã, dr liber uitæ, quia est uniuersale exẽplar uitæ, nõ aũt est similitudo repræsentãs particulariter uitam cuiuslibet. 3.d.31.q.1.ar.2.q.1.2m./.Ver.q. 7.1.c. *Certitudo 24.

25 Vtrumque testamentum, posset dici liber uitæ, sed imperfecte, quia non facit notitiam de uita cuiuslibet in particulari, sed in uniuersali. 3.d.31.q.1.ar.2.q.1.1m.

26 Scripti simpliciter in libro uitæ. s. prædestinati, numquàm delentur de libro uitæ. Sed scripti secundum gratiã, delẽtur de libro uitæ. 1a.q.24.3.0./.1.d.40.q.1.2.5m./.q.3.3m. /. 3.d. 31.q.1.ar.2.q.3.0./.Phil.4.le.1.prin°.D./.He.12.le.4.fi.A.

27 Sic potest aliquis deleri de libro uitæ, sic potest in eo scribi de nouo, scilicet uel secundum opinionem, uel secundum gratiam, non autem simpliciter. 1a. q.24.3.3m.

28 Nullus liber, dr liber mortis, sicut dr liber uitæ, quia electi solent ascribi, non autem repudiati. 1a.q.24.1. 3m./.3. d. 31. q.1.ar.2.q.2.c./.Veri.q.7.8.0. *Descriptio. Lex 18. Prophetia.31. Repræsentatio 1.2. Scriptura 20.&c.

29 Libri aperiendi in die iudicij, sunt conscientiæ singulorũ. Vel sancti utriusque testamenti. Vel sententia iudicis. Vel uis diuina ostendens omnia, qua cuilibet nota fient facta sua. 1a.q.24.1.1m./.4.d.43.ar.5.q.1.0./.Opusc.3.c°.253.

¶ Libera. Confirmatio 21. Electio 12.13.14. Hæreditas 2. Matrimonium 42.110. Metaphysica 16. Poa.20. Vsura 90.

Quid 1 ¶ LIBERALITAS est uirtus dispensandi bene diuitias, in usus bonos sibi, suisque, & alijs. 12æ.q.117.1.0. Amor 263.

2 Ad liberalem non pertinet, esse promptum ad recipiendũ, & minus ad petendum, sed solicite procurat fructus suarũ possessionum, ad liberaliter dandum. 22æ.q.117.4.3m. *Andragathia. Ars 11.12.13.24.43.&c. Auaritia 21.&c. Bonitas 222.

3 Propria materia mediata liberalitatis, est pecunia. i. res possessa, sed materia immediata, est passio circa pecuniã. 12æ. q.60.5.c./.22æ.q.31.1.2m./.q.32.1.4m./.q.58.9.2m./.q.117.2. 3.0./.6.c./.q.118.3.c./.2m./.q.157.1.c./.Ma.q.13.1.6.fi./.Eth. 4.le.1.princ°. b. *Campsoria 9. Datio 2.23. Delectatio 35. De* 448. Dñiũ 16. Donũ 38. Eleemosyna 6.7. Illiberalitas.

4 Liberalitas moderatur amorẽ pecuniarũ, & timorẽ d amissione earum. 22æ.q.123.4.2m. *Iustitia 46.

5 Proprius actus liberalitatis duplex. s. bene uti pecunia in se & in alios, secundarius autem est præparare & conseruare eas ad bonum usum, 22æ. quæst.117.3.4.0./.Quo.5.23. 1m./.Eth.4.le.1.fi.f.&c. *Meritum 100. Mutuum 3.4. Prodigalitas 6. Transferre.

6 Proprius & principalior actus liberalitatis, ẽ dare, quàm accipere, uel acquirere, uel cõseruare, uel uti pro se. 22æ.q.117 4.0./.q 119.1.1m./.3m./.Eth.4.le.1.fi.f.*Virt*225. Vnctio 30

7 Liberalis tristatur, quòd aliquid detur non conuenienter, sed magis quando ipse dat non conueniẽter, quia plus opponitur actui eius proprio. 22æ.q.117.4.2m.

8 Dare aliquid cum concupiscentia retinendi, derogat liberalitati, non autem amicitiæ, uel charitati, sed magis ostenditur perfectio eius. 22æ.q.31.1.2m.

9 Quod autem liberalitatem tollit, aut uiolentiam exterioris agentis, aut necessitatem naturæ interioris, aut debitũ imporat æquitatis. Opusc.73.

10 Liberalitas est subiectiue in uoluntate. 1a.q.23.1.1m./.3.d. 33.q.2.ar.4.q.3.c./.Cõ.1.c°.93./.Virt.q.1.5.c.fi. Subiectiue.

Dum.815.11 Immo est subiectiue in concupiscibili. 12æ.qu.60.5.c./.22æ. q.134.4.1m. Resp. Du°.815.

Li

12 Dantes omnia pro Christo, non sunt prodigi, sed liberales. 22æ.q.119.2.3m. *Vsura 35.39.56.61.62.63.104.134.136.

13 Nulla datio est pure liberalis, nisi datio dei. 1.d.18.3.c./.Veri.q.23.4.c.fi. *Vsus 9.

14 Solus deus, est maxime liberalis. 1a.q.44.4.1m./.1.d.18.3. c. /.d.45.2.c./.Con.1.c°.93.

15 Christus omnes diuitias contemnendo, ostendit in se summum gradum liberalitatis & magnificentiæ. 3a.qu.7.2.3m. Magnificentia 6.

16 Omnis uirtus theologica, & cardinalis, est simpliciter, idest secundum propriam materiam nobilior liberalitate, quę tamen habet quandam excellentiam, inquantum est utilis ad multa. 22æ.q.117.6.0. *Ars 24.45. Iustitia 22.46. Magnificentia 9. Misericordia 9.10. Compara°

17 Iustitia se extendit ad omnes, nõ autem liberalitas. 22æ.q. 58.12.1m./.q.123.12.5m. *Oratio 55. Temperantia 26.

18 Iustitia est simpliciter maior liberalitate, quia est communior & fundamentum eius est, & potest esse sine ea, nõ autem econuerso. Sed secundũ quid, est econuerso. s. ut est ornamẽtũ iustitiæ. 12æ.q.66.4.1m./.22æ.q.123.12.5m. *Virgĩtas

19 Liberalitas & magnificentia locum non habent, subtracta iustitia. Ideo sunt partes potẽtiales ei*. Vir.q.1.12.26m./.q. 5.1.12m.

20 Liberalitas conuenit cum iustitia, quia utraque est principaliter ad alterum, & circa, exteriora. Sed prima attẽdit exteriora ut propria, secunda uero, ut sunt alterius, & ratione debiti. Ideo liberalitas non est species iustitiæ, sed ẽ pars sibi annexa. 22æ.q.58.12.1m./.q.117.2.3m./.3.2m./.5.0./. qu. 118.3.2m./.q.134.4.1m./.q.157.1.c./.3.d.27.q.2.ar.4.q.2. c./. d.34.q.1.2.c./.4.d.15.q.2.ar.1.q.3.4m./.Ma.q.13.1.c.fi.

21 Liberalitas est ad se in sumptibus, non autem in dationibus. Sed iustitia nullo modo est ad se. 22æ.q.106.3.1m./. qu. 117.3.3m./.4.d.15.q.2.ar.6.q.1.1m. *Virtus 225. Magnificẽtia 9. Misericordia 9.&c. Mutuum 3.&c.

1 ¶ LIBERAT deus, a quadruplici aqua, scilicet uoluptatis, cupiditatis, uanitatis, & potestatis. Isa. 43. med°.E. *Accusatio 26. Aduentus 6. 8. 9. Aqua 5. Aristoteles 6.9. Auxilium 3. 7. Beatus 49. Curatio. Damnatio 4. Decimæ 13. Delere. Dæmon 117. Descendere 2.&c. Emundatio. Eustratius 1. Exorcismus 11.13. Festum 4.5. Fides 107. Ignis 21. Incarnari 2.8.&c. Iuramentum 27.&c. A quibus

2 Deus liberat electos de malis pœnæ quadrupliciter, scilicet præseruando, consolando, dando bona, & conuertendo in bonum. Opuscu.7.c°.8. Iustificatio 39. Mors 6.11.12. 22. Oratio 41.&c.63. Pascha.3. Passio 85.&c.116.&c. Pater 21. Præseruatus. Purgatorium 10. Quiest. 3. Redemptio, 0. Resurrectio 50. Saluari 0. Satisfactio 15. Serpens 1. Seruitus 10.16. Superbia 35.36. Tenebræ 2. Testis 1. Tirannus 11. Veritas 34. Vita 29. Vsura 233.239.299.

3 Liberat Deus sanctos suos a quadruplici igne, primo carnalis tentationis, secũdo, temporalis tribulationis, tertio, æternæ damnationis, quarto, diuinæ indignationis: primo igne utuntur lasciuientes, secundo, impatientes, tertio impœnitentes, quarto superbientes. Esa.43.me°.E.

¶ Libere. Actus.11. Deus 318. Electio 2.3.

1 ¶ Libertas cuiuslibet rei, est dominium & potestas sui actus ad opposita. 1a.quæstio.83.3.4.0./.2.distin.23.qu. 1.1.c./.d. 24.quæst.1.1.1m./.d.25.1.c./.2m./.3m./.Con.2.cap°.47./. Veri.q.22.6.0./.Ma.q. 16. 5.0. Actio 44. *Animal.57.&c. Quid

2 De ratione uel necessitate libertatis non est, esse primã causam sui, id quod liberum est. 1a.q.83.1.3m./.Veri.q.24.1.3m. Ma.q.3.2.4m.

3 Posse uelle malum, non est libertas, nec est pars libertatis. 1a.quæst.62.8.3m./.22æ.quæst.88.4.1m./.1.distin. 42. quæst 2.1.3m./.2.d.7.quæst.1.1.3m./.d.25.1.2m./.d.44.quæst.1.1.1m. /.3.d.12.quæst.2.1.2m./.3m./.d.18.2.5m./.Veri.quæst.22.6.c. fi./.quæst.24.3.2m./.7.4m./. Ma.quæst.16.5. c. *Applicatio 2. Charitas 128. Causa 70. Cogitatio 2. Dãnatio 2.23.&c. Datio 2. Deus 318.

4 Tota radix libertatis, ut subiectum, est uoluntas, ratio autem, ut causa. 12æ.quæst.6.2.2m./.quæst. 17.1.2m./.2.distin. 24.quæst.1.3.5m./.Veri.quæst.24.2.0./. 6. 4m. *Dominatio 1. Dominium 4.&c. Eleemosyna 4. Electio 12.13.14. Aequalitas 15. Filiatio 9. Habere 2.

5 Summum libertatis, conuenientissime est in uoluntate. 2. d.25.2.4m. L.prin°. *Hæreditas 2.

6 Libertas uolũtatis est quo ad tria. s. quo ad exercitiũ actus, determinationem actus, & ordinem finis. Prima est respectu cuiuscunq; obiecti, & in quocũque statu naturæ. Scda nõ est respectu finis, sed aliorũ, & in quolibet statu. Tertia est tm in statu uiæ. Ver.q.22.6.c./.Ma.q.6.c. *Ieiunium 9. Imperare 7. Infidelis 5. Iudæi 26. Iudex 7. Lex 39.141.142

Li

Matrimoniū.42.84.87.110.112.Methaphysica.16.Ordo.97.100.101.Peccatum.200.Possibile.7.8.Potentia.20.Principatus.1.Proph^a 93.Propo°.8.Sanctitas.2.6.Seruitus.9.11.13.Sōnus.1.Status.1.Tēpus.44. Thomas.5. Tyrannus. 6.10.11.Triburum 2.5.6.Virginitas.37.Votum.9.10.

7 Libertas q̄druplex.s.libertas a coactione, miseria, peccato,& iustitia.Prima cōuenit per se libero arbitrio, non aūt aliç. 2.d.25.5.o./.Verit.q.24.1.11m./.10.7m./.Ma.q.6.23m./.Io.8.le.4.prin°.h.fi./.Ro.6.le.4.me°. D./.c°.8.le.4.me°.H. Coactio.4.Vsura.90.

8 Libertas opponitur necessitati coactionis, non autem necessitati finis,1ª.q.82.1.c./.1m./.22ę.q.44.1.2m./.3ª.q.14.2.c./.4.d.15.q.4.ar.1.q.3.1m. .Con.3.c°.138.prin°./. Veri.q.22.5.o./.q.23.4.c./ 17m./.q.24.1.20m./.Po^a.q.10.2.5m./. Ma.q.2.3.4m./.Quol.4.23.4m./.Opus.3.c°.177./.Ro.8.le.4.me°. H.

9 Immo libertas etiam opponitur necessitati finis, cum libertas cuiuslibet rei,sit dominium & potestas sui actus ad opposita.1ª.q.83.3.4.o. Respondeo.Dubio.816. Du^m.816^m

10 Libertas a coactione,nobilius est in deo quàm in angelo,& nobilius in vno quàm in alio angelo,& nobilius in angelo quàm in homine.2.d.25.4.c./.2m./.3m.

11 Libertas triplex, scilicet arbitrii, & consilii, & complaciti,secundum Bernardum.2.d.25.5.6m./.Verit.q.24.1.11m.

12 Libertas prima,est debilitata per peccatum, nō autem omnino amissa.1ª.q.83.2.3m./ 2.d.24.q.1.1.4m./.Veri.qu.24.1.11m./.4.5m./.10.11m./.Ma.q 6.23m./.Opus.3.c°.177.

In cōi. 1 ¶ LIBERVM animū nihil sic facit, sicut nō occupari circa diuitias.Math.19.me°.H.*Ingenuus.

Arbitriū 2 Liberū arbitriū nō est habitus ꝓprie, sed est potentia. 1ª.q.83.2.o./.2.d.24.q.1.1.o./.d.39.q.2.2.3m./.Veri.q.24.4.o.

3 Liberum arbitrium est tantum vna potentia formaliter, sed duę virtualiter.2.d.24.q.1.2.o./.Veri.q.24.5.o.

4 Liberumarbitrium est idem realiter, quod voluntas,secundum ꝙ in ea est virtus intellectus. Vnde liberumarbitrium esse dicitur facultas voluntatis & rationis. 1ª. q.83.3.4.o./.12ę.q.1.1.c./.22ę.q.14.1.3m./.q.52.1.3m./. q.95.5.c./. 2.d.24.q.1.3.o./.3 d.17.ar.1.q.3.5m. /.Verit.qu 24.4.6.o.*Cōfe°.15

5 Error quadruplex circa liberum arbitriū 2.d.28.1.c./. Phil.2.lec.3.fi.

6 Liberum arbitrium dicitur tota anima,non quidem essentialiter,sed per imperium.2.d.24.q 12.1m.

Obiectū. 7 Liberū arbitrium,est tantū eorū,quæ sunt ad finem.1ª.q.19 1.c./.q.82.1.2.c./.q.83.1.5m./.2.d.7.q.1.1.1m./.d.24.q.1.3.o./.Con.1.c°.88./.Veri.q.22.6.o./.12.c./.q.24.1.20m./.Ma.q.3.3.c./.Opus.3..°.177.

8 Liberū arbitriū vt de actibus,est tantum de contingētibus, sed vt de obiectis, est etiam de præteritis & necessariis.22ę.q.24.1.3m./.4.d.17.q.2.ar.2.q.4.1m.

9 Aliqd nō esse in potestate liberiarbitrii , cōtingit dupliciter .s.si excedat facultatē potētiæ exequentis, vt volare, vel facultatem rationis imperantis, vt repentina. Veri.q.24.12.c.

Du^m.817^m 10 Oppositum videtur dicere a simili. Veri q.29.3. 6m.Resp.sicut Du°.686°.*Consilium.9.Contritio.16.

11 Liberūarbitrium est per se ordinatū in bonū, nec tendit in malū, nisi sub rōe boni.1ª.q.63.1.4m./.3ª.q. 34.3.1m./.2.d.7.q.1.1.1m./.d.25.1.2m./ 5.2m./.d.39.q. 2.1.o./. Veri.qu.24.10.10m./.11m./ 12m./.Ma.q.16.5.c.*Gratia.153.

Du^m.818^m 12 Oppositū videtur dicere a simili.12ę.qu.19.7.2m./. 3m./.2.d.38.5.c./.d.40.2.o. Respondeo sicut Du°.1200°.

13 Nullius creaturæ liberū arbitriū,potest naturaliter esse cōfirmatū in bonū,sed tantū ex gratia.1ª.q.63.1.c./.1. d.39.q.2.2.c /.3m /.2.d.23.q.1.1.o /.Veri.q.24.1.16m./.7.8.o./. Aia.14 3m./.Iob.4.le.3.fi.b.Impeccabilis.1.*Ignorantia.3.4.9.

14 Immo gratia nō immobilitat liberū arbitriū in bonū.1ª.q.62.3.2m./.12ę.q.106.2.2m./.2.d.4.3.5m./.d.20. q.2.3.5m./.Cō
Du^m.819 3.c°.155./.Li°.4.c°.70.Respōdeo. Dubio. 819.Impeccabilis.2.*Intellectus.191.&c.301.&c.Membrum.12.

15 Liberūarbitrium viatoris,potest gratiam confirmari in bonum,aliquo modo,non autem simpliciter.3ª.q.52.6.3m./.q.79.6.1m./.2m./.Con.4.c°.70.2m./.Veri.q.24.9.o./.11.9m.

16 Liberūarbitriū in dānatis,est obstinatū in malū,quod non potest esse in via perfecte.22ę.q.14.3. 3m./.3ª.q.52.6. 3m./.q.86.1.c./.2.d.7.q.1.2.o./.4.d.20.ar.1.q.1.c /. Con. 4.c°.70./.Veri.q.24.10.11.o.Dāna°.25.&c. 3.c°./.Opus.177.178 179.

Subiectū.17 Liberūarbitriū est in omni,& solo, habente intellectum.1ª.q.59.3.c./.2.d.25.1.o./.Veri.q.23.1.o./.qu.24. 2.3.o./.Ma.q.16.5.c.*Adam.56.Angelus.430.460. &c.Animal.57.58.59.Cogitatio.2.Dæmon V.45.

18 Liberūarbitriū est in deo.1ª.q.19.10.o./.2.d.25.1.o./. Con.1.c°.88./.Veri.q.24.3.o./.Ma.q.16.5.c.libertas.10.inf.

19 Liberūarbitriū est in beatis,& est in dānatis. 3ª.qu.18.4.3m./.2.d.25.1.4m./.Opus.3.c°.177.

20 Homo habet liberū arbitriū.1ª.q.83.1.o./.12ę. q.1.1.c./.2.

Li

q.13.6 o./.d.15.qu.1.3 c./. Veri.qu.24.2.o.2. c./. Ma.quæst.6.o./.Ro 9. lec.3.

21 Homo per peccatū amisit liberū arbitriū,quo ad libertatem a culpa,& miseria,nō autē quo ad naturā. 1ª.q 83.2.3m./.2.d.24.q.1.14m /.Veri.q.24 4.5m./.10.1m./.Ma.q.6.23m./. Opuscu.3 c°.177. *Intellectualis.6.7.

22 Liberumarbitrium nō est in brutis.1ª.q.59.3.c./. 2.d.25.1.6m./.7m./.Veri.q.24.1.c./.2.o./.Ma.q.16.5.c.

23 Liberumarbitrium non suscipit magis & minus secūdum essentiam,sed secundum dispositionem subiecti. Tamen est est maius secundū nobilitatem rei,cuius est. 1ª.q.59.3.3m./.2.d.7.L /.d.24.q.1.1.5m./.d 25.4.o./.Ver.q.24.8.5m./.10.7m../.Ma.q.2.11.11m.*Ioānes.4.Votū 9.10.Christus.161.162.

24 Liberūarbitrium cōuenit instrumento communiter dicto .i.mouenti moto,non autē instrumēto proprie dicto.i. cui motor confert aliquod principium motus. Veri.q. 24.1.5m.

25 Actus liberiarbitrii non sunt tēporales,nisi per accidēs.s.in quātū habēt ordinē ad potētias corporales.2.d.15.q.1.3 1m Actus.

26 Vsus liberiarbitrii, nō impedit̄ ꝑ se, sed impeditur per accidens.s.inquantū requirit vsum rationis,quæ requirit vsum imaginatiuę,quæ impeditur per læsionē sui organi.2. d.25.2.7m./.Veri,q.24.12.o.*Actus.124.Adam. 56.60. Charitas.42.Cœlū.70.111.Cōceptio.27.Electio.1,&c.Fides.60. Gratia.3.55 94.153.154.168.179.182.186. Hæresis. 1.4. 10.18.33.60.111.114. 139. &c.145. &c 156. Iustificatio. 21. &c. Quando
Maria.7.27.Matrimonium.3.5.& Meritum.9.41. &c.

27 Omnis actus humanis,ē a liberoarbitrio elicitiue,velimperatiue 12ę 1.1.c./.2.d.24.q.2.2.2m./. d. 25.2. 7m. /. Peccatum. 85.&.121.146 267 368. Pœnitentia. 44.47. Prophetia.41. Prouidentia.29.57.Puer.3.5.12.&c.Virtus.26.&c.

28 Eligere est proprius actus elicitus liberarbitrii. 1ª.q.83.3.4.o./.3ª.q.18.4.b./.c./.2.d.24.qu.1.2.c./.2m./.d.25.3.c./.1m./.4.d.9.ar.4. qu.1. 3m./. Veri.qu.24.5.8.12.c /. Opus.3.c°.177.*Vita.37.Voluntas.45.Vsura 196.

29 Posse facere bonum,est essentiale liberoarbitrio,quasi pertinēs ad esse scdm,nō aūt ad esse primū.Et ē naturale,nō quidem de constitutione naturæ,sed ad quod natura eius ordinatur.Veri.q.24.10.12m./.13m.

30 Liberum arbitrium in nobis,mutatur intrinsece, vel mutatione cognitionis,vel passionis,vel habitus, & extrinsece a deo.Ma.q.16.5.c.

¶Libet.Complacentia.o.Libido.

¶ Libido velūtatis,grauat pecaptū,sensibilis aūt leuiat. 22ę. Peccatum.
q.154.3.1m./.q.156.3c./.3m.*Actio.43.Adulteriū.6.Amenitas.Amplexus.Amor.191.Auaritia.16.Castra.Coitus.6.Decor.Equus.2.Iacob.9.Ignis.21.Incontinentia.8.&c. Osculum.Peccatum.161.240.340.

¶ Libra.Pondus. Vsura.121.187.192.214.239.

¶ Licentia.Adoptio 6.9.Bellum.8.Confessio.65.&c.91.Contumax.Diaconus.2.Diuortium.3.Eleemosyna.19.&c. Episcopus.26.27.Fornicatio.7.14.Indulgētia.14.Misericordia.25.Missa 14.Ordo.50.53.92.Permutatio.Religio.51.54.57.75.
&c.106.Simonia.19.Stephanus.1.Vxor.19. Quid.

1 LICITA sunt,q̄ nō prohibentur.4 d.15.q.2.ar.4.q.2.c./ 1ę.Cor 6.lec.2.fi.1. *Accusatio.11. Acquirere. Adiutare.4.&c. Adoratio.20. Aduocatus.7. 8. Alchimia.9. Alienum.4.&c. Amor.89.Ancilla.Annexum.1. Anniuersariū. Appellare.1. &c.Ars.45.46.50.Balneū.Baptismus.40.Bellum.7.8.Beneficium.20.23.Bibere.Bonitas.116.Cāpsoria.8.12.Canis.Charitas.63.Cathedra.2.Cōmendatio.Concubinatus.1.2.Confessio.74.84.&c.Coniunctio.4.Consciētia.14. Debitum.22. Delectatio.112.Dæmon.75.78.Deus.370.Diaconus.3.6.Diuinatio.3.&c.Diuortiū.3. Ecclesia.10. &c. Eleemosyna.16. &c.Episcopus.16.&c.Eucharistia.151. &c.189.Exactio.1.4. Exclusio.2.Excommunicatio.3.19.

2 Non licere aliquid alicui, cōtingit dupliciter.s.ratione prohibitionis,& ratione defectus.22ę.q.187.1. *Fallere.1. Ferrum.2.Festum, 11.12. Fornicatio.6.&c. Fractio 2. Fucatio. Hæresis.62.112.Ignorantia.33.Impugnare.1. Infidelis. 13. 12.Infidię.Interpretatio.1.Histrionatus.Iuramētum.5.&c. 27.&c.Iustitia.o. Lex.39.40.Magi.11.12. Matrimoniū. 78. 103 128.142.Matutinę.o.Medicina.4.Memorum.12. Meretrix.2.&c.Missa.7.&c.13.&c.Moriens Necessitas.30 33.Negotiatio.1.2. Nuptiæ.6.7. Obedientia. 41.Occidere.4.&c. Operatio.22.Ordo.86.&c.Ornatus.2.4. &c.

3 Aliqua dicuntur licita secundum legem,quia non puniuntur 22.q.69.2.1m.4.d.37.q.2.1.c.fi./.2m.Quol.2.10.1m.*Ora Perfectio.62.88.91.Permutatio.Philosophia.Posse.o.Possessio.4.Preceptum.65.66.139.Præda.Prædicare.1.3.4.7.8. 12.Prælatio.3.4.5.Princeps.24.Proclamare.Prosperitas.2. Religio.45.46.48.49.51.&c.Reliquię.Sabbatum.9.10.Sacerdos.26.Sepultura.4.Simonia.19.&c.Spectacula.1 : Spes.20. Statutum.o.Theloneus.Thesaurus.Tyrānus.9. 10.11. Tormentum

Li

Tormentū.Venatio.Vendere.5.10.&c.Verberare. Vindicatio. 4. Violatio. Virgnitas.35. &c. Votum. 9.63. Vsura. 62. 156 &c.210.&c.Vtī.17.18.Vxor.1.&c.8.&c.18.19.

4 Homo etiam a licitis abstinet, vt liberius diuinis obsequiis vacet.22ę.q.153.4.3m./.q.184.3.3m.fi.

¶Ligare.Absoluere.3.8. 13. 31. 32. 33. Applicatio.o. Cete. 4. Clauis.1 &c. Compositio.9. Concupiscentia.14. &c. Conscientia. 12.15.Delectatio.54.Dæmon.73.117.120.Habitus 66.Incarcerare.Intellectus. 180. Lex. 1.50. Maria . 13. 63. Obligari.o. Passio.30.52.53.76.67. Posse.3. 7. Potentia. 10. 11.20.Præceptum.29.144.&c. Sanctificatio. 13. Sonnus.2, Scola.o. Vexatio. Volum.L.

¶ Ligneum. Altare.2.4.&c.

Quid. 1 ¶LIGNVM vitæ,& arbor scientiæ boni & mali, sunt materialia,sed significant res spirituales. 1ª. qu. 102. 1.4m./. 2.d.17.quæst.3.2.6m.

2 Lignum vitæ, causabat immortalitatem in Adam, per solā fortificationem virtutis,alii vero cibi,restaurando deperditū.1ª.q.97.4.o./.2.d.19.4.c./.4m./.5m./.d.29.4.5m./.3.d.16.q.1.2.5m./.Ma.q.5.5.8m./.8m. Adam.52.54.

3 Causa principalis immortalitatis Adæ, erat virtus supernaturalis ei data,non autem lignum vitæ. Sed tamen erat coadiuuans ad continuationem uitæ.1ª.quæst. 97. 4. c.fi./.2.d.19.4.5m./.L.fi./.d.29.5.6m./.Ma.quæst. 5. 5. 9m.Adam.51. Consecratio.11.Crux.4.

4 Si post peccatum, homo comedisset de ligno vitæ, non potuisset euadere mortem, sed potuisset eam differre. 22ę. qu. 16.4.2.6m./.2.d.29.5.4m. Adam.53.vt elias. 5. *Homicidiū. 3.Ligneum.Prohibitio.6 Sera.Teda Vsura. 198.199.

Legislator. ¶Ligurgus dat leges Lacedæmoniis, & multum laudatur. Opuscu.20.Li°.4.c°.18.*Possessio.6.

¶Liguria.Lombardia.

Figura. ¶Lilium significat sanctos tripliciter, scilicet propter stipitis altitudinem,odoris suauitatem,& humoris virorē, & Christum quadrupliciter, scilicet quia vestit colligitque eos,requiescit in eis,& inter eos ipse Christus est liliū. Isa. 35.fi.

Quid. 1 LIMBVS patrum,est supra lymbum puerorum, & vterque est supra purgatorium & infernum , licet sint contigui, & differant in pænis , secundum ꝙ consonat magis sanctorū dictis,& reuelationi factæ multis.3.d.22. q.2.ar.1. q 2.c./.4.d.21.q.1.ar.1.q.2.c./.d.45.q.1.ar.1. qu.2.3. o. *Aduentus.6. Ascendere.16.Discendere.o.Deus.254.&c.Ieiunium.21.Infernus.1.

2 Idem locus est datus sanctorum , ante aduentum Christi, dicebatur sinus Abrahæ,ratione requiei, & lymbus inferni, ratione defectus gloriæ.Non autem sunt omnino diuersi. 3ª.q.52.2.4m /.4.d.1.lec.2.L.1m./.d.45.q.1.at.1.q.212.*Mansione .Spes.27.

3 In lymbo patrū erat quie , per immunitatē pænarū,nō aūt per immunitatem desiderii . Sed in beatis est vtrunq;.4.d.45.q.1.ar.2.q.1.c. *Suffragia.12.Testamentum.11.

4 Sancti patres in lymbo habebant fidem & spem , quia non euacuantur,nisi per visionem dei per essentiam.3.d.16.q.2.ar.5.q.3 o./.4.d 45.q.1. ar.2.q.3.c.

5 Gaudium magnum erat in eo, de gloria sperata. 3ª.q.52 5.1m./.3.d.26.q 2.ar.5.q.3.1m.

6 In lymbo patrum erat dolor, de dilatione gloriæ, non autē pœna sensibilis pro peccato.Sed Christus soluit vtrunque, scilicet præseruando a secundo,& dando gloriam. 3ª.q.52. 2.2m./.5.1m./.3.d.22.q.2.ar.1.q.2.c./.d.264.2.ar.5.q.3.1m.

7 Lymbus patrum, clausus fuit a Christo,ne quis vlterius introeat,3.d.22.q.2.ar.2.q.1.1m./.4.d.18.q.1.ar.1.q.1.2m.

¶Limitatio.Angelus.161.576 558.615.Deus.22.23.26.27.52 &c.106.277.Effectus.1.Finiri.Forma. 80.87.Infinitum.2.4. Potentia.49.Potestas.18.Spirituale.9.Christus.30.

¶Limites.Attingere.2.Capacitas.2. Delectatio.89. Deus.416.417.Luxuria 5.Meta.Natura.29. Numerus.13. Terminus.

¶Limpidum.Ars.3.Deus.117.222.237.

Quid. ¶Limus est terra permista aquę.Ideo corpus hominis dicitur componi ex eo,id ex quatuor elementis.1ª.q.91.o.* Adam 92.Lutum.

Diuisio. 1 ¶LINEA dicitur dupliciter,scilicet prima species quantitatis continuæ,& quælibet res linealiter disposita . Primo modo habet duo puncta in actu,non autē secundo modo.4.d.40.2.5m. *Abstractio 5.Applicatio 1.Circulus 2.Concauum. Consanguinitas 5.&c.

2 Substantia lineæ perit,si non sit punctus in potentia,nihil autem si non sit actu.Veri.q.2.3.11m. *Diameter.Elix.

3 Omnes lineæ inquātum huiusmodi , sunt eiusdem speciei. Sed inquantum sunt in certo situ uel loco, differunt specie secundum diuersitatem locorum, quæ est secundum ordinem ad primum continens.Eth.10.le.5.fi.e.Locus 8.12.

Li

4 Linea differt numero ab alia linea,ex diuerso situ.4. d. 12. q.1.ar.1.q.3.3m. *Mensura 6.Principiatum 1.

5 Plures lineæ rectæ naturales, possunt miraculose esse, inter duo punta,non autem naturaliter. Sed mathematicæ, nullo modo.4.d.44.q.2.ar.2.q.3.2m./.Po^a.q.1.3. 17m./. Quol.1. 22 2m. *Punctus 1.2.4.5.Sphæra.Theophrastus.

¶ Lineale.Numerus 7.

¶ Lineamentum. Antromorphitæ.Iudæi 25. Tertulianus 3.

1 ¶ LINGVA dicitur meditari, quia est signum cordis, & loquitur meditata,& sunt quasi unum.Psal.34.fi./.Ps.51. me°.a. Actus.
I./.Ro.14.le.1.fi.G.

2 Lingua infirmi, quæ infecta est colerico, & amaro humore, non potest percipere aliquid dulce , sed omnia uidentur ei amara.1ª.q.75.2.c./.q.111.4.c.

3 Quæ pulchre dicuntur in una lingua, non sonant pulchre translata in aliam.Isa.prol.2.me°.F.

4 Dicitur lingua maris, quia in egressu filiorū Israel de Aegypto,non fuit diuisum mare ex uno latere, sed quasi quædā lingua quæ circundabat montem quēdā. Vel lingua maris dicitur medium maris, more hæbraici sermonis, qui omne quod est in medio, linguā uocat pp hoc ꝙ lingua est in medio oris,quod quidē ad literā numq̄ fuit factum, sed significatur amotio omnis impedimēti detinentis. Vel lingua maris dicitur Aegyptus, cuius litus lingit mare. Isa.11.n.H.

5 Lingua est facilis ad pctm̄,quia est mobilis,& est immediatū instrumentū cordis, unde reā linguā nonnisi rea mens facit. 22ę.q.98.1.3m.fi./.psal.38.prin°.a. *Angelus 441.443.

6 Peccatum linguæ grauatur sextupliciter.s.frequētia, dolo, deliberatione, cōditione loquētis, cōditione audiētiū, & cōditione eorū cōtra quos est.Ps.49.fi.k.F. *Apostoli 10.12. 13. Balbutiens o. Blasphemia 7. Crucifigi 1. Doctrina 18. Donum 44.

7 Donum linguarum, est gratia gratis data. Et necessaria fuit duplici ratione.s.ut primi discipuli Christi, per uniuersum orbem discurrentes fidē eius ubiq; prædicarent , & ut sicut gentibus ad idolatriam declinantibus, introducta est diuersitas linguarum, ita etiam quando erant gentes ad cultum unius dei reuocandæ, contra huiusmodi diuersitate, remedium adhiberetur, per donum linguarum.22ę.q.176.1. o./.1ę.Cor.14.le.1.me°. A.*Dubitatio 4. Framea. Gustus 3. Interpretatio 4. Loqui o. Membrū 7.Missa 4.Missio 42.Munus . Officium 3.Paulus 4.Periurium 4.Preces.Prædicare 1. Prophetia 71.Sermo o.Tactus 2.

8 Christus habuit donū līguarū,quo tn̄ nō est usus,qa tm̄ ī una gēte ꝑdicauit.22ę.q.176.1.3m./.3ª.q.7.7.3m.* Verbū.77

9 Linguæ nomine, intelligi potest, omnis expressio cognitionis, siue hominū siue angelorum. 1ª.q.107.1.2m./.2.d.11. q.2.3.c./.Veri.q.9.4.12m./.Ro.14.le.1.fi.G / 1ę.Cor.13. lect. 1.prin°.G.

¶ Liniri.Baptismus 238.240.Confirmatio.4.Exorcismus 12.

¶ Linum.Corporalia.1.Episcopus 13. ¶Linus.Poetica 3.

¶ Lippus.Lia.

¶ Liquefactio duplex.s.bona,& mala.i.amoris, & timoris. Ps. Diuisio.
21,me°.I.C. *Amor 255.257.258.Aurū 2.Color 5.Liquor.

¶ Liquor. Accidens 81.82.Euch^a.71.101.102.103.104. Generatio 15.28.Lux 25.Oleum 1.Puer 3.Resurrectio 23.

¶Lira.Musica 2. Organum 5.

¶ Lis.Accusatio 22.Causa 113.Furtum 13.

1 ¶ Litigiū ꝓpriæ ē ꝯdictio ī uerbis , nō ex affectu amoris aīos Quid.
unietis, sed ex hoc ꝙ quis nō ueretur contristare psonā.Primū est cōtentio,& pertinet ad discordiā contrariā charitati Scdm cōtrariatur amicitiæ, uel affabilitati, nō autē māsuetudini uel teperātiæ, licet oriatur aliqn ex ira , uel cōcupiā generali, & ex multis aliis.22ę.q.116.1.o. * Accusatio 22.

2 Litigare in iudicio, est peccatum quadrupliciter, scilicet ratione auaritiæ, modi, medii, & scandali.1ę.Cor.6.le.2.prin. D.Affabilitas 4.Pax 23. *Adulatio 4.5.

¶ Litinatum. Vsura 158.

1 ¶ Litera proprie dr̄ ī scriptura, elemētū aūt in ꝓlatiōe vocis. In quibus.
Sed unū ponit̄ ꝓ alio.Perhierm.le.2.m°.a.fi. *Apostoli 14. Arca 3.Argumētū.6.Cæremōia 6. Circūcisio 12.Cohors.1. Ethos.Excōmunicatio 30.Intellectus 159.Lepra 2. Lex 106. Logica 13.Ornatus 12.13. Paulus 1. Præceptū 46.Psalmus.4. Purgatio 4. Sabbathū 5.Sacrm̄ 131.Sacrificiū 17. Sāctificatio 4.Sensus 37.&c.Sepultura 12.Vsura 188.Vxor 3.19.

2 Ex diuersa ordinatione earundem literarum, resultant diuersi intellectus.22ę.q.173.2.c.

3 Litera ueteris legis occidit per occasionem dupliciter.s.uel per occasionem erroris, uel per occasionem male uiuendi. Opus.1.c°.31.Lex 107.

4 Figuræ literarum, quibus tria & sex repræsentant græci, satis sunt propinque apud eos.3ª.q.46.9.2m.fi.

Li Lo

¶Litus. Cæte.12. Restitutio.16. ¶Liuor. Heliseus. Inuidia.o.
¶Lixiuium. Baptismus.62.
¶Locale. Angelus.356.439. Vsura.147.
¶Locare. Ars 45. Cælum.71. Elementum.14. Locus.o. Vsura.168. Vsus.14.&c.
¶Locellus. Virtus 41.

Esse. 1 ¶Locvs non esset, nisi esset aliquis motus secundum locum. Opus.52.cº.2.

Quid. 2 Locus est idem per essentiam, quod superficies corporis locantis.2.d.12.5.1m /.2m./. quol.6.3.c./. Cæ.le.18.fi./.f. E.

Duᵐ.820ᵐ 3 Immo locus & superficies, diuersæ sunt species quantitatis cōtinuæ, cōstitutæ per diuersas formales rationes. Opus.42.cº.19./. Opus 52.cº.2.fi./. Meta.5.le.13.meº.d. Respondeo Dubio. 820º. *Abraham.17. Accidens. 8.59. Accusatio.28. Actio.4.

4 Locus & tempus, ponuntur species quātitatis in libro prædicamentorum: non autem in quinto metaphysicæ, quia locus habet aliam rationem mensuræ, quàm superficies, nō autem aliud esse quantitatis. Opus.42.cº.19 /. Meta.5.le.15 fi *Additus.1. Adiurare.11.

5 Locus secundū q prædicatur de locāte, pertinet ad genus quantitatis: sed secundū q prædicatur denominatiue de locato constituit prædicamentū vbi Meta.5. le.15.fi./. Liº. 11.le.9.fi./. Phy.3.le.5.fi.2.F. Adoratio.6. Aer.1. Alleluia. Altare.4. Angelus. L. Anima.18.&c. 123.136. 164.232. Animal.20.23. Anulus. Applicatio.1. Aqua.1.2.8. Aquila.1. Ascendere.15.&c. Auaritia.14. Auersio.20. Baptismus.166. Beatitudo.22. Benefacere.1. Calor.16. Caluariæ. Campsoria.4.11. Capitale.9. Character.7. Chataractę. Catholica. Cælū.29.30. 44.45.71.&c. Circunscribi o. Confirmatio.48. Contemplatio.20. Contrarium.3.5.25.30. Corpus.13.&c.39. 40.41.45. &c. Damnatio.32.66. Dæmon.112.&c.121.&c.

6 Opinio duplex de loco. s. falsa. i. q locus sit spatiū, & opinio vera. s. q locus sit superficies corporis locātis, in ordine ad primum locans. Quol.6.3.c. *Descēdere.10. Deus.393.398. Definitio.11. Dimensio.9. Dispositio 13.

7 Locus significat tria. s. opportunitatē, dignitatē, & finē. Ps. 36.meº.g.i. *Distantia.1.2. Diuisio.16. Doctrina.18.

8 Inter qlibet duo loca, sunt infinita loca, tā diuisibilia, q̄ indiuisibilia.1.q.53.2.c.*Elementū.14. Euchaª.118.&c 132.&c.

Duᵐ.821ᵐ 9 Oppositum videtur dicere.1.d.37.q.4. 2. 5m./ 6m. Respondeo Dubio.821º. *Femina.3. Fieri.5. Flumen.2.

10 Respectus & inclinatio & ordo corporis grauis ad locū medii, est relatio realis.1ª.q.28.1.c. *Forma.15.16.150. Generatio.22 Gratitudo.3. Graue.5. &c. Hebræi.2. Hæresis. 130. Homicidiū.2. Honor.35. Ibices. Illuminatio.4.4. In.7.8. Incorporalia.o. Indiuisibile.1. Infamia.1. Infernus.o. Instabilitas. Instans.28.29. Intellectus.91. Istrionatus Iudicium.62. 77. Ius 1. Lex 110.147.168. Liberalitas. 19. Limbus. 2. Linea.3. Locale. Locare. Locellus. Manus.1. Marchio. Mare.1. Materia 7.10.36.37. 8.43.46.

11 Locus & vbi, nō debentur quāto, inquantū huiusmodi, sed inquantū est determinatę naturę. Ideo locus & tactus, non debētur mathematicis, nisi metaphorice. 2. d.2 q.2.2.3m./. Poª q.9.7.c./. Trin.15.c. Memoria.8. Menstruus.1. Missa. 14. Mors.13. Motus.41 c.79.&c. Mundus.4.5. Nomen. 17. Nullibi. Numerus.17. Holocaustū.4. Oratio. 31. Ordo.92. 96. Ornatus.10. Pallium. 1. Paradisus.2.3. Passio.90. Paulus. 14. Peccatum.99.161. Pœnitentia.68 Periurium.5. Positio. Præceptus.18. Præparare. Processio.18. 46. Purgatorium.2. Quantitas.10.

12 Nullū corp9 cōparatur ad locū, nisi mediātibus quātitatiuis dimēsionibus.4.d.10.1.5m /.ar.2.q.3.2m./.d.44.q.2.ar.2. q.5.c./. Quol.7.8.c. *Religio.61. Sacerdos 24. Sacramentum. 83 Sacrificiū. 9. Sacrilegiū.4.5.

13 Diuersitas loci, nō facit aliquid ad diuersitatē corporū secūdū, sed secūdū numerū. Trin.16.o. *Saluari.15. Sanctus. 4. Sepultura.4.7.8.10 Synagoga. Situs. 1.2. Spirituale.1.2.9. &c. Superhumerale. Suspitio.6.

14 Esse ī loco, dicitur dupliciter. s. sicut esse in aliqua re, vel est se sicut locatū in loco.1ª.q.8.2.c. *Templū.3.4. Tēpus.27.

15 Esse in loco proprie, est esse in mensura: quod non conuenit incorporeis.1.d.37.q.2.1.c./.q.3.1.1m. Incorporalia. 1.2. a. Theologia.23.

16 Esse in loco cōtingit dupliciter. s. circunscriptiue, & diffinitiue.1ª.q.52.4.o./.d.10.3. Vt Angelus.95.98. *Terremotus. 2.3.6. Totum.10.

17 Ad esse in loco diffinitiue, duo requiruntur. s. esse in loco, & commensurari loco vel secundum quantitatem, vel secundum virtutem.4.d.10.ar.3.q.2.c. Trahere. 1. *Tribuni. Vapor.3. Vbi.o. velax.1. Vendere 10. Verbositas. Verbum.18.

18 Omne quod habet quantitatem, vel virtutem finitam, oportet esse diffinitiue in loco in quo est 4.d.10.ar.3.q.2.c.

19 Omne habens dimensiones, est necessario in loco si est sua tium, non autē si est superficies. sed tantū ea quæ dependēt a primo continente. Quol.6.3.c. *Virtus.1.12. Visio.20. Vniuersale.22. Vsura.77.164.195.214.214.243.244.289.

20 Quod est in aliquo loco totum totalitate essentiæ, potest simul esse extra: non autē totalitate quantitatis. 1ª.q.8.2.3m.

21 Incorporal a sunt in loco.1ª.q.8.2 1m./.2m. * Vsus.8.10.18. Christus.14 4.

22 Oppositū uidetur dicere. 1ª.q.2.1.c./. q.52.1.c./.1.d.37.q.2.1 c./.q.3.1.1m./.4.d.45.q.1.ar.1.q.1.c./.1m./. Veri.q.10.12.c./. Ebdo. lec.1. fi. Respº. Duº.822º. Duᵐ.822ᵐ.

23 Incorporalia sunt in loco, per contactum suæ uirtutis: non autē per contactum quātitatis dimensiuæ. 1ª.q.8.2.1m./. 2m. /.q.52.53.o./. Quol.1.q.3.1.c./.2.c./.3m.

24 Deus non est in loco circūscriptiue, neq; diffinitiue: quia est ubiq;.1ª.q.52.2.c.fi./.3ª q.52.3.3m./.1.d.37.q 3.2.c./.q.4. 1.4m./.2.d.8.ar.4.q.4 o./.4.d.10.ar.3.q.1.2.c./ In 12.

25 Deus dicitur esse in loco metaphorice: qui implet locum causalitate effectuum: non autem distantia dimensionum. 1ª.q.8.2.c./. 1.d.37.q.2.1.c.

26 Deus est in loco, non quidem ut quid mēsuratum loco: sed ut dans uirtutem loco locandi & continendi. 1ª.q.8.2.c./.3. c. fi. /. 1. d.37.q.2.1.c.

27 Nihil aliud significat ubi, quàm esse in loco: uel moueri ſm ubi, quā moueri ſm locū. Nec mot9 ſm locū, attribuit subiecto loci, sed locato. 1.d.37.q.2.3.2m./. Meta.11.le.12.priº.a.E.

28 Locus nō mouetur motu, quo mouetur locatū, ſm locum. Veri.q.1.6.c.

29 Ad hoc q aliquid per se moueatur in loco, oportet, q per se sit in loco, & quòd per se moueatur .i non ad motum alterius. 4.d.10.ar.3.q.4 c.

1 ¶Logica nō est pars principalis scientiæ speculatiuæ: sed reducitur ad eā, ut adminiculū, siue ut instrumētū eius Trin. q.5.1.2m. Trin.17.2m. Ars.4. * Angelus.63. Consideratio 2. Continuum.1.2. Quid.

2 Logica est scientia rationalis. Posterᵐ. priº. * Dialectica.o. Corporeitas.2. Corruptibile.2. Contrarium. 22.

3 Immo logica est ens reale, cum scietia sit assimilatio intellectus, ad rem scitam. 1ª.q.14.2.2m./.1.d.1.3. c./. Poª. q.7. 5.c. Respº Duº.823º.A. *Dña.6. Diffinitio.7.13. Ens.19. Aequiuoca.5. 6. Exemplum.3. Duᵐ.823ᵐ.

4 Logica non solum rationalis est ex hoc quòd est ſm rōnem, quod est omnibus artibus cōe, sed ex hoc q dirigit actum rationis, siue ex hoc quòd est circa actum rationis, sicut circa propriam materiam. Posterᵐ.priº. * Forma.94.

5 Oportet logicæ partes accipere, secūdum diuersitatē actuū rationis, qui sunt tres. s. intelligentia indiuisibilium, compositio & diuisio, & discursus. Posterᵐ.priº. * Metaphysica.27.28. Genus.14.20 Impossibile.

6 Quia logica dirigit actum rationis: ideo dicitur ars artium. Posterᵐ. priº. * Oratio.11. Ordo.39.40 Pars.12.

7 Oppositū uidetur dicere.1ª.q.1.5.c./.1.prolo.3.c.fi./.2.d.3.q.2.2.c./.d.24 q.2.2.4m./.p̄.2.cº.4.fi./.p̄.3.cº.25.8m./. Ethi.6.le. 6. priº./. Meta. prolo. priº. Respº. sicut Duº 1155. *Processio.15. &c. Subiectum.7. Substantia.15.35. Duᵐ.823ᵐ.

8 Studium incipit a logica, licet sit difficillima, cū sit de secūdo intellectis: quia aliæ scientiæ dependent ab ea, inquātū ipsa docet modum procedendi, in omnibus aliis scientiis. Trin.q. 6. 1. 3m. * Vsura.209.

9 Logica est de his, quæ cōmunia sunt omnibus, sicut & metaphysica.i. logica est de intentionibus rationis, quæ ad omnes res se habent. Posterᵐ.lec.20.meº.d. A.

10 Logicus & mathematicus, considerant res, secundum principia formalia tantum. Poª.q.6.1.11m.

11 Logicales scientiæ, non quæruntur propter se, sed ut adminiculum, siue ut introductoriæ, ad alias scientias. Trin. 17 2m./ Meta.le.1.fi.m.G./.lec.3.priº.b.E.

12 Logicum nominamus, qui de sermonibus & signis, qualitercūque cōsiderat. Opus.73.cº.1./. Periherm.le.2.priº.a.I.

13 Significatio uocum, est de principali consideratione logici: non autem consideratio literarum, sed est de consideratione grāmatici. Periherm.lec.2.priº.a. I. Metaphysica.27.

¶Logos in græco, significat rationem, & sermonem siue uerbum. 1Ꝯ. Cor lec 3.priº. G. 1.cº.2.le.1.priº.H. Quid.

¶Lombardia. In partibus liguriæ, Emiliæ, & Flamineæ, quæ hodie Lombardia vocatur, nullus principatū habere potest perpetuum, nisi per viam tyrannicam, duce Venetiarum excepto, qui tamen temperatum habet regimen. Vnde principatus ad tempus, melius, sustinetur in partibus supradictis. Opus.20.liº.4.cº.8.

¶Lombardus. Hæresis.111. Lombardia.

¶Longa-

Lo Lu

Quid. 1 ¶Longanimitas est virtus, qua habetur animus tendendi in aliquid distans in longinquum. Et conuenit dupliciter cū patientia, sed magis cum magnanimitate. s. primo quidem, q̄a patiētia sicut fortitudo sustinet aliqua mala, pp aliquod bonū. Quod si ex ppinquo expectetur, facilius est sustinere. Si aūt in longinquū differatur, difficilis est expectatio. Secundo quia hoc ipsum quod est differri bonum speratū, natū est causare tristitiā. Et sic ſm quòd sub eadē rōne mali contristantis, potest compræhendi, & dilatio boni sperati, q̄ pertinet ad lōganimitatē, & labor quē hō sustinet continuata exequutione boni operis, quod pertinet ad cōstantiam, tam longanimitas, quàm etiam constātia sub patientia comprehenduntur.12Ꝯ.q.70.3 c./.22Ꝯ. q.17. 5.3m./. q.36.5.o./.2Ꝯ.Cor.6.lec.2.priº. Expectaº.3.inf. Patiētia.3.6.

2 Lūganimitas magis respicit spem, q̄ timorem, vel audaciā, vel tristitiam, sicut etiam magnanimitas.22Ꝯ.q. 136.5.o.

Diuisio. ¶Longe est deus a nobis quadrupliciter. s. ratione expectationis, imperfectionis, tēporis, & maiestatis eius. Isa.30.fi.*Absens. Angelus.530. Cōfessio.31.82. Ethos. Matrimoniū.115. Procul. Prope.1. Via.13. Vsura.203. Christus.196.

¶Longęuitas. Honor.11.

Ad nos. ¶Lōginquum. Deus venit de longinquo quadrupliciter. s. pp diuturnā expectationē, meritorū nostrorū imperfectionē, tēporis dilationē, & maiestatis altitudinē. Isa.30.fi. E. *Cōfessio.82. Lōganimitas.1. Longe. Matrimoᵐ.115. Vsura.244.

¶Longitudo. Baptismus.52. Cōtrariū.30.42. Euchaª. 117. Fornicatio.9. Rex.9. Subtilitas.1. Terra.9. Vita.8. Vitium.11.

¶Loquacitas. Austeritas.1. Caradrion.

¶Loquela. Balbutiens.o.

In voce. 1 A Loqui, est ordinare conceptum intellectus ad alterum, vt ei innotescat, per propriam voluntatem 1ª.q.107.1.c.fi.
Immo vt ab altero, loquens, ipse accipiat. 1ª.q.107. 1.1m./. 3.o. Respondeo sicut.1ª.q.107.1.1m.3.c./.1m.

1 B ¶Loqvi. In scitis per disciplinam, loquutio excedit intellectum, vt causa eius, sed in inuentione est econuerso. 1.d.37. L.1.meº.A. *Agiographæ.2. Angelus.52.117. Antropospatos. Apostoli.9 &c. Apparere.9. Appetitus.25. Austeritas. Benignitas. Charitas.144. Clamor.2. Contentio.2. Contrariū. 21. Dæmon.12.13.14.17.76. Dæmoniaci. Deus. 208. Esse. 87.88. Falsitas.19.20. Fictio. 1. 3. Fides.5. Genus.3. Gratiosus.o. Humilitas.28. Instrumentum. 15. Intelligibile.2. Interrogare. Iuramentum.2. Lex.109. Lingua.o.

2 In diuersis linguis, sunt diuersi modi loquendi. 1ª. q. 39.3. 2m.*Litera.o. Luxuria.18. Magnanimitas.18. Mendacium. 1.&c.20. Miraculose. Modestia.4.6. Mulier.7. Nut9. Os. Paulus.4.20.&c. Peccatum.32.33.34.70.&c. Pænitentia.92. Perseuerantia. 4. Prædicare. 1. Prolatio. Probare. Prophetia. 6.9.25.26.

3 Modus loquendi triplex. s. modus loquendi altum, humile, & mediocre. Loqui altū cōuenit persuadenti. Secundū docenti. Tertiū delectanti. Ps.18.meº.b.I. *Psalmus.8. Reduplicatio.4. Sanctificatio.10. Sapientia.51. Scriptura. 12.&c. Sermo.o. Significatio.5.&c. *Soliloquiū. Subiectum.1. Suppositum.1. Tacere.1. Testis.5.10. Turtur. Verbū. 9.15.&c. Veritas.14.&c.25.&c. Virtus.73. Vsura.209.274.291.

In spiritu.4 Deus loquitur angelis, vel hominibus, ostendendo aliquid. Et fortassis deus primis hominibus antea loquebatur sicut cum angelis loquitur, ipsa incommutabili veritate illustrās mentes eorum, & si non tanta participatione diuinæ essentiæ, quanta capiunt angeli, secundum Augustinum. 1ª.q. 94.1.c.fi./. Veri.q.12.7.11m./.q.18.3.c.*Christus.29.67.

5 Loquutio dei duplex. s. interior, per inspirationē, & exterior per prædicationem. Veri.q.18.3.c./. Ps.59.meº.d.I.

6 Loqui videntur simulacra, nō tamen vere, sed dæmones formāt in aere sonum, similem loquutioni. Poª.q.6.5.4m.

7 Loqui videntur bruta, per illusionem Simonis magi, vel operante dæmone, sicut & asina Balaam, per angelum. 22Ꝯ.q. 165.2.4m./. Potentia.q.6.5.3m.

Peccatum.1 ¶Loth offerens filias suas incestui, non elegit culpam, sed ostendit ordinem culparum, quia minus grauis culpa erat stuprum, quàm sodomia. Ma.q.1.5.14m./. Opus.20.liº.4.cº. 14.*Dæmon.100.101. Ebrietas.9.10.11.

2 Loth culpandus est, secundum Augustinum, non quantū ille incestus, sed quantum ebrietas meruit.22Ꝯ.qu.150.4.c. fi./. Eph.5.le.7.priº.I. ebrietas.9.&c.

3 Quāuis loth credatur immunis a peccato mortali fuisse, filiæ tamen eius, non omnino excusantur a peccato mortali. Sed ex pietate intentionis, minus peccauerunt, quia fuit leuis æstimatio, supra quam se fundauerūt. Etiam si eis pro certo constitisset, totum genus humanum periisse, debuissent diuinum consilium & patris expetere, in tam horribili facto, quod erat cōtra primam institutionem matrimonii, vbi pater & mater prohibentur.4.d.33.L.meº.I.

Cessauit. ¶Lotio pedum veteris testamenti, prætermittitur in nouo testamento, & retinetur lotio manuū, quia est in promptu, & idem significat, scilicet perfectam munditiā. 3ª.q.83.5.1m. Ablutio. Baptismus.156.231.246.&c. Confirmatio.22. Eucharistia. Sacerdos.21. Christus.212.

¶Lubricitas. Peccatum.159. Via.4.

¶Lubrificare. Christus.212.

Euangelista. ¶Lucas fuit discipulus Pauli, & in conscriptione euangelii, sequutus est eum.1Ꝯ. Cor.11.le.6.meº.H. Adoratio.19. Ioannes.15.16. Oratio.99. Paulus.29.

¶Lucere.7. Creatura.6. Esse.31. Forª.38. Fulgere. Ignis.5. &c. Vindicatio.8.

Figura. ¶Lucerna significat quatuor, scilicet prosperitatem, animam seu mentem, Christum, & alios sanctos. Psal. 17. fi.p. B. *Planetæ.3. Sanctus.7.8.

Sancta. ¶Lucia verum dixit q corpus non coinquinatur, nisi de consensu mentis.22Ꝯ.q.64.5.3m./.4.d.33.q.3.1.o./. L./. Veri.q.15 4.2m./.5.c. Dæmon.65. *Eleemosyna.20. Martyriū.11. Membrū.5. Meritum.34. Præmium.8. Virginitas.9.11.28.

Causa. 1 ¶Lvciditas alicuius emittentis radios visibiles nobis, causatur ex congregatione partium diaphani tm̄.2.d.2.q.2. 2.1m./.3.2m. *Apostoli.35. Cœlum.10.43.56. Claritas.3. Densitas. Ignis.2.5.6. 17.20. Illuminatio.6. Luminare.1.

2 Corpora maxime formalia, sunt lucida actu, vt ignis. Propinqua vero iis, sunt diaphana, id est receptiua luminis, vt aer & aqua. Sed materialia sunt opaca, vt terra.2.d.2.q.2.2. 1m./. Anima.2.le.14.fi./. Sensu.le.6.meº.d. *Matrimonium. 106. Missio.42. Psalmus.3. Scriptura.6.

Peccatum. ¶Lucifer peccauit grauius ceteris angelis inquantum in eo minor flexibilitas fuit ad peccatum.1ª.q.63.8.3m./. 2.d.6.1. 4m./.2.c. *Angel9.207.299. Error.9.10. Nabuchodonosor.1. Venus.1.

¶Luciferiani. Error.9.10.

¶Lucius. Scipio.

¶Luctum. Adulatio.1.2. Aleator.o. Auaritia.o. Beneficium.23. Bonitas.228. Campsoria.1.6.8. Commutatio.1. Decimæ.25. &c. Electio.33. Eleemosyna.14.21. Exactio.5. Fortitudo.45. Hypocrisis.6. Iustitia.26. Negotia. Negotiatio.o. Prædicare. 13. Prælatio.17. Restitutio.15. Turpelucrū. Vsus.14. Vultur.

Quid. 1 ¶Lvctvs proprie, est planctus pro mortuis. Ps.34.meº.k. F. *Alleluia Beatitudo.147.&c. Fletus. Ieiunium.3.33.

2 Luctus duplex. s. luctus de peccatis, & luctus quo spretis terrenis ad cælestia suspiramus. Primus est luctus pænitentiæ, secundus vero, est luctus prudentiæ.4.d.14.q.1.ar.1.q.5. 2m. *Psalmus.7. Ieiunium 3 33.

Quid. ¶Ludicra seu iocosa, sunt dicta, vel facta, in quibus non quæritur, nisi delectatio animalis.22Ꝯ.q.168.2.c./. 4.d.6. L. *Finis.114. Luxuria.18.

Simulatio. ¶Ludificatio dæmonum, mutat homines in bestias secundū apparentiam tantum, non autem secundum rei veritatem. 1ª.q.114.4.2m./. Ma.q.16.9.2m. *Diana. Illusio. Loqui.7. Nabuchodonosor.6.7. Phyton.7.o. Superstitio.o.

1 ¶Lvdvs. Ludo fieri dicuntur, quæ præter intentionem alicuius necessitatis fiunt ad solā delectationē.4.d.6. L.*Alea.

2 Ludus est in remediū, contra fatigationē animalē, dans animę quietem. i. delectationē.12Ꝯ.q.1.6. 1m./.22Ꝯ. q.168.2.o./. 4. d. 16.q.4.ar.2.q.1.c./.1m./. Con. 3.cº.25.6m. Esa.3.fi.c. D. *Athanasius.1. Baptismus.137. Contemplatio.25.

3 Ambrosius reprobat omnes ludos in sacra scriptura: non autem in aliis.22Ꝯ.q.168.2.1m.*Curiositas.1.

4 Ludere ad recreationem, cū debitis modis, est meritoriū in habente charitatē.2.d.40.5.c.fi.*Delectatio.40.41.

5 In ludis aliquid decet vnū, quod nō decet aliū. 4.d. 16.q.4. ar.2.q.1.c.*Eutropelia. Finis.114 Iocosum.

6 Ludus triplex, scilicet turpis, deuotus, & recreatiuus. Primus debet vitari a quolibet. Secūdus est laudabilis. Tertius debet sumi, sed temperatius a pænitente.22Ꝯ. q.168.4.1m./. 4.d.16.q.4.ar.2.q.1.o. *Ira.39. Ludicra.

7 In ludis cauenda sunt tria, scilicet dicta & facta turpia nociua, resolutio grauitatis, & indebitæ circunstātiæ. 22Ꝯ.qu. 168.2.o./.4.d.16.q.4.ar.2.q.1.c./. Isa.3.fi.c. D. Sabbatū.14.17

8 Ludere inordinate, ratione recreationis, opponitur eutropeliæ. Sed pertinet ad mollitiem, rationem quietis. 22Ꝯ.qu. 138.1.3m.

9 Defectus ludi est peccatum, sed minus, quàm excessus eius 22Ꝯ.q.168.4.o.

10 Excessus ludi duplex, scilicet ratione turpitudinis vel nocumēti, & rōne indebitæ circūstātiæ Primus est peccatū mortale, secundus aūt, est peccatum veniale, nisi ponatur finis in hoc

Lu

in hoc.12ę.q.168.3.0.

11 Superfluitas ludi, pertinet ad ineptam letitiam, filiam gulæ 12ę.q.168.3.3m.

12 Peccata ratione solius intentionis, excusantur per ludum. Non autem peccata ex sua specie, sed reddunt ludum ob scenum & flagitiosum.22ę.q.168.3.1m.

¶Lugdunum.Hæresis.113.

¶Lubrici non sunt filii eius ex quo materialiter nascuntur, quia non sunt eiusdem speciei cum eo.3.d.4.L.prin°.

1 ¶LVMEN dupliciter potest inesse alicui, scilicet vel per modum formæ permanentis, vel per modum passionis transeuntis.22ę.q.171.2.c./.q.175.3.2m./.Veri q.12.1.2.c./.q.13.2.c./.q.20.2.c./.2ę.Cor.12.le.1.fi.C. *Actus.79. Calor.17.18.

2 Lumen in stellis, qualitas permanens, in aere vero, est vt passio transiens.Veri.q.12.1.c. *Cælum.10.

3 Lumen in aere, & lumen in sole, est idem lumen specie, & ratione.Veri.q.9.1.7m./.17m./.Cæ.2.le.14.me°.f.H.

Du^m.824^m 4 Oppositū videtur dicere 4.d.44.q.2.ar.1.q.3.2m./.qu.4.5m./. Poª.q.5.1.6m./.q.6.4.c.fi. Resp°.sicut Dubio.826°.

5 Lumen solis, diuersimode recipitur in diuersis.2.d.9.1.7m./. d.13.3.10m./.d.15.q.1.1.4m./.2.4m.

6 Lumen fit continue in aere, sine innouatione. 2. d.15.q.3. 1.4m./.Quol.4.9.c.Lux.17.Color.1.&c.

Du^m.825^m 7 Oppo^m videtur dicere.1.d.17.q.1.1.c./. Ma.q.2.2.5m./.11m. Resp°.Du°.825°*Dies.1.&c.Ignis.2.5.17.18.Intentionale.2.Iudicium.86.Luciditas.Luminositas.

8 Intensio luminis non impedit receptionē spiritualem speciei coloris, manente diaphani natura. Ideo quanto magis aer illuminatur, tanto per eum aliquid melius videtur, nisi forte ex debilitate visus.4.d.44.q.2.ar.1.q.4.5m.

9 Lumen est in aere intentionaliter, seu per modum intentionis, sicut colores in aere, & imago in speculo.4.d.44.q.2.ar. 1.q.3.2m./.qu.4.5m./.Poª.qu.5.1.6m./.q.6.4.fi./.Anima.2.le. 14.fi.h.B.

Du^m.826^m 10 Immo lumen est in aere realiter. 1ª.q.67.3.c./.2.d.13.3.c./. Anima.2.le.14.fi.h.B. Respondeo Dubio.826°.

11 Omnis alteratio, est per virtutem luminis dantis generationem omnibus corporibus, & dantis esse spirituale colori in medio, vel organo.2.d.13.3 c.fi./.7m. *Luna.0.Sol.0.

12 Lumen est medium in omni sensu. Sed in visu immediate, in aliis aūt sensib⁹, mediātib⁹ aliis qualitatib⁹.2.d.13.3.c.fi.

13 Ex duobus luminibus, fit vnum lumen intensius.2.d.13.3 2m./.Dionys.2.le.2.*Visibile.3.Visio.8.&c.

Du^m.827^m 14 Immo maius lumen, offuscat minus lumen. 3ª.q.9.1.2m./. 3.d.14.ar.1.q.1.2m. Respondeo.Dubio.827°.

15 Maius lumen offuscat minus lumen.s.alterius illuminantis, non autem minus lumen illuminati, sed perficit ipsum 3ª.q.5.4.2m./.q.9.1.2m./.3.d.13.q.1.1.3m./.d.14.ar.1.q.1.2m./. 4.d.49.q.2.6.c./.4m.

16 In lapsu hominis omnia peiorata sunt. Et sol & luna suo lumine deteriorata sunt realiter. Vel vt dicamus melius, deteriorata sunt suo lumine, quo ad visum hominis, qui non tantum beneficium ex lumine cælesti, post peccatum consequutus est, quantum ante peccatum.4. d.48.q.2.3. 3m./ 4m./.L.fi.E.

Intellect⁹ 17 Lumen naturale intellectus, nihil aliud est, q̄ manifestatio ueritatis. 1ª.q.67.1.c./.q.106.1.c./.Causis.le.6.me°.H.

18 Lumen intellectus habet duos effectus.s.facere intelligibilia in actu, & perficere intellectū possibilē. 3.d.14.a.1.q.3.c. *Abstractio.19.Actuali as.1.Actus.142.Adoratio.2.8.Agiographæ.2.Angelus.Lu. Apostoli.37. Argumentum.1. Arismetrica.3.Assistere.12.Cæcitas.1.&c.Cherubin.0. Certitudo.6.&c.Cognitio.24.36.&c.

19 In homine est triplex lumē, quo nō participāt bruta.s.lumē naturę, gratię, & glorię.1ª.q.106.1.2m./.Ps.35.fi.e.*Dæmō.1 &c.Deus.195.&c.220.225.Docere.3 Fides.46.115. Gratia. 1.&c.14.150.Habitus.68.&c.Aīal.49.Hæresis. 108. Illuminatio.7.&c.Intellectus.42.&c.138.166. 289. 138. Intentio. 8. Ira.60.Lex.31 Macula.2.

20 Lumen naturale intellectus confortatur per infusionem luminis gratuiti.1ª.q.12.13.c.*Manifestatio.2.Moyses.2.Nitor.1.Nubes.1.Prophetia. 23.34.&c.Purgatio.1. Rō.1.&c. 15.&c.42.Sanctus.7.Scientia.80.135.

21 Lumen supernaturale intellectus.i.intellectus qui ponitur donum spiritus sancti, est quædam acuta perspectio diuinorum.1ª.q.106.1.2m./.22ę.q.49.2.2m./.Ps.35.fi.e.*Synderesis 4.8.Spirituale.11.Tenebræ.4.6.

22 Lumen intelligibile, imprimitur diuinitus, ad iudicandum visa ab aliis, ad intelligendum scripturas, & ad interpraetandum, sicut Apostolis ad cognita naturaliter, & ad agenda. 22ę.q.173.2.c.fi.*Theologia.25.36.Veritas.46.Virtus.256

Lu

Visio.5.8.&c.Visus.7.&c.Vsura.86.

23 Lumen gloriæ non potest esse connaturale, alicui creaturæ. 1ª.q.12.5.3m./.Con 3.c° 53./.54.4m./.Verit.q.8.3.c.

24 Lumen dei, dicitur dupliciter, sc licet ipse deus, & aliquid deriuatum ab eo.Quol.1.1.2m.*Christus.117.148.

25 Tres personæ diuinæ, improprie sunt tria lumina.sed simpliciter sunt vnum lumen.Opusc.1.cap°.3. fi./. Dionys.2. le.4.

Quid. 1 ¶LVMINARE dicitur omne corpus lucens, & radios mittens, vt sol, luna, & omnes stellæ: non autem corpus diaphanum, nec opacum.2.d.15.q.1.1.4m.*Dies.1.4.Luna.2.Lux. 10.Miraculum.19.56.

2 Productio plantarū, præmittitur productioni luminariū, ad excludēdū idolatriā.1ª.q.70.1.1m./.4m./.2.d.15.q.1.1.4m.

3 Luminaria producta sunt primo die, quo ad substantiam. Sed quo ad collationē determinatæ virtutis, producta sunt quarta die.1ª.q.70.1.1m./.q.74.1.4m./.2.d. 15.q.1.1. 1m./.3m. Dies.17.23.Lux.10.

4 Luminaria sunt fixa in sphęris, s̄m Aristotelē, nec mouētur sine suis sphęris. Sed oppo^m tenet Ptolemæus. 1ª.q.70 1.3m.

5 Sol dicit luminare magnū, & luna luminare minus, sed sol pp quantitatē, & propter virtutē, luna vero dicitur magna, propter quantitatem apparentem, & claritatem, & propter propinquitatem ad nos & propter manifestos eius effectus. 1ª.q.70.1.5m./.2.d.15.q.1.1.3m./.4m.

¶Luminositas.Cælum.10.

Quando. 1 ¶LVNA plena, oritur vespere, & occidit mane. Ideo dicitur præesse nocti, quia probabile est, q̄ producta sit pfecta sicut plantæ, & animalia. 1ª.q.70.2.5m. *Cælum.25.26.27.58.91. Cena Dæmon.84.

2 Luna non dicitur præesse diei, sicut nocti, licet appareat in die, quia non dominatur diei, propter præsentiam maioris luminaris, scilicet solis.2.d.15.q.1.1.5m.

3 Luna secundū propriū motū, est velocior sole sed secūdum motum diurnū, est econuerso.3ª.q.44.2.2m./. Cæ.2.le.15.0. Cælum.94.*Dies.9.Fluxus.0.Halo.Iud.cium.85.86.Iuppiter.Lumen 16.Lux.25.0.

4 Luna facit in mense, quod sol facit in anno, quo ad varitates qualitatum.Opus.28.c°.4./.Ce.le.15.0.

5 Luna semper illuminatur, secūdū vnū hemisphærium, reli quo hemisphærio remanente obscuro.Cæ.le.16.prin°.b.D.

6 Luna dicitur dicotoma, quando in augmento, vel decremēto, media facies versa ad nos, illuminatur, & altera pars obscura est. Ps.10.prin°.a.E.Cæ.2.le.16.prin°.b. prin°.Mare.2. Neomenia.Offuscatio.Paradisus.4.Pascha.4.

7 Luna per reuolutionē fit obscura, per ecclipsim sanguinea, per nubem nigra. Et significat ecclesiam.Ps.10.prin°.a.E.

8 Ecclipsis lunæ contingit ex oppositione terræ, inter solē & lunam priuatam lumine solis, per vmbram terræ.Poster.lec. 42.me°.C./.Li°.2.lec.1.fi.g.*Passio.89.Planetæ.1. Resurrectio.8.Stella.3 Terra.13.

Figura. 9 Luna, secundū glossam, obscuratur quandoque per reuolutionē, & sic fit obscura.quandoque per ecclipsim, & tunc in sanguinē conuertitur, quandoque per nubis interpositionē & tunc fit nigra. Sic ecclesia fit obscura, deficiētibus doctoribus, & prædicatoribus, sanguinea, tyrannorū psecutione, nigra aūt hæreticorū seductione.Ps.10.prin°.a.E.

¶Lupanar.Lex.170.Puritas.3.

Figura. ¶Lupus tria significat.s.diabolum tentantem, hęreticos maclantes, & tyrannos sæuientes.4.d.13.q.2.3.b.2./.Io.10.le. 3.me°.e.I.Prælatio.17.*Bestia.Vlula.e.Vlulæ.

Quid. ¶Lutū ex sputo, significat verbū incarnatū.Io.9.le.1.fi.*Baptismus.65.Eucharistia.159.160.233.Limus.

1 ¶LVX seu lumen, non est corpus, nec est euidētia coloris. 1ª. q.67.2.0./.q.76.7.c./.q.91.1.2m./.2.d.2.q.2.3.4m./.d.13.3.0./. d.30.q.2.1.c./.4.d.44.qu.2.ar.2.qu.2.2m./.Trin.15.3m./.4m./. Dionys.2.lect.2./. Cæ.2.lec.10. fi.e.F.princ°./.Aīa.2.le. 14. 0.*Albedo.1.Amor.189.Color.1.3.5.8.Dies.3. &c. Esse. 31 Forma.92.33.Hæresis.53.

2 Lux non est forma substantialis solis, sed est qualitas actiua cuiuslibet lucentis a se.1ª.q.67.3.0./.2.d.13.3.0./.4.0.Spiritu.8.12m./.Aīa.2.le.14.fi.h.B.*Ignis.5.6.Odiū.11. Opus.4.

3 Lux est propria qualitas cæli.Opusc.9.qu.7./.Iob. 38.lec.2. prin°.E./.Cæ.2.le.10.fi.e.H./.Anima. 2.le.14.fi.b.C.

4 Lux est in tertia specie qualitatis.2.d.23.3.8m./.Aīa.2. le.14 fi.h.C.*Seraphin 2.Tenebræ.1.4.6. Visibile.

5 Differentia inter lucem, lumen, radium, & splendorem.2. d.13.3.c./.Anima.2.le.14.fi.h.Christus.211.

6 Lux pprie est tantū in corporibus, quantū ad illud a quo sumitur nomē. Sed quātū ad id cui imponitur, magis cōuenit spiritualibus, q̄ corporalibus.1ª.q.67.1.0./.q.74. 2.c./.1. d.22.L.prin°./.2.d.13.2.0./.Quol.6.fi./.Io.le.3.prin°.

7 Lux

Lu

7 Lux non habet contrarium, quia est qualitas primi alterantis.1ª.q.67.3.2m./.2.d.13.3.8m./.9m.Cę.2 le.10.fi.e.H./.Anima.2.le.14.fi.h.C./.Sensu.le.11.

8 Lux dicitur tota ipostasis colorum, quia omnis color fundatur in luce.3.d.23.q.2.1.1m.

9 Lux dicitur esse sine numero, pondere, & mensura, quia virtus eius se extendit ad omnia corporalia, non autem simpliciter.1ª.q.5.5.5m./.1.d.3.q.2.3.4m./.Verit.q 21.6 11m.

10 Lux primo creata, fuit sol, sed adhuc informis, quo ad determinationem virtutis, facta quarta die. Nec lux erat nubes, nisi secūdum similitudinem.1ª.q.67.4.0./.q.68.1.c. fi./. q.70.1.2m./.q.74.1.c./.4m./.3.5m./.2.d.13.4.0.

Effectus. 11 Lux non lucet, sed per eam alia lucent.Trin.15.4m. *Angelus.619.Ardor.Color.1.3.5.8.Cælum.10.43.123.124.

12 Lux non videtur per aliquam similitudinem, sed per essentiam suam informat oculum.1ª.q.56.3.c./.2.d.13.3.c. fi./.d. 23.q.2.1.c./.Verit.q.8.3.17m./.q.14.8.4m./.q.8.3.c./.1ę.Cor. 13.le.4.prin°.*Corpus.41.54.Luciditas.Lumen.0.

Du^m.828^m Oppositum videtur dicere.Verit.q.8.26m.Res.Dub°.828.A.

13 Lux facit q̄ color, qui visibilis in potentia, fiat visibilis in actu. 1ª.q.67.3.3m./.q.79.3.2m./.1.d.45.2.1m./.2.d.13.3.c./.d. 20.q.2.2.2m./.3.d.14.ar.1.q.2.c./.d.24.ar.1.q.1.c./.Quol.8.3. c.fi.*Vespere.3.Visibile.

14 Oppositum videtur dicere.1ª.q.12.5.1m./. Co.1.c°.76.1m./. Li°. 2. c°.77.3m./.Anima.4.4m./.Anima.2.lec.14.fi./.Li°.3

Du^m.828^m lec.10.prin°.a.D.Respon.sicut Dubio.361°.

15 Eodem actu, videtur color & lux, vt ratio videndi, non autem vt obiectum.12ę.q.8.3.2m./.12.4.c./.1.d.17.qu.1.5.c./. Con.1.c°.76.1m./.Verit.q.8.14.6m.

16 Oppositum videtur dicere a simili.1ª.q.87.3.2m. Respon.

Du^m.829^m sicut Dubio.103°./ 828°.B.

17 Lux multiplicat se, non quidem per creationem nouæ lucis, sed diffundendo se super materiā.2.d.30.q.2.1.c./.Poª. q 3.4.6m.Lumen.6.

18 Alium effectum facit lux solis, alium lux Iouis, & sic de aliis planetis.1ª.q.67.3.c.70.1.2m./.2.d.13.4.c./.d.15.quæst.1.2. 5m./.Spiritu.8.12m.

19 Non omnis influxus est per lucem, nisi methaphorice pro actu, vel tantum in corporibus, inquantum lux est forma primi agentis, scilicet cæli.Quol.6.fi.

20 Lux inquātū est in lucēte, est cā efficiēs illuminationis in aere. Sed inquātū est in aere illuminato, est cāformalis ei⁹. 1.d.17.q.1.1.2m.*Visio.8.14.20.Visus.5.7.Vsura 126.

21 Lux agit ad productionem formę substantialis, vt instrumētum cæli.1ª.q.67.3.3m./.2.d.13.3.7m./.Ce.2.le.10.0.

22 Cælum non agit in hæc inferiora, nisi per lucem. 1.d.11.1. 5m./.d.37.q.1.1.2m./.2.d.13.3.c./.d. 17.q.3. 1.c.fi./.Cę 2.lec. 10.fi.e.I.Cælum.96 inf.

23 Lux cæli non agit in hæc inferiora, nisi mediante motu.2. d.2.quæst.2.3.2m./.Con.1.c°.88.3m./.Poª.qu.5.7.19m./.Iob. 38.le.2.m°.C.prin°./.Cæ 2.le.10.0.

24 Oppositum videtur dicere. 1ª.q.66.3.2m./.Quol.6.19.0./.

Du^m.830^m Phi.4.le.8.fi. Respon.sicut Dubio.333°.

25 Nox in plenilunio, est calidior: quia qualibet lux de se, semper causat calorem, licet causet frigus vel humorē, secūdum propriam rationem lunæ, vel stellæ.2.d.15.qu.1.2.5m./. Cæ.2 lec.10.fi.e.H.

26 In rebus corporalibus nihil est luce delectabilius.Io.5.le.6. me°.f.G.

Quid. 1 ¶LVXVRIA principaliter, est circa voluptates venereas: secūdario autem dicit excessum in aliis.22ę.q.153.1.0./.1ę. Tim.5.lec.2.me°.G.*Adulterium.0. Amenitas. Bellator.1. Capitale.8.Coitus.0.Confessio.43.44.70.73.74.

2 Per prohibitionē męchiæ, prohibetur fornicatio simplex, & omnis actus luxuriæ.3.d.37.ar 2.q.1 2m./.Ma.q. 14.2.14m./. q.15.2.2m./.3m./.Quol.3.12.c.*Impudicitia Inconstantia.2 Insensibilitas.3 Libido.Maceratio.0.Miles.10.

3 Per hoc q̄ prohibetur operatio luxurię, designatur esse per se mala, in quocūque sit, tam ipsa q̄ delectatio eius, nisi per accidens prohibeatur.4.d.24.qu.3.4.4m.*Peccatum. 38.&c. Pythagoras.2.Vitium.11.12.

4 Omnis actus luxuriæ, est peccatum. 22ę.q.153.3.0./.Ma.q. 15.1.0.Vt concubinatus.4.inf.

5 Omnis actus luxuriæ deliberatus, extra limites matrimonii, est peccatum mortale. Aliter vero est veniale.22ę.q.35.3. c./.q.30.3.c./.q.153.3.0./.4.d.33.q.1.ar.3.q.2.0./. Con.3.c°. 122./.Verit.q.25.5.7m./.Ma.q.15. 2.0./.3.c./.1ę. Cor.6.le.3. o.Delectatio.89.

6 Luxuria est vitium capitale.22ę.q.153.4.0./.Ma. quæst.15 4.0.Capitale.

7 Peccata luxuriæ, inter vitia intemperantiæ, sunt maxime

Lu Ma

exprobrabilia.22ę.q 151.4.3m.

8 Luxuria est grauius peccatum q̄ gula simpliciter, & ratione materiæ. Sed est econuerso, secundum quid, & ratione incitamenti.4.d.33.q.1.ar.3.q.2.4m./.Ma.q.15.2.6m.

9 Species luxuriæ sunt sex.s.fornicatio, adulterium, incestus stuprum, raptus, & luxuria contra naturam.22ę. q.154. 0./. 4.d.41.ar.4.q.1.2.0 /. Ma.q.15.3.0.Incestus.2. *Cæcitas.2. Delectatio.58.&c.89.&c.Dæmon.52.60.61.62. Species.

10 Stuprum aliquando sumitur cōiter, pro omni peccato luxuriæ.22ę.q.154.6.2m.*Desperatio 6.7.Equus. 0.Incest⁹.2.

11 Sacrilegiū reducitur ad species tres luxuriæ.s.vel ad stuprū, vel ad adulteriū inquātum violatur virgo deo desponsata: vel ad incestum, inquātum est cum cognata spirituali. 22ę. q.154.1.3m./.10 2m./.4.d.41.ar.4.q 2.7m.*Inconstantia.2.

12 Peccatum luxuriæ contra naturam, non est humanum, sed bestiale.22ę.q.142.4.3m./.q.154.11.0./.3.d.37.L.fi./.4.d. 41. ar.4.quæst.2.4m.

13 Vitium contra naturam, est grauissimum, inter species luxuriæ, secundo raptus, tertio incestus, quarto adulterium, quinto stuprum, & minimū fornicatio.12ę.q.73.7. c./.22ę. q.154.12.0./.q.170.1.2m./.4.d.41.ar.4.q.3.0.

14 Species luxuriæ cōtra naturā, sunt quatuor, quarum grauissima est bestialitas, secūdo sodomia, tertio cū muliere extra naturam, quarto mollicies.22ę.q. 154.11./.0.12.4m./.Ma.q. 15.1.7m.*Insensibilitas.3.Intemperantia.0. Natura.49.50.

15 Circa tpa Abrahe, humanū genus venerat ad pfundissimū peccatorū.s.ad infidelitatē, & ad turpissimū vitiū contra naturā.3ª.q.70.2 1m./.4.d.1.q.2.ar.1.q.0./.Ro.le.8.pri°.c.*Pollutio.2.Religio.96.Sacrilegium.7.Turpiloquium.

16 Filiæ luxuriæ sunt octo.s.cæcitas mentis, inconsideratio, pręcipitatio, inconstantia, amor sui, odium dei, affectus præsentis sæculi, & desperatio futuri sæculi. 22ę.q.53.6.0. /.q.153. 5.0./.Ma.q.8.1.c./.q.15.3.4.0 Cęcitas.2. Incōst^a.2. Desp°.6.7

17 Gradus luxuriæ quintuplex.s.aspectus, cogitatio, delectatio, consensus, & opus.12ę q.72.7.c.fi./.3m./.Iob.31.prin°.

18 Ex luxuria oriūtur quatuor inordinati act⁹ loquutionis.s. turpiloquia, stultiloqa, scurrilia, & ludicra.22ę. q.153.5.4m.

19 Vitium contrarium luxuriæ per defectum, est in non reddēte debitum coniugi, vel in aliquo abstinente a luxuria, in reuerentiam dæmonum, sicut nigromantici, & virgines deæ Vestæ.Ma.q. 15.1.9m.*Virtus.41.

Oppo^m videt dicere.4.d.35.4.5m.pri°.Res.sicut Luxuria.20

20 A Fœmina plus inclinatur ad luxuriā, q̄ mascul⁹, quo ad abūdantiam humoris, sed econuerso quo ad maiorem calorem 4.d.35.4.5m.

20 B Fœmina plus inclinatur ad luxuriā, q̄ masculus, quia minus concupiscentiis resistit 22ę.q.156.1. 1m./.2m./. qu.165. 2.4m.fi./.4.d.35.4.5m.fi.

21 Luxuria & gula, sunt subiectiue in concupiscibili. Virt.qu. 1.5.10m.Subiectiue.

22 Nulla passio, ita deprimit rationē, sicut gula & luxuria.22ę. q.53.6.0./.q.55.8 1m./.q.180.2.3m.fi./.Matt.23.fi.b.D. Effectus.

22 B Immo ira inter cæteras passiones, magis impedit vsum, & iudicium rationis.Ira.54. Respondeo sicut. 22ę.q.53.6.1m.

23 Homo per luxuriam maxime recedit a deo.Iob.31.le.prin°. A.*Amor.239.270.Castitas.2.6.10.11.Delecta°.58.&.90.&c.

24 Homo incurrit quintuplex damnum, ex luxuria.s.depræssionem mentis, exhæredationem, periculum personę, periculum rerum, & impedimentum bonorū operū. 22ę. q.46. 3.c./.Iob.31.le.1.prin°.B.&c.Desperatio.6.6. Duplicitas.2. Imprudentia.4.

25 Luxuria uix vitari potest, nisi vitetur principiū eius.s.aspectus mulieris pulchræ & præcipue aspectus virginis.22ę.q. 167.2.c./.Iob.31.prin° *Impudicitia.Impugnare.4.Ira.60 Lasciuia.Mulier.16.&c.Pythagoras.2.Scurrilitas.3.

29 Luxuria vincitur fugiēdo, sed accidia, &c. ēt vitia resistēdo 12ę.q.35.6.3m./ 22ę.q.35.1.4m./.1ę.Cor.6.le.3.me°.A.Impugnare.4.Stultitia.8.9.Stultiloquium, Supbia.35.Virginitas. 23.24.litera. Seraphin.4.

M

MACHABAEI peccauerūt venaliter ex auaritia, quia acceperunt donaria idolorum, non tamē colendo ea: Vel si peccauerunt mortaliter colendo ea, postea penituit eos: ideo obtulit pro eis Iudas.4.d.45.qu.2.2.qu.1.1m. *Cōsecra°.20.Encenia. Iudæi.Sabbatum.10. Peccatum. Abbas.

¶Macharius illuminabat infernum precibus suis, vt damnati viderent se mutuo.4 d.45.qu.2.ar.2.qu.1.4m.*Christus 149.190.191.

¶Macedonicus.Elephas.7.

¶Macedonius.Hæresis.103.Simonia.6.Spiritus.19.

¶Maceratio corporis, est vtilis tm̄ cōtra vitia carnis, nō aūt cōtra Vtilis.

Ma

vitia spiritus.1e. Tim.4 le.2.me°.B.C.

2 Maceratio proprii corporis, non est accepta deo nisi discreta, vt concupiscentia refrænetur, & natura non nimis grauetur.22e.q.88.2.3^{m} /.q.147.1.2^{m}./.q.188 6.3^{m}. Castitas.11. Continentia.18.Ieiunium.7.Macies.Sanctitas.8.

¶Machinatio. Dispensatio.19.Excogitatio.Matrimoniũ.118.

¶Macies. Habitus.60.

¶Macilentus. Delectatio.27.

Quo. ¶Mahumetus attraxit populos carnales, per legem voluptuosam, non quidem subtilem, sed plenam fabulis, & sine signis, sed vi armorum. Con.1.c°.6.fi./.L°.3. c°.27.fi./. Li°. 4.c°.83./.1e.Cor.15.le.1^{a}.pri°.B.Eccl^{a}.12.Pagan⁹.Saraceni.

¶Macrobius. Iustitia 22.

¶Mactare. Lupus.

In cõi. 1 ¶MACVLA in corpore, & macula in anima, contingit dupliciter, scilicet priuatione decoris, per peccatum mortale, & ex superinductione, per peccatum veniale.3^{a}.q.87.2.3^{m}.

Peccati. 2 Macula peccati est defectus nitoris animæ.s. luminis diuini & rationis, & gratiæ, ex inordinato amore temporaliũ.12e. q.86.o./.q.89.1.o./.22e.q.87 6.c /.4.d. 18.qu.1.ar. 2.qu.1.c. *Accusatio.23.Anima.88.Conscientia.20.21.

3 Macula non dicit aliquid positiuum in anima, nec priuationem tantum, sed in respectu ad suam causam.s.ad peccatũ. Ideo diuersorum peccatorum, sunt diuersæ maculæ.12e.q. 86.1.3^{m}./.3^{a}.q.88.1.c./.2.d.32.q.1.1.2^{m}./. d.42. q.1.2.4^{m}./.3. d.36.5.2^{m}./.4.d.38.q.1.ar 2.q.1.1^{m}.Po^{a}.q.3.6.23^{m}.*Duratio. *.Fomes. 8.Ingratitudo.16.

4 Macula peccati, nihil aliud est quàm priuatio gratiæ.12e.q. 109.7.c./ 2.d.32.q 1.1.c /.3.d.36.5.2^{m}./.4 d.14.qu.2.ar.1.q. 3 2^{m}./.d.18 q 1.ar.2.q.1.c.*Manipulus.Maria.61. Ordo.98.

Macula peccati quo ad priuationem gratiæ, & quo ad causam.s.quo ad peccatum, respicit intellectum, sed principalius respicit affectum. Ideo dicitur cęcitas & tenebræ.4.dist. 18.q.1.ar.2.q.1.2^{m}.

6 Macula peccati quo ad causam, dicitur contagium, non autem quo ad priuationem.4.d.18.q.1.ar.2.q.1.3^{m}.

7 Macula peccati est medium, inter actum peccati, & reatum, quia est effectus primi, & fundamentum secundi. Ideo per extrema intelligitur. 2.d.42.L.1. *Peccatum.2.&c.53.314. &c.354.366.

8 Actus peccati nõ potest esse, sine reatu & macula, sed bene econuerso, quia primũ est causa secũdi & tertii.2.d. 42.L.1.

9 Actus peccati facit distãtiã a deo, quã sequitur macula.12e q.86.2 3^{m}.*Pœna.24.86 98.Pœnitentia.126.

10 Peccatum quo ad maculam remitti potest. 4. d.18.q.1.ar.2. q.2.Pœnitentia.126.*Sacramentum.129.130.

11 Cessante macula peccati remanet reatus.12e.q.87.6.o.

Du^{m}.831^{m} 12 Oppositũ videtur dicere.12e q.87 6.c.fi. Resp°.Du°.831°.

13 Cessante macula peccati, remanet reatus non quidem vt reatus pęnæ simpliciter, sed vt pęnæ satisfactoriæ. 12e. qu. 87.6 o.Pœnas.98.

14 Remisso peccato, quantum ad maculam, semper remittitur pœna æterna, non autem pœna temporalis. 12e.q.87.6.c./. 4.d.18.q.1.ar.2.q.3.o./.ar.3.q.2.c.

15 Macula peccati manet, transeunte actu peccati.12e.q.86.2. o /.q.87.6 c./.1^{m}.

16 Macula peccati non redit, nisi reiteretur causa eius.s.peccatum.2.d.32.q.1.1.2^{m}.*Verbum.71.Vnctio 15.Vxor.20.

Quæ. 1 ¶MAGDALENA secundum Hieronymum, Crisostomum, & Origenem, non fuit Maria peccatrix. Sed secundum Augustinum & Gregorium, fuit Maria peccatrix. Secundum vero Ambrosium, fuit Maria peccatrix corporaliter, non autem spiritualiter. Mat.26.prin°.a. F.&c./.Io.11.le.1.prin°.a H./.c°.12.le.1.me°.d.D.

Du^{m}.832^{m} 2 Immo si fuit Maria peccatrix corporaliter, fuit etiam spiritualiter, quia corpus non inquinatur, nisi de consensu mentis, vt Lucia dixit.22e.q.64.5.3^{m}./.*Verit.q.15.4.2^{m}./.5.c. Respon.Dubio.832°.

3 Priuilegium eius triplex.s.propheticum, angelicum, & apostolicum.Io.20 lec.3.fi.s.prin°.

4 Magdalena, & Petrus apostolus præferuntur multis virginibus.2.d.9.8.c.*Maria.24.Thomas.2.

Quales. ¶MAGI adorantes Christum, secundum Augustinum fuerunt malefici. Sed secundum alios fuerunt sapientes, astrologi, & potentes. 3^{a}. q.36.3.c./.2^{m}./. 5.c./. Matt.2.prin°.a.I.

2 Magi moti sunt ex scriptura Seth, ad sequendum stellam. Vel prophetia Balaam, de cuius secta fuisse dicuntur: vel ducti ab angelis: vel inspirati a deo.3^{a}.quęst.36.5.4^{m}./.Mat. 2.prin°.a.h.

3 Magi secundum Augustinum, venerunt de remotissimis partibus orientis, per biennium, secundum vero alios, venerunt in diebus tredecim, secundum alios autem, venerunt de prope.2^{a}.quæst.36.3.3^{m}./.5.4^{m}./. 6.c./. 3^{m}./.Matt.2. prin°.a.K.

4 Magi venerunt ad Christum, tamquam primitiæ gentium, docti a spiritu sancto, offerentes munera congrua dignitati Christi.3^{a}.q.36.3.1^{m}./.8.o./.Matt.2.prin°. a.I./.me°.c. D. &c.*Natiuitas.27.Stella 7.8.

5 Magi amiserunt stellam triplici ratione, scilicet propter iudæorum confusionem, propter magorum instructionẽ, propter instructionem nostram dupliciter. Primo ꝙ qui humanum auxilium quærunt, deseruntur ab auxilio diuino. Secundo instruimur quantũ ad hoc, quia si fideles sumus, nõ debemus quærere signa, sed debemus esse contenti doctrinis prophetarum, quia signa data sunt infidelibus. 3^{a}.q. 36.8.3^{m}./.Mat.2.me°.c.k.

6 Herodes post duos annos, a recessu magorum, occidit pueros, quia accusatus fuit Romam. Vel territus aliquo periculo: vel credẽs magos cõfusos.3^{a}.36.6.3^{m}./.Mat.2.fi.d.G.&c.

7 Magi Pharaonis, fecerũt ranas, apponendo occulte, actiua naturalia.Po^{a}.q.6.5.8^{m}./.Ma.q.16.9.10^{m}.*Ars.8. Mali.

8 Operationes magorum, habẽt efficaciam ex dæmonibus, non autem ex celis tantum.Con.3.c°.104. vsque.108./.Potentia.q.6.10.c./.Ma.q.16.9.11^{m}.*Bonitas.117.Dæmon.72 &c.Disputatio.3.6.Diuinatio o.Hæresis.4.Loqui.6.7.

9 Artes magicæ, non sunt scientiæ, sed deceptiones dæmonũ Quol.4.16.1^{m}.*Miraculum.41.42.43.Notorium.2.

10 Artes magicę non sunt prohibitę, nisi inquantum sunt occasio peccandi scilicet inclinando ad vsum earum.2.d.39. q.1.2.5^{m}./.Quol.4.16 2^{m}.

11 Appetere scientias magicas, est peccatum ratione personę, vel modi, vel finis, scilicet vsus earum, non autem secundum se, vel vt quis reprobet eas. Quol.4. 16.o. *Princeps. 15 Scientia.60.Simonia.28.

12 Si aliquis appetat scire scientias magicas, vt eis etiam vtatur, est malum. Si autem appetat eas scire, vt eas confutet & reprobet, sic est bonum & licitum. Quol.4. 16.c. Natiuitas.27.A.

1 ¶MAGIS & minus tripliciter dicitur, scilicet vel secũdum quantitatem participati tantum, vel quando aliquid est tale per essentiam, & aliud per participationem, vel vnum est tale eminentiori modo quàm aliud. Primo modo non impedit vniuocationem nec vnitatem speciei, sed secũdo modo & tertio impedit vtrumque. 1.d.35.4.3^{m}./. Po^{a}.q.7.7.3^{m}. Diuisio.

2 Magis & minus dicitur dupliciter, scilicet quo ad naturam participatam, & quo ad modum participandi. Primum conuenit tantum accidentibus, secundum vero etiam essentialibus. 1.d.8.L.1.me°.k.

3 Omne sumens magis & minus, ducitur necessario de imperfecto ad perfectum, non autem de contrario in contrarium.1.d.17.q.2.2.3^{m}./.3.d.14 ar.2.q.3.1^{m}.

4 Magis & minus, semper dicitur vel per accessum ad aliquid vel per recessum ab aliquo. Eth.10.le 3.pri°.vt Forma.125.

5 Substantia non dicitur magis & minus, sic quòd participetur quandoque cum magis & minus in eadem specie, licet vna substãtia sit perfectior alia.1^{a}.q.93.3.3^{m}./.12e.q.52.1.c.

6 Primæ qualitates, intenduntur in suis causis, secundæ vero in primis.1.d.17.q.2.2.c.

¶Magister sententiarum, non est autenticus. Ideo in multis non tenetur.1^{a}.quæst.94.4.2^{m}./. 22e.quæst. 23.2.o./.1.d.17. quæstio.1.1.o./.2.dist.18.quæst.1.1.c./.dist.30.quæst. 2.1.c./. 3.distin.27.quæst.2.ar.4.quæst.4.c./.Virt.quæst.1.11.c./. qu. 2.1.12.o.*Adam.83.Angelus.108.Anima.2.77.Auditor.1. Charitas.2. Cathedra. 1.2. Costa.6. Disputatio.3. Docere. o.Doctor.o.Doctrina. o. Eucharistia. 28. &c. Hæresis. 132. &c.Pater.19.Persona.9.Religio.81.&c.Reuocare. Scolaris. Socrates.3.Zorobabel.

¶Magisterium. Religio.82.&c.Sedere.10.

¶Magistralis. Cathedra.1.2.Disputatio.3.

¶Magistratus. Adoptio.6.9.12. Dominatio. 1. Principatus.o Stephanus.1.

¶Magnalia. Secreta.

1 ¶MAGNANIMITAS importat extensionem animi, vel ad magna absolute, vel secundum proportionem.22e.q.129.1.c./ q. 136.5.c./.2.d.42.q.2.4.c.Humilitas.24.*Præceptum.114. Spes.66.67.Virtus.225.

2 Magnanimitas est virtus, quia tendit ad maxima, secundũ rectã rationẽ.22e.q 129.3.o./.q.130.2.c./.2.d.42.qu.2.4.c./. d.33.q.3.2.1^{m}./.Ma.q.8.2.c.

3 Magnanimitas nõ est virtus theologalis, sed moralis, propinquissima spei, a qua aliquid participat. 3.d.26.q.2.2. 3^{m}./.4^{m}

4 Magnanimitas est circa spẽ, & desperationẽ.12e.q.60.4 c.fi.

5 Magnanimitas principaliter est circa honores, sed mediate, immediate vero, est circa spem. 22e.quæst. 129.1,o./.4.8.c. /.quæst.128.c./.quæst.131.2.c./.quæst.132.2. c./.3. d. 26.qu. 2.2.4^{m}./.d.33.quæst 3. ar.3.q.1. c./. 2^{m}./. d. 34. quæst. 1. 2.c. Humilitas. 24.

6 Propria materia eius, est honor magnus. Mediocris autẽ est materia cuiusdam uirtutis innominatę 12e. qu. 60.5.c./ 22e.q.129.2.o./.4.1^{m}./.q.130.2.2^{m}./.3.d.9.q.1.ar.1. qu.1.2.c. Fiducia 10.

7 Magnanimitas est circa gloriam, quia moderate vtitur gloria, sicut, & honore 22e.q.132.2.c.

8 Magnanimitas ad duo respicit, scilicet ad honorem, sicut ad materiam, & ad opus magnum, sicut ad finem 22e.qu. 129.8.c./.q.131.2.1^{m}.

9 Ratione primi, opponitur ei secundum excessum ambitio, & ratione secundi præsumptio 22e.q.131.1.1^{m}./.2^{m}./.

10 Ea quæ opponuntur aliis uirtutibus, opponuntur etiam magnanimitati, secundum ꝙ parua pro magnis habentur. 22e.q.132.2.1^{m}.

Subiectũ. 11 Magnanimitas est in irascibili subiectiue 12e qu. 60. 5.c./. 22e.q.129.1.1^{m}./.q.134.4.1^{m}./.3.d.26 q.2.2.4^{m}./. Virt.q.1.4. c.fi. Anima 319.Subiectiue.

Cõditio. 12 Magnanimus non quærit honorem, tanquam finem, quia hoc reputat parum, sed quærit fieri dignum honore 22e. q. 129.1.3^{m}./.2.3^{m}./.q.131.1.2^{m}./.2.d.42.q.2.4.c. * Fiducia 9. &c.Gratia 94.175.Securitas 2.

13 Magnanimus bene utitur magnis, & paruis honoribus, quia non extollitur, nec frangitur oppositis, sed contemnit 22e.q.129.2.3^{m}.

14 Magnanimus contemnit bona exteriora. Ideo non gaudet, si acquirat ea, nec tristatur, si perdat ea 22e.q.129.8.2^{m}./.3^{m}/ q.132.2.1^{m}./.2^{m} /.3^{m}./.2.d.42.q.2.4.c.

15 Magnanimus non est contẽtiosus, quia nihil extrinsecũ extimat magnum 22e.q.129.3.3^{m}./.q. 132. 2. 3^{m}./. 2. distinct. 42.quæst.2.4.c.

16 Magnanimus non amat pericula, nec timet ea, sed promptissime se exponit periculis magnis 22e.quæst.129.5.2^{m}.

17 Magnanimus nullo indiget.s. modo humano, non autem simpliciter 22e.q.129.6.1^{m}.

18 Magnanimus habet uocem grauem, loquutionem stabilẽ, immemor est beneficiorum, tardus est, & ociosus, utitur ironia, non potest aliis conuiuere, & possidet infructuosa 22e q 47.9.3^{m}./.q.129.3.3^{m}./.5^{m}.

19 Nullus potest esse magnanimus, nisi uirtuosus, qui est habilis ad magna 12e.q.66.4.3^{m}./.2.d.42.q.2.4.c./.3. d. 9. q. 1. arti.1.q æu.2.c.

20 Magnanimo attribuuntur actus aliarum virtutum, sub ratione excellentiæ, scilicet quòd est communicatiuus, benefactiuus, retributiuus plurium, ueridicus, non planctiuus, non incertus, nec fugiens commonentem 22e. q. 129. 4.1^{m}./.2^{m}./.2.d.42.q.2.4.c./.d.44.q.2.1.c.

21 Magnanimus magis curat de ueritate, quàm de opinione Nec quærit laudem humanam 22e.q.132.2. 1^{m}./. 2. distin. 42. quæst 2. 4.c.

Comparatiuo. 22 Magnanimitas est generalis uirtus, inquantum operatur magna in qualibet uirtute, faciens eam maiorem. Sed est uirtus specialis, inquantum ponit specialem modum, circa specialem materiam 22e.q.129.4 o./.5.2^{m}./.q.134.2.2^{m}./.2.d. 42.q.2.4.c./ d.44.q 2.1.c./.3.d.9.q.1.ar.1.q.2.c./.d.33.q.3.ar. 3.q.4.c./.1^{m} /.4.d.14.q.1.ar.1.q.3.1^{m}./.d.16.q.4.ar.1.q.2.2^{m}. /.Ma.q.8.2.3^{m}. * Ambitio 1.

23 Magnanimitas est ornamentum omnium uirtutum 12e. q.66.4.3^{m}./.22e.q.129.4.3^{m}./.1.d 42.q.2.4.c./.d.44. q.2. 1.c. /.3.d.9.q.1.ar.1.q.2.c./.q.3.3^{m}./. distinct.34. quæstio.1.2.c./. Vir.q.5.1.15^{m}.

24 Magnanimitas superueniens iustitię, auget bonitatem ei⁹: sed sine iustitia, non habet rationem uirtutis 22e. quæstio. 58.12. 2^{m}.

25 Magnanimitas, & magnificentia, habent connexionem cũ omni uirtute, secundum principia uirtutum, scilicet secundum prudentiam, & gratiam, non autem secundum actũ 12e.q.64.1.1^{m}./.22e.q.129.3.2^{m}./.q.134.1.1^{m}. * Fiducia o. Fortitudo 32.&c.Gloria 12.

26 Magnanimitas, & magnificentia tenẽt extremum, secundũ quantitatem rei, medium autem, secundum regulam rationis 12e.q.64.1.2^{m}./.3^{m}./.22e.q.92.1.c./.q 129.3.1^{m}./. q. 130. 2.c./.q.134.1.2^{m}./.q.152.2.2^{m}./.2.d.42.q.2.4.c./.3. d. 9. q.1. ar.1.q.3.3^{m}./.d.33 q.3.2.1^{m}./.Con.3.c°.134.fi./. Ma. q. 14.1. 6^{m}./.quæstio. 15.1.9^{m}. * Humilitas 23. &cet. Longanimitas o.

27 Bona fortunæ conferunt ad magnanimitatem, quo ad materiam eius, scilicet quo ad honores, & etiam quo ad finem eius, scilicet operari magna 22e.q.129.8.o. * Magnificentia 8.Præsumptio 2.6. Pusillanimitas 1.2.3.Securitas 2 Spes 66.67.Superbia 5.23.25.

1 ¶MAGNES trahit ferrum, ex natura suæ speciei 4. d. 33. quæstio.1.1.c.prin°./.Spiritu 2.c./. Anima 1.c. fin /. Quol. Actus. 12. 14. c.

2 Magnes trahit ferrum, ex uirtute cæli Cont. 3. capit° 92./. Verit. quæstio. 5.10. 5^{m}./. quæstio. 22. 13.c./. Spiritu 2.c./. Anima 1.c.fin.

3 Magnes non trahit ferrum, vt finis, sed alterando, quia nõ ex quacunque distantia trahit: uel uncta allio: uel nisi fricetur, si sit paruus. Physi. 7.lec.3.me°.g.B. * Adamas.

¶Magnificatio. Gratia 70.Tragedia 1.

1 ¶MAGNIFICENTIA est uirtus factiua magnorũ. Et est uirtus generalis, si sumatur facere communiter, s. pro omni opere. Si uero proprie, scilicet pro operatione exteriori, est uirtus specialis 22e quæstio. 134.1.2.o. * Andragathia. Ars 24. Quid.

2 Materia eius sunt sumptus magni, præcipue ad cultũ Dei, secundo pecunia pro eis, tertio amor pecuniæ 22e. q. 134. 1.3^{m}./.2.3^{m}./.3.o.

3 Magnificentia est rerum magnarum, & excelsarum, cũ animi quadam ampla, & splendida proportione cogitatio, & administratio 22e q.128.c./.3.d.33.q.3.ar.3.q.1.c. Liberalitas 15.19. * Constantia 6. Fortitudo 34.35. Magnanimitas 25.26.

4 Magnificentia est in uoluntate subiectiue 1^{a}.q.21.1.1^{m}./.3. d.33.q.2.ar.4.q.3.c./.3^{m}./.Con.1.c°.93.Anima 330. * Magnificatio. Subiectũm.

5 Immo est irrascibili subiectiue 12e.q.60.5.c./.22e.q. 134.4. c./.1^{m}./.3.distinct.26.quæstio.2.2.4^{m}. Respondeo sicut Dubio 815°. Du^{m}.833^{m}

6 Non oportet ad magnificentiam habere multas diuitias. Sed oportet sic disponi, quòd quando oportet, & decet, uelit eas optime dispensare: & sic fuit in Christo 22e. q. 134. 1.1^{m}./.3.4^{m}./.q.152.3.2^{m}./.3.d 13.q.1.ar.2.q.1.3^{m}./. 4. d.14. q.1.ar.3.q.2.c./.Vir.q.5.2.5^{m}./.7^{m}. Liberalitas 15. * Paruificentia Præceptum 114.Prædicare 14. Religio 85. Reuelatio 11.Virginitas 18.

7 Magnificus non principaliter facit magnos sumptus pro persona sua, quia non est quid magnum, nisi quæ tantum semel fiunt, ut nuptiæ, uel permanentia, ut domus 22e. q. 134 1.3^{m}. * Virtus 225.

8 Magnificentia facit, & intendit aliquod magnum, in factibili tantum, sed magnanimitas in omni materia 22e. q 134.2.2^{m}.fi.

9 Magnificentia est in maximis donis, & sumptibus, sed liberalitas in mediocribus 12e.q.60.5.c./.22e.q. 117. 3. 1^{m}./. q.118.8 4^{m}./.q.128.1^{m}./.q.129.2.c.fi./.q.134.2.3.o./. 4.1^{m} /. q.152.3.c./.q.160.1.c /.3.distinct. 34.quæst.1.2.c./. 4 d.7.q. 2. ar. 2. q. 2.c./.d.17.q.3 .ar.2.q.3.c./.d.33.q 3.2.c.

1 ¶MAGNITVDO duplex, scilicet magnitudo molis, & magnitudo uirtutis, Vir. quæstio. 1.11.c. * Amor 62.172 251. 252. Diuisio.

2 Magnitudo perfectionis, potest dici magnitudo uirtutis. Vir.q.1.11.fic.. *Angelus 440. Aristoteles 6. Augmentum 12. Auxilium 6.Bestialitas 2.Bigamia 9.Bonitas 24.59.143 155.Charitas 82.131.135.Cælum 22.Cete.2.&c. Cimiulis. Clamor 1. Continuum o. Contrita Cor.13. Corpus 48. Deus 78.&c. Difficile 4.&c. Dilatari. Dolor 38. Dulcedo 5. Ebrietas 13.Ecclesia 3.Eleemosyna 28.Eucharistia 124.&c. 197. Fælicitas 5. Fiducia 3.10. Forma 129. &cet. Fractio 4. Gloria 20.Homo 26.Humilitas 2.5.& 24. &c. Idolatria 2. Idoneus o Ieiunium 26. Imperator 9.Infinitum 2.12. &c. 24. 25. Intensio o. Iuramentum 33. Iustus 2. Latitudo. Laus 1.8.12. Lex 179. Limbus 5. Liquefactio. Luminare 5. Magnanimitas 1.13.Magnificentia 1.3. 8. &c. Malum 22. Manus 3. Martyrium 2.5. Mensura o Mentum 65.&c.81. &c.Misericordia 32.33.Nomen 84. Paruificentia.Paruus 3 4.Passio 17.Pœna 99. Pœnitentia 135.Periculum 3. Petrus 5.Philosophus 1. Præsumptio 4.6.Princeps 1.8.Prius 2.Proportio 1.&c.Pusillanimitas 2.Rarum 1. Religio 44.47.106 Restitutio 23.Rex 5. Sabbathum 4. Sacramentum 148.Secreta. Semen 23. Simonia 41.Siria. Socrates 1. Solertia 3. Spes 67.Superbia 1.&c. 33.36.Tarditas 1.2.Timor 69.Tirannus 2. 3. Trepidatio. Vindicatio 8. Virtus 120.

3 Motus habet continuitatem a magnitudine. Cõtinuum.3 Quid.

1 ¶MAIESTAS est summa potestas.He.lec.2.fin. * Deus 4. Filiatio 13. 14. Hæresis 29. Læse. Longe. Holocaustum. 3.Prope.

2 Maiesta-

Mal

2 Maiestatem diuinam astruit propheta tripliciter, scilicet ex rerũ creatione, ex scientiæ perfectione, & ex dominii plenitudine, Isa 40. me^{o}. F. &c.

3 Crimen læsę maiestatis, maxime punitur 22ę.q. 10.8.o./.q. 11.3.c./.q.108.4.2^{m}./.4.d.13.q.2.3.c. * Timor 71.

¶ Maior. Aureola 5. Cohors 2. Virginitas 23. Vsura 94.135. 162.200.204.278.

Diuisio. 1 ¶ MAIVS dicitur dupliciter, scilicet intensiue, & extensiue 3^{a}.q.1.4.c. * Abscondere 4. Absoluere 16.17.25. Accusatio 31. Addere 17. Agens 57. Amor 67. 107.111.219.275. Amplior. Angelus. S. Antichristus 4. Apostoli 4. Appropriatio 2 Arca 2. Archiepiscopus. Argumentum o. Arcturus. Assimilatio 12. Augmentum 3.7. Aureola 5.10.25. Baptũs 43.119. 231. Beatus 50.51. Beneficium 2. Bonitas 219.235.237.238 249. Capacitas 2.3. Charitas 74.&c. Cerebrum Certitudo. 12.24. Cete 14. Claritas 1.3.8.9. Conceptio 32.43. Constantia 8. Contemptus 3.5.9.7.

2 Non omne maius, dicitur magnum. Nec omne minus est paruum, si sumantur absolute, non relatiue 1. d. 19. q. 3.1. 2^{m}./.Cæ.lec.3.fi.f.

Diuisio. 1 ¶ MALEDICERE contingit tripliciter, scilicet enuntiatiue, idest detrahendo, causaliter, uel imperatiue, & optatiue. Et hoc dupliciter, scilicet per se, idest sub ratione mali: & sic est peccatum, non autem si per accidens, idest sub ratione boni duplicis, scilicet iusti, sicut iudex per sententiam, ecclesia per excommunicationem prophetæ conformando se deo: uel sub ratione boni utilis, scilicet ut aliquis melior fiat, uel ne noceat aliis 22ę.q.76.1 o./.q.83.8.1^{m}./.2^{m}./. 4.d. 18.q.2.ar.1.q.2.1^{m}./. Vir.q.2.8.10^{m}./.15^{m}./.Psal.5.fi.g./.Psa.9 me^{o}.m./.Psal.27.m^{o}.d./.Psal.30 m^{o}.o./.Mat.11. me^{o}. c. I./. Roma. 11. princip^{o}. E./. capit^{o}. 12. lect. 3. princip^{o}. D. * Anathema.

2 Maledicere sub ratione mali, est peccatum mortale. Et est tanto grauius, quanto plus persona debet amari, & reuereri. Tamen tripliciter est ueniale, scilicet ratione parui mali, uel ratione affectus, scilicet ex ioco uel leui motu, uel ratione surreptionis. 22ę.qũ. 76.3.o. * Ebrietas 14. Helisæus. Maria 43.

3 Detractio, contumelia, susurratio, & derisio, sunt de malo culpæ, & nocent enuntiando. Ideo sunt secundum se grauiora maledictione, quæ est de malo pœnæ optando. 22ę.q. 76.4.o. *Peccatum 34. Sterilitas 2.

4 Benedictio uel maledictio proprie, conuenit tantũ ei, cui potest bene uel male contingere, scilicet naturæ rationali, uel aliis in ordine ad naturam rationalem auxiliando, sicut Deus maledixit terram, & Dauid montes: uel significando sicut Christus maledixit ficum: uel continendo, sicut Iob maledixit diem, & Dauid montes: uel in ordine ad deum, & sic est blasphemia: uel secundum se, & sic est quid uanũ. 22ę.q.76.2.o./.4.1^{m}.

5 Diabolus quo ad culpam, debet maledici, non autem quo ad naturam eius. 22ę.q.76.1.4^{m}.

¶ Malefactor. Præda.

¶ Malefactum. Ingratitudo 10.

Perpetuũ. 1 ¶ Maleficium dicitur perpetuum, quando non potest tolli ab homine, sed a deo, uel a dæmone, etiam si fiat sine alio maleficio. Nec tamẽ unum maleficium, debet deleri per aliud maleficium, quia maleficium est ita perpetuum, quod non potest habere remedium humano opere, quãuis deus posset remedium præstare, dæmonem cogendo, uel dæmon desistendo. Non enim semper oportet ut id per quod maleficium factum est, possit per maleficium aliud destrui, ut ipsi malefici confitentur. Et tamen si posset per maleficium remedium adhiberi, nihilominus perpetuum reputaretur, quia nullo modo aliquis debet dæmonis auxilium inuocare. Similiter non oportet quòd si propter peccatũ aliquod, data est potestas diabolo in aliquem, quòd cessante peccato, cesset potestas, quia pœna remanet interdum, culpa trãseunte. Similiter etiam exorcismi ecclesiæ non ualent ad deprimendum semper, quantum ad omnes molestias corporales, iudicio diuino hoc exigente. Semper tamen ualent contra illas infestationes dæmonum, contra quas principaliter institutæ sunt. 3^{a}.q.49.2.2^{m}.4.d.34 3.3^{m}./.Po^{a}.qũ.6.10. 3^{m}./.8^{m}. * Abortus 1. Affinitas 9.10.

2 Potestas maleficiorum, permittitur dæmonibus in actu generatiuæ potentiæ potius quàm in aliis, quia per eam peccatum originale transfunditur. 4.dis.34.3.1^{m}. * Eucharistia.155. Ius 9.

3 Maleficia uere fiunt a dæmonibus, & non apparenter tantum. Et qui inducunt eos ad hoc, malefici uocantur. 4.d.34 3.c./.Quol.11.10.c. * Matrimonium 74.&c.88.&c.

Mal

4 Virtus maleficiorũ magis ostenditur in serpentibus, quàm in aliis animalibus, quia diabolus mulierem per serpẽtem tentauit. 1^{a}.q.102.2.2^{m}.fi./.4.d.34.3.1^{m}.

¶ Maleficus. Maledicium. 1.3.4. Matrimonium 96.97.98

Differentia. 1 ¶ Malitia duplex, scilicet contracta ex peccato originali, idest pronitas ad malum, & malitia acta, idest, electio interior mali: & sic est peccatum ex malicia, non autem primo modo. Ma.quæs.3. 14.8^{m}. * Accidia 8. Accusatio 12.18. Actio 37.&c.

2 Malitia ex qua dicitur aliquis peccare, est triplex, scilicet habitus cuiuscumque uitii, electio mali, & peccatum præcedens. 12ę.q.78.1.3^{m}./.2.d.7.q.1.2.c.fi./.Ma.quæst.2.8.4^{m}./.q. 3.12.8^{m}./.14.7^{m}./.8^{m}. * Actus 45.46.47.151.&c.180. Adeps 3. Antichristus 2.

3 Oppositum uidetur dicere quo ad peccatum præcedens. Ma.q.3.12.16^{m}. Resp. Du^{o}.834. * Artifex 2.&c. Du^{m}.834^{m}

4 Non omne peccatum ex alio peccato, est peccatum ex malitia. Ma.q.3. 12. 16^{m}. * Augmentum 19. Blasphemia 17. &c. Bonitas 231.245.&c. Calumnia o Character 47. Cathedra 3. Comparatio 1. Contemptus o.

5 Omnis peccans ex habitu, peccat ex certa malicia, & non econuerso. 12ę.q.78.2.3.o./.Ro.le.8.m^{o}.F.

6 Peccans de industria uenialiter, nõ peccat ex malitia. Ma. q.3.12.9^{m}. * Dæmon 31.33.38.40.53.96. Euentus. Excæcatio 6. Fama 1.3. Fascinatio. Hæresis 34.57. Infirmitas 6. Intẽtio 13.&c. Iosaphath. Lex 101.

7 Peccatum ex certa malitia, uel ex industria, contingit ex inordinatione uoluntatis præponentis minus bonum meliori bono. 12ę.q.78.1 o./ Ma.q.3.12.o./.14.c.fi. *Malitiosus. Malum 38.52 &c. Ordinatio 7 227. Pœnitentia 41.42. Perfectus 2.32. Scandalum 7.15.16.19. Spiritus 17. Suspitio 5. Virtus 102.156. Voluntas 24.60.&c.

8 Peccatum ex certa malitia, est grauius peccato ex passione, quia est magis uoluntarium, magis durat, & est circa finem peccatum autem ex passione, est circa ea quæ sunt ad finẽ: 12ę.q.47.2./.q.78.4.o./.22ę q.73.3.c./.2.d.7.q.1.2.c.fi./.Ma. q.3.13.o./.Quo.2.15.c. *Infirmitas 6. Peccatum 37.

9 Deus non creat malitiam, sed ordinat eam. Ro.9.le.3.fi.D. * Vsura 27.126 &c.200.

10 Malitia aliquando dicitur peccatum in seipsum. 1ę. Cor.5. lec.2.fi.K.

¶ Malitiosus. Fama 3. Iudex 5.

¶ Malignus dicitur quasi malus ignis, id est, habens prauam intentionem. Psal.36.prin. Quis.

1 ¶ Malum est aliquid, & est ens rationis, non autem ens reale. 1^{a}.q.48 2.2^{m}./.2.d.34.1.o./.2.c./.Ꝥ.3.c^{o}.9.fi./.10.1^{m}./.Ma. q.1.1.o. * Adam 64 Agere 17. Agonia 1. Amicitia 15.33. 41. Amor 167.216.286.287. Angelus. P. Annihilatio 3. Appetitus 18.29.71. Ars. 23.47.50. Audacia 2. Quid.

2 Malum non est negatio pura, sed priuatio boni. 1^{a}.q.14.10 o./.q.48.2.1^{m}./.3.c./.2^{m}./.5.c./.1^{m}./.12ę.q.25. 2.c./.q.36 1.c. /.q.75.1.c./.1.d.36.q.2.3.1^{m}./.2.d.1.q.1.1.2^{m}./.d 30.q.1.2.c./. d 34 1 2^{m}./.3^{m}./.2.4.5./.d.35.1.c./.1^{m} /.Ꝥ.1.c^{o}.71./.Li^{o}.2.c^{o}. 41.9^{m}./.Lib^{o}. 3.cap^{o}.5./.6./.7.5^{m}./.13./.Ma.q.1.1. o./. 2.c./. 1^{m}./.3^{m}./.4^{m}./.Opus.3.c^{o}.114. * Augmentum 9.

3 Nullum ens est malum per essentiam, nec per participationem, sed per priuationem participationis. 1^{a}.q.49.3.c./.4^{m}./ q.65.1.2^{m}./.3^{m}./.Ꝥ.1.c^{o}.39.3^{m}./.Li^{o}.2.c^{o}.41./.Li^{o} 3.cap^{o}. 7./. 107./.127.2^{m}./.Ma.q 1.1.o./.q.16.2.c.

4 Malum nihil aliud est, quàm bonum imperfectum. 2.d. 34. 1.c. *Beatitudo 29.30.

5 Malum non est cognoscibile, nisi per bonum. 1^{a}.q.14.10.4^{m} /.q.48.1.c./.1.d.36.q.1.2.o./.q.2.3.1^{m}./.Veri.quæ.2.8.18^{m}./. Quo.11.2.o. Idea 34. *Cayphas. Differe.9. Difficile 15.

6 Omnis priuatio inquantum huiusmodi, habet rationẽ mali, sicut omnis forma habet rationem boni. 1^{a}.qu. 48.1.1^{m}. Imperfectio 3.

7 Mala esse, ratio & experientia docent. 1^{a}.q.48 1. 5^{m}./.2. c./. 1^{m}./ 2.d.34.1.o./.Veri.q.1.10.c.

8 Oppositum uidetur dicere. 2.d.1.q.1.1.2^{m}. Resp. Du^{o}.835. *Dimittere. Error 1. Falsitas 17. Du^{m}.835^{m}

9 Malum non est existens, id est, aliqua natura. Neque est in existentibus, ut pars perfectionis, sed ut priuatio in subiecto. 1^{a}.q.48.1.o./.2.1^{m}./.2^{m}./.3.1^{m}./.1.d.46.3.c./ 4^{m}./.2.d. 1. q.1.1.2^{m}./.d.34.1.1^{m}./.4.1^{m}./.d.37.q.1.1.2^{m}./.4.d.47.q.2.ar.1 q.1.1^{m}./.Ꝥ.3.c^{o}.7./.8./.9 /.11.1^{m}./.Po^{a} q.3.6.o./.Ma.qu.1.2. 1^{m}./ Opus.3.c^{o}.115. *Fortitudo 25.

10 Si uniuersaliter malum non esset, uniuersum esset imperfectius. 1^{a}.q.22.2.2^{m} /.q.48.2.c./.3^{m}./.q.49.2.c./.1.d.44 2.5^{m}./. d.46.3.5^{m}./.Ꝥ.3.c^{o}.71./.Po^{a}.q.3.6.4^{m}./.Opus.3.c^{o}.141. 142. *Fructus 22.

12 Immo

Ma

Du^{m}.836^{m} 11 Immo malum non pertinet ad perfectionem uniuersi. 1^{a}.q. 19.9.2^{m}./.q.48.1.5^{m}. Resp^{o}.Dub^{o}.836°.

12 Malum non pertinet ad perfectionem uniuersi, neque sub ordine eius concluditur, nisi ratione boni, & per accidens. 1^{a}. q. 19. 9.2^{m} /.q.48.1.5^{m}. 1.d.46. o. * In 19. Indeterminatum. Inquirere 2. Ira 40.47.64.&c.

13 Si non esset malum, periret pulchritudo uniuersi, & ordo essentialis causarũ in partibus uniuersi 2.d.34.1.c./. Opus. 3.c^{o}.142. * Lignum 1. Medicus 5. Possessor. Remedium. Reuelatio 11. Ritus.

14 Sicut ante creationem, malum nõ erat, sic non esset, si omnia annihilarẽtur. Pot^{a}.quæstio.5.3.14^{m}. * Saluari 1.2. Seruitus 17. Solertia 1. Somnus 1.4.5. Suspitio 1. 2. Vinculũ 2. Vindicatio 4. Vmbra 3. Verum 67.

Cõparatio 15 Impossibile est esse summum malum 1^{a}. q.49.3.o./.q.103.7. 1^{m}./.22ę.q.172.6.c./.2./.2.d.1.q.1.1.1^{m}./.d.34.1.4^{m}./. 2.c./.4. d.44.q.3.ar.1.q.1.2^{m}./.Con.3.c^{o}.13./.15 /. Pot^{a}. qu. 3.6.o./. Opus.15. c^{o}.16.

Du^{m}.837^{m} 16 Immo aliquid est summe malum 1.d.17.q.2.2.c./.4.d.14.L. fi I. Resp^{o}.Dub^{o}.837°./.292°.

17 Aliquid est summe malum, quo nihil est peius, non autem summe malum quo non possit esse peius 1. d.17.q.2.2.c/.4. distin.14 L.fi.I.

18 Impossibile est, malũm esse primum principium. Opu.3.c^{o}. 117°./.Opus.15.c^{o}.16.

19 Maius, & minus malum, & prius, & posterius malum, dicitur per se secundum rationem mali, quæ est deuiatio a fine per accidens autem, secundum rationem boni priuati 2. d. 37. quæst.3.2.1^{m}.

20 Bonum est uehementius in agendo, quàm malum, & est purius. Et malum agit in uirtute boni, & non econuerso 3. d.27.q.1.3.3^{m}./. Con.3.c^{o}.7.4^{m}.

21 Bonum magis amatur, quam odiatur malum ei oppositũ. Non autem est sic de quolibet malo 3.d.27.q.1.3.3^{m}.

22 Quilibet prudens, permittit aliquod paruum malum, ne impediatur magnum bonum, uel ut uitetur maius malum 4.d.33.q.2.ar.2.q.2.5^{m}./.Ver.q.5.4.4^{m}./.1ę. Cor. 7.le.1.fin./. 2ę.Cor.12 le.3.prin^{o}.

Causa. 23 Malum non habet causam, nisi per accidens 1^{a}. q.49.1.o./. 3.5^{m}./.12ę.q.75.1.c./ 2.d.1.q.1.1.2^{m}./.d.34.3.c./.1^{m}./.5^{m}./.d. 36.1 c prin^{o}./.Con.2.c^{o}.41.7^{m}./.Li^{o} 3.c^{o}.10./.13./.85.11^{m}./. 107.2^{m}./.Pot^{a}.q.3.6.c./ 1^{m}./.2^{m}./.3^{m}./.Ma.q.1. 2. 6^{m}./. 3.o./ /.Opus.3.c^{o}.117.

24 Causa per accidens mali, est duplex, scilicet bonũ deficiens uel agens malũ pręter intentionẽ. Ma.q.1.3.c./.6^{m}./.7^{m}/10^{m}

25 Causa mali per accidens contingit dupliciter, scilicet præter intentionem, & remouens prohibens 2. d.1.q.1.1.2^{m}.

26 Causa mali duplex, scilicet materia indisposita, & agens duplex, scilicet coniunctum corrumpens, & separatum prohibens influxum 2.d.34.2.c. Actio 88. * Amor 89. 148. 216. Bonitas 129. Concupiscibilis 8. Defectus 13.26. Diuitiæ 4. 6. Dolor 20 &c.

27 Malum contingit ex defectu secundarum causarum. Opus. 3.capit^{o}. 140. * Elicere 2. Fomes 1.3.&c. Habitus 4.5. Hæresis 49.57. Idea 34. Impedimentũ 3. Ingratitudo 1.12.&c. Intentio 13.&c. Odium 9.12.14.16. Peccatum 205.

28 Omne malum habet causam efficientem, & materialem, nõ autem formalem, nec finalem 1^{a}.q.49.1. c. * Saluari 1. 2. Scientia 60.

Du^{m}.838^{m} 29 Immo malum non habet causam efficientem, nec potest esse intentum 1.d.39.q.2.2 c.Resp^{o}.Du^{o}.838°. * Spes 16.60 62. Virtus 265. Vita 25. Voluntas 16.24.60.&c.

Effectus. 30 A Malum est causa per accidens, non autem causa per se 1^{a}. q.48.1.4^{m}./.q.49.3.c./.22ę.q.38.1.2^{m}.fi./. 1.d.46.2.3^{m}./.3.c./ 2.d.36.1.1^{m}./.Con.3.c^{o}.10.3^{m}./.14./.15./.fi /.107.2^{m}./.Pot^{a}. q.3.6.c.fi./.3^{m}./. Ma.q.1.3.o./.Opus.3.c^{o}.117.

30 B Ex malo etiam bonum sequitur, & econuerso, occasionaliter tamen, non autem directe 22ę.q.20.1.2^{m}./.qu. 38. 1 2^{m}.fin /.quæstio.43.1.2^{m}./ Rom. 8. lec. 6. princip^{o}. G./. c^{o}. 11. lect. 2. prin^{o}.F.

Diuisio. 31 Malum duplex, scilicet malum in se, & simile malo. Ma. quæst.2. 4.1 1^{m}. vt Exulatio 2. * Actus 12.13.14. Beatitudo 34. Beatus 30.

32 Malum in se dicitur dupliciter, scilicet per se, idest priuatio perfectionis, & boni, & malum per accidens, scilicet subiectum, uel causa priuationis 2. distinctio. 34. 2. c.

33 Subiectum mali per quadruplex, scilicet actio, habitus, passio, & substantia. 2. distinctio.24.2.c.

34 Malum dicitur dupliciter, scilicet malum simpliciter, idest secundum se priuatum aliquo bono debito, & malum secundum quid, idest non secundum se, sed alicui. Ma. quæstio. 1. 1. 1^{m}./. 9^{m}./. 10^{m}./. 18^{m}./. quæstio. 2. 4. 11^{m}./. quæstio. 16. 2. c. princip^{o}. * Excusatio 2. 3. Graue 9.

Ma

35 Malum duplex, scilicet malum naturæ, & malum culpæ. Et utrumque est ut in paucioribus, 1^{a}.q.63.9.o./.1.d.39. quæst. 2.2.4^{m}./.2.distinct.1.q.1.1.3^{m}./.d.34.3.2^{m}./.Ꝥ.3.ca^{o}. 6.2^{m}./. Po^{a}.q.3.6.5^{m}.

36 Immo utrumque est ut in pluribus. 1^{a}.q.49.3.5^{m}./.qu.63.9. 1^{m}./.12ę.q.71.2.3^{m}. Resp.Du^{o}.839. Du^{m}.839^{m}.

37 Malum culpæ, secũdum totam speciem humanam, est ut in pluribus, in aliis autem, est ut in paucioribus, sicut etiã malum naturæ. 1^{a}.q.49.3.5^{m}./.quæst.63.9.1^{m}./.12ę.quæst.71.2. 3^{m}./.1.distinct.39.q.2.2.4^{m}./.2.distinct.1.q.1.1.3^{m}./.d. 34. 3. 2^{m}./.Ꝥ.3.c^{o}.6.2^{m}./.Po^{a}.quæst.3.6.5^{m}./.Ma.q.1.3.17^{m}./.5.16^{m} * Spiritus 14.

38 Malum duplex, scilicet malum secundum se, & malum ratione prohibitionis tantũ. Et in hoc tota malitia est ex transgressione præcepti, & tota bonitas, in obseruantia præcepti, ideo non differt ibi maior uel minor elongatio, nisi ex maiori uel minori contemptu. Non autẽ in primo modo. 2.d.42.q. 2.5.3^{m}./.Ꝥ.3.c^{o}.129.fi./.139./.Ma.q.2.9.4^{m}.

39 Malum non simpliciter, sed in solis uoluntariis duplex, scilicet malum pœnæ, & malum culpæ. 1^{a}.q.48.5.o./.2.d.35.1.o /.3.d.34.q.2.ar.3.q 1.c./.Ma.q.1.4.o. Actus 160.

40 Malum pœnę, opponitur bono creaturæ, malum uero culpæ bono increato, non ut in nobis, sed ut in seipso. 1^{a}.q.48.6.c./ 12ę.q.79.1.4^{m}.

41 Immo illud idem bonum, scilicet increatum, quod per culpam actiue priuatur, eius priuatio passiua, pœna est. 2.d.37. q.3.2.c. Resp.Du^{o}.840. Du^{m}.840^{m}.

42 Defectus malum, peccatum, & culpa, differunt, quia primũ dicit negationem, secundum priuationem in omnibus, tertium in actione tantum, quartum in uoluntariis tantum. 1^{a} q.48.5.c./.1^{m}./.12ę.q.21.1.c./.2.o./.1.d.48.3.c./.2.d.30.q. 1. 2.c./.d.35.1.o./.Ma.q.2.2.c./.q.3.1.c./.Opus.3.c^{o}.119./.120 Defectus.1. Dĩa.

43 In naturalibus, ex malo agentis, sequitur malum actionis, sed in uoluntariis econuerso. Ma.q.1.4.c. Actio 88. Naturæ.

44 Malum in naturalibus, nũquam est in effectu, nisi prçexistat aliud malum in agente, uel in materia, sed bene in uoluntariis. 1^{a}.q.49.1.3^{m}./.Ma.q.1.4.c.

45 Malum naturæ duplex, scilicet malum naturæ a causa naturali, ut mors naturalis, & priuatio boni naturæ a causa non naturali, ut mors uiolenta. 12ę.q.42.2.o. *Angelus 25.455. 474.630. Anima 239. Annihilatio 3.

46 Malum naturę, est ex tribus, scilicet ex fine, instrumento, & materia, sed malũ culpæ, est ex duobus primis. 2.d.34.3. c./. Ꝥ. 3. c^{o}.10. *Beatitudo 34. Cauere. Dolor 20.21.&c. Error 1.4. Falsitas 17. Femina 4. Fortitudo 25.28.32.53. Insipiẽtia 2. Ira 47. Misericordia 15. Mors 3. Peccatum 169. Pœna 16. 21.22.26.32.

47 Malum naturæ, in habentibus electionem est pœna. 2.d.35. 1.c. *Prohibitio 2.6. Prouidentia 56.

48 Malum naturæ, est tantum in generabilibus & corruptibilibus. 1.d.39.q.2.c./.4^{m}./.2.d.1.q.1.1.3^{m}./.d.5.q.1.1.1^{m}./.d. 34. 3.2^{m}./.4.c./.d.35.5.c./.Opus 3.c^{o}.120. * Qualitas 6.7.14. Temptare 5.

49 Omne malum est uiolentum, & contra naturam. Ꝥ.1.c^{o}.39. /.Met.5.le.6.fi. *Timor 6.16.&c.47.59.&c.

50 Immo aliquid est naturaliter malum. Ma. q. 16. 2.-. Resp. Du^{o}.841. Du^{m}.841^{m}.

51 Aliquid est naturaliter malum, quia habet naturalem inclinationem ad malum alicuius. Non autem simpliciter nec ꝙ natura eius sit mala. Ma.q.16.2.c./.Ro.11.le.3.fi. * Tribulatio 9. Tristitia 4.5.

52 Malum est differentia actus moralis, ratione finis, cui accidit aliqua priuatio. 1^{a}.q.48.1.2^{m}./.12ę.q.18.5.2^{m}./.q.54.3. 2^{m}./. /.q.79.2.3^{m}./.2.d.34.2.3^{m}./.d.37.q.2.2.4^{m}./.d.40.1.2^{m}./.Ꝥ.3. c^{o}.8./.9./.Po^{a} q.3.6.12^{m}./.Ma.q.1.1.12^{m}./.q.2.4.8^{m}. /. Virt. q.1.2.5^{m}./.Opus.3.c^{o}.116. Actus 157.&c. * Ablatum. Accidentaliter 3. Adam 81. Aduocatus. 5. Alienum 6. Amicitia 15. 33.41. Angelus 25. 455. 474.521. Anima 239. Ars. 47. 50. Audacia 2. 3.4. Baptismus 107. 113. 114. 115. 116. Beatitudo 29. 100. Blasphemia 17. Bonitas L. Cayphas. Catechismus 9. Cauere. Circunstantia 18. Clementia 9. Compunctio. Concupiscentia 5 Concupiscibilis 6.8. Confessio 38. Moris.

53 Malum moris, scilicet culpa, est pręter itentionem uoluntatis. 2.d.1.q.1.1.2^{m}./.d.25.3.5^{m}./.d.34.3.c.

54 Immo malum moris, est ex uoluntate. 12ę. quæstio. 71. 2. c./. Du^{m}.842^{m}.

Ma

e./.2^m./.6.c. Respondeo, Dubio 842°. * Confusio. Conscientia 10. Contemplatio 21. Damnatio 27. Defectus 12.&c.

55 Malum moris ex uoluntare, contingit per hoc, quòd deficit ab ordine rationis, & proprii finis 12ℭ.q.71.2.c./.3^m./.6.c./.Con.3.c°.10./108./.109./.110./.Opus.3.c°.119. * Delectatio 43.78.&c. Deprecatio 1. Desperatio 2. Detractio 1.4. Difficile 15. Difficultia. Dimittere. Diuitiæ 4. Dolor 14. Dolus. Donum 16.41. Elicere 2. Eucharistia 155. Euentus. Exercatio 1.6. Excessus 2 Excusatio 0. Fama 2. Fides 24. Fiducia 2. Finis 130. Flagellum 3. Fomes 3.&c. Fortitudo 25 Fortuna 9. Gedeon 3. Genus 16. Gratia 132. Grauc 9. Habitus 4.5.13. Hæresis 49.57.

56 Malum per prius dicitur de culpa, quàm de pœna 22ℭ.q.191.c./.2.d.37.q.3.2.0./.Ma.q.1.5.19^m. * Honor 7.26. Ignorātia 3.14.&c.31.&c. Impedimentum 3. Importabile. In 19. Incarcerare. Incontinentia 11. Indulgentia 1. Infirmitas 4. Ingratitudo 1.10.12.&c. Inquirere 1. Intellectus 209. Intentio 13.&c Ira 40.41.64.66. Iudæi. 18.&c. Iudicium 71. Iuramentum 5. Lac. 2. Laus 8. Lex 14.38.44.54.57.82.135. Libertas 3. Liberum 11.16. Lignum 1. Liquefactio. Luxuria. 3. Magi 77. Maledicere 1.&c. Malitia 1.&c. Malignus. Matrimonium 32.48. Medicus 5.&c. Medium 10. Mendacium 7. Mentum 67.103. Miraculum 42. Modus 4.

57 Culpa magis habet rationem mali. quàm pœna 1^a. q. 48. 6. o./. 22ℭ.q.19.1.c./.quæst. 76. 4.c./. 2. distinct. 37. quæst. 3.2. c./. Ma. q. 1.5.0. * Mors. 3. 15.16.20. Mulier 6.7. 12.&c. Notitia 3.4. Odium 9.12.16.17. Opinio 9. Ordo 92. Ornatus 1. &cet. Paruipendio 2. Patientia 4.6. Pax 19. Peccatum 59.&cet. Pœna 21.&cet. Pœnitentia 29.41. Perfectio 2. 32. Permissio 1. Pythagoras 4. Possessor. Præceptum 18.23. Princeps 9. Prohibitio 18. Prohibitio 4.d.9. artic. 3. quæst. 1.3^m. * Prouidentia 24.32. Prudentia 2.45. Radix 2.3. Ratio 59.60 Recedere. Restitutio 3. Retributio 2. Reuelatio 4. Scriptura 8.&cet 19. Seducere. Serpens 4. Simonia 4.&cet. Sinderesis 5. Sors 5. Spes 16.60 62. Suffragia 4.9.12.&c. Superbia 1.13 &c. Temptare 3.5. 7. Timor 6.16.&c. Virtus 27.21. Vita 38. Voluntas 34.36. Vsura 7.12 32.44.55.56.58.89.90.103.107.122.123.153. 258.273.286.293. Vti 11.17.18. Vxor. 12.

Mali. 59 Mali sunt peiores bestia, & comparantur ei, quia sequuntur passiones ut bestiæ, quia bestialibus delectantur. Psal 48. medº. F. * Amor 25.26.27.69.74 126 150.224. Anima 138. Antichristus 2.&c. Apparere 11. Aranea 1. Ars 23. 50. Baptismus 107.113.114.115.116. Benefacere 3. Bonitas 211.218.&c.248.249. Clauis 1.2.15.&c. Contemplatio 6. Damnatio 0. Dæmon. 26.27.30.31.32 34.38.39.47. Deus. 327. Dimittere. Dolor 13. Donum 16.43.

60 Mali simulantes innocentiam, sunt peiores, quàm publici mali. Psal. 48. fi. g. 1. * Dulcedo 39. Eucharistia 153.154. Excæcatio 1.6. Excommunicatio 5. Fortuna 9. Hæresis 49.&c. 129. Honor 7.26.31. Incontinentia 7. Inebriari. Isaach. Iudex 5. Iudicium 62 &c. 88. Iustus 10. Lex 21.24 67.68.148. 175. Membrū 12. Minister 6.9.10. Mors 16. Occidere 4.&c. Odium 14.16.17. Oratio 36.&cet. Pax 11.27. Peccatum 159.161.

61 Mali male utuntur bonis, & boni utuntur malis bene. Cont. 3. capiº. 135. * Perfectio 2. 32. 88. Persequutio.

62 Mali non cognoscūt sua peccata, triplici ratione, scilicet ratione excitatis, obliuionis, & adulationis. Psalm. 50. * Potestas 16. prælatio 10.&c. Principatus 2.&c. Prouidētia 24.32. Prudentia 22.

63 Societas malorum multipliciter est uitanda, & bonorum multipliciter appetenda. Mat. 9. principº. b. C. * Resurrectio 28. 29. Retributio 2. Reuerentia 1. Sacerdos 35.&c. Sacramentum 74.&c. Sinistrum 5. Societas 4. Subiectio 3. Tacere. 2.

64 Mali sunt despiciendi, quo ad uitia tantum 22ℭ.q.25.6.0./ 11.c./. Psalm. 14.6.d. * Temporale 3. Tenebræ 5. Tyrannus 4.&c. Torcular 1.

65 Deus odit malos cogitantes mala, & punit exequentes mala, sed abominatur perdurantes in malis. Psalm. 5. meº. c.

66 Deus permittit aliquando malos uiuere, quadruplici ratione, scilicet quia quandoque sublimantur mali, propter peccata hominum, & ideo mali sunt quasi quędam flagella Dei ad populum cum dominantur. Et ut mali cum dominantur grauius pereant. Vnde quandoque in eo quod magis desiderant, magis deiiciuntur. Et ad instructionem iustorum, ut non multum reputent hæc tempora

Ma

lia, quæ boni habent, & mali. Item ut mali iuste damnentur, quia abutuntur bonis sibi datis 1ª, quæst. 109. 4. 2^m./. Psalm. 36. principº. 2 K./. fi. & * Verbum 73. Vindicatio 4. &cet.

67 Mali semper hic puniuntur spiritualiter, & boni præmiantur, non autem corporaliter 12ℭ.q.69.2.2^m.

68 Mali in inferno comparantur oui, quia sunt sine auxilio, & priuati bonis cruciantur. Psal. 48. fin. h. principº.

69 Malum, si sit magnum, seriosè, non pro ludo accipitur 22ℭ. quæst. 75. 2.c. principº.

¶ Māgilla. Amazones 2.

¶ Mammona iniquitatis dicuntur diuitiæ, vel quia solas eas esse, reputat iniquitas, vel quia sunt occasio eius, uel quia inęqualiter iunt diuisæ, uel quia iniuste a primo sunt acquisitæ 22ℭ.q.32.7.1^m./.4.d.15.q.2.ar.4.q.2.1^m. Quid.

¶ Manasses. Ysaias 1. Sera.

¶ Mancipatus. Adoptio 9.10. Amor 62. Ancilla. Episcopus 12. Organum 2.5. Religio 42. Sacramentum 126. Solennitas.

¶ Mancus. Baptismus 122.

1 ¶ MANDATVM est de meliori, & quod per alios mandatur, sed præceptum est de necessario, & quod quis per se iussit 12ℭ.q.99. 5.c. * Charitas 128. Decimę 12. Dicere 7. Dilatatio. Euangelium 4. Exorcismus 11. Fides 132. Honor 9.10. Iuramentum 21. Iussio. Mortuus 0. Occidere 4.&c. Præceptum 0. Scientia 62.&c. Speculum 4. Testamentū 1. Differentia 2 Differentia inter præcepta, mandata, testimonia, & iustificationes 12ℭ. quæst. 99.5.c./.Psalm. 18. medº.c. Differentii.

¶ Mandibula. Tremor 2.

1 ¶ MANDVCATIO dicitur ia, scilicet fractionem, deglutitionē & nutritionem 4. distinct 12. quæst. 1. ar. 3. q. 1. 1^m. * Accidens 69. Angelus 492.493. Cibus 0. Elus. Eucharistia 168.&c. Vsura 262. Quid.

2 Antiqui patres non manducauerunt spiritualiter sacramē tum Eucharistiæ, quia nondum erat institutum, nec consecratio præceiserat, manducauerunt tamen spiritualiter Christum 4. distinct. 9. arti. 2. quæst. 4. 2^m. * Christus 197. 158.199. 200.201. Christum.

¶ Mane quadruplex, scilicet naturalis diei, uitę humanæ, scilicet iuuentutis, gratiæ, & æternitatis. Psalm. 5. principº. b. * Agnus 1. Debitum 26. Dies 7. 15.&cet. Iuge. Luna 1. Matutinæ 3. Missa 17. Planetæ 1. Resurrectio 42. Sol. 5. Ventus 2. Vesperę. Diuisio.

¶ Manens in Christo, habet quinque fructus, scilicet abstinere a peccatis, uacare operibus sanctitatis, uacare ædificationi aliorum, hic fructum congregare, & in uita æterna eum possidere: sicut recedens ab eo, habet quinque pœnas, scilicet quarum prima est expulsio a gloria, aretractio peccatorum, cū malis associatio, in ignē missio, & perpetuū ignis experimentum. Io. 15. lect. 1. medº. e. * Accidens 69. Accusatio 23. Actio 4.18.22.&c. Actus 15.130. Aduena 2. Affinitas 13. Anima 13.99.142.&c.147.&c; Annihilatio 4. Ascendere 10. Augmentum 13. Baptismus 133. Bonitas 199. Calor 8. Character 20. Charitas 117.122.123. Cælum 115. &c. Conscientia 21. Conseratio 13. Consilium 29. Consuetudo 5. Contritio 31. Culpa 7. Defectus 6. Dimensio 5.&c. Dispositio 18. 52. Donum 32.&c. Esse 49.50.53. Æternitas 14.19.20. Eucharistia 59.66.87.&c. 100.&c. 193. Fides 68. 69.96.99.120.157. Fieri 1.14. Finis 118. Fomes 8. Forma 117 Generatio 7. Gratia 138. Hæresis 97. Humidum 2. Idem 7. 9. Imago 36. Immanens. Imprimere 3. Infidelis 4. Ioannes 17. Ira 19. Iustitia 86. Lex 41. Luna 5. Macula 11.12. Memoria 20. Mistio 6. Motus 87. Mutatio 6. Natura 12. Nutritæ 1. Operatio 52. Opus 1. Pars 14. Peccatum 116.187. 355.371.424. 440. Pœna 97.98. Perfectio 47.&c. Permanētia. Præceptum 89. Quantitas 18. Quiescere 3. Reatus 6. Religio 64. Sacramentum 24. Schisma 7. Semen 17. Timor 58. Virtus 232.233.265.366. Voluntas 46.50. Votum 60. Vsura 233.234. In Christo.

¶ Manes. Hæroes.

¶ Mania. Ira 19. Qualis.

1 ¶ MANICHAEVS inter omnes hæreticos, plus honorat diabolum 1ℭ. Timot. 4. lectio. 6. medº. H. * Assimere 42.

2 Manichæi dicunt corpora terrena facta esse a diabolo, quia sunt corruptibilia, cælestia uero a deo, quia sunt incorruptibilia. Coloss. lec. 4. medº. B. Hæresis 49.&c. * Ieiunium 34. Maria 2.

3 Manichæi reprobant euangelium Matthei, quia uidetur ponere fatum. Matt. 2. principº. a. B. * Maria 2.

Per quę

1 ¶ Manifestatio diuina fit homini per tria, scilicet perdilectionem

Ma

nem dei, per uisitationem eius, & per perseuerantiam in utroque Io. 14 lec. 6 medº. c. * Adam 11. Aduentus 8. 9. 10. Aduocatus 6. Affectio 5.6.7. Agens 88. Amor 249. Angelus 273.408.432.433.440. 444. 609. Animal 47. Appropriatio 1.10. Baptismus 87. Beatitudo 164. Blasphemia 2. Bonitas 14. Causa 48. Cerimonia 4. Clarus 8. Claritas 10. 11. Creatura 10. Damnum 3. Declaratio. Dæmon 10.&cet. 57.116. Demonstratio 4. Deus 159.&c.190. 205. Distinctio. 35. Donum 9. Error 5.

2 Deus dupliciter aliquid manifestat homini, scilicet infundendo lumen interius, & proponendo exterius signa suæ sapientiæ, scilicet creaturas sensibiles, Romań. lect. 6. fin. I. * Eucharistia 216.217. Expositio, fama, 0. Fides 9.93.94. 122. 123. 124. 135. Filiatio 17. 19. Finis 77. Fortitudo 19. Furtum 6. 7. 9. Gloria 2. 17. Gratia 21. 123. Humilitas 19. Idolatria 8. 9. Ignis 17. Incarnari 4. 10.&cet. Intellectus 266. 289. 293. 295. 300. Interpretatio 1. Irreligiositas 1. Iudicium 28.53. 71. Iuramentum 2. 8. 14. 30. Iustificatio 44. Latere. Laus 16. Lumen 8.13.&c. Luminare 5. Matrimonium 89. Meritum 18. Miraculum 6. 32. 38.54. Misericordia 25. Missio 4.5.21.37. Natiuitas 23.&cc. Negligentia 8 Pietas 20. Præceptū 24. Principium 22. Prophetia 42. Propositum 1. Prorumpere. 0. Prudentia 35. Quæstio 2. Reparatio. Resurrectio 44.&c. Reuelatio 0. Sacramentum 47. Sapientia 28.55. Scientia 23. Scriptura 3. Sensus 49. Signum 1.2.9.11.14. Symbolum 2.6.&c. Simonia 38.39. Superbia 22. Testamētum 4.9.10. Testis 1. Theologia 6.8.11.19.27. Verbum 5.6.10.20.21.30.39.43.53.64. 65. Vita 1.5.6. Vitium 8. Vsura 1.77.126.142.160.229.249. 279. Christus 171.

Quis. 1 ¶ MANIPVLVS dicebatur numerus ducentorum militū Opus. 20. lib°. 4. cº. 28.

2 Manipulus in sinistra, quasi sudarium ad tergendum uultum, & tunica strictа, sunt propriæ uestes subdiaconi. Prima significat exteriorem minimarum macularum, secunda uero doctrinam Christi 4. distinctio. 24. quæstio. 3. 3. c.

Quid. ¶ Manna interpretatur, quid est hoc. Et significat eucharistiam 4. distinct. 8. quæst. 1. ar. 2. q. 2. c./. 4^m./. 6^m./. Io. lec. 4. principº. d. I. Eucharistia 22.

Que. ¶ Mansiones in cælis, sunt diuersi gradus beatitudinis, ideo non sunt in limbo, nec in purgatorio 12ℭ.q.5.2.c./ 1^m./.4. d.49.q.1.ar.4.q.3.4.0./.Con.3.ca°. 58. * Aduena 2. Motus 87. Quiescere 3.

Dis. 1 ¶ MANSVETVDO diuersimode numeratur inter beatitudines, fructus, & uirtutes 22ℭ.q. 157. 2. 3^m. Beatitudo 145. * Agnus 4.

2 Mansuetudo habet pro obiecto cęteras molestias, præter mortem, excitantes iram, in qua tenet medium. Ideo reducitur ad fortitudinem, uel ei adiuncta 2. distinctio. 44. quæstio. 2. 1. 3^m. Fortitudo 9. Ira 9. * Amor 55. 237. Animal 64. 68.

3 Mansuetudo est circa iram 1ª. q. 21. 1. 1^m./. 12ℭ.q. 60. 4. b./. c. fi./. 4^m./. 22ℭ.q. 143. c./.q. 157. 1. 2. 0./. 3. 4. c./.q. 161. c./. 4^m./ Virt. q. 1. 4. c. fi /. 12. 26^m./. He. 10. lec. 4. meº. I. Clementia 4. Fortitudo 24.26. Ira 8.&c. * Beatitudo 145.156.

4 Mansuetudo præparat hominem ad cognitionem Dei, removendo duplex impedimentum, scilicet iram, & contradictionem ueritati 22ℭ. quæstio. 157. 4. 1^m./. Psalm. 24. medº. h. I. * Fortitudo 9. 24. 26 37. Fructus 5. Insania.

5 Mansuetudo maxime facit hominem compotem sui 22ℭ. quæst. 157. 4.c./. 1^m./. Psalm. 24. medº. h./. Psalm. 36. priº. h. * Ioannes 12.

6 Mansuetudo est in irascibili subiectiue 3ª. quæst. 15. 2.c./. 3. dist. 26. quæst. 2. 2. 4^m./. d. 33. q. 2. ar. 4, qu. 3. c./. Virt. q. 1. 4. c. fin. Subiectiue.

7 Homo est naturaliter mansuetus, quia est complexionis temperatissimæ. Ideo mitigat iram. Sed irasci conuenit ei naturaliter, inquantum ratio nunciat causam iræ 12ℭ. q. 46. 5. 1^m. Ira 1.9.55. 82. 83. 84. Iracundia 1. Animal 66. * Lex 144.

8 Mansuetus est, qui depositis peccatis, subditur deo. Psal. 24. medº. h. K./. Psalm. 33. principº. c. * Litigium 1. Mitis. Modestia 7.

9 Mansueti dicuntur iusti, quia possidet cor suum in puritate, & terram cælestem, ac terrestrem. Psalm. 36. principº h.

10 Mansueti lætantur in omnibus quæ Dei sunt, quia non resistunt testamento patris, nec ordinationi Dei. Psalm. 33. principº. c. * Moyses 1. Temperantia 9. 29. Tursur 5. Vindicatio 3. Virtus 225.

Ma

¶ Manuale. Circumstantia. 26.27.28. Episcopus. 21. Festum. 11. 12. Labor. 1.2.3. Officium. 3. Operatio. 22.23. Præceptum. 46.47. Religio. 71. Sabbathum. 5.&c.

¶ Manuducere. Deuotio. 7. Signum. 1.

¶ Manumissus reducitur in pristinam seruitutem, propter ali quam offensam in dominum eius. 3ª. q. 88. 3. 2^m./.4. di. 22. q. 1. 1. 4^m. In pœnam.

Qualis.

1 ¶ MANVS est organum organorum, quia facit omnia instrumenta, & est loco omnium instrumentorum. 3ª. q. 83. 5. 1^m./. 2. d 3. q. 2. 1. 1^m./. Quol. 7. 17. c. fin /. Heb. 12. lec. 3. principº. D. *Absoluere. 37. Antichristus. 6. Baptismº. 106. 122. 142. Character. 37.&c. Cælum. 128. Confirmatio. 14.&c. Consilium. 9. Crucifigi. 1. Dæmon. 95. Diaconus. 3. Episcopus. 12. 21. Eucharistia. 135. Excommunicatio. 31. Graue. 10. Hieronymus. 1. Imponere Indiuiduum. 6.7.8. Labor. 1.2.3. Lex. 128. Lotio. Manchus. Munus. 2. Officiū. 3. Operatio. 22.&c. Paulus. 14. Pœnitentia. 65. Præcepum. 65. 66.

2 Solus Episcopus imponit manus diacono, sacerdoti autē, omnes sacerdotes cum episcopo. 4. d 25. q. 1. 1. 1^m.

3 Manus impositio, significat plenitudinem gratiæ, qua quis idoneus fit ad magna officia. Ideo solum sacerdoti & diacono datur. 4. d. 24. q. 2. 3. c./. d. 25 q. 1. 1. 1^m. Episcopus. 12. *Psalterium. Religio. 71. 102. Sacerdos. 21. Sacramentum. 124.

4 Manus Dei triplex, scilicet manus potentiæ, creantis, conservantis, & protegentis omnia: manus iustitiæ, probantis, iustificantis, & damnantis: & manus misericordię, sanantis, pascentis, & coronantis. Isa. 8. fi. c. E.

5 Quia unus & idem Christus est in diuina & humana natura, potest huiusmodi loquutio sane exponi, ut dicatur, Manus paruulæ illius pueri, creauerunt stellas, idest ille puer habens manus paruulas, creauit stellas. 1ª. q. 39. 4. c./. 3^m./. Opus. 12. ar. 4./. Matth. 1. medº. d. G. 1ℭ. Cor. 2. lec. 2. principº. G./. cº. 15. lec. 2. principº. A./. Heb. lec. 5. principº. G. Opus. 12. art. 4. Scipio. Stupor. Subdiaconus. 1. Tremor. 2. Virginitas. 34. Vsura. 275. 285.

6 Manus remissa dicitur, quando vacat a bonis operibus. Heb. 12. lec. 3. principº. D.

¶ Marcellus, Hæresis. 89. Martyrium. 12.

¶ Marcha. Marchio. Vsura. 297.

¶ Marchia. Marcus. 2.

¶ Marchiani. Marcus. 2.

¶ Marchio æquipollet committi. Et dicitur a marcha pondere idest a seueritate, quia dominatur locis asperis. Opusc. 20. lib. 3. cº. 21. Quis.

¶ Marchion & Valentinus, dicebant, alium esse Deum bonum & alium Deum qui punit. 3. 3. cº. 140. fi.

¶ Marchonistæ. Marcus. 2.

1 ¶ MARCVS amputando sibi pollicem ne fieret sacerdos, non peccauit, quia creditur fecisse hoc ex instinctu Dei. 22ℭ. q. 185. 2. 3^m./. 4. d. 13. q. 1. ar. 2. q. 1. 1^m. * Ioannes. 15. 16. Euangelista

2 Marchus a quo marchiani. Primus posuit duo prima principia, scilicet bonum bonorum, & malum malorum, quę sequuti sunt Cerdoniani, posi, marchionistæ, & vltimo manichæi. Con. 2. cº. 41. fi.

1 ¶ MARE congelatur in locis frigidissimis, non tamen in profundo. Iob. 38. lec 2. fi. G. * Aqua. 12. Magnum.

2 Fluxus & refluxus maris, est ei naturalis, quia est ex motu lunę, cui aqua naturaliter subditur 1ª. q. 105. 6. 1^m. 7. 2^m./. q. 110. 3. 1^m./. 2. d. 14. 5. 4^m./. Poª. q. 1. 3. 1^m./. q. 4. 1. 20^m./. q. 6. 1. 17^m./. Ma. q. 5. 5. 4^m./. Ro. 11. lec. 3. fi. * Auaritia. 9. Baptismº. 63. 64. 248. Cete. 11.&c. Circuncisio. 1. Crucefignatus. 0. Flumen. 2. * Maria. 1. Meretrix. 1.

3 In aquis maris, sunt duo mira, scilicet primum quòd non cooperiant totam terram, contra naturam, cum sint etiam altiores ea, secundum vero quòd semper mare est eiusdem quantitatis. 1ª. q. 69. 1. 2^m./. Psal. 32. medº. f. principº. * Paradisus. 10. Salsedo. Syria. Sirenæ. Terremotus. 3. Virtus. 41. Vsura. 89.

4 Diuisio maris rubri, fuit mira tripliciter, scilicet ratione soni ventorum, cātæ aquæ, & tantorum effectuum. 1ª. q. 69. 1. 2^m./. Psal. 28. principº. c.

1 ¶ MARIA interpretatur maris stella, vel illuminatrix. Et firo sermon e domina. Matth. 1. medº. d, B. Qualis.

2 Hæresis Manichæi, quòd beata virgo Maria, non fuit mulier, sed angelus. 3. d. 4. q. 2. 1. c. * Anna.

3 Maria & Ioseph fuerunt de eadem tribu, & de semine David. 3ª. quæst. 28. 2. 2^m./. quæst. 31. 2. 1^m./. 4. distinct. 30. quæst. 2. artic. 1. quæst. 3. 4^m./. Matth. 1. medº. d. E. * Conceptio. 18. 32.&c. Desponsatio. Dolor. 42.

Ma

4 **Maria fuit de Aaron 3ª. q. 29. 1. 4ᵐ./.** quæſt. 31. 2. 2ᵐ./. 4. diſtinct. 30. quæſtio. 2. artic. 1. quæſtiũ. 3. 4ᵐ./. Hebr. 7. lect. 3. medº. F.

5 Maria nata eſt ex Melchi, Salomone, Ieconia, & Heli 3ª. q. 31. 2. 3ᵐ./. 3. 2ᵐ. * Frater 3

6 Quicquid acceptum a parentibus fuit in Maria, fuit pars eius actu. Ideo non fuit in Chriſto 3ª. quæſtio. 31. 6. c. * Ioſeph 2. 3. Magdalena 1. 2. Natiuitas 12. &cet. Obſterrix 1.

7 Maria in uentre matris ſuæ, non habuit uſum liberi arbitrii, quia hoc eſt priuilegium Chriſti. 3ª. q. 27. 3. c.

8 Maria a nullo unquam concupiſci potuit, licet fuit corpora pulchra. 3. diſtinct. 3. quæſtio. 1. artic. 2. quæſtiũ. 1. 4ᵐ. * Paſſio 98.

9 Maria habuit tantam claritatem in facie, quòd Ioſeph. non cognoſcerat eam ſenſibiliter 3ª. quæſtio. 28. 3. 3ᵐ./. Matth. 1. fin. f. I. * Primogenitus 1. Pſalmus 12.

Sanctific°. 10 Maria fuit ſanctificata, priuſquam nataex utero in quo ſanctificari conueniens fuit 3ª. quæſt. 27. 1. o./. 2. 2ᵐ./. 3. diſtinct. 3. quæſt. 1. artic. 1. quæſt. 3. o./. Quolibet. 6. 7. c./. Opuſcul. 3. capitº. 224./. Pſalm. 45. medº. d. fin./ Hiere. 1. medº c. D.

Duᵐ.843ᵐ 11 Oppoſitum uidetur dicere 3ª. quæſtio. 27. 6. c./. 1. d. d. 44. 3. 3ᵐ. Reſpº. ſicut Dubº. 370º.

12 Maria non potuit ſanctificari in parentibus, nec in conceptione eius, nec ante infuſionem animæ rationalis. 3ª. q. 27. 1. 1ᵐ./. 2. o./. 3. d. 3. q. 1. 1. o./. Quol. 6. 7. c./. Opu. 3. cº. 224. Conceptio. 32.

13 Maria fuit bis ſanctificata, ſcilicet in utero matris, & quando concepit Chriſtum. In prima fomes fuit ligatus, in ſecũda uero totaliter ablatus 3ª. q. 27. 3. o./. 4. 1ᵐ./. 5. 2ᵐ./. 3. d. 3. q. 1. 2. o./. L. ſi./. Opuſ. 3. cº. 224.

14 Maior ſanctificatio fuit in Maria, quàm in Ioanne baptiſta, & maior in eo quàm in Hieremia 3ª. q. 27. 6. 1ᵐ./. 3. d. 3. q. 1. art. 1. q. 3. c./. ar. 2. q. 1. 4ᵐ./. 4. d. 6. q. 1. ar. 1. q. 2. c./. Quol. 6. 7. c./. Opuſ. 3. cº. 231.

Gratia. 15 Maria fuit omni ſancto ſpiritualius præparata, & copioſius ſanctificata 3. d. 3. q. 1. ar. 2. q. 1. 4ᵐ./. Quol. 6. 7. fin./. Opuſ. 3. cº. 224. Pſalm. 45. medº. d. fi

16 Maria ſuper omnes poſt Chriſtum habuit plenitudinem gratiæ 3ª. q. 7. 10. 1ᵐ./. q. 27. 1. c./. 5. o./ 3. d. 13. q. 1. ar. 2. q. 1. c./. Opuſ. 8. cº. 1./. 10. lec. 10. priñº. a. B./. Rom. 8. lec. 5. ptº. K. * Admiratio 2. Adoratio 23. 25. 26. Apoſtoli 5 Confirmatio 50. 51. Corpus 61. Dæmon 22. Deus 415. &c. 419. Dubitatio 3. Eua 2. Filiatio 25. 26. Hæreſis 36. 89. 143. Miſſio 39.

17 Maria habuit triplicem perfectionem gratiæ, ſcilicet in eius ſanctificatione, in conceptione Chriſti, & in eius glorificatione. Tertia eſt potior ſecunda, & ſecunda quàm prima 3ª. q. 27. 5. 2ᵐ./. 3. d. 3. q. 1 ar. 2. q. 3. c./. Opuſ. 60. capitº. 3. * Natiuitas 19. 20.

18 In prima perfectione gratiæ, Maria mundata fuit a culpa originali, in ſecunda a fomite, & in tertia ab omni miſeria 3ª. q. 27. 5. 2ᵐ./. Opuſ. 60. cº. 2. * Primogenitus 1. Sedere 6. Templum 11. Chriſtus 198. 224. &c.

19 In prima adepta eſt gratiam inclinantem ad bonum, in ſecunda fuit confirmata in gratia, & adepta eſt gratiam conſummatam, & confirmantem eam in bono, & in tertia adepta eſt gratiam conſumatam, & perficientem eam in fruitione omnis boni 3ª. q. 27. 5. 2ᵐ./. Verit. q. 24. 9. b. 2./. c./. 2ᵐ./ Opuſ. 60. cº. 3.

20 Plenitudo gratiæ, & obſeruatio conſiliorum, inchoauit in beata Maria. Sed primum fuit in ea perfecte, & ſecundum perfecte cœpit in Chriſto 2ª. q. 28. 4. 2ᵐ.

21 Maior gratia collata fuit alicui homini, ſcilicet Chriſto, & matri eius, quàm cuicunque Angelo. Verit. quæſtio. 24. 9. 2ᵐ.

22 Maria eſt perfecte beata ſecundum corpus, quia cum corpore aſſumpta eſt in cælum. Creditmus enim quòd poſt mortem reſuſcitata fuerit, & portata in cælum 3ª. q. 27. 1. c./. quæſt. 83. 5. 8ᵐ./. 4. d. 12. quæſt. 1. arti. 3. qu. 3. c./. diſt. 43. ar. 3. q. 1. 2ᵐ./. Opuſ. 8. cº 1. fi.

Virtus. 23 In Maria debuit apparere omne, quod fuit perfectionis 4. d. 30. q. 2. ar. 1. q. 1. c. * Baptiſmus 48.

24 Euangelium de Maria, & Martha, legitur in aſſumptione Mariæ, quia fuit perfecta in uita actiua, & contemplatiua quæ figurantur per eas 3. d 35. q. 1. ar. 3. qu. 3. b. 2. * Hæreſis 36 82. 87. 88. 97. 143.

25 Fides firmiſſima remanſit in maria, tempore paſſionis Chriſti, & apoſtolis dubitantibus 3. diſtinctio. 3. quæſtio. 1. ar. 3. quæſt. 2. 1ᵐ.

Ma

26 Maria non habuit ſummam Charitatem, nec ſummam bonitatem 1. d. 17. quæſtio. 2. 4. 4ᵐ./. diſtinct. 44. 3. 3ᵐ. Bonitas 158. Deus 419.

27 Maria habuit donum prophetiæ, ſapientiæ, & miraculorum, ſed non ſecundum omnem uſum 3ª. quæſtion. 27. 5. 3ᵐ.

28 Puritas Mariæ, fuit maxima ſub deo 12ℭ. q. 81. 5. 3ᵐ./. 3ª. q. q. 27. 2. 2ᵐ /. 1. diſt. 18. qu. 2. 4. 4ᵐ./. d. 44. 3. 3ᵐ./. 3. d 3. quæſt. 1. arti. 1. qu. 2. 3ᵐ.

29 Maria meruit Chriſtum portare. i. meruit gradum puritatis & ſanctitatis, quo congrue eſſet mater dei, non autẽ incarnationem Dei 3ª. quæſtion. 2. 11. 3ᵐ./. 3. diſtinctio. 4. quæſtio. 3. 1. 6ᵐ.

30 Maria non poteſt dici mater deitatis, uel diuinitatis 3. d. 4. quæſt. 2. 2. 2ᵐ.

31 Immo Maria eſt uere mater dei 3ª. q. 25. 3. c./. q. 35. 4. o./. 3. diſtinct. 4. quæſtio. 2. 2. o. /. Cont. 4. capitº. 43./. 45. fin./. Opuſ. 3. capº. 222./. Matth. meº. d. A./. 1ℭ. Tim. fi. Reſpº. Dubº. 944º. Duᵐ.844ᵃ.

32 Quàm uis beata uirgo Maria, ſit ſuper omnes angelos exaltata, non tamen eſt exaltata uſque ad æqualitatem dei, uel ad unionem in perſona. Et ideo non dicitur ſedere ad dexteram, ſed aſtare a dextris, inquãtum honor filii aliquo modo participatur, non plenarie redundat in ipſam inquantum mater dei dicitur, ſed non deus 3ª. q. 25. 5. o./. 3. diſt. 22. q. 3. ar. 3. q. 3. 3ᵐ.

33 Maria fuit uere mater Chriſti 3ª q. 35. 3. o./. 3. d 3. q. 2. 1. 2. o./. d. 4. q. 2. 1. o./. 2. 5ᵐ./. Con. 4. capº. 32. 4ᵐ./. 34./. 44./. Opuſ. 3. capº. 223./. Opuſc. 60. capitº. 3./. Gal. 4. lect. 2. fin. B. &cet.

34 Maria non dicitur chriſtotocos, quia eſt nomen inuentum a Neſtorio ad abolendum nomen theotocos 3. diſtict. 4. quæſt. 2. 2. 5ᵐ.

35 Mariæ uirginis tres eminentiæ ſingulares, ſcilicet quia eſt ſupra omnes mulieres propter uirginitatem, ſupra omnes uirgines propter fecunditatem, ſupra omnes angelos propter fructus dignitatem. Iſa. 7. fi.

36 Beata uirgo Maria ſignificata fuit per portam clauſam. Iſa. 7. fin. b. B.

37 Maria fuit uirgo perpetua. Opuſ. 3. capº. 232. * Primogenitus 1.

38 Cum dicitur, quòd beata Virgo aureolam etiam ſub propria ratione aureolæ habet excellentiſſimam, quia quãuis pugnam non ſenſerit pugnã tamen aliquam carnis habuit, ſed ex uehemẽtia uirtutis, adeo habuit carnem ſubditam, quòd huiuſmodi pugna ei inſenſibilis erat: iſtud non uidetur conuenienter dici, immo Maria habuit perfectiſſime, & proprie aureolam uirginitatis, ut in hoc membris aliis eccleſiæ conformetur in quibus uirginitas inuenitur, quia habuit pugnam ab hoſte, non autem a carne 4. diſt. 49. q. 5. ar. 3. quæſt. 1. 2ᵐ.

39 Maria cum Ioſeph uouit uirginitatem abſolute, ſed prius uouit ſola, ſi deo placeret 3. q 28. 4. o./. 4 d. 30. q. 2. ar. 1. q. 1. o./. Mat. 1. meº. d. F.

40 Maria antequam contraheret matrimonium cum Ioſeph. prius certificata fuit diuinitus, quòd Ioſeph eſſet in ſimili propoſitio uirginitatis ſeruandæ, ſed hoc non expreſſerunt in contractu 4 d. 30 q 2. 2. 1. q. 2. 2ᵐ.

41 Maria conſenſit in carnalem copulam, implicite tantum 4. d. 30. q 2. ar. 1. q 2. 3ᵐ./. L.

42 Matrimonium uerum fuit inter Mariã, & Ioſeph, habuitq; tripler bonum, & utrãque perfectionem requiſitam, præter coitum. Et nuptiæ factæ ſunt 3ª. q. 29. 2. o./. 4. d. 30. q. 2. 2. o./. Opuſ. 60. cº. 2./. Mat. 1. meº. d. E. &c.

43 Maria fuit expers maledictionis Euæ, quia peperit ſine dolore, & non multiplicauit conceptus, nec fuit ſubiecta uiro 3ª. q. 30. 2. 2ᵐ./. q. 35. 6. 1ᵐ.

44 Mariæ uirginis partus, miſtice ſignificat partum animæ pœnitentis. Opuſ. 60. cº. 4.

45 Quia pia uirgo Maria, quolibet die naturali, uſq; ad reſurrectionem Chriſti, recoleret uerbum Simeonis, cum dolore uehementi, nullius autoritatis robore fulcitur. Opuſc. 12. artic. 5.

46 Idem angelus creditur miſſus eſſe ad Mariam, & ad Ioſeph Mat. 1. fi. d. F. Annuntiatio 0. Angelus.

47 Angelus prius apparuit Mariæ, quàm Ioſeph 3ª. quæſt. 30. 2. 2ᵐ.

48 Angelus excellentius apparuit Mariæ, quàm Ioſeph. 3ª. quæſt. 30. 3. 1ᵐ.

49 Maria ſm aliquos, non fuit turbata in uiſione Angeli quia aſſueta

Ma

aſſueta erat uiſionibus angelorum, ſed in ſermone eius ex admiratione dictorum 3ª. quæſt. 30. 3. 3ᵐ./. Opuſcul. 60. capitº. 1.

50 Non inconuenit, quòd Angelus inſtrueret Mariam, quia Maria erat inferior eo ſecundum ſtatum, licet eſſet ecõuerſo ſecundum uirtutem, & prædeſtinationé 1ª. q. 117. 2. 3ᵐ./. 3ª. q. 30. 2. 1ᵐ./. 3. d. 3. q. 3 ar. 2. q. 1. 2ᵐ.

51 Maria exceſſit angelos in tribus in quibus angeli excedebant alios homines, ſcilicet in plenitudine gratiæ, familiaritate dei, & puritate. Opuſ. 8.

52 Maria eſt ſuper omnes ordines angelorum 3ª. q. 30. 2. 1ᵐ./. 1. diſtinct. 44. 3. 4ᵐ./. 2. diſt. 9. 8. c./. diſtinct. 16. 3. 5ᵐ./. 3. d. 22. qu. 3. ar. 3. q. 3. 3ᵐ.

Purgatº. 53 Spiritus ſanctus fecit duplicem purgationem in Maria, ſcilicet præparatoriam ad conceptionem Chriſti, colligens mentem eius in unum, ſecundam uero a fomite, mediante conceptione Chriſti 3ª. q. 27 3. 3ᵐ./. 3. diſtinct. 3. quæſt. 4. 2. 5ᵐ./. L. 1.

54 Purgatio prima non fuit ad remouendum tranſfuſionem peccati originalis, ſed ut digna eſſet Chriſto 12ℭ. q. 81. 1. 3ᵐ/ Ma. q. 4. 7. 6ᵐ.

55 Purgatio Mariæ a fomite fuit miraculoſa 4. d. 6. q. 1. ar. 1. q. 2. c./. Ver. q. 2. 5. 7. c./. 1ᵐ.

56 Immunitas a peccato in Maria, cauſabatur ex tribus, ſcilicet ex ligatione fomitis, gratia inclinante ad bonum, & prouidentia dei 3ª. q. 27. 3. c. fi./. 4. 1ᵐ./. 3. d. 3. q. ar. 2. q. 2. c./. quæſt. 3. 1ᵐ.

57 Maria uoluit purgari poſt partum, non quidem propter ali quam immunditiam, ſed propter humilitatem, & obedientiam, & ut approbaret legem, & uitaret calumniam 3ª. q. 37. 4. o /. Opuſ. 60. cº. 8.

58 Emundatio, & confirmatio Mariæ, inchoata fuit in prima ſanctificatione, ſed in ſecunda conſumata eſt perfectione uiæ, in aſſumptione uero eius, perfectione gloriæ 1ª. q. 100. 2. c./. 3ª. q. 27. 5. 2ᵐ./. 3. diſtinc. 3. quæſt. 1. arti. 2. quæſt. 1. 2. c./. quæſt. 3. o.

Peccatũ. 59 Poteſt aliquid creatum inueniri, quo nihil purius eſſe poteſt in rebus creatis, ſi nulla contagione peccati inquinatum ſit, & talis fuit puritas beatæ uirginis Mariæ, quæ a peccato originali, & actuali immunis fuit, tamen ſub Deo inquantum erat in ea potentia ad peccandum 1. diſtinct. 44. 3. 3ᵐ.

Duᵐ.845ᵐ 60 Oppoſitum uidetur dicere 3ª. quæſt. 27. 1. c./. 2. 2ᵐ. Reſpº. ſicut Dubº. 370.

61 Maria ſanctificata fuit in utero a peccato originali, quo ad maculam, & reatum perſonalem, non autem a reatu totius naturæ. Ideo ſi ante paſſionem Chriſti fuiſſet defuncta, nõ intraſſet patadiſum, nec uidiſſet Deum per eſſentiam, ſicut nec alii ſancti 3ª. q. 27. 1. 3ᵐ./. 3. d. 3. q. 1. ar. 2. q. 1. 2. o./. q. 4. 2. 5ᵐ./. 4. d. 6. q. 1. ar. 1. q. 2. c./. Opuſ. 3. cº. 224.

62 Cum beata uirgo Maria, credatur omnino fuiſſe immunis a fomitis inclinatione, propter eius ſanctificationem perfectam, non eſt pium, ponere aliquam pugnã a carne fuiſſe in ea, cum talis pugna non ſit niſi ex fomitis inclinatione, nec temptatio quæ eſt a carne, ſine peccato eſſe poſſit, ut patet per gloſam. Et quamuis non habuerit pugnam per temptationem quæ eſt a carne, habuit tamen pugnam per temptationem ab hoſte, qui nec ipſum Chriſtum reuerentius eſt 4. d. 49. q. 5. ar. 3. q. 1. 2ᵐ.

63 Fomes in Maria, adeo debilitatus eſt, & extinctus, ut ad deceatum actuale nunquam inclinaretur 3ª. q. 27. 3. c./. 4. 1ᵐ./. 5. 2ᵐ./. 4. d. 6. q. 1. ar. 1. q. 2. c./. d. 49. q. 5. ar. 3. q. 1. 2ᵐ. Peccatum 113. inf. * Conceptio 32. 37. &c.

64 Maria per primã ſanctificationem fuit ſemper immunis ab omni peccato actuali 3ª. q. 27. 4. o./. 6. 1ᵐ./. 3. d. 3. q. 1. ar. 2. q. 1. 4ᵐ./. 5ᵐ./. q. 2. 3. o./. L. 1./. d. 13. q. 1. ar. 2. q. 1. c /. 4. d. 6. q 1. ar. 1. q. 2. c./. d. 21. q 1. ar. 3. q. 1. c./. Quol. 6. 7. c fi./. Opuſ. 3. cº. 228.. 231./. Opuſ. 8. prinº./. Pſal. 14. prinº. b. H./. Pſal. 45. meº. d. G./. Mat. 12. fi. d. D.

Figura. 65 Tabernaculum ueteris legis, figurabat Mariam 3ª. quæſtio. 27. 2. b.

66 Maria dicitur dies, & Eua nox. Pſalm. 18. prinº. b. H. * Eua 2. Nubes 3. Sedere 6. Via 2.

67 Maria dicitur aurora, quia fuit confinium ueteris, & nouæ legis, ſicut aurora eſt confinium diei, & noctis 4. d. 30. q. 2. arti. 1. quæſt. 1. 1ᵐ.

68 Factio Neomeniæ, ſuccedit feſtum Mariæ, in qua primo apparuit illuminatio ſolis. i. Chriſti per copiam gratiæ 12ℭ. quæſt. 103. 3. 4ᵐ.

69 Maria dicitur uirga quintupliciter. ſ. conſolans, fructificãs, ſatians, flagellans, & uigilans. Iſa. 11. priº. H.

Ma

70 Maria dicitur petra tripliciter. ſ. petra firmitatis, frigiditatis, & ubertatis. Iſa. 16. meº. A. Miſſio 39.

¶ Maritima. Ataritia 9.

¶ Maritus. Anna. Conjuges. Debitum 14. &c. Diſpenſatio 18 &c. Diuortium 0. Fornicatio 6. &c. Iuramentum 28 Matrimonium 1. &c. Ordo 102. &c. Seruitus 8. 9. Vſura 248. 253. &c. Vxor. 0.

¶ Mars. Cælum 25. 26. 27. Iupiter Planetę 1.

¶ Martha. Maria 24.

¶ Martellus. Baliuus.

¶ Martianus. Aſſumere 41.

¶ Martinus uolebat uiuere, & mori, ſecundum placitũ Dei, quia dilegeba per beneuolentiam, & non ſecundum concupiſcentiam tantum 3. d. 29 L. ſi Sanctus.

¶ Martyrium eſt actus uirtutis quadruplicis, ſcilicet fortitudinis, ut elicientis principaliter, patientiæ uero ut elicitis conſequenter, ſed charitatis, ut imperantis, & fidei, ut finis 22ℭ. q. 124. 1. 2. o. Quid.

2 Martyrium eſt actus maximę perfectionis, non quidem ſm ſe, ſed ut imperatur a charitate, & ut eam oſtendit 22ℭ. q. 124. 3. o./. q. 184. 5. 3ᵐ.

3 Martyrium habet quòd ſit meritorium ex charitate, ſine qua nihil ualet 22ℭ. q. 124. 2. 2ᵐ. * Andreas. Aureola 10. &c.

4 Mors eſt de ratione martyrii 22ℭ. q. 124. 4. o./. 4. d. 49. q. 5. ar. 3. quæſt. 2. o. * Chiliaſtæ.

5 Martyrium quo ad actum, poteſt eſſe ſine charitate, non autem ſine magna charitate quo ad modum, ſcilicet prompte & delectabiliter patiendo, ſicut Laurentius, & Vincentius Quol. 4. 19. 20. o. * Cicatrices 4.

6 Cauſa faciens martyrium eſt duplex, ſcilicet fides Chriſti, uel quælibet alia uirtus, & utilitas eccleſiæ. Ephe. 3. lect. 1. principº. I.

7 Confeſſio cuiuſcunque alterius ueritatis quàm fidei, non eſt cauſa ſufficiens ad martyrium ratione materiæ, ſed tantum ratione finis, referendo ad Chriſtum 22ℭ. q. 124. 5. c./. 2ᵐ./. 4. d. 49. q. 5. ar. 3. q. 2 10ᵐ. * Damnatio 4. Doctor 2.

8 Martyrium Ioannis Baptiſtæ celebratur, licet mortuus ſit, non quidem pro fide, ſed pro reprehenſione adulterii. 22ℭ. q. 124. 5. c. * Dolor 7. Feſtum 7. Fortitudo 40. Incorporati. 2. Innocentia 3. 4.

9 Immo caſu cuiuſcunque martyrii, eſt ueritas fidei 22ℭ. q. 124. 5. c./. 2ᵐ. Reſpon°. Duº. 846º. * Lactantius 2. Duᵐ.846ᵐ.

10 Moriens pro quocunque opere bono propter Deum eſt martyr dei, quia cauſa cuiuſcunque martyrii, eſt ueritas fidei ut eſt per dilectionem operans 22ℭ. q. 124. 5. o. /. 4. d. 49. q. 5. artic. 3. quæſt. 2. c./. 9ᵐ./. 11ᵐ./. 12 /. Rom. 8. lect. 7. mº. H. * Latro. 3.

11 Beata Agnes, & aliquæ aliæ uirgines occiſæ ſunt pro uirginitate ſeruanda, quarum martyria in eccleſia celebrantur. 4. d. 49. q. 5. ar. 3. q. 2. 9ᵐ. * Meritum 40. 71. Paſſio 21. Pœna 20. Pœnitentia 24. 25.

12 Vulneratus lætaliter, licet ſuperuiuat, habebit aureolam martyrii, ſicut ſancta Lucia. Similiter uulneratus non lætaliter, tamen moriens ex incuria non mortali, ut Marcellus Papa, habebit aureolam martyrii. Non autem ſi afflictio non continuetur uſque ad mortem, ſicut de Silueſtro papa 22ℭ. q. 124. 4. 4ᵐ./. 4. d. 49. q. 5. ar. 3. q. 2. 7ᵐ.

13 Martyrium eſt de præcepto, ſecundum præparationem animi tantum 22ℭ. q. 124. 1. 3ᵐ./. 3. 1ᵐ./. 4. d. 49. q. 5. ar. 3. q. 2. 1ᵐ/ Quol. 4. 20. o. uel Abdicatio. * Sacrificium 14. Torcular 1.

14 Martyrium oblatũ, debet tolerari patienter. Sed non debet quæri, quia non debet dari occaſio agendi iniuſte 22ℭ. q. 124. 1. 4ᵐ.

15 Matyr non baptizatus aqua ſi reſurgat, debet baptizari. He. 6. le. 1. meº. D. Baptiſmus 222.

16 Martyres in tormentis, percipiebant aliquid de gloria dei, ſed non uidebant eſſentiam Dei, Ver. q. 23. 3. 9ᵐ.

17 Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. Ver. q. 10. 11. c. Reſponº ſicut Dubio 486. Duᵐ.847ᵐ.

18 Vniuerſalis abſolutio fit in perceptione baptiſmi, & in martyrio. Propter quod dicitur, q in martyrio omnia ſacramẽta baptiſmi complentur, in uirtute paſſionis Chriſti, ſcilicet quantum ad plenam liberationem a culpa, & a pœna 3ª. q. 68. 2. 2ᵐ./. q. 87. 1. 2ᵐ./. 4. d. 4. q. 3. ar. 3. q. 3. o. Baptiſmus 230. 192. &c. Culea 8.

¶ Martius. Conſecratio 20. Encenia.

¶ Mas, & fœmina in hominibus coniunguntur, non tantũ propter generationem, ut in brutis, ſed etiam propter communicationem operum. Ideo in ſolis hominibus, mas eſt eſt principium fœminæ, & fœmina facta eſt ex maſculo 1ª. q. 92. 2. o./. 2. d. 18. q. 1. 1. 1ᵐ./. Con. 3. cº. 123./. 1ℭ. Cor. 6. lec. 3. meº. D. In hoĩbus.

Ma

med°. D. * Aquilo. Circuncisio 27. Coniunctio 6. &c. Femina 4. Frigidiras. Generatio 1. 12. Luxuria. 20. Matrimonium 108. Missio 43. Mulier 1. &c. 11. 21. Planetæ 3. Puer 17 Robur. Semen 9. &c. Sodomia 0. Sponsalia 6. &c. Zelus 2. 3.

Dequo. 1 ¶ MASCVLINVM genus, & femininum in diuinis absolute prædicantur tantum de suppósito 1ª.q.31.2.4ᵐ./.3. d.6.q.2. 1.c. Idem 10. * Coniunctio 6. &c. Femininum 0. Frigiditas Neutrum 2. Seraphin 4. Christus 8.

Duᵐ.848ᵐ2 Oppositum uidetur dicere a simili 1.d.4.q 1.3.2ᵐ. Respondeo Dubº.848.

¶ Masculus ex sui ratione habet commensurationem, seu cõiunctionem naturalem ad feminam, ut ex ea generet, non autem masculorum concubitus, qui specialiter uitium contra naturam dicitur, ut in mulis luxuriosis patet, qui tamẽ non generant. 1ª.q.92.2.c./.22ᵉ.q. 57.3.c. * Bellatores 2. Bellum 9. Mas. Sodomia 0.

¶ Masticare. Angelus 493.

Quæ. ¶ Mater dicitur aliqua ex hoc q̃ concepit, & genuit 3ª.q.35. 3.4.c./. Con. 4.cº.45.fi./. Opus. 3. cº. 221. 222. * Adoratio 23.25.26. Affinitas 14. Amor 120. 122. Angelus 591. Anima 27. Animal 41. Assimilatio 21.22. Baptismus 140.141.142. 148. Barbarus 2. Charitas 11. Circuncisio 27. Cognatio 1. &c. Conceptio 3.22.36. Consanguinitas 1. &c. Corpus 61. Deus 419. Dolor 42. Dubitatio 3. Elecmosyna 20. Equus 3. Filiatio 2.25.26. Frater 3. Genealogia 1. Generatio 56. 62. Generatiua. Hæresis 36.82.87.88.89.97.143. Infidelis 5. Iudia 7. Ioannes 4. Isaias 1. Maria 7.13.21.29. 30. 31. 32. 33. Matrimonium 1.2. Melchisedech. Natiuitas 13. Nubere 1. Nubes 3. Obedientia 23. Passio 98. Peccatum 113.331. Psal. 11. Puer 1. Relatio 24. Samuel 1. Semen 10. &c. Seruitus 8. 9. Tactus 13. Templum 11. Via 2. Virginitas 13. Vxor 23. Christus 124. &cet.

Esse. 1 ¶ MATERIA non semper fuit, licet sit ingenerabilis, & incorruptibilis 1ª.q.46.1.3ᵐ./.1.d.1.q.1.1ᵐ./. Con. 2.cº.54.4ᵐ./. 5ᵐ./. Opus 3.cº.99./. Opus 32./. Meta. 2. lec. 3. fi./. Phy. lect. fin. fi. f.

2 Materia prima est maxime in potentia, & principium imperfectissimum, nec talis potẽria materiæ, etiam dato quòd sit sua essentia, non est potentia ad operationem, seu ad esse 1ª.q.41.c./.3.d.4.q.2.1ᵐ./. L./.d.14.4.c./. Quo. 105.c./. Phy. lec. 15. prinº. a. Esse 54. * Imperfectio 3.

3 Materia prima quàmuis secundum se considerata esse non possit, potest tamen secundum se considerari. Ver. q. 3.5.3ᵐ. /. Phy. lec. 15 prinº. b. Actus 57. Forma 78. &c. 96.

Duᵐ.849.4 Immo materia non est separabilis a forma, secundum rationem, & intellectum. Meta. 8. le. 1. principº. c. Respondeo Dubio 849º.

5 Materia inquantum habet esse saltem in potentia, est similis deo 1ª.q.14.11.3ᵐ./.12.c fi./. Ver. q. 3.5.c.

Duᵐ.850.6 Oppositum uidetur dicere 1ª.q.4.3.4ᵐ./.1.d.19. q.1.2.c./. d. 35.6.6ᵐ./.d.48.1.4ᵐ./. Con. 1 cº.30./. Ver. q. 2.11. 1ᵐ./. q. 23. 7.11ᵐ./. Potª. q.7.7.10ᵐ. Respº. sicut Duº.471º.

7 Materia non potest esse in alio, cum sit primum subiectum 1ª q.3.2.3ᵐ./.3ª.q.77.2.c./.4.d.11.q.1.ar.3.q.1.c./.d. 12.q.1. ar.1.q.3.1ᵐ./. Spiritu. 2.c.fi./.5.8ᵐ.

Quid. 8 Illud communiter materia prima nominatur, quod est in genere substantiæ, ut potentia quædam, intellecta præter omnem speciem, & subiectum, & preter priuationem. Spiritu. 1.c. * Agere 13. Appetitª 18.21.49. Ars 22.26.32.41.42

9 Materia proprie non habet essentiam: sed est pars essentiæ. Ver. q. 3.5. fi./. Opus 32.0. Ente 2. priº. c/.cº.7. prinº. a. * Beatitudo 50.103.168.169. Beatus 41.42.52. Benedictio 4. Bonitas 41.86 87.88. Caro 5. Causa 7.67.91.90.

10 Si materia diffiniretur, haberet loco differentiæ ordinẽ sui ad formam, & loco generis haberet suam essentiam. Quol. 9.6.3ᵐ. Ente 7. prinº. a. * Coqui. Contingens 2.3. Densitas. 1. Deus 48.68.390. &c.

11 Materia prima est sua potentia passiua, sicut deus est sua potentia actiua 1ª. quæst. 54.3.3ᵐ./. q. 77.1.2ᵐ./. q. 115. 1.2ᵐ./ 1.d.3.q.4 2.4ᵐ./ d.42.q.1.1.1ᵐ./. Con. 1.cº. 43.3ᵐ./. Liº. 1.cº 43.2ᵐ./. Spiritu. 3.1.2ᵈᵉ./.11.15ᵐ./. Anima 12.12ᵐ. * Differre 8. Diffinitio 7.10.13.18. Educi 0. Effectus 15. Elementũ. 10.15.18.23. Esse 54. &c.

12 In materia, nulla est potentia actiua 3ª.q 32.4.c./.3ᵐ./. 2.d. 18.q.1.2.c.fi./.d.30.q.2.2.c./.3.d.3.q.2.2.c./.3ᵐ./.d.14.4. c./. Meta. 7. lec. 8. prinº. b./. Phy. lec. 13. fi. c./. Liº. 2. lec. 1. principº. a. * Ex. 2.3.4.5.

Duᵐ.851.13 Immo in naturalibus rebus, aliquid præexistit secundum potentiam actiuam, & passiuam simul. Verit. q. 11. 1.c./. Vir. q. 1.8.c. Respondeo sicut Dubio 644º. * Femina 3.4. Finis 11. Forma 61. &cet. Generatio 4. &c. Genus. 1.2.14.

Ma

23.24. Gratia 49. Hæresis. 112. Idea 39. &c. Intellectus 48. 72.73.74.82.109.110.124.127.128.150.165. Ipostha sis 5.

14 Materia prima dicitur terra, quia est informis. Dicitur aqua, quia est receptiua. Dicitur abyssus, quia est turpis 1ª.q.66. 1.1ᵐ./.2.d.12.L.prinº. * Menstruus 0. Motus 86. Mundus 13.14. Natura 19. &c. Necessitas 6. 8.16.17. Nonens 1. Nutrire 1. Ordo 22. Passio 4. Per se 5. Plato 7. Possibilitas 0.

15 Materia, & genus nunquam sunt idem, nisi secundum nemen. Opul. 3 cº.92./. Opul. 42.cº 8./. Meta. 5. le. 7. fi. c./. liº. 7. lec. 12. meº. e. H. * Potentia 22.26. 29. 47. 50 Qualitas. 1. Quantitas 4.5. Raritas 1 Recipere 0. Transumptio.

16 Partes habent rationem materiæ, totum uero, rationem formę 1ª.q.7.3.3ᵐ./.q.65.2.c./.3ª.q.90.1. c./. Meta. 5. lect. 3. prinº. a. D./. Phy. 2. lec. 5. prinº. b. fi. d./. Liº. 3. lec. 11. prinº. c./ liº. 4. lec. 4. prinº. a. fin.

17 Immo partes se habent ut formale. Phy. 2. lec. 5. prinº. b. fi. d Respon°. sicut Dubº.559º. Duᵐ.851

18 Vnitas materię primæ, est tantum in his quę conueniunt in generatione, & corruptione 1ª. quæstio. 46. 2. o. /. 2. distinct. 12. 1. 5ᵐ.

19 Materia prima omnium rerum, est una unitate ordinis tantum 1ª.q.66.2.1ᵐ. * Actus 52. Adoratio 21.22.

20 Omnium generabilium, & corruptibilium, est eadem materia, quæ sunt quatuor elementa 1ª. quæst 66. 2.c. /. Meta. 8. lec. 4. prinº. Diuisa.

21 Materia dicitur æquiuoce, de mobilibus, & immobilibus. 2.d.2.q.2.2.4 ./. Con. 2.cº.16.8ᵐ. Angelus 27.349.

22 Materia duplex, scilicet naturalis, & mathematica 1ª.q.85. 1.2ᵐ./.3ª.q.77.2.4ᵐ./.2.d.2.q.2.2.4ᵐ./.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.c./ Ver. q. 2.6.1ᵐ./. Meta. 7. lec. 10. meº. C./. lec. 11. prinº. c./. liº. 8 lec. 5. meº. e./. Anima. 3 lec. 8. prinº. b. C./. Poster. lec. 41. prº. a fi./. libº. 2. lec. 9. prinº. c. prinº. * Assimilatio 15. Cælum 1. 2.9.13.16.36.46.70.81.84.104.

23 Materia coincidit cum fine 2. dist. 36.5.4ᵐ. * Cognitio 57. Commune 7.

24 Oppositum uidetur dicere 12ᵉ. quæst. 55.4.c. Respondeo Dubio 853º. Duᵐ.853ᵇ.

25 Materia triplex, scilicet ex qua, in qua, & circa quam. Et tantum tertio modo coincidit cum fine 12ᵉ.q.55.4.c./.d. 36. 5.4ᵐ.

26 Materia dicitur prima dupliciter, scilicet ordine naturæ, & ordine temporis 2.d. 12.4.c.prinº. * Corporalia 7. Corpus 13. Damnatio 51.

27 Duplex est conditio materiæ, scilicet conditio quæ eligitur ab agente, & quæ consequitur naturam materiæ 1ª. q.76.1. 5ᵐ./.q.91.3.c./.12ᵉ.q.85.6.c./.22ᵉ.q.164.1.1ᵐ./.4. d. 12.q.1. ar.1.q.3.c./. Ver. q. 2.6.1ᵐ./. Ma. qu. 5.5.c./. Anima. 8. c. fin. * Defectus 4.

28 Materia nõ est diuisibilis, nisi per quantitatem 1ª.q.50.2.c / q.75.7.c /.q.76.4.4ᵐ./.3ª.q.77.2.c.fi./.2. d.3 q.1.4.c./. d30. q.2.1.c./.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.c./. Con. 4.cº.65, fin./. Trin. 14. c./.19.3ᵐ./. Quol. 9.6.c /. Opus. 33. prinº.

29 Materia prima, secundum potentiam non est infinita simpliciter, quia se extendit solum formas materiales. 1ª. quæstio. 7. 2. 3ᵐ. Forma 64. 65. 67. * Delectatio. 82.

30 Oppositum uidetur dicere quia materia est in omnibus creaturis. Quolibet. 3.20.c. Respondeo Dubio 854º. * Differentia 9.10.16.17.22. Duᵐ.854ᵇ

31 Materia prima non est in potentia ad quamcumque quantitatem imaginabilem, sed tantum ad quantitatem conuenientem formæ naturali, quæ in materia esse poterit. 2. distinctio. 30. quæst. 2. 1. c./. Cont. 2. capiº. 16. 7ᵐ./. Phy. 3. lectio. 10. Forma 66. * Differre 8. Difficile 18. Dimensio. 13.14.

32 Maria distinguitur a materia tantum dupliciter, scilicet secundum propriam rationem materiæ. i. respectu diuersorũ actuum, & secundum diuisionem quantitatis. Spiritu 8.c.

33 Materia nuda ab omni forma, nullam diuersitatem habere dicitur 1. distinct. 34. quæst. 1.2.c. * Distinctio 1.9. &c. Diuersitas. 7. &c.

34 Materia intelligibilis, ponitur in diffinitione quantitatis, non autem materia sensibilis 1ª. quæst. 85. 1. 2ᵐ./.4.d.12.q. 1. art. 1. qu. 3. c.

35 Diuersitas motus, non est causa diuersitatis materiæ, sed signum, sed econuerso: ideo ubicunque est eadem materia, est & potentia respectu eiusdem motus. 2. distinc. 12. 1. c. fin.

36 Non oportet ubicunque est materia, quòd ibi sit motus. 2. distinctio. 2. quæstio. 2. 2. 4ᵐ. * Effectus 1. 15. Elementum 10.28.

37 Ea quæ

Ma

37 Ea quæ sunt loci, dicuntur de materia similitudinarie, propter similem receptibilitatem utriusque. 2.d.12. L. prinº. G.

38 Materia prima per se est in loco uel in locato, ut pars, & pũctus est ibi ut terminus: non autem est locata. 1.d.37.q.3.1.2ᵐ.

39 Indiuisibilitas materiæ, non est ad modum punctí. 2.d.30.q. 2.1.c. * Enuntiatio. 4.5.7.8. Euangelium. 7.

40 Materia & priuatio, distinguuntur realiter sm Aristotelem, non autem secundum Platonem. 1ª q.5.2.1ᵐ./ 3.3ᵐ./. Verũ. q.21.2.2ᵐ./. Dionis. 3. prinº./. Causis. le. 4. prinº. E./ Meta. 2. le. 4. fi, K./ liº. 7. lec. 2. mº. e. fi./. Phy. 1. fi. * Ex. 2.3.4. Imperfectio. 3. Indiuiduum. 20. &c. Intelligibile. 4. Logica. 4. Lux. 17. Magnanimitas. 5.6.12.27. Magnificentia. 2. Malum. 26.28. 29.44.46. Matrimonium. 15. &c Medium. 22.26. Meritum. 85. Miraculum. 9. Mundus. 14. Pars. 12. &c. Prædicare. 16. Proportio. 1.2. Recipere. 1. &c.

Ragoram. 42 Habitudo causæ materialis, non conuenit deo respectu creaturæ. Nec ab intra: quia materia est imperfecta, & in potentia. 1.d.34.q. 1.2. c. * Abstractio. 1. &c. Adam. 94. Agẽs, 83. 84. Angelus. 10.27.32.45.47.55. &c. 314. Anima. 14.20.39. 57. &c. 82.101.176.220.279.328. Apostoli. 28. Appetitus. 52. 79. Assimilatio. 15. Audacia. 5. Augmentum. 20.21. Baptismus. 56. &c. Campsoria. 6. Caro. 5. Cælum. 1.2 9. 13. 16. 36.46.70.81.84.104.

42 Quæ non habent materiam, non habent causam sui esse. Sed quæ transmutet de potentia ad actum, nec aliquam causam formalem. 1.9.61.1.2ᵐ./.9.75.5.3ᵐ./. Poª. 9.6.6.4ᵐ./. Spiritu. 1.5ᵐ./. Anima. 6.9ᵐ. * Cibus. 1. Clementia 5.

43 Materia cõmuniter pro quacumque potentia, est in omnibus creatis; non autem proprie. Quol. 3. 20.c. * Columba. 5. Commune. 7. Conceptio. 3.36. Concupiscentia. 13. Confirmatio. 6. Conuersio. 10. Corporalia. 7. Corpus. 8.25.28. 29. Costa 6. Creatio. 15.19.52.53. Credere 9. Damnatio. 51. Dæmon. 109. Deus. 48.68.390. &c, 399.453. Difficile. 18. Dimensio, 12. &c. Donum. 11. &c. Durities. 1. Elementum. 26. 28. Esse. 54. &c. 71. Essentia. 12. Femina. 3.4. Fin 5.11.101. Phlegma. Fortitudo. 6.10. &c. 33.35.51. Gaudium. 3. Genus. 30. Gratia. 86.105. Gula. 9. Homo. 39. Humidum. 2. Incorruptibile. Logica. 4. Matrimonium. 15. Menstruus 1.2. Minister. 7.

44 In motu angelorum, non requiritur materia: sed requiritur aliqua potentia. 2.d.5.q.1.1.2ᵐ./ Spiritu. 1.3ᵐ. * Monstrũ. 1.

45 In omni quod proprie mouetur, oportet esse materiam. 2 d. 17.q 1.2 3ᵐ./. Poª. 9.5 1.5ᵐ./. Meta. 2. le. 4. fi. K./. liº. 8. lec. 1. meº. f./. fi. h./. Liº. 12. le. 2. fi. f. * Necessitas. 2.6. Obiectum. 1. &c. Oblatio. 17. Ordo. 22. 61. &c. Panis. 2.3. Peccatum. 36. 222. Pœnitentia 67. Per se. 5. Possibilitas. 2. Potentia. 22.26. 29.47.50. Prædicari. 33.35.36. Processio. 11.18. Prophetia. 22. Proportio. 1. . Prudentia. 25. Quodest. Quoest. 3. Ratio. 3. 20.49.55. Relatio. 98. Resolutio. Resurrectio. 14.15.16. Sacramentum. 12. Scientia. 1.10.121.146.

46 Materia est tantum in his, quæ sunt in potentia ad locum. Anima. 6.c. * Scriptura. 4.6. Semen. 9. 12. 13. Separatio. 2. Sepultura. 4. Sidera. Sobrietas. 1. Species. 2. Statua. 2. Studiositas. 2. Substantia. 5.24.30.35. Subtilitas. 0. Successio. 1.5. Suffurratio. 1. Temperantia. 15. Tempus 13. Theologia. 14. &c. Timiditas. Vapor. 3. 5. Vas. 3. Virtus. 37. Vita. 53. Vnctio. 4. &c. Vnio. 17. Vnitas. 14. Votũ. 2. Vsura. 19. 23.24.25.223.252.285. Christus. 20.226.227. Zelus. 8.

47 Substantia corporalis, habet quòd sit subiectum accidentiũ ex materia, cui primo cõuenit subiici. 4.d.12.q.1.ar.1.q 3.c.

Iacõi. 48 Materia prædicatur de compósito in artificialibus, ut cum dicitur, fiala est aurum, & in sacramentis, ut cum dicitur, sacramentum est corporale uel materiale elementum, sicut etiam in aliis accidentibus, ut cum dicitur, simum est nasus curuus. 1.d 19. L.2. meº. D./.2.d.30.q.1.3.c.fi./. 4.d.1.q. 1.ar.1.q.5 1ᵐ./.d.3.q.1.ar.1.q.1.2ᵐ./. Meta. 7. le.6.fi./. Liº.9. le 6.0. * Abstractio. 1.3.4.5. Acetum. 2. Accidens. 16.17.18. 54.57.62.97.121. Actio. 26 27.34.54.88.103.109. Actus. 4. 52.152. Adam 94. Adoratio. 21. Agens. 49. Andragathia. Appetitus. 1.18. 21. 52. Architector. Ars. 22.26.32. 41.42. Artificiale. 1. 2. Beatitudo. 50. Cognitio. 32. Compositio. 1. &c. Corruptio. 3. &c. Creatio. 53. Defectus. 4. Delectatio. 82. Dæmon. 109. Deus. 394. Diaplalma. Dennitio. 10. &c. 51.

49 In moralibus, materia prædicatur de toto, sicut cum dicitur, quòd peccatum originale, est concupiscentia habitualis. 2.d.30.q.1.3.c. fi. * Dispositio. 40. Distinctio. 1. Docere. 7. Donum. 11. &c. Educi. 0. Effectus. 1.15.

50 Omne dictum in propositione, ponitur pro materia alicuius actus, stat materialiter. 1.d.38.5.4ᵐ. * Esse 54. &c. 71. Eucharistia. 24.25 39 40.41.50. &c. 85.90.92. 107.161. Euangelium. 7. Facere. 6. Factibilia. Finis. 11. 101. Forma. 72. Fortitudo. 6. 10. &c. Gaudium. 3. Generatio. 4. &c. 43. Gula. 9. Humilitas. 10. &c. 23. Idea. 39.40.41. Ignis. 2. &c. Indiuiduum. 20. &c. Infinitum. 14.17.19. Intellectus. 48. 72. &c. 82.109.110.124. &c. 150.165. Hypostha sis. 5. Iuramentum. 29. Iustitia. 29.

51 Omnis pars orationis, sumpta materialiter. i. pro uoce, ut res quædam, sumitur in ui nominis. Periherm. le. 5. prinº. a. fi. Iustificatio. 21. 22. Lex. 39. Liber. 13. Liberalitas. 3.16. Logica. 4. Lux. 17. Luxuria. 8. Magnanimitas. 22. &c. Magnificentia 8. Martyrium. 7. Materiale. Metaphysica. 8. &c. Minister. 7. Miraculum. 9. Mittio. 2. Naturale. 10. Necessitas. 6. &c. Negligentia. 6. Nihil. 2. Nutrire. 1. Pars. 11. &c. Participare. 5. Peccatum. 36. Perseuerantia. 2. 9. Physica. 1. Prædica i. 33. 35. 36. Propter. 1. Quod est. Quo est. 2. Religio 12. Scientia. 110. 121. 146. 149. Separatio. 2. Simonia. 4. 24. Superbia. 11. Virtus. 37.

¶ Materiale, Accidens. 51.56.57. Actio. 71. Actus. 11. 72.83. 150.154.176. Agens. 49. Amor. 20. 43. Angelus. 39.63.226. 318. 385. 386. Anima. 14. 15.39 261. 262. Assimilatio. 21. Astrologia. 2. 3. Auersio. 7. Baptismus. M. Beatitudo. 103. Beatus. 46. Bonitas. 168. Casus. 1. Causa. 84. 86. Cogitatiua. 3.4. Cognitio. 32. Color. 3.4.5. Compositio. 4. Conclusio. 2. Continuum. 1.2. Contrarium. 26. De 14. Delectatio. 27. Descriptio. Deus. 87. 336. 337. 338. Differentia. 10. Diffinitio. 7.10. Dispositio. 42 43.44. Distinctio. 1.9.20. Aedificare. 1. Elementum. 18. Ens. 6. Enuntiatio 3. Eucharistia. 4.40. Ex. 0. Exemplar. 6. Fides. 31.32.148.155. Filiatio. 5. Finis. 39. 61. Forma. M. Formale. Genus. 1.2. Gladius. 2. Habitus. 38. Ignorantia. 12. Indiuiduum. 15. 20. &c. 30. Inebriari. Infinitum. 14.20. &c, 30. Iniustitia. 7.8.10. Intellectualis. 4. Intellectus. 23.24.47.48.51.58.128. 133. 147. 177. &c. Intentio. 16. Ira. 14. Iudicium. 9. Iustitia. 28.32. 66. 72. Iustificatio 18. Latria. 3. Lignum. 1. Luciditas. 2. Lumbrici. Malum. 26.28.29. Matrimonium. 29. Mendacium. 1 10.11. Meritum. 39. 85. Motus. 11. Natura 14. Nobilitas. 6. Nomen. 29. Nuge. Obiectam. 3. &c. Omissio. 12. Ordo. 27. Pars. 1. Passio. 26. Peccatum. 210. &c. Pœnitentia. 69. 80. Per. 1. Petra. Pluralitas. 1. Pluuia. 1. Potentia. 26. &c. Prædestinatio. 44. Prædicari. 33. 35. 36. Prius. 3. Propter. 1. Prudentia. 50. Quantitas. 25. Ratio. 29. Recipere. 2. 3. Resurrectio. 19. 20. Sacramentum. 26. 30. Sacrilegium. 6. Satisfactio. 1. Scandalum. 8. Scientia. 45. 139. Senarius. 4. Sensibile. 7. Significatio. 7. &c. Sion. 2. Speculum. 3. Subsistentia. 2. Substantia. 53. Super. 2. Tempus. 7.8. Timor. 29. 30. Totum 3. Transgressio. 1. Veritas. 21. 22. Vermis. 2. Virginitas. 9. &c. Virtus. Ob. Vniuersale. 12.13. Christus. 227.

¶ Maternus. Amor. 120. Mater. Matrimonium. 1.

¶ Matertera, Frater. 3.

Esse. 1 ¶ MATHEMATICA multiplicantur, secundum esse quod habent in rebus. 2. d. 2. q. 1. 2. c. prinº. /. Opus. 42. cº. 14. /. Meta. 3. lec. 14. prinº. b. prinº. /. liº. 7. lec. 10. meº. c./. Anima. 3. lec. 8. meº. b. D. * Abstractio. 4. Accidens. 120. Arithmetica. 1.

2 Vnitas numeri diuersorum numeratorum, non est nisi unitas numeri mathematice sumpti. 2. d. 2. q. 1. 2. c. prinº. * Astrologia. 1.2.3. Bonitas. 89. Corpus. 2. Demonstratio 8. 19. Diuisio. 7. Finis. 6. Finitum. 2.

3 Ex mathematicis non potest aliquid efficaciter concludi de motu. Poª. q.3.17.17ᵐ./. Opus. 42. cº. 14. * Impossibile. Intelligibile. Linea. 5. Locus. 11. Logica. 10. Materia. 22. Minimum. Necessitas. 11. Notum. 10. Ordo. 39.40. Physica. 14. Possibile. 5. Principium. 22. Prius. 2. Processio. 15. 17. Quantitas. 10.20.

4 Mathematica scientia, non demonstrat per causam efficientem, nec per causam finalem, licet habeat eas; quia mathematica accipiuntur, ut abstracta secundum rationem: cum tamen non sint abstracta secundum esse. Vnicuique autem competit habere causam agentem, secundum quòd habet esse. Licet igitur ea quæ sunt mathematica, habeant causam agentem; non tamen secundum habitudinem quam habent ad causam agentem, cadunt, sub considerationem mathematica. Et ideo in scientiis mathematicis non demonstratur aliquid per causam agentem uel finalem. 1ª.q.44.1.3ᵐ./. Trin. 20.7ᵐ./. 21.q.1.c./. Meta. 3. lec. 4. meº. c./. Phy. 2. lec. 1. Abractio. 4. Scientia. 22. &c. 121. Tempus. 1. Tractare. 1.

5 Processus disciplinabilis est proprius scientiæ mathematicę; quia est certior, & facilior, quam physica, metaphysica, & quàm quælibet scientia operatiua. Trin. 21.q.2. o./. Meta. 2. fi.

Ad quid. 1 ¶ MATTHÆVS immediate uocatus est de Thelonęo, ad discipulatum, & ad statum perfectionis; non autem ad apostolatum, nisi secundum prędordinationem. Quol. 5. 21. 0. Euangelium. 10.

Ma

1 Matthæus scripsit euangelium iudæis : alii uero euangelistæ scripserunt illud gentibus. Io. 12. lec. 3. me°. b. fi./. Ioannes. 15. 16. Manichæus. 3. Oratio. 98. 99.

Sorte. ¶ Matthias electus est sorte. i. per diuinum donum : declarans eum electum esse diuinitus. 22ę. q. 95. 8. c./. 4. d. 24. L./. Opus. 25. c°. 5./. Eph. lec. 4. me°. A.

Quid. 2 ¶ MATRIMONIVM dicitur, quasi matris munium. i. officium, uel quasi matrem muniens, uel monens, uel quasi mater unius, uel quasi a matre & nato. 4. d. 27. q. 1. ar. 1. q. 2. c. * Amor. 56.

3 Matrimonium dicitur a matre : quia magis pertinet ad rationem eius, quàm pater : quia mulier principaliter facta est propter hoc : non autem uir. Et mulier circa prolem est magis officiosa. 4. distinct. 27. quæst. 1. ar. 1. quæst. 2. o.

8 Definitio matrimonii triplex, secundum tria eius. S. secundum causam. i. secundum consensum, secundum essentiam. i. coniunctionem, & secundum effectum. i. utcam communem in rebus domesticis. 4. d. 27. q. 1. ar. 1. q. 3. o.

4 Matrimonium, ratione essentiæ. i. coniunctionis, nominatur coniugium : sed ratione causæ. i. desponsationis, nominatur nuptiæ, & ratione effectus. i. prolis, nominatur matrimonium. 4. d. 27. q. 1. ar. 1. q. 2. o. * Baptismus. 192, Hæresis. 65. 75. Iacob. 9. &c. Maria. 42. Pœnitentia. 68. Religio. 98.

6 Matrimonium est formaliter coniunctio, & uinculum animorum, & relatio coniugum. Vnde coniunctio uiri, & uxoris est potior, quàm coniunctio uxoris ad consanguineos uiri. Non tamen debet dici affinitas, sed matrimonium : quod est unitas quædam, sicut homo est sibipsi idem, non consanguineus. 3ª. q. 29. 2. c./. 4. d. 27. q. 3. ar. 1. q. 1. o./. q. 2. 3ᵐ. fi./. ar. 2. q. 1. 2ᵐ./. d. 30. q. 1. 3. 2ᵐ./. d. 41. q. 1. ar. 1. q. 1. 1ᵐ.

6 Relatio matrimonii, ratione subiecti est multiplex. Ideo eius nomen est duplex. s. maritus & uxor. Sed ratione causæ finalis. s. generationis, est una. Ideo nominatur uno nomine. s. matrimonium. 4. d. 27. q. 1. ar. 1. q. 1. 3ᵐ./. ar. 2. q. 1. 3ᵐ.

7 Matrimonium est naturale. 4. d. 26. q. 1. 1. o.

Duᵐ. 855ᵐ 8 Oppositum uidetur dicere. 4. d. 31. L. fi. Respº. Dubio. 855º.

9 Matrimonium est naturale : non quidem ut causatum ex necessitate naturæ : sed ut id ad quod natura inclinat mediante libero arbitrio. 4. d. 26. q. 1. 1. o./. Con. 3. cº. 122./. 1ę. Cor. 7. lec. 1. prinº. F.

10 Matrimonium consideratur in triplici statu. s. in statu naturæ integræ ante peccatum, sub lege, & sub statu gratiæ. 4. d. 2. q. 1. ar. 1. q. 2. c.

11 Matrimonium erat in lege ueteri, ut in officium naturæ, & non ut sacramentum coniunctionis Christi & ecclesiæ, quæ nondum fuerat facta. 12ę. q. 102. 5. 3ᵉʳ.

12 Matrimonium, pœnitentia, & ordo, erant tempore legis naturæ, non ut sacramenta : quia erant sine consecratione. 4. d. 2. q. 1. 2. 4ᵐ./. d. 8. q. 1. ar. 2. q. 1. c.

13 Matrimonium est prius ceteris sacramentis, uia naturæ & generationis : sed est econuerso, uia sanctitatis & perfectionis. 4. d. 26. L. prinº.

14 Inseparabilitas conuenit matrimonio, ut est sacramentum, & ut est in officium naturæ. Sed primo modo, est de prima intentione matrimonii ; secundo autem modo, de secunda. 12ę. q. 102. 5. 3ᵐ. /. 4. d. 33. q. 2. 1. 2ᵐ./. ar. 2. q. 1. 3ᵐ./. d. 39. 6. 1ᵐ. * Sacramentum. 15. 28. 43. Sponsa. 1. 6. Vxor. o.

15 Matrimonium est sacramentum, cuius forma sunt uerba exprimentia consensum : sed materia eius, sunt actus exteriores tantum. 4. d. 1. q. 1. 3. 5ᵐ./. d. 26. q. 2. 1. o./. 2. c./. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 2. 4. c./. d. 28. 3. 2ᵐ./. d. 31. q. 1. 2. 7ᵐ./. Con. 4. cº. 78.

16 Matrimonium ut sacramentum, habet formam uerborum. s. quæ exprimunt consensum, & benedictiones constitutas ab ecclesia : non autem ut est in officium naturæ. 4. d. 1. q. 1. 3. 5ᵐ.

17 Verba exprimentia consensum, sunt forma huius sacramenti ; non autem benedictio sacerdotis, sed est quoddam sacramentale. 4. d. 26. q. 2. 1. 1ᵐ./. d. 28. 3. 2ᵐ.

18 Quando mulier secundo nubit, nuptiæ non benedicuntur, propter defectum huius sacramenti. 4. d. 28. L./. d. 42. q. 3. 2. 2ᵐ.

19 In matrimonio actus exteriores sunt sacramentum tantum : sed obligatio mutua, est res & sacramentum. Effectus autem eius, sunt tantum res contenta. Sed unio Christi ad ecclesiam, sunt res significata, sed non res contenta,

Ma

4. d. 26. q. 2. 1. 4ᵐ./. 5ᵐ./. 3. c. fi./. d. 27. q. 1. ar. 1. q. 1. 2ᵐ./. Con. 4. cº. 78./. Opus. 61. cº. 13.

20 Commistio carnalis, non pertinet ad significationem rei contentæ in matrimonio : sed ad rem non contentam. 4. d. 26. q. 2. 4. 2ᵐ.

21 Commistio carnalis, est de secunda perfectione matrimonii : non autem de prima. 3ª. q. 29. 2. o./. 4. d. 26. q. 2. 4. o./. d. 27. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. d. 28. 4. c./. d. 30. q. 2. 2. o./. d. 34. 2. 1ᵐ.

22 Consensus non est matrimonium ; sed causa eius 4. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 1. 2ᵐ./. d. 37. q. 1. 2. 5ᵐ. Consensus.

23 Prima causa matrimonii, est diuina uirtus instituens illud, sed consensus est causa instrumentalis eius. 4. d. 25. q. 2. ar. 1. q. 2 c./. 2ᵐ./. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 1. o./. d. 29. 3. 1ᵐ./. d. 30. q. 1. 1. c./. Veri. q. 28. 8. 7ᵐ./. Quol. 5. 15. o.

24 Actus exteriores, & uerba exprimentia consensum directe, faciunt nexum, qui est sacramentum matrimonii, & ex uirtute institutionis diuinæ operatur dispositiue ad gratiam. 4. d. 26. q. 2. 3. 2ᵐ.

25 Ad matrimonium requiritur consensus expressus, per uerba, uel per nutus in mutis, uel per alia signa, uel quòd non contradicat in desponsatione. 4. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 1. o./. Opus. 22. cº. 1.

26 Consensus expressus per uerba de futuro, non facit matrimonium. 4. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 3. o./. q. 2. 1. c.

27 Copula carnalis cum consensu per uerba de futuro, facit matrimonium in foro ecclesiæ ; non autem in foro conscientiæ. 4. d. 28. 2. o./. Quol. 5. 15. o. * Bigamia. 3. 4.

28 Expressio per uerba de præsenti, sine mutuo consensu interiori, non facit matrimonium. 4. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 4. o./. L. prinº./. d. 28. 2. c./. d. 29. L. fi. * Iacob. 9. 10. 11.

29 Consensus ad tempus per uerba de præsenti, non facit matrimonium : quia consensus debet esse perpetuus formaliter, & non materialiter tantum. 4. d. 31. q. 1. 3. 4ᵐ.

30 Contrahens per uerba de præsenti cum una sine consensu, & post cum consensu, per uerba de præsenti contrahens cum alia, compellitur ab ecclesia redire ad primam. Sed ipse potius debet pati excõmunicationem, uel debet fugere. 4. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 4. 3ᵐ.

31 Consensus per uerba de præsenti, inter personas legitimas, licet in occulto, facit matrimonium : quia tantum hæc duo sunt de essentia eius. 4. d. 28. 3. o./. L./. Quol. 5. 15. o.

32 Immo matrimonium in occulto siue clandestinum prohibetur. 4. d. 28. 3. c. Respº. Dubio. 856º. Duᵐ. 856ᵐ.

33 Matrimonium clandestinum prohibetur : non quia sit contra essentialia matrimonii ; sed quia causat multa mala. 4. d. 28. 3. c./. 3ᵐ./. 4ᵐ./. Opus. 65. cº. 8. * Illegitimus. 3.

34 Iuramentum additum consensui expresso per uerba de futuro, non facit matrimonium. 4. d. 28. 1. o. * Maria. 40. 41. 42. Raptus. 1. 4. Religio. 98. Sacramentum. 27. Sponsalia. 1. 3. 8. 10. Sponsus. 1. Votum. 18. 26.

35 Parentes iurantes, uel promittentes futura matrimonia pro filiis, iuuant sub conditione, si filiis placeat. Et tenentur inducere eos ad hoc sine fraude. 4. d. 29. 4. 3ᵐ.

36 Qui coactus iurat aliquam ducere in uxorem, tenetur ad matrimonium secundum Augustinum & Ambrosium. 3. d. 39. ar. 3. q. 2. b. 1.

37 Consensus faciens matrimonium, non est explicite in copulam carnalem, sed impl cite, ut effectus in causa. 4. d. 28. 4. o.

38 Consensus potest cogi per metum : non autem per uim. Et uterque tollit matrimonium, si metus cadat in constantem uirum, & non aliter. 3. d. 39. art. 3. q. 2. c./. 2ᵐ./. 4. d. 29. o.

39 Immo nec per metum. 4. d. 29. 4. o. Respondeo Dubio, 857º. Duᵐ. 857ᵐ.

40 Pater non potest cogere filium, ut consentiat ad matrimonium per præceptum : sed potest inducere causam rationabilem. Et tunc filius tenetur ad præceptum, sicut ad causam. 22ę. q. 104. 5. c./. 4. d. 29. 4. o.

41 Nullus tenetur consentire in matrimonium, uel contrahere matrimonium ; quia est in præcepto respectu communitatis tantum. 4. d. 26. quæst. 1. 2. o./. Cont. 3. cº. 136.

42 Quælibet persona libera, potest sine consensu parentum, contrahere matrimonium, & intrare religionem. 22ę. q. 32. 8. 2ᵐ./. q. 104. 5. c./. 3ª. q. 68. 10. c./. 4. d. 28. 3. 1ᵐ./. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 3. 2ᵐ. Agens.

43 Matrimonium fieri potest per nuntium, uel per procuratorem. Sed si pœnitet ante consensum alterius, non est matri-

Ma

est matrimonium, etiam in foro ecclesiæ si probetur. 4. distin. 29. L.

44 Matrimonium secundum diuersos status, institutum est a lege naturæ, Moysi. Christi, & a lege ciuili. 22ę. quæstion. 154. 2. c./. 9. 3ᵐ./. 4. distinctio. 2. quæst. 1. artic. 1. quæstio. 2. c./. distinct. 26. quæst. 2. 2. o./. distinct. 34. 1. 4ᵐ./. Con. 3. cap°. 123. * Accusatio 13.

45 Matrimonium magis subiacet statutis ecclesiæ, quàm alia sacramenta, quia matrimonium non tantum est sacramentum sed etiam est contractus. 4. distinct. 34. 1. 4ᵐ./. d. 36. 5. c./. distinctio. 40. 4. 2ᵐ. * Iacob o. Ioannes 9. Isaach. 1. Iudæi 9.

Finis. 46 Finis matrimonii duplex, scilicet finis principalis, id est, generatio & educatio prolis, & finis secundarius, scilicet mutuũ obsequium. 22ę. q. 154. 2. c./. 3ª. q. 29. 2. c./. 4. d. 26. q. 1. 1. c./. d. 31. q. 1. 2. 1ᵐ./ d. 33. q. 1. 1. 2. 3. c./. q. 2. o./. d. 40. 3. 4. c./. 5. 3. cº. 123./. 1ę. Cor. 7. lec. 1. prinº. G. * Concubinatus 3. 4. Decor. Illegitimus 3.

47 Christus fuit finis & bonum matrimonii, quia ad hoc specialiter ordinabatur illud matrimonium, ut Christus susciperetur & educaretur, non autem filii nati de adulterio, uel filii adoptiui. 4. d. 30. q. 2. 3. 4ᵐ.

48 Finis matrimonii duplex, scilicet finis per se, ideest, generatio & uitatio fornicationis, & finis per accidens, id est, finis quem contrahens intendit. Primus semper est bonus, secundus autem potest esse bonus & malus. 4. distinct. 30. quæst. 1. 3. o. * Innocentia 13. Sacramentum 148. Sponsalia 3. Vxor 1.

49 Finis matrimonii triplex, sed proles, fides, & sacramentum. Primus conuenit ei, inquantum est animalis. secundus inquantum est hominis, & tertius inquantum est fidelis. 4. distinctio. 33. quæst. 1. 1. c./. Con. 4. cap°. 78./. 1ę. Cor. 7. lect. 1. prinº. I. &c.

Actus. 50 Neuter coniugum tenetur immediate post contractum matrimonium, reddere debitum. Sed dantur duo menses, ad deliberandum de religione, & ad præparandas nuptias, & ne uilem habeat coniugem. 4. distinct. 27. quæstio. 1. artic. 3. quæst. 2. 2ᵐ.

51 Matrimonium ante copulam carnalem, significat coniunctionem Christi ad animam per gratiam, sed post significat unionem personalem. 4. distinctio. 27. quæst. 1. articul. 3. quæst. 2. 3ᵐ.

52 Actus matrimonii, potest esse sine peccato, & meritorius. 12ę. q. 34. 1. 1ᵐ./. 22ę. q. 153. 2. o./. 2. d. 31. q. 1. 1. 3ᵐ./. qu. 2. 2. 2ᵐ./. 3. d. 12. q. 3. 2. 1. q. 1. 2ᵐ./. 4. d. 26. q. 1. 3. 4. o./. d. 31. q. 2. 1. o./. 5. 3. cº. 126./. 127. prinº./. Ma. q. 4. 1. 17ᵐ./. q. 15. 1. 2. o./. 1ę. Cor. 7. lec. 1. fi. A./. 1ę. The. 4. lec. 1. meº. k./. He. 13. le. 1. meº. A. Hæresis 155. * Abraham. 3. 4. 5. 26.

Duᵐ. 858ᵐ Immo actus matrimonii, semper est peccatum. 4. distinctio. 31. quæstio. 2. 2. c. fin. Respondeo Dubio 858. Matrimonium 53.

53 Actus matrimonii, semper est peccatum saltem ueniale, nisi excusetur propter bonum prolis, uel fidei, intentum actu, uel habitu. 4. distinctio. 31. quæstion. 2. 2. o. * Affinitas 3. 9. Bigamia o. Debitum 14. &cæt. Delectatio. 84. &cet.

54 Actus matrimonii excusatur ne sit malus sed bonus, propter tria bona, scilicet propter prolem, fidem, & sacramentum. Et per tertium est actus sanctus. 2, distinctio. 20. L /. 4. distin. 26. q. 1. 3. 4ᵐ./. d. 31. q. 2. 1. o./. 5. 4. cap°. 78./. 1ę. Corinth. 7. le. 1. fi. A. &c.

55 Actus matrimonii propter uitandum in se fornicationem, est peccatum ueniale. Non autem in coniuge, quia excusatur propter bonum fidei. 3. distinction. 31. quæstion 2. 2. 2ᵐ. * Eucharistia 212. Fornicatio 5. &cet. Hæresis 153.

56 Actus matrimonii cum prægnante, est peccatum ueniale, nisi timeretur aborsus, quia matrix post impregnationem claditur, & ut Auicenna dicit, ex delectatione mouetur & aperitur. 4. d. 31. L. * Ieiunium 7.

57 Actus matrimonii propter sanitatem, est peccatum, sicut & baptizari propter eam. 4. distinction. 31. quæstione. 2. 2. 4ᵐ.

58 Actus matrimonii, est contra naturam dupliciter, scilicet uel extra uas debitum, et sic semper est peccatum mortale. Vel contra situm naturalem. Et sic (ut quidam dicunt) non semper est peccatum mortale ; sed est signum concupiscentiæ mortalis. Sed est sine peccato, quando aliter fieri non potest, propter indispositionem corporis. 4. dist. 31. L. fi. * Illegitimus 3.

Ma

59 Sponsa admittens sponsum, credendo quòd uelit consummare matrimonium, excusatur a peccato, nisi signa fraudis appareant. 4. distinction. 28. 2. 3ᵐ. * Innocentia 13. Luxuria 5. 9. Maleficium 11. 2. Maria 41. Nuptiæ. o.

60 Sponsus cognoscens sponsam, & post contrahens matrimonium cum alia, non potest redire ad primam. Nec tenetur eam dotare secundum aliquos, si sponsus sit melioris conditionis, uel signa fraudis sint euidentia, quia non uidetur decepta, sed fingit se deceptam. 4. distinct. 28. 2. 4ᵐ. * Ordo 102. Seruire 8. 9. Sponsa 1. Sponsalia 7. Sponsus 1.

61 Immo compellitur ab ecclesia redire ad primam. 4. distinct. 27. q. 1. ar. 2. quæstio. 4. 3ᵐ. Respondeo Dubio 859. * Verecundia 5. Duᵐ. 859ᵐ.

62 Matrimonium non imprimit characterem, sed conuenit cũ imprimentibus eum ratione inseparabilitatis, & potestatis corporalis, non autem spiritualis. 4. distin. quæst. 1. 3. 5ᵐ. Effectus. Character 35.

63 Matrimonium impedit in multis perfectionem spiritualis uitæ. Opus. 18. cº 8.

64 Actus nostri, sunt causa sufficiens, ad inducendum proximum effectum matrimonii, scilicet obligationem, non autem in pœnitentia. Ideo ad perfectionem sacramenti pœnitentiæ, oportet quòd interueniat actus sacerdotis, non autem in matrimonio. 4. d. 18. 3. 2ᵐ.

65 Spirituale matrimonium Christi, repræsentatur per matrimonium carnale, quo ad fœcunditatem, & per consecrationem uirginum, quo ad incorruptionem. 4. d. 38. q. 1. 5. c./. d. 39. 6. 1ᵐ.

66 In matrimonii sacramento, confertur gratia. 22ę. q. 100. 2. 6ᵐ./. 4. distin. 2. q. 1. artic. 1. quæst. 2. o./. distinct. 26. quæst. 2. 3. o./. 5. 4. cº. 78.

67 Gratia quæ in matrimonio confertur, ut est sacramentum, directe ordinatur ad reprimendum concupiscentiam in actu eius. 4. distinctione 2. quæstio. 1. articu. 1. quæstione 2. 3ᵐ.

68 Matrimonium dat tria remedia contra concupiscentias, scilicet reprimendo eas per gratiam, honestando eas per bona eius, & explendo actum eius. 4. distinct. 26. quæstio. 2. 3. c./. 4ᵐ.

69 Immo remanet memoria delectationis, & inclinatio iterum experiendi. 4. distinct. 2. quæstio. 1. articu. 1. quæst. 2. c./. dist. 49. quæst. 5. artic. 3. quæst. 1. 1ᵐ./. 5. 3. cº. 136. 5ᵐ. Respõdeo Dubio 860. Duᵐ. 860ᵐ

70 Per matrimonium tollitur turpitudo culpæ, remanente turpitudine pœnæ. 2. distinct. 20. L./. 4. distinctione. 26. quæstio. 1. 3. 3ᵐ./. 4ᵐ.

71 Matrimonium indiget bonis excusantibus, quæ sunt de ratione eius, quia causat iacturam rationis, & tribulationem carnis. 4. distinction. 31. quæstion. 1. 1. o. * Affinitas o.

72 Bona quę excusant matrimonium, suut tantum tria, scilicet proles, fides, non quidem fides uirtus theologica, sed fides pars iustitiæ, & sacramentum, id est, inseparabilitas. 4. d. 31. quæst. 1. 2. o./. d. 33. q. 1. 1. c./. 5. 4. cap°. 78. fi./. 1ę. Cor. 7. lec. 1. prinº. I.

73 Inter bona matrimonii, sacramentum est principalius, ideest, dignius, & essentialius secundum se, sed in suis principiis, proles est essentialius bonum, secundo fides, & tertio sacramentum. 4. distin. 31 quæst. 1. 3. o. * Baptismus 192. Maria 42.

74 In matrimonio sunt plura impedimenta, quàm in aliis sacramentis, quia est duorum, habet causam in nobis, & est de minori bono. 4. distinctio. 34. 1. 1ᵐ. * Accusatio, 13. et. &cet. Impedimenta in communi.

75 Ecclesia tripliciter se habet ad matrimonium, scilicet statuẽdo, puniendo, & iudicando. Primo impedit & diuimit, secundo tantum impedit, & tertium neutrum. Quo. 5. 15. 3ᵐ.

76 Quicquid impedit matrimonium in uno, impedit & in alio, quia matrimonium non potest claudicare. 4. d. 29. ar. 3. q. 2. o * Adoptio 12. 13. Adulterium 4. 7. Affinitas 7. &c.

77 Immo matrimonium claudicare potest. 4. d. 39. 5. 3ᵐ. Respº. Dubio 861. Duᵐ. 862ᵐ

78 Matrimonium claudicare potest, quo ad effectum, non autẽ quo ad uinculum, quia soluto utrinque matrimonio, quandoque uni licet contrahere, & non alteri. 4. dis. 33. 5. 3ᵐ./. 1ę. Cor. 7. le. 8. medio. D.

79 Nullum impedimentum sequens matrimonium rite, contractum, potest dirimere matrimonium sed tantum im-

Me

pedimentum præcedens 4. distinction. 34. 1. 6m. /. 5. c. /. distinction. 36. 3. c. /. distinction. 39. 3. b. 2. /. 1m. /. distinction. 40. 4. 6m. /. distinctio. 42. quæstion. 1. 1. 2m. /. Quol. 11. 10. c. / Mat. 19. prinº. D. vt. Consanguinitas 10. 11. Dispensatio. 18. &c. Cognatio. 0.

80 Matrimonium contractum propter quamcumque causam finalem, non impeditur ex hoc, sed tenet 4. distinction. 30. quæst. 1. 3. 0.

81 Non potest esse naturale impedimentum perpetuum in viro ad matrimonium, respectu vnius personæ, & non respectu alterius, sed accidentale, vt abominatio mulieris 4. distinction. 34. 2. 5m. /. 3. c. /. Quol. 11. 11. c. * Diuortiũ. 0. Fornicatio 5. & c. Ioannes 9. Ordo. 102. Raptus 1. 4. Sponsalia. 0. Votum 47. Vsura 98. 106.

82 Impedimenta quæ tantum impediunt matrimonium contrahendum, sunt duo. s. prohibitio Ecclesiæ, & tempus feriarum. 4. distinction. 32. articu. 5. quæstion. 4. 0. /. distinction. 34. 1. 0.

83 Impedimenta dirimentia matrimonium contractum, sunt tredecim, quæ his versibus continentur. Error, conditio, votum, cognatio, crimen, cultus, disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas. Si sis affinis, si forte coire nequibis. Hæc socianda uetant, connubia iuncta retractant 4. d. 34. 1. 0.

Conditio. 84 Conditio apposita, non tollit liberratem matrimonii, quia conditio inhonesta abiicitur, & conditio de bonis simpliciter, auget ei honestatem, & conditio de vtilibus, est promissio dotis 4. d. 27. q. 2. 1. 4m.

85 Conditio autem est duplex, scilicet honesta vel inhonesta. Conditio honesta est, vt cum dicitur, Accipiam te, si parentibus placeat. Conditio inhonesta contingit dupliciter, scilicet vel quia est contraria bonis matrimonii, vt si dicat, Accipiam te, si venena sterilitatis procures, vel non est contraria bonis matrimonii, vt si dicat, Accipiam te, si meis furtis consentias 4. dist. 27. quæst. 2. 1. c. fi.

86 Stante conditione de præsenti, honesta, vel inhonesta, stat matrimonium, nisi sit contra bona essentialia eius, & cessante cessat. Similiter & conditione necessaria de futuro. Si autem sit conditio contingens, non facit matrimonium, sicut nec verba de futuro 4. distinction. 27. qu. 2. 1. c. /. 4m. /. distinction. 28. 4. 3m. /. distinction. 29. art. 3. quæstion. 3. 0. /. diltinction, 30. quæstio. 2. ar. 1. q. 2. 2m. /. d. 31. q. 1. 3. c.

87 Conditio de pœna, non stat, quia matrimonium debet esse liberum. Nec potest exigi pœna ab eo, qui non vult complere matrimonium 4. distinction 27. quæ. 2. 1. 4m.

Impotẽtia 88 Quælibet perpetua impotentia coeundi, dirimit matrimonium contractum, non autem impotentia temporalis 4. distinct on. 34. 2. 0. /. 4. 3m. /. Quol. 11. 11. 0. * Affinitas. 9.

89 Si impotentia est manifesta, vt in eunuchis, statim potelt matrimonium separari. Alias datur terminus ad conandum, & post iurant septem propinqui, quòd credunt eos verum dicere, & tunc separantur 4. distinctio. 34. L. prinº. C.

90 Ecclesia dat triennium, ad experiendum efficaciter, si impedimentum impotentiæ sit perpetuum 4. distinction. 34. 2. c. /. 2m. /. 3. c. /. L. medº. * Claustrum. Debitum. 14. &c.

91 Statur iuramento viri asserentis se cognouisse vxorem, nisi ipsa probet oppositum, per aspectum sui corporis. Non autem si vir neget, quia sic daretur facultas mille viris, dimittendi vxores suas 4. distinc. io. 34. L. meº. D.

92 Frigiditas, & quælibet impotentia, & seruitus ignoratæ, impediunt matrimonium, non autem scitæ 4. dist. 30. quæ. 1. 2. 6m. /. dist. 34. 2. 4m. /. d. 36. 1. 0. /. distinct. 39. 4. 3m. /. Quol. 11. 11. 0.

93 Frigiditas in muliere, non impedit matrimonium. Sed arctitudo eius impedit, cuius idem est iudicium sicut & frigiditas in viro 4. distinction. 34. 2. 6m. * Fractio 2, 3. Ieiunium. 7.

94 Calor perpetuo impediens coitum, & quilibet alius defectus naturalis, dirimit matrimonium. Et reducitur ad frigiditatem, quę magis & sępius impedit 4. distinctio. 34. 2. 2m.

95 Senes sunt sufficienter calidi ad coitum, non autem ad generationem. Ideo permittitur eis matrimonium, vt

Me

est in remedium, non autem vt est in officium naturæ 4. d. 34. 2. 3m. /. Quol. 11. 11. fi.

96 Maleficium est tantum ad unam personam, frigiditas uero ad omnes. Ideo frigiditas in utro impedit contrahi matrimonium cum alia, non autem maleficium. Quol. 11. 11. c. Du^m.862^a.

97 Immo etiam maleficium est respectu omnium. 4. d. 34. 3. o. /. L. fi. Resp. Dubº. 862.

98 Maleficium est aliquando respectu unius personæ tantum, aliquando autem respectu omnium. Et maleficium perpetuum dirimit matrimonium, non autem maleficium temporale. 4. distinctio. 34. 3. o. /. L. fin. /. Quol. 11. 10. o. /. 11. c.

99 Sterilitas non impedit matrimonium, quia caret fine eius, ut est in officium naturæ, non autem ut est in remedium. 4. d. 34. L. 2m. *Maleficium 1. &c.

100 Lepra non impedit matrimonium, nec actum eius primũ. Nec dirimit matrimonium: sed dat aliqua grauamina quo ad actus eius secundos. 4. distin. 36. 1. 6m. /. 1ę. Corint. 7. lec. 3. medº. D.

101 Matrimonium non debet esse inter propinquos. 22ę. quæst. 154. 9. c. /. 4. distinct. 40. 3. o /. d. 41. ar. 2. quæst. 1. o. /. ar. 5. q. 1. o. /. 5. 3. cº. 125.

102 Error, non quidem omnis, sed personæ, uel conditionis, impedit matrimonium de iure naturali, & dirimit contractum. 4. distinctio. 30. quæstion. 1. 1. 2. o. /. Quolib. 3. 17. c. Error.

103 Error infidelis de matrimonio, scilicet an sit sacramentum, uel licitum, non impedit matrimonium. 4. distinct. 30. quæst. 1. 2. 2m.

104 Error nobilitatis, uel dignitatis, non tollit matrimonium, nisi inquantum reduudat in errorem personæ. 4. d. 30. q. 1. 2. 5m. /. Quol. 3. 17. c. *Hæresis 155. Infidelis. 5. Obligari 6. 7. Religio 52. 53. 54.

105 Furia, & defectus ætatis, reducuntur ad defectum erroris. 4. d. 34. 4. 4m. /. d. 36. 5. 5m.

106 Furia præcedens matrimonium, impedit matrimonium, & dirimit, nisi furiosus habeat lucida interualla, quando contrahit, non autem furia sequens. 4. distinction. 34. 4. o. /. L.

107 Carentes usu rationis, ut pueri, & amentes, non possunt contrahere matrimonium. 4. distinct. 25. quæst. 2. ar. 1. quæst. 2. c. /. 2m.

108 Defectus ætatis, scilicet ante pubertatem, quæ communiter est in masculo, anno quartodecimo, in femina uero in anno duodecimo, impedit matrimonium & dirimit. 22ę. q. 189. 5. c. /. 3m. /. 4m. /. 4. d. 25. q. 2. ar. 1. q. 2. c. /. 2m. /. d. 27. q. 2. 2. 3m. /. dist. 36. 5. o. /. Quo. 4. 23. 19m.

109 Pueri possunt se citius matrimonio obligare, quàm religioni & aliis contractibus, quia ad matrimonium natura inclinat, & minus de ratione requirit. 4. d. 36. 5. 1m. /. 2m.

110 Seruitus ignorata, impedit & dirimit matrimonium, cũ persona libera. 4. d. 30. q. 1. 2. o. /. d. 36. 1. o. Seruitus.

111 Seruitus unius personæ, ignorata uel scita, non impedit matrimonium cum alia persona serua. 4. distinction. 36. 1. 1m.

112 Libertas ignorata uel scita, non impedit, matrimonium. 4. d. 36. 1. 5m.

113 Seruus potest contrahere matrimonium, & uouere continẽtiam, nesciente domino eius, uel contradicente, non autẽ religionem ingredi, uel ordinem suscipere. 22ę. q. 88. 8. 2m. /. q. 104. 5. c. fi. /. 4. d. 36. 2. o.

114 Seruus contrahens matrimonium, uolente *domino*, debet prætermittere dominum, propter coniugem. Sed econuerso si dominus noluit, tamen prudenter. 4. distinc. 36. 2. 3m.

115 Seruus non debet uendi in regione longinqua, in grauamen sui matrimonii, sed dominus debet prohiberi. 4. distin. 36. 2. 4m.

116 Sex crimina impediunt matrimonium contrahendum solum, scilicet incestus, uxoricidium, raptus alienæ sponsæ, susceptio proprii filii de fonte per dolum, interfectio præsbyteri, & pœnitentia solennis. 22ę. q. 154. 7. 3m. /. 4. d. 35. L. /. d. 37. q. 2. 2. o. /. Quol. 5. 15. fi. /. Opuſ. 65. cº. 8. Diſpenſatio. * Accuſatio 13. &c. Confeſſio 83. Legitimatio.

118 Tria

Ma

118 Tria crimina dirimunt matrimonium contractum, scilicet coitus machinantis mortem viri cum effectu, datio fidei cum effectu, scilicet si vterque sciebat impedimentum, & contractus secundi matrimonii, stante primo vero. Sed in secundo, & tertio, requiritur pollutio. 4. d. 35. L. /. d. 37. q. 2. 2. o. /. d. 41. art. 4. quæst. 3. 2m. /. Quol. 5. 15. fi. * Raptus. 1. 4. Vxor. 1.

119 Contrahens matrimonium cum excommunicata, peccat, sed matrimonium non dirimitur. 4. d. 29. 1. 3m.

Infidelitas 120 Verum matrimonium est inter infideles, secundum quòd matrimonium est in officium naturæ, & secundum quòd est sacramentum habitu, non autem actu. Ideo non est perfectum. 4. d. 39. 2. o. /. 3. b. 2. /. c. /. 5. 1m.

121 Matrimonium infidelium, non est omnino firmum, nisi ratificetur per fidem Christi. 4. distinction. 39. 5. 1m. /. 6. c.

122 Matrimonium infidelium, in gradibus prohibitis tantum ab ecclesia, tenet, non autem in gradibus prohibitis a deo, quia subduntur statutis dei, non autem statutis ecclesiæ. 4. distin. 39. 3. 3m.

123 Disparitas cultus diuersorum infidelium impedit matrimonium, si prohibeatur aliquo iure positiuo, non autem alio iure. 4. dist. 39. 2. 3m. /. 1. Cor. 7. lectio. 2. medº. F. /. lectio. fi. fi. A.

124 In lege ueteri, iudęi prohibebantur contrahere matrimonium cum chananeis, quia chananei debebant deleri, & iudæi erant pronı, ad ritus, & mores eorum, propter conuersationem cum eis. Sed cum aliis infidelibus, ubi non erat periculum, permittebantur, sicut patet de Ioseph, Moyse, & Hester. 1 2ę. quæstion. 105. 4. 6m. /. 4. distin. 39. 1. 1m. /. 2m. * Aaron. 2. Adulterium. 6. 7. Fornicatio. 17. 18. Isaach. 1. Iudæi. 9. Sponsalia. 8.

125 Infidelitas impedit nunc matrimonium contrahendum cũ fideli, & dirimit contractum si præcedit. 4. d. 39. 1. o /. 3. 1m. /. 4. 3m. /. 1ę. Corinthior. 7. lectio. 2. /. principio. k. &c. /. lectio. fi. fi. A.

126 Fidelis contrahens cum hæretica baptizata, peccat, sed matrimonium tenet. Cum fide autem non baptizata, ideſt ca thecumeno, non tenet. 4. distinct. 39. 1. 5m. / L. /. 1ę. Cor. 7. le. 3. fi. E.

127 Si blasphema illa infidelis conuerteretur antequam uir aliud matrimonium contraheret, redderetur ei uir suus. 4. d. 39. 5. 2m.

128 In primitiua ecclesia, licebat fideli, stare cum coniuge infideli, propter spem conuersionis. Non autem nunc, propter metum subuertionis. 4. d. 39. 3. 2m. /. 1ę. Cor. 7. lect. 3. fi. E. Formatio 17. Sponsalia. 8.

129 Infidelis habens plures vxores, si baptizetur, debet stare cũ prima tantum, etiam si sit repudiata, si est conuersa. 4. d. 39. 3. 4m. /. 5m.

130 Fidelis recedens a coniuge infideli nitente contra fidem, potest contrahere *matrimonium cum alia*, non autem si velit cohabitare sine iniuria. 4. distinction. 39. 5. o /. 6. c. /. L. fi.

131 Potest etiam ingredi religionem, uel sumere ordines sacros. Nec restituetur infideli si postea cõuertatur, dum prius præmoneatur. 4. d. 39. 5. 4m.

132 Conuersus non debet emittere votum continentiæ, nec matrimonium contrahere, si sit probabilis spes de conuersione vxoris infidelis, ne difficilius conuertatur. 4. distinction. 39. 5. 4m.

Diuortiũ. 133 Matrimonium non ratificatum, soluitur per sequens matrimonium, si propter infidelitatem coniugis, non autem matrimonium ratificatum. 4. distinction. 39. 5. 1m. /. 6. o.

134 Soluto matrimonio priori, per sequens matrimonium fidelis, indicitur infideli in pœnam, non posse contrahere, nisi conuertatur. 4. d. 39. 5. 3m.

135 Matrimonium de lege naturæ, est indissolubile. 22ę. q. 154. 2. c. /. 4. d. 33. q. 2. 1. o. /. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 2. c. /. 5. 3. cº. 123. /. Liº. 4 cº. 78. fi.

136 Matrimonium soluitur dupliciter, s. quo ad uinculum, & quo ad actum. 4. d. 39. 6. c. /. 1ę. Cor. 7. le. 2. prinº. I.

137 Matrimonium ratificatum, soluitur secundo modo, per infidelitatem, & fornicationem, non autem primo modo, sed tantum non ratificatum per primam. 4. distinction. 39. 6. b. 2. /. c.

138 Vir potest se separare ad tempus ab uxore, propter alia crimina, quàm propter infidelitatem, uel fornicationem, ad castigationem eius. 4. d. 39. 6. c. fi. /. 3m. /. 5m.

Me

139 Matrimonium ante carnalem copulam, est tantum spirituale vinculum, ideo soluitur per ingressum religionis quæ est mors *spiritualis*, qua moriens sæculo, viuit deo. 4. dist. 27. q. 1. articul. 3. quæstion. 2. c. /. quæstion. 3. o. /. quæstion. 2. 3. 1m. /. distinction. 31. quæstion. 1. 3. 3m. /. distin. 39. 4. 2m. * Adulterium 7.

140 Non tamẽ intelligitur, mortuus sæculo per religionis ingressum, ante professionem, sed post professionẽ. 4. d. 27. q. 1. art. 3. q. 3. 2m.

141 Resuscitatus redit ad possessiones, quia plene subduntur eius dominio. Non autem redit ad suum matrimonium, nisi de nouo contrahat. 4. d. 38. L. /. d. 39. 4. 2m. / R o. 7. le. 1. meº. I. /. 1ę. Cor. 7. lect. fi. meº. D. & c. / He. 11. le. 7. fi. C. * Dispensatio. 18. &c. Diuortium. o.

142 Matrimonium secundum, & tertium, & alia sequentia, sunt vera matrimonia, & licita, & sacramenta. 4. d. 28. L. prinº. /. d. 42. quæstion. 3. 3. o. /. R o. 7. lect. 1. meº. I. /. 1ę. Cor. 7. lectio. 8. fi. A. In communi.

143 Dionysius nihil tractauit de matrimonio, nec de pœnitentia, nec de extrema unctione, quia non intendebat de sacramentis tractare, sed de actibus hierarchicis. 4. d. 2. q. 1. 2. 6m. /. distinction. 14. quæstion. 1. articul. 1. quæstiun. 1. 4m. /. distin. 23. q. 1. ar. 1. quæstiun. 1. 3m. * Aaró. 2. Abraham. 3. 4. 5. 26. Consanguinitas. 10. 11. Sacramentum. 43. 46. 87. 153. 148. Vicem.

144 *Sicut in matrimonio carnali timet sponsus, ne coniux corrumpatur carnaliter ab alio, ita & Apostolus in hoc matrimonio spirituali timet, ne corrumpantur sensus aliquorum spiritualiter, scilicet sensus cordis, uel sensus spirituales.* 2ę. Corinth. 11. lect. 1. fi. D * Vsura. 253. &c. Vxor. o. Zelus. 2. 3. 5.

¶ Matrix. Embrio. 3. Matrimoninm. 56.

¶ Maturatio est species digestionis, scilicet naturalis, qua digestum ad ultimam perfectionem naturalem producitur. 4. d. 11. quęstion. 2. articul. 3. quæstiun. 3. 1m / 2m. * Acerbum. Puer. 2. Quid.

¶ Matutinale. Vigilare.

1 ¶ Matutinæ dicuntur de sero in aliquibus ecclesiis, in diebus solennibus. Quolibet. 5. fin. * Angelus. 324. &cetera. Quando.

2 Matutinæ licite dicuntur de sero, propter honestas causas, si cut & alia officia præueniri possunt, non autem propter solennitiam. Quol. 5. fi. * Dæmon. 20. Officium. 11. Oratio. 7. 49. Tempus. 44.

3 Immo non est simile, de præueniendo præceptum, & differendo, quia præceptum nullo modo quis transgredi debet vt præueniat. Sed si transgressus fuit differendo, debet illud quantum potest implere, in quocumque tempore. 4. distinct. 2. quæstion. 1. articul. 3. 4m. *Respondeo Dubio.* 863º. Du^m.862^m.

¶ Mauri. Error. 11.

¶ Maxilla. Mandibula.

¶ Maximum per se, est causa aliorum, non autem peraccidẽs. Po^a. q. 3. 6. 8m. Causa.

¶ Meatus. Cete. 5.

¶ Mechanica. Ars. 11. 12. Circunstantia. 7. Festum. Officium. 3. Operatio. 22. Præceptum. 46. &cætera. Sabbathum. 6. &cet.

¶ Mœchia. Luxuria. 2. Præceptum. 34. 41.

¶ Mediate. Angelus. 24.

1 ¶ Mediator dei, & hominum, est solus Christus principaliter, instrumentaliter autem sunt prophetæ, & sacerdotes vtriusque testamenti, & angeli. Non autẽ spiritus sanctus, nec dæmon. 3a. quæstion. 26. 1. o. /. 3. distinction. 19. articul. 5. quæstiun. 3. o. /. Opuſcul 3. cº. 22. /. Opuſ. 60. cº. 18. /. Gala. 3. lect. 7. fi. Quis.

2 Immo Christus cum sit deus, non est mediator dei, & hominum. 3. distinct. 19. ar. 5. quęst. 2. o. /. L. fi. Respondeo Dubio. 864º. Du^m.864^m.

3 Christus secundum quòd homo, est mediator dei, & hominum, & secundum quòd est persona composita. Non autem secundum quòd deus. 3a. quæstion. 26. 2. o. /. 3. distinction. 19. articul. 5. quæstion. 2. o. / L. fi. /. 4. distinction. 43. articul. 2 quæstion. 1. c. /. distinction. 48. quæstion. 1. 2. c. /. Veritat. quęstion. 29. 4. 9m. /. 3. 5m. /. 1ę. Timoth. 2. lectio. 1. fin. /. 2ę. Timoth. lectio. 1. fi. * Baliuus. Intellectus. 116. Maria. 53. Sacerdos. 41. 42. Symonia. 31. 40.

¶ Medicamentum, Sacrificium. 34.

¶ Medicatiua. Indulgentia. 3.

Differētia. 1 ¶ MEDICINA duplex,scilicet remouens morbum, & promouens ad perfectam sanitatem. Prima conuenit infirmis, secunda vero sanis. 3a.q.80.4.2m./.4.d.9.ar.3.q.1.2m./.d. 24. q.1.ar.3.q.1.3m.

2 Ars medicinæ,est practica,vtpote ordinata ad operationem. Ver. q.2.8.c./.Trin.q.5.1.4m.

Dum.864m Immo est speculatiua.Trin.qu.5.1. 5m. Respondeo Dubio. 864o.

2 Ars medicinæ duplex,scilicet speculatiua,& practica. Veri. q.2.8.c.

3 Obiectum artis medicinæ, est sanitas, quia nihil considerat,nisi in ordine ad eam.22ę.quæstion.1. 1. c. * Ars. 18. Confessio.15.Consolidatiuum. Delectatio. 59. 73. Aegritudo. 3. Fractio. 2. Ieiunium. 39. 40. 43. Indulgentia. 3.

4 Pro necessitate corporis, licet vti pretiosis medicinaliter. Sed in pertinentibus ad solam decentiam honestatrs, debemus esse contenti simplicibus.3a.quæstion.51.3m. Aegritudo.4. * Iuramentum.6.Oratio.52.Pœna.13.36.137. 58. 61. Pœnitentia.104.Physica.12.13.Temporale.3.

5 Medicinæ conseruantes uisum,faciunt uidere.Potentia.qu. 3.7.c.

Peritus. 1 ¶ MEDICVS accipiens in curam, infirmitatem desperatam, nulli facit iniuriam.22ę.q.71.3.1m.

2 Sapientis medici est,a leuioribus medicinis incipere, & minis periculosis. 4.distinction.18.quæstion.2.articul.1.quæstiun.3.c.

3 Dicitur sapiēs medicus,qui est certissimus in his quæ sunt medicinæ,& similiter sapiens faber,& sic de aliis,quia sciētia per quam aliquis est idoneus,ad docendum, potest aliquis scire per certitudinem se habere.Quol.3.9. c./. Isa. 3. prino.a.G.

4 Vnus medicus ab alio medico curatur,non quidem inquantum est medicus,sed inquantum est infirmus.4.d.17.q.3.ar. 3.q.4.4m.fi.

5 Sapiens medicus,permittit minorem morbum, vel procurat,vt curet,vel vitet maiorem.12ę.q.101.3.3m./.22ę.q.162. 6.3m./.4.d.33.q.2.ar.2.q.2.5m./.Veri.q.5.4.4m./.q.25.7.5m./. Ma quæst.1.5.c./.Rom.8.lect.6.prino.H./.2ę.Cor.12. lect.3 prino.B.

6 Sapiens medicus dimittit aliquem morbum non curatum, qui non possit curari,sine periculo maioris morbi. Veritat. q.25.7.5m.fi. * Demon 3. Dimittere. Malum. 22. Socrates 5.6.

7 Medicus procurat febrem,vt curet spasmum.2ę.Cor.12.le. 3.prino.B.

8 Medicus tenetur gratis curare pauperes,quando nec per se, nec per alios magis coniunctos,nec per eos qui magis possent,valent curari.22ę.q.71.1.c.

9 Melior est medicus,qui efficaciori uia, sanitatem inducit. Cæ.lect.8.fi.

10 Subtiles medici,per pulsum deprehendunt interiores animæ passiones.2.d.15.q.1.3.4m/.Opusc.10.co.38.fi.

11 Medicus quadam coactione vtitur in træneticum, qui eius curam non vul recipere.Et huic similatur correctio prælatorum,quæ habet vim coactiuam,non autem simpliciter correctio fraterna.22ę.q.33.6.1m.

12 Medicus dum videt vrinam, non minus potest considerare regulas artis de coloribus vrinarum.Sic quando vnum duorum est ratio alterius,occupatio animę circa vnum,nō impedit vel remittit occupationē eius circa aliud. 4.d. 44.q.2. ar.1.q.3.4m.

13 Medici iudicant aliquem esse inuidum,vel tristem,vel lasciuum,vel aliquid huiusmodi,quorum inditia frequenter uera sunt,eo quòd vt in pluribus,ratio passionibus succumbit,& ab eis deducitur,quamuis non de necessitate,eo quòd ratio imperium super passiones habet.2.d.15.quæ.1.3.4m./. Opusc.10.co.38.fi.* Intentio.12.

¶ Medietas. Misericordia. 3. Restitutio. 16. Vsura. 28. 208.

¶ Mediocre.Corpus.65.Loqui.3.Magnanimitas. 6. Magnificentia.9.Modestia.0.Tyrannus.3.Vinum.2.

¶ Mediolanensis.Ambrosius.1.

¶ Meditatio.Amititia.26.Amor.57.Apertio. 2. Charitas.91. 144.Contemplatio 4.8.15.Deuotio 5.6.7.Laus 21. Lingua 1.Memoria 16.22.Missa.5.Nomen 14.Officium 1. Oratio. 64.Saluari 8.Sapiētia 9.Speculatio.Vacare.Veriras 31. Virginitas.5.

Differētia. 1 ¶ MEDIVM rei triplex,scilicet arismetricum,geometricum, & musicum. Virtut.quæstion.1.13.7m. * Accidens. 26. 90. 91.92.102.Accidentaliter 3.Actio 67.100.Actus 7. 19. 35. Adam.20.27.Adiectiuum.14.

2 Medium coniunctionis duplex,scilicet medium congruentiæ,& medium necessitatis,dupliciter,scilicet causando, & consequendo.3.distinct.2.quæst.2.ar.1.q.1.0. * Admistio. Adoptio.17.

3 Medium in motu duplex, scilicet medium inter terminos eius,& medium inter mouens,& id quod mouetur. Verit. quæstion.4.1.3m./.4m. * Aer.3.8.9.11. Agens.47.49. 96. 101.Agere.29. Amor.8. Analogia 13. Angelus.24.86.91. 129.151.301.327.364.461.559.573. Anima. 14.98. 100. 104.105.162.207.214.259.Animal.12.Appetitus. 58.62. Appropriatio.15.Archangeli.Argumentum.1.Ars.3.18.Assumere.34.48.51.52.Astutia.1. Motus.

4 Motus ad medium,& ad vltimum,si stetur in medio, differunt specie. Si vero medium transitur, est vnus motus numero. Veritat.quæstion.22.14.2m. * Auaritia.6.Audacia.16.

5 Medium actionis duplex, scilicet dispositiue, & perfectiue. 3.d.13.q.2.1.3m. * Augmentum.23. Baptismus. 3. Bonitas. 59.60.150.Canonizatio.Charitas. 130. Causa. 21. 43. 60. Cælum.67.96.Cogitatiua.5.

6 Actio transiens,est realiter medium inter agens,& passum, non autem actio immanens,nisi secundum modum significandi.1a.q.54.1.3m./.1.d.37.q.3.2.3m./.Veritat. q.8. 6. 1m./. Spiritu.4.6m. * Cognitio.24.36.41.47.49.&c.61.62. Color. 8.Conclusio.5.Consequentia.3.Conseruatio.8.Consilium. 3.6.Contradictio.3.Contrarium.43.Cor.6.Costa.7.Dæmō. 100.101.107.108.109.Demonstratio.4.13.&c.Determinatio.2.Deus.41.93.147.160.&c.196.201.205.213. 220.290. 321.436.&c.446.Dies.6.8.Difficile.16.Dimidium. Dispositio.17.Donum.36.

7 Medium inquantum vltimum, potest immediate operari, non autem ut medium.2.d.10.3.3m.

8 Inter habens & habitum,aliquando nihil est medium, aliquando tantum relatio,& aliquando aliquid per modum actionis,& passionis,non autem actio uel passio. Et sic est speciale prædicamentum,s.prædicamentum habitus.12a.q. 49.1.c./.2m. * Effectus.18.

9 In priuatiue oppositis non est medium, nisi per hoc quòd subiectum non est susceptiuum habitus.3.di.40.5. c.* Elementum.10.11.Eleemosina.4.Elicere.1.Esse.13.38.84.Essentia.4.Æternitas.27.Eucharistia.40.127.195. Phātasia.3. Fatum.4.5.Fides.84.151.Finis.120.130. Forma.24.74.89.143 Formatio.Fortuna.6.Generatio.62. Gloria. 11. Gratia.7. 132.Graue.5.Habilitas.1.Habitus.66.Homo.29. 33. Ieiunium.7. Hierusalem.1.Ignis.16.Infernus.4.5.Instans. 5. 6. &cet. Intellectus.105.106.137.&cet. Intelligentia. 2. Intentio. 27. Ius.18. Liber. 13. 23. Litigium. 2. Locus. 10. 12.

10 Inter habitum,& priuationem quæ est in priuari,& aliquid habitus relinquens,potest esse medium,circa proprium subiectum,sicut inter bonum,& malum est actus indifferens. Non autem inter habitum,& priuationem quæ est in priuato esse, nihil relinquens de habitu.12ę.quæstion.18.8.1m./. Quolib. 7. 9.c. * Lumen.11.12.Luna.6.Lux.23.24.Macula.7.Magnanimitas.5.26.Maria.53.67.Matrimonium.9.Mediate. Meritum.15.41. Miraculum.8. Mistio. 5. Motus.51. Naturale. 11. Odor. 4. Operatio. 14.18. Oppositio. 3. Oratio. 51. Ordo. 47. 76. Ornatus. 1. 11. Passio. 14. Per. 4. 5. Physica. 12. Præceptum. 147. Priuatio. 4. Processio. 53. Prophetia. 39. 65. Propositio. 12. Prouidentia. 38. 48. Prudentia. 53. 54. 60. Punctus. 5.

11 Extremum semper prius natura coniungitur medio, quàm alteri extremo,non autem semper prius tempore.3. distinct. 2.quæstion.2.articul. 3. quæstiun. 3. 1m. * Quantitas. 28. Ratio.36.39.41. 46. Reatus.1. Reduplicatio. 3. Relatiuum.13.

12 Inter substantiam,& accidens quintum prædicabile,datur medium. Non autem vt accidens diuiditur contra substantiam. 1a.quæstion.76.4.4m./.quæstion.77.1.5m./.Spiritu.11. c./.4m./. 5m./. Anima. 9. 10m./. Quolibet. 1. 6. 3m./.Opuscul. 33./. Meta. 11. lectio. 12. principio. b. D. Accidens.92.

23 De medio sillogismi. Opuscul.70.0. * Representatio. 2. Reuelatio. 6. Rota. Sacramentum. 26. Samaria. Scientia. 14. 17. 25. 28. 30. 45. 46. 54. 98. Sensibile. 10. Sensualitas. 8. Significatio. 3. Solertia. 0. Successio. 1.

14 Aliquid est in medio dupliciter.s.in publico, & vt intimū. Psal.21.fi.s.fi. *Tactus 11. &c. Tempus 15. Terra 1. Tristitia.18.22. Vapor 2.Velox 3.Verbum 63.Veritas 32. Vestigium 5.Visibile 4.Visio 20.

15 Deus est in medio, vel quia æqualiter se habet ad omnes, vel quia est in corde quod est in medio. Psalm. 45. meo. d. prino. * Vita 23. 77. Viuere. 2. Vniuersale. 9. Voluntas. 2. Christus.211.

Virtutis & communi. 16 Virtus nō est medium, inter passiones secundum essentiā, sed secundum effectum, quia constituit medium inter eas. 12ę.quæst.59.1.1m./.2.dist.27.1.5m./.3.dist.23.quæst.1.art. 3.quæst.2.1m./.Virt.q.1.1.15m./.Eth.2.le.7.meo.c.&c./.Le. 11.prino.

17 In passionibus accipitur medium, per hoc q attingitur recta ratio,in quo cōsistit ratio virtutis 12ę.q.17.1. 1m./.5.2m. /.3.d.33.q.1.ar.3.q.1.c./.Virt.q.4.1.7m. *Accidentaliter 3. Amor 177.Appropriatio 15.Litigium 2.

18 Medium virtutis non consistit in indiuisibili,sed habet aliquam latitudinem, in qua virtus saluatur 4.dist.15. quæst. 3.ar.1.q.2.1m./.Virt.q.1.11.16m./.13.16m./.18m.*Operatio. 18.40.

19 Medium virtutis,non est secundum æquidistantiam ab extremis 3.dist.33.quæst.1.ar.3. quæst.1.2m /.4.dist.15. qu.3. a.1.q 2.1m./.Virt.q.1.13.13m./.Eth.2.le.6.7.0.*Virtu. 6.&c. Vsura. 28.284.

In specie. 20 Virtutes theologicę,habent medium peraccidens, idest, ex parte nostra,non autem per se,idest,respectu Dei 12ę.quæ. 64.4.0./.22ę.q.17.5.2m./.3.d. 33.q.1.ar.3.q.4.0./. Virt.q.1. 13.c./.5m/.19m./.q. 2.2.10m./.13m./.q.4.1.7m./. Ro.12.le.1. meo.K.

21 Quælibet virtus intellectualis, consistit in medio,per conformitatem intellectus ad res.s.in vero,cuius excessus est affirmatio falsa. Defectus autem, est negatio falsa 12ę.q.64. 3.0./.4.1m./.2m./.3.d.33.q.1.ar.3.q.3.0./.Virt.q.1.13.c./.5m. /.19m./.q.4.1.7m. *Abstinentia 5.Accidentaliter 3. Astutia 1.Constantia 7.Eustochia.1.

22 Virtus moralis respectu materiæ est medium, sed respectu rationis,est extremum 12ę.q.64. 1.1m./.3. d 33.q.1.art.3.q. 1.3m./.Virt.q.1.13.2m.3m./.4m./.15m *.Fides 84.151.Fortitudo 12.36.Ieiunium 6.23.Ira.9.

23 Medium virtutis moralis,attenditur secundum rationē rectam in omni circunstantia,non autem secundum quantitatem absolutam 12ę.quæst.64. 1.2m./.3m./.22ę. quæst.92. 1.c./. quæst.104.2. 2m./.q.123.4.3m./.q.147.1.2m./.q 152.2. 2m./.qu.153.2.2m./.q.186.3 3m./.3a.q.46.6.2m./.3.d.9.q.1.a. 1.q.3.3m./.d.33.quæst.1.ar.3. quæst.1.4m./.4.d.15.q.3.ar.1. q.2.1m/.d.33.q.3.2.1m./.2m./.5.3. co.134.fi./. 136.4m./. Ma. q.14.1.6m /.q.15.1.9m./.Virt.q 1.13.5m./.6m./.17m./. Opus. 19.co.8 /.Ethi.2.le.2.fi.d./.Lio.4.le.6.meo.e./.le.8 meo.g./. le.11.prino. * Liberalis 3. Mansuetudo 3. Obedientia 2. Pœnitentia 12.13. Prudentia 42. 53.54.60.Scientia 13.14. 25.26.45.50.98.Solertia.0.Spes 71. Veritas 49. Vindicatio 2.Virginitas 24.Virtus 262.

24 Virtus moralis consistit in medio inter excessum,& defectū 12ę.q.64.1.0./.4.1m./.2m.22ę.q.17.5 2m./.q.92.1.c./.3.dist. 33.q.1.2.3.q.1.0./.Virt.q.1.1.15m./.13.0./. q.2.2.10m./.13m. /.q.4.1.7m./.Ethi.2.le.7.meo.c.

Iustitia. 25 Omne medium virtutis,est medium rationis.Sed solius iustitiæ,medium est rei & rationis 12ę. q. 64.2.0./.22ę.q.58. 10.0./.q.61.2.1m./.3.d.33.q.1.ar.3.q.2.0./.4. d.14.q.1.ar.1. q.4.4m./.d.15.q.1.ar.1.q.2.0 /.Ma. q.13.1.c./. Virt. q.1.13. 7m./.11m./.12m./.13m./.17m./.Quol.6.10.c.

26 Esse medium ratione materiæ, conuenit iustitiæ, & ceteris virtutibus,nō autem esse medium inter duo vitia, quia primum conuenit virtuti per se,secundum autem peraccidens 2.d.27.1.5m./.3.dist.33.q.1.ar.3.quæst.1.ar.3.quæst.1.5m./. Ma.q.13.1.4m./.Virt.quæ.1.13.12m. *Difficile 14.16. Fortuna.6.

27 Medium iustitiæ,est æqualitas,quam constituit iustitia inter aliquos 3a.q.85.3.2m.

28 Medium iustitiæ distributiuæ, sumitur secundum proportionem geometricam,commutatiuę vero medium,sumitur secundum proportionem arismetricam 22ę.quæst.61.2.0./. 4.c.fi./.2.d.27.3.c./.3.d.33.q.1.ar.3.q.2.c./.Virt.quæstio.1. 13.7m.

29 Medium vni extremo comparatum uidetur alterum,inquātum participat naturam utriusque 1a.q.108.5.4m.

30 In extremis bonis,vel malis intelligūtur media 2.d.42.L.1.

Quale. 1 ¶ MEL est dulce,sed inflat.Ideo prohibetur poni in sacrificiis veteris legis,quia potius significat suauitatem sęculi,quàm charitatis 4.dist.11.quæst.2.artic.1.q.2.4m *Apis 5.Eucharistia 54.Fauus.Torcular.2.

2 Mel non offerebatur in sacrificiis dei, quia offerebatur idolis, & ad excludendum omnem carnalem dulcedinem & uoluptatem a sacrificantibus deo 12ę.q.102.3.14m. Humor.

¶ Melancolia,& humor abundans circa cerebrum,& circa cor turbant reminiscentiam,memoria uero impeditur in nanis, & senibus, & pueris. Memoa.le.8.0. *Delectatio 27.75.Elephas. 4. Energumenus. 2. Incontinentia. 5. Taurus. Vespere.

¶ Melchi.Maria 5. Qualis.

¶ Melchisedech dr esse sine patre,matre,genealogia,prino,& fine,quia scriptura non ponit,licet habuerit,quia ipse secundum Hebræos,fuit Sem primogenitus Noe, vt hebræi dicunt.3a.q.22.6.3m./.Hæ.7.le.1.prino.A./.meo.B. *Abrahā 22.Eucharistia 12.13.19.20.Hæresis 144.Oblatio 17.Sacerdos 18.19.Sem.

1 ¶ MELIVS alio aliquid dicitur, quod minus proprie dicitur 22ę.quæstio.174.2. 3m. * Abstractio.11.Agens 107. Amor 29. 104. 107.113. Angelus. 52. 53. Anima 89. Appropinquatio 2. Attentio 2. Baptismus 39. 191 220. Beneficium 22. Bonitas 98. 178. 179. Causa. 45.46. 87. &c. Compositio. 8. Commune. 4.13, 14. Crucesignatus. 2. Deus. 77. 384. 393. 415. &c. Doctrina. 9. Dubitatio.5. Eiectio. 32. 34. &c. Eleemosyna. 24. 34. 35. Eucharistia.192. Quid.

2 Plura bona, sunt meliora paucioribus bonis, si sunt eiusdem rationis, aliter non oportet. Ma. quæstion.16.1 13m. *Excedere. Excellentia. Finis. 100. Fortitudo. 22. Generatio.91. Gratia. 45. Hæresis. 157. Imago. 30. Indulgentia 10. Instrumentum. 10. Intellectus. 99. 189. Interpretatio. 3. Iuramentum. 30. Iustitia. 61. Lex. 118. 150. Lombardia. Lumen. 8. 16. Maledicere. 1. Malitia. 7. Mandatum. 1. Matrimonium. 60. Minister.6.

3 Quilibet tenetur ad melius, secundum affectum, non autem secundum actum, quia nolens esse melior, non potest esse sine contemptu.Mat.19. meo. I./.Ro.12.le.1.meo.K.F. le.uAbdicatio *Missa.25.Mortuus.2.Mulier.3.Natiuitas 7.Nocere 5.6.Obedientia 24.25.Ordo 34.Passio 74. Peccatum 136. Pęna. 23. Perfectio. 84.&c.Permissio 2.Persona. 17.36. Politia. 4. Professio 2. 3. Redemptio. 2. Religio. 69. 99. &c. 106. Reuocare. Sabbathum. 14. Symbolum. 5. Sinistrum. 3. Suffragia. 6. Susurratio. 2. Tactus. 10. Tarditas. 3. Tentare. 20. Theologia. 21. Turtur. 1.

4 Quilibet tenetur præferre melius, minus bono in iudicando, non autem in appetendo, & operando. Veri quæstio. 23. 8. 9m. Vendere. 10. Virginitas. 18. &c. Virtus. 120. &c. Vita. 67. Votum 8.71. 79.80.81.Vsura 212.287. Christus 34.

¶ Melodia.Laus 13.&c.

¶ Membrana Cete 5.

1 ¶ MEMBRVM omne, & quælibet potentia animæ, operantur toti, & non sibi soli 12ę. quæstion. 17 5. 2m. /. Rom. 12. le. 2. prino. E. /. 1ę. Corin. 12. le. 3. prino. E. &c. * Amor. 140. Anima. 121. 275. Animal. 36. Appetitus. 49. Aquila. 1. Articulus. 2. Baptismus. 142. 161. 180. &c.

2 Diuersa membra, secundum se differunt specie, non autem respectu totius. 4. distinction. 49. quæstion. 4. 4.5m. * Benefacere. 2. Beneficium. 15. Bonitas. 194. Capitale. 1. Circuncisio. 9. 12. 24. Cor. 2. Corpus. 32. 72. 73.

3 Membrum aridum, potest participare actione ad extra, ut percutere, non autem actione ad intra, vt sentire. 3. distinction. 13. quæstion. 2. articul. 2. quæstiun. 2. c fi./. 4. distinction. 5. quæstion. 2. articul. 2. quæstiū. 1. 2m. * Damnatio. 36. Deformitas. Diuisio. 20. Ecclesia. 2. Eleemosyna. 14. 15. Esse. 46. Febris. 1. Festum. 9. Fomes. 7. 12. 13. Fortitudo. 7. Habitus. 57. 60.61. 62.Homo. 33. Imperare. 18. Infidelis. 13.Intestina. Ira 49.

4 Caput est membrum, habens virtutem influendi in alia membra, & recipit ab aliis membris nutrimentum, & alia obsequia. 3a. quæstion. 8. 1. 6. 7. 8.c./.3.distinction.13.quæstion.2.1.6m.

5 Membra hominis non applicantur operi, nisi de consensu rationis. 12ę. quæstion. 74. 7. 0. /. quæstion. 77. 7. c. fi. * Iudas. 2. Liberum. 27. Lucia. Maria. 38. Missa. 13. Mutilatio. Oratio. 88. Ordo 98.

Me

6 Membra corporalia in sacra scriptura sæpe significant interiores virtutes Psal.31.me°.b. C./. Ps.33.ti.t./. Psal.36.me°. n.prin°. * Passio. 50.68.71.77. Peccatum. 229. 196. 316, Pœnitia. 1. Puer. 3. 9. Restitutio. 5. Resurrectio 17.

7 Membra naturalia, & instrumenta artificialia in scripturis, significat operationes, quarum sunt principia 1ª. q.3.1.3ᵐ./. Veri q.22.10.2ᵐ./. Ptal.44.prin°.2.A. * Schisma 6. Spõsa 7. Tactus 3.5.

8 Membra corporis naturalis, vel corporis mystici, quadrupliciter uniuntur, scilicet naturam, colligationem, formam, & influxum 3.d.13.q.2.ar.2.q.2.c. * Tertullianus.

9 Membra mystica duplicia. s. membra Christi, & membra diaboli. Opus. 58.c°.14.

10 Christus non potest dici membrum ecclesiæ, quia recipit aliquid ab aliis membris, nisi secundum quòd deus est caput ecclesiæ 3.d.13.q.2.1.6ᵐ./.4.d.49.q.4.3.4ᵐ. * Timor. 35. Tremor 2.

11 Angeli non sunt membra ecclesiæ, vt sponsa Christi est, licet pertineant ad vnitatem eius. 4.d.49.q.4.4.1ᵐ. * Vsura 244. Christus 56.106.

12 Peccatores quantumcumque obstinati, in hac vita, possunt fieri membra Christi. Ideo licet recipere ab eis beneficia, & econuerso, sed non contra charitatem 2. distinctio. 7. quæst. 3.2.2ᵐ.

¶ Memento Præceptum 45.80.103.

¶ Memini. Mens 1.2.

¶ Memoratiuus. Memoria. o. Tarditas 3.

Differẽtia. 1 ¶ Memoria duplex, s. conseruatiua specierum tãtum, alia cuius obiectum est præteritum vt præteritum. Prima est potentia pure cognoscitiua, & est in parte intellectiua, secunda vero in parte sensitiua, tantum 1ª. q.79.7.8.4ᵐ./.q.79.6.o./. 1. distinct. 3. quæ. 4. 1. 1ᵐ./. 2ᵐ./. 3. distinct. 26. quæ. 1. 5. 4ᵐ./. 4. distinct. 14 quæ. 1. ar 3. quæst. 1. 4ᵐ./. distinct. 17. q. 2. ar. 1. quæ. 1. 1ᵐ./. distinct. 44. q. 3. ar. 3. q. 2. 4ᵐ./. d. 50. q. 1. 2. 6ᵐ./. 5. 2. c°. 74. h./. Veri. qu. 10. 2. o.

2 Memoria intellectiua est omnium temporum 3.d.26.q.1.5. 4./.4.d.17.q.2.ar.1. q.1.1ᵐ./.d.44.q.3.ar.3.q.2.4ᵐ./. Opusc. 58.c°.2.q.2. Phantasia 3. * Anima 307 Animal 39.54.69. Appropriatio 22 Aureola 25. Beatus 55. Cetus 1. Chirographum. Commemoratio. Cõfessio 40. Contritio 7.22.23. Delectatio 39.46. Descriptio. Euch.243. Experiẽtia 2. Festũ 5. 6. Fruitio 2. Habitus 50.51.

3 Memoria quæ est altera pars imaginis, non est præteritorũ, quia abstrahit ab omni tempore, cum sit in intellectu, & nõ in parte sensitiua 1ª. q.79.6.2ᵐ./. Opus. 72. q.13.

Duᵐ.865ᵐ.4 Immo memoria intellectiua recipit præterita. Veri q.10.2. o./. Opuscul. 72. quæstion. 13. Respondeo. Dubio. 865°.

5 Memoria sensitiua, est per se præteriti, ratione obiecti & actus, intellectiua vero, ratione actus tantum 1ª. q. 79.6.2ᵐ./ 3.d.26.q.1.5.4ᵐ./. Veri. q.10.2.9ᵐ. * Imago 28.29. Invidia 13.

6 Memoria intellectiua, non differt realiter ab intellectu possibili, sed est habitualis retentio eius, cuius actus est intelligentia, quæ oritur ex memoria, sicut actus ex habitu 1ª. qõ. 79.7.o./. q.93.7.3ᵐ./. 5. 2. c°. 74. h./. Veri q.7.3.3ᵐ./. q.10.3.o. Mens 1.2. * Ira 41. Iudæi 17. Melancolia. Memẽto. Memini. Memoratiuus.

Duᵐ.866ᵐ.7 Immo memoria, intelligentia, & voluntas, sunt tres potentiæ distinctæ ab inuicem, quia memoria est virtus retẽtiua specierum 1.d.3.qu.4.1.o./. Veri. quæstio. 7.3.3ᵐ. Respõ°. Duo. 866°.

8 Philosophi non tractauerũt de memoria intellectiua, quia potentiam animæ, dicunt solum habens actum, quem memoria non habet, sed retinere, est ei loco actus 1.d.3. quæst. 4.1.3ᵐ.

9 Quælibet potentia animæ, tenet habitum, & obiectum ei⁹ inquantum seruatur in ea virtus memoriæ, vt prius in posteriori, quia memoria immediate sequitur essentiã animæ 1.d.3.q.4.1.5ᵐ.

10 Memoria sensitiua, est thesaurus specierum intentionalium, idest, intentionum sentibilium, cum sensu acceptarum, cuius organum, est in extrema parte capitis. 1ª. quæstion. 78. 4. c./. 1. distinction. 3. quæstion. 4. 1. 2ᵐ./. 5. 2. c°. 74./. Veri. quæstion. 10. 2. c./. 1ᵐ./. q. 18. 8. c./. Anima 13. c./. Memoª. le. 3.

11 Motus memoriæ, est ab anima ad res, in aliis autem potentiis sensitiuis, est econuerso. Anima 13. c.

12 Illud quod est in memoria, redit ad intelligentiam, non ita q̃ eadem species numero, quæ est in memoria, postmodum

Me

fiat in intellectu, sed per illum modum loquendi, quo phantasmata dicuntur fieri in intellectu. Quolibet. 8. 4. 3ᵐ.

13 Ea quæ magna æstimamus, magis memoriæ infigimus. 22ᵉ. q. 47.2.3ᵐ.

14 Consuetudo multum operatur ad bene memorandum. 22ᵉ. q.50. 3. 7ᵐ./. 22ᵉ. quæstion. 49. 1. 2ᵐ./. quæstion. 180. 3.4ᵐ. fi.

15 Illud quod scribitur, nõ de facili a memoria labitur, sed succurrit memoriæ. 1ª. quæstion. 24. 1. c./. Hebræor. 12. lectio. 4. fi. A.

16 Meditatio confirmat memoriam, secundum philosophum. 22ᵉ. quæstion. 51. 3. c./. 22ᵉ. quæstion. 49. 1. 2ᵐ. Actus. 117. 119.

17 Reducere debemus deum in memoriam, quantum adquatuor, scilicet quantum ad mirabilia quę fecit, ad uenerandum, quantum ad beneficia quę dedit, ad regratiandum, quantum ad tormenta quæ inflruunt, ad compatiendum, & quantum ad præcepta quæ dedit, ad obseruandum. Isa. 43. fi.

18 Memoria, & ira non sunt in animalibus imperfectis. Meta. lect. 1. prin°. c. K./. Sensu me°. c. H./. Memoª. lect. 2. fi. f. * Occidere. 12.

19 Memoria in angelis potest poni, ut est in mente, non autẽ ut est in sensu. 1ª. q.54.5.2ᵐ. * Petrus. 4. Piscis. 2. Potentia. 15. Præceptum. 44. 80. 103. Prudentia. 24. 48. Raptus. 17. Recolere. Recordari.

20 Memoria intellectiua, manet in anima separata, non autem memoria sensitiua, sed corrumpitur. 1ª. quæstion. 77. 8. 4ᵐ./ quæstion. 89. 6. 1ᵐ./. 4. distinct. 44. quæst. 3. art. 3. quæst. 2. 4ᵐ./. d. 50. quæst. 1. 2. 6ᵐ./. Anima. 19. 16ᵐ. * Reminiscentia. o. Scientia 5. 94. Sensus. 9. 20. 29. Spes. 35. 49. Tarditas. 3. Temeritas. 3. Tristitia. 14. Virginitas. 23. Virtus. 59.

21 Memoria saluatoris si fuerit derelicta, tunc sequitur triplex malum, scilicet amisso gratiæ diuinæ, subiectio potestatis diabolicæ, & magna deformitas culpæ. Opusc. 58. capitº. 2. prinº.

22 Documenta quatuor, ad bene memorandum, scilicet similitudines rerum assumere conuenientes, nec tamen omnino consuetas, ordinate eas disponere, solicitudinem circa eas apponere, & affectum adhibere, & eas frequenter meditari. 22ᵉ. q 49. 1. 2ᵐ./. Memoª. le. 5. fi.

23 Memoria hominum circa facta particularia, labilis est. 1ᵉ. Cor. lect. 2. fi. C.

¶ Memoriale. Eucharistia. 243.

¶ Menander. Paulus. 21.

1 ¶ Mendacium dicitur tripliciter, scilicet materialiter id- Differentia.
est dictum falsum, formaliter idest voluntas falsum enuntiandi, & effectiue, idest voluntas decipiendi. 22ᵉ. q. 98. 1. 3ᵐ./. q. 110. 1. o./. 3. distinct. 38. 1. o. * Abraham. 9. 10. Accusatio. 27.

2. Cupiditas fallendi, pertinet ad perfectionem mendacii, non autem ad speciem eius. 22ᵉ. quæstion. 110. 1. c./. 2ᵐ./. 3. d. 38. 1. 5ᵐ.

3 Omne mendacium, est peccatum. 22ᵉ. q. 69 1. 2. o./. quæstio. 70. 4. c./. quæstion. 110. 3. o./. 4. b./. quæstion. 111. 1. c./. quæstion. 124. 5. 2ᵐ./. 3. distinction. 38. 3. o./. Trinit. 9. c./. Quol. 8. 14. o./. Psalm. 5. meº. c. * Fallere. 1. Fallitas. 19. &c. Fucatio.

4 Peccatum mendacii, principaliter consistit in intentione fallendi. 3. distinction. 38. 1. 2 c./. Quolib. 6. 17. c. * Furtum. 3.

5 Locus, comoditas, & damnum, accidunt mendacio inquantum huiusmodi secundum gradus eius ratione finis, non autem inquantum est peccatum. 3. distin. 38. 2. 1ᵐ. * Iactantia. 2. Idolatria. 2. Ironia. o.

6 Mendacium secundum se, diuiditur tan tum in duas species Diu isio.
scilicet in iactantiam, & irohiam, secundum gradus autem eius ratione finis, diuiditur in pernitiosum, iocosum, & officiosum, vel in octo gradus eius, scilicet quorum primus est in doctrina religionis. Secundum quod nulli prosit, & obsit alicui. Tertium quod prosit uni, & alteri obsit. Quartum quod sit sola mentiendi fallendique libidine. Quintum, quod sit placendi cupiditate. Sextum quod nulli obest, & prodest alicui ad conseruandam pecuniam. Septimum quod nulli obest, & prodest alicui, ad uitandum mortem. Octauum quod nulli obest, & prodest alicui, ad uitandum immunditiam corporalem. 22ᵉ. quæstion. 110. 2. o./. 3. distinction. 38. 2. 5. o./. Opusc. 64. c°. 25./. 26./. Psalm. 5. meº. c. * Periurium. 1.

Men-

Me

7 Mendacium officiosum habet plus de ratione mendacii, quã mendacium iocosum, quia habet plus de assertione, sed habet minus de malo. d. 38. 5. 1ᵐ.

8 Mendacium est peccatum mortale tantum tripliciter, scilicet secundum se idest quando est contra charitatem dei uel proximi ex intentione. & ratione scandali. 22ᵉ. q. 69. 1. 2. o./ q. 70. 4. c./. q. 110. 4. o./. 3. d. 38. 4. o./. 4. d. 16. q. 4. ar. 1. q. 3. c./. Quol. 8. 14. o./. Quol. 9. 17 c. * Veritas. 55.

9 Mendacium, per se, directe, & formaliter, opponitur uirtuti, quæ dicitur veritas. 22ᵉ. q. 110. 1. o./. 2. c.

Quis. 10 Dicens verum, credens se dicere falsum, dicit mendacium per se, & formaliter, non autem econuerso, nisi per accidẽs, & materialiter. 22ᵉ. q. 118. 1. o./. d. 38. 1. 4ᵐ./. 4. d. 21. q. 2. 3. 4ᵐ./. Quol. 6. 17. c. * Calumnia. o.

Duᵐ.867ᵐ Immo mentitur, sed non dicit mendacium. 3. d. 38. 1. 1ᵐ. Respondeo Dubio. 867°. * Credere. 13.

11 Intendens significare falsum nutibus, mendacium dicit. 22ᵉ. q. 120. 1. 2ᵐ./. 3. d. 38. 1. 2ᵐ./. Quol. 6. 17. c.

12 Mendacium verbo, vel facto uel nutibus, est æqualiter peccatum. 22ᵉ. q. 111. 1. c./. 4ᵐ./. Quol. 6. 17. c.

13 Mendacium non est semper in factis, sicut in verbis, quando significatur, aliter quàm res sit, quia facta non ordinantur ad significandum, sicut voces. 3. d. 38. 3. 5ᵐ./. Ver. q. 23 3. 2ᵐ. * Dæmon 80. 110. Fictio. 1. 3. Iacob 2. Iuramentum 14. Miraculum 41. 44. Prælatio 22. Religio 46. 47. Simulatio. Testis. 7. &c.

14 Nullus debet dicere mendacium, ut ipse uel alius euadat mortem, vel immunditiam corporalem. 22ᵉ. q. 110. 3. 4ᵐ./. q. 113. 1. 3ᵐ./. 3. d. 38. L./. Matq. 15. 1. 5ᵐ.

15 Si Iudas patriarcha, non seruasset promissum Thamar nutrien eius, mendacium eius fuisset pernicio sum. 4. d. 33. q. 1. ar. 3. q. 2. 1ᵐ. * Veritas. 55.

Excusati. 16 Dicere falsum in disputatione, non est mendacium, nisi asseratur. 3. d. 38. 5. 1ᵐ. * Fictio 1. 3.

17 Nec mendacium, nec aliquid quod ex genere suo nõ est peccatum mortale, est perfectis peccatum mortale, nisi fit contra eorum uotum, uel ratione scandali. 22ᵉ. quæstion. 69. 1. 2. o./. quæstion. 70. 4. c./. quæstion. 110. 4 5ᵐ./. 3. distinct. 38. 4. 4ᵐ.

18 Si res uisa, uel audita, recitetur non eodem modo, nec eisdẽ verbis, non est mendacium, ut patet in euãgelio, & in aliis scripturis diuinis, in quibus nihil est falsum. 22ᵉ. q 110. 3. 2ᵐ * Obstetrix. 2.

19 Non seruans promissum, propter superueniens impedimentum, uel re mutata, excusatur a mendacio, vt sanctus Paulus. 22ᵉ. q. 110. 3. 5ᵐ./. Ro. 15. lect. 3. meº. C. * Prælatio 22. Thamar.

20 In sacra scriptura, aliqui laudantur dupliciter, scilicet ut exempla perfectæ virtutis, vt Abraham, & Iacob, & propter indolem virtutis, vt iudith, & obstetrices. Primi excusantur a mendacio, quia figuraliter & propheticè loquuti sunt non autem secundi, licet verũ dixerint mystice. 22ᵉ. q. 110. 3. 3ᵐ /. q. 111. 1. 1ᵐ./. 2ᵐ./. 3. d. 38. 3. 1ᵐ./. 4ᵐ./. Quol. 8. 14. fi. Iacob 2. Abraham. 9. 10. Iudith.

¶ Mendax. Abraham 9. 10. Credere 13. Iuramentum 14. Mendacium. o. Miraculum. 44.

Differẽtia. ¶ Mendicitas duplex, scilicet contraria voluntati, & voluntaria. Prima est occasio furti & periurii, non autem secunda, ideo Christus elegit eam. 22ᵉ. q. 187. 5. c./. 3. d. 40. 3. 1ᵐ./. 5. 3. c°. 133./. 135./. Quol. 7. 18 5ᵐ./. Opusc. 17. c°. 14./. 15./. 16./. Opusc. 19. c°. 7. Opusc. 20. li°. 4. c°. 15. * Alexius. Religio, 88. 89. Turpitudo. 2. Vsura. 261.

¶ Menia. Raab. 2.

Quid. 1 ¶ Mens dicitur a metiendo, uel a meminendo. 1ª. q6. 79. 9. 4ᵐ./ 1. d. 3. q. 5. c./. Veri. q. 10. 1. c. * Accedere. 1. Accidia. 1. 2. 8. Actio. 16. 17. Adam. 14. Adoratio. 2. 8. Aduẽtus. 2 3. 4. Angelus. 317. 332. 378. 454. 904. Anima. 27. &c. 100. Animus. Appetitus. 89. Argumentum. 1. Artificiale. 6. Ascensus. Aureola. Baptismus. 192. 212. Beatitudo. 102. Beneficium 16. Charitas. 30. 31. Cęcitas. 1. 2. 3. Conceptio. 1. Contẽplatio. o. Contrarium. 16. &c.

2 Mens dicitur tripliciter, s. natura intellectiua, intellectus, & memoria. 1ª. q. 79. 1. 1ᵐ./. 1. d. 3. q. 5. c./. Verit. q 10. 1. c. * Conuersio. 8. 9. Cultus. 1. 2. &c. 12. &c Damnatio. 18. Delectatio. 94. Dæmon. 82. 96. Deliberatio. Deuotio. 1. &c. 10. &c. Deus. 159. 185. 196. 202. 208. Dies. 12. Effectus. 7. Æternitas. 40. Euangelio. Eucharistia 2. 244. 245. Excessus. 2. Extasis. o. Fatum. 4. Forma 138. 167. B. Fortiº. 1. 2. 7. 50. Gratia. 2. 115. &c. 152. Gula. 3. 4. 11. Habitudo. 1. Hymnus. Idea. 1. &c. 17. Iejunium. 10. Illabi. Imago. 18. 23. &c. Importunitas. Innocentia. 14. 15.

3 Mens in anima nostra, dicit illud quod est altissimum, in virtute eius. Veri. q. 10. 1. c. fi. * Intentio. 2. Ira. 20. Iudicium. 82. Iuramentum 14. Iustificatio. 5. 13. Laus. 17. 18. Lucerna. Lucia. Luxuria. 1. 16. 22. 24. Maria. 53. Memoria. 19. Mentale, Missa. 4. Missio. 25. Mulier. 6. 17. Mundus. 5. Nomen. 36. Nubes. 3. Oblatio. 16. Oratio. 1. &c. 13. 21. 23. 29. 43. 45. 56. Organum. o. Paulus. 12.

4 Mens ut in ea est imago, nominat potentiam animæ, non autem essentiam animæ, nisi inquantum ab ea fluit talis potentia. Veri. q. 10. 1. o. * Pax 6. Peccatum 18. 195. 197. 397. Perseuerantia 5. Præceptum. 45. &c. 111. &c. Prædestinatio. 2. Prælatio. 18. Præmium. 3. &c. Promulgatio. 1. Prophetia. 15. 16. 55. 89. Purgatio. 2. Quies. 6. Raptus. M. Ratio. 1. &c. Sabbachum. 2. Sacramentum. 49. Sanctificatio. 1. Sanctitas. 5. Sanctus 7. Sanitas. 8. 9. Sapientia. 22. &c. Scientia, 25. 94. Seruitus. 7. 16. Sexus. 3. Simonia. 1. 29. Sobrietas. 5. Somnus. 2. 3. Speculum. 4.

5 Notitia, & amor, dupliciter comparantur ad mentem, scilicet primo ut ad amantem, & cognoscentem, secundo ut ad cognitam, & amatam. Et sic excedunt mentem. Et dissimiliter se habent ad cetera accidentia. Veri. q. 24. 4. 14ᵐ. * Spiritus. 4. 5. Stratus. 2. Studium. 1. Testamentum. 4. Vagatio. Verbositas. Verbum. M. Virginitas. 3. &c. Virtus. 27. 56. 186. Visus. 3. Vita. C. Vnctio. 15. Vniuersale. 1. Voluntas, o. Vox. 12.

6 Aliquid inhærens menti rationali, est maius ea secundum quid, non autem simpliciter: sed nihil subsistens præter deũ est maius ea. 1ª. q. 16. 6. 1ᵐ.

7 Mens dolore absorpta, consolationis verba non recipit. Iob. 2. lect. 2 fi.

¶ Mensa in sacra scriptura triplex, scilicet mensa veteris legis, Differentia.
nouæ legis & patriæ cælestis. Psal. 22. fi. b. k. * Excommunicatio. 24. Sanctus. 8. Christus. 197.

¶ Mensis aprilis, est primus mensis apud iudæos. 4. d. 15. q. 3. Qualis.
ar. 3. q. 1. 4ᵐ. Pascha. 3. * Iejunium. 20. Iuppiter. Luna. 4. Martyrii. Matrimonium. 50. Menstruus. 2. Neomenia. Prædicare. 21. Septimus. Seruitus. 10. Vsura. 128. 148. 214.

1 ¶ Menstruus sanguis, est in feminis, loco seminis. Et est Quid.
propria materia corporis Christi, & aliorum, non autem semen femineꝰ. 3ª. q. 31. 5. o./. 6. 3ᵐ./. q. 32. 4. c./. q. 35. 3. 3ᵐ./. 2. d. 18. q. 1. 1. 2ᵐ./. d. 30. L. meº. k./. 3. d. 3. q. 5. 1. o./. d. 4. q. 2. 1. c. / 2ᵐ./. Meta. 5. le. 3. prinº. 2. A. * Anima. 352. Bathsheba. Semen. 1. 6.

2 Immo ex sanguine menstruo, non formatur conceptus. 3ª. Duᵐ.868ᵐ.
q. 31. 5. 3ᵐ. Respº. Dubio. 868°.

3 Sanguis menstruus, quem semine per singulos menses emittunt, habet impuritatem corruptionis, nec est materia fœtus sed purgamentum eius. 3ª. q. 31. 5. 3ᵐ.

4 Menstruum non est sanguis primo generatus ex cibis, sed est residuum eius quod ab ultima digestione, nutritiua ministrat generatiuę. 3ª. quæstion. 31. 5. c./. 3. distinct. 3. quæst. 5. 1. 5ᵐ.

5 Menstruum est potentia totum, secundum potentiam passiuam, sicut semen viri est potentia totum, secundum potentiam actiuam. 3ª. quæstion. 31. 5. 1ᵐ./. 6. c./. 3. dist. 3. quæst. 5. 1. 4ᵐ.

6 Menstrua habent formam sanguinis, propter indigestionẽ, ex defectu caloris. 3. d. 3. q. 5. 1. c.

7 Menstrua in feminis incipiunt eodem tempore, quo semen in uiris, scilicet circa ortum pilorum, & aliorum signorum pubertatis. 3. d. 3 q. 5. 1. c.

1 ¶ Mensura duplex, scilicet intrinseca, & extrinseca. Prima est in quolibet mensurato subiectiue, secunda vero in uno solo. 2, distinct. 2. q. 1. 2. 1ᵐ./. Verit. quæstion 1. 5. c. * Accidẽs. 27. 28. Actio. 94. 96. Actus. 161. 170. Addere 13. Albedo. 1. Angelus. 195. &c. 238. Anima. 21. 22. Appetitus. 9. Beatitudo. 33. Bis Bonitas. 74. Campsoria. 2.

2 Mensura intrinseca, est semper coæua mensurato, non autẽ mensura extrinseca. Veritat. quæstion 1. 5. c. * Charitas. 107. &c.

3 Mensura duplex, scilicet æquiparata mensurato per replicationem, & ratio cognoscendi ipsum. 1ª. quæstion. 3. 5. 2ᵐ./. Opuscul. 36. c°. 3. * Cælum. 73. 75. Commensuratio. o. Conceptio. 5. Contemptus. 1. 3. Corpus. 11. Creatio. 46. &c.

4 Mensura est illud, per quod cognoscitur quantitas rei. Et est quid minimum, uel simpliciter, ut in numeris in quibus primo inuenitur, uel quoad nos, ut in continuis, deinde primum in quolibet genere. 12ᵉ. q. 90. 1. c./. 1. d. 8. q. 4. 2. 3ᵐ./. Meta. 5. le. 8. meº. c./. Liº. 10. le. 2. prinº. a./. Posterᵐ. lect. 36. fi. b. * Delectatio. 105. Deus. 57. 127. Difficile. 7. 8. Diuisio. 3. Donum

num.24.Duratio.o. Eternitas. 7. 17. &c. Eucharistia. 279. Euum.3 10.Fieri.5.Incipere.2.

5 Non oportet, quòd omnis mensura sit omnino infallibilis, & certa, sed ut est possibile, in genere suo.12ę.q.91.3.3^{m}./.q. 97.1.2^{m}. * Indulgentia.17.Infinitum.7.Instans.2. 7. 8. 11. 27.Intellectus.201.279.280.285.Ira.67.

6 Omnis mensura, in suo genere, seipsa mensuratur, s. linea per lineam, & tempus per tempus.Po^{a}.q.3.17.24^{m}.Numer^{9}. 5.6.18.Motus.6.50.* Lex.3.&c.62.154.155.160. Locus. 4. 15.&c.Lux.9.Meritum 8.Modus.1.5.

Du^{m}.869^{m} 7 Oppositum videtur dicere 1^{a}.q.66.4.5^{m}./.1.d.3. L. prin^{o}. 2. d.1.q.1.6.4^{m}.Respon^{o}.Dubio.869°.

8 Mensura debet esse homogenea.i.eiusdem generis cum mensurato.1^{a}.q.3.5.2^{m}./.12ę.q.19.4.2^{m}.

Du^{m}.870^{m} 9 Oppositum videtur dicere. Potentia. quęstion. 7. 4. 7^{m}. Respondeo Dubio.870. * Peccatum.213.Pietas.16.

10 Mensura proxima proportionata mẽsurato, debet esse homogenea.i.eiusdem generis, non autem in aliis. 1^{a}.q.3. 5. 2^{m}./. 12ę.q.19.4.2^{m}. * Princeps.16. Proportio. o. Prudentia. 54. Quando.2.Quantitas.22.Regula.o.

11 In quibuscumque est diuersa ratio cognoscendi, oportet esse diuersas mensuras.1 d.19.q.2.1.2^{m}.* Relatio.15.

12 Corporalia & spiritualia, inquantum conueniunt in permanentia essendi, possunt habere eandem mensuram, scilicet æuum.2.dist.2.quæst.1.2.2^{m}./.q.2.2. c. * Refrænare.Sobrietas.1.Temperantia.1.6.Temporale.2.Tempus.3.15.

Du^{m}.871.13 Oppositum uidetur dicere.1^{a}.q.10.5.1^{m}./.2.d.2.quæ.1.1.o./. Ma.qu.16.4.19^{m}./.Quol.5.7.c.fi. Respondeo sicut Dubio. 586°.

14 Ratio naturalis, & principia ei naturaliter indita, sunt regulæ generales, & mensuræ omnium agendorum ab homine, non autem naturalium.12ę.q.91.3.2^{m}./.Veri.q.1.2.c./.q.14. 4.c. * Tonus.5.6.18.24.Vendere.18.

Du^{m}.872.15 Immo res ordinatur ad rationem naturalem, vt mensura ad mensuratum.12ę.q.64.3.c.Respondeo sicut Dubio.222°.

16 Secundum mensuram, per quam æquale, & inęquale communiter determinantur in rebus continuis, determinantur res, secundum quòd in vsum hominum ueniunt, ut triticũ, uinum, oleum, & huiusmodi.Opuscul.73.c^{o}.2.fi.

17 Mensura & pondera propria, pertinent ad quãlibet patriã. Opusc.20.li^{o}.2.c^{o}.14. * Veritas.2.10.

18 Deus, & creatura, non habent eandem mensuram, quia non vniuocantur in aliquo, sicut omnes motus.2.d.2.q.1. 1. 3^{m}.

19 Magnitudo dei, non est terminabilis, nec mensurabilis a se, nec ab alio.1.distinction.19. quæstion. 1. 1. 4^{m}. * Virtus. 19.32.142.190.Vnitas.8.Vsura.23.24.25.63.74.77.148.191. 193.199.

20 Vnitas est mensura numerorum tantum: ideo continetur in genere determinato, ut principium. Non autẽ deus, quia est principium, & mensura omnium rerum in quolibet genere.1.d.8.q.4.2.3^{m}.

21 Ad hoc quòd aliqua mensurentur per aliquod unum, non requiritur quòd illud unum sit causa omnium eorum, sed quod sit simplicius.1^{a}.q.10.6.4^{m}.

22 Intellectus dei est mensura prima omnium rerum non mensurata, res est mensura secunda mensurata. Sed intellectus noster est mensuratus a rebus non mensurãs.1^{a}.q. 21. 2. c./. 12ę.q.93.1.3^{m}./.1.d.19.q.5.2.2^{m}./.p̃.2.c^{o}.12.2^{m}./.Veri. q. 1. 2.8.10.c./.Potentia.q.7.10.5^{m}./.Rom.3.le.1.m^{o}.C./.Perihermenias.le.3.me^{o}.b.H./.le.6.

Du^{m}.873.23 Immo intellectus noster est proxima operis regula, & mensura.Veri.q.1.2.c./.q.14.4.c.Respondeo sicut Dubio. 222°.

24 Cum dicitur deus mensurari sua æternitate, accipitur ibi ratio mensuræ, secundum apprehensionem nostram tantum. 1^{a}.q.10.2.3^{m}.

¶ Mentale.Fortitudo.1.7.Oratio.1.31.52.79.

¶ Mentio.Dicere.6.Fornicatio.19.

Quis. 1 ¶ MENTIRI, est concretum, & mendacium est abstractũ. Ideo dicens uerum contra opinionem eius, mentitur, sed quod dicit, non est mendacium.3.d.38.1. 1^{m}. * Accusatio. 26.27.Confessio.4.Diuitiæ.1.9.Æqualitas.7.

Du^{m}.874.2 Oppositum uidetur dicere.22ę.q.110.1.o./.3.d.38.1.4^{m}. Respondeo sicut Dubio.867°. * Falsitas.19.Fides.8.11.23. 24. 28.Fucatio.Ironia.2.Iudith.Mendacium.o.

¶ Mercantia.Vsura.128.

¶ Mercatio. Auaritia. 9. Negotiatio. o. Vsura. 128. 162.

Differẽtia ¶ Mercator.Mercatores sperare possunt lucrum, ex mercatione, quod non possunt dantes mutuo.Opuscul.73.capitul.9. * Auaritia.9.Campsoria.11.&c.Negotiatio.o. Seruitus. 10. Vendere.8.&c.Vsura.128.&c.179.199. 210. &c. 300. Vsus.

8. &cet.

1 ¶ MERCENARIVS. Actus dicitur mercenarius, qui fit propter mercedem, non autem qui est circa eam.3.d.26. quęst.2. 1. 5^{m}. Quid.

2 Facere aliquid propter temporale, facit actum mercenariũ, non autem propter beatitudinem.3.dist.26.q.2.1. 5^{m}./. dist. 29.4.c./.4.distinct.15.quæstion.2. art. 3. quæst. 3.2^{m}./.3^{m}. Prelatio. 17. * Amor. 287. Merces. o. Vsura. 145. 259.

1 ¶ MERCES dicitur dupliciter, scilicet præmium finale, & omne quo quis sit dignus laborando. 1ę. Timo. 5. lectio. 3. prin^{o}.E. Differentia.

2 Bona temporalia, sunt merces prædicatorum secundo modo, non autem primo modo. 1ę. Timo. 5. lectio. 3. principio. E.

3 Merces dicitur dupliciter, scilicet communiter, idest omne quod datur meritis, & proprie, idest aliquid extra hæreditatem. Primo modo prælatus potest, & debet intendere mercedem, idest beatitudinem, non autem secundo modo, idest temporalia, & quàmuis merces proprie in bonum sonare uideatur, aliquando tamen communiter sumitur pro quacumque retributione etiam in malis. 3.distin.26.quæstion. 2. 1. 5^{m}./.distinct.29.4 c./.4.distinct 15.quæstion.2.articul.3.q.3. 2^{m}./.Ioann.10.lectio.3.medio.c.H.Ro.lectio.8.prin^{o}. B. 1ę. Corinth.3.lectio.2.prin^{o}. * Aduocatus.8. Amicitia. 35. Amor.59.

4 Merces est terminus operis.12ę.quęstion.114.5.c/.3. distin. 18.2.c./.dist.29.4.c. * Decimæ.25.29.Eleemosyna.36.37. Histrionatus. Mercimonia. Meritum. 1. Oblatio. 9. 10. Pœnitentia. 117. Prælatio. 13. 14. Præmium. o.

5 Merces est id quod recompensatur pro retributione operis. Ideo reddere mercedem est actus iustitiæ, sicut reddere prætium rei emptæ.12ę.quæstion.114.1.c./.3^{a}.quæstion.49.6.c. /.3.dist.18.2.c./.distin.29.4.c.* Recompensatio. Vsura.89. 128.&c.

¶ Mercimonia. Campsoria. 11.12. Tributum. 1. Vsura. 89. 128.&c.

1 Mercurius raro videtur, & est paruæ quantitatis.Iob.38.le.2 fi.I. * Cælum.25.26.27. Planeta.

2 Mercurius scintillat.Cæ 2.lectio.12.me^{o}.H.Planetæ.1.* Iupiter.

¶ Mere. Appetitus. 49.

1 MERETRIX hoc facit in mundo secundum Augustinũ, quod facit sentina in mari, uel cloaca in palatio. Opusc. 20. libro. 4.capit.14 * Appetitus.18.Concubinatus.o. Datio.18.Debitum.19. Decimæ.25. Eleemosina. 14.15. Fornicatio. o. Lex.170. Qualis.

2 Terrena ciuitas, usum scortorum, licitam turpitudinem fecit, secundum Augustinum.Opuscul.20.lib.4.c^{o}. 14. * Luxuria.13.14.

3 Meretrix debet permitti in ciuitate, quia secundum ius positiuum, simplex fornicatio non prohibebatur.

Immo potius in pœnam, secundum antiquas leges, mulieres lupanaribus tradendæ condemnabantur.4.d.33.q.1.ar.3 q.1.art.2.

4 Immo præualente Christiana religione.lex illa extirpata est 4.d.33.quæstion.1.artic.3.quęst.1.2^{m}. Respondeo Dubio. 875°. Du^{m}.875^{m}.

5 Meretrix etiam nunc debet permitti, idest tolerari in ciuitate, ut uitetur peius malum, s. sodomia, adulterium, & huiusmodi, quia sapientis legislatoris est, minores transgressiones permittere, ut maiores caueantur, & in regimine humano illi qui presunt, recte aliqua mala tolerant, ne aliqua mala peiora incurrantur, quia secundum Augustinum, aufer meretrices de rebus humanis, turbaueris omnia libidinibus. 12ę.q.101.3.2^{m}./.22ę.q.10.11.c./.Opusc.20.lib^{o}.4.cap^{o}.14 * Magdalena.1.Membrũ.12.Mulier.21.Oblatio.9.10.Raab 2.Turpelucrum.1.

6 Meretrix potest sibi retinere, quod sibi datum est propter fornicationem. Sed si superflue ad fraudem, uel dolum extorsisset, teneretur eidem restituere.22ę.q.62.5.2^{m}.

¶ Mergulus, cuius natura est, ut sub aquis diutius immoretur, significat gulosos, qui se delitiis immergunt.12ę.q.102. 6.1^{m}.fi.I. Figura.

¶ Meridies.Accidia.12.Cælum.24.Terra.9.Ventus.1.2.5.

¶ Meritorium.Amor.65.130.194.

1 ¶ MERITVM dicitur dupliciter, scilicet proprie, idest actio cui iuste debetur merces, & improprie, i.quælibet conditio, quæ facit aliquem dignum aliquo, ut species Priami meruit imperiũ, quia digna imperio fuit.3.d.18.2.c./.4.d.15.q.1.2.3 q.4.c./. Differentia.

q.4.c./.Veri.q.26.6.c./.Vir.q.1.1.2^{m}.* Benedictio.1. Certitudo 20.Dignitas.3.Emere.

2 Meritum duplex, scilicet congrui, & condigni.12ę.q.114. 6. o./.2.d.27.3.c./.3.d.4.q.3.1.2^{m}./.6^{m}./.4.d.15.q.1.ar.3.q.4.c./ He.6.lect.3.me^{o}. A. * Gratia.142.&c.Prædestinatio. 36.

3 Meritum triplex, scilicet congrui, condigni, & interpretatũ. 3.d.18.2.c.

4 Ad meritum, tria requiruntur, scilicet status viæ, dominiũ operis, & charitas.3.d.18.2.c./.d.30.5.c /.Veri.q.29.6.8.c.

Du^{m}.876^{m} 5 Immo ad meritum requiruntur tantum duo, scilicet gratia, & virtus.2.d.26.6.c.fi.Respondeo Dubio.876°.

6 Aliquid cadit sub merito dupliciter, scilicet simpliciter, vt vltimus finis, & omne quod perducit ad eum, & secundum quid, scilicet temporalia.12ę.q.114.10.c.

7 Vt aliquid cadat sub merito, quatuor requiruntur, scilicet quòd pertineat ad beatitudinem, non habeatur, non debeatur, & posterius naturaliter.3.d.18.4.c.

8 Efficacia meriti, mensuratur ex tribus, scilicet ex charitate vel gratia, voluntate, & obiecto.1^{a}.q.95.4.c./.12ę.q.19.8.o./ 2.c.29.4.c.

9 Actus humani habent rationem meriti ex duobus, scilicet principaliter ex ordinatione dei, secundario autem ex libero arbitrio.12ę.q.114.4.6.c./.22ę.q.2.9. c.

Quid. 10 Meritũ importat æqualitatẽ iustitiæ.3^{a}.q.49.6. c. * Actus. 125.137.

11 Meritum non potest esse sine actu, quia requiritur quòd faciat quod debet qui meretur.12ę.q.71.5.1^{m}./.22ę.qu. 79. 3. 4^{m}./.2.dist.35.3.4^{m}/.3.d.25.q.2 artic.1.q.1.c/.Ma.q.2.1.3^{m}./ 21^{m}./.2.9^{m}./.Virt.q.1.1.2^{m}. * Debitum.7.

12 Meritum est actio, qua iustum est, vt agenti aliquid detur. 3^{a}.q.49.6.c./.3.d.18.2.1.5.c./.d.30.5.c./.4. d. 15. quæstion. 1.artic.3.q.4.o. * Facere.9.&c. Miraculum. 31. Necessitas.9.

13 Ratio meriti, potest sumi ex duobus, scilicet ex habitu informante, & ex conditione actus præcipue, quæ est difficultas. 2.d.24.L.1. * Politia.4.Pollutio.3.

14 Meritum consistit in hoc, quòd homo contẽptis creatis, inhæreat deo. Sed peccatum est econuerso.22ę.quæstion.104. 3. o.

15 Habere oculum ad aliud quàm ad deum ut ad principalẽ finem, euacuat rationem meriti, non si ut ad medium. Et sic oratio est meritoria.4.dist.15.quæst.4.artic.7.quæstiũ.2. 1^{m}. Actus.150.

16 De necessitate meriti est certamen conatus ad aliquid supra se, non autem contra impugnantem, quia hoc non fuit in angelis.2.d.29.4.2^{m}.

17 Omne meritum est supra naturam, & omne demeritum est infra, & contra naturam.12ę.q.71.2.o./.Veri.q.24. 10. 1^{m}./. Quol.5.2.o.

18 Posse peccare, non facit ad meritum, sed ad manifestationẽ eius.Veri.q.24.9.5^{m}.

Du^{m}.877^{m} 19 Oppositum uidetur dicere.4.d.17.q.1.ar.2.q.1.o. * Respondeo Dubio.877°.

20 Meritum non diminuitur propter obligationem obedientię, si prompte fiat, maxime apud deum, qui non solum exteriora opera, verum etiam interiorem voluntatem, videt. 22ę.q.104.1.3^{m}./.Con.3.c^{o}.138.

Quis. 21 Mereri aliquo, dicitur dupliciter, scilicet formaliter, idest actibus, & ut principio, scilicet habitibus.12ę.q.55.1.3^{m}./. 2. d.27.1.4^{m}./.3.d.23.q.1.ar.3.q.3.1^{m}./ 4./d.49.q.1.a.4.q.4.3^{m}/ q.5.1.3^{m}./.Veri.q.26.6.c./.Vir.q.1.1.2^{m}./.Quol.5.2.fi. * Abraham.3.4.5.Actus.144.&c.

22 Meremur aliquo dupliciter, scilicet principaliter, idest actibus, & secundario, idest potentiis, habitibus, & obiectis, ut principiis actuum.Veri.q.26.6.c. * Ardere Baptismus. 160. 161.168.178 191.228.Certitudo.20.Circuncisio.34.35.36. Descendere.8.

23 Naturalibus meremur.4.d.17.q.1.ar.2.q.1.o./.d.20. ar.1. q. 1.c. * Diffic.le.5.16.Diuitiæ.7.Ebrietas.14.Elementum.27.

Du^{m}.878^{m} 24 Immo natura sibi relicta, potest demereri, non autem potest mereri.Quol.5.2.c./.Quol.6.6.1^{m}.Respondeo Dubio.878°.

25 Naturalibus meremur, & demeremur, vt principio, non autem formaliter.4.d.17.q.1.a.2.q.1.o./.d.20.a.1.q.1.c./. Quo. 5.2.c./.Quol.6.6.1^{m}. * Eleemosyna 34.36.37.Emere.Aequalitas. 8. Eucharistia. 131. Eunuchus. Excæcatio.6.7. Facere. 9.

26 Habitibus non meremur nec demeremur, sed actibus. 2. distinct.27.1.4^{m}./.Ma.q.2.1.21^{m}./.2.9^{m}./.5.8^{m}./.Virt. quæst. 1.1.2^{m}.

Du^{m}.879^{m} 27 Oppositum uidetur dicere.12ę.q.55.1. 3^{m}. Respondeo Dubio. 879°. * Fides. 110. 111. 112. 115. 139. Gloria. 6.

28 Actus naturales, subiecti imperio voluntatis, sunt meritorii, non autem determinati ad vnum, vt actus nutritiuę 2.distinction.29.quæstion.2.1.4^{m}./.Quol.4.21.o. *Humilitas 19.

29 Meritum semper in voluntate consistit, sicut in causa imperante, non autem semper vt in eliciente, nec vt in subiecto, quia aliquando elicitur ab aliis, potentiis.3.d.23.quæstion. 2.ar.3.quæst.1^{a}.3^{m}.

30 Intellectus est susceptiuus culpæ, quia potest aliquis mereri vel demereri, per actum intellectus, inquantum est voluntarius.Ma.quæst.4.2.15^{m}. * Ieiunium 47. Incarnati. 5.6. Indulgentia 10. 24. Infidelis 8. Ingratitudo 12. Indicium 63.

31 In actibus intellectus, & aliarum potentiarum animæ, non potest esse meritum, nec demeritum seu peccatum, nisi vt sunt a voluntate imperati 2. distinction. 39. quæstiun. 1.2. o /.3.distinction.27. quæstion.2.articul.3. quæstion.1.3^{m}./. 4^{m}./.Veri quæstiun.14.3.5.c.fi./.quæstion.26.6.c. *Iustitia 48.

32 Actus virtutum intellectualium, dicuntur esse meritorii, vt imperantur a volũtate, sine qua nullum est meritum. Virt. q.1.7.5^{m}.

33 Qualibet opera virtutum quarumlibet, ex hoc meritoria sunt, quòd fiunt ut obediatur deo 22ę.q.104.3.c.

34 Non potest esse idem actus numero meritorius, & fruitiones beatæ 1^{a}. quæstion. 62. 4. c./. 5. 2^{m}. * Iustificatio. 23.27.36.

35 Oppositum videtur dicere 2.d.5.q.1.1.2.c./. Quol.8.o.Respon^{o}.sicut Du^{o}.154°.Lex.67.111. Du^{m}.880^{m}.

36 Timor pœnæ æternæ, est meritorius per se, vt est in voluntate, peraccidens autem, vt est passio. Veri.quæstio.26. 6.13^{m}.

37 Principium merendi, est ex parte animæ, sed corpus est instrumentum actus meritorii 3^{a}.q.49.6.1^{m}. *Liber.16.Lucia. Ludus 4.

38 Corruptio corporis, materialiter facit ad meritum, per patientiam voluntariam.Veri q.24.9.6^{m}. *Maria 29.Martyrium 3.

39 Passionibus meremur, vt regulantur a ratione, & passionibus demeremur, inquantum sunt contra rationem non autem secundum se. 12ę. quæstion. 24. 1. 3^{m}. /. 22ę. quæstion. 158. 2. 1^{m}./. 2. distinction. 36. 2. 5^{m}. /. Veri quæst.26.6.o /.Ma. q.3.9.15./.quæst.10.1.1^{m}./.quæstion. 12. 2. 1^{m}.

40 Passio corporalis martyrum facit ad meritum præmii accidentals, non autem ad meritum præmii essentialis, nisi inquantum est volita 3^{a}. quæ.48.1.1^{m}./. Veri quæstion.26.6. 3^{m}. *Matrimonium 52. Mors 16.17. Mortuus.o. Operatio 52.&c.Oratio.m̃.Paupertas 6.8.Potestas 15.Prædestinatio 35.36.Prædicare 5.Redemptio 4.Religio.47.Sacramentum 57.101.134.Saluari 4.Sepultura 7. Simonia 25.Tribulatio 22.Voluntas 74. Vsura 135. 150.275. Vti 16. Christus.m̃.

41 Gratia est principium meritorii operis, mediãtibus virtutibus, sicut essentia animæ, est principium operum uitæ, mediantibus potentiis eius 12ę.quæstion.114.2.2^{m}./.3^{a}.q. 49. 6.c.*Abraham 3.4.Adam 42.8.4.85.Angel^{9}.m̃.Baptismus. 160.161. Gratia.

42 Gratia est principium merendi remotum, charitas vero est principium merendi proximum 3.distinctio.30.5.1^{m}. *Circuncisio 43.&c.

43 Nullus potest sibi mereri gratiam ex condigno, sed ex congruo tantum 12ę.quæstion.114.5.o./.22ę.quæstion.1.77.1. 3^{m}./.3^{a}.quæstion.2.11.c./.2.distinctio.27.4.o./.5.3^{m}./.6.o./. 3.distinction.4.quæstion.3.1.c./.3^{m}./ distinction.18.articu. 4.quæstiun.1.c./.distinction.19.quæstion.1. articul.1. quæst.1 o./.p̃.3.c^{o}. 149./ 159./.fi./. Veri. quæstion. 29.6.7.c. /.Io.10.le.4.me^{o}.d./.Eph.2.le.3.me^{o}.K. Hæ.6.le.3.me^{o}.A. *Deus 198.Eleemosyna 34.36.37.38.

44 Nullus purus homo, potest alteri primam gratiam mereri ex condigno, sed tantum ex congruo 12ę.quæstio.114.6.o. /.7.2^{m}./.2. distinction.27. 6.o./.3.distinction. 19. articul. 5. quæstion.3.5^{m}./.4.distinction.19.quæstion.1. artic.2.quæst. 1.c./.2^{m}./.quæst.2.3./.4. dist. 45.q.2.ar.1.q.1. c./.1ę.Tim.4. le.2.fi.H.

45 Existens in gratia, meretur ex condigno vitam æternam ratione gratiæ, sed tantum ex congruo ratione liberi arbitrii 12ę.quæst.114.3.o./.3^{a}.quęstion.48.1.c./.2.distin.27.3.o./. 5.c./.3.d.4.q.3.1.1^{m}./.5^{m}./. Ro.4.le.1.me^{o}. D./.c^{o}.6.fi./.c^{o}. 8.le.4.prin^{o}.A. *Eucha^{a}.131.

46 Home

Me

46 Homo quolibet actu meritorio, meretur augmentum gratię, sed non statim augetur.12ę.q.114.8.o./.2.d.27.5.o.

Dum.881m 47 Oppositum uidetur dicere.2.dist. 27.5.2m. Respondeo Dubio.881°. * Fides.110.111.112.115.139.

48 Aliquis per bona opera potest alteri mereri augmentũ gratia.4.d.20.ar.2.q.7.c.

49 Omnis actus informatus gratia, est meritorius.22ę.q.2.9.c./2.d.24.L.1./.3.d.18.5.c.* Gratia.16.20.58.125. 12ę. 139. 142.143. 157. 172. 177. Habitus. 47. Hæresis. 70. 88. 140.141.

50 Non tantum actus charitatis, sed & actus aliarum uirtutũ, informati gratia, sunt meritorii. Tamen oportet quòd reducantur in finem charitatis, actu uel habitu.2.d.40.5.3m./. 3. d.18.5.5m. * Incarnari.5.6.Iustificatio. 23. Peccatum. 416. Pœnitentia.106.Prædestinatio.36.Prophetia. 46. Raptus. 15.Reputare.Resistere.1. Seruus.3. Spes. 39. 40. Theologia.21.

51 Gratia non potest cadere sub merito, quia est merendi principium.3a.quæs.2.11.c. *Tribulatio.22. Virtus.16. 242. 244.250.

Charitas. 52 Charitas non mereretur, si esset sine gratia. Veritat. quęstio. 27.2.4m./.5.5m. Gratia. 8. * Actio.16.17 Adam.42.84.85.

53 Efficacia, & radix merendi, est ex charitate. Sed singulę uirtutes, merenẽ præmia singula.12ę.q.114.4.o./.22ę.q.182. 2. c./.3.d.18.5.2m/.5m/.d.24.ar.3.q.3.c./.d.30.5.o/.d.35 q.1.ar. 4.q.2.c./.4.d.9.ar.3.q.3.c.fi./.d.15.q.4.ar.7.q.2.c./.2m./.d.20. ar 2.q.3.o./.d.49.q.1.ar.4.q.4.o./.q.5.1.c./.3m./.Veri. q. 26. 6.8m./.Poa.q.o.9.c./.Matth.12.me°.b.A./.Ro.8.le.5.prin°./ He.6.le.3.me°.b./.c°.11.lect.fi.fi.H. Charitas.9.inf. vt Oratio.17. * Amor.32.33.65.130.

54 Radix merendi præmium essentiale, est charitas, difficultas autem est radix, respectu præmii accidentalis.1a.q.95. 4. c./. 22ę.q.182.2.1m./.4.d.20.ar.2.q.3.o./.d.26.qu.1. 4. 1m./.4m./. Virt.q.5.3.fi./.Roman.8.lectio.5.prin°./.1ę.Cor.3.lectio.2. prin°.A.

55 Præmium respondens merito charitatis, quantumcumque paruæ, est maius præmio respondente actui, ratione sui generis.4.d.49.q.5.1.5m.

56 Aliæ virtutes sine charitate merentur ex congruo præmia, saltem temporalia. Poa.quæstio.6. 9.c. * Beatitudo.19.107. 108.129.

57 Nullius virtutis actus, est meritorius, nisi sit informatus charitate.12ę.q.114.4.3m./.22ę.q.2.9.1m./.q.83.13.15.c/.q.124 2.2m./.2.d..24.q.1.4.3m./.4m./.d.40.5.c./.2m./.3.d.18.2.c./.d. 30.5.3m./.4.d.15.q.1.ar.3.q.4.o./.q.4.ar.7.q.2.o./.Veri.q.26. 6.c./.Virt.q.1.10.4m./.q.2.3.2m./.3m./.9m./.1ę.Cor. 2. lect. 2. me°.G./.1ę.Tim. 4.lect.2.me°.E./.He.6.le.3.me°.B. * Beatus.34.Charitas.88.135.Cõmunicatio.6. Cõcupiscẽtia. 19. Confessio.52.Contritio. 13.Conuersio.1.

Dum.882m 58 Immo nec omnis actus informatus charitate.22ę.q. 132. 3. 1m.Respon°.Dubio.882°. * Descendere.Gloria.6.

59 Non omnis actus uoluntatis informatæ a charitate, est meritorius, ut peccata uenialia, sed tantum qui fiunt ex charitate.22ę.q.132.3.1m./.Ma.q.2.5.7m./.Vir.q.2.6.12m. * Incorporari.1.Matrimonium.52.Miraculum. 31.

60 In habentibus charitatem, omnis actus est meritorius, uel demeritorius, potest tamen esse indifferens, non habenti gratiam.2.d.40.5.o./.Ma.q.2.5.7m.vt Oratio.17.&c. * Pœnitẽtia.106.126.Raptus.15.Resistere.1.Satisfactio.13.29.

61 Meritum vitæ æternæ, primo pertinet ad charitatem, secundo ad alias virtutes, secundum quòd actus earum imperantur a charitate.12ę.q.57 1.c./.2m./.q.114.4.o./.3.d.30.5.o./ Veri.q.14.5.5m./.1ę.Cor.2.lect.2.me°.G./.1ę. Tim. 4.lect.2. me°.E.

62 Quilibet actus charitatis, meretur uitam æternam, & augmentum charitatis.1a.q.62.5.c./.12ę.q.114.7. 3m./. 8. 3m./. 22ę.quæst.24.6.c./.1m./ 1.d.17.q.2.3.2m./.3.d.31. quæstion. 1.1.2m. * Virtus.16.101.197.250.262.Vita.35.&cetera. Vnctio.19.

63 Vnus potest ex charitate pro alio mereri, quo ad dimissionẽ pœnæ.4.d.20.ar.2.q.3.3m. * Vnio.9.

64 Non habendo charitatem, non meremur pœnam, quia ex carentia habituum non meremur nec demeremur, sed ei ponendo obstaculum, scilicet ommittendo, uel committendo, Ma.q.2.5.8m.

Cõparatio 65 Nobilius est, habere aliquid ex merito, quàm sine merito. Et dignitas merendi maior est, quàm gloria corporis.3a. qõ. 19.3.c./.3.d.20.ar.1.q.2.c. * Abraham.3.4.5.20. Adam. 84. 85.Amor.32.33.65.130.

66 Meritum condigni innititur iustitiæ, sed meritum congrui, soli misericordiæ. He.6.le.3.fi.

Me

67 Meritum proprie dicitur respectu bonorum æternorum, & demeritum respectu malorum æternorum.3.d.18.2.c.

68 Opus meritorium differt ab opere non meritorio, in quale agere, non autem in quid agere. Veri.q.24.1.2m.

69 Non oportet esse maius meritum, ubi est maius certamen, sed ubi est magis legitimum. 2.d.29.4.2m.

70 Quanto magis est arduum opus, tanto est magis meritoriũ ratione bonitatis, non autem ratione difficultatis, nisi per accidens ratione maioris conatus uel attentionis.22ę.q.27. 8.3m./.2.d.29.4.c./.3.d.30.3.3m./.5.4m./.Veri.q. 26.6.22m./. Virt.q.2.8.17m. * Angelus.257.530.&c.Apostoli.2.3. 4. 5. Concupiscentia.19.Debitum.3.7.

71 Meritum martyris etiam minimi, est maius secundum genus operis, merito cuiuscumque confessoris, non autem essentialiter.4.distinct.49.quæst.5.art.3.q.2.3m./.artic.5.quæ. 3.c./.Veri.quæst.26.6.8m./.He.11.le.8.prin°.G./. capit°.12. lect.1.fi.

72 Non omnia merita, vel demerita sunt æqualia.Ꝣ.3.c°.139./. He.8.le.3.me°.F.

73 Meritum est æquale præmio vitæ æternę, æqualitate quantitatis.12ę.q.114.3.o./.Ro.8.lect.4.prin°.A.

74 Immo est æquale ęqualitate proportionis tantum.2.d.27.3. o./.3.distin.18.2.c. Respondeo Dubio.883°. * Difficile. 4.5.16. Dum.883m.

75 Est æquale æqualitate quantitatis, inquantum est ex gratia dei, & virtute Spiritussancti. Nam gratia Spiritussancti quã in pręsenti habemus, & si non sit æqualis gloriæ in actu, est tamẽ æqualis in uirtute, sed ex parte nostri est æquale, ęqualitate proportionis, vt acceptatum à Deo.12ę.q. 114. 3. 3m./. 3.distin.1.2.5m./.4.distin.14.quęst.1.art.4.q.1.1m.* Æqualitas.8.

76 Quantitas meriti, potest attendi ex duobus, s. ex difficultate, & bonitate operis, & ex uoluntate, & charitate operãtis. 1a.q.95.4.c./.3.d.24.ar.3.q.3.c.

77 Quanto maiori charitate, & gratia, actus est informatus, tanto est magis meritorius.2.d.29.4.c.

78 Actus est magis meritorius dupliciter, scilicet ex genere operis, idest ab excellentiori virtute, & ex maiori charitate.Qu. 6.11.c. * Fides.110.&c.115.139.Gratia.18.75.121.Iudiciũ 71.Lex.67.111.Ludus.4.Miraculum.31 Politia.4.

79 Labor minor est magis meritorius quàm labor maior tripliciter, s. uel ratione maioris charitatis, uel ratione nobilioris operis, uel ratione magis difficilis operis.1ę.Cor.3.le.2.pri°. A.&c. * Prædicator.4.

80 Voluntas cum opere, magis meretur vel demeretur accidentaliter, quàm uoluntas sola, non autem essentialiter, nisi ratione triplicis inęqualitatis, scilicet numeri, continuati motus, & intensionis.12ę.quæstion.20.4.o./.2.distin. 40. 3. o./. 4.d.17.q.3.ar.5.q.2.2m./.L.prin° /.dist 49.q.5.ar.3.q.2. 2m./. Ma.quæstion.2.2.8m. Præmium.6. * Prophetia.75.

81 Actus intensior paruę charitatis, est magis meritorius præmii accidentalis, quàm actus remissus magnę charitatis. Sed respectu præmii essentialis, est econuerso.3.d.30.5.5m./. Verit.quęstion.12.13.c./.Matth.12.me°.b.B./.He.11.lectio. 8. prin°.G.

82 Qui ex charitate pro alio meretur, saltem merito congrui, magis sibi meretur.4.d.20.articul.2.quęstion.3. 3m. * Reputare.

83 Aliquis seruans tantum præcepta, magis meretur, quàm alius seruans præcepta, & consilia, ratione maioris charitatis, licet communiter sit econuerso. Sed ex genere operis, est semper econuerso.4.distinction.49.q.5.1.2m. * Sacramentũ. 103.Timor.53.

84 Faciens bonum opus ex obedientia, magis meretur ex genere operis, quàm faciens ad dictum fratris, licet possit esse ecõuerso, ratione maioris charitatis. Quol. 6. 11. o. * Virtus.262.Vita.60. 63. &cetera. Voluntarium. 10. Voluntas. 53.

85 Natura comparatur ad principium merendi, scilicet ad charitatem, sicut materia ad formam. Fides autem, ut dispositio eius. Ideo actus utriusque non est meritorius, nisi cum charitate.22ę.q.2.9.1m./.3.d.30.3.5m./.4.1m./Veri.q.29.6.e. * Votum.21.22.

86 Idem potest esse meritum, & præmium, sed non secundum idem, & respectu eiusdem.3.d.18.2.2m. * Auctoritas.2. Beatitudo.78. Præmium.

Oppositum uidetur dicere.1a.quęst.62.4. c./. 5. 2m. Respondeo Dubio.884°. * Deus.198.Difficile. 16. Ebrietas.14. Dum.884m.

87 Meritum, & præmium proprie debentur toti, non autẽ partĩ.4.d.44.q.1.ar.1.q.3.3m./.ar.2.q.1.3m.

Meri-

Me

88 Meritum est causa præmii. Veri.q.29.6.c. *Eleemosyna 34. 36.37.Aequalitas 8.

Dum.885m 89 Oppositum uidetur dicere a simili.3.d.19.3.2m./.4m./. d. 49. q.1.ar.3.q.3.o./. Veri.q.22.7.o. Resp.Du°.885m.

90 Meritum est causa efficiens præmii, sed est econuerso in genere causæ finalis. Veri.q.29.6.c. *Eunuchus.

91 Præmium sine merito esse non potest, nec pœna sine culpa, 2.d.5.q.2.2.c. *Indulgentia 8.10.24.25.

Dum.886m 92 Immo & elementa dicuntur remunerari. Poa.q.5.9.9m. Resp.Du°.886.

93 Elementa non dicuntur remunerari secundum se, quia nec secundum se aliquid meruerunt, sed dicuntur remunerari, inquantum homines in eis remunerabuntur, prout, scilicet elementorum claritas, in gloriam electorum cedet. Poa.quæ. 5.9.9m.

94 Præmium potest dari ante meritum, in iustitia commutatiua, non autem in iustitia distributiua.2.d.27.4.2m./.Quol.8 Vel 9.q.4.3.c.

95 Præmium potest esse simul tempore cum merito, non autem simul natura.2.d.5.q.2.2.o./.Quo.9.8.o.

Dum.887m 96 Immo nec simul tempore.1a.q.62.4.c./.5.2m./.3a.q.19.3.c./. 3.d.18.4.c./.Veri.q.29.6.c. Resp.Du°.887.

97 Quilibet actus meritorius, habet aliquod pręmium sibi adiũctum.2.d.5.q.2.2.1m./.3.d.34.q.1.5.2m.

98 Præmium duplex respondet merito, s. delectatio, & gloria, sicut culpæ respondet duplex pœna, s. concomitãs, & illata 2 d.27.5.c./.5m. *Ingratitudo 12.Iudicium 57.63.Iustitia 48. 67.75.85.87.Merces 1.3.4.

99 Pręmium magis attribuitur cognitioni, quàm amori, sed meritum econuerso.3.d.27.q.1.4.7m./.Veri.q.14.5.5m./.Quo.8 19.fi. *Oratio 32.39.53.&c.Paupertas 6.8. Peccatum 189. 436.Politia 4.Potestas 15.Prædestinatio 35.36.

100 Præmium accidentale dicitur, ad quod directe merita nõ ordinantur, sed superadditur ex liberalitate retribuentis. 2. d. 11.q.2.2.1m.

101 Aliquis potest sibi mæreri perseuerantiam gloriæ, non autẽ uiæ. Sed utranque potest & aliis impetrare, per orationes, 12ę.q.114.9.o./.4.d.45.q.2.ar.1.q.1.c. *Pręddicare 5.Præmiũ 9.Prophetia 46.Resurrectio 9.Spes 40.

102 Bona temporalia, ut utilia ad opera uirtutum, per quæ peruenitur ad gloriam, cadunt sub merito simpliciter, in se aũt, secundum quid.12ę.q.114.10.o./.22m.q.122.5.4m. * Suffragia 5.11.Vsura 10.Vtile 1.

103 Quilibet agens in bonum uel malum personæ uel communitatis uel sui, meretur uel demeretur retributionem, abvtroque.12c.q.21.3.4.o./.22ę.q.59.3.2m./.q.64.5.c./.q.65.1.c.

104 Nullus meretur id quod iam habet.1a.quæst.62.4.c./.12ę.q. 114.5.c./.3a.quæst.19.3.c./.2.d.5.q.2.2.c./.3.d.18.4.c./. Veri.q.29.6.o.

105 Nullus potest sibi mereri ex condigno, nec ex congruo, reparationem post lapsum.12ę.q.114.7.o./.2.d.27.4.4m. /.6. c./. He.6./.le.3.me°.A.

Dum.888m 106 Oppositum uidetur dicere.2.d.5.q.2.1.o./.d.28.4.o. Respõ. sicut Du°.689.

Quis. 107 Homo potest aliquid mereri a deo secundum quid, præsupposita dei ordinatione, non autem simpliciter.12ę.q.21.4.o./ q.114.1.o.

Dum.889m. 108 Immo ex solo libero arbitrio hoc potest.2.d.5.q.2.1.o./.d.28 4.o. Respõ. sicut Dubio 689. *Abraham 3.4.5.Accusatio 25.26.Achab. Adã 42.84.85.Aleator.3.Angelus 257. Baptismus 109.168.191.228.Beatitudo 78.107.124.Beatus 32.33. 34. Benedictio 1. Conceptio 30. 31. Contritio 13. 29.Dæmon 41.Elementum 27. Eucharistia.131.Eunuchus.Gloria 6.Ieiunium 47.Incorporari 1.Infidelis 8.Maria 8.29. Misericordia 15.29.

109 Nullus meretur, nisi uiator, & pro uiatore tantum.1a.q.62 9.o./.22ę.q 13.4.2m./.q.182.2.3m./.3a.q.19.3.1m./.2.d. 11. q. 2.1.c./.3.d.18.2.c./.d.30.5.c./ 4.d.15.q.4.ar.6.q.2.3m./.d.50. q.2.ar.1.q.6.o./.Veri.q.29.7.5m./.1ę.Cor.15.le.2. princ°.K. *Mors 16.Oratio 72.Passio.m̃.Peccatum 189.436. Pęnitentia 126.Potestas 15.Prophetia 46.

Dum.890m. Immo etiam illi qui sunt in purgatorio merentur.4.d.21. q. 1.ar.3.q.1.4m. Resp.Du°.889.

110 Patres ueteris testamenti, meruerũt sibi introitum paradisi, quo ad personam, non autem quo ad naturam. Ideo eis erat clausus 3.q.49.5.1m./.3.d.18.ar.6.qu.2.2m. *Raptus 15.&c. Salomon 1.Sõnus 4.Christus m̃.

111 Post mortem, potest quis mereri præmium accidentale, & remissionem culpæ uenialis, quamdiu est aliquo modo uiator, idest in purgatorio, non autem præmium essentiale.4 d.21. q.1.ar.3.q.1.4m.

¶ Messias. Dæmon 21.Iudæi 18.Christus o.

¶ Messis. Vsura 206.

¶ Meta. Charitas 138.

¶ Metallum. Duratio 7.

1 ¶ METAPHYSICA tripliciter nominatur, scilicet metaphysica, ut est de ente, scientia diuina, ut est de deo, & philosophia prima, ut est de primis causis. Trin. quæst.4.4.c. fi./. Meta.Prolo.fi./.lect.3.o./.libro 2.lec.2.prin°.a.H./.lib°.6.le. 1.fi./.lib.11.le.7.fi.f. Nomen.

2 Metaphysica considerat rationem entis absolutæ, aliæ autem scientiæ secundum determinationem aliquam, siue aliquod determinatum genus entis.2.d.3.q.3.2.c./.Meta.4.lec. 1.prin°.b./.Phy.3.le.6.prin°.a.fi.

3 Subiectum metaphysicæ est ens, inquantum huiusmodi. Meth.4.lectio.5.med°.e.fin./. libro 8. princip°. /. Libro 11. lec.7.fi. Subiectum.

4 Immo substantia est subiectum metaphysicæ. Metaphysic. 5. lect. 7. princip°./.Posteriorm.lect.2.princ°.a. G. Respon. Dubio 890. Dum.891m.

5 Subiectum metaphysicæ duplex, scilicet ut communiter cõsideratum in tota scientia, scilicet ens & unum, & ut principaliter intentum, quia est principaliter ens, scilicet substantia. Meta.5.lec.7.princ°./.Lib°.7.lec.1.o./.Lec.2.prin°./.Le. 12.13.princ°./.Lib°. 8.lec.1.prin°.b./.lib°.11.lec.1. me°.e./. lib°.12.le.4.o.*Intellectus 155.

6 Eadem scientia, scilicet metaphysica, est de primo ente, & de ente inquantum ens. Meta.3.lec.4.fi./.Lec.6.me°.c./.Li°. 4.lec.1.prin°.a.&c./.le.5.m°.e./.li°.6.le.1.fi./.li°.11.le.1.m° e./.le.3.o./.le.7. me°.e.C./.fi.

7 Metaphysica considerat ens simpliciter, & ea quæ sunt entis, procedens ex certis, & inde mirabilibus, logicus autem ex probabilibus. Opusc.42./.Meta.Prolo.fi./.Lec.2.med°.K /.Lib°.3.lec.4.5.6.fi./.Lib°.4.lec 1.princ°.a.&c./.Lib°.6. le. 1.o./.Li°.7.princ°.lect.4.me°.b.G./.Posterm.le.5.me°.e.D./. le.17.fi.d.fi./.le.41.me°.b.fi.

8 Metaphysica tractat de materia, & de motu, & de singulis entibus, sub communi ratione entis tantum. Trinit.20.5m./. Met.3.lec.4.fi./.Li°.6.le.1.fi.f.

9 Metaphysica est maxime de separatis a materia, quia habẽt magis rationem entis; licet sit de omni ente. Opus.42.c°.2./. 6./.Metaphysi.Prolog.med°.B./.libro 3.lect.4. fin. /. lect. 6. me°.c.fi./.libro 6.lect.1.fin.f.&c./.libro 11.lect. 1. principio a. &cæt.

10 Metaphysica est de separatis a materia. Tamen non tractat de deo, & de angelis, ut de subiectis, sed ut de principiis sui subiecti tantum. Trinitat. 17.20. o. /. Metaphysic. Prolog.fi. D.

11 Metaphysica est de substantiis immaterialibus, inquantum tales substantiæ, de sensibilibus autẽ, ut substãtiæ, uel ut entia tantum.12ę.q.66.5.1m./.Metaphysi.3.lect.4.fi. /. Lect.6. me°.c./.Li°.6.lec.1.fi./.Li°.7.lec.11.fi.k./.libro 11.m°.e.&c. /.li°.12.le.1.2.o.

12 Metaphysica considerat accidentia, sed principaliter substãtias, quia sunt prima, & principaliter entia. Metaphysic.4. lec.1 med°.D./.lib°.5.le.6.prin°./.Li°.7.lec.1.o./.lect.2.12. 13.prin°./.lib°.8.lec.1.prin°.b./.lib.11.le.1.me°.e./.lib°. 12. le.1.o. *Locus 4.Scientia 49. Gratia.

13 Metaphysica est nobilissima omnium scientiarum. Metaph. Prol.me°.B./.lib°.6.lect.1.fin.1./.11.le.1.princ°.a.fin./.lect. 7.fin. f.

14 Metaphysica est ordinatiua aliarum scientiarum.2.d.3.q.3. 2.c./.d.24.q.2.2.4m./.Ꝣ.3.c°.25.8m./.Eth.6.le.6.prin°. a. fin. /.Metaph.Prolo.o.Deus 183.Differentia 6. Diffinitio 7.Mathematica 5.

15 Omnes aliæ scientiæ, ordinantur ad metaphysicam, sicut in finem, Metaphysic.lect.3.med°.c.fi./.Lib°.11. prin°. c. *Ordo 39.

16 Metaphysica est maxime speculatiua, & propter seipsam, & libera & diuina. Metaphysic. lectio. 3. o./. Lib.2. lect.2. princ°. a.

17 Metaphysica est naturaliter prior aliis scientiis. Sed quo ad nos, est econuerso.Ꝣ.1.c°.4.1m./.Trinit.17.9m./.Meta. lect.2. med°. h.

18 Omnes aliæ scientiæ, dependent a metaphysica, a qua capiunt sua prina.Con.3.c°.25.6m./.Trinit.7.c.fin./.9m./.21.q. 3.c.Ethico.6.lectio.6.principio.a.fin./.Metaphysic.11.lect.1. principio c.Posterm. lect.5.med.e.D./.lect.17.fin. d. fin. Vt physica 13.

19 Metaphysica disputat contra negantes principia singularũ scien-

ſcientiarum, quia omnia alia principia fundãtur ſuper principia prima, quæ propriiſſime ſunt metaphyſicæ. Metaph. 4. le. 5. fi. g./ Phy. le. 2. me^{o}. c. I.

20 Metaphyſica eſt principaliter de primis principiis rerum. Meta. 2. prin^{o}./. Li^{o}. 6. lect. 1. prin^{o}./. fi. f./. Li^{o}. 7. 8. prin^{o}./. li^{o} 11. le. 1. prin^{o}. c./. le. 7. fi.

21 Metaphyſica eſt ſcientia ſpecialis, propter ſpecialem rationem entis, communis autem, ut impartiens perfectionẽ omnibus ſcientiis propter communitatem entis. 3. d. 27. q. 2. ar. 4. q. 2. c./. 1^{m}./. Trin. 17. 6^{m}./. Meta. 11. lect. 1. prin^{o}. b./. Poſter^{m} le. 41. me^{o}. b. fi.

22 Metaphyſica eſt maxime conſideratiua ueritatis, & conſiderat eam ſimpliciter, aliæ uero ſcientiæ, ſunt tantum circa aliquod genus, ſeu partẽ entis. Metaphyſic. 2. princip^{o}./. le. 2. princip^{o}. a. H./ Le. 5. principio./. lib. 11. principio./. Phy. 3. lect. 6. prin^{o}.

23 Aliæ ſcientiæ, non ſunt partes metaphyſicæ, nec ſubiecta earum ſunt proprie partes ſubiecti metaphyſicæ, licet ſint partes entis. Trinit. 17. 6^{m}. *Phyſica 1. 2. 10. 11. 13. &c. Proceſſio 17. Sapientia 1. &c. 11. &c.

Du^{m}. 891^{m} 24 Oppoſitum uidetur dicere. Opuſcu. 42. cap^{o}. 14. prin^{o}./. Meta. 4. lect. 1. 2. fin./. Lec. 5. prin^{o}. c. &c./. lib. 11. le. 4. fin. Reſp. Dubio 891.

25 Nulla ſcientia tractat de aliquo particulari ente, inquantum eſt ens, nec de quidditate, uel diffinitione alicuius, quia utrũque eſt proprium metaphyſicæ. Metaph. 6. lect. 1. princ^{o}. b./. libro 11. lect. 7. princip^{o}. a. b. Scientia 27. 47. 49. 121. 148. 149. 155. Subiectum 7.

26 Metaphyſica conſiderat de ſubſtantia inquantum ſubſtantia, & de omni ſubſtantia, ſecundum communem rationem ſubſtantiæ, & omnia accidentia ſubſtantiæ. Particulares autem ſcientiæ, conſiderant particularia accidentia, particularium ſubſtantiarum. 2. diſtinc. 3. quæſt. 2. 2. c./. Spiritu. 1. 10./. 23^{m}./. Metaphyſic. 3. lect. 6. med^{o}. c. & cet./. libro 4. lec. 1. prin^{o}. a. & c./. fi. f./. lib. 6. lec. 1. prin^{o}. b./. libro 11. le. 1. prin^{o} d./. le. 3. prin^{o}.

27 Metaphyſicus, dialecticus, & ſophiſta, tractant de omnibus. Ideo ſunt circa idem, ideſt, circa ens in communi. Metaph. 4. lect. 4. med^{o}. b./. Poſter^{m}. lec. 20. fin. d. Theologia 36. 37. 38 39. 40. 42.

28 Metaphyſicus conſiderat exiſtentiam rerum, non autem logicus, ſed conſiderat modum prædicandi. Ideo finis, agens, & omne quod reſpondetur ad quid, pertinet ad quidditatem ſecundum logicum, non autem ſecundum metaphyſicum. Metaph. 4. lect. 4. me^{o}. b./. libro 7. le. 13. me^{o}. c./. le. 17. prin^{o}. b. K.

Cauſa. 29 Metaphyſica ordinatur ad cognitionem dei, ut ad ultimum finem. Cont. 3. capitu^{o}. 25. 8^{m}./. Metaphyſic. lectio. 1. principio a. G.

30 Metaphyſica maxime conſiderat cauſam formalem, & finalem, & aliquo modo cauſam mouentem. Metaphyſic. 3. lect. 4. fin. h. G./. libro 11. lectio 11 med^{o}. f. fi./. Phyſi. lect. 1. prin^{o}. a. F.

31 Metaphyſica demonſtrat, per cauſam efficientem, & finalẽ. Trin. 20. 7^{m}.

¶ Metaponti. Pythagoras 3.

Vnde. 1 ¶ METAPHORA non ſumitur ſecundum quamcumque ſimilitudinem, ſed ſecundum conuenientiam in illo, quod eſt propria ratione rei, cuius nomen transfertur. Verit. q. 7. 2. c. *Adam 10. Angelus 111. 117. Argumentum 6. 7. Baptiſmus 227.

2 Nomen non dicitur proprie, ſed metaphorice de eo, in quo non eſt tota ratio nominis, ſed aliquid eius per ſimilitudinem. 1^{a}. quæſt. 13. 9. c./. quæſt. 33. 3. c. * Cælum 64. Delectatio 48. Dæmon 36. Deus 89. 289. 298. Dictio. 3.

3 Idem nomen transfertur, ad ſignificandum metaphorice, participans, participationem, & principium participationis, 1. diſtinct. 34. q. 3. 2. 4^{m}. *Dulcedo 1. Fictio 3. Fortitudo 37. Fructus 13.

4 Quæ dicuntur metaphorice, non oportet ſecundum omnia eſſe ſimilia. 3^{a}. quæſtio. 2. 6. 1^{m}./. quæſtio. 8. 1. 2^{m}./. quæſtion. 46. 4. 1^{m}./. quæſtio. 48. 3. 1^{m}./. quæſtio. 76. 6. 2^{m}./. Cont. 4. capitu^{o}. 37. fin./. Veri. quæſtion. 7. 2. 5^{m}./. quæſtion. 10. 10. 6^{m}./. quæſt. 12. 6. fin./. quæſt. 17. 2. 3^{m}./. quæſt. 24. 11. 4^{m}. * Graue 9. 10.

5 Ex eadem re, poteſt fieri metaphora ad contraria, propter diuerſas proprietates eiuſdem rei. 12ẽ. quæſtio. 33. 1. 1^{m}./. 1. diſtinctio. 34. quæſtio. 3. 2. 4^{m}./. 4. diſtinctio. 17. quæſtio. 1. articu. 1. quæſtio. 3. c. * Ira 43. Iuſtitia 1. 16. Locus 11.

25. Lux 19. Neſcire 1.

6 Metaphora in diuinis non debet ſumi ex creaturis incorporeis, ſed tantum ex ſenſibilibus. Ideo deus in ſacra ſcriptura, numquàm dicitur cherubin, nec ſeraphin. 1. diſtin. 34. quæſt. 3. 2. 3^{m}. Corporalia. 4. * Nomen 61. 65. 74. 78. Numerus 21.

7 Metaphora in diuinis, potius transfertur ex natura irrationali & uili, quàm ex natura rationali & nobili, ad uitandum errorem. 1^{a}. q. 1. 9. 3^{m}./. 1. d. 19. q. 3. 2. 1^{m}. d. 34. q. 3. 1. c./. 3. o./. Veri. q. 10. 7. 10^{m}./. Trinit. 22. 1^{m}./. Opuſcu. 60. c^{o}. 11. fi./. Dioniſ. 4. lec. 1.

8 Quæ proprie dicuntur de deo, uere ſunt in eo, non autem quæ dicuntur metaphorice, ſed per ſimilitudinem proportionalitatis ad effectus. 1. diſtinct. 45. 4. c. * Nutrire 3. Origenes 3. 7. Paſſio 2. Pænitentia 34. Perfectio 1. 2. Poetica 1. Prædicari 40. Proceſſio 2. Prudentia 23. 24. Rectitudo 3. Senſus 37. &c. Similitudo o. Situs 5. Speculum 1. Stridor. Tranſumptio. Verbum 27. 44. Vertigo 1. Virtus 76. Vita 1. 2. Vſura 8.

9 Theologia utitur metaphoris. 1^{a}. quæſtio. 1. 9. o./. quæſtio. 10. 1. 4^{m}./. quæſtio. 12. 3. 3^{m}./. quæſtio. 13. 3. 1^{m}./. quæſtio. 14. 11. c./. quæſtio. 19. 11. c./. 1. Prolo. 5. o./. diſtin. 34. q. 3. 1. o./. d. 35. 4. c./. Con. 3. c^{o}. 119./. Trin. 8. o. Opuſc. 60. c^{o}. 11. fi./. Ita. Prolo. 1. prin^{o}. D.

¶ Metiri. Mens 1.

¶ Metreta. Elephas 7.

¶ Metropolis. Capharnaum. Corinthus. Samaria. Sion. 1

¶ Mettum. Liber 1.

¶ Metus. Baptiſmus. 136. Coactio 7. Conſtantia 9. Inuoluntarium 3. Matrimonium 38. 128. Neceſſitas 29. Peccatum 202. Virtus 41.

¶ Meum. Amor 116. 117. Datio 7. Euchariſtia 74. 80. Inuocare 2. Laus 8. Mutuum 1.

1 ¶ MICHAEL eſt de ordine principatuũ, uel archangelorum. 1^{a}. q. 113. 3. c./. 2. d. 10. L. Quis.

2 Michael eſt ille, cui commiſſus fuit ille populus iudæorum. Iſa. 10. me^{o}. A. *Angelus 507. Antichriſtus 6.

3 Michael archangelus, eſt princeps eccleſiæ, ſicut prius fuit princeps ſinagogæ. 4. diſtinct. 43. articul. 2. quæſtion. 3. 2^{m}.

1 ¶ MILES dicitur a mille, quia electus de mille, uel quia primo electi ſunt mille a Romulo. Opuſcul. 20. libro 4. cap^{o}. 10. Quid.

2 Miles antiquitus dicebatur, non ſolum eques, ſed etiam qui libet pugnator ad uincendum. Eth. le. 1. fi. f. fi.

3 Milites ſunt ad ornatum regis, ſicut barba eſt ad ornatum capitis. Iſa. 7. fi. b. G. Barba.

4 Politia Platonis, & Socratis, habens ad plus, quinque millia milites, & ad minus mille, reprobatur. Opuſ. 20 libro 4. c^{o}. 10. *Baptiſmus 127. Character 30. 45. 46. Ciuilis o. Cohors o. Crucifigi o. Fortitudo 1. 52.

5 Aſſumi debent ad pugnam, non tantum milites, ſed etiam ciues, & præcipue agricolæ, & artifices, laborioſi, non autem timidi, corpulenti, ſenes, delicati, piſcatores, aucupes, dulciarii, lentiones, nec operantes muliebria. Opuſcul. 20. libro 4. cap^{o}. 10.

6 Officium militum eſt aſſiſtere regi, & fideliter ac conſtanter pugnare contra hoſtes pro patria: et hoc iurant. Opuſ. 20. libro 4. cap. 24. fin. * Obedientia 42. 43. Politia 3. 5. 6. Prædicator 1.

7 Miles in exercitu debet primo ſubdi duci, ſecundo aliis coordinari. Sed contrarium primi eſt grauiſſimum peccatum. 12ẽ. q. 100. 6. c.

8 Milites deferentes regem, & ſequentes ducem auerſum a rege, peccant, ſicut contigit dæmonibus. Cont. 3. cap^{o}. 109.

9 Miles ſecundum conſilium Ioannis Baptiſtæ, neminem concutiat. Contentus ſit iuſtis ſtipendiis. Et quòd non utatur officio militari ad oſtentationem, ſed ad utilitatem eccleſiæ, & reipublicę, & ad exercitium uirium. 4. d. 16. q. 4. ar. 2. q. 3. c.

10 Milites debent habere uxores, ſecundũ Ariſtotilẽ, quia proni ſunt ad luxuriam, non autem ſecundũ Platonẽ, ne pugna impediatur. Opuſ. 20. li. 4. c^{o}. 14. *Prælario 20. Religio. 97.

11 Milites charactere inſigniuntur, quaſi ad militiam deputati 3^{a}. q. 63. 3. c.

¶ Milliarium. Stadium. Terremotus 1.

¶ Militans. Baptiſmus 127. Character 45. 46. Domus 3. Eccleſia. 1. Miles o. Religio 97. Struthio 2. Tabernaculum 1. 3. Vxor 10.

¶ Milita-

Qualis. ¶ Militaris ars, quæ eſt propter victoriam, ad quam ordinatur omne officium bellicum, ordinat artem æqueſtrem, & naualem, & omnia huiuſmodi, in ſuum finem. 22ẽ. q. 23. 4. 2^{m}./. 3. d. 27. q. 2. ar. 4. q. 3. c./. Ethi. lec. 1. fi. f. fi. * Amor. 119. Ciuilis. o. Fortitudo. 1. 7. Prudẽtia. 47. Scientia. 131. Sebaſtianus. Vxor. 10.

Qualis. 1 ¶ MILITIA apud gentiles reputabatur ſacra, ſicut omnia communitatis, ideo ex quibus milites fiebant, dicebantur ſacramenta. 4. d. 1. q. 1. ar. 5. q. 1. 1^{m}. *Angelus. 233. Gentiles. 3. Pœnitentia. 48. 49. Regnum. 3.

2 Negociatio eſt valde contraria militiæ. Ideo ſecundum iura ciuilia, negociatio interdicitur militibus. 22ẽ. q. 40. 2. c./. Opuſ. 20. lib. 2. c^{o}. 3 fin./. 2ẽ. Ti. 2. lec. 1. med^{o}. k. * Religio. 21. 97.

3 Officia militiæ, & negotiationis, & publicanorum, ideſt vectigalium, habent de propinquo peccatum annexum: tamen ſine peccato quandoque poſſunt exerceri. 4. d. 16. q. 4. art. 2. q. 3. c.

Quid. 1 ¶ MILLE eſt numerus cubus, cuius radix eſt decem. 4. d. 43. art. 3. q. 1. 4^{m}./. 5. 4. c^{o}. 83. fi. *Amor. 33. Chiliaſtæ. Cohors. 2. 3. Lactantius. o. Legio. Miles. 1. 4. Politia. 3. 5. 6.

¶ Millenarius. Vſura 198.

2 Milia millium miniſtrantium, & aſſiſtẽtium Deo. 1^{a}. q. 112. 4. 2^{m}./. 2. d. 3. q. 1. 3. 5^{m}./. d. 10. 3. 2^{m}.

Figura. ¶ Miluus maxime inſidians, ſignificat fraudulentos. 12ẽ. q. 102. 6. 1^{m}. med^{o}. H.

¶ Minæ. Baptiſmus. 91.

Q. ¶ Mineralia nominantur in vniuerſali productione rerũ, quia ſunt occulta, nec addunt aliquam dignitatem ſupra elemẽta. 1^{a}. q. 69. 2. 3^{m}./. 2. d. 14. 5. 8^{m}./. Po^{a}. q. 4. 1. 18^{m}.

Dis. ¶ Minimum naturale datur, non autem minimum mathematicum. 2. d 14. 1. 4^{m}./. d. 30. q. 2. 2. c./. Phy. lec. 9. med^{o}. f. fi./. Lib. 6. lec. 3. med^{o}. 1. fi. * Ablutio. Angelus. 242. 284. 427. Anima. 237. Auaritia. 20. Bonitas. 59. 60. 191. Charitas. 131. 135. 148. Conſilium. 2. Contrita. Corpus. 63. Creatura. 10. Decimæ. 28. Deus. 117. Diſtinctio. 27. Fractio. 4. Gratia. 142. 143. 161. Iniuſtitia. 10. Luxuriam. 13. Manipulus. Menſura 4. Meritum. 71. Miraculum. 8. Olfatus. 2. Oppoſitio. 11. Paſſio. 106. Peccatum. 234. 235. Pœna. 72. Præſumptio. 6. Prophetia. 59. Similitudo. 23. Trinitas. 4. Viſus. 11.

3 Minima quaſi nihil computantur. 12ẽ. q. 46. 3. c. fin./. 22ẽ. q. 87. 2. 3^{m}.

Qualis. 1 ¶ MINISTER. Miniſtri noui teſtamenti, ſunt maioris dignitatis, quàm miniſtri veteris teſtamenti. 22ẽ. q. 87. 1. c. fi./. q. 174. 4. 3^{m}. * Abſoluere. 14. Abſtinentia. 8. Accipiter. Adiuuari. Angelus. 233. 420. 489. &c. 506. 532. 552. 553. 554. 558. &c. 597. Annexum. o. Apoſtoli. 24. 27. Archidiaconus. Baptiſmus. 38. 110. &c. Benedictio. 1. &c. Campſoria. 8. 11. 12. Columba. 5. Confeſſio. 75. Confirmatio. 3. 18. Conſecratio. o. Correctio. 6. 7. 8. Datio. 32. 33. 34. Decimæ. 1. & cetera. 15. &c.

2 Quæ pertinent ad miniſtros noui teſtamenti, ſignificantur per officia leuitarum, & per omnes profitentes aliquam perfectionem. 4. d. 24. q. 3. ar. 1. q. 1. 2^{m}. *Diaconus. o. Dominatio. 2. Eccleſia. 13. Eleemoſyna. 24. Epiſcopus. 1. 12. Euangelium. 7. 8. Euchariſtia. 151 Exorciſmus. 2. &c. Feminalia. Feſtum. 10. Gratia. 71. 72. 88. &c Hæreſis. 103. 109. Iacob. 6. 11. Iudex. o. Iuſtitia. 18. Lex. 180. Menſtruus. 4. Mille. 2. Miniſterium. Miraculum. 35. 37. Oblatio. 3. &c. Occidere. 7. Officiũ. 1. &c. 12. &c. Oratio. 7. Ordo. 56. 73. 93. &c. Ornatus. 8. &c. Pœnitentia. 72. 123. 126. Princeps. 20.

3 Miniſter quilibet eccleſiæ, ſecundum aliquid gerit typum Chriſti, qui fuit exemplar omnium officiorum eccleſię. 4. d. 24. quęſt. 3. ar. 2. quæſt. 1. 3^{m}. *Religio. 104. Reſurrectio. 7. 45. 47. 52.

4 Miniſtri eccleſiæ agunt ad ſalutem in ſacramentis in virtute Chriſti tantum, Chriſtus autem in virtute propria. Veri. q. 29. 4. 2^{m}./. 5. 3^{m}./. Heb. 7. lec. 2. med^{o}. I.

5 Miniſtri qui applicantur diuinis miniſteriis, habent regiam dignitatem. Ideo debent eſſe perfecti in virtute. 4. d. 24. q. 3. art. 1. q. 1. c. *Sacerdos. 8. 28. 34. Sacramentum. 62. Sacrilegium. 5. Sapientia. 20.

6 Melius eſt, habere paucos miniſtros bonos, quàm multos malos. Et Deus daret idoneos miniſtros ſufficienter, ſi tantum digni promouerentur. 4. d. 24. q. 1. ar. 3. q. 4. 1^{m}. *Semẽ 8. 13. Sepultura. 4. 7.

7 Miniſter in conſecratione cuiuslibet materię, non habet alium actum, niſi verborum pronuntiationem. 4. d. 8. quęſt. 2. art. 1. quæſt. 3. c./. 2^{m}. * Sigillum. Sobrietas. 5. Stola. 1. Subdiaconus. o.

8 In cultu Dei, quædam fiunt per perſonas determinatas, aliqua vero a toto miniſtrorum collegio, vt dicere officium. Ad primum datur ordo, ad ſecundum vero, corona clericalis. 4 d. 24. q. 3. ar. 1. q. 2. c. Corona. 2.

9 Quicumque exiſtens in aliquo peccato mortali, exhibet ſe miniſtrum eccleſiæ in aliquo ſpirituali, peccat mortaliter. 3^{a}. quæſt. 64. 6. o./. 4. d. 5. quæſt. 2. art. 2. quæſt. 4. c./. d. 19. quæ. 2. art. 2. quæſt. 2. c./. d. 24. quæſt. 1. art. 2. quæſt. 1. o./. art. 3. q. 1. 5. o./. Quol. 8. 6. c./. Matth. 7. princ^{o}. a. K./. 1ẽ. Cor. 11. lect. 7. princ^{o}. B. *Thurificatio. 2. Veſtis. 5. 6. Virginitas. 16. Vſura. 131. 207. Chriſtus. 52. 167. 211.

10 Oppoſitum videtur dicere. 4. d. 16. L. fi./. d. 17. q. 2. ar. 5. q. 1. 3^{m}./. q. 3. ar. 1. q 4. c./. 1ẽ. Cor. 11. lec. 7. princ^{o}. B. Reſpondeo ſicut Dubio. 796. Du^{m}. 892^{m}.

11 Miniſtri altaris debent habere mentem reuelatam. 4. d. 24. q. 3. ar. 1. q. 1. b. 2.

12 Miniſtrorum Chriſti vitam, vitæ Domini decet eſſe conformem. 22ẽ. q. 64. 4. o./. 4. d. 25. q. 2. ar. 2. q. 2. c.

¶ Miniſterium. Accedere. 3. Acolytus. 3. Angel^{9}. 228. 244. 258. 288. 532. &c. 552. 556. &c. 609. Archidiaconus. Beatitudo. 70. Beatus. 8. Clauis. 8. Columba. 5. Conſecratio. 4. Eccleſia. 13. Exorciſmus. 11. Gloria. 17. Infidelis. 1. Natura. 26. Ordo. 74. Peccatum. 259. 262. 263. Pœnitentia. 126. Sacrificium. 27.

¶ Minor. Abſoluere 17. Acolitus. 4. 6. 7. Adoptio. 6. Aleator. 1. Amor. 219. Benedictio. 3. Charitas. 89. Cohors. 3. Corpus. 64 65. Credere. 21. 28. 29. Delectatio. 99. Demonſtratio. 11. Diuiſio. 7. Dolor. 8 24. Duratio. 7. Euchariſtia. 218. Excommunicatio. 1. 19. 28. Exorciſmus. 13. Fides. 61. Filiatio. 27. 28. Forma. 70. 128. 132. &c. Hæreſis. 38. Homo. 16. Iacobus. 1. Inferior. Infidelis. 5. Labor. 7 Liberalitas. 2. Liberum. 23. Lucifer. Malum. 38 Medicus. 2. 5. Mendacium. 7. Meritum. 79. Miles. 4. Modus. 4. Negligentia 9. Nobilitas. 7. Obedientia. 17. 18. 32. Oppoſitio. 3 Ordo. 50. 77. 78. 86. &c. 96. Peccatum. 86 214. 234. 239. Pœna. 60. 67. Pœnitentia. 135. Profeſſio. 4. Prophetia. 59. 75. 78. &c. Religio. 45. Sanctificatio. 5. Satisfactio. 28. Syllogiſmus. 5. 6. Simonia. 41. Spiritus. 19. Subiectio. 10. Suſpenſio. 2. Virginitas. 23. Vſura. 94. 137. &c. 146. 148. 200. Chriſtus. 27.

¶ Minoratio. Subiectio. 10. Vſura. 94. 137. &c. 146. 148. 200. 214. 215.

¶ Minoritas. Miſſio. 17. Chriſtus. 27.

¶ Minuere. Alietas. Amor. 224. Baptiſmus. 205. Bonitas. 148. 199. 200. 235. Charitas. 98. Concupiſcentia. 20. Damnatio. 8. 56. Debitum. 7. Delitioſi. Dæmon. 123. Difficile. 4. 3. 13. 19. Diſpoſitio. 25. Dolor 9. 10. Eleemoſyna. 36. 37. Fides. 54. 139 Habilitas. 2. Ignorantia. 4. 24. & c. Infirmitas. 4. 7. Natura. 6. Paſſio. 29. Peccatum. 268. Pœna. 91. 92. Rebellio. Sacramentum. 39. Tertullianus. 2. Vendere. 14. Vniuerſale. 19. &c. Vſura. 19. 110. Viſus. 7. 10.

¶ Minus. Aborſus. 1. Abſoluere. 25. Accidens. 119.

¶ Mirabile. Angelus. 89. 165. 444. Humilitas. 14. Iuſtus. 1. Liber 5. Miraculum. 1.

¶ Miraculoſum. Ea quæ miraculoſe fiunt, non dicuntur poſſibilia ſecundum naturam in qua fiunt, ſed ſecundum intentionem facientis tantum. Non enim dicimus proprie loquendo, quòd cæcus poſſit fieri videns, ſed quòd Deus poteſt eum facere videntem. 4. d. 49. q. 2. 7. c. cecitas. 4. * Abraham. 25. Accidens. 79. 86. Adam 92. Agilitas. 4. Anima. 137. Cæcus. 6. Paulus. 6. Cauſa.

1 ¶ MIRACVLVM quandoque ſumitur, pro operatione mirabili. Spiritu. 2. 6^{m}. Quid.

2 Miraculum dicitur, quaſi admiratione plenum, ideſt quod habet cauſam occultam ſimpliciter & omnibus, ſcilicet Deum. 1^{a}. quęſt. 105. 7. c./. 12ẽ. quæſt. 113. 10. c./. 2. d. 18. quæſt. 1. 3. o./. Con. 3. c^{o}. 101. princ^{o}./. Po^{a}. quæſt. 6. 2. c. princ^{o}./. Opuſc. 60. c^{o}. 15. princ^{o}./. 2ẽ. Theſ. 2. lect. 2. fin. Vt Abraham. 25. Iuſtus. 1. * Monſtrum. 1. Natura. 43. 45.

3 Miraculum non dicitur reſpectu potentię diuinæ, ſed reſpectu naturæ quam excedit. 1^{a}. q. 105. 8. o.

4 Miraculum proprie, eſt præter ordinem totius naturæ creatæ. 1^{a}. quæſt. 110. 4. c./. 2^{m}./. 4^{m}./. quæſt. 114. 4. c./. 2. d. 18. quæſt. 1. 3. o./. 4. d. 17. quæſt. 1. art. 5. quæſt. 1. c./. Con. 3. c^{o}. 101./. 102./. 2ẽ. Theſ. 2. lect. 2. fin. *Prophetia. 9. 13. 50. Viſus. 5.

5 De ratione miraculi ſunt tria, ſcilicet eſſe arduum, ideſt ſupra virtutem naturæ creatæ agentis, præter ſpem naturæ, ideſt quòd non habeat ad illud naturalem ordinem ſed ordinem obedientialem, & quòd ſit inſolitum, ideſt præter modum eius conſuetum. 1^{a}. quæſt. 105. 7. 2^{m}./. 12ẽ. quæſt. 113. 10. c./. 2. d. 18. q. 1. 3. c./. 2^{m}./. 3^{m}./. 4. d. 17. q. 1. ar. 5. q. 1. c./. Po^{a}. q. 6. 2. o.

Dña. 6 Miracula dicuntur, quia sunt supra naturam, signa vero, quia manifestant aliquid supernaturale, prodigia autem & portenta, propter excellentiam. 22æ.q.178.1.3m./.Io.4.lec 7. medo.c.K./.2æ.Cor.12.lec.4.fi.I./.2æ.Thes.2.lec 2.fi./. Heb. 2.lec. 1.fin. G.

Dio. 7 Miraculum triplex, scilicet supra naturam, præter naturam & contra naturam. 2. d. 18.q.1.3.c./.Poa.q.6.2.3m./.Heb.2. lect. 1. fin. G.

8 Gradus miraculorũ triplex, scilicet maximus, idest quo ad substãtiam facti, medius, idest quo ad illud in quo fit, & minimus, idest quo ad modum.1a.q.105.8.o./.12æ.q. 113. 10. c./.ꝯ.3.co.101.fi.

9 Operatio est miraculosa dupliciter, scilicet ex parte materię & ex parte agentis supernaturalis.3.d.3.q.2.2.c.

Quę sunt 10 Prima institutio rerum fuit miraculosa, quo ad modum fidi, quia per virtutem supernaturalẽ oportuit instituit principia rerum, non autem quo ad proprietates consequentes naturas rerum.2.d.18.q.1.1.5m. * Abraham. 25. Accidens. 79. 86. 87.

Dum. 893. 11 Oppositum videtur dicere. 1. d. 16.3.3m. Respondeo. Dubio.893. *Adam.92.

12 Creatio animarum, vel aliorum non est proprie miraculũ. 1a.q.105.7.1m /.12æ q.113.10.c./.2.d.18.q.1.3.1m./.2m./.4.d. 17.q.1.ar.5.q.1.c./.1m./.Poa.q.6.2.5m. *Agilitas.4.

13 Creatio est maius miraculũ, quàm illuminatio cæci. Opus. 37.co.1.fi. *Anima. 137.

14 Spirituales effectus Dei, vt iustificatio impii, & illuminatio non sunt miracula, sed finis miraculorum. 1a.q.105.7.1m./. 12æ.q.113.10.o./.3a.q.44.3.1m./.3m./.2.d.18.q.1.3. 2m./.4. d. 17.q 1 ar.5.q 1.o./.Poa.q.6.2.6m. *Clamor.3. Claritas. 15. Confirmatio.40.Conuersio.7.12.Costa.5.6.Deus.174.198. 401. Eclipsis.

15 Ea quæ naturaliter fieri possunt, sunt tripliciter miracula, scilicet propter excessum, propter horam determinatam, scilicet quando inuocatur Deus, quando vniuersaliter contingit.2.d.18.q.1.3.c.

16 Incarnatio Dei, est miraculum miraculorum, ad quod omnia alia miracula ordinantur.3.d.3.q.2.2.c./.4.d.11.q.1.art. 3.q.3.c./.Con.4 co.27.1m /.Poa.q.6 2.9m./.Io.2.lec.3.prino. b.E./.He 11 lec.3.fi.A. Conceptio.33.inf.

17 Conceptio Christi ex virgine, fuit miraculosa.3a.q.33.4.o./. q.35.3.2m./.3 d.3.q.2.1.1m./.2m./.4.d.11.q.1.ar.3.q.3.o./.d.30 q.2.3.5m./.Opus.3.co.219./.Isa.7.fi.A. *Euangelium. 10.

18 Natiuitas Christi fuit miraculosa.3a.q.35.3.2m. *Eucharistia.105.113.133.146.148 Habitus.28.

19 In natiuitate & passione Christi, ostensa sunt maxima miracula circa luminaria celi, quia tunc maxime apparuit infirmitas humanitatis eius.3a.q.44.2.3m. *Ieiunium.19.Innocentia.4.Ioannes.4.Lepra.1.Linea.5. *Maria.55.Miraculosum. Monstrum.1.Mutatio.1.11.Palpabile.5.Paulus.6.Resurrectio.5.Scientia.73.Sensualitas.16. Virginitas.13. Virtus.265.Visio.5.24.

Gratia. 20 Gratia miraculorum, non est gratia habitualis, sed impressio transiens. 22æ.q.178.1.1m./.ꝯ.3.co.154.fi./.Poa.q.6.4.c.

21 Gratia miraculorum, potior est, quàm prophetia. Veri.q.12. 13.6m. *Apostoli.43.

22 Gratia miraculorum. confert commune beneficium, scilicet notitiam Dei: sed gratia sanitatum addit aliquid speciale, scilicet beneficium sanitatis. Ideo ab inuicem distinguũtur.22æ.q.178.1.4m. *Donum.44.

23 Gratia miraculorum, excellentissime data est animę Christi vt miracula faceret, & eam in alios transfunderet. 3a. q. 13. 2.c./.3m. *Gratia 137.Maria.27.55.Prophetia.9.13.50.

24 Operatio miraculorum, attribuitur gratiæ gratis datæ, vt principio proximo, fidei vero, vt virtuti disponenti ad hãc gratiam consequendam. 22æ. q. 178. 1. o./.Con.3.co.154./. Poa.q.6.4.c.fi./.9.1m./.Opus.60.ar.15.

Dum.894. 25 Immo attribuitur principaliter fidei. 22æ. q.178.1.5m. Respondeo Dubio.894.

26 Fides non est sufficiens causa, ad miracula facienda, sed est dispositio quædam.Poa.q.6.9.19m.

Virtus. 27 Operatio miraculorũ attribuitur principaliter fidei ut virtuti disponenti, quibus cooperantur abstinentia & continentia.22æ.q.178.1.5m./.1.d.43.q.1.2.3m./.Poa.quæ.6.9.o./. Opus.60.ar.15./.Io.9.lec.3.fi.h.fi./.1æ.Cor.13.lec.1. meo.I./. Gal.3.lec.2.fi.I./.Heb.11.lec.6.fi.H. * Euangelium. 10. Fides.22.Fortitudo.56.

28 In reliquiis sanctorum, & verbis diuinis, non est aliqua virtus vel forma, qua fiunt miracula.22æ.q.178.1.1m./. Opus. 34. *Gratia.137.Virginitas.13 14.15.

Dum.895. 29 Oppositum videtur dicere.22æ.q.96.4.3m./.Quol.12.14.o./

Ro.lec.6.prinO.B./.1æ.Cor.10.lec.fin.fin. H. Respondeo Dubio. 895.

30 In reliquiis sanctorum, non est aliqua virtus vel forma, qua fiant miracula, sed fiunt a Deo, vtente eis instrumentaliter. 22æ.q.178.1.1m./.3a.q.13.2.3m / 1.d.43.q.1.2. 3m./. Quol. 1. 22.c./.Opus.34./.Opus.60.ar.15.

31 Miracula diminuunt meritum fidei, nolentium credere, nisi per miracula 3a.q.43.1.3m.

32 Miracula Christi de quibus est fides, fuerunt occulta: probantia vero fidem fuerunt manifesta. 3a.q.29.1.2m.

33 Discipuli Christi crediderunt in eum, antequam vidissent eum facere miracula.3a.q.43.3.3m./.Quol.2.6.o.

34 Solus Deus potest per se facere vera miracula.1a.q.110.4.o. ./.q.114.4.c./.12æ.q.111.4.c./.q.113.10.c./.22æ.q.178.1.1m./ 2m./.4.o./.3a.q.43.2.c./4.c./3m./q.78.4.2m./3.d.16.q.1.3.c./.ꝯ. 2.co.3.2m./.Lib.3.co.102./.103./.154./. Veri.q.27.3.c./.Poa. q.6.3.4.o./.Ma.q.16.9.o./.Quol.2.6.4m./. Opus.3.co.136./. Opus.60.ar.15./.Io.9.lec.3.fi.h.fi./.co.10.lec.5. princo.a.K. &c./.1æ.Cor.15.lec.6.medo.K /.2æ.Thes.2.lec.2. fi. H. Agens.

35 Omnia miracula fiunt ministerio angelorum.1a. q. 110. 4. 1m./.Opus.11.ar.15.vsque.19./.Opus.60.ar.15.

36 Sicut dono virtutum cęlestium homines sancti participãt, inquantum miracula faciunt, sic dono potestatum participant inquantum dæmones eijciunt. Poa.q.6.10.c.fi. Angelus.245.252. *Accidens.79.86.

37 Angeli & alij sancti faciunt miracula ministrando, vel impetrando.1a.q.110.4.1m./.3a.q.13.2.3m./.q.78.4.2m./.1.d.43 q.1.2.3m./ 2.d.18.q.1.3.5m./.ꝯ.3.co.103./.Poa.q.6.4.o.*Apostoli.43.Bartholomæus.

38 Sancti faciunt miracula dupliciter, scilicet postulatione, & potestate, idest non præcedente oratione manifesta: tamen in vtrisque Deus operatur principaliter, sancti autem instrumentaliter. 1a.q.117.3.1m./.22æ.q.178.1.1m./.3a.q.84.3. 4m./. Con.3.co.103./. Poa.q.6.4.9.c. *Confirmatio.40. Donum. 44.Fides.22.Habitus 28.Helias.1.3.

39 Miracula Iosue, Isaiæ, & Heliæ, fuerunt maiora secundum substantiam, quàm miracula Moysi, sed secũdum modum est econuerso.22æ.q.174.4.2m./. Veri.q.12.14.3m. *Ieiuniũ 19.Maria 27.Missio.14 Natura.25.&c.36.&c.Occidere.12 Prophetia.9.13.20.Testis.13.

40 Miracula ad commendationem sanctitatis proprię fiunt tã tum a sanctis, sed ad confirmationem doctrinæ, fiũt etiam a malis per veram fidem, & per nomen Christi.1a q. 110. 4. 2m./.22æ.q 178.2.o./.3a.q.43.1.4.c./.Poa.q.6. 5. 9m./.9. 7m /. Quol.2.6.4m./.Opus 19.co.26. Mali.

41 Miracula bonorum, differunt a signis malorum quincupliciter, scilicet in efficacia, duratione, vtilitate, fine, & modo. 1a.q.114.4.2m /.2.d.7.q.3.1.2m./ Opus.3.co.136.

42 Habens malam vitam, potest facere miracula, non autem prædicans falsum.2æ.Thes 2.lec.2.fi./.Quol.2.6. 4m.

43 Magi faciunt miracula, per priuatos contractus, idest per dæmones, boni vero per publicam iustitiam, idest per Deũ: sed mali christiani, per signa publicæ iustitiæ, idest per nomen Christi, vel per aliqua eius sacramenta. 1a.q.110.4.2m. ./.q.114.4.3m./.22æ.q.178.2.3m./.Veri.quæst. 27. 3.c.princo. Opusc.60.ar.15.

44 Miraculum dicitur mendax tripliciter, scilicet primo quia deficit a ratione facti, vt in præstigijs, secundo quia deficit a ratione miraculi, vt in miris. Tertio quia deficit a fine Dei, vt in malis christianis.2æ.Thes 2.lec.2. fi. G.

45 Omnia miracula dæmonum sunt falsa, ratione rei, vel miraculi.1a.q.110.4.2m /.4m./.q.114.4.o./.22æ. q.178.2.c./.Cõ. 3.co.154./.Poa.q.6.5.o./.Ma.q.16.9.o./.Matth.24. medo.a. H./.Io.10.lec.5.prino.a.K./.Opus.60.ar.15.

46 Antichristus faciet aliqua uera miracula, quo ad naturam rei, virtute dæmonum, sed falsa quo ad rationem miraculi, & ad decipiendum.1a.q.114.4.1m./.22æ.q.178.1.2m./.2.d.7. q.3.1.1m./.Poa.q.6.5.10m./.Opus.11.ar.18./.Mat.24./.Thes. 2 lec.2. fin. H.

47 Ioannes baptista nullum fecit miraculum, ut omnes principaliter Christo attenderent. 3a q 38.2.2m./.q.40.2.1m.

48 Conuenientissimum fuit, ut Christus faceret miracula, ut ostenderetur eius gratia vnionis, & eius doctrina supernaturalis.3a.q.43.1.o./.4.c./.Opus.2.co.7./. Opusc.3.co.136./. Opus.11.ar.17./.Opus.60.ar.15.prino. Christus.

49 Christus faciebat miracula virtute diuina.3a.q.13.2.c./.3m. ./.q.43.2.c./.3.2m./.4.c./.q.44.3.3m./.3.d.16.q.1.3.c./.4m /. 4. d.5.q.1.1.o./.Opus.11.ar.17./. Opusc.60.ar.15./.Io.2.lec.1. medo.d.H. *Credere.11.26.30.

50 Christus faciebat miracula virtute propria, alii uero sancti virtute aliena 3a.q.43.4.o./.3.d.16.quæst.1.3.c./. Matth. 9. fi.d.G./.

fi.d.G./.Io.lect.8.meo.b.c./.co.15.lect.5.meo.d.B. * Eclipsis. Iudæi.17.Passio 117.

51 Anima Christi, vt instrumentum verbi sibi vniti, habuit instrumentalem virtutem, ad omnes mutationes miraculosas, ordinabiles ad instaurationem rerum, non autem ad annihilationem rerum. 3æ q.13.2.c./.3m.

Dua.896m 52 Immo potest annihilare omnem creaturam.1a.q.9. 2. c./. q.104.3.4.o./.Veri.q.5.2.6m./.Poa.q.5.3.4.o./.Quol.4. 4. o. Respondeo Dubio.896o. * Sanguis.13.Sanitas.7.9. 10.

53 Quæ fiebant a Christo miraculose, erant perfectissima.3a. q.44.3.2m./.3m./.q.46.6.c.

54 Miracula Christi, sufficienter ostendebant eum esse deum. 3a.quæst.43.4.o./.3.d.16.q.1.3.c./.ꝯ.4.co.55. 8m./.Quol. 2. 6.4m./.Io.15.lect.5.meæ.d. * Christus.94.

55 Christus cæpit facere miracula in nuptiis. Non autẽ prius ne humanitas eius phãtastica videretur.3a.q.36.4.3m./.q.43 3.o./.4.d.44.L./.Opusc.11.ar.19./.Io.2.lect.1. fi./.co.15. lectio.5.fi.

56 Christus conuenientissime fecit miracula circa dæmones, angelos, cælos, homines, bruta, & elementa.3a. quæs.44.o.

57 Si Christus visibilia miracula non fecisset, adhuc remanebant alii modi attrahendi, per interiorem instinctũ, & uocationem, & huiusmodi, quibus homines acquiescere tenerentur. Quol.2.6.o./.Io.15.lect.5.meo.d.B.C.

¶ Mirari. Angelus.89.

Quid. ¶ Mirum simpliciter, idem est quod miraculum, non autem secundum quòd est mirum alicui 1a.q.105.7.c./.2.d.18. q. 1.3.c./.Potentia.quęstion.6.2.c./.Opuscul. 3.co.136./. 2æ. Thessalon.2.lect. 2. fi. K. * Cælum. 72. Mare. 3. Miraculum. 44.

¶ Misceri. Accidẽs.81.82. Deus 200. Eucharistia.55.&c.102. &c. Intellectus.92. Prudentia.38.

¶ Miscibile. Mistio.1.6.

¶ Miserabile. Misericordia.19.

Quid. ¶ Miseratio est vsus, seu effectus misericordię quæ est uirtus. Psal.24.prino.c.C. * Misericordia.25.18.

Quid. 1 ¶ MISERIA non est quicumque defectus, sed tantum defectus naturæ rationalis, quia opponitur felicitati. 1a.q.21.4. c./.22æ.q.30.1.c./.4.d.46.q.2.ar.1.q.2.c./.Opusc.3.co.173./ Psal.24.prino.c.prino. * Actus.161.

2 Quodlibet malum, additum principali miseriæ, scilicet recessui a deo, facit magis miserũm, quia facit magis elongatum a deo. Ma.q.5.1.4m.* Alleluia. Angelus.396. Apertio.2. Beatitudo.27.&c. Bonitas.119.

3 Miserum hominem faciunt tria, s. uel uiolentia, aut ætatis ignorantia, aut sexus impotentia. Isa.1.fi.d.F.&c Gemitus.3. * Curuitas. Damnatio.26. Deus.199. Dolor.36. Infelix. Lex. 67. Libertas.7. Liberum.21. Maria. 18. Misericordia.1.9.29. Negotia. Pænalitas. Pietas.7. Prædestinatio. 28 Sanitas.8. Sedere.8. Christus.175.

4 Nullus potest uelle miseriam, sed quilibet naturaliter eam fugit. 1a.q.94. 1.c./.2.d.7.q.1.1.1m./.d.25.2.c./.4.d. 49. q. 1. ar.3.q.2.o./.ꝯ.1.co.80.2m./.Lio.3.co.109./.Veri.q.23.4.c./.q. 24.12.33m./.Potentia.quæst.1.5.c./.6.c./.quæst.2.3.c./. q. 5. 3.c.fi./.q.16.5.c./.Ma.q.3.3.c./.quæst.6.c./.7m./. Opuscul.3. capo.174.

Dua.897m 5 Oppositum uidetur dicere a simili.12æ.q.19.7.2m./.3m./. 2. d.38.5.c./.d.40.2.o. Respondeo Dubio.1200o.

Quid. 1 ¶ MISERICORDIA est compassio alienæ miseriæ in corde, qua si possumus, subuenire compelimur. 1a.q.21.3.c./.22æ. quæstion.30.1.c./.2m./.2.3.c./.4.distin.15.q.2.artic.1.q.1.c./. dist 46.q.2.art. 1.q.1.c./.Ps. 24.meo.h./.Matth.5.prino.b.B.

2 Misericordia vt est motus appetitus, regulatus ratione, est actus uirtutis moralis, & uirtutis specialis, non autem ut passio tantum.12æ.q.59.1.3m./.22æ.q.30.3.o./.q.36.3. 3m./. 3.d.23.q.1.ar.q.3.2m./.4.d.15.q.2.ar.1.q.3.2m.

3 Misericordia, ut uirtus, est virtus moralis circa passiones, & reducitur ad medietatem, quæ dicitur nemesis. Sed eas Aristoteles nõ ponit uirtutes, quia vt passiones sunt, sunt laudabiles: tamen vt sunt ab aliquo habitu electiuo, sumunt rationem uirtutis.22æ.q.30.3 4m./.Ma.qu. 10. 2.8m. * Actus.161. Beatitudo. 154.&c.

4 Misericordia secundum se est maxima virtutum.22æ.q.30. 4.o. * Clementia.10. Dalmatica.3.

Dua.898m 5 Oppositum videtur dicere a simili.22æ.q.161.5.c.fi. Respõdeo sicut Dubio.711o.

6 Misericordia secundum se est maxima uirtutum, non auquo ad habentem, nisi ille sit maximus.22æ.q.30.4.o.

7 Inter omnes uirtutes quæ ad proximũ sunt, misericordia est potissima, sicut etiam est potioris actus.22æ.q.30. 4. c./. Rom.13.lect.2.fi.C.

8 Misericordia respicit terminum a quo. Et ad rationalia tantum, est rationalium tantum, & præter debitum. Bonitas vero respicit terminum ad quem, & ad omnia, & est omnium, & absolute.4.d.46.q.1.ar.1.q.2.c./.Psal.24.prio. f. E.

9 Liberalitas coniectat bonum, in dationibus communiter, misericordia vero secundum rationem specialem, scilicet vt est releuatio miseriæ alienæ.22æ.q.31.1.3m./.q.117.5.3m. ./.4.d.15.q.2.ar.1.q.3.c. * Damnatio.2.8.

10 Datio beneficii ex misericordia, procedit ex affectione ad eum cui homo dat. Ideo misericordia pertinet ad charitatem. Liberalitas vero ad pecuniam.22æ.q.117.5.3m. * Docere.2. Eleemosyna.1.4.5.&c.

11 Longe melius, & humanius, & priorum sensibus accomodatius in Cæsaris laude locutus est Tulius, vbi ait. Nulla de virtutibus tuis, nec admirabilior, nec gratior, misericordia.22æ.q.30.3.b. * Gratitudo.2.

12 Misericordia potest præcedere, & sequi iustificationem, & potest secum cõcurrere, quia operatur contra peccatũ per modum satisfactionis, & per modum præparationis. 12æ. q.113.4.1m. * Ignorantia.24.

13 Misericordia est effectus charitatis.22æ.q.28.prino./.quæst. 36.3.3m.

14 Misericordia remittit pœnam ex passione, venia vero propter vtilitatem publicam, clementia autem, remissius iudicat de culpa. He.10.le.3.meo.I. Clementia.4. * Inuidia.14. Ira.72. Miserabilę.

15 Motiua ad misericordiam, sunt tria maxime, scilicet mala contra naturam, contra spem, & contra merita alicuius. 22æ.q.30.1.c.

16 Defectus est ratio miserendi semper, propter vnionẽ amoris, uel propter possibilitatem patiendi similia 22æ.q.30. 2. o./.3.d.27.quęst.3.3. c. * Nemesis.2. Passio.69.70. Pietas. 1.6.7.14.

17 Culpa inquantum huiusmodi, non est motiua ad misericordiam, quia est volita, sed est motiua vt est annexa alicui contra voluntatem.22æ.q.30.1.1m. * Princeps.17. Sabbathum.7. Sepultura.9.

18 Misericordia proprie non est ad se, nec ad personas multũ coniunctas, vt ad parentes, & filios, sed ad eos est dolor. Et in hiis dirum est expulsiuum miserationis.22æ.q.30.1.2m. ./ q.32.9.3m./.q.106.3.1m.

19 Iniurię illatæ miserabilibus, scilicet pupillis, & viduis, exaggerantur, quia magis opponuntur misericordiæ, & nocumenta sunt eis grauiora, quia non habent releuantem. 22æ.q.65.4.2m. * Templum.14.

20 Amici, senes, sapientes, debiles, & timidi maxime miserentur, non autem superbi, audaces, & contumeliæ dispositi. 21æ.q.30.2.o. * Tribulatio.5. Tristitia.3. Zelus.4.

21 Optima oratio pro misericordibus cuiuscumque status, scilicet Dominus conseruet eum, & uiuificet eum, & beatũ faciat eũ in terra, & nõ tradat eũ in animã inimicorũ eius. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius, vniuersum stratum eius, versasti in infirmitate eius. Ps.40. ptino.b./.c.prino.

22 Misericordia est in deo, secundum effectum, & secundum affectum voluntatis, non autem secundum passionem. 1a. q.21.3.o./.22æ.q.30.2.1m./.4.d.46.q.2.ar.1.q.1 o/.ꝯ.1.co.91 fi./.Psalm.24.meo.h.k. Compassio. * Auxilium.7. Beneficium.17. Dei.

23 Misericordia dei, & bonitas eius, sunt idem re. & differunt ratione. Et opus misericordię, magis appropriatur bonitati eius, quàm potentiæ, vel scientiæ eius.4.d.46.q.2.ar.1. q. 2.3.c./.Psalm.24./.meo.f.E./.Psal.50.prino.e.B.

24 Propriũ opus dei est tãtũ vnũ.s.benefacere, & misereri. Sed punire cõuenit ei, pp culpã.22æ.q.21.2.c.*Certitudo 20. Donum.38. Dulcedo.2.&c. Eleemosyna. 30. Excæcatio 5. Facies.2.

25 Deus dicitur omnipotentiam suam parcendo maxime, & miserando manifestare, non tam quo ad substantiã facti, quàm etiam quo ad licentiam faciendi.1a.q.25.3.3m./.22æ. q.30.4.c./.4.d.46.q.2.ar.1.q.3.1m. * Gratia.149.

26 Deus semper miseretur, puniendo citra condignum, & pręmiando vltra condignum. 1a.q.21.4.1m./.4.d.15.L. prino./. d.46.q.2.ar.2.q.1.o./.ar.3.q.1.1m./.q.2.2m./.d.50.q.2.ar.4.q. 2.2m./.Psal.47.fi.e.G./.Ro.9.lect.3.fi.A.

27 Misericordiæ dei magnum signum est, quando punit temporaliter. He. 3.le.2.fi.F. * Hæresis.139. Iudicium.43. 45.

28 Deus agit misericordius cum vno, quàm cum alio, secundum quòd actio eius terminatur ad effectum, non autem secundum quòd est ab agente.4.dist.46.quæst.1.art.2.q. 4, 2m. * Iustificatio. 35. 43. 44. Iustus.12.13. Leuiathan.

Mi

Manus.4.Meritum.66.Misericors. Nomen. 84. Oleum. 2. Oratio. 38. 55. 96. Pœnitentia. 84. 100. 126. Pietas. 1. 6.7.14.

29 Misericordia dei dicitur dupliciter, scilicet repulsio miseriæ præcedentis sine debito,& remotio cuiuscumque defectus sine debito. 1ª.q.23.1.3^{m}./.1.d.40.q.2.3^{m}./.4.d.46.q.2.ar.2.q.2.1^{m}. * Psalmus.12.

30 Misericordia dei triplex, scilicet effectus sacramentorum, idest gratia, Christus,& fides Christi. Psal.47.meº.e.D. * Redemptio.o.

31 Misericordia dei attenditur secundum tria, scilicet secundum prædestinationem, iustificationem,& glorificationem. Ro.9.lect.3.meº.A.

32 Misericordia dei est infinita tripliciter, scilicet quia non coarctatur angustiis diuitiarum, nec timore nocumenti, nec lege superioris, sicut misericordia nostra. Eph.2.le. 2. prinº. F. * Reparatio Resurrectio.9.

33 Misericordia dei magna est septupliciter, scilicet quia est incomprehensibilis, implens omnia est in omnibus, est sublimis, æterna, uirtuosa,& vniuersalis. Psalm.50. prinº.a. B. * Saluari 7.Spes.38.Timor.20.

Du^{m}.899^{m} Oppositum videtur dicere a simili.1ª.q.14.1.3^{m}./.1.d.35.5.o./.d.36.quæst. 1.1.1^{m}./.Ꝙ.1.cº.56. Respondeo sicut Dubio.475º.

34 Diuina misericordia mensuram non habet, sed semper superexaltat iudicium. Et ideo scriptura non remouet eam prædicendo ut defuturam, sed imprecando ut iustam, dupliciter, scilicet ponendo imprecationem,& ironice ponendo consilium ad euasionem Isa.2.meº.c.D.

35 Deus facit misericordiam,& bonitatem, in triplici genere hominum, scilicet in genere peccantium corrigendo, pænitentium dirigendo, & iustorum docendo. Psalmus.24. principio.f.

36 Misericordia dei debetur miserabilibus dupliciter, scilicet ex acceptatione dei quem imitatur,& ex oratione pauperū Psal.40.prinº.a.D.

37 Sperandum est de misericordia dei dupliciter, scilicet primo, quia proprium dei est misereri, secundo quia omnium semper est misertus. Psal.50.prinº.a.B.

Cum iustitia. 38 In omni opere dei, est misericordia,& iustitia. 1ª.q.21.4.o./4.d.46.q.2.ar.2.q. 2. o. /.Ꝙ.2.cº.28./. Veri q.28.1. 8^{m}./.Poª. quæ.5.4.6^{m}./.Psalmus.24.medº.h.K./.Roman.15.lectio.1. meº.k.

39 In omni opere dei, misericordia resultat, ex parte dei super abundantis in bono, sed iustitia, resultat ex parte operati, recipientis secundum suam proportionem.4.d.46.q.2.ar.2. q.2.3.c. * Ala.Annihilatio.13.14.Deus.448.

40 Deus agendo misericorditer, non agit contra iustitiā, nec econuerso.1ª.q.21.3.2^{m}./.3ª.q.46 2.3^{m} /.4.distinct.46.quæ. 1.artic.2.quæst.4.2^{m}. * Iudicium.43.45.Iustus. 12. 13. Meritum.66.Oratio.55.Passio.88.Peccatum.258.Præsumptio.11.

41 In omni opere dei, misericordia supereminet iustitiæ. 1ª. q.21.3.2^{m}./.4.c.fi./.4.d.46.q.2.ar.4.q.3.o.

42 Opus iustitiæ dei, semper fundatur in opere misericordiæ, & ipsum præsupponit. 1ª.q.21.4 c./. quæ.25.3.3^{m}./.Ps. 24. mes.h.F.

43 Opus dei circa nos duplex, scilicet misericordiæ, & iustitiæ, quæ causant in nobis spem, & timorem, quibus ignotis, non est nobis spes salutis. Psalm.27.meº.c.prinº. * Satisfactio.21.

44 Quicquid deus facit in nobis, est ex iustitia, vel veritate, vel misericordia. Primum est altum, secundum altius, & tertium est altissimum. Psal.35.prinº.b.E.

45 Maioris misericordię est, impios iustificare, quàm iustos creare. Sed sunt æqualis potentiæ dei.3ª.q.43.4.2^{m}.

46 Misericordiæ dei futurę, magnæ sunt quadrupliciter, scilicet quia sunt in tria secę, æternæ, perfectæ, & in plures extē sę. Isa.54.fi.E.

¶ Misericors quasi super miseria alterius miserum habēs cor. Io.2.lect.1.prinº.c.B.Misericordia.21.28.36.40.

Nomen. 1 ¶ MISSA dicitur, quasi transmissa, s.a populo ad deum, & econuerso. Vel dicitur ab emissione cathecumenorum, & excommunicatorum.3ª.q.83.4.9^{m}./.4. d.13. L./.prinº..E./. Opusc.65.cº.1./ Opusc.66.cº.1.&c. * Baptismus.116.

2 Ratio,& expositio eorum quæ dicuntur,& fiunt in missa; & de singulis partibus missę 3ª.q.83.4.5.o./.4.d.1.q.1.ar.5. q.1.2^{m}./.d.8.L./.d.12.L./.d.13.L./.d.15.q.4.a.3.q.1.c./. Op. 65.cº.5.o./.Opusc.66.o./.1.Ti.2.prinº. I. * Confessio.32. 63.Ecclesia.14.Eucharistia.12.154.220.&c.239.270. Officium.19.Sacramentum.77.

Mi

3 Defectibus & periculis in missa, sufficienter occurritur.3ª q.83.6.o./.4.d.11.L./.d.13.L.

4 Debilitas vel ægritudo, impedit a celebratione missę, propter impossibilitatem, ut in priuatis usu oculorum uel digitorum, vel linguę. Vel propter periculum, ut in morbo caduco,& alienatione mentis. Vel propter abominationem vt in lepra. Sed lepra ordinem non tollit.3ª.q.82.10.3^{m}. Lepra.3.

5 In missa est obsecratio, usque ad consecrationem, in qua est oratio, idest meditatio actorum a Christo. Et post est petitio,& in fine missæ est gratiarumactio.1.Tim.2. prinº.I.

6 In missæ dicitur oratio dominica, in sexto ordine partium missę, quia in sexta ætate dominus venit, qui eam nos docuit. Opusc.66.o.

7 Audire missam,& communionē accipere a peccatore nō sententiato ab ecclesia, licet, quia suspensus est a deo quo ad se, non autem quo ad alios.3ª.q.82.9.c.

8 Celebrans missam in peccato mortali, uel inducens talem scienter, uel audiens missam præcisi per sententiam ecclesiæ, vel notorii fornicatoris, licet sustineatur a prælatis, peccat mortaliter. 3ª.q.82.9.o./.4 d.5.q.2.ar.2.q.4.o./.d.13. q.1.ar.3.q.3.o./.d.24.q.1.ar.3.q.5.o./.Quol.11.8.9.o. Missa.221.

Du^{m}.900^{m}. 9 Oppositum videtur dicere.4.d 16.L./.d.17.q.2.art.5.qu.1. 3^{m}./.q.3.ar.1.q.4.c./.1.Cor.11.lect.7.prinº.B./.meº.G. Respondeo sicut Dubio.796º.

10 Accipere pro missa aliquid quasi pretiū eius, est simonia, non autem accipere quasi stipendium.2.2.q.100.2.2^{m}./.4. d.25.q.3.ar.2.q.1.4^{m}. * Anniuersarium.

11 Si tamen non habet alios sumptus,& non tenetur ex officio missam cantare, potest accipere denarios, sicut conductiui sacerdotes faciunt, non quasi prætium missæ, sed quasi sustentamentum vitæ.2.2.q.78.2.3^{m}./.q.100.2.2^{m}./.4. di. 25.q.3.ar.2.q.1.4^{m}.

Requisita. 12 Lætitia,& renouatio, sunt necessaria celebraturis missam. Ideo præmittitur. Psal. Indica me deus,& discerne,&c. Ps. 42.fi.b.E. * Ablutio.Absoluere.38.Angelus.491.

13 Missa non debet celebrari, nisi pro membris ecclesiæ. Nec in canone missæ debet orari, nisi pro membris ecclesiæ. 3ª. q.79.7.2^{m}.

14 Missam licet dicere in loco non sacro, causa necessitatis, si in itinere, vel propter destructionem ecclesiarum, sed cum altari portatili,& aliis necessariis, non autem aliter, nisi de licentia episcopi.3ª.q.83.3.o./.4.d.13.q.1.ar.2.q.5.o./.d.24. q.2.2.9^{m}.Altare.4. * Confessor.4.Crux.5.Eucharistia.6.Instructio.Introitus.Lepra.3.4.

Quando. 15 Plures debent interesse missæ solenni. Sed in missis priuatis sufficit vnus, s.seruitor.3ª.q.83.5.12^{m}. * Officium.19.

16 Missa quotidie celebratur in ecclesia, quintuplici ratione, scilicet quia semper oportet paratam esse medicinam contra quotidiana peccata, ut lignum uitæ semper sit in medio paradisi, vt nobis quotidie Christus uniatur sacramentaliter,& nos ei spiritualiter, ut sit apud nos iugis memoria passionis Christi, ut uero agno loco typici agni quotidie utamur ad vesperam, quem iudæi ad vesperam conuertendi esurient.3ª.q.83.2.c /.1^{m} /.4.d.13.q.1.ar.2.q.3.o.

17 Missa potest dici, quando incipit apparere aurora. Non autem de nocte, nisi in natiuitate Christi,& in uigilia paschæ, in principio noctis.3ª.q.83.2.4^{m}./.4.d.13.q.1.ar.2.q.4.o. Eucharistia.182.214.215.

18 Hora missæ in festis est tertia, in profestis diebus est sexta, in ieiuniis nona. Sed potest tardari, maxime tempore ordinum.3ª.q.83.2.3^{m}./.4.d.13.q.1.ar.2.q.4.o.

19 Missa regulariter celebratur solenniter hora passionis Christi, scilicet ab hora tertia vsque ad nonam.3ª.q.83.2.c.

20 Missæ priuatæ, possunt dici a mane usque ad tertiam, uel vsque ad nonam, in diebus ieiuniorum.3ª.q.83.2.3^{m}/.4.d.13 q.1.ar.2.q.4.o. * Parasceue.

21 In natali Christi, quilibet sacerdos potest dicere tres missas, scilicet primam in nocte, secundam in aurora,& tertiam in die, propter triplicem natiuitatem Christi, scilicet quarum vna est æterna, quæ quantum ad nos, est occulta, licet secundum se, sit in plena luce. Alia est temporalis, sed spiritualis, qua scilicet Christus oritur tamquam lucifer in cordibus nostris. Tertia vero est temporalis,& corporalis, secundum quam uisibilis nobis processit ex vtero virginali carne indutus.3ª.q.83.2.2^{m}./.5^{m}.

22 Non licet alio die, plures missas ab eodem celebrari, pro pecunia uel adulatione sæcularium, sed tantum pro urgenti necessitate.3ª.q.83.2.5^{m}./.4.d.12.q.3.ar.1.q.4.1^{m}. Eucharistia.181.

Quando

Mi

23 Quando in vna die occurrunt diuersa beneficia Dei commemoranda, vel impetranda pro viuis vel mortuis, oportet missam plures celebrari, si adsit facultas, puta vnam pro festo, & aliam pro ieiunio, vel pro mortuis.3ª.q.83.2.2^{m}./.4.d.13.q.1.ar.2.q.3.3^{m}.

Effectus. 24 Multiplicatio missarum, multiplicat oblationem sacrificii, & multiplicat eius effectus, non autem multitudo hostiarum in vna missa. Ideo sumens multas hostias in vna missa, non percipiet maiorem effectum. 3ª.q.79.7.3^{m}.

25 Missa melioris sacerdotis, est melior, quo ad annexa. Ideo melius est eam audire, licet quo ad sacramentum, & effectum sacramenti, omnes missę sint æquales. 3ª.q.82.6.o /. 4.d 13.q.1.ar.1.q.5.o.

26 Missa celebratur pro paruulis baptizatis, non quidem ad remissionem culpæ, nec ad augmentum gloriæ, sed ad solatium viuorum, & ad commendandum redemptionis nostræ mysterium ad gratiarum actiones pro eis,& ad ostendēdum quòd pertinent ad Corpus Christi mysticum.4 d.4.L. fi./.d.12.q.2.ar 1.q.2.2^{m}.

27 Missa de Requiem, magis prodest defunctis, ex parte orationum. Sed hoc potest recompensari per maiorem deuotionem celebrantis, vel eius qui facit eam celebrari, vel per intercessionem sancti, in cuius veneratione missa celebratur.4.d.45.q.2.ar.3.q.1.5^{m}.

Quid 1 ¶ MISSIO de ratione sua importat respectum missi ad mittentem, & ad aliquem terminum.1ª.q.43.1.c /.2.c./.3^{m}./. 1. d 15.q.1.1.c./.q.3.1.3^{m}. * Absoluere.23.Apostoli.1.8.10.35. Apparere.2.&c.

2 Missio non dicit gradum dignitatis, sed auctoritatem principii in vno, respectu exeuntis ab eo.1ª.q.43.1.1^{m}./.3ª.q.39 8 1^{m}./.1. d. 15. q. 1. 1.3^{m}./.4^{m}./.q.2.o./. Con. 4. cº. 8./. 23. * Baptismus. 87.

Missio visibilis in diuinis, est signum missionis inuisibilis factæ, non quidem tunc, sed prius. 1ª. quæst. 43. 7. 6^{m}./.1. distinct 16.2.5^{m}./.3.distinct.13.quæst.1.art.2.quæst.3. 3^{m}. * Datio.5.19.20.25.28. Emittere.

4 Missio visibilis non est alia essentialiter ab inuisibili missione spiritus sancti, sed addit totam rationem manifestationis per visibile signum. 1. distinct. 16. 1. c. * Eucharistia. 102. 103. 202.

5 Ad rationem missionis visibilis, tria concurrunt, scilicet quòd missus sit ab aliquo, & in aliquo secundum nouum modum, & quòd vtrumque manifestetur visibili signo.1.d. 16.1.c. * Exorcismus.12.Hieronymus.1.

6 Ad missionem visibilem, duo oportet concurrere, scilicet quòd ibi concurrat gratiæ plenitudo in eos ad quos fit, & quòd illa ordinetur ad alios.1.d.16.2.c. * Imago.41.Prædicator.10.Restitutio.23.Theodosius.1.Vsura.224.

Mittens. 7 Mittere filium & spiritumsanctum, conuenit cuilibet personæ diuinæ, & toti trinitati. 1ª. q. 43. 8.o /.1.d.15.q.3.o./. Poª.q.10.4.14^{m}.

Du^{m}.901. 8 Immo mittere non conuenit, nisi personæ producenti secūdum Athanasium, non autem secundum Augustinum. Poª.q.10.4.14^{m}. Respondeo Dubio.901.

9 Cum dicitur quòd spiritus sanctus mittit filium, si in missione diuinæ personæ consideretur auctoritas mittentis, ad personam missam, sic sola persona potest aliam personam mittere, a qua est persona missa. Et secundum hoc, pater mittit filium, & filius spiritumsanctum: non autem spiritussanctus mittit filium. Et sic loquitur Athanasius. Si autem in missione personæ diuinæ consideretur effectus, ratione cuius, persona diuina mittitur, dicitur quòd cum effectus sit communis toti trinitati, (nam tota trinitas operata est carnem Christi, & operatur sapientiam & charitatem in sanctis,) tunc potest dici, quòd persona mittitur a tota trinitate. Et sic intelligit Augustinus. Opuscul. 1. capº. 14.

10 Spiritus sanctus non mittit se proprie, quia missio dicit distinctionem mittentis a misso, secundum Præpositiuum,& Altisiodorensem, sed mittit se improprie, idest dat se.1ª. q. 43.8.o./.1.d 15.q.3.1.c.

11 Homo nullo modo potest mittere spiritumsanctum. 1ª. q. 43.8.c fi./.1.d 15.q.3.1.2^{m}.

12 Christus ante passionem eius, potuit mittere spiritum sanctum, sed non debuit quadruplici ratione, scilicet propter discipulorum Christi indispositionem, propter diuini auxilii conditionem, propter dignitatis Christi cognitionem & considerationem, & propter vnitatem ecclesiæ conseruandam.Io.16 lec.2.fi.c.

13 Deus mittit aliquos tripliciter, scilicet per internam inspirationem, per exteriorem apparitionem, & per prælatos.

Mi

Opusc.19.cº.4./.cº.26./.Io.le.prinº.a.D /.Ro.10.lc. 2.meº.B.

14 Signum triplex, quòd Deus mittit aliquem, scilicet veritas, auctoritas scripturę sacrę, & miraculum.Ro.10.lec.2.

15 Quod Isaias dicit, Ecce ego mitte me, non fuit præsumptuosum, licet Moyses & Ieremias recusauerint, quia secūdum Gregorium, vtrumque fuit ex radice charitatis. Ille enim Moyses, propter dilectionem Dei, noluit perdere solatium contemplationis, iste propter dilectionem proximi voluit mitti, vt prodesset. Et tamen nec ille iussus recusauit, nec iste prius quàm purgatus aut requisitus esset, se obtulit. Isa.6.fi.e. C.

16 Saluator noster discipulos ad prædicandum mittens, tria eis iniunxit, scilicet vt docerent fidem, imbuerent sacramētis,& ad obseruandum diuina mandata inducerent. Opusc. 22. princº.

Missus. 17 Mitti secundum imperium, vel secundum consilium, non conuenit Deo, quia dicit minoritatem: nec vbi non fuit prius, quia dicit recessum. Sed secundum originem, & secundum nouum modum. 1ª. q. 43. 1. o./.3.c /.4.3^{m} /.5.c./. 3^{m}./.6.c./.q.112.1.c./ 3^{m}./.1 d.15.q.1.1.o./.Con. 4. cº. 23./. cº.24.2^{m}. * Angelus.88.&c.244.447.548.&c.555.&c.

18 Mitti conuenit filio, & spirituisancto: sed nullo modo cōuenit patri, nec trinitati. 1ª. q. 43.4.8.o./.q 112.1.c./.3ª.q. 39.8.1^{m}./.1.d.15.q.2.o /.q.3.1.c fi./.2.2^{m}./.3.d.25.q.1.2.1^{m}./. Poª.q.10.4.14^{m}. * Apparere.2.&c.

19 Mitti inuisibiliter, conuenit filio, & spirituisancto, non autem patri.1ª.quæst.43.5.o./.1.distin.15.quæst.4.1.o./. Con. 4. cº. 8./. 23.

20 Mitti visibiliter vt donum, & ut sanctificationis indicium conuenit spirituisancto, filio autem, vt sanctificationis auctori. 1ª.q.43.7.o.

21 A Missio visibilis spiritussancti, non est alia essentialiter a missione inuisibili, sed addit ei nouam rationem manifestationis per visibile signum. 1.d.16.1.c. * Confessio. 21. Cornelius.2.Dæmon.59.

21 B Missio Diuinæ personæ est sine separatione, sed habet solā distinctionem originis.1ª.q.43.1.2^{m}.

22 Missio filii & spiritussancti, distinguitur secundum originē & secundum effectus illuminationis, & inflammationis. Sed conueniunt in gratia, nec vna potest esse sine alia. 1ª.q. 43.5.3^{m}./.1.d.15.q.4.2.o./.Con.4.cº.23./. Opusc. 3. cº. 14. * Eucharistia.102.103.104.202.

23 Missio filii est prior missione spiritussancti, ratione donorū & exitus: sed ratione dantis, est econuerso. 3ª. q.7.13.c./. 1.d 15.q.4.2.2^{m}. * Maria. 46.

24 Missio filii, prior est ordine naturæ, missione spiritussancti, sicut ordine naturæ, spiritussanctus procedit a filio, & a sapienti a dilectio. 3ª. q 7.13.c.

25 Missio filii triplex, scilicet in mente in carne, & ad prædicandum.3ª.q.42.1.o./.1.d.15.q.3 1.c.

26 Non est missus Christus ad prædicandum, nisi ad oues quæ perierunt domus israel, quadruplici ratione, scilicet primo vt ostenderet impleri promissiones factas iudæis, & non gētibus. Secundo vt eius aduentus, ostēderetur esse a Deo Tertio vt iudæis auferret calumniandi materiam. Quarto quia Christus per crucis victoriam, meruit potestatem & victoriam & dominium super gentes.3ª.q.42.1.o./.3.distinct. 1.L. fin. C.

Ad quos inuisibiliter. 27 Missio inuisibilis, non fit ad sacramenta, quia non fit, nisi respectu termini. 1ª.q.43.6.4^{m}./.1.d.15.q.5.ar.1.q.1.2^{m}.

28 Missio inuisibilis, potest fieri ad omnes creaturas rationales nisi sint dæmones, vel alii damnati, non autem ad irrationalia. 1.d.15.q.5.ar.1. q.1.o. * Angelus. 244. 569. 570. Fides. 59.

29 Missio inuisibilis fit ad oēs existentes in gratia. 1ª. q 43.6.o.

30 Ad patres veteris testamenti, facta est missio inuisibilis. 1ª. q. 43. 6. 1^{m}.

31 Missio inuisibilis fit ad sanctos, in omni augmento gratiæ, secundum extensionem ad nouum effectum, non autem secundum intensionem.1ª.q.43.6.2^{m}./.1.d.15.q.5.ar.1.q.2.

32 Oppositum videtur dicere a simili.4.d.49.q.1.artic.4.q 1.o. Respondeo Dubio.902. Du^{m}.902^{m}.

33 Ad beatos facta est missio inuisibilis in principio beatitudinis, non autem postea, quo ad intensionem gratiæ, sed quo ad extensionem, idest quo ad aliqua mysteria, quæ eis reuelantur de nouo, vsque ad diem iudicii. 1ª. q.43.6.3^{m}./.1. d. 15.q.5.ar.1.q.3.o.

34 Missio inuisibilis facta est ad Christum, in primo instanti suæ conceptionis, & nulla ulterius.1ª q.43.6.3^{m}./.7.6^{m}./.1. d.15.q.5.art.1.q.4.o.

35 Missio inuisibilis plenior fit post incarnationem, quàm pri-

secundum communem statum, licet in speciali sit econuerso. 1ª. quæst. 43. 7. 6^{m}./. 1. distinct. 15. quæst. 5. 2. o./. Opusc. 1. c°. 16./. Opusc. 9. c°. 33.

36 Per missionem inuisibilem fit, vt homo non sit in hoc mundo obiectiue, secundum intellectum, & affectum, non autem essentialiter. 1. distinct. 15. quæst. 5. 3. o./. Opusc. 9. quæst. 31.

Ad quos uisibiliter. 37 Ad patres veteris testamenti, non fuit facta missio visibilis, quia prius debuit perfici missio visibilis filii, quàm spiritus sanctus manifestet eum. 1ª. q. 43. 6. 1^{m}./. 7. 6^{m}./. 1. d. 16. 2. o./. Opusc. 9. c°. 35. *Apostoli. 8. 10.

38 Missio visibilis, primo facta est Christo, & post apostolis, quia per eos gratia in alios diffusa est, secundum quòd per eos, ecclesia plantata est. 1ª. quæst. 43. 7. 6^{m}./. 1. distinct. 16. 2. c. Apostoli. 8. 10. *Apparere. 2. &c. Fides. 59. Maria. 46. Prædicare. 20.

39 Ad beatam mariam, facta est missio visibilis spiritussancti cum aliis, non autem specialis, quia gratia eius non ordinabatur ad plantationem ecclesiæ, per doctrinam & sacramenta. 1. d. 16. 2. 4^{m}.

40 Missio visibilis. facta est ad patres in primitiua ecclesia, vt ad fundatores ecclesiæ, non autem nunc, quia per eam firmamur. 1ª. q. 43. 7. 6^{m}./. 1. d. 16. 1. 2^{m}./. 3^{m}.

Per quæ. 41 Creatura secundum quam fit missio visibilis, significat gratiam vt habitam, non autem vt futuram, sicut sacramenta veteris legis. Nec causant gratiam, sicut sacramenta nouę legis. 1. d. 16. 1. 3^{m}.

42 Ad Christum facta est missio uisibilis spiritussancti bis, scilicet in baptismo in specie columbæ, & in transfiguratione in nube lucida. Sed & ad apostolos bis. Primo in flatu, secundo in linguis igneis propter multa mysteria. 1ª. quęst. 43. 7. 6^{m}./. 3ª. quæst. 39. 6. 4^{m}./. quæst. 72. 2. 1^{m}./. 1. d. 16. 3. o./. Io. lec. 14. med°. d. Columba. 2.

43 Columba missa supra Christum, non fuit generata per coniunctionem maris & feminę, sed fuit tunc formata virtute diuina. Io. lec. 14. med°. d. E. Columba. 3. *Angelus. 552. 555. &c. Apostoli. 1. 10. Imago. 41.

44 Natura humana in qua, & per quam, facta est missio visibilis filii Dei, est illa ad quam fit missio. Ideo filius Dei est in ea nouo modo, non autem creatura secundum quam fit missio visibilis spiritus sancti. 1ª. quæst. 43. 7. 1^{m}. /. 1. d. 16. 1. 1^{m}.

45 Missio visibilis, non fit secundum visionem imaginariam, vt prophetia, nec secundum res præexistentes, vt sacramenta vtriusque testamenti, sed sicut in signis, sicut flamma rubi, & columna ignea. 1ª. q. 43. 7. 2^{m}./. 3ª. q. 39. 8. 2^{m}./. 1. d. 16. 3. 1^{m}.

Quid. ¶Mysterium. Mysteria, idest secreta, a mystin quod est secretū. Isa. prolo. 2. med°. H. *Abraham. 27. Adam. 8. 11. &c. Adoratio. 6. Angelus. 245. 273. 359. &c. Baptismus. 26. 27. Benedictio. 2. Cornelius. 1. 2. Corona. 3. Credere. 19. 20. 21. 24. 25. Descendere. 12. Dispensatio 7. Eucharistia. 37. 80. Fides. 133. Hæreditas. 2. Iacob. 2. Ieremias. 1. Lex. 116. Missa. 26. Missio. 33. 42. Oratio. 95. Paulus. 30. Prophetia. 80. Reuelatio. 7. Sapientia. 44. Seraphin. 6. Testamentum. 11. Vestigium. 11.

¶Mysticum. Allegoria. Angelus. 454. Corpus. 71. &c. Ecclesia. 2. 5. Episcopus. 16. Eucharistia. 22. &c. Iacob. 2. Iudith. Membrum. 8. &c. Mendacium. 20. Missa. 26. Ordo. 77. 78. Potestas. 9. Præceptum. 46. Sabbathum. 1. 2. 5. Sacerdos. 25. &c. Sensus. 37. Sepultura. 12.

¶Mystin. Mysterium. Secreta.

¶Mitescere. Ira. 81. Mansuetudo. o.

¶Mitigatio. Baptismus. 203. 204. Damnatio. 50. Delectatio. 53. Delinire Dæmon. 124. Dolor. 30. 31. 33. Gemitus. 2. Ira. 47. 48. 58. 80. 81. Mansuetudo. o. Tristitia. 17. &c.

Quis. ¶Mitis dicitur, qui semper fuit sine ira, scilicet pius, & humilis, sed mansuetus dicitur qui de feritate reducitur ad hoc. Psal. 24. med°. h. K. *Beatitudo. 144. &c. Confessor. 2. Ira. 80. 81. Mansuetudo. 1. Religio. 106. Timor. 33.

Figura. ¶Mitra episcopi, habet duo cornua, & significat scientiam vtriusque testamenti. 4. distinct. 24. quæst. 3. 3. c. Cidaris. Episcopus. 13. 14. Potestas. 10.

Quid. 1 ¶Mistio est miscibilium alteratorum vnio 2. d. 17. q. 3. 1. c./ Meta. lec. 12. fi. 1. B. *Accidens. 81. 82.

2 Mistio non est, nisi eorum quæ communicant in materia, vt nata sunt agere & pati adinuicem. Con. 2. c°. 56. 2^{m}./. lib. 4. c°. 35. 3^{m}./. *Affinitas. 5. Amor. 58.

Mistio non fit, quando vnum totaliter dominatur alteri. 2. distinct. 30. quæst. 2. 2. c./. Con. 4. c°. 35. 3^{m}./. Veri. quæst. 13. 3. 1^{m}./. Trin 7. 5^{m}. *Angelus. 67. Anima. 96. 104. Baptismus 60. 61. Cælum. 66. 131. Coitus. o.

4 Mixtio conuenit tantum corpori diuisibili, alterabili, & corruptibili. Con. 2. c°. 55. princ°. *Conseruatio. 4. 5. Corruptio. 8. Delectatio. 114. Deus. 200. Duratio. 7. Elementum. 1. &c. 8. Eucharistia. 55. 66. 102. &c. 191. Forma. 25. 48. 132. 149. 150. Generatio. 36. Hæresis. 62. Impuritas. o. Intellectus. 92. Magis. 1. &c. Matrimonium. 20. &c. Necessitas. 29. Panis. 1. Pluuia. 2. Prudentia. 38. Vniuersum. 3.

5 Quandocumque fit vera mistio, nihil retinet propriam qualitatem, sed totum recipit formam mediam. 2. distinct. 30. q. 2. 1. c.

6 Miscibilia facta vera mistione non manent actu, sed virtute tantum. 2. d. 30. quæst. 2. 1. c./. Con. 2. c°. 56. 2^{m}. prin°. /. lib. 4. c°. 35. 3^{m}.

¶Moabitæ. Amalechitæ. Ruth.

¶Mobile. Accessus. 2. Amor. 250. Angelus. 133. 461. Anima. 286. Apostoli. 35. 37. Cælum. 59. 61. Contrarium. 29. Creatio. 46. Dispositio. 23. Æuum. 3. Fatum. 9. Flexibile. Habitus. 2. 3. 31. Infinitum. 25. Instans. 1. 2. 11. Intellectus. 216. 217. Labor. 7. Lingua. 5. Materia. 21. Moralis. 2. Motus. 79. &c. Naturale. 8. Operatio. 37. Peccatum. 80. Physica. 3. &c. Pietas. 8. Relatio. 40. Scientia. 46. 51. Tempus. 4. Tremor. 2. Vacuum. 2.

In quibus. 1 ¶Modalis distinctio, per sensum compositum, & sensum diuisum, non tenet in formis inseparabilibus. 1ª. q. 14. 13. 3^{m}./. Veri. q. 2. 12. 4^{m}./. q. 6. 3. 8^{m}./. Opusc. 40. o. *Modus. 2. Propositio. 10. &c.

2 Omnis propositio modalis de dicto est singularis, de re autem, iudicatur secundum quantitatem subiecti. Opusc. 40.

¶Moderamen. Occidere. 20.

¶Moderatio. Addiscere. 2. Animus. 2. Contritio. 6. Delectatio. 94. Liberalitas. 4. Modestia. o. Mors. 24. Negotiatio. Palpebræ. Potus. Principatus. 1. Temperantia. 9. 18. 25. 31. Virtus. 108. 114.

¶Moderatiuum. Bonitas. 207. Clementia. 4. 6. Contentio. 1. Contritio. 6. Discretio. Fortitudo. 4. 6. 26. 48. Gaudiū. 2. Infirmitas. 5. Iuramentum. 21. Iustitia 55. Magnanimitas. 7. Modestia. 1. 4. Perseuerantia. 4. Principatus. 1. Religio. 82. 87. Satisfactio. 7. Studiositas. 3. Temperantia. 31.

¶Moderatum. Addiscere. 2. Aduocatus. 8. Modestia. 4. Passio. 73. Thelonęus. Vsura. 256.

¶Moderni. Aduentus. 9. Fides. 67. Firmamentum. Terra. 10.

Quid. 1 ¶Modestia est virtus moderatiua passionum. Ideo adiungitur temperantiæ vt virtuti principali: quia est circa difficillima. 22æ. quæst. 143. o./. quæst. 160. o./. 2. distin. 44. quæst. 2. 1. 3^{m}./. 3. distinct. 33. quæst. 3. artic. 2. quæst. 1. c./. 3^{m}./. Titum. 3. lec. 1. princ°. C./. 2æ. Cor. 10. lect. 1. princ°. *Beatitudo. 142.

2 Modestia est circa actiones interiores, & exteriores. 22æ. quæst. 106. 2. c./. 1^{m}./. quæst. 168. 1. o./. 3. distinct. 33. quæst. 3. art. 2. q. 1. 3^{m}.

Du^{m}. 903. 3 Immo modestia est tantum in exterioribus gestibus. 3. distinct. 33. quæst. 3. artic. 2. quæst. 1. 3^{m}. Respondeo dubio. 903.

4 Modestia moderatur exteriorem hominis vitam in incessu habitu, & huiusmodi, sed epieiceia moderatur obseruantiam verborum legis. Potest tamen esse, quòd nomen epieiceiæ apud græcos per quādam similitudinem transfertur ad omnes moderationes. 22æ. quęst. 120. 2. 3^{m}. *Eutropelia. Fructus. 5. Imperator. 6. Iustitia. 55. Ornatus. 4.

5 Partes modestiæ, a diuersis assignantur diuersimode. 22æ. q. 160. 2. 2^{m}.

6 Partes modestię secundum Andronicum sunt tres, scilicet bona ordinatio, quæ discernit quæ & quo ordine sunt agēda, ornatus, qui seruat decentiam in agendis, & austeritas scilicet in verbis. 22æ. quæst. 143. c. fin./. quęst. 160. 2. fi./. quæst. 168. 1. c. fin./. 3. d. 33. q. 3. a. 2. q. 3. c. Austeritas 1. Ornatus. 4. *Scrutatio.

7 Partes modestiæ secundum Tullium sunt quatuor, scilicet humilitas, studiositas, mansuetudo, & simplicitas. Et secundum Aristotelem, etiam eutropelia. 22æ. quęst. 160. 2. c./. quæst. 161. 4. o./. quęst. 166. 2. c. fin./. quęst. 168. 2. c. fin./. 3. distinct. 33. quæst. 3. artic. 2. quæst. 1. 3^{m}./. quæst. 3. c. Eutropelia.

8 Sub modestia continetur omnis moderatio motuum corporalium, & rerum exteriorum, & spei secundum Tulliū. 22æ. quæst. 143. 4^{m}./. q. 160. 2. c./. Titum. 3. lec. 1. prin°. C. *Temperantia. 9. 13.

¶Modicum. Amor. 62. Angelus. 89. Augustinus. 2. Aurora. Baptismus. 6. Charitas. 73. Dies. 18. Eleemosyna. 19. 21. 22. Eucharistia. 198. Furtum. 2. Geometra. 1. 2. Ieiunium. 37. Potus. Principium. 27. Sexus. 1. Sidera. Sinderesis. 4. Stultitia. 2. Tactus. 11. Tarditas. 1.

Dfia. ¶Modificari aliquo, dicitur dupliciter, scilicet formaliter per proprium modum rei, & effectiue ab eo, qui dat modum omni rei, scilicet Deus. 1. d. 3. q. 2. 3. 3^{m}. *Addiscere. 2. Temperantia. 18.

¶Medius. Vsura. 106. 148.

Quid. 1 ¶Modus mensurationem quandam importat. 3. d. 27. q. 3. 3. c./. 4. d. 16. q. 3. ar. 1. q. 2. 6^{m}.

2 Modus est determinatio rei, per nomen adiectiuum, vel aduerbium. Et est triplex, scilicet subiecti, prædicati, & totius cōpositionis, a quo propositio dicitur modalis. Opusc. 40. princ°. *Absoluere. 29. Accidens. 4. 59. 74. Accidentaliter. 3. Actio. 15. 98. Actus. 11. 14. 19. 20. 30. 44. 194. 200. Adam. 32. 79. Addere. 6. 8. Adiectiuum. 3. 12. Adinuentio. Adiuuare. 3. Agens. 40. 63. 70. 106. Altitudo. 1. Amor. 7. 9. &c. 196. 268. Angelus. 5. 9. 165. 222. 264. 301. 410. 418. 429. 503. 587. 626. Anima. 14. 62. 153. 203. 293. 317. 339. 360. Animal. 18. Annuntiatio. 6. 8. Appetibile. Appetitus. 75. 79. Appropriatio. 5. Ars. 13. Ascendere. 8. 18. Assistere. 5. Assumere. 1. 11. 28. Auersio. 17. Baptismus 38. 69. 72. &c. Bestialitas. 1. Blasphemia. 22. Bonitas. 38. 161. 231. Charitas. 53. 57. 107. 108. Cælum. 67. Cete. 5. Clementia. 5. Cognitio. 63. &c. Comprehendere. 1. 4. Cōmunicabile. 2. Communicatio. 1.

3 Modus rei duplex, scilicet substantialis, & accidentalis. Veri. quæst. 21. 6. 5^{m}./. 9^{m}. *Confessio. 28. 92. &c. Confirmatio. 30. Conseruatio. 8. Consilium. 19. Contentio. 1. 2. Contingens. 10. Contrarium. 15. Contritio. 11. Contumelia. 4. Conuersio. 12. Corona. 3. 5. Credere. 12. Crudelitas. Cultus. 10. Datio. 15. Dæmon. 17. 102. &c. Demōstratio. 11. Denominatio. 1. Deus. 39. 147. 338. Dictio. 3. Definitio. 8. 36. 44. Distantia. 7. Diuisio. 5. 13. Docere. 5.

4 Omnis modus, secundum se est bonus. Sed dicitur malus per accidens, quia est minor quàm debet, vel respectu huius. Similiter species, & ordo. 1ª. quæst. 5. 5. 4^{m}./. Veri. quæst. 21. 6. 10^{m}. *Doctor. 5. Doctrina. 1. Dominium 13. Donum. 6. 11. 22. Effectus. 10. Elephas. 8. Ens. 1. &c. Enuntiatio. 5. Æquiuoca. 3. &c. Esse. 56. 78. 89. Æternitas 36. Eua. 1. Euangelium. 7. Eucharistia. 7. 89. 118. &c. Excessus. 2. Exemplar. 5. Fides. 113. 131. Fieri. 1. Filiatio. 9. Finis. 77. 99. Flagellum. 3. Forma. 4. 47. 51. 68. Fortitudo 33. 42. 43. 58. Fructus. 3. 4. Generatio. 29. 33. &c. 51. 59. 67. 68. 72. Genus. 3. 5. Grammaticus. Gratia. 137. Habere. 1. 6. Habitus. 30. 60. 65. 82. Heroes. 2. Homo. 33. 39. Humilitas. 23. Iacob. 5. Iactantia. 5. Idea. 9. 11. Ieiuniū. 23. 26. 40. Imaginatio. 3. Imago. 24. Imperfectio. 4. In. 15. Infinitum. 6. 23. Intellectus. 35. 116. 162. 176. 222. 231. &c. Intentio. 23. 24. Ira. 3. 16. 17. 62. Iuramentum. 16. Ius. 3. 20. Iustificatio. 16. 35. 44. Legitimatio. 1. 3. Lex. 12. 41. 76. 118. Liberum. 15. Litigium. 2. Logica. 8. Loqui. 2. 3. Ludus. 4. 6. &c. Lumen. 1. Magi. 11. 12. Magis. 1. Magnanimitas. 7. 22. Martyrium. 5. Materia. 39. Matutinæ. 3. Medium. 6. 8. Mendacium. 18. Metaphysica. 28. Miraculum. 5. 8. 10. 11. 39. 41. Misericordia. 12.

5 In quolibet actu virtutis, oportet esse modum, ex commēsuratione potentiæ ad obiectum. 3. distinct. 29. 1. c. *Missio. 5. 8. 11. 9. 41. Mors. 12. Motus. 21. 32. 57. 58. 81. Natura. 48. Necessitas. 5. Niuite. Nobilitas. 1. Nomen. 18. 31. 60. Omnis. 3. Operatio. 8. 10. &c.

6 Modus rei, est in ipsa re, consequens substantiam eius. 4. distinct. 16. quæst. 3. art. 1. quæst. 2. 4^{m}. *Oppositio. 19. 20. Oratio. 74. Ordo. 4. 92. Papa. 9. Passio. 21. 87. 100. 120. 131. Peccatum. 177. Pœnitentia. 75. Perfectio. 20. Permissio. 2. Perseuerantia. 4. &c. 9. Persona. 21. &c. Pietas. 9. 10. Potestas. 13. Præceptum. 36. 37. 72. 90. &c. Prædicamentum. 6. Prædicari. 37. Primitię. 2. Princeps. 28. Principium. 2. Processio. 4. 9. 15. &c. Pronomen. 5. Prophetia. 55. 57. &c. 70. Propositio. 10. &c. Prouidentia. 21. &c. Prudentia. 5. Qualitas. 12. 14. 15. Quantitas. 13. &c. Quiest 2. Ratio. 28. 50. Regula. 6. Relatio. 51. 75. Religio. 44. Scientia. 59. &c. 75. &c. 110. 113. 114. 124. 125. 127. 145. 146. Scriptura. 12. 15. 16. Semen. 7. Sensus. 8. 9. 27. Sermo. 1. Significatio. 4. 5. Symbolum. 10. Similitudo. 9. Spes. 25. Spiritus. 20. Status. 8. Subiectio. 4. Subsannatio. Substantia. 8. Sum. Suppositum. 4. 10. Temperantia. 8. Tentare. 1. 6. 18. Tempus. 27.

7 Non ponitur modus in Deo, quasi qualitas eius. Poª. q. 10. 2. 10^{m}. *Theologia. 13. 14. Verbum. 5. 30. 78. 79. 80. 85. Virtus. 3. 9. Visibile. 2. Visio. 9. Viuere. o. Vnitas. 38. 51. Voluntas. 6. 38. 76. Votum. 18. Vsura. 3. 9. &c. 28. 32. &c. 44. 60. 124. 139. Christus. 14. 50. 196.

8 Modus significandi in diuinis nominibus, est quadruplex. Nomen. 69.

¶Moles. Cete. 2. 7. Deus. 78. Æqualitas. 10. 28. Quantitas. 13. 16.

¶Molestia. Alietas. Amor. 62. Delectatio. 64. Fortitudo. 18. Infestus. Mansuetudo. 2. Mulier. 12. Peccatum. 205. Vsura. 189.

¶Molle. Mollities. 2. Pertinacia. 2. Punctus. 6. Tabula. 2.

¶Mollescere Delectatio. 60.

Quid. 1 ¶Mollicies proprie respicit defectum delectationum. Sed deliciæ respiciunt causam impeditiuam earum, scilicet laborem vel aliquid tale. Ideo deliciæ, sunt quædam mollities. 22æ. quæst. 138. 1. 2^{m}. Concupiscibilis. 6.

2 Mollis dicitur, qui recedit a bono, propter tristitias causatas ex defectu delectationum, quasi cedens debili mouenti, non autem si graui mouenti cedat. 22æ. q. 138. 1. c. *Ægritudo. 4. Incontinentia. 5. 6. Ludus. 6. 8. 10. 12.

3 Mollities est vitium oppositum perseuerantiæ. Et causatur dupliciter, scilicet ex consuetudine, & ex naturali dispositione. 22æ. quæst. 138. 1. o./. 2. c. *Luxuria. 14. Mollescere. Mollificatio. Mulier. 6. 14. 16. &c. Ornatus. 3. &c. Pertinacia. 3.

4 Qui patiuntur muliebria, dicuntur molles, quasi mulieres effecti. 22æ. q. 138. 1. 1^{m}.

¶Mollificatio. Amor. 258.

¶Momentaneum. Momentum. Instans. o. Visio. 15.

Diuisio. ¶Momentum sumitur dupliciter, scilicet pro instanti, & pro tempore imperceptibili. 1æ. Cor. 15. lec. 8. med°. I. *Bonitas 223. Instans. o. Momentaneum. Nunc.

Qũ peccat. ¶Monachus comedens carnes, non peccat mortaliter, nisi sit contra præceptum prælati, vel comedat ex contemptu regulæ seu statuti. Quol. 1. quæst. 20. o. *Aduocatus. 9. Benedictio. 7. Canonicus. Confessio. 78. Consecratio. 14. &c. Eleemosyna. 22. Episcopus. 23. 27. Obedientia. 35. & cetera. 37. & cetera. Professio. o. Religio. 65. Regularis. o. Sarabaitæ. Vsura. 248.

Mundi. 1 ¶Monarchia quadruplex declaratur, quo ad principium, finem, & durationem, scilicet dominium sacerdotale, regale, politicum, & iconomicum. Opusc. 20. Lib 3. c°. 10./. 12. *Princeps. 8.

2 In qualibet monarchia, ab initio sæculi, tria se inuicem comitata sunt, scilicet diuinus cultus, sapientia scholastica, & potentia sæcularis. Opusc. 20. lib. 2. fin./. Lib. 3. c°. 12. *Christus. 169. &c.

¶Monasterium. Consecratio. 11. Religio. 44. 48. 61. 86. 88.

In communi. 1 ¶Moneta propria debet haberi in qualibet patria. Opusc. 20. lib. 2. c°. 13. *Campsoria. 1. 8. Hæresis. 29. Pecunia Vsura. 211. &c. 214. &c.

Pœna. 2 Cudentes falsam monetam, possunt iuste occidi, in iudicio sæculari, & rebus suis spoliari. 22æ. quæst. 11. 3. c./. 4. d. 13. quæst. 2. 3. c.

¶Monialis. Abbatissa. o. Consecratio. 14. Raptus. 5. Tonsura.

¶Monitio. Interpellari. Lex. 149. Matrimonium. 1. 131. Paterna. Prædicare. 8. Princeps. 21.

¶Monastica. Legispositiua. 3. Imprudentia. 2. Moralis. 3. Politica. 1. Prudentia. 46. 47. Scientia. 134.

Fieri. ¶Mons generatur naturaliter, & corrumpitur naturaliter. Iob. 9. lect. 1. med°. K. *Antichristus. 6. Cete. 1. Generatio. 15. Grando. Iudicium. 75. Iustus. 12. Maledicere. 4. Paradisus. 10. Sal. Samaria. Samuel. 1. Sion. 3. Terra 8. Vapor. 6.

Naturale. 1 ¶Monstrvvm contingit ex indispositione materiæ vt ex principio proximo, & ex cælesti signo vt ex principio remoto. Ideo reducitur ad causas naturales. Et non est miraculum. 2. distinct. 18. quæst. 1. 3. 6^{m}./. 3. 2. c°. 40. 2^{m}./. Veri. quæ. 23. 1. c./. Poª. quæst. 6. 2. 8^{m}./. Ma. quęst. 16. 6. c. princ°. *Dæmon. 111. Natura. 38. Sexus. 2.

Spirituale. 2 Monstra dicuntur peccata, inquantum sunt ex peccato in actu naturæ a fine ultimo, non autem a fine proximo. 12æ. q. 21. 1. 1^{m}./. 2^{m}./. 3. d. 29. 3. c.

¶Montanus. Hęresis. 68. 108. 116.

¶Mora. Angelus. 472. &c. 527. &c. 542. &c. Appellare. 1. Delectatio. 86. 87. Denuntiatio. 1. Immorari. Lex. 173. Peccatum. 96. 97. Periculum. 8. 9. Prolixitas. Purgatorium. 6. Vsura. 298. Vxor. 19.

Ad finem. 1 ¶Moralis philosophia habet hoc proprium, scilicet considerare operationes humanas, vt ordinantur adinuicem, & ad finem. Ethi.lec.1 princ^{o}.a.E. *Actio.37. Actus.135.137.Angelus.519.Animal 71.Ars.35.Artificiale.5. Beatitudo.48.Beneficium 3.Bonitas.230. Circunspectio. Circunstantia. 3.4.18. Debitum.4. Decimæ.2.&c. Delectatio. 78.&c.108.Demonstratio.8.9.Differre.9.Doctrina.17. Ethica. Ethos.Finis.127.Fortuna.9.

2 Operatio humana ordinata in finem, uel homo voluntarie agens propter finem, est subiectum philosophiæ moralis, sicut motus vel res mobilis, est subiectum philosophiæ naturalis.Ethi.prin^{o}. Physica 6. *Honor.30.Inconsideratio. Iudicium.16.Iustitia.59.Lex.39.84.Malum.52.Materia.49. Musica.2.Naturale.21.22.Obiectum.14.Ordo.39.40.Organum.5.Ornatus.12.Passio.67.&c. Per se.9. Philosophia. o. Physica.15.Præceptum.56.Sabbathum.13.Scientia. 23.24. Sensus.37.&c.Synderesis.1.Socrates.1.2.

3 Moralis philosophiæ pars triplex, scilicet monastica, iconomica, & politica.Ethi.lec.1.med^{o}.a.D. *Veritas.49. Virtus 207.Vox.12.

4 Moralia specificantur ex fine.1^{a}.q.48.1.2^{m}./.2.d.34.2.3^{m}./.d.42.q.2.3.c. *Vsura.5.189.209.

5 In moralibus periculū est diuersa sentire & opinari. Opusc. 73. princ^{o}.

¶Morbus. Assumere.56.Damnatio.36.52.56 Dolor.39.Ficus Medicina.1.Medicus.5 Missa 4.Mors.38.Vertigo.o. Vinū. 7.Vinum.4.5.Vnctio.10.17.

¶Mordere.Damnatio.29.50.Dæmon.37.Synderesis.6.9.Spina.Tribulatio.23.Vermis.2.Vnctio.4.

¶Mori.Pœna.79.Vsura.18.

Licite. ¶Moriens licite requiritur, ut post mortem reuelet statum suum, nisi hoc fiat ex dubitatione in fide. Quol. 3.22.o. *Absoluere.6.26. Aranea.1. Accendere.17. Aureola.15.16. Baptismus.49.140.&c.159.&c. Confirmatio. 20. Crucesignatus.o.Damnatio.2.3.Eleemosyna.29. Eucharistia. 194. Futurum.3.Innocentia.2.&c.Martyrium.4.10. &c. Matrimonium.139.Naturale.16.17.Peccatum.440.Pœna.69.76.&c. Suffragia.1.&c. Vnctio.4.25.27. Vnicornis. Votum. 56.62.79.

¶Morosa. Cogitatio.10.&c. Delectatio. 84.&c.111. Peccatum.96.97.

Quid. 1 ¶Mors, & omnis defectus corporalis, & rebellio carnis ad spiritum, sunt pœna peccati primorum parentum, consequens pœnam principalem, scilicet subtractionem originalis iustitiæ.12ę q.85.5.o /.q 87.7.c./.1^{m}./.q.94.5.2^{m}./.q.100.8.3^{m}./.q 102.5.1^{m}./.22ę.q.153.2.1^{m}./.2^{m}./.3^{m}./.q.164.o./.3^{a}.q.1.4.2^{m}./.q.14.1.c./.3.c./.2^{m}./.4.c./.3^{m}./.q.52.5.c./.2.d.28.2.5^{m}./.d.30.q.1.1.o./.3.d.16.q.1.1.o./.2.4^{m}./.d.21.q.1.2. c./. 4. prolo.princ^{o}./ d.4.q.2.ar.1.q.3.o./.d.15.q 1.ar.4.q. 2.3^{m}./.d. 20.art.1.3.3^{m}./ d.43.art.1.q.1.5./.Con.4.c^{o}.50.1^{m} /.52./.55.11^{m}./.78.1^{m}./.Ma.q.4.3.4^{m}./.q.5.4.o /.Opus 3.c^{o}.195./.196./197./.198./.Rom.5.lec.3.fin.F./.He.9.lec.fin. fin. G. Peccatum.288.

2 Causa mortis, & aliorum defectuum corporalium in natura humana, est duplex, scilicet remota, idest contrarietas principiorum, & proxima, scilicet peccatum.22ę.q. 164. 1.1^{m}./.3^{a}.q.14.3.2^{m}./.q.15.2.1^{m}./.He.9.lec.fin. fin.F. *Absoluere. 6.26.

3 Mors vt iusta pœna, est a Deo, non autem vt est malum naturæ humanæ. 12ę. quæst 85.5.c. fin./.quęst. 94.5.2^{m}./.quæst. 100. 8. 3^{m}./.22ę. quæst. 164. 1. 4^{m}./. He. 9. lect.fi. fi. G. *Abstinentia.7.Adam.84.Angelus.593

4 Mors vt pœna peccati originalis, principaliter pertinet ad animam, inquantum amisit uirtutem conseruandi corpus a corruptione. Ma. quæst. 4.3.4^{m}. *Anima. 123. &c. 233. Animal. 79. Apostoli. 44. Aranea.1. Cato. Cælum.124.Cete.7.Condemnatus.Confessio.5.32.Confessor.4.Congregatio.1.Contritio.8.13.Corruptio.10.15.

5 Mors & alii defectus, non sunt æqualiter in omnibus, triplici ratione, scilicet propter peccata parentum, vtilitatem filiorum, & diuersam complexionem. 12ę. quæst. 85. 5. 1^{m}./.quæst. 87. 7. 1^{m}./.22ę. quæst. 164. 1. 4^{m}./. 2. distinct. 32. quæst. 1. 3. 5^{m}./.3. distinct. 16. quæst. 1. 1. c. Ma. quæ. 5. 4. c. *Crucesignatus o. Crux. 4. Decretum. Dispensatio. 19. Episcopus. 27. Eucharistia. 194. Euthes. Exorcismus. 13. Fatum. 5. Finis. 35. Fortitudo. 17. 18. 20. Framea. Helias.1. Hæreditas. 4. Hæresis. 23. 24. 30. 31. Ieiunium. 21. Impœnitentia. Iudicium. 54. 55. Lacus. 2. Liber. 28. Lignum.4.

6 Nullus homo liberatur a necessitate moriendi, nisi per gratiam, sicut nec a causa eius, scilicet a peccato originali. 2. distinct. 28. 2. 5^{m}./ 3. 5^{m}. *Malum. 45. Mansuetudo.2. Maria. 61. Martinus. Matrimonium. 116. &c. 139. Mendaciū. 14. Natura.3 9. Naturale.16.17. Opprobrium.1. Occidere. 6.&c.Passio.71.Pater.21.

7 Primi parentes senescendo inceperunt mori prima die qua peccauerunt, licet postea multum vixerint. 22ę. quæst. 16. 4. 1. 8^{m}. *Peccatum. 5. 106. &c. Pœna. 44. 80. &c. Phase. Piscis. 4. Pythagoras.7 Porta. 2. Religio. 73. 74. Resurrectio. 55. 56. Saluari. 1. Somnus. 1. Testamentum.2.Timor 22.50.Tribulatio.10.Via.12.

8 Ante resurrectionem, omnes morientur. 12ę. quæst. 81. 3. 1^{m}./.3^{a}. quęst. 46. 11. 1^{m}./.2. distinct. 31. quæst. 1. 2. 2^{m}./. 4. distinct. 43. artic. 4. quæst. 1. o./. quęst. 2. c./. distin. 47. quæst. 2. ar. 3. quæst. 1. 3^{m}./.Ma. quęst. 4. 6. 1^{m}./. Opusc. 3. c^{o}. 234./ 252./.1ę. Thes. 4. lect. 2. fin. G. *Vindicatio.6. Vmbra.3. Vnctio.4.27.Votum.56.62.Vsura.60.81.97.177. 242.243.253.276.Vxor.20.&c.

9 Mors violenta accidit ex hoc, ꝙ nocumento illato, natura cedit. Quol.1.3.c.

10 Pœna mortis in præsenti, non infligitur pro quolibet peccato mortali, sed tantum pro peccato inferente damnum irreparabile, vel pro horribili deformitate.22ę. quęst. 66. 6. 2^{m}./.q.108.3.2^{m}.

11 Nullus debet eripi de morte, contra iura. 22ę. quæst. 10. 12. 2^{m}./. quæst. 59. 4 3^{m}./. 3^{a}. quæst. 68. 10. 1^{m}. /. Quol. 2. 7. 2^{m}.

12 Quilibet tenetur liberare proximum incidentem in latrones a morte, secundum conditionem & modum suum. Quol 5. 17. 2^{m}.

13 Mors est duplex, scilicet corporalis, & spiritualis Et secunda est peior quàm prima, ratione loci, & amissę spei. Psal. 33. fin. u.

14 Mors vt priuatio vitæ, vel vt terminus alterationis præcedentis, est pœna damni. Non autem est pœna sensus. Nec affligit, nisi ratione alterationis præcedentis. 22ę. q. 164. 1. 7^{m}. *Absoluere. 6. 26. Affinitas. 13. Annihilatio.5. Dispensatio. 19. Dolor. 12. 13. 38. &c. 44. Finis. 35. Fortitudo.17.18.20.Furtum.14.Futurum.3.5. Pœna

15 Mors inquantum priuat primum bonum hominis, scilicet esse, est maxima pęnarum. Sed inquantum priuat vitam malam, est remedium pęnarum.4.d.44.q.3.ar.1.q.2.3^{m}./.Veri.q.26.6.8^{m}. *Iudicium.54.55.

16 Mors est meritoria, licet sit pœna, quia boni bene vtuntur bonis & malis, sicut mali male vtuntur. 22ę. q. 164.1.6^{m}.

17 Mors illata, etiam pro criminibus, aufert totam pœnam, pro criminibus debitam in alia vita, vel partem pœnę, secundum quantitatem culpę, patientiæ & contritionis, nō autem mors naturalis. 22ę. quęst. 25. 6 2^{m}./.4.d 20.art. 1. quæst. 3. 3^{m}. /. distinct. 21. quæst. 1. artic. 3. quæst. 2. 3^{m}. *Laus.2.Meritum.111. Naturale.16.17. Pœna. 44 80. &c. Vindicatio. 6.

18 Mors & alii defectus naturę, causant dolorem & timorem, quia sunt contra naturam particularem. 12ę. quæst. 42. 2. 3^{m}.

19 Mors secundum se, est odibilis naturaliter, sed est appetibilis, propter beatitudinem. 12ę. quæst. 5. 3. c./.3^{a}. quæst.46. 6. c./.4^{m}./.3. d. 17. L./.d.28. L./.4. d. 49. quęst. 1. art. 1. q. 4. 4^{m}./.Con. 3. c^{o}. 48. 6^{m}./. Virt. quæst. 2. 11. 8^{m}./.Ethi. 3. lec. 18. fin. d. fin.

20 Aliquis appetit mortem per accidens dupliciter, scilicet vel propter aliquod bonum acquirendum, vel propter aliquod malum vitandum. Et similiter aliquis diligit mortem, nō affectu, sed effectu. 3. distinct 17. L./. dist. 28. L./.4. distin. 15. L /. med^{o}. B.

21 Quilibet tenetur mori, pro salute animę proximi certa. Aliter est de consilio. 22ę quæst. 26. 5. 3^{m}./. 3. distinct. 29. artic. 8. quæst. 2. 2^{m}./. Virt. quæst. 2. 11. 9^{m}. /. Opusc. 18. c^{o}. 16. fin.

22 Exponere se, & suos, periculo mortis, pro liberatione personæ per quam sustentatur ecclesia, vel respublica, est laudabile. 22ę. quæst. 32. 6. c./.3. distinct. 29. 3. c. /. 4. distin 15. quæst. 2. artic. 4. quæst. 1. c. Ciuis. 3. * Amicitia. 42. Circuncisio.18.19.Episcopus.27.Felicitas.6.Innocentia.2. &c.Martinus. Appetere.

23 Virtuosus maxime tristatur de morte sua, quia priuatur maximo bono, quo maxime dignus est, scilicet vita, & virtutibus, secundum pręsentem vsum, licet quidam gaudeant propter spem beatitudinis. 22ę. quæst. 123. 8. c./. 3^{a}. quæ. 46. 6. 4^{m}./.3. distinct. 15. quęst. 2. artic. 3. quæst. 3. c. /. d. 28. L./. Ethi. 3. lec. 18. fi. d. *Martyrium. 8. &c. Matrimonium.116.&c. Mendacium.14.

24 Dolendum est de morte amici, sed moderate, quadruplici de causa, scilicet primo propter defectum corporis deficientis, secundo propter discessum, & separationem quæ dolorosa est amicis, tertio quia per mortem fit commemoratio peccati, quarto quia per mortem fit commemoratio mortis nostræ 1ę. Thes.4.lec.2.prin^{o}. *Meritum.111.Necis.Peccatum 106.192.202.204. 377. 408. 411. 437. Porta. Vultur. Vxoricidium. Christianus.

Christi. 25 Decens fuit Christum mori.3^{a}.q.50.1.o./.q.52.1.c./.3̄.4.c^{o}.55.11^{m}./.Quol.2.2.c./.Opus.2.c^{o}.7./.Opus.3.c^{o}.227./.234.fi./.Opus.60.c^{o}.15.16.19. *Adoratio.7.Agnus.4.Angelus.593.Baptismus.159.&c.183.187.189.Corpus.70.Passio.87.

Du^{m}.904.26 Immo necessarium fuit Christum mori. 3^{a}. q. 14.2.o. Respondeo Dubio. 904. *Descendere.5.8.11.

27 Christus habuit simpliciter necessitatem moriendi absolutam, etiam si non occideretur, secundum aliquos, sed ratione humanitatis tātum, necessitatem vero finis habuit etiā ratione personę.3^{a} q.14.2.o./.3.d.16.q.1.2.o./.d.18.1.3^{m}./.4.o. *Dolor.38.

28 Necessitas mortis non erat sub humana voluntate Christi. 3.d.16.q.1.3.o. *Eucharistia.242.Hæresis.23.24.30.31.

29 Nullius puri hominis vita vel mors, est in voluntate eius, nisi quo ad aliquam causam, sed semper est naturaliter. Vtraque autem erat in voluntatem Christi. Quol. 1. 3. c./. Opus.3.c^{o}.237./ Matth.27.fi.c.G./.Io.10.lec.4.fi.e.K.

30 Mors Christi dicitur dormitio, quia non per violētiam, sed per propriam voluntatem mortuus fuit. Psal.40.me^{o}.c.fi.

Du^{m}.905.31 Immo mors Christi fuit violenta. 3. d. 21. L. Respondeo. Dubio. 905.

32 Mors Christi fuit uiolenta, ex parte naturæ humanæ, licet personæ eius non potuerit inferri violentia: sed quantum in occidentibus fuit, intulerunt mortem. 3^{a}.q.14. 2. o./. q. 46.3.2^{m}./.quæst.47.1.o./.3.d.21.L./.Quol.1.3.fin./. Opusc. 3. c^{o}. 231.

33 Christus mortuus est ex obedientia, & charitate, triplici ratione, scilicet ratione iustificationis humanæ, ratione recōciliationis diuinæ, & ratione victoriæ Christi. 3^{a}.q.47.2.o./.q.48.2.3.c./.q.49.1.c./.4.3^{m}./.q.51.4 c./.q.53.1.c. prin^{o}./.3̄.4.c^{o}.55.13^{m}./.16^{m}./. Opus.3.c^{o}.227./.Ro.5.lec.2.fin. I./.Lec. 5.fi. *Humilitas.19 Iudæi.19.

34 In symbolo fidei dicitur, quòd filius Dei est passus, mortuus & sepultus.22ę.q.1.8.c./.q.2.7.o./.3^{a}.q.50.2.b./.c.fi.

35 Christus non fuit debitor mortis, sed eam sustinuit, vt mortem nostram destrueret.3.d 21.q.1.2.c./.q.2.2.c./.1^{m}./.Heb. 9.lect fi.fin.H.

36 Mors Christi in fieri causauit nostram salutem, merendo eam: non autem in facto esse, sed tantum effectiue, destruēdo mortem animæ, idest peccatum, & mortem corporis.3^{a}. q.50.6.o /.q.51.1.2^{m}./.2.4^{m} /.4.c./ 2^{m}./.q.53.2.c./.3^{m}./.q.56. 1.4^{m}./.Gal.lec.1.fi.C. *Latro.2.3.Occidere. 18. 19. Passio. 85. & cetera.

37 Mors Christi est causa efficiens gratiæ, & causa sufficiens salutis nostræ. 3^{a} q.50.6.o./.q.51.1.2^{m}./.2.4^{m}./.4.c./. 2^{m}./. q. 53.2.c./.3^{m}./.q.56.1.4^{m}./.Gal.lec.1.fi. D. *Pœna. 69.74.79. 80. 82. 94. 95.

38 Christus noluit mori ex morbo, nec in senectute, sed ex passione illata & in iuuētute, ne inuitus, vel ex infirmitate putaretur mori. 3^{a}.q.46.3.2^{m}./.9.4^{m}./.q.51.3.c. *Sacerdos. 9.

39 Christus fuit simpliciter mortuus. 3^{a}.q.50.4 c./.5.c./ 3^{m}./.3. d.21.q.1.3.o./.Quol.1.q.2.2.o./.Quol.2.1.c./.2^{m}./. Quol. 3. 4.c./.2^{m}./.Opus.3.c^{o}.236.

Du^{m}.906.40 Immo cum sit Deus, erat immortalis. Opusc. 2. c^{o}. 5. /. 7. Respondeo Dubio.906.

41 Licet Deus sit immortalis, tamen cōuenienter confitemur, vnigenitum Dei verbum fuisse passum & mortuum: quia non hæc ei attribuimus, secundum naturam diuinam, sed secundum naturam humanam, quam pro nostra salute in vnitatem personæ assumpsit.22ę.q.1.8.c./.Opus.2.c^{o}.5./.7. Sacrificium.37.&c.Satisfactio.32.&c.Sepultura. 10. &c.

42 In morte Christi, fuit separata anima a corpore. 3^{a}. q. 50. 3. b./.c./.4^{m}./.4.c./.1^{m}./.6.c./.q.52.3.c./.q.53.1.1^{m}./.q.54. 1.c./. 3.d.21.q.1.ar.1.q.1.1^{m}./.4^{m}./.2.2^{m}./.3.b.2./. q.2.1.1^{m}./.3.c./. Quol.2.1.c./.Quol.3.4.c./.Opus.3.c^{o}.236./.237.

43 In morte Christi, deitas non fuit separata ab anima eius. 3^{a}.q.50.3.o./.4.1^{m}./.q.52.3.c./.q.53.4 c./.3.d.21.q.1.ar. 1.q. 2.o /. Quol.2.1.c /. Quol.3.4.1^{m}./.Opus.3.c^{o}.236./.Psal. 21. princ^{o}. a. C.

44 Nec a carne eius. 3^{a}. quæst. 50. 2. o./.3. 1^{m}./. 4. 1^{m}./. 6. c./. quæst. 52. 3. c./.quæst. 53. 1. 2^{m}./.4. c./. quæst. 76. 1. 1^{m}./. 3. d. 2. quæst. 2. art. 1. quæst. 1. o./. quæst. 3. 4^{m}./. art. 3. q. 2. 1^{m}./. d. 21. quęst. 1. art. 1. quæst. 1. o./. Spiritu. 3. 5^{m}./. Quol. 2. 1. c./. Quol. 3. 4. 1^{m}./. Quol. 4. 6. c./. Opusc. 3. c^{o}. 236.

45 Nec a sanguine eius. 3^{a}.q.25.2.c /.Quol.5.5.c. *Tabernaculum.5.Christus.2.100.175.202.214.

46 Nec ab aliqua parte eius, quæ esset tunc de veritate naturæ humanæ. 3. distin. 2. quæst. 2. artic. 1. quæst. 3. 3^{m}./. 4^{m}./. d. 21. quæst. 2. 1. 4^{m}.

¶Morsus. Dęmon.37.Porphyrio.

1 ¶Mortale vt dicit naturam cui conuenit mori, est differentia essentialis hominis.3^{a}.q.54.2.2^{m}./.2.d.19.3.5^{m}./.d.32. q. 1.3.5^{m} /.Opus.3.c^{o}.157. Quid.

2 Oppositum videtur dicere.4.d.44.q.2.ar.1.q.1.1^{m}. Respondeo Dubio.907. *Abstinentia.7.Abstractio. 20. Adam. 74. Anima.49. Apostoli.20. Cor.9. Culpa.4. Cupiditas. Deus. 170. Gratia. 86. Martyrium. 12. Peccatum. 412. Resurrectio. 33.34. Du^{m}.907^{m}.

¶Mortalitas.Adam.74.75.

¶Mortiferum.Adam.81.Præceptum.122.

¶Mortificatio.Angelus.529.Cythara.Operatio. 48.& cetera. Peccatum. 167. 169.436. Pœnitentia.105. Sacrificium. 35. Vter.

1 ¶Mortuus patitur detrimētum, si tardetur exequutio eleemosynarum, quas prius mandauit fieri, non quidem quo ad meritum, nec vt puniatur, sed quo ad effectum remedii. 4.d.45.q.2.ar.2.q.2.4^{m}./.Quol.6.13. o./. 14. c. *Adam. 53. Affinitas.13.Ambrosius.2.Angelus.457.Anima.123.Anniuersarium.Apparere.11.Aqua.2.Beatitudo. 125. Caput. 7. Circuncisio.18.19.Corpus.27.&c.Damnatio.2.3. Dęmon. 72.106.Descendere.11.Desertum.Dispensatio. 19. Equus. 3.Eucharistia. 138. & cetera. Felicitas. 6. Hæresis. 92. Indulgentia. 27. Innocentia. 3. Ioannes. 17. Ira.48.Lamina. Lazarus. 2. Suffragia.

2 Tardans eleemosynas mortuorum, peccat, nisi forte tardet parum, vt venditis melius rebus, plures det eleemosynas. 22ę.q. 106.4.o./.4.d.45.q.2.ar.2.q.2.4^{m}./. Quol.6.14.o. Suffragia.7.8. *Luctus.1.Maria.61. Martyrium.8. Matrimonium.139.&c.Missa.27.Moriens.Mors.o.Officium.15.Operatio.48.&c.Ordo.105.Passio.121.122.Pœna.66.73.76.77. 80. Pœnitentia.105.&c.Pythagoras.7.Psalmus.10.Purgatorium.2.Restitutio.21.Resurrectio.25.48.49.Sanctus.11.Sepultura.1.&c.Votum.56.62.79.Vsura.239.

1 ¶Mos primo significat consuetudinem, idest frequentiam eorum quę sunt in potestate nostra, secundo actum, vel inclinationem appetitus humani, a natura, vel consuetudine, vel infusione.12ę.q.58.1.c./.3.d.23.q.1.ar.4.q.2.c./.d.33. q.1.ar.2.q 3.4^{m}./.4.d.33.q.2.ar.2.q.3.2^{m}./. Virt.q.1.10.18^{m}./. Ethi. 2. lec. 1. princ^{o}. a. E. *Actio.37.Actus.125.Ars.1.9. 17.35.49. Quid.

2 Genus moris incipit, vbi primo dominium voluntatis inuenitur.2.d.24.q.3.2.c. *Bonitas.230. Catechismus.7.Circunstantia.o.Cohors.1. Consuetudo.o.Cultus.11.17.Defectus.4.7.&c.Demonstratio.8.Deus.328.Defferre.9. Doctrina.17.Eleemosyna.5.Ethica.Ethos.Finis.127.128.Hæresis. 5.6.11.Idolatria.5.Infidelitas.5.Malum.52.Materia.49.Matrimonium. 124. Officium. 13. 14. Ordo.39.40. Passio.67.&c Peccatum.31.

3 Mores in brutis, dicuntur per similitudinē eas, quæ fiunt ab eis, ex passionibus appetitus. 12ę. quæst. 24. 4. 3^{m}./. q. 58. 1. c./.3. distinct. 23. quęst. 1. artic. 4. quęst. 2. c./. d. 33. quæst. 1. artic. 2. quæst. 3. 4^{m}. *Per se. 9. Pręceptum. 56. Prędicator. 3. &c. Prælatio. 13. &c. Prophetia. 17. Ratio. 55. Religio. 41. Salomon. 3. Scientia. 23. 68. Scholaris. Sepultura. 2. 4. 6.

4 Mores diuinos, debemus imitari. 22ę. quæst. 10. 11. c. princip^{o}./. Opusc. 62. o. * Tribulatio. 18. Virtus. 207. Vitium. o.

5 Quilibet debet conformari moribus eorum, inter quos conuersatur, nisi sint contra Deum. Quol. 10. 12. c. /. 1^{m}. *Vsura. 13. 103.

¶Mosuestenus. Hęresis.100.

¶Motio. Commouere. Cor. 7. Intellectus. 221. Motus. 58. 60. Præcipere. Prouidentia.48.Saluari.9.

1 ¶Motiuum. Vis motiua sensitiua duplex, scilicet naturalis, & animalis. Opusc. 43. c^{o}. 5. o. *Actiuum. Actus. 172. Dīa.

2 Vis motiua naturalis est, quę non mouet per apprehensionem, nec est subiecta imperio rationis. Et talis est virtus vitalis, & pulsatiua quę mouet arterias, & cor, secundum dilatationem & constrictionem. Et huiusmodi virtus est in corde, sicut in proprio organo. Vnde solum habet esse in animalibus perfectis, pulmonē & cor habētibus.

Et hæc vis per ſpirationem, & reſpirationem eſt principiū contemperandi calorem cordis & corporis. Opuſ. 43.c^{o}.5. *Anima.282.290.354.

3 Vis motiua animalis eſt, quæ mouet per apprehenſionem. Et eſt triplex, quia quædam mouet per modum dirigentis, quædam per modum imperantis, & quædam per modum exequentis. Opuſ.43.c^{o}.5. *Animata. Appetitus.o. Apprehenſio.5. Beatitudo. 168. Circunſtantia. 16. Clementia.10. Credere.30. Directiuum. Finis.119. Homo. 27. Honor. 16. Iactantia.4. Intellectus.213.216.228.276. Ira.18.&c. Magi.2.12. Maledicere.2. Miſericordia.15. &c. Peccatum. 47. 74. Pœnitentia.51. Relatio.40. Senſus.10. Subſtantia.18. Temperantia.11.

Præcedit. ¶Motor neceſſario præcedit mobile dignitate, non autem duratione.2.d.2.q.1.3.4^{m}./.Po^{a}.q.3.18.21^{m}. Accidentaliter. 1. Angelus.113.142. Anima.100.103.&c.123. Calor.7.12.16.17. Charitas.48. Cælum 133.&c. Corpus.36. Forma. 30. 31. 102. Graue.1.&c. Labor.7. Liberum.24. Motus.51. Paſſio.45 Phyſica. Potentia.47. Prudentia. 74. Semen. 6. Vacuum. 2. Vſura.259.260.

¶Motum. Anima.317.

Quid. 1 ¶Motvs non eſt ens cōpletum, ſed eſt via in ens, quaſi exiſtens inter potentiam puram, & actum purum.4.d.1.q.1.a.4.q.2.c./.Phy.3.lec.3.fi.e. *Actio.15.49.50.51.56.111.121.122. Annichilatio.1.2.

2 Motus importat relationem.2.d.1.q.1.5.8^{m}. * Aſſimilatio.3. Charitas.74. Cælum 79.133. Creatio.1.&c.

3 Motus proprie, ſignificat actum imperfectum mobilis: ſed ſecundum ſimilitudinem, prædicatur de omni operatione. 1^{a}.q.9.1.1^{m}./.q.14.1.2^{m}./.q.18.1.c./.3.1^{m}./.q.19.1.3^{m}./.q.50.1.2^{m}./.q.53.1.2^{m}./.q.58.1.1^{m}./.q.59.1.3^{m}./.q.73.2.c./.12ꝯ.q.31.2.1^{m}./.q.109.1.c./.22ꝯ.q.179.1.3^{m}./.q.180.6.c./.3^{a}.q.21.1.3^{m}./.q.34.2.c./.1.d.37.q.4.1.c./.1^{m}./.d.45.1.3^{m}./.3.d.31.q.2.ar.1.q.2.c./.4.d.17.q.1.ar.5.q.3.1^{m}./.d.49.q.1.ar.2.q.3.2^{m}./ꝯ.1.c^{o}.13./.Lib.2.c^{o}.80.fi./.Veri.q.4.1.1^{m}./.q.24.1.14^{m}./.q.28.9.11^{m}./.Po^{a}.q.10.1.c./.Anima.5.c./.Phy.7.lec.1.fi./.Anima.3.lec.12.prin^{o} a. *Delectatio.1.&c. Diffidentia, Diuiſio.17.18.19.

4 Omnis motus vel mutatio, eſt actus exiſtentis in potentia, inquantum huiuſmodi.1^{a}.q.9.1.c./.1^{m}./.1.d.8.q.3.1.c./.ꝯ.2.c^{o}.17.1^{m}./.Phy.3.lec.2.o./.lec.4.med^{o}.d.A. * Dubitatio.1. Ens.15. Euchariſtia.106.&c.113. Expectatio.2. Fides.108.&c.143.

5 Motus dicitur æquiuoce, de operatione corporali, & ſpirituali.1^{a}.q.18.3.1^{m}./.q.53.1.o./.q 56.1.3^{m}./.1.d.37.q.4.1.o./.2.d.5.q.1.1.2^{m}. *Generatio.7.19.24. Gratia.46. Iudex.13. Mēſura.18. Metaphyſica.8.28.30.31.

6 Motus vniuocatur ad minus in intentione generis. Ideo in omnibus motibus ordinatis ad inuicem, eſt vna menſura communis.2.d.2.q.1.1.3^{m}. *Moralis.2. Paſſio.1.13.19.27.29.65.68. Phyſica.1.3.&c. Quantitas.32. Rota. Tempus. 4.7.10.&c. Terra.13. Vacuum.2. Virtus.211.

7 Omnes ſpecies motus, æqualiter conueniunt, in communi ratione motus.1.d.15.q.4.2.2^{m}./.2.d.2.q.1.1.3^{m}./.3.d.33.q.2.ar.1.q.1.2^{m}.

8 Omnis motus vel mutatio, ſequitur aliquam potentialitatem.1^{a}.q.9.1.c./.1.d.8.q.3.1.2.c.

Diuiſio. 9 Motus duplex, ſcilicet naturalis, & voluntarius. Et de ratione vtriuſque eſt, quòd ſit a prin^{o}. intrinſeco. 12ꝯ. q. 6. 1. 3^{m}./.4.5.c. *Actus.4.169. Aer.2.11. Amor.178.224. Angel9.113.142. Augmentum.1.5.6.9.13. Charitas.66.74.&c.115. Certitudo.11. Ceſſare.5. Concupiſcibilis.5.&c.10.11. Contemplatio.23. Cor.3.&c. Delectatio.3.&c.12.32.63.73. Demonſtratio.15.16. Diffidentia. Dies.3.25. Diffinitio.23. Diuiſio.17. Dolor. 19. Duratio.2. Eſſe. 47.50. Æternitas. 14.20.27.36.

10 Motus naturalis eſt tantum ad vnam partem, & perficitur quiete naturali, & eſt corporis exiſtentis extra vbi naturale, voluntarius autem eſt ad oppoſita. 1^{a}. quæſt. 20. 1. c./.3.d.14.3.c. *Euchariſtia. 106. &c. 113. 118. 136. Expectare 2. Fieri. 1. 8. 9. Forma. 133. Generatio. 7. 19. 24. Graue.1.&c. Hæreſis. 146. Ignis. 7. Illuminatio. 1. &c. Imago. 11. Inclinatio. 4. Infidelis. 10. Inſtans. 2. 6. &c. Inuidia.4. Iuſtitia. 21. Liber. 14. Magi. 2. Maledicere. 2. Mare. 2. Mathematica. 5. Materia. 35. 36. 44. 45. Menſura. 18. Meritum. 80. Miſericordia.2. Modeſtia.1.&c.8. Mutatio.o. Natura 22. Peccatum.41.98. Primi.o.

11 Motus dicitur naturalis dupliciter, ſcilicet a principio actiuo, vel a principio paſſiuo & materiali. 12ꝯ.quæſt.6.5.2^{m}./.3^{a}. quæſt. 32. 4. c./.2. d. 18. quæſt. 1. 2. c./.3. d. 3. quæſt. 2. 1. 6^{m}./.4. d. 43. ar. 1. queſt. 3. c. fin. /. Con. 3. c^{o}. 22. 1^{m}./. Virt. quæſt. 1. 8. 18^{m}./.Meta. 7. lec. 8. med^{o}. c. F./. Phy. 2. lec. 1. med^{o}. a. F. *Prouidentia. 30. Relatio. 53. Scientia. 46. Velox. o.

12 Motus dicitur tripliciter naturalis, ſcilicet ex principio actiuo intrinſeco, ex diſpoſitione cum inclinatione ad contrarium & ſine ea. 2. diſtinct. 18. quæſt. 1. 2. c./.3. diſtin.22.q.3. art. 2. quæſt. 2. c.

13 Motus reducitur ad genus ſui termini, inquantum procedit de potentia ad actum, quia terminus eſt in motu in potentia. 1^{a}. quæſt. 62. 4. 2^{m}./.3^{a}. quæſt. 62. 4. 2^{m}./. Po^{a}. q. 3. 3. 8^{m}./.Anima. 7. 3^{m}. *Actio. 56. Adęquari. 1. Agens. 21. &c. 45. Amor. 178. 204. 205. 206. 226. 250. 251. 253. Annihilatio. 1. 2. Auis. 2. Bonitas. 39. Concupiſcibilis. 5.&c. 10. 11. Contrarium. 25. Corruptum. 2. Creatio. 8. &c. Creatura. 23. 34. Diſpoſitio. 6. &c. Diuiſio. 17. &c. Dubitatio. 1. Ens. 15. Æternitas. 14. 20. 27. 36. Ex. o. Fides. 90. 108. &c. Fieri. 1. 8. 9. Finis. 6. 118. 119. Generatio. 7. 19. 24. 32. 70. Ignis. 7. Terminus.

14 Motus reducitur ad genus ſui termini, quo ad ſubſtantiā ſuam, licet ponatur in prædicamento paſſionis, inquantū importat ordinationem mouentis & mobilis. 3^{a}. quæ. 62. 4. 2^{m}./.4. d. 1. quæſt. 1. art. 4. queſt. 2. 1^{m}./. Po^{a}.quæſt.3. 3. 8^{m}./.Phy.3 lec.5.fi.1.I. *Illuminatio.1.&c.

15 Motus abſtrahit ab vtroque termino, ſcilicet ab agente, & patiente. 2. d. 40. 4. 1^{m}./.Phy. 3. lect. 4. fin. c. &c. *Imago 11. 12. Inſtans. 6. &c. 23. &c. Intellectus. 213. Intenſio. 3. Intentio. 10. Iuſtificatio. 5. 6. Medium. 3. & cetera. Memoria. 11.

16 Impoſſibile eſt, motum eſſe in aliquo genere, cuius ſpecierum ratio cōſiſtit in indiuiſibili, vt ſubſtantia & ſitus. Phy. 4. lec. 7. princ^{o}. a. C. *Mutatio. 4. Natura. 15. &c. Naturale. 8. 10. Nihil. 1. 4. Numerus. 18. Operatio. 113. Paſſio. 19. Phyſica. 5. Pollutio. 1. 6. 7. Principiatum. 1. Proceſſio. 1.&c Qualitas.7.&c.14. Quando.2.

17 Nullus motus denominatur a ſubiecto, ſed a termino. 3^{a}. q.35.1.2^{m}. *Quantitas.18.27.32.

18 Terminus motus dūplex, ſcilicet res ad quam tendit, & quies in ea. Et vtrque duplex, ſcilicet totius, & partis. 1^{a}. quæſt. 5. 6. c./.12ꝯ. quæſt. 11. 3. c./.quæſt. 12.2. o. *Quies 1. &c. Relatio. 53. Scientia. 96. &c. Senſualitas.8. &c. Seraphin. 2. Spes.2. 17.

19 Ad hoc quòd aliquid ſit terminus motus, requirūtur duo ſcilicet, quòd habeat ſpeciem, non autem quòd ſit in via ad ſpeciem, & quòd ſit integrum. Ethi. lect. 9. prin^{o}. b. prin^{o}. *Succeſſio.o. Tempus.4.7. Tranſubſtantiatio. Vox. 4.

20 Vnitas cuiuslibet motus, conſideratur principaliter ex termino. Poſter.lec.41.me^{o}.b.F.

21 Vnius motus non poſſunt eſſe plures termini ex eadē parte, niſi ſubordinati.12ꝯ.q.12.3.2^{m}.

22 Abiectio termini a quo, & introductio termini ad quem, ſunt vnus motus, & duplex mutatio. Veri. quæſt. 28. 1. 6. c. Alteratio. 6.

Species. 23 Motus ſumit ſpeciem a termino, ſed a principio habet q; ſit motus naturalis. Con. 2. c^{o}. 17. 2^{m}./.Po^{a}.quæſt.6.4.8.c. *Diuiſio. 19.

24 Motus ratione ſuæ ſpeciei, requirit terminum a quo, & terminum ad quem.4.d.12.q.1.ar.3.q.2.c.

25 Motus accipit ſpeciem a termino ad quem, non autem a termino a quo.1^{a}.q.23.1.3^{m}. *Natura.15 &c.19. &c.

Dfia. 26 Omnium motuum corporalium, ſubiectum primum eſt vnum, & fines ſunt diuerſi, ſed in motibus ſpiritualibus eſt econuerſo. Con.3.c^{o}.58.fi.

27 Subiectum motus, eſt ens completum, ideſt ens in actu, ſubiectum vero mutationis, eſt ens in potentia.2.d.1.q.1.2.c./ Po^{a}.q.3.2.c. *Actio.4.33.36.49.50.51.67.72.111.112.121.122. Actus.168. Amicitia 10. Amor.168.259.276. Aquila.1.

28 Motus exiſtentis in potentia eſt propter indigentiam ſuā, non autem motus exiſtentis in actu, ſed eſt propter indigētiam alterius. 1^{a}.q.53.1.3^{m}.

29 Motus eſt actus imperfecti, ſed operatio eſt actus perfecti. 1^{a}.q.18.1 c./.3.1^{m}./.q.53.1.2^{m}./ q.56.1.3^{m}./.q. 58. 1. 1^{m}./.q.59.1.3^{m}./.q.73.2.c./.1.d.4.q.1.1.1^{m}./.d.7.q 1.1.3^{m}./.d. 37. q.4.1.1^{m}./.2.d.11.q.1.1.c./.Anima.lec.6 fi.e.H./ Lec.10. me^{o}. c.I. *Contrarium. 25. Fieri. 1. 8. 9. Ignis.7. Numerus.18. Primi.o.

30 In motu diſcreto, poteſt dici aliquid moueri in termino a quo, & in termino ad quem, & in quolibet vbi in quo eſt mobile, quia ſucceſſio diuerſorum ubi, dicitur motus, nō autē in motu cō inuo. 1^{a}. q. 53.1.1^{m}./.3. 3^{m}.

31 Quælibet pars motus continui, eſt motus, non autem in motu diſcreto.1.d.37.q.4.1.3^{m}./.2.2^{m}.

32 Quando

32 Quando ex una cauſa proueniunt multi motus, tantum primus motus reſpicit neceſſario illud principalius, quod reſpicit cauſa: ceteri uero reſpiciunt principalius quod conuenit ei ſecundum propriam rationem. 12ꝯ.q 36.1.3^{m}.

33 Motus, & partes eius, differunt ſpecie: quia forma totius, & formæ partium, differunt ſpetie. Virt. q. 5. 4. c. /. Ethi. 10. lec. 5. me^{o}.d.

34 Motus qui fiunt per diuerſa organa, differunt ſpecie, ut ambulatio & uolatio. Ethi. 10. lec. 5. m^{o}. e. /. Meta. 10. lec. 11. prin^{o}.

pr^{a}.908^{m} 35 Oppoſitum uidetur dicere. Phy. 7. lec. 8. prin^{o}. e. Reſp^{o}. Dubio.908°.

36 Motus aquę differt ſpecie a motu terrę, & motus aeris, a motu ignis; quia unus motus ſimplex, eſt tantum unius corporis ſimplicis, & econuerſo. Ce. lec.4. prin^{o}. a. F.

Cōpar^{o}. 37 Motus dupliciter comparantur ad inſtrumenta, per quem fiunt motus. ſ. ut ad principia actiua, & ut ad ſubiecta.
38 Veri. q.22. 10. 2^{m}.
Ante quodlibet mutatum eſſe, eſt moueri.1.d.37.q.4. 2.2^{m}. Aer.2.10.11. Anima. M.

39 Philoſophi ſecundum ordinem mobilium, poſuerunt ordinem ſubſtantiarum ſeparatarum. 4.d. 45. q.1. ar.1.q.1.c.

40 In nullo motu præter alterationem, abiicitur, uel imprimitur aliquid in mobili.3.d.15. q.2.ar.1.q.1.c.

41 Nomen motus & diſtantiæ, & omnium huiuſmodi, deriuatum eſt a motu locali, ad omnes alios motus. 12ꝯ.q.7.1.c./.4.d.49.q.1.ar.4.q.3.c./.Po^{a}.q.10.1.c. prin^{o}. * Appetitus. 17. 19 26.33.50.56.&c. 66.67.71.72.75.86. Calor.2.3.7. Continuum. 3.

42 Sine motu locali, nullus alius motus poteſt eſſe. Con.3. c^{o}. 82.5^{m}./. Meta.12.lec.8.fi.

43 Motus localis eſt cauſa aliorum motuum. Quol.3.6.2. *Dæmon.112. &c. Deſcendere.10.

44 In motu locali includuntur omnes alii motus, ut in cauſa, propter primum motum: quia eſt cauſa omnis motus corporalis.1.d.8.q.3.3.3^{m}./.Phy.4.le.17.prin^{o}.a.E. * Duratio.2. Euchariſtia.118. Ex.4. Forma.133.

45 Motus localis eſt perfectior ceteris motibus.1^{a}.q.110.3.c./.22ꝯ.q.180.6.c./.2.d.12.1.5^{m}./.Cont.3.c^{o}.82.5^{m}./. Po^{a}. q.6.3.c./. Ma.q.16.10.1^{m}./.Phy.8.lec.14.fi.1. * Generatio 22. Illuminatio.1.&c. Infinitum.25. Inuidia.4. Locus.22. &c.

46 Motus localis, eſt primus.1^{a}.q.67 2.3^{m}./ 22ꝯ.q.180.6.c./.4.d.49.q.1.ar.4.q.3.c./. Cont.3. c^{o}.82 5^{m}./.102.fi./. Po^{a}.q.6.3 c./. Ma q.16.10.c./.Phy.4.le.17.me^{o}.b.D /.lib.8.lec 14.o. * Luna.3. Menſura.18. Meritum.80. Mundus 7. Natura.19.&c.

47 Nullus motus præter localem, eſt ſimpliciter continuus.1.d.8. q.3.3.3^{m}./. Cont.2.c^{o} 87./. Meta.12. lec. 5. prin^{o}. a. fi. Phy.6. le.5.fi.n.E. &c./. lib.8. le.5.me^{o}.e./. Senſu. lec. 16. fi. f. B. * Proceſſio. 1. 6. 46. Quies. 1. &c. Rota. Spirituale. 10.&c. Succeſſio.o. Tempus.12.32.

48 Nullus motus poteſt eſſe perpetuus, niſi motus localis, nec etiam localis, niſi circularis. Cont.3.c^{o}.82.5^{m}.

49 Per motum localem nihil acquiritur in mobili, ſed tantum acquiritur aliquid extra.ſ. locus. 1^{a}. q. 110.3. c./.2. d.7. q.3. 1.3^{m}./.d.8.2.c./.d.12.1.5^{m}./.d.14.L./.3.d.15.q.2.ar.1.q.1.c./.d.22.q.3.1.1^{m}./.4.d.11.q.1.ar.3.q.1.c./. d.44.q.2. ar.2.q.5.c./.ar. 3. q. 2. 1^{m}./ 4^{m}./.d.47.q.2.ar.2.q.1.c./. Cont.3.c^{o}.82.5^{m}./. Veri.q.26.1 c./. Po^{a} q 6.3.c./. Ma.q.16.10.c./. Meta.12.le.7. fi.d.E./ Phy.8.lec.14.fi.1./. Cę.lec 6.me^{o}.K.

50 In motu proprie ſunt duo.ſ. continuitas, & ſucceſſio. Ratione primi, motus menſuratur loco, ratione ſecundi, menſuratur tempore. 1.d.8. q.3.3.c.

Mouens. 51 Nulla uis apprehenſiua mouet, niſi mediante ui appetitiua. Veri.q.26.3.11^{m}. * Acceſſus.2. Actio.68.72.

52 Neceſſe eſt eſſe aliquod mouens, omnino immobile.1^{a}.q.2.3.c./.q.9.1.o./.q 75.1.1^{m}./.1.d.18.q.3.1.3^{m}./.2.d.24.q.2. 3. c. prin^{o}./.3. d.27.q.1.3.c./. Cont.1. c^{o}.13./. Meta. 12. lec. 6. o. * Actus.37.

53 Motus ſemper ab immobili procedit, & ad aliquid quietū terminatur. 1^{a}.q.79.8.c./.q.82.1.c.fi./.q.84.1.3^{m}./.q.115.3.c./. Veri.q.4.1.3^{m}./. q.15.1.c./.q.16. 2. c./. Spiritu.10.c./. Anima.3.lec.15.fi. * Agere.30.

54 Primum mouens in quolibet genere, eſt non motum in illo genere motus. 3^{a}.q.12.3.c./.q.22.4.c./.3.d.24.q.2.3.c. prin^{o}./.d.27.q.1.3.c./ Meta. 12.lec.7.fi.d F. * Amor.164.165. Angelus.113.142. Anima. 226. Animal.31.

55 Deus mouet, ſicut deſideratum & intellectum, non quidem ſemper a moto, ſed a ſeipſo. 1^{a}.q.105.2.2^{m}.

56 Ordo cōmunis diuinitus inſtitutus hoc habet, ut corporalis creatura, ab ipſo deo moueatur ſpiritu mediante: licet poſſit quandoque præter ordinem cauſarum ſecundarum, aliquid agere cum ſibi placuerit, ut patet in operibus miraculoſis. Opuſ 10 q.1. o. * Apoſtoli. 35. 37. Appetitus.16. &c.33.42.51. Aſſentire.3.&c. Calor.12.13.16.17.21.

57 Quanto mobile eſt propinquius primo motori, tanto eſt uniformius in motu imperfecto: quia eſt perfectius & magis in actu, & minus in potentia, & magis pro operatione quo ad modum agendi; non autem quo ad effectus. Veri. q.24.1.14^{m}. * Charitas.25.48.50. Cauſa 44. 48. Cælum. A. M. Cete. 7. Colera. Continentia 17.

58 Motio primi mouentis, non recipitur eodem modo in omni mobili, ſed ſecūdum proprium modum uniuſcuiuſque. 1.d 8.q.3.1.4^{m}./. Ma.q.3.2.c. * Continuum.2.3. Cor.3.&c. Corpus.18. &c. 31.36.45.&c. Cultellus.

59 In omnibus mouentibus ordinatis, uirtus ſecundi, deriuatur a primo: quia ſecundum non mouet, niſi inquantum mouetur a primo. 12ꝯ. q. 93.3.c./. q.109 1.c. * Dæmon.27. 53.&c.97.&c.112.&c. Demonſtratio.15.16.

60 In omnibus motoribus & mobilibus ordinatis, motor inferior habet motum proprium, & præter hoc, ſequitur motum ſuperioris motoris.22ꝯ.q.2.3.c./.4.d.17.q.2 ar.2.q.4.c. Natura.34. Deſiderium.3.4. Deus.315.&c.

61 Inferius non neceſſario mouetur ad motum ſuperioris, niſi referatur ad illud, unica & ſimplici forma. Opuſ.28. c^{o}.2. * Dolabrum. Ens.13 15. Ethica. Ex.4. Excæcatio.1.7. Exemplum.2. Finis.34.36.136.

62 Res naturalis, dupliciter non poteſt ab aliquo moueri.ſ. propter impedimentum fortioris motoris, uel quia non ſubiicitur, ei quo ad illud.22ꝯ.q.104.5.c. * Forma.38.114. Fortitudo.41. Gratia. 13.25.47.63.69. &c.84.150.154.

63 Omne quod mouetur, ab alio mouente mouetur. 1^{a}. q. 2. 3.c./.1.d.45.1.3^{m}./. Cont.1. c^{o}.13./.Meta.5.le.14. prin^{o}.a. I./.Phy.7. lec.1.o./. lec.2.prin^{o}.

64 In mouentibus & motis, non proceditur in infinitum.1^{a}. q.2.3.c./.q.51.3.3^{m}./.4.d.40.1.1^{m}./ Cont.1.c^{o}.13./.44. prin^{o}./.l^{o}.2.c^{o}.70.1^{m}./.Meta.2.le.2.fi./. Lec.3.o./. Phy.7. lec.2. o./. Li^{o}.8.le.8.o./. Le.11.fi *Graue.3. Homo 37. Humanitas.10.

65 Res in tantum indiget moueri ab alio, inquantum eſt in potentia quo ad exercitium actus, uel quo ad determinationem obiecti.1^{a}.q.2.3.c./.12ꝯ.q.9.1.c. * Ignis.7.15. Infinitum.25. Inſtrumentum.1.5.

66 Mouens & motum, oportet eſſe ſimul in prin^{o} tantum. 1. d.37.q.1.1.c./.Po^{a}.q. 3.11.5^{m}.* Intellectus. 42.216. &c. Intentio. 10.

67 Licet mouentis & moti ſit unūs actus cōmunis.ſ. motus, tamen operatio utriuſque eſt alia. Cont. 2. c^{o}. 56. fi.*Inuidia.4. Iudicium.85.

68 Impoſſibile eſt, motum a pluribus motoribus eſſe unum, continuum, & regularem. Cont.1. c^{o}.42. 4^{m}./. Li^{o}.2. c^{o}.56./. Phy.8.le.22 23.o. * Iuſtitia.57. Iuſtificatio.13.&c.22. &c. Labor.7. Leo.1. Liberum.24. Lux.2.19.23.24. Mediū.3.4.5.

69 Motum regularem, & ſemper cōtinuum, oportet eſſe a motore qui non mouetur per ſe, nec per accidens. Cont.2.c^{o}. 89. fi. * Mollities.2. Natura.18.&c. Neceſſitas.1.7. Omnipotentia.4. Operatio.37.47. Oratio.45. Paſſio.29.53. Peccatum.41.98.105.131.133.401.&c. Pœnitentia.52.135. Perfectio.29. Phyſica.2.4.&c. Potentia.37. Primi.o. Prudētia.74.

70 Omne mouens, trahit ad ſe, uel pellit a ſe. 12ꝯ.q.23. 4.c./. Phy.7.lec 3.o./.Li^{o}.8.lec.23 fi.f. *Ratio.56.

71 Omne mouens dat moto tria.ſ. inclinationem, motum, & quietem.12ꝯ.q.23.4.c./.q.26.2.c./.Virt.q.4.3 c./.Opuſ.3.c^{o}. 107. *Reptile.1. Senſualitas.10. &c. Senſus. 10. &c. Seruitus.18. Spes.38. Spirituale.6.10.&c. Subiectio.2.

72 Aliquid mouet ad perfectionem ſui dupliciter.ſ. per inclinationem naturalem, ut in motu naturali, & per inclinationem appetitus animalis uel intellectualis. 4.d.49.q.3.ar.1.q.1.c. * Timor.1.2. Tragedia.1. Trahere.o. Vacuum.2. Varro. Verbum.1.5.&c.17.

73 In omni motu & mutatione, eſt duplex proceſſus. ſ. inter terminos, & inter mouens & mobile. Po^{a}.q.3.3.c. * Virtus. 4 115.161. Viſibile. 3. Viſio.3. Viſus.4.7. Votum. 1. Vſura. 120.121.259.260. Vti.6.&c. Chriſtus.163.

74 Omne mouens ſe, habet partes, ſecundum quarum unam, eſt in actu, & ſecundum alteram eſt in potentia. 1. d.8. q.3. 1.3^{m}./.Cont.1.c^{o}.13./.Ma.q.2.11.8^{m}./.Spiritu.3.4^{m}./. Anima. 9. 6^{m}./. Me a.5.lec.14 prin^{o}.a.fi./.Phy.8.lec.9.10.o. Mouens ſe.

75 Omne mouens ſe, diuiditur in duas partes.ſ. in partem mouentem, & partem motam, quod conuenit tantum animatis.3^{a}.q.32.4.c./.2.d.18.q.1.2.c./ Cont.1.c^{o}.13./. Li^{o}. 2. c.64. 4^{m}./.70.1^{m}./.Li^{o}.3.c^{o}.23.2^{m}./.Veri.q.22.3.c./. Phy.8.le.9.10. o. * Agens.53. Animal.34.&c. Finis. 6. 36.119. Infidelis 8.10. Intellectus.72.&c.216.&c.228. Iuſtificatio.22. &c.

Idem

76 Idem secundum diuersa, potest se mouere, non autem secūdum idem. 12ꝯ.q.9.3 o./.q.51.2.2^{m}./.22ꝯ.q.59.3.c./. Ma.q.2. 11.8^{m}./.q.6.20^{m}.

77 Eorum quæ mouentur a principio intrinseco, quædam mouent se.s. omnia quæ cognoscunt finem, non autem alia. 12ꝯ.q.6 1.c.

78 Mouentium se, quincuplex gradus.s. secundum exequutionem tantum, ut plantæ, secundum formam imperfectæ, ut fixa, uel perfectæ, ut bruta, secundum finem aliquorum, ut homo, uel uniuersaliter, ut deus. 1^{a}.q 18.3.c. * Peccatum. 41. Puer.7. Relatio.40. Vita.1.&c. Voluntarium.3.5.7.15.

Mobile. 79 Subiectum motus localis, est ens completum in esse primo, & in omni proprietate intranea rei.2.d.12.1.5^{m}.

80 Aliquid dicitur moueri secundum essentiam suam dupliciter.s. uel quia eius essentia est terminus motus per se, uel est aliquid coniunctum essentiæ, ut locus, uel quantitas. Primū corrumpitur, non autem secundum. 1.d.17.q.2.1.3^{m}./. Virt. q.1.11.3^{m}. * Accessus 1. Actio.26.80.81. Actus.11. Aer.2. 10. &c. Agens.18.19. Agere 14.30.31. Agilitas.2. Amor.46. 264.276. Angelus.113.142. Anima. 226. Apis.2. Apostoli. 11.15.35.37. Ars.20. Augurium. 1. Bonitas. 39. Cete.7.15. Cholera. Cōtrarium 25. Cor.2.&c. Corpus.3.11.16. &c. 31. 45. &c. Corruptum. 2. Creatio.7. &c.35.46. Cultus.3. Dæmon.27.113.

81 In omni natura, in qua differt operatio a substantia, oportet esse aliquem modum motus. 1^{a}.q.9.2.0./. 1.d.8.q.3.1.4^{m}. * Desiderium.3. Deus.89.287.&c.315.&c.390.&c.440. Dies. 3.&c. Diffidentia. Dispositio.6.8. Dolor.19.

82 Non omne quod mouetur, est corpus. 1 d.17.q.2.1.3^{m}. * Donum.14. Elix. Eraclitus. Esse.47.50. Aeuum.3.

Du^{m}.909^{m} 83 Oppositum uidetur dicere, secundum quòd antiqui naturales posuerunt. 1^{a}.q.75.1.1^{m}.fi. Resp^{o}. Dubio.909°.

84 Non omne quod mouetur est corpus, nisi per se in motu naturali. 1^{a} q.75.1.1^{m}./.1.d.17.q.2.1.3^{m}. * Fructus. 11. Futurum.6 8. Graue.o. Habitus.2.&c. Hæresis.146. Homo.37. Ignis. 7. Imperare.7.18. Incipere.2.

85 Dicimus corpus essentialiter moueri secundum locum: quia de loco ad locum eius subiectum transfertur. Virt. q. 1. 11. 3^{m}.

86 In omnibus rebus creatis est aliquid stabile, ad minus materia prima, & aliquid mobile siue ad motum pertinens, uel ad operationem, & quantum ad utrūque, res indigent gubernatione, alias in nihilum deciderent. 1^{a} q.103. 1.2^{m}. * Inclinatio.4. Infinitum.25. Instans.2.&c. Instrumentū. 1.5.11. Intellectus.218.&c. Iudicium.85. Labor.4.7. Locus. 27 &c. Luminare 4. Luna.3. Lux.23.24. Magi.2. Materia.21. 35.&c. Natura.4.15.&c. Nubes 2.

47 Omne quod mouetur, manet secundum aliquid, & secundum aliquid transit, ideo est compositum. 1^{a}.q.9.1 c. * Ornatus.10. Passio.9.25.68. Pauor. Pes Physica.1.4.&c. Planetæ.o. Processio.6. Prophetia.34.57. Prudentia.9. Puer.3.7. Purgatio.8. Quies.1.&c. Rota. Sacramentum.88. Spes.38.45. 58. Stella.4.&c. Stultitia.1.9.

88 Omne quod mouetur, suo motu acquirit aliquid, & pertingit ad aliquid, ad quod prius non pertingebat. 1^{a}.q. 9.1.c. * Subiectio.2. Tarditas.2. Tempus.4.7.10.&c. Terremotus. 1. Vacuum.2. Velox.o. Ventus.4.

89 Aliquid mouetur in loco, sicut est in loco.s. uel per se, uel per accidens dupliciter.s. uel ut forma, uel ut corpus motum ad motum alterius.4.d.10. ar.3.q 4. c. * Virtus.49.54. 219. Visus.4.7.8. Vita.4.26.

90 Nihil mouetur per accidens; moto eo in quo est, nisi sit in eo diffinitiue. Ideo deus non mouetur per accidens. 1.d.37. q.4.1.4^{m}./.2.d.8. ar.4.q.4.c./.4.d.10.ar.3.q.4 c. * Vti.23. Christus.150.154.159.160.

91 Id quod est in aliquo, mouetur ad motum eius in quo est, secundum quòd dependet ab eo, non autem aliter. Ma.q. 2.11.15^{m}.

Propheta.1 ¶MOYSES secundum Dionysium, propter multam suam mansuetudinem, fuit dignus apparitione diuina. Ideo mansuetudo debet maxime appeti. 22ꝯ.q.157.4.a.1./. Ps 24. me^{o}.h. I. * Abstractio. 19. Aer.13. Angelus.448.619. Animal.74.&c.

Du^{m}.910^{m} 2 Immo diuina essentia, non potest apparere alicui intellectui creato, sine lumine supernaturali.i.gloriæ. 1^{a}.q.12.2.c./ 1^{m}./. 5. o. Resp^{o}. sicut Dubio.486°. Deus.195. * Aureola.24. Baptismus.4. Circuncisio.3.15. Claritas.5.

3 Moyses ostenditur deum per essentiam uidisse, in quodam raptu, sicut & de Paulo dicitur, ut in hoc iudæorum legifer & doctor gentium æquarentur, secundum Augustinum. Veri.q. 10.11.1^{m}. Deus.171. Paulus.9. * Confessio.19. Dauid.1.

4 Moyses fuit sacerdos, quasi sacra dans: quia accepit sacra a deo immediate, & ea primo dedit populo: non autem fuit sacerdos, ex officio offerendi.4.d. 19. L. prin^{o}. * Deus.171. 172. Error.12. Festum.1. &c.6. Ieiunium.15.16.18.19. Hieremias.2. Lex.18. Matrimonium.44. 124. Minister.1. &c. Miraculum.39. Naason. Occidere 9.

5 Moyses non habuit faciem cornutam, sed radiantem. 2ꝯ. Cor.3. lec.2. me^{o}.K. * Paulus.13. Peccatum.252.253. Præceptum.32.139. Prophetia 10.29.79.80.81. Raptus.11. Scriptura. 17. Sensus. 41. Transfiguratio. 2. 3. Virginitas. 35. Vsura.78.295. Vxor.12.&c.

¶Muliebria. Miles.5. Mollities.4.

1 ¶MVLIER facta est ex uiro, quadruplici ratione.s. ut primus homo esset similis deo, in ratione principii, ut eam plus diligeret, ut ei præesset, ut significaret quòd Christus est principium ecclesiæ. 1^{a}.q.92.2.o. * Abraham.25. Absoluere.9. Eua

2 Mulier debuit produci seorsum, in prima rerum productione, ut esset maior discretio sexuum in hominibus, & ut uacent magis operationi nobiliori.s. contemplationi. 1^{a}.q.92. 1.c. * Accusatio.13.23.24. Adam.66.77.&c.91.

3 Mulier facta fuit in adiutorium uiri, quo ad generationem tātum: quia in aliis melius adiuuatur uir per uirum, quàm per mulierem. 1^{a}.q.92.1.c. prin^{o}./.q.98.2.b 2./. Opus.73 c^{o}. 17. * Adoptio.6. Affectio.4. Amazones. o. Amor.239. 270.

4 Mulier in statu innocentiæ, fuit imperfectior uiro, & secundum corpus, & secundum animam: non autem in statu gloriæ. 1^{a}.q.92.1.2^{m}./.2.d.21.q.2.1.2^{m}. * Angelus.458. Assumere.36.41. Baptismus 117.118.140. &c. Bellum. 9. Castitas. 4.7.11.

5 In statu innocentiæ, fuissent tot mulieres, quot uiri. 1^{a}.q. 99.2.3^{m}./.2.d.20.q.2.1.1^{m}./. Quol.3.25.0./. Quol.5.8.0. * Cæcilia. Clauis.12. Circuncisio.27. Ciuis.4. Cognatio.7.8. Coma.o. Conceptio.2 38.&c. Costa.o. Debitum.14.&c.

6 In actu tentationis diaboli, mulier assumebatur quasi instrumentum tentationis ad deiiciendum uirum; quia mulier erat infirmior uiro, unde magis seduci poterat. 22ꝯ. q. 165.2.1^{m}. * Delbora.1. Delectatio.88.89. Dæmon.98.

7 Mulier propter elationem præcedentem, seducta est, ut crederet quòd serpens haberet usum loquendi, non quidem per naturam, sed supernaturaliter. 1^{a}.q.94.4.1^{m}./. 2^{m}./.12ꝯ. q.89.3.2^{m}./.22ꝯ.q.163. 1.4^{m}./. 4. 1^{m}./.2.d.22. q.1.1.o./.L./.d. 23.q.2.3.1^{m}./.2^{m}./. Veri.q.18.6.3^{m}./.1ꝯ. Ti 2. lec.3. me^{o}. H. * Deuotio. 12. Diana. Diuortium. o. Docere. 5. Dominium. 8. 9.

8 Naturale est mulieri, quod comā nutriat, propter dispositionem naturalem.s. humiditatem & inclinationem. 1ꝯ. Cor. 11. lec.2. me^{o}.G./.1ꝯ.Ti.2. lec.2. m^{o}. D. Coma. * Eua.o. Phornicatio.5.&c. Hæresis.117. Imago.22.32. Incontinentia.6. Incubus. Lex.170 Luxuria.5.9.14.20. Maleficium.4. Maria. 2. Mas. Matrimonium.1.2.81. &c. Meretrix. o. Miles.5.10. Mollities.4. Nubere. Nuptiæ.o. Occidere.16. Ordo.97.99. Ornatus.1.&c.

9 Mulieri dicitur naturale, concipere filium, quod tamen non potest naturaliter, nisi semine maris suscepto. Veri. q 24.10.1^{m}.

10 Illud quod est contra hoc naturale, nihil prohibet esse perpetuum, sicut quòd aliqua mulier, perpetuo absque prole remaneat. Veri.q.24.10.1^{m}. * Papa.10. Pollutio.1. Princeps. 6. Resurrectio.30. Semen.10. &c. Sexus.o. Sirenæ.

11 Mulier ignobilis sublimat se, si contrahat matrimonium cum nobili uiro. Ps. 12. prin^{o}. a. D. * Sobrietas.5. Subiectio. 4.

12 Solent mulieres in tribus molestæ esse uiris.s. in contemptu uirorum, in superfluo uictu, & in superbiæ fastu. Isa.4. prin^{o}. * Tentare.14.&c. Testis.7. Thomas.2. Verecundia.2. Vestis. 7. Vir. Virginitas.13.&c.

13 Aufertur mulieribus uirorum solatium quantum ad quatuor, quibus delectantur mulieres.s. in uirorum pulchritudine, in uirorum fortitudine, in uirorum dignitate, & in uirorum iocunditate. Isa.3.fi. c. l. * Vinum.6.

14 Arguit deus mulieres dupliciter. s. de superbia, & de lasciuia. Isa.3. me^{o}.c. prin^{o}. * Vsura.253.&c.

15 Superbiam mulierum arguit deus dupliciter. s. superbiam in corde, & superbiæ signum in corpore. Isa.3. lec.3. prin^{o}.

16 Arguitur lasciuia, mulierum in quatuor, quibus homines ad lasciuiam prouocabant. s. in ipso uisu, in lusu, in incessu, & in lasciuo ornatu. Isa.3. me^{o}.c. prin^{o}.

17 Inspectio mulierum ordinatur ad aliquid noxium.s. ad concupiscendum. 22ꝯ.q. 167.2.c. /. Iob.31. lec.1. prin^{o}.

18 In mulieribus non est sufficiens robur mentis ad hoc, ut concupi-

concupiscentiis resistant. 22ꝯ. q. 149.4.c./. q.165.2.1^{m}./.1ꝯ. Cor.11. lec.1.fi.D. * Luxuria.25.

19 Sanctificatus est tamen uir infidelis aliquādo per mulierem fidelem.i. aliquando contingit, quòd unus eorum, per aliū conuertitur ad fidem, sicut Sissinius per Theodoram Romæ tempore Clementis conuersus est. Et similiter mulier infidelis, per uirum fidelem.i. per ipsius admonitionem, & doctrinam 1ꝯ.Cor.7.lec.2.me^{o}.H.

20 Non est crimen mulieris per uiolentiam uiolatæ, si consensus non adsit. 22ꝯ.q.64.5.3^{m}.

21 Minus malum est, mulieribus carnaliter cōmisceri, quàm in uilia declinare flagitia. Opus. 20. li^{o}.4.c^{o}.14.

Differētia.1 ¶MVLTIFORME sm essentiā, est posterius uniformi: secūdū respectus autem, est econuerso. Veri.q.5.2.2^{m}. * De^{s}.321.

2 Principium dicitur multiforme dupliciter.s. secūdū essentiā, & secūdū effectū Veri.q 5.2.2^{m}. * Perfectio.42. Vniforme.

Quid. ¶Multiloquium est filia gulæ. 22ꝯ. q. 148.6.c./ Ma.q.14.4.c. * Scurrilitas.2.

¶Multiplicatio: Absoluere.32. Angelus.53.&c.404. Anima.72. 78.79. Animal.28. Antropopatos. Augmentum.2.&c. Beatus. 46. Benedictio 8. Bonitas.21. Causa.22. Circunstantia. 25. Clamor.5. Costa.6.7. Forma 33. Gaudium.2. Idem.3 4. Infinitum.2.3.6.12. Intellectus.16.243. Iubilus.2. Lux.17. Maria.43. Mathematica 12. Missa.24. Nomen.43. Omnis.4. Operatio.28.&c. Oppositio.1.4.5.19.&c. Panis.2. Passio.9. Processio.5.20. Relatio.28.95. Sacramentum.129.144. Spes.37. Templum.7.8. Tribus. Vita 41. Vsura.29.46.49.50.51.54. 183.186.256.292.294. Vxor.9.

In quo. ¶Multiplicitas non est in deo 1.d.24.q.2.1.c. * Adam.63.64. Amor.113. Calcedonenses. Cecilia. Circunstantia.23. Consecratio.3. Corpus.32. Crux.4.5. Deus.6.310. Diuisio.12. Embrio.4. Error.11. Fatum.3. Idea.17. In.20. Malum.63. Matrimonium.6. Nomen.32 38. Oratio.27. Ordo.12. Peccatū. 298.&c. Pœna.12. Prædestinatio.38. Sensus.40.41. Simplex. 2.4. Simplicitas. Societas.1. Spiritus. 10. Terra.2. Tirānus. 1. Verbum.27. Visio.15. Vsura.7. Vxor 26.

Differētia.1 ¶MVLTITVDO præter multa, est tantum in ratione, sed multitudo in multis, est etiam in rerum natura. Po^{a}.q.3.16.16^{m}.

2 Multitudo est, quod est diuisibile secūdum potētiā in partes non continuas. Meta.5. lec.15. prin^{o}.b. D. * Accidentaliter.3. Actio.5.82.&c. 117. Actus.117 &c. Addere.14. Adiectiuum.6. Adoratio.6. Afferre. Agens.89.90. Allicere. Amor. 285. Angelus.55. 67. 211. 219. 346. 402. 404 466.482.503. 547.600. Anima.70.&c.102.163.191. 304. Animal.9 Apostoli.21.25. Auaritia.23. Baptismus.21. Beatitudo.18. Bonitas.227. Capitale. 1. Caput.2. Charitas.54. Causa.23. Cælū. 27. Cereus. Cærimonia.6.8. Cete.5. 6.7. Circunstantia.23. Ciuitas.1. &c. Cogitatio.1. Cognitio.38. Collectiuum. Compositio.10. Commune.2.14. Confessio.14.71.72. Consilium. 13. Contrarium.24. Corpus.32. Creatura.7. Crimen. Damnatio.31. 66. Debitum. 18. Demonstratio.13. Deus.3.310. Differre.2. Dispensatio.23. Dispositio.21. Dissensio.4. Distinctio. 2. Diuersitas. 5. Dominatio. 1. Diuisio. 8. Doctrina. 2. Dulcedo.5. Ecclesia.4 Elementum.7.10. Eleemosyna.39 Elephas.3. Ens.19.a b.28. Epicicli.2. Aequiuoca.1. &c. Esse 69 Aeternitas.17.41. Euch^{a}.11.80.88. Exemplar 3. Experientia. 2. Fides.19. 113. Fieri.19. &c. Flumen.2. Forma.19. &c.45 133. 144.147. Fortitudo.8. Fructus. 19. Galilæa.2. Generale.1. Generatio.39 68. Genus.16. Gratia. 105. Habitus.53.54.60.77. Hæresis.84.150 Homo.33.&c.40 41. Idea. 18.45. Ieiunium.8. Iesus.5. Imperare.3. In.4. Indiuiduum. 6. Infernus.3. Infinitum.2.&c. Insensibilitas.3 Intellectus. 16.17 34.&c.53 &c.175. Intentio.10.12. Inuidia.11. Hypothetica. Ira.6.7. Iustitia.82. Latria.3. Lex. 38.56. Liberalitas. 16. Litigium.1. Magdalena.4. Magnificentia. 6. Matrimonium.33. Minister.6. Missa.15.22.&c. Missio.42. Natura.39. Nomen.71.72.83. Officium. 2. Opinio. 4. Ordo. 69. Pars. 16.29.40. Pax.15. Peccatum. 24.27.46.&c.83.159.389.390. Pœna.60. Perfectio.21. Persona.13. 18. 32. &c. Potentatus. Potentia. 56. Præceptum 8.71.152. Princeps.3. 29. Principatus.8. Processio.5. Prudentia. 29. Purgatorium.2. Relatio.27.28.95. 97. Requiri.2. Scandalum.10. Scientia.3 123. Schisma.o. Seditio.1. Signum.5. Speculum.6. Spes.35. Suppositum. 8. 9. Templum. 3. Trahere. 2. Trinitas. 4. Verbum. 19. 21. Veritas.40. 45. Vinum. 4. Virginitas.35. Virtus.113.114. 124. Vita. 41. Vnctio. 22. Vnio. 3. Vnitas.35. &c. Vniuersale. 14. 24. Vniuersum. 5. Vsura. 29. 87. 178. 188.226.300. Vxor.A. Christus.134.135.178.&c.213.

¶Multum. Agricultura.3. Amicitia.24. Angelus.53.503. Apostoli.27. Assimilatio.12. Augmentum 16. Auctoritas.3. Beatitudo. 68. Cete 7. Debitum. 18. Densitas. 1. Deus. 198. Eleemosyna.28. Eucharistia.228. Finis.16. Gratia. 43. 124. Insensibilitas.2. Intellectualis 9. Inuidia.10. Ira. 24. 42. Ligurgus. Misericordia.18. Mors. 7 Multitudo. Pax.12 Peccatum. 280. Pluuia. 4. Potus Sacerdos. 17. Scientia. 90. Spes.35. Tarditas. 1. Taurus. Temperantia. 6. Timor. 22. Venus. 2. Vsu^{a}.148.299.300.

1 ¶MVLVS est piger, non currens, & luxuriosus, licet non generet, & omnia indifferenter portat. P. 31.fi.h. Animal.

2 Mulus potest generari ex equo & asina: quia sunt eiusdem generis proximi, licet differant specie. Veri.q.3.8.4^{m}./. Po^{a}. q.3.8. 16^{m}. /. Meta. 7. lec.7 fi. d. * Equus.1.

¶Mundana quælibet reducuntur ad tria.s. ad honores, ad diuitias, & ad delitias. 12ꝯ. q. 108. 3. 4^{m}./. 4. c. * Aduena 2. Amor. 286.287. Aqua. 5. Festum. 13. Lex.172. Oratio.20. Papa. 1. 6. &c. Religio. 86. 87. Timor. 45. 52. &c. 63. 64. Vestis.6. Vinculum.2. In cōmuni

¶Mundare. Doctrina. 5. Fides. 106. Lauare. Lepra. 1. Maria. 18. Purificatio. Sacerdos. 17. 20. &c. Sacramentum. 112. Verbum. 74. Vestis.2.

1 ¶MVNDITIA cordis duplex.s. ab affectionibus inordinatis per uirtutes & dona appetitus, & a phantasmatibus & erroribus per donum intellectus. Et hæc est completiua uisionis dei. Prima autem disponit ad eam. 22ꝯ.q.8.7.0. * Animal.74. &c Aqua 3 4. Baptismus.59.203.250. Beatitudo. 158. &c. Cibus.6. 10. Circuncisio. 47. &c. Conscientia. 20. Dæmon. 89. Emundatio. Eucharistia. 191. Gratus 2. Lepra. o. Oratio. 20. Piscina. o. Reuerentia. 5. Sacerdos. 17. 20. &c. Sanctificatio. 3. 6. Sanctitas. 2. 5. 6. Sanctus.o. Temperantia. 20. Vestis. 2. Virtus. 240. 241. Differētia.

2 Omnia sunt munda secundum naturam, sed quædam sunt immunda secundum significationem. Ro. 14. lec.2. prin^{o}. F. /. lec.3. prin^{o}./. Titū le.4. me^{o}. D.

1 ¶MVNDVS aliquando sumitur pro continentiā uisibilium tantum, & ita inter creaturas mundi quas homo excellit, non computatur angelus. 1. d. 3. L. 1. * Abiectus. Adam. 77. Afflictio. Agere. 19. Angelus. 3. &c. Anima. 72. Apostoli. 6. 15. Quid.

2 Sicut omnes res ut completæ, dicuntur unus mundus, uel unum uniuersum, sic res ut informes, dicuntur una materia informis 2.d.12.1.2^{m}./.4.1^{m}. * Aristoteles.7. 8. Benedictus. o. Cereus. 1. Dæmon. 57. 108. Ecclesia. 12.

3 Mundus tripliciter dicitur. s. mundus ratione suæ creationis, perfectionis, & peruersitatis. Ma. q.13. 2.2^{m}./.3^{m}./. Io. lec.5 me^{o}.a. D. * Euangelium.2. Gloria. 24. Homo. 16 17. Idolatria. 4. Ignis. 12. 13. Luxuria. 16. Mel. 1. Meretrix. 1.

4 Aliquid est in mundo tripliciter. s. ut in loco, ut in toto, & ut in effectu. Io. lec. 5. me^{o}. a. E. * Missio. 36. Mundana. Munditia. o. Odium 14. Oratio. 20. Orbis. Papa. 8. Pax. 22. Phase Planetæ. Potestas. 18 Princeps.8. 25.

5 Esse in seculo uel in mundo, dicitur dupliciter s. secundum præsentiam corporalem, & secundum affectum mentis. 22ꝯ q. 188. 2. 3^{m}. * Purgatio.5.6. Ratio.14. Religio.73. 74. Scenophegia. Seculum. Sinistrum. 2. Stultitia. 4. Templum. 9. Tentare. 2. 23. Theologia. 13. Timor. 45. 52.&c. Verbum.72. Vestis. 6. Via. 6. Visio. 15. Vniuersum. o.

6 Mundus est necessario unus. 1^{a}. q. 47.3. o. /. Po^{a}. q. 3. 16. 1^{m}./. Meta.12. lec. 10. fi. f./. Cę. le. 16. usque.lec.22.

7 Philosophi probant, quòd si essent plures mundi, oporteret esse plures primos motus, & plura tempora. 1. d. 37. q. 4. 3. c.

8 Ratio naturalis, non potest reddi distantiæ, quantitatis, & figuræ partium mundi. 1. d. 43. q. 2. 1. c. fi. /. Opus. 3. c^{o}.97./. Causis. lec. 11. fi. /. Iob. 5. lec. 2. prin^{o}. B. * Christus.87.169.170.198.

9 Mundus factus est propter hominem. 4. d. 47. q. 2. ar. 1. q. 1. c.

10 Oppositum uidetur dicere. 2. d. 1. q. 2. 3. o. Resp^{o}. Dubio. 911°. Du^{m}.911^{m}.

11 Mundus factus est propter hominem aliquo modo, non quidem ut principaliter intentum, sed ut omnia sint ei utilia. 2. d. 1. q. 2. 3. o. /. 4. d. 47. q. 2. ar. 1. q 1. c. /.d.48. q. 2. 1. c. /. 3. 3^{m} /. 6^{m} /. Cont. 3. c^{o}. 112. fi. /. Li^{o}. 4. c^{o}.55. 3^{m}./ c^{o} fi.1^{m}./.4^{m}.

12 Mundus non est factus a casu, sed a solo deo. 1^{a}.q.15.1 o./. q. 47. 1. o /. q. 103. 1. o. /. Opus.3.c^{o}.99 /. 101. * Deus 48 413.415.&c. Dies. 17. Aequinoctiali. Aetas.1.&c. Fieri.5. Gloria 74. Deus.

13 Mundus habet esse post non esse, ex sola uoluntate dei. 1.q.46.2.o. /. 2.d.1.q.1 5.c. /. d.2.q.1.3.c. prin^{o}./. Cont. 2.c^{o}. 34./.37 fi./ Po^{a}.q.3.17.o /. Quol.3.31.c./. Cę. lec.6. me^{o}. K. &c * Hæresis.46.82.104. Instans.14.21.22.

14 Antequàm esset, possibile erat mundum esse potentia dei, non autem

Mu

non autem potentia materiæ. 1ª.q.9.2.o./.q.46.1.1ᵐ./.2.d.1.q.1.2.1ᵐ./.5.4ᵐ./. Cont.2. cº. 36.3ᵐ /. Poª.q.3.1. 2ᵐ./. 14.c./. 6ᵐ./. 17. 10ᵐ./.q. 5. 3. c./. Quol. 5. 1. c./. Opuſ.3. cº.98./. Opuſ. 27. o.

15 Deus præceſſit mundum duratione æternitatis: non autem duratione temporis. 1ª.q.46.1. 8ᵐ./. 2.d. 1.q. 1.5. 7ᵐ./. Poª.q.3.14.6ᵐ./.17.20ᵐ. * Iudicium. 55. 73. Lex. 146. 147. 148. Miſſio. 36. Pax.22.

16 Si mundus ſemper fuiſſet, non æquaretur deo in duratione. 1ª.q.46.2.5ᵐ./.1.d.2.1.q.1.5.2ᵐ./. Poª. q. 3.14.2ᵐ./. 10ᵐ./. Opuſ. 27. fi. * Perfectio.12.&c. Poteſtas. 18. Prædicare.17.22. Prouidentia.46. Reſurrectio.4.41.

17 Mundus habet talem dimenſionem, & talem durationem, ex ſola uoluntate dei. 2.d.2.q.1.3.c. prinº./.Poª.q.3.14.15ᵐ./.17.o./.q.5.5.6.o./. Opuſ.3.cº.97./.Cauſis.lec 11.fi./. Cę. le. 6. meº. H. * Rex.4 Sepultura.10. Status.14.15.

18 Mundus finietur a deo, nulla creatura cooperante, ſicut etiam incœpit. 4. d. 47. q. 1. ar. 1. q.3. c. Cooperari.3. * Terra. 1. 3. Timor 45.52. &c. Vatro.

19 Mundus neceſſario gubernatur ab uno.ſ.a deo. 1ª.q.103.1.3.o./. 12ᵉ.q.91.1.c./. 2.d.1.q.1.1.o./. Cont.3.cº.64./.Veri.q.5.2.o./.3.c. Duratio.

20 Facillima uia, ad oſtendendum deum eſſe, & omnia eſſe ab eo, eſt ex ſuppoſitione nouitatis mundi. 1ª.q.46.1.6ᵐ./.2.d.2.q.1.3.2ᵐ./.Cont.1.cº.13./.Liº.2.cº.37.fi./.Poª.q.3.17.8ᵐ./.q.5.4.4ᵐ./. Meta.12.lec.5.fi.d./. Phy.8. lec.1.fi.* Angelus.3. &c. Ariſtoteles.7.8.Cęlum.72.115.&c.

21 Rationes falſæ, arguentes æternitatem mundi, ponuntur. Cont.2.cº.32./.33./.34. * Claritas.1.3. Damnatio.39.

22 Solutiones earum ponuntur. 1ª.q.46.1.o./.Cont.2.cº.35./.36./.37./. Cauſis. lec. 11. fi./. Meta.12.lec.5.fi.d./.Liº.8.le.2.o./. Cę. lec. 6. mº.K.&c./. Le.29. fi./. Gen. le. 7. * Aeternitas. 12. 13. 39.

23 Rationes aliquæ ualent ad improbandum æternitatem mūdi, & aliquæ non ualent. Cont. 2. cº.37.

24 Si mundus eſſet æternus, ſequeretur neceſſario, animas eſſe infinitas, uel animam pluries uniri diuerſis corporibus, uel eſſe unum tantum intellectum omnium hominum. 1ª. q.46.2.8ᵐ./.2.d.1.q.1.5.20ᵐ./.Cont.2.cº.80.3ᵐ.

25 Numerus annorum mundi, non poteſt probari demonſtratiue. 4.d.43. at 3.q.2.c /. Quol.3.31.o.

26 Nouitas uel æternitas mundi, non poteſt probari demonſtratiue. 1ª.q.46.1.2 o./. 2.d.1.q.1.5.o./. d.2.q.1.3.c. prinº./. Cont. 2. cº. 31. uſque.39./. Poª.q.3. 17. o./. Quol. 3.31.o./. Quol.12.8.o./.Opuſ.3.cº 97./. Opuſ.60.fi./. Opuſ.72.q.14./. Phy.8.lec.2.fi. * Hæreſis.46.82.104. Ignis.11.&c. Incarnari.15. Innouatio. Lex.146.&c. Pœna.74.

27 Ariſtoteles non intendit demonſtrare æternitatem mundi, ſed diſputatiue tantum procedere. 1ª.q.46.1.c./.2.d.1.q.1.5.c./. Poª. q. 3. 17. c. fi. /. Meta. 12. lec. 5. fi. d./. Cę. 2. lec.1. prinº. a. fi.

Duᵐ.912. 28 Oppoſitum uidetur dicere. Io lec.1.fi.d. E./. Meta, 12.lec.5. fi. d./. Phy. 8. lec. 8. Reſpº. Dubio.912º.

29 Ante mundum fuit tempus, intelligitur ſecundum imaginationem tantum. 1ª.q.46.1.8ᵐ./. 1.d. 19. L. 1. prinº./. 2.d. 1. q. 1. 5. 7ᵐ./. 13ᵐ./. d.2.q 1.3.5ᵐ./ Cont.2.cº.35.6ᵐ./.Poª. q.3. 1.10ᵐ./.2.c./.14.6ᵐ./.17.20ᵐ./.19.5ᵐ./. Opuſ. 3.cº 95 fi. /.Meta.12.lec.5.fi.d.I. * Prædicare.17.22.Sacramentum.61. Vita. 28.

30 Opiniones Ariſtotelis, Platonis, Democriti, Empedoclis, & Anaxagoræ, de productione mundi, omnes ſunt hæreticæ. 2. d. 1. q. 2. 5. c. prinº. /. Phy. 8. lec. 2. o. /. Gen. lec. 7. /. Quol. 5. 1. o.

¶Munitio. Caſtra. Matrimonium.1. Princeps.19.

¶Munium. Cærimonia. Officium.1.&c. Matrimonium.1.

Diuiſio. 1 ¶Mvnvs deo oblatum quadruplex. ſ. feruentis dilectionis, deuotæ orationis, perfectę operationis, & debitę oblationis. Iſa. 18. fi.

Simonia. 2 Munus datum uel acceptum pro re ſpirituali, quaſi pretium eius, eſt ſimonia; non autem quaſi ſtipendium. Et eſt triplex munus.ſ. munus a manu, a lingua, & ab obſequio. 22ᵉ. q. 78. 2. 3ᵐ. /. q. 100. 2. 2ᵐ./. 5.o./.4.d.25.q.3.ar. 2.q.1.4ᵐ./. ar.3.o./. Quol.5.23. b. Simonia 1.&c. * Adoratio. 14. Character. 21. Dilatari. Donum. o. Hæreditas. 1. Magi. 4. Oblatio. 5. Preces. Pulchritudo. 12. Religio. 49. Simonia.8.17. Vſura.69 70.267.270.

3 Munus a lingua duplex. ſ. uel in actu eius, ut laus & preces, uel ut initium ab ea, ut fauor & amicitia. 4. d. 25. q. 3. 3. 4ᵐ.

¶Murmur. Syndereſis. 5. &c.

¶Murus. Iudæi. 31. Violatio.

¶Muſæus. Poetica.3.

Mu

1 ¶Mvsica immutat affectum hominis tripliciter.ſ. per cantum doriſticum.i. per primum uel ſecundum tonum ad firmitatem, per frigium.i. per tertium tonum & quartum ad dulcedinem, & ad alta per hypolidium. i. per quintum & ſextum tonum. Alii uero, additi ſunt poſtea. Tibia & tuba faciunt primum. Lyra & uiola faciunt ſecundum: ſed tertium faciunt pſalterium, & cythara. Pſ.32. prinº.b. * Ambroſius.1. Arithmetica.1. Cantus. o. Medium. 1. Effectus.

2 Inſtrumenta muſica, & cantus, erant in ueteri teſtamento; ſed eccleſia aſſumpſit ſecundum: quia morale eſt. Non autem aſſumpſit primum: quia inſtrumenta illa figuralia ſunt, & nimis occupant animum, & ipſum mouent ad corporalem delectationem. Ideo ſunt contra ſapientiam. Et ideo ſubtrahuntur in eccleſia inſtrumenta muſica, ut a corporalibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati. 22ᵉ.q. 91.2.4ᵐ./.Pſ.32.prinº.c. C./. Organum. 2. *Pythagoras.2. Vox.5.

¶Muſtum. Euchariſtia.72.

1 ¶Mvtabile dicitur dupliciter.ſ.ſubiectiue.i. ens in potentia, & ut terminus.ſ.forma.1.d.8.q.3.2.3ᵐ. Diuiſio.

2 Mutabile dicitur dupliciter. ſ. per potentiam in eo exiſtentem, uel per potentiam exiſtentem in alio.1ª.q.9.2.c. * Angelus.61.136.137 Beatitudo.126. Charitas.142. Cauſa.70. Creatura.16.Deus.88.321.Diuitiæ.9. Effectus.16.

3 Mutabilitatis principium & cauſa, eſt rei potentialitas. 1ª. q.9. 1.c./.1.d.7. q.1.1.c. * Aeternitas.1. &c. 27. Forma. 34. Gratia.153. Inſtabilitas. Iuſtificatio.12. Nabuchdonoſor.6. Nomen.14. Præceptum.129.

4 Philoſophi non conſiderauerunt mutabilitatem, niſi eam quæ eſt ſecundum formam a cauſa mutabili. 1ª.q.44.2.c./. q.45.2.1ᵐ./. 1.d.8. q. 3. 2.1ᵐ./. 2ᵐ. * Vanum. Varietas. Veritas. 47.

5 Angeli non ſunt hac mutabilitate mutabiles, quantum ad id quod in eorum natura eſt. 1ª. q.44.2.c./.q. 45.2.1ᵐ./. 1.d. 8. q. 3. 2. 1ᵐ./. 2ᵐ.

1 ¶Mvtatio triplex. ſ. naturalis, miraculoſa, & annihilatio. 3ª.q.13.2.c. * Accidens.121.123.124. Differentia.

2 Aliquid dicitur mtari dupliciter. ſ. ſubiectiue, & terminatiue. Veri. q. 1. 6. c. prinº.

3 Omnis mutatio, uel eſt motus, uel eſt terminus motus ſucceſſiui. Cont. 2. cº.17.fi. * Acetum.2. Actio.26.67. Actus. Amor.117. Angelus. 122. 579. Animal.29.30. Annihilatio. 1.4. Appetitus.86. Beatitudo.126. Cauſa.70.103.104.

4 Omnis motus uel mutatio, eſt ad aliquid determinatum, & ex aliquo determinato eiuſdem generis. 4.d.11.q.1. ar.1. q.3.c./. Cont 2.cº.17 2ᵐ. * Circunſtantia.14.16. &c. Cognitio.71. Confeſſio.61.74. Contrarium.27.

5 Nihil poteſt eſſe ubi prius non fuit, niſi uel eo mutato, uel mutato alio in ipſo. 3ª.q.75.2.c /. 4.d.11.q.1.ar.1.q.1.c./.ar. 2.c.fi. * Cor.9. Corpus.21. Corruptio 3.11. Creatio.8 9.52. Creatura.15.16. Delectatio.32.

6 Omne quod quocumque modo mutatur, eſt in potentia, & manet quo ad aliquid, & quo ad aliquid tranſit, eſt compoſitum, & acquirit aliquid prius non habitum. 1ª. q. 9. 1. c. * Eſſe.49. Dæmon.100.101.102.109. Deus.19. 20. 21. 287. &c.317.&c.321.390.&c. Eleemoſyna.11.

7 Omnis mutatio habet duos terminos, qui non poſſunt eſſe ſimul: quia omnis mutatio eſt in contingens. 1.d.37.q. 4.3. c./. 5ᵐ./. Poª. q. 3. 1. 15ᵐ./. Quol.9.9 c./. Quol.11. 4.c. * Aeternitas. 14.27. 32. Euchariſtia. 107. 108. 109. 113. Facere. 1.

8 Mutatio accipit ſpeciem & dignitatem a termino ad quem: non autem a termino a quo. 1ª.q.45.1.2ᵐ. * Facies.1. Factum. 2. 3.

9 In omni mutatione oportet aliquid idem eſſe ſub utroque termino, habens ſe nunc aliter quàm prius. 1ª. q.45.2.1ᵐ./. Cont.2.cº 17.3ᵐ./.Poª.q.3.2.c./.4ᵐ. * Fides.54. Fieri.o. Forma.34. Frequentia. Generatio.3.7.&c.31.44.54.

10 Idem eſt prius ſubiectum mutationis ſimul & poſt termini ad quem.ſ. formæ. 4.d.11. q.1. ar.3. q. 1. 3ᵐ. * Habitus. 26. Idem.7. 8. Incarnari. 17. Inſtans.23. &c. Intellectus. 164. Iuſtificatio. 12. Lex.51. 178. 179. Liberum. 30. Ludificatio. Miraculum.51. Motus.4.8.22.27.73. Nabuchdonoſor. 6.Opinio.5. Oratio.47.Paſſio.52.Perturbatio. Præceptum. 129. Proceſſio. 6.13. Prophetia. 46. Proprium. 6. Quantitas. 21.

11 Omnis mutatio poſſibilis fieri a quacumque creatura, poteſt fieri ab anima Chriſti, inquantum eſt inſtrumentum diuinitatis, non autem ſecundum ſe. 3ª. q.13. 2. 2ᵐ. Relatio.53. * Sacramentum.10.39.50.Sapientia.11. Scientia.46. Sexus. 1. Significatio. 5. Stephanus. o. Succeſſio. o. Tempus. 15. 20.23. Transfiguratio. 1. Tranſmutatio. Tranſubſtan-

Mu

ſubſtantiatio. Tributum. 4. Veudere. 10. Veritas. 47. Virtus.111.270. Votum. 9. Chriſtus. 39.

Quid. ¶Mutatum eſſe, eſt pars motus diſcreti, & terminus motus continui. 1ª. q. 53. 2. 3ᵐ./. 1. d.5. q.3.1.2ᵐ./.d.37.q.4.1.3ᵐ./. 2. 2ᵐ./. Quol. 9. 8. c. * Idem 7. 8. Incarnari. 17. Mendacium. 19. Motus. 38. Promiſſio. 4. Religio. 61. Virginitas. 28.

Licita. ¶Mutilatio membrorum, eſt illicita, niſi fiat propter ſalutem totius corporis: non autem animæ, uel niſi fiat per publicam poteſtatem, propter bonum commune. 22ᵉ. q. 62. 2. 1ᵐ./. q. 65. 1. o. * Amputare. Bonitas. 194. Deformitas. Detruncatum. Naſus. Ordo. 97. 98. Pęna. 56. Reſtitutio. 5. Vnctio. 26.

Qualis. ¶Mutus & ſurdus a natiuitate, ſunt inſipientiores cæcis. Et omnis ſurdus a natiuitate, eſt mutus: non autem econuerſo. Senſu. lec. 2. fi. h. * Aduocatus. 9. Baptiſmus. 122. Damnum. 3. Matrimonium. 25.

Quid. 1 ¶Mvtvvm datur, quando meum uel tuum, tibi uel mihi datur. Opuſ. 73. cº 3. fi. * Amicitia. 1. 31. Amor. 248. Anima. 155. 270. Beneficium. 3. Bonitas. 95. Campſoria. 1. 9. Dæmon.34. Depoſitum.1.2. Elementum. 22.

2 Mutuum eſt omne acceptum a deo, uel a prælatis, uel a doctoribus, quod iuſtus reddit; non autem peccator. Pſ. 36.mº.q.K. * Euchariſtia.82. Intellectus.215. Macarius. Matrimonium.19.26. &c.46. Obedientia.38.

3 Dare mutuo rem ſuam alteri, eſt actus proprius liberalitatis & gratiæ, & illud quod liberalitatem tollit, ipſum actum a natura ſua auertit, & uirtutem iuſtitiæ uniuerſalis corrumpit. Opuſ.73.cº.4. * Odor.4. Pliades. Priuatio.5.

4 Illa ſola ſuperabundantia, quæ ex mutuo, ratione mutui procedit, liberalitatem ſimul & iuſtitiam corrumpit. Liberalitatem quidem: quia mutuum gratuitum fieri debet de natura mutui: quia mutuum datur, quando meum uel tuum, tibi uel mihi datur: iuſtitiam uero corrumpit: quia in mutuo, dati redditio deſignatur. Et ubi plus redditur, inæqualitas paritur. Opuſ. 73. cº. 3. fi. * Reciprocum. Relatio. 37. Relatiuum. 9. 10.12. Reſtitutio. 12. Rixa. 1. Seditio. 1. 2.

5 In mutuo transfertur numiſma propter ſe tantum, & non propter finem neceſſarium uitæ, de ratione mutui. Opuſ. 73. cº. 4. * Sponſalia. 10. Timor. 56. Vſura. 15. &c.27.30, &c. 55.61.&c. 71. 75. 77. 79. 80. 90, &c. 104. &c. 126. 133. 144. 150. 160. &c. 195. 200. 201. 205. 207. &c. 213. &c. 221. 222. 225. &c. 228. &c. 239. 271. Vſus. 17. 18. Lira. Ingenium. 2. Seraphin. 4.

6 Mutuans pecuniam debet ſibi cauiſſe, ne detrimentum incurreret. Nec qui pecuniam mutuo accepit, debet damnum incurrere, de ſtultitia mutuantis. Et ſimile eſt in emptione. Emens enim rem aliquam, tantum pro ea iuſtè dat, quantum ualet: non autem quantum ille, qui uendit, qui ex eius carentia damnificatur. Ma. q. 13. 4. 14ᵐ. fi.

N

Figura. NAaſon princeps Iuda in deſerto, exiuit cum Moyſe de Ægypto. Et interpretatur augurium, uel ſerpentinum. Mat. 1. prinº. b.K.

Quis. 1 ¶Nabucdonoſor dicitur Lucifer.i. pulcher inter omnes alios reges, & dicitur mane oriri.ſ.ante omnes alios monarchas. Iſa. 14. prinº.I.

2 Cogitatio eius erat ſuperba: quia cogitabat uſurpare, quæ dei ſunt.ſ. ſecundum errorem gentilium qui credebant homines in deos mutari, & ex principibus fieri ſtellas. Cogitabant ergo uſurpare diuinum locum, diuinum cultum, & diuinum actum. Iſa.14. prinº.K.

3 Principes nationum improperantur Nabucdonoſor tria. ſ. primo pęnam quam inuenit, quantum ad mortem, quantum ad mortui humiliationem in anima & in corpore, & quantum ad mortui afflictionem in inferno. Secundo improperantur ei gloriam quam amiſit, quantum ad dignitatem, & quantum ad potentiam belli. Tertio improperantur ei ſuperbiam cordis, quam habuit quantum ad ſuperbam cogitationem, quantum ad peruerſam intentionem, & quantum ad propoſiti fruſtrationem. Iſa. 14. prinº. I.

4 Inſultatio etiam aliarum communium perſonarum fit ei tripliciter. ſ. quia improperantur ei culpam quam commiſit, ſepulturam quæ corruit, & damnum quod regno ſuo dedit. Iſa.14.meº. B.

5 Tota illa parabola ipſius Nabucdonoſor, myſtice exponitur de diabolo, qui concutit regna, quaſi miniſter pęnæ

Na

& incentor culpæ, cuius potentia per Chriſtum diminuta eſt, & in die iudicii ex toto in infernum detrahetur, qui uoluit in cęlum conſcendere, & ad æqualitatem maieſtatis diuinæ uenire, ſecundum quòd exponitur in gloſſa. Iſa. 14. meº. D.

6 Nabucdonoſor mutatus eſt in beſtiam, ſecundum imaginatiuam ſuam. Opuſ.20 liº. cº.fi. * Dæmon. 100.101.

7 Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. Ma.q.16.9.3ᵐ. Reſpº.ſicut Dubio. 446º. * Prophetia.87. Viſio.5.24. Duᵐ.913ᵐ.

¶Nanus. Melancolia. Reſurrectio.32.

¶Nares. Antropoſpatos. Baptiſmus.240. Bubalus. Exorciſmus. 12. Naſus.

¶Narratio. Amen. 2. Inſinuatio. o. Mendacium. 18. Scriptura. 15. 16.

¶Naſci. Aborſus. 2. Abraham.19.20. Actus.195. Auaritia.23. Generatio.91. Hæreſis.10. Inuidia.12. Lumbrici. Natura.1. Oriri. Pars.8. Periculum.1. Proceſſio.32.54. Radix.2. Sacerdos.14.15. Semen.13. Timor.27.28. Verbum.24. Vermis.2.

¶Naſica. Scipio.

¶Naſus. Abſciſio naſi impedit a ſuſceptione ordinis, de neceſſitate præcepti, & non de neceſſitate ſacramenti.4.d.25. q. 2. ar. 2. q. 4. c. fi. Ordo. 98. * Baptiſmus.240. Bubalus. Exorciſmus.12. Subſannatio. Impedimentū.

¶Natale. Miſſa.17.21.22.

¶Nathan propheta conſuluit Dauid, quod ædificaret templum. Poſtea autem a domino reprehenſus, & quaſi retractus, prohibuit hoc ipſi Dauid, ex parte dei. Quol.12.27.1ᵐ. Propheta.

¶Natare. Porphirio.

1 ¶Nativitas eſt exitus a generante coniuncto, a quo habet principia ſufficientia. Et dicitur oriri, ratione primi, naſci ratione ſecundi, & gigni ratione tertii. 1ª.q.27.2.c./.3.d.8.1.c.prinº./.ar.4.q.1.c./.Meta.5.lec.prinº.a. * Aborſus.o. Adam.72. Agere.22. Angelus.590. Animal.36.48. Baptiſmus 132.235. Circunciſio.26. Deſertum. Quid.

2 Natiuitas duplex.ſ. in utero.i. conceptio, & extra uterum. 3.d.3.q.1.ar.1.q.3.2ᵐ./ d.8.1.6ᵐ./.4.d.42.q.1.2.1ᵐ. * Euchariſtia.209. Fatum.1. Fides. 59. Filiatio.5.6.17. Fortuna.7.8.9. Generatio.3.34.35.91. Hæreſis.10.36.

3 Natiuitas attribuitur alicui dupliciter. ſ. ut ſubiecto naſcenti, & ut termino. Primum conuenit tantum ſuppoſito, ſecundum autem formæ & naturæ. 3ª.q.35.1.c./.2.c./. 3ᵐ./.4.c./.3.d.8. 2.3. o. * Imaginatio.3. Inuidia.12. Iudæi.24. Legitimatio.1. Maria.5.10.11.12.13. Matrimonium.1.47. Mulier.3.5.9.10. Mutus. Naſci. Natum. Natura.1.21. Naturale. 5. Nomen.14. Pars.8. Periculum.1. Præceptum.137. Primogenitus.1. Proceſſio.32.46.

4 Eſſe fieri, & naſci proprie, conuenit tantum ſubſiſtenti, ſed conuenit formis conſequenter, accidentibus autem per accidens. 3ª. q. 35. 1. o./. 3. d. 8. 2. o. * Prophetia.56. Puer. 6. &c. 17. Semen. 13. 21. Seruitus. 9. 10. Verbum. 24.

5 Naſci & oriri, conuenit omni & ſoli uiuenti generabili, ſed ſecundum ſimilitudinem conuenit accidenti, aquæ, & ſoli. 1ª.q.27.2.c./.3.d.8.1.o./.Meta.5.lec.5.prinº.a.

6 Fructus arborum, capilli, oua, & huiuſmodi, dicuntur naſci, ſed non dicuntur filii. 1ª.q.27.2.c./.3ª.q.32.3.c./. 3.d. 4. L./.d.8.1. 5ᵐ./.2.1ᵐ.

7 Natiuitas hominis in die, melior eſt ſecundum aſtrologos, quàm natiuitas in nocte. Iob. 3. lec.1. meº. H. Chriſtus.

8 De Chriſti natiuitate propheta myſtice ponit tria. ſ. primo natiuitatis principium, quod eſt triplex. ſ. cęlum rorans, quaſi principiū effectiuum. ſ. per opera trium perſonarum; quia pater ibi operatur, filium mittendo, filius carnem aſſumendo, & ſpiritusſanctus conceptionem faciendo. Secundum principium natiuitatis Chriſti, eſt nubes pluens, quod eſt principium præparatiuum, in quo accipitur annuntiantis angeli officium, prophetarum uaticinium, & iuſtorum deſiderium. Tertium principium natiuitatis eius, eſt terra germinans, quod eſt principium ſuſceptiuum. ſ. beata uirgo, cuius aperiatur affectus, ad inueniendum gratiæ priuilegium, intellectus ad credendum angeli uerbum, & uterus ad concipiendum dei filium. Iſa.45.fi. A.

9 Secundo propheta ponit natiuitatis Chriſti ortum, qui comparatur rori, pluuiæ, & germini: quia Chriſtus eſt ros ad refrigerandum, pluuia ad fęcundandum, & germen ad fructificandum. Iſa.45.fi.

10 Tertio propheta ponit natiuitatis Chriſti fructum, qui eſt iuſtitia, quæ cum Chriſto oritur tripliciter. ſ. quia eam opere impleuit, ſermone docuit, & eam nobis in munere dedit. Iſa. 45 fi. * Abraham.19.20.

11 Natiuitas Chriſti ex parte matris fuit naturalis, ſed ex parte opera-

te operationis spiritussancti, fuit miraculosa. Vnde beata Virgo est uera & naturalis mater Christi. 3ª.q.35.3.2^{m}.fi.

12 Christus potest dici bis natus. 3ª.q.35. 2.4^{m}./.1. d.14.q 1.2. 4^{m}./. 3. d. 8. ar.4. q. 2.o. Conceptio.33. * Actus. 195. Assumere. o.

13 Natiuitas Christi duplex.s. natiuitas æterna a patre, & natiuitas temporali a matre. 3ª.q.35.2.o./.5.c./. 1. d. 14. q.1.2. 4^{m}./ 3.d.8.ar.4 q.1.o./. Vnio.2.16^{m}. * Dolor 42. Filiatio.5. 6. 17. Generatio. 51 &c.

14 Christus non fuit subiectus tempori in nascendo, sicut ceteri homines, sed elegit tempus quo conuenientissime nasceretur. 3ª.q.35.8.o.

15 Christus natus est nocte: quia uenit ad tenebras infirmitatis nostræ. 3ª q.83.2.2^{m}./.4^{m}. * Genitus.2.3.

16 Christus natus est in Iudæa, anno quadragesimosecundo imperii Octauiani, completa hebdomada septuagesimanona, cessante in Iudæa regno & sacerdotio. Opusc.20.liº.3.cº. 12.fi. *Hæresis.36. Imperator.6.Miraculum.18.19.

17 Christus uoluit nasci in Bethleem, propter tria: non autem in Hierusalem, nec Romæ, nec Nazareth. 3ª.q.35.7.o./.q. 46.10.1^{m}./.Mat.2. prinº.b.H./.Nazareth. *Musa.17.21.22. Notio 14. Obstetrix.1. Pax.22.

18 Christus uoluit nasci de populo Iudæorum: quia decebat eum nasci ex populo pollente speciali prærogatiua sanctitatis. 12ª.q.98.4.c./.1^{m}./.5.c./.3ª.q.4.6.3^{m}. * Processio. 32. 54. Sacerdos. 15. Christus. 69.170.

19 Christus nasci debuit ex uirgine. 3. d.12. q.3. ar.2 q. 1. o./. Cont. 4. cº. 45./. Opusc.3.cº.221./. Opusc. 60.cº.7./. Mat. 1. meº.d.I.

20 Christus natus est per genitalia beatæ uirginis, dummodo per hoc, perfectioni uirtutis uirgineæ nihil subtrahatur, secūdum Hieronymum contra Heluidium. Et cum dicit Ambrosius, quod Christus aperuit matris suæ uuluam, hoc dicit exponens illud, quod euangelista de lege induxit. Quod quidem ut Beda dicit, consuetæ natiuitatis more loquitur, nō quòd dominus sacri uentris hostiū, quod ingressus sanctificauerat, egressus deuirginasse credendus sit. Vnde illa adapertio, non significat reserationem cōmunem claustri pudoris uirginei, sed solum exitum prolis de utero matris. 3ª.q. 28 2. 1^{m}./. q. 35. 6. c./. 4. d. 30. q. 2.3. ar.7. 7^{m}./. Quol.6. 18. b./.c.

21 Natura diuina nullo modo debet dici nata de uirgine, nisi natura diuina sumatur improprie. s. pro persona. 3. d. 8. 3. o.

22 Natura humana in Christo, non est nata, sed est accepta per generationem; diuina uero natura, nullo modo, nisi improprie supponat. s. pro persona. 3.d.8.2.3.o./. Opusc.1.cº.17.

Ostensio. 23 Natiuitas Christi, non debuit omnibus manifestari, sicut aduentus eius, nec tantum parentibus, nec omnibus occultari. 3ª.q.36.1.2.o./.q 39.8.3^{m}.

24 Electi sunt conuenienter aliqui, de qualibet conditione hominum, quibus ostenderetur primo natiuitas Christi. 3ª. q.36.3.o.

25 Christus manifestauit natiuitatem suam, primo per alias creaturas, secundo autem per seipsum. 3ª.q.36.4.o.

26 Natiuitas Christi ostensa fuit per signa conuenientia. s. per angelos, per stellam, & per inspirationem. 3ª. q. 36. 5. o./. Opusc.60.cº.7. Stella.7.8.

27 Natiuitas Christi fuit ostensa conuenienti ordine s. primo pastoribus, secundo magis, tertio Simeoni & Annæ. 3ª.q. 36. 3. 6. o.

28 Quando Christus natus est, oleum fluxit Romæ, & in Hispania, apparuerunt tres soles paulatim uniti. 3ª.quęst. 36. 3. 3^{m}.

29 Ostensa natiuitate Christi, Hærodes turbatur ad dignitatē Christi, in figuram iudiciariæ potestatis eius, & in figuram delectionis diaboli: sed Iudæi turbantur; quia iniqui erant, & adulantes. 3ª.q.36.2.3^{m}.

¶Natum. Agere.22. Anima.227.252.286. Animal.36.48 Apprehensio.5. Aptitudo. Audacia.12. Bonitas.73. Capax. Desperatio.14. Electio.18. Falsitas.15. Habilitas.o. Idoneus.o. Mistio.2. Priuatio.79.&c. Vita.4. Vniuersale.24,

Quid. 1 ¶NATVRA dicitur a nascendo. 1ª.q.29.1.4^{m}./. 3ª.q.2.1.c./.3. d.5.q.1.2.c./. Cont.4.cº.35. * Abraham.6. Abstractio.6. Accidens.6.21.29.30.65.67.98.108. Accidentaliter.5. Actio.41. 42.43.44.67.96.104. Actus. 166. 184.189. Adam.5. 51. 64. 79. 82. 94. Addere 1. Aduentus.6. Adulterium.7.9. Agens. 13.&c. Alius. o. Alteratio.10. Amicitia. 25. Amor.3.27.31. 70.&c.88.&c. Angelus.331.&c. Anima.34.87.119.103.233. 238.251.271.272.294.295.327.360. Animal.1.28.31.43.60. 63. Apollinaris. 2. &c. Apostoli.31. Apparere.1. 9. Appetitus.3.40. Approximatio. o. Aranea. 2.

2 Natura est ratio artis diuinæ, indita rebus quia mouentur ad suos fines. Cont.3.cº.3./. Phy.2.le.4.mº.d.fi./.Lec.12.fi. * Ars 20.&c.25.27.30.31.38. Ascendere.2.3. Assimilatio.1. 7.11. Assumere.4.5. 8.21.&c. Attingere. 1.2. Auaritia. 10. Auxilium. 2. 3. Baptismus. 58.60. 201. 202. Barbarus. 2. Beatitudo. 8. 13. 124. Benefacere. Blasphemia. Bonitas. N. Calor. 10. 11. Campsoria. 5. 7. 9. Carentia. Charitas. 40. 109. 138. Caro. 1. 4. Causa. 3. 80. Cælum. 6. 9. &c. 157. Certitudo. 9. 13. 19. Circuncisio. 47. Clausio. Cogitatio. 5. Coitus. 3. Comedere. 1. 3. Compositio. 5. Commune. 1. &c. Cōmunicabile. 1. Cōmunicatio. 1. Concupiscentia. 6. &c. Coniunctio. 8. Consanguinitas. 2. 10. Conseruatio. 1. 13. Consuetudo. 1. Contemplatio. 7. Contritio.9. 32. Conuenientia. 1. Conuersio. 2. 12. Corpus. 4. 53. 58. 59. Corruptio. 10.15. Creatio. 1. 2. 13. 43. Creatura. 15. 19. 20. Credere. 14. 15. 30. Cultus. 3. B. Damnatio. 6. Datio. 16. Debilitatio. Defectus. 4. 6. 15. 16.

3 Natura non est serua, nec est domina, sed persona est serua, uel domina, ratione naturæ. 3ª. q. 20. 1. 2^{m}./.2. o. * Delectatio. 3. 5. 26. 64. 75. 111. Descendere. 12. Deus. 32. &c. 66. 67. 79. 123. 194. 201. 242. 266. 275. 316. 328. 408. 411. 422. 437. &c. Dicere. 8. 9. Differentia. 1. 6. Differre. 4. 5. Dispositio. 26. 32. 33. Distinctio. 13. Diuinatio. 16. Docilitas. 2. Dolor. 25. 33. Dominium. 16. Ebrietas. 3. Effectus. 2. Electio. 30. Ens. 4. 5. 16. Aequalitas. 15. 16. 23. Esse. 1. &c. 65. &c. 71. &c. Essentia. 2. 5. &c. Aestimatiua. 3. Aetas. 5. Eua. 1. Eucharistia.133. Exaltatio. 1. Exclusio. 6. Excōmunicatio. 10.

4 Tota natura comparatur deo, ut instrumentum agenti principali. 12ª.q.1.2.c./.q.6.1.3^{m}./.4 d.5.q.1.2. c./. Cont. 1. cº.44.4^{m}./.Liº.2.cº.87.3^{m}./.Liº.3.cº.100.2^{m}./.5^{m}./.Poª.q.3.7. c./q.21^{m}./.Iob.9.lec.1.meº.A./.cº.10. lec.1.fi. H. * Factum. 1. Phantasma. 3. Femina. 3. Femininum. o. Filiatio. 7. 5. 30. Finis. 60. 93. 94. 126. &c Fomes. 14. Forma. 7. &c. 140. Fortuna. 2. Frater. 1. Futurum. 6. 7. Generatio. 5. 34. 38. &c. 56. 59. Genus. 3. 8. 10. 26. 32. 38. Gloria. 17. 22. Gratia, 15. &c. Graue. 3. 4. Hæresis. 77. 85. 90. 91. 105. 141. Homo. 2. 5. 7. 8. 20. Humanitas. 2. Humidum. 1.

5 Non omne quod habet creatura a deo, est ei naturale: sed solum inditum ei, instituendo naturam. Veri. q. 2. 7. 10^{m}. Idea. 21. Ieiunium. 2. 7. 24. 43. 44. 45. Iesus. 1. Ignis. 7. 8. Ignorantia. 16. Imaginatio. 2. Imago. 10. 32. 40. Impeccabilis. o. Imperare. 15. Imprimere. 3. In. 9. 10. 27. Inclinatio. o. Inditum. Indiuiduum. 10. 14. 16. 41.

6 Quicquid alicui ex natura sua conuenit, & non ex alia causa, non est in eo minoratum & deficiens. Cont 2. cº. 15. 2^{m}. * Ingratitudo. 6. Innocentia. 8. 13. Instinctus. Intellectualis. 7. 9. Intellectus. 21. &c. 38. 113. 123. 129. 130. 153. 163. 191. 198. Intensio. 1. Intentio. 1. Hyposthasis. 1. 5. Indicium. 42. 59. &c. Ius. o. Iustitia. 13. 65. 80. 86. Iustificatio. 18. 20. Labor. 5. Lex. N. Liber. 22. Liberalitas. 9. Libertas. 6. Liberum. 21. 29. Locus. 11. Lumen. 8. 19. Maceratio. 2. Magis. 2. Magnes. 1. Maledicere. 4. 5. Malum. N. Maria. 61. Materia. 26. 27. Matrimonium. 9. &c. 109. 120. 135. Medium. 11. Membrum. 8. Mens. 2. Meritum. 17. 23. &c. 85.95.110. Metaphora. 7.

7 Natura subiacet uoluntati, quo ad extrinseca, non autem quo ad intima. Poª. q. 3. 5. 4^{m}. * Miraculose. Miraculum. 3. &c. Miseria. 1. Missio. 24. Monstrum. 2. Mors. 2. 3. Mortale. o. Mos. 1. Motus. 11. 81. Mulier. 7. Multitudo. Munditia. 2. Mutabile. 5. Mutuum. 4. 5. Natiuitas. 21. 22. Naturale. o. Necessitas. 8. 20. 21.

8 Omne perpetuum est per se intentum a natura, & nihil aliud. 1ª. q. 98. 1. c /. 2. d. 20. q. 1. 1. 3^{m}. * Nemo. Nihil. 1. 4. Nigredo. Nobilitas. 1. Nomen. 28. 40. &c. Notitia. 1. Notum. 10. 11. Numerus. 13. Obedientia. 31.

9 Quanto natura est altior, tanto emanans ex ea, est intimius ei. Cont. 4. cº. 11. prinº. * Obiectum. 9. Odium. 4. Operatio. 3. 4. 14. 21. 45. Opus. 2. 3. Oratio. 39. Ordo. 16. 17. 24. &c Pars. 11. Particulare. Passio. 30. 67. 68. 93. 113. 115. Pater. 10. Peccatum. 1. 2. 166. 180. 283. 285. &c. Pęna. 39. 40. 77. 80 Pęnitentia.22. 56. Perfectio. 15. 19. 23. 29. 39. 41. Persona. 3. &c. 14. Plato. 8. Pluuia. 2. Pollutio. 9. Possessio. 1. Potentia. 4. 15. 33. 37.

Vnum

10 Vnum respondet semper naturæ, sicut natura est una, scilicet, uel numero, uel specie, uel genere 12ª q.10.1.3^{m}. * Præceptum 58.63.65. Prædestinatio 15.26. Prædicari 25.35.36. Processio 4.&c. Prohibitio 6. Proprietas 1. Propriū 9. Propter. 4. Pueri 5. Qualitas 9. Quid 2. Reso 52 77.&c. Rsum.8 &c. Reparatio. Resurectio 18.22.26.27.32.34. Risibile. Sacerdos 8. Satisfactio 4. Semē 4. Seruitus 1. Sexus 5 Somnus 1. Species 4. Speculum 3. Sepulunca Sponsa 5. Status 4. &c. Sterilitas 2. Stultitia 6.

11 Natura quo ad rationem speciei, est æqualiter in quolibet suo indiuiduo, non autem quo ad perfectionem indiuidui 2.d.32.q.1.3 c. * Subiectum 1. Subsistentia 2.6.9. Substantia 2.&c.6.20. Superbia 2. Suppositum 1.&c. Theologia 23. 38. Timor 52. Traductio 2. Transferre. Tristitia 18. Tartur 3. Vendere 3.8.&c. Veritas 16.27. Vestigium 7. Vindicatio 1. 3. Virginitas 6.13.35. Vsura 19.44.45.51.53.55.56.60.73.77 80.90.91.93.99.103.105.106.111.126.133.137.146.&c.164. 178.&c.184.189.&c.196. &c. 204. 205. 229. 288. 290. 292. 294 295.305.

12 Ex duabus naturis manentibus, nunquam fit una natura. Con.4.cº.35.4^{m}.

Du^{m}.914^{m} 13 Oppositum uidetur dicere. Ver.q 16.1.16^{m}./. Quol.2.3.1^{m}. Respº sicut Dubº.365.

14 Natura sumit principium a perfectis, secundum causam agentem, & formalem, non autem secundum causam materialē, sed ab imperfectis 22ª.q.1.7.3^{m}./.3ª.q.1.5.3^{m}./.6.c./. Ver.q.18.2.c./.Spiritu.1.25^{m}. * Vsus 7.9.10.14.

15 Non potest esse quòd natura sit principium alicuius actionis, uel motus, & non terminus eius, quia principia naturalia, sunt ad determinatos effectus, ultra quos se extendere non possunt 4.d.43.ar.1.q.3.c./. Ver.q.24.10.8^{m}.

Du^{m}.915.16 Oppositum uidetur dicere a simili. Ver.q.29.3.6^{m}. Respº.sicut Dubº. 301º.

17 Effectus naturæ semper est naturalis. Ideo omnis motus eius, & actio, semper ad quietem naturalem terminatur. Nō autem motus uoluntarius, ad quietem uoluntariam, sed aliquando ad quietem naturalem. Ver.q.24.10.8^{m}.

Diuisio. 18 Natura dicitur dupliciter secundum aliquos. s. natura naturās. i. deus ordinās naturas oīum, siue autor naturæ, uel qui creauit oēs naturas, & ut instrm eius 12ª.q.1.2.c. /.q. 6. 1. 3^{m} /.q.26.1.c./.q.67.1.c.prinº /.1.d.1.q.4.1.1^{m}.4.d. 49. q. 3. ar.1.q.1.c /. Periher.lec.14. * Acciden 98. Adam 5. 82. Addere 1. Agere 30. &c. Alimentum 1. Alteratio 10. Attingere. o. Attributio 4. 5. 7. Beatitudo 8. 13. Benefacere 3. Blasphemia. 27. Cognitio 5.7.19.55.58.61. Concupiscentia 6. 10. Cooperari 4. Corruptibile 3. Datio 16. Debitum 3.

19 Natura dicitur dupliciter, scilicet quælibet substantia uel accidens, & principium motus intrinsecum 12ª. q. 10.1.c. /.1.d.17.q.1.1.8^{m}. *Dæmon 2.10.11.31.33.74 106.&c. Dialectica 4. Difficile 1. Ebrietas 13, Ens 1.&c.16. 32. Aequalitas 15.16.17. Esse 2.3.43.71.73. Aetas 5. Factum 1. Finis 93. Futurum 6.7. Gratia 15.&c.137.138.&c Habitus 11.12.30. 47.59.67.70. Innatum. Innocentia 8.13. Instinctus. Ius o. Iustitia 13.65. 0.86. Palpabile 4. Principium 10.&c.

20 Natura secundum Boetium dicitur quadrupliciter, scilicet omne intelligibile, omnis substantia, principium intrinsecum motus, & essentia 2.d.37.q.1.1.c./ Opusc.24. o. * Priuatio 16.23. Prius 2.&c. Processio 4.&c. Producere 2. Prophetia 38.65. Proportio 7. Prudentia 81. Putrefactio 2. Ratio 3.8.10.15.47. Recipere 6.7. Reduplicatio 2.6. Relatio 36 Relatiuum 9.&c. Suppositum 1. &c. Venatio. Vita 12. 13. Vmbra 1. Vnio o. Vnitas 19.20.

21 Natura significat quadrupliciter. Primo generationem uiuētium, idest natiuitatem, secundo principium intrinsecum cuiuscunque motus, tertio materiam, & formam, & quarto essentiam cuiuscunque rei 1ª.q.29.1.4^{m}./ 3ª.q.2.1.12.c./ 3.d.5.q.1.2.c./.d.22.q.3.ar.2.q.1.c./.Con.4.cº. 35. 3^{m}. /. 41. prinº./. Vnio.1.c.prinº./. Quo.2.4.c./.Meta.5.lec.5.o.Phy.2. lect. 2.o. * Vniuersale o. Voluntarium 7.

22 Motus uel actio comparatur ad naturam tripliciter, scilicet ut ad principium, & terminum simul, ut ad terminum tantum, & neutraliter. *Primo modo est naturalis, non autem* secundo, uel tertio modo 4.d.43.ar.1 .q.3.c.

23 De occultis operibus naturæ. Opusc.33.o.

24 Natura substrata intentioni uniuersalitatis, tripliciter considerari potest, scilicet uel absolute, uel prout est recepta in aliquo singulari sui generis, uel prout est in anima. Opusc. 42.cº.7.prinº.

24 Aliquid est de natura alicuius dupliciter, scilicet absolute, & ut in aliquo particulari. Primum conuenit cuilibet supposito illius naturę, non autem secundum. Potentia quæstion. 9. 9. 2^{m}.

25 Supra facultatē naturæ, est aliquid tripliciter, scilicet quantum ad substantiam facti, quantum ad id in quo fit, & quātum ad modum, & ordinem faciendi 12ª.q.113.9.o./.3ª.q. 43.4.c./.4.d.17.q.1.ar.5.q.1.c./. Opu.60.caº.12./.Io.10.le.5. prinº.a.K. * Abraham 6. Adam 1.2.5.&c. Amor 64. Autoritas 2. Conceptio 32. Conuersio 5. Creatura 19.20.21. **Supra.**

26 Supra naturam sunt, quæ deus sibi reseruat sine naturæ ministerio operanda, vel in operibus miraculorum, uel in reuelationibus, uel in institutionibus sacramentorum 4.d. 17. quæstio. 3. artic. 1. quæst. 2. c. * Hæresis 105. 141. Meritum 17.

27 Quæ sunt supra naturam, sola fide tenemus 1ª. q. 99. 2.c. * Miraculum 6.7. Supernaturale.

28 Visio dei est est supra naturam animæ rationalis, inquantū propria uirtute ad eam *peruenire non* potest. Sed est secūdum naturam eius, inquantum est capax eius. Scientia uero increata est ei supra naturam omnibus modis 3ª. q. 9.2. 3^{m}. Capax 4.

29 Nulla natura potest supra se, idest in actum excedentē proportionem uirtutis suæ, sed potest in obiectū supra se 1ª. q.63.3.c./.q.84.1.2^{m}.fi /.12ª.q.109.3.2^{m}.

30 Oppositum uidetur dicere a simili, Ver. q.29.3.6^{m}. Respº. sicut Dubº.301. Du^{m}.916^{m}.

31 Ad perfectionem naturę inferioris concurrunt duo, scilicet aliquid secundum motum proprium, & aliud supernaturali perfectione secundum motum naturæ superioris. 22ª.q.2. 3.c.

32 Perfectio naturalis creaturæ, non solum consistit in eo quod ei competit secundum suam naturam, sed in eo etiam quod attribuitur, ex quadam supernaturali perfectione diuinæ bonitatis 22ª.q.2.3.c.

33 Supra naturam nō potest agere natura dupliciter, uel quia forma inducta omnino a natura induci nō potest, uel quia etsi talem formam possit in aliquam materiam inducere, nō tamen in illam. Potª.q.2.3.5^{m}.

34 Quod est naturæ inferioris, non potest consequi proprium naturæ superioris, nisi supernaturaliter per actionem illius naturæ superioris. Con.3.cº.52./.53./.147.2^{m}./. Opusc.3.cº. 105. fin. Dispositio 29. Motus. 61. Operatio. 35. Perfectio 29.

35 In omnibus asserendis, sequi debemus naturam, præter tradita auctoritate diuina, quæ sunt supra naturam 1ª.qu. 99. 1.c./. quæst. 101. 1. c /.2. distinct.2. quæst. 2.1. c./. Veri. quęst.18. 1.c/.1^{m}.

36 Contra naturam sumitur dupliciter, scilicet ut opponitur ei quod est secundum naturam, idest conueniens naturæ, & ut opponitur ei quod est esse a natura. Primo modo potest assuefieri, non autem *secundo modo* 12ª. qu. 71. 2.2^{m}. Consuetudo 6. * Adam 68. Affinitas 6. **Contra.**

37 Aliquid repugnat alicui naturę secundum propriam rationem speciei, quod tamen conuenit ei secundum rationē generis. Phy.4.lec.12.fi.g.fi./.liº.6.lec.3.meº.I./ liº.7 lec.1 mº.b.B./.lec.2.fi./.liº.8.le.5.fi.f.A. * Anima 114. 119. &c. Apparere 1. Ars.31.

38 Aliquid est contra prima intentionem naturæ, quod nō est contra secundam, ut corruptio, senium, omnis defectus, seruitus femina, & monstra.4.d.36.q.1.1.2^{m}./.Ver.q.23.2.c. * Auaritia 7.10. Barbarus 2. Cælum 82. Concubinatus 4.

39 Nihil quod est contra naturam simpliciter, est in omnibus uel in pluribus, sed bene secundum quid, ut mors. Ma. q.5. 5.17^{m}. * Concupiscibilis 7.&c. Continentia 5. Conuersio 5. Corruptio 10.15. Creatura 19.20.21. Culpa 4. Debilitatio.

40 Id quod est contra naturam, potest esse perpetuum, quando naturale non habet in se sufficiens principium, non autem aliter Ver.q.24. 10.1^{m}.

41 Nihil potest contra naturam inesse immutabiliter per causam positiuam, sed tantum per causam priuatiuam, ut cæcitas, & pœna. Ma.q.16.2.2^{m}./.3^{m}. * Delectatio 111. Dolor 25.31. Femina 3. Finis. 127. Fornicatio 4. 19. Fractio 2. Fructus 9.

42 Deus non facit contra naturam 3ª.q.44.2.1^{m}./.4.d.33.q.1. 2.1^{m}/.distinct.46.quæst.1.articul.2.qu 2.3^{m}./.Con.3.cº.110 /.Potª.q.1.3.1^{m}./.q.4.1.20^{m}./.q.5.2.c./.q.6.2.3^{m}./.Anima.21 10^{m}./.Cæ.le.4./.Ro.11.le.3.fi.G./.He.2.lec.1.fi.G.

43 Immo deus agit miraculose tripliciter, scilicet supra naturam, præter naturam, & contra naturam 2.d.18.qu. 1.3.c./. Potentª. quæst. 6. 2, 3^{m}./. Heb. 2. lect. 1. fin G. Respondeo Dubio 917º./. sicut Dubio 498º. * Generatio 34. 38. 40. 50. Du^{m}.917^{m}.

44 Deus agit contra naturam particularem, non autem con-

tra na-

Na

tra naturam uniuersalem. Verit. quæstio. 13. 1. 2m./. 3m./. Potent. quæst. 6. 1. 1m./. 3m./.

45 Ea, quæ deus facit præter solitum cursum naturæ, non sũt contra naturã 22ę. q. 104. 4. 2m./. 3a. q. 44. 2. 1m./. 1. d. 42. q. 2. 2. 4m./. 4. d. 33. q. 1. 2. 2m./. d. 46. q. 1. ar. 2. q. 2. 2m./. Cõ. 3. cº. 100./. Ver. q 13. 1. 2m./. 3m./. Potª. q. 1. 3. 1m./. q. 4. 1. 20m./. q. 5. 2. c./. 4. c. fi./. q. 6. 2. 3m./ Anima 21. 10m./. Cg. le. 4./. Rom. 11. le. 3. fi. * Hæresis 105. 141.

46 Deus agit contra naturam, ideſt in oppoſitum illius ad qđ potentia naturalis inclinat, manente ipſa inclinatione, ſed ligata, non autem contra potentiam obedientialem. Potª. q. 1. 3. 1m. * Idolatria 8. Ignis 7. 8. Innaturale. Inſtans 1.

47 Si poteſtas maior, in tantum in naleſcat, quòd mutet contrariam inclinationem in inclinationẽ propriam, iam non erit aliqua repugnantia, uel uiolentia, ſicut quando agens fortius corrumpendo corpus graue auferr ei inclinationẽ qua deorſum. Et ſic ferri ſurſum non eſt ei uiolentum, ſed naturale 12ę. q. 36. 4. c. * Irascibilis 4. Lex 54. &c. Luxuria 9. 12. &cet.

48 Sicut deus non agit contra naturam, ſed contra ſolitũ curſum naturæ, ſic non agit contra uirtutes, nec præcipit cõtra eas, ſed contra ſolitum modum earum 22ę. q. 104. 4. 2m./ qu. 154. 2. 2m. * Malum 49. 50. Mare 3. Matrimonium 58. Meritum 17. Miraculum 7. Miſericordia 15. Mors 18. Mulier 10. Peccatum 1. 12. 18. Pœna 42. Prodigalitas 2.

49 Peccata contra naturam, ſunt contra Deum. Ideo ſunt grauiora Sacrilegio, quanto ordo naturæ, prior eſt quolibet ordine ſuperaddito 22ę. q. 154. 12. 1m./. 2m. * Riſibile. Seruitus 4. &c. Sodomia 0. Timor 37. 41. Triſtitia 6.

50 Omne peccatum eſt contra naturam hominis, quo ad differentiam eius, & aliqua etiam ratione generis, ut ſodomia beſtialitas, & huiuſmodi 12ę. q. 6. 4 3m./. q. 71. 2. 0./. q. 94. 3. 2m./. 22ę. q. 34. 5. c./. q. 154. 1. c./. 11./. 11. 12. 0./. 4. d. 41. ar. 3. q. 1. 1m./ Ma. q. 14. 2. 8m./. q. 15. 1. 7m./. Ro. lec. 8. prinº. E./ Gal. 5. lec. 9. prinº. k./. Col. 3. lec. 1. fi. G. Luxuria 14. * Violentia 2. 3. 6. Voluntas 76. Vſura 18. 55. 80. Vxor 1. &c. 23.

Quid. 1 ¶ Natvrale eſt quod conuenit rei ſecundum ſubſtantiã eius. 2. quod per ſe ineſt ei 12ę. q. 10. 1. c.

2 Illud dicitur naturale alicui, quod conuenit ei ſecundum conditionem formæ, qua conſtituitur in tali natura 2. diſt. 39. quæſt. 2. 1. c.

Diuiſio. 3 Naturale duplex, ſcilicet habens naturam, & conſequens naturam 4. d. 43. ar. 1. q. 3. c./. Ma. q. 5. 5. c./. Phy. 2. le. 1. mº. b. * Abſtractio 12. 14. Accidens 26. 53. 57. 79. 107. 120. Acetũ 2. Actio 4. 38. 45. 46. 56. 67. Actus 17. 46. 80. 198. Adam 5. 6. 7. 12. &c. 32. 33. 38. 68. Adoptio 10. 12. 20. 21. Acr. 6. 11. Affinitas 4. Affirmatio 3. Agens 13. &c. Alteratio 7. 8. Amicitia 13. Amor. 70. &c. Angelus 63. 65. 118. 146. 165. 201. 210. 226 294. 310. 313. 321. 336. 343. 353. 359. 362. 366. 367. 368. 369. 379. 382. 384. 400 469. 518. 523. 546. 561. 604. Anima 20. 92 114. 119. 120. 129. &c. 117. 159. 161. &c. 212. 223. 224. 249. &c. 311. 360. 361. Animal 32. 44. &c. 63. 71. 73. Annihilatio. 4. Appetitus 4. 12. &c.

4 Naturale duplex, ſcilicet qđ eſt natura ut a principio actiuo, uel quia in natura eſt inclinatio ad recipiendum illud ab extrinſeco 12ę. q. 6. 5. 2m./. 3. d. 22. q. 3. ar. 2. q 1. c * Arithmetica 3. Artifex 2. Aſcendere 7. Aſſimilatio 8. Aſſumere 55 Aſtrologia 2. 3. Attributa 12. Auaritia 10. Auctoritas 2. Auxilium 7. Beatitudo 88. 95. 96. 115. Bellatores 2. Bonitas 128 169. &c. 191. &c. Calor 3. 4. Capacitas 0. Caput 1. Carentia Charitas 69. 70. 109. 110. Cauſa 20. 36. Cæcus 4. 6. Cælum 36. 89. &c 99. Certitudo 4. 7. &c. Cibus 2. Cinis 3. Claritas 4. 16. Coactio 8.

5 Naturale duplex, ſcilicet cauſatum ex principiis eſſentialibus rei, quod habetur a natiuitate 3a. q. 2. 12. 0./. q. 34. 3. 2m./. 2. d. 19. 4. c. * Cognitio 31. 43. Coma. Comedere 1. Commutatio 1. Conceptio 11. &c. Conceptus. Concupiſcentia. 6. &c. Concupiſcibilis 11. 12. Confeſſio 4. 24. &c. Coniunctio 8. &c. Conſanguinitas 2. Conſeruatio a Contemplatiu 7. 26. Continentia 5. Contrarium 22. 26. 30. 34. Cor. 4. 9. Corpus 1. 2. 11. 15. Corruptio 15. Coſta 5. Creatio 3. 5. 12. &c. Credere 14. &c. Damnatio 16. 36. 38. Defectª 4. 6. Delectatio 73. &c. Dæmon 32.

6 Naturale duplex, ſcilicet quod cõuenit naturæ generis, uel naturæ ſpeciei ratione differentiæ 12ę. q. 94. 2. c./. 3. 2m./. 4. d. 26. q. 1. 1. 1m./. d. 33. q. 1. 1. 1m./. Ma. q. 4. 2. 1m./. Ethi. 5. lect. 12. prinº. b. * Demonſtratio 8. 9. Deſiderium 13. 16. Deus 11. 13. 14. 161. 187. 189. 194. 196. 226. &c Dies 1. &c. Diffinitio 4. &c. Digeſtio.

7 Naturale duplex, ſcilicet ſecundum naturam ſpeciei, & ſecundum naturam indiuidui. Et utrunque eſt duplex, ſcilicet, uel totum a nasũta, uel partim a naturã, & partim ab extrinſeco 12ę. q. 51. 1. c./. q. 63. 1. c./. Ver. q. 25. 6. 4m. * Diſpoſitio 35. 39. Diſputatio 3. Diſtinctio 13. 15. Diuitiæ 2. Donũ 31. Durities 2. Educi 1. Effectus 2. &c. Enuntiatio 5. Epicieli 2. Æqualitas 15. 16. Eſſe 3. Eua 1. Euchariſtia 89. 105. 107. 121. 147. Facere 5. Factum 1. Falſitas 12. 13. 14. Fælicitas 4. Fides 81. 86. 113. 134. 139. 142. Filiatio 10. Finis 23. 135 Fomes 1. 3. Forma 49. 57. 64. Futurum 5. 6. 7. 8.

8 Naturale duplex, ſcilicet ens mobile, & omne ens reale 2. d. 2. q. 2. 2. 4m. * Generatio 5. 9. 10. Gloria 4. 22. Gratia 15. 77 Graue 3. 4. Habitus 27. 53. Hæreſis 4. Homo 11. 20. Honor 37. Humanitas 3. Illegitimus 4. Imperare 7. Inclinatio 0. Incorruptibile. Innatum. Innaturale. Innouatio. Intellectus 43. 129. 155. 191. 257. 258. 291. 295. Intentionale 0. Inuoluũ tariũ 5. Ira 23. 32. Iraſcibilis 4. Ius 0. Iuſtitia 13. 15. 65. 86. Iuſtificatio 18. 20. Iuuentus 1. Legitimatio 3. lex 31. &c. Liberum 13. 14. 20. Linea 5. Lumen 17. &c.

9 Natura duplex, ſcilicet conſequens ex principiis ſpeciei, uel ad quod natura inclinatur, & ordinatur 3. d. 20. ar. 1. q. 1. 1m./. 4. d. 26. q. 1. 1. c. * Magi 7. Malum 43. &c. Mane. Manſuetudo 7. &c. Mare 2. Materia 13. 21. 27. Matrimonium 7. &c. 58. 81. 94. 102. Maturatio. Membrum 7. 8. Menſura 14. Meritum 7. 23. &c.

10 Naturale duplex, ſcilicet conſequens formam, & conſequẽs materiam. Primum ſemper ineſt actu, non autem ſecundũ, ſicut quæ pertinent ad motum 12ę. q. 10. 1. 2m./. 3. d. 22. q. 3. ar. 2. q. 1. c./. Ma. q. 5. 5. c./. Ethi. 5. lec. 12. mº. d. c. * Metaphiſica 17. Minimum. Miraculum, 3. 5. &c. Miſeria 4. Mollities 3. Mons. Monſtrum. Moralis. 2. Mors 2. 3. 9. Motus 9. &c. Mulier 8. &c. Mundus 8. Mutatio 1. Natura 2. 5. 15. 17. 22. 40. 46.

11 Naturale duplex, ſcilicet uel ad quod natura inclinat mediãte cognitione, uel ſine ea, ſed ut cauſatũ ex neceſſitate naturæ 12ę. q. 41. 3. 0./. 4. d. 26. q. 1. 1. c./. Con. 5. cº. 122./. 1ę. Con. 7. le. 1. prinº. G. * Naturaliter. Neceſſitas 8. 11. 21. 22. Negotiatio 33. Nihil 1. Nitor 1. Nocere 8. Obedientia 30. Obiectum 12 Obligatio 5. 6. Operatio 11. 14. 41. 47. Ordo 33. Pars 12. Paſſio 3. 6. 29. 98. Peccatum 1. 12. 18. 21. 30. 38. 64. 65. 66. 195. 244. 327. 351. Pœna 19. 20. Phyſica 3. Pythagoras 1. Poſſeſſio 1. 2. 5. Potentia 10. 11. 15. 31. 45. 51. Præceptum 23. 26. 30. 125. 130.

12 Naturale duplex, ſcilicet quod cuilibet rei a ſuo creatore imponitur, & cauſatum a principiis rei 4. d. 17. q. 3. ar. 1. q. 2. c./. d. 33. q. 1. 1. 4m./. Con. 4. cº. 52. * Præſtigium 2. Præſumptio 2. 9. Primi 1. Primitiæ 1. Princeps. 22. Principatus 2. Principium 24. 25. Prius 3. &c. Proceſſio 9. 10. 11. 30. 31. 39. 43. 57. Promulgatio 1. 2. Prophetia 18. 27. 65. Proprium 6. Prudentia 23. 24. 63. 66. 81. Pulſio. Qualitas 2. 8. Quantitas 10. 20.

13 Naturale homini duplex, ſcilicet ſecundum rationem, & cõdiuiſum rationi, ſcilicet ſecundum ſenſum, uel ſecundũ corpus 12ę. q. 31. 7. 0./. Ma. q. 4. 2 1m./. Vir. q. 1. 9. 17m. * Quies 2. Ratio 3. 8. 10. 15. Reale. Reſpiratio 3. Reſurrectio 5. Reuerentia 3. 7. Sacramentum 48. 49. Sacrificium 7. Salomon 2. Scientia 22. 23. 58. 71. &c. 106. &c. 121. 135. Semen 4. 21. Seruitus 2. &c. Simulacrum. Sindereſis 1. 8. Sinẽſis. Solertia 1. Sors 4. Spes 69. Stare. Suppoſitio 1.

14 Naturale duplex, ſcilicet cauſatum ex principiis naturæ, & quaſi propagatum cum natura. Et ſic originalis iuſtitia, & peccatum originale, dicuntur naturalia, non autem primo modo 1a. q. 100. 1. c./. 3m./. 12ę. q. 81. 2. c./. 4. d. 17. q. 3. ar. 1. q. 2. c./. d. 33. q. 1. 1. 4m./. Con. 4. cº. 52. * Thales 1. Tarditas 2. Temperantia 26. Tempus 1. 32. Terra 6. 13. Theologia 1 11. 40. 41. 44. Timor 31. 41. Transferre 0. Tranſmutatio. Tributum 5.

15 Naturale duplex, ſcilicet quod per principia naturę acquiri poteſt, ut uirtus politica, & conſequens ex neceſſitate principiorum naturæ. Ver. q. 24. 8. 11m./. 10. 1m. * Trinitas 5. Triſtitia 21. Velox 2. Verbum 29. Verum 2. Vindicatio 1. 2. Virginitas 6. 13. Virtus 267. &c. Viſio 5. 8. Viſus 5. Vita 33. Vnigenitus. Voluntas 76. &c.

16 Mors, & ſimiles defectus, ſunt pœna homini conſiderato in innocentia originali non autem ut in ſuis principiis naturalibus tantum, ſed ſunt defectus naturales 2. d. 30. q. 1. 1. 1. c. fi./. 1m./. 3. d. 16. q. 1. 1. 5m./. Ro. 5. lec. 3. mº. E./. He. 9. le. 1. fi fi. F./. Phy. 2. lec. 15. prinº.

17 Eſſe ex nihilo, & indigere conſeruatore, ſunt defectus naturales, conſequentes omnem creaturam, & nulli creaturæ ſunt pœna 2. diſtinct. 30. quæſt. 1. 1. c. fin. * Votum 29. 68. 69. Vſura 5. 19. 48. 80. 150. 183. 196. 225. 230. 249. 251. 283. 287. 296.

18 Bona

Na Ne

18 Bona naturalia ſecundum ſe, ut debẽtur naturæ ex propriis principiis, non ſunt diminuta in angelo, nec in homine per peccatum, ſed ut ordinantur ad ultimum finem, inquãtum ſunt minus habiles ad ipſum. 2. d. 30. q. 1. 1. 3m./. 3. d. 20. ar. 1 q. 1. 1m./. Ro. 12. le. 1. meº. G.

19 Omne quod fit ab agente, cui naturaliter ſubditur patiens, eſt naturale, licet non ſit ſecundum propriam naturam patientis. 1a. q. 105. 6. 1m./. 12ę. q. 94. 5. 2m./ 22ę. q. 2. 3. c./. 3a. qu. 44. 2. 1m./. 2. d. 14. 5 4m./. d. 30. q. 1. 1. 4m./. 4. d. 17. q. 3. artic. 1. q. 2. c./. d. 33. q. 1. 4m./. Con. 3 cº. 100./. Veri. q. 13. 1. 2m./. 14m./. Poª. q. 1. 3. 1m./. q. 4. 1. 20m./. q. 6. 1. 17m./. Ma. q. 5. 5. 4m./. Met. 5. lect. 6. medº. d. fi./. Rom. 11. lect. 3. fi. G. * Vlus 7. 9. 10. 14. Vti 19.

20 Vnum naturale, non impedit totaliter naturale eiusdẽ rei. Veri. q./. 19. 1. c.

21 In naturalibus & moralibus, non quæritur quid ſemper fiat ſed quid fiat ut in pluribus. 12ę. q. 84. 1. 3m./. q. 96. 1. 3m./. 6. c. /. 3m./. q. 102. 6. 5m./. 22ę. q. 88. 9. 10. c./. q. 120. 1. c / q. 147. 4. c. q /. 152. 2. 3m./. q. 154. 2. c. fi./. 4. diſtinct. 15. quæſt. 3. art. 2. q. 1. c./. artic. 3. quæſt. 3. 1m./. Ma. q. 8. 1. 4m./. Vitc. quæ. 1. 10. 14m./ Quol. 3. 11. 14. c.

Duª. 918m. 22 Immo naturale ineſt ſemper, 22ę. q. 57. 2. 1m. Reſpondeo Dubio 918.

23 Naturale ineſt ſemper, in ſolo habente naturam immutabilem. 22ę. q. 57. 2. 1m./. 4. d. 26. q. 1. 1. 3m./. d. 33. q. 1. 2. 1m./. Eth. 5. le. 12. fi. g.

24 Actus naturalis ſemper ſequitur, in determinatis ad unum, niſi impediatur, & hoc raro. Non autem in uoluntate, quia eſt indeterminata, & ſemper impeditur a carne. 2. d. 39. q. 2. 1. 3m./. 4m.

25 Operationes occultæ non communes, non ſunt naturales, nec a cælis. Opuſ. 34. 0.

¶ Naturaliter. Actio 4. 46. 58. Actus 38.

¶ Naualis. Ars 18. Militaris.

¶ Naufragium. Tabula 1.

¶ Nauicula. Apoſtoli 19.

¶ Nauigans. Vſura. 2. 12. 213.

¶ Nauis. Apoſtoli 19. Fulmen. Piſcis 3. Trahere 2.

¶ Nazianzenus. Athanaſius 2.

Quid. ¶ Nazareth interpretatur flos. Ideo Chriſtus uoluit ibi conuerſari: non autem natſci, quia uoluit florere per uirtuoſam conuerſationem, non autem per originem carnis. 3a. q. 35. 7. 2m. Natiuitas 17.

¶ Nazareus. Corona 5. Hæreſis 99. Profeſſio 7. Sanctificatio 17.

¶ Nebula. Nubes. Vapor 5.

¶ Nebuloſum. Dies. 21.

Diuiſio. 1 ¶ Necessitas duplex, ſcilicet abſoluta, & conditionata. Et hæc dupliciter, ſcilicet ex agente, & ex fine. Et hæc dupliciter, ſcilicet uel ſimpliciter, uel quo ad bene eſſe. 1a. q. 19. 3. 0./. 8. 1m./. q. 41. 2. 5m./. q. 82. 1. c./. 22ę. q. 58. 3. 2m./. q. 83. 12. c./. q. 88. 2. c./. 6. 1m./. q. 141. 6. 2m./. q. 186. 5. 3m./. q. 189. 2. 2m./ 3a. q. 1 2. c./. q 14. 2. c./. q. 46. 2. c./. q. 65. 4. c./. q. 84. 5. c./. 1 d. 6. 1. 0./. 2. d. 29. 1. c./. 3. d. 16. q. 1. 2. c./. d. 20. 2. 1. q. 3. c./. 4. d. 7. q. 1. ar. 1. q. 2. c./. d. 15. q. 2. ar. 1. q. 4. c./. ar. 4. q. 1. c./. d. 16. qu. 1. 2. ar. 2. q. 4. c./ d. 17. q. 1. ar. 2. q. 3. c./. d. 38. q. 1. ar. 1. qu. 2. c./. q. 2. ar. 2. q. 1. 1m./. 5. 2. cº. 29./. Lº. 3. cº. 138. prinº./. Veri. q. 17. 3. c. /. q. 22. 5. c./. q. 23. 4. 1m./. q. 24. 1. 13m./. Ma. q. 13. 4. 8m./. Quo. 3 11 2m./. Quol. 4. 23. 4m./. Io. 1 2. le. 7. meº. c. B. Met. 5. le. 6. o./. lº. 12. le. 6. o. * Absoluere 37. 40. Accidia 2. Actio 67. Actus 198. Amor 45. 142. 281.

2 Neceſſitas duplex, ſcilicet abſoluta, ideſt ex cauſa priori, ſcilicet ex materia uel forma uel efficiente, & neceſſitas ex conditione, uel ſuppoſitione. i. ex cauſa poſteriori. i. ex fine. Phy. 2. le. 10. fi./. le. 15. prinº. * Analogia 17. Apoſtoli 6. 7.

3 Neceſſitas duplex, ſcilicet neceſſitas conſequentis, ideſt, abſoluta, & neceſſitas conſequentiæ, ideſt conditionata. Veri. q. 24. 1. 13m.

4 Neceſſitas ex fine duplex, ſcilicet neceſſitas abſoluta, ideſt, ſine qua non poteſt aliquis uiuere, & neceſſitas conditionata. i. quo ad decẽtem ſtatum. 22ę. q. 32. 5. 6. c./. 4. d. 15. q. 2. ar. 1. q. 4. c./. ar. 4. q. 1. c. * Baptiſmus 81. et. &c.

5 Ex fine duplex neceſſitas ſequitur. ſ. ut finis eſt in intentione & ut eſt poſterius in eſſe. Prima neceſſitas eſt eodem modo ex fine, & ex agente. Secunda uero eſt neceſſitas cõditionata 3. 2. cº. 29. ſi. * Beatitudo 94.

6 Neceſſitas abſoluta ſumitur ex principiis eſſentialibus, quia conuenit rei ſecundum id quod eſt ei intimum. 3. 2. cº. 29.

Duª. 919m. 7 Immo neceſſitas abſoluta eſt etiam a cauſis & efficientibus, & mobilibus, ſicut cum aliquis cogitur ab aliquo agente. 1a. q. 82. 1. c./. Met. 5 le. 6. meº. d. Reſp. Duº. 919.

Ne

8 Neceſſitas abſoluta, ſumitur ex principiis eſſentialibus tripliciter. Primo reſpectu non eſſe, ratione materiæ, uel reſpectu eſſe ratione formæ immaterialis, uel reſpectu formæ cõplentis totam potentiam materiæ. Secundo reſpectu partiũ formę uel materiæ. Tertio reſpectu proprietatum. 3. 2. cº. 29. * Bonitas 204. 208.

9 Neceſſitas duplex, ſcilicet coactionis, & obedientiæ. Prima tollit rationem laudis & meriti, non autem ſecunda. 22ę. q. 58. 3. 2m./. q. 81. 6. 3m./. qu. 186. 5. 5m./. Con. 3. cº. 138. prinº./. Quol. 3. 11. 2m./ 2. 1m./. 3m./. Quol. 4. 23. 4m.

10 Neceſſitas triplex. ſ. neceſſitas coactiõis, neceſſitas abſoluta, & neceſſitas ex ſuppoſitione. Prima nullo modo cõuenit deo. Secunda tantum ad intra. Tertia uero reſpectu effectuum, non quidem ex ſuppoſitione finis, ſed ex ſuppoſitione alicuius in eo, ſcilicet præſcientiæ eius, uel prædiffinitionis uoluntatis immutabilis. 3. d. 20. ar. 1. q. 3. c./. Veri. q. 22. 5. c./. Poª. q. 3. 15. 1 1m./. Met. 12. le. 7. fi. d. G. * Campſoria 8. Cælũ 45. 107. Contingens. 1. 4. 5. Ieiunium 21. et. &c. 8. 9. 86. Theologia 1. Votum 8.

11 Necessitas a priori, eſt in mathematicis, in naturalibus autẽ a poſterioti. Phy. 2. lect. 10. fi./. Lec. 15. prinº./. Poſterm. le. 42. prinº. a. F. * Abſtinentia 3. 8. Abſtractio 7. Adoratio 6. Aduocatus 2. 9. Aer 11. Agens 103. 104. 105. Amplexus. Angelus 1. 129. 1 56. 157. Anima 166. 215. 269. 311. 319. Animal 29. 53. Armus. Ars. 4. 18. Aſcẽdere 6. Aſſentire 5. 6. Aſſumere. 59. Attentio 3. Beatus 53. Bellum 7. Benefacere. 1. 2. Beneficium 6. Bonitas 204. 208. Campſoria 8. Character 7. 24. 27. Charitas 91. 144. Cauſa 2. 3. 4. 17. 31. 60. 71. 72. Cæreus 1. Cete. 7.

12 In ſpeculatiuis principium oportet eſſe neceſſarium, & ad priora ſequuntur de neceſſitate poſteriora, nõ autem in operatiuis. Con. 3. cap. 97. * Cibus 2. 8. Cimiterium. Circunciſio 10. 1 8. 24. Circunſtantia 13. Cognatio 9. Cognitio 78. Comedere 6. Confeſſio 26. et. &c. Confirmatio 12. 29. Conſecratio 14. Conſilium 17. Conſuetudo 2. 3. Contemplatio 10. Cõtractio 2. Contrarium 36. Contritio 9. 11. Credere N. Debitum 1, 5, 6. Defectus, 7. Demonſtratio 10. Deuotio 10. Deus 3. 4. 202. 268. 270. &c. 280. 318. 373. 450. Diaconos 2. Differẽtia 6. Diffinitio 3. 11. 74.

13 Neceſſarium eſt, quod in ſua natura determinatum eſt ad eſſe tantum, impoſſibile autem, ad non eſſe tantum, contingẽs uero ad neutrum. Et duplex diffinitio eorum improbatur. Phy. 2. lec. 8. meº. a. A./. Perhierm le. 14. meº. f. K. &c. * Diſpenſatio 15. Diſpoſitio 16. 29. 32. 36. Diuerſitas 2. Doctrina 12. Dolor 39. Donum 31. Eccleſia 15. 16. Electio 12. 32. Eleemoſyna. 8. 9. 11. 12. 16. &c. Epiſcopus 24. Epiſtola. Ethica. Euãgelium. 9. Euchariſtia 6. 7. 44. 58. 72. 160. 178. 179. 191. 194. 212. 222. &c. Euſtochia 2. Excommunicatio 32. Fama 3. 4. Fides 76. 92. Fieri 2. 17. Finis 16. 96. 97. 117. 126. 136. 139. Forma 32. 97. 113. 121. Fortitudo 1. Futurũ 2. Generatio 44. Gratia N. Gula 9. Habitus 32. Hebetudo 2. Hæreſis 19. 74. 105. 146. Iacob. 7. Idæa. 2. Illegittimus. 4. Immobile 1.

14 Nulla res creata, eſt in ſe neceſſaria, Veri. q. 23. 1. 2m. * Impugnare 2. Incarnari 2. Induſtria. Innocentia 18. Inſenſibilitas 1. Intellectualis 2. Intellectus 80. 97. 173. 323. 234. 241. &c. 303. Interpretatio 2. Iudicium 3 6. 46. 73. Iuramentum 2. 5. 6. 32. 33. 34. Iuſtitia 83. Laurentius 1. Lex 71. 78. 81. 142. 149. 168. 179. Liberalitas 9.

15 Aliqua neceſſaria habent cauſam. 1a. q. 44. 1. 2m./. q. 50. 5. 3m./ 12ę. q. 93. 4. 4m./. 1. d. 6. 1. c. fi./. Con. 2. cº. 15. 5m./. 20m./. Poª. q. 5. 3. c./. Met. 2. lec. 2. meº. 2. F./. Libº. 5. lec. 6. fi./. Phy. 8. le. 1. fi. * Libertas 8. 9. Liberum 8. Locus 19. Ludus 1. Magis 3. Mandatum 1. Matrimonium 9. 86. Medicina 4. Medium 2. Meritum 2. 3. 16. 20. Miſſa. 12. 14. 22. Mors 6. 27. 28. Motor. Motus 32. 52. 61. Mundus 6. 7. 19. 24. &cet. Mutuum 5. Naſus.

16 In creaturis ſunt aliqua, quæ ſimpliciter, & abſolute neceſſe eſt eſſe. Con. 2. cº. 29. *Naturale 15.

17 Oppoſitum uidetur dicere. Veri. q. 23. 1. 2m./. Poª. q. 5. 3. 8m. Reſp. Duº. 920. *Negligentia 7. 8. Duª. 920m.

18 Neceſſe eſt ea eſſe, quia in eis non eſt potentia ad noneſſe, ſcilicet materia, licet deus poſſit ea facere non eſſe. Cont. 2. capit. 29./. Potentia quæſt. 5. 3. c./. 12m. * Negociatio 1. Nomen 25. Notio. 2. Obedientia 5. 14. Obligatio 0. Oſtium 12. 14.

19 Deus rebus non imponit neceſſitatem, contingentiam excludens. 1a. q. 22. 4. 0./. q. 25. 3. 4m./. Cont. 3. cap. 94./. Ma. q. 16 7. 14m./. 15m./. 16m./. 18m./. Met. 6. le. 2. 3. 0./. Perhierm. le. 14. me. f. E. &c.

20 Neceſſitas quæ prouenit ex principio intrinſeco, ut omne cõpoſitum ex contrariis, neceſſario eſt corruptibile, eſt neceſſi-

Ne

tas naturalis & absoluta.1ª.q.82.1.c. *Omissio 14.&c.Omnipotentia 5.Oratio 5.&c.

Du^m.921^m.21 Immo necessitas naturalis sumitur a fine.Phy.2.le.10.fin./. Le.15.prin^o. Resp.Du^o.921. * Ordo 68.87.94.97.Ornatus 2.Papa 5.Pars 28.Passio 85.&c.Peccatum 51.Pœnitentia 6.99.Perfectio 62.75.80.Periculum 9.Persona 25.Politia 3.Posse 9.Possessio 4.Possibile 1.7.9. Potentia 59. Præceptū 2.7.25.26.65.Prædestinatio 40. Prædicator 8. Prælatio 7. Præsentia 2.Præterimum 2.Princeps 8.Promulgatio 4. Prouidentia 14. 18. Prudentia 31. 35. 57. 58. Ratio 30. 35. Relatio 36.

22 Non omnia de necessitate eueniunt.Met.6.le.2.3.o. *Religio 88.89.106.Requiri 2.Respiratio 1.

Du^m.922^m.23 Oppositum uidetur dicere,cum omnia pertineant ad certitudinem diuinæ prouidentiæ,quæ falli non potest.1ª.qu.22.4. 3^m. Resp.Du^o.922. *Restitutio 3.8.Resurrectio 3.40.Rex 3.Sabbathum 6.

24 Necessarium & contingens,consequuntur ens, inquantum huiusmodi.1ª.q.22.4.3^m./.Con.3.c^o.72.2^m./.Met.6.le.3.fin. *Sacramentum 41.Sacrificium 11.15.18.27. Saluari 7.&c. 12.Sanctitas 5.Sanctus 6.Sapientia 6.29.44. Scandalum 15. Scientia 34.51. 61.64.156.Sedere 2.Semen 4.Sensus 49. 50. Sepultura 9.Sigillum.Syllogismus 2.7. Symbolum 2.Simonia 9.Sobrietas 5.Societas 2.5.Solertia 7.Sors 4.5. Spectacula 1.Speculum 3.Spes 7.51.Sponsa 5.Status 3.11.Subiectio 2.Sufficiens,Talpa.

25 Necessarium & contingens sunt differentiæ ueri. Non autem boni.Ideo magis possunt diuersificare intellectum quàm uoluntatem.3.dist.17.ar.1.q.3.3^m. * Temperantia 7. Tentare 10.

Du^m.923^m.26 Oppositum uidetur dicere.1ª.q.79.9. 3^m. Respondeo sicut Dubio 111 5. *Theologia 8.Thus 1.Timiditas.Tribulatio 2 Turtur 2.Valitudo.Vas 3.Verbum 23.Veritas 21.22.31.Vestis 7. Virga 1. Virtus 1.5. 88.112.144.199. 268. Vnctio. 22. 28. Vnio 8. 10. Voluntas 46. 53. 71. 81.Votum 5.7.8. Vox.2.3.

27 Necessitas effectus,dependet a dispositione agentis & patiētis.Con.2.c^o.29.

28 Necessitas actionis immanentis, est tantum ex dispositione agentis, transeuntis autem etiam ex dispositione patiētis. ℨ. 2.c^o.29.

27 Necessitas coactionis absolutæ, causat omnino inuoluntarium,& omnino excludit culpam,non autem necessitas cōditionata uel mista.i.metus.22ℰ.q.6.4.c./.5.o./.6.1^m./.Ma.q. 2.3.4^m./.Met.5.le.6.o.

30 Quilibet in extrema necessitate uel sua uel alterius, potest sine peccato auferre per uim,uel occulte,a quocumque:quia tunc omnia sunt communia 22ℰ.q.31.3.3^m./.q.32.7.3^m./. q. 61.5 /.4^m./.q.66.6.1^m./.7.o./.q.110.3.4^m./.4.d.15.q.2.ar.1.q. 4.2^m./.ar.4.q.2.2^m./.ar.5.q.1.c./.d.20.ar.1.q.2.b./.Quo.5.17. c./.1^m.

31 Necessitas non subditur legi.12ℰ.q.96.6.c.fi./ 22ℰ.q. 147.3. 2^m./.4.c./.3ª.q.80.8.c.fi./ 4.d.15.q.3.ar.2.q.1.c.Met.4.lec.6. med^o. c.E. * Vsura 2.31.38.48.&c.53.76.80.100.127.135. 154.162.173.177.183.184.189.195.203.205. 237. 245. 254. 258.261.&c.268.&c.288.303.Vsus 6.

32 In subuentione necessariorū, plus tenetur homo filio,quàm parenti.Sed in honore,reuerentia,obedientia, & uoluntate, est econuerso,quia honor filii,magis dependet ex honore patris,quàm econuerso.22ℰ.q.32.3.4^m./.Virt.quæstio.2. 9. 18^m. Amor 114.Inf.

33 In extrema aūt necessitate,magis licet deserere filios,quàm parentes,quos nullo modo deserere licet,propter beneficia. 22ℰ.q.31.3.4^m./.Vir.q.2.9.18^m.

¶ Necis.Constantia 9.Mors 0.

Diuisio. 1 ¶ NEGATIO duplex,scilicet absoluta, & determinati generis.1.distinct.13.4.c./.distin.28.q.1.1.2^m./. Metaphysic. 4. lec.3.prin^o. * Accidens 92.Actus 20.Adam 31.83.Affirmatio 0.Angelus 9.Appetitus 18.Argumentum 3.Carētia.Cessare 3.Commune 12.Confessio 4.Contrarium 1. Copulatiua.Corpus 30. Defectus 1.6.25. Delictum 2. Deus 87.252. Dictio 4.5. Diffinitio 36. Ens 17. 18. 19. Enuntiacio 3.6. 7.Eucharistia 217. Aeuum 5, Exceptiua. Excluso 0. Excommunicatio 24. Fallacia 4. Fama 3. Fides 19. Fieri 2. Generatio 44. Genus 24.Gratia 76.Hæresis 37.39.68.94.139 145.Ignorantia 1.16.18.Impœnitentia.Imprudentia 1.Infidelitas 1.Infinitum 5.13.16.Ingenium 1.Ira 81. Iudæi 22. Malum 2.42.Matrimonium 91.Medium 21.Metaphysica 19 Nihil 2.

2 Negatio duplex,scilicet in genere principii, & negatio simpliciter. 1. distinct. 28. L * Nomen 53. Non ens 0.

Ne

Non esse. Non genitum. Non obedibile. Non potest, Non simile, Non uelle, Non uisum. Non uti. Omissio. 2.

Causa negationis duplex, scilicet negatio causæ, & positio contrarii. 12ℰ. quæstione 75. 1. c. * Perfectio 58. Persona.38. Petrus 2.3. Præceptum 17. &cet. 49. 113. Præpositiuus. Priuatio. 8. 14. Propositio 6. 11. 13.| 14. Puer 5.

4 Negatio non est proprie in specie, sed reducitur ad speciem suæ affirmatiuæ.1ª.quæstio.33.4.3^m./.12ℰ.quæstio.71.6.1^m./. quæstio.72.6.3^m./.22ℰ.quæstione.79.3.1^m. * Purgatorium 1. Religio. 106. Restitutio 6. Resurrectio 2. Sanctificatio 5.

5 Omnis negatio fundatur in aliqua affirmatione, intellecta, uel imaginata, non autem semper in aliqua affirmatione reali. Ma. quæstione 2. 1. 9^m. * Sapientia. 13. Scientia 16. Statutum 1. Theologia 12. 34. Transgressio, 1. 4.

6 Omnis negatio de aliqua re,fundatur super aliquid existens in ea.12ℰ.quæstio.72.6.c./.1.distin.35.1.2^m./.Potentia quæs. 10. 5.c.

7 Negatio non fertur extra terminum,cui additur per compositionem.3.d.22.q.1.2.4^m. *Vacuum 1.Verbum 82.87. Veritas 24. 25. 54. Vnitas 7. 25. 27. 29. 34. Vniuersale 22. Christus 119.

8 Negatio confundit terminum sequentem tantum, & facit eū teneri simpliciter.1.d.4.q.1.3.4^m.

9 Coniunctio affirmationis & negationis nihil est, nec aliquē intellectum generat, sicut quod dicitur homo, & nonhomo simul acceptum,quasi in ui unius dictionis.3.distinct.1. quæstio.2.3.c.

¶ Negatiue dicitur,quando res non habet aliquid quod est in alio,nec debet habere. Priuatiua uero,quando caret eo quod debet habere.1ª.quæstio.12.4.2^m./.2.distin.43.6.c./.4.d. 49. quæst.2.5.4^m./.6.4^m./.Ma.q.3.7.c./.quæ.8.1.7^m./. Dionys 4. lectio.4. Differentia.

Quid. 1 ¶ NEGLIGENTIA. Negligens secundum Isidorum dicitur, quasi nec eligens,22ℰ.qu. 54.2.c. * Abscondere 4.Animal 83.Bonitas 228.Character 21.Circuncisio 20.Coitus 3.Contritio 23. Decima 27. Delectatio 29. Desperatio 7. Diffinitio 6. Quid.

2 Negligentia pertinet ad actum interiorem.Ideo oritur ex accidia.Sed pigritia & torpor pertinent ad exequutionem, scilicet prima tardando,& secunda remittendo.22ℰ.quæstio.54 2.1^m. * Docilitas 2. Eucharistia 76. 162. 163. &cetera. Gratia 82.

3 Negligentia deficit ab actu præcipiendi, per defectum promptæ uoluntatis, inconstantia uero quasi impedita ab alio 22ℰ. quæstio.53.2.c.fin./.quæstione 54. 2. 3^m. Inconstantia 2. * Ignorantia 4. 7. 14. Improuidentia. Inaduertentia.

4 Negligentia est generale peccatum.22ℰ.q.54.1.o. *Inconti nentia 4.Incuria.Ingratitudo 6. Du^m.914^m.

5 Immo negligentia importat defectum solicitudinis quæ est specialis actus rationis,& actus specialis uirtutis.22ℰ.q.54.1 c. Respon.Du^o.924. *Iustitia 49.Officium 17.Omissio 8. Ornatus 3.

6 Negligentia est generale peccatum, ratione materiæ, id est, ratione boni agendi,speciale uero,inquantum priuat actum rationis, scilicet solicitudinem. 22ℰ. quæstione 54. 1. 0. * Peccatum 9. 122. 159. 291. Pœnitentia 105. Prædestinatio 42.

7 Negligentia est peccatum mortale dupliciter tantum.scilicet quando prætermittitur actus seu circunstantia necessaria ad salutem,uel ex contemptu.22ℰ.qu. 54.3.o. *Prudentia 35. Religio 2.Rex 7.Sacrificium 22.

8 Negligentia trahitur ad aliud genus peccati manifestius, quando prætermittitur aliquid necessarium ad salutē. 22ℰ. q.54.3.3^m.

9 Amor minor,per defectum feruoris charitatis, causat negligentiam uenialem,per defectū uero essentiæ charitatis,causat negligentiam mortalem.22ℰ.q.54.3.c./.1^m. * Securitas 4.Somnus 1.Studium 3.Timor 39.

10 Negligentia directe opponitur solicitudini.Ideo pertinet ad imprudentiam.Sed opponitur timori, inquantum timor excitat rationem contra negligentiam.22ℰ.q.53.prin^o./. q.54. 2.o./.Phil.4.le.1.me^o. D.Imprudentia 2. *Vsura 260.

¶ Negotia sæcularia contingit dupliciter aliena tractare.scilicet dupliciter.i. uel propter fauorem hominum, uel propter lucra, & pie.i.in auxilium indigentium & miserorum. Secundum est religiosum,non autem primum,22ℰ.q.187.2.o./.q.188.2. 2^m./.q. Diuisio.

Ne

2^m./.q.189.6.o./.Opus.17.c^o.16./.Ro.16.le.1. prin^o.F./.22ℰ. Tim.2.le.1. me^o.F. *Acceptio.1. Aduocatus.8. Amor.62. Charitas.113.Circunspectio.Comedere.4.Exordium. 3.In deuotio. Infidelis.1. Istrionatus. Labor. 3. Religio.87. Struthio. 2.

Licita. 1 ¶ NEGOTIATIO de se non est uitiosa,licet habeat turpitudinem.Ideo licita est,si sit ad finem honestum uel necessarium,id est quòd negotiator lucretur moderate, scilicet uel ad sustentationem suę domus,uel pauperum, uel communitatis,non in festo,iusto contractu, & non ad cariditia. 22ℰ quæst.77.4.o./.4.d.16.q.4.ar.2.q.3.o. *Commutatio.o. Decimæ.9. Emere.

2 Commutatio naturalis, est licita clericis. Non autem negotiatio,quia fit ad lucrum terrenum, cuius debent esse contemptores. Et est cum frequentia uitiorum, & nimis retrahit animum a spiritualibus,ad curas sęculares. 22ℰ.qu. 40.2.c./.q.77.4.3^m./.q.187.2.o./.4.distin.16.quæst. 4.ar.2.qu. 3.o. * Mercantia.Mercatio.Mercator.Militia.2.3.Pœnitentia 48. Primiegium.Vendere.o.

3 Non omnis uēdens carius quàm emit, est negotiator.Sed tantum si ad hoc emat,ut carius uendat. 22ℰ. qu. 77. 4.c./. 3^m./.q.87.2.1^m.*Vsura.189.207.208.210.

Dequib^o. 1 ¶ NEMESIS non potest esse de bonis honestis,sed de bonis temporalibus. Et prohibetur a deo, quia tēporalia sunt quasi nihil respectu æternorum, licet secundum Aristotelem,nemesis sit laudabilis.22ℰ. quæstio.36.2.c. fi./. Psal.36 prin^o. Bonitas.212.223. *Inuidia.14.

2 Nemesis & misericordia contrariantur secundum æstimationem,quia secunda dolet æstimans aliquem indigna pati,sed prima gaudet, æstimans aliquem digna pati, dolens indignis bene accidere. Et uirtuosa est laudabile.22ℰ.qu. 30.3.2^m./.4^m./.quæs.36.2.c./.Psal.36.prin^o./. Misericordia, 3.Zelus.4.

Quid. ¶ Nemo ex proprietate nominis, significat nullum hominē, sed ex usu distribuit pro omni natura intellectuali.1ª. qu. 31.4.2^m.1.d.21./.L./.C6.4.c^o. 8./.Opus.3.c^o.223.*Athanasius.2 Eucharistia.202.Excommunicatio.8.25. Incarnari. 14.Iudex.6.Lex.114. Miles.9. Tentare.24. Teneri.2.Veritas.46.Virtus.27.

¶ Nemus.Vsura.158.159.172.199.202.&c.

Natus. ¶ Neomenia celebratur quol bet mense,in nouitate lunę,ad cōmemorandū opus gubernationis dei,non autem in plenilunio,propter idolatriam. Et figurabat illuminationem ecclesiæ per Christum.12ℰ.q.102.4.10^m./.Col.2.le.4.prī^o.K *Maria.68 Festum.4.

¶ Nepos.Adoptio.1.10.Assimilatio.17.Scipio.Spiritus.25.

¶ Neptalim.Galilea.2.

¶ Nequitia.Leuiatan.Pax.20.Pusillanimitas.5.

¶ Nere.Fatum.10.

¶ Nerius.Iacob.8.Pars.45.

¶ Nescientia.Angelus.312.428.Puer.11.Purgatio.1.

Cui. 1 ¶ NESCIRE conuenit deo.1.distinctio.36.quæstio.1.2.c./. distin.39.q.1.1.o.

Oppositum uidetur dicere.1ª.quæstio.14.15.2^m. Respondeo.Dubio.925°.A./.Dubio.478°.

Diuisio. 3 Nescire dicitur dupliciter.s. methaphorice.i. reprobare, & proprie.i.carere notitia.Primum conuenit deo respectu aliquorum,non autem secundum. 1. d 36. quæst. 1.2.c./.2.d. 22.q.2.1.b.1.

4 Nescire illa quæ quis potest, & tenetur scire, uitiosum est. 1ª.q.12.4.2^m./.12ℰ.q.76.2.5^m./.4.3^m./.q.94.4.c./.2^m./.3^m.22ℰ. q.16 2.3^m./.2.d.22.q.2.1.4^m./.Ma.q. 3.7.12^m./.Isa.5.me^o.b. B./.1ℰ.Cor.14.le.fi.fi.G.*Ascendere.10. Beatus. 7. Confessio.84.&c Cōsciētia.17. Dæmoniaci. Deus.144.146.Ebrietas.4. Eucharistia. 190. Fides. 149. Hæresis. 26. Ignoscentia. Instans. 21. 22. Matrimonium. 113. Ordo.101. Promulgatio. 55. Raptus. 14. Scire. 5. Simonia.32. Vsura. 244.246.

¶ Nestorius.Assumere.40.Hæresis.77.&c.93.132.Ioannes.19. Maria.34.Oratio.96.Processio 49.Christus.183.

Quid. 1 ¶ Neutrum genus est informe & indeterminatum.Ideo prędicatur de re perfecta & imperfecta, de re subsistente & non subsistente.1ª.q.31.2.4^m./.3.d.6.q.2.1.c. *Agens.83. Bonitas.139.Capacitas.1.Fœminin um.o.Idem.10. Intellectus. 171.Ira.75.Natura.21.Necessitas.13.Nemo.Nullum.Seraphin.4.Verbum.26.Virtus.73.Vnio.1.

2 Neutrum adiectiuum substantiatur,non autem masculinum uel fœminin um.1.distin.9.quæstio.1.1.c./.2^m. *Christus.8.

Ni

¶ Nexus amoris in diuinis, est proprium Spiritus sancti, sed in communi,est appropriatum ei.1.d.31.q.3.1.5^m.*Amor. 8.Appropriatio.25.Connexio. Cōnexum.Matrimonium. 5.24.51.78.136.139.Spiritus.20.21. Vinculum.0. Vnio.0. Vnitas.56. Cui.

1 ¶ NIHIL fit ex nihilo naturaliter .i. per motum, sed a deo fit aliquid ex nihilo per creationem.1ª.q.45.2.1^m./. Con.2. c^o.16.fi./.Po^a.quæs.3.1.1^m. Creatio.10.12.*Accidens.121. Actus. 193. Adam.31. Addere. 2. 20. Adoratio.2. Agere.1. Amor.82.198.215.280. Annihilatio.0. Auersio. 15. Baptismus.41.99.218. Beatus.42. Bonitas.3.212.215.223. Character.21. Casus.3. Catechismus 9. Causa. 10.16.18.67. Cælum. 102. Cereus.1. Circuncisio. 29. Cognitio.59. Comparatio. 4. Comprehendere.3. Confessio.64. Coniunctio.4. Conseruatio.4.12. Contingens.4. Differētia.

2 De nihilo facere aliquid,sumitur quadrupliciter.s. vel negando totum, vel materiam tātum, vel ponendo ordinem temporis ad nihil,vel ordinem naturæ tantum. Po^a. q.3.1. 7^m./.14.16^m.*Corruptio.4.12. Cortius.1. Creatio. 10.12. 52.Creatura.5.17. Damnatio.5.1.66. Datio.2.20.47. Defectus 12.Demonstratio.14.Denominatio.9. Deus.4.63.283.293. 301.306.325.435. Dici.2. Dictio.4. Diffinitio.1.41. Dispositio.1. Electio.34.Ens.6.36./Æquiuoca.11. Heraclit^s. Esse.19. 29.33.94.98.Æternitas.39. Euangelium. 4. Eucharistia.2. 212.Excommunicatio.11. Exorcismus. 13. Experientia.2. Phantasma. 3. Fides.26.27. Fieri.8. Forma 17. Fundamentum.5.

3 Maioris uirtutis est,facere aliquid ex nihilo, quàm facere ex contrario 1ª.q 45.5.2^m./.2.d.1.q.1.3.3^m./.4.d.5. q.1.ar. 3.q.3.4^m./.d.17.q.1.ar.5.q.1.2^m./.Con.2.c^o.20.4^m./.Po^a.q. 3.4. 16^m. *Furtum.13. Gedeon.3. Generatio.7.65. Genus 39.Gratia.11.70.90 Hæresis.100. Homo.18. Honestum.8. Honor. 7.28. Humilitas. 14. Illuminatio.5. Infidelitas. 10. Infinitum.2. Ingenitum. 3. Instans.3. 23. Intellectus.98.108. Ira.24.55. Ius.10. Macula. 4. Malum. 17. Naturale.17..Nemesis.1. Nonens.1. Nonesse. Nullum. Obscuritas.

4 Tendere in nihil,non est proprie motus naturæ, sed est defectus eius, quia motus naturę,est semper in bonum. Po^a. 9.5.1.16^m.*Peccatum.2.6.7.9.10.Prædestinatio.8. Prædica 1c.9. Simplex.3. Tentare.9.Terra.8. Totum. 8. Tributum. 6.Voluntas.40.Christus.147.

1 ¶ NICOLAVS vnus de primis septem diaconibus, perit. Con.3.c^o. 124. fin. /. Quol. 3. 11. 5^m. /. 1ℰ. Thes 2. lec. 1. me^o. C. Hæreticus.

2 Beatus Nicolaus,aurum furtim in domo proiiciens, uitare uoluit humanum fauorem,& uerecundiam illius qui beneficium accepit,ut esset maius beneficium.22ℰ.qu.107.3. 4^m. *Ecclesia 12.Electio.31. Sanctus.

¶ Nicticorax est acuti uisus in nocte,& significat in temporalibus astutos,in die autem non uidet per quod in spiritualibus hebetes denotantur. 12ℰ.q 102.6.1^m.fi.H. Auis.

¶ Nidificare.Vpupa.

¶ Nigredo dicitur priuatio,non quidem simpliciter, sed inquantum participat defectiue naturam generis. Meta. 11. lec. 11.fi./.Sensu.le.7.prin^o.*Congregatio.2.Coruus.2. Luna.7.Visio.17. Quid.

¶ Nigromantia.Demon.37.Diuinatio.14.Illusio.Loqui.7.Luxuria.19.Magi.1.8.&c.

¶ Nimis. Abbatissa.2.Accusatio.24.Amor.148.239.Attentio 4.Auaritia.19.Coit^s.1.Comedere.4. Cōfessio.72.Cōtritio. 6.Debitū.19.Delectatio. 27.Ebrietas.1.Eructatio Excedere Gloria.7.Gula.6.8.Ieiunium.7.46.47. Leo.2. Maceratio.2. Musica.2.Negotiatio.2. Nimium. Peccatum.381. Pertinacia.2.Præsumptio.4.11.Puer.3.Pusillanimitas.6.Rex.9. Rixa.3.Sponsa 3.Vindicatio.3.Vsus.7.

¶ Nimium. Amenitas.

¶ Niniuitæ speciali modo egerunt pœnitentiam, quibus aliquid fuit adiunctum fidei, quam conceperant ex prædicatione Ionæ.3ª.q.84.7.1^m. Pœnitētia.

¶ Nissenus.Vsura.122.

¶ Niti.Actio.57.Deus. 304. Hæresis. 31. Matrimonium.130. Prudentia.55. Ventus.4.

¶ Nitidum.Confirmatio.35.Vnctio.4.

1 ¶ Nitor animę duplex,scilicet ex refulgentia luminis naturalis rationis,& ex refulgentia dei.12^m.q.86.1.c.

2 Nitor animę duplex,scilicet habitualis,& actualis,sicut duplex nitor corporis,scilicet intrinsecus,& extrinsecus.12ℰ. quæstion. 89. 1.c. Baptismus.166. Decor. Macula. 1.2.34. Diuisio.

Ni No

Pulchritudo.o.

¶Nix est aqua congelata, sicut pruina est ros congelatus. Iob.6.le.2.me°.G./.c°.38 lec.2.me°.K. *Claritas. 20. Vapor.5.

Secundū quid. 1 ¶NOBILITAS cuiusliber rei, attenditur secundum modum & gradum suę naturę. Con.1.c°.28.1ᵐ. *Acceptio.4 Accidens.33. Actus.15. Adoratio.8. Agens.36. Amor.274. 276. Angelus.61.62.122.253.504.626. Anima.3.27.45.73. 277.302.330. Animal.18.36. Aureola.25. Charitas.41.49. 66.120. Causa.45.46.65.&c Cælum 4.28.122.133.253. & cetera. Cognitio.28. Commune.13. Concupiscibilis. 2.4. Confirmatio.3.35. Corpus.27.59.73. Delectatio. 91.101.

2 Omnis nobilitas cuiuscunque rei', inest sibi secundum suum esse. Con.1.c°.28.1ᵐ. *Deus.185. Differentia.1. Dignitas.

Dᵘᵐ.925ᵐ 3 Immo non ab eodem, aliquid dicitur ens simpliciter, & nobile seu perfectum simpliciter.1ª.q.5.1.1ᵐ. Respondeo. Dubio.925°. *Distinctio.3. Elementum.1.2. Esse.3637 Excellentia. Fides.147.158.160. Finis.34. Forma.51.70.173. Frui. 9. Habitus.68. Herodius.1. Honor.21. Idoneus.2. Ignis.22 Intellectualis.8.9. Intellectus.98.188.189.190.199. &c. Intestina. Isaias.2. Iudæi.9. Iustitia.60. &c. Iustus.3. Liberalitas.16.18. Libertas.10. Liberum.23.

Diuisio. 4 Nobilitas rei duplex. ſ. nobilitas simpliciter dicta, i. ſm esse, & nobilitas ſm quid. 1.d.17.q.1.1.6ᵐ. *Matrimonium.104 Meritum.65.&c Methaphysica.13.&c. Methaphora.7. Mulier.11. Ordo.15. Paradisus.2. Pars.21. Peccatum.47.247. &c. Perfectio.o.

5 Nobilitas rei duplex, scilicet simpliciter, ideſt secundum essentialia, & secundum quid. i. secundum accidentalia. Ver. q.2.10.c. *Persona 17. &c Pythagoras.1. Prophetia.71.72. 74. Proprietas.1. Proprium.2.9. Propter.7. Prudentia.59. Ratio.29.61. Scientia.128.141.&c. Sensus.27. Simplicitas.4. Spes.74.&c. Theologia.31. Virtus.120.&c. Vita.90.

6 In participantibus, quanto aliquid est compositius, non quidem materialiter, sed per receptionem plurium, tanto est nobilius. Sed in participationibus est econuerso.1. dist. 17.q.2.2.b.2./. Veri. quæst.20.2.3ᵐ./.qu.22.1.1.16ᵐ./. Metale.14 fin.

7 Quod acquirit æqualem perfectionem per se, vel per pauciora, nobilius est, non autem si acquirat minorem.1ª.q.77 2.o./.12ƒ.q.5.5.2ᵐ./.1.prolo 1.3ᵐ./.2.d.26.1.3ᵐ. *Vti.23. &c. Christus.34.114.

8 Deus a principio elegit aliquos nobiles, sed paucos, ne doctrina fidei, attribueretur rusticitati, vel virtuti humanæ. Io.3.le.1.prin°.4.D.

Diuisio. 1 ¶NOCERE aliquid dicitur dupliciter. ſ. effectiue, vt culpa, & formaliter, vt pœna.2.d.35.1.3ᵐ./.d.37.q.3.2.5ᵐ. * Accusatio.26. Adiutare.5.&c. Adulatio.3. Affectio.1. Appetitus. 71. Attentio.4. Auxilium.3. Baptismus.131.

2 Ratio nociuitatis, per prius inuenitur in culpa, q̄ in pœna 2.d.37.q.3.2.5ᵐ. *Beneficium.9. Blasphemia.1.9. Ciuitas.5. 14. Cognitio.78. Commutatio.3. Dæmon.49.57.119. Aestimatiua.1.4. Ficus. Gula.6. Hæresis.18.

3 De ratione pœnæ est, quòd noceat agenti in seipso, culpæ vero, in actione.1ª.q.48.5.4ᵐ. *Hypocrisis.3.

4 Pœna de ratione sui, semper importat aliquod nocumentum.4.d.46.q.1.ar.2.q.3.c. *Ira.63.64.67.83. Lædere.o. Læsio. Ludus.6.7.10.12. Maledicere.1.3. Misericordia. 11.14.19. Mors.9.14 Noxium. Obseruantia.4. Occidere.11.

5 Ex hoc aliquid est nociuum, q̄ per ipsum subtrahitur aliquod bonum.4.d.46.quæst.1.ar.2.qu.3.c. *Odium.5. Peccatum.181.182.213.224.225.244.291. Pœna.47.51. Periculum.3. Præsentia.3. Princeps.18. Prosperitas.2. Prudentia.24.

6 Peius est, quod noceat meliori, q̄ quod noceat peiori. 12ƒ.q. 39.4.3ᵐ. *Religio.79. Sapientia.10. Scriptura.8.

7 Potestas nocendi est a deo, sed voluntas nocendi est a nobis. Iob.le.2.fi./.c°.12.le.1.fi.I./.c°.40.le.2.me°.G./.Io.7.le. 3.fi.h.E./.28. Tim.3.le.2.me°.E./.c°.4 le.2.me°. A. *Senator. Sensualitas.8.12. Sepultura.8. Spes.51. Talpa.

8 Naturalis inclinatio inest homini, ad repellendum nocuа dupliciter, scilicet defendendo se, ne inferantur iniuriæ, & vleiscendo illatas.22ƒ.quæst.108.2.c. *Timor.30.33. Tribulatio.23. Tristitia.4.15. Verbū.21. Verecundia.3.8. Vilis. Vtilitas.6.

9 Dæmon non potest homini nocere, quantum vult, sed quantum permittitur a deo. Iob.lec.2.fi./.c°.12.lec.1.fi.I. c°.40.le.2.me°.G./.Io.7.le.3.fi.h.E./.28. Ti.3.le.2.me°.E./. c°.4.le.3.me°.A. *Christus.157.

10 Diuina prouidentia protexit hominem in primo statu, ab omni nociuo.1ª.q.97.2.4ᵐ./.3.d.3.q.1.ar.2.q.2.c. fi./. Ver. q.18.6.7ᵐ./.q.24.9 e./.Ma q.1.4 c. Quid.

11 Non fuerunt aliqua nociua homini a principio, sicut sunt nunc per peccatum. Quæ tamen ei prosunt ad humilitatē, & ad contemplationem.1ª.q.69.2.2ᵐ./.q.72.6ᵐ./.22ƒ. qu. 165.1.c./.2.d.1.q.2.3.4ᵐ./.d.14.5.7ᵐ./.4.d 48.q.2.3.3ᵐ.

12 Homini dedit deus rationem; per quam cōferendo, potest sibi inuenire remedia contra nociua. Isa.2.m°.b.I.

¶Nociuum. Animal.43.44.45. Nocere.o.

¶Nocturna dicebantur antiquitus diuisim, secundum tres vigilias noctis.1ƒ. Cor.14.lec. 6. prin°. D. Dæmon. 20. Pollutio.3.&c. Officium.

Nohe. Arca.1. Ebrietas.9.&c.

¶Nolo significat actum voluntatis affirmatum, sed ipsum volitum negatum. Ideo non est contradictorium de volo, sed est eius contrarium.12ƒ.q.6.3.2ᵐ./.1.d 6.L./ dist.46.4.2ᵐ. *Apostasia.1. Ars.49. Charitas.113. Correctio.17. Deus. 270.214. Doctrina.3. Lex.108. Matrimonium.114. Melius. 3. Miraculum.31. Mors.38. Pythagoras.3. Præceptum.64. Reclamare. Sacerdos.14. Sepultura.10. Tyrannus.4.11. Voluntas.62. Votum.52. Vsura.227.255. Christus.153. Quid.

¶Noluntas. Voluntas.62.

1 ¶Nomen impositi ab eo per quod res cognoscitur, scilicet a proprietate, vel ab operatione, si humanitus imponatur. 1ª.q.13.2.2ᵐ./.8.c./.q.18.2.c./.q.33.1.3ᵐ./.3ª.q.37.2.c./.4. d.27.q.1.ar.1.q.2.2ᵐ./ Po².q.9.4.1ᵐ./. Opuſ.60.c°.6. prin°. ./. Ephi.lec.7.fi.E./ Meta.5.lec.5.fi.c.H. *Abstractum.5. &c. Actio.63. Actus.34.188. Adiectiuum.o. Analogia.o. Anima 274.322. Apostoli.1. Attributa 14.15.16. Augmentum.18. Baptismus.2.35.&c.247. Baro. Bonitas.103. Charitas.137. Cohors 1. Communicabile.3.4. Conscientia.6. Contemplatio 1. Contrarium.3.43. Creatio.19. Impositio;

2 Vnumquodque nominamus, sicut & cognoscimus.1ª.qu. 13.prin°./.1.c./.q.18.2.c./.q.32.2.c./.12ƒ.q.7.1.c./.1.d.1.L. me°.I./. Virt.q.1.1.1.c. *Diffetia.19. Diffinitio.21.31.36. 40. Ebrietas.13. Ens.14.36. Episcopus.5. Aequinoca.o.

3 Illos ex nomine vocamus, quos familiariter cognoscimus. Io.1.o.le.1.fi.c.H. Ethimologia. Exaltatio.2.

4 Quælibet res nomen habet a suo complemento.3ª.q.60.2. 3ᵐ./.3.d.39.4.c. *Falsitas.24. Frui.9. Fruitio.3. Gabriel o. Genitor. Genus.17. Habere.3. Honestum.3. Iesus o. Imperator.1.2. Indiuiduum.6.7. Intellectus.290. Intentio.23.27. Ipostasis.1.2.7. Ira 84. Iudicium.1. Ius. Iustificatio 1.&c. Latria 2. Legitimatio.3. Lux.6. Maria.34. Matetia 8.15.61. Matrimonium.4.6. Mens.1.4. Methaphysica.1. Mineralia. Miraculum.40.43. Modus.2. Motus.41. Obiectum.14. Odium.20. Odor.2. Oratio.78.

5 Nomē sumptum ab aliquo defectu, denominat defectum circa complementum rei 3 d.39.4.c. *Odor.34. Passio.8.9. Paulus.1.2.11. Peccatum.296. Pœna.75.93. Pœnitentia. 129. Perturium.2. Persona 2.&c.12.38.

6 Quando in aliquo inuenitur perfecta ratio alicuius nominis, nullo modo prædicatur illud nomen de eo, cum determinatione diminuente.3ª. quæstio. 23.4.c./.quæstion.32. 3.c./.2ᵐ./.3. distinstion.4. quæstion.1. arti.2. quæsti. 1.c. finis. Pieras.15. Pythagoras.2. Potentia.5.6. Potestas.1. Prædestinatio.1.5. 30. Prædicati. 33. Prædicator.1. Princeps.26. Principium.13.

7 Species aliquando nominatur ab eo quod est generis, propter perfectionem specici: aliquando vero propter imperfectionem.4. distinction.27. quæstion.1. arti. 1. quæsti. 2. 3ᵐ. *Processio.1.59. Proportio.1. Propositum.1.

8 Id a quo nomen imponitur, est quasi differentia constitutiua rei. 1.d.4.q.1.1.c. *Proprium.2.

9 In rebus per se notis nobis, idem est id a quo nomen imponitur, & id ad quod nomen imponitur.1ª.q.13.8.c.

10 Ratio nominis magis & principalius se tenet ex parte eius ad quod nomen imponitur, quàm ex parte eius a quo nomen imponitur. 22ƒ. quæstion.92.1.2ᵐ./.1. distinction. 23.2.1ᵐ./.2. distinction 13.2.c./. Potentia. quæstio.9.1ᵐ./. quæstion.10.1.10ᵐ./. Perihermenias lec.4.me°.b.

Immo magis & principalius se tenet ex parte eius a quo nomen imponitur.1. distinctio.2.3.c./. distinctio.4. quæst. 1.1.c./. Verit. quæstion. 4.1.8ᵐ. Respondeo. Dubio.926°. *Propter.7. Quid.1. Ratio.4. Senacherib. Dᵘᵐ.916ᵐ.

11 ¶Nomen

No No

Nomen potest dupliciter cōsiderari, scilicet secundum primam eius impositionem, & secundum extensionem eius ad alia ex vsu eius.1ª.q.67.1.c./.22ƒ.q.57.1.1ᵐ. *Simonia. 19. Sinonima. Substistentia.4.&c.

12 Nomina singularium hominum, semper imponuntur ab aliqua proprietate ipsorum.3ª.q.37.2.c.

13 Nomina ponebantur in circuncisione, sicut nunc imponūtur in baptismo, quasi ante non fuerint. 3ª. quæstio.37.2. 3ᵐ./.q.70.3.3ᵐ.

14 Nomina diuinitus imponuntur quibusdam, a principio natiuitatis, ad designandum gratiam, quam a principio consequuntur. Quibusdam vero mutantur, ad designandum eorum profectum. Ro. lec.1. prin°. D. *Suppositum.3.

15 Omne nomen impositum diuinitus alicui, significat aliquod donum gratuitum collatum ei.3ª.q.37.2.c./.Io.lec.4. prin°. a.E./. Ro. lec.1. prin°. D. * Thales.1. Templum.1. Verbum.45. Virginitas.2.28. Virtus.1.&c. Vita.1.24.

16 Idem est nomen, per omnes casus, & numeros. Quol.4.17. b./.12ᵐ. *Vituperatio.1. Vti.4.10.

17 Hebræi ponunt nomina, loco pronominum. Ro.7.lec.4. me°.G.

18 Nomen non sequitur modum essendi qui est in rebus, sed vt res est in cognitione nostra.1ª.q.13.9.2ᵐ./.qu.45.2.2ᵐ. Perihermenias.le.2.me°. a.G./.le.10.prin°.

19 Ratio nominis cuiuslibet rei, est in intellectu subiectiue, sed est in re vt in præcentato.1.d.2.3.o./.Opuſ.9.prin°.

20 Sapientis est non curare de nominibus.1ª.q.54.4.2ᵐ.fin./. 2.d.3.q.1.1.c.

21 In iis quæ apud nos sunt, nunquàm nomen ab aliqua forma impositum, pluraliter dicitur nisi propter pluralitatem suppositorum.3ª.q.3.7.3ᵐ.

Dᵘᵐ.917ᵐ 22 Immo nomina substantiua dicuntur pluraliter, propter pluralitatem formæ significatæ.1ª.q.36.4.7ᵐ./.q.39.3.c./.1. d.9.q.1.2.o./.d.23.4.4ᵐ./.d.25.4.c./.d.29.4 c./.3.d.1.qu.2.4. 6ᵐ./. Po².q.9.6.c. Respondeo. Dubio.927°.

Quid. 23 Nomina sunt signa intellectualium conceptuum. Opuſc. 9.q.1. Meta.5.le.5.fi.c.G. *Accidens.10.98. Actio.90. Actus. 34. Antonomasia.1.

24 Omne nomen significat simplicem conceptum, oratio vero, significat conceptum compositum. Perihermenias. lec. 4.me°.b.

25 Cum nomina sint signa rerum, & ipsas res nobiscum ferre non possimus in disceptatione veritatis ipsarum, ideo ipsis nominibus pro rebus vtentes, necesse habent scire, quid ipsa nomina significent. Opuſ.73.prin°. *Apponere.2. Augmentum.18. Baptismus.2.35.&c.247.

26 Nomen dicitur significare, ratione eius a quo nomen imponitur, supponere vero, ratione eius cui nomen imponitur.3.d.6.q.1.3.c. *Bonitas.103. Confirmatio.21. Consideratio.2. Deitas.o. Dæmon.5. Diffinitio.3.9. Distantia.1. Dolus.4. Effectus.10. Episcopatus.1.&c. Esse.84.85. Essentiæ. 1.9. Æternitas.6. Eucharistia.5. Excōmunicatio.26. Fieri.4. Habere.3. Hæres.116. Idea.20.&c. Iesus.2.&c. Importare. Incantatio. Individuum.40.&c. Infamia.2. Iustificatio.1. &c. Materia.15. Methaphora.1.&c. Nemo. Passio.31.59.60. Pater.8. Prædestinatio.1.9.10. Prædicari.33. Prætēritū.3. Principium.13. Priuatio.15.16. Processio.1.59. Propositū.1. Propium.2. Relatio.26.58. Relatiuum.6. Religio.17.82. Respectus. Sacerdos.41.

27 Nomen significat substantiā. i. id cui nomen imponitur, & significat qualitatem. i. id a quod nomē imponitur.1ª.q.13. 1.3ᵐ./.1.d.2.L./.d.22.1.3ᵐ./.3.d.6.q.1.3.c. *Scientia.1.6.136. Semen.1. Sensualitas.1.&c. Significatio.1. &c. Simonia.19. Synderesis.3. Sinonima. Spiritus.1.&c. Studiositas.1. Tempus.41. Theologia.29. Totum.3. Trinitas.2.3.4. Verbum. 45.79.&c. Veritas.8. Virtus.1.&c.89. Visio.1. Vnitas.1.&c. 40.89. Vox.9.&c. Vsura.1.&c. Vtile.4.

Significa°28 Omne nomen significans naturam cōmunem, potest supponere in concreto, pro quolibet eius supposito.3ª.qu.16. 1.c.fi./.q.35.4.c.

29 Significatum nominis duplex. ſ. formale, id est illud cui nomen imponitur, & materiale. i. id in quo illud est Po².q.9. 4.c.fi./.5.d.2.q.1.ar.3.q.3.3ᵐ.

30 Vt nomen aliquod, proprie conueniat alicui, requiruntur duo. ſ. q̄ habeat significatum eius perfecte, secundum complerum actum, & q̄ sit vltimum.2.d.9.4.c.

31 Ad vnitatē noīs requiritur duo. ſ. vnitas modi significādi & vnitas vocis. 1.d.41.5.3ᵐ./. Quol.4.17. o./. Perihermenias. lec.12.fi.f.&c.

Diuiſio. 32 Multiplicitas nominis, non attenditur secundum prædicationem, sed secundum significationem eius. 1ª.q.13.10. 1ᵐ./. Perihermenias. lec.12.fi.f. &c.

33 Nomen duplex, simplex, & compositum, & neutrius pars significatiua est, etsi partes compositi significare videantur Perihermenias. le.4.me°.c. *Genus.3. Honestum.3. Indiuiduum.8.9.41. Intellectus. 290. Iudicii. 1.2. Latria.2. Matrimonium.1.&c.

34 Rebus ordinatis, aliquid inest tripliciter. ſ. per proprietatem, per excessum, & per participationem. Et a primo rantum res nominans proprie.1ª.q.108.5.c./. Col. lec.4. fin. E. Vxor.9.&c.

35 Christus habet sex nomina. ſ. nomē exprimēs eius sapientiā diuinā & humanā, nomē exprimens eius potentiā diuinā & humanā, & nomē exprimens bonitatis eius affluentiā quantū ad diuinā & humanam. Isa.9.me°.a.F. Deus.

36 Sancti habēt nomen quadrupliciter, scilicet ex prædestinatione, ex amore dei, ex infusione gratiæ, & ex renouatione mentis. Isa.56.me°.C.

37 Hoc nomē, de° dicit' ab ethin. i. ardere. Vel a theaste. i. cōsiderare, seu videre. Vel a thein. i curare vel fouere.1ª.qu.13. 8.a.1./.1.d.2.L. *Communicabile.3.4. Confirmatio.21. Deitas.o. Deus.42. Filiatio.18.19. Iesus.1.&c. Laus.22.

38 Hoc nomen deus, dicitur analogice, & de deo vero, & de deo falso, per participationem, non autem vniuoce, nec equiuoce.1ª.q.13.9.10.o. *Nuncupari. Quiest.o. Relatiuum. 6.

39 Hoc nomen deus, non est nomen proprium, sed est nomē appellatiuum.1ª.q.13.9.2ᵐ./.3ª.q.35.4.3ᵐ.

40 Hoc nomen deus, imponitur ab vniuersali prouidentia rerum, sed tamen significat naturam dei.1ª.q.13.8.o./.1.d. 2.L./.d.18.5.6ᵐ./.

41 Hoc nomen deus, significat naturam diuinam, vt in habēte.1ª.q.13.9.2ᵐ.

42 Hoc nomē deus importat essentiam, & suppositum, quia significat per modum perfecti, & per modum per se subsistentis.1.d.4.q.1.2.c.

43 Et habet aliquid vniuersalis, ſ. prædicari essentialiter de pluribus suppositis, & aliquid singularis. ſ. non multipliciari in eis.1ª. quæſt.13.9.o./.quæſt.39.4.1ᵐ./.1.d.4. quæſt.1.2.3ᵐ./. d.21.q.2.1.4ᵐ./. Potentia.q.7.3.1ᵐ.

44 Hoc nomen deus, secundum rei veritatem, est incommunicabile.1ª.q.13.9.c./.2ᵐ.

45 Et per se supponit pro natura communi, sed ex adiuncto supponit pro persona, homo autem econuerso.1ª.quæst. 39.4.3ᵐ./.6.1ᵐ.

46 Immo de se supponit pro persona, nō aūt pro essentia, nisi ratione diuinę simplicitatis.1ª.q.39.4.5.o./.3ª.q.16.1.c.fi./.1. d.4.q.1.2.o./. Opuſ 1.c°.5./.10. lec.1.fi. c.G. Respondeo sicut Dubio.367°. Dᵘᵐ.928ᵐ.

47 Hoc nomen deus de se supponit pro persona, sed indistincte.1ª. d.4.q.2.2.4ᵐ./.5ᵐ./.3.d.4.q.2.2.2ᵐ.

48 Hoc nomen deus, potest supponere pro omnibus & singulis personis diuinis.1ª.q.39.4.o./.1ª.q.16.1.c.fi./.qu.35. 4.c./.3ᵐ./.1.d.4.q.1.2.2ᵐ./.3.d.4.quæst.2.2.c./.3ᵐ.

49 Hoc nomen deus, tam secundum esse, quàm secundum modum significandi, idem est cum persona, quia significatur in cōcreto, quod tñ nō est in aliis noībus. Opuſ.9.q.8.

50 Nomina dei non exprimunt essentiam dei secundum q̄ est, sicut hoc nomen homo, exprimit essentiam hominis. 1ª q.13.1.c./.8.2ᵐ./. Potentia.q.7.5.c./.5ᵐ./.6ᵐ.

51 Deus est noīabilis a nobis ex creaturis & imperfecte, non autem secundū q̄ in se est & perfecte.1ª.q.13.1.o.Aq.28.2. 2ᵐ./.3ᵐ./.1.d.1.L.me°.I./.di.22.1.o./. Potentia. qu. 7.5.o./. Dionyſ prolo /.c°.1. Dei ad creaturas.

52 Noīa dei imponūtur a processibus diuinis ad creaturas, nō aūt ad significandum eos.1ª.q.13.2.2ᵐ./. Poª.q 7.5.3ᵐ.

53 Noīa dicta de deo affirmatiue, & absolute, significāt essentiā eius, nō aūt negatiua, vel relata ad creaturas.1ª.q.13.2.o. ./.4.6.c./.1.d.30.2.o./. Poª.qu.7.5.o. *Abstractum.1.5.&c. Analogia.2.7.&c. Appropriatio.o. Attributum.o.

54 Omne nomen in diuinis, non importans rationem principii, vel eius quod est a principio, vel importans principiū ad creaturas, dicitur essentialiter.1.d.30.2.o./ Veri.q.1.7.c. *Donum.1.&c. Esse.84.85. Exaltatio.2. Gabriel.1. Ipostasis.1.2.7. Persona.2.&c.12.38.

55 Omne nomen cause in diuinis, dicitur essentialiter. Veri. quæstio.10.13.c. *Pronomen.2. Spiritus.1.&c. Tetragrammaton.

56 Omne nomen commune deo & creaturis, prius dicitur de deo quàm de creaturis quo ad rem, sed econuerso, quo ad impositionem nominis.1ª. quæstio.13.3.c./.6.o./. quæst. 33.2.4ᵐ./.3.o./.1. distin.22.2.c./.3.3ᵐ./. distinct. 25.2.c./. di. 34. L.fi./. Poª.q.7.5.8ᵐ./. Ma.qu.1.5.10ᵐ./. Opuſc.3.c°.27./.

No

Opuſ.72.q.6./.Eph.3.lec.4.me°.H.*Trinitas.2.3.4

57 Nomina importantia relationem ad creaturas, ſunt communia toti trinitati.1.d.18.1.1m./.Ro.lec 4.fi.A.

58 Omne nomen dei operationem in creaturam deſignans, communiter toti trinitati conuenit.3.d.4.q.1.1.c.

56 Omnia nomina dei, vel imponuntur ex remotione effectuum eius ab eo, vel ex habitudine dei ad eius effectus. Con.1.c°.12.fi.

60 Modus ſupereminentiæ quo perfectiones ſunt in deo, nõ poteſt a nobis ſignificari, niſi per nomina negatiua. Con.1. c°.30.fi.

61 Nomina quæ ſignificant perfectionem abſolute, ſunt communia deo & creaturis. Quæ aũt dicũt modũ participãdi, ſunt propria creaturis. Quæ vero dicunt modũ ſupereminentiæ, ſunt propria deo. 1a.q.13.3.1m./.5.3m./.1.d.19.q.2.1.3m./.d.22.2.c./.d.34.q.3.2.3m./.d.35.1.2m./.d.42.q.2.1.c./.d.43.q.1.2.1m./.d.44.q.1.1.4m./.Con.1.c°.30./.Veri.qu.4.1.c./.8m./.10m./.q.5.8.3m./.Potentia.q.7.5.8m.

62 Nomina creaturarum quæ ſignificant deformitatẽ, vel defectũ, maxime culpæ, vt peccator vel diabolus, nullo modo debent dici de deo.1.d.22.3.3m./.d.34.qu.3.2.2m./.2.d.44.quæſt.1.1.4m.

63 Nomina dicta de deo abſolute', dicuntur de eo ab æterno. Quæ vero dicuntur per reſpectum ad creaturas, dicuntur de eo ex tempore. 1a.q.13.7.0./.q.34.3.2m./.q.43.2.0./.1.d.14.q.1.1.5m./.d.30.1.0./.2.c./.d.37.q.2.3.c./.3m./.d.38.4.1m./.3.d.32.3.0.

64 Nomina quæ dicunt reſpectum ad creaturas, conſequentem actiones immanẽtes, dicuntur de deo ab æterno. Si autem dicunt reſpectum conſequentem actiones tranſeuntes, dicuntur de eo ex tempore. 1a.qu.13.7.3m./.qu.14.15.1m./.q.34.3.2m./.1.d.35.5.3m./.d.37.qu.2.3.c./.3m./.d.38.4.1m./.3.d.32.3.0./.Veri.q.3.2.2m./.q.4.5.1m.

65 Omnia nomina dicta de deo methaphorice, vel cauſaliter tantum, prædicantur per prius de creaturis, q̃ de deo.1a.q.13.6.0./.q.33.3.c.

Diuiſio. diuinorũ. 66 Diuiſio quadruplex, diuinorum nominum ſ.quia vel deus nominatur per ea quæ tranſlatiue dicuntur per ſimilitudinem a creaturis ſumptam, vel per id quod eſt propriũ perſonę diuinę, vel per id quod eſt cõmune pertinens ad vnitatem maieſtatis dupliciter, ſcilicet vel ſecundum id quod in deo eſt, vel ſecundum acceptionem intellectus ſecundũ aliquam comparationem ad creaturas.1.d.22.4.c./.4m.

67 Deus tripliciter nominatur ex creaturis. ſ. vel connotando effectum, vel ſignificando principium actus, vel ſignificando aliquid repræſentatum in eis. 1a.d.8.q.1.1.2m. *Amor.5.Attributa.1.4.&c. Deitas.1.2. Filiatio.17.18. Genitor. [illegible]

68 Nomen dei ſumitur dupliciter.ſ.pro re, & pro ſigno eius. Hab.2.q.me°.1.2./.Pſal.39.prin°.b.H Methaphora.3.&c. Quid.

69 In diuinis nominibus, eſt quadruplex modus ſignificãdi, ſcilicet abſolutum per modum abſoluti. relatiuum per modum relatiui, abſolutum per modum relatiui, & relatiuum per modum abſoluti.1.diſtin.23.3.6m. *Notio.4. Prędicamenti.38.&c.

70 Simplex & vnica ſciẽtia dei poteſt nominari omnibus nominibus noſtræ cognitionis.1a. quæſtio. 14. 1.2m./.1.diſt.35.1.5m.

71 Multitudo nominum, & perfectionum, quæ de deo dicuntur, non repugnant eius ſimplicitati.Con.1. c°.31./.Li°.2.c°.10.fi./.Opuſ.3.c°.34.

72 Multa nomina dicta de deo, non ſunt ſynonima, quia ſignificant idẽ ſecundũ diuerſas rationes.1a.q.13.4.0./.1.d.2.3.c./.d.22.3.0./.Con.1.c°.31./.35./.Poa. qu.7.6.0./. Opuſcu.3.c°.25./.34.

Diuina in communi 73 Nullum nomen dicitur proprie de deo, quo ad modum ſignificandi, ſed tantum ratione ſignificati.1a.q.13.3.0./.12.1m./.1.d.8.q.2.3.2m./.d.22.2.0./.d.29.1.1m./.d.33.2.c./.d.35.1.2m./.Con.1 c°.30./.Potentia.qu.7.5.0. *Abſtractum.1.7. Admirare.8.

74 Nomina quæ ſignificant perfectiones abſolute, dicuntur proprie de deo. Quæ autem dicunt modum participandi, dicuntur de deo methaphorice.1a.quæ.33.3.1m./.3m./.1.d.4.quæſt.1.1.c./.d.22.2.c Con.1.c°.30./.Potentia.q.7.5.8m. *Alienum.8.

75 Omnia nomina ſignificantia abſolute perfectionem, poſſunt affirmari de deo, propter eorum rationem, & negari, propter modum ſignificandi.Con.1.c°.30.fi./.Potentia.qu.7.5.2m.

76 Omne nomen dicens perfectionem ſecundum differentiam, & imperfectionem ſecundum genus, conuenit deo

No

quo ad rationem differentię, non autem generis. 1. d.4.q.1.1.c./.d.8.q.4.3.c./. Poa.q.9.7 c.

77 Omnis imperfectio debet excludi a nominibus, ſecũdum. q̃ dicuntur de deo 1a.q.14.1.1m./.2m /12ę.q.14.1.2m./.1.d.4.q.1.1.2.c /.d.8.q.2.3.1m./.q.4.3.c./.d.13.1.1m./.d.15.qu.1.1.c./.d.33.2.c./.d.35.1.5m./.2.d.25.1.1m./.d.44.qu.1.1.4m./ Veri q.2.1.4m./.q.7.1.3m./.Poa.q.1.1.c./.q.7.5.2m. *Amor.5.Filiatio.17.18.Infidelis.13.Proceſſio.59.60.

78 Nomina paſſionum, quæ important imperfectionem in ſuo formali, vt ira, triſtitia, deſiderium, & huiuſmodi, non dicũtur de deo, niſi methaphorice. Alia vero dicuntur proprie, tamen ſine paſſione, vt gaudium, & amor, & huiuſmodi. 1a.q.19.11.c./.q.20.1.1m./ 2m./ 3.d.32.1.1m.*Pronomẽ 5.Quieſt.1.2.Trinitas.2.3.

79 Quanto aliquod nomen eſt communius, tanto conuenientius aſſumitur in diuinis, 1a, quæſt.13.11. c./.qu.33.1.1m./. Poa.q.10.1.9m.

80 Omne nomen dei, ſignificans remotionem, vel effectum, eſt commune tribus perſonis. Dionyſ.2.lec.1.fi.

81 Nomina negatiua verius dicuntur de deo, quàm affirmatiua.1a.q.13.12.1m./.1.d.22.2.1m./.Con.1.c°.14./. Potentia.quæſt.7.5.2m.

82 Omnia negatiua reducuntur in diuinis vel ad vnitatem eſſentiæ, vel ad diſtinctionem perſonarum.1 d.22.4.2m.

83 Nominibus dei debetur reuerentia, ratione rei ſignificatę, quæ eſt vna, non autem ratione vocum, quæ ſunt multę. Ideo deus dicitur in ſingulari.22ę.q.122.3.5m.

84 Nomen dei eſt honorandum ſeptupliciter, ſcilicet quia eſt magnum ad timendum, ſanctum ad venerandum, dulce ad meditandum, copioſum ad miſerendum, efficax ad impetrandum, virtuoſum ad ſaluãdum, & occultum ad ſciẽdum. Iſa.56.me°.D.

¶ Nominales antiqui reprobantur, 1a.q.14.15.3m.*Menſura 4.5.22.23. Qui.

¶ Nominare.Accidens.98.Actio.90.

¶ Nominatiuus dicitur caſus ſm ſtoicos & grammaticos, quia cadit a conceptione intellectus. Rectus autem dicitur, quia principaliter aliquid ſignificat. Perihermenias. lec.4.fi.f.*Baptiſmus.38. Quid.

¶ Nona.Ieiunium.36.37.46.Miſſa.19.20.

1 ¶ Nonens eſt triplex, ſcilicet nihil, priuatio, & materia. Meta.12.lec.2.fi.g. *Accuſatio.Affirmatio. 3.4. Appetitus.21. Diuiſio.

2 Aliquid dicitur nonens dupliciter, ſcilicet vel de cuius ratione eſt non eſſe, vt priuationes, vel quod non eſt in rerũ natura, vt fictitia. Primum non poteſt habere formam in intellectu, nec in imaginatione, ſed ſecũdum poteſt eam habere per ſimilitudinem alterius. Veri.qu. 3.4.6m. *Bonitas.137.138.

3 Nonens non eſt cognoſcibile, niſi ſecundum quòd ſit per intellectum cognoſcibile, id eſt ens rationis. 1a.quæſt.16.3.2m. *Cauſa.19.

4 Habens eſſe ab alio, eſt nonens ſecundum ſe, ſi ſit aliud ab eſſe non autem ſi ſit idem. Potentia, quæſtio.3.13.4m./.quæ.10.1.15m.

5 Ea quæ in ſeipſis non ſunt, apud deum exiſtunt, inquantum ſunt præcognita & præordinata ab eo. 12ę. qu. 91. 1.1m./ 2m./.d.35.5.3m./.Creatio. 12.43.54.Deus.138.309.403. Dictio.4.Diſpoſitio.15. Diſtãtia.4.Electio.17.Ens.18.Enũtiatio.1.Eſſe.94.98.

6 Nonens ſimpliciter, diſtat in infinitum ab eſſe. Veri.q.27.3.9m./.Potentia.q 3.4.c.*Exemplar.4 Fieri.14.15.

7 Nonens ſimpliciter, diſtat ab eſſe plus, quàm a quolibet ente determinato quodlibet ens. Verit.quæſt.27.3.9m./.Potentia.quæſt.3.4.c.*Filiatio.22.Generatio. 2. 3. 70. Gloria.5.Intellectus.34.104.Malũ.10.28.Neceſſitas.8.13.Noneſſe

8 Nonens non habet cauſam per accidens. 1a. qu.104.3.1m. Prædeſtinatio.2.27.Priuatio.14.15.17.Relatio.47.

9 Nonens poteſt eſſe cauſa per accidens, non autem cauſa per ſe.12ę. quæſtio.76.1. 1m. Verbum.57. Veritas. 15. Voluntas.43. Vſura.18.

¶ Noneſſe. Accidens.92.Actor.1. Affirmatio. 3.4. Anima.89. Annihilatio o. Appetitus. 30. Baptiſmus.118. Contingens.3.Creatio.12.43.54.Creatura.15.Deus. 403. Eſſe. 94. Euchariſtia.120.Falſitas. 16. Fictio 1. Fieri. 14. 15.Generatio.2.3.70.Incorporalia. Intellectus 103. 104. Mundus.13.Neceſſitas.2. 13.18. Poſſibilitas. 2. Potentia. 50. Tempus.20.

¶ Nongenitum ſumitur dupliciter, ſcilicet negatiue tantum in genere principii : et ſic eſt idem quod ingenitum, ideo conuenit ſoli patri in diuinis. Et negatiue ſimpliciter, & ſic conuenit etiam cum aliis.1.d.28.L.Ingenium.2. Diuiſio.

¶ Nonhomo

No

¶ Nonhomo. Negatio 9.

¶ Nonnaturale. Timor.41.

¶ Nonobedibile Peccatum 104.107.

¶ Nonordinabile. Actu. Actus 23.

¶ Nonpoteſt. Deus 287.371.&c. Fieri 3. Ignorãtia 22. Poſſe 7.

¶ Nonſimile. Gratia 153.

¶ Nõuelle ſumitur dupliciter, ſcilicet vel vi vnius dictionis vel in vi orationis. Primum eſt infinitiuum verbi nolo, nõ autem ſecundum. Et primum cauſat inuoluntarium non autem ſecundum 12ę. quæſtio. 6. 3.2m. * Baptiſmus 215. Deus 270.

¶ Nonuiſum. Fides 25.26.

¶ Nonuoluntarium. Ignorantia 3. Inuoluntarium 2.

¶ Nonuti. Habitus 67.

¶ Noſce. Adam 1.&c. Experientia 10.&c. Intentio 9. Iudiciũ 26. Rationale 1.5.6. Vſura 244. Chriſtus 121.&c.

Noſtrum. Auris. Datio 29 Electio 17. Elementum 18. Euchariſtia 37. 44. Phantaſia 3.8. Fides 136. Gratia 85.87. Intellectus 54.128. Medium 20. Menſura 22.&c. Periculum 1. Perſona 28. Prius 12. Proceſſio 56.65. Promulgatio 3. Prophetia 39.41. Prouidentia 46.48. Proximus 1. Prudẽtia 81. Relatio 75.94.95.98. Reſurrectio 3.54 55. Ritus. Verbum 17. 20. 26. 27.

¶ Nota. Conſcientia 21. De.1.5. Deus 65. In 1.2. Iubilus 2. Verecundia 6. Vſura 309.

¶ Notabiliter. Bonita: 209. Contumelia 4. Deriſio 1. Aetas 5. Ordo 98. Vendere 12.

¶ Notamen. Vox 6.

¶ Notare. Angelus 454. Aquila 1. Conſideratio o. De.1.2. Deſignare. In 1.2. Vſura 302.

Diuiſio. 1 ¶ Notitia dicitur quadrupliciter, ſcilicet natura, potentia, habitus, & actus cognoſcendi. Quuol.7.4.c. * Aſcendere 8. Cauſa 109. Contumelia 1. Correctio 17. Damnatio 2.7.&c. Dæmon 3.7.&c. Deus 1.&c.138.139.151. Diffinitio 50. Experientia 10.&c. Gloria 1. Habitus 50.68. Imago 9.27. Innocentia 18.&c. Intellectus A. Intentio 7.&c. Lex 43. Libet 16 &c. Matrimonium 25.34. Mens. 5. Miraculũ 22. Neſcire 3. Præceptum 29. 147. Procul. Scriptura 20. Verbum 6. 12.15. 30. Vox. 6. Vſura. 270.

2 Omnis notitia eſt bona 1a.q.22.3.3m./22ę.q.167.1.0.

Dum.929.3 Immo notitia circa ſcientias magicas, eſt mala Quol.4.q.9.1.c. Reſp°. Dub°.929

4 Omnis notitia, de ſe eſt bona, ſed aliqua eſt mala per accidens, uel per abuſum 1a.q.22.3.3m./ 22ę.q.167.1.0./.1.d.19 q.5.2.5m./.3.d.35.q.2.ar.3.q.3.0./.Con.1.c°.70.5m./.71. 8m./ Ver.q.2.5.4m./.q.26.3.6m /.Quol.4.16.0./.Ethi.7.le. 13. m°. c.fi./. Meta.12. lec.8.med°. c. /. Anima lec.1.prin°.a.

5 Notitia qua anima nouit ſe per eſſentiam habitualiter, nõ eſt accidens, ſed eſt eſſentia animæ. Ver.q.10.8.14m./.q.24.4 13m./.Quol.7.4.0.

Dum.930.6 Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. Anima 2.lec.6.fi.f./.li°.3.lec.8.prin°.a. Reſp°. Dub°.930°.

¶ Notificatio. Abſoluere 26. Hoc. Promulgatio 3. Prophetia 45. Relatio 86. Satisfactio 8.

Quid. 1 ¶ Notio eſt propria ratio cognoſcendi perſonam diuinã 1a.q.32.2.2m./.3.c./.1.d.26.q.2.3.0. * Actus 190.&c.

2 Notiones, ſeu relationes, & proprietas perſonales in abſtracto, neceſſario ſunt ponendę in diuinis, Cõtra Prepoſitinũ 1a.q.32.2.0./.q.40.1.c./.1.d.26.q.2.1.0./.d.33.2.c. * Adiectiuum 11.&c. Amor 1.&c. Attributa o.

3 Notiones in diuinis, non ſignificantur ut res, ſed ut rationes, licet ſint ibi realiter 1a.q.32.2.2m./.3.2m./.3m./. 1. d. 27. q.1.1.c./.d.31.q.3.1.2m./.Opuſ.3.capit°.60. * Datio 20. 22. Dicere 4.

4 Eadem notio diuerſis nominibus ſignificatur, ſecundum diuerſas rationes eius 1a.q.34. 2. 3m./.1.d.18.q.1.2.4m./.4.c

5 Ad notionem requiruntur tria, ſcilicet origo, dignitas, & ſpecificatio 1a. quæſt. 32.3.4m./.5m./.1.d.26.q.2.3.c. * Hæreſis 12.121. Ingenitum 3. Innaſcibilitas o. Numerus 21. Ordo 35. Prępoſitinus. Proceſſio 58. Relatio 71.86.&c.

6 Notiones in diuinis ſunt tantum quinque, ſcilicet innaſcibilitas, paternitas, filiatio, communis ſpiratio, & proceſſio. Et omnens notiones, ſunt relationes, pręter primã. Et oẽs ſunt proprietates, præter penultimam. Sed tantum tres ſunt perſonales, ideſt conſtituentes perſonas, ſcilicet ſecũda, & tertia, & quinta 1a.q.30.2.1m./.q.32.3.0./. 1. d.26.q.2.3.0./.d.27.q.1.1.c./.d.28.q.1.0./.Poa.q.9.9 21m./. 27m./.q.10.5.12m./.Opuſ.3 c°.58./.59. Innaſcibilitas 1.

7 Deus non dicitur quinus propter quinque notiones, ſicut dicitur trinus, propter tres perſonas, & unus, propter unã

No

eſſentiam 1a.q.52.3.2m./.1.d.33.2.2m./.Opuſ.3.c°.60.

8 Notio in diuinis ſumitur dupliciter, ſcilicet proprie, & proprie, & communiter. Secundo modo eſt una notio communis filio, & ſpirituiſancto, non autem primo modo 1.d.15. quæſt.1.2. 4m.

9 Tres notiones ſunt in patre, duæ in filio, & una tantum in ſpiritu ſancto. Opuſ.3.c°.57./.58.

10 Plures notiones patris, non diſtinguuntur realiter ab inuicem, quia non opponuntur relatiue. Nec tamen una prædicatur de alia. 1a.q 32.3.3m./.1.d.26.q.2.3.6m./.d.27.q. 1.1.c./.3m./.d.28.q.1.1.c./.d.31.q.3.1.2m./. d. 33. 2. 2m. /. Opuſ. 3. capit. 64.

11 Filius, & ſpiritusſanctus non conueniunt in eadem notione, quia non conueniunt in aliquo ſpeciali, ſicut pater, & filius 1a.q. 32.3.5m./.q.35.2.c./.1.d.26.quæſt. 2. 3. c./.5m. Spiritus 22.

12 Oppoſitum uidetur dicere 1.d.15.qu. 1. 2.4m. Reſpondeo Dubio 931. Dum.931m.

13 Nulla notio ſumitur ex hoc, quòd nulla perſona eſt a ſpiritu ſancto, quia hoc non eſt dignitas, ſicut q̃ pater a nullo ſit 1a.q.32.3.4m./.5m./.1.d.26.q.2.3.c.

14 Nulla notio ſumitur a remotione proceſſionis, ſicut ſumitur innaſcibilitas a remotione natiuitatis 1a. quæſt. 33. 4. 5m./. 1 d.28.q.1 1.4m.

1 ¶ Notorium triplex, ſcilicet per ſententiam conuicti, per confeſſionem in iure factam, & per euidentiam facti 3a. q. 82.9.3m./ 3.d.13.q 1.ar.3.q.3.c./.1ę.Cor.4.lec.1.fi.H. * Accuſatio 28. Miſſa 8. Vſura 269.270.275. Diuiſio.

2 Ars notoria, eſt illicita, quia fit per dæmones. Et eſt inefficax ad ſcientiam acquirendam, quia nullus unquam per dæmones ſcientiam acquiſiuit, quia ad dæmones non pertinet illuminare intellectum 1a. q.64.1.5m./.qu. 109. 3.0./.22ę.q.96.1.0./.q.172.5.2m.

1 ¶ Notum per ſe, eſt cuius prędicatum eſt de ratione ſubiecti. Et hoc dupliciter, ſcilicet ſimpliciter, & quo ad nos 1a. q 2 1 0./.q.17.3.2m./.q.85.6.c./.q.87.1.1m./.12ę.q.94.2. c./. 1.d.3.q.1.2.c./.4.d.49.q.3.ar.5.q.1.c.prin°./.Con.1.cap°.10 11.Ver.q.10.12.0./.Poa.q.7.3.11m./.Ebdo.lec. 1.fi./. lect.2. prin°./.Pſal.13.prin°.a.K./.Meta.4.lec.5.fi.g./.li°.11. lect.4. fi./.Poſter.lec.5.me°.c./.lec.19.prin°. * Accidentaliter 3. Acolitus. Angelus.442. Anima 273. Ariſmetrica 3. Aſſentire 5 6. Cauſa 108.&c. Cognitio o. Conceptio 1.&c. Concupiſcibilis 2. Delectatio 77.92. Demonſtratio 6. Deſiderium 6. Quid.

2 Per ſe notum dicitur dupliciter, ſcilicet per nihil aliud notum, ut prima principia, uel notum non per accidens. 1a.q.87.1.1. * Deus 1.&c.353. Diffinitio 50. Eſſe 93. Fides 46.51. Forma 145.165. Habitus 50.68. Intellectus q.

3 Vniuerſalius eſt notius minus uniuerſali quo ad ſimplicẽ apprehenſionem, ſed eſt econuerſo, quo ad inueſtigationẽ uniuerſalium proprietatum, & cauſarum 1a.q.85.3.0./.Meta.lec.2.me°.h.B./.Phy.lec.1.me°.b./.Poſter.lec. 4. fin. Intelligibile 2. 3.

4 Singulare eſt prius, & eſt nouitius uniuerſali, quo ad nos, & uniuerſalius eſt nouitius uli. Poſter.le.4.fin. * Intentio 9. Hipoſtaſis 2. Iraſcibilis 2. Iudicium 76.

5 Oppoſitum uidetur dicere. Phy.le.1.me°.b. Reſp°. Dubio 932°. * Lex 18.26.42.58.59. Liber 16. Nomen 9. Dum.932m.

6 Singulare eſt prius, & eſt notius minus uli 1a.q.85.3.0./.Meta.le.2.m°.h./.li°.5.le.13.fi.f.li°.10.le.4.pri°.c.pr°./.Phy.le.1 me°.b./.Poſter.le.4.fi./.le 8.pr°. * Odor 1.3. Ordo 40. Peccatum.24. Præceptũ 28. Principiũ 25. Scientia 15.&c.111.135 Signũ 1. Theologia 7. Totũ 4.6. Veritas 20.26. Chriſt9 137.

7 Veritatem eſſe in cõi, eſt per ſe notũ, etiam quo ad nos, nõ aũt ueritatem primã 1a.q.2.1.3m./.Ver.q.10.12.3m.

8 Oppoſitum uidetur dicere, quia cognitio eius eſt oĩbus naturaliter inſerta 1a.q.2.1. 1m. Reſp°. Dub°.933°. Dum.933m.

9 Omnis demonſtratio eſt ex notioribus nobis. Ethi.le.4.fi./ Anima.1.le.3.prin°./.Poſter.le.4.fi./.lec.8.prin°.

10 In mathematicis eadẽ ſunt notiora nobis, & naturæ. Ethi. le 4.fi./.Meta.7.le.2.fi /.Anima 2.le.3.prin°. Demõſtratio 6.

11 Nõ dicũtur aliqua notiora naturæ, quia natura cognoſcat, ſed quia ſunt notiora ſm ſe, & ſm propriam naturã. Phy. lec.1.me°. b.

12 Cognitio non poteſt eſſe certa, niſi de per ſe notis, uel p̄ reſolutionem ad per ſe nota. Con.4.c°.54.3m.

¶ Nouatiani. Heræſis 14.

¶ Nouem. Accidens. 93. Angelus 225. Epiſcopus 14. Gratia 29. Paulus 23. Peccatum 296.

¶ Nouiſſimus uirorum fuit Chriſtus tripliciter, ſcilicet propter doloris acerbitatem, mortis turpidinem, & Diuiſio.

No

impositi criminis magnitudinem. Isa.53.me°.F.
¶ Nouitas. Actio 67.122. Anima 16. Amor 54.225. Angelus. 340. Baptismus 244. Creatio. 24. Delectatio 29. Gloria. Mũdus 20. &c. Neomenia. Perfectio 10. Sanitas 7.
¶ Nouiter. Anima 160. Costa 6.
In religio-ne. ¶ Novitii in religione non debent grauari, secundum Ambrosium. Mat. 9. me°.c.F. * Doctrina 12.
2 Facilius dispensandum est cum nouitiis, & imperfectis, in ieiuniis, quàm cum antiquioribus, & perfectis 22ᵉ. q. 147. 4 5ᵐ./.q.189.1.4ᵐ.ſi. Ieiunium 26.
Effectus. ¶ Nouum. Omnia noua, magis ad se, nostram intentionem trahunt 4.d 49.q.3.2.3ᵐ. * Addere 16. Adinuentio. Angelus 340.418.456.567. Anima 160.209. Animal 26. Augmẽtum 15. Causa 104 Cohors 1. Costa 6.7. Dens 195.322. Dimensio 6. Diuisio 8. Dolor 38. Duratio 9. Exactio 2. Eucharistia 80. Factum 0. Festum 2. Gratia 48.49.77.81.163. Heresis 16. Iesus 4. Incipere 0. Inditum. Infidelis 1. Iuramentum 25. Iustificatio 49. Lex 121. &c. 139. &c. Liber 57. Lumẽ 6. Lux 17. Matrimonium 141. Missio 4.5.17. 21. 31. 33. 34. Pœnitentia 118. Relatio 54.57.58. Religio 61. Sabbathum 11. Sacerdos 20.24. &c. Symbolum 3.6. Stella 7. Testamentum 5. &cet.
In fine. 1 ¶ Nox post surrectionem generalem, nullibi erit, nisi in centro terræ, ubi erit infernus 4.d 48.q.2.3.4ᵐ. * Apostoli 38. Debitum 26. Damon 20. Dies 6.8.14 Diluculum. Eucharistia 195.212. Ieiunium 21. Luna 1.2. Lux. 25.
2 Nox, & dies duplex, scilicet corporalis, & spiritualis. Et hæc triplex, scilicet præsentis, seu absentia Christi gratiæ, & gloriæ. Io.9.lec 1.me°.c./.Ro.13.lec 3.prin°.F.&c *Maria 66. 67. Missa 17.21. Natiuitas 15. Nicticorax. Nocturna. Raab.
3 Nox significat primo obscuritatẽ, scilicet peccati originalis uel actualis, uel infidelitatis, uel ignorantiæ. Secũdo horrorem, scilicet desperationis, uel tribulationis, uel damnationis. Tertio quietem, scilicet contemplationis, uel amoris, uel confessionis, uel beatitudinis. Isai. 15.med°. F. * Sepultura 14.
¶ Noxium. Affectio 1. Mulier 17.
¶ Noy. Dauid. 4.
Quare. ¶ Nubere non debet mulier, nisi ut sit mater 4.d.27.q.1.ar.1. q.2.c. * Aaron 2. Debitum 27. Diuortium 3. Fornicatio 9. Ioannes 9. Matrimonium 3.0. Nuptiæ.0. Ordo 108. Vxor 14.15.17.19.
In die iu diuin. 1 ¶ Nvbes uere eleuabunt sanctos in aere, in die iudicii, uel densitas lucis, de corpore eorũ resplendens 4.d.48.q.1.ar.4. q4.3ᵐ. * Apostoli 36.37. Arcus 1. Auster. Chataractæ. Cælum 18.114. Circuncisio 1. Aegyptus. Iustus 12.
2 Cognitio nubium, est principiuum cognoscendi omnes impressiones aeris Io.37. ſi.H. * Luna 7. Lux 10.
3 Nubes quadruplex, scilicet caro Christi, uẽter matris eius mens sanctorum, & iudiciaria potestas Christi: quæ habẽt pluuias, & leuitates suas. Isa.19.prin°.I. * Missio 42. Protia 57. Sanctus 9. Sonus 0. Tenebræ 5. Titiones. Tonitruũ. Vapor 5.
¶ Nudus. Balentum. Confessio 53. Dimensio 15.16 Forma 98. 152. Generatio 7. Intellectus 299. Promissio 3. Suspicio 6.
Blasphemia. ¶ Nugæ in ore sacerdotum, sunt blasphemiæ, & sacrilegium materialiter, non autem formaliter 22ᵉ.q.99.3.3ᵐ./.Ma.q. 2. 8.5ᵐ. Sabbatum 15.
¶ Nullum. Affinitas 10. Bonitas 215. Causa 42.104. Communicatio 2. Conceptio 7. Confessio 47.51.55. Contradictio 2. Creatio 16. Delectatio 87.95. Dæmon 95. Defectum. Dispensatio 13. Excommunicatio 11. Furtum 10. Illegitimus 5. Notio 13.14.
¶ Numaurinus. Scipio.
¶ Numerale. Actio 82. Dispositio 54. Distantia 3.7. Distinctio 1. &cet. Aequalitas 4. Numerus 21.22. Obiectum 7. Vnitas 9. 40.
¶ Numeratum. Adiectiuum 8. Numerus 17.18.23.24. Præceptum 31.34.35.76. Tempus 3.6. Vsura 185.
Diuisio. 1 ¶ Nvmervs duplex, scilicet species quantitatis, & numerus transcendens 1ª.q.30.3.o./.Potª.q.9.5.c./.8ᵐ./.9ᵐ./.6.c. 7.b./.c./.Quol.10.1.o./.Meta.5.lec.2.me°.c./.hb°. 10. lec.4. med°. c.A.
Quid. 2 Numerus non est unitates, sed est aliquid compositum ex eis, quæ non sunt in numero actu, sed potentia. Meta. 7.lec.13.fin.
3 Numerus est unus specie, per seipsum, inquantum ultima unitas eius, dat numero speciem, & unitatem. Meta.8.le. 3. fin. m.
Duᵐ.943ᵐ4 Immo quilibet numerus sortitur speciem a differentia sua

No

quæ importat distinctionem formę 1ª. q.3 1.2.2ᵐ./.quæ.76. 1.c. Respº. Dubº. 934º.
Numeri compositi dicuntur, qui eodem numero mensurantur. Primi uero, uel simplices, uel incompositi dicuntur, qui sola unitate mensurantur. Meta.5.lec.16. prince°. b. principº./ libº.8.lec.3. fin./.libº. 9. fin. * Abstractum. 4 Ac. idens 28.38. &c. Actio 49.50.86.
Quotumlibet numerorum est una mensura communis, scilicet unitas, quæ aliquoties sumpta, reddit quemlibet numerum, non autem omnium quantitatum continuarum, est una mensura communis. Meta.5 lec.17.me°.b.D. * Actus 17.166. Adam 32. Addere 13.15.16.
Numeri lineales, sunt sine ductu aliquo, superficiales aũt sunt, qui semel in se, uel in alio ducuntur, solidi uero, qui bis ducuntur. Meta. 5. lect. 16. principº. b. * Adiectiuum 8. Affinitas 14.15. Agens 69. Albedo 2. Amor 8. 183. &c. Analogia 14.
Nullus numerus est primus, nisi primus, nisi numerus binarius. Meta 9. fin. * Angelus 186. 211. &c. 513. 553. Anima 56.78.79.
Binarius numerus, est principium, & causa aliorum numerorum, & triangulus est principium aliarum figurarum rectilinearum. Quolibet. 3. 6.d./.Meta. 10.lec.3. meº. c.ſi. * Ann hilatio 10.12. Apostoli 35. Aqua 13. Arithmetica 2. Assumere 18. Augmentum 10.17.
Omnes numeri iunt imperfecti, donec uenitur ad decem Heb. 7. lec. 1. medº.E. * Bestialitas 1. Bis. Bonitas 244. Calor 8. Campsoria 1. Charitas 16.17. Cælum 151. Cæreus 1. Concilium 4. Confessio 40. Connumerari. Contrarium 5. Corpus 28. &c. 66.
Numerus denarius est numerus perfectus, quia consurgit ex partibus suis aliquotis. Heb. 7. lec.1. medº. E./. Meta. lect. 7. fin./. libº. 12. lec. 9. prinº. a. * Corruptum 2. Creatio 50. Dauid 1.2. Decimæ. 6. Deitas 2. Demonstratio 5. Diameter. Differentia 15.16.17. Differre 4.5. 8. Dimentio. 15. 16. Distinctio 1. &c. 12. Diuisio 1. &c. Dolor 10. Duratio 3. Ecclesia 6.7. Eleemosyna 38.
Numerus denarius est signum perfectionis, inquantum est quodammodo terminus omnium numerorum 22ᵉ. q. 87.1.c./.3ª.q.31.8.c./.3.d.3.q.4.ar.3.q.1.c./.4.d.49.q. 5. ar.2. q.3.c./.Heb. 7.lect. 1. medº. E./. Meta.lect.7.fin. * Aequalitas 1. &c. Essentia 7.
Numerus denarius est primus limes, & comprehenditur in se omnium numerorum naturam, quia omnes alii numeri, sunt repetitio eius. Meta.lec. 7.fin. * Fides 42.67.157. Finis 33. Forma 29.33.44.137. Gratia 29.37. 112. Hæresis 2. 149.150. Homo 14. Idea 45. Idem 1.&c. Incarnari 16. Incorporari 1. Indiuiduum 6.7. Infinitum 7.9. 27. Instans 1. Ira 69. Iustificatio 11.
Centum ẽ numerus perfectus quia est quadratus, cuius radix est decem 4.d.43.ar.3.q.1.4ᵐ./.d.49.q. 5.ar.2.q.3.c. * Linea 4. Lux. 9. Mansuetudo 1. Mathematica 2. Mensura 4.5. 6.20. Meritum 80. Mille 1. Mundus 25. Natura 10. Nomen 16.
Numerus cubus, est qui resultat ex ductu alterius in se bis Poster. lec. 15. fin. ſ. Numerale. Numeratum. Odium 20. Peccatum 389. Piramis. Præceptum 31. 34.35.76.135. Prædestinatio 44. Prophetia 45.91. Proportio 2.9.12.13. Quãtitas 15.19.22.25.26. Quaternarius. Quinque. Rationale 7. Relatio 26. &c. 63. Resurrectio 11. &c. 31. Sacramentũ 151. Sacrificium 25.
Numerus absolutus, est in intellectum tantũ 1ª. qu. 30. 1. 4ᵐ./.2.5ᵐ. * Sanitas 6. Scientia 97. &c. 101. Senarius 0. Septem. Septenarius. Seraphin 4. Sex. Symbolum 11. Statua 0. Stella 9. Subsistentia 5. Suppositum 8. Tempus 2.3.7.16 &c. Ternarius 0. Tot. Totum. 12. Vnio 1. Vnitas 7. &cet. Vnum 2. Vsura 25.74.77.121.199.214.216.287.288.
Numerus est in numeratis subiectiue, non autem localiter Quolib. 11.1.1ᵐ. * Christus 125.
Actus, motus, & operatio, tripliciter numerantur, scilicet subiecto, termino, & mensura 3. distinct. 8. art. 4. quæst. 2. c.
Res quæ in usum hominis ueniunt, determinari possunt in ratione iusti, & æqui, secundum numerum, per quem æquale, & inæquale determinantur generaliter in rebus, quæ discreto numero distinguuntur. Opusc. 73. capit. fin.
Numerus pluralis, frequenter ponitur pro numero singulari, in scriptura sacra 12ᵉ. quæst. 82. 2.1ᵐ./. 3ª. quæst. 46. 11. 3ᵐ./. Ma. quæstio. 4. 8. 1ᵐ./. Hebræ. 11. lectio. 7. fin. Grammatica

E./. Lec.

Nu

E./. Lectio. 8. medº. K.
In diuinis 21 Termini numerales, transcendenter sumpti, sunt in diuinis. Et significant ea de quibus dicuntur, addendo indiui sionem tantum. Sed ut pertinent ad genus quantitatis, non dicuntur in diuinis, nisi metaphorice. 1ª.q.30.3.o./.1. distin.24. quæst. 1.2.3.o./. Potentia. q.19.5. 8ᵐ./. 9ᵐ./. 7.o./. Quol.10.1.o. * Deus. 37.261.359.366. Donum. 10. Hæresis. 37.
22 Termini numerales in diuinis, sunt in plus quàm essentia vel relatio, vel notio. Et significant vtrumque, si addantur eis. 1ª.q.30.3.1ᵐ./.1.d.24.q.1.4.o./.3.d.6.q.2.1.2ᵐ./.Poª.q.9 14ᵐ./.7.c./ 12ᵐ.
23 Numerus numeratus in creaturis, dicit totum, & partes, non autem in diuinis. Sed numerus absolutus, etiam in diuinis dicit totum, & partes secundum rationem tantum. 1ª.q.30.1.4ᵐ./.1.d.19 q.4.1.2ᵐ./.3ᵐ./.d.24.q.1.1.4ᵐ./. Poª. q.9.5.6ᵐ.
24 Numerus absolutus, mensuratur etiam in diuinis secundum rationem, non autem numerus numeratus, nisi in creaturis. 1ª.q.30.2.5ᵐ./.1.d.24. quæstion. 1. 2.4ᵐ. * Persona. 32. &c. Relatio. 63.87. Spiratio. 2. &c. Trinitas. 2. &c. Triplicitas.
25 Numerus diuinarum personarum, non est numerus simpliciter, sed numerus quidam. Et habet plus de ratione numeri, quàm numerus rationis, & minus de ratione numeri, quàm numerus essentialis in creaturis, & quàm numerus proprietatum accidentalium, quo ad distinctionẽ. Sed habet minus quo ad perfectionem. 1ª.d 24.q.1.2.o. * Veritas. 40. Vnitas. 9.
¶ Numisma. Campsoria. 2.3.6.8. Mutuum. 5. Pecunia. Princeps. 19. Symonia. 25. Temporale. 2. Vendere. 1. Vsura. 25. 35.49 51.53.54.183.185.207.
¶ Nunc. Abstractio. 6.9. Actio. 110. Adam. 11. 85. Adoratio. 20. Affinitas. 16.17. Amor. 34. Angelus, 191. &c. Animal. 64 Apostoli. 13. Assumere. 53. Baptismus. 166.233. Baptismus. 34 53. Bonitas. 190. Calor. 2. Cælum. 73. 116. 124. Cidaris. Circuncisio 23. Claritas 1.3. Conceptio. 23. &c Consanguinitas. 11. Corpus. 46. Creatio. 48.49.50. Decimæ. 15. Delbora. 1. Deliberatio 1. Ecclesia. 6.7.10. Esse. 96. Aeternitas. 21. &c. Eucharistia. 115.116. 179. Aeuum. 6.7. Experientia. 12. 13. Fides. 51. Fieri. 9. Generatio. 48. Gratia. 38. 57.58. Hæresis. 78.79.80.115. Hic. Ieiunium. 18. Ignorantia. 5. Illuminatio. 3. Incipere. 0. Incontinentia. 7. Innocẽtia. 12.14. Instãs. 0. Irregularitas. 4. Iustificatio. 7. 20. Matrimonium. 128. Missio. 40. Mutatio. 9. Nocere 11. Nomen. 13. Pœnitentia. 36. Perfectio. 66.67. Possessio. 8. Primitiæ. 1. Processio. 54. Prudentia. 32. Puer. 12. &c. Punitio. 3. Quies. 1. Regula. 6. Resurrectio 27.34. Sacerdos. 21. Scientia. 46. Seruitus. 16. Subiectio. 5. Templum. 7. Tempus. 4. 9. Voluntas. 23. 59. Christus. 100.
Officium eius. ¶ Nuntius debet bene percipere dicta, bene referre, & utrum que uelociter. He. lect. 3. fi. C. * Angelus, 569. Ira. 11.46. Mã suetudo. 7. Matrimonium. 43.
¶ Nuncupari. Deus. 42.
¶ Nundinæ. Vsura. 213.214.215.
Quid. 1 ¶ Nvptiae dicuntur a nubendo, quia in solẽnitate earum qua perficitur matrimonium, capita nubentium olim uelabantur. 4.d. 27 q.1.art.1.quæstion. 2.c. * Adulterium. 0. Conuersio. Despousatio. Epytalamica. Ioannes. 9. Magnificentia. 7. Maria. 42.
2 Benedictio nuptialis, non est forma matrimonii, nec est de essentia eius, sed est sacramentale. 4.d.2.q.1.ar.1.q.2.2ᵐ./.d. 26.q.2.1.1ᵐ./.d.28.3.2ᵐ. * Matrimonium. 4.43.50.59. Miraculum. 55. Nubere.
3 Vxor prima benedicitur in nuptiis, non autem secunda. 1ᵉ. Timoth. 3. lectio. 3. principio. * Raptus. 2. &c. Sponsalia. 2.
Duª.935ᵐ4 Immo etiam nuptiæ secundæ benedicuntur. 4. distinctio. 28. L./. distinction. 42. quæstion. 3. 2. 2ᵐ. Respondeo Dubio. 935º.
5 Nuptiæ secundæ benedicuntur, quando mulier est virgo, aliter autem non, propter defectum significationis. 4.d.28. L./.d.42.q.3.2.2ᵐ.
6 Dare aliquid pro matrimonio, ut est in offitium, est licitũ, non autem vt est sacramentum, uel pro benedictione nuptiarum, sed esset symonia. 22ᵉ.q.100.2.6ᵐ./.4.d.25.q.3.ar.2 q.1.2ᵐ. * Stuprum. 3.
Celebrare. 7 Non licet celebrare nuptias, ab aduentu usque ad octauã Epiphaniæ, a septuagesima usque ad octauam paschæ, & a tribus diebus ante ascensionem usque ad octauam, pentecostes, propter communionem. 4. distinction. 32. articul. 5. quæst. 4.9.

Nu Ob

¶ Nutrimentale. Humidum. 1. Sanguis. 12.
¶ Nutrimentum. Adeps. 1.
1 ¶ Nvtrire non conuenit formæ, nec materiæ, quia omne nutriens conuertitur in nutritum, & manet. 3ª.q.77.6.c./. 4.d.11.q.1.ar.1.q.3.1ᵐ./.d.12.q.1.ar.2.q.5.c./.1ᵉ. C. or. 11. le. 4. ſi. D. * Accidens. 78. Adeps. 1. Affectio. 5. Amor. 57. Anima. 339.356. &c. Animal. 61. Appetitus. 13. Aqua. 6. Augmẽtum. 7. Auis. 1. Baptismus. 147. Beneficium. 10. Calor. 4. Cibus. 4. Ciconia. 2. Educatio. Electio. 36. Eucharistia. 30.88. Fides. 87. Filiatio. 11. Fouere. Generatio. 36. Honor. 33. Humidum. 1. Ieiunium. 43.45. Lac. Manducatio. 1. Membrũ. 4 Menstruus. 4. Meritum. 28 Mulier. 8.
Quibus.
2 Nullũ sensibile nutrit, præter tangibile. Sed sapor est signũ alimenti conuenientis, & delectamentum eius. 22ᵉ.q. 141. 5.o. Anima. 2. lect. 5. me°.c./. Le. 6. prinº.c./. Liº. 3. le. 17. ſi. g. Peccatum. 315. 319. Puer. 1. Religio. 49. Resurrectio. 21. 22. Semẽ. 3. 4. Theoª. 27. Vita. 16.62. Vsura. 219. 220. 221. 222. Christus. 215.
3 Nutriti conuenit tantum animatis proprie, sed igni conuenit metaphorice. Anima. 2. lect. 9. me°.c.
Quid. 1 ¶ Nvtvs dicuntur signa ad uisum, sicut loquutio ad auditum. 2.d.11.q.2.3.c. * Angelus. 148.441. Animal. 69. Contumelia. 1. Deus. 327. &c. 441. Facultas. Matrimonium. 25. Mendacium. 11. 12. 13. Possessio. 2. Christus. 159. 163.
2 Nutus pro uerbis computantur 22ᵉ.q.110.1.2ᵐ./.4.d. 27. q.1.ar.2.q.2.2ᵐ.

O

OB præpositio. Causa. o. Propter. o. Vsura. 214.
¶ Obduratio. Auaritia. 15. Deus. 427. &c. Excæcatio. 0. Furtum. 3. Inhumanitas. 0. Reprobatio. 0.
¶ Obedibile. Obedientia. 0. Peccatum. 104. 107.
Quid. 1 ¶ Obedientia non est virtus theologica, sed est virtus moralis. 22ᵉ.q.104.2.2ᵐ.
2 Obedientia est medium duorum uitiorũ, scilicet inter superfluum, & diminutum. Sed superfluum eius, non est secundum quantum, sed secundum alias circunstantias, scilicet uel cui non debet obedire, uel in quibus non debet. 22ᵉ.q.104.2.2ᵐ./.2.d.44.q.2.1.1ᵐ. * Accedere. 3. Actus. 8. Animal. 68.69. Cibus. 7. Confessio. 53.
3 Obedientia est pars iustitiæ specialis, sed improprie. 22ᵉ. quæstion. 4.7.3ᵐ./.quæstion. 104.2.2ᵐ./.2. distin. 44. quæst. 2. 1.c./. 3ᵐ.
4 Proprium obiectum obedientiæ, est præceptum tacitum, vel expressum, ideſt voluntas superioris, quocumque modo innotescat. 22ᵉ.q.2.5.3ᵐ./.q.104.2.c./.2ᵐ./.3ᵐ./.3.1ᵐ./. 1.d.15.q.1.1.3ᵐ. * Consilium. 4. Contumax. Cor. 4. Dauid. 1. Dicere. 6. Honor. 33. Intellectus. 198.
5 Obedientia importat necessitatem, respectu eius quod præcipitur, & voluntatem respectu implentionis præcepti. 3ª.q. 47 2.2ᵐ. * Iustificatio. 48. Meritum. 20. 33. 84. Miraculum. 5. Obsequi Obsequium. Optemperare. Oratio. 3. Parere. Peccatum. 103. 104. 107. 188. Prælatio. 19. 26. Professio. 2, &c. Religio. 34, &c. 65. 96. 107. Subiectio. 0.
Subiecti. 6 Obedientia est in voluntate subiectiue. 22ᵉ.qõ.2.3ᵐ. Subiectiue.
Diuisio. 7 Obedientia dicitur dupliciter, scilicet large, ideſt omnis exequutio cuiuscumque, quod potest esse sub præcepto quacumque intentione, & proprie, ideſt intendẽs specialẽ rationem obiecti, scilicet præcepti. Primo modo, est virtus generalis, secundo autem modo, est virtus specialis. 22ᵉ.q. 4.7.3ᵐ./.q.104.2.o./.3.1ᵐ./.2.d.35.2.5ᵐ./.d.44.q.2. 1.o./.3. d.33.q.3.ar.4.q.3.1ᵐ./.He.2.le.1.prinº.B.
8 Obedientia triplex, scil cet indiscreta, quæ scilicet etiam in illicitis obedit, imperfecta sed sufficiens ad salutem, quæ. ſ. obedit in his ad quæ obligatur, & perfecta, quæ. ſ. obedit in omnibus licitis. Ad secundam tenetur quilibet, sed ad primam, & tertiam nullus tenetur. 22ᵉ.q.104.5.3ᵐ./.2. dist. 44.q.2.3.c./. Quol. 1.15.c./.Quol.10.10.c.
Effectus. 9 Omnis obedientia est eadem in specie, sed causatur ex diuersis speciebus reuerentiæ. 22ᵉ. quæſt. 104 2.4ᵐ. * Accedere. 3.
10 Obedientia debet esse ordinata, festina, perfecta, & discreta. Matth. 1. ſi. f. prinº. * Capacitas. 1. Costa. 5. Fides. 2.1 12. Gloria. 17.
11 Homo per obedientiam fit perfectus, in uita contemplatiua, & actiua. Ioan 11. le. 1. prinº. a. H. * Eremitæ. Iustitia. 22.

Abdicatio

Ob

12 A Abdicatio propriæ uoluntatis per obedientiam, est via ad perfectionem. Opusc.18.c°.10. Abdicatio. * Iustificatio.48.Meritum.33.

12 B Obedire actu,iis necessarium est,qui ad perfectionem capiendam,secundum aliorum directionem,indigent exerceri,sed illi,qui iam perfecti sunt, spiritu Dei sufficienter aguntur,vt actu obedire aliis non indigeant. Habent tamen obedientiam in præparatione animi.22ę.q.188.8.3m.

13 Perfectio obedientiæ ex diminutione debiti, non est eius, secundum propriam rationem obedientiæ, sed est charitatis imperantis actum eius.2.d.44.q.2.1.4m. * Necessitas 9. Oratio.3.Passio.110.Perfectio.64.Possibilitas.Potentia.10 13.20.Potentialitas.Præceptum.o.Præcipere. 2. Saluari.8. Christus.93.154.&c.163.164.165.

14 Bonum necessarium ad salutem, non debet dimitti propter obedientiam,sed quodlibet aliud.22ę.quæst.104.3.3m./. Opusc.18.c°.13.

Cōparatio 15 Omnes actus uirtutum,ut sunt in præcepto,pertinent ad obedientiam.22ę.q.104.3.2m. * Cor.4.Honor.18.&c.33.

16 Obedientia non est prior aliis uirtutibus, nec tēpore, nec natura.22ę.q.104.3.2m. * Meritum.20.33.84.

17 Obedientia est maior omni alia virtute morali, sed est minor uirtutibus theologicis.22ę.q.104.3.o/.Phy.2.le.3.m°.I.

Dum.936m 18 Oppositum videtur dicere a simili.Vir.q.1.9.7m. Respōdeo sicut Dubio.287°.

19 Obedientia procedit ex reuerentia superiorum. Ideo respectu prælati continetur sub obseruantia, sub pietate uero respectu parentum, sed respectu dei, pertinet ad deuotionem,quæ est principalis actus religionis.22ę.q.104.3.1m.

20 Obedientia respicit præceptum,sub ratione debiti, respectu superioris, sed iustitia legalis inquantum ordinatur ad bonum commune.2.d.44.q.2.1.5m.

21 Obedientia generalis, requiritur ad fidem, sed obedientia specialis sequitur eam.22ę.q.5.7.3m./.q.104.3.2m. * Ratio.11.54.56.Saluari.8.

22 Charitas sine obedientia esse non potest.22ę.q.104.3. c. fi.

23 Obedientia est ut mater omnium uirtutum,quia causantur,& conseruantur per actum eius, charitas uero ut finis. 22ę.q.104.2.2m./.2.d.44.q.2.1.6m./.Opusc.18.c°.12.

24 Omne bonum quantumcumque est bonū per se, per obedientiam fit melius.Opusc.18.c°.12./.Phil.2.le.3. fi.I.

25 Obedientia quanto minus habet de suo, tanto melior est secundum apparentiā,nō autē apud deū.22ę.q.104. 2.3m.

26 Obedientia corporis ad animam,erit maior in beatis, quā fuerit in statu innocentiæ.2.d.21.q.2.1.2m.

27 Obedintia præfertur omnibus sacrificiis.3a.q.47.2.c. Abraham.13.

Quis ī cō-muni. 28 Obedientia non conuenit personis diuinis secundum deitatem,quia obedientia importat gradum dignitatis, quod non conuenit deo.1.d.15.q.1.1.3m./.3.d.17.ar.3.q.1.c./.3.1.93. * Abraham.13.Adiurare.8.Angelus.148.Anima.362.Animal.63.68.69.73.Apostoli.35.Appetitus.51.61.&c.89. Deus.327.&c.375.376.441.Excōmunicatio.11.Fides.112. Gloria.17.Honor.27.33.

29 Omnis uoluntas creaturæ, tenetur obedire præceptis dei. 22ę.q.104.4.5.o./.q.154.2.2m./.2.d.44.L.fi.D.&c./.Io.2.le.1.me°.e. * Imperare.4.10.16.17.18.Intellectus.198.Maria.57.Meritum.33.Mors.44.Necessitas.32.Oseæ. Passio.110.

30 Quilibet tenetur iure naturali, & diuino, obedire suo superiori,scilicet homo homini.22ę q.69.1.c./.q.88.10. 2m./.q.104.1.o./.5.c.prin°./.6.2m. * Peccatum.103.Prælatio.19.25.26.Sanctificatio.16.Seruire.1.3.Symonia.38.Subditus.

31 Homo non tenetur obedire homini, in pertinentibus ad interiorem motum uoluntatis, uel ad naturam corporis, sed deo.22ę.q.104.5.c./.2m./.6.1m./.q.122.4.3m./.q.186.7.1m. * Subiectio.o.Tristitia.18.

32 Maiori potestati, magis est obediēdum, quàm minori quæ totaliter subest ei, uel in quibus subest ei,22ę.q. 104. 5.c./. qu. 105. 2.c./.2.di.44.L.me°.B.&c./.Ro.13.lect.1.med°. C. * Venire.3.

33 Subditus non tenetur in omnibus obedire suo superiori dupliciter, scilicet propter præceptum maioris potestatis, uel in quibus nō subditur ei.22ę.b.69.3.1m/.q.104.5.o./.3.d.25.q.2.ar.1.q.4.3m /.Ro.13.le°.1.me°.C.

Sæcularis.34 Secularis tenetur obedire prælatis suis spiritualibus, in his tantum quæ promiserunt in baptismo,12ę.q.186.5.1m./.2.d.44.q.2.3.5m.Papa.6.vt Imperator.9. * Dominium. 2.12.13.Ecclesia.o.Episcopus.o.Hæresis.158.

35 Subditus non tenetur obedire prælato suo spirituali, præcipienti sibi,quòd reuelet culpam fratris sui, omnino occultam, sed peccaret vterque.22ę.q.33.7.5m./.q.70.1.c./. 2m./. 4.d.19.q.2.ar.3.q.1.5m./.q.2.4m./.d.21.q.3.ar.1.q.1.2m/.Vir.q.3.2.13m./.Quol.1.16.o./.Quol.4.12.o./Quol.12.16.o.

36 In his quæ sunt de salute animæ,magis est obediendum potestati sæculari,sed econuerso in ciuilibus.2.d.44.L.fi.E. * Papa.6.7.

37 Religiosus per votum obedientiæ supponitur prelato suo, quantum ad generalem dispositionem vitæ suæ, non autē quo ad omnes actus particulares. Non autem potestati sæculari,sed tantum quo ad aliquos actus speciales. Quol.10.10.3m. * Dominium.2.12.13.Eremitæ. Religiosi.

38 Religiosi tenentur obedire suis prælatis in his tātum, quæ in regula continentur directe,idest expresse, uel indirecte.i. implicite,ut mutua obsequia,& pœnæ,& huiusmodi.22ę.q.104.5.3m./.q.186.5.4m./.2.d.44.q.2.3.o./.Quol. 1.15.c./.Quol.10.10.o. * Meritum.33.Mors.4.Perfectio.64.

39 Monachus magis tenetur obedire abbati quàm episcopo, in statutis regulæ, sed econuerso in disciplina ecclesiastica 2.d.44.L.fi.E.

40 Eremitæ, & prælati religionum, tenentur obedire episcopis in omnibus sicut,& alii,& specialiter in his quæ sunt religionis, nisi sint exempti, qui tamen exempti, tenentur obedire summo pontifici.22ę.quæstion.67.1.2m./.quæstion.186.5.3m.

41 Christiani tenentur obedire principibus sæcularibus,si habent iustum dominium,si licita præcipiant,& de sæcularibus,aliter autem non,nisi forte per accidens,ad uitandam turbationem,scandalum,vel periculū.12ę.q.96.4.o./.22ę.q.10.10.c.fi./.11.o./.q.12.2.1m./.q.43.8.o./.q.66.8.2m./.q.69.4.c fi./.q.104.6.o./.2.d.44.q.2.2.o./.Quol.2.9.c. * Religio.34.&c.65.96.107.Sarabaitę. Votum.44. Viura.258.

32 Miles tenetur obedire duci,in rebus bellicis tantum. Et seruus domino suo,in seruilibus. Et filius patri,in rebus domesticis,& disciplina. Et quilibet superiori suo, secundum rationem superioritatis.22ę.quæst.104.5.o./.Quol.2.9 o.

43 Miles debet magis obedire duci in rebus bellicis, & ciuis rectori in ciuilibus, quàm patri, sed in rebus domesticis, est econuerso.22ę.q.25.8.3m./.2.d.44.q.2.3.1m./.L.fi.E./.Virt.q.2.9.15m.

¶ Obedientiale.Actus.80.Costa.5.Miraculum.5.Potentia.10.13.20.

¶ Obesse.Admonitio.5.Prælatio.25.

¶ Obex impedimentum.o.Vnctio.11.18.

¶ Obiectiue.Anima.170.171.Attingere.1.2.Attributa.1.Bonitas.1.178.Missio 36.Quantitas.26.Scientia.48.

1 ¶ Obiectvm non est materia ex qua, sed est materia circa quam. Et obiectum habet rationem formæ, inquantum dat speciem.12ę.q.18.2.2m./.q.73.3.1m. * Abuti.Accidens.54.63.Actio.26.27.116.Actus.28.Affabilitas.2.Altitudo.o.Amicitia,9.Amor.Ob.Angelus.40.75.156.318.334.429.508.Anima.26.170.&c.176.198.&c.205.266.267.269.270 285.288.295.357.Appetitus.29.&c.15.Attingere.1.2.Attributa.1.Audacia.6.Augmentum.10.Beatitudo.28.85.104.123.140 Beatus.4.40.Bellum.2.Bonitas.1.115.147.178.244. Charitas.32. Circunstantia.8.9.28. Coactio.3. Quid.

2 Proprium obiectum potentiæ, vel habitus, est illud, sub cuius ratione formali omnia referuntur ad potentiam, vel habitum.1a.q.1.7.c.prin°./.22ę.q.1.3.c./.3.d.27.q.2.ar.4.q.1.c./.2m./.q.2 c./.Vir.q.2./.7.c. Habitus.14.inf. * Cognatio.11.13.Cogitatiua.3.4.Cognitio.1.&c.Color.3.&c.Complacentia.o.Comprehendere.2.&c.Concupiscentia.1.&c.Contemplatio.o.Contrarium.17.

3 Obiectum potentiæ uel habitus duplex, scilicet materiale, & formale.1a.quæstion 1.3.c./.22ę.quæstion.1.1.c./.1.dist.45.2.1m./.dist.48.2.c./.2.d.20.q.2.2.2m. * Delectatio.10.Denominatio.2.Deus.101.201.211.229.269.326.Difficile.18 Distinctio.9.Diuisio.5.Doctrina.15.Elicere.Aequalitas.11.Eucharistia.40.Facilitas.2.Fama.10.Phātasma.3.4. Fides 25.&c.Fiducia.12.

4 In obiecto potentiæ, contingit considerare tria, scilicet formale, materiale, & accidentale eius.3.d.24.ar.1.q.1.c. * Finis.3.30.107.Fora.29.95.130.166.168.Fortitudo.10.Fortuna.6 Fruitio.4.&c.Generale.1.2.Gratia.42.Habitus.8.11.14.34.77.

5 Formalis diuersitas obiecti, est secundum illam rationem, quam principaliter attendit habitus uel potentia.distinct.27.quæstion.2.articul.4.quæstion.1.c./.3m./.q.2.c. * Homo 39.Illuminatio.12.Imaginatio.8.Imago.24.Implere.Infidelis.8.Infinitum.20.23.

6 Diuer-

Ob

6 Diuersitas formalis obiecti, diuersificat potentias, vel habitus, non autem diuersitas materialis.1a.q.1.3.c./. q. 59. 2. 2m./.3m./.4.c./.q.77.3.c./.12ę.q.54.2.1m./.q.57.2.2m /.22ę q.59.2.c./.1m./.1.d.48.2.c./.2.d.24.q.2.2.5m./.3.d.24.ar.1.q.1.c./.d.26.q.2.ar.3.q.1.1m./.d.27.q.2.ar.4.q.1.3m./.q.2. c./. d.33.q.1.ar.1.q.1.c./.Veri.q.15.2.c./.13m./.14m./.q. 22. 10.c./.Poa.q.9.9.3m./.Ma.q.8.2.c./.q.9.2.10m./.Vir.q.2.4.c./ 13.6m/ Anima.13.c.prin°./.3m./.Quol.3.27.c./.Trin.17. c./.Ethic.5.le.1.fi./.Anima.2.lect.6.fi./.Posterm.le 41.me°.d. D. * Iniustitia.1.3.Intellectus.18.&c.Intentio.Ob.

7 Diuersitas materialis obiectorum, sufficit ad distinctionē numeralem actuum, non autem ad distinctionem specificam sed tantum formalis.3.d.27.q.2.ar.4. q. 1. 3m. * Inuidia.2.14.Ira.63.64.65.Ius.2.Iustitia.14.18.Latria.3.4.6.Libertas.6.Liberum.7.Lux.15.16.Mansuetudo.2.Materia.25 Medicina.3.Memoria 5.9.15.22.Meritum 8.22.Missio. 36.

8 Obiectum duplex, scilicet terminus a quo, & terminus ad quem. Ideo deus potest esse obiectum irascibilis potentiæ primo modo, non autem secundo modo. Ma. qu.8.3. 4m. * Modus.5.Motus.65.Natura.29.30.Obediētia.4.7.Odiū.7.Operatio.7.&c.Oratio.55.92.Passio.35.43. &c. Peccatū.60.&c.91.&c.209.&c.403.404 419.Pœnitentia.3.&c. Permissio.4.

9 Diuersitas obiecti duplex, scilicet secūdum naturam eius, & secundum virtutem agendi. Prima causat materialem diuersitatem passionum. Secunda vero causat diuersitatem formalem,& specificam.12ę.q.23 4.c /.q.30.2.c. * Perseuerantia.2.Poa.15.16.64.

10 Ratio obiecti diuersa, secundum uniuersale, & particulare, vel secundum totum, & partem, facit unam artem, uel vnam virtutem esse principalem respectu alterius. 22ę. q. 50 3.c. * Processio.46.62.67.Prophetia. Ob. Proportio. 1. Prudentia.25.Quantitas 15.26.

11 Obiecta diuersorum generum æqualiter, semper sunt diuersorum potentiarum, non autem si sint diuersorum generum inæqualiter.12ę.q 8.2.2m. * Ratio.12.28.39.41. Relatio.99. Religio 12.Resurrectio.36.Sapientia.11.23.Scandalū.8.Scientia.31.

12 Quælibet potentia, naturaliter comparatur ad suum obiectum.Poa.quæst.10.2.4m. * Sensualitas.8.9. 15. Sensus.7. Spes.10.

13 Potentia superior, respicit uniuersaliorem rationem obiecti,quàm potentia inferior.1a.q.1.3.2m./.q.59.4.c./.q.77.3.4m./.q.78.1.c./.3.d 33.q.1.ar.1.q 1.c./.Poa.q.2.6.2m. * Successio.7.Superbia.411.Tactus.12.Timor.16.Totum.13.

14 Habitus moralis,& eorum actus, nominantur & specificatur ex obiecto & fine proprio.12ę q.12.2.c./. qu.21.1.2m./. 22ę.q.19.3. 4. 5.c./.quæstion.23.4.c./.quæstion.24.4.c./.qu.25.1 c./.quæstion.47.5.11.c./.quæstio.50.2.3. c./.q.59.2.c /.1m./.q.81.3.c /.q.174.1.c. Actus. 127.

15 Obiectum operationis terminat,& perficit eam, & est finis eius.1.dist.1.quæst. 2.1.2m./.distinct.3. L.2. * Tristitia. 4. 5.

16 Quando ratio obiecti,& obiectum materiale, sub uno actu referuntur ad potentiam & habitum, tunc non distinguuntur potentiæ vel habitus vtriusque 12ę.q.57.2.2m. * Verbum 1.&c.32.Virtus.49. Visio 9 &c.16. Visus 8.Vita 28. Vniuersale 9.Volūntas 9.Vti.11.

17 Non semper obiectum actionis humanæ, est obiectum potentiæ actiuæ, sed potentiæ passiuæ aliquando. Nec semper obiectum potentiæ actiuæ, est effectus eius, sed quandoque est materia eius circa quam 12ę.quæst.18.2.3m. *Christus 142.192.

Quid. ¶ Obiicere.Accusatio 24.Obiectum.o.Oppositio.o.

1 ¶ Oblatio est omne quod exhibetur in cultu dei. Sacrificium uero est, si inde fiat aliquod sacrum consumendum. 22ę. .85.3.3m./ q.86.1 c./.Psal.39.me°.d.Cultus 9.Abrahā 17.24.Absoluere 16.

2 Data pauperibus, non dicuntur sacrificia, nisi improprie, inquantum dātur propter deum. Nec dicuntur oblationes 22ę q 86.2.1m.

3 Ad oblationes aliquis tenetur quadrupliciter, scilicet ex cōuentione præcedenti, deputatione, indigentia ministrorū, & consuetudine, non autem ex præcepto legis 22ę.q.86.1.o.Adam 86.Agnus 1.5.

4 Oblatio debita tertio,& quarto modo, est uolūtaria, quo ad quantitatem,& speciem rei, & non ex necessitate præcepti.22ę.q.86.1.c.fi.

5 Oblationes,& munera sunt de omnibus, hostia vero est tantum de animalibus.He.9.le.2.me°.H.Animal.80. * Angelus.628.

Ob

6 Oblatio animalis cæci & claudi reddebatur illicita tripliciter, scilicet ratione dei, contemptus, & voti. 12ę.qu.102.3.7m /.22ę.q.86.3.3m.Animal.77.

7 Oblatio in noua lege potest fieri de qualibet re, præterquā de iniuste acquisitis, non autem in veteri lege propter significationem.22ę. q.86.3.o.Decimæ. * Canis.1.Confessio 19.Cultus.12.13.Eleemosyna.1.&c. Eucharistia. Fęmina.1.Latria.9.

8 A Iudæis oblata per usuram acquisita, non possunt licite retineri.Opusc.21. * Libamina.Loth.1.Machabæi.

9 Oblatio de mercede postribuli, prohibetur in lege veteri, propter immūnditiam, in noua vero lege, propter scandalum.12ę.q.102.3.7m./.22ę.q.32.7.2m./.q. 86.3. 1m./.4. d.15. q.2.ar.4.q.3.1m. Decimę. * Magi.4.Martyriū.13.Mēbrū.12.

10 Immo a peccatoribus quantumcunque obstinatis in hac vita licet accipere beneficia,& econuerso.2. d.7.qu.3.2.2m. Respondeo sicut Dubio.543°. Dum.937m.

11 Non dantes oblationes debitas, possunt puniri per subtractionem sacramentorum, non tamen a sacerdote cui debētur, ne sacerdotes videantur per sacramentorum exhibitionem aliquid exigere, sed puniri possunt per superiorem aliquem.22ę.q.89.1.3m. * Missa.24.Offerre.Piscis.4.Prædicare 7.Primitiæ.2.3.Sacerdos.19.43.44.Sacramentum.115.124 Sacrificium.o.

12 Oppositum videtur dicere a simili.4.d.9.ar.5.q.1.c. Respōdeo Dubio.938°. * Samuel.2.Sanguis.68. Dum.938m

13 Oblationes ad solos sacerdotes pertinēt, vel pro se, uel pro pauperibus, vel pro cultu diuino.22ę.q.86.2.o.

14 Religiosi pñt recipe oblationes tripliciter.s. vt pauperes, vt ministri,& vt curati, si parochiæ sint eorū.22ę.qu.86.2.2m.

15 Oblationes non cōsecratę, possunt cedere in vsum laicorū per dispensationem sacerdotum, sed oblationes consecratæ non.22ę.q.86.2.3m. * Sponsalia.4. Subdiaconus.o.Thus 1.Turpelucrum.Vsura.69.70.370.

16 Oblatio parua, cum humili mente,& pura dilectione, purgat peccata venialia, & mortalia.22ę.q.50.3 2m.

17 Oblatio Melchisedech, figurabat sacrificium nostrum quo ad materiā. Sed quo ad passionē Christi, figurabat agnus, & alia sacramenta veteris legis.3a.qu.61.3.3m./. 4.d.1.qu.1.ar.2.q.4.1m./.d.8.q.1.ar.2.q.3.o.

Ad quid

1 ¶ Obligari potest vnus pro alio, in iis tm̄ ad quæ omnes tenētur.3a.q.71.1.3m./.4.d.6.q.2.ar.2.q.3.2m./.d.38.q.1.ar.2.qu.1.4m. * Accusatio.9.19.Amor.76 &c. Charitas. 153. Clericus. Confessio. 25. &c. Conscientia. 19. Conseruatio.13. Consilium.11.Contractus.Credere. 14.et. &c. Debitum.o. Decimæ.13.Denuntiatio.2.Deus.327.&c.Dolor.36.Donū 38.Eleemosyna.8.9.12.16.Episcopus.22.&c.Furtū.13.Hæresis 158.Iacob.5.Ieiuniū 22.et. &c. Ignorantia.33. Iuramētū 18.et.&c.Lex.1.4.9.12.91.113.169. Matrimoniū.19.41.64.108.109.Meritū.20. Obedietia.8.29.&c. Oblatio.3.&c.Obnoxiū.Officiū.17. &c. Holocaustū.4. Ommissio 9. Ordo.97.100. Pater.21. Peccatum. 45. 196. 266.Perfectio.65.83.&c.53.

2 Præceptū non obligat, antequā sit diuulgatū. 12ę. q 90.4.2m./.3m.4.d.3.ar.5.q.3.c.Persona.21.Præceptū.3.4.9.&c.20.22 130.140 141.142.145.147.149 150.Prædicare. 1.5.Prælatio.16.25.26.Professio.o.Promissio 3.4.Promulgatio.3.5. Reatus.2.Regula.6.Religio.40.55.56.57.62.&c.72.98.104 Sacramentū.49.61.76.&c. Promulgatio.4. &c. Saluari 12. Sciena.62.&c.Simoa.23.35.&c.Spōsalia.4.Stat9.1.6.Testis.1.Tributū.5.6.Votū.L.Vsura.23.35.&c.55.91.270.277.

3 Obligatio fit homini, verbo exteriori, deo autem, verbo interiori.22ę.q.88.1.c./.4.d.38.q.1.ar.1.q.1.c.

4 Homo maxime deo obligatur ad fidelitatē, ratione dominii,& beneficiorum.22ę.q.88.3.c./.1m.

5 Ex qualibet promissione, fit obligatio iuris naturalis, secundum honestatem, nō autē iuris ciuilis.22ę.q. 88.3.1m.

6 In fine primi septennii homo incipit esse aptus, ad promittendū aliquid in futurū,& præcipue ad quæ ratio naturalis inclinat, nō aūt ad obligādū se perpetuo.4.d.27.q.2 2.c.

7 In fine secūdi septēnii, homo potest se obligare, de pertinētibus ad propriam personam.s. vel ad religionem, vel ad cōiugium, sed post tertium septennium, etiam de aliis.22ę.q.88.8.2m./ q.104.5.c.fi./.4.d 27.q.2.2.c./.Quol.3.11.o.

8 Homini s̄m leges, cōstituitur potestas se obligādi, & disponēdi de reb9 suis, post viginti quinque annos.4.d.27. q.2.2.c.

1 ¶ Obliqui sunt transitiui, secundum grammaticos, & constructio transitiua, exigit diuersitatem constructi, saltem secundum rationem.1.d.34.q.1. ar.1. Grāmatice

2 Omnis constructio obliqui, potest exponi per præpositionem cum casuali, 1 p.34.q.1.2.ar.3. * Angelus.139.Anima.174.Aliud.

Ob

174. Apud. 1. Deus. 357. Diffi nitio. 20. 27. Æternitas. 5. Impersonale. Per. 6. Trinitas. 2. Ventus. 4.

1 ¶ Oblivio non potest esse in anima separata, nec in homine post diem iudicii. 4. d. 50. q. 2. ar. 2. q. 1. 3^{m}. *Adam. 81. Cognitio. 72. Confessio. 41. 49. 63. Contritio. 23. Ignorantia. 26. Infernus. 7. Ingratitudo. 6. 10.

2 Dicitur deus oblitus, quando non retribuit. Isa. 38. me^{o}. I. *Ira. 38. Malum. 62. Opinio. 5. Paruipensio. 1. Prudentia. 44. Scientia. 94. Tempus. 43.

Diuisio. ¶ Obloqui. Detracti. o. Exprobratio. Maledicere. o.

¶ Obnoxitas. Carentia.

¶ Obnoxium Conceptio. 32. Decimæ. 26. Eleemosyna. 14. &c. Peccatum. 322. Sanctus. 10.

¶ Oboletica. Vsura 52.

¶ Obolus. Vsura. 52.

Obrizum. Aurum obrizum, est aurum rubrum, quod optimum est. Isa. 12. me^{o}. C.

Causa. ¶ Obscuritas intellectus triplex. s. ex esse ex nihilo, ex discursu, & ex peccato. Prima est in omni intellectu creato. Secunda est tantum in homine, etiam in statu innocentiæ. Tertia est tantum in homine post peccatum. 1^{a}. q. 94. 1. 3^{m}. /. 22æ. q. 5. 1. 2^{m}. / 2. d. 23. q. 2. 1. 3^{m}. *Animal 51. Barbarus. 2. 2. Dionys. 3. 4. Aenigma. o. Iudæi. 18. Iudicium. 86. Lex. 56 Luna. 5. &c. Nox. 2. 3. Parabola. Sensus. 49. Somnium. 1. Speculum. 5. Via. 4. Vsura. 279.

¶ Obsecratio fit triplici de causa. s. causa humilitatis, amoris, & reuerẽtiæ. Ro. 12. $prin^{o}$. Missa. 5. *Adiurare. 2. Orõ. 10. 30

¶ Obsequium. Amor. 62. Ascendere. 6. Cõcubinatus. 5. Deus 294. Eleemosyna 3. Honor. 29. Mattimonium. 46. Membrum. 4. Ministerium. Religio. 42. 43. Sacrificium. 4. Simonia. 17. Theologia. 30.

Quid. 1 ¶ Obseruantia est sub pietate, sicut pietas est sub religione. Et est virtus specialis, per quam honorantur personę in dignitate constitutæ. 22æ. q. 80. c. /. q. 102. o. /. q. 103. 3. c. *Charitas. 128. Cæremonia. 2. &c. Circuncisio. 4 5.

Virtus. 2 Obseruantia directe respicit personam excellẽtem. Ideo secundum diuersas rationes excellentiæ, diuersas species habet. 22æ. q. 104. 2. 4^{m}. *Consilium. 16. Dies. 18. Dulia. 2. Episcopus. 23. Fides. 146. Honor. o. Ieiunium. 17. Ira. 11. Iustitia. 19. 22. Lex. 21. 24 29. 118. 167. Malũ. 38. Maria. 20. Modestia. 4 Obedientia. 19. Paulus. 17. Perfectio. 69 Præceptũ. 56. 295. 139 145. Religio. 40. 41. Sabbatum. 8. 13. Sacramentum. 116 142.

3 Exhibere honorem personis in dignitate constitutis contingit dupliciter s. vel ratione propriæ personæ, vel respectu boni communis. Primum pertinet ad obseruantiam, secũdum vero ad pietatem. Ideo pietas est dignior obseruantia 22æ. q. 102. 3. o. *Seruare. Superstitio. 3. Virtus. 40. Votum. 29. Vsura 188. 280.

In mente. 4 Obseruare est diligenter considerare, vel ad nocendum, vel ad implendum, vel ad imitandum, vel ad cauendum. Ro. 16. lec. 2. $prin^{o}$. B *Christus. 194.

¶ Obstaculum Meritum. 64. Obex.

¶ Obstare. Corpus. 45. Damnum. 3. Vsura. 137. 143. 161.

Maria. 1 ¶ Obstetrix non fuit in natiuitate Christi, sed mater eius, omnia per se fecit. 3^{a}. q. 35. 6. 3^{m}.

Hebreæ. 2 Obstetrices Hebræorum, fuerunt remuneratæ a deo, propter piũ affectũ earũ, non autẽ propter mendacium, licet fuerit mendaciũ officiosum. 12æ. q. 114. 10. 2^{m}. /. 22æ. q. 110. 3. 2^{m}. /. 4. 3^{m}. /. 3. d. 38. 3. 2^{m}. /. 4^{m}. /. 4. 3^{m}. /. Quol. 8. 14 2^{m}. Mendacium. 20.

Diuisio. 1 ¶ Obstinatio duplex, scilicet secundum quid, & simpliciter. Prima est in hac vita, secunda vero in damnatis tãtum 2. d. 11. quæst. 1. 4. 6^{m}. /. 4. dist. 20. ar. 1. quæst. 1. c. /. Veri. quæst. 23. 7. 6^{m}. /. quæst. 24. 11. o. /. Quol. 10. 16. c. *Angelus. 487. Blasphemia. 22. Character. 47. Continentia. 3. Damnatio. 41. 45. Dæmon. 26. Deus. 425. 427. Excæcatio. o. Impænitentia. Infernus. 7.

2 Nullus est viator, qui mentis obstinationem, non possit deponere. 1. d. 48. 3. 2^{m}. /. 2. d. 7. quæst. 3. 2. 2^{m}. /. d. 11. quæst. 1. 4. 6^{m}. /. Verit. quæst. 23. 7. 6^{m}. *Inobedientia. o. Liberum. 16. Membrum. 12. Pharao. Sinderæsis. 9.

3 Peccare mente obstinata, aggrauat peccatum. Et dicitur peccatum in spiritum sanctum. Cuius triplex est causa, scilicet longa consuetudo peccandi, incredulitas de iustitia dei, & seductio inimici. 22æ. quæst. 88. 6. c. fin. /. Opuscu. 58. c^{o}. 12.

Quid. ¶ Obtemperare. Epieiceia. 6.

¶ Obtenebratum. Damnatio. 66. Præceptum. 33.

¶ Obtinere. Oratio. 40. &c. Similitudo. 11. 12. Spes. 51. Timor. 1.

Ob Oc

¶ Obuiare Adiurare. 7. Experientia. 6. Periculum. 7. Triumphus. Votum. 79. 80. Prouisio.

¶ Obumbratio. Oratio. 20. Ratio. 3. 4. Velamen.

¶ Occare. Fatum. 10.

1 ¶ Occasio duplex, scilicet data, & accepta. 4. d. 38. quæst. 2. 1. 4^{m}. /. Ma. quæst. 3. 1. 13^{m} /. Quol. 4. 23. 3^{m}. /. Ro. 7. lec. 2. me^{o}. C. *Angelus. 478. Bonitas. 144. Causa. 12. 13. Correctio. 17. Damnatio. 51. Damnum. 2. Desperatio. 10. Fœmina. 3. Fornicatio. 8. 9. Iactantia. 5. Incontinentia. 3. Lex. 107. Magi. 10. 11. Mãmona. Martyrium. 14. Mendicitas. Pax. 12 23. Peccatum. 161. 162. Pœna. 95. Præceptum. 23. Religio. 73. 74. Rixa. 4. Saluari. 15. Scandalum. 1. &c. Superbia. 30. 31. Tentare. 6. 21. Theologia. 11. Transumptio. Virtus. 108. Vsura 162. Diuisio.

2 Non debet dari occasio agendi iniuste. 22æ. quæst. 78. 4. o. /. quæst. 124. 1. 3^{m}. /. Opuscu. 21. quæst. 5. fi. /. Opus. 67. 3^{m}.

¶ Occidẽs & oriens. Adoratio. 7. Arcturus. Cælum. 24. 92. Luna. 1. Ordo. 103. Oriens. Resurrectio. 8 Templum. 9. Terra. 9. Ventus. 2. Venus. 1.

1 ¶ Occidere animalia bruta, nõ est peccatum, nisi hoc fiat in damnum proximi, quia animalia bruta sunt, viuũt, & conseruantur propter hominem. 22æ. quæst. 64. 1. o. /. 2. c. /. 3^{m}. /. 3. 2^{m}. /. 1. dist. 39. quæstio. 2. 2. c. /. Con. 3. c^{o}. 112 fin. *Abraham. 13. 14. Absoluere. 10. Anaxagoras. Animal. 79. Basiliscus. Bonitas. 10. Cete. 12. Eucharistia. 232. Finees. Gabaonitæ. Licitum.

2 Bruta occidi, mandatur a deo, in damnum dominorum suorum, & ad detestationem peccati, & ad exemplum. 12æ. quæst. 105. 2. 11^{m}. /. 22æ. quæst. 108. 4. 3^{m}. /. Veri. qu. 24. 2. 6^{m}. *Hæresis. 29. Homicida. Homicidium. o. Interficere. Lamech. Lex. 107. Magi. 6. Matrimonium. 116. &c. Mors. o.

3 Occisio animalium in sacrificiis, erat vtilis, non quidem secundum se, sed sextuplici ratione secundum glossam, scilicet vt deo quis animalia offerret potius, quàm idolis, ad flagellandum durum inquantum erant ad satisfactionem, ad instruendum insipiẽtem ratione significationis, ad ostẽsionem delicti & humanæ infirmitatis, ad manifestationẽ & testimonium gratiæ, & ad futurorum significationẽ. 12æ. quæst. 102. 3 5^{m}. /. 4. d. 1. quæst. 1. ar. 5. quæst. 2. 2^{m}. /. Ro. 12. le. 1. me^{o}. G. &c.

4 Nulli licet occidere peccatores, nisi auctoritate principis. Peccatores. 22æ. quæst. 64. 3. o. /. 5. 2^{m}. /. 3^{m}. /. 7. c. /. quæst. 65. 1. c. /. 2^{m}. /. 4. d. 37. quæst. 2. 1. o.

5 Occidere peccatores ad bonum communitatis, est licitum quando potest fieri sine periculo bonorum. 12æ. quæst. 100. 8. 3^{m}. /. 22æ. quæst. 25. 6. 2^{m}. /. quæst. 64. 2. o. /. 3. 6. c. / quæst. 65. 1. c. /. quæst. 108. 1. 3. o. /. Con. 3. c^{o}. 146. /. Potentia. quæst. 1. 6. 4^{m}. /. Virt. quæst. 2. 8. 10^{m}. /. Ro. 12. lec. 3. me^{o}. G. Bonitas. 182. *Congregatio. 1. Eustratius. 1. Finees. Heliseus. Lex. 180. Periurium. 5. Rebellio. 3.

6 Mors inflicta per iudicem peccatori, prodest ei si conuertatur, ad culpæ expiationem. Si vero non conuertatur, prodest ei ad terminationem, quia per hoc, tollitur ei potestas amplius peccandi. 22æ. quæstion. 25. 6. 2^{m}. *Sacramentum. 143.

7 Minister iudicis occidens latronem condemnatum ad mortem, non peccat. 4. distin. 37. quæstio. 2. 1. 2^{m}. *Sacrificium. 40.

8 Occidere iustum, est grauius peccatum, quàm occidere iniuste peccatorem. 22æ. quæst. 64. 6. 2^{m}. *Sacrilegium. 8 Tellis. 6.

9 Moyses occidens ęgyptium, non peccauit, quia vel hoc fecit ex inspiratione dei, vel defendẽdo iniuriatum. Vel tunc peccauit. 22æ. quæstio. 60. 6. 2^{m}. *Tirannus. 4. 10. 11. Vxor. 20. &c. Vxoricida. Vxoricidium.

10 Clericis nõ licet occidere peccatores, licet hoc liceret sacerdotibus veteris legis. 22æ. quæstion. 64. 4. o. /. quæstion. 70. 1. 3^{m}. 4 /. dist 25. q. 2. ar. 2. q. 2. o.

11 Occidens etiam volentem hoc, facit iniuriam occiso, & deo, & reipublicæ. Ideo Dauid damnauit dicentem, Occidi Saul. 3^{a}. q. 47. 6. 3^{m}.

12 Occidere se quacũque de causa, semper est peccatum mortale, nisi hoc fiat ex inspiratione dei, sicut Sanson per quẽ deus miracula faciebat, & sicut quædam sanctæ mulieres, quarum memoria in ecclesia celebratur. 22æ. q. 59. 3. 2^{m}. /. q. 64. 5. o. /. q. 124. 1. 2^{m} /. 3^{a}. q. 47. 6. 3^{m}. /. 4. d. 49. qu. 5. ar. 3. qu. 2. 6^{m}. /. He. 11. lec. 7. $prin^{o}$. H.

13 Occidens se, facit iniuriam deo inquãtum est aliquid dei, scilicet creatura & imago eius, & iniuriam ciuitati vel cõmunitati, inquantum est pars eius. Ideo punitur secundum legem diuinam, & secundum humanam sententiam

carentia

Oc

carentia. sepulturæ 22æ. q. 59. 3. 2^{m}. /. quæ. 64. 5. c. /. 3^{a}. quæst. 476. 3^{m}.

Bonos. 14 Nullo modo licet occidere innocentem, nisi de mãdato dei 12æ. q. 94. 5. 2^{m}. / q. 100. 8. 3^{m}. /. 22æ. q 64. 6. o. /. q. 104. 4. 2^{m}. /. quæ. 154. 2. 2^{m}. /. 3^{a}. quæst. 47. 6. 3^{m}. /. Po^{a}. q. 1. 6. 4^{m}. /. Opusc. 9. q. 86. /. Hæ. 11. le. 4. fi. H. *Aborsus 1. Baptismus 108 Blasphemia 9. Ebrietas 14. Gabaonitę. Homicidium. o. Interficere. Lex. 107. Martyrium 11. 14.

15 Innocentes occidi, non est malum deo, qui est auctor vitę & mortis, & in cuius conspectu nullus est innocens. Est tamẽ malum homini. Opusc. 9. q. 86. * Tyrannus 10. Vindicatio 6. Vxor 20.

16 Percutiens seu occidens prægnantem, est homicida. Et est irregularis, si sequatur mors eius, vel mors fœtus animati anima rationali 22æ. q. 64. 8. 2^{m}.

17 Grauius peccat occidens iniuste hominem corporaliter, quàm occidens eum spiritualiter, quia primum intendit, & causat sufficienter, non autem causat sufficienter secundum, quod tamen est peius. 12æ. quæstion. 73. 8. 3^{m}. /. 22æ. quæstion. 73. 3. c. /. 2^{m}. /. quæ. 115. 2. 1^{m}.

Christus. 18 Christus occisus fuit ab aliis, & non a se, nisi indirecte, non impediendo, cum posset 3^{a}. quæstion. 22. 2. 1^{m}. /. quæstion. 46. 3. 2^{m}. / quæstion. 47. 1. o. /. quæstion. 50. 1. 2^{m}. /. quæstion. 51. 3. c. * Crucifigi. o. Crux. 4. 6. Eucharistia. 232. Passio. 111.

19 Peccatum occidentium Christum fuit maximum, quo ad pontificẽs & Iudam, minus vero quo ad alios 3^{a}. quæ. 47. 4. 2^{m}. /. 6. o.

Incul. 20 Occidens inuadentem se, defendendo se cum moderamine inculpatæ tutellæ, nec intendens mortem eius, non peccat 22æ. quæstion. 64. 7. o. /. 4. distinction 25. quæstion. 2. arti. 2. q. 2. 2^{m}. /. 3^{m}. * Corruptio 8. Heliseus. Lamech. Ordo 07.

21 Quilibet occidens hominem, etiam defendendo se, & quilibet participãs in causa sanguinis, est irregularis 22æ. quæst. 40. 2. c. fi. /. quæstion. 64. 7. 3^{m}. /. quæstion. 108. 4. 2^{m}. /. 4. dist. 25. quæstion. 2. artic. 2. quæsti. 2. 2^{m}. /. 3^{m}. /. distinction. 32. 1. 1^{m}.

22 Occidens hominem a casu, non est homicida. Nec est irregularis, si dabat operam rei licitæ. & adhibuit debitam diligentiam 22æ. quæst. 64. 8. o. /. 4. distinct. 25. quæst. 2. ar. 2. qu. 2. 3°.

1 ¶ Occultatio quandoque est causa peccati, scilicet vtendo ea ad peccatum, vt in furto, fraude, & dolo. Quandoque vero est circunstantia diminuens peccatum ratione uerecundię, vel contra scandalum 22æ. quæstio. 66. 3. 1^{m}. Abscõdere 4. Aaron 3. Accusatio 13. 30. Admiratio 1. 3. Aduentus 7. &c. Adulatio 4. Aduocatus 6. 7. Angelus 165. 432. Apostoli 25. Bartholomeus. Beatitudo 103. Beneficiũ 4. 7. Blasphemia 3. Catharactę. Causa 40. Cęremonia 4. Clandestinum. Claritas 10. 11. Confessio 85. &c. Contumelia 3. Correctio. 6. &c. Dæmon. 72. 78. &c. Denuntiatio 1. Detractio. o. Doctrina. 1. 2. Dulcedo. 8. Eucharistia 213. &c. Excommunicatio. 25. Exprobratio. Fallere 3. Fama 3. 4. Fauus. Fornicatio 10. Fucatio. Furtum 1. 9. Insinuatio 2. Iudicium 28. 29. 30. 53. Magi 7. &c. Maria 39. Matrimonium 31. 32. Mineralia. Miraculum 2. 32. Natiuitas 23. Naturale 25. Necessitas 30. Nomen 84. Obedientia 35. Operatio 14. Peccatum 25. 43. Pænitentia 95. Prælatio 10. Reuelatio. o. Sacrificium 22. Scandalum 15. Scriptura 10. Signaculum. Signũ 1. 8. 9. Symbolum. Simonia 35. 38. 40. Susurratio 1. Tentare. 1. Tenebrę 4. Timor. 33. 34. Transumptio. Virginitas 28. Votum. 64.

2 Occulta simpliciter, non subduntur iudicio humano, sed soli iudicio diuino. Quol. 4. 12. o. *Vsura. 124.

3 Occulta sunt nobis aliqua dupliciter. s. quę in mẽte siue in corde alterius latente, & quæ in occulto fiunt 12æ. q. 112. 5. c. fi. /. 3^{a}. quæstio. 84. 6. 1^{m}. /. 1æ. Cor. 4. le. 1. fi. H. /. Hæ. 4. le. 2. me^{o}. H.

¶ Occupatio auaritiæ, est maxima, & grauissima. Psalm. 38 me^{o}. e. F. * Angelus 127. Auaritia 8. 9. 10. Beatitudo 18. Charitas 113. Cęcitas 1. Cogitatio 2. Coniunctio 4. Aenigma 2. Impedimentum 2. Inuadere. Liberum 1. Musica 2. Organum 5. Peccatum 149. Perfectio 59. 66. Prophetia 17. Restitutio. 16. Resurrectio. 38. Scientia. 60. 88. Votum. 45. Mila.

¶ Occurrere. Correctio. 3. Dæmon. 78. Iuramentum. 30. Missa. 3. 23. Prouidentia. 1. Sacramentum. 91. Sem. Thomas. 5.

Oc

1 ¶ Otiosum verbum, est magis peccatum, quàm factum otiosum 2. distinctio. 40. 5. c $princ^{o}$. /. 8^{m}. * Castitas. 11. Delectatio. 41. Differentia.

2 Verbum otiosum quod plerumque est peccatum veniale, potest etiam esse peccatum mortale. 12æ. quæstion. 72. 5. 1^{m}. fi. * Ignorantia. 6. Inutile. Iocosum. Labor. 2. Laus. 21. Magnanimitas. 18. Sabbathum. 14. 15. Somnolentia. Tenebræ. 3. Vanum. Verbum 22. 23.

1 ¶ Otium opponitur ordini rerum in suum finem, non autem ordini signi ad suum signatum. 2. distinction. 40. 5. c. Differentia.

2 Quod caret iusta necessitate, & pia vtilitate secundum Gregorium otiosum est Ma. q. 2. 5. c. fi.

¶ Octaua. Animal. 78. Beatitudo. 134. Circuncisio. 12. 18. 19. Festum. 9. Ieiunium. 32. Nuptię. 7. Resurrectio. 1. Stadium 3.

¶ Octauianus. Imago. 43. Imperator 5. 6. 7. Iulius. Natiuitas 16.

¶ Octo. Animal 78. Casus. 5. Excommunicatio. 31. Festum 4. 9. Luxuria. 16. Mendacium. 6. Octaua. Ornatus 12. Peccatum. 159. Prædicator. 1. Septem.

¶ Octuaginta. Vsura. 166.

1 ¶ Oculus. Oculi pertinent ad inuentionem, per quam non hebetur fides, aures autem vt aperiantur ad verbum Dei, licet secundum August. nomẽ visus ad omnes alios sensus extendatur 4. distinction. 1. quæstion. 1. articul. 1. quę. 3. 1^{m}. /. distin. 6. quæst. 2. artic. 1. quæst. 1. c. /. quæstion. 3. 3^{m}. * Agens 112. Aorosia. Baptismus. 240. Cete. 3. Claritas 12. 13. Damnatio. 66. Deus. 223. 224. 225. Eucharistia. 79. 141. &c. Differentia.

2 Oculi debent inclinari ad deum quadrupliciter, scilicet per fidei adhæsionem, per spei expectationem, per amoris contemplationem, & per gloriæ fruitionem. Isa. 17. fi. * Fascinatio. Fletus. Intentio 7. Ira. 49. 50. Lia. Lux. 12. * Meritum 15. Odium 11. Prædicare 12. Præstigium. o. Prophetia. 55. Radix. 3. Superbia 34. Talpa. Tentare. 23. Verecundia. 10. Visus. 1. 2. 5. 6. 12.

¶ Odibile. Mors. 19.

¶ Odiosus. Auaritia 19. Imperator 2.

1 ¶ Odium est dissonantia appetitus animalis, vel appetitus rationalis, ad apprehensum, vt disconueniens, sicut amor est consonantia eius, ad conueniens. 12æ. quæstion. 29. 1. 2. c. /. 2. distinction. 5. quæstion. 1. 3. 2^{m}. * Accusatio. 24. Amor. 61. 216. 218. 219. 226. &c. 271. Quid.

2 Odium non potest esse vitium capitale, quia amor veri boni, & odium veri mali, sunt primæ passiones, sed apparentis, sunt vltimæ. 22æ. quæstion. 34. 5. o. /. 6. c. /. quæstion 158. 7. 2^{m}. Ira. 18. * Angelus. 482. &c. Auditor. 2. Concupiscentia. 3. Damnatio. 30. 31. Dæmon. 51.

3 Odium potest esse prima passio, non autem potest esse primum peccatum, sed vltimum. 22æ. quæstion. 34. 5. o. /. 6. c. /. 2. distinction. 5. quæstione. 1. 3. 2^{m}.

4 Omne odium in proximum quo ad naturam, vel gratiam est peccatum, non autem odium in proximum quo ad culpam. 22æ. quæstion. 25. 6. o. /. quæstion. 34. 3. o. /. Psalm. 24. fi. n. *Desiderium 8. Detractio. 3. Dolor. 23. Excommunicatio 11. Fortitudo 24.

5 Odium est maximum peccatum ꝯ proximum, quo ad inordinationem peccantis, sed actus exterior est maximum peccattum, quo ad nocumentum. 22æ. quæstion. 34. 4. o. *Inuidia 5. 7. Ira. 18. 62. &c. Passio 39. Scandalum. 8. Suspitio 5.

6 Odium est subiectiue in concupiscibili. 1^{a}. quæstion. 81. 2. 3^{m}. /. 12æ. quæstion. 23. 1. c. /. 2^{m}. /. 2. 4. c. /. 3. distiction. 26. quæstion. 1. 2. c. fi. /. Ma. quæstion. 8. 3. 6^{m}. /. Anima. 3. le. 14. med^{o}. c. fi. Subiectiue. *Vindicatio 4.

7 Odiens tristatur de quolibet bono inimici, non autem inuidens, sed tantum de bono in quo excellit inimicus. Ma. qu. 10. 2. 1^{m}. Obiectum.

8 Bonum sub ratione boni non potest odiri, nec in vniuersali, nec in particulari. Sed verum & ens, possunt odiri in particulari tripliciter, scilicet vt verũ est causaliter, & originaliter in ipsis rebus, vel vt est in cognitione ipsius hominis,

nis, vel vt est in intellectu alterius. Nō aūt possunt odiri in vniuersali. 12ę. quæstion. 29. 5. o. /. 22ę. quæstion. 34. 1. c.
Bonitas 76. *Delectatio 30. Imperator 2.

9 Sicut bonum est obiectum amoris, sic & malum est obiectū odii 12ę. q. 29. 1. o. Amor. 222. 224. Ira. 66. * Ingratitudo. 11. Iustus. 10.

10 Omne impediens a beatitudine, debet odiri 22ę quæstion. 26. 7. 1m./. quæstion. 34. 3. 1m./. Virt. quę. 2. 9. c./. Eph. 5. le. 9. medo. D. * Malum. 21. Mors. 19. Odibile. Odiosus. Passio 39. 60. Pœnitentia 132. Persecutio. Porta 2. Præceptum. 95. 139.

11 Lux non potest odiri ab oculo per se, sed inquantum excæcat oculum infirmum. 2. distin. 5. L. * Rixa. 3. 4. 5. Stultitia 8.

12 Nullus potest se odire, nisi peraccidens, scilicet ratione obiecti mali quod videtur bonum, vel econuerso, & ratione sui, quod videtur principale & non est 12ę. quæst. 29. 4. o. /. 22ę. quæst. 25. 7. o. /. 2. distinctio. 42. quæst. 2. artic. 2. quæst. 2. 2m./. 3. d. 27. L. princo./. distinctio. 28. 4. 5m./. Psalm. 10. fi. d. G./. Eph. 5. le 9. medo. D. * Tribulatio 7. Veritas 58. Visio 15. Vxor 20. 22.

13 Dissonantia est causa odii, & connenientia est causa amoris 12ę. quæst. 29. 1. 2. 5. c./. 2. distinctio. 5. q. 1. 3. 2m. Amicitia 6. Damnatio 14. 18. Ira. 57. 68. 69. Præceptum 95. Veritas, 58. Amor 230. c.

14 Mundus odit sanctos, idest, mali homines odiunt sanctos triplici de causa. f. dissimilis conditionis, displicentis correctionis, & zeli, inest, inuidiæ. Ioan. 15. lec. 4. medo. c.

15 Odium conuenientius ponitur oriri ex accidia, quàm ex ira, quia prius & directius oritur odium ex tristitia, ex qua etiam ira causatur 22ę. q. 34. 6. o. /. quæstion. 158. 7. 2m. Ira. 68.

Causa. 16 Deus non potest odiri secundum se. Sed oditur a damnatis & malis, secundum effectus eius, qui interdum eorum voluntati contrariantur 1a. quæst. 60. 5. 5m./. 22ę. quæ. 134. o. /. 6. 2m./. quæst. 34. 1. o. /. 2. distinctio. 5. L. /. quæst. 1. 3. 2m./. 4. distinct. 48. quæst. 1. 3. 2m./. distinctio. 50. quæst. 2. articu. 1. quæst. 5. o. /. artic. 2. quæst. 2. 1m./. Veri. quæst. 22. 2. 3m./. qu. 28. 5. 2m./. Matth. 13. medo. a. H./. Ioan. 5. lec. 7. princo. a. fi./. co. 15. lec. 5. princo. c./. Ro. 8. le. 2. princo. B. *Amor 26, 27. 281. Auersio 22. 23. Damnatio 14. Desperatio 4.

17 Odium & inuidia in malis respectu dei, præsupponunt in angelo malo, voluntatis prauitatem. 2. distinctio. 5. quæ. 1. 3. 2m.

18 Odiū proximi, est prius odio dei. Sed dilectio dei, est prior dilectione proximi 22ę q. 34. 6. 2m.

19 Odium dei, est grauissimum omnium peccatorum. Et est grauius, quàm infidelitas. 12ę. quæst. 73. 4. 3m./. 22ę. quæst. 34. 2. o. /. quæst. 39. 2. 3m. * Inuidia. 5, 7. Malum 21. Stultitia. 8.

20 Odium dei, maxime est peccatum in spiritum sanctum, secundum q̄ peccatum in spiritum sanctū, nominat aliquod genus speciale peccati. Sed odiū dei nō numeratur inter species eius, quia est in omni specie eius 22ę. q. 34. 2. 1m.

21 Deus nihil odit, nec odire potest aliquid quadruplici ratione. f. quia voluntas dei ad malum inclinari nō potest: quia aliis a se, vult vt in eis sit suæ bonitatis similitudo: quia a primo ente, omnia alia originem essendi assumunt: & quia omnia agentia, suo modo suos effectus amant. Sed dicitur deus odire aliquos secundum similitudinem dupliciter. f. ex hoc q̄ deus amando res, volens earum bonum esse, vult contrarium bono. f. malum non esse, & ex hoc q̄ deus vult aliquod maius bonū, quod esse non potest sine priuatione minoris boni, & sic dicitur odire p̄. 1. co 96. /. 97.

22 Deus odit peccatores, inquantum non vult eis bonum vitæ æternæ. Sed amat omnes creaturas, inquantum vult eis aliquod bonum 1a. q. 20. 2. 4m./. q. 23. 3. 1m./. di. 19. ar. 5. q. 1. o. /. p̄. 3. c. 157. 2m /. co. fi. /. Veri. q. 28. 2 c. fi. /. Psal. 5. medo. c. Amor. C. *Inuidia 5. Ira. 71. 72.

Quid. 1 ¶ Odor non est fumalis euaporatio, quia sentitur a remotissimis a vulturibus 2. d. 2. q. 2. 2. 5m./. 4. d. 44. q. 2. 2ę. 1. q. 4. 3m./. Anima. 2. le. 20. o. *Ambra. Animal 62. Aquila 1. Baptismus 239. 240.

2 Odor consistit in sicco aereo, aliqualiter contemperato. Sapor autem in humido aqueo aliqualiter digesto. Anima. 2. le. 19. fi. c.

3 Differentiæ & nomina odorum, sumuntur a saporibus, vt a similibus notioribus. Asia 2. le. 19. fi. c. *Cete 10. Effectus 21.

Od Of

4 Odores, & soni contrarii, mutuo se impediunt in medio, & a ventis deferunt, nō aūt colores. Anima 2. le 20. pro. a. 1.

5 Odor erit in corporibus beatorum in summo. Et percipietur ab olfatu, sine aliqua euaporatione 4. d. 44. q. 2. arti. 1. q. 4. c./. 3m. *Elementum 19. Flos. 1. Ieiunium 44. Passio 14. Sapor. Sensibile. 6. 7.

¶ Odorabile. Passio 14.

¶ Odoriferum. Olfatus. o. Thurificatio. o. Thus. o. Vestis. 2.

¶ Offendens aliquem peccat p̄ amicitiam non impendendo affectum debitum. Et peccat p̄ iustitiam, rem debitam subtrahendo 4. d. 14. q. 2. ar 1. q. 2. c./. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 2. 1m./. ar. 3. q. 1. 2m. *Commutatio 2, 3. Incarcerare. Holocaustū. 4. Pœnitentia 189. 297. Dupliciter.

¶ Offendiculum. Peccatum 159. Scandalum. o.

¶ Offensa dei est infinita, ex parte auersionis, sed est finita, ex parte conuersionis, & nostri actus 12ę. quæ. 87. 4. c./. 2m./. 3a. q. 1. 2. 2m./. 3. d. 1. q. 1. 2. 5m./. 4. d. 14. q. 2. ar. 1. q 1. 4m./. d. 15. q. 1. 2. 1m./. d. 17. q. 1. ar. 3. q. 1. c./. 2m./. q. 2. ar. 4. q. 1. 5m./. q. 3. art. 1. q. 1. 2m./. d. 46. q. 1. 3. c. fi./. 6m./. Veri. q. 28. 2. c./. Ma. q. 2. 9. 5m./. 11m./. 15m./. Opuſ. 3. co. 188 * Abraham 17. Contritio 23. Gratia 157. Iustitia 20. Laus 16. Manumissus. Peccatum 48. 187. 189. 297. 360. Pœnitentia 12. 21. 69. Scandalū. 2. Tribulatio 19. Dei.

¶ Offerre. Deus per prius acceptat offerentem, quàm ea quæ offeruntur. 2. d. 26. 3. c. prino./. Veri. q. 37. 5. c./. 2ę. Cor. 8. le. 1. meo. C./. Ha. 11. le. 2. meo. K. &c. *Abraham 17. 24. Absoluere. 26. Adam. 86. Angelus 491. 628. Animal. 78. &c. Canis. 1. Cultus. 8. 9. Decimę. 1. &c. Eucharistia 11. &c. 55. 185. 255. 280. Fœmina. 1. Gratus. o. Immolari. Latria. 9. Legitimatio 3. Libamina. Loth. 1. Magi. 4. Mel o. Moyses. 4. Oblatio. o. Holocaustum. 3. Passio. 131. Piscis. 4. Subdiaconus 2. 4. Templum, 12. Voluntas. 64. Votum. 3. 40. Vsura. 202. Acceptabile.

¶ Officialis. Angelus 233. Princeps 20. 26.

¶ Officiosum. Comoditas. Matrimonium. 2. Médacium 5. &c. Obstetrix. 2.

1 ¶ Officium sapientis duplex. f. veritatem dei meditari & docere, & errores contra eam impugnare. p̄. 1. co. 1. fi./. 1ę. Tim. 3. fi. *Abstinentia. 3. Adulterium. 7. Alleluia. Amictus. Angelus. 24. 140. 222. 227. 238. 241. 243. 250. 260. 360. 576. 609. 612. Annexum. 1. Apis. 3. Apostoli 4. Ars 46. Aureola. 19. Baptismus. 147. Confessio 97. Humanum.

2 Omnia officia humana, pertinentia ad singulares personas cum quibuscumque ordinibus angelorum similitudinem habeant, diriguntur per vltimum ordinem, inquantum participat virtutes superiorum. Sed illa officia quæ ad multicudinem pertinent, diriguntur per principes vel archangelos. Et ideo homo in prælatione constitutus illuminatur ab angelo inferiori, de his quæ ad statum personæ suæ pertinēt, sed ab angelo principe, de his quæ spectant ad regimē multitudinis 1m. q. 113. 2. 1m./. 2. d. 11. q. 1, 2. 4m. Angeli 577. &c. *Contemplatio. 10. Correctio 6, 7, 8. Credere 29. Diaconus. o. Differentia 25.

3 Omnia officia humana, ex quibus homines licite victū lucrantur, siue manibus, siue pedibus, siue lingua fiant, intelliguntur sub opere manuali 22ę. q. 187. 3. c. * Doctrina 9. Dux. Electio 34. Episcopus 23. Exorcismus 3. 4. 5. Exorcista. Fama 1. 2. Idoneus. o. Hieremias. 2. Illegitimus 1. 2. Imaginatio 1. Incarnari 7. Innocentia. 13.

4 Homo p̄t inuitus compelli ad sumenda officia sæcularia, nec dari debent, nisi bonis. Opuſ. 21. co. 3. *Iudas 1. Iudicium 29. 30. Legatus 2. Manus 3. Matrimoniū 1. 2. 11. 14. 16. 95. 99. 120. Miles 6. Militaris.

5 Quilibet obligatur ad exequendum officiū quod accepit. 3a. q. 67. 8. c. *Militia 3. Minister 2. &c. Moyses 4. Munus. Nuptiæ 6. Ordo 79. 83. 92. 96. Peccatum 247. Politia 4. Potestas 17. Prædicare 4. Prædicator 3.

6 Peccatum veniale, non reddit indignum, ad aliquod officiū exequendum 4. d. 19. q. 2. ar. 2. q. 2. 1m./. L. meo. E. *Prælatio 3. 7. 10. 16. 18. Propheria 91. Psalmistatus. Reputare. Sacerdos 43. Sacramentum 47. 66. Satrapę.

7 Quodlibet peccatum mortale reddit indignū, ad quodcūque officiū spirituale, & ad executionem eius, manēte peccato 4. d. 24. q. 1. ar. 3. q. 1. c./. Quol. 8. 6. c. *Scientia 60. 63. 65. 66. Sepultura 4. Simonia. 11. 23. 26.

8 Oppositum videtur dicere. f. si immineat necessitas 4. d. 16. 1. fi. C./. d. 17. q. 2. ar. 5. q. 1. 3m./. q. 3. a. 1. q. 4. c./. 1ę. Cor. 11. le. 7. prino. B./. meo. G. Respono. sicut Duo. 796o. * Sobrietas 5. Spirituale 2. Status 2, 3. Statutum. 1. Dum. 939m.

9 Qui-

9 Quicumque indigne utitur officio, peccat mortaliter quoslibet actu, etiam tangendo ex officio aliquod sacrum. 4. dist. 19. quæstio. 2. artic. 2. quæst. 2. c./. d. 24. quæst. 1. artic. 3. q. 5. o. * Tacere 3. Thurificatio 2. Valitudo. Vendere 16. Vsura 310.

Dum. 940m. 10 Oppositum uidetur dicere. 22ę. quæst. 33. 5. fi./. q. 60. 2. 3m./. Matth. 7. prino. a. k./. Io. 8. lecł. 1. prino. d. H. Respond. sicut Dubio 796.

Diuinum. 11 Diuinum officium in septem horas canonicas distinguitur, scilicet in matutinum, primam, tertiam, sextam, nonam, uesperas, & completorium. Opuscul. 3. capo. 257./. Opuscu. 65. co. 2. prino. *Clericus. Completorium. Dies 8. Matutinæ o. Missa o.

12 Omnes ex canonum statuto, tenentur diebus festis, interesse diuinis officiis. 4. distinctio. 15. quæstio. 4. articul. 1. quæstio. 3. c.

13 Officium debet dici, secundum consuetudinem suæ ecclesiæ, licet quo ad deum non referat, qui psalmi uel qui hymni dicantur. Quol. 1, 13. o. * Minister 8. Missa o. Operatio 22 Oratio 7. 49. Psalmus 10, 11. Sepultura. 1. 4.

14 Clericus ex hoc quòd est clericus, præcipue in sacris constitutus, tenetur ad officium horis canonicis. Sed ut beneficiatus in hac ecclesia, tenetur ad officium secundum morem illius ecclesiæ. 4. distin. 15. quæst. 4. ar. 1. quæst. 3. c./. Quol. 6. 8. o /. Opuſc. 63. co. 2. *Simonia 22. 23. 26. Statutum 1. Turtur 4. Vigilare.

15 Clericus beneficiatus, existens in scholis, tenetur ad ordinarium officium mortuorum, secundum consuetudinem ecclesiæ suæ, non autem ad officium mortuorum extraordinariū. Quol. 6. 8. o. *Obtenebratum.

16 Præbendatus in duabus ecclesiis, tenetur ad unum tantum officium. Et rationabilius tenetur ad officium ecclesiæ dignioris, uel illius cuius maiorem gradum habet. Quolib. 1. 13. o.

17 Omittenti diuinum officium, non debet iniungi pro pœnitentia, quòd illud idem dicat quod omisit, propter incongruitatem horæ uel temporis. Sed debet iniungi alia pœnitentia pro negligentia, puta ut dicat septem psalmos, uel unum psalterium, uel aliud amplius, secundum quantitatē delicti Quol. 3. 29. o.

Dum. 941m. 18 Oppositum uidetur dicere a simili. 4. d. 2. q. 1. ar. 3. 4m. Respondet Duo. 863.

19 Dicens officium in ecclesia, propter distributionē sicut propter principalem finem, peccat mortaliter, per simoniam, non autem si ut sunt sibi necessariæ ad victum, uel quasi stipendium. 22ę. q. 100. 2. 2m./. 4. d. 25. q. 3. ar. 2. q. 1. 4m./. Quol. 4 23. c. fi./. Quol. 8. 11. o./. 1ę. Cor. 9. le. 5. fi. C.

Causa. ¶ Offuscatio lunæ, non est propter interpositionem uel umbram alicuius rei, sed ex hoc quòd est ultimum cælum. Ideo conuenit cum ultimo elemento, scilicet cum terra. Nec umquam offuscatio lunæ remouebitur. 1a. q. 102. 1. 1m./. Ce. 2. le. 12. fi. I. &c. *Lex 56. Lumen 15. Christus 116.

Quid. ¶ Olea secundum Papiam, est fructus oliuarum, sed secundū expositionem glossæ, uidetur poni pro ipsa arbore. Isa. 17. medo. I.

Differētia. 1 ¶ Olevm tantum oliuarum, proprie dicitur oleum. Alii uero liquores, dicuntur oleum per similitudinem tantū 3a. q. 72. 2. 3m./. 4. d. 7. q. 1. ar. 2. quæstio. 2. 4m./. distinct. 23. quæst. 1, articu. 3. q. 1. c. * Baptismus 56. 237. Cereus. Confirmatio 6. Dispositio 16. Iustum 13. Mensura 16. Natiuitas 28. Rex. 10. Sacrificium 34. Sepultura 6. Simonia 22. Spiritus 16.

2 Oleum significat gratiam & misericordiam dei. 12ę. quæst. 102. 3. 13m./. 3a. quæstio. 72. 2. o./. 4. distinctio. 7. quæstio. 1. ar. 2. quæstio. 2. o./. Io. 8. lecł. 1. prino. a. D. * Torcular. Vnctio. o. Vsura 74. 185.

Differētia. 1 ¶ Olfatvs hominis, non percipit nisi excellentias odorum, propter maximam humiditatem cerebri. 1a. quæstione 91. 3. 1m./. quæstio. 115. 5. 1m./. 4. distinctio. 44. quæstio. 1. arti. 2. quæstio. 4. 3m./. Anima 2. lectio. 19. principio. * Homo. 32. Odor. o. Sensibile. 2. 6. Sensus. 18. Temperantia 23. 24.

2 Olfatus beatorum immutabitur tantū spiritualiter, & percipiet omnes differentias odorum, etiam minimas. 4. d. 44. q. 2. ar. 1. q. 4. 3m.

¶ Oligarchia. Principatus 2.

¶ Olympum. Cælum. 60.

¶ Oliua. Confirmatio 6. Iustus 13. Oleum 1. Vnctio 4.

¶ Oliuetum. Antichristus 6. Iudicium 77.

¶ Olla. Propheria. 56. Samuel 3.

Quid. 1 ¶ Holocavstvm dicitur, quasi totum incensum, ab holon quod est totum, & cauma, quod est incendium. Ps. 19. meo. z F./. a. 1. meo. c. A.

2 Holocaustum est, dare se totum deo. Ideo summe placet deo, 22ę. quæstione 186. 3. 6m./. 5. 1m./. 6. c./. 3m./. 7. c./. 8. b. /. Opusculum 29. /. Psalmus 19. medio a. fin./. Psalmus 39 medo. d.

3 Holocaustum in lege ueteri, totum comburebatur, et offerebatur specialiter deo, ob reuerentiam maiestatis, & amoris bonitatis eius. 12ę. q. 102. 3. 8m./. 10m./. He. 10. le, 1. medo. C. *Abrenuntiatio.

4 Inter omnia sacrificia, holocaustum erat perfectissimum. Secundum uero loeum in sanctitate, tenebat hostia pro peccato. Tertium hostia pro gratiarum actione. Quarrum hostia ex uoto, quia homo maxime obligatur deo. Primo propter eius maiestatem. Secundo propter offensam. Tertio propter beneficia recepta. Quarto propter beneficia sperata. Ideo de primo sacrificio nihil comedebatur. Secundum comedebatur tantum a sacerdotibus in atrio, & ipsa die sacrificii. Tertium comedebatur ubique in Hierusalem, ea die. Quartum uero comedebatur etiam in crastino, 12ę. quæstione. 102. 3. 10m./. Hebræo. 10. lectio. 1. medo. C. * Femina 1. Oblatio o. Offerre. Religio 23. Sacerdos 1. Sacrificium. 2. 33.

¶ Holon. Holocaustum 1. Vsura 28.

¶ Olophernes. Iudith.

¶ Homilia. Diaconissa.

1 ¶ Omissio importat prætermissionem boni debiti, in ordine ad legem diuinam uel humanam, uel in ordine ad proximum. Primo modo opponitur iustitiæ legali, secundo uero modo, iustitiæ speciali. 22ę. quæstio. 79. 3. c. Quo. 7. 11. 4m. Quid.

2 Omissio non requirit aliquem actum, sed consistit in sola negatione actus debiti. 12ę. quæstio. 71. 5. o./. 22ę. quæstione 54. 2. 2m./. quæstione 79. 3. o./. 2. distinctione 35. 3. o./. distinctio. 41. quæstio. 2. 1. 4m./. Potentia q. 1. 6. 9m./. Ma. quæstione. 2, 1. o.

3 Omissio dicitur, per defectum actus debiti, auersio uero, per receſsum a fine. 2. distinctio. 42. quæstio. 2. articu. 2. quæstio. 3. 2m.

4 Peccatum omissionis non fundatur in aliquo actu, sed in potentia ad actum. 2. distinctio. 35. 3. 6m./. Ma. quæstione 2. 1. 4m./. 9m.

5 Omissio est uoluntaria, quia est in potestate uoluntatis, non autem per actum uoluntatis. 12ę. quæst. 71. 5. 2m./. 2. d. 35. 3. 5m./. d. 41. quæst. 2. 1. 4m./. Ma. q. 2. 1. 2m. * Causa 16. 17. Confessio 38.

6 Ad rationem omissionis, requiritur quòd aliquis non faciat bonum, quod non conuenit deo. Potentia, quæstione. 1. 6. 9m./. 10m.

7 In peccato omissionis, requiritur aliquis actus uoluntarius, ut causa, non autem ut de essentia eius. Ma. quæstione, 2. 2. o.

8 Omissio pertinet ad actum exteriorem, & est effectus negligentiæ, & opponitur iustitiæ. 22ę. quæstione. 54. 2. 2m. * Correctio. 17. Damnatio. 3. Debitum. 12. Ignorantia 13. Ingratitudo 9. Lex 3. Ludus 6. 7. Meritum 64.

9 Omissio non habet rationem culpæ, nisi secundum quòd opponitur præcepto affirmatiuo. Ideo non est peccatum tempore obligationis, quo iterato, iteratur peccatum, 12ę. quæstione. 71. 5. 3m./. 22ę. quæstione. 79. 3. 3m./. 2. distinctione 22. quæstione 2. 1. 4m./. distinctione 35. 3. 3m./. Veri. quæst. 23. 7. 7m./. quæst. 24. 12. c./. Ma. quæst. 2./. 1. 11m./. q. 3. 7. 12m.

10 Omissio ut opponitur iustitiæ legali, est generale peccatum, speciale uero, ut opponitur iustitiæ speciali. 22ę q. 79. 3. o./. 2. d. 5. q. 1. 3. 4m. *Negligentia o. Officium 17. 18. Peccatum 3. 24. 223. 241.

11 Omissio non est peccatum originale, sed est peccatum actuale. 22ę. quæstione. 79. 3. 1m./. 2. distinctione 22. quæstione. 2. 1. 2m./. distinctione 35. 3. 2m./. Ma. quæstione 3. 7. c. fin. * Prædicare 4. 5. 6. Præterire. Prætermissio. Somnus 5.

12 Peccatum omisionis, & peccatum commisionis, differunt specie materialiter, non autem formaliter. 12ę. quæstione 72. 6. o./. 2. d. 42. quæ. 2. 2. o. * Transgressio o. Vigilare. Vsura 258.

13 Peccatum omisionis est pura priuatio, non autem peccatū transgresionis. Ma. q. 2. 1. 4m./. 9. c. peccatum 24. Inf.
Oppositum uidetur dicere, 12ę. quæst. 71. 5. c. Respondeo Dum. 942m. Dubio 942.

24 Omis-

Om

14 Omissio eius quod fieri debet, & quod specialiter præcipitur, est speciale peccatum. Sed ut dimittitur aliqua circunstãtia necessaria actui, est conditio consequens omne peccatũ. 2 d. 5. q. 1. 3. 4^m./. d. 22. q. 1. 1. 6^m.

15 Omissio secunda, fuit in primo peccato angeli, & Adæ, & Euæ. Vel non tenebantur tunc conferre, quia poterãt aliter uitare peccatum. 2. d. 5. q. 1. 3. 4^m./. d. 22. q. 1. 1. 6^m.

Du^m.943^m 16 Oppositum uidetur dicere a simili. 2. d. 20. q. 2. 3. 5^m./. d. 28. 2. o. Resp. sicut Du^o. 689.

17 Omissioni debetur pœna damni, & pœna sensus, ratione radicis ex qua procedit, licet non necessario habeat actualem conuersionem ad bonum commutabile. 22ę. quæstione. 79. 4. 4^m.

18 Generale est omni sacramento, quòd si omittatur aliquid de substantia sacramenti, oportet illud reiterari. 3^a. q. 38. 6. c./. 4. d. 2, q. 2. 4. c./. 4^m./. d. 3. ar. 2. q. 3. o./. dist. 5. quæst. 2. ar. 1. q. 1. o./ ar. 2. q. 2. o.

Deꝰ. 1 ¶ OMNIPOTENTIA non potest communicari creaturæ, 22ę. q. 178. 1, 1^m./. 3^a. q. 13. 1. c./. 1. d. 43. q. 1. 2. o./. 3. distin. 1, quæst. 1. 2. 2^m./. distin. 14. 4. o./. Potentia quæst. 3. 4. o. *Baptismus 53. Creatio 26. Deus 350. 358. 369. Iudicium 46.

Du^m.944^m 2 Oppositum uidetur dicere a simili. 2. distinct. 1. quæstio. 1. 3. o./. 4. distinct. 5. quæst. 1. articu. 3. quæst. 3. 5^m. Respon. sicut Dubio 409°.

3 Filius dei est omnipotens, & est æqualis patri in omnipotentia. 1^a. q. 42. 6. o./. 1. d. 20. 1. 2. o.

4 In anima Christi, non fuit omnipotentia simpliciter, nec respectu motus creaturarum, nec respectu propriæ uoluntatis, nec respectu proprii corporis. 3^a. quæst. 13. o./. quæst. 2 1. 1^m /. 1. distinct. 43. quæst. 1. 2. 2^m./. 3. distinct. 1. q. 1. 2. 2^m./. d. 14. 4. o. *Misericordia 25.

5 Omnipotentia dei, non excludit impossibilitatem, & necessitatem a rebus. 1^a. q. 25. 3. 4^m. *Virtus 68. 75.

Quid 1 ¶ OMNIS non designat totum integrale, sed totum in quantitate. 2. distinct. 30. quæstio. 2. 1. 1^m. *Anima 42. 57. 159. 194. 200.

Du^m.945^m 2 Oppositum uidetur dicere a simili. 1^a. quæst. 8. 2. 3^m./. 3^a. q. 90. 2. c./. 4. distinct. 16. quæst. 1. ar. 1. q. 3. c./. Con. 2. capit^o. 71. Respon. Du^o. 945.

3 Omnis non significat uniuersale, sed significat modum uniuersalitatis Perhierm. le. 10. med^o. c. fi. *Dici 3. In 9. 22. Infinitum 20. 31. Innocentia 21. Intellectus 266. 301. Ius 16. 17. 18. Lex. 42. 43. 150.

4 Omnis importat diuisionem subiecti, & multiplicationem sub eo. Ideo incongrue additur termino singulari, uel prædicato, non autem, si solus. 1. d. 21. q. 2, 1^m./. Meta. 5. lect. 11. me^o. a. fi./. Perhierm. le. 10. ti. f. * Liber 14. 15. 29. Liberalitas 17. Logica 8. 9. Peccatum 20. Prædicari 6. 7. Præmium 7. Princeps 3. 10. Prudentia 10. Scriptura 13. Theologia 37. Voluntas 71.

¶ Omogeneum. Accidens. 2 8. Mensura 8. &c. Pars. 19. 39. 40. Totum 8. Voluntas 19.

¶ Onerosum. Difficile 7. Sacramentum 130.

Quid ¶ Onocentaurus est medius asinus, & medius equus, Vel illud animal est dæmonis monstrum potius quàm naturale. Isa. 34. fi.

Quid ¶ Onocrotalus est auis orientis, habens rostrum longũ, & in faucibus habens folliculos, quosdam, in quibus primo ponit cibum, & post horam ponit in uentrem. Et significat auaros necessaria uitæ solicitudine immoderata congregantes. 12ę q. 102. 6. 1^m. fi. K.

¶ Onus. Peccatum 159. Sacerdos 20. Sponsa. 1, Votum 41.

¶ Opacum. Ignis 5. Illuminatio 6. Luciditas 2. Luminare 1.

¶ Opera. Ars. 45. Campsoria 8. Consilium 2. 19, 20, 23. Ieiunij 27. Mercenarius Missa 11. Occidere 22. Peccatum 245. Ratio 35. Scientia 122. &c. Simonia 11, 12, 13.

¶ Operabile. Appetitus 92. Opera,

¶ Operarii. Decimæ. 29. Ieiunium 27. Labor 0. Mercenarius.

Quid 1 ¶ OPERATIO dicitur quilibet actus rei, etiam si non exterius transeat. 2. d. 12. L. fi.

Du^m.946^m 2 Oppositum uidetur dicere. 22ę. quæstione. 134. 2. c./. 1^m./. 2^m./. 3. distinctio. 4. L. fin. Respondeo Dubio. 946°. * Abraham 5. Abscondere 3. Abstinentia 4. Abstractio. 21. 22. Accidens 34. 79. Accidia 1. Actio 0. Actus 0. Adam 64. Adeps 3. Adoratio 8. Adulterium 9. Agens 0. Agere, 0. Agilitas 0. Aggredi. Agricultura 0. Amicitia 26. 32. Amor 117. 145 178. 193. 249. 250. Andragathia. Angelus 159. et. &c. Anima 203. et. &c. Animal 15. Apis 2. Apostoli 16. Apparere 11. Appetitus 75. 95. Applicatio, 1. Apprehensio 2. 3. Appropriatio.

Op

8. &c. 15. Aquila 1.

3 Operatio non recipit speciem ab operante, sed a principio operationis, 3^a. quæst. 19. 1. 3^m./. Verit. quæst. 20. 1. 2^m. Anima 2. 7^m. Oper.

4 Oppositum uidetur dicere. Ethi. 10. lect. 5. me^o. d. 1. Respõ. sicut Dubio 908. *Ars 1. 2. 10. &c. 25. &c. Assimilatio 5. 12. 13. 15. Assumere 57. Attingere 3. Attributa 17. 18. Augmentum 22. Aureola 1. 3. 4. 23. Baliuus. Baptismus A. Beatitudo 1. 3. 28. 49. &c. 77. 80. 89. 127. 138. Beatus 4. Blasphemia 14. Bonitas 4. 5. 21. 48. 50. 64. 104. 143. 187. 296. 247. Caput 3. Character 6. Charitas E. Catechismus 9. Causa E. Cautela. Cerebrum. Cæremonia 3. Certitudo 9. Cessare 1. 2. Circulus 3. 4. Circuncisio E. Circumstantia 1. &c. Cirothecæ. Cogitatio 1. 2. 4. Comparatio 1. Comprehendere 2. Communicatio 5. 6. 7. Conceptio 3. 11. 12. 36. Conclusio 1. 5, 6.

Omnis operatio motus quidam dicitur. 1^a. q. 73. 2. c./. 2. dis. 12. L. fin./. Anima 2. lectio. 1. med^o. c. fin./. Posterior^m. lectio. 41. principio b. * Coniunctio 2. Conseruatio 5. 9. 10. Consilium 1. 11. Contemplatio 1. 3. &c. 12. &c. Continentia 18. Conuersio 1. Cor. 10. 5

Operatio est ultima perfectio rei. 1^a. q. 73. 1. c./. 1. 2ę. q. 3. 2. c./. 1. d. 1. q. 2. 2. 2^m./. d. 35. 5. c./. 2, d. 1. 5. q. 3. 1. c. fi./. 4. d. 8. qu. 1. ar. 1. q. 1. 1^m./. d. 49. q. 1. ar. 2. q. 2. c./. Con. 3. cap. 113. 1^m./. Eth. lec. 10. princ. b. Finis 2. &c. Perfectio 36. * Corpus 32. Creatura 21. 23, 24. 24. Credere 4. 33. Dalmatica 3. Damnatio 2. 8. Delectatio 6. 22. 34. c. 50. 51. 52. 62. 63. 78. Dæmon 53. &c. 96 &c. Descendere 9. Deus. Oper. Dies 11. &c. Differentia 22. Difficile. 2. 5. 9. &c. 19. Diffinitio 37.

7 Perfectio operationis, consistit in tribus, scilicet in obiecto, habitu, & delectatione 2. distinct. 38. 2. c. * Dispositio 25. &c. Diuinatio 12. 13. Docere 1. Doctor 7. Doctrina 11. Dolus 3. 4. Dominium 4. 5. 6. 7. Donum 24. 33. Dos 4. Duratio. 2. Elementum 6. 13. Eleemosyna 1. Episcopatus 0. Esse 16. 32. 38. 65. 71. 90. 91. Essentia 5. Aeternitas 41. Eucharistia 38. 82. 1. 11. 166. Eustochia 2. Exemplum 2. Exequutio 0. Experientia 7. 8. 11. &c.

8 Perfectio operationis dependet ex quatuor, scilicet ex genere, principio, obiecto, & forma, ideſt, modo eius. 3. 1. cap. 100. 2^m. * Facilitas 2. Falsitas 21. Phantasia. 4. Phantasma 2. Fecunditas. Felicitas 3. Festum 11. 12. Fides 7. 130. Filiatio 23. 24 37. Finis 2. 3. 4. 6. 28. 29. 30. 37. 41. &c. 63. 65. 77. 78. 109. 113 119. 124. 125. 134. &c. Firmitas. Forma 6. 30. 31. 45. 59. 121. Fortitudo 43. &c. 55. 59. 60. Fructus 9. &c. Frui 9. Gazophilatium 2. Generatio 51. 57. Gentilis 3.

9 Perfectio prima, ideſt, forma se habet ad operationem in dupl. ci ordine, scilicet ut terminus, & ut eliciens 2. d. 37. q. 3. 2. 2^m. * Gigantes. Gloria 6. 17. Gratia 5, &c. 25. 26. 32. &c. 68. 70. 84. 85. 90. 115. &c. 162. 166. &c. Gratiarum actio 4. Gratus 0. Habitus 1. 2. 11. 12. 16. 24. &c. 32. 37. 47. &c. 53. 54. 59. 61. 77. 81. Helias 3. Hæresis 8. 56. 70. 71. 74. 93. 99. 105. 130. 141. 146. 157. Hieronymus 1. Homo 12. 29. 30. 39. &c. Honor 21. Idæa 1. 2. 6. &c. Ieiunium 7. 27. Ignorantia 2. 6. Imperfectio. 2. In 8. 9. Incipere 2. &c. Indiuiduum 10. 29. Infidelis 1. Infinitum 23.

10 Operatio pluribus modis impediri potest quàm perfici, quia non perficitur nisi omnibus eius causis concurrentibus. Sed impeditur per defectum singularum causarum eius. 4. d. 49. q. 3. ar. 3. q. 3. 3^m. * Iniustitia 5. 6. Instrumentum 3. &c. Ira. 1. 5. 39. 49. &c. Ius 3. Iustificatio 8. 19. &c. 35. 39. 40. 45. Iustus 1. Latere. Laus 3. 4. 14. 18. 22. Legislator 3. Leuatio, Lex. 25. 33. 54. 55. 87. 88. 118. Loqui 7. Luxuria 2. &c. et. 17. 18. Magi. 7. &c. et. Magnanimitas 22. 27. Magnificentia 1. Martyrium 1. &c. et. Medium 7. Melius 3, 4. Membrum 1. 3. 5. 7. Mensura 22. 23. Merces 1. 3. &c. Meritum 0. Miles 5. Accidentaliter 3.

11 Quælibet res, habet naturalem inclinationem, ad suam operationem. Met. lec. 1. principio a. G. * Miraculum 1. 9. 24. &c. 34. &c. Misericordia 23. Moralis 1. 2. Motus 1. 3. 5. 27. &c. 67. 81. Mulier 2. Natura 23. Naturale. 25. Obiectum 9. 16 17. Officium 3. Opinio 8. Oratio 51. 65. Organum 5. Paradisus 6. Pars 21. 29. Passio 17. 31. 32. 45. 49. 54. Pax 15. Peccator 4. Peccatum 41. 98. Pœnitentia 114. Per. o. Perfectio 5. 6. 8. 16. 28. 30. 36. Perseuerantia 2. Persona 16. Pharao. Philosophia 2. Physica 5. Pietas 1. 6. 7. 10. &c. 15. Posse 9. Potẽtatus. Potentia 3. 11. 12. 19. &c. 37. &c. 57. &c. 61. Præceptum 46. 65. &c. 127. 153. 154.

12 Modus operãdi cuiuslibet rei, sequitur modum essendi eius. 1^a. q. 89. 1. c./. Anima 2. 7^m. *Præcipitatio 1. Prædestinatio. 43. 46. 48. Prædicator 1. 2. 3. 4. 5. Prælatio 3. Præmium 5. Præsumptio 13. Primi 0. Processio. 12. Professio 9. Prophetia 9. 17. Propositum 0. Propter 4. Psallere 1. Psalterium 1. Prudentia.

Op

tia. 16. 33. &c. 60. 62. &c. 75. Psalterium 1. Puer 8. Pulchritudo 12. Puritas 1. Pusillanimitas 7. Quies 4. 8. Rectitudo 2. Relatio 38. 40. 42. 75. Religio 66. 71. 88. 93. 99. Resistere 2. 6. Reuelatio 11.

13 Sicut unitas motus, requirit unitatem termini, sic unitas operationis requirit unitatem obiecti. 1^a. q. 58. 2. c. * Sabbathũ 5. &c. Sacerdos 25. 2. 6. 27. Sacramẽtum 27. 38. 49. &c. 62. &c. 100. 105. 117. 132. 133. 134. 140. Sacrificium 14. Sanctus 2. 3. 6. 7. Sapientia 29. 45. Scientia 61. 115, &c. Segnities. Semen 6. 17. Sensualitas 15. Sensus 9. Sepultura 7. 9. 11. 12. Syllogismus 5. 6. 7. Similitudo 11. 12. Situs 5. Sobrietas 5. Solidum. Solus 1. 10.

14 Omnis operatio naturæ terminatur ad unum semper, & procedit uel ab uno principio intrinseco. s. a forma rei naturalis, uel ab agente extrinseco, ut in occultis operibus naturæ, 22ę. q. 95. 5. c./. 3. c^o. 53. 4^m./. Opu. 34. o. Actio 44. * Somnium 3. Somnus 4. 5. Species 5. Spes 45. 58. 67. Spiritualia 11. 12. Spiritus 28. Status 3. Suffragia 0. Temperantia 20. Tẽplum 12. 15. Tentare 6. Timor 39. 53. Trahere 2. Tribulatio 6. Tristitia 2. 16.

15 Operatio suppositi, non est de integritate unitatis eius, sed sequitur eam. 3^a. q. 19. 1. 4^m./. Quol. 9. 3. 2^m. *Vas 1.

16 Et quolibet uno particulari operãte proprio, probatur tota uirtus agentis. 3^a. q. 43. 4. 3^m. *Verbum 7. 34. 43. 57. 58. 66,

17 Ab una uirtute finita, non potest procedere nisi una operatio. 3. d. 37. q. 3. 2. c. *Verecundia 6. Veritas 35.

Oper. 18 Operatio est quasi medium inter operans & operatũ. Ideo dupliciter potest considerari. f. respectu operantis, & respectu operati. 1^a. q. 36. 3. c./. 1. d. 37. q. 3. 1. 5^m /. 2. 3^m./. q. 4. 2. c./. 2. d. 13. 5. c./. 3. d. 35. q. 1. ar. 2. q. 1. c./. 4. d. 46. q. 1 ar. 2. q. 4. c./. qu. 2. ar. 2. q. 2. c./. Spiritu. 4. 6^m. *Vestigium 11. Vestis^s 3. Virginitas 11. Vis. Vita 2. 4. &c. 12. 24.

Oper. 19 Operatio est una dupliciter. f. uel respectu operati, uel respectu operantis. 3. 2. c^o. 56. 2^m. *Viuere 0. Vmbra 3. Voluntarium 15. Voluntas. A. Votum 20. &c. Vsura 1. 89. 263. 264. 196. Vti 2. 4. 10. 16. &c.

20 Dico autem operationem unam, non ex parte eius in quod terminatur actio, sed secundum quòd egreditur ab agente. 3. 2. c^o. 56. 2^m.

Deꝰ. 21 In quolibet operæ dei, ea quæ prima sunt, perfectionem habent, quia secundum Boetium, natura a perfectis principiũ sumit. Veri. q. 18. 2. c. prin^o.

22 Per opus manuale in lege ueteri, intelligitur omnis operatio licita pro uictu. 2 2ę. q. 187. 3. c./. 3. d. 37. ar. 5. quæst. 2. 2^m./ Quol. 7. 17. c. fi.

23 Opera spiritualia quæ directe sunt ad communem utilitatẽ populi, & quibus stipendia debentur a populo, nec tenẽtur laborare manibus, talia exercentes, sunt quatuor, scilicet iudicare, prædicare, diuina officia, expositio sacrarum scripturarum & huiusmodi. Quol. 7. 18. o./. Opus. 19. c^o. 5. o.

24 Nullum opus est acceptum deo, nisi uirtuosum. 22ę. quæst. 88. 2. c./. 3^m.

25 Opus acceptabile deo duplex. s. opus meritorium, & uirtus moralis ex genere & ex bona intentione. Secundum potest facere existens in peccato mortali, non autem primum. 4. d. 17. q. 1. ar. 2. q. 2, 1^m.

Du^m.947^m 26 Oppositum uidetur dicere a simili. 4. d. 45. q. 2. ar. 1. q. 3. o. Resp. sicut Du^o. 796.

27 Omnes operationes satisfactoriæ, reducũt ad tria. s. ad eleemosynam, ieiunium, & orationẽ. 11ę. q. 108. 3. 4^m./. 4. c./. 4. d. 15. q. 1. ar. 4. q. 3. o./. q. 2. ar. 1. q. 1. 2^m./. 3^m. Eleemolyna 33. 34. *Christianus. Christus 50. 108. 153. 145. 160. 190.

Diuiſio. 28 Nulla operatio potest multiplicari, nisi ex obiectis, principiis operantibus, uel tempore. Anima 3. c.

29 Operationum quædam est actio, & quædam est passio. 1. dist. 15. q. 5. 3. 4^m./. 3. 3. c^o. 22. 1^m./. Spiritu. 5. o./. Aia 12. c. prin^o.

30 Operatio formæ duplex. s. informatio subiecti, & eius usus actio. Quarum secundam participat subiectum, non autem primam. 4. d. 5. q. 1. 2. 4^m.

31 Natura communis diuersimode operatur in diuersis, secundum conditionem uniuscuiusque rei. 1. d. 7. q. 1. 2. 3^m.

32 Operatio semper terminatur ad illud quo fit ut instrumẽto, non quo fit ut principio formali. Quol. 10. 7. 2^m.

33 Opus dei quadruplex. s. opus creationis, recreationis, gubernationis, & glorificationis. Pſ. Prol. prin^o.

34 Opus dicitur impurũ dupliciter. s. ratione carnalis affectus, & ratione inanis gloriæ. Pſ. 17. me^o. n. F.

35 Nihil potest eleuari ad altiorem operationem, nisi per fortificationem uirtutis. Et hoc dupliciter. s. uel per intensionem eiusdem uirtutis, uel per additionem uirtutis alterius speciei 3. 3. c^o. 53. 4^m. Natura 34.

Op

36 Oppositum uidetur dicere a simili. Veri. q. 29. 3. 6^m. Resp. sicut Du^o. 301. Du^m.948^m.

37 Operatio nõ attribuitur mobili, sed mouẽti. 12ę. q. 111. 2. c. Oper. Operãs.

38 Illud tantum potest esse causa operationis, quod aliquo modo, naturam in esse conducit. 2. d. 15. q. 1. 3. c. prin^o.

39 Vbicumque sunt operationes propriæ, ibi oportet esse ꝓpria principia earum. 4. d. 4. q. 1. ar. 1. c.

40 Virtus est media inter operationem, & essentiam operantis. Ideo oportet quòd utraque proportionetur essentiæ. Quol. 6. 2. c. fi.

41 Cuiuslibet rei naturalis uel artificialis, totius uel partis, est aliqua propria operatio, quæ est proprium bonum eius. 4. d. 4. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. 3. 4. c^o. 36. 1^m./. Eth. le. 1. o. o. Finis 2.

42 Oppositum uidetur dicere a simili. 12ę q. 111. 2. c. Resp. Du^o. 949. Du^m.949^m.

43 Nihil per se operatur, nisi subsistens. 1^a. q. 75. 2. 3. c./ 3^a. q. 19. 1. 3^m./. q. 20. 1. 2^m./. 1. d. 4. q. 1. 2. 1^m./. d. 35. 1. c./. 4. d. 12. q. 1. ar. 2. q. 1. c./. Po^a. q. 9. 1. 3^m./. Anima 4. c./. Quol. 11. 3. c./. Anima le. 2. prin^o. b. fi.

44 Quælibet res est propter suam operationem. Et operatio est finis cuiuslibet rei creatæ. 1^a. q. 65. 2. c./. q. 105. 5. c./. 12ę. q. 3. 2. c./. q. 49. 3. c./. 3^m /. 4. 1^m./. 3^a. q. 9. 1. c./. 1^m./. q. 32. 4. c./. 3. c^o. 113. 1^m./. Veri. q. 19. 1. c./. Vit. q. 1. 1. c. Finis 2. 4.

45 Operatio attribuitur hypostasi, ut operanti, naturæ autẽ, ut principio operationis. 22ę. q. 58. 2. c./. 3^a. q. 19. 1. 3^m./. q. 20. 1. 2^m./. 1. d. 5. q. 1. 1. c./. d. 7. q. 1. 1. 2^m./. Veri. q. 20. 1. 2^m./. Vnio 1. 16^m./ Spiritu. 2. 2^m. Actio 95.

46 Nihil potest operari, secundum quòd est tantum in potentia, sed secundum quòd fit actu per aliquam formam. Opus. 53. prin^o. Actio 91. 92.

47 Omnis operatio corporis, uel est a naturali qualitate corporis, uel ab anima mouente corpus. 1 2^a, q. 50. 1. c./. 2. d. 21. q. 1. 2. 5^m./. d. 24. q. 3. 2. c.

48 Opera hominis dicuntur uiua, quæ fiunt & sunt cum charitate. Mortua uero dicuntur, quæ fiunt sine charitate. Sed opera mortificata dicuntur, quæ fiunt cum charitate, & nõ sunt cum ea, propter sequens peccatum mortale. 3^a. q. 89. 4. 5. 6. o. /. 2. d. 27. 4. 3^m./. 4. d. 14. q. 2. 3. o./. d. 21. q. 1. ar. 1. q. 1. 3^m./. He. 6 lec. 1, me^o. A. Charitas 13. *Abdicatio. Aureola 1. 2. 3. 5. Mortua.

49 Opus dicitur mortuum dupliciter. s. effectiue, ut peccatũ, & priuatiue, ut operatio sine gratia. 3^a. q. 89. 6. c.

50 Opus operans, potest esse mortuum, non autem opus operatum, quia non est opus hominis, sed dei. 4. d. 4. q. 3. ar. 2. qu. 3. 1^m. *Brachium 1. Credere 26. Damnatio 2. 8. 50. Imperfectio 2. Labor 0. Loqui 7.

51 Sacramentum baptismi sine charitate, est opus dei, & nõ hominis, etiam in ficto. Ideo non est opus mortuum. 3^a. qu. 69. 10. 1^m. Magnanimitas 22. 27. Magnificentia. 1. Martyrium. 10. Matrimonium. A. Medium 5. 6. 7. Melius 4. Membrum. 1 5. 7. Mẽsura 22. 23. Merces 0. Meritum. 4. 9. &c. 21, 56. 84. &c. Natura 23. Naturale 25. 26. Obiectũ 15. 17. Baptismus 213.

52 Opera bona facta in charitate, transeunt actu, & manẽt merito, ideo possunt mortificari. 3^a. q. 89. 4. 1^m./. 4. d. 14. q. 2. ar. 3 q. 2. 1^m /. q. 3. c./. 3^m./. 5. c./. d. 17. q. 1. ar. 3. q. 5. 2^m. * Officium 3. Opus 0. Pars 29. Peccatum 1. &c. 21. &c. 32. &c. 243. 268. 316. 409. Per 0. Perfectio 12. 16. 28. 30. 36. Potẽtia 1. &c. Propositum 0. Religio 71. Sabbathum 5. &c.

53 Peccatum mortale mortificat opera iusta prius facta quo ad meritum uitæ æternæ, non autem quo ad remissionem culpæ & quo ad satisfactionem. 3^a. q. 88. 1. 3^m. *Sacramentum 140. Satisfactio 0.

54 Opera mortua sunt meritoria, non quidem proprie. i. ex cõdigno, sed quasi similitudinarie. i. ex congruo. Et hoc respectu triplicis boni. f. consequutionis bonorum temporalium, dispositionis ad gratiam, & assuetudinis bonorum operum, 3^a. q. 89. 6. 3^m./. 4. d. 15. q. 1. ar. 3. q. 4. 0./. Ma. q. 2. 5. 7^m. * Spes 45. Spiritus 28. Vti 2. 4. &c.

55 Oppositum uidetur dicere, quia habent pulchritudinem. 2, d. 27 4. c. Resp. Du^o. 950. Du^m.950^m.

56 Opera mortua ualent ad habilitatem gratiæ, & ad abundãtiam bonorum temporalium, sed principaliter habẽt honestatem, iocunditatem, & pulchritudinem. 2. d. 27. 4. c.

57 Opera mortificata reuiniscunt per pœnitentiã, non aũt opera mortua. 3^a. q. 89. 5. 6. o./. 4. d. 1 4. q. 2. 3. o./. d. 15. q. 2. ar. 3. q. 1. 3. o./. d. 22. q. 1. 1. 6^m./. 1ę. Thes. l. 3. le. 1. me^o. E./. Heb. 6. le. 1. me^o. B./. fi. E.

58 Immo etiam opera mortua, cum sint meritoria. Ma. q. 2. 5. 7^m Resp. sicut Du^o. 950. Du^m.951^m.

59 Per pœnitentiam mortificantur peccata in se, & quo ad peccantem, non autem opera meritoria, per sequens peccatum mortale. 3^a. q. 89. 5. 1^m./. 4. d. 22. q. 1. 1. 6^m.

Op

60 Opera mortua non uiuificantur per pœnitentiã quo ad meritum, nec quo ad satisfactionem. 3.d.23.q.3.ar.4.q.3.1m./.4.d.15.q.1.ar.3.q.3.o./.He.6.le.1.meo.A.

61 Opera satisfactionis pœnitentiæ sacramentalis mortua.i. facta in peccato mortali, sicut ẽ de oratione & similibus, oportet quòd iterentur.4 d.15.q.1.ar.3.q.3.3m.

Dum.952m 62 Immo oratio uocalis uel mentalis est satisfactoria, quia utraque pœnam habet.4.d.15.q.1.ar.4.q.3.1m./.q.4.artic.7.q.1.o. Resp.Duo.952.

63 Opera satisfactionis pœnitentiæ sacramentalis mortua, quæ non relinquunt aliquem effectum in satisfaciente, postquàm actus transiit, oportet quòd iterentur. Quæ autem relinquũt post se effectum in satisfacientibus, postquàm actus satisfactionis transiit, sicut ex ieiunio manet carnis debilitatio, & ex eleemosynis largitis, manet diminutio substantiæ, non oportet quòd iterentur, quia quantum ad id quod de eis manet per pœnitentiã, deo acceptæ sunt.4.d 15.q.1.ar.3.q.3.3m

Dum.953m 64 Oppositũ uidetur dicere a simili, quia deus est quasi p prius acceptans offerentem, quàm ea quæ offeruntur.2.dist.26.3.c. prino./.Veri.q.27.5.6.c./.22æ.Cor.8.le.1.meo.B./.He.11.le.2. meo.B. Resp.Duo.953.

¶ Operatiuum. Anima 297. Brachium 1. Conclusio. 1.5.6. Esse.90. Eustochia 2.3. Fides 7. Habitus 53.&c.61.&c. Idæa 6.30.39. Lex 33. Mathematica 5. Necessitas 12. Potentia. 82.88.89.

¶ Operatum. Actio 47. Operatio 18.19. Oratio 65. Per.2.

¶ Operculum. Cete.3.

¶ Oppidum. Cere. Cerimonia 1.

¶ Opinatiua. Prudentia 14. Scientificum o.

Quid 1 ¶ Opinio est actus intellectus, declinantis in unam partem contradictionis, cum formidine alterius, unde opinio secundum philosophum, debile quoddam, & infirmum est. 1a.qu. 79.9.4m./.22æ.q.1.4.c /.q.2.1.c./.Posterm.le.1.meo.a.I. * Actus 120. Amicitia 43. Amor 68.

2 Opinio non potest esse de aliquo uiso per sensum, uel per intellectum.22æ.q.1.4. c. * Angelus 95. Aristoteles 3. Auditor 1. Augmentum 11. Beatitudo 31. Cælum 6.54. Cognitio 47.70. Communicabile 3. Contradictio 4. Dæmon 89. Docilitas 1. Elementum 25. Eucharistia 88. Exemplum 3, Falsitas 19. Fides 14.15.148.149 150.211. Fortuna o. Futurũ.2. Gloria 12. Habitus 6.7. Hæresis 22.77.&c.

3 Opiniones contradictoriorum, non sunt contradictoriæ, sed sunt contrariæ. 1a.q.17.4.1m./.3m./.12æ.q.53.1.c./.q.64.3.3m /.q.77.2.2m./.Ma.q.3.9.5m./.Met.4.le.6.fi.d./.Lio.11.lect. 5. prino.a.fi. Iactantia 1. Ioannes 20. Liber 27. Locus 6. Magnanimitas 21. Mendacium 10. Mentiri. Moralis 5. Mundus 30. Origenes 1. Præbenda. Prouidentia 12. Prudentia 14. Rhetorica 1. Scandalum 16. Scientia 25.74.93.

4 Opinio multorum est uera, uel simpliciter, uel secundũ partem.12æ.q.5.3.3m./.4.d.49.q.1.ar.1.q.1.1m. *Scholaris. Scriptura 17. Seruitus 15. Suspicio.2. Verecundia 6.11. Vituperatio. 2.

5 Opinio uera, tripliciter amittitur. s. mutatione rei, obliuione, & ratione in oppositum. Anima. 3.le.5.fi.o.G.

6 Opinio & suspitio, possunt esse ueri & falsi. Ideo non sunt uirtutes intellectuales, quia illæ sunt tantum ueri.12æ.q.55 4.c./.q.57.2.3m./.3.1m /.Verit. q. 14.8.c./.q.18.6.c./.Virtut. quæst.1.2.c.

7 Aliquis potest simul habere scientiam ueram, uel opinionem ueram de uno contradictorio in habitu, & falsam de altero contradictorio in actu, uel econuerso: non autem utramque simul in actu.1a.q.47.1.3m./.Ma.q.3.9.5m./.Posterm. lect. 44. medo.h.

8 Opinio falsa, est operatio defectiua itellectus, ex defectu alicuius principii cognoscendi & in nobis sæpe ex indebita ratiocinatione. Ma.q.16.6.c.prino./.Opusc.72.prino.

9 Habens malam opinionem de proximo, sine causa sufficienti, contemnit eum, & iniuriatur ei.22æ.q.60.3.2m./.4.o.

10 Non est necessarium, quòd quicquid aliquis dicit, hoc mente suscipiat, uel opinetur. Met.4.le.6.meo.c.B.

¶ Oportet. Absoluere 23. Abstinentia 8. Abstractio 15.21. Accidens.21.27.110.A. Accidia 2. Accusatio.5. Actio.16.87.98 Actus.30. Adam 23.24. Agens 29.38.65.110.113. Agere 13. 24. Amicitia 33. Amor 94.108. Analogia 3.20. Angelus 34. 75.110.162.259.473. Anima 95.172.245.251. Anima 39. Ara 3. Attribui. Baptismus 59.155. Beatitudo 136.155. Cã.23. 39.69.87. Cęlum 33. Chrisma 1. Circũscribere 1. Cognitio. 15.18. Compositio 2. Contrarium 22. Corpus 32. Credere 24 Defectus 26. Delectatio 25. Deus 199. Dicere. 6. Diffinitio 27. Dispositio 49. Distinctio 4.26. Donũ 12. Effectus 12. Electio 17. Elementum 4. Eleemosyna 12. Ens 28. Epieceia 8. Esse 52.72.84.85. Exemplar 5. Facere 7. Felicitas 3. Fides 66. Filiatio 5.6. Finis 79.99.126. Fortitudo 25.42. Forus 1. Fruitio 9. Generatio 5.9.38.68.70. Genus 30.31.32. Gratia 39. Habitus 41.80. Idem 3. Ieiunium 13.14. Imaginatiua 2. Incipere 2. Indiuiduum 35. Intellectus 55.82.112.176. Intentio 6. Interpretatio 2. Iustificatio 27. Locus 18.29. Logica 5. Magnificẽtia 6. Materia 36.45. Matrimonium 64. Melius 2. Mẽsura 5.11. Meritum 50.69. Metaphora 4. Miraculum 10. Missa 23. Missio 6. Modus 5. Motus 66.69.81. Mundus 7. Mutatio 9. Necessitas o. Omissio 18. Operatio 39.40. 63. Oratio. 101. Ordo 4. Pars 45. Passio 10.108.118. Peccatum 417. Pęna 61. Pęnitentia 25. Periculum 2. Pessimum o. Potentia 44. 59. Præceptum 25.148. Prædicari 7.28. Prædicator 9. Primũ 2.4.5. Principatus. 1. Procesio 66. Propositio 5, Prudentia. 35 Sacerdos 34. Sanctificatio 8. Sanguis 12. Satisfactio 6.10.20. Scientia 128.133. Secundum quod ipsum 3. Sequi. Situs 4. Templum 2. Tempus. Virginitas 22. Virtus 17.184.229. 230. Visio. 24. Vitium 9. Vnctio. 5. Vsura 37. 70. 195. 196.258.303.

¶ Opportunitas. Beneficium 1. Consilium 6. Iudicium 45. Locus 7.

1 ¶ Oppositio in sui ratione includit distinctionem. 1a. q.28.3.c. *Quid.*

2 Omnia opposita pertinent ad idem genus, uel per se, ut in cuntrariis & relatiuis, uel per reductionem, ut in ceteris. 2. d.35.3.c /.1m. * Acceptio 6. Accidia 9.10.11. Adoptio 9. Adulterium 7. Affabilitas. 4. Affirmatio 5. Agens. 103. Ambitio 1. *Contradictia*

3 Oppositio quælibet, quanto plus habet de medio, tanto est minor, quia minus habet de contradictione. Opusc.27. co.1. *Anima 126.290. Apirocalia. Assentire 6. Astutia 1. Auaritia 25.&c. Audacia 1 4.6. Bonitas 109 &c. Charitas 106. 156. 157. Causa 51. Cæcitas 3. Certitudo 21. Clemẽtia 1.2.11. Cognitio 23.74. Concupiscentia 4. Confessio 11. Confirmatio. 29. Consequentia 2. Contritio 29. Corpus 4. Correctio 9.22. Culpa 3.4. Delectatio 74. Deus 373.382. 383. Dissensio 1. Distinctio 14.&c. Doctrina 15. Eucharistia 87. Ex.4. Falsitas 23. Feruor 5.

4 Oppositio contradictionis, non causat distinctionem, sed sequitur eam. Potentia, quæstione 10. 5. c. * Fides. 161. Fiducia 12.

5 Oppositum uidetur dicere.1a.q.28.3.c. Respon. Dubo.954. *Fieri 2.3.4. Fomes.6.12. Fortitudo 36. Futurum 3. Gratia. 52.114.185 186. Gratitudo 4. Habitus 10. Hebetudo 1. Hæresis 33. Homo 17. Honor.17. Humilitas 11.22.26. Idolatria 1.&c. Ignorantia 27. Illiberalitas. Impauiditas. Inconsideratio. Infidelitas 1. Ingratitudo 8.9. Iniustitia 1. Iniania. Insensibilitas.o. Insidiæ. Intensio 2.3. Inuoluntarium 2.5. Hipocrisis 4.5. Ira 1.2.17.78.&c. Iracundia 1. Irreligiositas 1.2.4. Iuramentum 20. Iustitia 38.45. Lex 44.54. Liberalitas 7. Libertas 1. Ludere 2.8. Luminare 4. Luna 8. Magnanimitas 9.10. 13. Malum 21.40. Matrimonium 91. Medium 9. Mendacium 9. Miseria 1. Misericordia. 19. Mollities 3. Natura 36.&c. Negligentia 10. Notio 10. Otium. Omissio 1.8.9.10. Opinio. 5. Optimum. Ordo 42. Paruificentia. Passio. 63.64. Pax.11.15. Peccatum 3.59.&c.232.&c.432.435.436. Pęnitẽtia.111.112. Perfectio 50. Pertinacia 3. *Dum.954m.*

6 In qualibet oppositione, intelligitur cõtradictio, quia est prima, & maxima oppositio, & est causa omnis oppositionis. 1. d.5.q.1.1.1m./.Opusc.37.co.1./.Metaph.10.lect.6.ptino.c.A. *Pessimum o. Possessor. Possibile.9. Potentia 15.44. Præceptũ 95.103. Præsumptio 2.&c. Priuatio 8. Prodigalitas 6. Pusillanimitas 1.&c. Religio 5. Res 3. Sacrilegium 2. Scandalum.9. Securitas 3.4. Seditio o. Speculum 5. Studiositas 3. Stultitia. 2.3.7.10. Successio 2. Tarditas 4. Verum 3. Virginitas 24. Virtus 145.&c Vitium 10.

7 Priuatio prius opponitur esse, quàm habitui, ratione cõtradictionis, sed econuerso ratione inhærentiæ. Opusc.37.co.1. *Priuatio.*

8 Oppositio priuatiua est oppositio maxima. Opusc.37.co.1.

9 Immo oppositio contradictionis est maxima. 1.d.5. qu. 1.1. 1m. Resp.Duo.955. *Dum.955m.*

10 Oppositio priuatiua est maxima, post contradictionẽ. Opusc. 37.capo.1.

11 Oppositio relatiua, est oppositio minima. Opusc. 37.capo.3. *Astutia 1. Delectatio 68.74.108. Ex.1.4. *Relatio.*

Oppositum uidetur dicere a simili.1.d.24.q.1.4.c. Respon. Duo.956. *Iactantia 6. Prophetia 6. Relatio 17. *Dum.956m.*

12 In relatiue oppositis, includitur contradictio. 1.d.5.q.1.1.1m. *Virtus 148.&c. Vnitas 38.&c.

13 Oppositum uidetur dicere. Poa.quæst. 7.8.4m. Respondeo Dubio 957. *Dum.957m.*

14 Op-

Op Or

14 Oppositio relationis dupliciter differt ab aliis oppositionibus, quia semper vnum aliorum oppositorum remouet alterum, & semper vnum est imperfectum respectu alterius, non autem in relatiuis. 1a q.40.2.3m./.1.d.26.q.2.2.c./.Poa. q.7.8.4m./.q.8.1.13m.

15 Nulla oppositio est in diuinis, præter oppositionem relatiuã.1a.q.40.2.3m /.1.d.26.q.2.2.c./.Poa.q.7.8.4m./.q.8.1.13m.

Incõi. 16 Aliquid opponitur alteri dupliciter, scilicet in generali, & in speciali. Veri. q. 2. 15. 4m. * Affirmatio. 5. Apyrocalia. Cælum. 87. Densitas.

Dum.958. 17 Opposita possunt prædicari de eodem, secundum diuersa, non autem secundum, idem. 3a.q.16.4.1m. * Dispositio. 9. 11.12. Epieiceia. 8. Furtum. 5.

18 Sicut propositum in proposito, ita & oppositum in opposito, tenet tantum in propriis. Ma. q. 4. 6. 6m. /.q. 13. 4. b. 2. *Gratia. 114.185. Homo. 31. Honor.17. Humilitas. 35. &c. Infidelitas. 11. Iustitia. 38.45. Matrimonium. 91. Mendaciũ. 9. Peccatum. 232.435.

19 Quot modis dicitur vnum oppositorum, tot modis dicitur & reliquũ.22æ.q.92.2.1m. *Pœnitentia.111.112. Peximũ o.

20 Oppositum uidetur dicere a simili. 1a.q.40.1.1m. Responso. Duo.958. *Possibile. 9. Remissio. Schisma.2. Vniuersale. 17.

21 Quot modis dicitur vnum oppositorum, tot modis dicitur & reliquum, tenet tantum in oppositis, in quibus est eadẽ ratio multiplicationis, non in aliis. 22æ.q.92.2.1m.

22 Cognitio unius oppositi, non tollitur per cognitionem alterius oppositi, sed magis iuuatur. 1a.q.14.10.c./.22æ.prio /. Meta.7.lec 6.medo. h.

Diuisio. ¶ Opprimere. Tripliciter aliqui opprimebant populum Dei, scilicet principes rapiendo per violentiam, mulieres pertrahendo ad concupiscentiam, vel etiam ad idolatriam, & prophetæ decipiendo per adulationis astutiam. Isa. 3. medo.b. A. * Fornicatio. 9. Stuprum. 2. Tyrannus. o. Verecundia. 7.

Quid. 1 ¶ Opprobrium est impositio criminis, contra honorem alicuius, vel vt confundatur, vel abiiciatur, uel moriatur. Psal.34.prino.e.B./.Psal.38.medo.g.K./.Psal.41.fi. * Humilitas.19. Sterilitas.2. Verecundia.4.

2 Opprobrium seu uituperium, est testimonium de defectu alicuius, & præcipue ẽm aliquam culpam. 22æ.quę.144.3.c.

3 Tanto quis grauius fert opprobriũ, quanto est de re de qua plus gloriatur. Psal.41.fi

4 Sicut honor est præmium virtutis, sic opprobrium est pœna peccati. Psal.38.medo.g.K. Honor.19.

¶ Ophthalmia, est uia in cæcitatem. Ma.q.1.1.2m. Cæcitas.o.

¶ Optare. Iudæi.17. Maledicere.1.3. Vsura.200.

¶ Optatiuus. Baptismus.38. Benedictio.2. Bonitas.37. Dicere. 3. Maledicere.1.3.

¶ Optimates. Ordo.47. Princeps.26.

¶ Optimum. Abstinentia.3. Angelus.308. Bigamia.8. Bonitas. 24. Corpus.33. Delectatio.8.9. Difficile.3. Dispositio.30. Electio.35. Homo.22. Intellectus.280 Laus.17. Magnificentia. 6. Misericordia.21. Ordo.40. Pœnitentia.29. Peximum.2. Politia.2. Possessio 9. Potestas.14. Præceptum. 133. Præstãtius. Principatus.3.6. Propositum.5. Tactus.14. Tempus.28. Valitudo. Virtus.9.40. Vita.31.45.

¶ Opulentia. Iactantia.5. Pax.18. Vbertas.

Creatio aut. 1 ¶ Opus creationis mundi, est quo ad esse, opus autem distinctionis, est quo ad uirtutes in communi, sed opus ornatus, est quo ad specialia, vel extrinseca. 1a.q.65.princo./.q.70.1. c./.q.74 1.o /.2.d.13.1.c./.4.c./.3m./.d.14.5.o./.d.15.q 1.1.c. ./.Opusc 20.co.13./.He.4.lec.1.medo.E. *Artifex.4. Cessare.1.&c. Contemplatio.12. Creatio. Dies.11.&c. Exequutio Finis.77. Fructus 9.11.12. Iustitia.77.88. Operatio. 33.34. 48. &c. Oratio. 65.

2 Opus creationis præcessit natura, non autem tempore, op' distinctionis, secundum Augustinum, secundum alios autem etiam tempore. 2. d. 13.4.1m. *Peccatum. 32. 33. 70. Perfectio.12.13 Plantæ.1.2. Psalmus.1.3.

3 Opus creationis fuit ante omnem diem natura, non autẽ tempore secundum Augustinum, secundum autem alios, etiam tempore. 1a.q.74.1.1m./ 2.d.13.4. 1m. * Sabbathum. 5.&c. Sacramentum.140. Senarius.2. Successio.5. Terra. 14.

4 Opus Dei a tenebris incepit, quæ tempore fuerunt ante lucem ẽm alios, non autem ẽm Augustinum. 2. d. 13. 4. 1m. Operatio.33.34.

Quid. 1 ¶ Oratio est actus rationis practicę, scilicet quia est vel petitio decentium a Deo, uel ascensus mentis in Deum. 22æ.q. 83.1.o./.3.1m./.3a.q.21.1.c./.3m./.2.o./.4.d.15.q.4 ar. 1 q. 1. o./.q.2.c./.2m. Psal.38.fin h.princo./.Matth.26.medo. e. D, *Ascensus. Assistere.2.6.7.

2 Oratio est actus uirtutis, scilicet latriæ, nõ autem est actus doni intellectus.22æ.q.83.3.o./.15.c./.4.d.15.q.4.ar.1.q.2.o. ./.ar.5.q.1.2m. Latria.9. *Ioannes.20. Materia. 50. 51. Nomen.24. Non uelle. Significatio.o.

3 Oratio est quodãmodo desiderii nostri interpres apud deũ. 22æ.q.83.1.1m./ 3.c./.2m./.9.c.princo./.4.d.15.q.4.ar. 1. q. 1. 2m. * Simonia. 12. Soliloquium. Statutum.1. Turtur.4. Vacare. Verbum. 37.

4 Fletus, vel gemitus, non est oratio, sed est fundamentũ orationis 4.d.15.q.4.ar.1.q.2.3m.

5 Oratio necessaria est post baptismum, propter impugnantia interi' & exteri'. 3a.q.39 5.c.fi. Isa.4.fi./.Ro.12. le.2.fi.H. *Necessitas.*

6 Oratio est in præcepto religionis quo ad ipsum petere: sed quo ad recte aliquid desiderare, cadit sub præcepto charitatis.22æ.q.83.3.2m.

7 Oratio est in pcepto determinato ad horas canonicas, quę ad ministros ecclesiæ, sed est in pcepto indeterminato quo ad alios. 4. d. 15. q. 4. ar. 1.q.3.o./.Opusc.3.co. 257. *Officium. 11. &c.

8 Conueniens est orare. Et triplex error circa orationem reprobatur, scilicet ponentium q res humanæ, non reguntur diuina prouidentia, & ponentium omnia etiam in rebus humanis ex necessitate contingere, siue ex immutabilitate diuinæ prouidẽtiæ, siue ex necessitate stellarum, siue ex cõnexione causarum, & ponentium dispositionem diuinæ puidentiæ variabilem esse. 1a. q. 22.2.c./.22æ.q.83.2.o./.4.d. 15.q.4.ar.1.q.3.2.2m./.3m./.Veri.q.5.2.c./ Opusc.3. co. 255. Prouidentia.59.45. *Diuisio.*

9 Error quincuplex circa orationem reprobatur. 1a. q. 22. 2. c./.Con.3.co.96./.Dio'.3.co.1. *Argumentum 5.

10 Partes integrales orationis secundum Apostolũ sunt quatuor, scilicet obsecratio, oratio, postulatio, & gratiarũ actio. Vel laus Dei & supplicatio, secundum Ambrosium. Partes uero eius subiectiuę, idest species eius sunt tres, scilicet supplicatio, postulatio, & insinuatio. 22æ.q.83.17.o./.4 d.15. q. 4.3.o./.1æ.Tim.2.lec.1.prino.G.&c.

11 Species orationis perfectę in grammatica sunt quinque, scilicet enuntiatiua, deprecatiua, imperatiua, interrogatiua, & vocatiua. Prima pertinet ad logicum, aliæ uero ad rethorẽ, poetã, & grãmaticum, sed diuersimode. Periher.le 7.meo.b.

12 Oratio tam priuata quàm publica, debet esse vocalis, quadruplici ratione, scilicet vt homo excitet seipsum ad deuote orandum, ut intentionem custodiat ne mens euagetur, vt ex quadam redundantia ab anima in corpus ex uehementi affectione inconsiderate mens in fletus, suspiria, iubilos, & voces prorumpat, ut quasi ad redditionem debiti homo Deo seruiat, secundum illud totum quod ex Deo habet, idest non solum mente, sed etiam corpore, quod præcipue competit orationi, secundum q est satisfactoria. 22æ.q. 83. 12.o./.3.d.9.q. 1.ar.3.q.3.2m./.4.d.15.q.4.ar.2.q.1.o. *Abscõdere.2. Adoratio.o. Contemplatio. 8. *Qualis.*

13 Clamor orõnis est in corde, & nõ in voce. Ps.30.fi.u./Ro.8. le.3.fi./.I.*Deprecatio.2 Deuotio.9.10. Eleemosyna.26.34.

14 Oratio debet continuari, quandiu deuotio potest conseruari.22æ.q.83.14.o./.4 d.15.q.4.ar.2.q.2.o. * Tempus. 44.

15 Oratio debet semper durare, secundum virtutem, non autem secundum essentiam.22æ.q.83.14.o /.4.d.15.q.4.art. 2. q.3.o./.Rom.lec.5.medo.G./.Col.lec.2.3. prino./. 1æ. Thes. 5. lec. 2. medo. F. *Thurificatio. 1. Turtur. 4. Vas. 3. Vnctio. 7.

16 Fides, spes, & charitas, præexiguntur orationi, ratione propria orationis, & ratione latriæ. 22æ.q.83.15.c./. 4. d. 15. q. 4. ar. 1. q. 2. 4m. *Requisita*

17 Oratio est meritoria, si ex charitate fiat. 22æ.q.83.7.2m./.15. o./.4.d.15.q.4.ar.7.q.2.o./.q.3.c./.3m. Oratio. 54. Charitas. 13. *Adoratio.2.4.5.

18 Oratio semper habet efficaciam impetrandi, si habeat quatuor conditiones, scilicet si fiat pie, ad salutem, pro se, & perseueranter.22æ.q.83.7.2m./.15.2m./.16.c./.4.d.15.q.4.ar.7.q. 3.o./.Con.3.co.96./. Opusc.7.prio./.Matth.7.prino.2.A./ Io. 14 lec.3.fi.f./.co.16.lec.6.medo.b./.Dio'.3.co.1. * Attentio o. Benefacere.2. Excõtio.2. Genuflexio. Leuatio. Meritũ.101 *Pro.*

19 Omnes conditiones orationis, requisitę ex parte orantis, scilicet fides, confidentia, humilitas, paupertas, & feruor, includuntur in hoc q dicitur pie.4.d.15.q.4.ar.7.q.2.c./.Con. 3.co.36. *Tempus.44. Vagatio.1.

20 Oratio requirit tria. s. mũditiam sensualitatis a carnalibus, & a mundanis affectionibus, & ne intellectus obumbretur caligine phantasmatum, & ordinationem uolũtatis in deũ, per charitatem & deuotionem. Dio'.3.co.1.

21 Oratio debet esse ex corde, anxia, recta, ad deum, & assidua. Psal.26.medo.h.

Or

22 Oratio debet habere tria ſ. clamorem, iuſtitiam, & q̄ totū bonum attribuatur deo. Pſal. 4. prin°. a. F.

23 Conditio quadruplex neceſſaria in qualibet oratione, ſcilicet eleuatio mentis in deum, fiducia impetrandi, gratiarū actio, & petitio 22ᵉ. q. 83. 17. c./. Phil. 4. Meritum 53. & c. le. 1 me°. D./. 1ᵉ. Tim. 2. le. 1. prin°. H.

24 A Oratio debet habere ſeptem condiciones. ſ. q̄ ſit perfecta, humilis, continua, deuota, vigilans, inſtans, & charitatiua. 22ᵉ. q. 83. 15. c./. Ephe. 6. le. 5. prin°.

24 B Bonæ orationis ſeptem aliæ conditiones. Io. 16. le. 5. m°. b.

25 A In oratione debent eſſe tria. ſ. attentio, rectitudo, & deuotio. Pſal. 3. me°. c. prin°./. Pſal. 16. me°. g./. Dion. 3. c°. 1.

25 B Item alia tria ſ. feruor charitatis, ueritas fidei, & intentionis rectitudo Io. 4. le. 2. ſi. m. n.

26 Oratio debet eſſe aſsidua, grata, & vigilans. Col. 4. prin°.

27 Oratio debet eſſe tempeſtiua, continua, multiplex, & perfecta. Col le 3. prin°.

28 Oratio debet eē aſsidua, pura, & quieta. 1ᵉ. Ti. 2. le. 2. pr°. E.

29 Tria faciunt orationem cōmendabilem ſ. eleuatio mētis in deum, continuatio, & lacrimę. Pſal. 38. ſi h. prin°.

30 Omnes orationes eccleſiæ, habent quatuor. ſ. inuocationē dei, cōmemorationē beneficii dei, petitionē, & obſecrationē 22ᵉ. q. 83. 17. c./. Phil. 4. le. 1. me°. D./. 1ᵉ. T. m. 2. le. 1. prin°. H.

31 Oratio non requirit locum de neceſsitate, quia poteſt fieri mentaliter in omni loco, non autē uocaliter, propter inanē gloriā, ſed requirit̄ locus, ad bene eſſe 1ᵉ. Tim. 2. le. 2. me°. A.

Exaudibilis. 32 Tria faciunt orationem eſſe exaudibilem. ſ. bonitas dei, ſuffragia ſanctorum, & meritum proprium Pſ. 19. prin°. a. C.

33 Oratio obedientis deo, patientis, & orantis pro inimicis, præcipue exauditur. Pſal 37. ſi. 1.

34 Oratio rectę intentionis, ſemper exauditur, non autem oratio prauę intentionis, uel iniuſtæ petitionis. Pſ. 17. ſi. &. A.

35 Orationes peccatorum reprobantur dupliciter. ſ. quantum ad fictum deuotionis ſignum, & quātum ad orationis prolixitatem inanē. Iſa. 1. me°. d. l. * Angelus 491. 627. 628. Miſericordia 36. Paſchaſius 1. Stephanus 2.

36 Oratio nō exauditur, qñ orās, uel ille p̄ quo orat, uel ipſa petitio, nō placent exauditori 22ᵉ. q. 83. 15. 2ᵐ./. Eſa. 21. ſi. u.

37 Oratio malorum exauditur, & fructuoſa eſt, uel propter deuotionem eorū pro quibus fit, uel inquantū fit in perſona eccleſiæ 3ª. q. 82. 6. c./. 7. 3ᵐ./. 2. d 40. 4. 5ᵐ./. 4. d. 5. q. 2. ar. 2. q. 2. 2ᵐ./. d. 15. q. 4. ar. 2. q. 2. 2ᵐ./. d. 19. ar. 2. q. 2. 4ᵐ.

Dunᵐ. 959. 38 Immo fructuoſa eſt, ex parte malorū orantiū 4. d. 45. q. 2 ar. 1. q. 3. o. Reſpon°. Dub°. 959°.

39 Oratio peccatoris, inquantū ex bono deſiderio naturæ ſit, exauditur ex miſericordia dei, & non ex merito peccatoris: non aūt inquantū peccator, niſi ad uindictā 22ᵉ. q. 83. 16. o /. q. 178. 2. 1ᵐ./. 10ª. q. 6. 9. 5ᵐ./. Io 4 le. 3.

40 Oratio petentis contra ſalutem, uel contra gloriam dei, magis exauditur non obtinendo, quam ſi obtineret quod petitur. 22ᵉ. q. 83. 15. 2ᵐ./. 16. c./. 4 d. 15. q. 4. ar. 7. q. 3. 2ᵐ./. 5ᵐ.

Effectus. 41 Effectus orationis duplex. ſ. expreſſio triſtitiæ per maximam delectationem, & augmētum ſpei. Pſal 41 ſi. Abſoluere 40.

42 Valor orationis duplex, ſcilicet ad impetrandum, & ad merendum, et ceteris paribus, primus eſt maior oratio pro ſe, quàm pro alio, ſecundus autem, ſecūdum maiorem charitatem. Quol. 8. 8. o. *Amor 57. Argumentum 5. Aſſenſus. Caſtitas 11.

43 Effectus orationis triplex. ſ. meritū, impetratio, & ſpiritualis refectio mētis 22ᵉ. q. 83. 1. 3. 15 c/. Opuſ. 7. c°. 1./. 1ᵉ. Cor. 14. le. 3. me°. K. Deuotio 9. 10. Eleemoſyna 26. 32. 33. 34. Gratia 85. peccatum 277. prædeſtinatio 35.

44 per orationē appropinquamus deo 22ᵉ. q. 83. 1. 2ᵐ./. Dio. 3. c°. 1. *protectio. prouidentia 59. Reſiſtere 3.

45 Oratio præeminet aliis actibus uirtutis religionis poſt deuotionem, quia religio per orationem, mouet intellectū hominis in deū, & tradit homo mentē ſuam deo, ſubiiciendo ſibi eā p̄ reuerētiā & præſentādo eā deo 22ᵉ. q. 83. 3. 1ᵐ./. 3ᵐ.

46 Oratio ſit ad excitandū affectū noſtrum, non autem ad docendum deum 22ᵉ. q. 83. 2. o./. 9. 5ᵐ./. 12. c./. 1ᵐ./. q. 88. 1. c./. 4. d. 15. q. 4. ar. 1. q. 3. 2ᵐ /. 3ᵐ./. ar. 2. q. 2. 3ᵐ./. ꝺ. 3. c°. 95./. 119./. Opuſ. 3. c°. 257./. pſal 2. me°. f. Simonia. 12. 26.

47 Oratio fit, non quidem ad mutandum diſpoſitionem diuinæ prouidentiæ, ſed ad impetrandum quod deus diſpoſuit 1ª. q. 23. 8. c./. 22ᵉ. q. 83. 2 o./. ꝺ 3. c°. 95./. 119./. Op. 3. c°. 257. *Statutū. 1. Suffragia. 3. Thurificatio. 1. Vacare. Vagatio. 1.

48 Oratio cauſat ſolicitudinem, ſeruorem, ſeruitium Dei, gaudium, & auxilium. Ro. 12. lec. 2. ſi. H.

49 Orationes fiunt in horis canonicis, ad ſalutem eccleſiæ, vt auertatur ira dei a populo, & ut orātes ſint quaſi precibus dimicantes, & quaſi diuinæ ſentētiæ reſiſtētes. Quol. 7. 18. c.

Or

50 Vnus homo poteſt per orationem alii impetrare primam gratiam. 4. d. 45. q. 2. ar. 1. q. 1. c./. 1ᵐ. Meritum. 44.

51 Licet unus homo impetret alteri, uitam æternam per orationem, numquam tamen hoc fit, niſi mediantibus propriis operibus illius. 4. d. 45. q. 2. ar. 1. q. 1. 1ᵐ.

52 Oratio uocalis uel mentalis, eſt ſatisfactoria, ſi ſit in charitate, quia utraque pœnam habet, & utraque eſt medicinа. 4. d. 15. q. 1. ar. 4. q. 3. 1ᵐ./. q. 4. ar. 7. q. 1. o.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. 4. d. 15. q. 1. ar. 3. q. 3. 3ᵐ. Dunᵐ. 960ᵐ.
Reſpondeo ſicut Dubio. 952.

53 Meritum orationis exigitur, ad ſupplendum defectum alio rum meritorum noſtrorum, quæ non ſufficerent ſine oratione. 4. d. 15 q. 4. ar. 7. q. 2. 3ᵐ. *Beatus. 8. Meritum. 15. 101. Miraculum. 38. Operatio. 27. Paſchaſius.

54 Oratio principaliter innititur charitati, quo ad efficaciam merendi, fidei uero, quo ad efficaciam impetrandi. 22ᵉ. q. 83. 15. 3ᵐ. Oratio. 17.

55 Oratio ordinatur ad duo, ſcilicet ad obiectum proprium, ideſt ad id quod petitur, & ad finem, ideſt ad vitam æternā. Ideo habet duplicem efficaciam, ſcil cet efficaciam impetrā di, reſpectu primi, & efficaciam merendi reſpectu ſecundi. Primum pertinet ad miſericordiam uel liberalitatem, ſecūdum uero ad iuſtitiam, 22ᵉ. q. 83. 15. 2ᵐ./. 16. 2ᵐ./. q. 178. 2. 1ᵐ./. 4. d. 15. q. 4. ar. 7. q. 3 c./. d. 45. q. 2. ar. 1. q. 1. c./. q. 3. 3. 4ᵐ./. Poª. q. 6. 9. 5ᵐ.

56 Qui non attendit, uel non intelligit orationem, habet quidem meritum, non autem conſolationem 22ᵉ. q. 83. 13. c./. 1ᵉ. Cor. 14. lec. 3. medº. K.

57 Ex uirtute orationis Chriſti, baptiſmus habet meritum regni cęleſtis. 3ª. q. 39. 5. c. ſi.

58 In oratione peti debent aliqua determinata, propter atten Petenda.
tionem & cognitionem noſtri deſiderii, & ut feruentius fiat 22ᵉ. q. 83. 5. o./. 4. d. 15. q. 4. ar. 4. q. 1. o./. Opuſc. 3. c°. 140. *Feſt. m. 6. Macharius. Paſchaſius.

59 Impetratio orationis, poteſt ſe extendere ad omnia illa quę ſubſunt potentiæ dei ordinatæ. 4. d. 45. q. 2. ar. 1. q. 1. 1ᵐ.

60 Nihil debemus petere in oratione, niſi in ordine ad beatitudinem. 22ᵉ. q. 17. 2. 2ᵘ./. q. 83. 4. 5. c./. 6. o.

61 Temporalia poſſunt peti in oratione, ſicut & deſiderari, nō quidem principaliter, ſed ut neceſſaria. 22ᵉ. q. 83. 6. o./. 4. d. 15. q. 4. ar. 4. q. 2. o.

62 Hoc præcipue petendum eſt in oratione, ut deo uniamur. 22ᵉ. q. 83. 1. 2ᵐ.

63 Oratio petentis liberari ab omni peccato per deum, eſt tripliciter commendabilis, ſcilicet ratione petiti neceſſarii, ratione dei non propter merita, & ratione utilitatis. Pſal. 38 medº. g. prin°.

64 Orans primo deſiderat, ſecūdo meditatur uerba, tertio pro Orans.
ponit ea. Sed exaudiens econuerſo, audit, intendit, & exaudit, & tria hæc facit Deus, ſed non eorſum. Pſal. 5. prince°. a. B. Pſal. 16. prin°. a. A.

65 Orans in oratione non eſt tantum agens inſtrumentale, ſed etiam agens principale. Ideo efficacia orantis, non eſt tantum ex opere operato ſicut eſt in ſacramentis, ſed etiam ex opere operante. 4. d. 5. q. 2. ar. 2. q. 2. 2ᵐ. *Angelus. 491. 627. 628. Aſcenſus.

66 Orare non conuenit perſonis diuinis, quia non habent ſuperiorem, nec diſtinguūtur in eſſentia, ratione cuius fit oratio. 22ᵉ. q. 83. 10. o./. 3. d. 17. ar. 3. q. 1. c./. 4. d. 15. q. 4. ar. 6. q. 1. o./. q. 2. 1ᵐ./. Trin. 12. 3ᵐ. *Aſſiſtere. 6. Beatus. 32.

67 Orare eſt proprium rationalis creaturæ. Ideo non conuenit brutis. 22ᵉ. q. 83. 10. o./. 4. d. 15. q. 4. ar. 6. q. 3. o. * Excommunicatio, 2. Hæreſis. 106. Indulgētia. 29. Hypocriſis. 2. Macharius. Miraculum. 38. Paſchaſius. Sacerdos. 36.

68 Sancti in patria orant pro nobis, non autem pro ſe. 22ᵉ. q. 83. 1. 1. o./. 4. d. 15. q. 4 ar. 6. q. 2. ꝺo. * Sacramentum. 69. 101. Sacrificium. 34. Sepultura. 1. 6. 7. Spiritus. 15. Stephanus. 2.

69 Orans deuote ſanctos, ſit dignus, ſcilicet vt ſancti orent p̄ eo. 4. d. 45. q. 3. 2. 5ᵐ.

70 Oratio propriе ſit ad deum tantum, vt a quo debet expecta Adquos.
ri quod petitur, ad ſanctos autem ſit deprecatio. 22ᵉ. q. 83. 4. o./. 4. d. 15. q. 4. ar. 3. q. 1. 2. o./. d 38. q. 1. ar. 1. q. 1. 4ᵐ. * Baptiſmus. 48. 51. 52. 53.

71 Oratio ad deū, tripliciter differt ab oratione ad hominem, ſcilicet quia per orationem ad hominē interponitur, vt deſiderium orantis & neceſſitas exprimatur. Sed orando ad Deum, non intendimus neceſſitates noſtras, aut deſideria Deo manifeſtare, qui omnium eſt cognitor. Per orationem ad hominem interponitur, vt deprecati animus ad concedendum flectatur. Sed oratio ad obtinendum a Deo, eſt homini neceſſaria, propter ſeipſum qui orat, vt ſcilicet

Or

ſ. ipſemet ſuos defectus conſideret, & animum ſuum flectat, ad feruenter & pie deſiderandum, quod orando ſperat obtinere. Ad orationem quæ fit ad hominem, præexigitur familiaritas, per quam ſibi deprecandi aditus pateat; ſed ipſa oratio quæ ad deum emittitur, familiares nos deo facit, dum mens noſtra eleuatur ad deum, & quodam ſpirituali affectu, deo colloquitur, in ſpiritu & ueritate ipſum adorans. Et ſic homo familiaris effectus, orando aditum ſibi parat, ut iterum fiducialius oret. Et propter hoc in oratione diuina, aſſiduitas & petitionum frequentia, non eſt importuna, ſed reputatur deo accepta. In oratione uero quæ ad hominem fit, petitionum aſſiduitate redditur importuna. Opuſ. 3. c°. 257.

72 Oratio ſoli deo porrigitur, ut per eum implenda: ſanctis uero & angelis & hominibus, ut per eos impetranda ſuis meritis & precibus, & non ut deus eas per eos cognoſcat. 22ᵉ. q. 83. 4. o.

73 Deus oratur, inquantum eſt beatus. Ideo oratur ratione eſſentialium attributorum: non autem ratione attributorum perſonalium. 4. d. 15. q. 4. ar. 5. q. 3. o./. ar. 6. q. 1. c.

74 Spiritus ſanctus oratur in eccleſia, non quidem per modum orationis: quia magis conuenit ei peti ab alio ut donum. 4. d. 15. q. 4. ar. 5. q. 3. 2ᵐ.

75 Oratio non debet fieri ad ſanctos, qui ſunt in purgatorio, uel in hoc mundo, ſed tantum ſupplicatio, uel petitio. 22ᵉ. q. 83. 4. 3ᵐ./. 11. 3ᵐ./. 4. d. 15. q. 4. ar. 5. q. 2. o.
Immo ad Paſchaſium in purgatorio exiſtentem oratio facta eſt, & exaudita fuit. 4. d. 15. q. 4. ar. 5. q. 1. 3ᵐ. Reſpondeo ut Paſchaſius.

Proquib°. 76 Sancti debent interpellari, ut orent pro nobis. 2. d. 27. 6. 2ᵐ./. 4. d. 45. q. 3. 2. o.

77 Vtile eſt orare ſanctos ſuperiores quintuplici ratione, licet ſu periores ſint plus accepti deo. ſ. primo ex hoc quòd aliquis quandoque maiorem habet deuotionem ad ſanctum minorem, quàm ad ſanctum maiorem. Ex deuotione autem maxime dependet orationis effectus. Secundo propter faſtidium tollendum: quia aſſiduitas unius rei, faſtidium parit. Et per hoc quòd diuerſos ſanctos oramus, quaſi in ſingulis nouus feruor excitatur. Tertio quia quibuſdam ſanctis datum eſt in aliquibus ſpecialibus cauſis præcipue patrocinari, ſicut ſancto Antonio, ad ignem infernalem. Quarto ut omnibus honor debitus exhibeatur a nobis. Quinto quia plurium orationibus aliquando impetratur, quod unius oratione nō impetraretur. 22ᵉ. q. 83. 11. 4ᵐ./. 4. d. 45. q. 3. 2. 2ᵐ.

78 Sancti orantur nominibus propriis, propter tria. ſ. quia hoc meruerunt, plus nobis innoteſcunt, & propter fidem reſurrectionis inſinuandam. 22ᵉ. q. 83. 1. 1. 5ᵐ.

79 Sancti cognoſcunt in uerbo, orationes noſtras ad eos, etiā mentales, ſicut & omnia alia quæ ad eos pertinēt. 1ª. q. 107. 1. 3ᵐ./. 22ᵉ. q. 83. 4. 2ᵐ./. 3ª. q. 10. 2. c./. 2. d. 11. q. 2. 3. 4ᵐ./. 4. d. 15. q. 4. ar. 5. q. 1. 2ᵐ./. d. 45. q. 3. 1. o./. Veri. q. 8. 4. 12ᵐ.

80 Sancti orant pro nobis dupliciter. ſ. expreſſe, & interpretative, ſicut ſanguis Chriſti, 4. d. 45. q. 3. 3. o.

81 Sancti orantes pro nobis, ſemper exaudiuntur quo ad eos, ſed quandoque impediuntur ex parte noſtri, quo ad orationem interpretatiuam tantum. 4. d. 45. q. 3. 3. o.

82 Orandum eſt pro omnibus; quia charitas eſt ad omnes, & ſpecialiter orandum eſt pro dominis. 1ᵉ. Ti. 2. lec. 1. me°. K.

83 Quilibet debet orare, & deſiderare bona pro aliis, ſicut & pro ſe. 22ᵉ. q. 83. 7. o./. 3ª. q. 21. 3. 3ᵐ./. 4. d. 15. q. 4. ar. 4. q. 3. o.

84 Quilibet tenetur orare in cōmuni, pro ſuis inimicis; non autem in ſpeciali, niſi in aliquo caſu ſpeciali, ſicut in neceſſitatis articulo. 22ᵉ. q. 83. 8. o./. 3. d. 30. 2. c./. Virt. q. 2. 8. c. ſi. * Angelus. 501. 627. 628. Baptiſmus. 48.

85 Orandum eſt pro omni peccatore uiatore, ut conuertatur, & pro iuſtis ut perſeuerent, triplici ratione. ſ. quia multorum preces facilius exaudiuntur, ut ex multis gratia agatur deo de beneficiis, quæ conferuntur iuſtis, quæ etiam in utilitatem multorum uergunt, ut maiores non ſuperbiant, dum conſiderant ſe minorum ſuffragiis indigere. Sed non impetratur, niſi pro prædeſtinatis. 22ᵉ. q. 3. 1. 2. 1ᵐ./. q. 83. 7. 3ᵐ./. 4. d. 46. q. 2. ar. 3. q. 2. 2ᵐ./. Veri. q. 24. 1. 1. 8ᵐ./. Ma. q. 3. 15. 3ᵐ. * Benefacere. 2. Confeſſio 62. Eleemoſyna. 26, 33. Gratia. 85. Indulgentia. 29.

86 Non eſt orandum pro damnatis, nec pro beatis, nec pro pueris in limbo, ſed pro iis qui ſunt in purgatorio. 2. d. 43. L. prin°./. 4. d. 45. q. 2. 2. o./. Ma. q. 3. 15. 3ᵐ./. 1ᵉ. Cor. 15. lec. 4. prin°. E. Miſericordia. 21.

87 Orationes factæ pro paruulis baptizatis defunctis nō ſunt ſuffragia, ſed gratiarum actiones. 4. d. 2. Laſi.

88 Orādū eſt pro excōicatis, ſed nō inter orationes pro mēbris

Or

eccleſiæ. 4. d. 18. q. 2. ar. 1. q. 1. 1ᵐ./. 2ᵐ. Miſſa. 5. 6. 13. 23. 26. 27.

89 Orandum eſt pro infidelibus, licet non proſit eis, niſi cōuertantur 22ᵉ. q. 31. 2. 1ᵐ./. 4. d. 18. q 2. ar. 1. q. 2. 1. 1ᵐ./. Ro. 10. le. 1. princ°. B.

90 Chriſtus orauit ſm humanitatem ſuā, triplici rōne. ſ. vt oſtēderet ſe eſſe hoiem, propter exemplū, & q̄ eſſet a deo 22ᵉ. Chriſtus.
q. 83. 10. 1ᵐ./. 3ª. q. 13. 4. 3ᵐ./. q. 21. 1. o./. 2. c./. q. 43. 2. 2ᵐ./. quę. 53. 4. 2ᵐ./. 3. d. 17. a. 3. q. 1 o./. 4. d. 15. q. 4. a. 6. q. 2. 1ᵐ./. Tri. 12. 3ᵐ./. Io. 11. le. 6. mº. c. *Angelº 501. Gra 85. Miſericordia 21.

91 Oratio Chriſti pertinet ad ſacerdotium eius 3ª. q. 22. 4. 1ᵐ.

92 Oratio Chriſti quo ad obiectum fuit ſenſualitatis, non aūt quo ad actum 3ª. q. 41. 2. o./. 4. c./. 4ᵐ./. 3. d. 17 arti. 3. q. 3. o./. Opuſc. 3. c°. 240./. Opuſc. 7. o.

93 Chriſtus orauit pro ſe, & pro nobis, quo ad bona corporis: ſed quo ad bona ſpiritualia, orauit pro nobis non autē pro ſe 3ª. q. 21. 3. o./. q. 22. 4. 1ᵐ./. 3. d. 17. ar. 3. q. 1. o./. Opuſ. 7. o./. Io. 12. le. 5. meº. b.

94 Chriſtus dupliciter orauit pro ſe. ſ. exprimendo affectū ſenſualitatis, vel uolūtatis ut natura, quo ad paſſionem transferendam, & ſecundum rationem quo ad gloriam corporis, & ſic omnis oratio eius pro ſe & pro nobis & uoluntas impleta eſt, non autem primo modo 3ª. q. 21. 3. 4. o./. 3. d. 17. a. 3. q. 3. 4. o./. Opuſ. 3. c°. 240./. Opuſ. 7. o./. Pſal. 21. priº. b./. Io. 12. le 5. meº. b. Hæ. 5. le. 1. ſi. *Sudor. Vita 30. Vox. 1.

95 Chriſtus orat pro nobis dupliciter. ſ. petendo ſeu volendo, & repræſentando patri humanitatem ſuam, cum myſteriis eius. Ro. 8 le. 7. prinº. H./. Hæ. 7. le. 4. meº. D.

96 Non dicitur, Chriſte ora pro nobis: ſed Chriſte exaudi nos Vel miſerere nobis, propter errorem Arrii & Neſtorii. 4. di. 15. q. 4. ar. 6. q. 2. 1ᵐ./. d. 45. q. 3. 2. 3ᵐ.

97 Chriſtus docuit dirigere orationem dominicam ad patrē, quia pater eſt principium totius deitatis, non de principio. 4. d. 1 ſ. q. 4. ar. 5. q. 3. 1ᵐ.

98 Oratio dominica exponitur 22ᵉ. q. 83. 9. o./. 3. d. 34. q. 1. 6. o Dominica.
/. Opuſ. 3. c°. 254. vſque ſi./. Opuſ. 7. o.

99 Petitiones orationis dominicę ſunt ſeptem ſecundum Mathæum. ſ. ſanctificetur &c. Sed ſecundum Lucam, ſunt quinque 22ᵉ. q. 83. 9. 4ᵐ./. 5ᵐ.

100 Oratio dominica eſt perfectiſſima, quia continet omnia deſideranda, & ordinem eorum, & informat oēs affectus 22ᵉ. q. 83. 9. c. prin°. *Beatitudo 143.

101 Non oportet uti tantum uerbis orationis dominicæ, ſed oportet intendere tm̄ ad ea impetranda, quæ in ipſa continentur 22ᵉ. q. 83. 1. 4. 3ᵐ./. 4. d 15. q. 4. ar. 2. q. 2. 2ᵐ.

102 Non parcens, uel non habens peccatum, non peccat, dicendo orationem dominicam: quia dicitur in perſona eccleſiæ 22ᵉ. q. 83. 16. 3ᵐ. 3. d. 30. L /. 4. d. 16. L. ſi./. Opuſ. 7. c°. 9. ſi.

103 Oratio dominica valet ad remiſſionē culpæ venialis & mortalis 12ᵉ. q. 74. 8. 6ᵐ./. 2. d. 24. L. 2. priuº./. Ver. q. 15. 4. 1ᵐ. Peccatum 374.

104 Oratio uocalis, eſt quantitas diſcreta 3ª. q. 60. 8. o./. 4. d. 3. ar. Vocalis.
2. q. 4. 1ᵐ.

¶ Oratius. Virtus 41.

¶ Oratiuus. Theologia 13. 14.

¶ Orbis. Amazones 1. Cælum 136. 140. 147. Euangeliū 2. Roma. 3. Stella 3. Thomas 1.

¶ Orbitas. Beſtialitas 2.

¶ Ordeum. Euchª. 62.

¶ Ordinabile. Actu. Actus 23. Bonitas 47. Lex. 171. Miraculū. 51. Ordo 2. Peccatum 416. Potentia 31.

¶ Ordinarius. Abbatiſſa 1. Appellare 3. Epſ. o. Exemptus Iudicium 23. & c 37. & c. Officium 14. 15.

1 ¶ Ordinatio dei, de nulla creatura fruſtrari pōt quia deſi Dei.
ciēs ab vno ordine, labitur in alium ordinem 2. d. 1. 3ᵐ./. Veri q. 24. 10. 10ᵐ. *Abſoluere 1. Accuſº. 27. Acolytº. Actº. 16. 17 48. Actu. Actª 23. 24. 47. 54. 79. 82. 160. Adiurare 1. Affinitas 2 Agēs 25. 92. 93. Agere 7. 23 30. & c. Amor. 169, 217. Angelus 140. 227. 229. 260. 339. 381. 383. 413. 433. 443. 447. 588. Aſa. 72. 159. 233. 295. Annexū. 0. Annichilº. 9. Appetitª 21. 39. & c. Aqua 19 Ars 4. 5. 10. & c. 47. Artificiale. Baptūs 139. 199. 250. Beſtudo 130. 140. Btūs 8. Bonitas 53. 70. 183. 247. Character 11. 21. Charitas 6. 62. 151. Caro 4. Catechiſmº 9. Cā. 19. 20. 21. 82. 69. Celū 80. 110. Certitudo 5. 8. 18. Cibª 5 Circūciº 1. 2. 4. 43. Ciuilis 2. Clauis 4. Cogniº. 54. 78. Cōcupª. 17. Cōfeſſio 17. Cōſāguītas 4. Cōſecrº 1. 4. Cōſiliū 24. Cōtrēpº. 12. Creatura 24. 25. 26. 27. 30. Cultª 11. 13. 15. Cura 3. Dān°. 24. Debitū 1 Decepº. Delectº. 5 1. 52. Dæmō. 6. 13. 58. Depoſitū 2. Detractº 5. Deª 375. 376. 430. Difficile 16. Diſpº. 12. 35. 49. Dominº 3. Dñiū 8. 11. Effectª 12. 19. 20. Electº. 27. Ens 15. Epſ. 3. Euchª. 75. 93. 161. 238. 244. 253. Excæcº 5. Exorciſmº 9. Facere 8. Feruor 1. Finis 59. 84. 96. & c. Forª. 133. Gñatº 23. 74

Glia 5.Gra 36,118.123.124.125. Grie act^{o}.5.Grosus. Habitus 59.Heresis.20.Hō 34. Honor 13.26.Idea.26.45 Imperare 2.12.15. Incarnari.7.Incipere.3.Indulgentia.5.Infinitū.20. Insidię. Instrumentum.6.7. Intelligibile.2. Intellectus.83. 159.164.278. Intentio.12. Ira.84 Iudicium.5. Iustitia.16. 18.44.51.77.85. Labor.2. Laus.13. Lectoratus.1.5. Lex.9. 78.79.80.92.165.Liberum.11.29. Litera.2. Malitia.9. Mansuetudo.10. Matrimonium.47.67. Medicina. 3. Memoria. 22. Mendacium.13. Meritū.5.9.98. Metaphysica. 14.15.29.

2 Omnis ordinatio est rationis. 22ę.q.58.4.2^{m}./. q.83. 1.c./.q. 88.1.c./.4.d.38.q.1.ar.1.q.1.c./. Cont 2 c^{o}.24.3^{m}./. Veri.q.6. 1.c./.q.23.13.0./.Virt.q.2.9.2^{m}./.Ethi.prin^{o}./. Li^{o}.2. lec.3. fi. s. l. * Miles.7. Militaris. Miraculum. 51. Missio.39. Modestia.6. Moralis.1.2. Motus.6.14.59.60. Mulier.17.Natura. 18. Naturale.9. 18. Nomen. 34. Obedientia 10.20. Oratio. 20.55. 59. Ordo.33 59. Passio.70. Paulus.29.Pax.13. Peccatum.39.52.85.152. Pœna. 58. Pœnitentia. 4.15. 133. Perfectio.7.26.29 45.49.

3 Ad hoc quòd aliqua sint ordinata, duo requiruntur. s. ordo ad debitum finem, & proportio ad ipsum finem. 12ę. q. 102.1.c. * Philosophia 2. Physica.5. Potentia. 7.8.9.16.17. 30. &c.57. Præceptum.6.37.65.76.112.116.

4 Totum quod est homo, & totum quod potest, & quod habet, est ordinandum in deum. 12ę. q.21.4.3^{m}. * Præcipere.

5 Ordinare & iudicare alios, est tantum prælatorum: sed ordinare actus proprios, conuenit cuilibet homini. 22ę. q.45. 5.2^{m}. * Prædestinatio.1.&c. 18. 35. Prædicare. 14. Prælatio. 15. Primi. 2. Primum. 2. Priuatio. 4. Prius. 0. Promissio.1. 2. Prophetia.11. 43. 44. 54.56. Propter.5.6. Prouidentia.1. &c.23.49.&c. Prudentia.2.31.33. &c. Psalmus.4.Pudicitia. 2. Purgatio. 5. Ratio.11.34.44.&c.50 Regere.1.14.Regula. 1.2.5. Religio.1.18.38.93.&c. Reprobatio.1. Reuerentia.2. 5. Sacramentum.3.82.91.109.113.114. Sanctificatio.3.11. Sanctus. 5. Sapientia.1. 17. &c. 32. 35. &c. Scientia.2.119. 131. &c. 141. &c. Signum.5 Simonia.3.22.26. 35. 37. &c. Statutum. 1. Stella. 9. Studium. 6. 8. Subdiaconus. 1. 2. Successio. 4. Suffragia. 7. Suum. 1. Tabernaculum 5.Temperantia.9.19. Theologia.4.20.21.38. Veritas.9. Virtus.24. &c. 81. Vita.62.73.85. Vsura.154.

In sacris. 6 In ordinatione sua, sacerdos accipit calicem cum uino, & patenam cum pane. 4.d.24.q.2.ar.1.q.2.c.me^{o}.K./ 2.6^{m}.

7 Ordinatus per saltum ex malitia, debet deponi: si uero ignoranter, debet imponi pœna ab episcopo, quòd interim careat exequutione, donec prætermissum ordinem recipiat 4.d.25. L.prin^{o}.

¶ Ordinatiuum. Metaphysica 14.

¶ Ordinator. Architriclinus. Episcopus.12.14.16.&c.

¶ Ordinatrix. Theologia.4.

Quid. 1 ¶ Ordo in ratione sua includit tria. s. rationem prioris & posterioris, distinctionem, & originem. 22ę. q. 26.1.c./. 6.c.fi. 1.d.20.3.c. * Abstractio. 15. Accidens.4. 16. Actio.65.111. Actus.33.51.64.Agens.56. Amor.8.103. &c. Angelus. 217. Anima.232.266.317. Animal.14.62. Annexum.1. Annuntiatio. 6. Antequam. Antichristus. 2. Apparere.2. Appetitus 19. 21. 39. Archangeli. Artifex. 3. 4. Artificiale. 4. Assentire. 3. Assumere.51. Auersio.10.13.Beatitudo.138.140.

2 Ad hoc quòd aliqua habeant ordinem, requiruntur tria. s. quòd utrumque sit ens, distinctum, & ordinabile ad aliud. Po^{a}.q.7.11.c./.q.10.3.c. * Bonitas. 38. 57. &c. 71.155. 161. 180.194.200. Caput.1. Charitas.118. Cathegorica. Causa 14.22.49.81. &c. 102. Cælum.40.89.Certitudo.5.Cherubin 0. Circunstantia.17. Cognitio. 53.54. Collectiuum. Compositio.10. Coniunctio. 11. Consequentia.1. Contemplatio.14.Contrarium.6. Contritio.11. Corpus.33. Correctio 11. 14. Creatura. 18.22. Credere. 9. Crimen. Cura. 1.&c. Damnatio.6.Debitum.1. Delectatio.17.

3 Ordo semper dicitur respectu principii. 1^{a}.q.21.3. c./.q.42. 3.c./.1.d.20.3.c./. Quol.5.19.c. * Denominatio. 10.Determinatio. 4. Deus.18. 43. 244. 246. 288. 375. 376. 378.406 411. Dispensatio.11. Dispositio.3.4.26.33.35.Distinctio. 7. 25.34. Dominium.1. Donum.15. Effectus.1.12.15.19. Electio. 3. 25. Elementum. 24. AEquiuoca. 9. Eucharistia. 26. 27. 28. 29. 93. 107. Ex. 1. 2. Excommunicatio.10.11. Falsitas. 4. Fatum. 1. 6. Fides. 27. Fieri. 4. 10 11. Finis. 6. 59. 76. 78. Flagellum. 3. Forma. 45. 48. 72. 93. 95. 148. Fructus. 7. Frui. 8.

Vbicumque est aliquod principium, oportet quòd sit aliquis ordo, quia ordo includit in se aliquem modum prioris & posterioris, quæ dicuntur secundum relationem ad aliquod principium. 22ę.q.26.1.c./.6.c.fi. * Gratia.18.128. 132. Habitus.13.37.43.44.59. Hæresis.105. Homo. 18. 34. Idea.29.Imago.5.34. Incarcerare. Indigentia.1.Infinitum. 31. Intellectus. 204. 207. Irascibilis. 4. Iudicium.15. Iustitia. 1. 2. 79. 82. 88. Iustificatio.1. 18. &c. Legislator. 4. 5. Lex.8.9.10.36. 60.72.78.&c.129.Liber.15.Libertas.6. Liberum.25. Linea.3. Locus.6. &c.

5 Impossibile est, aliquam rem omni ordine destitui, etiam actum peccati. 2. d. 37.q. 1. 1. 5^{m}. * Loth.1. Maledicere. 4. Malitia. 9. Malum.12.13.55. Materia.10.19.26.Miraculum. 45. Missio.24.

6 Omnis prioritas secundum ordinem naturæ, reducitur ad ordinem causæ & causati. 4.d.17.q.1.ar.4.q.1.c.

7 In his inferioribus, est ordo per se & ordo per accidens, sed in superioribus.i.in cælis, & in angelis est tantum ordo per se./.Spiritu.8.c./.Quol 3.6.d.* Modestia.6.&c. Modus. Motus.4. Natura.49. Necessitas.5. 27. Nihil.2. Otium, Omissio. 1. Operatio. 9. Oratio.60.100.

8 Ordo per se, est in speciebus: non autem in indiuiduis eiusdem speciei, sed tantum ordo per accidens. 1.d.12.ar.2.2^{m}. /. Spiritu.8.c./.Quol.3.6.c./. Causis.lec.1. fi. * Pars.27.&c. Passio.62.&c Pax.1.16.

9 Ordo realis non potest esse, ubi non est distinctio realis, sed tantum ordo secundum rationem. Po^{a}.q 10. 3.c./. 5. 12^{m}. * Peccatum. 1. 54. 152. 167. 177. 178. 203. 308. 335. 363. Pęna.52. Pęnitentia.16.17.52.86. Perfectio.28.41.42.

10 Forma uniuersi, consistit in distinctione & ordine partium eius. Cont.2.c^{o}.39.5^{m}.fi.

11 Videre ordinem uniuersi, & dispositionem diuinæ prouidentiæ, est ualde delectabile. Ps.26. me^{o}.c. H.

12 Ordo rerum, est ex diuersitate formarum, quæ est propter multitudinem rerū. Cont.3.c^{o}. 97. * Perturbatio. Positio.

13 Oppositum uidetur dicere a simili. Ente.5. fi. Resp^{o}. Dubio. 961°. * Possessio.4. Du^{m}.961^{m}.

14 Ordo finium, est secundum ordinem agentium: quia omne agens ordinat effectum suum ad aliquem finem. 12ę.q.109. 6.c./.2.d.38.1.c./.Cont.Agere.4.3.c^{o}.17.6^{m}./.Po^{a}.q.7.2.10^{m}. /.Ma.q.1.1.c. * Potentia.7.8.9.16.17.30.&c.57.&c.

15 Ordo actionum, est secundum ordinem agentium. s. nobilior a nobiliori, & prima a primo.4.d.8.q.1.ar.3.q.1.c./Cont. 2.c^{o}.21.prin^{o}./. Li^{o}.3. c^{o}.97. * Præceptum.63. Prædestinatio.13.16.20. Præsumptio.9. Prius.1.2.7.

16 Ordo pęnæ ad culpam, est a deo: non autem ordo culpæ ad naturam. 2.d.3.q.2.1^{m}. * Processio.1.18.20. Professio.2.3.

17 Oppositum uidetur dicere a simili. 22ę. q.88.2.2^{m}./. 4.d.38. q.1.ar.1. q.3.3^{m}. Resp^{o}. sicut Dubio. 717°. Du^{m}.961^{m}.

18 Sicut ordo rationis rectæ, est ab homine, sic ordo naturæ est a deo. 22ę. q. 154. 12.1^{m}. * Prophetia.63. Proportio. 10.Propter.5. Prouidentia. 1.2.17.20.23.38.49 &c. Prudentia. 79. Qualitas. 5. 10. Rectitudo. 1. 2. Relatio. 1. 20. 37. Relatiuum.11.Religio.1.61.71. Sacramentum.152. Situs.0. Spes. 80. Status.2. Super.2. Tentare.16.18.Tempus.16.17.Thurificatio. 2. Trinitas. 4. Vbi. 2. Vestigium. 9. Vexatio. Virtus.25.30.&c.81.172.193.272. Vnctio.2. Vniuersale.2. Vniuersum.2.Voluntas.30.Vsura.276.Vti.23.Vtile. 3.7. Christus.59.

19 Ordo est tantum rationis ut ordinantis, sed est in uoluntate ut in potentia ordinata. Virt.q. 2.9.2^{m}.

20 Ordo tot modis dicitur, quot modis & principium. s. secundum situm, secundum intellectum, & secundum singulas quatuor causas. 1^{a}.q.21.3.c./.q.42.3.c. /.1.d.20.3. c./. Quol. 5. 19. c. * Affinitas. 2. Antequàm. Assentire. 3. Assumere. 51. Diuisio.

21 Ordo duplex. s. uerus, & imaginarius. 3^{a}.q.28. 3.1^{m}./. 4.d. 30.q.2.3.1^{m}./.Meta.12. lec.5.fi./. Phy.8. lec.2.fi. * Bonitas. 38.58.59.71.155.161.180.164.200. Caput.1. Cathegorica Causa.19.&c.49.81. Cęlum.89.

22 Ordo duplex. s. ordo formæ, & ordo materiæ. 3^{a}.q.62.6.3^{m}./. q.78.4.c. * Cherubin.0. Cognitio.53.54.78.

23 Ordo dupliciter. s. relatio, & gradus faciens eam. 1^{a}.q.108.2 1^{m}./.2.d.9.1.2^{m}./.4.d.24.q.1.ar.1.q.2.4^{m}. * Cōmune.12. Cōiunctio.11.Consequentia.1. Contrarium.6. Damnatio.6. Delectatio.107.Deus.246.Effectus.15.

24 In rebus est ordo duplex. s. a principio, & ad finem; & in finibus duplex ordo inuenitur, s. intentionis, & exequutionis. 12ę.q.1.4.c /.3^{a}.q.6.1.1^{m}./.2.d.38.1.2.c./.3.d.23.q.3.ar. 1.q.1.c./. Veri.q.5.1.9^{m}.

25 Ordo uniuersi duplex. s. ordo creaturarū ad inuicē, & ordo creaturarū ad deum. 1^{a}.q.21.1.3^{m}./.q.47.3.c./.q.103. 2.3^{m}./. 12ę.q.111.5.1^{m}./ 22ę.q.39.2.2^{m}./.1.d.39.q.2.1.c.fi./.d.44. 2. c./.d.47.4.c./.2.d.1.q.2.3.c./. d.15. q.3.3. c./.d.38.1.2. c./. 3. d.23.q.3.ar.1.q.1.c./.4 d.19.q.2. ar.2.q. 1.c./.d.46.q.1.ar. 2. q. 1. c./. Cont. 1. c^{o}. 78. 3^{m}./. Li^{o}. 3. c^{o}.98./. Veri. quæst. 5.1.9^{m}.

5.1.9^{m} /.3.c./.Po^{a}.q 1.2.1^{m}./.q.5.4.2^{m}./.q.7.9.c./. Spiritu.8.c. /.Ro.13. le.1.prin^{o}.E. /. Eth. prin^{o}./.Meta. 12. lec.9. me^{o}.c. * Elementum.24.Aequiuoca.9.Finis.6.59.68.109.111. Forma.45.48.72.84.95.148.Infinitum.31.

26 Ordo duplex. s. ordo naturæ, & ordo temporis seu generationis. 12ę.q.62.4.c /.q.83.3.2^{o}./. 3^{a}.q.6.1.c./. Ma.q.4.3.c.fi.

27 Ordo naturæ duplex s. uia generationis & temporis, in causa materiali, ab imperfecto ad perfectum, & uia perfectionis, & intentionis in aliis causis, a perfecto ad imperfectum. 1^{a}.q.85.3.1^{m}./. Quol.5. 19.c.prin^{o}.

28 Ordo naturæ duplex. s. secundum gradus dignitatis, & secundum rationem causalitatis. Opus.60.c^{o}.1. * Iustitia.1.2. 79.&c. 82. Materia.10. Pars.27.&c.Pœna.52.58. Principiū. 4. 8. 9. Relatio. 1.5.20.&c.

29 Ordo naturæ inter aliqua, potest dupliciter attendi. s. per modum naturæ, qui non distinguitur contra modum intellectus, ut in diuinis, & per modum naturæ, ut ab eo distinguitur. Et habet tria. s. quia natura non præexigit aliam processionem, producit aliquid in similitudinem sui, & est tantum ab uno. Po^{a}.q.10.2.11^{m}.

30 Ordo temporis duplex. s. uel accipiendo tempus proprie.i. ut est duratio rei temporalis, uel improprie.i. ut aliquid est prius alio generatione, & sic esse prius generatione, continetur sub eo quod est esse prius tempore, sed non econuerso. Meta.7.lec.13.me^{o}.e.

31 Ordo temporis.i.generationis dicitur dupliciter. s. uel cum aliquid dicitur prius alio generatione, cuius generatio est in alio tempore quàm generatio alterius, uel quia unum generatur per se, & non ad generationem alterius, sed alterū generatur ad generationem illius. Et sic primo modo ea quæ non habent ordinem ad generationem alicuius, licet sint priora tempore, non tamen sunt priora generatione: sicut equus qui heri fuit, nō est prior generatione proprie, asino hodie existente, licet sit prior tēpore. Meta.7.le.13.m^{o}.e.

In diuinis 32 In diuinis est ordo naturæ s̄m originem, sine prioritate, s̄m q̄ una persona est ab alia. 1^{a}.q.42.3.0./. 1.d.7. q.1.1.1^{m}./. d. 12.1.0./.d.20.3.0./.Po^{a}.q 10.3.c. * Actus.191.199. Amor.8. Apparere.2. Deus.77.246.375. &c.406.411.

33 Ordo naturæ in diuinis, non est ex hoc quòd natura ordinetur, sed quia ibi est ordo secundum naturalem originem. 1^{a}.q.42.3.3^{m}./.1.d.20.3.6^{m}./.Hæresis.37. Origo.2.3.* Distinctio.7.25.34.35.Gradus.1. Hierarchia.1. Incarcerare. Iustitia.1.2.79.&c 82.

34 Ordo originis in diuinis, melius nominatur ordo naturæ, quàm ordo essentiæ: quia natura importat rationem principii: non autem essentia. 1^{a}.q.42.3.4^{m}./.1.d.20.3.6^{m}. * Processio.1.20.23. Relatio.87.88.

Spūaliū. 36 Ordo substantiarum spiritualium, sufficit ad influxū unius in aliam. Quol.3 7.c.fi./. Influere.1.* Amor.99.103.&c. Anima.233.266.317. Annuntiatio. 6. Antichristus. 2. Archangeli. Charitas.118.&c. Cælum.40.

37 Id quod in corporalibus facit situs, in spiritualibus facit ordo. Quol.3.7.c.fi. * Cherubin.2. Cognitio.52.53. Correctio. 11.Crimen. Dæmon.4.5.6.58. Dispositio.4.Dominatio.2.3. Dominium.1.Eucharistia.28.&c.

38 Cognitio ordinis, est solius intellectus & rōnis. Ethi.prin^{o}.

39 Ordo quadrupliciter comparatur ad rationem. s. cognoscēdo tantum, faciendo in primo actu, uel in actibus uoluntatis, uel in re exteriori. Primus ordo pertinet ad physicam, ad scientias mathematicas, & ad metaphysicam. Secundus ad rationales scientias. Tertius ad scientiam moralem. Et quartus ad artes. Ethi. prin^{o}. * Habitus.44. Hierarchia.0. Idea.29.45.Imago.8.34. Infinitum.8. Intellectus.164.204. &c.278.&c. Iudicium.15.Loth.1.Maria.52. Motus.21. Pęnitentia.86.Principatus.10.Processio.18. Professio. 2. 3. Seraphin.5.

40 Optimus ordo in studendo & adiscendo, erat antiquitus. s. a faciliorib^{9} & magis notis nobis. 12ę.q.94.4.c.prin^{o}./. 22ę. q.189.1.4^{m}./.3.d.35.q.1. ar.2. q.3.c. fi./. Trin.6.0./. 17. 3^{m}./. 9^{m}./.10^{m}./.Causis.prin^{o}./. Ethi.6.lec.7.fi.L.

41 Alius est ordo in accipiendo scientiam, quàm in tradendo; quia in primo itur a signis ad res, sed in secundo fit econuerso.1.d.1. L. prin^{o}.K. * Virtus.25.&c.81.172.192.272.

42 Quando signa & res sunt eiusdem ordinis, prius tractari debet de signis quàm de rebus, cuius oppositum est in theologia.1.d.1.L. prin^{o}.K.

Hominis. 43 Homo subditur triplici ordini. s. rationis, hominis gubernantis temporaliter uel spiritualiter, & dei. 12ę. q.72. 4. c./. q.87.1.c./.3^{m}./.3.c.

44 Quicquid est contra secundum ordinem, est contra primum & tertium, & quicquid est contra primum, est contra tertium, & non econuerso; quia primus includit secundum, & excedit eum, & tertius utrumque. 12ę.q.72.4.0.

45 Peccatum est contra hos tres ordines. Ideo punitur triplici pœna. s. remorsu conscientiæ, pœna humana, & pœna diuina. 12ę.q.72.4.0./.q.87.1.c /.3^{m}./.3.c. * Damnatio.6.Dispensatio.11. Eustratius.2. Gratia.17.18.132. Homo.18.34. Iustificatio.20.21. Lex.171.Libertas.6. Pax.1.16. Perturbatio. Prædestinatio.13.24.

46 Ordo in populo quadruplex. s. principum ad ciues, ciuium adinuicem, ad extraneos, & ad domesticos. 12ę. q.104. 4.c. * Præsumptio. 9. Professio.2.3. Prudentia.79. Regere.0.Religio. 1.

47 Omnes ordines ciuitatum reducuntur ad tres ordines. s. ad supremos.i.ad optimates, ad infimos.i.ad uulgus, & ad medios.i.ad honorabiles. 1^{a}.q 108.2.0.

48 Ordines ecclesiæ non sunt a natura. 4.d.24.q.1.ar.1.q.1.3^{m}. Ecclesiæ. * Benedictio.1. Clauis. 4.10.11. Consecratio.1.4.

49 Deus posuit ordines in ecclesia, ad pulchritudinem eius, ut homines sint cooperatores dei in tradendo sacramenta. 4. d.24.q.1.ar.1.q.1.0./.Cont.4.c^{o}.74.* Cultus.10.Episcopus. 12.14. Hæresis.20. Manus.2.3.Matrimonium.12.

50 Nullus ordo potest conferri, nisi ab episcopo, præter quatuor ordines minores, de licentia papæ a solo sacerdote. 3^{a}. Agens. q.65.3.2^{m}./.4.d.7.q.3.ar.1.q.2.3.0. /.d.13. q.1.ar.1. q.2.0./.d. 24.q.3.3.c./.d.25.q.1.1.0./. Quol.11.7.c./. Episcop^{9}.14.* Pœnitentia. 99. Potestas. 12. Sacramentum. 35. 46. 152. 153. Schisma 7. Simonia. 22. 30.36. &c.

51 Quod traditur in sacramento ordinis. s. potestas spiritualis, deriuatur ab eo qui dat. s. ab episcopo, sicut potestas imperfecta a potestate perfecta. Non autem in aliis sacramentis, sed tantum deriuatur a deo. 4.d.24.q. 1.ar.1.q.4.5.0.

52 Efficacia sacramenti ordinis principaliter residet penes dispensatorem eius: non autem in aliis sacramentis, sed in materia. 4.d.24.q.1.ar.1.q.5.c.

53 Episcopus qui renuntiauit loco, & non officio, potest conferre ordines minores, & de licentia episcopi, etiam maiores. 4.d 25. L.prin^{o}.

54 Ea quæ sunt ordinis, non possunt cōmitti, nisi habenti ordinem. 22ę.q.187.1.c.

55 Oppositum uī dicere. 4.d.24.q.2.2.9^{m}. Resp^{o}. Dubio.963°. Du^{m}.963.^{m}

56 Deus potest auferre ordinem collatum: non autem episcopus; quia non est minister auferendi, sicut conferendi: nec dedit ordinem, sed deus. 3^{a}.q.82.8.c./.2^{m}/. 4.d.13.q.1. ar.1. q. 4. 2^{m}.

57 Quilibet promouens indignum ad ordines, peccat mortaliter; quia agit contra honorem dei, & contra bonum ecclesiæ.4.d.24.q.1.ar.3.q.4.0.

58 Ordo ecclesiæ in hominibus, est sacramentum; non autem ordo in angelis. 4.d.24.q.1.ar.1.q.3.0./. Cont.4.c^{o}.74. * Baptismus.139.156. Essentia.

59 Ordo ecclesiæ, est signaculū ecclesiæ ad pulchritudinē eius, per quod spiritualis potestas, traditur ordinatis. 4.d.24.q. 1.ar.1.q.1.2.0./.Cont.4.c^{o}.74.*Consecratio.4.19.Corona.1. Episcopus.7.16. Eucharistia.161.Psalmistatus.

60 Character interior, est essentialiter & principaliter sacramētū ordinis.4.d.24.q.1.ar.1.q.2.1^{m}. Character.35. Sacerdos.9.

61 Sacramentū ordinis habet materiā, ad determinandū potestatem traditam potius, quàm ad causandum eam. Ideo materia eius non benedicitur, ut claues & candelabra, & huiusmodi. 4.d.24.q.1.ar.1.q.5.0.

62 Tactus materiæ est de essentia ordinis, sed magis porrectio eius.4.d.24.q.1 ar.1.q.5.3^{m}. *Sacramentum.35.46.152.153.

63 In forma eius exprimitur usus eius, & traditio potestatis eius per uerbum imperatiuum. 4.d.24.q.1.ar.1.q.4.0.

64 Vsus potestatis, est effectus potestatis in genere causæ efficiētis. Et sic nō habet, q̄ in diffinitione ordinis ponatur, sed est quodāmodo cā, in genere causæ finalis. Et iō s̄m hāc rōnē, pōt poni in diffinitione ordinis. 4 d.24.q.1. ar.1.q.4.3^{m}.

65 In sacramento ordinis, porrectio materiæ magis est de essentia sacramenti, quàm tactus: tamen ipsa uerba formæ uidentur ostendere, quòd tactus materiæ sit de essentia sacramēti: quia dicit; Accipe hoc uel illud. 4.d.24.q.1.ar.1.q.5.2^{m}.

66 Quamuis ordo in suo nomine, non exprimat aliquod materiale elementum, tamen ordo non confertur, sine aliquo materiali elemento. 4.d.24. q.1.ar.1.q.3.1^{m}.

67 Diffinitio quam magister de ordine ponit. s. quòd ordo est signaculum quoddam ecclesiæ, per quod spiritualis potestas traditur ordinato, conuenit ordini, secundum quòd est ecclesiæ sacramentum.4.d.24.q.1.ar.1.q.2.c.

68 Ordines ecclesiæ attenduntur & distinguūtur, secūdū potestatē dispēsandi sacramēta, nō autem secundum distinctio- Diuisio.

nem gratiæ gratum facientis, quæ non est de necessitate eorum.4.d.24.q.1.ar.1.q 1 3m./.ar.3.q.3.o.

69 Ordines ecclesiæ sunt multi, triplici de causa. s. ad cōmendationem sapientiæ dei, ad auxilium infirmitatis humanæ, & ad profectū hominū ut omnes sint dei cooperatores, quo nihil diuinius s̄m Dionysiū.4.d.24.q.2.ar.1.q.1.o.ꝫ.4.c°.73.

70 Diuisio ordinis ecclesię, non est diuisio totius integralis, nec totius uniuersalis, sed totius potestatiui. Ideo omnes sunt unum sacramentum, cuius plenitudo est tantum in sacerdotio. 4.d.24.q.2.ar.1.q.1.2m.

71 Ordines ecclesiæ sunt septem, s̄m septem respectus ad eucharistiam, non autem s̄m gratias gratisdatas, nec s̄m dona, nec s̄m actus hierarchicos. 4.d.24.q.2.ar.1.q.2.o./.Cōt. 4.c°.74./.75./.Opus.65.c°.8.

72 Omnes ordines ecclesiæ, s̄m se sunt sacri: sed tantum tres sunt sacri, ratione materiæ sacræ, circa quā habēt actū suum .s. sacerdotiū, diaconatus, & subdiaconatus. 4.d.7.q 3.ar.1. q.3.c./.d.24.q.2.ar.1.q.3.o./.d.37.q.1.1.c./.4m./.ꝫ.4.c°.75.

73 In primitiua ecclesia, erant tantum tres ordines. s. episcoporū, presbyterorū, & ministrorū. 1æ.Ti.3.prin°./.Lec.2.m°.F.

Effectus. 74 In sacramento ordinis, confertur excellentia potestatis, in diuinis mysteriis. 3a.q.84.4.c.

75 Per quemlibet ordinem, aliquis constituitur super plebem, in aliquo gradu potestatis ordinatę ad sacramentorum dispensationem immediate, uel mediate.4.d.24.q.1 ar 2.q.1.c. /.3m./.q.2.c./.2m. * Apostasia. o. Character.11.28.&c.

76 In sacramento ordinis, per quod homo fit dispensator ceterorum sacramentorum, confertur gratia gratumfaciens, & maior quàm in baptismo. 4. d. 24. q.1. ar.2.q.1.o./.d.26. q.2.3.c.fi./.Cont.4.c°.74.

77 Ordines minores, nullum actum habēt super corpus Christi uerum, nec super mysticum, per quem conferatur gratia. 4.d.7.q 3.ar.1.q.3 c.

Dum.964m 78 Oppositum uidetur dicere.22æ.q.40.2.c./. Cont.4. c°.74.fi. Resp°. Dubio.964°. * Confirmatio.27.34.

79 Omnis ordo inquantum sacramentum, ordinatur ad eucharistiam: non autem inquantum est officium quoddam. 22æ.q.40.2.c./.4 d.24.q.3.ar.2.q.2.c./.2m./.d.25. q. 2. ar.2.q. 2.c./. Cont.4.c°.74.fi. * Clauis.o. Cultus.10.

80 In quolibet ordine omnia dona spiritussancti dantur: licet singula singulis adaptentur. 4.d.24. L. * Diaconus.6.

81 Remota præparatio suscipientiū sacramenta, fit per inferiores ordines. Nō autē pręparatio proxima, sed p sacerdotem tātū.4.d 24.q.2.2.1m.*Excōicatio 14.Fęcūditas.Lectoratus. o.Pęnitentia.15. Subdiaconus.o.Votum.16.82.

82 Quilibet ordo quanto est dignior, tanto plures actus habet & proximiores circa eucharistiam, quorum proximior est principalis. 4.d.24.q.2.2.o./. Cont.4. c°.74./.75.

83 Actus quatuor minorum ordinū, possunt exerceri p alios non ordinatos, sed non ex officio. 4.d.24.q.2.2.9m.

84 Ordo datur contra ignorantiam, non quidem in suscipiente ordinem; sed quia suscipiens ordinem, præficitur, ut eam pellat a plebe. 4.d 24.q.1.ar.2.q.1.1m.

85 Ordo datur contra ignorantiam, ut. s. ordinati sint docti, & sint doctores aliorum. 4.d 4.q.3. ar.2. q.3.2m.

Tempus. 86 In septennio possunt dari omnes ordines minores. Subdiaconatus in tempore discretionis. Diaconatus circa uigesimumprimum annum, præcipue in religiosis. Sacerdotium in uigesimoquinto anno. Episcopatus autem in trigesimo anno.4.d.25.L fi * Confirmatio.24.27.34.Eps.7.12.16 25.

87 Pueri ante annos discretionis, possunt licite ordinari ad quatuor ordines minores. Non autem ad alios ordines. Et hoc propter præceptum ecclesiæ: non autem ex necessitate ordinis. 4.d 7.q.3.ar.2.q.2.c / d.25.q.2.ar.1.q.2.o.

88 Ordines sacri possunt dari tantum in sabbathis quatuor tēporum, & in sabbatho ante dominicam de passione, & in uigilia resurrectionis. Sed papa dat subdiaconatum in dominicis diebus, & in festis præcipuis, in quibus episcopi dant quatuor minores.4.d.25.L.fi.

89 Festa præcipua, in quibus episcopi dant quatuor ordines minores, pertinent ad diem dominicum. 3a.q.83.2.3m.

90 Omnes minores ordines, possunt simul eodem die dari. Non autem duo ordines sacri. Nec unus ordo minor cum ordine sacro. 3a.q.65.3.2m./.4.d.25.L.

91 Episcopi debent cōsecrari *in die dominico*, licet in præcedēti die, sint facti sacerdotes. 4.d.24 q.3.ar.2.q 2.b.2./. d.25 L.

Quis. 92 Aliquis male suscipit ordines dupliciter. s. primo ex parte dantis. s. uel hæretici, uel simoniaci, uel aliter separati ab ecclesia, uel non sui episcopi, sine licentia episcopi proprii, uel sub ratihabitione, uel episcopi qui renuntiauit officio & loco, Secundo ex parte modi. s. uel furtiue. i. accipiendo

duos sacros ordines uno die, uel unum sine licentia, uel per saltum.4.d.25.L.prin°.

93 Suscipiens ordinē furtiue, *deponitur in pœnā. Et* solus papa potest cū eo dispensare, si super hoc sit lata excōicatio. Si uero non est lata excōicatio, etiā episcopus potest, præcipue ī minorib' ordinib', uel si claustrū ītrauerit. 4.d.25.L.prin°.

94 Suscipiens ordines in peccato mortali, peccat mortaliter: quia sanctitas uitæ requiritur de necessitate præcepti ecclesiæ: non autem de necessitate sacramenti. 4.d. 24. q.1. ar. 2. q. 1. o. /. ar 3.q.1.o.

95 Oppositum uidetur dicere a simili. 22æ. q.33. 5. fi./. q.60.2. 3m. Resp°. sicut Dubio . 796°. Dum.963m.

96 Ep̄s qui renuntiauit loco, & nō officio, potest cōferre ordines minores, & de licentia epi etiā maiores. 4.d.25.L.prin°.

97 Ad ordines aliqua requiruntur tripliciter. s. uel de necessitate sacramenti, ut sexus uiri. Vel de necessitate præcepti ecclesiæ, ut libertas, non esse homicidam, claritas famæ, non pęnitens publice, nec illegitimus, & usus rationis quo ad ordines sacros, uel de honestate, ut ætas quo ad ordines minores.4.d 25.q.2.o. * Archidiaconus. Requisita.

98 Defectus membri nō impedit susceptionē ordinis, nisi inferat maculā notabilem, uel periculū. 4.d.25.q.2.ar.2.q.4.o. Vt nasus. * Clericus. Cura.1.2.3.Episcopus.16.25.Excōicatio. 10.Hæresis.113.116.Matrimonium.12.113.131.

99 Mulier nullius ordinis est capax; quia habet statū subiectionis. Sed potest habere prophetiam, & alia dona dei.4 d.25. q.2.ar.1.q.1.o./.ar.2.q 1.4m. * Minister. o. Missa. 4. Nasus. Occidere.10.16.21.22. Officium.o.

100 Serui, & aliis obligati, non debent ordinari: tamen si fiat, suscipiunt ordinem; non autem exequutionem . 4.d.25.q. 2.ar.2.q.1.o./.d.36.2.5m. * Ordinatio. 6. 7. Pęnitentia. 99. Scientia.65. Simonia.22.30.&c.

101 Seruus ordinatus, sciente domino eius, & non reclamante, fit ingenuus. Si uero dominus nesciat, episcopus uel præsentans eum scienter, tenentur domino in duplum. Si autē nesciant, redigetur in seruitutem, *nisi possit se redimere.* 22æ. q.189. 5.c /.4. d.25. q.2. ar. 2. q.1. 5m. * Virginitas. 16. Votum.82.

102 Ordo sacer impedit matrimonium contrahendum, apud omnes, & usum eius apud latinos, propter uotum continentiæ annexum ei, sed non apud græcos. 4.d.37.q.1.1.o./. 2.5m./.Opus.65.c°.9. * Bigamia.o. Matrimoniū

103 Non tamen ordines non sacri. Sed secundum statutum ecclesiæ occidentalis, usus matrimonii impedit exequutionē omnis ordinis, & aufert priuilegium clericale, & beneficium ecclesiasticum. 4.d.37.q.1.1.4m./. Opus. 65. c°.9.

104 Nullum prejudiciū potest fieri uxori, ex ordine sacro quem maritus eius suscepit, ipsa ignorante uel contradicente. 4. d.37.q.1.1.c./.2.o. * *Matrimonium*.12.131.Votum.19.82.

105 Matrimonium nō impedit susceptionem ordinis sacri, nec eius exequutionem, uxore mortua, uel consentiente. Si uero uxor contradixit, impedit exequutionem; non autem susceptionem ordinis sacri. 4. d. 37.q.1.2.o.

106 Vir suscipiens ordinem sacrum, non potest exigere debitū matrimonii, sed tenetur reddere. Vxor autē potest utrumq;. Sed non tenetur reddere, si ignorauit, uel contradixit. 4.d. 37. q. 1. 2. 1m.

107 Vxor cōsentiēs uiro, q suscipiat ordinē sacrū, tenetur uouere perpetuā cōtinētiā. Non autē tenetur ingredi religionem, nisi timeat sibi de periculo castitatis. Non autem si uir fecit uotū simplex, ipsa consentiente. 4.d 37.q.1.2.2m.

108 *Græci non debent* suscipere ordines saccos, sine consensu uxorum. Si uero uxores consentiant, non possunt in perpetuum alteri nubere. 4.d.37.q.1.2.3m /.4m.

109 Ordo fratrum prædicatorum, habet cautissimam & securissimam formam profitendi. 22æ.q.186.9.1m./. Quol.1.q.9.4.c. Professio.2.3. Religionis.

1 ¶ ORGANVM. Philosophus dicit. Neque fistulas ad disciplinā esse adducendum, neque aliquod aliud artificiale organum, puta cytharam, & si quid tale alterum est, sed quæcūque faciunt auditores bonos. 22æ.q.91.2.4m. Non licet.

2 Organis uel instrumētis *musicis*, non est utēdū in ecclesia: qa hmōi musica, magis animū mouēt ad corporalē delectationē, q̄ p ea formetur interius bona dispositio. Et ideo subtrahūtur in ecclesia īstrumēta musica, ut a corporalib' retrahātur, diuinis laudibus mācipari. 22æ.q.91.2.4m./. Psal. 32. prin°.c.C. Actus.25.73. Cantus.4. infra Musica.2.

3 Immo in ueteri testamento, usus erat talium instrumentorum. 22æ.q.91.2.4m. Resp° Dubio.966°. Angelus.149. Dur.964m.

4 In ueteri autem testamento, usus erat talium instrumentorum, tum quia populus erat magis durus & carnalis, unde

unde erat per huiusmodi instrumenta prouocandus, sicut & per promissiones terrenas, tum etiam quia huiusmodi instrumenta corporalia, aliquid figurabant.22æ.q 91.2.4m. fi./.Psal.32.prin°.c.C. Vt Cithara. *Anima.26.51.52.144. 179.247.248.260.263.275.277.280.343. Animal.15.37. Appetitus.63.75.Cantus.4.Cælum 158.Coactio.3.Cogitatiua.5.Concupiscibilis.10.Corpus.32.Diffinitio.37.Fantasia.1.3.Fantasma.1.8.Imaginatiua.4. Intellectus. 172. 192. Liberum.26.

5 *Sed dicis, In veteri testamento erant musica instrumenta,* & cantica vocis: quare ergo ecclesia illa dimisit, hæc vero assumpsit? Duplex ratio assignatur. Prima quia illa instrumenta erant figuralia, secundum autem quòd Deus laudatur mente & voce, est morale. Alia ratio habetur ex verbis phylosophi, qui dicit, quòd contra sapientiam est, quòd homines instruantur in lyris & musicis, quia nimis occupat animum, in sui operatione, sed simplici debent esse musica contenti. Et ideo subtrahuntur in ecclesia, instrumēta musica, ne iudaizare videamur, vt a corporalibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati. *Psal.*32. princ°. c.C. Catus. 2. *Lumen.8.11.Manus.1.Memoria.10.Motus.34.Musica.o. Passio.43.50.51.Peccatum.41.Puer.8.Resurrectio 19.Semē 17.20.*Sensus*.2.10.15.29.Tactus.3.5.6.12. Transmutatio. Virtus.181.Vnctio.26.

¶ Oriens.Adoratio.8.Cælum.24.92.Dies. 16. Iudicium. 79. Magi.3.Onocrotalus.Oratio.31.Paradisus.10.Resurrectio 8.Templum.9.Terra.9.Ventus.2.

¶ Orientalis. Vnctio.38.

Errauit. 1 ¶ ORIGENES errauit, sequendo opiniones phylosophorum antiquorum. *Ideo* secundum eūm, angeli sunt corporei. 1a.q.32.1.1m./.q.51.1.1m./.12æ.q.5.4.c /.Ma.q.16.1. c./. 7m./. Spiritu.5.1m. *Anima.91.Hæresis.42.&c.

2 *Origenes fuit fons Arrianorum.*1a.q.34.1.1m./. Trin. 12. c.

3 Origenes & Arrius dicunt, quòd verbum in diuinis, dicitur tantum metaphorice, & non proprie.1a.q.34.1.1m.

4 Origenes dicit, quòd Deus est causa nostri velle, quo ad principium eius tantum, scilicet quo ad voluntatem, non autem sic q̧ faciat nos velle hoc vel illud.ꝫ.3.c°.89. princ°. Magdalena. 1.

5 Et quòd nulla substantia post trinitatem diuinam, sine corpore potest subsistere.ꝫ.2.c°.89.fi.

6 Et quòd anima est eiusdem speciei cum angelis.ꝫ. 4. c°. 32. 1m. Anima. 322.

7 Et quòd omnia dicta in sacris scripturis, de pœnis damnatorum, debent intelligi metaphorice & spiritualiter tantum. *Veri.q.26.1.c. Hæresis.42.&c.*

¶ Originale.Adam.41.44.58.&c.Anima 89.163.Auersio.20. Conceptio.32.37.&c. Fomes.6.13.Iustitia. 64. &c. 72. &c. Iustificatio 9. Naturale.16.Odium.8. Pars. 27. Peccatum. 282.Pœna.76.&c.Christus.227.

¶ Originaliter Actus.18.Ars.29.

Quid. 1 ¶ ORIGO non significatur vt aliquid intrinsecum, sed vt via a re ad rem. Ideo non potest esse primum distinctiuum personarum in diuinis.1a.q.40.2.o./.Poa.q.8.3.c./.q.9.4.15m./. q.10.2.c. *Actio.111.112.Actus.191.

2 In diuinis non potest esse alius ordo, nisi ordo *originis*. ꝫ. 4.c°.24.fi./.Poa.quæst.10.3.5.c. Ordo. 33. &c. *Adam. 86. Amor. 8.

3 O do *originis*, dupliciter conuenit Deo, scilicet respectu creaturarum, & respectu personarum diuinarum. 1a. q. 41. 1.1m. *Ars.29.Charitas.53.Corpus.55.Distinctio.23. 30. Donum.3.4.5.Æternitas.11.Expectatio.4.Finis.95.Generatio. 3.

4 Omnis origo designatur per aliquem actum. 1a. q.41.1.c./. 1m. *Gratia.77.Habitus.82.Imago.6.14.Indigentia.1. Intellectus.205.Iuramentum.5.Missio.17.22. Nazareth.Notio.5.Ordo.1.32.&c.Peccatum.40. 148. &c. 154. 155. 316. Principium.15.Processio.20.&c.Puer.15.Ratio 20.Relatio 89.Religio.27.Sacerdos.5.23. Sacramentum. 141. Traductio.1.Verbum.28.Vsura.79.224.Vsus.10.

5 Doctores aliquando vtuntur origine, pro relatione. Poa.q. 8.3.13m./.14m.

Quibus. ¶ Oriri proprie non conuenit inanimatis. 3. d. 8. 1. 2m./. 3m. *Blasphemia.11.Capitale.3.6.Cęcitas.2.Contentio.4. Contumelia.7.Curiositas.2.Desperatio.7.10.Discordia.3.Phantasia.3.Flumen.2.Genus.32.Gratia. 6. Gula. 10. Hieronymus.1.Idolatria.10.Imago.9.Imprudentia.4. Inconstantia 2.Infidelitas.7.Intellectus.175.Litigium.1. Luna.1. Luxuria.18.Memoria.6.Menstruus.7.Natiuitas.1.5.Negligentia 2.Odium.15.Peccatum.154.&c.399.Planetæ.1.2. Præsumptio.3.4.Principatus.5.Principium.2.15. Processio. 20. &c.

32.Pusillanimitas.6.Ratio.2.Relatio.76.Religio. 27. Rixa. 4.Superbia.30.Superstitio.6.Timor.27.28.Venus.1.Verbositas. Virtus. 79. 159. Vitium. 8. Vsura. 7.175.221.226. Zelothipia.

1 ¶ ORIZON est circulus terminans visum, & hæmisperium cęli superius, & principium inferioris. Causis.lec 2 fi.

2 Homo est orizon omnis creaturæ.3.prolo./.ꝫ.4. c°. 55. 3m. *Anima.47.Polus.

¶ Ornamentum. Episcopus. 14. Liberalitas. 18. Magnanimitas. 23.

1 ¶ ORNATVS exterior, est indicium conditionis humanæ. Ideo excessus, & defectus, & medium eius, reducuntur ad virtutem veritatis.22æ.q.169.1.3m. Fucatio. *Animal. 19. 20.Dies.23.24.25.Dos.1.Modestia.6.Opus.1. Signum.

2 Ornatus & delicię sunt necessarii tripliciter, scilicet propter infirmitatem, consuetudinem, & dignitatem.4 d.15.q.2.ar. 3.q.1.3m./.Matth.11.prin°.a.K.

3 In ornatu & aliis exterioribus, non est peccatum secundū se, sed ex inordinato vsu, scilicet vel contra consuetudinē, vel ex intentione vanęgloriæ, vel mollitiei, vel solicitudinis, vel negligentiæ. Contra quæ est triplex virtus, scilicet humilitas, per se sufficientia, & simplicitas.22æ.q.169.1.o./.q.187 6.c./.Quol.10.14.0 /.Opus.58.c°.8./.Matth.11.prin°.a.K./. 1æ.Tim.2.lec.2.fi.D.&c. *Paulus.4.29.Perfectio.12.61.68. &c.Planetæ.3.

4 Ornatus virorum vel mulierum, mensurandus est ad modum & mensuram personæ, & ad intentionem. Si enim mulieres portant ornamenta decentia secundum statum, & dignitatem suam, vt moderatæ se habeant in factis suis, secundum consuetudinem patriæ, erit actus virtutis modestię, quæ ponit modū in incessu, statu, habitu, & in omnibus motibus exterioribus. Et poterit esse meritorius, si sit cum gratia. *Similiter si faciat*, vt placeat decenter viro suo quem habet, vel quem accipere debet, & vt vir suus ab aliis mulieribus retrahatur. Isa.3.fi. Modestia.6.

5 Si autem portant ornamenta preciosiora, quàm deceat ipsas, erit arrogantia, vel erit etiam quid deformatum vitio luxuriæ, si faciat ad prouocandum ad concupiscentiam sui. Isa. 3. fi.

6 Mulier vel vir ornans se, vt prouocet alios ad concupiscentiam, peccat mortaliter. Non autem semper si ornet se ex leuitate vel vanitate propter iactantiā.22æ.q.169.2.c /.Opus. 58.capitu°.8. * Pulchritudo.7.13. Religio.81. *Sacramentum*. 82.

7 Mulier potest ornare se licite, ut placeat uiro suo. Non autem mulieres quæ non habent virum, nec uolunt habere, nec sunt in statu habēdi.22æ.q.169.2.o./.Isa.3.fi./.1æ.Cor.7 lect.7.me°.I.&c. * Sacrilegium.5.

8 Ornatus preciosarum uestium, in ministris altaris, uel in constitutis in dignitate, non est peccatum: quia fit ad gloriam dei, & non ad gloriam ipsorū.22æ.q.169.1. 2m./. Quol. 10.14.o./.Matth.11.prin°.a.K. * Sepultura.6.Temperantia. 9.

9 Ars eorum quibus homo potest bene, & male uti, est licita, vt ars faciens ornatus, nisi forte inueniendo superflua, & curiosa.22æ.q.169.2.4m. Ars.50. * Terra. 14. 15. Vestis. o. Christus.205.

10 Quælibet res pertinet ad ornatum illius loci, in quo mouetur, & non in quo quiescit. 2.d.14.5.6m./.d.15.q.2.2.o.

11 Ornatus supremi cæli, primo ponitur in sacra scriptura, secundo medii elementi, tertio infimi.2.d.15.q.1.1.c /. He.4. le.1.me° F.

12 Expositio literalis, figuralis, & moralis, octuplicis ornatus pontificis legalis, & quadruplicis ornatus sacerdotū. 12æ. q.102.4.6m.

13 Expositio omnium ornatuum prælatorum, & ministrorū ecclesię.4.d.24.q.3.3.o.

¶ Orphanus. Vsura.224.

¶ Orpheus fuit pulcherrimus concionator, ita quod ipse primus, bestiales, ac solitarios homines ad ciuilitatem, & ad simul habitandum induxit, fuitque inter primos poetas Theologos famosissimus. Meta.lect.4.fi.g./.h°.12.le. 6.pr°. b./.Anima.le.12.fi.1.A. Poetica.3.

¶ Orthogonium. Quadratum.

¶ Ortus. Paradisus.2. Vsura.218.

¶ Os. Adeps.3. Apertio.1. Blasphemia.14. Cete.9.10. Clamor.2 Dolu .o. Eucharistia.197. Excommunicatio. 24. Exhorcismus.12. Gratiarumactio.4. Hæresis.7. Ira. 5. Laus. 13. &c. Paulus.11. Pax.15. Peccatum.32.33.34.70.72.220.243. Psallere.1. Reptile.1. Scriptura.17. Subsannatio. Testamentum. 12. Verbū.17.&c.34. Veritas.35. Vocale. Votū.5.44. Vox.o.

1 OSCV-

Of Ou Oz Pa

Diuisio. 1 ¶OSCVLVM triplex, scilicet fraudis, libidinis, & sanctitatis. Ro.16.lec.1.fi./.2ℰ.Cor.13.lec.fin.medº. C./. 1ℰ. Thes. fin. *Amplexus.

2 Oculum si fit principaliter causa libidinis, est peccatum mortale, si sit de mortali ex genere suo, non autem si sit de veniali secundum suum genus. 12ℰ.q 74.1o.o./.22ℰ.q.154. 4.c./.Veri.q.15.4 c./.Ma.q.15.2.18ᵐ./.Ephe.5.lec.1.fi.F. &c. *Impudicitia.

3 Oculum est signum pacis: per os enim in quo datur osculum, respiramus, & ideo dantes sibi mutua oscula, signum est quòd vniunt spiritum suum ad pacem. 2ℰ. Cor. 13. lect. fin. medº. C.

Excusatio 1 ¶OSEE propheta excusatur a fornicatione, quia debuit obedire præcepto Dei. 12ℰ.q.94.5.2ᵐ./.q. 1oo.8.3ᵐ /.22ℰ.q. 104. 4.2ᵐ./.3ᵐ./.q.154.2.2ᵐ./.3.d.37.4.3ᵐ./.Poª.q.11.6.4ᵐ./.Ma.q. 3.1.17ᵐ./.q.15.1.8ᵐ. *Prophetia 94.

Duᵐ.967.2 Oppositum videtur dicere. 12ℰ. q. 1oo. 8. o./.3. d. 37. 4.o. Respondeo sicut Dubio. 518.

Figura. ¶Ossa significant virtutes, præcipue interiores, & viros perfectos. Psal. 31 medº. b./. Psal. 33. fi. c. *Apostoli. 32. Elephas. 5. Euchª. 123. Homo. 6. Indiuiduum. 24. pars. 45. Perfectio. 81

¶Ostensio. Accideus. 69. Admiratio. 3. Affectio, 5, 6. 7. Amor. 67. 94. Angelus. 57. 77. Appartitio. o. Appropriatio. 1. 10. Artifex. 4. 5. Bartholomæus, Claritas. 1 o. Corporalia. 4. Correctio. 2. &c. Corripere. Damnatio. 1o. Demonstratio 4. Diapsalma. Doctrina. 1. 14. Duplicitas. 1. Expectatio. 4. Falsitas. 2o Fictio. 1. Fides. 93. Finis. 84. Fortitudo 5o. Gradus. 3. Gratia. 90. Habitus. 28. Incarnari. 4. 18. Intellectus. 22o. Hypocrisis. 2.6. Iudicium. 71. 77. Iuramentum. 4. 8. Lex. 28, Liber. 16. 29. Liberalitas. 8. 15. Loqui. 4. 5. Loth. 1. Maleficium. 4. Martyrium 2. Miraculum. 19. 48. 54. Missa. 26. Moyses. 3. Mundus. 20. Oratio. 9o. Obstinatio. Paradisus. 9. Paupertas. 7. Pœnitentia. 6o. Posse. 3. Prædicare. 14. Probatio. o. Propheria. 87. Propositum. 5. Resurrectio. 46. Sabbathum. 11. Sepultura. 3. 1o. Solertia. 5. Speculum. 3. Spes. 81. Templum. 4. Tentare. 21. 23. Transfiguratio. 1. Vestigium. o. Vsura. 96. 154. 196. 197. 184. Christus. 171.

¶Ostentatio. Cantus. 4. Hypocrisis. o. Miles. 9. Ostensio. Superbia. 33. Vanagloria. Vita. 3o. Vlura. 17.

¶Quatio. Triumphus.

Vtilitas. 1 ¶OVIS habet quatuor vtilitates, scilicet quia immolatur, pascit, lac, & lanam dat. Ideo furans ouem, quatuor reddit. 32ℰ.q.1o5.2.9ᵐ. *Animal. 81. Malum. 59. 68. Missio. 26. Vsura. 218. &c. 285.

2 Oues & hyrcos ægyptii colebant, quia dæmones in eorum figura apparebant. 12ℰ.q.1o2.3.2ᵐ.

3 Ouis non habet auxilium a natura ad defendendum, ideo exposita est ad cædem. Psal 48. fi. h. prinº.

¶Ouum. Hæresis. 62. Iciunium. 42. Natiuitas. 6.

Qualis. ¶Oza erat tantum leuita. Ideo percussit eum Deus, quia tetigit arcam, quod solis sacerdotibus licebat. 22ℰ.q.33.4.1ᵐ./.4.d.19.q.2.ar.2.q.3.a.3./.3ᵐ.

P

litera. Paulus. 1.

¶Pagatio. Tribulatio. 4.

¶Pacificatus. Aduentus. 6.

¶Pacificus. Regere. 14. Sacerdos. 1. Sacrificium. 33. Tuttur. 2.

¶Pacisci. Anniuersarium.

Diuisio. 1 ¶PACTVM duplex, scilicet pactum tacitum, *vel* pactum expressum. Ma q.13.4.13ᵐ./.Opusc.21.q 4. *Fœdus.

2 Pactum cum dæmonibus initum, expressum vel tacium, prohibetur, primo præcepto decalogi. 22ℰ.q.122.2. 3ᵐ./.3. 4.c. *Paulus. 19. Religio. 19. Retributio. 1. Superstitio. 6. Testamentum. 2. &c. Vsura. 64. &c. 214.

¶Paganus. Agricultura. 2. Fides. 24. 59. Infidelis. o. Infidelitas. o. Lex. 52. &c. 113. Machometus. Matrimonium. 120. &c. Passio. 92. Religio. 80. Templum. 4. 6. Terra. 2.

Sacra. ¶Pagina sacra dicitur liber, propter septem, scilicet grandis propter grande contentum, signatus quantum ad visum, inuolutus propter multiplicem sensum, amarus propter laboris studium, dulcis quantum ad affectum, uolans quantum ad intellectum, & uiuificans quantum ad fructum. Ma. 8. prinº. a. D. Lex. D. Theoª. o.

¶Palam. Contumelia. 3. Prophetia. 1 o.

¶Palatium. Meretrix. 1. Princeps. 24.

¶Palidus. Timor. 37.

Figura. 1 ¶PALLIVM succedit loco rationalis. 4. d. 24. quæst. 3. 3. 5ᵐ. *Consecratio. 2.

Pa

2 Pallium significat torquem auream quam solebãt accipere legitime certantes. 4. d. 24. q. 3. 3. c. fi./.7ᵐ.

3 Pallium datur archiepiscopis, in signum priuilegiatæ potestatis, quæ tamen est eiusdem generis, cum potestate episcoporum. 4. d. 24. q. 3. 3. c. fi./.7ᵐ.

¶Pallæ. Corporalia. 1.

Quid. 1 ¶PALPABILE quodlibet est tangibile, & non econuerso. 4. d. 44. q. 2. ar. 2. q. 6. c. *Apparere. 9. Corpus. 51.

2 Palpatio non pertinet ad tactum, vt discretius est contrariorum, scilicet calidi & frigidi, & huiusmodi, sed ut est discretius corporum solidorum. 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 2. 2ᵐ. *Hæresis. 86.

3 Corpus dicitur palpabile ex duobus, scilicet ex qualitatib' tangibilibus, & quòd resistat tangenti. Primum deficit ipsis cælis, secundum aeri. 4. d. 44. q. 2. ar. 2. q. 6. c.

4 Omne palpabile est corruptibile per naturam, licet sit incorruptibile per gloriam. 3ª. q. 54. 2. 2ᵐ./. 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 2. 2ᵐ./. 4. d. 44. q. 2. ar. 2. q. 6. c./. 1ᵐ.

5 Sicut corpus gloriosum, habet in potestate sua uideri & nõ uideri sine miraculo, sic & palpari. 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 2. 1ᵐ./. 4. d. 44. q. 2. ar. 2. q. 6. c./. 2ᵐ.

¶Palpebræ moderantur usum. Ideo significãt discretionem, quæ moderatur sapientiam humanam. Psal. 1o. medº. c. D.

Figura.

¶Palpitatio. Ira. 50.

¶Palpo. Damnum. 3.

¶Paludes. Baptismus. 63.

Quid. 1 ¶PANIS forma substantialis, consequitur mistionem farinæ, & aquæ, & ipsam ustionem. 4. d. 11. q. 1. ar. 1. q. 3. 3ᵐ. *Accidens. 69. &c. Animal. 82. Bucella. Comedere. 6. Corpus. 68. Eucharistia. 51. &c. 246. Fractio. 1. Ordinatio. 6. pascha. 1. Sacramentum. 124. Sacrificium. 34. 38. Successio. 6. Verbum. 70. Christus. 198.

2 Conuersio panum & multiplicatio eorum facta per Christum, fuit per additionem materiæ nouiter creatæ. 1ª. q. 92. 3. 1ᵐ./.3ª. q. 44. 4ᵐ./. 2. d. 18. q. 1. 1. c./. d. 30. q. 2. 1. c./. Matth. 14. medº. b. C.

Duᵐ.968ᵐ. 3 Immo fuit per conuersionem materiæ præiacentis, sicut & multiplicatio costæ. 2. d. 18. q. 1. 1. c./. Lfin. Respondeo Dubio. 968. Costa. 6.

4 panis sacramentalis dat nobis quinque, scilicet culpæ ueniam, morti uitam, cõfirmat ad pugnam, confortat ad uitã & facit prægustare ipsam gloriam. Isa. 4. medº. b. G.

¶Pannus. Eucharistia. 56. Stratus. 1. Vsura. 158. &c.

Potestas. 1 ¶PAPA habet plenitudinem pontificalis potestatis, sicut rex in regno: sed episcopi assumuntur in partem solicitudinis, quasi iudices, singulis ciuitatibus præpositi. 22ℰ.q. 89. 9. 3ᵐ. /.3ª. q. 72. 11. 1ᵐ./. 4. d. 2o. ar. 4. q. 3. c./. Quol. 4. 13. c./. Opusc. 1. cº. 65. &c./. Opusc. 2o. li. 3. cº. 2o. *Absoluere. 12. Apostoli. 9. Baculus 2. Bigamia. 9. Communicatio. 6. 7. Concilium. 3. 4. Papa solos episcopos uocat fratres, alios autem uocat filios 4. d. 2o. art. 4. q. 3. c./. 2ℰ. Cor. lec. 1. medº. G. * Confessio. 31. 47. 91.

3 papa potest abolere infamiam iuris: sed dicitur non posse, quia aliquando non expedit. Vel intelligitur non posse, loquendo de infamia facti. Vel loquitur de infamia irrogata per iudicem ciuilem, sicut dicit Gratianus. 22ℰ.q. 68. 4. 3ᵐ. Accusatio. 27. *Confirmatio. 17. Decimæ. 17. 19. Dispensatio. 8. &c. Ecclesia. 13. Emunitas. Episcopus. 7. 15. 17. 26. &c. Excõmunicatio. 12. 26. 3o. &c. Fides. 43. 44. 54. Hæresis. 158. Ignorantia. 33. Incendiarius. Indulgentia. 12. 29. Iudicium 37. &c. 56.

4 Erroneum est, dicere, papam uicarium Christi, non habere uniuersalis ecclesiæ primatũ. 1ª. q. 112. 2. 2ᵐ. fi. Opu. 1. cº. 65 Subesse papę, est de necessitate salutis. Opusc. 1. cº. 66. *Iuramentum. 3o. Legatus. o. Legitimatio. Leo. 1. Martyrium. 12. Obedientia. 4o. Ordo. 5o. 88. 93. parochialis. pastor. Paulus. 8. potestas. 8. &c. Religio. 83.

6 Quilibet rex christianus, tenetur subiici papæ, sicut Christo. Opusc. 2o. cº. 14./. Lib. 3. cº. 1o. *Schisma. o. Sedes.

Leo papa propria sponte, se subdidit iudicio imperatoris, & Christus hominibus. 22ℰ.q. 64. 5. 2ᵐ./. q. 67. 1. 2ᵐ.

7 Dominus papa, pro necessitate unius patriæ, potest accipere subsidium ab aliis partibus mundi. Cuius ratio est, quia ecclesia est sicut unum corpus. Videmus autem in corpore naturali, quòd natura quando deficit uirtus in uno membro, subministrat ei, humores & uirtutes accipiens ab aliis membris. 2ℰ. Cor. 11. lec. 2. fi./. Phil. 4 lec. fi. fi. B.

8 Bona ecclesiæ sunt papæ aliquo modo, non autẽ omni modo. 4. d 25. q. 3. 3. 2ᵐ. *Siluester. o. Symbolum. 3. 1o.

9 papa scribens mulieribus dicit, Dilectis in Christo, Viris autem simpliciter dicit, Dilectis filiis. 1ℰ. Ti. 4. fi. *Simonia. 15.

Pa

nia. 15. 41. Studium. 6. Suffraganeus. Vicem. Votum. 57. 75. 76. 79. &c.

Quid. ¶Papyrus est genus iunci, de quo fiebant capsellæ ad portandas literas: uel arundines tam magnæ, quòd de eis fiebant naues, vt legitur in historia Alexandri. ja pyr, quod est ignis Isa. 18. prinº. A.

¶Par. Absoluere. 8. Adiurare. 4. Adulterium. 4. Affinitas. Albedo. 2. Amor. 108. Benefacere. 4. Cælum. 87. Ceteris compar. Contrarium. 19. Diuortium. 2. Eleemosyna. 24. Oratio. 42. Paulus. 16. peccatum. 254. Relatiuum. 9. 10. Votũ. 60. Vsura. 191. 281. 284. Christus. 13.

Quid. 1 ¶PARABOLA est sententia, habens obscuram similitudinẽ. 1ª. q. 1. 10. 3ᵐ./. Quol. 7. 14. c./. Psal. 48. prinº. b. B.

2 Parabola est sermo similitudinarius, qui aliud dicit, & aliud significat. Isa. 14. prinº. K. *Docere. 4. Metaphora. o. Prophetia. 57. Sensus. 48.

Diuisio. 1 ¶PARADISVS triplex, scilicet terrestris, cælestis, & spiritualis, ideſt visio Dei. 1ª. q. 102. 1. b./. 22ℰ. q. 175. 3. 4ᵐ./. 3. q. 52. 4. 3ᵐ. /. 3. d. 18. ar. 6. q. 2. 1ᵐ./. d. 22, q. 2. ar. 1. q. 3. 3ᵐ./. 4. d. 20. L. meº. I./. Veri. q. 18. 1. 15ᵐ.

Terrestris. 2 Paradisus terrestris, est locus corporeus in oriente, vt in nobilissimo loco, & interpretatur ortus. 1ª. q. 102. 1. o./. 22ℰ. q. 84. 3. 3ᵐ./. 2. d. 17. q. 3. 2. o./. 3. d. 9. q. 1. ar. 3 q. 3. 3ᵐ. *Anima 125. &c. 134. 214. Apertio. o. Ascendere. 15. 17. Baptismus. 154 155. 159. 166. Clausio. Confessio. 56. Flumen. 2. Gladius. 1.

3 Et est locus conueniens habitationi humanæ, quia habet aerem temperatum & tenuissimum, & plantas semper flores. 1ª. q. 102. 2. o./. 4. c./. 2. d. 29. 5. c./. Opusc. 3. cº. 192. *Helias. 4. Hæresis. 107. Maria. 58. 61.

4 Et est vicinus terræ, secundum situm. Sed dicitur pertingere ad globum lunę, secundũ similitudinem, quia in eo est perpetua temperies aeris. 1ª. q. 102. 1. 1ᵐ./. 2. d. 17. q 3. 2. 2ᵐ. *Meritum. 110. peccatum. 353. pœnitentia. 97.

5 Eua facta est in eo, sicut etiam fuissent filii, nisi parentes peccassent. Non autem Adam factus est in eo, sed postea positus est in eo. 1ª. q. 102. 4. o. *Purgatio. 9. Sanguis, 15. Transfiguratio. 3.

6 Animalia bruta non habitant ibi, sed dispositione Dei adducta sunt ad Adam in paradiso, serpens vero, operatione diaboli. 1ª. q. 102. 2. 2ᵐ./. 2. d. 17. q. 3. 2. 1ᵐ.

7 Adam conuenienter est eiectus de eo, propter peccatũ. 22ℰ. q. 164. 2. o./. 2. d. 29. 5. o.

8 per peccatum hominis clausa est ianua paradisi terrestris, in signum clausionis ianuę paradisi cælestis. 3ª. q. 49. 5. c./. 3. d. 18. ar. 6. q. 2. 1ᵐ. Clausio.

9 Paradisus terrestris non est frustra post peccatum hominis, quia ostendit bonitatem Dei, & damnum peccati primi hominis. 1ª. q. 102. 2. 3ᵐ./. 22ℰ. q. 164. 5. 4ᵐ./. 2. d. 29. 5. 1ᵐ.

10 Paradisus terrestris non potest adiri, propter impedimenta montium, vel marium, vel æstuantis regionis. Ideo non potest a nobis cognosci, nisi per reuelationem scripturæ. 1ª. q. 102. 1. 2ᵐ./. 3ᵐ./. 22ℰ. q. 164. 2. 5ᵐ./. 2. d. 17. q. 3. 2. 3ᵐ.

¶paramenta. Eucharistia. 161.

¶parare. Audicatio. Abraham. 5. Confessio. 53. Consilium. 12. Decimæ. 12. Dæmon. 70. Dispositio. o. Eucharistia. 192. 200. 201. 202. Fides. 132. Gratia. 39. 40. 93. Guia. 4. Ioannes. 5. Iudicium. 45. Maria. 29. perfectio. Sanctus. 8. Satrapæ. Virginitas. 22. Vsura. 76. 194. 243. 284.

Figura. ¶parasceue. Tunc non consecratur Eucharistia, quia significat passionem Christi, quæ tunc celebratur: tamen a sacerdote sumitur corpus Christi sine sanguine, propter periculum ne effunderetur, si reseruaretur. 3ª. q. 83. 2. 2ᵐ./. 4. d. 12. q. 3. ar. 2. q. 2. 3ᵐ./. d. 13. q. 1. ar. 2. q. 3. 2ᵐ.

¶parcere. Baptismus. 208. Crucesignatus. 1. Misericordia. 25. Oratio. 102. peccatum. 228. Religio. 43. Tribulatio. 23.

¶Parcitas. Auaricia. 13. Temperantia. 9.

¶parẽtes. Accusatio. 16. 17. Amor. 114. 115. 123. Angelus. 487. Anima. 80. &c. Assimilatio. 14. &c. Baptismus. 127. 128. 140. 141. 142. 146. 151. Barbarus. 2. Benefacere. 4. Beneficium. 6. 10. &c. Ciconia. 2. Conceptio. 32. Conseruatio. 13. Dæmon. 53. 54. 55. 56. Derisio. 1. Æquiualens. Filiatio. 1. &c. Generatio. 39. &c. 49. Honor. 10. &c. 27. 33. &c. Idem. 8. Illegitimus. 1. 3. &c. Imaginatio. 9. Imago. 4. 40. Lex. 46. Maria. 3. &c. 10. 11. 12. 13. Matrimonium. 35. 40. 42. Misericordia. 18. Mors. 7 21. Natiuitas. 23. Necessitas. 32. 33. Obedientia. 19. Paradisus. 5. 8. Pater. o. peccatum. 301. 323. 324. 328. 333. 337. 343. Pœna. 38. 55. 84. Pietas. o. puer 416. Raptus. 1. &c. Religio. 8. 52. 53. 57. 73. &c. Restitutio. 8. Saluari. 5. Sanctificatio. 2. Stuprum. o. Votum. 32. &c. Vsura. 60. 183. 261.

¶parere. ideſt obedire. Confessio, 53. Contumax. Excommunicatio. 29. Obedientia. o.

Pa

¶Parere, ideſt partum edere. Campsoria. 8. Delectatio. 29. Dolor. 42. Familiaritas. 2. Generatio. 62. Hæresis. 97. Innocentia. 16, 17. Lia. Maria. 34. 43. 57. Mutuum. 4. partus. prædestinatio. 42. Virginitas. 13. Vsura. 6. 19. 22. 27. 28. 35. 54. 226.

¶Paries. Prophetia. 56.

¶Parificari. Assimilatio. 1. 3. Christus. 125.

¶Parisiensis. Campsoria. 1.

¶Parochia. Campsoria. 5. Vsura. 194.

¶Parochialis. Sacerdos proprius non solum est sacerdos ecclesiæ parochialis, sed etiam episcopus uel papa, ad quos etiam magis pertinet cura eius, quam ad sacerdotem parochialem. Opusc. 19. cº. 4. *Beneficium. 20. &c. Cura. o. Cura rus. Eucharistia. 222. Forus. 2. **Quis.**

¶Parochianus. Confessio. 65. &c. 73. &c. Decimæ. 23. Episcopus. 3. Excommunicatio. 12. Forus. 2 Hæresis. 78. &c. Plebanus. Religio. 43. 104.

Quid. 1 ¶PARS. Partes sunt in quas materialiter diuiditur totum. 3ª q. 90. 1. c. *Accidens. 121.

2 Totum non est suæ partes, sed ex suis partibus. 3. d. 2. q. 1. ar. 3. q. 3. 3ᵐ./. L. prinº./. 4. d. 16. q. 1. ar. 1. q. 3. 2ᵐ.

Duᵐ.969ᵐ. 3 Oppositum videtur dicere. 1ª. q. 85 3. 2ᵐ. Respº. Duº. 969.

Diuisio. 4 Pars triplex, scilicet integralis, subiectiua, & potentialis. Et similiter totum triplex, scilicet integrale, vniuersale, & potestatiuum. 1ª. q. 76. 8. c./. q. 77. 1. 1ᵐ./. 12ℰ. q. 54. 4. 2ᵐ./. 22ℰ. q. 48. c./. q. 12o. 2. c./. q. 128 c./. q. 143. c./. 3ª. q. 90. 2. 3. c./. 1. d. 3. q. 4. 2. 1ᵐ./. 2. d. 9 3. 1ᵐ./. d. 44. q. 2. 1. 3ᵐ./. 3. d. 33 q. 1. ar. 1. q. 3. 1ᵐ./. q. 3. ar. 1. q. 1. c./. 4. d. 16. q. 1. ar. 1. q. 3. c./. Spiritu. 11. 2ᵐ./. Anima. 1. c./. Quol. 1o. 5. c./. Isa. 1. prinº. a D.

5 Partes subiectiuæ, non sunt de perfectione totius vniuersalis, sed est perfectę in qualibet eius parte, perfecta ratio eius simul & æqualiter 3ª. q. 90. 3. c./. 4. d. 16. q. 1. ar. 1. q. 3. b. 1.

Duᵐ.970ᵐ. 6 Oppositũ videtur dicere a simili. 12ℰ. q. 54. 3. 2ᵐ./. q. 55. 4. 2ᵐ. /. 2. d. 27. 2. 2ᵐ./. Virtu. 1. 2. d. Respº. sicut Duº. 973./. 1157.

7 Pars integralis duplex, scilicet essentialis, & quantitatiua. 1ª. q. 8. 2. 3ᵐ./. 3ª. q. 90. 2. c./. 4. d. 16. q. 1. ar. 1. q. 3. c./. ℨ. 2. cº. 71.

8 Partes subiectiuæ duplices, scilicet secundum quantitatem, & secundum rationem. Primis conuenit fieri, & nasci, & subsistere in potentia uel in actu non autem secundis. 3. d. 8. 2. 1ᵐ. *Agere. 28. Amor. 102. Angelus. 28. 42. 78. 80. 105. 127. 223. 233. 449. 584. Anima. 16. 17. 30 31. 52. &c. 107. 118. 146. 227. 228. 231. 275. 303. 339. 348. 349. 359. Animal. 14. &c. 37. 68.

9 Partes continui, ante diuisionem habent esse in potentia tãtum, sed post diuisionem habent esse in actu. 4. d. 1o. art. 3. quæst. 3. 1ᵐ.

10 Diuisio potentialis, facit plures vnius corporis partes, diuisio autem actualis, facit plura corpora. Quol. 1. 21. c. *Assertiuus. Causa. 90. Esse. 5. 9. Essentia. 2. 9. Forma. 7. 28. 41. Genus. 27. 28. 29. Hoc aliquid. Indiuiduum. 16. 30. Materia. 9. 16. 17. 38 51.

Species 11 Partes essentiales, semper sunt diuersarum rationum. Et habent ordinem naturæ, & quandoque etiam temporis. 4. d 16. q. 1. ar. 1. q. 3. c.

12 Partes essentiales naturaliter, sunt materia & forma, sed logice, sunt genus & differentia 3ª. q. 90. 2. c./. Anima. 1o. c.

13 Partes speciei dicuntur, inquantum participant formam, & proprietates speciei. sed dicuntur partes materiæ, inquãtum sunt ex materia. Ideo sunt eædem secundum rem, & differunt ratione. 1ª. q. 119. 1. 2ᵐ./. 2. d. 3o. q. 2. 1. c./. 2ᵐ./. 4. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 4. c./. q. 5. 2ᵐ.

14 Partes vt speciei, semper manent, sed vt materiæ, semper fluunt & refluunt. 1ª. q. 119. 1. 2ᵐ./. 2. d. 3o. q. 2. 1. c./. 2ᵐ./. 4. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 4. c./. q. 5. 2ᵐ. *Animal. 14. &c. Apostoli. 15. Bonitas. 7. 39. &c. Ciuitas. 5.

15 Partes quantitatis sunt partes materiæ. 3ª. q. 90. 2. c. *Diffinitio. 27. 37. 47. 48. 49. 50. 51. Diuisio. 14.

16 Vbicunq; est multitudo ex parte materiæ, ibi est ratio partium. 3ª. q. 90. 1. c. *Genus. 27. 28. 29. Indiuiduum. 16. 30.

17 Aliqui per partem speciei, vel per carnem secundum speciẽ intellexerunt id quod primo accipit speciem humanam, quæ sumitur a generante, & hoc dicunt semper manere. 1ª. q. 119. 1. 2ᵐ. *Motus. 18. 33. &c. 74. 75. Peccatũ. 107. 304. 404.

18 Sed hoc est contra intentionem philosophi dicentis, quòd sicut in vnoquoque habẽtium speciem in materia, ita & in carne hoc est secundum speciem, & illud secundum materiam. 1ª q. 119. 1 2ᵐ. *Pœnitentia. 6. 7. 79 &c. Persona. 15. Prędicari. 1 1. &c. 29, 36.

19 Situs partium diuersarum specierum & essentialiũ, aufert identitatem earum, & totius, non autem in homogeneis vt sunt caro & ossa in homine, & partibus accidentalibus, vt sunt capilli & vngues. 4. d. 44. q. 1. ar. 1. q 3. o.

20 Omnis

20 Omnis pars est propter totum,& quodlibet Indiuiduum, est propter suam speciem.1ª.q.65.2.c /.q.70.2.c./.12ª q.90. 2.c./.22ª.q.62,2.5.c./.q.65.1.c./.Ꝫ.3.cº.64.9ᵐ./.112.

21 Omnis pars est propter suum actum,& pars ignobilior, est propter partem nobiliorem, sicut sensus, propter intellectũ & pulmo propter cor, & omnes partes sunt propter perfectionem totius, sicut & materia propter formam. Partes .n. sunt quasi materia totius.1ª.q.65.2.c /.q.70.2..c.

22 Vna pars est in potentia ad aliam, sicut materia ad formam vel omnes partes sunt in potentia respectu totius.1ª.q.3.7. c./.Phy.2.lec.5.fi.d.

Duᵐ.971.23 Immo omnes partes dicuntur in potentia esse in toto, non respectu totius, sed vt per se sint actu.Meta.7.lec. 13. fin. h. Respondeo Dubio.971.

24 A parte totum intelligit propheta, secundum regulam.Tyconij,Isa.7.fi.b.C.

25 Bonum totius est finis cuiuslibet partium eius, & bonum commune est finis singularum personarum in communitate.22ª.q.58.9.3ᵐ./.q.65.1.c.

26 Bonitas cuiuslibet partis, est in proportione ad suum totũ. Nec totum potest bene consistere, nisi ex partibus sibi proportionatis.12ª.q.92.1.3ᵐ./.22ª.q.47.10.2ᵐ.

Ordo. 27 Partes sunt priores toto originaliter: sed completiue, est ecõuerso.3.d.2.q.2.ar.1.q.3.c. *Artifex.3.

28 In quolibet toto, necesse est esse vnam partem principalem, & prædominantem,& formalem, a qua totum vnitatem habet. 22ª.q.49.6.1ᵐ. *Cælum.23.24.33.34.146. 147. Ciuitas.5.Claritas.8.Duratio.5.Epieiceia.1.3.4.

29 Partes totius non habẽtis vnitatem, nisi vnitatem ordinis, habent propriam operationem, quæ non est totius, vt multitudo ciuilis, vel domestica, non autem in aliis.Ethi. lec.1. prinº.a.C. *Feruor.2.&c.Finis.76.Sanguis.2.3.9 &c.Separatio. 1.2.

30 Partibus potentialibus adest totum, secundum totam essẽtiam eius: non autem partibus integralibus. Immo repugnat rationi eorum. 3ª.q.90.3.c./. Quol. 10.5. fin. *Situs. o. Vbi.2.

31 Omnes partes integrales, habent aliquem ordinem, scilicet vel ordinem situs, vel virtutis, vel temporis.3ª.q.90. 3. 3ᵐ./. 4.d.16.q.1.ar.1.q.3.c.

32 Vna pars integralis, potest continere totum virtualiter, sicut fundamentum totum ædificium: non autem essentialiter.3ª.q.90.3.2ᵐ.

33 Pars & totum semper pertinent ad eandem scientiam, nisi in habentibus solam vnitatẽ ordinis.Ethi.lec.1.prinº. a.D.

34 In successiuis, ex qualibet parte potest concludi totum, qđ de nulla parte prædicatur.4.d.16.q.1.ar.1.q.3.2ᵐ.

Totum. 35 Vniuersalius est totum & pars, respectu minus vniuersalis. 1ª.q.85.3.2ᵐ. *Adoptio.7.Adoratio.8.22.

Duᵐ.972.36 Oppositum videtur dicere a simili.Phy.2.lec.5.fi.d. Respondeo, sicut Dubio.359. *Aer.1.2.10.Affabilitas.3.Affectio.1. Agens.107.Agere.28.Agonia.2.Alteratio 12.Amazones.1. Andragathia.Angelus.28.42.78.80.105.127.233.449.507. Anima.30.31.52.&c.57.&c.60.Animal.17.18.37.68. Apostoli.15.Appetitus.49.Arithmetica.1.Articulus.2.Artifex.3 Asperum.Assumere.43.&c.Audacia.13.Aureola.6.14. Baptismus.142.238.240.241.Bonitas. 7. 39. &c. 57. 177. 202. 206.Charitas.81.89.107.Causa.90 Cautela.Cayphas.Cælum.18.23.30.33.34.122.Certitudo.14.Circuncisio.12. Ciuitas.5.Claritas.8.Clementia.12.Cogitatio. 3. Cogitatiua. 2.Cognitio.17.37.49.77.Color.1. Compositio.11. Confessio.15.62.Coniunctio.10.Consideratio.2.Contemplatio.8. 9.16.Continentia.8.9.Contritio.10.11.28.35. Copulatiua. Cor.6.Corpus.4.5.53.Corruptibile 4.Crux.5.

37 Totum denominatur a proprietate partis, quando proprietas, non potest conuenire, nisi illi parti.3ª.q.16.8.c./.3.d.11 2.4ᵐ./.3.c./.d.21.q 1.3.5ᵐ./.Vnio 3.c. fi./. Opusc. 39. cº. 5. *Decimæ.8. Delectatio. 23. 67. Desperatio. 14. Diaconissa Dialectica.3.Differentia.10.Diffinitio.37.&c.20. Diluculũ. Disciplina. Dispositio.3.4.Distantia.3.4.Distinctio.16. Diuersitas.11.Diuisio.2.&c.14.Dolor.5.Domus.2.Dubitatio 1.Electio.29.Elementum.24.Eleemosyna.7.9.

38 Nulla pars separata a toto, habet perfectionem naturę.Spiritu.2.5ᵐ. *Epieiceia.1.&c.Æquitas.1.Esse.5 9.Essentia. 2. 9. Aestimatiua. 2.Eucharistia.75.81.116.126.Eupsichia.Eustochia.1.Eutropelia.Exclusio.5.Expellere.Phãtasia.1.4.Feruor.2.Fides.146.Fieri.20.21.Finis.76.Finitum.3. Forma.7. 28.41.43.139.140.141.144.Fortitudo.1.2.8.9.16.27.34.35. Fractio.4.Fructus.14.Gñtio.7.11.27.33 Genus.3.27.29.33. Partium integralium quantitatis, quędam sunt eiusdem rationis, vt in homogeneis, quædã vero diuersarum rationũ, vt in eterogeneis.4.d.16.q.1.ar.1.q.3.c./.d.44.q.1.ar.1.q.3. o. *Geometra.3.Habitus.40.55.60.Hoc aliquid.Homo.1. 2.33.Honor.23.Humidum. 1.Humor.Ignorantia.2.32. Illegitimus.1.Imaginatio.3.Imaginatiua.5.Imago.9.39.Imperare.3 Imprudentia.2.Incommunicabilitas. Indiuiduũ. 6.7.30.31.35.

40 Partes totius eterogenei, carent forma totius, vt multitudo, non autem in homogeneis, ut cõtinuum. 1ª.q.11.2.2ᵐ.

41 De ratione totius sunt duo, scilicet ꝙ esse eius causetur a partibus, & ꝙ sit esse omnium, quia partes non habent proprium esse.3.d.6.q.2.3.c. *Indiuisibile.1.Infinitum.25.27. Intellectus.56.Intentio.6.Interptatio.3.Ioannes.20.Hypostasis.4.Ira.13.Iustitia.1.12.&c.16 19.20.23.38.43. Iustificatio.1.Iustus.3.4.10 Legatus.1.Lenia.Leuitę. Legispositiua.3.Lex.35.Liberalitas.19.20 Libertas.3.Logica.3.5. Lucidítas.1.Luna.6.Malum.9.13.Maria.6.Materia.9.16.17. 38. 49.51.Matrimonium.72.Memoria.1.10.Meritum.37. 87.

42 Esse totius, non est esse alicuius partis eius. 12ª. q.4.5.2ᵐ. *Metaphysica.15.22.23.24.Miraculum.9.

43 Immo esse totius, est esse omnium partium eius.3.d.6.q. 2. 3.c. Respondeo Dubio.973. *Misericordia.39. Duᵐ.973ᵐ

44 Destructo toto, vel desinit pars esse omnino, uel habet aliud esse, quia esse totius, non est esse alicuius partis, præter esse animæ rationalis.12ª.q.4.5.2ᵐ. *Missa.2. 27. Modestia. 5. &c. Moralis.3. Mors.17.32.46. Motus.10.18.21.31.33.74. 75.Mundus.8.Mutatum.Necessitas.8.Nomen.10. Numerus.11.23.Obedientia.3.Obiectum 10. Operatio. 41. Opinio.1.4. Oratio.10.Ordo.10.Papa.1.4.8.Participare.o. Passio.23.61.Peccatum.304.402.pœna.63.99.pœnitentia. perfectio. 12.26.perseuerantia.8.persona. 15. physica. 4. 5. pietas.18.19.planetæ.3.politia.2.politica.2.positio.præceptum.111.113.præcipitatio.1.prædestinatio.7.prædicari.12. 13.15.16.29.præuaricator.1.primitiæ.2.principatus.6.processio.16.producere.3.

45 Partes quæ sunt actu in toto, oportet esse quantitatis determinatę, vt caro, os, & nerui in animali, non autem partes, in potentia, vt sunt partes continui. Phy. lec. 9. medº. f. *propositio.11.15. prudentia. 148. Quantitas.4.12. Ratio. 41.Rectitudo.6.Restitutio.2.17.Resurrectio.19. Sanitas.7. Satisfactio.10.Scientia.41.Seditio.1.2.Semen.2.14.Senari⁹. 2.4.Sententia.2.Separatio.1.Significatio.7.10. 11. Symbolum.11.Simpliciter.2.Sinistrum.2.4. Stadium.3. Sternutatio.Substantia.6.14.Tabernaculum.4.Tactus.6.14.Temperantia.3.8.9.&c.13.Templum.9.Tempus.34. Terra. 3. Testis.12.Totum.o.Traductio.2.Tractare.2. Transumptio. Veritas.53.Vertex.Vestigium.5. Virilitas. Virtus. 27. 175. 228.Vngues.Vnitas.26.40.Volũtas.82.Vsura.13.165.207. 208.259.261.266.Vtile.1.Christus.45.47.178.

46 In diuinis est ratio totius & partis, secundum rationem tã tum.1ª.q.30.1.4ᵐ./.1.d.19.q.4.o./.L.2.prinº./.d.25.1.2ᵐ.fi./. 3.d.6.q.2.3.4ᵐ./.Dio⁹.2.princº. *Agonia. 2. Alteratio. 12. Amazones.1.Expellere.Fortitudo.16.27. Spiritualiter

Oppositum videtur dicere a simili.2.d.3.q.3.2.c.fi. Respondeo sicut Dubio.475. *Imperare.3.Ioannes. 20. Meritum. 37.87.præuaricator.1.prudentia.1.48.Christus.44.45.47. Duᵐ.974ᵐ.

47 In Deo est ratio habentis partes, vt ratio senarii & partium eius: non autem aliquid habens partes.Quol.8.1.4ᵐ.

48 Pars animæ dicitur dupliciter, scilicet potentia animæ, & pars potentiæ eius.3ª.q.46.7.c./.Veri.q.15.2.2ᵐ.

49 Partium potentialium, una includit in se vim omniũ aliarum.4.d.16.q.1 ar.1.q.3.c.

50 In quantitate virtutis, non est ratio totius, nec partis integralis.1.d.19.q 4.1.1ᵐ.

¶ Parsimonia.Ieiunium.31.

¶ Partiale.Affectio.1.3.participare.1.pœna.12.Christus.178.

¶ partialitas.Angelus.42.De 5.Expellere. Sacramentum. 24. particeps.Vsura.266.272.

1 ¶ PARTICIPARE nihil aliud est, quàm aliquid ab alio partialiter accipere. Meta.lec.10.prinº.a.K./.Cę.2.lec.18.medº.g. I. *Accedere.2.Accidens.84.Actio.15.34.Adoptio.2.Agẽs. 34.Agilitas.4.Amor.19.85. Analogia.2. Angelus.209. 210. 261 390.546.611.617.Anima.130.311.&c.323.Animal.51. Appetitus.25.78.87.&c.Augmentum.13.15.&c. Quid.

2 Aliquid participat aliquo tripliciter, scilicet realiter, intentionaliter,& subseruiendo.Col.lec.4.fi.A. *Aureola. 14.

3 Participari aliquid, dicitur dupliciter, scilicet uel illud quod est de substantia participantis, ut genus, uel non de essentia eius, ut ens.Quol.2.q.2.1.c. *Baptismus.157.184.187. Beatitudo.58.84.85.96.Beatus.2.

4 Immo ens est de ratione participantis, & omnis entis.12ª. q. 94. 2. c./. 1. d. 19. q. 5. 2. 1ᵐ./. Meta. 4. lec. 1. princº. a. Respondeo sicut Dubio.513. *Bonitas.3.6.7. 24. 92. 185. 186.Character.13.19.Charitas.16.18.55.146.Causa. 41. Duᵐ.975ᵐ.

5 Aliquid participatur tripliciter, scilicet primo vt accidens a subiecto vel forma a materia, secundo vt superius ab inferiori, tertio vt causa ab effectu. Et sic esse aliquid participat. Non autem primo vel secundo modo. Hebdo.lec.2. *Cayphas. Cælum.7.9.64.97.157.Certitudo.9.11.Cognitio.56.Communicabile.o.Communicatio.o.Communicatiuus.Communio.Conuenientia.o.Corpus 43.Damnum. 3.Deitas.1.Denominatio.3.Deus.13.42.331.Diaconissa.

6 Quod participatur, non prædicatur per se de participante. Hebdo.lec.3./.Meta.7.lec.3.fin.d.F.&c.Differentia.11. *Dolabrum.Dominatio.1.Dominicus.1.Electio.18.Ens.27.Episcopus.11.Esse.10.29.33.35.36. Aestimatiua.2.

7 Omne participatum a superioribus in inferiora, & omne superius, est vt formale, respectu inferiorum.1ª.q.71 3.4ᵐ./. 3.d.27.q.2.ar.4.q.3.2ᵐ./.Posteriorum.lec.16.medº.c./.Libº. 2.lec.7.princº.b./.Lec.8.princº./.fi.*Aeternitas. 17. 29. 37. Eucharistia.168.183.

Duᵐ.976.8 Oppositum uidetur dicere a simili. Phy. 2. lec. 5. medº. b. Respondeo sicut Dubio.359. *Actum 1.2. Excommunicatio.24.&c.Expectatio.3.Experientia.4.Forma.3.135.Genus 11.12.13.Gratia.19.Habere.6.Habitus.60.65.

9 Omne participans comparatur ad participatum, vt potentia ad actum. Quol.3.20.c. *Hæresis.42.Honor.27. Imprudentia.2.In.22. Inobedientia.2. Intellectus. 126. Iudicium.17.Lectoratus.7.Lex.2.31.62.72.77.

10 Omne participans est in potentia. Ideo non potest conuenire sibi esse; quia esse est actus: sed conuenit ei quod est. Ꝫ.1.cº.3. *Magis.1.2. 3. 4. 5. Magnanimitas.3.Malum. 3. Maria.32.Martyrium.16.17.Membrum.3.10.Metaphora. 3. Miraculum.36.

11 Omne quod est tale per participationem, subditur ei quod est tale per essentiam & vniuersaliter.1ª.q.96.1.c. * Nigredo.Nobilitas.6.Nomen.34.38.61.Obedientia.42.43. Occidere.21.Officium.2.Operatio.30. Pars.13.Participium. passio.42.prædicari.23.prudentia.38.69.pulchritudo.10.puritas.2.Ratio.6.

12 Omne participans & omne participatum, est posterius eo, quod est illud per essentiam.1ª.q.3.8.c./.fin./.Con.1.cº. 21. fi./.38. *Resurrectio.21.Sacerdos.13.19.Sacrificium.9.Sapientia.1.Scientia.157.Securitas.1.Sensus.30 44.Sigillum. Similitudo.4.&c.Synderesis.4. Verum.3.Virtus. 207. 218. 254.Vita.9.Vniuocum.3.

13 Omne quod est tale per participationem, causatur ab eo qđ est tale per essentiam.1ª.q.8.1.c./.q.44.1.c /.1ᵐ./.q.61.1. c./. q.75.5.1ᵐ./.q.79.4.c./.Con.2.cº.13./.Poª.q.3.5.6. c./. Ma.q. 3.2.c /.Opusc.3.cº.124.n./.Ephe.lec 1.medº.E.

14 Creaturæ participant bonitatem Dei, non quidem secundum partem, sed secundum similitudinem & imitationem. 1ª.q.75.5.1ᵐ./.2.d.17.q.1.1.6ᵐ. *Voluntas.3.4.83.Votum. 75.Christus.54.175.

15 Per participationem nihil dicitur de Deo.Con.1.cº.32.5ᵐ.

16 Sed tantum essentialiter & non per participationem, dicitur aliquid de Deo.Con.1.cº.32.5ᵐ./.6ᵐ./.38./. 39. 3ᵐ./.45. 3ᵐ./.60.3ᵐ./.Libº.2.cº.8.2ᵐ./.Anima.6.2ᵐ.

¶ Participium.Ens.21.37 Prædestinatio.30.Prædicari.Præteritum.3.Tempus.41.Verbum.77.88.

¶ Particula.Articulus.2.Eucharistia.183.

Quid. ¶ Particulare dicitur, quia in eo particulatur natura communis, secundum virtutem essendi in pluribus, non autem secundum rationem eius. 1. d. 23. 2. 4ᵐ. * Abrenuntiatio. Actus.36.Agens.49.103.Agibile. Amor.93.94.Angelus.394 575.577.585.Anima.176.Appetitus.59.65.81. 91. 92. Ars. 48.Artificiale.5.Bellum.1.Bonitas.28.47.98.148.Causa.82. Cerimonia.6.Cogitatiua 1.2.3.4.Cognitio.48.&c. Conclusio.5.6.Confessio.40.&c.82.Consequentia.3.Consideratio. 3.4.Contrarium.7.Corruptio.15.Creatura.24.Cura.7.Defectus.22.Dæmon.3.44.Deus.112.113.124. 132.271. 336. 337.338.Differentia.9.16.Doctrina.9.10.Enuntiatio.3.&c. Episcopus.21.Error.3.Aestimatio.1.2. Aestimatiua. 3. Exilium.Experientia.2.&c. Femina.3.Fides.63.Fieri.3.5.Finis. 115.Fortitudo.20.40.Hæresis.11.Idea.38.39.Iesus.2.4.Ignorantia.22.30.Imaginatiua.3.Incontinentia. 7. Indiuiduũ. o.Intellectus.37.38.48.&c.79.82.88.100.&c.128. 142. 153. 165.&c.178.287.Iudicium.2.17.31.32.54.55.73.Iustitia.2. 38.&c.43.Iustificatio.1.Legislator.5.Lex.33.35.&c.62.140. 156.171.173.Liber.18.21.24.&c.Metaphysica.2. 8.25. &c. Mors.18.22.Natura.24.&c.Naturale.7.Obedĩetia.37.Obiectum.10.Odium.8.Operatio.10.&c.16. Particulatum. Peccatum.136.137.139.143.146.149.Persona.3. &c. Potentia. 43.53.Præceptum.41.Prædicari.5.31. &c. 37. Priuatio. 23. Prouidentia.48.54.55.Prudentia.32.82.Ratio.14. Religio. 69.Resolutio.Rixa.1.Sacramentum.69.Scientia. 2. 13. 27. 47.&c.98.&c.129.130.133.Sensibile.o.Sensualitas.7.8.Sententia.1.Syllogismus.5.6.Synderesis.8.Singulare.Substãtia 1.&c.Suppositum.o.Vendere.8.18 Virtus.41.Vita.84.Vmbra.1.Vniuersale.1.&c.15.&c.Vniuocum.3. Voluntas. 78. 79.80.Votum.75.Vsia.Vsura.29.192.Vsus. 13. Vtile.5. 6. Christus.40.&c.54.78.

¶ Particulatum. Angelus.259.

¶ Partim.Angelus.125.126.Donum.11.Forma.161.Naturale. 7.Possessio.o.Præceptum.47.

¶ Partus.Generatio.62.Hæresis.97.Innocentia.16.17. Maria 57.Vsura.27.49.54.207.225.

¶ Paruificentia est vitium oppositum magnificentiæ. Et est circa magnos sumptus. Ideo est minus vitium quàm illiberalitas.22ª.q.135.1.o. *Apirocalia.Banausia. Quid.

1 ¶ PARVIPENSIO habet tres species, scilicet despectum, impedimentum voluntatis,& contumeliam.12ª.q.47.2.c. Tres spẽs.

2 Signa paruipensionis sunt quatuor, scilicet obliuio, denuntiatio mali, gaudium de malo, & impedimentum voluntatis.12ª.q.47.2.3ᵐ. *Ira.36.&c.Tentare 9.Vilificatio.

¶ Paruitas.Peccatum.27.Spes.44.Subtilitas.1.

¶ Parum.Augustinus.2.Aurora.Baptismus.6.Corpus.63.Eucharistia.59 Experientia.5.Forma.117.Generatio.47. Inuidia.11.Ira.24.Iudicium.87.Leo.2.Magnanimitas.12.Modicum.Mortuus.2.Princeps.7.Rarum.1.Scientia.129.Soporari.Spes.35.Sponsalia.6.Visio.20.Vita.40.

1 ¶ PARVVLI habent quatuor conditiones, quæ omnes in Christo paruulo excellentissime inueniuntur, scilicet puritas, humilitas, amabilitas, & placabilitas. Opusc.60. cº.2. *Missa.26.Oratio.87.Puer. o Conditiones.

2 Christus dicitur paruulus quadrupliciter, scilicet natiuitate propter ætatem, possessione propter paupertatem, corde propter humilitatem, & morte propter mortis vilitatem. Isa.9.medº.a.I. *Sanctificatio.2.

1 ¶ PARVVS dicitur aliquis tripliciter, scilicet ætate, humilitate, & sensu.He.2 lec.3.fi./.ºº.5.lec.2 fi.G. *Anima. 349. Animal 27.Audacia.19.Baptismus.51.&c.Charitas.77. 102.Ciminilis.Contritio.30.Corpus.48.Densitas.1. Differentia.

2 Paruus tripliciter dicitur, scilicet abiectus, humilis, & simplex.Matth.11.fi.c.B. *Deus.81.Doctrina.16.Eleemosyna 19.Eucharistia.125.Ibices.Ira.17.Magnanimitas.10.13.Magnes.3.Maius.Maledicere.2.Malum.22.Mercurius.1. Meritum.55.81.Minimum Oblatio.16.Piscis.3.Simonia.8. 41. Tarditas.1.Vindicatio.3.Vsura.52.Christus.202.

3 Omne paruum est magnum relatiue, & non econuerso, & omne minus est maius,& non econuerso.1.d.19 q.3.1.2ᵐ.

4 Oppositum videtur dicere, quia etiam magnum dicitur ad aliquid, qđ est esse maius.Ce.3 lec.3.fi.f.fi. Respº.Duº.977. Duᵐ.977ᵐ

1 A ¶ PASCHA dicitur quadrupliciter, scilicet agnus paschalis, panes azimi, prima dies azimorum, & omnes septem dies azimorum.3ª q.46.9.1ᵐ./.q.74.4.1ᵐ./.4.d.11.q.2.ar.2. q. 3. o./.Con.4.cº.69 /.Io.13.prinº./.1ª.Cor.5.lec.2.medº. G. Diuisio.

1 B PASCHA, secundum quosdam, græcum nomen est,& sic idẽ est quòd pati. prima autem vocabuli huius origo ex hebręo habetur,& sic quasi phase, idest transitus domini dicitur. Io.13.prinº./.1ª Cor.5.lec.2.medº.G.

2 Expositio omnium quæ fiebant circa agnum paschalẽ.12ª. q.102.5.2ᵐ./.3ᵐ. *Agnus.2.3.Baptismus.79.

3 Pascha celebrabatur mense primo, ad commemorãdum beneficium liberationis ex ægypto. Et significabat passionẽ, & resurrectionem Christi.12ª.q.100.5.2ᵐ./.q.102.4. 10ᵐ./. 5.2ᵐ./.Io.13.priº./.1ª.Cor.5 le.2.meº.G. Festũ.3.Agnus.3.

4 Pascha incipiebat in uesperis quartedecimæ lunæ. 3ª.q.46. 9.1ᵐ./.q.74.4.1ᵐ.

5 Festum passionis,& resurrectionis Christi, succedit festo paschæ.12ª.q.103.3.4ᵐ.Festum.2. *Cereus.1. Circuncisio.33. Confirmatio.47.Eucharistia.11.20. Festum. 14.Ieiunium. 16.33.Missa.17.Nuptiæ.7.

¶ Paschasius existens in purgatorio, non orabat pro aliis, sed oratio aliorum ad eum facta, exaudita est propter fidem orãtium.4.d.15.q.4.ar.5.q.2.3ᵐ. Sanctus.

¶ Pascere Abiectus.Manus.4. Quis.1 pastor.prælatio.23. Raptus.10. Vpupa.

¶ passibile.Adam.50.Iracundia.2.passio. 79.

¶ passibilitas proprie non conuenit omni corpori, sed tantũ corruptibili.4.d.15 q.2.ar.1.q.1.c. *Adam.48.&c. 74. Aer. 4.Angelus.597.Caro.1.Damnatio.38.Defectus.22. Eucharistia.137.Flos.1.passio.17.paulus.18.Qualitas.9.Subtilitas 2. Christus. 86. Cui.

1 PASSIO dicitur dupliciter, s. improprie.i.omnis receptio, & proprie.i.cũ abiectione alicuius. Et hoc dupliciter. Vno modo Diuisio.

modo propriissime, quando.s.aliquid remouetur ab aliquo quod conuenit sibi secundum naturam, aut secundū propriam inclinationem, sicut cum aqua frigiditatem amittit per calefactionem, & cum homo ęgrotat aut tristatur. Secundo mō minus proprie dicitur aliquis pati, ex eo quòd aliquid ab ipso abiicitur, siue sit ei conueniens, siue non conueniens; Et sic dicitur pati, non solum qui ęgrotat, sed etiam qui sanatur, & non solum qui tristatur, sed etiā qui lętatur, vel quocumque modo aliquis alteretur, vel moueatur. 1ª.q.14.2.2m./.q.79.2.c./.q.97.2.c./.12æ.q 22.1.c./.q. 41.1.c./.1.d.37.q 41.1.2m./.2.d.5 q.1.1.2m./.d.10.3.c./.di.35.1.5m./.3.d.15.q.2.ar.1.q.1 c./.4.di.44.q.2.art.1.q.1.c./.Veri. q.26.1.3.c./.Virt.q.1.11.11m./.Quol.2.13.c./.Meta. 5. lec. 14. priº.b./.Anima.2.lec.11.medº.d c./.Periher.lec.2.meº.a.H. *Accidens.17.93.Actio.22 29.30.49.50.68.83. 121. Actus. 91.134.Adā.48.&c.Agens.12.36.&c.Alteratio.1.10.Amor. 132.133.Apostoli.30.Assumere 6.

2 Passio dicitur tripliciter, scilicet communiter, idest omnis receptio, & proprie idest cū abiectione alicuius, & metaphorice, idest omnis impeditio in suo conuenienti. Veri.q. 26.3.c. *Beatitudo.138.Cælum.88.89.102.126.

3 De ratione passionis proprie dictæ, est abiectio qualitatis naturalis, & impressio qualitatis extraneæ, & contrariæ. 12æ q.22.1.c./ q.31.1.3m./.q 35.1.c./.q.41.1.c./.2.d.35.5.c./.3. d. 15.q.2.ar.1.q 1.c./.2m./.Veri.q.26.8.c./.Spiritu.1.18m. Confessor.4.Contrarium.17. Damnatio.38. Delectatio. 74. Dæmon.35.Demonstratio.12.16.Detrimentum.

4 Pati cum abiectione & transmutatione, est proprium materiæ. Ideo non inuenitur nisi in compositis ex materia & forma.12æ.q.22.1.1m. *Deus.90.Difficile.2 Ens.15.Eucharistia.140.Figura.7.

5 Passio duplex, scilicet realis, & intētionalis, seu spiritualis. Secunda semper pertinet ad perfectionem patientis, ideo fuit in corpore Adæ ante peccatum. 1ª.q.95.2.2m./.q. 97. 2. c./.12æ.q.22.1.0./.q.31.1.3m./.35.1.c./.q.41.1.c./.2.d. 10.3. 1m./.d.35.5.c./.Veri.q.26.8.c. *Fortitudo.45.Generatio.11 47.Genus.8.Hæresis.136.Ieremias.1.

6 Passio duplex, scilicet spiritualis & naturalis. 2. d. 6.3.6m./. d.33.q.2.1.3m./.5m./.4.d.44.q.3.ar.1.q.3.0./.d.50.q.2.ar.2.q. 1.3m. *Illuminatio.5.Laurentius.3.Lumen.1.2. 9. Mediū. 8.Meritum.39.40.

7 Passio duplex, scilicet corruptiua, & perfectiua. 1ª. q. 95. 2. 2m./.q.97.2.0./.2.d.19.3.0./.d.20.q.1.1.2m./.d.23.q.2.3.c./.d. 29.3.c./.4.d 44.q.2.ar.1.q.4.1m./ Meta.5.lec.14.prinº.b.fi./. Cæ.lec.7.medº.b H. *Motus.14.Operatio.29.

8 De ratione potentiæ, quo ad primam nominis impositionē est, non posse pati. Ideo potens dicitur, non potens pati, etiam si nihil possit agere. 1.d.42.q.1.1.c.

9 Omne quod patitur & mouetur ab alio, disponitur p actū agentis, multiplicatum qualitate, quæ habitus nominatur. 12æ. q. 51. 1. c.

10 Vt qualitas causetur in passiuo, oportet q actiuum totaliter uincat passiuum. 12æ.q.51.3.c. *Peccatum.275.

11 Passio ad defectum pertinet, quia est rei secundum q est in potentia. 1ª.q.25.1.c./ 1m./.12æ.q.22.2.1m./.1.d.42.q.1.1.c./ 2.d.19.3.0./.3.d.15.q 2.a.1.q.1.c./.Spiritu.1.16m.*Pœna.15 18.22.Potentia. Prophetia.2.Propositio.16.

12 Passio, improprie dicta. scilicet omnis receptio, cōuenit omni enti in potentia, idest cuilibet creaturæ. 12æ.q.22.1.1m./. Veri. q. 26. 1. c.

13 Non omne moueri, est proprie passio, sed cōmuniter & large, sicut nec corruptio.2 d.35.5.c./.3.d.15.q.2.art. 1.q.1.c./. 1m. *Qualitas.8.9.Quantitas.29.Recipere.1.Relatio.14.15. 40.60. Restitutio.2.

14 Res non patiuntur realiter ab aliquo sensibili, nisi mediante aliquo tangibili. Sed visibile & audibile, & odorabile, cōiungitur nobis, per aliquid sui.3.d.15.q.2 ar.3.q 1.c./.4.d 49 q.3.ar.5.q.2.c./.Meta.lec.1.2.prinº.a.G./.Cę.2.lec.14.medº. f./.Anima.2.fi./ Li.3.fi. *Scientia.40.43.Subiectum. 8. 10. Theoª. 38. Tristitia.1.6.

15 Omne quod proprie patitur, est corpus. 3.d.15.q.2.ar.1.q. 1.c./.Veri q.26.1.2.c./.Ethi.2.lec.5.prinº.b.

16 Nullum corpus proprie potest pati, præter corpus corruptibile. 3.d.15.q.2.ar.1.q.1.0./.Veri q.26.1.c.

17 Magnitudo passionis non tantum dependet ex virtute agētis, sed etiam ex passibilitate patientis. 12æ.q 22.3.2m.

18 Passio duplex, s.generis, & speciei. Ente.7.meº.d. *Visibile 2.Vniuersale.16.Voluntas.8.Christus.86.

19 Passio sumit speciem ab actu, qui est terminus motus. 12æ. q.1.3.c./.Phy.2.lec.2.fi.e.

20 Passio duplex. s. passio innata, & passio illata. 3ª. q. 81.4.0./. 3.d.13.q.1.a.2.q.2.2m./.d.33.Li./.4.d.11.q.3.3.0./.ar.4.q.1.0.

21 Passiones sanctorum illatæ, prosunt ecclesiæ, per modū exhortationis & exempli, non autem per modum redemptionis. 3ª.q.48.5.3m /.1æ.Cor.lec.2.medº.E. Col.1.lec.fi.prinº. A./.1æ.Tim.2.lec.1.fi.

22 Passio proprie non conuenit animæ, nisi per accidens, sed soli compositio corruptibili conuenit per se. Improprie vero conuenit omni enti in potentia. 12æ.q.22.1.0./. 3. d. 15. q.2.1.0./.Veri.q 26.1.2.c.Anima.2.17. *Actus.91.133.Adā 48.57.Affectio.0.Agibile. Amor.20 175. 176. 209. &c. 221. Angelus.154.230.Anima.206.217.316. — Animæ in communi.

23 Passio magis proprie est in parte appetitiua, quàm in parte apprehensiua. 12æ.q.22.2.0./.q.41.1.c./.3ª.q.15.4.c /.3.d.15. q.2.ar.1.q.2.c./.d.26.q.1.1.c./.Veri.q.26.3.c.18m./.Dioª.2.le. 5./.Ethi.2 lec.5.prinº.b./.Periher.lec.2.medº.a.I. *Animal. 66.71.Appetitus. 65.86.Auaritia.16.Audatia.14.19.Beatitudo.138.Beatus. 35.Compassio.

24 Passio est magis proprie in appetitu sensitiuo, quàm in appetitu intellectiuo. 1ª.q.20.1.1m./.12æ.q.22.3.0./.q.41.1.c./. 22æ.q.58.9 c./.3ª.q.15.4.c./.3 d.15.q.2.ar.1.q.2.0 /.d. 26. q. 1.1.0./.4 d.49.q.3.ar.1.q.2.0./.Veri.q.26.3.0./.Virt.q.1.4.5. c./.Ethi.2.lec.5.prinº. b. Appetitus. 86. *Coniunctio. 10. Consilium.25.Contemplatio.10.Cor.11. Damnatio.26. 31. 38.Difficile.2.Dolor.1.&c.Aegritudo.Error.3.Aestimatio.0. Aestimatiua.0.Exemplum.2.Phantasia.3.5.Fascinatio.

25 Omnis motus appetitus sensitiui, dicit passio, & præcipue ille qui in defectum sonat. 12æ.q.35.1.c./.q.41.1.c *Fortitudo.6.16.44.45.Futurum.9.Gaudium.0.Hebetudo.0. Hæresis 11.Homo.37.39.Ignorantia.3 22.

26 In passionibus animę est aliquid quasi materiale, s.transmutatio corporis & aliquid quasi formale. s. ex parte appetitus. 1ª.q.20.1.2m./.q.75 3.3m./.12æ.q.22.2.3m./.q.37.4.c/.q.44.1. c./.3.45.3.c./.q 48.2.c /.4.d.49.q 3.2.c./.Con.1.cº. 89. 2m./. Ma.q.12.1.c. *Incontinentia.3.4.5 7.11.Infirmitas.5.Iniustitia.4.Intellectus.176.

27 Omnis passio irascibilis est alicuius futuri.3.d.26.q.1.2 4m. *Ira.6.Iracundia.2.Irascibilis.2 Iudicium.11. 12. Iustitia. 29.43.47.Lex.68.69.Liberalitas.3.Liberum.30.Luxuria.22 Malitia.8.Malum.33.

28 Passiones animæ diuersimode sunt in peccatoribus & iustis, perfectis & imperfectis, in Christo, Adam, & beatis. Veri.q.26 8.c. *Medicus.10.Medium.16.&c.Meritum.39.&c. Misericordia.1.2.3.14.21.22.

29 In omni passione animæ, aliquid additur, vel minuitur a naturali motu cordis. 12æ.q.24.2.2m./.Veri.q.26.8.c *Mos. 3.Nomen.78.Obiectum.9.Odium.2.3. Peccatum. 37. 119. 146.221.240.Pœna.25.

30 Passiones animæ, tanto vehementius impellunt, quāto magis sequuntur inclinationem naturæ. 22æ.q.155.2.c. *Pœnitentia.41.42.Perseuerantia.4. Perturbatio. Præcipitatio.1. Prodigalitas.1.Prudentia.64.Ratio.11.

31 Nomina passionum animæ, quandoque sumuntur pro simplici operatione voluntatis.1ª.q.20. .1m./.q.59.4.2m./.q.64. 3.c./.q.82.5.1m./.12æ.q.22.3.3m./.22æ q.18 1.c./.1.d.8.lec.3. L.prinº./.3.d.34 q.2.ar.1.q.1.c./.d.15.L.prinº./.d.20 q. 1.5. 0./.d.27.q.2.1.c / 4.d.14.q.1.ar.3.q.4.c /.d.15.q.2.ar.1. q. 1. 4m./.d.17.q.2.ar.1.q.2.1m /.d.44.q 3.ar.3.q.2.5m./.Con.2.cº 79.fi./.Veri.q.25.3.c fi./.7m./.q.26.3.3m./.6.13m./.15m./.16m. /.9.5m./.7m./. Ma. q. 10 2.2m./.q.12.1.9m./.2.1m./.3m./.4m./. Quol.12.8.1m./.Aīa.le.10.meº.c. *Scandalū.4. Seruitus. 2.

32 Oppositum videtur dicere.4.d.25 q.3.ar.1.q.1. 1m. Respoº. Duº.978º. *Synderesis.6.Spes.1.4.73.Sustinere.Temeritas 1.Temperantia 18.19.21.Timor.1. 13.26.Tristitia.1.6.15. 22.Turbatio.1.Virtus.46.47.48.64.76.96.137.150.161.211. 222.&c.237.241. Voluntas. 8. 71.58. 69.Vsus.7.Christus. 85. 86. Zelus. 4. — Duᵐ.978

33 Passio animæ vt passio, habet principiū ab exteriori, sed vt est voluntaria, habet principium ab interiori. 3ª. q.48.1 1m.

34 Omnis passio animæ, inclinat cum impetu, in suum obiectum.22æ.q.27.2.c.

35 Obiecta passionū animæ, se habent ad eam ut formæ, a quibus specificantur. Ideo quicquid est causa obiectorum, est & causa passionum. 12æ.q.44.1.c./.4.d.49.q.2.2.c.

36 Anima dupliciter dicitur tota pati. s. secundum essentiam suam, idest corpore patiente & disposito ad separationē ab anima, & sm omnes eius potentias. 3ª.q 46.7.8.0. *Concupiscentia.1.2.Concupiscibilis.2.Delectatio.7.22.74. — Diuisio.

37 Distinctio omniū passionum animæ. 3.d.26.q.1.3.c.Veri.q. 26.4.c.Ethi.2.lec.5.prinº.b. *Fortitudo.6.16.44.45.

38 Passiones animę quadrupliciter distingui possunt, primo respectu boni & mali. Secundo ab extra uel intra. Tertio totaliter uel sm aliquid. Quarto ut passio intensa uel remissa. Veri.q.26.8.c. *Infirmitas.0.Ira.1.26.54.79.83.

39 Omnes passiones animæ, reducuntur ad undecim species, scilicet sex in concupiscibili, idest, amor, odium, desiderium seu concupiscētia, fuga uel abhominatio, delectatio uel gaudium, dolor uel tristitia. Sed aliæ quinque sunt in irascibili, scilicet spes, desperatio, timor, audacia, & ira. 12æ. quæstio. 23.4.0./.quæstione 25.3.4.c./.Ethicor.2.lectio.5.principio b. *Irascibilis 2.

Duᵐ.979ᵐ 40 Oppositum uidetur dicere de amore. 12æ.q.26.1.2.0. Resp. Duº.979. Luxuria 22.&c.

41 Passiones principales animæ sunt quatuor, quarum duæ sunt finales simpliciter, scilicet gaudium, & tristitia, & duæ finales in genere, scilicet spes & timor. 12æ. quæstione 25. 4. 0./.q.84.4.2m./.22æ.quæstio.113.11.1m./.q.141.7. 3m./. Veri. q.26.3.10m./.5.0.

42 Omnes passiones animæ, reducuntur ad has quatuor principales, sicut species ad genus, uel imperfectum ad perfectum, uel sicut effectus ad causam, & participans ad participatum. 12æ.quæstione 25. 4. c. fin./.3.distinctio.26. quæstio. 1. 4. 5m.

43 Passio animæ duplex, scilicet perfecta, & imperfecta. Tunc dicitur esse passio perfecta, per quam anima perturbatur, quando passio sensitiuæ partis pertingit usque ad immutandum rationē a rectitudine sui actus, scilicet ut sequatur passionem, & non habeat liberum arbitrium super eam. 3ª. qu. 46.7.3m.

44 Potētiæ animæ, pati possunt dupliciter, scilicet passione propria, idest, a suo obiecto, & passione aliena, idest, sui subiecti. 3ª.b.46.7.8.c./.Opus.3.cº.239.

45 Anima dupliciter patitur per accidens passione corporis. Primo eo q passio incipiat a corpore, & terminetur ad animā ut est eius forma, secundo econuerso, ut anima est ut motor corporis. Veri.q.26.2.3.9.c.

46 Prima passio dicitur corporalis, secunda uero dicitur passio animalis. Veri.q.25.9.c.

47 Causa passionum animæ assignari potest dupliciter, scilicet ex parte obiecti, & ex parte subiecti. 12æ.q.43.1.2.c./.q.45.3. c./.q.46.5.c.

48 Quælibet passio animæ, dupliciter potest considerari, scilicet secundum propriam rationem, & ut passio. Primo modo prius est in anima, quàm in corpore, sed secundo modo est econuerso. Veri.q.26.2.5m./.7m. *Medium 6.16.&c. Meritum 39.&c.

49 Passio corporalis tripliciter potest attribui potentiæ animæ. Primo ut potentia radicatur in essentia animæ. Secundo, ut ex passione impeditur actus potentiæ animæ. Tertio ut eam percipit. Primum & secundum conuenit omni potētiæ animæ. Tertium uero tactui. Ver.q.26.3.9.c.

50 Passiones corporales tripliciter deriuantur ad potentias animæ, scilicet uel inquantum radicantur potentiæ in essentia animæ, uel læso organo, uel ut passio apprehenditur. Veri. q.26.3.c.

51 Intellectus dupliciter patitur passione corporis, scilicet ut intellectus est in essentia animæ, & ut iuuatur a potentiis organicis. 3.distinctio.15.quæstio.2.articul.3.q.2.2m./. Veri. q.26.3.c.

52 Passiones animæ uincunt rationem tripliciter. s. distrahēdo, inclinando in contrarium rationi, & ligando mutatione corporali, sicut somnus & ebrietas ligant eam. 12æ.q.77.2.0./.6. c./.Ma.q.3.9.c. *Obiectum 9.

53 Passio appetitus sensitiui, non potest directe trahere, uel mouere uoluntatem. Sed indirecte dupliciter, scilicet per abstractionem, & ex parte obiecti impediendo iudicium rationis per fortem imaginationem. 12æ.q.77.1.0./.22æ.qu.156.1.c./. 3ª.q.46.7.3m.

54 Passio tripliciter se habet ad actum uoluntatis. s. ut obiectū, ut principium, excitando ad similem actum, uel ad cōtrariū, & ut effectus. Veri.q.26.6.c.

Differétia. 55 Passiones diuersarum potentiarum, differunt genere. Quæ autem sunt diuersorum obiectorum eiusdem potentiæ, differunt specie tantum. 12æ.quæst.23.1.0./.quæst. 54.1.0./.Veri.q.26.4.c.

56 In passionibus animæ, est duplex contrarietas, scilicet secundum diuersitatem obiectorum, idest, boni & mali, & secundum accessum & recessum ab eodem termino. Prima tantum est in passionibus concupiscibilis. Sed utraque est in passionibus irascibilis. 12æ.quæstione 23.2.0./.quæstione 40.4.0 /.quæst.45.1.2m./.3.distin.26.quæst.1.3.c./.Veri.q. 26.4.0. *Colera.Concupiscentia 1.2.Difficile 2.Incontinētia 1.&c. Lex 68.69.

Duᵐ.980ᵐ 57 Immo contrarietas boni & mali, est propria passionibus cōcupiscibilis, sed contrarietas possibilis & impossibilis est propria passionibus irascibilis. 3.d.26.q.1.3.c./.3m. /.5m. Resp. Dubio 980.

58 Omnis passio irascibilis, significat motum tantum. Sed passionum concupiscibilis, quædam significant motum, & quædam quietem. 12æ.q.23.4.c./.q.25.1.0./.3.c.

49 Nomina omnium passionum animæ, possunt sumi dupliciter, scilicet absolute, & ut recedunt a ratione. Primo modo sunt passiones, secundo autem modo sunt uitia. 12æ.quæstione 45.1.1m./.quæstione 59.1. 2m./. 22æ. quæstione. 127. 1.c./.3m.

60 Nomina passionum animæ, quarum obiectum est malum, aliquando significant uitia, quorum obiectum est malum, ut odium, ira, inuidia, & audacia. Quarum autem obiectum est bonum, significant uirtutes, ut spes, & amor. 22æ.q.127.1.3m.

61 Passiones animæ, magis proprie dicuntur respectu mali, quàm respectu boni, & ab extra, quàm ab intra, & secundū totum, quàm secundum partem, & intense, quàm remisse. Veri.q.26.8.c.

62 Ordo omnium passionum animæ. 12æ.q.25.0. *Auaritia. 16.Colera. — Ordo.

63 Omnis passio cuius obiectum est bonū, est naturaliter prior passione sibi opposita, cuius obiectum est malum. 1ª.q. 20.1. c./.12æ.q.25.2.3.c./.22æ.q.141.3.1m./.Ma.q.10.1.5m. *Malitia 8.Malum 33.Peccatum 143.148.

64 Omnis passio cuius obiectum est bonum uel conueniēs simpliciter, est in concupiscibili. Si autem obiectum eius est ut difficile uel arduum, idest, cum determinatione quantitatis, est in irascibili: similiter & oppositæ harum. 12æ.q.23.1. c./. q.25.1.c./.q.40.1.c./.q.46.3.c./.3.d.30.q.1.2.c.fi./.3.c.prinº./ Veri.q.26.4.c./.Eth.2.le.5.prinº.b. *Præceptum 55.Prudentia 44.Radix 2.

65 Passiones irascibilis, sunt posteriores passionibus concupiscibilis, quæ significant motum, sed sunt priores his, quæ significant quietem. 12æ.q 25.1.0./.q.40.1.c./.22æ.q.141.3.1m /.3.d.26.q.2.ar.3.q.2.c./.Veri.q.25.2.c./.Ma.q.4.2.12m./.q.8 1.20m./.3.22m.

66 Omnis passio irascibilis, terminatur ad passiones concupiscibilis, & incipit ab eis. 1ª.q.81.2.c./.12æ.q.23.1.1m./.q.25.1.0 /.3.c./.q 40.1.4.c./.q.41.2.3m./.q.46.3.2m./.q.65.1.3m./.q.82. 3.2m./.q 84.4.2m./.q.100.5.6m./.22æ.q.41.2.1m./.q.118.6.c./ 3.d.26.q.1.2.5m./.3.c./.q.2.ar.3.q.2.c./.d.27.q.1.3.4m./.Veri.q.25.2.7m./.3.4.c./.q.26.3.10m./.4.c./.Ma.q.4.2.12m./.q.8 1.20m./.3.22m./.q.11.4.3m./.Eth.2.le.5.prinº.b./. Anima 3. le.14.meº.d.E. *Turbatio 1.

67 Passionum animæ, quædam sunt bonæ, & quædam sunt malæ secundum speciem suam inquantum sunt in genere moris, non autem inquantum sunt in genere naturæ. 12æ.quæstione 24.4.0./.22æ.p.158.1.c./.4.d.1 .quæstio.2.art.1.quæstio.1.4m./.d.50.q.2.ar.4.q.3.3m./.Ma.quæstio.10.1.0. *Agibile.Angelus 154.190.Animal 71. Audacia 19. Beatus 52. Blasphemia 17.23. — Bonæ uel malæ

68 Passiones animæ, & motus membrorum, inquantum imperantur a uoluntate, uel non prohibentur, sunt bonæ uel malę moraliter, non autem secundum se. 12æ.q.24.1.0./.q.59. 1. c./.2m./.22æ.q.35.1.1m./.q.158.2.c./.2.d.36.2.c./.Ma.q.10.1 1m./.q.12.2.1m./.3.c.

69 Passiones aliquæ dicuntur laudabiles, inquantum sunt signa & effectus bonæ uoluntatis, ut uerecundia & misericordia. Veri.q.26.6.15m. *Concupiscentia 5.Contrapassum 2.Cōtrarium 17 Difficile 14.18.21.Error 3.Aestimatiua 3.

70 Passiones secundum quod ordinantur a ratione, sunt laudabiles uel uituperabiles, non autem secundum se. 12æ.q.24.1. 3m./.2.0./.q.45.1.1m./.q.50.1.c./.22æ.q.35.1.1m./.q.125.1.0 /.q.127.1.0./.q.158.1.0./.2.c./.1m./.4.distinctione 46.quæstio. 2.ar.1.quæstio.1.2m./.Veri.quæstio.26.6.7.0./.Ma.quæst.10. 1.1m./.q.12.2.1m./.Ethi.2.lect.5.medº.e.&cet. Actus 143. *Exemplum 2.

71 Ex passionibus animæ, etiam respectu boni, quidā moriuntur. Veri.q.26.8.10.c. *Exorcismus 13.

72 Omnis passio animę, sm stoicos est mala, nō autē sm peripatheticos. 12æ.q.24.2.0./.q.59.2.3.0./.22æ.q.123.10.c./.q.158 1.1m./.3ª.q.15.4.2m./.q.46.6.2m./.Veri. q.26.8.2m./.Ma.q.12 1.c./.Iob.le.4.prinº./.cº.3.prinº./.cº.6.le.1.meº.C./. Io. 11. le.5.mº.g.D./.cº.12.le.5.prinº.a.G./.cº.13 le.4.prinº. a. H./. Eth.le.16.meº.e.F./.libº.2.le.3.meº.e./.Phy.7.lec.6.prinº.c.

73 Omnis passio animæ secundum stoicos. s. inordinata, tollit, uel diminuit bonitatem actus. Sed secundum peripatheticos aliqua. i. moderata, auget eam, sicut etiam actus membrorū. 12æ.q.24.3.0. *Fortitudo 6.16.Ignorantia 3.22.

74 Omnis passio animæ, præueniens iudicium rationis, diminuit bonitatē actus. Sed passio consequens per redundantiā

est signum melioris actus. Per electionem autem, facit actū meliorem. 12ę.q.24.3.1^{m}./.quæst.77.6.2^{m}./.quæstione 59.2.3^{m}./.22ę.quæstione 2.10 c./.Veri.quæstione 26.7.o./.Ma. q. 3.11.o./.quæst.12.1.c. * Incontinentia 3. Infirmitas 5.8. Iniustitia 4.

75 Passio præueniens iudicium rationis, diminuit peccatum: sequens uero auget peccatum, uel significat auctum. 12ę.q.24.3.3^{m}/.q.47.2.c./.q.77.6.o./.Veri.q.26.7.o./.Ma.q.3.11.o. *Membrum 5.12, Meritum 39.

76 Passio totaliter tollens usum rationis, totaliter excusat a peccato, nisi fuerit uoluntaria in sua causa, non autem alia. 12ę q.77.7.o./.8.3^{m}./.Ma.q.3.10.c. * Peccatum 37.96.119.143 146.149.227. Pœna 25. Pœnitentia 2.37.41.42. Perseuerātia 4. Præceptum 55. Præcipitatio 1. Prohibitio. 3. Prophetia. 17 Prudentia 44.64. Qualitas 7.8 Radix 2. Sapientia 35. Scientia 89 Tristitia 15. Verecundia 1. Virtus 46.&c.64.76. 107. 137.151.221.&c.240. Voluntas 58.69.71.

77 Nulla inclinatio passionis uel habitus, ita uehemens est, ꝙ ei ratio non possit resistere, si remaneat usus rationis per quē per se se habet ad apposita. 12ę. q. 10. 3.o./.q.77.7.8.c /.qu. 80.3.o./.22ę.q.155.3.3^{m}./.q.156.1.c./.q.185.2.2^{m}./.Ma.q.3. 10.o./.Eth.3.le.17.fi.g.fi.

$Du^{m}.981^{m}$ 78 Immo in repentinis, necesse est quòd homo agat secundum habitum, secundum Aristotelem. Verit.q.24.12.c. Respon. sicut Du^{o}.372.

Aīa Chr̄i. 79 Anima Christi fuit passibilis dupliciter, scilicet passione corporali, & passione animali, sicut & anima nostra. 3^{a}.q. 15. 4. c./.10.c./.3^{m}./.3 d.15.q.2.ar.1.quæst.3.o./.Verit. q. 26.8.o. *Adeps 2. Agnus 3.&c.

80 Tota anima Christi, secundum essentiam, & secundum omnes potentias eius, secundum quòd sunt in essentia animæ, patiebantur, non autem ex parte obiecti, nisi potentiæ inferiores. 3^{a}.q.46.7.o./.3 d.15.q.2.ar.1.q.3.o./.ar.3.q.2.o./.Veri.q.26.3.1^{m}./.9.o./.Quol.7.5.o./.Opus.3.c^{o}.239. *Amor 20.197. Arrius. Crux. o.

81 Passiones in anima Christi, non ferebātur ad illicita, nec præueniebant actum rationis, nec impediebatur iudicium rationis, sicut fit in nobis. 3^{a}.q.15.4.o./.6.c./.q.19.2.c.fi./.q. 46.7. 3^{m}./.3.d.15.q.2.ar.1.q.3.2^{m}./.L.me^{o}.K./.fi.I./.d.18.5. 4^{m}./. Veri.q.26.8.o./.Opus.3.c^{o}.239.fi./.Opus.60.c^{o}.18./. Quol. 1.3.c./ Mat.26.me^{o}.c.K./.Io.11.le.5.me^{o}.g. A./.c^{o}.12.le.5. $prin^{o}$.a.G./.c^{o}.13.le.4.$prin^{o}$.a.I.

82 Passio Christi fuit bona simpliciter, & mala secundum quid 3^{a}.q.22.2.2^{m}./.q.47.3.3^{m}./.4.2^{m}./.6.3^{m}. /. 3. distinctione 20. art.5.quæstio.2.o. * Dolor 27. &c. Ecclipsis. Aequinoctialis.2. Eucharistia 21.242. Fides 106. Fruitio 12.13. Hæresis. 93. Inebriari.

83 In passione Christi, actio displicuit, passio grata fuit. 3.d.20. ar.5.q.2.b.

84 Acerbitas passionis Christi, causabat in eo timorem, tristitiam, & dolorem. 3^{a}.quæstio.7.6 o./.quæstio.15.7.o./. 3. distinctio.15.quæst.2.artic.2.quæst. 3.o /.Opusc.60.c^{o}.18. * Oratio 94. Redundantia. Sacrificium. 40. Timor 13. Christus 202.203.

Cōuenientia. 85 Passio Christi fuit necessaria, non quidem absolute, nec ex coactione, sed ex triplici fine, scilicet liberationis nostræ, exaltationis Christi, & prædiffinitionis dei. 3^{a}.q.46.1.o./.3. d. 20.ar.1.q.3.o./.ar.4.q.1.o./.Opus.2.c^{o}.7. Exaltatio 1. *Cena. Credere. 25. Deus 250

86 Possibile fuit deo, liberare hominem, sine passione Christi, si non præsupponatur præscientia eius. 3^{a}.quæstione 46.2.o. /.quæstione 56.1.2^{m}./.3.distinct.20.articul.4. quæstio. 1. o./. Opus.1.cap^{o}.17. * Eucharistia 2.21.130.168.242.243.249. &c.253.273.

87 Non fuit alius modus conuenientior redemptionis nostræ, quàm per passionem Christi. 3^{a}.quæstione.46.3.o./.3. distinstione 18.ar.6.quæstio.3.c./.d.20.ar.4.q.2.o./.Quolib. 2.2.o. Mors. 25. * Maria 25. 45. 61. Miraculum 19. Missio. 12.

88 Liberatio hominis per passionē Christi, fuit maioris misericordię & iustitiæ, quàm si deus remisisset peccata, sine satisfactione. 3^{a}.quæstione 46.1.3^{m}./.3.distinct.20.art.1.q.2.o./.ʒ̃. 4.c^{o}.55.19^{m}.

89 Christus fuit passus conuenienti tempore. s. luna quintadecima, hora sexta, in iuuentute. 3^{a}.q.46.9.o./.10.c. * Ordo. 88 Parasceue. Pascha 5. Petrus 1.6. 7. Phase. Psalmus 8.9. Scriptura 3. Thomas 1.

90 Christus passus est in loco conuenienti, scilicet in Hierusalē quadruplici ratione, scilicet quia primo Hierusalem erat locus a deo electus, ad sacrificia sibi offerrenda, figurātia Christi passionem. Secundo quia uirtus passionis Christi, ad totū mundum erat diffundenda, & Hierusalem erat in medio terræ. Vnde dicitur umbilicus terræ. Tertio quia hoc maxime conueniebat humilitati Christi, quòd in loco tam celebri, confusionem pati non recusauit. Quarto ut ostēderet a principibus populi exortam esse iniquitatem occidentium Christum, qui principes in Hierusalem morabantur. Et passus est extra portam, triplici ratione, scilicet primo ut ueritas respōderet figuræ, qua uitulus & hyrcus pro peccato, extra castra comburebantur. Secundo ut per hoc daret exemplum nobis, exeundi a mundana conuersatione. Tertio ne iudæi subtraherent sacrificium salutare, nec putares pro illa tantum plebe oblatum. Nec in templo passus est, sed in caluaria. 3^{a}. q.35.7.1^{m}./.q.46.10.o./.q.83.3.1^{m}./.Opus.60.c^{o}.18./.Matth. 2.$prin^{o}$.b.H.

91 Ibi in monte Christus passus est, unde nobis omnia bona proueniunt. Vel quia ibi Christus iudicabit. Isa.25.me^{o}.E.

92 Passio Christi conuenienter incępit a iudæis, & finita est a gentilibus, sicut etiam effectus eius. 3^{a}.q.47.4.o.

93 Passio Christi attribuitur supposito diuino, non quidem ratione naturæ diuinæ, sed naturæ humanæ. 3^{a}.q.46.12.o./.ʒ̃. 4.c^{o}.14./.55.14^{m}. (Causa)

94 Christus passus est non quidem ab intrinseco, sed ab extrinseco, omnes passiones, non quidem omnes secundum speciem, sed secundum genus tripliciter; scilicet ab omni homine, in omni re, & secundum omnem sensum. 3^{a}.qu. 46.5.o./. q.48.2.c.

95 Pater tradidit Christum passioni ex charitate. Similiter ipse Christus ut deus & ut homo. Sed iudas ex cupiditate. Iudæi ex inuidia. Pilatus autem ex timore. 3^{a}.q.47.3.o./.6.2^{m}. /. 3. d.20.ar.5.q.1.o./.Quol.1.3.fi./.Mat.26.$prin^{o}$.a.B./.Ro.4.fi. /.c^{o}.8.le 6.fi.B. *Hieremias 1. Iustificatio 36.42. Latro 2. Laurentius 3. Maria 25.45.61.

96 Passio Christi ut saluatiua, erat uolita deo & sanctis, iudæis autem, ut erat afflictiua Christi, 3^{a}.quæstione.18.5.c./.quæstione 47.6.3^{m}./.1.distinctione 48.2.4^{m}./.L./.Cont.4.$capit^{o}$ 55.15^{m}./.Veri.quæstio.23.8. 4^{m}./. 5^{m}. * Miraculum. 19. Missio. 12.

97 Passio Christi fuit ei uoluntaria, & subiecta suæ uoluntati. 3^{a}.quæstio.46.6.9.c./.Quolib.47.1.o./. Opuscul.3.c^{o}.337./. 338./.Quol.1.3.c.

98 Christus, & mater eius, & quilibet sanctus, uolebat uoluntate deliberata passionem Christi, licet uoluntas naturalis dissentiret. 3^{a}.q.15.6.4^{m}./.q.18.5.c./.quæstio.47.1.o./.2.c./.2^{m}. /.6.3^{m}./ 1.distinctio.48.4.3^{m}./.3.distin.15.L.med^{o}. I./.Veri. q.23.8.4^{m}./.5^{m}./.q.26.9.7^{m}. * Mors 25.&cetera. Oblatio 17. Pascha. 5.

99 Omnes actiones, & passiones Christi, operabantur instrumētaliter, in uirtute diuinitatis, ad salutem humanam. 3^{a}.q.48 6.c./.quæstio.49.1.c.fi./.q.56.1.3^{m}./.Roman.4.fin. * Pœnitentia 100.129.

100 Passio Christi, ratione diuinitatis eius, agit per modum efficientiæ. Ratione uoluntatis animæ eius, per modum meriti. Et in carne Christi, per modum satisfactionis, inquantum liberamur a reatu pænæ, ut a seruitute culpæ, per modum redemptionis, & ut reconcilians nos deo, per modum sacrificii. 3^{a}.quæstione 48. 6. 3^{m}./. quæstione. 62. 5. c. * Accidens. 84. (Meritum.)

101 Christus per passionem suam, meruit nobis salutem æternā. 3^{a}.q.46.2.c./.q.48.1.o./.6.3^{m}./.q.49.1.c./.q.50.6.c /.q. 56.1. 4^{m}./.2.4^{m}./.q.61.1.2^{m} /.q.62.5.o./.3.d.18.5.o./.4.d.1.q.1.ar. 4.q.3.o./.Veri.q.26.6.20^{m}./.Ro.4.fi. *Aditus o. Auctoritas 2. Baptismus 88.109.164.166.177. 178. 180. 183. 184.185. 186.187.190.191.230.

102 Per passionem Christi, omnia impedimenta salutis ablata sunt, & omnia bona sunt nobis data, quo ad meritum. 3^{a}.q. 48.1.2^{m}./.3.d.18.ar.4.q.3.o./.d.21.q.2.1.c./.d.22.q.3.1.4^{m}./ 4.d.47.q 1.ar.1.q.1.c./.d.48.q.1.1.c.

103 Passio Christi habuit aliquem effectum, quē non habuerunt præcedentia merita, propter genus operis, non autē propter maiorem charitatem. 3^{a}.q.48.1.3^{m}./.q.49.6.2^{m}./.3.d.18.ar 6 q.3.o./.Veri.q.26.6.20^{m}./.21^{m}. *Beatitudo 124. Confessor. 4. Confirmatio 32. Descendere 5.9. Eucharistia 2.21.130.168 242.243.249.&c.253.273.

104 Christus per passionem suam meruit exaltari quadrupliciter, scilicet per resurrectionem, ascensionem, sessionem ad dexteram patris, & iudiciariam potestatem. 3^{a}.quæstione 49 6.o./.3.distinctio.18.artic.4.quæstione. 3. o. Humilitas 19 * Hæresis 93.136. Maria 25.45.61. Missa 19. Peccatum 353 Propositio 16.17. Psalmus 8.9. Redemptio o. Sacramētum. 6.61.101.103.104.116.

105 Nullius peccati remissio, nec salus, potest fieri, nisi per pas- (Peccatum.)

sionem

sionē Christi 3^{a}.q.69.1.2^{m}./.q.73.5.c./.4.d.17.q.3.a.1.q.1.c.

106 Vna minima passio Christi, sufficisset pro omni peccato 3^{a}. q.46.5.3^{m}./.6.6^{m}./.3.d.20.3.4^{m}./.6^{m}./.ʒ̃.4.c^{o}.74./. Opusc.3. c^{o}.238.fi. *Iustificatio 36.42. Martyrium 5.14.18. Pœnitentia 129.

107 Christus sua passione, nos a peccatis liberauit causaliter.i. instituit causam, qua possent quæcumque & quādocumque peccata remitti 3^{a}.q.49.1.3^{m}. *Sacerdos 1.&c. Sacrificium. 10 Sanguis 7.&c. Satisfactio 32.&c.

108 Passio Christi est causa vniuersalis in remissione peccatorū, quam oportet singulis applicari, per baptismum, pęnitentiā, & alia sacramenta 3^{a}.q.49.1.4^{m}./.q.52.1.2^{m}./.8.2^{m}./.qu.61. 1.2^{m}./.q.62.5.6.c./.q.96.1.3^{m}./.ʒ̃.4.c^{o}.55.26^{m}./.56.1^{m}. Baptismus 193. *Redemptio o. Redundantia. Christus 86.

$Du^{m}.982^{m}$ Immo passio Christi est causa propria remissionis peccati. 3^{a}. q.49.1.o. Resp.Du^{o}.982.

109 Passio Christi est propria causa remissionis peccati tripliciter, scilicet prouocando ad charitatem, redimendo, & instrumentaliter operando, 3^{a}.q.49.1.o./.2.3.c./.4.c./.2^{m}./.5.c./.q. 52.5.c./.q.56.2.4^{m}./.q.62.5.c./.q.69.1.2^{m}./.3^{m}./.q.79.3.c./.3 d.19.1.o./.L.$prin^{o}$.

110 Per passionem Christi liberati sumus de potestate diaboli, uicti per humilitatem, obedientiam, & pœnam Christi. Et satisfaciendo pro culpa, fecit nos coniunctos, domesticos, & filios dei. Ideo passio eius, dupliciter habet rationem redemptionis, scilicet quia inquantum nos a potestate diaboli eripuit, dicitur nos redemisse, sicut rex regnum occupatum ab aduersario per laborem certaminis, inquantum uero deum nobis placauit, dicitur nos redemisse, sicut precium soluens satisfactionis pro nobis, ut a pœna & a peccato liberaremur. 3^{a}.quæstio.48.4.o./.6.3^{m}./.quæst.52.1.c./.3.d.19. ar. 4. quæst.1.o.

111 Passio Christi, ut a uoluntate eius, fuit satisfactio pro omni peccato, etiam occidentium eum, non autem ab alio, nec secundum se. 3^{a}.q.22.2.2^{m}./.3.c./.q.39.5.3^{m}./.q.48.2.2^{m}./.q.49 4.3^{m}./.q.57.6.2^{m}./.q.69.3.c./.7.1^{m}./.3.d.18.5.4^{m}./.d.19.1.o./ artic.5.q.1.3^{m}./.L.$prin^{o}$./.d.20.artic.1.quæst.1. 2^{m}./. artic. 3. 1^{m}./.artic.4.quæst.2.1^{m}./.4.d.3.L.fi./.d.4.q.2.ar.2.q.6.o. /. d. 17.q.3.artic.5.q.3.1^{m}./.distinct.18.q.1.artic.1.q.1.1^{m}./.ʒ̃.4. c^{o}.55.23^{m}./.24^{m}./.71./.72./.Ro.5.lect.2. fi. I. Occidere 18. Satisfactio 32.

112 Passio Christi fuit quasi precium, per quod liberati sumus a seruitute diaboli, peccati, & pęnæ 3^{a}.q.48.4.c.

113 Per passionem Christi, liberati sumus a peccato communi totius naturæ, quo ad culpam, quo ad reatum pęnæ, & a propriis peccatis singulorum, 3^{a}.q.49.5.c./.q.52.5.c./.2^{m}./.quæ. 86. 4.3^{m}.

114 Christus per passionem suam, reparauit, & liberauit nos, ab omnibus defectibus causatis per peccatum. Con.4.cap^{o}. 79. 1^{m}./.82.1^{m}.

115 Passio Christi sufficienter abstulit peccatum originale, quo ad personam, & quo ad naturam. 3^{a}.q.49.5.c./.4.d.4.q.2. ar. 1.q.3.c./.1^{m}.

Effectus. 116 Christus, omnia præcepta ueteris legis moralia], ceremonialia, & iudicialia impleuit. 3^{a}.q.47.2.1^{m}.

117 In passione Christi, tria aruerunt, quæ prius floruerant, scilicet miracula, doctrina, & fama. Psal. 21.me^{o}. 111. * Amor 67. Arrius.

118 Numquam sine fide passionis Christi, potuit esse salus. Ideo semper oportuit esse aliquod repræsentatiuum eius hominibus, 3^{a}.q.73.5.c.

119 Passio Christi efficienter operata est nostram salutē ut causa instrumētalis, sed deus ut causa principalis. 3^{a}.q.48.6.o./. q. 49.1.c./.Ro.4.fi.

120 Passio Christi fuit nobis salutifera tripliciter, scilicet per modum exempli, meriti, & efficientiæ. Opus.3.c^{o}. 238.fin./. 1ę. Cor.lect.2.me^{o}.I. *Baptismus 88.109. 161. 163. 164. 166. 177.178.180.183.184.185.186.187.190.191.192.194. 230. Dæmon 70.95.

121 Passio Christi, est causa salutis omniū: sed applicata est mortuis, per descensum Christi ad inferos, sicut & uiuis per sacramenta, 3^{a}.q.52.1.2^{m}. *Deus 255.256. Dolor 27. &c. Ecclypsis. Eucharistia 2.20.21. 35.242.243.249.&c.253.273. 277.280. Ieremias 1.

122 Passio Christi non saluat, nisi configuratos. 12ę.q.85.5.2^{m}./. 3^{a}.q.49.1.4^{m}./.3.2^{m}./.3^{m}./.5.c./.q.52.1.2^{m}./.7.8.c./.q. 79. 2. 1^{m}./.7.2^{m}./.3.d.19.ar.1.q.2.4^{m}./.q.2.o./.ar.3.q.1.4^{m}./.qc. 2./ 1^{m}./.d.22.q.2.ar.2.q.4.2^{m}./.ʒ̃.4.c^{o}.55.25^{m}./.72./.Ma. q.4.6. 7^{m}./.Ro.8.le.3.fi./.le.4.$prin^{o}$. *Inebriari. Maria 45. Paulus 5.11.12.18. Pęnitentia 100.

123 Passio Christi nō fuisset satisfactoria, nisi fuisset uoluntarie ex charitate suscepta. Veri.q.26.9.10^{m}.

124 Per passionem Christi & per mortem eius, reconciliati sumus deo patri, 3^{a}.quæstione 48.4.c./.quæst.49.2.c./.4.o. /. 3. distinct.19.artic.5.quæstio. 1. o. * Præceptum 122. Raptus 13.

125 Per passionem Christi, tripliciter sumus liberati, de potestate diaboli, scilicet quia inquantum passio Christi est causa remissionis peccatorum, inquantum nos deo reconciliauit, & inquantum in passione Christi, diabolus excessit modum potestatis, sibi traditæ a deo, machinando in mortem Christi, qui non habebat meritum mortis, cum esset absque peccato. 3^{a}.q.48.4.c./.quæst.49.2.o./.2.distinct. 19.2.o./.3.d.19. 2.o./.Veri.q.29.7.10^{m}./.Opusc.60.c^{o}.18./.Hebr. 2. lectio.4. $prin^{o}$.G.

126 Per passionem Christi, dupliciter sumus liberati a reatu pęnæ, scilicet uel directe, inquantum passio Christi fuit sufficiens & superabundans satisfactio, pro peccato humani generis, exhibita autem satisfactione sufficienti, tollitur reatus pęnæ: uel indirecte inquantum passio Christi, est causa remissionis peccati, in quo fundatur reatus pęnæ, 3^{a}.qu. 22. 3.c./.q.48.6.3^{m}./.q.49.3.o./.q.52.5.c./.q.86.4.3^{m}./.3.d.19.3. o./.Veri.q.29.7. 10^{m}. * Sacramentum 104. 116. 120. 150. Sanctificatio 16.

126 Passio Christi operata est nostram salutem proprie, remouēdo mala: sed resurrectio eius, inchoando bona & exemplariter, 3^{a}.q.53.1.3^{m}./.q.56.1.4^{m}./.2.4^{m}./.q.62.5.3^{m}./.3.d 21.q.2 1.3^{m}./.4^{m}./.Opus.3.c^{o}.247.

128 Christus per passionem suam, initiauit ritum christianæ religionis 3^{a}.q.62.5.c./.q.63.3.c. *Satisfactio 32.&c.

129 Passio Christi est causa nostræ glorificationis, quo ad terminum a quo, idest, pęnalitates, sed resurrectio eius, quo ad terminum ad quem, idest, gloriam. 3.d.19.ar.3.q.2. 3^{m}. * Velum 1. Christus 55.

130 Christus per passionem suam, aperuit nobis ianuam cæli: sed per ascensionem suam, introduxit nos in possessionem eius 3^{a}.q.49.5.o./.q.79./.2.c./.1^{m}./.3.d.18.ar.6.q.2.3.o./.d.19. 3. o./.d.22.q.3.1.4^{m}./.4.d.3.L.fi./.d.4.q.2.ar.2.q.6.o./.d.17.q.3 ar.5.q.3.1^{m}./.d.18.q.1.ar.1.q.1.1^{m}./.Veri.q.29.7.9^{m}.

131 Christus per passionem suam, cōsequutus est gloriam resurrectionis: non autem ex ui sacrificii, quod offerretur per modum satisfactionis, sed ex deuotione, qua ex charitate, humiliter passionem sustinuit. 3^{a}.q.22.4.2^{m}.

132 In passione Christi, cogitanda sunt quatuor, scilicet dilectio eius, reamando, amaritudo eius, compatiendo, fortitudo eius aduersa patienter sustinendo, & utilitas eius, gratias agendo. Opusc.58.c^{o}.1./.2./.Isa.57.fin.He.12.lect.1.med^{o}. A. *Iustificatio 36.

¶ Passiuum. Actus 37.38. Aer 4. Agens 36.&c. Alteratio 8. Amor 68. Anima 287.&c.360. Apollinaris 2. &c. Appetitus 1. Auerois 2. Consilium 25. Cor.8.&c. Creatio 3.19. 20.21. 44.45. Dæmon 1.2.118.&c. Densitas. Deus 343.&c. Difficile 2. Elementum 18.23. Generatio 23.61. Graue 2. Habitus 23. Intellectus 4.&c.10.163.216.262.&c. Lex 10. Malum 41. Motus 1.11. Possibile. Passio 10. Passum. Possibile 5.9. Potentia 20.&c.46. &c. Propositio 8. Prouidentia 36. Ratio 22. Scandalum ?.&c. Subtilitas 2.

¶ Passum. Iudicium 11.12. Vsura 295.&c.

¶ Passus. Accedere 1. Gressus. Miliarium. Stadium 1.

¶ pasta. Eucharistia 68.

¶ Pastor ecclesiæ & fundamentum eius, principaliter dicitur Christus, secundario autem ceteri prælati. 3^{a}.quæst.8. 6. 3^{m}. Christus 201. 210. * Baculus o. Cathedra 1. Episcopus o. Natiuitas 27. Papa o. Parrochianus. Prædicator 1. Prælatio o. (Quis.)

¶ Patena quæ continet corpus Christi, & calix qui continet sanguinem eius, inunguntur & consecrantur. 4. distinctio. 24. quæstione 2.3.c. Benedictio. 5. Consecratio. 4. &cetera. *Ordinatio 6. (Consecrata)

1 ¶ PATER prius dicitur de deo, quàm de creatura. 1^{a}. quæstione 33. 2. 4^{m}./.1.distinctione 24.L.fin./.Ephes.3. lectio. 4. med^{o}. H. * Abias. Abraham 19. Accidens 114. Actio 6. Actor o. Actus 193. Adæquari o. Adoptio 4.10.15.16. Aduentus 6. 9. (In diuinis.)

2 Paternitas est tantum in uiuentibus, & cognoscentibus. Ephes. 3. lectio. 4. med^{o}.F. * Affinitas 14. Alienum 9. Alius 4.

3 Ad patrem requiruntur tria, scilicet quòd producat de substantia eius, simile sibi in specie, & principaliter. 3.d.4.q.2.1 4^{m}./.L.Filiatio 5.

4 Probatur per auctoritates utriusque testamenti, quòd pater proprie dicatur in diuinis. ʒ̃.4.c^{o}.2.

Pa

5 Paternitas in deo & creaturis,nõ est eiusdem rationis uniuocæ,sed analogicæ 1ª.q.31.3.3ᵐ./.1.d.21.q.1.1.1.5ᵐ.*Amor 11.&c.116.117.120.122.126.Anima 27.Apollinaris 1.Apparere 5.Actor.o.Appropriatio 11.12.15.21.&c.

6 Pater prius dicitur personaliter, quàm essentialiter 1ª. qu. 33.3.o. *Assimilatio 3.&c.14.&c.Assumere 12.&c. Auctoritas 3.Balneũ.Baptismus 27.35.36. 46. Beatitudo 124. Beneficium 6.10.&c.Blasphemia 17.

7 In diuinis essentia est pater si li pater tenetur substantiue, non autem si tenetur adiectiue 1ª.q.39.5.cᵐ./.6.c./.1.di.5. q.1.1.3ᵐ./.d 27.L.prinº./.d.33.4.c.fi./L.medº.F./.distinct. 34.L.princº./.3.distinctio.5.L.fi. * Character 23.Charitas 154. Circuncisio 3. 27. Coæquale. o. Cognatio 1. 7. Conceptio 3. 17. 32. 38. Coniunctio 6. Consanguinitas. 5. 8. &c,

8 Pater est magis prium nomen personæ patris, quàm genitor vel generans 1ª.q.23.2.o./.q.40.2.c./.3ª.q.60.7.2ᵐ./.qu. 66.5.7ᵐ./.4.d.3.ar.2.q.2.5ᵐ.Genitor *Conseruatio 13.Corpus 55.Correctio 13.18.Creatio 33.34.Datio 27.De 6. Descendere 3.Deº 38.39.120.121.355.&c.Dicere 2.4.Dignitas 1.Distinctio 36. Ætas 6, Euchª.170. Fides 107. Filiatio 2. &c. Finis 66.Fruitio 7.Furtũ 13. Genealogia 1. Generatº. 52.&c.Generatiua.

9 Paternitas in diuinis, inquantum est constitutiua personæ patris,sic est prior secundum intellectum,quàm generatio. Poª.q.10.3.c.

Duᵐ.183.10 Immo pater in diuinis, nullo modo est prior filio,nec duratione,nec natura,nec dignitate,nec intellectu, neque secundum id quod absolutum est, neque secundum id quod est ad aliquid 1.distinctio.9.quæst.2.1.c. Responº.Duº.983º. *Genitor.

11 Paternitas in diuinis,est principium formale,eliciens generationem 1.d.28.qu.1.2.4ᵐ. Generatio 75. * Genitus 2. Gloria. 17. Gratia. 84 Hæresis. 36. 38. 40.42. 55. 64. 84. 98. 103. Humilitas. 19. Idem. 10. In. 16. &c. Infernus. 1.

12 Potentia generandi in diuinis est essentia dei,sub ratione relationis.s.paternitatis 1.dist.7.quæst.1.1.c./.3ᵐ./.distinctio. 11.3.o./.dist.13.2.3ᵐ.2.Opusc.72.quæst.2.8. Generatio. 64. 76. *Infidelis 4.5.Ingenitum,o.Innascibilitas.o.Iudæi 7. Iudicium 41.

Duº.984.13 Oppositum videtur dicere 1ª.q.41.5.o./.Poª.qu.2.2.o. Responº.Duº.984º. *Iuramentum 28.Ius 21.Iustitia 90. Legitimatio 3 . Lex. 149. Liber 20. Limbus.o. Manducare 2. Mansuetudo 10. Matrimonium 2.35.40.42. Melchisedech. Meritum 110.Missio 7.18.&c.37.40.Natiuitas 13.Necessitas 32.33.Non genitum.

14 Pater eodem,idest,paternitate,est quis, & pater 1ª.q. 40. 3. 2ᵐ./.1.d.9.q.2.1.3ᵐ./.d.12.1.1ᵐ./.d.26.q.1.2.4ᵐ./.Poª.q.4. 2ᵐ. *Notio 6. 10.11.13.Omnipotentia 3. Oratio 95.97. Parentes.Passio 95.104.129.

15 Pater non eodem est pater, & deus,sed eodem est deus, & sciens 1.d.33.1.5ᵐ./.L.fi./. Veri. quæst.2..3.7ᵐ./.Poª. quæst. 8. 2.14ᵐ. * Paterna monitio. Paternus. Patruus. Peccatum. 322. &c. 328.337.Pœna. 38. Pœnitentia. 39. 84. Per. 7.

16 In diuinis paternitas non est fatiens,nec pater,nec innascibilis,si sumantur adiectiue 1.d.33.4.c.Innascibilitas 1.

17 Pater noster,& percussio pectoris, quàmuis sint sufficiens satisfactio pro veniali peccato, & non pro mortali, tamen etiam ad dimissionem peccati mortalis valent. Vnde etiam pro mortalibus,pater noster dicere debemus,& pectus tundere 2.dist.24.L.fi. * Persona 36.Pietas 3.&c.8.12. Possibile. 7.

18 Pater noster, ideſt, oratio dominica. Opuscu. 3. cº. 67./. Opuscu. 3.o. * Prædicari 39.44.Primogenitus 1.Processio 29.&c.

19 Paternitas est in angelis, secundum actus hierarchicos, sicut magister est pater discipuli. 1ª. quæstion. 45.5.1ᵐ./. Eph. 3.lect. 4.medº. G.Angelus 18. * Propositio. 18. proprium 10. Raptus 1. Relatio. 24. 40. 41. Religio 9. Sacramentum 133. Saliua Samuel. 1. Sapientia. 48. &c. Satisfactio. 25.Scipio. Sedere. 3. 4. 5. Semen. 2. 3. 14.Senator.2. 3.

20 Filius est res patris,quo ad corpus,& quo ad exteriora, nõ autem quo ad animam. 2. distinction. 33. quæstion. 1.2.c. * Sepultura. 3 Seruitus 9. Symbolum 8.&c. Solus 6. &c. Speculum 2.Spiratio,o.Spiritus 19.&c.Sponsa 8.Stuprum Subiectio 10.

21 Quilibet debet magis liberare patrem a morte q̃ extraneũ, etiam si extraneus eum similiter liberasset 3. dist. 29.6.5ᵐ.

Pa

Beneficium 6.Benefacere 5.Notio 6. *Testamentũ 1.Titus Transfiguratio 2.Trinitas 1112.Verberare.Verbum 52.56. 62.63.Virginitas 13.Visio 10.Vnctio 30.36. Vnitas 54. 56. Votũ 33.&c.Vox 1.Vsura 60.98.231.248.Christus 27. 198. 219.221.&c.227.

Quid. ¶ Patresconscripti,dicebantur olim consiliarii,quia scribebãtur.1ª.q.2.4.1.c./.Opusc.20.libº.4.cº.26.

¶ Patere.Comparatio 3.Datio 25,&c.Embrio 3. Fictio 1. Gloria 17.Infamia o.Iudicium 35.Matrimonium 124. Mendacium 18.Raab 2.Vsura 77.163.193.218.276.281.

¶ Paterna monitio. Amor 120. Ius 21. Lex 149. Primogenitus 2.

¶ Paternus,Amor 120.

¶ Pati.Actio 4.Agere 22.Imprimere o.Intellectus 66.67.252. 262.Recipere 1.Vsura 90.

Diuisio. ¶ Patiens duplex,scilicet cooperans agenti, & non cooperans. Quol.8.3.c. * Accidens 74. Actio 4. 50. 60. 69. 71. 83. 88.107. Actiuum. Actus 21.187. Agens 36. &cet. Agere 15. Amicitia 38. Amor 266. Animal 206.217.287. &cet.342.Aristoteles 6. Assumere 6. Damnatio 26. Defectus 3. Dæmon 125. &cet. Detrimentum. Differentia 22. Dispositio 31.Dolor 10. Forma 45. Fortitudo 27. Ignis 10. Infirmitas 1.Iniustitia 7.8.Intellectus 4.&cet.216.252.262 &c.Intentio 22.Maria 62.Matrimonium 30.Medium 6. Misericordia 16. Missio 2. Mollities 4. Mors 17. Mortuus, 1. Motus 11. Naturale 19. Necessitas 27. 28, 29. Nemesis 2. Oratio 33.94. Peccatum 19. Pœna 22.26. Periculum 9. Potentia 19.&cet. Processio 6. Propositio 8.9. 16. Purgatio 10. Scandalum 4. Scriptura 6. Virginitas, 13.Virtus 257. Vnicornis.Voluntarium 5.Vsura 87. Zelotipia. Zelus 1.

Diuisio. 1 ¶ Patientia dicitur dupliciter.s. habitus, & delectatio in actu eius.Primo modo est virtus, sed secundo modo est fructus, 22ᵉ.q.136.1.3ᵐ.

2 Patientia est virtus,conseruans bonum rationis contra tristitiam 12ᵉ.q.66.4.2ᵐ./.22ᵉ.q.128.c./.q.136.1.o./.s.c./.2. dist. 33.quæstio.3.artic.3.q.1.q./.3ᵐ./.He.10.lect.4.meº. I. Fortitudo 26. * Beatitudo 152.165.Charitas 90.Constantia 4. Expectatio 3.

3 Patientia proprie,importat tolerantiam tribulationum, cũ quadam æquanimitate. Sed diuina expectatio bonorũ absentium ei attribuitur, licet hoc maxime sit longanimitatis. Roman.8.lec.5.medº.D./.He.10.lect.4.medº.I. Longanimitas 1.

4 Pati tristia ad malum finem,non est proprie patiẽtia, sed est duritia 22ᵉ.quæstione. 136. 1. 2ᵐ. * Fortitudo 34. 35. 59. Fructus 5. Hebetudo 2. Importabile. Iustitia 41. Lenia. Lex 135,

5 Patientia non est potissima uirtus, sed est inferior omni uirtute theologica & cardinali 12ᵉ.q. 66.4. 2ᵐ./. 22ᵉ. quæstio. 136.2.o.

6 Ad patientiam pertinet longanimitas & constantia, inquantum dilatio boni quæ est longanimitatis, & labor in continua exequutione boni, habent rationẽ mali contristantis, 22ᵉ.q.136.5.c. Longanimitas 1. Constantia 4. * Martyriũ 1.14.Meritum 38.Mors 17.

7 Patientia est radix & custos uirtutum, solum removendo prohibens 22ᵉ. quæstione. 136. 2. 3ᵐ. * Oratio 33. 94. Patiens.

8 Patientia ut uirtus, non potest haberi sine charitate & gratia, 22ᵉ. quæstione 136.3.o. * Peccatum 278. Pœnitentia 21. Præceptum 114. Præmium 8. Proximus. Sufferre. Sustinere. Temperantia 5. 14. Tolerari. Tribulatio 4. &c.16.22.

6 Patientia est in concupiscibili subiectiue,22ᵉ.q.136.4.2ᵐ. Subiectiue.

10 Actus patientiæ in patria,non est sustinere, sicut est in uia, sed est frui bonis acquisitis per eam.22ᵉ.q.136.1.1ᵐ./.3.d.33 q.1.4.c./.2ᵐ./.3ᵐ./.6ᵐ. Item fortitudo 27.&c.

¶ Patria.Amor 35.45.47.48.49.103.&c. Amplexus. Angelus 547.Aristoteles 9,Beatitudo 20. 28. 34.68. &cetera, 76. 117.118.119.130.133.Beatus 10. Bellum 2. Character 12. 19. Charitas 8.38.39.103.117.122. Claritas 4.&c. Cogitatio 5.6.Consuetudo 5.Decimæ 12.20.23.25.28. Delectatio 102.Donum 32.33.34.36.37.Dos 2. Eustratius 1. Expellere.Fides 68.69.Fortitudo 41.53. Galilæa 1. Gloria 19.&c. Gratia 14.37.38. Ieiunium 42.Iustitia 56. Lex 168. Mensa. Miles 6. Oratio 68. Papa 8. Patientia 10. Paulus. 15. Pietas 3. 4. 21. Pythagoras 1. Præceptum 78. 120. Primitiæ 1. 2. Roma 3. Sabbathum 2. Status 5.7. Templum 9. Theologia 24. 25. Terra 4. 5. Tirannus 10. 11.

Pa

Vita 35.83.Vti 19.Christus 85.86.

¶ Patriarcha. Concubinatus 2.3.Aetas 6.Iudæi.1.

Qui. ¶ Patricii dicebantur, qui Romanæ reipublicæ curam gerebant.Opusc.20.libº.4.cº.26.

¶ Patrimonium.Beneficium 23.Bonitas 218 Corona 4.Pythagoras 1.Simonia 17.Vsura 194.

¶ Patrinus.Amor 128. Anadochus. Baptismus L. Catechismus 7.8.

¶ Patrocinium. Aduocatus 3. 4. Antonius 2. Munus 2. Simonia 13.

¶ Patronus.Feudum.Simonia 3.Spirituale 2.

In eodem gradu. ¶ Patruus & pater possunt esse in eodem gradu consanguinitatis, respectu unius personæ, & respectu alterius, possunt esse in diuersis gradibus 4.d.40.q.1.2.5ᵐ./.6ᵐ.

¶ Paucum.Accidens 105.Accidentaliter 3. Angelus 268.633 Anima 349.Bonitas 201. Causa 14. Cete. 12. Cõtingens 6. Damnatio 31. Diaconus 6. Doctrina 1.Fortuna 1. Lex 162. Malum 35.37.Melius 2.Minister 6. Nobilitas 7.8. Pœna 74. Purgatio 10.Sapientia 44.Scientia 146. Seditio 2.Semen 23 Subtilitas 1. Tarditas 1.Vnitas 30. Vniuersale 23. Vsura. 280.Vsus 10.

¶ Paulatim. Angelus 311.Bonitas 224. Gloria 7. Iciunium 28. Lex 105.Natiuitas 28.Vsura 189.

perfectio. ¶ Paulinus ex abundantia charitatis,spiritu dei actus, uendidit se in seruum: sed hoc non debet trahi in exemplum 4. d. 25.q.2.ar.2.q.1.3ᵐ.

Diuisio. ¶ Paululum dicitur aliquid uel modicum dupliciter.s. uel respectu æternitatis, uel respectu temporis quo fiebat afflictio populi dei.Isa.10.fi.E.

Nomen 1 ¶ Paulus sub his literis, non potest esse nomen hebræum, quia Hebræi non habent P.literam.Ro.le.1.prinº.C. * Abstractio 19.

2 Paulus fit nominatur,a Sergio Paulo proconsule. Vel propter profectum. Vel quia Iudæi unt binomii.Roman. lect.1. prinº.D.

3 Paulus fuit aliquando reprobus,secundum dispositionẽ diuinæ sententiæ, non autem secundum dispositionem diuini consilii.Veri.q.6.6.6ᵐ. *Antonomasia 2.Apostoli 1.Apparere 10.Balbutiens 2.Barnabas. Charitas 113. 137.Cælum 65.Conuersio 3.7.

4 Paulus erat instructus in propria lingua,quo ad superaddira per artem humanam ad ornatum & eleganciam loquutionis non autem in lingua aliena.22ᵉ.q.176.1.1ᵐ./.Ee prolo. fin. *Correctio 10.15.

5 Paulus conuersus fuit,anno quo Christus passus est 2ᵉ. Co. 12.le.1.prinº.H./.Gal.2.le.1.prinº.A.

6 Paulus in sua conuersione, habuit uolun atem actualem cõtrariam gratię. Ideo celebratur ut miraculosa. 12ᵉ.q.112. 2. 2ᵐ./.quæst.113.10.c /.2 distinct.18.quæst.1.3.2ᵐ./.4 distin. 4.quæst.3.artic.2.q.1.3ᵐ./.distinct.17.q.1.ar.2.q.1.1ᵐ./.Ver. q.28.3.19ᵐ.

Duᵐ.985ᵉ7 Oppositum uidetur dicere, quia conuersio eius uoluntaria fuit,audiendo,addiscendo,& ueniendo 12ᵉ.q.1 12.2.2ᵐ.Ma. q.6.c./.3ᵐ. Respond.sicut Dubio 372. * Deus 170.171. 172.318.319.

8 Paulus in sua conuersione, uidit Christum corporaliter 3ª. q.57.6.3ᵐ./.1ᵉ.Cor.9.le.1.prinº.F.

9 Paulus in raptu uidit essentiam dei, sine lumine gloriæ.Ver. q.10.11.c./.1ᵐ. Moyses 1.2.3. Dionysius 1.

Duᵐ.986ᵉ10 Oppositum uidetur dicere 1ª.q.12.2.c./.1ᵐ./.5.o./.22ᵉ.q.174 5.1ᵐ./.quæst.175.3.2ᵐ./.3ª.q.45.2.c. Respondeo sicut Dubio 486º.

11 Paulus portauit nomen Christi tripliciter, scilicet in corpore,secundum conuersationem & passionem eius,in ore,& in scripturis.Roman.prolo.medº. C. * Fides 2.47. &c. Hæresis 88.Matrimonium 144.Mendacium 19.Moyses 3. Oratio 10.

12 Paulus imitatur Christum tripliciter, scilicet in deuotione mentis,solicitudine subditorum, & tolerantia passionis. 1ᵉ. Cor.11.le.1.prinº.H. *Raptus 13.&c.Reuelatio 13.Simonia 25.Stephanus 2.

13 Paulus præfert se & alios apostolos Moysi 22ᵉ.q.174. 4. 3ᵐ. /.Ver..q.12.14.5ᵐ./.2ᵉ.Cor.3.le.2.o.

14 Paulus tripliciter excellit ceteros apostolos .s. quia nullus plures loca prædicauit,laborando manibus,& nullus tot persequutiones & tribulationes pertulit.2.Cor.1.le.1.fi.F.

15 Paulus sextupliciter excellit ceteros apostolos, scilicet quantum ad specialem electionem,secretorum dei cognitionem, malorum propessionem,uirginalem integritatem, bonorum operationem, & maximam scientiam qua emicuit 2,Cor.12 lect.3.prinº.D.

16 Paulus fuit par petro,in exequutione auctoritatis, non autem in auctoritate regiminis. Galat. 2. lectio. 3. principio. D.

17 Paulus uere, ac iuste reprehendit petrum, in obseruatione legalium,quia cogebat gentes, non quidem imperio,sed suæ conuersationis exemplo iudaizare,quia secundum quòd Leo Papa dicit,nalidiora sunt exempla,quàm uerba 12ᵉ.q.103.4 2ᵐ./.23ᵉ.q.33.4.2ᵐ./.q.43.6.2ᵐ./.4.d.1.q.2.ar.5.q.3.c./.d.19 q.2.ar.3.q.1.1ᵐ./.d.38./.q.2.ar.3.q.2.2ᵐ./.1ᵉ.Cor.9.fi./. Gal. 2.le.3.o./.cº.5.le.1.meº.A. Correctio 10.15.

18 Paulus in bulla papæ,ponitur a dextris:Petrus autem a sinistris,quia paulus uocatus fuit a Christo impassibili, petrus uero a Christo adhuc passibili.Gal.le.1.meº.I.

19 Paulus & quidam alii sancti,leguntur aliqua fecisse per dæmones,non quidem ex pacto cum dæmonibus inito, sed uirtutem dei in eos exercentes 2.d.7.q.3.2.1ᵐ./.1ᵉ.Cor. 5. lect. 1. fin. C.

20 Paulus allegat uerbũ Arati poetæ,scilicet genus dei sumus. Epistolæ er in ipso uiuimus,mouemur, & sumus.1ª.q.1.8.2ᵐ./. Titũ lect.3. fin.

21 Paulus allegat dictum Menandri poetæ, & secundum Hieronymum.l. corrumpunt bonos mores, colloquia mala.1ᵉ. Cor.15.le.4.fi.E./.Gal.3.le.6.prinº.I.

22 Paulus allegat dictum Epimenidis poetæ.s. Cretẽnses semper mendaces,male bestiæ,uentres pigri.Gal.3.le.6.prinº.I. /.Titum le.3.fi.

23 Paulus fuit Romæ, annis fere nouem. Et in principio scripsit epistolam ad Philemonem, in fine uero, secundam epistolam ad Timotheum. Phile. fin. * Fructus. 1. Lex 109.

24 Epistolæ eius, & psalmi Dauid,frequentantur in ecclesia,ad spem ueniæ, & quia continent quasi totam theologiam 3ª. quæstio.83.4.c.prinº./.Psalm. prolo. prinº./.Roma. prolo. meº.D.

25 Epistolæ eius quæ habent in canone, sunt quatuordecim.l. una ad Romanos,duæ ad Corinthios,una ad Galathas, una ad Ephesios,una ad Philippenses, una ad Colosenses, duæ ad Thessalonicenses,duæ ad Timotheum, una ad Titũ, una ad Philemonem, & una ad Hebræos. Quarum decem scripsit ecclesiis,quatuor uero prælatis & dñis.Ro.prol.fi. G.&c.

26 Epistolam ad Romanos scripsit de Athenis, ẽm Augustinũ, de Corintho autem,secundum Hieronymum,quia forte incœpit eam ibi,sed hic eam compleuit.Ro.prol.fi.

27 Epistolæ eius ad Corinthios,sunt priores tempore scripturæ quàm epistolæ eius ad Romanos, sed dignitate & utilitate est econuerso.Ro.prol.fi./.Phile.fi.

28 Paulus scripsit Corinthiis quandam aliam epistolam, quæ non habetur in canone.1ᵉ.Cor.5.le.3.prinº./.2ᵉ.Cor.lec. 5. prinº./.Col.Lucas 4.fi.G.

29 Epistola ad Hebræos,est epistola pauli. Sed translata fuit de Hebræo in Græcum a Luca. Et est ordinatior omni alia scriptura. He.prol.fi.

30 Epistola eius ad Hebræos,continet fere omnia mysteria ueteris testamenti.He.13.le.fi.fi.H.

Differentia ¶ pauor quasi immobilitat. Ideo differt secundum magis & minus a timore faciente motum eius,secundum Sictolc.Ita. 8.meº.c.I. *Reuelatio 15.

¶ pauperies.paupertas o. Virtus 41.

Diuisio. 1 ¶ PAVPERTAS duplex, scilicet paupertas ex coacta necessitate, & paupertas ex propria uoluntate. Cont.3.capº.134.fi./. Opuscul. 20. libro 4. capitº. 15. * Aduocatus. 2. Alicus. Animal. 82. Beatitudo. 68. 135. 161. Bonitas. 202. 203.Cathena.

2 pauperes ex necessitate, & pauperes non uoluntarii, non sunt eligendi ad regimen reipublicæ, quia sunt corruptores politiæ. Opuscul.20.libro 4.capitº. 15./.20. *Concordia. Consilium 14.Egere. Decimæ 15. 16. 24. Diuitiæ.4.6.10. Electio.38.

3 paupertas spiritus,includit duo, scilicet abdicationem temporalium rerum,quæ fit spiritu,ideſt,propria uoluntate,per instinctum spiritusſancti, ut Ambrosius & Hieronymus exponunt, & contritionem superbiæ, secundum quòd paupertas spiritus intelligi potest exinanitio inflati & superbi spiritus, ut Augustinus exponit.22ᵉ.quæstio.19.12.c./.3.d. 34.q.1.4.c. Abdicatio. * Eleemosyna o. Episcopus 23.25. Hæresis 110.&c.

4 Paupertas uoluntaria commendatur.3ª.q.40.3.o./. Cont.3. capº.131.usque 136./.Quol.7.18.5ᵐ./.6ᵐ./.Opusc.20. libro 4.capº.15.

5 Paupertas uoluntaria,est indicium maxime humilitatis.22ᵉ quæstione.19.12.c./.3ª.q.40.3.3ᵐ. * Ieiunium.6.23.28.

Pa

Iudicium 33.64.69.71. Medicus 8. Misericordia 36. Negotiatio 1. Oblagio 2.3.13.14.16.

6 Paupertas meretur regnum, & diuitias spirituales, & humilitas meretur exaltationem, & dignitates cælestes. Po^a. q. 6. 9.c. Vt humilitas 19. * Oratio 19. Pauperies. Perfectio. 61.68.&c. Pietas 1.6.13.14.17.19. Prædicare. 7.8.9. Prædicator 6.10. Princeps 23.

7 Christus uoluit esse pauper quadruplici ratione. Primo, quia paupertas uoluntaria, conuenit prædicatori. Secundo, ne uideretur prædicare ex cupiditate. Tertio, ut nos faceret diuites spiritualiter. Quarto, ut uirtus dei maior ostenderetur. 3^a q.35.7.c./.q.40.3.o./.Con.4.c^o.55.12^m./.Opusc. 17.c^o.15./. Opusc.20.lib^m.3.c^o.15. Christus 202. *Prodigalitas 5. Religio 30.&c.48.49.86.93.101.

8 Paupertas confert septem bona, scilicet peccatorum recognitionem, uirtutum conseruationem, cordis quietem, desiderii impletionem, diuinæ dulcedinis participationem, meritorum exaltationem, & cælestem hæreditatem. Isa.48.fi. * Restitutio 22. Sepultura 6. Simonia 12. Testis 7. Turtur 2. Virtus.41 Visio.15. Vsura.1.90.136.189.221.243.261.282.283.313. Christus.202.

Diuisio. ¶ Pausatio triplex, scilicet coma, colon, & periodus. Et fit tripliciter, scilicet in prosa, metro, & capitulo. Isa. prolog. 2. princ^o.H.

Quid. 1 ¶ Pax est tranquillitas ordinis, maxime in uoluntate: pax ergo in hoc est, quòd omnes sua loca teneant. 12^æ.qu 70.3.c./. 22^æ.q.29.o./.3.d.27.q.1.3.5^m./.4.d.49.q.1.ar.2.q.4.o./. Mat. 5.prin^o.b.I./.Io.14.le.7.prin^o.a.K./.Phil.4.le.1.fi.F. *Amicitia 43. Amor 177. Appropriatio 16. Beatitudo 81.127.&c. 161.&c. Bellum 2. Charitas 128.151. Cætus 1. Dispensatio 20. Dissensio 1. Episcopus 10.

2 Pax non est uirtus, sed est effectus uirtutis, scilicet charitatis. 22^æ.quæstio. 29. 3. 4.o. Charitas.128. 151. *Fortitudo 22.23. Fructus 1.5.

3 De ratione pacis est duplex unio, scilicet diuersorum appetētium, & appetituum eiusdem appetentis, & respectu eiusdē appetibilis. 22^æ.q.29.o./.2^æ.Thessal.3.lect.fin.fi.A. * Osculum. Lex 85.149. Pacificus. Præceptum.95. Prædicare.16. Symbolum 8.

4 Pax est finis omnium donorum. Ro.le.4.fi.E./.2^æ.Cor.lec.1. me^o.H./.Col.lec.1.fi./.1^æ.The.le.1.prin^o.B./.2^æ.Thes.prin^o. /.Titum le.1.fi.

5 De ratione pacis sunt tria, scilicet distinctio, terminus, & stabilitas. Dio.11.le.1.

6 Pax sanctorum secundum Augustinum est serenitas mētis, tranquillitas animi, simplicitas cordis, uinculum amoris, & consortium charitatis. Io.14.le.7.prin^o.a.K. *Tranquillitas. Vnio 8.10. Christus 211. Zelus 8.

7 Pax qualitercumque accipiatur, habet rationem finis, in gloria æterna, in regimine, & in cōuersatione. 2^æ. Cor.le.1.fi.H.

Differētia. 8 Pax magis dicitur quantum ad remotionem discordiæ, quàm quantum ad unionem. Sed concordia dicitur econuerso. 3^a. d.27.q.2.1.6^m. * Asilum. Possessio 4. Seditio 4.

9 Pax includit concordiam, addens unionem eiusdem appetētis, ultra unionem diuersorum appetentium, quam dicit concordia. 22^æ.q.29.1.c. * Suspensio 1.

10 Perfectio gaudii est pax, quo ad duo importata per pacem. s. quo ad quietem a perturbātibus, & quo ad sedationem a fluctuatione desiderii. 12^æ.q.70.3.c.

11 Pax terrena est communis bonis & malis. Sed mali utuntur ea ad cultum dæmonum, & ad lasciuiam, sed boni ad opposita. 1^æ.Tim.2.le.1.me^o.K.

12 Pax reipublicæ, est secundum se bona, & multo plura prohibet, scilicet homicidia, sacrilegia, & huiusmodi, quàm occasionentur ex ea, & plures bene ea utuntur. 22^æ.q.123.5.3^m.

13 pax Christi ordinatur ad uitam æternam. Et est pax uera & perfecta, quia est interius & exterius. pax uero mundi ordinatur ad temporalem prosperitatem. Ideo est causa peccati, simulata & imperfecta, quia est exterius tantum. Matth.10. fi.b.A./.Io.14.le.7.fi.g.

14 In pace triplici transiuit Christus, scilicet in pace carnis ad spiritum, quam habuit, in pace hominis ad proximum, quā docuit, & in pace mundi ad deum, quam fecit. Isa. 41. med^o. I.

15 Paci opponuntur multa uitia, scilicet discordia in corde, cōtentio in ore, schisma, rixa, & bellum in opere. 12^æ.q.34.37. 39. prin^o.

Diuisio. 16 In homine est triplex pax, sicut & triplex ordo, scilicet ad deum, ad se, & ad proximum. Io.14.le.7.prin^o.a.K./.Mat. 5. prin^o.b.I./.Ro.10.le.2.fi.D.

17 pax beatorum est pulchra tripliciter, scilicet quia non est falsa, nec interrupta, sed est plena. Isa.42.fi.B.

Pe

18 Tria faciunt pacem in præsenti, scilicet contemptus temporalis opulentiæ, subiugatio carnalis concupiscentiæ, & contemplatio diuinæ sapientiæ. Isa. 26. med^o. E. * prædicare. 16.

19 Tria faciunt pacem in futuro, scilicet bonorum ubertas, malorum sæcuritas, & immobilitas. Isa.26.fi.E.

20 Pacem futuram, tria faciunt appetibilem, scilicet firmitas diuinæ potentiæ, puritas cōscientiæ, & remotio hostilis nequitiæ. Isa.32.fi.

21 Deus ē pacis dator, amator, auctor, & habitator. 2^æ. Cor. 13. le.fi.me^o.B./.He.13.lect.fin.med^o.G. Deus.442. * Lex. 85. 149. Agens.

22 Christus in ortu suo fecit pacem totius mundi, ut significaret ueram pacem quam uenit facere inter Deum, & hominem. 3^a.quæst.35.8.1^m./.Psal.45.fi. g.B./. Ephes. 2. lectio.5. princ^o.

23 Pax causatur ex iustitia, subtrahendo occasiones litigiorum, & tumultuum. 22^æ.q.29.3.3^m./.quæst.180. 2.2^m./.Matth.5. prin^o.b.K.

24 Pax habetura minus uel ab æqualiter potente, pugnando, non autem a potentiori, sed subdendo se ei humiliter. Iob.9. le.1.me^o.H. * Præceptum 95. Princeps 3. Suspensio 1. Templum 4. Vsura 86.236. Vxor 4.

25 Omnia appetunt pacem. 22^æ.q.29.2.o./.3.d.27.q.1.3.5^m./.4. d.49.q.1.ar.2.q.4.o./. Veri.quæstio. 22.1. 12^m./.Dionys.11. lect.1.o. Appetitus.

26 Pax perfecta est tantum in beatis, sed pax imperfecta est in uiatoribus. 22^æ.q.29.2.4^m./.Io.14.lect.7.me^o.a.A./.Philip. 4. lec.1.fi.G. Subiectum.

27 Pax uera est tantum in bonis, & bonorum, apparens autem est in malis. 22^æ.q.29.2.3^m./.Matth.5.prin^o.b.K./.1^æ.Tim.2. le.1.me^o.F.

28 Pax uera non est in nobis, sine gratia gratum faciente, sed tantum pax apparens. 22^æ. quæstione. 29. 3. 1^m. * Princeps.3.

29 Pax uera hic inchoatur, sed non perficitur, perficienda tamen in æterna uita. Matth.5.princ^o. b. K./. Ioan. 14. lect.7. me^o.a. A.

30 Pax triplex. s. falsa, fraudulenta, & transitoria. Hierem.14. fi. d. B. Diuisio.

31 Pax inter bonos, & malos esse non potest, quia pax ordinatam importat concordiam, quæ cum malis haberi non potest. /. Roman. 12. lectio. fin. fi. I./. 2^æ. Timot. 2. lectio. 4. med^o. E.

¶ Peccabilis. Adam 58.&c. Angelus 470.&c. Charitas 142. Hæresis 24. Posse 9. Prouidentia 58.59.

¶ Peccare est uoluntate auerti a deo. 1^a.q.94.1. c. * Abraham 8.&c. Adam 58.64.&c. Adiurare 10. Admonitio 3. Aduocatus 1.5. Amicitia 39. Amor 112. Angelus 470. &c. Apostoli 20. Auditor 2. Baptismus 31. Beneficium 22.23.25. Blasphemia 15.26.&c. Bonitas 208.209. Charitas 142. Circuncisio 20. Circunstantia 19.20. Clauis 6.15. Clericus. Confessio 29. 43.64.74.83. Conscientia 18. Contritio 12.24. Conuersio 7. Correctio 6.7.8.16.20. Crimen. Damnatio 18. &c. Dauid 1. Decimæ 20.25.27. Defectus 17. Delinquere. Dæmon 42.&c. Depositum 4. Deus 420.&c. Docere 9. Ebrietas 5. Electio 33. Episcopus 18.&c. Error 9. Aestimatio 1. Eucharistia 150.152. 154.155.212.&c. Excommunicatio 27.&c. Exemptus. Fallacia 5. Fama 1. Festū 11.12. Phinees. Finis. 139. Flos 2. Fornicatio 13. Furtum 8. Gedæon.o. Gentilis 4. Gloria 6. Gratia 70.76. Gula 9. Hæresis 138.152. Hærodes. Iacob. 1.9.10.11. Idolatria 4. Ieiunium 7.29.34. Iephthe. Ignorantia 19.20. Impedimentum 3. Importabile. Incarnari 3. Incontinentia 4.7. Indulgentia 16. Infidelis 9.11. Infirmitas 6. Ingratitudo 7. Intentio 20.21. Iudæi 12.&c. Iudex 1.2. Iudicium 48. Iuramentum 24.36. Laus 2. Lex 180. Lucifer. Machabæi. Magi 20.&c. Marcus 1. Maria 59.60. Miles 8. Minister 9.10. Misericordia 35. Missa 8. Monachus. Mors 7. Mortuus 2. Obstinatio 3. Occidere 7.9.20. Odium 5. Offensa. Officiū 9.19. Operatio 59. Oratio 102. Ordo 57.94. Paradisus 5. Peccabilis. Peccator o. Peccatum 1.&c.18.&c.116.&c.117.&c.416. &c. Pœna 13.95. Pœnitentia 10.42. Posse 7.9. Præceptum.140. 149. Præsumptio 11.12. Princeps 14. Professio 3. Vsura 71. 161.&c.260.&c.

Quid. 1 ¶ Peccator dicitur dupliciter, scilicet propter peccatum præteritum, & propter propositum peccandi. 3^a.q.68.4.c. *Absoluere 5. Amicitia 39. Amor 32.33.34.88.150. Annihilatio 13. Ars 48.49. Auersio 5.12. Baptūs 115.&c. Bñfacere 3. Certitudo 2.4. Circūstātia 19.20. Clauis 6.15. Cōtēptus 5. Dæmon 88.96. Donū 43. Elyna 13.14.15. Aestimatio 1. Eubulia. 2. Eucharistia. P. Familiaritas. Festum 11.12. Finis 139. Fruitio 10.11. Gratia 70.76.82. Hæreditas 3. Hæresis 138.152. Infirmitas o. Intentio. 20.21. Iudæi 12.&c. Iudex 1.2. Iustus 10. Laus 2. Lex 180. Malum 5.9.&c. Membrum 12.

Pe

2 Peccator proprie est, qui uel ex habitu peccat, uel peccandi propositum, quantum ad peccati actum, & executionem habet. Ps.27.princ^o.c.D. *Miraculum 40.&c. Missa 7.&c. Mutuum 2. Nomen 62. Occidere 7.9.20. Odium 14.16.22. Oratio 36.&c.85.&c. Passio 28. Pax 27.

3 Sic enim est peccator ex habitu, sicut cantor ex arte, uel officio. Isa.1.prin^o.b.K. *Peccatū 19.77.183.188.195.198.200. 249.369.385. Pęna 65.69. Pęnitentia 10.41.42. Perfectio 88. Petrus 3. Posse 9. Prouidentia 32.

4 Emendatio dicitur reuersio peccatoris, ad statum rectæ operationis, quæ est correptionis finis. 4.d.19.q.2.1. 4^m. * Prudentia 22. Publicatio 3. Puluis o. Punitio o. Radix 3. Religio 59.60. Resistere 4.6. Responsio. Reuerentia 10. &c. Sacerdos 37. Satisfactio 7.19. Saturitas. Sinderesis 9. Suffragia 9. 12. Temporale 3. Tribulatio 18.19. Vendere 16.17. Vindicti 4.6. Vsura 272.

¶ Peccatrix. Magdalena 1.

Quid. 1 A ¶ Peccatum est actus, deuians ab ordine debiti finis, cōtra regulam naturæ, rationis, uel legis æternæ. 1^a.b.63.1.c./.12^æ q.21.1.o./.2.2^m./.q.71.6.c./. 1^m./.3^m./.q.72.1.c./.2^m./.22^æ.q. 162.1.c./.q.168.4.c./.1.d.48.3.c./.2.d.35.1.c./.2.o./.Ꝥ. 3. c^o. 109./.110./. Veri.q.24.7.c./.q.25.5.c./. Ma.q. 2. 1.c./.9.2^m./. q.3.1.c./.q.4.2.10^m./.q.7.1.c./.quæs.14.1.c. *Actus 23.175. &cetera. 180.181. Adiurare 10. Adoratio 29. 30. Auersio o. Cibus 7.9.

1 B Peccatum dicitur omnis defectus actionis, quia importat deordinationem. He 8.le.3.fi.G.

2 Peccatum ex parte actus, est natura, substantia, & res. Sed ratione inordinationis, est nihil 2.d.37.q.1.1.o./.Ma.q. 2. 1. 4^m./.Quol.1.17.o. *Diuinatio 11. Duratio 8. Error 5.6. Fallacia 5. Falsitas 21.

3 Omne peccatum, est aliquo modo actus, uel proprius, sicut actuale, uel alterius, sicut originale, uel priuatiuæ, ut omissio. 2. distinctione. 35.4. o./. Ma.quæstione.2.1.o. *Fictio. 1. Fornicatio 2. 3. 4. 13. Generatio. 50. Gloria 11. Gratia. 114.

4 Peccatum non est pura priuatio. 12^æ.quæstione.72.1.2^m./. q. 75.1.c./.1^m./.quæst.85.5.3^m./.Veri.quæst.28.6.c./.Ma.quæs. 2.1.4^m./.9.c./.2^m./. 6^m./. 14^m. /.11.13^m./. 12. 2^m. /. quæst. 4. 2. 10^m. * Ignorantia.7.10.14.&c. Immunditia.2.3. Impęnitentia.

Du^m.987^m Oppositum uidetur dicere. Ma.q.2.9.2^m./.6^m. Respondeo Dubio 987.

5 Peccatum est mors animæ, idest, priuatio gratiæ effectiue, & non essentialiter. Ma.quæst.2.9.2^m./.6^m./.11.13^m./.12.2^m./.q. 4.2.10^m./. 20^m/ Gratia 155. * Imprudentia o. Impugnare o. Inconsideratio. Incontinentia 7.

6 Peccatum est nihil dupliciter. s. causaliter, priuando gratia & gloria, & ratione inordinationis. Ma.q.2.1.4^m. *Ingratitudo. 1.3 4.5.13.18. Inuidia 3. Iocosum. Hypocrisis 1.2.3.5. Ira 1.8.16.22. Ironia 1.

7 Peccatum nihil aliud est, quàm deficere a bono, quod conueni talicui, secundum naturam suam. 12^æ.quæstio.109. 2. 2^m./.8.c.

8 Omnis defectus debiti actus, habet rationem peccati. 22^æ. q. 64.1.c./.Veri.q.24.7.c. *Iuramentum 19.23.

9 Peccatum nihil aliud est, secundum Augustinum, quàm neglectis rebus æternis temporalia sectari. 12^æ.q.71.6.a.3./.3^m /.22^æ.q.104.3.c.

10 Peccatum nihil aliud est, quàm utendis frui, & fruendis uti, secundum Augustinum. 12^æ.q.71.6.a.3./.3^m.

11 Peccatum est dictum, uel factum, uel concupitum, contra legem æternam, secundum Augustinum. 12^æ.quæstione.71. 6.o./.quæst.76.2.1^m./.2.distinct.35.2.c./.3^m./.Ma.quæstio.2. 1.c./.2^m.

12 Omne quod est contra naturalem inclinationem, est peccatum, quia contrariatur legi naturæ. 22^æ.quæstio.133.1.c./. q. 142. 1.c.

13 Peccatum est præuaricatio legis diuinæ, & cælestium inobedientia præceptorum, secundum Ambrosium. 12^æ. q. 109.4. c./.22^æ.q.79.2.a.1./.1^m./.2.dist.35.2.c./.5^m. * Lex 14.57. Ludus 10. Luxuria 4.10. Macula. 15. Malum. 52. Manibus.1.

14 Peccatum est uoluntas retinendi, uel consequendi, quod iustitia uetat. 12^æ.q.71.6.a.2./.2.d.35.2.c./.4^m./.Ma. q.2.2. 2^m. Mendacium 3.&c. Meritum 14.18.25.26.27.39.59.60.103. Monstrum 2. Natura 50. Omissio o.

15 Omne peccatum est uoluntarium. 12^æ.q.71.5.c./.6.c./.2^m./. q.73.6.c./.q.74.1.2.3.c./.q.76.3.c./.2^m./.4.c./.qu.77.6.c./.q. 80.1.c./.q.87.2.c./.22^æ.q.10.2.c./.q.34.2.4.c./.q.46.2. 2^m./. q.64.8.c./.q.118.4.c./.2.d.39./.q.1.1.4^m./.2.c./.d.41.q.2.o./. Ꝥ.3.c^o.6./.Veri.q.15.3.3^m./.Ma. q.1. 4.c./.1^m./.2^m./.qu.2.1. 2^m./.2.o./.10.3^m./.q.3.8.c./.11.3^m./.quæst.4.1.6.c./. Quol.4. 21.c. * Pœna 23.25. Pęnitentia 109. Syllogismus.7. Tenebræ.2.4.

16 Ex hoc est aliquid peccatum, quia repugnat uirtuti. 22^æ.quæstio.107.1.c.

17 In quolibet peccato, est aliquid uirtutis, quia non possunt simul corrumpi, omnes circunstantiæ uirtutis. 12^æ.quæstio. 73.2.c.fin./.2.distinctione.42.quæst.2.5.2^m./. Veri.quæst.24. 10. 11^m.

18 Peccatum est contra naturam mentis rationalis integræ, licet sit quasi naturale postquàm peccauit. Veri. q.24.10.1^m./. 2^m./.3^m./.5^m./.12.32^m./.Ro.11.le.3.fi. F. &c. * Virtus.156. 158.180.183.268. Vsus 2.

19 Ratio formalis peccati duplex, scilicet secundum intentionem peccantis. i. illud ad quod conuertitur, & secundum rationem mali, idest bonum a quo recedit. Primum diuersificat speciem peccati, non autem secundum. 22^æ.q.10.5.1^m. *Abscondere 4. Acceptio 6. Accidia 3. Diuisio.

20 Peccatum non dicitur uniuoce, de omni peccato, sed prius de actuali, quàm de originali, & prius de mortali, quàm de ueniali. 12^æ.q.88.1.1^m./.3.1^m./.2.d.35.2.2^m./.d.42.q.1 3.0. /. L.1.fin./.Ma.quæst.7.1.1^m. *Accusatio.3. Adam.78. &cet. Adeps.3. Or.

21 Peccatum duplex, scilicet peccatū actuale, & peccatū quasi naturale. 3^a.q.8.5.1^m./.2.d.31.q.1.1.c.fi./.3.d.13.q.3.ar.2.q. 2.4^m./.Veri.q.24.10.1^m./.2^m./.3^m./.5^m./.12.32^m.

22 Peccare contingit aliquem dupliciter, scilicet uel in se quo ad actum peccati, uel in sua causa 12^æ.q.77.7.c./.22^æ.q.30.1. c./.q.150.1.4.c./.quæst.154.5.o./.4.distinctione 33.L./.Ma.q. 15. 2. 9^m.

23 Peccatum sumitur tripliciter, scilicet pro actu, macula, & reatu. 2. distinctio.36.5. 2^m. * Adulatio. 2. 3. Ambitio. 1. Apostasia.1.

24 Peccatum duplex, scilicet transgressionis, & omissionis: et secundum est ignotius primo, propter multas circunstantias. Ps.18.fi.h.B./.Ps.24.prin^o.f.prin^o./.Ro.1.le.2.fi./.Titū lec.2. prin^o.D. Omissio 12.13.14. * Ars 43.&c. Auaritia 2.3.6.7. 8. Capitale o. Circuncisio 20. Circunstantia 7. &c.

25 Peccatum duplex, scilicet occultum, & publicum. Secundū est corrigendum publice, non autem primum. 3^a.q.55.1.1^m./ Virt.q. 3.2.o./.Quol.11.12.o./.Matth.1.fi.d.C./.Gal.2.lect. 3.me^o.C./.1^æ.Tim.5.lect.3.med^o.C./.Titum.lec.2.prin^o.D. *Cogitatio 8.10.&c.

26 Immo denuntiatio semper debet fieri, in peccatis occultis. 22^æ.quæst.33.7.o. Respondeo Dubio 988. Denuntiatio 1. *Conscientia 21. Du^m.988^m.

27 Peccatum est ignotum tripliciter, scilicet propter cæcationem, multitudinem, & subtilitatem uel paruitatem. Psal.18. fi. h. A.

28 Peccatū dupliciter contingit in actibus humanis, scilicet ex natura facti, ut in malis ex genere, & ex abusu boni. 1^a.q.48 6.c.3.d.38.1.c./.4.distinctio.16.quæst.3.ar.2.q.2. c. *Contritio 18.&c. Correctio 18.19.20. Delictum o. Dæmon 60.61. Denuntiatio 1.

29 Peccare dicitur dupliciter, scilicet habere peccatum, & exire in actum peccati. 2.d.28.2.1^m./.Veri.q.22.5.7^m./.q. 24. 1. 10^m./.12^m.

30 Peccatum triplex, scilicet contra deum, contra se, & contra proximum. 12^æ.q.72.4.o./.Ps.25.me^o.G. * Excæcatio 3.6. 7. Gentilis.1.

31 Peccare contingit dupliciter, scilicet in Christo, idest, in moribus, & in Christum, idest in fidem, sicut peccat in lege, qui est in ea, sed in legem, qui est extra. 1^æ. Corinth. 8. lectio.2. prin^o.B. * Ieiunium 7.34.39. Infidelis 8.&c. Infidelitas 1. Insensibilitas.

32 Peccatum triplex, scilicet cordis, oris, & operis. 22^æ.q.162.4 4^m./.4.d.16.L.prin^o./.d.38.q.2.1.3^m./.Psalm.9.fin.l./. Rom. 13.lectio.2.med^o.E./. 1^æ. Corinthio. 10. lectio. 2. princip^o. * Inuestigatio. 2. Iustus.3. Lex.57.93. Malum.62. Operatio.47.

33 Diuisio peccati, in peccatum cordis, oris, & operis, est secundum diuersa instrumenta. Diuisio autem peccati, in corde, facto, & consuetudine, est secundum processum. 4.d. 16. L. 2^m. *Pœna 38.

34 Peccatum oris, contingit tripliciter. s. maledicendo, iniuriando, & decipiendo. Ps.9.fi.l.

Pe

35 Peccatum rationis, potest dici dupliciter, scilicet secundum se, & ex parte uoluntatis. 2. d. 24. q. 3. 3. c.

36 Peccatum dicitur speciale dupliciter. Vel quia est circa specialem materiam, uel propter specialitatem actus extendentis se ad omnem materiam, ut omnia uitia circa actum rationis. 22ę. q. 54. 1. c./. q 99. 2. o.

37 Peccatum uoluntatis circa finem, contingit dupliciter, scilicet ex passione, & ex malitia. 2. distinctio 7. quæstio. 1. 2. c. Malitia 8.

38 Peccatum duplex, scilicet carnale, & spirituale. Primum perficitur in delectatione naturali, idest, secundum tactum, secundum uero in delectatione animali. 12ę. q. 72. 2. o./. q. 73. 5. c./. 22ę. q. 118. 6. c.

39 Peccatum carnale dicitur dupliciter, scilicet circa delectationem carnis, & circa ea quæ ordinantur ad hoc. 4. d. 15. qu. 1. ar. 4. q. 3. 2^{m}.

40 Peccatum dicitur carnale dupliciter, scilicet secundum consumationem, & secundum originem. Primo modo sunt tantum gula, & luxuria, secundo autem modo omnia. 12ę. q. 72 2. o./. 1ę. Cor. 6. le. 3. me^{o}. B./. 2ę. Cor. 7. le. 1. prin^{o}. I./. Gal. 5. le. 5. prin^{o}. F.

41 Motus carnis duplex. s. ex qualitate organi tantum, uel ex imaginatione. Secundus est peccatum, non autem primus. 2. d. 21. q. 1. 2. 5^{m}./. d. 24. q. 3. 2. c./. d. 41. q. 2. 1. 5^{m}./. 3. d. 39. q. 2. 1. 4^{m}./. Quo. 4. 21. o.

Du^{m},941^{m} 42 Immo primus motus sensualitatis, non habet quòd sit peccatum, nisi inquantum iudicio rationis reprimi potest. 22ę. quæstione. 154. 5. c. principio. Respondeo sicut Dubio 372. Peccatum. 130. Sensualitas. 13. Primi. 1. * Votum. 3. 65. &cet.

43 Peccatum alterius, fit proprium quadrupliciter, scilicet imitando, consulendo, consentiendo, & dissimulando. 4. d. 17. q. 2. ar. 2. q. 5. 1^{m}./. Pl. 18. fi. h. C.

44 Peccatum tripliciter dicitur funiculus, uanitas, uinculum, & plaustrum. Funiculus, scilicet quia ttahit hominẽ ad peccati exemplum, ad peccandi usum, & ad æternæ mortis interitum. Vanitas, quia deficit ab imitatione diuinæ ueritatis, a consequutione sperati finis, & a duratione longi temporis. Vinculum, quia nectit intellectum ne uideat, manus ne bona faciant, pedes ne proficiant. Plaustrum, quia opprimit ser uitutis onere, cordis timore, & conscientiæ inquietudine. Is. 5. me^{o}. b. C.

45 Obligatio ad peccatum, contingit dupliciter, scilicet agendo contra legem, uel contra conscientiam. Quolib. 8. 13. c.

Multaĩ eo 46 In peccato sunt tria, scilicet propositum, conatus, & effectus Psal. 7. fi. h.

47 In peccato sunt duo, scilicet pronitas, & motiuum. Primum est plus in creatura ignobiliori, secundum autem in nobiliori. 1ª. q. 63. 7. c. *Anima 77.

48 In peccato ex parte auersionis sunt tria, scilicet auersio, offensa, & reatus. Veri. q. 28. 2. c./. Ptal. 31. prin^{o}. a. C./. Ro. 4. le. 1. fi. D.

49 In quolibet peccato sunt duo, scilicet materiale, idest, substãtia actus, & formale. i inordinatio eius. 12ę. q. 71. 6. c./. q. 72. 1. 8. c./. q. 75. 1. c./. 1^{m}./. 4. 1^{m}./. q. 79. 2. c./. quæs. 87. 4. 3^{m}./. 6. c. *Lingua. 5. 6.

50 In uno peccato, contingit esse multas deformitates. 22ę. qu. 154. 1. 2^{m}./. 2. d. 22. q. 1. 1. c./. d. 33. L./. 4. d. 38. q. 2. ar. 2. q. 2. c./. Veri. q. 23. 7. 2^{m}./. Ma. q. 2. 6, 12^{m}.

51 In quolibet peccato, necesse est esse defectum circa aliquem actum rationis. 22ę. q. 54. 1. 2^{m}.

52 Vna specialis ratio peccati, potest esse in diuersis generibus peccatorum, inquantum ordinantur ad finem unius peccati 22ę. q. 99. 2. 2^{m}./. 3. 2^{m}./. q. 107. 2. 2^{m}.

53 In peccato sunt duo, scilicet inordinatio actus iniuriãs deo, & macula sequens. 12ę. q. 87. 4. 3^{m}./. 6. c./. 4. d. 14. qu. 2. 4. c./. Pl. 31. prin^{o}. a. C.

54 In quolibet peccato sunt duo, scilicet macula culpæ, & reatus pœnæ, 3ª. q. 22. 3. c.

In spiritũ sanctum. 55 Peccatum in spiritum sanctum, est peccare ex electione mali, & tantum ex malitia quæ est cum contemptu bonorum impedientium peccatum. 22ę. quæstione. 14. 1. 3. 4. c./. quæst. 105. 1. 2^{m}./. 2. distinctione. 43. 1. c./. 2. o./. 3. distinctione 38. 5. 4^{m}./. Ma. quæst. 3. 14. o./. Matth. 12. me^{o}. b. I. * Impugnatio. 3. Odium 20. Obstinatio 3. Blaphemia. 12. 18. &c. Dæmon 47. 51. Hæresis 1. 7. Impugnatio 3. Inobedientia. 4. Insanabile. Iudæi. 36. 44. 45.

56 In omni peccato, generaliter contemnitur deus, in suis præceptis. Sed hoc peccatum, ut speciale peccatum, est contemptus dõni, quo homo retrahitur a peccato, non autem peccatum sequens ex eo. 22ę. q. 118. 5. 3^{m}./. 3ª. q. 88. 4. c. fi./. 2. d. 43. 2. 1^{m}./. 3^{m}./. 3. c./. 4. c. fi. *Obstinatio. 3, Odium 20. Peccatũ. 231. Præsumptio. 2. &c. Puer. 5. Simonia. 5.

57 Illud peccatum dicitur generale, quod priuat conditionem requisitam in qualibet uirtute. Sed hoc peccatum est speciale, ratione specialis contemptus. 22ę. q. 14. 1. 3^{m}./. 4. d. 16. q. 4. ar. 1. q. 2. c.

58 Oppositum uidetur dicere a simili. 12ę. q. 84. 1. c./. 2^{m}./. 2. c. Resp. sicut Du^{o}. 1144. Du^{m},990^{m}.

59 Peccata non distinguuntur, secundum differentiam boni & mali. Ma. quæstio. 8. 1. 12^{m}. * Actus. 147. & cetera. Circunstantia. 7. &c. Differentia

60 Peccata differunt specie, secundum obiecta, non autem ratione inordinationis. 12ę. q. 72. 1. o./. 2. c./. 3. 4. o./. 5. 1^{m}./. 8. c./. q. 73. 3. c. fi./. 1^{m}./. 4. c./. q. 79. 2. 3^{m}./. 22ę. prin^{o}./. q. 39. 2. c./. 2. d. 42. q. 2. ar. 2. q. 2. c./. q. 2. c./. Ma. q. 2. 6. c./. q. 14. 3. c./. Pl. 50. prin^{o}. a. E. * Crimẽ. Delictum 2. Differre 9. Dissensio 2. &c. Frequentia. Iniquitas. Intentio 20. 21.

61 Peccata differunt specie, secundum fines, non autem secundum causas agentes. 12ę. q. 72. 3. o./. 22ę. prin^{o}./. 2. d. 22. q. 1. 1. c./. Pl. 50. prin^{o}. a. E.

Immo differunt specie, secundum diuersa motiua. 12ę. q. 72. 8. 9. c. Resp. Du^{o}. 991. * Luxuria 12. &c. Du^{m},991^{a}.

62 Idem est, peccata differre specie, secundum obiecta, & secundum fines. 12ę. quæstio. 72. 1. 1^{m}./. quæstio. 74. 2. 1^{m}. * Malum. 42.

63 Ad speciem peccati non sufficit malitia finis remoti, quem respicit uoluntas intendens, sed exigitur etiam malitia finis proximi quem respicit uoluntas eligens, sicut & ad bonitatem actus. 2. d. 40. 2. c./. 3^{m}./. 4. d. 16. q. 3. articu. 1. quæsti. 2. 3^{m}. Actus 148.

64 In peccatis est duplex differentia, scilicet materialis, idest, secundum ordinem ad unum finem proprium. 12ę. q. 72. 6. c./. 1ę. Tim. 2. fi./. He. 3. le. 3. Actus 150. * Meritum. 14. Negligentia 8. Nequitia. Ommitio 4. Pœna 38.

65 Nullum quod est præter intentionem peccantis, dat speciẽ peccato. 12ę. q. 72. 1. 8. c./. 3ª. q. 88. 4. 1^{m}.

66 Immo aliquando uariatur species peccati, sine eo quòd intẽtio feratur, ad ipsam circunstantiam. 4. d. 16. q 3. art. 2. q. 3. c. Resp. sicut Du^{o}. 347. Du^{m},991^{a}.

67 Circunstantiæ non possunt aggrauare peccatum in infinitũ 22ę. q. 110. 4. 5^{m}. /. 2. distinctione. 7. quæstio. 1. 2. c. Circunstantia 10. 11. &c.

68 Oppositum uidetur dicere. 4. d. 16. quæstio. 3. articu. 2. quæsti. 4. 5. o./ Ma. quæst. 2. 8. o./. Opus. 12. attic. 6. Respondeo Dubio. 993°. Du^{m},993^{a}.

69 Diuisio peccati, in peccatum contra deum, contra se, & contra proximum, est specifica, quia est secundum obiecta. 12ę. q. 72. 4. o./. 2. d 42. q. 2. ar. 2. q. 2. o./. Pl. 25. me^{o}. c.

70 Peccata cordis, oris, & operis, non differunt secundum species completas, sed secundum gradus eiusdem speciei. 12ę. q. 72. 7. o./. q. 100. 5. 6. c./. 22ę. prin^{o}./. 2. d. 42. q. 2. artic. 2. q. 1. o. Perfectio. 48.

71 Immo sunt tres species, 3ª. quæstio. 90. 3. 1^{m}. Respondeo Dubio. 994. Du^{m},994^{a}.

72 Peccatum cordis, & oris, non distinguuntur a peccato operis, quando sunt simul. 12ę. q. 72. 7. 3^{m}.

73 Peccata non differunt specie, secundum præcepta legis, quia non habent speciem ex parte auersionis, sed ex parte conuersionis. 12ę. quæstione. 72. 6. 2^{m}./. 9. 1^{m}./. quæstione. 73. 1. c./. 22ę. quæstione 10. 5. 1^{m}./. 4. distinctione. 16. quæstione. 3. articul. 2. quæst. 4. 5^{m}. /. Ma. quæstione. 2. 6. c. Auersio. 10.

74 Peccata differunt specie, secundum superabundantiam, & defectum, propter diuersa motiua, & sunt contraria. 12ę. q. 72. 8. o./. Ma. q. 2. 6. c./. q. 14. 3. o.

75 Differentia peccati, secundum mortale & ueniale, uel secundum alios reatus, non est specifica. 12ę. quæstione 72. 5. o. /. quæst. 88. 1. 2. o./. 1. distinct. 17. q. 2. 5. c./. 2. dist. 42. q. 1. 3. o./. 4. d. 16. q. 3. ar. 2 q. 4. 5^{m}./. Cont. 3. c^{o}. 139. fin./. 143. 1^{m}./. Ma. q. 7. 1. o.

76 Peccatum mortale, differt a ueniali in infinitum, ex parte auersionis, non autem ex parte conuersionis. 12ę. q. 72. 5. 1^{m}./. q. 87. 5. 1^{m}./. 4. distinct. 16. q. 3. art. 2. q. 4. 5^{m}./. distinct. 21. q. 1. ar. 2. q. 2. 1^{m}.

77 Omne peccatum est in uoluntate, ut in subiecto. 12ę. q. 74. 1. o./. 4. d. 18. q. 1. ar. 2. q. 1. 2^{m}./. Con. 3. c^{o}. 109. fi./. Ma. quæ. 7. 1. 16^{m}./. Matth. 15. prin^{o}. a. G. &c. Subiectiue. Inf. * Contemptus. 5. Subiectum

78 Immo non omne peccatum est in uoluntate, ut in subiecto, sed ut in causa, per se uel per accidẽs. 2. d. 22. q. 2. 1. 1^{m}./. d. 24 q. 3. Du^{m},995^{m}.

Pe

quæst. 3. 2. 2^{m}./. d. 31. quæstio. 2. 1. 4^{m}./. distinct. 44. q. 1. 1. 1^{m}./. Veri. q. 15. 3. 3^{m}./. Ma. q. 2. 2. 2^{m}./. Virt. q. 1. 5. 10^{m}. Respond. Dubio 995.

79 Subiectum peccati duplex, scilicet subiectum primum, & subiectum proximum. Voluntas est subiectum primũ omnis peccati, proximum uero, sunt diuersæ potentiæ. 22ę. q. 10. 2. c./. 2. d. 41. q. 2. 2. o./. d. 42. q. 1. 1. 5^{m}./. Ver. q. 25. 1. c./. 1^{m}./. Vir. q. 1. 5. 9^{m}. * Hebetudo 1.

80 Omnis potentia mobilis a uoluntate, potest esse subiectum peccati, licet principaliter sit in uoluntate. 12ę. quæst. 74. 2. o /. 3. c./. q. 83. 1. c./. 2. distin. 44. L. prine^{o}./. Ma. q. 2. 2. 3. o./. q. 4. 2. 14^{m}./. 5. c./. 6. c./. 7^{m}./. q. 7. 6. c. * Honor 8. Ieiunium 7. Meritum. 31.

81 Peccatum est in uoluntate, ut in causa. 12ę. quæstione. 74. 1. 2. o./. quæst. 75. 3. c./. quæst. 80. 1. c./. 2. distinct. 22. q. 2. 1. 1^{m}./. distinct. 24. 1. 2. 5^{m}./. quæst. 3. 2. 2^{m}./. distin. 31. q. 2. 1. 4^{m}./. dist. 39. quæst. 1. 1. o./. 2. c./. d. 41. q. 2. o./. d. 44. q. 1. 1. 1^{m}./. L. prin^{o}./ Ma. q. 2. 2. o.

82 Voluntas est per se causa peccati, sed per accidens respectu inordinationis. 12ę. q. 75. 1. o./. Veri. q. 24. 10. 3^{m}./. 7^{m}.

83 Vnitas & multitudo peccatorum, sumitur tantum, secundum unitatem & multitudinem actus uoluntatis. 2. dist. 42. q. 1. 1. o.

84 In quolibet uolente sub deo, potest esse peccatum uoluntatis, si in sua natura consideretur. 3. 3. c^{o}. 109.

85 Peccatum in homine contingit dupliciter, scilicet uel quia uoluntas proprium bonum non ordinat in deum actu uel habitu, uel quia appetitus inferior non regulatur secundũ appetitum superiorem. In dæmonibus autem contingit tantũ primo modo. 3. 3. c^{o}. 109. fi./. 110./. 139. fi.

86 Ille in quo est minor dispositio ad peccatum, plus põt peccare. 2. d. 6. q. 1. 1. o. * Voluntas 24. &c.

Ratio. 87 Peccatum non potest esse in uoluntate, nisi cum ignorantia intellectus. 1ª. q. 63. 1. 4^{m}./. 12ę. q. 58. 2. c./. q. 77. 2. c./. 22ę. q. 20. 2. o./. q. 5. 1. 3. 2^{m}./. q. 53. 2. c./. 1. d. 46. 2. 2^{m}./. Lme^{o}. C./. 2. d. 5. q. 1. 1. c./. d. 7. q. 2. 1. 1^{m}./. d. 21. q. 2. 1. 5^{m}./. d. 22. q. 1. 1. 1^{m}./. q. 2. 2. c./. d. 24. q. 3. 3. c./. 1^{m}./. d. 30. q. 1. 3. 5^{m}./. d. 39. q. 1. 1. 4^{m}./. I. prin^{o}./. d. 42. q. 2. 1. 7^{m}./. d. 43. 1. 3^{m}./. 3. d. 31. q. 1. 1. c./. 4. d. 18. q. 1. art 2. quæst. 1. 2^{m}./. d. 38. q. 2. 1. 2^{m}./. Con. 3. c^{o}. 108. prin^{o}. /. 110./. Lib^{o}. 4. c^{o}. 69. 3^{m}./. 91. 5^{m}./. 95. 2^{m}./. Veri. b. 15. 3. 2^{m}./. 6^{m}./. q 24. 8. 10. c./. Ma. q. 1. 3. c. fi./. q. 3. 9. o./. q. 16. 2. 4^{m}./. 6. 1^{m} /. 13^{m}./. 24^{m}.

88 Peccatum in actu liberi arbitrii, contingit dupliciter, scilicet eligendo malum ex ignorantia, uel eligendo inordinate bonum ex inconsideratione. 1ª. q. 63. 1. 4^{m}.

89 Peccatum essentialiter consistit in actu liberi arbitrii. 12ę. q. 77. 6. c.

90 Ratio habet a uoluntate esse subiectum peccati. Ma. quæst. 4 5. c. /. 5^{m}.

91 Peccatum est in ratione dupliciter, scilicet errando circa illud quod potest & debet scire facta promulgatione, uel nõ regendo potentias inferiores. 12ę. quæstio. 74. 5. 6. o./. qu. 90. 4. 2^{m}./. 3^{m}./. 2. distinct. 24. q. 3. 3. c./. 1^{m}./. Verit. quæs. 17. 3. c./. Quol 1. 19. o.

92 In primo instanti creationis, non potest mẽs peccare. Et peccatum est in ratione, non quia in ea completur, sed in uoluntate consequente rationem. 3. distinct. 17. ar. 1. q. 3. 2^{m}./. d. 18. 3. 4^{m}. fi.

93 Peccatum mortale est in ratione, non semper ut in subiecto, sed ut in dirigente: in uoluntate autem ut in imperante. 2. distinct. 41. quæst 2. 2. 1^{m}./. 3. d. 17. ar. 1. q. 3. 2^{m}./. d. 27 q. 2. 3. 2^{m}.

94 Peccatum mortale & ueniale, possunt esse in ratione dupliciter, scilicet secundum se, & secundum quòd regit potẽtias inferiores. 12ę. q. 74. 9. 10. o./. 2. d. 24. q. 3. 3. 4. 5. o./. Veri. q. 15. 3. o./. 4. 6^{m}./. quæst. 24. 8. 9. c./. Ma. quæst. 7. 1. c./. 12^{m}./. 13^{m}./. 17^{m}./. 5. o.

95 Omne peccatum mortale, est in ratione consentiente, non autem semper, ut in eliciente. 3. d. 33. q. 2. ar. 4. q. 2. 5^{m}.

96 Peccatum morosæ delectationis, est in ratione dupliciter, scilicet imperando illicitas passiones, uel non reprimendo eas ex negligentia. 12ę. q. 74. 6. o./. 22ę. q. 54. 1. 2^{m}./. q. 156. 1. 3^{m}. fi./. q. 168. 2. 3^{m}.

97 Peccatum ipsius consensus in actum, est tantum in ratione superiori, sed consensus in delectationem, potest esse in ratione superiori, & inferiori. 12ę. q. 15. 4. o./. q. 74. 7. o./. 8. 1^{m}./. 2. d. 24. q. 3. 1. 4. o./. Veri. q. 15. 3. 4. 5. o./. Ma. q. 15. 2. 9^{m}. *Cogitatio. 10. &c. Impugnare 4. Prouidentia 58, Sensualitas. 13. Somnus 4.

Sensualitas. 98 Non omnis motus sensualitatis primus, idest, naturalis, est peccatum. 12ę. q. 74. 3. o./. 2. distinct. 24. quæst. 3. 2. o./. Ma. q. 3. 3. 8^{m}./. quæstio. 7. 6. 6^{m}./. 8^{m}./. Quol. 4. 21. o. *Absoluere. 9 Adeps 3. Appetitus 63. Concupiscibilis. 6. 7. 8. 10. Delectatio. 106.

99 Sensualitas tenet locum serpentis, quia inclinat ad peccatum. 1ª. q. 81. 1. 3^{m}./. 3. 1^{m} /. 12ę. q. 74. 3. 2. 2^{a}./. 22ę. q. 165. 2. b./. 3ª. 4. 18. 2. 3^{m}./. 3. d. 17. ar. 1. q. 2. 4^{m}./. Veri q. 25. 1. 4^{m}. * Dæmon 60. Gula 1. 11.

100 In sensualitate, potest esse peccatum subiectiue. 12ę. q. 74. 3. o./. 2. d. 24. q. 3. 2. o./. d. 31. q. 2. 1. 4^{m}./. Veri q. 25. 5. o./. Ma. q. 7. 1. 14^{m}./. 15^{m}./. 6. o. Subiectiue. Inf. * Infidelis 8. 10. Primi 1. Pollutio o.

101 In sensualitate potest esse peccatum ueniale, non autẽ mortale. 12ę. q. 74. 3. 3^{m}./. 4. o./. q. 89. 5. c./. 2. d. 24. q. 3. 2. 3^{m}./. 4. c./ 6. 4^{m}./. Veri. q. 1 5. 3^{m}./. q. 25. 5. o./. Ma. q. 7. 1. c./. 6. o./. 8. c./. Quol. 4. 22. c.

102 Peccatum mortale potest esse subiectiue in concupiscibili, & irascibili, unde peccatum duplex. s. iræ, & concupiscentiæ. 2. d. 24. q. 3. 2. 3^{m}./. 3. d. 27. q. 2. 3. 2^{m}./. Virt. quæl. 1. 4. 1^{m} /. Quol. 4. 21. 22. c./. Pl. 5. me^{o}. d. H.

103 Obedire imperio rationis, & esse subiectum peccati, conuenit sensualitati hominis, non autem sensualitati bruti. 12ę. quæstio. 74. 3. 1^{m}./. 2. distinct. 24. quæst. 3. 2. 1^{m}./. 5^{m}./. Ma. quæstio. 7. 6. 3^{m}.

104 Defectus traductus, in non obedibilibus rationi, non habet rationem culpæ, sed pœnæ, quia non sunt susceptiua culpæ, scilicet corpus hominis, & potentiæ uegetatiuæ. Ma. quæst. 4 2. c./. 5^{m}.

105 Peccatum actuale est in generativa, non sicut in subiecto, sed materialiter, inquantum concupiscibilis motum eius imperat. 12ę. quæstione 17. 8. 3^{m}./. 2. distinct. 31. quæst. 2. 2. 1^{m}. 3^{m}./. 5^{m}.

106 Peccatum sensualitatis, manet post mortem, secundũ qp redundat in totum. 2. d. 24. q. 3. 2. 6^{m}.

107 Peccatum actuale, non potest esse in parte non obediente rationi, sed bene infectio naturæ. 12ę. quæstione, 83. 1. c./. 4. 2^{m}./. 2. distinct. 31. quæst. 2. 2. 1^{m}./. Ma. quæst. 1. 2. c./. 15^{m}./. Quol. 4. 21. c.

108 Omne peccatum, fundatur in aliquo appetitu naturali. Ma. q. 8. 2. c. prin^{o}. * Abraham 11. &c. Achaz 1. Actus 175. 178. 181. Naturale.

109 Peccatum non potest esse in appetitu naturali subiectiue. 2. distin. 24. quæstio. 3. 1. o./. Quol. 4. 21. o. * Adam 58. &c. Adiurare. 10.

110 Omnis uoluntas sub deo, potest secundum se, habere peccatum. 1ª. quæstione. 63. 1. c./. 5. 3. c^{o}. 109. * Aduocatus. 1.

111 Immo impeccabilis potest fieri aliqua creatura a deo. 1ª. q. 63. 1. c./. 1. d. 39. q. 2. 2. c./. 4^{m}./. 2. d. 23. q. 1. 1. o. Respon. sicut Dubio. 723. Du^{m}.996^{m}.

112 Esse susceptiuum felicitatis, uirtutis, & peccati, est proprium hominis. Ideo proprium subiectum horum, est anima rationalis. Ma. q. 4. 3. 5. c. * Angelus 470. &c. Anima 89. Antichristus 3. Apostoli 19. 20.

113 Nullus homo præter Christum, & matrem eius, fuit omnino sine peccato actuali. 3. d. 3. L. 1. fi./. d. 13. q. 1. 1. 5^{m}./. Opus. 3. c^{o}. 231./. Opus. 7. c^{o}. 6./. Psal. 14. me^{o}. b. H./. Psal. 45. me^{o}. d. fin. 1ę. Thess. fi./. He. 9. lect. 1. fin. Maria 62. &c. * Ars 45. &c. Assumere.

114 Christus nullum habuit peccatum. 3ª. q. 14. 3. o./. q. 15. 1. o./. 5. 1^{m}./. 2^{m}./. q. 22. 4. 1^{m}./. q. 27. 3. c./. q. 28. 1. c./. q. 31. 7. o./. q. 34 1. 2^{m}./. q. 39. 1. c./. 2. 2^{m}./. q. 40. 3. 1^{m}./. q. 50. 2. c./. 3. d. 3. q. 1. art. 2. q. 1. c. fi./. q 2. 3^{m}./. d. 12. q. 2. 1. 1. 1^{m}./. d. 13. q. 1. 1. 5^{m}./. ar. 2. q. 1. c. fi./. L. 1. fi. / d. 17. arti. 3. q. 2. 2^{m}./. d. 21. q. 1. 2. c./. 4. d. 4. q. 1. ar. 3. q. 3. 2^{m}./. Quol. 4. 21. o./. Pl. 14. me^{o}. b. H./. Pl. 15. fi. f. E./. Pl. 40. fi. f. prin^{o}./. Esa. 11. prin^{o}. K. * Beatus 30. 31. Cœlum. 15. Circunstantia 19. Clauis 6. 15. Conceptio 32.

115 Christus non habuit potentiam peccandi, nisi improprie. i. potentiam qua alii peccant. 3. ò. 12. q. 2. 2. o./. d. 13. q. 1. art. 2. q. 1. c. fi.

116 Christus non potuit peccare, ut uiator, nec ut cõprehensor, nec ut deus: tamen si uoluisset, peccare potuisset. 3. d. 12. q. 2 1. d./. d. 13. q. 1. 1. 5^{m}./. 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q. 3. 2^{m}. * Culpa 3. Dæmon 41. &c. Deus. 420. &c. Error 5. 6. 9. 12. Fomes 5. 8. 15. Gedeon 1. 2. Gratia 153. Hæresis 74. 142. 162. &c. Iephte. Ignorantia 15. &c. Inuidia. Iustitia. Laus 2. 7. Lucifer. Malum 59. &c. Maria 59. &c. Meritum 31. Pœna 42. Penitentia 35. Posse 9. Status 16. Stratus. 2. Virginitas 21. Virtus 268. Vsura 258. 270. 272. Zacharias. 2.

117 Peccatum ut est actus, habet causam per se, sed ratione inordinationis, habet causam per accidens tantũ. 12ę. q. 75. 1. o./. 2 4. c./. 1^{m}./. q. 77. 4. c./. 2. d. 3 5. 1. c. *Adam 8. 79. Adoratio 29. 30. Adultãtio 1. 2. Adulterium 9. Amor 149. 214. Causa.

118 Nullum peccatum, dicitur per se malum, nisi propter corruptionem alicuius circunstantiæ. 4. distinct. 9. art. 3 quæ. 3. 3^m. *Auaritia 16. 17.

119 Nullus peccat, secundum quòd patitur, sed solum secundũ quòd agit. 4. distinct. 38. q. 2. ar. 2. q. 2. 4^m. * Baptismus 118. 119. 133. 213.

Du^m. 997^m Oppositum uidetur dicere. 4. d. 16. q. 3. ar. 2. q. 3. c. Respon. Du^o. 997. *Beatitudo. 108.

120 Non omne peccatum fit ex contemptu, sed quandoque ex ignorantia uel infirmitate. 22 ℈. q. 162. 2. c. / 1^m. / 2^m. / q. 186. 9. 2 3^m. / 3^a. q. 88. 4. c. / Ma. q. 2. 1. 10^m. * Blasphemia 206. Cæcitas 1. Clauis 3.

121 Causa primi peccati, non est malum, sed bonum, scilicet uoluntas cum absentia alterius boni, scilicet regulæ rationis, uel legis diuinæ. 1^a. 49. 1. 2^m. / 3^m. / q. 63. 1. 4^m. / 1. 2 ℈. q. 75. 1. c. / 3^m. / 22 ℈. q. 163. 1. 2. c. / 2. d. 35. 3. 4^m. / Con. 3. c^o. 10. fi. / 108. / 109. / 110. / Ma. quæstio. 1. 3. c. / quæstio. 16. 2. c. / 1^m. / 4^m. * Coitus 6. Confessio 43. 81. Contemptus. 5. Debitum. 24. 26.

122 Omne peccatum est ex aliquo errore, & contemptu negligentiæ. 1. distinctio. 46. 2. 2^m. / L. 4^m. / 3. distinctio. 31. quæstione. 1. 1. c.

123 Non omne peccatum, fit ex contemptu, sed quandoque ex ignorantia, uel infirmitate. Sed peccandi consuetudo implicat dei contemptum. 12 ℈. quæst. 105. 2. 9^m. / 22 ℈. quæst. 162. 2. c. / 1^m. / 2^m. / 4. 4^m. / fin. / q. 186. 9. 3^m. / 3^a. q. 88. 4. c. / Ma. q. 2. 1. 10^m.

124 Peccare ex aliquo, est illud esse primum principium peccati. Ma. quæst. 3. 12. 5^m. / 11^m. / 16^m. * Dæmon 31. 44. & ce. 53. & c. 65.

125 Quòd aliquis non possit uitare peccatum, potest intelligi dupliciter, scilicet uel quia confirmatus est in malo, uel quia diu persistere non potest quin ruat in peccatum. 12 ℈. q. 109. 8. o. *Deus 155. 422. Disputatio 6. Dissensio 4. Ebrietas 1. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. & c.

126 Peccatum trahunt aliqui super se quantum ad tria, scilicet primo quantum ad contemptum comminationis diuini iudicii, propter sententiæ dilationem, & propter diuini iudicii elongationem. Secundo quantum ad excusationem peccati. Tertio quantum ad præsumptionem peccantis. Isa. 5. medio. b. B.

127 Vanitas quantum ad excusationem peccati est triplex, scilicet quantum ad effectum, quantum ad intellectum, & quantum ad affectum. Isa 5. me^o. c. prin^o.

128 Præsumptio peccandi est de tribus, scilicet de sapientia cordis in speculatiuis & practicis, de potentia corporis ad peccãdum. Et de auctoritate ad iustificandum. Isa. 5. med^o. c. F. * Eleemosyna 13. & c. Aestimatio. 1. Eucharistia, 57. 74. 76. 157. & c. 161.

129 Principium peccati duplex, scilicet primum & uniuersale. i. uoluntas, & principium proprium & proximum, scilicet aliæ potentiæ. 22 ℈. q. 10. 2. c.

130 Voluntas est causa alicuius peccati dupliciter, scilicet per se ideſt, imperando, & per accidens, ideſt, non impediendo, uel non reprimendo cum possit. Et sic est causa peccati primorũ motuum. 22 ℈. q. 154. 5. c. prin^o. / 2. d. 24. q. 3. 2. 2^m. *Excæcatio. 3. 4. 6. Phantasia 5.

131 Peccatum est in sola uoluntate, ut in primo mouente, sed in aliis uiribus, ut in imperatis & motis. Ma. quæstio. 7. 1. 16^m. / 6. 2^m.

132 Propria & per se causa peccati, est uoluntas, aliæ uero causæ, sunt quasi extrinsecæ & remotæ. 12 ℈. q. 73. 6. c. / quæst. 80. 1. c. / 3^m. / Veri. q. 24. 10. 3^m. / Ma. quæst. 3. 3. c. fi. / 7. 5^m. * Fictio 1. Fides 160. Finis 139. Fomes. 8. 9. 11. 12. Fucatio. Fundamentum 5.

133 Nihil exterius est causa sufficiens peccati, sed tantum suadens, uel mouens appetitum sensitiuum. 1^a. q. 115. 4. c. / 1 2 ℈. quæstio. 73. 8. 3^m. / q. 75. 3. o. / quæst. 80. 1. 3. o. / 22 ℈. quæstio. 43. 1. 3^m. / q. 73. 3. c. / 2^m. / q. 115. 2. 1^m. / 2^m. / 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 3. 2^m. / d. 38. q. 2. 1. 4^m. / ar. 2. q. 1. 3^m. / q. 3. c. / Ma. q. 3. 3. o. / 4 c. * Gloria 5.

134 Aliquis potest sufficienter impelli a dæmone, in actum peccati, non autem in peccatum. 12 ℈. q. 80. 3. o. / Ma. q. 3. 3. 9^m. / 4. c. / q. 16. 11. 10^m. / 12. 10^m. / Opus. 60. c^o. 18.

135 Aliquis quandoque committit aliquod peccatum, secundum effectum, & non secundum affectum. 22 ℈. quæstio. 162. 2. 2^m.

136 Causa interior peccati duplex, scilicet proxima, ideſt, ratio, & uoluntas, & causa remota, scilicet imaginatio, & appetitus sensitiuus. 12 ℈. quæstio, 75. 2. o. / 3. c. 22 ℈. quæstione, 10. 2. c.

137 Sciens peccat, non considerando in particulari uel in actu, quod scit in uniuersali uel in habitu, unde ex certa malitia, uel ex industria peccare dicitur, quasi scienter malum eligens. 12 ℈. q. 78. 1. c. fi. / Ver. q. 15. 3. 6^m. / q. 24. 2. 10. c. / Ma. q. 3 9. o. / Virt. q. 1. 6. 1^m. / q. 2. 12. 12^m. / Roma. 7. lect. 3. prin^o. K. / 1 ℈. Timoth. 2. lect. 3. med^o. G.

138 Peccatum non est in cogitationibus, nisi secundum quòd per eas, homo inclinatur ad malum, & retrahitur a bono. Ma. q. 3. 3. 7^m

139 Causa peccati triplex, scilicet motiuum, ideſt, bonum apparens, defectus regulæ, & perficiens. Primum pertinet ad sensus, & ad appetitum sensitiuum. Secundum ad rationem. Tertium autem ad uoluntatem. 12 ℈. q. 75. 2. 3. c. *Hæresis 1. 35 60. 74. 114. 152. & c.

140 Causa efficacissima peccati duplex, scilicet amor bonorum temporalium præsentium, male inflammans, & timor præsentium pœnarum, male humilians. 12 ℈. q. 77. 4. c. / 3^m. / He. 2. le. 4. me^o. I.

141 Propria & per se causa peccati, est ex parte conuersionis, ad commutabile bonum. 12 ℈. q. 75. 1. c. / q. 77. 4. c. / 6. 1^m. / 8. 2^m. / q. 84. 1. 2^m. / 4. d. 14. q. 2. 5. 3^m. * Iacob 1. & c. Idolatria 5. 9. & c. Ieiunium 7. Ignorantia 0. Impedimentum 3.

142 Immo est ex parte auuersionis ab incommutabili bono. 4. d. 15. quæstio. 1. 2. 1^m. / Ma. q. 5. 2. c. Auersio 5. Respon. sicut Dubio 259. Du^m. 998^m.

143 Causa peccati triplex, scilicet passio, habitus uitiosus, & falsa æstimatio de particulari eligibili, ex passione, habitu, uel ignorantia. 1 2 ℈. q. 6. 4. 3^m. fi. / 22 ℈. q. 14. 1. c. / Veri. quæst. 24. 10. c. / Ma. q. 3. 12. c. * Incontinentia 1. 7. Infidelitas. 1. 2. 6. 7. Infirmitas 4. & c.

144 Peccatum ueniale causatur ex corruptione carnis, sicut ex causa prima, non autem sicut ex causa proxima. 2. dist. 24. q. 3. 5. 5^m.

145 Inclinans ad peccatum, est duplex, scilicet per se, ut habitus & dispositio ex peccato, & per accidens, scilicet remouendo originalem iustitiam, id est, peccatum originale. 12 ℈. quæ. 6. 4. 2^m. / 3^m. fi. / q. 82. 1. 3^m. / 2. 2^m. / 2. d. 33. q. 1. 3. 2^m. * Ingratitudo 14. Insanabile. Intimiditas. Inuestigatio 2.

146 Omne peccatum contingit ex defectu scientiæ in uniuersali, uel in particulari, in habitu uel in actu, ex intentione, uel occupatione, uel infirmitate, uel passione. 12 ℈. quæstione 77. 2. c. / Ma. quæst. 3. 9. o. * Inuidia. 4. Iocosum. Iosaphath. Iustus 3. 4.

147 Peccatum trahit ad aliud peccatum dupliciter, scilicet priuãdo gratia fortificante, contra peccatum, & disponendo ad peccatum. Veri. q. 22. 5. 6^m. * Lex 15. 180. Lingua 5. 6. Litigium. 2. Lucifer. Magi. 10. 11. 12. Malitia. 0. Meritum 18. 19. Militia. 3.

148 Origo peccati triplex, scilicet peccatum præcedens, habitus corruptus, & passio. 2. d. 42. q. 2. 1. c. / Veri. quæst. 24. 8. 9. 10. c. * Missa. 8. & c.

149 Origo peccati, contingit ex duplici defectu rationis, scilicet ex errore circa bonum in particulari, & ex passione sensualitatis, impediente iudicium rationis. Verit. q. 24. 8. 9. 10. c. * Monstrum 2. Negligentia. 9. Occidere. 1. Occultatio. Officium. 19.

150 Oppositum uidetur dicere, 2. distinct. 20. q. 2. 3. 5^m. / d. 28. 2. 0 Du^m. 999°. Resp. sicut Du^o. 678. *Omissio 7. 15.

151 Origo peccatorum, attenditur secundum inclinationem ad finem, quæ est ex parte conuersionis. 22 ℈. quæst. 73. 3. 3^m. * Pax. 13.

152 Quando unum peccatum ordinatur ad finem alterius peccati, idem secundum eandem rationem, est finis utriusque, sed nõ eodem ordine, quia unius est finis proximus, alterius uero remotus. Ma. q. 8. 1. 14^m. * Pollutio 4. 9. Posse. Præceptum. 154.

153 Vnum peccatum, est causa alterius peccati, in quadruplici genere causarum, scilicet in genere causæ efficientis, materialis, finalis, & formalis, 12 ℈. q. 75. 4. o. / q. 84. o. / 2. d. 36. 1. o. / d. 42. q. 2. 1. 3. 5. c. / Ma. q. 8. 1. c. / Ro. lect. 7. fin. G. * Prædestinatio. 22.

154 Vnum peccatum potest oriri ex diuersis peccatis, sed principalius, ex quo sæpius consueuit, propter propinquitatem ad finem eius. 22 ℈. q. 72. 4. c. *Prædicare 4. 6. Primi o. Radix o. Religio 47. Satisfactio 2. Scandalum 3. & c.

155 Ex minori uitio, potest oriri maius peccatum^m, sicut ex ira homicidium, & blasphemia. 22 ℈. quæstio. 73. 3. 3^m. * Sentualitas. 10. 11.

156 Homo non debet facere unum peccatum, ut uitet aliud peccatum. 22 ℈. quæst. 113. 1. 3^m. * Spectacula 3. Superbia. 2. 13. & c. 16.

157 Ea quæ sunt communia omni peccato, non geminant peccatum, nec deformitatem eius. Verit. quæstio. 23. 7. 2^m. / 3^m. * Vagatio.

158 Tria inducunt ad peccatum, scilicet inane gaudium, inuratio ad spiritualia, & abundantia temporalium. Ps. 50. fi. h. A. *Vestis 6.

159 Ad peccatum impellunt octo, scilicet debilitas uitium, per tepiditatem & instabilitatem bene operandi, onus peccatorum, per negligentiam pœnitendi, multitudo hostium, lubricitas uiarum, per incuriam, uarietas offendiculorum, ignorantia, exempla malorum, & pondus corporum, per delitias. 1 ℈. Cor. 10. lect. 3. fi. C. * Virtus 11. Votum 8. Vsura 57 Vti. 22. Christus 49.

160 Causa peccati quadruplex. Sadulatio, contẽptus dei, præsumptio, & permissio dei. Ps. 9.

161 Causæ proximę peccati, sunt tres. Slibido ex consuetudine, uel actu peccati relicta, reliquiæ præteriti peccati, & exterio res occasiones, ut locus, & mala societas. Quæ tolluntur per satisfactionem, qua debilitatur fomes, qui est causa remota peccati. 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 3. 1^m.

Du^m. 1000 162 Immo fomes est proprie, & primo, radix omnium peccatorũ. 2. d. 43. 1. 2^m. Resp. sicut Du^o. 1144.

163 Istæ causæ peccati, non sufficientes, sed sunt occasiones tantum. 1^a. q. 115. 4. c. / 2. d. 36. 1. 2^m. / 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 3. 2^m. / d. 38. q. 2. 1. 4^m. / ar. 2. q. 1. 2^m. / q. 3. 2^m.

164 Causa siue occasio peccandi carnaliter triplex, scilicet æstimatio maior de delectatione quàm sit, desiderium experiendi ex curiositate, & memoria delectationis. 4. d. 49. q. 5. artic. 3. q. 1. 1^m.

165 Ex eo peccatum conualescit, ex quo homo inclinatur ad peccatum. 2. d. 42. q. 1. 1. c. prin^o.

166 Quia per operationes sensus, homo peruenit ad actus rationis, ideo plures sequuntur inclinationes naturæ sensitiuæ, quàm ordinem rationis, plures enim sunt qui assequuntur principium rei, quàm qui ad consumationem perueniunt. Ex hoc autem uitia & peccata in hominibus proueniunt, q sequuntur inclinationem naturæ sensitiuæ, contra ordinem rationis. 1. q. 2. 3. 3^m. fi. / q. 49. 3. 5^m. / 4. 63. 9. 1^m. / q. 115. 4. c. / 12 ℈. q. 2. 9. 2^m. / q. 71. 2. 5^m. / q. 77. 1. c. / 3. c^o. 26. 18^m. / Ma. q. 1. 3. 17^m. / Ps. 18. me^o. e. fi.

Effectus. 167 Peccatum corrumpit animam, quo ad ordinem rationis, nõ autem essentiam, nec potentias eius. 2. d. 7. q. 2. 1. c. prin^o. / d. 35. 5. o. / d. 36. 3. c. / Ma. q. 2. 11. o. *Absoluere 18. 20. 22. 27. 34. Accusatio 3. 7. 23. 30. 31. Actus 23.

168 Sicut concupiscentia contracta, est destitutio uirium inferiorum a iustitia originali, sic malitia contracta in uoluntate. Ma. q. 4. 2. 7^m.

169 Per peccatum Adæ, humanum genus incurrit duo mala, scilicet mortem ex separatione a fonte uitæ, & infirmitatem, ex destitutione diuinæ gratiæ. Vnde per peccatum homo amisit dona gratuita. a. principio. / Opusc. 3. capit^o. 144. *Amor 194.

170 Natura humana, magis corrupta est per peccatum, quo ad appetitum boni, quàm quo ad cognitionem ueri. 12 ℈. quæst 109. 2. 3^m.

171 Peccata hominum sunt impedimenta humani boni. 1^a. q. 63 2. 1^m. fi. / 4. d. 17. q. 2. ar. 4. q. 1. 4^m.

Du^m. 1001. 172 Immo peccata hominum aliquando aliquod bonũ figurant 22 ℈. q. 88. 2. 2^m. / 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 3. 3^m. Respondeo sicut Dubio 717.

173 Nemo debet gaudere de peccatis, quia ex eis perueniant bona, quia horum non sunt causa, sed impedimenta. 4. d. 17. q. 2. ar. 4. q. 1. 4^m.

Du^m. 1002 174 Immo peccatum cedit in bonum hominis. 12 ℈. quæstio. 87. 2. 1^m. Respond. Dubio 1002. Iustus 3. *Anima 73. 88. 163 Animal 64. 68. 79.

175 Peccatum cedit in bonum hominis, non quidem secundum se, sed quia homo fit humilior, & cautior, ex peccato suo, & aliorum. 12 ℈. q. 87. 2. 1^m. / 2^m.

176 Si nullus homo peccasset, uniuersum genus humanum, melius esset. 1. d. 46. 3. 6^m. *Apostoli 19.

177 Priuatio modi, speciei, & ordinis, ut sunt in bono uirtutis & gratiæ, sunt effectus peccati, non autem in aliis. 12 ℈. q. 85. 4. o. / Virt. q. 1. 8. 12^m.

178 Homo peccando, recedit ab ordine rationis. Ideo perdit dignitatem humanam, & incidit in seruitutem bestiarum. 22 ℈. quæst. 64. 2. 3^m. / 2. distinct. 35. 5. c. * Baptismus 131. 133. Beatitudo 125. Bonitas 148. 149. 200. 216. Charitas 101 102. 104. 105.

179 In quolibet peccato, est aliquid uirtutis, quia non potest corrumpere omnes circunstantias uirtutis. 12 ℈. q. 73. 2. c. fi. / 2. d. 42. q. 2. 5. 2^m. *Clauis 15. Clausio. Confessio. 4. 47. 92. Cõiunctio 4. Conscientia 5, Contemptus 5. 7.

180 Effectus peccati triplex. S. priuatio gratiæ, reatus ex auersione, & dispositio ad similes actus peccati, ex conuersione, 2. d. 32. q. 1. 1. c. / 4. d. 17. q. 2. ar 1. q. 1. 1^m. *Conuersio 5. Culpa. 4. 6. Cultus 14. Damnatio. 2. 3. 28.

181 Peccatum singularis personæ, non nocet, nisi sibi. 3^a. q. 19. 4. 1^m. / q. 92. 6. 3^m. *Debitum 12. 19. 24.

182 Peccatum nõ nocet deo, licet sit contra deum. 12 ℈. q. 21. 4. 1^m / q. 47. 1. 1^m. / q. 73. 8. 2^m. / 22 ℈. q. 88. 2. c. / 2. d. 42. q. 2. ar. 2. q. 2. 1^m. / 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q 3. 4^m. / ar. 4. q. 1. c. *Defectus o. Dæmon. 95. Deus 205. Ebrietas 9. 14.

183 Peccans uidetur contemnere deum dupliciter, scilicet ut iudicem, & ut testem. Ps. 50. prin^o b. H. * Enigma 3. Eucharistia 212. & c. 275. & c.

184 Omnia peccata, sunt improperia dei quodammodo, inquantum per ea, lex dei contemnitur. Roman. 15. lect. 1. prin^o. B. *Excæcatio. o.

185 Peccatum causat quadruplicem diuisionem, discordiæ a proximo, contrariæ affectionis a seipso, auersionis a deo, & dissimilitudinis a sanctis. Isa. 59. * Excommunicatio 21. & c. Fama. 1. Fermentum. 2. Filiatio. 13. Flos. 2. Fornicatio. 20. Gloria. 6. 7.

186 Effectus peccati duplex, scilicet inquinatio affectus ad terrena, & inordinatio eius per auersionem a deo. Psalmo. 50. med^o. f. C.

187 Peccatum transit actu, & manet effectu, scilicet reatus maculæ, & offensæ dei. 12 ℈. q. 109. 7. c. / q. 113. 2. 3^m. / 3^a. q. 62. 2. 2^m. / 5. c. / q. 89. 4. 1^m. / 4. d. 14. q. 1. ar. 1. q. 6. 3^m. / q. 2. ar. 3. q. 2 1^m. / q. 3. 3^m. / d. 17. q. 1. ar. 3. q. 5. 2^m. / q. 2. ar. 1. q. 1. 1^m. / d. 18. q. 1. ar. 2. q. 3. 1^m. / Ma. q. 2. 1. 11^m. / 2. 14^m. / q. 7. 10. 6^m. * Gratia 15. & c. 41. 51. 59. 114. 153. 183. 167. & c.

188 Peccator per affectum peccati, amicitiam dei uiolauit per inobedientiam diuinæ legis, honorem deo debitum subtraxit. 4. d. 14. q. 2. ar. 1. q. 2. c. *Hæresis 18. 45. 107. 114. Ieiunium. 21. 39. Iephthe. Ignorantia 23.

189 Ex primo amittit gratiam, & incurrit offensam, ex secundo meretur pœnam. 4. d. 14. q. 2. ar. 1. q. 2. c.

190 Peccatum facit inueterascere, redigendo in seruitutem ueteris Adæ. Ps. 6. me^o. e. *Imago 40. Incarnari 3.

191 Peccata ducunt ad tenebras damnationis. Ioan. 12. le. 6. me^o. c. lect. 8. med^o. f. B. * Infirmitas 4. Ingratitudo. 1. & cet. Insanabile.

192 Vulnus quadruplex causatur in anima, primo ex peccato Adæ, sed consequenter ex aliis peccatis, scilicet infirmitas in irascibili, concupiscentia in concupiscibili, ignorantia in ratione, & malitia in uoluntate. Ad quæ sequuntur alia duo, scilicet dolor, & mors. 12 ℈. q. 85. 3. o. / 5. c. / Ma. q. 2. 11. c. fi. / Gal. 3. le 7. prin^o. D. *Interdictum. Hyppocrisis 5. Irregularitas. 1. & c. Iudæi 12. & c. Iudicium 29. 30.

193 Peccatum impedit intellectum, uoluntatem, & uirtutẽ exequutiuam. Psalmo. 37. med^o. f. * Iustitia. 12. 13. 15. 49. 86.

194 Peccatum dupliciter deprimit, scilicet præmendo, ne uideãtur superiora, sed infima, & humiliando. 12 ℈. qu. 87. 2. 1^m. / Ps. 37. prin^o. c. G.

195 Homo per peccatum incurrit triplex detrimentum, scilicet deordinationem mentis, reatum pœnæ, & debilitatem boni naturalis. 12 ℈. quæst. 109. 7. c. / 3^a. qu. 22. 3. c. / 3. 4. c^o. 72. / Psal. 6. prin^o. a. E. * Iustus 3. Lex 93. 100. 101. Libertas. 12. Liberum. 21.

196 Obligatio duplex causatur ex peccato, scilicet seruitus diaboli, & reatus pœnæ. 3^a. quæst. 48. 4. c. / 2^m. * Limbus. 6. Lumen. 16.

197 Effectus peccati quadruplex in mente, scilicet infirmitas, cæcitas, instabilitas, & indeuotio. Ioan. 5. lect. 1. med^o. a. F. * Macula. o.

198 Peccator per peccatum, est dupliciter insipiens, corruptus, abhominabil. s, & inutilis. Psalmo. 13. princi^o. a. A. &c. * Malitia. 1.

199 Deformitas duplex causatur ex peccato, scilicet priuatio, gratię, & priuatio innocentiæ. Prima tollitur per pœnitentiam, non autem secunda, sed tegitur. / 4. d. 18. q. 1. ar. 2. q. 2. o / Ps. 31. prin^o. a. D. * Mors 1. & c. Nocere 1. 2. Obscuritas. Officium. 6. & c. Operatio 49.

200 Homo per peccatum uendit quatuor, scilicet animi uirtutem, cælestem hæreditatem, animæ libertatẽ, & diuini amoris honorem. Isa. 50. fi. K.

201 Peccatum quadrupliciter fatigat, scilicet propter solicitudinem excogitando, propter laborem exequendo, propter confusionem conscientiæ, & propter frustrationem spei. Isa. 46.

Pe

fi.K. *Opprobrium.1.2. Ordo 44.45. Paradisus,5.7.8.9. Passio 114.Pœna 0.

202 Peccatum est amarum quadrupliciter, scilicet ex remorsu conscientiæ,defectu dulcedinis diuinæ, planctu pœnitentiæ, & metu mortis. Isa.24.fin.D. * Pœnitentia 33.44.105.Præceptum.93.94. Præscriptio. Punitio.2.3.4. Purgatio.1.6. Reatus.0.

203 Ad affectum peccati,tria per ordinem consequuntur,scilicet delectatio,cogitatio,& gloriatio. Psalm,51.prin°.a.G. *Reprobatio.0.

204 Peccatum est uia ad mortem, mors autem , est uia ad infernum.Psal.17.prin°.C. * Sacrificium 22.Saluari 15. Separatio.4. Seruitus.11.&cet. Simonia.28.&cet. Spina.0. Subiectio.4.7. Superbia.31.35. Templum.15.Tentare.6. Tenebræ.4.

205 Peccatum in præsenti habet quatuor , scilicet seductionem, concupiscentiam,infamiam,& inquietudinem. Sed in futuro habet quatuor pœnas.sineuitabilitatem malorum, impossibilitatem bonorum,pœnas sensuum,& dæmones inquietantes,molestantes,& affligentes.Ps.10.fi.d.H. * Vendere q. 8. Vermis,2. Vertigo.0. Vindicatio,2.6. Virginitas 11,29.30. Virtus.11.Vsura 275.

206 In peccato mortali decedentes, statim ad infernalia supplicia trahuntur. Opuscul. 2. capit°. 9. * Vti. 16.17.18.22. Christus,49.82.

207 Incorrigibilitatem peccati ostendit deus tripliciter remouens triplicem correctionis modum, scilicet illum qui est per diuinum flagellum,illum qui est per proximi consilium uel auxilium, & illum qui est per humanum studium. Isa.1. prin°.b.G.

208 Incorrigibilia peccata cõparat deus sodomæ & gomorræ dupliciter.S.propter peccati similitudinem , & propter peccati publicationem.Isa.1.me°.c.prin°.

Grauitas. 209 Grauitas peccati, principaliter est ex obiecto, seu fine. 12ℇ. quæstio.73.3.0 /.4.5 9.c./.quæstione.74.9.c./. 22ℇ. quæstio. 74.2.1m.

210 Grauitas & species peccati,magis attẽditur ex fine, quàm ex materiali obiecto.22ℇ.q.74.2.1m. Actus.150. *Ablutio. Aborsus.1.

211 Ratio principalis grauitatis peccati, est ex auersione a deo. 12ℇ.q.73.3.2m./.5.c./.q.77.6.1m./.q.100.6.c./.22ℇ.q.10.3.c./. q.20.3.c./.q.21.1.1m./.q.34.2.c./.q.39.2.c./.q.73.3.3m./. quæst. 118.5.c./.q.148.5.2m./.q.150.3.c./.q.162.6.c./.2m./.4.d.9.ar. 3.q.3.c./.Quol.5.20.c. Auersio.5. *Absoluere,25. Actus, 180.Adam.63.65.66.67.

212 Quodlibet peccatum habet aliquam quantitatem, secundũ suum genus,cui potest addi , uel subtrahi , ratione alicuius adiuncti.3.d.33.5.c.

213 Quantitas peccati non mensuratur ex nocumento facto,sed ex uoluntate contra charitatem agentis.22ℇ.q. 13. 3.1m./.4. distinct.18.quæst.2.ar.1.quæst.3.1m. * Adulatio.4. Adulterium.2.&c.Animal.83.Apostasia.1.3.4. Auaritia 20.&c. Auersio 16.17.Augmentum 19.

214 Quamuis minor delectatio,quadoque sit in maiori culpa,tamen ibi semper est maior elatio.4.distinct.20.articul.2.quæstio.1.1m.

215 Quantitas peccati,ex parte dei infinita est, sed ex parte boni quod corrumpit,ideſt,naturæ,finita est.3,distinct.1.quæstio.1.2.5m.

216 Grauitas peccati duplex,scilicet ex parte peccati, & ex parte peccantis ex maiori contemptu,22ℇ.q.94.3.c./.qu. 116.2. 2m./.q.142.3.c./.3a.q.80.5.c./.2.d.42.q.2.5.c.fi./.Ma.q.1.10. c./.1ℇ.Corin.11.lect.7. principº. E. * Baptismus 40. Beneficium.25. Blasphemia.2.8.9. 18. 19. Concupiscentia. 12. Concupiscibilis.12,13.Contemptus.3.5.&c. Corripere. Detractio.1.

217 Confirmationem in peccato, ostendit deus quadrupliciter , scilicet per peccati consuetudinem,per peccati promptitudinem,ex peccati successione, & quantum ad peccatorum magnitudinem.Isa.1.princº.b. K. *Ebrietas 7. Eucharistia.52. 70.74.153.154.161.Euentus.

218 Grauitas peccati duplex,scilicet secundum speciem,quæ est ex obiecto,& secundum circunstantiam.22ℇ.q.10.3.1m./. q. 39.2.c./.q.163.3.4.c./.3a.q.80.5.c./.2.d.21.q.2.2.c./.d.33.L. princº.C./.d.42.q.2.5.c.fi./.Ma.q.2.10.c./.q.15.2.6m./.1ℇ.Cor. 11.lect.7.princº.E. Actus.49.

219 Defectus debita circunstantiæ,aggrauat peccatum, & appositio eius alleuiat ipsum,12ℇ.quæstio.73.7.0./.4.d.16.q.3.art. 2.q.1.0.

220 Peccata uerborum,maxime ex affectu, & intentione loquẽtis,pensanda sunt.22ℇ.quæstio.72.2.c.3m./.quæstio.73.2.c.

Pe

/.quæst.75.1.c./.quæst.76.3.c.fi. * Excusatio. 1.Fermentum 2,Festum. 11. Fornicatio.4.5. Gloria.6.7. Graue.9. Humilitas.32.

221 Omne peccatum dupliciter consideratur,scilicet secundum affectum,& secundum effectum.Ma.q.8.2.c.fi. * Ignorãtia. 1.19.20.26.Impœnitentia.

222 Grauitas peccati triplex, scilicet ex materia uel obiecto, ex parte peccantis, & ex effectu consequente.22ℇ.quæst.148. 3. 0./.2.distinct.33.L.prin°.C./.Ma.q.2.10.c. * Incontinentia.7. &c. Infidelis.11. Infidelitas 5. Infirmitas.4.6.7. Inobedientia.5.

223 Grauitas peccati,magis attenditur , in abusu rei , quàm in omissione debiti usus.22ℇ.quæstione.155.12.4m. * Insanabile.

224 Grauitas peccatorum in pro imum,est per se ex maiori nocumento,scilicet contra maius bonum,sed per accidens , ex deliberatione.22ℇ.q.34.4.0./.q.73.3.c./.q.74.2.c./.q. 154. 3. 0./.Ma.quæ.2,10.c. * Iudas.1. Libido. Lingua.6. Malum.15. &c.

225 Quando peccatum est commissum, iam totam suam quanti tatem habuit. Nec accrescit ei aliquid quo ad rationem culpæ ex effectu consequente, licet accrescat aliquid,quo ad pœnam accidentalem, quia plures habebit rationes dolendi in inferno,de pluribus malis,ex suo peccato consequutis.4.dist. 17.q.2.ar.2.q.4.2m./.Ma.q.2.2.8m. * Obstinatio 3.Procla mare.Pusillanimitas.5.Raptus. 5. Sacramentum.78. Sacrificium. 40. Sacrilegium,5.Scandalum.12. Seditio.3. Vermis 2.Vsura.81.

226 Non omnia peccata,sunt æqualia, in grauitate. 12ℇ.q.73. 2. 0./.2.d 42.q.2.1.5.0./.ℨ.3.cº.139./.Ma q.2.9.0./.Mat.10.prin° a.fi./.cº.11.fi.c.B. Comparº

227 Gradus quadruplex grauitatis peccati,scilicet per passionẽ, ignorantiam,malitiam,& contumaciam.12ℇ.q.105.2.9m./. 22ℇ.5.162.2.c./.1m./.2m./.q.186.9.3m./.3a.q.88.4.c./. Ma.q. 2.1.10m. *Aborsus.1.Abscondere 4.Acceptio 6.7.

228 Peccata quæ consistunt in actuali contemptu dei , sunt graniora peccatis, in quibus non est contemptus dei, nili ex consequenti,& qnasi interpretatiue.12ℇ.quæstione.73.8.2m./.4. distinctio.9.artic.3.quæst.3.c. * Accidia,5.Adam.65.Adulatio. 4.

229 Peccatom in quo deus in seipso contemnitur,est grauissimũ. Post in quo contemnitur in sacramentis,præcipue in eucharistia.Tertio in membris suis.Quarto in præceptis suis,quod commune est omni peccato mortali.22ℇ.q.20.3.0./.q. 21.1. 1m./.q.39.2.c./.q.110.2.c./.q.148.3.c./.q.150.3.c./.q.154.3. c./.3m./.3a.q.80.5.c./.4.d.9.ar.3.q.3.c./ 1ℇ.Cor.12.le.7.prinº E. * Adulterium.3.&c. Apostasia 4.Auaritia 25.&c. Auersio 16.&c.Bestialitas 1.Blasphemia 8.&c.Charitas 148.

230 Peccata contra deum, sunt secundum genus suum grauissima.Ma.quæstione.2.10.c. * Circunstantia.10.&c. Complacentia.2

231 Peccatum in spiritumsanctum est grauissimum. 22ℇ.q.21.1. 4.0./.q.130.2.0./.Ma.q.8.3.1m. *Concupiscentia 12.

232 Peccata opposita uirtutibus theologicis,sunt ceteris grauiora, secundum genus suum.22ℇ.q.20.3.0.

233 Peccatum quanto plus repugnat oppositæ uirtuti , tanto est grauius.22ℇ.quæst.116.2.c./.quæst. 119.3.c. * Concupiscibilis.8.&c.

234 Maximum peccatum,opponitur maximæ uirtuti, principaliter & directe,sed minimum extensiue.12ℇ.quæstio.73.4.0./. Ma.q.2..10.0. * Confessio. 43.44. Contemptus.4. Contritio.7.Contumelia.5. Corripere. Defectus.21. Dæmon.42. 48. 67.

235 Immo principale uitium,non opponitur principali uirtuti. 12ℇ.q.39.4.1m./.q.84.4.2m./.22ℇ.q.118.7.1m./.q.142.3. 1m./. q.162.6.2m./.7.3m./.4m./.2.d.22.q.1.1.2m./.3.d.33.q.2.artic. 1.q.3.4m./.Ma.q.8.1.3m./.22m./.q. 13. 3.1m. Respond. sicut Dubio.292. * Derisio.1.2. Desperatio.4. Dissensio.2.&c. Ebrietas.2.3.7. Dum.1003.

236 Omne peccatum,opponitur prudentiæ.Sed non est grauissimum,nisi opponatur in aliquo maximo.22ℇ.q.55.2.3m./. q. 119.3.3m.

237 Peccata contra præcepta primæ tabulæ, sunt ceteris graniora.12ℇ.q.110.6.c./.Quol.1.18.a.1./.Quol.5.20.0.

238 Quanto uoluntas est maior,uel finis peior, tanto peccatum est grauius.In aliis autem causis peccati,est oppositum,12ℇ. q.73.6.0.

239 Grauitas peccati,est maior, de maiori bono,quod corrumpitur,uel contemnitur,minor autẽ de maiori bono quod amatur.12ℇ.q.100.6.c./.22ℇ.q.39.2 c./.q.105.2.c./.q.118.5.c./.1m /.q.150.3.c./.4.d.17.q.2.ar.3.q.1.4m.

Pe

240 In quolibet genere peccati , grauius est quod fit ex habitu , quia fit ex maiori libidine.22ℇ.q.156.3.c./.3.d.38.5.c./.4.d. 9.ar 3.q.2.1m.

241 Peccatum transgressionis,est grauius delicto.i.peccato omissionis.Ps.24.prinº.f.prinº./.Gal.6.le.1.prinº.B.

242 Peccata carnalia, sunt minus grauia , licet turpiora , quàm spiritualia.12ℇ.q 73.5.0 /.22ℇ.q.116.2.2m./.qu. 142.4.2m./. quæst. 144. 2. 4m./.quæst. 154. 3.0./.q.162.6.3m./.4.d.9.ar.3. q.5.c./.d.33.q 1.ar.3.q.2.3m./.Veri.q.25.6.2m./.Isa.1. fi.e.C. /.Eph.5.le.5.prinº.

243 Grauius est peccare opere,quàm ore,& ore,quàm corde. 12ℇ q.100.6.c fi.

244 Nocere sibi,est grauius peccatum,quàm nocere proximis,in re non subiecta uoluntati, scilicet in naturalibus , uel spiritualibus, in aliis autem econtrario.12ℇ.quæstio.73.9. 2m. * Euchatistia.52.&c.70.74.153.154.161.228. &c. Euentus. Excommunicatio.22.34.

245 Nocumentum intentum,uel præuisum, uel per se consequẽs peccatum,aggrauat illud directe, non autem si per accidens consequatur , sed imputatur ei ad pœnam , si dabat operam rei illicitæ, propter negligentiam considerandi.12ℇ.q 73.8.0 /.2.d.33.q.1.2.c. *Excusatio.0.Fornicatio 4.5.Furtum 7.14. Gula 9.Hæresis 18.66.67. Homicidium 1.2. Humilitas 15. 22.Idolatria 6.Ignorantia 0. Importabile. Incarnari 9. Infidelitas 4.5 Infirmitas 7. Inobedientia 5. Hypocrisis 5. Ira 62. Ironia 1. Iudas 3. Lamech. Libido. Lingua 0. Loth 0. Lucifer. Ludus 9.10.12. Luxuria 7.8.12.&c.20. Maledicere 2.3. Malitia 7. Malum 19.38.58. Miles 7.8. Natura 49.50. Occidere. 8 19. Otiosum 1. Occupatio. Odium 3.5.19.20. Ordo 5 Præsumptio 2 4 10. Schisma 3. &c. Superbia 13.&c. Susurratio 2. Tẽtare 4.8.13. Timiditas. Trãsgressio 3. Verecũdia 5.9. Vxor. 23

246 Peccatum aggrauatur ex tribus,scilicet ex peccati specie,ex peccati nouitate, & ex peccati publicatione. Isa. 3. principio b. principº.

Status. 247 Peccatum aggrauatur,ex conditione personæ, contra quam peccatur tripliciter. Primo si sit coniuncta deo , uirtute , uel officio. Secundo si sit sibi coniuncta natura,uel beneficio,uel aliter. Tertio si sit coniuncta proximo,tangendo plures,ut persona publica,uel famosa.12ℇ.q.73.9.0./.22ℇ.q.58.10.3m./.q. 61.2.3m./.3.c /.q.63.4.2m./.q.65.4.0./.3a.q.80 5.c./.3.d.1.q. 1.2.5m./.d.20.2.c./.4.d.17.q.2.ar.3.q.1.3m./.Opus.3.cº.238. fi./.Ps.12.prinm.a.E./.Ro.2.le.2.prinº.H./.1ℇ.Cor.11.lec.7. prinº.D. *Adam 63.65.&c. Apostasia 1.4. Auaritia 14. Blasphemia 26. Delectatio 106. Dissensio 4.

248 Si aliquis nobilis,mulier uel homo, aliquam turpitudinem faceret,esset peccatum magis ignominiosum, quàm si faceret unus rusticus. Ps.12.prinm.a.E. *Eleemosyna 13.14.15. Episcopus 31 Exemptus 0.

249 Dignitas personæ peccantis,non transfert peccatum in alii speciem,nisi ratione inobedientiæ, uel uoti , & huiusmodi. 12ℇ.q.89.3.c./.q.110.4.5m./.Ma.q.2.8.1m./.5m./.q.7.7.c.principio . Episcopus 31. * Fornicatio . 5. Gratia 41. Impugnare 1.

250 Excellentia personæ peccantis,aggrauat peccatum ex deliberatione.Sed alleuiat peccatum ex surreptione. 12ℇ. q. 73. 10.0./.q.89.3.5.c./.q.102.3.11m./.22ℇ.q.100.1.7m./.Ma.q.7. 10.5m./.Psal.24.priuº.f.prinº./.Hebræo.10.lect. 3. medº. B. *Incarnari 9.

251 Omne peccatum contra proximum , est etiam contra deum 12ℇ.q.72.4.0./.22ℇ.q. 105.2.c./.4.d.15.q.1.arti. 5.quæst.1.c. *Infidelis 11.

252 Homo grauius peccat,post dationem legis Moysi,quàm ante.12ℇ.q.98.1.2m./.3.d.40.3.c.fi./.4.d.38.q.1.arti.2. q.1.3m./. Ro.2.le.2.meº.B./.cº 4.le.2.fi./.cº.5.le.6.meº.D./.cº.7.lec. 2.fi.G.&c./.2ℇ.Cor.3.le.2.meº.I. *Infirmitas 7.Inobedientia 5.Insanabile.Interdictum.Iudas 3.

253 Homo grauius peccat in noua lege,quàm in lege ueteri.12ℇ q.106.2.2m./.4.d.20.ar.2.q.1.2m./.Psal.12.prinº.a.E./.Ro.2. le.2.meº.B. *Iudicium 29.30.Iustificatio 5.Magi 14.Matrimonium 10.Meritum 18.Miles 7.8.

254 Baptizatus grauius peccat,quàm non baptizatus ceteris paribus.12ℇ.q.106.2.2m./.22ℇ.q.10.3.3m./.4.d.38.q.1.art.2.q.1. 3m./.Ma.q.3.1.3.1ni./.q.7.3.1.7m./.8.b./.Ro.8.le.1.prinº. D./. Gal.4.le.4.prinº.H./.1ℇ.Tim.5.le.1.fi.E./.Hc.10.le.3.meº.A * Militia 3. Minister 9. Natura 49. 50. Obstinatio 2. Odium 3.&c.

255 Clericus in sacris,plus peccat in eodem genere peccati,quàm religiosus non in sacris.22ℇ.q.184.8.c.fi./.4.d.14.q.1.artic.5. q.3.2m.

256 Peccatum religiosi,grauius est,peccato sæcularis tripliciter, scilicet ratione uoti,ratione contemptus, & ratione scandali.In aliis autem est econuerso.22ℇ.q.186.10.0. * Passio 75. Peccatum 248.Pœna 51.Periurium 5.

257 Religiosus peccans ex contemptu,fit pessimus , & maxime incorrigibilis.22ℇ.q.186.10. 3m. * Prædicare 4. Præsumptio 2,4.10.Reuerentia 9.&c.Status 7.Superbia 13.Transgressio 3.Verecundia 5.9.Vxor 23.

258 Deus liberat aliquos a peccatis,sed non omnes, ut appareat misericordia & iustitia dei.3.3.c.0.161. Liberatio.

259 Delere peccatum formaliter,conuenit gratiæ , effectiue principaliter soli deo,dispositiue insufficienter puro homini,sufficienter Christo,instrumentaliter sacramentis.3a.q.16. 11. 2m./.3.d.19.ar.1.q.1.c./.4 d.14.q.2.4.c./.d.17.q.2.ar.5.q.1.1m /.d.18.q.1.ar.1.q.1.c./.ar.3.q.1.c.fi./.1m./.2m. *Ablutio.Abscondere 4.Absoluere 0.Adam 60.Aduentus 8.9.

260 Nullus potest liberari a peccato,nisi per Christum. Psal. 48. principio.C. * Afflictio.Agnus 4. Animal 79.83. Appropriatio 27.

261 Peccata solus deus remittere potest.Opusc.3.cº.146. *Aqua 5.21. Attritio 1. Auersio 13.

262 Immo homo ea remittere potest.3a.q.84.3.3m. Resp. Duº 1004. *Auxilium 7. Dum.1004m

263 Solus deus remittit peccata,per auctoritatem,homines autẽ per ministerium,3. quæst.84.3.3m./.1.d.14.q.3.1m./.3.d.10. q.1.artic.1.q.1.3m./.4.d.5.q.1.0./.d.14.q.2.4.c./.d.18.q.1.art. q.1.c./.L./.Veri.q.27.3.1m./.5m./.Quo.2.16.2m./.Opusc.3.cº. 147./.Opusc.22.0.

264 Deus potest remittere peccata,sine pœna.22ℇ.q.67. 4. 2m./. 3a.q.46.2.3m./.3.d.20.ar.1.q.3.3m.

265 Peccat um remitti,nihil aliud est, quàm peccatum non imputari.Ma.q.7.11.c.

266 Homo peccando, obligatus erat ad pœnam deo , sicut summo iudici,sed diabolo tamquam tortori. Ideo debuit redimi deo,& non diabolo . 3a. quæstio. 48. 4.2m./. 3m. * Baptismus 11. 16. 44. 104. 153. 194. 195. 196. 198. 202. 206. 210.230.

267 Duo concurrunt ad liberationem a peccato.S.gratia dei principaliter,& liberum arbitrium cooperans.4.d. 17.q.1.2. 0./. Veri.q.24.10.c.

268 Per gratiam statim tollitur macula & reatus.Non autem dispositio ad peccatum, sed minuitur , & per consuetudinem bonorum operum tandem consumitur.2.d. 32. quæst. 1.1.c. * Blasphemia 19. 21. 23. 24. 25. Charitas 128. 142. 148. Cessare.

269 Omnia peccata,in hac uita sunt remissibilia.12a.q.64.2.c./. Opusc.3.cº.148./.149. *Circuncisio 6.&c.27.40.&c.

270 Oppositum uidetur dicere.22ℇ.q.14.3.c./.q.118.5.3m./.3a.q. 86.1.2m./.3m./.2.d.43.4.0./.L.medº.C./. Verit.q.24.11.7m./. Ma.q.3.14.15.0./.Quol.2.15.0./.Mat.12.meº.b.H./. Ro.2. le.1.fi.G. Respicitur Duº.151. Dum.1005m.

271 Peccata mortalia non dimittuntur post hanc uitam, uenialia uero dimittuntur.Ma.q.7.11.16m./.Opuscu. 3.capº.175. *Clauis.1.3.&c.20.21.Compunctio.Communicatio.4. Concupiscentia 12.Confessio 1.&c.12,23.24.36.&c.43. &c. 57. &c.85.86.

272 Peccatum quodlibet dicitur remitti quo ad duo,scilicet quo ad culpam,& quo ad reatum.Et secunda remissio, potest esse fine prima.3a.q.22.3.c./.4.d.16.quæst.2. art.1.quæst. 1.c. *Confirmatio 3.41.42. Coniectura 3. Contritio 1.7.12.18. &c.36.Corripere.

273 Remissio peccatorum,primo atribuitur fidei, secundo charitati,tertio pœnitentiæ.4.distinct.22.q.1.artic, 3. quæst.3.0. *Cooperari 4.

274 Per charitatem consequimur ueniam peccatorum.3a. quæstio.49.1.c. * Crimen. Culpa.5.&c. Damnatio 4. 28. Decimæ 4.13.

275 Ad remissionem cuiuslibet peccati requiritur , quòd totaliter dimittatur affectus eius. Exigitur autem ad remissionem peccati mortalis,perfectior pœnitẽtia,ut scilicet homo actua liter,peccatum mortale commissum detestetur,quantùm in ipso est, ut scilicet diligentiam adhibeat ad rememorandum singula peccata mortalia,ut singula detestetur. Sed ad remissionem cuiuslibet peccati uenialis, requiritur quædam uirtualis displicentia.3a.quæstio.87.1.c./.4.distinct.17.quæst.2 ar.1.q.1.c./.d.21.q.2.1.3m./.Cont.3.cº. 158. * Denuntiatio. 0. Descendere 8.

276 Summum remedium contra peccatum, est redire ad cor , & conuertere illud in dilectionem dei, Virtu. quæst.2.12.19m. *Desperario 10.

167 Remedium triplex contra peccatum, & contra diabolum.S. spiritualis lætitia, deuora oratio,& bona operatio.Ps.12.fi.e. F. *Difficile 21.

278 Remissio peccatorum habetur per tria, scilicet per tribulationes cum patientia, per humilitatem, & per labores. Ps. 24. fi. m. C. *Dimittere.

279 Duo præseruant a peccato, scilicet timor dei, & amor ueritatis. Psal. 11. prin°. a. G. * Dispositio 25. Dolor 12 24. 31. 35. Donum 41.

280 Multum ualet ad uitanda peccata, & ad bona operanda, cogitare iudicia dei. Ps. 117. me°. m. fi. * Ebrietas. 8. 9. Eleemosyna 30. 31. 39. Episcopus 31. Eucharistia 193. 212. &c. Excommunicatio. 34 Exorcismus. 13. Fama. 1. Festum 4. &c. Fides 106, 107.

281 Inutilitas remedii contra peccatum ostenditur tripliciter. s. quantum ad sacrificiorum oblationes, festorum celebrationes, & diuinas orationes. Isa. 1. me°. c. E. * Fundamentum 3. Gratia 153. Hæresis 114. Ieiunium 1. 3. 9. 10. 19. Ignorātia 7. 11. &c. Illegitimus 3. Immunditia 2. 3. Immunitas. Imprecationes. Impugnare. 1. Incarnari 2. 9. &c. 14. Indulgentia. Infidelitas 10. Ingratitudo. 6. 11. 17. Intentio 19. Iustificatio. Iustus 9. 11. Lex 100. 101. Libertas 7. Luctus 2. Ludus 12. Macula 10. 14. Mansuetudo 8. Manus 4. Martyrium 8. Matrimonium 68. 69. 70. Membrum 22.

282 Tria ponit deus contra peccatum, scilicet primo remedium efficax, in fuga mali, per purgationem præteriti, & per cautelam futuri, corde mala non cogitando, cogitata opere non implendo, & incepta non perficiendo, & in sequela boni, scilicet ut bonum adiscant, in ordine ad seipsum, & in ordine ad proximum, & ut opere compleant, in subueniendo miseris uiolentia, ætatis ignorantia, & sexus impotentia. Secundo ponit remedii effectum, in quo est promittentis obligatio, malorum cessatio a duobus generibus peccati, scilicet examore incendente, & ex timore mortificante, & bonorum restitutio. Tertio ponit pœnam contra contemptum, scilicet ponendo contemptum, cominando uindictę gladium, & ostendendo esse immutabile dei iudicium. Isa. 1. hn. d. K. * Meritum 59. 111. Misericordia 12. 14. Missa 26. Mors 6. 36. Necessitas. 29. Oblatio 16. Occidere 2. Holocaustū. 4. Operatio 53. Oratio. 63. 103. Passio 105. Pauperes 8. Pœna 20. 97 &c. Pœnitētia 109. Potestas. 2. 3. 4. 6. 7. Præceptum 16. 46. 80. 137. Præseruatus. Punitio 6. Purgatio. 1. 2. 3. Puritas. 2. 3. Quies 7. Religio. 43. Resistere 1. Resurrectio. 50. 54. Sabbathum 2. Sacerdos 1. 11. 12. 17. Sacramētum 108. &c. Sacrificium 13. 22. &c. 26. 27. &c. 33. 36. 41. Saluari 6. Sanctificatio. 0. Satisfactio 16. Scriptura. Sepultura 7. Seruitus 11. 16. Suffragia 6. 11. Superbia 35. Tenebræ. 2. Timor 39. 40. Turtur 2. Venia. Verbum. 76. Verecundia 7. Veritas 34. Virtus 259. Visio 15. Vita. 65. 66. Vitare Voluntas. 52. &c. Vlura 138. 250. 313. Vti 16. &c. Christianus. Christus 266 267. 268.

Originale. 283 Peccatum originale, est habitus, scilicet languor naturæ, id-est, ordinata dispositio, ex dissolutione armoniæ originalis iustitiæ. 12ę. q. 82. 1. o. /. 2. d. 30. q. 1. 3. 2m. /. Ma. quæ 1 4. 2. 4m.

284 Peccatum originale, est habitus corruptus, non pura priuatio, quia dicit priuationem originalis iustitiæ, & inordinatā dispositionem partium animæ. 12ę. q. 82. 1. 1m. /. 2. d. 30. qu. 1. 3. 2m. /. Ma. q. 4. 2. o. * Actus. 182. & cet. Adam 71, &c. Anima 88. 89. 163.

285 Peccatum originale, est habitus, quia est inordinatio naturæ. Non autem actuale peccatum, quia est inordinatio actus 12ę. q. 82. 1. 2m. /. Ma. q. 4. 2. 4m. * Annihilatio. 14. Auaritia. 16.

286 Peccatum mundi dicitur peccatum originale, quod est commune toti mundo, secundum glosam. Opuscu. 10. art. 28. fi. *Auersio 20. 21.

287 Peccatum originale, est peccatum naturæ, sed peccatū actuale, est peccatum personæ. 1a. q. 100. 1. c. /. 12ę. q. 81. 1. o. /. q. 82. 1. 2m. /. 3a. q. 8. 5. 1m. /. 2. d. 20. q. 2. 1m. /. d. 30. q. 1. 2. c. fi. /. 1m. /. d. 31. q. 1. 1. b. /. 5m. /. 4. d. 1. q. 2. ar. 6. q. 1. c. /. d. 15. q. 1. 2. 5m. /. 3. 4. co. 52. /. Poa. q. 3. 9. 3m. /. 4m. /. Ma. q. 4. 1. o. /. qu. 5. 2. c. /. Ro. 5. le. 3. meo. E. &c.
Immo peccatum originale, sicut & alia uitia, est contra naturam. 12ę. q. 81. 2. c. Respondeo Dubio. 1006m. A. *Baptismus 16. 153. &c.

288 Formale eius, est priuatio originalis iustitiæ, materiale uero, est concupiscentia, id-est, inordinatio partium animæ. 12ę. q. 82. 3. o. /. 2. d. 30. q. 1. 3. c. /. 4m. /. d. 31. q. 2. 1. 3m. /. d. 32. q. 1. 1. 1m. /. 3m. /. 4m. /. Ma. q. 3. 7. c. fi. /. q. 4. 2. o. /. 4. 2m. /. 6. 16m. Mors 1.

289 Nullus defectus in ratione, uel in parte sensibili, dicitur peccatum originale, nisi concupiscentia, & priuatio originalis iustitiæ. 2. d. 30. q. 1. 3. 4m. /. 5m. *Beatitudo 124.

290 Peccatum originale, dicitur iniquitas, quia per ipsum, uires animæ recedunt ab æqualitate innocentiæ. Ps. 31. prin°. 1. E. /. Ro. 4. le. 1. fi. B,

Pe

291 Concupiscentia habitualis duplex, scilicet habitus carnis ex frequenti concupiscentia habituali, inclinans ad concupiscendum, & pronitas uel habilitas ad hoc, ex subtractione originalis iustitiæ. Secunda est peccatum originale materiale, sed non autem prima. Ma. q. 4. 2. 4m. /. q. 7. 3. 17m.

292 Peccatum originale, respectu personæ, sine respectu ad naturam, est pœna tantum, sed respectu Adæ, habet rationem culpæ. Ma. q. 4. 1. c. /. 4m. /. 7m. /. 3. c. fi.

293 Si homo formaretur ex digito, uel aliter, sine semine uiri, haberet omnes defectus naturæ sicut alii, sed non haberet rationem culpæ uel pœnæ. 12ę. q. 81. 4. o. /. 2. d. 31. q. 1. 2. 3m. /. d. 33. q. 1. 1. 4m. /. 3. d. 2. q. 1. ar. 2. q. 2. 2m. /. Ma. q. 4. 7. o.

294 Peccatum originale, est uoluntarium, per uoluntatem Adæ tantum. 12ę. q. 81. 1. c. /. q. 82. 1. 2m. /. 22ę. q. 108. 4. c. /. 3a. q. 84. 2. 3m. /. 2. d. 30. q. 1. 2. c. /. d. 31. q. 1. 1. c. /. 2. c. /. 3m. /. q. 2. 1. 4m. /. d. 32. q. 2. 1. c. /. 2. 5m. /. d. 33. q. 1. 1. 2m. /. q. 2. 1. 2m. /. d. 35. 2. 2m. /. 3. c. /. d. 41. q. 2 1. 6m. /. 4. d. 4. q. 3. ar. 2 q. 1. 1. 2m. /. d. 17. q. 2. ar. 2. q. 2 o. /. 5. 4. co. 52. /. Poa. q. 3. 9. 3m. /. Ma. q. 4. 1. c. /. 1m. /. 2. 4m. /. 5m. /. 6. 12m. /. Ro. 5. le. 3. meo. E. &c. *Cilicium.

295 Immo est uoluntarium etiam in aliis, quia qui puniuntur pro peccato originali, non puniuntur pro peccato alterius, sed pro suo quod quisque incurrit, Ma. qu. 4. 1. 19ni. /. q. 5. 1. 2m /. 11m. Resp. Duo. 1006. Du^m.1006.

296 Peccatum originale, habet nouem nomina, scilicet originale, fomes peccati, concupiscentia, concupiscibilitas, languor, tirannus, lex peccati, lex carnis, & lex membrorum. 3a. q. 2. 3. 3. c. /. 2. dist. 30. L. prince°. * Circuncisio 7. 8. 9. 11. 3 2. 41. 45. 47. Clausio.

297 Et est infinitum tripliciter, scilicet ratione dei offensi, boni amissi. s. dei, & naturæ corruptæ. 3. d. 20. 2. c.

298 Et est multiplex in uirtute, quia uirtualiter continet omnia peccata. 12ę. q. 82. 2. 1m. /. 2. d. 33. q. 1. 3. 1m. /. 4. dist. 22. L. /. 2. c. prin°. /. Ma. q. 4. 8. 1m. /. Psal. 50. med°. c. prin°. /. Rom. 4. lec. 1. fi. C. /. co. 5. lect. 3. med°. C. * Conceptio 18. 32. 37. 39. 40. Confessio 33.

299 Oppositum uidetur dicere. 12ę. q. 84. 1. c. /. 2m. /. 2. c. Respon. sicut Dubio 1144. *Confirmatio 41. Du^m.1007.

300 Et est unum numero, in uno homine, sed in omnibus ē unū specie. 12ę. q. 82. 2. o. /. 2. d 33. o. 1. 3. o. /. Ma. quæ. 4. 1. c. fi. /. 2. c. prin°. /. 8. 1m. /. Ps. 31. prin°. 2. E. /. Ro. 4. le. 1. fi. C. /. co. 5. lec. 3. me°. A. *Contritio 19.

301 Omnis defectus in natura, prolis, a peccato primi parentis, in susceptiuo culpæ, habet rationem peccati originalis. Ma. q. 4. 2. 4m.

302 Peccatum originale, est æqualiter in omnibus hominibus, sicut & relatio ad peccatum Adæ, & priuatio iustitiæ originalis. 12ę. q. 82. 4. o. /. 2. distinctio. 32. quæst. 1. 3. o. /. L. * Dannatio. 3. 4. Decimæ 13. Defectus 16. 21. &cete. Dæmon. 93. Deus 253. 254.

303 Et fuit in Adam, ut in causa principali. In semine uero instrumentaliter, sed in anima subiectiue, in carne autem ut pœna, non ut culpa. 12ę. q. 83. 1. o. /. 2. d. 18. q. 2. 1. 3m. /. d. 30. q. 1. 2. 4m. /. d. 31. q. 1. 1. 2m. /. 4m. /. q. 2. 1. o. /. d. 23. q. 1. 3. 4m / Ver. q. 25 6. c. /. q. 27. 6. 2m. /. Ma. q. 4. 2. 14m. /. 3. 4. o. /. Ro. 5. le. 3. medo. E. &c. *Eucharistia 44. Fides 107. Fomes 8.

304 Anima secundum quòd est pars humanæ naturæ, est subiectum peccati originalis, quod consequitur totam naturam humanam. Ma. q. 4. 1. c. /. 2m. /. 3. c.

305 Si anima uniretur carni, non ad constituendum naturā, sed sicut angelus corpori assumpto, non inficeretur peccato originali. Poa. q. 3. 9. 3m.

306 Anima inficitur peccato originali, ex unione eius ad corpus. Verit. quæstione. 28. 3. 14m. /. Ma. quæst. 16. 2. 15m. /. 4. 21m.

307 Peccatum originale, prius est in essentia animæ, quàm in potentiis eius. 12ę. q. 83. 2. o. /. 3. c. /. 2. d. 31. q. 2. 1. o. /. 2. 4m. /. Ver. q. 25. 6. c. / q. 27. 6. 2m. /. Ma. q. 4. 4. o.

308 Et prius est ordine naturæ in anima, quàm in carne, sed ordine generationis & temporis, est econuerso. 12ę. q. 83. 2. 3m. /. 3 1m. /. Ma. q. 4. 3. c. fi.

309 Et contrahitur in infusione animæ rationalis. 12ę. q. 83. 1. 4m /. 3a. q. 27. 1. 4m /. 2. d. 32. q. 2. 1. 1m. /. 4. d. 6. q. 1. arti. 1. q. 2. 2m. /. Poa. q. 3. 9. 3m. /. Ma. q. 5. 1. 14m. *Hæresis 72. Hyrcus. Ignorantia 12. 23. Incarnari 9. 14.

310 Et prius inficit uoluntatem, quàm alias potentias. 12ę. q. 83. 3. o. /. 4. 1m. /. 2. d. 30. q. 1. 3. c. /. 4m. /. Veri. q. 25. 6. c. /. qu. 8 7. 6. /. Ma. q. 4. 5. o.

311 Culpa originalis, essentialiter est in essentia animæ, uel in parte intellectiua, ubi est originalis iustitia, sed causaliter est in generatiua, concupiscibili, & tactu. Verit. q. 25. 6. c.

312 Omnes defectus uirtutum, possunt reduci ad peccatum originale,

ginale, inquantum includuntur in carentia originalis iustitiæ quæ totam animam perficiebat. 22ę. q. 53. 1. 2m. /. 2. d. 33. q. 1. 3. 4m. *

313 Omnes potentiæ animæ, sunt corruptæ per illud. Sed quæ concurrunt ad generationem, dicuntur etiam infectæ, scilicet concupiscibilis, generatiua, & tactus. 12ę. q. 83. 4. o. /. 2. d. 24. q. 3. 5. 5m. /. d. 31. q. 2. 2. o. /. 4. d. 31. q. 1. 1. 1m. /. Veri. q. 25. 6. c. /. Ma. q. 4. 2. 12m. /. 5. 1m.

314 Infectio peccati originalis est prius ut in causa in potentia generatiua, ut exequente actum generationis, in concupiscibili ut imperante, & in tactu, ut nunciante, non autem ut in subiecto. Ma. q. 4. 5. 1m.

315 Infectio peccati originalis & actualis, aliquo modo non conuenit generatiuæ. Nutritiuæ uero, tantum actualis, etiā materialiter tantum. Sed neutrum augmentatiuæ. 2. d. 31. quæstio. 2. 2. 5m.

316 Peccatum originale, præcipue est in membris genitalibus, quantum ad originem, sed cōsumatur in operationibus animalibus, quo ad rationem culpæ. 4. d. 3. ar. 4. q. 1. 3m. * Ingratitudo 15. Iuuentus 1.

317 Concupiscibilis, in nobis est plus corrupta, quàm irascibilis. Sed in Adam fuit econuerso. 2. d. 31. q. 2. 2. o. /. Veri. q. 25. 6. o. /. Ma. q. 2. 3. 6m. /. q. 4. 2. 12m. /. 4. 5m. Quid.

318 Infectio peccati originalis, pertinet ad culpam, corruptio uero ad pœnam. Verit. quæstio. 25. 9. c. * Lex. 115. 16. 24. Malefactum. 2.

319 Nec contrahitur per actum nutritiuæ, sed generatiuæ. 2. d. 31. q. 1. 1. 5m. /. q. 2. 2. o. /. 4. d. 6. q. 1. ar. 1. q. 2. 2m. * Maria 54. &c. 59. &c.

320 Nec est in semine in actu, sed in uirtute. 2. d. 18. q. 2. 1. 3m. /. d. 30. q. 1. 2. 4m. /. d. 31. q. 1. 1. 2m. /. d. 33. q. 1. 3. 4m. /. 5. 4. cap°. 52. /. Ma. q. 4. 1. 12m. /. 6. 11m. /. Ro. 5. le. 3. principo. D. * Mors 1. &c. 4. 6. Naturale 14. Nox 3.

321 Et traducitur ad omnes, qui fuerunt in Adam, secundum rationem seminalem, non autem ad alios. 1a. q. 100. 1. c. /. 12ę. q. 81. 3. 4. o. /. 3a. q. 15. 1. 2m. /. q. 31. 1. 3m. /. 6. 1m. /. 7. c. /. 8. o. /. q. 52. 7. 2co. /. q. 68. 9. c. /. 2. d. 30. q. 1. 2. c. fi. /. 1m. /. q. 2. 2. c. /. d. 31. q. 1. 2. o. /. 3. d. 3. q. 1. ar. 2. q. 1. c. fi. /. q. 4. 2. o. /. 5. 4. cap°. 50. /. 52. /. Ma. q. 4. 6. 7. o. /. Quo. 6. 7. 15. o. /. Quo. 8. 5. 3m. Mat. 1. fi. d. E. /. Io. 3. le. 1. fi. /. Ro. 5. le. 3. me°. D. Adam 82. 84. Inf. * Ommissio. 11 Passio 115. Pœna 76. &c.

322 Caro Christi in patribus, fuit obnoxia peccato originali. 3a. q. 31. 1. 3m. /. 7. o. /. 8. 3m. /. 3. d. 3. q. 4. 1. o. /. L. 2. princo. /. Isa. 11. prin°. G.

323 Secundum fidem catholicam est tenendum, quòd primum peccatum primi hominis, scilicet peccatum originale, originaliter transit in posteros, contrarium autem, est hæresis Pelagiana, ut patet per Augustinum, in plurimis suis libris. 12ę. q. 81. 1. c. prin°. /. 3. c.

324 Secundum fidem catholicam, firmiter est tenendum, quòd omnes homines præter solum Christum, ex Adam deriuati, peccatum originale ex Adam contrahunt: alioquin non omnes indigerent redemptione, quæ est per Christum, quod est erroneum. 12ę. q. 81. 3. c. prin°. /. 5. 4. co. 83.

325 Ideo non secundum fidem catholicam, sed erroneum est dicere quòd aliquis præter solum Christum, fuerit sine peccato originali. 12ę. q. 81. 3. c. /. 3a. q. 27. 2. c. /. 2m. /. 4. d. 43. ar. 4. q. 1. 3m. /. 5. 4. co. 50. /. 83. /. Ma. q. 4. 6. c. /. Quol. 6. 7. c. * Pœnitētia 73. 74. 87. 104. 112.

326 Nec potest esse in aliquo cum ueniali, sine peccato mortali. 12ę. q. 89. 6 o. /. 3a. q. 90. 4. 3m. /. 2. d. 28. 3. 5m. /. d. 42. q. 1. 5. 7m. /. 4. d. 45. q. 1. 3. 6m. /. Veri. q. 24. 12. 2m. /. q. 28. 3. 4m. /. Ma. q. 5. 2. 8m. /. q. 7. 10. 8m. * Præceptum 147.

327 Corpora habentium tantum peccatum originale, erūt passibilia post resurrectionem. Sed non patientur, quia non erit agens naturale. 2. d. 33. q. 2. 1. 5m. /. Ma. q. 5. 2. 5m. * Radix 2. Resurrectio. 9.

328 Peccatum originale, per propagationem carnis, a primo parente traducitur. 2. d. 3 1. q. 1. 1. o. /. Ma. q. 4. 1. o. /. Ro. 5. lect. 3. prin°. C. &c.

329 Infectio eius, nullo modo causatur a deo, sed ex solo peccato Adæ, per carnalem generationem. 12ę. q. 83. 1. 4m. /. 2. d. 32. q. 2. 1. o. /. Ma. q. 4. 3. 1m. *Sacramentum 43. 46. Sanctus 11.

330 Peccatum originale, magis contrahitur ab Adam, quàm a proximo parente. Con. 4. cap°. 52. fin. /. Ma. quæst. 4. 6. 15m. /. 8. 16m.

331 Peccatum originale, quo ad culpā, est a patre, sed quo ad penalitates, est a matre. 3a. q. 70. 2. 4m. /. 3. d. 3. q. 1. a. 1. 2. q. 1. c. /. d. 15. q. 1. 3. 5m. /. 4. d. 1. q. 2. ar. 2. q. 2. c. *Satisfactio 6.

332 Peccatum originale, non potest causari per se, per illud quod est personæ, sed tantum per illud quod est naturæ. s. per actū generationis. 2. d. 31. q. 1. 1. 5m. /. Veri. q. 25. 6. c. /. Ma. q. 4. 1. 7m /. Ro. 5. le. 3. meo. A.

333 Peccatum originale causatur in anima, ex infectione seminis ad cuius traductionem traducitur, & non animæ. 2. d. 18. q. 2 1. 3m. /. d. 30. /. q. 1. 2. 3m. /. Ro. 5. le. 3. prin°. C.

334 Caro est sufficiens causa materialis, peccati originalis, nō autem peccati actualis. Ma. q. 4. 1. 3m.

335 Peccatum originale habet duplicem processum. s. a carne ad animam, secundum ordinem generationis, & ab essentia animæ ad potentias eius, secundum ordinem naturæ. 12ę. q. 83. 3. 2m. /. Ma. q. 4. 4. c.

336 Causa peccati originalis, est tantum una. s. priuatio originalis iustitiæ. 12ę. q. 82. 2. c.

337 Concupiscentia in patre, est causa peccati originalis in prole, non autem de essentia eius. Sed concupiscentia in filio, est causa materialis, & de essentia eius. Ma. q. 4. 2. 11m.

338 Ex actu naturæ, quo causatur peccatum originale, relinquitur fomes, priuatio gratiæ, & reatus pœnæ. s. carentia uisionis dei. 2. d. 32. q. 1. 1. c. /. Ma. q. 5. 1. 9m. /. 10m. /. 2. c.

339 Peccatum originale, nullam indispositionem impeditiuam effectus baptismi, id est, gratiæ, causat in uoluntate. 4. d. 4. q. 3. ar. 2. q. 1. 1m.

340 Libido habitualis, scilicet fomes, est causa peccati originalis, non autem libido actualis, sed est signum habitualis. 12ę. q. 82. 4. 3m. /. 2. d. 31. q. 1. 1. 3m. /. 5m. /. d. 32. q. 1. 3. 1m. /. Ma. q. 4. 6. 16m.

341 Peccatum originale, causat culpam, reatum, & carentiam diuinæ uisionis. 2. distinct. 32. q. 1. 1. c. /. 4. d. 1. quæst. 2. artic. 4. quæst. 2. c.

342 Infectio peccati originalis, causatur in instanti, licet actio seminis, non sit in instanti. Ma. q. 4. 6. 13m.

343 Persona primo, id est, in Adam, infecit naturam, peccato originali, sed in aliis hominibus, est econuerso 3a. q. 8. 5. 1m. /. 2. di. 31. q. 1. 1. c. /. Veri. q. 25. 6. 5m. /. Ma. q. 4. 4. 5m. /. Ro. 5. le. 3. meo. B. *Vnctio 12. Christus 52.

344 Persona, primo infecit naturam, per peccatum originale. Secundo, natura infecit personam. Sed Christus, primo reparat personam, secundo naturam 3a. q. 69. 3. 3m. /. 4. d. 4. q. 2. ar. 1. q. 3. c. /. Ma. q. 4. 4. 5m.

345 Infectio quæ est in semine, ante infusionem animæ, sicut nō non habet rationem culpæ originalis, sic nec pœnæ. 2. di. 31. q. 1. 1. 4m.

346 Peccatum quod originaliter contrahitur, licet sit minimum gravitate reatu pœnæ, est tamen maximum communitate Opus. 10. ar. 28.

347 Et quantum ad hoc põt dici, q. Christus principaliter venit tollere originale peccatum. Opus. 10. ar. 28.

348 Defectus ex culpa Adæ, prouenit ad totam animam. Ma. q. 4. 4. c.

349 Peccatum originale, non infecit animam. s. nisi inquantū ea est pars naturæ infectæ. Poa. q. 3. 9. 3m. /. 4m. /. Ma. q. 4. 1. c. 2m. /. 3. 2m. /. Ro. 5. le. 3. prin°. D. &c.

350 Peccatum originale, corrumpit naturam, quantum ad id qđ naturæ est, alia uero peccata, quantum ad id solum, quod personæ est 12ę. q. 81. 2. c. /. 3m. /. 3. distinctio. 1. qu. 1. 2. 7m. /. 5. 4. co. 52.

351 Peccatum originale, est culpabile, respectu Adæ, sed est naturale, respectu naturæ destituæ. 5. 4. co. 52.

352 In omni statu naturæ, post peccatum, fuit aliquod remediū contra peccatum originale 3. d. 1. q. 1. 4. 3m. /. 4. d. 1. q. 2. 2. 4. q. 2. c. /. ar. 6. q. 1. 1. c. /. d 4. q. 3. ar. 1. q. 1. c.

353 Peccatum originale, tolli nō potuit, nisi per Christum. Ideo solus Christus meruit apertionē ianuæ paradisi, sed per passionem tantum 2. d. 28. 2. 5m. /. 3. 5m. /. 3. d. 18. ar. 6. qu. 2. 3. o. /. 4. d. 1. q. 2. ar. 6. q. 1. c. /. d. 4. q. 2. ar. 2. q. 6. o.

354 Peccatum originale dimissum, non potest reiterari, nec macula eius redire 2. d. 31. q. 1. 1. 5m. /. d. 32. q 1. 1. 2m. /. L. prin°.

355 Peccatum originale, adueniente gratia, transit reatu, & manet actu quo ad fomitem 12ę. q. 74. 1. 2m. /. q. 81. 3. 2m. /. 2. d. 32. L. prin°. F. /. Ma. qu. 4. 2. 10m. /. Quol. 4. 22. 1m. /. Ro. 4. le. 1. fi. C. /. co. 7. le. 2. meo. B.

356 Peccatum originale, est minus uoluntarium, quocumq; peccato actuali 3a. q. 1. 4. c. /. 2. d. 33. q. 2. 1. 2m. /. 3. d. 1. q. 1. 2. 6m. /. Veri. q. 25. 6. 4m. /. Ma. q. 5. 1. 6m. /. Opusc. 3. co. 202. /. 203.

357 Peccatum originale, respectu naturæ est grauius ueniali, sed respectu personæ, est econuerso 3a. q. 1. 4. c. /. 1m. /. 2. d. 33. q. 2. 1. 2m. /. 3. d. 1. q. 1. 2. 6m. /. 4. d. 15. q. 1. 2. 5m. /. Ma. q. 5. 1. 9m. /. Op. 10. ar. 28. /. Opus. 11. ar. 23.

358 Peccatum ueniale, dicitur tripliciter. s. ex causa, euentu, & genere 12ę. q. 77. 8. 1m. /. q. 88. 2. o. /. 2. d. 21. q. 2. 3. 5m. /. L. /. di. 24. quæst. 3. 6. 7m. /. d. 42. q. 1. 4. o. /. 4. d. 17. qu. 3. ar. 5. q. 1. 2m. /. Ma. Veniale.

Pe

M2.qu.3..15.5^{m}./.quæſt.7.1.c./.7:1^{m}./.2^{m}. * Abſoluere 8. Actio 17.

359 Peccatum dicitur ueniale ex cauſa, ſecundum quòd priuat, uel diminuit uoluntarium, per ignorantiam, uel impotentiam. 12ℰ.q.77.8.1^{m}./.q.88.2.c./.4.diſtinct.16.q.3. artic. 2.q. 2.4^{m}. * Amplexus Angelus 485. Apoſtoli 20. Aqua, 21. Auaritia 5.

360 Peccatum ueniale, proprie non habet rationem offenſæ. Ma. q.7.2.10^{m}. * Baptiſmus 200.213. Blaſphemia 517, Charitas 99.&c.

361 Peccatum ueniale, non habet ſimpliciter & perfecte rationẽ peccati, ſed eſt quaſi diſpoſitio ad illud. 12ℰ. quæſtio. 88.1.1^{m}./.2.diſtinct.25.2.2^{m}./.d.42.q.1.3.0./.4.d.4.q.2.art.1.q.1.3^{m}./.d.43.ar.1.q.1.3^{m}./.Veri. quæſt.25.5.c.fi./.Ma.q.7.1.1^{m}./.5.4^{m}. /. 6.7^{m}.

362 Et contingit ex corruptione ſomitis. 12ℰ.q.89.3.c./.2.di.24. q.3.5.5^{m}./.4.d.21.q.1.ar.3.q.1.2^{m}./.5^{m}.

363 Et contingit ſemper, uel propter imperfectionem actus, uel propter inordinationem circa ea quæ ſunt ad finem, & utrũque propter defectum ordinis. 12ℰ. quæſtio 72.5.c./.q.87.2.5 o./.q.88.2.c./.q.89.3.c./.2.diſtin.42.q.1.4.o./.Ma.q.7.1.1.3^{m}./.1 2. o. 3.c. fin.

364 Peccatum ueniale, non tollit gratiam, ſed ſtat cum ea. 4. diſtinct.22.quæſt.1.ar.3.q.1.1^{m}. * Circunſtantia 14. Complacentia. o.

365 Peccatum ueniale, non contrariatur uirtuti. Ma.qu. 7.6.1^{m}. * Confeſſio. 34. 61. 62. 63. 80. Confeſſor, 1. Conſcientia. 14. 17.

366 Peccatum ueniale, nullam proprie maculam cauſat in anima, ſed impedit actus uirtutum. 12ℰ. quæſtio. 89.1.o./. 3^{a}. q. 87.2.3^{m}./.4.d.16.q.2. artic. 1. quæſt. 2.3^{m}./.quæſt.3.1^{m}./.art.2. q.1.1^{m}./.Ma.quæſt.7.11.c./.Pſ.14.me^{o}.b.H. * Contentio 1. Contritio 20.24.&c.

367 Homo poteſt quandoque eſſe ſine peccato ueniali in hac uita, ſed non diu. 3^{a}.q.79.4.2^{m}./.3.d.3.L.1.ſi./.4.d.12.q.2.ar.2. q.1.1^{m}./.d.21.q 2.1.4^{m}./.Ma.q.7.12.4^{m}. * Correctio 8. Culpa 6. Cupiditas.

368 Peccatum ueniale, non poteſt eſſe, in non habente uſum libe ri arbitrii. 3^{a}.q.87.2.c /.5.4.c^{o}.5.o.1^{m}./.5^{m}./.Ma.q.5.2.8^{m}./.q. 7.10 8^{m}.

369 Peccans uenialiter, recidiuat, & ſimulat, ideſt, eſt fictus diſpoſitiue, & imperfecte, non autem ſimpliciter. 12ℰ. quæſtio. 75. 2. 2^{m}.

370 Quædam uenialia, ſunt maioris adhærentiæ, quàm alia, ſecundum quòd affectus eis magis inclinatur, & fortius in eis figitur. 4.d.21.q.1.ar.3.q.3.c. * Damnatio 53. Decor. Delectatio 87.&c. Detractio 1. Ebrietas 4. Euchariſtia 275. &c. Excommunicatio 27.

371 Peccatum ueniale, non poteſt dimitti quandiu uoluntas ad illud manet. 3^{a}.q.87.1.c./.1^{m}./.2.2^{m}./.3.2^{m}./.4 d.16.q.1.ar.2. q.1.4.o./.q 2.ar.1.q.1.o./.ar.2.q.2.3^{m}./.d.21.q.2.1. 3^{m}. /. Ma. q.7.11.3^{m}./.4^{m}./.12.4^{m}. *Feruor 45.

372 Remiſſio peccati uenialis, non comparatur ſanationi, quia in eo non eſt aliqua deſtitutio. nec debilitatio uirtutis, ſicut in infirmitate corporis, ſed eſt in eo diſpoſitio ad hoc. 4.d.16 q.2.artic.1.q.2.1^{m}. * Gloria 6.9. Gratia 163.&c. 178. 179. Iacob 9.

373 Vnus actus charitatis, poteſt delere omnia uenialia, ſine actuali cogitatione eorum. 3^{a}.q.87.1.o./.4.d.16.q.2.ar.2.quę ſtio.2.1^{m}./.diſtinct.21.quæſt.2.1.c./.Ma.qu.7.11.3^{m}./.12.o. Contritio 26. *Imprudentia 1. Indeuotio. Ingratitudo 4.5. 13.16. Iocoſum.

374 Aliquid cauſat remiſſionem uenialium tripliciter. ſ. cauſando gratiam, ut omnia ſacramenta nouæ legis, uel deteſtãdo peccata, ut confeſſio generalis, & oratio dominica, uel reuerendo diuina, ut benedictio epiſcopalis, quælibet unctio ſacramentalis, & huiuſmodi. 3^{a}.q.87.3.o./.4.d.16.q.2.ar.2.q. 4.o./.d.17.q.3.ar.3.q.3.o./.d.18.q.2.ar.3.q.1.3^{m}./.d.21.q.2.1. 2.o./.d.24.L.2 /.Ma.q.7.12.o. Oratio 103. Sacramentũ 144 *Ludus 10.12. Luxuria 5. Machabæi. Macula 1. Maledicere 2. Malitia 6. Maria 53.&c.

375 Ingreſſus eccleſiæ conſecratæ, delet peccata uenialia. 3^{a}.q.83 3.3^{m}./.q.87.3.c. *Matrimonium 53.55.56.57. Meritum. 59. 111. Negligentia 9. Oblatio 16. Oratio 102. Pœna 86.&c. Pœnitentia 69.&c. 87.114.125.126. Permiſſio 2.

376 Nulla ſatisfactio, eſt taxata pro ueniali. Sed iniungitur aliquid, magis ad deuotionem excitandam, & contritionem, quàm ad ſatisfactionem. 4.d.16.q.2.ar.2.q.3.o. Contritio 27. *Purgatio 1.2.3. Ratio 59. Sacramentum 108.&c.

377 Probabile eſt, quòd ſtatim poſt mortẽ, remittatur culpa peccati uenialis. Ma.q.7.1.1.16^{m}, *Scandalum, 11. 13. Senſualitas 12. 13. Surreptio. Suſpicio. 4. Timor 61. 62. Tranſgreſſio. 2.

Pe

378 Vnum ueniale, poteſt eſſe capitale, reſpectu duorum uenialium, non autem reſpectu mortalium. 2.d.42.q.2.3.2^{m}./.Ma. q.9.2.5^{m}. * Actio 17. Adam 58. Amor 194. Amplexus. Angelus 485. Auaritia 5. Circunſtantia 14. Claudio. Delectatio. 88.89. Reſpectu mortalis.

379 In quolibet genere peccati mortalis, ſunt quædam peccata uenialia, propter imperfectionem actus. 22ℰ.q.35.3.c./.q. 36. 3.c./.q.162.5.c./.2.d.24.q.3.4.c./.d.42.q.1.4.c./.Veri.q.1 5.4. 2^{m}./.Ma.q.10.2.c./.3^{m}./.q.11.3.c./.q.12.4.c./.q.13.2.c./.q.14 2.c. *Ebrietas 4. Euchariſtia 275.&c. Gratia 163.&c.

380 Peccatum ueniale, diſponit ad mortale per ſe, & per accidẽs quia frequens uenialium iteratio, diſponit ad illam placentiam uenialium, in qua conſiſtit peccatum mortale, eo q; ſecundum quòd habitus ex conſuetudine generatur & augetur, ſecundum hoc delectatio & pronitas creſcit. 12ℰ.q.74.4. 3^{m}./.q.88.3.4.o./.22ℰ.q.24.10.c.fin./.12.1^{m}./.q.43.7.5^{m}./.q. 132.4.3^{m}./.q.186.9.c./.1.d.17.17^{m}./.q.2.5.c.fi./.2.d.21.q.2. 3.1^{m}./.d.24.q.3.6.c.fi./.6^{m}./.3.d.38.L.principo.B./.4.d.21.L. prin^{o}. D./.Veri.q.26.6./.Ma.q.7.1.7^{m}./.3.c./.1^{m}./.3^{m}./.6.5^{m}./ q.14.2.c./.Pſ.39.fi.F.

381 Quodlibet peccatum mortale, ſecundum rationem ſpecialẽ, contrariatur charitati: non autem ueniale, ſed omnia ſecun dum unam rationem tantum, diſponunt ad contrariũ charitatis, ſcilicet nimis inhærendo temporalibus. 4.d.21.q.2.1.c. /.L.prin^{o}.D. *Iacob 9.

382 Peccatum ueniale, cõparatur ægritudini, mortale uero morti. 12ℰ.q.72.5.c./.3 3.c^{o}.139.fi.

383 Licet uirtus ſecundum habitum, non corrumpatur niſi per peccatum mortale, tamen actus eius corrumpitur & impeditur etiam per ueniale. 12ℰ.q.89.1.c./.22ℰ q 133.1.2^{m}./.4. d 16.q.3.ar.2.q.4.1^{m}./.q.4.ar.1.q.3.1^{m}./.Ma.quę.14.2.2^{m}./.3^{m}. *Imprudentia 1.

384 Peccatum mortale, eſt contra præceptum dei, non autem ueniale, ſed eſt præter præceptum. 12ℰ.q.74 9.c./.qu.88.1.1^{m}./. 22ℰ.q.105.1.1^{m}./.4.d.16.L.fi./.Ma.q.7.1.1^{m}./.8^{m}. * Indeuotio. Infidelis 9. Ingratitudo 4.5.13.16.

385 Frequenter non uitans peccatum mortale, uitat aliquid ueniale, ad quod non habet tantum incitamentum. 4.d.33.q.1. ar.3.q.2.1^{m}.

386 Peccatum ueniale, & mortale, differunt genere. 12ℰ. quæſtio. 88.2.c./.2.diſtinct.24.quæſt.3.6.6^{m}./.d.42.quæ.1.4.c./.Ma. q.2.8.c.

387 Immo ſunt quandoque eiuſdem ſpeciei 12ℰ.quæſt.72.5.1^{m}. Reſp. Du^{o}.1008. Du^{m}.1008.

388 Aliquid nõ mortale ſimpliciter, poteſt in aliquo caſu eſſe peccatum mortale Ma.q.3.10.4^{m}. *Inuidia 4.

389 Peccatum ueniale ex genere, poteſt fieri mortale ex intentione, non idem numero, nec multa ſimul. 12ℰ.q.88.2.c./.4.c./. 6.c./.1^{m}./.2.d.24.q.3.5.2^{m}./.6.o./.d 42.q.1.4.c./.2^{m}./.4.d 21. L.prin^{o}.D./.Ma.q.7.1.c./.5^{m}./.3.o /.q.1.4.2.c./.Pſ.39. fi.F. *Ludus 10. Maledicere 2. Matrimonium 53.&c. 116.&c. 126. Meritum 59. 111.

390 Oppoſitum uidetur dicere. 4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c. Reſp. ſicut Du^{o}.347. *Negligentia 7.9. Oblatio 16. Du^{m}.1003.

391 Conſenſus in ueniale ex genere, eſt ueniale: ſed conſenſus in ueniale, propter imperfectionem actus, facit mortale. 12ℰ. q.74.8.2^{m}./.9.c./.3^{m}./.q.88.5 1^{m}./.2.d.24.q.3.4.5.o./.d.42.q. 1.4.c./.Veri.q.15.4.2^{m}./.Ma.q.7.3.4.c./.5.c./.6^{m}./.q.15.2.16^{m} /.Quol.8.5.c./.Quol.10.9.3^{m}. *Otioſum 2. Officium 6.17 Omiſſio 0.

392 Peccatum ueniale, poteſt fieri mortale per ſubtractionẽ, præter imperfectionem actus, non autem propter additionem. 12ℰ.q.88.2.c./.6.o. *Oratio 103. Permiſſio 2.

393 Peccatum ueniale & mortale, differunt ſicut reparabile, & ir reparabile 12ℰ.q.72.5.c./.Ma.q.7.1.o.

394 Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a},q.69.2.c./.Opuſc.3. c^{o}. 148./. 149. Reſp. Du^{o}.1008. Du^{m}.1010

395 Peccatum ueniale & mortale, differunt ſicut reparabile, & irreparabile, per principium interius, quia ueniale dicit deſectum circa ea quæ ſunt ad finem, ſed mortale dicit defectum ab ultimo fine. 12ℰ.q.72.5.c./.q.87.2.5.o./.q.88.1.o /. 5. c. / 22ℰ.q.24.10.c.fi./.3.c^{o}.139.fi./.143./ Ma.q.7.1.o./.3.c.fi./. 7.c.fi./.9.c./.11.c./.Opuſ.3.c^{o}.178. Auerſio 3.6.

396 Peccatũ ueniale, non dicitur eſſe maioris adhærentiæ, quàm mortale, quia ſcilicet minus in anima maneat, ſed quia difficilius uitatur. 4.d.16.q.2.ar.1.q.2.2^{m}. * Pœnitentia 73.74. Pollutio 4.8.9.

397 Per peccatum mortale, omnino mẽs auertitur a deo, ſed per ueniale retardatur affectus hominis, ne prompte feratur in deum

Pe

deum. 3^{a}. quæſtione 87. 1. 2.c. Auerſio 3.6. * Præceptum 149.

398 Per quodlibet peccatum ueniale uel mortale, deordinatur uoluntas hominis, per immoderatam conuerſionem ad bonum creatum. 3^{a}.q.87.1.c./.2.3^{m}.

399 Vnum peccatum mortale, poteſt otiri ex ueniali. 22ℰ.q.14.4 3^{m}./.q.105.1.2^{m}.

400 Ante baptiſmum, non poſſunt eſſe uenialia, ſine mortalibus 12ℰ.q.89.3.6.o./.3^{a}.q.90.4.3^{m}./.Ma.q.5.2.8^{m}.

401 In ratione ſuperiori, dupliciter poteſt eſſe peccatum ueniale, ſcilicet quando conſentit in ueniale ex genere, uel quando habet ſubitum motum infirmitatis, ſine conſenſu. 12ℰ.q. 74.1.o./.2.d.24.q.3.5.o.

Du^{m}.1011.402 Immo ſuprema pars rationis practicæ, non poteſt eſſe deordinata, niſi per peccatum mortale, non autem per ueniale 2. d.21.q.2.3.6^{m}. *Prohibitio 5. Prudentia 34. Purgatorii 7.8. Ratio 59. Sabbathum 5. Sacramentum 109.&c.

403 Immo motus rationis ſuperioris, in illud quod eſt ueniale ex genere, eſt peccatum ueniale. Similiter ſi ſit mortale ex genere circa proprium obiectum ante deliberationem, ſcilicet infidelitas ex ſurreptione, quæ cum deliberatione, eſt peccatum mortale. 12ℰ.q.74.9.1.o.o./.2.d.24.q.3.5.o./.Veri.q.15. 5.o./.Ma.q.7.1.c./.12^{m}./.3.17^{m}./.5 o. Reſp. Dubio 1011. *Suſpitio 4. Timor 61. Tranſgreſſio 2. Vituperabile. Vituperatio o.

404 Ratio ſuperior, circa obiectum potentiæ inferioris, ut ſenſualitatis, ſicut in delectationibus ſecundum carnem, non habet motum, niſi deliberatum. Ideo ſemper eſt mortale, ſi ſit de mortali, non autem ſi ſit de uenali. 12ℰ.q.74.1.o.o./.2.d. 24.q.3.1.c./.4^{m}./.5.c.fi./.3^{m}./.Veri.quæ. 15.5.c. * Vnctio 10. &cet.

405 Peccatum rationis ſuperioris, eſt per hoc, quòd deflectitur a rationibus æternis, ideſt, relinquit legem dei, uel actu tantum faciendo contra eam, ut in ueniali, uel etiam habitu, ut in mortali. 2.diſtinc. 24.q.3.5.1^{m}./. Ma.quæſt.7.1.17^{m}./.5.o. Auerſio 9.

406 Peccatum ueniale, diſplicet deo: ſed non facit, peccantem diſplicere ei: mortale uero facit utrumque. 4.diſtin. 16.q.2.art. 1.quæſt.2.3^{m}.

407 Nullus debet peccare uenialiter, ne alius peccet mortaliter. 22ℰ.q.26.4.c./.2^{m}./.q.43.7.5^{m}./.q.110.3.4^{m}./.4.d.9.ar.4. q.2. 3^{m}./.d.38.q.2.ar.4.q.1.c./.2^{m}.

408 Quilibet debet potius mori, & præeligere omnem pœnã in generali quàm peccare non ſolum mortaliter, ſed etiam uenialiter. 22ℰ.q.110.3.4^{m}./.4.d.17.q.2.ar.3.q.1.4^{m}./.d.18.q.2. ar.4.q.3.1^{m}./.d.29.2.2^{m}./.Quol.1.9.o./.Quol.10.9.3^{m}.

409 Peccatum ueniale non impedit remiſſionem peccati mortalis, niſi impediendo opus pœnitentiæ, ne ſit pœnitentiæ. 4.d. 16.q.4.ar.1.q.3.1^{m}./.q.4.o.

410 Vnum ueniale, poteſt remitti, ſine alio ueniali, non autem ſine quolibet mortali. 3^{a}.q.87.4.o./.q.90.4.3^{m}./.4.d.16.q. 2. ar.1.q.2.3.o.

411 Peccatum ueniale remittitur poſt mortẽ in purgatorio, quo ad culpam & pœnam, non autem mortale. 1^{a}.q.64.2.c./.2.d. 43.L.prin^{o}./.4.d.16.q.1.ar.2.q 4.1^{m}./.q.2.ar.2.q.2.3^{m}./.d.21 q.1.ar.3.q.1.2.o./.q.3.2^{m}./.Ma.q.3.2^{m}./.Ma.qu. 3.15.c./.q.7. 11.o./.Opu.3.c^{o}.178./.183./.184./.Mat.12.me^{o}.b.G.

Mortale. 412 Quicquid fit in contemptum dei, & quicquid in ſui rationẽ importat contemptum dei, eſt peccatum mortale. 22ℰ.q. 38. 3.c. *Accidia 4. Accuſatio 0. Actus 23. Adam 58. 194. Adoratio 29.30. Adulatio 3. Aduocatus 1.5. Ambitio 1.

413 Nullus actus, ſine conſenſu rationis, eſt peccatum mortale 12ℰ.q.15.0./.q.74.5.1^{m}./.22ℰ.q.35.3.c./.2.d.24.q.3.4.c./.diſt 42.q.1.4.c./.3.d.33.q.2.ar.4.q.2.5^{m} /.4.d.29.1.c./. Veri.q.15. 4.2^{m}./.5.c./.q.24.12.2.6^{m}./.Vir.q.2.12.14^{m}./.Quol.4.21.22. c./.Ro.8.le.1.prin^{o}.C. *Amor 194.214.217. Amplexus.

414 Actus procedens ab habitu peccati mortalis, non eſt peccatũ mortale, niſi ſit perfectus per conſenſum rationis. Ma.qu.7.3. 17^{m}./.Ro.8.le.1.prin^{o}.C.&c.

Du^{m}.1012,415 Oppoſitum uidetur dicere. 4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c. Reſpondet ſicut Dubio 997.

416 Omnis actus humanus, non relatus in deum, actu uel habitu, ex parte agentis eſt peccatum mortale, non autẽ ex parte actus. 12ℰ.q.88.1.2^{m}./.3.3.c^{o}.109.fi./.110./.139.fi./.Ma.q. 9.2.c./.Col.3.le.3.fi.

417 Non oportet, quòd exiſtens in peccato mortali, peccet quolibet actu ſuo. Ma.q.2.5.7^{m}.

418 Intendens peccare mortaliter, ſemper peccat mortaliter. 22ℰ q.110.4.c./.Ma.q.2.2.8^{m}./.Quol.8.15.c.

419 Materiale in peccato mortali, dicitur tripliciter. ſ. obiectum, actus exterior, & conuerſio. Primum & ſecundum, poſſunt eſſe in ſenſualitate, non autem tertium. Verita. q.25.5.10^{m}. *Apoſtoli 20. Appetitus 96.

420 Actus peccati mortalis, poteſt aliquando eſſe figura alicuius boni. 22ℰ q.88.2.2^{m}./.4.d.38.q.1.ar.1.q.2.3^{m}./.Ec.11.lect.7. princ^{o}.H.

421 Actus qui de ſe eſſet peccatum mortale, ſit uirtuoſus, propter aliquam circunſtantiam. 4.d.1.q.2.ar.5.q.3.3^{m}./.Pot^{a}.q.1.6. 4^{m}. *Auaritia 5.27. Auditor 2.

422 Cuicunque peccato mortali, homo nult adhærere, ſumens baptiſmum, dicitur fictus, fictione includente omne peccatum. 3^{a}.q.69.9.3^{m}. Baptiſmus 213.133. * Auerſio 2.5.6. 7.17.18.

423 Omne quod fit propter mortale, eſt mortale. 12ℰ.qu.88.2.4. 6.c./.22ℰ.q.110.4.c./.q.154.4.c./.Veri.q.15.4.c.fi./.Ma.q.2.8 c./.q.14.2.c./.Ephe.5.le.2.h. * Bellum 6. Blaſphemia 5.7. 14.&c. Bonitas 208.209.

424 Peccatum in his, ſine quibus recte ſeruaris, non remanet ſubiectio hominis ad deũ, & fœdus hun anæ ſocietatis, eſt mortale. 2.d.42.q.1.5.c. *Charitas 104.&c. Cibus 9.

425 Omne quod eſt contra præceptum dei, eſt peccatum mortale, niſi forte propter imperfectionem actus. 12ℰ.q.74. 10.o./. Ma.q.7.1.1^{m}./.8^{m}./.q.12 3.c./.q.13.4.6.3.

426 Omne peccatum mortale. eſt contra præceptum dei. 22ℰ.q. 98 3.b./.4.d.16.L.fi./.Ma q.7.7.c./.q.12.3.c./.q.14. 2. 14^{m}./. 12.C or.12.le.1.n.c^{o}.B.

427 Oppoſitum uidetur dicere. 22ℰ.q.148.2. 1^{m}. Reſpond. Dubio 1012.B. Du^{m}. 1012

428 Aliquid dicitur peccatum mortale dupliciter, ſcilicet ſecundam ſpeciem ſuam, & ex ſua cauſa. 22ℰ.q.154.4.c. prin^{o}.

429 Non omne peccatum mortale, directe contrariatur præceptis decalogi, ſed tantum iuſtitiam continens. 22ℰ. quæſt. 148.2.1^{m}.

430 Quilibet agens contra debitum iuſtitiæ, peccat mortaliter, 22ℰ.q.69.1.c./.q.70.4.c.

431 Qui eſt in peccato mortali, diligit habitualiter aliquid ſupra deum. 1.d.1.q.4.1.4^{m}./.Ma.q.7.1. 20^{m}./. Virtu. quæſt. 2. 6.c./.7^{m}.

432 Omne peccatum mortale, contrariatur charitati, nõ autem ſpei, uel fidei 12ℰ.q.7 1.4.c./. 22ℰ.q.24.10.c./.12.c. /. 4^{m}./. 3^{a}. q.87.1 c./.3.d.27.q.2.ar.4.q.4.o./.d.38.4.c./.4.d.16.q.2.ar.1. q.1.2^{m}./.d.46.q.1.3.c./.Ma.q.7.1.c./.Vir.q.2,6.c./.q. 3.1.1^{m}. *Circunſtantia 7.&c. Clericus. Complacentia 0. Communicatio 4.6.7. Concubinatus 1.2.4.

433 Omnis actus contra charitatem, eſt peccatum mortale. 12ℰ. q.87.3.c./.q.88.2.c./.22ℰ.q.13.2.c./.q.35.4.c./.q.59.4.c./.q.66 6.c./.q.76.3.c./ q.105.1.c./.q.110.4.c./.q.111.4.c./.q.112.2. c./.q.115.2.c /.q.1 12.3.c./.3.d.38.4.c./.4.d.3 3.q.1.ar.3.q.2. c./.3.3.c^{o}.139.fi./ Ma.q.7.1.c./.q.10.2.c./.q.11.3.c./.q.14. 2. c. * Concupiſcibilis 8.&c.

434 Quælibet uirtus ut uirtus, ideſt, informata charitate, expelli tur per quodlibet mortale, non autem tertium. Verita. q.25.5.10^{m}. *Apoſtoli 20. Appetitus 96.

435 Per quodlibet peccatum mortale, tollitur per ſe uirtus ei oppoſita, ſed ex conſequenti, & quaſi per accidens, tolluntur quælibet alia inquantum connexa ei 2.d.42.q.1.2.4^{m}./.q. 2. 5. 5^{m}. * Contemptus 4. &c. Contentio 1. Contritio 24.25.30.

436 Per quodlibet peccatum mortale, deperit quicquid uirtuti debebatur, & omnia merita mortificantur 22ℰ.quæ.132.3. 1^{m}./.3^{a}.quæſtio. 89. 4.o./.3.diſtinctio.36.5.1^{m}./.4.diſtinctio. 14.quæſtio.2.articu.3.quæſtio.2.o./. diſtinctio. 21. quæſtio. 1.artic.1.quæſt.1.3^{m}./.diſtinctio.22.quæſtio.1.1.6^{m}. * Contumelia 4. Correctio 6. 7. 9. 14. &cet. Cortipere. Culpa 2.3.4.6. Cupiditas. Damnatio 2.4.18.20.21.27. Dauid 0. Debitum 22.24.&c.

437 Peccatum mortale aſſimilatur ægritudini, reſpectu damnationis, morti uero, reſpectu gratiæ & dei 12ℰ. quæſtione 72. 5.c./.2. diſtinctione 43. 2. 5^{m}./. Ma. quæſtione. 7.7. 14^{m}. * Decimæ 12. 20. 25. Decor. Delectatio. 87. 88. 89.

438 Nullum mortale poteſt remitti ſine alio, quia omnia mortalia ſunt connexa in auerſione, non autem in conuerſione 12ℰ quæſtio. 73.2.o./.3^{a}. quæſt. 86.3.o./.3.diſtinctio. 36. 5. o. /.4.d.15.q.1.ar.3.q.1.c./.d.16.q.2.ar.1.q.2.c./.d.18.q. 2. artic. 5.q.3.1^{m}.

439 Inmo peccata non ſunt connexa. 12ℰ.q.73.1.1^{m}. ſi, Reſp. Dubio 1013. * Dæmon 41.&c. 65. 79 92.93.86.97.104. Du^{m}. 1013^{m}.

119.Depositum 4.5.Derisio 1.2. Detractio 1. Deuotio 13. 14.Discordia 2.Disputatio 6.Docere 9.12.

440 Morienti in peccato mortali,non manet aliquod præmium post hanc vitam 4.d.21.q.1.ar.1.q.1.3^{m}. * Ebrietas 1.4.5. Electio 33. Eleemosyna 15.29.30.31.Error 5.6.Excommunicatio 11.21.22.23.27.Excusatio 1.2.3. Fatue. Fides 107. Finis 139.Fucatio. Furtum 2. Gloria 9.10. Gratia 153. &c. Gula 4. Hæresis 1.2.29.152.&c.Homicidium.o.Iacob 9. Iactantia 3.Idolatria 5.6.7.Ieiunium 29.Iepte.Ignorãtia 13. 22.Imprudentia 1.3.Indeuotio.Indulgentia 7.15.16. Infidelis.9.10.11.Infirmitas 2.8.Ingratitudo 3.4.5. Iniustitia. 10.Inobedientia 3.&c.Inuidia 4.Hypocrisis 3.Ira.17.Iudex 1.2.Iudicium 29.30.Iuramentum 36.37.Iustitia 49.Iustus 9.Laqueus.Laus 18.Lex 12.Litigium.o.Loch.o.Lucia.Ludus 10.Luxuria 5.&c.Machabæi.Macula 1. Maledicere 1. 2.Matrimonium 56.&c. 116.&c.126. 127. Mendacium. 8. 15.17.20.Minister 9.10.Missa 7.&c.Monachus.Mors 10.17 Negligentia 7.9.Oblatio 9.10.16. Occidere 12. Officium. 7.8.9.10.19.Operatio 48.&c.Opus.4.Oratio 102.103. Ordo 57.94.95.

441 Quæstio dubia, de peccato mortali, periculosissime determinatur. Ma.quæstio.3.7.c.Quol. 9.15.c.*Pœna 80.&c.

442 Oppositum videtur dicere a simili. 22æ. quæstion. 10.7. o./.2æ.Timo.2.lect.2.fi.Resp.Du°.1014°.*Pœnitẽtia 44.

443 Pro timore infamiæ multi a peccato retrahuntur 12æ.quę 42.1.c.fi./.22æ.q.33.7.c.fi.73.87.124.Perfect°62.66.67.Periurium 4. Petrus 3. Prædicare 4.6. Prælatio 10. Princeps 13.&c.Professio 2.3.Prohibitio 4.&c.Prolixitas.Prudentia 34.Puer.5.Pusillaminitas 4.Ratio 58.59.Religio 77. Rixa. 3.Sabbathum 5.6.Sacramentum 46.76.110.Saluari 35.Sanctificatio 5.9.&c.Sapientia 38.Satisfactio 9.19.Scandalum 11.13.Seditio 3.Sensualitas 13.Somnus 5.Spectacula 3.Speculum 4.Sponsalia 5. Superbia 12. Surreptio. Suspensio 2. Suspicio 4.Thamar Templũ 15. Testis 8. Timor 39.40. 45. 61.62.72.Trangressio 2. Vendere 8. 12. Virtus 156.158. 183. 258. Vituperabile. Vnctio. 11. Voluntas. 50.Votum 30.Vsura 18.81 156.161.&c.211.Vsus 7. Vxor. 122. Zacharias 21

¶Pectinare.Votum 74.

¶Pectus.Armus.Lamina.Tremor 2.

¶Pectusculum.Armus.

¶Peculiatus.Furtum 14.

Quid. 1 ¶PECVNIA, intelligitur omne illud, cuius pretium æstimari potest pecunia 22æ.q.78.2.c./.q.100.2.5c./.q.117.2.2^{m}./.q.118.2.2^{m}./.Ma.q.13.1.c.fi./.6^{m}./.Ethicor. 4. le.1.prin°. b.fi. * Campsoria 8. Deceptio. Denarii. Electio. 38. Iudæi. 35.46. Liberalitas. 1. &c. Magnificentia. 2. Misericordia. 10. Missa. 10.11.22. Numisma. Prodigalitas. o. Prudentia. 80. Restitutio 12.15. Sacrilegium. 8. Simonia.24.Statutum.1.Temperatio.26.Vendere.1.9.

2 Pecunia non potest vendi in mutuo, pro peccunia ampliori, quàm sit quantitas pecunię mutuatę, quæ restituenda est 22æ.q.78.2.4^{m}.prin°./.Opusc.73.c°.13. *Vsura 51.&c.Vsus 15.

¶Pecus.Animal 73.&c.Bestia.Brutum.Iumentum.

Licite. ¶Pedagia iuste exiguntur. Et transeuntes tenentur ea soluere pro securitate viarum. Opusc.20.li°.2.c°.12.Exactio 1.*Militia 3.Teloneus.Tributum.

¶Pedagogus.Baptismus 147. Conscientia 5.Lex.112.

¶Pedissequa.Gratia 87.

¶Pedites.Cohors 2.3.Pes.Stadium 2.

¶Peierare.Iuramentum 36.

¶Peius.Abscondere 4.Antichristus 3.Bonitas 244.Correctio 16.Credere 33.Deterior.Homo 32. Incontinentia 7.8.11. Ingratitudo 12.Interpretatio 3.Lumen 16.Malum 17.59. 60.Meretrix 5.Mors 13.Nocere 6.Peccatum 238.Scandalũ 20.Theoª.21.Vsura 55.

¶Pelagius.Fides 74.Gratia 74.168.Hæresis 69.&c.

¶Pellere.Motus 70.Ordo 84.

¶Pellis.Caro 3.Cete 4.9.Circuncisio 9.Talpa.Vter.

Diuisio. 1 ¶POENA duplex, scilicet pœna sensus, idest, afflictiua, & pœna damni, idest, carentia diuinæ visionis 12æ.quæstio. 87.4.c.fi./.22æ.quæst.79.4.4^{m}./.3ª.q.46.6.3^{m}./.q.52.2.2^{m}./. 2.distinctio.34.2.c./.3.dist.22.q.2.ar.1.quæst.1.c./.4. distin. 15.L.princi°./.dist.21.quæ.1.ar.1.q.3.o./.ꝯ.3.c°.145./.Li°. 4.c°.90.3^{m}./.4^{m}.Ma.q.5.2.c.fi./.2æ.Thes.le.2.me°.H. *Beatus 49.50.51.

2 Pœna sensus,debetur culpæ,ratione inordinatæ conuersionis, sed pœnã dãni, ratione auersionis 12æ.q.87.4.o./.22æ.q. 79.4.4^{m}./.4.dist.15.L.prin°./.d.44.quæst.3.ar.2.quæst. 1.c. /.ꝯ.4.c°.90. 3^{m}. Auersio, 19. * Clauis 1.20. Communicatio. 4. Confessio. 58.

3 Pœna dãni duplex.s.carentia diuinæ uisionis, & priuatio societatis sanctorum 2æ.Thes.le.2.me°.I.

4 Oĩs pœna est a deo,uel agente, vt pœna sensus, vel non agente,sed permittente, vt pœna damni 2.distin.36.3.1^{m}./. d.37.q.1.1.c.fi.

5 Pęna duplex.s.pęna emendatoria,seu purgatoria, & pœna vltimæ damnationis,seu exterminans.Anima 21.20^{m}.

6 Pœna duplex.s.pœna assumpta, & pœna inflicta. Et vtraq; affligit cor, & cogit corpus.Psal.24.fi.m.

7 Pœna peccati duplex.s.per inflictionem cõtrarii, & per subtractionem boni conuenientis.Prima est a deo agente,secũda vero,a deo non agente 22æ.q.19.1.3^{m}./.2.d.32.q.2.1.c./. 2.2^{m}./.d.36.3.1^{m}./.d.37.q.3.1.o./.Ma.q.1.1.1^{m}.*Cõgreg° 1. Corripere. Crimẽ.Culpa 5.7.Excęcat°.4.6.Indulgẽtia 8.Iudex.o.Iudicium 36.

8 Pœna peccati duplex.s.pœna concomitans,idest, remorsus conscientiæ,& pœna inflicta 2.d.5.q.2.2.1^{m}./.d.27.5.c./.3. d.34.q.1.5.2^{m}.

9 Pœna peccati duplex.s.quæ infligitur,ut flagella, & pœna consequens. Contra secundam, datur sacramentum,non autem contra primam.4.d.2.q.1.ar.1.q.3.o. * Manens.Meritum 98.Ordo 45.

10 Pœna peccati duplex.s.pœna taxata, & pœna consequens. Prima commensuratur culpæ,non autem secunda 22æ.qu. 164.1.4^{m}./.Ma.q.5.4.c./.3^{m}./.4^{m}.

11 Pœna consequens peccatum duplex.s.per se, & per acidens. 12æ.q.73.8.o./.2.d.33.q.1.2.c.

12 Vnius peccati, est tantum vna pœna adæquata, & plures partiales multipliciter 22æ.q.39.4.3^{m}./.q.99.4.2^{m}./.4.di.15. L. princip°.

13 Omnis pœna, est medicina ad reparandam virtutem, sed non semper respectu peccantis 12æ.q.87.2.1^{m}./.3.2^{m}./.22æ.q. 39.2.1^{m}./.4.3^{m}./.q.66.6.2^{m}./.q.68.1.c./.qu.108.3.2^{m}./.4.c./. 2.d.36.3.3^{m}./.d.42.q.1.2.c./.3.d.19.ar.3.q.2.c.fi./.4.di. 46. qu.1.3.3^{m}./.ꝯ.3.c°.144./.Ma.quæst.2. 10. 4^{m}./. Opus.3.c°. 122./.173.*Carẽtia.Cęcitas 1.Cõicatio.3.Cõcupiscibilis.7. Quid.

14 Omnis pœna,est corruptio,ab aliquo agente,& passio grãmatice 2.d.35.1.4^{m}./.5^{m}./.6^{m}. *Ecclesiasticus 3.Gratia 52 Ignorantia 7.16.Incarcerare.Infidelitas 1.Laqueus.Lex 21. 26.29.108.Malum 39.

15 Omnis pœna,est corruptio agentis,& omnis culpa est corruptio actionis 1ª.q.48.5.6.o./.12æ.q.21.1.3^{m}./.Ma.q.1.4.c. /.6^{m}./.8^{m}./.5.c./.q.3.7.c. * Matrimonium 70. Natura 41. Nocere 1.3.4.Peccatum 104.293.

16 Idem contingit esse culpam & pœnam, sed non ẽm eãdem rationem 2.d.36.3.c./. Ma. q.1.4.1^{m}./.2^{m}./.3^{m}./.q.10.1.9^{m}./. Ro.le.7.fi.G.&c. *Præceptum 5.Reatus.o.Vocatio 4.Voluntas 53.Vti.16.19.

17 De ratione pœnæ est, q sit contraria voluntati 1ª.q.48.5.c. /.q.64.3.c./.12æ.q.87.2.6.c./.22æ.q.18.3.c./.2.d.36.3.c./.di. 41.q.2.2.5^{m}./.4.prolo.me°.E./.d.18.q.2.ar.5.q.2.c./.d.21.q. 1.ar.1.q.4.c./.ꝯ.3.c°.141./.Ma.q.1.4.c./.1^{m}./.2^{m}./.q.4.5.6^{m}. /.Anima 21.21^{m}./.Opusc.3.c°.122.

18 De ratione pœnæ sunt tria.s.quòd sit ꝯ voluntatem propter culpam, & passio ab extrinseco. 12æ.q.46.6.2^{m}./.Ma.q. 1.4.o./.Opus.3.c°.122.

19 Pœna repugnat triplici volũtati, scilicet actuali,habituali, & inclinationi est naturali.Ma.quæ.1.4.c./.11^{m}./. q.5.3.3^{m}. Opus.3.c°.122.

20 Nulla pœna est uolita absolute, sed ex conditione dupliciter, scilicet qua acquiritur bonum, vt satisfactio & martyrium, & sine qua non, vt mors naturalis & purgatio 12æ. q.87.6.c./.4.di.21.q.1.ar.1.q.4.o. *Appetitus 29.30.Beatus 49.50.51. Qualis.

21 Pęna est bona simpliciter,& mala ẽm quid, idest,huic 22æ. q.19.1.c./.Ma.q.1.1.1^{m}./.18^{m}./.q.16.2.c.prin°.

22 Pœna respectu patientis est mala, sed respectu punientis iuste,est bona.Ma.q.1.1.4.9^{m}./.5. 12^{m}. *Blasphemia 18. 19.

23 Peccatum nõ est pœna,nisi per accidens.Et hoc dupliciter.s. ratione antecedentis,quia deseritur a deo, & ratione consequentis,quia perditur melius 12æ.q.87.2.o./.22æ.qu. 36.2. 4^{m}./.1.d.46.2.4^{m}../.2.d.36.3.o./.Ma.q.1.4.1^{m}./.Ro.le.7.fi.H.

24 Macula quo ad causam.s.peccatum diuiditur contra pœnã, non autem quo ad priuationem,quo ad pœnã concomitãtẽ sed bene quo ad pœnam inflictã 4.d.18.q.1.ar.2.q.1.4^{m}.*Detrimentum.Duratio 8.9.Hæresis 48.

25 Pœna concomitans culpã duplex.s.priuatio gratiæ p pctm̃ prius, & priuatio gratiæ sequens, separatio a deo,inordinatio agẽtis, & anxietas passionis & laboris, Sed a prima dicit pctm̃ eẽ pęna, magis, q̃ a secũda, q a priã d̃pẽdet pctm̃, sed secunda dependet ab eo.Ma.q.1.4.5^{m}. *Infirmitas 1.Iustitia 6.Iuramentum 13.Latro 3.Opprobrium. 4.

26 Omnis culpa,rationem mali & defectus habet, ẽm q est ab agente. Non autem pœna,sed vt est in patiente. 2.di 37. q.3.1.c./.2^{m}./.2.c.

27 Puniri non est culpa, sed fieri reum pœna 12æ.q. 87.1.2^{m}./. 2.d.36.4.c./.Ma.q.1.5.c.prin°.

28 Ratio addendi pœnam pœnę, est incorrigibilitas populi. Is.9.fi.b.A.Peccatum 196.205 225.264.266.292.338.

29 Pœna præsens & futura,in eo qui non corrigitur, vnã pœnam constituunt 4.d.15.L.prin°. *Seueritas.Suffragia 5.

30 Pœna peccato proportionatur,secundum acerbitatem iudicio diuino, & humano 12æ.q.87.3.c./.4.c./.3^{m}. * Traianus.

31 Ratio omnium pœnarũ veteris legis exponitur 12æ.q. 105. 2.9^{m}./.10^{m}./.11^{m}./.12^{m}. *Vetustas.

Subiectũ. 32 Idem oportet esse subiectum pœnæ & culpæ 2. d.31. q.1.1. 4^{m}. *Accusatio 12.19.20.23.25.26.Animal 70.

33 Pœna est in solis habentibus voluntatem 2.d 31. q.1.1.4^{m}. /.d.35.1.c./.Ma.q.1 4.c /. Opusc.3.c°.145. * Annihilatio 13.

34 Homo non est susceptiuus pœnæ, nisi inquantum est habẽs voluntatem,quæ est primum subiectum pœnæ & culpæ, licet possit puniri in qualibet parte 2.d 41.q 2.2 5^{m}./.Ma.q. 4.5.c. *Auersio 13 14.19.Baptismus 131.

35 Pœna non debetur iuste,nisi propter culpam 12æ.q.87.7.o. /.2.d.30.q.1.2.c.

36 Omnis pœna vt pœna infligitur tantum pro culpa propria & præterita. Sed vt satisfactio,vel vt medicina,infligitur et pro culpa aliena 12æ q.87.7.8 o./.22æ.q.108.4.o /.3ª.q.14. 1.3^{m}./.2.d.5.q.2.2.c./.d.30.q.1.2.o./.d.35.1.c./.d. 36.4.o./. 4.d.14.L fi./.d.15.q.1.ar.4.q.2.3^{m}./. d.20.ar.2.q.3.o./.d.46. q.1.ar.2.q.3.o./.q.2.ar.2.q.2.3^{m}./.ꝯ.3. c°.141./.Ma.q.1.4.c. *Bonitas 53.216. Capitale 1. Clauis 1. 20. Clementia 4.6. Communicatio 4

37 Nullus punitur pœna animæ,nisi pro culpa propria, quia pœna animæ non est medicina 12æ.q 87.8.o./.22æ. q.108.4. c./.1^{m}./.4.d.46.q.1.ar.2.q.3.c./.q.2.ar.2.q.2.3^{m}. * Confessio 7.26.27.62.81. Congregatio 1.

38 Filius punitur pęna corporali,pro culpa parentum, & serui pro dominis,inquantum sunt aliquid eorum. Non autem pœna spũali,nisi culpa aliorum, fiat eis propria, ratione cõsensus,uel imitationis, vel consultationis, vel dissimulationis 12æ.q.81.1.1^{m}./.2.1^{m}./.q.87.8.o./.22æ.q. 108.4.1^{m}./. 3^{m}. /.q.164.1.4^{m}./.3ª.q.82.6.3^{m}./.2.d.30.q.1.2.61./.d. 33.q.1.2. o./.4.d.46.q.2.art.2. q.2.31./.Ma.q.4.1. 19^{m}./.8.6^{m}./.7^{m}./. 8^{m}./.9^{m}.12^{m}./.15^{m}./.q.5.4.c./.Quol.12.24.1^{m}./Psalm.18.fi. h.fi./.Esa.14.me°.C./.Io.9.le.1.prin°.b. *Contritio 12.18. 35.&c.Contumelia 2.Crimen.Culpa 5.7.Dæmon 118.&c.

39 Pœnam semper præcedit peccatum in natura, sed nõ semper in persona puniri 12æ.q.87.7.o./.4.d.15. L.me°.K./.di. 46.q.1.ar.2 q.3.o./.Ma.q 1 4.c. *Detrimentum.Deus 252. 253.254.313.426.Episcopus 31.Error 2.3.Fæces.Fides 107. Filiatio 13.14.Fomes 3.5.Furtum 14 Generatio 41. Hæresis 25.&c.Imago 40.Incarcerare.Infernus 1.3.Infirmitas 1. 2.Interdictũ Inuoluntariũ 1.Irregularitas.o.Iudæi 18. &c. Iudicium 36.Iuramentum 13.

40 Carentia diuinæ visionis,est pœna consequens personã,non autem naturam,nisi ratione personę 2.d.32.q.1.2.c.

41 Habituali dispositioni, vel priuationi, numquàm debetur pœna sensus, sed tantum pœna danni. Ma.qu.5.2.c.fi. *Laqueus.Latro 3.Lex 12.128.Liberare 2.Limbus 3.6.Macula 8.11.14.Maledicere 3.5.

42 Qui est in peccato,non habet gustum sanum, sed affectum infectum, amore sui inordinato. Ideo reuocatur a peccato per pœnas contrarias suæ naturæ, & suæ voluntati,& non dulcedine diuinæ bonitatis 22æ.q.108.3.o./.4.d.14.q.1.a.2. q.1.c./.3^{m}. *Manens Matrimonium 68.70.87.134.Meritum 36.63.64.91.98. Mors 1.3.4. 10.14. &c. Naturale 16. 17 Nocere 1.2. 3.4. Obedientia 38. Ommissio 17. Opprobrium 4.Oratio 52.Ordinatio 7.Ordo 93.Passio 100. 110. 112.113.126.Peccatum 43.49.178.189.264. 284. 292.293. 318.338. Pœnitentia 12.13.71.117 127.Præceptum 6.43. 135.Prædestinatio 22.Prædicare 5.Prĩceps 11.29.Raptus 5. Reatus.o.Reprobatio 2.Restitutio 7.Sanctificatio 1.Satisfactio 10.Schisma 6.8.Simonia 21.29.&c.Spõsa.3. Sterilitas 2.Subiectio 4.Superbia 37.Temporale 3.

43 In iudicio humano, nullus debet puniri pœna personali,nisi pro culpa sua,sed tantum pœna danni, triplici ratione.s. vel ex hoc q aliquis ineptus redditur sine sua culpa,ad aliquod bonum habendum vel consequendum. Vel quia bonum in quo dannificatur, non est proprium bonum, sed cõmune. Vel quia bonum vnius, dependet ex bono alterius 22æ.q.108.4.2^{m}./.2.d.33.q.1.2.4^{m} /.4.d.46.q.2.2.2.q.2.3^{m}./. Ma.q.4.8.ar 15. * Tentare 14. Teneri 1. Thomas 4. Timor 14. Tyrannus 8. Tormentum. Verecundia 11. Vindicatio 4. Vnctio 15. Vsura 10.84. &c.90. Vxor 15. Christus 175.&c.

44 Inter pœnas corporales,potissima est mors, & inter pęnas spirituales,debilitas rõnis ꝯ.4.c°.52.prin°.Animal 70. Cõpara°.

45 Non omnes pęnæ sunt æquales, nec præmia sunt æqualia 12æ.q.73.2.c./.ꝯ.3.c°.58./.142 /.Ma.qu.2.9.c. prin°./.3^{m}./. Hæ.8.le.3.me°.F.*Bonitas 53.216.Circuncisio 9.48.Crux 6.Damnatio 41.&c.Defectus 16.20.21.

46 Maxima pęna est,separari a deo 12æ.q.88.6.c.fi./.4.di.17.q. 2.ar.3 quæst.1.4^{m}./.d.46.L.prin°./. Anima 21.c.fi.c./. Psal. 26. fi.1.

47 Maxima pœna,est priuatio beatitudinis.Secunda, priuatio virtutum.Tertia,inordinatio potentiarum animæ.Quarta, nocumentum corporis. Quinta, amissio bonorũ exteriorũ ꝯ.3.c°.141.1^{m}./.Ma.q.5.1.3^{m}./.Quol.2 13.ar.1.

48 Maxima pęna est,impediri ab euchª.4.d.9.ar.4.q.3.c.*De 252.253.254.313.426.Duratio 8.9.

49 Oppositum videtur dicere 4.d.14.q.1.ar.5.q.1.1^{m}./.2^{m}. Respon°.sicut Du°.378°. Du^{m}.1015^{m}.

50 Grauitas pęnæ duplex.s.ex parte boni priuati, & ex parte puniti,cui illud bonum est magis proprium. Ma.q. 5.1.3^{m}.

51 Grauior pęna imponitur quadrupliciter.s.propter grauius peccatum,cõsuetudinem, pronitatem, & nocumentum 12æ. q.105. 2.9^{m}./.22æ q.39.2.1^{m}./.4 d.20..arti.2.q.1.c./.Ma.q.2. 10 4^{m}. * Euchª.279.280 Excæcatio 3.6.Excommunicatio.22.Idolatria 8.

52 Ordo & drĩa pęnarum,est ẽm ordinem & drĩam bonorũ 4. d.17.q.2.ar.3.q.1.4^{m}./.ꝯ.3.c°.141.1^{m}. *Infernus 1.2.3.

53 Pęna differt tripliciter a culpa.s primo,quia culpa est malũ ipsius actionis,pęna aũt est malum agentis.Secũdo per hoc q est ẽm voluntatẽ & ꝯ voluntatẽ esse. Tertio per hoc q culpa est in agendo,pęna vero in patiẽdo.Ma.q.1.4.c.fi./.1^{m}. /.2^{m}./.5.c.Opus.3.c°.175. *Iniustitia 6. Lapidatio. Limbus 3.Maledicere 1.3 Malum 39.40.47.56.57.Manens.

54 In foro dei, semper redditur pęna,ẽm quantitatẽ culpę,nõ aũt semper in foro humano 4 d.20.ar.2.q.1.c./.Ma. q.2.10. 4^{m} /.Quol.1.18.fi.Misericordia 14.Mors 15. Ordo 16. 45. Præceptum 43.Sacrilegium 8.Schisma 5.8.

55 Lex vetus,pęna mortis,punit peccata ꝯ deũ,homicidium, irreuerentiã ad parẽtes,adulterium,incęstũ,& furtũ hoĩum Aliarũ aũt rerũ, pęna danni 12æ. q 105.2.10^{m}./. 22æ./.qu. 66.6.2^{m}. *Supplicium.Suspensio 2.Timor 54.

56 Pęnam talionis in percussuris, mutilationibus, & falso testimonio,lex vetus infligit, in aliis vero flagella,uel ignominiã 12æ.q.105.2.10^{m}./ 22æ.q.66.6.2^{m}.

57 Pęna sensus taxata,debetur tm̃ conuersioni actuali,nõ aũt concomitans.Ma.q.5.4.4^{m}.

58 Pęna ordinat culpã dupliciter.s.satisfaciendo, & vt medicina sanans,vel resęcans 4.d.4.q.2.ar.1.q.2.2^{m}./. Opus. 3.c°. 122 /.173. Effectus.

59 Pęna septem dierum in veteri lege, non expiabat pęnam pro peccato,sed irregularitatem,sicut alia sacrificia 4.d.20. ar.2.q.1.2^{m}.

60 Pęna post remissionẽ culpæ, imponitur duplici de causa.s. ad soluendũ debitũ,& ad remediũ. Quo ad primũ debet imponi ẽm quantitatẽ culpæ, Sed quo ad scd̃m,pro minori culpa,imponitur maior pęna, triplici rõne,s.difficultatis, periculi, & multitudinis 12æ.q.105.2.9^{m}./.4.d.20.ar.2.q. 1. o./.Quo.1.18.fi.Baptism° 180.208.212.230.232.Cæcitas 1.

61 Post absolutionem, oportet pro quolibet peccato,aliquam pęnam satisfactoriam remanere, vt medicinam ꝯ peccatum 4.d.18.q 1.ar.3.q.2.3^{m}.

62 Ex ui clauiũ,aliquid de pęnis singulorũ peccatorũ,proportionaliter dimittitur 4.d.18.q.1.ar.3.q.2.3^{m}.

63 Christ lex auctoritate poterat totam pęnã, vel partẽ dimittere,sicut volebat nõ ãt alii 22æ.q 83.4.2^{m}./.4.d.18.q.1.a.3. q.4.3^{m}./.d.20.ar.3.q.1.b.1. *Clementia 4.6. Cõfessio 59. Corripere.Deus 252.253 254 Dolor 43.Error 6.Fides 101. Gratia 162.165.Idolatria 8.Infirmitas 1.Lex 21.19.Liberare o.Macula 14.Meritum.36.

64 Deus tardat pęnas pro peccatis,duplici rõne.s.vt prædestinati conuertãtur,& vt iudicia eius appareãt iusta Ps.7.fi.f.

65 Deus & ecclesia,puniunt peccatores dupliciter, scilicet flagellando,& auxilia subtrahendo, vt per humilitatẽ redeãt ad deũ 4.d.18.q.2.ar.1.q.2.c.*Nocere 1.Origenes 7. Pctm̃ 140.190.195.196.205.264.293.318.Penitentia 71.Princeps

Poe

11.Prohibitio 2.Sanitas 7. Satisfactio 37. Seruile. Seruitus 17.18.Temporale 3.

Purgatorii. 66 Post hanc uitam, nullus habebit pœnam corporalem, nec spiritualē, nisi pro culpa sua 22ẽ.q.108.4.c./.4.d.46.q.1.ar.2.q.3.c./.Ma.q.5.4.5^{m}.

67 Si imponitur hic minor pœna, quàm sit debitum peccati, restat pœna in purgatorio. Si aūt maior, tenetur eam hic complere, sed non ibi. Si vero ęqualis, nulla pęna restat ibi 4. di.20.ar.2.q.2.0 /.Quol.3.28.c. *Aduentus 9.Angelus 528.

68 Pęna in purgatorio, semper taxatur ſm quantitatē peccati, quia tm̄ est ad soluēdū debitū 4.d.20.a.2.q.1.c.*Cōfessio 59.

69 Pœnitenti in fine vitæ, restat aliqua pęna, qua punitur post mortē in purgatorio, nisi sit tanta contritio, ꝙ totaliter pœnam purget 4.d.20.ar.1.q.3.0./.Opusc.3.c^{o}.105./.106./.185. Pœna 99. *Infirmitas 1.Macula 14.Origenes 7.

70 Pœna purgatorii purgat a reatu pœnæ, soluendo pœnā 4.d.21.q.1.ar.3.q.2.0./.Opusc.3.c^{o}.183./.184.

71 Pro eadem culpa, grauius quis punitur in purgatorio, quàm hic, ratione alterius fori, tamen proportionaliter 4.d.20.ar.1.q.3.2^{m}./.d.21.q.1.ar.1.q.3.2^{m}./.d.47.q.2.a.3.q.2.5^{m}./.Ma.q.7.10.7^{m}. *Religio 43.

72 Minima pœna purgatorii, est maior q̄ maxima pęna hic 3^{a}.q.46.6.3^{m}./.4.d.20.ar.1.q.3.2^{m}./.d.21.q.1.ar.1.q 3.0.

73 Acerbitas pœnæ in purgatorio, correspondet quātitati culpæ, diuturnitas vero, radicationi culpæ 4.d.21.q.1.ar.3.q.3.0./.d.46.q.1 3.c /.2^{m}./.q.2.ar.2.q.1.2^{m}./.Ma.q.7.10.2^{m}. *Satisfactio 14.15.

74 In fine mundi, acerbitas pœnæ purgatorii, recompensabit diuturnitatem eius. Et habebunt pauca, purganda præuiis purgati tribulationibus. Quol.2.14.4^{m}.

75 Pœna purgatorii, nominatur tantum ignis, quia principaliter est ad purgandum reliquias peccati 4. d.21.q.1.ar.1.q.2.2^{m}./.d.50.q.2.ar.3.q.1.2^{m}.

Originale. 76 Mortui cum solo peccato originali, non puniūtur pęna sensus 3^{a}.q 1.4.2^{m}./.2.d.33.q.2.0./.d.42.q.2.1.0./.4.di.4.L.fi./.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./.d.16.q.1.ar.2.q.2.0./.d.43.ar.1.q.2.2^{m}./.Ma.q.5.2.3.0./.4 5^{m}.

77 Mortui cum solo peccato originali, nullum defectū habent, in perfectionibus, & bonitatibus quæ naturā humanam, ex principiis suis consequuntur 2.d.33.qu.2.1.c./.4.d.4.L.fi./.Veri q.26.1.11^{m}./.Ma.q.5.3.c.

78 Nec habent aliam pœnam, præter carētiam diuinæ visionis 2.d 33.q.2.1.c./.4.d.4.L.fi./.Veri.q.26.1.11^{m}./.Ma.q.5.3.0.

79 Pœna originalis peccati, non est morte detineri, sed mori, quā soluunt moriendo, decedentes in originali 4.d.43.a. 1.q.2.4^{m}. *Annihilatio 1. 14. Baptismus 180.198.201.207.208.230 232.

80 Si per impossibile, aliquis moreretur in originali, cum veniali, siue mortali, puniretur æternaliter pœna sensus pro ueniali, quia æternitas pœnæ, concomitatur carentiam gratiæ, ex qua prouenit æternitas culpæ 2. d.42.q.1.5.7^{m}./.4.d.45.q.1.3.6^{m}./.Ma.q.5.2.8^{m}./ q.7.10.8^{m}. *Beatitudo 125. Fides 107.

81 Pœna æterna, debetur peccato originali, non rōne grauitatis, sed ratione subiecti priuati gratia 12ẽ. q.87.5.2^{m}./.2.di.33.q.2.1.2^{m}./.3.d.19.ar.3.q.1.c./.Ma.q.5.1.10^{m}.

82 Pœna duplex debetur peccato originali. s. carentia diuinę visionis, inquantū inficit personam, ut mors, rebellio, & huiusdi, inquantum inficit naturam 3^{a}.q.52.5.c./.2.di.32.q. 1.2.c./.3.d.19.3.0./.4.d.46.q.2.ar.2.q.1 .3^{m}./.Ma.q.5.1.4^{m}.

83 Sola carentia diuinæ visionis, est per se pœna peccati originalis, aliæ vero consequūtur per accidens 2.di.33.q.1.3.3^{m}./.Ma.q.5.0. *Imago 40.Mors 1.&c.Naturale 16.17. peccatum 94.169.385.Rebellio 1.

84 Omnes pœnæ pro peccato primorum parentum, declarātur 22ẽ.q.164 2.0 /.2.d 29.5.0.

85 Minor pœna, debetur peccato originali, quàm veniali 3^{a}.q.1.4.ar.1./.2.d.33.q.2.1.2^{m}./.4^{m}./.Ma.q.5.1.3^{m}.

Veniale. 86 Peccatum veniale sine gratia, idest, cum originali, vel mortali, punitur æternaliter pœna sensus, in inferno 12ẽ.q. 87.5.3^{m}./.2.d.33.q.2.1.2^{m}./.4.d.21.q.1.ar.2.q.3.0./.d.22.q.1.1.5^{m}./.d.45.q.1.3.6^{m}./.Ma.q.5.2.8^{m}./.q.7.1.24^{m}./.10.0./. Op.3.c^{o}.187.

87 Pœna sensibilis, debetur peccato veniali 4.d.16.q.1.arti. 2.quæst.3.c.

Mortale. 88 Pęna temporalis, debetur peccato veniali, æterna vero mortali 12ẽ.q.72.5.c./.q.87.2.5.0./.q.88.2.4. c./.q.109 7.c./.3^{a}.q.86.4.0./.2.d.24.q.3.6 c.fi./.d.42.q. 1.5.0./.3.d.19.3.0./.4.d.46.q.1.3.0./.ꝯ.3.c^{o}.143./.144./.Li^{o}.4.c^{o}.85. 1^{m}./.92.2^{m}./.93./.Ma.q.1.5 15^{m} / 18^{m}./.q.7.1.c./.Opusc.3.c^{o}.185./.188./.Ro.2.le.2.priu^{o}.H.

Poe

89 pœna inferni, non affligeret, non habentē reatū pœnæ, etiā si esset ibi, quia non agit, nisi vt instrumentum diuinæ iustitiæ 3.d.22.q.2.ar.2.q.1.3^{m}./.Ma.q 5.2.5^{m} *Angelus 528. Anima 141. Appetitus 30. Auersio 19. Mortale.

90 Pœna inferni duplex. s. ignis & frigoris, correspondet dupli ci radici peccati. s. amori, & timori 4.d.15.L.prin^{o}.

91 pœna inferni quo ad aliquid augetur, & minuitur, vsq; ad diē iudicii 4.d.22.q.1.1.5^{m}.

92 Oppositum videtur dicere a simili 22ẽ.q.13.4.2^{m}./.4.d. 21.q.1.ar.2.q.3.c./.2^{m}./.d.50 q.2.ar.1 q.6.0./.L.prin^{o}.Respon^{o}. sicut Du^{o}.275°. *Baptismus 180.198 201.207.208.230.232.Bonitas 216.Confessio 38 81.Euch^{a}.279.Fides 107. Du^{m}.1016.

93 pœna inferni, est ad affligendū: ideo nominatur nominibus quæ hic nos affligere consueuerunt 4.d.21 q.1.ar.1.q.2. 2^{m}./.d.50.q.2.ar.3.q.1.0. *Indulgentia 8.26.Lex 180.Macula 14.Martyrium 12.15.

94 peccato veniali, non debetur pœna simpliciter, sed purgatio corporis. s. mors, & īcineratio, & purgatio animæ. s. ignis purgans 4.d.43.ar.1.q.1.3^{m}.

95 Omnis pœna, præeligenda est non solum peccato mortali, sed etiam peccato veniali. Tamen nullus tēptet se, nec aliū, in speciali de hoc, propter periculum, quia descendere in talibus ad singula, est inducere hominem in tentationem, & præbere occasionem peccandi 22ẽ q.110.3.4^{m}./.4.d.17.q. 2.ar.3.q.1.4^{m}./ d.18.q.2.a.4.q.3.1^{m}./.d.29.2.2^{m}./.Quo.1.9.0.

96 peccato veniali, non debetur pœna carentiæ diuinæ visionis simpliciter, nec ad tempus, sed peraccidens rōne pœnæ debitæ. Quol.2.13.1^{m}.

97 Remissa per pœnitentiam, culpa mortali, & pœna æterna, quandoque remanet pœna temporalis 12ẽ.q.87.6 0 /.3^{a}.q.86.4.0 /.2.d.42.2.5^{m}./.4.d.14.q.2.ar.1.q.2.0./.d.17.q.3.a.1.q.1.1^{m}./.ar.5.q.2.c /.q.3.2^{m}./.d.18.q.1.ar.1.q.1.3^{m}./.ar.2.q.3.0./.ar.3.q.2.c./.d.20.arti.1.q.2.3^{m}./.q.3.0./.d.35.6.2^{m} /.ꝯ.3.c^{o}.158 4^{m} / L^{o}.4.c^{o}.72./.91.5^{m}./.Opusc.3.c^{o}.185./.186./.Hæ.6.le.1.me^{o}.D.

98 Cessante culpa, & macula, & reatu, quo ad deum, manet pœna ecclesiæ 4.d 35.6.2^{m} /.d.37.q.2.1.c.fi. /. Macula 13.

99 Absolutio ex vi clauium, delet, partem pœnæ, non autē totam, nisi ex vi magnæ contritionis, vel per confessionē sępius iteratam 4.d.17.q.3.ar.1.q.1.1^{m}./.ar.5.q.2.c./.2^{m}./. di.18 q.1.ar.3.q.2.0./.d.20.ar.1.qu.2.3^{m} /.q.3.0 /. Quol.2.fi./.Quol.3.28.c.confessio 58. * Peccatum 266.376.408.411. Pœnitentia 73. 117.120. 127. Prædestinatio 2. Religio 43. Sacerdos 34. Sacrilegium 8. Pęna 69. Contritio 33.&c. *Mors 1.3.4.10.15.&c. Nocere 1.&c.

¶ Pœnale est aliquid, inquantum est ꝯ voluntatem 1^{a}.q.48.5.c /.q.64.3.c./.12ẽ.q.87.2.6.c /.22ẽ.q.18.3.c /.2.d.41. q.2.2.5^{m}./.4.d.21.q.1.a.1.q.4.c./.d.46.q.1.ar.2.q.3.0./.ꝯ.3.c^{o}.141. Ma.q.1.4.c./.q.5.3.3^{m}. *Humilitas 9.Ieiunium 11.19.22. Infernus 2.Inuoluntariū 1.Pœna.0.Pœnalitas.Puer 9. Satisfactio 14.20.Turpitudo 1. Quid.

¶ Pœnalitas. Circuncisio 36. Difficile 6. Iustitia 71. Miseria 0. Passio 129. Peccatum 331. Satisfactio 14. Christus 175.

¶ Pendere. Latro 3. Suspensio.0.

¶ Penetratio. Amor 255.258. Cōtemplatio 6. Intellectus 297. Puer 3. Seraphin 5. Subtilitas 0. Vnctio 3.

¶ POENITENTIA vt est dolor voluntatis, cum electione recta, est virtus, vel actus eius, non autem vt passio 3^{a}.qu.85 1.0 /.4.d.14.q.1.ar.1.q.2.0./.q.6.2^{m}./.ar.3.q.1.c./.2^{m}./.q. 2 4.0. Baptismus 225.248. Confessio 1. Quid.

2 Pœnitentia est virtus specialis, quia habet materiam generalem, sub ratione speciali. s. omnia peccata, vt emēdabilia per actū hominis 3^{a}.q.85.2.0./.4.d.14.q.1.ar.1.q.2.3.4.0.

3 Pœnitentia est virtus moralis, & non theologica, quia obiectum eius est peccatum, non autem deus, sed est finis eius 3^{a}.q.85.3.1^{m}./ 4.d.14.q.1.ar.1.q.4.0./.d.17.q.2.ar.2.q.4.c./.ar.3.q.2.b. *Fundamentum 3.Lamentum 3.Matrimoniū 99.Niniuitę.

4 Philosophi nihil tractauerunt de pęnitentia, quia considerauerunt virtutes, secundum quòd ordinant hominem, ad bonum humanum, non autem vt ordinant homines ad deū 4.d.14.q.1.ar.1.q.3.4^{m}. *Peccatum 159.202 273.408.Plāct^{9}.Sanitas 7.8.Tabula 1.

5 Pænitentia est quodammodo, species vindicatiuę iustitiæ, quia pœnitentia est tantum sui ad deum, vindicatiua vero iustitia est & sui & alterius ad alterum.4.d 15.qu.1.ar.1.q.2.c. *Tonsura. Vestis. 6. Virtus. 77.

6 Pænitentia est species iustitiæ cōmutatiuę, licet contineat aliquid, de qualibet virtute. 3^{a}.q.85.3.0./.4.c.

7 Immo pænitentia non est species seu pars subiectiua iustitiæ, sed pars eius potentialis.4.d.14.q.1.ar.1.qu.4.4^{m}./.q.5.0./.ar.3.q.3.c./.d.17.q.2.ar.2.quæst.4.c./.ar.3.q.2.b. Respōdeo Dubio.1017°. Du^{m}.1017.

Pæ

Cōparao. 8 Pænitentia, & vindicatiua, continentur sub iustitia commutatiua.3^{a}.q.85.3.3^{m}.

9 Definitio quincuplex, virtutis pænitentiæ. 4. distin.14.qu.1.ar.1.quæst.6.0.

10 Pænitentia secundum ꝙ est virtus, importat detestationē peccati, cum proposito abolendi illud, ſm conditionem status peccantis. 3^{a}. q.85.2. 1^{m}./.3.c /.4.d 16.q.1.ar.2. q.1.0.

11 Pænitētia dicitur gratia, non quidem essentialiter, sed quia conueniunt in effectu, quia vtraque iustificat, & gratum deo reddit.4.d.14.q.1.ar.1.q.2.2^{m}./.q.2.4.c.

12 Pænitentia, & iustitia vindicatiua, constituunt medium in offensis, in puniendo aliquas, & aliquas non, sed omni offensę proportionādo pænam.4.d.14.q.1.ar.1. q.4.4^{m}.

13 Pænitentia ponit medium, inquantum infert debitam pænam, pro qualibet culpa, secundum acceptationem dei.3^{a}.q.85.3.2^{m}./.4.d.14.q.1.ar.1.q 4.4^{m}.

14 Pænitentia duplex. s. interior, idest contritio, & exterior.i.satisfactio.Ro.11.le.4.fi.D.Contritio.3.

15 Pænitētia ſm ꝙ homo se habet, vt recipiēs gratiā, est sacramentū. Sed vt habitus infusus, ordinatus ad actū rectū, est virtus.4.d.14.q.1.ar.1.q.2.c./.1^{m}./.d 16.q.1.ar.2.q.1.c.

16 Pænitentiam ordine naturæ, simpliciter præcedunt, virtutes theologicæ.3^{a}.q. 85.6.0.

Du^{m}.1018^{m} 17 Immo pęnitentia est prior charitate.4.d.14.q.1.ar.2.quæst.2.0. Respondeo Dubio.1018°.

18 Pænitētia est dolor, de pc.ō pręterito, sed verecūdia est timor, de turpi futuro.3^{a}.q.85.1.2^{m}./.4.d.14 qu.1.art. 1.q.2.5^{m}./.q.5.4^{m}./.d.17.q.2.ar.1.q.1.4^{m}./. ar.4. q.1.1^{m}. *Baptismus.8.&c.248.Debitum.12.Eucharistia.31.46.162.193.

19 Pænitētia suffert difficilia, volūtarie assumpta, patiētia vero, ab alio illata.4.d.14.q.1.ar.1.q.5.5^{m}. *Fornicatio.12.

20 Afflictio pænitentiæ, non est proprie martyriū, quæ excedit ipsum diuturnitate, sed exceditur ab ipso intensione.4 d.49.q.5.ar.3.q.2.5^{m}.

21 Pænitētia est in reo, ſm volūtatē, eius, pro offensa dei, sed iustitia vindicatiua, est in iudice, cōtra volūtatē rei, & pro offensa in cōi.3^{a}.q.85.3.0./.q.90.2.c /.4.d.14. q.1.ar.1. q.6.c./.d.16.q.1.ar.1.q.2.c.*Fundamentū 3.Impænitentia.

22 Pænitentia, secundum ꝙ est actus virtutis, requiritur ante baptismum, quę fit prior baptismo, tempore vel natura, non autem vt sacramentum.3^{a}.q.84. 6.2^{m}./.q.90.4.1^{m}./.4.d.16.q.1.ar 2.q.1.0.

23 Pænitētia reddit debitū deo, rōne subtracti, latria vero, ratione accepti.4.d.14.q.1.ar.1.q.5.c./.d. 15.q.1.2.c.

24 Pænitentia est posterior natura & tempore, fide, spe, & timore seruili, sed est prior charitate, & ceteris virtutibus. 3^{a}.q.85.6.0./.4.d.14 q.1.ar.2.q.2.0.

25 Dissensus dicit renitentiam, ad peccatum futurum. Ideo non oportet ꝙ pertineat ad pænitentiam, quia pænitentia dicit displicentiam peccati præteriti, cum proposito emendationis in futurū.4.d.14.L.me^{o}.H./.d.16.q.1.ar.2.q.4.2^{m}.

26 Pænitentia vtitur temperantia, ad finem suum. 3^{a}.q.85.3.4^{m}./.4.d.14.q.1.ar.1.q.5.3^{m}. *Ingratitudo.11.

27 Pænitentia imperat actum latriæ, fortitudo, actū temperātiæ.4. d.15.q.4.ar.7.q.1. 2^{m}.*Matrimonium.64.Niniuitæ.

28 Detestatio, vel displicētia peccati absolute, est actus cuiuslibet virtutis: sed vt expiabile per eam, quo ad culpā & reatum, est actus pænitentiæ virtutis.3^{a}.qu. 85.2.1^{m}./.3. c./.4.d.14.q.1.ar.1.q.3.c./.3^{m}./.ar.3.q.4.c./.d.16.qu.1.ar.2.quæst.1.0.*Peccatum.173.

29 Pænitentia est optima res in genere declinationis a malo, non autem simpliciter.4.d.14.q.1. ar.1.q.6.6^{m}.

30 Primus actus pænitentiæ. s. contritio, se habet vt vltima dispositio ad gratiam consequendam: alii vero actus pænitentiæ, procedunt iam ex gratia & virtutibus. 3^{a} qu. 89.1.2^{m}./.2.c.*Religio.19.50.107.108.Virtus.77.

31 Omnis effectus absolutionis pęnitentiæ, impeditur per indispositionem voluntatis, non autem in sacramentis imprimentibus characterem.4.d.22.q.2.ar.2.q.3 c.

32 Pænitere, est dolor interior: sed pænitētiā agere, est hoc exteri^{9} demōstrare.4.d.22.q.2.ar.3.q.3.2^{m}./.Matth.3.pri^{o}.a.I.

33 Pænitētia, & gaudiū, circa idē. s. de peccatis, contrariantur, nō autē gaudiū de pænitentia, vel de venia sperata, 3^{a}.qu.84.9.2^{m}./.4.d.14.q.1.ar.4.q.2.0./.d.17.q.2.ar.1.q.5^{m}.

Subiectū. 34 pænitētia nō est subiectiue in deo, nisi metaphorice. Cōt.1.c^{o}.89.9^{m}./.91.fi./.Li^{o}.2.c^{o}.25./.Li^{o} 3.c^{o}.96.fi./. Ro.11.le.4.me^{o}.B. Subiectiue.*Abrahā.28.Amor.32.33.34.Angel^{9}.521.Antiochus.Bonitas.211.Caim.Ciliciū. Confessio.28.

Pæ

35 Pænitentia non fuit in Christo, actu nec potētia, sicut nec materia eius. s. peccatum.3^{a}.q.84.7.4^{m}./.3.d. 13.q.1. ar.2.q.1.1^{m}./.4.d.14.q.1.ar.3.q.3.2^{m}./.d.22.q.2.ar. 3.q.3.3^{m}. *Dānatio.27.Debitum.7.Donum.41.Episcopus.28.31.

36 Pænitentia est in beatis, secundum habitum, & secundum actum agendi gratias, non autem doloris sicut nunc in nobis 4.d.14.q.1.ar.3.q.3.0./.q.4.4^{m}.

37 Pænīa vt virtus, est subiectiue in volūtate, sed vt passio, est in cōcupiscibili.3^{a}.q.85 4.0./.4.d.14. q.1.ar.3.q 1.0./.q.4.c.

38 Pænitentia est in innocentibus secundum habitum, non autem secundum actum.1^{a}.qu.95.3.c./.3 d.36.2.5^{m}./.4.d.14.q.1.ar.3.q.2.0./.d.17.q.3.ar.2.qu.2.2^{m}. *Eucha^{a}.46.162.193.Gedeon.1.Hæresis.30.Iepte. Innocentia.12.18.Ira.74.Ludus.6.

39 Pænitēs recurrit ad deū, sicut seruus, filius, & vxor, ad dominū, patrē, & virū: ad sacerdotē autē, sicut ad vicarium dei.3^{a}.q.85.3.c./.4.d.15.q.1.ar.5.q.1.c./.d.16.q.1.ar.1.qu.2.c./.1^{m}.*Machabæi.Matrimonium.43.Misericordia.35.

40 Esau nō vere pænituit, quia nō doluit de pctō, sed de damno.3^{a}.q.86.1.1^{m}./.4.d.14.q.2.ar.1.q.1.2^{m}./ He.12.le.3.fi.

41 Nullus potest pænitere, nisi cessante passione, vel remoto habitu, quo malum finem eligebat.2.d.7.q.1. 2.c.fi.

42 Peccās ex passione, cessante illa, est pęnitēs nō autē peccās ex malitia.2.d.7.q.1.2.c /.4.d.19.q.2.ar.3.q.1.2^{m}.

43 Habens veram pænitentiam, potest eam deserere, tamen pænitentia requirit propositū perseuerādi. 3^{a}. q.84.10.0./.4.d.14.q.1.ar.4.q 1.0./.d.22.L.

44 Vera pænitentia potest amitti, per quodlibet peccatum mortale sequens, propter flexibilitatē liberi arbitrii. 3^{a}.qu.84.10.c./.4.d.14.q.1.ar.4.q 1.0./.d.22.L. *Niniuitæ.Pæna.69.Salomon.4.Spectacula.1.2.Votum.32.

45 Pænitentia debet esse continua, secundum habitum, non autem ſm actum, quia non potest.3^{a}.q.84.9.0./.4.d.14.q.1 ar.4.q.1.0. Modus.

46 Pænitētia interior, debet durare, vsque in finē vitæ, nō aūt exterior.3^{a}.qu.84.8.0./.9.1^{m}./.4. d.17. qu.2.ar.4. qu. 1.2.0. Contritio.8.

47 Pænitentia est possibilis in fine vitæ, quandiu durat liberū arbitrium, sed est difficilis, & rara.4.d.14.qu.2.5.5^{m}. /.d.20.ar.1.q.1.0./.He.12.le.3.fi.*Abscondere.4.Confessio.28.Cōtritio.8.Ludus.6.Spectacula.0.

48 Exercitia militiæ, negotiationis, & publicanorum, possunt haberi a pænitentibus, licet laudabilius euitentur, ab eis, 22ẽ.q.188.3.4^{m}./.4.d.16.q.4.ar.2.q.3.0.

49 Militia sæcularis, interdicitur pænitētibus, sed quæ est propter deum, imponitur eis quandoque.22ẽ.q.188.3.3^{m}.

50 Pænitentia quo ad habitū, est tm̄ a deo, sed dispositiue est a nobis, per timorē seruilē vt plurimū, licet in aliqbus īchoetur ex amore.3^{a}.qu.85.5.0./.4.d. 14.q.1.ar.2.q.1.0./.q.2.c. *Impænitentia Ingratitudo.11.præsumptio.12. Causa.

51 Act^{9} pænīæ, est a timore seruili, vt a primo motiuo affect^{9}, a timore filiali vero, vt a pri^{o} īmediato & ꝓxīo.3^{a}.q.85.5.c.

52 Sex actus per ordinē concurrunt ad causandum in nobis pænitentiæ actus. s. operatio dei conuertentis cor motus fidei, spei, charitatis, timoris seruilis, & filialis. 3^{a}.qu.85.5.0. Psalmus.7.Religio.50.60.61.90.Satisfactio.15.

53 Fides est principium pænitentiæ. Ideo quod est pænitentię etiam fidei attribui potest.4.d.14.q.2.4.3^{m}.

54 Christus sacramento pænitentiæ non est vsus ad se, nec ad alios, quia vt sacramentorum dominus, effectum sacramēti sine sacramentalibus præbebat. 3^{a}.q.84 5. 3^{m}./.7.4^{m}./. 4.d.22.q.2.ar.3.q.3.3^{m}./.d.23.q.1.ar.1.q.3.3^{m}.

55 Pęnitentia figurabatur in veteri lege, per diuersos ritus expiationum.12ẽ.q.102.5.3^{m}./.4.d.2.q. 1.2.5^{m}.

56 Pænitentia in generali, est a natura, sed cū aliqua determinatione, est a lege veteri: a noua vero, vt sacramentum nouæ legis.3^{a}.q.84.7.0./.q.86.6.4^{m} /.4.d.22.q.2.3.0.*Bonitas 211.Cilicium.Confessio.30. Sacramētū

57 Pænitentia est sacramentum.3^{a}.q.84.1.0./.4. d.14. quæst.1.ar.1.q.1.2.4.0./.d.22.q.2.ar.3.q.2.0.

58 Pænitentia fuit sacramentum in omni statu, post peccatū: non autem ante.4.d.22.q.2.ar.3.q.2.c.

59 Christus fuit institutor sacramēti pænitentiæ, & partium eius, nō autem Ioannes baptista, sed fuit denuntiator.4.d.16.L.me^{o}. B./.d.17.q.3.ar.1.q.5.0./.ar.3.q.1.1^{m}. *Eucharistia 46.Innocentia.12.

60 Et fuit institutum a Christo dando claues, sed ostendit efficaciam eius, post resurrectionem 3^{a}.qu.84.7.0./. 4.d.2.q.22.ar.3.q.3.0.

61 Sacramentum pœnitentiæ, est tantum vnum.4.distin 2.q.2.ar.2.quæst.1.0.

62 Et necessarium est solis habentibus peccatum 3ª.q.65.1.c./2.4^{m}./.4.c./.q.85.5.o./.6.c./.4.d.14.q.2.5.o./. L. prin^{o}./.d.17.q.3.ar.1.q.1.c./.d.18.q.1.ar.3.q.1.c./. Con. 4. capit^{o}.71. * Matrimonium 12.64.

63 Sacramentum pœnitentiæ, potest, & debet iterari 3ª.q.84.10.o./.4.d.14.q.1.ar.4.q.5.o./.Heb.6.lec 1.me^{o}.D.

64 Pœnitentia inquantum est sacramentum, perficitur in cõfessione 4.d.17.quæst.3.arti.5.quæst. 1.c. * Sacramentum 9.28.43.46.111.153.

65 Sacramentum pœnitentiæ non requirit impositionẽ manus, nec signum crucis 3ª.q.84. 4. o. /. Con. 4. capit. 71 * Satisfactio 10.

66 Remissio peccatorum est res tantum in sacramento pœnitentiæ, actus vero exteriores pœnitentis, & absoluentis, sunt sacramentum tantum. Sed pœnitentia interior, est sacramentum, & res sacramenti. Et secundum totum simul, est causa tertii, sed secundũ, & tertium est causa primi 3ª.q.84.1.3^{m}./.4.d.22.q.2.1.o.

Materia. 67 Hoc sacramentum non consistit in consecratione materiæ, nec in vsu materiæ consecratę, sicut alia sacramenta, sed in remotione materiæ, scilicet peccati 3ª. q. 84. 3.c./.4.d.14.q.1.ar.1.q.1.2^{m}./.d.18.q.1.ar.3.q.1.c. Sacramentum 28.&c.inf. *Baptismus 248.Confessio 33.Præsumptio 12

68 In sacramento pœnitentiæ, & matrimonii, non est materia corporalis, sicut in aliis sacramentis, sed actus humani sensibiles, sunt ibi loco materiæ 3ª. q.84.1. 1^{m}./. 2^{m}./.4.3^{m}./.7.c./.q.85.1.1^{m}./ q.86.4.2^{m}./.6.c./.q.89.1.2^{m}./. q. 90.1.o./.2 c./.4.d.7.qu.1.ar.2.q.1.c./.d.14.q.1.ar.1. q.1.1^{m}./.2^{m}./.4^{m}./.d.16.q.1.ar.1.q.1.o./.q.2.1^{m}./.q.3.c./.3^{m}./.q.4.c./.d.17.q.3.ar.3.q 2.1^{m}./.q.4.c./.d.22.q.2.ar.1.q.1.c./.ar.2.q.1.2^{m}./.q.2.o./.d.24.q.1.ar.1.q 5.c./.d.26.q.2.1.2^{m}.

69 Dolor corporalis, vel sensibilis, vel fletus, potest esse materiale in pęnitentia, & redditum deo pro offensa. 4. d.14.q 1.ar.1.q.2.3 /.6.2^{m}./.ar.3.q.1.c./.2^{m}.

70 Materia vel obiectum pænitentię duplex, scilicet proxima idest actus pęnitentis, & remota, scilicet peccata. 3ª.quæst. 84.2.o./.q.90.1.3^{m}.

71 Pænitentia non est de pænis, nisi large, idest displicentia, inquantum pænæ inclinant ad peccatum. 4. d.16.q.1.ar.2.q.5.2^{m}./.d.17.q.2.ar.2.q.1.o.

72 Materia pænitentiæ adhibetur a deo, interius inspirante, non autem a ministro, sicut in aliis sacramentis, sed tantũ complet absoluendo. 3ª.q 84.1.2^{m}./.3.c./.4. 4^{m}./.4.d.16 q.1.ar.1.q.2.1^{m}.*Sacramentum.9.27 46.84.

73 Pænitentia est aliquo modo de quolibet genere peccatorũ. Sed est de peccato mortali proprie & principaliter, & de veniali proprie & non principaliter: de originali vero, improprie. 3ª.q.84.2.3^{m}./ 7.3^{m}./.4.d. 16.q.1.2.o./. d.22.q.2.ar.2.q.1.3^{m} Ma.q.7.11.3^{m}./.4^{m}.

74 Nullus tenetur ad pænitentiam de peccato veniali, quia sine ea remittitur, licet non in hac vita. 3ª.q. 87.1 o./.2.2^{m}./.4.d.16.q.1.ar.2 q.4.o./.q.2.ar.2.q.3. c. *Sacrificium. 18.26. Votum.32.

Forma. 75 Quæ sunt ex parte pænitentis, scilicet verba & facta, sunt materia huius sacramenti, quæ vero sunt ex parte sacerdotis, se habent per modum formæ. 3ª.q.84.3. c./.1^{m}./.4.3^{m}./.7.c./.q.86.6.c./.q.89 1 2^{m}.

76 Pænitentia inquantum est sacramentum, habet formam verborum non autem vt virtus.4.d.1.q.1.3.5^{m}. Absoluere. 21.22.29.30.

77 Forma huius sacramenti, est absolutio, quæ non requirit tantam determinationem verborum, sicut alia sacramẽta. 4.d.1.q.1.3.5^{m}./.d.14.q.1.ar.1.q.1.2^{m}./.d.22.q.2.ar.2.q.2.o.

78 Forma huius sacramenti, est hæc. Absoluo te: sed alia. s. in noĩe patris &c. & oĩa alia quę in absolutione dicũtur sunt ad bñ esse. 3ª.q.84.3.o./.4.d.22.q.1.ar.2.q.3.o./. Opus.22.o.

Pars. 79 Sacramentũ pænitentiæ, habet partes: non autẽ vt virtus, nec alia sacramẽta. 3ª.q.90.1.o /.4.d.16.q.1.ar.1.q.1.4.o.

80 Partes eius materiales, sunt tres, scilicet contritio, cõfessio. & satisfactio, sed partes eius essentiales, & cuiuslibet sacramenti, sunt materia & forma. 3ª.q.90.2.o./.4.d.16.qu.1.ar.1.q.2.4.o./.d.17.q.3.ar.3.q.4.c./.d.22.q.2.ar. 1.q.2. 3^{m}./. 2ę. Cor.7.le.3.me^{o}.F. Contritio.4.Confessio.14.

81 Hæ partes pænitentiæ, sunt partes eius essentiales, non autem subiectiuæ, nec potentiales. 3ª.qu. 90.3. o./.4.d.16.q 1.ar.1.q.3.o.

82 Contritio, confessio, & satisfactio, sunt actus pænitentiæ virtutis, & non partes eius. 3ª.q.90.1.2^{m}./.4.d.16.q.1. ar.1.q.4.o./.d.17.q.3.ar.2 q.3.o.Contritio.4.inf.

Partes omnes pænitentiæ, sunt in pænitentia interiori, secundum propositum, & in exteriori realiter, præter contritionem, quæ est interius re, & exterius vt signo.4.d.22.q.2.ar.1.q.2.3^{m}.Confessio.1.&c.14.81.85.86.

84 Partes pænitẽtiæ, adaptant tribus attributis diuinis. s. cõtritio misericordiæ vel bonitati, cõfessio sapiẽtiæ, & satisfactio potentiæ.4.d.17.q.3.ar.2.q.3.3^{m}. Cõtritio. 3.4.10.11.28.29.

85 Contritio est prima pars pænitentiæ, efficaciam aliis partibus præbens. Ideo iudicatur de tota pænitentia, sicut de contritione.4.d.17.q.3.ar.2.q.3 3^{m}.

86 Ordo virtutis & tẽporis, est inter partes pænitẽtiæ integrales.3ª.q 90.3.3^{m}./.4.d 16.q.1.ar.1.q.3.c.

87 Pænitentia ante baptismum, pænitentia peccatorum mortalium, & pænitentia venialium, sunt partes. i. species virtutis pænitentię, nõ autẽ sacramẽti pænitẽtiæ. 3ª.q.90.4.o./.4.d.16.q.1.ar.2.q.1.5.c./.Matth.3.prin^{o}.a.K.

88 Satisfactio dicitur fructus pænitentię, quia est vltima pars eius.3ª.q.90.2.3^{m}./.4 d 16.q.1.ar.1.q.2.4^{m}.

89 Pænitẽtia publica, põt ĩponi cuilibet, & a quolibet, & põt iterari.4.d.14.q.1.ar.5.q.3.c.*Absoluere.7.23. Solennis.

90 Immo ĩponẽs pænitentiã publicã, pro peccato occulto, reuelat cõfessionẽ.4.d.9.ar.5.q.1.c. Resp^{o}.sicut Dubio.178°. Du^{m}.982^{m}.

91 Pænitentia publica, potest imponi a simplici sacerdote, & iterari, & etiã clericis.4.d.14 L.fi.I./.q.1 ar.5.q.3.c.

92 Pænitentia solẽnis, qñque ponitur pro publica. Ideo varie loquuntur doctores.4.d 14.L.fi.I./.q.1.ar.5.q.3.c.

93 Omnis pænitentia solennis, est publica, & non econuerso. Et ritus eius exponitur 4.d 14.q.1.ar.5.q.3.o.

94 Pænitentia quædam, debet esse publica & solennis, quadruplici ratione. s. vt peccatũ publicũ, publicã habeat medicinã, & quia maxima cõfusione in hoc mũdo ẽt dignus est, qui grauissimũ scelus cõmisit, & vt sit aliis in terrorẽ, & vt sit ad exemplũ pænitẽdi, ne desperẽt qui in grauibus peccatis detinẽtur.4.d 14.q.1.ar.5.q.1.o.*Baptũs.8 9.12.15.Coma.Cõfessio.85.86.Episcopus 25.Euchaª.162. 193. Forus.1.

95 Pænitentia solẽnis, exit forum occultum, quo ad exequutionem, non autem quo ad confessionem, & iniunctionem 4.d.14.q.1.ar.5.q.1.2^{m}.

96 Pænitentia solennis, non debet iterari triplici ratione. s. ne ex iteratione pænitentia vilescat, & propter significationẽ, & quia solennizatio est quasi quædam professio perpetuo pænitentiam conseruandi. 3ª.q.84.10.2^{m}./.4. d.14.quæst.1.ar.5.q.2.o./.L.fi.I. *Matrimonium.116.Ordo.97.

97 Pænĩa hæc, est figura expulsionis Adæ de paradiso, & quasi professio perpetue pænitentiæ.4.d.14.q.1.ar.5.q.2.b./ c.

98 Et potest imponi feminis, & viris non clericis, a solo episcopo, & pro turbatione totius ciuitatis.4.d.14. qu.1.ar.5.q.3.o./.d.19.q.1.ar.3.q.2.c./.d.20.L.fi.

99 Pænitẽs soléniter, nõ debet ordinari, quadruplici rõe. s. pp dignitatẽ ordinũ istorũ, pp timorẽ recidiui, pp scandalũ vitandũ quod posset in populo oriri ex memoria præcedentiũ peccatorũ, & quia non haberet frontem alios corrigendi cũ peccatũ eius foret publicũ. Et ordinãs debet priuari potestate hac, nisi in necessitate, vel consuetudine, ad ordines minores tũ.3ª.q.89 3.3^{m}./.4.d.14.q.1.ar.5.q.1.3^{m}. Effectus in cõmuni.

100 Pænĩa rõne grẽ & misericordiæ dei, est infinitæ efficacię, p passionẽ Christi, sed finite, ratione actus eius.4.d.14.q 1.ar.4.q.1.1^{m}./.q.2.ar.1.q.2.ar.1.q.1.4^{m}./.d.15.q.1.2.1^{m}./.d.17.q.2.ar.5.q.2.3^{m}./.q 3.1^{m}./.Con.4.c^{o}.72.*Accusatio.23.

101 Pænitẽtia interior, vt actus virtutis, est causa pænitẽtiæ exterioris, nõ aũt vt pars sacramẽti, sed effectus, & significatũ eius.4 d.22.q.2.ar.1.q.2.1^{m}./. 2^{m}. *Aureola.21. Baptũs.184. 195.211.248.Charitas.148.Confessio.43. Confirmatio.33.

102 Pænitentia reuocat omnes defectus, restituendo in pristinam gratiam.3ª.q.89.2.2^{m}./.4.d.14.q.1.ar.5.q.1. 3^{m}./.d.37.q.2.2.4^{m}.

103 In sacro pænitẽtiæ, grã infundit, p quã fit remissio peccatorũ.3ª.q.89.1.c./.4.d.17.q.3.ar.3.q.1.c./.ar.5.q.1.c.

104 Pænitentia ex prima sui institutione, respicit præteritum, sed ex consequenti vt medicina præseruans, respicit futurum, & similiter satisfactio.3ª.q.84.8.1^{m}./.4. d.14.q.1.ar.1.q.6.4^{m}./.d.15.q.1.ar.1 q.3.3^{m}./.ar.4.q.1.c./.q.2.3^{m}./.q. 2.ar.2.q.2.1^{m}./.q.4.ar.7.q.1.c./.d.17.q.2.ar.2.q.4.c./. d. 20.ar.2.q.1.c /.3^{m}./.q.2.2^{m}./.q.3.c /.quol.3.28.c.

105 Dignitas amissa per peccatũ, est triplex. s. filiatio dei per gratiam, innocentia, & dignitas ecclesiastica. Prima restauratur per pęnitẽtiã: nõ aũt secũda, sed aliqd maius qñque. Nec tertia quadrupliciter. s. si vere nõ pæniteat, vel negligẽter, vel pp irregularitatẽ, vel pp scãdalũ.3ª.qu.89.3.o./.3.d.31.q.1.ar.4.q.1.2^{m}./.4.d.14.q.1.ar.5.q.1.3^{m}./. d.19.q.1.ar.3.q.2.2^{m}./.d.37.q.2.2.4^{m}.*Fructus.16.Gratia.102.

106 Pœnitentia restaurat omnia merita priora, secundum gradum charitatis sequentis 3.d.31.q.1.ar.4.q.3.2^{m}./.4^{m}. *In-
dulgentia

dulgentia 8.9.26.Ira 40.Luctus 2. Matrimonium 64. Passio 108.Pœna 9.

107 In pœnitentia, non quæritur sola reintegratio æqualitatis iustitiæ, sicut in iustitia vindicatiua, sed magis reconciliatio amicitiæ 3ª. q.90.2.c. * Perfectio 19.Psalmus.7.

108 Adam p pœnitentiam quam egit, potuit recuperare omnia dona personalia, non autem dona communia toti naturæ humanę 2. d. 29. 2. 5^{m}./.Ma.q.4.6.19^{m}./. Opus 3. c^{o}.204.

109 Adam per pœnitentiam deleuit peccata sua, non autem nostra. Con.4.c^{o} 52.fi./.Ma.q.4 6.19^{m}./.Opus.3. c^{o}.204./.Ro.5.lec.3.me^{o}.C.

110 Pœnitentia principaliter instituta est, contra actualem culpam 4.d.23.q.1.ar.2.q.1.1^{m}. * Abscondere 4.Accusatio 23 Baptismus 105.153.209.210.211.219. 231.232. Confessio 1.Culpa 8.Eucharistia 46.Fructus 16.

111 Pœnitentia expellit effectiue quodlibet peccatum, formaliter vero suum oppositum tantum, scilicet impœnitentiam 3ª.q.85.2.1^{m}./.3^{m}./.4.d.14.q 1.ar.1.q.3.1^{m}./. ar. 3. q.1.1^{m}./.q.2.ar.1.q.1.c. * Fundamentum 3.Hæresis 114.Impœnitentia.Hypocrisis 5.Ira 40.

112 Omnis virtus, expellit formaliter, idest per actum primum peccatum sibi oppositum. Sed tantum pœnitentia expellit effectiue, idest per actum secundum omne peccatum.3ª.q.85.2.3^{m}./ 4.d.14.q 1.ar.1.q.3 1^{m}./.q.2.ar.1.q.1.c. * Irremissibile. Operatio 59 60.&c.

113 Pœnitentia interior, non habet efficaciam contra peccatũ nisi ex suppositione propositi pœnitentiæ exterioris, & absolutionis, licet tempore pręcedat 4.d.22.q.2.ar.1.q. 2.1^{m}./.quæstio. 3.c.

114 Pœnitentia operatur ad peccati uenialis dimissionem, quo ad omnes suas partes inquantum est virtus, & inquãtum est sacramentum.4.d 16.q.1.ar.2.q.3 c.

115 Proximus effectus pœnitentiæ, est absolutio a peccatis. 4.d.28.3.2^{m}.*Peccatum.159 199.273.376.409.438.

116 Homo in primo instanti suæ pœnitentiæ, consequitur remissionem peccatorum. 3ª. quæstio. 84. 8.1^{m}. Pœna. 60. 69.97.

117 Merces pœnitentiæ, est plena remissio peccatorum, quo ad culpam & pęnam.3ª.q.84.9.1^{m} /.q.89.1.c.

118 Per pænitentiam liberamur a peccato, & restituimur in statum pristinum. Sed per eam non exhibetur aliquid de nouo, pertinens ad cultum dei.3ª.qu 63.6.c. *Religio. 19 50. 60.61.90.107.108.Resurrectio 9.Saccus.Sacerdos.34.

119 Omne peccatum viatoris, deleri potest per pænitentiam, non autem damnatorum.3ª.q 86.1 o./. qu.87.1.o./. 4.dist. 14.q 2.ar 1.q.1.o./.d.16.q 1.ar.2.q.3.o.Con.3.c^{o}. 146. *Sacramentum.64.Satisfactio.6.&c.Tabula.1.

92^{m}.1019^{m} Immo aliquod peccatum viatoris, est irremissibile.22ę.qu. 14.3.o./.qu.118.5.3^{m}./.2.d.43.4.o./.L.3. me^{o}.C. Respondeo sicut dubio.151°.

120 Pænitentia liberat ab omnibus defectibus culpę, non autẽ pænę.4.d.19.q.1.ar.3.q.2.2^{m}.

121 Per pænitentiam contrahitur quoddam fedus, inter sacerdotem & mulierem confitentem, simile cognationi spirituali, vt tantum peccet eam carnaliter cognoscens, ac si esset sua spiritualis filia. Et hoc ideo, quia maxima familiaritas est inter sacerdotem & confitentem. Et ob hoc illa prohibitio contrahendi matrimonium est inducta, vt tollatur peccandi occasio.4.distin.42.quæst.1.2. c./.8^{m}./. Opusc.64. c^{o}.22.o.* Vsura.84.259.274.313.

122 Remissio culpę, est effectus pęnitentiæ virtutis, sed principalius pœnitentiæ sacramenti, & principalius gratiæ, q̃ sacramenti, & principalius charitatis, & fidei, q̃ pœnitentiæ uirtutis 3ª q. 86 6 o./.4.d.14.q.2.ar.1.q.1.o.

123 Remissio culpę est effectus penitentiæ, principaliter ex vi clauium in ministris, secundario ex vi actus ipsius pænitẽtis.3ª.q.86.6.c./.q.89.1.2^{m}.

124 Peccatum mortale, potest remitti, sine sacramento pænitẽtiæ, non autem sine virtute pænitentiæ.3ª.q.86.2.o./.3.c./.q 87.1.c.4.d.14.q.2 5.o./.d.16.q 1.ar.2.q.1.o.

125 Peccatum veniale, potest remitti, sine sacramento pænitentiæ, non autem sine aliquali actu virtutis pænitentiæ, explicito vel implicito. 3ª.q.87.1.o./.2.2^{m}./.3^{m}./.3.c.

126 Peccatum quo ad inordinationem, remittitur per virtutẽ pænitẽtiæ. Sed quo ad maculam remittitur formaliter per gratiam, & per omnes virtutes gratia informatas. Efficienter vero a deo. Instrumentaliter, per omnia sacramenta nouæ legis. Meritorie, a Christo inquantum homo. Ministerio vero a sacerdote.4.d.14.q.2.4.o.Macula.10.* Sacramentum.64.108.&c. Satisfactio.23.&c.52.&c.

127 Pænitentia tollit totam culpam, sed nõ semper totum reatum idest debitum totius pænæ.3ª.q.67 3.3^{m}./.qu. 69.10.3^{m}./.q 86 4.o./.4.distin.4. L.5^{m} /.distin.14 quæst.2.1.o /.2.c./.distin.15.L.10^{m}./. Ro.11. lec.4.fi.E /.He.6.lec.1.me^{o}.D. Tabula.1.

128 Pænitentia non tollit omnes reliquias peccati actualis, id est defectus consequutos, nisi pænitentia iam perfecta, secũdum omnes eius partes.3ª.q.86.4.3^{m}./.5.o./.4. d.14.q.2.ar.1.q.3.o./.1ę.Cor.11.le.7.prin^{o}.B.

129 Sacramentum pænitentiæ, habet efficaciam ad remissionẽ peccatorum, ex virtute nominis Christi patientis & resurgentis.3ª quæstio.84.4. c /.5.3^{m}./.7.c./. quæst 86.1.c.fi./.6.3^{m}./.Con.4.c^{o}.72.*Tonsura. Vsura 84.259.274.313.

130 Remota per pænitentiam auersione, remanet inordinata conuersio ad bonum creatum 3ª.q.86.4.1^{m}./.5.c.

131 Pænitentia liberat ab omnibus defectibus culpę, non autẽ pænæ.4.d.19.q.1.ar.3.q.2.2^{m}.

132 Actus pænitentiæ quadruplex, scilicet odire peccata, plangere, delere peccata præterita, & propositum emendationis in futurum.4.d.14.L 6^{m}./.d.16.q.1.ar.2.q.4.2^{m}.

133 Nulla bona restaurantur per pænitentiam, nisi per accidẽs remouendo prohibens, scilicet peccata, ad quod de ratione sui ordinatur.4.d.14.q.2.ar.3.q.1 c. * Debitum 12.Fundamentum 3.Hæresis.114 Prudentia.84. Respectu virtutum.

134 Omnes virtutes & gratię, restaurantur per sacramentum pænitentiæ non autem per virtutem pænitentiæ. 22ę.qu. 152.3.3^{m}./.3ª.q.89.1.c./.4.d 14.q 2.2.4.o./.d.27.qu.2.2 4^{m}.

135 Nec restaurãtur semper in gradu priori, sed in maiori, vel minori, secundum gradum motus pænitentiæ 3ª. q.89.2.o./.5.3^{m}./.3.d.31.qu.1.4.o /.4.d.14.L.11^{m}. * Spectacula.2.3. Virginitas 32 Visio.15.

136 Solus deus, est per se causa virtutum infusarum, sed pænitentia, & actus nostri, sunt causa earum per accidens.4.distin.14.q.2.2.o.

¶ Pænitentiale. In foro pænitentiali, de correctione peccati agitur, maxime inquantum peccatũ est contra legẽ dei.4.d.18.q.2.ar.2.q 1 2^{m}./.Opus.73.c^{o}.20.* Absoluere.o Casus. 6.Confessio.o. Forus.o. Officium. 17.Psal.7.Vsura.113. Forus.

¶ Pænitibile Ira.74.

¶ Penna.Struthio.1.

¶ Pennula.Reptibilę.1.

¶ Pœnosum. Afflictio. Confessio. 58. Delectatio. 63. Humilitas.9.

¶ Pensare.Abraham.5.Eleemosyna.28.Peccatum.220.Restitutio 15.Scientia.141.Vsura.61.Vsus.14.17.

¶ Pensio.Campsoria.8.

¶ Pentecoste, erat festum pro beneficio datæ legis, significans aduentum spiritus sancti, cuius festum succedit ei. 12ę.q. 102.4.10 /.quæstio.105.3. 4^{m}. *Baptismus. 10. Confirmatio.47.Festum.2 Ieiunium,32.Nuptiæ.7.2.3.4. Figura.

¶ Penultimum. Notio.6.

¶ Penuria. Tribulatio.2.

¶ Pepuciani. Eucharistia.55.

1 ¶ PER, quandoque significat situm, quandoque habitudinem causæ formalis, materialis, vel causæ extrinsecæ, præcipue efficientis. He.le.1.fi C. Poster.le 10 prin^{o}. Quid.

2 Per significat aliquam causam operationis, in suo casuali dupliciter. s. vt est ab agente, & vt terminatur ad operatũ. 1ª.q 36.3.c./.1.d 32.q.1.1.c./.2 d.13.5 c./.Veri.q.5.8.13^{m}./.Ro.11.le.5.me^{o}.B./.He.le.1.fi.C.*A.vel.Ab.o. Aduocatus.2.

3 Cum dicitur aliquis per aliquem operari, hæc propositio per semper designat in suo casuali, aliquam causam, vel principium actionis 1ª.q.36 3.c prin^{o}./.1.d.32.q.1.1.c./. Poª. q 10.4.c.*Amor. 2.13. Angelus.620. Appropriatio.28.29.

4 Per significat causam mediam, sed aliquando habitudinẽ formę per quam agens operatur.1ª.quæst. 39.8.c./. qu.45.6 2^{m}./.1 d 12.3.4^{m}./.d.42.L.fi./.Ro.11.le.5. m^{o}.B.*Balius. Cã.2 &.108 111 Circũstantia 4.Clauus. Cognitio.14.15.

5 Hæc præpositio per, solet denotare causam mediã, vel principium de principio.1ª.q.45 6.2^{m}.

6 Per significat auctoritatẽ in recto, & aliquãdo in obliquo. 1ª.q.36.3.c./.1.d.12.3.4^{m}./.Ro.11.le.5.me^{o}.C.

7 Pater operatur per filium, & non econuerso. 1ª.q.36.3.c./.4^{m}./.q 45 6./.2^{m}./.1.d.12.3 4^{m}./.2.d.13.5.o./. He.le. 1.fi.C. Ex.5. *Deus 98.124.182. &c. 443. Perse. o. Processio. 34. 38.43.Propter.2.Spiritus. 28.

1 ¶ PERACCIDENS nõ cadit in diuisionẽ.4.d.9.ar.2.q.3.3^{m}.*Accidens.13.21.22.85.101.102.103.104.105.107.108.&c.Actus. 47.73.158.177 Agens. 7.9. Agere.28. Amor.226. 230.233. Angelus.74.101.103.114 149.493. Aĩa.19.63.206.226.230. &c.239.279.280.Appetitus.30.Baptismus.175. 211. Bonitas.50.129.131.144.Causa 6.&c.15.&c.24.45.Cælũ.29.111. 140.148. Non cadit.

Per

140.148.158. Certitudo. 19. Circuncisio. 7.40.48. Cognitio.44.Concordia.1.Confessio.16. Conseruatio.3.6.7.Contemplatio.21.Contradictio.3.Contrarium.9.10.21.40.Corruptio.5.10.13.14 Delectatio.45.57.63. 70.77.82.110.Desperatio.2.6.Deuotio.8.Deus.225.313.426.&c.Difficile.4. Diffinitio.6.21.42.Dimensio.17.Discordia.2.Diuersitas.4. Diuisio.16.Effectus.18.19.20.Ens 8 26. Enuntiatio 7.Esse.2.24.50.Aeternitas.24.Eucharistia. 136.190. Exemplar. 6.Falsitas.5.&c.14.Fides.21.159 Finis.116.Fomes.4. Forma.119.130.Fortitudo.6.49. Fortuna.1. Generatio. 29.82. Genus.26.Gratia.158.Graue.6.Habitus.31.56.74.76.Hæresis.19.Ignorantia.4.30.Incipere.4. Infinitum. 25.33.Intellectus.171.Intensio.1.Ira.16.77.Iudicium 9.Ius.7. Lex 10.Liberum. 25.36. Luxuria. 3. Maledicere.1.Malum. 12. 23.&c.32.Matrimonium.48.Maximum.Medium.20.Mēdacium.10. Meritum. 36.70. Modus 4. Mors.20. Motus. 69.89. 90. Natiuitas.4. Noneus. 9. Notitia. 4. Notum.2. Odium.12.Ordo.7.8. passio.22.45. Peccatum. 78.82. 117. 130.145 224.245.380.435.pæna.11.23. 83.96. pænitentia. 133.136.perfectio.25.79.periculum. 2. Perie.o. Phisyca.3. Posse.9.Potestas.16.Prædicamentum.4.Prædicare.A.præteritum.1.primum.2.Proportio.5.Propter.2. Quantitas.32. Ratio.58.Reatus.3.Relatiuum. 5. Religio.72. Rixa.4.Sapientia.11.

• Ea quæ sunt per accidēs, non cadūt sub cōsideratione sciētiæ.2.d.24.q.2.4.6m./.Meta 4.le.1.prio.a.F./.lio.6.lc.2.prio. b.meo.f./.poster. l.c. 42.o. *Scandalum.7. Scientia.11.12. 43.53.60. Schisma. 5. Sensibile.1.&c.Sensus 13.Sinistr.3. Spes.34.Studiositas.3.Studium. 7.Vinum.5.Virginitas.9. Vnitas.10.11.Vniuersale.18. Voluntas. 35.39. Votum.17. Vsura. 76.136. 190.195.205. 302.304.309. Vsus.3.Christus.20.

¶ peragere. Columba.5.Sacramentum.100.Vsura.257.

¶ Per alios. Affinitas.11.Timor.4.Baliuus.Mandatum.1.Matrimonium.43.Medicus.8. Per.se.4. Præceptum.147.Promulgatio.5.

¶ Per aliud, Accidens.98.Amor.178.Esse.99.Peraccidens.o.

¶ Perceptio, experimentalem quandam notitiam significat. 1a.q.43 5.2m.fi.Capacitas.o.

¶ Percipere.Abstractio.16. Aduertere. Affectio.2. Amor.225. Angelus. 343.435.559. Apprehensio.o. Contemplatio.9. Decimæ.9.Delectatio 29.&c.Dolor.21.Eucharistia.43.164. Experientia.11.Fortitudo.44.Fructus.6.Hæreditas.1.Illuminatio.12.Intellectus. 38. 87.157.Martyrium 16. Missa. 24.Notitia o.Nūtius.Ordo.5. Olfatus.o.Passio.49. Prophetia.15.Prudentia.24.Sapientia.36.Sacramentum. 80.Sensus.11.Simonia.32.Synderesis.6.Testamentum.1.2. Tristitia.19. Visus.10. Vsura. 98. 99. 106.149. 188.219. 263. 291.298.

Quid. ¶ Percurrere est expedite in finem currendo deuenire.Isa.prolo. 1.meo.B.*Thomas.1.

¶ Percussio.Angelus.450.Excommunicatio.31.Fulmen.Mēbrum.3.Occidere.16 Oza.Pæna.74.Phase. Rixa.1.Sāguis. 13.Sepultura Sonus. Thomas. 4. Tonitruum. Ventus.4. Verberare.Visus.Christus.216.

Diuisio. ¶ Perdere aliquid contingit tripliciter. primo si illud corrumpatur.Secundo si subiectum eius.Tertio si auferatur Io.10 lec.5. *Amitti. o. Apostasia. 5. Charitas. 60.Delere.Deus. 386.&c.Eucharistia.252.Exactio.5.Humidum.o.Infidelis. 4.Isaach.1.Magnanimitas.14.Peccatum.178.pæna.23.Redemptio.1.Tribulatio.20. Virginitas.10. Votum.23.

¶ perducere. Aborsus. 2. Dispositio 27. Gubernare. 1. Infidelitas.6.Maturatio.Meritum.Rectitudo.5.Vnctio.33

¶ Perducere.Malum.65.Obstinatio.perseuerantia o.

¶ peregrinus.Ieiunium.27.præceptum. 136.prædicare. 9.11. Sabbatum.10.Scenophegia.Votum.41.42.48.76.

¶ perfectibile.Anima.25.perfectio.39.potentia.56.

Diuisio. 1 ¶ PERFECTIO dicitur dupliciter, scilicet proprie, & transumptiue, sicut dicitur quandoque perfectus latro, non quidem proprie & simpliciter, sed quasi transumptiue & secundum quid. 12æ.quæstio.55.3.1m./. quæstio.92.1.c.fin./. 22æ.quæstio.14.4. 1m./. quæstio. 45. 1.1m./. quæstio.47.13. c./.quæstio 92.1.1m./.2.distin.44.quæstio.1.1. 2m./.3. distin. 38. 1. 5m./. Quol. 4. 21. 2m./. Meta. 5.lec.18. prino.b.Latro.1.

2 perfectio duplex, scilicet simpliciter dicta, & secundum quid, sicut actus malus perfectior est in malitia quàm potentia mala, quia in actu malo est malitia simpliciter, sed in potentia ad malum, est malitia, secundum quid.2.dist. 44.quæstion.1.1.2m. *Abdicatio. Abstractio. 10.16. Accidens.71.96.Adoptio.3.7. 21.Amor. 4. 170. 197. 260. 277. 279.284.

3 perfectio duplex, scilicet habentis speciem, & non habentis speciem: prima est finis rei, non autem secunda. 4.dist. 49.quæstio.3.ar.4.quæst.3.2m./.Con.3.co.26.

4 perfectio duplex, scilicet specifica, & indiuidualis. Et aliquid est de perfectione specifica, vt semen, & aliquid de perfectione indiuiduali, vt cibus.2 distin. 18. quæstio.1.1. 3m.*Antichristus.2.Appropriatio.15.Assumere.24.

5 perfectio duplex, scilicet prima, idest forma substantialis, & secunda, id est forma accidentalis. 1a. quæstio. 73.1.c./. 12æ.quæstio.4.2.1m./.5.c./.3a.quæstio.29. 2. c. 2. distin. 34. 4.c./ 4.distin.49.quæst.3.ar.4.q.3.2m./.Veri.q.1.10.9m.

6 perfectio duplex, scilicet prima, id est substantia rei, & secunda, id est finis, siue operatio. Et prima est causa secundæ.1a.quæstio.73.1.c./.Verit.q.1.10.9m.Actus.1.2. 3. inf.

7 Perfectio duplex est in qualibet re, scilicet qua in se subsistit, & qua ad res alias ordinatur. 3. distin. 27. quæstio. 1. 4.c.prino.

8 Perfectio duplex, scilicet prima, id est esse, & secunda, id est operatio, quæ est maior prima Gal.5.lec.6.fi.K.

9 Perfectio vniuersi duplex, scilicet essentialis, & accidentalis: prima est in speciebus, secunda in indiuiduis & animabus.1.distin.44.2.6m./.2.distin.3.quæstio. 1. 4. 3m./. distin. 17.quæstio.2.2.6m./.Con.2. co.82. 3m./. Verit. quæst.5.3.c. fi./.2m./.Iob.7.le.4.prino.

10 Perfectio vniuersi duplex, scilicet secundum statum præsentem, & futuræ nouitatis. 1a. quæstio.73.1.c./.4.distin.48. quæstio.2.5.3m.

11 Perfectio duplex, scilicet totalitatis, & finis. Prima conuenit diei sextæ, in primis operibus dei, secunda diei septimæ 1a.quæstio.73.1.c /.2m./.3a.quæstio. 28.2.c./. 2. distin.15.q. 3.1.c.*Aureola.1.14.23.Capilli.Cœli.47.97.118 120.133.

13 In primis operibus dei, fuit duplex perfectio, scilicet secundum partes mundi, & secundum partes partium.He.4.lec. 1.meo.E.*Cibus.3.

13 prima perfectio, pertinet ad opus creationis & distinctionis, secunda vero ad opus ornatus.He.4.le.1.meo.E.

14 perfectio virtutis duplex, scilicet quo ad illud quod est sibi proprium, & quo ad illud est virtutis superioris, imperantis actum eius.2.distin.44.quæst.2. 1.4m. *Complere.Conceptio. 24. Constitutio. Costa.2.Deus. 70.71. 78. 79. 128. 194.243.268.435.Dimensio.1.Dispositio.6.9.11.39. Distinctio.8.16.Diuersitas.7.Dolor.25.Elementum.8.Aeternitas 1.Excellentia.Finis.2.25.38.Fruitio.8.11.12. Luna.1. Maturatio.processio.54.Virtus.75.Vngues.

15 perfectio dicitur triplex, scilicet simpliciter, secundum naturam, & secundum tempus.12æ.quæst.98.2.1m./. 22æ. qu. Triplex. 161.1.4m./.Virt.q.2.10.11.c.

16 perfectio triplex, scilicet secundum essentiam, & secundū esse, & secundum operationem.1. distin.19. quæst. 3.1.c./. 2.d.15.q.3 1.c.

17 perfectio triplex, scilicet secundum esse, secundum accidētia, & secundum finem.1a.quæst 6.3.c. *Bonitas. 1. 7.50. 66.75.77 85.

18 perfectio triplex, scilicet dispositionis, formæ, & finis. 3a. quæst.27.5.2m./.4.distin.2.quæst.1.2.3.c /. distin.7. prino./. d.8.q.1.ar.3.q.1.2m.

19 perfectio triplex, scilicet naturæ, gratiæ, & gloriæ.1a.quæst. 73.1.1m./.3.distin.1.quæst.1.4.1m./4.distin. 39.2.c./.distin. 48.q.2.5.3m.*Caput.1.

20 perfectio virtutis triplex, scilicet secundum speciem, statum, & modum. prima conuenit prudentiæ & sapientiæ. Secunda requiritur ad felicitatem. Tertia ad beatitudinē. 3.distin. 34. quæstio. 1. 4. c. *Communicabile. 2. Confirmatio.3.

21 Vnius perfectibilis, possunt esse multæ perfectiones, quando vna non perficit totaliter & immediate, potentiam eius Verit.quæstio.14.5.6m./.quæst.15.2.11m./. quæst.18.4.8m./. 9m.*Corpus.32.&c.

22 Gradus perfectionis quintuplex, scilicet quia supremum in entibus est, quod habet perfectum bonum sine operatione vt deus. Secundum est, quod habet perfectum bonū per vnum vel per paucos motus, vt angelus. Tertium est, quod acquirit perfectum bonum per multas operationes, vt homo. Quartum est, quod non potest acquirere perfectum bonum vllo modo, sed acquirit primum per paucos motus, vt bruta perfecta, vel per vnum tantum, vt bruta imperfecta. Et intimum est, quod nihil horum potest acquirere, & propter hoc non habet participatum aliquem motum, vt plantæ.1a.q.77.2.c./.12æ. quæst.3. 2.4m./.q.5.7. c./.Veri.q.8.3.12m.Virt.q.1.8.9m./.q.2.1.15m./.Dionys.3.le. 1.o./.

Per

1.o./.Ce.2.le.18.o.* Creatura.29.Defectus.15.Differentia.9. Definitio.14.25.41.

23 Perfectio quadruplex, scilicet perfectio naturæ, scientiæ, gratiæ, & gloriæ.Isa.18 fi. *Dispositio 11.14.17.18. Distinctio 8.16.Duratio 3.Æqualitas 15.Forma 93.117.125.129. Habitus 68.81.Integrum.Intellectus.39.95.156.188.205. Iustitia 80.Labor.5.Nomen 61.74.77.Operatio 6.&c.Potentia 36.&c.61.Producere 1.Prudentia 5.37.54.Puer 6. &c. Ratio.2.6.Senarius.1.2.Simplicitas.4.Tempus.39.Ternarius.Vir.

Cōparao.24 Vna perfectio, est maior alia dupliciter.s.simpliciter, & secundum statum 4.d.8.q.1.ar.2.d.112m. *Abraham.2. Actio 78.Actus 74.156.

25 Omnis creatura, secundum quod est perpetua, est de essentiali perfectione vniuersi, de accidentali vero, secundum quod est corruptibilis 1a.q.23.7.c./.2.d.20.qu.1.113m./.Veri.q.5. 3.c.fi./.2m./.Opusc.3.co.171.fi./.Iob.7.le.4.prino. * Adā 18.38.45.

26 Homo ordinatur ad perfectionem vniuersi, vt pars essentialis eius, quia anima eius, non continetur virtute in elementis, nec in cælis.Poa.q.5.10.c.fi.*Admiratio 3.Adoratio.6. 14.Agens 26.41.44.45.49.57.

27 Vltima perfectio cuiuslibet rei, est in consecutione finis 1a. q.103.1.c./.12æ.q.55.1.c./.22æ.q.184.1.c.

28 Prima perfectio, idest, forma rei, se habet ad secundam, idest, ad operationē, i duplici ordine, quia terminat, & elicit eā 3a.q.29.2.c./.2.d.37.q.3.2.2m.*Agere 8.Amicitia 2.36.42. Angeli 99.248.500.611.Anima 317.301.13.114.115.157. 210.261.266.295.303.310.&c.348.359. Animal 13.14.15. 21.48.67.Apostoli 1.&c.12.16.

29 In omnibus naturis ordinatis, duo concurrunt ad perfectionem naturæ inferioris.s.aliquid secundum motum propriū & aliquid secūdum motum naturæ superioris 22æ.q.2.3.c. Ira.34. *Appetitus 28.Ars 5.Assimilatio 14.17. Benedictus 3.Causa 53.56.57.61.86.

30 Ad introductionem perfectionis, requiruntur duo.s.quod operatio agentis æquetur ei, & dispositio subiecti. 1.di.17.q.2. 3.4m. *Cherubin 1.Circulus.2.Cognitio 37.&c.Comprehendere 5.Coniunctio 6.Contemplatio 9.Creatura 29.Dānatio. 27.Delectatio.47.101.Desiderium. 10. Deuotio. 12. Differentia. B. Definitio.14.25.41.Donum. 15.18 21.22. Euangelium 5.Eucharistia.1.47.48.155.2 42.Fides 2.Filiatio.37.39.

31 Vnumquodque secundum quod est perfectum, est bonū, & in actu 1a.q.4.prino./.1.c./.q.5.1.3.c./.12æ.q.3.2.c.

32 Primum principium in genere causæ efficientis oportet esse perfectissimum. Nam perfectum dicitur, cui nihil deest, secundum modum suæ perfectionis 1a.quæstion.4.1.c.fi. *Finis 2.25.&c.Forma 5. &c. Fortitudo 59.Generatio. 24. 30.36.68.Generatiua.Genus.40. Gloria. 22.&c. Gratia 4. 44.108.113.

33 Perfectio vnius rei, secundum vnam rationem, potest perfici ab alio secundum aliam rationem.2.d.27.2.1m. * Heroes.2.

Duo.1010 34 Immo virtus est bona & perfecta seipsa, & non per aliam bonitatem. 12æ. quæstion.55.4.1m. Respono. sicut Dubo. 1171o.

35 Perfectio rei, non impeditur, nisi tollatur aliquid de essentialibus.Quol.7.5.1m. *Homo 24.Humidum.1.Incontinentia 1.Immundicia 2.Infidelis 5. Infidelitas 2. Infinitū. 30. Instrumentum 11. 13. &c. Intellectualis 8.Intellectus. 60.71.90.98.117.176.188.189.191.&c.298.Intentio 2.Iudei 12.Lex.68.129.145.

36 Vltima perfectio cuiuslibet rei, est operatio eius 12æ. quæst. 3.2.c./.4.distinctio.8.quæst.1.artic.1.quæst.1.1m. peratio 6. * Liberalitas 8.12.Liberum 16. Magis 5.Malum 9.10.12. Maria. 26. 38. 42. 58. 62. Martyrium. 2. Matrimonium 13.

37 Vltima perfectio rei, est coniungi suo prino. 2.di.18. q.2.2. c.fi./.4.d.8.q.1.ar.1.q.1.1m. *Mendacium 2.Metaphysica 13.21.Miraculum 53.motus 45.&c.57.Mundus 3. Natura. 11.14.31.Nobilitas 7.

38 Tanto aliquid perfectius, quanto magis suæ perfectioni subiicitur.Ro.le.1.meo.B. *Nomen 30.42.Oblatio 17. Holocaustū 4.Operatio 6.&c.21.Oratio 10.Ordo 12.Pœnitentia 30.128.Persona 4.36.Physica 3.

39 Perfectio gratiæ, potior est, perfectione naturæ, ex parte perficientis, non autem ex parte perfectibilis, sed econuerso. Veri. quæstio. 27. 3. 24m. * Potentia. 15. 26. 29.36.56.60.61. Præceptum. 78. 80. Prædicari. 11.Prædicator. 5. Prælatio 3. Princeps 1. Principium 6. Proprietas.1. Summum. o. Virtus. 1. &c. 75. 82. Vita. 15. 17.74.

40 Species præeminens, ratione differentiæ addentis perfectionem supra genus, est simpliciter nobilior specie præeminente ratione generis. Si uero addat imperfectionem, est econuerso. Veri. quæstion. 12. 12. c. princio. *Viuificare.1. Vsura. 174. 203.274.275.299.Christus 73.&c. 83.&c.130.

41 Perfectum est prius imperfecto, ordine naturæ & perfectionis, sed econuerso ordine temporis, & generationis.1a.quæ. Imperfectum. 85.3.1m./.3a.q.1.5.3m./.6.c./.2.distin.1.quæst.1.1.c./.distin. 4.3.1m./.3.distinctio.1.quæst. 1.4.5m./.distinctio.27. quæst. 1.4.2m./.Ma.quæst.4.3.c.fi./.Virt. quæst.4.3.c./.Quol.5.19. c./.Meta.5.le.13.fi./.Ce.le.4.meo.c.F. * Actio 30.48.105. 107.Adam 18.38.

42 Immo est aliquod principium multiforme, & tamen cum sit compositum, est posterius principio vniformi ordine naturæ, cum tamen omne principium sit perfectius principiato. Veri.quæstion 5.2.2m.Respono.Dubo.1021o. * Admiratio 3. Adoptio 3.7.21. Adoratio 14. Amor 4. Animal 21.&c. Bonitas 1.7. &c.16 40.49.50. 66.67.75.76.82.144. 145.173.235. Causa 56.57.61.86.Circulus 2.Continentia. 9.Contrarium 25.Culpa 6. Dum.1021m.

43 Semper imperfectum est propter perfectum 1a. quæstion. 105.5.c. * Delectatio. 4. 101. Deus. 129. Differre. 6.

44 Perfecta bonitas, est in his quæ sunt ad finem, si per se sufficiunt inducere ad finem: imperfecta vero, si tantum aliquid cooperari possunt 12æ. quæstion. 98. 1. c. * Dispositio 9.49.Exemplar.2.6.7.Felicitas.3.Fides 77.Filiatio. 37.39.

45 In omni genere, imperfectum reducitur ad genus perfecti. Physicorm. 3. lect. 1. fi. /. Libo. 5. lect. 3. princip°. a. K.

46 In omni genere, est perfectum & imperfectum, quia semper vnum contrariorum est imperfectum, respectu alterius Phy.3.le.1.fi.

47 Adueniente perfecto, non manet imperfectum, quando imperfectio est de ratione eius 12æ.quæst.67.3.6.c./.22æ.quæ. 4.4.1m.3.d.31.q.2.2.1m./.d.35. quæst.1.ar.3. quæ.3.3m./.1æ. Corinth.13. lect.3.fi. B. * Finis 2.25.&c.Generatio 24. 30.36.68.

48 Vel quando sunt eiusdem speciei 3.distin.14.artic.1.quæst. 5.2m. * Generatiua. Genus. 40. Humidum. Iacob. 10.

49 Vel si ordinentur ad idem 3. dist.31. quæst. 2.1.o /.2.1m./. 4.distinctio.1.quæstio.2.artic.5.quæst.1.c. * Idea 41.43. Imago 3.5.6.13.17. Immunditia 2. Imperfectio. 2.3.5. Infidelis 5.Infidelitas 2. Ingratitudo. 5. Instrumentum. 11. 13. &c. Intellectus. 60. 71. 90. 98. 117. 176. 188. 189. 191. &c. 298.Ioannes. 20. Iudicium 14. 15. 62.68. Lex. 43. 95.&c. 145. Liberum 16. Lumen 15. 18. Magis 5. Malum 9.10.12.Mendacium 2.Motus 45.&c. 57. Natura. 11. 14. 31.

50 Vel quando sunt opposita 1a.quæ.58.7.3m./.quæ.62.7. 1m. /.12æ.quæst.67.3.c./.5.2m./.6.c./.3a.quæ.9.3.1m./.Veri. qu. 20. 1. 8m.

51 Vltima perfectio hominis, consistit in quietatione intellectus, & voluntatis. Opusc.3.co. 149. * Nobilitas. 2. 3. Ordo. 12. Peccatum .38. 70. 414. Pœna. 77. Pœnitentia. 128. Prædicari 11. Prius. 6. Producere. 1. Prouidentia 4. Vinum 8.

52 Aliquis dicitur perfectus dupliciter.s.habendo perfectionē & statum eius 22æ.q.184.4.c./.Quo.1.14.2m./. Quo.3. 17. Spūali status. c./.Opusc.19. co. 17. 1m. /.Matth.19. fi. G. * Apostoli. 2. et.&c.Baptismus 164.167.Beatus 41.Charitas 112.145. Deuotio 12.

53 Ad statum perfectionis, requiritur obligatio perpetua, ad seruitutem dei, cum aliqua solemnitate. 22æ. quæ.184.4.5. 6.c./.8.5m.

54 In statu perfectonis, sunt soli professi solemniter religionē, & episcopi 22æ.q.184.4.5.6.o./Quol.1.14.2m./.Quol.3.17. o./.Opusc.18.co.18./.19./.23./.27./.Mat.19.fi.G. * Deus 194.229.238.250.268.Donum 15.Episcopus 8.

55 Status episcoporum, est perfectior statu religiosorum, quia episcopi, sunt perfectiores: ii autem perfecti 22æ.quæst.184. 5.c./.7.8.o./.quæstio.185.8.c./.q.186.3.5m./.qu.188.1. 3m./. Quol.3.q.6.3.c./.Opusc.18.co.20./.21./. Mat.19. meo.I./. 1æ.Tim.3.le.1.meo.D.

56 Status religiosorū, est perfectior statu curatorū, & archidiaconorum 22æ.q.184.8.o./. Quol.1.14.2m./. Quol.3.17.o./.

Per

Opus.18.c°.23./ Matth.19.fi.G.*Euangelium. 3.6.9. Eucharistia.150.240.Felicitas.3.Fides.77.

57 Perfectio hois est, vt cōtēptis tēporalib⁹, spiritualib⁹ nhæreat.12e.q.99.6.c.fi.*Gratia.44.Imago.6. Inuidia.4. Mattheus.1.Minister.2.5.6.Opus.Pietas.15. Professio.1. Religio.17.&c.28.29.67.&c.103.106.

58 Quandocunque aliquid ad perfectionem pertinens, negatur de deo, intelligendum est secundum excessum, & non secundum defectum.1 d.35.1.1m.

59 Nihil perfectionis deperit occupatis pro aliis, quia charitas supplet.Con.3.c°.135.

Diuisio. 60 Perfectio spiritualis duplex.s.perfectio intellectus, ad bene iudicandum, & perfectio affectus, ad inhærendum totaliter deo per charitatem.1.prolo.2m./.1e.Cor.2 le.1.me°.C./.He.5.le 2.fi.H.*Antichristus.2.Ascendere.18.

61 Perfectio duplex, scilicet interior, in dilectione dei & proximi, & exterior, vt virginitas, & voluntaria paupertas. He.6.le.1.me°.I.

62 Perfectio charitatis duplex.s.necessaria, cauēs ab omni peccato mortali, & supererogationis, abstinens etiam a licitis. 22e.q.184.2.c./.4.d.15.q.3.ar.1.q.4.2m./.Virt.qu.2.11.o./.Col.1.fi.*Gratia.57.58.77.108.113.122.153.156.

63 Perfectio charitatis triplex.s.ex parte diligibilis, diligentis, & per exclusionem repugnantis. Prima conuenit soli deo. Secunda beatis. Tertia viatoribus.22e.qu.24.8.o./.q.44.4.2m./.3m./.q.184.2.o./.3.d.27.q.3.4.o./.d.29.q.1.ar.8.q.1.o./.Virt.q.2 10.11.o./.Opus.18.c°.5./.6.7.

64 Perfectio charitatis attenditur tam secūdum dilectionem dei quàm proximi.Opus.18.c°.3.

Ob. 65 Perfectio charitatis, ex parte diligentis triplex.s.secundum actum, studium, & habitum. Prima conuenit solis beatis. Secunda perfectis viatoribus. Tertia omnibus habentibus charitatem: et ad eam omnes tenentur. 22e.q.24.8.o./.qu.44.4.2m./.3m.q.184.2.o./q.186.2.2m./.3.d.29.q.1.ar.8.qu.2.o./.Vir.qu.2.10.1m./.11.o./.Ephe.6.le.4.prin°.H./.Phi.3.le.2.me°.A./.Lec.3.prin°./.Col.1.fi.

66 Impedimentum perfectionis triplex.s. peccatum mortale, occupatio, infirmitas, & grauitas corporis. Primum & secundum possunt vitari nunc, non autem tertium, sed tantum a beatis. Virt.q.2 10.c./.Opus.19.c°.2.

Dum.1022m 67 Immo primum non potest vitari nunc. 12e. qu.109.8.o./.Cō.3.c°.60./.1e.Cor.12.le.1.me°.B./.He.10.le.3. prin°.K. Respondeo sicut dubio.689°.

Requisita 68 Aliquid est annexum perfectioni charitatis dupliciter.s. vt preambulum, sicut paupertas, vel vt effectus, sicut cura animarum.Quol.1.14.2m.*Abraham.2.Obedientia. 8. 11. 13.Sacerdos.12.39.Sacramentum.70.&c.141.

69 Ad perfectionem, aliquid pertinet tripliciter.s.essentialiter, vt obseruantia præceptorum charitatis, consequenter, vt consilia, & instrumentaliter, vt paupertas, continentia, & huiusmodi.22e q.184.3.c./.q.186.2.c./. Con.3. c°.130.fin. *Sacrificium. 26.Saluari.18.

70 Ad perfectionem requiruntur quatuor, scilicet sentire quę dei sunt, exercitium, consuetudo eius, & recta discretio. He.5.fi. Solitudo.

71 Paupertas voluntaria non est perfectio, sed instrumētum eius.22e q.19.12.1m./q 184.7.1m./.q.185.6.1m./.qu.186.1.3m./.2.c./.3.c.fi./.qu.188.7.c./.1m./. 8.c./. Con.3. c°.130./.133./.Vir.q 2.11.5m./.Quol.1.4.2m./ Quol.4.24.c./.2m./.Opus.18.c° 21./.Matt.19.me°. H. Abdicatio. *Spes.80. Status.3.15.Virginitas 8.Vita.48.71.

72 Perfectio spiritualis vitæ simpliciter attenditur secūdum charitatem, secundum quid autem, in omni illo, quod spirituali vitæ coniungitur. Opus.18 c°.2.

73 Paupertas voluntaria, est efficax exercitium perueniendi ad perfectionem charitatis.22e.q.186.3.4m.

74 Abdicatio proprię voluntatis per obedientiam, est via ad perfectionem.Opus.18.c°.10.

75 Perfectiones quæ non necessario connectuntur charitati, possunt esse sine ea, & econuerso, vt habitus intellectus, gratię gratis datæ & huiusmodi. Veri q.12.5.o.

76 Ad perfectionem fidei, tria requiruntur, scilicet rectitudo, certitudo, & promptitudo.Io.4.lec.5. me°.b.I.

In quibus. 77 Perfectio vitę christianę, simpliciter attenditur secundum charitatem, sed secundum quid, secundum alias virtutes. 22e.q.184.1. o./.2. 3.c./q.189.1.1m./.3a.q.46.c./.Con.3.c°.135./.Quol.1.14.2m. Quol.3.17.o /.Quol. 5.19.o./.Quol.8.6.c./.Opusc.17.c°.6./.Opus.18.c°.2./.3./. Phil.3.le.2.m°.A.*Amor.42.49.56.93.94.130.170.197.260.279.284.

78 Perfectio vitę, essentialiter consistit in pręceptis, sed instrumentaliter in consiliis.22e. q.184.3. o./. Con. 3°.c°.130./.

Per

Quol.4.24.2m./.Opus.17.c°.6.

79 Perfectio vitę, principaliter & per se consistit in interioribus, præcipue in charitate, sed secundario & per accidens, in exterioribus, vt in virginitate & paupertate. Et hoc tripliciter, scilicet remouendo impedimenta, vel vt effectus charitatis, & vt perfectio penitentię.22e. q. 81.q.c./.186.7.1m.Virt.q.2.11.5m./.Quol.1.14. 2m./. Quol.3.17.c./.Quol.4.24.c./.2m./. Quol.5.18.19.c./. Matt.19.me° H./. Ro.12.le.1.me°.K. *Angelus. 52.&c. 65. 266.270.271.351.373.382.425.

80 Homo tunc est perfectus, quando est paratus ad omne bonum necessarium, & supererogationis.2e.Tim.3.fi.

81 Viri perfecti, & fortes intelliguntur per ossa, in sacra scriptura.Psal.33.fi.t./.Psal.41.fi.f.K.*Apostoli.2.&c.18.Assimilatio.14.Beatitudo.1.&c.27.28.67. &c.76.88.89.90.93.99.109.118.127.128.Castitas.4. Cognitio. Per. Confirmatio.11.44.Familiaritas.1.Felicitas.3.

Obligatio. 82 Quilibet tenetur tendere ad perfectionem ex præcepto, nō autem tenetur esse perfectus.22e.q.186.2. 2m./.3.d.29.art.8.quæst.2.o./.2e.Cor.13.lec.fi.prin°.K./.He.6.le.1.prin°.I.*Auaritia.27.Ciuitas.2.Difficile.22.Imperfectio.2.

83 Homo debet semper esse incipiens, secundum æstimationem, respectu maiorum, non autem secundum perfectionem. He 6.le.1.prin°.H.

84 Perfecti in charitate, tenentur ad id quod melius est, nō autem qui sunt in statu perfectionis.Quol.1.14.2m.*Iudex.8.

85 Habens perfectam charitatem, vel existens in statu perfectionis, non tenetur plus aliis, ad opera perfectionis, nisi ex voto, vel cura.22e.q.110.4.5./.3.d.29.ar.8.q.3.o./.Quol.1.14.2m.*Lex.68.95.112.Mendacium.17.20.

86 Non omnes tenentur ad perfectionem, sed prædicatoris intentio, debet esse ad hoc.3.d.29.ar.8.q.2.o./.Col.1.fi.

87 Qui non est perfectus in virtutibus moralibus, indigne sumit officiū prælationis, vel prædicationis, 3a.q.41.3.1m./.3.d.35.q.1.ar.3.q.3 qu.3.c. *Prædicator.3. Princeps.24. Professio.1.Religio.66.&c.Scandalum.13.Virtuosus.

88 Perfectis licet punire malos, si præsint, vel procurare punitionem.Opus.19.c°.18./.Psal.17.fi.x.K.

89 Perfecti debent tolerare iniurias proprias, secundum præparationem animi, non autem communes, dei, proximi, vel status.22e.q.108.1.2m./.4m./.qu.188.3.1m./.Quol.5.26.o./.Opus.19.c°.17.*Vituperatio.3.

90 Perfecti debent resistere, detractoribus suis.22e.q.72.3.o./.Quol.5.26.o./.Quol.10.13.o /.Opus.19.c°.16./.22.

91 Perfectis licet sua repetere, vel non dare, sicut etiam imperfectis.22e.q.43.8 o./ 4.d.38.q.2.ar.4.q.3.o./. Virt.q.3.2.16m./.Opus.19.c°.17./.1e.Cor.6.le.2.prin°. C.

¶Perfectiuum.Adam.50. Addere.8. Alteratio.3. Amor.214.Cælum.87.88.Episcopus.11.Medium.5.Passio.7.Potentia 56.Religio.34.

¶Perferre.Fortitudo.24.60.Paulus.14.

¶Perficere.Abscondere.1.Accidens.96.Actio. 85.Agens.2.8.Agere. 7.Amor. 138.264. 277.Angelus. 260.270.399.417.418.425.&c.Anima.87.113.312.Animal.27.37.Ars.1.5. Assentire 4.Assimilatio.7.Baptismus.37.75.Confirmatio.26.30.33.Consilium.28.Delectatio.50.Diaconus.5. Donum.14.16.21.22.34.Eucharistia.1.50.238.240. Excādescentia.Factibilia 140.171.Fortitudo.59.Fruitio.2. Gratia.115.&c.133.Habitus.82.Hierarchia.4.Illuminatio.11. Infidelitas.2.Instrumentum.13.Intellectus.94.126.Lumen.15.18.Missio.37.Motus.10.Nuptię.1.Obiectum.15.Operatio.10.Ordo.84 Peccatum.38.139.312.Prophetia.18.63.Prudentia.37.Sacramentum.38.39.82.97.102.114. Scientia.67.Societas.1.Subiectio.1.Virtus. 52, 55.76.100.196.256. Vnctio.22.Votum.5.

¶Perforare.Cohors.1.Trapellatio.Christus.165.

¶Perfrui.Fortitudo.52.

¶Perfusus Adoratio.21.24.

¶Perhibere.Lex.115.Testis.0.

¶Periculosum.Affectio.4.Confirmatio.13. Decor.Infidelis.1 Medicus.2.Peccatum.441.442.

Causa. 1 ¶PERICVLVM ex ipso facto nascens, facit illud factum non expedire, nō autem periculum nascens ex defectu nostro.22e.q.88.4.2m.

2 Expediens est ascendere equum, quàmuis periculum immineat cadendi de equo. Alioquin oporteret ab omnibus bonis cessare, quæ etiam peraccidens ex aliquo euētu, possunt esse periculosa.22e.q.88.4.2m.*Adiurare 7.

3 Quascunque res magnas aggredi, videtur periculosum esse, quia in iis deficere, est valde nociuum.22e.q.128.3m.

4 Imminere periculum peccatoribus ostenditur remouēdo tria,

Per

tria, s. licet præsumptionem de diuina misericordia, confidentiam de propria potentia, & remedium ex idolorum fiducia Isa.2 me°.c.prin°.*Angelus.596.Audacia 21.

5 Exponere se periculis corporalibus, propter bona spiritualia, est laudabile. Sed econuerso, est vitiosum. Quol.3.9.fi./.12.4m./.17.1m./.2m./.3m./.Quol.8.13.c.*Aureola.10.Baptismus.134.142.145.Campsoria.8.Caro.3.Circuncisio.18.

Dum.1023m 6 Immo non semper est vitiosum, sed aliquando licitum, & dispensabile, secundum iuristas.22e.q.88.11. Respondeo sicut dubio.1208°.

7 Periculis rerum humanarum, est obuiandum per res humanas, non autem per hoc, q res diuinæ conuertantur in vsum humanum per dispēsationem indebitam.22e.q.88.11.1m./.Quol.3.9.fi./.12.4m./.17.1m./.2m./.3m./.Quol.8.13.c.*Cōiugio.4.Cōfessio 5.8.32.73.Correctio.10.Damnū.2.Debitū.5.18.Denuntiatio.1.Desperatio.4.Episcopus.42.29.31.Error.5.Eucha.183.210.Familiaritas.1.Fortitudo.2.3.1.228.59.60.Gloria.7.Hæresis.31.Hieronymus.11.

8 Periculum est in mora quandoque.22e.q.96.6.c.fi*.Iactura.Ignorantia.20.Innocare.2.Iudith.Lepra.3.

9 Si sit subitum periculum, non patiens tantam moram, vt ad superiorem recurri possit, ipsa necessitas dispensationē habet annexam, quia necessitas non subdicitur legi.22e.q.96.6.c.fi.*Lex.173.Luxuria.24 Magi.6.Magnanimitas.16.Matrimonium.244.Missa.4. Moralis.5.Mors.22. Necessitas.30.31.Occidere.5.Ordo.98.107.Parasceue.Pœna.60.95.Periculosum.Perire.Prædicare.4.Prælatio.6.Præsumptio.14.Puer.4.Raab.2.Religio.76.105.Restitutio.15.Reuelatio.4.Scandalum.15.Sponsalia.5.Thomas.5.Torneamentum.Vendere.10.13. Vnctio.25.27.Votum. 9.71.73.79.&c.Vsura.88.93.&c.145.&c.Vxor.13.

¶Perihermenias.Consideratio.2.

¶Periodus.Fatum.5.Pausatio.Scriptura.22.Seculum.

¶Peripatetici.Aristoteles.2.Passio 31.37.Tristitia.8.

¶Perire.Amor.57.Angelus.453.Cor.10.Hieronymus.1.Linea.2.Malum.13.Missio.26.Nicolaus.1.

¶Peritia.Aduocatus.5.Doctrina.0.

¶Peritus.Doctor.0.Vsura.113.116.

Quid. 1 ¶Periurium est mendacium, iuramento firmatum.3.d.39.4.o.*Auaritia.15.Blasphemia.9.Culpa.4.Irreligiositas.3.

2 Periurium habet principaliter nomen & speciem a falsitate, secūdario, a defectu iustitię, tertio, a defectu iudicii.22e.q.98.1.o./.3.d.39.4.o.*Iuramentum.23. 34.36. Mendaciū. Mendicitas.Præceptum.43.Testis.8.

3 Periurium omne, semper est peccatum, & cōtrariū religioni.22e.q.98 2.o.

4 Periurium semper est peccatum mortale, licet ex ioco sit, vel ex lapsu linguę, si perpendit qui iurat.22e.qu.70.4.c./.q.98.2.3.o./.3.d.39.ar.5 q.1.o.

5 Homines, peccata quæ contra Deum sunt, maxime abhorrent, quasi grauissima, inter quæ est periurium, quod est grauius homicidio, & tenet locum secundum peccatorū, post idolatriam.22e.q.70 4.3m./.Quol.1.18.o.

6 Iurans verum, quod putat esse falsum, vel iurans falsum quod putat esse verum, est periurus.22e.qu.98.1. 3m./.3.d.39.4.1m./.3m.

7 Periurium promissorium, est infame ipso iure, assertoriū vero, per sententiam tantum.22e.q.98.3.2m.

¶Perlegere.Ioannes.15.

¶Permanentia.Annihilatio. 12. Esse. 50. Aeternitas. 14.19.20.23.Fieri.1.14.In pęnitentia.Lumen.2.Mensura.12.Prophetia.2.Qualitas.12.Saturnus.2.Tempus.39.Virtus.143.

¶Permanere.Ignis.10.

¶Permansio.Cælum.50.&c.

Diuisio. 1 ¶Permissio duplex, scilicet de minus malo, & de minus bono. Prima est tantum in lege veteri, secunda vero, est etiam in noua.4.d.26.qu.1.4.3m./.1e.Cor.7.le.1.me°.E. *Affinitas.10.Anima.139.Arca.2.Cadere.1.Defectus.11.

2 Modus permissionis quadruplex, scilicet nō præcipere melius, non prohibere minus malum, vt veniale, non cohibere, & non punire.4.d.33.q.2.ar.2.qu.2.c. *Dæmon.54.56.65.99.117.120. Deus. 297.300.301. 314. Dispensatio. 22.Eucharistia.182.

3 Lex humana, dicit aliqua pmittere, nō quasi ea approbās, sed quasi ea dirigere non potens.12e.q.93.3.3m. *Exa°.5.

4 Bonum est in actu permissionis diuinę, non autem in obiectu eius, sicut in aliis quatuor signis diuinæ voluntatis. Veri.q.1.8.4m.*Excommunicatio.23.Fascinatio.Infidelis.1.Inuocare.2. Iudæi. 6.10.11.Iudicium. 39.Iustus.8. Lex.26.Maleficium.2. Malum. 22.66. Matrimonium. 95.124. Medicus.4. Meretrix. 3.4.5.Missa. 17.&c. Peccatum.160.

Per

Pœna.4.Prouidentia.58.Superbia.35. Tentare.15.Tyrannus.4.Vertigo.0.Vsura.87.Vxor 1.11.

¶Permistio.Actus.19.Eucharistia.102.203.104. Limus. Vsura.209.221.222.

¶Permutatio beneficii ecclesiastici, propter commodum spirituale, est licita, de licentia episcopi, non autem propter commodum temporale, quia est simonia.22e.q.100.1.5m./.4.d.25.q.3.3.8m.*Campsoria.0. Commutatio.0. Simonia.19.Vsura.31.40.46.88.92.169.191.196.&c. Simonia.

¶Perniciosum. Cultus.17.Idolatria.3.Mendacium.6.15.

¶Perpendere.Abraham.17.26.Accusatio.27.Aduertere.Aduocatus.6.Confessio.76. Coniicere. Equus.3.Iudex.5.Percipere.Periurium.4.Præsumptio.1.13.14.

¶Perpetrari.Vsura.259.

¶Perpetuū.Accidens.107.Accusatio.16.Adoptio.5.13.Affinitas.9.Anima.17.Bonitas.224. Cælum.1.2.72.73.76. Ciuibus.3.Conceptio.33.Continentia.19. Degradatio.Dæmō.23.Dos.1.Elementum.2.Aetas.2. Fœminalia. Forma.154.Gratia.138.Indulgentia.23.Iudæi.44. Iuge. Iustitia.7.14.Lex.108.Lombardia.Maleficium.1. Matrimonium.29.81.&c.98.Motus.48.Mulier.10.Natura.8.40. Obligari.6. Ordo.107.108. Paradisus.4. Pęnitentia.97. Perfectio.25.53.Politia 4.Posse.1.Prouidentia.22. Religio.33. 61.64.104.Semper.Vniuersale.19.20.21.22. Votum.28.41.76.82.

¶Perplexus aliquis esse potest ex suppositione, non autē simpliciter.12e.q.19.6.3m./.3a.q.64.6.3m./.q.82.10.2m./.2.d.39.q.3.3.5m./.4.d.9.ar.3.q.1.3./.d.12.q.3.ar.2.q.2.2m./.d.19.q.2.ar.2.q.2.2m./.d.24.qu.1.ar.3.q.5.1m./. Veri.qu.17.4.8m./.Quol.3.27.2m./.Ro.14.le.2.me°.K./.Gal.5.le.1.fin.D. *Dubitatio.3. Quis.

¶Perscrutari ea, quæ in Deo sunt, vt.s. velimus ad inquisitionis finem peruenire (quod perscruationis nomen ostēdit) prohibemur. Veri.q.5.2.11m.

1 ¶PER se sumptū positiue, magis denominat, q̄ per accidēs. Priuatiue autem econuerso. Veri.q.1.5. 14m. *Abstractū.3. Differētia.

2 Omne quod est per se, est de essentia rei, vel consequitur principia essentialia eius. Potentia.quæst.10.4.c.prin°.*Accidens.29. 30. 31. 48. 51. 52.67.85.101.102.107.108.114.115. Actio. 109.Actus.41.158.177. Affectio. 6.Agens.7.9.63.65.Agere.28.

3 Quod conuenit alicui per se, non potest separari ab eo.1a.q.50.5.c./.Con.2.c°.55.2m./.Anima.14.c.prin°.Albedo.2.

4 Per se dicitur dupliciter, scilicet, vt distinguitur contra per accidens, & vt distinguitur contra per aliud, idest primo. Phy.7.le.1.me°.b.E.*Amicicia.20.23.

5 Formæ conuenit esse per se: non autem materię vel composito, sed per formam. 1a.q.50.5.c./.q.75.6.c./.q.90.2.1m./.q.104.1.1m./.Con.2.c°.55.2m.*Amor.178.230.250. Analogia 18.Angel⁹.59.101.114.Aīa.53.54.63.207.239.286.325.

6 Omne quod inest non per se, reducitur ad aliquid, quod inest per se.12e.qu.10.1.c./.4.d 8. qu.1.ar.1.q.1.c./.Perihermenias.le.14.me°.f K.Accidens.31.

7 Immo omne per accidens, reducitur ad causam per accidens, quia oportet effectum proportionabiliter referre ad causam suam.Perihermenias.lec.14. me°.f.A. Respondeo Dubio. 1024°. *Apostoli. 27. Assimilatio.22.Baptismus.175.211.Beatitudo.21.Bonitas.50. 67.92.131. Capitale.1. Dum.1024m

8 Hæc est per se Sortes est homo, quia si sortes diffiniretur, poneretur in eius diffinitione homo. Meta.lec.1.me°.f.F.*Causa.2.&c.24.Cælum.118.158.Circulus.1.Cogitatio.7.Cognitio.6.Concordia.1. Conseruatio.3.6.7. Contemplatio.21.Contradictio.3.Contrarium. 9.40. Corruptio.5.13.14.Deitas.1.Delectatio.61.70.76.80.88.Demonstratio.11.Deuotio.8.Deus.12.58.59.76.101.225.268.430.Dici.3.Differentia.14 20.Difficile.4. Diffinitio.15. 16.21.33.Dimensio.2.17.Discordia.2. Dispositio.27. Distinctio.4. Diuersitas.4.Diuisio.9.11.Dolor.10.Ecclesia.4.Effectus.19.20.Elementum.19.Ens.9.11.36.Esse.28.50.Aeternitas.50.Eucharistia.136.Euentus. Feudum. Fides. 21.46.51.159. Fieri.4.Finis.16.36.116. Fomes. 4. Forma.12.&c.19. &c.119.130.Fortitudo.2.35.49.Generatio.29.36. 74. 82. Genus.24.26.29.Gratia. 106.158. Graue.6.8. Habitus. 10.31.56.74.76.Hæresis.18.33. Idea.3. Incontinentia. 3. Indiuiduum.10.23.39.Infinitum.25.33.Instans.20.25. Instrumentum. 15.Intellectus.41.136.171.Intendere.1.Intēsio.17.19.Hypocrisis.4.Ira.16.77.Iudicium.17. Iuramentum.6. Maledicere.1.Malum. 19.23.32.33.Materia.38.Matrimonium.48. Maximum.Memoria.5.Mendacium. 6.9. 10.Miraculum. 34.Motus.69.80.89.Natura.8. Naturale.1. Nobilitas.7. Nomen.42.45.46.47. Nonens.4.8.9.Notū.0.Obedientia. 24.Obstetrix. 1.Odiū.11. Opera°.43. Oppositio.2.Ordo.7.8.

Per

9 In moralibus, intentũ dicit per se, & qđ est præter intẽtionẽ dicit per accidẽs. 2 2^{a} q.37.1.c./.q.39.1.c./.q.43.3.c./.q.59. 2.0./.q.64.7.c./.q.150.2.c.*Ornat^{9}.3.Participare.6.Passio.22 Peccatũ.117.118.132.141.145.245.332.435.Pœna. 11. 83. Pœnitentia.136.perfectio.44.Persona.15.Physica.3.potentia.40.Præceptum.28.139.prædicatur.&c.18.19.Preteritũ. 1.Primum.2.Priuatio.20.Prius.5.10.11.Proportio.2.5.7.16. Propositio.2.16.17.Prouidẽtia.16.33.Pulchritudo.10. Qualitas.3. Quantitas.16.32.Quies.2.Ratio.58.Reduplicatio. 4.5. Relatio.54.Reuelatio.2.

10 Id quod alicui secundum se considerato inest per accidens, potest ei per se inesse aliquo adiuncto. Veri q.12. 1.5 1^{m}. *Scandalum.3.7.14.Scientia.41.43.Schisma.2. Secundum ꝙ ipsum.o.Senarius 3.Sẽsibile.o.Signum.13.Syllogismus.3.Simplicitas.4.Simpliciter.3.Spes.42.45.Spirituale.8.Subsistentia.4.7. Substantia. 9.10.13.16.23.29.34.Sufficiens. Tempus.15.24.31.Teneri.3.Timor.17.28.50.Totum.1.Visibile.2.Vsura.24.21.Vsus.3.6.Christus.2.22.

Diuisio. 1 ¶ PERSEQVVTIO duplex, scilicet a bonis, ex amore, & zelo, & ad bonum, & a malis, ex odio, & ad malum. Psal.17.fi.(x.)K. Gal.4.lec.9.med^{o}.k. *Abscondere.1.Aduersantia.Altare.43 Antichristus.5.Apis.5.Arcus.2.Beatitudo.154. Calcaneus. Cete.12.Episcopus.29.Idolatria.5.Imperator.8. Iudæi.45. Iudicium.88.Paulus.14.Symbolum.8.Tribulatio.18.

2 Persequutio licet ad hoc proprie pertinere videatur, quòd aliquis alium persequitur effugando, potest tamen communiter accipi, pro inflictione cuiuslibet nocumenti. Rom. 8. lect.fi.med^{o}.F.

¶ Per se sufficientia. Beatitudo.21. Ornatus.3. Tẽperantia.9.

Quid. 1 PERSEVERANTIA est in ratione bene considerata, stabilis & perpetua permansio, secundum Andronicum.22^{e}.q.128.c./.3.d.33.q.3.ar.3.q.1.c.

2 Perseuerantia est virtus specialis, habens speciale obiectum scilicet opus laboriosum, vt tristabile diuturnitatis. 22^{e}. q. 137.1.0./.2.c./.1^{m}./.2^{m}./.q.138.1.c./.3.d.33.q.3.ar.3.q.1.4^{m}./.q.4.1^{m}. *Amor. 75.169. Angelus. 353.456. Annichilatio. 6.

3 Immo non est virtus. 12^{e}. q.58.3.2^{m}. Respondeo Dubio. 1025. *Aureola.22.Constantia.3.&c.Continentia. 12. 13.

4 Perseuerantia ut est virtus, moderatur aliquas passiones, s. timorem fatigationis, aut defectus, propter diuturnitatem, non autem perseuerantia, de qua loquit^{r} philosophus.22^{e}. q.137.2.2^{m}. Fortitudo.26.inf.Difficile.12.Dos.1.Fortitudo. 26.34.35.Gratia.74.127.180.

5 Perseuerãtia dicitur tripliciter, scilicet habitus mentis quo firmiter statur contra tristitias, habitus de proposito perseuerandi, & continuatio boni, vsque ad finem vitæ. Primo & secundo modo, est uirtus infusa, non autem tertio modo 1^{a}.q.95.3.4^{m}./.12^{e}.q.109.10.c./.22^{e} q.128.5^{m}./.q.137.1.0./. 2.2^{m}./.4.c./.2.d.29.3.2^{m}./.d.43 3.3^{m}./.3 d.33.q.3.arti.3.q.1. 4^{m}./.d.36.2.4^{m}./.Veri.q.24.13.3^{m}. *Importabile. Manifestatio.1.Meritum.101.Mollities.Oratio.18 85.

6 Perseuerantia primo & secundo modo, fuit in Adam, non autem tertio modo.1^{a}.q.95.3.4^{m}./.12^{e}.q 109 10.3^{m}./.22^{e}.q. 137.4.2^{m}./.2.d.29.3.2^{m}. *Pœnitentia.43.&c. Pertinacia. 3. Peruicax.

7 Persistere in bono, usque in finem, ex propria intentione finis, est proprium perseuerantiæ. Sed conuenit cuilibet uirtuti, inquantum est habitus.22^{e}.q.137.1.3^{m}./.q.138.2.3^{m}.

8 Perseuerantia est pars potentialis, annexa fortitudini. 22^{e}. q.128.c./.5^{m}./.6^{m}./.q.137.3.0 /.3.d 33.q.3.ar.3. q. 1. 2. 4. c. Fortitudo.34.&c.

9 Perseuerantia conuenit cum temperantia in materia, scilicet circa delectationes tactus. Sed magis conuenit cum fortitudine, & principalius in modo, inquantum firmat contra difficultatem diuturnitatis.22^{e}.q.137.2.1^{m}. *Præceptũ 114. Præsumptio.12.

10 Perseuerantia non est in appetitu sensitiuo, sed in ratione. 12^{e}.q.58.3.2^{m}./.22^{e}.q.53.5.3^{m}. Subiectiue. *Tunica.

Du^{m}.1026 11 Immo est in irascibili. 22^{e}. q. 137. 2. 2^{m}. Respondeo sicut Dubio. 103.

12 Commendatio de bene gestis, maxime prouocat ad perseuerantiam.He.10.lec.4.prin^{o}.

13 Bonum hominis non solum est in quantitate charitatis, sed præcipue in perseuerantia eius usq; ad mortem. Ro. 8. lec.6.princ^{o}.k. Charitas.114.

¶ Persistere. Constantia.3.&c.Continentia.12. 13. 19. Gratia. 181.182.Perseuerantia.o.Temperantia.4.25.

¶ Persoluere. Vsura.100.165.198.&c.214.276.

¶ Persolutio. Vsura.200.

Quid. 1 ¶ PERSONA dicitur à personando in theatris, cum laruis.1^{a}. q.29.3.2^{m}./.1.d.23.1.c fi./.po^{a}.q.9.3.1^{m}.

2 Persona non est nomen intentionis, sed rei. 1^{a}.q.30.4.c./.1. d.23.3.o./.d.25.1.c./.8^{m}./.po^{a}.q.9.2.2^{m}. *Abstinentia. 8.

3 Nomen personæ, non est impositum ad significandum indiuiduum, ex parte naturæ, sicut aliquis homo, sed rem subsistentem in rationali natura 1^{a}.q. 30. 4. c. Indiuiduum. 10. *Acceptio.6.Accusatio.15.20.Adã.65.Addere.18. Adoptio. 1. Baptismus 201. Bellum 1.2.8.

4 persona significat id, quod perfectissimum est in tota natura, scilicet subsistens in rationali natura. 1^{a}. q.29.3 c./.po^{a}. q.9.3.c. *Clausio.

5 persona significat substantiam particularẽ, ad dignitatem pertinentem. Ideo est tantum in natura intellectuali. 1^{a}. q. 29.3.2^{m}./.1.d.23.1.c.fi./.3.d.2.q.1.1.c. *Collegium. Credere 24.Diffinitio.31.40.Dispensatio.7.20.23. Dubitatio.5.

6 persona est rationalis naturæ indiuidua substantia, secundum Boetium.1^{a}.q.29.1.0./.3.c./.2^{m}./.4^{m}./.4.c./.q.34.3.1^{m}./.3^{a}.q.2.2.c./.1.d.25.1.0./.po^{a}.q.9.2.0./. Vnio.1.c. *Exordium. 3. Filiatio.7.8.Fomes.14.15.Fornicatio.4.6.

7 Subsistentia in diffinitione personæ, accipitur in communi, secundum quòd diuiditur in substantiam primam & secundam. 1^{a}.q. 29. 1. 2^{m}./.1.d.25.1.7^{m}./.po^{a}.q.9.2.7^{m}./.8^{m}. *Furtum.7.Humilitas.18.Incestus. Incommunicabilitas. Inquirere.2.3.Ioannes.6.8.

Du^{m}.1026 8 Immo substantia ibi sumitur pro supposito, non autem pro essentia.1^{a}.q.30.1.1^{m}. Respondeo Dubio.1026. B.

9 persona est hyposthasis, distincta proprietate, ad dignitatẽ pertinente, secundum magistros.1^{a}.q.29.3.2^{m}./.1.d.25.1.8. fi.

10 De ratione personæ est, ꝙ comprehendat omnia quæ in re sunt.3.d.5.q.1.3.c./.3^{m}.

11 De ratione personę, sunt tria, scilicet subsistere, ratiocinari & indiuiduum esse.1.d.25.1.c./.2.d.3.q.1.2.c. *Hypocrisis. 1.3.Hyposthasis.6.Ironia.2.Iuramentum.25.36.Iustitia.2. Lex.26.160.161.

In cõi. 12 Forma significata per nomen personæ, non est essentia, uel natura, sed est personalitas. 1^{a}.q.39.3.4^{m}./.1.d.25.4.c./.po^{a}. q.9.6.0. *Abstinentia.8. Acceptio.o. Accusatio. 8. Actus. 24.Adam.65.Admonitio.5.Aduocatus.8.Alius.1.2.

13 persona est communicabilis multis naturis, non aũt multis suppositis. 3^{a}.q.3.1.2^{m} *Angelus.222.233.581.&c.626.

14 Omne subsistens in natura intellectuali, uel rationali, est persona, Con.4.c^{o}.35.1^{m}./.po^{a}.q.9.1.2.0./.Vnio.1.2.c./.Opusc. 3.c^{o}.215./.216. *Anima.77.Antichristus.1.Apostoli.1.Apparere.8 9.10.Auaritia.14.Baptismus.38.148.201.202.Beatitudo.124.Bellum.1.2.8.Bonitas.44.Circuncisio.47. Clausio.Cognatio.9.Concilium.2.

15 Illud quod non existit per se, non est persona, ut accidentia, partes, & humanitas Christi.1^{a}.q.29.1.2^{m}./.5^{m}./.q.75.4. 2^{m}./.3^{a}.q.2.2.3^{m}./.q.16.12.2^{m}./.3.d.6.q.1.ar.1.q.1.c /.po^{a}.q. 9.2.c./.13^{m}./.Vnio.2.c./.3^{m}./.10^{m}./.Quol.9.2.c./.Opusc.3.c^{o} 216./.Ro.lec.3.fi.H. *Confessio.36. Consanguinitas. 3. 4. 6.9.Contritio.6.Elecmosyna.11.Esse.43.44.46.69. Euangelium.9 Eucharistia.85.Excommunicatio. 19. Exordium. 3. Femininũ.o Fornicatio.4 6 Fortitudo.40.Gratia.139. Homo.33.34.35.40.Honor.25.Humilitas.18.Incestus.1.Incõmunicabilitas. Indiuiduum. 8. 10. 28.42.43. Ioannes.6.7. Hypocrisis.1.3.9.Ira.42.Ironia.2. Irregularitas. 1. Iudiciũ. 26.42.Lex.26.87.160.161.Litigium.1.Luxuria.24.Maledicere.2.Maria.61.Matrimonium.31.42.&c.Meritũ.103.110 Minister.8.Misericordia.18 Natura 3.Officium.2.pars.25. passio.115.pater.9.10.patruus.peccatum.216 244 &c. 287. 292.332.343.&c

16 Vnitas personæ, requirit unitatem esse completi, & personalis, quia est de constitutione eius, non autem opera io. 3^{a}.q.19.1.4^{m}. *pœna.39.40.43.82.prædestinatio.26.priuatio.23.priuilegium.prophetia.91.punitio.1.Reuelatio.4.Reuerentia.2.Sacerdos.30.31.36.Sacramentum.69.Sacrilegiũ 4.5.6.Sanctificatio.9.Seraphin.4.Seruitus.2.Symbolum. 4. Status.1.2.6.Subsistentia.3.6.Suffragia.9.Translatio. Veritas.52. Violatio. Vnctio.38.Vnitas.18.Votum.72.73.Vsura .96.&c.236.Vsus.6.Vtile.6.

In diuinis. 17 Persona proprie conuenit Deo, & nobilius, quàm creaturis 1^{a}.q.29.3.0 /.1.d.23.2.0./.po^{a}.q.9.3.0. *Actus.24.190.&c.

18 persona prædicatur analogice de Deo, & creaturis.1^{a}.q. 29. 4.4^{m}./.1.d.25.2.0. *Adam 65. Addere.18.

19 persona per prius prædicatur de Deo, quàm de creaturis, quantum ad rem significatam, sed econuerso, quo ad modum significandi.1.d.25.2.c./.3^{m}. *Adiectiuum.11.&c.Adoratio.14.&c.Agiographe.2. Alius.2.4.Amor.1. &c.

20 persona in diuinis, est diuinæ naturæ incõmunicabilis existentia, secundum Ricardum de sancto uictore.1^{a}. q. 29. 3. 4^{m}./.1.d.23 4^{m}./.1.d.23.2.3^{m}./.d.25.1.6^{m}./.8^{m}./.po^{a}.q.9.2.12^{m}. *Angelus.448.555.565.&c.Apparere.2.9.Appropriatio.o.

21 Persona in diuinis significat relationem, per modum substantiæ. 1^{a}. q. 28.4.0./.q.30.1.c./.q.33.2.1^{m}./.q.34.3.1^{m}./.q. 39.1.c./.1^{m}./.1.d.23.3.0./.po^{a}.q.9.4.0./.6.2^{m}. *Assumere.2. 4.&c.Attributa.12.Baptismus.46.49.Causa.68.

22 Persona etiam in diuinis, dicitur ad se, & non ad alterum, propter modum significandi.1^{a}.q.29.4.1^{m}./.1.d. 23. 4. 3^{m}./. 5^{m}./.po^{a}.q.9.4.2^{m}./.3^{m}./.13^{m}./.6.2^{m}. *Coęquale. Coniunctio. 1. 3. Datio. 25. 26. Deus. 24. 27. 37. 100. 363. 433. Dicere. 9.

23 Trinitas, essentia, & quęlibet res demonstrabilis, est persona secundum grammaticos.1^{a}.q.39.8.fi. *Dici. 1. Distinctio. 22. &c.

24 Essentia Dei, non est persona, quia non est incommunicabilis, quia prædicatur de pluribus, licet sit indiuidua secundum rem. po^{a}.q.9.2.12^{m}.

25 In diuinis persona & essentia, sunt idem re, & differunt ratione. 1^{a}.q.3.3.0./.q.39.1.0./.q.40.1.c./.3^{a}.q.16.5.1^{m} /.q.17. 1.c./.2.3^{m}./.1.d 25.L.med^{o}.E./.d.34 q.1.1.0./.2.1^{m}./.3. d.5. q.1.ar.1.q.2 c./.q.3.c./.d.6.q.2.2.2^{m}./. Vnio. 1. c./.2^{m}./.4^{m}./. 2.7^{m}./.3.2^{m}./. Quol.2.4.c. *Diuinum.Donum.2.4.5.Dos. 2 Ens.37.Eucharistia.114.Exclusio.9.Finis.17. 66.

26 Persona addit supra essentiam dei secundum intellectum, quia essentia potest intelligi sine persona, non autem econuerso.3^{a}.q.3.3.3^{m}./.Quol.7.6.3^{m}. *Fruitio.6.Generatio.74. 85. 89. Gradus. 1. Habere. 2. Hierarchia. 3. Incommunicabilitas.

27 In diuinis, personæ differunt seipsis. po^{a}.q.8.1.6^{m}./.3.10^{m}./ Opusc.9.q.64. *Indigentia.3.Iudicium.57.

28 Cognitio personarum diuinarum, est nobis necessaria, ad recte sentiendũ de creatione, sed principalius de salute nostra.1^{a}.q.32.1.3^{m}.

29 In diuinis essentialia possunt abstrahi a personis, cognitione imperfecta, non autem cognitione beata. 3^{a}. q. 3. 3. o./. Opusc.3.q.62. *Lumen.25.Mediator.3.Mors.27. 32. Natiuitas.21.22.Nomen.45.&c.Ordo.32.&c. Origo.o. pater. 8. prædestinatio.26.45.46.49.prædicari.25.37.38.39.processio 23.27.46.66.producere.1.2.pronomen.4.

30 In personis diuinis, non est debitum proprie, quia debitũ importat obligationem: sed Ricardus de sancto victore, accipit debitum pro esse ab alio. po^{a}.q.10. 4. 8^{m}. *Satisfactio. 37. Sedere. 6. Societas. 4. Solus. 4. Spirituale. 11. Subiectio. 9.

Du^{m}.102731 Immo Deus est debitor, ratione promissi.2.d.27.3.4^{m}. Respondeo sicut Dubio. 431°. * Suppositum. 12. Trinitas. 5.9 & cetera.

Pluralitas. 32 In diuinis, est pluralitas personarum. 1^{a}. q.30.1.0./.1.d.2. 4.0./.Con.4.c^{o}.5./.26./.po^{a}.q.9.5.0./.Opusc.3.c^{o}.50.

33 Immensitas Dei, non excludit pluralitatem personarum in diuinis.Quol.7.6.0. *Adiectiuum.11.12.

34 Hæc pluralitas personarum, est realis.1.d.2.5.0. * Blasphemia. 13. Conceptio. 19. Coniunctio. 1. Deitas. 2. Æqualitas. 18. &c

35 Pluralitas personarum in diuinis, non facit compositionẽ cum essentia, quia sunt idem secundum rem, nec inter se, quia comparantur ut distinctę.1.d.8.q.4.1.4^{m}./.d.34.q.1.1. 4^{m}./.po^{a}.q.2.1.3^{m}./.q.9.1.10^{m}. *Idea.2.4.Imago.33.35.38.

36 Essentia diuina, est eodem modo absoluto, in tribus personis, non melius, nec perfectius: nõ autem eodem modo relatiuo, quia est in patre, ut non accepta, in filio, ut accepta per generationem, & in spiritu sancto, ut accepta per processionem. Opusc.9.q.11. *Indiuiduum.43.Nomen.43.&c. 55.80.Notio.o.Numerus.21.&c.Obediẽtia.28.Oratio. 66.

37 Persona in diuinis, prædicatur pluraliter, de pluribus personis.1^{a}.q.30.1.0./.q.39.3.4^{m}./.1.d.23.4.0./.po^{a}.q.9. 5. 15^{m}./. 19^{m}./.6.0. *prædicari.37.38.39.44.principium.14.15.prioritas.Relatio D.Spiritus.6.&c.

38 Communitas huius nominis persona, non est realis, nec intentionis, nec negationis, sed rationis. 1^{a}. q.30.4.0./.1.d. 25.3.0./.po^{a}.q.8.3.11^{m}./.q.9.4.4^{m}. *Sponsa.5.Subsistentia. 7.11.12.Substantia.1.2.34.36.Sum.Suppositum.12. Vestigium.1.2.3.4.Vnio.14.&c.Vnitas.51.52.53.

Tres. 39 In diuinis, sunt tantum tres personæ.1^{a}.q.30.2.0./.q.31. 1. 0./.q.41.6.0./.1.d.2.4.0./.d.10.5.0./.d.33.2.1^{m}./. Con. 4. c^{o}. 26./.po^{a}.q.9.9.0./.Opusc.3.c^{o}.56./.60. * Appropriatio. 10. &c.Blasphemia.13.Deus.228.

40 Tres personæ, sunt vnus Deus. Et Deus est tres personæ, & est trinitas.1^{a}.q 39.3.6.0./.1.d.4.q.2.2.5^{m}./.Trin 12.0.

41 Tres personas dicimus esse vnam essentiam, non autem ex vel de eadem essentia. 1^{a}.q.39. 2. 0./.q.41.3.3^{m}./.1.d.25. L. med^{o}.E./.d.34.q.1.2.3^{m}. *Ens.37.Fruitio.6.Hæresis.41.11. 132.133.134.Imago.33.35.38.In.19.

42 Hæc non conceditur. Tres personæ sunt essentiæ, quia forma non designatur, nisi per duos genitiuos, uel per unum genitiuum, habentem uim duorum.1^{a}.q.39.2.c./.4^{m}./.1. d. 34.q.1.2.4^{m}. *Innascibilitas.1.Lumen.25. Mediator.3.

43 Hæc est uera, Tres personæ, sunt unius essentiæ. Et genitiuus construitur in habitudine causæ formalis.1^{a}.q.39. 2. o./.1.d.25.L.med^{o}.E./.d.34.q.1.2.o. *Missio. 7. 8. Nomen. 80.82.Symbolum 11.Spiritus.6.9.Subsistentia.7.9. 11. 12. Trinitas. o.

44 Hæc conceditur. Essentia est trium personarum. Non autẽ hæc, Deus est trium personarum. Nec tres personæ, sunt vnius Dei.1^{a}.q.39.2.c./.1.d.34.q.1.2.2^{m}. *Veritas.40.Christus.6.&c.178.&c.

45 Hæc conceditur. Tres personæ sunt in eadẽ essentia, quia in, potest denotare habitudinem causæ formalis continentis.1.d.34.q.1.2.3^{m}.

46 personæ diuinæ, sunt plures res.1^{a}.q.30.1.c./.q.39.3.3^{m}./.1 d.25.4.0./.d.34.L.prin^{o}./.po^{a}.q.9.5.14^{m}.

¶ personale Alius.1.2.3.Amor.1.&c. Attingere. 3. Attributa. 12.Decimæ.14.23.25.Deus.24.Donum.2. 4. Aequalitas. 23 Esse.43.69.Exclusio.9.Fortitudo.40.Generatio.40.60. Idea. 24.Imago.14.In.12.Innascibilitas.1.Iuramentum.25. Maria.61.Matrimonium.51.Notio.2.&c Oratio.73. pœna.43. pœnitentia.109. persona.9.16. pronomen.1. proprietas. 2. proprium.10.Qui est.3.Sanctificatio.1.Sapientia.45.Satisfactio.25.Schisma 4.Sepultura.10.Vnctio.19.Vnio.22.Vsura 275.289.290.Christus.60.&c.

¶ personalitas. Assumere 2.13.persona.12.

¶ personaliter. Amor.1.Deus 100.Generatio.89.Ioannes.6.8. Libere. 19. pater. 6. Verbum. 47. 48. 49. 60. Veritas. 39. Christus. 21.

¶ personare. persona. 1.

¶ perspectio. Intellectus.292.Lumen.21.Solertia.2. &c.

¶ perspectiua. Arithmetica.1 Astrologia.o.physica.11.

¶ perspicacitas. Angelus.273.dæmon.7.8. Gnomi.Solertia. 2. &c.Speculatio.2.

¶ persuasio. Angelus.154.156.Consilium.19.Correctio.4. dæmon.64.Exhortatio.Fides.76.87.138.Gratiosus. Iudæi.45. Loqui.3.5.Spes.19.33.Voluntas.68.

Quid. 1 ¶ PERTINACIA. pertinax secundum Isidorum est, qui tenet imprudenter suum propositum, quasi omnino tenax. 22^{e}. q.138.2.c./.4.d.29.2.c. *Admonitio.3.Constantia.7.8.Cõtinentia.8.Correctio.4.20.Gloria.10.Hæresis. 1. 4. 9.25.26. 27. 29. &c. 32.

2 pertinax assimilatur incontinenti, & molli, quia nimis appetit aliquam delectationem, & fugit tristitiam. 22^{e}. quæst. 138. 2. 2^{m}.

3 pertinacia opponitur perseuerantiæ, secundum excessum, mollities autem secundum defectum.22^{e}.q.138.2.o. Ieremias.2. Ignorantia. 8.Infernus.7.Obstinatio.o.peruicax.

¶ pertinere. Abdicatio. Abstinentia.6.Accidens.68.Actus.62. &c.171.&c. Admonitio.1.Adulterium.1. 2. Alimentum. 1. Altare.3.Ambitio.2.3.Amicitia.36.Amor.229.Andragathia Angelus.234.297.409.579.Anima.254.281.Animal.19. Antecedens.2.Apostoli.18.Appetitus.38.Appropriatio.15.18. Arca. 3. Archidiaconus. Augurium.1.Baptismus. 4. 77. 85. 240.Beatitudo.130.Bonitas.91. 119. Charitas. 64. 77. 145. 147. Catechismus. 5.6.7.Cerimonia.3.Cognitio.44.51.54. Commutatio.1.Comprehendere.8.Communicabile.1.Cõcupiscibilis 8.Confessio.3.88.Consensus.4.Conseruatio.13. Consideratio.1.Constantia.1.2.Contemplatio.18. Corpus. 41.Damnatio.51.Delictum.1. Diffinitio.40. Dignitas.4. Donum.33.Ecclesia.8.11.Ens.5.Esse.43.44.73.Euangelium.5. 6.9.Eucharistia.39.156.&c.Fallere.2.Fides.21.38.127. 130. 160.Finis.81.Fortitudo.21.Gratia.27.Hæresis. 12. Humilitas.5.Idea.27.Ignorantia. Improuidentia.Iniustitia. 6. Innocentia.20.21.Lex.64 Matrimonium.1.2. Membrum. 11. 12.Mendacium.2.Meritum.7.Minister.2.Officium.2.parochialis.peccatum.318.pœnitentia.25.118.perfectio.13. 58. physica.2.posse.4.potestas.18.præceptum.58.105.107.109 127.151.præcipere.2.prædestinatio.6.20. prædicare. 1. &c. 15.prælatio.9.primitiæ.3.princeps.4.&c.prius.12.processio 32.propheta.27.Religio.10.Requiri.o.Sanguis.12. Scholaris.Vsura.168.244.

¶ pertingere. Agens.54.Anima.130.&c.Causa. 12. Cogitatio. 2.Cognitio.33.34.Comprehendere.1.&c.Effectus. 10. Elementum.18.Eucharistia.92.96.Fides.Gratia.86.Intellect^{9}. 240.Motus.88.paradisus.4.peruenire.Ratio.28.Resistere.1 Scientia.18.Sensus,26.Symbolũ.4.Summũ.4.Veritas.46.

¶ Pertractare.

Pe Pha Phi

¶Pertractare.Theologia 29.
¶Pertrahere.Baatus 8.Ira.60.
Quid. ¶Perturbatio,est mutatio ordinis, & æqualitatis, in ratione ex immoderata passione,inferiorum potentiarum, quæ nõ fuit in Christo,nec in aliquo sapiente 3.d.15.q.2.ar.2.q.1. 2m./.ar.3.q.2.4m./.Blaspheª.11.Homo 37.Ira 49.56.Pax.10. Timor 35.Tyrannus 9.
¶Peruenire.Animal 44.Appetitus 25. Ars 3. Augmentũ 23. Beatitudo 89,&c.Cogitatio 2.Cognitio 33.34. Confessio. 89.Contemplatio 9.Defectus 15. Deuenire. Dolor 32.Euchaª.257.Felicitas 4.Flagellum 2.Fortitudo 59.Fruitio 13. Furtum 13.Gratia 127.146.Ieiunium 35. Iustus 2.Meritũ. 102.Natura 28.Peccatum 166.Perfectio 22.57.Promulgatio 5.Raritas 1.Religio 26.Resurrectio 32.Sapiẽtia 21. Virtus 2.Visio 15.
¶Peruẽtio.Beatitudo 1.&c.89.&c.Comedere 4.Finis 96.&c. Gratia 127.145.Peruenire.Terminus.
Quid. ¶Peruersus est , qui non sequitur quod debet.s.voluntatem dei.Psal.17.meº.o.I. *Amor 91.93.Auersio.o. Continentia 3.Fama 3.Fides 160.Hæresis 18.25. &c. 32. Infidelis 6. Intellectus 88.Hypocrisis 5.Iudicium 23.Mundus 3.Sacramẽtum 73.Sodomia 2.Somniũ 1.Subtiloquiũ.Subuertere. Vinculum 2.Vsura 189.
Quid. ¶Peruicax,est idem quod pertinax , qui in suo proposito ad victoriam perseuerat 22ę q.138.2.c. *Pertinacia.o.
Differẽtia. ¶Pes dexter,est fortior ad motum, quàm sinister,sed ad fixionem,est econuerso.Et humeras dexter est fortior sinistro ad motum,sed ad portandum,est econuerso.Cę.2.le.2.fi.1.*Baculus 1. Conditionalis 2. Costa 4.Elephas 5. Hærodius 2. Iacob 7.Lotio.Pedites.Porfirio.Sacramẽtum 124.Sandalia. Scandalum 2.Virginitas 34.Vnctio 26.
Oppositio 1 ¶Pessimvm non oportet, ꝙ opponatur optimo 12ę.qu.39. 4.1m /.q.84.4.1m./.22ę.q.118.7.1m./.q.162.6.2m./.7.3m./.3. d.33.q.2.ar.1.q.3.4m./.Ma.q.8.1.2m./.3m./.q.13.3.1m. *Apostasia 4.Bigamia 8.Ingratitudo 10.Peccatum 257.
Duᵐ.10282 Oppositum videtur dicere 12ę.q.73.4.0.22ę q.34.2. b.Ma. q.2.10.0.Responº.sicut.Duº.292º. *Potestas 14.Tyrannus 1.Verecundia 15.
Ad deum. ¶Petitio populi dei tria continet.s.quia ponitur idoneitas petentium,postulatur pacis beneficium,&allegatur pacis meritum Isa.26.prinº.H. *Abraham 8. Achab 1. Affectio. 5.Attentio 1.Beatitudo 143.&c.Beneficium 20. Cathedra 2.Confessio 70.73.Debitum 15.&c.Decimæ 17.19.20.22. Euchaª.201.217.Excommunicatio 11.Exordium 3. Fornicatio 10.15.Gedeon 2.Insinuatio.1. Missa 5. Oratio.o.Postulatio.Purgatorium 10.Religio 106.Restitutio 6.Signum 14.Tentare 10.Thomas 4. Votum 57.63. Vsura 105.165. 167.313.Vxor 22.Zacharias 2.
¶Petitorium.Accusaº.24.
Figura. ¶Petra in deserto,fuit aliquid materiale, significãs Christum 1ª.q.102.1.4m. *Ibices.Lapis.Maria 70.
1 A ¶Petrvs a petra quæ est Christus appellatus est , & in hoc nomine Dominus secundum Hylarium, & Augustinũ petri potentiam insinuat.
Peccatum.1 B ¶Petrvs volens impedire passionem Christi,non peccauit,quia passio Christi poterat & placere laudabiliter,&displicere,secundum diuersa. Et tunc scandalum ibi sumitur large,pro quolibet impedimento alicui præstito, in uia aliqua,quam prosequi intendit 4.d.38.q.2.a.2.q.1.2m. *Amor 68.Apostoli.o.Centurio. Clauis 10. Confirmatio 40. Cornelius 2.
2 Petrus credidit, ꝙ prænuntiatiõ Christi,de negatione sua, esset comminatio tantum 2.d.4.2.1m.*Correctio 10.15.
3 Petrus negando Christum , peccauit mortaliter 22ę.q. 24. 12.2m./.Virt.q.2.6.2m./.Quol.9.14.0./.Psal.36.mº.1.A.
4 Petrus quasi in continuo dolore erat,propter absentiã Christi , & quotiens eius recordabatur : totus resoluebatur in lacrimis,ita ꝙ genæ eius,videbantur adustæ.Mat.9.meº.c. H./.Io.13.le.2.fig.E. * Ecclesia 13.Euchaª. 76. Hæresis 105.Ioannes 9.Iustitia 87.Magdalena 4.
5 Petrus,Primus inter apostolos,prædicauit Romæ,& cũ magno fructu.Non autem simpliciter,sed Barnabas prius.Ro. prolo.fi./.cº.15.le.3.prinº.G. * Paulus 16.17.18.Raptus 11.Transfiguratio 2.Vita 59.
6 Petrus post mortem Christi, vixit annis fere trigintaseptẽ. Io.21.le.4.prinº.a.I.Christus 10.
Duᵐ.10297 Immo vixit post mortem Christi,annis quadraginta.Gal. 2.le.1.prinº.B.Responº.Duº.1029.
¶Phanos. Propheta 9.
Derelictª. ¶Pharao non poterat facete opus bonum ex genere , & bona intantioue,non simpliciter,sed propter obstinationem, ex desertione gratiæ, dei 4.d.17.q.1.ar.2.q.2.1m. * Deus 427.428.430.Iudæi 31.Magi 7.Membrũ 12.Prophetia 87.
¶Phari.Fatum 2.Prophetia 8.9.
¶Pharisęus, interpretatur diuisus.Io.3.le.1.prinº.a.D. *Baptismus 150.Iudæi 22.Præceptum 8.139. Quid.
¶Phase significat quintuplicem transitum.s.de mundo , de Ægypto,de morte,de vitiis,&transitum angeli percutiẽtis. Io.13.le.1.prinº.a.I.Pasca.o. Quid.
¶Pheleas.Possessio 6.
¶Phiala.Admistio.
¶Philemon.Paulus 23.
¶Philipponus.Ioannes 20.
¶Philippvs qui prædicauit Samariæ , non fuit unus de duodecim Apostolis,sed vnus de septem diaconis 4.dist. 2.q.2.4.1m. Quis.
2 Oppositum videtur dicere.Io.12.le 4.prinº.a.K.Responº. Duº.1030º. Prædicator 8. Duᵐ.1030.
¶Philo.Liber 2.
1 ¶Philosophia & rethorica,licent prædicatori,& doctori ecclesiastico,instrumentaliter,non autẽ principaliter. Opu. 19.cº.14./.1ę. Cor.le.3.prinº./.Col.2.le.1.fi. * Admiratio 4.Auerroes 1.Augustinus 2.
2 *Sicut motus vel res mobilis, est subiectum philosophiæ naturalis*,sic operatio humana ordinata in finem , vel homo voluntarie agens propter finem,est subiectum philosophię moralis.Ethi.le.1.prinº.a.E. * Creatio 5.6.7 35. Doctor. 5.Epicicli 2. Metaphysica.o. Moralis. Physica 8. Princeps. 25.Religio 81.Scientia 16.Socrates 1.2.Stupor 2. Theologia 20.21.37.&c. Licet.
3 Philosophia quidam abutuntur , ad fidei impugnationem 22ę.q.167.1.3m./.Col.2.le.2.prinº.K.
1 ¶Philosophvs Duo sunt genera philosophorum.s.Ionici,in grecia, & Italici in magna grecia, idest, in Apulia, & Calabria,quorũ princeps fuit Pythagoras.de Samnio Calabriæ.Meta.le.7.meº.c.G. *Actus 27.Amor 176.Angelus 308.Animus.Appetitus 25.Artificiale 6.Auctoritas 3. Beatitudo 117. Bestialitas 1. Cælum 136. 140. 141.Cognitio. 22.Compratio 3. Contemplatio 1.5.26.28 Creatio 5. 6.7. 35.Deus 193.Distinctio 7.8.Doctor 5.Ens 13.Felicitas 3.6. Memoria 8.Motus 39.Mundus 7.Mutabile 4. Organum 1. Origenes 1.Pœnitentia 4.Perseuerantia 4. Pithagoras 2.3. Politia 5.Sapientia.2.31.Sciẽtia 8.79. Socrates 4. Sodomia 2. Tẽpus 29.Theologia 11.39.44.Virtᵘˢ 181.195.Vsura.5.20. Diuisio.
2 Philosophum vel physicum nominamus,qui de rebus philosophatur,siue naturaliter,siue mathematice , siue theologice.;Opus.73.cº.1. Quis.
¶Philotimia est virtus,in concupiscibili, circa honores absolute,innominata latine 12ę.q.60.5.c./.22ę.quæst. 129.2.c. Virtus 225. Quid.
1 ¶Phisyca est de his tantum , quæ sunt in motu & materia.Trin.17.c./.18.0./.Opus.42.cº.14.prinº./. Meta.6.priº. a.D./.le.1.fi.d./.Phy.le.1. Subiectum.
2 Tractare de anima,separata, non pertinet ad physicã,sed tãtum ad metaphysicam.Meta.6.le.1.fi.d.
3 Physica, tractat de anima, & de aliis formis naturalibus, quia sunt mobiles per accidens , & quia sunt perfectiones mobilium per se.Trin 18.6m./. Opusc.42.cº.14. principº./. Meta.6.lect.1.medº.d. * Accidens 120.Actio 97.Angelus. 63.
4 Physica tractat de tota terra,ratione quietis,& de eius partibus,ratione motus.Trin.18.6m *Astrologia 2.
5 Physica tractat de primo motore, non vt de subiecto , vel parte subiecti, sed vt de termino,ad quem perducit,nec sẽm se,sed vt est motor.Trin.18.3m. * Continuum 1.Corpus 1.2.11.Corruptibile 2.Demonstratio 8.15.
6 Ens mobile,est subiectum physicę.Opus.15.cº.17.fi./.Op. 42.cº.14.prinº./.Meta.le.2.meº.1./.libº.4.le.5.meº.e.Libº. 6.le.1.meº.c./. Liº.11.le.4.fi./.Liº.12.le.2.prinº.a.K. Phy. princiº./.Cæ.le.1.meº.A.moralis 2.Diffinitio 7.13.23.24. Aequiuoca 6.
7 Immo corpus mobile,est subiectum eius.Veri.q.14.8. 16m. /.Meta.prolo.fi.C./.Cæ.le.1.meº.A./.posteriorum le.2.mº. a.G./.Lect.25.prioº.b./.Le.41.medº.b. fi.Corpus 11. *Finitum 2.Genus 20.Idolatria 4.Intellectus 155.Mathematica. 5. Duᵐ.1010.
8 Immo motus,vel res mobilis,est subiectum eius Ethi.le.1. prinº.a.E.Responº.Duº.1031º.Philosophia 2.39. Processio 15.Prudentia 51.61.70. Quare.
9 Physica , & quælibet eius pars , est speculatiua. Trinita. 17. 5m./. Meta. 6. lect. 1. medº. c. d. / Libº. 11. lect. 7.medº.c.

10 Physica

Phy Pi

10 Physica esset prima philosophia, si non essent, nisi sensibilia Meta.3.lec 4.fin.h./ lec.6.fi.c.fin./.Lib.4.lec.5.medº.c./. Lib.6.lec.1.medº.c.prinº./.fi.l /.Lib.11.lec.7.fi. *Forma.94 95.Impossibilitas.2.Naturale.o.Necessitas.11.
11 Physica subalternatur metaphisicę, sicut perspectiua geometriæ. Opus.42.cº.14.prinº.
12 Medicina,alchimia,agricultura,& huiusmodi, subalternãtur physicæ, ratione medii,nõ autem ratione subiecti. Tri. 17.5m. *Scientia.16.17 22.24.47.51.120. 121. 148. Terra, 13.Theologia.1.28.
13 Physica accipit immediate principia sua a metaphysica, nõ autem medicina, sed a physica. Veri. quæst. 9. 1. 3m. Metaphysic. 18.
14 In physica iudicandum est secũdum sensum, in mathematica secundum imaginationem , sed in metaphysica , & in diuinis, secundum intellectum. Trin.22.0./.Meta. 6. lec. 1. prinº. a. E. *Tractare.
Duᵐ.103215 Immo in physica iudicandum est secundum rationem. Discurrere enim a causis in causata, vel econtrario, non est sensus sed solum intellectus. Meta.6.lec.1.prinº.a.fi. Respondeo Dubio.1032.
¶Physon. Flumen.2.
¶Pitha. Amicitia. 7.
Quis. 1 ¶Python hebraice dicitur os abissi. Isa.8.fi.d.prinº. *Adiurare.5.&c. Dæmon.72. Diuinatio.o.
2 Python secundum hieronymum dicitur, qui habet dæmonem in ventre. Isa.8.fi.d.prinº. *Incantatio.o.
3 Pythones secundum Hieronymum dicuntur ab Apolline, qui hoc genus artis inuenit, per quod videntur mortui resuscitari,& de futuris aliqui videntur aliqua prædicere. Isa. 8.fi.d.prinº. *Ludificatio.
4 Pythones sunt arreptitii, dicti a pythone, idest Apolline, authore diuinationis. 22ę.q.95.3.c./.Isa.8.fi.d.prinº.
5 Samuel secundum Augustinum vere apparuit pythonissæ, dispensatione Dei : vel diabolus in similitudine eius. 1ª. q. 89.8.2m./.22ę.q.95.4.2m./.q.174.5.4m.
¶Phua. Senacherib.
¶Pictura.Animal.7.8.Imago.41.42.43.Scutum.Vmbra.3.
Quid. 1 ¶Pietas a vulgo sumitur pro actibus misericordiæ, quia Deus testatur , hos actus sibi fieri. Et ex hoc Deus dicitur pius.22ę.q.101.1 2m./.3.d.34.q.3.ar.2.q.1.2m./.4.d.15. q. 2. ar.1.q.3.1m./.Trin.10.c./.1ę.Tim.4.lec.2.medº. C.
2 Pietas est specialis virtus.22ę.q.101.3.0. *Baptismus.208. Canonizatio.Cathena.
3 Pietas principaliter est ad parentes,& ad patriam,in quibꝰ includuntur omnes consanguinei, ciues, & amici patriæ . 22ę.q 80.1.c./.q.101.1.0./.2 3m./.3.c./.q 102.1. 3.c./ q.121. 1.2m /.q 122.5.1m./.3.d.33.q.3.ar.4 q.1.c./.2m./. 1ę. Tim. 4. lec.2.medº.C./.Titum.lec.1.medº.l. Iustitia.56. *Clementia.1.10.Cultus.4. Dulia.2.Falsitas.24.
4 Religio exhibet cultum Deo , pietas autem parentibus & patriæ,quia eis homo maxime debitor est, post Deum. 12ę. q.60.3.c./.22ę.q.101.1.c./ 3.1m./.2m./.q.102.1.3m./.q.106.1. c./.q.222.5.c./.3.d 33.q.3.ar.4.q. 1. c./.2m./ 2ę.3 cº.128./.1ę. Tim.4.lec.2 medº C./.Titum.lec. 1. medº. l. Religio. 4. 5. *Hæresis.157.Latria.2.
5 Pietas debetur Deo, quia cultus parentum , includitur in cultu Dei, sicut minus in maiori.22ę.q.101.1.1m./.3.2m./.q. 102.1.1m./.q.103.3.1m./.q.106.1.c./.1m./.Titum.lec.1. meº. I./.cº.2.lec 3.medº.G *Lex.132.Obedientia. 19.
6 Opera pietatis, nõ debent prætermitti propter religionem, nisi impediant eam, quia iam non essent opera pietatis. 22ę q.101.4.0. *Obseruantia.1.3.Politia.7.Præceptum.51. Religio.4.8.9.Roma.3.Sanctitas.8.
Duᵐ.10337 Immo tractare negotia sæcularia pie, idest in auxilium indigentium & miserorum, est religiosum.22ę.q.18.3.2m./.quę. 187.2.0./.q.188.2.2.2m./.Opusc.19.cº.11./.Rom.16. lec. 1. princº.F./.2ę.Ti.2.lec.1.medº.F. Respondeo.Dubio.1033. *Statutum. 1.
Donum. 8 Donum pietatis est habitualis dispositio animæ, qua prompte mobilis est a spiritusancto , ad habendum filialem affectum ad Deum, vt ad patrem. 22ę. q. 121.1.c. *Beatitudo. 144.&c.156 &c.169.170.Clementia.1.Confessor. 2.
9 Pietas vt donum , consistit in quadam beniuolentia, supra modum humanum ad omnes : sed pro latria, consistit in quadam deuotione ad Deum.3.d.9.q.1.ar.1.q.1.4m. * Donum.28.Eleemosyna.5.
10 Pietas operans modo humano, est virtus, sed operans modo diuino, est donum.3.d.34.q.3 ar.2.q.1.0.
11 Pietas vt virtus, idest latria, colit Deum ratione debiti, donum vero ratione dignitatis Dei.3.d.34.q.3.ar.2.q.1.1m.
12 Pietatis donum, colit patrem Deum, sed vt virtus, colit patrem carnalem.22ę.q.121.1.0.
13 Donum pietatis colit Deum,& cõsequenter quæ Dei sunt scilicet sanctos, sacram scripturam, & pauperes.22ę. quæst. 121. 1. 3m
14 Pietatis donũ subuenit proximis , ratione Dei, ut quia filii Dei, vel ad imaginem eius : misericordia vero, ratione alicuius humani.3.d.34.q.3.ar.2.q.1.2m. *Gratiosus.Indigentia 6.Sapientia.42.
15 Donum quo aliquis, propter reuerentiam Dei, operatur bonum ad omnes, perficiens uim appetitiuam , in his quæ ad alterum sunt, conuenienter pietas nominatur. 12ę.q.68.4. c.fi./.2m. Anima.319.
16 Donum pietatis, est vnus habitus , dirigens in omni communicatione ad alterum, propter vnam mensuram. 12ę. q. 68.4.c.fi./ 3.d.34.q.1.2.c./.q.3.ar.2.q 3.0.
17 Religio est potior, virtute pietatis, sed est inferior dono pietatis.22ę.q.121.1.2m.
18 Pietatis quæ est donum, est supra iustitiam, & supra omnes partes eius.3.d.34.q.1.2.8m.
19 Pietas donum, communicat bona proximis, quantum deo est acceptum, sed iustitia & partes eius, quantum debet, uel expedit.3.d.34.q.1 2.c.
20 Pietas & timor Dei, manifestant fidem,& sapientiam. 22ę. q. 45. 1. 3m.
21 Actus doni pietatis in patria, est honor Dei, & honor sanctorum adinuicem.22ę.quæst.121.1.3m./.3.d.34.quæst.3.ar. 2.q.3.0.
¶Piger. Equus. 1.
1 ¶Pignvs facit spem habendi rem,& tantum valet. Ma. q. 9. 2.9m./.2ę.Cor.lec.5.fi.G./.cº.5.lec.2.prinº.K. Quid.
2 Sed res pleniori iure possidetur, scilicet ut sua, non autem pignus.2ę.Cor.5.lec.2.prinº.K. *Arra.1. 2. Vsura. 17. 67. 98 99.106.178.195.
¶Pigritia. Impedimentum. 2. Pusillanimitas. 1. Scientia. 88. Tenebrę. 3.
¶Pilatus. Iudicium. 56.Passio.95.
¶Pili.Capilli.Generatio.34.37.Menstruus.7.Saccus. Sacramẽtum.124 Terra.8.
¶Pilosus. Animalia pilosa sunt, ut vulpes, lupi, & huiusmodi. Vel homines siluestri pilosi & hispidi, quia quibusdam dicuntur non ueri homines , sed figuram hominis habere. Vel pilosi, idest dæmones incubi , in tali figura assumentes corpora, & domus desertas, tales frequentantes sunt , qui & ambulant per noctem, & inquietãt homines diuersis modis.Isa.13.fi.E./.cº.34.fi. Figura.
¶Pingere.Animal.7.Imago.41.&c Scutum.
¶Pingue.Adeps.o.Aranea 1.Baptismus.171.Calor.4.Cete.4. 13.Corpulenti.Deuorio.4.Flegma.Iustus.13.Semẽ.23.Taurus.Thus.1.Verbum.70.
¶Piramis est primus numerus in solidis , sicut triangulus in superficiebus.Psal.6.princº.a.C./.Meta.10.lec.3. medº. E./. Anima.lec.4.fi.d. fi. Quid.
¶Piscator.Miles.5.Stupor.3.Venatio.
1 ¶Piscina triplex fuit in Ierusalem, scilicet probatica, ad sacrificia, munda pro communitate, & immunda extra ciuitatem ad lauandum.Isa.7 prinº.a.I. Diuisio.
2 Prima piscina conuenit cum baptismo , quia sanat, & hoc supernaturaliter. Et differt ab eo tripliciter, quia sanat per angelum, semel, & vnum.Io.5.lec.1.medº.a.H. &c.
1 Piscis. Pisces sunt ex aqua, quo ad grossius eius. Ideo immerguntur. Aues autem, quo ad subtilius. Ideo eleuantur in aere.2.d.15.q 2.1.3m. *Animal.13 19.20.Cete.8.10. 11. 12.Dies.24.Ieiunium.41.Reptile.1. Differẽtia.
2 Pisces carent memoria, secundum Basilium, non autem secundum Augustinum. Et communiter sunt animalia imperfectiora terrestribus animalibus.1ª. q. 72. 1m. *Stupor. 3. Venatio.
3 Quidam piscis paruus, retinet nauim. Con.3.cº 102 2m.
4 Pisces non offerebantur in templo, quia sunt magis alieni, a conuersatione hominum, quam alia animalia. Et cito moriuntur, quando sunt extra aquam. 12ę.q.102.3 3m.
5 Vt includantur omnia huiusmodi, quæ habent aliquod speciale inter pisces , subiungit scriptura, Creauit Deus cete grandia.1ª.q.71.4m./.2.d.15.2.1.3m.
¶Psittacus. Ebrietas. 14.
1 ¶Pythagoras nobilis, & diues, reliquit patrimonium suis & dedit se speculationi naturalium, dicẽs cęlum esse patriã suam Ethi.6.lec.6.fi.f.E. *Anima.110.Aristoteles.5.Philosophus.1. Plato.3. Perfectio.
2 Pythagoras fuit post septem sapientes,& ante Aristotelem.

Primus

Primus nominat se philosophum. Pulchra documenta dat Cortonę. Et per musicam refrenauit luxuriosum, secundū Tullium. Opusc.20.lib.4.c°.21./.22 /.Meta.lec.3.prin°.a.fi.
3 Pythagoras noluit profiteri, se esse sapientem, sed amatorē sapientiæ. 22ę. quæst.186.2.1m. *Politia. 8. Scriptura. 25. Terra. 1.
4 Pythagoras posuit duas coordinationes, scilicet primam decem bonorum, idest quia posuit ibi, finitum, impar, vnum, dextrum, masculum, quiescens, rectum, lumen, bonum, triāgulum æquilaterum. Et secundam decem malorum, quia posuit ibi, infinitum, par, multitudinem, sinistrum, feminā, motum, obliquum, tenebras, malum, & altera parte lōgius. 2.d.1.q.1.1.c./.d.34.2.1m./.3.2.c°.41.fi./.Li.3.c°.9./.Poa.q.3.6.c./.Ma.q.1.1.11m./ Ethi.1.lec.7.prin°.c./.Meta.lec.8.me°.b /.Lib 11.lec.9.fi.1./.Phy.3.lec.3.fi.d.
5 Pythagoras secundum Hieronymum filiam habuit tantæ pudicitiæ, vt virginitatem seruans, choro simul virginum iam preesset, easque castitatis instruxit doctrina. Opusc.20.lib.4.c°.21.fi.
6 Pythagoras in sua politia, tradidit magis ordinata ad regimen animæ quàm corporis, qua regulata, corporalia facilius disponuntur. Opusc.20.lib.4.c°.22.fi.
7 Pythagoras moritur methaponti, cuius domus fit templū, & pro Deo colitur. Opusc.20.lib.4 c°.21.
¶Placare. Oratio.47.49.100.& cetera. Reconciliatio. Sacrificium. 1.33.
Peccatum ¶Placere hominibus, propter fauorem humanum, est peccatum, non autem, si hoc fit ad gloriam Dei.22ę.q.115.1.1m./ Opusc.19.c°.19./.Rom.12.lec.3.med°.H./ c°.15.lec.2.me°.B /.1ę.Cor.4.lec.1.med°.E./.c°.10.lec fi.med°.F./.1ę.Thess.lec.1.med°.E./.Titum.2.lec.2.fi.C. *Affectio.3.Complacētia.0. Consensus. 3.7. Dulcedo.2 Gratiosus.0. Infidelis.8. Laus.17.Maria.39.Martinus.Oratio.36.Pollutio.4. 9. Pulchritudo.4.Verbum.,8.Votum.22.37.
¶Placidus. Adulatio 1.
¶Placitum.Causa.113.Conceptus.Testamentum.4.
¶Plaga.Eucharistia.234.&c.Psalmus.8.Vulnus.
Quid. ¶Plagium est furtum hominis. Et punitur in ueteri lege, pœna mortis.12ę.q.105.2.10m./.22ę.q.66.6.2m. Furtum. 14.
¶Planctiuus. Magnanimitas.20.
¶Planctus. Flumen 1.Oratio.29.Peccatum.202.Pœnitentia.132.Planctiuus.Rugitus.
Quales. 1 ¶PLANETAE tardiores sole, scilicet Saturn9, Iupiter.& Mars incipiunt apparere, ante ortum solis: Luna vero, tantum in sero, quia est velocior sole: Venus autem & Mercurius, quandoque in mane, quandoque in sero, quia aliquando velocius, aliquando tardius mouentur, quàm sol. Iob. 38. lec.2.fi H. Astrum. Iupiter. *Artificiale. 7.
2 In planetis, retrogradatio, statio, & directio, causatur ex diuersis motibus diuersorum mobilium, si detur ecentrici & epicicli, secundum Ptolemæum, secundum diuersitatem polorum Poa.q.6 6.9m./.Meta.12.lec.9.fi.d./.lec.10.prin°.
3 Candelabrum habens septem lucernas, in septem calamis in australi parte templi, significat septem planetas, illuminantes totum mundum, quorum cursus, est nobis ex australi parte.12ę.q.102.4 6m. *Cælum.25.26.27.59.61.Contrarium 32.Lux.18.Scintillare.Stella.5.
Diuisio. ¶Plantatio infidelis triplex, scilicet auari, luxuriosi, & superbi.Isa.17.fi. *Arbor.1.Missio.38.39.Plantæ.0.Prælatio.23.
Quando. 1 ¶PLANTAE. Productio plātarum tertia die, pertinet ad opus distinctionis, non autem ad opus ornatus.1a.q 69.2.1m./.2.d.14.5.6m./.d.15 q.1.1.2m Vel Dies.22. *Anima. 354.
2 Plantæ secundum Augustinum, productæ sunt die tertia, causaliter tantum, secundum alios autem, productę sunt in actu.1a.q.69 2.0./.q.70.1.c.fi./.q.71.c.fi./.q.72.c./1m./.q.74.2.c./.q 102.1.5m./.2.d.14.5.6m.
3 Plantæ habent simul potentiam generationis, actiuam & passiuam: sed absolute dicuntur mares vel feminæ, a prædominio.1a.q.92 1.c./.3a.q.32.4.c./.3.d.3 q.2.1.c./.d.8.1.c./ 1ę.Cor.6.lec.3.med°.D./.Ephe.5.lec.fi.med°.I.
4 Ad productionem plantarum, sufficiunt uirtutes elementorum, sine alio semine.2.d.15.q.1.1.2m. *Animal.55.67. Cælum.131.Conceptio.4.Forma.92.Fructus.9.13.18. Generatio.23.Homo.17.Luminare.2.Luna.1.Motus.78. Plantare. Prouidentia.40.Spina.1.Terra.14.
Perfectio. 1 ¶PLATO sapientissimus omnium, fertilissime assequutus est doctrinam Socratis. Opusc.20.lib.4.c°.4.
2 Solus plato, amore ueritatis contemplandæ, abstinuit ab omni delectatione uenerea, pro quo sacrificauit, non quasi reputans hoc peccatum, sed cedens errori ciuium.22ę.q.152.2.3m. *Contemplatio. 19.

Pla Ple Pli Plu

3 Plato studiosus ueritatis inquisitor, vbique terrarum philosophus quæsiuit, vt eorum dogmata sciret, vnde venit Tarētum in italiam, audire Architam, discipulum Pythagoræ. Meta.lec.10.prin°.a. E.
4 Plato vidit liberum genesis, & exposuit aliquid eius. 1a. q. 66.1.5m./.q.74.3 4m./.1.d.3.q.1.4.1m./.Poa.q.4.1.2m.
5 Plato posuit ideam separatam entis, & unius, & boni, summum Deum.1a.q.6.4.c.
6 Plato dixit, ideas non esse a Deo.2.d.1.q.1.1.c.fi./.L.prin°.
7 Plato & Anaxagoras dixerunt, Deum non esse causam materiæ primæ.2.d.1.q.1.1.c.fi./.L.prin°.
8 Platonici dixerunt, quòd Deus creauit angelos, & per ipsos naturas corporeas. Col.lec.4.med°.C. *Agens. 75. Anima. 106.189. Aristoteles.1.3.&c.Ars.50.Augustinus. 1. Bellum Corpus.30.Dilectatio.1.2. Dionisius.6. Fatum. 10. Forma. 103.Idea.7.8.9.36.40.43.&c.Idolatria.4.Ma.40.Miles.4.10. Mundus.30.Socrates.3.4. Tres. Vxor. 2.
¶Plaustrum. Cultus.Peccatum. 44.
¶Plebanus.Cura.0.parochialis.0.Religio.104.
¶Plebs.Episcopatus.2.&c.Ordo.75.Vulgus.
¶Plenilunium. Dæmon.84.Luna.1.Lux.25. Neomenia.
¶Plenitudo.Abstractio.16.Accidens.84 Actio. 115. Antichristus. 3. Aristoteles. 3. Baptismus. 198. 230. Beatus. 41. 43. Cherubin.1.Conceptio.28.30. Confirmatio. 25. 39.45.52. Contingens.10.Corpus.43. Dæmon. 40. Docere.8. Dolor. 39.Episcopus 3.6.12.Eructatio.1.Eucharistia.147.148.133 Excellentia. Fides.51.70.117.131.Fortitudo.53.Hæresis.93. Indulgentia.12.Iudicium.45.57.Lætitia.Liber.1. Luna. 1. Lux.25 Manus.3.Maria.16.20.32.51.Martyrium. 18. Matrimonium.141.Miraculum.2.Missio 6.35.pœnitentia.117 pignus 2.politia.7.potestas.8.9.promissio.3.Quasi.Christus 52.72.&c.43.97.118.132.139.
Quid. ¶Pliades sunt septem stellæ, propinquę mutuo, in capite tauri quarum vna, vix uidetur.Iob.38.lec.2 fi.H.
¶Plinius. Cete. 2.
Differentia. ¶Plumbum est grauius ferro, quia habet plus de terrestri: sed est minus durum, quia aqueum eius, est minus congelatū. Phy.4.lec.14 fi.l. *Aurum.2.
¶Plurale. Adiectiuum.6.11.Nomen.21.22.Numerus. 20. persona.37.prædicari.37.40.
Non intentu. 1 ¶PLVRALITAS materialis, a nullo agente est intenta vt finis, quia tendit in infinitum quod repugnat fini. 1a.q.47.3 2m./ q.50 4.4m. *Abraham.28.Accidentaliter. 3. Actio. 82. &c.Addere.14.Aer 5.Alteritas.Amicitia.19.41.42.
2 Impossibile est, aliquid plurificari, nisi per additionem differentiæ, vel per receptionem in diuersis, vel ꝙ vnum recipiatur, & non aliud. Ente.5.med°.g. * Angelus. 51. &c. 107. 108.109.215.267.&c.436.583.Anima.9.244.276 277.317. 346.347.Animal.2 Assumere.20 &c.Attributa.8.16. Baptismus.42.44.120.121.Beatitudo 78.137.Beatus.38 Bonitas. 183.201.227.Causa.64.74.75.88.Cælum.62. Coæquale. 1. Cognitio.46.Compositio 4. Comprehensor.1. Conceptio. 31.Contingens 6.Corpus.68.Creatio.33.34.Deitas.2.Delectatio.77.Deuotio.9.Deus 65.143.146.147.237.247 413. 414.Dialectica.1.Dies.21.Diffinitio.14. Dispositio. 21. Diuersitas.5.Diuisio.15.Effectus.17.18.Electio.36.Ens. 28.37. 38.Enūtiatio.3.Essentia.6.Æternitas.17.Eucharistia 4.152. 182.Exclusio.3.Fides.17.Fieri 19.Finis.52.Forma.48.54.55 56.68.76.146.147.Fructus.14.22.Genus.9.33.Gratia.28.36 177.Hæresis.17.Hierarchia.2.Homo.40.41.Idea.17.18 21. 22.24.45.Ieiunium.40.In.4.7.Indiuiduum.11.Indiuisibile 1.Indulgentia.23.25.Infinitum.6.Instrumentum.13.Intellectus.34 53.&c.156.&c.243. Irregularitas.4. Laus. 21. Linea 5.Magnanimitas.20.Malum.37.Matrimoniū. 74. 129. Melius.2.Mendacium.7.Missa.15.21.&c.Mortuus.2. Motus.21.32.68.Mundus.7 24. Natura. 39. Naturale 21.22. Nobilitas.6.Nomē 21.22.43.48.71.83.Notio.10.Ordo.82. Pars.10.Particulare.Pax.12.Peccatum.166.225 247.Pœna. 12.Persona.32.&c.Possessio.10.Potentia.57. Præceptū. 124. prædicari.10.&c.24.&c.33.37.Prælatio.8.Principatus.5. 9. Prudentia.67.Relatio.17.&c.95.97.Religio.84.98. 99. 100. Simplex.2.Vsura.185.Vxor.4.&c.
¶Pluries.bibere.Ieiunium.40.45. Indulgentia. 23.
¶Plurium. Docere. 12. Docilitas. 2. Exemplum. 2. Lex. 127. Vnctio. 9.
¶Plus.Abstractio.11.Amor.28.&c.Campsoria.8.9. Causa. 75. &c.Creatura.30.Decimæ.15.Delectatio.77.Dæmon.84. Deffinitio.13.Distantia.7.8.Doctor.5.Elementum. 20. Esse. 94. Exemplum.2.Fides.147.Finitum.1.Futurum.3. Genus.33. Hæresis. 18.Ieiunium.15.Indulgentia.25.Ira.8.74.Iuramētum.16.Iuristæ.0.Lia. Liberalitas.7.Luxuria. 20.Magis.0. Maledicere.

Maledicere.2. Manichęus.1. Mendacium.7. Miles.4.Mulier.1.Mutuum.4.Necessitas.33.Non ens 7.Numerus.22. 25.Oppositio.3. Opprobrium.3. Oratio.77.78.Peccatum. 47 233.255.317. Perfectio.85. Plumbum. Potentia.27.Potus. Vsura. 74.76.77.92.93.94. 95.105. 107. 109.133.135. 139.146.&c.151.152.164. 165.166.168.169.171.173.174. 179.182.191.192.193.196.197.198.199.220.204.205.214. 282.Christus.138.171.
Causa. 1 ¶PLVVIA causatur effectiue a sole, sed materialiter, ex uapore humido terrę, & aquarū, Quol.3.30.c.Psalmus. 17.me°.h.G./.k.prin°.
2 Aquæ pluuiæ causantur ex uaporib9 aquæis, & parum ex uaporibus mistorum, qui ex ui naturæ resoluuntur in ueras aquas. Ideo in eis potest esse baptismus.3a.q.66.4.5m. *Cornicula. Dæmon.113.Formica.Iris.3. Ros. Vapor.5. Ventus.5.
3 Sicut pluuia generatur in aere, sic generātur fontes in terra, per calorē & uaporē inclusos in ea Psal.17.me°.k. pri°.
4 In Aegypto, & terris multū calidis, rari9 sunt pluuiæ, quia siccantur: sed in hieme sunt sæpius. Quol.3.30.c.
¶Podagra.Traductio.4.
¶Podus.Episcopus.13.
Differentia. 1 ¶POETICA utitur metaphoris, propter defectum rei, de qua est: theologia uero, propter excessum. 1a.q.1.6.1m./.12ę q.101.2.2m./.1.prolo.5.3m. *Oratio.11.Paulus.20.21.22.
2 Poetarum est, inducere ad uirtutes, per docentes representationes.1e.Thi.4.lec.2.prin°.C./.Poster.lec.1.me°.a.k.
3 Poete theologizantes, ante septem sapientes, fuerunt. Orpheus.Museus, Linus.2.Thesiodus.Me.h.lec.3 prin°.a.B. /.lec.4. me°.e./.fi. g./.Lec.5.fi./.Li°.3. lec.11.prin°.c./. Li°. 12.lec.6.prin°.c /.Anima.lec.12.fi.1.
¶Pollex. Marchus.1.
Quid. 1 ¶POLITIA perfecta est illa, in qua, mēbra capiti conformia, non discordant ab inuicem. Opusc.20.li°.4.c°.23.
2 Consiliarii, & rectores sunt necessarii, & sunt optima pars politie Opusc.20.li°.4.c°.11./.24./.25. * Bellum.9.
3 In omni politia, semper sunt necessarii milites. Ideo maxime honorantur priuilegiantur, & soli coronātur. Opusc.20.li. 4.c°.25.fi. *Ciuilis.0.Ciuilitas.c.uis.0.Corpus.37.Miles.4
4 Politia dans officia, & honores uicissim, unicuique secundum merita, melior est, quam dans perpetuo. Opusc.20. 20 li°.4.c°.7./.8.
5 Politia Ippodomii philophi habens tantum, decem milia ciues distinctos in milites, agricolas, & artifices, reprobatur. Opusc.20.li°.4.c°.11. * Princeps.7.&c. Principatus. 2.&c.Prudentia 61.
6 Politia eius, diuidens possessiones tripliciter. s. in sacris, militibus, & agricolis, laudatur, præter tertium. Opusc. 20. li°.4.c°.12.
7 Præcepta eius iudicialia, plena sunt pietate. Opusc.20.li°. 4.c°.16.
8 Politiæ Lacedemoniorum, Cretensiū. Calcedoniensium, & Pythagorę, comparātur ad inuicem, & reprobantur. Opusc. 20.li°.4.c°.14.usque.24. * Regere.13.15. Vilis.
Comparatio. 1 ¶POLITIA est principalior, quam iconomica, & hec, quam monastica. Ethicor.6.lec.6.me°.d.fi. Charitas. 54.
2 Legispositiua, est principalis pars politicæ. Ethicorum.6.le. 7.me°.d.fi. * Circunstantia.29. Ciuilis.0.Commutatio. 1.
3 Politica felicitas, consistit in actu supremæ uirtutis, qua politicus rector, ciuitatem gubernat. Opusc.20.li°.4 c°.23. * Congregatio.1.Homo.11 Imperator.3. Imprudentia.2. Prudentia.46.47.61.Scientia.134.153.&c.
4 Politica communicat bonum, inferioribus artibus, & uirtutibus. Et legem ponit, quis, quam debeat exercere, quantum, & qualiter.4.d.24. q.1.1.c. * Virtus.74.140.243. 244.245.Charitas.54.
¶Pollere. Cohors.1.Natiuitas.18.Ornatus.0. Pulchritudo. Sanctificatio.8.
Quid. 1 POLLVTIO, est immunditia seu corruptio corporalis, in uiro uel muliere, ex decisione & motu seminis prouenieñs.4. d.9 ar.4.q.1.c./.d.33.q.3.1.c./.6m.*Baptism9.202.203.206.
2 Pollutio causata ex concupiscentia delectationis, pertinet ad luxuriam, sed ut causatur ex abundantia humoris, est filia gulæ. Ma.q.14.4.3m./.q.15.4.1m.
3 Pollutio nocturna, magis iudicatur, quo ad rationem meriti uel demeriti, secundum principium, quod est in dormiendo, quam secundum terminum, qui est in uigilando. Nec reputatur quis euigilasse, quousque perfecte vsum liberi arbitrii recuperauerit.1a.q.94.4.4m./.4.d.9.ar.4.q.1.5m. *Dispensatio 19.Eucharistia.199.Gula.3. Immunditia. 0.
4 Pollutio nocturna, nō fit peccatum, ex placentia eius, quia

Po

non est causa eius.4 d.9.ar.4.q.1.5m.
5 Pollutionis nocturnę, triplex potest esse causa, scilicet immoderantia cibi & potus, incuria seu immunditia mentis, & illusio dæmonum.4.d.9.ar.4.q.2.0 /.Opusc.64.c°.16.
6 Dicunt medici, ꝙ sine libidinosa delectatione & carnis cōmotione, nullus proprie potest pollui uigilando. Opusc. 64. c°. 17.
7 Non omnis emissio humoris carnalis, est proprie pollutio, scilicet quando in vigilia ex infirmitate uel absque ulla cōmotione carnis, & absque cogitatione immunda, & sine delectatione, & quasi insensibiliter, humor carnalis egreditur. 22ę.q.151.1.4m./.4.d.9.ar.4.q.3.0./.Opusc.64. c°. 18.
8 Propter pollutionem, non semper vitanda est sacramenti altaris perceptio, nisi credatur euenisse occasione uitiosa.4.d. 9.ar.4.q.2.3.0./.Opusc.64.c°.17./.18.
9 Placentia pollutionis nocturnę propter delectationem, est peccatum ueniale, si fit ex surreptione: non autem creditur peccatum si sit propter naturæ exonerationem, uel alleuiationē 4.d.9.q.4.1.5m./.Opusc.64.c°.17. *Matrimoniū. 118.
10 Placentia pollutionis, propter delectationem, est peccatum mortale, si fit cum deliberante consensu, & præcipue cum appetitu futuri.4.d.9.q.4.1.5m. *Somnium.1. Somnus. 4. 5.Voluntas.74.75.
¶Polus uterque uidetur sub ęquinoctiali, quia orizon eorum secat ęquinoctialem recte in utroque polo. Iob.9.lec.2.me°. D. *Cælum.22.92.Planetæ.2.Stella.5. Cæli.
¶Poma. De pomis collium æternorum.1a.q.10.3.c. *Adā.81. In lege Dei.
¶Pompa.Marcha.Ornatus.5.&c.Prælatio.3. Vanum.
¶Pondus. Secundum pondus per quod æquale & inęquale determinantur specialiter in aliis rebus, quæ nec numero, nec mensura ita prompte possunt æquari, & diuidi, sicut præcipue sunt metalla & ęra, determinantur res secundum quòd in usum hominis veniunt. Opusc.73.c°.2.fi. *Campsoria. 1 Damnatio.36.Lux.9.Marchio.Peccatum.159.Princeps.19. Socrates.1.Verecundia.8.Vsura.32. Differentia.
¶Ponere. Abstractum.3.Accidens.25.92.Actio.67.Actus. 165. Adiectiuum.7. Admistio.Adoratio.20.Alleluia.Amor. 124. 211.259.Analogia.20.Angelus.121.284.468. Anima. 109. 121.296.Animus.Aristoteles.3.7.Artificiale.2.Augmentū. 1.&c. Baptismus.43. Beatitudo.130.136. Bestialitas.1. Bis. Bonitas.111.241.Campsoria.8.Capitale.9.Charitas.51.58. Cathegorica.Causa.2.&c.Clamor.2.Coitus.3. Complacentia.1.Concupiscentia.4.Confessor.4.Conscientia.2.Consilium.22.Contumelia.2.Cupiditas.Datio.21.De.3. Defect9. 7.Determinatio.4. Deus.37. Dici.2. Dictio.0. Diffinitio.8. Elementum.29.Ens.15.Episcopus.8.Aequalitas 6.26. Ethica.Eucharistia.57.58.59.Felicitas.6.Fortitudo. 36. Generatio.59.Genus 39.Gloria.9.Gula.4.Habitus 3.15.Hebræi.2. Hæresis.131.Idea.36.&c.Idolatria.2. Iepthe. Immisericordia.In.6.Infernus.6.Ingenitum.3.Innascibilitas.2.Intellectus.242. Interpretatio.2.Iudicium.31.32.Litera.1. Locus. 4.Ludus.10.Lumen.21.Magnanimitas.22. Manichæus. 3. Marcus. 2.Maria. 62.Materia. 34.50. Mel. 1. Memoria. 19. Meritum.64.Misericordia.3.Modus.7.Motus.14.34.83.Negatio.3.Nihil.2.Notio.2.Numerus.20.Odium.15. Onocrotalus.Ordo.49.Ornatus.1.12.Paradisus.5. &c. Paulus. 18. pœnitentia.12.13.Per se. 8. Pythagoras.5. plato.5. Politica. 4.Positio.Potentia.21.Præceptum.4.43.Prædestinatio. 4. 8. prædicari.8.36.Prælatio.27.Priuatio.15.Processio.39.Professio.3.Propositio.15.Prudentia.33.62.Pudicitia.2. Punctus. 1.Puritas.3.Raptus.8.Relatio.8.&c.Relatiuum.8. Religio. 61.63.85.Satisfactio.3.Scientia.Sepultura.9.Simonia.25.Situs.1.Solertia.5.Solicitudo.7.Spes.55.Spirituale.2. Spirit9. 8.Stratus.1.Subdiaconus.1.Subiectio.0.Successio. Thurificatio.Tributum.4.Verbum.17.Veritas. 21. 22. Virtus. 37. Vnctio.11.Vnitas.7.Vocatio.Votū.42.Xp̄s.119.142.183.
¶Pontifex.Aaron.1.Adiurare.10. Alexander. 1. Confirmatio. 46.Consecratio.17.Chrisma.3.Cidaris.Dignitas.4.Episcopus.0.Fluxus. Obedientia.40.Occidere.19.Ornatus.12 papa.0.Pontificale.Potestas.10.
¶Pontificale.Dignitas 4.Potestas.10.
¶Popularis.Præceptum.135.
¶Populus, est multitudo hominum iuris consensu, & vtilitate cōmunicans, sociata.1a.q.31.1.2m./.12ę.q.105.2.c. *Adinuentio.Angelus.491.619.Apostoli 43.Aqua.17.Cathedra 3.Ciues.5.Dauid.0.Eucharistia.19.183.Instructio.Iudæi.0. Iudith.Moyses.4 Necessitas.18.Missa.1.Operatio.23.Oratio.49.Ordo.46.47.Popularis. prædicare. 18. prælatio. 27. principatus.3.8.Princeps.3.14.Prophetia.93.Propitiatoriū. Roboam.Sacerdos.33.41.42.Sacramentum.121.Sacrificiū. 29.Turba.Vsura.181. Quid.

Po

¶ Porcus est animal partim immundum, & partim nõ, & malos fideles significat 12ę. q.102.6.1^{m}.m^{o}.F./.Matt.7.pri^{o}.B. Ari. Dæmon.117.Raptus.10.Vsura.219.

Oppositio. ¶ Porretanus.Porretani dicunt, creaturas esse bonas simpliciter sola bonitate dei: non autem secundum quid Veri. qu. 21.4.c.Gilbertus.Hæresis.121.Suffragia.12.Trinitas.10.

¶ Porfirius.Dæmon.2.

Animal. ¶ Porfirio habet unum pedem latum ad natandum & alium fissum ad ambulandum. Solo morsu bibit: omnem cibum

Figura. aqua tingens. Ideo significat inobedientes. 12ę. q. 102. 6.1^{m} fi.

¶ Pori.Porositas.Terremotus.3.

¶ Poro Prudentia.3.

In sacramento. ¶ Porositas In speciebus corporis Christi in sacramento, est ibi porositatem inuenire.4.d.12.q.1.art.3.q.2.2^{m}.

¶ Porrectio.Bucella.Character.39.Oratio.72.Ordo.62.

Diuisio. 1 ¶ PORTA ecclesiæ triplex s. doctores, iustitia, & cogitationes bonæ Psalmus.9. me^{o}.K.*.Apertio.2. Cete.9. Clauis.3. Ianua.Passio.90.130.

2 Porta mortis quadruplex. s. hæretici, sensus, odium uerbi dei, & tentatio. Psalmus.9.me^{o}.1.fi.

¶ Portatile, Altare.4.Missa.14.

¶ Portare. Acollitus. Angelus.87.Baculus.2. Baiulare. Corpus.47.Doctrina.8.Equus.1.Iudæi.5.Maria.29.Paulus.11, 14.Pes.Prædicare.9.Reliquię.Satisfactio.30.Scipio.Subdiaconus.2.Tentare.24.Terremotus.5. Votum.44.48.&c. Vsura.158.162.

Quid. ¶ Portentum, idest mirum quod sua magnitudine portendit Isa.8.fi.c.fi *.Miraculum.6.Mirum.Prodigium.

¶ Portio. Bonitas.202.&c. Pars.o. Primogenitus.2. Vsura. 210.272.

Diuisio. ¶ Positio duplex.s.prædicamentum.i. ordo partium in loco: & differentia quantitatis.12ę. q. 49.13^{m}./. Trin.19.3^{m}./. Opus.42. c^{o}.19.fi.*. Argumentum.4. Cælum. 146. Defectus.7. Diffinitio.10.Elenchus.Negatio.3.Priuatio.8. Vnitas.14.21.

¶ Positiuum pro cõparatiuo quandoque ponitur.1ę. Cor.7. lec.fi. fi. D. Absolutum. 2. Circuncisio. 34.36. Decimæ. 6. Deus.127.Dispensatio.16.Effectus.15.16. Fomes.1. Gratia.146.Ius.15.20.21. Iustitia.22.Lex.159. Macula.3. Matrimonium.123 Natura.41. Per se 1.Præceptum.16. Prohibitio.4.Seruitus.5. &c. Vnitas.2.4.&c.Vsura.86.87.

Nõ differt. 1 ¶ POSSE, In perpetuis non differt posse & esse. s. potentia passiua. Po^{a}.q.1.1.6^{m}./.q.3.14.14^{m}. *. Absoluere.1.&c.

Du^{m}.1034^{m} Imo esse est ipsa actualitas omnis: & nõ po^{a} passiua. 1^{a}.q. 3.4.c./.q.4.1.3^{m}./ Po^{a}.q.7.2.9^{m}. Respõdeo. Dubio. 1034°.

2 Intelligendum est secundum potentiam passiuam: non autem secundum actiuam. Po^{a}. enim passiua, a qua non coniuncta, corruptionis principium est, & ideo sempiternitati repugnat. Effectus uero actiuæ potentiæ, actu non existens, perfectioni causæ agentis præiudicium nõ affert, maxime in causis uoluntariis. Effectus enim non est perfectio potẽtiæ actiuæ, sicut forma potentiæ passiuæ. Po^{a}.q.3. 4.14^{m}.fi. Non intelligitur aliquis posse facere, quod non licite facere potest, 22ę.q.187.3.c./.3^{a}.q.74.7.1^{m}./.4.d.11.q. 2.artic.4.q.2.1.

4 Posse in creatura, pertinet ad actionem, & receptionem, Opus.9.q.81. *.Abstractio.5.17.18.

5 Posse potentiæ actiuæ, pertinet ad actionem: & posse potentiæ passiuæ pertinet ad receptionem. Opus.9 q.81.

6 Hoc uerbum potest, habet uim ampliatiuam. 1^{a}. q.25.5. 2^{m}. * Admonitio.5.

Agens.87.Angelus.470.est.Apostoli.20.Assimilatio.10.Baptismus.32.Corpus.44.Defectus.2.8.14.

7 Illud possumus, quod de iure possumus. Vnde dicitur illud esse non posse, quod conuenienter esse nõ potest. Ideo exponitur, Nõ potest idest non debet. 3^{a}. q.74.7.1^{m}./.4.d. 11.q.2.ar.4.q.2.1^{m}.*Deus340.&c.369.&c.Dispẽsatio.8.&c.

8 Dicitur ille aliquid non posse, qui non potest illud de facili.3^{a}. q.86.1.2^{m}.fi * Dominium.8.9.Eustratius.o. Gratia.60.62.Hæresis.106.Idea.27. Ieiunium.12.30.Ignorantia.16.Imaginatio.3. Impossibilitas.o. Licita.o.Meritũ.24.

9 Posse peccare, pertinet ad laudem peraccidens, inquantum ostendit opus quod laudatur, ex necessitate factum non esse.3.d.12.q.2.1.2^{m}. * Nescire.4. Peccabilis.o.Peccatum. 17.35.Pænitentia.41.Periculum.2.Pharao.Possessio.3.6.7. Possibile.o.Potentia.o.Potestas.o. Præceptum.144.147.148. Princeps.6.9.Promulgatio.5.

Naturalis 1 ¶ POSSESSIO rerum exteriorum, quo ad usum, est homini naturalis; non autem quo ad naturam earum. 22ę.q. 66.1.o./.con.3.c^{o}.22.fi./.127.fi.

2 Possidere, est habere rem ad nutum & ad plenum, & sine defectu. Ideo scientia diuina, non est humana possessio.1. d.2.L.fi./. d.8.q.2.1.6^{m}./.4.d.49. q.2.7.12^{m}./. Veri.q.7.7 c./. q.15.1.c./.Ma.q.13.1.c./.Meta.lec.3.me^{o}.d.* Abraham.8.

3 Possessiones dicũtur facultates, quia sunt in dominio possidentis.2.d.24 q.1.1.2^{m}. * Alienum.4.&c.Auaritia.12.

4 Possidere aliquid quasi proprium, est licitum, & necessariũ, triplici ratione. s. solicitudinis, ordinis, & pacis.22ę.q.66.2. o./.Con.3.c^{o}.127 fi./. Opus.20.li^{o}.4.c^{o}.4. * Bonitas.204. 212.&c.Datio.7.Dauid.2.Decimæ.25.Delectatio.21.

5 Communitas possessionum, dicitur esse de iure naturali, quia diuisio earum, est secundum ius humanum tantum. 12ę.q.94.5.3^{m}./.22ę. q.66.2.1^{m}./.7.c. * Dignitas.3. Dominium.14, Episcopus.24. 30.Aeternitas.1.Exactio.1.5.Feudum. Finis.37.55.Infidelis.4.

6 Possessiones temporales, non debent, nec possunt distribui æqualiter singulis, cont. Pheleam & Licurgum. Opus. 20.li^{o}.4.c^{o}.9.

7 Possessiones iudæorum, non poterant uendi, ne sortes confunderentur, præter domos vrbanas, quia non erant sorte diuisæ.12ę.q.105.2.c./.3^{m}. *Innocentia. 10. Irascibilis.3. Liberalitas.2.Magnanimitas.27.Mansuetudo.9.Matrimonium.141.

8 In primitiua ecclesia, possessiones vendebantur, nõ autem nunc, quia Hierusalem erat delenda. Con.3.c^{o}.135.prin^{o}./. Gal. 2. lec. 2. fin.

9 Optimum est, quod possessiones sint distinctæ, sed vsus partim sit communis, & partim per uoluntatem possessorum communicetur, sicut statutum est in lege ueteri.12ę.q.105.2.c./ 22ę.quæst.66.2.c. *passio. 130. pignus. o.politia.6. præceptum. 135.

10 Propter irregularitatem possessionum, plures ciuitates destruuntur, vt philosophus dicit. Ad quod lex vetus, triplex apposuit remedium, scilicet vel ut secundum numerum hominum, possessiones æqualiter diuiderentur, uel ut possessiones non in perpetuum alienentur, sed certo tempore ad suos possessores reuertantur, ut non confundantur sortes possessionum, uel ut ad huiusmodi cõfusionem tollendam proximi succedant morientibus.12ę.q.105.2.c./.3^{m}. *Princeps.10.Restitutio.1.Simonia.32.Tempus. 36. Tributum. 6.Thesaurus.o. Vsura.117.240. Vsus.2.&c.

¶ Possessiuum. Possessio.o.Pronomen.5.

¶ Possessor malæ fidei, præscribit secundũ ius ciuile. Non autẽ secundum ius canonicum, sed tantum possessor bonę fidei, etiam si post præscriptionem sciat oppositum. Quol.12.25. o. *Dominium.o.Habitus.68.Possessio.1.&c.Simonia. 32. Differen^{a}.

¶ Possessorium. Accusatio.24.

1 ¶ POSSIBILE sumitur dupliciter, scilicet ut diuiditur contra necesse & vt commune ad necesse & ad contingens.1^{a}.q.41 4.2^{m}./ 3.c^{o}.86.6^{m}./ Meta.9.lec.3.fi.k.prin^{o}. *Act^{9}.189.Adã 7.Addere.16.Amor.179 235.Anima.131.278.283.Appetitus.32.Beatitudo 12.Benedictus.5.Cælum. 122. Compossibilia. Contritio. 8. Deus. 204. 385. &c. 404. Duratio. 5. Electio. 6. Diuisio.

2 Aliqua possibilia, sunt incompossibilia. Ma.q.6.16^{m}. *Aeternitas.12.13.Forma.44.54.55.56.57.146.147.

3 Possibile, uel impossibile duplex, scilicet simpliciter & absolute, & ex suppositione. 3^{a}. quæst. 46. 2. c./. Quol. 9. 16. c. *Honor 3.

4 Possibile uel impossibile absolute, dicitur per conuenientiã, vel repugnantiam terminorum, non autem possibile secundum aliquam potentiam. 1^{a}.q.25.3.c./.4^{m}./.q. 46. 1.1^{m}./.1. d. 42. 3. o./.3. d. 1. q. 2. 3. c./. 1.c^{o}. 82./. Opus. 3. c^{o}.98. *Incarnari. 1. 3.

5 Possibile & impossibile dicuntur tripliciter, scilicet secundum potentiam actiuam uel passiuam, secundo matematica, tertio secundum repugnantiam uel conuenientiam terminorum.1^{a}.q.25.3.c./.4^{m}./.q.46.1.1^{m}./.1.d.42.q.2.3.o./. 2.c^{o}.37./.Po^{a}.q.1.3.c./.q.3.1.2^{m}./.14.c./.17.10^{m}./.q.5.3.c./. Meta.5.lec.14.fi.l.&c./.Lib.9.lec.1.prin^{o}.b.*Intellectus.262 &c.Iustus.9.Lex.150.168.

6 Possibile uel impossibile secundum potentiam, iudicatur secundum causas inferiores tantum.1^{a}.q.25.3.4^{m}./. 1. d. 42. q.2.3.o./.Po^{a}.q.1.4.o./.q.6.1.11^{m}. *Mensura. 5. Misericordia.16.Mundus.14.27.28.Mutabile.o. Mutatio. 11. Passio. 57.86. Posse.o.

7 Possibilitas.o.po^{a}.23.Spes.13.14.33.&c.65.Terra.3. Transumptio. Vacuum.1.Verecundia.15.Vsura.205.

8 Libere spiritus sanctus procedit a patre, non tamen possibiliter, sed ex necessitate.po^{a}.q.10.2 5^{m}.

Immo nihil prohibet generationẽ filii, & processionẽ spiritus Du^{m}.1036.

sancti

Po

computari inter possibilia diuinæ potentiæ.po^{a}.q.2.5. 3^{m}, Respondeo Dubio.1035.

9 Possibile contentum sub necessario, conuenit Deo, non autem oppositum ei, quia sequitur potentiam passiuam. 1^{a}.q. 41. 4. 2^{m}.

10 Propositio de possibili, distinguitur tantum in formis separabilibus.1.d.38.5.6^{m}./.Quol.12.4.2^{m}.

Diuisio. 1 ¶ POSSIBILITAS duplex, in omni creatura, scilicet secũdum illud quod habet, idest dependentia ab alio, secundum totum, & secundum formam, & secundum illud quod nõ habet, idest receptibilitas.1.d.8.q.3.2.c. *Aptitudo.Capacitas o.Aequiualens.Incompossibiltas.Misericordia. 16.

2 In aliqua re, non est possibilitas ad non esse dupliciter, scilicet si sit immaterialis, vel materia non sit in potentia ad aliã formam.Po^{a}.q.5.4.1^{m}. *Pœnitentia.47. Præceptum.4. Receptibilitas.

¶ Posteri.Adam.76.&c.Peccatum.223.&c.Sacerdos.23.

Diuisio. ¶ Posterius. Aliquẽ effectum contingit esse posterius suo principio dupliciter, scilicet ex parte agentis, & ex parte actionis.1^{a}.q.42.2.c. *Absolutum.o.Accessus.2.Accidens. Accidentaliter 4.Accusatio.18.22.Actio.72.Actus.76.77.Affinitas.9.Amor.Analogia.o.Angelus.2.200.288.326.360.461. Anima.123.125.&c.Animal.48.Apis.5.Apostoli.20.29.Apparere.7.10.Appellare.2.4. Appropriatio.5. Ascendere. 16. Cælum.23.24.146.Claritas.11.Compositio.3.Commune. 9.11.Contrarium.42.Creatio.3.Delectatio.29.Dispositio.47 49.51.Diuisio.o.Eucharistia.6.41.87.164.Aeuũ.10.Exorcismus.9.Finis.5.Generatio.18 Habitus.37. Memoria. 9. 10. Meritum.7. Multiforme.1.Pœna.61.66.Pœnitentia.24. 58. Prædestinatio.9.36.Primogenitus.1.Principium.1.28.Prioritas.o.Prius.o.Prophetia.77.Propter.1.4. Signum. 10. &c. Vnitas. Vniuersale. 2. &c.

Quid. ¶ Post prædicamentum est, quod consequitur diuersa genera. 12ę.q.49.1.c. *Habitus.19.23.

Quid. ¶ Postulatio importat quandam protensionem desiderii, in id quod petitur. Et addit supra petitionem communiter dictam, determinatum petitum, scilicet finem.4.d.15.q.4.art. 3.q.1.c./.3^{m}. *Amor.167.Ira.40.Miraculum.37.38.Oratio. 10.Petitio.Spiritus.15.Vocatio.o. Vsura.313.

Quid. ¶ Potens dicitur, non potens pati, etiam si nihil possit agere. 1.d.42.q.1.1.c. *Accipiter.Actio.70.Alexander.2. Dominatio.o.Dominium.o. Gryphus.Iudiciũ.1.46.Iustitia 50. 70. Magi 1.pax.24.Vsura.195.

Quid. ¶ Potentatus est multitudo potentiæ, vel opus validum dominationis. psal.19.med^{o}.e.fi. *Alexander.2.Honor.21.

Quid. 1 ¶ POTENTIA significat id quod est principium, non autem relationem eius.1^{a}.q.41.5.1^{m}./.1.d.7.q.1.2.c./.potentia. quæ. 1.1.3^{m}./.q.2.2.c.

2 potentia dicitur esse principium actionis.1.d.42.q.1.1.2^{m}./ 2.c./.po^{a}.q.2.1.6^{m}./.Anima.12.c.princ^{o}.

3 Ratio potentiæ, consistit in hoc, quod sit proximum principiũ operationis, & non primum.1.d.45.3.2^{m}.

Du^{m}.1036 4 Immo potentia aliquando accipitur pro qualibet proprietate rei, consequente naturam eius. 1.d.3.q.4.1.5^{m}. Respondeo Dubio.1036.

Hoc nomen potentia, primo impositum est, ad significandũ potentiam actiuam, secundario vero deuolutum est ad potentiam passiuam. 1. d. 42. q. 1.1.o./.po^{a}.q.1.1.c. *Ars.12. Essentia.4.Memoria.7.

6 De ratione potentiæ, quo ad primam impositionem est, nõ posse pati.1.d.42.3.1^{m}.

Diuisio in cõmuni. 7 potentia creaturæ duplex, scilicet ad esse, & ad agere, prima se tenet ex parte materiæ, secunda vero ex parte formæ. 12ę. q.55.2.c./. 2.c^{o}.25.1^{m} *Actus.20.25. 53. &c. Amor. 140. Annihilatio.4.Capacitas.o.Comedere.1.Damnatio.24.25.

Du^{m}.1037^{8} Oppositum videtur dicere a simili 22ę.q.27.3.c./.4.d.17.q. 1.ar.4.q.1.c./.Veri.q.28.7.8.c. Respon^{o}.sicut Dubio.524.

9 potentia duplex, scilicet potentia absoluta, & potentia ordinata.1^{a}.q.9.2.c./.q.25.5.1^{m}./.q.104.3.4.o./. 12ę. q. 112. 3. 1^{m}./.1.d.48.4.2^{m}./.3.d.1.q.2.3.c./.d.2.q.1.1.c.prin^{o}./.4.d.46 q.1.ar.2.q.1.2^{m}./.q.2.o./.Veri.q.5.2.6^{m} /.q.13.1.4^{m}./. po^{a}. q. 1.5.5^{m}./.q.5.3.4.o./.Quol.4.4.c.*De^{9}.340.&c. Duricies.Effectus.1.Esse.56.57.63.90.Essentia.4.

10 potentia creaturæ duplex, scilicet naturalis, & obediẽtialis. 1^{a}.q.115.2.4^{m}./.3^{a}.q.1.3.3^{m}./.q.11.1.c./.1.d.42.q.2.2.4^{m}./.2. d.1.q.1.2.c./.3.2^{m}./.d.18.q.1.2.c./.3.d.1.q.1.3.4^{m}./.d.2.q.1.1. c./.q.2.ar.2.q.3.3^{m}./.d.3.q.2.1.1^{m}./.4.d.8.q.2.3.4^{m}./. Veri. q. 8.4.13^{m}./.12.4^{m}./.q.12.3.18^{m}./.q.29.3.3^{m}./.po^{a}.q.1.3.1^{m}./.q. 6.1.18^{m}./.Virt.q.1.10.13^{m}. *Finitum.3.

11 potentiæ naturales, non habent habitum, nec aliquid superadditum, quia operantur circa aliqua determinata. 12ę. q. 49.4.2^{m}./.q.50.1.3.4.c./.2.d.23.q.1 1.c./.1^{m}./.2.1^{m}./.d.27.1. c./.2^{m}./.3.d.14.ar.1.q.2.3^{m}./.Veri.q.14.10.13^{m}./.q.20.2.6^{m}./ Virt. q. 1. 1. c.

12 Potentia duplex, scilicet imperans, & exequens. 1^{a}. q. 115. 2.4^{m}. *Miraculum.3.

13 Potentia duplex, scilicet rationalis, & irrationalis.12ę. q. 8. 1.2^{m}./.Veri.q.26.3.7^{m}.

14 Proprium est potentiæ rationalis, esse ad opposita, idest ad oppositas actiones. Sed esse ad alia opposita, est commune eis & alijs. Veri.q.26.3.7^{m}.

15 Potentia rationalis est ad opposita, sed non æqualiter, quia ad vnum naturaliter; ad alterum vero, secundum quod a perfectione proprię naturæ deficit. 2. d. 39.q.2.2.1^{m}.

16 Potentiæ rationales, sunt ad opposita, respectu eorum tantum, quæ sunt sub conuenienti obiecto earum. 12ę. q.8.1. 2^{m}./.4.d.49.q.1.ar.3.q.2.1^{m}.

17 Potentiæ rationales, sunt ad opposita, respectu earum tantum, ad quę nõ naturaliter inclinantur, scilicet nõ respectu finis.1^{a}.q.62.8.2^{m}./ 2.d.7.q.1.1.1^{m}./.4.d.49.q.1.ar.3.q.2.1^{m}.

18 Oppositorum eadem est potentia.12ę.q.8 1.1^{m}.

Oppositum videtur dicere a simili.1^{a}.q.94.3.1^{m}./.12ę.q. 63. 4.3^{m}./.2.d.30.q.2.1.7^{m}./.Virt.q.1.10.2^{m}. Re^{o}.sicut Du^{o}.19. Du^{m}.1038^{m}.

19 Potentia duplex, s.actiua, & passiua.4.d 44.q.2.ar.1.q.1.2^{m}. Actiua respectu passiuæ.

20 Potentia actiua, vel passiua duplex, s.ligata, & libera. Et forma ligat potentiam materiæ, dominando ei totaliter, vel imperfecte.4.d.14.q.2.ar.1.q.1.2^{m}.

21 Potentia passiua informatur ex obiecto suo, sed actiua ponit formam suam circa obiectum.2.d.32.1.4^{m}.

22 Potentia passiua, nũquam fit actiua, nisi materia fit forma. 4.d.44.q.2.ar.1.q.3.c. *Agens.51.55.72.88.

23 Non est possibile, quod eadem potentia sit actiua, & passiua. 1^{a}.q.79.10.c./.Anima.3.lec.3.fi. *Angelus.42. Aptitudo.

24 In creatura potest esse po^{a} passiua infinita, non autem actiua, Opus.9.q 81. *Baptismus.242.Corruptum.1.

25 Oppositũ videtur dicere. 1.d.17.q.2.4.c. Resp^{o}. Du^{o}.1039. Du^{m}.1039^{m}.

26 Potentiæ immateriales, possunt recipere perfectionem in infinitum, non autem potentiæ materiales, quia terminãtur per materiam.1.d.17.q.2.4.c.

27 Potentia immaterialis quanto plus recipit de bonitate, tanto fit capacior in infinitum, non autem potentia materialis 22ę.q.24.7.c./.1.d.17.q.2.4.c.* Dęmõ.90.&c. Factũ.1. Finitũ 1.Formatiua.Frui.1.&c. Habilitas.o. Homo.40. Incipere.3.

28 In potentiis actiuis, arguitur affirmatiue, qui potest maius potest & minus, in passiuis autem ecõuerso.1.d.46.L. me^{o}. A./.2.d.21.q 2.3.3^{m}./.d.30.L.fi. *Indiuisibile.2.Infinitum 19.22.&c.Intellectus.141.192.Intentio.22.Iudicium.1.20. Lex.13.Mutabile.1.2.Obiectum.o.Pax.20.Plantę.3.Religio 13.Vsus.o.Christus.163.&c.

29 Habitus nunquam est in potentia actiua, sed tantũm in potentia passiua, quą est perfectior Po^{a}.q.1.1.4^{m}.

30 Frustra est in natura aliqua potentia actiua, cui non respondet aliqua potentia passiua, secundum Aristotelem, s.si potentia actiua sit ad finem, non autem si non sit ad finẽ, sed sit ipse finis, sicut potentia Dei. po^{a}.q.1.2.a.1./.1^{m}.princ^{o}.

31 Vel Philosophus loquitur in nono metaphisice, de po^{a} actiua naturali, ordinabili ad finẽ, sed po^{a} Dei est extra hunc ordinem, Ipse est.n.ad quem hęc oĩa ordinantur, & ideo nõ est frustra si ei non respondeat po^{a} passiua. Po^{a}.q.1.2.1^{m}.fi.

32 Ordo & differẽtia potentiarũ passiuarũ, in eodem passiuo est secundũ ordinem & differentiam potentiarum actiuarũ eis correspondentium. Virt.q.1.10.13^{m}.

33 Cuilibet potentiæ passiuæ, correspondet potentia actiua in natura.2.d.12.1.c./.d.30.q.2.1.c.med^{o}.I./.3.d.2.q.1.ar.1. q. 1.c./.d.26.q.1.2.c./.4.d.43.ar.1.q.3.c.fi./. 2. c^{o}. 20.4^{m}./.c^{o}. 60.13^{m}./. Lib.3.c^{o}.45./. Virt.q.1.10.13^{m}.

34 Quælibet potentia passiua, se extendit ad ea tantũ, ad quæ se extendit, potentia actiua eiusdem generis. 3. d.26.q.1.2. c./. 2.c^{o}.60.13^{m}./.Lib.3.c^{o}.45./.Veri.q.18.2.5.c.

35 Potentia passiua, sequitur ens in po^{a} sed actiua ens in actu, quia vnũquodq; agit inqu^{m} est in actu, & patitur inqu^{m} est in po^{a}. 2.c^{o}.7./.8.1^{m}./.Po^{a}.q.5.4.1^{m}./.Opu.3.c^{o} 19.Agẽs.108. Actiua.

36 Nulla po^{a} passiua potest exire in actũ, nisi sit perfecta, per formã sui actiui.3.d.14.ar.1.q.2.c./.Tri.1.c.Agẽs.59.&c.inf.

37 Potentia actiua cuiuslibet rei, sequitur formam eius, quæ est principiũ agendi, & naturã eius.3^{a}.q.13.1.c. Actio. 90. &c.

38 Impossibile est, alicuius creaturæ essentiam, esse suam potẽtiam operatiuam. Spiritu.11.c.

39 Immo aliqua potentia creaturæ, dicitur sua essentia, & ecõuerso.Spiritu.11.7^{m}.fi. Respondeo sicut Dubio.197. Du^{m}.1040^{m}.

40 Omnis potentia actiua, est principiũ operationis, nõ autẽ semper respectu alicuius producti, quia primum conuenit

ei per se, secundum vero accidit ei. Po^{a}.q.2.2. c. *Angelus. 35.443.456.610.630. Annihilatio.9. Appropriatio.10.&c.15. 22. Assimilatio.10. Aureola.6. Brachium.1. Character.3.8.&c. 26. Cã.59. Cognitio.52. Comedere.1. Contingens.3. Cornu.

41 Quælibet potentia actiua, quantumcunque imperfecta, põt in aliquam operationem.22ę.q.129.2.c.

42 Potentiæ actiuæ, artes, & habitus, qui sunt circa finem, im perant ijs qui sunt circa ea quæ sunt ad finem.1^{a}.q.82.4.c/ 12ę.q.9.1.c./.22ę.q.81.1.1^{m}./.5.1^{m}./.4.d.15.q.4.ar.1.q.1.3^{m}./ d.18.q.2.ar.4.q.1.1^{m}./.3.3.c0.64.1^{m}./ Ma.quæ.6.c./.q.8.2.c. *Creatio.19.21.24.25.26.27.29.30. Creatura. 10.26. Defectus 2. Delectatio.8.9.20. Dæmon.30.&c.

43 In omnibus potentiis actiuis ordinatis, illa potentia quæ respicit finem vniuersalem, monet potentias, quæ respiciunt fines particulares.1^{a}.q.82.4.c./.12ę.q.9.1.c./.q.65.3.1^{m}./.q. 114.4.1^{m}./.22ę.q.23.4.2^{m}./.q.26.7.c.fi./.q.40.2.3^{m}./.q.47.11 3^{m}./.Virt.q.2.3.c.fi. *Difficile.1.2.7.&c. Dubities. 2. Brietas.4. Elicere 1. Esse.48.56.62.

44 Aliqua potentia actiua, se habet ad contraria, sed non de ne cessitate producit effectum. Ma q.6.16^{m}. *Femina.2.3. Fides 8.162. Finis.51.101.102.119.122. Forma.60.&c. Fortuna. 4. Fruī.2.3.8. Generatio.9.26 Generatiua. Habitus.1.&c.5.24 36.38.&c.44.47.61.81. Homo.40. Honor. 21. Imperare. 4. 18. In.12.18. Incarnari.18. Liberū.2.3. Materia.12.13. Pctū. 404. Pœnitētia.84. Veritas.32. Virt^{s}.1.&c. Vis. Xps.163.&c.

45 Potentia actiua, est propter effectum, in artificialibus, & in humanis, non autem in naturalibus, nec in diuinis. Veri.q. 2.10.3^{m}./. Po^{a}.q.1.1.13^{m}.

Passiua. 46 Potentia passiua vt sic, non potest esse principium, alicuius actionis.1.d.45.3.c./.Quol.10.5.c. *Accidens.55.66. 121.

47 Illud tantum dicitur esse in potentia, in aliquo absolute, quod potest æduci de materia, ab vno motore.1.d. 42. q. 2 3.c./.2.d.19.2.c. Actio.55.68.87. Act^{s}. P. Addere.16. Amor. 140.231. Angelus.55.&c.149. 156. 292. &c. 315. 334. 466. 487.630.632. Anima.1.6. Annexum.2. Annihilatio.4. Appetitus.1.3. Appropinquatio.1. Aptitudo. Ats 12.41.42.

48 Omnis creatura, habet aliquid de potentia. 1. d. 8. q. 3. 2.c. *Assimilatio.6.15.18.22 Beatitudo.28.

49 Omnis potentia receptiua, de se diuisibilitatem habet, secū dum ꝙ est determinata ad vnum, quod fit per actum termi nantem.2.d.3.q 3.1.c.fi. *Bonitas.8.59.86.87.88.163.192.

50 De ratione potentiæ passiuę est, habere se ad esse, & ad non esse. Iob.4 lcc.3.med^{o}.E. Causa.85.97.

51 Frustra est potentia, quæ non reducitur ad actum, secundū Auerroem, scilicet si non correspondeat ei potentia actiua, quæ ipsam possit reducere ad actum, nō autem si correspō deat.ꝙ.2.c^{o}.22.4^{m}./. Veri.q.18.2.c./. Po^{a}.q.1.2.a.1./.1^{m}.

52 Vel si non reducatur potentia naturalis, non autem si non potentia obedientialis. Veri. q. 8. 4. 13^{m}./. Anima. 1. 16^{m}. *Cælum.2.3.11.16.73.158. Cogitatiua.6. Cognitio.16.25. &c.38.39.41.48.52.53.59.75. Color.8. Compositio.1. Concupiscentia.7. Conscientia.1. Contemplatio.11. Contingēs. 3.7. Conuenientia. Cor.12. Corpus.9. Creatio. Creatura. Deiectus 2. Delectatio.8.9.20. Dæmon.32. Differentia.1.7. 10.11. Dispositio.13.21. Diuisio.8. Donum.25. Educi 6. Electio.1.2.3. Ens.8.13. Esse.21.56.57.63.90. Æternitas.1.2. Æstimatio.2. Æternitas.12.13.32. Experientia.13. Factum. 1. Fides. 8. 59. Finitum. 3. Fluxus. 3.

53 Vel si non reducatur in genere siue in specie, secundum ali quod individuum eius, non autem si non secundum quod libet individuum eius.1^{a}.q.19.6.1^{m}./.q.23.4.3^{m}./.1.d.46.1. 6 0./.1.d.17.ar.2.q.1.2^{m}./.d.32.2.c./.4^{m}./. Veri.q 23.2.0. *Generatio.26.64.71. Gradus.4. Gratia.156. Habitus.1. Idea. 40 41. Imago 9. Incorruptibile. Indeterminatum. Indiuisibile. 2. Infinitū.2.19. Intellectus.2.&c.106. Intelligibile.4. Linea. 2. Lux.13. Malum. Maria.59 Materia.11.12.29.41.&c. Memoria.6.7. Menstruus 5. Meritum.22.29. 31. 45. Modus. 5. Motus.4.8.13.27.51.74. Mundus.14.

54 Vel si res per eam suum consequatur complementum, non 9 autem si non consequatur. Po^{a}.q.5.5.7^{m}. *Mutabile.1.2.3. Mutatio.6. Necessitas.8 Notitia.1. Numerus.2. Obiectum. 3.&c. Pars.45. Participare.9. Passio.11.&c. Pctū.80.91. 115.

55 Vel si non reducatur ad actum primum, non autem si non 10 ad scdm.2.d.27.1.3^{m}./.3.d.12.q.2.2.c./.4.d.4.q.2.a.2.q.1.3^{m}. ./.d.44.q.1.a.2.q.1.1^{m}./.Quol.10.8.3^{m}.*Pœnitetia.35.44. Perfectio.21.22. Perturbatio. Plantæ.3. Qualitas.1. Sensus.1.7.

56 Vel si non reducatur ad actū sed m accidētalem, non autē si non ad primū, qui est propter scdm, quia potentia passiua, perfectibilis multis perfectionibus ordinatis perfecta per vltimā, non dicitur imperfecta, licet alię pfectiones nō insint. 12 4.d.49.q.2.5.5^{m}./. Veri.q.8.4.13^{m}.*Species.2. Vniuersale.23.

57 Quanto potentia est altior uel superior, tanto ad pluta se Oido, extendit.1^{a}.q.65.3.c./.Po^{a}.q.2.6.2^{m}./.q.3.7.c./.Ma.q. 16.6. c./.Vitr.q.5.4.c./.Spiritu.3.c.fi./.Anima.13.4^{m}./.Quol. 3.6. c./.Meta.6.lec.3.med^{o}.c.K. *Accidens. 55.

58 In potentiis ordinatis, quicquid potest potentia inferior, potest & superior, nisi sit ad defectum.1^{a}.q.57.2.c./.q.84.1. 2^{m}./.q.86.1.4^{m}./.q.110.2.2^{m}./.12ę.q.74.7.c.3 /.4.d.5.q.2. ar. 1.q.2.c./.ar.3 q.2.2^{m}./.d.15.q.4.ar.6.q.2.2^{m}./. Veri.q.2.6.2^{m}. ./.q.10.6.5^{m}./.q.15.1.2^{m}./.Po^{a}.q.1.6.8^{m}./. Anima. 20. 20^{m}. *Angelus.35.44.&c. Anima.240.&c.

59 In omnibus potentiis ordinatis, oportet ꝙ vbi terminatur actus prioris potę, ibi incipiat actus secūdæ.4.d.49.q.2.7.7^{m}.

60 In omnibus potentiis & habitibus ordinatis, ultima perfectio, reseruatur suprēmæ, in genere illo.12ę.q.5.6.1^{m}./.q.15. 4.c./.1^{m}./ q.57.6.c./.q.74.7.c./.q.98.3.c./.22ę.q.47.11.3^{m}./. 3^{a}.q.72.11.c./ 4.d.7.q.3.ar.1.q.2.c./.Con.2.c^{o}.41.4^{m}./.Con. 3 c^{o}.25./.Opus 3.c^{o}.93.fi. *Beatitudo.28. Conscientia.1.

61 Aquisitio, vel amisio alicuius eorū ad quæ aliquid ē aqua liter in potentia, non est proprie perfectio, uel corruptio. 2. d. 35. 5. c./.3^{m}.

62 Ad ea quæ sunt diuersa genere, ex æquo se habentia, ordinantur diuersæ potentiæ animæ, nō aūt aliter.12ę.q.8.2.2^{m}.

63 Oppositum videtur dicere.12ę.q.56.2.c./.q.60.5.c. Respō. Du^{m}.1041^{a} sicut Dubio.1173. *Defectus.2.12.14. Definitio.30.

64 Quantitas discreta & extensiua potentiæ, est respectu obiectorum, sed quantitas continua & intensiua, est respectu gradus, & operationis. Po^{a}.q.1.2.c. *Dispositio.13.21. Distinctio,9.11. Elicere.1. Æstimatiua.1.2. Gradus.4. Gratia. 156. Idea.40.41. Imaginatiua.1.&c. Imago.26. Memoria.6. 7. Perturbatio. Priuatio.7. Ratio.16.

¶ Potentiale. Andragathia Angelus.46.55. Anima.255. Austeritas.1. Continentia.9. Defectus.12. Epieceia.1.3. Fiducia.4. Fortitudo 9.34.35. Imprudentia.2. Liberalitas.19. Pars.4.9. 10.30.49. Pœnitentia.7.81. Perseuerantia.8. Præcari.11.

¶ Potentialitas. Angelus.55.56. Appropinquatio.1. Contingēs 3. Forma.82. Laus.2. Materia.9. Motus 8. Mutabile.3.

1 ¶ Potestas propriè, nominat po^{m} actiuā, cū aliqua præmi- Quid. nentia.4.d.24.q.1.ar.1.q.2.3^{m}. *Absoluere.14.15.27. 28. 31.

2 Potestas excellentiæ humanitatis Christi in sacramentis, cō sistit in quatuor principaliter, sm hoc ꝙ meritum & virtus passionis eius operatur in sacramentis, & in eius nomine sacramenta sanctificantur, & ex eius institutione, sacramēta virtutem obtinent, & ipse effectum sacramentorum sine exteriori sacramento potuit conferre.3^{a}.q.64.3.4.c./.q.84.5 3^{m}./.7.4^{m}./.d.2.q.1.ar.4.q.4.c./.d.4.q.3 ar. 3. q. 4.c./.L./.d.5. q.1.1.c./.d.7.q.1.ar.3.q.1.1^{m}./.q.3.ar.2.q.1.c./.d.18.q.1.ar.3. q.4.3^{m}./. Opus.20.li.3.c^{o}.10.fi./.10.lec.14.fi.e.H./.1ę.Cor.le. 2.med^{o}.C./.c^{o}.11.lec.5.prin^{o}.G. *Adam.64. Adoptio. 8. 9. Aduentus. 6. 9.

3 Christus potuit, hāc potestatē aliis cōicare.3^{a}.q.64.4.0./.4. d.5.q.1.2.o./.ar.3.q.2.o. Angelus.42.179.284.577.615.

4 Hæc potestas, nulli purę creaturæ cōicata est.3^{a}.q.64.4.1^{m}. ./.3^{m}./.q.72.1.1^{m}./.4.d.2.q.1.ar.4 q 4.c./.d.5.q.1 art.3.q.1.2. o./.L./.d.7.q.1.ar.3.q.1.1^{m}./.2^{m}./. Opus.20.lib.3.c^{o}.10.fi./.10.lec.14.fi.e.G./.1ę.Cor.lec.2.med^{o}.C.

5 Propria potestas Christi ī baptismo duplex, scilicet diuina, & excellentiæ secundum humanitatem. Secundam cōicare potuit, non autem primam.3^{a}.q.64.4.o /.1ę.Cor.le me^{o}.C. *Apostoli.23.30. Apparere.1. Aqua.5. Baptismus. 156. 209. Beatitudo.41. Character.2.8.26.

6 Potestas auctoritatis in remissione pctōrum, nulli creaturę potest cōicari.4.d.5 q.1.ar.3.q.1.o./.1ę. Cor le.2 me^{o}. C. Oppositum videtur dicere. 2. d. 1. q.1.3.o./.4.d.8.q.2.3.4^{m}. Du^{m}.1043^{a} Resp^{o}.sicut Du^{o}.410. *Claritas.11. Clauis.1.&c.

8 Papa habet plenariā potestatē, spiritualē & tēporalē, a qua ois alia potestas dependet. Ideo est rex & sacerdos. 2. d.44. L.c./.4^{m}./. Opus.20.lib.3.c^{o}.10./.18./.19.fi. *Confessio. 23. Cōfensus.3. Cooperari.4. Dæmō.9. De^{o}.340.&c. Dolor. 26.

9 Papa, per hoc ꝙ est eporum summus, nō habet plenitudinē ptātis, per respectū ad corpus xpi verū, sed per respectū ad corpus xpi mysticum.4.d.7.q.3.ar.1.q.3.c./.d.25.q.1.1.3^{m}. Dñatio.3. Dominiū.1.&c. Eleemosyna.3.7.10.11 Epūs.2.&c. In qualibet ptate, datur exterius aliquod visibile signum, si cut regi, dat corona & sceptrū, & pōtifici mitra, baculus, & anulus.4.d.4.q.1.ar.2.q.1.2^{m}. Anulus. Epus.14. *Esse 21.57. Exequntio.6. Exorcismus.7. &c. Facultas. Phantasma.2.8. Felicitas.

11 Oīs potestas spūalis, dat cū aliqua cōsecratione.4.d.18.q.1 ar.1.q.2.2^{m}. *Gloria.15.17. Honor.21.32. Humilitas.19.

12 Potestas ordinis sm se, extendit se ad oīa peccata, & ad oēs homines, non autem iurisdictio.4.d.19.q.1. ar. 3.q. 2.3.c.

d.20.ar.1.q.2.c./.d.24 q.3.ar.2.q.1.c. *Idoneus.2. Imperare.10 Indulgentia.12. Infidel s.1.2.3. Infirmitas.4. 8.

13 Potestas tripliciter consideratur, scilicet secundum se, quo ad modum acquirendi, & quo ad vsum. Primo modo, est a Deo vniuersaliter & semper, non aut secundo & tertio modo.Ro.13.le.1.prin^{o}.C. *Iudiciatia. Iudicium.56.&c. Iuramentum.28. Iustitia.50. Lex.175 Liberare.1.

14 Bonus vsus potestatis, ad regendum alios, est optimus, & abusus eius est pessimus.12ę.q.2.4.2^{m}./.22ę.q.65.3.1^{m}.

15 Abutens potestate sibi data, meretur eam amittere. 12ę. q. 2.4.2^{m}./.22ę q.65.3.1^{m}. *Libertas.1.3.7.8.10. Magi.1.

16 Potestates malorum, sunt eligendæ per accidens, in quantū etiam sunt ad bona. Et essent magis eligendæ, si essent bonorum tantum.3.d.12.q.2.2.5^{m}. *Maledicere um.1. Matrimonium.62. Miraculum.36.38. Nocere.7. Passio.104.110. 123. 125. Potentia. A.

17 Officium potestatum cælestium, est arcere dæmones.1^{a}.q. 108.6.c.fi./.q.110 1.2^{m}.fi./.q.113 3.c./.2.d 7.q.3.2.1^{m}./.d. 9. 3.c./.d.11.q.1.2.2^{m}./.3^{m}./. Con.3.c^{o}.80./.Po^{a}.q.6.10.c.fin./. Opus.3.c^{o}.126 /.Col.lec.4.0.

18 Potestates habent actum, circa pertinentia ad tranquillitatem totius mundi, inquātum habent potestatem non limitatam.2.d.10.3.3^{m}.

19 Potestas diabolī duplex, scil cet qua impugnat, & quæ vitos detinet.3.d.19.2.c. *Regere.14. Rex.o. Schisma.7.8. Sensualitas.9.10. Subiectio.o. Votum.33.37.75. Vtrum.186 207.233.234.258. Christus.163.&c.

¶ Potestatiuum. Angelus.42.223. Ordo.70. Votum.13.

¶ Potior. Actio.56. Actus.150. Agens.98. Alexander.2. Andragathia. Aqua.10. Aureola.10. Baptismus.81. Character. 42. Charitas.43.66. Causa.87. Cognitio.38.40 53. Conceptio. 42. Confessio.71.73. Consecratio 2. Continētia.10. Damnatio.32. Demonstratio.8.9. Epieceia.6. Excommunicatio. 23. Humilitas.21. Imago.30. Ingenitus.4. Intellectus.290. Iperdulia. Irascibilis.2. Iustificatio.2.3.50. Maleficium.2. Maria. 17. Matrimonium.30. Mel.1. Methaphora.7. Miraculum.21. Misericordia.7. Ordo.61. Peccatū.408. Perfectio. 39. Pietas. 17. Præsumptio.7. Principat^{s}.9. Raab.2. Relīgio.100. Sacrīm. 19. Sacrificiū.37. Virtus.231. Voluntas. 9. Vsura. 200. 287.

¶ Potissimum. Charitas.43. Demonstratio.8.9. Deus.34. Dispensatio.16. Genus.33. Iperdulia. Iustitia.23. Lex.139. Macula. 5. Matrimonium.96 Maximum. Natura.39. Per se.2. Patientia.5. pœna.44. Seruitus. 1. 4. Virtus. 66. 237. Vnitas.42. Vsura.287.

Moderat^{e}. ¶ Potus moderatus vini, multum confert, & modicus exces^{s} multum lædit, etiam plus quām excessus cibi.22ę.q 149.1. 0. *Continentia.18. Ebrietas.o. Eucharistia.7.14. 130. &c. 183 &c.194.&c. Gula.o. Fames.1. Ieiunium.41.45. Libamina. Sacrificium.34. Sanguis.4. Sensualitas.9. Sobrietas.o. Tē perantia.23. Venter.

¶ Practicum. Angelus.323.&c. Ars.12. Assimilatio.12. Beatitudo.20.49.50.53.68. 117.135. Causa.59. Cognitio. 5. 51. 78. Conclusio.1.5. Conscientia.3. Deus.126.132.136.137.149. Error.1.2. Aestimatio.3. Fruct^{s}.20. Habitus.73. Idea.19. 20. 27.30. Ignorantia.27. Intellectus.274.&c. Iudicium.2. Lex. 5.&c.37. Medicina.2. Necessitas.10. Oratio.1. Peccatū.402. 403. Principium.18.26. Processio.18. Prouidentia.31. Ratio 23.32.33 36.39.40.41.45.&c. Sapientia.25.26. Scientia.115. &c. Scientificum.1. Theologia.10.14.25. Veritas.19. Virtus. 76.198.&c. Vita.42.&c. Christus.116.

¶ Prandium. Eucharistia.198. Ieiunium.28.36.37.

¶ Prauum. Continentia.1.3.9. Delectatio.85.86.87. Deus.421 Disputatio.6. Frames. Ignorantia.1. Iustitia.49. Odium. 17. Oratio.34. Seruire.2. Sterilitas. Temperantia.5. Vinculū.2.

¶ Præ. Eucharistia.37. Gula.8. Præsumptio.1.

¶ Præacceptio. Electio.9. Præligere. Præsumptio. 1.

¶ Præbenda. Camploria.5. Vsum.194.

¶ Præambulum. Deus.11. Eleemosyna 9. Fides. 38. Perfectio. 68. Præceptum.100.105.106. Restitutio.2. Sensualitas.2.

Non pec cat. ¶ Præbendatus in duabus ecclesijs, non peccat, nisi hoc fit cōtra legem, vel contra eius conscientiam certam, vel dubiam Quol.8.12.0./.Quol.9.15.0. *Beneficium.19.&c. Bonitas 202.&c. Officium.17.&c. Restitutio.14.

¶ Præbere. Dæmon.41. Doctrina.12. Pœna.95. Pœnitentia. 54. 85. Satisfactio.2. Scandalum.1. Subdiaconus.1. Vnctio.13.

¶ Præcedere. Abiolue e.18. Accusatio.5.6.9. Admonitio.2.4.5. Aduentus.7. Affinitas.12. Agens.66.83. Alteratio.7. Amor. 240. Angelus.479.529. Annexum.1. Anima.85. Antecessio. Antichristus.4. Assumere.11. Baptismus.179 236. Beatitudo.164. Charitas.88. Catechismus.2. &c. Cōcupiscentia.14. Confessio.16. Conscientia.14. Correctio. 9. Denuntiatio. 1.

Desiderium.9. Deus.296. Dispositio.36.39 Electio.23.25.30 Aequalitas.7 Eucha istia.30. Exorcismus.2. Expectare.2. Factum.1. Finis.29. Forma.92. Generatio.19. Gratia.74. Gutta. Ignis.12. Igno antia.26. Instās.13.14.26.31. Intellectus.227 Iustitia.20. Iustificatio.29.35. Lectoratus.3. Malitia.2. Mandatio.2. Matrimonium.79.106.125. Miraculum.38. Misericordia.12.29. Mors.14. Mot^{er}. Mulier.7. Mūdus.15. Oblatio.3. Opus.2. Ordo.91. Passio.103. Peccatum.148. Pœna.39 Pœnitentia.16.17.113. Præceptū.96. Prædestinatio.51. Proposite o.7. Prudentia.63 Relatio.87.88. Sacramentum.143. Salomon.1. Symbolum.6. Somnium 1. Somnus.4. Spes.48. Virtus.261. Voluntas 56. Vsura.276.&c. Vti.23. Christ^{s}.64.

¶ Præcellere. Creatura.29.

¶ Præceptiuum. Prudentia.79. Scriptura.15. Theo^{a}. 13.

1 ¶ Praeceptvm importat applicationem legis, ad ea quæ ex Quid. lege regulantur.12ę.q.90.2.1^{m}.

2 De ratione præcepti est, ꝙ importet ordinem ad finem, inquantum præcipitur id quod est necessarium, vel expediēs ad finem.12ę.q.99.1.c.

3 Præceptum proprie, importat rationem debiti.12ę.q. 99. 1. 5.c./.q.100.5.1^{m}./.9.c./.22ę.q.44.1.c /.q.56.1.1^{m}./.q. 122.1. c./.q.152.2.1^{m}./.Po^{a}.q.10.4.8^{m}./.Quol.4.20.c./.Quol.5.19. c./.Psal.18.me^{o}.e H. * Habrahām 13.14.

4 In quolibet præcepto, sunt cōsideranda duo, finis, & possibilitas 12ę.q.1 3.5.3^{m}./. Quo.7.17.9^{m}. * Accidia 11. Accusatio 3. Adā 68. Admonitio 2. 5. Architector. Cōfirmatio 18. Cōsiliū 12.&c. Decimæ 1.6 7.15. Delictū 1. Deus 295. 297. Dispēsatio o. Dñatio. 3. Eleemosyna 6.9. &c. Eucharistia 48. 193 Finis 63. Hæresis 69 152. Imperare o. Inobediētia 1.5. Interpretatio 2. rusio o. Lex 9.11.22.26.29.37.&c. 50.76.81 83.84.91. Mandatū o. Martyrū 13. Matutinæ 3. Meritū 83. Natura 48. Obedientia 4.6.15.20. Obligari 2. Omissio 9. neglectum 13.424.&c.

4 Non oīa posita in lege, sunt sub pcepto 22ę.q.87.9.2^{m}. *per fectio 69.78.82. præcipio 7. prohibitio 1.

5 Illud tantū cadit sub præcepto legis, proprie: pro quo pena legis infligit 12ę.q.100.9.c. * promulgatio 2.5. prudētia 79-

6 Oīa præcepta cuiuscūq; legis, sunt ordinata ad aliqd bonū inducendū, uel malū tollendū. Quol.7.17.9^{m}. * Ratio 52.

7 præcepta sunt inæqualia, & disparia, propter auctoritatem præcipientis, uel propter dignitatem, uel necessitatem rerū præceptarum. Ma.q.2.9.c.fin.

8 Multi errores phariseorū de præceptis diuinis 12ę.q.108.3 2^{m}./.4^{m}. * Sacramentum 49. Scientia 62.&c.150.&c. Stultitia 7. Superbia 2.4. Via 1. Vsura 251.

9 præceptum duplex .s. obligans singulos de communitate, Differentia uel cōtinens tantū 22ę.q.152.2.1^{m}./.4.d.26.q.1.2.c./ 3.c^{o}. 136.1^{m}.fi./.Quol.7.17.c.*Baptūs 89. Bñdictus 5. Decretum.

10 præceptum quadruplex, scilicet primæ necessitatis, secūdæ necessitatis, tertiæ necessitatis, & quartæ necessitatis. Opus. 61.c^{o}.3. * Delictum 2.

11 Præcepta primæ necessitatis sunt, sine quibus dei similitudo non saluatur, quæ a principio naturaliter obligant, & in generali, & in speciali, & contra quæ omnino dispensari nō potest, nec ab homine, nec a deo. Et tale præceptum, est diligere deum. Opus 61.c^{o}.1. * Excōicatio 27. Ieiuniū 29.&c.

12 Præcepta secundæ necessitatis sunt, quæ a principio, & naturaliter obligant in generali, & non in speciali, ut est satisfacere pro peccatis. Opus.61.c^{o}.1.

13 Præcepta tertiæ necessitatis sunt, quæ ex actu humano obligant, sicut uotum. Vel quæ obligant quosdam, sed non omnes. Aut etiam omnes in casu, sicut consilia. Opus. 61.c^{o}.1. * Inconstantia 1. Isaac 1.

14 Præcepta quartæ necessitatis sunt, quæ prælati ecclesiarū instituunt, scilicet quæ instituit papa in ecclesia, aut archiepiscopus in prouincia sua, aut episcopus in diocesi sua, aut abbas in abbatia sua. Opus. 61.c^{o}.1.

15 Præceptorū aliud absolutū, & aliud ꝙditiōatū. Op.61.c^{o}.47

16 Præceptum nouæ legis, aliud est naturale, & illud præcipitur, quia est bonū, & aliud est positiuum, & illud est bonum, quia præcipitur. Opus.61.c^{o}.48.

17 Præcepta affirmatiua, nō distinguunt a negatiuis, qñe inclu dūt 12ę.q.100.4.2^{m}./.22ę.q.22.3^{m}./.q.44.3.3^{m}./.q. 62. 8. 1^{m}. * Iustificatio 47.49.

18 Præcepta negatiua legis, prohibēt act^{s} peccatorū, q. sūt sm se mali, nec unq; ullo modo, aliquo tpe, uel loco, possūt bene fieri, affirmatiua uero, sunt de actib^{s} virtutū 22ę.q.33.2.c.

19 Præceptorū diuersitas, nō significat diuersitatē habitus, sed diuersitatem actus, quia non dantur de habitib^{s} virtutum, sed de actibus earum.22ę.q.31.4.1^{m}./.q.44.2.1^{m}. * Lex.38, 39.49. Religio.25.58. Transgressio,1.2. Via 1.

20 Præcepta affirmatiua, obligant semper, sed non ad semper, negatiua vero obligant vtroq; modo. 12ę.q.71.5.3m./.q.88.1.2m./.q.100.10.c./.2m./.22ę.q.3.3.c./.q.33.2.c./.q.79.3.3m./q.140.2.2m./.2.d.22.q.2.1.4m./.d.29.L.fi./.d.35.3.3m./.d.41.q.1.2.4m./.3.d.25.q.2.ar.1.q.2.3m./.d.36.6.c./.4.d.15.q.2.ar.1.q.4.c./.d.17.q.3.a.1.q.4.c./.3m./.d.19.q.2.a.2.q.1.3m./.Ma.q.2.1.11m./.q.7.1.8m./.10.9m./.q.16.4.22m./.Virt.q.3.1.c./.Quol.1.11.c./.Quol.3.14.fi./.Ro.10.le.2.prinº.G./.cº.13.lec.2.medº.E./.Gal.6.lec.1.priº.B./.2ę.Tim.2.lec.4.priº.C.

21 Omne præceptū affirmatiuū, habet annexū præceptū negatiuū.22ę.q.44.3.3m./.4.d.15.q.2.ar.1.q.4.3m.

22 Præceptum dupliciter amittit obligationem', scilicet ratiōe impossibilis, uel si finis eius sine eo haberi potest. 12ę.q.13.5.a.3./.3m./.Quol.7.17.9m.

Naturæ. 23 Præcepta iuris naturalis, prohibent ea quæ ßm se sunt mala sed præcepta iuris positiui, prohibent etiam occasiones malorum.4.d.15.q.3.ar.1.q.4.c./.ar.2.q.1.c./.q.4.1m.

24 Præcepta nouæ legis, sunt maiora quàm veteris, quo ad explicationem, & manifestationem, non autem quo ad substātiam.12ę.q.107.3.2m.

25 Præcepta Dei, sunt de eo, quod est de necessitate salutis, ßm se. Ideo quolibet casu, obseruari illa oportet, non aūt præceptá ecclesiæ.22ę.q.147.4.1m./ 4.d.15.q.3.ar.2.q.1.1m.

26 Præceta ecclesiæ, sunt satisfactoria, non autem præcepta legis naturæ, quia sunt tantum de necessarijs ad salutem. 4.d.15.q.3.ar.1.q.5.2m.

27 In lege humana, præcepta posteriora præiudicant priorib9, sed in diuinis, est econuerso. Io.7.lec.2.fi.k.H.

Decalogi in cōi. 28 Præcepta decalogi, sunt quasi prima, & cōmunia legis principia, per se nota. 12ę.q.100.3.3m./.5.6m./.22ę.q.122.3.4m./.4.c./.5.1m./.2m./.3m./.6.1m./.2m./.q.140.1.3m./.q.170.1.3m./.2.1m.*Act9.168.Catholica.Cōscīa.19.Consim.12.&c.16.24

29 Præcepta decalogi sunt, quæ statim ex primis principiis, vel ex fide, innotescūt hominibus.12ę.q.100.3.0./.5.1m./.6.11.c./.22ę.q.122.1.c./.3.d.37.ar.2.q.1.3.c./.Ma.q.14.2.c./.14m./q.15.2.3m. *Dispensatio.0.Hæresis.69.152.Imprudentia.1.

30 Præcepta decalogi, sunt de ijs, quæ naturalis ratio dictat. Veri.q.14.11.9m. *Iudæi.20.21.Lex.18.119.131.

31 Inter præcepta decalogi, non numerantur prima cōissima præcepta legis naturæ, nec ea quæ diligenti inquisitione indigent.12ę.q.100.3.c./.5.1m./.11.c./ 22ę.q.56.1.c./.3.d.37.ar.2.q.2.2m./.L.priº. *Irreligiositas.1.Matrim.19.40.41.109.

32 Præcepta decalogi, sunt imediate a Deo, alia vero per Moysen, vel per alios.12ę.q.100.3.c./.1m./ 6.b./.11.c./.3.d.37.1.3m./.Ma.q.15.2.3m. *Oblatio.3.Osee. Peccatum.56.131.229.237.381.384.425.426.429.

33 Præcepta decalogi sunt scripta, quadruplici ratione. s.primo quia per contrariam consuetudinem qua multi in peccato præcipitabant', iam apud multos rō naturalis obtenebrata erat. Secūdo, quia & si in aliquibus vigebat rō, tamen amor boni in eis deficiebat. Vñ per quādam coactionē legis obligatoriæ, ad bonū inducendi erant. Tertio, vt ad opera virtutis non solū natura inclinaret, sed etiam reuerentia diuini imperij. Quarto, ut magis memoriæ tenerentur, & frequentius in cogitatione versarentur.3.d.37.1.0.

34 Præcepta decalogi, diuersimode a diuersis numerantur, & distinguuntur.12ę.q.100.4.5.0./.3.d.37.L.prinº.

35 Sufficientia decem præceptorum decalogi.12ę.q.100.5.0./.3.d.37.ar.2.q.2.0./ Con.3.cº.120.fi./.128.

36 Præcepta decalogi, cōuenienti mō tradūtur, quia in eis maxima sapientia continet'.12ę.q.100.7.0./.3.d.37.ar.2.q.1.0.

37 Præcepta decalogi, conuenienter ordinantur. 12ę q.100 6.0./.3.d.37.ar.2.q.3.0. *Principatus.8.Scientia.62. &c.

38 Omnia quæ sunt in doctrina veteris testamenti, ordinātur ad p̄cepta decalogi, vsq; ad finē 22ę.q.56.1.3m. *Simonia.7.

39 Omnia alia præcepta moralia veteris legis, reducuntur ad præcepta decalogi.12ę.q.100.3.11.0./.22ę.q.122.6.2m./.3.d.37.ar.2.q.1.c./.Ma q.14.2.14m./.Quol.7.17.8m. *Superstitio.6.Vita.56.Vxor.1.4.11.

40 Omnia præcepta moralia legis diuinæ, continentur in præceptis decalogi. 12ę.q.100.3.0./ 3.d.37.ar.2.q.1.c./ 3.0./.Quol 7.17.8m.

Singula. 41 Singula præcepta decalogi, declarantur.22ę q.122.0./.3.d.37.ar.2.q.2.0.

42 Ratio tantum in primo & tertio præcepto redditur, quia alia sunt pure moralia, & sine determinatione.12ę.q.100.7.2m./.3 d.37 ar.2.q.1.3m.

43 Præmium ponitur tantū in primo & quarto precepto, quia videbantur inutilia, pœna vero, ponitur tantum in primo, & secundo, ratione pronitatis. Erant aūt homines proni ad idolatriam, propter generalem consuetudinem gentium, & sunt proni ad periurium, propter frequentiam iuramenti. 12ę.q.100.7.3m./.4m./.3 d.37.ar.2.q.1.5m./.Eph.6.le.1.meº.K. *Abscondere.1.Accidia.11.Adam.68.Blasphemia.10.

44 Peccatum falsæ doctrinæ, prohibetur secundo præcepto decalogi.12ę.q.100.5.3m./.11.c.

45 In solo tertio præcepto, ponitur, memento, ratione beneficij præteriti, vel propter determinationem eius.12ę.q.100.7.5m./.3.d.37.ar.2.q.1.3m.

46 Præceptum tertiū mystice, quo ad cessationem a peccatis & quietem mentis in deum, est generale. Sed vt per ipsum prohibentur ad literam opera seruorum, idest opera mecanica est præceptum speciale. Sub opere autem manuali, intelliguntur omnia humana officia, ex quibus homines licite uictum lucrantur, siue manibus, siue pedib9, siue lingua fiant.22ę.q.122.4.1m./.q.187.3.c./.3.d.37.ar.5.quæst.2.2m./.Quol.7.17.c.fi./.Matth.12.prinº a.C. *Amor.93. Concupiscentia.22.Cultus.16.Delectatio.62 85.91.

47 Et erat partim morale, & partim cæremoniale.12ę.q.100.3.2m./.7.2m./.5m./.22ę.q.122.4.1m./.3.d.37.ar.2.q.1.3m./ art.5.q.2.0./.Quol.2.8.c./.Isa.56.prinº.D./.Matth.23.meº.a.K.

48 Præcepto tertio, ut est morale, præcipitur quies mentis in Deo, cui contrariatur tristitia mentis de bono diuino. 12ę.q 100.5.c.fi./.22ę.q.35.3.1m.

49 Omnia præcepta decalogi, præter tertium & quartum, sunt negatiua, quia negatio est communior affirmatione 12ę.q.100.7.1m./.3.d.37.ar.2.q.1.c./.Ro.13.lec.2.meº.E./.Eph.6.le.1.meº.I. *Delictum.Festum.11.Furtum.12. Gula.7.

50 Oppositum videtur dicere.22ę.q.44.3.3m./.4.d.15.q.2.ar.1.q.4.3m. Respondeo Dubio.1043. A. Dum.1043m.A.

51 Tria prima præcepta decalogi, sunt de actionibus religionis, quartum est de pietate, reliqua uero de iustitia communiter dicta.22ę.q.122.1.c./.2.c./.1m./.3.4.5.6.c. *Hæresis.152.153.Honor.9.10.11.33.34.Imprudentia.1.

52 Inter præcepta decalogi, non dantur præcepta de prudētia, sed tantum in prophetis, & in noua lege.22ę.q.56.1.0.

53 Intellectus & scientia fidelium, sunt in præceptis legis dei. Ideo non dantur de eis præcepta in decalogo, sed in sequētibus.22ę.q.16.2.1m. *Latria.7.Lex.18.Luxuria.2.Matrimonium.40.Sabbathum.0.Testis.12.

54 Oppositum uidetur dicere.22ę.q.16.2.0./.q.46.2.3m. Respōdeo Dubio.1043. B. Dum.1043m.B.

55 In decalogo, ponitur præceptum de passionibus ipsius concupiscibilis, non autem irascibilis, quia præcepta decalogi sunt prima.12ę.q.100.5.6m.

56 Præcepta quæ inducunt, ad obseruantiam legis, præsupponunt legem. ideo non possunt esse prima, nec ponuntur in decalogo.22ę q.170.2.2m.*Actus.168.Charitas.56.121.128 Cæremonia.5.&c.Cōscientia.19.Cōsiliū.13.Correctio.3.11 Moralia in cōi.

57 Præcepta q̄ p̄hibent concupiscentiā sunt duo, secundū rationes spirituales, vnū vero ßm rōnā cōem.12ę.q.100.4.3m.

58 Oia præcepta moralia, pertinent ad legē naturæ, sed diuersimode.12ę.q.99.3.2m./.4.c./ q.100.1.0./.q.104.1.c./rMatt.23.meº.a.K. *Dauid.1.Decimæ.1.6.7.15.28. Eleemosyna.8.&c.Euangelium 4.Iustificatio.48.

59 Præcepta moralia, seruari debēt semper ab omnibus, quia sunt de lege naturali 12ę.q 98.5.c./.4 d.2.q.1.ar.4.q.1.2m./.Matt.23.meº.I.

60 In his ad q̄ hō tenet' ex rōne, sufficit p̄ceptū de faciendis, in quibus etiā intelligit' p̄hibitio uitādorū. 22ę.q.22.1.3m.

61 Præcepta legis cuiuscumque, dantur de actibus virtutū. 12ę.q.106.1.2m./.Cō.3 cº.115.3m./.116.3m./.1ę.Tim.le.2.mº.C.

62 Præcepta dei sunt lucida. Quod tamen non esset, nisi haberent rationabilem causam.12ę.q.102.1.b.

63 Præcepta moralia & nouę legis, habent rationabilē causam secundū suā naturam, nō autē ueteris, sed tantum in ordine ad aliud significandum. uel excludēdū. 12ę.qu.102.1.0.

64 Illud præceptum, quod tibi non uis fieri, alteri ne feceris, intelligitur, eadem proportione seruata. 4. d. 33.q.1.1.7m./.Opusc.73.cº.17.

65 Operari manibus licita & necessaria uictus, est in præcepto de iure naturali. Sed cessare ab operē manuali licito & necessario, ē facerē aliter q̄ naturæ ordo exigit.22ę.q.187.3.c./.1m

66 Labor manualis, est in præcepto communitatis, non autē singulis, nisi quando quis sine eo non potest licite uiuere. 22ę.q.187.3 c./.1m.fi./.Quol.7.17.0.

67 Operari sine tristitia, & delectabiliter, ratiōe finis, cadit sub præcepto legis dei, non aūt ex habitu.12ę.q.100.9.3m.

68 Immo etiam ex habitu.12ę.q.109.2.5.0.Respº. Duº.1045.Dum.1044m.

69 Lex uetus, continet præcepta moralia, idest de actibus virtutum.12ę.q.98.5.c./.q.99.2.0./.3.2m./.4.c.

70 Lex diuina, dat p̄cepta moralia, de actibus oīum virtutū, obligando, vel cōsulēdo, nō aūt lex humana. 12ę.q.100.2.0.

71 Omnia præcepta legis, sunt vnū, ratiōe finis, sed sunt multa, ßm diuersitatē rerū adinē.12ę.q.99.1.0.*Lex.49.&c.76 84.96.113.131.138.132.171. Natura.48. Passio.116.Rō.52.

72 Modus virtutis triplex. s.sciēter, volūtarie, & ex habitu. Primus est de præcepto legis diuinæ, & humanæ, secundus diuinæ tantum, tertius nullius.12ę.q.96.3.2m./.q.100.9.0./.22ę.qu.44.1.1m./.4.1m./.8.c./.2.d.28.3.c./.3.d.36.6.0./.4.d.15.q.3.ar.4.q.1.3m./.Veri.qu.24.12.16m./.14.2m./.3m./.7m./.Ma.q.2.5.7m.*Virtus.88 112.212.&c.

Dum.104573 Immo etiam tertius est de præcepto legis diuinæ. 12ę.qu.109.2.5.0. Respondeo.Dubio.1045º.*Vsura.251.

Charitas. 74 Maximū præceptū, datur de charitate.22ę.q.44.1.0./.Cō.3.cº.116./117.*Amor.65.Charitas.66.121.& inf.

75 Præceptum de dilectione dei, exponitur. 22ę.q.44.4.5.0./.3.d.27.L./.Virt.q.2.10.1m.*Catholica.

76 Præcepta charitatis, nō numerātur inter præcepta decalogi, q̄a oīa alia in eis includūtur, & ad hęc ordinātur.12ę.q.100.3.1m./.11.c./.22ę.q.22.2.1m./.qu.23 4.3m./.q.44.1.3m./.q.110.4.2m./.q.122.1.4m.Charitas.88.& inf.*Correº.3.11.

77 Tota lex, in præcepto charitatis impletur.12ę.q.99.1.2m./.q.105.2.1m./.Con.3.cº.125.fi./.Ro.13.le.2. prinº.C./.Gal.5 le.3.meº.B.*Eleemosyna.8.9.Finis.35.88.Lex.18.41.

78 Præceptū de dilectione dei, perfecte impletur in patria tantū, sed imperfecte in via.22ę. q.44. 6.0./.3.d.27. qu.3.4.0./ Vir.q.2.10.c./.1m./.Quol.4.24.1m./.Opusc.18.cº.5./ 6./.7.15.

Dum.104679 Immo etiam perfecte impletur in via. Opusc.4./.Opusc.15.cº.15. Respondeo Dubio.1046º.

80 Ad perfectam impletionē eius, requiruntur quatuor. s.recogitatio beneficiorum dei, & excellentiæ eius, vitatio peccati, & terrenorum. Opusc.4.cº.3. prinº.B.&c.

81 Præcepta charitatis, sunt tm̄ duo. s.de dilectione dei, & p̄ximi. 12ę.q.99.1.3m./.22ę.q.44.2.3.0./.Con.3.cº.116./.117./.Vir.qu.2.4.6m./.Ro.13.le.2 prinº.C./.Gal 5.le.3.meº.B.

82 Pręcepta charitatis, sūt duo explicite, & vnū īplicite, quia unū īcludit' ī alio.12ę.q.99.1.2m./.22ę.q.44.2.c./.q.58.1.6m

83 Pręcepta de dilectione dei & p̄ximi, sunt pria, & priº intēta alia vero secūda, & finis secūdari9. 12ę.q.100.3.1m./.11.c./.22ę.q.44.1.c./.q.189.1.5m./.Cō.3.cº.116./.117. Quol.5.19.c.

84 Dilectio proximi, & omnia sine quibus ipsa non seruatur, cadunt sub præcepto.22ę.q.32.5.c.

85 Præceptū de dilectione p̄ximi, cōueniēter traditur, quia tāgit rōnē dilectionis, & modū, nō quidē æqualitatis, sed similitudinis tripliciter. s.ßm finē, regulā, & propter se. 22ę.q.44 7.0./.Ro.13.le.2.fi.D./.Gal.5.le.3.meº.C.

86 Dilectio proximi ex præcepto debet esse vera, recta, sancta, & efficax.22ę.q.44.7.c./.Opusc.42.cº.14.

87 Præcepta legis data sunt, ut homines instruantur ad dilectionē dei & proximi.12ę.q.99.1.2m./.3m./.2.d.28.3.c.

88 In præcepto quo debemus diligere proximū, etiā sancti angeli cōtinētur, a quibus tāta nobis officia impendūtur misericordię. Opusc.10.ar 10.fi.*Martyriū.13.Meritū.52. &c.

89 Nullum præceptum datur de dilectione sui, vel corporis p̄prii, quia hæc semper manēt, & includuntur in dilectione dei & proximi.12ę.q.100 5.1m./.4m./.22ę.q.44.3.1m./.2.d.42.q.2.ar.2.q.2.3m./.3.d.28.L./.d.37.ar.2.q.2.5m./.4.d.15.q.2.ar.6.q.1.c./.Virt.q.2.7.10m.

90 Modus virtutis. s.operari ex charitate, est de præcepto speciali charitatis, non aūt de aliis præceptis, nec modus aliarum virtutum.12ę.q.100.9.10.0./.22ę.q.44.1.1m./.4.1m./.8.c./.3.d.27.q.3.4.0./.d.29.2.4m./.d.36.6.0./.Verit.qu.23.7.8m./.q.24.12 16m./.Ma.q.2.4.7m.*Vita.56.

Dum.104791 Immo dilectio dei & proximi, est sub præcepto legis, quo ad substantiam operis, non autem secundum q̄ elicitur ab habitu charitatis.12ę.q.96.3.2m./.2.d.28.3.0./.3.d.36.6.c./.2m./.4.d.15.q.3.ar.4.q.1.3m./.Veri.qu.24.12.16m./.14.2m./.3m./.7m./.Ma.q.2.5.7m.Respondeo. Dubio.1047º.

92 Modus charitatis ßm q̄ est act9 eius, est in p̄cepto, nō aūt ßm q̄ est mod9 aliarū virtutū.12ę.q.100.9.10.0./.22ę.q.44.1.1m./.4.1m./.8.c./.3.d.27.q.3.4.0./.d.29.2.4m./.d.36.6./.Ver.q.23.7.8m./.q.24.12.16m./.Ma.q.2.5.7m./.Opusc.17.cº.6./.

93 Homo in statu innocentiæ, poterat sine gratia, seruare oīa præcepta dei, quo ad substantiam actus, non autem quo ad modum eius. s. q̄ fiat ex charitate. Sed post peccatum neutro modo.12ę.q.109.4.0./.5.2m./.Veri.q.24.14.0.

Dum.104894 Immo etiā post peccatum, potest sine gratia, seruare omnia præcepta dei, quo ad substantiam actus.2.d.28.3.0./.d.41.L.fi. Respondeo. Dubio.1048º.

95 Præcepta spiritualia, dāt' de effectib9 charitatis. s.de gaudio, pace, & beneficentia, p̄p tardiores, licet includant' in præceptis charitatis. Similiter ꝯ opposita charitatis. s.cōtra odiū, accidiā, inuidiā, discordiā, & scādalū.22ę.q.44.3.2m./.3m.

Fides. 96 In lege diuina, non datur præceptū de fide simpliciter, sed de quibusdam credēdis, quia fides præcedit præcepta. 12ę.q.100.4.1m./.22ę.q.16.1.0./.q.22.1.c./.Con.3.cº.118.

97 Tria genera hoīum sunt nō exercitati in pręceptis. s.pueri, ad fidem nouiter conuersi, & peccatores. Opusc.17.c.2.

98 In lege diuina, datur præceptum, de confessione fidei, & de doctrina eius.22ę.q.16.1.4m.

99 In lege diuina, dantur præcepta, contra corrumpentia fidem.22ę.q.16.1.3m./.Con.3.cº.118.fi.

100 Inter p̄cepta legis diuinæ, quædā sunt pręābula legi, sicut p̄cepta de fide & spe, & quędā de substātia legis.22ę.q.22.1.c.

Spes. 101 Pręcepta de spe, nō potuerūt primo dari, nisi per modū p̄missionis, sed postea præcipiendo.22ę.q.22.1.0./.2.c.

Aliæ virtutes. 102 In lege dei, nō dat' præceptū ꝯ desperationē, quia intelligit' in præcepto spei, sicut dehonoratio parentū, intelligitur in quarto præcepto.22ę.q.22.1.3m./.2.3m.

103 In lege dei, dantur conuenienter præcepta de intellectu, & scientia, quo ad doctrinam, disciplinam, vsum, & memoriā. 22ę.q.16.2.0./.q 46 2.3m./.q.49.1.2m.

104 In lege dei dantur pręcepta, de timore filiali, nō aūt de seruili, sed tātum ponuntur comminationes. 22ę.q.22.2.0.

105 Timor filialis, est quasi gen9 ad dilectionē dei, & principiū omniū quæ pro dei reuerētia obseruātur: ideo simul dant' p̄cepta, de timore filiali, & de dilectione dei, quia utrumq; est præambulū ad exteriores actus, qui pręcipiunt' in lege, ad quos p̄tinent p̄cepta decalogi.22ę.q.22.2.0.*Confessio.

106 Timor filialis, est præambulum ad legem, non sicut extraneum, vel extrinsecum, sed sicut principium legis, sicut etiam dilectio. Ideo de vtroq; dantur præcepta, quasi principia communia totius legis.22ę.q.22.2.1m.Dauid.1.

107 Oīa præcepta decalogi, pertinēt ad prudentiā, inquātū est directiua, oīum actuum virtuosorum. 22ę.q.56.1.c./.2.3m.

108 In lege dei dantur præcepta, cōtra vitia prudentiæ inquantū sunt cōtra iustitiā. s.astutia, fraus, & dol9.22ę.q.56.2.0.

109 Moralia in tantum sunt determinabilia lege. i. in pręcepto, inquantū pertinent ad iustitiā.12ę.q.99.5.1m.Lex.135.172

110 Præcepta legis, maxime & principaliter sūt de iustitia, quia ipsa principaliter attendit rationem debiti.12ę q.99.5.1m./q.100.2.c./.3.3m./.22ę.q.56.1.1m./.2.0./.q.122.1.0./.q.140.1.3m./.q.148.2.1m.

111 In lege dei, dantur præcepta de fortitudine, & de partibus eius 12ę q.100.11.3m./.22ę.q.140.0.

112 Præcepta legis diuinę, dantur de fortitudine, & de aliis virtutibus, secundum q̄ cōuenit ordinationi mentis in deū 22ę.qu.eft.140.1.c. *Oratio.67.49.

113 In lege dei dant' cōueniēter p̄cepta negatiua, ꝯ vitia, opposita tēperātiæ, & partib9 ei9.12ę.q.100.11.3m./.22ę.q.170.0.

114 In lege dei, dantur præcepta, de perseuerantia, & patientia, non autem de magnanimitate & magnificentia, sed dantur consilia.22ę.q.140.2.1m.

115 In lege dei non datur præceptum contra præsumptionem quæ opponitur magnanimitati, quia intelligitur in præcepto timoris.22ę.q.22.2.3m.

116 Oēs virtutes, de quarū actibus dantur pręcepta, ordināntur ad purificandū cor, vel ad bonam cōsciētiā, vel ad rectam fidem, quæ requiruntur ad diligendū deū.22ę.q.44.1.c.

Cæremonialia. 117 Quædā cæremonialia erant ante legē, nō q̄dē ex præcepto legis dei, sed ex rōe humana per instinctū dei. 12ę.q.103.c.1.0./.He.7.le.1.meº.D.*Baptismus.6.88.&c.Cæremonie.0.Euangelium.4.Iustificatio 48.

118 Lex vetus continet præcepta cæremonialia, idest quæ specialiter pertinent ad cultū dei. 12ę.q 99.3.0./.4.5.c./.q.101.1.2.4.c./.q.103.1.c./.3m./.q.104.1.0./.q.108.2.c./.22ę.q.122.1.2m./.Quol.2.8.c./.Quol.4.13.c.

119 Oīa præcepta cęremonialia, habebāt causam rōnabilē. s.literalem & figuralem.12ę q.102.0./.Ro.4.le.2.prinº.I.&c.

120 Præcepta cæremonialia erant figura Christi, ecclesiæ, & patrie celestis, sed lex noua est tantum figura patriæ.12ę.qu.101.2.0./.q.103.1.c. *Lex.18.66.96.104.113.123.124.130.135.138.Passio.116.Primitię.0.

121 Præcepta cæremonialia, erant figuralia, primo & per se, iudicialia uero erant ex consequenti tantum. 12ę.q.104.2.0./.3.c./.22ę.q.87.1.c.*Sacrificium.16.

122 Præcepta cęremonialia legis, fuerūt viua, vsq; ad passionē Xpi, sed mortua dei'eps, morti'era vero post diuulgationē euangelii.12ę.q.103.3.4.0./.q.104.3.c./.22ę.q.86.4.1m./.q.87.1.c.fi./.q.93.1.0./.q.94.3.5m./.2.d.44.q.2.2.3m./.4.d.1.q.2.5.0./.d.2.qu.1.ar.4.qu.3.c./.Quol.2.8.c./.Quol.4.13.c./.Matt.8.priº.a.K./.Ro.2.le.fi.fi.K./.cº.14.le.1.prº.H../.mº.B./.Gal.2.le.1.mº.C./.cº.5.le.1.priº.I.&c./.Col.2.le.fi..fi.C.

123 Præcepta cęremonialia,& iudicialia sunt determinationes moralium,& etiam præcepta decalogi. Sed non ponuntur in decalogo.22ę.q.122.r.2m./.Quol.2.8.c.

124 In lege veteri sunt plura præcepta cęremonialia, quàm iudicialia, & plura præcepta moralia respectu proximi, quàm respectu Dei.12ę.q.104.1.3m.

125 Præcepta cęremonialia, & iudicialia, sunt determinativa præceptorum decalogi, ex vi institutionis tantum, sed moralia ex vi naturalis instinctus.12ę.q.100.11.2m./.Quol.2.8.c.

126 Lex vetus, non continet alia præcepta, nisi moralia, cęremonialia, & iudicialia.12ę.q.99.4.c./.5.o./.Quol.2.8.c./.Gal.5. lec.3.medo.B /.He.lec.1.prino.I.

127 Colere Deum,est actus virtutis, ideo pertinet ad præceptū morale. Sed determinatio eiꝰ ad cęremoniale.12ę.q.99.3.2m

128 In iis quæ ordinant ad Deum, quædam sunt moralia, quæ ipsa ratio fide formata dictat, sicut Deum esse amandum, quædam vero cæremonialia, quæ nō habent uim obligationis, nisi ex institutione diuina 12ę.q.104 1.3m.

129 Præcepta moralia fuerunt scripta in lapide, non autem iudicialia, nec cęremonialia, quia mutāda erant.3.d.37.1.2m./ 4.d.2.q.1.ar.4.q.1.2m.

130 Præcepta cęremonialia & iudicialia, obligant ex lege tantū, moralia uero etiam tecūdum se, ex dictamine rationis. 12ę. q.100.11.c./.2m./.q.104.1.c./.4.2m.

Iudicialia.131 Lex vetus, continet præcepta iudicialia, ideſt determinationes iuſtitiæ ſeruandæ inter homines.12ę.q.99.4.o./.5.c./.q. 101.1.c / q.103.1.c/ q.104.1.o./.q 108.2.c./.22ę.q.87.1.c /. q.122.1.2m/ /.Con.3.cº.128 /.Quol.2.8.c./.Quol 4. 13. c.

132 Præceptum iudiciale quadruplex ſ respectu principum, cōciuium, domeſticorum & extraneorum.12ę.q.104. 4. o.

133 Præcepta iudicialia, optime tradita ſunt, de principibus, & regibus iudæorum.12ę.q.105.1.o.

134 Similiter de domeſticis, ideſt de coniugibus & filiis, & ſeruis.12ę.q.105.4.o. *Iudaizare.

135 Similiter de conuictu popularium, & de poſſeſſionibus iudæorum,ſtatuendo iudices, ordinem iudicii,numerum teſtium, & pœnas.12ę.q.105.2.o.

136 Similiter de extraneis, ideſt de peregrinis, aduenis, vicinis, & hoſtibus.12ę.q.105.3.o.

137 In lege ueteri, duplex erat præceptum, de prole nata ſcilicet generale, quo ad omnes filios & filias, ideſt ſacrificium ad expiationem peccati originalis, & holocauſtum,ad cōſecrationem prolis, & ſpeciale, de primogenitis. Et utrumque ſeruatum fuit circa Chriſtum infantem.3a.q.37.3.c.

138 Non ſunt aliqua præcepta iudicialia,ordinantia hominem in ſeipſo,ſed omnia talia ſunt moralia.12ę.q.104.1.3m.

139 Circa iudicialia præcepta dupliciter ſcribæ & phariſæi errabant.ſ primo quidem,quia quædam quæ in lege Moyſi erāt tradita tanquam permiſſiones eſtimabant eſſe per ſe iuſta,ſ repudium vxoris, & vſuras accipere ab extraneis. Et ideo dominus prohibuit vxoris repudium& vſurarum acceptionem. Alio modo errabant, credentes quædam quæ lex vet' inſtituerat facienda propter iuſtitiam, eſſe exequenda ex appetitu vindictæ, vel ex cupiditate temporalium rerum, vel exodio inimicorū. Quorum oppoſita dominus docet, 12ę. q.108.3.2m. *Lex.84.Paſſio.116.Polit.7.Sacrificium.31.

140 Præcepta iudicialia, poſt Chriſtū nō obligant, nec ſeruās ea peccat, niſi ſeruet, vt obligatoꝰ ex lege.12ę.q.104 3.o./.q.108. 1.c./.2.c./.4m./.22ę.q.62.3.1m./.q.87.1.c./.4.d.15.q.1.ar.5. q. 2.5m./.Quol.2.8.c./.Quol.4.13.c /.He.7.le.2.meº.K./.Lex.9

Hominis.141 Intentio legislatoris duplex, ſ præcepti, & finis eius: prima obligat,non autem ſecunda. 12ę.q.100.9.2m./.2.d.28.3.c./. d. 36. 6. c. fin.

142 Præceptum poſitiuum, magis obligat ex intentione legis', q̄ ex verbis. 3. d. 15. q. 3.ar.1.q.4.3m./.d.19.q.2.ar.3.q.1.1m. Accuſatio.3.Appetitus.66.Benedictus.5.Confeſſio. 24.27. 90.Confirmatio.18.Conſcientia.19.Conſilium.12.17.20.

143 Præcepta iuris poſitiui,non ſe extendunt vltra intentionē præcipientis, ideſt contra charitatem.12ę.q.96.6 c./.4.d.17. q.3.ar.3.q.4.5m. *Debitum.20. Diſpenſatio 6.11.23.Euchariſtia 193.Excommunicatio.27.Finis.63.

144 Legislator,ſuo præcepto non exigit ab homine, totum qđ poteſt.4.d.15.q.3.ar.2.q.4.c. *Fornicatio.12.

145 Præceptum legislatoris tunc ſolum non obligat, quādo obſeruatio præcepti intentionem eius euacuat, uel impedit. 12ę.q.96 6.c./.4.d.15.q.3.ar.2.q.2.c. *Ieiunium.12.23.&c. Inobedientia.5.Iuſtitia,54.

146 Præcepta communis ſtatuti,non eodē modo obligant oēs, ſed ſecundum q̄ requiritur ad finem,quem intēdit legislator. 12ę.q.96.6.c./.22ę. q. 147. 3. 2m. *Matrimonium. 40. Ordo.87,94.149.

Præ

147 Nullus ligatur præcepto, niſi mediante notitia eius. Ideo nullus ignorans,tenetur ad aliquod præceptum, niſi teneatur, vel potuerit ſcire illud, inquātum in eius notitiā illud præceptum deuenit per alios, vel deuenire poteſt promulgatione facta.12ę.q.90.4.c./.2m./.22ę.q.104.2.c./.Veri.q.17.3. c./.Quol.1.19.o.

148 Legislator non poteſt aliquod præceptum ponere,quod nō oporteat in aliquo caſu prætermitti. 12ę. q. 96. 6.c./.22ę.q. 147.3.2m./.4 c./.4.d.15.q.3 ar.2.quæ 1.c /.2ę.Cor.11.lec. 1. prinº.F./.He.1.lec.4.medº.C.

149 Tranſgrediens præcepta,contemnendo auctoritatē legislatoris,uel ſic q̄ impediatur finis quē intendit,peccat mortaliter. Non aūt ſi ex rationabili cauſa, præcipue in caſu,quo legislator decerneret non eſſe ſeruandū.12ę.q.96.6.c./.22ę. q.147.3.2m./.4.c.

150 Præceptū eccleſiæ, habet eandē obligandi efficaciā,quam & præceptū diuinum.4.d.40.4.b.1./.1m. *Politia. 7.

151 Ad principes ſæculares, pertinet dare præcepta, ad vtilitatē cōm in temporalibus, ad prælatos aūt eccleſiaſticos in ſpiritualibus.22ę.q.147.3.c. *Prælatio.7.Profeſſio 3. Prouidētia.3.Prudentia.41.79 Religio.2.5.8.76.Reſtitutio.6.

152 Prælati debēt abſtinere a multitudine præceptorum. 12ę.q. 107.4.c./.22ę.q.105.1.3m. *Scientia.150.153. Votum. 10.

153 Prælatus non poteſt præcipere, niſi ad vtilitatē ſubditi, vel eccleſiæ, vel honorum morum. Phile.lec.1.fi.

154 Prælatus non eſt dūs, ſed diſpenſator, non in deſtructionē, ſed in ædificationē. Ideo non poteſt præcipere peccata,nec prohibere opera virtutum. 22ę.q.88 12.2m./.q.100.6.c.

155 Præcepta legis humanæ,diuerſificantur, ſecundum diuerſitatem communitatum.12ę.q.100.2.c./.q.104.3.2m./.q.107. 1.c./.22ę q.140.1.c.

156 Magnis viris,non de facili debet fieri præceptum. 1ę. Cor. 16.lec.2.prinº.A. Iuramentum.34.

157 Quandoque prælati religioſorū præcipiunt, vel cōiter omnibus, vel alicui ſpecialiter, vt ſi quis ſit corrigendus, ei dicatur. Et tunc intelligendum eſt præceptum ſane, ſaluo ordine fraternæ correctionis.22ę.q.33.7.a. 5./.5m

158 Prælatus religioſorum, non habet poteſtatem præcipiendi aliquid ſuper occultis,niſi inquantū per aliqua indicia manifeſtantur, puta per infamiā vel p aliquas ſuſpitiones, in quibus caſibus poteſt prælatus præcipere, eodē modo ſicut & iudex laicalis, vel eccleſiaſticus poteſt exigere iuramentum de veritate dicenda.22ę.q.3.7.5m.

Simonia. ¶Preces pro indigno, ſunt ſimoniacæ,& ſunt mulꝰ a liogua, non aūt pro digno.22ę.q.100.5.3m./.4.d.25.q.3.3. 4m. Beneficium.20 *Feſtum.6.Macharius, Munus.3.Oratio.o.Prædeſtinatio.35 Puer.4.Reſiſtere.3.Traianus.

Differentia ¶Præcingi, eſt ſeruitorum,accingi militum, ſuccingi viatorū, & decingi ad quietem.Pſal.44.prinº.c.

¶Pretioſum.Apoſtoli.33.Medicina.4.Ornatº.4.5.Reuerētia.8

Quid. 1 ¶Praecipere eſt actus rationis, quia importat motionem, cum quadam ordinatione. 22ę. q. 47. 8.3m. *Adiurare.11. Appetitus.66.Architector.Cultus 16.Danid.1.Dominatio. 2.3. Filius.63.Imperare.o.Inconſtantia.1.Inobedientia.1.2. 5.Ira.75.Iſaach.1.Latria,7 Legislator.5.Lex.26.82.91. 127. 138.139.171 Naſus. Negligentia.3. Obedientia. 5. 35. 41. Ommiſſio.14.Permiſſio.2.Præceptum.o.Prælatio.9.26.Profeſſio.3.Prudentia.40.41.

2 Recte præcipere,& ratione vti,ſemp ſe cōcomitantur, quia ad præceptū rationis,ſequitur obedientia virium inferiorū, qđ pertinet ad vſum.22ę.q.48.4m.*Sabbathū.1.Simonia.35

1 ¶Praecipitatio eſt operatio per impetum voluntatis, vel paſſionis, ſine prudentia,& partibus eius. 22ę.q.8.6.1m./.q. 53.3.o./.5.c./.q.127.1.2m. Quid.

2 Præcipitatio eſt ſpeciale peccatum, propter ſpecialem actū rationis qui prætermittitur.ſ conſilium,licet poſſit inueniri in quolibet genere peccatorum.22ę.q.54.1.2m./.Ma.q.15 4.c. *Equus.3.Impetus.Imprudentia.2.Luxuria.16.

3 Præcipitatio contrariatur dono conſilii,& prudentię.22ę.q. 53.3.1m./.q.127.1.2m. *Præceptum.33.Prudentia.35.Ratio 52.Stultitia.10.Tarditas.4.Temeritas.2.

¶Præcipuum.Agnus.1.2 3.Angelus.436.Animal.29. Apoſtoli.2.Ariſtoteles.3.Aſſiſtere.7.Beatus.45.Beneficium.17.Bonitas.226.230.Cecilia. Cohors.1. Conſcientia.7. Contemptus.5.Credere.19.Cultus.15.Delectatio.55.56.Donum.40 Dux.Euchariſtia.11.Fama.1.Filiatio.2.Finis.202.Fortitudo,17.40.Generatio.44.Gloria.8.Habitus.71.Humilitas.3. 21.Imago.31.a.b.36.Inuidia.2.Hypocriſis.2.Ira.59.Lachrimę.Laus.19.Luxuria.25.Magnificentia.2.Maximum.Meritum.13.Metaphyſica.9.Miles.5.Obligati.4.6. Officium.14. Opprobrium.2.Oratio.55.62. Ordo.86.88.89. Oſſa. Paſſio. 25. Peccatum.

Præ

25.Peccatum.229.316.Per.1.Perſeuerantia.13.Præceptum. 110.149.Præcipue.Præſertim.Primitiæ.3.Principale. Principaliter.Prodigalitas.5.Prouidentia.50.Prudentia 83. Pudicitia.Pulchritudo.5.Religio 34. 37. Reſiſtere. 6. Reſtitutio. 23.Sacerdos.19.Sacrificium 36.Sanctificatio.11.Sanctus.2. Scientia.75.90. Societas. 5. Stultitia.2. Verbum.18.68.Veritas. 20. Virtus. 5. Viſus. 10. Vſura. 89. 172. 224. Chriſtus. 38. 175.

3 ¶Praecisio. Eſſe commune ſicut in intellectu ſuo non includit aliam additionem, ita non includit in intellectu ſuo præciſionem additionis,quia ſi hoc eſſet, nihil poſſet intelligi eſſe.in quo ſuper eſſe aliquid adderetur. Ente.6. priº, c. *Baptiſmus. 116.

2 Formatorius, cum præciſione aliorum, eſt quoddam totū complectens materiam & formam.1a.q.76.8.c./Anima.10. 16m./.Ente.3.ſi.h. *Coſta.1.Excommunicatio.o.Forma.43. Hæreſis.o.Miſſa.7.8.Ordo.92.Sacramentum.78. Scandalū. 16. Schiſma o.Separatio.4.Suſpenſio.2.Vnitas. 40.

Licitum. ¶Pretium rerum venalium,non eſt ſemper determinatū punctaliter,ſed in extimatione.22ę.q.77.1.1m. *Abraham. 17. Amor.172. Aqua.1. Arra.1. Campſoria.2. Circumciſio.40. Merces.5.Miſſa.10.11.22.Paſſio.112.&c.Pecunia.Prædicare.12.Redemptio.3.Sanguis.8.& c.Satisfactio.24. Sepultura.4.Seruitus.10.Simonia.o.Spirituale.1.2.Statutum.1.Tēporale.2.Teſtis.12.Vendere.o. Vſura. 16. 17. 108. 130. &c. 148.194.196.200.&c.214.&c.285.286. 288. 305. Vſus. 10. Chriſtus 201.

¶Præclari.Ariſtoteles.6.Iudæi.9.Iuſtinus.

¶Præcludere.Exufflare.Statutum.1.

Gręci. ¶Præco veritatis Ioannes baptiſta fuit inſtitutus a Deo. Ver. q. 14. 11. 5m.

¶Præcogitatio.Euentus.Intentio.3.7.&c. Præmeditatio.Voluntas. 38.

¶Præcognitum.Adam.64.Auis.2.Cognitio.15.&c.Enthimema. Non ens.Præintelligi.Scientia.13.&c. Signum.

¶Præconcipere. Artifex.3.

¶Præconſiliatio.Incontinentia.2. 11.

Licita. ¶Præda licite capitur ab hoſtibus, vel malefactoribus. 22ę.q. 66,8.o. *Accipiter.Bellum.6.Infidelis.3.Iudæi,36.43. &c.

Quid. 1 ¶Praedestinatio eſt quædam præordinatio Dei ab æterno, de iis quæ per gratiam Dei fienda ſunt in tempore. 3a. quæſt. 24. 1. c.

2 Prædeſtinatio eſt ratio tranſmiſſionis creaturæ rationalis, ad vitam æternā, in mente Dei.1a.q.23.1.2.c./.3a.q.24.1.c. 3.d.7.q.3.ar.2.q.1.c./.Con.3.ſi./.Veri.q.6.1.c./.Quol.11.3.c. prinº./.ſi./.Ro.lec.3.prineº.D. *Certitudo.24.

3 Prædeſtinatio eſt præſcientia,& præparatio gratiæ in præſenti, & gloriæ in futuro.1a.q.23.1.2.3m./.4m./.22ę.q.174.1.c./.1. d.40.q.1.1.c./.4m./.5.3.ſi /.Veri.q 6.1.c./.Quol.12.2.c

4 Gratia ponitur in diffinitione eius,non quia ſit de eſſentia eius,ſed quia importat reſpectum ad gratiā.1a.q.23.2.4m./. 1.d.40.q.1.1. 4m.

5 Prædeſtinatio ſecundum rationem ſui nominis,non poteſt ſaluari in ſpeculatione tantum, ideo diffinitur per propoſitum & præparationem.1.d.40.q.1.2.c.ſi.

6 Prædeſtinatio pertinet ad ſcientiam practicam. 1. d.40.q.1. 2.c.ſi./.Veri.q.6.1.o.

7 Prædeſtinatio eſt pars prouidentiæ.1a.q.23.1.2.3.4.6.8. c./. 1.d.40.q.1.1.c./.4m./.5.3.ſi /.Veri.q 6.1.c./.Quol.12.2.c

8 Prædeſtinatio nihil ponit in prædeſtinato,niſi effectum eiꝰ 1a.q.23.2.o./.1.d.40.q 1.1.o.

9 Prædeſtinatio, ex parte prędeſtinati,importat tria, ſcilicet q̄ illud ad quod eſt, aliquando conueniat ei per gratiam, & poſt.3.d.7.q.3.1.c.

Differen tiæ. 10 Differentia ſcientiæ, ſapientiæ, præſcientiæ, præuidentiæ, diſpoſitionis,prouidentiæ,& prædeſtinationis.1a.q.23.3.c / 1.d.35.L.prineº./.d.40.q 1.2.c./.5.3.cº.163./.Veri.q.6.1.o./ Ro.8.lec.6.medº.1.

11 Prædeſtinatio præſupponit præſcientiam, & dilectionem. Veri.q 6.1.c./.Quol.11.3.c.

12 Prouidentia,præuidentia,præſciētia,& prædeſtinatio, ſunt tantum temporalium,ſcientia vero & ſapientia,ſunt etiam æternorum.1.d.35.L.priº. *Character,45.Certitudo.24.Diſpoſitio.15.Electio.24.&c.Exęcutio.5.

13 Aliquid poteſt exire ab ordine diuinæ prouidentiæ quantū ad id quod intentum eſt,non autem ab ordine prædeſtinationis.1.d.40.q 1.2.c fi./.d.47.4.c.

mn.104914 Oppoſitum videtur dicere.12ę.q.100.8.2m. Reſpondeo,ſicut Dubio. 498.

15 Prædeſtinatio eſt tantum reſpectu eorum, quæ ſunt ſupra faculatem naturæ,ſcilicet gratiæ,& gloriæ, prouidentia ve

Præ

ro reſpectu omnium.ſ.d.35.L.prinº./ d.40.q.1.2.c./.q.2.c ſ 7m./.q.4.1.c./.Veri.q.6.1.c./.Ro.le.3.priº.E./.Eph.le.1.fi. D.

16 Prædeſtinatio eſt tantum conſequentium gloriam,?quia reſpicit exitum & euentum ordinis,ſed prouidentia, reſpicit ordinem tantum.Veri.q.6.1.c.

17 Prædeſtinatio eſt tantum habentium voluntatem, ſed prouidentia eſt omnium.1.d.40.q.1.2.c./.q.4.1.c.

18 Prædeſtinatio addit ſupra prouidentiam,otdinationem ad exequendum, & p æſcientiam de exitu rei.1.d.40.q.1.2.c.

19 Prouidentia ſecundum rationem ſui nominis, poteſt ſaluari in ſpeculatione tantum, non autem prædeſtinatio, ideo diffinitur per propoſitum & prę parationem.1.d.40.q.1.2.c. *Liber. 15.&c.

20 Prædeſtinatio eſt tantum hominum,& eorū quæ pertinent ad ſalutem, ſed prouidentia dicit uniuerſaliter ordinem in finem. Ideo eſt omnium,& de omnibus.Veri.q.6.1. c.

21 Prædeſtinatio proprie, eſt tm̄ de bonis, præſcientia uero eſt etiam de peccatis. 22ę q 174.1.c./.Veri.q.6.1.10m./.Quol. 5.2.c./.Ro.8.lec.6.medº.I.

22 Prædeſtinatio eſt cauſa gratiæ,& gloriæ, ſed reprobatio eſt cauſa derelictionis,& pœnæ æternæ, non autem culpę.1a.q. 23.3.2m./.1.d.40 q.4.1.o./.Veri.q.6.1.c.ſi./.15m./. Quol.5.2. c./.Ro.9.lec.2.ſi./.lec.4.medº.H.&c.

23 Prædeſtinatio pōt eſſe non entium, non autem deſtinatio. Quorum. Veri.q.6.1.c.

24 Prædeſtinatio eſt aliquorū dupliciter.ſ.finis,& cōſerentis.ſi gręæ & gloriæ,uel conſequētus finē, 1.d.40.q.2.c.Lex.58.&c.

25 Prædeſtinatio non conuenit omnibus,ſed tm̄ conſequutoris gloriam per gratiam.1.d.40 q.2.o *Maria. 50.

26 Prædeſtinari proprie,conuenit perſonæ tm̄, non autem naturæ.Ro.lec.3.medº.E. *Nomen.36.

27 Prædeſtinatio eſt tantum entium aliquando.1a.q.23.2.2m./ 4.2m./.1.d.40.q.2 1m. *prophetia 5.41.52.62.

28 Prædeſtinatio cōuenit angelis,ſicut & hominibus, licet nō fuerint miſeri.1a.q.23.1.3m./.1.d.40.q.2.c./. 3m.

29 Prædeſtinatio non eſt de gratiis gratis datis,niſi impropric. Ro.lec.3 prinº.A. *Reprobatio.1.

30 Beati ſunt prædeſtinati participaliter, non autem nominaliter.1.d.40. q.2.4m.

31 Prædeſtinatio non conuenit creaturæ irrationali, niſi abuſiue.1a.q.23.1.2m./.1.d.40.q.2.c.

32 Cōueniens eſt Deo,hoīes prædeſtinare.1a.q.23.1.o./.3.3.ſi.

33 Prædeſtinatio certiſſime,& infallibiliter conſequitur ſuum effectum 1a.q.23.3.3m./.6.o./.8.3m./. Veri.q.6. 3. o./. Quol. 11.3.c./.Quol.12.3.o./.Ro.8.lec.fi fi.E./.He.12.lec.4.fi.A. Effectus.

34 Prædeſtinatio non poteſt impediri.1a.q.23.8.3m. * Miſericordia.31. Orario.85.pœna.64.

35 Prædeſtinatio iuuatur precibus ſanctorum,ſ & ſuis & aliis bonis operibus, ex parte effectus eius, non autem ex parte ordinationi, diuinæ.1a.q 23.8.o./ 1.d.41.4.o./.3.d.17. ar.3. q.1.3m./.4 d.45.q.3.2 5m./.Veri.q.6.6.o.

36 Præſcientia meritorum non eſt cauſa prædeſtinationis vniuerſaliter, tamē vnus effectus eius, eſt ratio finalis alterius effectus eius prioris, & cauſa meritoria effectus poſterioris. 1a.q.23.5.o./.1.d.41.3.o./.Con.3.cº.163. Veri q.6.2.o./. 10. 15.lec.3.medº.d./.Ro.lec.3.prineº.B /.cº.8.lec.6 medº.K./. cº.9.lec.3.prinº.G.&c./. Eph.lec.1.meº.D./.lec.4.fi.B.

37 Voluntas Dei eſt cauſa efficiens, & finis prædeſtinationis, ex parte totius effectus eius.1a.q.23.5.o./.1.d.41.3.c./.5. fi./.Eph.lec.1.fi.C &c.

38 Error multiplex circa effectus prædeſtinationis.1a.q. 23. 5. 8.c./. Veri.q.6.6.c./.Io.15.lec.3.medº.d.

39 Prædeſtinatio eſt æterna.3a.q.24.1.2.c./.3.o./.4.c./.1m./.1.d. 44.4.4m./.Con.3.fi./.Ro.8.lec.6.fi.D. In communi.

40 Præſcientia, prouidentia, prædeſtinatio,& huiuſmodi, non imponunt neceſſitatem omnibus rebus, nec auferunt contingentiam ab eis.1a.q 22.4.o./.q.23.1.1m./.3.3m./.6.c./.22ę. q.171.6.1m./.1.d.39.q.2.2.c./.d.40.q.3 c./.2.d.25.2.2m./.Cō. 3.cº.71.72.73.74.163./.Veri q.2.11.c./.q.24.1.13m./.Ma. q. 16.7.15m./.Quol.11.3.o./.Quol.12.4.1m./.Opuſ.2. cº. 10./. Opuſ.3.cº.138./.139./.Meta.6.lec.3.fi.c.C.&c./. periherme nias.lec.14.fi.f.E.&c.

41 Prædeſtinati non ſunt certi cōiter, de ſua prædeſtinatione. 1a.q.23.1 4m./.Veri.q.6.5.o./.Io.10.lec.5.medº.d.G.

42 Licet aliquibus ex ſpeciali priuilegio,ſua prædeſtinatio reueletur,non tamen conuenit, vt reueletur omnibus, quia ſic illi qui non ſunt prędeſtinati deſperarent, & ſecuritas,in prædeſtinatis negligentiam pareret.1a.q.23.1.4m./.1.d.16.1 5m./.Pſal.50.prinº a.D.

43 Reuelat Deus hoc aliquando aliquibus, ex ſpeciali priuilegio, vt ſecuritatis gaudiū etiā in hac vita in eis incipiat, &

Præ

confidentius & fortius, magnifica opera prosequantur, & mala præsentis vitæ sustineant. 12æ.q.112.5.c./.1.d.16.1.5^{m}. Amor. 32. 33. 34. Certitudo.18.24. Filiatio.36.39. Publicatio 3. Reuelatio.10.&c. Saluari. 11.

44 Numerus prædestinatorum est certus, & determinatus formaliter, & materialiter Deo, non autem nobis. 1^{a}.q.23.7.o./22æ.q.50.3.4^{m}./.1.d.40.q.3.o./.Veri.q.6.4.o./ Col lec.6.p^{o}.K

Christus. 45 Prædestinatio conuenit Christo, & personæ Christi, inquantum subsistit in natura humana, non autem ut subsistit in natura diuina, nec secundum se, nec conuenit naturæ humanæ, nec naturæ diuinæ. 3^{a}.q.24.1.o./.1.d.40.q.2. c. fin./.5^{m}./.Ro.lec.3.med^{o}. E.&c.

46 Prædestinatio communiter, pro præscientia, & prædestinatio proprie, vt est gratiæ vnionis in persona, conuenit naturæ humanæ Christi, sed vt est gratiæ vnientis Deo, per operationem, conuenit tantum personæ, licet ratione naturæ humanę. 3.d.10.q.3.1.o.

47 Prędestinatio Christi, differt a nostra, ratione terminorum, & subiectorum, non autem ratione prędestinantis. Ideo conuenit ei analogice, non autem uniuoce. 3.d.10.q.3.2.o *Filiatio 36.39.

48 Prædestinatio Christi, est causa efficiens, formalis, exemplaris, & finalis prædestinationis nostræ ratione effectus, non autem ratione operationis Dei. 3^{a}.q.24.3.4.o./.3.d.10.q.3.3.o /.Ro lec.3.prin^{o}.B.

49 In prędestinatione Christi, non est antecessio æternitatis ad personam, nec gratiæ ad gloriam, ut in angelis, nec naturæ ad gratiam, ut in nobis, sed psonæ, & naturæ diuinæ ad naturam humanam. 1.d.40.q.2.c.

Propositio 50 Christus prædestinatus est esse filius Dei, non autem proprie factus est filius Dei. 3^{a}.q.24.1.2^{m}./.3.d.7.q.3. 1.o./. Ro. lec.3.med^{o}. F.

51 Christus secundum ꝙ homo, prædestinatus est, esse filius Dei, quia prædestinatio quo ad præcessionem, & effectum, idest gratiam, conuenit Christo, ratione humanæ naturæ tantum. 3^{a} q.24.2.o./.3.d.10.q.1 ar.1.q.3.o./.Ꝯ.4.c^{o}.9.2^{m}.

52 Christus secundum ꝙ filius Dei, prædestinatus est esse homo, tamen magis proprie dicitur econuerso. 3^{a}.q.24.2.3^{m}.

53 Homo prędestinatus est, esse filius Dei, & econuerso. 3^{a}. q. 24.2.3^{m}./.3.d.7.q.3.1.o./.ar 2.q.1.o.

54 Humana natura non est prædestinata, esse filius Dei, sed vt assumatur a filio Dei. 3.d.7.q.3.1.c.

55 Filius Dei prædestinatus est, esse filius Dei, secundum euidentiam, non autem secundũ rei ueritatẽ. 3.d 7.q.3.ar.2.q.2.o.

56 Hæc est falsa, filius Dei est prædestinatus. Sed hęc est uera, filius Dei inquantum homo, est prædestinatus. 3.d.7.q.3.ar. 2.q.3.o./.Con.4.c^{o}.9.2^{m}.

¶Prædiale. Decimæ. 14.18.23.25. Feudum.

¶prædicabile. Medium. 12 Vniuocum. 1.

¶prædicamentale. Genus. 22.

Quot sunt ¶PRAEDICAMENTVM. Sufficientia decem prædicamentorum, & distinctio eorum. Meta.5.lec.9.med^{o}.c./.physicorũ. 3.lec.5.med^{o} i.B.&c.

2 In nullo prædicamento est aliquid, nisi res extra animam. Po^{a}.q.7.9.c. *Accidens 9.11. Actio.2.51. Consideratio. 2.

3 Ad esse in prædicamento accidentis, requiritur compositio rationis, idest ex genere & differentia, non autem compositio realis, sed tantum in prædicamento substantię. Veri. q. 27 1.8^{m}. *Creatio 20. Deus.52.&c. Dispositio.13. Ens. 1. 3. 8.&c.15. Gratia.106.

4 In creaturis, unum prædicamentum accidit alteri. Ideo ex duobus prædicamentis, non potest fieri unum, nisi per accidens. Non autem in diuinis. Po^{a}.q.2.2.2^{m}. *Habitus.18. 19.23 Locus.4.5. Motus.13. prædicamentale. Positio. Principium. 6. 9.

Du^{m}.1050° 5 Immo ex rebus duorum prædicamentorum fit unum per se. Veri.q.21.1.11^{m}. Respondeo Dubio.1050.

6 Prædicamentum quodlibet accidentium, dicit imperfectionem, secundum propriam rationem generis, præter relationem. Ideo in diuinis, sunt tantum duo modi prædicandi, scilicet substantiæ & relationis. 1^{a}.q.28.1.c./.2.o./.1.d. 8. q. 4.3.o./.d.22.3.2^{m}./. d. 33. 1.5^{m}. Deus. 57. Relatio. 69. &c. *Qualitas.1. Relatio.1.4.9.17.25.46.49.

Quis. 1 ¶PRAEDICARE, idest euangelium recitare in ecclesia, quod ē linguis loqui, pertinet ad diaconũ, ad sacerdotes aũt pertinet exponere, & exhortari, quod est prophetare. 3^{a}. q.67.1. 1^{m}./.4.d.5.q.2.ar.1.q.2.2^{m}./.d.6.q.2.ar.2.q.2.c.

2 Prædicare, est principalissimus, & proprius actus episcopi, & dignior quàm baptizare. 3^{a}.q.67.1.1^{m}./.2.1^{m}./.q.71.4.3^{m}.

3 Non licet prædicare, nisi prælato, uel ex auctoritate eius. 4.d.19.q.2.ar.2.q.2.4^{m}./.Quol.12.28.o. *Abiectus.

Præ

4 periculum de prædicatione omissa, non imminet, nisi eis quibus commissum est officiũ prædicandi. 22æ.q.10.12.5^{m}.

5 Obligatorum ad prædicandum, non prædicans meretur pœnam, prædicans autem inuite, nihil meretur. Sponte uero cum sumptu, meretur. Qui autem prædicat sine sumptu, habet gloriam. 1æ.Cor.9.lec.3.fi. *Apostoli.15.16.27.43.

6 Quicumque in prædicatione falsum dicit, fidem quantum est in se euacuat, & ita peccat mortaliter. 4. d. 20. artic. 3. q. 2. b. 2.

7 Prædicans potest uiuere, de eleemosynis sponte oblatis, nõ autem de datis coacte, nisi sit prælatus. 22æ.q.188 4.4^{m}./.1æ. Cor.9. *Aureola.19.&c. Cantus.5. Charitas.112.113. Catechismus.7 Confirmatio.40. Credere.11.

8 Prædicantibus licet accipere eleemosynam ab vsurariis duplıciter, scilicet si mouent eos ad restitutionem, uel si non habent aliunde, & egent. Quol.12.30.o. *Festum.5. Ieiunium.7. Indulgentia.28. Iustificatio.15. Lectoratus.5.7.

9 Vadens ad prædicandum, nihil debet secum portare, nisi pro collegio, uel pro pauperibus. Io.13.lec.5.me^{o}. a. F. *Mẽbrum.12. Niniuitę. Operatio.23. Paulus. 14. Paupertas. 7. Perfectio.87. Petrus.5. Prælatio.16.17. Religio.78.&c 95.96 99. Simbolum. 1.

10 Ad prædicandum mouent tria, scilicet instinctus fidei, stimulus zeli, & magnitudo præmii. Isa.41. fi.

Quid. 11 Prædicare & bonum iter impediuntur a diabolo, & quandoque a Deo. Ro.lec.5.fi.A./.c^{o}.15 lec.3. prin^{o}.

12 Prædicare in spe temporalium est licitum: non autem propter spem eorum, sed gratis ex parte prædicantis, non autẽ ex parte dantium, & sine pretio, non autem sine stipendio. 4.d.25.q.3.ar.2.q.2.4^{m}./.5^{m}./.Quol.2.12.o./.1æ. Cor.9.lec 1. med^{o}.K./.fi. *Ecclesia.11.14.

13 Prædicatio debet fieri propter gloriam Dei, & salutem hominum, non autem propter lucrum, vel laudem propriam. Ro.10.lec.2.fi.D.

14 Omnis prædicatio, debet ad duo ordinari, scilicet ad ostendendum magnificentiam Dei, prædicando fidem, & beneficia eius, accendendo ad charitatem. Psal. 17.fi. *Euangeliũ 2. Festum.5. Fide.59.75 &c. Gratiarũactio 4. Infidelitas.10.

15 Prædicans debet dicere, ea, quæ pertinẽt ad eos quibus prædicat, non autem quæ ad alios. Ro.3.lec.2.fi. H.

16 Materia prædicationis duplex, scilicet utile ad uitam præsentem, & ad futuram, idest triplex pax, scilicet quia annũtiant pacem quam Christus fecit inter hominem & Deum, pacem habendam cum omnibus hominibus, & ea per quæ homo potest habere pacem in semetipso. Ro.10.lec.2.fi.D.

17 Ante finem mundi euangelium Christi prædicabitur in toto mundo, quo ad ædificationem ecclesiæ Ro.10 lec.3.pri^{o}. F./.Col.lec.2.fi.E. *Miraculum.42. Saluari.15. Simonia. 25 26. Solicitudo.4. Stella.8. Tuba. 2. Turtur. 5. Verbum. 66. &c. Vita.29.31.67.

Christus. 18 Prædicans populo stat: Clericis autem uel religiosis, sedet, sicut Christus docens turbas, stabat, docẽs vero discipulos sedebat. Matth.5.prin^{o}.a.D./.Io.7.lec.5 prin^{o}. *Apostoli.6 &c. Festum.5. Lingua.8. Loqui.5. Missio.26. Roboam. Christus. 94.

19 Christus non debuit prætermittere prędicationem, propter scandalum iudæorum 3^{a}.q.42.2.o.

20 Christus & Apostoli, a principio prædicauerunt iudæis tantum quadruplici ratione, scilicet ut ostenderet per suũ aduentum impleri promissiones antiquitus factas iudæis, nõ autem gentilibus. Vt eis aduentus ostenderetur esse a deo. Vt iudæis auferret calumniandi materiam. Et quia per crucis victoriam meruit potestatem & dominium super gentes. 3^{a}.q.42.1.o./.3.d.1.L.fi.C.

21 Christus prædicauit annis tribus, & quasi mẽsibus tribus. Et uixit annis trigintatribus, & mensibus tribus. 3^{a}.q.39.3. o./.q.43.3.c./.4.d.43.ar.3.q.2.2^{m}./.d.44.L.prin^{o}./.Io.2.pri^{o}./ Lec.2.med^{o}.b.I./.c^{o}.7.lec.4.prin^{o}.a.F.

22 Verbum Christi prædicatum est in toto mundo, post tres annos, ab ascensione eius, uel ante destructionem Ierusalem. Psal.17.med^{o}.k./.Psal.44.med^{o}.d.K./.Matth.24.prin^{o}. a.H./.Col.lec.2.fi.D.

Per se. 1 ¶PRAEDICARI per se, est prædicari secundum propriam rationem, non autem propter idemptitatem rei. Po^{a}.q.8.2.6^{m} *Abstractum.8. 9.

2 Nihil prædicatur essentialiter, cum magis & minus in accidentibus. Virt.q.1.11.c./.4^{m}.

Du^{m}.1051. 3 Oppositum videtur dicere a simili, quia charitas augetur essentialiter. 12æ.q.52.1.o./.q.66.1.o./.22æ.q.24.4.o./.1.d. 17. q.2.1.o. Respondeo Dubio. 1051. A.

4 Quicquid prædicatur de prædicato, prædicatur de subiecto intelligitur

Præ

intelligitur in prædicatis per se. Po^{a}.q.8.2.6^{m}.

5 Quicquid prædicatur de aliquo, sicut vniuersale de particulari, potest supponere pro eo, non autem in aliis. 1^{a}.q.39. 5.4^{m}./.1.d.5.q.1.1.2^{m}.

6 Omne quod prædicatur primo, etiam per se prædicatur, & omne per se, prædicatur de omni, & non econuerso Posteriorum.lec.9.med^{o}.b.

7 In propositionibus per se, oportet ꝙ quicquid est in prædicato, conueniat per se subiecto, non tamen secundũ omne quod includitur in eo, sed secundum aliquid. 3.d.10.q.1.ar. 1.q.2.c./.ar.2.q.3.c./.d.12.q.1.1.6^{m}./.d.22.q.1.2.c./. Meta.5. lec.10 med^{o}.e princ^{o}.

8 Homo prædicatur per se de Sorte, quia si Sortes definiretur, poneretur homo in eius definitione. 1^{a}.qu.76.1.c./.3.d.10. q.1.ar.1.qu.2.1^{m}./.2^{m}./. Meta.1.me^{o}.g./.Li^{o}.5.lec 19.me^{o}.e. *Accidens.109.112.&c.119. Actus.199.200. Adiectiuum.4 5.6.11.&c. Per se.8.

9 Aliquid prædicari de alio, contingit dupliciter, scilicet essentialiter, & participatiue siue per concomitantiam. 1^{a}. q.54.1.1^{m}./.Quol.2 3.c.

10 Tripliciter prædicatur aliquid de pluribus, scilicet uniuoce, ęquiuoce, & analogice. Opus. 32.c^{o}.3.

11 Totum vniuersale, adest cuilibet parti eius, & secundum esse, & secundum perfectionem, & proprie prædicatur de parte sua, non autem totum integrale totus.

Totum autem potentiale, aliquo modo. 1^{a}.qu.77.1.1^{m}./.1.d. 3.q.4.2.1^{m}./.2.d.3.q.5.2.1^{m}./.2.d.9.3.1^{m}./.4.d.26.q.1.ar.1. q.3.c./.2^{m}./.Spiritu.11.2^{m}./.8^{m}./.Quol.10.5.fi. *Affirmatio. 5. Albedo.2. Animal.7.8. Attributa.15.16. Baptismus.57.

12 Pars subiectiua est de qua prædicatur essentialiter totum, secundum vnam rationem, vel secundum prius & posterius, & est in minus. 22æ.q.120.2.&c.

13 Totum vniuersale nõ prædicatur in singulari, de pluribus partibus suis simul sumptis. 4.d.16 quæst.1.ar.1. quæst.3.c. *Bonitas.78.

14 Nihil prædicatur vniuersaliter de singulari, sed tantum de vniuersali. Meta.5.le.13 me^{o}.a.fi.

15 Totum integrale, prædicatur aliquo modo, de omnibus partibus suis simul sumptis, licet improprie, sed nullo modo de singulis, simpliciter & proprie. 1^{a}. q.77.1.1^{m}./.Phy.le. 3.me^{o}.h.

16 Nulla pars integralis, prædicatur de suo toto. 1^{a}.qu. 77.1. 1^{m}./.1.d.3.q.4 2.1^{m}./.d.25.2.2^{m}.prin^{o}./.2.d. 9.3.1^{m}./.3.d.7. qu.1.1.c./.Ente 3.prin^{o}. b./. Meta.7.le.9. prin^{o}.a.fi./. le.12. me^{o}.e.H.

17 Quæ prædicantur per accidens, prius prædicantur de indiuiduis, ꝗ de vniuersalibus, in prædicatis vero per se, est ecõuerso. Meta.5.le.6 prin^{o}.a./ le.11.me^{o}.a.A.

18 prima substantia prædicatur per se de seipsa, & per accidẽs de superiori, sed nullo modo de inferiori. Meta.7.le. 2 pri^{o}. a.E. *Commune.13. Contradictio.1. Deificatus. Determinatio.4. Deus.36.37. Differẽtia.2.&c. Duo.1. Effectus.10. Ens. 33.&c. Epieiceia. 4. Esse.36.37. Factum.3. Generale.1. Genus.5.&c. Homo.9. Humanitas.4. Intellect^{9}.56. Iustitia.4. Locus.5. Medium.12. Metaphysica.28. Motus. 3. Neutrũ.1. 1. Nomen.43.63.65. Opposito.17. Pars.34. Persona 24.37. Propositio.5.7.10.12. Quantitas.5. Rationale.3. Species.4. Substantia.6.16.19. Sum. Veritas.12.19. Virtus.178. Vnio. 11. Vniuersale.3.&c.

Per accidens. 19 Nullum per accidens prędicatur vniuersaliter, sed tantum quæ per se prędicantur. 1^{a} q.51.1.c./.Meta.5.le.11.me^{o}.a.fi. Causa.47.107. Ens.3.5.33.&c.

20 Quæ attribuuntur eidem, secundum diuersas formas, præ dicantur de se inuicem per accidẽs Con.2.c^{o}.57.1^{m}./. Anima 11.c.

21 Inferius non prędicatur de superiori, nisi per accidens. 1^{a}. 4.39.6.a.2./.1.dist.30.1.a.2./.Con.2.c^{o}.57.4^{m}. *Aequiuoca. 2.11.12.&c.

22 In prædicatione per accidens, non contingit processus in infinitum. Meta.3.le.7.me^{o}.i.prin^{o}./.fin. k.prin^{o}./. Poster. lec.33.o. *Esse.2.

23 Prædicatione per accidens triplex, scilicet accidentis de subiecto, subiecti de accidente, & accidentis de accidẽte. Meta.4.le.7.fi.k.prin^{o}./.Lib^{o}.5.me^{o}.b.K./.le.7. prin^{o}.a./.lec.9. prin^{o}.b./.lec.11.prin^{o}.a.K./.Poster.le.31.fi./.le. 33.prin^{o}.b. K. *Genus.5.&c. Locus.5. Materia.48.49.50. Metaphysica. 10.28. Pars.34. Participare.6.

In cõi. 24 Id quod actu, vel intellectu, de pluribus prædicari non potest, est singulare. 3.d.2.L.fi. Animal.7.8. Attributa.

25 Prædicata rationis, quæ pertinent ad naturam, non prædicantur de supposito in creaturis, nec in diuinis. 3.d.11.4.c.

Præ

26 Quod prædicatur secundum prius & posterius, non prædicatur vniuoce. Con.1.c^{o}.32.fi. *Cathegorica.

27 Immo cum aliquãdo æqualiter prædicentur aliqua de omnibus, vt Ens & vnum, prædicãtur vniuoce. Meta.10.le.3. me^{o}.c. Respondeo sicut Dubio.549^{m}. Du^{m}.1051^{m}

28 De quocumque prædicatur genus vniuoce, vel denominatiue, oportet aliquam speciem eius sic prædicari. Meta.lec. 12 fi.i.E.

29 Genus & differentia, non prædicantur de aliqua parte integrali. Opus.42.c^{o}.10./.11. Enuntiatio.6.

30 Differentia non prædicatur de aliquo, de quo non prædicatur genus. Opusc.42.c^{o}.10 *Exclusio. 6.9. Factũm.3. Masculinum.1.

31 De vniuersali prædicatur aliquid quadrupliciter, scilicet modo prædicandi ipsius vniuersalis, singularis, indefiniti, & particularis: sed tripliciter tantum de singulari perihermenias.lec.10.me^{o}.b. *Nomen.32. *peccatum. 20. Reduplicatio.3.5.6. Species.4. Substantia.6.15.19. Suppositio.2. Verbum.82.84.

32 Signum vniuersale, in prædicato proprie ponitur. Et propositionem facit esse impossibilem. Alia vero signa improprie ponuntur in prædicato, non autẽ false. Perihermen. lec.10.fi. *Viuum.2. Vniuersale.3.

33 Nomen non est aptum prædicari de pluribus dupliciter, scilicet quia significat formam, vt est in hac materia, vel aptam recipi in materia.

34 Subiectum non restringitur per prædicatum, ratione significationis, sed tantum ratione temporis significati. 1^{a}. qu. 39.4.a.2.

35 Terminus in subiecto positus, tenetur materialiter, id est pro supposito, sed in prędicato tenetur formaliter, idest pro natura. 1^{a}.q.13.12.c./.q.31 3.2^{m}./.3^{a}.q.16.7.4^{m}./.9.c./.3^{m}./. 10.c./.2^{m}./.q.17.1.3^{m}./.1.d.4.q.2 2.c./.3.d 1.q.2.5.5^{m}./. d.5. L.fi./.d.6.q 1.3.3^{m}./.q.2.1.7^{m}./.d.11.2.3^{m}./. d.22.qu.1.2.c./. Perihermen.le.8.prin^{o}.b.C./.Lec.10.fi.f.

36 Immo terminus a parte prædicati positus, ad quem terminatur actus verbi, non tenetur formaliter, sed materialiter. 3.d.1.qu.2.5.2^{m}./.3^{m}./.4^{m}./.5^{m}. Respondeo Dubio. 1052°. Du^{m}.1052^{m}

37 Verba & participia, nullo modo prędicantur in diuinis singulariter de pluribus personis, sed tantum pluraliter, quia significant per modum actus, vt est inhærens. 1.d.9.qu.1.2. c./.d.11.4.c. In diuinis.

38 Quicquid in diuinis prædicatur de persona, prędicatur de essentia, & econuerso, nisi in iis in quibus differunt inter se. 1.d.5.q.1.1 5^{m}. *Abstractum.9. Accidens.112.&c. Actus. 199.220. Adiectiuum.4.11.12.14. Attributa. 15.16. Bonitas.78. Coæquale.1.

39 In diuinis, persona prædicatur de essentia, & econuerso. 1^{a}.q.39.6.o./.1.d.4.q.2.2.o./. Vnio.1 12^{m}. *Deificatus.

40 Dicta de deo metaphorice, possunt prædicari de eo, singulariter, & pluraliter. Dionys.2.le.4. *Deus.81.

41 Relatio secundum propriam rationem, idest secundum ꝙ refertur ad aliud, prædicatur in diuinis, non autem secundum rationem communem, scilicet secundum ꝙ inhæret subiecto 1^{a}.q.28.1.1^{m}. Nomen.

42 In diuinis, nihil prædicatur per accidens. 1.d.4.qu. 2.2.3^{m}. *Dictio.3.

43 Immo essentia prædicatur per accidens de persona, & ecõuerso. Po^{a}.q.8.2.6^{m}. Respondeo Dubio.1053°.

44 Hæc prædicatio, deus est pater, & ecõuerso, est per se, & nullo modo per accidẽs. Nec sicut superioris, de inferiori, nec econuerso, sed per identitatem. 1^{a}.qu.39.6.2^{m}. *Dionysius 2. Ens.3.22.34.36.37.40. Filiatio.20. Nomen. 38.43. Notio. 10. Participare.15. Pater.1.4.6.7. Persona.18.19.24.31. Prædicamentum.6. Relatio. 75. 82. 97. Tempus.39.40. Christus.42.

1 ¶PRAEDICATOR habet octo nomina, scilicet miles, vinitor, pastor, bos, arator, triturator, seminator, & architectus templi. 1æ. Cor.9.le.1.me^{o} A./.fi.B.&c./.le.2.me^{o}.H.&c. Du^{m}.1053^{m}

2 Prædicator dicitur tuba quintuplici ratione, scilicet quia excitat ad vitæ statum, hortatur ad spirituale bellum, nunciat viri incessum, vocat ad vitę consilium, & inuitat ad dei festum. Isa.58.fi *Aureola.19.&c. Cantus.5. Charitas. 113.

3 Prædicator honorat officium suum dupliciter, scilicet bonis moribus, & operibus supererogationis. Ro.11.le.2.m^{o}. A. Perfectio.87.

4 Prædicatores ecclesiæ custodiunt, & excolunt ipsam ecclesiam, meritis & doctrinis. Isa.61.me^{o}.D.

5 Nullus debet fieri prædicator, nisi prius purgatus, & virtute perfectus. 3^{a}.q.41.3.1^{m}./.3.d.35.q.1.ar.3.q.3.1^{m}.

6 Prædicator debet esse absolutus a cura rerum sæcularium. 3^{a}.q.40.

9ª.q.40.3.c. *Catechismus.7.Credere.11.20.

7 Prædicator non debet semper esse in publico, sicut nec Christus.3ª.q.40.1.3^{m}.

8 Duo sunt necessaria prædicatori, quę significantur per Philippum & Andream, scilicet eloquentia, & bona operatio. Io.12.le.4.prinº.c.

9 Prædicator veritatis, non debet dicere fabulas. Tamen non oportet eas reuocare, nisi propter scandalum. Opuscu 12.o.

10 Sumptus debentur prædicatoribus, & mittentibus eos. 22æ.qu.187.4.2^{m}./.5.5^{m}./.Quol.7.18.c./.Opusc.19.cº.70./. Ro.15.le.3.meº.A. Merces.2.3. *Fides 59.73.&c. Gratiarumactio.4.Ieiunium.7.Indulgentia.28.Paupertas7.Perfectio.86.87. Philosophia. 1. Professio.2.3.Religio.95.96.99.

Fratrum, 11 Prædicatorum ordo, habet cautissimam & securissimam formam profitendi.22æ.q.186.9.1^{m}./.Quol.1.q.9.4.c. Vita. 30.40.72.

¶ Prædicatum. Affirmatio.2.Cathegorica.Communicatio.2. Contradictio.1.Corruptibile.1.Determinatio.4. Deus.71. Dici.2.3.Ens.5.Enuntiatio.6.Esse.2.Exclusio.6.9. Intellectus.56.Modus.2.Notum.1.Omnis.4.Prædicari.o.propositio.2.5.7.Proprium.3.Propter.6 Reduplicatio.5.6. Relatiuum.12.Simpliciter.6.Solus.2.&c. Subiectum.7. Verbũ. 83.Vitium.2.Vniuersale.14.Christus.11.21.44.&c.

¶ Prædicere. Astrologia.4. Dæmon75.&c.Eucharistia.81.&c. Imprecatio. Ioachim.Prophetia.49.Vsura.28.314.

¶ Prædiffinitio. Necessitas.10.Passio.85.Præscientia.

¶ Prædiligere. Ioannes.10.&c.Vita.59.

¶ Præditus. Vespertilio.

¶ Prædominari. Anima.260.Animal.11.31.Calor.5. Corpus. 35.Delbora.2.Elementum.4.5.Forma.70. Pars.18.Plantæ. 3.Virtus.36.

¶ Præeligere. Eucharistia.213.Pœna.95.Præacceptio.Præsumptio.1.propositio.1.

¶ Præeminere. Anima.300.Dolor.7.Iudicium.71.Orario 45. Perfectio.40.Potestas.1.Religio.99.&c.Sanctus.1.2.

¶ Præesse. Angelus.284.Bonitas.189.210. Capitulũ. Cohors. 1.Congregatio.1. Dies.13.Luna. 1. 2. Mulier.7. Perfectio. 40.Ratio.13.

¶ Præexigere. Electio.30.Exigere.Latria.3. Oratio.16.Processio.39.Relatio .68.Sacramentum.113.Vita.52.

¶ Præexistere. Accipere.2 Anima.337.351.Appetitus.95.Ars. 22.Augmentum.Causa.24.Descendere.12. Dies.13.Elemẽtum.26.Eucharistia.90.92.109.Genus.30.Habitus.69. Malum.44.Materia.1.Missio.45.Præiacens.Principium.12.Reduplicatio.1.Sponsa.5.Virtus.220.

¶ Præfatum. Deus.Gallic.

¶ Præfectus. Infidelis.1.Prælatus.o.Princeps.o.Rector.o.

Præferre Electio.27.Gloria.8.Inuidia.9.Magdalena.4.Melius.4.Obedientia. 27. Paulus 13. Religio. 7. 22. Restitutio.8.Stultiloquium.Verbum.72.

¶ Præferri. Angelus.286. Beneficium. 6. Doctor.4. Inuidia.9. Melius.4.Prudentia.77.Verbum.72.Virtus.204.

¶ Præfigurare. Agnus 35.Hieremias.1.Testamentum.8.

¶ Prægnans. Baptismus.12.163.Matrimoniũ.56.Occidere.16.

¶ Prægustatio. Eucharistia.33.258.

Præiacens Cælum.84.Costa.6.Creatio.15.Eucharistia 9.

Præintelligi. Actus.187.Circunstantia.22.23. Debilitatio. Dimensio.13.

¶ Præire. Coniunctio.10.Dispositio.16.Dux.

¶ Præiudicium. Confessio. 92. Debitum. 20. Dispensatio.3. Dominium.11.Lex.49.Ordo.104.præceptum.27. Virginitas.34.Votum.62.67.Vsura.195.

Peccatum1 ¶ PRAELATIO quælibet, est a deo. Non autem abusus eius, nec eius vsurpatio.1ª.q.96.3.3^{m}./.2.d.44. q.1.2.o./. q. 2.2.c./.Ro.13.lec.1.prinº.D./.Opuscu.20. cº.1.vsque.8./. Liº.4.prinº.

2 prælatus est propter ecclesiam, & non econuerso. *Aaron. 3.Accusatio.29.Admonitio.5.

3 Licet appetere opus, & perfectionem episcopatus & prælationis, non autem ipsam ratione gradus, vel honoris, vel diuitiarum.22æ.q.185.1.2.o./.Quol.2.11.o./.Quol.3.9.o./. Quol.5.22.o./.Quol.12.17.o./.Opusc.18.cº.19./.1æ. Tim. 3.le.1.A.&c. *Benedictus.5.Bonitas. 185.202.&c.210.Cantus.5.Capitulum.

4 Triplex ratio recusationis respectu officii prælationis, scilicet impedimentum deuotę contemplationis, dulcis affectionis, & spiritualis exultationis. Isa.3.prinº.a.fi.

5 Non licet iurare, nec vouere q prælationẽ nõ sumat, nec totaliter resistere.22æ.q.185.1.3^{m}./.2.o./.3.d.39.ar.3. qu.1. 3^{m}./.4.d.29.4.4^{m}./.Quol.5.22.o.

6 Maximũ periculũ est prælatorũ, triplici rõne. s. quia prælatis incũbit sacramenta dispensare, quæ non nisi mundi tractare debent, & quia debent reddere rationem de propriis, & de alienis inquantũ pertinẽt ad eos. 4.d. 17.q.3.ar.3.q.4 4^{m}./.Veri.q.27.3.14^{m}./.He.13.le.3.prinº.E. *Charitas.113. Confessio.69.71.72.78.97.Cõgregatio.12.Conscientia.19.

7 Prælati ex necessitate præcepti, tenentur ad ea quæ sunt proprii officii.1æ.Tim.le.1.prinº.K.

8 Prælati pluribus indigent, quàm subditi.1æ.Tim.le.1.fi.H. *Correctio.2.&c.13.17 18.

9 A Duo pertinẽt ad prælatũ. s. cohibere docentes falsa, & populum, ne eis intendat.1æ.Tim.le.2.prinº.K.

9 B Prælato tria competunt. s. populum sibi subditum gubernare, pro eo pati, & malos coercere. Io. 10.lec.3.prinº.b./.1æ. Tim.prolo.fi.

10 Prælatus existens in peccato mortali, etiã occulto, corripiẽdo, vel quicquid aliud officii sui faciendo, peccat mortaliter, non autem hoc agens vt frater. 22æ.quæstio. 33.5.o./ 4.d.19.q.2.ar.2.q.2.o.

11 Ex hoc ipso q prælati dissimulant, videntur annuere.22æ. q.147.4.3^{m}.fi.

12 Prælatorũ culpã, ponit propheta quintupliciter. s. quantũ ad defectũ in regimine, in prænisione periculorũ, in correctione vitiorũ, in admonitione agendorũ, in spoliatione rerum, & in sciẽtiæ perfectione. Subditorũ autẽ culpam erga prælatos, vel cõiter culpam omnium, ponit propheta tripliciter, scilicet quantum ad subditorum propriam voluntatem, quod pertinet ad superbiam, quantum ad eorum cupiditatem, quod pertinet ad auaritiam, & quantum ad eorum voluptatem, quod pertinet ad luxuriã. Isa.56.fi.E.&c.

13 Bonus pastor quadrupliciter differt a malo, scilicet quantũ ad nomẽ, intentionẽ, affectũ, & solicitudinẽ. Io.10 le.3.o *Credere.29.Cura.4.Dispẽsatio.4.15.16.17.Dñium.10.13. Boni.

14 Signa boni prelati sunt tria. Primũ, sumitur ex parte hostiarii. s. q quis ab eo introducatur ad Christum. Secũdum, sumitur ex parte ouium. s. q oues ei obediãt. Tertium, sumitur ex bonis actibus ipsius pastoris. Et est quadruplex act' eius. primo, q oues cognoscit. Secundo, q eos educit, idest segregata societate impiorum. Tertio, quia iam eductas ab impiis, & inductas in ouile, iterum educit eas ex ouili, scilicet in salutem aliorum. Quarto autem eas præcedit, exẽplo bonę conuersationis. Io.10.lec.1.meº.c.

15 prælati in religione ordinantur, vt status religionis, secundum statuta regulę conseruetur.2.d.44.q.2.3.c.

16 prædicare ex officio, conuenit prælatis, religiosis autem ex commissione 22æ.q.187.4.2^{m}.

17 prædicãs falsa est lupus, prædicãs pp lucrũ vel pompã, est mercenarius. Sed prædicãs propter gloriam dei, est pastor. 2æ.Cor.4.le.1.meº.G.*Electio.27.33.&c. Euangelium.9.Factum.4.Honor.18.&c.Impedimentum.3.Mercenarius.2.

18 Ad idoneũ prælatũ, requiruntur tria. s. fortitudo mentis & corporis, sapientia diuina & humana, & auctoritas. Isa.3. prinº.a.i.

19 In prælato requiruntur tria. s. obedientia, scientia, & gratia. Io.21.le.3.prinº.a.C. *Infidelis.1.&c.13.Inquirere.3.

20 prælatus cõparatur militi, pp subsidium, agricolę propter verbum, pastori propter exemplum. 1æ. Cor.9.le.1.meº.K.

21 Quilibet prælatus debet tria subditis s. doctrinã, exẽpla, & subsidia tẽporalia. Matt.24.fi.b.F./.2æ.Cor.12.le.5. meº.B.

22 Prælatus nullo modo debet velle, q per mendacia procurentur aliqua bona.2æ.Thes.2.le.1.meº.C. *Iudicium.37. &c.Luna.1.2.

23 prælatis debentur sumptus a subditis, si eos defendãt, plãtent, & pascant spiritualiter. 1æ. Cor. 9.lec. 1. meº. B./.2æ. Cor.11.le.2.fi.*Magdalena.4.Medic.11.Merces.2.3.4.Missa.8.Missio.13.Monacus.4.Mutuum.2. Officium.2.Ordinatio.5.Ornatus. 12. 13. Pastor. paulus. 25. perfectio. 87. præceptum.152.&c.prædicare.1.3.4 5.7.præmium. 7. Regere.9.Religio. 24. 44.76. 77. Restitutio.24.Reuerentia.9. 10.Sacerdos. 26. Sacramentum. 46. Scientia.63.66.Simonia.15.17.19.41.Solicitudo.4.

24 prælatus potest dupliciter considerari. s. aut ẽm q iudicio præsidet, & sic dicere peccatum fratris prelato, est dicere ecclesiæ: aut ẽm q est extra iudiciũ existens, & sic dicere prelato, non est dicere ecclesiæ, sed personę quæ potest prodesse, & non obesse, quia nullus potest magis prodesse, q̃ prælatus.4.d.19.q.2.ar.3.q.2.4^{m}. *Subiectio.3.Thomas.5.

25 Sicut exemplar deitatis, primo imitantur angeli, secundo aliæ creaturę, sic prælati primo imitentur Christum, secundo eos imitentur alii.1æ.Cor.11.le.1. prin.G. *Vilis.Vita. 40.72. Votum.37.44.45.75.&c.Vsura.177.178.248.

Subdi

26 Subditi debent sequi prælatos dupliciter. s. facta eorũ imitãdo, & eorum dictis obediendo 1æ.Cor.11.le.1.prinº.H.

27 Prælatus si solus quæratur, debet fugere, & curam gregis alii committere. Si autem quæritur totus grex, debet præponere vtilitatem & salutẽ gregis, saluti corporis sui 1æ. Cor. 16.le.fi.principº.A./.2æ.Cor.11.fi. Episcopus 29. * Perfectio.87.

¶ Prælibatio. Intellectus 300.

¶ Prælium. Tuba.

¶ Præmeditatio. Dolor.

¶ Præmere. Peccatum.194.

¶ Præmittere. Absoluere. 40.Euchaª.79.164.Luminare 2.Missa 12.Restitutio 22.Syllogismus 3.Testis 5. Vas 3.

Quid. 1 ¶ PRAEMIVM est, id quod redditur alicui, in bonum eius 3. distinctio. 29. 4. c. * Abraham 5. Aduocatur. 8. Amor. 32. 59.

2 Præmium duplex. s. essentiale & accidentale 2. d.11.q. 2.2. 1^{m}./.4.d.12.q.2.ar.1.q.2.o./.Veri.q.26.6.8^{m}./.Ma.q.2.2.8^{m}.

3 Præmium essentiale beatitudinis, consistit in actu intellectus, sed delectatio eius in volũtate 1ª.qu.26.2.o./.3.c. 12æ. quæ.3.4.o.

4 Præmium essentiale, consistit in gaudio de deo. Ma.quę.2.2. 8^{m}./.Ro.8.le.5.prinº.I. *Angelus 228.409.506.528.531. 533.541. Anima 141. Aurea. Beatitudo 7. 83.102. 129. 131.&c.Beatus 13.14 Bonitas 173.216.

5 Premium accidentale, est gaudium de bonis operibus.Ma. q.2.2.8^{m}./.Ro.8.le.5.prinº.K.

6 per comparationem ad præmium accidentale, magis meretur qui non solum vult aliquid propter deum dare, sed dat Ma.q.2.2.8^{m}.Meritum 80.

7 præmium boni prelati, est maximum, inter omnia præmia. Mat.24.fi.b.H. *Character 45.

8 Violenter corrupta, habebit duplex præmium, vt dicit beata Lucia. s. virginitatis, et patientiæ 22æ.q.124. 4.2^{m}./. 3.di. 39.ar.3.q 2.3^{m}./.4.d.49.q.5.ar.3.q.1. 4^{m}./. Veri.q.26.6.11^{m}. *Charitas 77.78. 135.Dãnatio 62.

9 In retributione præmiorum, inæqualia debentur inæqualibus meritis, non autem in constitutione rerum 1ª.q.47.2. 3^{m}./.q.65.2.3^{m}./.12æ.q.114.3.o./.poª.q.3.16.19^{m}. *Eleemosyna 28.Æqualitas 8.Fides 101. Fructus 2. Gratia 128. 129.157.Hæresis 76.Honor 1.3.11.Indulgentia 10.Iudiciũ 59.68.Iustitia 75.85.87.Iustus 6.12.Lex 26.29. Malum 67. Misericordia 26.Opprobrium 4.peccatum 440. pœna 45. præceptum 43.prælatio 23. princeps 1.2.12.punitio 2. Religio 47.Saraceni.Securitas 1.Sinistrum 5.Speculum 4. Suffragia 5.6.11.Tacere 3.Tyrannus 11.Visio 15.Volũtas 28. 53.Vsura 10.Christus 103.&c.201.

¶ Præmonitio. Matrimonium 131.

¶ Prænosticum. Sacramentum.b.

¶ Prænuntiare. Dæmon 76. Hieremias 1. petrus 2. Sacramentum 119.

¶ Præoccurrere. Voluntas 57.

¶ Præordinatio. Matthæus 1. Nonens 5. prædestinatio 1. Præeligere.

Christus. ¶ Præparare locum cæli, conuenit quintupliciter ascensioni Christi. s. primo dando locum fidei. Secundo demonstrando eis viam eundi. Tertio pro eis orando. Quarto sursum attrahendo. Quinto Spiritum sanctum eis mittendo. Io.14.le.1. fi.a.F.*. Acollitus 2. Amor 93.94.Angelus 511.512. Architector.Baptismus 7.9.164. 197.246.248.Beatitudo 19. Benefacere 11.Charitas 28.Circũcisio 1.2.4.16.Conceptio 3. 36.Consilium 13.Conuersio 1. Dæmon 27. Dispositio. o. Electio 19.Episcopus 12.Facere 8.10.Forma 113. Fortitudo 47.Gratia 40.54.&c.124.174.175.176.Ieiunium 35.Intellectus 179.262.Ioannes 5.Iustificatio 27.28.29. Liberalitas 5.Mansuetudo.4. Maria 15.53. Martyrium 13. Matrimonium 50. Ordo 4.66.Perfectio 89. Prædestinatio 3. 4.7. Requiri 1.Sabbathum 7.Sanctus 8.

¶ Præparatiuus. Angelus 512.

¶ Præponderare. Amicitia 30.34. Angelus 53. Beneficium 6. Eleemosyna 11.Voluntas 57.

¶ Præponere. Angelus 285. 586. Malitia 7.Papa 1.Prælatio 27.Præsumptio 1.Scientia 68.

Grammaticæ. ¶ Præpositio. Præpositiones sunt transitiuæ 1.dist.33.3.ar.1. *A.vel Ab.o.De.o. Obliquus 2.Per 3.5.Propter o.

Improbatio. ¶ Præpositinus dicens, affirmatiuam & negatiuam in diuinis, simul esse falsas, improbatur 1ª. q.39.4 5^{m}./.1.d.4.q.1.3.4^{m}. *Exorcismus 13.Hæresis 121.Missio 10. 33. Notio 2.Relatio 22.Suffragia 6.12.

¶ Præpositus. Angelus 233.perfectus.prælatio.o.

¶ Præputium. Caro 3.Circuncisio 9.24.&c.Genitalia.

¶ Prærogatiua. Ioannes 10.11.Natiuitas 18.

¶ Præsbyter. Baptismus 112. Cura 1. Diaconus 2. Episcopus 5.Matrimonium.116. Ordo 73. Religio 51.Sacerdos. o. Testis. 2.

¶ Præsbytera dicitur vidua, quia, præsbyter, idem est quod senior 4.d.25.q.2.ar 1.q.1.c.fi. * Abbatissa.o. Clauis 12. Ordo 99. Quę.

¶ Præscientia. Adam 8. Amor 34.Angelus 361.396.Certitudo 24.Deus 303.349.381.Iustitia 87. Liber 23. Necessitas 10. passio 85.86. prædestinatio 3. 10. 11. 12. 18.21.36.40.42. 46.prædefinitio. prophetia 31.33.52. prouidentia 23. 58. Reprobatio 2.6.

¶ Præscriptio non firmat ea quę sine peccato non possunt fieri, nec esse 4.d.41.ar.5.q.1.2^{m}./.Quol.12.25.o. *possessor. Cui valet.

1 ¶ PRAESENTIA Illud proprie dicitur pręsens, cuius essentia pręsentatur sensui, vel intellectui 1ª.q.8.3.c./.2^{m}./.3. d.24. ar.2.q.3.4^{m}. *Absens.Abstractio 15.18.Achademici. Alleluia.Amicitia 14.Amor 53.180.223. Angelus 491. Anima. 159.170.171.173.Annexum 1.Auxilium 3.Baptismus 119. 196.Beatitudo 28.34. Benedictio 3. Character 45. Cogitatio 3. Colere. Delectatio 5.12.31.37.39.46.Dæmon.88. Diuturnitas. Quid.

2 pręsentia, necessitatem quandam habent, quia necesse est Sortem sedere, dum sedet 22æ.q.49.6.c.

3 præsentia Christi, poterat esse nociua dupliciter. s. fidei, & dilectioni 3.d.22.q.3.1.5^{m}. *Dolor 6 15.Electio 28.Enũtiabile.1.Eucharistia 275. Falsitas 10. Felicitas 6. Flagellũ. 3.Furtum 14.Futurum 1.4.7. 8. Gratia 90. 119. Ieiunium. 3.Hierusalem 2.Imperare 16.In 12.&c.Insipientia 2. Intellectus 23.38 58.65.Ira.28.53.Iudas 1.Iuramentum 12.24. Iustus 9.Luna 2.Luxuria 16.Matrimoniũ 26.&c.86. Mors. 10.23.Mox.Mundus 5.pax 18.Peccatum 205.Pœna 29.pręDicare 16.promulgatio 5. Prope 2.Prophetia 24.25. prouidentia 1.Prudentia 31.Reuelatio 11. Sacramentum 6. Sanctus 7.Sensus 18.20.21.Spes 63.Spiritus 14.Stupor 2.Temperantia 7.Tempus 38.39.Timor 23.24.31.47.Tribulatio 4. 8.Tristitia 4.14. Virtus 144.233.235.260.266. 269. Visitatio 2. Vita 44 69.Vmbra 3. Voluntas 58.Vsura 10.Vti.16. Christus 140.141.214.

1 ¶ PRAESERVATVS ab aliquo dicitur purgatus, vel liberatus 3ª q.32.4.1^{m}./.q.52.2.2^{m}./.4.distinct.15.q.2.artic. 2. quæst.1.1^{m}. Quid.

2 Oppositũ videt dicere 4.d.43.a.4.q.1.3^{m}.Respº.Duº.1054º. *Baptismus 175.197.Charitas 141.Eleemosyna 31.Euchª. 273. Fama 1. Hælias 1. Liberare 2. Limbus 6. pœnitentia. 104.133.peccatum 279.Simplicitas 2.

¶ Præsidere. Angelus 283.Mulier 25.prelatio.o.Regnum 2.

¶ Prestantius. Bonitas 98.

¶ Prestare. Aduocatus 3.4. Angelus 529. Aqua 19.Concedere. Concessio. Conuersio 3. Datio.o. Finis 114. Gratia 93.94. petrus 1.prebere.Scandalum 1.

1 ¶ PRAESTIGIVM est diuinatio per demones, ingerentes se visui, vel auditui hominum, quia prestringit oculos 22æ.q. 95.3.c.prinº.Demon 110.Phantasia 6.Miraculum 44. Quid.

2 Formę apparentes in prestigiis, sunt tantum in sensu communi ab imaginatiua, vel per res naturales impressæ 1ª.qu. 114.4.2^{m}./.2.d.8.5.4^{m}./.6^{m} /.Poª.q.6.5.c.fi./.Ma.quę.16.9. 2^{m}./.3^{m}./.11.o.

¶ Prestituere. Agens 106.Electio o.Finis 94.134.Prudentia 62. 63.66.Virtus 15.

¶ Presto esse Assistere 5.Astare.

1 ¶ PRAESVMPTIO aliquãdo sumitur in bono, quasi pre aliis sumptio, & aliquando in malo 22æ.q.21.2.1^{m}./. q.70.3.2^{m}. /.1.prolo.L.meº.C. Quid

2 Presumptio in malo, dicit immoderantiam spei dupliciter, scilicet supra vires proprias, vel ꝯ iustitiam dei. Prima opponitur magnanimitati, secunda vero, est species blasphemię in Spiritum sanctum. Ideo grauior est quàm prima 22æ.qu. 21.1.4.o./.q.130.2.o./.q.133.1.c./.Ma.q.8.3.1^{m}.

3 Presumptio prĩa oritur ex inani glĩa, secũda vero ex superbia 22æ.q.21.4.o.Glĩa 10.*Ambitio 2.Apponere 1.Blasphª.22.

4 Presumptio secunda, oritur ex nimio amore sui 22æ.qu.21. 1.2^{m}./.3^{m}. *Concupiscentia 3.Debitũ 20.Deuotio 5.

5 Presumptio secũda, habet cõuersionẽ ad bonũ cõmutabile, & auersionẽ a deo, attribuendo diuinæ virtuti qđ ei nõ conuenit 22æ.q.21.1.3^{m}.*Eorror 5.Euchª.184.Fortitudo 15.Glĩa 7.10.Heresis 31.Humilitas 25.&c.Infirmitas 6.

6 Presumptio prima, opponit magnanimitati, ẽm excessum, licet apparenter, ẽm defectũ, inquantũ est aliquando de minimis, quę magna videntur 22æ.q.130.prinº./.2.o./.q.133. 1.c. *Inuestigare 2.Magnanimitas 9.Peccatum 160.

7 presumptio secunda, opponitur charitati vel potius dono

timoris

timoris 22æ.q.130.1.1m.

8 Præsumptio magis opponitur spei, quam timori, quia spei contrariatur, ratione propriæ differentiæ, timori vero, ratione generis, & contrarietas ad timorem est apparens or . 22æ.q.21.3.o.

9 Præsumptio est contra ordinem naturalem. Ideo semper est peccatum.22æ.q.130.1.o.

10 Præsumptio secunda, est minus peccatum, quàm desperatio.22æ.q.21.2.c.

11 Præsumptuosus peccat, non æstimando nimis misericordiam dei, sed contemnendo iustitiam eius. 22æ.q.21.2.c./.2m./.q.130.2.1m./.q.163.4.3m./.2.d.42.3.2m.

12 Peccare cum proposito perseuerandi in peccato, sub spe veniæ, dicitur præsumptio. Non autem si sit cum proposito pœnitendi, sed alleuiatur, 22æ.qu.21.2.3m./.2.d.22.quæst.1.3.5m.*Præceptũ.115.Publicatio.3.Pusillanimitas.3.5. Quiescere.2.

13 Aggredi opus vltra vires, ex cõfidentia ad vires humanas, est præsumptio. Non autem si fiat in spe diuini auxilii.22æ.q.21.2.1m /.1.prolo.L.prino.C.*Religio.59.Spes.16.71.Superbia.8.Suspitio.3.Verecundia.6.

14 De quolibet debet præsumi bonũ, nisi apparet contrarium, nec sit in periculum alterius.22æ.q.70.3.2m.

¶Præsupponere.Absolutum.3. Accidens.86.Actio.45.Addere.3.Adoptio. 18. Agens. 54.94. Amor. 224.Angelus.226. Annexum.1.Ars 25.26.Aureola.2.Bonitas. 75. Character. 24.27.Charitas.60.Causa.78.Circunstantia.18. Confessio. 16.17.60.Cooperari.1.Creatio.12.&c.Debitum.10.Dolor. 15.Donum.19. Epiiceia. 5. Æquiuoca.8. Eucharistia.83. 240.Fieri.5. Fomes.1. Generatio. 4. Gratia 70. Idolatria.2. Imperare.1.Ingenitum 3.Intellectus.221. Intentio.7. Ira. 42.Iustitia.80. Lex.11.75. Meritum. 107. Misericordia.42. Odium. 17. Præceptum. 56. Prædestinatio.o.Priuatio.15. Propositum.1.Prouidentia.36. Quæstio.2. Relatio.17.18. Sacramentum.130.Sapientia.38. 40. Satisfactio. 16. Spes. 23.40.43.56.70.72.Virtus.252.254.270.Vti.10.

¶Prætendere.Eleemosyna.12.Vsura.107.124.

¶Præter.Abraham.21.Accidens.62.110.Agens.54.72.Agere. 19.Alienũ.4.5.Angelus.325.382.Anima.7.8.119.291. Animal.21.Ars.35.Auersio.12.Baptismus.21.Barnabas.Beatitudo.148.Bonitas.24.Casus.2.Causa.10.Cælum.25.91.12. Circunstantia.19.Coactio.8.Concordia.1.Consecratio.17. Corpus.64.Creatio.87.Creatura.24.Defectus.26.Dæmon 14.Deus.100.Eleemosyna.12.21.Ens.37.Esse.19.72.Æternitas.39.Eucharistia.117.Exactio.1.Exclusio.o. Excommunicatio.11.Feruor.4.Forma.154.160.Fortuna.1.2.9.Hæresis.120.124.Honor.2.Idea.38.42.Immunditia.3.Imperare. 11.Imperator.9.Imperfectio.4.Incantatio.Incommunicabilitas.Indiuiduum.32.Infinitum.2.Ingratitudo.13.Iniustitia 4. Intentio. 19. Irascibilis.4. Iustitia. 77.85. Lex.71. Ludus.1.Lombardia.Malum.24.25.53.54.Mansuetudo.2. Maria.42.Materia.8.Mens.Miraculum.4.5.7. Misericordia 8.Motus.47.48.60.Multitudo. Natura 35.43.44. Notio.6 Oblatio.7.Oppositio.15.Ordo.50.Pars.44.Passio.16.Peccatum.65.66.113.Pœna.18.Pœnitentia.83.Perse.9.Politia.6. Possessio.7.Præceptum.49.50.Prædicamentum.6.Priuatio. 23.Prouidentia. 54. Qualitas. 12. Quantitas.10.Resurrectio.6.Risibile.Sacramentũ.77.100. Satisfactio.19.20.Sciẽtia.16.Sensus.38. Theologia.1. Transgressio.2. Vsura.18. 55.80.

¶Præterire.Ommissio.o.Prætermissio.Transgressio.o.

Differenª. 1 ¶PRAETERITVM non fuisse, est impossibile per accidẽs respectu rei secundum se, sed vt præteritum, est impossibile per se.1.d.42.q.2.2.3m.

2 Omne præteritum est necessarium.22æ.q.49.6.c./.1. d.28. 5.4m.*Benedictio1.Beneficiũ.18.Cõtritio.20. Delectaº.46.

3 Verba & participia præteriti temporis, restringunt nomen substantiuum sibi adiunctum, ad supponendum pro præteritis.3.d.7.q.3.1.a.4.*Deus.385.&c.Dolor.6.Enuntiabile. 1.Eucharistia.275.Fundamentum.3.Futurum.1.4. Gratia. 119.Ingratitudo.11.&c.Ira.28.Iuramentum. 12. Iustus.9. Liberum.8.Memoria.1.2.5.Oratio.103.Peccator. 1. Peccatum.29.Pœna.36.Pœnitentia. 18.25. 104.132. Præceptum. 45.Primitiæ.4.Processio.54.Prophetia.29.31.Prudentia.31. 84.Religio.60.Sacramentum. 6. Satisfactio.19.20.Symbolum.8.Spes.35. Tempus.39. 40. Virtus.269. Christus.140.145.

¶Prætermissio. Amor. 62. Angelus. 256. Baptismus. 51.52. Dies.18.Insensibilitas.1.Interpretatio. 2.5.Iuramentum. 22.24.Lex.39.40.Lotio. Matrimonium. 114. Missa.4.8.9. Negligentia.1.7.Ommissio.o.Ordinatio.7.Pietas.6.7.Præceptum.148.Præcipitatio.2.Prædicare. 19. Professio.3 Raptus.10.Simonia.23.24.Statutũ.1.Trãsgressio.o. Vexatio. Præualere.Auctoritas.3.Consuetudo.7.

1 ¶PRAEVARICATOR est, qui aduersam partẽ adiuuat, prodita causa sua.22æ.quæst.68.3.c.fi. *Accusatio.4. Chirographum. Quis.

2 Differentia præuaricationis a calumnia & tergiuersatione 22æ.q.68.3.o.

3 Non omnis abscondens verá crimina, præuaricatur, sed tantum qui fraudulenter abscondit ea, de quibus accusationem proponit, colludens cum reo, proprias probationes dissimulando, & falsas excusationes admittendo. 22æ. qu. 68.3.2m.

¶Præueniens.Animal.33.Dominium. 4. Fides. 9. Gratia.22. 30.31.34.35.Intellectus.240. Ira. 25. Matutinæ.o. Passio. 74.75.81.

¶Præuidentia.Futurum.6.Gratia.137. Ioseph.1. Prædestinatio.12.17.Tribulatio.9.

¶Præuisum.Peccatum.245.Christus.154.

¶Præuius.Admonitio.2.&c.Correctio.11.&c. Dies. 16. Gratia.87.Iustificatio.34.Pœna.74.

¶Præuolatio.Incontinentia.2.5.

Priamus.Dignitas.3.Meritum 1.

¶Priapus.Circuncisio.12.Gradus.3.Sacerdos.22.

¶Prima.Absoluere.38.Confessio.36.Symbolum.8.

¶Primaria.Agens.29.

1 ¶PRIMI motus dicuntur dupliciter.s. primo primi.i.naturales sine imaginatione, & secundo primi.i.primi motus sensualitatis, ex imaginatione, secũdi sunt peccata, sed leuissima, primi vero nullo modo, 2.d.24.qu.3.2.o./.d.41. qu.2.1. 5m./.3.d.39.q.2.1.4m./.Quol.4.21.o.*Appetitus.63. Concupiscentia.6.Concupiscibilis.11.Dæmon. 60.61. Desideriũ. 4.Impare.18. Peccatum.

2 Primus motus secundum quod dicitur peccatum ueniale, est motus appetitus in aliquod inordinatum delectabile.3.d. 13.L.meº.K./.4.d.26.q.1.4.5m.*Infidelis.10.Inuidia.4.Obedientia.31.Operatio.47.Passio.49.50.68.Peccatum. 41.42. 98. 130. Pollutio 3. Sensualitas. 8. &c. Surreptio. Voluntas.74.75.

1 ¶PRIMITIAE erant de præcepto cæremoniali, quo ad determinationem, in communi uero de iure naturali, nunc autem de præcepto ecclesiæ, secundum consuetudinem patriæ.22æ.qu.86.4.o.*Ieiunium.31.Magi.4.Sacrificium.32. Christus.77. De præcepto.

2 Quantitas primitiarũ, non fuit determinata in lege, quia erant per modum oblationis, de cuius ratione est esse uoluntariũ, & secundum Hieronymum, aliqui dabãt quadragesimam partem, alii sexagesimam, sed nunc statur consuetudini patriæ.22æ.q.86 4.3m.

3 Primitiæ pertinẽt ad quoddam genus oblationũ, in usum sacerdotum, in recognitionem beneficii dei.s.fructuum terræ, & debet esse aliquid præcipuum de fructibus terræ.22æ. quæst.86.4.c.

4 Primitiæ sunt signa præteriti beneficii dei.s. terræ promissæ israel, & totius terræ, toti humano generi, & fructuum, sed cæremonialia, propriæ erãt signa futuri.22æ.q.86.4.1m./.2m.

¶Primitiua.Baptismus.233.234.Diaconus.6.Electio.31. Eucharistia.179.Matrimonium.128.Missio.40.Ordo.73.Possessio.8.Religio.27.28.Christus.168.

1 ¶PRIMOGENITVS dicitur primo natus, licet nullus post eũ sit. Ideo Christus est primogenitus Mariæ. 3ª.q.28.3.4m./. 4.d.30.q.2.3.2m./.Opus.3.cº.232./.Matth.1.fi. Quis.

2 Omnes primogeniti, erant sacerdotes in ueteri testamento & habebant duplicem portionẽ in hæreditate paterna.12æ. q.103.1.3m./.22æ.q.87.1.3m./.4.d.2.q.1.2.4m./.He.7.le.1.priº. B./.cº.12.le.3.fi.H.*Iacob.1.2.Præceptũ. 137. Vnigenitus. Christus.206.

¶Primordia.Arbor.21.

¶Primordialiter.Adam.45.principaliter.Religio.8.

1 ¶PRIMVM dicitur dupliciter, scilicet primum simpliciter, & primũ in genere.12æ.q.6.1.1m./.2.d.1.q.1.1.1.c.*Abrahã. 6.18.19.Absoluere.38.Abstractum.3.Accidens. 27. 48.99. Actio.47.65.72.73.104.111.Actus.1.&c. 15.46. Adam.1. 24.&c.42.&c.38.69.76.Agẽs.16.22.25.54.68.69.93.94. &c. Agere.19.28.Alteratio.2.Amor.212. Analogia.17.20. Andreas. Angelus. 52. 133. 206. 207. 208.318.319.374.420. 458.472.&c.487.522.527.529.542. &c. Anima. 22. 52.64. 101.102.194.&c.238.268.352.Animal. 14.26.37.Apostasia 1.Appetitus.24.42.Aqua.13. Architiclinus. Assumere.54. Attributa.1.15.16. Diuisio.

Principium

4 Primum in per se ordinatis, oportet esse maximum non autem primum per accidens.22æ.q.163.3.3m.*Baptismus. 22.109.171.172.175.187.217.Beatitudo.140.141.167. Bigamia.8 Blasphemia.2.26.Bonitas.16.39. Calor.1.16.Character.1.Causa.P.Cæcitas.1.Cælum P.Chiliadę.Circuncisio.12.Cognitio.12. Comes. Commune. 4. Conceptio. 9. 24.&c Concupiscentia.6.11.Concupiscibilis.2.11.Confessio.63. Conseruatio.6. Contemplatio. 4.6. Continentia.9. Contrarium.5.6. Cor.1.2.3. Corpus.6. 63. Creatio.39.40. 46.51.Credere.10.Cultus.5. Dalmatica.1. Dæmon.46.47. 53.&c.60.61.Desiderium.4.Deuotio.8.Deus.103.177.190 269 316.444.Dici.3.4.Dies.15.&c.Differentia.14.Differre. 3.Definitio.21.Dissensio. 2.3.4. Dispositio. 40. 47. Distinctio.4.8.10.Doctor.1.Dolor 23.24. Dominatio.2.Effectus. 15.21.Elementum.10.17. Ens. 29.31. Error. 1.2. Esse. 5.7. Aeternitas.8.38.Ethica.Eucharistia.92.250. Aeuũ. 3.4.Excandescentia.Fallere.1.Falsitas.2.4.5.Phantasia.3. Fatum. 9.Fides.27.29.31.&c.94.95.100.159.

3 Primũ in constitutione est vltimum in resolutione. Opus. 44.cº.2.*Finis.1.5.66.78 Fomes.9.10.Forma.6. 63. &c.92. 102.125.152.166.175. Fundamentum. 1. Generatio.7.18. Genus. 8. 15.18.32.&c. Gratia.2.4.129.137.159. Habitus. 10.23.59.70.73.Hæresis 16.27.30.31.Iacob.10. Imago 40. Immunditia.1.3.Imperare.11.15.18.Imperator.9. Indiuiduum.8.Infidelis.1 8 9.10.Instans.13. &c.21. Instrumentum.7.Intellectus.30.&c. 51.52.71. 90.102.148.163.214. 218.223.228.245.246.295.297.Intentio.23.&c.Ius.Iustificatio.19.&c.35. Lectoratus.1.2.5. Legislator.4. Lex.38.42. 49.50.51.53.76. Libertas.2.Liberum.29.Linea.1.3. Locus. 6 19.Lux.7.10.19.Magis.1.2.6.

4 Primum oportet esse causam aliorum. 3.d. 27.qu.1.4.2m./. Ma.q. 3.6m.*Malum.15.&c.39.Manumissus.Marcus.2.Maria.68.Materia.2. &c.18 &c. Matrimonium. 14 21.23.30. 60.100.118.129.Mensis.Menstruus.4.Mensura.1.4.22.23. Meritum.44.61.Metaphysica.1.6.12.17.19.20. Miles.1.7. Miraculum.44.Missio 17 23.24.26. Mors. 1.7.13.15 Motus 44.46.58.Moyses.4 Mulier.1.2.Mundus.7.Natiuitas. 1.3.Natura. 36.38. Nicolaus.1. Nocere.2. 10. Nomen.33. Notum.2.7.Numerus.5.8.13.Nuptiæ.3.Obligari.6. Odiũ. 2.3.18.Ommissio.1.

5 Primũ oportet includi in secundo, & in secũdo inueniri id quod est primi. Veri.q.22.5.c.*Onocrotalus.Operatio.30. Oppositio.6.Oratio.11.Ordo.31.Origo.1.Pascha.1.3. Peccatum.19.44.46.58. 121.124. 129. 130.131. 144. 237.273. 301.328.343.344.Pœna.7.Pœnitentia.30.85.112.116.Perfectio.3.5 &c.20.28.Perse. 4.Persona.7.Petrus.5.Phylosophica.5.Piramis.Pythagoras.2.Plato 7.Potentia.3.5.7.40. Potestas.5.13.Præceptum.11.28.29.31.51.55.56.83.101.121. Prædicari.6.18.Primi.o.Primogenitus. o. Principium. 1.5. &c.16.18.&c.Processio.1.Prophetia.9.23. Proportio. 1.12. Propositio.7. Proprium. 7. Prudentia 81 82. Psalmus.10. Puer.16. Qualitas.6. 13. Quantitas.1.3. Qui est.1.Ratio. 10.14.34.Recipere.1.Religio. 30.106. Repræsentatio.1.Resistere.1.Resurrectio.44.48.Res.10.Rixa.4.Sacramentum. 83.103.Sacrificium.11.Sciẽtia.16.85.Schisma.4. Secundũ quod ipsum 4.Senarius.1.3.Sensibile.2.Seraphin. 5. Seruitus. 4.Signum.14.Symbolum.8. Synderesis.1. Sion.3. Solus.1. Sphæra.Spes.73.Sponsalia.6.Subalternum. Subiecto.3 Subiectum.3.4 Substantia.5.6.7.8.15.Successio.5.Superbia.1 19.Thales.1.Theologia 21.44.Temeritas.1.Tempus.7.10. 11.&c.24.37.Timor.17.68.Totum.15. Tractare.2. Triangulus.o. Verbum. 33. 37. 38. Veritas. 14. 20.23.41.34.36. Vindicatio.5.Virtus.24.75.77.Visus.7.Vita.5.35.36. Viuificare.2.Vnio.8. Vnitas.25.Vniuersum. 15. Voluntarium. 8.Voluntas.19.24.Votum.1.Vsura.3. 4.6. Vsus.6.15.Vti. 8.Vxor.1.6.17.23.Christus.52 56.59.60.

Bonus. 1 ¶PRINCEPS bonus, habebit maius præmium in cælo, quàm quilibet de subditis eius. Opus.20.cº.10.

2 Præmium boni principis, non est gloria humana, nec aliquid terrenum, sed vita beata & æterna. Opu.cu.20.cº.7./. 8./.Ro.13.le.1 fi.K./.Eth.5.le.11.fi.1.

3 Finis omnis boni principis, est pax multitudinis, & bene uiuere, scilicet secundũ uirtutem. Opus.20.cº.2./. 14./.15. ./.Liº.3.cº.3./.Psal.44.meº.e.K./.Ro.13.le.1.fi.F.H./.Ethi.5 le.11.meº.g *Adoptio.6.9 Angelus.233. 577. &c. Archidiaconus.

4 Studium boni principis triplex, contra triplex impedimentũ boni cõis.s.de successione hominũ & substitutione illorum, qui diuersis officiis præsunt, vt sicut per diuinũ regimẽ in rebus corruptibilibus, quia semper eadẽ durare nõ possunt prouisum est, vt per generationẽ alia in locũ aliorũ succedant, vt vel sic conseruetur integritas vniuersi, ita per regis studiũ cõseruetur subiectæ multitudinis bonum, dum solicite curat, qualiter alii in deficientiũ locũ succedant. Secundo, vt suis legibus & præceptis, pœnis, & præmiis, homines sibi subiectos ab iniquitate coherceat, & ad opera virtuosa inducat, exemplum a deo accipiens, qui hominibus legem dedit, obseruantibus quidem mercedem, transgredientibus pœnas retribuens. Tertio, vt multitudo sibi subiecta, contra hostes tuta reddatur. Nihil enim prodesset interiora uitare pericula, si ab exterioribus defendi non posset. Opus.20.cº.15.fi.*Archiclinus.

5 Ad bonum principem requiritur quod sit virtuosus simpliciter, non autem ad bonum ciuem. 12æ.q. 92.1.3m. Ciuitas. 4.*Aristoteles.2.Ars.46 50.Baro.Bellum.5. Dominatio.o. Dominium.o.Hierarchia 3.Impedimentum.3.Legislator. o.Lex.173.176.&c.Officium.2.

6 Ad bonum virũ pertinet, posse principari, & bene subiici. Ideo in virtute boni viri, includit. Sed virtus principis, differt specie a virtute subditi, sicut virtus viri & mulieris. 22æ.qu.47.11.1m./.2m.*Philosophus.1.Politia.o.principatus. o.Sacerdos.4.Scipio. Vita.40.

7 Princeps bene regens, prospere & diu regnat, tyrannus autem parum Opus.20.cº.10./.11. Compaº.

8 Omnes magni principes & monarchi, cũ humilitate subiungauerunt mundum & cum superbia amiserunt dominium.Opus.20.Liº.3.cº.14. *Aaron.1. Dominium.o.Lex. 173.176.Michael.o.Præceptum.132.133. Regnum.o.Religio.91.Reuerentia.8.Rex.o.

9 Princeps potest accipere bona subditorum dupliciter tantum, scilicet ratione delicti, & pro bono communi. Opus. 20.Liº.3.cº.11./.Ro.13.le.1 fi.G.

10 Omnia sunt principum ad gubernandum, non autem ad dandum aliis, vel sibi, & leges tales sunt tyrannicæ, nec absoluunt in conscientia, Quol.12.25.fi.

11 Principes sunt instituti, vt qui amore virtutis nõ prouocãtur ad vitandũ malũ, & faciendũ bonũ, ad hæc cogantur timore pœnæ.3.d.40.2.c./.Ro.5.le.6.meº. D./.cº.13. meº.D. *Sacerdos.4.Scandalũ.20.Sobrietas.5.Theloneus.

12 Et etiam vt ad bonum, per præmia alliciant. 3. d 40.2.c./. Ro.13.le.1.meº.F.

13 Princeps auferens per vim aliena, rapinam cõmittit, & tenetur restituere, nisi sit secundum iustitiam, pugnando, vel puniendo.22æ.q.66.8.c./.3m.*Animal.83.Bellum.5. Corsica.Despoticum.Gentilis.3. Interdictum.Iudæi.9.18.Lombardia.Seruile. Malus.

14 Princeps dupliciter peccat, accipiendo tributa, scilicet si nõ procuret vtilitatem populi, vel si ui capiat supra legem & facultatem.Ro.13.lec.1.fi.G.

15 Peccatum principum arguit deus quadrupliciter, scilicet ostendendo eos esse infideles in officii sui exequutione, quod ad suam vtilitatem & non populi exequuntur, transgressores in maleficorum receptione, corruptos in munerum receptione, & iniquos in pauperum repulsione.Isa. 1.fi.e.B.

16 Principum nequitia describitur tripliciter, scilicet quantũ ad blasphemiã oris, quãtum ad duplicitatem cordis, & quãtum ad crudelitatem operis.Isa.32.prinº.A. Requisita.

17 Princeps debet regere ciues cum misericordia, hostes autẽ cum seuera iustitia. Psal.2.fi.g. prinº./. Psal. 32. prinº.d./. Psal.44.meº.e.K.

18 Ad bene commorandum in aliqua communitate, requirũtur duo, scilicet habere se bene ad principem, id est cum fidelitate, reuerentia, & famulatu, ad socios autem reddendo cuilibet debita, & nulli nocendo. 12æ.q.100.5.c.*Exactio.o.Interpretatio.1. 2.3.

19 Princeps debet habere munitiones fortes, stratas securas, numisma proprium, mensuras, & pondera, Opus.20.liº.2. cº.11./.12./.13./.14.

20 Princeps debet abundare ministris, & officialibus, secundum diuersitatem principatuum. Opuscu. 20.liº.2.cº.8. prinº./.cº.10.

21 Princeps monendus est ad tria, scilicet ad ueritatem, humilitatem, & correctionem. Psal. 2. Ius. 10. Iustitia. 18. Legislator.o.

22 Princeps debet abundare diuitiis naturalibus, & artificialibus. Opuscu. 20. liº. 2. cº. 5./.6./.7.*Præceptum.151. Stipendia.

23 Princeps debet prouidere pauperibus, de ærario publico, & vacare diuino cultui. Opuscu. 20. liº. 2. cº. 15./. 16. *Tributum.o.

24 Sanctis licet commorari in curiis principum, ad promouendum

dum bonos, & ad impediendum malos, non autem propter voluptates.22ę.q.187.2.3m./.Opuſ.19.cO.21./. Phil ſi. *Accuſatio.12.26.27. Cõicatio.3. Dæmon. 5.6.:8.91. &c.

25 Principes mundi triplices, ſecundum triplicem ſapiẽtiam humanam.ſ.principes huius ſæculi.i.reges & potentes ſæculares, dæmones, & ipſi philoſophi, qui quaſi principes ſe exhibuerunt hominibus in docendo. Et triplex eſt ſapientia mundi.ſ.legalis phyſica, & magica.1ę.Cor. 2.le.1 fin. E. Le 2.prinO.*Hierarchia. 3. Legitimatio.2. Obedientia 41.

26 Exponit nomina principum, dignitatum & officialiũ, ſub regibus, & ſub imperio. Opuſc. 20.liO.3.cO.21./.22./.LiO.4.cO.26./.27./.28.*Occidere.4. papa.6. Religio. 91. Reſtitutio.13. Satrapę. Vilis.

Iudæorũ. 27 Deus reſeruauit ſibi inſtitutionẽ ſummi principis, & regis iudæorum, quia habebat ſpecialem curam eorum.12ę.qu. 105.1.1m.

28 Deus non dedit iudæis principes & reges a principio, ſed tantum modum eligendi.ſ. ſecundum iudicium dei, & de gente ſua, & modum ſe habendi.12ę.quæſt. 105.1.2m.*Aaron 1.Iudæis.9.18

29 Diuiſio regni iſrael, & multitudo regum, magis conuenit eis in pœnam, pro diſſenſionibus multis contra regnum Dauid iuſtum, quàm ad eorum profectũ.12ę qu.105.1.3m.

30 Principibus iudæorũm, non ſunt deputati cibi ſicut ſacerdotibus, ne ſuperbirent, nec ambirent.12ę.q.105.1.4m.

¶Principale. A.1.Accolitus.1.3.4.6.Actio. 36. 76. 77. 78. 80. 81.85.88.Actus.179.Adoratio.2.Agẽs 2.8.12.24.26 27.31. &c.Agnus.1.2.3.Amor.108.Anima 242.269. 339.354.Animal.28.Apoſtoli.29.Appetitus.81.85.Architector. Ariſmetrica.1.Ars.34.39.Aſtrologia.2,3 Auaritia 24. Audacia. 14. Baptiſmus.110.149.155.193.194.199.247. Beatitudo.131. Bonitas.16.20.199. Calor. 3.21. Capitale.o. Character.36. Charitas.34.Cauſa.17.40 &c 73.Cælum.151.Circuncifio. 12.Circunſtantia 5.Comedere.4. Concubinatus.3.Conſtãtia 5.Cooperari.1.4.Credere.22.Damnatio.41.Deuotio.3. Definitio.27.Diſtinctio.30.Diuitię.3. Docere.3. Doctor.1. Eleemoſyna.27. Epiſcopus.21. Euchariſtia.84.248. Excluſio.4.Fides.19 Filiatio.6.Finis.21.&c.Forma. 138. Fortitudo.21.30.46.48.54.Gratia.71. 109. 112. 131. Hæreditas.1. Homo.22. Oſtium. Humor.Imago.32.Incarnari.9.Inſtrumentum.11.&c.Intellectus.9.42.148.181.296. Inuidia.14. Ira 32.Iudicium.42.Iuſtitia 33. Iuſtificatio.36 40. Latria. 5.Legiſpoſitiua.1.Lex 50.Liberalitas.6.Lignum.3 Logica 1.13.Luxuria.1.Macula 3.Matrimonium.46.Meritum 13. Metaphiſyca.3.12.Miraculum.38.47.Modeſtia.1.Mors.14 Motus.20.Natura.4.Obedẽtia.19.Obiectum.10.Odium. 12.Officium.19.Oratio.65.Ordo.52.60.Pars.28.Paſſio.41. 42 Peccatum.154.Pœnitentia.73.110. Perſeuerantia.o.Perſona.28.Politica.1.2.3.Prædicare.2.Prædicari.18.Proceſſio. 15.18.51.67.Prodigalitas.4.Prophetia.9.12.60.24.45.Propoſitio.15.Propter.3.Prudentia.1,14.16.50.52.Religio.15. 40.72 77.Requiri.2.Reſtitutio.17. Reſurrectio. 52.54. Sacerdos.25.27.28.Sacramẽtũ.52.&c.Sapiẽtia.21.Satisfactio 14.Scriptura.18.Senſus.38 Sermo.1.Signum.9. Symbolũ. 31.Sternutatio.Studioſitas. 2.3. Subdiaconus.4.Suffragia. 3.Surſum.Temperantia.2.11.16 17.Theologia.4. 8.10.18. 20.22.29.30.Timor.6.43. Tres. Veritas.21.22. Virtus.14. 41.106.108.150.153.235.&.Vita 45.77.Vnctio.10 11.Vniuerſum. 3. Volantas. 33. 39. 42. Vſura. 17.30.260. Vti.9. Vtile 7.Vxor.4.

¶Principalitas.Beatitudo.131.

Diuiſio. ¶Principaliter dicitur dupliciter, ſcilicet præmordialiter, & completiue.Ma.qu.2.3.c.Abſoluere. 28. Actus. 49. 163. 178.179.Adam.64.Aer.2.Amicitia.33.Amor.83. Angelus. 21.588.Anima.317.Appetitus.81. 85. Aſtrologia.2 3. Baptiſmus.194.199.Beatitudo.27.29.30.53.Bellum.6.Bonitas.67.73.165. 215. 216. Character.17.36. Catechiſmus.7. Certitudo.9.Circuncifio.7.43.45.Conſeruatio.6 Contemplatio.15.Contumelia.1.7.Correctio.5.Creatio.29.Cultus. 10.Debitum.11. Decor. Dæmon.26. Deſperatio. 7. Deus. 332.Dicere.2.Dictio.3.Difficile.18.Diſcordia.3.Diſpoſitio. 22.Diuitiæ 8.Docere.3. Dolus. 2. Eccleſia.8. Eleemoſyna. 28.Ens.15.Exorciſmus.3.4.5.Fides.19.56.79.133.Fiducia. 11.Finis.34.95.Forma. 138.167. Formatio. Fortitudo.13. 17.18.29 56. Fructus. 3. Generatio. 23.60. Grammaticus. Gratia.55.116.134.147. Habitus. 52. 59. Hæreſis. 5. 7.12. Homo.23.Humilitas.4.10.Iacob.9.Idea.24. Ieiunium. 10. Imago.9.25 31.Incarnari. 9. Intellectus. 294. Iuſtitia. 18. Lex.78.129.139.Luxuria.1. Magnificentia. 7. Martyrium. 1.Matrimonium.2. Mediator. Mendacium.4. Meritum.9. 22.Metaphiſyca.5.12.20.Miraculum. 38.47. Mors 4. Motus.20.Nominatiuus. Obiectum. 5. Operatio. 56. Oratio. 24.61.Ordo.52.60.Paſtor.Pater.3.Peccatum 80. 154. 209. 234.259.267.Pæna. 75. Pænitentia. 73. 110. Perfectio. 79. Periurium.2.perſeuerantia.9. philoſophia. pietas.3. poteſtas. 2. præceptum. 110. proceſſio. 15. 67. prodigalitas.4. prophetia.9.12.23 24.45. prudentia. 16. Rectitudo. 5. Regnum.4. Religio.94.100. Sabbatum. 6. Sacramentum. 14. 22.23. Sanctificatio .9.Sapientia.24.25.29. Scientia.41.42. Scriptura 18.Seditio.3.Sanguinem.11. Studioſitas.3. Studiũ. 1.Temperãtia.11.16.17.Tentare.14.Terremotus.1. Theologia.10.18.20.Timor.54.76.Verbum.40.62.Verecundia. 3.Veritas.27.39.Vindicatio.4 Virginitas. 25. Virtus.108. 150.Vſura.301.

¶Principantes.Ciuitas.4.

1 ¶PRINCIPATVS duplex, ſcilicet politicus, ideſt liberorum, & deſpoticus, ſcilicet ſeruorum. primum oportet eſſe moderatum. Opuſ.20.liO.2.cO.8./.9./.LiO.4.cO.16./ 25.*Deſpoticum.Hircus.Lombardia. politia o. Diuiſio.

2 Bonus principatus triplex, ſcilicet regalis, ariſtocratia, & timocratia. Et triplex principatus malus, ſcilicet tyrannis, oligarchia, & democratia.12ę.q.95.4.c./.q.105.1.c./.22ę. q. 61.2.c./.Opuſ.20.cO.1./.LiO.4.cO.1.

3 Principatus regalis eſt optimus. 1a.q.103.3 c./.22ę.q. 105. 1.2m /.22ę.qu.50.1.2m./.Con.1.cO.42.fi./.Opuſcu.20. cO.2. uſque 8./.LiO.2.cO.9.*Seruile. Chriſtus. 170.171.172.203.

4 principatus regalis, eſt propter bonum populi; tyrannicus autem eſt propter bonum tyranni 1a.q.92.1.2m./.qu 96.4. c./.22ę.q.42.2.3m./.2.d.44.q.1.3.c./.Opuſ.20. cO.1./. LiO.3. cO.11./.10.10.lec.3.meO.c. H./. He. lec.4. prinO. B./. Eth.5. le.11.meO.g.

5 Tyrannis ſæpius oritur ex principatu plurium, quàm ex principatu vnius.Opuſ.20.cO 5./.LiO.4.cO.8.

6 Optimus principatus eſt, in quo omnes habent aliquam partem Et componitur ex regno, ariſtocratia, & timocratia, ut principatus iudæorum.12ę.q.95.4.c./.q.105.1.o.

7 Omnis principatus, & omne dominium eſt a deo 2.d.44. q.1.2.o./.q 2.2.c./.Opuſ.20.liO.3.cO.1.uſque.8./.LiO.4.cO.1. prinO./.6 /.Ro.13.e.1.prinO.C.

8 principatus eſt neceſſarius in omni multitudine. Opuſcu. 20.cO.1./ Pſal.44.meO.e. I.

9 Vnus homo non debet habere plures principatus, ſed potius econuerſo.Opuſ.20.liO.4 cO.20 fi.

10 Principatus dicuntur in angelis, quia principantur omnibus cęleſtibus principibus, diuinas iuſſiones explentibus. Sed archangeli dicuntur qui principantur ſoli ordini angelorum.1a.q 108.5.4m /.Con.3.cO.80./.Col.le.4.fi. B. *Angelus.284 577.&c.616.Archangeli. Dæmon.5.6.38.&c.91.&c. Dominatio.3.Hierarchia.3 Michael.1. Officium.2. In angelis.

1 ¶PRINCIPIATVM eſt conſtitutum in eſſe per principium Ideo non conuenit lineæ reſpectu puncti, nec motui, reſpectum termini a quo 3.d.11.1. 5m. *Amor.10. Filiatio.22.Perfectio.42.Proceſſio.2.Relatio.99. Quid.

2 Principium quo ad relationem, eſt ſimul naturaliter cum principiato, ſed id quod eſt principiũ, eſt naturaliter prius eo.1a q.42.3.2m./.1.d.9.q.2.1.3m./.d.12.1m./.d.29.1.1m.

3 Principium eſt prius tempore principiato dupliciter, ſcilicet ex parte actionis ſucceſſiue, vel agentis imperfecti, vel eligentis tempus.1a.q.42.2.c./.10. lec 1. meO.a.C. *Similitudo 6. Vnitas.40. Voluntas.20.

4 Apud græcos filius & ſpiritus ſanctus, dicuntur principiati, non autem apud latinos. 1a. quæſt. 33.1.2m./. Potentia. quæſt. 10.1.9m.

1 ¶PRINCIPIVM ſumitur a prioritate, ſed non ſignificat eam.1a.quæſt.33.1.3m./.1.d.29.1. 1m./ Potentia.quæſt. 10.1.10m.*A.vel Ab.2. Quid.

2 Principium eſt id a quo aliquid procedit, quocunque modo, & econuerſo.1a.q.33.1.c.*Abuti. Accidens. 51. 52. 53. 58.94.96.110.

3 Principium eſt communius cauſa, & cauſa elemento. 1a. q.33.1.1m./.1.d.29.1.c /.2m./.3.d.11.1.5m./.Poa.q.10.1.9m./. Opuſ.1.cO.2.fi./. Opuſcu.31.cO.1./.Meta.5. lec.1. prinO.a. E./ Phy.2.lec.1.prinO.a.E. *Actio.32.47.53.54.55.56. 58. 63.75.82.90.100.102.104.&c.

Immo quædam ſunt quæ ſe conſequuntur adinuicem cõuertibiliter, ſicut principium & cauſa. Meta.4.lec.2.prinO. Reſpondeo Dubio.1055O. Dum.1055m

4 Cauſa & principium ſunt idem re conuertibiliter, & differunt ratione. Meta.4.lec.2. prinO./. LiO.5. lec. 1. prinO.a. E. *Actor.1.Actus.7.10.18.37.59.73.74 156.Adam.51.82.89 Addere 13 Admiratio.4. Adoratio.9.Aer.13.Agens.59.68. 73.76.84.95. Agere.29.Agibile.Alteratio.8.Alteritas. Amor 10.137.

10.137.Angelus.64.127.175.176.116.331. 336. 360. 361. 384 402.420.455.456.471.Anima.13.37.64.87.88.189.202 215.216.238.247.262.280.335.253.Animal.26.44.49.

5 Non omne principium, eſt primum principium.12ę.q.6.1 1m./.q.9.4.1m.*Animata. Annihilatio.5. Anniuerſarium.

6 Primum principium in quolibet genere, eſt perfectiſſimũ. 3.d.27.quæſt.1.4.2m.*Appetitus. 28. Appropriatio. 22.23. Aqua.2.

7 Primum principium ſimpliciter eſt vnum tantum, ſed plura ſunt, ſecundum diuerſa genera cauſatum.2.d.1.qu.1.1. o./.d.2.q.1.1.o./.Poa.q.3.6. o.

8 Omnium rerum corruptibilium & incorruptibilium, ſunt eadem principia extrinſeca, non autem intrinſeca, niſi analogice.Veri.q.15.2.9m./.Meta.3.lec.10./.11./.14.fi./.LiO.11. lec.2.meO.c./.LiO.12.le.4.o. *Ariſmetrica.3. Ars.22.30. Aſſentire.2.5.&c.Aſſumere.12.Attentio.3. Auctoritas.1.Beatitudo.54. Bonitas.16.20.199. Caput.3. Charitas.82.130. Cælum.89.137.Certitudo.4.Cibus.6. Cogitatio.2.8. Coitus.6.Concluſio.3.4.Concupiſcibilis.8.9. Coniunctio.11. Conſcientia.6.Conſilium.4.Contrarium.26. Cõtritio. 18. Cor.2.3.7.Corpus.26.64.65.Corruptio.16. Creatio. 16.47. 51.Credere.16.

9 Diuerſorum generum generaliſſimorũ, ſunt diuerſa principia ſecundum eſſe, ſed ſunt eadem ſecundum analogiam. Subalternorum autem ſunt eadem, ſecundum communitatem illius generis. Ma.qu.8 1.13m./.Meta.12. le.4.o.*Cultus.5. Damnatio.14. Datio.1. 21. De.2.4. Delectatio. 29. Deus.40.56.57.131.239.275.176.315.341 345.382. Dialectica.4.Dies.9.11.Differentia.14. Definitio.4. Diſtantia.7. Diſtinctio.13.30.Docere 3.Dolor.23.Dominium.2.Donũ 8.10.Dos.8.Ebrietas.2.3. Elementum. 23. Embrio.3.Ens. 7.Error.1.2.Eſſe.9.&c.40.65.&c. 87. &c.97. Eſſentia.4.5.8. Æſtimatiua.3.Æternitas.8.11.24.28.30.Eua.1.Euchariſtia. 48.Experientia.11.Facilitas.2.Fœmina.2. Fides. 39.48. 49. 51.92.93.142.Figura.7.Finis.81.108.134. Fomes.1.Forma. 30.67.102.136.142.156.165.Generatio.3.16.&c.23.60.65. 66.69.Genus.21.24 33.Gratia.65.&c.115.&c.Graue.1.&c. Habitus.1.11.12.Hæreſis.49 84.93.Idem.5.7. Illuminatio. 7.Imago.32.43.Incarnari.6.&c.15. Ingenitum.1. Innaſcibilitas.2.Intenſio.1.Ira.C.Ius.17.Iuſtitia.56.65. 78.Iuſtificatio.29.Lex.42.&c. 63-76.146. Liber.15.20. Liberum.24. Logica.10.Luxuria.25.Magnanimitas 25.Malum.18.Marcus.2.Mas.Matrimonium.73.Melchiſedech.Membrum.7. Menſura.14.20.&c.Meritum.21.22.25.37.41.42.85.Metaphiſyca.10.18.19.20. Metaphora 3. Miraculum. 10.11.24. 25.Miſſa.17.Miſſio.2.33.Monarchia.1.Monſtrum.1.Mors. 2.Motus.9.11.12.23.66.77.Mulier.1.Multiforme.o.Mutabile.3.Natiuitas.1.Natura.14.15.16.19.20.21.22.40.Naturale.4.5.9.&c. Neceſſitas. 6.7.8.20.21. Negatio.2. Nocere. 11.Numerus.9. Operatio.3.8.14. 28. 32. 39.45. Oratio.97 Ordo.3.4.20.24.Origenes.4.

10 Quicquid conuenit alicui, cauſatur a principiis naturæ ſuæ, vel ab aliquo principio, extrinſeco.Ente.5.meO.h.*Orizon.1.Paſſio.33.Pater. 11. Paulus. 26. Peccatum. 117. &c. 166.395.Pœna.77.Pęnitentia.53.Perfectio.42.Perſe.2.Pollutio.3.Poſterius. potentia.1.2. 3.4.37. 40. præceptum.28. 29.105.106.prædicare.20. princeps.28.producere.5.pronomen.5.prouidentia.15.46.pſalmus.7.13. Ratio. 34.36 57. Relatio.7.86.99.Reſurrectio.5.Sacrificium. 8.Sequi.Superbia.14.&c.Tempus.21.29.30.32.Triſtitia. 6.16. Velox.2.3. Virtus.5.7.91.Vis.Viſio.8. Vita. 11.19. 24.51.54. Vnctio. 23.Vnitas.7.&c.Vſura.165 Vſus.7.Chriſtus.192.

Diuiſio. 11 principia rerum naturalium ſunt tria, ſcilicet materia, forma, & priuatio. Opuſ.31.principio./. Phy.le.13.o.

12 Si principia alicuius naturæ, adiungantur rei per ſe exiſtenti, rationem ſuppoſiti non habebunt. Rem tamen naturæ conſtituunt in ſuppoſito, ſed non ſuppoſitum. Opuſ. 42.cO.13.

In diuinis 13 Græci indifferenter vtuntur nomine cauſæ, ſicut nomine principii in diuinis, non autem latini.1a.qu.33.1. 1m./.3.d. 11.1.5m./.potentia.q.10.1.8m.

14 In diuinis vna perſona eſt principium alterius, nõ autem cauſa.1a.q.33.1.o./.quæſt. 36.4.o./.1. diſtin. 12.2.1m./.diſt. 26.1.o./.2.diſtin.13.1.fi./.3.diſtin.11.1.5m./.potentia.qu.3. 13.5m./.q.10.1.8m./.10m./.Opuſ.1.cO.2.

15 Deus eſt principium perſonæ diuinæ, & creaturarum, ſecũdum vnam rationem communem analogice, quæ prius dicitur de perſona diuina, ſimiliter origo.1. d.29.2.o. Deus. 40.56.57.131.239.275.276.315.341.364.365.382.

Cognitio. 16 Principium in diuinis & in creaturis, dupliciter cognoſcitur, ſcilicet vt primum, & vt principium.1a.q.33.4. c./.1.d. 26.q.2.3.o./.diſt.28.q.1.1.o.

17 Non omne principium cognoſcendi, eſt principium eſſendi.1a.quæſt. 85.3.4m./. Verit. quæſt.2.3.6m./. quæſt.3.3.7m. *Agibile Angelus 175.

18 Primum principium in ſpeculatiuis eſt, Non contingit idẽ ſimul eſſe & nõ eſſe. In practicis autem eſt, Bonum eſt proſequendum, malum vero eſt fugiendum. 12ę.quæſt. 94 2. c./.22ę.quæſt.1.7.c./.3.d.37.ar.2.quæſt. 2.2m./ Meta.4.le.6. meO.c.*Ars.22.30.

19 primum principium omnium ſcientiarum eſt circa quod non contingit errare, nec ſupponitur, nec demonſtratur, ſed naturaliter cognoſcitur. Meta.4.lec.6.omnO.b./. LiO.11. le.5.prinO.a.*Cognitio.20.31.62.65.77.Conceptio.14.Cõcluſio.3.4.Contemplatio.2.

20 Immo cognitio eius fit in nobis ex præexiſtenti cognitione. Poſter.lect.2.prinO. Reſpondeo Dubio. 1056O. *Credere.16. Dum.1056

21 Primum principium poteſt demonſtrari ad hominem, nõ autem ſimpliciter. Meta.4.lec. 6.fi.f. *Definitio. 48. Falſitas.2.5.

22 Prima principia approprianiur mathematicis ſcientiis, quia eis manifeſtius vtuntur, reſoluentes ad hæc omnes ſuas demonſtrationes. Ideo certius demonſtrant. Meta.4. le.5.prinO.*Geometria 3.Habitus.1. 5.11.12. 16.51.59.69. &c.81.Hæreſis.49.71.Idea.7.&c.20.30.Imaginatiua.1.Inconſtantia.1.Indiuiduum. P. Intellectus. 43. 55. 57.74.90. 96 213.229.230.245.146.248.261.267.268. 295. 297.298. Iudicium.14.Ius.17.Lex.42.51.53.63.153. Liber.15 Logica.10.Materia.2 Menſura.14. 20. &c. Metaphyſica. 10.18. &c.Neceſſitas. 6.&c.20 21.Nomen.14.54.67.

23 Error triplex, circa principia rerum.2. diſt.1. quæſt.1.1.6 c. *Notum.2.Nubes.2.Opinio.8.Peccatum.395. Philoſophica.13.Principiatum o. Priuatio.20. Prius. 2.13.Proceſſio.o. Prudentia.81.82.Puer.13.15.Quantitas.415.Ratio.25.33. 34.46.54.57.Sacramentum.61. Sapientia. 12.13. Scientia. 14.&c. Scire.1.2.Senſus.25.Significatio.6.Similitudo.6.12. 31.Simonia.11.Simplex.2. Synderefis. 1. Sineſis. Spes.52. Spiritus.11.22.

24 Principia ſpeculatiua, cognoſcuntur per alium habitum naturalem, quàm concluſiones, quia principia per intellectum, concluſiones vero per ſcientiam. 22ę.quæſt.47.6.c./. quæſt.49.2.1m./ 3.d.2 3.q.1.ar.4 qu.3. 3m./.Poſter. lec.36.fi. h./.LiO.2.fi.

25 Sicut in ratione ſpeculatiua, ſunt quædam vt principia, quorum eſt intellectus, & concluſiones, quarum eſt ſcientia, ita in ratione practica, vt principia naturaliter nota, ſunt fines virtutum moralium, vt cõcluſiones autem quæ ſunt ad finem 22ę.quæſt.47.6.c /.Veri quæſt.16.1.c.*Status.6.10.Stupor.2.Subiectio.10.Subiecta. 30.Superbia.14. &c. Tempus.14.21.26.29. Theologia. 4.7.8.18. 34. 35. 38. Timor.74.Verbum.29. Verecundia. 10. Veritas. 20.26.39. 45.Veſtigium.5. Virtus.5.Vis. Vnitas.7. &c. 49. 50. 52.56. Vniuerſale.8.Vnum.2.Voluntarium.1.8.Voluntas.20.21. 59.74.Vſura.165.Chriſtus.192.

26 In ſpeculatiuis, principium eſt forma, & quod quid eſt, in practicis autem finis.Ꝺ.3.cO.97.

27 Modicus error in principiis, ſeu ignorantia ipſorum, maximum in proſequutione in finem generat errorem./.Opuſc 73.cO.1.princO./.Ente.prinO.

28 Nihil refert, vtrum ille qui docet proponendo vel interrogando, procedat de principiis communibus ad concluſiones. Vtrobique enim animus audientis certificatur de poſterioribus per priora.1a.q.84.3.3m./.q.117.1.o./.Poſteriorũ lec. 2. 3. o.

¶Prioritas nullo modo eſt in diuinis.1a.q.36.3.3m./.q.42.3.o./ 1.d.9.q.2.1.o./ d.12.1.o./.2.1m./ 3m./.d.15.q.4.2. 2m./. Pota. q.10.1.10m./.3.c./.Opuſ.1.cO.3. *Actus.197.Commune 4. 9.10.11.Habitus.37.81.In.4.26.Ordo.1.6.32. Principium. 1.Proceſſio.56 Propter.1.Relatio.75. In diuinis.

¶Priſcianus.Hæreſis.96.

¶Pſcilla.Hæreſis.68.

¶Præſtigium.Columba.5.Delectatio. 29.Deuotio.10. Manumiſſus Pœnitentia.102.118.

1 ¶PRIVATIO duplex, ſcilicet in priuari, & in priuato eſſe, prima eſt contraria habitui, non autem ſecunda. Ma. qu. 1.1.2m./.q.2.9.c. Diuiſio.

2 Priuatio ſecunda ſuſcipit magis & minus, quia ponit aliquid, quod eſt de ratione eius, non autem prima. 12ę. qu. 73.2.o./.q.82.4.c./.Ma.quæſt.2.9.c.*Concilium. 2. Corruptio.16. Culpa.1. Damnatio. 41. Defectus. 1. & cetera.26. Docere.5.

Pri

Priuatio suscipit magis & minus, s(ecundu)m suas causas, non autem secundum se. 1ª.q.11.4.1m./.q.49.3.3m./.12æ.qu.22.2.1m./.2.d.7.L./.d 25.4.3m./.d.32.q.1.3.c./.d.42.q.2.5.c.fi./.4.d.16.q.3.ar.2 q.1.3m./.d.18.q.2.ar.3.q.3.2m./.d.44.q.2.ar.1.q.2.c./.2m./.d.49.q.5.ar.5.q.3.2m./. Con.3. cº.9.5m./. Verit. q.28.9.c./ 8m./.Poª.q.1.3.13m./.Ma.qu.1.1.13m./. Meta.10. lec.6.prinº.a.*Egritudo.1.Energumenus.2.Ens.7.18.Excommunicatio.6.7.9. Expectare.1. Generatio.16.17. Genus.24.Idea.35.Ignorantia.1.8.10.Illegitimatio.1.2. Imprudentia.1.Ingratitudo.12.Insania. Intellectus. 52. Lex. 26.Malum.2.3.6.9.19.32.34.&c.42.45.52.&c.68. Materia. 40.Nonens.1.Oppositio.7.&c.

4 Priuatio duplex, scilicet ordinata ad subiectum immediate, & mediante forma. Meta.8 lec.4.fi./.Liº.10.le.6.mº.f.E.

Habitus. 5 A priuatione prima, fit mutua conuersio ad habitũ, nõ autem a secunda. Meta.8 lec.4. fi /. Liº. 10. lec. 6. meº. f. E *Auersio.20.

Duᵐ.1057.6 Oppositum videtur dicere. Ma.q.2.12.3m. Respondeo Dubio.1057º.*Cæcitas.1.Desperatio.1.Deus.87.383.

7 Priuatio tollens potentiam, tollit totaliter habilitatem ad habitum; non autem priuatio tollens actum. Ma.qu.2.12.3m.*Egritudo.1.Ens.7.28.

7 Priuationes & negationes differunt specie secundum differentias habituum, & positionum oppositorum; & specificantur per habitus oppositos. 22æ.q.107.2.c./.1.d.36.q.1.2.o./.4.d.16.q.3.ar.2.quæ 3.c./.q.4.ar.1.quæst.2.c. *Fieri.2. Gloriaa.7.1.

9 Ad rationem priuationis cuiuscunque, tria requiruntur, scilicet habitus subiectũ, & habilitas. 2.distin.12.L./.distin. 34.5.c

10 Priuatio non semper est nata fieri circa subiectum sui habitus. Ver.q.21.2.1m *Gratia.52.93.&c.155.&c.Hereditas.2.

Duᵐ.1058.11 Oppositum videtur dicere. 1ª.q 48.2.c./.2.d.34.4.c. Respº Dubio.1058º. *Honor.11.Imperfectio.3. Imprudentia.1. Infidelis.1.3.13.Ira.81.Iudicium.26.86.Luna.8.Macula.2 P.Mediũ.9.10.Nonens.1.Ommissio.13.Operatio.49.Oratio.12.Peccatum 4.&c.57.145.147.167.173.177.189.&c. 199.283.&c.336.338.159.Pœna.3.24.25.41.47.1.50.81.Pœnitentia.99.Perse.1.Prudentia.29.Securitas.3. Simonia.31. Societas.3.Stultitia.2.3.Suspensio.2.Tenebrę.1.2. Timor. 17.Vnitas.26.29.33.

In diuinis 12 Priuatio est carẽtia eius qđ est aptũ natũ haberi. Et hoc tripliciter. ſ. vel ab eo, vel ab alio eiusdẽ speciei, vel a quocunque. Et tertia tantum est in diuinis. 1ª.q 33.4.2m./.1.d.13.4.c./.d.28.q.1.1.2m./.L prinº / Poª.q.9.7.11m.

Duᵐ.1059.13 Immo nulla priuatio est in diuinis. 1ª.q.49.3.2m./.1.d.43.q.1.1.c./.2.d.34.1.3m./.4.c. Respondeo Dubio.1059º.

14 Priuatio est negatio, circa determinatum subiectum. 1ª.q.17.4.c./.2.d.12.L./.d.34.4.c./.2m./.Poª.q.3.6.7m./. Meta.5.le.12.meº.e.*Adoptio.7.Angelus.9.529.Anima.24.221.Audacia.1.Aureola.16.Bonitas.121.131.132.134.143.147.Cęlum.2.Circuncisio.34.35.36. Cognitio. 75.76. Commune. 14.Cõmunicatio.3.Contrarium.43.Deus.87.383 425.Dictio.4.Definitio.36.Effectus.15.16.Ens.7.18.Aequalitas.6. Aeuũ.5. Excõmunicatio.6.&c.Fieri.2.Forma.125.Genus. 24 Hereditas.2.Hæresis.4.Infidelis.1.3.13. Infinitum.13.16.Intellectus.52.Ira.81.Iudicium.26.86. Luna.8. Materia.8.Miraculum.43.Missa.4.15.20.Mors.1.14.15.Natura. 41.Negligentia. 6. Nigredo. Priuilegium. Sanctificatio.5. Scientia.80.

15 Priuatio quantum ad illud quod significatur per nomen, est nonens, & præsupponit subiectum, & habilitatem subiecti ad formam, cuius est priuatio. 2.d.12.L.meº.I.

16 Contrarium significat aliquam naturam in subiecto, non autem priuatio 1ª.q.17.4.c./.Meta.10.le.6. meº.f.

17 Nulla priuatio, tollit totaliter esse. 1ª.q.11.2.1m.

18 Nulla priuatio est de essentia alicuius entis in genere collocati 2.d.40.1.3m.

Duᵐ.1060.19 Immo priuatio est principium per se, & est in genere. 12æ. quæst.72.6.3m./.2.d.1.L.fi.H./.Poª q.3.1.16m. Respondeo Dubio 1060º.

20 Priuatio est principium per se fiendi, non autem essendi 2.d.1.L fi H./.Poª q.3.1.16m.

21 Nulla priuatio est intenta ab aliquo agente. 1ª.qu.19.9.c./.q.49.1.c./.2.d.1.q.1.1.2m./.d.35.5.4m./.L.prinº./ d.37.q.3.1.2m./.Con.3.cº.4./.5 /.Meta.8.le.5.

Duᵐ.1061.22 Oppositum videtur dicere. Poª.quæ.3.6.19m. Respondeo. Dubio.1061º.

23 Priuatio est præter intentionem naturæ particularis, & est de intentione naturæ vniuersalis. Poª.q.3.6.19m.

Quid. ¶Priuilegium est priuata lex, quia respicit singulares personas, sed commune est ad multa negotia. 12æ.q.96.1.1m.Cinis.2.Conceptio.18.Magdalena.3.Maria.7.Ordo.103.Paulum.3. Politia.3. Prædestinatio.42. Reuelatio.11. Tributum.5.

1 ¶PRIVS dicitur dupliciter, scilicet ordine perfectionis, & generationis. 1ª.q.85.3.1m./.12æ.q.68.8.2m./.3.d.27.q.1.4.2m./.Virt.q.4.3.c./.Quol.5.19.c. *Absolutum.1. Accessus. 0.Accidens.26.Accusatio.18.24.Actio.16.72.Actus.38.75.76.77.179. Diuisio.

2 Prius ordo, & principium sextuplex, scilicet magnitudinis, temporis, cognitionis, vel saltem ordine intellectus, naturæ, intentionis, & exequutionis. 3.d.3.q.4.ar.1.o./.ar.2.c./.2m./.L.prinº./.Io.le.1.meº.a.H./.Meta.5.le.13. *Adam.80. Affirmatio.3.

3 Prius natura, dicitur dupliciter, scilicet secundum causam materialem, & magis secundum alias causas. 22æ.q.1.7.3m./.Verit.q 9.3.6m./.Quol.5.19 c.prinº.

4 Semper id quod est naturalius, est prius. 12æ.quæst.49.2.c. *Agens.35.79.96.100.101.103. Agere.23. Amor.218.275.

5 Quod inest rei ex se, prius est secundum naturam, quàm id quod habetur ab alio. 2.d.1.q.1.2.c./.5.16m. *Analogia. 2.3.7.8.9.18.

6 Imperfectum est prius tempore perfecto in eodem. *Sed in* diuersis est econuerso, & natura in vtrisque. 1ª.quæst.82.3.2m./.q.85.3.1m./.q.94.3.c./ 12æ.q 62.4.c./.3ª.q.1.5.3m./.6.c./.3.d.1.q.1.4.5m./.d.26.L meº.B./.Ma.q.4.3.c.fi./. Virt.q.4.3.c./.13m./.Quol.5.19.c./.Opus.3.cº.20./ Opus.31.cº.1./.1æ.Cor.11.le.3.meº.K./.1æ.Tim.2.le.3.prinº.K./.Meta.lec.1.prinº.b./.lc.4.meº.g E./.le.12.meº.e. *Angelus.2.196.200.326. Anima.159 209.262 279.297. Animal.34.79. Apostoli.8.

7 Ea quæ non habent ordinem ad generationem alicuius, licet sint priora tempore, non tamen sunt priora generatione, sicut equus qui heri fuit, non est prior generatione asino, hodie existente, licet sit prior tempore. Meta.7.lec.13.meº.e.D. *Appropriatio.5.Assumere.11.31.34.35.&c.Audacia 7.8.Auersio 8.13.14.22.23.24. Baptismus 134.136. Beatª.50.Bigamia 6.Bonitas 82.92.105.128.247.Charitas 20.40.120.Causa 21.43.54.65.&c.81.&c.Circuncisio 18. Circunstantia 25.Cognitio 53.76.Compositio 1. Communione 4.9.11.Concupiscibilis 2.Confirmatio 7.Consanguinitas 11.Consideratio 3.Consilium 3.Contingens 7.Corpus 28.29.70.Creatio 3.12.19.43. Culpa 3. Damnatio 28.25. Datio 30. Debitum 16.21. Delectatio 29.107. Deus 31. 256.285.362.Dicere 6.Definitio 47.48.50. Dispositio 49. 51.Distantia 1.Distinctio 19.Diuisio 0.Dominium 12. Donum 15.Duratio 6.Educi 1. Effectus 15. Electio 23.25.27. Embrio 4.Ens.22.31.&c.Epieikeia 4.Episcopus 4.

8 Omne prius generatione, est prius tempore, & non econuerso. Meta.7.lec.13.meº.e.C.*Esse.35.41. Aetas 1. Aeternitas 27.

9 Illud a quo non conuertitur subsistendi consequentia est prius natura, non autem tempore. Quol.4.24.16m. *Eucharistia.26.&c.43.270.Aeuum.10.Exorcismus 2.7.Factũ 1.Fides 118.Fieri 1.9.Filiatio 7.Forma 46.60.91.100.122. Frui 8.Fundamentum 0.Generatio 7.18.Genus 34.40 41. Gloria 18.Gratia 135.148 Gratus 1. Graue 8. Habitus 37. 81.Humilitas 2.Iacobus 2.Idea 39.Imago 33.&c.Imperare 4.In 4.23.26.Incipere 1.3.Indiuiduum 4.16.Indiuisibile 2.Infinitiuum 34.Ingratitudo 16.Instans 12.&c.31.Intellectus 216.&c.Ioannes 15.Ira 68.Iustitia 26.68.69. Iustificatio 18.&c.Lex 97.Malum 19.56. Maria 10.11.39.40. 47. Materia 47. Matrimonium 13.131.134. Medium.12. Memoria 9. Metaphysica 17. Michael 3. Miraculum 55. Missio 3.17.23.24.35.37.Mortuus 0.Motor.

10 Prius duplex, scilicet per se, & per accidens 22æ.qu.4.7.c. *Motus 88.Mutatio 6.10. Natura 49. Necessitas.2.11.12 Nocere 2.11.

11 Semper quod est per se, est prius eo quod est per aliud 1ª.q.20.1.c./.3ª.qu.84.6.c.*Nomen.56.65.Notum.4.5.6. Obedientia.16.Odium.15.18.Operatio 53.Oppositio.7. Ordo 1.&c.32.42.75. Pars 27.Passio 62.&c.Pater 1.6.9.10. Paulus 27.Peccatum 307.&c.Pœna 22.Pœnitentia 16.17.22.24. 146.113.135.Perfectio 41.Persona 17.&c.Petrus.5. Potentia 32.Præceptum 27.Prædestinatio 36.Prædicari 12.17.26 27.Prædicator 5.Principiatum 2.3.Principium 1.28.Prioritas.Pristinum.Processio 50.56. Propter 114. Quantitas.25. Quies 1.3.Relatio 75.Religio 55.Reminiscentia.

12 Prius quo ad nos, est prius via generationis, in iis quæ ad actiones pertinent. 4.d.2.q.1.3.c.prinº.

13 Prius

Pro

13 Prius est, quod est propinquius alicui determinato principio. Virt.q.4.3.c./. Quol.5.19.c.prinº./. Meta.5.lec.13.prinº. *Resurrectio 11.12.21.22.46.48. Sacramentum 18. Sapientia 54. Satisfactio 19. Scientia 46.85.115. Semen 18.20. Sensualitas 3. Signum 2.3. Symbolum 6. Similitudo 25. Species 4. spes 69. &c. spiritus 1.3. subsistentia 4. substantia 20.21.31.32. successio 3.4. Tabernaculum 5. Templum 3.4. Tempus 7.8.26. Veritas 3. Vinum 8. Virtus 130.138.139. Vita 49.60.61. Vnitas 37. Vniuersale 1.2. Voluntas 23.56.60. Votum 7.13.43.59. Vsuræ 2.258.276.&c. Vti 14.24.

14 Remoto priori, remouetur posterius, sequens tantum ex eo, non autem si sequatur etiam ex alio. 12æ.quæst.15.2.2m.

¶Proauus. Assimilatio 18.

¶Probabile. Accusatio 16. Confessio 73. Debitum 28.29. Demonstratio 2.13. Eleemosyna 12. Epicicli.0. Aequinoctialis 1. Iepthe. Incarnari 3. Infernus 6. Iudicium 82. Luna 1. Matrimonium 43.132. Peccatum 377. Probatio.0. Processio 15. Prudentia 79. Puer 4. Raptus 14. Resurrectio 8. Rethorica 1. stella 7. suspitio 3. Theologia 11. Testis 7. Votum 22. Vsura 148.173.

¶Probatica. Piscina. 0.

Differenª.1 ¶PROBATIO quærit rationem facti, & tangit cor, sed examinatio quærit factum, & tangit corpus. Psal.16. prinº.a.D. *Accusatio 3.9.16.25. Actus 11. Apparere 9. Baptismus 129. Dæmon 116. Denuntiatio 2. Deus 94.188. Definitio 18. Docere 8. Epicicli.0. Esse 84. Ferrum 2. Fides 47. &c. Fornicatio 6. Fractio 2. Hæresis 19. Ignorantia 8. Iudex 4. Iudicium 26.62. Manus 4. Mathematica 3. &c. Matrimonium 43.91. Miraculum 32. Mundus 20. &c. 26. &c. Operatio 16. Ostensio. Pater 4. Præuaricator 3. Probabile. Prouidentia 50. Ratio 9. Resurrectio 47. scientia 16.17.28. scire 5. sepultura 13. signum 1.13. spirituale 4. spiritus 10. substantia 17. suspitio 3. Theologia 11.34. Terra 2.6.13. Testis 4.7. Tractare 1. Tribulatio 15. Tristitia 10. Veritas 24. Votum 64. Vsura 89.136.148. 173.199.200.&c.205.214.248.253.265.

2 Deus probat hominem, probando rectitudinem, examinando firmitatem, uisitando, corrigendo, & consolando. Psal.16.prinº.a.D.

¶Probitas animi. Imperator 5.

¶Problema. Propositio 1.

Quid. 1 ¶PROCESSIO. Processionis nomen, primo conuenit motui locali, ex quo transfertur ad omnem ordinem ex aliquo, & ad omnem emanationem. Poª.q.10.1.c prinº./.4.13m. *Accusatio 18. Actio 65.106.119.120. Aduocatus 6.7.

2 Processio dicitur dupliciter. ſ. motus processiuus animalium, & eductio principiati a principio, prima est in diuinis metaphorice tantum, secunda uero proprie. 1ª.q.27.1.o./.1.d.11.1.6m./.d.13.1.o./.d.14.q.1.1.c./. Cont.4.cº.11./. Poª.q.10.1.o. *Amor 7.9.&c.268.269.

3 Processio duplex. ſ. ab extra, & ab intra, prima semper est per motum ad diuersum, & contra rationem primi principii, non autem secunda. Ideo secunda conuenit deo, non autem prima. 1ª.q.27.1.o./. Poª.q.10.1.o.*Angelus 162. Charitas 153. Cognitio 31.

4 Modus quo aliquid ab aliquo procedit, est duplex. ſ. in similitudine speciei, & diuersitate speciei, ut in omni agente æquiuoce. Et sic semper est in inferiorem speciem. 4.d.41.ar.1.q.5.c. *Compositio 16. Conceptio 1. Correctio 1. Debitum 26.

5 In qualibet natura creata, sunt multi modi processionum, sed non communicatur natura, per quemlibet eorum. Poª.q.9.9.23m. *Delectatio 26.29. Deuotio 14. Deus 316.341. Dos 7. Effectus 11. Entimema. Eua 1. Factibilia. Fides 113.160.

6 Processus duplex in omni uera mutatione. ſ. inter utrũque terminum, & inter agens & patiens, sed dissimiliter dupliciter in moueri, & in facto esse. Poª.q.3.2.3.c. *Generatio 37. Gula 10.11. Honestum 4. Imago 3. Misericordia 10.

7 Procedens tripliciter deficit a specie producentis. ſ. propter æquiuocam generationem, propter impuritatem extraneæ naturæ, & propter defectum agentis. Opus.3.cº.43. *Motus 13.64.73. Mutuum 4. Natura 14. Obedientia 19. Omissio 17.

Pro

8 Processio localis, est in aliquid, ut in terminum motus, non autem processio a causa. 1.d.11.1.6m./.d.13.1.3m./.d.14.q.1.1.c./.Poª.q.10.1.4m. * Operatio 14.17. Peccatum 335.414. Pœnitentia 30. Prædicari 22. Principium 2. Producere.0.

9 Procedere naturaliter, dicitur propter naturalem habitudinem ad principium, sed procedere per modum naturæ, est produci sicut producit natura. Poª.q.10.2.4m./.7m. * Prudentia 82. Relatio 36.&c. scurrilitas 3. semen 20. sepultura 4. simonia 24. spes 41. statutum 1. superstitio 5.6. suspitio 1. Theologia 8. Tentare 11. Thurificatio 2. Thus 2. Vindicatio 5.

10 Processio naturalis, est principium & origo, cuiuslibet alterius processionis. Poª.q.10.5.c.fi. *Virtus 180.251. Vnitas 35.36.

11 Omne procedens naturaliter ab aliquo, est ei simile, & æquale in natura, nisi sit defectus agentis, uel materiæ. 3.d.11.1.c. * Voluntarium 3.

12 simplex non potest procedere a diuersis secundum essentiam, & secundum operationem. 1.d.11.1.7m./.Poª.q.10.4.15m./.19m.

13 Omnis processio creaturæ, est per motum, uel mutationem, non autem in diuinis. 1ª.q.27.1.1m./.1.d.13.1.1m. * Zelus 7.

14 Omne procedens a deo in diuersitate essentiæ, deficit a simplicitate dei, nec tamen ex homo incidit in compositionem. 1.d.8.q.5.1.c.

15 Processus dicitur rationalis tripliciter. ſ. ex terminis uel propositionibus communibus, ex probabilibus, & ex proportionatis rationi. ſ. ex effectibus & sensibilibus, primus conuenit tantum metaphysicæ & logicæ docenti, secundus omni scientiæ per logicam utentem, tertius uero physicæ principaliter. Trin.21.q.1.o. * Accusatio 27. Aduocatus 6.7. Angelus 392. Anima 182.204.214. Argumentum 1.4. Intellectus.

16 Processus rationis duplex. ſ. uia compositionis, & uia resolutionis. 12.q.14.5.o./.Meta.2.lec.1.prinº.e. *Arithmetica 3.

17 Procedere intelligibiliter, conuenit maxime metaphysicæ: quia est de iis a quibus incipit omnis processus intellectus, & ad quæ terminatur omnis resolutio eius. Trin.21.q.3.o. *Aristoteles 5. Ars 4.30.40. Beatus 8. Cogitatio.2. Cognitio 31. Conceptio 5.&c.14.Conscientia 17.18. Correctio 1. Demõstratio.0.Deuotio 14.Deus 316.Dialectica 4.Entimema. Felicitas 3.Fides 113.160.Finis 134.Honestũ 4.Inductio. Intellectª 132.233.Intelligentia 2.Intelligibile 3.Logica 8.Mathemª.3.&c. Mũdus 27.28.Ordo 38.&c. Pctm 414.Prinm.7. Rõ.3.8.34.51.57.sciẽtia 124.135.syllogismus 0.Verbũ 1.&c. 9.15.&c.29.39. Virginitas 23.Virtus 104.Voluntas 47.48.

18 Processus rationis practicæ quadruplex s(ecundu)m quadruplicẽ ordinem. ſ. apprehensionis, intentionis, compositionis, & sustentationis, cui proportionatur quadruplex ordo rationis speculatiuæ. ſ. a cõmuniori, a toto ad partes secundum materiam, a simplicioribus, & a principalioribus partibus ad secundarias. Cę. prinº. * Vsura 116.

19 In diuinis sunt tantum duæ processiones. ſ. uerbi & amoris, s(ecundu)m quod deus suam essentiam, ueritatem & bonitatem intelligit & amat. 1ª.q.27.3.5.o./.q.28.4.c./.q 36.1.c./.q.37.1.c./.q.41.6.c./.1.d.13.2.o./.d.27.q.2.ar.2.q.2.c./.2m./.D.4.cº.19./.27./.Poª.q.9.9 c./.q.10.2.o./.4.c /. Opus.2.cº.2./.3. * Actus 190.&c. Apparere 3. Causa 68. Datio 20.&c. In diuinis.

20 solus ordo processionum secundum originem, multiplicat processiones in diuinis. Poª.q.10.2.c fi./.4.c.

21 Omnia quæ important respectũ originis, absolute dicũtur de processione diuina, nõ autẽ repugnãtia cõsubstãtialitati, coæternitati, & independentiæ. 1ª.q.27.2.2m./ 3.d.11.1.3m.

22 Processiones in diuinis, distinguũtur per relationes, & modos originis, non autem seipsis, nec per esse a natura & uoluntate. 1ª.q.27.3.o./.1.d.13.2.o./.d.27.q.2.ar.2.q.2.2m./. Poª.q.9.4.15m./.9.20m./.25m./.q.10.2.o. * Nomen 52.

23 Cum dicitur procedere persona per modum, non ponitur modus in deo, quasi qualitas eius, sed comparatur processio diuina processionibus creaturarum. Poª.q.10.2.10m. * Relatio 75.76. Notio 6.14.

24 In diuinis eadem est processio per modum naturæ, & per modum intellectus; quia utraque est ut ab uno. Poª.q.9.9.20m./.q.10.2.11m./.24m./ 25m.

25 Processio & relatio in diuinis, sunt idem realiter, & distinguuntur tantum ratione. Poª.q.10.3.c./.5.12m. Sapientia 48. Temporale 1.

Pro

26 Processiones in diuinis distinguuntur per principia, & per terminos, idest per relationes. 1. d. 13. 2. 3m./. 4m. /. Poa. q. 10.2.c.

27 Relationes ut relationes in diuinis, per processiones distinguuntur, & consequuntur eas, sed ut formæ propriæ personarum, est conuersio. 1.d.13.2.4m.

28 Processio in diuinis, comparatur ad generationem, ut cõmune ad proprium, non autem sicut genus ad speciem. 1.d. 13.3.c.

29 Procedere in alterum, conuenit patri in diuinis, non autem procedere ab altero. Poa.q.10.2.12m.

30 Filius procedit a patre naturaliter. ℨ 4.co.11./. Poa. q. 3. 13. c./.15.c./.13m /.16.9m./.q.5.3.c.fi./.q.10.2.4m./.5m./.4.c./.17m. /.5.c./. Opus.9.q.12. Verbum 43.64. * Generatio 37.67.

31 Processio filii, est per naturam patris. Ideo est ei cœternus, consubstantialis, & independens, non autem creaturæ: quia procedunt per uoluntatem dei. 1a.q.41.2.c./. q.42.2.c./.3.d. 11.3.3m./. Cont. 4. co. 11./. poa.q.2.3.c./. q.3.13. o./. Opus. 3. co.41.

32 Omnia quæ pertinent ad generationem uiuorum, dicuntur in processione filii dei, ut oriri, nasci, gigni, & generari, 1a. q.27.2.2m./.3.d.8.ar.4.q.1.c./.d.11.1.3m./. Cont. 4.co. 11.

33 Hæresis valentini, q̃ filius dei procedit, uario modo prolationis. i.ad extra. 1a.q.34.2.2m.

34 Cum dicitur q̃ filius procedit ut uerbum, & ut ars quæ potest pater omnia producere, & q̃ spiritus sanctus procedit ut amor, quo amore vult ea producere, duplicem habet intellectum. s. quia potest intelligi q̃ pater filio potest, & q̃ spiritu sancto uelit. Et sic falsum est. Potest etiam intelligi, q̃ pater possit producere filio, & uelit producere spiritu sancto. Et sic uerum est; quia omnia producit per filium & spiritũ sanctum. Opus.9.q.23.

Spiritus sancti. 35 Spiritus sanctus procedit a patre & filio: quia aliter non posset distingui a filio. 1a.q.36.2.o./.1.d.11.1 o./.d.13.2.c.fi./ℨ. 4.co.24./.25./.poa.q.10.4.5.o./. Opus. 1. co. 24. vsque 54./. Opus.3.co.49./.10.15.lec.5.fi.g. D.&c./.co.16.lec.4.fi.d./.Gal 4.lec.3.prino.B &c. Titum 3.lec.1.fi.G. * Amor 7.9. &c. Distinctio 36. Donum 3.6. Generatio 37.67.

36 Spiritus sanctus procedit ab eis, inquantũ sunt plures agentes, & inquantũ sunt unũ, in ui spirativa. 1a.q.36.4.1m.1.d. 11.2.3.o./.d.12.2.o./.3.c /. Cõt.4.co.24./. poa.q.10.2.15m./. Opus.1.co.11.fi./. Opus.3.co.48./. Opus.9.q.25./.26.

Fiu^m.1062.37 Oppositum uidetur dicere. 1. d.29.4.2m. Respo. sicut Duo. 1133o. * Ioannes 19. Missio 24.

38 Spiritus sanctus procedit a patre per filium, sed filius nõ spirat per patrem. 1a.q.36.3.o.

39 Processio fili, est per modum naturæ & intellectus, inquãtũ non præexigit aliam, processio uero spiritus sancti est p modum uoluntatis, & amoris, inquantum præexigit aliã. poa. q.10.2.c.fi./.7m./.11m. * Persona 36. Possibile 7. 8.

40 Vel quia processio filii, est per modum similitudinis, non autem alia. poa.q.10.2.11m.

41 Vel inquantum processio filii, est ab uno tantum, processio uero alia, est a duobus. poa.q.10.2.11m.

42 Vel quia filius est tantum a non procedente, sed spiritus sanctus est etiam a procedente. poa.q.10.2.7m.

43 Spiritus sanctus procedit per modũ uoluntatis, sed filius per modum naturæ, & intellectus. 1.d.27. q.2.ar.2.q. 2. c./.2m./. Opus. 9. q. 12.

Du^m.1063.44 Immo sicut deus pater filiũ nõ uoluntate, sed natura produxit, ita de spiritu sctõ sentiendum est. Opus.9.q.12. Respo. Duo. 1063o.

45 Spus sanctus procedit per modũ uoluntatis: quia procedit ut amor, sicut & filius procedit per modũ intellectus, inquãtũ procedit ut uerbum. Sicut tamen uerbũ procedit naturaliter a deo dicente, ita & amor similiter a deo amante. Opus. 9. q.12. fi.

46 Processio spiritus sancti, assimilat processioni causati a causa, ut persona, sed ut amor, motui locali: quia tendit in alterum, ut in obiectum, sed processio filii, est tantum primo modo. 1. d.13.3.2m./.d.14.q.1.1.c./.1m.

Du^m.1064.47 Oppositũ uidetur dicere. Poa.q.7.7.10m. Respo. Duo. 1064o. * Spiritus 20.25.

48 Hæresis Arrii, q̃ spiritus sanctus procedit a patre & filio, ut creatura utriusque. 1a.q.27.1.c.

49 Hæresis Nestorii & Theodorici, q̃ spiritus sanctus nõ procedit a filio. 1a.q.36.2.3m./.Poa.q.10.4.24m./.5.c.

50 Spiritus sanctus, non magis procedit a patre, quàm a filio, nec prius, nec plenius. 1a.q.36.3.2m./.11.d.12.1.o./.L./.Op^s. 9.q.27./.29./.30.

Pro

51 Spiritus sanctus dicitur principaliter & proprie procedere a patre, propter auctoritatem in patre: non autem magis proprie. 1a.q.36.3.2m./.1.d.12.2.3m./.I.

52 Spũs sanctus, & quicquid est in eo, est a patre & filio, eadem processione, & eodem modo absoluto, non autem ℨm omnẽ habitudinem uel respectum. 1.d.12.2.4m./.Opus.9.q.27.

53 Spiritus sanctus procedit a patre immediate, & mediante filio, ratione suppositi: non autem ratione uirtutis mediæ. 1a. q.36.3.1m./.1.d.12.3.o./. Opus.9 q.27.

54 Spiritus sanctus procedit a patre, iam nato filio, si li iam, dicit nunc æternitatis, & li nato, dicit perfectionem natiuitatis, non autem si li iam, dicit nunc temporis, & li nato, dicit præterritionem. 1.d.12. L.prino./.

55 Processio filii, est per actum intellectus, sed processio spiritus sancti, est per actum uoluntatis. 1a.q.27.2.c. fi./.3.c./.q. 28.4.1m./.q.34.2.c./.q.45.7.c./.1.d.13.2.2m./. Cont.4 co.11./. Poa.q.2.3.c.fi./.11m./.q.8.1.11m. Filii.

56 Generatio filii est prior processione spiritus sancti, ℨm nostrum modum intelligendi: non autem secundum rem. 1.d. 12.1.o./. L.prino./.d.15.q.4.2.2m.

57 Spiritus sanctus, ita naturaliter & a natura procedit a patre, sicut & filius. 1a.q.41.2.3m./ 6.c /.q.42.2.c./. poa.q.2.3.c.fi./. q.9.9.24m./.q.10.2.4m./.5m./.4.5.c./. Opus.9.q.12.

58 Essentia diuina, sub ratione notionis cõis, quæ dicitur cõis spiratio, est principium processionis spiritus sancti, nõ ut spirans, sed ut uis spirativa. 1.d.11.3.c./. poa.q.10.2.15m.

59 Processio spũs sancti, triplici ratione nominatur tãtum processio s. ex habitudine rei amatæ ab amante per amorem. 1a. q.27.4.3m./.q.28.4.c /.q.37.1.c./.1.d.13 3.2m./.3.d.11.1.3m.

60 Emanatio, proprietas, & relatio spũs sancti nominatur eodẽ nomine. s. spiratio. propter defectum nominum. 1a.q.36.1.c. /.q.37.1.c./.1.d.18.4.c./. Poa.q.10.2.16m. Notio 6.

61 Eadẽ emanatione & processione, spũs sanctus est deus & dominus, non autem relatione, uel proprietate. 1.d. 18.4.o. Donum 6.

62 Processio spiritus sancti dicitur æterna, respectu obiecti æterni, sed ut tendit in obiectum creatum, cui deus confert aliquid, dicitur temporalis. 1a q.43.2.o./.1.d.14.q.1.1.o. * Datio 20.28. Missio.o. Temporale 1. Virtus 251. Temporalis.

63 Respectꝰ processionis temporalis ad creaturã, nõ est realiter in spiritu sancto, sed in creatura. 1.d.14.q.1.1.2m./.2.c/.3m./. q.2.1.c /.1m.

64 Spiritus sanctus procedit a seipso, processione temporali. 1a. q.43.2.3m./.1.d.15 q.3.1.c.fi./.4m./.d.16.1.c.

65 Spũs sctus datur nobis in processione eius temporali. 1.d. 14.q.2.1.o.

66 Processio tẽporalis, includit ẽternam. Ideo oportet, q̃ a quo persona procedit temporaliter, procedat etiam æternaliter. 1.d 11.L.2m./.d.14.q.1.1.c.

67 Processio æterna & temporalis, sunt tantum una processio, ratione respectus ad principium quem principaliter importat, sed sunt duæ ratione duplicis respectus ad obiecta. 1a.q. 43.2.c./.3m./.1.d.14.q.1.2.o./.L./.d.16.1.c.

68 Processio temporalis, dicitur signum æterni, ratione effectus, qui est similitudo amoris æterni. 1.d.14.q.1.1.2m.

¶ Processiuum. Animal 39.

¶ Processus. Crimen. Licet.

1 ¶ Proclamare licet in capitulis religiosorũ de leuibus, quæ famæ non derogant, sine admonitione secreta: non autẽ de graui. 22ℨ.q.33 7.4m./. Virt.q.3.2.8m. * Reclamare.

2 Nõ uidetur esse probabile, q̃ ea quæ sunt in consuetudine religiosorũ, sint cõtra p̃cepta Christi. Cõsuetũ est aũt in religionib⁹, q̃ in capitulis aliqui proclamãtur de culpis, nulla secreta admonitione p̃missa. Sed hmõi proclamatiões, sunt quasi quædam cõmemorationes, potius oblitarum culparum, quàm accusationes uel denuntiationes. 22ℨ. q. 33. 7. a. 4./.4m.

3 Si essent tamen talia, de quibus frater infamaretur, contra præceptum domini ageret, qui per hunc modum proclamãdo, peccatum fratris publicaret. 22ℨ.q.33.7.4m.

¶ procliuus. Confessio 92. Qui.

1 ¶ Proconsvles dicti sunt coadiutores consulũ, quasi proiecti siue adiecti consulibus. Nec consulatu fungebãtur simpliciter, sicut nec procurator fungitur cura curatoris siue actoris. Opus.20.li°.4. c°.26. * Paulus 2.

2 Vel p̃cõsul dicebat assessor, q uice cõsulũ iudicabat. Opus. 20.li°.4.c.26.

¶ procreatio. Tempus 33. Diuiſio.

¶ procul dicuntur esse quædam a notitia nostra dupliciter. s. ex parte ipsorũ, sicut futura cõtingentia, & ex parte nostra, sicut

Pro

sicut illa in quorum cognitione accidit difficultas, propter nostrum defectum, & non propter ea, eum sint maxime cognoscibilia, & perfectissime entia, sicut res intelligibiles, & præcipue æternæ. Veri.q.12.2.c./.q 18.5.4m. * Cognitio 18. 25. Prophetia 8. Propositio 1. Prudentia 3,

¶ Procurare. Aborsus 1. Princeps 14.23.

¶ Procurator. Iudicium 63. Liberalitas 2. 5. Matrimonium 43. Medicus 5.7. Perfectio 88. Prælatio 22. princeps 14.23. proconsules 1. Religio 75. 86. Saluari 15. Seditio 3. Sepultura 3. 4. Simonia 25. Via 8. Vomitus 1.

¶ Prodere. Aduocatus 6.

¶ Prodesse. Adiurare 5. Admonitio 5. Baptismus 48. 178. Damnatio 48. &c. Diuitiæ 6.7. Eucharistia 241. &c. Ficus. Ieiunium 12. Iustus 3. 4. Labor 2.3. Missa 24. &c. Mutuum 6. Nocere 11. Oratio 87.89. Passio 21.116. &c. Prælatio 24. Religio 44.73. &c.96. Sacerdos 36. Sepultura 5. &c.

Quiã. 1 ¶ Prodigalitas est circa passiones pecuniæ, sicut defi- 4
ciens, non autẽ sicut superabundans in eis. 22ℨ.q.119.1.1m.

2 Prodigalitas dicitur esse contra naturam: quia habet immoderatam emissionem rerum, repugnantem naturæ. 12ℨ. q. 32. 6. 2m.

3 Prodigus, sæpe excedit in dando propter uoluptates, nõ tamẽ semper. 22ℨ.q.119 1.3m. Datio 18. inf. * Auaritia 21. &c.

4 Prodigalitas semper est peccatum, non principaliter propter quantitatem, sed propter inordinationem dandi, quib⁹ non debet dari, & propter quæ, & sicut debet. 22ℨ. q.119. 2. o./. 3.1m.

5 Prodigus peccat in se, & in proximum, præcipue clerici, consumentes bona pauperum. Similiter auarus. 22ℨ. q 119. 3.1m.

6 Prodigalitas opponitur liberalitati. 22ℨ. q. 117. prin°./. q. 118. prin°./.q.119.1.2.3. c. Illiberalitas. Liberalitas 12.

¶ Prodigium. Miraculum 6. portentum.

¶ Prodire. Angelus 463. Ethica.

¶ Proditio. Auaritia 15. Eucharistia 232. Præuaricator. 1. Reuelatio 4.

Quis. ¶ Proditor est sicut uenator, tendens insidias & fraudes. psal.7. fi. 1. * Auaritia 15. Iudas 1. 2. 3.

In Deo. 1 ¶ Producere personas in diuinis, non est perfectionis absolute, sed relatiue. Opus.9. q. 5. * Accidens 52.121.122. Actio.101. Actus.89. Adam 89.&c. Aer.2. Agens.43.76.87. 89.90. Angelus. pro. Anima. pro. Animal 26. Ars.7. 41. 42. Artifex.4. Causa.67. Cælum.84. Conseruatio.10. Creatio.o. Creatura.10. Dæmon.11. 106.107. Deus.243. &c.341.421. &c. Dicere.6.&c. Dies.17.23.24.25. Effectus.16.19. Elementum.26. Elicere.o. Esse.71. Factum.o.

2 In diuinis & in creaturis, aliquid producitur dupliciter. s. per potentiam naturalem, in similitudinem naturę eius qui producit, & per potentiam rationalem, in similitudinẽ speciei intelligibilis. 1.d.7.q.1.1.c./. Opus.3.co.42. * Fieri.5. Filiatio.5.6. Forma.103. &c. Generatio.26. Gigantes. Gratia 99.100. Homo.24. Luminare. 2. 3. Luna.1. Lux 21. Mineralia. Miraculum. 10. Missio. 8. Mulier. 1.2.3. Mundus. 9. &c. 30. Pater.3. plantæ.o. Potentia.40.44. prouidentia.17. Sacramentum.93. Sapientia.55. Scriptura.20. Spina.1. Stella. 1. 7. 8. Successio. 5. Virtus. 222. Vsura. 48. 126. 133. Christus. 222.

3 In productione rerum a deo, est triplex debitum. s. respectu uniuersi, unius creaturæ ad aliam, & partium uel proprietatum. Cont. 2. co. 29.

Poa.1065.4 Oppositum uidetur dicere. 1a.q.2.1.1.3m./.4.d.15.q.1.ar.3. q.4.1m./.d.46.q.1.ar.2.q.1.4m. Respo sicut Duo.4310.

5 Res a principio fuerunt productę in statu perfectæ, ut essent principia aliorum. 1a.q.94.3.c.

¶ Pro & contra. Anniuersarium. Baptismus 130. &c. 249. Beatus 45. Benefacere 1. Beneficium 20. Circumstantia 17. Conscientia 7. De 3. Gratia 139. Immisericordia. Oratio. pro Promissio 2. Pudicitia 2. puer 4. Raptus. 3.8. Relatiũ. 6. Satisfactio. pro Sepultura. 13. 4. 5. 6. 7. Simonia. 8. 32. Spes. 24. Suffragia. o.

¶ Professus. Aquila. 1. Laus. 7. Nomen. 14. Paulus. 2.

¶ Proferre. Anima. 213.

¶ Proferri. Baptismus 51. &c. Eucharistia. 74. &c. 85. 86. 116. Fides. 130. 150. Hæresis. 15. Iudicium. 7. 21. 24. 62. Litera. Processio. 33. Prophetia. 51. Sacramentum. 34. 38. 39. 40.

Quid. 1 ¶ Professio. Nullus profitetur perfectionem, sed statum perfectionis. Virt. q. 2. 11. 12m. * Adoratio. 5. Assistere. 7.

2 Profitens non uouet seruare, quicquid est in regula, sed uitam regularem, uel uiuere secundum regulam, quod est cautius, uel obedientiam secundum regulam, non obligando se ad culpam, ut in religione ordinis fratrum prædica-

Pro

torum, quod est melius. 22ℨ. q. 186. 9.1m./. Quol. 1. 20. c. Ordo. 109 inf. * Baptismus. 81 Canonizatio. 1. Character. 47. Catechismus. 3. Circumcisio. 1.1.4.5.12.37.

3 In ordine fratrum prædicatorum, est cautissima, & securissima forma profitendi, qua non promittit quis se seruare regulam, sed obedientiam secundum regulam. Vnde ex uoto obligatur ad seruandum ea, quæ ponuntur in regula, tamquàm præcepta, & quæ prælatus secundum tenorem regulæ sibi præcipere uoluerit. Cetera uero quæ non continentur in regula sub præcepto, non cadunt directe sub uoto. Vnde ea prætermittens, non peccat mortaliter. Quol. 1. 20.c. * Consecratio. 14.15. Debitum. 27. Fides. 130. Fornicatio. 16. Infamia. 2. Iurisdictio. 2. Matrimonium. 139. 140. Minister. 2. Pœnitentia. 96.97. Perfectio. 54. Pythagoras. 1.2.3. protestatio. Religio. 40 62.&c. 73.74.75. Sacramentum. 34.

4 Votum simplex de maiori religione, non obligat post professionem in minori. 22ℨ.q.189.8.3m.

5 Professio facta ante annos pubertatis. s. ante annos quatuordecim in puero, uel ante annos duodecim in puella, non tenet, propter ecclesiæ statuta. 22ℨ. q.188.9.c./. 3m./.q. 189.5.c./.1m./.3m./.4.d.27.q.1.ar.3.q.3.3m./.q.2.2.c./. Quol.3. q.5.1.1m./.2m./. Quol.4.23.19m.

6 Habitus dari consuetus tantum professis, licet differat tantum per benedictionem ab aliis, inducit professionem, non autem alius. 4.d.38.q.1.ar.2.q.3.2m.

7 Nazaræi proficebantur quandam perfectionem, deponentes comam. 22ℨ.q.186.6. b./.4.d.24.q.3.ar.1.q.1.2m.

8 Honor quem sanctis exhibemus, quædam professio fidei est. Quol.9.16.o. Votum.16.

9 Exteriora opera hominis, sunt quasi professio interioris hominis; ideo si non concordent, est fictio. 1ℨ. Ti. 2. lec. 2. fi.

¶ Professis. Missa. 18.

¶ Proficere. Qui non studet ad proficiendum, est in periculo deficiendi. 1ℨ. Cor. 13. lec. fi. prin°. K. Adam. 32. 42. Affectio. 1. Amor 49. Angelus 412. 418. 539. Augmentum. 9. Autcola. 4 Baptismus. 48. 178. Charitas. 112. Cognitio. 37. 38. Dæmon. 18. 19. Descendere. 12. Deus. 185. Aetas. 5. Ficus. Iuramentum. 30. Laus. 7. Lex. 112. Nomen. 14. Ordo. 69. Paulus. 2. Perfectio 52. &c. princeps. 11. 12. Purgatio. 3. Religio. 21. 75. 106. Sacrificium 26. Saluari. 10. Status. 9. Vita. 63. Vsura. 8. Christus. 79. 146.

¶ proficisci. Scrutinium. 5.

¶ Proficuum. Affectio. 1.

¶ Profunditas. Apertio. 1. Aqua. 12. Causa. 64. Cete. 15. Hæresis. 84. Illuminatio. 6. Luxuria. 15. Mare. 1. Soporari. Subtilitas 1. Transemptio.

¶ Progredi. Beatitudo. 138. Cognitio. 22. Contemplatio. 9. Delectatio. 19. Ecclesia. 8. Felicitas. 3. Gratia. 80. Peccatum. 33. Resurrectio. 23.

¶ Progressus. Exordium. 0. prologus. Rethor.

1 ¶ Prohibitio duplex. s. coactionis, & præcepti. 1ℨ. Cor. 6. lec. 2. meo. H. Diuiſio.

2 Prohibitio legis, bene dispositos inducit ad bonũ, per amorem uirtutis, malos autem per pœnas. 3.d.40.2.c./. Ro. 5. lec 6.mo. D./. Gal 3 lec 7. prino. D. &c.

3 Prohibitio incitat concupiscentiam tripliciter. s. ratione ardui, ratione clausæ passionis, & ratione importunitatis. 12ℨ. q. 98. 1. 2m. /. Ro. 5. lec. 6. prino. A. * Accusatio. 24. Adeps. 1. Aduocatus. 9. Aleator. 1. Angelus. 255. 501. Baptismus. 95. 104.

4 Omne peccatum est malum: quia prohibitum iure naturali, non autem iure positiuo. 12ℨ.q. 71.6.4m. * Cibus 7. &c. Cõmunicatio. 4. Concupiscentia 22. Correctio. 16. Delectatio. 84. 85. Dæmon. 22. Deus. 297. Dimensio. 10. Dispensatio. 20.

5 Ius diuinum directe prohibet tantum peccatum mortale, sed indirecte ueniale. 3.d.38.4.5m./.d.40.1.5m. * Ecclesia. 14. Eucharistia. 216. &c. Excommunicatio. 24. Fornicatio. 2. Furtum. 11. 12. Gradus. 3. Ieiunium. 34. 42. Ignorantia. 14. 30. Immunditia. 2. Impedimentum. 0. Imperator. 3. 7. Incestus. 1. Interdictum. Irreligiositas. 2. Iudæi. 44. Lex. 26. 44. 82. 93. 100. 128. 136. Licita. 0. Luxuria. 2. 3. Magi. 10. &c. Malum. 25. 26. 38. 58. Matrimonium. 32. 33. 174. &c. 115. 122. &c. Mel. 1. Mulier. 10. Nemesis. 1. Oblatio. 6. 9. 10. Passio. 68. Patientia. 7. Pax. 12. Pœnitentia. 133. Permissio. 2. Possibile. 8. Præceptum. 18. 23. 44. 57. 60. 139. 154. Sabbathum. 5. &c. Sanguis. 12. Scipio. Scrutatio. Seruitus. 8. Simonia. 19. Solicitudo. 6. 7. 8. Sors. 5. Species. 5. Superstitio. 6. Testis. 7. &c. Thomas. 2. 5. Torneamentum. Vestis. 7. Vetitum. Vindicatio. 5. Virtus. 84. Vsura. 72.

Pro

73.79.&c. 84. &c. 256.258.306.&c. Vsus. Vxor 5.

6 Prohibitio ligni scientiæ boni & mali, fuit propter figuram, s.propter euentum futurum. quia post eius usum, homo p experimentum pœnę didicit, quid interesset inter obedientiæ bonum, & inobedientiæ malum: non autem propter naturã arboris malã. 1a.q.102.1.4m./.12.q.102.1.2m./.Op9.3.co.194.

¶Proiicere. Euchaa 233. Homicim.3. Nicola9 2. Sidera. Velox 3.

¶Prolabi. Bellatores 2.

¶Prolatio. Dearticulatio. Hæresis 15. Litera o. Processio 33.

¶Proles. Aborsus o. Adulterium 4. Anima 339. Coitus 7. Concubinatus 3. Fætus. Filiatio o. Fornicatio 13. Imaginatio 9. Matrimonium 1. &c. 46. &c. Mulier 9.10. Peccatum 301. 337. Præceptum 137. Semen 12.13.21. Seruitus 9. Tactus 13. Tempus 33. Vxor 1.4.10.

Circũstantia. ¶Prolixitas temporis, non potest dare actui rationem peccati mortalis, nisi aliud interueniat: quia non est circũstantia aggrauans in infinitum. Veri. q. 15. 4. c. * Alleluia. Vsura 134.199.&c.

¶Prologus Argumentum 1. Exordium o.

¶Prolongatio. Vsura 77.100.133.&c.141.&c.

¶Promereri. Eleemosyna 30. &c Meritum o. Christus 87.

Quid. 1 ¶PROMISSIO est actus rationis; quia est enunciatio, & ordinatio alicuius. 22.q.88.1.c./.4 d.38.q.1.ar.1.q.1.c.

2 Promissio est ordinare, quid facere pro alio debeat gratum ei. Sed cõminatio est contra alium. 22.q.88.1 2.5.c *Abraham 8.18.19.20. Adam 10.64. Angelus 545. Baptismus 12. 23. Bonitas 229. Cetus 1. Confirmatio 13. Debitum 9. Dæmon. 21. Fallere 1. Fides 146. Gratiarum actio 3. Hæresis 68. Honor 11. Iudęi 18. Iudicium 69. Iuramentum 12.19.21. 27.29. Lex 26.104.106.111.112.123.&c. Matrimonium 84. 139.140. Mendacium 15.19. Obedientia 34. Obligari 5. 6. Periurium 7. Præceptum 101. Primitiæ 4. Professio o. Prophetia 5. Regnum 6. Sponsalia 2.8. Sponsus 1. Theologia 13. Testamentum. 1.4. Votum o. Vsura 98.245.275.313.

3 Promissio nuda.i. non habens aliquid additum ad confirmationem, non habet uim plenam obligandi Deo, nec homini. 22.q.88.3.1m./.4.d.38.q.1.ar.1.q.1.c.

4 Promissum non debet seruari, si est illicitum, uel mutatum. 22.q.110.3.5m./.Ro.15.lec.3.meo.C.

¶Promouere. Amicitia 33. Artifex 3. Baptismus 99.100. Bonitas 228. Confirmatio 11. Episcopus 12.25. Lepra 3. Medicina 1. Minister 5.6. Ordo 57. Princeps 24. Prouidentia 20. Simonia 35.41. Vsura 96.256.260.

¶Promptitudo. Aquila 1.

¶Promptus. Audacia 21. Charitas 85. Correctio 17. Deuotio 2. Facilitas o. Habilitas o Habitus 32. Iustitia 6. Ira 31. 42. Liberalitas 2. Lotio. Magnanimitas 16. Martyrium 1.2. 5. Negligentia 3. Peccatum 397. Perfectio 76 Pietas 8. Promptitudo. Rex 7. Sanctus 2. Satisfactio 30. Solertia o. Timor 34. Virtus 182.

Ad quid. 1 ¶PROMVLGATIO legis naturæ, fit ex hoc q Deus inserit eã mentibus hominũ, naturaliter custodiendã. 12.q.90.4.1m.

2 Promulgatione non indigent præcepta cõia legis naturæ, & credere in Deum. 12.q.100.4.1m. * Confessio 20.

3 Promulgatio fit uerbo & scripto. Et utroque modo, promulgatio legis æternæ est æterna ex parte Dei: non autẽ ex parte nostra. 12.q.91.1.2m. * Diuulgatio o. Excõicatio 5. Ignorantia 33. Ius 4. Lex 7. Peccatum 91.

4 Promulgatio legis, necessaria est ad hoc, q lex habeat uim obligandi. 12.q.90.4.o./.4.d.3. ar.5.q.3.c. Obligari 2.

5 Promulgatio obligat absentem, sicut & pręsentem, inquantum promulgatio ad eum peruenit, uel potuit peruenire per alios. Futuros autem obligat per scripturas. 12.q.90.4. 2m./.3m./.2.d.24.q.3.3.c./.1m. * Præceptum 147. Vnctio 2.

¶Pronitas. Concupiscentia 19. Facilitas o. Habilitas o. Inclinabilitas. Inclinatio o. Peccatum 47. 340. Pœna 51. Præceptum 43. Procliuus. Pronus. Radix 2. Schisma 5.

Differẽtia 1 PRONOMEN facit quandoque demonstrationem simplicem, non personalem. Quol. 3. 25. fi./. Quol. 5. 8. fi. * Hebræi 2.

2 Mos est hebraici sermonis, ut utatur nominibus pro pronominibus. Vt pete tibi signum a domino deo tuo.i.a me. Vel est uerbum dei, & non prophetæ. Vel est uerbum dei per inspirationem, & uerbum prophetæ per denuntiationem. Isa.7.meo. b. prino./.Ro.7. le.4. meo.G.

3 Pronomina demonstratiua dicuntur de deo, secundum q faciunt demonstrationem ad intellectum: non autem ad sensum. 1a.q.13.1.3m./.1.d.22.1.3m.

4 Pronomina demonstratiua, ad personam, uel hypostasim, uel suppositum referuntur. Con.4.co.34.

5 Pronomina possessiua, coniunguntur nominibus dei, quæ

Pro

significant rationem principii efficientis, uel finalis, uel exemplaris: non autem nominibus dei, quæ significant per modum formæ inhærentis. 1a.q.36.1.3m./.1.d.19.5.o. * Relatiuum 2.7.

¶Pronunciare. Dearticulatio. Docere 8. Eucharistia 166. Lectoratus 6. Minister 7. Tempus 29. Verbum 24. Votum 5.

¶Pronus. Bellatores 2. Cogitatio 2. Ebrietas 5. Inclinatio o. Iudæi 27.30.32. Malitia 1. Matrimonium 124. Meritum 20. Miles 10. Præceptum 43. Procliuus. Pronitas. Vsura 284. Vxor 12. 23.

¶Propagatio. Affinitas 2. Angelus 487. Cessare 1. Consanguinitas 1. 2. Generatio 40. Iustitia 65. Naturale 5. 14. Peccatum 311.316.328.&c.332.&c.

¶Propalare. Baptismus 179. Iudicium 62. Manifestatio o. Promulgatio o. Visio 15.

¶Propassio, est passio inchoata in appetitu sensitiuo, non ultra procedens, sicut in Christo fuit. 3a.q.15.4.c./.6.2m./.7. 1m./.3.d.15.L.meo.I./.Veri.q.26.8.c. Quid.

1 ¶PROPE est deus, quando subuenit bonis, & punit malos, longe autem, quando cessat. He.3.le.2.fi.F. * Acr 3. Appropinquatio o. Approximatio o. Apud. Ceremonia 1. Grando. Immobile 2. Magi 3. Motus 57. Propinquum. Deus.

2 Deus est prope quadrupliciter.s. præsentia maiestatis, per gratiam, per exauditionem, & per remunerationem. Phil. 4. le 1.meo. C. Proximum. Spirituale 5. Vultus.

1 ¶PROPHETIA non est uirtus. 3.d.23.q.2.ar.4.q.1.4m./. Veri. q.14.3.11m./.1. Cor.14.le.6.fi. D. Quid.

2 Prophetia non est habitus, nec qualitas permanens, sed ut passio transiens. 12.q.68.3.3m./. 22.q.171. 2. o./. q. 174.3. 2m./.q.176 2.3m./. Con.3.co.154.fi./.Veri.q.12.1.o./.13.3m./. Poa.q.6.4.fi./. Quol.12.27.1m. * Abstractio.17.23.

3 Prophetia non est gratia gratum faciens, sed gratis data.12. q.68.3.3m /. Veri.q.12.14.5m./. Opus.3.co.222./.1. Cor.13. le.1.meo.G./.fi.K.

4 Prophetia est diuina inspiratio rerum, futura immobili ueritate denuntians, secundum Cassiodorũ.22.q.171.3 a.1. /.6. b./. Veri.q.12.3.c.fi./.11.o./. Ro.12. le.2.prino. B./.1. Cor.14.le.1.prino.G.&c. * Interpretatio 4.

5 Omnis promissio dei cum iuramento, est prophetia prædestinationis, & omnino immutabilis. He. 3. le. 2. fi. /. co. 6. le 4. fi I./.co.7.le.4.prino.

6 Prophetia est species uisionis, opposita apparitioni. Isa. 1. prino.

7 Prophetia dicitur auditus, & non uisus: quia fit per aliqua signa, quæ habent modum loquutionis. Ps.50. meo.c.prino.

8 Propheta dicitur quasi procul phans, uel procul uidens, in quantum cognoscit uel loquitur ea quæ sunt procul a communi hominum sensu, cum quibus conuersatur, & cõmunicat in statu uiæ. 3a.q.7.8 o./. Veri.q.12.1.c./. Ro.12 lec.2. prino. B.

9 Prophetia principaliter & primo consistit in cognitione. ideo dicitur a phanos. Secundario consistit in loquutione. ideo dicitur a fari. Tertio consistit in operatione miraculorum, ad confirmationem eius. 22.q. 171.1. o./. 2. c./.q. 174.3.3m./.4.c./.3a.q.7.8.o./.Veri.q.12.1.o./.Isa 1.prino./.1. Cor.14.le.1.prino.G./.He.11.le.7.meo.K.

10 De ratione prophetiæ, non est enigmatica cognitio; quia Moyses fuit propheta, & tamen deum palam, & non per enigmata uidit. 3a.q.7.8.1m.

Oppositum uidetur dicere. Veri.q.12. 12. c. Respondeo sicut Duo.486o. Dum.1066a

11 Prophetia reducitur ad maxima bona, & ordinatur ad rectitudinem uitæ. Veri.q.12.3.15m.

12 In prophetia sunt duo.s.repręsentatio, & iudicium de uisis, quod est principalius, & completiuum eius sine quo non est. 22e.q.173.2.c./.q.176.2.1m./. Veri.q 12.3.1m./.7.9.12.13 c. Requisita.

13 Ad prophetiam requiruntur quatuor.s.similitudo corporalis in imaginatione, lumen supernaturale, audacia, & miracula. Veri.q.12.12.c./.1. Cor.14.le.1.prino.H.

14 Ad prophetiam requiritur lumen intellectuale supernaturale. 22e.q.171.2.c.

15 Ad prophetiam requiritur inspiratio, quo ad mentis eleuationem, & reuelatio, quo ad perceptionem diuinorum. 22e.q.171.1.4m./.Cont.3.co.154.

16 A Ad prophetiam requiritur maxima mentis eleuatio, ad contemplationem spiritualium. 22e.q.172.4.c./.Veri.q.12 5.c.

16 B Ad ueram prophetiam quinque requiruntur: primũ, Reuelatio diuinorũ: Secundũ, Reuelatorũ intelligẽtia: Tertium, Oculus ad figuras reuelatorũ: Quartum, Cum certitudine, quasi per demonstrationem, reuelatorũ perceptio: Quintũ, Voluntas

Pro

Voluntas reuelata annuntiandi. He. lec.1.meo.I.

17 Bonitas morũ, quo ad refrænationẽ passionũ, & remotionẽ occupationũ exteriorũ, requiritur ad pphetiã. 22.q.172.4.

18 Dispositio naturalis, non requiritur ad prophetiam: quia deus simul remouet indispositionem, disponit & perficit. 22.q.172.3.o./.Veri.q.12 4.o.

19 Prophetia potest haberi sine charitate, & sine gratia gratum faciente. 22.q.6.2.3m./.q.172.4.c /. Veri.q.12.3.15m./.5.c. /.Opus.3 co.222./.1. Cor.13.le.1 fi.K.

Obiectũ. 20 Obiectũ prophetiæ, est illud quod est in cognitione diuina, supra facultatẽ humanã 22.q.174.1.c./.Ro.12.le.2.prino.B.

21 Prophetia nõ habet deũ pro obiecto, sed res tẽporales. 3.d. 23.q.2 ar 4.q.1.4m./.d.24.ar.1.q.1.3m./.ar.2.q.1. 4m./. Veri. q. 14. 8. 13m.

22 Omnia quorũ cognitio potest esse utilis ad salutẽ, sunt materia prophetiæ, cetera uero sunt extranea a materia eius. Veri.q 12 2.c.

23 Prophetia est de oĩbus: sed primo & principaliter est de futuris contingentibus, secundo de existentibus supra uniuersalem cognitionem hominum, tertio respectu alicuius.22e.q. 171.3.o./.q.172.1.c.fi./.4m./.5.c./ q.176.2.3m./.q.178.1. 1m./. Veri. q.12.1.c./.2.o./. Isa 1. prino./.Ro.12.le.2.prino. B./.1e. Cor.14.le.1.prino.H.*Abuti Chayphas.Hæresis.40.63.108.

24 Prophetiæ sunt principaliter de futuris: non autem de præsenti, nisi aliquãdo principaliter. Ideo tunc inseruntur aliqua, quæ excedũt hystoriã. 22e.q.171.3.b./.Ps.prolo.meo.G.

25 Prophetæ sic loquebãtur de præsentibus, q intẽdebãt etiam futura significare Poa.q.4.1.c /. Quol.7. 14.5m.

26 Christus uoluit habere testimonia a prophetis, quadruplici rõne s.primo qa de9 uult aliquos testes habere. nõ q ipse eorũ testimonio indigeat, sed ut eos nobilitet, quos constituit testes. Secũdo, quia Chrs sic luxit mũdo p miracula, q̃ quidẽ quia in tpe facta erãt, tpaliter trãsierũt, neq; peruenerũt ad oẽs. Tertio, quia hoĩes sunt diuersę cõditionis, & diuersimode ad diuinitatis cognitionẽ pducti & dispositi, ẽm Origenẽ. Quarto, quia si hoĩes infirmi intellectu veritatẽ & cognitionem dei in seipsa capere non possunt, uoluit deus eis cõdescendere, & illuminare quosdam homines de diuinis præ aliis, ut ab eis humano modo cognitionem de diuinis acciperent, quorum cognitionem in seipsis attingere non ualebant ẽm Chrisostomum. Io.lec.4. meo.a.E. &c.

27 Omnia prophetabilia, sunt non cognoscibilia ab homine, nisi per reuelationem dei. Sed quæ pertinent ad sapientiã, & scientiam, & interpretationem sermonum, possunt naturaliter cognosci ab homine. 22e.q.171.3.2m./.q.172.1.c fi.

28 Prophetæ nõ uidẽt oĩa pphetabilia, sed tm̃ ea quæ sibi spãliter reuelãt. 22e.q.171.4.o./.Veri.q.12.1.5m./.Ro.15.le.3.fi.D.

29 Aliqua prophetia est de præterito, sicut in Genesi. Et in aliqua ponitur præteritum pro futuro, propter certitudinem prophetiæ. 22e.q 171.3. b./.2 d.1.q.1.5 c./.Isa.2.fi.c.E.

Cognitio. 30 Prophetę nõ uidẽt deũ per essentiã. 22e.q.171.2.c./.4.c./.3m. /.q.173 1.o./.Veri.q.12.1.c./.6.o./.7.c./.Psal.50.meo.d. k.

Ob. 31 Prophetę uident in speculo æternitatis, seu intelligentiarũ, siue in libro præscientiæ dei causaliter, non autem formaliter. 22e.q.173.1.c.fi./. 1m./.2m./.Veri.q.12.6.o.

Ob. 32 Prophetæ habent certissimã & distinctã cognitionẽ de uisis per spiritum prophetiæ: non autem de habitis p instinctum dei. 22e.q.171.5 o./.Cõt.3.co.154./.Veri.q.12.1.15m./.16m.

33 Prophetiæ nullo modo põt subesse falsum, sicut nec præsciẽtiæ dei. 22e.q.171.6.o./.q.172.1.c./.5.3m./.6.2m./. Veri. q.12. 3.c./. 10. 7m.

34 Propheta proprie cognoscit se moueri a deo, ad aliquid æstimãdũ, uel significãdũ uerbo uel facto, nõ tñ omnia quæ p hoc intendit deus. 22e.q.173.4 o. * Abstractio 23. Assistere 6.

35 Magni laboris est ẽm Hieronymum, prophetas intelligere, nec facile est, quempiam posse iudicare de interpretatione, nisi intellexerit ante, quæ legerit. Isa.prolo.2.

Nu.1066. 36 Imo ẽm Hieronymum, dicitur Isaias ad liquidum dicere, uniuersa Christi & ecclesiæ mysteria. Isa. prolo. 2. fi. K. Respo. Duo.1066o.

37 Verum est q Isaias dicit ad liquidum, quantum ad quædam mysteria principaliora. Isa. prolo.2. fi. K.

38 Prophetia simpliciter dicta.i supra vniuersalẽ cognitionẽ hominũ, nõ põt esse a natura, sed tãtũ ex reuelatione de., prophetia uero ẽm quid.i.de aliquib9 i suis causis, põt esse a natura, sed fallibiliter. 22e.q.172.1.o./.3.c./.Veri.q.12.3.o./.4.c. * Fides.85.

39 Propheta, & aliæ illuminationes, & reuelationes, fiunt nobis a deo, mediãtib9 angelis. 1a.q.111.1.o./. 22e.q.172.2.o.3. 3.co.154./.Veri.q.12.8.o./.13.c.fi./. Isa.6.prino. a. C./. Mat. 2.meo.d.prino./.fi.E./.1e.Cor.14.le.1.prĩo.H./.Reuelatio.5.6.

Pro

40 Aliquis cessante prophetica illustratione actuali, dicit propheta, ex deputatione dei, & ex humilitate remanente ad facilius illustrari. 22e.q.171.2.2m./. Veri.q. 12. 1.o. * Maledicere 1. 4. Mendacium 18.20.

41 Prophetia prædestinationis, completur sine arbitrio nostro causante, non autem sine eo consentiente. 3a.q.30.1.1m./.3. d.3.q.3.ar.1.q.1.3m./.Veri.q.12.10.6m.

42 Finis prophetiæ, est manifestatio alicuius ueritatis existẽtis supra hominem. 22e.q.174.2 c./.2m./.6.c. * Scientia 64.

43 Omnis prophetia ordinabatur ad cognitionem dei, & ad fidem: quia deus est finis omnis prophetiæ. Veri.q.14.8.13m.

44 Omnis prophetia ordinabatur ad Christum. Veri. q. 12.14. 5m. * Simonia 1. Christus 198.

45 Liber regum, principaliter est scriptus ad notificandum dicta & facta prophetarum. Ideo numeratur inter libros propheticos. Ro.11.lec.1 prino.D.

46 Prophetia cõminationis, mutat tm̃, qñ merita mutant. Tñ semper impletur in aliquo sensu. 4.d.46.q.2.ar.3. q.2. 3m./. Cont.3.co.154 /. Isa.34 meo.E. Cõminatio 1.

47 Prophetia secundum quid, potest esse a dæmonibus: non autem prophetia simpliciter. 22e.q.172.5.o./. Cõt.3.co.154. Dæmonũ.

48 Prophetia dęmonũ, nõ fit per illuminationes, ut diuina; sed per uisionẽ imaginariã uel sensibilem. Nec est semper uera, sicut prophetia diuina. 22e.q.172.5.2m./.3m./. Cõt.3.co.154.

49 Prophetæ dæmonum, quandoque prædicunt uera ex inspiratione diuina, & aliquando per dæmones. 22e.q.172. 6.o. /.q.174.5.4m./.Cont.3.co.154.

50 Propheta dicitur quincupliciter.s.habẽs similitudines tãtũ, uel lumẽ tãtũ faciẽs miracula, habẽs hæc omnia, exponens prophetãs, & legẽs. 1e Cor.14.le.1.meo.I./.Titũ le.3.meo.H. Diuisio.

51 Prophetãs dicitur dupliciter.s. annũtiãs reuelata sibi a deo, & proferens in ecclesia scripturas sacras. 1e. Cor. 11. lec. 2. prino. B. &c./.co.14. lec.1.meo.k.

52 Species prophetiæ triplex.s.cõminationis, pręᵭestinationis, & pscientiæ. 22e.q.174.1.o./.Veri.q.12.10.o./.Mat.1.fi.e.D. Cõminatio. o.

53 Triplex prophetia.s. dei, hominis, & dæmonis. Ro. lec. 2. prino. F.

54 Prophetia fit dupliciter.s.per influxum luminis tantum, & per species impressas, uel aliter ordinatas. 22e.q.173.2.o./. Cont 3.co.154./.Veri.q.12.7.o.

55 Modus prophetiæ triplex, ẽm triplicẽ potẽtiã cognoscitiuã, s.secundum oculos corporis, ẽm spiritũ imaginariũ, & ẽm intuitum mentis. 22e.q.174.1.3m./. Veri.q.12.7.c./. Ps.plo. meo.C.

56 Prophetis repręsentãtur aliqua quadrupliciter s.in sensu exteriori, sicut Daniel uidit scripturã in pariete, & Samuel audiuit uerba, uel p formas in imaginatione diuinitus impressas, sicut in cęcis natis similitudines colorũ, uel p formas diuinitus ordinatas, sicut Ieremias uidit ollam accensam, uel per species in intellectu, sicut in scientia infusa Salomoni & apostolis. 22e.q.173.2.o./.3.c./. Veri.q 12.7.c.

57 Modus prophetiæ septuplex, secundum differentias influxus.s.extasis, uisio, somnium, per nubem, uox de cœlo, Parabola, & repletio sanctispiritus. 22e.q.174.1. 3m./. Veri. q.12. 7.c./. Psal.prolo.meo.C.

58 Gradus prophetiæ imaginarię, distinguitur quadrupliciter.s. per somnium & uigiliam, per signa, si loquens uidetur uel non, & secundum dignitatem apparentis. 1a.q.12.11.1m./. 22e.q.174.3.o./.4.d.49.q.2.7.2m./.Veri q.12.13.o./.14.c./.1e. Cor.13.lec.4.meo.C.

59 Gradus prophetiæ improprie dictæ duplex.s. minimus.i. secundum operationem exteriorem, ut Sanson, & uisio de naturalibus, ut Salomon. 22e.q.174.3.c./. Veri.q.12.12.13.c./. He.11.lec.7.meo.k.

60 Actus prophetiæ duplex.s. principalis.i. uisio, & secundarius.i. denunciatio. 22e.q.176.2.c./. Veri.q.12.9.13.c.

61 Veri prophetæ, tripliciter differunt a falsis prophetis.s.agẽte, fine, & certitudine. 22e.q.172.5.3m./.2.d.7.q.2.2.2m. Differẽtia.

62 Prophetia prædestinationis, semper impletur, non autem prophetia cõminationis. 1a.q.19.7.2m /.22e.q.171.6.2m./.q. 174.1.c /. 4.d.46.q.2.ar.3. q 2.3m./. Cont. 3.co.154./. Veri.q. 12.10.11.o./.Isa.38.prino./.Ro.3 lec.1.meo. E./.co.14. lec. 1. fi.E./. He.6.lec.4.fi.I. Cõminatio 1. * Fides 85.155. Missio 45. Prædicare 1.

63 Prophetia assimilatur uisui, fides autem auditui: quia prima facit distincte cognosci omnia prophetabilia, non autem secunda: quia prima perficit intellectum in se, secunda uero in ordine ad affectum. 3. d 23. q. 2. ar. 4. q. 1. 4m. /.d.24.ar.2.q.3.4m./. Veri.q.12.1.16m./.q.14.3.11m.

64 Propheta prænuntiat substantiã facti, euangelista uero recitat

Pro

citat modum expletionis. 2.d.11.q.2.4.c.

65 Prophetia naturalis, est media inter prophetiam diuinam, & somnium. Veri.q.12.3.c.fi.

66 Omnis prophetia de quacunque re, est eiusdem speciei; quia est per unum formale.s.per lumē diuinum. 22æ.q.171.3.3m.

Dum.1067.67 Oppositum uidetur dicere. 1a.q.1.1.2m. Respondeo sicut Duo.1111o.

68 In prophetia attenduntur tria.s. auctor, modus, & materia. Isa. prolo. 1. prino.

69 In prophetia attenditur auctor in dicētis imperio, minister in scribentis actu, & officium ministri in uisionis priuilegio. Isa prolo. 1. prino.

70 Modus in prophetia ostenditur tripliciter.s. quando primo est ibi uisionis explanatio per similitudinis adaptationem, p sententiæ expressionem & per uerborum uenustatem. Secū do quando est ibi explanationis ratio: quia in tabulis legis ad explanandum, in tabulis cordis lapidei, ad confutādum, & in tabulis cordis carnei & mollis, ad instruendū. Tertio qñ est ibi explanationis utilitas: qa est ibi finis legis.i.Xps, finis pcepti.i.charitas, & finis uitę.i.mors.Isa.plo.1.prino.C

Comparo.71 prophetia est simpliciter excellētior dono linguarū, triplici ratione.s. quia consistit in ipsa illuminatione mentis: quia pertinet ad rerū notitiā, & quia est utilior. 22æ q.176.2.o./. 1æ. Cor.14.le.1.o. * Hieronymus 2. Interpretatio 4.

72 prophetia intellectualis uisionis, est nobilior q̄ imaginaria, nisi respectu reuelandi, per similitudinem corporalem: quia tunc est econuerso. 22æ.q.174.2.o./.3.c.fi./.4.c./.1m./.5.c./. q.176.2.c./.1m./.3a.q.30.3.1m./. Veri.q.12.12.o./. Isa.1. prino.a.E.

73 prophetia magis proprie dicitur de imaginaria, q̄ de intellectuali. 22æ.q.173.2.c./.q.174.2.3m./.3.c./. Veri.q.12.12. c./.10m.

74 prophetia imaginaria, de supernaturali ueritate, est nobilior intellectuali, de cognoscibilibus humana ratione. 22æ.q.174. 2.3m./.3.c./.q.176.2.1m./.Veri.q.12.12.c./.10m. * Ioannes.62. Isaias 2.&c. Miraculum.21. Missio.37. præceptum.52.

75 Maior in prophetia, potest esse minor in merito. Veri.q 12. 14.5m. * Reuelatio 7.&c. Samuel 3.5.

76 Nullus propheta sciuit omnia futura circa se, nisi Christus. Ro.15.lec.3.fi. D./. Phile. lec.fi.fi.F.

77 prophetia quanto est uicinior Christo, tanto est maior. Et magis post, quàm ante: licet in quolibet statu, prima sit maior aliis. 1a.q.57.5.3m./.22æ.q.174.6.o./.Veri.q.12.14.1m.

78 Idem propheta, non est semper in eodem gradu prophetiæ, sed quandoque in maiori, & quandoque in minori. 22æ.q. 174.3.2m./.Veri.q.12.13.3m.

79 Moyses fuit ceteris prophetis simpliciter maior: licet secundum quid sit minor aliquo. 22æ.q.174.4.o./.Veri.q.12.9.1m /.14.o./.Isa.6.meo.a.E. Dauid 4.

80 prophetia Dauid ex propinquo, attingit ad uisionem Moysi maiorem, quo ad cognitionem diuinitatis, sed econuerso, in cognoscēdo & exprimendo mysteria incarnationis Christi. 22æ.q.174.4.1m./. Veri.q.12.14.1m./.2m.

81 Dauid fuit maior propheta, q̄ Isaias & Ieremias, contra rabi Moysen. Veri.q.12.12.6m./.13.c./.14.2m./. Opus.20. lio.3.co.1.

82 Ioannes Baptista, fuit maior propheta Moyse, & ceteris prophetis ueteris testamenti. 22æ.q.174.4.3m./. Veri.q.12.12. 3m./.14.5m.

Quis. 83 prophetia non conuenit Deo, nec beatis, nec angelis. 22æ. q.173.1.c./.q.174.5.o./.3a.q.7.8.c./.1æ.Cor.13.le.3.prino.F.

84 prophetia fuit in Christo, inquantum fuit uiator. 22æ.q. 174.5.3m./.3a.q.7.8.o./.q.31.2.o./.psal.44.meo.e.B./.Mat.1. prino.a.H./.Io.4.le.6.mo.b.B./.co.6.le.2.prino.a./.co.9.le.2. fi.g./.He.le.4.fi.H.

Dum.1068.85 Oppositū uidetur dicere. Veri.q.20.6.c. Respo.Duo.1068o. * Abraham.1.18. Assistere.6. Balaam.

86 Ille cuius tantum intellectus illuminatur ad iudicandū uisa ab aliis, sicut Ioseph & Daniel, est propheta. 22æ.q.173.2. c./.Veri.q.12.7.c. * Cayphas. Credere 29. Deus 172. Hæresis 40.64.108. Hieronymus 2. Ioachim.

87 Ille cui ostēdūtur similitudines, sine lumine intelligentiæ, sicut Pharao, uel Nabucdonosor, uel Balthasar, non est proprie propheta. 22æ.q.173.2.c./.Veri.q.12.7.c./.1m./.10.14m./. 12.c./.1æ.Cor.14.le.1.meo.H./.He.11.le.7.meo.H.

88 Abraham, Isaach, & Iacob fuerunt prophetæ. 22æ.q.174.6.c. Isaias 2.&c. Iudæi 8.31. Lex 19.

89 Dauid habuit prophetiā, quo ad intuitū mētis, sine imaginaria uisione. 22æ.q.174.4.1m./.ps.plo.meo.E. *Magdalena.3.

Dum.1069.90 Oppositum uidetur dicere. 22æ.q.174.2.3m./.Veri.q.12.12.c. /.10m. Respo.Duo.1069o. * Magi 2. Maria 27. Mediator 1.

Pro

Mendacium 20. Odor 99. præceptum 52. prædicare 1. Salomon 2. Sexus 3. Sibilla Theodosius 1.

91 Omnes numerati, inter propheta, habuerūt prophetiā imaginariā, de supernaturali ueritate, & habebāt officiū prophetādi, & loquebātur in psona Dei, nō aūt agiographę. 22æ.q. 174.2.3m./.Veri.q.12.12.c./.10m. *Vnctio 29.30. Christus 137.

92 Omni tempore fuerunt prophetæ, etiam in nouo testamento 22æ.q.95.2.3m./.q.174.6.o. Quando.

93 prophetæ fuerūt maxime ī abūdātia, tpe regū: qa tūc populus erat liber: iō instrui debebat de agēdis. 22æ.q.174.6.2m.

94 prophetiæ incœperunt scribi per Isaiam & Osee, quādo Roma condita fuit. 22æ.q.174.6.2m./. Ro.lec.2.prino.G.

¶ propitiatorium erat tabula super alas cherubim: quia exinde Deus propitiabatur populo. 12c.q.102.4 6m.*Christus 197. Quid.

¶ propinquitas. Affinitas 8. Amor 103.&c. Charus.

¶ propinquum. Accidens 4. Actio 69. Actus 51.127.148. Agēs 7.9.16. Agere 9.10. Amor 84.113.&c. Angelus 230. Anima 5.284. Animal 55. Appetitus 67. Approximatio o. Attributa 10. Baptismus 57. Beatitudo 19. Bonitas 97. Charitas 49. Causa 21.52.&c. Cœlum 94. Circūstantia 5.6. Conceptio 7. 15. Concupiscibilis 8.9. Consangu nitas 12. Contrariū 41. Corpus 36. Damnatio 32. Delectatio 21 &c.104. Dispositio 50. Distantia 2.6. Electio 27. Eleemosyna 24. Euchara 190. Ex 5. Figura 2. Finis 22. Forma 145. Humilitas 20. Imago 5. Immediate. Intellectus 27.28.29.137.203. Litera 4. Luciditas 2. Lumina e 5. Magnanimitas 3. Matrimonium 83.89.101. Militia 3. Motus 57. Peccatum 154. Plicdes. prius 13. Prophetia 80. Restitutio 16. Sanctificatio 7. Spes 81. Spirituale 5. Tactus 7. Tentare 6.8. Velox 1. Virtus 46.179. Vniuersale 17. Voluntas 19.

¶ proponere. Accusario 24. Angelus 432. Dæmon 64. Destinare. Deus 317. Docere 3. Fides 20.75.&c. Lex 127.147. Manifestatio 2. Oratio 64. Præuaricator 3. Principium 28. Repræsentatio o. Sacramentum 124. Voluntas 68.

Quid. 1 ¶ PROPORTIO ſm primā nominis impositionē, significat habitudinē quātitatis ad quātitatē, secundū determinatū excessum, uel adæquationē: sed trāsfertur ad significādum habitudinē quorūcūque, sicut materiæ ad formā, potentiæ ad actum, obiecti ad potentiā, finiti ad infinitum, & creaturæ ad creatorē. 1a.q.12.1.4m./.3.d.1.q.1.1.3m./.4.d.49.q.2.ar.1. q.1.6m./. Cont.3.co.54.fi./.Veri.q.2.3.4m./.11.c./.q.3.1.7m./. q.8.1.6m./.q.23.7.9m./.q.26.1.7m./. Poa.q.6.7.6m./.q.7.10.9m. /. Trin.2.3m./.Quol.10.17.1m./.Ethi.5.le.5.prino./.Poster.le. 12.meo.c. * Actus 30.180.

2 Omnium quantitatum finitarum, est aliqua proportio, nō tamen proportio numeralis. Meta.5.le.17.meo.b.D.

3 Proportio proprie, non est finiti ad infinitum, nec creaturæ ad creatorē, sed proportionalitas.s.similitudo proportionū. 1a.q.12.1.4m./.3.d.1.q.1.1.3m./.4.d.49.q.2.ar.1.q.1.6m./. Veri.q.2.3.4m./.11.c./.q.3.1.7m./.q.23.7.9m./. Quol.10.17.1m.

4 Non omnis finiti ad omne finitum, est proportio, sed tantū eiusdē generis & rationis. 2.d 24.q.3.6.3m./. d.42.q.1.5.1m. *Agens 12.15.28.58.85.116. Amicitia 6. Amor 242. Analogia 4. Angelus 190.224. Anima 17.111. Appetitus 19. Assimilatio 4.12. Baptismus 248. Bonitas 176.201. Cerebrum. Circūstantia 3. Cognitio 42. Complacentia 2. Cōmensuratio. Conuenientia o. Corpus 64.65. Cultus 18. Debitū 14. Deformitas. Deus 86. Diameter. Dispositio 33. Diuisio 7. Duratio 7. Effectus 13.14. Aequalitas 1.4.8.9. Finis 25.104.105. 106.132. Forma 72.73.93.97.133. Generatio 5.

5 Omnis causa per se, est proportionata effectui: non autem causa per accidens. 2.d.21.q.1.3.c. * Gratia 157. Honor 8. Ieiunium 6. Imago 5.8. Instrumētū 5.10. Intellectus 170. Intelligibile 1. Iustificatio 17. Lex 28.169. Magnanimitas 1. Magnificentia 3. Mediū 28. Mensura 10.12. Meritū 74.75. Metaphora 8. Misericordia 39. Natura 29. Operatio 40.

6 Cognitio sensitiua, non se extendit ad proportionem unius ad alterum. 22e.q.58.4.c. * Ordinatio 3. Pars 26.

7 Inter animam & corpus, oportet esse proportionem, sicut potentiæ ad actum: non autem ut conuenientium in una natura, uel in una proprietate. 2.d.30.q.1.1.7m./.3.d.16.q.1. 1.3m./.Veri q.26.1.7m. * Pœna 30.57.62.71. Pœnitentia 12. Præceptum 64. Processio 15.18. Pulchritudo 1.6. Pusillanimitas 7. Quando 1. Quantitas 22.32. Religio 100.101. Retributio 1. Satisfactio 21.

8 Proportio ad Deū p naturæ similitudinē, nō est in potestate uolūtatis nostræ; similiter nec proportio capacitatis gratiæ: quia hęc ei præexistūt a creatione. Vñ relinquit, q ī ipsa uolūtate sit appropinquare Deo p affectū & desideriū, & ordinari ad gratiā p remotionē īpedimēti, qd quidē īpedimētū est pctm. Et iō p displicētiā peccati & affectū ad Deū, se aliquis ad gratiam

Pro

præparat. 4.d.17.q.1.ar.2.q.2.c.fi. * Sensus.23. Similitudo.4.&c. Spes.57.59. Suum.2. Tactus.14.

9 Diuersitas proportionum triplex.s. secundum genus, speciem, & numerum. 2.d.9.3.5m. * Vacuum.2. Vbi.3.1

10 Quorūcūque duorum est aliqua proportio, & aliquis ordo; ibi unū eorū est ab altero, uel ambo a tertio. Cōt.2.co.16.9m.

11 Oīs proportio est ad minus inter duo; quia nihil sibiipsi proportionat. 4.d.16.q.3.ar.1.q.1.c. *Virtus 38.51.97.127.168.

12 Argumētū a cōmutata proportione, fit a primo ad tertiū, & a secūdo ad quartū terminum. Quol.1.q.10.2.1m./. Poster. lec.12.meo.e.

13 Et tenet tantum in numeris, & magnitudinibus. 3.d.34.q. 2.ar.3.q.1.1m./.Veri.q.27.7.4m./.q.29.8.7m./. Poster. lec.12. mo.e. * Vsura.27.284.

¶ Proportionalitas. Analoa.4. Assimilao.12. Metaphoa.8. Pœna 62.71. Proportio 3. Similitudo 3.4.7.8. Vsura.284.

¶ Proportionari. Proportio.8.9.

Diuiso. 1 ¶ PROPOSITIO sumitur dupliciter.s. pro eo quod preeligitur, & pro problemate. Psal.48.prino.b.fi. * Actus.186.&c.

2 Propositio per se dupliciter.s. cuius prædicatū est de ratione subiecti, & causa eius, uel econuerso. Anima.2.lc.14.prino.b. *Affirmatio.o.

3 Propositio est tripliciter non intelligibilis.s. ex parte intelligentis, ex parte rei ſm se, & respectu alicuius. Trin.15.1m.

4 Veritas propositionis duplex.s.rei, & signi. 1a.q.16.8.3m./.1. d.19.q.5.3.5m./. Veri.q.1.6.2m./.10.b.4./. Periherm.le.3.fi.

5 Ad ueritatem propositionis, sufficit q prædicatum aliquo modo conueniat subiecto. Sed q sit propositio per se, oportet q conueniat ei sub ratione formæ subiecti. 3.d.11.4.6m. /.d.12.q.1.1.6m./.d.22.q.1.2.c. * Albedo.2. Conclusio.2.5. Copulatiua.

6 Multæ propositiones affirmantur, dū negātur. Cōt.2.co.32. *Demōstratio.11. Enūtiatio.o. Esse.1.2. Exceptiua.

7 Propositiones primæ, dicuntur īmediatæ: quia prædicatum cōiūgitur subiecto, nō per uirtutē alterius causæ præcedentis. 1.d.12.3 4m./. Poster.le.23.prino.a. * Exclusio.o. Forma. 49. Habitus.74. Homo.8.9. Immobile.1. Indiuiduum.19.

8 Propositio actiua, semper cōuertitur in passiuā in actionibus īmanētibus, nō autē in trāseūtibus, nisi grāmaticaliter propter impedimētū, uel libertatē patiētis. 4.d.38.q.2.ar.3.q.1. 2m. * Intellectus.17.56.57.77. Lex.5. Materia.48.&c.

Dm.1070.9 Immo in propositionibus, de actionibus īmanentibus, non potest fieri conuersio passionis in actionē uel econuerso, accepta re exteriori ſm quòd in se est. 1.d.40.q.1.1.1m. Respo. Duo.1070o.

Modalis. 10 Propositio nō dicitur modalis, nisi modus prædicetur, & dictum subiiciatur. Opus. 38. prino. 40. prino. * Modalis.o. Modus.2.

11 Propositio modalis dicitur affirmatiua uel negatiua, propter affirmationem uel negationem modi. Opus.40.co.1. *Per se.o. Persona.17.&c. Possie.4.5.10. Prædicari.o. Processio.15.&c. Syllogismus.o. Socrates.5.6. Veritas.17.19.&c.

12 Propositio modalis duplex.s. de dicto, & de re.s. quando modus mediat inter partes dicti. Opus.40.co.1.

In diuinis 13 Propositiones affirmatiuę uerę, possunt formari de Deo. 1a. q.13.12.o./.1.d.4.q.2.1.o./.Cont.1.co.36. * Accidēs.114.115.

14 Propositiones affirmatiuæ de Deo, dicuntur incōpactæ uel incōuenietes, propter modū significādi. 1a.q.13.12.1m./.1.d. 4.q.2.1.2m./.d.22.2.1m./.d.34.q.3.1.c./. Poa.q.7.5.2m. * Assumere.26. Deus.15.65.114. Distinctio.29. Filiatio.28.

15 Cū dicitur Deus sciuit aliquid esse futurū cōtingēs, nō ponitur ibi contingēs, nisi ut materia uerbi, & nō ut pars principalis propositionis. 1a.q.14.13.2m. Generatio.86.&c. Notio.7. Persona.39.&c. Prędestinatio.50.&c. Sols.o. Xps.16.&c.

16 Hæc propositio. Deus est passus, non est per se, licet sit uera. 3 d.11.4.6m.

Dm.1071.17 Oppositum uidetur dicere. 1a.q.3.6.c.fi. Respo.Duo.1071o.

18 Hæc propositio est uera. Filius Dei est filius essentiæ patris, si li essentiæ construatur formaliter, non autē si construatur effectiue. Col.lec.3.fi.f.

Quid. 1 ¶ PROPOSITVM non nominat simpliciter actum uoluntatis, sed prēsupponit actum cognitionis ostendentis finē, in quē uoluntas tendit. 1.d.40.q.1.2.2m. * Affectio.o. Aureola.13. 22. Baptismus 90.&c.132.&c.159.179.188.210.&c. Cessare. 3. Confessio.20.60. Contritio.1.2.3 24.26. Conuersio.7. Destinare. Doctor.3. Dolor.24. Dulcedo.4. Electio.1.21.

2 Propositum est actus uoluntatis deliberatæ. 22æ.q.88.1.c. * Eucharistia.272.277. Eunuchus. Excommunicatio.23. Firmitas. Fortuna.1.9. Fructus. Impœnitentia. Inconstantia.1. Instabilitas. Intentio.o. Maria.40. Oppositio.18.

3 Propositum pro facto reputatur. 4.d.20.ar.1.q.1.3m. * Peccator.o. Peccatum.46. Penitentia.10.31.43.83.101.113.132.

4 Oppositum uidetur dicere. 4.d.25.q.3.ar.1.q.1.1m. Respo. sicut Duo.1202o. *Perseuerantia.5. Pertinacia.1. Dm.1072m.

5 Propositum optime manifestatur per operationē. Psal.48. prino.b.fi. *Prædestinatio.19. Præsūptio.12. Sacrm.53.80.81. Satisfactio.16.22. Schismos. Spes.40.78. Verbositas. Virginitas.3.9.11.22.31.34. Virtus.59. Voluntas.o.

6 Propositum operandi, operatur in uirtute rei propositæ, qua cessante, cessat effectus eius. Psal.31.meo.c.E. *Votū.5. 21.22. Vsura.1.187.209.

1 ¶ PROPRIETAS. Quanto natura aliqua nobilius est in aliquo, tāto proprietas eius, pfectius ab eo participatur. 2.d.25.4.c. In cōi.

2 Filiatio in diuinis, est proprietas personalis filii, qua ut ita dicam, indiuiduatur. Poa.q.2.1.10m./.4.c. * Actio.6.34.76. Actus.197. Adiectiuum 12.&c. Agilitas 1. Amor 250. Angelus 243.612. Anima 249.&c. Aqua 1. Bonitas 799.217. Caput 2. Cecilia. Cælum.59. Cogitatio 3. Columba 1. Conuenientia 1. Densitas 1. Deus 27.34.63.&c.231. Differētia 22. Definitio 14. Distinctio 28. Dom 3.6. Dulia 2. Femininum o. Ferrum 1. Filiatio 17. Forma 45. Generatio 38.&c. Hæresis 121. Idea 2.20. Ignis 8. In 19. Infinitū 12. Innascibilitas 1. Intellectus 2.9.202. Metaphoa.5. Miraculum 10. Motus 79. Necessitas 8. Nemo. Nomen 1.12.34. Notio o. Notū o. Numerus 25. Pars 13.37. Poa 4. Processio 60.61. Producere 3. Proportio 7. Ratio 25. Relatio.21.86.87.88.99. Seraphin o. Vsura 168.169.175. Vsus 13. Christus 46.47.51. In diuinis.

Quid. 1 ¶ PROPRIVM est de genere accidētium. 12æ.q.83.2.3m./.Cōt. 1.co.32.3m. * Absoluere 26. Accidens 5.12.15.17.48.51.52. 53.64.92.94. Accipere 1. Actio 28.36.47.58.81.85.88.113. Adam 48.64.79. Adiectiuum 4. Adoratio 21. Affectio 5. Agēs 27.30.35.97. Agere 30.33. Agiographæ 2. Allegoria. Alteratio 1.4.11.12. Amicitia.3.32.35.37. Amor 5.22.87.101.171. 209.222.230.233.258.282. Analogia.15. Angelus 39.47.68. 117.198.241.327.331.332.345.346.363.364.374.388.393. 430.433.437.442.483 487.498.559.578.605.617.&c. Anima 4.15.40.41.128.186.207.208.217.223.237.242.249.&c. 251.265.269.285.339. Animal 47.59.61. Apparere 1.10. Appetitus 27.41.56.64. Apprehensio 5. Appropriatio 2. 3.5. Aqua 1. Aquila 1. Ardere. Ars 24.48. Ascendere 3. Astrologia 1. Baptismus 160.161. Benedictus 2. Campsoria 2. Causa 4.41. Cælum 120. Circunscribere 2. Cognitio 4.50.

2 Proprium non addens aliquid nobilitatis supra commūne, non habet proprium nomen, sed nominatur nomine communis. 12æ.q.111.1.3m./.22æ.q.9.2.c./.q.50.2.1m./.1.d. 13.3.c./.3.d.9.q.2.1.1m./.d.35.q.2.ar.3.q.1.c./.4.d.15.q.4.ar. 2.q.1.2m./.d.27.q.1.ar.1.q.2.3m./.d.41.ar 4.q.1.2m./. Veri.q. 6.1.9m. * Color 2. Commune 3.6.7.9. Contrarium 32. Contritio 18.20.21. Cooperari 4. Creatio 2. Delectatio.23.40.&c. Dæmon 57. Demonstratio 6.7.10. Deus 1.22.27.34.41.58.396.397. Dialectica 4. Diaphanum o. Differentia 1.22. Definitio 5.34. Distinctio 28. Diuisio 4.12. Dolabrum. Dolor 7. Dolus 1. Dulia 2. Effectus 12.13.14. Ens 26. Episcopus 6. Aequiuoca 5. Esse 6.26.53.63.74.80. Eucharistia 94.103.157. Excommunicatio 29. Fabula 2. Facere 2.4. Fides 36.105. Filiatio 18. Finis 4.65.134. Forma 45.89. Fortitudo 10.

3 Proprium dicitur dupliciter.s. ex parte subiecti.i. cui soli conuenit, uel ex parte prædicati.i. purum, uel uerūm. 1.d.8.q.1.1.1m. * Genus 5.6.8.16. Gratia 109. Gratiarum actio 2. Gula 2. Habitus 16. Homo 29. Honor 12.19.26. Humilitas 5. Idea 2.20. Ignis 2.3.5.7. 8. In 8. Indiuiduum 10.35. Intellectus 2.9.27.&c. 113.202. Logica 4. Matrimonium 116. Merces 3. Metaphysica 19.25. Metaphora 1.2.5.8. Miraculose. Mutuum 3. Natura 5.34.

4 In omni re, proprium accidens est aliud ab essentia eius, & est posterius ea, ordine generationis & perfectionis 12æ. q.2.6.c./.q.83.2.3m./. Veri.q.21.1.11m.

5 Oppositum uidetur dicere. Spiritu 11.7m.fi. Respo. sicut Duo.197. * Nomen 1.12.34.39.74. Notum 3.11. Pater 8. Peccatum 43.64.85.112.132.141.160.403. Pœna 50. Pœnitentia 20.73. Perfectio 1.14.29. Perseuerantia 7. Persona 19.30.31. Possessio 4. Potentia 4.15. Potestas 1. Præceptum 3.5. Dm.1073m.

6 Proprium fluit a subiecto, sine mutatione, sed per naturalem resultantiam 1a.q.77.6.3m. *Prædestinatio 50. Prædicamentum 6. Prædicare 2. Prædicari 15. Prælatio 7. Præsumptio 2. Primitiæ 4. Princeps 19. Processio 2.27. 28.51.

Pro

7 Subiectum potest intelligi, sine proprio accidente, per primam operationem intellectus; non autem per secundam. Sed per utrãque potest intelligi sine cõmuni accidente, etiã inseparabili. 1.d.26./. L.Spiritu.11.7m./. Anima.12.7m.*Proprietas. Prouidentia.31.

8 Oppositum uidetur dicere. 4.d.10.ar.2. q.3.3m. Respo. sicut Duo. 760o.

9 Creatura est propria Deo, secundũ dominiũ, non autẽ secundũ naturã. Opus.1.co.24. * Prudẽtia.4 22.25.28.31.43.73.74.84. Pusillanimitas.5.6. Qualitas.1.13. Quantitas.12. Qui est.o. Raptus.6.10. Ratio.17.28.32.49. Reduplicatio.6. Regere.1. Regula.3. Relatio.6.38.99. Religio.32.65.72. Rex.2. Ro:a. Sabbathum.6. Sanctificare. Sanctificatio.1. Significatio.1. Solus.2. Subiectum.8. Substantia.22. 24. Tempus 5.36. Trinitas.3. Visibile.2. Vsura.19.23.&c. Vsus.12.

10 In diuinis propria essentialia patris, sunt etiã propria filio: non autem propria personalia. Opus.1.co.6. * Vti.9.

Quid. 1 ¶ PROPTER aliquando denotat causam posteriorem in esse. s. finalem, & aliquando causam priorem. s. materialem uel efficientem. Poa.q.5.5.3m.

2 Propter se duplex. s. quod diuiditur contra per aliud, & contra per accidens, primo modo finis diligitur propter se; uirtutes autem secũdo modo. 22e.q.145.1.1m./. 1.d.1.q.2.1.3m./. Gal.5.le.6.prino.I.

3 Propter alterũ duplex. s. propter finẽ principalẽ, & cui prouenit aliqua utilitas, primum est uilius; non autẽ secundũ. 1.d.37.q.4.1.2m./.2.d.1.q 2.3.o./.d.15.q 1.1.6m.

4 Propter alterũ.i. propter operationẽ, uel conseruationẽ, uel quicquid est post esse, est posterius. Sed propter alterũ.i. propter esse, est prius tẽpore, & posterius natura. Cõ.2.co.87.fi.

5 Propter quod unũquodq;, & illud magis, intelligitur tantũ in iis quæ sunt eiusdẽ ordinis, sicut in eodẽ genere causæ, puta si dicatur ꝙ sanitas est desiderabilis, propter uitã, sequitur ꝙ uita sit magis desiderabilis. Si autẽ accipiantur ea quæ sunt diuersorũ ordinũ, nõ habet ueritatẽ, ut si dicatur ꝙ sanitas est desiderabilis, propter medicinã, non iõ sequitur ꝙ medicina sit magis desiderabilis: quia sanitas est in ordine finiũ, medicina autẽ ĩ ordine causarũ efficiẽtiũ. 1a.q.87.2.3m./.q.88.3.2m./.3.d.28.1.2m./.Veri.q.10.9.3m./. Poster.le.6.

6 Vel intelligitur, qñ prædicatũ est diuersum in utroq;, & in essentialiter ordinatis. 1.d.12.2.2m./. Causis lec.1.fi.d.

7 Vel non semper secundũ idẽ nomen, & secundũ eandẽ rationẽ, & formaliter, sed intelligitur aliquid nobilius, & uirtualiter sicut in æquiuocis. 2.d 15.q.1.2 4m./. 4.d.41.ar.1.q.1.1m./. Veri.q.10.9.3m./. Meta.2.le.2.prino./. Posterm.le.6.

¶ Propter quid. Demonstratio.1. Quæstio.1.3. Solertia.3.6.

¶ Propugnator. Sexus.7. Christus.201.

¶ Propugnatrix. Concupiscibilis.3. Delectatio 21. Sexus.7.

¶ Prorogare. Prolongatio.

Facile. 1 ¶ PRORVMPERE. Homo, prorumpit facile, ad manifestandũ conceptum cordis. 12e.q.72.7.c.

2 Iracundus in uerba contumeliosa prorumpit. 12e.q.72.7.c. *Filiatio.34. Hilaritas. Lachrimæ. Turpiloquium. Hymnus.

¶ Prosa. Pausatio.

¶ Prosequutio. Anima.239. Animal.45. Appetitus.17.18. Cauere. Electio. 13. 21. Error. 4. Exequutio. o. Fortitudo. 32. Futurum.8. Intellectus. 284. Petrus.1. Principium. 18. 27. Prudentia.24. Reuelatio.11. Scandalum.1. Scriptura.6. Sollicitudo.1.2. Virtus.58. Vnctio.23. Voluntas. 34.62.

Comparo 1 ¶ PROSPERITAS temporalis, & decor corporis, comparantur flori, quia cito transeunt. Psal.29.meo.e./. Psal.36. prino.a.

Licet. 2 Licet tristari de gloria, & prosperitate inimici, inquantum est nociua. 22e.q 36. 2.o./.q.158.1. 3m./.3.d.30. 1.4m./. Ma.q.10.2.1m./.7m./ Virt.q.2.8.10m. * Amicitia. 16. Amor. 54. Fundamentum.3. Honestum.3. Inuidia.5.6. Ira. 39. Iudæi. 12. Princeps.7. Rex.3.

¶ Prospicere. Factum. 4. Prouidentia.16.

¶ Prostibulum. Lupanar. Meretrix. o. Oblatio.9.

¶ Prostituere. Fornicatio.9.

¶ Prostratio. Adoratio. 5. Genuflexio. Latria.9. Oratio.o.

Deus. ¶ Protectio. Protegit nos Deus per quatuor. s. per spiritum obumbrantem, per compunctionem humiliantem, per ueritatem illuminantem, & per ecclesiam iuuantem. Isa.4.fi. * Auxilium.o. Oratio. 49. Apostoli.43. Arma. Charitas. 82. Defendere. Excommunicatio.7. Manus.4. Nocere.10. Saluari 1.9. Scenophegia. Vestis.2. Via.6.8.

¶ Protensio. Duratio.2. Expectatio. 1. Postulatio.

¶ Protestatio. Baptismus. 8. 96. 97. Canonizatio. Cerimonia. Circuncisio 12. Cultus. 1. Fides. 1. 130. Latria. 8. Professio. o. Religio. 5.8. Sacramentum.2.3. Sacrificium.1.5. Simonia.6. Superstitio.1.

Pro

¶ Prouectus. Ex quo homo prouectus est, perfectis uacare debet, & puerilia intermittere. He. 6. lec.1. prino. H. Doctor. 3. Senectus. o.

¶ Prouenire. Accidens. 57. Affinitas. 8. Agens. 81. Amicitia. 34. 35. Animus. 2. Beatitudo. 12. Confessio.43. Differentia. 16. Diuinatio. 12. Euentus. Ingratitudo.5. Motus.32. Necessitas.20.21. Peccatum.173.174.348. Pollutio. 1. Propter.5. Prouentus. Putrefactio. o. Ritus. Verbum.7. 15. Vsura.5.14.21.95.204.205.290.&c.

¶ Prouentus. Vsura.179.180.188.192.290.294.

¶ Prouerbium. Vulgare. Hieronymus.1.

1 ¶ PROVIDENTIA importat respectum quendam alicuius distantis, ad quod ea quæ in præsenti occurrunt, ordinanda sunt. 22e.q.49.6.c. Quid.

2 Prouidentia est ratio ordinis in finem. 1a.q.22.1.o./. 2.c /.q.23.1.c./.1.d.39.q.2.1.o./. Cont.3.co.77./. Veri.q.5.1.o.

3 In recta ordinatione ad finem, quæ includitur in ratione prouidentiæ, importatur rectitudo consilii, iudicii, & præcepti, sine quibus recta ordinatio in finem, esse non potest, 22e q. 49.6.3m. * Arcus. 3. Credere. 3. Cura. 7. Dispositio. 4. 5.

4 Prouidentia perfecte conuenit Deo. 1a.q.22.1.o./.Con.3.co.94. * Electio.28.29. Episcopus. 29. Fatum.1. &c.

5 Prouidentia Dei, habet certitudinem. 1a.q.22.4.2m./.3m./.1.d.39.q.2.1.o./.Con.3.co.94. * Gubernatio.2.3.

6 Prouidentia Dei, habet aliquam rationem. s. cõmunicationem suæ bonitatis, secundũ beneplacitum uoluntatis suæ. Cont.3.co.97.

7 Deus prouidet cuilibet rei, secundum eius conditionem. Cont.4.co.56.1m./.57. *Idea.26.27. Oratio.47. Prædestinatio.7. 18.

8 Error duplex, circa diuinã prouidentiam. 1a.q.116.3.c.fi./.Con.3 co.94./.96./.97.fi./.98.fi. * Princeps.23.

9 Error triplex, circa diuinã prouidentiam. 1a.q.22.2.c./. Veri.q.5.2.3.6.c. * Prudentia.1.2.3.50. Punitio.3.

10 Error quincuplex, circa diuinã prouidentiã. Dionys.3. le. 1. * Regere.2. Religio.52.53. Rex.2. Saluari.10.15.

11 Error sexuplex, circa diuinam prouidẽtiã. 1.d.39.q. 2. 2.c. * Sors.4.

12 Opinio Platonis, de triplici prouidẽtia, sm Gregoriũ Nissenũ. s. prouidẽtia summi Dei, qui primo & principaliter prouidet rebus spũalibus, & cõsequẽter toti mũdo quantũ ad genera, species, & causas uniuersales, prouidẽtia qua prouidetur singularibus generabiliũ & corruptibiliũ, & hãc attribuit diis qui circueũt cælos.i. substãtiis separatis, quæ mouẽt corpora cælestia circulariter, & prouidẽtia quæ est rerũ humanarũ quã attribuebat dæmonibus, quos platonici ponebant medios inter nos & Deos, ut narrat Augustinus. 1a.q 22.3 c./.q.103.6.1m./.Cont.3.co.76.

13 In prouidẽtia creaturæ, põt cõtingere defectus dupliciter. s. ex parte prouidẽtis, & ex parte prouisi. In diuina uero, tãtũ secũdo modo. Veri.q.5.5 c. *Barnabas. Cura 3.4.6.7. Dispositio.4.5. Electio.28.29. Episcopus.29. Fatum.o. Idea.26.27. Differentia

14 Modus cõtingẽtiæ & necessitatis, cadit sub prouisione Dei, & nõ sub prouisione creaturæ. 1a.q.22.4.3m./. Con.3.co.94.

15 Lex æterna, nõ est ꝓuidẽtia Dei, sed prinm eiº. Veri.q.5.1.6m.

16 Sicut ad prouidentiam pertinet prospicere per se conueniẽs fini, sic ad circũspectionẽ, an sit conueniens fini, secundum circunstantias. 22e.q.49.7.3m.

17 Ars Dei, dicitur respectu productionis rerũ, dispositio autẽ respectu rerũ inter se, sed ꝓuidẽtia respectu ordinis in finẽ. 1a.q.22.1.c.fi./.Veri.q.5.1.9m. *Prædestinatio. 1.10.&c.40.

18 Prouidentia Dei, se extendit ad necessaria, non autem prouidentia hominis. 1a.q.22.2.3m./.4.3m./.q.103.1.3m./. 12e.q.93.4.o./.22e.q.49.6.c.

19 Prouidentia & dispositio, pertinent ad scientiam, uoluntatẽ, & potẽtiã Dei, sed diuersimode. 1.d.39.q.2.1.1m./.Cont.3.co.73./.74./. Veri.q.5.1.o. *Reprobatio.1. Transumptio.

20 Prouidentia Dei, est eorum quæ promouent in finem, sed dispositio est de ordine rerum ad finem, & inter se, scientia uero est cognitio finis, & ceterorum. 1.d.39. q. 2.1.c./. 2.d.11.q.1.3.c./.Veri.q.5.1.o.

21 Prouidentia Dei duplex. s. approbationis, & cõcessionis, prima est bonorũ tantũ, secũda uero malorũ. Veri.q.5.4.c./.1m.

22 Aliquid subest prouidentiæ Dei dupliciter. s. propter se, & propter aliud, primo modo subsunt sola perpetua, secundo autem modo indiuidua corruptibilia. 1a.q.103.5.2m./. Con.3.co.112./.113.1m./.Veri.q 5.3.4.6.c./.Iob.7.lec. 4. prino.A.

23 Bonum & malum, subiacent diuinæ prouidentiæ, ut præscita & ordinata, sed bonum, ut intentum: non autẽ malum. 1a.q.22.2.2m.1.d.39.q.2.2.c.fi./.1m./. Veri.q.5.4.o.

Male

Pro

Quorum. 24 Mala & defectus, non cadunt sub prouidentia approbationis: sed sub prouidentia concessionis Veri.q.5.4.c./.1m.

25 Omnia subiacent diuinæ prouidentiæ: sed diuersimode. 1a.q.8.3.c./.qu.22.2.3.o./.qu.23.1.c./.q.103.5 o./. q. 113.6.c./.12s. qu.91.2.c./.q.93.1.4.5.c./.1 d.39.q 2.2.o./.d. 40.q.4.1.c./.2.11.q.d.1.4.c./.d.37.q.3.1.c./.Ꝫ.3 co.1./.64./.94./.111./. Veri.qu.5. 2.4.o./. Quol.12.4.c./.Opusc.3. co.124./.132./.133./. Iob.prolo./. Psalm.23. prin.a.E./. Psal. 30. meo. m./. Mat.10. fin. b. I./. Causis.lec.20.o./.Meta.6.lec.3.fi.c.C.& Animal.82. Arcus.3. Assistere.5. Astare. Beatitudo.92.

26 Prouidentia dei non est respectu sui: quia quicquid est in eo, est finis, & non ad finem. 1a.q.22.1.c.fi./.12e.q.93.4.o./. Veri.q.5.2.c.fi.

27 Prouidentia dei est omnium singularium, etiam contingentiũ. 1a.q.22.2.o./.q.103.5.o./.1.d.39.q.2.2.c./.Ꝫ 3.co.71. fi./.73./.113.3m./.Verit.q.5.3.4.o./. Opusc.3.co.132.usq;.136./. Opusc.15.co.13.usque.16./.Iob.11.lect.1.meo.H.

28 Rationalis creatura speciali modo subest diuinæ prouidentiæ. 1a.q.22.2.4m./.5m./.qu.103.5.2m./.q.113. 2.c./.q.116.1.c./. 12e.q.91.2.c./.22e.q.83.2.c./.1.d.40.q.1.2.c./.q.4.1.c./.2.d.11.q.1.1 c./.Ꝫ.3.co.111./.112./.113./.114./.142./.Veri.q.5.5 6.o./. Opus.3.co.41.143./.144./.249./.Iob.o./. Mat.10.fi.b.I.* Cõsilium.9. Creatura.31.&c. Heresis 145. Ignis 15. Maria.56. Nocere.10. Nomen.40. Oratio.47.

29 Electiones humanæ subsunt diuinæ prouidentiæ propter se: ita ut etiã ĩ sint prouisores. 1a.qu.22. 2.4m./.Ꝫ.3. co.90./.113./.114./.140./.Verit.q.5.5.o.

30 Omnes motus, & actiones, & corruptiones, subiacent diuinæ prouidentiæ. 1a.q.22.2.2m./.q.103.5.1m./.12e./.qu. 93.1.5.c./.Verit.q.5.4.o.

31 Prouidentia proprie non est in speculatiuis, sed tantum in practicis. 22e.q.49.6.2m.

32 Boni subsunt diuinæ prouidẽtiæ propter se, mali uero propter alios tantum, ut bruta. 1a.q.22.2.4m./.q.23.7.c./. Verit.q.5.7.o.

33 Bruta subduntur diuinæ prouidentiæ per se, & in singulari, sed propter aliud tantum, & actus eorum. 1a.q.22.2.5m./.q.103.5 2m./.12e.qu.93.5.6.o./.Iob.7.lect.4.prino.A.Matth. 10 fi.b.K. * Prædestinatio.1.&c.7.10.&c.18.40. Regnum.2.

34 Alexãder dicit, ꝙ secundum Aristotelem, deus habet prouidentiam de istis inferioribus. Cæ.2.lec.14.1.*. Roma.3. Sepultura.3.

Guberna-tio. 35 Prouidentia dei est æterna, sed gubernatio est temporalis. 1a.q.22.1.2m./.1.d.39.quæst. 2.1.1m./.Ꝫ.3. fi. * Angelus.90.247.&c.571.

36 Prouidentiæ est tantũ in intellectu, licet præsupponat uolũtatem finis. Sed gubernatio passiua, est in gubernatis, actiua uero in gubernante. 1a q.22. 1.3m./.q.23.2.4.c. * Barnabas. Dæmon.85.103.111. Deus. 321.375.&c. Fatum.1. &c. Gubernatio.o.

37 Certitudo prouidentiæ dei, non deficit a suo effectu, neque a modo eueniendi, quem prouidit. 1a.q.22.4.2m./.3m.

38 Deus prouidet omnibus immediate quo ad rationem ordinis, sed mediate, quo ad exequutionem eius: quæ dicitur gubernatio. 1a.q 22.3.o./.q. 103.6.o./. q.116. 2.c./ 2.d.11.q.1.1.c./.Ꝫ.3.co.76./ 77./.83./.94./. Opusc.3.co.130.131.* Idea 26.27.

39 Prouidentia dei regit corpora superiora, per superiores intellectuales substantias & corpora inferiora, per inferiores. Ꝫ.3.co.80.1m.

40 Prouidentia dei regit bruta per homines, & plantas, & alia per animalia, & omne imperfectus, per perfectus, & in eodem homine, & in diuersis. Ꝫ.3.co.81.* Lex.58.65.77. Mundus.19. Vniuersum.6.

41 Prouidentia diuina, gubernat creaturas spirituales inferiores, per superiores. 1a.q.110.1.c./.Ꝫ.3.co.79./. 82. 1m./.83./. Opusc.3.co.125./.127./.Iob.lec.2.prino.B.

42 Et creaturas corporales, per spirituales. 1a.q. 22.3.c./.q.63.7.c./ q.102.2.1m./.q.103.6.o./.q.110. o./.q 112.1.c./.q. 113.1.c./.2.d.14.3.o./.4.d.43.ar.2.q.3.c./.d.45.q.1.c./.Ꝫ.3.co.78./.Verit.q.8.o./. Opusc 3.co.125./.Opusc.10.ar.1.usq;. 16./. Opusc.20.co.1./.Iob.lec.2.prino.B./.co.9.lec.3. prino.K.

43 Et corpora inferiora per corpora superiora. 1a.q. 112.2.C. prino./.q.113.1.c./.q.115.3.o./.4.d 43.ar.2.q.3.c./.ar.3.q.1.c./.Ꝫ.3.co.81./.82./.83./.Verit.q.5.8.c./.9.o./.Poa.qu.3. 6.c. fi./.Quol.6.19.c./.Opusc.3.co.128./.Opus.20 co.1.

Do.1076 44 Oppositum uidetur dicere. 1.q.2.3.o./.d.13.1.4m. Respondeo, sicut Dubio.333o.

45 Non autem actus humanos gubernat per corpora cælestia, nec per animas cælorum. Con.3.co.85./.88./.Verit.q.5.10.9./.Opusc.3.co.127. Oratio.8.

Pro

46 Deus gubernat mundũ bonitate, quia est principiũ prouidẽtiæ ut finis, & ut uirtus moralis ad nos. 1a. q.103.1.5.c./. Verit.quæst.5 1.12m.

47 Finis gubernationis rerum a prouidentia dei, est aliquid extra totum uniuersum, scilicet ipse deus 1a.quæst. 103.2.o./.3.4. c.

48 Effectus gubernationis a prouidentia dei, est unus ex parte finis, sed ex parte mediorum sunt duo in generali, scilicet conseruatio, & motio in finem, in particulari uero sunt innumerabiles nobis. 1a.q.103.4.o.

49 Deus per prouidentiam suam, ordinat inferiora in superiora. Opus.3.co. 149. * Arcus3. Credere 3. Ordinatio 1. &c. Ordo.1.1. Ordo.

50 Ordo vniuersi, & præcipue cælorum probat prouidentiam Dei. Psal.8.meo.c. * Prædestinatio 13.16.&c.

51 Deus potest facere contra ordinem prouidentiæ suæ. Con.3.capito.95.

52 Oppositum uidetur dicere. Con.3. capo. 100. Respondeo Dubio. 1076o.

53 Deus potest facere contra ordinẽ prouidentiæ suæ, ex parte rerum, non autem ut est a deo. Con.3.co.98.

54 Nihil potest contingere præter ordinem gubernationis prouidentiæ Dei uniuersaliter, sed tantum respectu alicuius causæ particularis 1a.q.22.2.1m./.q.103 7.o./.2.d.6.1.3m.

55 Nihil potest niti contra uniuersalem gubernationem diuinæ prouidentiæ, sed tantum aliquid particulare 1a.q 103 8.o./.Con.3.co.94.

56 Ad prouidentiã dei non pertinet subtrahere defectus, corruptiones, & mala a rebus 1a.q.22.2.2m./.q.23.3.c./.q.48.2.c./.3m./.22e.q.10.11.c./.1.d.39.q.2.2.c./.1m./.2.d 23.q 1.2.c./ d.34.1.5m./.Con.3.co.69./. Ver.q.5.4.4m./. Poa.qu.3.6.4m./. Ma.q.13.4 6m./.Opus.3.co.141./.142. * Cauere. Prædestinatio 7.10.14.&c. Punitio 3. Saluari 10.15. Effectus.

57 Prouidentia dei non excludit a rebus contingentiam, nec casum, nec fortunam, nec liberum arbitrium 1a.q.19.8.o./.q 22.2.1m.4.o./.q.23.1.1m./.3.3m./ 6.c./.qu. 103. 7.2m./.3m./.12e.q.10.4.o./.22e.q 83.2.c./.q.171.6.1m./.1.d.39.q.2.2.o./.2.d.11.q.1.5m./.d.23.q.1.2.c./.d.25.2.2m./.4.d.38.q.2.ar 2.q.1.1m./.Con.3.co.69./.70./.71./.72.73.74./. Ma.q 6.c./.3m./.q.16.7.15m.Opusc.3.co.134.Quol. 2.3.1m.fi./.140./.Opus.15.co 15.Mat.2 prino.a.C./Meta 6.lec 3.fi..C.&c.

58 Ad diuinam prouidentiam pertinet, quòd permittat hominem tentari. & peccare, & puniri. 1a q.23.3.o./.22e.q.165 1.o./ 2.d.11.q.1.4 c./.d 23.q.1.2.o.* Spes.2.

59 Immobilitas diuinæ prouidentiæ non excludit utilitatem orationis. 1a.q.23.8.o./.22e q.83.2.c./.Con.3.co.95./. Veri.q.6.6.c./.Dioo.3.lec.6.1. Oratio.8.

¶ Prouintia. Angelo.577.578.581 615.616 Samaria. Votũ.8.

¶ Prouisio. Amor 264. Bonitas.184. Illegitimus.4. Prouidẽtia.1.7.13.14.16. Solicitudo.4. Votum. 79.80. Vsura. 106.256.

¶ Prouisor. Cura.3.5. Prouidentia.29.

¶ Prouocatio. Amicitia.27. Factũ.4. Incentiuum. Incitare. Inductiuum. Ira.36.&c. Organum.4.5. Ornatus.1.3.&c. Passio.109. Perseuerantia.12. Princeps 11. Spectacula.2.3. Tentare.3.8.

¶ Prout. Abstinẽtia.8. Angelus.508. Anima.176. Causa.17. Cõparatio.3. Deus.402. Aequiuoca.12. Genus.16. Hoc. Intellectus.129. Inquantum. Lex.87. Vsura.86. Vt.

1 ¶ PROXIMVS noster est omnis homo, & angeli sancti, nõ autem dæmones. Ro.13.lec.2. fi. C. Accidens.4. Accidia. 10. Acolytus.4.5. Actus.51.148. Adulterium.2.8. Agens.7.9.16 51. Agere.9.10. Amor.62. &c. 79.&c.103. &c.111. &c. 161. &c Anima 326. Appetitus.67. Attributa.10. Auaritia.7. Baptismus.57.58 Beatitudo.73.183. Bellum 2. Blasphemia.3. Charitas.116.145. Causa. Pro. Circunstantia.5.6. Clementia.9. Conceptio.7. 15. 16. Concupiscibilis. 8. Confessio.8. Cõseruatio 6. Corpus.36. Correctio.18 Delectatio.22. &c. 104. Discordia.2. Aedificare.o. Eleemosyna.3 &c. Eucharistia 231. Finis.22.63.&c. Fomes.9.10. Fornicatio.4. Fortitudo. 16.43. Genus.18. Gloria.2.3 8.14. Gratia.4. Hæresis. 8. Honor.9. Humilitas.16. Iactantia.3. Imago.5 Ingratitudo.11. Iniquitas. intellectus 279.280. Inuidia.7.14. Hypocrisis.6. Ira.77. Irascibilis.3. Iustitia.29 &c. Iustificatio. 3. Lex 83. 143.144 Matrimonium. 64 Mensura.22.23. Meritum. 42. Miraculum.24. Misericordia.7. Mostrum. o. Mors.2.12.21. Mulus. Occidere.1. Odium.4.5.7. 18. Omissio. 1. Opinio. 9. Ordo.66.82. Pax.16. Peccatum 30.79.129.136.144. 152. 161.185.224.244.247.251.330. Pœnitentia.51.70.115. Perfectio.61.89. Pietas.14.19. Potentia.3. Præceptum. 81. &c. 124. Prodigalitas.4.5. Propinquum. Proximum. Publicatio. o. Ratio.5. Reatus.4. Religio.97 Restitutio.20. Rixa.4. Sa- Quis.

cramentum

eramētū.141 sacrificiū.4.Saluari.18.Scādalū.o.Semē.5.Sensualitas 3.8.Superbia.27.Tactus.4.Tēperantia.19.Tentare 8.Tribulatio.1.Vir.51.77.Vita.52.55.57.62.Vitiū.6.Vsura.72.73.76.80.84.108.188.195.214.259.260.274.278.Vxor.20.Christus.207.&c.zelus.4.

2 Patientia & humilitas, multum iuuant ad amicitiam proximi.Opusc.4.c^{o}.7.

Quid. 1 ¶ PRVDENTIA. Nomen prudentiæ sumitur a prouidentia, sicut a principaliori eius parte, quia omnia requisita ad prudentiam necessaria sunt, ut aliquid ordinetur in finem. 22ę.q.49.6.1^{m}.* Astutia.1.2.Beatitudo.20.51.Finis.84.

2 Nomen prudentiæ sumitur a prouidendo, quod etiam ad mala extendi potest. Et ideo licet prudentia simpliciter dicta in bono accipiatur, aliquo tamen addito potest accipi in malo.22ę.q.55.1.1^{m}.

3 Prudens dicitur quasi porro videns, idest, procul uidens. q.22ę.47.1.c.

4 Prudentia simpliciter dicta, est uirtus, non improprie sicut uirtutes intellectuales, sed proprie.12ę.q.57.5.3^{m}./.q.61.1.c./.22ę.q.47.4.o./.q.55.1.1^{m}.

5 Prudentia est generalis regula, & perfectio uirtutum moralium, dans eis modum & formam.22ę.q.166.2.1^{m}./.3.d.9.q.1.ar.1.q.2 c./.d.27.q.2.ar.4.q.2.c./.q.3.c./.1^{m}./.Virt.q.1.6.c.fi.* Cautela.

6 Prudentia est virtus generalis causaliter, non autem essentialiter.22ę.q.53.2.c./.3.d.9.q.1.ar.1.q.2.c./.d.33.q.2.ar.1.q.2.c./.2^{m}./.Virt.q.1.12.23^{m}.

Ob. 7 Prudentia est uirtus specialis, propter specialem rationem formalis obiecti.22ę.q.47.5.o./.q.53.2.c./3.d.9.q.1.ar.2.q.2 c./.d.27.q.2.ar.4.q.2.1^{m}./.d.33.q.1.ar.1.q.2.o./.q.2.ar.1.q.3.2^{m}.* Discretio.6.Eustochia.1 Legispositiua.o.

8 Prudentia est virtus intellectualis secundum essentiam, sed moralis secundum materiam. 12ę.qu.58.3.1^{m}./.q.61.1.c./.22ę.q.181.2.3^{m}./.3.d.23.q.1.ar.4.q.2.3^{m}./.d.33.q.2.ar.1.q.3 c./.6^{m}./.Virt.q.1.6.6^{m}./.12.14^{m}./.q.5.1.3^{m}./.2.1^{m}.* Magnanimitas.25.

9 Prudentia est amor, quia ab eo mouetur ad actum, non autem essentialiter.22ę.q.47.1.1^{m}./.* Negligentia.10.Præcipitatio.1.3.Rectitudo.4.Sapientia.17.&c.Solertia.o.Solicitudo.3.Vigilantia.Virtus.101.206.216.217.&c.

10 Prudens secundum quid est qui bene ratiocinatur, ad aliquem finem, simpliciter autem, qui ad totam uitam. 12ę.q.57.4.3^{m}.22ę./.q.47.2.1^{m}./.q.55.1.2.5.c.

Subiectū. 11 Prudentia est in intellectu subiectiue.1^{a}.qu.22.1.3^{m}./.12ę.q.56.2.3^{m}./.3.c./.q.61.2.c./.q.66.1.c./.q.85.3.c./.22ę.q.47.1.o./.3.3^{m}./.5.6.c./.10.3^{m}./.3.d.27.q.2.3.3^{m}./.art.4.q.3.2^{m}./.d.33.q.2.ar.4.q.4.o./.Ma.q.4.5.4^{m}./Virt.q.5.1.c.fi.Subiectiue intra.* Apis.2.Ars.15.&c.

12 Prudentia nō est tantum in intellectu, sicut scientia & ars: sed habet aliquid in appetitu scilicet rectitudinem.1^{a}.q.22.1.3^{m}./.12ę.q.56.2.3^{m}./.3.c.fi./.q.57.4.c./.22ę.q.47.1.2^{m}./.13.2^{m}./.16.1^{m}./.Ethi.6.lec.4.fi.i.&c.lec.7.med^{o}.d

13 Prudentia est tantum in ratione practica subiectiue.12ę.q.57.3.o.22ę.q.47.2.o./.1 d.1.2.2^{m}./.3.d.33.q.2.ar.4.qu.4.o./.Virt.q.1.6.o./.7.c.* Confessor.2.

Obiectū. 14 Prudentia & ars sunt in opinatiua parte animę, & circa obiectum contingens aliter se habere.12ę.q.57.4.2^{m}./.5.3^{m}.* Correctio.5.

15 Prudentia synesis & gnomi sunt in cogitatiua, ut dicitur intellectus.i.ut habet absolutum iudicium de singularibus, sed ebulia est ut ea ut est ratio.i.ut discurrit. Ethi.6.lec.9.fi.* Hieronymus.1.Princeps.4.Puer.13 14.Rectitudo.4.Rex.2.

16 Prudentia non consistit in sensu exteriori, sed in sensu interiori, non principaliter, sed p applicationem ad opus.22ę.q.47.3.3^{m}./.q.49.1.1^{m}./.2.3^{m}./.Ethi.6.lec.7.fi.o

17 Prudentia est in deo, respectu aliorum, non autem respectu sui.1^{a}.q.22.1.c.l.3.1.c^{o}.93.

18 Christus habuit plenitudinem prudentiæ, secundum donum consilii.3^{a}.q.11.1.3^{m}.* Senectus.2.

19 Prudentia infusa est in omnibus existentibus in gratia, sed prudentia acquisita non est in iuuenibus. 22ę.q.47.14.o./.q.51.1.3^{m}.

20 Nullus sufficit sibi quo ad omnia, in his quæ sunt prudentiæ. Ideo etiam maiores oportet in his esse dociles.22ę.qu.49.3.c./.3^{m}.

21 Prudentia non est in seruis & subditis, inquantum huiusmodi, sed inquantum conuenit eis regere se per rationem 22ę.q.47.12.o./.q.49.3.3^{m}./.q.50.2.c.

22 Prudentia proprie non est in peccatoribus, sed tantum quædam falsa similitudo eius.22ę.q.47.13.o./.qu.50.3.2^{m}./.q.51.1.3^{m}./.Virt.q.5.2.c.3^{m}.

23 Prudentia non conuenit brutis, nisi metaphorice scilicet inquantum instinctu naturali aguntur sagaciter.1^{a}.qu.22.2.c./.4^{m}./.q.55.3.3^{m}./.q.96.1.c./.4^{m}./.12ę.q.3.6.c./.qu.13.2.3^{m}./.22ę.q.47.15.3^{m}./.1.d.15.q.4.1.3^{m}./.4.d.49.q.1.ar.1.q.4.c./.3.3.c^{o}.35.fi./.Verit.qu.15.1.c./.qu.24.2.c./.Ethi.6.lec.6.me^{o}.c.I./.Lec.7.fi.o.fi./.Meta.lec.1.med^{o}.c.B./.Sensu.lec.1.med^{o}.c.I./.Memoria.prin^{o}.* Malum.22.Virtus.41. Actus.

24 Immo prudentia est in brutis. etiam in brutis imperfectis, & memoriam non habentibus, cum prudentia sit naturalis æstimatio de conuenientibus persequendis & nociuis fugiendis, & animalia etiam imperfecta percipiant naturaliter id quod nociuum est, & conueniens. Meta.lec.4.me^{o}.c./.Anima.3.lec.5.me^{o}.c. Respond^{o}.Dub^{o}.1077°. Du^{m}.1077.

25 Agibile secundū q est consiliabile, est propria materia prudentiæ. Sed ut agibile, est materia aliarum uirtutum.3.d.9.q.1.ar.1.q.2.c./.d.33.q.2.ar.2.q.1.o./.q.2.c. Obiectum.

26 Agibile ut obiectum rationis, idest, sub ratione ueri, est materia prudentiæ. Sed ut obiectum appetitus, idest, sub ratione boni, est materia aliarum uirtutum.22ę.q.47.5.c./.3^{m}.

27 Prudentia non est circa altissimam causam simpliciter, sed circa bonum humanum.22ę.q.47.2.1^{m}.

28 Prudentia proprie non est de fine, sed de his quæ sunt ad finem.22ę.q.33.1.2^{m}./.q.47.1.2^{m}.6.c./.15.c.fi./.q.49.6.c./.q.56.1.c./.3^{m}./.Ver.q.5.1.c.

29 Prudentia se habet ad bonum priuatum, & ad bonum cōmune, idest, extendit se ad regimen sui, & multitudinis.1^{a}.q.22.1.c./.22ę.q.47.10 o./.q.49.3.3^{m}.

30 Prudentia non solum considerat uniuersalia, sed etiam singularia.22ę.q.47.3.o./.15.c./.q.49.2.1^{m}./.5.2^{m}./.7.c.

31 Futura contingentia, ordinabilia per hominem ad finem humanæ uitæ, proprie pertinent ad prudentiam, non autē necessaria. nec præterita, nec presentia.22ę.q.49.6.c.

32 Prudentia recte iudicat de singulis agibilibus ut nūc. Ideo prudentia multum confert ad uirtutes, non autem scientia practica, sed tantum in uniuersali.3.d.33.q.2.5.1^{m}./.d.35.q.1.ar.3.q.2.2^{m}./.Virt.q.1.6.1^{m}./.Ethi.6.lec.7.fi.

33 Actus prudentiæ est aliqua ordinate disponere ad finē.1^{a}.q.22.1.c./.22ę.q.49.6.o./.7.c./.Verit.q.5.1.c. Actus.

34 Prudentia carnis est peccatum, quia ponit finem in bonis carnis Et est mortale, si sit ibi ultimus finis. Aliter est uenialе.22ę.q.55.1.2.o.*Abstractio.10.Accusatio.10.Aduocatus.7.Apis.2.Ars.14.&c Astutia.1.2.

35 Quædam uitia manifeste contrariantur prudentiæ, ex defectu eius, uel eorum quæ ad eam requiruntur ut imprudentia, præcipitatio, seu temeritas, inconsideratio, & inconstantia. Aliqua uero secundum falsam similitudinē, & abusum requisitorum ad prudentiam, ut astutia, prudentia carnis, dolus, fraus, solicitudo temporalium, & futurorum. 22ę.q.21.3.c./.q.53.prin^{o}./.1.c./.q.55.prin^{o}./.3.8.c.* Beatitudo.20.51, Bonitas.243.Cōsiliū.7.28.Correctio.5.Delectatio 55.56.

36 Peccatum habens similitudinem prudentiæ, est contra prudentiam dupliciter, scilicet ordinando studium rationis ad finem non uere bonum, sed apparentem, ut prudentia carnis, uel utendo non ueris uiis, sed simulatis, ut astutia.22ę.q.55.3.c.Astutia.1.3.* Electio.9.

37 Prudentia perficit actum rationis & uoluntatis.1.d.1.q.1.2.2^{m}.* Felicitas.1.Finis.84.&c.95.Gratus.2. Insania.

38 Actus prudentiæ miscetur actibus omnium aliarum uirtutum, quia ex ea rectitudinem electionis participant. Ideo ab ea dependent.22ę.q.47.5.2^{m}./.q.53.2.c./.q.55.2.3^{m}./.3.d.9.q.1.ar.1.q.2.c./.d.33.q.2.3.c./.4.d.17.q.3.ar.4.q.4 c./.1^{m}./.Virt.q.1.12.16^{m}./23^{m}.

39 Opus prudentis est, esse bene consiliatiuum.22ę.q.49.5.c.* Iudicium 7.21.23.Lex.69.Luctus.2.

40 Actus rationis practicę, & prudentiæ triplex, scilicet consiliari, iudicare, & præcipere, qui est principalis actus prudentiæ.1^{a}.q.22.1.1^{m}./.q.23.4.c./.12ę.q.57.6.c./.q.58.5.3^{m}./.qu.61.3.c./.q.65.1.c./.22ę.q.47.8.o./.9.c./.1^{m}./.10.16.c./.12.3^{m}./.13.c./.q.48.c./.q.51.2.o./.q.53 2.c./.3.d.33.q.2.3.o./.Virt.q.1.12.26^{m}./.q.5.1.c./.Ro.8 lec.1.fi./.Ethi.2.lec.8.me^{o}.b.* Malum.22.Matrimonium.14.Peccatum.236.Præceptum 52.107.108.Præcepitatio.o Puer.13.14.

41 Per prudentiam, aliquis præcipit alijs & sibi.22ę.q.47.12.3^{m}./.q.49.3.3^{m}./.q.50.2.3^{m}.

42 Consiliari non est immediatus actus prudentiæ, sed mediāte ebulia.1^{a}.q.22.1.1^{m}./.12ę.q.57.6.1^{m}./.22ę.q.51.2.o.

43 Laus prudentiæ non consistit in sola consideratione, sed in applicatione ad opus.22ę.q.47.1.3^{m}./.3.4 c./.16.c./.3^{m}.

44 Prudentia corrumpi potest per passiones, non autem per obliuionē, licet per eā impediri possit.12ę.q.53.1.c./.22ę. q.47.16.o./.Verit.q.18.7.7^{m}.* Ratio.50.Regere.2.Studiositas.1.Virtus.218.Vita.46.

Diuisio. 45 Prudētia triplex, scilicet falsa, imperfecta, & perfecta, prima est ad malum, secunda ad finem particularem, tertia ad uerum & ultimum finem.22ę.q.47.13.c./.q.55.1.2.o./.3.1^{m}./.q 49.1 2^{m}.* Euguomosina.

46 Species prudentiæ tres, secundum tres fines, scilicet monastica, iconomica, & politica 12ę.q 57.6.4^{m}./.22ę.q.47.11.o./.q.48.c.fi./.2^{m}.* Solicitudo.3.4.Vigilantia.

47 Species prudentiæ quinque, scilicet monastica, iconomica, politica, militaris, & regnatiua.12ę.q.57.6.4^{m}./.22ę.qū.48.c./.2^{m}./.q.50.o./.q.53.2.c./.3.d.33.q.3.ar.1.qu.4.o./.Ethi.6.lec.7.o.

48 Partes integrales eius, sunt octo, scilicet memoria, ratio, intellectus, docilitas, eustochia.i.solertia, prouidentia, circunspectio, & cautio. 12ę.q.56.5.3^{m}./.qu.57.6.4^{m}./.22ę.q.48.o./.q.49.o./.q.53.2.c./.3.d.33.q.3.a.1.q 1.2.4.o./.Meta.prin. Memoria, princ^{o}.Eustochia.1.

49 Partes eius potentiales, sunt tres, scilicet eubulia, synesis, & gnomi.1^{a}.q.22.1.1^{m}./.12ę.q.57.6.o./22ę.q.48.c.fi./.q.51.o./.q.53.2.c./.3.d.33.q.3.ar.1.q.3.4.o./.Virt.q.1.12.26^{m}./.q.5.1.c.

50 Prouidentia est completiua formalis & principalis pars prudentiæ, aliæ vero quasi materiales ad ipsam reducuntur.1^{a}.qu.22.1.c./.22ę.q.49.6.o./.3.d.33.q.3.ar.1.q.1.c./.3^{m}./q.4.c.prin^{o}./.Verit.q.5.1.c.

51 Philosofica, dialectica, rethorica, & politica, sunt partes prudētiæ large dictæ, & etiā proprie, & continentur sub prudentia, quo ad usum & exercitium, non autem quo ad obiectum.22ę.q.48.c./.3.d.33.q.2.ar.2.q.1.1^{m}./.q.3.ar.1.q.4.o.

Comparatio. 52 Prudentia est principalis in uirtutibus moralibus, & directiua omnium, charitas vero ut imperans, & coniungens fini.3^{a}.q.85.3.4^{m}./.3.d.27.q.2.3.3^{m}.* Ars.14.&c.24.Astutia.1.2.Charitas.16.Discretio.Fides.160.Finis.84.95.Ignorantia.27.

53 Medium determinatur per prudentiam ostensiue, & directiue, sed per virtutes morales exequutiue, & inclinatiue. 3.d.23.q 1.ar.4.q.2.4.* Insipientia.o. Iustitia.60.62. Magnanimitas.25.Negligentia.10.Peccatum.236.

54 Idem est medium prudentiæ ut regulantis & mēsurantis, & uirtutis moralis, ut regulatæ & mensuratæ, scilicet rectitudo rationis.12ę.qu.64.3.c./.Virt.q.1.13.c.* Perfectio.20.Ratio.50.Rex.2 Sapientia.17.18.19.20.21.

55 In omnibus moralibus, est eadem uirtus dirigens, scilicet prudentia, quia eadem est ratio ueri in eis, non autem eadem ratio boni. Ideo non est eadem uirtus appetitiua.12ę.q.60.1.1^{m}./.3.d.33.q.1.ar.1.q.1.3^{m}./.Virt.q.1.12.21^{m}.

56 Nulla uirtus moralis, potest esse sine prudentia.12ę.qu.57.5.o./.q.58.4.o./.q.65.1.o./.2.c./.4.c./.1^{m}./.q.68.5.c./.qu.73.1.2^{m}./.22ę.q.47.4.c./.q.51.2.c./.q.141.1.2^{m}./.2.d.23.q.2.2.c.fi./.3.d.27.q.2.ar.4.q.3.2^{m}./.d.33.q.2.5.1^{m}./.d.36.1.c./.2^{m}./.Ver.q.14.6.c./.Virt.q.1 6.c./.q.5.2.c./.Quol.12.23.o./.Eth.6.lec.11 o./.* Scientia.120.129.163.164.

57 Prudentia ultra uirtutes morales, est maxime necessaria ad bene uiuendum.12ę.q.57.5.o./.22ę.qu.51.3.3^{m}./.Virt.qu.1.6.c.

58 Prouidentia non potest esse in aliquo, sine uirtutibus moralibus.1^{a}.q.22.1.3^{m}./.12ę.q.57.4.c./.q.58.5.o./.q.65.1.2.c./.q.73.1 c./.2^{m}./.3.d.36.1.c./.Verit.q.5.1.c./.11^{m}./.Virt.q.5.2.3.c.* Thales.2.Virtus.198.

59 Prudentia est nobilior ceteris uirtutibus moralibus.12ę.q.61.2.1^{m}./q.66.1.c./.2.o./22ę.q.23.6.c./.q.47.6.3^{m}./.q.56.1.1^{m}./.q.123.12.o./.q.141.8.o./.3.d.33 q.2.5.o./.Virt.qu.5.1.11^{m}./.3.c.

60 Prudentia est inuentiua medii, in uirtutibus moralibus.12ę.q.66.3.3^{m}./.22ę.q.47.7.o./.3.d.33.q 2.3.c./.4.d.15.q.1.ar.1.q.2.3^{m}./.Virt.q.1.13.c.

61 Sicut omnis uirtus moralis, relata ad bonum commune, dicitur legalis iustitia, sic prudentia relata ad bonum commune, dicitur politica.22ę.qu.47.10.1^{m}./.11.c./.1^{m}./.qu.50.2.3^{m}./.q.58.6.c./.3^{m}.

62 Prudentia dirigit uirtutes præstituendo finem, & eligendo ea quæ sunt ad finem.12ę.qu.66.3.3^{m}./.3.distinct.33.qu.2.3.c.

63 Præstitutio finis, præcedit actum prudentia, & aliarum virtutum moralium, & pertinet ad rationem naturalem.3.d.33.q.2.2.3.c.

64 Inclinatio in finem rectum, est electio, & actus uirtutum moralium. Sed discretio eorum quibus hoc bonum rationis consequi possumus in operationibus, & passionibus est actus prudentiæ.22ę.q.47.1.2^{m}./.3.d.33.q.2.3.c.

65 Experimentum prudentiæ non acquiritur ex sola memoria, sed ex exercitio recte præcipiendi 22ę.q.47.16.2^{m}.

66 Ratio naturalis præstituit finem, uirtutibus moralibus, nō autem prudentia, sed disponit de iis quæ sunt ad finem.1^{a}.q.22.1.1^{m}./.22ę.q.47.6.o./.7.c./.3.d 33.q.2.3 c.

67 Prudentia hominis non est omnino certa, propter uariabilitatem singularium, sed est ut in pluribus.22ę.q.47.3.2^{m}./.9.2^{m}./.q.49.1.c./.5.2^{m}./.q.51.1.2^{m}.

68 Cum per prudētiā aliquid recte agimus, ad finem alicuius uirtutis moralis, ille actus est principaliter illius uirtutis.22ę.q.33.1.2^{m}.

69 Quælibet uirtus moralis, participat actus prudentiæ, quia formaliter complet in eis rationem virtutis.12ę.q.58.2.o./.4.d.15.q.1.ar.1.q.2.3^{m}./.q.3.ar.1.q.3.3^{m}./.Virt.q.1.12.16^{m}.

70 Prudentia præsupponit uirtutes morales, per quas appetitus se habet ad bonum.1^{a}.q.22.1.3^{m}.

71 Prudentia ponitur in diffinitione uirtutum moraliū, quia dependent ab ea.22ę q.23.4.1^{m}./.q.47.5.1^{m}./.qu.50.1.1^{m}./.Virt.q.1.12.16^{m}.

72 Omnia quæ sunt uirtutum moralium, pertinent ad prudētiam, sicut ad dirigentem.22ę.q.50.1.1^{m}.

73 Electio potest attribui prudentiæ consequenter, inquantū eam dirigit per consilium, quod magis proprie pertinet ad prudentiam.22ę.q.47.1.2^{m}./.2.c.

74 Prudentia est motor, & auriga omnium uirtutum moralium. Ideo quælibet cum motu proprio, habet aliquid de motu eius.4.d.17.q.2.ar.2.q.4.c.

75 Prudentia adiuuat omnes uirtutes, & in omnibus operatur.22ę.q.47.5.2^{m}./.6 3^{m}./.q.119.3.3^{m}.

76 Prudentia & iustitia, sunt generales respectu omnium virtutum, sed fortitudo & temperantia respectu adiunctarum eis tantum.3.d.33.q.2.ar.1.q.3.2^{m}.

77 Prudentia & synesis, præferuntur eubulię.12ę.qu.68.7.c./.22ę.q.51.2.c./.2^{m}.

78 Solertia eodem modo reducitur ad prudentiam, sicut ebulia.3.d.33.q.3.ar.1.q.4.c.

79 Gnomi & synesis, iudicant probabiliter de inuentis per consilium, sed prudentia imponit huius ordinem iudicii inferioribus, quia præceptiua est.3.d.34.q.1.2.c.

80 Maioris prudentiæ est, pecunias utiliter expendere, quàm eas utiliter conseruare, uel custodire, quia plura sunt attendenda circa usum pecuniæ, qui assimilatur motui, quàm circa conseruationem quæ assimilatur quieti. 22ę. qu.117.4.1^{m}. Causa.

81 Prudentia non est in nobis a natura, nisi quo ad principia eius, quæ sunt nobis magis conaturalia, quàm prima principia speculationis.22ę.qu.47.15.o./.qu.49.1.2^{m}./.2.1^{m}./.3.2^{m}./.2.d.23.q.2.2.c.fi./.Verit.q.18.7.7^{m}.

82 Ratio prudentiæ procedit a duplici intellectu, scilicet primorum principiorum uniuersalium, & alicuius singularis scilicet finis paticularis.22ę.q.49.2 1^{m}./.3^{m}.

83 In his quæ pertinent ad prudentiam, homo maxime indiget erudiri, præcipue a senibus prudentibus.22ę.qu.49.3.c.

84 Prudentia infusa, restituitur per pœnitentiam, non autem prudentia acquisita, sed tollitur actus contrarius, in quo proprie consistit peccatum imprudentiæ.22ę.qu.53.1.3^{m}.* Senectus 2.

¶ Pruina Nix.

1 ¶ PSALLERE spiritualiter, est gaudendo gratias agere deo, corde, ore, & operibus. Psalm.9.med^{o}.h.E. Psalm.12.fi.* Cantus.o. Quid.

2 In ascensione Christi, fuerunt duo genera psallentium, scilicet apostolorum, & angelorum. Psalm.46.med^{o}.c. G. Sapientia.17.&c.

3 Quia sacris angelorum solenniis interesse non possumus, non debet nobis deuotionis tempus transire in uacuum, sed quod psallendi officio subtrahitur, scribendi studio cōpensetur. Opusc.15.prolo.

¶ Psalin, Psalterium.1.

¶ Psalmistatus non est ordo, sed est officium ordini lectorum annexum, scilicet cantoria.4.d.24.q.2.ar.1.q.2.c./.5^{m}. Quid.

1 ¶ PSALMVS est canticum, quod cantabat David, uel cantari faciebat ad psalterium Psal.2.prin^{o}.a.H./.Psal.4.prin^{o}. Quid.

2 David fecit omnes psalmos. Sed quos ipse cantauit coram arca intitulantur ei, alii uero cantantibus. Psal.38.prin^{o}.

3 In eis omnia opera dei, omnes historię ueteris testamenti, & omnia quæ ad fidem incarnationis Christi pertinent, sic lucide tanguntur, sicut in euangelio.3^{a}.qu.83 4.c prin^{o}./.Psalm.prolo.prin^{o}.* Ambrosius.2.Diapsalma.Officium 13.Paulus.24.

4 Psalmi in hebræo, ordinantur secundum ordinem literarum Psal.2.prin°.a. H. Scriptura.15.
5 Titulus quadruplex psalmorum Dauid. Psal.4.prin°.
6 Tituli psalmorum facti sunt ab Esdra, secundum ea quæ tunc agebantur, & partim secundum ea quæ contigerunt. Psalm.6.prin°.
In particulari. 7 Psalmi pœnitentiales sunt septem, propter septẽ dona sanctispiritus, per quæ quis pœnitet. Et omnes incipiunt a luctu & terminantur ad lætitiam. Psal.6.prin°./. Psalm.31.fi. * Laus.13.&c. Missa.12. Officium.13.
8 Psalmi qui prolixe loquũtur de passione Christi, sunt quinque. s. uigesimusprimus, trigesimusquartus, quinquagesimusquartus, sexagesimusoctauus, & centesimusoctauus, propter quinque plagas, uel propter quinq; effusiones sanguinis eius. s. in eius circũsione, flagellatione, spinarũ punctione, clauorũ fixione, & lateris apertione. Ps.21. pr°.a K.
9 Primus uersus psalmi trigesimitertii. s. Benedicã dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo, dicitur in sexta, quia tunc passus est Christus, qui est nobis causa laudis. Psalm.33.prin° a.fi.
10 Psalmus quadragesimusprimus, dicitur in officio baptismi, & mortuorum, quia per hæc denitur ad fontem uitæ æternæ. psal.41.prin°.a.I.
11 Psalmus quadragesimusquartus, continet laudes Christi, matris eius, Apostolorum, & uirginum. Ideo cãtatur in officiis eorum. Psalm 44.fi.
12 Psalmus quinquagesimus, plus ceteris frequentatur, quia implorat misericordiam & ueniam, quod conuenit omnibus. Psalm.50.prin°.
13 Primus uersus psalmi sexagesimioctaui. s. Deus in adiutorium meum intende, domine ad adiuuandum me festina, ualet contra oẽs tentationes. Ideo dicitur in prin°. omniũ horarum, quia tunc diabolus tentat. Psalm.37.fi.
Quid. 1 ¶ PSALTERIVM est instrumentum decem cordarum. Significat decalogum. Tangitur manu a superiori: sed cythara ab inferiori. Et dicitur a psallin. i. manu tangere. s. bona operatione, propter spẽ æternorum. Psal.2.prin°.a. H./. psal.32.prin°.b * Musi a.2. Officium.13. Psalmus.1.
2 Translatio psalterii triplex. Prima tempore Apostolorum, correcta a Hieronymo. Alia ab eo de græco. Tertia, de hebræo. psalm.prolo.me°.F.
¶ Pseudo. Balbutiens.2.
¶ Ptolemæus. Luminare 4. Planetæ.2. Stella.4.
¶ Pubertas. Affinitas.9. Matrimonium.107.&c. Menstruus.7. Professio.5. Puer.0. Reli°.57. Votum.34.&c.
Quis. ¶ Publicanus est, qui uectigalia publica exigit.4.d.16. q. 4.ar.2.q.3.c. * Militia.2. Pœnitentia.48. Vsura.262.
¶ Publicanus est, qui uectigalia publica exigit.4.d.16.q.4.ar.2.q.3.c. * Militia.3. Pœnitentia.48. Vsura.262.
peccati. 1 ¶ PVBLICATIO peccati propter iactantiam, uituperatur, sed propter emendationem, laudatur.4. d.14 q 1.ar.2. q.4.3m. * Abscondere. 4. Absoluere 38. Accusatio. 22.24. Admonitio.0. Affinitas.7.8.9.10. Confessio 62. &c. Correctio.10.13.15. Credere.19. Criminator. Delbora.2. Detegere. Dispẽsatio.21. Docere.5. Aerarium. Eucharistia. 216.217. 218.&c. Famosus. Infamia.0. Infidelis 13. Iudicium.30. Iuramentum.14.36.37. Iustitia.21. Legitimatio.1.3. Lepra.3. Lex.7.160.162. Malum.60. Manifestatio.0. Medium.14. Miraculum.43. Misericordia.14. Oratio 12. peccatũ 25.26.47.
2 Sacra scriptura publicat tantum unum peccatum Dauid, ne facile publicentur peccata proximi. Psal.50.prin°.a.E. * Pœnitentia 89.&c. Prædestinatio.42. Prædicator.7. Princeps.23. Publicanus. Rixa 1.2. Sacrificiũ.22. Scholaris. Symbolum.2.6.&c. Simonia 40. Societas.4. Testis.1.7. Thomas. 5. Tirãnus.6.10. Turtur.4. Vẽdere.13.&c. Via.1. Vita.29.30. Votum.17. Vsura.85.175.309. Vtile.6.
3 Deus publicauit peccatum Dauid, ne præsumant iusti, nec desperent peccatores. Psal.50 prin°.a.D.
Quid. ¶ Publius. Scipio.
¶ Pudenda. Genitalia. Gradus.3. Sacerdos.22.
1 ¶ PVDICITIA dicitur a pudore. Et est præcipue circa signa uenereorũ. Castitas uero circa uenerea. 22æ.q.143.c./.q.151.
2 Pudicitia ordinatur ad castitatem, non quasi uirtus ab ea distincta, sed sicut exprimens circunstantiam eius: tamen aliquando unum pro alio ponitur. 22æ. qu.151.4.c: temperantia.9. Virginitas.12.
Diuisio. ¶ Pudor dr̃ tripliciter. s. uerecundia, castitas, & cõpositio exterior. 3.d.33.q.3.a.2.q.1.4m. * Fractio.2.3. Pudicitia 1. Ve a.0
1 ¶ PVELLA. Amazones.2. Herodes. Professio. 5. Pubertas. Puer.0. Raptus.1.&c. Votum.33.&c.
Nutritur. Quis. 2 ¶ Puer formato puerperio, & infusa anima rationali, nihil accipit a matre, nisi nutrimentum.4.d.6. q.1.ar.1.q.2.2m.
3 Puer dicitur, qui delectatur in uanis, senex autem in maturis. psal 36.me°.s.C. * Affinitas.9. Agilitas.4. Quis.
Pueri impediuntur in usu mẽbrorum & rationis, propter nimiam humiditatem cerebri. Vnde pueri de nouo loqui incipientes, appellant omnes uiros patres, & feminas matres, posterius autem determinant unumquodque, secundum philosophum. 1a.q 99.1.0.q.101 2.0./.d.20.q. 2.1.5m./. 2.0.4.d.27.q.2.2.c./.ꝑ.2.c°.59 /. Ver.q.18.8.0./. Phy.le.1. fi.E * Angelus.591. Anima.89.163. Animal.44.45. Apostoli.41. Athanasius.1. Augmẽtum.22.23. Auctoritas.3. Baptismus. 31.126.&c.140.&c.159. &c. 169. 226. 235. &c. Beatitudo. 225. Benedict⁹.2.3. Blasphemia 26. Castitas. 1. Catephism⁹. 8. Circuncisio.18.&c. Concupiscentia. 21. Confirmatio.13. 14.18.&c. Consuetudo.1. Defectus.15. Dæmon.94. Descendere.3.6. Deus.254. Aetas.1.2. Eucharistia. 55. 142. &c.208. 209. Formax. Elisæus. Heresis. 72.73.139. Ieiunium.26. Impubes. Infernus.1. Infidelis.4.5. Iudicium.70. Iuramentum 34. Iustificatio.50. Lex.122. Limbus.1. Magi.6.
4 Probabile est, quòd ante circuncisionem, parentes fideles pro paruulis suis in periculis cõstitutis, aliquas preces deo funderent, uel benedictionem eis darent, sicut etiam adulti pro se. 3a.q.70.4 2m./. Quol.27.c.fi. Quol.6.4.1m. * Matrimonium. 105.107.&c. Melancolia. Missa.26. Oratio.87. Ordo.86.87.97. Paruulus. Peccatum.327. Pœna.76.&c. Religio 57.58. Resurrectio 21. Sacramentum,27. Saluari.4.5. Sanficatio.2. Sanctus.11. Sapientia.44. Semen.22. Suffragia.12 Testis.7. Virtus.100. Vnctio.25. Voluntarium.12.&c. Votum.33.&c. Christus.171.172.
5 Puer ante septẽnium dãnatus est, secundum Gregorium, quia peccauit mortaliter, propter peccatum blasphemiæ, licet quidã negent utrũque, nisi in uisione.4.d.27.qu.2.2.2m. Innocẽtia.
6 pueri in statu innocentiæ, mox nati, non habuissent perfectam quantitatem.2.d.20.q.2.1.0./. Ver.q.18.7.4m.
7 Nec habuissent sufficientem uirtutem, ad omnem motum. 1a.q.99.1.0./.2.d.20.q.2.1.0. * Adam.44.71.&c.
8 Sed tunc per gratiã confortabantur forte organa, ut essent idonea ad operationem animæ. Veri.q.29.8.10m.
9 Et habuissent infirmitatem, quo ad perfectum usum membrorum, non autem pœnalem. 1a.q.99.1.1m./.2.d.20. q.2.1. 4m./. Verit.q.18.8.c.
10 Nec habuissent scientiã, sed sine difficultate acquisiuissent, inueniendo, uel discendo ab aliis. 1a.q.101.1.0./.2.d 20.q.2. 1.3m./.2.0./. Ver.q.18.7.0 * Gene.°.45.&c. Innocẽtia.2.3.4.
11 Nec ignorantiam, sed simplicem nescientiam. 1a.qu.101.1. 2m./. Verit q.18.7.3m.
12 Nec in iustitia confirmati nascerẽtur, nec perfectum usum rationis, seu usum liberi arbitrii habuissent, sed tamen perfectiorem quàm nunc. 1a.q.100.2.0./.q.101.2.0./ 2 d.23.q. 2.2.c./. Verit.q.18.8.0.
13 Habuissent tamen prudentiam, & principia uniuersalia iuris naturalis, & alia principia uniuersalia, multo magis quàm nunc 1a q.101.1.3m./.2.d.23.q.2. 2.c./. Verit.q.18.7. c./.6m. *. Mulier.3.4.5.9.
14 Tunc habuissent omnes uirtutes. Ver.q.18.7.c.fi.2m.
15 Et habuissent defectus consequentes naturam humanam ex prin°. originis, non autem ex parte termini. 1a.qu. 99.1. 4m./.2.d.20.q.2.1.c.
16 Tunc omnes postea generassent, & non tantum primi parentes. 1a.q.99.2.3m.
17 Tunc natæ fuissent feminæ, & no soli masculi. 1a.q.99.2.0.
¶ Pueritia. Benedictus.3. Aetas.1.
¶ Puerile. Concupiscentia.21.
¶ Puerpera Genitrix.
¶ Puerperium. Aborsus.1. Puer.1. Requisita.
¶ Pugil. Vnctio.1.30.
1 ¶ PVLCHRITVDO requirit tria. s. integritatẽ, proportionẽ debitã, & claritatẽ. 1a.q.39 8.c./ 22æ.q.145.2.c./.q.180.2.3m./. 1.d.3.L.1.d.31.q.2.c./.4m./.2æ.Cor.11.lec.2.prin°.C. Dionysius.4.lec.5. Differentia.
2 Pulchritudo & sanitas, dicuntur ad aliquid. Ideo nõ sunt eiusdem rationis in omnibus. psal.44. prin°.b. D. Abissus. Acceptio 4. Actus.142 Amicitia.7.
3 Pulchrum habet rationem causæ formalis, bonum autem rationem causæ finalis. 1a.q.5.4.1m./. Amo..55.237.
4 Pulchrum est cuius apprehensio placet, bonum uero quod placet. Ideo sunt idem re, & differunt ratione. 1a.q.5.4.1m./. 12æ.q.27.1.3m 22æ.q 145.2.1m./.1.d.31.q.2 4m./. Verit.q.22. 1.12m./. Dionysius.4.lec.5.fi. Approbatio.17. 24. Aquila. 1. Augmẽtũ 9.16. Bonitas.63. Aureola.1. 8. Capharnaũ. Decor. Eua.2. Forma.92.133. Formosus. Fucatio. Generatio.48.
Pulchrum

Pu

5 Pulchrũ præcipue pertinet ad uisum, & auditũ, quia sunt maxime cognoscitiui, nõ aũt ad alios sẽsus. 12æ. q.27.1.3m.
6 Sensus delectãtur in pulchris, quia sunt eis similes, scilicet in proportione debita. 1a.q.5.4.1m. Habitus.58.60. Iacob.9.
7 Spẽs est pulchritudo interior, sed decor est pulchritudo ornatus exterioris. Isa.53.prin°.D. Imperator.5. Innocentia. 7. Lasciuia. Luxuria.17.25. Malum.13. Maria.8.9. Ornatus. 3.5.&c. Visio.0.
Hominis. 8 Quilibet homo, amat pulchrũ: sed spiritualis spirituale, & carnalis carnale. psal.25.fi.e. actus.22..142.
9 Pulchritudo & decor uirtutis hominis, ex ratiõe est. 22æ.q. 116.2.2m./.q.142.2.4.c./.q.145.2.c./.q.180.2.3m. Castitas.7.
10 Pulchritudo est in uita cõtemplatiua per se, & essentialiter, in uirtutibus uero moralibus, participatiue. 22æ.qu.180. 2.3m.
11 Candor animæ iustificatæ, excedit omnem pulchritudinẽ corporalem. psal.50.me°.d.fi. Cherubin.1. Creatura.8.
12 Pulchritudo domus dei triplex, scilicet bonorum operũ, diuinorum munerum, & ipsorum sanctorum. psal.25, fi.e. Ecclesia.8. Honestum.1. Ieiunium.8. Isaias 2. Nitor.0. Operatio.56. Ordo.49. Orpheus. pax.17. pythagoras.2. Prosperitas.1. Status.3. Temperantia.1.28. Virginitas.19. Christus. 205.
Christi. 13 Christus est pulcher, seu formosus quadrupliciter, scilicet splendore deitatis, figura unionis, colore uirtutum, & ornatu conuersationis. Isa.63.med°.A.
14 Pulchritudo Christi, excedẽs omnem aliam pulchritudinẽ est quadruplex, scilicet deitatis, iustitiæ, & ueritatis, sanctæ conuersationis, & corporis eius. psal.44.me°.b.C.
¶ Pullus. Animal.48. Auis.1. Coruus, Turtur,1. Vsura.299.
¶ Pulmo, Audacia 20. Cete.7.
¶ Pulpa. Tactus.5.
Differẽtia. ¶ Pulsio naturalis, semper est a pellente, & tractio naturalis ad trahentem, non autem uoluntaria. Ma.q.16.3. 20m./. physicorum.7.lec.3.me°.g.E. Animal.38, pulsus.
¶ Pulsus. Medicus.10. Pulsio.
Diuisio. 1 ¶ PVLVIS dispergitur tripliciter, scilicet quia tenuis & siccus, secundo a uento, tertio ab impellente uentum. psal. 34.prin°.d.
2 Puluis significat peccatorem tripliciter, scilicet quia terre non adhæret nisi in superficie, in se diuisus est, & siccus. psal.1.med°.c.B
¶ Punctualiter. Pretium.
Geomet. 1 A ¶ PVNCTVS non ponitur in diffinitione lineæ in cõmuni, sed tantum finite & recte. 1a.q.85.8.2m.
1 B Punctus, est id, quod est omnino indiuisibile, secundum quantitatem, & tamen habet indiuisionem. Meta.5.lec.8. me° c I./. post. lec.41.prin°.a.fi.
2 Punctus est de definitione lineæ, non autem de essentia eius. Opusc.56.c°.2./. poster.lec.10. prin°.a. k. Anima.62. Applicatio.1.
3 Punctus fluens, causat lineam: illa superficiem: hæc corpus 4.d.41.a.1.q.5 c./. phy.8.lec.5.me°.b.I. Anima.lec.11.prin° b. Deus.57.
4 Punctus additus lineæ, non facit maius, nec remotus, facit minus. Quol.7.9.2m./. Meta.3.lec.12.me°.f.fi. Elix. Finis 19. Indiuisibile.0. Instans. 12. Linea.1.2. 5. Materia.38.39. principiatum. r. Stella. 3. Vnitas.14.
5 Inter duo puncta eiusdem lineæ, cadit linea media, non autem diuersarum. Verit.q.28.2.10m.
6 Punctus non est grauis, nec leuis, nec rarus, nec densus, nec durus, nec mollis. Cæ.3.lec.3.me° &c. Linea.1.2.
¶ Pungere. Baculus.1. Intentio.6. Stimulus. Tribulatio.9. Tribulus.
Quid. 1 ¶ PVNITIO inquantum pertinet ad iustitiam publicam, est actus iustitiæ cõmutatiuæ, uindicatiue uero inquãtum pertinet ad immunitatẽ personæ singularis. 22æ.q. 80. 1m./. q.108.2.1m. Aarõ.3. Accusatio. 6.20. Alienũ.7. Anima.141. Animal.70. Baptismus.208. Capitale.1. Commutatio.3. Cõfessio.59. Corpus.31. Correctio.0. Crudelitas. Damnatio. P. Dauid 2. Debitum.26. Delectatio.43. Dæmon.59.124. Denuntiatio.2. Filiatio.13.14. Flagellum.3. Graue.10. Hieronymus.2. Immisericordia. Indulgentia. 3. Inebriari. Ira.4.42. Iudei.36.&c. Iudex.0. Iudicium.68. Iuramentum.14. Ius.9.
2 Omnes actus humani, puniuntur, uel præmiantur a deo. ꝑ 3.c°.140./. Opu.3.c°.172. Iustitia.85. Lex.26.29.93. 170. Licita.3. Malum.65. Marchion. Matrimonium.75. Misericordia.24.26.27.35. Mortuus.0. Oblatio. 11. 12. Ordo.16. 45. Peccatum.295. Pœna.22.27.32.&c.50.55.65.66. 69.71. 76.80.86. Pœnitentia. 12. Perfectio.88. Permissio.2.
3 Deus punit nunc aliqua peccata, ut appareat prouidentia eius, non autem omnia, ne subtrahatur iudicium generale 1æ. Cor.11.lec.7.fi.F. Princeps.4.11.17.29. Raptus.5. Remissio. Scãdalum.20. Schisma.5.8. Sepultura.4. Simonia.14.21. 29. &c.37. Sinistrũ.5. Tacere.2. Tirãnus.4.&c. Tribulatio 3 Vindicatio. Vsura.86.&c.258.312. Vxor.11.&c. Zacharias.
4 Deus punit malos, per bonos & malos angelos, bonos autem per malos tantum. 22æ q.164.1.4m./ 4.d.21.q. 1.ar.1.q. 5.fi./. Ma.q.16.9.3m./. Iob.1.lec.2.me°.D./. Psal.34. prin°.d. I./. He.11.lec.6.me°.F.
5 Crudeles ad puniendum dicũtur tripliciter, scilicet quantum ad animositatem, quantum ad rapacitatem, & quantum ad seueritatem. Isa.5.fi.d.H.
6 Ratio punitionis diuinæ assignatur tripliciter in hominibus, scilicet quantum ad simulationem in opere, quantum ad malitiam in corde, & quantum ad falsitatem in ore. Isa. 9.fi.b.D.
7 Puniri non est malum, secundum Dionysium, sed pœna dignum fieri. Ma.q.1.5.c.prin°.
¶ Pupilla significat Christum, & animam. Psal.16.med°. c.H. Figura.
¶ Pupillus. Misericordia.19. Vsura.223.&c.
¶ Purgamentum. Menstruus.3.
1 ¶ PVRGATIO duplex, scilicet per gratiam a culpa, & per lumen doctrinæ a nescientia. 3a.q.27.3.3m./.2.d.9.2.1m./.4. d.5.q.1.2.5m./. Dionysius.lec. 2. o. Afflictio. Angelus. 260. 417.425.&c.558.&c.559. Baptismus. 192.202. Deputatio. Descendere.7. Diuisio.
2 Purgatio mentis triplex, scilicet ab errore, phãtasiis, & a culpa.1.d.2.L. Deus.199. Diaconus.5. Fides.91.97.106. Hierarchia.4. Illuminatio 10.11. Iudæi.23. Iudicium.44. Maria. 10.&c.53.&c. Oblatio.9.10.16. Pœnit a.5.20.66.&c.74 94.
3 Ad purgationem uoluntatis, quinque pertinent, scilicet cõuersio ad bonum incommutabile, auersio a bono commutabili, collatio in uno firmatio in eo, & profectus. Dionysi⁹ lec.1. Prædicator.5. Præseruatus.90. Purificatio. Tribulatio.4. Virtus.240.241.
4 Figura & ratio literalis omnis immunditiæ, & purgationis in lege ueteri 12æ.q.102.5.4m./.5m./.6m./.7m./.6.1m./. qu. 103.2.0. Vnctio.14. Vti.16. Christus.55.
5 Tota purgatio, & innouatio mundi in fine, ordinabitur ad purgationem & innouationem hominis. 4.d.47.q.2.ar. 1.q.1.c./.2m./.ar.3.q.3.c./. Opusc.3.c°.152. In fine.
6 Mundus, idest, elementa purgabuntur in fine, ab omni corruptione & infectione cãta ex peccatis hominum.4. d.47. q.2.ar.1.q.1.0./.q.2.c./.ar.2.q.2 c.fi./.ar.3.q.2.3m./. qu.3.0./. d.48.q.2.3.1m./.ꝑ.4.fi./. Ro.8.lec.4.fi.I./. He.12.lec.5.me°.I.
7 Elementa existentia in corporibus hominum purgabuntur per ignem.4.d.47.q.2.ar.3. q.2.3. Damnatio. 39. Circuncisio.1.41.&c. Ignis.12.13.
8 Cæli purgabuntur per solam cessationem motus, non autẽ per actionem purgantis 4.d.47.q.2.ar.2.q.1.0./. q.3.4m./. ꝑ. 4.fi./. He.12.lec.5.me°.I. Ignis 11. &c. Immunditia. Puritas 0. Reubarbarum Sacramẽtum 64.97.98.129. Vnctio 14
9 Infernus non purgabitur, nec paradisus terrestris, nec cælum empyreum 4.d.47.q.2.ar.2 q.1.3m./ q.3.3m./.4m.
10 Electi cito purgabuntur, primo quia pauca habebunt purganda, secundo quia uoluntarie, tertio quia intensius patientur 4.d.45.L.fi./.d.47.q.2.ar.3.q.2.5m./. Quol.2.14.4m.
1 ¶ Purgatorium negare, ẽ erroneum, & a fide alienum 4.d.21. q.1.ar.1.q.1.0./. Con. 4.c°.91.fi./. Opus 1.c°.34.fi./. c°.62./. Opus.2.ar.9./. Opus.3.c°.181./.182. Item Hierarchia 4. Secundum fidem.
2 Locus purgatorii duplex, secundum quòd consonat magis sanctorum dictis, & reuelationi factæ multis, scilicet communis, coniunctus inferno, sed superior eo, & specialis secundum dispensationem dei, in diuersis locis ad instructionem uiuorum, uel ad subueniẽdum mortuis 4.d.21.q.1.ar. 1.q.2.c./.3m. Anima 125.&c. Confessio 59. Contritio 13. Descendere 6.&c. Eucharistia 276.&c.280. Hæresis 107.
3 Idem est ignis inferni, & purgatorii, sicut est idem locus 4. d.21.q.1 ar.1.q.2.0. Infernus 1. Mansione.
4 Ignis purgatorii est æternus secundum substãtiam, sed est temporalis secundum effectum, scilicet purgationis 4.d.21. q.1 ar.1.q.2.1m. * Meritum 11.
5 Animæ in purgatorio purgantur a sola dei iustitia, sed deducuntur illuc ab angelis, dæmones autem comitantur, & assistunt 4.d.21.q.1.ar 1.q.5.0. * Mors 16.17. Oratio 75. Pascasius. Peccatum 377.411. Pœna 5.20.66.&c.71.&c.
6 Aliquis in purgatorio diutius moratur, qui minus affligitur, & econuerso 4.d.21.q.1.ar.3.q.3.1m. * Satisfactio 13. Spes 27.
7 In purgatorio diutius torquetur aliis, s̃m quòd affectus aliquorum ad uenialia fuit magis immersus 4. distinct.21. quæst.1.

q.1.ar.3.q.3.o./.d.46.q.1.3.c.

8 Qui sunt in purgatorio, non possunt peccare uenialiter, quia nõ habẽt fomitẽ ex quo cãtur.4.d.21.q.1.ar.3.q.1.2^{m}.

9 Existẽ in purgatorio, ẽ uiator ẽm quid, inquãtũ retardatur a beatitudine, non autẽ simpliciter.4.d.45.q.2.ar.1.q.2.3^{m}.

10 Qui sunt in purgatorio, sciunt se eẽ liberãdos, quia nõ peterent suffragia.4.d.21.q.1.ar.1.q.4.c. * Suffragia.o.

¶ Purificatio Præceptum.116. Sacramentum.124.

In quibus 1 ¶ PVRITAS conscientiæ, consistit in duob^{9}.s.in opere bono, & in intentione recta.2^{2}.Cor.lec.4.prin^{o}.s.* Adam.70. Aer 5.Agnus 4.Amictus.Amor.40.41.194.Analogia.10.Angelus.210.290.315.Animal.7.Apostoli.41.42.Auaritia. 6. Baptismus.243.Bucella.Cogitatio.10.Confessio.47.53. Delectatio.101.106.Depuratio.De^{9}.32.34.68.Ebur.Ægritudo.1.Electio.31.Ens.14.Æquiuoca.5.9.Fermentũ.1.Fides.91.97.106.Finis.83.Flos.1.For^{a}.63.Generatio.2.40.Gratia.71.Habitare.Habitus.36.38.Hæresis.88.116.Impuritas.2.Incarnari.5.Indulgentia.29.intellectus.88.264. Ioannes.13.Lac.2.Liberalitas.13.Malum.2.20. Mansuetudo. 9. Maria.28.30.51.59.Meritum.44.Mors.29. Motus. 1. Oblatio.16.Omissio.13. Oratio. 28.Pax.20.Peccatum.4.259.284. Potestas.4.

2 Puritas augetur, per recessum a peccato, charitas autem & bonitas, per accessum ad terminũ.1.d.17.q.2.4.4^{m}./.d.44.3.3^{m}. * Præceptum.42.116.Proprium.3.Purgatio.o. Purificatio.Quantitas.10.Reuelatio.6.Sacramentum.50. Sanctificatio.o.Satisfactio.23.Synderesis.4. Virtus.240.241. Visio.15.Vita.65.Vnctio.32.

3 Maxima puritas fuit beatę Agnetis, quæ in lupanari posita uirginalem puritatẽ seruauit. Quol.3.17.3^{m}.* Xps.79.105.

Differentia 1 ¶ PVSILLANIMITAS potest tripliciter cõsiderari.s. ẽm se:ex cã eius.s.ignorãtia, timore, pigritia, & ira:& effectu ei^{9}.s.subtrahendi se:primo modo opponitur directe magnanimitati, secundo solicitudini, tertio similiter.22^{2}.q.133.2.o.

2 Pusillanimitas secundum defectum, opponitur humilitati, inquantum applicat animum ad uilius quàm decet:sed directius opponitur magnanimitati, quia fugit magna. 22^{2}.q.162.1.3^{m}.Accidia.8.Inuidia.10.

3 pusillanimitas est contraria magnanimitati secundum defectum, præsumptio autem ẽm excessum. Ideo utraque est peccatum.22^{2}.q.130.prin^{o}./.q.133.o./.q.162.1.3^{m}.

4 Pusillanimitas ẽ pctm mortale, qñq; ueniale. 22^{2}.q.133.1.2^{m}.

5 Pusillanimitas secundum speciem propriam, est grauius peccatum præsumptione, quæ dicitur nequissima, ratione suę causæ, scilicet superbię.22^{2}.q.133.2.4^{m}.

6 Pusillanimitas oritur ex superbia, quia nimis innititur sensui proprio.22^{2}.q.133.1.3^{m}. * Superbia.5.

7 Pusillanimus est, qui recusat exequi operationem sibi proportionatam.22^{2}.q.133.1.c.

¶ Putare. Alienũ.7. Cogitatio.o. Inuentio. Mors.38. Periuriũ.6.Pollutio.3.Reputatio.Scriptura.17.Vsura.256. 260.

¶ Putredo. Fetor. Innocentia.8.9.Sacrificium.35. Vermis.2.

Causa. 1 ¶ PVTREFACTIO fit, per expulsionem caloris naturalis, a calore extraneo. Psal.13.prin^{o}.a.B.* Animal.21.&c. Corruptio.7.8.Fætor.Innocentia.8.9.

Putrefactio cuiuscumque corporis, prouenit ex infirmitate naturæ eius, non potentis amplius, corpus continere in unum.3^{a}.q.51.3.c.

Q

Quid. QVADRAGESIMA. Ieiunium.15.&c.42. primitię.2.

¶ Quadratum est figura rectilinia orthogonia, habẽs omnia latera æqualia. Meta.lec.8.med^{o}.b.F./.Anima 2.lec.3.prin^{o}.b.* Diameter.Numerus.14.

¶ Quadrupes.Animal.82.

¶ Quadruplum.Vsura.289.Zachæus.

¶ Quale. Aliquale. Beatitudo.105.Charitas. 19. Confessio.65.&c.Confirmatio.14.Deus.63. &c.Finis.128. Iudicium.8.Lex.28.Meritum.68.Oratio.12.&c.Substantia.19.Tẽpus.20.Veritas.51.Virtus.1.&c.24.&c. Vniuersale.3. Xps.116.

¶ Qualiscumque.Beatitudo.96.Differre.2.6.

Quid. 1 ¶ QVALITAS proprie, importat modum, idest, determinationem substantię, uel secundum quod po^{a} materię determinatur ad esse substantiale, & sic est differentia substãtiæ. Vel ad esse accidentale, & sic est differentia accidentalis & prædicamentum qualitatis.12^{2}.qu.49.2.c. * Accidens.85.93.Actio.100.101.Aer.4.&c.Agens.46.

2 Qualitas animæ uel corporis duplex, scilicet naturalis, & superueniens.1^{a}.qu.83.1.5^{m}./.12^{2}.qu.17.7..2^{m}./.q.49.2.c./.2.d.25.1.5^{m}./.Eth.3.lec.12.prin^{o}. * Alteratio.o.Amor.251. Aĩa.253.360.361.Assimilatio.4.Augmentũ.3.&c 9.&c.Beatitudo.101.Bonitas.78.Calor.1.&c Character.4.Cælũ.120.121.Concupiscibilis.10.Conseruatio.4.Contrarium.6.25 Corpus.52.Deformitas Delectatio. 29. Deus.131.400.402. Definitio.23.Dispositio.23.Dos.4.Effectus.21. Elemẽtum.14.&c.Ens.3.5.15.Enuntiatio.4.Aequalitas.5. Fatum.3.Figura.1.Finis.128.Forma.149.150.Frigiditas. Gratia.12.77.106.Habitus.1.&c.23.53.Imitatio.Innouatio.Intellectus.176.Lumen.2.12.Luna.4.

3 Qualitatis non est qualitas per se, nec per accidens.4.d.8.q.1.ar.2.q.1.1^{m}./.Virt.q.1.3.7^{m}.* Lux.2.3.4.Magis.6.

4 Oppositum uidetur dicere a simili.2.d.27.2.1^{m}. Respon^{o}. sicut Du^{o}.1171°.* Mistio.5.Modus.7. Du^{m}.1071°.

5 Distinctio & ordo specierum qualitatis.12^{2}.q.49.2.c./.q.50.1.3^{m}/.4.d.4.q.1.a.1.q.1.c./.Ma.q.7.2.4^{m}./.3.4^{m}./.Vir.q.1.1.c. Diuisio

6 In prima specie qualitatis, dicitur bene uel male facile & difficile, quia est modus & determinatio subiecti secũdum naturam, quæ est finis generationis.12^{2}.qu.49.2.c./.1^{m}./.3.3^{m}./.q.50.1.3^{m}./.2.3^{m}. *Nomen.27. Operatio.47. Palpabile.2.3.Passio.9.10.

7 In secunda & tertia specie qualitatis, dicitur facile uel difficile fieri, cito transiens uel diuturnum, non autẽ bene uel male, quia motus & passiones non habent rationem finis.12^{2}.q.49.2.c.* Peccatum.41.42.Politia.4.Processio.23.Prophetia.2.

8 Secunda & tertia species qualitatis dicunt modum & determinationem subiecti, secundum actiones & passiones naturales, uel sensuales.12^{2}.q.49.2.c./.q.50.2.3^{m}.

9 In tertia specie qualitatis, est tãtum passio & passibilis qualitas.3^{a}.q.63.2.2^{m}. * Quãtitas.3.4. 8.13.18.28.Rel^{o}.14.66

10 Qualitates tertiæ speciei, semper habent ordinem ad transmutationem corporalem, quam inferunt & a qua causantur.4.d.4.q.1.ar.1.q.1.c.

11 Tertia species qualitatis, non est nisi in sensibili parte animæ.4.d.4.q.1.ar.1.q.1.c.* Sanitas.1.5.&c.Scientia.1.3.

12 Omnis qualitas sensibilis, dicitur esse in actu dupliciter.s. dum actu sentitur, aut dum est in actu, præter sonum, qui non dicitur esse actu, nisi dum sentitur, quia non permanet sicut alię. Anima.2.lec.16.med^{o}.a.I.Sensibile.10. Sẽsus.22.Similitudo.4.29.Subiectum.3.

13 Singulæ quatuor primæ qualitates tertiæ speciei, sunt propriæ singulis quatuor elementis.Sensu.lec.10.prin^{o}.* Tactus.12.14.

14 Quarta species qualitatis, est modus uel determinatio subiecti, secundum quantitatem, quæ secundum sui rationẽ, est sine motu, & sine ratione boni uel mali. Ideo in ea non est bene uel male, cito uel tarde transiens. 12^{2}. qu. 49.2.c. * Vendere.8.

15 Licet sint alii modi qualitatis, tamen omnes reducuntur ad has quatuor species.4.d.4.q.1.ar.1.q.1.c.

Quid. 1 ¶ QVANDO est proportio relicta ex tempore. 4.d.16.q.3.ar.1.q.1.c./.Meta.5.lec.9.med^{o}.c.H./.lec.17.prin^{o}.a.fi./.li^{o}.11 lec.12.prin^{o}.a./. Phy.3.lec.5. fi.i.F./.lib^{o}.5 lec.3. prin^{o}.b.G.* Accidens.93.Admonitio.3.Circunstantia.4.26.&c. Confessio.8.23.31.&c.Confirmatio.13. Correctio.3. Conscientia.17.Aeternitas.36.

2 Motus est in quando, ut in mensurante, non autem ut in termino.1.d.8.q.3.3.1^{m}.

Quid. 1 ¶ QVANTITAS est prima post substantiam.12^{2}.qu.52.1.c./.3^{a}.q.77.2.c./.4.d.12.q.1.ar.1.qu.3.c./.3̃.4 c^{o}.63./.Opusc 41.c^{o}.18./.20./.Meta.5.le.15.me^{o}.d.C.* Aborsus.2.Accidẽs.26.

2 Error antiquorũ.s.q̃ quantitas est substantia.3.q.77.2.c^{o}./.4.d.12.q 1.ar.1.q.3.c.fi./.Meta.5.lec.10.prin^{o}.c./.lec.15.fi.d.fi./.lib^{o}.10.lec.4.me^{o}.e.A.

3 Quantitas & qualitas, sunt prima accidentia consequẽtia substantiam.3^{a}.q.77.2.c.* Actio.99.

4 Quantitas consequitur substantiam ex parte materiæ, & qualitas ex parte formæ.3^{a}.q.90.2.c./.4.d.12.q.1.ar.1.q 3.c.fi./.1^{m}./.ar.2.q.1.c./.Potentia.q 9.7.c./.Meta.5.lec.9. med^{o}.c F.* Adam.64.Addere.17.Admistio.Adoratio.23. Adulterium.2.

5 Quantitas dimensiua, dependent a materia sensibili secundum esse, non autem secundum rationem. Ideo in prædicando & subiiciendo, accipit modum substantiæ.i.in abstracto & substantiuo, & modum accidentis.i. in concreto & adiectiuo.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.2^{m}./.Meta.5.le.15.* Aduocatus.5.Amor.251.252.Angelus.9.130.194.211.518. Anima.18.63.232.360.Apostoli.6.Arithmetica.2.

6 Ratio quantitatis, consistit in indiuisibilitate. 1.d.17.q.2.1.c./.d.19.q.1.1.1^{m}./.Potentia.q.9.7.b.4./.Meta.5. le.15.pri^{o}.

7 Remota quantitate, omnis substantia esset indiuisibilis.3̃.4.c^{o}.65.fi.*Auersio.17.Augmẽtũ.2.3.12.17.Baptũs.53.115

8 Omnes species quantitatis, ex ratione suæ speciei, habent imperfectionem, non autem omnes species qualitatis. Potentia.q.9.7.b.4./.c.

9 Species quãtitatis, distinguũtur ẽm modos diuisionis po^{a}.q.9.7.b.4./.Meta.5.lec.8.me^{o}.c./.Le.15.prin^{o}.b.&c.

10 Omnes species quantitatis, sunt mathematica quædã, præter tempus & locum, quæ sunt pure naturalia. Po^{a}.q.9.7.c.

11 Quantitas debita alicui speciei, non est determinata, secundum aliquod indiuisibile: sed habet aliquam latitudinem.3^{a}.q.33.2.2^{m}./.3.d.3.q 5.2.3^{m}./.4.d.44.q.1.ar.3.q.2.c./.Met.5.lec.18.me^{o}.a.fi./.Anima.2.lec.8.fi. * Beneficium.11.Bonitas.64.218.

12 Sola quãtitas habet diuisionẽ in partes proprias post substãtiã. Meta.5.lec.15.fi.d.fi. * Character.7.Charitas.22.153.

13 Quãtitas duplex.s.molis, & uirtutis, quæ ex genere suo nõ est quãtitas: sed qualitas, uel for^{a} substãtialis.1^{a}.q.42.1.1^{m}.1.d.17.q.2.1.c./.d.19 q.1.1.1^{m}/.q.41.2^{m}./.Veri.q.8.14.19^{m}./.Vir.q.1.11.c./.10^{m}.* Causa.61.64 Cælum.22.74.94.

14 Quantitas uirtutis, est idem cum ipsa uirtute.1.d.17.q.2.1.3^{m}./.* Circunstãtia.18.Cognitio.45.46.Cõe.10.12.Conat^{9}.

15 Quantitas uirtutis duplex.s.ẽm numerũ obiectorũ, & ẽm intensionẽ actus super idẽ obiectũ. P^{a}.est sicut continua, secunda uero sicut discreta.22^{2}.q.24.4.1^{m}./.d.17.qu.2.1.2^{m}./.Vir.q.1.11.10^{m}.* Cõceptio.24.Cõfessio.83.Cõfirmatio.49.

16 Quantitas triplex, scilicet perfectionis, uirtutis, & molis, prima conuenit per se omni formæ, non autem secunda & tertia: sed per accidens.1^{a}.q. 42.1.1^{m}./.1. d.17.qu.2 1.2^{m}./.3̃.1.c^{o}.43 prin^{o}./.Ma.q.7.2.c./.Vir.q.1.11. 10^{m}./. Philosophi.8.lec.21.me^{o}. c H./. * Consanguintas.6.

17 Quantitas uirtualis attenditur primo quidem in radice.i. in ipsa perfectione formæ uel naturæ, secundo attenditur in effectibus formæ, idest, secundum esse, & secundum operationem.1^{a}.q.42.1.1^{m}./.2^{m}. * Conseruatio.2.6.Cõtractus.1.Contemptus.6.7. Contrarium.5.6.Contritio.8.21.Corporalia.6. Corpo. reitas.1.Corporeum

18 Quantitas & qualitas, sunt accidentia in subiecto manentia. Relatio uero & actio non significantur ut in subiecto manentia: sed ut in transitu ad aliud. Potentia.qu.7.8.c./.9.7^{m}./.q.8.2.c.fi. * Corpus.5.10.48.63.64.65.

19 Quantitas corporalis, habet aliquid inquantum quãtitas, scilicet distinguibilitatem secundum situm, uel secundum numerum, & aliquid inquantum forma actu, scilicet distinguibilitatem secundum subiectum tantum.222.q.24.5.1^{m}.

20 Cuilibet quãtitati mathematicæ finitæ, potest fieri additio, non autem quantitati naturali.3^{a}.q 7.12.1^{m}.

21 Quantitas continua, est diuisibilis in infinitum, sed non augetur in infinitum. Ideo quolibet continuo potest dari min^{9}, nõ aũt maius.1.d.19.q.3.1.2^{m}./.Phy.3.lec.9.10.11.o.

22 Quantitates incommensurabiles dicuntur, quarum non est una mensura communis, idest, quarum proportio, non est sicut numeri ad numerum. Meta.lec.3.fi./.Le.17. me^{o}.c.D./.Sensu lec.7.me^{o}.c./.Poster.lec.4.me^{o}.m.* Costa.7.

23 Numerus est prior quantitate continua. Trin.14.6^{m}.

D^{o}.1079. 24 Immo numerus causatur ex diuisione quantitatis continuæ, & sequit^{r} eã.1^{a}.q.30.3.c./.Po^{a}.q.9.7.c. Res^{o}.D^{o}.1079°.

25 Numerus est prior formaliter quantitate continua, sed materialiter ecõuerso. Trin.14.6^{m}. * Creatio.54.Creatura.21.

26 Quantitas actus quadruplex.s.intensiua, obiectiua, temporis, & nũeri.4.d.16.q.3.a.1.q.2.6^{m}.fi./.Credere.18.Cult^{9}.18.Debitum.14. Decimę.6.7.Deformitas.Dæmon.42.94.Dæmoniaci. Demonstratio. 16. Deus.237.396.400.401.402. Difficile.22.Dimensio.o.Dispositio.40.Distinctio.5.27. Diuersitas.6.9.Diuisio.1.&c.Doctrina.12.16. Donum.43.Duratio.7.Elementũ.5.20.21.Ens.19.28.Enuntiatio.4.Aequalitas.o.Esse.47.62.

27 Quantitas non impedit actionem formæ, nisi per accidens, sed iuuat.Cont.3.c^{o}.69.* Eucharistia.53.59.60.99.100.&c.117.119.124. &c 197. Excommunicatio.25. Excusatio.2. Feruor.5.Fides.58.60.162.Fieri.18.Figura 1.&c.Finis.19.100

28 Quantitas non agit, nisi mediante qualitate 4.d.12.q.1.ar.2.q.1.c.*.For^{a}.12.13.45.47.70.125.&c.141.151.&c.Gen^{9}.41

29 In toto genere quantitatis, aliqua significantur ut substantia, & alia ut passiones. Meta.5.lec.15. fi.d.fi./.lec.16. me^{o}.e.princ^{o}.Gloria.20.

30 Quantitas dimensiua, non est in deo, sed tantum quãtitas uirtualis.1^{a}.qu.28.4.c./.q.42.1.1^{m}.Deus.78.&c.*Gratia.93.Habitus.14.34.64.65.

31 Immo quædam species quantitatis dimensiuæ, quo ad rationem differentiæ, sunt in deo, & per consequens æqualitas similiter.1.d.19.q.1.1. 4^{m}./.d.24.q.1.1.1^{m}. Respondeo sicut Dubio.555°.

32 Quantitas uniuscuiusque rei, debet esse proportionata fini: sicut quantitas potionis, sanitati.22^{2}.q.83.14.c./.q.188.7.1^{m}. * Homo.26.Ieiunium.6.Ignis.16.Ignorantia.1.20.26.Imaginatio.4. 5.6.7. Imaginatiua.3.Immo^{e}.2. Indiuiduum.2.&c.20.27.32.&c. Indulgentia.6.15.17. Infinitum.24.&c.Ingratitu^{o}.16.17.Innocentia.7.Inobedientia.5. Instrumentũ.10.Intellectus.25.260. Intentio. 16.Hypostasis 7.Ira.72.Iudicium.33.39.Iustificatio.16.17.Labor.7.Lectoratus.7.Lex.25.68.150.Linea.o.Locus.o. Lumen.4. 14.&c.Luminare.5. Lux.6. Macula.14. Magis.1. Magnanimitas 26.Magnitudo.o.Maius.Maledicere.2.Mare.3.Materia.28.&c.32.34.Matutinæ.4.Medium.23. Membrum 12. Mensura.4.16.19. Mercurius.1. Meri^{m}. 55.69.70.73. 74.76.77. Modalis.2. Mors. 17.32. Motus. 57.80. Mundus.8.17. Mutabile.5.Natura.9 49. Nobilitas. 6. Nocere. 9. Nomen.79.Numer^{9}.1.6.21.Obediẽtia.7.24.25.37. Oblatio. 4. Oĩs.1.Oppositio.3.19.20.21.Oppro^{m}.3. Ordo.82.Pars.7.&c.15.39.40.45.50.Passio. 30. 64. Pax.8. Peccatum. 212.&c.225.233.238.&c.316.350.Pœna 44. Perfectio.24. Perseuerãtia.13.Pietas.5.19.Poli^{a}.4.Posi^{o}.Po^{a}.24.&c.57.64.Prædestina^{o} 13.Prædic^{e}.6. Primi^{2}.2. Prodigalitas.3.Propor^{o}.1.&c. Puer 6.Qualitas.14.Relatio.13.&c.37.38.66.Resurrectio.18. 22.32.Ros.Satisfactio.10.21.29.Scientia.11.12.85.&c.101. Spirituale 8.&c.Statutũ.Tactus.15.16. Tẽpus.15.Ter^{a}.6. &c.To^{m}.o.Tristi^{a}.14.Vendere.o.Virginitas.23.Vsura.1.47.73.78.94.97.129.Vsus.13.

¶ Quarta dies creationis.1^{a}.q.70.1.c.* Bonitas.262.Dies.23.Vsura.165. Creationis.

¶ Quaternarius numerus, significat uitam actiuam, quia est corporum, ternarius autem contemplatiuam, propter tres potentias animæ. Psal.6.prin^{o}.a.C.Resurrectio.1. Figura.

¶ Quatuor. Contemplatio.14.Legitimatio.3.Vsura.148.216.

1 ¶ QVAESTIO quadruplex, scilicet an est, quia est, quid est, & propter quid est. Et duæ primæ reducuntur in eandem, & aliæ duæ in unam aliam. Meta.7. lec.fi.o./. Poster.2. lec.1.o.* An est, Confessio.42.&c.82.Cur. Disputatio.2. Doctrina.12.Dulce^{o}.8. Diuisio.

2 In qualibet quæstione, quæritur aliud de alio, & semper præsupponitur aliquid manifestum. Meta.7.lec.fi.o.* Ænigma.1.Ens.5.

3 In omni quæstione propter quid, quæritur de causa. Meta.lect.4.prin^{o}./.Li^{o}.5.lec.2.me^{o}.a.F./.Li^{o}.7.lec.fi.pri^{o}. b. pri^{o}.* Esse.67.84.85.

4 Temporibus nostris, audiuimus multas controuersias, inter doctores, non solum in naturalibus quæstionibus, uerũ etiam in moralibus, in quibus periculum est, diuersa sentire & opinari. Opusc.73.prin^{o}.

5 Quæstio rethoris, secundum quodlibet genus causæ, respicit bonum uel malum, quia in iudiciali attenditur præmiũ uel pœna, in demonstratiuo, laus uel uituperium, in delibetiuo, utile ad agendum.4.d.16.q.3.ar.1.q.1.1^{m}. * Metaphysica.28.Peccatum.441.442.Scientia.69.&c.

¶ Quæstus.Furtum.12.

¶ Quia sumitur tripliciter.s.causatiue, terminatiue, & pro signo.Io.10.lect.4.me^{o}.d. * Anima.192. Demonstratio.1.6.16.Esse.66.67.Quæstio.1.Scientia.138.Vti.14. Diuisio.

1 ¶ QVID, duplex.s.quid nominis, & quid rei.1^{a}.q.2.2.2^{m}./.3.d.24.ar.1.q.2.2^{m}./.Trin.23.c./.Poster.lec.2.prin^{m}.a.F. Diuisio.

2 Quid quærit de natura, & aliquando de supposito.1^{a}.q.29.4.2^{m}./.q.31.2.4^{m}./.1.d.23.3.4^{m}./.Potentia.q.9.4.1^{m}.* Absolute.3. Amor. 117.153. Angelus.9. 10.62. 89. Anima.192.302.Beatitudo.1.&c.101.Circunstantia.1.4.Cognitio.3.11 21.Corruptio.6.Cura.4.Dæmon.1.21. Deus. 35. 180. 210.Definitio.2.3.9.Ens.1.&c.21.Esse.43. 64.66.69.84. Eucharistia.112.Excommunicatio. 34. Falsitas.7. 14. Felicitas.4.Forma.76.Fortitudo.42.Generatio.32. Genus.16. Humilitas.29.Ignorantia 3.9.Imago.21.Incontinentia.1.Indigẽtia.2.Infinitum.18.19.Intellectus.44.199. Inuoluntarium 3.Ius.21.Iustitia.61.Lex.27. Liber.17. 23. Luxuria. 8. Malum.34.Manna.Mens.6. Mensura 4. Meritum. 6.68.102.107.Meta.28.Natura.39.Nobilitas.4.5. Nomen.25. Obstinatio.1.Passio.82.Pœna.21.Perfectio.77.Politica.4. Potetani.Quæstio. 1. Quidditas. Quis. Scientia.54.55. 138.146.Signum. 13. Syllogismus.3. Simpliciter. 5. Tempus. 1. &c.Theo^{a}.23.Transumptio.Vsura.1.&c.213.276.

¶ Quidam.Numerus.25.

¶ Quidditas de ratione sua non est simplex, nec composita.2.d.3.q.1.1.c. * Accidens.120.Angelus. 318.391. Cogitatiua.3.4.Concep.io.14.Contractio.1.Ens.21.Essentia.o.Esse 80.Falsitas.5.7.Felicitas.2.4.Forma.7.40.Intellectus.21.&c.110.

Qui Quo

110.111.129.Metaphysica. 25.28. Quid.o.Substantia.1.&c. 25.&c.Virtus.1.&c.176.

1 ¶QVIES, De ratione quietis est, q̃ mobile similiter se habeat nunc & prius. 1ª.q.53.2.3.c./ Meta.4.lect.4.meº.c.fi. * Agês.45.Amor. 253. Angelus.469. Anima.130.&c.Animal, 34. Appetitus.40.Ascendere.7.Beneficium.16.

2 Quies naturalis, est finis naturalis motus,& per se intenta a natura.1.d.40.q.4.a.1ᵐ. * Bonitas. 194. Cælum,115.&c. Contemplatio.10.23.Contrarium.33.34.Delectatio.12.13. 41.Dies.28.Expectatio.1 Fiducia.5.Grauc.5.Limbus.2.3.

3 Quies est prior motu uia intentionis,& posterior uia executionis,quia est finis eius.12ᵉ.q.25.1.c.* Ludus.2.8.

4 Quies dicitur dupliciter, scilicet cessatio operis, & complementum desiderii.1ª.q.73.2.3.c./.2.d.15.q.3.2.c. * Motus. 10.18.71.Natura.17.Nox.3.Passio.58.65.Paupertas.8.Pax. 1.110.Physica.4.Præceptum.46.48. Præcingi. Quiescere.0.

5 Quies uoluntatis duplex.s.desiderii,& motus. Prima consistit uiatoribus iustis.Secunda uero beatis tantum.1.d.1 q.4.1.5ᵐ.*Religio.26.29.Requies.Requiescere.¶Sabbathũ. 2.Sanctus.7.8.Serenitas.Temperantia.19.

6 Quies duplex, scilicet in temporalibus, & spiritualibus: a requie mentis homo egreditur ad primam,& ad secundam ingreditur.He.4.lec.1.meº.C.

7 Quies triplex,scilicet temporalis conscientiæ,& æternæ gloriæ.He.3.lec.2.fi. *Tempus.14.18.23.Tranquillitas.Vindicatio.4.Vita.30.

8 Quies quadruplex, scilicet a motu,labore, operatione,& in ultimo fine: tertia,& quarta conuenit deo, non autem prima.2.d.15.q.3.2.c.

Quid. 1 ¶ QVIESCERE in toto tempore aliquo, est esse in eo in quolibet instanti illius temporis,etiam in ultimo. 1ª. q. 53. 3.c.* Abscondere.1.Agens.45. Angelus.469. Anima.130. &c.Animal. 34. Appetitus. 40. Beatitudo.99. Cælum. 122. Comprehendere 8.Cor.5.Delectatio.11.Desiderium.15.18. Effectus.7.Finis.109.Intentio.22.Ornatus.

2 Hõ debet quiescere quadrupliciter,scilicet a peccato,a cursu uagandi, ab immoderato appetitu, & a præsumptione intellectus.Isa.30.medº.I.

3 Spiritus sanctus manet, seu quiescit in filio tripliciter, scilicet secundum uim spiratiuam, secundum humanitatem & secundum amorem.1ª.q.36.2.4ᵐ./.1. d.11.2ᵐ./. Potentia.q.10.4.18ᵐ.* Requies.Requiescere.Sapientia. 45. Sedere.9.Speculum.6.Stratus.2.Verbum.30.

Quid. 1 ¶ QVI est,est proprium nomen dei,& primum.1ª.q.13.11. o./.1.d.8.q.1.1.3.o /.Potentia.q.2.1.c./.q. 7.5.c. fi.1ᵐ./.q.10. 1.9ᵐ./.Dionysius.5.lec.3.prin.

Hoc nomen,qui est,magis proprium nomen dei est, quàm deus,ex parte eius a quo nomen imponitur, & quantum ad modum significandi: sed quo ad id ad quod nomen imponitur,est econuerso.1ª.q.13.11.c.1ᵐ.

3 Qui est,appropriatur filio dei,ratione tantum adiuncti, scilicet rationem liberationis figuratæ.Et est personale secundũ relationem determinatam, essentiale uero secundum relationem indeterminatam.1ª.q.39.8.fi.

¶ Quietatio. Amor,174.177.253.Beatitudo.99. Comprehendere.8.Delectatio.11. Dulcedo.1.Effectus.7. Religio.23.

¶ Quietum.Effectus 7.Motus.53.Oratio.28.

¶ Quinquplum. Vsura.289.

¶ Quingenti. Cohors.3.

¶ Quinquagenarius dicitur, qui habet sub se quingentos.

Quis. quinquagintaquinque pedites, æquestres autem sexagintasex,ut quilibet eques certum numerum peditum habeat Opusc.20.liº.4.cº.27.

¶ Quinquaginta.Vsura.239.

¶ Quinque.Absoluere.7.23.Accidens.92.Animal.81. Augmẽtum.25.Bos.Confessio,74.Dies.24.Eclipsis. Euangelium.7. Eucharist a.258.Excommunicatio.24.32.Felicitas.7.Fides. 14.Filiatio.38 Flagellum.3.Flumen.1.Forma.25,Fortitudo 7.45.Gloria.127.Gula.8.Hæresis.133. Iciunium.20. Inuidia.5.Ira,30.Iudicium.45. Iustitia.22. Lex.15.18. Locus.4. Luxuria.17.24.Manens. Medium.12. Miles.4. Miraculum. 41.Missa.16.Motus.78.Notio.6.7.Oratio.9.11.77.99.Passio 39.Pœnitentia.9 Perfectio.22.Phasc. Preparare. Quinquaginta.Quinta.Resurrectio.35.

¶ Quinta dies creationis.1ª.qu.70.1.c./.qu.71.o.* Amor,58.

Quæ. Dies.24.Quinque,Vsura.165.

¶ quinus.Notio.7.

¶ Quis.Circunstantia.4.Pater.14.

¶ Quoad. Abstinentia. 3. Confirmatio. 3. Contemplatio. 27. Excæcatio.3.Sterilitas.2.

¶ Quo ad nos.Contemplatio.27.Delectatio.91,Deus.12.93.

Quo Ra

201. Dextrum. Differentia.18. Fluis.55. Notum. 1.3.4.7. 9.10.Scientia.24.115.Signum.1.

¶ Quodammodo. Anima.42.72.120. Causa.17. Cælum.40. 89. Dolabrum. Feruor.3. Forma. 74. Generatio.60. Gratia. 157.Infinitum,20.Intellectus. 129.Ira.6.Iudicium.11.Numerus,12.Peccatum.184.Pœnitentia.5.

¶ Quod est, est suppositum habens esse, non autem materia Quid, 1.d.8.q.5.2.c./.3.2.c°.3./. Spiritu.1. 8ᵐ.* Accidens.23.89. Angelus.27.31.&c.43.45.Anima,58.Beatitudo.9. Compositio.6.7.Esse.81.Fides.30. Forma.18.50. Generatio,16.75. Idea.3.10.11.22.Quo est.1.

¶ Quod quid est. Anima. 192. Contingens. 10. Definitio.0. Esse.66. Essentia.0. Intellectus. 21. Principium.26. Quidditas.

1 ¶ QVO est,& quod est,in solo deo non differunt.1ª.qu.29. Differentia .4.1ᵐ./.3ª.q.3.2.3ᵐ.l.3.1ᵐ./.q.17.1.c./.1.d.8.q.4.1.2ᵐ./.q.5.1. 2.c./.d.19.q.4.1.4ᵐ./.d.33.1.c./ 2ᵐ./.d.34.q.1.1.c.2.d.2.q.1.1 c.fi./ Potentia.q.9.4.c.fi.16ᵐ.Esse.81.

2 Oppositum uidetur dicere.1ª.q.3 3.c. Respondeo sicut Duº.114º. * Abstractum.7.Accidens.23.89.

3 In compositis ex materia & forma,quo est dicitur tripliciter,scilicet forma partis,forma totius,& esse.1.d.8.q.5.2.c./ 3.2.cº.53./.Spiritu.1.8ᵐ./.Op.54.0.*Angelª.43.45. Anima 58.Compositio.6.7.Esse.73.Eucharistia.13.111.275. Excecatio.3.Excommunicatio.3.Falsitas.15. Fides.42.43.59.75. 76.77.Finis.26.64.Forma.6.18.50.165.Generatio.16.69.75 Habitus.25.80.Idea.22.Intellectus.132.

¶ Quomodo.Circunstantia.4.

¶ Quondam.Ecclesia.16.

¶ Quot.Affinitas.7. Angelus.56. 192. Anima.313. Mulier.5. Oppositio.19.Ordo.20.Vsura.3.216.

¶ Quotidie. Beneficium. 14. Eucharistia. 17. 179. 181.Iugo. Missa.16.

¶ Quotiens.Indulgentia.23.Petrus.4.Replicari.

¶ Quotiescumque.Eucharistia.163.

¶ Quotus.Consanguinitas.7.

¶ Quousque.Iciunium,14.Pollutio.3.

R

RAAB interpretatur fames, uel latitudo, & significat ecclesiam.Matth.1.prinº.b.G. Figura.

2 Raab fuit carnaliter meretrix. Sed nuntii Iosue Quid. exploratores, postª ingressi sunt domũ eius: quia domus talium,patent de nocte, & omnes indifferenter recipiunt,& domus eius adhærebat meniis ciuitatis, ad fugam & minus periculum. Vel erat tantum spiritualiter meretrix,idest,idolatra.Matth.1.prinº.b.H./.He.11.lec.6.fi. Figura.

¶ Rabanus.Cælum.58.60.

¶ Rabi.Error.12.Prophetia 81.

¶ Racha est interiectio trascentis.22ᵉ.q.158.5.3ᵐ./.Ma q.12. 5.c.fi. * Fatue.Ira.5.

¶ Rachel interpretatur uidens deum. Et significat ecclesiam. Matth.2.fi.d.D. * Decor.Iacob.9.Religio.26.

¶ Radi.Coma.Corona.3.Dæmon,87.Rasura. Sacramentum. 124. Tondere. Tonsura.Vstra.4.

¶ Radius solis fuisset ab æterno,si sol fuisset ab æterno.2.d.1. Quando. q.1.5.15ᵐ. * Cælũ.43.Facies.3.Luciditas.1.Lumen.6.7.Luminari.1.Lux.5.Moyses.5.Syon.3. Speculum.5.

1 ¶ RADIX. Aliqua dicuntur ad similitudinem radicis arboris,quæ ex terra trahit alimentum,uel quæ alimentum præ Naturalis. stat toti arbori.12ᵉ.q.84.1 c. * Actio.43.Angelus.463. Anima.144.&c.245.247.248.Auaritia.17.18.

2 Radix peccati, non est actus peccati, nec habitus. sed est Peccati. passio,uel pronitas ad eam,nascens ex peccato originali.2. d.42.q.2.1 c.2ᵐ./.2.c.

3 Radix peccati,ex parte peccantis est tãtum una: sed ex parte eorum,quæ quæruntur,sunt tria, scilicet concupiscẽtia carnis,concupiscentia oculorum, & superbia uitæ.Ex parte autem boni commutabilis & mali,sunt duo,scilicet cupiditas,& timor.2.d.42.q.2.1.o./.4.d.15.q.1.ar.4.q.3.c.* Capitale.8.Charitas.9.10.101.Concupiscibis. 8.9 Ieus.359.360. Differentia.14.Donum.19.Honestas,Honestum.5.Humidum.0.Imago.9.Infidelitas.11.Intellectus.8.211.Libertas. 4.Meritum. 8.5.254. Mille. 1. Numerus. 14, Omissio.17. Passio.49.50.Patientia.7. Pœna.73.90. Rixa. 4. Sensus.25. Superbia.2.16.17.18.Tristitia.12.Vindicatio.5. Virtus,53. 180.Voluntas.54.55.Vsura.12.221.291. Xps.110.198.215.

¶ Ramus. Charitas.10.Superbia.17.

¶ Rana.Magi.7.

¶ Rancor est indignatio,contra inducentes ad diuina.22ᵉ. Quid. q.35

Ra Ra

q.35.4.2ᵐ./.Ma.q.11.4 c. Accidia 8. Amatitudo.

¶ Rapacitas continet sub uiolentia,cum sit species eius. Quæ uiolentia,est filia auaritiæ. 22ᵉ.q.118.7.c./.3ᵐ. Auaritia 15. * Canis 2. Furtum 3.

¶ Rapere. Futari. Surripere. Venus 2.3.

¶ Raphael, est de ultimo ordine angelorum.2.d.10.L.

Angelus. Quid. ¶ Rapina per se est peccatum:quia est auferre per uim, rẽ alienam iniuste. 22ᵉ.q.66.8.o. Furtum 6.7. * Adam 81. Alienũ 7. Bellum 8. Contumelia 5. Decimæ 26. 27. Dominiũ 17. Excõicatio 12 17. Infidelis 2.3.6. Necessitas 30. Princeps 13.14.16. Sarrapæ. Vsura 122.&c.231.&c.285.287.289.&c. 303.&c. * Furtum 5.

¶ Raptor. Vsura 246.248.

Quid. 1 ¶ RAPTVS ut est species luxuriæ est, quando puella de domo patris uiolenter abducitur, ut corrupta matrimonio habeatur, siue ei,siue parentibus uiolentia inferatur. 22ᵉ.q.154.1. c./.7.o /.4.d.41.ar.4.q.1.c.fi./.2.c./.6ᵐ./. Ma.q.15.3.c.

2 Raptus quandoque est cum stupro, & quandoque sine eo, ut in raptu uiduæ, uel nuptæ, uel corruptæ. Et quandoque stuprum est sine raptu,si desponsatur uirgo sine ui. 22ᵉ.q.154. 7.o.* Luxuria 9.13. Matrimonium 116.

3 Raptus plerisque concurrit cum stupro Ideoque quãdoque ponitur unum pro alio. 22ᵉ.q.154.7.1ᵐ. * Sponsa 4.

4 Rapta potest duci in matrimonium, si ipsa uel parentes consentiant. 22ᵉ.q.154.7.3ᵐ./. 4.d.41.ar.4.q.3.3ᵐ.

5 Raptus monialium, grauius secundum leges punitur.s.capitali pœna.22ᵉ.q.154.10.2ᵐ.

Mentis. 6 Raptus mentis proprie, est elevatio mentis ad supernaturalia a deo,cum abstractione a sensibus.22ᵉ.q.175.1.o./. Veri.q.13.1.o./.2.9ᵐ./.2ᵉ.Cor.12.lec.1.meº.B.

7 Extasis dicit simpliciter excessum mentis, sed raptus addit uiolentiam. 22ᵉ.q.175.2.1ᵐ. * Abstractio 14.&c.Cælum 65.

8 Excessus mentis,extasis,& raptus,sumuntur pro eodem.Et hoc dupliciter.s. uel secundum intentionem tantum, & sic conueniunt omni amanti deum & contemplanti,uel secundum actualem abstractionem a sensibus,& sic sunt in cõmuni usu.Veri.q.13.2.9ᵐ./.2ᵉ.Cor.12.le.1.meº.K. * Deus 171. 172. Elias 3. Moyses 3.

9 Raptus ratione causæ, potest pertinere ad uim appetitiuã, nõ autem ratione termini, sed tantum ad uim cognitiuam. 22ᵉ.q.175.2.o.

10 Homo sic extra se,secundum appetitum dupliciter.s.eleuando se per intellectum ad diuina, prætermissis sensibilibus, sicut Paulus, uel econuerso, sicut ille qui porcos pauit sub semetipso cecidit.Et neutro modo est proprie raptus.Sed minus primo modo: quia est sine uiolentia, licet utroque excessus, possit esse causa raptus in ui cognitiua. 12ᵉ.q.28.3. c./.22ᵉ.q.175.2.2ᵐ.

11 Raptus mentis ad diuina triplex.s. per similitudines imaginarias, per effectus intelligibiles, & per essentiam dei. Primus conuenit Petro, & Ioanni euangelistæ.Secundus Adæ & Dauid. Tertius uero Paulo & Moysi. 22ᵉ.q. 175. 3.1ᵐ./. Veri.q.13.2.9ᵐ./ 2ᵉ.Cor.12.lec.1.meº.D.

12ª.108.12 Oppositum uidetur dicere,quo ad tertium modum.1ª.q.12. 2.c./.1ᵐ./.5.o. Respº sicut Duº.486º.

13 Paulus fuit raptus, in die suæ conuersionis,in anno passionis Christi.s. circa finem imperii Tiberii. 2ᵉ.Cor. 12. lec.1. prinº.H./. Lec.2.prinº.

14 Paulus nescivit, an eius anima in raptu fuerit separata a corpore, licet probabilius sit q̃ non. 22ᵉ.q.175.5.3ᵐ./. 6.o./. Veri.q.13.5.o./. 2ᵉ.Cor.12. lec.1. fi.D. &c.

15 Paulus in raptu, fuit in statu merendi.Sed non merebatur actu: quia tunc habuit actum charitatis patriæ.1.fruitionem contra quosdam. Veri.q.13.2.6ᵐ.

16 Paulus in raptu, fuit beatus secundum actum, non autem secundum habitum. Sed fidem habuit econuerso. Ideo erat tunc uiator. 22ᵉ.q.24. 8.1ᵐ./. q.175.3.3ᵐ./.5.1ᵐ./.6.3ᵐ./.q. 180,5.c./.2.d.11.q.2.4.4ᵐ./.4.d.49.q.2.7.c./.4ᵐ./.5ᵐ /. Veri.q. 13.2.c./.5ᵐ./.6ᵐ./. 3.11ᵐ./. 5.5ᵐ./.6ᵐ./.q.18.1.13ᵐ./. 2ᵉ. Cor. 12.lec.1.fi. B.C.

17 Paulus post raptum, memor fuit eorum quæ uiderat in diuina essentia, per species relictas ex hoc. 1ª. q. 12. 9. 2ᵐ./. 22ᵉ.q.125. 4. 3ᵐ. /. 3.d.14. ar. 1. q. 4. 3ᵐ./. Veri. q. 8. 5. 5ᵐ. /.6ᵐ./.q.53.3.4ᵐ.

18 Finis raptus Pauli fuit, ut esset idoneus testis futuræ gloriæ. Veri.q.13.3.8ᵐ./.5.6ᵐ.

¶ Rarefactio. Augmentum 2.&c. Cete. 6

Ct. 1 ¶ RARITAS ultima ad quam materia potest peruenire, est raritas ignis. 2. d. 14. 1. 4ᵐ. /. d. 30. q. 2. 1. c. /. Pº. q. 4. 1. 5ᵐ.

2 Raritas & subtilitas non sunt uniuoce in cælis, & in inferioribus. 2. d. 2. q. 2. 2. 5ᵐ. /. d. 14. 2. 4ᵐ./. Cę. 2. lec. 10. fi. * Delectatio 27. Deus 399. Pœnitentia 47. Punctus 6. Subtilitas 2. Vsura 164.

¶ Rarius. Fornicatio 19. Pluuia 3.

¶ Raro. Accidens 103. 105. Blasphemia 26. Casus 2. Contingens 6. Delectatio 34. Ægyptus. Femina 4. Futurum 2. Incontinentia 5. Intentio 19. Lex 51. Mercurius 1. Naturale 24. Vita 41. Vsura 280.

Quid. 1 ¶ RARVM est in quo parum est de materia, sub magnis dimensionibus. Densum autem econuerso. 2.d. 30. q. 2.1.c. prinº. * Cete 6. Corpus 42. 48. Delectatio 27. 34. Homicidium 3.

2 Rarum & densum sunt contraria, & reducuntur ad excellentiam & defectum, sicut ad quædam uniuersaliora. Phy. lec. 8. o.

3 Sicut diuersitas speciei in animalibus, cognoscitur ex diuersitate figurarum, sic & in elementis ex diuersitate rari & densi. 4.d.3.ar.3.q.2.c.fi.

¶ Rasura. Abiicere. Tondere. Vsura 4.

¶ Ratificatio. Matrimonium 121.133.137. Ratum.

¶ Ratihabitio. Consensus 0. Eleemosyna 22. Ordo 92. Præsumptio 1.13. Ratum. Simonia 32. Vsura 255.&c.

Diuisio. 1 ¶ RATIO dicit quadrupliciter.s. actum cognitiua, causa, supputatio,& aliquid simplex, abstractum a multis, quæ omnia conueniunt deo. Dionys.7.lec.5.prinº.

2 Ipse intellectus diuinus & angelicus, ratio nominatur. 2.d. 3.q.1.2.4ᵐ./.6.2ᵐ.

3 Ratio sumitur dupliciter.s. stricte & proprie, secundum q̃ nomen rationis sumitur ab inquisitione & discursu, uel secundum q̃ ratio dicit quandam obumbrationem intellectualis naturæ, ut dicit Isaach philosophus, q̃ ratio oritur in umbra intelligentiæ, & sic rationale est differentia animalis, & deo non conuenit, nec angelis. Alio modo sumitur ratio cõmuniter.s.pro qualibet cognitione uirtutis non impressæ in materia, & sic rationale cõmuniter conuenit deo,& angelis,& hominibus.1ª.q.51.1.2ᵐ./.22ᵉ.q.49.5.3ᵐ./. 1.d.23.q.1.1.4ᵐ./.d.33.1.3ᵐ./. d.3.q.1.2.4ᵐ./. 6.2ᵈⁱ. * Absoluere 33. Abstinentia 1. 6. 8. Accidens 11. 14. 15. 20. 35. 46. Actio 7.16.74. Actor 1.

4 Ratio dicitur dupliciter. s. id quod est in ratiocinante. i. actus rationis uel potentia, & ut est nomen intentionis.s. definitio uel argumentatio. 1.d.33.1.3ᵐ. * Actus 11. 26. 35. 39. 41. 45. 64. 79. 160. 161. 162. 176, 179. Adam 21. 56. 89. &c.

5 Ratio rei dicitur tripliciter. s. quæ non habet fundamentum in re, neque proximum, neque remotum, sicut ratio chimeræ, & alia fictitia, & ratio rei ratiocinantis, qua cognita sunt in cognoscente secundum modum cognoscentis, & ratio rei rationabilis. 1ª.q.16.3. 3ᵐ./. Chimera. 1. 1.d. 30. 3. c. /. d. 41. L./. 3. d. 15. q. 2. ar. 3. q. 2. c. /. 3ᵐ. fi. /. d. 33. q. 1. ar. 1. q. 1. 2ᵐ./. Veri. q. 26. 9. 7ᵐ. /. Ma. q. 8. 3. a. 10.

6 Ratio dicitur dupliciter.s. per essentiam, & per participationem. 3ª.q.18.2.c./.1ᵐ./.3.d.17. ar.1.q.2.3ᵐ.

7 Ratio sumitur dupliciter.s. ut est uirtus animæ, & ut est ratiocinatio & supputatio. Phil. fi. * Addere 1.2.6.7.8.13.&c.

8 Ratio sumitur dupliciter.s. ut ratio, & ut natura. Et utrumque dupliciter.s. uel ut ratio fundatur in natura, uel ut natura dicitur absolute, & ratio dicitur ad aliquid. 3.d.15.q.2. ar.3.q.2.c./.d.3 3.q.1.ar.1.q.1.2ᵐ./.Veri.q.26.9.7ᵐ. * Affirmatio 2. Agens 12.35.70.

9 Ratio dupliciter inducitur, ad aliquid probandum.s. uel sufficienter,sicut in scientia naturali inducitur ratio sufficiens ad probandum q̃ motus cæli semper sit uniformis uelocitatis, uel quæ non sufficienter probet aliquam radicem, sed quæ radici iam positæ,ostendat congruere consequentes effectus,sicut in astrologia ponitur ratio eccentricorum & epicyclorum. 1ª.q.32.1.2ᵐ. Epicicli 1. *Amor 10,181.182.183. 218.220.243.263.284.285.610.624.Analogia 9.11.12.14.15. Angelus 32. 33. 187. 230. 327. 342. 351.352.364. 374.388. 392.403.418.425.453. Anima 94.146.198.200.&c. Animal 43. Ars 2.3.4.&c. Artificiale 5. Beneficentia 1.

10 Ratio hominis est perfecta dupliciter.s. perfectione naturali.i.lumine rationis, & perfectione supernaturali.i. uirtutibus theologicis, quarum prima perfectius habetur, sed secunda est maior.12ᵉ.q.68.2.c. * Creatio 1. &c.14.20.31.47. Denominatio 1. Definitio 18.445. Fides 8.75.85.96. Forma 53.&c.117. Genus 4.Gratia 35.Homo 6. Idea 5.6.11.19.21. 23.29.30. Idem 2.

11 Rõ bũ ordinat̃ actus omnis uirtutum dupliciter.s. uel in se, per uirtutes intellectuales,uel circa interiores passiones,

seu exteriores operationes, per uirtutes morales. 12ae.q.100. 2.c.*. Imperfectio. 5. Iustificatio. 38. Lux. 15. Organū. 5. Pars 8.13.41.46. Peccatum. 90.91.92.107.149.152.202.249.360 368.381.405. Pœna. 17. Persona. 25.

12 Rationes intellectæ, habent duplicem firmitatem, scilicet sui esse a subiecto & suæ ueritatis ab obiecto. 1.d. 3.5^{m}.* Probatio. 1. Processio. 3. Qualitas. 14. Quantitas. 5.6. Regula. 1.2.

13 Aliquid præfuit in rationibus causalibus dupliciter, scilicet ut fiendum a deo tantum, ut corpus hominis, uel creatura 1^{a}.q.71.1.1^{m}./ q.91.2.4^{m} /.q.92.4.3^{m}.

14 Rationes seminales, primo sunt in uerbo dei, secundum ideales. Secundo in elementis mundi, ut in causis uniuersalibus. Tertio in causis particularibus. Quarto in seminibus. 1^{a}.q.115.2.c.

Quid. 15 Ratio est natura intellectualis obumbrata. 1.d. 3.4. 4.1.c./. 4^{m}.* Agens. 70. Agere. 5.23. Altare. 3.

16 Ratio quandoque comprehēdit duas potētias, scilicet uim apprehensiuam & affectiuam, siue intellectum & uoluntatem. 3.d. 33.q.2 ar.1.q.3.3^{m}./.ar.4.q.3.c.fi./. 2^{m}./. Veri.qu.22. 10.2^{m}./.11.1^{m}./.12^{m}.* Anima. 85.119.146.163.167.&c.222 265 294.310.362. Aristoteles. 7. Ars. 1.&c. Assumere. 7.35. Attribui. Attributa. 1.3.6.9.10.11.14.18. Auersio. 1.7.8.9.

17 Ratio corrupta, non est ratio, sicut falsus syllogismus non est syllogismus proprie. 2.d. 24.q. 3.3.3^{m}.* Aureola. 14.

18 Semper remoto aliquo de ratione alicuius, remouetur illud. 12ae.q.67.5.o./ 22e.q.182.c./ 3^{a}.q.86.4.1^{m}./.1.d. 26.q.2. 1.3^{m}./.4.d.22.q.2.ar.3.q.2.c./.5.4.c^{o}.32.2^{m}./.35.fi./. Veri.qu. 4.2.c.fi./.q.24.10.14^{m}./. Virt.q.4.4.c./. Quol.3.4.c. * Beatitudo. 7.21.33.101.102.123.132.140. Beatus. 4.5.6. Beneficientia. 1. Beneficium. 9. 25. Bonitas. 34.61.66.72.75.82.90.91. 94.96.103.104.105. 143. 162.&c. Cogitatiua. 0. Conceptio. 38. Deus. 11.147.187.281.&c. Fieri. 8. Finis. 6. 11.15.19.39. 43.45.46.50.84.92.94.95.98.108.119.134.

19 Ratio cuiuslibet rei significata per nomen, est conceptio quam significat nomen. Opusc. 9.q.1.

20 Virtutes naturales inquātum sunt originatæ a rationibus idealibus possunt dici rationes, non autem inquantū sunt in materia corporali. 1^{a}.q.115.2.1^{m}./.2.d.18.q.1.2.1^{m}.* Habere. 3. Individuum. 4.9. Instans. 4.1. Intentio. 2.10. Notio. 1 3.4. Numerus. 23.&c. Obliqui. 1. Oppositio. 10. Ordo. 9. persona. 10.11.14. Prædicari. 25. Prælatio. 6. Priuatio. 2.9.

21 Rationes ideales possunt dici causales, & non seminales, seminales autem possunt dici causales. 1^{a}. quæst. 115.2.4^{m}./ Propter. 7.

22 Rationes seminales sunt uirtutes rerum, actiuæ & passiuæ 1^{a}.q.115.2.o./.2.d.7.L./.d.13.1.c./.d.18.q.1.2.o./. Veri.q.5.9. 8^{m}.* Prudentia. 11.&c. 33.&c. 43.48.54.55.63.64.66. Reuerentia. 3. Vitra. 49.149.197.

Differētia 23 Ratio & intellectus non sunt idem, quia ratio quādoque est recta, & quādoque non recta, tam in speculatiuis quam in practicis: sed intellectus semper est rectus. 1.d. 1.q. 1.1.4^{m}./. 2.d.24.q.3.3.3^{m}. * Abstractum. 1. Accidentaliter. 3. Adulatio. 4.

D^{m}.1083^{m} 24 Immo ratio dicitur esse semper recta. Ma. qu. 7.5.6^{m}. Respondeo Dubio, 1083°.

25 Ratio dicitur esse semper recta dupliciter, scilicet uel respectu principiorum, uel quia non erat ex proprietate sui sicut phātasia, sed tantum ex defectu sui. Ma. q. 7.5.6^{m}.

26 Ratio & intellectus sunt realiter eadem potentia. 1^{a}. qu. 79. 8.o./.q.83.4.c./.2^{m}./.22e.q.49.5.3^{m}./.q. 83.10. 2^{m}./.3^{a}.q.18. 3.2^{m}./.2.d.24.q.3.3.2^{m}./. Ver.q.15.1.o./ q.16.1.c fi./. Anima. 3.lec.14.fi.* Affirmatio. 2. Agere. 5.23. Agonia. 0.

D^{m}.1084^{m} Oppositum uidetur dicere. Poster. prin^{o}. Respondeo sicut Dubio. 43.

27 In quibusdā magis acceleratur rationis usus in uno quàm in aliis. 4.d.27.q.2.2.7^{m}.* Animal. 43.44.45.47. Apirocalia. Appetitus. 25.51.56.58.59.61.&c. 66.73.89. Auersio. 8.9. Auris. Baptismus. 92.&c. 102. 132. Beatus. 46. Bonitas. 180. Charitas. 20. Caro. 2. Castitas. 3. Causa. 30.36.81. Cælum. 1. 22.27. Certitudo. 4. Circuncisio. 12. Circunstantia. 17.18.25. Ciuilis. 1. Clauis. 2. Cognitio. 25.32.43. Complacentia. 2. Cōpositio. 15. Comprehendere. 1.3.6. Commune. 1.3.7.9. Communicabile. 3.4. Conceptio. 5.&c. Conclusio. 1.2. Concupiscentia. 9.&c. Concupiscibilis. 7.&c. Conscientia. 5. 8.13. Consensus. 0. Constantia. 8.9. Consuet^{o}. 2.3.5. Continētia. 3.8.&c. Contractio. 1. Contrarium. 16.17.18. Cor. 4. Corporeitas. 2.3. Creatio. 1.3. 4.5.20.31. 47. Credere. 5. 14.&c. 30. Culpa. 4. Cura. 3. Datio. 4. Debitum. 6. 11.12.

28 Ratio & sensus, differunt obiecto: sed ratio & intellectus differunt in solo modo cognoscendi. Ideo ratio pertingit ad perfectionem intellectus, non autem sensus ad perfectionem rationis. 1^{a}.q.59.1.1^{m}./.q. 79.8.3^{m}./.12e.q.5.1.1^{m}./. 2.d.9.8.1^{m}. * Dæmon. 65. Denominatio. 11. Deus. 11.28. 63.122.147.153.159.104.187.199.204. 238. 245. 249. 253. 257.259.284.285.334.338.341.345. 347.361. Dialectica. 4. Difficile. 8.14. Definitio. 0. Dispositio. 4. Disputatio. 3. Distinctio. 2.9.15.34.35.37. Diuersitas. 12. Diuisio. 3.4.9.10. 19.20.21. Dolor. 5.31. Donum. 8.9.14.38. Dubitatio. 1. Eadē. Ebrietas. 1. Energuminus. 2. Ens. 16. Æqualitas. 6.21.&c. Error. 3.5. Ee. 49.80. Essentia. 5. Æstimatio. 1.2. Æstimatiua. 2.4. Æternitas. 8.28. Eucharistia. 208. Factum. 2. Falsitas. 2. 14. Fides. 14.18.21.29.38. 85.86. 99. 112.115.132. 141.&c. Fieri. 1.8. Filiatio. 17.25. Forma. 21.88.166. Fortitudo. 5. Fortuna. 5. Fructus. 9.11. Frui. 1. Fruitio. 15.

29 Semper quod est ratio alterius, se habet ad illud ut formale ad materiale. Ma. q. 2.2.5^{m}./.11^{m}.* Futurum. 1.4.

30 Certitudo rationis, est ex intellectu: sed necessitas rationis, est ex defectu intellectus. 22e. quæst. 49.5. 2^{m}./. Ma. quæst. 7. 5.6^{m}.

31 Duæ rationes eiusdem rei, non demonstrant duo esse: sed dupliciter quid est, sicut de puncto potest dici quid est, sicut principium, & quid est ut finis, propter diuersam rationē principii & finis. Potentia. quæst. 8.2.11^{m}. * Gratia. 34. 35. Habitus. 59.78.

32 Ratio practica est causatiua & apprehensiua rerum: speculatiua uero est tantum apprehensiua. 22e. quæst. 83.1.c. * Hæresis. 56. Honestum. 4.9. Honor. 23. Idem. 2.3. Ieiunium 6.29. In. 2.2.26. Incontinentia. 1.4. Indiuisibile. 1.2.

33 Ratio practica dicitur recta, secundum q̄ conformiter se habet ad rectos fines, & ad appetitum rectum. Sed speculatiua, ad prima principia. 3.d. 33.q.1.ar.1. q.2.c. * Infidelitas. 2. Infirmitas. 3.5. Innocentia. 4. Instrumentum. 4. Intellectus. 2.5.32.&c. 57.61. 189. 291. Intentio. 2.10. Ius. 2.6. 13.16. Lex. 5.146. Locus. 4. Logus. Luxuria. 22 24. Malum. 7 Medium. 17. Mensura. 3. 5.11. 14. 22. 23. 24. Meritum. 9. 13.39.&c.

34 Mihil firmiter constat secundum rationem speculatiuam, nisi p resolutionē ad prima principia indemōstrabilia, nec secundum rationem practicam, nisi per ordinationem ad ultimum finem, qui est bonum commune. 12e.q.90. 2.3^{m}./. Cont. 4.c^{o}.54.3^{m}. * Metaphora. 1. 2. Multitudo. Peccatum 401.&c. Pœna. 13.26. Perfectio. 33. Persona. 3.6.11.12.25.38 Perturbatio. Potentia. 3.6. Præceptum. 2. 42.57. 60.85.117. 130. Præcipere. 2. Præcipitatio. 0. Prædestinatio. 2. 5.6.36. Prædicamentum. 3.6.

35 Ratio practica est circa operabilia singularia, & contingentia, non autem circa necessaria, sicut ratio speculatiua. 12e. q.91.3.3^{m}. * Prædicari. 4.12.25.41. Principium. 4.12. Proportio. 4. Propositio. 2.5. Prouidentia. 2.6.28.&c. Pulchritudo. 2.3.4.9. Purgatio. 4. Rationale. 6.7. Rebellio. 1.2. Reduplicatio. 1. Regere. 1. Regula. 1.2. Relatio. 46. Relatiuum. 3. 10.11.

36 Omnis ratio speculatiua uel practica, incipit ab aliquo principio, & per media uenit ad conclusionem. Sed triplici ter differt: scilicet quia principium in speculatiuis est forma, & quod quid est, in operatiuis uero finis, quod quādoque est forma, quādoq; aliquid aliud; principium etiam in speculatiuis semper oportet esse necessarium, in operatiuis autem quādoque est necessarium, quādoq; autem non. Similiter in demonstratiuis, semper posteriora ad priora de necessitate sequuntur, non autem in operatiuis semper, sed tunc solum, quando ad finem, non nisi per hanc uiam peruenire potest. 3.3.c^{o}.97.

37 Ratio superior & inferior, possunt esse speculatiuæ, & practice, ratione diuersorum. Veri, q.15.2.c.fi./.6^{m}. * Religio. 31.65.

38 Ratio superior & inferior, sunt realiter eadem, potentia: quæ respectu æternorum, dicitur superior, sed respectu tēporalium, dicitur inferior. 1^{a}.q.79.9.o.12.q.74.7.c./.2. d.24. q.2.2.o./.3.d.15.q.2.ar.3.q.2.c./. d.17.ar.1.q.2^{m}./. Verit.qu. 15.2.o./.Ma.q.7.5.c. * Res. 1.3. Sapientia. 2.14. Sacrificium. o. Syndieresis. 4.8. Veritas. 2.3.

39 Ratio superior & inferior, non differunt secundum diuersa obiecta, sicut practicum & speculatiuum, sed per diuersa media. 1^{a}.qu.79.9.c./.2.d.24.q.2.2.c./.3^{m}./.3.d.17.qu.1.ar.1. qu.3.2^{m}.

40 Ratio superior dupliciter inhæret æternis, scilicet considerando ea secundum se, & ut regulas agendorum, consulendo. Ideo est speculatiua & practica. 1^{a}.qu.79.9.c./.12e. q.74.9.c./.22e.q.45.3.c./.2.d.24.qu.2.2.c./.3^{m}./.qu.3.3.4^{m}./. Ma.q.7.5.c.

41 Ratio superior, respicit æterna ut obiecta, & ut media, ideo est

est speculatiua & practica, & pertinet ad cognitionem tantum. Sed partes imaginis, pertinent etiam ad affectiuam, & sunt tantum speculatiuæ, & respiciunt deum, ut obiectum tā tum 2.d.24.q.2.2.3^{m}.

42 Sicut appetitus sensitiuus, eleuatur per regimen rationis supra se, sic ratio superior per lumen fidei. 2. distinct. 24. quæstio. 3.5.c.

43 Ratio superior, dirigit rationem inferiorem 2.d.24.q.2.2.c./. 4^{m}./.q.3.1.5^{m}./.4.1^{m}./.4.d.14.q.1.ar.3.q.1.c.

44 A Ratio inferior, regulat sensualitatem, & seipsam. 2.d.24.q. 3.1.5^{m}./.4.1^{m}.

44 B Summam animæ est ipsa ratio, imum autem est ipsa operatio per corpus exercita. 22e.q.53.3.C.

Idem. 45 In ratione, sunt duo, scilicet actus, ut intelligere & ratiocinari, & aliquid constitutum per actum eius triplex. s. primo definitio, secundo enuntiatio, tertio syllogismus uel argumentatio. 12e.q.90.1.2^{m}. *Actio 16.17. Adam 21.22.56. Adoptio 19. Agiographe 2. Agonia 2. Anima 85.94.169.222.294.362. Animal 45. Appetitus 25 52.56.58.62.73. Apprehensio 3.4. Ars 20.&c. Artificiale 5. Assentire 0. Auersio 0. Baptismus 92. &c. 102.132. Barbarus 0. Bonitas 101. Castitas 3. Cælum 35. 54./. Veri.q.2.1.c.fi./.4.2^{m}./.q.8.10 13^{m}./.11.6^{m} /. Po^{a}.q.3.16 5^{m}./.12^{m}. *Deus 377. Ens 8.16.&c.32. Fectum 3. Fides 14. 18.21.&c. Fructus 9.11. Homo 37.&c. Ira 2.&c.46.54. &c. 74.75. Iustitia 1.36.64. Latere. Lex 3.&c. Libertas 4. Liberū 4.9.26. Lucia. Lumen 3. Magnanimitas 2.26. Malum 17.54. Medium 17.22.&c. Membrum 5. Meritum 39. Misericordia 2. Missa 2. Opinio 5. ordo 38.&c. Passio 52.53.59.68.78.&c. Peccatum 413. Processio 15.&c.25. Puer 3.&c. Relatio H. Religio 5.31.65. Sacramentum 27.31.48. Sacrificium 17. Sācificatio 3 Sanctitas 4. Sapientia 26.27.33.26. Scientia 30. 31.45.94.102.105.108.109.117.128. Scientificum. scurrilitas. Sensualitas 6.7.8.13.14. Sensus 4.6.10.13. 16. Sepultura 12. Seruitus 1. Sæueritas. significatio 1. Signum 2.10. Syllogismus 5.6. similitudo 1.2.8.15. Simplex 1.4. simplicitas 1. Syndieresis 2.3.4.8. Sinonima. Sonnus 4.&c. Spes 19.61. spina 2. sponsalia 7. status 11. studium 3. subsistentia 7. subitā tia 19.20. successio 3.6. Superbia 2.18.21. Suppositum 8.&c. Tabernaculum 4. Tactus 3. Temeritas 1.3. Temperātia 7.16. 20. Tenebræ 4. Terra 2. Testis 7. Theologia 11.12. 36. 37. Timor 35.40.50.52. Totum 1. Transcendentia. Tribulatio 7.8. Trinitas 5. Tristitia 12.18. Varo. Venia. Verbum 4.10 24.&c. Verecundia 13. Veritas 1.&c.8.28. Verum. Vestigium 3. Virtus 7.12.17.19.28.39.47.53.57.81.90.92.93.98.102.105.111 120.125.161.172.179.187.205.207.208.209.210.211. 214. 216.219.220.224.229.241.256.258. Vita 25.51.76.77. Vitiū 8.11. Vnio 6.13. Vnitas 2.7.8.33.27. 28. 39.43.45.51.52.59. Vniuersale 15. Vniuocum 2. Vocatio 3. voluntarium 2.5.11. 14.15. Volūtas 2.20.24.19.43.63.64.76.83. Votum 1.34. 36. Vsus 206. Vsus 6.7. Vti 6. Vxor 6. Christus 70.81.151.152 153.154.156.158 174.176. Finis 84.

50 Ratio & prudentia, ordinant actus humanos tripliciter, scilicet dando eis modum, firmitatem, & rectitudinem 3.d.33.q. 1.ar.1.q.3.c.

51 Ratio etiam secundū quòd est speculatiua, habet duos actus primus est componere & diuidere, secundus est discurrere 4. d.15.q.4.ar.1.q.1.c. *Iustificatio 27.30. Legislator 2. Lex 3 &c.34.35.37.47.58.&c.74.79.99.127.153.&c. Lucia 0. Libertas 4. Liberum 4.9.26. Logica 2.&c. Lumē 3. Luxuria 22. Macula 2. Magnanimitas 2.26.

52 Actus rationis practicæ quadruplex, scilicet intellectus, idest recta æstimatio de fine, consilium, iudicium, & præceptum. Defectus primi, est cæcitas mentis, secundi inconsideratio, tertii præcipitatio, & quarti inconstantia. Ma.q.15.4.c. *Malum 1.7.54.

53 Applicatio ad opus, est finis rationis practicæ. 22e. qu. 47.1. 3^{m}./.3.c. * Mansuetudo 7. Materia 16. Matrimonium 71. 106. &c.

54 Ratio est primum principium omnium actuum humanorū, & omnia alia principia eorum obediunt rationi, sed diuersimode, 12e.q.58.2.c./.q.90.2.c./.q.100.1.c./.q.102.1.3^{m}. *Medium 17.22.&c. Misericordia 2. Mundus 8.21.23. Naturale 13. Negligentia 2.4.5.6.10.

55 Quilibet actus rationis, se extendit ad quamlibet materiam moralem 22e.q.54.1.c. *Nitor 1. Oratio 1.92.94.

56 Ratio habet uim mouendi, a uoluntate, quia ex hoc quòd aliquis uult finem, ratio imperat de iis quæ sunt ad finem, 12e. quæstio. 17.1.c./.quæst.90.1.3^{m}. * Obligari 6.7. Ordinatio 2.3. Ordo 38.&c. Passio 52.53.59.68.74.&cetera. Patientia 2.

57 Omnis inquisitio rationis, procedit a simplici intuitu principiorum per intellectum, & terminatur ad ipsum per resolutionem. 1^{a}.q.79.8.c./.12.c./.12e.q.91.2.2^{m}./.q.100.1.c./.22e q.8.1.2^{m}./.q.154.12.c./.3.d.35.q.1.ar.2.q.2.c./. Ver.q.15.1.c. /. Vir.q.1.8.c./. Quo.8.4.c. *Peccatum 1.&c.87.&c.104.167. 289.293.491.&c.412.413.414. Pœna 44. Perseuerantia 1.10

Persona 38. Perturbatio. Præcipitatio 2. Prædestinatio 2.5.6. 36. Prædicamentum 3.6. Processio 15.&c.25. Promissio 1.

58 Ratio corrumpitur dupliciter, scilicet per se & directe, per contrarium, idest, per solum peccatum mortale, & per accidens & indirecte, per iram. Ma.q.12.3.7^{m}. * Puer 2. &c. Religio 31.65. Reuerentia 2.3.5. Sapientia 2.14. Sensualitas 8.13. Sponsalia 7. Voluntas 1.24.27.28.&c.45.&c.64.&c.78. 82.&c. Vsura 49.197.

59 Nihil contrariatur rationi, nisi peccatum mortale, sed uenia le, est præter rationem. Ma.quę.12.3.8^{m}./.9^{m}. * Abloluere 33. Abstinentia 1. 6. 8. Accidens 110. Addere 0. Agiographæ 2. Analogia 9.11.12.14.&c. Angelus 187.403.425.453. 610.624. In cōi.

60 Viuere præter rationem dupliciter contingit, scilicet contra rationem, & supra rationem. Primum est malum, non autem secundum. Trin.9.5^{m}. * Apirocalia. Argumentum 1.2. Aristoteles 7. Artificiale 5. Assentire 7. Auctoritas 2.3. Bonitas 38.66. 69.71.74.75.79.82.90.91.96.100.136.143.162.164. 174.179.180.233.234.247. Defectus 10.17. Denominatio 11.

61 Idem potest esse ratio diuersorum excedens, ut diuina essentia, non autem adæquata. 1^{a}.q.14.6.3^{m}./.q.55.3.3^{m}./.3.1.c^{o}. 54./. Veri.q.2.1.c.fi./.4.2^{m}./.q.8.10 13^{m}./.11.6^{m} /. Po^{a}.q.3.16 5^{m}./.12^{m}. *Deus 377. Ens 8.16.&c.32. Fectum 3. Fides 14. 18.21.&c. Fructus 9.11. Homo 37.&c. Ira 2.&c.46.54. &c. 74.75. Iustitia 1.36.64. Latere. Lex 3.&c. Libertas 4. Liberū 4.9.26. Lucia. Lumen 3. Magnanimitas 2.26. Malum 17.54. Medium 17.22.&c. Membrum 5. Meritum 39. Misericordia 2. Missa 2. Opinio 5. ordo 38.&c. Passio 52.53.59.68.78.&c. Peccatum 413. Processio 15.&c.25. Puer 3.&c. Relatio H. Religio 5.31.65. Sacramentum 27.31.48. Sacrificium 17. Sācificatio 3 Sanctitas 4. Sapientia 26.27.33.26. Scientia 30. 31.45.94.102.105.108.109.117.128. Scientificum. scurrilitas. Sensualitas 6.7.8.13.14. Sensus 4.6.10.13. 16. Sepultura 12. Seruitus 1. Sæueritas. significatio 1. Signum 2.10. Syllogismus 5.6. similitudo 1.2.8.15. Simplex 1.4. simplicitas 1. Syndieresis 2.3.4.8. Sinonima. Somnus 4.&c. Spes 19.61. spina 2. sponsalia 7. status 11. studium 3. subsistentia 7. subitātia 19.20. successio 3.6. Superbia 2.18.21. Suppositum 8.&c. Tabernaculum 4. Tactus 3. Temeritas 1.3. Temperātia 7.16. 20. Tenebræ 4. Terra 2. Testis 7. Theologia 11.12. 36. 37. Timor 35.40.50.52. Totum 1. Transcendentia. Tribulatio 7.8. Trinitas 5. Tristitia 12.18. Varo. Venia. Verbum 4.10 24.&c. Verecundia 13. Veritas 1.&c.8.28. Verum. Vestigium 3. Virtus 7.12.17.19.28.39.47.53.57.81.90.92.93.98.102.105.111 120.125.161.172.179.187.205.207.208.209.210.211. 214. 216.219.220.224.229.241.256.258. Vita 25.51.76.77. Vitiū 8.11. Vnio 6.13. Vnitas 2.7.8.33.27. 28. 39.43.45.51.52.59. Vniuersale 15. Vniuocum 2. Vocatio 3. voluntarium 2.5.11. 14.15. Volūtas 2.20.24.19.43.63.64.76.83. Votum 1.34. 36. Vsus 206. Vsus 6.7. Vti 6. Vxor 6. Christus 70.81.151.152 153.154.156.158 174.176. Finis 84.

62 Ratio est nobilior, uirtute morali acquisita. 12e.q.51.2.3^{m}./. q.63.2.3^{m}./. Virt.q.1.9.4^{m}.

¶ Ratiocinatio. Adam 28. Discursus. Error 1. Experientia 2. Inquirere 0. Opinio 8. Persona 11. Prudentia 10. Ratio 4.45. &c. scientificum 0.

¶ Ratiocinium. Prælatio 6. Prudentia 10. Ratio 4.45. &c. Religio 55.

¶ Rationabile. Amplexus. Debitum 18. Discretum. Epicicli 1. Matrimonium 40. Officium 16. Præceptum 61.116.149. Ratio 9. Votum 28.71.

Diuisio. 1 ¶ RATIONALE dicitur dupliciter, scilicet omne intellectuale, & cognoscens cum discursu. Primum conuenit deo & angelis, non autem secundum, sed est differentia animalis. 22e. quæstione, 83.10.2^{m}./.1. distinctio. 25, quæst. 1. 1. 4^{m}./.2. distinctio. 3. quæst. 1.2.4^{m}./.6.2^{m}./. Potētia quæst. 9.2. 10^{m}./. spiritu. 2.12^{m}. * Adoptio 19. Agere 5. Amor 19. 58. Angelus 60.&c. 498. Animal 1.4. Appetitus 11.12.22. Assimilatio 1. &c. 10. Attingere 3. Beatitudo 8.13. Benevolentia 2. Bonitas 1. Coniunctio 2. Contemplatio 7. Creatura 23. &c. Debitum 18.

2 Rationale conuenit deo & angelis supereminenter. 1^{a}. quæstione 2.9. 3. 4^{m}./.22e. quæst. 83. 10. 2^{m}./.1. distinctione. 25. quæst. 1. 1. 4^{m}./.2. distinct. 2. quæst. 1. 2. 4^{m}. * Dæmon 1. Desiderium. 13. 15. Deus 186. 206. Dominium 5. &cetera. Ens 28. Episcopus 13. Filiatio 35. Finis 39. Habere 2. Hæresis 36. Homo 0. Ieiunium 24.29. Impuritas 2. Individuū 10. Intellectus 25. Intentio 4.&c.

3 Rationale ut differentia, non prædicatur de anima hominis 3.d.22.q.1.1.1^{m}. *Lex 31.&c. 59.78. Logica 2.3.4.5. Malefacere 4.

Re

6 Rationale dicitur dupliciter, scilicet per essentiam, & per participationem, $1^a.q.18.2.2^m./.3.o./.4.5$ c./.12ℭ.q.50.4.c./.3.d. 17.ar.1.q.3.4^m./.Opus.3.c^o.239. * Mattimonium 40. Mens 2.6. Metaphora 7.8. Miseria 1. Misericordia 8. Missio 28.&c. Oratio 67. Ordo 39.40. Pallium 1.

5 Rationale per participationem duplex, scilicet per similitudinem actus, & per obscuram consonantiam. 3.d.27.qu. 1.4. 3^m./. Virt.q.1.10.11^m. *Peccatum 18. Persona 3.&c. Po^a.13. &c.50.62. Prædestinatio 2. Processio 15. &c. Producere 2. Providentia 28. Ratio 3.

6 Rationale & sensibile, ut sunt differentiæ, sumuntur ab anima rationali, & ab anima sensitiua, non autem a potentia rationis, & potentia sensus, licet per has noscantur. 1^a.q. 76.3. 4^m./.q.77.1.7^m./.3.c./.12ℭ.q.110.4.4^m./.1.d.3.q.4.2.5^m./.d 25 q.1.1.4^m./.4.d.44.q.1.ar.1.q.2.3^m./. Veri.q.10.1.6^m./.q. 24.6. 4^m./. Po^a.4.9.1.10^m./. spiritu.2.12^m./.11.3^m./. Anima 12. 8^m./ 19.2^m./. Opu.3.c^o.158.fi. *Scientia 29.119./ Similitudo 11. Subsistentia 6. Via 3. Virtus 97.&c. Vniuersum 5.6.

7 Remoto rationali, remanet uiuum, non quidem idem numero, propter destructionem subiecti, sed idem ratione, Ma. quæst.2.9.18^m. * Voluntarium 14. Voluntas 0. Vti 21. Christus 135.

¶ Ratum. Res 1. Symonia 32.

¶ Readamatio. Amor 248.

¶ Reale. Absoluere 31.32.33. Abstractum 1.2. Actio 34.35.105. Addere 1. Alimentum 2. Amor 152.114. Angelus 199. 327. Anima 121.219.240. Ars 15.16. Attributa 7.9. Beatitudo 132. Charitas 1.59. Cælum 69. Cótrarium 37. Datio 6. Deus 28.29.250.345. Differre 10. Differentia 6. Distinctio 23.&c. 33.34. Diuisio 20. Dominium 2.3. Dos 4. Ens 1.&c. Aequalitas 6.21.22. Eucharistia 49.121. Aeuum 6. Fieri 1. Finis 38. Forma 41. Generatio 69.71. Gratia 35. Habere 3. Idæa 14. Instans 1.3.4.7.9.11. Intellectus 2.13.15.64.195.271.&c. Intentionale 0. Iustitia 4. Iustificatio 12. Liberum 4. Logica 3. Lumen 9. Malum 1.3.9. Materia 40. Medium 6. Memoria 6.7. Naturale 8. Negatio 5. Notio 3.10. Ordo 9. Participare 2. Passio 4.14. Pœnitentia 83. Persona 34.38. Prædicamẽtum 3. Processio 25. Ratio 26.38. Relatio 5.6.28.&c. Relatum 3. 4.8. Res 1. Sensibile 6.9. Similitudo 2. Spes 52. Spirituale 2. Substantia 33. Totum 8.9. Verbum 10. Virtus 239. Vnio 12. 13.16. Vnitas 19.27.34.51. Voluntas 6. Vsura 74.295.

¶ Reamare. Passio 132.

Differẽtia. 1 ¶ Reatus sumitur aliquando pro culpa, & aliquando pro pœna, quia est medium quodammodo inter utrumque, 2.d. 42. q.1.2.c.

Quid. 2 Reatus est obligatio ad pœnam, propter peccatum, 2.d.30.q. 1.2.c./.d.32.q.1.1.c./.d.42.q.1.2.c./.3.d.36.5.2^m./.4.d.14.q.2. ar.1.q.2.c./.d.21.q.1.ar.3.q.2.c. * Absoluere 41. Accusatio 23. Auersio 18. Circuncisio 42. Chirographum. Clauis 3. Cõtemptus 7. Damnatio 28. Dæmon 48. Fides 107. Fomes 0. Inclinatio 1. Ingratitudo 16.17. Lamech.

3 Reatus pœnæ, est effectus peccati peraccidens tantum, & dispositiue. 12ℭ.q.87.1.0. *Lex 180. Macula 7.8. Maria 61. Passio 30.34.100.113.126. Peccatum 23.48.54.75.180.187.195. 196.268.272.338.341.355. Pœna 70.89.98.

4 Causa proxima reatus, est defectus inductus per peccatum, sed causa remota, est actus peccati, 2.d.42.q.1.2.1^m. * Pœnitentia 28.127.

6 Non omnium peccatorum est idem reatus, 3^a.q.88.1.c./.2.d. 42.quæstio. 1.2. 4^m./.3. distinct.36.5.2^m. *Rebellio 1. Sacerdos 12.

6 Reatus manet, post actum peccati, 12ℭ.q.87.6.o./.2.d.42.q.1 2.o./.4.d./.14.q.2.ar.3.q.2.1^m./. Veri.q.28.2.2^m. Sacramentum 130. Satisfactio 15. Vnctio 15.

¶ Rebaptizari. Athanasius 1. Baptismus 80.118.136.137. 138. 139. 142.247. Eucharistia 226.

Causa. 1 ¶ Rebellio uirium inferiorum ad rationem, consequuta est ex peccato. Opus.3.c^o.192. * Contumax. Fomes 12. Inobedientia 0.

2 Rebellio concupiscibilis & irascibilis ad rationem, minui potest per uirtutes, non autem potest tolli, nisi uirtute dei. Vir. quæst. 1.4.7^m./.10.14^m. * Mors 1. Pœna 82. Resistere 2.3. 4.5.6.

3 Rebellis & contumax, semper occidebatur, in ueteri lege. 12ℭ q.105.2.9^m.

Diuiſo. ¶ Recedere a deo, contingit tripliciter, scilicet per infidelitatẽ, per malos mores, & per apostasiam, 1^a.q.9.1.3^m./. Pſ.17.fi.R. E. * Abraham 6. Absens. Accedere 1.2. Accessus 0. Accidia 2. Apostasia 0. Audacia 6. Baptismus 214. Beatitudo 32. Bonitas 132. Cete.4. Contrarium 27. Contumax. Corpus 41. Defectus 15. Dæmon 123. Desperatio 1. Elongatio. Aeterni-

Re

tas 14. Eucharistia 96. Flagellum 3. Forma 125. Fuga. Incontinentia 1. Inobedientia 1. Intensio 3. Interpretatio 1. Luxuria 23. Magi 6. Magis 4. Manens. Materia 14. Matrimonium 130. Missio 17. Mollities 2. Omisio 3. Passio 56.59. Peccatũ 15.178.290. Puritas 2. Resurrectio 23. Similitudo 26. species 3. spes 62. Venire 1.23.

¶ Recens. Eucharistia 209.

¶ Receptaculum. Anima 96.125.&c.172. Damnatio 5.

¶ Receptibilitas. Capacitas 0. Indiuiduum 23. Possibilitas 1.

¶ Receptio. Angelus 372. Misericordia 14.37. Vsura 107.

¶ Receptiuum. Actus 84. Anima 172. Homo 5.

¶ Recidere. Hæresis 23.24. Relapsus.

¶ Recidiuare. Confessio 50. Derisio 3. Ingratitudo 11.&c. Operatio 48. 57. Peccatum 369. Relapsus. Verbum 73.

Differentia. 1 ¶ Recipere pati, & huiusmodi dicuntur æquiuoce de intellectu, & de materia prima 1^a.q.50.2.2^m./.2.d.3.q.1.1.3^m./. d. 5.q.1.1.2^m./.d.17.q.1.2.2^m./ə.2.c^o.16.8^m./. Anima 6.c. prin^o /.5^m./ 6^m./. Ente 5.me^o.k. *Absoluere 18. Accipere 3. Actio 99. Actus. Admittere. Agẽs 26.50.101. Aleator 3. Amazones 3. Angelus 84.222.372.610. Anima 10.14.161.172.281. Apperitus 52. Ascendere 8. Assimilatio 2.4. Assistere 2. Baptismus 194. Camploria 1. Capacitas 0.

2 Recipere, & retinere, uel conseruare, in immaterialibus contingit secundum idem, non autem in rebus materialibus, Veri.q.1.1.c.fi./. Anima 13.c./.19^m. * Character 24.&c. Cælum 57.67.70. Clauis 1. Cognitio 40. Compositio 116. Confirmatio 36. Corpus 41.

3 Nihil recipit secundum suum formale, sed tantum secũdum suum materiale 2.d.19.3.c./. Ver.q.9.1.12^m. *Cultus 2.10. Datio 30.

4 Illud quod non recipitur in alio, est infinitum 3.d.13.q.1.ar. 2.q.2.c. * Decimæ 19. Dæmon 98. Determinatio 1. Deus 23. Disputatio 3. Diuersitas 12. Donũ 39.41. Effectus 1.10. Eleemosyna 15. Episcopus 4. Esse 5.60. Eucharistia 41.154. Phãtasma 4. Forma 2.1.23.35.51.60.88.&c.121.125.144.151.170 Gratia 173. Gratiarum actio 1. Hæresis 30. Homo 5.

5 Receptum est eius dem uirtutis, in recipiente, & dante, in omni generatione uniuoca, non autem in aliis, propter defectũ dantis, uel recipientis 1.d.20.2.3^m./.4.d.44.q.3.ar.1.qu.3.2^{um}. *Illuminatio 10. Imperfectio 4. Indiuiduum 21. Indulgentia 23. Instrumentum 12. Intellectus 158. 218. 249. 253. Intensio 4. Intentio 20. Iudicium 68. Iuramentum 35. Lex 11.

6 Non omne receptiuum, oportet esse denudatum, ab omni natura determinata, sed tantum a natura recepti, 1^a.q.75.2.c./ 2.d.17.q.2.1.4^m./. Veri.q.22.1.8^m./. Anima 3.4^m. * Liberalitas 2. Luciditas 2. Lumẽ 1.5.8. Materia 14.37. Membrum 4. 10.12. Misericordia 39. Missio 5. Naturale 4. Nobilitas 6. 1. Obligatio 14. Holocaustum 4. Operatio 3. Ordinatio 7. Passio 1.2.12. Peccatum 369. Pœnitentia 15. Pluralitas 2. Potentia 26.27.49.&c. prædicari 33. Raab 2. Relatio 62. Religio 51.&c. Reuelatio 4. Sacerdos 13. Sacramentum 55. sensus 15. simonia 32.37. sion 3. speculum 5. spirituale 5. spiritus 17. sufficiens. Tributum 3. Veritas 13. Virtus 80. Vita 67 Vnctio 11. Votum 43. Vsura 68.94.99.105.&c.139.148.149. 170.171.173.178.179.181.188.189.192.195. 202. 207. 212. 216.267.272.273.278. Vsus 14. Vxor 15.

7 Aliquid dicitur recipi uel haberi dupliciter, scilicet ut distinctum essentialiter a recipiente, ut forma in materia, uel non distinctũ, ut natura in supposito. Po^a.q.2.1.2^m.* Chrs 98.148

¶ Reciprocum. Amor 248. Mutuum 0.

¶ Recitare. Hæresis 13.2.133. Insinuatio 0. Mendaciũ 18. Narratio. Prædicare 1. prophetia 64.

¶ Reclamare. Accusatio 16. Affinitas 11. Contradictio 0. Dissensus. Matrimonium 25.43.113.&c. Ordo 97.104.105.106. proclamare 0. Recusare. Votum 37.58.

¶ Recogitatio. Cognitio 15. Contritio 23. Memento. præceptũ 45.80. Recolere. Verecundia 7.

¶ Recognitio. Confessio 24. Gratitudo 0. Iacob 5. Latria 6. Pauertas 8. Primitiæ 3.4.

¶ Recolere. Beneficium 14.

¶ Recõpensatio. Amicitia 28. Beneficiũ 2.3.4.5.6. Bẽna 33.36. 37. Gẽa 22. Gratitudo 1.4. Ingratitudo 6. Merces 0. Meritũ 1. Missa 27. Pœna 74. præmiũ 0. Restitutio 5. Retributio 0. satisfactio 2. statutũ 1. Vẽdere 8.12. Vsura 63.&c.93.100.104. 105.108.&c.145.152.167.168.181.193.200. 212. 220.222. 253.263.265.

¶ Recõciliatio ẽ amicitiæ repatio 4.d.15.q.1.ar.5.q.2.c. *Auer sio 13. Cõseruatio 13.14. Diuortiũ 3. Fornicatio 9.10. Passio 124.125. Pœna 107. Placare. Redemptio 5. Vxor 13.18.

Quid.

¶ Re-

Re

¶ Reconditum. Altare 1.

¶ Recoofirmari. Baptismus 139.

¶ Recordari. Beatus 55. Colere. Comminiscor. Contritio 23. Memoria 0. Petrus 4. Reminiscentia 0.

¶ Recreatio. Character 14.20. Eutropelia. Imago 17.&c. Iocus. Ludus 3.&c. Operatio 33. Regeneratio. Sabbathum 11. Sepultura 6. Solatium. Trinitas 13. Tristitia 20.

¶ Rectificatio. Iustitia 12.13.

¶ Rectilinea. Numerus 9. Quadratum.

1 ¶ Rectitvdo duplex. f.& circa exteriora, & quæ dicit debitũ ordinẽ ad finem, & ad legem dei. Prima est iustitiæ, secunda nero, est omnis uirtutis, 12ℭ.q.55.4.4^m./.2.d.27. q. 2. 4^m. *Absoluere 13. Actio 16.19. Actus 5.6. 165. Amor 66.138. Angelus 139. Anima 174. Appetitus 9.96. Apud 1. Ars 2.3.4. 14. Beatitudo 74. Bellum 5. Bonitas 59.102.170.

a Rectitudo in opere, uel intentione dicitur, secundum quòd opus ab agente egrediens, non exit ordinem debiti finis 2. d. 41.q.1.1.c. * Caligæ. Charitas 117. Certitudo 17.23. Cithara. Continentia 3. Corpus 19.21.24. Cura 5. Deus 332. 357. Diffinitio 20. Docilitas 1. Electio 4.9. Elix. Aestimatio 2. Aeternitas 5. Euãgelium 6. Eucharistia 246. Fides 24.115. 118. Finis 54.82.83.87.132. Fomes 6. Gaudium 2. Gratia 7.39. 63.169. Hæresis 11. Homo 12.13.

8 Rectitudo dicitur metaphorice, de iustitia respectu legis, uel præcepti, de bonitate respectu finis, & de ueritate respectu rei & intellectus 1. dist. 19.q.5.1.4^m. * Honestum 4.5. Humilitas 26. Ieiunium 6. Inconsideratio. Intellectus 286. 30. Intentio 9. Ira 2.8. Iudicium 2.21.&c. Iustitia 1.9.10.12. 13.39.45.66. Iustificatio 1.2. Lex 42. Linea 5. Magnanimitas 2. Medium 17.23. Oratio 6.21.25.34. Ordo 18. peccator 4. Peccatum 424. Pœnitentia 1.15. perfectio 70.76. Persona 28. Polus. Præceptum 86.116. Præcipere 2. Probatio 2. Prophetia 11.17. Prouidentia 3. Prudentia 12.38.54.64. Punctus 1. Puritas 1. Ratio 2.33.50.52. Rectificatio. Rectus. Regula 2. Rite. Sanitas 7. Sapientia 33. Scandalum 1. Scientia 117. Sententia 3. Sceueritas. Simplicitas 3. Studium 3. Superbia 5. Tarditas 4. Triangulus. Verbum 66. Verecundia 8. Veritas 26. Virtus 15.27.121.174.200.207.217.234.243. Vita 37. Voluntas 64.

4 Rectitudo appetitus duplex, scilicet intrinseca, & respectu artificiatorum. Primam facit prudentia, secundam uero ars. Ideo ars non est uirtus moralis, sicut est prudentia. 3.d.33.q. 2.ar.1.q.3.6^m. *Vsura 206.203.

5 Rectitudo uitæ & intentionis duplex, scilicet perducens ad ultimum finem, & quę est ex genere, fine, & circunstantiis de bicis. Prima non potest esse sine fide, & gratia gratum faciente, sed tantum secunda, non tamen sine gratia gratuita. 4. dist. 17.q.1.ar.2.q.2.3^m./.4^m.

6 Rectitudo diminui potest, secundum quòd rectum in aliqua parte curuatur. Ma.q.2.1.1.34^m.

Adquid. 1 ¶ Rector multitudinis ad hoc intendere debet, ut pacisvni ratem procuret. Opus.20.li^o.1.c^o.2.

Qui. 2 Rectores sunt caput uniuersitatis ciuilis, ex quo totum corpus dependet. Opus.20.li^o.4.c^o.11.fi. *Ciuitas 3. Dispensatio 23. Imperator 3. Obedientia 44. Politia 2. Politica 3. Præfectus. Princeps 0. Senator 1. Sexus 7. Vita 40.

¶ Rectus. Apud 1. Deus 157. Definitio 20. Impersonale. Nominatiuus. Per 6. Trinitas 2. Christus 46.

¶ Recuperare. Adam 54. Amicitia 39. Annihilatio 10.12. Aureola 25. Cibus 2.3.5. Confessio 43. Corruptum 1. Deus 386. 387.388. Eucharistia 180.251.252. Gratia 50. Hæresis 49. Homo 22. Humidum 0. Incarnari 2.8. Innocentia 1. Iudei 20. Iustitia 72. Meritum 105. Peccatum 344. Pœnitentia 100 &c. Reconciliatio. Redemptio 0. Religio 29. Restauratio. Symonia 10. Virginitas 10.11.32.33. Voluntas 75. Vsura 101. 162.163.200.

¶ Recurrere. Absoluere 26. Confessor 70.73. Damnum 1. Excõmunicatio 11. Lex 173. Pœnitentia 39.84. Periculum 9. Scientia 69. Tirannus 10.11.

¶ Recuruum. Inclinatio 4.

¶ Recusare. Electio 32. Hieremias 2. Pusillanimitas 7.

¶ Redamatio. Amor 148.

¶ Redarguere. Correctio 0. Delectatio 43. Elenchus. Increpatio. Iudicium 29.30.

¶ Reddere. Actio 58. Actus 108. Arra 1. Bos. Charitas 85. Ciuitas 1. Clementia 9. Cognatio 9. Comedere 4. Contemplatio 19. Debitum 14.&c. Delectatio 60. Aequinalens. Exactio 5. phãtasma 7. Fornicatio 14. Gratitudo 1. Gratus 2. Habitus. 2 Honor 10. Idoneus 0. Iciunium 7. Iephte. Infidelis 4. Ingratitudo 10. Intellectus 179. Ius 1. Iustitia 7.32.42. Lex 54. Ludus 12. Luxuria 19. Matrimonium 50.117. Merces 5. Mũdus

Re

8. Mutuum 4. Oblatio 6. Officium 6. Ouis 1. Pœna 54. Pœnitentia 11.69. Præceptum 42. Prælatio 6. Præmium 1. Princeps 18. Recompensatio. Redditus. Redemptio 1. Religio 3. Restitutio 0. Rethor. Satisfactio 23. Sepultura 12. Seruitus 8. Virtus 29. Vita 38. Votum 22.57.&c.63. Vsura 27.228. &c. Christus 113.

¶ Reditus. Exactio 5. Restitutio 13. Vsura 98.156.183.184. 188.194.195.196.

1 ¶ Redemptio Christi, reddit nobis totũ quod perdidimus in Adam, non quidem simul, sed omnia tempore suo 2.d. 31. q.1.2.1^m. * Abraham 17. Angelus 487. Aqua 17. Assumere 57. Baptismus 187. Canis 1. Datio 16. Eucharistia 44. Fides 65.66. Christus.

2 Per redemptionem humani generis, Christus uniuersaliter totam creaturam reparauit, & meliorauit 4.dist. 48. q.1.1.c. * Hæresis 136.

3 Ad redemptionem requiruntur duo, scilicet solutio, & precium. Et utrumque immediate cõuenit soli Christo, sed principaliter toti trinitati, 3^a.q.48.5.o./.3.d.19.ar.4.q.2.o. *Incarnari 8. Missa 26. Mors 36. Ordo 101. Passio 21.85.&cet. 100.109.110.

4 Christus ut deus, dicitur redemptor per auctoritatem, sed u homo, merendo per effectum humilitatis 4.d.5.quæl.1.1.2^{m} *Peccatum 258.&c.

5 Christus est redemptor noster dupliciter, scilicet liberando a diabolo, & reconciliando nos deo. 3^a.q.48.4.2^m./.3^m./.6.3^m./ 3.d.19.artic.4.quæst.1.o./. Rom.3. lect.3. med^o. C. * Restitutio 12. Sanguis 7.&c. Satisfactio 23.&c. Stipendia. Vexatio. Vsura 200.

¶ Redigere. Accidens 121. Nihil 0. Ordo 101. Peccatum 190.

¶ Redire debet homo ad cor quadrupliciter, scilicet quasi ad iudicii solum, ut se discutiat, quasi ad uitæ principium, ut se custodiat, quasi ad diuinæ loquutionis auditorium, ut diligenter attendat, & quasi ad diuinorum eloquiorum thesaurum, ut eum abscondat & possideat. Isa.46. fin. * Beatitudo 139. Corruptum 2. Crucefignatus 2. Ecclesia 12. Eucharistia 88. Exitus 2. Exufflatio. Fornicatio 14. Hæresis 23.24.30.31. Ingratitudo 11.&c. Macula 16. Matrimonium 30.60.141. Peccatum 276.354. Pœna 65. Po^a.15. Sanguis 12. Templũ 14. Ventus 4. Votum 62. Vsura 177.199. Diuiſio.

¶ Reduci. Abstractum 3. Accidẽs 9. Actus 59.80.85. Agens 30. 49.68.94. Angelus 118.180.181.334.454.559. Anima 238. 239.251. Attributa 18. Beatitudo 136. Beneficium 9. Bestialitas 1. Capitale 8. Character 3. Cã. 20.64. Cælũ 78.110. Color 8.9. Consilium 14. Continentia 9. Corrup^o. 1. Cura 4. Defectus 24. Dæmon 112. Deus 52.&c. 199.263.354. Dispõ. 41. 42.43. Donum 13. Embrio 1. Ens 15.31. Error 12. Fides 2. Finis 96.&c. Forma 89.90. Genus 24.25.26.29. Gratia 2.100. 106. Habitus 50. Hæresis 2. Imprudentia 2. In. 6.14. Ingratitudo 10. Instrumẽtum 15. Intellectus 257. Interrogare. Interpretario 4. Iustitia 81. Latria 4.5. Lex 27.29.38. Logica 1. Luxuria 11. Mãsuetudo 2. Manumissus. Matrimonium 94.105. Meritum 50. Misericordia 3. Mitis. Monstrum 1. Motus 13. &c. Mundana. Negatio 4. Nomen 82. Operatio 27. Oppositio 2. Ordo 6.47. Ornatus 1. Orpheus. Passio 39.42. Peccatũ 312. Perfectio 45. Perse. 6.10. Præceptum 39. Prophetia 11. Prudentia 50.78. Qualitas 15. Quæstio, 1. Sacramentum 54. Scientia 99.100.105.111. simplex. 4. somnolentia. speculatio Tactus 14. Temperantia 12. Transumptio. Veritas 20. Vestigium 5. Virtus 243. Vitium 10. Vnitas 40. Voluntas 55. Vsura 92.

¶ Redundantia fit in corpus, ex iis quæ sunt in anima, nisi in Christo patiente. 12ℭ.q.3.3.c./.3^m./.q.4.6.c./.q.75.3.1^m./.2^m /.22ℭ.q.175.4.1^m./.2^m./.3^a.q.14.1.2^m./.q.15.5.3^m./.6.c./.9.3^m /.q.19.3.3^m./.q.28.2.3^m./.q.45.2.c./.1^m./.q.46/.8.c./. 2^m./. q. 49.6.3^m./.q.54.2.c./.q.79.1.3^m./.1.d.1.q.1.1.2^m./.3.d.15.q.2. ar.1.q.3.3^m./.ar.2.q.1.c./.q.2.2^m./.ar.3.q.1.1^m./.3^m /.q.2.5^m./ q.3.c./ 2^m./.4^m./.d.18.3.5^m./.4.d.17.q.2.ar.3.q.1.c./.d.44. q. 2.ar.3.q.4.3^m./. Ver.q.10.11.3^m./.q.13.3.3^m./.q.26.8.8^m./10us /.10.o./. Quo.1.3.c./. Quo.7.5.c./.2^m./. Opu.3.c^o.231./.232. /.237. * Anima 131.&c.228.285. Aureola 8. Beatitudo 77. Claritas 6.17.18. Contritio 9. Cor.7. Corpus 38. Delectatio, 61. Dolor 5. Feruor 2.3. Gratia 38. Helias 6. Iustitia 40. Maria 15.&c. Matrimonium 204. Passio 74. Peccatum 106. superbia 1.&c. Tactus 8. Tristitia. Ex anima.

1 ¶ Reduplicatio qñque dicit concomitantiã, & qñque rationem præexistentẽ. Ma.q.1.2.2^m./.3.6^m. * Agere 11. Phãtasma 7. Quid.

2 Reduplicatio põt denotare, quodlibet genus causæ, suppositum, naturam, & accidẽs. 3.d.10.q.1.ar.1.q.1.c. *Homo 5.9.

3 Qd reduplicatur, est p qd prædicatũ cõuenit subiecto. Ideo aliquo mõ est idẽ utriq;, sicut mediũ in syllogismo affirma-

Re

eiuo 3.distinct.10 quæst.1,arti.1.q.1.c. * Honor 3.28.34. Humilitas 27. Iacob 5. Idea 5.30.37. Ieiunium 22. Iesus 4. Imago 11.

4 Reduplicatio requirit loquutionem per se ueram 3.d.10.q.1 artic.1.quæst.1.c./.ar.2.q.1.2^m./.d.11.4.6^m. * Impetare 4. 9.18.

5 Illud quod reduplicatur, comparatur ad prædicatum, sicut ad illud quod consequitur per se ad ipsum,ad subiectum uero, sicut in quo includitur 3.d.10.q.1.ar.1.q.1.c. *In 1.3. Infinitum 27. Infirmitas 0. Inquantum. Iudicium 3. Lex 45.61. 62.158. Linea 3.

6 Terminus reduplicatus, sumitur quandoque pro supposito, sed magis propriæ pro natura,quia sumitur in ui prædicati, 3ª.quæstio.1.6.10.11.12.0. * Locus 11. Lucifer. Memoria 1. Metaphysica 3.10.11. Secundum quòd. Specificatiue. Christus 18.31.32.

7 Quod conuenit alicui cum reduplicatione, non semper conuenit et simpliciter sine ea 3ª.q.16.10.3^m./.3.d.11.3.3^m.

¶ Refectio. Aqua 17. Beatus 36. Cibus 0. Dulcedo 1. Eucharistia 33.244.258.275. Experientia 10.&c. Fructus 2. Intellectus 202. Oratio 41.43.56. Potus. Sanctus 7. 8. Statua 2. Christus 199.

¶ Referre. Absoluere 22. Actus 18.172. Differentia 0. Nuntius Relatio 0. Testamentum 8. Veri 10.12.

¶ Referri. Actus 18.172. Ars 10. Aureola 16. Deus 381. Experientia 12.13. Honor 8. Imperare 4. Incontinentia 2. Laus 18. Martyrium 7. Motus 61. Obiectum 1.16. Officium 13. Prædicari 41. Pronomen 4. Relatio 0. Relatiuum 0. Relatū. Sacramentum 85. Sacrificium 4.8. &c. Sanctitas 4. Scientia 56. Temperantia 14.20. Verbum 62. Vsura 44.45. 185. 191. Vsus 4.

Diuisio. ¶ Reflecti supra se, conuenit animæ dupliciter, scilicet cognoscendo naturam suam, & actus suos esse 3.distinctio.23.q.1. 2.3^m./.Opusc.29.prin^o. Actio 19.20.21. Actus 5.6.72. Amor 144. Anima 174.175.289. Inclinatio 4. Intellectus 37.40.51. 61.221.237.

¶ Reflorere. Flos 2.

¶ Refluxus. Mare 2. Pars 14.

Refrenare. Austeritas 1. Gratia. Cōcupiscētia 21. Confessio 43. Consanguinitas 10. Continentia 9. Delectatio 94. Difficile 14. Donare. Frenum. Humilitas 2.26. Infirmitas 6. Ira 41 Maceratio 0. Pythagoras 2. Prophetia 17. Reprimere. Sobrietas 1. Studiositas 3. Temperantia 1.14. Virtus 150.

¶ Refrigerium. Damnatio 47. Doctrina 8.

¶ Refrigescere. Appetitus 75.

¶ Refugere. Abominatio. Abhorrere. Derelinquerere. Deserere. Dolor 29. Fuga. seruitus 3.14. Timor 13.18.34.43. Vitare. Christus 177.

Diuisio. ¶ Refugium Christi triplex. simons, nauis, & desertum. Mat. c. prin^o.

¶ Resulgentia. Nitor 1.

¶ Refundere. Reflexio 17.

¶ Refundi. Feruor 3.

¶ Refutare. Regere 3. Renuntiatio.

¶ Regale. Principatus 4.&c.

¶ Regeneratio. Baptismus 174. 175. 203. Recreatio. Christus 106.

Quid. 1 ¶ REGERE & gubernare, est proprie rationis. 22ℰ. quæst. 47. 12. c. * Absoluere 13. Amor 151. Angelus 579. Animal 52.

2 Regere est actus prouidentiæ 4.distinct.49.quæst. 1. artic. 2. q.5.c. * Appetitus 73. Beneficium 23. Ciuitas 3. Concubinatus 3.

3 Deus comminatur regiminis subuersionem tripliciter, scilicet quia subtrahuntur a regiminis officio idonei, præficiuntur indigni, & refutant uocati. Isa. 3. prin^o. * Concupiscentia 9. Corpus 37. Creatura 30. Cura 5. Dispensatio 23. Despoticum.

4 Aufert deus idoneum a regiminis officio tripliciter, scilicet quantum ad potestatem, quantum ad sagacitatem, & quantum ad auctoritatem. Isa. 3. prin^o. a. I.

5 Potestas ad regendum & ad compescendum insolentias in tribus consistit, scilicet primo in fortitudine corporis, quo ad complexionis uigorem, membrorum robur, & cibi multitudinem. Secundo in constantia cordis. Tertio in exercitio bellicæ artis. Isa. 3. prin^o. a. I.

6 Sagacitas seu sapientia ad regendum, habentur tripliciter. s. humana institutione, diuina inspiratione, & dæmonis reuelatione. Isa. 3. prin^o. a. K.

7 Auctoritas in regimine necessaria ad reuerentiam consistit in tribus, scilicet in officii dignitate, in morum honestate, &

Re

in uultus maturitate. Isa. 3. prin^o. a. K. Electio 35.38. Gubernare. Intellectus 220.

8 Viles & necessarii sunt aliqui principibus ad regimen populi tripliciter, scilicet uel ad expediendum dubia negotia, uel ad faciendum ædificia, uel ad instruendum diuina. Isa. 3. prin^o. a. K.

9 Sunt autem indigni prælatione regiminis dupliciter. Quantum ad defectum sapientiæ & ætatis, & quantum ad defectū uirtutis. Isa. 3. prin^o. a. H.

10 Effectus regiminis in perturbatione populi est triplex, scilicet uniuersalis dissensio, amicitiæ dissolutio, & ordinis confusio. Isa. 3. prin^o. a H.

11 In excusatione rationabili electi ad regimen, sunt tria, scilicet potentia ad repellādum nociua, impotentia ad supplendum defectum, & impotentia ad fouendum uel conseruandum necessarium. Isa. 3. prin^o. a. K. *Lombardia. Officium 2. Paulus 16. Pax 7.

12 Causa renuntiationis officii regiminis duplex, scilicet causa proxima, idest, pœna, & causa remota, idest, culpa. Isa. 3. lect. 2. prin^o.

13 Omnis regens politice, instituitur per electionem, non autem omnis rex, sed per successionem. Opusc. 20. lib^o. 3. c^o. 20. /. Li^o. 4. c^o. 1. * Peccatum 91.93.99. Politia 2. Politica 3. Potestas 14. Princeps 1.&c. principatus 6.&c. Prouidentia 25 &c. 33.39.40.

14 Regimen communitatis est, ut ordinate & pacificæ, bonum commune dispensetur, aliquo sententiante, imperante, & defendente. Primum adaptatur potestatibus cælestibus, secundum dominationibus, & tertium uirtutibus, 2. distin. 9. 3.c. * Prudentia 21.68. Ratio 11.40.42.43.44. Regnum 0. Senator 0. Seruitus 6. sponsa 5. Temeritas 1. Tirannus 4.9.

15 In omni regione, ciuitates reguntur politice, circumscripta potentia regis & imperatoris. Opusc. 20. li^o. 4. c^o. 1. *Tributū 1. Vniuersum 26. Votum 47.

¶ Regia. Iudæi 9. Minister 5. sedere 3.

¶ Regimen. Regere 0.

¶ Regina. Amazones 1. Capitale 9. superbia 20.

¶ Regio. Cete. 13. Matrimonium 115. Paradisus 10. Regere 15. Rex 9. siria. Transferre. Vsura 152.244.272.

¶ Regitiuus. Regula 4. semen 18.

¶ Regium. Ficus. Imperator 2. Iudei 9. Minister 5.

¶ Regnare. Animal 79.

¶ Regnatiua. Legispolitica 1. Prudentia 47.

1 ¶ REGNVM, a regendo dicitur. Ideo qui alios sub sua prouidentia habet, dicitur habere regnū 4.d.49.q.1.ar.2.quæ.5.c. *Abstinentia 6. Achab. Aditus 0. Alexander 2.3. Angelus 233.579. Animal 79. Arra 3. Assimilatio 5. Baptismus 154. 155.166. Beatitudo 15. Charitas 60. Chiliastæ. Clauis 1.3. Emere. Aeternitas 42. Excommunicatio 4. Gladius 1. Quid.

2 Regnum debilitatur, ex præsidentis defectu in sapientia uel iustitia, & ex defectu subditorum in obedientia. Ma. quæstio. 7.7.9^m. * Hæresis 2.72.73. Interdictum. Iudicium 49. Natiuitas 16. Oratio 54. Papa 1. Paupertas 6. Princeps 7.29.

3 Ecclesia militans, uel ecclesia triumphans, dicitur regnum dei, antonomatice. 4. distinct. 49.q.1. artic. 2. q.5. &c. * Principatus 6.

4 Regnum dei principaliter est in interioribus actibus, consequenter in iis, sine quibus illa non possunt esse, non autem in indifferentibus 12ℰ.q.108.1.1^m./.4.d.15.q.3.ar.1.q.4.1^m./ Ro.11.le.1.me^o. K./.c^o.14.lect.2.me^o. E. * prudentia 44. Rex 0.

5 Regnum cælorum dicitur quadrupliciter. scilicet Christus, sacra scriptura, ecclesia militans, & ecclesia triūphans. Mat. 3. prin^o. a. K. *sanctus 8. Tentare 23. Tirannis 2.4. Votum 80.81.

6 Regnum cælorū non promittitur in ueteri testamento. Mat. 3. prin^o. a. K./. Ro. 10. le. 1. me^o. B.

Diuisio. 1 ¶ REGVLA actuum humanorum duplex, scilicet humana ratio, & lex æterna, scilicet deus. 12ℰ.q.19.4.o./.quæstio.21. 1.c./.quæst.63.2.4.c./.q.71.6.c./.quæst.74.7.c./.8.1^m./.q.90.1 c./.q.97.3.c. prin^o./.22ℰ.q.8.3.3^m./.q.17.1.c./.q.23.3.6.c./.q. 37.1.1^m./ q.154.2.2^m./.3.d.23.q.1.1.c./.d.25.q.2.ar.1.q.2.2^m /.Ma.q.16.2.c.fi./. Virt.q.1.13.c./.q.5.2.c./. Iob.23.fi.C. Lex. 61.&c. *Abstinentia 1.

2 Regula actuum humanorum, non est quælibet ratio, sed ratio recta 2.d.24.q.3.3.3^m. *Actio 74. Agens 59.

3 Idem potest esse regulans commune, respectu diuersorū specie, ut fides, non autem proprium 2.d.41.q.1.1.1.1^m. * Angelus 258.

Re

4 Diuersitas regulantis & regulati, non demonstrat diuersitatem potentiæ, sed diuersitatem habitus, quia unus habitus est regitiuus alterius 2.d.24.q.2.2.4^m. * Anima 222. Appetitus 9. Auersio 8.9. Bonitas 74. Consecratio 18. Contemptus 1. Delectatio 94, 105. Dæmon 46. Dispositio 26 Epieiceia 4. Honestum 4.5. Humilitas 12. Intellectus 201 279.285.

5 Aliquid continetur in regula dupliciter, scilicet ut finis, idest, actus uirtutum, & ut exercitium exterius, idest, tria uota scilicet obedientiæ, paupertatis, & continentiæ, ad quæ omnia alia ordinantur. 22ℰ.q.186.9.c. *Ira 11. Iudicium 21. Iustitia 1.36. Legislator 2. Lex 3.&c.20.35.48.62. 154.160. Magnanimitas 26 Mensura 0. Meritum 39. Misericordia 2. Motus 68.69. Obedientia 38.39. Peccatum 1.85.121.139. Præceptum 1.85. Prælatio 15. professio 2.3. Prudentia 5.54. Ratio 11.40.42.&c. Regularis 0. Religio 61.68. 77. Sapientia 24. Satisfactio 9. Symbolum 10. Subditi. Superbia 1.21.

6 Antequam essent regulæ, quæ nunc sunt, erat aliquis modus uiuendi, approbatus ad ecclesia, obligans ad certum tempus sicut nunc. 4.d.38.q.1.ar.2.q.3.3^m. * Temperantia 7. Virtus 81.121.165.190. Vitiositas. Voluntas 19. Votum 14. &c. Vsura 166.

¶ Regulare. Missa 19. Regula 0.

Compar^o.1 ¶ REGVLARIS. Canonici regulares & monachi, ad paria censentur. Opusc. 19. c^o. 2.

Dis^o.1085.2 A Oppositum uidetur dicere. 22ℰ.q.188.2.2^m. Resp. Dubio 1085. A.

3 Intelligendum est quòd ad paria censentur in illis quæ sunt communia omni religioni, sicut uiuere sine proprio, abstinere a negotiationibus, & ab officio aduocandi in causis, & huiusmodi. Alias possent aliqui similiter concludere, q canonici regulares tenerentur abstinere a lineis indumentis, quia monachi ad hoc tenentur. 22ℰ.q.188.2.2^m./. Opusc. 19. c^o. 2.

4 Vtraque religio, scilicet monachorum & canonicorum regularium, ordinatur ad opera uitæ contemplatiuæ, inter quæ præcipua sunt ea quæ aguntur in diuinis mysteriis, ad quæ ordinatur directe ordo canonicorum regularium, quibus p se competit quòd sint clerici religiosi. Sed ad religionem monachorum, non per se competit, ut sint clerici religiosi, ut habetur in decretis. Et ideo quamuis ordo monachorum, sit arctioris obseruantiæ, si monachi essent laici, liceret transire ab ordine monachorum, ad ordinem canonicorum regularium, non autem econuerso, ut habetur in decretis, ubi dicitur. Mandamus & uniuersaliter interdicimus, ne quis canonicus regularis professus, nisi (quod absit) publicæ lapsus fuerit, monachus efficiatur: sed si monachi sint clerici, sacris mysteriis obsequentes, habent id quod est canonicorum regularium, cum maiori arctitudine. Et ideo tráfire licitum erit de ordine canonicorum regularium, ad ordinem monachorum, petita tamen superioris licentia, ut dicitur in decretis. 22ℰ. q.188.2.2^m./.q.189.8.2^m.

5 Non sequitur, si monachus non habet officium docendi, q officium docendi accipere non possit. Dato tamen quòd monacho docere non liceat, non sequitur quòd canonicis regularibus non liceat docere cum canonici regulares, inter clericos computētur, ut habetur in decretis. Op.19.c^o.2. *Canonicus. Cælum 90. Episcopus 23. Missa 19. Motus 68.69. Professio 2.

Species seruitus. ¶ Regulus dicitur uolans, non propter hoc quòd habeat alas sed quia infilit in faciem hominis propter uelocitatē ad malefaciendum. Isa. 30. prin^o. I.

¶ Rehabere. Vxor 16.

¶ Reintegratio. Pœnitentia 107.

¶ Reiteratio. Aqua 22. Athanasius 1. Baptismus 80. 118. 136. 137.138.139.142.147. Circuncisio 22. Confessio. 46.&c. Cōfectratio 8. Donatus. Intentio 14. Macula 16. Omissio 9.18. Operatio 63. Peccatum 354. Penitentia 63.89.91.96. Sacramentum 145. Vnctio 27.

¶ Relapsus. Hæresis 23.24.30.31. Lapsus. Recidiuare.

Quid. 1 ¶ RELATIO est ordo unius rei ad aliam. Po^a.q.7.9.c./.7^m./.10 11.c. *Ad aliquid. Addere 7.9.10. Agens 48.

2 Omnis relatio est dependentia. 3.2.c^o.12.fi./. Veri.q.21.1.c./ Po^a.q.7.1.9^m. *Amor 251.253.

Du^m.1085.3 B Oppositum uidetur dicere. 3.4.c^o.14./. Po^a.q.9.4.10^m. Respon. Du^o. 1085. B.

4 Relatio secundum esse eius, est aliquid, non autem secundū rationem eius, sed est ad aliquid. Alia uero prædicamenta, sunt aliquid utroque modo. 1ª.q.28.1.2.c./.1.d.20.1.c /.d.26 q.2.1.c./.d.30.1.c./.3.d.8.5.c./. Veri.q.1.5.15^m./. Po^a.q.2.5.c./ q.7.8.c./. Quol.1.2.c./ Quo.7.4.fi./. Quol.5.4.c. * Bonitas 41.61.150. Character 2. Compositio 16. Coniunctio 10.

Re

5 Relatio realis est eorum quæ ad inuicem habent ordinem & inclinationem 1ª.q.28.1.c./. Po^a.q.7.9.c./.1^m./.7^m./.10.c.

6 Relatio habet esse reale, ex causa respectus, proprium uero rationem generis uel speciei, habet ex respectu. 3.d.8.5.c./.2^m /.Quo.1.2.c./.Quol.9.4.3^m./.Quo.12.1.c. * Consanguinitas 3. Consensus 5. Creatio 20. Ens 17. Generatio 51. Hierarchia 1.2. Oppositio 11. &c. Ordo 23. Po^a. 1. Prædicamentum 6 Prædicari 41. Similitudo 1.2.20.21.

7 Relatio non potest esse principium, nec terminus actionis 4. d.1.q.1.ar.2.q.4.c. Accidens 61.

8 Relatio secundum rationem eius, nihil ponit in subiecto. 1ª q.28.1.2.c./.1.d.8.q.4.3.c./.d.29.1.c./.d.26.q.2.1.c./.2.3^m./. d.30.1.c./.d.33.1.c./. Veri.q.1.5.15^m./. Po^a.q.2.5.c./.q.7.8.c. /.q.8.2.c./. Quo.7.4.fi. *Denominatio 7. &c. Genus 43. Oppositum uidetur dicere. 3.2.c^o.13. Resp. Dubio. 1086. *Intellectus 20.107.169.

9 Relatio secundum esse eius, inhæret subiecto, secundum uero rationem eius, tantum assistit. 1ª.q.28.1.1^m./.2.c./.q.33.1 c./.q.40./.1.c./.1.d.33.1.c./. Po^a.q.7.8.c./.9.7^m./.quæst. 8.2.c. *Quantitas 18. Successio 6.

10 Relatio habet debilissimum esse, secundum quòd est in subiecto, quia non ponit in eo aliquid absolutum, sed tantum per respectum ad aliud 1.d.8.q.4.3.4^m./.10^a.q.7.9.c. prin^o./ quæstio. 8.1.4^m./.quæst.9.5.1^m./.14^m./. Periherm. 3. lectio. 1. med^o. c. B.

11 Relatio secundum quòd est in subiecto, facit compositionem cum eo, quia aliud est esse relationis, & substantiæ quæ refertur. 1.d.20.1.c./.d.21.q.1.2.c./.d.33.1.c.fi./.23.3^m./. Po^a. quæ 8.1.5^m.

12 Fundamentum relationis, est causa eius in subiecto 1. dist. 2. L. med^o. G. * Actio 119. Bonitas 61. Consensus 5. Aequalitas 6.

13 Fundamentum relationis & causa eius, est quantitas 1.d. 26 q.2.1.c./.3^m. *Matrimonium 5.6. Seruitus 2.

14 Omnis relatio fundatur in qualitate, uel quantitate, uel actione uel passione. 1ª.q.28.4.c./.1.d.26.q.2.2.4^m./.3.d.5.q.1 art.1.c./.d.8.5.c./.3.4.c^o.24./. Po^a.q.7.9.10.c./. qu. 8.1.c./ Periherm. 3. le. 1. me^o. c. C.

15 Fundamentum relationis triplex. Quantitas, actio uel passio & mensura. Met. 5. le. 17.0. *Vbi 2.

16 De ratione relationis realis sunt duo, scilicet fundamētum, & respectus ad aliud. 1. distinctio. 26. quæstio. 2.1.3^m./. dist. 33. 1.c.

17 Relatio præsupponit distinctionem aliorum genera, non autem distinctionem sui generis, sed facit eam. Po^a. quæstio. 8.5.12^m.

18 Relatio quæ est accidens, præsupponit distinctionem suppositorum, non autem relatio subsistens, scilicet diuina, sed effert secum, 2ª.q.40.2.4^m./. Po^a.q.10.3.4^m. * Character 1. Relatiuum 0. Similitudo 1.2.

19 Relatio duplex. Si realis, & rationis. 1ª.q.28.1.c./.1.d.20.1.c./ d.26.q.2.1.c./.d.33.1.c /. Veri.q.2.2.1^m./. Quo.9.4.c./. Opusc. 3.c^o.53. *Simplex 2.

20 Differentia & ordo relationum ad inuicem sumuntur a differentia & ordine fundamētorū 1.d.26.q.2.2.4^m./.3.d.8.5.c.

21 Relationes oppositæ possunt esse eiusdem, respectu diuersorum, non autem proprietates absolutę. 4.d.8.q.1.ar.2.q.1.1.1^m

22 Relationes differentes specie, non possunt terminare eandem relationem in specie, contra Præpositiuum. 1ª. quæstio. 32.2.c.

23 Aliquando ex parte unius extremi, est tantum una relatio, & ex parte alterius, sunt multæ. 3ª. quæstione, 35.5.3^m. *Differre 1.

24 Relatio in patre, differt in specie a relatione in matre. 3ª. qu. 35.5.3^m./.3.d.8.5.c.

25 Substantia diuina potest esse relatio, non autem substātia in genere. 1.d.4.q.1.1.3^m./. Con.4.c^o.14./. Po^a.q.8.2.1^m./. Opu. 3.c^o.154.

26 Relatio in utroque termino differt numero, & etiam specie, si differunt nomine 1.d.27.q.1.1.2^m./.4.d.5tinct.27.q.1. arti. 1.q^r.1.3^m.

27 Vnitas & pluralitas specifica relationum, sumitur ex causa, numeralis autem ex subiecto, nulla uero ex terminis. 3ª. q.35.5.c./. Quo.1.2.c./. Quo.9.4.c./. Opusc. 3.c^o. 212. * Forma 68. Verbum 31.38.40. Veritas 9.25.

Du.1087^m Immo relationes multiplicantur secundum rem, secundum fundamenta. 3.d.8.5.o./.d.21.q.1.ar.1.q.2.3^m. Respondeo Du^o. 1087.

28 Omnis patientis ad agens, est relatio realis, & econuerso, si bonum eius oriatur ex hoc, ut in omni agente uniuoco & moto, non autem in deo. Po^a.q.7.10.c.

Re

39 Idem ad ſeipſum, non refertur aliqua relatione reali, 1ª.q.42 1.4ᵐ./.q.45.3.2ᵐ.

30 Relatio realis, requirit diſtinctionem ſuppoſitorum, non autem relatio rationis. 1ª.quæſtio. 1 3.7.c./.q.42.1.4ᵐ./.1. d.26 q.2.2.c

31 Relatio identitatis numeralis, eſt relatio rationis tantum, generica uero & ſpecifica, eſt relatio realis. 1ª.qu.1 3.7.c./.q. 28.1.2ᵐ./.4.1ᵐ./.q.42.1.4ᵐ./.1.d.26.q.2.1.2.c./.d.31.q.1.1.c. /.Veri.q.1.5.15ᵐ./.q.2.2.2ᵐ./.Poª.q.7.11.c./.Met.5.le. 11. fi. b./.Periherm. 5.le.3.meº.c.

32 Alia ratione refertur dominus ad ſeruum, & ſeruus ad dominum. 1ª.q.13.8.1ᵐ./.22ª.quæſt.81.1.3ᵐ./.3ª.q.20.1.2ᵐ./.2 c./. Opuſ.61.cº.5.

Realis. 33 Relatio eſt ens reale, licet non omnis. 1ª.q.13.7.c./.q.28.1.c. /.1.d.26.q.2.1.c./.d.33.1.c./.Poª.q.7.10.c.

34 Relatio non eſt ens reale, niſi ex fundamento 1.d.26.q.2.1.c. /.2.3ᵐ./.4ᵐ./.d.30.3.3ᵐ./.d.33.1.c./.3.d.8.5.c./.Quol.1.q.2.2 c./.Quol.9.4.c. *Agens 48. Diſtinctio 23.20. Acqualitas 6. 23. Eſſe 46. Filiatio 26. Forma 68.

35 Relatio realis, requirit duo extrema realia. 1ª.qu.13.7.c./.q. 28.1.2ᵐ./.4.1ᵐ./.1.d.26.q.2.1.2.c./.Veri.q.1.5.15ᵐ./.q.2.2.1ᵐ *Hierarchia 2.

36 Neceſſe eſt quòd procedens & id a quo procedit, quando ſunt eiuſdem naturæ, ſint in eodem ordine, & habeant relationes reales. 1ª.q.28.1.c./.poª.q 8.1.c.fi./.3ᵐ.

37 In his tantum, in quibus eſt eadem ratio ordinis ex utroque termino, eſt mutua relatio realis, ut in omni relatione conſequente quantitatem. 1ª.q.13.7.c./.q.28.1.c./.1.d.30.3.2./.3ᵐ /.poª.q.7.10.c.

38 Omnis relatio conſequens propriam operationem, uel potentiam, uel quantitatem alicuius rei, eſt relatio realis, & econuerſo. 5.4.cº.14.

39 Quando unum relatiuorum dependet ex altero, & non econuerſo, relatio eſt realis, tantum in dependente. 1ª.q.28 1.c./. 1.d.8.q.4.1.3ᵐ./.d.39.q.1.2.2ᵐ./.3.d.5.q.1.ar.1.q.1.c./. Verit. q.1.5.15ᵐ./.q.4.5.c./.q.2 1.1.c./.poª.q.3.3.c./.q.7.1.9ᵐ./.10. c./.1.1.c./.q.8.1.3ᵐ. *Locus 30. Matrimonium 5. &c. Motus 2. Ordo 4. Peccatum 302. Poª.1.

40 Relationes conſequentes actionem & paſſionem, ſunt reales in utroque termino, ut motuum & mobile, pater & filius, 1ª q.13.7.c.

41 Relatio quæ innaſcitur ex motu utriuſque extremi, eſt realis in utroque extremo, ut filiatio & paternitas 4.d.41.ar.1. quæſt.1.3ᵐ.

42 Relationes conſequentes tantum operationem intellectus in rebus, ſunt relationes rationis tantum, ſed quæ ſunt inter uerbum & intellectum, ſunt relationes reales, 1ª.q.13.7.c./. q.28.1.4ᵐ./.4.1ᵐ. * Relatum 3.4. Scientia 56. Verbum 49. Veritas 9.25.

43 Relatio ſcientiæ ad ſcibile, eſt relatio realis, econuerſo autem, eſt relatio rationis tantum, 1ª.q.6.2.1ᵐ./.q.13.7.c./.3ª. q.35.5.3ᵐ./.1.d.8.q.4.1.3ᵐ./.d.20.1.c./.d.26.q.2.1.c./.d.30.1 2ᵐ./.3.3ᵐ./.d.40.q.1.1.2ᵐ./.3.d.1.q.1.1.1ᵐ./.d.5.q.1.ar.1.q.1 c./.d.8.5.5ᵐ./.5.2.cº.12.2ᵐ./.Liº.4.cº.14./.Veri.q.1.5.15ᵐ./ 16ᵐ./.q.4.5.c.prinº./.q.21.1.c./.Poª.q.3.3.c./.q.7.1.9ᵐ./.10. c./.5ᵐ./.11.c.fi./.q.8.1.3ᵐ./.Quol.1.2.c./.Met.5.le.17.o./.Liº 10.le.8.meº.g./.fi.1./.le.9.meº.d./.Phyſic.5. le.3.medº.c.B. *Vſura 35.38. Vſus 5.

44 In quibus differt intellectus & intellectum, uolens & uolitū poteſt eſſe relatio realis ſcientiæ ad ſcibile, uoluntatis ad rem uolitam, non autem in deo 1ª.q.28.4.1ᵐ.

45 Relatio amantis & amati, eſt relatio realis, in utroque termino 1.d.30.3.3ᵐ.

Rationis. 46 In relatione ſunt aliqua ſecundum rationem tantum, non autem in aliquo alio genere. 1ª.quæ.28.1.c./.Veri.q.1.5.15ᵐ /.Quol.9.4.c.

47 Omnis reſpectus ad non ens, eſt relatio rationis tantum 1ª. q.13.7.c./.1.d.24.q.1.3.1ᵐ./.d.26.q.2.1.c./.d.30 3.3ᵐ./.5.2. cº.12.3ᵐ./.Veri.q.1.5.16ᵐ./.Poª.q.3.1.7ᵐ./.3.5ᵐ./.q.7.11.c. *Addere 7. & c. Anima 225. Apprehenſio 4.

48 Omnis relatio ad ens tantum in potentia, eſt relatio rationis tantum. Cont.2.cº.12.3ᵐ. * Creatio 20. Ens 17. Genus 42.43.

49 Relatio rationis circuit omne genus. Verita. quæſtione, 21. 1.3ᵐ. * Habitus 53. Medium 8. Verbum 49. Vnitas, 39.40.

50 Relatio rationis non eſt inhærens 1ª.q.28.1.c./.1.d.33.1.c./. Poª.q.8.2.c.fi. *Vnum 1.

51 Relatio rationis duplex, ſcilicet inuenta per intellectum & attributa rebus, alia conſequens modum intelligendi. poª.q. 7.11.c./.2ᵐ.

Re

52 Relatio rationis contingit quadrupliciter, ſcilicet uel quando relatio non habet aliquid in rei natura, ſupra quod fundetur. Et inde eſt, quòd quandoque contingit, quòd relatio eſt realiter in uno, & non in alio, quia in uno habet modum quendam ſupra quem fundatur, quem non habet in alio, ſicut eſt in omnibus illis relationibus, quibus deus ad creaturam refertur, quæ quidem realiter ſunt in creatura, & non in deo. Vel quando relatio non habet aliquam realem diuerſitatem inter extrema, ſicut relatio identitatis. Et ideo hęc nihil ponit ſecundum rem, ſed ſolum ſecundum rationem, ut cum dicitur, idem eidem idem. Vel quando deſignatur relatio aliqua entis ad non ens, ut cum dicitur, quòd nos ſumus priores his qui futuri ſunt. Vel quando ponitur relatio ipſius relationis. Ipſa enim relatio per ſeipſam refertur, & non per aliam relationem. Et hos ultimos duos modos, ponit Auicenna, ſed primi duo poſſunt extrahi, etiam ex uerbis philoſophi, 1ª.q.13.7.c./.1.d.26.q.2.1.c./.5.2.cº.12.3ᵐ /.Veri.q.1.5.15ᵐ./.Poª.q.7.11.c.

53 Ratio relationis, dependet ex termino, ſicut & motus, ſed eſt ſe eius, dependet ex ſubiecto, 3ª.q.2.7.2ᵐ. Mutatio.

54 Relatio non terminat motū per ſe, ſed conſequitur motū per ſe. Nec poteſt innaſci realiter de nouo, niſi per motum, 1.d.9 L.prinº.D./.3.d.2.q.2.ar.2.q.3.c./.5.3.cº.62.9ᵐ./.Poª.q.7.8 .c. *Augmentum 17.

55 Relatio innaſcitur aliquando, ex motu utriuſque termini, & aliquando ex motu alterius termini tantum, 3ª.q.2.7.c./. 1.d.41.5.1ᵐ./.2.d.1.q.1.5.8ᵐ./.3.d.1.q.1.1.1ᵐ./.d.7.q.1. ar.1. q.1.c./.4.d.41.ar.1.q.1.3ᵐ./.Veri.q.8.9.3ᵐ./.Rolect.2.fi.I./. Periherm.5.le3.meº.c.

56 Relatio non incępit de nouo, nec deſinit, ſine mutatione alterius relatiuorum. 5.3.cº.61.9ᵐ.

57 Relatio realiter poteſt alicui de nouo aduenire, ſine mutatione eius 1ª.q.13.7.c./.3ª.q.16.6.2ᵐ./.1.d.26.q.2.1.3ᵐ./.d.30.1 c./.d.41.5.1ᵐ./.2.d.1.q.1.5 8ᵐ./.3.d.1.q.1.ar.1.1ᵐ./.4.dif.41 ar.1.q.1.8ᵐ./.Poª.q.7.8.c./.4ᵐ./.Quol.1.2.c./.Quol.9.4.c./. Gal.4.le.2.meº.K./.Periherm.5.le.3.meº.c.

58 Relatio relatiuorum ſecundum eſſe, non efficitur de nouo ſecundum eſſe, niſi per acquiſitionem fundamenti: nec relatio relatiuorum ſecundum dici, niſi acqniratur illud, quod importatur per nomen 2.d.1.q.1.5.8ᵐ. *Motus 2.

59 Omnis relatio incipiens ex tempore, ex aliqua mutatione cauſatur. 3ª.q.2.8.c.

60 Actionis & paſſionis, inquantum implicant motum, ſunt aliud a relationibus quæ ex eis conſequuntur. 1ª. quæſtione 41.1.2ᵐ.

61 Relatio realis, dupliciter deſtruitur, ſcilicet deſtructo fundamento, & ceſſante reſpectu, corrupto termino 1.d.26.q.2.1. 3ᵐ./.4.d.41.ar.1.q.2.c./.Poª.q.7.9.7ᵐ.

62 Relationes non recipiunt magis & minus. 12ª. quæſtione, 82.4.c.

63 Relatio eadem numero, eſt in omnibus, ſimul tralentibus idem 3ª.q.35.5.3ᵐ.

64 Relatio ſecundum actum, requirit duo extrema in actu exiſtere. 1.d.30.1.c.

65 Aliquando ex parte unius extremi, eſt tantum una relatio, & ex parte alterius multæ 3ª.q.35.5.3ᵐ.

66 Non omnium quorum eſt relatio, eſt comparatio, ſed tantū quorum eſt relatio ſecundum unam quantitatem, uel qualitatem. Poª.q.7.8.2ᵐ. Comparº.

67 Nulla relatio refertur ad ſe, nec ad aliam per aliam relationem, ſed per ſeipſam. 1ª.q.42.1.4ᵐ./.q.45.3.2ᵐ./.1.d.8.q.5.1. c./.d.26.q.2.1.c./.d.30.3.3ᵐ./.d.31.q.1.1.c./.2.d.1.q.1.2.5ᵐ./ 5.2.cº.18./.Veri.q.1.5.15ᵐ./.poª.q.3.3.2ᵐ./.q.7.9.2ᵐ./.11.c. *Abſolutum 9. Compoſitio 16. Denominatio 7.8.9. Fictio 3. Genus 43. Oppoſitio 11. &c.

68 Relatio habet eſſe poſtremum & imperfectiſſimum, quia præexigit eſſe aliorum accidentium, & dependet ab aliquo exteriori. 5.4.cº.14. * Principiatum 2. Situs 1. Verbum 28. Vnum. 1.

69 In diuinis eſt duplex relatio, ſcilicet relatio realis, & relatio rationis. 1.d.33.1.c./.Potentia q.1.1.1ᵐ./. quæſtione. 8.1.c. *Actus 194. In diuinis intrinſecꝰ.

70 In diuinis ſunt quædam relationes reales. 1ª.q.28.1.o./.1.d. 26.q.2.1.o./.d.33.1.c./.5.4.cº.14./.Poª.q.12.6.c./.qu.8.1.o./. Opuſ.3.cº.53. *Adiectiuum 12.13. Adoratio 12. Attributa 10. Auctoritas 1. Deus 335. &c.

71 In diuinis ſunt tantum quatuor relationes reales, ſcilicet paternitas, filiatio, ſpiratio, & proceſſio. 1ª.q.28.4.o./.q 30.1.c. /.2.c./.1ᵐ.

72 Relatio in diuinis non excludit abſolutum. i. non dependēs, ſed abſolutum, ideſt, non relatum ad aliud. Poª.q.9.4.1oᵐ.

73 Rela-

Re

73 Relatio in diuinis non eſt totum uniuerſale, nec omnes ſimul, ſunt aliquid maius, quàm una tantum. 1ª.q.42.4.3ᵐ. *Diſtinctio 22. &c.

88ᵐ.1088.74 Oppoſitum uidetur dicere 2.d.3.q.3.2.c.fi. Reſp. ſicut Duº 475. *Aequalitas 6.23. Exitus 1.

75 Relatio in diuinis, poteſt tripliciter conſiderari, ſcilicet ut relatio abſolute, ut diuina cōſtituens perſonas, tertio ut operatio. Primo modo ſequitur operationem & proceſſionem, ſecundum noſtrum modum intelligendi, ſecundo econuerſo, tertio ſunt, ſimul. 1ª.q.40.4.o./.1.d.26.q.2.1ᵐ./.d.27.q.1 2.o./.Poª.q.8.3.c./.7ᵐ./.q.10.3.o./.Opuſ.3.cº.63. *Generatio 51.56.61.64.73.

76 Oriri uel procedere, non conuenit relationibus diuinis. 1ª. quæſt 28.3.3ᵐ. *Gilbertus. Hæreſis 121. Notio 0. Numerus 22.

77 Relationes in diuinis, non faciunt compoſitionem cum eſſentia. Poª.q.9.5.15ᵐ./.19ᵐ./. quæſt.10.1.12ᵐ. * Oppoſitio 11.&c.

78 Relatio & eſſentia in diuinis, ſunt idem realiter, & differunt ratione. 1ª.q.28.2.o./.q.29.4.c./.q.39.1.c./.q.40.1.c./.1ᵐ./.q. 41.5.2ᵐ./.q.42.6.3ᵐ./.1.d.2.5.c./.d.4.q.1.1.3ᵐ./.dif.7.q.1.2. 3ᵐ./.d.8.q.4.1.4ᵐ./.d.19.q.4.1.4ᵐ./.q.5.3.1ᵐ./.d.20.1.c./.dif. 26.q.2 1.4ᵐ./.d.33.1.o./.4.c./ L./.d 34.q.1.1.4ᵐ./.5.4.cº.14. /.poª.q.2.1.3ᵐ./.12ᵐ./.2.2ᵐ./.4.14ᵐ./.5.6.c./.q.7.1.4ᵐ./.5ᵐ./ 6ᵐ./.q.8.1.1ᵐ./.7ᵐ./.8ᵐ./.2.o./.3.c.fin./.4ᵐ./.7ᵐ./. quæſt.9.4. 11ᵐ./.16ᵐ./.5.c.fi./.13ᵐ./.14ᵐ./.15ᵐ./.q.10.1.12ᵐ./.3. c./.5. 12ᵐ./.Quol.6.1.o./.Opuſ.3.cº.54./.65./ 67./.Opuſ.9.q.6./. Io.16.le.4.fi c.fi.

79 Relatio in diuinis, ut comparatur ad eſſentiā, eſt ratio tantum, ſed ut comparatur ad terminum, eſt res 1.d.2.5.o./.dif. 19.q.4.1.4ᵐ./.poª.q 8.1.1ᵐ./.q.9.5.1ᵐ./.Opuſcu.9. quæſtio. 6./.Io.16.lect.4.fi.c.fi. * Origo 5. Perſona 21.22.36. Prædicamentum 6.

80 Relatio in diuinis, ut comparatur ad eſſentiam, eſt ſimilis relationi identitatis, non autem ut comparatur ad terminum. 1ª.quæſtione 28.1.2ᵐ./.1.diſtinctio. 26. quæſt. 2.1.2ᵐ./. poª.q.8.1.2ᵐ. * Prædicari 41. Proceſſio 52. &c. 69. 61. Qui eſt. Relatum 6.

81 Relationes diuinæ, non conſequuntur motum, ſed cōmunicationem naturæ. 1.d.33.3.3ᵐ./.poª.q. 8. 1. 3ᵐ.. * Subſiſtentia 10.

82 Relationes in diuinis, prædicantur de eſſentia in abſtracto, non autem in concreto. 1. diſt. 33. 3. 2ᵐ. * Verbum 28. 31. 39. 40. 49.

83 Relationes ſunt in eſſentia dei, per identitatem tantum, ſed in perſonis, ut in ſuppoſito. 1ª.quæſtio. 40.1.2ᵐ./.1.diſt. 33.3.0.

84 Relationes in diuinis, ſunt realiter ipſæ perſonæ, & in perſonis 1ª.q.30.2.1ᵐ./ q.32.2.c /.2ᵐ./.q.40.1.o./.2.c./.1ᵐ./.q. 41. 6.c./.q.42.3.2ᵐ./.1.d.26.q.2.1.o./.d.27.q.1.1.5ᵐ./.d.33.2.o./. Poª.q.8.1.6ᵐ./.3.c./.q.9.4.15ᵐ./.17ᵐ./.5.c.fi./.Opuſ.3.cº.58 /.66./.67. *Vnitas 46.

85 Relationes diuerſæ ſpecie in diuinis, non faciunt differre ſpecie perſonas. Poª.q.9.4.c./.5.18ᵐ.

86 Relationes in diuinis, & proprietates, & notiones, ſunt idē re, ſed differunt ratione, quia ut referuntur, dicuntur relationes, ſed dicuntur proprietates, ut conueniunt uni ſoli perſonæ, notiones uero ut ſunt principia formalia notificandi perſonas 1.diſtinctio. 26.q.2.3.o./.poª.quæſtio.10.5.12ᵐ./. Opuſ.3.cº.65.

87 Relationes in diuinis, & proprietates, & notiones, tripliciter differunt. 1. ſignificatione, ordine intelligēdi, & numero. 1.d. 26.q.2.3.c./.poª.q.10.5.12ᵐ.

88 Relationes in diuinis, ordine intelligendi, præcedunt proprietates, & illæ notiones 1, diſtinct. 26.q.2.3.c./.Poª.quæſt. 10. 5. 12ᵐ.

89 Relatio in diuinis, ut origines, ſunt idem re, & differunt ratione, quia origines ſignificantur per modum actus, ut generatio, relationes uero ut forma 1.q.40.2.c./.q.41.1.2ᵐ./.Poª. q.10.3.c./.Opuſ.3.cº.64.

Deiadcre aturas 90 Aliquæ ſunt relationes dei ad creaturas 1. diſtinct. 14. quæſt. 1.1.c.fi./.Cont.2.cº.11./.Poª.quæſt.7. 8. * Accidens 216. Aſſumere 6.

91 Sed non ſunt realiter in deo, nec extra deum, nec ipſe deus, 1ª.q.13.7.c.fi./.2ᵐ./.4ᵐ./.q.28.1.3ᵐ./.4.c./.1.d.2.3.c.princº./. d.9.L.q.2.2ᵐ./.d.26.q.2.3.2ᵐ./.d.30.1.1ᵐ./.2.1ᵐ./.3.o./. L./.d.31.q 3.2.2ᵐ./.d.33.1.c./.4ᵐ./.d.35.L.h./.3.d.2.q.2.ar.2 q.3.2ᵐ./.d.5.q.1.ar.1.q.1.3ᵐ./.5.2.cº.12./.13./.Veri.q.3.2.8ᵐ /.Poª.q.7 10.o./.Opuſ.3.cº.212.

88ᵐ.1088.92 Immo ſunt realiter in creatura 1.q.6.2.1ᵐ./.q.13.7.o./.q.28 1.3ᵐ./.4.c./.q.45.3.1ᵐ./.3ª.q.2.7.o./.1.d.8.q.4.1.3ᵐ./.d.9.L./. q.2.2ᵐ./.d.14.q.1.1.2ᵐ./.2.c./.3ᵐ./.q.2.1.c./.1ᵐ./.d.22.3.c./ 4 3ᵐ./.d.26.q.2.1.c./.d.30.2.4ᵐ./.d.33.1.c./.4ᵐ./.d.36.q.2.2.2ᵐ /.2.d.1.q.1.2.5ᵐ./.3.d.1.q.1.1.1ᵐ./.d.2.q.2.ar.2.q.3.2ᵐ./.d. 5. q.1.ar.1.q.1.c./.3ᵐ./.d.7.q.2.1.c./.d.8.5.c.fi./.d.3 2.3.c./. Veri. q.4.5.c./.Poten ª.q.3.3.c./.q.7.1.9ᵐ./.9.10.11.o./.Quol.1.2.o. /.Quolib.9.4.o./.Opuſcu.3. capº. 212. Reſpondeo Dubio 1089º. * Creatio 20. Creatura 3. &cet. Deus 46.58.77. 395. 419.

93 Nec ſunt reales, ſed rationis tantum 1ª.q.6.2.1ᵐ./.q.13.7.o. /.q.28.1.3ᵐ./.q.32.2.c.fi./.q.45.3.1ᵐ./.3ª.q.35.5.c./.1.d. 8. q. 4.1.3ᵐ./.d.30.1.1ᵐ./.3.o./.L.fi./.2.d.1.q.1.2.5ᵐ./.3.d.5.qu.1. ar.1.q.1 c./.d.8.5.o./.4.d.41.ar.1.q.1.3ᵐ./.5.2.cap°.13./. 14. Veri.q.1.5.15ᵐ./.q.4.5.c./.Poten ª.q.3.3.c./.q.7.1.9ᵐ./.9.10. 11.o./.Quol.1.2.o./.Quol.9.4.o./.Opuſ.3.cº.212. fi. *Dominium 3.5. Donum 7. Exitus 1.

94 Relationes dei ad creaturas, ſunt etiam in deo, ſecundum rationem & intellectum noſtrum 1ª.q.13.7.2ᵐ./.4ᵐ./.3. diſtinct. 32.3.c.

95 Relationes dei ad creaturas, non multiplicantur in intellectu dei, ſicut in intellectu noſtro 1ª. quæſtione. 28. 4. 2ᵐ. * Factum 1.2.

96 Relationes dictæ de eo tempore, non ſunt creator, nec creatura: nec ratio eſt falſa, quia fundantur ſuper relationē creaturæ ad creatorem 3.d.5.q.1.ar.1.q.1.3ᵐ. *Fatum 2. Fides 130. Filiatio 26. Honor 8. Idea 14.15.

97 Non derogat ſimplicitati diuinæ, quòd multæ relationes dei ad creaturas, prædicentur de deo 1ª.q.32.2.c.fi./.1.d.8.q.4.1 3ºo./.5.2.cº.14./.poª.q.7.8.c. *Nomen 53. &c. 57. 60. Verbū 49. 62. Vnio. 13.

98 Deus non poteſt habere relationem ad nos, niſi per modum principii, ſcilicet efficientis, finis, & formæ exemplaris, non autem formæ inhærentis, nec materiæ. 1. diſtinctione, 18. 5. c.

99 Proprium ſpiritusſancti, ideſt, amor, habet duplicem relationem ad creaturam, ſcilicet ut ad obiectum, & ut ad principiatum. Filius autem habet ſecundam relationem tantum, 1.d 15.q.4.1.2ᵐ.

1 ¶ Relativvm duplex, ſcilicet ſecundum eſſe, & ſecundum dici 1.q.13.7.1ᵐ./.1.d.26.q.2.1.c./.4ᵐ./.d.30.2.c./.2.d.1.q.1. 5.8ᵐ./.Veri.quæſt.21.6.c./.Poª.quæſtio.7.10.11ᵐ. * Abſolutum 0. Addere 4. Creatura 3. Denominatio 7.8.9. Deus 335. &c. Differre 1. Diuiſio.

2 Relatiua ſecundum eſſe dicuntur, quando nomina impoſita ſunt, ad ſignificandum ipſas relationes. Poª.quæſt.7.10.11ᵐ. *Diſtinctio 33.

3 In relatiuis ſecundum dici, & ſecundum eſſe, eſt aliquando relatio realis, & aliquando relatio rationis 1.d.30.3.4ᵐ./.poª q.7.10.11ᵐ.

4 Diuerſitas relatiuorum triplex. ſ. realium in utroq; termino, uel in altero tantum, uel in neutro 1ª.q.13.7.c./.1.d.30.3.3ᵐ /.Periherm.5.le.3.meº.c. *Diuiſio 24. Excluſio 7.8. Habitus 53. Idem 1. Ipſum. Maius 2.

5 Relatium per accidens triplex, ſcilicet ratione generis, uel ſubiecti, uel concreti. Metaphyſic.5. lectio. 17. fin. f. * Nomen 53. &c. 59.

6 Relatium in diuinis, dicitur quadrupliciter, ſcilicet quod refertur ſecundum nomen ſuum, cauſans uel conſequens relationem, implicans eam, & quod ponitur pro ea 1ª.q. 13.7 1ª./.1.d.5.q.1.2.2ᵐ. *Notio 10. Oppoſitio 11. &c. Parvus 3.4 Perſona 36.

7 Relatiua, tam aduerbia quàm pronomina, idem ſuppoſitum referunt. ſ. Cont.4. capº. 34. fin. * Producere 1. Relatio 39. 56. 58.

8 Poſito uno relatiuorum, ponitur aliud, ſed non ſemper realiter. Potentia quæſt. 7. 10. 12ᵐ. * Res 4. Se. Spiritus 8. Tarditas 1.

9 Relatiua non ſunt ſimul natura, niſi æqualiter mutuo referantur. 1ª.quæſt.13.7.6ᵐ./. Potentia q. 7. 8. 1ᵐ. * Vnitas 39.40.

10 Illa tantum relatiua, ſunt ſimul natura, quæ pari ratione, mutuo referuntur: nec tamen quo ad ſubiecta, ſed tantum relationes. Potentia quæſtio. 7.8.1ᵐ./.Metaphyſic. 10. lectio. 8. medº. g.

11 Relatiua non ſunt ſimul natura, propter ordinem rerum, ſed tantum per hoc, quòd unum eſt de intellectu alterius, & econuerſo. 1ª.q.13.7.6ᵐ.

12 Relatiua conſequuntur ſe mutuo in eſſe, non autem in aliis prædicamentis. 1.d.21.q.1.2.c.

13 Relatiua ex æquo, ſunt ut contraria, & mediata, & eiuſdem generis, non autem relatiua ex una tantum parte. Meta. 10. 8. meº.g./.le.9.meº.d./.le.10.meº.b.

¶ Relatum

Re

¶ Relatum, Deus 419. Fictio 3. Fides 130. Habitus 53. Intellectus 19. 20. 107. 169. Nomen 69. Peccatum 416. Prudẽtia 61. Referri. Relatio 58. 72. Relatum 9. 12. Scientia 1. 2. Significatio 10. Simplex 2. Vsura 77. Vsus 10.

¶ Relaxatio. Dispensatio 2.

¶ Relenare. Depositum 4. Misericordia 1. 8. 15. 19. Spiritus 14.

¶ Religare. Religio 2.

Virtus. 1 ¶ RELIGIO importat ordinem ad deum, ad quem ordinat hominem. 22ᵉ. q. 81. 1. o. /. q. 94. 1. 2ᵐ. * Abraham 17. Adoratio 9.

Quid. 2 Religio dicitur a frequenti electione diuini cultus: uel dicitur ab iterata electione dei negligenter amissi, uel dicitur a religando. 22ᵉ. quæstio 81. 1. c. /. 3. d. 33. quæst. 3. ar. 4. q. 1. c. / Trin. 10. c. Opus. 18. cº. 12. /. Opus. 19. cº. 2. prinº. / * Apostasia 2. Charitas 130.

3 Religio est uirtus, reddens debitum honorem deo. 12ᵉ. q. 60. 3. c. / 22ᵉ. q. 80. c. /. q. 81. 2. o. /. 5. c. /. q. 82. 2. c. /. q. 83. 3. 6. /. q. 84. 1. c. /. q. 89. 4. 1ᵐ. /. 4. q. 97. 3. c. /. q. 98. 2. c. /. q. 102. 1. c. /. q. 103. 3. c. /. q. 123. 3. 4. c. /. q. 186. 1. c. /. 3. d. 33. q. 3 ar. 4. q. 1. c. /. Opus. 19 cº. 1. * Cultus 4. 5. Deuotio 3. Eusebia. Falsitas. 24. Gratitudo 1. Irreligiositas o.

4 Religio est alia uirtus a pietate, 22ᵉ. quæstione, 101. 3. 2ᵐ. /. quæstione, 104. 1. 1ᵐ. * Iuramentum 1. Iustitia 22. 64. Latria o.

5 Religio est una uirtus, quia exhibet reuerẽtiam deo sub una ratione, scilicet ut deus est primum principium creationis, & gubernationis rerum, 22ᵉ. quæstione. 81. 3. o. /. 4. 1ᵐ. /. 2ᵐ. * Obedientia 19. Obseruantia 1. Oratio 2. 6. 16. 45. 50. Passio 128. Periurium 3.

6 Religio ceteris uirtutibus imperat, 22ᵉ. quæstio. 81. 1. 1ᵐ. /. 4. 4ᵗ. /. 8. 1ᵐ. /. quæstio. 88. 5. c. /. 9. 180. 1. c. /. 2ᵐ. * Pars 4. 6. 7. 11. 17.

7 Religio præfertur aliis uirtutibus moralibus, 22ᵉ. quæstio. 81. 6. o. /. quæstio. 88. 6. c. /. quæstio. 83. 2. c. /. Con. 3. capº. 138 /. Quol. 6. 11. c.

8 Sicut religio est quædam protestatio fidei, spei, & charitatis, quibus homo primordialiter ordinatur in deum, sic pietas est quædam protestatio charitatis, ad parentes & patriam, 22ᵉ. quæst. 101. 3. 1ᵐ. * Præceptum 51. Reuerentia 3. 4. Sacrilegium 2.

9 Sicut religio, per excellentiam dicitur pietas, sic latria dicitur dulia, iuquantum deus est excellenter pater & dominus 22ᵉ. quæstio. 103. 3. 1ᵐ. /. quæstio. 106. 1. 1ᵐ. /. 3. distinc. 9. quæstio. 2. 1. 1ᵐ. * Sanctitas 3. 4. Superstitio 2. Tentare 12 Virginitas 20.

10 Omnia illa per quæ deo reuerentia exhibetur, pertinent ad religionem. 22ᵉ. q. 83. 3. c. * Votum 2.

11 Religiosi non subiiciunt se homini, propter hominẽ, sed propter deum, 22ᵉ. q. 81. 1. 5ᵐ.

12 In religione considerantur duo. s. cultus dei, & deus. Primũ est materia & obiectum eius, secũdum uero, est finis eius, 22ᵉ q. 81. 5. o. /. Virt. q. 1. 12. 1 5ᵐ.

13 Religio est in uoluntate: ideo ordinat actus aliarum potentiarum, ad dei reuerentiam. 22ᵉ. quæstione 83. 3. 1ᵐ. /. quæstio. 88. 5. c.

14 Omnes actus eius, pertinent ad cultum dei, uel seruitutem. Primum respicit excellentiam dei, secundum uero subiectionem hominis, 22ᵉ. q. 81. 3. 2ᵐ.

15 Religio habet duplices actus, scilicet elicitos, ut sacrificare, adorare, & huiusmodi, & imperatos, scilicet actus aliarum uirtutum, 22ᵉ. quæstio. 81. 1. 1ᵐ. /. q. 85. 3. o. /. quæst. 186. 1. 2ᵐ /. q. 188. 2. c.

16 Religio habet dupliçes actus, scilicet interiores, ut principales & per se, & exteriores, ut secundarios, & propter interiores. 22ᵉ. quæst. 81. 7. o. /. q. 82. prinº. /. q. 84. 2. o. /. q. 85. 2. c. /. 3. cº. 119.

Status. 17 Religio nominat statum perfectionis, 22ᵉ. q. 186. 1. o. /. Quo. 5. 21. c.

Quid. 18 Status religionis, ordinatur ad perfectionem charitatis, sicut ad finem, 22ᵉ. q. 186. 7. 1ᵐ. /. 2. c. /. q. 187. 2. c. /. qu. 188. 2. 7. c. /. Quol. 4. 24. o.

19 Religio est status pœnitentiæ, exercitium & schola perfectionis, 22ᵉ. q. 186. 1. 4ᵐ. /. 2. c. /. 3. c. /. 5ᵐ. /. 5. c. /. q. 187. 6. c. /. q. 188 1. c. /. q. 189. 1. c. /. 3ᵐ. /. Quol. 3. 13. c. /. Quo. 4. 23. 7ᵐ. /. 24. 6ᵐ. / Opus. 18. cº. 8. /. Opus. 19. cº. 2. fi. * Benedictus 3. 4. Canonicus. Doctor 3. Infamia 2. Nouitii o. Oratio 45. Peccatum 255. 256. 257. Perfectio 54.

20 Status religionis, significatur per ficum fatuam zachæi. Quolib. 4. quæstione 12. 1. 22ᵐ. * Prædicare 14. Prælatio 15. 16

Re

21 Status religionis, est spiritualis militia proficientibus, & exercitium nouicinii incipientibus. Quol. 4. 23. 18ᵐ.

22 Status religionis, præfertur eleemosynis, & uirginitati secularium, quia uiuentes in monasteriis ad hoc quòd inhæreãt deo, propriam uoluntatem, & omnia quæ possunt post ponunt habere: sed uirgines ad hoc postponunt uenereas uoluptates: & ideo uirginitas non simpliciter est maxima uirtutum. 12ᵉ. q. 98. 5. 2ᵐ. /. 3ᵐ. /. 22ᵉ. q. 152. 5. b. /. c. /. q. 186. 8. c. /. Quol. 3. 12. 2ᵐ.

23 Status religionis potest considerari tripliciter, scilicet ut exercitium tendendi ad perfectionem charitatis, ut quietans, & ut holocaustum. 22ᵉ. quæstione 186. 7. c. * Regularis o.

24 Status religionis, est securior statu prælatorum, quia ignorãtia non imputatur religiosis, sicut prælato. Matthæ. 19. medº. K.

Difficilius seruãtur præcepta dei in sæculo, quàm in religione. Quol. 4. 23. c. /. 22ᵐ. /. 23ᵐ. /. 9ᵐ.

26 Difficilius peritiam sæcularem, quàm per religionem, peruenitur ad amplexus Rachelis, ideſt, ad quietem contemplationis. Quol. 4. 23. 16ᵐ.

Omnis religio, sumpsit originem, a discipulis Christi. 22ᵉ. q. 188. 7. c. fin. /. Quolib. 4. 23. 2ᵐ. /. 1ᵉ. Corinthio. 16. lectio. 1. priuº. G.

28 In primitiua ecclesia, omnium Christianorum erat perfectissimus perfectionis status, ad cuius uitæ exemplar, omnes religiones sunt institutæ. Quol. 4. 23. c.

29 Nihil de perfectione religionis deperit, gerentibus solicitudinem temporalium pro confratribus, quia quod uidentur amittere de quiete, recuperant in obsequio charitatis. Cõ. 3. cº. 135. 3ᵐ.

30 Voluntaria paupertas, requiritur ut primum fundamẽtum, ad perfectionem religionis, 22ᵉ. q. 186. 3. o. /. 4. c /. 1ᵐ. /. Opus. 18. cº. 8. /. Opus. 19. cº. 1. * Mors. Negotia. Oratio 45. Perfectio 68. &c. Pietas 6. 7. Requisita.

31 Religio uiuentium in paupertate, de labore manuum suarum, defenditur, contra rationes impugnantium eam. Cont. 3. cº. 132. /. 135.

Habere aliquid proprium, repugnat perfectioni religionis, non autem habere aliquid in communi, sed aliqualiter impedit, si superabunder, 22ᵉ. quæst. 188. 7. o. * Professio 2, 3. Votum 1.

33 Ad perfectionem religionis, requiritur perpetua continentia, 22ᵉ. q 88. 11. c. fi. /. q. 186. 4. o. /. Opusc. 18. cº. 9. /. Opu. 19. cº. 1. /. 10.

34 Obedientia requiritur ad perfectium religionis. 22ᵉ. q. 186 5. o. /. Opus. 18. cº. 11. /. Opu. 19. cº. 1.

35 Votum triplex, requiritur ad perfectionem religionis, scilicet uotum paupertatis, continentiæ, & obedientiæ, 12ᵉ. qu. 108. 4. c. /. 22ᵉ. q. 186. 6. o. /. 3. c. 130. /. Opus. 18. cº. 12. /. 18. / Opus. 19. cº. 1.

36 Perfectio religionis integratur ex prædictis tribus uotis, 22ᵉ. q. 186. 7. o. /. q. 188. 1. 2ᵐ. /. 2. 2ᵐ. /. Virt. q. 2. 1. 1. 5ᵐ. /. Opu. 18. cº. 18. /. Opus. 19. cº. 1.

37 Votum obedientiæ est præcipuum, inter tria uota religionis 22ᵉ. q. 186. 8. o. /. q. 188. 7. 1ᵐ.

38 Interiores actus uirtutum, non cadunt sub uoto religionis, sed religio ad eos ordinatur, ut ad finem. 22ᵉ. quæstione, 86. 7. 1ᵐ.

39 Ad religionem requiritur subtractio impedientium hominem, ne totaliter feratur ad seruitium dei. 22ᵉ. q. 186. 4. c. / Opus. 19. cº. 1.

40 Omnes obseruantiæ religionum, ordinantur ad tria principalia uota, ad quæ etiam pertinet habitus, ut signum obligationis. Ideo simul datur, uel benedicitur cũ professione. 22ᵉ. q. 186. 7. 2ᵐ. /. q. 88. 1. 2ᵐ.

41 Religiosi, saluã uitæ & religionis suæ obseruantia, omnibus se debent conformare. 1ᵉ. Cor. 9. le. 4. fi.

42 Per ingressum religionis, homo totaliter se mancipat, dei obsequiis. 22ᵉ. quæstione. 189. 3. c. /. 5ᵐ. * Calix 2. Episcopus 10. Ingressus.

43 In ingressu religionis, recipitur tanta gratia, quanta recipitur in baptismo, & remittitur omnis pœna: sed hoc non est quia talis ex se a satisfactione absoluatur, sed quia eo ipso quòd suam uoluntatem etiam in seruitutem redigit propter deum, plenarie iam pro omni peccato satisfecit, quam chariorem habet omnibus rebus mundi, de quibus tantum potest dare, quòd eleemosynis omnia peccata sua redimeret, etiam quantum ad pœnam. 22ᵉ. q. 189. 3. 3ᵐ. /. 4. d. 4. q. 3. ar. 3. q. 3. 3ᵐ. * Fornicatio 16. Hæresis 110. &c. 156. 157. Iuramentum 23.

44 Consi-

Re

44 Consilium uel magna deliberatio, non requiritur ad ingressum religionis secundum se, nec quo ad uires, sed quo ad impedimenta, uel modos religionis per doctrinã maiorum, ab iis qui sperantur prodesse, ut de ingressu religionis frequenter contingit, ex ignito sermone prædicationis, uel ex uirtuosa operatione, & excellenti uita doctoris. 22ᵉ. q. 189. 10. o. /. Opus. 20. liº. 4. cº. 21.

45 Habens uotum, uel iuramentum minoris religionis, licite inducitur ad maiorem, non autem econuerso, nisi dispensetur. 22ᵉ. q. 189. 9. 3ᵐ.

46 Non licet inducere aliquem ad religionem, per falsam doctrinam. 22ᵉ. q. 189. 9. c. /. Quol. 5. 24. c.

47 Inducens alios ad religionem, non peccat, si fiat sine uiolentia, symonia, & mendacio, sed magnum præmium meretur. 22ᵉ. q. 189. 9. o.

48 Licet dare, uel accipere aliquid, pro uictu in monasterio, si non sit sufficiens, non autem pro ingressu religionis, quia symonia est 22ᵉ. q. 100. 3. 4ᵐ. /. 4. d. 25. q. 2. ar. 2. q. 2. 7ᵐ. * Matrimonium 42. 50. 84. 87. 109. 113 131. Obligari 1. 7. Ordo 17. Sponsalia 10.

49 Licet nutrire pauperes ad religionem, uel allicere munusculis, licet nõ sit licitum ex pacto aliquid dare uel recipere pro ingressu monasterii 22ᵉ. q. 189. 9. c. /. q. 100. 3. 4ᵐ. /. Quo. 4. 23. c. fi. /. 17ᵐ.

50 Ingressus religionis, nemini potest imponi pro pœnitentia. Et canones in oppositum, sunt de consilio 4. d. 16. L. meº. C. /. Quol. 3. 13. c.

Incipien-di. 51 Presbyteri curati & archidiaconi, possunt sine licentia ingredi religionem, 22ᵉ. quæstio. 184. 6. 8. c. / 4ᵐ. /. quæst. 189. 7. o. / Opuscu. 18. capitº. 30. /. Matthæ. 19. medº. G. * Canonicus. Episcopus 22. 23. 26. 27. 28. Fornicatio. 16. Habitus 20. 21. 22.

52 Non licet parentibus ingredi religionem, nisi prouiso, quòd filii educari possint. 22ᵉ. quæstione 189. 6. c. * Illegitimus 1. 5.

53 Non licet filiis ingredi religionem, si parentes sine eis commode uiuere non possint, 22ᵉ. q. 189. 6. o. /. q. 101. 4. 3ᵐ. /. 4ᵐ. / 4. distinct. 38. quæst. 2. artic. 4. quæst. 2. 2ᵐ. /. Quol. 3. 16. o. /. Quolib. 10. 9. o. /. Matthæ. 4. fin. b. E. /. capitulo 15. principio. 2. G.

54 Seruus non potest recipi in religione, inuito domino eius. 22ᵉ. quæstio. 88. 8. 2ᵐ. /. quæst. 189. 5. c. /. 6. 2ᵐ. /. 4. distinctio. 36. 2. 5ᵐ.

55 Obligatus debitis, prius debet soluere, quantum potest, & tunc potest ingredi religionem, licet non possit omnia soluere. 22ᵉ. q. 189. 6. 1ᵐ.

56 Recipiens ad religionem, obligatum ad debita, tenetur ea soluere. 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 1. 7ᵐ.

57 Puer ante pubertatem potest recipi in religione, de consensu parentum, sed post, etiam eis inuitis, 22ᵉ. quæstio. 88. 8. 2ᵐ. /. 9. o. /. quæst. 189. 5. o /. Quol 3. 11. o. /. Quol. 4. 23. o. /. Opusc. 17. capitº. 3. * Matrimonium 42. 50. 84. 87. 109. 113. 131. Obligari 7.

58 Non exercitati in præceptis dei, debent recipi ad religionem. 22ᵉ quæstione. 189. 1. o. /. q uolib. 4. 23. o. /. 2. c. /. Opuscul. 17. o.

59 Facilius conuertuntur ad religionem peccatores, quàm præsumentes de sua innocentia. 22ᵉ. q. 189. 1. 1ᵐ.

60 Peccatores sunt maxime attrahendi ad religionem, ut pro peccatis præteritis pœnitentiam agant, & futura caueant. Quol. 3. 13. o.

61 Recepti symoniace scienter post concilium generale, repelluntur a suo monasterio, sine spe restitutionis, & ad perpetuam pœnitentiam, in artiori regula debent poni, uel in alio loco eiusdem ordinis, si artior ordo non inueniatur: si uero ante, debent poni in alio eiusdem, uel si non potest, sint in eodem, ne uagentur, sed in loco inferiori, si autem ignoranter, postquam renuntiauerunt, possunt de nouo recipi, mutatis locis. 22ᵉ. q. 100. 6. 5ᵐ.

Obliga-tus. 62 Obligare se uoto, ad ingressum religionis, est laudabile secũdum se. 22ᵉ. quæstio. 88. 9. o. /. quæst. 189. 2. o. /. quo. 3. 11. o. /. quo. 4. 23. c. fi. /. Opus. 17. cº. 12. /. 13. * Benedictus 3. 4. 5. Decimæ 19.

63 Vouens ingredi religionem, tenetur intrare quàm citius potest, nisi posuerit terminũ. 22ᵉ. q. 88. 3. 2ᵐ. /. q. 189. 3. o. /. quo. 3. 12. o. * Habitus 20. 21. 22. Indulgentia 24. 25. 26. Matrimonium 109.

64 Vouens ingredi religionem, non tenetur ibi perpetuo manere, nisi hoc intenderit. 22ᵉ. q. 189. 4. o.

65 Eadem ratio est de monachis, & de aliis religiosis, quo ad cõmunia omni religioni, non autem quo ad proprια monacho-

Re

rum. 22ᵉ. q. 188. 2. 2ᵐ. * Obedientia 37. &c. Perfectio 82. &c. Professio o.

66 Religiosi non tenẽtur habere perfectam charitatem, sed ad hoc tendere, & ad hoc operam dare. 22ᵉ. q. 186. 2. c. /. 1ᵐ. /. 9. c. /. Virtut. q. 2. 11. 12ᵐ. * Religiosi. Tributum 5. 6. Votum 41. &c.

67 Nec ad ea quæ consequuntur perfectionem charitatis, sed ad hæc tendere, nõ contemnendo. 22ᵉ. q. 186. 2. c.

68 Nec ad omnia exercitia, per quæ uenitur ad perfectionem, sed tantum ad taxata secundum regulam suam. 22ᵉ. quæst. 186. 2. c.

69 Nec ad omnia consilia de particularibus melioribus, sed ad essentialia religioni, 22ᵉ. quæstio. 186. 2. 3ᵐ. /. 4. dist. 1. quæst. 2 ar. 6. q. 2. 3ᵐ.

70 Nec ad alia quàm sæculares, nisi quæ ad eorum uota pertinent. 22ᵉ. q. 110. 4. 5ᵐ. /. q. 187. 3. o. /. 3. d. 17. q. 3. ar. 1. quæst. 4. c. /. d. 29. ar. 8. q. 3. c. /. distinct. 38. 4. 4ᵐ. /. 4. d. 17. q. 3. artic. 1. q. 4. c. fi. /. d. 38. q. 2. arti. 4. q. 3 c. fi. /. Virt. q. 2. 1. 12ᵐ. /. quo. 1. 14 2ᵐ. /. quol. 7. 17. 10ᵐ. /. quol. 9. 4. o. /. Quol. 10. 10. b. /. Opusc. 19. cᵐ. 4. /. cº. 17. 1ᵐ.

71 Nec ad opera manualia, plusquam sæculares, nisi ad quæ tenentur ex statutis ordinis sui. 22ᵉ. q. 187. 3. o. /. 3. ca º. 135. /. Quol. 7. 17. 10ᵐ. /. 18. o. /. Opus. 17. fi /. Opus. 19. cº. 7. /. 8. /. 10. 6 lect. 3. meº. e. f.

72 Religiosus tactus episcopus, non absoluitur a tribus uotis religionis, quia nihil debet habere proprium, sed est dispẽsator communiũ bonorum ecclesiæ, sed per accidens non tenetur obedire, si superiorem non habeat, sicut nec abbas. 22ᵉ. q 88. 11. 4ᵐ. /. q. 185. 8. o.

73 Professi religionem, mortui sunt mundo, & uiuunt deo. Vnde non sunt reuocandi ad nitam humanam, occasione cuiuscumque euentus. 22ᵉ. q. 88. 11. 1ᵐ.

74 Oppositum uidetur dicere 4. d. 38. q. 1. ar. 4. q. 1. 3ᵐ. Resp. sicut Dubio 1208. Duᵐ. 1090.

75 Professus non debet extra religionem, ut parentibus subueniat, sed procuret eis sicut potest cum licentia. 22ᵉ. q. 101. 4. 4ᵐ. /. q uol. 3. 16. o. /. q uol. 9. uel 10. 11. o.

76 Religiosus nullo modo reuelare debet secretum sibi cõmissum, eciam præcipienti sibi prælato, nisi uergat in infamiam uel in periculum aliorum. q uo. 1. 15. o. /. 16. d.

78 Transgressio regulæ, quo ad tria uota principalia religionis, est peccatum mortale, non autem quo ad alia, nisi propter præceptum uel contemptum. In quibus tamen aliis, ut est silentium, solitudo, abstinẽtiæ, & uigiliæ graues, possunt prælati in religione ipsi secum dispensare, sicut & cum aliis. 22ᵉ. q. 88. 11. 4ᵐ. /. q. 185. 8. o. /. q. 186. 9. o. /. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. q. 1. 5ᵐ. /. q uo. 1. 20. o.

78 Licet religiosus, ex commissione prædicare, & similia. 22ᵉ. q. 187. 1. o. /. 4. 2ᵐ. /. Opuscul. 18. fin. /. Opuscu. 19. capitº. 4. /. 5. /. 6. Licita.

79 Licet eis discurrere, causa prædicationis, non autem ex incõstantia, leuitate, cupiditate, uel causa nocendi. Opuscul. 19. capitulo 12. * Accusatio 29. 30. Commendatio. Confessio 78. Confessio 1. &c. Contumelia 6. Eleemosyna 22. Episcopus 22. 23. 26. 27. 28.

80 Licet eis studere, in libris gentilium, sed principaliter in sacra scriptura. 22ᵉ. quæstio. 188. 5. 3ᵐ. /. Opus. 19. capitº. 13. * Epistolæ.

81 Licet eis ornare prædicationes suas, eloquentia, & philosophia, non quidem principaliter, nec ad iactantiam, sed ad utilitatem. Opus. 19. cº. 14. /. 15. Cor. 1. c. 3. prinº. G. /. Col. 2. le. 1. fi. * Indulgentia 24. 25. 26. Monachus.

82 Licet eis assumere nomen, rem, & actum magisterii, & appetere ipsum moderate. Opus. 19. cº. 4. /. 5. /. 6.

83 Licet eis esse de collegio doctorum sæcularium, & collegium potest ad hoc compelli per Papam. Opu. 19. cº. 5.

84 In eodem collegio religiosorum possunt esse plures magistri, si sint idonei. Opuscu. 19. capitº. 4. fin. * Negotia. Oblatio 14.

85 Licet eis gaudere, de factis a deo magnifice per eos, non ponendo ibi finem. Opu. 19. cº. 20.

86 Licet aduocare pro monasterio, pro pauperibus, & uiduis, non autem propter aliquod mundanum. 22ᵉ. q. 71. 2. o. /. q. 188. 3. 2ᵐ.

87 Licet eis tractare negotia sæcularia, moderate, cum licentia, ex charitate, nõ autem ex cupiditate. 22ᵐ. q. 18. 3. 2ᵐ. /. q. 187. 2. o. /. q. 188. 2. 2ᵐ. /. Opu. 19. cº. 11. /. Ro. 6. le. 1. prinº. F. /. 2ᵉ. Thi. 2. le. 1. meº. F. * Ordo 86. Perfectio 83.

88 Licet eis uiuere de eleemosynis, quasi debitis eis dupliciter, scilicet ratione necessitatis triplicis, ideſt, infirmitatis, ægestatisi & consuetudini, & ratione operis quadruplicis, scilicet prædi-

Re

prædicationis,altaris,studii, & donationis omnium bonorũ suorum monasterio.22ℰ.q.187.4.o./.Opusc.19.c°.9. *Præceptum 152.153.154.Prædicare 18.Prædicator 10.Prælatio 15.16.20.

89 Licet eis mendicare pro humilitate,necessitate, uel utilitate,non autem ex cupiditate,sicut sæcularibus.22ℰ.q.187.5.o./.Cont.3.c°.135./.Quol.7.18.5ᵐ./.Opusc.17.c°.14./.15./16./.Opusc.19.cap°.9. *Princeps 18.24.Regularis 3.5.Tributum 5.6.

90 Licet eis uti uilibus uestibus,ad contemptum sæculi, ad pœnitentiam,& humilitatem,22ℰ.q.187.6.o./.Opusc.19.c°. 10. *Struthio 2.

91 Religiosis militibus, licet bellum facere, auctoritate principis,non autem auctoritate propria. 22ℰ. quæstione. 188. 3. 4ᵐ./.4.2ᵐ.

Differẽtia.92 Religiosi dicuntur dupliciter. ſ. communiter omnes qui per fidem colunt deum,& ſpecialiter, qui totam uitam ſuam dedicant cultui diuino,22ℰ.q.81.1.5ᵐ./.quæſt.188.1.1ᵐ./.2.2ᵐ. *Prædicare 18.24.

93 Gradus religionis triplex, cui competit triplex gradus paupertatis.ſ.quia primum & ſummum gradum in religionibus tenent,quæ ordinantur ad docendum & prædicandum,quę propinquiſſime ſunt perfectioni epiſcoporum: ſecundum autem gradum tenent illæ, quæ ordinantur ad contemplationem:tertias eſt earum quæ occupantur circa exteriores actiones,22ℰ.q.188.6.c./.7.o. *Regularis 5.

93 Religionum aliquæ ordinantur ad opera uitæ contemplatiuæ,aliquæ uero ad opera uitæ actiuæ.22ℰ.q.188.2.o./.3.4.5.c./.Opuſ.19.c°.2.

94 Religiones ſunt diuerſæ,principaliter ſecundum fines, ſecũdario ſecundum exercitia.22ℰ.q.188.1.o./.6.c.

95 Quædam religio,conuenientiſſime inſtituta eſt, ad prædicationes, confeſſiones,& alia huiuſmodi ſpiritualia.22ℰ.q.188.4.o./.Opuſ.19.c°.2./.6.

96 Et ad ſtudiũ,quia illud illuminat, remouet errores, prodeſt ad prędicandum & huiuſmodi, domat luxuriam & auaritiã, & ualet ad obedientiam,22ℰ.q.188.5.o.

97 Et aliqua ad militandum,non quidem propter aliquid mundanum,ſed ad defenſionem diuini cultus,& proximi.22ℰ.q.188.3.o./.4.2ᵐ./.5ᵐ.

Compar°.98 In qualibet religione, contrahitur matrimonium ſpirituale ad Chriſtum, ſed in una eſt obligatio ad plura quàm in alia 4.d.27.q.1.ar.3.q.1.3ᵐ./.d.38.q.1.ar.3.q.3.b.1. *Apoſtaſia. 2.Benedictus 3.4.

99 Summum gradum in religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum & prædicandum, ſecundum uero quæ ad contemplandum,tertium autem quæ ad opus extrinſecum. Et in ſingulis præminent, quæ ſunt altiorem actum in eodem genere,uel ad plura, uel quæ habent ſtatuta conuenientiora ad ſuum finem cõſequendum, nõ autem quæ eſt arctior.22ℰ q.188.6.o./.q.189.8.2ᵐ./.Opuſ.19.c°. 2. fin. * Canonicus. Contemplatiuus 0.

100 Religio principaliter eſt melior, cuius finis eſt potior .i. ad maius,uel ad plura, ſecundario autem, quæ melius proportionatur finis,22ℰ.q.188.6.o./.q.189.8.c./.Opuſ. 19. c°.2.ſi. *Epiſcopus 26.27.27.Monachus.

101 Religio tanto perfectior eſt ſecundum paupertatem, quanto habet eam magis proportionatum ſuo fini.22ℰ.q.188.7. c./.1ᵐ./.5.3.c°.133.ſi./.Vir.q.2.11.5ᵐ./.Opu.17.c°.14./.15./.16./.Opu.19.c°.8. *Oratio 45.49.

102 Religio ordinata ad actiones corporales, eſſet imperfecta, ſi careret diuitiis in communi,non autem aliæ.22ℰ.q.188.7.c./.q.189.8.2ᵐ./.5.3.c°.133./.135. *Peccatum 255.256. 257. Perfectio 55.56.

103 Religio ſolitariorum,eſt perfectior,quàm ſocialis,ſed periculoſiſſima eſt imperfectis.22ℰ.q.188.8.o.

104 Religioſi ſunt ſimiles epiſcopis,in obligatione perpetua,plebani uero & archidiaconi ſunt ſimiles epiſcopis ut coadiutores & miniſtri.Quo.3.17.5ᵐ./.Mat.19.meᵒ.G.

105 Nullus religioſus debet expelli de religione, ſi uelit corrigi. Nam leuiſſima religio, eſt maior ſatisfactio qualibet alia ſatisfactione taxata.4.diſtinct.16.L.medᵒ.C./.Quol.3.13.c./.Quol.12.37.o.

106 Tranſire de una religione inaliam, non eſt laudabile ſecundum ſe,quia facilius proficitur in prima, & relicti ſcandalizãtur, niſi forte propter magnam utilitatem,uel neceſſitatem. Sed laudabiliter trãſitur tripliciter.ſ.zelo perfectioris religionis,uel quæ melius ſeruatur,licet ſit mitior,uel propter infirmitatem.In primo debet peti licentia,propter humilitatem, ſed negari non poteſt,tamen ſi non conſtet, requiritur iudicium ſuperioris, ſicut & in ſecundo, ſed in tertio requiritur

Re

diſpenſatio.22ℰ.q.189.8.o./.4.d.27.q.1.ar.3.q.1.3ᵐ./.d.38.q.1.ar.4.q.3.2ᵐ.

107 Nulla ſatisfactio æquipollet pœnitentiæ religioſorum.22ℰ. q.189.3.3ᵐ./.Virt.q.2.11.5ᵐ./.Quolib.3.q.5.3.o./.Opuſc. 18.cap°.12.

108 Status ſæcularium,periculoſor eſſe dicitur, quàm religionis ſtatus. Quo.3.13.ſi.

109 Vitandi ſunt religioſorum diſcurſus.22ℰ.q.100.6.5ᵐ./.4.d. 27.q.3.3.c.

¶ Religioſi crucifixi cum Chriſto dicuntur, qui quælibet arctioris diſciplinæ inſtituta ſubeunt,ſecundum Bedam. 3ª. q. 46.11.c. * Obedientia 37.&c. Religio. Perfectio 54.&c. Pietas 17. Quĩ.

¶ Relinquere. Abdicatio.Abiicere.Abrenũtiatio.Apoſtoli 18. Character.Cere.11.Conſilium 9. Creatio 21. Derelinquere. Deſerere 0. Deus 184.192.Euchariſtia 196.Generatio 31.Hęreſis 23.24.30.31.Ingratitudo 16. Iudex 8. Iuſtificatio 38. Lex 150.Medium 10.Meritum 24. Operatio 63. Peccatum 161.338.405.Pythagoras 1.Quando 1. Raptus 17. Religio 106.Sacramentum 56.Scandalum 15.&c.Seruus 14.

¶ Reliquiæ ſanctorum,uel diuina uerba, licite portantur ſuſpenſa ad collum,ſi portentur ex fiducia dei & ſanctorum, quorum ſunt reliquiæ. Si autem hoc circa attẽdatur aliquid aliud uanum,puta quòd uas in quo ſunt,eſſet triangulare, aut aliquid aliud huiuſmodi,quod non pertineret ad reuerẽtiam dei & ſanctorum,eſſet ſuperſtitioſum & illicitum. 22ℰ q.96.4.3ᵐ./.Quol.12.14.o./.Ro.le.6.prinº.B./.1ℰ.Cor.10.le.ſi.H. *Abſoluere 41.Adoratio 28. Cinis 1. Euchariſtia. 144.196.197. Miraculum 30.Peccatum 161.Pœna 75. Pœnitentia 127.128.Sacrilegium 5.Vnctio 11.12.15. Votũ 74. Licet.

¶ Reliquum, Abſoluere 34.Oppoſitio 19.

¶ Reluctere.Angelus 331.Speculum 3.

¶ Remanere.Abſoluere 41.Accidens 16.121.Actio 62. Addere 4.Anima 117.Cauſa 79.Cælum 118.&c. Compoſitio 10. Creatio 21.Damnatio 21.66.Deuotio 9.Differentia 15. Diſtinctio 26.Donum 33.&c. Finis 79. Macula 11. Maria 25. Matrimonium 70.Mulier 10.Paſſio 77.Peccatum 424.Pœna 61.97.98.Pœnitentia 130.Prophetia 40.Rationale 7.Sacramentum 51.Scientia 93.Votum 61.Vſura 168.207.

¶ Remedium duplex,contra malum, ſcilicet impediens futurum,& remouens malum præſens.12ℰ.q.42.6.1ᵐ. *Abiicere 4.Amor 57.Aqua 10. Caſtitas 11. Circunciſio 33.&c. Corruptio 8.Dæmon 70.Epiſcopus 31. Exemplum 1. Fractio 2.Gratia 166.Innocentia 13.Intemperantia 2.Interpretatio 3.Ludus 2.Matrimonium 54.&c.68.&c.95.99. Mors 15.Mortuus 0.Peccatum 279.&c.352.Pœna 50.Poſſeſſio 10. princeps 4. Sacramentum 111.114. 143. Satisfactio 31. Sepultura 10.Superbia 36.Timor 23. 24. Tirannus 5. Triſtitia 17.19.20.Vnctio 9. Vomitus 1.Votum 79.Vſura 261. Diuiſio.

1 ¶ Reminiscentia eſt inquiſitio eius, quod excidit a memoria,& prior eſt,eſt tantum in parte ſenſitiua,& tantum in homine.1ª.q.78.4.c.ſi./.3ᵐ./.12ℰ.q.74.3 1ᵐ./.2.d.25.1.7ᵐ./.Cont.2.capiº. 79. 5ᵐ./.Potentia,quæſt.9.9.2ᵐ./.Anima 13. c./.Memoria lectio. 4. o. * Exemplum 1. Melancholia. Memoria 0. Quid.

2 Ex parte memorativæ, non ſolum habet homo memoriam, ſicut cetera animalia, in ſubita recordatione præteritorum, ſed etiam habet reminiſcentiam, quaſi ſillogiſticæ inquirẽdo præteritorum memoriam,ſecundum indiuiduales intentiones.Et illam eminentiam habet cogitatiua,& memoria in homine, non per id quod eſt proprium ſenſitiuæ partis, ſed per aliquam affinitatem & propinquitatem ad rationẽ uniuerſalem,ſecundum quandam reflu entiam. Et ideo nõ ſunt aliæ uires,ſed eædem,perfectiores quàm ſint in aliis animalibus,1ª.q.78.4.c.ſi./.5ᵐ. *Tarditas 3.

¶ Remiſſio in puniendo,oppoñitur directe crudelitati,non autem fœuitiæ. Nec eſt uitium,niſi ſit contra iuſtitiam.22ℰ. q. 159.2.3ᵐ. *Abſoluere 39.Accuſatio 12.Actus 101.Affectio. 1.Angelus 40.Appropriatio 27. Baptiſmus 11.12. Blaſphemia 19.24.25.Clauis 20. Confeſſio 23.24.26. Confirmatio 3.41.42.Contritio 26.&c.Culpa 6. Damnatio 53. Donum 41. Euchariſtia 80. Exorciſmus 13. Forma 125.&c. Gratia 159. &c.Indulgentia 7.8.26.Ingratitudo 14.16. Intenſio 0.Ira 80. Iudex 9. Iuſtificatio 8.9.11. 12.18.24.35. Macula 10. 14.Magis 0.Malus 1.Meritum 81.111.Minus.Miſericordia 14.Negligentia 2.Operatio 53.Oratio 41.&c. 103. Paſſio 88.peccatum 269.&c.Pœna 60.97 99.Pœnitentia 66. 109.&c.Poteſtas 6.Religio 43. Sacrificium 13.27. ſaluari 6. Verbum 76.Vindicatio 2.Vnctio 10.&c. Voluntas 53.Vſura 165.313.Chriſtus 166.167. Contra iuſtitiam.

¶ Remorſus. Conſcientia 0, Damnatio 27.29.50. Dolor 44. Fla-

Re

Flagellum 1.Interrogare.Ordo 45. peccatum 202. Pœna 8. syndereſis 0.ſpina 2.Vermis 2.

¶ Remotio.Accidens 16.Actio 111.Actus 51.Aditus 2.Affinitas 17.Agens 7.9.98. Angelus 391.501.Artifex 3.Baptiſmus 57.58.83.95.104.196.210.211.Bigamia 1, Blaſphemia 1.Bonitas 120.&c.142.148.&c.199. Catechiſmus 9. Cauſa 6.9. 11.14.52.&c.61.64.79.Circunciſio 9.17.33. &c. Clementia 9.Conceptio 7.Conſeruatio 3.Contemplatio 4. 18. Contrarium 41.Defectus 7.Delectatio 24.63.104. Dæmon 32.Deſperatio 6.Deus 182.&c.Dies 22. Differentia 15. Diſpoſitio 14.33.Diſtinctio 32.Enuntiatio 5.7.Ex 5. Exorciſmus 12. 14.Facilitas 1.Fames 2.Fieri 8.Finis 21.22.78.93.96.&c.Forma 49.62.67.72.74.89.Fortitudo 16. Genitus 18. Gratia 36. 116.Graue 6.Habitus 29.57.Humilitas 30.Ignis 3.Ignorãtia 6.22.31.Inuoluntarium 2.Hypocriſis 6. Irregularitas 4. Iuſtitia 29.Iuſtificatio 3.Lepra 3.4.Magi 3.Malum 25.Manſuetudo 4.Maria 54.Medicina 1.Meritum 42. Miſericordia 14.Monſtrum 1.Mors 2.Nomen 59.80. Notio 14. Odor 1. Offuſcatio.Oppoſitio 14.Ordo 66. paſſio 127. Patientia 7. pax 8.20.peccatum 136.152.161.169.178. Pœnitentia 41. 67.70.130.133.perfectio 19.prius 14.Prophetia 17.18.Punctus 4.Quantitas 7.Ratio 18.34.61.Rationale 7. Reatus 4. Religio 96.Remedium. Reſurrectio 32. sacramentum 82. 144.saluari 1.senſualitas 3.8.senſus 10. sermo 3.33. spes 34.Tribulatio 1.Via 6.9.10. Vindicatio 5. Virginitas 9.11. Virtus 46.77.84. Viſus 11. Vitium 6.Vnctio 20. Vnitas 32. Vniuerſale 8.13. Voluntarium 4 Vxor 20.Chriſtus 26.

In præſenti. ¶ Remuneratio. Bona facta ſine gratia, remunerantur in præſenti,2.diſt.27.q.1.4.c. * Elementum 27. Obſtetrix 2. Prope 2.

¶ Remurmuratio.syndereſis 5.6.

¶ Remutuare. Vſura 68.

¶ Renati.Baptiſmus 0.Character 6.Regeneratio.

¶ Renes. Vnctio 26.

¶ Renitentia. Pœnitentia 25.Rebellio 0.

In notis. ¶ Reniti. Licet uotum eorum qui ſunt alterius poteſtati ſubditi, non ſit firmum, ſine conſenſu eorum quibus ſubiiciuntur,non tamen peccant uouendo,quia in eorum uoto intelligitur debita conditio.ſi ſuis ſuperioribus placuerit, uel ſi non renitantur,22ℰ.q.88.8.4ᵐ. *Votum 37.

¶ Renouatio. Angelus 329. Aquila 1. Cælum 119. Claritas. Dæmon 37. Hæreſis 46. Miſſa 13. Nomen 36. sanitas 7.

Renuere. Contemptus 1.Imperator 5.ſchiſma 2.6.

¶ Renuntiatio. Abdicatio. Corona 4. Ordo 92.96. Regere 11. 12.Religio 61.symonia 41.

¶ Reor. Res 1.

¶ Reordinari. Baptiſmus 139.

Congrua. ¶ Reparatio. Reparari naturam humanam poſt lapſum, fuit cõgruentiſſimum ex parte dei,quia in hoc manifeſtatur miſeri cordia,potentia, & ſapientia eius,& ex parte naturæ humanæ,& uniuerſi,3.d.20.ar.1.q.1.o. * Adam 54. Amicitia 39. Angelus 488.Annihilatio 10.12.Baptiſmus 212. Corruptũ 1.Deus 386.387.388.Dies 3.4.Euchariſtia 180.250.251.Gratia 50.117.Habitus 39.Homo 21.22.Incarnari 2.8.9.Innocentia 1.Inſtauratio.Iudæi 20.Iuſtitia 72.Meritum 105. Paſſio 58.&c.111.114.peccatum 344.393. pœnitentia 105.&c. Reconciliatio.Redemptio 2. Reſtitutio 2. Reſurrectio 55. simonia 10.status 11.Tributum 1.Virginitas 11.32.

¶ Repati.Reſiſtere 2.

¶ Repellere.Accuſatio 15.17. 18. Auxilium 3. Doctrina 16. Dominium 12. Euchariſtia 233. Fortitudo 5. 6. Miſericordia 29. Nocere 8. 10. Religio 6. spes 51. Teſtis 7. Vſura 303.

¶ Rependere.Commutatio 3.

Diuiſio. ¶ Repente aliquis motus conuenit nobis dupliciter.ſ.ex impulſu paſſionis,uel ex inclinatione habitus.Veri.q.24.12.c. *Cõſuetudo 2.Fortitudo 19.Liberum 9.ſolertia 2.7.subito.ſummum 4.Timor 23.

¶ Repere.Reptile 1.

¶ Reperiri. Angelus 56. Genus 32. Veſtigium 1. Vſura 98. Vxor 22.

¶ Repetere. Aleator 2. Doctrina 12. Iuramentum 20. Numerus 13. Perfectio 91. simonia 33. Vſura 100. 187. 226.233.

¶ Repletio. Damnatio 66. Eructatio 1. prophetia 57. Vas 2.

¶ Replicari. Alleluia.Menſura 3.

¶ Reponi. Bonitas 204. Conſecratio 12. Formica. Gazophilacium.

¶ Reportare, Vſura 86.

Re

¶ Reprehendere. Correctio 0. Martyrium 8. Paulus 17. Transfer re|2. Vſura 78.&c. Vſus 9.

1 ¶ Repraesentatio. Repreſentare eſt continere ſimilitudinem alicuius,uel factiuam rei,ſicut in intellectu practico,ut liber uitæ,& primum reſpectu ſecundi, uel acceptam a re, ut ſecundum reſpectu primi.Veri.q.7.5.2ᵐ. *Abraham 23. Abſtractio 15.Adoratio 21.22. Agnus 3.5. Angelus 72.73. 362.390.Animal 47.Ars 7. Attingere 2. Baptiſmus 192. Bonitas 1.7.Cauſa 112.Delectatio 46.Deus 180. &cerer. 215. Definitio 2.Effectus 4.11. Epiſcopus 1. 10. Euchariſtia 11. 44.130.168.273.Exemplar 3.6.Explicare.Fabula 0. Falſitas 9.10.Fides 136.Fictio 0. Quid.

2 Repræſentatio in ſpeculo,eſt ad res immediate, ſed in libro mediante cognitione.Et utraque conuenit deo.Verit. q. 7.1. 14ᵐ. *Fingere. Generatio 68.Gratia 102.Idæa 0.Idolatria 9.Imaginatio 1.Imago 26.33.34.38. Intellectus 137.152. Laus 17. Liber 17.24. Litera 4. Matrimonium 65. Nomen 19.67. Oratio 95.Ordo 101. Paſſio 118.Poetica 2. propheria 12.29.76.87.proponere.Similitudo 5.23.Speculum 0. Templum 8.

3 Nulla creatura,perfecte repræſentat eſſentiam dei.1ª.q.12.2 c.ſi./.qu. 42. 5.1ᵐ./.q.56.3.2ᵐ./.22ℰ.quæſt.175.4.c.Veritat. quæſt.2.1.c.fin./.Trinitat. 2. c. * Tentare 23. Teſtamentum 9. Veſtigium 0. Viſio 10. Vmbra 1. Voluntas 57.67. Vox 1.

¶ Reprimere.Amictus.Baptiſmus 168.Cæremonia 8.Cõpreſſio.Concupiſcentia 17.Conſtrictio.Contumelia 6.Humilitas 2.26.&c.Infirmitas 8.Lex 99.Matrimonium 67.68.70.peccatum 96.&c.

1 ¶ Reprobatio dei,eſt pars prouidentiæ, reſpectu eorum qui excluduntur a beatitudine,ſicut prædeſtinatio, reſpectu eorũ qui diuinitus ordinantur ad eam,1ª.q.23.3.c./.1.d.40.q.1.1. c./.5.3.c°.ſi./.Ro.9.le.2.ſi. *Angelus 488. Animal 70. 74. &c.Bellum 9.Cain 1. Conceptio 42. Derelinquere. Deus 427. &c. Donum 43. Electio 20. Excæcatio 4. Hærelis 36. Improbatio. Induratio. Iudicium 81. Ludus 3. Magi 11. 12. Manichæus 3. Miles 4. Neceſſitas 13. Neſcire 1. Nominales. Obduratio. Oratio 8.9. Paulus 3. Politia 5. 8. prædeſtinatio 22. Quid.

2 Reprobatio addit ſupra præſcientiam, uoluntatem permittendi peccare, & inferendi pœnam æternæ damnationis,1ª. quæſt.23.3.c./.1.diſtinct.40.q.4.1.c./.2ᵐ. * scire 5. Theologia 34.

3 Reprobatio dei,non ſubtrahit aliquid,de potentia reprobati. Ideo dicit impoſſibilitatem conditionatam ad gratiam, non autem abſolutam.1ª.q.23.3.3ᵐ.

4 Deus reprobat aliquos homines,1ª.q.23.3.o./.4.c./.5.3. ſi./ Ro.9.le.2.ſi.

5 Signum reprobationis eſt,numquam a deo flagellari. pſ.37. ſi. k. K.

6 Reprobati ſeu præſciti,poſſunt demereri in uia.Quo.5.2.o. *Vſura 27.257.

¶ Repromiſſio.Abraham 18.Circunciſio 27.

1 ¶ Reptile eſt animal,cuius corpus,non multum eleuatur a terra per inſtrumenta motus, ſed repit. ui coſtarum, ut ſerpens,uel ui annulorum, ut annuloſa,uel ui oris, ut quidam uermis,uel ui pennularum,ut piſces.1ª.q.72.2ᵐ./.2.diſt. 15. q.2.2.3ᵐ. Quid.

2 Reptibilium quædam ſunt aquatica, & quædam terreſtria, ideo commemorantur in ſcriptura cum utroque elemento. 1ª.q.71.o./.q.72.1ᵐ./.2.d.15.q.2.2.3ᵐ. Diuiſio.

¶ Repudium.Diuortium 0.Fornicatio 9.&c.Liber 28. Matrimonium 129.133.&c.Præceptum 139.Vxor 11.&c.

¶ Repugnare.Admiratio 1.Anima 25.Appetitus 50. Auaritia 21.Baptiſmus 216.&c.Conſenſus 6. Deus 310.372. Dolor 26.Fides 160.Fieri.3.Hoc aliquid. Honeſtum 8. Infidelitas 1.Infinitum 5.Iuſtus 23.Intellectus 48.Iuſtificatio 16. Lex 165.Natura 37.Nomen 71.Pars 30.Peccatum 16.233. Pœna 19.perfectio 63 pluralitas 1.Poſſibile 4.5. Proceſſio 21. Prodigalitas 2.Religio 32.Reſiſtere 0. statutum 2. Remurmuratio.¡Simplex 4. Syndereſis 9. Theologia 12.24. Timor. 41. Triſtitia 6. Virtus 224. Vſura 80. Vti 19. Chriſtus 47. 158.

¶ Reputatio. Quilibet ſe debet reputare altero inferiorem merito,ſed non officio. Ordines autem eccleſiæ officia quædam ſunt 4.d.24.q.1.ar.1.q.1.2ᵐ./.Mat.3.ſi.b. G. *Abraham 17. Angelus 108.Baptiſmus 180.Caput 6.Credere 13.Fornicario 2.Humilitas 15.27.Infidelis 6.Ingratitudo 10.Ira 71.Irregularitas 2.3.Iuſtificatio 45. Lex 57. Magnanimitas 12. Mãmona.Militia 1,Plato 2.Pollutio 3.Verecundia 15,Volũtas 51.52.53.75. Meritoria.

¶ Re-

¶ Requiescere. Delectatio 41. Finis 114. Lilium. Quies 6. Sabbathum 11.

Diuisio. 1 ¶ REQVIRI ad aliquid, contingit quadrupliciter. s. ut præparans, perficiens, coadiuuans, & concomitans, 12ᵉ. quę. 4. 1. c. *Absoluere 21. 27. 28. 36. Accusatio 28. Actio 3. 108. Actus 156. Admiratio 1. Adoratio 4 6. Aer 11. Agens 19. 28. 43. 55. 114. Agere 23. Alteratio 9. 10. Amicitia 6. Angelus 54. 166. Anima 111. 313. 349. Animal 15. Ars 9. 17. 35.

2 Quandocumque multa requiruntur ad unum, necesse est unum eorum esse principale, 22ᵉ. q. 49. 6. 1ᵐ. * Assimilatio 1. Baptismus 91. &c. Beatitudo 67. &c. Bellum 3. 5. Bonitas 243. Charitas 87. Ceruus. Ciuitas 3. Cognitio 21. 27. 42. 43. Confirmatio 48. Consilium 6. 11. Contactus 2. Contemplatio 10. 13. 20. Contingens 3. Contradictio 1. Contrarium 41. Contritio 13. 20. 21. 22. 24. 26. Cōuersio 1. 2. Creatio 26. Crimen. Dalmatica 2. 3. Datio 4. Delectatio 31. 93. Dæmon 72. 75. 78. 83. Denuntiatio 2. Deus 335. Diameter. Difficile 13. 16. 17. Diligentia. Dispensatio 19. Dispositio 21. 29. 33. 39. Distantia. Distinctio 6. Docere 8. Doctrina 12. Dolor 21. Electio 9. 35. Aequalitas 4. 8. Eucharistia 6. 161. 191. 198. Exigere. Fides 20. 75. Filiatio 34. Finis 132. Forma 121. 142. Fortitudo 47. Forus 1. Generatio 9. 29. Genus 4. Gratia 55. 163. Gratitudo 3. Idolatria 12. Imago 6. 8. Imprimere 2. Instrumētum 2. 6. Intellectus 38. Ira 32. Iudex 3. Iudicium 7. 23. 24. Iustitia 21. Iustificatio 25. &c. Lectoratus 6. Liberum 26. Locus 17. Materia 44. Matrimonium 25. 109. 119. Meritum 4. 5. 7. 11. Moriens. Motus 19. 24. Mulier 2. Necessitas 0. Nomen 30. 31. Notio 5. Obedientia 21. Omissio 2. 6. 7. Oratio R. Ordinatio 3. Ordo 2. 97. &c. pater 3. peccatum 57. 275. Pœnitētia 22. 43. 65. 77. perfectio 20. 30. 53. 68. &c. persona 16. Præceptum 80. 116. 146. Prædicamē um 3. Prelatio 18. 19. prēmiū 3. Princeps 5. 18. Priuatio 9. Prophetia 12. &c. Prudentia 1. 35. Relatio 64. Sacerdos 12. Sacramentum 7. 25. 27. 33. Sāctitas 6. Sanctificatio 13. 28. 31.

Diuisio. 1 ¶ RES dicitur dupliciter, scilicet a reor reris, & sic conuenit omni enti, etiam enti rationis, & a ratus rata ratum, & sic cōuenit tantum enti reali, 1. d. 25. 4. c /. 2. d. 37. q. 1. 1. c. fin. /. 4ᵐ. *Abdicatio. Abominatio. Abstractio 14. Acceptio 2. 7. Accidens 5. 11. 19. 20. 110. 117. Accidia 1. Accusatio 24. Actio 5. 9. 15. 22. 58. 80. 118. Actualitas 1. Actus 148. 194.

2 Res dicitur dupliciter. s. omne ens, & quod non significat aliud. Secundo modo diuiditur contra signum, non autē primo modo 1. d. 1. L. prinº. I. *Adam 81. Addere 19. 20. Adiectiuum 12. Adoratio 21. 22. 23. Affirmatio 2.

3 Res & signum, ex opposito diuiduntur, non quidem per oppositas res, sed per oppositas rationes. 4. d. 1. q. 1. ar. 1. qu. 2. 1ᵐ. *Amor 202. 246. Analogia 7. 8. Angelus 32. &c. Appetitus 7. 27. Bonitas 4. 6. 14. 49. 63. 99. 104. 141. Conceptio 5. &c. Consideratio 3. 4. Deus 28. &c. 137. 231. 296. 406. &c. Ens 1. 3. 4. 8. 16. 21. 36. Falsitas 0.

4 Res est unum de transcendentibus. Ideo est communis, & indifferens, ad absolutum & relatiuum, 1ª. q. 39. 3. 3ᵐ. /. 1. d. 2. 5. 2ᵐ. /. d. 34. L. prinº. *Modalis 2. Natura 2. 21. Operatio 1. &c. Ordo 12. &c. physica 2. Prædicamentum 2. Princeps 4. Propositio 3. 4. 9. 12. Relatio 5. Sacramētum 4. &c. 41. 139. Veritas 4. &c. Vsura 16. 64.

¶ Resecare. pœna 56.

¶ Reserare. Natiuitas 20.

Aoctoritas ¶ Reseruare sibi potest aliqua superior, in quibus inferiori iudicium non committat 4. distinctio. 19. quæs. 1. ar. 3. quæst. 2. c. /. 3ᵐ. * Absoluere 4. 7. 10. &c. 23. Bonitas 219. Excommunicatio 26. 31. Lex 102. Natura 26. Parasceue. Poª. 43. Princeps 27. Vsura 73.

¶ Residere. Importunitas. Ordo 52.

¶ Residuum. Menstruus 4. Semen 3. 4. Superfluum.

¶ Resilire. Spes 44.

¶ Resipiscere. Excommunicatio 5. Hæresis 27.

Quis 1 ¶ RESISTERE peccato, est uitare illud, sed uincere peccatum, est perringere ad actum meritorium. Primum potest esse sine gratia, non autem secundum, 2. d. 28. 2. 6ᵐ. * Adam 46. Agonia 1. Anima 24. Auxilium 3. 6. Charitas 82. 86. &c. 131. Cōcupiscentia 13. Conseruatio 2. Consideratio 1. Contemptus 0. Continentia 9. Contra resistentia. Contumax. Difficile 2. 15. Fides 114. Fortitudo 50.

2 Resistentia duplex in actione reperitur, scilicet in agente cōtratio, & ex indispositione subiecti. Sed prima contingit tantum, quando agens repatitur 4. distinctio. 11. quæstio. 1. artic. 3. quæst. 3. 2ᵐ. /. dist. 17. quæst. 1. artic. 5. quæst. 1. 2ᵐ. *Gratia 76. Hæresis. Impugnare 4. Incontinentia 3. Inobedientia 0. Ira 42. 76. Luxuria 26. Mansuetudo 10. Membrum 8. Actio 123.

3 Resistere deo, nihil potest efficaciter, sed tantum secundum uoluntatem, scilicet uel peccando, uel etiam oratione, quasi precibus dimicando, & sic quasi diuinæ sententiæ resistēdo. Quo. 7. 18. c. /. Ps. 16. meº. c. H. /. Ro. 12. le. 2. fi. H.

4 Resistens deo quadruplex. s. infideles, impatientes, impenitētes, & inobedientes. Isa. 50. fi. *Mulier 17. Oratio 49. Palpabile 3. Passio 77. perfectio 90. prælatio 5. Prouidentia 50. 51. Pugna.

5 Confidentia resistēdi deo deprimitur dupliciter, scilicet quātum ad superbiam cordis, & quantum ad nobilitatem generis. Isa. 2. fin. c. E. * Rixa 2. sensualitas 13. sermo. 4.

6 Duo præcipue resistunt Christo. s. dæmones uel peccatores impedientes spiritualia, & iudęi detrahentes operationi eius & contradicentes doctrinæ eius. Ps. 16. meº. c. G. * Temperātia 1. 25. Tentare 9.

7 Corpus gloriosum, potest resistere cuilibet alteri corpori: sed ei nullum corpus non gloriosum potest resistere, 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 2. 3ᵐ. * Timor 16. Vacuum 2.

¶ Res naturæ. Forma 8. Indiuiduum 9. 42. Christus 16. 17.

¶ Resolutio per intellectum duplex, scilicet formæ a materia, & uniuersalis a particulari. Poª. q. 3. 4. 16ᵐ. /. Opus. 3. capº. 62. *Abstractio 1. &c. Accidens 102. Acetum 2. Cinis 0. Consilium 3. Corruptio 0. Definitio 47. Diuisio 2. Dolor 12. Fletus. Generatio 15. 18. Intellectus 90. 172. Iudicium 14. Ludus 7. Notum 12. petrus 4. Pluuia 2. principium 22. Processio 16. 17. Ratio 34. 57. Scientia 118. 124. Semen 12. syllogismus 4. Solertia 6. Vapor 1. Verbum 77. Virginitas 9. 11. 31. Diuisio.

¶ Respectiuum. Absolutum 0. Commune 9.

1 ¶ RESPECTVS diuersi dei ad creaturam, sunt in deo ab æterno 1ª. q. 13. 7. 3ᵐ /. Poª. q. 3. 1. 2ᵐ. /. q. 8. 1. 0. * Actio 93. Addere 7. 8. 9. 10. Amor 59. Angelus 388. Anima 87. Apprehensio 4. Assumere 6. Attributa 13. In deo.

2 Aliquod nomen, importat respectum aliquem dupliciter, scilicet ut ad subiectum cui inhæret, & ut ad id quod extra est, sicut scientia inquantum est relatio, non est scientis, sed scibilis, secundum philosophum. Poª. q. 8. 2. c. prinº. * Auersio 1. Bonitas 63. Charitas 16. 25. Causa 21. Cogitatio 2. Cognitio 11. 39. Commune 9. Contrarium 23. 25. Creatura 3. Denominatio 7. 8. 9. Dicere 2. Donum 7. Aequiuoca 9. Forma 4. 68. 166. 168. Futurum 1. Generatio 56. Habitudo 0. Habitus 9. 10. Hæresis 16. Idæa 6. 14. 15. 23. 24. Locus 10. Macula 3. Missio 1. &c. Modus 4. Multiforme 1. Nomen 51. &c. Obedientia 20. 42. Obseruantia 3. Ordo 71. Potentia 49. Prædestinatio 4. 15. processio 21. 52. 93. 67. producere. 3. Prophetia 23. Propositio 3. Proprium 9. Prouidentia. 1. Ratio 41. Relato. Relatum 0. Religio 1. Scientia 1. Sōnus 2. Spes 68. suppositum 2. Timor 17. Valitudo. Verbum 41. &c. Veritas 9. 25. Virtus 91. Diuisio.

¶ Respicere. Absoluere 28. Actio 37. 93. Actus 148. Adam 23. Anima 87. Assumere 6. Audacia 3. Baptismus 202. Bonitas 63. Charitas 6. Causa 21. 42. Circunstantia 17. Comparatio 3. Creatio 1. Desperatio 1. 2. Determinatio 4. Aequiuoca 7. Finis 40. &c. 96. &c. Fomes 14. Fortitudo 56. 60. Gratiarum actio 1. Hæresis 1. Honor 12. Idæa 21. 39. Ira 63. 64. 73. Iustitia 20. 21. Iustificatio 14. 15. Laus 3. Lex 8. Longanimitas 2. Macula 5. Magnanimitas 8. Misericordia 8. Mollities 1. Motus 32. Obedientia 20. Obiectum 13. pœnitentia 104. potentia 43. Prædestinatio 16. Priuilegium. Quæstio 5. Ratio 41. Religio 14. Reuerentia 2. spes 56. 67. Temeritas 1. Timor 17. 18. 48. 54. Verecundia 3. Virtus 7. 252. Vituperatio. Vocatio 3. Vsura 89. 230. 290.

1 ¶ Respiratio est necessaria animali respiranti, quia sine respiratione uiuere non potest. Meta. 5. lect. 6. princº. * Causa 17. Cete. 7.

2 Respiratio dicitur necessaria uitæ, secundum quòd dicitur aliquid necessarium, sine quo non potest aliquid uiuere, aut esse, quod licet non sit principalis causa rei, est tamen quædā concausa 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. c. /. Met. 5. le. 6. prinº. *Expiratio. Flatus. Ieiunium 42. spiritus 1. stadium 1.

3 Ipsa respiratio, etsi non sit cā uitæ, est tamen concausa, inquantum cooperatur ad contemperamentum caloris naturalis, sine quo non est uita. Met. 5. le. 6. prinº. * Vox 3. 5.

¶ Resplendere. Actus 142.

¶ Responsio pulchra cathecumeni, Christiani, & iusti, contra gentiles, iudæos & peccatores, scilicet. Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te deus. Ps. 41. 0. *Agens 35. Annihilatio 13. Attributa 5. 6. Aureola 3. Beatitudo 141. Contritio 17. Defectus 15. 16. Definitio 2. Duratio 8. 9. Fructus 20. Gratus 2. Intellect⁹ 17. 116.

Meritum

Meritum 55. 98. Metaphysica 26. Natura 10. Potentia 51. Verbum 33. Virtus 32. 36. Vocatio 1.

¶ Respublica. Bellum 7. Ciuis 3. Eleemosyna 11. Excōmunicatio 10. Fortitudo 4. Miles 9. Mors 22. pax 12. Roma 1. senator 2. Vsura 124. 289. 290.

¶ Restare. pœna 67. 69.

Diuisio. 1 ¶ RESTAVRATIO populi dei tripliciter exponitur. s. quia Hieronymus & omnes sancti nostri, exponunt de restauratione facta per Christum, & de Christo, ut sit figuratiuæ dictum. Quidam autem magistri exponunt de Ezechia uel Iosia, similiter figuratiue accipientes literam Iudæi uero exponunt de suo messia quem expectant, uolentes cuncta ad literam intelligere: sed hæc ultima expositio stulta est & fabulosa. Secunda est extorta. Sed prima est simpliciter uera. Isa. 11. prinº.

2 Describitur restaurator Christus tripliciter. s. quantum ad natiuitatem, quantum ad sanctitatem, & quantum ad dignitatem. Isa. 11. prinº. * Adam 54. Annihilatio 10. 11. 12. Cibus 2. 3. 5. Cōfessor 43. Corruptum 1. Deus 386. 387. 388. Eucharistia 89. 180. 251. 252. Gratia 50. Homo 21. 22. Humidum 0. Idem 9. Incarnari 2. 8. Innocentia 1. Iudæi 20. Iustitia 72. Lignum 2. Meritum 105. Peccatum 344. Pœnitentia 105. &c. 133. Recuperare. Redemptio 1. 2. Sapientia 55. Simonia 10. Vinum 8. Virginitas 11. 32. 33.

¶ Restituibile. Restitutio 5. &c.

Quid. 1 ¶ RESTITVTIO est actus iustitiæ cōmutatiuæ: quia nihil aliud uidetur esse, quàm aliquem statuere in possessionem rei suæ. 22ᵉ. q. 61. prinº. /. q. 62. 1. 0. /. 2. 5. c. * Abraham 25. Iustitia 72. Prudentia 84.

2 Restitutio non est pars satisfactionis, sed præambulū eius; quia prima reparatio est in rebus: secunda in actionibus & passionibus. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 1. 0.

3 Restitutio male ablati, est de necessitate salutis, quantū possibile est. 22ᵉ. q. 62. 2. 0. /. q. 79. 3. 2ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 2. 0. /. Quol. 12. 26. 0. * Vsura 228. &c.

4 Restitutio proprie, est tantum debiti, & in rebus exterioribus: quia supponit identitatem, sed transfertur etiam ad actiones & passiones. 22ᵉ. q. 62. 1. 1ᵐ. /. 2ᵐ.

De quo. 5 Quando res non est restituibilis, sicut membrum mutilatum, debet fieri recompensatio, quantum possibile est. 22ᵉ. q. 62. 2. 1ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 2. c. /. 2ᵐ. * Ablatum. Accusatio 24. Bos. Damnum 3. 4. Decimæ 26. Depositum 4. 5.

6 Restitutio debet statim fieri, uel dilatio peti ab eo qui potest concedere usum rei: quia implicat præceptum negatiuum. 22ᵉ. q. 62. 8. 0. /. 4. d. 17. q. 3. ar. 1. q. 4. 3ᵐ. * Eleemosyna 14. Fama 4. Furtum 8. Iustitia 72.

7 Ante sentētiam iudicis, sufficit restituere simplum, sed post eam, tenetur etiam ad pœnam pro culpa 12ᵉ. q. 105. 2. 9ᵐ. /. 22ᵉ. q. 62. 3. 0. /. 4. c. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 2. 5ᵐ.

8 Restitutio præfertur subuentioni parentum, nisi in extrema necessitate. 22ᵉ. q. 31. 3. 3ᵐ. /. q. 32. 7. 3ᵐ. /. q. 62. 5. 4ᵐ. /. Op⁹. 73. cº. 18. * Iudæi 35. &c. 45. Matrimonium 131. Meretrix 6. Pœnitentia 102. 105. 118. &c. Prædicare 8. Relgio 61. Vsura 279. &c.

Cui. 9 Qui rem alienam accepit iniuriose, uel ad sui utilitatem, tenetur restituere, etiam si amisit eam. 22ᵉ. q. 62. 6. 0. *Ablatū.

10 Quicumque est causa, iniustæ acceptionis, directe uel indirecte, tenetur ad restitutionem. 22ᵉ. q. 62. 7. c. * Aduocatus 1. Aleator. 0.

11 Qui habet rem alienam, tenetur restituere, ratione rei; qui uero eam abstulit, tenetur restituere, ratione actionis iniuriosæ. 22ᵉ. q. 62. 6. c. /. 1ᵐ. * Alienum 7. Baptismus 107. Bellū. 6. Bonitas 210. 211. Bos. Campsoria 1.

12 Qui accipit mutuo pecuniam, ut redimat se a latronibus, tenetur eam restituere creditori suo. Quol. 5. 17. 0.

13 Principes tenentur ad restitutionem, si latrones increscant: quia redditus quos habent, sunt quasi stipendia, ut conseruent iustitiam. 22ᵉ. q. 62. 7. c. /. 3ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 3. c. * Damnum 3. 4. Eleemosyna 13. 14. Exactio 2. 3.

14 Impediens aliquem iniuste, ne acquirat præbendam, tenetur ad restitutionem ad arbitrium boni uiri, non autem si iuste impedit. 22ᵉ. q. 62. 2. 4ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 2. 3ᵐ. * Fama 4. princeps 13. Simonia 31. 33. &c.

15 Suffodiens semina, uel tenens pecuniam creditoris, ultra terminum præfixum, tenetur restituere, non quidem totum lucrum possibile, sed secundum æstimationem, pensatis periculis, laboribus, & expensis. 22ᵉ. q. 62. 4. 1ᵐ. /. 2ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 2. 4ᵐ.

16 Inueniens aliquid, quod de propinquo fuit alicuius, non habentis illud pro derelicto, tenetur ad restitutionem: non autem si nūquàm fuerat alicuius, ut gemmæ in litore, uel tantum antiquitus, ut thesauri, sed conceduntur occupanti: tamen secundum leges ciuiles, medietas debetur domino agri. 22ᵉ. q. 66. 5. 2ᵐ. * Votum 63.

17 Quando unus totum restituit, alii non tenentur principali, sed debent refundere partem suam soluenti totum. 22ᵉ. q. 62. 6. 3ᵐ. /. 7. 2ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 3. c. * Vsura 71. 117. 118. 121. 142. 227. &c.

18 Restitutio potest fieri per confessorem secrete, ne crimen detegatur. 22ᵉ. q. 62. 6. 2ᵐ /. Opus. 73. cº. 16. fi.

19 Restitutio semper debet fieri ei, a quo aliquid ablatum est. 22ᵉ. q. 62. 5. 0. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 4. 0. /. Opus. 67. 0. /. Opus. 72. cº. 17. /. 18. Cui.

20 Restitutio & satisfactio, quæ debetur proximo, non est in arbitrio sacerdotis: quia non est uicarius proximi, sed dei. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 1. c.

21 Si is cui restitui debet aliquid, mortuus est, debet dari hæredibus eius. 22ᵉ. q. 62. 5. 3ᵐ. /. Opus. 73. cº. 17. /. 18.

22 Si uero ignotus sit, debet dari pauperibus, præmissa diligenti inquisitione. 22ᵉ. q. 62. 5. 3ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 4. 1. 2ᵐ.

23 Si autem sit multum distans, debet ei mitti, præcipue si sit res magni ualoris; uel debet deponi. 22ᵉ. q. 62. 5. 3ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 4. 2ᵐ. * Simonia 32. 34. Vsura 118. 121. 240. &c. 276. &c. 295. &c.

24 Quando prælatus iniuste concedit res ecclesiæ, debent restitui ecclesiæ, ut deueniant ad successorem eius. 22ᵉ. q. 62. 5. 5ᵐ. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 4. 4ᵐ.

¶ Restrictio. Adiectiuum 1. 2. Antonomasia 1. Appetitus 75. Esse 61. Prædicari 34. Præteritum 3. Saphirus 1.

¶ Resultare. Accidens 29. 53. Angelus 174. Bonitas 104. Compositio 13. 14. Phantasma. 6. Figura 1. Forma 150. Intellectus 159. Litera 2. Misericordia 39. Numerus 15. Proprium 6. Speculum 6. Veritas 42. Vnio 1.

¶ Resumere. Transfiguratio 3.

1 ¶ RESVRRECTIO significatur per octauam, triplici ratione. s. ad excludendum quorūdam falsam opinionem, propter duplicem uitam. s. actiuam & contemplatiuam, quarum una significatur per quaternarium, & alia per trinarium: & quia octaua ætate erit. 12ᵉ. q. 102. 5. 1ᵐ. /. 3ª. q. 70. 3. 3ᵐ. /. Psal. 6. prinº. a. C. /. Ro. 4. lec. 2. meº. G. * Adam 49. Alleluia. In cōmuni.

2 Error quadruplex, negantium resurrectionem. 4. d. 43. ar. 1. q. 1. c. /. 1ᵉ. Cor. 15. lec. 5. prinº. * Angelus 507.

3 Resurrectio nostra, futura est de necessitate. 4. d. 43. ar. 1. q. 1. 0. /. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 2. c. /. Cont. 4. cº. 78. /. 79. /. 80. /. 1ᵉ. Cor. 15. lec. 2. 0. * Anima 141. 151. Baptismus 139. 186. 243. Beatitudo 76. 86. Bigamia 7. Charitas 148.

4 Et erit tantum in fine mundi, cessante motu cæli. 4. d. 43. ar. 3. q. 1. 0. /. q. 2. c. /. q. 4. 1ᵐ. /. Iob. 19. fi.

5 Et erit miraculosa simpliciter. s. ex parte principii supernaturalis. i. dei, sed erit naturalis secundum quid. s. ratione termini. 1ª. q. 76. 2. 6ᵐ. fi. /. q. 105. 7. 2ᵐ. /. 2. d. 18. q. 1. 3. 3ᵐ. /. d. 30. L. fi. /. 4. d. 43. ar. 1. q. 3. 0. /. Cont. 4. cº. 91. fi. /. Poª. q. 6. 2. c. /. 4ᵐ. /. Opus. 3. c. 156. /. Ro. 11. lec. 3. fi. /. 1ᵉ. Cor. 15. lec. 5. prinº. /. meº. C. /. fi. E. * Chiliastę. Cinis 2. Circuncisio 12. Dies 17. Dolor. 43. Fides 47. 48. Gratia 168. 187.

6 Omnes præter Christum, simul tempore resurgent, non autem dignitate. 1ᵉ. Cor. 15. lec. 3. prinº. K. /. 1ᵉ. Thes. 4. lec. fi. fi. E. &c. * Hæresis 114.

7 Resurrectio nostra erit in instanti, quo ad illud quod fiet uirtute dei, non autem quo ad illud quod fiet per ministerium angelorum, sed in tempore imperceptibili. 4. d. 43. ar. 3. q. 3. 0. /. 1ᵉ. Cor. 15. lec. 8. meº. I. * Ioannes 17. Iudęi 22. Lactantius 2.

8 Et probabiliter erit in crepusculo, sole existente in oriente, & luna in occidente, sicut fuerunt creati. 4. d. 43. ar. 3. q. 4. 0. * Lazarus 2. Miraculum 48. &c. Mors 8. Nox 1. Oratio 78. Pascha 3. 5. Septem. Sepultura 1. 3. 13. Status 12. Tuba 3.

9 Omnes resurgentes, cognoscent omnia & singula peccata, & merita propria & aliena, in breui tempore, uirtute dei: & tamen beati non dolebunt, nec erubescent de suis peccatis, sed gaudebunt de misericordia dei, & de sua pœnitentia. 4. d. 43. 5. 0. * Vsura 158.

10 Omnes homines resurgent. 4. d. 43. ar. 1. q. 2. 0. /. Cont. 4. cº. 80. /. 81. * Accidens 16. 38. Cinis. 0. Costa. 8.

11 Resurget quilibet homo idem numero, & quælibet anima assumet corpus idem numero, quod prius habuit. 4. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 1. 2. 0. /. Cont. 4. cº. 80. /. 81. /. Anima 19. 5ᵐ. /. 13ᵐ. /. Quol. 10. vel 11. q. 6. 0. /. Opus. 3. cº. 155. /. 157. /. Iob 19. lec. 2. fi. H. /. 1ᵉ. Cor. 15. lec. 5. fi. D. /. lec. 9. prinº. K. &c. * Idem 7. Ioannes 17. Iudęi 22. Martyrium 16. Qui.

Resurget

Re

12 Resurget eadem numero humanitas, quæ prius fuit. 4. d. 44.q 1.ar.1. q.2.2^{m} /. Cont. 4. c^{o}. 81.2^{m}./. Quol. 11. 6. 4^{m}. /. Opus. 3. c^{o} 158.

13 Quod est de constitutione corporis humani, resurget in eo. 4.d.44.q.1.ar.2.q.2.c.

14 Eadem materia, & eisdem dimensionibus numero, cum eadem anima, erit idem homo numero qui resurget, & non alius. Opus.3.c^{o}.155./.157.

15 Immo accidens idem numero, non potest transire de subiecto in subiectum. Po^{a}.q.3.7.c.

Du^{m}.1091. 16 Immo corpus prius uiuum, & postea mortuum, cum specie etiam differant, non est idem numero, propter diuersitatem formæ, sed est idem identitate materiæ. 22♀. q. 4.4. 2^{m}./.3^{a}. q.25. 6. 3^{m}. /. q. 50./.5 /.c./.1^{m}. Respondeo Dubio. 1091°.

17 Omnia membra, resurgent eadem numero, quæ prius. 4. d.44. q.1.ar.2.q.1.o./.q.2.2^{m}./. Cont. 4.c^{o}.81.4^{m}./. 92./. Po^{a}. q.5.10.9^{m}./.Quol.7.12.c./. Opus.3.c^{o}.160.

18 quicquid pertinet ad integritatem humanæ naturæ, resurget in homine. 2.d.23.q.2.2.4^{m}./. d.30.q.2.1.c.fi./. 4.d.44.q. 1.ar.2.q.1.2.o./.ar.3.q.4.2^{m}./.q.2.ar.2. q.2.c./. Quol.5. 5.c./. Quol 8.5.o./.Opus.3.c^{o}.161./.162.

19 Partes essentiales, & organicæ, resurgent in eodem situ quo prius: non autem partes materiales, nec accidentales. 4. d. 44.q.1.ar.1.q.3.o.

20 Totum quod materialiter fuit in homine, quo ad totalitatem speciei, resurget: non autem quo ad totalitatem materiæ. 4.d 44.q.1.ar.2.q.5.o./.Cont.4.c^{o}.81.4^{m}./. Quol.8.4.c.fi. /.Opus.3.c^{o}.163./.164./ Matth.10.fi.b.F.

21 Vnumquodque resurget in eo in quo magis participat uirtutem speciei. Et si æqualiter, tunc resurget in eo in quo prius fuit sicut in nutrito carnibus humanis, & deus supplebit in alio aliunde, ut in pueris. 2.d.30.q.2.1.7^{m}./.2.6^{m}./. 4.d.44.q.1.ar.2.q.4.o./.L.prin^{o}.I./. Cont.4.c^{o}.81.5^{m}./. Opus. 3.c^{o}.163./.164.

22 Quicquid habitū est a generantibus, & de addito per nutritionem, quantum fuerit utile ad complendam quantitatem, & de priori, resurget: non autem quicquid fuit in corpore de ueritate humanæ naturæ. 2.d.30.q.2.1.c.fi./.4.d.44. q.1.ar.2.q.4.5.o./. Cont.4. c^{o}. 81. 4^{m}. /. Quol. 5. q. 3. 1.c /. Quol. 8. 5.c. fi. /. Opus. 3. c^{o}. 162./.163./.164. * Sanguis 9. &c. Sexus 5.

23 Humiditas triplex est in homine.s. recedens a perfectione huius indiuidui, & tendens ad corruptionem, ut urina, sudor, & sanies, uel ad conseruationem speciei in alio, ut semen & lac Secunda tendens ad ultimam perfectionem. Tertia iam perfecta, ideo resurget.s. gluten, & secunda si habet determinatam formam.s. quadruplex humor. Non autem ros. i. quæ incipit transmutari, nec cambium. i. quæ

Ja improgressu iam dealbatur, nec prima. 4.d.44.q.1.ar.2.q.2. o. * Vngues.

24 Semen resurget in genito tantum: quia fuit de perfectione eius, & non de perfectione generantis. 4.d.44.q.1.ar.2.q. 4.2^{m}./. Cont.4.c^{o}.80.fi.

25 Embria mortua ante infusionem animæ rationalis, non resurgent. 4.d.44.q.1.ar.2.q.4.5^{m}.

Quales. 26 Homo resurget, sine omni defectu humanæ naturæ. 4. d. 44.q.1.ar.3.q.1.o./.Cont.4.c^{o}.82./.86./.88./. 89 /. Quol. 7. 12.c./.Opus.3.c^{o}.161./.1♀.Cor.13.lec.3.prin^{o}.G./.c^{o}.15.lec. 8.fi.G. * Adam 48.49.50. Agilitas.o. Cantus 1. Claritas 11. Corpus 31.38.&c.

27 Corpora resurgentium, erunt eiusdem naturæ sicut nunc. Cont.4.c^{o}.85. * Costa 8. Damnatio 36. &c. Dos. o. Gloria 22.

28 Corpora resurgentium, sequentur conditionem animarū. Veri.q 24.11.c.fi.

29 Boni resurgent sine omni deformitate: non autem mali. 4. d.44.q.3.ar.1.q.1.o./.Cont.4.c^{o}.86./.89./. Quol.7.12. o./.1♀. Cor.lec.1.fi.I./.c^{o}.15.lec.8.fi.G.

30 Omnes resurgent in suo sexu. s. uiri in uirili, & feminæ in feminino. 3. d.12.q.2.ar.1.q.1.2^{m}./.4.d.44.q.1.ar.3.q.3.o./.q. 4.2^{m}./.Cont.4.c^{o}.88./. Quol.10.8.3^{m}./. Opus.4.le.4.fi./.Mat. 22.me^{o}.c.A. * Gratia 168.187.

31 Omnes resurgent in ætate iuuenili, non quidem quo ad numerum annorum, sed quo ad staturam. 3^{a}.q. 46. 9. 4^{m}./. 4.d.44.q.1.ar.3.q.1.o./.q.2.1^{m}./. Cont.4. c^{o}.83.1^{m}./. 2^{m}./.88. 4^{m}./.5^{m}./.89. * Gustus 3. Hæresis 86.114.149. Labor 4. Palpabile.o.

32 Non omnes resurgent in æquali quantitate, sed in quanta peruenissent, natura non errante, remoto superfluo, ut in gigantibus, & suppleto defectu ut in nanis. 4.d.44. q.1.ar. 3. q. 2. o. /. q. 3. c. /. L. prin^{o}. I. /. Cont.4.c^{o}.81.4^{m}./.87.1^{m}. * Peccatum 267.327.

33 Omnes resurgent immortales, & incorruptibiles, etiam secundum corpus. 1^{a}.q.97.3.c./.4.d.43.ar.2. q.1.4^{m}./. ar.3.q.1. c. /. d. 44. q. 2. ar. 1. q. 1. 1^{m}. /. q. 3. ar. 1. q. 2. o. /. q. 3. c. /. d. 48. q. 2. 1. c. /. Cont. 4. c^{o}. 82. /. 85. /. 86. 1^{m}. /. 89. /. Po^{a}. q. 5. 10. o. /. quol. 7. 11. o. /. Opus. 3. c^{o}. 157. /. 167. /. 181. /. Opus. 53. 12^{m}. /. 13^{m}. /. Ro. 8. lec. 2. fi. C. /. 1♀. Cor. 15. lec. 1. me^{o}. G. /. lec. 8. fi. G. /. Causis lec. 5. fi. * Sacramentum 13. Sanctificatio 1. Sexus 5. Tactus 14. Virginitas 17. Visus 11. 12.

34 Natura mortalitatis, non auferetur a resurgentibus, sed erunt eiusdem speciei, sicut nunc. 3^{a}. q. 54. 2. 2^{m}. /. 4. d. 33. q. 3. 1. 1^{m}. /. d. 44. q. 2. ar. 1. q. 1. 1^{m}. /. 2^{m}. /. Cont. 4. c^{o}. 85. /. 88. /. Po^{a}. q. 5. 3. 8^{m}. /. 9^{m}. 10^{m}. /. Quol. 10. vel 11. q. 6. 1^{m}. /. Opus. 3. c^{o}. 157. /. Io. 20. lec. 6. me^{o}. b. B. /. 1♀. Cor. 15. lec. fi. prin^{o}. k. &c.

35 Corpora sanctorum, post resurrectionem erunt impassibilia proprie, ex dominio animę supra corpus, & magis, in magis beatis, & non natura quinti corporis, ut quidam dicunt: quia corpus quintum, non uenit materialiter ad compositionem corporis humani. Et impossibile est dicere, quòd aliqua uirtus qualis est uirtus corporis cęlestis, transferat corpus humanum ad proprietatem gloriæ, qualis est impassibilitas corporis gloriosi, cum immutationem corporis humani Apostolus attribuat uirtuti Christi. Et etiam non potest natura cęlestis ita dominari in corpore humano, quin natura elementaris remaneat, cui ex essentialibus suis principiis, passibilitas inest. 1^{a}. q. 97. 3. c. /. 4. d. 44.q.1.ar.2. q.1.2.o./.d 47.q.1.ar.3.q.3.2^{m}.fi./. Cont.4.c^{o}.86. /.Opus.3.c^{o}.170./.171.

36 Hæc impassibilitas, non tollet sentire, sed omnes sensus beatorum, simul erunt in actu proprio, per immutationem spiritualem ab obiecto exteriori. 12♀.q.3.3.c./. 4.d 44. q.2.ar.1. q.3.4.o./. Cont 4.c^{o} 86.

37 Tunc non erit usus ciborum, uenereorum, somni, & huiusmodi. 1^{a}.q 97.3.c./.4.d.44.q.1.ar.3.q.4.o./.q.2.ar.1.q.4.c. fi./.2^{m}./ Cont 4.c^{o}.83./.87.fi./. Po^{a}.q.5.9.c./.Opus.3.c^{o}.159. /.160./.Iob.19. lec.fi. me^{o}.F./.Matth.22 me^{o}.c. C./. 1♀.Cor. 6. lec. 2. fi./ lec. 3. prin^{o}. B. /. c^{o}. 15. lec. 5. prin^{o}.I. /.lec.6. fi.H./.lec.7.fi.

38 Occupatio uitæ actiuæ, non erit tunc, sed uitæ contemplatiuæ. Cont.4.c^{o}.83.fi./.Opus 3.c^{o}.164./.Iob.19.lec.fi.me^{o}.F. /.1♀.Cor.15.lec.6.fi.I.

39 Resurrectionem bonorum ponit propheta tripliciter.s. quantum ad reparationem actus, quantum ad illuminationem intellectus, & quantum ad directionem affectus. Isa. 42. me^{o}. K.

40 Necessarium fuit Christum resurgere, quincuplici ratione.s. ad cōmendationem diuinæ iustitiæ, ad confirmationem fidei nostræ, ad subleuationem nostrę spei, ad informationem uitæ fidelium, & ad complementum nostræ salutis. 3^{a}.q.53. 1.o /.2.c./.3.1^{m}./.3.d.21.q.2.1.o. * Aditus 1. Alleluia. Anima 134. Apparere 7.9. Christi

41 Christus conuenienter resurrexit tertia die, & non statim, nec in fine mundi, ad confirmationem fidei, de humanitate & deitate eius. 3^{a}.q.51.4.o /.q.53.2. o./. 3.d.21.q.2.2.o./. d.22.q.2.ar.2.q.2.1^{m}./.4.d.43.ar.3.q.1.1^{m}./. Opus.3. c^{o}. 243. /. Psal.15.fi.g I./. Io.2.lec.3.fi. * Ascendere 8. &c. Baptismus 186. Cibus 1. Comedere 2. Dies 18.

42 Christus resurrexit mane diluculo. 3^{a}.q.51.4.3^{m}./.q.53.2.3^{m}. /.q.83.2.4^{m}./.3.d.21.q.2.2.6^{m}./.4 d.43.ar.3. q.4.c./. Opus. 3. c^{o}.245. * Festum 9. Fides 47. Flos 2. Gloria 15. Humilitas 19. Ordo 88. Pascha 3.

43 Corpus Christi resurrexit gloriosum & integrum, cum qualibet parte eius. 3^{a}. q. 54. 2. 3. o. /. q. 55.6. 4^{m}./. Quol. 5. 5. o. /. Opus. 3. c^{o}. 245. * Pœnitentia 60. Sanguis 9. &c.

44 Resurrectio Christi non debuit primo manifestari omnibus, sed gradatim. Et primo mulieribus. 3^{a}.q.36. 2.c./. q. 55. 1. o. /. Opus. 3. c^{o}. 245. /. 1♀. Cor. 15. lec. 1. me^{o}. D. * Apostoli 29. Apparere 7.8.9.10. Ascendere 9. 16. Cicatrices 3. Corpus 51.70. Apparitio

45 Nec immediate uideri ab hominibus, sicut ascensio eius, sed per angelos. 3^{a}. q. 55. 2. o. * Dos 9. Iacobus 2.

46 Christus post resurrectionem eius, apparuit pluries, ut ostenderet ueritatem resurrectionis. Sed non conuersatus est cum discipulis suis continue, sicut prius, ut ostenderet gloriam eius. 3^{a}. q. 55. 3. o. /. 3. d. 21. q. 2. 3. c. /. d. 22. q. 3. ar. 2. quæst. 3. c. /. Io. 20. lec. 6. prin^{o}. /. c^{o}. 21. prin^{o}. * Iustificatio.41. 42. Pascha.3. 5. Passio.104.114. 127.129. 131. Sanguis.9 &c.

Re Rhe

47 Christus conuenienter & sufficienter probauit resurrectionē, suā duplici testimonio.s. angelorū, & sacræ scripturæ. & argumentis.i. signis euidentibus 3^{a}.q.55.5. 6.o./.3.d.21 q. 2.3.4.o./.Opus.3 c^{o}.245. * Thomas 1.2.3.

48 Christus fuit primus resurgēs simpliciter. Sed aliqui prius secundum quid, quia iterum mortui sunt. 3^{a}.q.27.3.c.fi./. q.53.3.o /.q.56.1.c./.3^{m}./.4 d.43.ar.3.q.1.3^{m}./. Opusc 3.c^{o}. 243./.246./.247./.fi./.Matth.27.fin.b B /.1♀. Cor. 15.lec.3. prin^{o}.F./.Col.le.5.prin^{o}.F./.He.9.le.fi fi.G./. c^{o}.11.le.7.fin. * Angelus.607. Iustificatio.41.42 Lazarus.2. Pnīa.129.

49 Qui cum Christo resurrexerunt, mortui sunt iterum, secūdum Augustinum & Hieronymum, licet Hieronymus aliquando uideatur dicere ꝙ non. 3^{a}.q.53.3.2^{m}./.4.d.43.ar.3. d.1.3^{m}./.Matth.27.fi.b.B /.1♀.Cor.15.le.3.prin^{o}.G.

50 Sicut nullus potest liberari a morte spirituali, nisi per gratiam dei, ita nec a morte corporali, nisi per resurrectionem diuina virtute factam. 4.d.43.ar.2.q.1.c.

Du^{m}.1092 51 Immo ex solo libero arbitrio potest quis liberari a morte spirituali.s. a peccato mortali. 2.d.5. q.2.1.o./.d. 28.2.o./.4°. o. Respondeo sicut Dubio.679°.

52 Causa resurrectionis generalis triplex.s. principalis, idest deus, instrumentalis, idest humanitas Christi, & quasi ministerialis. i. angeli 1♀.Thes.4.le.2.me^{o}.B.

53 Christus secundum diuinitatem fuit causa suæ resurrectionis, non autem secundum humanitatem. 3^{a}. qu 53.4.o./. Psal.40.fi.f./.Io.2.le.3.prin^{o}.b.H /.Ro.4.le.fi.fi. I.

54 Resurrectio Christi, est causa efficiens & exemplaris resurrectionis nostræ, quo ad corpora, & quo ad animas per gratiam, tamē virtute principalis causæ.s. iustitiæ dei. 3^{a}.q.54. 2.c./.q.56.1.2.o./.qu.59.2.c.fi./.q.62.5.1^{m}./. 3.d.21.qu.2.2. 1^{m}./.2^{m} /.4.d 43.ar.2.q.1.o./.q.2.c./. ar. 3.q.1.1^{m}./. d.45.q 1. ar.3.q.3.2^{m}./.d.48.q.1.1.5^{m}./.L./.Cō.4.c^{o}.78./. Veri.q.27.3. 7^{m}./.q.29.4.1^{m}./.Opus.3.c^{o}.246./.Iob.19.le.2.me^{o}.D. /.1♀. Cor.15.le.2.prin^{o}.K.&c./.1♀.Thes.4.le.2.prin^{o}.C.

55 Resurrectio Christi, est causa exemplaris reparationis vitæ nostræ, & mors Christi, destructionis mortis nostræ, licet vtraque sit causa effectiua vtriusque. 3^{a}.q.56.1.4^{m} /.qu.62. 6.1^{m}./.3^{m}./.Ro.4.fi.

56 Exemplaritas resurrectionis Christi proprie se extendit tātum ad bonos, licet efficientia eius proprie, se extendat ad resurrectionem tam bonorum ꝙ̄ malorum. 3^{a}.q.56.1.3^{m}.

57 Omnes resurgentes, conformabuntur Christo in similitudine speciei, non autem in similitudine gloriæ, sed tantum boni. 4.d.43.ar.1.q.2.3^{m}./.5^{m}./.ar.2.q.1.4^{m}.

¶ Resuscitatus. Baptismus.139. Bigamia.7. Confessio.22. Dæmon.110. Lazarus.2. Matrimonium. 141. Resurrectio 49. Traianus.

¶ Retardari. Angelus.563. Anima. 130.131. 132. Contritio. 26. Peccatum.397. Purgatorium.9.

¶ Retentiua. Appetitus.13. Auaritia.22. Experientia.2. Imago.29. Memoria.6.&c.

¶ Rete. Stupor.

Diuisio ¶ Rethor reddit auditores attentos dupliciter, scilicet ex parte auditorum, & ex parte dicendorum. Psal.48.prin^{o}. * Circunstantia.29. Contentio.1. Oratio.11.

Differen^{a}. 1 ¶ RHETORICA est ex coniecturis ad suspitionem, quia quandoque non fit complete fides, vel opinio, sed suspitio quædam, quia non totaliter declinatur ad vnam partē cōtradictionis, licet magis declinetur in hāc quàm in illā, sed dialectica est ex probabilibus ad opinionē. 22♀.qu.48 c. fi./. Posterior.le. 1.me^{o}.a.I. * Contentio.1. Exordium.o. Gratitudo.o. Philosophia.1. Prudentia. 51.61. Quæstio.5. Religio.81.

Du^{m} 1093. 2 Immo rhetorica est scientia, ad rationalem philosophiam pertinens. Poster.le.1. prin^{o}.a. K. Respondeo Du^{o}. 1093°.

¶ Reticere. Confessio.44. Fama.3. Tacere.o.

¶ Retinere. Auaritia.22. Bonitas.209 Bubalus. Cōsilium.29. Experientia.2. Furtum.10. Imago.29. Infernus.3. Liberalitas.8. Lotio. Memoria.8. Meretrix.6. Mistio.5. Peccatum. 14. Piscis.3. Recipere.2. Verbum.75. Vsura.87.208.222.223 226.229.253.290.293.297.

¶ Retractare. Eutices.2.

¶ Retrahere. Angelus.600. Anima.245. Appetitus.31. Blasphemia.18.21.23. Cōtēplatio.19. Episcopus.31. Graue. 8. Impedimentum o. Ira.51. Laus.16. Negotiatio.2. Organum. 2.5. Peccatum.138. Seruire.4. Temperantia. 8. Timor.73. Virtus.120.254.

Differen^{a}. 1 ¶ RETRIBVTIO proportionalis, ex debito legali, si est ex pacto, pertinet ad iustitiam commutatiuam, si vero ex debito honestatis, pertinet ad virtutem gratiæ, siue ad gratitudinem. 22♀ quæst.106.1.2^{m}. * Amicitia.2. Beneficium.1. 4. Eleemosyna.3.36.37.

2 Retributio quadruplex, scilicet mali pro bono, vel econuerso, mali pro malo, & boni pro bono. Prima conuenit tātum malis, secunda tātum bonis, tertia & quarta vtrisque Psal.37.fi I.H. * Gratia.22. Ingratitudo.10. Iuditium.63. Iustitia.75. Merces.5.

3 Retributio dei duplex, scilicet pro bonis impletis, & pro beneficiis. 3^{a}.quæst.56.2.3^{m}./.4.distin.43.ar.1. quæst.2.1^{m}./. distin.45.quæst.2 ar.1.quæst.2.1^{m}./.distin.47. quæst.1.ar.3. quæst.2.3.o./. Cont.3.c^{o}.140./. Opuscu. 3. c^{o}. 153./. 252 /. Psal. 17. me^{o}.n. K./. Ro. 2. lec. 2.prin^{o}.K. &c. * Meritum. 100.103. Præmium.9. Recompensatio.

¶ Retributiuus. Magnanimitas.20.

¶ Retrogradatio. Planetæ.2.

¶ Reubarbarum est bonum, inquantum purgat coleram. 1♀. Tim.4.le.2. me^{o}.B. Ex effectu.

1 ¶ REVELATIO addit supra visionē, intelligentiam visorum. 2♀ Cor.12.le.1. prin^{o}.I. * Accusatio. 7. &c. Angelus. 294.359.413.567. Quid.

2 Tripliciter aliquid cognoscitur, scilicet per reuelationem, per seipsum & hoc certitudinaliter, & coniectualiter per aliqua signa. 12♀.q.112.5.c.

3 Reuelatio est occulta, vel manifesta tripliciter, scilicet ratione potentiarum, signorum, & vsus. Iob.4. le.3. prin^{o}. K. * Anima.156.160. Apostoli.9. Arra.2.3. Baptismus.47. Charitas.124. Cognitio.6. Comprehensor.2 Confessio.84.&c. Correctio.18.19. Credere.12.

4 Reuelare secreta, in malum personę, est contra fidelitatem nisi vergat in periculum aliorum, vel nisi propter bonum commune, contra quod nullum debet recipi secretum. 22♀.quæst.68.1.3^{m}./.quæst. 70.1.2^{m} /. Quol.1.15.c. * Damnatio.24. Dæmon.3.10.12.13.14.15.16.17.21.

5 Reuelatio dei, fit ad inferiores per superiores, sicut ad homines per angelos. 22♀.qu.2.6.c. Prophetia. 39.inf. * Depositum.4. Deos.198.

6 Nullus unquam purus homo, habuit reuelationem a deo nisi mediantibus angelis. 1^{a}.quæst. 98. 3. c./.3. quæst.55.2. c./.2.distinct. 8. 6. c./. Anima. 18. 13^{m} /. Isa.6.prin^{o}.a.D./. Matth.2.fin.d.E. * Diuinatio.1. Donum.42. Experiētia.13.

7 Plura, & excellentius de mysteriis gratiæ reuelata sunt angelis & apostolis, quàm prophetis. 1^{a}.q.57.5.3^{m}.inf. * Fides 27.39.126.

8 Fides nostra innittitur reuelationi, apostolis & prophetis factæ, non autem alii reuelationi. 1^{a}.q.1.8.2^{m}./.qu.72.6. 1^{m}. * Futurum.5.

9 Multis gentilibus, reuelationes factæ sunt de Christo, ut patet de Sybilla. 22♀.quæst.2.7.3^{m}./.q. 172.6.1^{m}./.3. distin. 25.quæst.2.ar.2.q.2.3^{m}./. Verit.4.14.11 4^{m}. * Galilæa.1. Gratia. 169. 170. Hæresis. 13. 151. Iacobus. 3. Infamia.2. Infernus.6.

10 Potest aliquis scire, se habere gratiā, per reuelationem. 12♀. q.112.5.c. * Ioannes.6. Iustificatio.43.

11 Reuelat deus hoc aliquando aliquibus, ex speciali priuilegio, vt securitatis gaudium etiam in hac vita, in eis incipiat, & confidentius & fortius magnifica opera prosequātur, & mala præsentis vitæ sustineant. 12♀.quæst. 112.5.c./. 4^{m}./.5^{m}./.1.d 16.1.5^{m}.

12 Non tamen reuelat hoc omnibus, ne scilicet non prædestinati desperent, & ne securitas, in prædestinatis negligentiam pariat. 1^{a}.q.23.1.4^{m}./.1 d.16.1.5^{m}.

13 Reuelatum fuit Paulo ꝙ esset in gratia. 12♀. quæst.112.5.c. * Manifestatio.o. Missio.31.33. Moriens. Natura. 26. Obedientia.35. Paradisus.10. Prodere. Prophetia. 15.22. 27.28. 38.&c. Purgatorium.2. Religio. 76. Sapientia. 8. Scientia. 106.107. Scire.6. simonia. 38.39. signaculum. Theologia. 11.16.22.39. Testamētum.8.10. Virtus.185. Christus.137.

¶ Reuerberatio. Speculum.5.6.

1 ¶ REVERENTIA proprie, est timor initialis & castus, tamen capi potest in bono, & in malo, sicut etiam confusio, idest erubescentia. Psal.34.fi.r.K. Quid.

2 Reuerentia directe respicit personam excellentem. Ideo secundum diuersas rationes excellētiæ, diuersæ sunt species eius. 22♀.quæst. 104.2.4^{m}./.3.disti.9.quæst. 2.1.2.o. * Amen. 2. Baptismus.59.129. Benefacere.5. Campsoria. 10. Centurio.2. Consanguinitas.10.

3 Reuerentia dei in communi, est de dictamine rationis naturalis, non autem determinatio eius. 22♀.quæst.81.2.3^{m}. * Contēplatio.10.13. Corpus.47. Correctio.10. Cultus.11. 13.15. Deuo^{o}. Docilitas. Dulia.o. Euch^{a}.181. Familiaritas.2

Re Ri

Honor.16.28.33.Humilitas.20.25.Impetator.9.Ioseph.3. Iuramentum.1.17.34.Latria.0.

4 Reuereri est actus timoris, sed vt debetur deo, est actus latriæ.22ª. quæst. 81.2.1m./.3. distin.9. quæst.1.ar.1.quæst.1.3m.*Laus.14.

5 Homo debet deo amorem, reuerentiam, & huiusmodi, sibi munditiam, & ordinationem sui sub ratione. 2.d.42.qu.2.ar.2.q.2.c.*Lex.105.Luxuria.19. Maledicere.2.Necessitas.32.Nomen.83.84.Obedientia.9.19.Obsecratio. Holocaustum.3. Oratio.45. Peccatum. 374. Pietas.15. Præceptum.105.Princeps.18.Religio.3.5.10.13.

6 Christus secundum q homo, præ cæteris habuit pleniorē affectum reuerentiæ ad deum.3a.qu.7.6.c.fi./. He.5.le.1.fi.*Rex.7.Sacramentum.129.Sanctificatio.4.Sanctus.10. Senectus.3.Sepultura.6.Seruitus.17. Sors.5. Superbia.2.34.

7 Reuereri homines ratione alicuius diuini in eis, scilicet gratiæ, virtutis, vel naturalis imaginis dei, est laudabile, nō autem ut sunt contrarii deo.22ª.q.19.3.1m./.q.25.1.1m./.3.d.9.q.2.3.0.*Tentare.12.13.Timor.14.65.&c.68.&c.

8 Quæ habent aliquam excellentiam, solent haberi in reuerētia, non autem omnia. Ideo principes vtuntur prætiosis vestibus & habitationibus.12ª.qu.102.4.c. *Thurificatio.2. Virtus.254.Vita.28.

9 Maior reuerentia debetur subdito bono, quàm prælato malo secundum se, sed ratione prælationis, est econuerso. 3.d.9.q.2.3.3m.

10 Reuerentia & honor duliæ, debetur prælato peccatori, nō tamen dum est in actu peccati, sed ante, vel post.3.distin.9. quæst.2.3.2m.

11 Honor & reuerentia, non debētur dæmonibus, nec aliis dānatis, nec irrationalibus.3.d.9.q.2.3.c./.5m./.6m.

¶Reuereri-Alexander.1.Maria.62.

¶Reuersio.Peccator.4.

¶Reuerti. Angelus.141.Ceruus.2. Dæmon.25. Hæresis.31. Vsura.244.245.266.276.

¶Reuiuiscere.Operatio.57.60.

Quando. ¶Reuocare debet doctor doctrinam suam, retrahentem ex se a meliori, non autem si hoc sit ex indispositione audientiū. Quol.5.25.0.*Absoluere.0.Audacia.15.Episcopus.28. Gilbertus. Gratia. 155. Ioannes.9. Pænitentia.Prædicator.9. Religio.73.74.Votum.80.81.

¶Reuolutio.Luna.7.

¶Reus. Culpabilis.Fornicatio 14.Hæresis.29.Idolatria.11.Iudicium.65.Pœna.27.Pænitentia. 21. Præuaricator.3.Reatus.0.Testis.7.Vsura.55.271.302.

Quis. 1 ¶Rex dicitur, cui committitur vniuersalis gubernatio, iudex vero, cui committitur speciale iudicium. Psal.2. fin.h. *Abagarus.Abraham.18.Angelus.233. Ascendere. 6. Baliuus, Character. 30. Consecratio. 14. 16. Elephas. 1. 2. 3. Fortitudo.52.Galilæa.2.

2 prudentia & iustitia, sunt maxime propriæ regi.22ª.qu.50.1.1m.*Imago.41.Imperator.2.3.Indulgentia.29.

3 Vt rex prosperetur in regno, necessaria sunt duo.s.q diligatur, & ei credatur. Opus.20 cº.10./.psal.44 meº.e.G.

4 Rex in regno, debet esse sicut deus in mundo, & sicut anima in corpore.i.iustus, & clemens.Opus.20.cº.12.

Quales. 5 Deus autem, est rex magnus tripliciter.s. vniuersalitate, æternitate, & auctoritate dominii.psal.46.meº.b.

6 Rex seruit deo dupliciter.s.ut homo, bene uiuendo, & ut Rex leges iustas ferendo psal.2.fi.i.H.

7 Omnes reges soliciti ad reuerentiam Dei, habuerunt felicem exitum. Qui autem neglexerunt, fuerunt infelices. Opus.20.liº.2.fi.*Interdictum.Iudæi.9.25.Legispolitiua.1 Miles.6.7.8.Minister.5.papa.1.6.

8 Reges debent subiici sacerdotibus, sicut fuit apud romanos & gallos, licet fuerit econuerso apud aliquos gentiles & hebræos.Opus.20.cº.14.*potestas.10. præceptum.132.133.princeps.0.prophetia.45.93.

9 Rex in construendo ciuitatem, consequitur gloriam, si eligat regionem temperatam, quia multum confert ad sanitatem, & ad longam vitam, ad intellectum, animositatem, & ciuilem vitam. Sed regio nimis calida, facit vigere ingenio, & deficere sanguine. Nimis autem frigida, facit econuerso. Opus.20.cº.13./.Liº.2.cº.1./.2./.3.Ciuitas.7. Roma.0.Sacerdos.4.Samaria.Samuel.2.Sobrietas.5. Tyrannus.2 Tributum.0.Vnctio.37.&c.Christus.169.&c.

10 Clodoueus primus Christianus inter reges francorum, vngitur oleo delato per columbam desuper.Opuscu.20.liº.2.fi.*Imperator.2.3.

¶Ricard⁹ de sancto Victore Articul⁹.1.Cogitaº.1.persona.20.

¶Ridiculum.Anima.20.

Ri Ro Ru

¶Rigare.Christus.212.

¶Rigidus.Dominatio.1.

Rigor.Annihilatio.14.Fornicatio.15.

¶Risibile addit aliquam naturam extraneam supra hominē, quæ est præter essentiam hominis.Veri.q.1.5.20m./.qu.21.1.11m.*proprium.0. Quid.

¶Risus erit in beatis.Quol.11.6.1m.*Ira.39. In beatis.

Rite.Baptismus.169.Confessio.47.Matrimonium.79.Mos.0. Rectitudo.0.Sacramentum.100. Scientia. 67. Votum.30.

Ritus iudæorū, tolerantur ab ecclesia, propter figuram, in testimonium nostræ fidei, non autem ritus aliorum infidelium nisi vt vitetur maius malū, quia.s.ad uitandum scandalum, uel discidium, quod ex hoc posset prouenire, uel ut facilius conuertantur.22ª. qu.10.11.0.*Baptismus.38.77.169.215.Consecratio.18.Dæmon.81.Eucharistia. 214. Fides.136.Lepra.1.Matrimonium.124.Mos.0.passio.128. pænitentia.55.Sacramentum.12.39.147.Secta. In figura.

1 A ¶Rixa est contradictio in factis.s.mutua percussio, & particulare bellum, sine auctoritate publica, sed contentio est in verbis.22ª.q.41.1.c./.q.42.1.c.*Ira.20.Iurgium.pax.10.15.seditio.2.3. Quid.

1 B Rixa duplex, scilicet verberum, & factorum, secunda ut plurimum a prima incipit.Ro.13.le.fi.fi.A.

2 Qui publica potestate inuadūt, non rixantur, nec peccāt, sed qui eis resistunt, iniuste se defendēdo. 22ª. qu.41.1.3m.

3 Rixa inuadentis iniuste, est semper peccatum mortale, sed in defendente, nullum est peccatum, nisi ex odio, uel nimis.22ª.q.41.1.0./.q.42.2.c.

4 Rixa oritur proxime ex ira, sed ex concupiscentia, sicut ex prima radice, & iactantia occasionaliter, & ex odio peracci dens.22ª.q.37.2.1m./.q.41.2.0./.q.158.7.c.

5 Odium & discordia, sequuntur ex rixa, in rixantibus.22ª.q.41.2.5m.

¶Robertus.Gallici.

¶Roboā interpretatur impetus. Et significat Christū, qui impetu prædicationis, populum conuertit. Matth.1. mº.c. C. Quid.

¶Robur ad pugnam est maius in feminis, quàm in masculis auium & bestiarum, in hominibus autem est econuerso. Opus.20.liº.4.cº.5.6.prinº.*Affinitas. 8.11.Baptismus.42. Bellū.3.Bonitas.196.Cōfirmatio.28. 29. 31.Euchaª.273.Fiducia.5.Fortitudo. 7. Generaº. 48. Innocentia.7. Lex.59. Mulier.18.sobrietas.5. Theoloª.27.Timor.30.Vehemens. Differenª.

¶Rogare. Debitum.15.18.Oratio.0.preces.

1 ¶Roma expulsis regibus, multum creuit in republica, sub consulibus, quia consules intenti erāt ad bonum commune Opus.20.cº.4.*Adoratio. 19. Antonomasia.0. Asilum. Cæremonia.1.Cohors. Comes. Conceptio.42.Episcopus. 17.Eucharistia.76.Hæresis. 14. Imperator. 2. Indulgentia. 11.Iudæi.17.20.Magi.6.Mulier.18.Natiuitas. 17.28. paulus.23.26.27.petrus.5. prophetia.94. Rex.8. scipio.scutū. senator.0.stephanus.1. Ad bonū cōmune.

2 Romani expulerunt Tarquinium regem suum, propter tyrannidē eius & filiorū, & Domitianum.Opusc.20.cº.6.

3 Deus prouidit dominium orbis Romanis propter zelum patriæ, sanctissimas leges, & pietatem.Opus.20.liº.3.cº.4./.5./.6./.16 /.Liº.4.cº.7 / 15./.17./.19.fi./.23.fi./.25.prinº./.fi.*Testis.2.Vinum.6.Vxor.1.22.

¶Romulus.Asilum.Miles.1.senator.3.

¶Ros & pluuia, differunt sola quantitate.Iob.38. *Nix. Resurrectio.23.Vapor.5. Differenª.

¶Rosa.Baptismus.67.

¶Rostrum.Onocrotalus.

¶Rota mouet circa mediū sui, sed non circulariter pprie, qa motus eius cōponit ex eleuatiōe & depsssiōe.Ce.le.3. mº.e. Motus.

¶Rotūdum.Circulus.1.Figura. 10.scutum. sphera.stella.2.3.4.Terra.10.&c.

¶Rubedo.Ebur.Timor.37.

¶Rubeus.Rutilus.

¶Rubrum.Circuncisio.1.Mare.4.

¶Rubus.Missio.45.

¶Rudimenta.Documentum.Lectoratus.5.

¶Rudis. Angelus.308.619.Disputatio.7.Lac.2.

¶Ruere.Correctio.17.Gratia.181.superbia.35.

¶Rugatum.subsannatio.

¶Rugitus est vox leonis & vrsi, propter uehementiam doloris, vel famis. Ideo significat uehementiam tristitiæ & fletus.psal.37.meº.d.B. Quid.

¶Ruina.Cadere.Homo.21.22.scandalum.1.&c.

Rumor.Tumultus.

¶Rusticitas.Nobilitas.8.Vilis.0.

¶Rusticus.Peccatum.248.Vilis.0.

¶Ruth

Ru sa

¶Ruth Moabitis, quæ mulier virtutis erat, significat ecclesiā de gentibus. Et conuersa ad deum, intrauit ecclesiam, licet esset Moabitis.12ª.q.105.3.1m./.Matth.fi.

¶Rutilus.Splendidus.Stella.10.

¶Ructus.Eructatio.0.Eucharistia.162.196.

S

1 Sabbatum inter cetera festa, tantum præcipitur in decalogo, quia figurabat generalia beneficia dei.s.creationis, & beatitudinis.12ª.qu.100.5.c./.2m./. q.102.4.10m./. 22ª.q. 122.4.c./.2m./.Col.2.le.4.prinº.K.

2 Sabbatum præcipitur iudæis triplici ratione.s. propter auaritiam, vt vacent diuinis. Secundo ne errent circa creationem. Tertio vt significet triplicem quietem s.Christi in sepulcro, mentis a peccatis, & beatorū in patria.12ª.q.100.5 2m./.q.102.4.10m./.q.105.2.9m.fi./.22ª.q.122.4.0./.2.d.2.q.1.3.2m./.d.15.qu.3.3.c./.3.d.37.5.0./.Iob.3. lec.2.meº.K.A. Isa.56.prinº.D./.Col.2.le.4.prinº.K.*Baptismus.79.Dies.18.27.28.

3 Nulla dies erat intantum celebris, sicut sabbatum, quo ad cessationem ab operibus.4.d.11.q.2.ar.2.q.3.4m. *Festum.2.&c.11.12.Ordo.88.

Christi. 4 Quilibet dies azimorū, veniens in sabbato, dicebatur magnus dies sabbati, pp duplex festū.4.d. 11.q.2. ar.2.q.3.5m.

5 Opera seruilia, prohibita in sabbato mistice sunt peccata, sed ad literam sunt opera seruorum, id est mecanica.22ª.q.187.3.c./.3.d.37.ar.5.q.2.2m./. Quol.7.17.c.fi./.Matth.12.12.prinº.a.C.*Præceptum.50.&c.66.Septēber. Septimus.

6 Opera seruilia prohibita in sabbato, sunt principaliter peccata mortalia, secundo opera propria seruorum, non autē peccata venialia nec opera quæ sunt ad cultum dei, nec opera spiritualia, nec necessaria ad salutem corporis, vel animæ, vel rerum exteriorum. 12ª.qu.100. 8.4m./. q.107.2.4m./.22ª.q.40.4.0./.q.122.4.3m./.3ª.q.40.4. 1m./.3m./.4.d.1.q.2.ar.3.q.1.2m./.Matth.12.prinº.a.C.

7 Opera misericordiæ, secundum aliquos non sunt seruilia. Ideo licuit prçparare sabbato aromata pro Christo. Vel prçparauerunt ante & post.4.d.11.q.2.ar.2.q.3.4m.

8 In obseruantia sabbati, sanctificatio est finis, sed præceptū est cessare ab opere seruili, idest mecanico. 22ª. qu. 122.4.3m./.3.d.37.ar.5.q.2.2m./.Matth.12.prinº.a.C.

9 Circuncisio & sacrificia, licebant iudæis in sabbato.22ª.q.122.4.3m./ 4.d.1.q.2.ar.3.q.1.2m.

10 Licuit machabæis in sabbato pugnare. Heliæ fugienti itinerare, apostolis euellere spicas. 12ª.q. 100.8.4m./.22ª. qu.40.4.0./.q.122.4.3m./.3ª.q 40.4.3m.

11 Christus operabatur in sabbato, triplici ratione, scilicet ut recrearet, nouam creaturam faceret, & ostenderet se posse aliqua, quæ lex non poterat.s.benedicere, sanctificare, opera consumare, & requiescere.Io.5.le.2.prinº.a.E.

12 Christus non soluebat sabbatum, nisi secundum apparentiam.12ª.q.107.2.4m./.3ª.q.40.4.1m.

13 Obseruatio sabbati, inquantum cæremonialis.i. quo ad taxationem temporis, cessauit, non autem inquantum moralis.2.d.15.q.3.3.c.fi /.3.d.37.ar.5.q.2.0.

14 Iudæi melius facerent, laborare sabbato, quàm ludis & otio uacare.22ª.q.122.4.3m.

15 seneca derisit sabbata iudæorum, quia non uacabant diuinis, sed nugis, & inutilibus.3.d.37.ar.5.q.1.1m.

¶sabelius Hæresis.36.37.

Quid. ¶Saccus est vestis aspera, de pilis caprarum, idest cilicium. Et significat carnem Christi, & pænitentiam in nobis. Psal.29.fi./.Psal 34.meº.g.G.Cilicium.

¶sacer.sacrum.sepultura.7.8.

1 Sacerdos fuit Christus simul & hostia pacificorum, & hostia pro peccato, & holocaustum.3ª. qu.22.1.2.0./.qu.84.7.4m /.Con.4.cº.75.

2 Christus est sacerdos, secundum q homo, non autem secūdum q deus.3ª.q.22.3.1m.

3 sacerdos dicitur, quasi sacra dans. sed Christus fuit sacerdos, sicut sacerdotium instituens.4.d.4.q.1.ar. 3.q.5.1m./.d.19.L.prinº.*Character.13.30.32.39.Orō.91.Vnctio.24.&c.

4 Christus simul fuit sacerdos, rex, & legislator, non autem alii homines.3ª.q.22.1.3m./. qu.31.2.c./.2m./.qu. 59.4.1m./. Opus.20.liº.3.cº.12.fi./.Psal.2.meº. d.&c./.Psal.44.mº.e./. Matth.1.prinº.a.H./.meº.d.I./.He.le.4.fi.H.

5 Christus est totius sacerdotii origo.3ª.qu. 50.4.3m. *Christus.203.

6 In Christo est diuini sacerdotii plenitudo. 3ª.q.63.6.c./.4.d.4.q.2.ar.3.q.5.c.

7 Christus dedit potestatē sacerdotalē, quia ipse habuit potestatis plenitudinem in sacramentis; quasi ea instituens, & efficaciam præbens.4.d.4.q.1.ar.3. qu.5.c./.d.24.q.2.3.2m.

8 Christus excellentius angelis, habuit potestatem sacerdotalem, quia fuit maior eis, secundum utramque naturam, & angeli fuerunt ministri sacerdotii eius.3ª.q.22.1.1m.

9 Christus in triduo mortis fuit sacerdos, quia sacerdotium conuenit homini ratione animæ, in qua est character ordinis.3ª.q.50.Character.35.

10 Christo non conuenit suscipere in se characterem, vel effectum sui sacerdotii, quia ipse est fons totius sacerdotii, nisi secundum quid, scilicet ratione impassibilitatis suæ. 3ª.qu.22.4.0./.4.d.4.q.1.ar.3.q.5.0.Character.22.32.

11 sacerdotium Christi manet in eternum, ratione consumationis & finis.s.beatitudinis sanctorum, non autem ratione expiationis, vel passionis Christi, nisi virtualiter. 3ª.qu.22.5.0./.6.c./.q.63.5.c./.3.d.22.q.1.1.4m.

12 sacerdotium Christi facit duo, quæ requiruntur ad perfectam emundationem peccatorum, scilicet gratia quo ad culpam, & satisfactio, quo ad reatum.3ª.q 22.3.0.

13 Homo fit particeps sacerdotii Christi, per omnia sacramenta, percipiendo aliquem effectum eius. 3ª.q.63.6.1m.

14 Christus noluit nasci de sacerdotibus, ne videretur idē sacerdotiū eius, & uet⁹, sed vet⁹ erat figura eius 3ª.q.22.1.1m.

15 Oppositum videtur dicere.3ª.q.31.2.2m. Respondeo Dubio.1094º. Duᵐ.1094ᵐ

16 sacerdotium ante legem, erat tantum secundum determinationem humanam.12ª.q.103.1.3m./.4.d.2.q.1.2.4m. Veteris legis.

17 sacerdotium veteris legis, fuit figura sacerdotii Christi, sed multum distans, quia nec çternum, nec mundans peccata. 3ª.q.22.1.1m./.4.c./.3m./.5.c./.2m./.6.c./.4.d.17.q.3. ar.1.q.5 2m.*Aaron.1.3.Abraham.1.18.22.Animal.83.Armus.Cidar s.Clauis.9.&c.Eucharistia. 185. Finees. Gratia.90. Iudæi.9.Lepra.1.Libamina.Moyses.4.

18 sacerdotiū Christi, dicitur ſm ordinē Melchisedech, quia excellētia eius ad sacerdotiū legale, figurabatur per illud. 3ª.q.22.5.6.0.*Natiuitas.16.Occidere.10.Holocaustum.4. Ornatus.12.Oza.Primitiæ.3.Primogenitus.2.

19 sacerdotium Christi quo ad oblationem expressius figurabatur per sacerdotium legis, quàm per sacerdotium Melchisedech.s.in effusione sanguinis. sed quo ad participationem & effectum eius, in quo præcipue attenditur excellētia eius, est econuerso.3ª.q.22.6.2m./.q.61.3. 3m./.4.d.8.q.1 ar.2.q.3.0.*Princeps.2.sacrâmentum.59.120.123.sacrificium.26.27.28.29.Samuel.2.

20 sacerdos veteris legis, erat immundus triplici ratione.s.vt esset sub onere legis, ne superbiret, & propter figuram noui sacerdotii.4.d.1.q.1.ar.5.q.3.2m.

21 sacerdos veteris legis lauabatur, ne cum sanguine & cinere, tangeret alia, sicut nunc uncti chrismate, lauāt manus, quia sacramentum ad communia, non debet esse commistio.4.d.1.q.2.ar.5.q.3.2m.

22 Indictus est sacerdotibus veteris legis, fœminalium vsus, ad tegmen pudendorum, ad excludendū idolatriam in sacris Priapi.12ª.q.102.4.7m.fi.*stuprum.3.4.Vnctio.21.

23 sacerdotium leuiticum, deriuabatur ad posteros, secundū originem carnis.12ª.qu.102.6.11m./.qu.105.1.4m./.3ª.qu.31.8.4m.

24 sacerdotes nouæ legis, tenent locum septuaginta discipulorum Christi.22ª.q.184.6.1m./.q.188.4.5m./.3ª.q.67.2.2m./.Phyl.le.1.prinº.K*Absoluere.0. Actus.111.Aduocatus.9 Angelus.491.Apostoli.29.Baptismus.3.4.94.98.111. Benedictio.1.&c.Character.32.39. Casula. Catechismus.7. Clauis.0.Confessio.12.&c.19.20.21.23.65.&c. Nouæ.

25 sacerdos habet duos actus.s.principalē circa corpus Christi verum, & secūdarium circa corpus Christi mysticum, & secundus dependet a primo. 4.d.24.q.1. ar.3.q.2.1m.q.2.2.8m./.3.b./.c./.2m./.q.3.ar.2.q.1.c./.Con.4.cº.74./.75.

26 sacerdos qui non tenetur aliis prælatione, vel subiectione potest licite cessare ab actibus circa corpus Christi mysticū, non autem circa corpus Christi verum.4 d. 13.q. 1.ar.2.q.1.2m.*Confessor.0.Confirmatio.17. Credere.29. Decimæ.16.Diaconus.2.4.5.Dispensatio. 12. Episcopus. 1.3.4. 6.7.10.11.12.14.16.31.Euchª.228.151.&c.Excōicaº.12.13.29.

27 Ad actum principalem sacerdotis cooperantur tātum tres ordines superiores, ad secundarium autem, etiam inferiores.4.d.24.q.2.2.8m. *Exorcismus. 3.4. 5. Gratia.88.89.90. Hæresis.113.159.Ieiunium.30.Illuminatio.8.Indulgentia.0.Lectoratus.4.

28 Ministri comparantur ad sacerdotem, sicut secundarium & instrumentale agens, ad agens principale.3ª.q.71.4.c.

29 Quicquid pertinet ad diaconum, potest fieri per sacerdo-

Sa

tem, quia potestas eius est supra potestatem diaconi.4.d.5. q.2, ar 1.q.2.c /.d.6.q.2.ar.2.q.2.c/.3m./.d.24.qu.1.ar.2.q.5 c.*Lepra. 3. 4. Manus. 2. 3. Matrimonium.17.64.Mediator.1.2.

30 Solus sacerdos potest gerere personam Christi, & totius ecclesiæ.4.d.24.q.2.2.2m.*Missa.2.1.2.5.Nugę.

31 Sacerdos nouæ legis, operatur in persona Christi. 3a.q 22. 4.c.*Oblatio.11.13.14.15.Occidere.10.Ordinatio.6.

32 Solus sacerdos potest dispensare sacramenta,in quibus cõfertur gratia.4.d.7.q.3.ar.1.q.1.c./.d 17.q.3 ar.3. q.1.c./.d. 18.q.2.ar.2.q.2.c.*Ordo.50.70.72.81. 86.&c. Parochialis. Pœnitentia.25.91.Potestas.8.Prædicare.1. Religio.43.

33 Omnia sacramenta quæ communiter toti populo dispensantur,idest quæ non faciũt gradum super alios, conferuntur per sacerdotes.4.d.13.qu.1.ar.1.qu.2.c.*Restitutio.20. Rex.8.Sacramentum.62.&c.Satisfactio.12. Sciẽtia. 64.&c. Sigillum.2.Stola.9.Subdiaconus.1.4.6.7.

34 Pœnam satisfactoriam in pœnitentia, oportet taxari ad arbitrium sacerdotis vicarii dei , non autem satisfactionem quæ debetur proximo.4.d.15.q.1.ar.5.q.1.c./.d.16.q.1.ar.1. q.2.c./.1m.*Virginitas.26.Vnctio.21.&c.34.

35 Peccatum sacerdotis arguit deus dupliciter.s.in corruptione veritatis doctrinæ, & in remissione seueritatis disciplinę.Isa.1.ſi.c.K.

Potest. 36 Intercessio mali sacerdotis ex propria persona , non habet efficacium, sed tantum in persona ecclesiæ , vel vt minister ecclesiæ,ex merito Christi.Sed debet prodesse vtroque modo.4.d.19.q.1.ar.2.q.2.q.2m.

37 Sacerdos ut peccator , participat effectum sui sacerdotii, non autem ut sacerdos.3a.q.22.4.1m.

38 Omnes sacerdotes,sunt æquales,quo ad potestatem ordinis,nõ autem quo ad iurisdictionẽ.4.d.19.q.1.ar. 3.q.2.3m.

39 Ordo sacerdotis,est continuus ordini episcopi. Ideo participat ab eo aliquid,de perfecta virtute.4.13.quæst.1.ar.1.2. 2m./.ar.3.q.2.c.

In cõi. 40 Bonus laicus dicit,sacerdos spiritualiter,nõ aũt quo ad ordinem.3a.q.82.1.1m./.4.d.13.q.1.art.1.q.1.1m./.2m./.d.24.q. 1.ar.3.q.3.1m.*Actus.24.Angelus.49.1.Iuramẽtum.34. Mediator.1.2.Nugę.Oblatio.11.13.14.15.

41 Sacerdos inquantum medius,inter deum & hominem,habet nomen angeli.3a.q.22.4.1m.*Prædicare.1.

42 Proprium officium sacerdotis , est esse mediatorem , inter deum & populum.3a.q.22.1.c./.1m./.4.c./.q.26.1.o./.q. 82. 3.c./.3.d.19.ar.5.q.2 o./ d.25.q.2.ar.1.q.4.o.*Rex.8.

43 In officio sacerdotis, possunt considerari duo.s. oblatio sacrificii,& consumatio.3a.q.22.5.c./.6.2m.

44 In oblatioue sacrificii cuiuscunque sacerdotis,sunt duo.s. sacrificium, & deuotio.Sed effectus proprius sacerdotii est quod sequitur ex sacrificio.3a.q.22.4.2m.,*Scientia.64.&c. Theologia.44.

¶ sacerdotale.Delbora.o.Iudæi.9. 19

¶ sacramẽtale.Absoluere.21.22.34.35.38.Angelus. 489.492. 493.Aqua 18.Baptismus.4.228. 233. Character.32.43.46. Catechismus.1.Clauis.7.Confessio.c.12.&c.61.65.&c.Cõfectatio.1.2.14.Corpus.15.Eucharistia.39.84.96.103.104. 169.&c.270.Exorcismus.1.Gratia.36.102.&c.107.&c. Hæresis.137.Indulgentia.7.Lex.124.138.142.Matrimonium. 17.Nuptię.2.Operatio.61. Peccatum. 374. Pœnitentia.54. sacramentum. 14.56.65. 82. 87.144.145. sanctificatio.13. satisfactio.4. schisma.7.spõsalia.1.Tenebræ.5.Virginitas. 26.Vnctio.33.36.

Quid. 1 ¶ SACRAMENTVM quintuplicitter diffinitur.4.d.1.q.1.1 0.*Aqua.18.19.

2 sacramenta sunt protestationes fidei.3a.q.62.6.c.ſi./.q.72. 5.2m./.4.d.1.q.1.ar.2.q.3.o./.q.4.c./.d.2.q.2.ar.1.qa.3.2m./. d.17.q.3.ar.1.q.2.q./.Gal.2.le.4.ſi.I.

3 sacramenta sunt quædam actiones hierarchicæ, ordinatæ ad diuersos effectus spirituales.4.d.7.q.1.ar.1.q.1.c.*Actus. 187.Anulus.

4 sacramentum est in genere signi,quia est rei sacræ signum 3a.q.60.1.o./.4.d.1.q.1.ar.1.q.1.o./.ar.3.1m./. ar.4.q.1.1m./. distin. 3.quæst.1.ar.1.quæst.1.3m.*Baptismus. 82.97.183. 187.223. Benedictio.7. Character. 6.9.10. Catechismus.1. Cæremonia.7.

5 sacramentum proprie non est signum cuiuslibet rei sacræ, sed tantum rei sacræ sanctificantis homines. 12ẽ.q.101.4. c./.q.102.5.c.3a.q.60 2.o./.q.64.2.o./.3.c./.4. d.1.qu.1.ar.1. q.1.o./.d.2.q.1.2.4m./.d.8.q.1.a.1.q.1.c./.d.14.q.1.a.1.q.1.c.

6 sacramentum,est signum passionis Christi, gratiæ, & gloriæ.Ideo est commemoratio præteriti , demonstratio præsentis, & prænosticum futuri.3a.q.60.3.o./.4.d.1.q.1.ar.1.

Sa

q.1.4m./.ar.3.c.*Circuncisio.1.3.Confessio.15.90. Confirmatio.1.2.5.Consecratio.1.4.

8 In sacramẽtis requiritur res determinatę,ex institutione dei.3a.q.60.5.o./.7.c.

9 sacramentum proprie,semper est aliqua res sensibilis . 3a. q.60.4.o./.q.61.1.c./.q.64.2.2m./.4.d.1.q.1.ar.1. q.1.o./.ar.3.c./.d.14.qu.1.ar.1.qu.1.c./. Con.4.c°.56./.Io. 3.le.1.ſi.d.B.

9 In sacramentis habentibus materiam corporalẽ,actus humani non sunt de essentia sacramẽtorum , sed dispositiue se habent ad sacramenta.3a.q.84.1.1m.

10 Res & verba sunt de essentia sacramenti, non autem facta sed pertinent ad vsum,vel ad dispensationem eius , vel reducuntur ad res.4.d.1.q.1.3.2m.*Contritio.28.31.Elemen tũ.29.Bucha.3.&c.Exorcismus.1. Fides. 16. Hæresis.138.

11 Res & verba sunt vnum sacramentum, inquantũ conueniunt in vno.sin significando,vel causando. 3a.q.60.6.2m. /.q.62.4.4m./.q.86.6.c./.4.d.1.q.1.3.1m./. d.23.q 1.ar.1.q.2. c./.Con.4.c°.56./.Veri.q.27.4.10m.Matrimonii.11. &c.19. 24.45.49.52.54.62.65.103.120.142.143.Militia.1.Nuptiæ. 6.Peccatum.229.Pœnitentia.54 56.&c.64.79. &c.101. serpens.3.spirituale.1.2.Tenebræ.5.Vxor.10.

Materia. 12 significatio rei sacramentalis,est de essentia sacramenti, & habetur sufficiẽter per materiam eius.Ideo significatio ad dita ex ritu,est de solennitate,& non de essentia eius. 4.di. 13.q.1.ar.2.6.2m.*Accidens.69.&c.

13 Res sacramenti duplex, scilicet res contenta , idest gratia, & non contenta, idest resurrectionis gloria.1ẽ Cor.lect.2. prin°./.c°.12.prin°./.c°.15.prin°.

14 Institutio materiæ sacramentalis,attenditur principaliter, quantum ad significationem rei contentæ.4.distt.3. ar. 3.q. 1.4m./.ar.q.3.c.

15 sanctificatio materiæ, est de necessitate sacramenti , in aliquibus sacramentis,vt in confirmatione & extrema vnctione, & in aliquibus est de solennitate tantum , vt in baptismo & matrimonio.3a.q.66.3.5m./.q.72.3.o./. 4.d.2.q.1.art. 1.q.2.2m./ d.5.q.2.ar.1.q.1.3.c./.ar.2.q.3. 2m./.d.7.q.1.ar.2. q.3.o./.d.23.q.1.ar.3.q.2.o./.Veri.q.27.4.10m. *Baptis.59.

16 Materia sacramentorum necessario benedicitur, præter baptismum & eucharistiam,quia hæc per vsum Christi bene dicta sunt.3a.q.72.3.o./.4.d.2.q.1.ar.1.q.2.2m./.d.5.q.2.art. 1.q.1.3.c./.d.7.qu.1.ar.2.qu.3.o./.d.23.qu. 1.ar.3. qu.2.o./. Verit.q.27.4.10m.

17 Materia sacramẽti indiget duplici benedictione. Prima cũ instituitur,secunda in vsu.3a.q.65.3.3m./.q.72.3.2m./.4.d.7 q.1.ar 2.q.3.3m./.ar 3.q.3.1m./.d.2 3.q.1.ar.3.q.2.1m./.ar.4.q. 1.3m.*Materia.48.Ordo.52.61.62.70.

18 In omnibus sacramentis, indigentibus materia sanctificata, prius materia sanctificatur per episcopum. 3a.q.72.5.o. /.4.d.23.q.1.ar.3.q.3.c.

Vsus materiæ sanctificatæ, est potior sanctificatione eius i genere causæ finalis, sed econuerso in genere causæ efficiẽtis.4.d.23.q.2.ar.1.qu.3. 2m. *Pœnitentia.56.&c.Porositas. Vnctio.4.

20 Illa quibus homines communius vtuntur, debent sumi pro materia, vel pro forma sacramentorum. 3a.q.60.5.3m. ſi./.7.2m./.q.66.5.7m./.q.74.1.3.c./.Quol.1.10.c.

21 In sacramentis,res sensibiles , sunt vt materia, & verba vt forma.3a.q.60.6.c./.2m./.7.c./.q.90.2.c./.4.d 1.q.1.3.1m.

22 In sacramentis,principalius est forma,q̃ materia. 4.dist 3. ar.2.quæst.2.c.

23 Forma debet principaliter significare illud, vnde est efficacia in sacramentis,materia vero effectum immediate consequentem vsum eius.4.d.3.ar.4.q.3.2m.

24 In sacramentis indigentibus materia sanctificata , manet virtus sacramenti in materia partialiter,post vsum eius,in aliis autem nihil.Verit.q.27.4.10m.

25 Quantacunque applicetur materia sine forma , & aliis requisitis, non sequitur effectus, quia in omnibus sacramentis virtꝰ cõsistit in materia & forma simul.Veri.q.27.4.10m.

26 In oĩ sacramẽto est aliqua operatio spũalis,mediãte materia li operatione,quæ eam significat.4.d.27.q.1.ar.2.q.1.c.

27 Omnia sacramenta quæ non requirunt actum suscipientis possunt dari pueris,& aliis usu rationis carentibus,nõ autem quæ requirunt actus tales,vt pœnitentia,,matrimonium,& episcopatus.4.d.25.q.2.ar.1.q.2.c.

28 Sacramenta quorum effectus non dependet ab opere humano,habent materiam sensibilem,vt baptismus & confirmatio,non autem si dependet sicut matrimonium & pœnitentia.3a.q.84.1.1m./.4.d.7.q.1.ar.2.q.1 c./.d. 17.q.1.ar.1.q. 1.1m./.d.22.q.2.ar.1.q.1.c./.d.24.q.1.ar.1.q.5.c. Pnia.67.

Sa

29 Sacramenta determinantia ministrum utroque modo, scilicet de necessitate sactamenti , & de necessitate solennitatis exigunt materiam sanctificatam, non autem alia sacramenta.4.d.7.q.1.ar.2.q.3.c.

30 Omne sacramentum est simplex ratione effectus principalis,& virtutis sacramentalis,sed quo ad materiale potest esse compositum.4.d.16.q.1.ar.1.q.1.1m.

31 Sacramenta in quibus consertur superabũdans gratia, habent materiam corporalem, non autem alia.3a.q.84.1.1m.

Forma. 32 Forma determinata verborum , requiritur in sacramentis. 3a.q.60.7.o.

33 In sacramentis requiruntur verba. Sed expressius significant in lege noua,q̃ in lege veteri. 3a.q. 60.6.o./.4.d.1.q.1. 3.o./.Veri.q.27.4.10m.

34 Formę sacramentorum,sunt quædam fidei professiones.4. d.3.ar.2.q.4.c.*Absoluere.21.22.29.30.

35 Forma verborum in sacramentis,consistit in tribus.s. in significatione,integritate, & ordine.4.d.3.ar.2.q.4.c.

36 Virtus & efficacia causandi,& significandi sacramentorũ, est in rebꝰ ex forma verborũ.4.d.1.q.1.3.o./.d.3.a 1.q.1.3m.

37 In forma cuiuslibet sacramenti, oportet exprimi illud,in quo substantia eius consistit.3a.q.72.4.c./.4.d.8.q.2.ar.1.q. 1.c./.q.4.3m.

38 Proferens corrupte formam, perficit sacramẽtum , nisi fiat sponte,vel tantum,q̃ tollatur significatio. 3a.q.60.7.3m./. 4.d.3.ar.2.q.2.6.6m./.d.L°prin°.K.*Apostoli. 24.25.Baptismus.81.&c. Confirmatio.8.9.

39 Addens, minuens, transponens, mutans, vel interrumpens formam sacramentorum, perficit sacramentum , nisi intendat contra ritum ecclesiæ, vel nisi principalis sententia mutetur.3a.q 60.8.o./.4.d.3.a.2.q.2.3.4.o.*Eucharistia.84.Pœnitentia.56.&c.101.Virginitas.28.Vnctio.5.

40 Formę sacramentorum , habent virtutem significandi, ex hoc q̃ proferuntur, non autem ex hoc q̃ audiuntur. 4.d. 43.ar.2.2m.

Necessitas. 41 Sacramenta sunt necessaria ad salutem humani generis, triplici ratione.s. quia sunt illa per quæ homo ex sensibilibus de spiritualibus eruditur, per q̃ affectũ qui sensibilibus subiicitur,in dei reuerentiam refert , & per quæ circa ea in honorem dei exercitatur.3a.q.61.1.o./.3.c./. 4.d.1.q.1.ar.2. q.1.o./.Con.3.c°.119./.Li°.4.c°.55.ſi./.56.*Adulterium.4.7.

42 Sacramenta fuerunt necessaria,tempore legis naturæ post peccatum,sed indeterminata.3a.qu.60.5.3m./.61.3.o./.4.d. 1.q.1.ar.2.q.3.o.

43 Ante legem scriptam,erant tria sacramenta necessitatis,scilicet pœnitentia,matrimonium, & sacramentum fidei,contra peccatum originale.4.dist.1.q.1.a.2.q.3.2m./.d.8.q.1.ar. 2.quæst.1.c.*Confirmatio.12. Cultus.10. Dispensatio.15.

44 Necesse fuit, q̃ per legem Moysi , adderentur sacramenta determinata,supra sacramenta legis naturæ. 3a. quæ.60.5. 3m./.q 61.3.o./.4.d.1.q.1.ar.2.q.4.o.*Disputatio.6.Exorcismus.1.8.Indeuotio.Innocentia.2.12.13.18.Mãducatio.2.

45 Necesse fuit, q̃ in lege noua, essent alia sacramenta, quàm in lege veteri.3a.q.60.6. 3m./.q.51.4.o./.4. distin.1. quæst.1. ar.2.quæst.5.o./.d.2.quæst.1.ar.4.quæst.1.o./. Con.4.c°.57. *Ommissio. 18. Ordo. 68. 87. 97. Voluntas.51.53.54. Vsura.275.

46 Sacramenta simpliciter necessaria ad salutem,sunt tantum tria,scilicet baptismus cuilibet, pœnitentia peccati mortaliter post baptismum, & ordo in communi ecclesiæ.Alia vero sacramenta,sunt necessaria ad bene esse, cessante tamen contemptu.3a.quæst.62.2.c./.quæst.65.4.o./.quæst.72.1.3m. /.4.distin.7.quæst.1.ar.1.quæst.2.o./. quæst.3.ar.2.quæst.1. o./.disti.8.quæst.1.ar.2.quæst.1.c /.2m./.distin. 12. quæst.3. ar.1.quæst.1.4.c./.ar.3.quæst.1.2m./.quæst.2.c./.distin.23.q. 1.ar.1.q.3.1m./.ar.3.q.1.3m./.q.2.ar.1.q.1.c./.q.2.2.2m./.ar.2.q. 3.2m./.d.38.3.3m.Baptismus.82.83.89.

47 Sacramenta ecclesiæ, debent manifestari,ſtriplici ratione.s. quia pertinent ad honorem dei , ad salutem humanam, & ad officium prælati & doctoris.1ẽ.Cor.prolo.

Agit principaliter. 48 Sacramenta sunt de iure diuino.Non autem de iure naturali,quia sunt supra rationis naturalis dictamen. 4.d.17.q. 3.ar.1.q.2.c.

49 Sacramenta legis naturæ,non obligabant ex præcepto dei, sed secundum mentem cuiuslibet celebrabantur.3a.quæst. 60.5.3m./.q.61.3.2m./.q.70.2.1m./.4.distin.1.quæst.2.ar.6.q. 3.c./.d.2.q.1.2.4m./.ar.4.q.4.2m./.q.2.ar.1.q.3.2m./.d.22.qu. 2.ar.3.q.2.c.*Accidens.69.

50 Hominis puri non est sacramenta mutare , nec instituere nec ab eis absoluere.4.d.2.q.1.ar.4.q.4.c./.d.3.ar.2.qu.2.c./. d.7.q.1.ar.1.q.1.1m./.d.17.q.3.ar.1.qu.5.c. *Angelus. 489.

51 Solus deus est institutor sacramentorum. Quæ autem per homines instituta sunt, pertinent ad solennitatem. Quæ vero a Christo,necessaria sunt. 3a.q.64.2.o./.q.83.3.8m./.4.d. 3.q.1.ar.2.q.2.c./.d.5.q.1.1.o./.d.13.q.1.ar.2.qu.6.1m./.3m. *Disputatio.6.

52 Solus deus operatur vt causa principalis, ad effectum interiorem sacramentorum, sed homo & sacramenta,instrumentaliter tantum.3a.q.64.1.5.o./.9.c./.q. 84.3.3m./.4.d.1.q.1. ar.4.q.ſi./.d.5.q.1.ar.2.q.2.o.

53 Sacramenta dupliciter operantur, scilicet dum habentur in voto, id est in proposito , secundo vt plenius,dum actu sumuntur.Quol.4.q.7.1.c.

54 Sacramenta ſi essent causa sine qua non, si nihil omnino faciant ad inducendum effectum, vel disponendo,vel meliorando vel huiusmodi , secundum hoc , sacramenta essent causa peraccidens satisfactionis. Hoc autem non videtur sufficere,ad saluandum dicta sanctorum. 4. d. 1.q.1.ar.4.q. 1.c.*Eucharistia.20.96.Fides.16.54.103.Gratia.99.Iustificatio.37.Lex 142.

55 Sacramenta sunt causæ,aliquo modo efficientes,& aliquo modo disponentes tali dispositione,quæ dispositio, est necessitas, nisi sit impedimentum ex parte recipientis.Et hoc videtur magis theologis & dictis sanctorum conuenient. 4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c.

56 Sacramentalia non pertinent ad gratiæ interioris necessitatem,sicut sacramẽta.Ideo Christus reliquit ea fidelibus, instituenda pro arbitrio suo.12ẽ.q.108.2.2m.

57 Christus vt deus , operatur per auctoritatem, ad interiorẽ effectum sacramentorum,sed vt homo meritorie, & efficiter,vt instrumentum principale.3a.qu.64.3.o./. 4.c./.4.d.5. q.1.1.o./.q.2.ar.2.o.

59 Omnia sacramenta nouæ legis , sunt immediate instituta a Christo.12ẽ.q.108.2.c./.2m./.3a.q. 64.3 c./. q.66.6.c./.qu. 72.1.1m./.4.d.2.q.1.ar.4.qu. 4.o./.d.4.q.1.ar.3.q.5.o./.d.7.q. 1.ar.1.q.1.1m./.d.23.qu.1.ar.1.qu.3.o./. Con.4. c°.71./.1ẽ. Cor.le.2.me°.C./.c°.11.le.5.me°. G. *Matrimonium. 64. Natura.26.Pœnitentia.54.56.91.114.Potestas.2.3.4.

59 Virtus Christi operatur in sacramentis, per modum sanationis,& expiationis cuiusdam.3a.q.52.8.2m.

60 Christus nullum sacramentum exhibuit, quod ipse nõ ac ceperit in exemplum.4.d.22.q.2.ar.3. quæst.3.3m./. d.23.q. 1.ar.1.q.3.2m.

61 Sacramenta nouæ legis , non debuerunt instituí a principio mundi,sed ante passionem Christi, quo ad documentum,& post eam quo ad obligationem. 4.distin.2.quæst.1. ar.4.quæst.2.3.o.*Sacerdos.11.13.Scientia.68.&c.Spirituale.1.Vnctio.2.Christus.109.

Minister. 62 Quodlibet sacramentum determinat sibi agens principale, de necessitate sacramenti, ministrum vero, aliqua de necessitate solennitatis tantum , aliqua vero vtroque modo. 4.d.7.q.1.ar.2.q.3.c.Vt baptismus.117. *Absoluere.18.

63 Soli ministri ecclesiæ, possunt conferre sacramenta, præter baptismum.4.d.7.q.3.ar.1.q.1.c./.d.13.q.1.ar.3.qu.1.o./.4. d.23.q.2.ar.1.q.1.c.

64 Omnium sacramentorum institutorum principaliter, ad purgationem peccatorum, scilicet baptismi, pœnitentiæ,& extremę vnctionis,proprius minister est sacerdos. Et in sacramentis habentibus materiam corporalem, est duplex actus ministri.s. sanctificatio materiæ , & applicatio eius, non autem in pœnitentia. 4. d.16. qu.1. ar.1.quæst.2.1m./. d.24.q.2.2.1m.

65 Sanctificatio materiæ & ministri, est de necessitate sacramẽti quandoque,vt in confirmatione.Vel materiæ tantum,vt in baptismo,Vel ministri tantum,vt in pœnitẽtia. Ideo tota vis sacramẽtalis,est in utroque cõiunctim in primis.sed in secundis est in materia.In tertiis autem tantum in ministro.4.d.18.q.1.ar.3.q.1.c./.d.20.ar.1.q.3.3m./.d.22.qu.2. ar.1.q.1.3m./.Veri.q.27.4.18.

66 Nullius sacramẽti dispẽsatio,cõuenit laico, ex officio.4.d. 13.q.1.ar.3.q.1.o./.d.23.q.2.ar.1.qu.1.c.*Angelus.489.&c.

67 Fides ministri, non est de necessitate sacramentorum.3a.q. 64.9.o /.4.d.6.q.1.ar.3.q.2.o.*Annexum.o.

68 Deuotio ministri aliq̃ operatur impetrãdo, nõ quidẽ effectũ sacramẽtorum,sed aliquid annexũ ei.3a.q.64.1.2m./.q. 82.6.c./.3.d.5./.q.2.ar.2.q.3.o.*Apostoli.24.27. Casula.

69 Orationes quæ fiunt in collatione sacramentorum,fiũt in persona totius ecclesiæ,& non in persona alicuius particularis.3a.64.1.2m./.4.d.23.q.2.ar.1.q.1.1m.

70 Intentio ministri,requiritur ad perfectionem sacramẽtorũ 3a.q.60.8.c./.q.64.8.o./.4.d.6.q.1.ar.2.q. 1.o./. d.7.qu.3.ar.

r.q.1.3m./.d.8.q.2.ar.4.q.3.1m./.d.30.q.1.3.3m. *Confessio. 75.Dalmatica.1.Diaconus 0.Episcopus.7.8.12.

71 Intentio virtualis,sufficit ad perfectionem sacramentorū. Sed minister debet conari ad actualem, licet non totaliter sit in potestate hominis.3a.q.64.8.3m./.4.d.6.q.1.ar.2.q.1.4m.*Eucharistia. 32. &c. Gratia. 173. Illuminatio. 8.Lex. 136.Mel.2.

72 Intentio ecclesiæ, expressa in forma sacramenti, sufficit ad perfectionem eius, nisi contrarium exprimatur exterius. 3a.q.64.8.2m./ 4.d.6.q.1.ar.2.q.1.2m.*Minister.4.7.9.10.

73 Permanentia intentionis,respectu sacramenti expressa, tollit veritatem sacramenti, non autem respectu sequentium. 3a.q.64.10.0./.q.74.2.2m./.4.d.6.q.1.ar.2.q.2.0./.d.11.qu.2. ar.1.q.3.1m.d.30.q.1.3.3m.

74 Sacramēta cōferri possunt p malos ministros. 3a.q.64.5.0./.9.c./.4.d.5.q.2.ar.2.0./.d.7.q.3.ar.1.qu.1.2m./.d.24.qu.3. ar.3.q.5.3m./.Con.4.c9.76.*Missa.8.2 5.Nasus.Oblatio.11. Ordo.49.58.60.61.65.66.68.79.94.

75 Actus bonus vel malus ministri, nihil diuersificat de efficacia sacramentorum.4.d.20.ar.2.q.2.c.*Pœnitentia. 72.122.

76 Quandiu minister ecclesiæ qui est in peccato mortali, sustinetur ab ecclesia,subditus eius debet ab eo sacramenta accipere,quia ad hoc est ei obligatus.3a.qu.64.6.2m./.4.d.24. q.1.ar.3.q.5.3m.Scientia.68.&c.Stola.0.Thurificatio.2.

77 Tamen præter articulum necessitatis, non est tutum eum inducere,ad aliquid sui ordinis exequendum,durante tali conscientia,quam tamen deponere posset, quia in instanti gratia emundat. 3a.q.64.5.2m./.4.d.24.q.1.ar.3.qu.5.3m, *Vnctio.21.&c.

78 Hæretici præcisi ab ecclesiæ, seruātes formā ecclesiæ, conferūt sacramētū,nō aūt rē sacramenti. Sed grauiter peccant dantes, & recipientes.Si vero nō seruēt formā, nihil conferunt.3a.q.64.9.2m./.3m./.q.82.5.0./.7.2m./. 8. 9.0./.4.d.6.q. 1.ar.3.q.3.3.0./.d.19.q.1.ar.2.q.2.3m./.d.25.q.1.2.0.

Effectus. 79 Effectus sacramentorum duplex, scilicet principalis.i.gratia,& secundarius.(.character, vel aliquis ornatus animæ, in sacramentis in quibus non imprimitur character. 3a.q. 62.prin0./.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c. *Absoluere.Actus.287.Baptismus.78.81.187.215.223.224.

80 Effectus principaliter sacramenti,potest haberi sine actuali perceptione eius sacramentali, nunquam vero sine proposito eius. Et pie credi potest,q; quantum ad vltimos effectus sacramentorum,summus sacerdos supplet defectum &q; non permittit ita latere,quia periculum ecclesiæ immineret.4.d.17.q.3.ar.2.q.1.0./.d.23.q.1.ar.1.1m./. d.24.q.1.ar.2.q.3.2m./.Con.4.c0.71./.Quol.4.10.0.

81 Res vltima sacramenti est quam efficit, non tantum vt est in actu,sed etiam vt est in proposito. 4.d.22.q.2.ar.1.q.3.c.

82 Quando plures actiones ordinantur ad vnum effectum, in illa quæ perficit effectum principalem, consistit essentialiter sacramentum, non autem in eis quæ ad hoc disponūt vel remouent impedimentum,vel ornant, sed sunt sacramētalia.3a.q.60.2.3m./.4m./.4.d.7.q.1.a.1.q.1.c./.d.23.q.1.2. 1.q.1.c.*Character.6.32.&c.Coguatio.2. Confessio.43.Cō firmatio.1.&c.Contritio.28.

83 Sacramenta pertingunt instrumentaliter ad effectū in anima,qui primo correspondet eis.(.ad characterem, vel aliud loco eius,non autem ad vltimum effectum.(.ad gratiam,nisi dispositiue.4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c./.q.4.c.fi.

84 Omne sacramentum efficit quod figurat significādo. Ideo in omnibus sacramentis nouæ legis, oportet esse res & verba.i.materiam & formam.4.d.23.q.1.ar.4.q.1.c.

85 Significatio quæ refertur ad effectum sacramenti, est de necessitate eius,non autem quæ refertur ad causam principalem effectus eius.4.d.1.q.2.ar.3.q.3.c./.d.27.qu. 3.3.3m./.d. 30.quæ(.2.2.2m.*Deuotio.13.Ens.14.15.Eucharistia. 169. 247.254.

86 Fundamentum cuiuslibet legis, consistit in sacramentis. 4.d.7.quæst.1.ar.1.quæst.1.1m./.d.23.quæst.1.ar.1.qu. 3.c. *Fides.103.

87 Illa quibus aliquid(fit sanctum, ideſt subiectum sanctitatis dicuntur sacramenta simpliciter,non autem illa quibus fit aliquid sanctum, ideſt deputatum ad sanctum,sed sunt sacramentalia.4.d.8.qu.1.ar.1.q.1.c.*Gratia.38.&c.Inducere, Iustificatio.36.42.50.Matrimonium.15.&c.

88 In quolibet sacramento mouetur suscipiens ad aliquam sanctitatem.4.d.22.quæ.2.ar.1.quæst.1.c.*Miraculum. 43. Misericordia.30.

89 Virtutes augentur, per omnia sacramenta. 4.d.12.qu.2.ar. 1.q.1.1m.*Missio.27.39.45. Operatio. 53. Oratio.65.Ordo 58.&c.

Sa

90 Quodlibet sacramentum, est principaliter institutum, ad vnum effectum quem figurat, licet habeat alios consequēter.4.d.23.q.1.ar.2.q.1.c.

91 Vbi occurrit specialis effectus gratiæ,ibi ordinatur specialē sacramentum,quia sacramenta nouæ legis ad hoc ordinātur.3a.q 72.1.c.

92 Proprius effectus cuiuslibet sacramenti, sumitur secundū similitudinem propriæ materiæ.4.distin.12.q.2.ar.1.q.1.c./. d.23.q.1.ar.2.q.1.c.

93 Omne sacramentum producit suum effectum virtute formę & materiæ.3a.qu.86.6.c. * Passio. 121. Pœnitentia. 31. 54.101.114.

94 Significatio in sacramentis,est ex parte materiæ, sed efficacia ex parte formæ.4.d.2.q.2.a.1.q.2.c./.d.12.q.2.ar.2.q.2.0 Immo vtrunque habet a forma.4.d.3.ar.1.q.1.3m. Respondeo Dubio.1094o*Sacerdos.13.Satisfactio.10. Du[m].1094

95 Forma debet principaliter significare illud, vnde est efficacia in sacramentis,materia vero, effectum immediate consequentem vsum eius.4.d.3.4.q.3.2m.

96 Nullum sacramentum efficit rem significatam , non contentam in eo,sed bene contentam.4.d.26.q.2. 1.4m.

97 Diuersa sacramenta, diuersimode purgant, illuminant, & perficiunt.3a.q.65.1.4m./.d.2.q.1.ar.1.q.1.2m./. d.7.qu.3.ar. 1.q.2.b.2./.2m./.d.8.q.1.ar.1.q.1.1m.*Visibile.4. Vnctio.2. &c.Votum.20.

98 In sacramento nouæ legis, est illuminatio gratiæ,cum purgatione.3a.qu.65.1.3m./.4.d.2.q.1.2.c./.d.5.q.2.ar.1.q.2.c.

99 Licet homo non possit dare gratiam, potest tamē dare gratiæ sacramentum,per quod fit remissio peccatorum.Opus. 22.c0.2./.Ro.le.5.fi.K.

100 Omne sacramentum, præter extremam vnctionem, habet aliquem effectum , semper consequentem ex operatione ministri,omnibus quæ sunt de essentia sacramēti, rite peractis.4.d.23.q.1.ar.4.q.2.c.

101 Effectus sacramenti,non impetratur oratione ecclesiæ,vel ministri,sed ex merito passionis Christi.3a.q.64.1.2m.

102 Omnis efficacia sacramentorum ,descendit a Christo.3a. q.60.prin0./.q.66.6.c./.qu.84.1.1m./.7.c./.4.d.6.quæst.1.ar. 3.q.2.c./.d.23.q.1.ar.3.q.2.3.c./.Con.4.c0.56.fi./.57./.76./. 78.1m./.Verit.quæst.29.4.2m./.Virt. qu. 1.1. 2m./. Titum.3. le 1.fi.H.

103 Efficacia & virtus sacramentorum , est ex deo, vt a causa principali,sed ex passione Christi, vt a prima causa meritoria,& vt ab instrumento coniuncto, ex fide vero,vt a continuante instrumentum agenti principali.3a.qu.49.1.4m./. q.61.1.1m./.q.62.5.0./.6.c.q.64.1.2m./.2.0./.7. c./.qu.84.7. c./.q.86.1.c.fi /.3.d.19.ar.1.q.2.4m./.4.d.1.q.1.ar.2.q.3.c./. ar.4.q.3.0./.d.3.q.1.ar.2.q.1.2.c /. d.5.q.2. ar.2. q.1.0./.q.2. c./.d.17.q.3.ar.1.q.1.c.Fides.103.*Christus.166.

104 Passio Christi dicitur sacramentum , quia sanctificat nos. 4.d.1.q.1.ar.1.q.1.c.

105 Sacramenta dupliciter operantur, scilicet dum habentur in voto , ideſt in proposito, secundo & plenius , dum actu sumuntur.Quol.4.q.7.1.c.

106 Sacramentum consequitur virtutem spiritualem,ex benedictione Christi, & applicatione ministri,ad vsum sacramēti.3a.q.62.4.3m./.q.63.6.1m.*Gratia.88.&c.101.

107 Christus a sacramentis nihil accepit. 4.d.2.ar.3.qu.1.1m./. d.7.q.3.ar.2.q.1.c./.d.11.q.3.1.c.

108 Omnia sacramenta sunt in rituta cōtra aliquem defectum 3a.qu.65 1.c./.4.d.2.qu.1.ar.1.q.1.0./.ar.2.c./.L./. d.4.q.1. Cōtra peccati ar.1.q.2.c.

109 Nullum sacramentum ordinatur specialiter , contra peccatum veniale.3a.q.65.1.8m./.4.d.2.q.1.ar.1.q.4.0./.d.16.q. 1 ar.2.qu.3.1m./.d.17.qu.3.ar.3.qu.3.2m./. Ma. 9.7.11.14m. *Aqua.19.Excommunicatio.2.&c.Oblatio.11.

110 Omne sacramentum tollens peccatum mortale, potest tollere veniale , quo ad culpam , & quo ad dispositionem ad mortale.4.d.2.q.1.ar.1.q.4.0.

111 Cōe est omni sacramēto, q; illud exhibetur remediū aliquod, cōtra peccatū, per hoc q; gratiā confert. 3a.q.63.6.c.

112 Peromne sacramentum, sanctificatur homo.i. mundatur a peccato, quod fit per gratiam.3a.quæst.65.6.2m. *Passio. 108.121.Peccatum.259.374.Pæna.9.Pœnitentia.103.114. 122.124.125. 126. 129. 136.Simonia.20.30. Tenebræ.5.

113 Sacramenta quæ præexigunt gratiam in suscipiente, non ordinantur directe contra culpam.4. d.2. quæst.1.ar.1.qu. 4.1m. *Vsura.275.

114 Sacramenta ecclesiæ ordinantur a duo, scilicet ad perficiēdum hominem in cultu dei , & in remedium contra peccatum.3a.q.65.1.c./.4.d.2.L.

115 Sacra-

Sa

115 Sacramenta in tempore legis naturæ, erant tantum tria,(. sacrificia,decimæ,oblationes,& huiusmodi.4. d.1.q.1.ar.2. q.3.c.fi./.d.2.q.1.2.4m. Decimæ.2.

116 Sacramenta legis naturæ in generali, significabant sacramenta nostra,& causam ipsorum,& passionem Christi.4.d. 2.quæst.1.2.4m./.5m.

117 Sacramēta legis naturæ, ex opere operato, nō habebāt ali quam efficaciā,sed tantum ex fide.4.d.2.q.1.ar.4.q.4.2m.

Vasch. 118 Sacramenta veteris legis proprie dicuntur, quæ significabant sanctitatem Christi, nō quidem vt in se est, sed vt per eam sanctificamur 3a.q 60.2.2m.

119 Et erant prænuntia Christi vēturi. 3a.q.60.6.3m./.q.61.3.b. /.4.c./.q.62.6.c.fi. *Agnus.0. Angelus.399.

120 Passio Christi est causa finalis sacramentorum veteris legis,quia fuerunt instituta ad eā significandā. 3a.q.61.3.1m.

121 Sacra & sacramēta veteris legis , figurabant sacra & sacramenta nouę legis, & obseruantię veteris legis, conuersationem populi nouæ legis, quæ omnia ad Christum pertinēt. 12(.q.101.4.1m./.4m.* Baptismus.3. 83.250. Character.34.

122 Sacramenta veteris legis erant plura, propter diuersitatem cæremoniarum,& sacrificiorum.3a.q.65.1.4m.

123 Sacramenta veteris legis erant tria.(.circuncisio, agnus paschalis,& consecratio sacerdotum.Col.2.le.4.prin0.

124 Sacramenta veteris legis,quo ad omnes erant tria, scilicet circuncisio , esus agni paschalis , & purificatio a quibusdā immunditiis,vt expiatio a peccatis. Sed quo ad ministros, etiam erant alia tria,scilicet consecratio sacerdotum,oblatio victimarum,esus panum propositionum , & huiusmodi,& ablutio manuum & pedum, & tasio pilorum. 12(.q. 102.5.c./. Col.2.le.4.prin0.vel Circuncisio.3.

125 Et disponebant ad sacramenta nouę legis. 4.d.2.qu.2.ar.1. q.1.1m.Circuncisio.2.

126 Sacramenta veteris legis sanctificabant, mancipando ad diuina,non autem emundando,nec confirmando. 3a.qu. 62.6.2m./.4.d.1.q.1.ar.5 q.1.1m.*Cæremonię.7.Circūcisio. 1.3.34.35.37.38.48.

127 Et nihil interius efficiebant.Ideo dicuntur,iustitię carnis 3a.q.72.5.3m.*Confirmatio.45.46.

Du[m].1095.128 Oppositum videtur dicere.4.d.1.q.2.ar.4.q.2.c Respondeo sicut Dubio.342o.343o.344o.*Gratia.90.96.

129 Nec purgabant a culpa,sed ab immunditia, ideſt ab irregularitatibus, & impedimentis,quæ multiplicabantur a lege, propter timorem & reuerentiam dei.12(.q.102.5. 4m./.5m. ./.6m./.q.103.2.0./.3a.q.37.4.3m./.q.89.4.1m./.4.d.1.qu.1.ar. 5.q.3.0./.d.19.q.1.ar.1.q.1.3m./.Ro.11.le.4.prin0.C./.He.8. le.2.prin0.B./.c0.9.le.1.prin0.K./.le.2.me0 H.

130 Nec diluebant peccata,quo ad maculam,sed reatum , inquantum erant onera , tamen præsupposita gratia. 3a. qu. 62.6.2m./.4.d.1.q.1.ar.5.q.1.5m. *Missio.41.45. Oblatio.17. Vnctio.20.

131 Ratio literalis & figuralis omnium sacramentorum veteris legis exponitur. 12(.q.102.5.0.

132 Sacramenta vetereis legis, nihil conferebant ex opere operato.4.d.4.q.1.ar.4 q.1.2m.

Du[m]1096 Oppositum videtur dicere.4.d.1.q.2.ar.4.qu.2.c. Respondeo sicut Dubio. 343o.

133 Nec iustificabant,sed significabant fidem,qua iustificabantur patres antiqui. 12(.q.98.2.4m./. q.103. 2.0./.qu.107.1. 3m./.3a.q.62.6.0 /.4.d.1.q.1.ar.5.q.1.3m.

134 Nec erant meritoria ex se, sed ex fide, & deuotione.4.dist. 1.q.1.ar.5.q.2.0.

135 Nec habebant in se, aliquam spiritualem virtutem operatiuam spiritualis effectus.3a.qu.62.6.c.fi./.qu.63. 1.3m./.4. d.4.q.1.ar.4.q.1.2m.

Diuisio. 136 Sacramentum dicitur tripliciter , non quidem æquiuoce, sed analogice,scilicet sacrum secretum,iuramentum,& signum rei sacię.3a.q.60.1.c./.3.d.19.L.fi./.4. d.1.q.1. ar.1.q. 1.c.*Corpus.14.Votum.20.

137 Diuisio sacramenti , in sacramenta veteris legis , & nouę, est diuisio analogi,& non diuisio generis in species.Et primo conuenit sacramētis nouę legis. 4.d.1.q.1.ar.1.q.3.5m.

138 Diuisio sacramenti in rem-tātum, sacramentū tantū,& rē & sacramentum,non est diuisio in partes integrales, quia primum non est de essentia eius.4.d.24.q.1 ar.1.q.2.1m.

139 Sacramenta consistunt in tribus essentialiter.(.in verbis,& rebus,& in factis.i in vsu,vel dispensatione.4.d.1.q.1.3.2m.

140 In sacramento sunt duo.(.opus operans.i. vsus sacramenti,& opus operatū.i.ipsū sacramētū.4.d.1.q 1.ar.5.q.1 2.c.

141 In quolibet sacramento sunt tria.(.origo, perfectio, & finis duplex.(. proximus.i. sanctificatio , & finis vltimus.(.vita eterna.3a.q.60.3.c./.4.d.1.q.1.ar.1.q.3.c.

142 Differentia inter sacra, sacramenta, sacrificia, & obseruantias. 12(.q.101.4.0./.Col.2.le.4. prin0. Differen[a].

143 Multa signa gratiæ,in lege naturæ præcesserūt, quę non dicūtur sacramēta,quia sacramenta sunt ad remediū, nō autem illa,vt diluuiū, occisio Abel & huiusmodi.4.d.2.q.1.2. 4m.*Confessio.1.&c.46.&c. 75.90.Consecratio.1.

144 Sacramenta nouę legis, cōferūt gratiā, nō aūt sacramenta lia,sed remouent contraria dispositiones, & impedimēta. Ideo secundum ea multiplicantur.12(.qu.108.3.2m./.3a.q. 71.3.2m./.4 d.6.q.2.a.3 q.1.1m./.d.7.q.1.a.1.q.1.c./.d.8.q.1.2. 1.q.1.c./.d.23.q.1.ar.1.q.1.c./.Con.4.c0.57./.Ma.q.7.12.c./. 1m.Peccatum.374.*Lex.138.142.Missio.27.41.45.

145 Sacramenta & sacramētalia,quæ habent effectū perpetuū non possunt iterari,quæ vero non habent, possunt iterari. 3a.q.82.8.2m./.4.d.7.q.3.ar.3.q.3.0./.d.23.q.2.ar.4.qu.1.c./. d.24.q.1.ar.2.q.1.b.1./.d.42.b.3.2.1m.

146 Cōmune est omnibus sacramentis, q; consistunt in rebus sensibilibus,inuisibilē gratiā significantibus. 4.d.1.q.1.3.c. Cōpara[o].

147 sacramenta ecclesiæ sunt antiquiora sacramentis iudæorum,quo ad ritum & figuram,sed est econuerso quo ad institutionem.4.d.8.q.2.ar.2.q.3.2m./.L.prin0.I.

148 sacramenta quatuor dicuntur magna.(.baptismus,ratione effectus,confirmatio ratione ministri, eucharistia ratione contenti, & matrimonium ratione significati. 3a. q.65. 3.4m./.q.67.2.3m./.4.d.1.q.1.ar.1.q.3.0./. Ephe.5. le.fi. fi..I. *Adulterium.4.8.Altare.1.

149 In sacramentis veteris legis , quæ ordinabantur ad hominum sanctificationem , nihil erat sine rationabili causa. 22(.q.102.5.b.

150 sacramenta legis naturæ,non erant figura sacramentorū veteris legis,sed passionis Christi.4.dist.8. L.prin0.I./. Psal. 39.me0.d.D.*Angelus.399. Baptismus. 81.153. 187.224. Confirmatio.3.Eucharistia.3.26.&c.40. &c.54.131. Missa. 25,Ordo.51.52.69.79.

151 Numerus & sufficientia septē sacramētorū nouę legis.3a. q.65.1.0./.4.d.2.q.1.2.0./.Con.4.c0.58./.1(.Cor. plo.pri0.

152 Ordo sacramentorum,nouę legis exponitur.3a.qu.65.2.3. 0./.q.67.2.3m./.4.d.2.q.1.3.0./.d.7.qu.1.ar.1. q.3.c./. Ephe. 5,le fi.fi.I. *Pœnitentia, 22.31.56.&c. 72.76.77.79. sacrilegium.5. Vnctio.2.

153 sacramēta nouę legis, tripliciter se habēt ad sacramēta ueteris legis.(.essentialiter,vt matrimoniū pœnitentia , & ordo,figuraliter,vt baptismus,& eucharistia & neutraliter,vt alia.12(.q.102.5.3m./.4.d.2.q 1.2.4m./.5m./.d.8.q.2.ar.2.q.1.c.

154 speciale est in sacramentis nouæ legis , q; consistant in rebus & verbis, triplici ratione.(. quia ab ipsa Christi passione fluxerunt , quia non solum sunt signa futurorum , sed etiam præsentium & præteritorum, & quia gratiam continent ex sanctificatione, quę fit per verbū dei.4.d.1.q.1.3.0.

1 ¶Sacrificium proprie dicitur aliquid factum ad honorem debitum soli deo,ad eum placādū.22(.q.81.4.1m./.3a. q.22.2.c./.q.48.3.c./.Psal.19 me0.a.E. *Abrenuntiatio.Eucharistia.2.3.5.12.13.Immolari. Quid.

2 Sacrificiū exterius , est signū sacrificii interioris, quo quis se offert deo 3a.q 82.4.c./.Con.3.c0.120./.Psal.50.fi h. K.

3 Omne quod deo exhibetur,vt spiritus feratur in deū, potest dici sacrificiū 3a.q.22.2.c.q.48.3.c.*Latria.9.

4 Oſa obsequia proximis facta,inquantum ad deū referūtur dicuntur sacrificia.22(.q.188.2.c.*Missa.24.

5 Sacrificiū nihil aliud est,nisi ,prestatio interioris deuotionis & fidei.22(.q.85.2.c./.3a.q.22.2.c /.Psal.49.m0.g./.Ro. 12.le.1.prin0.F.*Oblatio.1.2. Passio.100.131.Plato.2.sacerdos.43.44.Sacramentum.115.142.

6 Sacrificium debet offerri soli deo,12(.q.102. 3.c./. 22(.qu. 84.1.1m./.q.85.2.0./.q.94.2.c./.3a.q.48.3.c./.Con.3.c0.120. ./.Psal.28. prin0.K./.Ro.le.7.fi.B. *sācitas.4. Templū.12.

7 Offerre deo sacrificiū in cōi est de iure naturali, se determinatio eius,est de iure diuino,& humano.22(.q.85.1.0.

8 sacrificia sensibilia instituta sunt, non propter indigentiā dei,sed vt homo se & omnia sua referat in deum , vt in finem, principium, & dominum omnium.12(.qu.102.2.c./. 1m./.22(.q.30.4.1m./.q.81.6.2m./.7.c /.2m./.q.85.2.c./. Con. 3.c0.119.prin0./.Isa.1.me0.c.E.

9 Quicūque offert sacrificium, debet esse sacrificii particeps. 3a.q.82.4.c.

10 sacrificium duplex.(.interius, & exterius.22(.qu.85.2.c./. 3.2m./.4.c./.3a.q.22.2.c./.q.82.4.c./.Psal.26.me0.f.D./.Psal. 50.fi.h.K./.Ro.12.le.1.prin0.F.

11 Ad primum omnes tenētur. Ad secundum vero, soli subditi legi , nisi necessarii actus virtutum. 22(. quæst.85.4.0. *Adeps.1.2.

12 In quolibet sacrificio, considerantur quatuor. s. cui, a quo, quid, & pro quibus offertur 3^a.q 22.3.1^m./.q.48.3 c.
13 Homo indiget sacrificio propter tria, scilicet propter, remissionem peccati, conseruationem gratiæ, & adoptionem gloriæ: quæ omnia dantur nobis, per humanitatem Christi. 3^a.q.22.1.c. *Armus. Religio. 14.15.16.43. Sanguis. 8.
14 Homo tripliciter exhibet corpus suum, sacrificium & hostiam deo. s. per martyrium, per austeritatem, & per opera iustitiæ & diuini cultus. 22ℭ.q.24.3.2^m./.Ro.12.1e.1.pri^o.G
Iudæorum 15 Sacrificia, oblationes, & huiusmodi, ante legē Moysi, erant necessitatis in communi, sed erant voluntatis in speciali 12ℭ.q.103.1.o./.3^a.q.60.5.3^m./.q.61.3.2^m./.qu. 70.2.1^m./.4. 2^m./.4.d.1.q.1.ar.2.q.3.2^m./.q.2.ar.6.q.3.o.
16 Præcepta de sacrificiis, non sunt data iudæis, nisi post idolatriam. 12ℭ.q.102.3.c./.Psal.39.me^o.d.A./.Esa.1.me^o.c.E./. He.10.le.1.me^o.E.
17 Ratio literalis & figuralis omnium sacrificiorum in lege veteri, exponitur. 12ℭ.qu.102.3. o. *Adam. 86. Adeps. 1.2. Agnus. o.
18 Sacrificia, & pœnitentiæ, necessario determinantur in lege veteri, quo ad omnes circunstantias. 4. distin. 1. quæst. 1. ar. 2. quæst. 4. o.
19 Lex vetus, in multis diminuit cultum corporalem. Ideo statuit quòd sacrificia, non offerrentur de quolibet, nec in omni loco. 12ℭ. quæst. 101. 3. 3^m /. 4. 1^m /. 4^m./. quæst. 102. 4. 3^m. *Animal 74. &c. Beneficium. 18. Canis. Cæremoniæ. 7. Decimæ. 3. 15. Eucharistia. 185. Fœmina. 1. Fœminalia. Fermentum. 3. Festum. 4. Iacob. 6. Immissitia. 2. Isaac. 2. Iuge. Libamina. Mel. o. Pœna. 59. Piscina. o. Præceptum. 137. Samuel. 3. Sinagoga. Thurificatio. 2. Thus. o. Turtur. 2.
20 Esus adipum in sacrificiis & aliis prohibebatur iudæis, ad vitandum lasciuiam. 12ℭ.q.102.3.8^m.
Cōparo^o. 21 Sacrificia veteris legis, non erant deo accepta, secundum se, sed quia figurabant passionem Christi, & sacrificium in tertius, scilicet deuotionem, & ne offerrent ea idolis. 12ℭ.q. 102.3.o./.4.3^m./.5.4^m./.prin^o./.4.d.1.q.1. ar.5, quæst.2.1^m./. 2^m./.Psal.26.me^o.f.D./.Psal.39. me^o.d.E /.Psal.50.fi.h. K /. Esa.1.me^o.c. D./. He. 10.le.1. me^o. E.
22 Sacrificium in lege veteri, erat publica protestatio peccati, Ideo non fiebat pro peccato negligentiæ, nec pro aliis peccatis interiorum actuum, quia erant occulta. 22ℭ.q.54. 3.3^m. Abrenuntiatio. Cæremoniæ 7. Cultus. 10.12.
23 Sacrificium triplex, in lege veteri, scilicet oblatio pro peccato, holocaustū, & victima, vel hostia. 12ℭ.q.102.3. 8^m./.9^m. /.Psal.39. me^o.d.C./.Esa.1.me^o.c.A./.He.10.le.1. me^o. C. Decimæ. 3. Eucharistia. 12. Iacob. 6.
24 Sacrificia veteris testamenti, significabant passionem Christi, sed oblationes significabant dispositionem Christi patientis, scilicet voluntarie. 3^a.quæst.47.2. 1^m./.q.48.3. o./.4. d.2.q.1.2.3^m.
25 Vtraque significabāt eucharistiam, prima quidem quo ad significatum, secunda vero quo ad numerum, & vsum. 12ℭ.q.101.4.1^{m1}./.
26 Primum, scilicet oblatio pro peccato, conuenit penitentibus, secundum perfectis, & tertium proficientibus. 12ℭ. q.102.3.8^m.
27 Primum erat de necessitate remissionis peccati, vnde inde debatur vna pars, & alia erat sacerdotis, quia expiatio fit a deo, per ministerium sacerdotum 12ℭ.q.102.4.8^m./. He.10. le.1.me^o.C. Latria. 9. Laus. 20. Obediētia. 27. Occidere. 3.
28 Tertium erat ex debito beneficii vel accepti, vel accipiendi, pro gratiarum actione, vel pro salute & prosperitate offerentiū, quorū tertia pars erat, secūda sacerdotū, & prima incendebatur deo. 12ℭ. quæst. 102. 3.8^m./. He. 10.le.1.m^o.C.
29 Sacrificium pro peccato totius populi, vel sacerdotis, totū comburebatur, ne aliquid peccati in eis remaneret. 12ℭ.q. 102.3.8^m./.He.10.le.1.me^o.C.
30 Sacrificia erant instituta, ad satisfactionem pro peccatis propriis. Ideo per eam non oportet tolli peccata. 4.d.1.qu. 2.ar.4.q.2.1^m.
31 Lex vetus, nulla sacrificia præcipiebat fieri pro peccatis cordis. 3.d.40.2.4^m. Holocaustum. 1.4.
32 Primitiæ, erant oblationes, non autem sacrificia, quia nihil sacrum fiebat circa eas. 22ℭ.q.85.3.3^m./.q.86.4.c.
33 sacrificium de inanimatis, dicebatur oblatio: de animatis autem, ad placandum deum, dicebatur holocaustum: sed pro emundatione peccati, sacrificium pro peccato, pro beneficiis vero dei, sacrificium pacificorū. He. 10.le.3.me^o.C.
34 De iis quæ veniunt in vsum hominis de terrena scētibus, sunt cibus, potus, condimentum, & medicamentum. De primo offerebatur in sacrificium panis. De secundo, vi-

num. De tertio oleum, & sal. De quarto, thus, quod est aromaticum, & consolidatiuum. Primo, significatur caro Christi. s. secundo, sanguis eius. Tertio, gratia. Quarto, scientia. Quinto, oratio. 12ℭ.q.102.3.13^m. Pœna. 59. Pisces. 4.
sal offerebatur in sacrificiis, quia impedit corruptionem putredinis. Et significat discretionem sapientiæ, & mortificationem carnis. 12ℭ.q.102.3.14^m.
35 sacrificium expiationis, erat solennissimum. Et erat præcipua figura eucharistiæ, quo ad Christum passum, sicut omnia sacrificia veteris legis. 3^a.q.73.6.c.
36 Potissimum sacrificium est, quo Christus se obtulit deo. Christi.
Ideo omnia sacrificia veteris legis erant ad figurandum hoc vt perfectum per imperfecta, quorum rationes, sumi debent ex eo. 12ℭ q 102.3.c.
37 Licet in sacrificiis veteris legis, non sumeretur caro humana, sed aliorum animalium, tamen caro Christi, est verum sacrificium, quadruplici ratione, scilicet quia ex eo q̄ est caro humanæ naturę, caro congrue pro hominibus offertur. Et ex eo q̄ erat passibilis & mortalis, apta erat immolari. Et ex hoc q̄ erat sine peccato, efficax erat, ad emundanda peccata. Et ex eo q̄ erat caro ipsius offerentis, erat deo accepta, propter charitatem, suam carnem offerentis, secūdū Augustinum. 3^a.q.48.3.1^m. Eucharistia. 3. &c. 241. &c. 255. 280. Oblatio. 17. Passio. 83. 84.
39 Passio Christi, fuit verum sacrificium. 3^a.q. 47.2. c./.1^m./.4. 2^m./.quæst.48.3.o./.6. 3^m./. quæst. 49.4. c./. quæst. 73.4.c./. 3^m./ q.83.1.c.
40 Occisio Christi fuit sacrificium, respectu voluntatis eius. Non autem quo ad voluntatem occidentium, sed grauissimum peccatum. 3^a.q.22.2.2^m./.q.47.4.2^m./.qu.48.3.3^m./.2. distin. 40. quæ. 1.4. a. 1./.1^m./.3. distin. 20. art. 5. quæst. 2. b. Præceptum. 137.
41 sacrificium Christi fuit efficacissimum, ad delendum peccata, ratione deitatis. 3^a.q.22.3.1^m.
Quid. 1 ¶ SACRILEGIVM est omne quod fit ad irreuerentiam rei sacræ. 22ℭ. quæst. 99.0./.quæst. 154.10.3^m. Absoluere. 9.
2 sacrilegium est speciale peccatum, oppositum religioni. 22ℭ.q.99.2.o. Furtum. 14. Irreligiositas. 3. Luxuria. 11.
3 sacrilegium est sine aliis peccatis, quando non est alia deformitas, nisi violatio rei sacræ. 22ℭ. quæst. 99. 2. 3^m. Natura. 27. 49.
4 species eius sunt tres, secundum triplicem rationem sanctitatis, scilicet personarum, locorum, & aliarum rerum. 22ℭ.q.99.3.o./.q.145.10.3^m.
5 Et grauius est contra personam, quàm contra locum. sed grauissimum est contra sacramenta, secundo contra vasa sacra, tertio contra imagines & reliquias sanctorum, quarto contra ornatus rei sacræ, quinto contra res ministrorū ecclesiæ. 22ℭ.q.99.3.c.
6 Omne peccatum personæ sacræ, est sacrilegium materialiter, non autem formaliter, nisi fit directe contra sanctitatē eius, puta si virgo deo dicata fornicetur. 22ℭ.quæst.99.3.3^m. Nugæ. Pax. 12.
7 Quælibet species luxuriæ, secundum q̄ violat aliquid pertinens ad cultum dei, est sacrilegium. 22ℭ.q.154.10.o.
8 Pœna sacrilegii secundum æqualitatem, est excommunicatio. sed quia hæc non timetur, additur decapitatio: secundum leges, & pœna pecuniaria, secundum canones. 22ℭ.q. 99.4.o./.q.154.10.2^m.
¶ sacrosancta. sacrum. Violatio.
¶ sacrosmos est quædam species tropi, qui dicitur esse quædam plena odio, & hostilis irrisio. Isa. 8. me^o. F.
¶ sacrum Accolitus. 5. Adoratio. 6. Agricultura. 2. Annexum. o. Character. 11. Cæremoniæ. 2. Cimiterium. Circuncisio. 12. Circunstantia. 9. 26. 27. Confirmanio. 48. Debitum. 2. 2. 25. 26 Dæmon. 6. Dispensatio. 17. Doctrina. 2. &c. Gradus. 3. Irreligiositas. 1. Iuristæ. 2. Matrimonium. 131. Militia. 1. Missa. 14. Moises. 4. Oblatio. 1. Officium. 9. 10. 14. Ordo. 72. 86. & c. 92. Peccatum. 255. &c. politia. 6. sacer. sacerdos. 3. 21. 22. sacramentum. 4. 121. 136. 142. sacrificium. 32. sacrilegium. o. scriptura. o. sepultura. 7. &c. serpens. 3. simonia. &cet. spirituale. 2. sterilitas. subdiaconus. 2. 3. 5. Templum. 10. Theologia. 40. Tyrannus. 3. Vas. 3. Verbum. 8. Violatio. Violentia. 5. 6. Vnctio. 9. Vsura. 7. 14. 30. 82.
¶ saducæi Iudæi. 22.
¶ sagacitas. Animal. 52. Astutia. o. Prudentia. 23. solertia. o.
1 ¶ sagitta dei, significat tria, scilicet tribulationem, contritionem, & verbum dei. Psal. 37. prin^o. b. pri^o. Amazones. 2. Apostoli. 36. Figura.
2 Doctores comparantur sagittis, propter feruorem spiritus sancti in eis. Psal. 17. me^o. k. E.

Quid. 1 ¶ SAL est species terræ. Similiter alumen, & sulphur. Et inueniuntur montes de sale. Sens. fi. le. 10. prin^o. b. B. Animal. 77. Baptismus. 241. Dæmon. 100. 101. Exorcismus. 12. Sacrificium. 34. Saliua. Salsedo.
2 Sal impedit corruptionem putredinis. 1^a.q.104. 2. c./. 12ℭ. q.102.3.14^m.
¶ Salamandra. Ignis. 10.
¶ Salarium. Allicere. Campsoria. 8.
¶ Salathiel. Zorobabel.
¶ Salire. Saltus. Christus. 214.
Figura. ¶ Saliua significat uerbum patris, & saporem intimę contemplationis. Io. 9. le. 1. fi. Baptismus. 141. Eucharistia. 196. 197.
Quia. ¶ Salmanasar. Falsum est, q̄ idem dicatur Salmanasar, & Senacherib. Sed regnante Salmanasar iam sene, filius eius Senacherib erat in exercitu: et ideo idē exercitus erat vtriusque. Vnde loquitur scriptura de tota illa vastatione quæ facta ē per illos reges Assiriorum quasi de vno persequutore, propter vnitatem regni. Isa. 8. med^o. b. C.
Signum boum. 1 ¶ SALOMON non meruit sapiētiam in somniis, sed fuit signū præcedentis desiderii. 12ℭ. q. 113. 3. 2^m./. 12ℭ. q. 154. 5. 1^m./. 4. d. 9. ar. 4. q. 1. 1^m./. Veri q. 28. 3. 7^m. Consecratio. 20. Encenia. Exorcismus. 14. Galilæa. 2. Maria. 5.
2 Somnus Salomonis, non fuit naturalis, sed fuit prophetica visio. 12ℭ. q. 113. 3. 2^m /. Veri. q. 28. 3. 6^m.
3 Salomon ex institutu Dei, certius ceteris iudicauit de moribus, & de naturis rerum. Veri. q. 12. 12. c.
Pœna. 4 Salomon in fine cognouit errorem suum, & pœnitens, fecit ecclesiasten, vt Hieronymus dicit. Opus. 20. lib 3. c^o. 8.
Pisa. 5 Dominus iuste voluit, q̄ reges Iuda paterentur damnum, propter culpam Salomonis. Sed ipsi male, & propter superbiam cordis hoc fecerunt, quia nolebant dare cōsueta. Isa. 8. med^o. b. A. Prophetia. 56. 59. Scriptura. 15. Templum. 6. & cetera.
Causa. ¶ Salledo maris, causatur ex admistione terræ, & adustione solis. 2. d. 14. 5. 5^m.
¶ Saltare. Hærodes.
¶ Saltus. Ordinatio. 7. Ordo. 92.
Quid. 1 ¶ SALVARI est conseruari in bonis, sed liberari, est remoueri a malis. Psal. 7. prin^o. a. F. *Abrectus. Actio. 16. Adinuentio.
Diuisio 2 A Salus duplex, scilicet vera. a veris malis, & falsa a malis secundum quid, scilicet a malis temporalibus. Psal. 19. fi. e. F / Io. 4. lec. 5. fi.
2 B Salus duplex, scilicet corporalis, quæ communis est hominibus, & iumentis, & spiritualis, & æterna, quæ est propria Christi. Psal. 21 prin^o. a. fi./. Psal. 35. med^o. c /. 2ℭ. Cor. 7. lec. 3. prin^o. E. F./. Eph. 2. lec. 3. prin^o.
3 Saluari nullus potest, nisi per Christum. 3^a. q. 61. 3. c./. 2^m./. 4. c. .q. 68. 1 o./. 2. c./. q. 73. 5. c./. q. 84. 5. c./. 4. d. 1. q. 2. ar. 6. q. 1. c./. d. 17. q. 3. ar. 5. q. 4 o./. Con. 4. c^o. 72./. Veri. q. 28. 4 7^m./. Ma. q. 4. 8. 12^m./. Psal. 32. fi. p. fi./. o. 12./. Ro. 5. lec. 5. fi. K./. He. 11. lec. 2. fi. C. *Amicitia. 39. Amor. 45. 62. 112. 151. 170. Analogia. 9. Angelus. 532. Anima. 268. Apostoli. 6. &c. Appropriatio. 21. Alcendere. 14. Asilum. Assumere. 25. Augustinus. 1. Baptismus. 90. 123. 159. 160. 161. 167. 225. 226 Beneficium. 17. Charitas. 140. 145. Circuncisio. 41. Comedere. 4. Confessio. 8. 26. 56.
4 Ad salutē venitur dupliciter, scilicet merito Christi, vt puer, & stulti, & merito proprio, addito ad meritum Christi, p actum fidei. 22ℭ. q. 124. 1. 1^m./. 3. d. 25. q. 2. ar. 1. q. 1. c. prin^o./. 4. d. 20. ar. 2. q. 3. 1^m./. Virt. quæ. 1. 1. 2^m./. Eph. 2. lec. 3. prin^o. *Confirmatio. 12. &c.
5 Pueri antiquorum, saluabantur in fide parentum. 3^a. q. 34. 3. c./. q. 70. 4. 2^m./. Quol. 2. 7. c. fi./. Quol. 6. 4. 1^m. *Consilium. 17. 20. Credere. 14. &c. Cura. 5. Damnatio. 32. Debitum. 13. 16 23. Deus. 31 1. Doctrina. 9. 11. Dulcedo. 4. Electio. 18 &c. Episcopus 21. 24. 26. Euangelium. 9. 10. Eucharistia. 37. 44. 48. 130. 178. 239 9. 255. Excæcatio. 5.
6 Euangelium tripliciter saluat, scilicet remittendo peccata, dando gratiam, & gloriam, per tria, scilicet per fidem, confessionem, & sacram scripturam. Ro. lec. 6. prin^o. B. *Fides. 91. &c. Gratia. 23. 145. Hebetudo. 2. Hæresis. 23. 24. 30. 31. 99. Iciunium. 23. &c. Iesus. 4. 5. Impugnare. 2. Industria. Infirmitas. 1. Iudith. Iustitia. 86. 87. Iustificatio. 38.
7 Ad salutem duo sunt necessaria. scil cet timor, & spes. Primum causatur ex potentia Dei, secundum vero, ex misericordia eius. Psal. 32. fi. q. *Iustus. 3. 8. Laus 20. Lex. 81. 166. Liber. 4. 15. &c. Liberare. o. Medium. 18. Minister. 4. Misericordia. 43.
8 Item duo scilicet subiectio voluntatis ad Deum per obediētiam, & iugis meditatio de Deo. Psal. 1. prin^o. a. fi./. Psal. 32. med^o. i. C. *Mors. 21. 36. 37. Mutilatio. Negligentia. 7. 8. Nomen. 84. Obedientia. 14. 36. Oratio. 18. 49. 51.
9 Item tria, scilicet gratia Dei, motio eius, & protectio eius. Psal. 31. fi. g. *Passio. 85. &c 101. &c. 118. Persona. 28. Præceptum. 25. 26.
10 Item tria, scilicet gratia, gubernatio, & spiritualis profect^o. Psal. 27. fin. g. G. *Prædestinatio. 19. 20. Prædicare. 13. Prælatio. 27.
11 Item tria, scilicet prædestinatio, vocatio, & iustificatio. Io. 10. lec. 4. med^o c. *Prophetia, 22. Religio. 41. Restitutio. 3.
12 In necessariis ad salutem, tenemur intellectum nostrum cō formare intellectui Dei, vt in iis quæ sunt fidei. 1. distinct. 48. 3. 1^m.
13 In necessariis ad salutem, deus numquam deest, nec vmquam defuit homini, nisi ex culpa eius. 12ℭ. q. 98. 2. 4^m./. 22ℭ q. 177. 1. c./. q. 178. 1. c./ 1. d. 48. 3. 1^m./. 3. d. 25. q. 2. artic. 1. q. 1. 1^m./. 2^m. *Resurrectio. 54. Sabbathum. 6. Sacramentum. 41. & cetera.
14 Quolibet tēpore, instructi sunt homines diuinitus de agendis, in quantum expediebat ad salutem electorum. 22ℭ. q. 174. 6 c. fi./. 3^m.
15 Ex diuina prouidentia, procurantur multę occasiones salutis hominibus, vt prædicationes, exempla, actus virtutum pro loco & tempore, ægritudines, flagella, & etiam peccata. 12ℭ. q. 87 2. 1^m./. 2^m./. Quol. 1. 7. c./. 3^m./. Ro. 10. lec. 2. prin^o. F. Sacrificium. 28.
16 Oppositum videtur dicere quo ad peccata. 4. d. 17. q. 2. ar. 4. q. 1. 4^m. Respondeo sicut Dubio. 1002. *Sapientia. 44. Satisfactio. 33. Scientia. 68. &c. Sensus. 43. Sepultura. 11. Societas. 5. Stephanus. 2. Du^m.1097^m.
17 Promittit deus salutem dupliciter, scilicet contra perplexitatem, & contra pœnæ grauitatem. Isa. 9. prin^o. a. C *Temperantia. 6. Verbum. 66. &c. Via. 8. Virginitas. 13. Virtus. 12. Via. 62. Votum. 79. Vsura. 186. 195. 220. 256. 258. 275. 277.
18 Non est de necessitate charitatis, quòd aliquis exponat proprium corpus, pro salute proximi, nisi quando tenetur eius saluti prouidere, sed est de perfectione charitatis. 22ℭ. q. 26. 5. 3^m. Virt. q. 2. 11. 9^m. *Christus. 108.
¶ Saluatium. Passio. 96. 120.
¶ Salustius. Vindicatio. 3.
Descriptio 1 ¶ SALVATOR. Isaias delectibit saluatorem quantum ad tria, scilicet quantum ad receptionem, quantum ad nominationem, & quantum ad potestatem. Isa. 9. prin^o. E.
Diuisio. 2 Recepimus saluatorem tripliciter, scilicet in nostram naturam in eius natiuitate, in nostram notitiam in patris attestatione, in diuinam reuerentiam per eius passionem. Isa. 9. prin^o. E. *Iesus. o. Liber. 4. Christus. o.
Expositio. ¶ Salutatio angelica exponitur. Opus. 8. o. *Annuntiatio. o.
¶ S. Iulitersum. Euangelium. 10. passio. 120.
Ciuitas. ¶ Samaria est ciuitas metropolis, media inter Iudeam & Galilæan, a qua, tota prouincia denominatur, quam Somer rex Israhel, constituit in monte. Io. 4. lec. 1. m^o. c *Philippus. o.
¶ Samnium. philosophus. 1.
¶ Samosetanus. Hæresis. 88.
1 ¶ SAMVEL ex patre fuit de tribu Leui, sed ex matre, de tribu Iuda, & ex loco de monte Ephraim. He. 7. lec. 3. prin^o. E.
2 Samuel non fuit sacerdos: sed egit aliquid sacerdotis, offerendo sacrificium, & vngendo reges. He. 7. le. 3. med^o. D.
3 Samuel audiebat verba. Ideo prophetia eius, fuit dignior ea quæ fit per figuras & similitudines, sicut per ollam Ieremiæ. Veri. quæst. 12. 13. c. fi. *Demon. 72. Phiton. 5. Prophetia. 56.
4 Si voluntate dei, ipsa anima Samuelis Sauli euentum belli prænuntiauit, deo sibi hoc reuelante, pertinet ad tationem prophetiæ. Non autem est eadem ratio de sanctis, qui sunt modo in patria. 22ℭ q. 74. 5. 4^m.
¶ Sanari. Conualescer^e. Doctrina. 5. Egritudo. 3. Incontinentia. 7. Peccatum. 372. Pœna. 58. Piscina. 2. Sanitas. o. Vnctio. 10. 17. 20.
¶ Sancitum. Lex. 76.
¶ Sancta sanctorum. Templum. 9. Velum. o.
¶ Sanctificare est proprium dei. Con. 4. c^o. 17. 3^m./. Ro. lect. 3 fin. K. Quis.
Diuisio. 1 ¶ SANCTIFICATI o duplex, scilicet totius naturæ humanæ, ab omni corruptione culpæ & pœnæ in resurrectione, & personalis, in sola mente. 3^a.q.27.2.4^m. *Angelus. 599. Baptismus. 83. 84. Confirmatio. 7. Confectatio. 14. Dies. 19. 20 27.
2 Sanctificatio duplex, scilicet adultorum p propriū actū, & paruulorum, secundum fidem parentum, vel ecclesiæ. prima est perfectior quàm secunda 3^a.q.34.3 c./.q.70.4.2^m. *Eucharistia. 19. 29. 31. 39. 41. 50. Exorcismus. 7. Gratia. 97. 98. Hæresis. 36. Maria. 10. &c.

Sa

3 Sanctificari dicitur tripliciter, scilicet mundari a peccato, confirmari in bono, & deputari ad cultum dei. Et tantum tertium conuenit carẽti ratione.22æ.q.81.8.c./.q.62.6.2m./. q.63.6.2m./.1.d.15.q.5.ar.1.q.1.1m./.2.d.15.q.3.3.c./. 4. d.1. q.1.ar.5.q.1.1m./.d.4.q.1.ar 4.q.2.c./.d.7.q.2.artic.2.q.1. 1m. *Missio.20.Mulier.18.Sabbathum.8.11.

4 Sanctificatio tabernaculi, & vasorum eius literaliter fuit, vt haberetur in reuerentiam. Sed figurabatur spiritualis sanctificatio fidelium. 12æ.q.102.4.9m. *Sacramentum. 5.9.15. 16.17.18.24.29.65.87.104.112.118.126.141. Symbolum.5.

5 Sanctificari dicitur tripliciter, scilicet ex minus sancto, ex non sancto priuatiue, & ex non sancto negatiue. Et tantũ tertium conuenit Christo. 3a.q.34.1.2m./.1.d.15.q.5.ar.1. q. 4.2m./.3.d.3.q.5.3.o. *Templum.9.12.

6 Effectus sanctificationis duplex, scilicet mundatio a peccato, & confirmatio in bono, 3.d.3.q.1.ar.2.q.1.c./.4.d.7. q. 1. ar. 2. q. 1. 1m.

7 Secũdum gradus propinquitatis ad Christum, fuit gradus sanctificationis.4.d.6.q.1.ar.1.q.2.c.fi.

8 Sanctificatio a peccato, transit ad omnes p Christum, sicut peccatum per Adam. Ideo oportuit, quicquid ad eum pertinebat speciali sanctitate pollere.4.d.1.q.2.ar.2.q.1.c.

In vtero. 9 Quæ fiunt præter legem communem, non fiunt principaliter ad subueniendum vni personæ, sed ad insinuationem, & commendationem gratiæ, vt sanctificatio in vtero. 3a.q. 27.6.c. *Conceptio.25.41.42.

10 Non est credendum, aliquos esse sanctificatos in vtero, de quibus non loquitur scriptura. 3a.q.27.6.c.

11 Illi præcipue sanctificati sunt in vtero, qui immediatius ordinati sunt, ad significandum sanctificationem Christi. 3a. q.27.6.o./.4.d 6.q.1.ar.1.q.2.o.

12 Ieremias, & Ioannes baptista, non fuerunt sanctificati, ante infusionem animæ rationalis. 3a.q.27.2.1m./.3.d.3.q.1. 1. c. princ°.

13 Sanctificatio in utero, ligat fomitem, vt inclinat ad mortale peccatum, non autem respectu venialis. Sed sanctificatio sacramentalis, neutraliter. 3. d. 3.q.1.ar.2.q.1.4m./.4.d.6.q.1. ar. 1. q. 2. o.

14 Sanctificati in vtero, creduntur non peccasse mortaliter de cetero.3a.q.27.6.1m./.3.d.3.q.1.ar.2.q.1 4m./.Ma.q.7.7. 8m.

15 Baptismus excedit sanctificationem in vtero extensiue, ratione characteris, & configurationis. Sed econuerso intensiue, propter maiorem gratiam . 4. d. 6. q. 1. ar. 1. q. 3. 1m. Character. 25.

16 Sanctificati in vtero, debent baptizari, vt suscipiant characterem, configurentur passioni Christi, & obediant Christo 3a.q.68.1.3m./.4.d.6 q.1.ar.1.q.3.o. Vel Character.13.32.

17 Nazarei per quos significantur perfectissimi, sanctificabantur voto.22æ.q.186.6.b.

Quid. 1 ¶SANCTITAS proprie dicitur, per respectum ad Deum, cum scilicet homo seruat iusta quo ad Deum.Ro.12.le.1.me°. I. Adoratio. 6.

2 Sanctitas est ab omni immunditia, libera, & perfecta, & immaculata munditia. 1. d. 10. 4. 4m./.3.d.3.q.1.1.c.princ°./. Dion. 12. lec. 1.

3 Sanctitas est specialis virtus, scilicet religio, sed est generalis imperio. 22æ. q. 81. 8. 1m. Consecratio. 2. Eucharistia.48. Ioannes. 6.

4 Sanctitas refert omnia virtutum opera in Deũ, vel per hæc disponit ad cultum Dei. Ideo differt tantum ratione a religione quæ est circa pertinentia specialiter ad cultum dei, vt in sacrificiis.22æ.q.81.8.o. Ioseph.3.Hypocrisis.2.Iustitia. 22.Maria. 29.

5 Sanctitas importat duo necessaria, ad applicationem mentis ad Deum, scilicet mundiciam, & firmitatem. 22æ. q.81. 8.o. Matrimonium.13.Miraculum.40.Natiuitas.18. Holocaustum.4.Ordo.94.Osculum.Sacramentum.87.88. 118.

6 Ad sanctitatem requiritur triplex gradus mundiciæ, scilicet libertas ab immunditia, perfectio, & immaculatio . Dion. 12. lect. 1.

7 Describitur Christi sanctitas secundum tria, scilicet primo secundum habitus gratuitos necessitatis in tribus, scilicet quantum ad quietem , quantum ad multitudinem in vniuersitate donorum, & quantum ad eorum plenitudinem. Secundo describitur secundum rectitudinem operis præcipue in iudicando, quod est opus regis in tribus, scilicet ostẽdendo solertiam in discernendo, iustitiam in exequendo, & constantiam in perseuerando . Tertio describitur secundũ effectum rectitudinis secundum duo, scilicet primo secundum magnorum mansuetudinem, quantum ad tria scilicet quantum ad habitationem , quantum ad gubernationem, & quantum ad comestionem. Secundo secũdum paruorũ securitatem. Isa 11.princ°.I.K./ med°.A.C.D.

8 Sanctitas consistit in tribus, scilicet in carnis maceratione, spiritus deuotione, & affectus pietate Psal.34. med°. i. F. Sacrilegium.4.6.Sanctificatio.8.Sanctus.o.Simonia.27. Tẽperantia.20.Testis.2.

Præeminentia. 1 SANCTVS quilibet habet aliquam præeminentiam, secundum specialem vsum alicuius virtutis. Iob.lec.2. med°. H. Adoratio.20.Aduentus.6.9.Altare.4.7.Amor.168.169.Angelus.413.Anima.134.139.165.166.Antichristus.5.Apostoli.2.3.Aqua.5.

2 Vnus sanctus præcipue laudatur de vna virtute, & alius de alia, propter excellentiorem promptitudinem ad actũ vnius virtutis, quàm ad actum alterius.12æ.q.66.2.2m./.3.d. 37.1.2. 1m./.4.5m./.Virt.q.5.3.o./.Iob.lec.2.med°.H. Aquila.1.Ascẽdere.16.17.Beatitudo.33.124.Beatus.o.Benedictio.1.Beneficium.15.Bestialitas.1.Bonitas.216.248.249.

3 Sancti quadruplicem prærogatiuam consequuntur a Deo, scilicet quia sunt electi per prædestinationem, formati per gratiæ infusionem, recti per dilectionem, & serui per operationis debitum. Isa.45.med°. H. Canonizatio. Cantus. 1. Castitas.11.Cætus.o.Cibus.11.

4 Sancta apud antiquos dicebant, quæ legibus munita erant vt violari non deberent.22æ.q.81.8.c.prin°. Claritas.B.Clauis.14.Comedere.6.Conceptio.42.Confessor.4.5.6.Contẽplatio.28.Credere.10.Damnatio.30.

5 Aliquid dicitur sanctum dupliciter, scilicet simpliciter & secundum se, idest subiectum sanctitatis, & secundum quid.i. quod ad hoc ordinatur.4.d.8.q.1.ar.1.q.1.c. Dæmon.90.Descendere.3.5.&c.Deuotio.11.Deus.184.&c.196.&c.Doctor 5.Dos.3.Electio.18.&c.

6 Vnitas triplex est necessaria sanctis, scilicet vnitas amoris, concordiæ, & cooperationis.Phil.lec.4.med°.E. Eucharistia 158.171. Vnio.10.

7 Sancti habent quatuor delitias in præsenti, scilicet lumen Dei, bona opera, virtutes, & quietẽ mentis . Et habent quatuor delitias in gloria scilicet plenam Dei visionẽ, perfectã dilectionem, copiosam refectionem, & eminentem auctoritatem. Isa.51.med°.C. Festum.7.8.Fides.2.107.138.Fortitudo.41.53.Gazophilatium.2.Gloria.16.19.&c.Habitare.Hæresis.106.107.112.136.Gloria.23.

8 Deus parauit sanctis quatuor, scilicet locum æternæ quietis, regnum perpetuæ dignitatis, mensam diuinæ refectionis, & lucernam diuini luminis.Isa 64.fi.A. &c. Ieiunium. 35.Iepthe.Ignis.21.Imago.35.42.In.12.Indulgentia.8.15.

9 Sancti dicuntur nubes, propter cõuersationis sublimitatẽ, doctrinæ fecunditatem, & spiritualis consolationis vultatem.He.12.lec.1.prin°.B.Inebriari. Infamia.2. Ioannes. 3. Iudicium.66.Iustus.o.Laurentius.3.Laus.9.22.Lex.59.67. 109.125.Liber.15.&c.Lilium.Limbus.o.Lucerna.Maria.15 16.27.51.61.&c.Martyrium.12.Matrimonium 54.

10 Seruimus sanctis, non quasi obnoxij eis, sed virtute reuerẽtiæ, quia sunt nostri doctores per doctrinam, vel administrationem, vel intercessionem, & exemplum. 3.d.9.q.2.3.7m. Mendacium.19.Miraculum.30.35.&c.50.&c.Missa.27.Missio.28.&c.Nomen.15.36.84.Nubes.1.3.Occidere.12.Odiũ. 14.Oratio.32.68.&c.72.Passio.21.96.98.Paulus.19.Paupertas.8.Peccatum.185.327.Pœna.3.Perfectio. 52. &c. pietas. 13.21.Præceptum.86.prædestinatio.35.Princeps. 24. proximus.1.pulchritudo.12.13.14.purgatorium.2.Reliquiæ.Resurrectio.35.Roma.3.Sacerdos.11.Sacramentum.87.Sacrilegium.5.Sanctasanctorum.Sanctificatio.5.9.&c.Sanctitas. o.Satisfactio.25.Scenophegia.scriptura.4.scutum.sedere. 6.7.sensualitas.7.sensus.50.sepultura.7.&c. seruitus. 15. 18.symbolum.5.sion.3.societas.4.5.stella.9. subsistentia. 8.suffragia.12.Tacere.3.Templum.1.10.&c.Theologia.11 Timor.45.Velum.o.Vestis.1.2.Violatio.Virginitas.17. Vita.38. Vnctio.36. Vnio. 10. Votum. 6. 9. Vsura. 231. 307. Christus. 67.

11 Corpora sanctorum habebunt dotem impassibilitatis, non autem corpora puerorum , mortuorum tantum cum peccato originali 2.d.33.q.2.1.3m./.5m./.Ma.q.5.2.5m.

¶sandalia quæ tegunt pedes episcopi, significant contemptũ terrenorum.4.d.24.q.3.3.c. Vel Episcopus.13.14.

¶sanc. scientia 156. Oratio.75.&c.

Figura. 1 ¶SANGVIS non declinatur in plurali, tamen aliquando dicitur pluraliter, ad expressionem peccati. Psal. 50. fin. g. G. Accidens. 81.

Quid. 2 sanguis non est actu pars, sed est totum in potentia. 3a. q. 31.5.1m./.6.c./.3.d.3.q.5.1.4m./.4.d.11.L.med°.G. Adeps.1. Adoratio.21.Anima.213.214.Aqua.17.Arrius.Audacia.20 Baptismus.

Sa

Baptismus.56.219.&c.248.Cete. 4. Circuncisio.9. Coitus. 1.Consecratio.8.Contemplatio.10. Diaconus. 2. Eucharistia.4.6.&c.20.55.61.&c.80.101.&c.143.138.162.175.183. 184.185.199.212.255.

3 Sanguis est de integritate humanæ naturæ.1a.q.119. 1. c./. 3.d.54.3.c./.4.d.44.q 1.ar.2.q.2.c./. Quol.5.5.c.

4 Sanguis triplex, scilicet cibi & potus, hominis, & seminis. Psal.25.fi.f.D.Hærodius.2.

5 Sanguinei sunt amatiui. Ideo iecur dicitur cogens amare, quia generat sanguinem.12æ.q 48.2.1m. Humidum. 1. Ira. 14 51.52.Laurentius.3.Luna.7.Menstruus.o.Mors.45.Occidere.21.Oratio.80.

6 Sãguis in lege veteri, effundebatur, ad crepidinem altaris, vt Iudæi horrerent effundere sanguinem. Et quia vita est a Deo. Et pro effusione sanguinis Christi. 12æ.q.102.3.8m./. 6.1m. Parasceue.Paterna.Psalmus.8.Rex.9.Sacerdos.19.21. sacrificium.34.saphirus.o. satisfactio. 37.semen.5.&c.subdiaconus.2.Testis.6.Torcular.2.Vespere.

Christi. 7 Effusio sanguinis Christi, figurata est in effusione sanguinis omnium iustorum qui fuerunt ab origine mundi.Heb. 12. lec. 4. fin.

8 sanguis Christi, est precium redemptionis nostræ, quod Christus obtulit Deo, non autem diabolo. 3a.q.48.4.3m./.5. c./.q.49.5.1m./.Quol.5.5.c.fi./.1æ.Cor.6.le.fi.fi.E./.1æ. Tim. 2. lec. 1. fin.

9 Totus sanguis Christi, qui ad veritatem humanæ naturæ pertinebat, in passione eius effusus pro redemptione humani generis, ad corpus Christi redijt, & resurrexit cum eo, triplici ratione, scilicet quia passus est in perfectissima ætate, in qua maxime ea quæ in homine inueniuntur, ad veritatẽ humanæ naturæ pertinere videntur, tamquam ad maximã perfectionẽ adducta, & ex merito passionis, sicut & illæ partes sanctorum martyrum, in quibus passionem pro Christo sustinuerunt, quendam priuilegiatum fulgorem, in resurrectione habebunt, & ex ipsa virtute passionis, in qua humanum genus sanctificauit, quia humanitas Christi, salutiferam virtutem habuit, ex virtute verbi sibi vniti, secundum Damascenum.3a.q.54.3.1m./.Quol.5.5.o.

10 sanguis Christi in passione effusus, qui maxime fuit salubris, fuit diuinitati vnitus. Ideo oportuit, quòd in resurrectione, iungeretur alijs humanitatis partibus, sicut & verũ corpus eius.3a.q.52.3.1m./.Quol.5.5.c.fi.

11 sanguis Christi in passione effusus, sacer dicitur, secundũ illud, Quem sacer cruor perũxit, fusus agni corpore.Quol. 5. 5. ar. 1.

12 Cum Christus ante passionem comederit & biberit, nihil prohibet in eo fuisse aliquem sanguinem nutrimentalem, qui ad veritatem humanæ naturæ non pertineret, & quem non oporteret ad corpus eius in resurrectione redire.Quol. 5. 5. c.

13 sanguis vero qui in quibusdam ecclesijs pro reliquiis obseruatur, fluxit miraculose, de quadam eius immagine percussa.3a.q.54.3.3m./. Quol.5.5.c.fi.

14 Vel etiam alias, ex corpore Christi est effusus. Quo.5.5.c.fi.

15 Anima irrigata dulcedine sanguinis Christi, est quasi paradisus Dei, propter tria, scilicet propter virtutum fertilitatẽ, cordis dulcedinem, & conscientiæ serenitatem. Opusc. 58. c°.31. Vel anima.213.dulcedo.7.

¶sanies. Resurrectio.23.

Quid. 1 SANITAS est de prima specie qualitatis, causata ex humoribus adæquatis.12æ.q.49.2.c./.1m./.3m./.4.c./.q.50.1.c.fi./.Veri.q. 27.1.4m. *Animal.77.Augmentum.9.Bonitas.192. Cibus. 7.Contemplatio.10.Contritio.8.Conualescere.

2 sanitas quandoque fit ab intrinseco tantum, aliquãdo ab intrinseco & extrinseco simul, numquam autem ab extrinseco tantum.õ.4.c°.72.

3 sanitas est tantum in animali. 1a. q. 16. 6.c./.1.d.19.q.5.2. 1m. *Debitum.16 Doctrina.5.Egritudo.3.

Dua.10984 Oppositum videtur dicere a simili. 4. d.14.q.1.ar.3.q.1.c./. Veri.q.14.4.7m. Respondeo sicut Dubio.1173.

5 Cibus denominatur sanus, a qualitate sibi inhærente. Veri. q.1.4.c.fi. *Aestimatio.2.Forma.133.Gratia.2.120.121.127. 177.Gustus.2.Habitus.8.28.60.64. Incontinentia.7. Infirmitas.1.Iuramentum.18.Manus.4.Matrimonium.50.

6 Eadem numero sanitas, est in animali, & in aliis, nec alia sanitas est medicinæ, & vrinæ, quàm sanitas animalis, quam medicina facit, & vrina significat. 12æ.q.20.3. 3m. *Medicina.o.Miraculum.22. Pœna.42.58. Pulchritudo. 2.

7 sanitas & nouitas eius, significant iustitiam, quæ est rectitudo partium animæ, & integritatem gratiæ & naturæ, sicut languor & nouitas eius, significant culpam & pœnam. Ideo sanatio & renouatio animæ, sunt iustificatio per gratiam, & ablatio omnis pœnæ per gloriam.4.d. 17. q. 1.ar.1.q 3.o. *Rex.9.sacramentum.59. satisfactio. 37 . sensualitas. 16. socrates. 5. 6.

8 Sanitas mentis est duplex, scilicet a culpa per gratiam fidei, & ab omni miseria, per gloriam. Veri.q.10.11. 9m.

9 Christus quemcumque curauit, totum sanauit, scilicet mẽte, & corpore.3a.q.44.3.3m./.q.86.5.1m./.4.d.15.L.fi.D.

10 Dicitur illæ non posse sanari, qui non potest de facili sanari. potest tamen hoc fieri, per virtutem diuinæ gratiæ, quæ etiam interdum in profundum maris se conuertit.3a.q.86. 1.2m.fi. *Vnctio.10.16.17.20.25.

¶sanson.Occidere.12.Prophetia.58.

¶saphira. Correctio. 15.

Effectus. 1 ¶SAPHIRVS habet vim restringendi sanguinem. Opusc 34. c°. 3.

2 saphirus curat apostema, ex influxu cæli. spiritu.2.c.

Dei. ¶sapere. Inquantum aliquid æternum mente sapimus, non in hoc mundo sumus, secundum Augustinum. Hoc verũ est ex parte obiecti, in quod eleuamur, quod est supra mundum, & supra tempus. sed ex parte nostra qui eleuamur, cum simus temporales & in hoc mundo, sic gratia temporalis est. Opusc.9.q.31. *Bonitas.226.Eustratius.2.Intellectus.83.sapientia.o.stultitia.5.Vespertilio.Vsura.139.

¶sapidum.sapor.Verbum.75.

Quid. 1 ¶SAPIENTIA qua formaliter sapientes sumus, est quædam participatio diuinæ sapientiæ, quæ Deus est.22æ.q.23.2.1m. *Abiectus.

2 sapientia secundum Phylosophos, est tantum cognoscitiua, secundum Theologos vero, est etiam directiua.22æ.q.19 7.c. *Accedere.3. Aqua. 4.

3 sapientia iudicat de omnibus, & ordinat, quia considerat altissimas causas.12æ.q.57.2.c./.1m./.q.66.5.c./.1m./.5. prin°. /.Lib.2.c°.24.o./.Ethi.prin°./.Meta.lec.2.o. *Charitas 60. Contemplatio.4.7.25.Doctrina.16.Eustratius.2.

4 sapientia dicitur dupliciter secundum Philosophum, scilicet vniuersalis, & particularis. sapientia vniuersalis est virtus, quæ est vltimum in omnibus artibus & scientiis. Et ista est per quam homo ponitur in cognitione nobilissimarum rerum substãtiarum, scilicet separatarum, vel spiritualium. Et hæc secundum Phylosophum est metaphysica, & secundum nos est theologia. sed sapientia particularis est virtus per quam homo ponitur in vltimo cuiuscumque artis, vt medicinæ. Isa.3.prin°.a.F. *Experientia.6.Felicitas. 1.Fides.50.Finis.84.Habitus.33.Humilitas.31. Idoneus.2. Incorporalia.3.Insipientia.1.Intellectus.83. Iudex.3. Iudicium.5.19.20.21.22.Iustitia.50.Lac.2.

5 sapiens simpliciter, est qui cognoscit altissimã causam simpliciter, sed sapiens in aliquo genere, est qui scit altissimam causam in illo genere.1a.q.1.6.c./.22æ.q.9.2.c./.q.45.1.c./.q. 47.2.1m./.3.d.35.q.2.ar.1.q.2.c./.õ.c°.1./ Lib°.2.c°.28.3m./. Isa.3.prin°.a.F./.Ro.8.lec.2.prin°.K./.1æ.Cor.3.lec. 2. pri°. E./.Eph.5.lec.6.fi.F. *Liber.2.Magi.1.Medicus.2.&c.Misericordia. 20. Monarchia. 2. Musica. 2. Nomen. 20. Officium. 1.

6 Auditus est necessarius cuilibet homini, quia nullus est per se sapiens perfecte. Psal.43.prin°.a.D.E.

7 Acquisitio sapientiæ, per inspirationem, est velox, & facilis per studium vero est difficilis, & tarda. Psal.44.princ°.a.H. *Organum.1.5.Palpebræ.Perturbatio.Philosophia.o. Philosophus.o.Pythagoras.2.3.Plato.1. Poetica.3.Prædestinatio.12.prælatio.18.Princeps.25.prophetia.27.Regnum.2.sapere. senectus. 3.

8 sapientia tripliciter habetur, scilicet institutione humana, inspiratione diuina, & reuelatione diabolica.Isa.3. prin°.a. K./.Psal.44.prin°.a.H. *seruitus.6.studium.5.stultitia. 3.4.10.11.Thales.o.

9 Aliqui meditantur sapientiam quadrupliciter, scilicet credendo Christo, acquiescẽdo sapientibus, psallendo Deo, & docendo, vt iusti. Psal. 36. fin. x. G. *Tribulatio. 14. Turbatio. 2.

10 sapientia simpliciter, semper est bona, sed secundum quid est mala, & est triplex, scilicet terrena, animalis, & diabolica 22æ.q.45.1.1m./.q.46.1.2m./.q.55.1.3m./.q.113.1.1m. *Tristitia. 8. Verecundia.8.

11 sapientia increata, est omnino immutabilis, licet sapientia creata mutetur per accidens, idest ex parte subiecti, non autem per se, idest ex parte obiecti. Veri.q.11.1.10m. *Virtus. 198.Vsura.174.

Comparatio. 12 Omnis sapientia est scientia, inquantum est de conclusionibus, sed differt a ceteris scientiis, inquantum est de principiis.

cipijs.1 2ᵉ.q.57.2.1ᵐ./.4ᵐ./.22ᵉ.q.9.2.c./.1.prolo.3.c./.d. 34. q.2.3ᵐ./.d.35.1.3ᵐ./.Trin.1ᵐ./.6ᵐ./.Ethi.6.lec.5. fin. *Contemplatio.25.Fides.150.Infipientia.1.Metaphyfica.o.Perfectio.20.Pietas.20.Præceptum.36.

43 Sapientia vtitur principijs, non solum concludendo ex eis sicut aliæ scientiæ, sed iudicando de eis, & disputando contra negantes ea.1ª.q.1.8.c./.12ᵉ.q.53.2.1ᵐ./.2ᵐ./.q.66.5.4ᵐ. ./.3.d.35.q.1.ar.4.q.1.1ᵐ./.Ethi.6.lec.5.fi./.Meta.3.lec.5.fi./. Libº.4.lec.5.medº.d./.Libº.11.lec.4.o./.Poster.lec. 20. fin. *Prædestinatio.12.Prophetia.27.Prudentia.o.Sacrificium. 35.Scientia.73.Templum.13.Theologia.36.42.

24 Sapientia continet sub se scientiam & intellectum. 12ᵉ. q. 57.2.2ᵐ./.1.prolo.3.c.fi./ Ethi.6.lec.5.fi.

25 Sapientia est tantum vna, licet scientiæ sint multæ.12ᵉ.qu. 57.2.c.fi. *Verbum.30.Virtus.194.&c.

26 Sapientia est maxima, inter omnes virtutes intellectuales, iudicans, & ordinans eas.12ᵉ.q.57.2.2ᵐ./.q.66.5.o./. q. 68. 7.c./.Ethi.prinº./.Liº.6.lec.6.7.o.

Differen tia. 27 Differentia inter sapientiam, scientiam, intellectum, artem, & prudentiam.12ᵉ.q.57.2.3.4.o./.Ethi.6.lec.3.o./.Meta.1.lec. 1.fi.m.K./.Poster.lec.44.fi.i.B.

28 Sapientia dirigit alias virtutes intellectuales, prudentia vero morales.3.d.34.q.1.4.c. *Felicitas.1.Finis. 84.

29 Sapientia in rebus humanis, est prudentia.1ª.q.1.6.c./.22ᵉ. q.47.2.1ᵐ./.3.d.35.q.2.ar.4.q.2.c./.Ro.8 lec.2.prinº. K./.1ᵉ. Cor.lec.3.medº.G./.Eph.5.lec.6.fi.E. *Gratus. 2. Idoneus. 2.Medicus.2.&c.Perfectio.20.Thales.o.

30 Prudentia non imperat sapientiæ, sed econuerso. Nec est de altissimo, sicut sapientia. Sed imperat de ordinatis ad sapientiam. Ideo est ministra eius.12ᵉ.q.66.5.1ᵐ./.Ethi.6.fin. *Venus.2.

31 Prudentia est de ijs, per quæ peruenitur ad felicitatem, sed sapientia est de obiecto eius. Sed actus eius in hac vita non est perfecta felicitas, sed est inchoatio eius, quia est actus imperfectus, respectu sui obiecti principalis, scilicet Dei. 12ᵉ. quæst. 66. 5. 2ᵐ./. 3ᵐ./. Anima. 16. c./. 1ᵐ./.1ᵉ. Cor. lec. 3. medº. A.

Donum. 32 Dona sapientiæ & scientiæ, nihil aliud sunt quàm quædam perfectiones mentis humanæ, secundum quas disponitur ad sequendum instinctus spiritus sancti, in cognitione diuinorum, & humanorum.12ᵉ.q.68.5.1ᵐ./.22ᵉ.q.8.5.c. *Angelus.273.Armus.Beatitudo.16.&c.

33 Sapientia data a Deo, est donum spiritus sancti, sed sapientia acquisita per studium humanum, est virtus intellectualis.1ª.q.1.6.3ᵐ./.22ᵉ.q.45.1.o./.4.1ᵐ./ 2ᵐ./.3.d.35.q.2.art.1. q.1.o. *Character.29.Charitas.42.60.126.143. 151. Deus. 165.Donum.9 35.

34 Donum & virtus sapientiæ, principaliter est de diuinis, secundario vero de alijs, iudicando per regulas diuinas. 12ᵉ. quæst.57.2.c./.22ᵉ.quæst 9.2.c./.3.d.35.quæst.2.ar.1. quæst. 2.o./.Con.3.cº.154. *Flumen.1.Fons.1.Habitus.33.Intellectus. 293. 298.

35 Virtus sapientiæ, est tantum speculatiua, sed donum sapientiæ est speculatiuum principaliter, & secundario practicum 1ª.q.64.1.c./.22ᵉ.q.10.7.c./.q.45.3.o./.6.3ᵐ./.3.d.35.quæst. 2.ar.1.q.3.c.

36 Ratio speculatiua, quo ad apprehensionem perficitur dono intellectus, & quo ad iudicium dono sapientiæ. Sed ratio practica quo ad primum perficitur dono consilij, & quo ad secundum, dono scientiæ.12ᵉ.q.68.4.c.

37 Donum sapientiæ, est in ratione superiori, donum autem scientiæ, in ratione inferiori. 1ª. q.79.9.c./.22ᵉ.q.45.5.c./.2. d.24.q.2.2.c.fi.

38 Homo per donum sapientiæ vnitur altissimis causis, transformatus in earum similitudinem.3.d.34.q.1.2.c.

39 Donum sapientiæ est principaliter circa diuina, cum delectatione cauisata de eis per dilectionem, sed donum intellectus, est indifferenter circa omnia apprehensa quantum est de se. Nec habet delectationem, nisi causatam ex congruentia operationis ad operantem.3.distinct.3.quæst.2.ar. 2.quæst.3.c./.2ᵐ.

30 Augustinus loquitur de sapientia, quantum ad suam causam, scilicet quantum ad charitatem, ex qua etiam sumitur nomen sapientiæ quę est donum, secundum quòd saporem quendam importat.1ª.quæstio.43.5.2ᵐ./.3ᵐ./.22ᵉ. quæstio. 45. 2. 1ᵐ.

31 Talis expositio, scilicet quòd sapientia dicitur quasi sapida scientia, non conuenit, nisi secundum nomen quod habet sapientia, in latina lingua. In græco autem non competit, & sortę nec in alijs linguis. Vnde potius videtur nomen sapientiæ ibi accipi pro eius fama, qua a cunctis commenda-

tur.1ª.q.43.5.2ᵐ./.3ᵐ./.22ᵉ.q.45.2.2ᵐ.

32 Donum sapientiæ, dirigit hominis intellectum & affectu. Ideo ei tamquam directiuo, correspondent duo dona, scilicet intellectus in intellectu, & timor in affectu.12ᵉ.q.68. 4. 5ᵐ. *Ioannes.13.Iudicium.19.20.21. Lac.2. Manifestatio. 2.Maria. 27.

33 Rectum iudicium de diuinis ex inquisitione rationis, é virtutis sapientiæ, doni vero eius secundum connaturalitatẽ. 1ª.q.1.6.3ᵐ./.12ᵉ.q.68.1.4ᵐ./.22ᵉ.q.45.2.c./3.d.34.q.1.2.c./ d.35.q.2.ar.1.q.1.c.

34 Iudicium per modum inclinationis, est doni sapientiæ, sed per modum cognitionis tantum, est theologiæ. 1ª.q.1.6.3ᵐ. ./.22ᵉ.q.45. 2. c.

35 Donum sapientiæ iudicat & ordinat actiones & passiones humanas, & alia cognoscibilia.3.d.34.q.1.2.c.

36 Intellectus habet duos actus, scilicet percipere, & iudicare, secundum rationes diuinas, & humanas. Primum est doni intellectus, secundum doni sapientiæ, & tertium doni scientiæ.22ᵉ.q.8.6.o./.q.9.2.o./.q.45.2.3ᵐ./.3. d.35.q.2.a.2.q.3.o. *Pœnitentia. 84.

37 Donum sapientiæ, est excellentissimum, inter septem dona spiritus sancti, sed est inferius charitate.12ᵉ.q.68.7.c./. 1. d. 17.L.1.fi./.Col.3.lec.3.medº.E. *Pietas.15.20.Præceptum. 36.Prælatio.18.19.salomon.1.2.Virtus.198.

38 sapientia acquisita, potest esse cum peccato mortali, nõ autem donum sapientiæ, sicut nec charitas, quam præsupponit.22ᵉ.q.45.4.o.

39 Fides est simplex cognitio articulorum, sed donum sapientiæ, contemplatur eos dispositiue, & quodammodo explicite.3.d.35.q.2.ar.1.q.1.1ᵐ.

40 Fides assentit veritati diuinæ secundum se, sed donum sapientiæ iudicat secundum eam. Ideo præsupponit fidem. 22ᵉ.q.45.1.2ᵐ.

41 Fides est initium sapientiæ secundum essentiam, timor autem seruilis, est vt dispositio eius, sed filialis, vt primus effectus eius.22ᵉ.q.19.7.o./.q.45.6.3ᵐ.

42 Donum sapientiæ, dicitur pietas, & timor Dei, quia manifestant sapientiam & fidem.22ᵉ.q.45.1.3ᵐ./.3.d.3.q.2.artic. 1.q.1.2ᵐ.

43 Donum sapientiæ, quo ad suam causam, est in voluntate, sed secundum essentiam est in intellectu.22ᵉ.q.45.2.o./.3. d.35.q.2.ar.1.q.3.o.

44 Donum sapiẽtiæ, quantum est necessarium ad salutem est in omni habente gratiam. sed est in pueris & amentibus habitualiter tantum. sed quo ad secreta mysteria, & directionem aliorum, est in paucis, quia est gratia gratis data. 12ᵉ.q.68.5.1ᵐ./.22ᵉ.q.45.5.o.

45 sapientia in diuinis semper est essentialis, & numquam est personalis & propria, sed appropriatur, quia non significatur per modum exeuntis, sicut amor, sed per modum quiescentis in subiecto.1ª.q.34.1.2ᵐ./.q.37.2.1ᵐ./.q.39.7.2ᵐ./.1. prolo.prinº./.d.10.1.5ᵐ./.d 32.q.1.1.1ᵐ./.q.2.2.1ᵐ./.ꝟ. 4. cº. 12.fi. *Angelus.273.

46 sapientia in diuinis, dicitur dupliciter, scilicet essentialis, & genita.1ª.q.34.1.2ᵐ./.1.d.9.L.prinº./.d.32.q.2.o./.L./.Con. 4.cº.12./.13.prinº./.1ᵉ.Cor.lec.3.fi.A. *Appropriatio. 10. 11.16.17. Aqua.4.

47 sapientia vt supponit pro essentia, non dicitur genita, nec ingenita. sed vt supponit pro iposthasi, dicitur genita vel ingenita, tamen semper significat essentiam.1ª.d.32.q 2. 2. c./.1ᵐ. *Creatura.8.10.

48 sapientia patris dicitur dupliciter, scilicet essentialis, quæ est in ipso, & quæ procedit ab eo.1ª.quæst.39.7.2ᵐ./.1.d. 32. quæst. 2. 1. 1ᵐ.

49 Pater est sapiens, sapientia essentiali, non autem sapientia genita.1ª.q.37.2.1ᵐ./.q.39.7.2ᵐ./.1.d.32.q.1.1.1ᵐ./.q.2.1.o./ Ro.fi./ 1ᵉ.Cor.lec.3.fin.A. *Debitum. 10. Deus.100.384. 447.Effectus.1.Hæresis.105.

50 Pater est sapiens, vt cõcipiens verbum, filius autem, vt verbum conceptum, quia verbum est conceptio sapientis. Potentia.q.9.9. 6ᵐ.

51 Filius est sapientia patris.1ª.q.39.7.2ᵐ./.1.prolo.princº./.ꝟ. 4.cº.12./.1ᵉ.Cor.lec.3.fi.E.

52 Filius est sapiens formaliter, sapientia tantum essentiali, effectiue vero, sapientia genita tantum, sed seipso vel per se sapientia genita.1ª.q.39.7.2ᵐ./.1.d.32.q.2.2.o. * Idea. 22. 23. Incarnari. 18.

53 sapientia Dei tripliciter sumitur, scilicet pro cognitione, pro verbo, & pro effectu eius.ꝟ.4.cº.12./.13. *Inuocare.2. Iudex.3.Iustificatio.43.Manifestatio.2.Missio.24.Ordo.69. Pater. 16. Pax. 18.

54 Sapientia in diuinis, & in creaturis, comparatur tripliciter ad verbum, scilicet vt idem, vt prius, & vt posterius. 1.d.34. quæst. 2. 2ᵐ.

55 Per sapientiam Dei, & per filium eius, manifestantur secreta Dei, producuntur opera Dei, restaurantur, & perficiuntur.1.prolo.prinº. *Pœnitentia.84. 126. Prædestinatio. 12. 39. Reparatio. Tentare. 10. Transumptio. Christus. 119.

56 Deus loquitur sapientiam suam, quando infundit eam in mente, sed scribit eam in irrationalibus. Psal.44.prinº. 2. fi. *Finis.84.

Quod. ¶Sapor consistit in humido aqueo, aliqualiter digesto. Odor vero, in sicco aereo, aliqualiter contemperato. Ideo non sentitur per fibi ad inuicem conformantur. Anima. 2. lec. 19. fin. c. *Bonitas.226. Contrarium.6. Dulcedo. 1. Elementum. 19. Fermentum. 2. Gustus. 3. Nutrire. 2. Odor. 2. 3. Salsa. Tactus. 2.

¶Sara, Abraham. 9. 10. 25. 26. Mendacium. 20.

Qui. ¶Sarabaitæ sunt monachi, sine obedientia. Ideo non approbãtur, licet sint laboriosi. 22ᵉ.q 186.5.5ᵐ.

Exte. ¶Saraceni & Iudæi fabulantur, quòd præmia iustorum, sunt voluptates carnis. 4.d.44.q.1.ar.3.q.4.4ᵐ./.Con.3.cº.27.fin. ./.Libº. 4. cº.83./.1ᵉ. Cor. 15. lec. 5. prinº./.L./. Lec. 7, fin. *Error. 11. 12.

¶Sarad. Senacherib.

¶Sardinia. Corsica.

¶Sargon. Senacherib.

¶Sartago. Christus. 148.

¶Sata. Vsura. 170. 204. Vsus. 10.

¶Satagere. Infamia. 2.

¶Sathan. Assistere. 3. 4. 5.

Quare. ¶Sathanas. Petrus in euangelio dicitur sathanas, ideo quia aduersarius, inquantum bona sua voluntate ex pietate, bonæ voluntati Christi aduersabatur. 1. distinct. 48. L. medº. D. Dæmon. 116.

¶Satietas. Bonitas. 196. 224. Doctrina. 5. Eucharistia. 245. Maria. 69. Saturitas.

¶Satis. Gabriel. 2. Litera. 4. Satisfactio. 0. Satrapæ. Vsura. 216. 229.

Quid. 1 ¶Satisfactio est actus virtutis, materialiter & formaliter, eiciuus quidem iustitiæ vindicatiuæ, imperatiue vero est actus charitatis. 4.d, 15.q.1.ar.1.q.1.2.o./.q.3.c. * Concupiscentia. 17. 18. Dulcedo. 3. Episcopus, 31. Pœnitentia. 83. Vita. 65.

2 Satisfactio tripliciter diffinitur, scilicet quòd est recompensatio iniuriæ illatæ, secundum æqualitatem iustitiæ. Vel secundum Anselmum, est debitum honorem Deo reddere. Vel secundum Augustinum, est peccatorum causas excidere, & eorum suggestionibus, aditum non præbere. 4. d. 15. q.1.ar.1.q.2.1ᵐ./.q.3.o.

Impossi. 3 Satisfacere proprie est in actionibus, & reddere est in rebus exterioribus, licet quandoque vnum pro alio ponatur. 4.d. 15.q.1.ar.1.q.2.c /.ar.5.q.1.c.

4 Confessor laudabiliter, imponit penitenti, Quicquid boni feceris, sit tibi in remissionem peccatorum, quia dupliciter valet talis iniunctio, scilicet ex natura operis, & ex vi clauiũ. Ideo est satisfactio sacramentalis. Quol. 3 28. o. Absoluere. 40. Consethio. 58. *Bonitas 196.

5 Nulla satisfactio debet imponi nouiter baptizatis. 3ª.q.49. 3.2ᵐ./.q.68.5.o./.6.c./.2.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./.3.d.19.ar.3.q.2. 1ᵐ./.L./.4.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./.Con.4.cº.58./.Ro.11. lec.4.fi. C. &c. *Circuncisio.48. Contritio.17.

6 Nulla satisfactio debet imponi pro peccato originali. Nec de eo debet esse pœnitentia propriè, sed large, idest displicentia.4.d.16 q.1 ar.2.q.2.o.

7 Pœnitentias canonum, non oportet semper imponi, sed debent moderari, secundum conditiones peccati, & peccatoris.4.d.16.L.fi /.d.18.q.1.ar.3.q.4.c./.d.20.ar.2.q.1.2ᵐ. *Diffinitio.6. Elemosyna.9.33.34. Eucharistia.162 280. Ieiunium 10.11. Indulgentia, 8, &c. Macula. 13. 14. Misericordia. 12. Operatio.54.60.&c. Oratio.52. Peccatum.161.376. Pœna. 20.26.36.51.58.60.61.67.71.79.

8 Satisfactio grauis, non debet imponi, ne spiritus frangatur. Sed notificari debet pœnitenti, vt bene agendo, alluefiat ad maiora.4.d.18.q.1.art.3 q 4.o./.d.20.art.2.q.2.3ᵐ./. Quol.3. 28.o. *Pœnitentia. 14. 31. 36. 55. 80. & cetera. 104. 126. Præceptum.26.

9 Satisfactio septennis pœnitentiæ, nõ exigitur pro quolibet peccato mortali, sed est regula communis pluribus. 4.d.20. ar.2.q.1.2ᵐ.

10 Satisfactio vt pars sacramenti, sufficit ad expiandum pœnã pro peccatis, non autem ex quantitate pœnæ. Ideo oportet eam imponi.4.d.17.q.3.ar.1.q.1.4ᵐ./.ar.3.q.1.3ᵐ./.art.5.q.1.c. *Restitutio.2. Vsura.236.259.274.

11 Satisfactio iniuncta a confessore, dupliciter valet, scilicet ex natura operis, & ex ui clauium. Ideo plus valet, quàm facta ex propria voluntate. Quol. 3.28.c.

12 Siue sacerdos se habeat discrete, in impositione pœnitentię siue non, nihil ibi diuersificatur, quo ad efficaciam absolutionis, confessionis, & contritionis.4.d.20.ar.2.q.2.c.

13 Satisfactio requirit opus meritorium. Ideo pœna purgato- Quis. rij non est satisfactoria, nisi large, idest pœnæ debitæ solutio. 4.d.17.q.2.ar.4.q.3.3ᵐ./.Con.3.cº.158.5ᵐ.

14 In satisfactione, bonitas actus est quid principalius, quàm penalitas.4.d.15.q.2.ar.2.q.2.2ᵐ./.d.45.q.2.ar.3.q.1.1ᵐ./.d.17.q.3.ar.4.q.1.2ᵐ.

15 Pœnitens, per satisfactionem consequitur perfectum effectum gratiæ, quia liberatur totaliter a reatu peccati, 3ª. qu. 90.3.2ᵐ./.4 d.16.q.1.ar.1.q.2.3ᵐ./.d.17.q.3.ar.4.q.1.2ᵐ.

16 Ex proposito satisfaciendi, gratia confertur, licet satisfactio actualis, gratiam præsupponat.3ª.q.90.3.2ᵐ./.d.16 q.1. arr. 1.q.2.3ᵐ./.d.17.q.3.ar.4.q.1.2ᵐ.

17 Quilibet tenetur ad satisfactionem iniunctam ei a confes- Obligatio. sore non errante, si adfit facultas.4.d.16.L./.d.17.q.2.ar.1. q.1.8ᵐ./.d.18.q.1.ar.3.q.4.o./.Quol.3.28.c. *Confessio.19. 27.28.81.85.86. Contritio.1.3.17. Forus.1. Furtum.8.

18 Homo non potest satisfacere de vno peccato sine alio. 3ª.q. 86.3.o./.4.d.15.q.1.ar.3.q.1.o. *Gratia.157. Religio.19. 43. 50.60.61.90.107.108. Restitutio.2. Sacrificium.30.

19 Homo post contritionẽ de peccatis præteritis, peccans moraliter, non potest satisfacere, nisi prius peniteat.4 d.15.q.1 ar.3.q.2.o./.d.20.ar.2.q.3.c. * Stuprum. 2. Tribulatio. 22. Voluntas.51.52.53. Vsura.308.309.

20 Satisfactionem oportet fieri per opera penalia, ratione peccatorum præteritorum, & ratione futurorum.4.d.15.q.1.a. 4.q.1.o./.Con 3.cº.158.

21 Homo potest satisfacere Deo, secundum æqualitatem proportionis, per acceptationem infinitæ misericordiæ Dei, nõ autem secundum æqualitatem quantitatis offensæ. 3ª. q.1. 2.2ᵐ./.q.85.3.o./.q.90.2.c /.4.d.15.q.1.2.o./.ar.3.q.2.c.

22 Satisfactio in proposito, causat gratiam, sed in exequutione auget eam, sicut & baptismus.3ª.q.90.2.2ᵐ./.4.d. 16. q. 1.ar.1.q.2.3ᵐ./.d.17.q.1.ar.1.q.1.1ᵐ./.ar.5.q.1.c.

23 Nulla pura creatura, potuit satisfacere Deo, pro natura hu- Pro alio. mana.3ª.q.1.2.2ᵐ./.q.46.1.3ᵐ./ q.49.5.1ᵐ./.2.d.33.L fi./.3./ d.1.q.1.2.c./.6ᵐ./.8ᵐ./.9ᵐ./.d.18.ar.6.q.2 6.o./.d.19.L.fi./.d. 20.2.o./.4.d.15.q.1.2.5ᵐ./.d.48.q.1.1.3ᵐ./.Con.4 cº.54. fi./. 55.21ᵐ./.Veri.quæ.26.6 2ᵐ./.q.29.7.c./.7ᵐ./. Opuſ.2.cº.7./. Opuſ.3.cº.205./.206./.207./ 233 /.He.2.lec.2.medº.H.

24 Satisfactio pro se, vel satisfactio pro alio, dicitur preciũ quod dam.3ª.q.48.4.c.

25 Adam & alij sancti patres, satisfecerunt pro peccatis suis, secundum quòd peccatum corrumpit bonum personale, non secundum quòd corrumpit naturam.2ª.q.49.5.1ᵐ./.q.62.5. o./.2ᵐ./.2.d.21.q.2.2.5ᵐ./.d.33.L.fi.E./.3.d.1.q.1.2.7ᵐ./.ꝟ.4. cº.52.fi./. Opuſ.3.cº.204.

26 Vnus homo, potest satisfacere pro alio, inquantũ sunt vnũ in charitate.3ª.q.14.1.c./.q.48.2.1ᵐ./.4.d.20.ar.2.q.3.o./. ar. 3.q.1.c./.ar.4.q.1.c./.ar.5.q.3.2ᵐ./.d.45.q.2.ar.1.q.1.c./.ar.2. q.2.c./.Con. 3. cº. 158. fi./.Libº.4.cº.55.1.1ᵐ./.19ᵐ./.20ᵐ./. Veri.q.29.7.c.

27 Nullus potest conteri, vel confiteri pro alio, sicut potest satisfacere, quia hoc est extra, illa vero sunt intra, quia pertinent ad bonitatem gratiæ, vel ad culpam. 3ª. q.48.2.1ᵐ./.4. d.20.ar.2.q.3.2ᵐ.

28 Minor pœna requiritur, in satisfactione pro alio, quàm in satisfactione pro se, propter maiorem charitatem.4.d.20.art. 2. quæst. 3. c.

29 Satisfaciens pro alio, non satisfacit pro se, quia illa quantitas pœnæ, non sufficit ad vtrũque. Sed sibi meretur aliquid maius dimissione pœnæ, scilicet vitam æternam.4.d.20.ar.2. q.3.3ᵐ./.d.45.q.2.ar.1.q.4.o.

30 Non debet permitti quòd aliquis pro alio satisfaciat, nisi impotente, vel indisposito ad proprię portãdum pœnam. 4.d.20.ar.2.q.3.c.

31 Ad satisfaciendum pro alio, non requiritur in potentia pro illo alio, quo ad dictum, sed tantum vt satisfactio est in remedium.4.d.20.ar.2.q.3.c.

32 Satisfactio pro tota natura humana, debuit fieri per mortẽ Christus. Christi, quia debuit esse vniuersalis, & exemplar cuiuslibet alterius.3.d.20.3.o./ Con.4.cº.55 19ᵐ./.20ᵐ./. Veri.q.29.7. 6ᵐ./.Opuſ.3.cº.238.fin./.Rom.3.lec.3.medº. C. Passio. 111. *Baptismus. 180.

33 Passio Christi causauit nostram salutem, per modum satisfactionis.

Sa Scan

factionis.3ª.q.43.1.3.c./.4.2ᵐ./.q.48.2.o./.4.e./.6.3ᵐ./. Con. 4.cº.55.19ᵐ.&c. *Gratia.85.157.Iustificatio.35. Mors. 17. Passio.88.100.108.&c.131.

34 Hæc satisfactio, fuit superabũdans.3ª.q 48.2.e./.2ᵐ./.4.c./. q.49.1.c./.q.68.5.1ᵐ./.q.69.2.c./.Con.4.cº.55.23ᵐ.

35 Christus per mortem suam sufficienter satisfecit pro peccatis humani generis,etiam si essent plura.3ª.q.46.6.c./.4ᵐ./. 6ᵐ./.q.48.2.o./.q.49.1.3.c./.q.68.1.c./.q.69.2.c./.q.86.4.3ᵐ./ 4.d.4.q.2.ar.1.q.2.c./.d.18.q.1.ar.2.q.2.c./ 2ᵐ./. Opus. 3.cº. 238.fi./.Ro.11.le.4.fi. D./.Col.le.6.priº.K.*Sacerdos.12.34.

36 Christus satisfecit pro tota natura humana sufficienter, nõ autem efficaciter.3ª.q.46.1.3ᵐ./.q.79.7.2ᵐ./.3.d.13.q.2. art. 2.q.2.5ᵐ./.d.19.ar.1.q.1.4ᵐ./.q.2.o./.4.d.8.q.2.ar.2.q.3.7ᵐ./. d.18.q.1.ar.3.q.2.c./.2ᵐ./.d.47.q.1.ar.3.q.1.c./.Con.4.cº.55. 7ᵐ./.72./.Veri.q.26.6.20ᵐ./.q.29.7.4ᵐ./.Quol. 2. 14. 16.c./. Matth.20.fi.b.I./.1ᵉ.Tim.2.lec.1.fi./.He.2.lec.3. med º. I./. eº.9.fi. *Sanguis.9.&c. Christus.102.173.

37 Vna gutta sanguinis Christi fusa in circumcisione, vel quæcumque pœna eius, plene satisfecit, ratione personæ eius, non autem secundum genus operis.3ª.q.46.6.6ᵐ./ 3.d. 20. 3.3ᵐ./.6ᵐ./. Quol.2.2.o./.Quol.5.5.c.fi./.Opus.3. cº. 238. fi. *Pœnitentia. 88.

Chi. ¶ Satrapę dicuntur principes, quasi satis parati ad officium, vel satis rapientes. Opus.20.Libº.3.cº.22.princº.

Diuisio. ¶ Saturitas iustorum triplex . Et triplex fames peccantium, s. corporalis, verbi Dei, & beatitudinis. Psal.36. medº.p. *Beatitudo.151.168.169.Bonitas.224.Satietas.

Effectus. 1 ¶ Satvrnvs infrigidat, ex propria virtute & natura, consequente speciem eius.2.distinct. 14.1.3. Cælum. 25.26.27. Iudæi. 3. 20.

2 Saturno res fixas & permanentes,attribuũt astrologi.1ª,q. 104.2.c. *Iupiter.Lex.18.Planetæ.1.

¶ Saxum.Cete.4.Lapis.Virtus.41.

Quid. 1 ¶ Scandalvm proprie, est dictum vel factum, minus rectũ præbens aliis occasionem ruinę.Sed scandalum large sumi tur pro quolibet impedimento,alicui præstito,in via aliqua quam prosequi intendit.22ᵉ.q.43.1.o./.4.c./.4.d.38.q.2. ar. 2.q.1 c./.2ᵐ./.q 2.1.o./.Quol.4.23.3ᵐ./.Matth.15.princº.a. A./.Rom.7.lec 2.medº.C./.cº.14.lec.2. princº. *Contentio.1.Fama.1.Infamia.2.Offendiculum.

2 Scandalon græce, offensio dicitur latinæ, vel ruina, vel impactio pedis.22ᵉ.q.43.1.o./.4.c./.4.d.38.q.1.1. o./. Quol. 4. 23.3ᵐ./.Isa.8.fi.c.1./.Matth.15.priº.a.A./.Rom. 14. lec. 2. priº. *Petrus.1 Religio.106.

Diuisio. 3 Scandalum duplex,scilicet actiuum, idest omne inductiũ peccati,intentum, vel non intentum, scilicet peccatum vel simile ei, & passiuum, idest ruina peccati,ex dicto vel facto alterius.22ᵉ.q.43.1.4ᵐ./.2.c./.4.d.38.q.2.1.1ᵐ./.2ᵐ./.4ᵐ./.ar. 2.q.1.3.c./. Quol.4.23.3ᵐ./.Matth 15 priº.2.A./.Ro.7. lec. 2.medº.C./.cº.14.lec.2.medº. K.&c. *Ruina.Christus.212.

4 Scandalum passiuum, non est omnino passio , sed est actio parientis cooperatis agenti.4.d.38.q.2.ar.2.q.1.3ᵐ./.q.2.4ᵐ.

5 Scandalum actiuum,quandoque est sine passiuo, quandoque econuerso,& quandoque simul.22ᵉ.q.43.1.4ᵘ./.2.c./.4. d.38.q.2.ar.2.q.1.c./.ar.4.q.1.c./.Ro 7 lec.2.medº. D.

peccatum 6 Omne scandalum est peccatum,sed actiuum quidem dantis,passiuum vero sumentis.22ᵉ.q.43.2.o./.4.d.38.q.2. ar.2. q.1.o./.ar.4.q.1.c./.Ro.14.lec 2.medº.C.

7 Scandalum actiuum per se,idest intentum, est speciale peccatum,non autem per accidens, nec scandalum passiuum. 22ᵉ q.43.3.o./.4.d.38.q.2.ar.2.q.2.o /.q.3.c. *Abscondere. 4.Adulatio.3.Disputatio.6.Litigium.2.Mendacium.8.17.

8 Scandalum actiuum intentum , est speciale peccatum formaliter, ex parte finis, & habitus imperantis, scilicet odii, non autem materialiter ex parte obiecti, & habituum elicitium,nec etiam scandalum non intentum.4.d.38.q.2.ar.2. q.2.c./.2ᵐ. *Præceptum.95.

9 Scandalum actiuum est peccatum oppositum ædificationi proximorum.4.d.38.q.2.ar.2.q. 2. c./.2ᵐ. Vsura. 242. 264. 269. 277. 295.

10 Scandalum actiuum est sine alio peccato, quando factum, vel dictum,non est peccatum,sed habet speciem mali. 22ᵉ. q.43.3.2ᵐ./.4.d.38.q.2.ar.2.q.2.1ᵐ.

11 Vtrumque scandalum,scilicet actiuum & passiuum,est veniale & quandoque mortale.22ᵉ.q.43.4.o./.4.d.38.q.2.ar.2. q.3.o./.ar.3.q.2 c.

12 Scandalum actiuum, est per se grauius peccatum scandalo passiuo,sed aliquando est econuerso.14.d.38.q.2.ar.2.q.1.3ᵐ.

13 Scandalum actiuum vel passiuum,non conuenit perfectis nisi de veniali,sed imperfectis etiam de mortali.22ᵉ.q.43.5. 6.o./.4.d.38.q.2.3.o.

Scan Sca Sce Sci

14 Omne scandalum causatur ex aliquo scandalo actiuo sui, non autem semper ex peccato alterius.22ᵉ.q.43.6.1ᵐ./.4.d. 38.q.2.ar.3.q.1.2ᵐ.

15 Bona spiritualia necessaria, non debent dimitti propter scãdalum, alia vero debent occultari, vel differri, si sit ex ignorantia, donec doceatur, nisi sit periculum. Non autem post, nec si est ex malitia.22ᵉ.q.43.2.7.8.o./.3ª q.42.2.o./.4.d.38. q.2.ar.4 q.2.o./.Virt.q.3.1.3ᵐ./.Matth.15.medº.a.B./.Rom. 14. lec. 3. medº. G. *Aaron. 3. Cibus.8. Condemnatus, Confessio. 10.

16 Omne quod habet speciem mali, secundum opinionem eorum qui tolerantur ab ecclesia , est relinquendum propter scandalum, non autem si habeat speciem mali, secundum opinionem præciforum ab ecclesia.Rom.14.lec.2.medº. A. *Contumelia.6.Correctio.6.7.8.9.22. Furtũ.8.Infidelis.13.

17 Veritas nullo modo deseri debet, propter scandalum pasiuum aliorum.22ᵉ.q.43.7.2ᵐ./.3ª.q.42.2.c./.1ᵐ./.4 d.21.qu. 3.3.4ᵐ./.d.38 q.2.ar.4.q.1.o./.Matth.15.prinº.a.B./.Ro.14. lec.3.medº.G./.1ᵉ.Cor.8.lec.1.fi./.Gal.2.lec.3.prinº. A. &c.

18 Confessio fidei,quo ad non determinata,debet differri propter scandalum,non autem quo ad determinata. Rom.14, lec.3.medº.G.

19 Bona temporalia propria, debent deseri, propter scandalũ ex ignorantia vel infirmitate,vel scandalum sedari, non autem si sit ex malitia,nec aliena nobis commissa.22ᵉ.q.43.8. o./.4.d.38.q.2.ar.4.q.3.o./.Rom.14.lec.3.prinº. I. *Iudicii 24.29.30.Lex.174.

20 Punitio non debet deseri propter scandalum, nisi sequatur peius,propter multitudinem peccantium, vel propter potẽtiam principum. 22ᵉ.q.33.6 o./.q.43.7.1ᵐ./.q.1 08.1.5ᵐ./.3. 1ᵐ./.4.d.38.q.2.ar.4.qu.1.1ᵐ./.Quol.10.15.1ᵐ./. Matth.13. medº.b. I. *Oblatio.9.Occultatio.Peccatum.256. Pœnitẽtia.105.Prædicare.19.Prædicator.9.Ritus. Thomas.5.Virginitas. 27 28.

¶ Scapulæ. Humerus. Vnctio.37.

¶ Sceleratus.Asilum. Eucharistia.278.

¶ Scelus. Hieronymus.1.

¶ Scenophegia erat festum tabernaculorum,per dies septem, propter beneficium deductionis, & protectionis in deserto. Et significat peregrinationem sanctorum in hoc mundo. Cui nunc succedit festũ consecrationis ecclesiæ.12ᵉ.q.102. 4.10ᵐ./.q.103.3.4ᵐ./.Io.7.lec.1.princº.a.K./.lec.2.princº.a. G.&c./.lec.5.prinº. Quid.

¶ Sceptrum.Potestas 10.Scipio.

¶ Scenola. Hieronimus.1.

¶ Scibile dicitur secundum potentiam,scientia vero,secundũ actum vel habitum. Ideo non sunt simul natura.1ª.q.13.7. 6ᵐ. *Dependere.o. Genus. 22. Scientia.31. Subiectum. 2. Christus. 125. Differentia

¶ Scienter. Aduertere. Aduocatus.1.4. Concordia.1. Confessio 51. Delictum.1 Dispensatio.19. Dolus.o. Ebrietas.5.13. Excommunicatio.25.26. Gula.4.5.6. Malitia o. Matrimonium 92.111.116.126.Missa.8. Ordo.101. Peccatum.137.Perpendere. præceptum.72. Religio.61. Simonia.41. Spõte. Studiosus. Vendere.8. Volũtarium.o. Vsura.223.227.257.261. &c.

1 ¶ Scientia significat qualitatem simplicem , quam consequitur quidam respectus.1ª.q.13.7.1ᵐ./.12ᵉ.q.54.4.o./.1.d. 30.2.c./.Veri.q.4.5.c./ q.21.6.c. *Adam.21. Arithmetica. 2. Consilium. 4. Dialectica. 1. 2. Fides.144. Habitus.28.33. Hierarchia. 1. Quid.

2 Immo scientia est collectio specierum, ordinatarum ad cognoscẽdum.3ª.q.12.2.c./.3.d.14.ar.3.q.4 c./.3ᵐ./. Con.1.cº. 56.5ᵐ./.Veri.q.10.2.c.fi./.q.20.2.c.fi./.q.24.4.8ᵐ./. Opusc.9. q.81. Respº.Duº.1099. *Idea 29 Ignorantia.22.24.28. Duᵐ.1167

3 Scientia est qualitas simplex,relata ad multa secũdum quũ 12ᵉ.q.54.4.o.*Lex.157.Logica.1.11.Magi.9.&c.Possessio.2.

4 Scientia est relatiũ, secundũ dici poª.q.7.4.9ᵐ. *præceptũ 53.103.Relatio.43.44.Theoª.o.Virtus.198.

5 Scientia est assimilatio intellectus,ad rem sciram,per spẽm intelligibilem,quæ est similitudo rei intellectæ.1ª,quæ.14.2 2ᵐ./.poª.q.7.5.c.

6 Scientia potest nominare habitũ. & actũ.2.d.24.q.2.4.4ᵐ.

7 scientia plus dicit,quàm illuminationem, s. comprehensionem eorum ad quorum visionem illuminatio dirigebat.cõ scientia pertinet ad perfectionem. 4. d.4 q.2.ar.2.q.3.2ᵐ.

8 Aristoteles aliquando large accipit scientiam, s. pro qualibet certitudinali cognitione,& aliquando proprie,s.secundum q̃ diuiditur contra intellectum,prout dicitur,scientia est conclusionum,intellectus uero principiorum.Poster.lec. 7.medº.d./.Lec.44.fin.i.

9 Ad scientiam requiruntur tantũ tria, scilicet potẽtia actiua cognoscentis,

Sci

cognoscentis,qua de rebus iudicat,res cognita,& vnio vtri usque. Veri.q.1.9.10.c./.q.2.1.b.3.

Duᵐ.1100.10 Oppositum videtur dicere. 3. 2. cº.56.2ᵐ./ Veri.q.8.1.13ᵐ. Respondeo sicut Dubio.794.

11 Quantitas intensiua,est essentialis scientiæ, nõ autem quãtitas extensiua,sed per accidens.Veri.q.20.4.10ᵐ./.14ᵐ.

Duᵐ.1101.12 Immo scientia augetur secundum se,per additionem. 12ᵉ. q.49.4.c./.q.52.2.c. Respondeo sicut Dubio.1099.

13 Scientia particularis,proprie est,quæ sit per medium particulare.1.d.35.5.2ᵐ.

principiũ.14 Diuersæ scientiæ, procedũt ex diuersis principiis & medijs 12ᵉ.q.54.2.2ᵐ./.2.d.24.q.2.2.5ᵐ. *Actus.106.107.

15 Omnis scientia habetur per aliqua principia per se nota,& per consequens visa,22ᵉ.quæst.1.5.c. *Artifex.4.Causa.58. Certitudo. 4.

16 Nulla scientia probat principia sua, sed probat alia ex eis. Nec disputat contra negantes ea,præter primã philosophiã 1ª.q.1.8.c./.Meta.3.lec.5.o./.Libº.4.lec.1./.Phy.le.2.meº.c./ Poster.le.20.fi.d./.le.21.fi.c. *Demonstratio.8.9.16. Deus. 382. Dialectica.4.

Duᵐ.1102.17 Immo in physica, Philosophus disputat cõtra negantes sua principia. Phy.lec.2. Respondeo Dubio.1102.

18 Cognitio causarũ subiecti generis scientiæ,est finis, ad quẽ generatio scientiæ pertingit.Meta.prolo.fi. D./.libº.4. lec.1. prinº.c./ Libº.6.prinº./.Libº.1 1.lec.7.prinº. * Fides. 142. 143.144.147.148.Habitus.68.&c.

19 Eiusdem scientiæ est, cõsiderare aliquod genus, & proprias eius causas.Meta.prolo.medº.C./.Libº.4. lec. 1. princº.c./. Libº.6.prinº./.Libº.1 1.lec.7.prinº.

20 Scientia acquisita,est in cognitione primorum principiorũ sicut in principiis actiuis.1.d.17.q.1.3.c./.2.d.24.q.2.4. 3ᵐ./. Veri.q.16.2.c./.q.17.1.1ᵐ./.Quol.3.26.fin./.Quol. 8.4. c /. Phy.2.lec.5.fi./.Poster.lec.3.prinº.

Duᵐ.1103.21 Immo est in eis sicut in principiis materialibus. Phy.2.lec. 5.fi.d. Respondeo sicut Dubio 1103. *Idea. 8.

22 Scientia vtitur principijs alterius scientiæ , cui se habet ex additione, vt geometria, respectu arithmeticæ, & naturalis respectu mathematicę. Cę.lec.3.medº. d.E./.Poster. lec.17.o. *Metaphysica.10.&c.

23 In scientiis mathematicis,principia manifestantur inductione, in naturalibus sensu, in moralibus consuetudine, & in artibus experientia.Ethi.lec.11 fi.

24 Omnis scientia est ex principiis certioribus quo ad nos, sicut physica, vel secundum naturam, sicut matematica, vel superficialiter exquisitis vt in pluribus, vt scientia moralis. Meta.6.lec.1.prinº.a.A.

25 Habens memoriter conclusiones geometriæ, nõ per media geometrica,non habet scientiam geometriæ,sed opinionẽ. Virt.q.2.1.3.6ᵐ.

26 Tota virtus demonstrationis,dependet ex medio. Ideo diuersa media,sunt sicut diuersa principia actiua, secundum quæ,habitus scientiarum diuersificantur.12ᵉ.quæ.54.2.2ᵐ. *Principiũ.16.&c.Prudentia.81.82.Puer.13.Sapia. 13. &c.

27 Nulla scientia particularis,vtitur primis principijs, in sua communitate acceptis,sed quantum se extendit subiectum eius,sed tantum metaphysica.Meta.11.lec.4.o.

28 In diuersis conclusionibus vnius scientiæ,sunt diuersa media per quæ probantur. Ideo homo potest scire aliquas cõclusiones sine aliis,sicut & media. 22ᵉ.q.5.3.2ᵐ. *Theologia.8.12.18.34.35.

29 Scientia demonstrativa,dicitur iudicativa,inquantum per resolutionem in prima principia , de veritate inquisitorum diiudicat.22ᵉ.q.53.4.c.

30 Ratio formalis obiecti scientiæ, est medium demonstrationis.Virt.q.2.13.6ᵐ.

Obiectum 31 Formalis ratio scibilis,accipitur secundũ principia,ex quibus aliquid scitur. Poster.lec.41.medº.d.D.

32 Idem est subiectum principiorum , & totius scientiæ, quia tota scientia,virtute continetur in eis. 1ª.q.1.7.c./.12ᵉ.q.3. 6.c./.22ᵉ.q.4.1.c./.He.11.lec.1.medº C.

33 Omne quod scitur, est aliquo modo. 1ª.q.14.9.o./.3ª. q. 10. 3.c./.1.d.35.5.3ᵐ./.d.38.4.o./.d.39.q.1.3.4ᵐ./.Ver.q.2.2.12ᵐ.

34 Omne scitum a nobis , est necessarium , non autem omne scitum a Deo.1ª.q.14.13.3ᵐ./.1.d.38. 5. o. *Adam. 32. 64. Arithmetrica. 2.

35 Omne scitum, est aliquo modo visum per intellectum. 22ᵉ. q.1.5.c./.4ᵐ. *Ars.8.9.Bonitas.117. Cælum.117. Ciuilis. o. Cohors. 1.

36 Idem est subiectum principiorum,& totius scientiæ, cum tota scientia virtute contineatur in principiis.1ª.quæ.1.7.c. *Conscientia.1.Contentio.1.

37 Subiectum scientiæ sicut & obiectum potentiæ duplex, scilicet materiale, & formale.1ª.q.1.7.c./.Phy.2.lec.5.Obiectum 3. *Defectus.5. Dæmon.57.

38 Formalis ratio subiecti scientiæ, sicut & obiecti potentiæ,duplex,scilicet ex parte rei,& ex parte nostra.12ᵉ.quæst.1.2.c. *Demonstratio. 16.

39 subiectum scientiæ duplex, scilicet adæquatum, quod prædicatur de omnibus confideratis p se in illa scientia,& principale seu subiectum attributionis , quod i ea principaliter consideratur,& ad quod referuntur omnia quæ in illa scibilia considerantur,& ad illud ordinãtur. Meta. 5.le.7. prinº.

40 subiectum scientiæ,est illud , cuius passiones & causas quærimus. Meta prolo.fi. D./.Poster.le.2. priº.a. *Dependere.o.

41 subiectum scientiæ potest habere duplices partes , scilicet ex quibus componitur,& subiectiuas. sed primæ principaliter requiruntur & per se. Poster.lec.41.medº.c.K.

42 subiectum scientiæ,comparatur ad eam tripliciter, scilicet quia continet omnia quæ sunt in ea,principaliter in ea intenditur eius cognitio, & distinguit scientiam ab omnibus alijs.1.prolo.4.c.

43 Quælibet scientia considerat,per se accidentia sui subiecti, non autem quæ insunt ei per accñs. Meta.4 le.1 priº.a. K.

44 sic se habet,subiectum ad scientiam, sicut obiectum ad potentiam vel habitum.1ª.q.1.7.c.

45 Materialiter scita,sunt conclusiones, formalis vero rõ scibilis,sunt media demonstrationis,per quæ cõclusiones cognoscuntur.22ᵉ.q.1.1.c./.Poster.lec.2.prinº.a.

46 scientia est variabilis quadrupliciter . Primo per generationem vel corruptionem, diminutionem vel augmentũ scitæ. Secundo ex parte actus , considerando in actu, quod prius considerabatur in habitu, vel in potentia, vel nunc vnum, & post aliud, vel ab vno discurrendo in aliud. Tertio secundum modum,scilicet clarius, vel minº clare,ex diuerso medio,vel acutiori ingenio. Quarto mutatione obiecti. Veri. q.2.13.c. *Deus.139.141.152.330. Diffinitio.144. Dispensatio.19. Doctrina.12. Aeternitas 41. Fides.4.143.

47 Omnis scientia,vel est circa intelligibilia tantum, ut metaphysica. Vel circa imaginabilia in particulari,& intelligibilia simul in vniuersali,ut mathematica. Vel circa sensibilia & intelligibilia, ut physica. Vel ex vniuersalibus principijs ad particularia,ut scitæ practicę.Meta.6.le.1. prinº.a.E. *Habitº. 68.&c.Hieronymus.o. Ignorantia.5.6.8.14.22.27.33. Immunitas. Infinitum.7.

48 scientia est tãtum de vniuersalibus, quia de indiuiduis,& singularibus non est scientia obiectiue.2.di 24.qu.2.4.6ᵐ./. Veri.q.2.13 8ᵐ./.Meta.2.lec.4.meº.g./.Liº.7.le.14./.Liº.11 lec.8.o./. Anima.2.lec.12.medº.b./.Poster.lec.16. fin. * Intellectus. 155. 176. Duᵐ.1104ᵐ.

49 Immo metaphysica considerat etiam de singulis entibus. Trin.107.6ᵐ. Respº Duº.1104. *Iosias.Ira.67.Iuramẽtum.36.Lignum.1. Logica 23. Loqui.1. Matrimonium 92. 100.&c. 118.Metaphysica 2.&c.Mitra.

50 Habitus.scientiæ,non est singularium, nisi secũdum quòd continentur in principiis vniuersalibus. 2. d. 24.q.2.4.6ᵐ. *Nomen.84.Pars.33.

51 scientia est de mobilibus & contingentibus , secundum q̃ in eis est aliquid necessarium uel uniuersale. 1ª.qu. 84.1.c./. 3ᵐ./.q.86.3.o./.3.2.cº.64.10ᵐ./.Veri.q.15.2.3ᵐ./.Tri.18.4ᵐ. ./.Ethi.6.lec.1.fi./.Lec.3.prinº.b.medº.d.fi./.Cę.3.princº./. Poster.lec.16.fi./.Lec.42.prinº.a. *Peccatum.91.146. Per accidens.2.præceptum.53.147. Prædestinatio.12.principium. 16.&c.prohibitio.6.Prophetia.27.56.76.

52 solę scientiæ practice,sunt eis ea contingentia, inquantum huiusmodi,scilicet in particulari.12ᵉ.q.6.prinº / 3.3.cº.75 8ᵐ./.Ethi.6.lec.3.medº.d.fi.

53 scientia non est de iis quæ sunt per accidens, s. quæ sunt a casu,uel a fortuna . Nec de cognitis per sensus , scilicet de singularibus.2.d.24.q.2.4.6ᵐ./.Meta 6 lec.2.princº.b. &c./. Poster.lec.42.o. *prouidentia.5.Relatio.43.44.Vendere.8.

54 De qualibet re ad sciendum an est , oportet uti pro medio quid nominis,nõ autem quid rei , quia sequitur quæstionẽ an est.1ª.q.2.2.2ᵐ./.Poster.le.2.priº.a.F. *Verbũ.28.Vle.20.

55 De nulla re sciri potest,an est,nisi de ea sciatur, quid est,saltem confuse.1ª.q.2.2.2ᵐ./ 3.d.24.ar.1.q.2.2ᵐ./.Trin.23.c./. poster.lec.2.prinº.a.F.

56 scientia ut scientia,refertur ad scibile,sed ut accidens,refertur ad scientem.3.d.8.5.5ᵐ./.Veri.q.3.3.c./.q.4.5.c./. poª.q. 7.4.9ᵐ./.Meta.5.lec.17.fi.e.fi. sciens.

57 Habitus scientiæ,est in intellectu possibili,non autem in intellectu passiuo contra Auerroem. 12ᵉ.q.50.4.o./.q.51.3.c./ Con.2.cº.59./.72./.74.fi.

Sci

58 Non omnes homines habent sciētiam, licet naturaliter desiderent eam, quia non student. 2.d.22.q.2.1.5m./.Meta. lec. 1.princº.a.H.

59 Ad debitum modum sciēdis, nouem requiruntur, s. scire humiliter sine inflatione, sobrie sine præsumptione, certitudinaliter sine hęsitatione, veraciter sine errore, simpliciter sine deceptione, salubriter cū charitate & dilectione, vtiliter cū proximorum ędificatione, liberaliter cum gratuita cōicatione æfficaciter cū bona operatione. 1ª.Cor.8.le.1.medº.F.

60 Scire & discere, per accidens est malum, ex parte scientis dupliciter. s. propter occupationem impedientem officiū eius, vel propter contemptum diuinorum. Ex parte vero obiecti tripliciter, s. vel quia inclinat ad malū vt ars magica, vel quia excedit, vel quia est quid inutile. 1ª.q.22.3.3m./.22ª.q.167.1.0./.3.d.35.q.2.ar.3.q.3.0./.Cōt.1.cº.70.5m./.7m./.8m./.Veri.q.2.5.4m./.Quol.3.22.c./.Quol.4.16.c.

61 Scientia triplex est necessaria homini, scilicet credēdorum, desiderandorum, & operandorum. Opus.4.prinº. *Adam.21.22.23.25.26.61.64.

62 Quilibet tenetur scire explicite, mandata decalogi. Veri.q.14.11.9m./.Ma.q.3.7.c. *Angelus.357.&c.Anima.147. &c.

63 Quilibet tenetur scire cōiter credenda, cōia iuris præcepta, & ea quæ ad eius statum, vel ad eius officium pertinēt. 12ª.q 76.2.c./.2.d.22.q.2.1.c./.4.d.24.q.1.ar.3.q.2.0./.Ma.q.3.7.c. *Apostoli.6.7.13.14.23.Cherubin.1.Clauis.2.5.

64 Omnes tenentur scire ea quæ sunt de necessitate salutis, & quæ mandat Christus, Apostoli, & prophetæ. 1ª.Cor.14.lec.fi.fi.G. *Cognitio.22.23.

65 In suscipiente ordinē, non requiritur scīa totius sacræ scripturæ, sed tanta, ꝙ dirigit possit in actu eius. 4.d.24.q.1.ar.3 q.2.0./.Veri.q.2.5.4m./.Quol.4.16.c. *Concordia.1.Confessio.51.84.91.&c.Confessor.1.Credere.10.14.&c.Delictū.1.

66 Scientia legis Dei, sic annexa ē officio sacerdotali, ꝙ simul cum eo iniungitur. 22ª.q.16.2.3m. Dæmon.3.&c. 17.23.

67 Sacerdotibus sine cura, sufficit, si tm̄ de scientia habeant, ꝙ ea quæ ad sacr̄m perficiendum spectant, rite seruare possint 4.d.24.q.1.ar.3.q.2.1m. *Deus.128.148.&c.230.233. Ebrietas.4.Excommunicatio.25. Gula.5. Hierarchia.1.

68 Qui aliis pręponuntur, curam animarum habentes, tenentur scire ea quæ ad doctrinam fidei, & morum pertinent. 4.d.24.q.1.ar.3.q.2.c./.1m.

69 Tamen non tenentur scire oēs difficiles quæstiones, sed tenentur ad superiores recurrere. 4.d.24.q.1.ar.3.q.2.1m. *Hieronymus.2.Ignis.17.Ignorantia.8.10.22.Impedimentum.2.Innocentia.18.&c.Iudicium.40.Lectoratus.6. Matrimonium.118.Medicus.3 Ordo.101.Pater.15.Peccatū.88.137.146 Possessor.prælatio.18.19.Prudentia.12.Puer.10.

70 Episcopi tenentur scire ea quæ difficultatem in lege facere possunt, & tanto magis, quanto in maiori gradu collocanē. 4.d.24.q.1.ar.3.q.2 1m.fi./.3m. *Purgatorium.10. Simonia.27.36.41.Superbia.29.32.Vespertilio. Virtus.98.Vsura.257 264.267.268.Christus.108.112.&c.126.127.145.

Acquisitio 71 Scientia acquisita est habitus naturalis, quia inest vnicuiq; homini quoddam principium scientiæ, s. lumen intellect9 agentis, per quod cognoscuntur statim a principio naturaliter, quædam vniuersalia principia omnium scientiarum. 1ª.q.117.1.c./.1m./.12ª.q.51.4.c./.q.113.10.3m. *Abstinentia.8. Abstractio.8.

Dum.1105 72 Immo scientia est per proprium ingenium & studium. 1ª.q.117.1.0./.12ª.q.51.4.c./.q.113.10.3m./.Poster.lec.1.fin.a.C.o.4. Responº.Duº.1105. *Adam.21.&c.Adiscere.o.Allicere.Angelus.289 301.&c.502.Anima.147 &c 188. &c. 303. Antecedens.3. Assentire.2. Augmentum.9. 10. Beatus.13. Bellum.3.Cognitio.22.23.37.Conscientia.1.3.Contemplatio.18.Credere.16.Demonstratio.16.Deus.158.

73 Scientia vel sapientia acquisita per proprium ingenium & studium qđ est a Deo, est naturalis. Si vero aliter, vt in apostolis, est miraculosa. 1ª.q.117.1.1m./.12ª.q.51.4.c./.q.113.10.3m. *Docere.7. Experientia. 2. 3. 4. 7.Fides.76.78.&c. Geometra o.Habitus.66.71.&c.

74 Vna demonstratio, facit habitum scientiæ. Sed opinio non fit ex vno argumento dialectico, sed ex pluribus congregatis. 1.d.17.q.2.3.4m./.Virt.q.1.9.11m. *Idea.8.Ignorantia.8 Impedimm.2.Intellectus.134.135.162.Lignū.1.Magi.9.&c.

75 Modus acquirendi sciam duplex, s. præcipuus per inuentionem, & secundarius per doctrinam. 1ª.q.117.1.c./.3ª.q.9.4.1m./.ꝰ.2.cº.74.fi./.Veri.q.11.1.c./.Virt.q.1.9.9m./.Quol.8.4.c. *Notorium.2.Ordo.39.&c.Possessio.2.Præceptum.53.

76 Scientia tripliciter acquiritur, scilicet doctrina, studio, & inspiratione. Dion.2.0. Veritas.31. *Processio.15.&c.Prophetia.56.Puer.10.

Sci

77 In generatione sciæ nostræ, prius est cognoscere magis cōe q̄ minus cōe. Poster.lec.4.fi.o.K. *Sacrificium.34.

Dum.1106 78 Oppom videtur dicere, quia prius sunt nobis nota minus cōmunia. Opus.53.fi. Respº.Duº.1106. *Signum.12.

79 Scīa humana, a signis ad res, & a sensibilibus ad intelligibilia procedit, sicut experientia docet, & auctoritas phylosophica confirmat Opus.73.cº.1.prinº./.phy.7.le.6.fi. *Spes 34.Studiositas.4.Studium.o.Tempus.13.43.Thoª.1.22.27.

80 In acquisitione scientiæ, concurrunt duo, s. expulso contrarij, vel priuationis, & consumatio eius per lumen, & per species. 2. d. 9. 2. c.

81 Cęcus a natiuitate, non potest habere scientiam de colorib9 1ª.q.84.3.c.fi./.4.b./.c.fi./.ꝰ.2.cº 81./.Veri.q.19.1.c./.Ma.q.7.2.6m./.Anima.15.c./.Meta.1.fi.

82 In statu innocentiæ, homo non acquisiuisset scientiam ex sensibus. 3ª.q.61.2.0./.4.d.1.q.1.ar.2.q.2.0. Abstractio.8.

Dum.1107 Oppositum videtur asserere. 1ª.q.101.1.0./.2.d.20.q.2.2.0. Respondeo Dubio.1107.

83 Disciplina quæ est receptio cognitionis ab alio, requirit ad sciam. 12ª.q.4.1.c./.Meta.4 le.5.fi.f./.poster.le.fi.a.fi.

Dum.1108 Oppositum videtur dicere 1ª.qu.117.1.c./.Veri.qu.11.1.c./.Quol.8.4.c. Respondeo Dubio.1107.

84 Nullus vmquam per dæmones sciētiam acquisiuit. 1ª.q.64.1.5m./.22ª.q.96.1.c. *Christus.137.

85 Ille qui in aliqua scīa, acquirit per primā demonstrationē, sciam conclusionis vnius, habet quidē habitum, sed imperfecte. Cum vero acquirit per aliquam aliā demonstrationē sciam conclusionis alterius, nō aggeneratur in eo alius habitus, sed habit9 qui prius inerat fit pfectior, vtpote ad plura se extendens. 12ª.q.151.4.3m./.q.54.4.3m./.q.65.1.1m.

86 Immo geometra pauco studio, acquirit habitū scientiæ de conclusione, quam numquam considerauit. 12ª.q 65.1.1m.

87 Et tota vna scīa continet diuersas particulares scientias, respectu diuersarū cōclusionū. Veri.q.8.16.4m. Reº.Dº.1108

88 Multi impediuntur a scīa acquirenda tripliciter, s. propter indispositionem, occupationes, & pigritiem. 22ª. q.2.4.c./.Con.1.cº.4./.Meta.lec.1.prinº.a.H.

89 Iuuenes impediunē in acquisitione & vsu scientiæ, propter duplices motus in eis, scilicet augmenti, & passionum. phy.7.lec.6.medº.g.

90 Virtutes morales, & pcipue castitas, multū faciūt, adacquisitionē & vsum scientiarū. 22ª.q.15.3.c./.q.148.6.c./.q.180.2.0./.2.d.7.q.2.2.6m./.d.39.L./.4.d.33.q.3.3.c.Cōtēplatio.19

In cōmu 91 In qualibet scīa acquirenda, vitiosum est multum immorari, circa extranea, vt in geometria, non per media geometrica. Vi.t.q.2.13.6m./.Ethi.lec 11.medº.e.

92 Discursus in acquisitione sciæ duplex est in scīa nostra, s. s̄m successionē vnius post alterū ex notis ad ignota procedēs, & s̄m causalitatē p unū in alterū. 1ª.q.14.7 c./.q.58.3.0 ./ q.117.1.c./.3ª.q.11.3.c./.1.d.36.q 2.1.4m./.Ver.q.2.3.2m.

93 Opinio est dispositio ad sciam, qua acquisita, pōt remanere cognitio ēt per sillogismū dialecticū. 3ª.q.9.3.3m.

94 Scientia quadrupliciter tantum amittitur, s. ratione excidēte a mente, corrupto sciente uel scito, uel obliuione. 1ª.q.89 5.c./.poster.lec.13.fi.g.prinº.

95 Scientia augetur secundum se, per additionem. 12ª.q.49.4.c./.q.52.4.c.

Vnitas 96 Ad unitatem scientiarū, requiritur & sufficit unitas primorum principiorum, non quidem simpliciter, sed in genere, quam sequitur unitas generis subiecti formalis. poster.le.41.0. *Augmentū.18.Dialectica.o. Motº.20.Theoª.5.9.

97 Scientia est una numero, a subiecto in quo est, sed una est in specie a scibili. 1ª.quæst.117.1.c./.1.d.37.L.2. fi./. poster. lec. 41. princº.b.

98 Vnitas sciæ generica, specifica, uel numeralis, sumitur ab unitate generica, specifica, uel numerali sui medii. 12ª.q.54 2.2m./.1.d.35.2.4m./.poster.le.41 fi.

99 In scientia contrariorū eadē ratio est cognoscendi vtrumq; quia unum per aliud cognoscitur 12ª.q.54.2.1m.

100 Intellectus est una potentia, in qua tamen sunt diuersarū scientiarum habitus. 12ª.q.54.1.b.

101 Quantitas sciæ attenditur non solum s̄m numerum scibilium, sed etiam s̄m claritatem cognitionis. 12ª.q.52.0./.3ª.q.10.2.3m./.Veri q.20.4.10m./.14m.

Diuersitas 102 Diuersa ratio cognoscibilis, inducit diuersitatem sciētiarū. 1ª.q.1.1.2m./.12ª.q.57.2 c./.3.d.14.ar.3.q.4.2m./.d.33.qu.1.ar.1.q.1.c.

103 Diuersitas scientiarū, sequitur ad diuersitatē primorū principiorū in gn̄re, & gn̄ris subiecti formalis poste.le.41.mº.d.

Dum.1110 104 Oppositum uidetur dicere a simili. 3ª.q.9.4.3m./.Anima.18 2m. Respondeo sicut Dubio.1110.

105 Scientia

Sci

105 scientia rerum in uerbo & in propria natura, non sunt eiusdem speciei, nec eiusdem rationis, 3.d.14.artic. quæst. 5. 1m. *Credere 10.

106 Scientia quæ habetur per reuelationem, & scientiæ humanitus intentæ, differunt secundum genus: unde theologia quæ ad sacram scripturam pertinet, differt secundum genus ab illa theologia, quæ pars philosophiæ ponitur. 1ª.q.1.1.2m.

107 Immo omnes habitus qui sunt in eadem potentia, sunt eiusdem generis, licet differant specie, propter differentiā obiectorum formalium. 12ª.q.54.1.1m. Resp.Duº.1110.

108 scientia infusa, & scientia acquisita, sunt diuersarum rationum. Vnde nihil prohibet de eisdem rebus, de quibus physicæ disciplinæ tractant, secundum quòd sunt cognoscibiles lumine naturalis rationis, & aliam scientiam tractare, secundum quòd cognoscuntur lumine diuinæ reuelationis, 1ª. q. 1.1.2m./.3ª.q.9.4.3m.

Dum.1111.109 Immo scientia Adæ, quæ fuit per species a deo infusas, fuit eiusdem rationis, cum scientia nostra, quæ est per species acquisitas, 1ª.quæstione. 94.3.1m. Respondeo, Dubio 1111. *Natura 28.

110 Genera scibilium, distinguuntur secundum diuersum modum cognoscendi, qui est secundum diuersum modum definiendi, uel cum materia, uel sine materia. Metaphysi.6.lect.1.medº.d./.Physicor. princº./.Anima lect.2.fin./.Posterm. lec. 41.fi.d.A.

111 Scientia quæ non potest reduci ad principia naturaliter nota, non est eiusdem speciei cū aliis, nec uniuoce dicitur sciētia, 3.d.33.q.1.ar.2.q.4.c.

112 Aliæ sunt scientiæ de rebus, aliæ de intentionibus intellectis ꝰ.4.cº.11./.Posterm.lec.20.fi.d.

113 scire in uniuersali, & in particulari, non diuersificat scientiā quo ad rem scitam, a qua habitus habet unitatem, sed quo ad modum sciendi. Veri.q.14.12.1m. *Vniuersale 8.

Dum.1112.114 Oppositum uidetur dicere, 1ª.q.80.2.2m./.Ver.q.25.1.c./.6m Resp.sicut.Duº.766.

speculatiua & practica 115 Scientiæ speculatiuæ, non sunt de essentiis substantiarum separatarum, quia omne scitum est compositum ex prioribus secundum naturam, & quo ad nos. Met.7.le.14./.Posterm.le. 41.meº.c.I.

116 Consideratio scientiæ speculatiuæ, non se extendit ultra uirtutem suorum principiorum, idest, ultra quàm cognitio sensitiua ducere potest. 12ª.q.3.6.c.

117 Contra rectitudinem scientiæ, contingit peccari dupliciter in speculatiuis, scilicet uel inducendo rationem ad conclusionem falsam, apparentem ueram, uel arguendo ex falsis, quæ uidentur uera. 22ª.q.55.3.c.

118 In speculatiuis scientiis, demonstratiua scientia dicitur iudicatiua, inquantum per resolutionem in prima principia intelligibilia de ueritate inquisitorum diiudicatur. 22ª.q.53.4.c./.Posterm.le.1.prinº.a.A.

119 In speculatiuis est alia rationalis scientia, ordinata ad inquisitionem inuentiuam, scilicet dialectica, & alia scientia demonstratiua, determinatiua ueritatis, 22ª.q.51.2.3m./.Ethi.le.1./.Met.le.5.

120 Omnes scientiæ demonstratiuæ, continentur sub physica, ut ponitur pars prudentiæ large, ut includit etiam sciētiam speculatiuam. 22ª.q.48.c. *Artifex 4.Beatitudo 55.&c.Cā 56.&c.Ciuilis o.Dialectica 1.Habitus 33.

121 Scientia speculatiua triplex, scilicet naturalis, mathematica, & metaphysica, secundum triplicem abstractionem a materia. s. secundum esse tantum, secundum rationem tantum, secundum esse & rationē simul 1.prol.3.c./.Trin.17.c./.Meta.6.le.1.fi./.Physicor. prinº./.sensu prinº.

122 scientiæ speculatiuæ sunt bonæ & honorabiles, practicæ uero, laudabiles tantum. Anima le.1.prinº. a. B. *Idæa 27. Ignorantia 27.

123 scientiæ speculatiuæ, sunt nobiliores practicis. Met.lect.1.fi.m./.le.3.meº.c./.Libº.11.le.7.fi. *Logica 1.Mathematica 5.

124 scientiæ speculatiuæ procedunt modo resolutorio, practicæ uero, modo compositiuo. Eth.le.3.prinº.a.fi./.Posterm.lect.1.prinº.a.A.

Ob. 125 scientia dicitur speculatiua uel practica tripliciter, s. ratione sciti, modi, & finis, 1ª.q.14.16.c./.Veri.q.3.3.0.

126 Finis scientiæ speculatiuæ, est cognitio sui subiecti, practicæ uero, constructio eius. Posterm.le.41.meº.b.fi.

127 scientia de non operabili, est speculatiua tantum, ordinata uero ad operationem, est practica tantum, speculatiua uero, ratione modi uel finis, est secundum quid speculatiua & practica, 1ª.q.14.16.c./.Veri.q.2.8.c./.q.3.3.0.

128 In omnibus scientiis uel artibus speculatiuis uel practicis, altior ordinatiua aliarum, oportet quòd consideret rationes uniuersaliores. 2.d.3 q.3.2.c.prinº.

129 scientia speculatiua, nihil facit ad uirtutes morales, practica autem in uniuersali, parum, sed practica in particulari, idest, prudentia, multum, 3.d.33.q.2.1m./.d.35.qu.1.art.3.q.2.2m. *Prædestinatio 6.12. prudentia 12.32.

130 Omnis scientia operatiua, tanto perfectior, est quanto magis considerat particularia, in quibus actus est. 1ª.q.22.3.1m.

131 scientiarum practicarum illa est dignior, quæ ad ulteriorem finem ordinatur, ut ciuilis militari. 1ª.q.1.5.c.

132 Omnes fines scientiarum practicarum, ordinantur ad beatitudinem æternam, sicut ad ultimum finem. 1ª. quæst. 1.5.c. *Theologia 10.

133 scientiæ operatiuæ, sunt incertissimę, quia oportet quòd cōsiderent multas singularium circunstantias Met.lec.2.fi.1.f.

134 scientia practica triplex. s. monastica seu ethica. Iconomica & politica. 22ª.q.47.11.b./.q.48.2m.

135 sciētia duplex. s. subalternās, & subalternata. Prima procedit ex principiis per se notis, lumine naturalis intellectus, secunda uero ex principiis per se notis, in scientia superiori. 1ª.q.1 2.c./.1m./.6.2m./.Trin.6.7m. subalternatio.

136 Scientia subalternans & subalternata, uniuocantur. i. conueniunt in nomine generis, & aliquando in nomine speciei. posterm.le.25.meº.c.

137 Scientia subalternata, non habet perfecte rationem scientię, nisi continuetur cum scientia subalternante. Veri.q.14.9.3m.

138 Scientia subalternata dicit tantum, quia sed scientia subalternans dicit propter quid. Posterm.le.25.o./.Le.41.prinº.

139 Scientia subalternatur dupliciter, scilicet quando subiectum eius, est species subiecti alterius, uel quando se habet ut materiale ad formale. Opusc. 42. capitº.14./.Posterm. lectio.25. princº. Ob.

140 Scientia subalternata, non est de principiis, sed de conclusionibus. Ver.q.14.9.3m.

141 Omnis scientia principaliter pensanda est ex fine 1. prol. 3. c. *Actus 120.Ars 8.11.&c.Assentire 2. Cōparaº.

142 Illa scientia est aliarum rectrix & gubernatrix, sub cuius fine, aliarum fines continentur. 1.prolo.q.1.1. c./. Metaphysi. prolo.prinº.

Immo omnium rerum est unus ultimus finis, in quo omnia conueniunt. 12ª.q.1.8.c. Resp.Duº.1113. Dum.1113.

143 Intellectus qui est habitus principiorum, est nobilior quàm scientia conclusionum. 12ª.q.51.2.3m./.q.57.2.2m./.qu.63.2.3m./.q.68.7.c.

144 Sciētia est nobilior cognitione sensus, & omni alia cognitione rei habentis causam. posterm. lectio. 42. fin. *Astrologia 2. 3.

145 Vna scientia est dignior alia dupliciter, scilicet ratione nobilioris subiecti, uel quia certior. 1ª.q.1.5.c./.12ª.q.66.5. 3m./.Anima le.1.prinº.a.C. Ob.

146 Vna scientia est certior alia dupliciter, scilicet quia dicit propter quid, nec est de materia sensibili, & est ex paucioribus, ut arismetrica respectu geometriæ. Meta. lect. 2. medº.1./.Posterm.lectio.41.prinº.a. *Bellum 3. Ciuilis o. Demonstratio.16.

147 Scientia dicitur maior alia dupliciter. s. quia certior, uel quia plurium 1.d.37.Lect.2. fin. *Dialectica o.Fides 51.111.143.&c. Ob.

148 Illa scientia est communior alia, cuius subiectum est communius, ut metaphysica, quàm physica. Posterm.le.41.meº.b *Idæa 29. Ob.

149 Scientia est maxime intellectualis, quæ est de maxime intelligibili, & hoc tripliciter. s. ratione causalitatis, uniuersalitatis, & immaterialitatis, quæ omnia, maxime conueniunt metaphysicæ. Meta.prolo.meº.E. Ignorantia.5.6.8.27.

150 Ad scientiam architectonicam, pertinent duo scilicet præcipere scientiæ inferiori, & vti ea ad suum finem. Ethi.lec.2.medº.e./.Lib.6.fi.

151 Aliqua scientia imperat aliis, tamquàm ancillis eis vtendo. 1ª.q.1.5.b./.2m./.1.prolo.q.1.1.c./.ꝰ.3.cº.50.fi./.Met.prinº./ *Intellectus 17. Iudicium 40. Logica. 6. &c. Mathematica 5.Methaphysica 2.5.&c.26.&c.

152 Immo imperare, est actus rationis, & non scientiæ 12ª.q.17.1.o.Resp.Duº.1113º. *Prophetia 27. Dum.1113.

153 Ciuilis præcipit omnibus scientiis & artibus, sed speculatiuis quo ad exercitum actus, non autem quo ad determinationem actus, sicut practicis. 22ª.quæst.47.2.2m./.3.distinct.35.quæst.1.ar.2.qu.1.3m./.Ethi.le.2.medº./.Libº.6.fi. *Prudentia.12.13.

154 Ciuilis utitur omnibus artibus & scientiis practicis, ad suum finem, non autem speculatiuis. Ethicor. lect. 2.fi.f./.Liº.6.fi.

155 Ciuilis est principalissima, in genere actiuarum, metaphysica uero, respectu omnium simpliciter, quia considerant finem totius uniuersi, 8th. le. 2. fi./. Li°. 6. le. 6. 7. o./. Le. 11. fi./. Met. le. 1. fi./. le. 2. fi. m./. le. 3. me°. c. fi./. Li°. 11. le. 7. fi./. Poster^m. le. 17. fi. *Sapientia 13. &c. sensus 39. stultitia 10. Theologia 31. &c. Verbum 28. 30.

Donum. 156 Scientia est donum necessarium, ad iudicium discernēdi credenda a non credendis, sicut donū intellectus, ad sane capiēdum credenda 22 ℇ. q. 8. 6. c./. q. 9. 1. o. *Apostoli 6. 7. 12. Assumere 34. Beatitudo 146. &c. 155. 168. Consilium 4. 23. 29.

157 scientia quæ est donum, non est discursiua, quia est participatiua similitudo scientiæ dei 22 ℇ. q. 9. 1. 1^m. *Credere 10.

158 Donum hoc, est tantum circa res humanas, uel creatas, quia est certitudo iudicii, per causas secundas, 22 ℇ. q. 8. 6. c./. q. 9. 2 o./. 4. c./. 3. d. 35. q. 2. ar. 3. q. 1. o. * Donum 9. Fides 4. 33. 87. 111. 143. &c. Habitus 28.

159 Et est principaliter speculatiuum, & secundario practicum, sicut & fides. 22 ℇ. q. 8. 6. c./. q. 93. o./. q. 52. 2. 2^m.

Du^m, 1114. 160 Immo est tantum practicum, 3. d. 35. q. 2. ar. 3. q. 2. o. Resp. Du°. 1114. *Intellectus 293. 298.

161 Donum scientiæ, est in omnibus habentibus charitatem, nō autem prout est gratia gratis data, scilicet ad instruendū fideles, & ad confutandum aduersarios 1^a. q. 1. 6. 3^m. fi./. 11 ℇ. qu. 58. 5. 1^m./. 2^m./. 22 ℇ. q. 9. 1. 2^m. * Præceptum 53. 103. Prophetia 59.

162 Dona intellectus, & scientiæ, correspondent fidei. 22 ℇ. qu. 1. prin°./. q. 5. prin°. *Sapientia 22. 26. 27. 36.

163 Donum scienti æ non directe correspondent prudentiæ, sed per quandam extensionem, eam adiuuat, 22 ℇ. q. 52. 2. 2^m.

164 Donum scientiæ, iudicat cum certitudine de agendis, non autem prudentia, sed magis æstimatiue. Ideo differunt 3. d. 34. quæst. 1. c./. distinct. 35. quæst. 2. ar. 3. q. 2. c. Theologia 4. 5. 15. 16. 17.

Differētia, 1 ¶ SCIENTIFICVM & ratiocinatiuum, non sunt idem quod ratio superior & inferior, quia scientificum est tantum speculatiuum, & est de deo & de creaturis, 1^a, qu. 79. 9. 3^m./. 2. d. 24. q. 2. 2. 2^m./. Veri. q. 15. 2. 3^m./. Eth. 6. le. 2. me°. f.

2 scientificum & ratiocinatiuum seu opinatiuum, sunt diuersæ potentiæ animæ, scilicet ratio uniuersalis, idest, intellectus possibilis, & ratio particularis, idest, cogitatiua. 2. d. 24. q. 2. 2. 2^m./. 3. d. 17. ar. 1. q. 3. 3^m./. Veri. q. 15. 2. 3^m./. Anima 12. c. fin./. Eth. 6. le. 1. fi./. le. 2. med°. f./. Anima 3. lect. 15. med°. d./. Lec. 16. fin. e.

Du^m, 1115. 3 Immo sunt una & eadem potentia animæ. f. intellectus possibilis 1^a. q. 79. 9. 3^m. Resp. Du°. 1115.

¶ Scindi. Actio 85. Angelus 78. Baptismus 141. Fissum. Velum 2.

¶ Scintilla. Synderesis 4.

Stellæ. ¶ scintillare uidentur stellæ, propter distantiam, non autem quidam planetæ. Cæ. 2. le. 12. prin°. a. E. &c./. Poster^m. lect. 23. me°. b. A. Mercurius 2. sol 5.

Quid. ¶ Scipio est uirga, quam princeps portat in manu cum sceptro quasi semper uictor, sicut tres Romani. f. Publius Cornelius. scipio Affricanus, cuius pater cæcus, ibat cum baculo in forum, & scipio Nasica, frater eius, qui prohibuit destrui Carthaginem, & Lucius Cornelius Numantinus, nepos primi. Opus. 20. li°. 4. c°. 26. fi.

Diuiſio. 1 ¶ SCIRE contingit dupliciter, scilicet simpliciter, ideſt, in se, & secundum quid, ideſt, in alio, sicut scire partes in toto, accidens in subiecto, & effectus in causa. Poster^m. le. 4. prin°. a. G. *Academici. Accusatio 16. Angelus 276. Antecedens 3. Beatitudo 125. Causa 56. 57. 58. Cælum 117. Cognitio 27. 51. Confessio 72. 84. 92. Confessor 1. Coniectura 9. Conscientia 17. 18. Contradictio 4. Dæmō 23. 57. 83. Deus 15. 35. 128. &c. 230. 231. 274. Ebrietas 4. Esse 85. Aeternitas 41. Fides 121. &c. Gratia 170. Ignorantia 5. 8. 10. 22. &c. 33. Immunitas. Infernus 6. Intellectus 53. Iosias. Ira 67. Iudicium 14. Iuramentum 36.

2 Scire proprie, est tantum conclusionum, sed intelligere principiorum. Large uero, est econuerso 3. d. 28. 6. c./. poster^m. le. 5 me°. e./. Lectio. 6./. Lectio. 44. principº. c. * Lectoratus 6. Magi 9. 10. 11. 12. Medicus 7. Nescire 9. Nomen 25.

3 scire contingit plura, intelligere uero unum 1^a, q. 85. 4. o. *Peccatum 91. 137. Possessor. Præceptum 147.

4 Non omne scire pertinet ad receptionē, sed scire intellectus possibilis humani. scire autē intellectus diuini, non est per receptionem. Opu. 9. q. 81./. Opus. 53. o. *Reuelatio 2. 10. sapientia 5. syllogismus 3. Tentare 1. Theologia 23.

5 scire metaphorice, est approbare, & nescire, est reprobare 1. d. 36. q. 1. 2. c. *Terra 6. Ventus 1. 57.

6 scire contingit tripliciter, scilicet per reuelationem certitudi

naliter, & per coniecturas signorum, 22 ℇ. q. 1. 2. 5. c./. 4. d. 44. q. 3. ar. 2. q. 3. o./. 2 ℇ. Cor. 12. *Veritas 1. Virtus 89. Vsura 2. Christus 124. 126.

¶ Scisciatari a diuinis, est peccatum, & inquirere a dæmonibus de futuris quæ non habent causas determinatas in natura, & præcipue quæ fiunt ex libero arbitrio, est apostasia a fide, ut dicit Augustinus. Isa. 3. fi. c. B. C. *Diuinatio o. Non licet.

1 ¶ SCHISMA est separatio, propria sponte & intentione, ab unitate ecclesiæ, tenuens subesse Papæ, & communicare membris ecclesiæ. 22 ℇ. q. 39. 1. o./. 4. c./. 4. distinctio. 13. q. 2. 1. 2^m. * Clauis 17. Communicatio 4. Eucharistia 153. 154. Excommunicatio 25. Quid.

2 schisma per se, ideſt, ex intentione, est speciale peccatum, oppositum unitati ecclesiæ. Et dicitur a scissura animorum. 22 ℇ. quæst. 39. 1. o.

3 Schisma est maximum peccatorum in proximum 22 ℇ. q. 39. 2. 3^m. * Ioannes 19. Pax 4. 15. Sacramentum 78. scditio 4. 5.

4 Schisma est primum peccatum multitudinis, superbia uero & cupiditas, est primum peccatum personale. 1 ℇ. Cor. 11. le. 4. prin°. H. Hæresis 33.

5 Infidelitas ℓm se, est grauius peccatum schismate, sed per accidens est econuerso. sed in lege ueteri, schisma grauius fuit punitū pp pronitatē, & ignorantiā iudæorū. 22 ℇ. q. 39. 2. o./. 4. d. 13. q. 2. 2. 4^m./. Ma. q. 2. 1. o. 4^m. *Separatio 4.

1 ¶ SCHISMATICI proprie dicuntur, qui propria sponte & intētione, separant se ab unitate ecclesiæ, renuentes subesse Papæ, & communicare membris ecclesiæ 22 ℇ. q. 39. 1. 4. c./. 4. d. 13. q. 2. 1. 2^m. Quis.

2 Potestas spiritualis duplex, scilicet sacramentalis, & iurisdictionis. Prima manet in hæreticis, & schismaticis secūdum essentiam, non autem secundum usum. Ideo possunt ordinare & consecrare, non autem absoluere, excommunicare, dare exequutionem, ordinē, gratiam, uel indulgentias, qua iurisdictio confertur per simplicem iniūctionem hominis. 22 ℇ. q. 39. 3. o./. 3^a. q. 64. 9. 2^m./. 3^m./. 4. d. 17. L. fi./. d. 25. quæst. 1. 2. o./. Quol. 12. 16. o.

3 Schismatici conuenienter puniuntur duplici pœna, scilicet excommunicatione, & coerceri per potestatem sæcularem, 22 ℇ. q. 39. 4. o.

℄ Schismos græce, furor latinæ dicitur. Et significat uelocitatē iræ, & firmitatem propositi, ad uindictam. Ideo dicit primam & tertiam speciem iræ 22 ℇ. q. 46. 8. 2^m. Quid.

¶ Scithæ. Alexander 21.

¶ Scola. Disputatio 6. Officium 15. Religio 19.

¶ Scolaris uel auditor in iis quæ pertinent ad fidem, & bonos mores, uel ad id quod publice tenetur, secundum auctoritatem ecclesiæ, nullus excusatur ab erroris uitio, si sequatur eroneam opinionem, alicuius magistri. Quol. 3. 10. o. * Auditor o. Circa fidē.

℄ Scolastica. Monarchia 2.

¶ Scortum. Meretrix 2.

¶ Scriba. Præceptum 139. Vxor 19.

¶ Scribere. Aureola 20. Iuramentum 39.

1 ¶ SCRIPTVRA sacra, est hostium tripliciter. f. quia introducit ad deum, conseruata peccatis, & arcet hæreticos. Io. 10. prin° sacra scriptura, dicitur liber grādis, signatus, inuolutus, amarus, dulcis, uolans, & uiuificans. Isa. 8. prin°. a. fi. Figura.

2 sacra scriptura, dicitur cor Christi, quia manifestat illud. Et obscura erat ante passionem eius, sed post eam, est aperta. q. uol. 12. 27. o./. Ps. 21. me°. l. fi. *Accusatio 2. 15. Adam 10. 86. Ambrosius 2. Amor 242. Antropospatos. Apertio 1.

3 sacra scriptura, dicit sancta tripliciter, scilicet a spiritusancto, a materia, & ab effectu. Ro. le. 2. prin°. G./. 2 ℇ. Ti. 3. le. fi. fi. K. * Apostoli 12. &c. 25. Apponere 1. Arcus 1. Argentum 2. Argumentum 6. 7. Ascriptio. Aureola 4. 19. 20. 21. Auctoritas. 3. Baptismus 6.

4 Principalis auctor eius, est spiritussanctus, 1^a. q. 1. 10. c./. 5. 4. c°. 17. 11^m./. Po^a. q. 4. 1. c./. Quol. 7. 14. 5^m./. 16. c./. Psal. prolo. me°. D./. Ps. 5. fi. g. A./. Ps. 44. prin°. a. H./. Esa. prol. prin°./. 2 ℇ Tim. 3. le. fi. fi. K./. He. 3. le. 2. prin°. * Beatitudo 126. Castitas 11. Cælum 55. Cæreus 1. Circuncisio 13. Confessor 55. Cōfirmatio 8. Conscriptio. Contumelia 1. Credenda. Credere 31 Denunciatio 2. Descriptio. Dicere 5. Dionysius 1. Docere 8. &c. Doctor o. Doctrina 2.

6 Tentabimus cum confidentia diuini auxilii, ea quæ ad sacram scripturam pertinent, breuiter, ac lucide prosequi, secūdum materia patietur. 1^a. prol./. 1. prolo./. 5. 1. prol. * Ecclesiasticus 2. Ethos.

7 scriptura sacra, sic debet exponi, quòd ab infidelibus non irrideatur. 1^a. quæst. 1. 9. 2^m./. quæst. 68. 1. c. principio./. 2. dist. 12.

12. 2. c. fi./. Po^a. q. 4. 1. c. prin°.

2 Asserere aliquid esse de sacra scriptura, quod non est, multum nocet. 1^a. q. 68. 1. c./. Po^a. quæst. 4. 1. c. prin./. Opus. 9. principio.

9 Nullum falsum potest esse in sacra scriptura. Po^a. q. 4. 1. c./. Quol. 12. 27. 1^m./. Titū. 3. lec. 2. prin. H./. Meta. 2. lec. 5. me°. b. fi.

10 Furtum spirituale est, deprauando sacram scripturam, occultare uerum intellectum eius. Adulterium uero spirituale est, trahere eam ad alienum sensum, uel finem. Psal. 49. fi. 1 fi./. 2 ℇ. Corin. 2. fin./. cap°. 4. lectio. 1. med°. f. * Euangelium. 7. 10.

11 Sacra scriptura est difficilis, vt titentur fastidium, irrisio, & superbia. Potenª. quæstion. 4. 1. c. prin°./. Quolib. 7. 14. 2^m.

12 Scriptura veteris testamenti, vtitur quolibet modo loquendi. He. lec. 1, prin°. H. * Fides. 39. 62. 63. 100. 101. Fieri. 13. Frater. 1.

13 Consuetudo sacræ scripturæ est, aliquando loqui de malis, sicut de omnibus. Ro. 3. lectio. 2. principº. D. Phil. 2. lectio. 4. med°. D.

14 Non omne dictum indefinite in sacra scriptura, debet uniuersaliter intelligi. Ma. q. 3. 14. c. *. Gazophilatium. 2. Heresis. 13. 131. 151. Hieronymus. 2. Illuminatio 9. Imprecationes. Ioannes. 15. 16. Iudicium. 25, 26. Iuramentū. 3. 4. 15. Iurisæ. o. Laus. 2. 1. Lectoratus. 6. Lex. 139. Liber. 2. &c. 15. &c. 27. Litera. o. Limbus. 3. Lumen. 22.

15 Modus sacræ scripturæ quadruplex, scilicet narratiuus in historiis, admonitiuus, exhortatiuus, & præceptiuus in lege & libris Salomonis, disputatiuus in Iob, deprecatiuus & laudatiuus in psalmis. Psal. Prolo. prin°. G. Magi. 2. Matthæus. 2. Melchisedech. Mendacium. 18. 20. Mensa. Missio. 14.

16 In omnibus quæ scriptura per modum narrationis historice tradit, est pro fundamento tenenda ueritas historiæ, & desuper spirituales expositiones fabricandæ. 1^a. q. 102. 1. c./. Po^a. q. 6. 7. c. prin./. Quol. 3. 30. c. * Operatio. 23. Origenes. 7. Papa. 10.

17 Quia ergo dicitur, quòd Deus loquebatur Moysi, facie ad faciē, secundum opinionem populi, loquitur scriptura, qui putabat Moysen ore ad os loqui cum Deo. 12 ℇ. q. 98. 3. 2^m. *. Pater. 4. Paulus. 11. 23. 25. 26. 28. 29. Perfectio. 81. Pietas. 15. Preceptum. o. Promulgatio. 3. 5. Prophetia. 1. 45. 51. 56. 94. Publicatio. 2. Regnum. 5. Religio. 80. Resurrectio. 47.

18 Aliqua in sacra scriptura exponuntur tantum de Christo, aliqua principaliter de Christo, & secundario de aliis. Eph. 5. fi * Sacramentum. 43. Saluari. 6. Sanctificatio. 10. Sapientia. 56. Scientia. 65. 66. Sensus. 37. &c. Spiritus. 18. Tabula. 2. Tempus 29. Testis. 13. Theologia. o. Titulus. Verbum. 35. &c. 43. Virtus. 195. Vsura. 7. 14. 30. 44. 78. &c. 81. 82. 86. 116. 126 231. 259. 289.

19 Effectus sacræ scripturæ quinquplex, scilicet docere ueritatem, arguere falsitatem, eripere a malo, inducere ad bonum & perducere ad perfectum. 2 ℇ. Timoth. 3. fi. * Vxor. 15. 19.

Iudi. 20 Sicut scriptura libri, est signum eorum quæ fienda sunt, ita notitia dei, est quoddam signum apud ipsum, eorum quī sunt perducendi ad uitam. 1^a. q. 24. 1. c.

21 Duę offensæ in scripturis hominum inueniuntur, scilicet error contra ipsam ueritatem, sicut in doctrinis hæreticorum contra fidem inuenitur, de quibus certum est, quod falluntur in ratione humana, quia argumenta contra fidē, non sunt fundata super prima principia, uel super lumen naturale, quia deus & fides & naturalem scientiam hominī tradidit. Est & alia offensa in scripturis, & quidem satis frequens, scilicet difficultas deueniendi in mentem auctoris, quod dicitur esse uitium a quolibet studioso. Opusc. 72. prin°.

22 Distinctiones tres in scripturis, scilicet coma, cola, & periodus. Isa. prolo. 2. prin°. H.

23 Distinctiones in scripturis sunt ad similitudinem corporis humani, quia partibus unius membri respondet comata, quia coma idem est, quod decisio uel diuisio, ipsis membris respondet cola, quia colon interpretatur membrum, sed toti corpori respondet periodus, quia periodus dicitur circuiatio, a peri quod est circū, & odos quod est uia. Isa. prolo. 2. prin°. H.

24 Sumuntur autem iste distinctiones in scripturis tripliciter, scilicet primo secundum Isidorum in uersibus coma est, quando post duos pedes, sequitur una syllaba quę est pars

alterius pedis: quia tunc deciditur pes unus, cola autem quando accipiuntur sine syllaba sequēte, sed periodus quādo tota sententia metrice tradita, completur. Secundo modo in prosa secundum Isidorum & Tullium, coma est, quādo imperfectę orationes paulatim proferuntur, & tunc dicitur subdistinctio: cola uero quando perfectę orationes cum pausa proferuntur, quāmuis perfecta non sit sententia, & tunc dicitur distinctio, sed periodus quando ex pluribus orationibus constat perfecta sententia. Tertio modo sumitur coma a Rabano pro capitulo unius, dicens. In superiori coma prouocabat ad præsententiam, ideſt, in superiori capitulo. Isa. prolo. 2. prin°. I.

25 Pythagoras & Socrates, nihil scripserunt, quia fuerunt excellentissimi doctores. 3^a. q. 42. 4. c.

¶ Scrupulus. Conscientia. 11. 12. Erroneum. Vsura. 85.

¶ Scrutatio diuinorum, cum intentione ueniendi ad finem inquisitionis, scilicet comprehendendo, prohibetur, nō autem scrutario diuinorum cum modestia. Verit. qu. 5. 2. 1^m. * Archa. Confessio. 82. Hæresis. 31. Inquisitio. o. Inuestigatio. o. Scrutinium. Differētia.

¶ scrutinium. Confessio 82.

1 ¶ SCVRRILITAS est ioculatitas, ex defectu rationis non ualentis cohibere gestus existentes. 22 ℇ. qu. 148. 6. c./. Ma. q. 14. 4. c. * Gula. 5. Luxuria. 16. 18. Quid.

2 Scurrilitas pertinet ad uerba. ratione inhonestatis, multiplicium uero, ratione superfluitatis. 22 ℇ. qu. 53. 5. 4^m./. quæst. 148. 6. c.

3 scurrilitas procedit ex actu gulæ, non autem ex actu luxuriæ, sed ex uoluntate eius. Ideo pertinet ad utramque. 22 ℇ. q. 148. 6. 3^m.

¶ scutum rotundum depingitur in capite sanctorum, sicut Romani quando triumphabant de hostibus. Psalmus. 5. fi. * Apostoli. 43. Cete 6. Iciunium 13. Quare.

¶ se, est relatiuū reciprocum. Ideo magis dicit unitatem supposita, quàm ille terminus ideſt. 3^a. qu. 3. 2. 1^m./. 1. d. 4. qu. 1. 3. 3^m./. Potentia. q. 9. 8. 5^m. * Finis 27. Generatio. 88. 89. Gloria 3. 14. Intellectus. 38. 47. 74. Mensura. 6. Negotiatio. 1. Pœnitentia. 54. Periculum. 5 Persona. 22. 27. 35 Potestas. 13. Præceptum. 17. 25. 64. 85. 138. Præcipere. 2. Prædicari. 18. 19. 20. Propter. 2. Prudentia. 17. Puer. 4. Relatio. 23. 67. Reputatio. scire. 1. Sensus. 12. 34. 35. Sui. Quid.

¶ sebastianus utiliter latitabat, sub uestę militari, in domo Diocletiani, ut deficientes in tormentis confortaret. 22 ℇ. q. 10. 10. 2^m. sanctus.

¶ Secare. Actio. 22. Diuisio. o. Polus. 5 serra.

¶ Secreta sunt magnalia dei tripliciter, scilicet magnitudine & dignitate eorum, & ineptitudine aliorum. Isa. 24. fi. * Absconsa. o. Admonitio. 2. 3. 5. Angelus. 418. Apocrypha. Arca. o. Confessio. 53. 85. &c. Correctio. 6. &c. Denuntiatio. Doctrina. 12. Lepra 3. Occultatio. Proclamare. o. Religio. 76. Restitutio. 18. Reuelatio. o. sacramentum. 136. sapientia 44. secretarius. signaculum. Turtur. 4. Quid.

¶ Secretarius. Commentarius.

℄ Secta. Aristoteles. 2. Hæresis. 8. 111. Iudæi. 22. Ritus.

¶ Secari. Peccatum. 9.

¶ Sectus. serra.

¶ Sæcularis. Accusatio, 19. Aduocatus. 9. Allicere. Collegium. Ecclesiasticus. 3. Hæresis. 22. 24. 30. 31. Indeuotio. Iudicium. 39. Lex. 180. Monarchia. 2. Negotia Negotiatio. 2. Obedictia 34. &c. Officium. 4. Peccatum. 255. 256. Pœnitentia. 49. Præceptum. 151. Prædicator. 6. 7. Religio. 22. &c. 41. 70. &c. 87. Schisma. 8. Sæculū. Seditio. 5. simonia. 13. strutio. 2. suspensio 1. Vendere. 16. Vespertilio. o. Vxor. 22.

¶ Sæculum nihil est aliud, nisi periodus cuiusliber rei, pro quo aliquando ponitur æuum, uel æuiternum. 1^a. qu. 10. 2. 2^m./. 6. 1^m./. 2. d. 2. L./. 4. d. 1. q. 2. ar. 5. q. 1^m./. Ro. 11. fi./. Eph. 2. lec 2, me°. l./. Phil. fi./. 2 ℇ Tim. lec. 3. fi. I./. He. le. 1. fi./. Ce. lec 21. med°. f. * Angelus. 201. Dæmon. 68. Hæresis. 84. 150. 157 Iacob. 7. Luxuria. 16. Matrimonium. 139. Quid.

¶ Secundarius. Apostoli. 29. Appetitus. 81. Arithmetica. 1. Ars. 39. Cooperari. 1.

¶ Secundum. Actio. 47. Actus. 1. &c. 15. Affinitas. 16. Agnus. 24. &c. Angelus. 296. Anima. 253. Cōceptio. 9. Cooperari. 1. Credere. 4. Decor. Deus. 288. 297. Dies. 19. 20. Differre. 3. Dispositio. 44. Distinctio. 10. Dolor. 23. Dominatio. 2. Fallacia. 5. Fatum. 3. 4. 7. 8. 9. Finis. 21. 40. 83. 109. Forma. 138. 165. Formatio. Fortitudo. 13. 18. 21. 29. 46. 49. 54. Fructus. 3. Gratia. 55. 97. 98. Habitus. 52. Hæresis. 5. 7. 31. Homicidium. 2. Iacob. 9. Iactantia. 1. 6. Imago. 32. Indiuiduum. 8. Intellectus. 148. 181. 294. Intenuo. 27. &c. Iustitia. 18. Iustificatio. 49. Lectoratus. 4. Legislator. 4. Lex.

39.50.124.139.Liberalitas.5.Liberum.29.Logica.8.Luxuria.1.Magis.6.Malum.27.Matrimonium.14.21.46.118.Mensura.22.Meritum.9.22.61.Miles.7.Motus.59.Natiuitas.23.Natura.38.Nuptiæ.3.4.5.Obligari.7.Olocaustum.4.Pastor.Paulus.23.Pœnitentia.112.123.Perfectio.2.5.&c.28 72.79.Periurium.2.5.Persona.7.Potentia.59.Præceptum.83.Primi.0.Primum.5.Professio.2.3.Religio.16 94.100.Sacerdos.27.28.Sacramentum.79.Scientia.158.Substantia.8.&c.Tabula.1.Templum.5.Visibile.2.Vsura.22.Vxor.4.

Differen[a] 1 ¶Secundum quòd ipsum,& prædicari per se,& vniuersaliter, se habent ex additione.Posteriorum.lec.9.me[o].b.I.*. Datio.34.Finis.14.71.

Du[m].1116 2 Immo per se, & secundum q̃ ipsum, sunt idem. Posteriorum.lec.11,me[o].c. Respondeo Dubio.1116.*.Flagellum.2.Forma.12.Fortitudo.25.

3 Secundum q̃ ipsum oportet non excedere illud, cui conuenit,sed ei esse conuertibile. Ideo impossibile est,aliquid vnum duobus conuenire, & conuenire vtrique secundum quòd ipsum. Cont.2.c[o].15.1[m]./.Posteriorum.lec.11.me[o].a. fi.*. Honor.20.26.37.Ignorantia.14.

4 Omne quod conuenit alicui,secundum quòd ipsum, conuenit ei per aliquam causam, quia quod causam non habet,est primum & immediatum. Ideo est per se, & secundum quòd ipsum.Cont.2.c[o].15.1[m]./. Posteriorum. lec.11. me[o].a. fi.*. Indiuiduum.35.Mendacium.6.9.Potestas.12.13.Præceptum.18.23.130.Predestinatio.52.53.Simpliciter. 2.Species.3.Vestigium.7.Christus.7.30.29.

¶Securis.Actio.85.

Differen[a].1 ¶Securitas perfecta,pertinet ad præmium virtutis: sed securitas secundum partic;pationem, est conditio alicuius virtutis.22ℰ.q.129.7.3[m].*. Animal.80.Audacia.1. Baptismus. 41.Caim.2.Cautela.Epieiccia.1.Experiẽtia.9.Fiducia.5.11. Fortitudo.2.4.53.Iudicium.88.Lætitia.Pax.19.Pedagia.Prædestinatio.42.Princeps.19.Professio.3.Religio.24.

2 Securitas non est idem quod fortitudo, sed est conditio eius,& magnanimitatis,si sit quãdo,& in quibus debet.22ℰ q.129.7.1[m]./.2[m].*. Reuelatio.11. Solicitudo.1.Via.6.Votũ. 73.Vsura.257.

3 Securitas opponitur timori, p;iuatiue tantum, audacia vero contrarie. 122.q.45.1.3[m].

4 Securitas magis opponitur timori, quàm pertineat ad spẽ, nec causat negligentiam , nisi inquantum diminuit æstimationem audui.122.q.46.8.1[m].

¶Sedare.Furtum 8.Pax.10.Scandalum.19.

Quid. 1 ¶Sedere. In uerbo sessionis,tria importari solent, scilicet auctoritas,stabilitas,& humilitas,3.d.22.q.3.ar.3.q.2 c./. q. 3. 1[m]./.He.lec 2.fi.A.

2 Necesse est sortem sedere,dum sedet.22ℰ.q.49.6. c. Humilitas.19.* Animal.18.Cælum.33.34.Passio.14.

3 sedere ad dexteram patris in beatitudine eius, uel habere regiam & iudiciariam potestatem,conuenit soli Christo,secundum utramque naturam.3[a].q.57.2.3[m]./.q.58. o./. 3. d. 22.q.3.ar.3.q.2.3.o./.Opus.3 c[o].247./.Matth.20.me[o].b E./ He.plo.prin.C./.lec.2.fi.C./.lec.3.6.prin[o] /.c[o].8.lec.1.prin. E./.c[o].10 lec.1.fi.H.*. Prædicare.18. Præsentia.2. situs.5. Christus.219.

4 Pater nullo modo sedet ad dexteram filii, nec ad dexteram spiritussancti, nec filius,sed econuerso.3[a].q.58.2.3[m].

5 sedere ad dexteram patris,conuenit spiritisancto , secundum veritatem , inquantum est æqualis ei : sed non appropriatur ei æqualitas,nec sessio dextræ,sed filio. 3[a]. q.58.2. 3[m]./.3.d.22.q.3.ar.3.q.3.4[m].

6 Beata Maria astat a dextris Dei: sed non sedet ibi, quia nõ est exaltata ad æqualitatem Dei, nec ad vnionem eius in p;sona.3.d.22.q.3.ar.3.q.3.3[m].

7 Quilibet sanctus,est constitutus ad dexteram Dei:sed non sedet ibi,quia habet beatitudinem , sed non cum dominatiua potestate, quasi propriam & connaturalem.3[a].q.58.4. 2[m]./.He.lec.2.fi.A.&c.

8 Nullus sedet ibi in sinistra, quia ibi nulla est sinistra, idest nulla miseria. 3[a].q.58.1.2[m].

9 Deus sedet & quiescit in thronis, dum eos in seipso quiescere facit.2.d.9.3.c.

10 Deus sedet super thronos,sicut super sedem iudicii , super cherubin uero,sicut super cathedram magisteri. Isaiæ. 37. prin[o].E.

¶sedes. Cathedra, o, Decimæ. 19. Excommunicatio. 30. Papa.o.

Differen[a].1 ¶Seditio & schisma, continetur sub discordia scilicet partiũ multitudinis adinuicẽ.22ℰ.q.42.1.1[m]./.3[m].*.Tyrannus,3.9.

Se

2 seditio est speciale peccatũ, scilicet mutua impugnatio, inter partes multitudinis , uel præparatio ad pugnam . Rixa uero est unius ad unum , uel paucorum ad paucos:sed bellum est inter diuersas multitudines.Et utrumque est pugna in actu , non præparatio.22ℰ. q. 42. 1. o. *. Vultus.

3 seditio est semper de se peccatum mortale. Et est grauis rixa. Et principaliter est in procurantibus , secundo in sequentibus, non autem in defendentibus bonum commune.22ℰ.q.42.2.o.

4 seditio opponitur vnitati , & paci multitudinis. 22ℰ.q.39. prin[o]./.q.42.1.2.c.

5 seditio opponitur vnitati temporali, & sæculari,schisma vero , spirituali. Prima est cum præparatione ad pugnam, nõ autem aliud.22ℰ.q.42.1.2[m].

¶seducere, dicitur dupliciter, scilicet proprie , idest a veritate & bono , & improprie , idest a salutate & malo , secundum conuenit Christo , non autem primum. Io. 7. lec. 2. prin[o].b.K. Mulier.6.7.Peccatum.205.stuprum.2. Diuiſio.

¶segetes.Vsura.204.

¶segnities est fuga operationis, & ex timore laboris. 12ℰ. q. 41.4.o./.q.44.4.3[m]./.3.d.26.q.1.c./.3.c.fi.*. Ignauia. Pigritia,Timor.42. Quid.

¶sem fuit Melchisedech,occurens Abrahæ,nepoti suo,secundum glossam,quia Hebræi dicunt ipsum Melchisedech fuisse sem primogenitum Noæ. Et tunc quando Abraham habuit victoriam , erat annorum trecentorumnonaginta. He.7.lec.1.prin[o].A. Melchisedech. Quis.

1 ¶semen extenso nomine, dicitur non solum sperma, sed etiam menstruum.1[a].q.115.2.3[m]./.2.d.18.q.1.2.4[m].*. Affinitas.3.5.Anima.15.84.337.338.351.Animal.21. Assimilatio 15.18.Aurgola.4.Calor.19.20.21. Coitus. o. Conceptio. 33.38. Quid.

2 semen non fuit aliqua pars in actu , respectu generantis , sed in potentia totum secundum potentiam actiuam.1[a].q. 119.2.o /.2.d.18.q.2.3.c./.d.20.q.1.2.4[m]./.d.30.q.2.2. o./. 3.d.3.q.5.1.4[m]./.4.d.40.1.4[m]./.d.44.q.1.ar.2.q.4. o:/. Cont. 2.c[o].84.2[m]./.87.2[m]./.Potentia q.3.9.9[m]./.12.o./.Ma.q. 4. 6. 14[m].*. Concubinatus.o.Conseratio.8.Dæmon.98. Error. 10.Eucharistia.199.212. Formatio. Formatiua. Fractio. 3. Fructus.2.Generatio.28.39.44.&c. Germen.Germinare.

3 semen est de superfluo alimenti.1[a].q.119.2.c./.2.d. 18.q.2. 3.c./.d.20.q.1.2.5[m]./.d.30.q.2.2.o./.4.d.44.q.1.ar.2.q.4.o./. Po[a].q.3.9.9[m]./.12.5[m]./.8[m]./.Ma.q.4.6.14[m].*.Gigantes.Hæresis.87.Imaginatio.9.Maria.3.4.5.

4 semen est superfluum , respectu nutritiuæ,sed est necessarium,quo indiget natura ad generationem. 22ℰ. q. 153. 3. 1[m]./.2.d.18.q.1.1.3[m]./.d.20.q.1.2.5[m]./.d.30.q.2.2.c.fi./.Cõt. 3. c[o]. 122. /. Ma. q. 15. 1. 4[m]. *. Menstruus. o. Mulier. 9.

5 Illud quod proxime conuertitur in semen , est sanguis.4. d.40. 1.4[m].*. peccatum. 293. 303. 316. 320. 321. 333. 342. 345.

6 semen est album , quia est spumosum , vt possit continere spiritum vitalem , in quo est uirtus formatiua ut forma , sed magis ut motor. 1[a]. q. 118. 1. 3[m]./. 2. d. 18. q. 2. 3.c./. Cont. 2. c[o]. 89./. lib. 4. c[o]. 46. /. Po[a]. q. 3. 9. 9[m]./. 11[m]./. 11. 4[m]. /. Ma. q. 4. 1. 12[m]. /. Matth. 1. fi. d. G. *. Perfectio. 4. Planetæ. 4. Pollutio. o. Ratio.13.14.22. &c. Restitutio.15.

7 similis modus traductionis seminis est in homine, & in aliis animalibus.2.d.18.q.2.3.4[m].

8 semen agit ad generationem , ut instrumentum animæ generantis.Ma.q.4.1.15[m]./.16[m]./ 3.c./.5[m].

9 semen masculi , non concurrit ad generationem , sicut materia in compositione geniti , sed sicut agens. 3[a]. q.28.1.5[m]./.q.31.5.c./.2.d.18.q.2.3.c./.3.d.3.q.5.1.c./.d.4.q. 2.1.c./.2[m]./.Cont.4.c[o].45./. Quol.6.18.fi./.Quol.8. 5.3[m]./ Meta.5.lec.3.prin.a.E.*. Resurrectio.23.24.

10 semen mulieris nihil facit ad generationem prolis. Ideo aliquæ concipiunt sine eo.3[a]. q.31.5.3[m]./.q.35.3.3[m]./.3.d.3. q.5.1.c./.d.4.q.2.1.c./.2[m].

11 Immo semen feminæ, se habet actiue : 3[a]. q. 31. 5. 3[m]./. q. 32. 4. c./. q. 35. 3. 3[m]./. Cont. 4. c[o]. 45. /. Matth. 1. fi. d. G. Respondeo. Dubio.1117. Du[m].1117.

12 semen feminæ , est imperfectum in genere seminis , propter imperfectionem uirtutis feminæ , quia femina se habet actiue , in præparatione materiæ, non autem in conceptione prolis. Et semen feminæ resoluitur cum concupiscentia , sicut & semen maris. 3[a]. q. 31. 5. 3[m]./. q. 32. 4. c./. 3[a]. q. 35. 3. 3[m]./. Cont. 4.c[o]. 45./. Matth. 1. fi. d. G.*. sanguis. 4.

13 semen

Se

13 Semen maris,in suam substantiam trahit materiam a matre ministratam , quasi in sui complementum.Ideo completa generatione , ipsum semen immutatum & completum , est proles quæ nascitur.Cont.4. c[o].145.

14 Filius est de substantia patris,quia semen secundum potentiam actiuam, est po[a].totum,licet non sit actu aliqua pars patris.1[a].q.119.2.1[m]./.2.d.18.q.2.3.c./.d.30.q.2.2.b.1./.c./. 3.d.3.q.5.1.4[m]./.Po[a].q.3.12.10[m].

15 Semen ante animationem,est viuens tantum in potentia, sed per animam , fit viuens actu.2.d.18.q.2.3. c. /. Cont. 2. c[o].56.fi./.87.prin./.fi./.Po[a].q.3.9.9[m].fi./.12.o.*. Timor. 38. Traductio.4.

16 Virtus animæ,quæ est in semine,per spiritum qui est in semine,formar corpus in generatione.3[a].q.32.1.1[m]./. Cont. 2.c[o].87.

Po[a].111 8.17 Virtus formatiua seminis, dicitur intellectus , quia operatur sine organo.1[a].q.118.1.3[m]./.2.d.18.q.2.3.c.fi./.Po[a].q.3. 9.28[m]./.Opus.53.20[m].

18 Virtus quæ prius fuit in semine , vt formatiua corporis,manet post aduentum animæ rationalis , vt regitiua corporis , sicut etiam spiritus , in quo tota fere substantia spermatis conuertitur.Cont. 2. c[o]. 87. fi./. Po[a]. q. 3. 9. 16[m]. /. 11. 8[m].

19 Immo virtus illa definit esse,dissoluto semine, & euanescẽte spiritu qui inerat.1[a].q.118. 1. 4[m]. Respondeo Dubio. 1118.

20 Secundum q̃ procedit in perfectione organorum,secundũ hoc anima incipit magis ac magis esse actu in semine , qui prius erat in potentia.2.d. 18.q.2.3.c. fi.

21 Ex corruptione seminis, contingit defectus in corpore , & in anima prolis,sicut qui a natiuitate naturaliter sunt stolidi.2.d.30.q.1.2.3[m]./.4[m]./.Cõt. 4. c[o]. 51. 4[m]. /. Ma. q. 16. 6. c. prin[o].

22 In pueris non est semen , quia conuertitur in augmentum. 2. d. 30. q. 2. 2. b. 3. *. Virginitas. 9. 11. 31. Vsura. 29.

23 Homines pingues,& animalia magna vt elephas, pauci sũt seminis,& paucæ generationis , quia conuertitur in pinguedinem & substantiam.1[a].q. 119. 2. c. fi. /. 2. d. 30.q. 2. 2. b. fi.

¶Seminale. Adam.89.90. Amor.243. Anima. 85. Conceptio. 38.Ratio.13.14.22.&c.

¶Seminarium . Virtus.125.

¶Seminator. Prædicator.1.

¶Semiplenum . Accusatio.9.

¶Semita, Via.1.

¶Semitonium. Tonus.

¶Semper, Accidens.103.105. Accipere.4.Actio. 4. 16. Actus. 77.122. Addere.3.16. Adiurare.9. Affirmatio,5. Agõs.81.107. Agere.24. Alteratio.7. Amazones.1. Amor.29.175.187.225. 266.286.287. Angelus. H. Anima 114.170.173. 216. Aptio. 2. Appetitus.42.44.74. Appropriatio.3. Ars. 8. Aua[a]. 2. 14. Audacia.9. Augmentum.4. Aureola.21. Auxilium.6. Baptismus.232. Bũs.41.49.55. Blasphemia.5. Bonitas.184. Capacitas.1. Cahracter. 20. Charitas.82. Cã.13.32.94. Cicatrices 3.4. Circunstantia 16. Commune.11.14. Concupiscibilis.10. Confirmatio.49. Constructio. Contritio.11.33. Corpus.48 Corsica. Creatura.11. Damnatio.17. Damnum.2. Datio. 6. Defectus.13.26. Delectatio.67. Dæmon 60.69.70. 123. Denominatio 1. Denunciatio.1. Detrimentum. Deus.132.213 300.302. Differre 1. Differentia, Definitio.3. Dispositio.47. 49.51. Distinctio.6. Diuinatio.10. Diuisio. 12. Diuortium. 1. Dolor.19, Donum.7, Dormiens. Effectus. 12. Electio. 14. Elicere.2. Esse, Æstimatio.1. Aeternitas. o. Eucharistia. 200. Æuiternũ, Æuum.o. Exemplar.2. Exequutio, Fides.96.99. Finis.103. Flagellum.22. Forma.4.135. Fructus.17. Fucatio. Furtum.2. Generatio.27.91. Genus.5.9.40. Gloria.9. Gratia 86. Gula.1. Heresis.30.90.155. Homicidiũ.1. Idem. 2 Ignorantia.18. Illuminatio.12. Imaginatiua.2. Imago. 36. Imperare.11. Iniustitia.2.8. Instans.5. Instrumentum.7. Intellectus.52.79.260.303. Intentio. 19. Inuoluntarium. 2. Ioseph. 2. Hypocrisis.1.3.5. Ira.10.17.22.63. Ironia.1. Iudæi. 22. Iudiciũ.12. Ius.7. Iustitia.16.28. Iustificatio.29. Iustus.9. Lex.39.109. Luna.5. Lux.25. Macula.14. Magis. 4. Malum. 63. Marc.3. Maria.64. Materia.1. Matrimonium.48.53. Medium.11. Mendaciũ.13. Mẽsura.2. Meritũ.29.43. Misericordia. 16.26.37. Mitis. Mors.29. Motus.53.55.69. Mũdus.16. Natura.10.17. Naturale.10.21. 23.24. Negatio. 5. Nihil 4. Nomen.12. Obiectum.11.17. Occidere.12. Operatio.14.32. Oppositio.14. Oratio.15.18.34.81. Ordo.3. Ornatus.6. Paradisus.3. Pars.11.14.33. Passio.5.18. Peccatum.93.95. 214. 363.404.418. Pœna.13.39.54.68. Pœnitentia.127.135. Per.3 Perfectio.43.46.83. Periurium.3.4. Perpetuum. Politia. 3. Po[a].40. Potestas.13. Præceptum.20.59.89 Præcipere.2. Precium. Prædicator.7. Præsumptio.9. Priuatio.10. Prius.1. Processio.3.4. Prodigalitas.3.4. Prophetia.48.62. Propositio. 8. Propter.7. Quæstio.2. Rapina. Ratio.18.23.29.47. Rebellio. 3. Reduplicatio.7. Relatiuũ. 8. Restitutio.19. Ritus.3. Sacramentum.8.100. Sapientia.10. 45. 47. Sapor. Satisfactio. 7. Scipio. Seditio.3. Sempiternum. Senator.3. Sensus.15. Syllogismus.3 Similitudo.1. Simulatio, Synderesis.6.7. 8. Sinistrum.3. Sol.5 Solus.5. Spes.41.59. Stella.3. Studium.4. Successio.1. Superbia.1. 10. 27. Tenrare. 3. 13. Timor 26. 62. 63. Thurificatio.1. Venter, Verbum.60.83. Via 8. Virginitas.32.35. Virtus.5.91.259. Visio. 24. Vita. 30. Vnctio. 17. Vniuersale.22.24. Vocatio 3. Voluntas.44. Votum. 8. Vsura.50.107.121. Vti.12. Christus.1.156.159.

¶Sempiternum. Actio.4. Beatus.41. Electio.14. Aeternitas. o. Lætitia. Perpetuum. Semper. Vita.21.

¶ Senacherib habuit quinque alia nomina , scilicet Sargon, Phua, Salmanasar, Tegalsalasar,& Sarad:Ila.20. prin[o]. Salmanasar. Quis.

1 ¶Senarius numerus , est primus numerus perfectus. He. 4. lec.1.me[o].G. Quotus.

2 Senarius numerus , dicitur numerus perfectus , ratione partium,quia consurgit ex omnibus suis partibus aliquotis.Ideo congruit perfectioni vniuersi, & operum Dei in sex diebus.1[a].q 74.1.c./.2.d.15.q.3.1.1[m]./.4.d.49.q. 5. ar. 2. q.3.c./.He.4.lec.1.me[o].F.

3 Senarius,idest communis natura senarii , cui primo & per se conuenit perfectio,est perfectus sine aliis , & est,creatura.Sed vt est in intellectu Dei,est idea eius, & Deus. Quol. 8.1.o.*. Pars.47.

4 Substantia senarii , non est bis tria, sed semel sex, cuius partes,sunt vt materialis dispositio eius.4.d.8.q.2.3.7.

1 ¶Senator, a consulendo & tractando dicitur, quia consulit, & nulli nocet . Ideo comprehendit rectores & consiliarios. Opus.20.lib.4.c[o]. 25. *. Consiliarius. Consul. Rector. o. Tribuni. Quis.

2 Senatores,dicti sunt patres , propter diligentem curam regiminis,quia ipsi gubernabant Rempublicam , sicut pater filios. Opus.20.lib.4.c[o].25.

3 Senatores semper fuerunt , postquam a Romulo instituti sunt. Opus.20.lib.4.c[o].26.

¶ Seneca fuit stoicus . Ideo impugnat Aristotelem.22ℰ.q.123 10.2[m]./.Opus.20 lib.3.c[o].15.prin[o].*. Animus.2. Idolatria. 5. Sabbathum.15. Terremotus.6. Turbatio.2. Philosophus.

1 ¶Senectus est vltima ætas, durans aliquando tantum , sicut omnes aliæ ætates.4.d.43 a:3.q.2.c./.d.47. q. 1. ar. 3. q. 3. 3[m].Po[a].q.5.6.1[m]./.He.9.lec.5.me[o]. K. *. Adoptio. 4. Auaritia.10. Daniel.11. Defectus.15. Quid.

2 senectus disponit ad contemptum delectationum , & ad prudentiam,iuuentus autem ad opposita . Sed quandoq; est econuerso. Titum.2.lec.1.prin[o].H.&c,

3 Senectus habet reuerentiam , non quidem propter defectum corporis , sed propter sapientiam ætatem in eis, ex antiquitate.4.d 44.q.1.ar. 3.q.1.1[m].Honor. 27. *. Delectatio. 99. Ætas 1.6. Incarnari.16. Inueterascere. Iniudia. 11. Matrimonium.95.

4 senes sunt inconsulti, quia sæpe experti sunt falsitatem, tristes sunt,& impatientes. Titum.2.lec.1.me[o]. K.F. Melancolia. Miles. 5. Misericordia.20. Mors.7.38. Natura. 38. Peccatum.190. prudentia. 83. Puer. 2. sobrietas. 5. spes. 36. Verecundia.15. Vsura.192.

5 senes sunt suspitiosi , & amant vinum , propter frigiditatem , sed anus magis , & sunt fabulosæ,22ℰ. q. 60. 3. c./. Titum.2.lec.1.fi.I.

¶ Senex . Adoptio.4.Senectus.o.

¶Senior. Presbitera.

¶Senium . Ætas.6.Natura.38.senectus.o.

1 ¶Sensibile duplex , scilicet per se, & per accidens. Sensibile per se duplex,scilicet proprium,& commune.1[a].q.17.2.c./. q.78.3.2[m]./.4.d.49.q.2.2.c./. Anima.2 lec.13.o./.Lib.3.lec.1 me[o].c./.lec.6.me[o].b.E.*. Abstractio.3.4.5. 6. 11. 14. Accidentaliter.3. Adam.14.24.&c. Alteratio.4. Amor. 58. 219. 283. Angelus.343.347.399.587. Anima.42.183.265. Apis.2. Appetitus.69. Diuiſio.

2 similitudo sensibilium , est in sensu triplicter , scilicet primo & per se , respectu sensibilium propriorum , per se sed non primo , respectu cõium , & per accidens tantum, respectu sensibilium per accidens. 1[a]. q. 17. 2. c. *. Argumentum.2.6. Aristoteles,5. Assimilatio.11. Character.10.

Se

Concupiscentia.1.2. Concupiscibilis.2. Contẽplatio.19. Cõtritio 35.36. Dãnatio.64.65. Delectatio.2.3.5.47.72.99.106
3 Sẽsibile per accidens, requirit tria, scilicet q̃ accidat sensibili per se: apprehendatur a sentiente, & ſtatim.4. d.49. 2.2. c./. Anima.2.lec.13.fi.d.E. * Deus.205. Definitio.23. Dolor.5.12.28 Dulcedo.9. Elementũ.29. Enigma.2. Eucharistia.246. Expetiẽtia.3. Falsitas 8. Felicitas.4. Forma 25.164 173.168. Fructus.6.13. Gustus.0. Ignis.18. Imaginatio.12.
4 Nulla substantia est sentibilis per se.2. d.13.2.c./. Anima.2. lec.14.me⁰.h.D.* Imaginatiua.5. Imperare.16. Innocentia 18. Intellectus.131. 133.173.181.186.265.266. Intelligibile 3. Iudicium.12. Lex.19. Libido, Limbus.6. Manifestatio.2.
5 sensus in actu, est sensibile in actu.1ª.q.14.2. c./. q. 55. 1. 2ᵐ. *. Maria.9. Materia.34. Memoria.10. Metaphysica.11. Metaphora.6. Nutrire.2. Passio.14. peccatum.289. Pœna 87. Penitentia.68.69. physica.10 processio.15.
6 sensibilium aliqua vniuntur sensui realiter, vt gustabile, aliqua per similitudinem tantum, vt tangibile, cetera vero neutraliter.4.d.9.ar.1.q.1. c. *. prophetia. 48. Qualitas. 11.12. Quantitas. 5. Raptus. 10. Rationale.6. sacramentum.8.21.28.146. sacrificium.8.
7 sensibilium aliqua immutant sensum, spiritualiter tãtum, vt color, quædam materialiter, vt gustabile & tangibile, alia vero vtroque modo.1ª.q.67.1.c./.q.78.3.c./.2.d.24. ar. 2. q. 1.c./. Meta.lec.1.prin⁰.a.K. *. scientia.47.146. sensibilitas, sensus.21.24.28.30.

p.ᵐ.1119.8 Immo oẽ sẽsibile immutat sensum realiter & naturaliter. 2.d.13.3.c. Respondeo, sicut Dubio.787.*. signum.5.11.

9 Omne sensibile coniungitur sensui, secundum similitudinem tantum, præter tangibile, quod coniungitur tactui realiter.4.d.8.q.1.ar.3.q.1.2.c./.d.9.ar.1.q.1. c./. d. 49. q. 3. ar.5.q.2.c./. Ma.q.14.4.1ᵐ./. Anima.3.lec.18.prin⁰.a. *. syllogismus.4. Tactus.7.12.

10 Nullius sensibilis excellentia corrumpit animal, nisi mediantibus qualitatibus tangibilibus. Meta.lec. 1./. Anima. 3.lec.17.0. Temperantia.26.27. Terra.7. Totum. 4. 6. Visio. 5. &c.13. Visus. 10. Vnitas. 14.

¶ sensibilitas, sensibile.0. sensualitas.1.

¶ sentitium, actus.131. Agonia.2. Amor.156.157.171. Anima.5. Animal.1.6. Animus, Appetitus.10. &c. Apprehẽsio. 5. Beatitudo.80. Cogitatiua.2. Cognitio.43.78. Concupiscentia.1. Contritio.5. &c.9.36. Dæmon.3.35. Deus.223. Dolor.0. Æstimatiua.1.2. phantasia.3. forma.24. Homo. 2.30. Imperare.18. Intellectus.165.168.179. Memoria.1.2. Passio. 23.24. Peccatum.166. proportio.6. Rationale.6. sensualitas 1.2.4.5.6. sensus.7.12. superbia.28. Tactus.6. Tempus.34. Transmutatio, Transumptio, Turbatio.14. Virtus.12. Visio.5. &c.25. Christus.160.

¶ sensuale, Qualitas.8. sensualitas.0.

Differẽtia.1 ¶ Sensualitas propriè, nominat potentiam appetitiuam tantum, sensibilitas vero, comprehendit omnes vires sensitiuas, scilicet apprehensiuas, & appetitiuas.2.d.24.q.2.1. c.* Adeps.1.3. Anima.222.

2 Aliquid pertinet ad eam dupliciter, scilicet vt præambulum, sicut apprehensiua sensitiuę, & essentialiter, vt appetitiue tãtũ.1ª.q.81.1.1ᵐ./.2.d.24.q.2. 1.2ᵐ. /. Verit.q.25.1.1ᵐ.

3 Æstimatiua ꝓxime se habet ad sensualitatẽ, sed imaginatiua, & aliæ priores, se habent remote. 2. d. 24. q.2. 1.c./.2ᵐ.

4 Sensualitas dicitur a sensu, & est uis appetitiua sensitiuæ partis.1ª.q.81.1.0./. Verit.q.25.1.0 Cajetanus, Caro.0.

5 Sensualitas non nominat simpliciter vnam potentiam, sed vnam secundum genus, scilicet appetitiuam sensitiuam. 1ª.q.80.2.c./.2.d.24.q.2.1.3ᵐ./. Verit.q.25.2.0.*. Dolor. 31. Dubitatio.1. Iustus.10. Oratio.20.92.94. Peccatum.98. &c. Primi.0. Ratio.42.44. Sensuale.

6 Sensualitas nominat appetitum sensitiuum, vt indistinctus, incompletus, & depressus est. Ideo non potest esse subiectum virtutis, sed perpetuæ corruptionis. Ideo differt tantum ratione a concupiscibili & irascibili, quia nominat idem, sed opposito modo.1ª.q.81.3.1ᵐ./.12ꝯ.q. 74. 3. 2ᵐ./. 2.d.24.q.2.1.3ᵐ./.q.2.2.3ᵐ./.3.d.33.q.2.ar.4.q.2.2ᵐ./. Verit. q.25.2.c./.5.8ᵐ.*. Tribulatio.8.

7 Nomine sensualitatis, doctores sancti, vtuntur pro ratione inferiori, quia ratio attendit corporalia in vniuersali, sicut illa in particulari.2.d.24. Lec.2.fi.*. Volũtas.5.16.24. Christus.151.154.156.158.

8 Motus & appetitus pertinentium ad corpus, est a sensuali tate ꝓxime & in particulari, sed immediate & in vniuersali est a rõne inferiori.2.d.24.q.2.1.1ᵐ./. Verit.q.25.1.3ᵐ./.10ᵐ.

9 Motus sensualitatis tendit in duo.s. in delectabile secundũ sensus exteriores, & in nociua vel conuenientia vt cognita per æstimationem tantum.2.d.24.q.2.1.c.fi.

10 Singuli motus sensualitatis, sunt in potestate nostra, nõ autẽ omnes simul.12ꝯ.q.74.3.2ᵐ./.2.d.24.q.3.2.c.fi./.4ᵐ./.d.41 q.2.1.5ᵐ./. Verit.q.25.4.1ᵐ./.5.6ᵐ./.Ma.q.7.6.8ᵐ./. q. 12.2. 6ᵐ./. Quol.4.21.0.

11 Immo etiam oẽs simul, vt videtur dicere a simili 2.d.5.q. 2. 1.9./.d.28.3.4.0. Respondeo, sicut Dubio.689. Duⁿ.1112ᵉ

12 Non omnis motus sensualitatis est peccatũ veniale, sed tantum tendens in illecitũ.3.d.15.L.me⁰.K./. Verit.q.25.5.7ᵐ.

13 Ratio tripliciter se habet ad motũ sensualitatis, de genere peccati mortalis, s. vt imperans vel consentiens, vt resistẽs, & neutraliter. Primo modo peccat mortaliter, tertio venialiter, nõ aũt secundo, sed meretur. Ma.q.7.6.6ᵐ. Pcm.41.42

14 Contrarietas sensualitatis ad rationẽ, causatur in nobis ex tribus, nõ aũt in Christo. s. prĩo ex diuersitate volitorũ. Secũdo qa sẽsualitas ĩ sũũ volitũ, effrenate. i. sine regimine rationis fertur, tertio ex hoc q̃ sensualitas effrenare tẽdit in sũũ quia volitũ, retardat motum rationis, & impedit, vel extorto, vel ex parte.3.d.17.ar.2.q.2.c.

15 Obiectum sensualitatis proprium, est res bona, vel conueniens sensui, ad esse vel operari, non autem bonitas, quia non apprehenditur a sensu. Verit.q.25.1.c./ 6ᵐ.

16 sensualitas non potest sanari a corruptione fomitis, nisi ꝓ miraculum: quod tamen non fit in hac vita quadruplici rõne. s. quia ipse Deus secundũ ordinẽ suæ sapientiæ sic disposuit. Et quia donũ gratiæ quæ p Christũ nobis cõfertur, quamuis sit efficacius, quam peccatũ primi hoĩs, nõ tamen ordinat ad remotiõẽm corruptionẽ pdictã q̃ est naturæ, sed ad remotiõẽm culpæ psonæ. Sic etiã hmõi corruptio quãuis sit contra statũ naturæ primitus institutæ, est tamẽ consequens principia naturæ sibi relictæ. Est etiã homini vtile ad vitandum elationis vitiũ, ut sensualitatis infirmitas maneat post baptismũ.12ꝯ.q.74.3.2ᵐ./. Verit.q.25.7.0.

1 ¶ Sensus est potentia passiua.1ª.q.79.3.1ᵐ./ 2.d.30.2.c./. 3. Quid. d.14.ar.1.q.2.c./. Cont.2.c⁰.56./. Verit.q.26.3.4ᵐ. /. Anima. 4.5ᵐ./. Anima. 3. lec.3.fi. *. Abstractio.0.

2 sensus est virtus corporea. Ideo est cognoscitiuus corporalium tantum, & non spiritualium.1ª.q.12.3.c./.4.3ᵐ./.q. 85 1.c./. 12ꝯ.q.3.3.c./. Anima.2.lec.14.med⁰.h.D.

3 Nõ datur sensus agens.1ª.q.79.3.1ᵐ./. spiritu.9.c./.10.17ᵐ./ Anima.4.5ᵐ./. Antina.3.lec.3.fi.*. Adam.24. Adeps.1.3. Angelus.150.151.289 504. Anima s. Animal.1.4.5.6. Beatitudo.47. Bonitas.104.194. Cęcitas.2.3. Cognitio.0.

4 sensus est quædam deficiens participatio intellectus.1ª.q. 77.7.c. *. Contingens.8. Deus.192.199.200. Eucharistia.33

5 Immo differunt realiter.1ª.q. 84. 6. c./. Anima.3. lec. 4.0. Duⁿ.1111ᵉ Respõdeo, sicut Dub.0.766. *. Exorcismus.11. Phãtasia.2. 6.

6 sensus q̃ndq; sumit ꝓ iudicio rõnis.22.q.46.3.c. phil.lec.2. me⁰.D.*. Habit⁹69.74. Homo.28.31.32. Imaginatio.3. &c. Imaginatiua 2.5. Memoria.1. &c.19. Naturale.13. prophetia.50. Ratio.28. Rationale.6. Tristitia.6.7.14.

7 sensus dicitur tripliciter, scilicet natura sensitiua, potẽtia & actus.1ª.q.79.1.1ᵐ./. Quol.7.4.c. Diuisio.

8 sẽsus exteriores sunt tãtũ quinq;, ẽm quĩq; modos imutatiõis ab obiectis. s. visus, auditus, olfatus, gustus, & tact⁹.1ª. q.78.3.0./.2.d.2.q.2.2.5ᵐ.fi./. Aia. 13.c./. Anima. 3. lec.7.0. sensus interiores secundũ Aristotelẽ sunt tantũ quatuor, secundum quatuor modos operationũ. s. sensus cõmunis, imaginatiua, Æstimatiua in aliis animalibus siue cogitatiua in homine, & memoria sensitiua, licet sint quinq; secundum Auicennã. s. sensus communis, imaginatiua, phãtasia, æstimatiua, & memoria sẽsitiua.1ª.q.78.4.0./. Anima. 13. c.

Ob. Obiectũ. Obiectũ sensus, est corpus motiuũ organi sensus. Ideo secundũ diuersas rationes mouendi, oportet sensus potẽtias diuersificari. Verit.q.25.3.c.*. Amor.150. Delectatio.3.5.39 47.73. & c.90. Dulcedo.9. Forma.145.172.

sensus est tantum corporalium perceptiuus. Anima.2. lec. 14. me⁰.h.D. Lumen.12.

12 Nulla potentia sensitiua, se extendit ad Deum, quia sensus temporalia non transcendit. Virt.q.4.2.c./.1ᵐ.*. Trinitas.15.

Comparatio. 13 sensus non apprehendit rationem essendi, nec intentionẽ entis, nec formam substantialẽ, nisi per accidens, sed tantũ accidentia sensibilia.1ª.q 57.1.2ᵐ./.q.67.3.c./.q.75.6. c. fi./. 1.d.19 q.5.1.6ᵐ./. Meta. 7.lec.2.fi.

14 sensus non potest cognoscere substantiã.12ꝯ.q.33.5.c./.3. d.23.q.1.2.c./.4.d.10.ar.4.q.1.3ᵐ./.d.11.q.1.ar.1.q.2.1ᵐ./.2ᵐ. d.12.q.1.ar.1.q.2.2ᵐ./. Anima.2.lec.14.me⁰.h.E.

15 sensus nõ põt cognoscere vtia, qa nõ põt recipere formam immaterialẽ, quia semp recipit ĩ organo corporali.1ª.q.12. 4.c./.q.85.1.c./.12ꝯ.q.5.1.1ᵐ./.q.19.3.c./.q 29.6.0./. 1. d. 19. q.5.3.3ᵐ./.2.d.19.1.c./. Cõt. 1.c⁰.44.1ᵐ./. Lib.2.c⁰.25.2ᵐ./. 74./.

Se

74. Verit. qn. 25. 1. 0./. Vir. qu. 1. 12. 18ᵐ./. Meta. 5. lec. 13. fi. f./. Anim 2.2. lec. 12. med⁰. b. prin⁰./. poster^m. lec. 42. prin⁰. b.

16 Nullus sensus discurrit a causis ad effectus, nec econuerso sed tantum intellectus.1ª.q.58.4.5.0./.qu.85.5.0./. Meta. 6. lec.1.prin⁰.a.fi.

17 sensus non potest plura simul sentire, nisi ut unum. Quol. 7.2.1ᵐ.

18 Experientia de obiecto absentis sumitur per tres sensus, scilicet uisum, auditum, & olfatum, per tactum uero de præsenti extrinseco, de intrinseco autem per gustum. 1 sal. 32.

19 sensus dupliciter immutantur, scilicet interius, & exterius ab obiecto.1ª.q.111.4.c.

20 sensus exterior apprehendit tantum rem præsentem, interior autem etiam absentem.1ª.q.78.4.c./.6ᵐ./. q.81. 3.3ᵐ./. 12ꝯ. q. 15. 1. c./. q. 17. 7. 3ᵐ. /. q. 35.2. 2ᵐ./. 4. d./. 49.q. 3. ar. 1. q. 4. c.

21 sensus non sentit, nisi in præsentia obiecti sensibilis. 3.d. 14.ar.1.q.2.c./.4.d.44.q.2.ar.3.q.2.c./.d.49. q. 3.ar.1.q.4.c.

22 Quilibet sensus corrumpitur ab excellentia sui obiecti, & tangibilium qualitatum. Anima.8. c./. Meta. lec. 1. Anima.3. lec.7.0.

23 sensus consistit in proportione. Ideo corrumpitur ab excellentia sui obiecti. Anima.3. lec.2.fi./. Lec.7.fi.

24 Obiectum sensus communis, est ipsum sensibile, quia cum sit una potentia, extendit se ad omnia obiecta quinque sensuum exteriorum.1ª.q.1.3.2ᵐ.

25 sensus communis, non est communis ut genus, sed ut radix & principium sensuum exteriorum, uel ut respicit obiectum sub uniuersaliori ratione formali.1ª.q.1.3.2ᵐ./.quæst. 78.4.1ᵐ.

26 sensus communis, fertur in omnia sensibilia, secundum unam communem rationem, ad quam nullus sensuum propriorum, pertingere potest.1ª.q.1.3.2ᵐ./. Vet.q. 15.1.3ᵐ.

27 sensus communis, est nobilior sensu proprio, quia nobiliori modo recipit, & proprius obiecto. Anima. 3. lec. 3. fi.

28 Sensus communis, cognoscit differentias sensibilium diuersorum generum, & intentiones sensuum, non autem sensus proprius.1ª.q.14.2.1ᵐ./.q.57.2.c./.q.78. 4. 2ᵐ./. Anima.2.lec.13.med⁰.d./.Li⁰.3.lec.2.3.0.

29 sensus communis, imaginatiua, æstimatiua, & memoratiua a quibus immediate accipit intellectus, habent organa sua in cerebro. Veri. q.10.8.c./.5ᵐ.

30 Sensus proprius discernit inter contraria sensibilia, inquantum participat aliquid de uirtute sensus communis, sed ultimum iudicium & ultima discretio, pertinet ad sensum communem, qui iudicium aliorum perficit.1ª.q.78.4.2ᵐ. fi./. Anima.3 lec.3.fi.

31 sensus formati, habent proptiam operationem, scilicet iudicium de propriis obiectis, sed iudicium eorum sensus cõmunis perficit.1ª.q.78.4.2ᵐ.fi./. Quol.8.3.c./. Anima. 3. lec. 3.fi.

Actus. 32 sentire & intelligere, sunt actiones immanentes.1ª.q.14.2. 1ᵐ./.q.54.2.c./.12ꝯ.q.31.5.c./.1.d.40. q.1.1.1ᵐ./.3.1.c⁰. 100. 2ᵐ./. Li⁰.2.c⁰.1./. Li⁰.3.c⁰.20.2ᵐ./. Ver.qu.8 6.c./. potentia. qu.10.1.c. Actio.22 * Abiicere. Abstractio.1. Adeps.3.

Dᵃ.1122ᵐ 33 Immo sentire nõ est totaliter remotum a genere actionũ ad extra.1ª.q.27.5.c./ Meta.5.lec.17. Respõ⁰. Duᵒ. 1122ᵒ.

34 sensus iudicat, & cognoscit se sentire. Veri.q.1.9.c.qu.10.9. c./. potentia.q.3.7.c. * Amor.171. Angelus.151.

Dᵃ.1123ᵐ 35 Oppositum uidetur dicere.1ª.q.14.2.1ᵐ./.qu.78.4.2ᵐ./.qu. 87.3.5ᵐ./.2.d.19.1.c./.3.d.23.q.1.2.3ᵐ./. Anima.lec.8.prin⁰. a. Respondeo Dubio.1123⁰. * Anima.42.224.341.&c. Animal.5.33.54. Apis.1.2. Appetitus. 4.&c. 57.95. Auersio.19. Bonitas.164.194. Capitale.7. Caput.5. Cęcitas.2.3. Cælum. 22. Cære.4.10. Concupiscibilis.1. Consilium.4. Contemplatio.6. Cor.2. Corpus.60. Curiositas. Damnatio.52. Delectatio.5.29.47.70.72.91.97.105. Dæmon.110 Demonstratio.1 e. Deus.193. Essiª.1.2.4. Eucharistia. 33. 181. Exorcismus. 11. Experientia.1. Falsitas.3.7.8.9. Phãtasia.2.6. Phãtasma.2. Febris.1. Fides.22.80. Fortuna.145.172. Futurum.3.6.8.

86 sentire non semper accipitur pro actu sensus, sed quandoque pro actu intellectus, secundum quod intellectus quãdoque sensus dicitur.4.d.44.L.fi. Gustus.3. Habitus.52.69. 74. Hebetuto.0. Hoc. Homo.28.31.32. Imaginatio.0. Imaginatiua.2.5. Imperare. 16.17. Infernus.1. Intellectus.25.99. 128.c.156. &c.163. Iudicium. 13. Maria.9. 38. Membrũ.3. Memoria.10.19. Moralis.5. Mors.14. Odor. 5. Omissio.17. Opinio.2. Passio.94. Peccatũ.166.205. Pœna.1.76. 80. 87. 89.93. Perfectio.70. Persona. 28. Physica.14. Porta. 2. Præsentia. 1. Præstigium. 2. Pronomina 3. Prophetia. 56. Pro

Se

portio.6. Pulchritudo.5.6. Pusillanimitas. 6. Qualitas. 12. Raptus. 6. 8. Ratio. 28. Resurrectio. 36. scientia. 23. 53. 144. sensibile. 7. &c. sensibilitas, syllogismus. 4. stultitia. 3. 6. 9. Tactus. 0. Temperantia. 22. 23. 24. Timor. 31. Totum. 4. 6. Virtus.265. Visus.0. Vnctio.26. Vnitas. 37. Christus.154.

Theologia. 37 sensus Theologię duplex, scilicet litteralis vel historicus, quem voces significant, & spiritualis vel mysticus, quem res habent. Et est triplex, allegoricus, idest figuratiuus, tropologicus, idest moralis, & anagogicus, idest cœlestis.1ª. q.1.10.0./.12ꝯ.q.102.2.c./.1. Prolo.5.c.fi./.4.d.21.q. 1. ar. 2. q.1.3ᵐ./.ar.3.q.2.3ᵐ./. Quol. 7.14. 15. 0./. Gal. 4. lec. 7. fi. H. &c. *. Adam 10.

38 In sacra scriptura, præter principalem sensum, quem author intendit, possunt alii sensus, non incongrue aptari.1ª.q.1.9.2ᵐ./.10.1ᵐ./. q.102.1.c./.4. d. 21. q. 1. ar. 2. q.1.3ᵐ./. Poª. q. 6. 7. c. princ./ Quol. 3. 30. c.*. Allegoria.

39 Nulla alia scientia vel scriptura, præter sacram scripturam, habet sensus spirituales, sed tantum litteralem.1ª.q.1.10.c./ Poª.q.4.1.c.princ./. Quol.7.16.0. *. Argumentum.2.6. Fabula.1. Fictio.3. Intellectus.159. Lex.106. Littera.2.3.

40 Multiplicitas istorum sensuum, non facit æquiuocationẽ, nec aliquam speciem multiplicitatis.1ª.q.1.10.1ᵐ./. Quol. 7.14.1ᵐ.*. Metaphora.0. Modalis.1. Paruus.1. Persona. 28. Prophetia.8.46. Solus.8.&c.

41 Moyses, & alii authores, intendebant plures sensus sub eadem litera designare. Poª.q.4.1.c.prin./. Quol. 7.14.5ᵐ.*. Stultitia.3.6.9. Scriptura.1.&c. Vsura.188.

42 Non omnia dicta sacræ scripturæ, exponi possunt per omnes quatuor sensus, sed aliqua per tres, aliqua per duos, & aliqua per vnum tantum. Quol.7.15.5ᵐ.

43 Omnis virtus, quæ potest salua circunstantia litteræ, aptari diuinæ scripturæ, est sensus eius. Poª.q.4.1.c.

44 Sensui literali, sacræ scripturæ, nunquam potest subesse falsum.1ª.q.1.10.3ᵐ./.Poª.q.4.1.c.prin.

45 Sensus literalis est, quem author sacræ scripturæ intendit. 1ª.q.1.10.c.*. Christus.18.

46 Sensus spiritualis, sacræ scripturę, fundatur super literalem, & eum præsupponit. 1ª. q. 1. 10. c. /. 1ᵐ. /. Quol. 7. 14. 1ᵐ. /. 3ᵐ.

47 In vna litera sacræ scripturæ, sunt plures sensus literales. 1ª.q.1.10.c.fi./. Gal.4.lec.6.fi.

48 Sensus Parabolicus, continetur sub literali, non autem figura eius.1ª.q.1.10.3ᵐ./.12ꝯ.q.102.2.1ᵐ./. Verit. q. 12. 10. 14ᵐ./. Quol.7.15.1ᵐ./.3.c./. Gal.4.lec.7.fi.

49 Nihil continetur sub sensu spirituali, necessarium fidei, quod scriptura non tradat alicubi manifeste per ensum literalem.1ª.q.1.9.2ᵐ./.10.1ᵐ./. Quol.7.14.3ᵐ.

50 In quolibet sancto sunt quinque sensus spirituales, secundum similitudinem sensuum corporalium, secundum Ori genem, sed tantum tactus ratione necessitatis, scilicet quia visus spiritualis est, vt videamus Deum, auditus vt audiamus que loquitur, odoratus per quem odoremus bonum odorem Christi, gustus vt gustemus eius dulcedinem, & tactus vt palpemus cum Ioanne verbum vitæ.3.d.13.L./ Phil.2.

Quid. 1 ¶ Sententia est applicatio iuris, ad particulare factum. 12ꝯ. q. 96.1.1ᵐ./.12ꝯ.q.67.1.c./.4.d.35.3.1ᵐ./. Ethi.6.

2 Sententia est determinata acceptio alterius partis contradictionis.3.d.23.q.2.ar.2.q.1.c.*. Appellare. 2. Concilium. 2. Conclusio.1. Confessio. 92. Cõtumax, Decretum, Error.7 Excommunicatio.28. 33. Fides. 150. Furtum. 9. Interpretatio. 3. Isaias. 2. Iudex.6.7. Iudicium.6.7.24.62.64.82.83. Iustitia.21. Liber.29. Magister, Maledicere.1.

3 Sententia debet esse efficax, per potestatem defendentem, & recta, aliquo dirigente, & imperante.2.d 9.3.c. * Missa. 7. Mutatio, Notorium, Oratio.49. Parabola, Paulus. 3. Periurium.7. Regere.14. Restitutio.7. Sacramentum.39. Simonia.13. sponsalia.10. stultiloquium, Votum.63. Vsura.311.

4 In sententia debent seruari tria, scilicet benignitas, discretio, & certitudo. Io.8. lec.1.me⁰.d.G.

¶ sentina, Meretrix.1.

¶ seorsum, Agens.97. Mulier.2.

¶ separabile, Accidens.94. Actio.38. Materia.4.

1 ¶ separatio dat vtrique partium totalitatem & in continuis, dat esse actu.3.d.5.q.3.3.3ᵐ.*. Abduci, Abstractio.0. Accidens.94. Actio. 27. 34. Actus. 181. Amor. 58. 62. Anathema, Angelus.32.175. 176. 349. Anima.13.114.&c.

2 separata a materia secundum esse dicuntur, quę nunquã possunt esse in materia, vt Deus & intelligibiles substantiæ,

& quæ possunt esse sine materia, ut transcendentia, quia non dependent a materia secundum esse. Meta. prolo. me^{o}. B./.phy.lect.1.prin^{o}.a. D. * Aqua.13. Aristoteles.5. Arrius. Beatitudo.29. Bonitas.57.89. Charitas.90. Cælum.40.139. Coniunctio.4. Conscientia.8. Corruptio.3.7.

3 Separatio est delectabilis dupliciter, scilicet inquantum tollitur contrarium perfectioni rei, uel inquantũ aliqua vnió fit. 12ę.q.36.3.2^{m}./.3^{m}. * Culpa. 6. Damnatio.43. Dauid.3. Deus.401. Dimensio.9.10.11. Dispensatio.18. Dinelli. Diuisio.0. Diuortium.0. Excommunicatio. 2. &c. Felicitas.4.5. Forma.1.24.33.69.161. &c. Hæresis. 39. Instrumentum.1. Intellectus.27.83.124.125.136.137.242.269. Intelligentia.1. Ioannes.9. Iudicium.83. Malum.26. Matrimonium. 89.138. Metaphysica.9. Mors.42.&c. Motus.39. Ordo.92. Pars.39. Peccatũ.169. Pœna.25.46. Per se.3. Plato.5. Possibile.10.

4 Homo separatur ab ecclesia quadrupliciter, scilicet per peccatum, excommunicationem, schisma, & Hæresim. Psa.26. * Præcisio.1. Rapt^{9}.11.12. Sciẽtia.115. Schisma.0. Seorsum Sponsa.5. Status.8. Susurratio.1. Timor.14.66. Torcular.1. Christus.37.38.138.145.

Figura. 1 ¶ SEPTEM. Præsens uita & lex uetus significatur per septem. Sed per octo significatur futura gloria, & testamentum nouum. Psalmus. prolo. fi. I. * Angelus.61. Aquila.1. Arturus. Bestialitas.1. Capitale.8. Castitas.11. Cælũ.59.61.

2 Septem sapientes hi fuere. Thales Milesius, tempore Romuli, & apud Hebræos, tempore Acaz Regis. Israel. Pittacus Mitylenæ, regnãte Tarquinio Prisco, & apud Hebręos Sedechia. Solon Atheniensis. Chilon. Lacedemonius. Periãder Corinthius. Cleobolus Lyndius, & Bias Pryenensis. Et hi quinque fuerunt tempore Babilonicæ captiuitatis. Horum autem omnium Thales speculatiuæ scientiæ princeps fuisse dr̃: quia inter hos septẽ qui post primos in sciẽtia famosos theologos. s. Orpheum, Museum, & Linum, poetæ fuerunt, solus ipse ad considerandum rerum causas se transtulit, aliis sapientibus circa moralia occupatis. Met. lec.4. me^{o}.e./.fi.g. * Columba.1. Contradictio.1. Coruus.1. Donum.10.&c. Eleemosyna.38. Excõmunicatio.31. Generatio.44. Gloria.10. Gratus.2. Humilitas.6. Ieiuniũ.26. Iudiciũ.62. Iustitia.22. Mr̃imo^{m}.89. Misericordia.33. Nicola^{9}.1. Nomen.84. Officium.17. Oratio.24.99. Ordo.71. Pascha.1. Paupertas.8. Pęna.59. Philippus.1. Pythagoras.2. Planetæ.3 Pliades. Poetica.3. Psalmus.7. Sacramẽtum.151. Scenophegia. Superbia.2. Thales.1.

solennis. ¶ September est quasi totus solennis, apud iudæos: sicut & septimus dies. 12ę.q.102.4.10^{m}. * Consecratio.20. Festum.5.6. Septimus.

Regio. ¶ Septentrio habet multum de auro, propter frigus. Iob.37.lect.2.me^{o}.C. * Aquilo. Cęlum.24. Terra.9. Ventus.1.5.

Figura. ¶ Septẽnarius numerus, vniuersitatem significat. 12ę.q.102.5.5^{m}. * Donum.10.&c. Sacerdos.24. Vitium.12.

¶ Septemnium. Affinitas.9. Argumentum.22.23. Ieiunium.25. Matrimonium.108. Obligari.6.&c. Ordo. 86. Professio.5. Puer.5. Satisfactio.9. Sponsalia.6. Votum.35. Vsus.6.

¶ Septimana. Hebdomada. Septimus.

Festa. ¶ Septimus dies mensis, hebdomada, annus, & septimana, erãt sabbatha iudæorum. Psal. prolo. fi. F./. Col.2.lect.4. pri^{o}. A. Dies.11.&c. September. Status.6.

¶ Septuagesima. Nuptiæ.7.

¶ Septuplex. Fornicatio.9.

¶ Septuplum. Claritas.9.

¶ sepulchrum. Altare.1. Angelus.458. Arturus. Dies.8. sabbathum.2. Triduo.

Ad quid. 1 ¶ sepultura inuenta est, ne horror & fætor sit viuis, & ad fidem resurrectionis futuræ, & vt oretur pro defunctis. 4. dist. 15.q.2.ar.3.q.1.1^{m}./.d.45.q.2.ar.3.q.3.o. * Abrahã.15.16.17. Baptismus.189. Caput.7. Cimiterium.

2 Mos cuiuscumque gentis in sepultura, & in officiis eius, seruari debet. 3^{a}.q.51.2.2^{m}. * Dies.8. Ecclesia.16.

3 sancti patres procurauerunt sepulturam, pro suis corporibus sepeliendis, vt ostenderent, ea pertinere ad prouidentiam dei, & ad resurrectionem. 4.d.45.q.2.ar.3.q.3. 2^{m}. * Funus. Immersio. statutum.1.

4 Terra non consecrata in sepulturam, potest emi in sepulturam. Et sepultura iam consecrata, potest vendi ratione materiæ, in necessitate ecclesiæ, sicut & calix consecratus ratione materiæ. Non autem potest uendi ratione consecrationis, vel officii, vel processionis in funere alicuius, vt scilicet aliquis pro pecunia ibi sepeliatur: tamen non dantes oblationes debitas pro sustentatione, possunt compelli dare secundum consuetudinem, & possunt puniri per sacramentorum subtractionem, non per sacerdotem cui sunt oblationes faciendæ, ne uideatur pro sacramentorum, vel sacramentalium exhibitione, aliquid exigere, sed per aliquem superiorem. 22ę.q.86.1.3^{m}./.q.100.2.4^{m}./.3.2^{m}/4.1^{m}/.2^{m}./.3^{m}/.4.d.45.q.3.ar.2.q.2.1^{m}./.q.3.1^{m}./.2^{m}. Abraham.17.

5 sepultura non confert mortuo quo ad spiritum, sed quo ad honorem eius, & pium affectum viuorum. Ideo pro ea quidam commendantur. 22ę.q.32.2.1^{m}. * Torneamentum. Vsura.275.307.

6 Quæ fiunt ad ornatum sepulturæ, prosunt viuis ad solatium: non autem defunctis, nisi per accidens, inquantum excitant viuos, vt orent pro eis, vel inquantum pauperes recreantur, vel ecclesia decoratur, vel dantur ad reuerentiã dei, vt cera, oleum, & huiusmodi. 4.d.45.q.2.ar.3.q.3.c./.1^{m}.

7 Locus sacer, prodest sepulto, non ex opere operato, sed ex opere operante, inquantum ipse dum uiueret, hoc meruit, vel alii pro eo, vt sancti illius loci, & ministri frequentius & specialius orent pro eo. 4. dist.45.q.2. articul. 3. quæstion. 3. c./.4^{m}.

8 sepultura in loco sacro, non nocet impio, nisi inquantum eam sibi indignam procurauit, propter humanam gloriã. 4.d.45.q.2.ar.3.q.3.5^{m}.

9 sepulturam non ponit Christus inter opera misericordiæ, sed solum ea quæ sunt euidentioris necessitatis. 22ę. quæst. 32.2.1^{m}.

10 Christus noluit crucifigi, vbi sepultus est Adam, idest in Ebron, sed in Caluariæ locum communem damnatorum, ut ostenderetur, quòd crux Christi, est in remedium, contra peccatum totius mundi, & non tantum contra peccatum personale Adę. 3^{a}.q.46.10.3^{m}. Christi.

11 Sepultura Christi, operata est efficienter nostram salutem, sicut & mors eius. 3^{a}. quæstion. 51.1.2^{m}./.2.4^{m}. * Caluarie. Dies. 8.

12 Christus fuit sepultus conuenienti modo. Et redditur ratio literalis, & mystica omnium gestorum circa hoc. 3^{a}. q. 51.2.0. * Titulus.

13 Christus fuit conuenienter sepultũs, ad probandum uerã eius mortem, ad spem resurrectionis nostræ, & ad exemplũ quod abscondamur a turbis. 3^{a}.q.51.1.0./.2.4.c./.q.52.4.c. Opusc.3.c^{o}.241./.242. * Triduo.

14 Christus fuit in sepulchro, tantũ vna die vsuali, & duabus noctibus, idest trigintasex horis. 3^{a}.q.51.4.0./.q.52.4.c./.q.53.2.c./. Opusc.3.c^{o}.243./.1ę.Cor.15.le.1.me^{o}.C.

15 In sepulchro Christi, nullus fuit ante, uel post Christum sepultus. Io.7.lect.1.me^{o}.c.C.

¶ sequi rem in qua aliquid est, non oportet, nisi causetur ex principiis eius. Veri.q.1.2.3^{m}. Quare.

¶ serra lignea, sectus est Isaias, a Manasse. sed Hieremias, & Zacharias filius Ioiadæ, lapidati sunt. He.11.le.8.me^{o}.I.K. Instrumẽtũ

¶ seraph. seraphin.4.

1 ¶ seraphim interpretantur ardentes, seu accendentes. 1^{a}. q. 63.7.1^{o}./.9.3^{m}./.q.108.5.5^{m}./.q.109.1.3^{m}./.2.d.9.3.c./.ʒ.3.c^{o}.80./. Veri.q.9.2.2^{m}./. Opusc.3.c^{o}.126./. Col.lect. 4. fi. A. * Angelus.558.559. Cherubim.2. Nomen.

2 seraphin dicitur ab incendio, secundum tres proprietates ignis, scilicet motus continui sursum, excessus feruoris, & lucis. 1^{a}.q.108.5.5^{m}.

3 seraphim dicuntur incendentes, non quia influant habitũ charitatis, sed quia illuminant de his quæ ad amorem charitatis pertinent. 2.d.9.4.5^{m}. * Dæmõ.5. Fruitio.2. 3. Metaphora.6.

4 Cherubin, & seraphin per. N. sunt neutri generis, & numeri pluralis. Et sic significant totum vnum angelorum ordinem: Per. M. vero scriptum, est masculini generis, pluralis numeri, & significat plures personas vnius ordinis. sed cherub. & seraph. sunt masculini generis, singularis numeri, & significat unam tantum personam illius ordinis. 2. d. 9. 4.7^{m}./. Isa.6.me^{o}.a.F.

5 seraphin est primus ordo primæ hierarchiæ angelorum, quia in amando est completissima vnio ad deum, quia facit interiora amati penetrare. 1^{a}.quæst.63.7.1^{m}./.9.3^{m}./. qu. 108.5.5^{m}./.quæst.109.1.3^{m}./.2.dist.9.3.c./.ʒ.3.c^{o}.80./. Verit. quæstion. 9. 2. 2^{m}./. Opuscul. 3. capit^{o}.126./. Col. lectio. 4. fi. B.

6 Imagines cherubin, & seraphin, fuerunt in templo salomonis, non quidem ad cultum vt adorarentur, sed ad mysterium. 12ę.q.102.4.6^{m}.

¶ serenitas est quies aeris, & tranquillitas est quies maris. Meta.5.lectio. 8. fi. distinction. fi. * Iris. 2. Pax. 6. sanguis.15.

¶ sergius. paulus.2. Christus.149.

¶ sericũm. Festum.10.

¶ sermo

Differen^{a}. 1 ¶ SERMO. Loquelę sunt linguæ principales, sermones autem sunt uarietates idiomatum, in eadem lingua, uel modi loquendi. Psal. 18. prin^{o}. b. I. Baptismus 76. 241. Docere.o. Elias 3.

2 In sermone est aliqua gratia, gratis data, ad efficaciter loquendum, sicut donum linguarum; ad posse intelligi a diuersis. 22ę.q.177.1.o.

3 Gratia sermonis, dupliciter subtrahitur. s. uel propter culpam auditoris, uel prædicatoris. Et bona opera utriusque non merentur eam, nisi remouendo impedimenta eius. 22ę.q.177.1.3^{m}./. Psal.50. fi. g. I. * Interpretatio.o. Laus 1. Lingua o. Logos. Loqui o. Maria 1.49. Prædicare o. Prædicator o. Prophetia 27. Vsura 183.

4 Sermo dicitur durus dupliciter. s. quia resistit intellectui, uel quia resistit uoluntati. Io.6. lec.8. prin^{o}.

¶ Sero. Dies 7. &c. Elephas 7. Luna 1. Planetæ 1. Sol.5.

Medicina. 1 ¶ SERPENS. Comestio serpentis, liberat a lepra. 3.d.3.q.1.ar.2.q.1.2^{m}. * Adam 64. Dæmoniaci. Maleficium 4.

2 Per euaporationem fumi cuiusdam, trabes domus uidentur serpentes. 2.d.8.5.4^{m}. * Mulier 7.

3 Serpens æneus, erat signum rei sacræ, sicut nunc imago crucis, quæ ponitur tantum ad repręsentandum: non autem erat sacramentum. 4.d.1.q.1.ar.1.q.1.3^{m}. * Paradisus 6. Peccatum 99. Reptile 1. Sirenæ.

4 Et laudabiliter fuit ablatus: quia habebat speciem mali. s. idolatriæ, licet esset bonus secundum se, ex sui institutione. Quol. 4. 23.13^{m}.

5 Diabolus dicitur serpens quadruplici ratione. s. propter renouationis ingenium, propter incedendi modum, propter uenenosum morsum, & propter inuolutionis modum. Isa. 27. fi.

6 Serpentis prudentia in duobus. s. in capitis defensione, & uestis renouatione. Matth.10.me^{o}.b.E.F.

¶ Serpentinum. Naason.

¶ Serua. Debitum 20. Natura 3.

¶ Seruare. Abraham. Apostoli 9. Auis 1. Baptismus 215.233.234. Contritio 8. Contumelia 4. Correctio 14. Custos. Diuitiæ 6. Epieiceia 7. Fallere 1. Gabaonitæ Hæresis 69. Herodes. Indiuiduum 17. Indulgentia 25. Iudaizare. Iudæi 4.12.44. Iudicium 31. Iuramentum 23. &c. Lex 173. Maria 40. Martyrium 11. Memoria 1. 9. Mendacium 15.19. Meritum 83. Modestia 6. Puritas 3. Obseruantia o. Peccatum 424. Præceptum 59. 64.93.131.140. Professio 2. 3. Promissio 4. Promulgatio 1. Religio 25. 106. Sacramentum 78. Sanctitas 1. Scientia 67. Sententia 4. Sepultura 2. Sobrietas 1. Sponsalia 5. Tributum 3. Virginitas 3. Votum 29.38.65.70.74. Vsura 143.161.199.211.

¶ Seruile. Ars 11.12. Baptismus 206. Corpus 37. Despoticũ. Dominium 9. Ignobilitas. Mechanica. Obedientia 42. Sabbathum 5. &c. Seruitus 17.18. Timor 58.&c.

Latria. 1 ¶ SERVIRE deo, est commune omni uirtuti. Sed exhibere ei aliquid, in signum seruitutis, est proprium latriæ. 3. d. 9. q. 1. ar. 1. q. 2. 2^{m}.

2 Seruire deo propter temporalia, est prauæ intentionis. Iob. lec.2. fi. I./.c^{o}.2. lec.1. prin^{o}. G. * Amor 62. Baptismus 36. Coniunctio 6. Contemplatio 10.&c. Corpus 37.61. Cultus 4. Deseruire. Deus 100. Iumentum. Ministrare. Oratio 26. 48. 49.

3 Qui seruit homini, sufficit ꝙ ei subiiciatur obediendo in licitis: sed qui seruit deo, oportet ꝙ subiiciatur & interius, bonum affectum habendo. 22ę.q.104.6.o./. Psal.2. fi.1. prin^{o}. * Perfectio 53. Religio 39. Rex 6. Sanctus 10. Simonia 17. Vsura 263.

4 Copula carnalis, retrahit animum a seruitio dei, propter uehementiam delectationis, & solicitudinem. 22ę. quæst. 186. 4. c.

¶ Seruitium. Cultus 4. Ministeriũ. Obsequium. Oratio 48.49.

¶ Seruitor. Missa 15.

Quid. 1 ¶ SERVITVS. Seruus dicitur ad dominum. Ideo ubi est specialis ratio dominii, oportet esse specialem rationem seruitutis. 22ę.q.81.1. 3^{m}. * Aduentus 9.

2 Relatio seruitutis & dominii, fundatur super actione & passione. Ideo proprie non conuenit naturæ, sed personæ secundum naturam. 3^{a}.q.20.1.2^{m}./.2.c.

3 Seruitus naturaliter refugitur: quia est impeditiua boni usus potestatis. 12ę. qu. 2. 4. 3^{m}. * Alexius. Angelus 181. Ars 11.

4 Seruitus est contra naturam, quo ad primam intentionem naturæ, non autem contra secundam; quia naturalis ratio ad hoc inclinat, & hoc appetit natura, ut quilibet sit bonus. Sed ex quo aliquis peccat, natura etiam inclinat, ut ex peccato pœnam reportet. Et sic seruitus in pœnam peccati introducta est. 12ę.q.94.5.3^{m}./.4.d.36.1.2^{m}. * Baptismus 206. Charitas 113. Ciuitas 5. Corpus 37. Debitum 20.

5 Seruitus est de iure positiuo, sed a iure naturali proficiscitur, sicut determinatũ ab indeterminato. 4.d.36.1.3^{m}./.2.c.

6 Seruitus quæ est de iure gentium, est naturalis, non quidẽ absolute, sed ratione utilitatis consequentis. s. ꝙ quis regatur a sapiente, & iuuet eum. 12ę.q.94.5.3^{m}./.22ę.q.57.3.2^{m}. * Deus 294.395. Dominiũ 9. Dulia o. Eleemosyna 19. Emancipatus. Famulatus 1. Fides 69. Filiatio 8.9. Gabaonitæ. Hæresis 103. Ignobilitas. Ira 40. Iudæi 44.

7 Homo est seruus alterius hominis secundum corpus, non autem secundum mentem. 22ę.q.104.5.c./.2^{m}./.6.1^{m}./.q.122.4.3^{m}. * Iumentum. Iustitia 90. Lex 132. Mancipatus. Manumissus. Matrimonium 110.&c. Ministerium. Natura 3.38. Obedientia 42. Ordo 97.100.101.

8 Vir potest se in seruitutem dare, contra uoluntatem uxoris, non autem econuerso: tamen tenetur ei debitum reddere, etiam prohibente eius domino. 4.d.36.3.o. * Paulinus. Pœna 38. Pœnitentia 39. Præceptum 136. Principatus 1. Prudentia 21. Religio 14.54.

9 Proles sequitur matrem, in seruitute & libertate: quia pertinent ad corpus, quod est a matre. Sed in honore, hæreditate, & huiusmodi, proles sequitur patrem, secundum iura diuina, canonica, & ciuilia: licet in quibusdam terris, non subiectis imperio, proles sequatur deteriorem conditionem. 4.d.36.4.o./. Ma. q. 4. 8. a. 15. * Sabbathum 5. &c. Subiectio. o.

10 Vernaculus. i. in seruitute natus, uel seruus emptus ad seruitium iudæorum, si fiat christianus, liberatur a seruitute, nullo precio dato. Si uero infidelis existens sit emptus ad mercationem, tenentur per statutum ecclesiæ infra tres menses, exponere eum uenditioni. Nec in hoc iniuriam facit ecclesia. 22ę.q.10.10.c. * Testis 7. Tributum 6. Triumphus. Vendere 17. Verberare. Vindicatio 6. Vita 67. Vsura 246. 248.259.263.

11 In spiritualibus est duplex seruitus, & duplex libertas. s. peccati & iustitię. 22ę.q.183.4.c. * Cathena. Contemplatio 10. Spiritualis.

12 Seruitus triplex. s. peccati, hominis, & dei. 22ę.q.122.4.3^{m}./.q.183.4.c./. Psal. 33. fi./. Io. 8. lec. 4. me^{o}. c./. Ro. 6. lec. 4. fi. B.

13 Seruitus peccati, non dicit coactionem, sed inclinationem ad sequens peccatum, uel dicit defectum uirtutis naturalis. Veri.q.24.1.7^{m}.

14 Homo iuste relictus est a deo, in seruitute diaboli: licet ille iniuste inuaserit eum. 3^{a}.q.46.3.3^{m}./.q.48.4.2^{m}./.q.49.2.c./.3.d.20. ar.4.q.2.2^{m}. * Dæmon.90.118.119. Fides 69. Fomes 12. Ieiunium 9. Latria 6.

15 Seruitus peccati, est uere seruitus, sed est libertas secundum opinionem tantum: seruitus autem dei, est econuerso. 22ę.q.183.4.c./. Ro.6. lec.4. fi. B. * Passio 100.112. Peccatum 178.190.196. Pœnitentia 38. Perfectio 53.

16 Seruitus dei non tollit seruitutem humanam: quia nunc per Christum liberamur a seruitute, quo ad animam tantum, in futuro autem etiam quo ad corpus. Titũ 2. lec.2. fi. B. * Status 1. Vsura 246.248.259.263.

17 Seruitus dei duplex. s. bona, & mala. Prima causatur a timore reuerentiæ; secunda uero a timore pœnæ. Io. 15. lec. 3. prin^{o}.b.C./.lec.4. fi. d. fi./. Phil. lec.1. prin^{o}. I.

18 Seruitus dei duplex, una. s. timoris: quia est causa alterius mouentis: alia amoris: quia est causa alterius finis. Et hæc conuenit sanctis, non autem prima. 3.d.9.q.1.ar.1.q.1.1^{m}./. Io.15.lec.3.prin^{o}.b.C./. Ro.lec.1.me^{o}.B./. Gal 5.lec.3.prin^{o}.K./. Titum lec.1.prin^{o}. Quid.

¶ Seruus est organum animatum, secundum philosophum. 4.d.4.q.1.ar.1.q.1.c. * Angelus 181. Conseruus.

¶ Sessio. Passio 104.

¶ Seth. Magi 2.

¶ Seueritas est uirtus inflexibilis, circa pœnarum inflictionem: quando recta ratio hoc requirit. 22ę.q.157.2.1^{m}./.2^{m}./q.159.2.2^{m}. Clementia 1.2.11.12. Epieiceia 8. Feritas. Iudicium 43. Lex 130. Marchio. sæuitia.

¶ Sæuitia. Accusatio 24. Clementia 1.2.11.12. Crudelitas. Leo 2. Lupus. Remissio. seueritas. Vindicatio 2.

¶ Sex. Absoluere 12. Accidia 8. Actio 4. Amor 191. Animal 26. Aqua 1. Concilium 4. Contemplatio 9. Dies 2. Fides 2. 16. Fortitudo 34. Hæresis 84. Ira 20. Iustitia 22. Legio. Legitimatio 2. Lingua 6. Litera 4. Luxuria 9. Matrimonium 116. Passio 39. Pęnitentia 52. senarius 4. Transcendentia. Vsura 294. Christus 119.191.

¶ Sexagesimus. Fructus 17. Primitię 2.

¶ Sexa-

Creatiõis. ¶Sexaginta. Cohors 3

¶sexta dies creationis. 1^{a}.q.76.1.c./.q.72.0./.q.90.4.c./.q.91.4.5^{m}./.Ma.q.16.4.16^{m}. * Accidia 12. Adam 90. Animal 26. Crucifixus 1. Dies 25. Ieiunium 36. Illegitimus 1. Illuminatio 9. Missa 18. Passio 89. Psalmus 9. Vsura 289.

¶septupliciter. Paulus 15.

Causa. 1 ¶Sexvs. Modica mutatio, facit diuersitatem sexus. 2.d.20.q.2.1.2^{m}./.Meta.10.lec.12.fi.

2 Diuersitas sexuum in eodem, uel in diuersis, causatur ex uirtute cælesti, & ex dispositione materiæ. 1^{a}. q. 115.3.4^{m}./. Veri.q.5.9.9^{m}.

3 Prophetia potest conuenire mulieri: quia attenditur secundum mentem illuminatam a deo, ex qua non est diuersitas sexuum. 22æ.q. 177. 2.2^{m}./. 1æ.Ti.2.lec.3.prin^{o}.K. * Baptismus 117. 163. Beatus 43. Confirmatio 19. 20. Ermafroditus. Innocentia 7. Mulier 2. Ordo 97.99. Resurrectio 17.30.

4 Christus non debuit assumere carnem, per cõmixtionem sexuum. 3.d.12.q.3.ar.2.q.1.0.

5 Sexus debuit assumi a Christo, non quidem ad usum, sed ad perfectionem naturæ, sicut erit in omnibus, post resurrectionem. 3.d.12.q.3.ar.1.q.1.0.

6 Christus non debuit assumere utrumque sexum: quia hoc esset monstruosum, & irrationabile. 3.d.12.q.3.ar.1.q.1.1^{m}.

7 Christus potuit assumere sexum femineum, sed non decuit; quia uenit ut doctor, rector, & propugnator humani generis. 3.d.12.q.3.ar.1.q.1.3^{m}./.q.2.0./.L.fi.

¶si coniunctio conditionalis. Conditionalis o. Coniũctio 11.

Prophetia ¶sibilla expresse prophetauit de Christo. 22æ.q. 2.7.3^{m}./. q.72.6.1^{m}./.3.d.25.q.2.ar.2.q.2.3^{m}./.Veri.q.14.11.4^{m}. * Fides 67. Imperator 5. Reuelatio 10.

¶siccitas. Animal 36. Cete 6. Elephas 4. Fames 1. Flãma. Fumus. Ignis 2. Iris 1.3. Leo 1. Odor 2. Pluuia 4. Puluis o. sapor. sidera. somnus. Vapor.o.

¶sicilia. Corsica. Gallici. Terremotus 6.

Quid. 1 ¶Sicvt importat similitudinem, non autem æqualitatem. 1^{a}.q.60.4.2^{m}./.Virt.q.2.9.9^{m}./.Io.17.lec.5.me^{o}.b.C. * Amor 169. Angelus 315. Fortitudo 25.42.

2 sicut, quandoque dicit æqualitatem, & quandoque similitudinem tantum. Io.10.lec.4.prin^{o}.b.A.c^{o}.15.lec.2.prin^{o}.

Diuisio. ¶sidera duplicia.s. uolantia propter materiam siccam modicam, & discontinuam, & projecta, de materia humida. Psal. 17. prin^{o}. f. * Astrologia. Astrum. Cælũm 51.56.57.59.60. Diuinatio 15. Fatum. Fumus. stella.o.

In cõi. 1 ¶Sigillvm est, quo in aliqua re est forma sigillata, & impressa. Virt.q.1.9.c fi. * signare. Virtus 208.209.

Cõfessionis. 2 sigillum confessionis, conuenit tantum sacerdoti, ut est minister dei: tamen alii in necessitate, participant aliquid, de actu eius, & de actu clauis. Et tenentur celare, quamuis proprie loquendo, sigillum confessionis non habeant. 4.d.2.q.3.ar.1.q.3.0./. ar.2.4^{m}. * Confessio 84.&c.

Diuisio. ¶signaculum dicitur dupliciter.s. expressum signum, habens similitudinem rei, & signum occultans secretum, reuelandum amicis. Ro.4.lec.2.prin^{o}.G. * Circuncisio 8. Ordo 59. signum. o. Virginitas 9.34.

Quid. ¶signare duo significat.s.claudere sub sigillo, & expressionem figuræ. Isa.8.fi.c. I. * Designare.

¶signatum. Animal 47. Conceptio 5. Corpus 55. Effectus 11. Eucharistia 135. Forma 23. Indiuiduum 18. Instans 5. Otiũ. Pœnitentia 101. scriptura 20. signum. o. simplicitas 1. Tentare 23.

Differen^{a} 1 ¶Significatio proprie dicitur, respectu rationis nominis, suppositio uero, respectu eius cui conuenit nomen, si directe continetur sub eo, copulatio autem si indirecte. 3.d.6.q.1.3.c./.Po^{a}.q.9.4.c. * Abiicere. Ablutio. Abstractum 5. 6. 7. Accidens 10. 65. 71. 84. Accipere. Acolitus. Actus 8. 191.194.195. Adeps 3. Adiectiuum 3.4.7.8.12.13. Adoratio 7. Affirmatio 3. Agnus 5. Alietus. Alius 1.2. Alleluia. Altare 1. &c. Amen. o. Amictus. Amor 203. Ampliatio. Angelus 397. 449. 611. Animal 79. Anulus. Apertio 1. Apostoli 10. Apud.o. Aqua 14. 17. Aquila.o. Ara. Aranea 1.

2 Terminus singularis, idem significat & supponit secundum sophistas, non autem terminus communis. 1^{a}.q.39.4.a.1. * Arbor 1. Arca o. Arcus o. Argentum 2. Assumere 6. 25. Attributa 14. Baculus o. Baptismus 76.163.164.167. 244. Benedictio 8. Bethleem. Bonitas 94. Brachium 1. Calcaneus. Caligæ. Canis 1. Caput 2. Caradrion. Casula. Cathegorica. Causa 13. Cæremonia 8. Cete 2. Ciconia 1. Cignus. Circuncisio 3.7.10.11.

3 Nomen non significat, nisi mediante conceptione intellectus. 1^{a}.q.13.1.c./.4.c./.1^{m}./.9.2^{m}./. Veri.q.2.1.c.fi./. Po^{a}.q.7.6.c./.q.8.1.c./.q.9.5.c. * Cithara. Collectiuum. Columba 1. 2. Conceptio 5. Conceptus. Confirmatio 27. Connotare. Consecratio 2. Consideratio 2. Cornicula. Cornu. Coruus 2. Creatura 27. Cultus 6. Currere. Dalmatica 2. 3. Datio 23. Decimæ 4. 6. 13. Delictum 1. Dæmon 37. 38. 103. Denotare.

4 Modus significandi, sequitur modum intelligendi. 1^{a}.q.45.2.2^{m}. * Deus 58.147.297. Diapsalma. Dici 3. Dictio.o. Differentia 10. Definitio 3.20.24.46. Dignitas 1. Dominatio 1. Donec. Durities 1. Ebur. Egere 1. Ens 1.2.4.36. Enuntiatio 5. Æquiuoca 1.2.3.12. Esse 1.2.76. Essentia 1.9.12. Æternitas 6.17.29.36.41. Ethimologia. Ethos. Eucharistia 77.83.121.132.168.185. Excessus 1. Exorcismus 6.12. Exufflatio.

5 Ad proprietatem loquutionis, requiritur res significata, & modus significandi. 1^{a}.q.39.4.5.c. * Facere 3. Fallere 2. Falsitas 14. Fauus. Feminalia. Femininum 2. Fermentum.o. Festum 9. Fictio 3. Fides 100. Figura. o. Filiatio 17. Fimbria. Finis 15. Flos 1. Framea. Fructus 14. Futurum 1. Galilæa 1. Gazophilacium.o.

6 Variatio dictionis in principio, mutat significationem, & uariatio in fine, mutat consignificationem apud latinos: sed apud græcos, mutat in uerbis, etiam in principio. 3^{a}.q.60.7.3^{m}. * Generatio 51. Genus 43. Gladius 1. Grãmatica. Gratia 84. Griph^{9}. Habere 3. Herodius 2. Hircus. Homo. 84. Idea 22. &c. Idem 1. Ieiunium 35.

7 Nomen totius, non significat partes, nisi materialiter. 3.d.2.q.1.fi./. L.prin^{o}./.d. 6 L. * Ierusalem 2. Iesus 1.4.5. Impersonale. Incipere 1. Inclinatio 5. Indiuiduum 8. Infernus 3. Intellectus 159.164. Intelligentia 1. Intentio 2. 28. Ioannes 20. Hypothetica. Ira 9. Iris.o. Iubilus 2.3. Iudiciũ 2. Ius 1. Iustificatio 4. Lacus 2.

8 Plus est in significatione nominis compositi, q̃ in significationibus componentium. 3.d.10.q.1.ar.2.q.3.3^{m}./. Quol. 8. 14.1^{m}. * Laqueus 1. Lazarus 1. Leuiatan. Lex 136. Lia. Libamina. Lignum 1. Lilium. Logica 13. Logos. Lotio. Lucerna. Luna 7. Lupus. Lutum. Maledicere 4. Manipulus. Manna. Manus 3.5. Matrimonium 19.20.51.

9 Significatio est essentialis enuntiationi. Veri.q.1.6.4^{m}. * Medium 6. Mel 1. Membrum 6.7. Mendacium 11.13. Mergulus. Metaphora o. Miluus. Minister 2. Missio 41. Mitra. Mos 1. Motus 2.3. Mulier 1. Munditia 2. Natura 21. Nolo. Nominatiuus. Numerus 21. 22. Nuptiæ 5. Oblatio 7. Oleum 2. Onocrotalus. Oratio 11. Ordo 35. Origo 2. Ossa. Pallium 2. Palpebræ. Parasceue. Pascha 3. Passio 15.60. Pax 22. Pœnitentia 101. Penthecoste. Per. o. Persona. 4.5.12.19.21.22. Petra. Phase. Planetæ 3. Ponere.o. Porphirio. Potentia 1.5.

10 Significatio orationis relata ad rem significatam, est simplex, inquantum significat unum.s. compositionem: licet relata ad partes orationis, uideatur composita, tamen significationes earum, sunt ut dispositio materialis ad significationem totius. 4 d.8.q.2.3.7^{m}. * Præceptum 19.63. Prædicari 33.34.37. Prædicator 8. Principium 1. Priuatio 15.16. Pronomina 5. Prophetia 25.34. Proportio 1. Propositio 14. Psalterium 1. Pupilla. Puluis 2. Quantitas 18. 29. Quaternarius. Qui est 2. Raab 1. Rachel. Relatio 87. 89. Religio 20. Res 2. Resurrectio 1. Roboam. Rugitus. Ruth.

11 Significatio orationis, est tota simul, & eam complet ultima particula eius. 4.d.8.q.2.3.6^{m}./.7^{m}. * Sabbathum 2. Sacer. Sacramentum 12. &c. 32. &c. 85.94.95.118.&c. Sacrificium 24.25.34.35. Sagitta 1. Saliua. Sanctificatio 11. 17. Sandalia. sanitas 7. sapientia 45.47. scenophegia. scientia 1. schismos. Sensus 37. septem. septenarius. seraphin 4. signum.o. ¶simonia 28. sinistrum 4. sinonima. sitis. solus 3. spes 17. spina 2. spiritus 2.3. stare. status 1. stola. o. stratus 2. strucio 2. stultiloquium. subsistentia 7. substantia 5. sum. suppositum 3.4. Templum 6.9. Tempus 39. Trinitas 2.4. Triplicitas. Thurificatio.o. Thus 1. Turtur 3.&c. Verbum 1.&c. 36. 37.44.48.&c. Veritas 8.14.17.18.19. Vermis 1. Verum 2. Vespertilio. Vestis 4. Virginitas 14. 15. Virtus 1. &c. Visio 1. Vita 1. Vnctio 1.4.34. Vnicornis. Vnitas 51. Vniuersale 3. Vnum 1. Voluntas 6. Vox.o. Vsura 207. Vsus 1. Vter. Vxor 4.10. Christus 9.

1 ¶Signvm quantum est in se, importat aliquid manifestum quo ad nos, quo manuducimur in cognitionem alicuius occulti. 4. d. 1. q. 1. ar. 1. q. 1. 5^{m}./. q. 2. o./. Veri. q. 9. 4. 4^{m}./. 5^{m}. Quid.

2 De ratione signi, non est prius uel posterius in natura, sed tantum esse nobis præcognitum. Veri. q. 9. 4. 5^{m}. * Abraham 8. Acham. o. Actio 106. Actus 169. Adoratio 6. Aduentus 7. Affectio 5.6. Amor 67.94. Angelus 441.&c. Animal 47. Argumentum 2. Assumere 25. Auis 2. Aurora. Baptismus 167. 243. Character 2. 4. 11. 12. 21. 47. Causa 48.

Cidaris.

Cidaris. Circuncisio 8. 27. 48. Cogitatio 7. 11. Cognitio. 6. Columba 2. Coma. Conceptio 5. Conceptus. Confirmatio 9.23. Coniectura 1.3. Corpus 55. Crux 5. Cultus 17. Debitum 15. Dæmon 8.9.21.81. Demonstratio 1. Deus 297.&c. Dies 2. Diuisio 21.

3 Signum est prius signato, & quandoque econuerso, & aliquando simul. Isa. 7. me^{o}.b.C. * Dolus 4. Donum 44. Effectus 11. Eucharistia 11.20.38.45.120.130.135.169.273. Figura 1.8. Fornicatio 6. Gedeon.o. Grãmatica. Gratia 101. 102. 170. Hęresis 23.24.30.31. Honor 6.14.27. Humilitas 10. Imago 5. Immunitas. Incantatio. Incarnari 4. Indicia.

4 Signi potest esse signum, respectu diuersorum, & sui ut est in alia specie, non autem in eadem specie. 3^{a}.q.48.3. 2^{m}./.1.d.1.L.1^{m}./. 4. d. 8. q. 1. ar. 2. q. 1. 1^{m}./.q.2.3^{m}./. * Intelligibile 3. Iocunditas. Ira 50. Iris. o. Ironia. 2. Iudæi 5. Iudicium 84. &c. Iuuentus 2. Laus 2. Lex 112. Lingua 1. Machometus. Manifestatio 2. Materia 35. Matrimonium 25.58.59.60.

5 Signum multorum ordinatorum ad unum, non est ambiguum & fallax, sed est certum. 3^{a}. q. 60. 3. 1^{m}. * Menstruus 7.

6 Falsitas est in signo, cum deficit adæquatio tripliciter.s.cum significatur plus esse quàm est, uel esse quod non est, uel esse id cuius contrarium est. Opus.61.c^{o}.52. * Miraculum 6. 41. 43. Misericordia 27. Missio 3.4.5.21. Monstrum 1. Natiuitas 26. Nomen 25.68.

7 Aliquando per modum substantiæ, aliquando per modum accidentis substantiæ, aliquando per modum actus, & aliquando per modum accidẽtis actui, signum attribuitur rei. Opus. 73. c^{o}.1. * Numerus 12. Nutrire 2. Nutus. Otium. Ordo 41.42.59. Pallium 3.

8 Signum quandoque dicitur causa.s. quando est notior effectu: sed sępius dicitur de effectu, & diuiditur contra causam: tamen ideo potius dicit scriptura, ut luminaria sint in signa, quàm in causas, ut occasionem idolatriæ tolleret. 1^{a}. q.70.2.2^{m}./.2.d.15.q.1.2.1^{m}./.4.d.1.q.1.ar.1.q.1.5^{m}./. d.48.q.2.1.c./.2.3^{m}./.3.3^{m}./.Cont.3.c^{o}.112.fi./. Li^{o}.4.c^{o}.55.3^{m}./. 97.1^{m}./.4^{m}./.Veri.q.9.4.5^{m}./.Po^{a}.q.5.9.c. * Paradisus 8. Paruipensio 2. Passio 69.74. Peccatum 340.

31^{a}.1114 Oppositum uidetur dicere. Po^{a}. q. 7. 7. 10^{m}. Resp^{o}. sicut Du^{o}.471°. * Pœnitentia 65.101. Permissio 4. Potestas 10.

9 Causa principalis, non potest proprie dici signum effectus, licet occulti, & causa sit sensibilis, & manifesta, sed tantum causa instrumentalis. 3^{a}.q.62.1.1^{m}.

10 Ratio signi, prius conuenit effectui, quàm causæ quæ est ratio essendi tantum: sed econuerso, si sit ei ratio etiam significandi. Veri.q.4.1.7^{m}. * Prædicari 32. Prælatio 14. Primitiæ 4. Processio 68. Prophetia 7. 58. Propositio 4. Pudicitia 1. Quia. Religio 40.

11 Signum primo & principaliter, conuenit sensibilibus; non autem intelligibilibus, nisi ut sunt manifestata per sensibilia. 3^{a}.q.60.4.1./. Veri q.9.4. 4^{m}. * Reprobatio 5. Reputare. Res. Resurrectio 47. Reuelatio 2. 3. Sacramentum 4.5. 6. 11.136.143. sacrificium 2.

12 Cognitio signorum, est uia ad res, in eo qui accipit scientiam ex signis: sed in significante, est econuerso. 1. d. 1. L. prin^{o}./.Veri.q.12.7.5^{m}. * salomon 1. scire 6. scriptura 20. serpens 3. seruire 1. signaculum. signatum. significatio.o. syllogismus 3.

13 Si aliquis probaret, ꝙ omne elementatum est corruptibile, per hoc ꝙ uidetur tempore antiquari, esset probatio per signum. Non autem per se, neque propter quid. Poster.lec.14. fi. * simplicitas 1. simulatio. somnium 3. somnus 4. superbia 34. suspirio 2. Tributum 2. Verbum 18. 21. Verecundia 5. Veritas 14. Verum 2. Vsura 226.275.314. Vti 15. Zacharias 2.

14 Petere signum a deo, contingit dupliciter.s.ad explorandum potestatem dei, uel ueritatem dicti eius, & ad instructionem. Primum est peccatum tentationis dei, non autem secundum. 22æ.q.97.2.3^{m}.

¶Silentium. Baptismus 53. Episcopus 23. Hæresis 84. Religio 77.

¶Siligo. Eucharistia 62.

¶Silla. Hieronymus 1.

Dialectic^{s} 1 ¶Syllogismvs dialecticus, est ex probabilibus. Poster. lec. 1. me^{o}. a. I. * Canis 2. Conclusio. o. Consideratio 2. Demonstratio. o.

11^{a}.1125.2 Imino est ex necessariis, cum dialectica sit scientia, & non opinio. Meta. 4. lec. 4. me^{o}. b. fi. Resp^{o}. Du^{o}.1125°. * Definitio 8. 11.

3 In syllogismis qui fiunt per signa, conclusionem quæ est per se, non scit aliquis per se, neque propter quid, etiam si præmissę essent semper, non per se. Poster. lec. 14. fi. * Dormiens. Elenchus. Entimema. Inductio. Ratio 17.35.43.45.

4 Syllogismus erroneus, non est uerę syllogismus, sed est quædam sensibilis demonstratio, uel resolutio in sensu. Opus. 47. c^{o}. 1.

5 In agendis fit syllogismus, cuius maior est a synderesi, & minor a ratione superiori, sed conclusio est conscientia. 2. d. 24. q. 2. 4. c./. q. 3. 3. c./. Veri.q. 17. 2.c. * Reduplicatio 3. scientia 117.

6 In agendis fit syllogismus, cuius maior uniuersalis, est intellectus practici, minor uero particularis est rationis particularis.i.cogitatiue, conclusio autem est in electione operis. 12æ.q.76.1.c./.q.90.1.2^{m}./.4.d.50.q.1.3.8^{m}./.Veri.q.10.5.c.fi.

7 Syllogismus necessario est in quolibet actu uirtutis, & peccati: sed temperatus & intemperatus syllogizant ex triplici propositione: continens autem, & incontinens, ex quadruplici propositione, sed diuersimode. 12æ.q.77.2.4^{m}./.2.d.24.q.2.3.c./. Ma.q.3.9.7^{m}.

8 syllogismus circularis fit, ad ostensionem conuertibilitatis conclusionum. Cæ.2.lec.15./.Poster.lec.14.prin^{o}. Demonstratio.5.6. Circularis.

9 syllogismus elenchus inducitur ad redarguendum aliquam falsam positionem. Meta.4.lec.6.fi. Elenchus.

¶Syllogizare Angelus 349.

¶Siloe est quidam fons, qui nascitur ad pedes montis sion, cuius aquæ per oras ebulliunt, & per uias uadunt. Vnde significant reges Iuda, qui quandoque boni & potentes, quandoque mali erant & imbecilles. Et tamen legitime & quiete regnauerunt, comparatione regum Israel, qui omnes cogebant populum ad idola. Isa 8.me^{o}.b. prin^{o}. siloe.

¶Sylua. Desertum. Fides 59. Homicidium 3. Vsura 170.199. 202.203.204. * Vsus 10.

1 ¶Sylvester papa, excõmunicauit eos, a quibus exulauit, non quidem ex uindicta, sed ex zelo dei. 22æ.q. 108. 1.4^{m}. * Altare 4. sanctus.

2 syluester fuit primus papa, qui obedientiam habuit ab imperatoribus. Opus.20.l^{o}.3. c^{o}. 16./. 17. Martyrium 12.

1 ¶Symbolvm importat similitudinem, & collectionem quadruplicem.s. credentium, prædicantium, credendorum, & beneficiorum. 3.d.25.q.1.ar.1.q.3.4^{m}. Quid.

2 Necesse fuit edere plura symbola, contra diuersas hæreses. Nec differunt, nisi ꝙ explicatur in uno, implicitum in alio. 22æ.q.1.9.2^{m}./.10.1^{m}./. 2^{m}./.3.d.25. q.1.ar.1.q.3. 2^{m}./. Po^{a}.q. 10.4.13^{m}.

3 Edere nouum symbolum, pertinet tantum ad papam, sicut & cetera pertinẽtia ad totam ecclesiam: 22æ.q.1.10.0./.q.11. 2.3^{m}./.Po^{a}.q.10.4.13^{m}. * *Fides 39. spes 56.*

4 In symbolis dicitur, credo in deũ, in persona ecclesiæ, cuius fides est formata, quæ inuenitur in omnibus illis, qui sunt numero & merito de ecclesia, & ut si qui fideles, fidem formatam non habent, ad hanc formam pertingere studeant. 22æ. q.1.9.3^{m}./.3.d.25.q.1.2.4^{m}.

5 In symbolo apostolorũ, melius dicitur, sanctam ecclesiam, q̃ in sanctam ecclesiam. Tamen si dicatur, in sanctam ecclesiam, intelligitur in spiritũ sanctũ, sanctificantem eam. 22æ. q.1.9.5^{m}./.3.d 25.q.1.2.5^{m}.

6 In quolibet cõcilio, cõpositũ est aliquod symbolũ, non quidẽ aliud a præcedẽti, sed explicãs aliquid implicitũ in priori, contra nouam hæresim. 1^{a}.q.36.2.2^{m}./.Po^{a}.q.10.4.13^{m}.

7 In symbolo patrum, nihil explicatur, de descensu Christi ad inferos: quia nullus error exortus est, contra hoc. 22æ.q. 1.9.4^{m}./.3.d.25.q.1.2.8^{m}.

8 symbolum patrum, publice cãtatur in missa: quia editũ fuit, fide iam manifestata, & ecclesia pacẽ habente, & est declarãs symbolũ apostolorũ, editũ tẽpore persequutionis, fide nondum propalata. Ideo symbolũ apostolorũ occulte dicitur in prima, & in cõpletorio, quasi cõtra tenebras errorũ prętcritorum & futurorum. 22æ.q.1.9.6^{m}./.3.d.25.q.1.ar.1. q.3.4^{m}.

9 symbolũ patrũ, dicitur statim post euãgeliũ, quasi expositio eius. Illud aũt symbolũ Athanasii, dicitur in prima, quasi expulsis iã hæreticorũ tenebris. Et utrũque dicitur tm̃ in dieb^{9}, in quibus hoĩes magis cõsueuerũt uenire ad ecclesiã, & in quibus solẽnizatur aliquid de pertinẽtibus ad articulos fidei. 3^{a}.q.83. 4.c./.3.d.25.q.1.ar.1.q.3.4^{m}./.4. d.8. L.

10 Athanasius composuit manifestationem fidei, non quidem per modum symboli, sed per modum doctrinæ, licet auctoritate papę, habeatur ut regula fidei; quia integram fidei ueritatem, breuiter continet. 22æ.q.1.10.3^{m}.

11 Symbolum eius, diuiditur in duas partes, ẽm duas naturas, in una psona Christi, cõtra quas, tẽpore eius, maxime insurrexerunt hæreses. Alia uero symbola, nõ sunt ex principali

intentione

intentione contra hæreticos. Ideo diuiditur in tres partes, ẽm numerũ triũ psonarũ in diuinis. 3.d.25.q.1.ar.1.q.3.3m.

¶Simeon. Natiuitas 27.

¶Similari. Assimilatio. o. Medicus 11.

¶Simile. Actio.4.107. Adæquari.o. Agens.50.72.&c. Aleator.1. Ars.27. Amor.108. Assimilatio.3. Causa.36.&c. Cælum.99.156. Confessor.5. Consimile. Cornelius.3. Correctio.17. Delectatio.42. Deus.85. Ens.13.14.15. Eucharistia.104. Excusatio 2. Fractio.1. Generatio.26.43. Grando. Gratia.135. Habitus 39.60. Ignis 11. Imperfectio.2. Inclinatio.3. Iustificatio.23. Loqui 6. Malum.31. Maria.40. Materia.5. Matutinę.3. Metaphora.4. Misericordia 16. Mulier.1. Naturale.16. Passio.54. Pr̃ 3. Peccatũ 180. Superior.o. Vsura 137.163.186.273.295.301.

Quid. 1 ¶Similitudo est relatio æquiparantiæ, non tamen semper denominat utrũque extremorum, sed tantum quando forma est æqualiter, & eadem ratione in utroque extremorum. 1a.q.4.3.4m./.q.42.1.3m./.1.d.19.q.1.2.c./.d.35.4.6m./.d.48.1.4m./. Cont.1.co.29./.Veri.q.2.11.1m./.q.23.7.11m./. Poa.q.7.7.10m. * Actio.4.107.

2 similitudo duplex.s. relatio realis, & relatio rationis. Prima requirit distinctionem realem: non autem secunda, sed distinctionem rationis tantum. Veri.q.2.2.3m.

3 similitudo duplex.s.participationis eiusdem formæ, & proportionis. 1a.q.4.3.o./.q.14.3.2m./. Veri.q.4.4.2m./. Poa.q.7.7.4m.

4 Similitudo duplex.s.proportionalitatis, & per participationem eiusdem qualitatis. Prima est inter corporalia, & spiritualia, non autem secunda.1.d.34.q.3.1.2m./.4.d.1.q.1.ar.1.q.5.3m./.d.45.q.1.ar.1.q.1.2m. * Actus.12.13.14.

5 similitudo duplex.s.repræsentationis, & ẽm conuenientiam in natura. Prima requiritur inter cognoscens & cognitum, non autem secunda.1a.q.85.8.3m./.q.88.1.2m./.1.d.34.q.3.1.4m./.4.d.49.q.2.1.7m./. Veri.q.2.3.9m./.5.5m./.7m./.13.1m./.q.4.4.2m./.q.8.11.3m. * Adam 64. Adæquari 1. Agens 28.70.71.&c. 82.115.

6 similitudo duplex.s.ut principium, & ut principiatum. Prima dicitur exemplar, secunda uero imago.1a.q.35.1.1m./. 3̃.4.co.11./. Veri.q.7.1.11m./.5.2m.

7 Aliqua dicuntur simil a dupliciter.s. participando unã formam, & ẽm q unum imitatur alterum, ẽm proportionalitatem. Prima sunt composita. Ideo nulla creatura est sic similis deo, sed solum secundo modo. 1a.q.4.3.o./.q.44.3.1m./.1.d.34.q.3.1.2m./.d.35.4.6m./.d.48.1.c./.2.d.16.1.3m./. Cont.1.co.29./.Lio.4.co.7.11m./.Veri.q.2.11.o./.q.23.7.10m./. Poa.q.3.4.9m./.q.7.7.o./. Psal.34 meo.g. B. * Agere 9. Alienum 8. Amicitia 2. Amor 152.176.193.194. &c. 242. Angelus.174.178.301.357.&c.

8 similitudo creaturæ ad deum duplex.s.secundum participationem ali.uius bonitatis dei, & secundum proportionalitatem. 2.d.16.2.5m./ 3.d.2.q.1.ar.1.q.1.3m./. Poa.q.3.4.9m./.6.25m. * Anima.5.121.156.324.360. Animal 71. Antropospatos.

9 similitudo creaturæ ad deum duplex. s. ad intellectum dei, & ad essentiam eius: primo modo, forma in utroque est eiusdem rationis, sed non secundum eundem modum essendi; non autem secundo modo. Poa.q.7.7.6m. * Appetitus 2. 3. Appropriatio.2.3.20.21.

10 Similitudo prædestinatorum ad filium dei duplex.s. imperfecta, secundum animam & secundum corpus.i. per gratiam, & perfecta utroque modo.i. per gloriam. Ephe. lec. 1. meo.A. Filiatio 39. * Approximatio. o. Ars.7.18.27. Artifex.1. Assimilatio.o.

11 similitudo triplex creaturę rationalis ad deum.s.secundum esse naturæ, secundum cognitionem, & secundum potestatem operandi ad beatitudinem obtinendam. 22æ.q.163.2.o./.Poa.q.9.9.c.fi. * Attingere.3. Augmentum.18. Beatitudo 19.96. Bonitas.1.2.21.

12 Primas duas habuit angelus a principio, & tertiam appetiit: sed homo, tantum primam habuit in sua creatione, & reliquas appetiit. 22æ.q.163.2.o./. Poa.q.9.9.c.fi. * Caput 2. Character.2.6. Charitas. 16. Causa.24.36.&c.52.96. Cælum 97.99.156.

13 Similitudo creaturæ ad deum, deficit a similitudine uniuocorum dupliciter.s.quia non est per participationem unius formæ, sed est per essentiam de deo, & per participationem de creaturis; & quia est eminentius in deo. Poa.q.7.7.2m. * Certitudo.9. Circuncisio.9.

14 Non dicimus deum esse similem aliis rebus, sicut neque dicimus hominem esse similem suæ imagini. Dionys.9.lec.3.

15 Verbum, idea, deus, & quælibet causa, dicitur large similitudo.i.exemplar creaturæ, & effectus: non autem propriæ. 1a.q.35.1.1m./.q.57.2.2m./.Veri.q.4.4.2m. * Cognitio.1.61. Cohors 1. Cõmunicabile 3. Conceptio 6. Conformitas 1. Coniunctio 1.

16 Similitudo conuenit uerbo: quia est uerbum amori, ut causa eius. 1a.q.27.4.2m. * Contemplatio.6. Contradictio.4.

17 Similitudo in diuinis aliter pertinet ad uerbum, & aliter ad amorem. 1a.q.27.4.2m.

18 Immo ipse amor non est similitudo. 1a.q.27.4.2m./.3m./.Cõ.4.co.23.fi. Respo.Duo.1126o. Dum.1126

19 Similitudo aliter pertinet ad uerbũ, & aliter ad amorem: nã ad uerbũ pertinet, inquantũ ipsum est quædã similitudo rei intellectę, sicut genitũ est similitudo generantis: sed ad amorẽ pertinet, non q ipse amor sit similitudo: sed inquantũ similitudo est principium amandi. Vnde nõ sequitur q amor sit genitus: sed q genitum uerbum est principium amoris. 1a.q.27.4.2m. * Creatura.4.8.

20 Similitudo & dissimilitudo in diuinis, attenditur secũdum essentiam, non autem secundum relationes. 1a.q.36.4.3m.

21 Similitudo & unio, possunt esse relationes æquiparantiæ in creaturis, nõ aũt inter deũ & creaturã. 3.d.5.q.1.ar.1.q.1.2m.

22 Quælibet res est similis deo, & imitatur eũ, sed imperfecte. Veri.q.2.1.c.fi./.11.1m. * Deus 13.84.85.86.93.188.

23 Minima similitudo est creaturę ad deũ, ẽm cõueniẽtiã in natura, & est maxima in repsentari expressissime. Veri.q.2.3.9m

24 In qualibet similitudine creaturæ ad deũ, est maior dissimilitudo, quàm similitudo. 1.d.19 L.1.prino./.d.32.1.2m./. Veri.q.1.10.7m.10. * Distantia 6. Distinctio 35. Effectus 7. Æqualitas.4.5.12.17.26.

25 Creatura aliqua est similis deo, ẽm priorem perfectionem, licet amiserit eam, ẽm ulteriorem perfectionem, ut actus peccati. 2.d.37.q.1.2.4m. * Æquiuoca.5.9. Esse.88. Ætas.9.

26 Quælibet res accedit ad similitudinẽ dei, ẽm q est in actu, & recedit ab ea, ẽm q est in potentia. 4.d.49.q.1.ar.2.q.2.c./. Cont.3.co.97. Appropinquatio 1. * Eua.2. Eucharistia.255. Excusatio.2. Facere.7. Phantasma.1. Fatum.6.7. Felicitas.3. Feruor.3. Figura.9. Filiatio.5.6.37.&c. Finis.25. Forma 3.17.135. Fortitudo.43. Generatio.26.&c.37.43.67.68. Gratia.135. Habitus.25.39.60. Hæresis.39. Hircus. Idea.5. Ignis 11. Imago.o. Imperfectio.2. Inclinatio.3. Indiuiduum 9. Inducere. Intellectus.129. &c. Intentio.22.&c. Ira.52. Isaias.2. Iustitia.90. Iustificatio.23. Lex.47.

27 Similitudo creaturæ ad deum, & artificiati ad artificẽ, est ẽm q implent illud, quod de eis est in intellectu & uolũtate causæ. Poa.q.3.16.5m./.17.6m. * Liber.24. Loqui.6 Lux.10.12. Malum.31. Materia.5.37. Medicus 11. Memoria.1.&c. Metaphora.1.2.8. Mos.3. Motus.3. Natiuitas.5. Nõ ens.2. Odium.21. Officium.2. Oleum.1. Parabola. Paradisus.4. Participare.14. Peccatum.180. Phiton.5. Præceptum.85. Processio.4.11.40.68. Producere.2. Prophetia.13.50.54.56.72.87. Proportio.3. prudentia.22.35.36. pulchritudo.6. Quies.1. Radix.1. Raptus.11. Relatio.80. Religio.104 Repręsentatio.1. Resurrectio.57. Sacramentum.92. Samuel.3. Sapientia.18. Scandalum.3. scientia.157. semen.7. sensibile.2.6.9. sensus.50. sicut.o. signaculum. signum.o. symbolum.1. simonia.6. simulachrum.1. sirenæ. superior.o. Tempus.4. Traductio.4. Trinitas.15. Vapor.1. Venus.3. Verbum.24.64.65. Vestigiũ 1.2.3.7. Vinum.1. Visio 6. Vita.74. Vmbra.3. Vnitas.8. Vox 5. Vsura.6.21.22.43.186.214.222. Christus.39.132.

28 Vbicumque est similitudo, ibi est distinctio. 1.d.2.L.meo.1./.d.7.q.2.2.2m./.d.19.q.1.1.2m./.3m./.d.40.2.4m./.d.41.ar.1.q.3.2m./.d.48.1 c./.3.5m. In cõmuni.

29 Similitudo & dissimilitudo attenditur, non solum secundũ qualitatem eãdem uel diuersam, sed etiam secundum eũdem uel diuersum modum participandi. 22æ.q.52.3.c.

30 Conceptio intellectus, est similitudo rei intellectæ. 1a.q.27.2.c.fi./.Cont.4.co.11.

31 Species intelligibilis nostri intellectus, non potest esse similitudo principiorum indiuidualium. 1a.q.14.11.1m./.12.c. * Imago.1.&c.

¶Simon. Adiurare. 11. Hæresis.104. Loqui.7. simonia.28.

1 ¶Simonia est studiosa uoluntas, emendi uel uendendi aliquod spirituale, uel annexum ei. 22æ.q.100.1.o./.4.d.25.q.3.ar.1.q.1.o./.3.c. Ecclesia.17. inf. Munus.2. Quid.

2 Immo annexum spirituali, licet uendere aliquo modo. 22æ.q.100.1.6m./.4.o./.4.d.25.q.3.ar.2.q.3.o. Respondeo Duo.1127o. Dum.1127

3 Annexum spirituali duplex.s. dependens ex re spirituali, ut beneficia ecclesiastica, & ordinatum ad aliquod spirituale, ut uasa sacra, & ius patronatus. Secundum licet uendere aliquo modo, ut uasa sacra ratione materiæ, in necessitate ecclesiæ: non autem primum, quia esset simonia. 22æ.q.100.1.6m./.4.o./.4.d.25.q.3.ar.2.q.3.o.

4 simonia est mala: quia est super materiam indebitam: quia res spiritualis, non est uenalis: quia est inpreciabilis, sine dominio, & gratis data. 22æ.q.100.1.2.c./.4.d.25.q.3.ar.2.q.1.c. * Dominium.17. Irreligiositas.3.

5 Simonia non est peccatum in spiritumsanctum. 22æ.q.100.1.2m.

6 Simonia est hæresis, grauior hæresi Macedonii, quo ad exteriorem protestationem, & similitudinem. 22æ.q.100.1.1m./.4.d.13.q.2.1.3m./.d.25.q.3.ar.1.q.2.o.

7 Simonia est grauissimum peccatum, in genere contractus pecuniarum: non autem simpliciter, sed attingit peccata contra præcepta primæ tabulæ. Quol.5.20.2m.

Quis. 8 In paruis muneribus, est simonia quo ad deum, non autem quo ad ecclesiam, si quid spirituale detur, uel fiat pro eis. 4.d.25.q.3.3.1m.

9 Quicumque pro aliquo cõmodo temporali, dat aliquod spirituale, uel annexum ei, simoniam cõmittit. 4.d.25.q.3.3.c.

10 Dare spirituale pro recuperanda re sua, est simonia. 4.d.25.q.3.3.2m. * Abraham 16.17. Anniuersarium. Ars.43.&c.

11 Actus est spiritualis dupliciter.s.ratione principii.i. doni uel officii, & ratione finis. Primum licet uendere, non autem secundum: quia simonia esset. 22æ.q.100.3.o./.4.d.25.q.3.ar.2.q.2.o./.Quol.8.11.o. * Baptismus.249. Beneficium.25.

12 Oratio est spiritualis utroque modo. Ideo non debet imponi pro precio: quia esset simonia. sed licet dare eleemosynam pauperibus ut orent. 22æ.q.100.3.2m./.4.d.25.q.3.ar.2.q.2.2m. * Cimiterium.

13 Licet uendere iustum patrocinium, & iustum consilium: non autem uerum iudicium.i. sententiam, nec uerum testimonium: quia ad hæc tenentur iudex & testis: non autem aduocatus, uel iurisperitus. Ideo esset simonia in causa spirituali: non autem in causa sęculari. 22æ.q.71.4.o./.q.100.3.3m./.4.d.25.q.3.ar.2.q.2.9m.

14 Accipere pecuniam, ut quis non reuelet, uel puniat peccatum, ad quod tenetur, est simonia. 4.d.25.q.3.ar.2.q.2.6m.

15 Papa potest incurrere simoniam, sicut & alii. Et grauius est peccatum, quanto papa est maior: quia non est dominus spiritualium, sed dispensator. 22æ.q.100.1.7m./.4.d.25.q.3.3.2m.

16 Ante collationem beneficii, licet episcopo subtrahere, de fructibus eius, ad pios usus: sed requirere ab eo cui confert est simonia. 22æ.q.100.4.3m./.4.d.25.q.3.3.9m.

17 si clericus impendat prælato obsequium honestum.i. ad spiritualia, fit dignus ecclesiastico beneficio: non autem si sit inhonestum, uel ad carnalia.i. ad utilitatem consanguineorum, uel patrimonii eius, sed est munus ab obsequio, & simonia. 22æ.q.100.5.1m./.4.d.25.q.3.3.3m. Beneficium.25. * Datio.18. Dominium.17. Ecclesia.16. Eleemosyna.16.

18 Dare aliquid aduersariis, ne impediant in beneficio ecclesiastico, ante acquisitum ius, est simonia: non autem post. 22æ.q.100.2.5m./.4.d.25.q.3.ar.2.q.1.7m. Iacob.1. Indulgentia.5. Missa.10.11. Munus. o. Nuptiæ.6. Officium.19.

19 Permutatio uel transactio beneficii ecclesiastici sine licentia, est simonia: quia nomine emptionis & uenditionis, prohibetur omnis contractus spiritualium non gratuitus: sed cum licentia prælati, & ex causa utili uel necessaria sunt licitę. 22æ.q.100.1.5m./.4.d.25.q.3.2.8m.

20 Accipere aliquid temporale pro sacramentis, est simonia: nec consuetudo excusat: non autem accipere ad sustentationem. 22æ.q.86.1.3m./.q.100.2.o./.4.d.25.q.3.ar.2.q.1.o. * Permutatio. Preces. sepultura.4. spirituale.1.2. Statutum.1.

21 Exigere aliquid pro absolutione ab excõmunicatione, quasi precium absolutionis, est simonia: non autem quasi pœnam pro culpa. 22æ.q.100.2.3m./.4.d.25.q.3.ar.2.q.1.6m.

22 Exigere aliquid pro consecratione, benedictione, ordinibus, chrismate, oleo sancto, uel alio spirituali, est simonia, nisi accipiantur ut stipendia. 22æ.q.100.2.4m./.4.d.25.q.3.ar.2.q.2.o.

23 Accipere aliquid pro dispensatione, cõmissione, correctione, doctrina ex officio spirituali, festo faciendo, uel prætermittendo, etiam ad sustentationem, est simonia: quia ex officio ad ea obligantur, & stipendia habent: tamen uisitantes, possunt accipere procurationes. 22æ.q.100.3.3m./.4.d.25.q.3.ar.2.q.2.6m./.9m. * Vsura.69.87.

24 statutum de non fienda processione in funere, nisi dentur tot, est illicitum & simoniacum: non autem q processio fiat, si tot dentur. 22æ.q.100.3.2m.

25 Prædicare pro pecunia, sicut pro precio eius, est simonia: non autem sicut pro re prædicata, qua meretur dans pecuniam, & subuenitur indigentibus, sicut Paulus prædicauit pro collectis: sed in hoc non debet poni finis. 4.d.25.q.3.ar.2.q.2.4m.

26 Dare uel accipere aliquid quasi preciũ, pro prædicatione, pphetia, oratione, officio, & huiusmodi actibus spiritualibus, est simonia: non autẽ accipere pro sustentatione, ẽm ordinationẽ ecclesiæ, uel consuetudinẽ approbatã, non exigẽdo ab inuitis per subtractionẽ spiritualium, sed per superiorẽ. 22æ.q.100.3.o./.4.d.25.q.3.ar.2.q.2.o./.q.3.2m. Anniuersarium.

27 Hypocrita non uidetur esse simoniacus: quia non dat spirituale propter temporale, sed demonstrat sanctitatem, & furatur laudem. 22æ.q.100.5.4m./.4.d.25.q.3.3.6m.

28 Emptores spiritualiũ imitãtur Simonẽ magũ in actu, uenditores autẽ in intẽtione: quia uoluit emere ut uẽderet. Giegi uero tãtũ uẽdidit. Iõ secũdi possunt dici simoniaci, & giezitæ: primi uero simoniaci tantum. 22æ.q.100.1.4m./.4.d.25.q.3.ar.1.q.1.4m.

29 Simonia mentalis, & quodlibet aliud peccatum interius, nullam pęnam ecclesiasticam incurrit, sed diuinam. 22æ.q.100.6.6m./.4.d.25.q.3.ar.1.q.1.1m. * Datio.18. Pœna.

30 Simonia & alia peccata, tollunt gratiam, & exequutionem ordinum: non autem tollunt sacramentum, nec impediũt susceptionem eius. 22æ.q.100.6.1m.

31 Emens aliquid simoniace, punitur priuatione cuiuslibet rei talis: dãtes autẽ uel mediãtes, puniuntur infamia & depositione si sint clerici, sed laici excõicatione. 22æ.q.100.6.o.

32 Recipiens beneficium simoniace, tenetur restituere illud, & omnes fructus qui potuissent percipi, a diligenti possessore, deductis expensis, licet alius dederit pro eo nesciente, prceter fructus consumptos bona fide, nisi fuerit inimicus eius, ut impediret eum, uel nisi contradixerit, nec post ratum habuerit. 22æ.q.100.6.3m./.4.d.25.q.3.ar.1.q.3.c.

33 Dans pecuniam simoniace, non potest eam repetere, licet recipiens, eam teneat iniuste. 22æ.q.100.6.1m.

34 Res simoniaca, debet restitui ecclesiæ, in cuius iniuriam data est, nisi totum collegium sit in culpa. 22æ.q.100.6.4m.

35 Nullus debet ordinari ab episcopo simoniace promoto, etiã occulto, licet præcipiat uel excõicet. Et si ordinetur, non potest exequi, nisi dispẽsetur, licet ignoraret: si uero episcopus sit aliter simoniacus occultus, quilibet potest ordinari ab eo 22æ.q.100.6.2m./.4.q.25.q.3.ar.1.q.3.2m.

36 Per simoniam fit defectus in ipsa ordinatione: non autem in homicidio. Ideo sufficit q ordinatus sit immunis ab homicidio: sed immunis a simonia, est suspensus, cum sciuerit. 4.d.25.q.3.ar.1.q.3.1m.

37 Recipiens ordinem simoniace punitur per depositionem, si constiterit. 4.d.25.q.3.ar.1.q.3.c.

38 sciens episcopum esse simoniacum, non manifestum iuridice, debet ei obedire sumendo ordines ab eo, si non potest subterfugere: non autem ab eo manifesto iuridice: quia tũc suspẽsus est, etiam quo ad alios, occultus uero, quo ad seipsum tantum. 4.d.25.q.3.ar.1.q.3.1m. * Excõmunicatio.25. Nuptiæ.6. Preces. Ordo.92.

39 Immo nullus debet sibi obedire, recipiendo ordines ab eo, quacumque ex causa. 22æ.q.100.6.2m. Respo. Dubo.1128o. Dm.1128m.

40 Suscipiens ordinem sacramentum simoniace, etiã occulte, suspensus est quo ad se, & quo ad alios: sed dans ordinem, uel dans siue recipiens beneficium, uel medians, publici, sunt suspensi utroque modo: occulti uero, sunt suspensi primo modo tantum. 22æ.q.100.6 1m./.2m./.4.d.25.q.3.ar.1.q.3.c./.2m. * Religio.61. spirituale.1.2. Vsura.69.87.

41 Solus papa potest dispensare, cum promoto simoniace scienter. In aliis autem casibus episcopus post renuntiationem, facit quadruplicem dispensationem.s. paruam.i.quo ad cõmunionem laicam magnam, ut sit in suo ordine in alia ecclesia, maiorem ut sit in eadem in minoribus, maximam uero, ut in eadem ecclesia, in qua aliquid simoniace acquisiuit, maiores ordines exequatur, non tamen q prælationes accipiat. 22æ.q.100.6.7m. Officium.10.

1 ¶Simplex ẽm rem undecuplex, & simplex ẽm rationem triplex. Opus. 28. co. 5. fi. Diuisio.

2 Quanto aliquid est simplicius, tanto est uirtuosius, & principium plurium, & multiplicius relatum. 3̃.2.co.14./. Veri.q.5.2.2m./.q.8.14.23m./. Poa.q.7.8.c. * Absoluere.10 23. Abstractio.2. Accidens.100. Actus.20. Addere.19.

3 Simplex aut totum cognoscitur, aut nihil. 1a. q.58. 5.c./.q.85.6.c./.Cont.3.co.118.3m./.Meta.7.lec.15./.Lio.9.lec.fi.mo.e.prino./. Poster. 2. lec. 7. meo. d. * Adoptio.3.9. Affirmatio.3 4.5. Agens.75. Amor.178. Angelus.49.122.399. Anima.321. Apostoli.14. Beatus.7. Bonitas.44.45. Campsoria.9. Cælum.13.22. Cessare.3. Compositio.8. Confessio.53. Confirmatio

ſtematio.17.Conſcientia.18.Conſideratio.2.Contrarium.1. Conuerſio. 3. Creatio.38. 52. Debitum.27. Delectatio.114. Deus.138.139.151.273. 310. Differre. 3. Diuerſitas. 5. Dulcedo. 5. Elementum. 15. Epiſcopus. 10. Error.12. Eſſe.34. Forma. 8. 9. 50. 99. 133. 150. Fornicatio. 5. Genus. 41. Habitus. 53. Hæreſis. 26. 39. Ignorantia. 1. 8. Ingenitum.2. Intellectus 45.47.77.83.145. Iuramentum.13. Luxuria.2. Medicina. 4. Motus. 36.61. Nomen. 24.70. 71. Notum. 3. Numerus. 5. Ordo. 107. Organum. 5. Paruus. 2. Paſſio. 31. Pœnitentia. 91. Poſſibile. 3. Proceſſio. 12. 14. 18. Pronomen. 1. Puer. 11. Quidditas. Ratio. 1. ſacramentum. 30. ſapientia. 39. ſcientia. 1. 3. ſignificatio. 10. ſimplicitas. 0. ſimpliciter. 0. ſimplum. ſponſalia. 4. Theologia. 5. Tranſgreſſio. 4. Tranſumptio. Viſio. 7. Vnitas. 35. Vniuerſum. 3. Vniuocum. 2. Votum. 14. &c. 23. 25. 54. 56. 57. Chriſtus. 124.126.180.

4 Pluralitas rationum, non repugnat maximæ unitati & ſimplicitati, niſi quæ reducitur ad diuerſitatem rei. Ideo conuenit deo, licet ſit omnino ſimplex. 1ª.q. 3. 0. /. q.9.1.c./.q. 25.1.c /.q.28.2.c./. Veri.q.3.2.3ᵐ.

Quid. 1 ¶ SIMPLICITAS ad uirtutem ueritatis pertinens, dicitur ſimplicitas: quia non tendit in diuerſa, ueritas autem dicitur, inquantum ſigna concordant ſignatis; ideo ſimplicitas & ueritas, differunt tantum ratione. 22ᵉ.q.109.2. 4ᵐ./. q.111. 3.2ᵐ. *Amor.250. Apoſtoli. 41.42.

2 ſimplicitas eſt uirtus, ad quam pertinet directe præſeruare ſe a deceptione. 22ᵉ. q. 111. 3. 2ᵐ. Attributa. 2. * Aſſiſtere. 2.

3 ſimplicitas facit intentionem rectam, non quidem directe; quia hoc facit omnis uirtus, ſed indirecte.ſ. excludendo duplicitatem, per cuius oppoſitum dicitur. 22ᵉ. q. 109. 2.4ᵐ. * Deus. 310. Modeſtia. 7. Nomen. 46. Ornatus. 3. Pax. 6. Proceſſio. 14. Relatio. 97. ſimplex. 0. ſimpliciter. 0. Temperantia. 9. Turtur. 5.

4 ſimplicitas per ſe non eſt cauſa nobilitatis, ſed perfectio. 4. d.11.q.2.ar.1.q.1.1ᵐ. * Modeſtia.7.

Diuiſio. 1 ¶ SIMPLICITER dicitur dupliciter.ſ. abſolute.i. ſecundum naturam ſuam, ſiue ſine adiuncto, & totaliter.i. uniuerſaliter ſiue omnino. 22ᵉ.q.58.10.2ᵐ./. 3ª.q.50.5.c. * Abſolute. 0. Accidens. 33. Actio. 84. 89. 115. Actus. 122. Adam. 70. Agens. 36. Alius. 2. 3. Altitudo.2. Amor.34.153.224. Analogia.18. Angelus.9.10.52.62.442. Anima.89.302. Appetitus.49.69. Ars.1.10. Artificiale.2. Aſſiſtere.1. Auaritia.20. Aureola.5.10. Baptiſmus.213.248. Barbarus.1. Beatitudo.76.126.

2 ſimpliciter & proprie dicitur aliquid tale, quod conuenit ei ſecundum ſeipſum.i.quod eſt tale ſecundum totum magis, quàm ſi ſecundum partem. Vnio.3.c.fi. *Bigamia.9. Blaſphemia.9. Bonitas.45.50.65.68.82.85.87.96.119.137.139.144. 157.163.190.213.214. Campſoria.3. Charitas.41. Cauſa.73. Certitudo.12. Ciuis.1. Coactio.1.7. Comparatio.6. Compoſitio.10. Confirmatio.3. Corruptio.6. Cura.4. Datio.30. Delectatio.91. Dæmon.46.88. Demonſtratio.3. Deus.5.12. Diſpoſitio.30. Doctrina.9. Dolor.4. Domus 2. Electio.35. Eleemoſyna.10. Ens.10. Epieiceia.8. Eſſe.24.34. Euchariſtia.113.

3 ſimpliciter & per ſe dictum, intelligitur de eo quod p prius dicitur. Periherm.le.5.fi.g.H. * Excedere. Excõmunicatio. 34. Exemplar. 7. Falſitas.12.13.14.17. Fides.38. Fieri.19. Finis.55. Forma.76.170. Fornicatio.5.21. Fructus.7. Fruitio.3. 8.9. Generatio.2.89. Habitus.5. Honeſtum.8. Humilitas.28. 29. Ignorantia.3. Imago.21.

4 ſimpliciter dictum, intelligitur quandoque de eo, de quo dicitur per poſterius, ratione adiuncti, ſicut ens in alio, intelligitur de accidente. Veri.q.7.5.3ᵐ. * In.20. Incarnari.2. Indigentia.2. infidelis.11. infinitum.6.18.31. intellectus. 199. 200.216. intelligibile.3. inuoluntarium.3. ius.21. iuſtitia. 61. iuſtificatio.10. Latro.1. Laurentius.3.

Vnumquodque dicitur ſimpliciter, ut eſt in actu, ſecundũ quid uero, ut eſt in apprehenſione. 12ᵉ.q.6.6.c. * Lex. 27. Liber.23.26.27. Liberalitas.16.17. Liberum.15. Lumen.25. Lux.9. Luxuria.8. Macula.13. Magnanimitas. 17. Malum. 15.16.17.34.39.51. Materia.29. Matrimonium.81. Mens.6. Menſura. 4. Meritum.6.102.107. Metaphyſica. 2.7.22.26. Miraculum. 2. Mirum. Mors.27.39. Motus.47. Natura.39. Neceſſitas.1.16. Negatio. 2.8. Nigredo. Nobilitas.3.4. Nõcens.6.7. Non genitum. Notum. 1. Numerus.24.25 Obſtinatio.1. Omnipotentia.4. Opinio.4. Papa.10. Paſſio.41.64.82. Peccatum.361.369.388. Pœna.21.94.96. Pœnitentia.16.17. 29. Perfectio.1.2.15.24.40.77. Perplexus. Petrus. 5. pharao. poretani. poſſibile.3. præceptum.96. primum.1. princeps.5. principium.7. prophetia. 38.47.56. 79. propoſitum.1. prudentia.10.27. Purgatorium. 9. Raptus. 7. Reduplicatio. 7. Reſurrectio. 5. 48. ſacramentum. 46. 87. ſanctus. 5. ſapientia. 5. 10. ſcientia. 96. 155. ſcire. 1. ſenſualitas. 5. ſimonia. 7. ſolus. 1. ſtultitia. 5. ſuperbia. 23. Tranſgreſſio 3. Trinitas. 4. Vendere. 12. Veritas. 59. Virginitas. 20. Virtus. 24. 41. 49. 54. 124. 137. 141. 169. 174. 248. 249. Vita. 60. Viuificare. 1. Vltimum. 2. Vnitas. 16. Vniuerſale. 20. Voluntarium. 8.

6 ſicut ſimpliciter ad ſimpliciter, ita magis ad magis, & maxime ad maxime, tenet tantum in prædicatis per ſe. Cont. 3. cº.27.7ᵐ./.139.fi./. Ma.q.3.1.14ᵐ./. Virt.q.2.11.5ᵐ./. q.4.1. 16ᵐ. * Votum. 43. 68. Vſura.89.90.116.152.154.168.173. 174.177.178.180.198.201.213.236.276. Vſus.5.13. Vxor. 23. Chriſtus.12.21.27.70.114.130.165.189.

Doctor. ¶ Simplicius. Cælum.22. Deus.63.

¶ Simplum. Reſtitutio. 7. Vſura. 289.

¶ Simul. Accidens.39.&c.46. Actio.4.89. Actus.55.56.65.&c. 171. Adam.90. Affirmatio.1. Alienum.2. Amicitia.3. Amor 218. Angelus. 79. 82. 107. 108. 109. 319. 362. 363. 379. 391. 436. 566. Animal 9. 87. 91. 244. 304. Annihilatio. 15. Antecedens. 1. Appellare. 3. Aptitudo. Baptiſmus. 120. 279. Beatitudo. 42. Bonitas. 126. 227. Character. 18. Cauſa. 52. 97. 98. Cælum. 84. Cognitio. 23. 47. Comprehenſor. 2. Concauum. Contrarium. 40. Contritio. 7. Corpus. 14. 15. 39. 40. 72. Creatio. 46. Daniel. 1. Delectatio. 3. 67. 96. Dæmon. 42. Deus. 109. 136. 383. 453. Dimenſio. 10. 11. Diſpoſitio. 52. 53. Diuiſio. 19. &c. Dolor. 19. 35. Donum. 29. Duratio. 5. Æternitas. 1. 20. Euchariſtia. 107. Fides. 143. Fieri. 1. 5. Finis. 52. 53. Forma. 54. 55. 56. 57. 144. 146. 147. Fornicatio. 11. Fruitio. 6. Gratia. 58. Ieiunium. 28. ignis. 10. in. 7. indiuiſibile. 1. intellectus. 53. &c. 156. 296. intentio. 10. 12. iudicium. 47. 86. 88. Liber 23. Locus. 20. Materia. 13. Meritum. 95. 96. Motus. 66. Mutatio. 7. 10. Mutuum. 4. Opinio. 7. Ordo. 90. Pars. 5. Peccatum. 17. 72. 389. pœnitentia. 66. Plantæ. 3. præceptum. 110. prædicari. 13. 15. præpoſitiuus. principiatum 2. principium. 18. Redemptio. 1. Relatio. 63. 73. 75. Relatiuum. 9. 10. 11. Religio. 40. Reſurrectio. 6. 36. ſacerdos. 1. 4. ſacramentum. 25. ſanitas. 2. ſcandalum. 5. ſcibile. ſcientia. 65 ſenſualitas. 10. ſenſus. 17. ſignificatio. 11. ſignum. 3. ſodomia. 3. ſpina. 1. ſpirituale. 10. ſponſalia. 7. Terræ motus. 1. Totum. 9. Virginitas. 11. Virtus. 271. Viſus. 5. Vita. 30. Vocatio. 3. Vſura.118.181.182.194. Vxor.1.8. Chriſtus. 59.

1 ¶ SIMVLACHRVM dicitur, quod fit ad ſimilitudinem alicuius rei naturalis, ſed Idolum ad nullius rei ſimilitudinẽ. 1ᵉ. Cor.8. lec.1. meº. I. Quid.

2 Quod dicitur de ſimulachris Ieruſalem, cum tamen de Ieruſalem abſtulerit idola Ezechias, dicitur, uel quia forte aliqua idola remanſerunt occulte, quę inuenit in parte ciuitatis quam tradidit regi ſobna ſcriba, uel quia uocat ſimulachra, illa quæ erant in ornatum templi. Iſa.10. meº.F. * Loqui.8.9.

¶ Simulatio proprie, eſt mendacium in ſignis factorum exteriorum; ideo ſemper eſt peccatum: ſed large, ſumitur pro fictione. 22ᵉ.q.111.1.0. * Aſtutia.1.3. Athanaſius.1. Ciuitas. 1. Deriſio.3. Diſſimulatio. Fictio.1. Hypochriſis.0. Malum.60. Pax.13. peccatum.369. prudentia.35.36. Verbum.71. Verecundia.6. Virtus.20. Vpupa. Quid.

¶ ſimultas. Euchariſtia.107.

¶ ſinagoga fiebat in diuerſis locis, ad doctrinam, templum autem tantum in uno loco, ad ſacrificium. Et utrique ſuccedit eccleſia.12ᵉ q.102.4.3ᵐ. * Eccleſia.6. Michael.3. ſion.0. Differẽtia.

¶ ſinaxis. Euchariſtia.5.

¶ ſyncathegorica. Cathegorica. ſolus.0.

¶ ſincerũ dicitur, quod eſt ſine corruptione. 1ᵉ. Cor.5. lec.2.fi.

1 ¶ SYNDERESIS non eſt potentia, ſed eſt habitus naturalis primorum principiorum moralium. 1ª.q.79.12.0./. 13.c.fi. 3ᵐ./. 12ᵉ. q. 94. 1. 2ᵐ./. 22ᵉ. q. 47. 6. 1ᵐ./. 3ᵐ./. 2.d.7. q.1.2. 3ᵐ./. d.24. q. 2. 3. 0. /. 4. c. /. 3ᵐ./. q. 3. 3. 5ᵐ./. d. 39. q. 3.1. c./.3.d.33.q.2.ar.4.q.4.c./. Veri.q.16.1.0./.2.4ᵐ. * Conſcientia.2.6.8.9.13. Quid.

2 Syndereſis eſt aliud a ratione ſuperiori; quia eſt ſupra totã rationem: ideo dicitur aquila. 2.d.24. q.3.3.5ᵐ./. d.39.q.3. 1.c./.2ᵐ./. Veri.q.16.1.9ᵐ.

3 ſyndereſis non nominat rationem ſuperiorem, nec inferiorẽ: ſed aliquid cõmuniter ſe habens ad utrãque. Veri.q.16.1.9ᵐ.

4 Syndereſis dicitur ſcintilla: quia eſt modica participatio in tellectualis reſpectu angeli: & quia eſt purior & ſuprema pars rationis. 2.d.39.q.3.1.c./. Veri.q.16.1.c./. q.17.2.3ᵐ.

5 Actus ſyndereſis eſt, remurmurare malo, & inclinare ad bonum, 1ª.q.79.12.c./. Veri.q.16.1.12ᵐ./.2.c.

6 Syndereſis ſemper remurmurat in peccante: ſed non percipit, propter inclinationem habitus, uel impetum paſſionis, 2.d.39.q.3.1.4ᵐ./. Veri.q.16.3.c./.1ᵐ./.3ᵐ.

Duᵐ.1129.7 ¶ Oppoſitum uidetur dicere 2.d.20.q.2.3.5ᵐ./.d.28.2.0. Reſpon. ſicut Duº.796.

8 Syndereſis in infidelibus eſt integra quo ad lumen naturale: ſed eſt cæca lumine fidei. Ideo nõ murmurat iis quæ ſunt contra fidem. Vel ſemper murmurat in uniuerſali, non autẽ in hoc particulari, propter errorem rationis 2.d.39.q.3.1.3ᵐ /. Veri.q.16.3.2ᵐ. *Error 1. Iudicium 17. ſyllogiſmus 5. Vertex. Virtus 57.

9 Syndereſis murmurat culpæ in damnatis, etiam dæmonibus, ſed uoluntas obſtinata repugnat 2.d.7.quæſt.1.2.3ᵐ./.d.39. q.3.1.5ᵐ.

10 Syndereſis non poteſt errare, nec peccare 2.diſtinct.24.quæſtio.3.3.5ᵐ./. diſtinct.39.q.3.1.c.fi./.1ᵐ./.5ᵐ./. Veri. q.16.2.0./ q.17.2.c.

11 Syndereſis numquam extinguitur, ideſt, numquam amittitur 2.diſtinctio.24.quæſt.2.3.5ᵐ./.diſtinct.39.q.3.1.0./. Verit.q.16.3.0.

¶ Sine qua non. Charitas 19.47. Cauſa 15.&c. Peccatum 424. Prophetia 12. Prouidentia 3. Regnum 4. Reſpiratio 0.

Quid. ¶ Syneſis eſt uirtus beneiudicatiua, de agibilibus, ſecundum legem communem, gnomi uero, ſecundum altiora principia, ſcilicet iuris naturalis, ideo eſt altior 1ª.q.22.1.1ᵐ./.12ᵉ.qu. 57.6.0./.22ᵉ.q.48.c.fi./.q.51.3.4.0./.q.53.2.c./.3.d.33.qu.3. ar.1.q.3.0 /. Vir.q.1.12.26ᵐ./.q.5.1.c. * Conſilium 21. Iudicium 7. Prudentia 15.49.79.

Differẽtia. ¶ Singilatim. Euchariſtia 259.

¶ Singulare aliquando large accipitur pro quolibet inferiori, ſicut ſi ſpecies dicatur ſingulare ſub genere contentum. Aliquando uero proprie, pro indiuiduo. Phy.lec.1.fi.b.G./. Poſterᵐ.le.12.prinº.a.C. * Actus 182.&c. Adam 34. Adiectiuũ 6.11. Amicitia 7. Amor 101. Angelus 387.&c.536.584. Anima 159. Apoſtoli 1. Coæquale 1. Cognitio 51. Concluſio 5.6. Credere 12. Deus 112.124.267.271. 274. Definitio 4.22.39. 40. Diſpenſatio 7. Diſſenſio 4. Ens 37. Enuntiatio 3.6.7.8. Aequiuoca 13.14. Genus 1. Habitus 71. Hæreſis 4.37. 131. Homo 5.6.33. Iacobus 2. Imaginatio 5. In. 17. Indiuiduum 0. Inductio. Intellectus 17.48.49.50.51. 293. Intemperantia 2. Ira 70. Iudicium 54.55. Iuſtitia 2. Modalis 2. Nomen 12. 43.83. Notum 6. Numerus 20. Officium 2. Omnis 4. Peccatũ 181.247. Perſona 3.&c. Prædicari 11.13.14.15.24.31.37.40. Priuilegium. prouidentia 22.27.33. Prudentia 15.30.67. 82. Ratio 350. ſcientia 33.&c.57.&c.131. ſignificatio 2. ſyllogiſmus 6. ſingularitas. ſoliloquium. ſubſtantia 21. ſuppoſitum 3. Theologia 22. Vniuerſale 1.&c.16.18. Votum 12.&c. 41. Vſura 5. Chriſtus 40.58.59.60.140.141.145.

¶ Singularitas. Accidens 65. ſingulare 0.

¶ Singuli. Actus 45. Angelus 284.388.507.580.&c. Antropoſpatos. Apoſtoli 8. Beatitudo 130.137. Beneficium 13. Cælũ 27. Cete.3. Conceptio 19. Confeſſio 82. Contritio.7. 22. Dici 1. Diſpẽſatio 1. Dos 2. Eſſe 78. Euchariſtia 116.135.183. &c. 254. Excommunicatio 18. Fructus 21. Gratia 167.169. 178. 179.183. Honor 12. Idæa 21. Liber 28.24.25. 29. Menſtruus 3. Meritum 53. Metaphyſica 8.19. Miſſa 2. Nomen 48. Operatio 18. Ordo 20.80. Papa 1. Pars 25. Paſſio 108.110. Pœna 66.95. Poſſeſſio 6. præceptum 1.9.49.&c.66. prædicari 14.15 37. prudentia 32. punitio 1. Qualitas 13. Religio 99. Reſurrectio 9. ſcientia 48.49. ſenſualitas 10. 11. ſpeculum 6. Tactus 14. Teſtamentum 8. Virtus 175. 271. Vxor 9. Chriſtus 83.

Differẽtia. 1 ¶ SINISTRVM & dextrum, & aliæ differentiæ ſitus, ſunt tripliciter in rebus inanimatis, reſpectu noſtri. Cæ. 2. lectio. 2. medº. g.

2 Dextra pars mũdi, eſt auſtralis, ſiniſtra uero, aquilonaris, 12ᵉ. q.102.4.6ᵐ. *Amazones 2. Animal 17.&c.

3 Dextra ſecundum ſe, melior eſt, quàm ſiniſtra ſemper & ubique: ſed per accidens contingit aliud in ambidextris 4.d. 33. q.1.2.1ᵐ. Cælum 23.24.146. Contrarium 42. *Dextrũ. Manipulus. Paulus 18. ſedere 8. ſtola.

4 Pars dextra, ſignificat bona ſpiritualia, & ſiniſtra, bona temporalia, 12ᵉ.q.102.4.6ᵐ.

5 ſiniſtra dei, eſt potentia eius, qua punit malos, & dextera, qua præmiat iuſtos. Vel eſt Chriſtus. pſalm.20.medº.f. /. pſ. 47. fi. e. G.

Quid. ¶ Synodus. Epiſcopus 14. Chriſtus 119.191.

¶ Sinonima dicuntur nomina ſignificantia idem, ſecundum eandem rationem, 1ª.q.13.4.1ᵉ./.1.diſtinct.2.3.c. /. Cont. 1. capº. 35./. potentia quæſt.9.7.13ᵐ./. Quol.4.17.c.fi./. Opuſ. 3.cº.25. Nomen 72.

¶ Sinus. Aſcendere 16. Deſcendere 0. Infernus 1. Limbus 0. *Chriſtus 219.

1 ¶ SION erat arx Hieruſalem, quæ erat metropolis iudææ. Ro. 11.le.4.prinº.B. Quid.

2 Deus habitabat in ſion materiali, quia ſibi colebatur: ſed uerius habitat in ſion ſpirituali, ideſt, in eccleſia. pſalm. 9. meº. h.E.

3 ſion, ideſt, eccleſia iudæorum, dicitur mons ſanctus, quia primus recepit radios fidei. pſ.2.meº.d.C. Figura

¶ Sirenæ ſecundum aliquos ſunt ſerpentes criſtati & alati, uel ſunt piſces maris, ſimiles mulieribus, uel ſunt aues dulciter canentes. Iſa.13.fi.F. Quid.

¶ Siria eſt regio, a Capharnaum uſque ad mare magnũ. Mat. 4.fi.c.K. Maria 1. Quid.

¶ Siſinius. Mulier 18.

¶ Siſtere. Delectatio 89. ſtare.

¶ Siſtolæ. pauor. Timor 2.

¶ Sitis ſignificat deſiderium, cum anxietate. pſ.41.prinº.a.K. Appetitus 14. Fames 0. Timor 38. Figura.

1 ¶ SITVS uel poſitio, addit ſupra ubi, tantum ordinem determinatum partium, qui nihil aliud, eſt niſi relatio determinata partium adinuicem. Met.5.le.9.meº.c.H./.le.17.prinº.a. fi./. liº.11.le.12.prinº./. phy.3.le.5.fi.1.F./.liº.5.le.3. prinº.a.G. *Accidens 93. Angelus 95. Applicatio 1. Aqua 8. Cælũ 23. 24.53.122.146. Corpus 16.48. Quid.

2 ſitus eſt ordo partium corporalium, ſecundum locum. Quo. 3.7.fi. Deformitas. Demonſtratio 16. Dextrum. Dimenſio 4. Diſpoſitio 13. Euchariſtia 128.135. Ignis 17. Indiuiduũ 37. Linea 3.4. Matrimonium 58. Motus 16.

3 ſitus elementorum duplex, ſcilicet ſecundum propriam naturam, & propter animalia. potentia quæ.4.1.4ᵐ./.9ᵐ./.20ᵐ. Ordo 20.37. Diuiſio.

4 Non oportet eſſe eundem ſitum in homine, & in uniuerſo, 2.d.14.1.2ᵐ. paradiſus 4. pars 19.31.

5 Quæ pertinent ad ſitum, dicuntur de deo metaphorice, ut ſedere, & ſtare, 1ª.q.3.1.4ᵐ. per 1. poſitio. Quantitas 19. Reſurrectio 19. ſiniſtrum 1. ſpirituale 9. ſtella 9. ſuper. ſurſum. Tractare 2. Vbi 1. Vnitas 14.21.

1 ¶ SOBRIETAS proprie eſt circa potum inebriatiuum. Large uero, eſt circa omnem materiam, quia ſobrius dicitur, quaſi briam.i. menſuram ſeruans. 22ᵉ.q.143.c.prinº./.q. 149. 1. 0. Abſtinentia 0. Bria. Ebrietas 0. Obiectum.

2 Immo ſobrietas eſt circa cibos 2.d.44.q.2.1. 3ᵐ. Reſpond. Dubio 1130. Duᵐ.1130.

3 Sobrietas eſt ſpecialis uirtus, 22ᵉ. q. 149. 2. 0. Delectatio 94. Inebriari. Quid.

4 Sobrietas eſt ſubiectiue in concupiſcibili. Virtu. q.1.4.c.fin. Temperantia 9.

5 Sobrietas eſt maxime neceſſaria iuuenibus, quia in eis uiget concupiſcentia. Mulieribus autem, quia in eis deficit robur mentis. ſenibus uero & epiſcopis, omnibus miniſtris eccleſiæ, & regibus, propter officia, & operationes eorum. 22ᵉ. q. 149.4.0./.1ᵉ.Ti.2.le.2.meº.D.

¶ Sociale. Apud 1. Cænobitæ. Communitas. Homo 11. ſocietas 0.

1 ¶ SOCIETAS eſt adunatio hominum, ad aliquid perficiendum. Ideo multiplicatur ſecundum illud. Opuſcul. 19. capitº. 5. Abſtinentia 3. Amor 117. 176. Apud 0. Aſſociare. Auis. 1. Beatus 41. Cænobitæ. Ciuitas 1. Comeare. Comedere 6. Comitari. Quid.

2 ſocietas hominum, eſt neceſſaria in ciuitate, ratione animæ & corporis. Opuſcul. 20. libº.4.capº.1. Commune 0. Communitas.

3 Nullus poteſt cogi ad ſocietatem priuatam, ſed bene ad communem. Opuſcul. 19. capituº. 5. Coſta 4. Gloria 21. Homo 11.

4 Bona ſocietas quadruplex, ſcilicet diuinarum perſonarum, & angelorum, beatorum, & iuſtorum. Et ſocietas malorum quadruplex, ſcilicet dæmonum, malorum in publico, hypocritarum, & damnatorum 1ᵉ. Cor.10. Malum 63. Meritum 103. peccatum 161. 424. pœna 3. prælatio 38. princeps 18. Religio 103. ſolus 1. ſuperſtitio 5. Valitudo. Vſura 80.210.259.

5 ſocietas ſanctorum, inter cetera præcipue requiritur ad ſalutem, 1ᵉ. Cot.7.le.2. Vxor 6.

1 ¶ SOCRATES ditiſſimus thebanus, abiecit magnum pondus auri, ut Athenis uacaret philoſophiæ. 22ᵉ. quæſt. 186.3.3ᵐ. perfectio.

2 ſocrates deſperans de ueritate capienda, totum ſe ad philoſophiam moralem contulit. ſpiritu. 10. 8ᵐ. /. Metaphyſic.

So

Jectio.10.princip^{o}. a. F.
3 socrates fuit magister Platonis,& discipulus Archelai,auditoris Anaxagoræ 1.2æ.q.25.3.c./.spiritu 10.8^{m}./ Met.lect.10. prin^{o}.a.F.
4 Socrates & Plato, fuerunt dediti uirtutibus, supra ceteros philosophos. Opusc.20 li^{o}.4. Aristoteles 1.3.
5 Medicus sanat per se Socratem, cui accidit esse hominem. Metaphysi.lect.1.me^{o}. g. K. Bellum 9. Commune o. Miles. 4.
6 Immo ista est per se, Socrates est homo. Et quod conuenit alicui per se, non potest separari ab eo 1^{a}.q.50.5.c./.Con.2.cap. 55.2^{m}./.Anima 14.c.prin^{o}./.Met.lec.1.med^{o}.g.F. Resp.Du^{o} 1131. Plato 1.scriptura 25.
Quid. 1 ¶ Sodomia, idest, coitus masculorum, est species luxuriæ contra naturam.22æ.q.142.4.3^{m}.fi./.qu.154.11.o./.12.4^{m}./.3^{a}.q. 70.2.1^{m}./.3.d.37.L./.4.d.1.q.2.ar.1.q.3.o./.d.41.ar.4.q.2.4^{m} /.q.3.o./.Ma q.15.1.7^{m}./.3.c./.Ro.lect.8.prin^{o} A. Culpa 4. Fornicatio 19. Idolatria 8. Luxuria 9.&c Ntatura 50.
Causa. 2 Hoc uitium sodomiticum, ipse philosophus dicit accidere dupliciter.s. propter uitiosam naturam, & peruersam cõsuetudinem. Opusc.20.li^{o}.4.c^{o}.14.
Quando. 3 sodomia & idolatria simul incœperunt, & simul creuerunt, 4.d.1.q.2.ar.1.q.3.o./.Ro.le.8.prin^{o}.C.
Luminis. 1 ¶ Sol est fons totius luminis, illuminans omnia corpora superiora, & inferiora.22æ.q.47.5.2^{m}./.q.58.6.c./.2.d.13.3.c.fi./.4.2^{m}./.d.15.q.1.1.4^{m}. *Accidia 12. Aurora. Calor 13. &c. Cælum 26.27. Claritas 9.20. Deus 197. Dies o. Effectus 7. Aequinoctialis 2. Halo. Hæresis 53. Iris 3.4. Iudicium 76.86. Iupiter. Lumen 3.&c.16. Luminare o. Luna 2.&c. Lux 2.18. &c. Maria 68. Natiuitas 28. Planetæ 1. Pluuia 1. Radius. Resurrectio 8. Salsedo. Species 5. Speculum 5. Stella 3. superior. Terra 5.10 13. Terremotus 1. Vapor 1. Venus 1.
2 sol aliqualiter influit in omnia corpora.22æ.quæs. 47.5.2^{m}. Vermis 1.
3 sol propter distantiam loci non eundem caloris effectum habet in Dacia, quem habet in Ethiopia. 1^{a}. quæstione, 115.6.2^{m}.
4 sol est maior omni corpore cælesti. Dion.4.lect.3./. Meta.12. le.9.me^{o}.c.E.
5 sol uidetur circumgirari in mane, & in sero, propter uapores: semper autem uidetur scintillare, propter excellentiam luminis. Cæ.2, le.12.prin^{o}.a.D.
6 In sole sunt tria, lucet, ardet, & distinguit uices temporum. Ps.18.me^{o}.c.D.
¶ Solatium. Graue 10. Lex 112. Missa 26. Oratio 56.&c. sepultura 6. Tacere 2. Tribulatio 4.7. &c. Tristitia 17.19.20. Via Visitatio 1.
Quibus. ¶ Solennitas unicuique adhibetur, secundum conditionem eius, & tantum cum quis totaliter mancipatur alicui rei, 22æ q.88.7.c. Absoluere 7.23. Baptismus 77.78.79.85.112.113. Beneficium 15.18. Confessor 4. Confirmatio 47. Consecratio 2. Credere 19. Dies 4.10.18. Eucharistia 37.161. Festum o. Forus 1. Heremitæ. Iuramentum 15.16. Matrimonium 116. Matutinæ 1. Missa 15.19. Nuptiæ 1. pœnitentia 89.&c. perfectio 53. 54. sabbatum o. sacramentum 12.15.29 51. 62. sacrificium 36. september. symbolum 9. Votum 14.&c. 23.55. 68.&c. Vsura 219.221.
¶ Solere. Animal 81. Assuefactio. Assuescere. Consuetudo o. Fatum 2. solitus. Vsus o.
Quid. 1 ¶ Solertia non est uirtus, quia se habet ad bonum & ad malum, & magis dependet ex naturali ingenio, quàm ex assuetudine, 22æ.quæstio. 49.4.o./.3.d.33.q.3.artic.1.quæstio.4.c./.poster^{m}.le.44.fi. Docilitas 1. Eucharistia o. Gnomi. Improuidentia.
2 solertia est subtilitas quædam, in nõ perspecto tempore medii, secundum Aristotelem. Vel est habitus, ex repentino inueniens quod conuenit.22æ.quæstio.48.c./. 3. distinctio. 33. q.3.ar.1.q.4.c./.Poster^{m}.lectio.44.fi. Inconstantia. Inuentio. Iudicium 13.&c.
3 solertia est quædam subtilis, & facilis, & prompta coniecturatio medii, propter quod aliquid euenit, & hoc quando nõ habet magnum tempus ad perspiciendum, & deliberãdum. poster^{m}.le.44.circa fi.
4 solertia est, quædam perspicacitas, uelociter apprehendẽdi medium, quod contingit ex naturali aptitudine, & exercitio poster^{m}.le.44.fi.
5 Aristoteles posuit diuersa exempla solertiæ, ut ostendat, quod in omnibus habitibus intellectualibus, possit esse solertia. Poster^{m}.le.44.fi. Prudentia 41.48.78. sagacitas. solicitudo 2. Vsura 292.294.296.
6 Solers uidens causas medias, cognoscit & ultimas, in quas fit ultimo resolutio, per quas cognoscit propter quid. Poster^{m}. le.44.fi.
7 solertia ualet ad bene consiliandum, sed necessaria est in repentinis.22æ.q.49.4.2^{m}.
Quid. 1 ¶ Solicitudo est studium adhibitum ad aliquid consequẽdum, quod maius est, ubi est timor, & minus est, ubi est securitas.22æ.q.47.9.3^{m}./.quæst. 55 6. c./ Matth. 6. fin. d. E. Amor 260. Aquila 1. Confessio 72. 74. Consilium 7. Diligentia.
2 solicitus dicitur quasi solers citus, quia ex solertia animi, uelox est ad prosequendum agendũ.22æ.q.47.9.c./.q.49.4.c. Diuitiæ 4. Docilitas 1. Episcopus 31. Inuigilare. Liberalitas 2. Memoria 22. Negligentia 5.6.10. Oratio 48.
3 solicitudo pertinet ad prudentiam, 22æ.q.47.9.o./.q.48.5^{m}./ q.53.prin^{o}./.q.54.2.c. Ornatus 3.
4 solicitudo bona octuplex, scilicet prælationis, prædicationis, discretionis, compassionis, deuotionis, circumspectionis, actionis, & prouisionis.1æ.Corinth.7.lect.7.fin.I. Papa 1. Paulus 12. Peccatum 201. Possessio 4. Prudentia 35. pusillanimitas 1.
5 solicitudo triplex dissuadetur, scilicet ad uxorem, uentrẽ, & bursam.1æ.Corin.7.lect.7.princ^{o}.G. Rex 7. seruire 4. solertia o.
6 solicitudo quæ dicit diligentiam quærendi quod deest, est commendabilis: sed quæ dicit anxietatem animi, cum timore & defectu spei, prohibetur, Ꝯ.3.cap^{o} 135./.Quol.7.17.7^{m}. studiositas o. Tempus 44. Timor 35. Vigilantia.
7 solicitudo tẽporalium, est illicita tripliciter, scilicet si in eis ponatur finis, uel superfluum studium, uel timor.12æ.q.108. 3.5^{m}./.22æ.q.55.6.o./.q.83.6.2^{m}./.q.188.7.c./.4.d.15.q.2.ar. 1.q.4.4^{m}./.Ꝯ.3°.c^{o}.135.fi./.Quol.7.17.7^{m}./.o./.Phil.4.lect.1.me^{o}.D./.Mat.6.fi.d.A./.Io.13.le.5.me^{o}.a.fi. Vinculum 2. Vsura 220.222.
8 solicitudo de futuris prohibetur, nisi immineat tempus eorum.22æ.q.55.7.o./.quęst.188.7.2^{m}./. Ꝯ.3. capit^{o}. 134.3^{m}./.135.fi.
Ab angelis. ¶ Solidum corpus, potest assumi ab angelis, non in quo appareant omnes operationes uitæ 3.dist. 21.q.2.artic.4.q.2.4^{m}. Altare 1. Angelus C. Elephas 5. Firmitas. Firmum. Numerus 7 palpabile 2. Piramis. Vanum. Vsura 289.&c.
¶ Solidus. Vsura 165.166.
Quid. ¶ Soliloquium est loquutio hominis cum deo singulariter, uel secum tantum. Quod conuenit laudanti & oranti. Psal. prol.princ^{o}.E.
¶ Solitarius. Religio 103. solitudo. solus 1. Tentare 20. Vita 39.
Quid. ¶ Solitudo non est essentia perfectionis, sed est instrumentum congruum contemplationi, non autem actioni 22æ.q. 188. 8.o. Castitas 11. Episcopus 23. Heremitæ. Hugelis 37. Obedientia 40. Religio 77.103. solitarius. solus 126. Tentare 20. Vita 29.30.39.
¶ Solitus. Animal 81. Assuefactio. Assuescere. Baptismus 16. 17. Consuetudo o. Decimæ 23. Fatum 2. Liber.28. Natura 48. Pallium 2. Per 5. solere. Verecundia 2. Vsura 219.221. Vsus o.
¶ Soliuagus. Turtur 4.
¶ Solium mysticæ est triplex, scilicet gloriæ, & hoc quadrupliciter, scilicet naturæ sublimitate, pacis tranquillitate, scientiæ profunditate, & durationis æternitate, clementiæ, præparantis, ad Dei obedientiam, ad iustitiæ sententiam, ad proximorum misericordiam, & ad humilitatis gratiam, & iustitiæ preparantis ad disceptandum, ad malum corrigendum, ad incorrigibiles condemnandum, & ad bonos defendẽdum. Hier.14.fi.C.&c.
¶ Soluere. Absoluere 30. Adam 64. Admistio. Angelus 559. Baptismus 43.61. Charitas 153 Circuncisio 40. Clauis 1.&c. Continentia 19. Debitum 17. Decimæ 6.22.&c. Dæmon 55. Dirimere. Fractio o. Genealogia 2. Ieiunium 46. &c. Innocentia 14.15. Iudex 5.&c. Lex 108. Lymbus 6. Matrimonium 133.&c. Pedagia. Pœna 60.68.70.79. Redemptio 3. Religio 55.56. Restitutio o. sabbatum 12. satisfactio 13. sponsalia 9.10. statutum 1. Theologia 12. Tributum o. Vnio 4. Votum 41. Vsura 94.165.166.167.214.276.277.303.
¶ Solum. Abraham 5. Actio 31.106. Actus 148. Agiographæ 1. Alienum 5. Baptismus 177.222. Beatitudo 83.96. Beatus 55. Babylonia. Character 34. 35. Charitas 62. Catechismus 9. Cælum 146. Coęquale 1. Cogitatio 8. Comparatio 4. Conclusio 3. Confessio. 8. Contentus 4. Contrarium 25. Correctio 3. Degradatio. Dæmon 9. Deus 245. Differre 2. Definitio 7. Distinctio 8. Diuinatio 2. Diuisio 11. Doctor 3. Duratio 1. Eadem. Electio 18. Embrio 3. Excommunicatio 15. Experientia.7. Falsitas. 4. Forus.1. Generatio. 72. Importabile. Lex. 3.4. Logica. 4. Manus. 3. Materia. 29. Matrimonium. 116. Memoria.8. Miles.2. Natura.5. Patientia.7. Peccatum.119. Præceptum. 145. Scientia. 101. Sepultura. 9. Similitudo. 29. Solus. 2. Tantum. Vsura. 34. 50. 84. 85. 240. 290. 294.
Quid. 1 ¶ Solus, remouet consortium dupliciter, scilicet vel simpliciter, idest solitarius, scilicet qui non est cum alio eiusdem naturæ vel conditionis, vel respectu alicuius. Primo modo stat cathegorematice, sed secundo modo sincathegorematice. 1^{a}. quæst. 31. 3. 4. o./. 1. distin. 21. quæst. 1. 1. c. Absoluere. 2. 12. Actus. 73. 154. Adoptio. 19. Adulatio. 1. Affectio. 6. Agens. 49. 72. Agere. 5. Agiographę. Alienũ. 4. Alteratio. 1. Angelus. 315. 317. 398. 549. 560. 575. 617. Anima. 56. 82. 90. 163. Animal. 55. Annihilatio. 8. Appetitus. 24.48. Argumentum. 6. Ars. 22. Ascendere. 8. Assimilatio. 2. 6. Attingere. 3. Aureola. 5. 22.
Differentia. 2 Solus proprie determinat tantum subiectum, solum autem & tantum, possunt congrue addi subiecto & prædicato. 1^{a}. quæst. 31. 3. 2^{m}./. 4. c./. 1. distinct. 21. quæst. 2. 1. c. Baptismus. 32. Beatitudo. 89. 115. 125. Beatus. 3. Benedictio. 2. Bonitas. 2. 28. 37. 162. Campsoria. 3. Capacitas. 4. Character. 37. Charitas. 50. Cælum. 115. Cidaris. Circuncisio 25. 27. 40. 46. Circunstantia. 10. Clauis. 3. 13. Coactio. 3. Cogitatio. 7. Cognitio. 78. Columba. 2. Conceptio. 17. Cõcilium. 3. Concupiscentia. 6. Confessio. 24. 65. Confirmatio. 17. Coniunctio. 3 Consecratio. 17. Conseruatio. 12. Contritio. 27. Corona. 6.
3 Solus potest addi prædicato, si significetur vt subiectum alicui naturæ, vel proprietati, licet sit dispositio subiecti. 1. d. 21, quæst. 2. 1. o. Corpus. 39. 57. Creatio. 23. 42. Creatura. 33. Cultus. 3. B. Cura. 4. Damnatio. 4. Delectatio. 93. Dæmon. 108. 113. Desperatio. 1. 2. Deus. 30. 64. 66. 67. 76. 77. 88. 93. 181. 496. 223. 366. 289. 306. 315. 325. 326. 363. 390. 411. Differentia. 16. Diffinitio. 10. 38. Dispensatio. 7. & cetera Docere. 3. Dolor. 24. Dominium. 5. Dulia. 1. Ecclesia. 13. Electio. 4. Eleemosyna. 20. Episcopus. 6. 8. 12. Esse. 12. 46. Aeternitas. 37. Eucharistia. 85. 105. 151. 185. Exceptiua. Exclusio. o. Excommunicatio.
4 Solus potest addi huic prædicato Deus, quia significat naturam in se subsistentem, etiam nulla distinctione personarum intellecta, non autem ly, homo. 1. distinct. 21. quæst. 2. 1. c./.4^{m}. Exitus. Festum. 10. Fides. 54. 61. 62. 63. 75. &c. Filiatio. 35. Finis. 87. Fomes. 1. Forma. 148. Fructus. 15. 17. Fundamentum. 2. Generatio. 53. 54. Gloria. 16. Gratia. 66. 71. 93. 179. 186. Habere. 2. Habitus. 76. Hæresis. 9. 40. 78. 115. 138. Honor. 6. 19. 23. 35. Ostium. Idea. 34. Illabi. Imago. 17. Immunditia. 3. Implere. In. 12. 22. Indiuiduum. 8. 10. 29. 41. Indulgentia. 12. 18. Infernus. 1. Ingratitudo. 9. Intellectus. 80. 111. 198. 227. 266. 301. Inuoluntarium. 2. Ioannes. 16. 20. Ira. 36. Iudicium. 42. 62. 69. 76. Ius. 18. Iustitia. 52. 55. Iustificatio. 15. Iustus. 2. 7. Latria. 9. Lex. 39. 78. 111. Liberalitas 14. Liberum. 17.
5 Hæc propositio proprie non conceditur, Trinitas est deus solus, quia ly solus, ex parte prædicati sequens suum substantiuum, semper implicat solitudinem. 1. disti. 21. quæ. 2. 1. 2^{m}. Lignum. 2. Ludus. 1. 12. Malum. 39. Manus. 2. Maria. 39. Mediator. 1. Medicina. 4. Medium. 25. Membrum. 1. Mensura. 1. Meritum. 66. 80. 108. Miraculum. 33. 34. Mundus. 13. 17. Mutuum. 4. Natiuitas. 5. Natura. 27. Naturale. 23. Nisi. Nongenitum. Numerus. 5. Oblatio. 13. Ommissio. 2. Omnis. 4. Oratio. 72. Ordo. 38. 93. Oza. Papa. 2. Pars. 33. Passio. 22. Peccatum. 131. 259 263. 329. 353. Pœna. 76. 77. 83.
6 Hæc proprie non conceditur, Pater, vel trinitas est solus deus, nisi ex parte prædicati intelligatur aliqua implicatio. 1^{a}. q. 31. 3. 2^{m}.
D^{o}.1132. 7 Oppositum videtur dicere. 1. distinct. 21. quæst. 2. o. Respondeo Dubio. 1132. Pœnitentia. 62. 98. 107. 136. Perfectio. 54. 63. 65. Plato. 2. Politia. 3. Porretani. Porfirio Præceptum. 45. Prælatio. 27. Principatus. 10. Processio. 20. Proprium. 3. Prouidentia. 22. Prudentia. 43. Puer. 17. Purgatio. 8. Purgatorium. 5. Quantitas. 12. 29. Quo est. 1. Ratio. 28. 58. Redemptio. 3. Relatio. 86. Ros. Sacerdos 30. Sacramentum. 52. &c. 63. Sacrificium. 1. 6. 11. Sanctificatio. 1. Scientia 52. Sedere. 3. Simonia. 41. Status. 11. Subditus. Subiectio. 3. Superbia. 26. 28.
8 Hæc propositio, Solus deus est pater, cathegorematice est falsa. Sed sincathegorematice est vera in triplici sensu, & est falsa in vno sensu, scilicet formaliter & communiter 1^{a}. q. 31. quæst. 3. 3^{m}./. 1. distin. 21. quæst. 1. 1. 5^{m}. Suspicio. 6. Tantum. Thales. 1. Templum. 1. Tempus. 31. Theologia 29. Thomas. 1. 2. Totum. 15. Vbique. 1. Vendere. 1. Verbum. 55. Veritas. 39.

So Som

9 Hæc propositio, Solus pater est deus, & aliæ similes, cathegorematice sunt falsæ. sed sincathegorematice sunt veræ in duplici sensu, & falsæ in vno sensu. 1^{a}. quæst. 31. 4. o./ 1. distin. 21. quæst. 1. 2. o./. Matth. 11. fin. c. F. Vespertilio. Vicem. Virginitas. 26. Virtus. 84. 237. 249. 250. Visio. 21. Visus. 9. Vituperatio. 2. Vnctio. 22. Vnigenitus. Vnio. 19.
10 Hæc propositio, solus deus creat, vel generat, vel est deus, & alię similes, sunt falsæ cathegorematice. sed sunt verę sincathegorematice, in duplici sensu. 1^{a}. quæst. 31. 3. o./. 1. dist. 21. quæst. 1. 1. o. Voluntarium. 14. Votum. 6. 14. 76. Vsura. 42. 73. 76. 191. 224. 237. 240. 271. 297. Vsus. 8. Christus. 106. 195.
¶ Solutio. Absoluere. 30. Redemptio. 3. soluere. Timor. 38. Vsura. 100. 128. &c. 133. &c. 146. 148. 157. 167. 198. &c. 228. &c.
¶ Solutus. Fornicatio. 1. separatio. o. soluere. solutio.
¶ Somer. samaria.
1 ¶ Somnium dicitur aliquid quadrupliciter, scilicet propter vanitatem, breuitatem, obscuritatem, & peruersitatẽ. Isa. 29. princ^{o}. a. K. Adam. 56. Differentia.
2 Causa somniorum duplex, scilicet interior, idest præcedẽs cogitatio, vel dispositio corporis, & exterior, scilicet aer, cælum, dæmon, & deus per angelos. 12æ. quæst. 80. 2. c./. quæst. 95. 6. o./. quæst. 154. 5. c./. quæst. 172. 1. 2^{m}./. 3^{a}. q. 80. 7. c./. 2. distin. 7. quæst. 2. 2. 6^{m}./. 4. dist. 9. ar. 4. quęst. 2. o./. Ma. quæst. 3. 4. c./. Opusc. 28. c^{o}. 2./. Iob 4. lec. 3. princ^{o}. K. Diuinatio. 14. 15. Futurum. 3. Pollutio. 3. 4.
3 Somnium quandoque est causa futurorum euentuum, scilicet inducendo ad operandum, & quandoque est signum eorum, scilicet quando idem est causa vtrique. 22æ. quæst. 95. 6. c./. quæst. 154. 5. 1^{m}./. 2. dist. 7. quæst. 2. 2. 6^{m}. Prophetia. 57. 58 56. salomon. 1. 2. Visio. 25. Vmbra. 2.
¶ Somnolentia & ociositas, vt reducuntur ad torporem, sunt filiæ accidiæ. 22æ. quæst. 35. 4. 3^{m}. Matutinæ. 2. Ocium. Torpor. Quid.
1 ¶ Somnus sextuplex, scilicet naturæ, mortis, negligentiæ culpæ, contemplationis, & gloriæ. Io. 11. lec. 3. prin^{o}. a. K. Rom. 13. lec. 2. princ^{o}. G. Diuisio.
2 Mens habet duos respectus, scilicet ad superiora a quibus illustratur, & ad corpus respectu cuius ligatur in somnis. Non autem respectu primi, sed fit liberior quàm in vigilia. 4. dist. 9. art. 4. quæst. 1. 2^{m}./. Veri. quæst. 12. 3. 2^{m}./. quæ. 28. 3. 6^{m}. Abstractio. 12. Adam. 56.
3 Intellectus in somno potest conuerti in deum. Non autem voluntas, quia sequitur iudicium rationis. 4. dist. 9. art. 4. q. 1. 3^{m}./. Veri. q. 28. 3. 6^{m}.
4 In somnis nullus potest mereri, nec demereri, quia tunc non potest haberi perfectum iudicium rationis. sed potest esse signum præcedentis meriti, vel peccati. 1. quæst. 84. 8. o./. quæst. 94. 4. 4^{m}./. 22æ. quæst. 154. 5. o./. 4. d. 9. art. 4. quæst. 1. o./. quæst. 2. c./. Veri. quæst. 28. 3. 6^{m}./ 7^{m}. Anima. 224. Baptismus. 134. Cete. 4. Cognitio. 40. Dormiẽs. Eucharistia. 195. Futurum. 3. Mors. 30.
5 Somnus potest esse peccatum mortale, vel saltem occasio peccati mortalis, scilicet quando ex hoc ommittitur illud, quod quis facere debet, vel fit aliquid quod inclinat ad malum. 12æ. quæst. 71. 5. c./. Rom. 13. lec. 3. fin. D. Passio. 52. Resurrectio. 37. salomon. 1. 2. soporari. Tristitia. 20. Vespere. Vigilare. Visio. 7. 12.
6 Somnus dicitur esse dimidium vitæ. Et secundum somnũ, non differt felix ab infelice, nec virtuosus a vitioso. 4. dist. 44. quæst. 2. art. 1. quæst. 3. c. princ^{o}. /. Veri. quæst. 20. 2. 2^{m}./. Anima. 8. c./. Meta. 12. lec. 8. prin^{o}. b./. Phy. 7. lec. 6.
¶ Sonare. Indulgentia. 6. Passio. 25. sonitus. sonus. Timor 69. Virtus. 1.
¶ Sonitus. Faber. sonare. sonus.
¶ Sonus octupliciter causatur, ex octuplici percussione vaporis sicci inclusi in nubibus, scilicet si sic inflammatus vapor percutiat latera nubis & non scindat, tunc micat nõ clare. Aliquando etiam sine inflammatione, & per consequens sine coruscatione fit sonus quasi tumultuans, & hoc fit cũ percutit non inflammatus in lateribus nubis. si autem percutiat latera, & scindat tamen cum difficultate quadam, & hoc in parte grossiori nubis, tunc est terribilis sonus quasi aliquis pannum immensæ latitudinis scinderet, & tunc visus fulguris, siue coruscationis est curuus, quia non Diuisio.

rectè ægreditur de nube. Aliquando sciadit nubem virtute magna, & quasi subito & totus simul ægreditur, & tunc tonat sicut vesica aliqua inflata, vel si vter inflatus frãgeretur super caput alicuius, & percutit aerem percussione fortissima. Aliquando vapor ille siccus, ex inflãmatione crescit, & quærens maiorem locum facit dissoluere nubem subito, & sonare, ad modum viridium lignorum in igne. Aliquando etiam non valens exire extinguitur, & tunc sonat ad modum ferri candentis in aqua extincti. Aliquando facit diuersa foramina in locis nubis minus spissis, & tunc facit sonum quasi sibili, sicut ventus quando exit per foramina. Aliquando ante quàm incendatur, erumpit de nube & tunc sonat sicut folles fabriles, cum sufflant. Psa. 17. me°. h. Animal. 62. Cantus. o. Cælum. 112. 113. 114. Faber. Indulgentia. 6. Infamia. 2. Iubilus. 3. Loqui. 6. Mare. 4. Odor. 4. Qualitas. 12. Sensibile. 7. Sonare. Sonitus. Tonus. Triumphus. Verbum. 21. Vox. 4.

Diuisio. ¶ Sophistæ dicitur dupliciter, scilicet apparens dialecticus, & dialecticus verus, sed apparens demonstrator. Posteriorum lec. 13. Dialectica. 2. 3. Metaphysica. 27. Significatio. 2.

Quid. ¶ Soporari dicitur, qui multum & profundè dormit, dormire vero, qui parum. Psal. 3. ñ. c. D. Dormiens.

¶ Sordes. Baptismus. 203. Ignorantia. 6. Immunditia. Tenebræ. 3.

¶ Soror. Abraham. 9. 10. Amor. 127.

Quid. 1 ¶ SORS proprie dicitur cum aliquid fit, vt considerato eius aduentu, aliquid innotescat. 22ᵉ. q. 95. 3. 8. c. /. Opus. 25. /. Ephe. lec. 4. prinº. H. /. Col. lec. 3. prinº. H. Aaron. 2. Campsoria. 1. Diuinatio. 14. 15. Duellum. Homo. 3. Matthias. Possessio. 7.

2 Sors in scriptura sacra, duobus modis accipitur, scilicet p signo dato, per quod distinguantur res confusę ab inuicem & pro officio, vel re propria, iustè possęsa vel debita, in diuisione aliquarum personarum, vel possessionum, sicut vocantur sortes filiorum israhel, iustæ possessiones, distinctæ cuilibet tribui, vel personæ assignatę. Opus. 73. cº. 8.

3 Sors triplex, scilicet diuinatoria, diuisoria, & consultoria. Prima quæritur cognitio futuri. secunda habendi, tertia fiẽ di. 22ᵉ. q. 95. 8. c. /. Quol. 12. 36. o. /. Opusc. 25. cº. 2. /. 3. /. Ephe. lec. 4. prinº. H. /. Col. lec. 3. prinº. H.

4 Sortes fiunt de rebus humanis, ad nos pertinentibus, excedentibus prouidentiam nostram, non autem de necessariis, nec de naturalibus. Opus. 25. cº. 1.

5 Sors cuius euentus expectatur ex stellis, est vana & falsa. Si autem a fortuna, est vana tantum sors diuisoria. Si vero a diabolo, est illicita, & prohibetur secundum canones. Sed si expectatur a Deo non est mala secundum se, licet sit peccatum quadrupliciter, scilicet si fiat sine necessitate, vel sine reuerentia, vel interrenis, vel in electionibus ecclesiasticis. 22ᵉ. q. 95. 8. c. /. Quol. 12. 36. o. /. Opusc. 25. cº. 4. /. 5. /. Ephe. lec. 3. o. /. Col. lec. 3. fin. H. Vsura. 15. 67. 93. 107. 212. Diuinatio. 12.

3 6 Hoc dicitur sorti accidere in contractibus, quod non pertinet ad proprietatem sortis. Opus. 73. cº. 8.

7 Vsus proprius rei, & fructus eiusdem, non accidunt sorti, quia qui habet proprietatem in aliqua re siue possessionẽ habet & vsum, & fructum illius de iure. Opus. 73. cº. 8.

8 Qui emit agrum vel equum, vt plus percipiat in fructibus vel in vsu, ratione fructuum agri, & ratione vsus equi quẽ emit, nihil accipit plus quàm accidat sorti, quia totum est de sorte, scilicet fructus & vsus. Opusc. 73. cº. 8. Vsura. 67. 93. 107. 112. &c. 168. 174. 178. &c. 192. 196. &c. 204. 207. 225. &c.

¶ Sortes Aequiuoca. 13. Esse. 44. 45. Per se. 8. Prædicati. 8. Præ- 4
sentia. 2. Sedere. 2.

¶ Sortiri. Actio. 37. Angelus. 165. Circumcisio. 44. Compositio 10. Homo. 3. Species. 2. 3. Virtus. 43. Vsus. 5.

¶ Spado. Adoptio. 5.

¶ Spasmus. Medicus. 7.

¶ Spatium. Cælum. 20. 58. Cete. 11. Locus. 6. Stadium. o. Vacuum. o.

¶ Speciale. Abraham. 18. Abstinentia. 2. Abstractum. 8. Accidia. 5. Adoptio. 6. Affabilitas. 1. 2. Amicitia. 8. 9. Amor. 19. 93 94. Angelus 451. 507. 607. 608. 616. Annexum. o. Antonius. 6. Apostasia. 1. Apostoli. 7. Articulus. 2. Astutia. 1. Auaritia. 12. Beatitudo. 101. 141. &c. Beneficentia. 2. Beneficium. 9. Blasphemia. 20. 21. Bonitas. 231. Charitas. 4. 5. 6. Castitas. 2, 4. Cælum. 78. Circumstantia. 17. Commune. 4. Conceptio. 19. Confessio. 50. Consecratio. 14. Contririo. 23. Cultus. 5. Denominatio. 5. Deuotio. 2. Difficile. 12. Donum. 42. Eleemosyna. 30. Epieiceia. 3. Aequalitas. 2. Esse. 49. Eubulia. 11. Eupsichia. Excommunicatio. 7. Fictio.

Spe

1. Fides. 129. Forma. 27. Fornicatio. 2. 3. Fortitudo. 8. Generale. 2. Gratia. 118. Gratitudo. 1. Habere. 4. Homo. 36. Iacob. 5. Iacobus. 2. Impœnitentia. 4. Imprudentia. 3. In. 15. Inconsideratio. 1 Inconstantia. 1. Indiuiduum. 10. Infidelis. 1. Ingratitudo. 3. 11. 18. Iniustitia. 1. Innocentia. 2. Inobedientia. 1. Insensibilitas. 2. Iocunditas. Ipocrisis. 2. Iustitia. 17. 18. 30. 80. Iustificatio. 3. 48. Iustus. 5. 6. Latria. 3. 6. Legitimatio. 2. Magnanimitas. 22 Magnificentia. 1. Maria. 15. Matrimonium. 47. Medium. 8. Metaphysica. 21. Miraculum. 22. Misericordia. 2. 9. Missio. 35. 39. Natiuitas. 18. Negligentia. 5 6. Niniuitę Notio. 11. Obedientia. 3. 7. 21. Obseruantia. 1. Odium. 20. Holocaustum. 3. Ommissio. 1. 10. 14. Oppositio. 16. Opus. 1. Oratio. 82. 84. Ordo. 35. Peccatum. 36. 52. 57. 381. Pœna. 95. Pœnitentia 2. Perseuerantia. 2. Pietas. 2. Præceptum. 57. 95. 118. 137. Præcipitatio. 2. Prædestinatio. 42. Princeps. 27. Priuatio. 12. Producere. 2. Prophetia. 28. Prouidentia. 28. Prudentia. 7. Purgatorium. 2. Qualitas. 5. &c. Religio. 94. Reuelatio. 11. Rex. 1. Sacramentum. 154. Sacrificium. Sacrilegium. 2. Sanctificatio. 15. Sanctitas. 3. 4. Sanctus. 1. Scandalum. 8. Schisma. 2. Seditio. 2. Sepultura. 7. Seruitus. 1. Sobrietas. 3. Specialitas. Species. o. Superbia. 16. 17. Temperantia. 1. Timor. 11. Trãgressio. 1. Ventus. 1. Veritas. 50. Vindicatio. 1. Virginitas. 1. Virtus. 17. 40. 229. Voluntas. 50. Vsura. 38. 54. 56. 170. 215 310. Vsus. 5.

¶ Specialitas. Abraham. 18. peccatum. 36. Speciale. Species. o.

1 ¶ SPECIES dupler, scilicet natura communicabilis pluribus In genere
indiuiduis immediate, secundum nomen & rationẽ æqua liter participatam, vt homo, & intentio quiescens in anima vt species in anima. 1ª. q. 13. 9. o. /. 1. d. 25. 3. o. /. 4. d. 1. q. 1. art. 4. q. 4. c. /. Quol. 3. 6. d. Abstractio. 6. 15. Accidens. 17. 38. 39. 40. 41. 64. 65. 94. 96. 97. 102. Accidia. 6. Actum. 1. Actio. 4. 37. 42. 52. 53. 55. 78. 79. 82. 104. 118. Actus. 7. 14. 30. 39. 45. 46. 48. 50. 70. 127. 138. 151. 153. Adam. 21. 65. Addere. 8. 15. 16. Admiratio. 4 Admissio. Adoptio. 6. Adoratio. 29 Adulterii. 1. 8. Aer. 8. 9. Agens. 10. 12. 29. 86. 91. Agere. 32. &c. Alea. Alteratio. 2.

2 Vnumquodque sortitur speciem secundum actum, & non secundum potentiam, sed secundum formam, in compositis ex materia & forma. 1ª. q. 53. 1. c /. 12ᵉ. qu. 1. 3. c. Ambra. Amicitia. 11. Amor. 101. Angelus. 50 &c. 118. 141. 174. 177. 178. 187. 224. 301. 327. 328. &c. 335. 337. 338. 341. 342. 343. 362. 364. 375. &c 387. &c. 403. 404. 443. 493. 514. 568. 570. 580. Anima. 15. 30. 37. 53. 54. 55. 56. 75. 76. 78. 79. 149. &c. 152. 162. 167. &c. 171. &c. 181. &c. 192. 193. 209. 252 &c. 331 Animal 2. 16. 24. &c. 28. 83. Annuntiatio. 5. Apostoli. 10. Apparere. 6. 10. Appropriatio. 17. Artifex 1. Assimilatio. 1. 2. 4. 10. &c. 16. 21. Astrologia. 1. Astutia. 1. Attributa. 11. Auaricia. 13. 14. Auertere. 2. Augmentum. 3 13. 17.

Illud secundum quod, aliquid sortitur speciem, oportet ei se fixum & stans, quasi indiuisibile. Et quicquid attingit illud, sub illa specie continetur, & quicquid recedit ab eo in plus vel minus, pertinet ad aliam speciem perfectiorem vel imperfectiorem. 12ᵉ. quæ. 52. 1. c. Baptismus. 28. 60. 61. 66. Blasphemia. 20. &c. Bonitas. 38. 55. 61. Calor. 8. 9. Campsoria. 1. 3. Character. 3. 4. Caro. 5. Causa. 32. &c 42. 103. Cælũ. 5. 62 95. Circumstantia. 14. 15. Cognitio. 4. 38. 44. Compositio. 10. Concupiscentia. 8. 10. Concupiscibilis. 7. 12. Confessio. 36. Conseruatio. 4. Constantia 2. Contemplatio. 9. Contrarium. 20. &c. Corpus. 5. Corruptum. 2. Creatio. 40. Creatura. 33. Credere. 9. Delectatio. 66. 68. Desiderium. 13.

Alicuius generis species se habent secundum prius & posterius sicut numerus, & figuræ, quantum ad esse, licet simul esse dicantur inquãtum suscipiunt communis generis prædicationẽ. 1ª. q. 77. 4. 1ᵐ. Deus. 53. 55. 93. 98. 173. 192. 215. 229 232. 238. 328. 414 417. &c. Differre. 4. 6. 7. 9. Differentia. 9. 10. 12. 16. 17. 24. Difficile. 12. Diffinitio. 4. 22. 28. 38. 50. 51. Dignitas. 3. Dimensio. 3. Dispositio. 11. 13. 48. 54. Distinctio. 12. Diuersitas. 3. 4. 10. Diuinatio. 12. 13. 14. Diuisio. 6. 10. 12. 19. &c. Dolor. 14. Domus. 2. Donum. 9. Dulia. o.

In eadem specie, non potest esse aliquid, prius alio natura, quia qualibet species prædicatur æqualiter de suis indiuiduis. Quol. 3. 6. d. /. Meta. 7. lect. 9. fin. Ebrietas. 6. Effectus. 10. Elementum. 2. Embrio. 1. Aequalitas. 19. 20. Aequiuoca. 11. & cetera. Esse. 6. 82. 90. 91. Essentia. 8. Eucharistia. 40. 45. 62. & cetera. 123. 125. 126. 130. 131. 133. 142. 163. 183. 189. Excandescentia. Phantasia. 2. Phantasma. 6. & cetera. Fatue. Fermentum. 2. Fides. 67. 129. 152. Figura. 2. 8. 9. Filiatio. 1. 3. 4. 5. 6. Forma. 15. 27. 29. 38. 44. 48. 55. 56. 80. 87.

80. 87. 88. 94. 126. 128. 129. 135. Fornicatio. 9. Fortitudo. 8. 54. Frequentia. Furtum. 3. 6. Gaudium. 4. Generatio. 33, &c. 43. 60. 74. Genus. 1. &c. 10. 11. 12. 16. 37. 40. 42. Gratia. 35. 107. 112. 118. Gula. 8. Habitus. 11. 13. 14. 17. 69. 78. Hæresis. 1. Hierarchia. 5. Homo. 3. 7. 8. 36. 40. Honor. 12. Humidum. 1. Iacob. 5. 9 Iacobus. 2. Iactantia. 2. 6. Idea. 10 26. 36 &c. Ignis. 1. 2. Ignorantia. 20. Illuminatio. 12. Imaginatio. 0. Imago. 4. 5. Impugnare 3. In. 15. Incontinentia. 2. Indiuiduum. 12. 14. 15. 16 17. 19. 30. 35. Indiuisibile. 2. Infidelis. 11. Infidelitas. 3. Infinitum. 7 9. Ingratitudo. 2. Inobedientia. 2. Insensibilitas. 2. Instrumentum. 4. 11. Intellectus. S. Intentio. 1. 20. &c. Iocunditas. Iperdulia. 11a. 7. 11 religiositas. 3. Iustitia. 17. 25. Latria. 5. Legispositiua. 1. Lex. 45 95. Liberalitas. 20. Linea. 1. 3. Locus. 3. 4. Ludus. 12. Lumbrici. Lux. 4. 12. Luxuria. 9. 11. 13. 14. Magis. 1. 5. Magnes. 1. Malum. 37. Materia. 8. Maturatio. Medium. 4. Membrum. 2. Memoria. 1. 10. Mendacium. 2. 6. Meritum. 1. Missio. 42. Modus. 4. Motus. S. Mulus. Mutatio. 8. Natura. 10. 11. Naturale. 6. 7. 9. Negatio. 4. Nomen. 7. Numerus. 1. 2. 4. Obedientia. 9. Obiectum. 1. Oblatio. 4. Obseruantia. 2. Odium. 20. Ommissio. 12. Operatio. 3. 35. Oratio. 10. 11. Ordo. 8. Origenes. 6. Pars. 2 11. &c. Paruipensio. 1. Passio. 19. 35. 39. 55. 67. 94. Pater. 3. Peccatum. 19. 52. &c. 177. 210. 218. 249. 300. 387. Pœnitentia. 5. 6 7. 9. 87. Perfectio. 3. 4. 9. 20. 40. 48. Periurium. 2. Porositas. Prædicari. 28. Præsumptio. 2. Princeps. 6. Priuatio. 8. Processio. 28. Prophetia. 6. 52. 54 56. 58. 66. 67. Proportio. 9. Prudentia. 46. 47. Pulchritudo. 7. Pusillanimitas. 5. Qualitas. 5. &c. Quantitas. 8. 9. 10. 11. Rapacitas. Relatio 6. 20. &c. 85 &c. Raptus. 1. Raritas. 1. Regula. 7. Reuerentia. 2. Resurrectio. 23. Sacramentum. 137. sacrilegium. 4. saturnus. 1. scandalum. 10. 16. scientia 2. 80. 106. &c. 139. sensus. 40. signum. 4. similitudo. 31. sortiri speculum. 2. 5. stella. 6. statutum. 1. subsistentia. 4. 5. substantia. 8. 30. 31. 36. superbia. 7. 8. superstitio. 3. Tactus. 4. Temeritas. 2. Tempus. 5. 6. 31. Tenebræ. 5. Timor. 42. Totum. 10. Triplicitas. Tristitia. 3. Vendere. 8. Verbum. 1. 2 3. 32. Verum. 2. Virtus. 45. 47. 164. 165. 166. Visio. 6. 17. 24. Visus. 5. 6. Vitium. 6. Vltimum. 2. Vnio. 1. 4. 5. Vnitas. 9. Vniuersum. 3. Vorum. 38. Vox. 9. Vsura. 27. 74. 77. 92. 93. 126. 127. 301. Christus. 36. 117. 133.

Diuiso. 6 Nihil prohibet esse aliquam speciem in aliquo genere, quæ aliqualiter operetur in omnibus speciebus eiusdem generis, sicut sol influit in omnia corpora. 22ᵉ. q. 47. 5. 2ᵐ.

In anima 7 Species proprie est pulchritudo interior. 1ª. 53. principº. Decor. Pulchritudo. 7.

¶ Specificari. Iniustitia. 5. Passio. 35. Specificatiue. Infidelitas. 3. 11a. 19. Prudentia. 46. Luxuria. 9. 14. Oratio. 10.

¶ Specificatiue. Iniustitia. 3. 1 inquantum. Moralis. 4. Notio. 5. Priuatio. 8. Reduplicatio. o. Species. o. specificari. Vniuersum. 3.

¶ Speciosum. Corpus. 43. Costa. 2. Distinctio. 1. Obiectum. 7. 9. 13. perfectio. 4. Species. o. specificari. specificatiue.

¶ Speciosus. Formosus. Species. 6. Pulchritudo. 7.

Visus. 1 ¶ SPECTACVLA de vtilibus & necessariis ad vitam, vt venationes, distrahunt animum, & debent vitari a pœnitente licet sint licita, cum debitis circumstantiis. 12ᵉ. qu. 167. 2. c. /. 2ᵐ. /. 4. d. 16. q. 4. ar. 2. q. 2. o.

2 Spectacula turpium, vitanda sunt ab omnibus, sed maxime a pœnitentibus. 22ᵉ. q. 102. 6. 8ᵐ. /. q. 167. 2. 2ᵐ. /. 4. d. 16. qu. 4 ar. 2, q. 2. o.

3 Inspectio spectaculorum turpium, & ad peccata prouocantium studiosa, est prohibita, & est peccatum, & est mortale quandoque. Vnde & commistionem animalium diuersæ speciei, prohibet lex, ad tollendam vniuersaliter occasionem concupiscentiæ. Animalia enim diuersarum specierum, nõ commiscentur de facili, nisi hoc per homines procuretur. Et sic in aspectu coitus animalium, excitatur homini, concupiscentiæ motus. Vnde etiam in traditionibus iudæorũ prohibitum inuenitur, vt Rabi Moyses dicit, vt homines auerterent oculos, ab animalibus coeuntibus. 12ᵉ. q. 102. 6. 8ᵐ. /. q. 167. 2. c. /. 2ᵐ. /. 4. d. 16. q. 4. ar. 2. qu. 2. c. Curiositas. 1. Spectare.

¶ Spectare. Officium. 2. Scientia 67. Spectacula. o.

¶ Specula. Speculatio. 1.

Quid. 1 ¶ SPECVLATIO dicitur a speculo. Non autem a specula. Et reducitur ad meditationem, quia est visio causæ per effectũ, 22ᵉ. qu. 180. 3, 2ᵐ. Angelus. 323. Ars. 11. &c. Assimilatio. 12. Beatitudo. 56. &c. 58. Charitas. 126. Cogitatio. 10. Cognitio 5. 51. 78. Contemplatio. o. Dæmon. 11. Deus. 126. 136. 137. 140. 144. 179. 184. 239. Dialectica. 1. 2. Error. 1. 2. Æstimatio. 3. Eustochia. 2. Gula. 11. Habitus. 33. 73. Hebetudo. 1. Idea.

Spe Sphæ

19. 20. 27. 30. Intellectus. P. 1 iudicium. 2. Logica. 1. Medicina. 2.

2 In principiis primis speculatiuis, qui perspicatioris intellectus est, plures conclusiones in eis videt. 2, d. 12 2. c. princº. Meditatio. Metaphysica. 16. Necessitas 12. physica. 9. pythagoras. 1. practicum. o. prædestinatio. 19. principium. 18. 24. &c. processio. 18. prouidentia. 31. prudentia. 81. Ratio. 23. 24. 32. &c. 51. Sapientia. 25. 26. Scientia. S Scientificum. 1. Superbia. 32. Theologia. 10. Veritas. 26. Virtus. 76. 158. 199. 200. 204. 205. Visio. 22. Vita. C. Christus. 116. 132. 201.

1 ¶ SPECVLVM proprie, est tantum in materialibus, sed metaphorice est in spiritualibus, quia representant sicut illud. Veri. q. 12. 6. c. Angelus. 290. Proprie.

2 Speculum habet speciem a re cuius est species, & est postrem. ideo non conuenit Deo, respectu creaturarum, nec patri respectu filii, sed econuerso. Exemplar autem est ante rem, ideo conuenit Deo. Veri. q. 12. 6. c. Anima 202. Basilseus. Cognitio. 24. Contemplatio. 1.

3 Diuina essentia est speculum voluntarium, quia in eo non videtur, nisi quod ipse vult ostendere. Speculum vero materiale ex necessitate naturæ repræsentat omnes formas, in eo relucentes. 1ª. q 57. 5. c. /. 2. d. 11. qu. 2. 2. 4ᵐ. /. L. Deus. 93. 203. 205. 239. Lumen. 9. Prophetia. 31.

4 Homo in speculo mentis, debet contemplari quinque, scilicet peccata, supplicia, beneficia Dei mandata Dei, & præmia. Isa. 21. /. cº. 26. Repræsentatio. 2. Veritas. 42. Visio. 6. 19.

5 In speculo opposito directè radio solis, non apparet species oppositi corporis, quia reuerberatio non fit nisi ad corpus obscurum. Ideo plumbum apponitur vitro, licet non impediatur receptio eius. 4. d. 44. q. 2. artic. 1. quæ. 4. 5ᵐ.

6 In speculo fracto, resultant multæ imagines, quia habet multas superficies, causantes singulas reuerberatiões, quia non habent ibi esse quiescens. 3ª. q. 76. 3. c. /. 4. d. 10. q. 1. ar. 3. quæst. 3. c.

¶ Spelta. Eucharistia. 62.

¶ Spelunca est ab arte, cauerna vero est a natura, vel aliquo accidente. He. 11. fi. Abraham. 15. 16. 17. Differentia.

¶ Sphæra est prima figura corporea, continens tantum vnam superficiem. Sed circulus est prima figura plana, habens tãtum vnam lineam. Cę. 2. lect. 5. o. Cælum. o. Figura. 10. Firmamentum. Ignis. 5. Luminare. 4. Stella. 2. 3. 4. Terra. 7. 8. 10. &c. Quid.

¶ Spetare. Actus. 170. Aduentus. o. Amor. 178. Campsoria. 1. Correctio. 16. Fornicatio. 17. Infirmitas. 6. Inuentio. Lymbus. 5. Misericordia. 37. Holocaustum. 4. Peccatum. 96. Pœnitentia. 33. Religio. 44. Spes. o. Timor. 31. Tribulatio. 20. Vsura. 61. 69. 72. 74. 77. 79. 95. 146. 169. 171. 181. 182. 188. 191. 192. 193. 207. 208. 214. 225. 253. Vtus. 14. 18. Christus. 95.

¶ Sphærica. Figura. 10. sphæra o.

¶ Sperma. Animal. 23. Coitus. o. semen. o.

¶ Spernere. Qui minima spernit cadit in maiora. 12ᵉ. q. 88. 3. 6. c /. Quol. 9. ar. 14. c. fi. Aspernari. Bonitas. 228. Contemptus. o. Luctus. 2. superbia. 11. 25.

1 ¶ SPES est passio. 3. d. 26. q. 1. 1. o. Certitudo. 17. &c Donum. Quid.
35. Expectatio o Fiducia. 1. 2. 5. 6. 7. 8.

2 Spes dicit motum appetitus in bonum commensuratum appetenti. 3. d. 26. q. 1. 2. c. fi. Fortitudo. 14.

3 Spes est extensio appetitus in appetibile. 3. d. 26. q. 1. 1. o /. q. 2. 2. c. Magnanimitas. 3. 4. 5. Misericordia, 15.

4 Spes dicitur quinrupliciter, Spasio, virtus, certitudo, eius obiectum, & actus. 3. d. 26. q. 2. 1. 3ᵐ. Passio. 39. 41. Pœn. 201.

5 Spes est virtus. 22ᵉ. q. 17. 1. o. /. 3. d. 26. q. 2. 1. o. /. Virt. q. 4. 1. o. præceptum. 100, &c. Prædicare. 12. securitas. 4.

6 Spes est virtus theologica. 12ᵉ. q. 62. 3. o. /. 22ᵉ. q. 17. 5. o. /. qu. 18. 1. b. /. 2. 4ᵐ. /. 3. d. 26. qu. 2. 2. o. /. Virt. qu. 4. 1. 6ᵐ. /. 7ᵐ. /. 2. c. /. 4. c. /. 6ᵐ. /. 16ᵐ. /. 1ᵉ. Cor. 13. lec. 2. 4. fi. solicitudo. 6. sperare. Virtus. 137. 192.

7 Spes virtus est necessaria. ꝑ. 3. cº. 153. /. Opusc. 3. cº. 247. /. 1ᵉ. Cor. 13. 1 n.

8 Spes potest esse informis, ideſt sine charitate. 12ᵉ. q. 65. 4. o. /. 5. 2ᵐ /. 3. d. 26. q. 2. ar. 3. q. 2. o. /. 4. d. 14. q. 1. ar. 2. q. 2. 2ᵘᵐ /. Virt. q. 2. 6. 10ᵐ. /. q. 4 3. 2ᵐ. /. 8ᵐ. /. 10ᵐ.

9 Spes informis, non est virtus. 12ᵉ. q. 65. 4. o. /. 5. 2ᵐ. /. 3. d. 26. L. med°. B. /. d. 36. 2. c. /. 2ᵐ. /. 4. d. 14. quæ. 1. art. 2. quæ. 2. 1ᵐ. /. Virt. q. 4. 3. 8ᵐ.

10 Obiectum principale spei, est gloria animæ, non autem glo- Obiectum.
ria corpori, sed obiectum secundarium. 22ᵉ. q. 17. 5. 1ᵐ. /. q. 18. 2. 4ᵉ. /. 3ª. q. 7. 4. 1ᵐ.

11 Spes habet duplex obiectum, scilicet bonum expectatum, & auxilium Dei.12ℰ.qu.40.7.c/.q.42.1.c/.q.62.4.3m./.22ℰ. q.1.3.1m./.q.17.2 4.5.c/.6.3m./.7.c/.qu.18.2.c/.q.19.1.c/.3a. quæst. 7. 6.1m./.Ma. quæst. 8. 3.1m./.Virt. quæst. 4.1.c. Amicitia. 39.

12 Obiectum eius habet quatuor cõditiones, scilicet bonum, arduum, futurum, & possibile.12ℰ.q.40.1.o./.2.5.6.7. 8.c./. q.41.2.c/.q.42.3.c/.3m./.22ℰ.q.17.1.7.c/.q.18.1.1m./.2.c/. 3m./.q.20.4.c/.q.21.1.c/.qu.144.1.c/.3.d.26 qu.1.2.c.fin./. Virt.q.4 1.4.c. Arbor.2.Charitas.18.Correctio.3.16.17.De sperato.1.6.Enoch.Fiducia.0.Finis.73.Fortitudo.14.

13 Obiectum spei, non est possibile vt est differentia veri, sed vt possibile dicitur secundum aliquam potentiam.12ℰ.q.40 3.2m. Gloria.23.

14 Spes potest esse de actu virtutis,qui est in potestate nostra. 12ℰ.q.42.3.3m. Humilitas. 22. 32. Infirmitas. 6. Inuentio. Ira. 53.

15 Spes est tantum eorum quæ non habentur a sperante.3a.q. 7.8.2m./.9.1m. Iustus.7. Lymbus.4. 5. Matrimonium. 132. Passio.60.Pœnitentia.33.

16 Spes & præsumptio, sunt de malo abusiue, pro inordinato timore.22ℰ.q.21.3. 1m. Pigmus. 1. Prædicare. 12. Præsumptio. 2. &c.

17 Spes directe respicit proprium bonum. Non autem bonũ alienum, quia significat motum. Motus autem semper est ad proprium terminum proportionatum mobili.22ℰ.q.17. 3.c. Psalterium. 1. Spiritus. 14. Timor.1.15.20.31.48.49. 56.75.Tribulatio.20.

18 Spes virtus, habet Deum pro principali obiecto.3.d.26.qu. 2.1.5m./.2.c./.ar.5.q.1.1m./.q.2.c/.L.q.1.3m.

19 Rationes plures persuasiuæ, ad habendam spem de Deo. Opusc.3.cº.250.

20 Sperare licet in homine,vt in causa secundaria. Non autẽ vt in causa principali,sed tantum in Deo.22ℰ.q.17.4.o./.5. c./.q.25.1.3m./.5.4.cº.7.7m.

21 Proprium & principale obiectum spei virtutis, est beatitudo æterna, secundarium autem sunt alia bona.22ℰ.q. 17.2. 4.o./.5.c.1m./.q.18.2.c./.3m./ 3.d.26.q.2.2.c.fi./.2m./.ar.5.q.1 1.1m./.2m./.L.primº.B. Virt.q.4.1.4.c.fi.

22 Spes est de beatitudine, vt de vltimo fine, sed est de gratia, vt de ducente ad finem.12ℰ.q.69.2.1m./.3.c.

23 Spes absolute, est tantum de bono proprio,sed vt præsupponit amorem, potest aliquis alteri sperare vitam æternam. 22ℰ.q.17.3.o./.q.18.2.3m./ 3.2m./.3a.q.7.4.3m./.3.d.26.L.fi./. Virt.qu. 4.4.c. Vsura.61.69.75.76.80.91.96.100.104.151. 179.180.210.212.213.215.244.254.265.271.

24 Spes iusti, respectu proprii boni & pro se,numquam deficit sed tantum respectu aliorum.Phile.fi.

Subiectũ. 25 Spes & desiderium,nullo modo sunt in Deo.ꝫ.1.cº.89.6m. Angelus.524.526.Beatus.1.2.Descendere.7.

26 Nec est in beatis.12ℰ.q.67.4.5.o./.22ℰ.q.18.2.o./.3.c/ q.19. 11.3m./.3.d.26.q.2.4.4m /.ar.5.q.2.o./.d 31.q.2.ar.1.q.2.3.o./ d.33.q.1.4.1m./.d.34.q.2.ar.3.qu.4.2m./.Veri.q. 27.5. 6m.fi./. Virt.q.4.4.o./.q.5.4.10m.

27 Nec in damnatis, sed tantum in viatoribus hic, vel in purgatorio, vel in lymbo patrum.22ℰ.q.18.3.o./.3.d.26.q.2. ar. 5.q.3.4.o.

28 Spes est subiectiue in potentia appetitiua non autem in cognoscitiua.12ℰ.q.40.2.o./.22ℰ.q.18.1.c/.3.d.26.q.1.1.c./. q. 2.2.c./.Virt.4.2.c. Desiderium.8.Iudas.2.Lazarus.1.Lymbus.4.Christus.92,95.Anima.318.Subiectiue, inf.

29 Spes est in irascibili subiectiue.1a.q.59.1.2m./.12ℰ q.23.1. 2. c./.q.40.1.b./.c./.3m./.3.d.26.q.1.2.5.o./.q 2.2.1m./.ar.3.q.2. c./.Ma.q. 11.1.6m./.Virt.q.4.1.c./.Anima.3.lec.14. medº. e. fin. Anima 319.

30 Spes virtus est subiectiue in voluntate.1a.q.59.4.3m./.q.82. 5.2m./.22ℰ.q.18.1.o./.3 d.26.q.1.5.o /.q.2.2.c /.Veri.q.25.3. 5m./.Virt.q.1.5.c.fi./.12m./.q.4.2.o. Anima.320.

31 Sperantes cum Dei adiutorio in operibus nostris primam offensam, scilicet errorem contra ipsam veritatẽ euasisse, alterã.s. difficultatem deueniendi in mentem auctoris, quãtum possibile est, vitare desideramus.1.prolo./.ꝫ.1.principº./ Opusc. 72. principº.

32 In brutis est spes, passio, & desperatio.12ℰ.q. 40. 3.o./.3.d. 26.q.1.1.c.

Causa. 33 Aliquid est causa spei dupliciter, scilicet faciendo aliquid ex se possibile, vt diuitiæ, fortitudo, & omne augens potestatẽ hominis, vel faciendo æstimationem de possibili, vt doctrina, & persuasio. Sed experientia est causa spei vtroque modo, licet sit causa defectus eius tantum secundo modo. 12ℰ. quæst. 40. 5. o./.quæst.42.5.1m./.quæst.45.3.c. Amor. 235.

Appetitus. 31. Baptismus. 12. Concupiscentia. 3. Confessio. 56.

34 Stultitia & experientia,sunt causæ spei per accidens, remouendo scientiam, qua vere æstimatur aliquid non esse possibile.12ℰ.q.40.5.3m./.6.c.fi./.3m. Correctio. 3. Enoch. Fides. 101. Fiducia.7.Misericordia.43. Oratio.41. Paulus.24.

35 Iuuentus est causa spei, quia parum habet de præterito & memoria, & multum de futuro, & multos spiritus. Ideo cor ampliatur, & fiunt animosi, sed parum experti. 12ℰ. q. 40. 6. o.

36 Senes deficiunt spe, propter experientiam, quæ facit æstimationem impossibilis.12ℰ.q.40.5.2m.

37 In ebrijs sunt duæ causæ spei,scilicet inconsideratio, & caliditas & multiplicatio spirituum propter vinum.12ℰ.q.40. 6.o./.q.45.2.c.

38 Tria maxime mouent ad sperandum in Deo,scilicet prouidentia,misericordia,& potestas Dei.Psal.20.medº.e./. Psal. 50.principº.a.B.

39 Spes quo ad rem speratam,est ex gratia & meritis, sed quo ad habitum,est tantum ex gratia.22ℰ.q.17.1.2m./.3.d.26.q. 2.1.3m./.Virt.q.4.1.2m. Peccatum. 96. Pignus.1. Præsumptio.2.12. Saluari.7.Sepultura.1.13. Timor.11.15.31.

40 Spes præsupponit merita in proposito, non autem in actu. 12ℰ.q.62.4.2m./.q.65.4.c./.2.d.43.5.4m./.3.d.26.q.2.ar.3.q.1. 1m./.Virt.q.4.1.3m.

41 Spes semper procedit ex gratia,vel habita, vel expectata, nõ autem semper ex habita. 12ℰ.q.62.4.2m /.2.d.43.5.4m./.4.d. 2.q.2.2.3m.

42 Spes adipiscendi per alium,est cum expectatione,non autẽ per se. Phil.lec.3.principº.K. Tribulatio.11.16.

43 Spes præsupponit amorem, & desiderium rei speratę.22ℰ. q. 128. 6m.

44 Spes extendit se in deum,ratione diuinę largitatis,a quo re Effectus. silit donum timoris, & consideratione propriæ paruitatis. 3.d.26.q 2.1.4m.

45 Spes per se adiuuat operationem dupliciter, scilicet ratione obiecti,& ratione effectus,scilicet delectationis. 12ℰ. qu. 8.o. Admiratio.5.

46 Spes supra expectationem addit certitudinem.3.d.26. q. 1. 3.1m./.quæst. 2. 1. 2. c. Amor. 235. 236. Audacia. 6.9.&c. Spes. 6. &c.

47 Spes addit supra desiderium,quendam conatum, & eleuationem animi,ad consequendum bonum arduum. 12ℰ. q. 25.1.c./.q.46.1.c.

48 Spes præcedit gaudium, & causat illud. 12ℰ. quæst. 25.1.c. Baptismus. 16. 99. Charitas. 61. 146. 150. 154. Confessio. 18.

49 Spes diuiditur contra memoriam, ratione delectationis, quæ est effectus utriusque, non autem secundum essentiã. 3.d.26.q.1.1.2m. Consilium.7.

50 Spes elenat affectum hominis,ad summum bonum, ut adipiscendum. Virt. q. 2. 2. 5m. Correctio. 3. 16. Delectatio. 35. &c.

51 Habens spem, sperat deum consequi, & per ipsum omnia necessaria, quantumcumque difficilia obtinere, & omnia nociua quantumcumque difficilia repellere. 3.d.26.qu.2.2. 2m. Expectatio.o.Fiducia.7.8.Ira.12.39.42.53.78. Iustus.7. Matrimonium.128.132.Miraculum.5.

52 Spes facit inhęrere deo, vt principio beatitudinis, fides autem,ut principio cognoscendi ueritatem, charitas uero, propter seipsum. Ideo distinguuntur realiter. 22ℰ.q.17.6.o./.q. 23.6.c./.3.d.26 q.2.ar.3.q.1.o./.Virt.q.2.3.c./.q.4.3.9m. Modestia.8.Mors.13.23.Oratio.16.41. Pœnitentia.52. Præsumptio.13.Religio.8.44.61.Saluari.7.Tristitia.14.Verecundia. 7.Virtus.59.Visio.15.Charitas.49.

53 Spes etiam informis, aliquo modo facit tendere in deum, sed nullo modo fides informis.3 d.26.qu.2.ar.5.quæst.4.2m. Vnio. 7.

54 Spes est tantum de æternis, fides autem est etiam de tempo Differentia. ralibus. potentia. quæst. 6. 9. 10m. Amor.180.Fiducia.5.6. Fornicatio. 17.

55 Spes est tantum de iis quę ad se pertinent, non autem fides.3.d. 26. L. fi./. quæst. 2. ar. 5. quæst. 4. 2m. Humilitas. 22. 24. 32.

56 Expectatio ponitur in symbolo, non quia sit proprius actus fidei,sed quia est actus spei,præsupponens fidem.22ℰ. quæ. 17. 6. 2m.

57 Spes & fides, de subiectis humanæ potestati, non sunt uirtutes. Sed de iis quæ sunt supra facultatem naturæ humanæ,excedunt omnem uirtutem, homini proportionatam. 12ℰ.q.62.3.2m.

58 Spes

58 Spes est principium fortitudinis,& omnium operationum quæ ad arduum sunt, & fides omnium quæ ad cognitionẽ pertinent, charitas vero omnium quæ ad bonum tendunt.3 distinct.26.quæst.2.2.2m./.distinct.27.quæst.2.art.4. quæst. 1. 2m.

59 Spes directæ respicit proprium bonum. Non autem alienum, quia significat motum. Motus autem semper est ad proprium terminum proportionatum mobili. Sed amor est directe ad alium, quia est vnio amantis ad amatum, & vnio est distinctorum.22ℰ.q.17.3.c.

60 Spes proprie, est tantum de bono, nisi forte abusiue, timor autem est tantum de malo 12ℰ.q.23.2.c.fi./.q.40.1.c./ 4.1m./.q.42.5.1m./.q.67.4.2m./.22ℰ.q.2.1.3.1m./.3.d. 26. q. 1. 3.c./. Virt.q.4.1.c.

61 Spes & timor sunt contrarii, si consideretur tantum propria ratio irascibilis, scilicet difficile, Disparati vero sunt, si considerẽtur genera difficilis. 3.d.26.q.1.3.3m.

62 Spei contrariatur desperatio, secundum accessum & recessum a bono, timor autem, secundum contrarietatem boni & mali.12ℰ. q. 40.4.o./.q.45.1.2m./.22ℰ.q.128.6m./.q.129. 6.2m./.3.d.26.q.1.3.3m.

63 Spes est tantum de futuro, sed gaudium est de præsenti. 12ℰ.q.40.1.c./.3.d.26.q.1.3.c./.Virt.q.4.1.c.primº./.Opusc.3. cº.262.

64 Spes est tantum de arduo, sed desiderium & concupiscentia, de bono absolute.12ℰ.q.25.1.c.fi./.q.40.1.o./.3. d. 26. q. 1.3.c./.Virt.q.4.1.c./.Opusc.3.cº.262. Magnanimitas.3.5. Amor 179.inf. Appetitus.31.

65 Spes est tantum de possibili, desperatio autem de impossibili.12ℰ. q. 23. 2.c.fi./.q 40.1.c./.3m./.4.o./.3.d.26.q.1.1.c./. Virt q.4.1.c. Desperatio.1.&c.

66 Spes virtus est circa arduum diuinum,non autem magnanimitas, sed circa humanum. 22ℰ. q. 17. 5. 4m./. 3. d. 26. q. 2. 2. 4m.

67 Spes respicit arduum assequendum auxilio alterius, sed magnanimitas vt aliquid suæ potestatis, scilicet operationem magnorum.22ℰ.q.17.5. 4m. Expectatio. 2.

68 Expectatio spei, dicit respectum ad auxilium Dei, siue speratum differatur siue non,non autem dicit dilationem, sicut expectatio longanimitatis.22ℰ.q.17.5.3m.

Compara 69 tio. Spes est de principaliori bono, quàm concupiscentia, & delectatio tactus,quæ sunt vehementiores & naturaliores. 22ℰ.q.141.7.3m.

70 Spes & desperatio, præsupponit desiderium.12ℰ.q.40.1.c./ 4.3m./.7.c./.q.41.2.3m./.Opusc.3.cº.262.

71 Spes est media inter præsumptionẽ & desperationẽ. 12ℰ. q. 64.4.3m./.22ℰ.q.17.5.2m./.Virt.q.1.13.19m./.q.4. 1. 7m. Fortitudo. 15.

72 Amor non habiti, præsupponit spem, & spes desiderium. Ideo spes est media inter virtunque.12ℰ.q.40.1.c./.3. d. 26. q.1.ar.3.q.2.o.

73 Spes est prima passio irascibilis, secunda desperatio, tertia timor, quarta audacia, quinta & vltima, ira.12ℰ.q. 23. 4. c./.q.25.3.o.

74 Spes est nobilior virtutibus moralibus, quo ad obiectum, scilicet Deum,non autem quo ad modum, sed econuerso. 12ℰ.q.67.4.1m./.3.d.33.q.1.4. 1m. Amor.178.179.224. Audacia.6.9 &c. Charitas.49.50.52.59.146.

75 Sicut se habet spes ad magnanimitatem,sic & timor ad fortitudinem.22ℰ.q.129 7.c./.3.d.26.q.2.2.4m.

76 Spes est maior fide. Virt. quæst. 5. 3.c. Certitudo 16. &c. Concupiscentia.3.Finis.73.75. Fortitudo. 15. Longanimitas.2.

77 Fides absolute est prior spe.12ℰ.q.62.4.c./.22ℰ.q.4.7.c./.2m./ quæst.17.6.2m./.7.o./.3.distinct.23.quæst.2.5.o./.Virt. quæ. 2.3.15m.

78 Spes est prior fide,non in esse, sed in proposito. Ideo spes dicitur introducere ad fidem. 22ℰ. quæst. 4. 7. 2m./.3. d. 23. quæst. 2. 5.3m.

79 Spes & timor ducunt ad charitatem, per modum cuiusdam dispositionis. 22ℰ. q. 27. 3. c./. 3m. Peccatum. 432. Pœnitentia.24.

80 Spes est prior charitate, via generationis, sed ordine perfectionis,est econuerso.12ℰ.q.62.4.o./.q.65.5.. 2m. /. 22ℰ. q. q. 17. 8.o /. 3. d. 26. q. 2. ar. 3.q.2.o./.L./.Virt.q.2. 3.15m./. quæst. 4. 3. o. Præsumptio. 2. Timor. 4. 11. 15.20.31.56. 75.76.

81 Spes & charitas sunt propinquiores fini, quo ad cõsequutionem eius, quàm fides, sed econuerso quo ad ostensionem finis. 3.d.23.q.2.5.2m./.3m. Virtus. 137. 192. 193. Item fides.101.Fortitudo.14.15.Oratio.16.

¶Spica.Animal.82.Sabbathum.10.Christus.198.

1 ¶Spina. Spinę & tribuli, producti sunt simul cum aliis plan Quando. tis, sed non fuisseut nociui ante peccatum.1a.q.69.2.2m./. 22ℰ. quæst. 164. 2.c./.1m./.2.distinct. 14. 5. 7m. Iustus. 11. Christus. 214.

2 Spina significat remorsum conscientiæ, spinam dorsi, su- Figura. perbiam,rationem, & peccatum.Psal.31.medº.b.D.

1 ¶Spiratio communis, est res subsistens, sed nõ alia, quàm In diuinis. paternitas & filiatio.1.d.26.q.2.3.6m. Amor. 14. Notio.6.

2 Spiratio actiua est eadem numero,in patre & filio.1a.q. 36. 3.1m./.2m./.4.1m./.1.d.11.1.7m./.2.3.o./.4.1m./.3m /.d. 12. 2. 2m./.3.c./.d.29.3.c. Processio.36.37. 38. Quies.8. Spiritus. Verbum. 38.

3 Quamuis filius habeat a patre hoc quòd spirat spiritũsanctum, nihilominus tamen non est hoc diuersum in patre, & filio, quia eandem virtutem spiratiuam quam pater habet,filio communicat. Et ideo per illam æqualiter spiritum sanctum spirant.1.d.12.2.2m./.2.d.13.5.o.

4 Pater & filius,sunt duo spirantes,sed vnus spirator.1a.qu. 36. 4. 7m.

5 Immo sunt etiam duo spiratores. 1.d.11.4.o./.d.12.3.c./.d. Dum.1133m. 29.4.2m. Respondeo Dubio.1133.

1 ¶Spiritvale duplex,scilicet per essentiam,vt gratia & vir Diuisio. tus,& per causam,vt sacramenta quæ sunt causa gratiæ. Et ista inquantum sunt corporalia, quædam habent speciem quòd emi vel vendi possint, quamuis nõ ex hoc quòd sunt spiritualia,non autem spirituale primum.4.d.25.q.3.ar.1. q.1.3m./.q.3.3m. Abraham.16. Acceptio.7. Accidens.68.69. Accidia.o.Accusatio.7.Acolitus.5.Actio. 22.34. Actus. 71. Affectio.4.7.Alimentum.2. Alteratio.11. Amicitia. 38. 41. Amor.128.150.270.Angelus.o.Anima.20.21.Annexum.o. Anniuersarium.Applicatio.1.Approximatio.o.Aqua.4.Arma.Ars.43.&c.Auaritia.3.6. Auersio.16. Aureola. 23. Baptismus.174.175.203.Beatitudo.29.Beatus.36.Benefacere. 1.Beneficium.1.9.&c.

2 Spirituale quod sub precio poni non debet,est duplex, scilicet res sacra,vt sacramenta, & actus alicui competens,ex officio sacro. Et duplex annexum,scilicet primo spirituali, vt vasa sacra,vel secundo,vt decimæ,& ius patronatus. Et in vtroque est simonia quo ad spiritualitatem.4.d.25.q.3.ar.2. q.3.c./.Quol.8.11.c. Bonitas.S.Campsoria.11.12. Canonizatio.Character.6.45.46.Charitas.128. Casus.5.Causa.36. Cœlum.64.Cibus.1.Cognatio.o.Confessio.83.Confirmatio 1.1.28.31.49.&c.Corporalia.6. Creatura.25.&c. Damnatio.38.62.Defectus.7.Delectatio.54.57.77.90.91.93. 94. 95ª 96.99.Dæmon.48.67.94.Detrimentum.Deus.364.400.402. Diuitiæ 1.Doctor.1.Doctrina.11. Dolor.5. Ecclesia.17. Effectus.7.Egritudo.3.Electio.33. Eleemosyna. 24. 37. Ens. 14. Episcopus.21.Eucharistia.40. 145. 168. &c. 223. 230. 239. 250. 251. 254.

3 Formatio creaturæ spiritualis duplex, scilicet per gratiam, & per gloriam.Poa.q.4.1.26m. Excommunicatio.7. Festum. 13.Fides.12.13.91.&c.154.Finis.54.81.&c.Flagellum.o.Forma.9.10.Fornicatio.18.Frenum.Fructus.2.&c. Gladius. 2. Gloria.4.Gratia.123.134.136.Gustus.o.Hebetudo.1. Hæresis.44.Honestum.1.Ieiunium.1.Iesus.4. Illuminatio.9.Immateriale.Immunditia.2.In.5.Incorporeum.Indulgentia. 5.28.29.Inebriari.Influere.Instrumentum.o. Intellectualis o.Intellectus.93.Intelligentia.1.Intentionale.Israhel.Iudęi. 20.Iudicium.39.Iuramentum.33.34.

4 Spiritualis substantia dicitur esse in loco dupliciter, scilicet uel per applicationem uirtutis limitatę,ut angelus,uel nõ limitate,ut deus.1a.q.52.1.c.principº. Laus.9.Lex.105.106. 129.135.Lignum.1.Lumen.8.9.10.11.17.&c.Lux.6. Luxuria.11. Magdalena.1. Malum.67. Manducatio.2. Matrimonium.62.65.Mensura.12.13.18.Minister.9.10.Miraculum. 14.Mors.13.Motus.5.9.26.Munus.o.Negociatio.2.Nemesis.o.Nicticorax.Obedientia.34.&c.Officium.7. 8. Olfatus. 2.Operatio.23.Oratio.43.93.Ordo.36.&c.51.59.Origenes. 3.7.Paradisus.1.Passio.5,6.Paupertas.6,7.8. Peccatum. 38. 155.158.277.

5 Spiritualia sunt propinquiora Deo, quàm corporalia.Ideo Angeli recipiunt abundantius de diuina bonitate. 4. d. 17. quæst.1.artic.2,quæst.2.c./. Spiritus. 1. c. Pœna. 38. 44. 66. Perfectio. 52. & cetera. Periculum. 7. Permutatio. Potestas.8. 11. Præceptum. 151. Prælatio. 23. Prophetia. 15. 16. Prouidentia. 41. 42. Pallere. 1. Pulchritudo. 8. Quies. 6. Raab.2. Rationale.o. Religio.21.78.95.98. Resistere.6. Resurrectio.36. Sabbathum.6. Sacerdos. 40. Sacramentum.3. 25.135. Saluari. 10. Sanctificatio. Sanctus. 9. Scandalum. 15.Scientia. 115. Schisma.7. 8. Scriptura.10.16.Seditio.5.

Senfibile.7.Senfus.2.37.&c. separatio.2. seruitus. 11.similitudo. 4. simonia. o. sion. 2. speculum. 1.

6 substantia spiritualis excedit corporalem, dignitate naturæ, nõ autem virtute agendi. Quol.11. 1. 3^m. spiritualitas.

7 substantiæ spirituales, secundum esse suum, non dependent a corpore. 4. d. 45. q. 1. ar. 1. q. 1. c. sponsa. 6. status. 1. 7. 9.

8 In substantiis incorporeis non est totalitatis quantitatis, nec per se, nec per accidens, nec totalitatis secundum perfectam rationem essentiæ. 1^a.q.8.2.3^m /. spiritu. 4. o. statutum. 1. stultitia. 3. substantia. 17. 18. 35. summum. 3.

9 substantia spiritualis absoluta est a quantitate, & situ, & loco. sed substantia corporalis limitata est terminis quantitatis, & situ, & loco. 1. d. 37. q. 1. 1. c. /. q. 2. 1. c. Temperantia. 6. Templum. 7. 9. Temporale. o.

10 substantia spiritualis, est simul in eodem situ cum corpore moto, non autem est corpus. 1. d. 37. q. 1. 1. c.

11 Nulla substantia spiritualis potest esse in corpore, nec in loco, nisi per operationem qua operatur, vel dans ei suum esse formæ, vt anima, vel esse personæ, vt persona filii Dei, vel aliud esse, vt Deus in omnibus creaturis, vel aliquid præter esse, scilicet motum, lumen, & huiusmodi. Et sic angelus est in loco. 1. d. 37. q. 3. 1. c. fi. Tempus. 33. Tenebræ. 3. Transmutatio. Vermis. 2. Visibile. 4.

12 substantia spiritualis non est in loco, nisi per operationẽ, & per consequens, virtus & essentia eius in loco est. 1. d. 37. q. 2. 1. c /. q. 3. 1. c. /. 5^m. /. 3. c. / q 4. 1 c. fi. /. 2. c. /. 2. d. 6. 3. c. /. 1^m. /. d. 8. 2 5^m. Visio. 8. Visus. 8. / 12. Vita. C. Vnctio. 3. 16. Vsura. 92. 294. 295. Vtile. 7. Christus. 84. 106. 138. 199. 200. 209.

¶Spiritualitas. Aureola. 4. 23. Charitas. 130. Doctrina. 3. Fructus. 2. spirituale. o. Vita. 28. Christus. 106.

Quid. 1 ¶Spiritus, nomen spiritus, videtur esse sumptum, a respiratione animalium. 1^a. q. 36. 1. c. /. Cont. 4. c^o. 22. prin^o.

2 spiritus dicitur de corporeis & in corporeis, quia nomen eius est impositum ad significandum subtilitatem naturæ alicuius. 1. d. 10. 4. c. Accedere. 2. Amor. 128. 150. Angelus. 577. Anima. 43. 104. Antonius. 1. Antropospatos. Apparere. 11.

3 spiritus prius dicitur de incorporeis, quàm de corporeis, ratione significationis, sed econuerso, ratione impositionis. 1. d. 10. 4. c. Auxilium. 1. Clamor. 5. Concupiscentia. 3. Conscientia. 5. Corpus. 42. 58. 67. Damnatio. 5. Delectatio. 22. 27. Deus. 392. Diana. Festum 13. Flãma. Fortitudo. 50. Generatio. 28. Hæresis. 49. Humilitas 2. 32. Imaginatiua. 9. Incarnari. 14. Liber. 9. 10. Maceratio. 1 Mors. 1. Paupertas. 3. Prophetia. 32. 55. sacrificium. 3. sanctitas. 8. satisfactio. 8. semen. 6. 16. 18. 19. sepultura. 5. spes. 35. 37. stridor. Verbum. 33. Vertigo. o. Vinum. 4.

Diuisio. 4 spiritus dicitur sextupliciter, scilicet aer vel ventus, corpora beatorum, animæ beatorum, virtus imaginatiua, mens, & Deus. 1^a. q. 41. 3. 4^m. /. 1. d. 10. 4. c /. 2. d. 24. q. 2. 4. 1^m. / 3 d 2. q. 2. ar. 1. q. 2. c /. Cont 4. c^o. 23. prin^o.

5 spiritus dicitur tripliciter, scilicet superbia, voluntas, & spiritussanctus. Math. 5. prin^o. b. l.

6 spiritus vt nominat subtilitatem naturæ, est commune tribus personis. sed dupliciter conuenit tantum spiritussancto. 1^a. q. 36. 1. o. /. 1. d. 10. 4. o.

Sanctus. 7 spiritus sanctus, in viduarum dictionum, est commune toti trinitati. sed in vi vnius dictionis, est proprium nomen tertiæ personæ ex vsu ecclesiæ, duplici ratione, scilicet ex ipsa communitate eius quod dicitur spiritussanctus, & ex propria significatione spiritus & amoris. 1^a. q. 36. 1. o. /. 22^æ. q. 14. 1. c. /. 1. d 10. 4. o. /. Cont. 4. c^o. 19. fi. /. Ma. q. 3. 14. c. /. Opus. 3. c^o. 46. /. 47. Adoptio. 16. 17. 19. Amor. 5. &c. 182. Angelus. 570. 586. 603. 604. Apostoli. 7. &c. Arrha. 2. 3. Assumere. 23. 25. 48. 52. Baptismus. 28. 190.

8 Et ponitur pro relatiuo, non ex nomine, sed ex vsu ecclesiæ, nisi vt spiratus. 1^a. q. 36. 1. 2^m. Blasphemia. 12. &c. Charitas. 110. 141. Columba. 1. 2. Conceptio. 18. &c. Confirmatio. 15. 25. 45. Datio. 19. &c. Delbora. 2. Dæmon. 51. Deus. 363.

9 Et est persona subsistens. Cont. 4. c^o. 18. /. Opus. 3. c^o. 48. Digitus Donum. o. Euangelium. 5. Finis. 66. Fructus. o. Generatio. 65. 67. Gratia. 84. 86. Hæresis. 1. 13. 36. 43. 68. 103. 104. 116. 151. Homo. 37. Imago. 16. Impœnitentia.

10 spiritum sanctum esse, & non esse creaturam sed Deum, probat multipliciter. 1^a. q. 27. 1. c. / q. 41. 3. c. /. 4^m. /. Cont. 4. c^o. 15. vsque. 23. /. Opus. 3. c^o. 45. /. 46. /. 47. /. 48. /. 1^æ. Cor. 3. lec. 3. prin. l. Ingenitum. 1. 4. Inobedientia. 4. Iudicium. 41. Lex. 25. 139. &c. Liber. 19. Magi. 1. 2. 4. Maria. 39.

53. Mediator. 1. 2. Missio. o. Paulinus. Peccatum. 55. Penthecoste. Persona. 36.

11 Natura diuina vt voluntas, est principium spiritussancti, non autem vt natura. 1. d. 13. 3. 4^m. Pietas. 8. Possibile. 7. 8. Præsumptio. 2.

12 Spiritussanctus subito aduenit mentibus hominum. 12^æ. q. 113. 7. b. /. Opus. 17. c^o. 13.

13 Spiritussanctus datur tripliciter. Primo incipientibus, in principium viuificationis, in lauacrum renouationis, & in priuilegium renouationis. Secundo datur proficientibus, ad instruendum intellectum, ad reficiendum affectũ, & ad adiuuandum actum. Tertio datur perfectis, in beneficium libertatis, in vinculum unitatis, & in pignus hereditatis. Isa. 44. me^o. E.

14 De effectibus Spiritussancti. Cont. 4. c^o. 20. /. 21. /. 22. Prophetia. 57. Propriũ. 10. Sagitta 2. Sapiẽtia. 22. Scriptura. 4 5.

15 Spiritussanctus dicitur postulare pro nobis gemitibus inenarrabilib^9, qa nos postulare facit. 4. d. 15. q. 4. ar. 6. q. 1. 3^m.

16 Spiritussanctus dicitur oleum, quia supereminet, illuminat, fouet, diffunditur, & suauis est. Psal. 44 me^o. e. B. Simbolum. 5.

17 Et effunditur vbique, & potest ab omnibus recipi, nisi impediat malitia eorũ. Psal. 18. me^o. d. fi. Status. 10. Virtus. 251.

18 Spiritus domini, in scriptura, non nisi pro spiritusancto consueuit poni, qui aquis superferri dicitur, non quidem corporaliter, sed sicut voluntas artificis superfertur materiæ, quàm vult formare. 1^a. q. 66. 1. 2^m. /. q. 74. 3. 3^m. /. 4^m. /. Cont. 4. c^o. 20. 2^m. /. c^o. 23. 5^m. /. Potentia. q. 4. 1. 2^m. /. Psal. 23.

19 Error Macedonii & Arrii, quòd spiritussanctus est creatura, & minor patre & filio. Cont. 4. c^o. 16. fi. /. Po^a. q. 9. 9 c. /. q. 10. 2. c. prin^o. /. Ro. 8. lec. 5. fi. C. Actor. 2. Appropriatio. 11. 14. &c. Baptismus. 28. Conceptio. 18. 19. 22. Distinctio. 36. Respectu filii

20 Spiritussanctus ex modo suæ processionis, est nexus, & vnio, & vinculum patris & filii 1. d. 10. 3 o. Eucharistia. 111.

21 Pater & filius uniuntur spiritusancto, qui unit eos formaliter, non autem efficienter. 1 d. 10. 3. 3^m. /. d. 32. q. 1. 1. 4^m. Fides. 105. Finis. 66. Generatio 65. 67. Hæresis. 103. Imago. 16. Ioannes. 19. Iudicium. 41. Liber. 19.

22 Pater & filius sunt unum principium spiritussancti, unitate notionis communis. 1^a. q. 35. 2. c. /. q. 36. 4. o. /. 1. d. 11. 4. 3^m. /. d. 12. 2. c. /. 1^m. /. 3^m. /. d. 29. 4. o. /. Cont. 4. c^o. 25. fi. /. Opus. 1. c^o. 11. fi. /. Opus. 9. q. 25. /. 10. 8. lec. 3. me^o. f. K. /. c^o. 15. lec. 3. fi. Notio. 11.

Immo pater & filius non conceduntur communiter esse idem principium spiritussancti, quia ratione articulationis, includitur unitas suppositi, licet quidam concedant, quia non ponit unitatem absolutam, sed respectu eius cui additur, quia est adiectiuũ 1^a. q. 36. 4. 6^m. /. 1. d. 29. 4. 3^m. /. Opus. 9. q. 56. Respondeo. Dubio. 1134. Mediator. 1. 2. Nexus. Notio. 8 9. 11. 12. 13. Oratio. 74. Du^m. 1134^a

23 Profecto adest spiritussanctus, qui in affluentia delitiarum Dei, in spe futuræ beatitudinis, omnia præsentia deliniret aspera, & omnia grauia releuaret, secundum Augustinum Opus. 17. c^o. 13. Persona. 36. Principiatum. 4. Procemio. S. Quiescere. 3.

24 Græci communiter dicunt, spiritumsanctum esse imaginem patris & filii, non autem latini. 1^a. q. 35. 2. c. /. 1^m. Relatio. 99.

25 Spiritussanctus non est nepos, quia non procedit eodem modo a filio, sicut filius a patre. Po^a. q. 10. 4. 5^m.

26 Filius in pluribus conuenit cum patre, quàm cum spiritu sancto, non autem magis. Opus. 9. q. 55. Scriptura. 4. 5. 6.

27 Spiritussanctus, quandoque intelligitur noĩe Chri. Opus. 1 c^o. 13. Sedere. 4. 5. Stella. 7. Timor. 08. Verbũ. 55. 64. 66. &c. Virtus. 251. Vita. 26. Vnitas. 56. Chrian^9. Christus. 198. 222.

28 Spiritussanctus operatur per filium, secundum humanitatem, non autem secundũ diuinitatẽ. Opus. 1. c^o. 15. *. Oro. 74.

¶Spissitudo. Densitas. o. Inspissatio. Vinum. 4.

¶Splendidus. Magi. 5. Rutilus.

¶Splẽdor. Calor. 18. Claritas. 19. 20. Corp^9. 41. 54. Filiatio. 18. Illustrat o. Illustris. Lux. 5. Pulchritudo. 13. Stella. 7. Chrs. 205

¶Spolia. Vsura. 170. &c.

¶Spoliare. Accusatio. 24. Deprædari. Furtum. o. Hæresis. 29.

¶Spoliari. Hæresis. 29. Vsura. 251. 259. 291. 292.

¶Spoliator. Vsura. 305.

¶Spondere. Promissio. o. Sponsio.

1 ¶Sponsa, Datum a sponsa sponso, pro onere matrimonii, dicitur dos. Quod autem dat sponsus sponsæ, dicitur donatio. 4. d. 49. q. 4. 1. c. *. Desponsatio. Epitalamica. Matrimonium. 59. 60. 116. Nuptiæ. o. In communi

2 Vsus dotis, pertinet ad sponsum, dominium autem ad spõsam. 4. d. 49. q. 4. 1. 1^m. *Sponsalia. o. Sponsus. o.

3 Sponsus dat dotem sponsæ dupliciter, scilicet propter nimium affectum eius ad sponsam, & in pœnam sponsi. 4. d. 49. q. 4. 1. c.

4 Auferens sponsam propriam per vim, excusatur a crimine raptus, licet peccet, violentiam inferendo. 22^æ. quæstion. 154. 7. 4^m.

Christi. 5 Sponsa Christi, improprie dicitur humanitas eius, quia habet aliquem actum sponsæ, quia inseparabiliter iungitur, inferior est, & regitur a verbo. Non autem proprie, quia deest triplex conditio necessaria, scilicet conformitas naturæ, distinctio personarum, & præexistens separatio. 4. d. 49. q. 4. 3. c. /. 2^m. *Anulus. Ecclesia. 2. 6. Fides. 91. 107. Luxuria. 11. Membrum. 11.

6 Anima nostra, non potest esse sponsa, nisi Christi, quia cum dæmõe fornicatur, nec est ibi matrimonium spirituale. 4. d. 42. q. 3. 2. 2^m. *Virginitas. 14.

7 Christus dicitur sponsa, quia assumit personam sponsæ, nõ autem quòd sit sponsa, vel membrum eius. 4. d. 49. q. 4. 3. 3^m.

8 Pater sponsi, ideſt Christi, est tantum personæ patris. Sed pater sponsæ, ideſt ecclesiæ, est tota trinitas. 4. d. 49. q 4. 1. 2^m.

Quid. 1 ¶SPONSALIA sunt quędam sacramentalia matrimonij, sicut exorcismus baptismi. 4. d. 27. q. 2. 1. 6^m.

2 Sponsalia sunt promissio futurarum nuptiarum. Et fiunt absolute quadrupliciter, scilicet nuda promissione, datis arris sponsalitiis, anuli subharratione, & interueniente iuramento. Et fiunt cũ conditione quintupliciter, scilicet quia aut est conditio honesta de bonis simpliciter, aut de bonis vtilibus per modum dotis, aut de bonis vtilibus per modũ pœnæ, aut conditio inhonesta, cõtraria bonis matrimonii, aut inhonesta non contraria bonis matrimonii. 4. d. 27. q. 1. ar. 2. q. 3. c. /. q. 2. 1. o. /. Quol. 4. 23. 19^m.

3 stante conditione honesta, stant sponsalia, & cessante conditione cessant, nisi interim consensus de præsenti, vel carnalis copula fuerit subsecuta, eo quòd tales videntur recessisse a conditione. si vero sit conditio inhonesta, vel contraria bonis matrimonii, non contrahuntur sponsalia, si autem non sit contraria, stant sponsalia, sed ista conditio abiicitur. 4. d. 27. q. 2. 1. c. /. 4^m.

4 sponsalia obligant, sicut votum simplex. 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 2. 1^m. *Accusatio. 21.

5 Ecclesia non cogit seruare sponsalia, propter periculum. Tamen frangens ea, sine legitimo impedimento, peccat mortaliter. 4. d. 27. q. 2. 1. 2^m.

6 sponsalia possunt contrahi tantum vtroque contrahentium existente in fine primi septennii, vel post, vel parum ante. 4. dist. 27. quæst. 2. 2. o. /. Quol. 4. 23. 19^m. *Affinitas. 7. 8. 9. 10. 11.

7 Idem tempus determinatur in masculo & femina ad sponsalia, non autem ad matrimoniũ, quia simul incipiunt uti ratione, non autem generatione. 4. d. 27. q. 2. 2. 3^m.

8 sponsalia possunt contrahi cum infideli, si promittat conuerti ad fidem, non autem matrimonium. 4. d. 39. 1. 3^m. Matrimonium. 128. *Debitum. 17. sponsa. o.

9 sponsalia propter quodcumque crimen superueniens, solui possunt 4. d. 39. 6. 5^m. *Votum. 19. 54.

10 sponsalia dirimuntur ipso iure dupliciter, scilicet si alter ingreditur religionem, vel contrahit cum alia matrimonium. sed sextupliciter dirimitur per sentẽtiam, scilicet si alter nõ cõparet, vel fiat infirmus, vel affinis, vel fornicator, vel deficiat ętate, vel mutuo se absoluãt. 4. d. 27. q. 2. 3. o. /. d. 39. 6. 5^m.

11 sponsalia Christi & ecclesiæ, primo initiata sunt in incarnatione Christi. Psal. 44. prin^o.

Nomen. 1 ¶SPONSVS dicitur dupliciter, scilicet contrahens sponsalia, per verba de futuro, a sponsione matrimonii, & contrahẽs matrimonium, quasi spondens actum eius. 4. d. 27. q. 2. 1. 6^m. *Charitas. 154. Epitalamica. Episcopus. 6. Iustus. 9. Matrimonium. 59. 60. Virginitas. 16.

2 Exultatio sponsi ecclesiæ quadruplex, scilicet quantum ad miraculorum operationem, quantum ad gloriosam resurrectionem, quantum ad cæli ascensionem, & quantum ad totius mundi venerationem. Isa. 4. fi. b. l.

¶Spontaneum. Voluntarium. o. Vsura. 120.

¶Sponte. Confessio. 20. 53. Dæmon. 78. Iudicium. 34. 56. Lex. 175. &c. Libens. Papa. 7. Prædicare. 5. 7. Sacramentum. 38. 39. Sacrificium. 24. Scienter. Schisma. 6. Voluntariũ. o. Votum. 4

¶Spuma. Semen. 6.

¶Spurius. Degenerare. Illegitimus. 1. 4.

¶Sputum. Baptismus. 240. Eucharistia. 196. 197. Exorcismus. 12. Lutum. Saliua.

¶Squama. Cete. 6.

¶Stabilimentum. Amor. 198.

¶Stabilis in bono, dicitur dupliciter, scilicet inchoatiue, vt quilibet iustus viator, & perfecte, scilicet quilibet beatus, quadruplici ratione, scilicet vel quia impeditur, exterius, vel ex immutatione rerum habitarum, quia hoc semper idem manet, vel quia sine sollicitudine, vel ex quiete a labore conquirendi. Psal. 4. fi. g. *Perseuerantia. o. In bono

¶Stabulum. Ara.

¶Stactes est gumma mirrhæ, quod est mirrha speciosius. Psal. 44. med^o. f. E.

1 ¶STADIVM est spacium centumuigintiquinque passuum. Et dicitur a stando, quia Hercules tantum currens, postea stabat, & respirabat 1^æ. Cor. 9. lec. 5. prin^o. K. Quid.

2 Stadium est spacium, quo pedites currunt, quod Hærcules dicitur statuisse. 1^æ. Cor. 9. lec. 5. prin^o. K. *Terra. 10.

3 Stadium est octaua pars milliarii. Ioan. 11. lec. 4. princ^o. b. princ^o. /. Ce. 2. fi.

¶Stagnum. Calix. 1.

¶Stare significat positionem naturalem hominis, cum immobilitate. 22^æ. q. 183. 1. o. *Accusatio. 17. Angelus. 59. Antecedens. 1. Aqua. 2. Distinctio. 24. Elephas. 4. Aeternitas. 26. 30. Fides. 150. Materia. 50. Matrimonium. 10. 86. 87. 91. 118. 128. 129. Medium. 4. Motus. 86. Peccatum. 364. Perseuerantia. 5. Prædicare. 18. Primitiæ. 2. situs. 5. solus. 1. Species. 3. Sponsalia. 3. stadium. 1. Quid.

¶Statim. Adam. 69. Angelus. 78. 311. 471. 474. 475. 529. 543. 589. Anima. 124. &c. Appetitus. 75. Ascendere. 12. 17. Baptismus. 88. 129. 159. 160. 201. 206. Benedictus. 3. Beneficium. 1. Causa. 3. 4. 60. 69. Cõfessio. 32. Cor. 10. Correctio. 17. Credere. 31. Dæmon. 41. 67. Descendere. 5. Deus. 255. Dispensatio. 19. Empireum. Eucharistia. 198. Facilitas. 2. Forma. 59. Infirmitas. 6. Matrimonium. 118. Meritum. 46. Peccatum. 268. 377. Præceptum. 29. Restitutio. 6. Resurrectio. 41. sensibile. 3. symbolum. 9. suffragia. 7. Votum. 27. Vsura. 137. 159. 298. 299.

¶Statio. Indulgentia. 11. Planetæ. 2.

1 ¶STATVA dupliciter considerari potest, scilicet vt substantia, & ut artificiale quoddam. Primo modo est eadem numero bis facta, non autem secundo modo. 4. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 2. 4^m. *Demon. 101. Imago. 10. Diuisio

2 Statua ex eadem materia refecta, est eadem numero, secundum Augustinum, non autem secundum Aristotelem. 4. di. 44. q. 1. ar. 1. q. 2. 4^m. /. Quol. 11. 6. 3^m.

¶Statuere. Infidelis. 13. Restitutio. 1. Statutum. o. Stadium. 2.

¶Statuta. Homo. 12. 14. Resurrectio. 31.

1 ¶STATVS proprie pertinet ad libertatem vel seruitutem, in temporalibus uel spiritualibus, quia significat immobilitatem & obligationem personæ hominis. 22^æ. q. 183. 1. o. /. 4. c. /. q. 184. 4. c. /. q. 186. 6. c. /. Quol. 3. 17. c. *Abstractio. 8. Accidens. 84. Quid.

2 Officium dicitur respectu actus, gradus autem secundum ordinem superioritatis, status uero requirit immobilitatẽ, in conditione personæ. 22^æ. q. 183. 1. 3^m. /. 3. o. *Adam. 1. 24. &c. Agilitas. 4. Agricultura. 1. Amor. 70.

3 Diuersitas statuum & officiorum, est in ecclesia, quia pertinet ad perfectionem eius, ad necessitatem operum eius, ad dignitatem & ad pulchritudinem eius. 22^æ. quæ. 183. 2. 3. o. *Angelus. 257. 357. 522. 537. 596. Anima. 24. 73. 124. Animal. 56. Apostoli. 18.

4 Status naturæ humanæ duplex, scilicet naturæ integræ, & naturæ corruptę. 1^a. q. 94. 2. c. /. 12^æ. q. 109. 2. 8 c. /. q. 114. 2. c. / 3. d. 29. ar. 8. q. 1. o. *Aureola. 5. 24. Baptismus. 212. Beatitudo. 14. 130. Beatus. 5. &c. Bñdictus. 3. Bonitas. 201. Cant^9. 1.

5 Status hominũ triplex, s. ueteris legis, nouæ legis, & patrię. 12^æ. qu. 101. 2. c. /. q. 103. 3. c. /. q. 106. 4. 1^m. /. 3^a. qu. 53. 2. c. fi. /. Quol. 7. 15. c. *Character. 12. Circuncisio. 33. Commendatio. Consecratio. 14. Constantia. 9. Corona. 1. Credere. 23.

6 Status hominis, quadruplex, s. a principio usq; ad septimũ annum, secundus a septimo anno usque ad quartumdecimum, tertius a quartodecimo anno usque ad uigesimũprimum, & quartus deinceps. In primo statu, nulli contractui homo aptus est, in secundo alicui de futuro, nõ perpetuo, in tertio alicui etiam perpetuo, quo ad propriam personã, sed in quarto alicui quo ad omnia, etiam exteriora. 22^æ. q. 24. 9. c. /. 4. d. 27. q. 2. 2. c.

7 Status naturæ, humanæ secundum corpus triplex, scilicet corporalis, animalis, & spiritualis. Et status secundum animam quadruplex, scilicet ante peccatum, post peccatũ, ante gratiam, sub gratia, & in gloria. 3^a. quæ. 53. 2. c. fi. /. 3. d. 16. L. *Cultus. 3. 13.

Status animæ distinguitur dupliciter, scilicet secundum diuersum modum essendi secundum naturam, scilicet animæ separatæ, & coniunctę, & secundum integritatem naturæ, & corruptionem. 1ª.q.94.2.c. *Cura.1. Dæmon.54. Deꝰ. 180. Differentia.25. Dominium.8. Donum.41.44.

9 Status vitę spiritualis tripler, scilicet incipientium, proficiętium, & perfectorum. 22ȩ qu.24.9.o./.qu.183.4.o./.Psal.24. medº.h.principº./.Isa.44.medº.E. Charitas. 112. *Eleemosyna.11. Ætas.1. Eucharistia. 48. Exactio. 1. Fides. 65. 66. Filiatio. 10.

10 Spiritus sanctus datur ad tria huic triplici statui, scilicet incipientibus, proficientibus & perfectis. Sed incipientibus in principium viuificationis, in lauacrum renouationis, & in priuilegium adoptionis. proficientibus uero ad instruendum intellectum, ad refciendum affectum, & ad adiuuandum actum. Perfectis autem in beneficiũ libertatis, in vinculum vnitatis, & in pignus hæreditatis. Isa.41. medº. E. & cetera.

11 In statu legis naturæ, necessaria erat fides aliquorum, supra rationem, & post lapsum, fides de reparatione. 4.d.1.q.1.ar. 2.q.3.c. *Generatio.45.&c. Gradus.2. Gratia. 43. 44. 178. 179. Hæresis. 111. Ieiunium. 21. 26. Innocentia. 6. &c. Iudas 1.

12 Status post hanc vitam duplex, scilicet ante resurrectionẽ vniuersalem, & post. 12ȩ q.67.1.3ᵐ. *Iudæi.12.

13 In statu gloriæ, nihil erit figurale, ad cultum Dei pertinęs, sed solum gratiarum actio, & vox laudis. 12ȩ.q.101.2.c./.q. 103.3.c./.22ȩ q.13.4.c. *Iudicium.85. Ius.8. Iustitia.12.39 Iustificatio.5. Lex.116.117.145.147. Liberras.6.

14 Diuersi status mundi, comparãtur diuersis ætatibus vnius hominis. 4.d.4.q.3.ar.1.q.1.c./.d.40.L. *Lymbus.2. Maria. 50. Matthæus.1. Matrimoniũ.44. Meritum.4. Misericordia. 21. Missio.35. Mulier.4.5. Necessitas.4.

15 Status mundi, potest variari dupliciter, scilicet secundũ diuersitatem legis, & secundum diuersos gradus perfectionis sub eadem lege. 12ȩ.q.106 4.c. *Nocere.10. Obedientia.26. Officium.2. Ordo.99. Ornatus.7. Peccator 4. Peccatũ.247. &c.352. Pœnitentia.10.58 102.118 Perfectio.10.20. 24. 52. &c 84.85.89. Præceptum.93.94. Prælatio.15. Producere.5. Prophetia.8.77. Puer.6.&c. Raptus. 15.16. Religio. 17. &c. Scientia.63 Suffragia.5. Summum.o. Tabernaculum.5. Templum.6.9. Tempus.28. Testamentum.8. Timor.51. Trinitas 13. Valitudo. Via.3. Virginitas.2. Virtus. 183. Vsura. 314. Vxor.7. Christus.54.139.

16 Christus secundum aliquid fuit in triplici statu, scilicet innocentiæ, peccati, & gloriæ. 3ª.q.13.3.2ᵐ.

Simonia. 1 ¶ STATVTVM negatiuum de non fienda re spirituali, nisi detur tot, est illicitum & simoniacum. Vnde illicita esset ordinatio, si in aliqua ecclesia statueretur, quòd non fieret processio in funere alicuius, nisi solueret certam pecunię quantitatem. Non autem statutum affirmatiuum, scilicet quòd res spirituales fiat si tot dentur, quia primo modo per tale statutum præcluderetur via, gratis officium pietatis aliquibus impendendi, non autem secundo modo, quia per hoc non præcluderetur via illud aliis exhibendi. Et prima ordinatio habet speciem exactionis, secunda autem habet speciem gratuitæ recompensationis. 22ȩ. q.100.3.2ᵐ./.4.d.25. q.3.ar.2.q.2.c./.1ᵐ./.2ᵐ. *Cognatio.2. Confessio.30. Constitutio. Dies.4 18 Dispensatio. 11. 16. Ecclesia. 10. 11. Eucharistia. 178. Gentilis. 2. Institutio. Iudæi. 5. Iuramentum. 26.

2 Si aliquid de se repugnantiam habet, ad ius naturale, non potest voluntate humana fieri iustum, puta si statuatur ꝙ liceat furari, vel adulterium committere. 22ȩ.quæ.57. 2. 2ᵐ. Lex.120.110. Matrimonium.16.23.44.45.75.122. Obediẽtia 39. Officium.12. Ordo.103. Possessio 9. Præceptum.135. Prælatio.15. Religio.71.99. Sacrificium.19. Sepultura.4. Seruitus.10. Simonia.124. Thurificatio.2. Vsura.205.

Creatio. 1 ¶ STELLA. Productio stellarum, conuenienter describitur quarta die. 2.d.15.q.1.o. Dies.23. *Angelus.241. Apostoli 35. Artificiale.7.

2 Omnes stellæ, sunt sphæricæ figuræ. Cæ.2.le.13.principº.E.B./ Lec.16.o. *Arcturus. Astrologia.4. Cælum. 10.18.25. &c. Firmamentum.

3 Stellæ habent circulos & orbes seu sphæras. Sed circulus solis, & circulus lunæ, se interfæcant, non semper in eisdem punctis, vtpatet per ecclypsim. Cæ.2.le.13. principº. D. E. *Hæresis. 148. Lumen. 2. Luminare. o. Lux. 18. 25. Magi. 2. 5.

4 Stellæ secundum ptholomæum, mouentur in suis sphęris, non autem secundum Aristotelem. 1ª.qu.70.1.3ᵐ./.2.d.14. L.fin./.d.15.quæst.1.1.2ᵐ./.Cæ.2.le.3.medº. e./. Libº. 2. lec. 11. 12.13.14.o. *Maria.1. Natiuitas.26. planetæ.o. Pliades. Scintillare.

Planetæ & stellæ fixæ secundum ptholomæum mouentur super polos zodiaci, & super polos æquinoctialis. Meta.12. lec.6.fi.g. E. Sors.5. 5

6 Stellæ secundum diuersos aspectus & coniunctiones, imprimunt ad determinatas species. Et cum effectus cælestiũ corporum, sequantur determinatos situs & aspectus eorũ, si ex virtute corporum cælestium, ignis ille purgationis mũdi generatur, esset notum tempus illius purgationis, conſderantibus motus astrorum. Quod auctoritati scripturæ repugnat. 2.d 15.q.1.1.c./.4.d.47.q.2.ar.1.q.3.c.

7 Stella apparens Magis in natiuitate Christi, non fuit de cælis sed fuit spiritus sanctus, vel angelus in illa specie, vel probabilius de nouo creata, non in cælo, sed in aere vicino terræ, quintuplici ratione, scilicet tum quia nulla alia stella, hac via incedit. Hæc enim stella ferebatur a septentrione in meridiem ita enim iacet Iudæa ad Persidem, vnde Magi venerunt. Tum apparet hoc ex tempore. Nõ enim solum apparebat in nocte, sed etiam in meridie: quod non est virtutis stellæ, sed nec etiam lunæ. Tum quia quandoque apparebat, & quandoque occultabatur. Tum quia nõ habebat continuum motum, sed cũ oportebat ire Magos, ibat, quãdo autem oportebat stare, stabat. Tum quia sursum manẽs partum Virginis demõstrabat, & deorsum descendens, hoc faciebat. 3ª.q.36.7.o./.Opus.60.cº.7.prinº./.Matth.2.prinº. 2.A. Natiuitas.25.26.

8 Non debet prædicari quòd hæc stella apparuit in figura crucis, vel hominis, uel crucifixi, quia non est certum. Opusc. 12. principº.

9 Sancti dicuntur stellæ septempliciter, scilicet propter numerum, situm, gradum, splendoris rutilum, ordinatum motũ, uisum, & figuræ circulum. Isa.14.medº.D.

10 per stellas cæli intelliguntur principes per solem rex, & per lunam regina. Isa.13.medº.A.

Sanctus. 1 ¶ STEPHANVS fuit lapidatas, ex licentia romanorum, uel in mutatione magistratuum. Io.18.lec.5.fi.d.

2 Si Stephanus non orasset, forte Paulus non esset saluus. 1. d.41.4.2ᵐ. *Andreas.

¶ Stercus. Vpupa.

Diuino. 1 ¶ STERILITAS triplex, scilicet prauæ actionis, sacræ cõtemplationis, & temporalis tribulationis. Isa. 54. medº. D. Abraham. 26.

2 Maledictio sterilis in ueteri testamento non erat culpæ, sed pœnæ, non tãtum, quo ad defectum naturæ, sed etiam quo ad infamiam, quia opprobrio, habebatur. 4 d.33. L. principº. Matrimonium. 99.

¶ Sterlingi. Camporia. 1. Vsura. 214. 216.

Causa. ¶ Sternutatio causatur ex commotione cerebri. Iob. 41. lect. 2. principº.

¶ Stillare. Eucharistia. 162.

¶ Stimulus. Baculus. 1. Remorsus.

Quid. ¶ Stipendia principum, sunt redditus eorum. 22ȩ.q.62.7.c./. Ro.6.lec 4.fi. C. *Allicere. Legatus. 1. Miles. 9. Missa. 10. 11. Operatio. 23. Prædicare. 12. Restitutio. 13. Simonia. 20. &c. Sumptus. Testis. 12.

¶ Stips. Baculus. 1. Consanguinitas. 1.7. Veritas. 27.

¶ Stirps. Arabes. Assumere. 32. Maria. 3... 5.

¶ Stoici. Bonitas. 215. Nominatiuus. Patito. 72. 73. Seneca. Tristitia. 8. 16.

Figura. 1 ¶ STOLA in sinistro humero diaconi, significat applicationẽ ad ministerium in sacramentis. Sed in utroque humero sacerdotis, significat plenam potestatem dispensandi sacramẽta. 4.d.24.q.3.3.c./. *Alleluia. Superhumerale.

2 Succintorium quo ligatur stola cum alba, significat amotẽ honestatis in episcopis. 4.d.24.q.3.3.c.

¶ Stolidus. Semen. 21.

¶ Stragomata. Insidiæ.

¶ Sramentum. Dispositio. 17.

¶ Strata. princeps. 19.

Quid. 1 ¶ STRATVS est id quod sternitur, vt pãni. Sed lectus est illud quod subtus ponitur. Tamen unum ponitur pro alio. Isa. 6. medº. d. H.

2 Lectus significat conscientiam, strati autem peccata in cõscientia, & omne illud in quo mens quiescit. Psal. 4./. Psal. 6. medº. d. H.

¶ Strenuitas. Andragathia. Idoneus. 1.

¶ Stricte. Delictum. 1. Manipulus. Ratio. 3. Via. 1.

¶ Stridor dentiũ in damnatis spiritibus, intelligitur metaphorice, in corporibus autem proprie. Con.4.cº.90.fi.

¶ Stringere

¶ Stringere. Amor. 193.

1 ¶ STRVTHIO habet pẽnas accipitris. Nec volat imo pedib⁹ graditur, sed Vita iuuatur alis, ꝙ equo hominem deferonte, currit velocius. 12ȩ.q.102 6.1ᵐ, meº. H./.Iob.39.meº.K. L./.Psa.13.fi.E.

Quid. 2 Struthio significat militantes Deo, negotiis sæcularibus se implicantes. 12ȩ q.102.6.1ᵐ.meº.H.

3 Struthio est, animal naturaliter obliuiosum, & nullam adhibet curam de conseruatione ouorum, & de filiorum nutritione. Nã oua non fouet, sed fodiens in arena, fabulo ea operit, & dimittit Iob.39 meº.F.&c.

4 Struthionis oua ex calore loci in quo semper moratur, & temporis quod naturali industrię obseruat, uiuificantur, & ex eis pulli nascuntur. Iob.39.meº.F.

¶ Studere. Actor. 151.

Quid. 1 ¶ STVDIOSITAS. Studiositatis nomen, deriuatur ad omnes virtutes, inquantum cognitio prudentię ad eas pertinet. 22ȩ.q.166.2 1ᵐ.

2 Studiositas est virtus, cuius principalis materia est cognitio, secundario autem alia. 22ȩ.q.160.2.c./.q.166.o. *Diligentia.

3 Et est virtus moralis, quia principaliter refrænat, & moderatur appetitum cognoscendi. Sed peraccidens impellit contra laborem studii. 2ª ȩ.q.166.2.o./.q.167.1.c. *Gula 8. Ieiunium. 7. 47. Modestia.7. Solertia.o. Solicitudo.o. Studium.o.

4 Studiositas non est directe circa cognitionem sed circa appetitum cognitionis acquirendæ. 22ȩ q.166 2. c./.2ᵐ./.qu. 167.1.c.

5 Studiositas opponitur curiositati. 22ȩ.q.160. 2.c./.qu.161. principº./.q.166.principº. *Temperantia.13.

¶ Studiosus. Adiurare. Gula.8. scienter. Simonia.1.

Quid. 1 ¶ STVDIVM importat uehementem applicationem mentis ad aliquid, & principaliter ad cognitionem, secundario autem ad ea in quibus homo per cognitionem dirigitur. 22ȩ.q.166.1.c. *Amor.151.

2 studium doctrinę, est exertitium scientiæ. Isa prolo.2.fi.

3 studium & appetitus scientiæ secundum rectam rationẽ, est aliquid virtutis: si excedat, est curiositas. si deficiat, est est negligentia. Ma.q.8.2.c.

4 studiũ debet semper incipere a faciliori, nisi cognito eius dependeat difficiliori. Trin. 21. quæst.2.3ᵐ. *Apostoli.12. Aquila.1.

5 studium sapientiæ, summe commendatur. 22ȩ qu.188 1. c./ Con.1.cº.2./.Ebdo'prolo. *Castitas.11. Docilitas.o.

6 Ordinatio studii, subest papæ. Opus.59.cº.5.fi. *Gazophila cum.o. Geometra.1. Hieronymus.2.

7 Circa studium contingit peraccidens quadrupliciter curiositas, superbia, & alia vitia, licet omne studium secundum se sit bonum, scilicet vno modo, inquantum per studium minus vtile retrahuntur aliqui a studio quod eis est necessitate incumbit. Alio modo inquantum studet aliquis addiscere ab eo a quo non licet, Tertio, quando homo appetit cognoscere veritatem circa creaturas, non referendo ad debitum finem, scilicet ad cognitionem dei. Quarto modo, in quantum aliquis studet ad cognoscendam ueritatem, supra proprii ingenii facultatem, quia per hoc homines de facili in errores labuntur. 22ȩ. q. 167.1.c. *Impedimentum. 2. Intendere. 5. Laus. 21. Logica. 8. Ordo. 40. Perfectio. 65. Princeps. 4. Prudentia. 36. Religio 80. 88. 96. sapientia. 7. 23. 38. scientia 58. 90. &c. symbolum. 4. solicitudo. 1. 7. studiositas. o. Theologia. 7. Tempus. 43. Veritas. 31. 33. 34. Vita. 34. Vsura. 189.

8 studium & curiositas, dicuntur pertinere ad carnem uel ad auaritiam, ratione cognitionis eorum ad quæ ille inclinant. 22ȩ q.166. Auaritia. 12ª2.2ª./ 3ᵐ.

Quid. 1 ¶ STVLTITIA dicitur a stupore, quia stultus est, qui propter stuporem non mouetur. 22ȩ.q 46.1.2.c.

2 stultus præcipue videtur, qui deficit in summa iuditii. s. secundum altissimam causam, non autem si deficiat circa aliquid modicum. 22ȩ.q 46.1.1ᵐ./.2. c. *Amens. Contumelia. 7. Fatue. Fatuitas. Humilitas. 9. Insipientia. o.

3 stultitia importat hebetudinem sensus spiritualis, fatuitas autem totalem priuationem eius. Ideo prima opponitur contrarie insipientiæ, secunda vero priuatiue. 22ȩ.qu. 8.6.1ᵐ./.q.46.1.o.

4 Stultitia duplex, sicut sapiẽtia duplex, scilicet mũdi, & dei. Prima sapientia decipit, non autem secunda. 22ȩ.quæ.46. 1.2ᵐ./.3ᵐ./.q.113.1.1ᵐ.

5 Non moueri iniuriis, eo ꝙ terrena non sapiant, pertinet ad stultitiam mundi, si vero ex stupore, pertinet ad stultitiam simpliciter. 22ȩ.q.46.1.4ᵐ. *saluari.4. spes.34.

6 Stultitia ex immersione sensus in terrenis, est peccatum, non autem si ex defectu naturæ, vt in amentibus. 22ȩ. qu. 46.2.o./.3.c.

7 stultitia opponitur præceptis de contemplatione veritatis. 22ȩ.q 46 2.3ᵐ.

8 stultitia est filia luxuriæ, continens odium dei, & desperationem futuri sæculi, quia fastidiunt deum, & dona eius. 22ȩ.q.46.3.o.

9 stultitia ex impedimento corporali, causatur ex ira, ex luxuria uero, inquantum est ex immersione sensus in terrenis. 22ȩ.q.46.3.3ᵐ./.Iob.5.principº.

10 Hebetudo, stultitia. ignorantia, & præcipitatio differunt, quia prima opponitur intellectui, secunda sapientiæ, tertia scientiæ, & quarta consilio. 22ȩ q.8.6.1ᵐ.

11 stultitia conuenit superbis, sicut humilibus sapientia. Iob.5.principº.

Causa. ¶ stultiloquium significat peruersam sententiam verborum per quæ quis profert delectationes luxurię aliis bonis. 22ȩ q.153.5.4ᵐ. *Gula.3. Luxuria.18.

Quid. 1 ¶ STVPOR causatur ex insolita imaginatione. 12ȩ. q.41.4. c.fi. *Admiratio.o. stultitia.1.5.

2 Admiratio est principium philosophãdi, sed stupor est impedimentum philosophicæ considerationis quo timetur iudicare in præsenti, & inquirere in futuro. 12ȩ.qu. 41.4.c. fi./ 5ᵐ. *Timor.42. Trepidatio.

3 Quidam pilcis, tentus in rete, stupefacit manus piscantis non autem stupefacit rete, sed aliter alterat illud. 2.d. 15.q. 1.2.6ᵐ./.Veri.quæs.5.9.17ᵐ./.Phy.7.lec.4.prinº./.Cæ.2.lec. 10.meº.e.G.

Quid. 1 ¶ STVPRVM est illicita virginis defloratio, sub cura parentum. 22ȩ.q.154.1.c./.6.o./.4.d.41.ar.4.q.1.2.c./. Ma.q.15.3. c. *Adulterium. 3. Constantia. 9. Luxuria. 7.9.11.13. Raptus.2.3.

2 Stuprum fit deformius, ex duplici iniuria sibi annexa. s. virginis seductæ vel ui oppressæ, & patris. Et secundum legem rem, tenetur satisfacere utrique. 22ȩ.q.154.6 3ᵐ.

3 Filia sacerdotis etiam non nupta, deprehensa in stupro, lapidabatur in ueteri testamento, in aliis autem tantum nuptæ. 3ª.q.29.1.4ᵐ./.4.d.30.q.2 ar.1.q.3.4ᵐ. Lapidatio.

Deuᵐ.1135ᵐ 4 Immo filia sacerdotis comburebatur, aliæ vero lapidabantur. 3ª.q.29.1.4ᵐ. Respondeo Dubio. 1135ᵒ.

¶ suadere Exhortatio. Lex.14. Peccatum.133. suggestio.

¶ suauitas. Amor.193. Anima.213. Animal.77. Cete.10. Confessor.2. Fructus.6. Mel.o. spiritus.16. Teda.

In quibus. ¶ Subalternum genus non est in angelis, sed tantum primũ genus substantiæ, & vltima differentia. Opusc.42 cº.5./.6. *Physica.11.12. Principium. 9. scientia. 135. &c. Theologia.8.43.

Officium. 1 ¶ SVBDIACONVS accipit vrceolum plenum, quia habet actum super contentũ eius, quia vtitur aqua & vino, ad ponẽdum in calice, & præbet aquã manibus sacerdotis & diaconi. Accoliti vero habent actum super vrceum, & non super contentum eius. 4.d.24.qu.2.2.6ᵐ./.7ᵐ. *Character.41. Euangelium.8. Lectoratus.4.

2 subdiaconus quando ordinatur, accipit calicem vacuum de manu episcopi, quia portat vasa corporis & sanguinis domini, & oblationes in altari ponit, idest ordinat materiã eucharistię in uasis sacris. 4.d.24.q.2.ar.1.q.2.c./.2.3ᵐ./.6ᵐ.

3 Subdiaconus primo admittitur ad sacra tractanda, & ad doctrinam nouæ legis annuntiandam. 4 d.24.q.3.2.c.

4 Actus principalis eius est, oblationes populi ponere in altari, vel offerre diacono, cuius actus principalis est offerre eas sacerdoti. Ideo ordo eius est superior. sed ferre crucẽ secundum consuetudinem aliquarum ecclesiarum, vel legere epistolam, sunt actus subdiaconi secundarii. 4.d.24.q.2. 2.3ᵐ. *Manipulus.

5 Subdiaconi habent ministerium super vasa sacra, & super dispositionem materiæ non consecratæ. 4.d.24.quæst.2.2. 6ᵐ./.3 5ᵐ./.Con.4.cº.75.fi.

6 Subdiaconus habet actum super calicem, & non super cõtentum eius, sed bene sacerdos. 4.d.24.q.2.2.6ᵐ./.7ᵐ.

7 Sacerdos directe habet potestatem, super corpus Christi, subdiaconus vero super vasa tantum, sed diaconus super corpus in vase contentum. 4.dist.24.quæst.2.3.5ᵐ. *Ordo. 72.86.88.

In quibus. ¶ Subditi debent prælatos imitari in hoc solum, in quo prælati imitantur Christum, qui est infallibilis regula veritatis 1ȩ.Cor.4.le.4.meº.F./.cº.11.le.1.prinº.H./.1ȩ.Thes.1.meº. I./.2ȩ.Thes.3.le.1.fi. *Absoluere.7.8. Accusatio. 29. Actio. 99. Adiurare 4. Apostasia.1.5. Appetitus.64. Benedictus.5.

99. Adiurare.

99.Adiurare.4.Apostasia.1.5.Appetitus. 64. Benedictus.5. Clauis.18.Confessio.42 67.&c.72.97. Correctio.10.Cura. 7.Damnatio.42.Daniel.1.Dæmon.95.Deus. 375.376.Dispositio.27.Dominium. 11.12.13. Episcopus.15. Æternitas.14.Exactio.5.Excommunicatio.29.Fatum.8.Fides.57 Fiducia.8.Finis.39.Forus.2.Impare. 4.10.16. 18. Inferior. Infidelis.1.Inquirere.3.Iudicium.39.&c.Iuramentum.28. Iustitia.18.Lex.9.11.24.25.27.80.130.137. Mãsuetudo.8. Mare.2.Maria.28.38.43.50.59.63.Matrimonium.45.122. 141.Miles.7.Naturale.19.Necessitas.31. Obedientia.0.Ordo.43.99.Papa.5.6.7.Participare.11.Paulus.12.Pax.24.Periculum.9.Præceptum.134.Prælatio. 8.20.21.23.26. Princeps.1.6.9.13.14. Prouidẽtia.22. &c.Prudentia.21.Regnũ. 2.Reuerentia.9. Sacramentum.76. Sacrificium. 11.Superbia.21.Tyrannus.4.11.Virga.Virtus.203.Vsura.258. Christus.170.

¶Subdiuisio.Contrarium.24.Diuisio.0.

¶Subesse.Actus.35. Beatitudo.92. Caro. 2. Dæmon.82. Eucharistia.246.Fides.28.Infirmitas.7.8.Intentio. 27.Lex.79 Obedientia.32.Oratio. 59.Prophetia. 33. Prouidentia.22. &c.Schisma.6.sensus.44.studium 6.subsistẽtia.4.5.7. substantia.12.Timor.5.26.Virtus.270.Vmbra.3.

¶Subiacere.Angelus.267.Appetitus.63.Assistere.5. Cælum. 38.104.Clauis.7.Cor.4.Esse.47.Infidelis.1.13.Lex.13. Matrimonium.45.Natura.7.prouidentia. 22. &c. Temporale. 1.Tempus.24.34.Vinum.7.Volũtas.75. Christus.175.&c.

Perfectio. 1 ¶SVBIECTIO.Quælibet res perficitur, per subiectionem ad suum superius.12e q.92.1.c./.22e.q.81.7.c./ 3.d.34.qu.1.2.7m./.q.2.ar.1.q.2.2m./.Veri.q.14.3.8m.*Actus. 43. Alteratio.10.Angelus.349.Animal.68. Annihilatio.1. Appetitus.51.61.&c.Auris.Bonitas. 163.167.Caro.2. Cælum.38. Clauis.19.Colere.Coma.Cor.4.Corpus.37.38.43.67.

2 Mouens, necessario causat motum in mobili, totaliter ei subiecto,non autem in aliis.1ª.q.82.2m./.22e.quæst.83.1.c. Corruptio.16.Cultus.4.7.Cura.3.7.Deuotio.12.Deus.377 Dominium.0.Donum.5.Esse.45.50.Filiatio.8.

Quando. 3 subiectio duplex.s.per voluntatẽ subditi & p volũtatẽ dñi, prima conuenit solis bonis,secunda vero etiam malis.Ro. 14.lec.1.fi.I. Eph. le.8.prinº.I./.phyl.2.le.3.meº.F./. Hære.le.6.prinº.H./.cº.10.le.1.fi.I.*Hæresis.96.Honor.0.Humilitas.1.3.16.Infidelis.1.Inuoluntarium.1.Iudicium.56.Iustitia.64.Lex.11.64. &c.79.175.&c.Maria.43.Meritum.28.

4 subiectio mulieris ad virum, inducta est in pænam mulieris,propter peccatum. Vel non est per modum seruitutis, sed gubernationis.22e.q.164.2.c./.1m./.2.d.18.L.prinº.Natiuitas.14.Natura.7.Ordo.43.99.passio.97.peccatum.244. 424.

5 Omnia sunt nunc subiecta deo & Christo, secundum potestatem,sed post iudicium, per finalem impletionem voluntatis eius.3ª.q.20.1.3m./.q.59.4.2m./.Ro.14.lec.1.fi.G./. 1e.Cor.15.le.3.fi.D./.He.le.6.prinº.H./.cº.2.le.2.prinº./.fi./. cº.10.le.1.fi.I.*Religio.14.Reuerentia.9. sacerdos.26.saluari.8.serua.seruire.3.seruitus.0.

6 prima subiectio hominis ad deum, est per fidem. 22e.q.16 1.c.*spes.57.

7 Homo dicitur esse dei dupliciter.s. per subiectionem potestati eius,& per vnionẽ charitatis.secundum desiit per peccatum,non autem primum,nec alio modo.3ª.qu.48.4.1m. *superbia.25.

8 subiectio Christi & cuiuslibet alterius hominis ad deum triplex.s.secundum gradum bonitatis,potestatem, & obedientiam.3ª.q.20.1.0. suppositum. 10. Tributum.2.Vnicornis.Votum.47.Vsura.209.

9 Christus fuit subiectus sibiipsi,secundum naturam humanam,non autem secundum naturam diuinam, nec secundum aliam personam.3ª.q.20.2.0.

10 Omnia quæ ponũt subiectionem, vel minorationem Christi, intelliguntur secundum naturam assumptam, uel ad commendationem principii in patre. 1ª. q.42.4.1m./.q.43. 7.1m./.3.d.11.1.2m /.d.17.ar.3.q.1.c.

¶Subiectiua.Continentia.9. Fortitudo. 8.pars. 4. prædicari. 12.scientia.41.

¶Subiectiue.In quo sine habitus subiectiue describitur.

1 ¶SVBIECTVM duplex.s.subiectum naturæ, & subiectũ loquutionis.3.d.1 q.2.5.4m./.d.6.q.1.ar.1.q.2.c.*Accidẽs. 24.&c.Abstinentia.9.Actio.59.60. Audacia.14. Castitas.8. 9.Continentia.14.Desiderium.11.12.Fides.55.&c.Fortitudo.38.Humilitas.12.13.Ignorantia. 15.Imprudentia.2.Infidelitas.8. Inuidia.8.Ira.21.stultitia. 97.&c. Liberalitas. 10.Luxuria.21. Magnanimitas. 11. Magnificentia. 4.&c. Mansuetudo.6.Obedientia.6.Odium.6. patientia.9.peccatum.76.100.102.109.303.pænitentia.37.perseuerantia.10 11.prudentia.11.13.spes.28.&c.superbia.18. Temperantia.32.stitia.7. Actus. 22.43.Adiectiuum. 7. Affirmatio. 2.Agens.19.55.Aliquis.Alteratio.9.10.

2 subiectum duplex.s. subiectum inhæsionis, & subiectum scibile.1ª.q.117.1.c./.1.d.37.L.2 /.poster.le.15. meº.e./ Le. 17.meº.c./.Le.41.meº.c.*Amor.283.&c.Angelus.48.206. &c.402.Anima.26.55.247.261.263.264.311. &c.Annihilatio.1.4.Appetitus.73.Aptitudo.Ars.15.Attributa 9.Audacia.18.Augmentum.8.&c.Beatitudo.85.123.Bis. Bonitas, 124.139.145.148.162.Calor.8.21.Character.14.&c. Charitas.66.Castitas.1.8.9.

3 subiectum sumitur dupliciter.s.pro genere, & pro substantia quæ substat. Et sic est idem subiectum omnium qualitatum tangibilium,non autem primo modo. Anima.2.lec. 22.meº.d.fi.*Cathegorica.Cælũ.38. Certitudo.3.14. Clauis.18.19.Coactio.3.Cognitio.47. Complacentia.2. Communicatio.8.Concupiscentia.1.10.Conscientia.20. Consecratio.13.Continentia. 9. 14.17. Contradictio. 1. Contrarium.11 38.40.41.Corpus.11.13.21.67.Creatio.3. 52.Damnatio.50.Delectatio.15.Demonstratio.12.Denominatio.2. Determinatio.4.Deus. 383. 396. 397.400. 401.Dici.2.&c. Differre.4.5.Definitio.24.25.32.33.35.Dispositio.48. Diuisio..12.Ens.16.Enuntiatio.3 6.

4 subiectum duplex.s. subiectum primum, & subiectum secundarium. Veri.q.25.5.1m./.Meta.5.le.fi.c. D./.poster.lec. 2./.10./.11.*Epieiceia.4.Esse.51. Aeternitas.23. Eucharistia.92.93.94.107.109.Ex.1.Exclusio.5.Falsitas.4.Fides.55. Fieri.4.10.11.Finitum.3.Flagellum.2. Fomes.8. Forma.50. Fortitudo.37.Fortuna.6.Fruitio.13.Fundamentum. 0.Generatio.7.14.31.Genus.22.Gratia.38.Habilitatio.0.Habitus.35.Humilitas.12.&c.Idea.42.Ignorantia.15.&c. Illuminatio.3.In.3.Indiuiduum.32. &c. Infidelitas. 2. Infinitum.12.Instans. 1.4.23.30. Instrumentum.5. Intellectus. 136.141.171.186.192.243.252.Intensio.1. 4. Intentionale.0.Ira.21.&c.Iustitia.36.Liberalitas.10. Libertas.4. Locus.27.Luxuria.21. Magnanimitas.11. Magnificentia.4.5. Malum.32.&c.Mansuetudo. 6.Materia.0. Matrimonium. 6 Medium.9.

5 Omne subiectum comparatur ad id cuius est subiectum, ut potentia ad actum.spiritu.1.1m.Forma.46.inf.

6 subiectum est in potentia ad esse accidentale,materia uero ad esse substantiale.sed vnum ponitur pro alio. Anima.2. le.1.meº.d./.Opusc.31.prinº.*Mensura.1.Meritum.29.60. Metaphysica.3.4.5.10.23.25.Modalis.2. Modus.2.Moralis 2.Motus.79.Mutatio.2.10.Natiuitas.3. Notum.1. Numerus.18. Omnis.4.Operatio.30. participare.5. passio.43.44. 47.*peccatum.34.pœna.32.&c.81.Pænitentia.34.Perdere. Perfectio.30.philosophia.2.Phylosophica.1.&c. prædestinatio.47.prædicari.4.6.7.12.23.34.35.41. priuatio.4. &c.15. propositio.2.5.7.10.12.proprium 0.prudentia.11. Qualitas.1.6.8.14.

7 Dici de subiecto, & esse in subiecto,sunt idem metaphysicæ,non autem logicæ.Meta.7.le. 13. meº.c. *Quantitas.5. 18.19.Ratio.12.Rationale.7.Reduplicatio.5 Relatio.8.Relictum.5.10.Resistere.2.sacramentum.87.sanctus.5.sapiẽtia.11.45.scientia.36.&c.sobrietas.5.solus 0. spes.25.&c. superbia.9.superficies.0.suppositum.1. Theologia.15.&c. Tenebræ.1.Tristitia.7.Verbum.85. Virtus.46. &c. 167.Visus.5.Vnctio.15.Vnitas.3.10.11.21. Vniuersale.14.Vsura. 124.Christus.21.

8 subiectum est causa effectiua propriæ passionis, quia proprium fluit a subiecto.1ª.q.77.6.3m./.poster. le.10.prinº.a.

9 Immo subiectum est causa materialis eius 1ª.qu.77.1.5m. Dum.1136º

10 Immo propriæ passiones, sunt propria accidentia subiecti per se,& simul producuntur a simili.1ª.qu.77. 1. 5m. Respondeo Dubio.1136º.

¶subiicere.Annexum.1.Annihilatio.1.Contemptus.1.Esse. 71.Humilitas.16.20.Impuritas.2. Inuoluntarium.1. Iustitia 64.&c.Materia.47.Motus.62.Oratio.45. papa.6. perfectio.38 princeps.6.Religio.1.Rex.0.Subiectio.0.

¶Subintellectũ.Cointellectum. Consignificare. Christus.47.

¶Subitatio.Comparatio motus irascibilis & concupiscibilis quantum ad subitationem.22e.q.156.4.c./.Veri.q.25.6.3m. Comparaª.

¶Subito dicitur, quod fit ĩ indiuisibili temporis.phy.3.le.2. prinº.*Amor.175. Angelus.78.311.474.543.589. Anima. 125.283.Animal.36.48.Annihilatio. 7. Ascendere.12.Baptismus.88.159.160.151.201.206. Beneficium. 1. Causa. 66.Cælum.124.Citius.Confessio.32.Conuersio.7.Cor.10. Credere.31.Dæmon.59.67. Defendere.5. Deus.255.Empireum.Eucharistia.224.257.Eustochia.3.Facilitas.2.Forma. 132.Instans.0.Velox.0. Quid.

¶Subiugatio.Amazones.1.Pax.18.Princeps.8.

Subiunctiuus.Baptismus.38.

¶Sublimitas.Altitudo 0.Angelus.230.Apostoli.35.Aquila.1 Contemplatio.9.Misericordia.33 Sanctus.9.

¶Summergere.Aqua.14.Immersio.

¶Subordinatum. Actio. 64. 66. Actus. 67. Agens. 66. 90. Motus.21.

Differenª. ¶Subsannatio & irrisio, conueniunt in fine.sed differunt in modo,quia prima fit naso rugato, secunda vero fit ore, id est in verbo & cachinis.22e.q.75.1. 1m./.Psal.2. meº.c.K./. Ps.1 44.meº m.K.*Irrisio.

¶subscriptio. Legitimatio.3.

¶subsequens.Gratia 30.31.34.35.

¶subseruire.Appetitus.13.Fides.86. Participare.2. seruire.0.

¶subsidium.Auxilium.0.Charitatiuum. Honor.34.Indulgẽtia.21.Papa.8.9.Prælatio.15.20.Vti.16.20.

Quid. 1 ¶Subsistentia dicitur, cuius actus est subsistere, idest per se existere.1ª.q.29.2.c./.1.d.23.1.c.*Abstractum.4.5.7. Accidens.23.

2 Formę seu naturæ materiales, non subsistunt.Poª.quæst.2. 1.c./.quæst.9.3. 5m./. spiritu. 2. 8m.*Actio. 99.Actus.186. Agens.75.

3 Omne subsistens est tantum vnum numero. 1ª. quæst.41. 6.c./.quæst.44.1.c./.quæst.54 1.c./. quæst. 75.7. c./. Con.2. cº 51.1m./.2m./.Poª.q.9.3.5m./.spiritu.8.c./ Opusc.15 cº.13. / Causis.le.4 prinº.a.fi./.Le.9 fin./. Phy. 8.le.21. meº.c.A. *Alteratio.10.

4 Nomen subsistentię, prius conuenit generibus& speciebus de prædicamento substantię q̃ indiuiduis.1.d.23.q.1.1.0./. d.26.q.1.1.4m.*Amor. 2. Angelus. 26 27.314. Anima.12. 48.75.215.325.333.353.Apud.1.Bonitas 44.Calor.2.

Dum.1137.5 Immo genera & species dicuntur subsistere,ratione indiuiduorum, scilicet inquantum subsistere cõuenit indiuiduis, ex hoc quòd sunt sub eis.1ª.quæst.29.2. 4m /. Poª quæst.9. 1.5m.Respondeo Dubio.1137º.*Consistere.Corruptio.12. 13.Creatio.39.41.

6 Subsistens ut nominatur nomine intentionis,dicitur suppositum.Si autem nomine rei, dicitur subsistentia inquantum subsistit, sed dicitur res naturæ, inquantum naturæ communi supponitur. Sed ut substat accidentibus, dicitur substantia vel iposthasis. Et inquãtum rationalis, dicitur.persona.1ª.qu.29.2.c./.3.d.6.quæst.1.ar.1. q.1.c./. Poª. quæst.9.1.0.*De 4 Deum.16.19.23.58.401.Ens.7. Esse.4.7. Existere.Finis.25.

7 subsistere conuenit deo, ratione eius ad quod significandum nomen imponitur,scilicet per se esse, non autem ratione eius a quo nomen imponitur, scilicet subesse,nisi secundum q̃ essentia subest ipsi esse secundum rationem.1ª qu 14.1.1m./.qu.29.3.3m./.q.39.1.3m./.1. d.23.2. 3m./. d.26. q.1.1.2m./.Poª.q.9.3 6m.Deus.58.

8 Subsistentia non nominat aliquid distinctũ. Ideo proprie non prædicatur in diuinis pluraliter, licet quandoque dicatur pluraliter secundum usum sanctorum.1. distin.26. quæst.1.1.4m.

9 Natura diuina de se est subsistẽs, etiam nõ intellecta distinctione personarum, non autem natura humana. 1.d. 21.q. 2.1.c.fi /.3.d 6.q.2.2.2m./. d.9 q.1.ar. 3.q.2. 2m./.Poª.qu.9.5 13m.*Forma.7.21.&c.47.50.77.111.160.161. Hoc aliquid. Homo. 9.

10 In diuinis sunt plures res subsistentes, si relationes considerentur,& vna res subsistens, si essentia cõsideretur. Cõtra.4.cº.14.*Honor.23.Indiuiduũ.20.25. Iposthasis.3.6.7. Mens.6.Natiuitas.3.4.Neutrum. Nomen.42.

11 Omne quod est in deo,subsistit & tamen ibi non sunt nisi tres subsistentes.1ª.q.30 1.2m./.2.c./.q.34. 2.1m./. 1.d.23.4. 3m./.d.26.qu.2.3.6m./.Poª.q.9.9.23m.*Operatio.43. Origenes.5.Pars.8.Perfectio. 7 Persona. 4 11.14. Prædestinatio. 45.Prius.9.Relatio.18.Solus.4. Spiratio. 1. Spiritus.9. Substantia. 1.4 6.10.12.14.23 27. Suppositum.2. 3.10. Vanũ. Verbum.26.Vnitas.9.52.Christus.180.

12 sicut dicimus in diuinis,tres personas, uel tres subsistentias,sic græci dicunt tres iposthases. Non autem tres substantias,propter errorem.1ª.q.29. 2.3m./.q. 30.1.c./.1m./.1. d.23./.1.5m./.d.26.q.1.1.1m./.poª.q.9.2.8m.

Diuisio. 1 ¶SVBSTANTIA dicitur quadrupliciter.s.essentia cuiuscunque rei,indiuiduum substantiæ, substantia secunda,& commune utrique.1.d.25.1. 7m./.3.d.4.q.1.2.c. *Absolute 1.Accidens.11.12.16.20.26.27. 28.50.65.68. 74.75.88.90. 91.92.98.118.Accidentaliter.6.

2 Substãtia dicitur dupliciter.s.essentia seu quidditas, & suppositum.1ª.q.29.2.c./.3ª.q.2.6.3m./.1.d.9. q.1.1.1m /. d.23. 1.c /.5m /.3.d.5.q.1.2.c./ poª.q.9.1.c / Quol.3.4.1m./.Meta. 5.le.10 0./.Liº.7.le.2.prinº a.C./.Le.13.prinº./ Liº.10.lec. 4.fin.

3 substantia,subsistẽtia,& essentia, sumũtur dupliciter.s. vt quo. & vt quod.1.d.23.1 c./.d.25.1 3m./.poª q.9.1.5m./ 9m.

4 substantia, subsistẽtia & essentia, distinguuntur secũdum triplicem actum.s.substare,subsistere, & esse, quorum esse est commune omni enti,sed substare & subsistere,est commune tantum substantiæ 1ª.q.29.2 c./.1. d.23.1.c./. poª.q. 9.1.c./.4m.*Actio.1.4 34.49.Actus.45.74.164.193. Adiectiuum.3.&c.Alimentum.0.Alius.0 Alteratio.11.12. Amor. 58.159.168.Analogia.1.9.Argumentum.5.

5 Substantia dicitur dupliciter, scilicet res primi prędicamenti.i.materia forma, & compositum , & significans quid.2. d.37.q.1.1.c.*Augmentum.5 Baptismus. 79. Beatitudo.4. 24.Bonitas.221.Causa 89.Cælum.40.119.121.134.Circunstantia 2.4.15.Contritio.16.Credere.29

6 Substantia dicitur dupliciter.s.vt dicitur cõtra accidens, & ut genus.prima prædicatur de partibus substantiæ, non autem secunda, nec de natura humana in Christo, nec de aliquo non subsistenti.3.d.6.q.1.ar.1.q.1.1m./.Opusc.42.cº. 10.*Deus.425.Diuisio.19.Elementum.19.Eleemosyna.32. Ens.10 11.12.20.32.&c.Esse.86.&c. Aetas.2. Aeuum.3.Facere.6.Fatũ.3.Fides 12.81.Filiatio.6.Idea 43.Innouatio.

7 Substantia dicitur dupliciter.s. substantia prima,& substantia secunda.poª.qu.9.2.6m.*Malum. 33. Metaphysica.5.9. &c.peccatum.49.

8 Diuisio substantiæ in primã & secundã,est diuisio analogi, in diuersos modos essendi, non autem est diuisio generis in species. potentia.q.9.2.6m.

9 Substantia est res, habens quidditatẽ, cui debetur esse per se, & non in alio s.subiecto.1ª.q.3.5. 1m./. 3ª.q.77.1.2m./.1. d.8.q 4 2 2m./.2.d.3.q.1.5.c./.4.d.12.q.1. ar.1.q.1.2m./.3m./. Con.1.cº.25.fi /.poª.q 7.3.4m./.Quol.9.5.2m./.Opusc.42.cº. 4./ 5./.10.*Accidentaliter 2 Agere.2.Angelus.26.27.29.30. 32.45.63.349.361.393. Quid.

10 De ratione substantiæ est, q̃ subsistat, quasi ens per se.2.d. 3.q.1.1 1m.*Anima.20.21.37.153.279.Animal. 62. Augmentum. 17. Baptismus.79. Cælum.17. 40.119. 121.134. Contrarium.5.Contritio.16. Conuersio. 10.11.12 Cor.9. Corpus.11 23.35.Credere.29. Dauid.3 Deus. 56.&c.402. 425.Differre.8.Definitio.35.41.Dimensio.10.11.12. Distinctio.11.Diuisio.19 Ens.10.11.12. 14.20.32. &c. Esse.2. 14. 53.74.80.83.88 89.Aeternitas.30.Eucharistia.81.88.93.95. 96 103.104.127.Aeuum.3.Facere. 6.Fatum.3. Fœlicitas.4. 5.Fides.12.81.43.44.Forma.91.111.155.161.Generº.71&c.

11 Substantia dicitur, cuius actus est substare accidentibus. 1.d.23.q.1.1.c.fin. *Gratia.173 Hæresis.58.Idem.1.Ignis. 17.Innouatio.Iposthasis.2.7.Iustificatio.11 34.Luminare. 3.Malum.33.Metaphysica.5.Miraculum. 8. 39. Misericordia 25.Modus.6 Motus.14 16.39.81.Nomen.27.Omnissio.18. Origenes. 5. participare.3. pater.3. peccatum.2.49. perfectio.6.

12 Substantia dicitur,vt est sub accidentibus, vel vt subest naturæ communi. subsistentia vero,sub esse suo.1.d.23.1.3m. /.2.3m.*persona.5.6.7.21.

13 per se existere,non est definitio substantię,quia per hoc nõ demonstratur quidditas eius, quæ non est suum esse.1ª.q. 3.5.1m./.4.d.12.q.1.a.1 q.1.2m./.3m /.poª.q.7 3 4m./ Quol. 9.5.2m.*præceptum.44.91.93.94.100.prædicari.18.prophetia.64.Quantitas.1.&c.

14 Nulla pars integralis,potest dici substantia prima, uel iposthasis.1ª.q.29.1.5m.*Relatio.11.sacramentum.37.scientia.115.

15 Nulla prædicatio est in substantia, secundum metaphysicum,sed bene secundum logicum.Opusc 42 cº. 9 fin. *semen.13.14.18.23.

16 Aliquid prædicatur per se de prima substantia .s. ipsamet, aliquid peraccidens de superiori substantia. Meta. 7.lec.2. prinº.a.senarius 4.

17 substantias aliquas esse spirituales,incorporeas,& immateriales,probatur.poª.q.6 6.c./.Ma.q.16.1.c./.spiritu 5.0./. Opusc. 3.cº.74 /.Meta.3.le.9.fi./.Liº.11.le.2.prinº.c./.Liº.12 le.5.0.Intellectualis.2.*sũ.Testis.4.Tetragramaton.Vsya.1

18 Quanto substantia intellectualis est altior, tanto habet virtutem motiuam vniuersaliorem.Ma.q. 16.1.14m. *Vsura. 92.294.295.

19 Quicquid nostra ratio facit circa substantiam,est accidẽs, non substantia.Ideo substantia dicitur prędicari in quale .Opusc.42.cº.7./.9./.14./.15.

Su

Substantia est prior accidente, tempore, natura, & secundum rationem. Ma. q.4.4.c.fi./. Meta.7.le.1. me°.d./.lec.13: me°.c./. Li°.12.le.1.o./. Diuisio.19. Le.5. prin°.

21 Substantia est prior accidente tempore.i. generatione. Meta.7.le.13. me°.e C.*Vsus.10.14.

22 Immo substantia & accidentia propria simul producuntur. 1ª.q.77.1.5ᵐ. Respondeo sicut dubio. 1136°.

23 Substantia vniuersalis non subsistit, nisi ratione substantiæ singularis, quæ per se subsistit. Meta.5.le.10.fi.e.

24 Substantiæ nihil est contrarium ratione formę, vel materiæ, vel compositi, sed tantum ratione dispositionis subiecti. Meta.11.lec.12.prin°.b./. Phy.le.10./.12. fi./. Li°.5.lec.3.prin°.b./. Cæ.le 6.fi.K./. Sensu.le.10.me° c.

In genere. 25 Nihil est directe in genere substantiæ, nisi habens complete aliquam naturam. 3.d.6.q.1.ar.1.q.1.1ᵐ./. Opus.42.c°.4.*Abstractum.3.

Duᵐ.113926 Oppositum videtur dicere. 12ℰ.q.110.4. 3ᵐ./.4ᵐ /.2 d.3.q.1.6.c. Respondeo. sicut Du°.1730°.*Angelus.29.30.63.

27 Omne quod est in genere substantiæ, potest dici vsya, siue vniuersale, siue particulare. 1.dist.23.1. 1ᵐ.*Applicatio.1. Aqua.13.

28 Tantum compositum est in genere substantiæ.2.d.37.q.1.1.c.*Artificiale. 1.2. Bonitas. 221. Conuersio.11. Creatio. 16. Deus. 53.&c.

29 Omne quod est per se in prædicamento substantiæ, est cõpositum ex esse & essentia; non autem ex materia & forma 1ª.q.3.5.c./.1.d.8.q.4.2.c./.2.d.3.q.1.1.1ᵐ./.5.c./. Veri.q.27. 1.8ᵐ./. Poª.q.7.2.4ᵐ./. Quol.3.20.fi./. Spiritu.1.10ᵐ./.23ᵐ./. Opus.42.c°.4./.5./.7.*Elementum.19. Eleemosyna.32. Ens 22. Aequalitas.5. Forma.50. Genitum.2. Genus.11.12. Idea 43. Idem.1. Indiuiduum.8.39.&c.

30 Materia & forma, sunt in genere substantiæ, vt principia eius, non autẽ vt species.2.d.3.q.1.1.1ᵐ./. Veri.q.27 1.8ᵐ./. Spiritu.1.23ᵐ./. Opus.30.fi./. Opus.42.c°.4. *Infinitum.12. Influere. Intellectualis. 0. Intellectus.22.242. 257.269. Intelligentia. 1. Iposthasis.2. 7. Lex. 36. Magis.5. Materia.8. Medium.12. Metaphysica.3. 4.9. &c. Motus.16. 81. Natura.19.20.

31 Substantia prius conuenit indiuiduis substantiis, quàm generibus, & speciebus eius. 1.d.23.q.1.1.c. *Naturale.1. Nomen.27. Ordo.36.

Suᵐ.114032 Opposito videtur dicere. 1.d.23.1.o./.d.26.q.1.1.4ᵐ. Respõ sicut Du°.1137°.*Peccatũ.2. Prædicamẽtũ.3. Prædicari.18. prouidẽtia.39. Purgatorium.4. Relatio.11.25. Sensibile.4. substus.13.14. separatio 2. spirituale 4.&c.

33 Genus substantiæ, nullam habet vnitatem realem, sed bene animal, & alia genera substãtiæ. Opus.42.c°.7./.9./.14./.15.*statua.1. subalternum. subiectum. 3.6. substãtia.4. &c.12. substantia'e. superior. Tempus.2. Timor.51.58.&c. Totum.10.11. Verbum.80. Vestigium.9.

34 Quicqd est in genere substantiæ per se existẽs, habet rõnẽ iposthasis vel suppositi. 3.d.2.q.2.a 3.q.1.c.*Virginitas.28.

35 substantiæ materiales & immateriales, corruptibiles & incorruptibiles, conueniunt tantum in genere logico. 2.d.3.q.1.1.2ᵐ./. Opus.42.c°.6.prin°./. c°.14. *Visibile. 4 Visio. 12. Vita. 33. Vnitas. 3.16. Vniuersale. 3. Vsya. 1. Christus. 9. 138. 145.

36 Iposthasis verbi dei, inquãtũ est iposthasis naturę humanę, est in genere substantiæ, & in specie hominis. 3. d.6. quæst.1.a.1. quæst.1.2ᵐ.

¶ substantiale. Accidens. 16.76. Accidentaliter. 2. Amor. 152. Anima. 3. Augmentũ. 17. Beatitudo. 37. Dimẽsio. 12. Ens. 3. 5. Esse. 2. 83. Fuchaª. 95. Forma. 50. Modus. 6. substantia. 0.

¶ substantiuari. Neutrum. 2.

¶ Substantiũ. Adiectiuũ. 0. Alius. 1. Ens. 37. Neutrum 2. Nomen. 22. Pater. 7. Præteritum. 3. Quantitas. 5. Solus. 5.

¶ Substantiare. Aestimativa. 3. Indiuiduũ. 8. 25. Iposthasis. 2. 7. Subiectum. 3. Subsistentia. 0. Substantia. 4. 11.

¶ Substernere. Esse. 61.

¶ Subterfugere. Simonia. 38. Vitare:

Quid. 1 ¶ SVBTILITAS dicitur a virtute penetrandi. Et conuenit corpori dupliciter. s. ex paruitate profunditatis & latitudinis, & ex paucitate materiæ. Ideo rarum dicitur subtile. 4.d.54.q.2.a.2.q.1.c.*Aquila.1. Astutia.0. Corpus.39.&c. Deus.82. Diuinatio.15. Doctrina.3. Dos.5. Elementum.5. 21. Ignis.17. Intellectus.38. Mahumetus. Medicus.10. Peccatũ.27. Piscis.1. Raritas.2. solertia. 2.3. spiritus.4.6. Tactº 10. Terremotus.1. Timor.34. Vapor.2.3. Visus.8.

• Quanto aliquid est magis subtile, est magis actiuum, quia habet plus de forma. Et magis grossum, est magis passiuũ, quia habet plus de materia. 2. dist.8. L. prin°./. Phy. le.11.

Su

me°.k.fi. Vsura.21.

¶ Subtrahere. Abstinentia. 1. Actio°.1. Addere. 115. Agens. 34. Annihilatio. 7. Bonitas. 199. 216. 235. Cælũ. 111. Cessare. 3. Continentia. 18. Damnatio. 50. Damnum. 5. Debitum. 12. Deus. 427. Exęcatio. 1. Excommunicatio. 7. 9. 10. Habilitas 2. Ieiunium. 7. 11. Immisericordia. Impedimẽtum. 0. Ingratitudo. 12. Intellectus. 303. Iustitia. 86 Legitimatio. 1. Lex. 51. Liberalitas. 19. Mors. 1. Nocere 5. Oblatio. 11. Offensa. Organum. 2. 5. pax. 23. Peccatum 188. 212. 219. 293. Pœna. 7. 38. 65. Pœnitentia. 23. Prædestinatio. 40. Prouidentia. 56. &c. Punitio. 3. Pusillanimitas. 1 Religio. 39. Remotio. Reprobatio. 3. 6. sermo. 3. simonia. 16. 26. superbia. 37. Valitudo. Venire. 1. Vsura 64.

subtus. stratus. 1.

¶ subuenire conuenit tripliciter. s. recipiendo fugientem, assistendo in tribulatione, & exterius auxiliãdo. Psal. 45. prio. *Adiuuari. Aduocatus. 2. &c. Amititia. 39. 40. Auxilium. 0. Baptismus. 161. Benefacere. 5. Campsoria. 8. Cura 4. Eleemosyna. 0. Honor. 24. Humanitas 1. Iuramentum. 6. Misericordia. 1. 9. Mutuum. 0. Necessitas. 30. 32. 33 Pietas. 14. Prodesse. Purgatorium. 2. Religio. 52. &c. 75. Restitutio. 8. sanctificatio. 9. simonia. 25. succurrere.

¶ subuertere. Hæresis. 18. Matrimonium. 128. Peruersus. seducere.

1 ¶ SVCCESSIO est propria motui, cuius est medium. Et contingit semper propter indispositionem materiæ. Con. 2.c°.19.*Adoptio.7.9. Alteratio.7.9. Angelus.115.116.183. 186.329. Cætus.2. Cogitatio.2.5. Creatio.50. Deus.17.

1 Successio & tempus est in omni motu & mutatione, propter oppositionem terminorum. 1.d.37.q.4.3.c. *Dies.18. Diuisio.17. Ecclesia.13. Episcopus.9. Aeternitas. 20.22.28. Festum. 2.7. Fides. 43.98.99. Fluxus.0. Gloria.19 Gratia.53. Illegitimus. 1.3. Infinitum.32. Maria.68. Motus.30.50.

3 Tota ratio successionis, consistit in priori & posteriori. 1.d.37.q.4.3 c.

4 successio est in succedentibus, sicut ordo in ordinatis. 3ª. q.75.4.1ᵐ./.4.d.11.q.1.ar.3.q.1.3ᵐ.*Palium.1.

5 Producere successiue, contingit tantum in iis quæ sunt ex materia. Ideo successio non est in prima rerum creatione. Potentia.q.3.18.10ᵐ.

6 Conuersio eucharistiæ, non ponit aliquem actum imperfectum, sed ponit successionem, cuius relatio secundũ rẽ, est in pane, nõ aũt in corpore Christi, misi secundũ rationẽ. 3ª. q.75.4.1ᵐ./.4.d.11.q.1.ar.3.q.1.3ᵐ.* Pẽthecostes. Regere. 13.

7 successio & transitus in operationibus angelorum est diuersorum obiectorum, nõ autem respectu eiusdem. sed in nostris, est utroque modo. Opus.36.c°.1. *scientia.92. sinagoga. successium. Tempus.9.20. Timor.15. Vicissitudo. Vsura.150.242.

8 In damnatis est pœnarum successio. sed gloria sanctorũ, est sine successione. 12ℰ.q.67.4.2ᵐ /.22ℰ.q.18.2.2ᵐ. Gloria.

¶ successiuũ. Alteratio.7.9. Angelus. 115.116.197 Annihilatio. 12. Baptismus. 162. Circuncisio. 11. Dies. 12. Esse. 5. Fieri 1.14. Forma 132. Imperfectio. 1. Instans. 15. Intellectus. 54. Mutatio. 3. pars. 34. Principatum. 3. Regere. 13. scenophegia. Sinagoga. Tempus. 9.20. Transubstantiatio. Vita. 21.

¶ Successor. Episcopi°. 9. Restitu°. 24. Vsura. 150. 242. 244. 246.

¶ Succingi. Episcopus. 14. Præcingi. Stola. 2.

¶ Succubus. Dæmon. 98. Gigantes. Incubus.

¶ succumbere. Tentare. 4.

¶ succurrere. Adiuuari. Auxilium. 0. Descriptio. Mutuum. 0.

¶ subuenire. suffragia. 0.

¶ sudarium. Manipulus.

¶ sudor Christi factus est sanguineus in oratione, in die cœne. 4.d.11.q.2.ar.2.q.3.2ᵐ.*Affectio.5. Campioria. 8. Innocentia. 8. Resurrectio. 23. Christi.

¶ sufferre. Comportare, patientia 0, Pœnitentia. 19. sustinere. Tolerare.

¶ sufficiens per se duplex. s. non recipiens additionem boni, vt deus, & continens omnia necessaria, vt beatitudo. 1ª.q.26.1.1ᵐ./.12ℰ.q.3.2.2ᵐ./.3.2ᵐ./.q.4.7.2ᵐ./.4 d 49.q 1 ar.2. qu.1.4ᵐ./. Ethi. le.9.fi.*Absoluere.26. Actio.17.47. Actus. 148. Adeps.2. Amor.170. Angelus.146.254.305. Anima.277 Animal.23.42. Baptismus.73.91.93.103.168.179.224.225. Beatitudo.14.21.134. Beneficium.22 Bonitas.14. Causa.2. 3 4.59.60.69. Cæremonia.7. Cete. 13. Coactio.2. Coitus.7. Contingens.3. Contritio 22.23.24 Correctio.21. credere. 18.30. Dæmon.65.116. Descendere.8. Deus. 76. 188.250. 326. Difficile.18. Dos.1. Ecclesia.4. Electio.34.35. Eleemosyna.38. Episcopus. 29. Aequalitas.4. Aequiualens. Buchaª. 145.221. Finis.120.123. Gratia. 29. 71.118. 119.145.157. 161. Hæresis. Diuiſio.

Su

161. Hæresis.99.115.136. Honor.3. Ieiunium. 7.28. Imaginatiua.5. Imago.4. Implere. Indiuiduum. 17. Ingratitudo. 6. Intellectus.38.176.225. Ira.47. Iustificatio.29. Lex.149. Martyrium.7. Matrimonium. 64.95. Miraculum.26.54. Minister.6. Missa. 3.15. Mors.37. Mulier.17. Natiuitas.1. Natura.40 Obiectum.7. Opinio.7. Oratio.53. Ornatus.3. passio. 106.115. peccatũ. 133. 163. 259. 334. perfectio 44. perse sufficientia. planta.4. Præceptum.35.60. Prædicamẽtum.1. Propositio.5. prudentia.20. Puer.7. Ratio.9. Religio.48. Restitutio.7. Resurrectio.47. Sacramentum. 12.71.72. Satisfactio. 10.28.29.35.36. scientia. 67.69.96. seruire.3. simonia.36. Temperantia.9. Theologia.26. Testis.2. Valitudo. Verbũ. 11. Virginitas.35. Virtus.92.94.173.251.253.272. Vita.43. Votum.41. Vox.4. Vsura.162. Christus.108.

¶ suffodiens. Restitutio.15.

Minister. ¶ Suffaganeus non consecrat archiepiscopum: nec episcopus papam, sed hunc hominem, ut sit archiepiscopus uel Papa, uirtute dei, & vt ministri dei. Ideo fit a maiori. He.7. le.2.fi.K.*Episcopus.15.

Mortuis. 1 ¶ SVFFRAGIA. Consuetudo suffragiorum ecclesiæ pro mortuis, incepit ab apostolis. 4.d.45.q.2.ar.1.qu.2.b.2./.c./.4ᵐ.

2 suffragia prosunt mortuis, sicut & viuis. 4.d. 15.qu.2.ar.5 q.3.2ᵐ./.d.45.q 2.ar.1.q.2.o.*Apostoli.25. Auxilium.0.

3 Inter suffragia pro mortuis, principale est eucharistia, secundo eleemosynæ, tertio oratio, quarto, cetera bona. 4.di. 45.q.2.ar.3.q.1.o.

4 suffragia ecclesiæ, valent ad tria. s. ad augmentũ gratiæ, custodiam virtutum, & defensionem ab hoste. 4.d 18.q.2.ar.1. q.2.2ᵐ./.Quol.7.18.c./.Ro.12.le.2. fi. *Damnatio.50. Excommunicatio.3. Gratus. 2.

5 suffragia vnius, valent aliis ex intentione & charitate faciẽtis, quo ad præmium accidentale, vel ad diminutionem pœnæ, merendo pro eo, non autem quo ad statum gloriæ, nisi impetrando, & pro viatore tantum. 4.d.18.q.q 2.ar.1.q.1. 2ᵐ./.d.45.q.2.ar.1.q.1.2.o./.ar.1.q.2.o./.q.3.c./. ar.3.q.3.c./. ar.4.o./. Quol.2.14.c./. Quol.9.c./.1ℰ.Cor.15.le.4.prin°. F. *Indulgentia.27.

6 suffragia plus valent meliori, quàm ei pro quo fiunt quo ad charitatem & gaudium, & plus si fiant pro pluribus, vel pro omnibus, quàm si pro vno tantum, secundum præpositinum, sed quo ad expiationem, est econuerso. 4.d.45.q.2. 4.o./. Quol.2.14.o./. Quol.8.9 o.

7 suffragia ordinata a moriente, statim eivalẽt, quo ad opus operans eius. Non autem quo ad opus exequentis, nec ex opere operato, nisi sint impleta. 4.d.45.qu.2. ar.2.qu.2.4ᵐ. Mortuus.1.2.*Missa.26.&c. Oro.32.68.&c.87. patrociniũ.

8 Mortui defraudantur in temporalibus. i. suffragiis, ex culpa exequutorum, non autem quo ad ęternam retributionẽ sed tantum ex propria culpa. 4.d 45 q.2.ar.2.q.2.4ᵐ.*Purgatorium.10. sepultura 1.&c. suspensio 2.

9 suffragia peccatoris, prosunt mortuis, ex opere operato in persona eius, sed etiam ex opere operante in persona ecclesiæ, vel ex opere imperantis, licet magis prosint suffragia bonorũ. 3ª.q.82.6.c./.2.d.40.4.5ᵐ./.4. d.5.q.2.ar.2.q.2.2ᵐ./. d.19.q.1 ar.2.q.2.4ᵐ./.d.45.q.2.ar.5.q.3.o.

20ᵐ.114110 Oppositum videtur dicere. 2. d.40.4.5ᵐ. Respondeo sicut Dubio 959°.

11 Et prosunt facientibus, quo ad meritũ vitæ æternæ, non autem quo ad expiationem. 4.d.45.q.2.ar.1.q.4.o.

12 Damnatis suffragia nihil prosunt, contra Præpositinum, Porretanos, & Altisiodorensem. Nec pueris in lymbo. Nec beatis, sed tantum existentibus in purgatorio. 2.di.43.L./. 4.d.45.q.2.2.o./.Ma.qu.3.15.3ᵐ./.1ℰ. Cor 15.le.4. prin°.E.

22ᵉ.114213 Oppositum videtur dicere. 3ª q.89.6. 3ᵐ./. 4.d.15. q.1.ar.3. q.5.o./.d.45.q.1.3.9ᵐ. Respondeo sicut Dubio. 426°.

14 suffragia quæ supersunt ei pro quo fiunt, dantur a deo indigenti. 4.d.45.q.2.ar.4.q.3.2ᵐ.

¶ suggestio. Adam. 64. Angelus. 410. 487. Dæmon. 54. 63. Persuasio. satisfactio. 2. suadere. Tentare. 0.

¶ sugillare. Circuncisio. 12. Irrisio.

¶ sui. Adoptio. 6. Adoratio. 26. Amor. 146. Angelº. 27. 297. Assumere. 35. Auaritia. 19. Augmentum. 9. Baluus. Bonitas 65. Cælum. 148. Cibus. 4. Claritas. 10. 11. Commendatio. Cõfessio. 36. &c. Delectatio. 57. 65. Denominatio. 8. Donum. 4. Electio. 23. Aeuũ. 9. Facies. 1. Feruor. 2. Gula. 10. Honor. 25. Humilitas. 9. 12. Imago. 24. Indiuiduum. 30. Inquirere. 2. Intellectus. 176. 236. Iudex. 10. 11. Iuramentum. 13. 28. Iustitia. 47. Lex. 4. 144. Liber. 14. Libertas. 1. 2. Liberum. 26. Mãsuetudo. 5. Materia. 10. Matrimonium. 93. Meritũ. 55. 103. Metaphysica. 10. Motus. 13. 14. 70. 74. &c. Odium. 12. Oppositio. 1. Ordo. 92. Pœnitentia. 5. 104. Præceptum. 89. Præla

Su

tio. 27. prudentia. 16. 26. 33. Prudentia. 17. 20. 41. Pusillanimitas. 5. Ratio. 25. Redemptio. 1. Relatio. 17. Restitutio. 9. Reuerentia. 5. Rota. scandalum. 14. signum. 4. suum. Tempus. 28. Theologia. 30. Trinitas. 15. Verbum. 30. Visio. 3. Vita. 63. Vniuocum. 2. 3. Votum. 37. Vsura. 54. 103. 111. 156. 310. Christus. 47.

¶ sulphur. Baptismus. 62. Ignis. 5. sal. 1.

1 ¶ SVM, es. est, significat substantiam per modum actus. Ideo Quid. prædicatur pluraliter de tribus personis diuinis. 1. d. 2. L. prin°. K./.d.11.4.c. Esse. 0.

¶ sumere. Actus. 33. 197. Adam. 52. Alimentum. 2. Angelus. 30. 55. 604. Anima. 327. Antecedens 2. Argumentum. 3.6. 7. Assumere. 1. Augmentum. 2. Baptismus. 112. Beatitudo. 103. Blasphemia. 3. Bonitas. 224. Capitale. 7. Causa. 58. Comedere. 1. Contemplatio. 9. Creatio. 21. 50. Debitum. 24. Defectus. 1. Dæmon. 56. Dici. 2. Differentia. 5.&c. Eucharistia. 270.&c. 1. Excommunicatio. 23. Exorcismus. 9. Fama. 1. Fieri. 16. Hæresis. 138. Idolatria. 12. Infidelis. 7. Ludus. 6. Lux. 17. Magis. 0. Matrimonium. 113. 116. 131. Metaphora. 1.6. Miraculum. 1. Missa. 24. Monialis. Necessitas. 21. Oblatio. 1. Odor. 3. Officium. 4. Peccatum. 83 422. Perfectio. 86. Perse. 1. persona. 7. 8. Pietas. 1. prædicari. 13. 15. Prælatio. 5. Præsumptio. 1. principium. 1. Propositio. 1. prudentia. 2. Quia. Religio. 27. sacramentum. 105. sacrificium. 37. scãdalum. 5.&c. simonia. 38. spiritus. 1. Tentare. 1. Totum. 8. 9. Trãsumptio Verbum. 33. 35.

¶ summa. Amor. 42. Confirmatio. 32. Eucharistia. 258. Stultitia. 2. Vsura. 98. 177. 181.

1 ¶ SVMMVM malum non datur. 1ª.q.49. 3.o./.qu.103.7.1ᵐ./. 22ℰ.q.172.6.c./.2.d.1.q.1.1.1ᵐ./.d.34.1.c./.2.c./.4. d.44.qu. 3.ar.1.q.4.1.2ᵐ./. Con.3.c°.13./.15./. Poª.q 3.6.o./. Opusc. 15.c°.16.*Abraham.22. Adiurare.10. Amor.58.

2 Immo aliquid est summe malum. 1.d.17.qu.2.2 c./.4.d.14. Duᵐ.1143. L. Respondeo sicut Dubio 837°. *Angelus. 155. 398. Appetitus. 13. Assimilatio. 13. Beatitudo. 6. 65. Bonitas. 35. 36. 37. 59. 141. 142. 143. 191. 192. 237. Character. 30. Charitas. 22. 55. 145. Delectatio. 8. 9. Deus. 246. Dolor. 17. 34. Fides. 29. Finis. 66. Fruitio. 6. Gabriel. 1. Humilitas. 18. Infinitum. 30. Iudex. 3. Iulius. Laus. 17. Liberalitas. 15. Libertas. 5. Malum. 15. 16. 17. 29. 39.

3 summum in vita humana, potest accipi dupliciter. s. per comparationem status ad statum, tam in spirituali uita, q in sæculari, vel per comparationem graduum, qui sunt per sectio vnius hominis. Quol. 5. 21. 1ᵐ. Maria. 26. 28. Obediẽtia. 40. Odor. 5. Holocaustum. 2. Peccatum. 266. 276. Plato. 5. Potestas. 9. Princeps. 27. Religio. 99. spes. 50. studium. 5. Veritas. 38. 39 9.

4 Vnus homo repente fit summus, cũ incipit ab altiori gradu sanctitatis, quàm sit summum ad quod pertingit perfectio alterius hominis. Quol. 5. 21. 1ᵐ. *Virtus. 248. Christus. 72. 87.

¶ Sumptuosus. Virtus. 41.

¶ Sumptus. Liberalitas. 1. 5. 6. 21. Magnificentia. 1. 2. 6. 7. 9. Paruificentia. Prædicare. 5. Prædicator. 10. Prælatio. 23. Stipendia. Vsus. 15.

¶ Suo modo. Actio. 15. Angelus. 587. Virtus 69.

1 ¶ SVPER significat tria. s. directũ situm, iuxta, & post. 12ℰ. Quid. q.89.2.1ᵐ./.4.d.21.q.1.ar.2.q.1.2ᵐ./. Psal.23.me°.d. D.

2 Super, quandoque significat ordinem causæ materialis, & aliquando excessum. Psal.49.me°.c.H.

¶ Superabũdantia. Auaritia 22. Cõtrarium. 15. Excedere. Fortitudo. 6. 44. Humilitas. 22. Iris. 3. Misericordia. 39. Mutuũ. 4. peccatum. 74. Prodigalitas. 1. Religio. 32. Sacramentum. 31. Satisfactio. 33. 34. 46. Superbia. 1. 6. 22. 23. 24. 25. Vendere. 12. Vsura. 0.

¶ Superactiua Deus. 344.

¶ Superaddere. Angelus. 351. 505. 607. Anima. 295. Communicabile 1. Defectus. 22 Esse. 89. Forma. 43. Lex. 18. 98. Meritũ. 98. Natura. 49. Paulus. 4. Potẽtia. 11. Votũ. 5. Vsura. 245.

¶ Superare. Actus. 77. 78. Beatus 39. 40. Claritas. 20. Diffidentia. Tribulatio. 10. Vincere. Christus. 187.

1 ¶ SVPERBIA (quam inter cuncta uitia Deus maxime detestatur) dicitur dupliciter. s. ut supergreditur regulam rationis, & quilibet excessus. Prima semper est mala, secunda vero, quandoque est bona. 22ℰ.q.162.1.1ᵐ./. Ma.qu.8.2. 17ᵐ. Iob. 40. le. 1. me°. G. Psal. 46. Diuiſio.

2 Superbia dicitur tripliciter. Cinclinabilitas ad superbiendũ ex flexibilitate naturæ, vel corruptione fomitis actualis, elatio contra præceptum, vel inordinatus appetitus excellentię in quacunque re, & tertio inordinatus appetitus excellentię, cui debetur honor & reuerentia. Prima est initium

uel radix

Su

uel radix omnis peccati, secunda est generale peccatum, tertia uero, est peccatum speciale, & est vnum de septem capitalibus.12ę.q.84.2.o./.22ę.q.162.2.8.o./.2.d.5.q.1.3.c./.d.42.q.2.3.1m./.Ma.q.8.1.1m./.16m.
3 Genus duplex superborum.s. efferentium se supra alios, & arrogantium sibi aliquid supra se.Iob.40.le.1.me°.H.
4 Superbia proprie, est inordinatus appetitus excellētiæ, cui debetur honor & reuerentia, vel superbia propriæ respicit defectum subiectionis hominis ad deum, secūdum.s.q ali-quis se extollit supra id, quod est sibi præfixum secundum diuinam regulam vel mensuram. 12ę.q.84.2.o./.12ę.q.77.5.c./.q.132.4.c./.q.162.1.o./.2.3.c./.2m./.4.5.6.c./.Ma.q.8.2.c./.3m./.7m./.Apostasia.1.
5 Appetitus excellentiæ rectus.est magnanimitatis, excedēs est superbiæ, deficiens est pusillanimitatis. Ma.q.8.2.c.
6 Superbia magis est in appetitu excellentiæ, quàm in extimatione.22ę.q.162.3.o./.2.d.21.q.2.1.1m./.d.42.q.2.4.1m./Ma.q.8.3.7m.*Aquila.1.Bestialitas.1.Capitale.9.10. Docilitas.2.Elatio.Hæresis.2.10.Humilitas.2.
7 Species superbiæ sunt quatuor, secūdum Gregorium.s.uel cum aliquis exstimat bonum quod habet ab alio, ac si haberet a seipso efficienter, vel meritorie, vel cum aliquis attribuit sibi maius bonum quàm habeat, vel prout excellētior aliquis redditur ex hoc q bonum aliquod excellentius ceteris possidet, & sic aliis despectis, singulariter vult videri.22ę.q.162.4.o./2.d.42.q.2.4.o./Ma.q.8.4.o./.1ę.Cor.4.le.2.me°.C./.1ę.Thi.3.le.1.prin°.D.*Iactantia.2.Ingratitudo.2.Inobedientia.2.
8 Excusatio peccati, pertinet ad tertiam speciem superbiæ, præsumptio vero ad quartam.22ę.q.162.4.3m./.Ma.q.8.4.4m./.5m./.6m.
9 Gradus superbiæ sunt duodecim, secundum Bernardum, oppositi duodecim gradibus humilitatis.s. curiositas per quam aliquis curiose vbique & inordinate circumspicit, leuitas mentis, per quam.s.homo superbe se habet in verbo, inepta lætitia qua homo est facilis & promptus in risu, iactantia non tacens usque ad interrogationem, singularitas per quam.s.aliquis sanctior aliis vult apparere, arrogantia per quam.s.homo se aliis præfert, præsumptio per quam aliquis reputat se sufficientem ad maiora, defensio peccatorum, simulata confessio per quam.s.aliquis non vult subire pœnam pro peccatis quæ simulate confitetur, rebellio despiciens obedire, libertas per quam.s.homo delectatur libere facere quod vult, peccādi consuetudo, quæ implicat dei contemptum.22ę.q.162.4.4m.
10 Superbia proprie semper est peccatum.22ę.q.162.7.o.*Intimiditas Inuidia.12.præsumptio.3.Spina.2.Spiritus.5.
11 Superbia secundum se, est speciale peccatum, ratione specialis obiecti. Sed est peccatum generale, secundum redundantiam duplicem s.finis, & contemptus legis.22ę.q.165.7.o./.5.1m./.8.c./.Ma.q.8.2.o.*Studium.7.
12 Superbia secundum genus suum, est peccatum mortale, præter actus eius imperfectos.i. sine consensu deliberato.22ę.q.162.5.o./.4.d.33.q.1.ar.3.q.2.3m.
Cōpara°. 13 Superbia est grauissimum omnium peccatorum, ex parte auersionis, non autem ex parte conuersionis.22ę.q.162.6.o./.7.4m.psal.18.fi./.2.Cor.12.le.3.prin°.
14 Superbia est initium omnis peccati, ex parte auersionis, cōcupiscentia vero, ex parte cōuersionis.12ę.q.84.2.c./.4.4m./2.d.42.q.2.1.7m./.Ro.le.8.fi.K.c°.7.lec.2.prin°.E./.1ę.Cor.11.le.4.prin°.H.
15 Superbia est initium omnis peccati, non actu, sed aptitudine 22ę.q.162.2.o./.5.1m./.7.1m./.4.d.17.q.2.ar.1.q.1.c.
16 Superbia & auaritia inquantum sunt specialia peccata, sunt radices omnium peccatorū.12ę.q.84.1.c./.2m./.2.c./.22ę.q.119.2.1m./.Ma.qu.8.1.1m./.16m./.17m./.2.c.fi./.14m./.q.14.4.2m./.quæst.15.4.2m./.Iob.4./.Ro.7.le.2.prin°.E./.1ę.Cor.11.le.4.prin°.H./.2ę.Cor.12./.le.3.pri°.1ę.Tim.6.le.2.pri°.*Antichristus.4.Auersio.24.Bestialitas.1 Dissensio.4.
Du^m.1144 17 Oppositum videtur dicere, quia actus vel habitus non habet rationem radicis, sed rami.2.d.5.q.1.3.c./.1m./.d.22.q.1.7m./.d.42.q.2.1.c./.2m./.3.1m. Respondeo Dubio.1144°.Actus.102.*peccatum.175.Radix.3.Schisma.4.Timor.72.74.
18 Superbia vt initiū omnis peccati & cupiditas vt radix omniū malorū, sunt idē re, & differūt ratione.2.d.42.q.2.1.7m.
19 Superbia est primū omniū peccatorū, & principiū eorum.22ę.q.162.7.o./.Iob.40.le.1.m°.G./.1ę.Cor.11.le.4.pri°.H.
20 Superbia est regina omnium vitiorū.12ę.q.84.4.4m./.22ę.q.132.4.c./.1m./.qu.153.4.2m./qu.162.8.c./.2.d.42.L.2m./.Ma.q.8.1.c./.2.c.fi./.14m./.3.13m.

Su

21 Superbia est in omni peccato, secundum effectum.s. non velle subdi regulæ superioris, non autem secundum affectum.i.secundum actualem contemptum dei. Ma.qu.8.2.c.fin./.d.o.
22 Superbia inordinate appetit excellentiam, sed inanisgloria manifestationem eius. Ideo non sunt idem. Sed prima causat secundam.22ę.q.132.4.c./.q.162.8.2m.
23 Superbia tendit inordinate ad magna simpliciter, magnanimitas vero, secūdum rectam rationem, sed vanagloria, in magnum exterius.2.d.42.q.2.4.c.
24 Superbus anhelat ad superabundantiam fortitudinis, ideo vult videri audax.22ę.q.162.7.5m./.2.d.42.q.2.4.c.
25 Superbia opponitur magnanimitati ſm excessum, inquantum tendit ad magna inordinate. Sed directius opponitur humilitati, inquantum spernit subiectionem.22ę.q.162.1.3m./.5.c.Humilitas.15.30.32. Oppos°.
26 Superbia corrumpit solam humilitatem, per directam contrarietatem, ceteras autem virtutes corrumpit per abusum 22ę.q.162.2.3m./.Ma q.8.2.c./.1m.
27 superbia semper contrariatur dilectioni dei, & aliquando dilectioni proximi.22ę q.162.5.2m.
28 superbia est subiectiue in irascibili, non solum sensitiua, sed etiam in voluntate.22ę.q.162.3.o./.Ma.q.8.3.o./.Virt.qu.1.5.10m.Adam, 62.&c.Angelus.480.&c.Antichristus.4.Dæmon.50.58.68. Equus.1.Iuuentus.1.Taurus. Vnicornis.subiectiue. Subiectū.
29 Homo superbiuit de scientia & potentia. Ideo conuictus est de ignorantia per idolatriā, & de impotentia, per transgressionem legis.12ę.q.98.2.3m./.6.c./4.d.1.q.1.ar.5.qu.1.4m./.d.2.q.1.ar.4.q.2.1m./.Con.4.c°.55.9m./.Ro.3.lec.3.fi./.c°.5.le.6./.2ę.Cor.12.le.3.prin°./.Gal.3.le.7.prin°.E./.le.1.fi.A./.Titum.Diuitiæ.4. Causa.
30 superbia oritur ex virtutibus peraccidens tantum.i. occasionaliter.22ę.q.162.5.3m.Iactantia.2.
31 Omnium aliorum peccatorū occasio, solet esse aliquis defectus, superbia vero sumit fundamentum ex perfectione.12ę.88.3.3m./.22a.q.20.1.2m./.2.d.22.q.1.1.c fi.
32 superbia directe impedit cognitionem practicā, nō aūt speculatiuam, nisi indirecte.22ę q.162.3.1m. Adeps.3. Aquila.2.Blasphemia.11.Contumelia.2. Correctio.9. Dæmon.50.58.68.Difficile.21.Fictio.2.Hæresis.2.Humilitas.15.Iactantia.2.3.4.5.Importabile.Infidelitas.7.Inuidia.12.Ira.36.Iustitia.49 Laus.8.Misericordia.20. Effectus.
33 Aliquis actus attribuitur superbiæ vel iræ, vel aliis vitiis tripliciter.s.directe & essentialiter, ut appetere excellentiam, antecedenter, vt extimare se magnum, & consequenter, ut verba vel facta ostentationis.Ma.qu.8.3.7m./.10m./.11m./.4.3m./.4m./.7m..præsumptio.3.princeps.8.29.30.pusillanimitas.5.6.Radix.3.spina.4.stultitia.11.Temeritas.1.2.
34 Extollentia oculorum, est signum superbiæ, excludendo reuerentiam, & timorem.22ę.q.161.2.1m.
35 Deus in luxuriam, & in alia peccata ruere permittit, vt liberet a superbia, quæ est causa præcipitii 12ę.q.79.4.c./.q.87.2.1m./.q.98.2.3m./.22ę.q.162.6.3m./.4.d.18.9.2.ar.1.q.2.c./.Matth.13.prin°.a. F./.Ro.11.lec.3.me°.I./.2ę.Cor.12.lec.3.prin°.
36 Remedium triplex contra superbiam.s. consideratio propriæ infirmitatis, magnitudinis dei, & imperfectionis propriorum bonorum.22ę.q.162.6.1m. Difficile.21.Humilitas.15.30.32.Lex.97.paupertas.3.peccatum.175.princeps.8.scriptura.11.Timor.72.74. Remediū.
37 pœna superborum quadruplex.s.confusio, destructio, claræ famæ amissio, & subtractio a visu rei dilectæ.Iob.40.Iactantia.2.Arrogantia.2.Infidelitas 7.Inuidia.12.Ira.77.le.1.fi.I.Beatus.54. pœna.
38 propria superborum pœna, est, discordia.Iob.40.lec.1.fi.H.
39 superbi qui se superiores extimant, facilius alios contemnunt, & iniurias eis irrogant, facilius enim irascuntur, ut pote reputantes indignum quicquid contra eorum voluntatem agitur.22ę.q.72.4.1m.fi.
¶superbire.Elatio.sacerdos.20 superbia.o.Taurus.
¶supercrescere.Vsura.o.
¶supereminere.Asperum.Caligo.Eminētia.Misericordia.41.Nomen.60.61.Rationale.2.spiritus.16.superare.
¶supererogatio.Consilium.17.20.Eleemosyna.9.Excedere.Fortit°.55.perfect°.62.80.prædicator.2.Vsura.277.Zache°.
¶superesse.suffragia.14.
¶superexcedere.Charitas.40.Excedere.
¶superexcellentia.Animal.66.Vsura.8.
¶superferri.spiritus.18.
¶superficiale.Numerus.7.superficies.o.
1 ¶SVPERFICIES est proprium & per se subiectum colorum.12ę.q.56.1.3m./.3a.q.77.2.c./.4.d.10.ar.4.q.1.c./.d.12.q.1.ar.2.q.1.1m.Verit.q.25.5.1m./.Meta.5.le.12.fi.c.C./.Poster.lec.2.prin°.a.G./.le.10.prin°./.le.11.me°.a.fi. Accidens.48.Albedo.2.Asperum.Delphinus. Immediatum.
Du^m.1145.2 Oppositum videtur dicere. Virt.q.2.3.2m./.Anima.13.8m./Meta.4.le.9.me°.c.fi./.Poster.le.24.prin°.a.fi.Respondeo sicut Dubio.20°.
3 Superficies est accidens respectu superbiæ corporalis. Poster le.2.prin°.a. G.Illuminatio.6. Locus.2.3.4.6.19. Piramis.Paulus.2.Punctus 3.Sciētia.24.Speculum.6. Sphæra.
¶Superfluitas.Abstinentia.7.Sdperfluum.
¶Superfluum.Abstinentia.7.Austeritas.2.Bonitas.68.Clericus.Comedere.4.Cultus.18.Eleemosyna.6.Exclusio.6.Innocentia.8.9.Intestina.Iustitia.26.Lac.12.Ludus.11.Meretrix.6.Obedientia.2.Ornatus.9 Resurrectio.32. Scurilitas.2.Semen.3.4.Solicitudo.7.Tarditas.4. Verbum.22.23.71.Veritas.49 Virtus.96.
¶Supergredi.Præsumptio.o.Superbia.1.
¶Superhumanum.Virtus.136.
¶Superhumerale & stola, idem significāt. Ideo episcopus vtitur stola, loco superhumeralis.4.d.24.q.3.3.4m. Figura.
¶Superinductio.Macula.1.
¶Superior.Absoluere.8.16.23.26 Accidens.14.30.67.108.Acolitus.4.Accusatio.28.Actio.68. Actus.82.83.Adiurare.23.4.10.Affectio.3.Agēs.20.92.97.106.Agere.30.&c. Amor.155.264. Angelus. 8. Anima. 149. 222.228.267.284.285.303.312.313.Appetitus.50.64. Assimilatio. 5. Attingere.o.Beatitudo.89.Beatus.38.Bellum.8.Character.28. Cælū.24.33.34.139 142.144.Clauis.19. Clementia.3. Comprehensor.1.Confessio.69.70.73 76.77. Consanguinitas.7. Corpus.16.Correctio.3.17.Creatio.35.Creatura.1.Dæmon.42 73.82.90 118.Definitio.10 Dispensatio.22. Dominiū.12.Electio.22.Elementū.24.Epieiceia.4.Episcopus.o. Esse.75.Excōicatio.11.Fallacia.4.Finis.112.Fruitio.13. Gentilis.4.Habitus.13.14.64.Hæresis.104. Homo. 18.21.23.26.Honor.29.&c.33.Imago.22.Imperare.15.In.22.Incipere.1.Infidelitas.9.Infinitū.22.Intellectus.181.188.204.257.Iudei 10.Iudiciū.8.35.37.&c.56.Iuramentū.20.&c. Iurisdictio.2.Iustitia.64. Laus.6.Lex.177. Liber.13. Misericordia.32.Motus.60.61.Natura.31.Obedientia.o.Obiectū.13.Oblatio.11.Officiū.2.Oratio.66.77.Ordo.7. Orizon.1. Participare.5.7.peccatū.85.97.194.&c.401.Perfectio. 14.29. Periculum.9.Poa.57.58.Prædicari.18.21.44.Prælatio.o. Prouidentia.41.&c. Psalterium.1.Purgatorium.2.Ratio.37.Religio.72.106.Reseruare.Reuelatio.5.Sacerdos.27. Sapientia 27. Scientia. 68. 69. 135. 137. Syllogismus.5.Simonia.25.Synderesis.2.3.4.Sol.Somnus.2.status.2. subdiaconus.4.subiectio.o.superbia.21 superius.o.Testis.1.Theologia.8 33.Timor.12.34.Tyrannus.11.Vapor.2.4. Virtus.262.Visum.1.Votum.29.37.
¶Superioritas.Obedientia.42.superior.superius.o.
Similitudo. 1 ¶SVPERIVS habet similitudinem cum inferiori, vt sol cum igne, & in deo est similitudo omnium rerum, & secūdum accidens, potest esse aliquid simile substantiæ, similitudine quæ est inter causatum & causam. 1a.q.57.2.2m./.1.d.3.q.2.1.o./.q.3.c./.Con.2.c°.2./.Poa.q.7.7.4m.
Du^m.1146.2 Immo superius vel deus nullo modo est similis creaturis, nec causa suis causatis.1a.q.4.3.4m./.1.d.19.q.1.2.c./.d.35.4.6m./.d.48.1.4m./.Con.1.c°.29./.Verit.q.2.11.1m./.q.23.7.11m./.Poa.q.7.7.10m. Respondeo sicut Dubio.471°.superior.Vsura.178.260.
¶superlatiuum.Excessus.1.
¶supernaturale.Adam.2.6.14.32.92. Agiographæ.o.Amor.64.158.196 Anagogicus Angelus. 82 313.321. Auxilium.8.Beatitudo.125.Cognitio.5.Corruptibile.3. Costa.5.Dæmon.9.99.Deus.187.194.196.197.220. Donū.31.Euchara.105.Fides.115 Finis.23.60.84.Fortit°.58. Gratia.o.Habit°.28.Ignis.14.Innouatio.Intellectus.257.289. &c. Lignū.3.Lumen.27.Miraculum.o. Moyses.2. Mulier.7. piscina.2.prophetia 3.&c.14. Raptus.6.Ratio.10.Resurrectio.5.supra.Vincere.Virtus.74.85.164.184.&c.Visio.5.24.
¶supernum.Hæresis.104.superius.o.
¶superplenum.Beatus.40.
¶superseminare.Vsura.126.
Quid. 1 ¶SVPERSTITIO est quædam protestatio infidelitatis.22ę.q.94.1.1m./.q.97.4.c./.q.100.1.1m. Augurium.o. Diuortio.7.
2 superstitio est vitium, religioni oppositum secundum excessum.22ę.q.92.1.o./.q.94.1.c./.q.95.1.c./.qu.122.3.c./.q.138.2.b./.3.d.9./.q.1.ar.1.q.2.3m.Hæresis.3. Ieiuniū34.Incantatio.Irreligiositas.2.Reliquiæ.Matutinæ.1.

Su

3 species eius sunt quatuor.s.cultus dei inordinatus, idolatria, diuinatio, & obseruatio vana. 22ę.q.92.2.o./.q.94.1.o.
4 Ad superstitionē pertinet omnis idolatria, & omnis acceptio auxilii dæmonum, ad aliquid faciendum vel cognoscendum.22ę.q.95.2.c.
5 Quicquid procedit ex societate dæmonum cum hominibus, superstitiosum est.22ę.q.95.2.b.Tentare.17.
6 Omnis superstitio oritur ex aliquo pacto cum demonibus inito, expræsso vel tacito. Ideo prohibetur primo precepto 22ę.q.122.2.3m.Diuinatio.12.
¶Superuenire.Angelus.398.Finis.20.128. Frequentia.Legatus.2.Magnanimitas.24.Maria.15.16.35. Mendacium.19.Qualitas.2.Sponsalia.5.9.
¶Superuiuere.Martyrium.12.Vsura.239.
¶Supplere.Baptismus.49.81.127.146.222. Epieiceia.6.Eucharistia 165.Generatio.90.Indulgentia.3.Lex 52.73 Oratio.53.perfectio.59.Resurrectio.21.32.Recōpensatio.Vsura.92.
¶Supplicatio.Oratio.10.75.
¶Supplicium.Duplicia sunt supplicia dei.s. quantum ad pœnam corporis, & animæ, sicut & culpa vtriusque est.Isa 40.prin°.E.pœna.o.punitio o.speculum.4.Tormentum. Diuisio.
¶Supponere. Conscientia.27. Interpretatio.3. Oblatio.37.Pænitentia.113.perplexus.præsupponere. subiectio.o.Subiicere.Suppositio.o.Vsura.128.
¶Supportatio.Comportare.Importabile. Patientia.o. Sufferre.Sustinere.Tolerare.
1 ¶Suppositio duplex.s.naturalis & accidentalis.3.d.1.qu.2.4.6m.Adiectiuum.9.Anima.182.Articulus.2.Bonitas.46 Deitas.3.Deus.267.Aequiuoca.2.Esse.71. Finis.16. Fomes.1.Forma.113.Generatio.85.Ipothetica. Materia. 50.Mūdus.20.Necessitas.1.2.4.8.10.Negatio.1.Nomen.26.28.43.&c.possibile.3.præsupponere.Preteritum.3.Restitutio.4.Sapiētia.47.sensus.46.significatio. 1.2. Supponere. Theologia 36.Christus.21. Diuisio.
2 Suppositio ponitur aliquando in prædicato, tam confusa, quàm determinata.1a.q.36.4.4m./.1.d.5.q.1.1.3m.
1 ¶SVPPOSITVM duplex.s.naturæ, & loquutionis.3.d.1 q.2.5.4m./.d.6.q.1 ar.1.q.2.c. Diuisio.
2 Suppositum & res naturæ important duo.s. respectum ad naturam communem, & aliquid subsistens, cui inest ille respectus.3.d.10.q.1.ar.2.q 3.c. Quid.
3 Suppositum est nomen secundæ intentionis, significans habitudinem particularis, ad naturam communē, inquantum in ea subsistit.3.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./.d.10.q.1.ar.2.q.3.c.Accidens.44.65.Actio.95.96.Actus.4.182.&c.200 Adiectiuum 2.4.6.&c.
4 Natura dicitur constituere suppositum, secundum modū significandi, non autem secundum rem, etiam in compositis.Quol.2.4.3m.Agens.96.112.Agere 29. Alius o. Angelus.32.33. Bonitas.41.84.90. Cathegorica. Collectiuum.Creatio.42.
5 In compositis differunt suppositum & natura. 1a.q.3.3.c./.q.29.2.3m./.3a.q 16.5.1m./.1.d.5.q.1.1.c./.d 25.1.3m./.2.d.3.q.1.1.c./.3.d.5.q.1.3.c./.Con.4.c°.55.4m./.Poa.qu.2.1.c./.q.7.4.c./.q.9.1.c./.Vnio.1.c prin°./.3.14m./.Anima.17.10m./.Meta.7.le.11.fi./.Li°.8 le.3.prin°.e./.Anima.3.le.8.pri°.b.Determinatio.4.Differre.4 Æqualitas.7.
6 Oppositum videtur dicere.1a.q.3.3.c.Respondeo sicut Dubio.114°Aequiuoca.7.Esse.4.7.59.Exclusio.5.7. Du^m.1147.
7 Nulla natura habet esse, nisi in supposito suo.3.d.1.q.2.ar.3.q.1.c.Fœmininum.o.Finis.12.Forma.21.49.Homo.7.
8 In creaturis non possunt esse multa supposita, in eadem numero natura, quia in eis natura communicatur, secundum rationem tantum, non autem secundum esse.1.d.2.4.1m./.d.4.q.1.2m./.3.d.7.q.1.1.5m./.Poa.q.2.1.c./.8m./.q.7.3.1m./.qu.9.5.13m./19m./.22m./.Vnio.3.c./.Quol.3.6.27m.idem.1.Indiuiduum.8.40.&c Iposthasis.4.Iustitia.16.Masculinum.Natiuitas.3.Natura.24.
9 Immo eis natura communicatur secundum rem. 1a.q.13.9.c. Respondeo sicut Dubio.367°. Nomen.28. Operatio.15.43.45.Persona.o.Prædicari.17.24.25.35.Principium.12 Pronomina.4.Quid.2.Quod est.Recipere.7. Reduplicatio.2.7.Relatio.18.30.Relatiuum.7.Singulare.Subsistentia.6.Substantia.2.34. Du^m.1148.
10 In diuinis suppositum dicitur, quasi sub alio positum, nō quidem secundum rem, sed secundum modum significandi, quia ibi est res subsistens.1a.q.39.1.3m./.1.d.26.q.1.1.3m./.3.d.6.q.1.ar.1.q.2.2m.Articulus.2.Assumere.29.30.35. In diuinis.
11 In deo suppositum & natura, sunt idem re, & differunt secundum modum significandi.1a.q.3.3.o./.3a.q.2.2 c./.1.d.2.4.2m./.d.4.

Su

2.4.2m./.d.4.q.2.2.c./.1m./.d.7.q.1.1.2m./.d.5.q.1.3.c./.d.11.4.c./. Vnio. 1.c./. 2m./ 4to./. Quol.2.4.c. Deus. 66. 67.439. Aequalitas.7.Generatio.73.85 Hæresis.132.133.134.Natiuitas.3.21.22.Nomen.28.47.Passio.93.Persona.0.

Persona filii dei, est suppositum naturæ humanæ.3a.qu.16. 1.2.3.c./.3.d.6.q. 1.ar. 1.quæst. 1.c./. Vnio.2.4. o. Prædicari.25.

Singulare & proprium in Christo est, esse vnum suppositũ in duabus naturis. Vnio.3.c. Processio. 53. Relatio.75.&c. Vnio.15. Vnitas.9.Christus.6.&c.31.32.40.47.

¶ Supputatio. Comparatio. Ratio.7.

¶ Supra. Abraham.6. Actor. 1. Addere 0. Agens. 114. Agere. 30. &c. Agiographę.0. Amicitia.27. Amor.19.172.&c.274. Angelus.28.146.164.183.184.185.452.516.523. 542. 577. Anima.22.283. Annuntiatio.4. Arrogantia.0. Charitas.132. Castitas.4. Causa.82.86. Cælum.25. &c. 33.44.56. Certitudo. 23. Cogitatiua.2. Columba.2.3.4. Complacentia. 1. Cõsanguinitas 2. Consensus. 5. Contemplatio.27. Contẽplatiuus 1. Conuersio. 5.12. Creatura. 19.20. Credere. 14.30a. Dæmõ. 38. Desuper. Difficile. 11. Dispositio.29. Donum.21. Dubitatio.1. Elementum.6. Eleemosyna.10. Episcopus. 5. Esse. 21. Aeternitas.42. Excommunicatio.12. Phantasma. 6. Fides. 8.38. Finis.27. Fomes. 1. Fortitudo.58. Gratia 108.137. 139.140. Hæresis.104. Homicidium.6. Honor. 18.21. Humilitas.11.32. Iactantia.1. In.9. Intellectus. 93. 126. 106.237. Inuestigatio.2. Lex.127. Lymbus. 1. Meritum. 16.17. Mineralia. Miraculum.6.7. Missio.43. Natura. S. Negatio.6. Ordo 47. Peccatum.431. Perfectio.40. Persona.2.6. Pietas.9.18. Populatio. Prædestinatio.15.18. Præsumptio.0. Princeps. 14. Prophetia.20.&c.42. Propitium.2. Ratio. 61. Reflecti. Reprobatio.2. Reuelatio.1. Risibile. Sacerdos.29. Sacramentũ. 44.48. 88. Simonia. 4. Syndereſis. 2. Situs. 1. Socrates.4. Spes.46.47.57. Status.11. Super. Superbia.3. Supernaturale. Tempus.34. Timor.34. Verberare. Veritas.24. Virtus.85 168. Vita.37. Vnitas.14.29.

¶ Supremum. Acolitus.6. Angelus.242.244.477.561. Anima 265. Annuntiatio.4. Cælum.25.&c.40.44. Cerebrũ.2. Aestimatiua.2. Firmamentum. Gabriel.2. Imperator.1. Iudex.9. Iudicium.6 Ordo.47. Peccatum.402.403. Politica 3. potentia.60. Syndereſis.4. Superior Superius.0. Terra.7. Vapor. 3. Vertex. Virginitas.19. Virtus.256. Voluntas.82.

¶ Surdus. Aduocatus.9. Mutus.

Diuiſio. ¶ Surreptio rationis duplex. Oppositæ deliberationi, & oppositæ electioni prima est peccatum veniale tantum, tecta vero, potest esse peccatum mortale. Ma. quæst. 7.3.6m./. Quol.9 14. 1m. Bonitas.210. Dominium. 12.13. Infidelitas.9. Maledicere.2. Peccatum. 250.402.403. Pollutio 3.9. primi.0.

Differenᵃ. ¶ Sursum est principalior differentia situs, non autem dextrum, quadruplici ratione. 1. quia non minorem differentiam habet pars quæ est sursum ad eã quæ est deorsum, q̃ ea quæ est anterius, ad eam quæ est posterius, & quia sursum & deorsum inueniuntur in omnibus corporibus animatis, tam animalibus quàm plantis, & quia sursum est principium longitudinis quæ est prior, & quia est vnde incipit motus, non solum augmenti, sed etiam localis. Cę.2. le.2. Amor.58. Animal.32. Ardendere.7. Cælum.23.24.146. Contrarium.30.42. Dextrum. Graue.8. Homo.28. Ignis.7. 20. In.7. Seraphin.2. Supra.

¶ Suscipere. Absoluere.40. Accedere.3. Aduocatus. 1. 3. &c. Anadochus. Argumentum.17. Baptismus.188. Character. 7. Cherubin.1. Cognatio.2. Cor.8.b. Delecta io.114. Deus. 441. Diaphanum 1. Difficile.7. Dispositio.51. Episcopus.8. Esse.53.74. Eucharistia. S. Forma.125. &c. Irreligiositas.4. Liberum.23. Magis.0. Matrimonium.47.113. 116.131. Meritum.9. Medium. 30. Mulier.9. Nasus. Ordo. 81. 82. 92. 104.&c. Peccatum.104. Pœna.32.34. Priuatio. 93. 94.95.98. 100.2.3. Sacerdos.10. Sacramentum.27.113. Sanctificatio. 16. Scientia.65. Simonia. 30. &c. Vita. 33. Vnctio. S. Votum.16. Vsura.222. Christus.77.

¶ Suscitare. Dæmon.166. Resurrectio.0. Traianus.

Corpoᵃlis. ¶ Svspensio. Potestas sæcularis suspendit latronem, ad pacem ciuitatis.22ę.q.64.2.c.fi./.2.d.9.3.c. Charitas.145.

Suspensio est minor pœna spiritualis, quàm excommunicatio, quia non priuat suffragiis ecclesiæ. Ideo infligitur alicui sine peccato eius.4.d.18.q.2.ar.3.q.2 2m. Clauis.17. Cõtemplatio.26. Crux.4. Eucharistia.218. Excommunicatio. 14.18.33. Fornax. Missa.7. 8. Præcisio. Reliquiæ. simonia. 36.38.39.40. Traianus. Votum.61. Vsura.308.310.311.

Quid. ¶ Svspicio vitium importat, quæ quanto plus procedit, est magis vitiosa.22ę.q.60.3.c. Accusatio.16.17.

Su Ta

suspicio est opinio mali, ex leuibus signis.22ę. q.60.3.4.c. Coniectura.0. Debitum.20.21 Dæmon.21.22.

Diuiſio. suspicio triplex. s violenta, probabilis. præsumptuosa. 4.d. 9.ar.5.q.2.c. Eucharistia.213.&c. Fornicatio.6.

Gradus suspicionis triplex. s. leuis dubitatio, certa æstimatio, & condemnatio iudicialis. Prima est peccatum veniale. secunda est peccatum mortale, si est de graui. Tertia est peccatum mortale, pertinens ad iustitiam.22ę.quæst.60.3. o /.4.d.35.3.4m./. Quol.12.25.0.

suspicio contingit tripliciter, scilicet ex propria malitia, ex odio, & ex experientia.22ę.quæst.603.4.c. Iudicium.23. Opinio.

Violentæ suspiciones fornicationis, si probentur, fornicatio videtur probata, vt si inueniantur soli, nudi, horis, & locis suspectis.4.dist.35.3.4m. Rhetorica.1. Senectus.5. Thurificatio.2.

¶ Suspirium. Gemitus.1. Luctus.2.

¶ Sustentatio. Animal.62. Apostoli.32. Baculus.1. Cognitio. 78. Decimæ.4.6 Eucharistia.251. Finis.93. Forma.77. Fundamentum.0. Mors.22. Negotiatio. 2. processio. 18. Simonia.20.&c. Virtus. 170. Christus. 215.216.218.

Diuiſio. ¶ Sustinere est difficilius tripliciter, quàm aggredi. Et importat passionem corporis, & actionem animæ.22ę.qu.123.6. 1m./.2m. Amor.193. Baptismus.180. Delitiosi. Dubitatio.1. Eustratius.0. Fortitudo. 28.40.46. 54.59.60. Importabile. Infirmitas.1. Lombardia. Missa.8.9. Mors.22. Passio.131. 132. patientia 4.10. Reuelatio.11. Sacramentum.76. Thomas.5. Tolerare. Tribulatio.16. Virginitas.23. Christus.87. Aggredi. Item fortitudo.46.54.

Differenᵃ. ¶ Svsvrratio est ad separationem amicitiæ, detractio vero, ad denigrationem famæ. Ideo differunt fine, sed conueniunt in materia & forma, scilicet in occulta maledictione.22ę.q.74.1.0 /.q.75.1.c./. Ro.le.8.meº. I. Bilinguis Contumelia.6. Detractio.1.

Suffurratio est grauius peccatum, detractione, & contumelia, quia amicitia est melior, quolibet alio bono exteriori. 22ę.q.74.2.0. Criminator. Detractio.3. Inuidia.5. Maledicere.3 Contumelia.3. Inuidias.5.

Quid. ¶ Svvm dicitur alicuius, quod ad ipsum ordinatur.1a.q. 21.1. 3m. Abraham. 9. 11. 17. Absoluere. 7. 13. Abstinentia.8.

Suum vnicuiusque dicitur, quod ei secundum proportionis æqualitatem debetur.22ę.qu.58.11.c. Accidens.33. Actio 15. Actus.71.72. Aleator.1. Alexius. Alienum.2. Amicitia.15. Amor.5. Anima.242. Benedictus.5. Bonitas.207. 211. Camsoria 8. Causa.99. Circumcisio. 28. Confessio.70. Conscientia.17. Depositum.4. Dolor.8. Dominiũ.5.6. Ens. 15. Episcopus. 24. Esse. 21.80. Eucharistia. 175. Expellere. Furtum.8. Humilitas.16. Iacob.1. Ignorantia.2. Intellectus 37.46.114.153. Iudæi.46. Iustitia.7.32.42. Iustus.3. Labor. 6. Lætitia.3. Lex.176. Liberalitas.1. Magnes. 1. Mors.12.22. 23. Motus. 13.24. Mutuum.3. Obiectum 25. Officium.13. peccatum.225.232. Pœnitentia.109. pertinacia 1 pernicax. Pignus.2. posterius. potentia.21. prædestinatio.19. Redemptio. 1. Restitutio. 17. Sacrificium. 38. Veritas.16. Vsura. 69. Vti.22.

T

Figura. Tabernaculum dei, significat ecclesiam militantem, sed domus vel templum dei, significat ecclesiam triumphantem. 12ę. quæst.102. 4.2m./ Psal.29.prinº./. Psal.41.meº.c.fi./. Psal.42 ./. Psal.45.meº.c.H.

Tabernaculum significat tria, scilicet defensionem dei, humanitatem Christi, & totam dispositionem ecclesiæ. Psal. 18.meº.c. D./. Psalmus.26.meº./. Psalmus.29.prinº. Altare. 2.3. Animal.80. Festum.4. Maria. 65.

Tabernaculum quintuplex, scilicet carnalis concupiscentiæ, temporalis vitæ, contẽplationis, ecclesiæ militantis, & ecclesiæ triumphantis. Ita.22. fi. Sanctificatio. 4. Scenophegia. Templum.2.6.7.&c.

Ratio tabernaculi in veteri lege, & distinctio partium eius, & templi, declaratur.12ę.q.102.4.0.

Totus status prioris tabernaculi, ordinabatur ad figurandum mortem Christi.12ę.q.102.4.5m.

Quid. ¶ Tabescere est effectus corruptionis, scilicet exiccatio. Et est triplex, scilicet corporis, deuotionis, & voluptatis. Psal.38. fi.g. D. Exiccare.

1 ¶ Tabvla

Tá Tæ Te

Quid 1 ¶ Tabvla secunda post naufragium peccatorum, est pœnitentia, & uerecundia.3a.q.84.6.o./.4.distinctio.2.quæst.1.3. 5m./.distinct.14.q.1.artic.2.q.4.o./.distinctio.16.q.4. articu. 1.q.1.1m, Dispensatio 10. Peccatum 237. Propitiatorium. Simonia 7.

Tabulæ triplices. s. legis, lapidæi cordis, & cordis mollis seu carnalis, diuersimode scribuntur. Isi. prol.2.meº. D.

Quando, i Peccatum. ¶ Tacere dicendum, & loqui tacendum, est peccatum. 22ę. q.73.1.3m./. Psalm.31.primº.b.primº. Accusatio 16.18. Episcopus 22. Eaina 3.

Deus dicitur tacere dupliciter, scilicet non puniendo malos, & non consolando bonos. Psalm. 38. fin. h. C. Ira 37.56. Mutus.

Tacete non conuenit sanctis quadrupliciter, scilicet propter accensum desiderium, euidens uerum, iniunctum officium, & expectatum præmium. Isa.62.fi. Reticere. Silentiũ, Taciturnitas, Timor 36.

¶ Tacitum. Dæmon 79. Diuinatio 7. &c. Obedientia 4. Occultatio. Pactum 0. Superstitio 6. Tacere 0. Vsura 69. &cetera. Ira 37.

Quid 1 ¶ Tactvs est sensus eorum ex quibus componitur animal, & per quæ corrumpitur. Veri.q.26.3.c. Adoratio 21.24.

Tactus est sensus alimenti, gustus autem est discretiuus saporum.22ę.q.141.5.1m. Amplexus. Angelus 116.

Tactus ut est in aliis membris quàm in lingua, distinguitur a gustu, & secundum diuersam rationem immutationis, 1a. q.78.3.3m./. Anima 2.le.2.fi. primº./. Lect. 22.fi Anima 106. Animal 5.55. Baptismus 192. Capitale 7. Caput 5.

Tactus est unus genere, & est plures specie, secundum plures contrarietates. Vel omnes huiusmodi conueniũt in uno genere proximo, sed innominato.1a.q.78.3.3m./. Anima 2. lectio.22. primº.b.&c. Corruptio 16. Contactus 0.

Tactus maxime uiget, in pulpis digitorum 4.d.23.q.2.art.3. q.2.c. Continentia 7. Corpus 22.34.60.

Tactus est fundamentum omnis sensus, & est per totum corpus, sicut & organum eius. Et eo dicitur aliquid sensitiuum, 1a.q.76.5.c./.q.91.1.3m./.3.1m./.4.d.49.q.3.ar.5.q.2.c./. Veri. q.22.5.c./. Ma.q.5.5.c./. Metaph. lect.1.primº.b./. Anima 2. lect.19.medº. b. D. Delectatio 47.97. Diaconus 0. Dolor 7. Elementum. 22. Eucharistia 33. 129. 159. 160. Ferrum. 2.

Discretio inter sensibilia diuersorum generum, attribuitur tactui, inquantum est fundamentum ceterorum sensuum, & est propinquior sensui communi, non autem inquantum est sensus proprius. Anima 3.le.3.primº.b.fi. Gula 2. Hæresis 138. Homo 32.

Quicquid delectationis uel læsionis contingit in tactu, redudat in omnes alios sensus. 4.d.49.q.3.2.5.q.2.c./. Veri. q.22. 5.c. Immunditia 1. Impudicitia. Incontinentia 1. Insensibilitas 3. Locus 11. Ordo 62. Delectatio 97.

Tactu immobilitato, omnes alii sensus immobilitantur, ut in somno. Anima 8.c. Palpabile 2. Passio 49.

Subtilitas tactus, sequitur æqualitatem cõplexionis. Ideo quanto quis est melioris tactus, tanto melioris est intellectus 1a.q.76.5.c./.2.d.1.q.2.5.c./.d.32.q.2.3.c./. Anima 8.c./. Anima 2.le.19.meº.b.B.&c./. Sensus le.9.primº.b.fi.

Tactus non impeditur per suum medium, scilicet per aerem uel aquam, quia faciliter immutantur quando sunt modicæ quantitatis. Anima 8.c./. Anima 2, lectione. 23. medº. a. K. Peccatum 38.311.313. 314. Perseuerantia 9. Resurrectio 36. Sensibile 6. 9.

Organum & medium tactus, nõ possunt denudari suo obiecto, sicut in aliis sensibus, quia qualitates tangibiles, sunt differentiæ corporis, inquantum corpus. 1a.q.91.1.3m./. Veri.q. 22.1.8m. Anima 8.c./. Anima 2.le.19.fi.b.fi./.le.23.fi.c.

Proles in uentre matris, antequam habeat animam rationalem, sentit per tactum, 3a.q.34.2.3m. Sensus 18.50.

Tactus corporum gloriosorum, est delectabilissimus, quia qualitates tangibiles eorum, sunt reductæ ad medũ proportionis secundum quòd conuenit optime complexioni humanæ, in singulis partibus, non autem ad medium rei, secundũ æquidistantiam ab extremis 4.d.44.q.2.ar.2.q.6.3m. Spes 69. Tangere. Tangibile. Temperantia 14.15.21.22.23. 24.25. Thomas 2. Tristitia 6. Visus 10.

Diuiſio. 15 Tactus duplex, scilicet quantitatis, & uirtutis. 1a. quæstione 75.3m./. quæst.105.2.1m./.1. distinctio.37. L.1.fin./. quæst. 3. 1.c.fin./.4. distinct.44.q.3. artic.3. quæst.3.7m./.3.2.c°.56.3m./. Veri.q.28.3.c./. Poa.q.6.7.11m./.12m./. Ma. quæst.16.10.3m./. Quo.2.13.1m.

16 Differentia triplex, inter utrumque tactum, scilicet primo quia tactu uirtutis, id quod est indiuisibile, potest tangere di uisibile, quod in tactu corporeo nũ potest accidere. Secundo quia tactus uirtutis, est ad totum quod tangitur. Tertio quia in tactu quantitatis qui fit secundum extrema, oportet esse tãgens extrinsecum ei quod tangitur, & non potest incedere per ipsum, sed impeditur ab eo, tactus autem uirtutis qui competit substantiis intellectualibus, cum sit ad intima, facit substantiam tangentem esse intra id quod tangitur, & incedentem per ipsam, absque impedimento. 3.2.c°.56.

¶ Talaris, Tunica.

¶ Talio. Accusatio 12.19.20.25.26. Index 5. Pœna 56. Testamentum 11. Vindicatio 6.

¶ Talis. Actio 17. Actus 12.39. Addere 4. Amenitas. Animal 95. Appetitus 54. Camsoria 12. Cælum 3. Comparatio 6. Confirmatio 14. Conscientia 12. Delectatio 78. Esse 51. Eucharistia 143.161. Finis 128. Forma 47. Generatio 2. Magis 1. Maria 59. Mens 4. Metaphysica 11. Missa 8. Mollities 1. Mũdus 17. Naturale. Organum 1. Participare 11.13. Præceptum 138. Princeps 10. Raab 2. Symonia 31. Simpliciter 2. Statutum 1. Tempus 20. Theologia 17. Veritas 51. Virtus 179. Viuere 2. Voluntas 59. Votum 47.74. Vsura 7. Vsus 7.

Quid. ¶ Talpa est de genere animalium perfectorum. Et uidetur habere oculos sub pellæ, sed usus non est ei necessarius, quia sub terra conuersatur, & terra etiam eius oculos offenderet, Anima 3. le.1.medº.c.D.

Figura. ¶ Talus significat extremitatem uitæ. 4. distinctio.24.q.3.3.c. Tunica.

¶ Tam. Vsura 102.295.

¶ Tamdiu. Animal 38. Descendere 11.

Diuiſio. ¶ Tamquam sumitur dupliciter, scilicet similitudinarie, & expresse. Anima le.1.medº.b.fi. * Alienum 7. Falsitas 10. Gratia 105. Iactantia 4. Magi 4. Magnanimitas 12. Sicut. Vsura 81.82.230.

¶ Tandem. Angelus 455. Assimilatio 17. Demum. Dispositio 23. Finaliter. Peccatum 268. Vinum 8.

¶ Tangere. Amor 153. Contactus 0. Diaconus 3. Elementum. 22. Embrio 3. Eucharistia 33.177. Officium 9. Oza. Peccatũ 247. Præceptum 85. Probatio 1. Psalterium 1. Sacerdos 21. Tactus 0. Tangibile. Thomas 2.

¶ Tangibile. Calor 17. Cælum 121. Cibus 4. Corpus 52. Diaconus 3. Immunditia. Insensibile 3. Nutrire 2. palpabile 2.3. Passio 14. Probatio 1. psalmus 3. Sensibile 6. &c. sensus 13.22. subiectum 3. Tactus 7.12.14. Tangere.

Aduerbiũ. ¶ Tantum. Hoc adverbium tantum, cum sit exclusiuum, ponit ex parte subiecti, & ex parte prædicati. Possumus. n. dicere. Tantum sortes currit, ideſt, nullus alius currit. Et Sortes currit tantum, ideſt, nihil aliud facit. 1a.q.31.3.2m. *Ab 2. Actio 17. Adam 76. Angelus 159.394.582. Anima 97.221.232 278.315.347. Exclusio 0. Fatum 7. Finis 100. Idea 27.36.43. 44. Imaginatio 5. Imago 26. Peccatum 40.315.381. Pœna 41. 57.69. Pignus 1. Planetæ 1. Possessio 5. Possibile 6. Præceptum 9.26.42.43.45.52.63.72.78.81.120.121.125.130. Præstinatio 15.16.17.20.21.27. Principium 7. Priuatio 12. Professio 6. Publicatio 2. solum. solus 0. Vsura 236.

Quid. 1 ¶ Tarditas. velox, & tardũ dicuntur relatiue, sicut magnũ & paruũ, multum & modicum, seu paucum. Quol. 4.23.9m.

2 Quanto aliquid est maius, tanto uelocius mouetur naturaliter, & tardius uiolenter. Cæ.2.le.11.meº.d. F. Angelus 563.

3 Tardi ad inueniendum, & ad discendum, sunt melius memoratiui, quàm reminiscitiui, ueloces aũt econuerso. Memoª. le.1.primº.a.B. Anima 22 1. Cælum 90.94. Citius. Concupiscibil 55. Diuturnitas. Eustochia 3. Ieiunium 46. Luna 3. Magnanimitas 18. Missa 18. Mortuus 0. Negligentia 2. Pœna 64. Planetæ 1. Præceptum 95. Qualitas 14.

4 Tarditas superflua, minus opponitur rectitudini consilii, q̃ præcipitatio, quia oportet consiliarii tarde.22ę.qu. 53.3.3m. sapientia 7. Velox 0.

¶ Tarentum. Plato 3. ¶ Tarquinius Roma 2.

¶ Taurus est animal melancolicum, ideo multum tenet iram. Et si pinguis sit, multum generat, & superbit. Ps 21. medº. k. C. Pliades.

Qualis. ¶ Taxare. Indulgentia 12, Peccatum 376. Pœna 10.57.68. Religio 68.108. sabbathum 13. sacerdos 34. Vsura 220.222.

¶ Taxillus. Aleator, Auaritia 13.

Quid. 1 ¶ Taeda est quoddam lignum, quod accensum, emittit suauẽ odorem. Iob.41.le.2. primº. G.

¶ Tædium, Accidia 0. Angelus 554. Dæmon 49.

¶ Tegat falasar. s enacherib.

¶ Tegere. Amictus. Arma. Caro 3. Peccatum 199. sãdalia. Tegmen. Visibile 4.

¶ Tegmen. sacerdos 22. Tegere. ¶ Tela. Aranea 0.

Te

Quid. 1 ¶ TEMERITAS. Temere fieri dicuntur, quæ ratione non regun
tur, uel propter impetum uoluntatis, uel passionis, uel ex cõ
temptu, & hoc proprie est temeritas, quæ causatur ex super-
bia, ideo continetur sub præcipitatione, quæ respicit utrum-
que, sed magis primum. 22ę. q. 53. 3. 2m. Arrogantia 0. Au-
dacia 0. Debitum 25. 26. Imprudentia 2. Iudex 5. Iudicium
18. 23.

2 Temeritas siue præcipitatio, est defectus consilii, & species
imprudentiæ. 22ę. q. 53. 2. 5. c. fi. Prudentia 35.

3 Defectus docilitatis, uel memoriæ, uel rationis, pertinet ad
temeritatem, seu præcipitationem. 22ę. q. 53. 2. c. fi.

¶ Temperamentum. Causa 17. Modestia 0. Temperantia 0.

Quid. 1 ¶ TEMPERANTIA est uirtus. Et est uirtus specialis, si sumá-
tur antonomatice, ut refrænat a maxime allicientibus. Sed
est uirtus generalis communiter. 22ę. quæstio. 141. 1. 2. 0. 4.
1m./. q. 180. 1. c./. Virtut. q. 1. 12. 23m. Animus 2. Beatitu-
do 167.

2 Temperantia est uirtus cardinalis. 12ę. q. 61. 0./. q. 66. 1. 4. c./.
22ę. q. 141. 7. 0./. 3. d. 33. q. 2. 1. 0./. Vir. q. 1. 12. 24m./. 25m./. 26m
/. q. 5. 1. 0. Continentia 9. 11. Contritio 36. Litigiũ 1. Mo-
destia 1. Prudentia 76. Rex 9.

3 Temperantia & omnes partes eius, denominantur a defectu
in quo consistit laus earum, sicut fortitudo & omnes partes
eius & laus earum consistit in excessu. 22ę. q. 146. 1. 3m./. 3.
c. 0. 27. 7m./. Ma. q. 2. 6. c./. Vir. q. 1. 12 c./. 13. 13m.

4 Laus eus magis est in uincendo delectationes, quàm in per
sistendo contra impetus earum. 22ę. q. 138. 2. 3m.

5 Non est de ratione temperantiæ, excludere omnes prauas cõ
cupiscentias, sed quòd temperans non patiatur eas sic uehe-
mentes & fortes sicut patitur non temperatus. Verit. quæst.
25. 7. 3m./. 4m./. q. 26. 8. c. fi /. 2m./. Virtu. quæst. 5. 1. 6m. * Ti-
mor 9. 76.

6 Temperantia mensuram accipit, ex conseruatione salutis
corporalis & multo magis ex conseruatione salutis spiritua-
lis. 22ę. q. 141. 6. 3m./. 4. d. 15. q. 3. artic. 1. quæst. 4. c. Virtus
225. 238.

7 Necessitas huius uitæ, est regula temperantiæ, scilicet ut re-
bus utamur, ad necessitatem uitæ præsentis. 12ę. q. 63. 4. c./.
22ę. q. 141. 6. 0./. q. 142. 1. c./. 4. d. 15. q. 3. ar. 1. q. 4 c./. Ma. quæs.
14. 1. 1m.

8 Modus temperantiæ & omnium partium eius, est in retrahé
do a delectationibus corporis. 22ę. q. 141. 2. 3. c./. q. 161. 1. 4.
c./. Vir. q. 1. 12. c.

Diuisio. 9 Partes eius integrales, sunt uerecundia, & honestas, partes
uero subiectiuæ, sunt abstinentia, sobrietas, castitas, & pudi-
citia. Partes autem potentiales seu adiunctæ, sunt continen
tia, humilitas, mansuetudo seu clementia, modestia, bona or
dinatio, ornatus, austeritas, parcitas, seu perse sufficientia, &
moderatio, seu simplicitas. 22ę. q. 143. 0./. 145. 4. 0./. q. 146. 1.
3m./. q. 157. 3. 0./. quæst. 160. 1. 0./. q. 161. 4. 0./. 2. d. 44. qu. 2. 1.
3m./. 3. d. 33. quæst. 3. 2. 0. Austeritas 1. Clementia 5. Con-
tinentia 9.

10 Verecundia non est pars temperantiæ, quasi iuxtans essentiã
eius, sed quasi dispositiue se habens ad eam. 22ę. q. 144. 4. 4m.
* Continentia 9. 10. 11. Delectatio 27. 83. 106. Insensi-
litas 2.

11 Verecundia principalius pertinet ad temperantiam, ratione
motiui, scilicet turpis, & non ratione timoris, secundario ue
ro ad alias uirtutes. 22ę. quæst. 144. 1. 2m./. 4. 4m. * Iustitia
60. 61. 62.

12 Eutropelia reducitur ad temperantiam, ut ei adiuncta. 2. dis.
44. q. 2. 1. 3m./. Virt. q. 1. 12. 26m./. q. 5. 1. 5m.

13 Studiositas est pars temperantiæ adiuncta, seu potentialis.
Et comprehenditur sub modestia. 22ę. q. 166. 2. 0.

14 Patientia non est pars temperantiæ, quia patientia firmat in
bono contra tristitias illatas ab alio, hæc autem circa tristi-
tias tactus, refrænando. 22ę. q. 136. 4. 2m. *Modestia 1. Præ-
ptum 113. Virginitas 19.

Obiectum. 15 Obiectum temperantiæ, est bonum delectabilium in concu
piscentiis tactus, secundum modum rationis, uel legis diui-
næ. 12ę. q. 63. 4. c. *Concupiscentia 19. Delectatio 27. 83. 106.
Fortitudo 6. 16. Ieiunium 4.

16 Temperantia principaliter intendit cohibere delectationes,
sed consequenter intendit ut eis secundum rationẽ. Actum
uero exteriorem magis imperat, quàm eliciat. 4. d. 33. qu. 3. 2.
5m. *Ira 55. Litigium 1.

17 Temperantia principaliter est circa concupiscentias, & dele
ctationes, secundario autem circa tristitiam de absentia dele
ctabiliũ. 12ę. q. 35. 6. 3m./. 22ę. q. 141. 3. 0./. q. 147. 2. 3m./. Eth.
3. le. 19. prin°. B.

18 Temperantia directe modificat passiones concupiscibilis,
quæ tendunt in bonum, & consequenter omnes alias. 22ę.
quæstione. 141. 3. 1m. * Lombardia. Vinum 4. Vir-
tus 41.

19 Temperantia habet passiones pro materia, quietem animi,
pro fine proximo, sed hanc ordinat ulterius in deum, quem
habet pro fine ultimo. 4. d. 14. q. 1. ar. 1. q. 4. 2m./. Virt. q. 5. 4. c./
2m./. 5m.

20 Temperantia munditiam operatur, sed non habet rationem
sanctitatis, nisi referatur in deum. 22ę. q. 81. 8. 2m.

21 Propria materia temperantiæ, sunt passiones, circa delecta-
bilia tactus. 1a. quæstio. 59. 4. 3m./. 12ę. quæst. 61. 3. c./. 22ę. q.
137. 1. c./. 3. d. 33. q. 2. ar. 2. q. 2. 0./. 4. dist. 49. q. 3. artic. 5. q. 2. c./
q. 5. artic. 3. q. 2. 4m./. 8m./. Vir. q. 1. 12. 25m./. 26m./. q. 5. 1. c. fi.
Fortitudo 16.

22 Temperantia principaliter est circa delectationes tactus, quo
ad usum, non autem quo ad iudicium. 22ę. quæstione. 151.
3. 1m.

23 Temperantia proprie est circa maximas delectationes, scilic
cet tactus, idest, in cibo, potu, & uenereis, secundario autem
circa delectationes aliorum sensuum. 12ę. q. 60. 5. c. /. 22ę. q.
141. 4. 5. 0./. 7. c./. q. 143. c./. q. 149. 1. c./. q. 151. 3. 0./. q. 153. 1.
1m./. q. 155. 2. c./. q. 156. 2. c./. q. 160. 1. 0./. q. 166. 1. c./. 2. c./. 3m.
2. d. 44. q. 2. 1. 3m./. 3. d. 33. q. 3. artic. 2. q. 2. 0./. Virtu. qu. 5. 1. c.
fi /. 4. c.

24 Temperantia principaliter est circa delectationes tactus, se- Compaº.
cundo gustus, tertio olfatus, quarto aliorum sensuum. 22ę.
q. 141. 5. 0.

25 Temperantia est circa delectationes tactus, moderando eas,
non autem continentia, sed resistendo eis. 22ę. qu. 155. 3. 1m.
Continentia 7.

26 Temperantia est circa concupiscentias naturalium delecta-
tionum, non autem liberalitas, quia concupiscentia & dele-
ctatio pecuniæ, non est naturalis, sed animalis. Ideo liberali
tas non pertinet ad temperantiam. 22ę. q. 117. 5. 2m.

27 Temperantiæ est refrænare delectationes sensibiles, non au-
tem amicitiæ, idest, affabilitatis, sed canfare delectationes ra
tionis in conuictu. 22ę. q. 114. 2. 2m. *Clementia 5. Conti-
nentia 10. Difficile 12.

28 Integritas, tranquillitas animi, decor, & honestas, maxime
conueniunt temperantiæ, inter ceteras uirtutes. 22ę. q. 141.
2. 1m./. 2m./. 3m./. 8. 1m./. q. 143. c./. q. 145. 4. 0./. q. 152. 5. c./. q.
180. 2. 3m./. 4. d. 33. q. 3. 3. 1m. * Donũ 21. Aequinoctialis. 1.
Honor 24. Insensibilitas 2. Iustitia 60. 61. 62. Pœnitentia 26.
27. Perseuerantia 9. Prudentia 76. Sillogismus 7. Timor 76.
Virtus 77.

29 Temperantia est principalior uirtus, mansuetudine & hu-
militate. 22ę. quæstione. 141. 7. 2m. /. 3m. /. Virtut. quæst. 1.
12. 26m.

30 Temperantia non potest conuenire deo. 4. d. 46. q. 1. ar. 1. q. 1. subiectum.
1m./. 5. 1. c°. 92. *Animal 66.

31 Temperantia & fortitudo, ut uirtutes humanæ, non sunt in
angelis, sed tantum ut operantur moderate & firmiter. 1a. q.
59. 4. 3m./. Vir. q. 5. 2. 16m. *Delectatio 27. 83. 106. Ludus 6.
Mansuetudo 7.

32 Temperantia est subiectiue in concupiscibili. 1a. quæstione
59. 4. 3m./. 12ę. quæst. 61. 2. c./. quæst. 66. 1. c./. quæ. 85. 3. c./.
22ę. quæ. 58. 5. 2m./. 9. c./. 3. d. 33. quæ. 2. artic. 3. q. 2. 0./. 4. dist.
33. quæst. 3. 3. c./. Veritat. quæst. 14. 4 c. fin. /. Ma. quæst. 4. 5.
4m./. Virtu. quæs. 1. 4. c. princip°./. fin./. 5. c. fin./. 10. 1 1m./. q.
5. 1. c. fin./. Eth. 3. lect. 19. prin°. Subiectiue. *Paradisus 2.
3. Christus 88.

¶ Temperies. Paradisus 3. 4.

¶ Tempestas. Cete. 3. 15. Delphinus. Ventus 5.

¶ Tempestiuum. Oratio 17.

1 ¶ TEMPLVM uel altare, soli deo dedicatur, licet nomine- Cui dedica
tur in honore sanctorum. 22ę. quæstione. 85. 2. 3m./. Cont. 4. tur.
capº. 17. 1m.

2 Templum uel tabernaculum oportuit fieri, non quidẽ pro-
pter deum, sed propter homines, ut excitaretur deuotio, &
cognitio dei. 12ę. 4. 1m. * Alexander 1. Angelus 494.
Asilum.

3 Antequam esset templum, fuit permissum populo hebræorũ
construere multa altaria, in diuersis locis, contra legẽ. Ideo
pie destructa sunt per Ezechiam, impie uero per Achab, &
per Iezabel. Ro. 11. lect. 1. meº. A.

4 Templum fuit ædificatum a Salomone, in loco ostenso Abra
hæ. Non autem prius, ne gentes appropriarent illud sibi, uel
destruerent, uel tunc ad pacem. 12ę. q. 102. 4. 2m. * Conse-
cratio 1. 4. 20.

5 Templum fuit secundo ædificatum quadragintasex annis.
Vel primo quo ad pparationẽ, uel quo ad conceptionẽ cor-
poris

Te

poris Christi, uel ecclesiæ. Io. 2. le. 3. meº. c. *Encenia. Figu
ra 13. Piscis 4. Velum 0.

6 Gentiles cooperati sunt iudæis in constructione templinõ
autẽ in cõstructione tabernaculi, quia primum significat sta
tum legis nouæ, secundum uero, statum ueteris legis. 12ę. q.
102. 4. 2m. *Vnctio 89.

7 Templum uel tabernaculum, erat tantum unum, ad exclu-
sionem idolatriæ, & quia cultus corporalis, secundum se nõ
erat deo acceptus, sicut cultus spiritualis. Ideo multiplican-
tur ecclesiæ & altaria nunc, 12ę. q. 102. 4. 3m.

8 Sicut in unitate templi uel tabernaculi, repræsentabatur uni
tas dei, uel ecclesiæ, sic in distinctione eorũ repræsentabatur
distinctio rerum sub deo, 12ę. q. 102. 4. 3m./. 4m.

9 Pars orientalis in templo, uel tabernaculo, significat mun-
dum corporalem, uel uetus testamentum: sed pars occiden-
talis, idest, sanctasanctorum, significat substantias spiritua-
les, uel patriam cælestem, uel statum hunc, 12ę. q. 102. 4. 4m.
/. 5m./. 6m.

Figuraliter. 10 Omne quod inhabitat deus, est templum eius, scilicet ipse
deus, domus sacra, homo fidelis, & quælibet creatura. 1ę.
Cor. 3. lect. 3. prinº. * Ecclesia 0. Planetæ 3. Synagoga. Ta-
bernaculum 1. 4.

11 Christus & mater eius, sunt templum & tabernaculum dei.
Ps. 17. prinº. d. K.

12 Anima iusti dicitur templum dei quadrupliciter. s. quia in
ea deus adoratur, sacrificia offeruntur, deus operatur, eã san-
ctificat, & in eam descendit. Ps. 10. meº. b. C.

13 Fideles dicuntur templum dei, propter deuotionem, cælum
autem, propter sapientiam. Ps. 10. meº. b. C.

14 Templum triplex, scilicet uir iustus, ecclesia, & cor, altare pri-
mi, est cor, secundi Christus uel fides, tertii misericordia. Pri
mum altare circundatur, ideundo ad cor, secundum contẽ
plando, tertium uero, desiderando. Ps. 25. meº. d. K.

15 Templum dei, uiolatur dupliciter, scilicet per falsam doctri-
nam, & per peccatum mortale corrũpendo se uel alios ope-
re uel exemplo. 1ę. Cor. 3. le. 3. prinº. K.

Diuisio. 1 ¶ TEMPORALE dicitur dupliciter, scilicet subiacens tẽ-
pori, uel incipiens in tempore. Primum non conuenit proces
sioni dei, uel gratiæ eius, sed tantum secundum. 1. d. 14. q. 1. 1.
4m./. Opus. 9. q. 31. * Abdicatio. Abtectus. Abscere. Acceptio
7. Accidens 116. Achab. Amicitia 39. Amor 112. 194. Angelus
355. Anima 164. Bonitas T. Canonizatio. Charitas 73. Con
fessio 26. 58. Confirmatio 49. Corona 4. Corporalia 6. Da-
mnatio 53. Datio 19. 20. 28. Delbora 1. Dignitas 4. Dolor 24
44. Electio 21. 33. Eleemosyna 37. Eructuatio 2. Aeternitas 5
Eucharistia 212. Excommunicatio 12. 17.

2 Omnis commodi temporalis precium, potest numismate mẽ
surari. 4. d. 25. q. 3. 3. c. *Fama 1. Festum 4. Fides 155. Filia
tio 52. Finis 63. Frœnum. Generatio 55. 56. Gratia 31. 162.
Hæreditas 0. Hæresis 10. Iesus 4. Imprecationes. Impuritas
2. Indulgentia 5. 29. Infidelis 3. 13. Iudicium 39. 49. Iuramen
tum 33. Laus 2. Lex 79. 85. 106. 108. 128. 129. 135. Liberum
25. Macula 2. 14. Matrimonium 29. 83. 88. 98. Merces 2. 3.
Meritum 6. 59. 102.

3 Mala temporalia, infligũntur impiis in pœnam, non autem
iustis, sed in medicinam. 12ę. q. 114. 10. 3m. * Misericordia 27
Natiuitas 13. Nemesis 1. Nicticorax. Operatio 54. 55. 56.
Oratio 61. Ordo 43. Paupertas 3. Pax 13. 18. Peccatũ 9. 104.
158. 381. Pœna 88. &c. Perfectio 57. Permutatio. Possessio 6.
Potestas 8. Præceptum 139. Prædestinatio 12. Prædicare 12.
Prædicator 6. Præmium 20. 21. 22. Processio T. Prophetia 21.
Prosperitas 1. Prouidentia 35. Prudentia 35. Purgatorium
4. Quies 6. 7. Ratio 38. 49. Religio 29. Saluari 2. Seditio 5.
Sensus 12. Seruire 2. Simonia 0. Solicitudo 7. Spes 54.
Status 1.

4 Fides non est de aliquo temporali, ut de obiecto, sed ut perti
net ad ueritatem æternam. 22ę. q. 4. 6. 1m./. 3. d. 23. q. 2. ar. 4. q.
2. 1m./. Veri. q. 14. 12. 0. * Sterilitas. Suffragia 8. Tabernacu
lum 3. Tempus 32. Terrenum. Timor 71. Tribulatio 9. 18.
20. Verbum 22. Vocatio 133. Votum 27. 41. Vsura 12. 188.
Vxor 12. Christus 169. Zelus 5. 9.

Qui. 1 ¶ TENTARE est sumere experimentum de aliquo, an sciat,
uel possit, uel uelit. Quod contingit sextupliciter, scilicet ver
bis, factis, aperte, occulte, expresse, & interpretatiue. 1a. qu.
114. 2. 0./. 22ę. q. 97. 1. 0./. 2. d. 21. q. 1. 1. 0./. Pe. 25. prinº. 2. K./
1ę. Thess. 3. le. 1. meº. D./. He. 3. le. 2. meº. C. * Achaz. Aga-
tha. Auxilium 36. Charitas 82. 131.

2 Ad perfectam rationem tentationis, tria requiruntur, sci-
licet cognitio dubii, intentio huius, & quòd tentans velit
aliquid discere. Tertium non conuenit deo, nec secun-
dum. Nec etiam secundum conuenit carni, nec mundo. 2.

distinct. 21. q. 1. 1. 0.

3 Tentatio ad prouocandum ad culpam, semper est peccatum
in tentante, non autem semper in tentato. 1a. quæstione
48. 5. 3m./. 2. distinctione 21. quæstione 1. 2. 2m. * Con-
tritio 12. Dæmon 53. &cetera. Dialectica 4. Disputa-
tio. 7.

4 Quanto quis maiori tentationi succumbit, tanto minus
peccat. 12ę. quæstione. 73. 5. c./. 6. 2m./. quæstio. 77. 6. b./. 22ę.
quæstione 162. 6. 1m. /. 2. distinctione. 22. quæstione. 2.
2. 5m. * Explorator. Lupus. Luxuria. 25. Maria 62.
Pœna 95.

5 Omnis tentatio, est ex amore alicuius boni creati, uel timo
re mali contrarii, causato ex amore. Virtut. quæstione,
2. 10. 4m.

6 Occasio tentationis duplex, scilicet ex parte hominis, idest,
propinquare peccato, & ex parte diaboli, scilicet bonum
opus. Prima debet uitari, non autem secunda, exem-
plo Christi. 3a. quæstione. 41. 2. 2m. * Prouidentia 58.
Psalmus 13.

7 Tentatio per se non est appetenda, quia non est utilis, nec
bona, nisi per accidens, scilicet per auxilium gratiæ dei, sed
est mala de se. 3a. quæstione. 41. 2. 2m./. 2. distinctione. 21.
quæstione. 1. 3. 0. * Resistere. 1. Scriptura 6. Si- 3
gnum 14.

8 Tentatio a carne, grauior est, quàm tentatio ab hoste, quia
proximior est tentatio. 2. d. 21. q. 1. 2. 2m.

9 Aliquis dicitur resistere tentationi dupliciter. s. si non uinca
tur, idest, si non consentiat, & uincens eam, idest, paruipen-
dens eam quasi nihil. 3. d. 31. q. 1. 3. c. * Suggestio. Virgi-
nitas 23.

10 Tentare deum expresse, est petere aliquid ab eo, uel aliquid Deum
facere, ut exploret eius sapientiam, pietatem, uel potestatẽ.
Interpretatiue uero, est sine necessitate, & utilitate, commit-
tere se deo in factis, uel in petitionibus. 22ę. qu. 53. 4. 1m. q.
97. 1. 0./. 2. c. fi./. 3m./. 3a. q. 41. 4. 1m./. 2ę. Corinthio. 11. fin./.
He. 3. lectio. 2. meº. C./. capº. 11. le. 4. fin. I./. lect. 6. princº. C.
* Abraham 8.

11 Tentare deum est diabolicum, & semper est peccatum, quia Creationis.
omnis tentatio procedit ex ignorantia, uel ex dubitatione,
1a. q. 112. 2. c./. 22ę. q. 97. 2. 0. * Achaz. Agatha. Gedeon. 1.
2. Irreligiositas 3. Iudæi 26.

12 Tentatio dei, & quælibet alia irreuerentia eius, opponitur
religioni, & est species irreligiositatis. 22ę. quæstione,
97. 3. 0.

13 Superstitio est grauius peccatum, tentatione dei, quia magis
est contra reuerentiam dei. 22ę. q. 97. 4. 0.

14 Adam tẽtatus fuit a diabolo principaliter: sed a muliere in- Adam
strumentaliter. Nec fuit pœna, quia sine difficultate poterat
resistere. 22ę. q. 165. 1. 3m./. 2. 1m. *Dæmon 53. &c. Dæmo-
niaci. Maleficium 4.

15 Conueniens fuit, q; Deus permitteret hominem tentari a dæ
mone, in statu innocentiæ, & iuuari faceret ab angelis bo-
nis. 22ę. quæstio. 165. 1. 0. * Maria 8. 9. 38. 62. Mulier 6.
Pœna 95.

16 Ordo tentationis eius, fuit conueniens. 22ę. q. 165. 2. 0./. 3a.
q. 41. 4. c. *Signum 14.

17 Christus uoluit tentari, quadruplici ratione, scilicet ut no- Christus.
bis daret auxilium, cautelam, exemplum, & fiduciam, 3a. q.
41. 1. c.

18 Modus & ordo tentationis Christi, conueniens fuit. 3a. q.
41. 4 0.

19 Non omnis tentatio Christi, legitur facta in deserto, licet
quidam hoc asserant. s. imaginarie. Alii dicunt Hierusalem
dici desertum. 3a. q. 41. 2. 3m.

20 Christus debuit tentari in deserto, quia diabolus magis ten-
tat solitarios, & tendentes ad meliora. 3a. quæstione,
41. 2. 0.

21 Christus uoluit tentari post ieiunium, quia ieiunium est ar-
ma, contra tentationes, & occasio, & ostendit infirmitatẽ hu
manam. s. famem 3a. q. 41. 3. 0. Ieiunium 13.

22 Christus fuit tentatus in quadraginta diebus ieiunii, præter
illas tres contentationes, quas habuit post ieiunium. 3a. qu.
41. 3. 2m.

23 Diabolus tentans ostendit Christo regna, signando digito,
non autem oculis Christi aliquid repræsentando. 3a. quæstio.
41. 4. 7m.

24 Christus agebat, ut tunc a nemine uideretur, licet diabolus
pertans, crederet uideri Christum ab omnibus. 3a. q. 41. 4. 7m

25 Christus dicitur tentatus per omnia, quantum, scilicet ad pe
nam, non autem tentatione culpæ. 3a. q. 41. 1. 3m./. Heb. 2. le. 4
fi./. cº. 4. le. 3, meº. C.

Te

Quid 1 ¶Tempvs non est quid mathematicum, sed naturale 2.d 2.q. 1.2.c.prin°./.Po^{a}.q.9.7.c. *Ampliatio.

2 Tempus non est idem numero, cum aliquo accidente in substantia fundato,2.d.12.5.2°. *Angelus 539.Augmentū 13.

3 Tempus non est numerus abstractus, sed est numerus numeratus 1^{a}.quæst.10.6.c./.2.distinctio.2.quæst.1.2.c.principio. *Corpus 54.

4 Motus est alteratio mobilis,secundum diuersa ubi,sed tempus est fluxus ipsius nunc ,secundum quòd alteratur ratione 1^{a}.q.10.4.2^{m}.

5 Tempus habet esse perfectum extra animam , quod debetur ei,secundum rationem propriæ speciei.Opuscu.44.capit°.2. *Duratio 2.3.

Du^{m}.1149.6 Immo temporis ratio,completur ex actione ani næ numeratis 2.d.12.5.2^{m}./.Opus.44.0./.Phy.4.le.fi.prin°.c.&c. Resp. Du°.1149.

7 Tempus quo ad suum quasi materiale, fundatur in motu.Sprius & posterius,sed formale eius , completur per actū animæ numerantis.Ideo non esset tempus,si non esset anima 1.d.19.q.2.1.c./.q.5.1.c.prin°./.d.37.q.4.3.c./.2.dist.12.5.2^{m},/. Opusc.44.0./.Phy.4.lect.fi.med°.e. *Ens 6.Aeternitas 17 20.22.Instans 2.&c.Locus 4.Momentum.Mundus 29.

8 In tempore est aliquid,quasi formale,scilicet numerus prioris & posterioris, & aliquid materiale , per quod est tempus continuum 1.distinct.37.quæstio.4.3.c. *Quantitas 10.26. 32.Vbi 1.2.

9 De ratione temporis, sunt duo scilicet quòd accipiantur ad minus duo uel tria nunc,inter quæ est tempus, uel tempora continuata per unum nunc, & quòd sint succendentia 1.dist. 19.q.2.1.c./.d.37.q.4.3.5^{m}.

subiectum.10 Tempus est in primo motu cæli , sicut in subiecto, & primo mensurato, 1^{a}.q.10.6.c./.1.distinct.37.q.4.3.c./.2.distin.2.q. 1.2.c./.d.12.5.2^{m}.

11 Accidit tempori,esse,numerum motus firmamenti,inquantum est primus motus,quia si alius motus esset primus, esset numerus eius 1^{a}.q.66.4.3^{m}.

12 Tempus comparatur ad primum motum, ut mensura, & ut accidens ad subiectum, ad alios autem motus , ut mensura tantum, 1^{a}.q.10.6.c./.2.d.2.q.1.2.c./.4.d.11.q.1.ar.3.q.2.2^{m} /.Spiritu 9.11^{m}.

13 Tempus est unum,ab unitate motus primi mobilis, non autem ab unitate materiæ primæ,1^{a}.q.10.6.c./. 3^{a}. quæstio.75. 7.1^{m}./.1.distinct.19.q.5.2.2^{m}./.2.distin.2.q.1.2./.Opusc. 36. capit°. 1.

14 Vnitas & pluralitas temporis,& instantis,accipitur tātum, secundum primum motum cæli , qui est principium, omnis motus & quietis,3^{a}.q.75.7.1^{m}.

15 Tempus mensurat per se omnem mutationem, cuius termini habent medium quantitatis dimensiuæ, uel uirtutis, 1.d. 37.q.4.3.c. *Anima 21.22.Cælum 73.74.75.Cessare 4 Circuncisio 13.&c.Cœuum.

16 Tēpus duplex,scilicet numerus prioris & posterioris in motu cæli, mensurans omnem motum continuum , habentem ordinem ad motum cæli , & numerus prioris & posterioris in quocumque 1^{a}.q.85.4.1^{m}./.1.d.8.q.3.3.4^{m}./.dist.19.q.2.1. 4^{m}./.d.37.q.4.3.c./.2.d.2.q.1.1.4^{m}./.d.3.q.2.5^{m}. * Creatio 46.49.50.Deus 296.Diuisio 16.Aeternitas 17.Aeuū 9.Ex 2.

17 Continuitas accidit tempori,ratione motus.Ideo tempus mē surans motum non continuum , nec habentem ordinem ad motum continuum cæli,non est continuum 1^{a}.q.53.3.o./.q. 61.2.2^{m}./.q.63.6.4^{m}./.q.85.4.1^{m}./.112ℇ.q.113.7.5^{m}./.1.d.8.q. 3.3.4^{m}./.d.19.q.2.1.c./.d.37.q.4.3.c.fi./.2.d.2.q.1.1.4^{m}./.d.3 q.2.5^{m}.fi./.Veri.q.8.4.1^{m}./.Quol.2.5.c./.Quolib.9.9.c.fin./. Quol.11.4.c./.Opus.36.c°.1./.Meta.11.le.10. fi. Continuū 3. *Fieri 1.Lex 146.&c.168.Mensura 6.Motus 50.

18 Quies cæli non mensurabitur tempore,quia tempus nō mē surat quietem primo, sed secundario.Po^{a}.q.5.5.10^{m}. *Mundus 15.17.29.Natiuitas 14.Pœna 96.Præceptum 18.Præsentia 0.Præteritum 3.Prius 6.7.62.&c. Prolixitas. Propter 4. Quantitas 26.31.Quies 0.Regula 6.Relatio 59. 96. Sponsalia 7.

Esse. 19 Esse prius generatione,continetur sub eo quod est esse prius tempore,sed non econuerso.Metaphysic.7. lect. 13. * Angelus 183. Anima 21.22. Auaritia 14.Cælum 73.74. Cessare 4. Circuncisio 4. &c. Dici 2. Doctrina 18. Ecclesia 6. 7. 10.

20 Successio de esse ad non esse per annihilationem , mensuratur tali tempore, quali & creatio,non autem æuo 2. distinct. 2. quæstione.1.1.7^{m}./.distinctio.12.5.3^{m}. * Enuntiatio 4. Aeternitas 14. 28. 35. 36. Ex 1. Femina 3. Fides 43. Fieri 5.

Te

21 Tempus non mensuratur alio tempore,nec fieri eius , quia totum esse eius est in fieri. Ideo incipit in principio temporis,ut in principio, non autem ut in mensurante 1^{a}.qu.66.4 5^{m}./.1.distinctio.3.L.prin°./.Po^{a}.q.3.17.24^{m}./.25^{m}. *Generatio 47.&c.91.Hæresis 78.&c.115.Incarnari 15.Incipere 2 Indiuisibile 1.Ioannes 3.19.Ius 14.Materia 26. Matrimoniū 12.29.83.

22 Oppositum uidetur dicere.Po^{a}.q.3.17.24^{m}. Respond.Du° 1150. * Medium 11,Mensura 6.7.Meritum 95.96. Natiuitas 14. Nihil 2. Nomen 63. 64. Ordo 26. 27. Pars 11.31. Du^{m}.1150*

23 Esse corruptibilium,non mensuratur æternitate,sed tempore,quia tempus mensurat ea,etiam si actu non mutentur,sicut & quietem 1^{a},quæstione. 10.4.3^{m}./.5.c. * Paulus 27. Prius 6. 8.9. Redemptio 1. Substantia 20. 21. Successio 2. Thales 1.

24 Tempus est per se mensura motus primi.Ideo non mensurat esse, nisi secundum quòd subiacet uariationi , ex motu cæli 1^{a}.q.10.4.3^{m}./.12ℇ.q.31.2.c./.1.d.19.q.2.1.4^{m}./.4.d.17.q.1. ar.5.q.3.3^{m}./.q.2.ar.1.q.3.3^{m}./.d.59.q.3.ar.1.q.3.o./. Po^{a}. q. 5.1.2^{m}./.4.1^{m}./.Quol.4.5.c./.Phy.3.le.5.fi.1.F./.li°.8.lec.21. fi.c.fi. *Testamentum 6.Virtus 120.

25 Immo accidit tempori,esse mensuram motus firmamenti,1^{a} q.66.4.3^{m}. Resp.Du°.1151. Du^{m}.1151*

26 Tempus non mensurat, nisi habentia principium & finem sui esse in tempore,quia etiam motus cæli, secūdum quamlibet circulationem est huiusmodi 1^{a}.q.10.4.c./.1.d.19.q.2.1 c.fi./.d.30.L.prin°. *Vita 24.Vniuersale 22.

27 Tempus non mensurat,nisi quæ aliquo modo sunt in loco , quia tempus consequitur motum localem 3.2,c°.96.fi.

28 Tempus uel dies aliquius rei dicitur, quando res est in optimo statu,& in maximo sui posse.1ℇ.Cor.3.le.2.fi.D.

29 Scriptura diuina creationem rerum, in indiuisibili factā pro nuntiat dicens. In principio creauit deus cælum & terram. Quod quidem principium Basilius principium temporis exponit,quod oportet esse indiuisibile , ut secundum philosophum probatur,1^{a}.quæstio.46. 3.c./. Cont. 2. capit°.19.fin. *Aborsus 2.Abraham 5.7.Accipere 4. Actus 76. Aduentus 7.Alleluia. Operatio.

30 Oppositum uidetur dicere,1^{a}.q.46.3.1^{m}. Resp.sicut Dub°. 129. *Alteratio 7.Ampliatio. Du^{m}.1151*

31 Omnes & solæ operationes, quæ expectant in futurum aliquid ad complementum suæ speciei,sunt per se in tempore. 12ℇ.q.31.2.o./.4.d.17.q.1.ar.5.q.3.1^{m}./.3^{m}./.q.2.ar.1.q.3.3^{m} /.d.49.q.1.ar.2.q.3.c./.q.3.ar.1.q.3.c. * Animal 27. Annexum 1.Apprehensio 3. Augmentum 13. Baptismus 24.79. 163.279.Benefacere 1.Campsoria 1.Charitas 145.Circunsītia 7.&c.Comedere 4.Concilium 4.Confirmatio 15.&c.Cōsilium 6.Cornelius 1.Corpus 46.61.65.

32 Actio est in tempore dupliciter,scilicet uel propter principiū eius,ut actiones rerum naturalium, uel propter terminum , ut actiones angelorum in res temporales.Cont.3.capit°. 61 3^{m}. *Creatio 46. &c.Debitum 22.&c.Delectatio 110.Dæmon 1.69.70.

33 Tempus procreationis carnalis & spiritualis est quinquplex, scilicet conceptionis,alitionis,remissionis,lactationis, & ablactationis 22ℇ.q.1 89.1.4^{m}./.Quol.4.24.ar.9. *Deus 454. Diuisio 13.Duratio 2. Eucharistia 161. Factum 1. Femina 3. Feminalia.

34 Pars nostra intellectiua secundum se est supra tempus.Sensitiua uero, subiacet tempori.Ideo transmutatur secundū cursum eius 12ℇ.q.53.3^{m}. *Fieri 1.Generatio 47. &c. 91. Gloria 18.Gratia 135.Gratuitodo 3.Habitus 77.Hæresis 78. &c. 115.Ieiunium 31.Ignorantia 19.Incarnatio 15. Indulgentia 23.Innocentia 1.Intellectus 92.121. Istrionatus. Iudicium 45.76.86.Iustificatio 29. Lex 97.147. &c. Liberum 25. Luxuria 15. Maria 25. Matrimonium 138. Matutinæ 0. Memoria 1.&c.Menstruus 1.7.Meritum 95.96.Missa 18.Motus 50.Obediētia 16.Officium 7.Omissio 9.Operatio 28.Opus 2.&c.Ordo 1.Passio 89.Peccatum 308.310.Pœna 96.Pœnitentia 22.86.113.

35 Intellectioni nostræ,adiacet tempus, ratione phantasmatū, quo ad secundam operationem intellectus, non autem quo ad primam 1^{a}.q.85.5.2^{m}./.12ℇ.q.113.7.5^{m}./.1.d.8.q.2.3.c./. d.38.3.3^{m}./.2.d.15.quæst.1.3.1^{m}./.4.distinctio.49.q.3.ar.1.q. 3.o./.Con.2.cap°.96.fin./.Verit. q.8.14.12^{m}./.Opuscul.28. capit°.1. * Perfectio 15.41.&c.Præceptum 18.Prædestinatio 1.Prædicari 34.Præteritū 0. Principiatū 3. Prius 6.&c. Psalterium 2.Quando 1.Resurrectio 4.6.7.8.sabbathū 13.sacrim.42.115.saluari 13.14.signū 13.symbolū 8. solertia 2. solicitudo 7.8. subito. Traductio 3. Tranire 1. Velox 0. Vendere

Te

Vendere 10.Virtus 112.Votum 27.44.&c.Vsura 92.&c.107 &c.146.&c.305.Vsus 10.13.Christus 54 59.

Incōi. 36 Tempus commune est,nec est propria possessio alicuius, sed a deo datur æqualiter.Opuscul.73.capit°. 4. *Aborsus 2. Aduentus 7.

37 Tempus fluit ab æuo,non quidem effectiue, sed exemplari ter,ut inferius a suo digniori,inquantum æuum magis accedit primo exemplari 2.d.2.q.1.1.2^{m}. *Charitas 145. Cete.3 Cœuum.Concilium 4.Credere 23.24.Datio 19.

38 A quocumque tempore determinato usque ad præsens , est tempus finitum,2.d.1.q.1.5.17^{m}. *Ecclesia 7.

39 Perfectio permanens,magis significatur per tempus præsens quàm per præteritum,sed in successiuis,est econuerso. Ideo in diuinis,quæ significantur per modum actus,uerius dicuntur in præterito,quàm in præsenti, & uerius in præterito perfecto,quàm in præterito imperfecto,sed econuerso in aliis.1. d.8.q.2.1.4^{m}./.5^{m}./.d.9.q.2.2.o. * Aeternitas 5.&c. Innocentia 1.

40 Verba omnium temporum,uere dicuntur de deo, 1^{a}.q.10.2. 4^{m}./.q.13.1.3^{m}./.q.42.2.4^{m}./.1.d.8.q.2.3.o./.d.9.q.2.2.o./.ℨ 4.c°.23.Io.le.1.me°.2.B./. *Mundus 21. &c. Prædicari 34 Prophetia 92.&c.Quiescere 1.3.Sponsalia 7.&c.

45 Quædam nomina significant tempus, ueeba uero & participia cum tempore,sed aduerbia,habitudinem temporis,1^{a}.q 13.1.3^{m}./.Peritherm.le.4.me°.a.E.&c.

42 Diuersitas temporum non diuersificat ueritatem 4.d.2.q.2. ar.1.q.2.2^{m}.

43 Tempus per se causat obliuionem , sed per studium causat scientiam 4.distinct.50.q.2.ar.2.q.1.3^{m}./.Ethic.lect.11.prin° c./.Phy.4.lect.20.med°.d./.Lect.22.o. * Verbum 48. Vniuersale 2.

44 Tempus matutinum, est maxime aptum orationi & contemplationi,quia tunc cor est liberum a solicitudine.Ps. 5.prin° b.E.Contemplatio 10.

¶ Tenacitas.Auaritia 13.Pertinacia 0.

¶ Tédere.Aduena 1.Amor 183.205.Angelus 466.Aīa 132.Appetitus 16.&c.40.43.Bonitas. 169.&c.Charitas 36.61.Contemplatio 27.Cor 12.Creatura 26.&c. Delectatio 12. Fides 151.Finis 27.65.72.84.123.Humilitas 2.11.12.Imperfectio 2.Intellectus 212.Lex 30.Liberum 11.Longanimitas 1.Magnanimitas 1,2.Motus 18.Nihil 4.Perfectio 82. Pluralila 1.processio 46.47.Proditor.Propositum 1.Religio 23.66.67^{s} Resurrectio 23.Sensualitas 9.12.Simplicitas 1. Spes 53.58. Superbia 23.15.Temperantia 18. Tentare 20. Voluntas 16.

Iniūio. 1 ¶ Tenebræ possunt dici tripliciter, scilicet subiectum lucis, humilitas, & privatio eius.Primo modo & secundo, sunt entia,& creatæ a deo,uon autem tertio modo,1^{a}.q.66.1.c./.5^{m} q.67.4.c./.2^{m}./.3^{m}./.4^{m}./.q.68.3.c./.q.69.1.c./.q.74.3.6^{m}./.2. d.12.L.me°.I./.d.13.3.1^{m}./.3.4.c°.13.fi./.Po^{a}.q.3.6.16^{m}./.q. 4.1.2^{m}./.Ps.23.me°.a.C. *Caligo 0.Cælum 55.

2 B Tenebra tripliciter accipi potest.s.pro pœna,pro Dæmone & pro mundi erroribus.Io.le.3.fi.b.I.

2 A Tenebræ triplices,scilicet ignorantiæ,culpæ,& æternæ dānationis,a quibus liberat Christus,Is.13.fi./.Io.8.lc.2. prin° b...c°.12.le.6.me°.C./.le.8.me°.e.B.

3 Tenebra spiritualis,i.ignorantia,facit tria,sicut & corporalis scilicet sordes,ocium, & pigritiem. Dion.4.le.4.

4 Peccata dicuntur tenebræ,triplici ratione.s.quia carent lumine rationis,fiunt in tenebris,idest, in occulto , & ducunt ad tenebras damnationis.Io.3.le.3.fi.e. * Creatura 23.25.&c. Damnatio 9.42.66.Dies 16. Exorcismus 13. Ieiunium 21. Infernus 12.Macula 5,Natiuitas 15.Opus 4.Symbolum 8. Vespere.Visibile 1.Viso 20.

5 Tenebræ dei & nubes quadruplices.s.humanitas Christi,species sacramentales,fides,& mali,per quos tenebra operatur Ps.17.me°.k.B.

6 Tenebræ opponuntur luci priuatiuæ, non autem contrariæ. Ma.q.1.1.5^{m}.

¶ Tenebræ.Accidentaliter 3.Accusatio 28.Actus 186.187.Angelus 55.57.Auditor 1.Baptismus L.Comprehendere 4. Cōtractus 12.Deus 147.Dignitiæ 3.Fides 73.Forma 89.Fortitudo 52.Fruitio 2.Generatio 53. Homicidium 2. Ieiunium 6. Infamia 1.Ira 9.Liber 23. Luminare 4. Magnanimitas 26. Mansuetudo 2.Matrimonium 80.117.122.126. Memoria 0. Missio 1.Modalis 1.Natura 27.Nomen 10.Holocaustum 4. Oppositio 18.21.Peccatum 99.Periurium 5.Pertinacia 1.Potentia 7.Professio 5.Proportio 3.Religio 99. Restitutio 7.9. &c.Sacerdos 24. Scriptura 16. Simonia 33. Simpliciter 6. Taurus.Verbum 18. Virtus 7. Vnitas 13. Vsura 25.133. 169.177.

Diuiño. 1 ¶ Tenere.ad aliquid dicitur dupliciter, scilicet per obligatio nem ad pœnam, & per carentiam finis.Veri.quæst.23.7.8^{m}. *Absoluere 26.

2 Ad impossibile nemo tenetur 22ℇ.q.79.3.2^{m}./.q.88. 3. 2^{m}./. q.105.1.3^{m}. *Abstinentia 4. Accusatio 9. Aduocatus 1.2. Aleator 0.Amor 46.119.Anniuersarium.Auditor 1. Baptismus 30.Bellum 6.Benefacere.Bonitas. Charitas. Circuncisio 26.Clericus.Comprehendere 4.Confessio.26.&c. Confessor 1.Confirmatio 19. Conscientia 17. 19. Conseruatio 13. Contractus.Credere 14.&c.Damnatio 20. &c. Damnum 2. &c.Debitum 0.Decimæ 1.6.&c.Deus 335.&c.Diuitiæ 7. Dominium 13.Donum 41.Aedificare 2. Eleemosyna 8.16. &c. Episcopus 26.&c.Eucharistia 163.167.179.Exactio 5.

3 Ad aliquid tenemur directe,quod per se est in potestate nostra,indirecte uero,quod faciendo, aliquid quod est in potestate nostra habemus 1.d.48.3.c. * Fama 3.4.Fides 60.Fornicatio 10.12.14.Furtum 8.Ieiunium 18,22.&c.,Ignorantia 10.33.Illegitimus 4.Inquirere 3. Iuramentum 18. Lex 33. Matrimonium 35.36.40.41.60.61.80.117.126. Medicus 8. Melius 3.Meretrix 6.Mors 12.Necessitas 30.31.3 3. Negatio 8.Nescire 4.Obediētia 8.29.&c.Oblatio 3.Obligatio 0.Officium 4.11.Omissio 15.Operatio 23.Oratio 84.Ordo 101. 106.107.Papa 6.Pedagia.Pœna 67.

4 Ad illud proprie dicitur aliquis teneri,quod si non facit,peccat 1.d.48.3.c. *Pœnitentia 62.74.Perfectio 65.82.&c. Præceptum 60.147.Prædicari 35.36.Prælatio 7.Princeps 27.&c. Religio 30.&c.62.&c.Restitutio 0.Sacerdos 26.Sacrificium 11.Saluari 18.Satisfactio 13.&c.Scientia 62.&c.Seruitas 8. Symonia 13.Supor 2.3.Testis 1.&c.Tributum 6.Vendere 8 Votum 23.Vsura 228.&c.Vxor 12.Zachæus.

¶ Teneritas.Dulcedo 0.Ioannes 13.Lachrimæ.

¶ Teneritudo.Animal 78.Ioannes 13.

¶ Tenor.Professio.

¶ Tentio.Comprehendere 4.

¶ Tenuis.Debilitatio.Paradisus 3.4.Puluis 1.Vinum 4.

¶ Tepiditas.Feruor 5.Peccatum 159.

Ter.Appellare 4.Consecratio 29.Encenia. Eucharistia 179. Creationis.

¶ Tertia dies creationis 1^{a}.q.69.1.2.c.prin°. xAdoptio 7. Affinitas 16.Amazones 1.Amor 8.Analogia 3.Aqua 9. Augmentum 22.Crucifigi 1.Dies 22.Eadem.Eucharistia 102.Excandescentia.Excommunicatio 19. Febris 2.Hæresis 115.Ieiunium 26.Inuocentius.Lux 4.Missa 18.19.20.Plante 1.Polisia 6.Refurrectio 41.Tertiana.Terra 14.Vsura 165.284.

¶ Tertiana.Febris 2.

¶ Terrebintus quædam arbor est,generatiua rasinæ,secundum Isidorum, quæ in Damasci partibus magna est , & in græcia est parua.Isa.6.fi. Quid.

¶ Tergere.Manipulus.

¶ Tergiuersari,est ab accusatione omnino desistere inordinatæ 22ℇ.q.68.3.c./.3^{m}. *Accusatio 4.Præuaricator 2. Quid.

¶ Terminatiuæ.Forma 34.Mutatio 2.

¶ Terminus.Accidens 60.Actio 44.49.50,56.64.66.97.Actus 22.28.37.195.196.Agens 45.101. Albedo 1. Alteratio 5.6. Ampliatio.Amor 204.&c.Angelus 9.83.125.126.456.487. Anima 18.88.Annihilatio 4.Apponere 2. Ascendere 8.Assumere 3.6.12.Augmentū 8.Auerso 1.Beatitudo 0.Bis.Charitas 76.Circulus 4.Cognitio 19.Color 5.Conceptio 1.cōclusio.2.confiniū, confilitū 4.contractus 1.contēplatio 24.contētio 4. contrariū 4. contritio 17.corpus 10. creatio 9. Datio 5.Determinatio 0.Deuotio 11. Deus 102. Dies 6.&c.Definitio 1.Dimensio 1.&c.Dispositio 6.dominiū 1.Esse 5.Aestimatiua 3.Eucharistia 90.&c.Ex.Exclusio 1.Extremū. Facere 3.Fallacia 6.Femina 4.Fieri 1.10.11.Figura 1.2. Finiri. Finis 11.&c.40.&c.129.Forma 17.34.94.165.Generatio 16. &c. Gratia 54.8n.Hæresis 47.48.Incipe 3.Indiuiduū 36.Indiuisibile 1.Instans 24.25.26.Intellectus 213.Intēsio 3.Innestigare 1.Ioānes 1.Irascibilis 2.Iustificatio 11.16.24.42.Limitatio.Limites.Materia 38.Matrimoniū 89.Mediū 3. Mēsura 19.Merces 4.Misericordia 8.28.Mors 14.Motus 13.&c.Mutatio 0.Mutatum.Natiuitas 3.Natura 17.22. Negatio 7.8. Numerus 12.18.21.22.Obiectū 8.10.Omnis 4. Opatio 9. 13.14.Orizon 1.Passio 45.56.66.129.Pax 5.Per 2. Perfectio 28.Physica 5.Pollutio 3.Posibile 4.5.Po^{a}.26.49.59. Prædestinatio 47.Prædicari 35.36.Principiatū 1. Processio 6.15. proportio 12.Psalmus 7.puer 15.puritas 2.Qñ 2.Quia. Raptus 9.Ratio 34.57.Reduplicatio 6.Relatio 7.26,27.28.Relatū 4.8.Religio 63.Restitutio 15,Resurrectio 5.se.significatio 2.spirituale 9.successio 2.Tempus 15.32. Transire 0. Tristitia 6.Verbum 35. Via 9.&c. Virtus 37.45.211.270. Vocatio 3.Vsura 100.157.&c.Vri 12.&c.Christus 30.

¶ Ternarius numerus,est numerus perfectus,22ℇ.q.70. 2. c./. 3^{a}.q.53.2.c./.He.4.le.1.me°.G.Ties.Trinarius. Quid.

Te

Ubi. 1 ¶ TERRA est in medio totius mundi, licet pythagorici dixerint ignem esse in medio. Cæ.2.le.20./.26.o./.Psal. 23.prinº. a.E.&c.

2 Terram esse inanimatam, multipliciter probatur, contra rationes Alexandri sequentis errores gentilium, qui attribuebant terræ cultum deitatis. Cæ.2.lect. 18.fi. *Abraham 17. Adã 92. Aer 3.10. Amor 58.194. Angelus 147. Anima 134. Animal 10.&c.19.20.42. Apostoli 37. Aqua 7. Argentum 1. Ascendere 8. Baptismus 23. Bethleem. Cereus 1. Cete.14. Cetus. Chiliastæ. Cimiterium. Corpus 35. Dæmon 115.121. Descendere 13. Ecclesia 16. Eucharistia 160. Flumen 2. Fortitudo 41.

3 Non est possibile, aliam esse terram, præter istam. Et eadem ratio est, de aliis partibus mundi. 1ª.q.47.3.3m. * Grando. Hierusalem 1. Infernus 4. Iudæi 6. Iudicium 81. Iustificatio 16. Limus. Luna 8. Manichæus 2. Mansuetudo 9. Mare 3. Materia 14. Motus 36. Offuscatio. Paradisus o. Physica 4. Plumbum. Pluuia o. Primitiæ 3. Puluis 2. Radix 1. Reptile o. sal. salsedo. seruitus 9. stella 7. Talpa. Tempus 29. Terræmotus o. Terrestris.

4 Terra quadruplex debet habitari, scilicet patriæ, per desiderium, conscientiæ, per discussionem, ecclesiæ, per confessionẽ fidei & unitatem, & carnis, per uirtutes. Ps.36. * Vapor 1. Velox 1. Vermis 1. Vespertilio. Vnctio 38. Vsura 202.203. 204.215.219.294.

5 Patria cælestis, dicitur terra, ratione firmitatis, & illuminationis a sole, idest, a deo. Ps.36.prinº.f.fi.

Quãtitas. 6 Quantitas terræ a superficie eius usque ad centrum eius, sciri potest naturaliter. Opus.10.ar.42./.Opuscu. 11.ar.25./. Opus.53.14m.

7 Tota terra, non habet sensibilem quantitatem, respectu supremæ sphæræ, respectu cuius, est ut centrum. 3.caº.57.2m./. Opuscul.9.quæstione.98. * Dies 25. Elephas 4. Fortitudo. 41.

8 Quantitas montium, nihil est, in comparatione quantitatis terræ, sicut pilus in sphæra. Cæ.2.le.27.meº.d.

9 Longitudo terræ, est ab oriente in occidens, quia est maior distantia, quàm a septentrione ad meridiem, quæ est latitudo eius. Iob 38.lect.2. prinº. B. *Luciditas 2. Maledicere 4. Mare 3.

10 Rotunditas terræ, secundum antiquos, est stadiorũ 400000. Secundum modernos uero, est 180000. Sol autem, est 160. maior terra. Cæ.2.fi. *Vapor 1. Velox 1.

11 Terra est immobilis, & rotunda, seu sphærica. Cæ.2.lect.20. usque fin.

Dum 1152, 12 Oppositum uidetur dicere a simili, quo ad mobilitatẽ. Ma. q.16.9.7m.fi. Resp.Duº.1153.

13 Astrologus demonstrat terram esse rotundam, per ecclipsim solis, & lunæ, naturalis uero per motum grauium ad centrũ 1ª.q.1.1.2m./.12æ.q.54.2.2m./.2.d.24.q.2.2.5m./.Phy.2.le. 3. fi./.Posterm.le.41.fi.

13 Per opus ornatus tertiæ diei creationis, aufertur duplex informitas terræ.s.coopertio per aquas, & defectus plantarum, 1ª.q.66.1.o./.q.69.2.c. Dies 22.

14 Terra sicut dicitur inanis & uacua, quia deerat ei duplex pulchritudo, scilicet una quam habet ex hoc quòd est aquis discooperta, alia quam habet ex hoc quòd est ornata herbis & plantis, ita eius formationem expressit scriptura per hoc quòd dicit, & appareat arida, 1ª.q.66.1.c./.1m./.5m./.q.67. 4. c./.q.68.3.c./.q.69.1.c./.1m./.2.c./.q.74. 3.4m./.2.d. 12.L.medio.G./.Ꝫ.4.capº.13.fin./.Potentia quæst.3.6. 16m. /. quæst. 4.1.c./.2m./.7m./.Spiritu 1 4m./.Psalm.23.princº.a.C./. Psal. 32.prinº. h.

¶ Terra sancta. Hierusalem. Votum 41.

Causa. 1 ¶ TERRAEMOTVS causatur principaliter a deo, secundario autem a uento impellente alium uentum intra terram. Ideo non potest esse simul in tota terra, sed per ducenta miliaria ad plus, & per quadraginta dies, & quandoque per annum. Et euaporat sole subtiliante. Ps.17.prinº.e.H./.f.E.

2 In terræ motu terra uidetur tremere, quia non mouetur tota terra, nec de loco ad locum, sed in se. Iob 38.le.2. princº./. Ps.17.prinº.e.H.

3 Et fit sæpe in locis cauernosis, iuxta mare, quia per frigus claudit poros terræ, & impellit uapores. Ps.17.prinº.f.fin.

4 Tranquillitas uẽtorum, est ante terræ motum: sed post eum, flant, quia exeunt de terra. Ps.17 prinº.f.A.

5 In terræ motu uapor continue exit de terra. Ideo animalia quæ portant caput iuxta terram, inficiuntur, quia uapor ille uenenosus est. Ps.17.prinº.f.fi. Generatio 15. Vapor 2.

6 Terræ motus secundum Senecam, diuisit Siciliã a Calabria, & Hispaniam ab Africa. Ps.19.prinº.f.A.

Te

¶ Terræ nascentia. Sacrificium 34.

¶ Terrenum. Abiectus. Afflictio. Amor 62. Aqua 5. Arra 3. Charitas 90.113. Cete.2. Energumenus 2. Felicitas 7. Iudicium 49. Lex 137. Luctus 2. Manichæus 3. Meretrix 2. Negatio 2. Paradisus o. Pax 11. Peccatum 186. Princeps 2. Ratio 38.49. sandalia. sapientia 10. sors 5. stultitia 4.5.6. Terrestris Verbum 74. Vespertilio. Christus 90.

¶ Terreri. Magi 6.

¶ Terrestris. Anima 134. Animal 12.13. Ascendere 17. Cete.2. Energumenus 2. Helias 4. Ignis 2.5. Incontinentia 5. Mãsuetudo 9. Paradisus o. piscis 2. Plumbum. purgatio 9. Reptile 2. Terrenum. Transfiguratio.

¶ Terreum. Altare 1.2. Terrenum. Terrestris.

¶ Terribilis. Aduentus 10. Continentia 11. Dubitatio 1. Fortitudo 10. Inconstantia 2. prophetia 45.

¶ Terror. Angelus 453.455.

1 ¶ TERTVLLIANVS hæreticus dixit, quòd anima rationalis, habet figuram corpoream, & membra corporea, sicut habet corpus. 2.d.30.q.2.1.c./.Ro.7.lect.4.prinº.I./.2æ.Cor.4. lect. 5. prinº.C. Anima 121. Hæreticus.

2 Error eius, quòd anima crescit, crescente corpore, sed nõ minuitur. 2.d.30.q.2.1.c.fi.

3 Hæresis eius, & Vadrianorum, siue Antromorphitarũ, qui figurant deum, corporalibus lineamentis, 22æ.q. 188.5.c./. Ꝫ.1.cº.20.fi./.spiritu 5.c.prin. Antromorphitæ.

1 ¶ TESTAMENTVM proprie, est percipiendæ hæreditatis institutio filiis a patre. Ideo primo pertinet ad promissiones, secũdo ad mandata, quæ se habent sicut uia ad consequendã hæreditatem promissam. 3ª.q.78.3.3m./.4.d.8.q.2.ar.2.q. 3. 1m. Adoratio 20. Alæ. Angelus 447.568. Arca o. Cæremonia 5. &c. Clauis 9. Episcopus 30. Eucharistia 11.80.170.171. Festum 2.&c. Fides 104. Hæresis 63.64.100. Intestatus. Ioannes 1.2. Irregularitas 4. Legitimatio 3. Missio 30.37. Prophetia 82.92. Scriptura 12. Testari. Vsura 243.276. Quid.

2 Testamentũ dr̃ dupliciter. s. quodlibet pactum, testibus cõfirmatum, & dispositio hæreditatis percipiendæ, non confirmata, nisi per mortem. 1æ.Cor.11.le.6.meº.F./.Gal. 4. lectio.8. prinº. B.

3 Testamentum dei est peccatum initum cum deo in lege, & baptismo. Psal.43.fi.1. *Ala. Apparere.4. Fauus. Femina 1. Ieiunium 18.21. Lex.o. Liber.16.25.29. Mansuetudo.10. Mediator 1. Musica.2. Paulus 30. Præceptum 38.

4 Testamentum dei quincuplex, scilicet pactum dei, lex noua, ueritas testata, testatio mentis, idest, manifestatio, vel certitudo, & placitum, idest, causa. Testimonia vero dei, sunt omnis promissio uel lex uetus, & omne quod sumitur a re extranea, ad faciendam fidem. Psalm.24. medº. h. fi. *Regnum.6.

5 Nouum testamentum, est finis veteris testamenti. psalm.39. prinº. * Acolytus.8. Adoratio 7.20. Angelus 447.568.4. Arca. o. Ceremonia 5. &c. Cidaris Dispensatio 18. Ecclesia. 6. Episcopus. 27. 30. Euangelium. o. Eucharistia. 11.19.170.171. Nouum

6 Omni tempore, fuerunt aliqui pertinentes ad nouum testamẽtũ 12æ.q.106.3.2m. *Feminalia. Fides 104. Figura 12.13.

7 Omnes quibus data fuit lex gratiæ: pertinent ad testamentum nouum 12æ.q.166.1.3m./.q.107.1.2m./.3m./.22æ.q. 108. 1.3m./.3ª.q.8.3.3m./.3.d.40.ar.4.q.1.1m./.q.2.2m /.Io.13. lec. 7.meº.c.prinº. *Immolari. Irregularitas. Lectoratus 5.

8 Status noui testamenti, præfiguratus est in generali, per statum ueteris testamenti, non autem referendo singula singulis. 4.d.43.artic.3.q.2.3m. * Lex o. Lotio. Meritum 110. Minister 1. 2. 3. 4. Mitra. Organum 2. &cet. Pater 4. paulus 30.

9 Quæ fiebant in ueteri testamento, imperfecte repræsentabant ea quæ sunt in nouo testamento. 4.distin.24.q.3. art. 1. q.1.2m.

10 In nouo testamento, facta est manifestior reuelatio, quàm in ueteri testamento. Veri.q.12.14.5m. * præceptum 38. Primogenitus 2. Prophetia 77.82.92.93. Psalmus 3. sacrificium 17.21.&c.37.&c. septem. sterilitas. Templum 2.&c. Tuba 1. Thurificatio.

11 Omnes homines noui testamenti, cantant canticum nouũ.i. mysteria Christi, in ueteri autem, canticum uetus.i. talionẽ, & lymbum. Ps.39.prinº.a.K. *Vestis 3. Christus 196.

12 In nouo testamento, homines inducuntur ad tria, scilicet ad confessionem oris, timorem dei, & ad quærendam gloriam dei. Ps.21.fi.t.

¶ Testatio. Episcopus 27.30. pietas 1. Vsura 241.

¶ Testiculi. Timor 38.

¶ Testificatio. Conscientia 11. Fides 1. &cetera.22.. Iuramentum

Te Tha The

mentum.8. Testis.o. Votum.4.

¶ Testimonium. Accusatio. 22. Falsum testimonium. Fides 85.136. Furtum.3. Gloria.17. Honor.1. &c. Iudæi.4. Iuramentum.3. Lex.6.115. Mandatum.2. Opprobrium.2. Pœna 56. Testamentum.4. Testificatio. Testis.o. Verecundia.8. Votum.5.63. Vsura.275.

Obligatio. 1 ¶ TESTIS esse, quilibet tenetur ad liberandum: non autem ad condemnandum, nisi requiratur a suo superiori, & iuridice.i. in manifestis, & de quibus est infamia. 22æ.q.70.1.o./. 3.3m. * Accusatio.9.14.22. Admonitio.4.

2 Ad testimonium requiruntur duo uel tres testes, & sufficit, nisi in episcopis, presbyteris, diaconibus, & clericis romanæ ecclesiæ, propter sanctitatem, dignitatem, & aduersarios. 22æ.q.70.2.o /. Quol.4 12.o./. Io 8. lec.2. mº.h./. Heb. 10. lec.3.meº.K. * Conscientia.11. Contestatio. Correctio. 12.&c. Fides.22.85.136. Fornicatio.6.

3 In testibus requiruntur tria, quæ habuerunt testes nostræ fidei. s. dignitas, curiositas, & concordia. Psal. 47. meº. c. prinº.

4 Discordia testium, non aufert efficaciam probationis, nisi fit in circunstantiis, quæ uariant substantiam facti. 22æ.q. 70. 2. 2m.

5 Testis debet dicere certum pro certo, & dubium pro dubio: nec peccat mortaliter, errans, præmissa diligentia. 22æ.q.70. 4.1m. * Gloria.17. Honor.1.&c. Iudæi. 4. Iudicium.47 65. Iuramentum.2.3.8.14.

6 Clericus non potest iuste cogi, ut sit testis in causa sanguinis: quia non conuenit ei, cooperari ad occisionem hominis. 22æ.q.70.1.3m. * Lex.110. Legitimatio.3. Mandatum. 2. Peccatum.183.

7 Testis repellitur quadrupliciter. s. primo propter culpam, ut infideles, infames, & rei publico crimine, qui etiam accusare non possunt: secundo propter defectum rationis, ut pueri, amentes, & mulieres: tertio propter affectum, ut inimici, coniuncti, & domestici: quarto propter conditiones, ut serui, & pauperes. & quibus imperari potest: de quibus probabile est, ꝙ de facili possunt induci, ad testimonium ferendũ contra ueritatem. 22æ.q 70.3.o.

8 Falsum testimonium habet triplicem deformitatem. s. periurii, iniustitiæ, & mendacii: ideo est peccatum mortale ex prima & secunda deformitate: non autem ex tertia. 22æ.q. 70. 4.o. * Pœna.56. Pietas.1.

9 Per prohibitionem falsi testimonii, prohibetur omne mendacium. 3.d.37.ar.2.q.1 2m. * Præceptum.135.

10 Per prohibitionem falsi testimonii, prohibentur omnia peccata loquutionis. 22æ.q.122.6.2m. * Prophetia.26.

11 Falsi testes contra iustos, sunt falsi doctores, & adulatores. Psal.26.fi.m. Raptus.18. Resurrectio.47.

12 Testes accipiunt, non quasi precium testimonii, sed quasi stipendium laboris, expensas ab utraque parte, uel ab inducente. 22æ.q.71.4.3m. * Ritus. Simonia.13. Suspitio. 6. Testamentum.8.

13 Deus dat testimonium quadrupliciter. s. per scripturas, inspirationes, miracula, & homines. Psal.49.meº.d.

14 Testes fuerũt adhibiti ad scripturam, sicut fit in priuilegiis, & non ad accessum uxoris prophetæ. Et etiam si ad hoc fuissent adducti, non esset magis contra honestatem, ut uidetur, q̃ factum de fornicatione Oseę. Isa.8.prinº.a.A. Thomas.2. Transfiguratio.2. Votum.4.5.63.

Quid. ¶ Tetragrãmaton est nomen proprium dei, impositum ad significandum substantiam dei, ut est incõmunicabilis. 1ª.q. 13 9.c.fi./.11.1m.

Quis. 1 ¶ THALES fuit primus inter septem sapientes, quorum nomina & tempora ponuntur, & solus tractauit de naturalibus. Meta.lec.4.meº.e.F /. Anima lec.5.meº.d./.lec.12.fi.1. * Diogenes. Septem. Tribulatio. 14.

2 Thales & Anaxagoras dicti sunt sapientes, non autem prudentes: quia non curabant de humanis. Ideo Thales fuit derisus a uetula. Ethi.6.lec.6.fi.f. D.

¶ Thalmuth. Fabula.2. Iudæi.23.24.

Peccauit. ¶ Thamar non excusatur a peccato, nec Iudas fornicans cum ea. 22æ.q.154.2.3m./.4.d.33.q.1. ar.3.q.2.1m./. q. 3. c./. Ma.q. 15.1.6m. * Mendacium.15.

¶ Theaste. Nomen.37.

¶ Theatrum. Cantus.4. Persona.1. Theologia.44.

¶ Thebanus. Socrates.1.

¶ Telisis Christus.153.

Licitus. ¶ Telonium est licitum, si sit auctoritate principis, ad utilitatẽ cõmunem, & moderatus. 4.d.16.q.4.ar.2.q.3.c.fi. * Matthæus. 1. Pœnitentia. Tributum.o.

¶ Theodora. Mulier.19.

The

¶ Theodoricus. Ioannes.19. Processio.49.

¶ Theodorus. Assumere.40. Hæresis.100.

1 ¶ THEODOSIVS Augustus, misit ad Ioannem, in Ægypti eremo prophetam famosum, & certissimum uictoriæ nuntium accepit. 22æ.q.174.6.3m. Imperator.

2 Theodosius senior tantæ reuerentiæ fuit ad ecclesiam, ut beato Ambrosio prohibente eidem ingressum ecclesiæ, non fuerit ausus ecclesiam intrare, quin potius excõmunicauit eum: quia consensit in necem multitudinis thesalonicæ, eo ꝙ suum iudicem occidissent. Quod totum princeps catholicus patienter tulit. Et tandem durissime reprehensus ab ipso, publicam prius egit pœnitentiam, quàm publicum haberet ecclesiæ ingressum Opus.20 liº.3.cº.17.

1 ¶ THEOLOGIA est doctrina necessaria homini, præter sciẽtias naturaliter inuentas ab eo 1ª.q.1.1.o./.22æ.q.2.3.4.o./.1.prolo.1.o./.Ꝫ.1.cº.4./.6 /. Veri.q.14.11.o. * Disputatio.o. Docere.4.9.10. Doctor.o. Doctrina.o. Episcopus.21. Quid.

2 Cum finis ultimus sit supra cognitionem naturæ, inclinatio in finem quæ fit in nobis per uirtutes theologicas, non potest per naturalem rationem cognosci, sed per reuelationem diuinam. Et ideo dicuntur theologicæ: quia diuino sermone sunt nobis manifestatæ. Vnde philosophi nihil de eis cognouerunt. 3.d.23.q.1.ar.4.q.3.c.fi. * Fides.3.4.39.62.78. 87. Intellectus 71.

3 Theologia est sapientia. 1ª.q.1.6.o. /.1. prolo.3.o./.2. prolo. prinº /. Cont.2.cº.4.fi. *Iuristæ.o. Metaphora.o. Paulus.24.

4 Theologia est sapientia, scientia, intellectus, caput, principalis, & ordinatrix omnium scientiarum. 1.prolo.3.c.fi. * Possessio 2. Scriptura.o.

5 Theologia est uelut quædam impressio diuinæ scientię, quæ est una, & simplex omnium. 1ª.q.1.3.2m.

6 Theologia est scientia nobis diuinitus reuelata. 1ª. q. 1. 2. 2m./.1.prolo 3.q.2.1m. * Sensus.37.&c. Virtus.184.&c.

7 Immo theologia est scientia acquisita per studium laborem, & motum intellectus. s. per incipientium eruditionem, prouectorum instructionem, & impedimentorum euitationem. 1ª.prolo.o./.1.prolo.q.1.3.c. Respº. Duº.1153º. Dm.1153m.

8 Theologia est scientia, procedens ex principiis per se notis in scientia superiori s. dei, & beatorum. 1ª.q.1.2.o. /. 6.1m./. 2m./. 22æ. q. 1. 5. 2m. /. 1. prolo. 3. o. /. Veri. q. 14. 9. 3m. /. Trin. 6.o.

9 Theologia est una scientia. 1ª.q.1.3.4.o./.1.prolo.2.o./.3.4. c./.5.2m.

10 Theologia est scientia practica, sed magis & principalius speculatiua. 1ª.q.1.4.o./.5.c./. 1.prolo.ar.3.q.1.o.

11 Theologia est scientia argumẽtatiua. Et maxime proprium eius est, arguere ex auctoritate, sacræ quidem scripturæ proprie & ex necessitate, aliorum uero sanctorum probabiliter: philosophorum autem, quasi extraneæ, rationibus uero naturalis rationis ad aliquam manifestationem: non autem ad probandam fidem: quia per hoc fidei meritum tolleretur. 1ª.q.1.8.o./.1.prolo.5.o./.Veri.q.5.2.11m./.Trin.5.7.o.

12 Theologia disputat contra negantes, si aliquid de sacra scriptura concedant, soluendo tantum rationes eorum. 1ª. q. 1. 8. c.

13 Modus eius est reuelatiuus, oratiuus, narratiuus, cõminatorius, promissorius, & præceptiuus. 1.prolo.5.o.

14 Modus in theologia, est artificialissimus: quia est maxime congruus materiæ eius. 1.prolo.5.1m.

15 Deus est subiectum theologiæ. 1ª.q.1.7.o./. 1.prolo.4.1m.

16 Immo ens diuinum reuelabile, est subiectum theologiæ. 1ª. q. 1. 1. 2m./. 3. c. /. 2m. /. 4. c. /. 1. prolo. 4. o. Respondeo Dubº.1154º. De quibus Dm.1154m.

17 Deum esse subiectum theologiæ, uerum est, cum formalis ratio obiecti in theologia sit a deo. Et tale uerum est subiectum: aliud uero de iis quæ materialia sunt in subiecto, intelligi potest, & non id dicendum esse subiectum dicimus, nisi forte per accidens: sed diximus alibi id esse subiectum: quia reuerentiæ doctorum qui talia dixerunt, in aliquo derogare oderimus. Opus.72.q.1.

18 Theologia non tractat de deo, & de creaturis æqualiter, sed de deo principaliter, de creaturis autem, ut referuntur ad deum, ut ad principium uel finem. 1ª.q.1.3.1m./.7. c./. 2.prolo.prinº./.Cont.2.cº.4.

19 Theologia non est de angelis, nec de aliis creaturis, ut de subiecto, sed ad manifestationem subiecti. Trin.20.3m./.8m.

20 Theologia principalius agit de diuinis, quàm de actibus humanis: de quibus agit, secundum ꝙ per eos homo ordinatur ad perfectam dei cognitionem, 1ª.q.1.4.c.fi. * Circunstantia.29. Fides.78. Homo 36. Intellectus.31. Iuristæ.o. Sapientia.34.

The Tho Thu Ti

21 Theologia considerat actus humanos tripliciter. Cprimo ut per eos homo ad beatitudinem ordinatur: secundo ut in eis est bonum & malum, melius & peius: tertio ut sunt meritorii. 12ℰ. q. 7. 2. c./. 3ᵐ.

22 Theologia non tractat principaliter de singularibus, sed ut sunt in exemplum uitæ, & in cõmendationem uirorum, per quos nobis reuelata est. 1ª.q.1.2.2ᵐ./.1. prolo. 3. q. 1. 2. 1ᵐ. * Vtura.5.14.21.30.44.81.82.116.120.

23 Ad ea quæ considerantur de deo in theologia, utimur effectibus eius. C naturæ uel gratiæ, loco definitionis: quia de deo non possumus scire quid est, sed an est. 1ª. q.1.ª7. 1ᵐ./.q. 2.2 2ᵐ./.q.3.prinº./.q.12.12.c./.1ᵐ./.13.1ᵐ./.q.13 8.2ᵐ./.ℨ 1. cº.1./.31./.32 fi./.Ro.lec.6.mº.H.

24 Finis theologiæ inquantum est practica, est beatitudo æterna 1ª.q.1.4.c.fi./.5.c.

25 Finis theologiæ ultimus, est contemplatio primæ ueritatis in patria. 1ª.q.1.4.c.fi./.5.c./.1.prolo.3.c./.1ᵐ.

Cõparº. 26 Theologia est perfecta & sufficiens, ad omnem perfectionẽ humanam, propter efficaciam diuini luminis. 1 prolo.3.c

27 Theologia illuminat intellectum, nutrit & roborat animã, & mouet affectum: aliæ uero scientiæ illuminant tantum. Hc.5.lec.2.meº.c.

28 Theologia tractat, de consideratis in diuersis scientiis physicis. 1ª.q.1.3.2ᵐ./.4.c. * Apostoli.11.

29 Theologia inquantum est principalis omnium scientiarũ, aliquid in se habet, de omnibus scientiis: ideo non solum res; sed etiam nominum significationes pertractat. 1.d.22. L.prinº. * Cognitio.67.68.

30 Theologia imperat omnibus scientiis, quasi principalis, & utitur omnibus in obsequium sui, quasi usualis. 1. plo.1. c.

31 Theologia est dignior ceteris scientiis. 1ª.q.1.5.o./.Cont. 2. cº. 4. fi.

Duᵐ.11 55. Immo metaphysica est dignior ceteris scientiis, cum sit ordinatiua aliarum scientiarum. 2.d.3.q.3.2.c./.d.24.q.2.1.4ᵐ./.Cont.3.cº.25.6ᵐ./.Ethi 6.lec.6.prinº./. Meta prolo. prinº. Immo logica est dignior ceteris scientiis, cum sit ars artiũ. Poster. prinº. Respº. Dubio.1155º.

32 Theologia est dignior ceteris scientiis, propter nobilitatem materiæ, certitudinem, & altiorem finem. 1ª.q.1.5.o./.Cont. 2. cº. 4. fi.

33 Theologia non accipit aliquid ab aliis scientiis, ut a superioribus, sed utitur eis ut inferioribus, propter nos. 1ª.q.1.5. 2ᵐ./.8.c./.Cont.2.cº 4.fi.

34 Theologia non probat principia aliarum scientiarum, sed iudicat de eis, & reprobat quicquid eius ueritati repugnat. 1ª.q.1.6.2ᵐ. * Deus.159.&c. Fides.3.4. Fiducia.8. Ordo.42. Poetica.1.

35 Theologia non accipit principia sua nec supponit ea ab alia qua scientia humana, sed accipit ea immediate a deo. 1ª. q. 1.5.2ᵐ./.6.1ᵐ./.1.prolo.1 c./.1ᵐ./.2 c./. Cont. 2.cº.4./. Trin. 6. c /. 20.o.

36 Theologia est de rebus, secundum quòd cognoscuntur lumine reuelationis diuinæ: metaphysica uero, secundum quod cognoscuntur lumine rationis. 1ª.q.1.1.2ᵐ. * Possessio.2.

37 Theologia est de omnibus, non in cõmuni, ut metaphysica, sed secundum proprias rationes. 1.prolo.2.c.

38 Philosophi considerant creaturas, ut sunt in propriis naturis, ideo proprias causas & passiones inquirunt, theologia uero ut exierunt a primo principio, & ut ordinantur in ultimum finem. s. in deum. 2. prolo. prinº./.Cont.2.cº.4.

39 Philosophia primo tractat de creaturis, & ultimo de deo, sed theologia econuerso. Cont.2.cº.4. fi.

40 Theologia sacra, differt secundum genus, a theologia naturali. i. a metaphysica. 1ª.q.1.1.2ᵐ.

Duᵐ.11 56.41 Oppositum uidetur dicere. 12ℰ.q.54.1.1ᵐ. Respondeo sicut Dubio.1110º.

42 Theologia est magis diuina, & magis sapientia, quàm metaphysica. 1ª.q.1.6.c./. 1.prolo.3.c. * Sapientia.22.&c.

43 Theologia uiæ, subalternatur theologiæ beatorum. 1ª.q.1. 2.c./.1ᵐ./.Trin.6.1ᵐ./.7ᵐ.

44 Theologia gentilium triplex. s. ciuilis, fabularis, & naturalis. Prima est sacerdotum in templis, secunda poetarum in theatris, tertia uero philosophorum in mundo. Ro.le.7. fi.

Philosophus ¶ Theophrastus secundum aliquos, fecit librum de lineis indiuisibilibus. Cç.3. lec.3. prinº.b.fi.

¶ Theosebia, Cultus.5. Eusebia. Latria.o.

¶ Theotocos. Maria.34.

Quid. 1 ¶ THESAVRVS. Diuitiæ effusę, non sunt thesaurus, sed tantum diuitiæ congregatę in uno. Col.2.lec.1.meº.I.

2 Thesaurus licite possidetur ab ecclesia. Io. 13. lec. 5. meº.a. E. * Bonitas.204. Credere.6. Phantasia.2. Gazophilatium.

Tho Thu Ti

1. Lex.46. Memoria.1.10. Restitutio.16.

¶ Thocos. Vsura.183. &c.

¶ Tholetanum Donatus.

Apostolus. 1 ¶ THOMAS ante passionem Christi, fuit ceteris apostolis debilior, sed postea fortior: quia solus percurrit orbem terrarum. Io.11.lec.3.fi.

2 Et iubetur tangere Christum, ut sit testis resurrectionis eius, licet crederet solo aspectu. Magdalena uero prohibetur: quia mulier erat. 3ª.q.54.4.2ᵐ./.q.55.6.3ᵐ./.3.d.21.q.2. ar. 4. q. 3. 3ᵐ.

3 Thomas aliud uidit, aliud credidit. 22ℰ.q.1.4.1ᵐ./. 3ª.q.55. 5.3ᵐ./.3.d.21 q.2.3.2ᵐ./.Hc.11.lec 1.fi.

4 Thomas petiit pœnam sui percussoris, propter deum: non autem ex zelo uindictæ. Vit.q.2.8.14ᵐ.

Martyr. 5 Thomas Cantuariensis, sustinuit scandalum publicum, ut occurreret maiori periculo. l. libertatis ecclesiæ, & repetiit, res ecclesiæ, cum scandalo Regis. 22ℰ.q.43.8.b./. 4.d.38.q.2. ar.4.q.3.b.1./.5ᵐ. * Prælatus.27.

¶ Thorus. Fornicatio.11.

Figura. 1 ¶ THVRIFICATIO non cessauit in nouo testamento: quia significat deuotionem orationis, non ut futuram, nec ut effectum eius, sed ut semper habendam. 3ª.q.83.5.2ᵐ./. 3. d. 37. ar.5.q.3.1ᵐ./.4 d.1.q.2.ar.5.q.3.1.3ᵐ./. d.11.q.2. ar.2.q 3.7ᵐ. Oratio.49. Sacrificium.34.

2 Vtimur thurificatione, non ex statuto legis ueteris, sed ecclesiæ, ad reuerentiam eucharistiæ, & ad representationem effectus gratiæ: ideo primo fit altari, quod significat Christi: secundo omni homini per ordinem: quia gratia deriuatur a Christo ad fideles, officio ministrorum. 3ª.q.83.5.2ᵐ.

Figura. 1 ¶ THVS offerebatur in sacrificiis ueteris legis, ad significationem deuotionis necessariæ offerentibus, & bonæ famæ: quia pingue & odoriferum est. 12ℰ.q.102.3.14ᵐ.

2 Nec ponebatur in sacrificio zelotipiæ: quia non procedebat ex deuotione, sed magis ex suspitione. 12ℰ.q.102.3.14ᵐ.

¶ Tibia. Elephas.7. Musica.1.

¶ Tiberius. Imperator.7. Raptus.13.

¶ Tiburtinus. Imperator.5.

¶ Tigris. Flumen.2.

Differẽtia. ¶ Timiditas est peccatum, leuius intemperantia, ratione peccantis, triplici ratione & obiecti siue materiæ necessarioris. s. quia timidus est minus compos suæ mentis, & peccatum eius est minus uoluntarium depliciter. s. cum principium eius sit ab exteriori impellente, atque minus circa singularia, & minus de facili potest contra timiditatem remedium adhiberi. 22ℰ.q.142.3.o./. Ethi.3. lec.22.prinº.a.&c. * Fortitudo 15. Misericordia.20.

¶ Timocratia. Principatus.

Quid. 1 ¶ TIMOR inter ceteros animæ motus, post tristitiam, magis obtinet rationem passionis, & est specialis passio. 12ℰ.q.41. 1.2.o. * Admiratio.4. Coactio.1. Concupiscentia.4. Datio. 16. Formido. Fortitudo. 4.10.11.15.24. 26.29.36. Fundamentum.3.

2 Timor in communi, est desiderium. i. motus appetitus, secundum fitolem mouens. 3.d.34.q.2. ar.1.q.1.o. * Honor.30 32.

3 Timor est amor causaliter: non autem essentialiter. 3. d. 34.q. 2. ar. 1. q. 3. 3ᵐ. * Ioseph. 3. Matrimonium. 38. Metus.

4 Timor est tristitia, non quidem essentialiter, sed ratione obiecti tristantis si sit præsens. 12ℰ.q.41. 2. 3ᵐ. * Passio. 40. 41. 42.

5 Timor eorum quæ sunt sub homine, pertinet ad infirmitatem hominis; non autem timor dei, sed est maxime perfectionis. 3.d.34.q.2.ar.1.q.3. 2ᵐ. * Præceptum.115. Stupor.2. Tremor. Trepidatio. Verecundia.3.

6 Timor non est uirtus theologica: quia non habet deum pro principali obiecto, sicut amor, sed malum. 12ℰ. q. 68. 4. 4ᵐ./. 22ℰ.q.19.9.2ᵐ./ 3ᵐ./.3.d.23.q.1.5.1ᵐ./. d.34.q.2. ar.3.q. 4.c./.Virt.q.1.12.11ᵐ.

Subiecti. 7 Timor pertinet ad appetitum sensitiuum. 12ᵉ. q 41. 1. c./. 22ᵉ. q. 7. 1. c. Anima. 318. * Animal. 66. Cor. 13. Defectus. 16.

8 Timor nullo modo est in concupiscibili, sed in irascibili. 12ᵉ.q.23.1.c./.q.41.2.3ᵐ./.q.42.3.2ᵐ./.3.d.26.q.1. 2. c. fi./. d. 34. q. 2. ar. 3. /. Ma. q. 11. 2. 6ᵐ. /: Anima. 3. lec. 14. meº. d. Anima. 319.

9 Vis appetitiua perficitur contra concupiscentiam inordinatam delectabilium, dono timoris: ideo timor correspondet temperantiæ. 12ᵉ. q. 68. 4. c. fi. /. 1ᵐ. /. 4ᵐ. /. 22ᵉ. q. 141. 1. 3ᵐ.

10 Decertantes non timent propter potentiam decertãdi, sed propter

Ti Ti

propter defectum eius. 12ℰ.q.43.2.3ᵐ. * Dæmon.35.

11 Decapitandi non timent: quia non habent spem euadendi, quæ requiritur ad timorem. 12ℰ.q.42.2.c.fi./.q.43. 2. c./. 2ᵐ./.3ª.q.1 5.7.c.

12 Timor nullo modo est in deo, quia deus non habet superiorem. 22ℰ.q.19.1.1.2ᵐ./.ℨ. 1.cº.89.8ᵐ.

13 Habitus & actus doni timoris, & passio eius, fuit in Christo, secundum φ appetitus eius, refugiebat læsionem corporis, non autem incertitudo futuri, nec ultimum timiditatis actu, nec habitu. 3ª.q.7.6.o./.q.15.7.o./.3.d.15. q.2. ar. 2. q. 3.o. Desiderium.8. Ioseph. Iudicium.30.88.

14 Timor filialis, est in beatis, quo ad actum reuerendi deum, non autem quo ad actum timendi separationem a deo. Nec timor seruilis, idest de pœnis, est in eis. 12ℰ.q.67.4.2ᵐ./. 22ℰ.q.19.1 1.o./.3.d. :4.q.2.ar.3.q.2.1ᵐ./.q.4.o./. Veri. q. 26. 8.c.fi./.Vir.q.4.2.2ᵐ./.Iob.26.fi.C./.Psal.18.fi.F.

15 Timor est in damnatis, propter successionem pœnarum, nõ tamen propter, quia tunt sine spe. 12ℰ.q.67.4.2ᵐ./.3.d.31.q. 2.ar.1.q.2.1ᵐ./.Psalm.18.fi.fi.

Obiectũ. 16 Obiectum timoris, est malum futurum, difficile, cui resisti non potest. 12ℰ.q.41.1.o./.2.4.c./.q.42.2.3.5.c./.q. 43. 1. c./. q.44.2.c./.3ᵐ./.22ℰ.q.19.1 1.c./.q.123.3.c./.q.144.1.c./.2.c./. 3.d.26.q.1.2.c.fi.

17 Timor primo, & per se respicit malum, ut proprium obiectum, bonum autem, ut habet respectum ad malum duplex, scilicet priuans bonum, uel inflictum a bono. 12ℰ. q. 42.1.o./.q.43.1.1ᵐ.

18 Timor respicit duo, scilicet malum quod refugit, & bonum quod sua uirtute potest infligere malum. 12ℰ.q.42.1. c./. q. 43. 1.1ᵐ./. 22ℰ. q.19.1.c.9.2ᵐ./.3ª.quæst.7.6.o./.Ro.8. lec.3. prinº.1.

19 Deus timetur, non quidem ut malum, sed quia infligit malum pœnæ. 12ℰ.q.42.1.c./.22ℰ.q.19.1.6./.9.2ᵐ./.3.d.34. q.2. ar.2.q.1.3ᵐ. * Agonia.1. Correctio 16. Debitum. 15. Diffidẽtia. Dolor.44. Erubescentia. Fortitudo.4. 10.&c. Humilitas. 2.15.22.

20 Deus est obiectum timoris, ratione iustitiæ, spei uero ratione misericordiæ. 22ℰ.q.19.1.2ᵐ./ 3.d.26.q.2.1.4ᵐ.

21 Timor est de malo naturę, non autem proprie de malo culpæ, nisi ratione exterioris causæ, scilicet seductionis, & hu-iusmodi. 12ℰ.q.42.2.3 o./.22ℰ.q.144.2.c. * Magnanimitas. 16. Meritum. 36. Nomen. 84. Ordo. 107. Perseuerantia. 4.

22 Malum naturæ, dupliciter non timetur, s. quando est multum distans, uel quando est incurabile. 12ℰ.q.42. 2. o /. 6. 2ᵐ. * Princeps. 11.

23 Insolita, & repentina, maxime timentur, quia uidentur esse maiora mala, & minus remediabilia. 12ℰ.q.42.5.o./.quæ. 48.3.3ᵐ. * Sacrilegium. 8. Segnities. spes. 60. 61. 62. 63. 65. Verecundia. 3.4.12. Virtus. 114. Voluntas. 42.

24 Quæ non habent remedium quando sunt in præsenti, maxime timentur de futuro, non autem si carent remedio, dũ sunt futura. 22ℰ.q.42.6.o.

25 Malum quod timetur, semper est a causa extrinseca. 12ℰ. q. 42.3. c./. 3ᵐ./. 4. c. * Votum. 52. Vsura. 140. 200. 214. 215.216.

Causa. 26 Timor ut est causa extrinseca, idest ut est passio consequẽs phantasiam mali imminentis, potest timeri, non autem secundum φ subest uoluntati. 12ℰ.q.42.4.o. * Amor. 165. Angelus. 453. Apprehensio. 2. Confessio. 73. Debitum. 15. Dolor. 9. 44 Fides. 2. 101. 102.

27 Timor oritur ex fuga mali, quæ oritur ex desiderio boni. Ideo timor dicitur desiderium. 12ℰ.q.41.2.3ᵐ.

28 Timor per se nascitur ex amore, sed per accidens causat amorem. 12ℰ.q.43.1.1ᵐ./.22ℰ.q.123.4.2ᵐ./.q.125.2. c./. qu. 126.1.c./.q. 175.2.3ᵐ. * Humilitas. 15. Lex. 105. Liberalitas 4. Miseria. 20. 43.

29 Amor est causa timoris, dispositiue, & materialiter, sed illatiuum mali, est causa timoris effectiue. 12ℰ.q.43.1.o./.2.c./. 22ℰ.q.19.9.3ᵐ./.Psal.18.fi.F.

30 Defectus est causa timoris, dispositiue, & materialiter, ex parte timentis, sed ex parte eius qui timetur, uirtus & robur est causa per se, per accidens autem defectus. C ignorantia, iniustitia, læsio, uel timor læsionis. 12ℰ.q.44. 2. o./. Psal. 26. prinº. a. D. * Mors. 18. Præceptum. 106. 115. Reuelatio. 4. Saluari. 7. Sapientia. 32. 41. 42. Superbia. 34. Virtus. 114.

31 Sensus non apprehendit futurum, sed ex apprehensione presentis, animal mouetur instinctu naturali, ad timendũ, uel sperandum futura. 12ℰ.q.41.1.3ᵐ.

32 Timor consequitur desperationem uincendi. 12ℰ.q.25.3.c. Desperatio. 8. * Vsus. 14.

33 Mites, & astuti, occultant iram, & norent improuisos. Ideo magis timentur quàm acuti iræ. 12ℰ.q.42.5.2ᵐ.

Effectus. 34 Timor causat contractionem caloris, & spiritus, ab exterioribus ad interiora. sed propter frigus causatum ex imaginatione, refugiunt a corde, & a superioribus ad inferiora. sed ira facit econuerso, propter calorem & subtilitatem spirituum. Ideo timor supra fugam & abhominationem, addit quandam depressionem animi, propter difficultatem mali. sedira facit promptos, & audaces ad inuadendum. 12ℰ.q. 25.1.c./.q.44.1.3.o./.q.45.4.1ᵐ./.3ᵐ. * Annuntiatio.8. Appetitus.75. Audacia.15.

35 Timor impedit operationem exteriorem, ex parte membrorum, propter defectum caloris, sed confert ei ex parte animæ, per solicitudinem, nisi perturbet rationem, propter excessum. 12ℰ.q.44.4.o. * Baptismus.136. Coactio.1. Confessio.18. Consilium.7. Desperatio.10.

36 Timor facit tacere, quia contrariatur formationi uocis. 12ℰ q.44.1.2ᵐ. * Dolor.9. Excessus.2. Experientia.12.13.

37 Timor facit pallere, sed uerecundia rubere, quia obiectum primi, opponitur naturę, & apperitui animali, obiectum autem secundi opponitur secundo tãtum. 12ℰ.q.44.1. 3ᵐ./. 3ª.q.72.9.c./.4.d.7.qu.3.ar.3.qu.2.c./.Psalmus.44. meº.h./. Ethi.4.lec.17.prinº.c.

38 Timor causat fictim, solutionem uentris, emissionem urinæ, & seminis, propter contractionem uentri-, & testiculorum. 12ℰ.q.44. 3.1ᵐ. * Iustificatio. 33. 34. Liquefactio. Meritum. 36. Passio 95. Pauor. Peccatum. 279. Pœna. 90. Pœnitentia. 50. &c. Pietas. 20. Princeps. 11. Pusillanimitas. 1. Radix. 3. Reuerentia. 1.4. saluari. 7. seruitus. 1.18. spes. 44. Temperantia. 11. Tentare. 5. Tremor. 0. Tristitia. 22.

39 Timor dei operatur ad uitationem omnis peccati, etiam negligentiæ. 22ℰ quæst. 54. 2. 4ᵐ. * Rom. 11. lect. 5. fi. K.

40 Timor qui est secundum rationem, excusat totaliter a peccato, non autem timor inordinatus, sed diminuit peccatum, inquantum est inuoluntarius. 22ℰ.q.125.4.o.

41 Timor duplex, scilicet naturalis, idest, de malo corruptiuo, & non naturalis, idest, de malo contristatiuo non repugnãte naturę. 12ℰ.q.41.3.o.

42 Species timoris sunt sex, scilicet segnities, erubescentia, uerecundia, admiratio, stupor, & agonia. 12ℰ.qu. 41.4.o./.22ℰ. q.19.2.1ᵐ./.3 d.34.q.2.ar.1.q.2. 6ᵐ./. Verit. q.26 4 7ᵐ. * Admiratio.4.

43 Quilibet timor habet duos actus, scilicet actum principalem quem elicit, idest, refugere malum, & actum imperatum, scilicet facere uel dimittere aliquid. 3. d. 34.q.2.ar.3. q. 2.3.c. * Defectus.16. Solicitudo.o.

44 Timor duplex, scilicet filialis, & seruilis. 12ℰ.qu.67.4.2ᵐ./. 22ℰ.q.7.1.c./.q.22.2.o./ Virt.q.4.4.2ᵐ.

45 Timor quadruplex, scilicet humanus uel mundanus, seruilis, initialis, & filialis siue sanctus seu castus. 22ℰ.q. 19.2.c./. 3.d.34.q.2.ar.1.q.2.o./. Virt.q.2.1.o.13ᵐ./. Psalmus. 18. fi.f./. Psalmus 21. fi.t./.Ro.8.lec.3.meº.I.&c.

Comparatio. 46 Timor & pauor differunt secundum magis & minus. Timor enim facit motum cordis secundum Systolem, sed pauor quasi immobilitat. Cor. Isa. 8. meº.c.I.

47 Timor & tristitia, habent conuenientiam in malo. sed differunt, quia primum est de futuro & arduo, secundum autem de præsenti & absolute. 12ℰ.qu.42.3.2ᵐ./.3ª. qu. 15.7.c. Amor. 178. Audacia. 6.13. &c. Concupiscentia. 4.

48 Timor magis respicit rationem difficilis, quàm spes. 12ℰ.q. 44.2.3ᵐ. * Diffidentia.

49 Ea quæ augent spem, diminuunt timorem, ut experientia, & omne augens potestatem. 12ℰ.q.42.5.1ᵐ.

50 Timor ut inordinatus mortis tantum, idest, timiditas, opponitur fortitudini, non autem timor qui est secundum rationem, nec timor inordinatus aliarum rerum, quia includitur in quolibet peccato. 22ℰ.q.125.2.o./. Fortitudo. * Dolor 9. Erubescentia. Fides. 102. Fiducia. 5.6.12. Fortitudo. 0.&c.24.36.42. Fundamentum. 3. Honor. 32. Impauiditas.

51 Timor initialis & filialis, differunt secundum status, sicut imperfectum & perfectum, non autem essentialiter. 22ℰ.q. 19.8.o /.3.d.34.q.2.ar.1.q.2.3ᵐ./.ar.3.q.2.o./. Rom. 8. lec.3. meº. G. Longanimitas. 2. Misericordia. 32. Negligentia. 10.

52 Timor mundanus & humanus, pro eodem computantur, quia cõueniũt in una rõne auertendi a deo. 22ℰ.q.19.2.5ᵐ.

53 Timor mundanus & humanus, differunt secundum speciem naturæ, sed sunt in eodem gradu secundum meritum & demeritum. 3.d.34.q.2.ar.1.q.2.4ᵐ. * Pauor. Pœnitẽtia. 24.51.52. Pietas. 20. Præsumptio. 70. Reuerentia. 1. securitas. 3.4. solicitudo. 1. spes. 16. Tristitia. 1.

Ti Ty

Seruilis. 54 Timor mundanus uel humanus respiciunt pœnam auertentem a deo. sed timor seruilis & initialis, pœnam trahentem ad eum. seruilis principaliter, alius secundario. 22ę. qu. 19. 2. 4m.

55 Timor seruilis & filialis non sunt idem secundum substantiam, sed differunt essentialiter, & specifice. 22ę. q. 19. 2. 3m. / 5. o. / 3. d. 34. q. 2. ar. 3. q. 1. o. / . Ro. 8. lec. 3. meo. K.

56 Timor filialis, non contrariatur virtuti spei, sed sibi mutuo cohærent, & se inuicem perficiunt. 22ę. q. 19. 9. 1m. / 3. d. 26. qu. 2. 1. 4.

57 Timor seruilis, ex amore sui causatur. 22ę. qu. 19. 6. c prino. Charitas. 156. 157. Datio. 16. Desectus. 16. Fides. 101. 102.

58 Timor seruilis, manet cum charitate, quo ad substantiam eius, non quo ad seruilitatem. 22ę. q. 19 6. o. / . 8. 2m. / . 10. c. / . 3. d. 23. q. 3 ar. 4. q. 1. 2m. / . d 34. q. 2. ar. 2. q. 1. c. / . q. 3. o. / . Ver. q. 14. 7. 2m. / . q. 28. 4. 3m. Finis. 138. Fortitudo. 24.

59 Timor seruilis secundum suam substantiam est bonus, sed seruilitas eius é mala. 22ę. q 19. 4. o. / . 3. d. 34. q. 2. ar. 2. q. 1. c. / . q 2. o. / . Rom. 8. lec. 3. meo. K. Iustificatio. 34. Meritum. 36. Pœnitentia. 18. 2. 4, 50. &c. Perseuerantia. 2. 4.

60 Visus & actus timoris seruilis, potest esse bonus & malus. 3 d. 34. q. 2. ar. 2. q. 2. o. * Præceptum. 104.

61 Timor non est peccatum secundum se, sed ut est inordinatus. Et tunc est peccatum mortale, & quandoque ueniale. 22ę. q. 125. 3. o. / . 4. c. / . qu. 126. 1. o. * Princeps. 11. Radix. 3. Sapientia. 41. Seruitus. 17. 18. Spes. 16.

62 Timor seruilis, semper cum peccato mortali habetur. 2. d. 28. 4. 5m.

63 Timor mundanus, semper est malus, quia causatur ab amore semper malo, scilicet ab amore mundano. 22ę. q. 19. 3. o. / . 9. c. / . 3. d. 34. q. 2. ar. 1. q. 3. c. / . L. prino. / . Psalmus. 18. fi. f. K. / . Ro. 8. lec. 3. meo. k.

64 Timor mundanus, est tantum in hoc mundo. Psalmus. 18. fi. f. K.

Filialis. 65 Timor filialis, & timor castus, sunt idem. 22ę. q. 19. 2. 3m. / . 3. d. 34. q. 2. ar. 1. q. 2. c. / . ar. 3. q. 1. c. * Charitas. 128 156. 157. Defectus. 16. Experientia. 12. 13. Ioseph. 3. Iustificatio. 33. 34. Lex. 104. Peccatum. 140. 276. 279.

66 Timor filialis habet duos actus, scilicet reuereri deum, & timere separationem. 22ę. q. 67. 4. 2m. / . 3. d. 34. q. 2. ar. 3. q. 3. c. / . Vir. q. 4. 4. 2m. / . Psal. 18. fi f. Pœnitentia. 50. &c. Præceptum. 53. 60. 64. 104. Reuerentia. 1 4. Sacramentum. 129. Saluari. 7. Sapientia. 41. 42. Seruitus. 17. 18. Testamentum. 12,

67 Timor filialis augetur, aucta charitate. Seruilis uero diminuitur, secundum actum eius, non autem secundum substantiam. 22ę. q. 19. 10. o. / . 3. d. 34. q. 2. ar 3. q. 3. o. / . Psalmus. 18. fi. f.

Donum. 68 Timor filialis, siue castus, est primum donum, inter septem dona spiritus sancti, non autem timor mundanus, uel humanº, nec seruilis, licet sit a spiritu sancto. 22ę. q. 19. 9. o. / . 12 1m. / . 3. d. 34 q. 2. ar 1. q. 3. o / . ar. 2. q. 1. o. / . Ro. 8. lec 3. prinº. I.

69 Donum timoris, sonat in magnam excellentiam, secundū quā importat reuerentiam ad deum. 3. d. 34. q. 1. 2. 7m. / . q. 2. ar. 1. q. 3. 2m. * Beatitudo. 169. Donum. 21. 28. Experientia. 12. 13. Pietas. 20.

70 Actus doni timoris in beatis, est habere reuerentiam ad deum. 12ę. q. 67. 4. 2m. / . 3. d. 34. q. 1. 3. 6m. fi. / . Vir. quæstion. 4. 4. 2m.

71 Ad donum timoris pertinet, omnia temporalia ex reuerentia diuinæ maiestatis despicere. 3. d. 34. q. 1. 2. c. / . 3. 6. fi. / . 4. c. * Præsumptio. 14 Sapientia. 41. 43.

72 Timor qui est speciale donum, potest inueniri in omnibus actibus uirtutum, sicut & superbia in omni peccato. Ma. q. 8. 2. 5m.

73 Donum timoris, eminentius retrahit a malis, propter reuerentiam dei quam uirtus moralis. 12ę. q. 68. 4. 4m.

74 Donum timoris, datur contra superbiam: nec tamen est humilitas, sed est principium eius. 22ę. q. 19. 9. 4m.

75 Donum timoris, correspondet spei. 22ę. q. 17. pro / . q. 19. prº. Spes. 44.

76 Donum timoris, principaliter correspondet spei, secundario autem temperantiæ. 22ę. q. 141. 1. 3m. Item fortitudo. 10. Pietas. 20.

¶ Lingere. Porphirio.

¶ Typus. Minister. 3.

¶ Tyrannicus. Lumbardia. Princeps. M. Principatus. 2. &c. Tyrannis. Tirannus. o.

¶ Tyrannis. Princeps. M. Principatus. 2. &c. Roma. 1. 2. Tyrannicus. Tyrannus. o.

Vituperat. 1 ¶ Tyrannvs multipliciter uituperatur, quia est pessimus principatus eius. Opusc. 20. capito. 3. Antichristus. 5.

Ty Ti To

Corsica.

2 Regnum faciliter degenerat in tyrannidem, propter magnā potentiam eius, ex crudelitate, & auaritia, nisi regis sit perfecta uirtus. 12ę. q. 105. 1. 2m. * Eustratius. 1. Lumbardia. Lupus. Peccatum. 296.

3 Tyranni, ciuitates desolantes, sacra predantes. i. magna per vim auferentes, sunt iniusti, non autē illiberales, quia illiberalitas est circa mediocres pecunias. 22ę. q. 118. 8. 5m. Præsumptio. o.

4 Deus permittit tyrannos regnare, in damnum eorum, & ad punitionem ma orum. 2. d. 44. q. 1. 2. 2m. / . 3m. / . 5m. / . Opusc. 20. libº. 3. cº. 7. / . 8. Princeps. 13m. * Tyrannicus. Tyrannis. Titus.

5 Multa remedia dantur contra tyrannos. Opusc 20. cº. 6. / . 8. Visura. 97.

6 Promittit deus exaltationem populi sui, contra tyrannorū oppressionem tripliciter, s. primo prosperitatem in temporalibus, quantum ad honorem hominum, quantū ad abundantiam fructuum, & quantum ad lætitiam cordium. Secūdo sanctitatem in spiritualibus, ponendo sanctitatis diuulgatim nomen, quod magis alliciebat cupidos gloriæ, ponendo sanctificatorum signum, & ponendo sanctificationis modum. Tertio securitatem ab hostibus, ponendo diuinam protectionem sub similitudine nubis, & tabernaculi, quod protegit nos contra solis æstum per umbram, contra tempestatis impetum præbens securitatem, & contra pluuiarum stillicidium protegens per absconsionē. Isa. 4. prinº. b. prinº.

7 Tyranni onerant præceptis, affligunt pœnis, & spoliant rebus. Isa. 9. prinº. a. D.

8 Multæ pœnæ tyrannorum in hac vita, declarantur. Op. 20. cº. 11. / . 12. / . 13.

9 Perturbatio regiminis tyrannici, non habet rationem seditionis, nisi sic inordinate fiat, quòd maius detrimentum sequatur sed tyrannus est magis seditiosus. 22ę. qua fli. 42. 2. 3m.

10 Non licet occidere, uel inuadere tyrannos, nisi per publicā potestatem, licet principatus eorum sit iniustus. 12ę. q. 79. 4. 4m / 22ę. q. 42. 2. 3m. / . 2. distinct. 44. quæst. 2. 2. 5m. / . Opusc. 20. capº. 6.

11 Qui ad liberationem patriæ, occidit tyrannum laudatur, & præmiatur, quando vi usurpat dominium, nolentibus sub ditis, uel in consensum coactis, quando non est recursus ad superiorem, secundum Tullium. 2. distinction. 44. quæstion. 2. 2. 5m.

¶ Tirocinium. Religio. 12.

¶ Titus. Galilæa. 2.

¶ Titiones habent duplicem causam suæ generationis. s. fumum ascendentem, & contrariestientiam in nube. Psal. 17. meº. h. k. Fumus

¶ Titulus triplex consueuit scribi. s. in sepulchro, in domo, & pro triumpho, sicut in cruce Christi. Psal. 15. prinº. Domi. Diuisionium. 16. Intitulari. Psal. 5 6. Visura 15.

¶ Titus, & pater eius. s. Vespasianus, fuerunt modestissimi imperatores, sed frater eius fuit tyrannus. Opuscul. 20. capº. 6. Imperator.

¶ Tolerare. Comportare. Conceptio. 41. 42. Fides. 136. Fortitudo. 34. Hæresis. 25. 27. Infidelis. 1. 13. Martyrium. 14. Meretrix. 3. &c. Patientia. o. Paulus. 11. 12. Perfectio. 89. Promissio o. Ritus. Scandalum. 15. &c. Sufferre. Sustinere.

¶ Tollere. Agens. 34. Alienum. 8. Auferre. Baptismus. E. Beatitudo. 123. 170. Bonitas. 148. &c. Causa. 97. Circuncisio. E. Clauis. 20. 21. Cognitio. 12. Contemplatio. 11. Contrarium. 15. Damnatio. 28. defectus. 6. desiderium. 1. Deus. 250. difficile. 4 &c pimensio. 6. &c. dolor. 26. Ebrietas. 1. 9. 12. Fortitudo. 5. Gratia. 115. 133. Habilitas. 2. Ieiunium. 47. Ignorantia 22. 24. 30. Impedimentum. o. Incarnari. 9. Infirmitas. 1. 4. Ingratitudo. 12. &c. Iudæi 44. 1us. 13. 1ustitia. 13. Latus. 21. Lex 50. Liberalitas. 9. Maleficium 1. Matrimonium. 70. Missa. 4. Mutuum. 3. Necessitas. 9. Passio. 52. 72. 76. 102. 115. Peccatū. L. Pœnitentia. E. Perfectio. 35. Præceptum. 6. 56. Priuatio. 7. 17. Prudentia. 84. Rebellio. 2 Resurrectio. 36. Sacramentum. 38. Sacrificium. 30. Separatio. o. Seruitus. 16. Simonia. 29. &cetera. Vagatio. Virginitas. 11, 28. &cetera. Virtus. 161. 162. Vita. 49. 50. Vitiositas. Votum. 31. Visura. o. Vxor. 4.

¶ Tondere. Attondere. Radi. Rasura. Tonsura. Visura. 4.

¶ Tonitruum non est exstinctio ignis in nube, sed fit ex per Quidcussione uaporum infra nubem. Psal. 17. meº. h. G. Cælum. 114. Sonus.

¶ Ton-

To Tra

In religio. ¶ Tonsura fit monialibus, quia sumunt dignitatem uirilem, & lamentum pœnitentiæ. 1ę. Cor. 11. le. 2. meº. H. Abiicere. Attondere. Clericus. Corona 3. 5. Equus 2. Tondere. Votū. 62. Visura 4.

Diuiso. ¶ Tonus diuiditur in duo semitona inæqualia, quorum minus est diesis, mensura sonorum. Meta. 5. lc. 8. meº. c. E. f. / . libº. 10. lect. 2. medº. f. principio. / . Posterm. lectio. 36. fin. h. E. Musica 1.

Figura 1 ¶ Torcvlar significat ecclesiam, & martyrium, propter separationem bonorum a malis, & animæ a corpore. Psalm. 8. prinº. a. G.

2 De torculari, idest, de cruce Christi, fluxerunt quinque. s. sanguis ad redimendum, aqua ad emundandum, oleum ad sanandum, mel ad consolidandum, & uinum ad confortandum. Isa. 63. fi. H.

In iudicio ¶ Tormentum iudex iuste infligit innocenti accusato, ad inquirendum ueritatem. Iob. 10. lectio. 1. meº. C. Cruciatus. Martyrium 16. 17. Sebastianus. Torqueri. Vindicatio 6. Index 1.

Pœna. ¶ Torneamentum, idest, inordinata & periculosa exercitia, prohibentur priuatione sepulturæ ecclesiasticæ, non autem absolutione. 22ę. q. 40. 1. 4m. Duellum.

¶ Torpor. Accidia 8. Negligentia 2. Somnolentia.

¶ Torqueri. Damnatio 31. 43. Eucharistia 211. Peccatum 276. Purgatorium 6. 7. Tormentum.

¶ Torques. Pallium 2.

¶ Torrens. Inebriari.

¶ Tortor. Peccatum 266. Torqueri.

¶ Tot. Affinitas 7. Angelus 56. 192. Anima 313. Dolor 10. Mulier 5. Numerus 0. Oppositio 19. Ordo 20. Paulus 14. Simonia 24. Statutum 1. Visura 194. 216.

¶ Totalitas. Anima 63. Locus 20. Perfectio 11. Spirituale 8. Stultitia 2. 3. Totaliter 11. 13.

¶ Totaliter. Absoluere 28. Affectio 1. Amor 38. 193. Angelus 34. 466. Anima 323. Animal 68. Baptismus 32. Bonitas 199. Cibus 2. Cognitio 69. Comedere 4. Conceptio 42. Concupiscentia 14. 15. Confessio 31. 51. Consilium 20. Contritio 23. Corona 3, Corpus 38. Credere 29. Deus 189. 206. Definitio 1. Ebrietas 8. 9. Eucharistia 55. Exorcismus 10. Forma 23. 103 Generalis 29. Ignorantia 22. Incontinentia 9. 10. Infinitum 32. Ira 53. 60. Iris 3. Iustitia 13. Lex 50. Locus 20. Maria 13. Mistio 3. Naturale 20. Obedientia 32. Omnino. Passio 76. Peccatum 275. Pœna 69. Pœnitentia 120. 127. &c. Perfectio 21. Poª. 10. 11. 20. Prælatio 5. Priuatio 7. 17. Religio 39. 42. 52 cramentum 71. Satisfactio 15. Sensus 33. Simpliciter 1. Solēnitas, Subiectio 2 Timor 40. Totalitas. Totum 0. Ventus 4. Visus 7. Christus 14.

¶ Totiens. Indulgentia 23.

Diuiso. 1 ¶ Totum triplex, scilicet quantitatiuum, rationis uel essentiæ, & totum potentiale uel uirtutis. Secundum & tertium conuenit formis per se, primum uero per accidens tantum, 1ª. q. 76. 8. c. / . Con. 2. cº. 72. / . Spiritu 4. c. / . Anima 10. c. Actus 24. Adam 79. 94. Adoptio 15. Aderatio. 11. Agens 10. 29. 88. 107. Agere 19. Amor 102. 266. Analogia 9. Angelus 28. 81. 127. 128. 131. 146. 147. 162. 223. 230. 311. 315. 449. 577. 601. Anima 16. 52. 65. 72. 132. 224. 231. 255. 348. Animal 14. Aqua 7. 23. Artificiale 5. Assumere 44. 51. 55. Auerrois 1. Augmētū 23. Baptismus 185. Beatitudo 4. Benedictus 1. Beneficiū 13. Bonitas 148. Caput 6. 7. Character 31. Charitas 86. Cā. 33. Cælum 63. Certitudo 4. Cete. 13. Cinis 3. Ciuis 3. Clausio.

e Totum duplex. s. ante partes, & ex partibus. Dionysius. lect. 1. Cognitio 69. Columba 2. Communicatio 6. 7. Conceptio 19 Conclusio 4. Confessio 27. 51. 62. Confirmatio 32. Cōsanguinitas 7. Contemplatiuus 2. Cor. 10. Corpus 4. Corruptibile. Creatio 32. Creatura 22. Damnatio 15. Damnum 3. Dæmō 115. Deus 71. Dicit. Differentia 10. Definitio 50. 51. Dispositio 3. 4. Domus 2. Dos 2. Ebrietas 8. 91 Ecclesia 12. Effectus 3 Elementum 24. 26. Eleemosyna 33.

6 Nomen totius, non significat partes, nisi materialiter. 3. d. 2. q. 1. fi. / . L. prinº. / . d. 6. L. Ens 6. Esse 5. Essentia 9. Aeternitas 1. 20. Euangelium 2. Eucharistia 91. 92. 103. 107. 116. 119. 122 279. Exorcismus 5. Fides 12. Finis 63. 74. 75. Forma 28. 41. 43. 48. 111. Fortitudo 1. Fruitio 13. Futurum 1. Genealogia 2. Generatio 6. 11. Genus 29.

4 Totum integrale sensibile, est nobis notius suis partibus, secundum sensum. Phy. lē. 1. fi. c. Geometra 3. Gloria 17. Gratia 85. Gratiarum actio 4. Habitus 47. Hæresis 20. Homo 16. 31. Honor 23. Humanitas 2. Humidum 1. Idea 41. Idolatria 4. Ieiunium 36. Ignorātia 32. Imaginatio 3. Imago 9. Imperare 35. Individuum 2. Instās 4. Instrumentū 4. Intellectus 298. Interdictum. Ioannes 5. Iudæi 8. Iudicium 41. Iustitia 81.

To Tra

5 Totum definibile, est nobis notius suis partibus definientibus. Phy. lec. 1. fi. d. Iustificatio. 2. Laus. 18. Lex. 18. Libertas. 4. Liberum. 6. Locus. 20. Lux. 8. Malum. 37. Mare. 3. Maria. 61. Materia. 49. Medium. 15. Membrum. 1. 2. Menstruus. 5. Meritum. 87. Metaphysica. 5. Metaphora. 2. Minister. 8. Miraculum. 15.

6 Totum sensibile magis commune, est nobis notius secundum sensum, quàm minus commune. Phy. lec. 1. fi. e. Missio. 9. Mistio. 5. Modus. 2. Mors. 17. Motus. 18. 33. Mundus. 4. Mutilatio. Natura. 4. Naturale. 7. Necessitas. 8.

7 Totum intelligibile magis commune, idest magis vniuersale, est nobis magis notum, secundum intellectum. Phy. lec. 1. fi. e. Nihil. 2. Nomen. 57. Numerus. 23. Obiectum. 10. Holocaustum. 2. 3. Omnis. 1. Operatio. 16. Oratio. 10. Ordinatio. 4. Ordo. 70. Pars. o. Passio. 61. Paulus. 24. Pax. 22. Peccatum. 106. Pœna. 99. Pœnitentia. 66. 79. &c. Persona. 4. 5. &c tus. 4. Physica. 4. Planetæ. 3. Possibile. 1. Possibilitas. 1. Potestas. 18.

8 Totum homogeneum nihil includit, quod non includat quælibet pars eius, nec differt secundum identitatem earum & totius, nec per consequens a suis partibus. 1ª. q. 11. 2. 2m. / 4. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 3. c. / . Cont. 4. cº. 67. Præceptum. 77. &c.

9 Immo quodlibet totum essentiale vel integrale, differt realiter ab omnibus suis partibus, etiam simul sumptis. Meta. 5. lec. 21. medº. lib. 7. lec. 2. meº. b. Respondeo Dubio. 1157. Prædestinatio. 32. 37. Prædicare. 17. 22.

10 Totum substantiale, est in qualibet parte totum, sicut tota natura & species aquæ, est in qualibet parte aquæ, non autem totum quantitativum, sed pars in parte, sicut locatum in loco. 1ª. q. 8. 2. 3m. / . Cont. 4. cº. 69. fi. Prædicari. 11. &c.

11 In substantiis incorporeis, non est totalitas per se, nec per accidens, nisi secundum perfectam rationem suæ essentiæ. 1ª. q. 8. 2. 3m. / . q. 76. 8. c. Prælatio. 27. Primitiæ. 4. Processio. 18 Providentia. 47. Prudentia. 10. Purgatio. 5. Quiescere. 1. Quoest. Radix. 1. Redemptio. 1. 2 Relatio. 73. 74. Religio. 92. Restitutio. 15. Resurrectio. 18. 22. Sacerdos. 19. Sacramentum. 65.

12 Omne totum est maius sua parte, in quantitate dimensiua & numerali, non autem in quantitate virtuali. 1. d. 3. L. 2. fi. Sacrificium. 29. Sanctificatio. 1. Sanguis. 2. 3. Sanitas. 7. 8. Satisfactio. 32. 36. 37. Scientia. 26. 32. Semen. 2. 14. Separatio. 1. September. Sepultura. 10. Seraphin. 4. significatio. 7. &c. symbolum. 3. simonia. 34.

13 Totalitas quantitatis dimensiuæ, est respectu partium, non autem totalitas quantitatis virtualis, sed est respectu obiectorum vt in potentiis animæ. 1. d. 3. L. 2. fi. simplex. 3. syn deresis. 2. socrates. 2. sol. 1. spirituale. 8.

14 Virtus totius potentialis, est in vna parte eius complete, in aliis autem diminute. 1ª. q. 77. 1. 1m. / . 12ę. q. 57. 2. 2m. / . 4. d. 15. q. 2. ar. 2. q. 2. c. / . d. 24. q. 2. ar. 1. q. 1. 2m. / . d. 38. q. 1. ar. 2. q. 2. c. / . d. 44. q. 3. ar. 3. q. 1. 4m.

15 Id solum se toto agit, quod secundum se totum, est in actu, quod non est, nisi actus infiniti & primi, scilicet Dei. 1ª. q. 8 4. c. / . 2m. Poª. q. 3. 1. c. prinº. / . 4. c. fi. successio. 3. Tabernaculum. 4. 5. Tactus. 6. Tempus. 21. Terra. 1. 3. 7. Terræmotus. 1. 2.

16 Immo etiam angelus, se toto agit, idest mouetur secundum totam virtutem suam, in id quod agit. 1ª. q. 62. 6. o. / . q. 63. 8, 3m. / . 1. d. 17. q. 1. 3. 4m. / . 4. d. 4. q. 2. ar. 3. q. 3. 1m. / . Veri. q. 24. 10, c. / . Matth. 25. prinº. b. C. Respondeo, sicut Dubio. 125, Traductio. Item forma. 41. &c. Materia. 16. Triduo. Vicarius. Virtus. 27. Vnctio. 19. Vnitas. 40. Vniuersum. o. Votum. 15. Vox. 1. Visura. 28. Christus. 8. 14. 53. 84. 105 169. 193. 195. 215. Du^m. 1158.

¶ Trabs, serpens. 2.

Ad quem. 1 ¶ Tractare de dimensionibus secundum se, & probare eas esse tantum tres, pertinet ad mathematicum, a quo id accipit physicus. Cę. lec. 2. meº. e. A. Acculatio. 24. Cognitio. 23, Consideratio. o. Eucharistia. 28. &c. Humilitas. 4. Matrimonium. 143.

2 In libro de Cælo, tractatur tantum de partibus vniuersi, quæ primo & per se habent situm in eo. Cæ. prolo. fi. Memoria. 8. Metaphysica. 8. 10. 25. 27. Negotia. Ordo. 42. Pœnitentia. 4. Physica. 3. &c. Religio. 87. senator. 1. subdiaconus. 3. Thales. 1. Theologia. 18,

¶ Tractio. Iudæi. 31. Pulsio, Trahere. o.

¶ Tractus. Alleluia. Animal. 38.

¶ Tradere. Adoratio. 19. Amicitia. 42. Apostoli. 24. 25. Character 1. Charitas. 130. Cato. Cultus. 2. Deuotio. 2. Diaconus. 5. Doctor. 3. Euangelium. 7. Excommunicatio. 7. Fides. 19. Hæresis 23. 31.

23.31.Illuminatio.8.Iuramentū.16.36.37.Lex. 12.Loth.1. Natura.35.Oratio.45.Ordo.41.49.59.Passio.95.Præceptū. 36.Scriptura, 16, Sensus. 49. Theoª. 18. Virtus. 185. Votum.18.

¶ Tradi.Præceptum.74.110.

[Quid.] 1 ¶ Traductio dicit duo,scilicet originem, & diuisionem.Et dicitur proprie in generatione animatorum.2.d.18.q.2.1.c.

2 Natura humana traducitur,non secundum se totam, sed secundum aliquam eius partem,s.secundum carnem, non autem secundum animam.Ma.q.4.1.c./.2^{m}./.3.c./. 1^{m}./. 2^{m}. Adam.76.&c.82.84.Anima.80.&c.338.Anima.81.

3 Animam rationalem non esse ex traduce, non erat per ecclesiam determinatum tempore Augustini.Roman.14. lectio. 3.medº.G. * Deriuatio.1 Deus.187. Generatio. 38.41. 42. Peccatum. 305. &c. Semen. 7. Christus. Anima. 80.

4 Lepra,podagra,& similes infirmitates,traducuntur cum semine,quia sunt in eo secundum dispositionem uirtutum, non autem in actu.2.d.30.q.1.2.3^{m}./. 4^{m}./. Potentia. quæst. 3. 12. 7^{m}.

[Quid.] 1 ¶ Tragedia Dicitur aliquando aliquid, in quadam tragedia.i.cum quadam magnificatione verborum, ad admirationem mouendam.Phy.6.le.11.fi.

2 Verus tragedus,est falsus Hector,secundum Augustinū. 1ª. q.17.1.1^{m}.

[Quid.] 1 ¶ Trahere est mouere aliquid ad se tripliciter, scilicet sicut finis,ut locus locatum,uel alterando, ut generans, uel motu locali tantum.Phy.7.lect.3.meº.g.prinº. * Accidentaliter.4.Admistio.Aduentus.8.Affinitas.8.Aleator.1.2.Allicere.Amicitia.5.18.Amor.19.277.Angelus.60.Anima. 12. 255.Animal.38.Approbatio.Assumere.2.Attrahere. Charitas.58.Causa.71.Circuncisio.27.Circunstantia.26.27. Conclusio.4.Corpus.13.Fatum.10.Ignis.20.Imperator. 1.Inimicus.Ira.55.Iudæi.31.Iudicium.65.Lex.105.Magnes.0.Motus.70.Negligentia.8.Nouum.Passio. 73. Paulinus. Peccatum.24.241.Pulsio.Radix.1.Relatio.63. Scriptura. 10. Semen. 13.

2 Multi trahentes unam nauim, faciunt unam actionem ex parte operati: sed multas ex parte agentium.1ª.q.76. 2. c./. 3.d.18.1.5^{m}./.5.2.cº.56.2^{m}. * Significatio.4.Timor. 54. Tractio.Virtus.1.271.Vituperatio.1.

3 Te tua fata trahunt,ut poeta dixit.1ª.q.116.2.3^{m}.

[Imperator] ¶ Traianus post trecentos annos,suscitatur de inferno,precibus Gregorii, quia non erat finaliter damnatus. Vel pena eius fuit suspensa,vsque ad diem iudicii.1.d.43.q.2. 2. 5^{m}./. 4.d.45.q.2.ar.2.q.1.5^{m}./.Veri.q.6.6.8^{m}.

¶ Traiicere.Deglutire.Eucharistia.197.

¶ Tranquillitas.Lex.149.Pax.1.potestas.18.Serenitas.

¶ Transactio. Simonia.19.

[Diuisio.] ¶ Transcendentia sunt sex,scilicet ens,res,vnum,aliquid,bonum,& uerum,quæ sunt idem re,& differunt ratione. 1. d. 8.q.1.3.c./.Veri.q.1.1.c./.Potentia.q.9.7.6^{m}./. 13^{m}./. Opusc. 42.cº.2. * Abstractū.1.8.Addere.11.&c.Angelus.194.211. 216.Anima.203.Ascendere.8.Attingere.2.Bestialitas.1.Bonitas.90.Capacitas.2.3.Contingens.1.Corpus.58.Denominatio.5.Difficile.1.Ens.22.23.Excedere. Fides. 122. Logica. 9.Numerus.1.21.Rex.4.Sensus.12.Separatio.2. Vnitas. 25. 26.Addere.7.vsque.14.Bonitas.90.Vnitas.6. Ens.29.

[Conuersio.] 1 ¶ Transferre plantas,uel animalia,ad aliam regionem, conuertit ea in naturam eius.Opusc.20.libº.4.cº.8.Adam. 87.Alienatio.Altare.4.Amen.3.Amor.18.171. Circunstantia.14.Deus.390.&c.Distantia.1.Dominium.16. 17. Fructus.13.Honestum.3.Imperator.7.Imperium.Metaphora.1. 3.7.Modestia.4.Mutuum.3.Oratio.94.Peccatum.144. Processio.1.Proportio.1. Restitutio. 4. Traductio. Translatio. Vendere.10.

2 In his quæ liberaliter transferuntur,nihil reprehensibile naturaliter inuenitur.Opusc.73.cº.3.Vsura.35.113.&c.Vsus. 8. &cetera.

¶ Transfigere.Amor.262.

[Cōueniēs.] 1 ¶ Transfiguratio Christi,conuenienter facta est,ostensione gloriæ, non autem mutatione formæ,uel naturæ. 3ª.q. 45.1.0.Claritas.14.&c.

2 Testes eius fuerunt conuenientes,s.Moyses.Hælias.Petrus. Ioannes,Iacobus,& deus pater.3ª.q.45.3.4.0.

3 Moyses tunc non resumpsit proprium corpus, sed aliud sicut angeli,Hælias autem habuit proprium corpus, & uenit illuc de paradiso terrestri,non autem de cælo empyreo.3ª.q. 45.3.2^{m}./.3.d.16.q.2.1.5^{m}. Missio.42.Vox.1.Hælias.4.

¶ Transformatio.Adam.87.Amor.277.215.Dæmon.102. Eucharistia.252,Sapientia.28.Transubstantiatio.

¶ Transfundere.Agens.33.Dæmon.98.109.Generatio.38.41. 42.Maleficium.1.&c.Maria.50.54.Miraculum.23.

1 ¶ Transgressio proprie,est agere contra præceptum negatiuum.Et est communis omni peccato materialiter.Sed formaliter est speciale peccatum dupliciter.s. vt dicit contēptū præcepti,& ut differt ab omissione,22æ.qu.79.2.0./. 3. 3^{m}./. 4.3^{m}. Cyrographum.Contemptus 1.Damnatio 3. Decretū. Defectus 17.Eucharistia 193.Ieiunium 29.36.37. Lex 36.40 173.Malum 38.Matutinæ 3.Omissio 0. Peccatum 24.241. Præceptum 149.Præterire. Prætermissio. Religio 77. Superbia 29. [Quid.]

2 Transgressio & omissio proprie, sunt peccata mortalia, sed large,idest,præter præcepta,sunt uenialia, 22æ. quæstione, 79.4.3^{m}.

3 Transgressio simpliciter & absolute, grauior est omissione, licet licet aliquando sit econuerso,22æ.quæstio.79.4.0. Votum 30.44.

4 Transgressio contrariatur actui uirtutis,cuius omissio,dicit simplicem negationem,22æ.q.79.4.c./.2^{m}.

1 ¶ Transire de vno termino ad aliū,cōtingit dupliciter.s.de instanti ad instans,& de tempore.Quol.9.9.c. Accidens 38. Actio 18.22.23.&c.105.Actus 15. Addere 5. Adoptio 8.9. Agens 53.Anima 109. 110. Apostoli 21. Attritio 2. Baptismus 248.Beatitudo 46.50.Campsoria 9.Canonicus,Circuncisio 1.Corpus 44.Creatio 21.Delectatio 95. Deuotio 11.Distantia 1.3. Egredi.Aetas 2.Eucharistia 38.87.&c. Excommunicatio 19.Feudum.Fomes 8.Galilæa 1.3.Gloria 5.Homicidium 3.Instans 24.Intelligibile 2.Legitimatio 1.Lumē 1.2.Macula 15.Medium 4.Miraculum 20.Motus 63.Mutatio 6.Necessitas 28.Obliqui 1.Operatio 1.52.Peccatum 187 355.Pedagia.Phase.Præpositio.Prophetia 2. propositio 8.9. Prosperitas 1. Qualitas 7. Quantitas 18. Religio 106.Sanctificatio 8. [Diuisio.]

2 Omnis transitus,est de determinato, ad determinatum, 1ª. q.46.2.6^{m}./.2.d.1.q.1.5.17^{m}./.5.2.cº.38.3^{m}. Successio 7.Vita 50.Vsura 207.285.Christus 214.

¶ Transitiue.Obliqui.1.Præpositio.

¶ Translatio,uel editio uulgata dicitur, quia uulgus ea utitur,uel quia personæ certæ non ascribitur.Ps.13. Adam 87. Amor 18.Dionysius 2.Distantia 1.Dominium 16. 17. Metaphora 0.Paulus 29.Psalterium 2.Tronsferre.Translatiua.Vita 2.Vsura 35.113.&c. [Quid.]

¶ Translatiua.Translatio.Vsura 50.51.

¶ Transmigratio.Galilæa 1.

¶ Transmissio.Missa 1.Prædestinatio 2.

¶ Transmutatio organi sensus duplex, scilicet intentionalis seu spiritualis,& naturalis.Prima requiritur per se, ad actū potentiæ sensitiuæ apprehensiuæ, secunda uero per accidēs. Sed requiritur per se,ad actum appetitus sensitiui,12æ.q.22. 2.3^{m}./.3.c./.4.d.44.q.2.ar.1.q.3.c.fi./.q.4.1^{m}./. Anima 3.c./. Anima 2.le.14.meº.h.E. *Accidens 53.Actio 34. Agēs 4. Amor 214.Angelus 148.149.349.630.Anima 72.220. Appetitus 74.Augmentum 16.Cerebrum 2.Delectatio 110. Deus 390.&c.Aeternitas 14. Forma 111. Immutatio. Intellectus 164.Materia 42. Motus 0. Mutatio 0. Passio 4. 26. Qualitas 7. 10. Resurrectio 23. Tempus 34. 35. Vnio 2. Vsura 186. [Diuisio.]

¶ Transponere.Baptismus 51. &c. Interpretatio. Sacramentum 39.

¶ Transubstantiatio non est cū motu,uel mutatione, uel successione 4.d.8.q.2.ar.1.q.3.1^{m}. Conuersio 0.Corpus 68.Eucharistia 95.96.100.110.Transformatio. [Quid.]

¶ Transumptio metaphorica,dicitur de deo, quadruplici ratione,scilicet propter materiæ altitudinem,quæ nostri intellectus capacitatē excedit.Et cum in nobis sit duplex pars cognoscitiua,scilicet intellectiua & sensitiua, prouidit diuina sapientia, ut utraque secundū quòd possibile esset,in diuina reduceretur. Et quia de deo uerius cognoscimus quid non est,quàm quid est. Et propter occultationem diuinæ ueritatis,quia profunda fidei,occulta sunt, & infidelibus ne irrideant,& simplicibus,ne errandi occasionem sumant 1.d.34. q.3.1.0. Abuti.Angelus 442.Bonitas 113.Dolus 1. Fictio 1.3.Latro 1.Metaphora 0.Nomen 61.62. Prædicari 10. &c. Perfectio 1.&c. [De deo.]

¶ Transuersalis.Consanguinitas 1.4.5.9.

¶ Trapellatio.Cohors 1.

¶ Trapellum.Cohors 1.

¶ Tremere.Amor 50.Tremor.

1 ¶ Tremor est effectus timoris, propter debilitatem uirtutis ex defectu caloris,12æ.q.44.1.2^{m}./.3.0./.Psalm.17.prinº.f.B. Amor 50. [Quid.]

a Cor

2 Cor timentibus maxime tremit,& quæ connectuntur pectori,ut uox,labium inferius,mandibula inferior,brachia, manus,quia calor deserit cor,& descendit ad inferiora,uel quia membra sunt mobiliora,sicut & genua, 12æ. quæstio. 44. 3. 3^{m}. Audacia.15.Ira 50. Terremotus 2. Tremere. Trepidatio.

[Quid] ¶ Trepidatio uel dubitatio,est idem quod agonia, quæ est timor infortunii,& causatur ex certitudine,sicut stupor ex in assuetudine,& admiratio ex magnitudine rei 3.d.26. q. 1.3. c.fi. Agonia 0.Metus.Timor 0.Tremor.

[Di.] ¶ Tres esse deos,inæquales & principales, Platonici & Origenes dicunt.Trin.12.c. Accidens 84.Actus 26.Adam 81.Agilitas 4.Amalechitæ.Amen 2.Angelus 217.218.Assumere 18 &c.Auxilium 5.Beneficium 10.Consilium 14. &c. Contemplatio 8.Conuiuium.Cura 5. Dauid 3. Decimæ 15. Deus 246.Dies 17.Dispositio 21.Diuitiæ 4.Docere 8.Doctrina 15 Damnatio 1.Dominium 16. Aestimatio 2. Eucharistia 191. Exaltatio 2.Exordium 2. Fatum 10.Fides 64.65.Filiatio 11. Finis 66.Fornax.Fructus 1.4.Fruitio 3. Generatio 28. Gloria 23.Gratitudo 4.Habitus 11.32.33. Helias 1. Humilitas 6.Idoneus 2. Ieiunium 10.Ignis 2.Imago 6. Incorporari 2. Infernus 1.Infidelitas 3.Ioannes 7.Ira 19.Iudæi 19.32.Iudicium 23.Iuramentum 7.Labor 3.Legitimatio 3.Lex 84.Littera 4.Logica 5.Locus 7.Ludus 7.Lumen 25. Lupus. Luxuria 11.Malum 46.Manducatio.Manifestatio 1. Maria 51.56. Matrimonium 3.Memoria 7.Meritum 4.Miraculum 5.Misericordia 15.31.Missa 21.Missio 4. 5. Modestia 6. Monarchia 2.Motus 71.Mundana.Natiuitas 28. Nocturna. Notio 5.6. 7.9.Nuptiæ 7.Obiectum 4.Operatio 7.27.Oratio 10.20.&c. Ordo 1.47.72.Paruipensio 1.Passio 117.Pater 3. Pax 5.18. 19.20.Peccatum 46.Pœna 18. Pœnitentia 80. Perfectio 15. &c.Persona 11.Præceptum 55.57.Prædestinatio 4.9.Prælatio 18.&c.Princeps 21. Quaternarius.Senarius 4.Symbolum 11.Spes 38.Status 10.Subsistentia 12.Ternarius.Tractare 1 Triangulus 0.Trinitas 0.Vsura 23.Christus 9.

¶ Treueris.Baculus.

[Quid] 1 ¶ Triangulus primo habet tres angulos, æquales duobus rectis.Poster^{m}.le.12.fi.

2 Et hoc demonstratur.Metaphysi.9.lectio.10.0. Numerus 9. Pyramis.

¶ Tribuere. Arrogantia 1. Iustitia 7. Tributum 0. Vsura. 23.

[Diuisio.] 1 ¶ Tribulatio duplex,scilicet propria.i.in corpore,& remota,idest,in rebus exterioribus.Ps.21.meº.1.

2 Tribulatio dicitur necessitas triplex, scilicet quia est utilis, ex penuria,& per uim.Psalm.24.fi.m. Affectio 5.Afflictio. Aqua 14.

3 Deus quincupliciter dat flagella tribulationū, scilicet quia isti quinque modi,distinguuntur penes bona, quæ ex penis a deo inflictis in præsenti, homines consequuntur,quæ sunt a deo intenta. Hoc autem bonum, aut est in altero, & sic est quartus modus. Aut in eo qui punitur. Et sic uel est ordo iustitiæ,qui semper diuino flagello adiunctus est. Et hoc cum præcisione aliorum,est in quinto modo. Aut est utilitas quā ipse flagellatus consequitur. Quæ quidem potest esse uel quantum ad recessum a malo,& sic est modus tertius. Vel in ordine ad bonum aut conseruandum, & sic est secundus modus,aut augendum,& sic est primus modus 2.dis.36.4.a.1./. 4.d.15.L.2^{m}./.Ma.q.5.4.c.fi./.Io.9.lect.1.medº.c.E. Bonitas 216.&c.249.Exemplum 1.

4 Causa patientię in tribulatione triplex,scilicet uindicta dei, pacatio hostis,& purgatio uitæ.Iob 1.fin./.capitº.7.fin./.Psal. 39.fin.2./.Psalm.37.fin.1./.Esa.21.fin. Flagellum. Iosias. Iudæi 12.

5 Deficere in tribulationibus, contingit tripliciter.s. corpore, impatientia,& emendatione.Ps.38.fi.g.C.

6 Deus dat homini tribulationes,ut fortior sit ad operandum. Io.15.le.1.prinº.a.fi. Ieiunium 18.&c.

7 Homo in tribulatione, conseruatur quincuplici uirtute.s.reuerentia dei,firmitate animi,ratione patientiæ, amore honesti,& odio turpis.Iob.4.le.1.fi.B. Iudicium 54.Laus 9.Liberare 0.Matrimonium 71.Peccatum 278.

8 In tribulatione commouetur,ratio uoluntas, & sensualitas. Et aufertur omne bonum uitæ præsentis.Ps.30.prinº.f.

9 Tribulationes præuisæ,minus pungunt,quia bona uel mala temporalia cognita,minora uidentur, quàm ignota.Io.16.le. 1.fi.d.B. Pœna 0.Reprobatio 5.

10 Tribulatio superans irreparabiliter,dicitur mors. Quæ uero superatur,dicitur dormitio.Ps.3.fi.c.D.

11 Tribulatio dat spem ueniæ,per experimentum propriæ uirtutis,& purgationem a pœna 4.d.17.q.3.ar.5.q.4.2^{m}.

12 Tribulationes amantur,non propter se,sed propter spiritualia.He.10.le.4.prinº.H.

13 Sancti sustinent tribulationem,propter terrorem malorum, & propter augmentum meriti.2æ.Thes.le.1.fi.

14 Sapienti grauissimum est tribulari cum irrisione, & tribulationes non debent amari,nisi propter aliud.Iob 1.fi./.He.10 le.4.prinº.H./.cº.11.le.5.fi.

15 Misericordes quandoque tribulantur,ad eorum correctionē uel humiliationem,uel probationem.22æ.q.108.c.fi./.Iob.7. fin./.Psal.40. prinº.c. princº.

16 Tribulatio debet patienter sustineri,propter experientiā beneficiorum dei, & propter spem futurorum.Psal. 32.fi.r./.2æ Cor.4.lect. 3. 0. * Ieiunium 19. 20.22.26.35.39.Ignis 21. Iosias. Patientia 3. Paulus 14. Pœna. 74. Sagitta 1. Thales 2.

17 Mundani in tribulatione angustiantur, non autem iusti. 2æ. Cor.4.le.3.meº.F. [Mundani.]

18 Iustus dupliciter tribulatur a malis,scilicet temporali persequutione,& malis moribus.Ps.prol.fi./.Ps.3.prinº.a. H./. Ps. 33.fi.r./.Ro.8.le.7.meº.F.

19 Mali per tribulationes iustorum, intendunt offensionē corporalem,deus autem purgationem ab omni carnalitate.Psal. 26.prinº.a.fi.

20 In tribulatione confunduntur mali, quia perdunt sperata, scilicet temporalia,non autem iusti.Psal.36.medº.p.princº. *Nox 3.Sterilitas 1.

21 Tribulatio impii grauior, est quàm tribulatio iusti.Iob 21. le.1.fi.A. *Temporale 3.Tribulus.Vmbra 3.

22 Tribulationes quibus deus punit peccatores, sunt meritoriæ & satisfactoriæ,si patienter acceptentur,non autē aliter.12æ q.87.6.c.fi./.4.d.15.q.1.ar.4.q.2.0.

23 Nullus est sic crudelis, qui tribulatis & humilitatis noceat, sed parcit,quia canis etiam non mordet hominem iacentē, 12æ.q.47.4.a.1./.Ps.37.fi.k.prinº.

¶ Tribulus est herba pungitiua,a qua dicitur tribulatio, quia pungit.Ps.3.prinº.a.I./.Ps.24.fi.m.prinº./.Ro.8.le.7.meº.K. /.2æ.Thes.le.1.fi. *Spina. [Quid.]

¶ Tribunal.Tribuni.Thronus 1.

¶ Tribuni plebis, iudicabant excessus consulum & senatorū. Ideo loca eorum uocabantur tribunalia.2æ.Cor. 5. lect.2.fi. Cohors 1. [Qui.]

¶ Tribus Iuda,plus ceteris tribubus multiplicatur, sed tribus Leui,ceteris minus.Mat.1.prinº.b.K. * Aaron 2. Galilæa 2.Iudæi 7.9.Maria 3.Samuel 1. [Comparaº.]

1 ¶ Tributum est,quod principi tribuitur, pro generali regimine,uectigal uero, quod tribuitur pro reparatione & custodia de mercimoniis.Ro.13.le.1.fi. *Decimæ 29.Honor 32 pedagia.Princeps 14.Theloneus. [Quid.]

2 Tributum soluitur de agris,& uineis,census uero,de capite, in signum subiectionis.Mat.17.fi.b.A.

3 Domini recipiunt tributa & uectigalia, ad seruandum iustitiam.Opus.20.liº.3.capº.5./.capº.11./.Liº.4.cº.20./.Ro 13. le.1.fi.K.&c.

4 Tributa & uectigalia poni,uel mutari possunt,per imperatorem tantum uel regem.Opus.20.liº.3.cº.20.

5 Clerici,& uacantes diuinis, liberi sunt a debito tributorum & uectigaliū,priuilegio principium, & æquitate naturali, sicut & apud gentiles.Ro.13.le.1.fi.F.

6 Tributum soluere dominis, non tenentur sequentes uitam apostolicam,nihil possidendo,nisi sint serui 2.d.44.q.2.2.1^{m}. /.Mat.17.fi.b.C.

¶ Triduo Christus fuit totus in sepulchro, non autem totum, 3ª.q.52.3.0./.Opus.3.cº.236. * Corpus 66. Dies 14.Eucharistia 138.&c.Immersio.Sacerdos 9.Sepultura 14. Christus 2.3.7. [Christus.]

¶ Triennium.Amalechitæ.Matrimonium 90.

¶ Trinarius.Quaternarius.Ternarius.Tres.

1 ¶ Trinitas.Trinitatem non esse in diuinis, est impossibile 1ª.quæst.31.1.0./.2.d.1.quæst.1.5.c./. Opuscu.3.capitº. 30. *Abraham 23. [In diuinis.]

2 Nomen trinitatis,significat unitatem essentię in recto,& numerum personarum in obliquo, quo ad etymologiam, sed quo ad significationem,est econuerso.1ª.quæstio.31. 1. 1^{m}./. 1.d.24.q.2.2.0. *Adoptio 15.16.Adoratio 11.Apostoli 15. Assumere 1.

3 Nomen trinitatis,includit omnia propria personarum, implicite tantum.1.distinct.22.4.1^{m}./.distin.24. quæst.2.2.1^{m}. *Attributa 12.

4 Nomen collectiuum, significat multitudinem simpliciter, idest,diuisorum per essentiam,& unitatem minimam, scilicet unitatem ordinis,sed trinitas econuerso.1ª.q.31.1.2^{m}./.

q.39.

¶.39.5.6m./.1.d.24.q.2.2.3m. *¡Baptismus 27.45.109.Character 29.31.

5 Per rationem naturalem, non potest uenire in cognitionem trinitatis personarum.1a.q.32.1.o./.q.39.7.c./.q.93.6.4m./.1 d.3.quæll.1.4.o./.Con.1.cO.14./.Veri.q.10.13 o./.Po.q.9.5 c./.Trin.4.o./.Ro.le.6.fi. Attributa 12. *Cælum 64.65. Columba 2.Conceptio 19.

6 Bonitas dei,per effectus potest intelligi, sine trinitate personarum, non autem in uisione beata.22ę.q.2.8.3m./. Potentia q.7.4.8m.

7 In fide trinitatis,includitur fides unitatis,& non econuerso 4.diffinct.3.artic.4.quæſ.2.2m. * Creatio 32.Credere 20. Deus 228.

8 Trinitas non est trina,quia essent tres trinitates.1a.q. 31.1. 5m. *Dici 1.Dos 2.Effectus 3 Gratia 83.152.

9 Trinitas est in unitate, & econuerso,idest, tres personæ sunt in una essentia,& econuerso.1a.q.31.1.4m. * Imago 34.Iudicium 41.

10 Deus est trinitas,contra poretanos. 1a. q.36.6.1m. * Missio 7.18.Nomen 57.& c.63.Origenes 5.

11 Pater non est trinitas 1a.q.3.1.1m./.q.39.6.1m./.1.d.4.q. 2. 2. 5m./.d.24.q.2.2.2m. *Persona 39.

12 Pater non est aliquid trinitatis,sed aliquis 1.distinctio. 19.q. 4. 1. 3m. * Redemptio. 3. Solus. 5. Spiritus. 7. 8. Sponsa 8.

13 Trinitas creata,configuratur trinitati creanti & recreanti secundum imaginem,& distinguitur a non configuratis, secundum statum fidei.4.d.4.q.1.ar.2.q.2.o. * Vestigium 0.Vitio 12.Vox 1.Christus 121.223.

14 Anima nostra repræsentat trinitatem personarum, in suprema sui portione tripliciter.s.memoria,intelligentia,& uolun tate.s.trinitatem personarum in unitate essentiæ,trinitatem potentiarum in una mente,& originem seu ordinē,in origine seu ordine potentiarum.Opus.61.cO.47.

15 Similitudo trinitatis,est in anima nostra,secundum quandā cognitionem,etiam secundum sensum. Sed imago, tantum in cognitione dei, uel sui ut est imago dei.Veri.q.10.7.c./.1m /.q.25.3.4m.

¶ Trinus.Amicitia 15.Amor 187. Baptismus 74.75. Notio 7. Trinitas 8.

Quid. ¶ Triplicitas non conuenit deo, quia non significat absolute numerum sicut trinitas, sed significat comparationem inæqualitatis,quia est species proportionis inæqualis 1a. q. 31. 1.3m./.1.d.19.dimſ.2.ſi./.L.f.

¶ Tristabile.Animus 2.Infirmitas 6.Lachrymæ. Perseuerātia 2.Tristitia 0.

¶ Tristare.Animus 2.

¶ Triste. Delectatio 29.45.

Quid. 1 ¶ Tristitia est passio animalis,media inter duas passiones irascibilis,quia sequitur timorem, & prior est ira, quam etiā causat. 12ę. quæstio. 25.1.c./.q.42.3.1m./ 3.d. 15. quæstio. 2. art.3.q.2.c. Ira 13. *Accidia 1.5.6. Concupiscentia 3.Dolor 0.Gaudium 3.

2 Tristitia est dupliciter mala,scilicet secundum se,quæ est de malo apparenti,& uero bono,& secundum effectum,scilicet de uero malo,sed immoderata impediens bonam operationem.22ę.q 35.1.c. *Invidia 1.3.15.Nomen 78. Passio 39. Præceptum 67.Timor 1.4.47.

3 Species eius, secundum applicationem ad extraneum, sunt quatuor,scilicet misericordia,invidia,anxietas uel angustia, & accidia 12ę.q.35.8.o./ q.41.4.1m /.22ę.q.35.4.3m /.3.dist. 26.q.1.3.c.fin./. Verita.q.26.4. 6m. * Turbatio 1.Vpupa. Zelus 4.

Obiectū .4 Obiectum tristitiæ,est malum proprium præsens.12ę.quæſ. 35.8.c./.q.36.1.c./.1m./.Ma.quæstione.11.1.c. * Longanimitas 2.

5 Tristitia est de bono alterius, inquantum est malum sibi quadrupliciter,scilicet nocendo,carendo,excedendo,& quia est indignus 22ę.quæstio.36.1.2.c. * Liberalitas 7.Odium 15.Penitere 0. Perseuerantia 2.5.Prosperitas 2. Timor 1. 4.47.

Obiectū .6 Dolor est de repugnante ad naturam corporis, apprehenso per tactum,incipiens in læsione corporis,& terminatus in apprehensione:ideo est in sensu subiective, & est passio corporalis: sed tristitia est de repugnante appetitui, apprehēso interius,incipiens in apprehensione, & terminatur in affectione,& est in appetitu sensitiuo,& est passio animalis.12ę.qu. 42.3.2m./.3a.q.15.6.c./.q.46.6.c./.3.d.15.q.2.ar.3.q.2.c./. Veri.q.26.3.9m./.4.4m.

7 Tristitia est subiective in concupiscibili.12ę.q.23.1.c./.1m./ 2.c./.3.d.26.q.1.2.c.ſi. Subiectiu c. * Damnatio 7.&c

Difficile 11.Dolor 0.

8 Tristitia cadit in uirtuosum,secūdum peripatheticos,nō autem secundum stoicos.Ethi.le.16.meO.c.F./.liO.3.le.18.meO.d./.Io.12.le.5.prinO.a.G./.cO.13.lect. 4. prinO.a.H. *Gregorius.

9 Nulla tristitia secundum stoicos est utilis ad aliquid. Ideo quælibet tristitia,secundum eos est uitanda.3a.q.46.6.2m./. Ro.9.le.1.prinO. D. Liberalitas 7.Magnanimitas 14. Mors 14.&c.Nomen 28.Passio 39.Senectus 4.

10 Tristitia dicitur esse in deo, inquantum accidunt aliqua contraria,amatis & approbatis ab eo.ꝫ. 1.cO.91.fi.

11 Vera tristitia fuit in Christo,3a.q.15.6.o./.7.c./.2m./.9.c./.q. 46.6.o./.3.d.15.q.2.ar.2.q.1.o./. Veri.q.26.8.c.fi./.7m./.8m./. Ma.q.8.3.6m./.q.11.1.6m./.Opuſ.3.cO.239./.Mat.26.meO.e. I./.Io.12.lectio.5.prinO./.cO.13.lect.4.prinO./.Ro.9. lectio.1. prinO. E.

12 Tristitia fuit in ratione inferiori Christi, non autem in ratione superiori, nisi secundum quòd radicatur in essentia animæ 3a.q.46.8.o./.3.d.15.q.2.artic.3.q.2.c./.5m./.Opuscul. 3. capiO. 239.

13 Omnis defectus corporalis,dispopit ad tristitiam 22ę.q. 35. 1.2m. * Amor 258.261.268. Beatus 52. Charitas 149. 150. Damnatio 7. &cetera. Deuotio 8. Gaudium 3.Infirmitas. Inuidia 1.3.13. Inuoluntarium 2. Mollities 2. Mors 23. Causa.

14 Ex spe & memoria malorum,causatur tristitia,sed non tanta,quanta a sensu præsentium.22ę.quæſt.30.1.3m. *Passio 39.Vespere.

15 Tristitia inter omnes animæ passiones, maxime corpori nocet.12ę.q.37.4.o./.q.41.1.c./.4.d.15.q.2.ar.3 q 2.c. *Addiscere 2.Affectio 2.Aggrauatio. Amor 226.239. Anima 140. Curuitas. Delectatio 41.&c. Desperatio 7. Difficile 11. Ira 12.13.28.35.38.39.48. 68. 74. Lachrymæ. Odium 15. Rugitus. Effectus.

16 Tristitia impedit omnem operationem,de qua est, sed auget eam operationem,cuius est principium.12ę.q.37.2,3.o./.qu. 39.3.3m./.q.59.3.2m. Delectatio 62.

17 Contemplatio ueritatis,mitigat tristitiam & dolorem, etiā in cruciatu,ratione delectationis 12ę.qu.38.4.o. Delectatio. 53. *Continentia 12.13. Mitigat.

18 Virtus moralis,directe mitigat tristitiam interiorem, constituendo medium in ea,non autem dolorem exteriorem, quia non obedit rationi,sed sequitur naturam corporis,sed mitigat indirecte,per redundantiam.3a.q.46.6.2m. Vel delectatio 61. *Fortitudo 24.26.29.49.

19 Amici condolentes,mitigant tristitiam, quia uidentur comportare, & amor percipitur.12ę.q.38.3.o./.Iob 2.fin./.cO.16. le.1.prinO.D./.Ro.12,le.3.meO.C. *Gemitus 0.Ira 35.Oratio 41.Patientia 24.Perseuerantia 5.Præceptum 67. Temperantia 17.&c. Vestis 6.Virtus 221.

20 Somnus,balneum,& omnia recreantia, mitigant tristitiam. 12ę.q.38.5.o./.Pſ.29.meO.d.C.

21 Omne animal naturaliter fugit tristitiam.22ę.q.34.6.c.

22 Tristitia est media inter duas passiones irascibilis, quia sequitur timorem,& prior est ira,quam etiam causat.12ę.quæstione 25.1.c.

¶ Triticeum.Eucharistia 63.66.67.

¶ Triticum.Eucharistia 62.&c.Frumentum. Mensura 16.Vsura 185.191.

¶ Triturator.Prædicator.1.

¶ Triumphus duplex,scilicet maior,dictus laureatus,quia fiebat in curru,& uictor coronabatur lauro, & minor,idest,ouatio, scilicet in equis. Et dicitur a triplici sono s.populi obuiātis,captiuorum & ſerui.Pſ.19.ſi.e.H. *Baptismus 157. Cætus 1.Domus 3.Ecclesia 1.Fornicatio 1.Hierusalē 2. Regnū 1.3.5.Scutum.Tabernaculum 1.Titulus,Vxor 10. Diuiſio,

¶ Thronvs,est sedes regis,cathedra magistri,& tribunal iudicis.Heb.le.4.prinO. Quid.

2 Throni dicuntur angeli,respectu quotidiani iudicii dei,cuius sunt exequutores,& promulgatores: sed homines respectu ultimi,erunt assessores cum Christo 4.d.47.q.1.ar.2.q.3.2m. * Dæmon 5.Fruitio 2,3,Sedere 9.10.

3 Tertius & infimus ordo primæ hierarchiæ angelorum, est thronorum,quia in sessione importatur unio, secundum cōtactum solum.2.d.9.3.c./.Opuscul.3.capiO.126./.Col. lect. 4. fin. B

4 Throni dicuntur, propter quatuor conuenientias ad sedes materiales,quia eleuantur super terram, firmantur, sedentem suscipiunt,& aperte sunt desuper. 1a.q.108.5.6m.

5 Deus sedet super cherubin,& super thronos,quia etiam sedet super Seraphin,qui sunt super eos.Nam secundū Dionysium,

nihil possidetur ibi singulariter,sed quod est inferiorū, attribuitur etiam superioribus eminenter. Vnde proprietatem thronorū,eminentius habent Cherubin. Vel sedet deus super thronos,sicut super sedem iudicii, super Cherubin autem sicut super cathedram magisterii,quia Cherubin interpretatur plenitudo scientiæ,& congruē inde dicebantur dari responsa.Isa.37.prinO.F. Diuiſio.

¶ Tropicus duplex,scilicet æstiualis,& hiemalis.Meta.lect. 3. ſi. g. H.

¶ Tropologicus.Sensus 37.&c. Tuba

1 ¶ Tvba in ueteri testamento, diuersimode congregabat ad consilium ad pugnam,& mouendum castra.4.d.43.ar.2.q.2. c.ſi./.1ę.Cor.15.le.8.fin. K./. 1ę.Thess. 4. lectio.2.medO. D. Festum 5.

2 Prædicator dicitur tuba,quia inuitat ad uitam,bellum, cōsilium,festum,& iudicat incessum uitri.Isa.58.fi.

3 Tuba generalis indicii,est uox Christi, & apparitio eius. Et erit instrumentalis causa resurrectionis 4.d.43.ar.2.qu.2.o./. 1ę.Cor.15.le.8.ſi.K /.1ę.Thes.4.le.2.meO.D.

¶ Tueri.Bellum.7.Custos. Defendere.Hæresis 31.

¶ Tullius.Cicero. Insinuatio 2.Iustitia 22. Modestia 7.8.Tirannus 11.

Quid ¶ Tumor mentis,obstaculum est ueritatis.Isa.9.meO.b.prinO. *Inflatio.Ira 20.

Quid ¶ Tumultus est loquutio confusa,& præcipue multorū simul. Isa.17.ſi.A. *Inquietudo.Pax 23.Rumor.

¶ Tunsio pectoris.Pater 16.

Figura. ¶ Tunica episcopi,significat perseuerantiam,sicut & tunica talaris.Ioseph 4.d.27.q.3.3.c.*Episcopus 13.14.Manipulus 2.

¶ Turba.Populus,Prædicare 18.Sepultura 13.

Quid. 1 ¶ Tvrbatio.Aliquid dicitur turbari, quando commouetur. Ideo omnis passio sensitiua,dicitur turbatio, & maxime tristitia 3.d.15.q.2.ar.2.q.1.4m. *Apostoli 19.Deus 250.Electus.Maria 49.

2 Turbatio non cadit in sapientem,triplici de causa, secūdum Senecam, scilicet quia fortius non perturbatur a debiliori, sed uirtus est fortior malitia. Et nullus perturbatur nisi de hoc quòd bonum suum perdit, uel bonum suum diminuitur,sed sapiens non perdit bona sua, nec ei possunt auferri, quæ sunt bona animæ,quia bona corporis non reputat sua. Et fortuna nihil eripit, nisi quod dedit,sed non dedit uirtutem.Ergo ipsam auferre non potest.3.d.15.q.2.a2.2.q.1.a.2. /.q.2.1m./.4m.

3 Christus uoluit turbari,ad instructionem fidei, & ad exemplum uitæ.3.d.15.q.2.ar.2.q.1.2m./.Io.12 le.5.prinO.a.H./.cO. 13.le.4.prinO.a.I. * Melancolia.Pœnitentia 98.

4 Turbatio fuit in appetitu sensitiuo Christi, secundum indicium rationis tantum.3.q.15.q.2.ar.2.q.1.2m./.Io.12.lect.5. prinO.a.G./.cO.13.le.4.prinO.a.I.

¶ Turonensis.Vsura 216. Quid

1 ¶ Tvrpelvcrvm dicitur,ratione finis,quia tales contractus non fiunt ut in pluribus, propter uitæ necessitatem seu utilitatem,sed propter diuitiarum augmentationem, quam cupiditas facit,quæ non habet finem. Et ideo rationem uitii habent.Opuſ.73.cO.8. * Auaritia 13.Decimæ 25.&c. Eleemosyna 14.15.Furtum 3.12. Temperantia 11. Vsura 153. 173.195.205.

2 Turpelucrum est species auaritiæ.22ę.q.118.2.4m. Quid.

¶ Turpiloquium est filia luxuriæ, quia luxuriosi quorum est cor,turpibus delectationibus plenum & concupiscentiis, de facili ad turpia uerba prorumpunt.22ę.q.153.5.4m. *Luxuria 18.

Diuiſio. 1 ¶ Tvrpitvdo duplex,scilicet uoluntaria,& inuoluntaria. Prima est uitiosa,non autem ardua, sed secunda est pœnalis & ardua,scilicet uituperium.22ę.q.144 2.c. * Actus 142. Adulatio 4.Concupiscentia 21.Concupiscibilis 13.Cornpere. Doctrina 1.5.Dolor 38.Error 2.Erubescentia. Fucatio. Furtum 3.12.Honor 24.Ignominia. Incontinentia 1. Intestina. Ira 39.Labor 3.Latere. Ludus 6.Luxuria 18.Materia 14.Matrimonium 70. Meretrix 2. Negociatio 1. Peccatum 242. Pœnitentia.18. Spectacula 1. 2. Tribulatio 7. Turpelucrum. 0.

2 Turpitudo duplex, scilicet inhonestatis, & exterioris defectus.Secunda est in humilitate & mendicitate,non autē prima.22ę.q.187.5.4m./.Pſ.43.meO.H.prinO. *Verecundia 0. Vitio 25.Vsura 55.127

Compaº.1 ¶ Tvrtvr est melior pullis eius,in columbis autem,est econtra.12ę.q.102.3.4m. *Animal 81.&c.

2 Turtur & columba, erant sacrificia pauperum in holocaustis,propter uolatus altitudinem, & in hostiis pro peccato, non autem in pacificis,quia non erant necessitatis.12ę.quæ.

102.3.9m./.3a.q.37.3.c./.4m.

3 Turtur & columba,sunt in copia in iudæa. Et significāt coniunctionem duarum naturam in Christo, castitatem & charitatem.12ę.q.102.3.2m./.3a.q.37.3.4m.

4 Turtur soliuaga,significat contemplationem, & secretas orationum lachrymas. Sed columba gregalis uitam actiuam,& orationes ecclesiæ publicas.3a.q.37.3.4m. Figura.

5 Turtur significat prædicationem,& confessionem fidei, per suam loquacitatem.Sed columba significat simplicitatem & mansuetudinem.3a.q.37.3.4m.

¶ Tuscia.Vsura 158.

¶ Tuscus.Cohors 1.

¶ Tussis Baptismus 53.

¶ Tutela Occidere 20.Vsura 223.

¶ Tutor.Votum 35.Vsura 227.

¶ Tutum.Sacramentum 77.Securitas 0.Vsura 211.

¶ Tuum.Amicitia 15.Amor 162.Mutuum 4.

V

Diuiſio. VACARE deo contingit tripliciter, scilicet lectione,oratione,& meditatione.1.d.15. qu. 4. ar.1.q.2.1m. *Amor 62.Episcopus 8.Hæresis 157.Mulier 2.Princeps 23.Sabbathum 2. & c. Soctates 1.2.Tributum 5.Virginitas 37.

1 ¶ Vacvvm non fuit ante creationem,nec post,quia uacuum non est tautum negatio,sed priuatio, idest, spacium capax corporis sine corpore. Nec fuit possibile,nisi potentia creantis.1a.quæstione 46.1.4m./.2.distinctione,1.quæst. 1.5.4m. * Accolitus 1.Cete.11.Eucharistia 133.Lex 123. Subdiaconus 2.Terra 15. Posſibile.

2 Si motus esset in uacuo,non esset in instanti,propter resistētiam mobilis ad motorem,& proportionē utriusque 4. d.44. q.2.ar.3.q.3.2m./.Physico.4.le.12.o.

¶ Vadens. Hæresis.107. Indulgentia.23. Iustus 11. Prædicare 9.

¶ Vadriani.Tertullianus.

1 ¶ Vagatio mentis in oratione,tollit fructum eius. Et est peccatum,ex proposito tantum.22ę.q.83.13.3m. *Accidia 8.Cotus 7.Confessio 74.Euagatio. Peccatum.

2 Et est filia accidiæ.22ę.q.35.4.2m./.3m./.Ma.q.11.4.c. *Religio 61.199.209.

¶ Vagum.Baculus 1.Indiuiduum 18.Turtur 4.

¶ Valentinus.Assumere 41.42.Hæresis 82.24. Marcion. Processio 49.

¶ Vale.Excommunicatio 24.

¶ Valere.Absoluere 5.Accusatio 3.22.Agricultura 3. Animal 82.Beatitudo 68.Communicatio 6.Consequentia 3.Eleemosyna.Eucharistia 254.&c.Exemplum 2. Exorcismus 13. Imperfectio 2.Incipere 1.Indulgentia 15.Lex 108.Martyrium 3. Medicus 8.Mundus 23.Operatio 56. Oratio 42. Peccatum 280.Pignus 1.Validudo.

¶ Valerius.Vinum 6.

¶ Validum,Leo 1.Potentatus.

¶ Valitudo corporis,accipitur in duplici statu,scilicet secundū sufficientiam, habito respectu ad ea quæ incumbunt uel ex officio,uel ex societate eorum ad quos conuiuis, necessario agenda,& secundum optimam corporis dispositionem.Primo modo necessarium,ad ualitudinem corporis subtrahi nō debet.Sed secundo laudabiliter subtrahi potest 4.d.15.q.3. ar.1.q.2.3m. ¶ Abstinentia 3.&c.Ieiunium 7. Laudabile

¶ Vallari.Iudicium 36.

¶ Vallis.Grando.Iudicium 77.

¶ Valor.Ambra.Augustinus 2.Baptismus. Cetc. Creatura 7. Dionysius.Docilitas 2.Doctor 5.Eleemosyna 30. Indulgentia 0.Iustus.Oratio 12.&c.42.Periculum.Prodesie. Psalmus 12.Religio 80.96.Restitutio 23.Satisfactio 33.34.46.Scurrilitas 1.Solertia 7.Suffragia 0.Vendere 0.Vsus 8.&c.

¶ Vanagloria.Gloria 5.&c.

¶ Vanum dicitur tripliciter,scilicet non subsistens sed falsum, non solidum uel firmum sed mutabile, & non consequens finem.Ma.q.9.1.c./.Pſ.11.meO.b.K./.Pſ.38.medO.d. *Addere 19.Baptismus 250.Beatus 54.Capitale 8.&c. Cassum. Cogitatio 2.5.11.&c.Dæmon 80.Diuitiæ 9. Frustra. Gloria. 5.&c.Iactantia 4.Inane. Incantatio. Iustus 11. Liberare 1. Maledicere.4.Ociosum 0.Ornatus 3.6. Peccatum 44. Puer 2.Somnium 1.Sors 5.Superstitio 3.Verbum 22. 23. Vitium 8.Vorum 77. Diuiſio.

1 ¶ Vapor duplex,scilicet calidus & humidus, resolutus a terra humida,per calorem solis,similis aeri,alius calidus & siccus, resolutus a terra ficca, similis igni, plus quàm primus ascendens

Va Vb Ve

ascendens,& dicitur fumus,uel hypercauma. Ps.17. prin°.f. C. &c.

2 Vapor siccus triplex,scilicet subtilis,grossus, & medius, primus ascendit superius, & causat ascensionem, secundus causat terremotum,sed tertius est uentus. Ps.17.prin°.f. E. *Generatio 15.Iris 4.Pluuia 1.3.

3 Vapor uel exhalatio sicca & calefacta, sed non sit subtiliata quòd possit ascendere ad supremum locum, est materia uēti Ps.17.prin°.h.D.

4 Vapor siccus inclusus in uapore humido densato superius p̄ frigus inflammatus, faciliter causat fulgura, & coruscationes. Psalm.17.med°.h.H. *Serpens 1. Sol 5. Terremotus 1. 3. 5.

5 Vapor humidus,est materia nebulæ,roris,caliginis,pluuiæ, grandinis, & niuis. 2. distinctione. 6. 3. 3m. /. Psalm. 17. me°.h.G.

6 Vapor non ascendit ad cacumina quorundam montium.1ª. q.68.2.c.fi.

¶ Varietas. Accidens 43.124. Addere 3.6.15. Ambiguum. Angelus 52. Cælum 17.104. Circunstantia 16.&c. Cognitio 30. 70. Commutabile. Corpus 48. Creatura 15.16. Damnatio 47. Deus 88.135. Diuersitas. Doctrina 18. Essentia 7. Forma 34. Idea 18. Idem 7. Intentio 20.21. Ius 14. Lex 147. Luna 4. Multiplicatio o. Mutabile o. Mutatio o. Peccatum 159. Pœnitentia 92. Processio 49. Prudentia 67. Scientia 46. Sermo 1. Significatio 6. Status 15. Tempus 24. Testis. Transmutatio. Venus 3. Virginitas 28.

¶ Varro secundum Augustinum dixit quòd deus est anima mundi,motu & ratione mundum gubernans. 1ª.qu.3. 8.c. Ro.le.7.fi.A. *Deus 48. Idolatria 4.

Quid. 1 ¶ Vas quandoque dicitur instrumentum operādi aliquid. 3ª. q.62.3.1m. *Annexum o. Apostoli 44. Benedictio 6. Consecratio 4, Delectatio 89.

2 Vas dicitur aliquid quadrupliciter, scilicet ratione constitutionis, repletionis, usus, & fructus. Ro.prol. o. Episcopus 14. Matrimonium 58.

3 Vasa sacra, in necessitate ecclesiæ, quo ad materiam tātum, possunt uendi integra, ad usum ecclesiæ. Si autem uendātur ad alium usum, frangantur, præmissa oratione. Non autem uendi possunt, ratione consecrationis, ut scilicet pro ea aliquid plus exigatur, quia symonia esset. 22æ.q.100.4.c./. 2m./. 3m./.4.d.25.q.3.ar.2.q.3.1m./.2m. *Sacrilegium 1.2.3.4.5. Sāctificatio 4. Sepultura 4. Symonia 3. Spirituale 2. subdiaconus 2.5.&c. Vnctio 29. Vsura 17.

¶ Vastia. Bestia.

¶ Vates, a ui mentis dicitur. 22æ.q.171.1.c.

¶ Vbertas. Abundantia. Maria. 70. Pax. 19. Verbum. 70.

1 ¶ Vbi denominatur ab extrinseco, scilicet a loco, & quando denominatur a tempore. p̄.2.c°.13.2m. *Accidens 93. Angelus 438. Anima 3.205.

2 Vbi consistit in relatione rei ad locum, & quando in relatione ad tempus: sed positio ordinem partium importat, habitus uero relationem habentis ad habitum. Met.5.le.9.me°.c. H. *Ascendere 10. Beatitudo 138. Caput 7. Cælum 11.16. Circunstantia 4. Cognitio 55.&c. Contrarium 2. Corruptio 4. Decimæ 23. Difficile 17. Ecclesia 16. 17. Electio 31. Error 5. Eucharistia 128.132.135. Fornicatio 1. Fortitudo 42. Generatio 70. Gratiarum actio. 1. Incipere 3. Ingratitudo 6. Iudicium 77. Locus 5.11. Matrimonium 124.

Quid. 3 Vbi est proportio locati ad locum. 4.d.16.q.3.ar.1.qu.1.c./. Met.5.le.9.me°.c.H. *Meritum 69. Missio 17. Motus 10. 30.37.&c. Mutatio 5. Mutuum 4. Ordo 9. Peccatum 311. Poª 59. situs 1. Tempus 4. Ventus 1. Vsura 113.

¶ Vbicumque. Indiuiduum 35. Lex 88. Materia 35.36. Pars 16.29.40. vbique o. virtus 17.73. vsura 113.

Deo. 1 ¶ Vbique esse, conuenit soli deo, 1ª.q.8.2.4.o./.q.16.7. 2m./. q.52.2.c./.q.112.1.c./. 1.d.37.q.2.o./.q.3.2.c./.q.4.1.1m./.p̄.3. c°.68./.Li°.4.c°.17.16m./.Quo.11.1.o./.Diony.3.le.1. *Altare 1. Aqua 1. Bonitas 186. Dionysius 5. Eucharistia 132. Ius 7. Iustitia 28. Locus 24.25.26. Medium 15. Holocaustum 4. sinistrum 3. spiritus 17.

2 Esse ubique, non conuenit deo ab æterno. 1.d.37.quæ.2.3.o. *Vniuersale. Christus 6.7.14.

¶ Vectes. Descendere 9.

¶ Vectigal. Militia 3. Pedagium. Princeps 9.10.13.14. Publicanus. Theloneus. Tributum o.

¶ Vegetius. Cohors o.

¶ Vegetabile. Amor 58.

¶ Vegetatiuum. Abstractio 21. Anima 23.350.&c. Forma 25. Imperare 18. Peccatum 104.107. Christus 160.

Ve

¶ Vehemens. Amor 193. Anima 245.285. Audacia 9. Causa 70 Coitus 2.4.5. Contemplatio 11.26. Debitum 19.20. Delectatio 75.89. Difficile 21. Feruor 2. Fides 24. Fortitudo o. Impetus. Incontinentia 4.&c. Malum 20. Maria 38. Rugitus. seruire 4. spes 69. studium 1. Temperantia 5.

¶ Velatum. Angelus 399. Velum o.

¶ Velle. Actio 22. Amor 191.192.197.

Quid. ¶ Velleitas quæ secundum quosdam est uoluntas incompleta, est de impossibili, quia, scilicet aliquis uellet illud, si esset possibile. Voluntas autem completa non est nisi de possibili, quod est bonum uolenti. 12æ.q.13.5.1m./.3ª.q.21.4.c./.2.d. 30.q.1.1.6m./.d.33.q.2.2.2æ./.4.d.14.q.1.ar.1.q.6.3m./.d.17. q.2.ar.1.q.1.3m./.d.43.ar.4.q.1.2m./.Ma.q.16.3.9m. *Libertas 3.4. Origenes 4. Voluntas 9.

In motu. 1 ¶ Velox. Terra & quodlibet graue, quanto magis descendit, tanto uelocius mouetur, quia tanto magis grauitas eius confortatur, propter propinquitatem eius ad proprium locum. Cæ.le.17.fi. *Amor 193. Anima 221. Apostoli 35.37. Aquila 1. Aurora. Cælum 90.94. Concupiscibilis 5. Doctrina 8. Excandescentia.

2 Motus naturalis est uelocior in fine, & tardior in principio, motus autem uiolentus est econuerso. 12æ.q.35.6.c./.2m./.p̄. 1.c°.42.4m./.Li°.3.c°.82.fi./.He.10.le.2.fi./.Cæ.le.17.fin./. Li°.2.le.8.o. *Generatio 4. Hærodius 2. Incontinentia 4. 5. Intellectus 240. Ira 1. Luna 3. Nuncius. Planetæ 1. sapientia 7. schismos. solertia 4.

3 Motus animalis & motus cuiuscumque proiecti, uelocior ē in medio loci & temporis, quàm in principio uel fine. Cæ.2. le.8.me°.c.D. *solicitudo 2. structio 1. Tarditas o. Christus 213.

Diuisio. 1 ¶ Velum templi duplex, scilicet interius ante sanctasanctorū, & exterius. Secundum scissum est in passione Christi, non autem primum. 12æ.q.102.4.4m./.Matth.27.fi.b.H.

2 Velum templi habebat quatuor colores, per quos quatuor elementa designantur, quæ nos impediūt a diuinis. s. bissum per quod designatur terra, quia bissus, idest, linum de terra nascitur, purpuram, per quam significatur aqua. Fiebat.n. purpureos color ex quibusdam conchis, quæ inueniuntur in mari. Hyacinctum, per quem significatur aer, quia habet aereum colorem, & coccum bis tinctum per quem designatur ignis. Vel per colores eius quatuor, designantur quatuor virtutes, scilicet quia uelū erat ornatum bisso, ad designādum carnis puritatem, purpura autem ad figurandum passiones, quas sancti sustinuerunt pro deo, cocco bis tincto ad significandum charitatem geminam dei & proximi. Hiacinto autem significatur cælestis meditatio. 12æ. quæstione. 102. 4. 4m./.8m. *Consecratio 12.16. Nuptiæ 1. Virginitas 26. 27. 28.

¶ Vena. Argentum 1. Eucharistia 102.

¶ Venale. Hæresis 104. Precium. Symonia 1.2.3. &c. Vendere o. Vsura 67.148.

Natura ¶ Venatio. Aucupium, & piscatio sunt a natura. Ideo sunt secundum se licita 1ª.q.96.1.c./.22æ.q.64.1.o./. Con.3. cap°. 22.fi./.Opus.20.li°.2.cap°.6./.Li°.3.cap°.9. *Proditor. Spectacula 1.

Quid. 1 ¶ Vendere. Emptio uel uenditio, non solum consistit in datione, & acceptione pecuniæ, sed omnium quorum precium potest numismate mensurari. 4.d.25.q.3.3.c. *Abrahā 16. 17. Alchimia 3. Annexū 1. Arrha o. Ars 43.&c. Cāpsoria 2. Ciminilis. Cimiterium. Commutatio 1. 2. Datio 16. Deceptio. Decimæ 22. Ecclesia 16.17. Feudum.

2 Ad emptionem & uenditionem requiruntur duo. s. quantitas precii, & deputatio eius, Quo.2.2.c./.Opus.3.c°.242.fin.

3 Precium rerum uenialium, consideratur secundum usum hominis, non autem secundum gradum naturæ rerum. 22æ. q. 77.2.3m.

4 In illis est peccatum, quæ bis uenduntur. 22æ.qu.78.1.o./.3 d.37.6.o./.Ma.quæst.13.4.o./.Quolib.3.19.o./. Opuscul. 4. c°. 24. fi.

5 In domo autē sunt duo, scilicet substantia & usus. Sed aliud est habere domum, & aliud uti domo. Vnde separatim possum usum uendere, sine domus uenditione, & ita in omnibus aliis huiusmodi. Vnde si aliqua alia sunt, quæ consistāt in ipso usu tantum, & usus eorum est distractio, non potest fieri id quod de domo. 22æ.q.78.1.o./.Opu.4.c°.24.fi.

6 Denariis uero utimur distrahendo, & frumento consumendo & ideo si usum uendis, bis uendis. 22æ.q.78.1.o./.Opus. 4.c°.24.

7 Vendere ad terminum, secundum iusti precii quantitatem, non est usura. Si autem ceteris paribus, fiat ultra iusti precii quantitatem propter temporis expectationē, est peccatum usuræ.

Ve

22æ.q.78.1.o./.1.7m./. Opus.4.c°.24.fi./.Opus.21.o./.Opus. 67.o./.Opus.73.c°.8./. 10.prin°. Credentia. *Hæresis 104. Iacob 1. Ioseph 1.

8 Vendens scienter rem quæ deficit in specie substātiæ, quantitate, uel qualitate, peccat; non autem uendens ignoranter, sed cum sciuerit, tenetur recompensare. 22æ.q.77.2.o.

9 Contractus emptionis & uenditionis impeditur, si una res uendatur pro alia: non autem si una pecunia detur pro alia æquiualens. 4.d.30.q.1.2.7m. *Matrimonium 115.

10 Vendere carius q̄ emit, est licitum, meliorando rem, uel si mutetur pretium ratione loci, uel temporis, uel propter periculum transferendi, uel faciendi fieri. 22æ.q.77.4. 1m./.2m. *Negotiatio 3. Paulinus. Peccatum 200. Possessio 7.8.

11 Illa superabundantia quæ ex iusta permutatione seu uenditione accidit, non habet uitium inæquitatis: alias non fuisset uenditio uel permutatio iusta. 22æ.q.77.4.1m./. Opus.73. c°.3. *Sepultura 4. Seruitus 10. Simonia.o.

12 Vendere rem plus notabiliter, quàm ualeat simpliciter sibi, uel ipsi uendenti: non licet quamuis lex humana permittat citra dimidium. 22æ.q.77.1.o./.4.d.25.q.3.ar.1.q.1.c./.Quol. 2.2.c./.10.o. *Spirituale 1. Vas 3.

13 Vendens non tenetur dicere publice uitium rei, nec in particulari, nisi propter damnum, uel periculum. 22æ.q.77.3.o. /.Quol.2.10.o. *Venditor.

14 Venditor non tenetur dicere ementibus abundantiam uenalium futuram per aduentum aliorum mercatorum, nec minuere precium. 22æ.q.77.3 4m.

15 Beneficia ecclesiastica uendi non possunt. 4.d.25.L.prin°.A. /.Opus.4.c°.24.fi. *Vsus 8.&c.

16 Vendere officia sæcularia licet dummodo talibus uendantur de quibus possit præsumi q̄ sint utiles ad talia officia exercenda, & non tanto uendantur precio officia, q̄ recuperari non possint sine grauamine subditorum, sed tamen nō expedit ea uendere, uel quia contingit frequenter, quòd illi qui essent magis idonei, ad huiusmodi officia exercenda sunt pauperes, ita ut ea emere non possint. uel quia & si etiā sint diuites, illi qui meliores sunt, talia officia non ambiūt, nec inhiant ad lucra ex officio acquirenda. Vnde sequitur quòd ut plurimum, illi officia suscipiant, qui sunt peiores, ambitiosi, & pecunię amatores, quos etiam probabile est, subditos opprimere, & etiam cōmunitatis cōmoda non sic fideliter procurare. Quare magis uidetur expediens, ut bonos homines & idoneos ad suscipiendum officia principes eligant, quos etiam inuitos si necesse fuerit compellāt: quia per eorum bonitatem & industriam maiora bona accrescēt cōmunitati, quàm de prædicta officiorum uenditione acquirere ualeant. Opus.4.c°.24.fi./.Opus.21.c°.5.

17 Peccator se uendit in seruum peccati, precio proprie uoluntatis implendę. Ro.7.lec.3.prin°.I.

18 Mensuras uenalium, oportet esse diuersas, in diuersis locis, & eas institui, publica auctoritate, uel consuetudine. 22æ. q. 77. 2. 2m.

¶ Vendicare. Appropriatio.o. Virginitas 19. Virtus 40.

¶ Venenum. Hyposthasis 2. Iustus 11. Terremotus 5.

¶ Veneratio. Amor 50. Honor.o. Honorabile. Missa 27. Nomē 84. Reuerentia o. Christus 103.

¶ Venerea. Animal 63. Bonitas 226. Carnalis. Castitas 6. &c. Continentia 1. &c. Delectatio 37.55.&c. Impudicitia. Lex 13. Luxuria 1. &c. Plato 2. Pudicitia. Resurrectio 37. Temperantia 23. Venus. o. Verecundia 5. Virginitas 4. &c. Virtus 40.

¶ Venetię. Auaritia 9. Lumbardia. Maritima.

Diuisio. 1 ¶ Venia debitæ pœnę remissio est. 22æ.q.157 2.2m.

2 Venia debetur alicui dupliciter. s. uel ei quod indulgetur. i. peccatum tantum, uel ei quod est indulgendi ratio, ut infirmitas & huiusmodi: non autem peccatum. 2.d.42. q.1.3. 2m. Adam 58. Angelus 487. Apostoli 20. Charitas 98. &c. 128. Confessio 56. &c. Contritio 36. Eucharistia 212. &c. Ira 40. Misericordia 14. Paulus 24. Peccatum 258. Pœnitentia 33. Præsumptio 12. psalmus 12.

¶ Veniale. peccatum V.358.

Deus. 1 ¶ Venire deus dicit̄, qn̄ dona largitur: recedere uero, quādo subtrahit ea. Iob 9.lec.3.prin°.H./.c°.10.lec.1.fi. Aduena 1. Aduentus.o. Angelus 371. Animal 44. Auster. Baptismus 14.64. Cælum 157. Cognitio 31.76. Corpus 64. Costa 7.

2 Deus dicitur uenire ad nos tripliciter. s. implendo nos suis effectibus, illuminando, & adiuuando. Io.14.lec.6.prin°.c.B. Debitum 26. Dęmon 80.&c. Deus 182.183.188. Elementū 3. Finis 4. Helias 6. Hæresis 109. Ignis 3.

3 Nos uenimus ad deum tripliciter. s. capiendo dona eius, cōtemplando, & obediendo. Io.14. lec.6.prin°.c. B. Incarnari.o. Intellectus 36. Ioannes 7. Iudicium 66. Legislator 4. Luxuria 15. Magi 3. 4. Manens. Mensura 16. Natiuitas 15. Numerus 10. Plato 3. Psalmus 10. Ratio 36. Religio 67.108. Sabbathum 4. Sacrificium 34. Saluari 4. Scrutatio. Sexus 7. Transfiguratio 3. Trinitas 5. Vestigium 1.3. Votum 17. 82. Vsura 19.

Pœna. ¶ Venter adulteræ, potantis aquam zelotipiæ, semper intumescebat. 12æ.q.105.4.9m./.2.d.18.q.1.3.c. Angelus 591.592. 599. Baptismus 140.141.142. Maria 7.10. Nubes 3. Onocrotalus. Sanctificatio 11. Solicitudo 5. Tactus 13. Timor 38. Vterus.

¶ Venturus. Baptismus 14. Futurum.o. Sacramentū. Venire.o.

Notitia. 1 ¶ Ventus quilibet, potest sciri in generali unde incipit, & ubi finitur, ut auster a meridie in aquilonem, & boreas econuerso; non autem in speciali. Io. 3. lec.2. prin°.a. F. Dæmon 113. Femina 3. Hæresis 86. Mare 4. Odor 4. puluis.

2 Venti orientales, flant mane; deinde meridionales, sed uersus uespere, uenti occidentales. Iob 37.lec.1 fi.I.

3 Adunata nube ex uento australi, quandoque propter nimium calorem fructus uitis destruuntur. Isa.25.me°.D.

4 Ventus mouetur oblique: quia nititur ascendere, sed percutitur a frigore, nec redit directe inferius: quia non uincitur totaliter. psal. 17. prin°.g. Spiritus 4. Terræ motus 1. 4. Vapor 1. 3.

5 Venti meridionales causant pluuias & tempestates, septemtrionales autem causant frigus. Iob 37.lec.1.me°.E.

planeta. 1 ¶ Venus oriēs ante solē, dicit̄ lucifer, occidēs autē post eū, dicitur uesperus. Iob.38 lec.2.fi.I. Castitas 1.&c. Cælū 25.&c. Circūcisio 12. Cōtinentia 1. Delectatio 84. Iupiter. planetæ 1. plato 2. Religio 22. Resurrectio 37. Temperantia 23.

2 Venus agit ex insidiis, & furatur intellectum multum sapiētis. 22æ.q.55.8.1m. Virginitas 4.&c. Vulpis.

3 Venus dicitur ab Aristotele dolosa, & corrigia eius uaria, secundum quandam similitudinem, inquantum. s. hominē subito surripit, sicut & in dolis agitur, nō tm̄ p astutias sed magis p uiolētiā concupiscētiæ & delectationis. 22æ.q.55.8.1m.

¶ Venustas Decor. Indoles. Isaias 2.

¶ Ver. Vsus 10.

¶ Verax. Veritas 48.

Non licet. ¶ Verberare hominē, nulli licet, nisi habēti potestatē supra eū, ut pr̄ supra filiū, & dn̄s supra seruū. 22æ.q.65.2.o./. q.72.2. 2m. Bonitas 194. Cōstātia 9. Excōicatio 31. Incarcerare. percussio. Verbum 17. Vindicatio 6. Violentia 4. Vsura 295.

Causa. ¶ Verbositas, curiositas, importunitas, inquietudo, & instabilitas loci uel propositi, pertinent ad euagationem mentis: ideo oriuntur ex accidia. 22æ.q.35.4.3m. Luxuria 18. Multiloquium. Scurrilitas. Stultiloquium.

¶ Verbotenus. Dæmon 79. Diuinatio 8.

Quid. 1 ¶ Verbum mentis nihil aliud est, quàm conceptio intellect⁹, quæ est operatio. i. ipsum intelligere, uel species intellecta. 1.d.27.q.2.2.3.c.

2 Oppositum uidetur dicere. Cont. 1. c°. 53. /. Li°.4. c°.11./. Dum.1159m
poª.q.8.1.c./.q.9.5.c./.Spiritu.9.6m./. Quol.5.9.o./.Opus.53. Resp°. sicut Dubio.751°. Angelus 441. Dicere 2.5. Dici 1. Intellectus 30.

3 Verbū pōt dici forma, uel species ītelligibilis, sicut cōstituta p intellectū, sicut forma artis Iue:a p ītellectū. Quol.5.9.c.fi.

4 Verbum proprie, importat rationem formæ exemplaris: quia est ars. 1ª.q.3.8.2m./.2.d.12.5.5m.

5 Verbum nihil aliud dicit, q̄ emanationem quandam ad intellectum, per modum manifestantis. 1.d.27. q.2.1.c.fi./.3m.

6 Verbum nihil aliud est, quàm acceptio quædam actualis notitiæ nostræ. Quol.5.9.c.

7 Verbum cordis, importat aliquid procedens ab intellectu, ut constitutum per operationem eius. 1ª.q.27.1.c fi./.q.28. 4.1m./.q.34.1.c./.Spiritu.9.6m./.Quol.5.9.c.

8 Verbū interius est id, quod intellectū est: & quod ex re intellecta concipit intellectus. 1ª.q.22.1.c./. q.28.4.1m./.q.34.1.c. /.Cont.4.c°.11./.Veri.q.4.1.c./.1m./.9m./.2.c./. poª.q.8. 1.c /. q.9.5.c./.Opus.3.c°.37./.38./.Io.lec.1.prin°.a.D.

9 Quicumq; intelligit, ex hoc ipso q̄ intelligit, procedit aliquid intra ipsum. s. uerbum. 1ª.q.27.1.c./. poª.q.8.1.c./ q.9.5.9.c.

10 De ratione eius, non tantum est manifestatio, sed etiam processus realis. Cont.4.c°.11./.Veri.q.4.2.c.

11 Immo uidetur sufficere processus secundum rationem. 1.d. Dum.1160m
27.q.2.2.o. Respondeo Dubio.1160°.

12 Notitia est de essentia eius: non autem amor, sed est quasi comitans illud. Veri.q.4.3.3m.

13 Verbum in anima, sine actuali cognitione esse non potest. 1ª.q.93.7.c./.3m./.Veri.q.10.3.c.

14 Esse uerbi interius concepti, est ipsum intelligi. Cōt.4.c°.11.

Ve

15 Verbum cordis, significatum uerbo oris, est conceptio rei in intellectę, ex ui intellectiua proueniens, uel ex notitia procedens. 1ª.q.27.1.2.c./.q.28.4.1m./.q.34.1.o./.q.107.1.c./.12ę.q.93.1.2m./.Cont.4.cº.11./.3./.Poª.q.8.1.c /.q.9.5.9.c./.Quol.4.6 c./.Opus.53.

16 Nihil implicans contradictionem, potest dici uerbũ. 1ª.q.25.3.c.fi./.1.d.42.q.2.2.c./.Quol.5.9.1m./. Quol.9.1.1m.

Vocale. 17 Verbum uocale in nostra lingua, impositum est a corporali motu.s. a uerberatione aeris, sed ad significandum omne quod dicitur interius uel exterius. 1.d.27.q.2.1.1m. * Absoluere 21.22.30.36. Accusatio 15. Actus 142. Adulatio 1.2. Alleluia.

18 Verba tenent præcipuum locum inter signa, quibus homo aliquid significat alteri. 22ę.q.55.4.2m./.q.72.1.c /.q.110.1.2m./.3ª q 60.6.c /.1m./.2m.

19 Multa uerba ad idem pertinentia, dicunt unum uerbum. Ma.q.3.14 c.

20 Verbis utimur ad hominẽ, ut ei manifestemus nostros conceptus, ad deũ autẽ, ut nos uel alios excitem⁹. 22ę.q.91.1.c.

21 Verba ut signa, inferunt multa damna, & in uerbo homo facile delinquit, sed secundum suam essentiam.i. ut soni, non nocent nisi auditui.s.clamando.22ę.q.72.1.1m./.q.89.2.c.fi. *Amicitia 2. Angelus 441. Anima 213.

22 Verba dicuntur uana tripliciter.s.ratione falsitatis, superfluitatis, & instabilitatis.i. de temporalibus. Psal. 11. meº.b.K. Artificiale 7. Attentio.o. Baptismus 35. Character 39.42. Cõfessio 9. Contumelia 1. Credere 31. Doctrina 17. Dolus.o. Ænigma. Epieiceia 6. Eructuatio 2. Eucharistia 74.80.82.112.166. Exemplum 2. Fides 99. Hæresis 15.94. Honor 14. Interpretatio 1.2. Iocosum. Ironia.o. Histrionatus. Iubilus 1. Iudith. Leo 1. Litigium.o. Loquacitas. Loqui.o. Matrimonium 15.&c. Mendacium 12.&c. Minister 7. Modestia 4.6. Obligari 3. Otiosum.o. Paulus 4. Peccatum 135. Pœnitentia 56.77. Præceptum 14. Promulgatio 3.5. Prorumpere 2. Rixa 1.2. Scurrilitas 2. Sedere 1. Sponsalia 2. Sponsus. Stultiloquium. Subsannatio. Superbia 9. Tragedia.o. Turpiloquium. Veritas 8.51. Votum 1.3.&c. Vsura 144. Vxor 3.

23 Verbum otiosum est, quod caret intentione piæ utilitatis, aut iustæ necessitatis, & est grauius peccatum, quando fit ex certa malitia.2.d.40.5.8m /.4.d.9.ar.4.q.2.3m./. Heb.4.lec.2. prinº.B.

Mentale. 24 Verbum mentale.s. sm ꝙ distinguitur in intellectu, dicitur concipi, sed uerbum uocale.s. secundum ꝙ pronuntiatur extra, potest per quandam similitudinem dici nasci.3.d.8.1.6m. Angelus 441. Idea 24.25.29.

25 Verbum mentis, est causa efficiens uerbi uocalis, & finis eius. Veri.q.4.1.c.

26 Verbum nostræ mentis manet: non autem uerbum uocale, sed neutrum subsistit: uerbum uero diuinum manet & subsistit. 1ª.q.37.1.2m./. 1.d.27.q.2.1.2m./. Poª.q.10.1.5m.

27 Verbum dei est tantum unum, perfectum, & idem quod essentia: ideo est filius, non autem uerbum nostrum, nisi metaphorice; quia est multiplex, imperfectum, & accidens. 1ª.q.27.2.2m./.q.33.2.2m./.q.34.2.1m./.3.c /.ꝯ.4.cº.11./. Veri.q.4.4.c./. Poª.q.2.1.c.fi./.q.8.1.c.fi. /.q 9.5.9.c./. Quol.4.6.c./. Opus.2.cº.3./. Opus.3.cº.41./.52./.56. Intellectus 13.30.41.62.83.105.

Differenª. 28 Verbum importat relationem originis a dicente; scientia uero importat relationem ad scibile. 1.d.27.q.2.2.c.

29 Verbũ mentale principiorũ scientiæ, est naturale, & naturaliter procedit ab intellectu: nõ autẽ uerbũ mẽtale conclusionum. Cont.4.cº.11.

30 Verbum dicit emanationem intellectus ad exitum, in manifestationem sui, sed notitia & sapientia significant aliquid p modum manentis & quiescentis in eo cuius sunt. 1.d.27.q.2.2.1m./. Cont.4.cº.12. Relatio 40.81.

31 Verbum potest dici absolute; non autem ars: quia dicit respectum ad artificiata. 1.d.27.q.2.3.o. Similitudo 15.

32 Diuersitas obiectorum, diuersificat speciem uerbi, & amoris. 1ª.q.93.8.c. Veritas 8.51.

Diuisio. 33 Verbum duplex.s.uerbum uocale, & uerbum mentale: primo respondet spiritus corporalis: secundo uero spiritus intimi amoris. 1ª.q.27.1.c./.1.d.11.1.4m./.Poª.q.1.3.9m./.Quol.9.1.1m./.Matth.1.fi.d.E./.Io.lec.1.prinº.a.E.

34 Verbum triplex.s.uerbum cordis, oris, & operis; & similiter triplex dicere. Ma.q.3.14.c./.1m /.Opus 53.

35 Verbum triplex.s.uerbum cordis, uocis, & habens imaginẽ uocis. 1ª.q.27.1.c / 1.d.27.q.2.1.c./ Veri.q.4.1.c.

36 Verbum proprie dicitur tripliciter.s.conceptus mentis, uox significatiua eius, & imaginatio uocis; improprie uero, dicitur uerbum, res significata uel effecta uerbo. 1ª.q.34.1.c./. Cont.4 cº.13./.Veri.q.4.1.c.

37 Verbum cordis duplex.s. uerbum constitutum per primam operationẽ intellectus, & uerbũ constitutũ per secundã: primũ significatur per terminũ: secundũ uero per orationẽ. Veri.q.4 2.4.c./.Poª.q.9.5.c./. Spiritu.9.6m./. Quol.5.11.c.

38 Verbum duplex.s.rei quæ placet, & rei quæ displicet; primũ est perfectum, & spirat amorem; non autem secundum. 1.d.27.q.2.1.c.fi.

39 Verbum est alicuius dupliciter.s.ut dicentis, & ut manifestati, & sic procedit a primo: non autem a secundo, nisi scientia sit a re. Cont.4.cº.13./. Veri.q.4.4.7m.

40A Verbũ habet respectũ duplicẽ.s.ad dicẽtẽ, & ad dictũ, & hoc dupliciter.s.principaliter, & cõsequẽter. Veri.q.4.5.c.fi./.7m.

40B verbũ triplex.s.humanũ, angelicũ, & diuinũ. Io.le.1.prĩº.a.E.

41 In deo oportet ponere uerbum. Opus. 3. cº. 37. Adoratio 15. Angelus 296.327.&c.339.357.&c.504.

42 Verbum dei respectu creaturarum est exemplar, sed respectu dei est imago. Cont.4.cº.11.

43 Verbum dei dicitur dupliciter.s. cõceptus intellectus eius, & explicatio diuini conceptus per opera exteriora. Cont.4.cº.13./ Opus.3.cº.38.

44 Verbum vt significat conceptum mentis, est in deo proprie, secũdum alias uero significationes eius, est in deo metaphorice tantum. 1ª.q.34.1.c./.1m./.q.36.2.5m./.1.d.27.q.2.1.o./. Cont 4.cº.11 /.Veri.q.4.1.o./.Poª.q.8.1.c.fi /.He.lec.2.meº.K. Apollinaris 2.&c. Apostoli 9. Appropriatio 25. Assimilatio 6.7. Assumere 54. Cogitatio 5.

45 Res significata p nomẽ verbi, conuenit proprie deo; non autẽ interpretatio eius.i.illud a quo imponit. 1.d.27.q.2.1.1m.

46 In diuinis est tantum unum uerbum. 1ª.q.27.5.3m./.q.34.3.c./.1ª.q.41.6.o /.1.d.27.q.2.2.6m./.Cont.4.cº.13.26m./. Veri.q.2.1.c.fi./.q.4.4.c./.5m./ Poª.q.2.1.c.fi./.q.8.1.c.fi./.q.9.5.c./.9 c /.1m./.Quol.4.6.c./.Opus.2.cº.3./. Io.lec.1.prinº.a.H. /.He.lec.2.meº.K.

47 Verbũ in diuinis proprie, dicitur personaliter tantũ: non autẽ essentialiter. 1ª.q.34.1.o./.12ę.q.93.1.2m./ Veri.q.4.2.o./.4.4m./.Poª q.9.9.7m./.Quol.4.6 o./.Opus.1.cº.11.

48 Immo dicitur etiam essentialiter. 1.d.27.q.2.2.o./. Veri.q.4.2.9m./.10m./.11m./. Opus.3.cº.41. Respº. Dubio.1161º.

49 Verbum ut dicit relationem rationis, dicitur essentialiter, sed ut dicit relationem realem sicut est in usu, dicitur personaliter tantum. 1.d.27.q 2.2.o./.Veri.q.4.2.9m./.10m./.11m./. Opus 3.cº.41. Conceptio 20. Debitum 13. Descendere 12. Deus 100. 239.

50 In deo uerbum est eiusdem essentiæ cum patre, & æquale, & eiusdem naturæ. Opus.3.cº.41. Dicere 1.5.

51 In deo uerbum non differt a patre, secundum tempus, neo secundum speciem. Opus.3.cº.43. Esse 6. Fides 70.99. Filiatio 15.&c.

52 In deo uerbum dei comparatur ad deum, sicut filius ad patrem. Opus.3.cº.39. Forma 139. Futurum 1.

53 Verbum est in diuinis ab æterno, & non tantum ratione incarnationis eius. 1ª.q.34.3.2m./.1.d.27.q.2.3.5m./.ꝯ.4.cº.11./.Opus.3.cº.42. Generatio 67. Hæresis 89.

54 Verbũ & imago secundum grecos, indifferenter conuenit filio & spirituisancto: non autem secundum latinos, sed tãtũ conuenit filio. Veri.q.4.3.c./.1m./.2m./.He.lec.2.meº.I.

55 Verbum in diuinis proprie, conuenit soli filio: figuratiue autem conuenit spirituisancto, inquantum manifestat filium. 1ª.q.34.2.o./.5m.q.37.1.c./.1.d.27.q.2.ar.2.q.2.o./. d.31.q.3.1.c./. Veri. q.4.2.4m./.3.o./. Poª.q.9.9.7m./.8m./.q.10.4.4m./. Opus.1.cº.11./.13. Idea 24.25.29. Laus 15.&c. Lutum. Miraculum 51. Oratio 79. Origenes 3.

56 Deus eodem modo, dicit se, & omnia alia, etiam creaturas. 1ª.q.34.2.5m./.3.c./.q.37.2.c./.3m./.12ę.q.93.1.2m./. 1.d 27.q.2 ar.2.q.2.3m./.3.3m./.d.32.q.1.o./.q.3.1.c./. Cont. 4.cº.13./. Veri.q.4.2.3m./. 4.o./. Poª.q.9.9.13m./. Quol.4.q.4.1.c./. Opus.2.cº.3./.Io.lec.1.prinº.a.H. Ratio 12.&c. Saliua. Sapientia 54. Scientia 105.

57 Verbum dei respectu non entium, est expressiuum tantum, sed respectu entium, est etiam factiuum 1ª.q.34.3.5m./.Veri. q. 2. 8. 4m. Sponsa 8. Substantia 36. Visio 10. Vnio 14. &cet.

58 Verbũ dei respectu creaturarũ, est expressiuũ, & operatiuũ, sed respectu eorũ q̃ sunt in deo, est expressiuũ tm.1ª.q.34.3.c.

59 Creatura proprie, non potest dici uerbum dei, sed uox uerbi. 1 d.27.q.2 ar.2.q.2.3m.

60 Verbũ in diuinis, siue essentialiter dicat, siue psonaliter, aliqñ dicit respectũ ad creaturas, nõ autẽ semp. 1.d.27.q.2.3.o.

61 Verbum in diuinis, dicit respectum ad creaturam in aptitudine, non autem in actu. 1.d.27.q.2.3.5m.

Verbum

Ve

62 Verbum principaliter refertur ad patrem, & quasi per se, sed ad creaturas refertur consequenter, & quasi per accidẽs. 1ª.q.34.3.o./.1 d.27.q.2.2.o./. Veri.q.4.5.o. Quol.4.6.1m.

63 Verbum est medium inter patrem & creaturam; non autẽ inter deum & creaturam. Veri.q.4.1.2m.

64 Verbum dei secundum generationem æternam, assimilatur uerbo mentali, sed secundum generationem temporalem.i. secundum incarnationem assimilatur uerbo uocali respectu spiritussancti. 1.d.11.1.4m./. Cont.4.cº.46.1m./. Veri.q.4.1.12m./.Opus.1.cº.18./.Opus.3.cº.228./. Matth.1.fi.d.E.

65 Verbum incarnatum, est simile uerbo uocali, quo ad manifestationem, sed est dissimile: quia caro non dicitur uerbum sicut uox. Veri.q.4.1.6m./.12m. Item forma 139.

In deo. 66 Verba dei sunt utilia sextupliciter.s. ad illuminationem intellectus, ad dulcedinem affectus, ad ascensionem amoris, ad rectitudinem operis, ad adeptionem gloriæ, & ad instructionem aliorum. Isa.49.meº.D. Absoluere 21.22.

67 Verbum abbreuiatum, intelligitur dupliciter.s.uel illud uerbum euangelii, de dilectione dei & proximi, in qua uniuersa lex pẽdet & prophetæ, uel uerbum incarnatum. Isa.10.fi.D.

68 Verba significantia aliquid deuotionis, excitant mentes, & præcipue minus deuotas; sed uerba pertinentia ad alia distrahunt mentem, & impediunt deuotionem. 22ę.q.83.12.2m. Adam 10. Adinuentio. Alleluia. Apostoli 9. &c. 24.&c.

69 Verba dei, faciunt emarcere concupiscentiam carnis. Psal. 37. prinº.b. G. Attentio.o. Aureola 4.20.

70 Verbum dei est panis uberrimus, arctus, & pinguis. Isa. 30. meº.E. Baptismus 240. Character 39.42.

71 Verba dei sunt sine superfluitate, firma, uerissima; sicut argentum sine macula, simulatione, & infectione. Psal.11.fi.

72 Verba dei præferuntur omnibus rebus mundi.i. diuitiis, & uoluptatibus. Psal.18.meº.g. Charitas 91.144. Confirmatio 49. Credere 32.101. Doctrina 2.&c. Ecclesia 14. Enigma 1. Euangelium.o. Eucharistia 74.80.82.112.166. Experientia 12. Fructus 2. Helias 3. Hieremias 1. Isaias 2. Laus 1.13.&c. Lex 104. Minister 7. Oculus. Oratio 64. Organum 5. Porta 2. Prædicare.o. Prælatio 20. Prophetia 34. Reliquiæ Reuelatio 14.3.5.

73 Gradus triplex malorum hominum, in audiendo uerba dei. s.gradus non audientium, non acceptantium, & recidiuantium. Io.8.lec.7.meº.d.H. Sacramentum 32. Sagitta 1. Samuel 3. Saturitas.o.

74 Verba Christi mundant quadrupliciter.s. instruendo contra errores, inflãmando contra terrenos affectus, per baptismũ, & per fidem. Io.15.lec.1.meº.b.B. Signum 14. Vsura 314.

75 Verba Christi, erant uirtuosa ad cõmouendum, sapida ad delectandum, & utilia ad retinendum. 1ª.q.43.5.2m./. Io.7.lec.5.fi.f. A.

76 Verba euangelii, saluant omnes tripliciter.s.remittendo peccata, causando gratiam, & dando gloriam. Et hoc tripliciter .s.per fidem, confessionem, & scripturam. Ro.lec.6 prinº.

Gramatica. 77 Omne uerbum resoluitur in hoc uerbum, sum, es, est, & in suum participium. Meta.5.lec.7. Absoluere 36.

78 Verbum significat actionem.i. per modum actionis, de cuius ratione est, ꝙ inhæreat. Periher. lec. 5. prinº. c. prinº. Aduerbium.

79 Proprium uerbi est significare actionem, sicut proprium nominis est significare rem aliquam, quasi per se existentem. Periher.lec.5.prinº.a. A. Amor 199. Artificiale 7. Baptism⁹ F. Cohors 1. Impersonale. Nonuellę. Ordo 63.

80 Actio potest significari tripliciter.s. per nomen, ut res per uerba, ut actus egrediens a substantia & inhærens ei, & per uerba infinitiui modi, secundum ꝙ inhærentia est res quædam. Periher.lec.5.prinº.a.A. Posse 6.

81 Nulla enuntiatio fit sine uerbo, uel sine casu uerbi, licet aliqua enuntiatio fit sine nomine expresso. Periher.lec.8.prinº. b.C./. lib.2.lec.1.meº.d.prinº.

82 Enuntiatio cathegorica, dicitur affirmatiua uel negatiua, ratione uerbi tantum. Periher.lec.8.prinº.b.D. Prædicari 36.

83 Verbum semper ponitur ex parte prædicati, nisi sumatur in ui nominis. Periher.lec.5.prinº c.prinº. Præteritum 3.

84 Omnis prædicatio essentialis uel accidentalis, fit per uerbũ, rõne cõpositionis importatę p ipsum. Periher. lec.5.meº.c.fi. Tempus 40.&c.

85 Verba infinitiui modi in subiecto habẽt uim nominis: iõ sumunt articulos in græco, & in vulgari latino. Periher. lec.5. prinº.a.A.

86 Verba infinitiui modi possunt accipi ut uerba, ratione concretionis, sed ut nomina secundum ꝙ significant quasi res quasdam. Periher.lec.5.prinº.a fi.

87 Verbum infinitum, non potest poni in enuntiatione; quia facit eam negatiuam. Periher.liº.2.lec.1.meº.d.

88 Verba & participia dicuntur de deo, ratione æternitatis, quę continet omne tempus. 1ª.q.13.1.3m.

¶Vere. Amen 2. Veritas.o. Verum.o.

1 ¶Verecundia non est virtus proprie, sed large, inquantum est passio laudabilis.22ę.q.144.1.o./.3.d.23.q.1.ar.3.q.2.2m./.4.d.14.q.1.ar.1.q.2.5m./.d.15.q.2.ar.1.q.1.4m./.d.50.q.2.ar.4.q.3.3m./. Veri.q.26.6.16m. Adunatio 4. Quid.

2 Verecundia est passio laudabilis in iis, qui facile solent declinare in actus turpes, ut iuuenes & mulieres. 1ę.Ti.2.lec.2.meº.D. Confessio 53. Erubescentia. Infirmitas 6.8. Nicola⁹ 2. Occultatio. Passio 69. Pœnitentia 18. Pudicitia.o.

3 Verecundia est timor turpitudinis exprobabilis, & principaliter respicit uituperiũ: sed respicit culpã cõsequẽter, & hoc dupl̃r.s.cessando, & celãdo.22ę.q.116.2.3m./.q 144.1.c./.2m./.2.o./.4.c /.4.d 14.q.1.ar.1.q.2.5m./.d.17.q.2.ar.1.q.1.4m./.ar.4.q.1.1m./ Veri.q.26.4.7m./.6.16m./. Psal.43.meº.h.*Pudor.

4 Verecundia non est timor de ipso actu peccati, sed de turpitudine, uel ignominia, uel conuitio, uel opprobrio. 12ę.q.41.4.c./.2m./.3m./.q.42.3.4m.

5 Homines maxime uerecundantur de actibus uenereis, etiã in matrimonio, & de signis eorum. 22ę.q.151.4.c.fi.

6 Verecundia non est de operibus uirtutum, nisi per accidẽs, ratione falsæ opinionis, uel propter notam præsumptionis, uel simulationis.22ę.q.144.2.3m. Resurrectio 9. Tabula. Tẽperantia 9.10.11. Timor 37.42. Vituperatio 3.

7 Verecundia est de tribus.s. cũ aliquis opprimit ab hoste, uel frustratur spe, uel recogitat peccata quæ fecit. Ps.24.prinº.a.

8 Verecundia est ab iis, quorum testimonium est maioris ponderis, propter certitudinem ex rectitudine iudicii.s. a sapientibus & uirtuosis, uel ex cognitione.s.a notis & coniunctis, uel propter effectum nocentis uel iuuantis. 22ę.q.144.3.o.

9 Aliqua peccata grauiora, sunt minus uerecundabilia, quæ tamen sunt minus turpia, uel quia se habent in excessu temporalis boni.22ę.q.116.2.3m./.q.144.2.4m.

10 Verecundia est principium emendationis; quia in principio erubescimus oculos hominum, in fine uero, oculos rationis & dei.22ę.q.144.4.4m./.Psal.6.fi.g.

11 Verecundia est de turpi actu; erubescentia uero est de cõuitio: ideo prima est de turpi in se; secunda uero est de turpi in opinione; uel prima est de culpa: secunda uero de pœna. 3.d.26.q.1.3.c.fi./. Veri.q.26.4.7m. vel erubescentia.inf.

12 Verecũdia celat turpem actũ, sed erubescẽtia cessat a turpi actu, uel utraque propter timorẽ uituperii. 22ę.q.144.2.c.fi.

13 Verecundia iacit prima temperantię fundamenta, secundũ Ambrosium, inquantum.s.incutit horrorem turpidinis.22ę.q.144.4.4m./. Psal.6.fi.g.

14 Ex sepius uerecundari, causatur uirtus, qua uitãtur turpia: non autem uirtus qua quis uerecundetur, tamen sic disponit, ꝙ uerecundaretur, si turpia ageret. 22ę.144.1.5m.

15 Verecundia non est in pessimis: quia peccatũ non reputant ut turpe, nec est in uirtuosis, & senibus; quia non apprehendunt illud possibile sibi, nec est difficile eis ad uitandum. 22ę.q.144.4.o./. Psal.43.meº.h.E./. 1ę.Ti.2.lec.2.meº.D.

16 Verecundia conuenit senibus & uirtuosis conditionaliter tantum.s.quia uerecundarentur, si aliquid turpe agerent. 1ª.q.95.3.c.fi./.22ę q.144.1.5m./.4.c.

17 Carent uerecundia homines, in peccatis profundati: quibus sua peccata non displicent, sed magis de eis gloriantur. 22ę.q.144.4.c.

¶Vereri. Quidã sunt, q nõ uerẽtur alios cõtristare. 22ę.q.116.1.c. Amicitia 33. Anim⁹.2. Litigiũ 1. Reuerẽtia.o. Timor o. Cõditio mala.

¶Vergere. Accusatio 7. Iuramentum 22. Religio 76.78. Reuelatio 4. Votum 38.

¶Veridicus. Magnanimitas 20.21. Veritas 48.

¶Verificari. Affirmatio 1. Fieri 20.21.

¶Verisimile. Iudicium 82. Probabile. Vsura 146.

1 ¶Veritas octupliciter definitur. 1ª.q.16.1.c.fi./.1.d.19.q.5.1.c.fi./. Veri.q.1.1.c.fi /.1m. Addere 8.&c. Aduocatus 7. Quid.

2 Ratio ueritatis consistit in adæquatione rei & intellectus. 1ª.q.21.2.c./.1.d.19.q.5.1.c./.Veri.q.1.1.c./.3.5.8.10.c./. Virt.q.2.9.1m. Alimentum 1. Angelus 95. Articulus 1. Assentire 3.4.5.7. Beatitudo 17. Blasphemia 22. Chimera.o. Cibus 8.

3 Rõ ueritatis, prius est in intellectu, quàm in rebus. 1ª.q.16.1.o./.1.d.19.q.5.1.c /.Veri.q.1.2.o. Bonitas 99. Cogitº.1.&c.

4 Veritas fundatur in re, sed ratio eius completur per actionẽ animæ. 1.d.19.q.5.1.c./.5m./.2.3.c./.Veri.q.1.1.c./.5.11m.

5 Veritas magis fundatur in esse rei, quam in essentia rei.22ę.q.109.1.c./. 1.d.19.q.5.1.c./.7m./.Veri.q.1.5.18m./.19m.

6 Immo etiam res dicitur uera uel falsa, sicut dicitur aurũ uerũ uel falsum. Periher.lec.3.meº.b.E. Respº. Dubº.1162º.

Dicuntur tamẽ res aliquæ ueræ uel falsæ, p comparationem ad intellectũ nostrũ, non quidem essentialiter uel formaliter, sed effectiue, inquantum. Cnatæ sunt facere de se ueram uel falsam æstimationem. Periherm. lec. 3. meº. b. H.

Nomine ueritatis, non exprimitur ratio conceptionis, sicut nomine uerbi mentis, licet ueritas sit cõcepta. Veri. q. 1. 7, 3ᵐ.

Veritas dicit relationem, qua esse ordinatur ad intellectum, sicut bonitas ad appetitum. 1ª. q. 16. 1. 3. c./. 1. d. 8. q. 1. 3. c./. d. 19. q. 5. 1. 2ᵐ./. Veri. q. 1. 1. c. Amor. 222. Bonitas. 99. 61. Conditionalis. 0. Consideratio. 1. Contemplatio 14. &c. Dæmon. 75. 76, 100. Ens 6. Enuntiatio. 7. 8.

Veritas non est mensura, sed est cõmensuratio & adæquatio. 1. d. 19 q. 5. 2. 2ᵐ. Epieiceia. 8.

Ad ueritatẽ cuius libet rei pertinet, q̃ est cõpletiuũ eius per formã, & per se pertinet ad cõpletionẽ eius. Quol. 8. 5. c. Esse. 1. Essentia 10. Eucharistia 83. Fallere. 1. Falsitas. 1. 3. Fides 130. Finis 75, Fractio 2. Helias 7. Hæresis. 1. 84. 138.

Veritas prædicatur analogice, de omnibus ueris. 1. d. 19. q. 5. 1. c./. 2. 1ᵐ. Humilitas 31.

Vnum uerum, non contingit esse magis uel minus uerum, quàm aliud, quo ad æqualitatem, quæ non recipit magis & minus, sed quo ad esse, sicut magis entia, sunt magis uera. Virt. q. 2. 9. 1ᵐ. Idea 7. Immobile 1. Imperare 11.

Veritas dicitur primo de intellectu: de enuntiatione uero, in quantũ est signũ eius: de re autẽ, ut de causa eius. 1ª. q. 16, 7. 8. c./. 1. d. 2. 3. c./. d. 19. q. 5. 1. c./. Periherm. lec. 7. prinº. Impugnare 2. 3. Individuum. Intellectus 19. 102.

Veritas non continuum, ut chimera, uel aliorum huiusmodi, est tantum in intellectu, & ab eo causatur. 1ª. q. 16. 3. 2ᵐ./. 5. 3ᵐ./. 7. 4ᵐ./. 1. d. 2. 3. c./. d. 19. q. 5. 1. c./. 5ᵐ./. d 30. 3 c./. Veri. q. 1. 5, 2ᵐ./. 8. 0./. q. 2. 8. 5ᵐ./. q. 3. 4. a. 6 /. 6ᵐ./. Poª. q. 7. 6 c./. Meta. 12. lec. 2. fi. Iudicium 26. 32. Iudith. Laus 18. Lex 96. Lumẽ 17.

Nulla creatura est sua ueritas. Cont. 3. cº. 51./. Veri. q. 1. 4. 4ᵐ. Magnanimitas 20. 21. Mansuetudo 4. Martyrium 7. 9.

Ad ueritatem loquutionum, requiritur res significata, & modus significandi. 1ª. q. 39. 4. 5. c. Metaphysica 22. Missio 14.

In dubiis quorum ueritas agnita salutaris est, ut incognita periculum ingerit humanæ saluti, admodum utile est ueritatem inuestigare. Opuſ. 73. prolo. prinº. Mors 46. Nomen 25. Notum 7. Peccatum 279. Prædicator 9.

Veritas enuntiabilium, non est aliud quàm ueritas intellectus: quia enuntiabile ut est in intellectu, habet per se ueritatem, sed in uoce est uerum: quia significat ueritatem intellectus; non autem per ueritatem in enuntiabili existentem. 1ª. q. 16, 7. c.

Veritas enuntiationum, reducitur in ipsa principia per se nota, sicut in primas causas, & precipue in primo principio. 1. d. 19. q. 5. 1. c.

Veritas propositionis, ſm necessitatẽ & contingentiam, non uariatur ex posito materialiter, sed ex principali cõpositione, in qua fundatur ueritas propositionis. Veri. q. 2. 12. 7ᵐ.

Duᵐ. 1163. 22 Oppositum uidetur dicere a simili. Poster. lec. 9. prinº. Respondeo Dubio. 1163º.

Veritas dicitur primo de compositione & diuisione intellectus; secundo de definitionibus: tertio de rebus: quarto de nomine: de uocibus autem, sicut de intellectu. Veri. q. 1. 3. c.

Veritas propositionis negatiuę, consistit in diuisione: non autem in compositione: tamen fundatur supra ueritatem affirmatiuæ: quia nulla negatiua probatur, nisi per affirmatiuam. 1. d. 19. q. 5. 1. 1ᵐ.

Veritas rerũ existẽtiũ, includit in ratione eius entitatẽ earũ, & respectũ ad intellectũ; ueritas autẽ negationũ, dicit secũdũ tantũ. Veri. q. 1. 8. c. Prophetia 4. Propositio 4. 5. Rectitudo 3. Sanguis 2. &c. Seducere. Signum 14. Spes 52. Temporale 4. Tempus 42. Testamentum 4. Testis. 0. Theologia 17. Virginitas 23. Vita 78. &c. Vsura 1.

Eadẽ est ueritas, & rectitudo cõiũ principiorũ apud omnes, & æqualiter nota: sed in ratione speculatiua, eadem est; non autem æqualiter nota in conclusionibus; in practica uero ratione, nec est eadẽ, nec æqualiter nota. 12ª. q. 94. 4. c. Xps 17.

Stips & fructus, pertinẽt ad ueritatẽ naturæ arboris: nõ aũt solia principaliter, ut uẽ, sed ad cõseruationẽ eiº. Quol. 8. 5. c.

Diuiſio. 28 Res denominant̃ uerę, triplici ueritate. ſ. ueritate intellectus dei, & ueritate hominis extrinsece, & ueritate inhærẽte rei, quæ nihil aliud est, q̃ entitas rei adæquata intellectui, uel adæquãs sibi intellectũ. Veri. q. 1. 4. c. fi./. 5. 6. c. Baptismus. 239.

Veritas triplex. ſ. cognitionis naturalis, infuſę, & acquisitæ 1ª. q. 60. 1. 3ᵐ. Cibus 8. Cogitatio 1. &c. Cognitio 26. &c.

Veritas in intellectu, diuersificat̃ duplr tãtũ. ſ. diuersitate cognitorum, & modo cognoscendi diuerso. Veri. q. 1. 5. c.

Homo pertingit ad cognitionẽ ueritatis tripliciter. ſ. capiendo a deo, ab homine, & per studiũ: primo est necessaria oratio: secundo auditus: tertio meditatio. 22ª. q. 180. 3. 4ᵐ. Intellectus 19. 20. 102. &c. Lumen 17. &c. Propositio. Scientia 76. Tempus 42.

Iudicare aliquo de ueritate, dicitur dupliciter. ſ. ut medio, & ut potentia. Spiritu. 10. 8ᵐ./. 10ᵐ. Tragedia 2.

Veritas quadruplex. ſ. uitæ, doctrinæ, iustitiæ, & loquutionis. 1ª. q. 16. 4. 3ᵐ./. q. 2. 1. 2. 2ᵐ./. 22ª. q. 109. 3 3ᵐ./. 4. d. 38. q. 2. 1. a. 3. q. 1. c./. d. 46. q. 1. a. 1. q. 3. o./. Psal. 11. prinº. a. H./. Psal. 30. fi. x.

Veritas triplex. ſ. doctrinæ, gratiæ, & æternitatis: prima liberat ab errore: secunda a peccato: tertia a corruptione. Io. 8. lec. 4. prinº. a. A.

Veritas duplex. ſ. oris, & operis. Io. 8. lec. 6. prinº. d. prinº.

Veritas est in intellectu dei proprie & primo, sed in intellectu nostro est proprie & secundario: in rebus autem est secundario, & impropriè. 1ª. q. 16. 7. 8. c./. Veri. q. 1. 4. o. — in diuina.

Deus est ueritas. 1ª. q. 16. 5. o./. 12ª. q. 3. 7. c./. q. 93. 1. 3ᵐ./. 22ª. q. 27. 4. c./. Cont. 1. cº. 1./. 60./. 61. 1ᵐ./. Li º. 3. cº. 51./. Opuſ. 3. cº. 105./. Io. 14. lec. 2. prinº. c. B. Angelus 408. 411. Anima 194. &c. Appropriatio 19. Argumentum 4. Ars 24.

Deus est summa, maxima, & prima ueritas. 1ª. q. 16. 5. c./. 1. d. 19. q. 5. 1. c. fi./. Cont. 1. cº. 62. Articulus 1. Attributa 6.

Veritas in diuinis, sumitur dupliciter. ſ. proprie. i. æqualitas intellectus dei, ad essentiã eius principaliter, & ad creaturas consequenter, & metaphorice. i. summa imitatio principii: primo modo dicitur tantum essentialiter: secundo autem personaliter, & conuenit soli filio. 1ª. q. 16. 5. 2ᵐ./. q. 39. 8. c./. Veri. q. 1. 7. o. Beatitudo 17. 26. Credere 3. Deus 177. &c. Æternitas 40. Falsitas 4. 12. 18. 20. 24.

Veritas trium personarũ in diuinis, est tantũ una numero ex parte rei, sed sunt multæ, in intellectu nostro. 1. d. 19. q. 5. 3, 1ᵐ./. Veri. q. 1. 5. 18ᵐ./. 19ᵐ. Fides 29. 31. 123. 146. Gratia 169, Hæresis 84. 138. Intellectus 299. &c. Iuramentum 7. 8. 9.

Veritas prima, est in genere animæ large. i. secundum quòd omnia intelligibilia & incorporalia, dicuntur esse unius generis. Veri. q. 1. 4. 15ᵐ. Iustitia 74. Iustus 225, Misericordia 44. Prædestinatio 55. 56. Prophetia 4. Pulchritudo 13. 14.

Anima non iudicat de omnibus rebus, secundum quãcũque ueritatem, sed secundum primam ueritatem, inquantũ resultat in anima, sicut in speculo, secundum prima intelligibilia. 1ª. q. 12. 11. 2ᵐ./. q. 16. 6. 1ᵐ./. q. 84. 5. c./. q. 88. 3. 1ᵐ./. 12ª. q. 93. 2. c./. 22ª. q. 173. 1. 2ᵐ./. 4. d. 49. q. 2. 7. 8ᵐ./. Cõt. 3. cº. 47./. Veri. q. 1. 4. 5ᵐ./. q. 8. 7. 6ᵐ./. q. 10. 6. 6ᵐ./. 8. c. fi./. 11. 12ᵐ./. Spiritu. 10. 8ᵐ./. 9ᵐ./. 10ᵐ./. Quol. 10. 7. 0.

Omnis ueritas est a deo. 1. q. 16 5. 3ᵐ./. 1. d. 19. q. 5. 1. c. fi./. 2. d. 28. 5. 1ᵐ./. d. 37. q. 1. 2. 1ᵐ./. Veri. q. 1. 8. 9.

Veritas prima est finis omnium desideriorum, & actionum nostrarum. 22ª. q. 4. 2. 3ᵐ./. Cont. 1. cº. 1. fi. Sapientia 40.

Omnes res sunt ueræ una ueritate. ſ. dei, sicut principio effectiuo, & exemplari; sed multis formaliter. 1ª. q. 16. 6. o./. 12ª. q. 93. 1. 3ᵐ./. 1. d. 19 q. 5. 2. o./. Veri. q. 1. 4. 5. 8. o./. q. 21. 4. 5ᵐ./. q. 27. 1. 7ᵐ./. Anima. 3, 1ᵐ./. Quol. 10. 7. 0. / Psal. 11. prinº. a. H.

Sine lumine dei, nemo ualet lumen ueritatis usquequaque pertingere. Opuſ. 73. prolo. Sedere 3. 5.

Quælibet ueritas, præter primam, est aliquo modo mutabilis. 1ª. q. 16. 8. o./. d. 19. q. 5. 3. o./. Veri. q. 1. 4. 3ᵐ./. 6ᵐ./. 6. o./. Quol. 10. 4. c. Subditus. Transumptio. Vere. Verum. o. Christus 74.

Veritas qua quis dicit uerum, & qua uerax dicitur, est uirtus: non autem qua uerum dicitur, sed est obiectum & finis uirtutum. 1ª. q. 16. 4. 3ᵐ./. q. 17. 1. c./. 22ª. q. 109. 1. o./. 3. d. 34. q. 1. 2. c./. 4. d. 16. q. 4. ar. 1. q. 2 c./ d. 17. q. 3. ar. 2. q. 3. c./. Veri. q. 1. 3. 12ᵐ. Anaxagoras. Apostoli 7. Apparere 9. Ars 45. Blasphemia 22. Confessio 3. 14. Contentio 1. — Virtus.

Hæc uirtus non est uirtus theologica, nec uirtus intellectualis, sed est uirtus moralis, & medium eius est inter superfluũ & diminutum. Et hoc dupliciter. ſ. ex parte actus, & ex parte obiecti. 22ª. q. 109. 1. 3ᵐ./. 2. d. 44. q. 2. 1. 1ᵐ.

Et est spãlis virtus. 22ª. q. 109. 2. o./. 4. d. 16. q. 4. ar. 1. q. 2. b./. c.

Ad uirtutẽ ueritatis pertinet, talẽ se exhibere exterius p signa exteriora. ſ. p uerba & facta, qualis ẽ. 22ª. q. 109. 1. c./. 3ᵐ./. 2. c./. 3. 3ᵐ./. q. 110. 1. c./. q. 111. 3. c./. q. 168. 1. 3ᵐ./. q. 169. 1. 3ᵐ.

Loquens ueritatem non potest uincĩ: quia ueritas non uariatur ex differentia personarum. Iob. 13. lec. 2. meº. C.

Hæc uirtus est pars annexa iustitiæ: quia utraque est ad alterum, & utraque æqualitatem constituit; sed iustitia secundum debitum legale; ueritas autem secundum debitum morale. 22ª. q. 109. 3. o./. Veri. q. 1. 5. 12ᵐ. Doctrina 14.

Et declinat plus in minus q̃ in maius, non quidẽ negando — uerum,

uerum, sed affirmando. 22ª. q. 109 4. o./. q. 129. 3. 5ᵐ.

Veritas, despectos facit claros & fortes, sed mendacium facit opposita istorum. Io. 9. lec. 3. mº. d. fi. Epieiceia 8. Eraclitus. Fabula. o. Fallere 1. Falsitas 9. 21. 23. Fides 130. 146. Gloria 12. Hæresis 1. 12. Iactantia 6. Impugnare 2. 3. Hypocrisis 4. Iustitia 22. Magnanimitas 20. 21. Mansuetudo 4. Martyrium 7. 9. Mendacium 9. &c. Ornatus 1. Præco. Prædicator 9. Princeps 21. Simplicitas 1. Tormentum. Virtus 225.

In sũ. 56 Veritas uitæ, est cõmunis ad quãlibet uirtutem. 22ª. q. 109. 2. 3ᵐ.

Omnis homo a natura non degenerans, ueritatem amat, & eam scire super omnia desiderat. Opuſ. 73. prolo. prinº. Accusatio 9. Aduentus 8. 10. Aduocatus 7. Affirmatio 1. Alchimia. o. Alimentum 1. Amen 2. Anima 3. Argumentum 4. Assentire 2. Credere 3. Dæmon. 11. 76. Dies 18. Doctor. 2. 3. Esse. 6. Falsitas. o. Fides. 1. 5, 29. 31. 52. 146. Fieri. 20. 21. Iuramentum 7. &c. Locus 6. Lucia. Officium 1. Plato 2. Prophetia 39. &c. Ratio 34. 50.

Veritas amatur per se, sed oditur per accidens. 12ª. q. 29. 5. o./. 22ª. q. 1. 5. 1. 3ᵐ./. 1. prolo. L. meº. I. Resurrectio 24. 46. Scandalum 15. &c. Scientia 23. 102. 117. Scriptura 9. Sensus 37. &c. Symbolum 10. Socrates 2. Stultitia 7. Tristitia 17. Verum. o.

Veritas creata est maior anima, ſm quid, ut perfectio eius: non autem simpliciter. 1ª. q. 16 6. 1ᵐ. Veritas 6.

Figura. 1 ¶Vermis generatur sine coitu, ex terra, per actionem solis, & significat Christum. Psal. 21. prinº c. I. Dãnario 29.

2 Vermis damnatorum, non erit materialis, sed spiritualis. i. remorsus conscientiæ, nascens de putredine peccati. 2. d. 39. q. 3. 1. 5ᵐ./. 4. d. 50. q. 2. ar. 3. q. 2. o./. Cont. 4. cº. 89 fi./. Poª. q. 5. q. 1. 3ᵐ./. Quol. 3. 2 3. c./. Quol. 7. 14. o./. Opuſ. 3. cº. 179./. Opuſ. 10. ar. 41. Eucharistia 88. Flagellum. Generatio 34. 37. Reptile.

¶Vernaculus. Seruitus 10.

¶Versari. Beatitudo 18. Forma 94. Grãmatica.

¶Versio. Conuersio. o. Eutropolia. Imprimere 3. Luna 6.

¶Versus metricus. Carmen. Conceptio 2. Consilium 53. Damnum 3. Excõmunicatio 24. 32. Gula 8. Liber 1. Misericordia 21. Passio 83. Psalmus 9. 11. 13.

Quid. ¶Vertex corporis, est suprema pars eius, & uertex animæ, est suprema pars eius, & hoc dupliciter. ſ. uel tota pars intellectiua, uel synderesis. Veri. q. 16. 2. 3ᵐ. Baptismus 244. Vnctio 34.

¶Vertibile. Angelus 61. Vertibilitas. Volubile.

¶Vertibilitas. Duplicitas. Vertibile. Volubile.

Quid. 1 ¶Vertigo. Spiritus uertiginis est quædam infirmitas ex permissione dei, sed metaphorice, est spiritus erroris, ad modum eius qui patitur uertiginem. Isa. 19. meº. D. Missa 4.

2 Huiusmodi infirmitates & defectus peccati, proueniunt hominibus, ex quibusdam particularibus causis. Opuſ. 3. cº. 226.

Diuiſio. 1 ¶Verum dicitur dupliciter. ſ. uerum ueritate essentiæ, & uerum ueritate proprietatum. 1ª. q. 68. 4. c./. 22ª. q. 77. 2. 1ᵐ. Abraham 5. Accidens 23. Addere 8. &c. 12. Agens 115. Agere 25. Agnus 5 Alchimia o. Alienum 4. 7. Amen 2. Amicitia 5. 27. 29. 31. Analogia 21. Anima Animal 7. 8. 9. 81. Antequàm. Antiochus. Apollinaris 4. Appetitus 18. Aqua 15. Argumentum 4. Assentire 3. Assumere 42. Astutia 1. Balaam. Baptismus 37. Beatitudo 65. Bonitas 5. Charitas 45. Causa 46. ciuitas 1. Claritas 15, Cognitio 12. Columba 3. 4. Comedere 2. Conceptio 15. 16.

2 Verum dicitur dupliciter. ſ. uerum ueritate signi, & uerum ueritate naturalis speciei. Quol. 3. 5. c. Conclusio 3. Condicionalis. Congregatio 2. Corpus 70. &c. Costa 6. Credenda Credere 3. Delectatio 81. Dæmon. 75. 76. 78. 107. Demonstratio. 14. Deus. 274. Dialectica 2. Dies 18. Differentia 24. Diuinatio. 16. Diuitiæ. 1. Doctor. 2. 3. Doctrina. 18. Dolor 28. Dominatio 1. Dominium 12. Dubitatio 5. Ecclesia 2. 5. Effectus 5. 6. Enuntiabile 2. Enuntiatio 7. 8. Ens 22. 29. Episcopus 16. Eraclitus. Æternitas 37. Eucharistia 24. 110. 120. 142. 172. &c. 246. Fabula. o. Fictio. 1. Fides. 1. 5, 31. 35. &c. 52. 133. 156. Filiatio 21. 28. Fruitio 11.

3 Verum dicitur tripliciter. ſ. ut diuiditur contra falsum, contra figuram, & contra participans. Io. lec. 5. prinº. a. H./. cº. 6. lec. 4. prinº. Gaudium. 2. Generatio. 30. 87. &c. Gratia 169. Homo 10. Honestum 8. Humilitas 15. Iacob. 10. Ieiunium. 1 5. Imago. 24. Impersonale. Impugnare. 2. 3. 11. 21. Infamia. 2. Intellectus. 19. 20.

4 Ens est de ratione ueri: non autem econuerso. Ideo uerum non potest intelligi, non intellecto ente, sed bene econuerso: non autem uero non existente. 1ª. q. 16. 3. 3ᵐ. 1. d. 19. q. 5. 1. 2ᵐ./. 3. 4ᵐ./. Veri. q. 1. 1. 3ᵐ./. 5. 5ᵐ. Intentio 26. Ioachim. Ioannes 17. Hyporethica. 1ra 83. Irreligiositas 2. Iustitia 19. Latria. 1. Lex. 164. 166 Locus. 6. Loqui. 6. Lucia. Maleficium. 3. Matia. 33. 42. Matrimonium. 118. Medium 21. Mendacium. 10. Mentiri. Metaphora 8. Miraculum 34. 40. 45. &c. Mixtio 5. Mos 5. Necessitas 25. Nomen 38. 81. Nubes 1. Odium 8. Opinio. 4. 5. 6. 7. Ordo. 21. 27. Paulus. 17. Pax. 13. 22. 27. 28. Peccatum. 170. Pœnitentia. 44. Periurium. 6. Persona. 43. Phiton. 5. Pluuia. 2. Potestas. 9. præceptum. 86. prædestinatio. 55. 56. Præpositiuus 1. Præuaricator. 2. Processio. 6. Prophetia. 4. 15. 49. Propositio. 4. Proprium. 3. Prudentia. 25. 26. 32. Reduplicatio. 4. sacerdos. 25. 26. sacramentum. 33. 37. sacrificium. 20. saluari. 2. scientia. 23. scriptura. 9. sepultura. 13. seruitus. 9. 11. 13. syllogismus. 4. simonia. 13. sion. 2. solus. 8. sophista. spes 13. 14. Tacere 3. Tempus. 39. Tragedia. 2. Transcendentia. Transumptio. Tristitia. 2. Verbum. 71. Veritas. o. Virtus. 225. Vitio. 15. Vnitas. 4. 5. Votum. 61. Vsura. 113. Vsus. 13.

¶Vesicula. Generatio 44.

¶Vespasianus. Ioannes. 17. Titus.

¶Vespere causat tristitiam; quia est hora melancoliæ & tenebratum, quæ contristant, sed mane lætificat; quia est hora sanguinis & lucis. Psal. 29. mº. d. B. Agnus. 1. Angelus. 324. &c. Cognitio. 47. Dæmon. 20. Dies. 1. 6. &c. Ieiunium. 18. 21. Iuge. Luna. 1. sero. Ventus. 2. Venus. 1. — Differentia

¶Vespertilio circa terram uolat. Ideo significat passiones scientia sæculari, qui sola terrena sapiunt. 12ª. q. 102. 6. 1. fi. — Figura.

¶Vesta. Luxuria. 19.

1 ¶Vestigivm trinitatis, est similitudo creatoris, reperta in creatura, ducens confusè in cognitionem eius. 1. d. 3. q. 2. 1. o./. q. 3. c. — Quid.

2 Immo nullo modo deus est similis creaturis. 1ª. q. 4. 3. 4ᵐ./. 1. d. 19. q. 1. 2. c./. d. 35. 4. 6ᵐ./. d. 48. 1. 4ᵐ./. Cont. 1. cº. 29./. Veri. q. 2. 11. 1ᵐ./. q. 23. 7. 1 1ᵐ./. Poª. q. 7. 7. 10ᵐ. Respº. sicut Dubio 471º.

3 In ratione eius sunt tria. ſ. similitudo, imperfectio, & quod per illud uenitur confuse in cognitione eius cuius est: ideo magis proprie dicitur respectu personarum, quàm respectu essentiæ dei. 1. d. 3. q. 2. 1. c./. 3ᵐ.

4 Et attenditur secundum appropriata, per quæ ueniri potest in trinitatem personarum. 1ª. q. 45. 7. 1ᵐ./. 1. d. 3. q. 2. 1. 4ᵐ.

5 Tres partes eius, diuersimode assignantur a diuersis; quæ tamen reducuntur ad principium, medium, & finem. 1ª. q. 5. 5. o./. q. 45. 7. o./. 1. d. 3. q. 2. 2. o./. Poª. quæst. 9. 9. c. fi.

6 Et repræsentat causam ut causam tantum: imago autem repræsentat etiam quo ad formam causæ. 1ª. q. 45. 7. c./. q. 93. 6. c./. 1. d. 3. q. 3. c./. Cont. 4. cº. 25. fi. Filiatio. 38. Inuestigatio. 1.

7 Imago sequitur animam, secundum quòd est intellectualis: uestigium autem, ut est natura creata, sicut etiam gratia, licet gratia dicatur similitudo perfecta, respectu aliarum. 1. d. 3. q. 2. 3. 1ᵐ./. 2ᵐ.

8 Vestigium trinitatis est in creatura, secundum q̃ imitatur perfectionem dei, seu consequitur esse perfectum. 1ª. q. 5. 5. o./. q. 45. 7. o./. 1. d. 3. q. 2. 2. 3. c.

9 Vestigium trinitatis est in qualibet creatura, inquantum est creata, habens formam & ordinem, licet proprie sit tantum in individuis substantiæ. 1ª. q. 45. 7. o./. q. 93, 6. c./. 1. d. 3. q. 2. 3. o./. 3. 4. cº. 25. fi./. Poª. q. 9. 9. c. fi.

10 In corpore hominis, non tantũ est similitudo uestigii, sed & imaginis, inquãtũ habet animã rõnalẽ. 3. d. 2. q. 1. ar. 3. q. 1. 2ᵐ.

11 Vestigia dei, dicuntur etiam opera bonitatis eius, in mysterio incarnationis ostensa, inquantum per ea aperitur nobis uia ad deum. 3. d. 3. q. 2. 1. 4ᵐ.

1 ¶Vestis Christi duplex. ſ. corpus eius, & omnes sancti Psal. 44. meº. ſ. prinº./. Psal. 50. meº. d. fi. — Christi.

2 Vestes sanctorum, sunt ad protegẽdũ, calefaciẽdũ, & ornandum, & sunt alba, munda, & odorifera. Isa. 12. meº. B. Adoratio. 24. Ambitio. 3. Amictus. Baptismus. 243. Benedictio. 6. Caligæ. Character. 42.

3 Vestis ecclesiæ duplex. ſ. doctrina utriusq; testamẽti, & opera uirtuosa. Psal. 44. fi. g. i. Casula. Chirotheca. Claritas. 29. Cõsecratio. 1. Cõtinẽ ia. 18. Dalmatica. 1. Dispẽsatio. 17. Ægyptus, Ægritudo. 4. Eps. 13, 14. Induere. Indumẽtũ. Lepra, 2. Liliũ. Manipulus. Mitra, Ornatus. o. Religio. 90. Reuerentia. 8.

4 Character non imprimitur in datione alicuius uestis: quia uestis non significat potestatem, sed idoneitatem actus

Ve Vi

eius. 4.d.24.q.2.3.4^{m}./. q.3.3.c. Saccus. Sandalia. Sebastianus. Stola.o.

Quædam uestes sunt cõmunes, omnibus ministris ecclesiæ, ut amictus, alba, & cingulum: quædam uero sunt pro priæ aliquorum. 4. d. 24. q. 3. 3. c. Succinctorium. Christus 205. Succingi.

In usu uilium uestium, potest esse peccatum inanisgloriæ & auaritiæ, & uirtus humilitatis, signum contemptus mundi, pœnitentiæ, & tristitiæ. 22ᵉ.q.169. 1. c.2^{m}./.q. 187.6.o. Auaritia 13.

Vitiosum est, q uir uestiatur ueste mulierum, uel econuerso, ad lasciuiam: sed potest esse sine peccato, propter aliquã necessitatem: sed prohibetur in lege uetere, propter idolatriam. 12ᵉ.q.102.6.6^{m}./.22ᵉ.q.169.2.3^{m}.

¶ Vitare. Lex 26. Peccatum 14. Prohibitio.o. Veritum.

¶ Vetirum. Iciunium 21. Prohibitio. o. Vetare.

¶ Vetula. Thales.2.

¶ Vetus. Adoratio 20. Agnus 1. Angelus 447.568.620. Animal 81. Antiquus. Lex. V. Peccatum 190. Sacerdos 14.

Diuisio. 1 ¶ Vetvstas duplex. s. culpæ, & pœnæ. 3.d. 15. L prin^{o}. E.

2 Vetustas quadruplex. s. erroris, figuræ, culpæ, & pœnæ./. Gal. prin^{o}.

¶ Vetustum. Consecratiõ 12. Vetus.

Licet. ¶ Vexatio, Redimere suã uexationem, licet iuris ordine non præmisso. 22ᵉ.q.66.5.3^{m}./.q.100.4.3^{m}./.4.d.25.q.3.ar.2.q. 3.2^{m}./. Opus. 63.c.4./.c.10. Abraham 17. Dæmon 53. Furtum 8. Vsura 200.

Doctor. ¶ Vgo de sancto Victore, non est auctoritatis. 22ᵉ q.5 i. 1^{m}./. 3^{a}.q. 45.2. c./. q.50.4.c. Anima 66. 77. Costa 6. Insinuatio 1.

Differen^{a}. 1 ¶ Via est publica & cõmunis. Semita uero est abreuiatio eius, stricta, & non cõmunis: ideo præcepta dei sunt uiæ, consilia uero sunt semitæ. Psal. 24. prin^{o}. d. F./. Matth. 5. Adam 70. Adoptio 21. Agens 35. Agrestia. Amor 35.45.47. 49.220. 275. Angelus 257.487.506.522.547. Anima 100. 262. Ars 14. Astutia 1.3.

2 Via dei ad nos, est iustitia, charitas, Christus, & mater eius. Psal. 17. fi. r. E. Augmentum 13. Beatitudo 28. 67. &c. 117. &c. Beatus 32.39.40.47. Campsoria 9. Character 12.19. Charitas 38.103.117. Certitudo 23.24. Cogitatio 9.

3 Status uiæ in qualibet creatura rationali, est quo deficit a beatitudine. 2.d.11.q.2.1.c./.4.d.49.q.2.7.c. prin^{o}.

4 In uia est triplex impedimentum, s. obscuritas, lubricitas, & impellens. Psal. 34. prin^{o}. d. Cognitio 23. Compassio. Cõmune 10. Comprehensor. o. Consilium 12. Contritio 31. Crimen. Cura 5. Damnatio 45.46.52. Delectatio 102.103. Dæmon 74. Desperatio 13.14. Deus 159.&c. Dispositio 18. Dominium 16. Donum 32.

5 Existens in uia, dupliciter impedit uiatorem. s. per pedis læsionem, & per casus occasionem. Et similiter Christus fuit incredulis & judæis occasio læsionis, & occasio casus, non. ex culpa sua, sed ex culpa illorum. Isa. 8. fi. c. H.

6 Homo in hoc mundo, est sicut in uia non secura ab hostibus, & ignota. Ideo indiget protectore & tutore. Psal. 5. me^{o}. v. Dos 3. Ecclesia 1.5. Eucharistia 5.149.248. &c. Finis 123. Forma 100. Gratia 11. 37.49.141. Habitus 75. Hæresis 31. Homo 27. Humidum 1. Intellectus 218. Inuestigare 1. Iustificatio 15. Lex 125.

7 Homo in uia, indiget tribus. s. adminiculo, cibo, & solatio. Psal. 22. me^{o}. b. I. &c. Libertas 6. Liberum 15.16. Lumbardia. Maria 58. Matrimonium 13. Meritum 4.101.107.&c. Motus 1.19. Mundus 20. Obedientia 12.

8 Viator indiget tribus semper. s. ductore propter uiam, procuratore propter uitam, & defensore propter salutem. Psal. 30. prin^{o}. c. E. Obstinatio. o. Optalmia. Oratio 85. Ordo 27. Origo 1. Patientia 10. Pax 26.

9 A uiatore potest remoueri habitus: non autem si sit in termino uiæ. 2.d 7.q.1.2.c.fi./.1^{m}. Peccatum 113. &c.

10 Non oportet quòd qui uadit per uiam, in quolibet passu cogiter de fine uiæ. 12ᵉ.q.1.6.3^{m}. Pedagia.

11 Nullus in termino uiæ, potest deflecti a fine bono uel malo, cui adhæsit. 2.d.7.q.1.2. c. fi./. d.43.4.4^{m}. Pœnitentia 119. Perfectio 63.65. Petrus 1. Præceptum 78. Præcingi. Prius 1. 7.12. Processio 6.14.

12 Terminus uiæ hominis, est mors: angeli uero terminus, est terminus electionis, qua bono uel malo adhæsit. 2.d.7.q.1. 2.c.fi./.d.11.q.2.1.c./.d.43.4.4^{m}./. 3.d.1.q.1.2.2^{m}.fi./. 4.d.15. q.2.ar.2.q.1.c./. Opus. 3.c^{o}. 189.

13 Homini datur longior uia quàm angelo; quia magis distat a deo per cognitionem. 2.d.7. q.1.2.c.fi./. d.23.q.1.1.1^{m}./.d. 29.4.4^{m}./.d.43.4.4^{m}. Prophetia 76.77. Prudentia 51.&c. Purgatorium 9. Quies 3.4. Raptus 6.&c Reprobatio 6. Scandalum 1. Signum 12. Spes 8.9.52. Stabilis. Statutum 1. Suffragia 4 5. Theologia 43.44. Testamentum 1. Vestigium 11.

Virtus 193. Vniuersale 2. Vsura 145. Vtile 1. Christus 85. 122.129.137.

¶ Viator. Via 5.&c. Christus 85.122.129.137.

¶ Vibratio. Christus 220.

¶ Vicarius non potest totam potestatem suam cõmittere; quia intentio cõmittentis sibi est, quòd faciat quod potest. Sed quandoque non potest totum. Quol. 12.32.o. Confessio 65. Ioannes 14. Pœnitentia 39. Restitutio 14.20. Sacerdos 34. Simonia 23 &c. Vicem. Quæ potest.

¶ Vicem dei gerunt homines, in cõmissis hominum iurisdictioni: non autem quo ad omnia, ut in institutis a solo deo, sicut in matrimonio & huiusmodi. 12ᵉ. q. 100. 8. 3^{m}. fi. Alexander 1. Baliuus. Baptismus 112. Gerere. Honor 21. Imperator 7. Indulgentia 3. Lex 161. Vicarius. Vnctio 22. Christus 54. In quibus.

¶ Vicinus. Accidens 77. Dolor 12. Fides 43. Futurum 5. Indulgentia 24. Paradisus 4. Præceptum 132.136. Prophetia 77. Stella 7.

¶ Vicissim. Inuicem. Politia 4. Vicissitudo.

¶ Vicissitudo. Angelus 329. Politia 4. Successio.

¶ Victima. Hostia. sacramentum 124.&c. sacrificiũ 14.23.&c.

¶ Victima dicitur dupliciter. s. uel quia animal unctum ducebatur ad sacerdotem, uel quia pro uictoria habita, uel habenda offerebatur. Isa. 1. me^{o}. c. B. Diuisio.

¶ Victor. Ricardus. Scipio. Triumphus. Vgo. Victoria. Vincere.

¶ Victoria. Animal 80. Audacia 11. Aureola 1.6.25. Corona 6. Corruptio 2.3. Delectatio 21.40. Dæmon 68.&c. Fortitudo 51. 1epthe. 1 mago 43. Militaris. Pernicax. Theodosius 1. Vincere. Christus 87.

¶ Victus. Cibus. o. 1eiunium 28. 1udæi 44. Labor 2. Missa 10. 11. Officium 19. Operatio 22. Præceptum 65.66. Religio 48. Spectacula 1. Vsura 253.&c. 261.

¶ Videre. Non uidens potest dici tam chimera, quàm lapis, quàm etiam homo, sed diuersimode. Meta. 4. le. 3. prin^{o}. a. K. Abstractio 16.17. &c. Adam 1. &c. Aduentus 6.9. Affectio 5. 6. Agens 112. Amicitia 29. 31. Angelus 272. 273. 357. &c. 430. 500. 551. 570. Apostoli 21. Apparere 8. Ascendere 8. 15. &c. Assistere 5. Balneum. Beatus 17. Benedictus 1. Charitas 6. Cognitio. o. Contemplatio. o. Fides 112. Frui 1. Fruitio 2. 1acob 3.4. 1acobus 2. Miraculum 33. Nomen 37. Ordo 11. Paulus 6. Prophetia. o. Thomas 3. Velamen. Videri. Visio. o. Visus. o. Vnio 20. Vsura 29.

¶ Videri. Accusatio 1. Adam 86. Admiratio 1. Adulatio 4. Adnocatus 5. Amor 219.281. Apparere. o. Arca 2. Ars 3. Augmentum 16. Austeritas 2. Campsoria 9. Epicicli. o. Eucharistia 141.&c. Eustratius 2. Excandescentia. Experientia 2. Facies 2. Fides 112. Finis 128. Flumen 2. Fructio 1. Hæresis 119. Humilitas 3. 15. 22. Importabile. Miraculum 55. Oculus. Odium 12. Palpabile 5. Paupertas 7. Visibile. o. Visio. o. Visus. o. Vnio 20. Vsura 124.

¶ Vidua. Aureola 25. Castitas 4. Fructus 4.16.17. Misericordia 19. Nuptiæ 3.5. Presbytera. Raptus 2. Religio 8. Virginitas 20. 27. 28.

¶ Vigere. Caput 5.6. Caro 3. Conseruatio 4. Cor. o. Corpus 60. Dæmon 7. Homo 31. 32. Rex 9. Sobrietas 5. Tactus 5. Vigor.

¶ Vigilantia est idem quod solicitudo, & pertinet ad prudentiam. 22ᵉ.q.47.9.o. Solicitudo.o. Quid.

¶ Vigilantius. Hæresis 106.110.

¶ Vigilare. Cum aliquis uult diu uigilare de sero, ex quo se. quitur, quòd non uadat hora matutinali ad ecclesiam, tunc actus iste interior uel exterior, per accidens se habet ad peccatum omissionis. 12ᵉ.q.71.5.c. 1eiunium 7.35. Maria 69. Oratio 24. 26. Religio 77. Solicitudo. o. Somnus. 5. Valitudo, Vigilantia. Vsura 112. Nimis,

¶ Vigiles & cursores, & alii huiusmodi, de suo labore uiuentes, intelliguntur de labore manuum suarum uiuere. 12ᵉ. q.187.3.c. 1eiunium 7. Officium 3. Pro uita

¶ Vigilia. Apparere 11. Castitas 11. Cognitio 40. Episcopus 23. 1eiunium 7. 35. Missa 17. Nocturna. Oratio 24. 26. Ordo 88. Pollutio 3. Prophetia 57. 58. 65. Pusillanimitas 1. Religio 77. Somnus 2. Vigilare. Voluntas 75.

¶ Viginti. Vsura 166. 176.

¶ Vigintiquinque. Adoptio 6.

¶ Vigor. Conseruatio 4. Fortitudo 7. Incarnari 16. Legislator 2. Lex 158. Vigere. Vir.

¶ Vilicl.

Vi Vi

¶ Vilielmus. Hæresis. 112.

¶ Vilificatio. Paruificentia. Paruipensio. o. Vilis. Vsura. 73.

¶ Vilitas. Abscondere. 3. Vilis.

Epik. ¶ Vilis non debet assumi uel ei gi ad principatum uel regimẽ: quia ut plurimum lædit politiam. Opus. 20. li^{o}. 4. c^{o}. 15./. 19. Animal 83. Creatura 10. Deus 118. Diuitiæ 9. 11. Impuritas. Matrimonium 50. Metaphora 7. Mulier 21. Propter 2. &c. Religio 6. Vinificatio. Vsura 157. Christus 202.

¶ Villa. Capharnaum. Rusticitas.

¶ Vincentius. Laurentius 3. Martyrium 5.16.

Acquisita. ¶ Vincere requirit tria. s. fortitudinem, agilitatem, & instructionem. Quæ tria habuit Dauid supernaturaliter. Psal. 17. s. &c. Alexander 2. Animal 80. Audacia 11. 20. 21. Aureola 1. Consuetudo 5. Continentia 8. Corona 6. Delectatio 21. 40. Dæmon 68. &c. Imago 43. Impugnatio. Incontinentia 4. Irascibilis 3. Luxuria 25. 26. Miles 2. Militaris. Passio 10. 52. 53. 76. 77. 110. Potestas 9. Resistere 1. Superare. Temperantia 4. 14. 25.] Tentare 9. Timor 34. Tribulatio 15. &c. Ventus 4. Veritas 52.55. Victima. Victor. Victoria.

Absoluit. 1 ¶ Vinculvm maius, non absoluit a uinculo minori, nisi quando secum non compatitur uinculum minus. 2.d.44.q. 2.2.3^{m}. Absoluere 23.24.25. Affinitas 1. Ciuitas 1. Cognatio 2. Consanguinitas 1. Excõmunicatio 34. Incarcerare. Ligare. Matrimonium 1.&c. 14.51.78. 136. 139. Nexus. Pax 6. Peccatum 44. Spiritus 20. Vindicatio 6.

2 Vinculum malum quadruplex. s. mundanæ solicitudinis, concupiscentiæ carnis, peruersæ actionis, & prauæ consuetudinis, & uinculum bonum triplex. s. charitatis, legis dei, & instructionis eius. Isa. 52. fi. C. Votum 18. &c.

Qual. 1 ¶ Vindicatio est uirtus specialis: quia ad hoc natura inclinat. 22ᵉ. q. 108. 2. o. Audacia 17. Helias 6. Fornicatio 13. Heliseus.

2 Vindicatio consistit in medio duorum uitiorum. s. crudelitatis, & iquitiæ: secundum excessum, & remissionis secundũ defectum. 22ᵉ.q.108.2.3^{m}. fra 1.14.26.53. &c. Iustitia 22. Oratio 39. Pœnitentia 12. 21.

3 Naturalius est homini, appetere uindictam iniuriarum illatarum, quàm ab hoc deficere: quia uix alicui nimis parue uidentur iniuriæ sibi illatæ, ẽm Salustium. 22ᵉ.q.157.2.2^{m}.

4 Vindicatio & inflictio pœnæ peccanti, est licita, si sit propter bonum. Suel emẽdationis, uel cohibitionis, uel quietus aliorũ cũ aliis debitis circũstantiis: nõ autẽ si fit ex odio, uel principaliter intendatur malũ peccãtis. 22ᵉ.q.108.1.o./.3.c./.q. 158.1.c./.3^{m}./.2.c./.3.o./.3^{a}.q.5.9.c./.3.d.33.q.3.ar.4.q.1.4^{m}. /.4.d.14.q.1.ar.3.q.1.3^{m}./. Ma.q.12.1.c./.8^{m}./.14^{m}./.3.5^{m}./. Ro. 12. lec 3. me^{o}. G. &c./. c^{o}. 13. lec. 1. me^{o}. G./. 1ᵉ. Thes. 5. lec. 2. prin^{o}. E./. He. 10. lec. 3. fi. A. *Perfectio 90.&c. Præceptũ. 139.

4 Fortitudo disponit ad uindictã, remouendo prohibens: zelus autẽ importat primã radicẽ eius.: quia actus cuiuslibet uirtutis, procedit ex radice charitatis. 12ᵉ.q.105. 2. 10^{m}./. 22ᵉ.q.108.2.2^{m}. *Punitio. 1, Satisfactio. 1. Scandalũ. 15. &c. Rix 3.

6 Vindicatio debet fieri p priuationẽ eorũ quæ peccãs diligit. s. p mortẽ, uerbera, talionẽ, uinculã, carcerẽ, seruitutẽ, dãnũ, exiliũ, ignominiã, & huiusmodi. 22ᵉ.q.108.3.o. *Siluester 1. Thomas 4. Tormentum. Tribulatio 4. Vindicatiua.

» Deũ decet se uindicare: quia ex hoc est aliquid malum, q̃ est cõtra deũ. Sed homo nõ debet punire, quasi se uindicãs, sed deum, si habet hoc ex officio. 3 d. 1. q. 1. 2. 4^{m}./. Ma. q. 12. 1. c./. 8^{m}./. 14^{m}./. 3. 5^{m}. *Adam 75. Vxor 8. &c.

8 Vindicta dei, dicitur gladius durus, magnus, fortis, acutus, & lucens. Isa. 27. fi.

¶ Vindicatiua. Iustitia 22. Pœnitentia 12. 21. Vindicatio. o.

¶ Vinea. Tributum 2. Vinitor.

¶ Vinitor. Prædicator 1.

Q.d. 1 ¶ Vinvm uitis, est proprie uinũ: alia uero per similitudinem eius. 3^{a}. q. 74. 5. c./. 1^{m}./. 4. d. 11. q. 2. ar. 3. q. 1. o./. Cont. 4. c^{o}. 69.

2 Vinũ est calidũ, sed acetum est frigidũ. 4. d. 11. q. 2. ar. 3. q. 2. c. Accidens 69.&c. Acetum. o. Acolytus. 2. Admissio. Agrestа.

3 Vinũ calefacit, & lætificat. 22ᵉ.q.147.8.1^{m}./.3^{a}.q.74.5.c./. 4. d. 11. q. 2. ar. 3. q. 1. c. *Aqua 13. Audacia. 20. Baptismus. 56.

4 Vinũ lætificat: quia generat multos spiritus, claros, temperatos, & mediocres in spissitudine, & tenuitate. 4. d. 49. q. 3. 2. c. fi. *Conuersio 12. Doctrina 6. Ebrietas. o. Eucharistia. 45.51, &c. 101. &c. 123. 164. 183. 197. *Generatio. 36. 1eiunii. 41. 45.

5 Vsus uini est illicitus per accidens tantum. s. uel propter cõditionem eius qui faciliter lædit ex eo, uel propter excessum, uel uotum, uel scandalum. 22ᵉ.q.149.3.o.

6 Vinũ antiquitus mulieres apud Romanos nõ bibebãt, ẽm Valerium, 22ᵉ.q.149.4.c./. 1ᵉ. Ti. 2. lec. 2. fi. E. * Inebriari.

7 Vinũ datur debilibus, ut cõfortẽtur: nõ autẽ infirmis, qui subiacẽt morbo febrili. 4. d 11. q. 2. ar. 1. q. 2. 3^{m}. *Mensura. 20. Ordinatio. 6. Potus, Sacrificium. 34. Senectus. 5. Sobrietas. o. Spes. 37. &c. Subdiaconus. 1. Torcular. 2. Vnctio. 4.

8 Sicut uinũ cui semper additur aqua, tãdẽ fit aquosum, sic & in corpore humano, ex hoc q̃ cibus sumptus nõ semper restaurat deperditũ in pfectione in qua prius erat, tãdẽ fit cõsũptio, ẽm philosophũ. 2. d. 19. 4. c./. Op^{o}. 3. c^{o}. 161. Vsu^{a}. 185.

¶ Viola. Musica.

¶ Violatio. Quæcumque uiolari non licebat, dicebantur antiquitus sancta, uel sacrosancta, ut muri ciuitatis, & personæ in dignitate constitutæ. 3^{a}. q. 60. 1. 2^{m}. Bigamia. 5. Consecratio. 9. Deflorare. Fractio. 2. Inquinatio. Lucia. Luxuria. 11. Mulier. 20. Peccatum. 188. Raptus. M. sacrilegium. 1. Templum. 15. Virginitas. 4. &c. Non licet

1 ¶ Violentia est a principio extrinseco, quo ad finem & modum. Suelocius. 22ᵉ.q. 175. 1. c./. Veri. q. 13. 1. 5^{m}./. Meta. 7. le. 8. prin^{o}. b. D.* Aer. 11. Afferre. Amor. 178. Ascendere. 7. Auaritia. 15. Cælum. 82. &c. Coactio. o. Cogere. Contrarium. 34. Corruptio. 8. Delectatio. 13. A quo.

2 Id quod fit a natura superiori in inferiorẽ, nõ est uiolentũ, nec contra naturam. Po^{a}. q. 4. 1^{m}./. q. 6. 1. 17^{m}. * Derinere.

3 Oppositũ uidetur dicere. 3. d. 13. q. 1. ar. 2. q. 2. 2^{m}./. 3^{m}. Respõ sicut Du^{o}. 301°. * Dominiũ. 12. &c. Elementũ. 3. Eucha^{a}. 216. Fornicatio. 6. Furtum. 3. 4. 6. 1 ncarcerare. 1nuoluntarium. o. 1ustitia. 50. Liberalitas. 9. Malum. 45. 49. 50. Du^{m}. 1165^{m}.

4 Violentia nemini conuenit, nisi per publicã potestatem. 22ᵉ. q. 66. 8. c. *Mors. 9. 30. 32. 38. Mulier. 20. Necessitas. 9. 10. Præmium. 8. Rapacitas. Raptus. M. Religio. 44. &c. Sponsa. 4. Suspitio. 3. Tarditas. 2. Velox. 2. Venus. 3.

5 Violentia potuit inferri Christo, quo ad corpus tantum: nõ autẽ ratione pſonæ, licet quãtũ in iudæis erat, intulerint eã. 3. d. 21. L. *Verberare. Violatio. Virginitas. 9. 28. Virtus. 1. Voluntarium. 4. Vsura. 83. 99. 124. 164. 253. &c. 287. 291. &c.

6 In deo nihil potest esse uiolentum, nec contra naturam. Conc. 1. c^{o}. 19./. 39. fi. 1tem furtum. 3. Christus. 213.

1 ¶ Vipera, pulchra est exterius, intus autem uenenũ habet: Matth. 3. me^{o}. a. B

2 Vipera, cum mordet aliquem, mox ad aquam recurrit: qua inuenta, non moritur, aliàs moritur. Matth. 3. me^{o}. a. B.

3 Vipera, nascendo, occidit parentes. Matth. 3. me^{o}. 2. B.

¶ Vir est perfectior muliere, quo ad corpus, & quo ad uigorem animæ. 1ᵉ. Cor. 11. lec. 1. fi. C. * Accusatio. 23. 24. Adam. o. Adoratio. 5. 27. Adulterium. 4. Amazones. 3. Amor. 56. 125. Andragathia. Anna. Baptismus. 117. &c. Campsoria. 11. Cognatio. 8. Coma. Conceptio. 2. 33. 38. Coniunctio. 5. &c. Debitum. 14. &c. Dæmon. 98. Deus. 198. Dispensatio. 19. Diuortium. o. Eleemosyna. 21. Femina. 3. Fornicatio. 5. &c. Hæliseus. Hæreditas. 3. Hæresis. 87. Homo. o. 1eiunium. 7. 1mago 22. 32. 1ncubus. 1nuidia. 4. Lex. 122. Maria. 43. Matrimoniũ. o. Menstruus. 7. Mulier. o. Ordo. 97. 102. &c. Ornatus. 6. 7. Ossa. Papa. 10. Peccatum. 293. Pœnitentia. 39. 98. Perfectio. 62. 75. 80. Pollutio. 1. Princeps. 6. Restitutio. 14. Resurrectio. 21. 30. seruitus. 8. 9. subiectio. 4. Templum. 14. Theologia. 7. Tonsura. Tuba. 2. Vestis. 7. Virginitas. 14. Virile. Votum. 34. &c. 47. &c. Vxor. o. Quid.

¶ Virescere. Arbor. 2.

¶ Virga duplex. s. correctionis, & directionis. Et est necessaria regi, ad coercendum hostes, & ad gubernandum subditos. Psal. 2. fi. g./. Psal. 22. me^{o}. b. I./. Psal. 44. me^{o}. c. I./. He. lec. 4. prin^{o}. B. * Maria. 69. scipio. Christus. 2. 3. Diuisio.

2 Cũ deberet dicere Isaias de uirga, dixit de radice, ad excludẽ dũ duas hæreses. s. quarũ una dixit, q̃ Christus non habuit uerã carnẽ. Et alia dixit, quòd Christus habuit uerã carnem, sed illa nõ fuit propagata ab Adã & a parẽtibus aliis, sed in beata uirgine fuit creata, aut quòd caro eius uenit a primis parẽtibus, distincta sicut luxꝰ q̃dã nũquàm infecta cõtagione peccati originalis. Qã totũ excludit ꝓpheta in hoc, q̃ Christus a parẽtibꝰ uirginis ascẽdere dr, sicut flos ex radice Isai. 11. Iudæi dicunt, quòd flos & uirga referrũr ad Christum. Et dicitur uirga propter potestatem, & propter flagellationem malorum, & dicitur flos, propter honestatem, & propter consolationem bonorum. Isa. 11. prin^{o}. C.

¶ Virginale. Abraham. 5. Affinitas. 5. Claustrum. Fractio. 2. Puritas. 3. Virginitas. o. Christus. 198.

2 ¶ Virginitas est specialis uirtus. 12ᵉ. q. 64. 1. 3^{m}./. 22ᵉ. q. 152. 3. o./. q. 155 1. c./. 3^{m}. * Annuntiatio. 1. Apostoli. 5. 21. Quid.

2 Immo uirginitas non est uirtus, sed nominat statum uirtutis, & aliquid uirtuti accidens. 3. d. 33. q. 3. ar. 2. q. 2. 3^{m}./. d. 36. 2. 5^{m}./ Virt. q. 5. 2. 7^{m}. Respo. Du^{o}. 1166°. * Claustrum. Fractio. 2. 1nnocentia. 2. 14. 15. Maria. 2. 32. 38. 39. 40. 62. Du^{m}. 1166^{m}.

Vi

3 Virginitas est specialis uirtus, secundum q̃ importat pro positum uoto firmatum integritatis mentis, & corporis per petuo seruandę. 12ę.q.64.1.3^{m}./.22ę.q.152.3.c.1^{m}./. q.155.1. c./.5^{m}./.4.d.33.q.3.2.o./.d.49.q.5.ar.3.q.1.c./. Ma.q.151.1.9^{m}. /.Virt. q.1.13.6^{m}./. q. 5. 2. 7°./. Ethi. 2. lec. 2. fi. d. G. Raptus. 1. &c.

4 Virginitas dicitur a uirore : quia importat immunitatem a concupiscentiæ aduſtione, circa delectationes uenereas. 22ę.q.152.1.c. Virginale.

5 Virginitas secundum Augustinum, est in carne corruptibili, incorruptionis perpetua meditatio. 22ę.q.152.1.1^{m}./.3.d. 33. q. 3. 1. o.

6 Virginitas quo ad suum materiale i. pro incorruptione signaculi, uel irresolutione seminis propter delectationem, est a natura, sed quo ad suum formale. i. pro habitu quo quis proponit seu eligit perpetuo seruare integritatem mentis & corporis, uel sine uoto, uel præcipue cum uoto, est ex gratia dei. 22ę.q.152.3.1^{m}./. 4.d.49.q.5.ar.3.q.1.5^{m}.

7 Virginitas non habet actum exteriorem, nisi ex consequenti, in hoc ſ. q̃ aliquos actus exteriores adhibet, ad cohibendum a delectationibus, quos magis imperat q̃ eliciat, sicut recedendo ab aspectibus concupiscibilium, sed omnino usum exteriorem concupiscentiæ cohibet. 4.d.33.q.3.2.5^{m}.

Diuiſio. 8 Ad perfectionem uirginitatis, concurrunt duo. ſ. integritas mentis, & integritas corporis: quorum primum est honorabilius: secundum uero est essentialius. 2.d.20.q 1.2.1^{m}.

9 In delectatione uenerea sunt tria. ſ. uiolatio signaculi uirginalis, resolutio seminis, delectationem causans, & propositum huius : remotio primi, se habet ad uirginitatem per accidens; remotio secundi se habet ad eam materialiter: remotio tertii se habet ad eam formaliter & cõpletiue. 22ę.q.152. 1.c./.3^{m}./.3.o./.4.d.33.q.3.1.o./. Quol.6.18.c Deus.486.&c.

10 Virginitas perdita non potest reparari, ratione præteriti: sed bene quo ad omnem integritatem. 1^{a}. q. 25. 4. 3^{m}. /. 22ę. q. 152. 3. 3^{m}.

11 Corruptio triplex. ſ. corporalis tantum. i. fractio signaculi uirginalis, uel resolutio seminis, quocũque modo, & corruptio mentis tantum. i. consensus in rem ueneream sine opere, & utraque simul: in tertia amittitur uirginitas irreparabiliter: in secunda reparabiliter : in prima uero nullo modo. 22ę.q.152.1.o./.3.3^{m}./.4.d.33.q.3.1.o./. d.49.q.5.ar.3. q.1.c. /.4^{m}./.Quol.5.24.2^{m}./.Quol.6.18.o. Innocentia.14. &c. Lucia. Præmium.9.10.11.28.

Subiectũ. 12 Virginitas & pudicitia, sunt in anima essentialiter, in carne uero materialiter. 22ę.q. 152.1.2^{m}. Annuntiatio. 1. 2. Dæmon.89. Virtus 63.

13 Vir potest esse pater & uirgo mentaliter per naturam : non autem corporaliter, etiam per miraculum: mulier autem potest salua uirginitate mentali & corporali, concipere naturaliter: non autẽ patere, nisi miraculose. Quod non conuenit patri: quia est agens, & agit per semen. Deo autẽ conuenit agere : non autẽ pati. Quol.6.18.o. Desponsatio. Fructus. 15.17. Helias. 2.

14 Virginitas non consecratur in uiris, sed tantum in mulieribus, per uelum, uel per aliquid aliud; quia uiri non significant sponsam Christi. ſ. ecclesiam. 4.d.38.q.1.5.1^{m}. Ioannes 13. &c. Ioseph. 2. Maria. 2. 32. 38. 39. 40. 50. 62.

Dñs,1167.15 Oppositum uidetur dicere. 4. d. 38. q. 1. 5. c. Respo. Dubo. 1167o. Matrimonium. 65. Natiuitas. 19. &c.

16 Virginitas non requiritur in ordinandis : quia consecrantur in ministros, non autem in sponsos. 4.d.27.q.3.ar.1.q.3. c./.d.38.q.1.5.3^{m}.

17 In sanctis post resurrectionẽ poterit esse uirginitas; non autẽ in angelis, licet uirginitas angelis cæli assimilet. 4.d.33.q. 3.1.1^{m}./.1ę.Cor.7.lec.5.fi. Nuptiæ. 5. Christus. 19. 38.

Compar. 18 Virginitas se habet ad castitatem, sicut magnificentia ad liberalitatem. 22ę.q.152.3.c.fi./.5^{m}./.q.155.4.c./.4.d.33.q.3.2.c.

19 Virginitas est illustrior portio gregis Christi secundum Cyprianum, & supremum decorem sibi uendicat secundũ Ambrosium; quia est supremus gradus temperantiæ, & est uirginum sublimior gloria, per comparationem ad uiduas & coniugatas, 22ę.q.152.5.c./.1^{m}./ 4.d.30.q.2.3.6^{m}./.d.33.q.3. 2.5^{m}./.3.1^{m}./.1ę.Cor.7.lec.5.fi. Abraham.3.4.5. Aditurare.8. Castitas.7. Fortitudo.52. Gloria.22.

20 Virginitas est maxima, non quidem simpliciter, sed in genere castitatis. ſ. castitatis uirginalis, coniugalis, & uidualis, nõ autem est maxima uirtutum simpliciter: quia est minor uirtutibus theologicis & religione: quarũ actus est ipsa occupatio circa res diuinas. Et ideo præferuntur uirginitati. 22ę.q. 152.3.c./.5^{m}./.4.5.o./.q.153.2. 1^{m}./. q.155.1.o./. 4.c./.1^{m}./. q. 185.4.o./.4.d.33.q.3.3.o./.d.49.q.5.ar.3.q.1.3^{m}./. Cont.3.c^{o}.

Vi

136./.137. Hæresis. 36. 75. 87. 88. 143. Humilitas. 28. Luxuria. 25. Magdalena. 1. 4. Matrimonium. 65. 144. Perfectio. 61. 68. &c. Pythagoras. 6.

21 Si Adam non peccasset, uirginitas non esset perfectior continentia coniugali. 2.d.20.L./.4.d 49.q.5.ar.3.q.1.3^{m}. Continentia. 10.

22 Coniugatus potest esse melior uirgine dupliciter. ſ. si habeat animum magis paratum ad uirginitatem si oporteret, licet non eam habeat in opere, sed in solo habitu, & propter aliquam aliam excellentiorem uirtutem. 22ę.q.152.4.1^{m}./.2^{m}./. Cont.3.c^{o}.137. Abraham.5.

23 Virginibus concupiscentiam inflãmat, & experiendi desiderium, quod ex quadam quasi curiositate procedit, & etiam quandoque in eis concupiscentiam auget, æstimatio maioris delectationis, quàm sit secundum ueritatem, & inconsideratio eorum incõmodorum, quæ delectationibus adiunguntur. Et quantum ad hoc uiduæ minorem subſtinent pũgnam; maiorem autem propter delectationis memoriam. 4.d.49.q.5.ar.3.q.1.1^{m}. * Psalmus. 11. Religio. 22.

24 Virginitas non opponitur luxuriæ sicut extremum, sed sicut medium. 22ę.q.152.2.1^{m}./. Ma.q.14.1.4^{m}./.q.15.1.9^{m}./. Virt.q.1.13.6^{m}.

25 Virgines, & non uiduæ uel coniugatæ, gerunt figuram ecclesiæ, Christo desponsatę, cuius cura principaliter cõmittitur episcopo, qui uirgines uelando desponsat, non sibi, sed Christo, quasi paranymphus & amicus Christi. 4.d.25.q.1. 1.c./.d.38.q.1.5.c.fi.

26 Consecratio uirginum conuenit soli episcopo, sed benedictio nuptiarum, uel benedictio uiduarum, conuenit sacerdotibus. 4.d.20.L.fi./.d.24.q.3.3.c./.d.25.q.1.1. c./. d.28.3. 2^{m}./. d.38.q.1.5.c.fi.

27 Viduis datur aliquod uelum, sed non cum illa solẽnitate, qua datur uirginibus. 4.d.38. q.1.5.c.fi.

28 Corruptæ quocũque modo, etiam uiolenter & occulte, non debent uelari inter uirgines duplici ratione: primo quia valde difficile est, q̃ in tali delectatione, aliquis placentiæ motus non insurgat. Ideo ecclesia quæ de interioribus iudicare non potest, cum exterius aliqua corrupta sit, eam inter uirgines non uelat. Vnde Leo Papa dicit. Ille famulæ dei, quæ integritatem pudoris, oppressione barbarica perdiderunt, laudabiliores erunt in humilitate & uerecundia, si se incontaminatis non audeant copulare uirginibus. secundo quia propter scandalum, non debent uariari sacramenta, nec sacramentalia, nisi sicut quidam dicunt, quo ad ea quæ non sunt de subſtantia uirginalis ueli, ut accensio candelarum, mutato nomine uirginitatis, in nomen castitatis. 4.d.14.q. 1.ar.5.q.1.3^{m}./.d.38.q.1.5.4^{m}./.5^{m}. * Annuntiatio.1.2. Apostoli. 5.21. Aureola. 10.22. Baptismus. 212.

29 Virginitas ut uirtus, non potest amitti sine peccato : quia firmata est per uotum. 22ę. q. 152. 3. 4^{m}. * Conceptio. 2, 33. 38.

30 Immo potest amitti sine peccato. 4.d.33.q.3.2.2^{m}./. 4^{m}./. d. 49.q.5.ar.3.q.1.c. Respo. Duo. 1168o.

31 Resolutio seminis ex proposito, quocumque modo, etiam sine coitu, tollit uirginitatem irreparabilem : non autem sine consensu. 22ę.q.152.1.4^{m}. * Consecratio. 16. Deus. 386. &c. Episcopus. 14. Lucia. 1.2.

32 Virginitas quo ad suum formale, potest reparari per pœnitentiam, & semper est cum ceteris uirtutibus; non autem quo ad materiale eius. 22ę.q.152.2.2^{m}./.3^{m}./.3^{a}.q.89.3.c./. 1^{m}./.3.d.31.q.1.ar.4.q.1.1^{m}./.4.d.14.ar.5 q.1.3^{m}./. d.33.43.1. 4^{m}./.Quol.5.24.2^{m}.

33 Oppositum uidetur dicere, etiam quo ad omnem integritatem. 1^{a}.q.25.4.3^{m}./.22ę.q.152.3.3^{m}./.Quol.5.3.o. Respo. sicut Dubo. 2190./.499o.

34 Fractio signaculi uirginalis quocumque modo, sine proposito delectationis, non magis præiudicat uirginitati, quàm fractio manus uel pedis. 22ę.q.152.1.3^{m}.

35 Virginitas fuit semper licita, post sufficientem multitudinem hominum, etiam in lege Moysi & naturæ integræ: non autem ante. 4. d. 33. q. 3. 2. 1^{m}. fi. /. 2^{m}./. d. 49. q.5. ar. 3. q. 1. 3^{m}.

36 Oppositum uidetur dicere. 3^{a}.q.28.4.c. Respo. Duo. 1170o.

37 Virginitas ad uacandum liberius deo, & contemplationi eius, non est uitiosa, sed est licita & laudabilis. 22ę.q. 152.2. o./.3.5.c./.4.d.33.q.3.2.2^{m}./.Cõt.3.c^{o}.136./. Ma.q.15.2. 13^{m}. /.Virt.q.1.13.6^{m}./.Ethi.2.lec.2.fi. * Vtile.5.

38 Virginitas laudatur octupliciter. ſ. quia carnis munditiam conseruat. Animam decorat & ornat. Angelis cæli assimilat. Christo desponsat. Deo iungit & approximat. Ceteris statibus præponderat. Odorem bonæ famę spirat. Ad nuptias æternas

Vi

æternas inuitat : sed heu, quia ad conseruandum est difficilis tripliciter. Et hoc quia diabolus suggerit contrariũ, corruptio inclinat ad actum, & pulchritudo allicit ad consensum. 4.d.33.q.3.1.4^{m}./.1^{a}.Cor.7.lect.5.fi.

¶ Virile. Conceptio. 33. 38. Dubitatio. 60. Fortitudo. 52. Resurrectio. 30. Vir. *

¶ Virilitas est idem quod fiducia. Ideo est pars potentialis fortitudinis. 22ę. distinct. 128.6^{m}. Fiducia. 4. * Delectatio. 60.

¶ Viror. Virginitas. 4.

¶ Virtuale. Quantitas. 13. 16. Virtus. 0.

¶ Virtuosus. Amicitia. 27. 42. Amor. 243. Cælum. 41. Ciuis. 3. Eustratius. 1. Feruor. 1. Gloria. 6. Honor. 27. Lex. 27. 45. 149. 171. Magnanimitas. 19. Misericordia. 53. Mors. 23. Nazareth. Nomen. 84. Operatio. 24. Peccatum. 421. Præceptum. 107. Princeps. 3. &c. Tristitia. 8. Verbum. 75. Verecundia. 8. Veltis. 2. Christianus.

Virtus. 1 ¶ VIRTVS videtur sonare quandam uiolentiam, quæ est potentia perfecta. Ideo nomen eius trahitur ad significandũ potentiam perfectam. 3.d.23.q.1.ar.3.q.1. c. * Abstractio. 6. Abstinentia. 0. Accidens. 36. 37. 75. 84. Actio 4. 57. 68. 77. 80. 85, 101, 106. 113. 123, 124. Actus. 30. Adam. 18. 64. Adiuuari. Admistio. Agens. 11. 25. 26. 31. 31. 43. 49. 55. 58. 60. 61. 62. 65. 66. 86. 89. 96. 97. 98. 110, 111. 112. 115. Agere. 29. & cetera. Amor. 63.

2 Virtus nominat perfectionem potentiæ, quia de ratione uirtutis est quod ponat potentiam in ultimo quo ad actũ, quo ad obedientiam, & quo ad modum agendi. 12ę.q. 55.1, 2.3.c./.q.56.1.c./.q.66.3.c./.22ę.q.51.1.2^{m}./.q.129.2.c./.3. d. 23.q.1.ar.3.q.1.2.c./.q.2.ar.3.q.3.o./. Virt.q.1.1.c.prin^{o}./.4. 5.c. * Angelus. 98. Anima. 28. Animal. 17. 23. 42.

3 Virtus ex impositione sui nominis, significat complementum potentiæ actiuæ. Veri.q.14.3.c.prin^{o}./. Virt.qu. 1.1.c./. Quol.4.2.c. * Antroposfatos. Appropriatio. 12. &c. 17. Ars. 38. 41. 42. Ascendere. 3. Assimilatio. 5. 15. 17. 18. 22. Attingere. 1. Augmentum. 3. Baptismus. 37. 153. &c. Beatitudo. 47. 127, 128. Bonitas. 196. Calor. 119.

4 Virtus quandoque sumitur pro omni quod potest esse principium operationis, vel motus. 12ę.q.26.2.1^{m}./.q.41. 1. 1^{m}./. 3. distinct. 27. quæstion. 1. 1^{m}. * Caput. 145. &c. Character. 6. Charitas. 141. Causa. 9. Cælum. 5. Ceritudo 13. &c. Cete. 2.

5 Virtus semper nominat principium actionis, & præcipue virtus causæ. 4.d.1.q.1.ar.4.q.2.c. * Cuitas. 1. Cognitio. 23. 39. 73. Conclusio. 2. Conscientia. 19. Conseruatio. 10. Consideratio. 4. Constantia. 5. Dæmon. 22.

6 Virtus dicitur quandoque, inquantum pertinet ad perfectionem potentię, uel ut media inter essentiam rei, & eius operationem, uel ut facit bonum opus, & operantem, & quo ad beneficium. 1.d.14. L.fi./.d.34.2.1^{m}./. 1ę. Corinth. lect. 3. fi.

7 Virtus dicitur, secundum q̃ est principium actionis, & tenet se ex parte causæ efficientis. Bonitas uero, magis respicit rationem finis. 4.d.46.q.1.ar.1.q.2.1^{m}. * Descendere. 9. Deus. 78. 137. 439. Differentia. 29. Difficile. 7. &c. Diligentia. Donum. 22. 34. Dos. Elementum. 19. 24. Eleemosyna. 33. Ens. 14. 15. Episcopus. 11. Error. 1. Esse. 90. Euangelium. 10. Eucharistia. 40. 49. 60. 112. 257. Exorcismus. 14. Falsitas. 2.

8 Virtus importat directe dispositionem habentis se conuenienter, secundum modum suæ naturę, sed consequenter importat bonitatem. 12ę.q.71.1.o. * Phantasma. 6. Fides. 10. 106. 156. Fiducia. 4. Forma. 58. 70. Formatiua. Fortuna. 8. Gaudium. 1. Generatio. 27. 83. Gloria. 22. Gratia. 5. 8. 99. &c. 141. Gutta. Habitus. 1. 3. 28. Helias. 3. Hæresis. 1.

9 Virtus est dispositio perfecti ad optimum, inquantum dicit operationem, per quam res finem suum consequitur. 12ę. q.110.3.c./.22ę.q.23.7.c./.2.d.26.4.2^{m}./.d.27.2.9^{m}./.3.d.23. q.1.ar.3.q.1.c. * Homo. 27. Honestum. 2. Idea. 31. Ignis. 15 Imperare. 7. &c. In. 8. Incarnari. 18. Instrumentum. 11. &c. Intentio. 22. Iustitia. 1. 4. 8. 12. Lex. 1121. Liberum. 3. 4. Lignum. 2. 3.

10 Omnis uirtus humana potentiæ rationalis, est habitus : sed potentia naturalis, est sua virtus. 12ę.q.55.1. o./. q. 56. 3.c./.2.d.27.1.o./.3.d.23.q.1.ar.3.q.1.3.o./.ar.4.q.3.c./. Virt. quæstion.1.1.o. * Locus. 23. Lumen. 11. Luminare. 3. Lux. 10. 18.

11 Quandoque virtus dicitur id ad quod est uirtus, scilicet uel obiectum uirtutis, vel actus eius, sicut fides dicitur quandoque id quod creditur, quandoque uero ipsum credere, quandoque autem ipse habitus quo creditur. 12ę. q.55.1^{m}.

Vi

12 De ratione uirtutis humanę, est habitus operatiuus, & bonus. 12ę.q.55.2.3.o./.q.76.1.c./.q.71.1.2^{m}./.22ę.q.58.1.c./.3. distinct.26. quæst.2.1. * Memoria. 7. Mens. 3. Minister. 4. Miraculum. 5. Misericordia. 7. Missio. 36. Mors. 4.

13 Omnis habitus qui facit rectam electionem, potest dici uirtus, proprie loquendo. 4.d.14.q.1.ar.1.q.2.c. * Motus. 59. Natura. 28. Nihil. 3. Nobilitas. 8. Obiectum. 9. Operatio. 7. 16. 17. 40. Opus. 1. Oratio. 15. Pars. 32. Particulare.

14 Principale in uirtute, est electio. 22ę.q.134.3.4^{m}./.2.d.24. q. 3.2.3^{m}./.5.c./.3.d.35.q.5.ar 3.q.2.c./.4.d.14.q.1.ar.1.q.2.c./. d.15.q.1.ar.1.q.1.3^{m}./. Virt.q.1.4.2^{m}./.q.5.4.13^{m}.fi./. Ethi. 3. lect. 5. prin^{o}. * Paulus. 19. Paupertas. 7. Pœnitentia. 129. Perfectio. 26. Politica. 3. Prophetia. 1. Propositio. 7. Propositum. 6.

15 Ad perfectionem uirtutis moralis, tria sunt necessaria, scilicet præstitutio finis, inclinatio in finem, & electio eorum quæ sunt ad finẽ. 3.d.33.q.2.3.o. * Quantitas. 13. 14. 15. 16. Ratio. 1. 3. Recipere. 5. Rectitudo. 1. Regere. 14. Resurrectio. 7.

16 Nullus habitus est uirtus secundum theologos, nisi ut est principium actus meritorii. veri.q.14.3.5.c.fi./.6. 5^{m}. * Sacerdos. 11. Sacramentum. 71. Satisfactio. 16. Saturnus. Scientia. 22. Simplex. 2. Spes. 51. Spirituale. 1. Studiositas. 3.

17 Vbi est speciale impedimentum rationis, ibi oportet esse specialem uirtutem. 22ę.q.149.1.2.c. * Subtilitas. 1. Suffaganeus. Tactus. 10. Tempus. 15. Totum. 1. Traductio 4. Tremor. 2. Tribulatio. 3. 7. Verecundia. 1.

18 Virtus est bona seipsa, & non per aliam virtutem. 12ę. quæ. 55. 4.1^{m}./.Vir.quæstion. 1.2.1^{m}./.7^{m}. * Veritas. 48. & cet. Virtuale.

19 Immo est bona alio, scilicet ordine rationis, uel mensura rationis. 2.d.27.2.1^{m}. Respondeo Dubio. 1171o. * Vis. Visibile. 4. Du^{m},1171.

20 Virtus duplex, scilicet virtus uera, & virtus falsa vel simulata. 22ę.q.23.7.2^{m}. * Votum. 20.

21 Virtus dicitur dupliciter, scilicet virtus uera, & virtus ficta. 22ę.q.23.1.c./. Opusc. 56. Lib^{o}. 4. c^{o}. 18./. 23. * Christus. 83. &c.

22 Virtus duplex, scilicet uirtus propria, & virtus aliena. 3^{a}.q. 43.4.o./.3.d.15.quæst.1.3.c./. Matth.9./. Ioann. 15. lectio. 5. me^{o}.d.8.

23 Habitus moralis habet rationem uirtutis, inquantum rationi conformatur. 12ę.q.58.2.c.fi.

24 Virtus simpliciter dicta, dicitur amor secundum Augustinum, quia dependet a uoluntate, cuius prima affectio est amor. 12ę. quæstion. 56.3.1^{m}./.quæst. 62.2.3^{m}./.3.d.33.quæst. 1.ar.1.q.1.1^{m}./. Veri.quęst. 14.4.1^{m}./.Ma.q.11.1.1^{m}. * Amicitia. 8. Definitio.

25 Virtus secundum Augustinũ est ordo uel ordinatio amoris, quia per eam amor in nobis ordinatur. 12ę.q.55.1.4^{m}./. q.62.2.1^{m}./.3.d.27.q.2.artic.4. quæstion.2.1^{m}./. Virt. quæst. 1.12.9^{m}./.quæstion. 5.1.8^{m}. * Appetitus. 73. Constantia. 1.

26 Virtus secundum Augustinum, est bonus usus liberi arbitrii, quia uirtus ordinatur ad eum sicut ad proprium actũ. 12ę.q.55.1.2^{m}.

27 Virtus secundum Augustinum, est bona qualitas mentis, qua recte uiuitur, qua nullus male utitur, quã deus in nobis sine nobis operatur. Quæ definitio, totam uirtutis rationem complectitur. Et conuenit cuilibet uirtuti, præter ultimam partem, quæ conuenit uirtuti infusæ tantum. 12ę. q.55.4.o./.2.d.27 2.o./.3.d.23.q.1.ar.2 q.3.o./. Vir.q.1. 2. o. /.9.1^{m}./.10.11^{m}. * Fructus. 2. 18. Gratia. 5. 8. 9. Heroes. 2.

28 Virtus ut est in concupiscibili, uel in irascibili, nihil aliud est, quam quædam habitualis conformitas earum ad rationem. 12ę.q.56.4.c.fi./.q.92.1.c. * Honestum. 2. Iustitia. 1. 8. &c. Liberalitas. 1.

29 Virtus uniuersaliter est, quæ bonum facit habentem, & opus eius reddit bonum. Et hoc dupliciter. Vel materialiter tantum, ut uirtutes intellectuales. Vel formaliter, ut uirtutes morales. 22ę.q.17.1.c./.q.47.4.c./.q.58.1.c./.3.d.23.q. 1. articul. 3. quæst. 1.c./. artic. 4. q.1.o./.d.36.q.2.1. c./. Virt. q.1.7.12.c.

30 Virtus dicitur ultimum potentiæ, quia ad illud potentia ordinatur, ſ. ad obiectum, quia ibi uirtus sumitur pro obiecto. 12ę.q.55.1.1^{m}./.3.c./.22ę.q.23.3.2^{m}./.2.d.27.1.1^{m}./. 3. d.23.q.1.ar.3.q.1.c./.q.3.2^{m}./.4.d.8.q.1.art.1.quæst. 1.1^{m}./. Veri.quæstion.14.3.c./.Virtut.q.1.1.6^{m}./.9.15^{m}./.11.15^{m}./. 13.1^{m}./.; Quolib. 4. 2. 1^{m}./. Posteriorum lectio 37. principio c.A.

Immo

31 Immo virtus est vltimum potentiæ, per respectum ad actū, quia vltimum in quod potentia eleuari potest, est actus quē virtus elicit, sed non est aliquid potentiæ. 2. d. 27. 1. 1^{m}.

32 Immo virtus dicitur vltimum potentiæ, quia perfectio potentię, mensuratur vltimo, & maximo quod quis potest. 3. d 23. q. 1. ar. 3. q. 1. c. /. Poster^{m}. le. 37. prin^{o}. c. A.

33 Et actus est vltimum potentiæ, sicut aliquid extra genus potentiæ, virtus autem sicut in eodem genere potentiæ, scilicet sicut in genere principii. 3. d. 23. quæstion. 1. artic 3. q. 3. 2^{m}.

34 Vel dicitur virtus esse vltimum potentiæ, ideſt difficillimū quia virtus est in medio, quod est difficillimum. Vir. quęſt. 1. 13. 1^{m}.

35 Vel dicitur virtus vltimum potentiæ in specie, non autem simpliciter. Vir. q. 1. 9. 15^{m}.

Du^{m}. 1172. 36 Vel virtus dicitur vltimum potentiæ, non quidem ut vltimum importat ordinem effectus, sed magis ordinem excessus. 22^{c}. q. 23. 3. 2^{m}. Resp^{o}. Dub^{o}. 1172°.

Materia 37 uel Obiectum. Ad rationem virtutis requiritur, ꝙ potentia per actum po natur in vltimo respectu obiecti, & respectu modi agendi, ideſt ut bonum bene fiat. 3. d. 23. q. 2. ar. 3. q. 3. o. * Appetitus. 24. Donum. 12.

38 Quælibet virtus extenditur ad aliqua, secundum ꝙ communicant in una ratione obiecti, secundum quam, virtus proportionatur obiecto. Physicorum. 2. lectio. 6. principio. a. E.

39 De ratione virtutis est, quòd se habeat tantum ad bonum. 22ℭ. quæst. 1. 3. 1^{m}. /. q. 4. 5. c. /. q. 23. 7. c. /. quæſt. 51. 1. 2. c. /. qu. 81. 4. c. /. quæſt. 117. 6. c. /. 2^{m}. /. 3^{a}. quæstion. 7. 6. 1^{m}. /. Vir. q. 1. 2. c. * Fortitudo. 3. Galilęa. 3. Honor. 2. &cet. Humilitas. 1. &cetera.

40 Obiectum cuiuslibet virtutis, est bonum circa propriam materiam: sed virtutes nominatæ ab aliqua generali condi tione virtutum illam sibi materiam specialiter uendicant, in qua difficillimum, & optimum est, conditionem huiusmodi obseruare, sicut fortitudo pericula mortis, temperantia delectationes tactus, & sobrietas mensuram circa delectationes cibi, & potus. 12ℭ. q. 63. 4. c. /. 2. 2^{c}. q. 149. 1. c. prin^{o}. Difficile. 8. &c. * Iustitia. 53. 54. Lex. 45.

41 Virtus uera, & simpliciter, ordinat ad principale bonum: sed virtus uera, & secūdum quid & imperfecta, ordinat ad particulare bonum. Falsa uero uirtus, abducit a principali bono: sicut non est uera uirtus auarorum prudentia, qua excogitant diuersa genera locellorum, & auarorum iustitia qua grauium damnorum metu contemnunt aliena, & auarorum temperantia, qua luxurię quæ sumptuosa est, cohibent appetitum, & auarorū fortitudo, qua ut ait Oratius. per mare pauperiem fugiunt, per saxa, per ignes. 22ℭ. q. 23. 7. c. * Opprobrium. 4.

42 Obiectum unius uirtutis, est finis alterius. 1ℭ. Ti. le. 2. m^{o}. C * Prudentia. 25. &c.

43 Virtutes, & uitia sortiuntur speciem ex eo quod est per se intentum, non autem ab eo quod est intētum per accidēs, & præter intentionem. 22ℭ. q. 109. 2. 2^{m}. /. quæstion. 110. 1. c. /. 1^{m}.

44 Species virtutum distinguuntur secundum obiecta. 12ℭ. q. 96. 3. c. /. 22ℭ. q. 18. 2. c /. q. 19. 3. 4. 5. c. / q. 31. 4. c. /. q. 47. 5. c. /. Ma. q. 2. 7. c.

45 Obiectum uirtutum duplex, scilicet finis propri^{9}, & materia circa quam, quæ magis est sicut terminus a quo, quàm sicut terminus ad quem, qui dat speciem. Vir. q. 5. 4. 5^{m}. * Veritas. 48. &c.

46 Materia uirtutum moralium duplex, scilicet materia propinqua, ideſt passiones ut plurimum, & materia remota, ideſt obiecta passionum. 12ℭ. q. 60. 5. c. /. 22ℭ. q. 3. 1. 1. 2^{m}. /. q. 32. 1. 4^{m}. /. q. 117. 2. 3. o. /. 6. c. /. Ethi. 4. lec. 1. me^{o}. b. A.

47 Obiecta passionum diuersarum potentiarum, comparata ad appetitum sensitiuum, causant diuersitatem passionum ad rationem uero comparata, causant diuersitatem uirtutum. 12ℭ. q. 60. 5. c.

48 Obiecta passionum diuersarum potentiarum, semper causant diuersas species uirtutum moralium. 12ℭ. qu. 60. 5. c. Anima. 316.

Subiectū. 49 Nihil potest esse subiectum uirtutis simpliciter dictæ, nisi uoluntas, uel potentię ut motæ ab ea. 12ℭ. q. 56. 3. c. /. 4. 3^{m}. /. q. 56. 3. o. /. q. 57. 1. c. /. 3. d. 27. q. 2. ar. 4. qu. 3. c. ſi. Anima. 320. * Adam. 37. &c. Apostoli. 35. Appetitus. 24. Augmentum. 3. 9. 1. o. Caro. 2. Cornelius. 3. Defectus. Donum. 18. &c. Epicurus. Eustratius. 1.

50 Virtus, & uitium, sunt tantum in uoluntate, ut in causa habitus, uel actus, sed sunt in diuersis aliis potentiis, ut in

subiecto. 2. d. 24. q. 1. 2. 5^{m}. /. Ma. q 2. 2. 3^{m}. Anima. 320. & infra uirtus. 56. * Habitus. 42. 43. Honor. 26. Matia. 23. Mendacium. 20. Minister. 5. 6. Peccatum. 112.

51 Nulla uirtus est in uoluntate, respectu boni sibi proportionati, sed tantum respectu dei, uel proximi. 12ℭ. q. 52. 3. c. /. 1^{m}. /. q. 56. 6. o /. 3. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 1. c. /. 2^{m}. /. 3^{m} /. d. 26. q. 2. 1. 1^{m} /. d. 27. q. 2. 3. 5^{m}. /. ar. 4. q. 3. 3^{m}. /. d. 43. q. 2. art. 4. q. 2. 4. c. /. Verit. q. 14. 3 9^{m}. /. q. 24. 4. 8^{m}. /. Vir. q. 1. 5. o /. 12. 6^{m}. /. q. 2. 2. c. * Pœnitentia. 37. Princeps. 3. &c. Puer. 6. &c. Ob.

52 Virtutes perficientes ad actus elicitos a uolūtate, sunt subiectiue in ea, non autem uirtutes perficientes ad actus imperatos ab ea, sed sunt in potentiis elicientibus eos. 3. d. 27. q. 2. 3. 4^{m}. Anima. 319. 320. * Pulchritudo. 10. Quantitas. 13. 16. Ratio. 1. 3.

53 Ratio est radix omnium uirtutum. Vir. q. 1. 4. 3^{m}. Anima. 315. * Sensualitas. 1.

54 Intellectus non potest esse subiectum uirtutis, nisi uel secundum quid, ideſt uirtutum intellectualium, uel simpliciter, ideſt inquantum mouetur a uoluntate. 12ℭ. q. 56. 3. o.

55 Virtutes perficientes intellectum, excludunt totaliter falsum, non autem uirtutes perficientes appetitum. 22ℭ. quæ. 1. 3. 1^{m}.

56 Omnis uirtus, & uitium, est habitus uoluntatis, & mentis causaliter, non autem subiectiue. 12ℭ. q. 56. 3. o. /. Ma. q. 2. 2. 3^{m}. Anima. 319. 320. Virtus. 50.

57 Nulla virtus acquisita, uel infusa, est in ratione secundum quòd uirtus est de fine, sed tantum habitus naturalis, scilicet synderesis. 3. d. 33. q. 2. ar. 4. q. 4. c.

58 Virtutes perficiunt nos ad prosequendum debite inclinationes naturales. Ideo ad quamlibet inclinationem naturalem determinatam, ordinatur aliqua specialis uirtus. 22ℭ. q. 108. 2. c. * Viruperatio. 3.

59 Virtuosus delectabiliter secum conuersatur, considerando in se memoriam, & propositum, & spem bonorum. 3. dist. 29. 5. 6^{m}. Ob.

60 Alia est uirtus hominis, inquantum bonus homo, & alia inquantum bonus ciuis. Virtut. quæstion. 1. 1. o. c. /. quæstion. 2. 2. c.

61 Vna & eadem uirtus, potest esse in diuersis potentiis. 12ℭ. q. 56. 2. c. /. q. 6. 5. c. /. Verit. quæstion. 27. 5. 18^{m}. Anima. 317. uel. 304.

62 Oppositum uidetur dicere. 1^{a}. q. 79. 5. c. fi. /. 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q. 1. c. /. Veri. quæstion. 14. 4. 7^{m}. Respondeo Dubio. 1173°. Christus. 5. Du^{m}. 1173.

63 Nulla uirtus proprie est in corpore, sed tantum in anima. 12ℭ. q. 55. 2. c. /. q. 56. 4. 3^{m}. /. Virtut. quæst. 1. 4. c. vt Virginitas. 12.

64 Omnis uirtus circa passiones, est in appetitu sensitiuo. 12ℭ. q. 56. 4. 4^{m}. /. Ma. q. 4. 5. 4^{m}. /. Vir. q. 1. 4. 5. c /. 6. c /. 4^{m} /. Ethi. 3. le. 19. prin^{o}. Ob.

65 Virtus moralis, non est in brutis. Virtut. quæstion. 1. 4. 12^{m}.

66 In deo est potissime virtus. Cont. 1. capitul. 92. /. Quolib. 4. 2. o. * Amor. 143. Appropriatio. 12. &c.

67 Virtus dei, est infinita. ℨ 4. c^{o}. 45. /. Po^{a}. q. 6. 3. c. /. q. 7. 7. c. /. Vir. qu. 5. 4. c. /. Quol. 4. 2. 1^{m}. fi. /. Quol. 11. 1. c. /. Opusc. 3. cap^{o}. 19.

68 Virtus dei non potest attendi, secundum unum opus eius: quia opus non adæquat eam, sed secundum totum quod potest, quod est infinitum, sicut & uirtus eius. Quol. 4. 2. 1^{m}. fi. * Ars. 24. Caritas. 1. 2. 3. 4. Corpus. 15.

69 Bonitas dei continet omnes uirtutes suo modo, scilicet non secundum habitum, sed ut sunt essentia eius. Con. 1. c^{o}. 92. Accidens. 111.

70 Bonitas dei se habet ad eum, sicut uirtus moralis ad nos. Veri. q. 5. 1. 12^{m}. * Deus. 174. 430. &c.

71 Virtus increata, non est in aliquo genere. 4. d. 1. q. 1. artic. 4. q. 2. 1^{m}.

72 Oppositum uidetur dicere. 1^{a}. q. 3. 5. 2^{m}. /. 1. d. 8. q. 4. 2. 3^{m}. /. Po^{a}. q. 7. 3. 7^{m}. /. q. 9. 3. 3^{m}. /. Trin. 2. 4^{m}. Respondeo sicut Dubio. 464°. Du^{m}. 1174.

73 Vbicumque est uirtus dei, ibi est essentia dei: et deus est sua uirtus: sed neutrum conuenit cæliś. Potentia. quæst. 3. 7. c. fi.

74 Virtutes exemplares in deo, non sunt idem in specie cum virtutibus politicis, sed sunt super eas. 3. dist. 34. quæstion. 1. 1. 6^{m}.

75 Virtus, & perfectio dei, tripliciter consideratur, scilicet secūdum operationem, secundum esse, & secundum naturam. Primo modo, dicitur potentia, uel omnipotentia, fundans omnes potentias operatiuas, & in eis operans. Secundo modo,

modo, dicitur æternitas, instituens, & firmans omnem durationem. Tertio modo, dicitur magnitudo, implens, & cōtinens omnia. 1. d. 19. q. 3. 1. c. * Donum. 12. &c.

76 Virtutes circa actiones, & virtutes in uoluntate, uel virtutes in intellectu practico, uel speculatiuo, sine imperfectione, sunt proprie in deo. Non autem uirtutes circa passiones in bonum spirituale, nisi metaphorice Sed uirtutes circa passiones in bonum corporale, nullo modo. Nec virtutes uitæ actiuæ, ut eam perficiunt, 1^{a}. q. 21. 1. 1^{m}. /. 12ℭ. q. 61. 5. c. /. 1^{m}. /. 3. d. 32. 1. 5^{m}. /. 4. d. 46. q. 1. ar. 1. q. 1. 1^{m}. /. 2^{m}. /. Con. 1. capit. 92. /. 93. /. 94. /. Li^{o}. 3. capitul. 34. 4^{m}. /. Virtut. quæst. 5. 4. c. * Incarnari. 18. Iustitia. 53. 45. &c. Natura. 48. Obedientia. 23. Pœnitentia. 22. 34. Temperantia. 2. Vita. 38. 41.

77 Virtutes infusæ, tripliciter se habent ad deum. Primo, scilicet ut ad obiectum, & finem, sicut uirtutes theologicæ. Secundo, ut ad finem tantum, sed finem proximum, ut latria & pœnitentia, proximę uirtutibus theologicis. Tertio, vt ad finem remotum, ut temperantia. 4. dist. 14. quæst. 1. articul. 1. quæst. 4. 2^{m}.

Causa. 78 Omnis uirtus rei, fluit ab essentia rei, uel essentiam præsupponit. Po^{a}. q. 6. 7. 4^{m}. * Actus. 117.

79 Vna uirtus potest oriri ex alia dupliciter, scilicet, uel per modum finis, uel effectiuæ per modum actus causando, uel conseruando eam, uel disponendo ad eam. 2. d. 44. quæ. 2. 1. 6^{m}. * Baptismus. 169. &c. Bonitas. 243. &c. Cornelius. 3. Deus 430. &c.

80 Nulla virtus recipit speciem per hoc ꝙ imperatur ab alia uirtute 4. distinction. 14. quæst. 1. articul. 1. quæst. 3. c. * Diuitiæ. 6.

Ob. 81 Virtus ordinata ad bonum, secundum regulam rationis humanę potest causari in nobis, ex actibus nostris, non autem quæ secundum regulam diuinam. 12ℭ. q. 51. 2. 3. 4. o. /. q. 55. 4. c. /. 6^{m}. /. q. 63. 2. 3. o. /. q. 66. 2. c. /. q. 92. 1. 1^{m}. /. 2. dist. 44. quæst. 2. 1. 6^{m}. /. 2. o. /. 4. c. /. 3. d. 33. quæst. 1. artic. 2. quæst. 2. 3. o. /. 4. d. 17. q. 1. artic. 3. q. 1. c. /. Virt. q. 1. 8. 9. 10. o. * Ædificare. o.

82 Virtutes insunt nobis a natura, secundum aptitudinem, & inchoationem, non autem secundum perfectionem, præter uirtutes theologicas, quæ sunt totaliter ab extrinseco, sc. a deo. 12ℭ. q. 51. 1. o. /. q. 63. 1. o. /. 2. 3^{m}. /. 3. c. /. q. 71. 2. 1^{m}. /. q. 85 1. c. /. q. 95. 1. c. /. 22ℭ. q. 47. 15 o. /. q. 108. 2. c /. q. 123. 1. 3^{m}. /. q. 141. 1. 2^{m}. /. 1. d. 17. q. 1. 3. c. /. 2. d. 39. q. 2. 1. b /. c. /. 3. d. 33. qu. 1. ar. 2. q. 1. o. /. d. 36. 1. c. /. 4. d. 26. q. 1. 1. c. /. Veri. q. 11. 1. c. /. Ma. q. 5. 5. c. fi. /. Vir. q. 1. 8. o. /. Iob 10. le. 1. fi. /. Mat. 4. fi. c. 1. /. Gal. 5 le. 6. me^{o}. H. A. Ethi. 2. lect. 1. * Fimbria. Finis. 83. &c. Firmitas. Habitus. 76.

83 Virtus infusa non causatur ex actibus nostris, sed ad eam actus nostri disponunt. Ideo per eos potest corrumpi. Vir. q. 1. 10. 17^{m}.

84 Solus deus est per se causa gratiæ, & uirtutum infusarum, sed per accidens actus nostri sunt causa, scilicet removendo prohibens. 4. dist. 14. quæst. 2. 2. 1^{m}. * Magnanimitas. 125. Pœnitentia. 134. &cet. Suffragia. 4. Verecundia. 1. 6. 14.

85 Virtutes quædam præter theologicas, causantur in nobis a deo immediate, ad finem supernaturalem. 12ℭ. q. 51. 4. o. /. q. 63. 3. o. / 3. d. 33. q. 1. ar. 2. q. 3. o. /. 4. d. 17. q. 1. ar. 3. q. 1. c. /. Vir. q. 1. 9. 10. o.

86 Virtutes infusæ causantur in nobis a deo, sine nobis agentibus, non autem sine nobis consentientibus 12ℭ. qu. 55. 1. 4. 6^{m}. /. Veri. q. 28. 3. 17^{m}.

Actus. 87 Virtus est uirtus, ex actu interiori, sed est determinata uirtus, ex actu exteriori. 3. d. 9. q. 1. ar. 1. q. 1. 2^{m}. 27. /. 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 1. 3^{m}. * Accidia. 5. Actio. 1. 57. 123. Actus. 12. &c. 41. 171. 172. 174. Affabilitas. 1. 2. Amicitia. 42. Amor. 95. Angelus. 40. 520. Beatitudo. 127. 128. Bonitas. 230. &c. Charitas. 3. 9. 11. &c. 46. Confessio. 6. 15. Contritio. 4. 7. 28.

Ob. 88 Determinatio actus virtuosi, ad proprium, & per se obiectū virtutis, est sub necessitate præcepti, sicut etiam actus uirtutis: non autem ad ea quæ accidentaliter, & secundario se habent ad propriū, & per se uirtutis obiectum. 22ℭ. q. 2. 5. c. * Deus. 174. Difficile. 9. &c.

89 Actus uirtutis, & uirtus, eodem nomine quandoque nominatur. 22ℭ. q. 137. 1. 2^{m}. * Eucharistia. 271. Facilitas. 0. Falsitas. 21. Fides. 108. 130.

Ob. 90 Ex hoc actus est uirtuosus, ꝙ per rationē ordinatur ad aliquid bonum honestum. 22ℭ. q. 147. 1. c. * Finis. 91. 95. Gaudium. 1.

91 Virtus proprie non potest dici actus, nisi sicut habitus nominantur per actus, quia virtus semper includit respectum ad illud cuius est principium. 12ℭ. q. 70. 1. 3^{m}. /. 2. d. 27. 1. o. /. 3. d. 33. q. 1. ar. 3. q. 3. o. /. 4. d. 4. q. 2. ar. 2. quæst. 1. c. * Gloria. 6.

92 Ad esse actum uirtutis, sufficit, quòd in sui ratione implicet aliquid uirtutis, licet non omnia. 4. d. 15. q. 2. ar. 1. q. 2. c. /. q. 3. ar. 1. q. 2. c. / q. 4. ar. 1. q. 2. c. /. d. 17. q. 3. ar. 2. q. 2. c. * Gratia. 5. 118. &c. Habitus. 67. 71. 76. Honor. 21. Ieiunium. 4. Incontinētia. 1. Laus. 5. 7. Lex. 27. 45. 149. &c. Liberalitas. 16. Magnanimitas. 20. 21. &c. Martyrium. 1. &c.

93 Actus ab illa uirtute dicitur, quia secum conuenit in propria ratione obiecti. 4. d. 15. q. 3. ar. 1. q. 3. c. * Medium. 16. &c. Membrum. 6. Ob.

94 Ad actus uirtutis uel uitii, sufficit, ꝙ possit imperari a uirtute uel uitio. Veri. q. 14. 3. 2^{m}. * Meritum. 3. &c. Misericordia. 2. Modus. 5. Mundicia. 1. Mutuum. 3. Natura. 29. 48. Negligentia. 5. Obedientia. 13. 15. 16. 19. 23. Operatio. 16. 17. 40.

95 In quolibet actu uirtutis, oportet esse modum, scilicet secū dum commensurationem potentiæ ad obiectum. 3. d. 29. 1. 1. c. * Oratio. 2. 57. Pars. 31. 50. Passio. 17. Pax. 2. Peccatum. 17. Pœnitentia. 2. &c. 101. Perfectio. 14. 52. &c. Planta. 4. Politica. 3. 4. Ob.

96 In actibus uirtutum, non potest esse aliquid superfluum, nec diminutum, sed bene in passionibus. 4. d. 1. 7. q. 2. artic. 4. quæst 2. c.

97 Aliqui actus, sunt aliquibus uirtuosi, tamquam eis proportionati, & cōuenientes, qui tamen aliis sunt uitiosi, tamquam eis non proportionati. 12ℭ. q 94. 3. 3^{m}. * Præceptum. 74. &c. 102. &c. Prudentia. 33. Ratio. 45. Regula. 5. Religio. 38. Sacramentum. 71.

98 De ratione actus uirtuosi sunt quatuor, scilicet ꝙ operans sciat, ꝙ eligat, propter bonum & immobiliter. 12ℭ. q. 100. 9. c. /. 22ℭ. q. 58. 1. c. /. 2. d. 28. 5. 5^{m}. /. 3. d. 40. 1. c /. 4. d. 17. q. 3. ar. 4. c. /. d. 33. q. 3. 1. 2^{m}. /. Vir. q. 5. 1. c. / Ethi. 2. lec. 4. me^{o}. c. Ob.

99 Actus uirtutis duplex, scilicet qui est a uirtute, uel qui est ad uirtutem disponens seu causans. 2. d. 44. q. 2. 16^{m}. /. Vir. q. 1. 9. 13^{m}. * Sacrificium. 11. 15. Saluari. 15. Sanctitas. 4. Sanctus. 1. 9. Sanguis 15. Satisfactio. 1. Securitas. 1.

100 Actus uirtutum duplex, scilicet primus, ideſt, perficere animam & potentias eius, & secundus, ideſt, operari cum electione. Primus est in pueris, non autem secundus, quia pueri electionem non habent semper, quia eorum operationes sunt uoluntariæ, & uoluntas non habet necesse semper agere, etiam in adultis. 2. d. 27. 1. 3^{m}. /. 4. d. 4. q. 2. ar. 2. qu. 1. 3^{m}.

101 Actus uirtutis, tripliciter informatur, scilicet per debitas conditiones, in ordine ad ultimum finem, & quo ad efficiam merendi. Primo modo prudentia est forma moralium uirtutum. Secundo charitas omnium. Tertio gratia. Verit. q. 27. 5. 5^{m}. Ob.

102 Actus uirtutis, dupliciter dicitur, scilicet quilibet actus nō habens malitiam uel defectum debitæ circunstantiæ, & formaliter, ideſt, implicans rationem, & formam uirtutis, scilicet medium. 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 1. c. /. Ma. q. 2. 19^{m}. /. 4. 11^{m}.

103 Actus uirtutis, dicitur dupliciter, scilicet materialiter, & formaliter, ideſt, implicans rationem, & formam uirtutis, scilicet medium. 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 1. c. /. Ma. q. 2. 19^{m}. /. 4. 11^{m}.

104 Virtus non potest esse, nisi in actibus ex electione & imperio uoluntatis procedentibus. 2. d. 24. q. 3. 2. 3^{m}. /. 4. c. /. 4. d. 4. q. 2. ar. 2. q. 1. 3^{m}. * Seruire. 1. Syllogismus. 7. Spes. 4. Timor. 72.

105 Omnis actus, qui rationem medii importat, est actus virtutis formaliter 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 1. c.

106 Adiunctio actuum uirtutum secundariarum, ad actus, & uirtutes principales, magis est secundum conuenientiam in modo qui est quasi forma earum, quam secundum materiam. 22ℭ. q. 157. 3. 2^{m}. /. q. 161. 4 o. * Transgressio. 4. Ob.

107 Actus interior, & exterior, non requirunt diuersas virtutes. 22ℭ. q. 31. 4 b.

108 Quælibet uirtus principaliter est interius in anima, sed actus exteriores debent moderari, secundum debitas circunstantias. 22ℭ. q. 161. 3. 3^{m}.

109 Actus interiores, maxime pertinent ad virtutes. 12ℭ. q. 54 2. 3^{m}. * Verecundia. 6.

110 Actus exteriores sunt proprie actus illarum uirtutum, ad quarum fines, secundum speciem suam ordinantur. 22ℭ. q. 3. 1. c. Ob.

111 Illud quod pertinet ad corporalem mutationem, non potest esse essentialis actus uirtutis, sed potest pertinere ad uirtutem, sicut materiale, circa quod operatur uirtus. 4. d. 14. q. 1, ar. 1. q. 6. 2^{m}. * Veritas. 49. Ob.

112 Omnes actus uirtutum, pro loco & tempore, sunt necessarii ad salutem. Ro. 10. lec. 2, prin°. G.

Ob. 113 Quilibet actus uirtutis, habet ordinem ad finem charitatis, & quodlibet peccatum habet ordinem ad contrarium finē, etiam si actu non ordinetur ad hoc, quia sicut actus uirtutis habet aptitudinem, ut imperetur a charitate, ita quodlibet peccatum quantum est de se, habet ordinem ad contrarium finem, etiam si ille finis, actu non intendatur ab agente. 4. d. 38. q. 2. ar. 2. q. 2. c. fi. * Vindicatio. 5.

114 Quælibet uirtus moderans amorem aliquorum bonorum, moderatur etiam ex consequenti timorem contrariorum malorum. 22ę. q. 123. 4. 2m.

115 Actus exteriores sunt illius uirtutis, cuius est mouere ad eos. 22ę. q. 32. 1 c.

116 Diuersi actus eiusdem bonitatis, pertinent ad eandem uirtutem, si autem sint diuersæ bonitatis, pertinent ad diuersas. 22ę. q. 51. 2. c.

117 Diuersitas uirtutum, est ex diuersitate actuum, quorum est diuersa ratio bonitatis. 22ę. q. 51. 2. 3. c. / q. 161. 2. 3m.

118 Actus unius uirtutis ut elicientis, potest attribui alteri uirtuti ut imperanti. 12ę. q. 114. 4. 1m. / 22ę q. 32. 1. 2m. / q. 85. 3. c. / q. 88. 6. c. / q. 147 2. 2m. / 2. d. 24. q. 1 2 2m. / d. 25. 3. c. / 3. d. 12. q 2. 2. c. / d. 27. q. 2. 3. 4m. / ar. 4. q. 2. 2m. / q. 3. c. / 4. d. 15. q. 2. ar. 3. q. 2. 4m. / q. 3. ar. 1. q. 3. c. / qu. 4. ar. 7. qu. 1. 2m. / 3. 3. c°. 138. * Vita. 37. 48. Vit. 11.

Du^m.1175.119 Oppositum uidetur dicere a simili. 4. d 14. q. 1. ar. 3. qu. 1. c / Verit. q. 14. 4. 7m. Respon°. sicut Du°. 1153°

Compara-tio. 120 Virtutes non sunt æquales, sed una uirtus est maior alia & in diuersis speciebus uirtutum, & in eadem specie, non quidem secundum se, sed ex parte eiusdem hominis in diuerso tempore, uel ex parte diuersorum hominum propter maiorem assuefactionem, uel meliorem dispositionem naturæ uel rationis, uel propter maius donum gratiæ dei. 12ę q. 66. 1. o / 2. c. / q. 73. 2. 3m. / q. 112. 4. c. / 22ę q. 5. 4. o. / 2. d. 42. q. 2. 5. 6m. / 3. d. 36. 4. o. / Ma. q. 2. 9. 8m. / Virt. q. 5. 3. o.

121 Virtutes sunt maxima bona. 1. d. 1. L. prin°. F. / . Affabilitas. o. Charitas. 13. &c.

Du^m.1176.122 Oppositum uidetur dicere. 1a. q. 6. 1. 2m. / 2. o. / q. u. 26. 3. 1m. Respond°. sicut Du°. 187°.

Ob. 123 Virtutes sunt maxima bona nostra, respectu rectitudinis uitæ. 1. d. 1. L. prin°. F. / 2. d. 27. L. / Verit. q. 12. 1. 15m.

Ob. 124 Virtutes quæ simpliciter ordinant nos in bonum, sunt simpliciter digniores uirtutibus retrahentibus nos a malo. 22ę. q. 157. 4 c. Certitudo. 1. 11. 13. &c. Clementia. 7. 8.

125 Seminaria uirtutum in suprema parte animæ, sunt digniora uirtutibus quæ sunt in partibus inferioribus animæ. 3. d. 33. q. 1. ar. 2. q. 2. 3m.

Ob. 126 Quælibet uirtus tanto excellentior est, quanto ad altius bonum ordinatur. 12ę. q. 111. 5. c. / q. 112. 4. c. / 22ę. q. 117. 6. c. / q. 136. 2. c. * Constantia. 5. Discretio. Donum. 14. 67. Fides. 5. 7. 158. &c. Fiducia. 4. 8. Fructus. 2. 10.

127 Omnes uirtutes in eodem, sunt æquales secundum proportionem, quia æqualiter crescunt. 12ę. q. 66. 1. 1m. / . q. 73. 2. 3m. / . 2. d. 42. q. 2. 5. 6m. / . 3. d. 36. 4. o. / . Ma. q. 2. 9. 8m. / . Virt. q. 5. 3. o. * Fundamentum 3. Gratia. 5. 90. Heroes. 2. Honestum 2. Honor. 27. &c. Humilitas. 2. 1. 30. Intellectus. 298. Iustitia. 1. 8. 22. 31. 42. &c. Latria. o. Laus. 1.

Ob. 128 Vna uirtus quo ad actum potest dici excellentior alia dupliciter. scilicet per se, idest, ex obiecto nobiliori, & per accidens infinitis modis. 4. d. 33. q. 3. 3. c. * Lex. 149. Liberalitas. 16. Magnanimitas. 20. 22. &c. Mansuetudo. 1. Mediū. 16. &c.

129 Virtutes theologicæ, sunt ceteris uirtutibus nobiliores. 12ę q. 68. 8. o. / 22ę. q. 9. 1. 3m. / q. 19. 9. 4m. / q. 23. 6. c. / q. 104. 3. c. / q. 117. 6. c. / q. 141. 8. c. / q. 161. 5. c. / 3. d. 33. q. 1. 4. 1m. / . 4. d. 33. q. 3. 3. c. / Virt. q. 5. 3. c / 4. 10m.

130 Virtutes theologicæ sunt priores ceteris uirtutibus. 22ę. q. 4. 7. c. / q. 10. 1. 3m. * Meritum. 53. &c. Misericordia. 2. 3, 6. 7.

131 Virtutes theologicę sunt causæ ceterarum uirtutum. 12ę. q. 63. 3. c. / 22ę. q. 161. 4. 1m. / . 3. d. 26. q. 2. 2. 2m.

132 Omnes uirtutes respiciunt theologicas, sicut finē. 1ę. Tim. lec. 2. prin°. C. Obedientia 3. &c. 7. 15. 16. 17. 23. Patientia. 5. &c.

Ob. 133 Virtutes theologicæ, habent ultimum finem pro obiecto, aliæ autem uirtutes sunt circa ea quæ sunt ad finem, 22ę. q. 4. 7. c. / q. 81. 5. c. / 3. d. 26. q. 2. 2. 2m. / . Verit. q. 14. 3. 9m. / . Virt. q. 1. 12. 24m. / . 1ę. Tim. lec. 2. prin°. C. / . c°. 4. lec. 2. me°. E. * Penitentia. 3. 4. 9. &c. Perfectio. 14. 20. 2 1. 34. 77. 87.

134 Omni uirtuti theologicæ conuenit, q̄ super eam aliæ uirtutes firmentur, sicut super aliquid immobile. Virt. qu. 1. 12. 2 4m. / . q. 5. 1. 2m.

Ob. 135 Virtutes habentes pro obiecto bonum spirituale, scilicet uirtutes theologicæ & uirtutes intellectuales, sunt simpliciter nobiliores uirtutibus habentibus pro obiecto bonum corporale, uel aliquid ei adiunctum. 22ę. q. 136. 2. c. / 4. d. 33. q. 3. 3. c. * Politica. 3. 4.

136 Virtutes theologicæ non sunt uirtutes humanæ, sed superhumanæ uel diuinæ. Et conueniunt homini, prout per gratiam participat naturam diuinam. 12ę. q. 58. 3. 3m. / . q. 61 1. 2m. / . q. 62. 1. c. / 1m. / . 2. 3. o. * Princeps. 5. 6. Propter. 2. Prudentia. 52. &c.

137 Nulla uirtus potest denominari a passione simpliciter, nisi uirtus theologica: nec uirtus theologica potest denominari a passione simpliciter, nisi uel a spe, uel ab amore. 3. d. 26. q. 2. 1. 1m. / . Virt. q. 4. 1. 6m. * Ratio. 29. 62. Rectitudo. 1. 4.

138 Vna uirtus est prior alia secundum actus, licet simul insundantur omnes a deo secundum habitus. 12ę. qu. 72. 4. c. / 3a. q. 85. 6. c. / 3. d. 23. q. 2. 5. c. / 4. d. 17. q. 1. ar. 4. q. 3. 3m. * Religio. 7. 22.

139 Oppositum uidetur dicere. 12ę. q. 65. 1. 3m. / . Virt. q. 5. 2. 4m. / . 6m. / . 8m. / . 11m. Respondeo Dubio. 1177°. Du^m.1177

140 Virtutes naturales sunt nobiliores uirtutibus acquisitis, sed sunt minus nobiles uirtutibus infusis. 12ę. q. 63. 2. 3m. / . 3. d. 33. q. 1. ar. 2. q. 2. 3m. / . q. 2. ar. 4. q. 2. 3m.

141 Virtutes intellectuales, sunt simpliciter nobiliores uirtutibus moralibus, propter nobilius obiectum, sed est econuerso secundum quid, scilicet ut uirtutes, & respectu actuum. 12ę. q. 61. 1. 3m. / . q. 66. 3. o. / q. 68. 7. 8 c / . 22ę. q. 23. 6. 1m. / . qu. 161. 5. c / . 4. d. 33. q. 3. 3. c. / Virt. q. 1. 12. c. * Sapientia. 16. Temperantia. 11.

142 Virtutes intellectuales & morales, perficiunt intellectum & appetitum, in ordine ad regulam & mensuram creatam, uirtutes uero theologicæ, ad regulam & mensuram increatam 12ę. q. 62. 2. 1m. / . q. 64. 4. 2m. Ob.

143 Virtutes morales sunt permanentiores uirtutibus intellectualibus, propter exercitium, sed econuerso propter obiectum 12ę. q 53. 1. 3m. / . q. 66. 3. 1m. / . Eth. lec. 16. prin°. b. * Virginitas. 32.

144 Virtutes morales sunt necessariores ad uitam humanam uirtutibus intellectualibus. 12ę. q. 66. 3. 1m.

145 Vna uirtus alteri uirtuti non contrariatur aut repugnat sed uitio, quia secundum philosophum, bonum non est bono contrarium. 22ę. q. 101. 4 c. Vitium.

146 Diffinitio ad uirtutem opponitur uitio. 3. d. 23. q. 3. ar. 1. q. 2. 3m. * Accidia. 5. Actus. 12. Contritio. 31. Culpa. 3.

147 Vitium non tantum opponitur uirtuti perfectæ, sed etiā imperfectæ in genere uirtutis, scilicet habilitati naturali ad bonum, & dispositioni ad uirtutem. 12ę. q. 63. 2. 2m. / . q. 73. 1. 2m. / . 3. d. 23. q. 3. ar 1. q. 2. 3m. / . Verit. q. 14. 6. 2m. / . Virt. q. 1. 1. 1m. / . 5m. / . q. 2. 1 3. c.

148 Oppositum, uidetur dicere. Virt. q 1. 10. 16m. Respon°. sicut Du°. 292°. * Gula. 10. Habitus. 29. Inuidia. 14. Du^m.1178

149 Omne uitium, quod magis opponitur uirtuti, nominatur ex defectu uirtutis. 22ę. q. 107. 2. c. * Iustificatio. 35.

150 Cum uirtus magis opponitur uni extremo uitiorum, quam alteri, illud uitium magis oppositum nominatur nomine passionum, ad quam refrenandam, uirtus principaliter ordinatur. 22ę. q. 21. 3. c. qu. 53. prin°. / . 2. d. 36. 2. 2m. / . 3. d. 15. art. 2. q. 2. c. / . Ma. q. 12. 1. 9m. / . Virt. q. 1. 13. 13m.

151 Vitia inquantum sunt contra bonum rationis, contrariantur uirtuti. Inquantum autem sunt contra instinctum diuinum, contrariantur donis. 12ę. q. 68. 1. 2m. Ob

152 Multa uitia opponuntur uni uirtuti dupliciter, scilicet secundum diuersam habitudinem ad uirtutem, & secundū diuersas circunstantiarum corruptiones. 22ę. qu. 10. 5. c. / q. 92. 1. c. / 2. 2m. * Lex. 171.

153 Non opportet, q̄ principale uitium opponatur principali uirtuti. 12ę. q. 84. 4. 1m. / . 22ę. q. 34. 5. 1m. / . q. 118. 7. 1m. / . q. 142. 3. 1m. / . q. 162. 6. 2m. / . 7. 3m. / . 2. d. 5. q. 1. 3. 5m. / . 3. d. 33. q. 2. ar. 1. q. 3. 4m. / . 4. d. 13. q. 2. 2. 2m. / . Ma. q. 8. 1. 3m. / . 22. 2m. / . qu. 13. 3. 1m.

154 Oppositum uidetur dicere. 12ę. qu. 73. 4. c. / . 22ę. qu. 34. 2. b. Respond°. Du°. 1179°. Du^m.1179

155 Multa uitia opponuntur secundum diuersos actus, eidem uirtuti. 22ę. q. 29. 4. 3m. / . 2. d. 42. q. 2. 3. 6m.

156 Virtuti ut sic opponitur uitium: sed ut bonitati, opponitur malitia. Peccatum autem opponitur ei, ut operatiuæ boni. 12ę. q. 71. 1. o.

157 Actus uitii, potest esse cum habitu uirtutis, & econuerso, nisi actus excludat causam habitus. 12ę. qu. 63. 2. 2m. / . q. 71. 4. o. / . q. 73. 1. 2m. / . q. 77. 2. 3m. / . 22ę. q. 24. 12. o. * Peccatū. 232.

158 Vitium directe opponitur uirtuti: non autem peccatum, nisi secundum actum, sed opponitur actui uirtuoso. 12ę. q. 71. 4. o. / . Ma. q. 2. 9. 13m. / . Vir. q. 1. 15m.

159 Directa oppositio uitiorum ad uirtutes, non attenditur secundum causas, quia contingit unum uitium oriri ex diuersis causis: sed attenditur secundum speciem actus. 22ę. q. 116. 1. 2m. / . q. 127. 2. 1m. / . 2m. / . q. 133. 2. c. / . q. 138. 2. 1m.

160 Nec etiam attenditur secundum effectus. 22ę. q. 127. 2. 2m. / . q 132. 2. 3m. / . q. 133. 2. c.

161 Habitus uirtutis, & uitii corrumpuntur per iudicium rationis, uel in contrarium mouentis, uel ex ignorantia, uel passione, uel electione. 12ę. q. 53. 1. c. fi.

162 Habitus vitii, contrariatur uirtuti acquisitæ: non autem directe uirtuti infusæ, ideo per eam non tollitur totaliter, sed impeditur, & diminuitur. 4. d. 14. q. 2. 2. 4m.

Differtia. 163 Diuersitas finium diuersificat uirtutes. 12ę. quęst. 54. 2. 3m. * Actus. 12. Amicitia. 11. 13. Donum. 14. &c. Gratia. 9.

164 Virtutes theologicæ differunt specie a uirtutibus moralibus, & intellectualibus. 12ę. q. 62. 2. o.

165 Virtus infusa, differunt specie a uirtute acquisita dupliciter, scilicet ratione diuersæ regulę, & ratione diuersi finis. 12ę. q. 63. 4. o. / . 3. d. 33. q. 1. ar. 2. q. 4. o. / 4. d. 14. q. 2. 2. 4m. / . dis. 50. q. 1. 2. 4m. / . Vir. q. 1. 10. 7m. / . 8m. / . 9m. / . quęs. 5. 4. c. * Heroes. 2. 3.

Du^m.1180.166 Oppositum uidetur dicere a simili. 1a. q. 94. 3. 1m. Respondeo sicut Du°. 111°. * Princeps. 11.

167 Virtutes morales differunt subiecto a uirtutibus intellectualibus: sed virtutes theologicæ, differūt obiecto ab utrisque. 12ę. q. 58. 2. o. / . q. 62. 2. o. / . 3. d. 23. qu. 1. artic. 4. quæst. 3. 4m. / . Verit. qu. 14. 3. 9m. / . Virtut. q. 1. 12. c. * Religio. 3.

168 Obiectum virtutum moralium, & intellectualium, est proportionatū naturæ hominis: non aūt obiectū uirtutū theologicarum, sed est supra rationem, & supra naturam. 12ę. q. 58. 3. 3m. / . q. 62. 1. c. / . 2. 3. o / . q. 63. 3. o / . 3. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 3. 4m / . ar. 5. 2. 2m. / . Veri. q. 14. 3. 9m.

169 Homo secundum uirtutes morales, dicitur simpliciter bonus, non autem secundum uirtutes intellectuales. 12ę. qu. 56. 3. c. / . q. 68. 3. 2m. / . 22ę. q. 23. 7. 3m. / . Virtut. quæst. 1. 7. 2m. * Vnio. 9.

170 Virtutes uitæ contemplatiuæ indigent diuitiis, ad sustentationem naturę tantum. Virtutes uero actiuæ uitæ, indigent eis etiam ad subueniendum aliis, cum quibus conuiuendum est. Con. 3. c°. 133.

Diuisio. 171 Virtus sumitur tripliciter, s. pro habitu, pro obiecto, & pro actu eius. 12ę. q. 55. 1. 1m.

172 Virtus pro habitu, diuiditur in diuersa genera uirtutum analogice, quia bonum rationis non est in omnibus secundum eandem ordinem. 12ę. q. 61. 1. 1m. / . 3. d. 33. q. 1. ar. 1. q. 2. 1m. / . quæst. 2. art. 1. q. 1. 3m. / . Veri. q. 14. 3. 9m. / . Virt. q. 1. 12. c.

172 Genus uirtutum triplex, s. genus uirtutum theologicarū, intellectualium, & moralium. 12ę. q. 68. 8. c. / . 3. d. 23. q. 1. 4. o. / . d. 34. q. 1. 2. c. prin°. / . Vir. q. 1. 5. 12m. / . 12. c. fi. * Cælum. 64. Esse. 19.

173 Virtus humana sufficienter diuiditur, per uirtutes intellectuales, & morales. 12ę. q. 58. 3. o.

174 Virtus dicitur dupliciter, scilicet simpliciter, idest quæ facit recte operari, ut uirtutes morales, & secundum quid, idest quæ facit facultatem recte operādi, ut virtutes intellectuales. 12ę. q. 56. 3. o. / . q. 57. 1. o. / . 3. 4. c. / . q. 65. 1. c. / . q. 66. 3. c. / . Vir q. 1. 7. c.

175 Partes quæ singulis uirtutibus assignantur, non sunt partes integrales, sed partes subiectiuę, uel potentiales. 12ę. q. 54. 4. 2m. / . Vir. q. 1. 12. 27m. / . q. 5. 1. 5m.

176 Virtus consideratur tripliciter, s. secundum operationem, secundum esse, & secundum quidditatem. 1. distinction. 19. quæst. 3. 1. c.

177 Virtus dicitur esse aliquorum dupliciter, s. ut obiectorum, & ut actuum. 12ę. q. 57. 1. 2m.

178 Virtus aliqua dicitur uirtus generalis quadrupliciter, s. generalis per prædicationem, per causam, per obiectum, uel materiam, & per concursum. 2. d. 44 q. 2. 1. c. / . 3. d. 9. q. 1. art. 1. q. 2. c.

179 Principale in uirtute, sumitur dupliciter, s. ut uirtus, s. ea quæ pertinent ad rationem, uel propinqua ei, ut electio, secundo ut est talis uirtus, s. actus extrinseci quandoque. 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 1. 3m. * Perfectio. 20. 52. &c.

180 Aliquid potest procedere ex radice virtutum dupliciter, s. directe idest actus eius, & indirecte, idest occasionaliter, scilicet peccatum. 22ę. q. 20. 1. 2m.

181 Aliquid dicitur virtus in corpore tripliciter, s. forma dans esse corpori, & per illud operans tantum, ut potentiæ sensitiuæ, & inferiores. Secundo dans esse corpori, & eo indigēs ut obiecto, non autem vt organo, ut intellectus noster. Tertio dans esse corpori, sed non operans per illud, nec indigēs eo, ut animæ cælorum, secundū philosophos. 3. d. 1. q. 1. 1. 5m.

182 Habitibus uirtutum indigemus ad tria, scilicet ad firmitatē, prōptitudinē, & delectationē operationis. Vir. q. 1. 1. c. fi.

183 Aliquid impedit uirtutem dupliciter, scilicet uel quo ad cōmunem statum eius, s. tantum peccatum: uel quo ad perfectum statum, s. aliquid minus bonum. 22ę. q. 153. 2. 1m.

184 Virtutes aliquas oportet esse theologicas, ad acquirendum beatitudinem supernaturalem. 12ę. q. 62. 1. o. / . 2. 3. c. / . 3. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 3. o. / . d. 26. q. 2. ar. 3. q. 1. c. / . Vir. q. 1. 5. 12m. / . 12. c. fi. * Accidia. 5. Auersio. 22. Charitas. 13. &c. Donū. 17. &c. Theologicae.

185 Virtutes theologicæ dicuntur, quia habent deum pro obiecto, tanpum a deo infunduntur, & tantum per reuelationē dei in sacra scriptura traduntur. 12ę. q. 63. 1. c. / 22ę q. 17. 5. 6. c. / . 3. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 3. c. / . Vir. q. 1. 12. c. fi. / . 1ę. Cor. 13. lect. 2. fi. / . Lect. 4. fi.

186 Virtutes theologicæ sunt, quibus mens humana deo cōiungitur. 12ę. q. 68. 8. c. / . 22ę. q. 104. 3. c. / . q. 151. 2. c.

187 Idem secundum rem est obiectum omnium uirtutum theologicarum, sed differt secundum rationem. 3. d. 26. q. 2. ar. 3. q. 1. 1m. * Dos. 6.

188 Virtutes theologicæ, habent idem pro obiecto, & fine, scilicet deum. 12ę. q. 62. 1. 2. o. / q. 107. 1. 1m. / . 22ę. q. 4. 1. 7. c. / q. 17. 5. 6. c. / q. 19. 9. 2m. / . q. 20. 3. c. / q. 23. 6. c. / . q. 81. 5. o. / . q. 161 4. 1m. / . 5. c. / . 3. d. 9. q. 1. ar. 1. q. 3. c. / . d. 23. q. 2. 1. c. / . 4. d. 14. q. 1. ar. 1. q. 4. c. / . Veri. q. 14. 3. 9m. / . Vir. q. 1. 12. c. fi. / . Hie. 11. prin°. * Fides. 5. 6. 10. 77. Fiducia. 8. Fortitudo. 3.

189 Nulla uirtus theologica, habet actum circa rem creatā proprie. 3. d. 9. q. 1. ar. 1. q. 3. c. * Fundamentum. 3, 4. Gaudium. 1.

190 Virtutes theologicæ habent duplicem regulam seu mensuram. s. deum, & capacitatem nostram. 12ę. q. 64. 4 c. * Gratia 4. 6. 122. 185.

191 Virtutes theologicæ non sunt uirtutes exemplares, quia non dicuntur theologicę, q̄ deus eis sit uirtuosus, sed nos ad deum, & a deo. 12ę. q. 62. 1. 2m. * Habitus. 13. Humilitas. 20. 21, Infidelitas. 5. Latria. 4. Liberalitas. 16. Magnanimitas. 3.

192 Virtutes theologicæ, sunt tantum tres. s. fides, spes, & charitas. 12ę. q. 62. 3. 0. / . 22ę. prolo. / . q. 17. 6. 0. / . 3. d. 23. q. 1. 5. 0. / . d. 26. q. 2. ar. 3. q. 1. 0. / . Vir. q. 1. 5. 12m. / . 12. c. fi. / . 1ę. Cor. 13. lec. 2. fi / . 4. fi. Charitas. 7. Fides. 6. * Mimo^m 72. Mediū. 20

193 Virtutes theologicæ, secundum habitus sunt simul, sed secundum actus, una generationis, fides est prima, spes secunda, & charitas tertia. Sed ordine perfectionis, est econuerso. 12ę. q. 62. 4. o / . 22ę. q. 17. 7. 8. o / . 3. d. 26. q. 2. artic. 3. q. 2. o. * Obedientia. 1. 15. 17.

194 Sapientia non est uirtus theologica, quia non est de deo immediate, & secundum q̄ in se est, sicut fides, sed est de deo p effectus eius, 12ę. q. 62. 2. 2m. / . 3. d. 23. q. 1. 5. 2m. / . Vir. q. 1. 12. 11m. * Patientia. 5. Peccatum. 232. Pœnitentia. 3 Ratio. 10. 62. Spes. 4. &c. Timor. 6. 18. &c. Veritas. 49. Virginitas. 20. Vitium. 10. Christus. 55. 92. &c. 171.

195 Philosophi non cognouerunt uirtutes theologicas. 3. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 3. c. fi / . q. 2. ar. 4. q. 1. c. / . 1m.

196 Non omnis habitus, habens pro subiecto intellectum, est uirtus intellectus, nisi, perficiat intellectum quo ad obiectū, quo ad modū actus. 3. d. 23 q. 2. ar. 3 q. 3. o. / . ar 4. q. 1. c. / . 4m. * Abstractio. 10. Actus. 12. Ars. 1. &c. Beatitudo. 47. Intellectuale.

197 Virtutes intellectuales, sunt eorum per quæ homo fit beatus, uel sicut uirtus actuum, & hoc dupliciter, s. meritorie, & incohatiue, uel sicut virtus obiectorum, non autē sicut uirtus subiectorum, nisi forte effectiue. 12ę. q. 57. 1. 2m.

198 Virtutes intellectuales sunt tantum tres speculatiuæ, scilicet sapientia, intellectus, & scientia, & duæ practice, s. prudentia, & ars. 12ę. q. 57. 2. o. / . q. 68. 7. c. / . 22ę. q. 4. 8. c. / . q. 47. 5. c. / . 1. prolo. 3. c. / . Con. 3. c°. 44. fi. / . Vir. q. 1. 12. c. / . 13. c. / . Anima. 16. c. / . Meta. le. 1. fi. m. K.

199 Omnis uirtus intellectualis speculatiua, est tantum circa necessaria, practica vero, est tantum circa cōtingentia. 12ę. q. 57. 5. 3m. / . q. 96. 3. 1m. / . 22ę. q. 4. 8. c. / . q. 47. 5. c. / . Vir. q. 1. 12. 13. c. * Certitudo. 4. 13. &c. Difficile. 14. Donū. 17. &c. Fides. 6.

200 Bonum virtutis intellectualis, est uerum, speculatiuæ quidem absolute, practice uero secundum conformitatem ad appetitum rectum. 12ę. q. 57. 2. 3m. / . q. 84. 3. c. Bonitas. 108. * Humilitas. 21. Intellectus. 298.

201 Virtutes intellectuales non sunt connexæ ad inuicem. 12ę. q. 65. 1. 3m. / . Vir. q. 5. 2. 4m. / . 6m. / . 8m. / . 11m.

202 Immo simul omnes infunduntur a deo. 4. d. 14. q. 1. artic. 2. q. 2. c. / . 3. d. 23. q. 2. 5. c. Respo°. Du°. 1181°. Du^m.1181m

203 Virtutes intellectuales pertinent ad scientiam moralem, in quantum actus earum subduntur imperio rationis. 3. d. 23 q. 1. ar. 4. q. 2. 2m. / . Vir. q. 1. 12. 15m. * Medium. 21. Meritum. 32. 50. Opinio. 6. Perfectio. 77. Præceptum. 103.

Vtu-

Vi

204 Virtutes intellectuales speculatiuę, præferuntur uirtutibus intellectualibus actiuis. 12ę.q.68.7.c. * Principium.24.25.

205 Virtutes speculatiuæ, nõ ex æquo distinguuntur ad inuicẽ sed ordine quodam, sicut in totis potentialibus, quorum una pars est perfectior altera. 12ę.q.57.2.2^{m}. * Prudentia.4.5.Ratio.11.Sapientia.18.&c.

206 Virtutes morales possunt esse sine uirtutibus intellectualibus præter prudentiã & intellectum, & ecõuerso, præter prudentiam. 12ę.q 58.4.5.o. * Scientia.122.123. Veritas 49.

Moralis. 207 Virtus moralis, nihil aliud est, nisi participatio quædam rationis rectæ, in parte appetitiua. Virt.q.1.12.16^{m}.

208 Virtus moralis, nihil aliud est, quàm dispositio quædam, siue forma figillata & impressa in ui appetitiua a ratione. Virtut.quæst.1.9.c.fi. * Actio.77.&c.Actus. 99. Affectio.3. Amicitia.8 9.22.27.39.&c.Amor.247. Andragathia.

209 Sigillatio rationis in uitibus inferioribus formaliter, perficit uirtutes morales. Verit. quæst.24.4.8^{m}. * Angelus.519. Animal.71.

210 Formale cuiuslibet uirtutis moralis, est ratio medii.4.d.15. q.1.ar.1.q.1.c. * Aquila.1.Ars.1.9.15.&c.49.

211 Nulla uirtus moralis est passio, quia passio est motus, & est indifferens ad bonum & ad malum, habens principum in appetitu, & terminum in ratione. Sed uirtus est econuerso. 12ę.q.59.1.o./.3.d.23.qu.1. ar.3.qu.2.o. * Artificiale.5. Austeritas.

212 Non omnis uirtus dicitur moralis, sed tantum illa quæ est in ui appetitiua. 12ę.q.58.1.o./.q. 68.8.c./.3.d.23.q. 1.ar. 4qu.2.c./. Beatitudo.48.102. Beneficientia. 2. Beneficium. 3.&c.Bonitas.75.Charitas.9.&c.16. Ciuitas.1. Clementia. 1.2.Cohors.1.Concupiscentia 13.Consilium.27. Contemplatio.18.19.Continentia.1.2.Difficile.V.

213 Virtus moralis est una tantum, sed multæ secundum speciem. 12ę.q.60.1.o./.3.d.33.q.1.ar.1.q.1.o. * Diligentia. Discretio.Dispensatio.11.Diuitiæ.6.Donum.17.&c.Electio 9.Epicurus.Eubulia.1.Eucharistia.252.271.Exemplum.1.

214 Multæ sunt uirtutes morales circa operationes humanas, secundum diuersas rationes debiti, quæ tamen omnes habent rationem iustitiæ. 12ę. q.60.3.o. * Fides.158. Fimbria Finis.81.&c.86.95.Galilæa 3.Gratia.108. Gratitudo.1. Gula.10.Habitus. 13.Heroes.2.3.Honestum.2. Honor.1.2. Honestum.2.Honor.1.2.3.19.20.21.26.27,

215 Virtutes morales, sunt connexę. 12ę. quæst.65.1.o./.2.c./. quæst.66.2.c./.quæst 68.5.3^{m}./.quæst. 73. 1.o./.22ę. quæst. 129.3.2^{m}./.quæst 134.1.1^{m}./.quæst. 146.4. o /. quæst.147.2. 1^{m}./.quæst.152.3.2^{m}./.quæst.171.4.c./.3^{a}.quæst.85.6.c./.3.d. 36.1.2.o./.5.c./. L./. 4. d.33. quæst.3.2.6^{m}./. Virt.quæst.5.2. c./.3.c.fi./.Quol.12.23.o./.Ethi.6.lec.fi.fig.F. * Humilitas.2.&c.20.30.Imago.38.Incontinentia.1.

216 Finis cuiuslibet uirtutis moralis, est attingere medium in propria materia, quod determinatur secundum rectam rationem prudentiæ. 12ę. quæst, 66. 3.3^{m}. * Infirmitas.1. Iudicium. 19. Iustitia.22. 51. &c.Latria. 3. &c. Laus. 1. 7. Lex.27.

217 Aliæ uirtutes morales requiruntur, præter prudentiam, ad faciendum appetitum rectum in his in quibus appetitus rectus non est.3.distinct.33.quæst. 1.ar 1.quæst.2.o. * Liberalitas.1.Longanimitas.1. Magnanimitas.2.&c. Magnificentia.1.Mansuetudo.1.Martyrium.1.Matrimonium.72 Medium.21.Mendacium.20.Minister.5.Miseratio.

218 Virtutes posteriores, participant aliquid a uirtutibus prioribus, sicut omnes uirtutes morales a prudentia.3.d.26.q. 2.2.3^{m}. * Misericordia.2.3.7.Modus.5.Mors.23.Naturale.15. Obedientia.1.7. 17. Obseruantia. 1. Ornatus.1. 3. Ossa. Passio.60. Patientia. 1. &c. Paupertas. 8. Peccatum. 435. Pœna. 47. Pœnitentia. 82. Perfectio. 77. Perseuerantia.2.&c.

219 Habitus uirtutum moralium, causantur in potentiis appetitiuis, secundum quòd mouentur a ratione. 12ę. quæst.51. 2.c./.3^{m}./.3.c./.quæst.53.1.c.fi. * Pœna.47. Pœnitentia, 82.Philotimia.

220 Finis uirtutum moralium, est bonum humanum, scilicet esse secundum rationem. Ideo oportet fines earum in ratione præexistere. 22ę.quæst.47.6.c./.quæst.123.11.2^{m}./. qu. 136.1.2.c. * Pietas. 2. Poetica. 2. Præceptum. 74. &c. 101.&c.

221 Omnis uirtus moralis, est circa delectationes, & tristitias consequutiue, non autem obiectiue. 12ę.quæst,59.4.1^{m}./. q. 60.2.c./.22ę.q.58.9.1^{m}./.3.d.33.q.2.ar.2.q.2.3^{m}./.4.d.14. qu. 1.ar.1.qu.2.3^{m}./.Ethi.2.lec.3. prin^{o}. * Prædicator.5.6.7. Princeps.3.&c.Principium.25.Prohibitio.2.Prophetia.1.2. Propter.2.Prouidentia.46.

Vi

222 Omnis uirtus moralis producit operationes & passiones: tamẽ oportet alias uirtutes esse circa operationes, & alias circa passiones. 12ę.quæstion.60.2.o./.Virtut. quæst.1.13.c. * Prudentia.1.&c.33. &c. Pudicitia. o. Puer. 6. &c. Pulchritudo.10.

223 Virtus moralis potest esse cum passione, & tristitia, & sine passione, nec quælibet est circa passiones.1^{a}.q.95.2.3^{m}./.12ę. q.59.o./.22ę.q.58.9.o./.4.d.14.q.1.ar.1.q.3.3^{m}. * Ratio. 29. 62. Religio.4.8.9.

224 Multæ uirtutes morales, sunt circa passiones: tamen eadem uirtus potest esse circa multas passiones, propter contrarietatem, uel propter eandem rationem repugnandi rationi. 12ę.q.60.4.o./ 5.c. * Retributio.1.

225 Virtutes morales circa passiones, sunt undecim, secundũ Aristotelem, s. fortitudo, tẽperantia, liberalitas, magnificẽtia magnanimitas, philotimia, mãsuetudo, amicitia, veritas, entropelia, & iustitia. Sed sunt duodecim cum iustitia quæ est circa operationes. 12ę.q.60.5.c.fi. * Reuerentia.7. Sacramentum.88.89 Sanctitas.4.

226 Eadem uirtus moralis, s. temperantia, est circa omnes passiones concupiscibilis, quia se consequuntur, & ordinantur ad idem. Non autem passiones irascibilis. 12ę.q. 60.4.o. * Sanctus.9, Scientia.90.122.123.

227 Eadem est uirtus moralis, circa contrarias passiones. 12ę.q. 60.4.c./.2^{m}. * Securitas. 1. Seueritas.

228 Actus exteriores requiruntur ad perfectionem secundam uirtutum moralium, partes uero integrales, sunt de perfectione primã. 4.d.16.q.1.ar.1.q.4.1^{m}. * Simplicitas.2. Sobrietas.2. Socrates.1.

229 Vbi in actibus hominis est specialis ratio bonitatis, oportet esse specialem uirtutem. 22ę.q.109.2.c./.q.114.1.c./.qu. 137.1.o./.q.149.2.c.prin^{o}./.3^{a}.q.85.2.c. * Solertia. 1. Spes. 74.&c. Studiositas.1.&c. Studium.7.

230 Vbicumque est aliquis actus hominis bonus, oportet q̃ respondeat alicui uirtuti humanæ. 22ę.q.17.1.c./.q. 81. 2. c./.q.104.2.c./.q.109.2.c./.3^{a}.q.85.2.c. * Superbia.2. 26.&c. Terra 4. Timor 38. Tirannus 2. Tristitia 8.

231 Inter uirtutes morales, tanto aliqua uirtus est potior, quãto maius aliquid contemnit, ut deo inhæreat. 22ę.quæstio. 104. 3.c.

232 Quælibet uirtus moralis habet duos actus, scilicet circa propriam materiam, & circa proprium finem iam adeptũ. Secundus actus manet in beatis, non autem primus. 3. d. 33.q.1.4.o./.4.d.14.q.1.ar.3.q.3.c.

233 Virtutes morales, manent post hãc uitam in beatis, quo ad suum formale, scilicet quo ad ordinem rationis, non autem quo ad suum materiale, s. quo ad inclinationem appetitus ad passiones, uel ad operationes huius uitæ. 12ę.q. 67. 1.o./.2.c./.3^{m}./.4.1^{m}./.q.68.6.c./.22ę.q.52.3.2^{m}./.q.136.1.1^{m} /.q.181.4.1^{m}./.3.d.33.q.1.4.o./.4.d.14.q.1.ar.3.q.3.o./. Virt. q.5.2.16^{m}./.4.o. * Verecundia. 1. Veritas.48. &cetera. Vindicatio 1. &cetera. Virginitas. 22. 32. Vita. 46. Vnio 9.

234 Omnes uirtutes morales, reducuntur ad quatuor uirtutes cardinales. 22ę. prolog.fi. * Votum 2. Christus 85.

235 Virtutes cardinales dicuntur, in quibus tota uita moralis firmatur, sicut ostium firmatur in cardine.3.d.33.q.2.ar.1 q.1.c./.4^{m}./.q.2.c./.Virtut.quæst.1.12.24^{m}./.quæst.5.1.o. Cardinales.
* Abstinentia.1.2.5. Affabilitas.o. Andragathia. Angelus.522.

236 Et dicuntur uirtutes principales, quia sunt circa potissimũ in materia uirtutum. Cardinales uero dicuntur, quia sunt fundamenta aliarum uirtutum. Et sunt uirtutes generales uirtualiter. 22ę.q.129.5.c./.q.134.4.c./.q.137.2.c./.q.141.7. c./.q.143.c./.q.160.1.c./.3.d.33.q.2.ar.1.q.1.o. * Austeritas o. Castitas.1.&c. Confessio.5.

237 Solæ uirtutes morales, & prudentia, dicuntur uirtutes cardinales, & principales, non autem intellectuales, nec theologicæ. 12ę.q.61.1.o./.q.66.4.c./.3.d.33.q.2.ar.1.q.2.o./.Virt. q.1.12.24^{m}./.q.5.1.2^{m}./.4^{m}./.12^{m}.

238 Et sunt tantum quatuor, scilicet prudentia, iustitia, fortitudo, & temperantia. 12ę.q.61.2.3.o /.q.66.1.2.4.c./.22ę.prio./.quæstion.123.11.o./.quæstion.141.7.o./.3.distinction.33 q.2.artic.1.quæst.3.4.o./.Virt. quæstion. 1.12.25^{m}./. 26^{m}./. q.5.1.o.

239 Et capiuntur dupliciter, scilicet ut quatuor conditiones cuiuslibet uirtutis scilicet discretio, rectitudo, firmitas, & modus, & ut determinantur ad principales materias. Primo modo, sunt uirtutes speales, & realiter distincte. 12ę.q.61.2.3.4.o./.q.65.1.c./.q. 66.3.c./.

Vi

66.3.c./.22ę.qu.58.8.2^{m}./.qu.123. 2.11.c./.quæst.149. 1.c./. prin^{o}./.3.d.33.quæst.1.ar.1.q.3.o./.d.35.1.c./.Virt.qu.1.12. 23^{m}./.26^{m}./.q 5.1.c./.1^{m}./.5^{m}./.2.3.c. fi./.Ethi.2.lec.8. prin^{o}. b. * Contemplatio.10.18.Continentia.1.&c. Discretio. Diuitiæ 6. Donum.34.38.Dos.6. Epieiceia.o. Eubulia.1. Euschia.o. Eutropelia. Fiducia.4. Finis.95. Fortitudo.10. Habitus.13.Ira.9.32. Iustitia o. Latria.3.4.5. Liberalitas.16.&c. Maria.38. Modestia.1. Patientia.5. Præceptum.111.112.114 Temperantia.1.&c.

240 Et sunt quadruplices, scilicet exemplares, politicæ purgatoriæ, & purgati animi. 12ę.q.61.5.o./.3 d.33.q.1.4.2^{m}./. d.34. q.1.1.ar.6 /.Verit.q.26.8.2^{m}./.Virt.q.5.4.7^{m}. * Velum.2. Virginitas.1.2.3.29.32. Vitium.10.&c.

241 Virtutes purgati animi habentes, sunt immunes a passionibus inclinantibus in contrarium uirtuti, & ab inducentibus uoluntatem, non autem a consequentibus eam. Ver. q.36.7.6^{m}./.8.2^{m}.

242 Actus uirtutum cardinalium in beatis, erunt circa finem proprium, quem ex actibus earum meritoriis consequuti sunt.3.d.34.q.1.3.6^{m}.fi.

243 Non est accipere aliquid, in quod ordinetur humanus actus, quod non sit rectum secundum uirtutem politicam, uel rectitudini eius aduersum.2.d.40.5.

Politica. 244 Actus uirtutis politicæ, non est indifferens, sed est de se bonus. Et si sit gratia informatus, est meritorius.2.d.40.5.c.

245 Virtus ciuilis dirigit in omnibus, quæ sunt corporis, & quę propter corpus quæruntur 2.d.40.5.c.

Infusa. 246 Virtus infusa, est maximum bonum simpliciter. Virt qu 1. 9.7^{m}. * Actus. 118. Apotholi. 35. Aptitudo. Assumere. 34.

D^{m}.118.2^{m}.247 Oppositum uidetur dicere. 1^{a}.q.6.1.2^{m}./.2.o./.qu. 26. 3.1^{m}. Respondeo sicut Dubio. 287.* Aureola. 15. Bonitas. 175.

248 Virtus infusa est maximum bonum simpliciter, inquantum per eam ordinatur homo, ad ultimum bonum, scilicet ad deum. Non autem uirtus acquisita, sed est maximũ bonum in genere humanorum. Virt.quæst.1.9.7^{m}. * Charitas.13. Cognitio.38.39.53. Conclusio. 2.4. Conscientia.8. Conseruatio. 4. 10. Consideratio. 4. Contritio. 4. Cooperari.4.

249 Solæ uirtutes infusæ, sunt perfectæ & simpliciter uirtutes. 12ę.q.65.2.c./.22ę.q.23.7.c. * Corpus.15. Corruptio 8. Creatio.29 30. Creatura.18 Dæmon.82.83. Deus.332. Differentia.20. Difficile.8.&c. Diuisio.5.

250 Soli uirtus infusa, est principium actus meritorii. Verit.q. 24.14 6^{m}. * Donum. o. Dos.6.7. Duratio. 4. Effectus. 20. Electio.4. Eleemosyna.4.&c. Aequalitas.10. Error.1. Esse. 19. Euangelium. 10. Eucharistia.84.121.257.

251 Quanto uirtus infusa est sufficientior, tanto magis in ipsa, & cum ipsa, spiritus sanctus, procedit in nobis.4.d. 14. qu, 2.1.4^{m}. * Exorcismus.14. Facilitas 2. Falsitas.2. Phantasma.7.8. Femina.3. Fides.106. Forma.58.70. Generatio.11. 39. Gloria.22. Gratia.4. 5.6. 8.108. &c.122. Habitus.13.28. Helias.3. Humidum.o. Imaginatio.9. Imago 38. Imperare. 6.7. In.24. Instans 30. Intellectus.243. 244. Iudicium.7.

251 Habitus uirtutum infusarum respicientes uoluntatem, non possunt esse informes, quia charitatem consequuntur. 4.d.17.q.2.ar.1.q.3.c. * Liberum. 3. Lignum.3. Locus. 23. Lumen. 11. Luminare. 3. Lux.9.10. Memoria.9. Meritum.5.

253 Virtus infusa est multo sufficientior, quàm uirtus acquisita. Ideo maxime deo nos coniungit, & assimilat. 1. d.24.qu. 2.1.4^{m}. * Miraculum.5. Pœnitentia.136. Perseuerantia. 2.&c. Pietas.10.&c.

254 Virtus acquisita disponit ad naturam humanam, sed uirtutes infusæ disponunt hominem altiori modo, ad altiorem finem, & altiorem naturam, scilicet ad naturam diuinam participatam. 12ę.q 110.3.c./.22ę.q.23.7.c.

255 Virtutes infusæ augentur per actionem dei, acquisitæ uero per actus nostros, qui etiam disponunt ad augmentum infusarum. 12ę.q.92.1.1^{m}./.1.d.17.q.2.3.c./.Vir.q.1.11.o.

256 Virtutes acquisitę, sicut perficiunt hominem ad ambulandum, secundum quòd congruit lumini naturalis rationis, sic uirtutes infusæ perficiunt hominem, secundum quòd congruit lumini gratiæ. 12ę.q.110.3.c.

257 Virtutes infusæ, non auferunt contrarias, dispositiones, sicut uirtutes acquisitæ, ideo patiuntur difficultatem in operando, non autem uirtutes acquisitæ. 12ę.q. 65.3.2^{m}./.3^{m}./. 3^{a}.quæst.89.1.c./.4.d.14.quæst.2.2.4^{m}./. 5^{m}./. Virt. quæst.1. 10.14^{m}./.15^{m}.

258 Virtutes infusæ auferuntur per quodlibet unum solum peccatum mortale, non autem uirtutes acquisitæ. 12ę.q.63. 2.2^{m}./.qu.65.3.c./ q.71.4.c./.qu,73.1. 2^{m}./. 22ę. 24.9. 10.c./.

Vi

q.133.1.2^{m}./.3.d.31.q.1.1.fi./.d.36.5.4^{m}./.Virt.q.1.15^{m}./.9. 5^{m}./.q.2.6.3^{m}./.13.o.

259 Virtus acquisita, facit declinare a peccato, ut in pluribus, non autem semper Virt.q.1.9.5^{m}./.10.14^{m}. Acquisitę.

260 Per uirtutes acquisitas, peruenitur ad felicitatem humanã præsentis uitæ, non autem ad felicitatem cęlestem. 3. d.33. q.1.ar.2.qu.4.c./.2^{m}./.4.c./.5^{m}./.Virt.qu.1.9.6^{m}./.q.5.4.c.fi./. 3^{m}. * Actus 118.

261 Quilibet actus disponit ad generationem uirtutis acquisitæ, sed non complet eam, nisi ultimus actus perfectior aliis, agens in uirtute omnium actuum præcedentium. 22ę. qu. 24.6.2^{m}./.1.d.17.q.2.3.c./.3.d.33.q.1.ar.2.qu.2.4^{m}./.4. d.23. q.1.ar.2.q.1.3^{m}./.Vir.q.1.9.11^{m}. * Anima.15.24.

262 Actus uirtutis acquisitæ, non potest esse meritorius, nisi mediante uirtute infusa ut superiori. Virt.q.1.10.4^{m}. * Augmentum.10. Difficile.8.&c. Exemplum.1. Gratia.4.6.7. Habitus.13.67.75.77. Scientia.90.

263 Finis uirtutis acquisitæ, e bonum ciuile, ad quod dirigit, finis uero uirtutis infusæ, est beatitudo cælestis. 12ę.q.63.4. c.3.d.33 q.1.ar.2.q.4.c./.2^{m}./.ar 4 c /.5^{m}.

264 Virtus acquisita diminui potest per cessationem actus eius: non autem uirtus infusa, quia uirtus acquisita dependet ab actu suo, non autem uirtus infusa. 22ę.qu.24.10.o./.1.d. 17 q.2.5.c.

265 Passiones inclinantes ad malum, non tolluntur totaliter per uirtutes, nisi miraculose sed modificantur plus per uirtutes acquisitas, ut minus sentiantur, sed plus per uirtutes infusas, ne dominentur, & insalibiliter sibi aneant. Virtut. quæstion. 1. 4. 7^{m}. /. 10. 14^{m} /. 15^{m}. * Vsura. 101. &c.

266 Virtutes morales acquisitę, non manent post hanc uitam, nec uirtutes infusę, quo ad actus circa propriam materiã: sed tantum quo ad actus circa finem. 22ę.q.181.4.1^{m}./.3 d. 33.q.1.4.o./.4.d.14.q.1.ar.3.q.3.o./.dist. 50. quæst. 2. artic.1. q.1.3^{m}.

267 Virtus naturalis, est determinata ad unum, uirtus autem rationalis, se habet ad multa. 12ę.q.49.4.2^{m}./.q. 50.1.c./. qu. 55.1.c./.5^{m}./.2.d.31.o.2.2.1^{m}./.3^{m}./.5^{m}./.3. d. 23 qu 1.1.c./. 1^{m},/.Virt.q.1.6.c./.8.c.fi. * Abiectus.Actio.101.106.113. 124.Adam.37.Agens.11.31.49.55.66.89 &c. Agere.29.33. Animal.17.23.71. Ars.38.41. 49. Ascendere.3. Assimilatio. 17.22 Baptismus.230.Bonitas.75. Natura

268 Virtutes naturales, agunt ex necessitate naturæ. Ideo peccatum non potest esse in actibus earum, si sint uirtutes integræ. Non autem uirtutes animæ agunt ex necessitate. 12ę q.71.4.c./.3^{m} * Calor.3.&c. Caput.1. &c. Character.14. Cælum.41.66.&c. Cognitio.39.53. Conclusio.2.4. Conscientia.8.19. Conseruatio. 4. 10. Consideratio.4. Cooperari.4. Corpus. 15. &c. Corruptio.8. Creatio.29. 30. Creatura.18. Dæmon.82,83.116. Deus.333.

269 Virtus & potentia rei, potest se extendere ad præsens & ad futurum, non autem ad præteritum, nisi tunc uirtus fuerit. Contra.2.c^{o}.84./.4^{m}. * Differentia.20. Difficile,8.&c. Dispositio.32.&c. Diuisio.5. Dolabrum. Dos.6.7.

270 Virtus creata præsupponit materiam in qua operetur dupliciter, scilicet uel ut subiectum mutationis, sicut in conuersionibus naturalibus, uel ut subsistat termino a quo, non autem mutationi, sicut in conuersione, Eucharistiæ.4.d.8. q.2.3.2^{m}. * Duratio.4. Effectus.20. Electio.4. Elementum. 5.6.7.19.20.24. Eleemosyna.4. &c. Aequalitas.10. Error.1. Esse 19. Euangelium 10. Eucharistia.84. 121.257. Exorcismus.14. Facilitas 2. Falsitas.2. Phantasma.2.4.6. 7.8. Femina. 3. Fides. 106. Forma. 58. 70. Generatio. 11. 39. Gloria. 22. Homo.27

271 Quælibet uirtus completa, uel uirtus instrumentalis, est complete in omnibus, simul concurrentibus ad unam actionem, sed est in singulis incomplete. 1^{a}. quæst. 76.2.c./. 3.distinction 18.1.5^{m}./.4.distinct. 1. quæstion. 1. articul.4. quæstion.2.5^{m}./.distin. 8. quæst. 2.3.9^{m}./. Contra. 2.c^{o}. 56. 2^{m}. * Humidum.o. Ieiunium.7. Imaginatio.9. Imperare.6.7. In.24. Infinitum. V. Instans.30. Instrumentũ.11. &c. Intellectus.243. Intentio.22. Iudicium. 7. Liberum.3. Lignum.2. Locus.23. Lumen.9. 11. Luminare.3. Lux.9.10. Memoria.9. Officium.2. Operatio.40. Peccatum.193.372. Perfectio.26. Plantę. 4. Puer. &c. Ratio. 62. Semen.6. &c. 17.&c. Sensus 2.30. Seruitus.13. Sexus.2.

272 Ad uirtutem animæ sufficit bene se habere ad proprium actum, non autem ad uirtutem corporis, sed requiritur ordo ad uirtutem animæ. 3. distinct.33. quæstion.2.ar.2. quæst. 3.3^{m}./.Ethi.lect.18.prin^{o}.c. * Spirituale.6. Spiritus.4. Vis.o.

Quid. 1 ¶ Vis est omne quod est principium operationis, sed uirtus importat principium operationis perfectæ 3.d.23.q.1.art.3. q.1.3^{m}. * Ablatiuus.1.Aborsus.2.Abraham.25.Accidens.96 122.Actus.132.Adulatio.4.Agens.63.Amor. 64. 176-248. 260.Angelus.131.132.Anima.105.220.268.284. 285.354. 360.Animus.Appetitus. 13.56.59.Artificiale.7.Aurum.1 Baptismus.158.Bigamia.5.Bonitas.63.Ciminilis.Coactio. o.Cogere.Confessio.30.Conscientia.19.&c.Consuetudo.11. Contemplatio.26.Continentia.15.16.Contrapassum. Cor. 2.Difficile.7.&c.Docere.8.Dominium.12.Donum.27.Duo 3.Eleemosyna.10.Elephas.3.Enūtiatio 5.Aestimatiua.1.Eucharistia.121.237.Phātasma.2.8.Fomes.6.Fornicatio.9.Fortitudo.55.Furtum.5.7.Gloria.6, Habitus.41.42.43.47.Honor 8.Humilitas.2.11.Imaginatiua.3.Imperare.6.&c.Infidelis.3.Iuramentum.26.Iustitia.32.58.Lex.4.Liber. 16. 29. Machometus.Materia.51.Matrimonium.38.Medicus. 11. Militia.3.Motus.51.Necessitas.30.Nonuellę.Pars.49.Passio 131.Peccatum.193.Pœna.35.&c.Pœnitentia.123.Persona. 42.45.Pietas.15.Pluuia.1.Posse.6.Præceptum.125. 142 &c. Percipere.2.Præsumptio.1.&c.Princeps.9. &c. Processio. 4. 6.7.Promissio.3.Promulgatio.3.5. Quiescere. 3. Rapina. 1. &c.Ratio.54.56.Reduplicatio.6.Religio.44.Reptile.1. Requisita.Sacramentum.65.Saphirus 1. Satisfactio. 4. 9. &c. Spiritus.1.7.Sponsa.4.Stuprum.o.Tirannus.o.Tribulatio. 2.Verbum.45.Virtus.212.Vnctio.14.Voluntarium. 1. Vti. 7. Vultus.

Vis duplex in homine .s.cognitiua, & affectiua. 1^{a}. q. 5. 4. 1^{m}./.q.20.1.1^{m}./.quæstion.80.1.c.1^{m}./.22æ. quæstion. 26.1. 2^{m}./.3^{m}.

3 Secundum iura. Vim vi repellere licet, cum moderamine inculpatæ tutelæ, 22æ.quæstion.64.7.c./.4.d.st.31.quæstion. 2.1.3^{m}.

Quid. 1 ¶ Visibile continet duo, s.colorem, & ea quæ uidentur in tenebris. Anima.2.le.14.prin^{o}./ Le.15.prin^{o}.b. Angelus.141 555.568.570. * Anima.5.6.Animal.62.Apostoli. 8. 10. Apparere.1.Cælum.43.

2 Visibile conuenit colori, in secundo modo dicendi per se, sicut propria passio eius, Anima.4.4^{m}./.Anima.2.le.14.prin^{o}../.fi./.Li^{o}.3.le.10.prin^{o}.a. * Color.2.3.4.

3 Lux est plus uisibilis quàm color, quia est efficacior ad mouendum diaphanum. Anima.2.lect.15.me^{o}.b.fi. Dęmon. 108.Facies.2.Forma.92.Habitus.42. Hæresis. 53. Instans. 16.17.Intentio.22.23.Luciditas.1.Lux.12.&c. Missio. 3. 4. 5.6.21.37.38.39 40.41.42 44.45.Mundus.1.Passio.14.Potestas.17.Sensibile.6.7.Sensualitas.1.Timor.9. Transfiguratio.4.Visio.5 8.&c.Vnio.20.

4 Omne sacramentum est visibile. Non autem quicquid est in eo est uisibile, sicut uirtus spiritualis eius, & corpus Christi in sacramento. Vel est uisibile, non quidem in se, sed in speciebus quę tegunt ipsum, sicut substantia aliorum corporum, uidetur mediante colore.4.d.8.quęstion.1.articul.1. quæst.1.3^{m}.

1 ¶ Visio. Nomen visionis extenditur ad significandum omnem cognitionem sensuum & intellectus, propter dignitatem uisus, & certitudinem eius.1^{a}.q.67.1.c./.12æ. quęstio. 77.5.3^{m}./.22æ quæstion.167.2.1^{m}./.3.dist 24.ar.2.q. 1. c./. d. 38.1.2^{m}./.4.dist.1.q.1.ar.1.q.3.1^{m}./.Con.3.cap^{o}.53.fi/.Quol. 7.17.c.fi.

2 Visio est actio uidentis immanens.1.d.40.q.1.1.1^{m}/.P̄.1.c^{o}. 100.2^{m}./.Con.2.c^{o}.23.4^{m}.

3 Videri dicuntur, quæ per se mouent intellectum, uel uisum ad sui cognitionem.22æ.q.1.4.5.c.

4 Videre dicitur dupliciter, s.habere visum, & uti uisu.2. dist. 28.2.1^{m}.

5 Visio triplex. s. corporalis, imaginaria, & intellectualis, quarum quælibet potest esse supernaturalis.1^{a}.q.93.6.4^{m}./.22æ.q.174.1.3^{m}./.q.175.3.4^{m}./.Veri.q.8.7.fi./.q.10.4.1^{m}./.8. 18^{m}./.q.12.7.c./.q.13.2.9^{m}./.Isa.1.prin^{o}.a E./.1æ.Cor.13.le. 4.prin^{o}./.2æ.Cor.12.lect.1.me^{o}.D./.He.le.1.me^{o}.A. Abstractio.16.17.&c.Adam.1.&c.Aduentus. 6. 9. Agiographæ.o. Amicitia.28.31.37.Amor.49.281.Angelus. 200. 201. 204. 205.273.449.559.610.

6 Visio corporalis, & intellectualis triplex, scilicet per essentiam, per similitudinem acceptam a re immediate, & per speculum.1^{a}.quæst.56.3.c./.2.d.4.2.c./.d.23.q.2.1. c./. Veri. q 8.3.17^{m}.

7 Visio quincuplex, scilicet extrinseca, imaginaria simplex, imaginaria composita, intellectualis, & experimentalis. 3. d.23.L.

8 Principium uisionis intellectualis triplex, scilicet lumen naturale, lumen habituale, & primum intelligibile, per quod

homo intelligit alia. 22æ. quæstion. 15. 1. c. Anima. 132. 152.

9 Modus triplex, in qualibet uisione, scilicet modus uidētis, uisi, & uisionis. Veri.q.8.2.1^{m}.

10 Videre in aliquo, dicitur dupliciter, scilicet accipere cognitionem in eo, & rem cognitam intueri representatam in eo. Et sic pater uidet omnia in uerbo, non autem primo modo. 1. distinct. 32. quæstion. 2.3^{m}./.4^{m}. * Annuntiatio. 5.

11 Deus uidet se in creaturis secundo modo, non autem primo modo.1.d. 32.q.2.1. 4^{m}./.4.d.11. quæst.3.1. 4^{m}. Arca. 2. Ascendere.15.17.Assentire.3.Balneum.Beatitudo.4.22. &c. 37.72.82.Beatus.42.49. 50.55. Benedictus.1. Charitas.77. Cęcitas.4.5.6.Cælum.64.65.Cherubin.1.Claritas.13. Cogitatio.5.Cognitio.o.

12 In uisione corporali & imaginaria, est quædam trinitas, sed imperfecta, sicut & in uisione intellectuali, quia deficit consubstantialitas, & coæternitas.1.q.93.6.4^{m}.

13 Ad uisionem sensibilem & intellectualem, duo requiruntur, scilicet uisus, & unio eius cum uisibili.1^{a}.quæst.12. 2.c.

14 Visio corporalis, quadrupliciter impeditur, scilicet per defectum uisus, luminis, obiecti, & per excellentiam obiecti.4.d. 49.q.2.6.4^{m}. * Comprehendere.1.2. Coruus. Damnatio.11.Aenigma.2.Excæcatio.2.Fides.70.98.99.Hostiarius. Iacobus.2.Instans.16.17.25.Intellectus.40.42.Mendacium 18.Mercurius.1.Paradisus.1.

15 Visio Christi quadruplex, scilicet uisio corporalis in hoc mundo, spiritualis in animo, æternalis in cælo, & momentanea in iudicio. Prima dat exemplum uiuendi in paupertate, humilitate, & patientia, secunda dat adiutorium perficiendi in pœnitentia, spe, & lætitia, tertia dat desiderium perueniendi propter ueram iocunditatis pūritatem, & puritatis multiplicitatem, quarta causat odium peccati, propter propalationem, ultionem, & præmium iustorum. 1æ. Cor.9.lect.1.me^{o}.B.

16 Quilibet beatus poterit oculo corporali, uidere intima corporis alterius beati, & oculo spirituali charitatem, & mensuram eius, in alio beato. Verit.q.9.4.1^{m}.

Cōparatio. 17 Visio albi, & uisio nigri, non differunt specie.3.d.27.q.2.ar. 4.q.1.3^{m}./.d.33.q.1.ar.1.q.1.c. * Actus. 59. Amicitia.29. 31.37.Angelus.201.204.205.Dānatio.7.&c.Deus.108. &c. 140 159.&c.

18 Quanto res uidetur a distanti, tanto uidetur minor, quia uidetur sub minori angulo.4. d.44.q.2. ar.1.q.4.6^{m}./. Verit. quæst.8.1.11^{m}./. Anima.2.lect.13.med^{o}.d.A./.Le.20. prin^{o}. * Dies.21.Dionysius.1.Dos.4.5.

19 Eadem est species speculi in uidente, & rei uisæ in speculo. 3.distinction.14. articul. 1./quæstion. 4. 1^{m}. * Eucharistia 141.

20 Existens in tenebris, uidet res in loco illuminato, non autem econuerso, quia multum lumen requiritur ad medium, & parum ad uisum. Anima.4.4^{m}./.Anima.2.lect.14. fi. h. D./. Fastidium. Fides. 25. 51. 80.99. &c. 112.129. 145.

21 Visio intellectualis, est excellentior uisione corporali & imaginaria sola, non autem cum uisione intellectuali.3^{a}.quæst. 30.3.1^{m}./.3.distinct.3.artic.1. quæstion.2.1^{m}./. Verit. quæst. 12.7.1^{m}. * Frui.1.Fruitio.2.

22 Occupatio exterior, facit minus uidere in speculabilibus, & clarius in agibilibus, propter experientiam, & attentionem.12æ quæstion.40.5.1^{m}./. 22æ.quęstion. 181. 2. 2^{m}./. Cont.1.c^{o}.4. * Gustus. 1. Heresis. 40. 119. Iacob. 3. 4. Instans.17.Lumen.8.Macharius Martyrium.16.Missio.45 Munditia.1.Peccatum.341.Pœna.1.3.40.Reuelatio.1.Stella.9.Trinitas.6.Vita.9.Christus.117.132.

In Cōmu 23 Videns aliquid, uidet omnia quæ sunt in eo diuisim, non autem unite, nisi comprehendat. Verit. quæstion. 20.4. 5.c. * Adam.1. &c. Agiographæ.o.Amor.281. Apostoli. 21. Apparere. 1. 2. Ascendere.15. 16. Delectatio. 104. 113.

24 Vt uisio corporalis sit supernaturalis, oportet semper quòd formentur nouę species, non autem in uisione intellectuali, uel imaginaria. Veritat. quæstion. 12. 7. c./. 11^{m}. * Dionysius. 1. Dos. 4. 5. Limbus. 4 Lux. 13. &ceter. 20. Maria. 49. Pollutio. 3. Prophetia. 5. &cet. Puer. 5.Reuelatio.1.Salomon.2.Scientia.7.&cet.Speculatio. Superbia.37. Thomas.3.Videre.Videri.Visus.2. &cet. Christus.117.&c.

25 Visio somnii, non est in parte intellectiua, sed in parte sensitiua. Veri.q.18.6.14^{m}.

¶Visi-

Diuisio. 1 ¶ Visitatio dei triplex, scilicet condemnationis, correctionis, & consolationis. Isa.24.fin./.He.2.lec. 2. me^{o}.K. Angelus. 488.

2 Deus visitat nos, inquantum fit nobis præsens, per amorem vel cognitionem. Psalmus.8. fin.d.fin. Capharnaum. Legatus. 1. Manifestatio. 1. Probatio. 2. Simonia. 15.23.51.

¶Visum. Abstractio.16. Angelus.430. Aorosia. Assentire.3. Assistere. 5. Comprehendere. 2. Fides. 25. 26. 41. Hæresis.40.Instans. 16, Intellectus. 39. Lumen. 11. 12. 22. Mendacium. 18. Opinio. 2. Reuelatio. 1. Visibile. o. Visio.o.

Quid. 1 ¶ Visus non est forma oculi, sed anima, secundum quòd ab ea fluit visus. Anima.19.13^{m}.

2 Visus non videt extramittendo, sed intus recipiendo.4.d. 44.quæst.2.ar.1.q.1.c./.Spiritu.9.12^{m}./.Cæ.2.le.12.me^{o}.F. /.Anima.2.le.15.fi.d.B./.Lec.20.pri^{o}.a. Amor.49.241.Basiliscus.Cælum.38.

3 Visus & auditus exterius differunt, non autem interius in mente. Similiter videre & audire. Veri.q.9.4.12^{m}.

4 Vt res videatur moueri, nihil differt, an res, vel visus moueatur. Cæ. 2.lec. 12.me^{o}.E. Certitudo.10.12.Claritas.5. 14.Comparatio.3. Delectatio. 73. &c. Excæcatio. 2. Fides. 79.80.Gustus.1.Homo.32.Lumen.2.&c.

5 Visus habitus per generationē naturalem, & visus cæci, illuminati per miraculum, sunt eiusdem speciei. Ideo non possent esse simul in eodem oculo, sicut nec duo accidentia, vel duæ formæ eiusdem rationis, non possunt esse simul in eodem subiecto.1^{a}.quæst.94.3. 1^{m}./. 12æ.qu. 63.4. 3^{m}./.2.d.30.q.2.1.7^{m}./.Virt.q.1.10.2^{m}.Cæcitas.4.

N°.11836 Oppositum videtur dicere a simili.1^{a}.q.1.1.2^{m}./.3^{a}.qu.9.4. 2^{m}. Respondeo sicut Dubio.1111°.

7 Sicut in visu est duplex actiuum, scilicet lux vt primum mouens, & color vt mouens motum, sic in intellectu est quasi primum mouens, lumen intellectus agentis, & quasi mouens motum, species per ipsum facta intelligibilis in actu.3.d.14.ar.1.q.2.c. fin. Nicticorax.1. Nutus. Orizon. 1.Palpebræ.Præstigium.1.

8 Vtimur pertinentibus ad visum in intellectualibus, quia visus spiritualior, & subtilior est ceteris sensibus, ratione obiecti, & ratione immutationis.1^{a}.q. 67.1. c./.3.d.24.ar.2. quæst.1.c./.Con.3.c^{o}.53.fin./.Anima.13.c./. Meta le.1.pri^{o} a.I. &c /. Anima. 2 lect. me^{o}.h.D.A./.Lec.20.prin^{o}.a.

9 Soli sensus visus & auditus, sunt disciplinabiles. Anima.2.lec.14.fin.h.A./.Sensu.le.2.fin.h.A.

10 Sensibilia communia percipiuntur præcipue per tactum, & plus per visum. 3^{a}.qu.55.6.4^{m}./. Meta.lec.1.prin^{o}.a.fin. Prophetia.Pulchritudo.5. Sensibile. 6.7.Sensus.18.Talpa. Videre.Videri.Visibile.o.Visio.o.Visum.

11 Visus corporis gloriosi erit perfectissimus. Ideo ex minima immutatione poterit videre. Et multo magis a remotis, quia videbit sub angulo multo minori.4.d.44.q. 2.art. 1.q.4.6^{m}./.ar.3.q.2.c.

Quid. 1 ¶ Vita. Hoc nomen vita, sumitur ab apparenti exterius, scilicet a mouere se, sed imponitur ad significandum naturam cui hoc conuenit.1^{a}.q. 18.2.c. Actio.88. Angelus. 24. 77.Anima.216.293.335.349.353.357.

2 Vitæ nomen, prius conuenit operationibus, a quibus translatum est ad esse.3.d.35.q.1.1. 1^{m}.

3 Vita quandoque pro essentia rei ponitur, vt Augustinus dicit.1^{a}.q.54.1.2^{m}.

4 Propria ratio vitæ, est ex hoc, quòd aliquid est natum moueri per seipsum, large accipiendo motum, prout etiam intellectualis operatio, motus quidam dicitur. Anima.2. lec.1.fin.me^{o}.c.fi.

5 Vita primo manifestatur per hoc, quòd aliquid mouet se. Ideo omne mouens se quocunque motu, viuit proprie, & nihil aliud, nisi metaphorice.1^{a}. quæst. 18. 1. o. /.2.3.c./. 22æ.quæst.179.1.c./.3.distin.35. quæst.1.1. c./.4. distin. 14. quæst.2.art.3.quæst.2.c./.distin. 49.quæst. 1. art. 2.quæst.3. c./.Con. 1.c^{o}.97./.Verit. quæst. 4.8.c./. Potentia. quæst. 10. 1.c./.Io.14.lec.2.prin^{o}.c.C./.c^{o}.17.le.1.me^{o}.c.C /. Anima. 1.fin./.Lib^{o}. 2.lect. 1.me^{o}.c.fi.Animal.38. Aqua.2. Calcaneus.Character.45.Causa.17.Cælum.100. Cibus.2.3. Circuncisio.35. &c. Cor. 2, &c. Corpus.26.Embrio.4.Enoch. Aeternitas.1.Falsitas.21.Innocentia.10.Insensibilitas.

6 Vita manifestatur duplici opere, scilicet cognitione & motu.1^{a}.q.75.1.c./.Anima.le.3. prin^{o}.a.K.

7 Vita non se habet ad viuere, sicut essentia ad esse, sed sicut cursus ad currere, quorum vnum significat actum in

abstracto, & aliud in concreto. Vnde non sequitur, si viuere sit esse, quòd vita sit essentia, licet quandoque vita pro essentia ponatur, secundum quòd Augustinus dicit, quòd memoria & intelligentia & voluntas sunt vna vita. Et sic non accipitur a Philosopho cum dicit, quòd actio intellectus est vita.1^{a}.quæst.18.2.c./.quæst. 54. 1.2^{m}./. 22æ. quæst. 179. 1. 1^{m}./. Con. 1. c^{o}. 98.1^{m}./. Opuscu.42.prin^{o}. Intellectus. 63. Leo. 2. Solidum. Studium. 9. Veritas. 33.56.Vitale.Viuens.Viuere.o.Viuificare.o.Viuum.

8 Causa longitudinis vitæ animalium, est humidum non facile, desiccabile vel congelabile, & calidum non facile extinguibile, quia vita in calido, & humido consistit. Anima.8.11^{m}.

9 Vita æterna. Quilibet intellectus creatus, videns essentiā dei, ex hoc fit particeps vitæ æternæ. Con. 3.c^{o}.61. Amor. 27. 28. Angelus. 24. Beatitudo. 3. Bonitas. 119. Consilium. 24. Fides. 91. 155. Gloria. 25. 23. Gratia. 36. 38. 140. 142. 144. Hymnus. Lex. 106. 128. Liber. 15. &c. Meritum. 45. 61. 62. Odium. 10. 22. Operatio. 53. Oratio.49. 51. 53. 55. 57.60. Paradisus. 1.8. Passio. 101. 130. Pax. 7. Peccatum. 1. 9. 11. 13. 169. 405. Pœna. 78. &c. Prædestinatio.2.22.49.Princeps.1.2. Psalterium. 1. Quies. 516.7. Sacramentum.141. Saluari. o. Sanctus. 4. Scientia. 132. Spes. 10. 21. &c. 54. Suffragia. 5. 8.11. Temporale.4. Theologia.24.Veritas.34.Vocatio.1.Vsura.10. Aeterna.

10 Vita duplex.s.in actu, & in potentia. Ephe.3.lec.4. me^{o}.G. Diuisio.

11 Vita siue viuere, potest accipi tripliciter, scilicet pro esse viuentis, pro operatione vitali, & pro principio directiuo artium seu operationum vitalium. 1^{a}. quæst. 18. 2. c./. 1^{m}./. 4.4^{m}./.quæst.54.1.2^{m}./.12æ.quæst. 3.2.1^{m}./.quæst.56.1.1^{m}./. quæst.112.5.1^{m}./.22æ.quæst.19.7.c./.Meta.le.1. me^{o}./.Anima.1.fi./.Li^{o}.2.le.7.fi.d.

12 Vita cuius actor est deus, est triplex, scilicet naturæ, gratiæ, & gloriæ. 12æ. quæst. 112. 4. 3^{m}./. 3. distin.28.L./.Psal. 41.fin.f.I.

13 Vita tertia permanentior est, quàm prima, sed per accidēs est econuerso. Verit q.7.6.7^{m}.

14 Gradus vitæ quintuplex.s.plantarum, animalium, hominum, angelorum, & dei. Con.4.c^{o}.11.

15 In angelis est perfectior intellectualis vita, quàm in hominibus. Con.4.c^{o}.11.

16 Vita attribuitur nutritiuæ, quia prior est inter principia vitæ, in corruptibilibus.4.disti.17.quæst.1.ar.3.quæst.3.c./. Veri.quæst.14.5.12^{m}.

17 In deo est perfectissime & maxime vita. 1^{a}.quæst. 18.3.o./. Con.1.c^{o}.97./.Li^{o}.4. c^{o}.11./. Io.14.lec.2. prin^{o}.c.C. Meta. 12.lec.8.me^{o}.d. Aeternitas.1. Fons.1. Hæresis. 84. In.25. 27.Liber.16.&c.Lignum.o.Malum.66. In deo.

18 Vita dei, est essentia eius. 1^{a}. quæst. 18. 4.1^{m}./.Cont.1.c^{o}. 98./.Li^{o}.4.c^{o}.13.fin.

19 Deus est suum viuere, ideo non habet principium viuendi.1^{a}.quæst.18.3.2^{m}./ Con.1.c^{o}.98./. 99.2^{m}./. Io. 14.lect. 2. prin^{o}.c.C./.Meta.12.le.8.me^{o}.d.

20 Viuere dei, est suum intelligere. 1^{a}. quæst. 18.3. c./.2^{m}./.4. c./.Con.1.c^{o}.98./.99.2^{m}.

21 Vita dei, est sempiterna, & sine successione. Con.1.c^{o}.99.

22 Omnia creata sunt vita in deo, quia quicquid est in deo vt intellectum, est ipsum viuere dei, & vita eius.1^{a}. quæst.18. 4.o./.Con.4.c^{o}.13.fi./.Verit.q.4.8.o.

23 Deus est vita animæ effectiue, & mediante gratia, sed anima est vita corporis formaliter & immediate.12æ qu.110.1. 2^{m}./.22æ.q.23.2.2^{m}./.3.d.6.q.3.1.4^{m}.

24 Quæ secundum nullum tempus sunt, possunt dici esse vita in deo, secundum quòd viuere nominat intelligere tantum, non autem vt nominat principium operationis. 1^{a}. quæst.18.4.4^{m}.

25 Mala non sunt vita in deo, quia non sunt ab eo creata, nec conseruata, nec habent rationem propriam in deo. Cognoscuntur enim a deo per rationem bonorum.1^{a}.quæst.18.4. 4^{m}. Peccatum.169.

26 Vita rerum attribuitur spiritui sancto, inquantum res mouentur a deo. Sed vita rerum appropriatur verbo, inquantū sunt in deo, vt cognitæ ab eo.1^{a}.q.18.4.b./.3.d.31.q.1.ar.2. q.1.5^{m}./.Verit.q.4.8.3^{m}./.Io.14.le.2.me^{o}.c.

27 In Christo fuit duplex vita.s.vita diuina, & vita humana. Quol.9.3.1^{m}. Agnus.4. Christi.

28 Christus non vixit conuersando cum hominibus vsque ad finem mundi, quia derogaret reuerentiæ eius, & spiritualitati nostræ. Con.4.c^{o}.55.10^{m}.

29 Christus non debuit eligere uitam solitariam, sed conuer-

 sari fami-

Vi

fari familiariter cum hominibus, ut doceret publice, liberaret, & attraheret eos. 22ę.q.25.5^m./.3ª. q.40.1.0./.2.c./.3^m. Lex.118.110. Paupertas.7.

30 Christus non uixit semper in publico, sed quandoque solitarius, propter exemplum, quietem, orationem, & ut uitaret fauorem & ostentationem. 3ª.quæst.40.1.3^m. Prædicare.21. Christus.90.

31 Christus elegit uitam actiuam, non quidem corporalem, sed spiritualem, scilicet doctrinę, & prædicationis, quia est optima. 3ª.q.40.1.2^m./.2.3^m.

Hominis. 32 Christus non debuit ducere uitam austeram, sed conformem aliis in cibo & potu. 3ª. quæstio.40.2.0./. quæst, 41.3.1^m.

33 Vita naturalis, pertinet ad substantiam hominis. Ideo nō suscipit magis & minus. 22ę.q.112.4.3^m.

34 Vita uniuscuiusque hominis, est id in quo maxime homo delectatur, & cui maxime intendit. 1ª.q.18.2.2^m./.22ę.qu.81.1.5^m./.quæst.179.1.c./.3. d.35. qu.1.1.c./.ar.2. quæst.1.2.c./.4.distin.49.quæst.1.ar.2.quæst.3.c./.Opuscu.3.c^o.165. Abstinentia.7. Abstractio.28.&c. Achademici. Adam.70. Agnus.4 Amicitia.42. Amictus. Amor.35.45.47.49. Apertio.2. Apostasia.0. Apparere.9. Artificiale.5. Beatitudo.3. Beatus.2. Bellum.2. Beneuiuere. Bonitas.179.208. Calcaneus. Charitas.128. Cælum.100. Cibus.2.3. Cythara. Cognatio.5. Contemplatio.18.

35 Vita hominis duplex, scilicet corporalis, & mentalis. Secūdum uitam secundam, est nobis communicatio cum deo & angelis, hic quidem imperfecte, sed in patria perfecte, non autem secundum primam. 1ª. quæst.95.1.1^m.22ę.qu.23.1.1^m. Debitum.21. Diuitiæ.5. Diuortium.3. Dos.1. Eleemosyna.31. Embrio.3.4. Euangelium.6. Eucharistia.245.251.

36 Vita hominis triplex, scilicet practica, speculatiua, & uoluptuosa. Prima proprie est humana, secunda angelica, sed tertia bestialis. 12ę.q.3.2.1^m./.22ę.q.179.2.1^m./.3^m./.3.d.35.quæst.1.1.c./.Virt.q.5.1.c./.Ethi.le.5.prin^o.c. Experientia.11. Falsitas.21. Fœlicitas.6. Fides.91.&c. Finis.35. Fons.1. Fortitudo.44. Gloria.2.23. Gratia.86. Honor.11. Humilitas.4. Ieiunium.3. Infidelis.1. Insensibilitas.1. Intellectus.23. Ioannes.5. Iuuentus.2. Lex.106. Liber.14.16.&c.

37 Recte uiuere, contingit dupliciter, scilicet uirtute, & libero arbitrio.2. dist.27.2.6^m. Lignum.0. Manc. Matrimonium.3. Membrum.12. Meritum.61. Miraculum.42. Modestia.4. Mors.7.15.29. Mutuum.5. Obedientia.37. Obstinatio.1.2. Operatio.53. Ordo.94. Peccatum.269.&c. Pœna.66.69. Pænitentia 46. perfectio.10. Perseuerantia.5. Prædicare.16. Princeps.3. Prophetia.11. Prudentia.10.39. Psalmus.10. Radix.3. Rectitudo.0. Religio.28.41.44.73.74.94.B. Respiratio.0. Resurrectio.55.

38 Deus reddit uitam sanctorum conspicuam, ad exemplum bonorum, & ad damnationem malorum. Iob.le 2.fi.H. Reuelatio.11. Rex.9. Sapientia.21. Sensualitas.16. Septimus. Spectacula.1. Status.9.12. Tabernaculum 3. Talus.

39 Vita abstinentium in solitudine, & uita cōmunis in communi conuersatione, approbantur exemplo Christi, & Ioānis baptistæ. 3ª. quæst.40.1.1^m.3^m./.22^m. Temperantia.7. Theologia.22. Tyrannus.8. Tribulatio.4.8. Turbatio.3. Veritas.33.56. Via.8.

40 Vtiles doctores, & rectores ecclesiæ, raro parum uiuunt, quia conseruantur a deo, propter raritatem. Matth.25.m^o.b.I./.Io.2.le.4.me^o.a.K. Virtus.144.233 235.260.266. Vsura.31.32.38.48.49.50.53.76.80.94.127.135.154.173.176.177.181.183.184.185.303. Christus.214.

41 Homines diutius uiuebant, antē diluuium, quàm post, uirtute diuina tantum, ad multiplicandum genus humanū. 2.d.32.q.1.3.4^m./.Ma.q.4.8.11^m.

Actiua. 42 Vita in uniuersali, non diuiditur per uitam actiuam & cōtemplatiuam, sed tantum uita hominis. 22ę.quæst.179.1.2^m./.2.c./.3.d.35.q.1.1.4^m.

43 Vita igitur hominis, sufficienter diuiditur per uitam actiuam & contemplatiuam. 22ę.quæst.179.0./.3. d.35. quæst 1.1.0./.Con.1.c^o.92.4^m.

44 Vita actiua, est tantum in hac uita. 1ª.quæst.20.4.3^m./.12ę.quæst.67.1.2^m./.quæst.68.6.3^m./.22ę.quæst.81.4.0./.3.dist.34.quæst.1.4.c./.quæst.3.ar.1.quæst.3.2^m./.distin.35.quæst.1.ar.4.quæst.3.0./.Con.3.c^o.63.fin./. Verit. quæst.11.4.1^m. Baptismus.174.175.203.

45 Vita actiua consistit in omnibus agibilibus, sed principaliter in his quæ ad alterum sunt, sicut in optimo agibili, scilicet in actibus iustitiæ. 22ę.quæst.181.1.1^m./.3.d.35.quæst, 1.ar.3.quæst.1.0. Beatitudo.3.18.19.20.28.35.68.76.119.129.130.135.136. Beatus.2.

Vi

46 Omnes actus virtutum moralium, pertinent essentialiter ad uitam actiuam, etiam actus prudentiæ. 22ę.quæst.180.2.c./.quæst.181.1.2.0./.OPusc.17.c^o.7.7^m. Bonitas.170. Circūcisio.35.36. Delectatio.101. Deus.170.&c. Docere 1.

47 Cognitio practica agibilium, pertinet essentialiter ad uitam practicam, non autem cognitio factibilium. Sed cognitio speculatiua æternorum, præexigitur ad vitam practicā, tantum ut causa, non autem essentialiter. 22ę.quæst.181.2.0./.3.distin.35.quæst.1.ar.3.quæst.2.0. Lia. Maria.24. Obedientia.11.37. Turtur.4.5. Virtus.76.

48 Vita actiua duplex, scilicet interior, & exterior. Prima adiuuat vitam contemplatiuam, non autem secunda, sed impedit eam. 22ę.quæst.182.3.0. Angelus.24.625. Artificiale.5. Beatitudo.53.&c.68.117.135. Respectu cōtemplatiuę.

49 Vita actiua disponit ad uitam contemplatiuam, quam nullus potest assequi perfecte, nisi prius sit perfectus in vita actiua. 22ę.quæst.181.1.3^m./.qu.182.1.2^m./.4.c./.3. distin.35.q.1.ar.3.q.3.c./.3^m.

50 Virtutes perficientes in vita actiua, etiam virtutes acquisitę, non oportet q tollantur, quando transitur ad vitā contemplatiuam. 3.d.33 q.1.4.2^m.

51 Sicut intellectus est rationis causa & principium, ita & vita contemplatiua respectu vitæ actiuæ. 3.distin.35. quæst.1.ar.3.quæst.2.c.

52 Vita contemplatiua, est finis vitæ actiuæ. 3 d.35.q.1.ar.4.q.1.c./.Opus.17.c^o.7.7^m. Bonitas.170.179.

53 Immo vita actiua & contemplatiua, fine & materia distinguuntur, quia materia primæ sunt bona temporalia, materia vero secundæ, sunt bona æterna. Veri.q.11.4.c. Respondeo Dubio.1184°. Differentia.25. Du^m.1184.

54 Dilectio dei, est principium eorum quæ ad utramque vitā pertinent. 3.d.30.4.2^m. Donum.18.33.35.

55 Dilectio dei & dilectio proximi, quo ad actū interiorem, pertinent ad vitam contemplatiuam, quo autem ad actus exteriores, pertinent ad vitam actiuam. 3.distin.30.4.2^m./.Virt.q.2.4 8^m.

56 Præcepta dei pertinent ad vitam actiuam & contemplatiuam, sed consilia sunt instrumenta vitæ contemplatiuæ. Quol.4.24.5^m. Fides.93. Gratia.144.

57 Vita contemplatiua directius & immediatius est ad dilectionem dei, quàm proximi, sed vita actiua est econuerso. 22ę.

58 In vita contemplatiua, homo conuenit cum deo & angelis, sed in vita actiua cum animalibus, licet imperfectæ. 22ę.q.3.5.c. Intellectus.263. Lia. Obedientia.11. prædicare.16. professio.2. pulchritudo.10.

59 Vita cōtemplatiua habet deum familiariorem, sed vita actiua est fructuosior. Ideo prima significatur per Ioannē, propter hoc prædilectum a Christo, secunda vero per petrum. 1ª.q.20.4.3^m./.3.d.31 q.2.ar.3.q.3.c.

60 Vita contemplatiua secundum suum genus, est simpliciter nobilior, & maioris meriti, & prior quàm vita actiua. 12ę.q.57.1.c./.22ę.q.152.2.4.c./.q.153.2.1^m./.q.182.2.0./.q.188.5.0./.3ª.q.40.1.2^m./.3.d.30./.2^m / d.33.q.1.4.2^m./.d.35.q.1.4.0 /.Con.3.c^o.63.fin./.133./.Verit.q.11.4.0./.Virt.q.1.12.24^m./.Quol.3.17.6^m./ Opus.17.7.7^m.

61 Immo est econuerso. 3.d.35.quæst.1.4.0. Respondeo Dubio.1185° Quaternarius. Du^m.1185.

62 Vita actiua ordinata ad salutem proximorum, est vtilior vita contemplatiua. Non autem est ad se tantum. Sed contēplatiua est dignior vtraque. 3.d.35.q.1.ar.4.q.1.0. Religio.18.41.92.93. Resurrectio.38. Satisfactio 29.

63 Vita actiua quæ proficit aliorum inuigilat, est intensioris meriti, & fortioris charitatis secundum genus suum quàm vita contemplatiua. Sed est econuerso, respectu sui tātum. 2.d.35.q.1.ar.4.q.2.0. Summum.3. Du^m.1186.

64 Oppositum videtur dicere. 22ę. q 182.2.0. Respondeo sicut Dubio.1185°.

65 Vita actiua est maioris meriti, quàm vita contemplatiua, quo ad dimissionem culpę, & quo ad satisfactionem, quia est laboriosior Sed est econuerso, quo ad consequutionem gloriæ, quia contemplatiua est purior. 3.d.35.quæst.1.ar.4.q.2.0. Virtus.170. Voluntas.10.82.

66 Oppositum uidetur dicere. 12ę.quæst.182.2.0. Respondeo sicut Dubio.1185°. Du^m.1187

67 Opus actiuæ vitæ duplex. s. spirituale, vt prædicare & docere, & opus corporale, vt recipere hospites, & seruire infirmis. Primū est melius q̄ sint opera vitæ cōtēplatiuę, nō aūt secundum.

Vi

secundum. 22ę.4.188.6.c./.3ª.q.40.1.2^m./. Veri. q.11.4.2^m.

68 Oppositum uidetur dicere. 22ę.q. 182.2.0. Respondeo sicut Dubio.1185°.

69 Vita actiua in præsenti, durabilior est, q̄ uita contēplatiua, ex defectu nostro, non autē secundum se. 22ę. q.181.4.3^m.

70 Ambe possunt esse simul in eodem. 22ę.q.182.1.1^m./.3^m./.3.d.35.q 1.ar.3.q.3.0.

71 Quidam sunt aptiores ad uitam actiuam, quàm ad uitam contemplatiuam, quidam autem econuerso. 22ę. q.182.4.3^m./.Con.3.c^o.133.fi.

72 Prædicatores & prælati, debent esse perfecti in uita actiua & contemplatiua. 22ę.q.182.1.1^m./.3.d.35. quæst.1.ar.3.q.3.0./.Virt.q.2.11.6^m.

Cōtemplatiua. 73 Vita speculatiua est supra hominem. 22ę.q.51.1.c./.q.188.8.5^m. * Angelus.625. Baptismus.174.175.203.244.

74 Nihil est ita simile, perfectę, & ultimę felicitati, sicut uita cōtemplatiua. Con.3.c^o.63.fin.

75 Vita contemplatiua est tantū in intellectu. 22ę. qu.180.1.0./.2.1^m./.7.1^m./.3.d.35.q.1.ar.3.q.1.c./.Verit.q.22.11.11^m.

Du^m.1189. 76 Immo est etiam in inquisitione rationis, & in affectu. 22ę. q.180.1.0./.2.1^m./.7.1^m./.3 d.35.q.1.ar.2.q.2.0 Respōdeo Dubio.1189°. Bonitas.119. Character.6.45. Circuncisio.35.36. Confessio.18. Contemplatio.0. Delectatio.91.101.

77 Vita contemplatiua, est tantum in intellectu essentialiter, & principaliter in actu eius, sed utitur inquisitione rationis ut medio, & est causaliter, antecedenter, & concomitanter in affectu. 22ę.q.180.1.0./.2.1^m./.7.1^m./.3. d.35.q.1.ar.2.q.1.2.0./.ar.3.q.1.c./. Verit.q.22.11.11^m. Docere.1 Eucharistia.250. Fœlicitas.1. Finis.81.

78 Vita contemplatiua principaliter consistit, in contemplatione diuinæ ueritatis, sed dispositiue consistit in contemplatione cuiuslibet ueritatis. 22ę.q.180.4.0./.7.c./.qu.181.4.2^m./.q.182.2.c./.3.d.35.q.1.ar.2.q.3.0.

79 Vita contemplatiua habet unum actum principalem. s. cōtemplationem ueritatis, in quo maxime perficitur ueritatis contemplatio, & habet multos actus secundarios. 22ę. q.180.3.4.0./.3.d.35.q.1.3.0. Gloria.6.

80 Ad eam quatuor pertinēt. s. uirtutes morales, aliqui actus, contemplatio effectuum dei, & dei contemplatio. 22ę.qu.180.4.c. Gratia.40.42.49. Intellectus.300. Maria.24. Obedientia.11. Prædestinatio.2.

81 Actus immediate directi ad deum, etiam exteriores, pertinent ad uitam contemplatiuam. 4.d.15.q.4.ar.2.q.1.2^m.

82 Et est diuturna dupliciter. s. secūdum se, idest ratione obiecti. s. dei, & quia caret cōtrario, & quo ad nos quia est in intellectu, & sine labore 1ª.q.20.4.3^m./.22ę.quæst.180.8.0./.3 d.35.q.1.ar.4.q.3.0.

83 Vita contemplatiua hic incipit, sed consumatur in patria. Con.3.c^o.63.fi Religio.93. Sacramentum.141 Scriptura.20 Spes.23. Status.9. Suffragia.5.11. Tabernaculum.3. Tributum.6. Tuba.2. Turtur.4.

84 Quilibet tenetur participare de uita contemplatiua. 3.dist.36.3.5^m.

85 Vita contemplatiua non ordinatur ad aliud, in eo in quo est. 3.d.35.q.1.ar.4.q.1.c. Item fides.91.&c.

¶Vitale. Anima.128. Cor.2.5.8.&c. Semē.6. Vita.11. Viuū.0.

¶Vitare. Aaron.3. Abominatio. Abhorrere. Accidens.69. Adam.60.61. Adoratio.7.8. Alienum.8. Amicitia.33.41. Baptismus.37. Bonitas.228. Campsoria.8. Cauere. Caute. Cautela. Cognitio.78. Contumelia.6. Correctio.17. Culpa.5.7. Dæmon.52.60.&c. Derelinquere. Deserere Desponsa^o. Difficile.21. Dimittere. Diuitiæ.4. Dubitatio.4. Eucha^a.131. Euitare. Excōmunicatio.24.&c. Familiaritas.1. Fornicatio.13. Gratia.166.167.168.178.179.180.181.182.183.185.186. Hæresis.60. Incarcerare. Infidelis.1. Innocentia.21. Insipientia.2. Iustus.11. Labor.2. Lex.38. Ludus.3.6. Luxuria.25. Malum.22.63. Maria.57. Matrimonium.48.55. Medicus.5. Mendacium.14. Meretrix.5. Metaphora.7. Mors.20. Nicolaus.2. Omissio.15. Peccatum.155.156.276.385.396. Perfectio.66. Præceptum.60.80. Princeps.11. Refugere. Resistere.1. Ritus. Scriptura.11. Spectacula.2.3. Timor.39. Tristitia.9. Verecundia.14.15. Vita.30. Vsura.71.73.74.76.87.217. Vxor.19.20. Christus.29.

¶Vitiari. Deprauari. Vitium.0. Vsura.73.

Excusatio ¶Vitiositas. Regula est generalis apud omnes doctores, & forma esse debet, q nulla conditio siue circunstantia potest excusare aliquem actum uitiosum siue habitum, nisi secūdum q potest tollere rationem, uitiositatis ab eo. Opuscu.73.c^o.6. Amicitia.23. Cultus.6. Delectatio.84. Epieiceia.8. Innocentia.14. Inquirere.2. Negotiatio.1. Nescire.4. Peccatum.143.148. periculum.1. Scientia.91. Sodomia.2. Suspicio.1. Turpitudo.1. Vestis.7. Virginitas.37. Vitiari. Vitium.0. Vsura.91.92.136.209.

Vi

¶Vitis. Eucharistia.71. Ventus.3. Vinum.0.

1 ¶VITIVM uniuscuiusque rei uidetur esse, q non sit disposita, secundum q conuenit suæ naturæ. 12ę.q.71.1.2.c. Quid.

2 Vitium est habitus aut affectio animi, in tota uita inconstans, & a seipsa dissentiens, secundum Tullium. 12ę.q.71.1.3^m. Accidia.5.7. Accusatio. Actus.12.174. Adulterium.8. Amor.192.194.217. Angelus.487. Appetitus.14.73.

3 Vitium intantum est contra naturam hominis, inquantū est contra ordinem rationis. 12ę.q.71.2.c.fi.

4 In plus se habet uitium, quàm egrotatio uel morbus, tam in anima quàm in corpore, sicut etiam uirtus in plus se habet quàm sanitas. Et ideo uirtuti conuenientius opponitur uitium, quàm egrotatio uel morbus, & uitium potest esse sine eis & non econuerso. 12ę. quæst.71.1.3^m.fin./.2.c. prin^o. Astutia.1. Auaritia.15.16.26. Banausia. Beneficiū.9.

5 A vitio nomen uituperationis detractum, creditur, secundum Augustinum. 12ę.quæst.71.2.c. Capitale.0. Caro.1. Cognitio.23. Contritio.31. Crudelitas. Curiositas.1. Datio.13.17. Ebrietas.2.13. Aestimatiua.2. Fornicatio.19. Fortitudo.36. Galilæa.3. Generatio.50. Gloria.10. Gratitudo.4. Gula.2.3.5.10. Habitus.67.

6 Vitia sumunt speciem a fine proximo, genus autem & causam, a fine remoto. 22ę.q.11.1.2^m./.q.111.3.3^m. Hæresis.2. Imprudentia.4. Insensibilitas.1.3. Inuidia.5. Hipocrisis.1. Ira.1.2.16.18.80.84.

7 Aliquis actus pertinet ad aliquod uitium tripliciter, scilicet directe seu essentialiter, antecedenter, & consequenter. Ma. quæst.8.3.7^m. Iracundia.1. Ironia.1. Iustitia45. Lepra.4. Lex.171.

8 Non est contra rationem uitii capitalis, q unum capitale oriatur ex altero, quia inuidia manifeste oritur ex uanagloria. 22ę.quæst.36.4.1^m./.quæst.118.7.3^m./.quæst.132.4.1^m./.quæst.153.4.2^m./.Ma.quæst.8.5^m./.11^m./.quæst.13.3.3^m./.q.15.4.2^m.

9 Non oportet filias alicuius uitii capitalis, esse eiusdem generis cum eo. 22ę.q.118.8.1^m./.qu.153.5.2^m. Luxuria.6.7.9.13.15.19.26. Maceratio.1. Malitia.2. Malum.64. Medium.26. Mollities.3. Negotiatio.1.2.

10 Vitia opposita uirtutibus theologicis, non reducuntur ad uitia capitalia, sicut nec uirtutes theologicæ ad uirtutes cardinales. 22ę.quæst.10.1.3^m. Obedientia.2. Odium.2. Paruificentia. Passio.59.60. Pax.15. Peccatum.143.148.155.166.306. Phasæ. Præceptum.108.113. Processio.7. Prudentia.35. Rationale 7.

11 Vitia carnalia intantum magis extinguunt iudicium, quātum longius abducunt a ratione. 22ę. quæst.53.6.3^m. Remissio. Scolaris. Syllogismus.7. Studium.7. Superbia.2.20. Superstitio.2. Suspicio.1. Vimor.13. Vendere.8.11.13. Vindicatio.2. Vitiari. Vitiositas. Virtus.145. Vituperatio.1. Vsura.12.29.30.38.39.40.43.51.88.91.&c.97.&c.107.146.209.&c. Vter. Vulpis.

12 Gloria uirtutum, septupliciter amittitur, per septem uitia, scilicet quia per gulam euacuatur gloria sobietatis, per luxuriam maculatur gloria castitatis, per superbiam captiuatur gloria humilitatis, per iracundiam intermittitur gloria mansuetudinis, per inuidiam excluditur gloria charitatis, per auaritiam annihilatur gloria liberalitatis, & per accidiam culpatur gloria strenuitatis. 1ę. Cor.9.le.3.prin^o.A.

¶Vitulus. Aaron.3. Animal.81.83. Festum.6. Vsura.299.

¶Vituperabile est, omne peccatum mortale, & ueniale. 3. dist.36.2.6^m. * Vitiositas. Vitium.0. Vsura.111. Quid.

1 ¶VITVPERATIO creditur trahere nomen a uitio secūdum Augustinum, quia de hoc, quælibet res vituperatur. 12ę.q.71.2.c. * Actus.176. Amor.148. Confessio.4. Gloria.8. Honor.17. Quid.

2 Vituperium debetur soli culpæ, sed respicit quemcunque defectum, secundum opinionem humanam. 22ę.quæst.44.2.0./.3 c./.2.distin.35.1.c. * Ingratitudo.10. Inhonorare. Intemperantia.1. Iudicium.49. Laus.6. Opprobrium.2. Passio.70. Publicatio.1. Tirannus.1. Turpitudo.1. Verecundia 3.12. Vxor.2.

3 Virtuosi contemnunt uituperium, sed imperfecti uerecundantur. 22ę.q.144.2.1^m./.4.3^m.

¶Viuens. Accidens.84. Actio.31. Anima.159.&c.251.335.357. Animal.27. Apparere.11. Aqua.7. Augmentum.12.14. Baptismus.140.&c. Barbarus.1. Cælum.100.125. Dispensatio.19. Embrio.3. Filiatio.2. Generatio.3. Intellectus.63. Natura.21. Necessitas.4. Pater.2. Petrus.6.7. Potentia.4. Semen.15. Sepultura.1.&c. Suffragia.2.5. Vita.0.

Vitale.Votum.61.

1 ¶Vivere sumitur dupliciter.s. pro esse uiuentis, & pro operatione eius.1a.q.18.2.c./.1m./.q.54.1.2m./.12ę.qu.3.2.1m./.q.56.1.1m./.22ę.qu.19.7.c./.1.d.8.q.5 3.3m./.2.d.27.2.8m./.d.38.2.3m./.3.d.33.q.2.ar.4.q.1.2m./.d.35.q.1.1.1m./.4.d.49.q.1.ar.2.q.3.c./.2m./.Veri.q.4.8.c./.qu.13.4.2m./.Meta.le.1.meo.c./.Anima.1.fin./.Lio.2.le.4.fi. *Abstinentia.3.8.Accidens.84.Amicitia.32.Amor.61. Anima.64.335.349.353.Animal.27.38.67.

2 Anima immediate facit uiuere primo modo qualibet partem corporis, inquantum est forma corporis, non autem secundo modo, sed mediante corde.1.d.8.q.5.3.3m.

3 Viuere dicitur esse uiuentis, quia per hoc q habet esse per suam formam, tali modo operatur.22ę.q.179.1.1m. *Aqua.2.Beneficium.10.21.Bonitas.208. Descendere.8. Diuitiæ.5.Diuortium.4.Embrio.3.Enoch.Esse.36.37.61. Fœmina.4.Fides.107.Finis.63.117. Innocentia.11.Leo.2. Lex.87.Malum.66.Martinus.Matrimonium.139.Mors.7.Occidere.1.Patruus.6.7.præceptum.66.prædicare.7.121.princeps.3.professio.2.prudentia 65.purgatorium.2.Ratio.60. Regula.6.Religio.31.52.53.54.73.74.88.Rex.6.Virtus.27.Visio.15.Vsura.179.181.186.188.Christus.90.

Quid. 1 ¶Viuificare effectiue, est perfectionis simpliciter, ideo conuenit deo. Non autem uiuificare formaliter. 1a.q.51.1.3m./.3a.q.2.5.2m./.qu.5.3.2m./.qu.50.2.2m./.2.d.8.1.4m./.d.26.1.5m./.Verit.qu.27.1.1m./.Poa.q.6.6.8m./.Spiritu.5.6m.*Appropriatio.29. Ignis.17.Operatio.57.60. Scriptura.2.Christus.51.&c.200.218.

2 Viuificare quo anima uiuificat corpus, non est in genere actionis, quia anima est actus primus. Poa.q.2.1.6m.

Superius. 1 ¶Viuum siue animatum, est superius ad hominem & ad animal.3a.quæst.50.4.b.*Anima.136. Aqua.2.Baptismus.141.Beatus.47.Cęlum.130.149.Corpus.26.&c.66.Eleemosyna.31.Missa.23.26. Operatio.48.&c. Passio.121. Præceptum.122.Processio.32.Rationale.7.Suffragia.2.

2 Viuum non est prædicatum accidentale, sed essentiale.1a.quæst.18.2.c./.3a.quæst.50 5.c./.3.distin.22.quæst.1.1.b.3./.Con.2.co.57.

¶Vlcisci.Nocere.8.Vindicatio.o.

¶Vlterior.Lymbus.7.Missio.34.Scientia.131.Similitudo.25.Vsura.199.242.

Diuisio. 1 ¶Vltimum rei duplex, scilicet in re, & extra rem.12ę.quæst.2.7.3m./.2.distin.27.1.1m./.4.d.8.quæst.1.ar.1.quæst.1.1m. *Actio.78.Actus.148.Agens.69.97. Agere.10.11.24.&c.Alteratio.6. Ambrosius.2. Amor.188. Angelus.245.575.576.510.Anima.3.44 45.322.326. Apostoli.29. Ars.6. Baptismus.22. Beatitudo.10.34 98. Bonitas.66.85.Charitas.87.Causa.21. Cælum.47.63. Circunstantia.6. Concupiscentia.22.Defectus.15. Dispositio 34.35. Embrio.4. Esse.33. Eucharistia.116.253. Extremum. Fœlicitas.2.4.5.6 Fimbria.Finis.v. Forma.35.38. Fructus.2.6.7. Generatio.18.Gradus.2.4. Gratia.146. Gutta. Homo.19.24. Idea.41.Illuminatio 3 Indiuiduum.34. Infidelitas.6. Instans.13.30.Intellectus.162. Irascibilis 3. Marcus.2. Maturatio. Medium.4.7.&c. Menstruus.4. Nomen.13.30. Odium 2.3.Officium.2. Offuscatio. Operatio.6. Pæna.5. Pænitentia.30.88.

2 Vltimum dicitur tripliciter, scilicet simpliciter, in genere, & in specie.12ę.quæst.1.1.2m.fin./.quæst.2.7.3m./.quæst.3.5.3m./.quæst.5.8.c./.Virt.quæst.1.11.15m.*Potentia.49.56.58.60.Quies.8.Quiescere.1.Raphael.Rar tas.1.Sacramentum.81.83.Senectus.1 Sensus.30.Significatio.11.Solertia.6.Subalternum.Theologia.39. Virtus.27.30.&c.37.261.Vniuersum.5.Vsura.104.275.276.Christus.87

¶Vltio.Vindicatio.o.

¶Vltra.Actio.78.79. Agere.30.&c. Beatus.13.14.Bonitas.209. Crucesignatus.2. Aeternitas.42. Gratia.80. Imaginatio.6.7. Iustitia.85. Lymbus.7. Misericordia 25.Natura.15.Pax.9.Præceptum.143. Præsumptio.2.13.Votum.44.Vsura.99.100.104.&c.

Cuius. ¶Vlulare est luporum.Isa.13.fi F.

Quid. ¶Vlulę sunt aues quantitatis coruinæ, maculis conspersę, ex hoc dictę vlulę, quòd vocem habeant, ad modum ululantium luporum.Isa.13.fi.F.

Differen2. 1 ¶Vmbra repræsentat in communi, sed imago in particulari, & quo ad naturam indiuidui. Heb.10.prino.*Elephas.4.Lex.133.Luna.8 Ratio.3.Christus.75.

2 Vmbræ, & picturæ, & somnia, dicuntur esse falsæ, inquantum non subsunt res, quarum habent similitudinem. 1a quæst.17.2.2m.fin.

3 Vmbra mortis dicitur tribulatio: uita præsens: doctrina

mala, uel opera mala.Psalmus.22.meo.b.prino./.Psalmo.43.fin.k.D.

¶Vmbrositas.Damnatio.9

1 ¶Vnctio olei in exorcismo, significat expeditionem hominis, in pugna quam suscipit contra diabolum, a cuius potestate ereptus est.4.d.6.q.2.ar.3.q.1.c.fi.*Baptismus.244.Chrisma.3. In edi.

2 Vnctio extrema est sacramentum ordine unum, institutũ immediate a Christo, sed promulgatum ab apostolis.4.d.2.q.1.ar.4.q.4.1m./d.23.q.1.1.o./.Con.4 co.73. Essentia.

3 Res & sacramentum extremę unctionis, est interior deuotio, quæ est spiritualis unctio.4.d.23.q.1.ar.2.q.3.3m.

4 Oleum tantum oliuæ, est materia huius sacramenti, quia oleum oliuę est lenitiuum, penetratiuum, diffusiuum, & nitidum Non autem, balsamum, quia balsamum significat famam, qua non indigent morientes propter se. Nec etiã uinum, quia uinum mordet.4.distin.23.quæst.1.art.3.qu.2.o./.Con.4.co.73.

5 Oportet quòd materia huius sacramenti sit consacrata, triplici ratione, scilicet quia efficacia sacramentorum a Christo descendit, propter plenitudinem gratiæ quæ confertur, & ex hoc quòd effectus eius corporalis, scilicet sanatio corporalis; non causatur ex materiæ naturali proprietate. Et hæc consecratio fit ab episcopo tantum.3a.q.72.3.c./.4.distin.2.quæst.1.ar.1.4.2.2m./.distin.23.quæst.1.ar.3.quæst.2.3.o./.ar.4.q.1.3m.

6 Si sacerdos deprehẽderit se errasse, & ex errore de alio oleo unxisse, debet adhuc de alio oleo debito ungere & supplere quod ommisit.Opus.65.co.7.

7 Hoc sacramentum habet determinatam formam, scilicet orationem deprecatiuam, scilicet, Per istam sanctam unctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi deus, quicquid deliquisti per uisum &c.4.d.23.qu.1.4.o./.ar.2.q.2.3m./.q.2.ar.2.q.3.c./.Opus.22.co.1. Forma.

8 Verba illa indicatiui modi, quæ secundum morem quorundam præmittuntur orationi, scilicet Vngo hos oculos, oleo sanctificato, in nomine patris, & filii, & spiritus sancti, Amen: non sunt forma huius sacramenti, sed sunt, quædã dispositio ad formam, inquantum intentio ministri, determinatur ad actum illum per illa uerba.4.distin.23.quæst.1.ar.4.quæst.2.3m.

9 In hoc sacramento non imprimitur character, quia datur tantum in remedium. Nec per illud homo deputatur ad aliquod sacrum.4.d.23.q.1.ar.2.q.3.o./.q.2.ar.1.qu.3.1m./.ar.4.q.1.1m./.Con.4.co.73. Effectus.

10 Effectus principaliter intentus in hoc sacramento & in ceteris, est curatio morbi peccati.4.d.23.q.1.ar.1.q.1.c./.qu.2.c./.2m./.q.2.ar.2.q.1.o.

11 Effectus principalis eius, est remissio peccatorum, quo ad reliquias, sed consequenter quo ad culpam mortalem uel uenialem si inueniat, nec recipiens ponat obicem.3a.qu.65.1.c./.4.distin.23.quæst.1.ar.2.quæst.1.o./.quæst.2.c./.ar.3.quæst.2.c./.ar.4.q.3.3m./.q.2.ar.2.q 1.1m./.q.2.2m./.qu.3.1m./.d.24 q.2.2.1m./.Con.4.co.73./.Ma q.7.1.14m.

12 Hoc sacramentum datur cõtra reliquias peccati actualis, non autem peccati originalis.4.d.2.q 1.ar.1.qu.3.4.o./ar.2.c./.d.7.q.1.ar.1.q.3.c.fi./.d.8.q.1.ar.2.q.1.2m./d.23.qu.2.ar.2.q.3 2m./.q.4.1m./.2m.

13 In ultima uuctione infunditur gratia, quæ effectum sacramento præbet.3a.q.87.3.c./.4.d.23.q.1.ar.2.q.1.3m.

14 Hoc sacramentum causat gratiam, & remissionem peccatorum. Ideo habet uim illuminatiuam & purgatiuam, licet non ita plenam sicut Baptismus.4.d.23.q.1.ar.1.qu.1.3m./.q.2.ar.1.q.2.c./.1m./.Con.4.co.73.

15 Et remittit peccatum quo ad maculam, per gratiam quam infundit, & quo ad reatum pœnæ fortificando subiectum, & quo ad reliquias.i. quo ad debilitatem mentis, non autem dispositiones & habitus causatos ex actibus peccatorum.3a.q.65.1.c./.4.d.23.q 1.ar.2.qu.1.2m./.Con.4.co.73.

16 In extrema unctione confertur perfecta sanitas spiritualis.3a.q.84.1.1m*Character.37.Episcopus.12.

17 Et sanat corporaliter, non quidem principaliter nec semper, sed quando expedit animæ.4.d.23 q.1.ar.2.q.2.o./.ar.3.q.2.c./.ar.4.q.3.3m./.Con.4.co.73.*Eucharistia.47.48.Matrimonium.143.Peccatum.374.

18 Effectus huius sacramenti impeditur per fictionem, sicut etiam effectus aliorum sacramentorum. Con.4.co.72.fin.

19 Deuotio suscipientis hoc sacramentum, meritum personale conferentis, & meritum totius ecclesiæ, plurimum ualent ad effectum eius.4.d.23.q.2.ar.3.q.3.c.*Sacramentũ.15.41.&c.87.100.153.

20 Hoc

20 Hoc sacramentum immediate disponit hominem ad gloriam. Ideo non debuit figurari, per aliquod sacramentum ueteris legis, nisi remote, per omnes curationes eius.12ę.quæst.102.5.3m./.3a.quæst.65.1.4m / 4.d.2.quæst.1.2.5m./.distin.8.quæst.1.ar.2.q.1.c./.2m./.d.23.q.1.ar.1.2m./.q.3.c./.q.2.ar.2.q.2.c./.2m.

Ministri. 21 Hoc sacramentum potest conferri per sacerdotem. Non autem per laicum, nec per diaconũ etiam in necessitate, nec per episcopum tantum.4.d.23.q.2.1.o./.d.24.qu.2.2.1m./.Con.4.co.73.fi.*Sacerdos.21.

22 Et debent interesse multi sacerdotes, propter copiam gratiæ. Tamen etiam solus perficit id in persona ecclesiæ, cuius personam gerit.Con.4.co.72.fi.

23 Si sacerdos deficiat ante finẽ unctionis, alius debet prosequi Non autem debet incipere. Sed in eucharistia potest prosequi, & incipere super aliam materiam.4.d.23.q.1.art.1.q.2.3m.*Sacramentum.64.111.

24 Christus non accepit, nec dedit per seipsum hoc sacramentum.4.d.23.q.1.ar.1.q.3.3m./.ar.3.q.2.c.

Subiecti. 25 Hoc sacramentũ non debet dari sanis, sed infirmis ad mortem tantum. Non autem furiosis, nec amentibus, nec pueris.4.dist.23.quęst.2.2.o./.art.4.q.1.2m./.q.2.c./.d.25.quæst.2.ar.1.q.1.c./.Con.4.co.73.

26 Et debet dari tantum in organis quinque sensuum, in quibus est radix spiritualis infirmitatis, & in pedibus, & secũdum aliquos in renibus, sed prope in mutilatis.4.d.23.q.2.3.o./.Con.4.co.73.fi./.Opus.65.co.7.

27 Hoc sacramentum potest iterari in eadem infirmitate diuturna, iterato periculo mortis, & in diuersis infirmitatibus non diuturnis.4.dist.18.quæst.1.ar.3.q.2.4m./.dist.23.q.2.4.o /.Con.4.co.73.

28 Hoc sacramentum requirit deuotionem in suscipiente.4.d.23.q.2.ar.2.q.4.c.

Christi. 29 In ueteri lege ungebantur quatuor.s.reges, sacerdotes, prophetę, & uasa tẽpli. Quæ oĩa sunt in Christo. Psal.44.mo.c.A.Matt.1.prino.a.H./.Ro.le.1.meo.E./.He.le.4.fi.G.

30 Dauid ter vnctus fuit in regem, in figuram triplicis unctionis Christi & christianorum.s.per gratiam, per gloriam animæ, & per gloriam corporis.Psal.26.prino.

30 Deus pater quadrupliciter unxit Christum.s.in sacerdotẽ, regem, pugilem, & iucundum liberalem.Isa.61.meo.D.

31 Vnctio conuenit Christo secundũ humanitatẽ tm̃, nõ aũt secundũ diuinitatẽ.Psal.44.meo.e.C./.He.le.4.fi.

32 Deuotus ungit Christum quadrupliciter, scilicet lachrimis, deuotione, pura intentione, & laudis gratiarumque actione.Isa.61.meo.E.

In cõi. 33 Vnctio olei cathecuminorum non est sacramentum, sed sacramentale, quia disponit ad baptismum aliquo modo, sed non perducit ad remissionem peccatorum.4.d.23.q.1.ar.1.q.1.1m.*Baptismus.237.Character.37.

34 A Vnctio baptizatorum in uertice, significat eminentiam dignitatis tripliciter s.regalis, sacerdotalis, & collatæ.3a.q.72.11.3m./.4.distin.7.quæst.3.ar.3.q.2.1m.*Chrisma.3.Confirmatio.4.49. Consecratio.15.16. Episcopus.12. Magnes.3.

34 B Non propter digniorem partem capitis, sed propter potiorem effectum unctio in fronte reseruatur episcopis.3a.q.72.11.3m.

35 Vnctio olei in exorcismo, significat expeditionem hominis in pugna, quam suscipit contra diabolum, a cuius potestate ereptus est.4.d.6.q.2.ar.3.q.1.c.fi.*Matrimonium.143.Rex.10.Samuel.2.

36 Vnctiones patrum in egypto, & sanctæ Genouephæ, non erant sacramentales.4.d.23.q.2.ar.1.q.1.2m.

37 Vnctio regum non est sacramentum. Ideo potest fieri diuersimode, secundum diuersas consuetudines.s. uel oleo in scapulis, uel chrismate in capite.4.d.23.L.meo.I.lect.4.fi.H /.d.24.qu.1.ar.1.q.3.3m.

38 Orientales ungebantur, propter celebritatem festi, uel personę, uel quia erant in regione calida. He.le.4.fi.H.

¶Vndecim.Vsura.181.182.

¶Vndique.Eucharistia.103.

Aliquid. ¶Vngues & capilli sunt ad conseruationem aliarum partiũ, & de perfectione hominis. Ideo resurgent.4.d.44.q.1.ar.2.q.3.o.Capilli.

Animal. ¶Vnicornis est animal quadrupes, valde forte, & ferum habens unum cornu in media fronte, & est tante superbiæ q non patitur subiectionem. Ideo captus, statim moritur. Et significat iudæos. Iob.39.prino.H./.Psal.21.meo.r./.Psl.28.meo.c.

¶Vnibile.Angelus.61.65.&c.

¶Vnicus.Angelus.547.Charitas.88.Deus.110.Fornicatio.18

Hæresis.37.Motus.61.Nomen.76.

¶Vniforme.Cælum.57.59.90. Conformitas. Deus.135.327.&c.Motus.57.Multiforme.1.Perfectio.42.

Quis. ¶Vnigenitus est Christus, quia solus est naturalis filius. Sed dicitur primogenitus, quia sunt alii filii dei, sed adoptiui.1a.q.33.3.c./.2m./.q.41.3.c./.3.d.11.L.fi./.Con.4.co.8.fi./.36 1m./.Io le.16

¶Vnire.Actio.27.

Diuisio. 1 ¶Vnio triplex.s.vel aliquo uno sm numerũ, speciẽ, genus seu analogiã, uel inter se, ex quibus resultat vnũ, neutraliter.3.d.1.q.1.1.c.*Actio.103.Amicitia.19. Amor.111.152.153.173.179.199.&c.246.&c.Angelus.61.65.&c.227.259.Aĩa.310.Antichristus.1.Assimilatio.12.Assumere.6.&c.34.&c.Attributa.5.8.

2 Vnio triplex.s.ex integris & perfectis, ex transmutatis, & ex imperfectis.3a.q.2.1.c.*Charitas.61.130.137. Ciuitas.1.3.Cognitio.46. Coniunctio.o. Corpus.25.58.68. Deus.239.Dimensio.10.15.

3 Ens completum non potest uniri alteri, nisi tripliciter, & secundum quid.s.accidentaliter, per aggregationẽ, & in aliquo accidente 3.d.6.q.1.2.c.Accidens.29.*Ecclesia.4 Euãgelium.1.

4 Impossibile est, q alicui speciei constitutę iam in sua integritate uniatur in natura aliquid extraneũ, nisi species soluatur.Con.4.co.41.prino.*Eucharistia.114.242.Fides.18.

5 Illa uniuntur in natura, ex quibus constituitur integritas alicuius speciei.Con.4 co.41.prino.*Finis.81. Forma.86.143.148.Generatio 23.Incorporatio.Intellectualis.1.Intellectus.53.95.183.293.Matrimonium.19.51.Membrum.8.Misericordia.16. Mistio.1. Mundus.24. Natiuitas.28.Oratio.1.62.

6 Vnio animæ & corporis, est de ratione hominis.3a.q.50.4.c /.Con.4.co.37.

7 Prima vnio hominis ad deum, est per fidem, spem, & charitatem.12ę.q.68.4.3m./.3m Charitas.137.

8 Duplex unio est necessaria ecclesiæ.s. interior per fidem & charitatem, & exterior s.pax.2ę.Cor.fi.*Pax.3.8.9.Pecatũ.305.306.Prædestinatio.46. pulchritudo.14. Sapientia.28.Scientia.9. Sedere.6.

9 Charitas unit deo perfectissime, sed aliæ virtutes dispositiue & meritorie.1.d.1.q.1.1.fi.Charitas.49.

10 Vnio necessaria sanctis triplex.s.amoris, concordiæ, & cooperationis.Phyl.4.mo.E.Sãctus.6.*Separao.3. Seraphin.5.Similitudo.21. Spes.27. Subiectio.7. Visio.23. Vnum.1.Vox.2.Christus.56.219.

11 Vnio quæ de deo prædicatur, non est creator, nec creatura. In diuinis.
3.d.5.q.1.ar 1.q.1.3m.*Adoratio.15.

12 Immo unio hæc est aliquid creatum.3a.q.2.7.o./.8.c. Re- Dum.1190.
spondeo Dubio.1190o.

13 Vnio hæc est aliquid creatum.s. relatio existens in natura humana realiter, in deo autem secũdum rationem tantũ, quia prout est in deo non est aliquid secundũ rem, sed secũdum rationem tantum.3a.qu.2.7.o./.8.c./.1.d.30.2.4m./.3.d.2.q.2.ar.2.q.3.2m./.d.5.q.1.ar.1.q.1.o./.d.7.q.2.1.c./.d.13.q.3.1.c./.5m./.d.21.q.1.ar.1.qu.2.5m./.Con.4.co.39./.41./.Quol.1.2.2m.*Angelus.504.Apollinaris.2.&c. Appropriatio.26.Assumere.6.&c.45.&c.Attingere 3.Attributa.5.8.

14 Vnio uerbi dei, facta est in persona diuina, & non in natura, contra Euticetem 3a.q.2.1.2.o./.6.c./.12.1m./.q.3.1.c./.q.9.2.1m./.q.13.1.c./.q.18.1.c./.q.46.12.c./.q.50.2.o./.q.53.1.2m./.1.d.17.q.1.ar.1.c./.d.37.q.1.2.c /.q.3.1.c./.3.d 1.q.2.1.o./.d.2.q.1 ar.3.q.3.1m./.d.5.q.1.2.3.o./.d.6.prino./.qu.1.ar.1.q.1.c./.d.11.4.c./.d.18.1.c./.d.21.q.1.3.3m./.Con.4.co.35./.37./.41./.Veri.q.20.1.c./.Poa.q.6.6.17m./.Vnio.1.o./.2.13m./.3.10m./.5.7m./.11m./.Quol.2.1.c./.Quol 3.4.1m./.Opus.3.co.211./.212./.225 /.Ro.le.2.fi.I./.Phyl.2.le.2.fin.D.Eutices.1.

15 Hæc unio facta est in supposito, seu in iposthasi.3a.qu.2.3.o./.6.c./.q.16.1.c.

16 Natura humana non est unita uerbo accidentaliter.3a.q.2.1.c./.6.o./.q.17.2.c./.3.d.1.q.2.1.c./.4m /.d.6.qu.3.2.o./.d.7.q.1.1.c./.Con.4.co.37./.41./.49./.Vnio.1.c./.13m./.Opusc.3.co.215./.Phyl.2.le.2.fi.C.

17 Verbum dei unitur naturæ humanæ in Christo, ut instrumẽto, nõ aũt ut materię.Con.4.co.41./.Poa.q.6.17m./.Ma.q.4.3.3m./.Vnio.1.c.fi./.2.13m./.Quo.3.4.1m.Opus.3.co.211.

18 Anima & corpus in Christo uniuntur.3a.q.2.5.o /.q.16.1.c./.3.d.6.q.3.1.o./.Cõ.4.co.37./.41./.Opus.3.co.215.*Corpus.68.Debitũ.13.Deus.239.Dioscorus.Euchaa.114.242.

19 Natura diuina unita est nõ solum animæ, sed etiam corpori Christi.3a.q.2.10.2m.*Hæresis.44.In.12.15.Incarnatio.

Vni

Matrimonium.19.Membrum.8.Miraculum.48.51. Spiritus.20.21.

20 Vnio verbi ad animam in persona, & unio uisibilis ad uidens, non sunt eadem.3.d.14.qu.1.ar.1.quæst.3.1^{m}./.Verit. quæst.26.10.8^{m}.

21 Hæc unio est maxima,ex parte eius in quo facta est, nõ autem ex parte unitorum.3^{a}.q.2.9.o./.3.d.5.q.1. ar.1.q.2.o./. Con.4.c^{o}.41.*Christus.34.56.58.&c.75.148.205.

22 In Christo est triplex unio.s. consentanea.i.amoris, dignatiua.i. personalis,& ad ecclesiam.4.d.49.q.4.3.o.

Quid. 1 ¶VNITAS cuiuslibet rei, est essentia eius, secundum q̃ est indiuisa in se,& diuisa a quolibet alio. 1.d.19.qu.4.1.2^{m}./. Po^{a}.q.9.7.c. *Abstractum.4.Apostoli.19.

2 Quælibet res est una, per essentiam suam. 1^{a}.q.6.3. 1^{m}./.q. 11.4.3^{m}./.q.76.7.c./.Veri.q.21.5.8^{m}./.Po^{a}.q.9.7.o./.Meta.3. le.12.fi./.Li^{o}.4.le.2.prin^{o}.b.c./.Li^{o}.10.le 3.fi.d.A.

3 Substantia habet per se vnitatem uel multitudinem, sicut & esse, non autem accidentia, sed habent a subiecto. 1^{a}.q. 39.3.c.Assimilatio.6.Baptismus.102.130.&c.149.247.248.

4 Ens quod non diuiditur,est uera definitio unius,licet Auicenna conetur eam improbare. 1. d.24.q.1.3.3^{m}./. Opuscu. 42.c^{o}.2.

Du^{m}.1191.5 Immo unum importat rationem indiuisionis tantum.1^{a}. q.6.3.1^{m}. Respondeo Dubio.1 191°.

6 Omne ens,est ens & unum per suam formam. Ideo ens & unum conuertuntur.Quol.6.1.c./.Meta. 4.le.2.prin^{o}.a.&c. *Bonitas.61.92.93.Bos.Collectiuum. Consideratio.4.Contingens.3.7. Dauid.2.4. Delectatio.42. Deus.57.Transcendentia.

7 Vnitas quantum ad illud quod dicit positiue, habet rationem principii numeri.Sed in quantum ratio eius consistit in negatione, negat diuisionem, compositionem, & rationem principii.1.d.21.q.3.1.c.

8 Esse mensuram, est propria ratio unius quod est principiũ numeri,& conuenit ei primo. Aliis autem generibus conuenit secundum similitudinem, & consequitur rationem indiuisionis.Meta.5.lec.8.me^{o}.c.fi. *Diuisio.1. Dolor.25.Esse.68.69.82.83.Essentia.7.10.Aeternitas.19.Exorcismus.5. Forma.111.

9 Vbicunque non est vnitas speciei, ibi non est unitas numeralis, nisi idem suppositum subsistat in duabus naturis, scilicet in Christo.3^{a}.q.50.5.2^{m}.*Indiuiduum.1.9.Instans. 2.Liber.12.

10 Ex subiecto & accidente,non fit aliquid unum, nisi per accidens.3.d.14.q.1.1.c.Ente.7.pri^{o}.a.b./.me^{o}.h.Accidẽs.29.

Du^{m}.1192.11 Immo ex subiecto & proprio accidente, fit unum per se, per naturalem resultationem. 1^{a}.q.77.6.3^{m}./.q.d.u.ar.1.qu. 3.3^{m}. Respondeo Dubio.1 192°. Accidens.53.*Mathematica.2.Mensura.21.

12 Ex multis fit unum tripliciter.s.ordine tantũ, ordine & cõpositione,& per commistionem. 3^{a}.q.2.1.c./. Con.4.c^{o}.35.

13 Vbi unum propter unum,ibi tantum unum, tenet in inseparabilibus tantum.4.d.9 ar. 1.q. 3.3^{m}.

14 Punctus addit supra unitatem,positionem, quia abstrahit a materia sensibili.Vnitas autem abstrahit etiam a materia intelligibili.Meta le.2.me^{o}.i./.Li^{o}.5.le.8.me^{o} c.1./.Anima. le.11.o./.Poster.le.41.prin^{o}.a.H.& c.Metaphysica.5.&c.Natura.10. Nomen. 31. Numerus.2.6. Petrona. 16. Plato.5. Transcendentia. Vnio.1.

Diuisio. 15 Vnum dicitur dupliciter.s. unum quod est principium numeri, & unum quod conuertitur cum ente. 1^{a}.q.11.1.o./. 2.c./.q.30.3.o./.1 d.24.qu 1.1.1^{m}./.3.o./ 2.d.3. qu.1.3.1^{m}./. Po^{a}.q.3.16.3^{m}./.qu.9.7.c./. Qu.1 10.1.o./.Meta.3.le.12.13. fi./.Li^{o}.5.le.2.me^{o} c.D.&c./.Li^{o}.5.le 8. m^{o}.c.fi./.Le.10.m^{o}. c.fin./.lib^{o}.10.le.3.fi./.le.g.fi.h.prin^{o}. *Absoluere. 32. Allegoria. Analogia.1. 2. 5. 9. 11.12. Angelus. 49.51. &c.112. 145.179.193.216.232.236.240.241.269.319.379.402.435. 458.512.513.547.582.&c.617. 618. Anima. 108.112.167. 168.169.191.290.317.345.346.347.Assumere.17. &c. Cælum.58.136.Ciuitas.3.Definitio.14. 15. Dispositio.54.Diuisio.8.

16 Vnum & multa dicitur dupliciter,scilicet simpliciter, ideest secundum substantiam, & secundum quid, ideſt secundum accidens. Vnio.3.c.

17 Vnum dicitur dupliciter, scilicet unum peraccidens, & vnũ per se, & hoc dupliciter, scilicet simpliciter,id est unum numero, & secundum quid,ideſt unum respectu alicuius,scilicet uel speciei, uel generis, uel proportionis. 1.dist.24.q.1. 1.c./. Vnio.3.c fi.*Ens.31.32. Aequalitas. 1.2.4.

18 Vnum numero dicitur dupliciter, scilicet unum unitate naturæ,& unum unitate personæ.3^{a}.q.3.6.1^{m}./.7.2^{m}./.3.d.

Vni

1.q.2.4.c.6^{m}.

19 Vnitas siue unum numero unitate naturæ uniuersalis duplex, scilicet unitas realis, & unitas intentionis. Opuscu. 42.c^{o}.7.o.

20 Vnum numero dicitur quadrupliciter.Cuel secundum naturas diuersas, uel secundum unam naturam diuersarum rationum conuertibiliter, uel secundum unam naturam diuersarum rationum non conuertibiliter, uel secundum unam naturam & secundum eandem rationem diuersorum nominum.Meta.4.le.2.prin^{o}.*Generatio.20.57.65 66.Habitus.42.&c.53.54.

21 Vnum numero dicitur tripliciter,scilicet primo indiuisibile in potentia, uel secundum quantitatem, uel secundum essentiam, uel secundum utrunque. Secundo indiuisibile in actu & potentia,cum situ,ut punctus. Tertio nihil importans nisi indiuisionem, scilicet unitas quæ est principiũ numeri,quæ tamen inhæret alii, scilicet suo subiecto.1^{a}. quæst.11.1.2^{m}./.1. dist.24. quæst.1.1.c. *Intellectus. 17.34. 118.119.120.144.261. Maria. 53 .Materia.18. Matrimonium.1.6.

22 Vnum numero dicitur tripliciter.s. uel indiuisibile actu & potentia, uel actu tantum,uel unum perfectione.3^{a}.qu.73. 2.c./.4.d.8.q.1.ar.1.q.2.c./.d.23.q.1.ar.1.q.2.c. *Motus.20. 21.36.68.

23 Vnum numero dicitur tripliciter, scilicet unum indiuisibile,unum continuum, & unum secundum rationem. Con. 2.c^{o}.55./.Potentia.q.6.7.8./.Virt.q.2.4.9^{m}. *Operatio.15. Pars.29.32.33.Sanctus.6.

24 Vnitas,multitudo,& esse,dependent ex eodem. Con.2.c^{o}. Multitudo 79./.Quol.6.1.c. *Absoluere.24.25.31.32.33. Abstractum. 4.Accidens.29.39.&c.Actio.4.5.6.7.44.48.49.50.65.66.82. &c.108.117.Actus.17.18.20. 65. 66. 67.181.196.Adderet 11.&c.Adoratio.11.13.Agens.14 66.113.114. Agere.10.Allegoria.Altare,2.Alteratio. 10. Amor. 4. 33. 108. 111. 138. 153.229.Analogia.2.&c.Angelus.45.49.51.&c.81.112.146. 179.216.232.236.240.269.319.326.352.362.379.388 389. 402. &c. 435. 458. 487. 512. 536. 547. 558. 578. 582. &c. 615.&c.

25 Multitudo transcendens addit supra ens duas negationes .(negationem indiuisionis in se,& negationem diuisionis ab alio. Sed unum supra ens addit tantum primam negationem. Verit.quæst.9.7.c.fi./.Potentia.quæst.9.7.c.fi. *Anima.58.108. 112. 169. 191. 242.245.259.264.290.317.342. 347 . Apprehensio.4.Assumere. 17. &c. Attributa. 5.6.Baptismus.52.53.75.120.&c.130.&c.149.247.248.Beatitudo 15.18.137.Beneficium.21.

26 Vnum transcendens priuat multitudinem intrinsecam, non autem extrinsecam , sed constituit eam ut pars eius, sed multitudo transcendens.i.numerus,est priuatio unius totius, nõ autem partium. Po^{a}.q.3.16.3^{m}.*Bonitas.78.168. 181.182.197. Capitale.3.Caput 5.Charitas.54. Causa.22. 23.Cælum.58.71.136.

27 In rõne unius est duplex negatio.s. negatio negationis,& negatio rei. Sed in rõne multitudinis est secunda negatio tãtum. Quol.10.1.3^{m}.*Certitudo.2. Cibus.11. Circumscriptio. 12.Circunscribere.1.Circunstantia.23. Ciuitas.1.3. Cognitio.38.51.65.70.Collectiuum.o Compositio.4.10.15.Communicatio.6.7.Confessio.53.54.Consideratio.4. Consiliũ. 27.Contingens.3.7.Contrarium. 10.18.14.43. Contritio. 20.21.22.31.Copulatiua.

28 Quod conuenit multis, non conuenit eis secundum unã naturam communem, nisi sit uniuocum & positiuum.1^{a}. quæst.65.1.c./.Ma.quæst.1.2.4^{m}. * Cor. 12.Corporeitas.3. Corpus 14.15.Corruptio.24.25.Creatio.33.34.52.53.Creatura.18.22.Credere.8.Dauid.2.Debitum.28. Deitas.2.Delectatio.14.Demon.40. Demonstratio. 13. Denominatio. 10.Deus.45.65.80.86.261.307.331. 347.359.373. Dialectica.1.Diameter.Dies.1.24.Differre.5. Difficile. 18. Dispositio.9.27.35.54 Distinctio 11.16.&c. Diuisio.8.12. Diuortium.1.Dolor.25.Domus 2.Donum. 23.24.29. 32. Duo.o.Duratio.5.Ecclesia.4.6.7.Effectus. 17.18. Electio.1.

29 Vnum quantum ad illud quod ponit,constituit multitudinem , sed quantum ad negationem quam addit supra ens, opponitur ei priuatiue. 1^{a}.quæst.11.1.2.2^{m}./.1. distinct. 24.quæst.1.3.4^{m}./.Potentia.quæst.3.16.33./.quæst.9.7 10^{m}. /.14^{m} /.Meta.10.lec. 4. prin^{o}.c.I. * Ens. 20. 26.27.29.32. Enuntiatio.3.4.Aequalitas.1.&c.Esse.43.44.45.68. 69. 82. 83. 93. Essentia. 6. 10. Aeternitas.25.Eucharistia. 4.38.40. 132.182.183.Fustratius.2.Aeuum.4.Exceptiua.Exemplar 6.Exorcismus.5.Ferrum.1.Festum.4 Fides.17.18. Fieri.10. 18.&c.Finis.52.53.54.61.64.66.120.122.

Vni

30 Multum absolute sumptum,opponitur vni,sed ut importat excessum,opponitur pauco.1^{a}.q.11.2.3^{m}./.Po^{a}.qu.9.7. 7^{m}./.Meta.10.lec.8.o. *Forma.9.10.23.33. 39.44.48.49.52. 53.59.68.75.76.80.111.112.116. 120. 133. 148. 163. Fructus.22.Fruitio.5.6.Generatio.20.57.65.Genus.40.Gratia. 37.45. 106.156.Habitus.42.43.44.50.53.54.Hæresis.33.49. 85.91.Hierarchia.2.5.Homo.14 33.34 40.Iacob.7.Idea.22 24.Idem.1.3.7.Ieiunium.40.Ignorantia.23.Imperare.3.In diuiduum.17.43.Infamia.2.Infinitum.6.12.34. Instrumẽtum,13.Intellectus.17.34.53.55.56.99. 131.144. 146. 242. 243.261.289.

31 Vnum ponitur in diffinitione multitudinis , non autem econuerso.1^{a}.q.11.2.4^{m}./.q.81.8.2^{m}./.1.d. 24.q.1.3.2^{m}./.3^{m}./. Potentia.q.9.7.15^{m}./.Meta.4.lec. 3.me^{o}. a.A. *Ipothetica. Ira.63.Iudicium.4. Iuramentum.6. Iustitia.58.84.88.Iustificatio.12.23.29.Legatus.1. Legislator.5. Lex. 18.38.43. 126.Liberum.3.Lingua.1.8.Lumen.13.25.Luna.5.Magis. 1.Maria.53 Mathematica.2.Materia. 18.19. 20.35. Matrimonium.1.6.22.76.78.81.98.99.

32 Vnum non remouet multitudinem , sed diuisionem. Nec multitudo remouet unitatem, sed indiuisionem eorum ex quibus cõstat.1^{a}.quæst.30.3.3^{m}./.Potentia.quæst.9.7.15^{m}./. Meta 4.lec.3.me^{o}.a. fi. *Medium.4. Membrum.11. Mensura.1.20.Meritum. 28. 63. Misericordia.24.28 Missa 15. 23.24.Missio.2.22. Motus. 6.10.20.21.22.26.32. 35.67.68. 74.Mundus.2.6.19.24.Natura.10.12. Naturale 20.24.Nicolaus.1.Nomen.2.31.82.83. Nonuelle. Numerus.3.5.6. Obiectum.16.Obligari.1.Officium.16.17.18.Operatio.13. 14.15.16.17.19.Opinio.1.7.

33 Vnum est magis positiuum secundum rem , quàm multitudo , licet secundum nomen sit econuerso. 1. distin. 24. quæst. 1. 3. 2^{m}./. Potentia. quæst. 9.7.15^{m}. *Oppositio.14. Oratio.50.51.Ordinatio.1. Ordo. 32.36.70.90.92.Papa.8. Pars.10.28.29.32. 33.49. Passio, 106. Patruus. Peccatum. 50. 52. 64. 83. 152. 153. 154. 156. 300. 336. 373.378.381. 399.410.Pœna.12.29. Pœniten^{a}.61.Perfe^{o}.21.24.33.46.Persona. 16. 40. 41. 42. Philippus, o. Pietas. 16.Piscina.2.

34 Negatio quæ est de ratione unius , est negatio rationis tantum , quæ autem est de ratione multitudinis , est negatio realis. 1.distin.24. quæstio.1.3. 1^{m}./.2^{m}./. Quol.10 1. 3^{m}./.Meta.4.lec.3.me^{o}.a.fin.*Pliades.Pluralitas.o. Porphirio.Potentia.15.47. 49. Præceptum. 57.71.82. Prædestinatio,36.Prædicamentum.4. prædicari . 12. Principatus.5.9. Principium.7. Processio.24.41.Relatio.2.3.7. Relationum. 8.9.13.Requiri.2. Res.4.Sacramentum. 11.90. Scientia.3. 74.96.&c.Significatio.10.Signum.5.Similitudo.1.8.13.15.

35 Multitudo potest immediate procedere ab uno simplicii.1^{a}. q.77.6.1^{m}./.1. d.2.1.1^{m}./.1.d.3. q. 1.3.2^{m}./.Potentia.q.3.16. o./.q.7.1.1^{m}./.Quol 3.6. fi./.Dionys.2.le.2.o.*Spiratio.4.5.

36 Multitudo tripliciter potest procedere ab uno , scilicet uel propter materiæ necessitatem, seu potentiæ limitationem, uel propter bonitatis obligationem, uel propter sapientiæ ordinem. 1.dist.n.2.1.1^{m}./.2.d.3.q.1.3.2^{m}./.Potentia.quæst. 3.6.o./.Dionys.2.le.6.o. *Spiritus. 22. 23. Subsistentia. 3.5. 10. Substantia. 33. Suffragia. 5. 6. Summum. o. Suppositum.13 .Tactus.4.Templum 7.8.Tempus.2.9.13.14.Terra.4.Thesaurus.1.

37 Multitudo est secundum sensum prior uno , sed est econuerso secundam naturam &.secundum rationem. 1.distin. 24.quæst.1.3.2^{m}./.Potentia.quæst.9.7.15^{m}./. Meta.10.lec.4. prin^{o}. e.*Trahere.2.Verbũ.19 27.46.Veritas.13.40. 41.45.

38 Aliqua possunt esse vnum & multa diuersimode, non autem eodem modo, quia opponuntur. 1^{a}. quæst.11.1.2^{m}./. 2.1^{m}./.12&.quæst.17.4.o./.2.distin.40. 4. c * Virtus.61.62. 68.79.145.155.159.213.258.267.Vita.79. Vnctio.2.

39 Vnum quod est principium numeri, opponitur multitudini relatiue, ut mensura mensurato, non autem unũ quod conuertitur cum ente, sed opponitur priuatiue 1^{a}.quæst. 11.2.c./.1.dist.24.quæst.1.3.4^{m}./.Potentia quæst.9.7.17^{m}./. Meta.10.le.4.me^{o}.c.

40 Vnum quod est principium numeri, secũdum illud quod est præcisæ,opponitur numeris secundum disparatam oppositionem mensuræ, quæ reducitur ad contrarietatem, sicut ad principium , ratione differentiarum contrariarum. Sine præcisione uero,non opponitur eis, sed cõstituit eos. Sed quantum ad illud quod consequitur intellectum eius opponitur multitudini numerali relatiue, sicut principiũ principiato,& sicut pars toti,sed magis proprie, ut mensura mensurato.1.d.24.q.1.3.4^{m}./.Meta.10.le.4.me^{o}.c *Vniuersum.2 Vniuocum.1. Voluntas.80.81.Votum.81. Vox.11.Vsura.31.50.118.143.152.192.196. 201.274.281. 282.283.287.295.Vter.Vti.13.Vxor.10.Christus.7 13.152. 153.260.162.181. &c.178.182.184.185.186.187.

41 Deus est vnus.1^{a}.quæst.11.3.o./.quæst.103.3.o./.1.distin.2. 1.o./.distin.24.quæst.1.1.o./.2.d.1.q.1.1.o./. Con.1.c^{o}.42./. Li^{o}.4.c^{o}.8.1^{m}./.Potentia.quæst.3.6.o./.16.1^{m}./.Opusc.3.c^{o}. 15./.Meta.12. fi.*Amor.4.33.153.Apostoli.19. In diuinis.

42 Deus est maxime unus.1^{a}.q.11.4.o./.qu. 28.3.c./. qu.30.1. 3^{m}./.q.39.3.c./.1.d.24.q.1.1.c.1^{m}./.Causis.lec.21.o.

43 Deum esse unum,potest ratione demonstrari,& potest fide teneri.1^{a}.q.2.2.o./.Opusc.72.q.9 *Appropriatio.25.26.

44 Immo fides est de apparentibus,secundũ Apostolũ.Opusc 72.q.9./.He.11.le.1.Respondeo.Dubio 1193°. Du^{m}.1193.

45 Hoc primum dictum est.s.q̃ deum esse vnum, potest ratione demonstrari,quia ratio naturalis subseruit fidei. Vnde dictum est per fidem esse acceptum hoc,secundum q̃ fides supponit deum esse vnum, tamquàm rationem ostẽsum. Vel hoc ideo dici potest,ut fiat resolutio ad diuersos homines, quia unt de hoc fieri possit demonstratio, alteri uero non, quem per fidem necesse est ad hoc accedere. 1^{a}. q.2.2.1^{m}./. Opusc.72.q.9. *Assimilatio.6.7. Assumere.18.&c.

46 Vnum in diuinis,se habet communiter ad essentiam, & ad relationem.Po^{a}.q.9.4.14^{m}.*Beatitudo.17.

47 Deus est vnus per suam essentiam , & est sua vnitas. 1^{a}.qu. 103.3.o./.1.d.24.q.1.1.1^{m}.

48 In deo omnia sunt unum,& unum ibi est aliud.s. bonitas ibi est sapientia ut diuina, non autem in eo q̃ bonitas, uel ut sapientia.Opusc.9.qu.1. *Bonitas.78.91.92.93.168.181. 182.197. Charitas.54.86.

49 Deus est unus, secundum q̃ unum conuertitur cum ente, non autem secundum q̃ unum est principium numeri.1^{a}. q.11.3.2^{m}./.q.30.3.2^{m}./.1.d.24.q.1.1.1^{m}./.Po^{a}.q.9.7.c.*Cõfessio.65.Contritio.26.Creatio.33.34.

50 Vnitas dei est principium omnis unitatis, & mẽsura omnis rei.1.d.24.q.1.1.c.*Deitas.2.

51 Vnitas diuinæ essentiæ ponit in numerum, cum unitate personæ secundum rationem, & secundum modum intelligendi,& secundum significationem, non autem secundũ distinctionem realem.Quol.6.1.o.

52 Vnitas diuinæ personæ est maior unitate quæ est principium numeri, quia est per se subsistens, complera, & habẽs in se quicquid pertinet ad rationem unitatis.1^{a}.q.11.42^{m}. /.3^{a}.q.2.9.2^{m}./.1.d.24.q.1.1.1.c.fi.

53 Vnitas diuinæ personæ,est maior unitate naturæ & personæ in nobis,&vnitate animæ & corporis. 3^{a}.quæst.2.9.3^{m}. *Deus.110.239.307.347.359.360.362.364. 365.366.Excellentia.Fides 17.18.Filiatio.16.25.Hæresis.39.77.

54 Pater & filius in diuinis sunt vnum, non autem unus. 1^{a}. q.31.2.4^{m}./.Quol.6.1.fi. *Idea.22.&c.Idem.10.

55 In patre & filio,non est discrepans, sed una diuinitas, vt dicit Ambrosius.1^{a}.q.31.2.c. *Trinitas.2.4.7.&c.

56. Omnia entia sunt unũ pp patrẽ tripliciter .s. quia in patre primo vnitas inuenitur, & ratio principii quasi primi,& ab eius vnitate est, q̃ una natura in omnibus propagetur. Et omnia entia sunt æqualia propter filium tripliciter.s. quia æqualitas est in filio in quantum filius, in quantum uerbũ, & inquantum est imago. Et omnia entia sunt cõnexa propter spiritum sanctum tripliciter.s.quia procedit vt amor, amor autem est connexio duorum, quæ connexio requirit tria,scilicet duo connexa, & unum connectens. 1^{a}.qu. 39.8.c./.1.d.31.5.o.*Christus.178 &c.

¶Vnitium. Amor.179.

1 ¶VNIVERSALE triplex.s. uniuersale in re.i. natura in particularibus,vniuersale post rem.i. abstractum ab eis, & uniuersale ante rem.i.formę uniuersales rerum in mentibus angelorum.2.d.3.q.2 3.1^{m}.*Abrenuntiatio. Accidens. 92.Accidentali.er.5. Diuisio.

2 Vniuersale sumitur dupliciter.s.pro natura rei, cũ intentione uniuersalitatis,& pro natura ut est in particularib^{9}. primo modo vniuersale est posterius , sed secundo modo vniuersalius est prius minus uniuersali, via generationis & temporis,sed est econuerso ordine perfectionis, & intentionis naturæ.1^{a}.q.85.3.1^{m}./.12&.q.29 6.c./.Veri.q.8.9.6^{m}. /.Opusc.55.me^{o}.e./.Opusc.56.o./.Anima.le.1.fi.d.fi./.Li^{o}.2. le.12.m^{o}.b.B. Agens.10.49.97.103.Angelus.234.262.264. 285.344.&c.374.408.431. Appetitus. 59.81.91. *Bonitas. 28.29.45.64.68.Canonizatio.Causa.54.&c.82.Cęlũ.7.Cognitio.22.36.44.48.&c.Commune.o.

3 Vniuersale secũdo modo prædicatur in quid , & significat substantias rerũ, nõ aũt primo modo. Opusc.56.pri^{o}.Meta. 7.le.13.pri^{o}.b.G.*Conse^{a}.3.Creatio.10.11. Creatura.24.

4 Idem potest esse uniuersale,& particulare. Po^{a}.q.6.1.1^{m}.

Vu

Immo singularia opponuntur vniuersalibus. poster.lec.4. fin. Respondeo. Dubio.1194°.
6 Idem respectu inferioris est vniuersale & respectu superioris est particulare in causando & prædicando. potentia. quæst.6.1.1ᵐ.
7 Vniuersale quo ad naturam, est in singularibus, sed quo ad intentionem vniuersalitatis est in intellectu. 1ª. quæst. 85.2.2ᵐ./.12.q.29.6.c./.3ᵐ./.1.d.19.q.5.1.c prin°./. d.33.1. 3ᵐ./.3.d.5.q.2.1.1ᵐ./.Con.1.c°.65.1ᵐ./. Poª.q.7.9.c /.Spiritu.9.6ᵐ./.Opus.Ente.4.prin°.d.&c /.Meta. 1.1.le.2.prin°./. Anima.2.le.12.meº b.B./. Sensu.le.15.prin°.d.ª Deus.1.32. 133.Dici.2.3.Differẽtia.13.Ens.6.Enuntiatio.3.5.7.8 Aestimatio.1.2.Excellentia.Exclusio.5. Exilium. phantasma.3. Farum 5.6.Fœmina.3.
8 Vniuersale pro natura est principium formale essendi & cognoscendi singularia, sed vniuersale pro intentione vniuersalitatis, est principium cognoscendi tantum. 1ª.qu.85.3. 4ᵐ./.Meta.11.le.1.fi *Fides.117. 150. Forma, 21. 169.170.
9 Cogniuio vniuersalis duplex.s.ex parte obiecti, & ex parte medii,1ª.qu.55.3.2ᵐ./.Veri.qu.8.3. 2ᵐ./.Ma.qu.16 6.16ᵐ./. Opus.53.fi.*Fortun.1.8.Generale.o. Gratiarumactio.5.Hæresis.11.122.Iesus.4.Ignorantia.22.30.Incommunicabilis. Inductio. Infinitum. 28. Intellectus. 15.16. 38.79.82.107. 150.153.165.&c.Iposthasis.4.Ira.70.
10 Difficilia sunt hominibus ad cognoscendum, quæ sunt maxime vniuersalia. Opus.53.fin.
Duᵐ.1195.11 Immo confusa magis qualia sunt vniuersalia, sunt magis nota quo ad nos, phy.le.1.meº.b. Respº sicut Duº.1106º.
12 Natura vniuersalis tripliciter potest considerari.s. primo secundum se & absolute, secundo vt est in singularibus, tertio ut est in natura.Poª.qu.5.9.1 6ᵐ./. Quol.8.1.c./. Ente.4. prio.d.&c. Opus.42.c°.7.prio.*Iudiciũ. 17.54.&c. 83.88 Iustitia.12.Lex.5.53 Liber.24.25.Malum.10. Mineralia.Mitaculum.15.Misericordia.33.Motus.78.
13 Natura vniuersalis habet duplex esse.s. esse materiale in particularibus, & esse spirituale in intellectu, secũdũ quod conuenit ei intentio vniuersalitatis, non secundum primũ esse.Ente.4.prin°.d.&c./.Anima.2.le.12.meº.b. B.&c.
14 Vniuersale non accipitur a Philosopho in primo posteriorum, prout est illud quod prædicatur de pluribus, sed dicitur ibi vniuersale prædicatum, secundum quãdam adaptationem, vel adæquationem prædicati ad subiectum, cum.s. neque prædicatum inuenitur extra subiectum, neque subiectum sine prædicato. poster.le, 11. prin°.a.Mutuum.3. Natura, 44.Nomen.40.43.Notum 3.4.
15 Particulare non habet rationem & naturam vniuersalis, nisi ut est in eo.Ideo impossibile est, ꝙ natura vniuersalis plus sit in eo,quàm in vniuersali.3.d.27.q.1.4 5ᵐ.*Obedientia 9.Obiectum.10.Odium.8 Omnis.o. Oratio. 63. Ordo. 70. pars.5.35.participare.11 passio.108.peccatum.117.129. 137.146.416.potentia.43.
16 Vniuersale & singulare, sunt differentiæ vel per se passiones entis.Con.1.c°.65.3ᵐ.*potestas.13 prædestinatio. 20. 36.prædicari.10. &c.17.19.31.32. Primatio. 23. prophetia. 23.38.prouidentia 54.55.prudentia.3c.31.82.puer.13.Ratio.14.Redemptio.2.Relatio.73.Resolutio. Rex.1.5.Satisfactio.32.
17 Singularia opponuntur vniuersalibus, siue oppositione prioris & posterioris, siue oppositione propinqui & remoti.poster.le.4 fi.o.1.Scientia.34.&c.50.55.113.114.128.149. Scriptura.14 Sensualitas.7.8.
18 Vniuersale non generatur, nec mouetur, nisi perseceidens, ideſt ratione singularis, cui hoc conuenit per se. Meta.le.1. meº.g K.*Sensus.15. Sillogismus.6. Synderesis.8. Status. 12.Substantia.1.18.23.27.31.Totum,5.7.14.
19 Vniuersale est perpetuum & incorruptibile. Verit. qu.1.5. 13ᵐ.*Virtus.1.&c.29.Vita.42.Vnitas.19.40.
Duᵐ.1196.20 Immo vniuersale in particularibus existens, dicitur simpliciter corruptibile,in hoc vel in illo.Et sic de vniuersali non est scientia.Verit.qu.1.5. 14ᵐ. Respondeo Dubio. 1196º. *Voluntas.26.32.80.Visa.
21 Vniuersale est perpetuum, & incorruptibile per se, non quidem per aliquam formam incorruptionis,sed quia non habet secundũ se causam corruptionis. Verit. q. 1.5.13ᵐ./. 14ᵐ. *Visura 79.
22 Vniuersale dicitur esse semper, & vbique, vel secundum diuersa esse, vel negatiue, quia non determinat sibi locũ,nec tempus.1ª.q.8.4.1ᵐ./.2ᵐ./.qu.16 7. 2ᵐ./.Verit. q.1.5.13ᵐ./. 14ᵐ./.Poª.q.5.9.fi./.Quol.11.1.2ℭ./.poster.le.42. meº.b. K.
23 Vniuersalius continet plura in potẽtia, & pauciora in actu quàm minus vniuersale.1ª.q.85.3. 2ᵐ./.3. d.30.2.c./. Meta.

Vu Vo

le.2.fi.i.F./.Liº.11.le.1.fi. *Christus.81.108.169.
24 Vniue sale est semper natum esse in multis,licet non sentper insit multis, propter aliquod impedimẽtum. 3. d.2.L /. Meta 7.le.13,meº b fi /.perihermenias.lec.10.prinº.a.C.
25 Vniuersale est commune multis, secundũ rem. 1ª.q.13.9.c.
26 Oppositum videtur dicere.3 d.2.L./. Meta. 7.le.13. meº.b. Duᵐ.1197. fi /.perihermenias.le.1 o.prinº.a.C. Respº.Duº.1197º.A.
¶Vniuersitas. Excommunicatio.18.19.
1 ¶Vniversvm potest capi dupliciter.s. ratione partis,& ratione totius.Primo modo potest assumi a deo, non autẽ secundo modo.3.d.2.q.1.ar.7.q.3 o.*Angelus.28.Auctoritas.2.Bonitas.7.40.45.54.57.58.161. Diuisio.
2 Totum uniuersum est unum,uniate ordinis, secundũ ꝙ inferiora reguntur per superiora.1ª q.103 3.o./.Quo.6.19. c.prinº.*Cælũ.63.118.152.Creatura.22.29.Deus.236.&c. 244.246.308.411.415.416.Distinctio.8. Elementum.8.
3 Partes principales vniuersi sunt,in quibus integritas eius specifica consistit,vt corpora simplicia,partes vero secundarię sunt, quæ sunt ad bene esse, ut corpora mista. potentia q.5.9.c./.Opus.3.cº.170.fi./.Cæ.le.3.prinº.a.fi.*Elicere.2.Fatum. 5.&c.Fœmina.3.Finis.75.76.Gratia.45.Intellectualis 8.Iustitia.82.Iustus.3.Malum.10.12.13.
4 Substantiæ incorporales & immateriales, sunt de vltima perfectione vniuersi.Opus.3.cº.75.*Mundus.o. Ordo.10. 11.25.Peccatum.176.perfectio.9.10. 12.13.25.26.57. producere.3.prouidentia.46.50.
5 Multitudo animarũ rationabiliũ, pertinet ad perfectionẽ essentialem uniuersi,non quidem ad primam, sed ad vltimam.Poª.q.3.10.4ᵐ.*Senarius.2.Situs.4 Tractare.2.
6 Deus se habet ad totum uniuersum,regendo ipsum, sicut anima ad corpus.2.d 17.q.1.1.1ᵐ./.3.d.2.q.1.ar.1. o.q.2.1ᵐ.
Quid. 1 ¶Vnivocvm. Omne uniuocum est vnum de quinque prædicabili bus .Cõ.1.cº.32.1.3ᵐ.*Accidẽs. 16.Accipere.5. Adoratio.3.Agens.1.12 29.30. 48.88 99.100.Analogia.10 13.&c.Causa 19.&c.38.Commune.5 Conseruatio.1.
2 Omne vniuocum est simplicius suis vniuocatis, saltem secundum rationem.Con. 1.cº. 32. 4ᵐ. *Deus.58.129.188. 362.Diuisio.13.14.Effectus.10.Ens.31.Entitatio.3.Aequiuoca.3 4.5.6.Aeternitas.38. Generatio.29.30. Genus.3.4. Habitus.80. Latria.1.Magis.1.Mensura.8.9.10.18.Motus. 5.6.7.Nomen. 38.Pater.5.
3 Omne vniuocum conuenit tantum secundum participationem cuiusbet suo vniuocato.Con.1 cº.32.5ᵐ. *peccatũ 20.33. Prædestinatio.47.Prædicari.12.26.27.28. Raptus.2. Recipere 5.Scientia.106.&c.111. 136. 155. Similitudo.13. Vnitas.28 Christus.10.206.
Differẽa 1 ¶Vnvm dicitur absolute, sed vnio dicit relationem pluriũ, secundum ꝙ conueniunt in aliquo vno.1.d.31.4.1ᵐ.*Addere.11.&c.Angelus.216.Bonitas.91.92.93.Conceptio.14 diuisio.8.Ens.26 29.35.Libe.12.
2 Vnum nõ dicitur omnino æquiuoce, de vno quod est principium numeri,& de vno quod conuertitur cum ente. Meta.5.le.7.meº.c.fi. *Metaphyca 5.Vniuersum.2.
¶Vocale.Cantus.o. Iudicium.82. Laus.o. Officium.11.&c. Oratio.12.13.51.49.52.&c.Verbũ.15 17.&c. 24.&c.64.65. Vox.o.
Differẽ. 1 ¶Vocatio dei est semper temporalis, quia ponit additionem alicuius uel ad esse per creationem, uel ad gratiã. Sed electio temporalis & electio æterna, respondent secundæ uocationi, & non primæ.1.d.41.2.3ᵐ. *Actus.27.Angelus. 564. Apostoli.17.31. Cælum 17.Credere. 11. Dæmon. 82.83.89.Dolus.4.Dos.3.Fornicatio.14. Gratia.12.Iacobº. 1.Inuocare.Iuramentum.2
2 Vocantur fideles ad tria, scilicet ad fidei euidentiam per cõsensum, ad doctrinam per præcepta,& ad obedientiam per consilia.Ita. 2. prinº.a.1 *Iustitia. 9. Iustificatio.13.14.15.
3 Vocatio interior,respicit terminum ad quem, & electio tẽporalis respicit terminum a quo. Ideo sunt semper simul sed differunt ratione.1.d.41.2.3ᵐ.
4 Irrationabilia & insensibilia sextupliciter uocantur a deo, scilicet in testem in iudicio peccati, ad ostendendam diuinam potentiam, ad facti euidentiam, ad exagerendam malitiam, ad magnificandam lætitiam, & ad stupendam tristitiam.Ita.1.princº. b. G. *Maleficium.1.Matthæus.1. Oratio.11.Papa.2.Paulus.1.2.18.Saluari.11.Tribuni.Visa 12.6.13.49.54.63.133.151.183.186 231.Vtile 3.
5 Cælum & terra quæ sunt insensibiles creaturæ, vocantur ad audiendum, quia vocantur ad ea quæ sunt rationalis creaturæ vel naturæ, ad ostendendum diuinam potentiam. Isa. prinº.b.G.
¶Volare. Animal.48.Baptismus.159.Conuolare. Liberum.9. 10.Motus.

Vo

10.Motus.34.35.Scriptura.2 Sidera.Struthio.1.Turtur.Vespertilio. Visura. 209.
Volatile.Auis.Motus.34.35.
¶Volatio.Motus.34.
Differen ti. 1 ¶Volativvm. Ambulatiuum & volatiuum, siue gressibile & volatile, faciunt differre specie animalia, sed albedo & nigredo non. Ethi.10.lec.5.med°.c./.Meta.10.lec.11. prinº.
Pª.1197.2 Oppositum videtur dicere e.Phy.7.lec.8.prinº.e. Respondeo sicut Dubio.908.
¶Volatus.Aquila.1. Turtur.2.
¶Volitiuum. Appetitiuum. Voluntas.24.
¶Volitum. Amicitia.4 Amor.28.187.198.Angelus. 411. 433. Appetibile.Appetitus.27.&c.87.&c.Bonitas.23.Deus.261. 291.305.&c.327.&c.Finis.121. Ignorantia.3.4.Iustitia. 88. Lex.65 Meritum.40.Misericordia.17. Nolo.Passio.96, 111. 123.Pœna.20.Visura.89.90.Christus.160.
¶Volo.Præceptum.64.
¶Volubile.Cogitatio.5.Vertibilitas.
Quid. 1 ¶Volvntarivm importat, quòd motus & actus sit a propria inclinatione, ideſt quòd agere sit a principio intrinseco,& propter finem.1ª.q.105.4.c./.12ℭ.q.6.1.o./.2.c./.q.71. 5.2ᵐ./.2.d.25.1.6ᵐ./.d.35.3.c./.d.41.q.2.1.1ᵐ./.Ma.q.3.3.c./. 11.3ᵐ. *Actio. 39. &c.41.44. Actus.198. Agens. 3. 13. 14. Amor.52.196.Assumere.58.Beatitudo.68.Causa.3.69. Cœcitas.1.Caelum.83. Commutatio.2. Contrapassum.2. Culpa. 1.Datio.16.17.Debitum.7.
2 Ad rationem eius requiritur aliqua cognitio finis. 12ℭ.q.6. 2.c./.3.3ᵐ./.5.c./.7 3ᵐ./.8. c. *Defectus. 19. 20. Deus. 102. 258. Difficile. 4 Ebrietas. 5. 8.9.12. Electio.38 Esse.8. Eugnomosina. 1.
3 Voluntarium dicitur,quod procedit a voluntate vel directe, scilicet a voluntate agente, vel indirecte, scilicet a voluntate non agente.12ℭ.q.6.3.o./.7.3ᵐ./.q.77.7.c./.2.d.35.3. c./. 5ᵐ. *Hebetudo.1.Hæresis.110.Homo.38.Iacob.5.Ignorantia. 2.&c.Impugnare.2. Infirmus.4 7.Iniustitia.7.
4 Voluntarium dicitur, per remotionem causarum in uoluntarii, scilicet violentiæ, & ignorantiæ, licet videatur econuerso. Ethi. 3. lec. 4. principº. *Inuoluntarium.o.Iudicium. 34. 56. 69.
5 Voluntarium dicitur, quod est secundum inclinationem voluntatis. Et hoc dupliciter, scilicet ad agendum, & patiẽdum.1ª.q.8 .1.c./.12ℭ.q.6.5.2ᵐ.
6 Aliquid est voluntarium dupliciter, scilicet secundum se,& secundum causam suam. 12ℭ q.77.7.c./.22ℭ.q.46 2.2ᵐ./.q. 64 8.c./.q.79.3.3ᵐ./.Ma.q.3.8.c. *Iustitia.26.Malitia.8.Malum.39.42.43.44 Meudicitas.Meritum. 30.Moralis.2.Motus.5.9.12. Natura 17 Oblatio.4. Ommissio.5.7.Passio. 76. 97.123.Paulus.7.Paupertas.1.&c.
7 Voluntariæ actiones, triplex est radix, scilicet vel natura, vel virtus,vel libido. Opus.58 cº.1. *Peccatum. 15.294. 295, 356.359.Pœna.17.&c.Pœnitentia.19. Perfectio. 61.68 73. &c. Præceptum.36.37.Primitiæ.2.Purgatio.10.Sacrificium, 24.40.41.Speculum.3.
8 Principium intrinsecum actus volũtarij, scilicet vis cognoscitiua & appetitiua, est principium primum, non quidem primum simpliciter, sed primum in genere motus appetitiui, licet moueatur appetitus hominis ab aliquo exteriori, secundum alias species motus.1ª.q.105.4.2ᵐ /.3ᵐ./. 12ℭ. q. 6.1.1ᵐ./.2ᵐ./.q 9.4.1ᵐ.
9 Voluntarium potest esse sine actu exteriori & interiori, & aliquando est cum actu interiori, sine actu exteriori. 12ℭ. q. 6.3.o./ q 71.5.2ᵐ./.2.d.35.3.c./.5ᵐ./. Ma.q.2.1.2ᵐ. *Turpitudo.1. Votum.8.
10 Quanto actus bonus est magis voluntarius, tanto est magis meritorius & laudabilis.2.dist.29.4.c./.Ma quæst.3. 13. c principº.
11 In non habentibus vsum rationis, non est voluntarium, nec inuoluntarium.12ℭ.q.6.7.3ᵐ./.q.10.2.c.
12 Voluntarium conuenit pueris & brutis. Ethi.3.lec.4. meº. c./.lec.5.prinº.b. *Visura.84.89.Visus. 7.
Pª.1198.13 Oppositum videtur dicere. Veri.q. 24. 2. 1ᵐ. Respondeo Dubio. 1198.
14 Voluntarium secundum rationem perfectam, soli naturæ rationali conuenit,brutis autem conuenit secundum ratio nem imperfectam.12ℭ.q.6.2.o./.2.d.25.1.6ᵐ./.3.d.27.q.1.4. 3ᵐ./.Veri q.24.2.1ᵐ.
15 Voluntarium est maxime in actibus hominis,quia maxime cognoscit finem sui operis,& mouet se.12ℭ.q.6.1. o.
16 Voluntarium tollitur per violẽtum. Est autem duplex violentum, scilicet simplex, & mistum. Simplex quando absolute quis cogitur ad aliquid contra voluntatem suam faciẽ

Vo

dum. Violentum mistum est, cum non absolute cogitur quis ad faciendum aliquid contra voluntatem suam,sed secundum quid, scilicet quòd nisi faciat, incurrit maius damnum, sicut si non proijciuntur merces in mare nauis submergitur, & ideo aliquo modo fit sponte, & aliquo modo violente,inquantum, scilicet cognitu timore maioris damni.12ℭ.q.6.4.5.6.o./.2ℭ.Cor.9.lec.1.fi.H.
Quid. 1 ¶Volvntas est appetitus rationalis. 1ª.q.78.1.3ᵐ./.q.80.1. o./.q.81.1.c./.q 87.4.c./.12ℭ.q.6.prinº./.2.1ᵐ./.q.8.1.c./. qu. 26.1.c./.q.46.4.1ᵐ./.q.56.5.1ᵐ./.q.59.4.c./.22ℭ.q 24. 1.c./.q. 27.1.c./.q.58.4.1ᵐ./.Opus.43.cº.6. *Affectio.o. Amor. 108. Animal.51.Appetitus.88.Ars.39.49.Aureola.13. Charitas. 54.67.104. Habere.2.
2 Voluntas est media inter rationem & concupiscibilem, & mouetur ab vtraque scilicet a ratione in continente,& a cõcupiscibili,in incontinente. 22ℭ.q.155.3 2ᵐ. *Habitus. 2. Honestum.4.Infinitum.20.Intellectus.191.&c.Intelligentia 2.Irascibilis.1.Iustitia.37.38.66.69.Liberum.4.&c. Pœnitentia.1.18.&c.37.Prædestinatio.17.
3 Voluntas est rationalis per participationẽ.12ℭ.q.56.6.2ᵐ./. q.59.4 2ᵐ./.q.61.2.c.fi./.2ᵐ./.22ℭ.q.58.4 3ᵐ./ 3.d.17.art.1.q. 2.c./.d.33.q.2.ar.4.q.3.1ᵐ.
4 Immo voluntas est rationalis per essentiam.3.d.23.q.1.art. 3.q.1,c./.d.27.q.2.ar.3.q.1.1ᵐ. Respondeo Dubio, 1199. Duᵐ.1199ᵐ.
5 Formæ voluntatis, est obiectum eius. Virt. quæst. 2. 3. c. *Processio. 55. Ob.
6 Volitum principale, est causa finalis voluntatis distincte realiter ab eo,& non aliter, nisi secundum modum significandi,non autem uolitum secundarium. Ve i. quæst.23.1.3ᵐ. *Ratio.16. Ob.
7 Tendere in finem accidit voluntati, secundum quòd est distans a fine. Sed operationem habere circa finem, est ei essentiale.1.d 45.1.2ᵐ.
8 Voluntas humana potest aliquid velle ex iudicio rationis, non sequendo passionem appetitus sensitiui.1ª.q.111.2.3ᵐ. ./.q.115.4.c.fi./.12ℭ.q.10.3.o. Ob.
9 Voluntas antecedens & secundum quid, potius est velleitas,quàm absoluta voluntas.1ª q.19.6.1ᵐ.fi./.3.d.31.q.2.ar. 3. q. 2. 3ᵐ.
10 Voluntas non excluditur a vita contemplatiua, nec amor, sicut nec intellectus a vita actiua.3.d.27.quæ.1.4.4ᵐ./.Veri. q. 22. 11.11ᵐ.
11 Voluntas dicitur tripliciter, scilicet potentia, actus,& obiectum.2.d.39.q.1.1.c./.d.41.L.fi./.d 44.L.priº./.q.1.1. 3ᵐ./.3. d.17.ar.1.q.1.3ᵐ. Diuisio.
12 Voluntas duplex, scilicet voluntas vt natura, & voluntas vt voluntas,ideſt voluntas deliberata.1ª. qu.83.3.4.o./.3.d. 17.ar.1.q.3.c./.1ᵐ. *character. 16.17. Datio.16. Defectus. 12. Delectatio.105. Deus.257. Difficile.4.5.
13 Voluntas vt natura, & voluntas deliberata, non differunt essentialiter secundum potentias, sed vt consequuntur cognitionem naturalem, & cognitionem per inquisitionem. 1ª.q.83.4.o./.3ª.q.18.3.c./.1ᵐ./.2 d.39.q.2.2.2ᵐ./ 3 d.17. ar. 1.q 1.c./.1ᵐ. *Imago.9.27.28.29.Legislator.2.
14 Voluntas vt voluntas, est ad vtrumlibet, sed volũtas vt natura, vult aliquid naturaliter & determinate. 1ª. q 41.2.c /. 12ℭ.quæst.10.1.o./.Veri.quæst.22.5.6.o./.Ma quæ. 16.4.5ᵐ. *Libertas.4.&c. Ob.
15 Voluntas duplex, scilicet voluntas rationis,& voluntas sensualitatis.2.d.39.q.2.2.1ᵐ./.3.d.17.ar.1.q 2.o.
16 Alia est voluntas rationis, naturaliter tendens in bonum, & alia voluntas sensualitatis, naturaliter tẽdens in malum hominis inquantum homo.2.d.39.qu.2.2.1ᵐ./.3.d.17 ar.1. q.2.o. *Liberum.o.
17 Voluntas hominis duplex, scilicet voluntas naturalis qua appetit bonum secundum se homini inquãtum est homo, & voluntas deliberata, scilicet de bono propter aliud. 1ª.q. 41.2.3ᵐ./.3ª.q.18.1.3ᵐ./.3.o./.4.5.c./.q.21.3.c./.1 d.48.4.c /. 2.d.24.qu.3.1.c /.d.39.quæst.2.1.c./.3.d.17.art.2.quæst.3.o. *Memoria.7.
18 Voluntas triplex, scilicet accedens, concomitans, & antecedens.12ℭ.q.5.7.c /.1.d.6.2 c.
19 Regula voluntatis humanæ duplex, scilicet vna propinqua & homogenea,ideſt ipsa humana ratio, alia vero remota & æterogenea, ideſt prima regula, scilicet lex aeterna, quæ est quasi ratio Dei.12ℭ.quæst.21.1.c./.quæst.71.6.c. Meritum. 36. 38. 88.
20 Voluntas potest comparari ad aliquid tripliciter, scilicet vt potentia ad obiectum, vt principium ad rationem principiandi,& vt principium ad principiatum. 1. d.6.2.c./.d.13. 3.4ᵐ. *Necessitas.31. Ob.

Vo

21 Aliquid esse, vel aliquid fieri voluntate, contingit dupliciter, scilicet vel voluntate concomitante, vel voluntate vt principio. 1a.q.41.2.c.

22 Aliquis vult aliquid tripliciter, scilicet appetitu naturali, voluntate electionis, & vt in causa. 22ę.q.30.1.c.

Ob. 23 Aliquid potest esse volitum nunc & non prius dupliciter, scilicet vel quia incipit esse bonum, vel quia incipit esse cognitum. 1a.q.19.7.c.

Ob. 24 Id quo aliquis vult bonum uel malum, potest dici tripliciter, scilicet sensualitas inclinans in malum & ratio in bonũ potentia uolitiua, & actus eius. Primo & tertio modo differunt id quo aliquis uult bonum, & quo uult malum, sed secundo modo sunt idem. 2.d.39.q.2.2.o.

Obiectũ. 25 Obiectum uoluntatis est bonum. 1a. qu.48.5.c./.q.59.2.c./.2m./.3m./.q.105.4.c./.q.106.2.c./.12ę.q.1.6.c./.q.5.8.c./.q.8.1.o./.2.c./.q.9.2.c./.q.10.2.c./.q.20.1.c./.q.60.1.1m./.1.d.48.2.c./.1m./.2.d.3.q.3.2m./ d.21.q.1.3.c./.d.24.q.1.3.3m./.d.25.1.2m./.2.c./.d.38.L.medo.D./.d.39.q.1.2.c./.3.d.4.q.1.art.1.q.2.1m./.d.17.ar.1.q 3.c./.3m./.4m./.d.27.q.1.4.c./.d.33.q.2.art.2.q.1.3m./.4.d.49.q.1.art.3.q.1.1m./.ʒ̃.1.co.72.5m./.6m./.Libo.2.co.23.fi./.24.1m./.Lio.3.co.3.5m./.6m./.16.fi./.26.1m./ Poa.q.3.15.5m./.Ma.q.6.c./.6m./.Virt.q.1.5.c./.Quol.5.10.c. Amor. 222. inf.

26 Obiectum uoluntatis est bonum uniuersale. 1a. q.59.4.c./.q.80.2.2m./.q.82.4.c./.1m./.12ę.q.105.4.c./.12ę.q.1.2.3m./.q.2.7.8.c./.q.9.1.c./.3m./ 3.6 c./.q.10.1.c./.3m./.22ę.q.24.1.c./.q.25.2.c./.3a.q.19.3.c./.ʒ̃.3.co.23.9m./.Veri.q.24.7.c./.q.25.1.c./.3.c./.1m./.Ma.q.8.3.c./.q.16.8.c.fi./.Virt.q.4.2.c./ 1m. *Accidens.68.Actus.149.Amor.28.89.107.163.187.198.209.210.283.Appetitus.69.Artifex.4.Amor.222.inf.

27 Obiectum uoluntatis est bonum apprehensum. 1a.q.80.2.c./.1m./ q.82.3.2m./.4.c./.12ę.q.8.1.o./.q.13.5.2m./.qu.19.1.3m./.3.o./.5.10 c./.q.20.1.1m./.q.27.2.o./.q.76.1.3m./.22ę.q.4.7.c./.q.7.1.c./.2.1m./.q.8.4.c./.q.82.3.c./.1.d.48.4.c./.2.d.39.q.3.3.c./.ʒ̃.1.co.72./.74.princo./.81.2m./.95.2m./.Libo.2.co.24.1m./.27.1m./.Lio.3.co.26 fi./.85.1m./.2m./.88.1m./.107.6m./.7m./ Veri.q.22.9 6m./.Poa.q.2.3.3m./.q.10.2.c.fi./.Ma.q.3.3.c.p.inco./.Virt.qu.1.5.2m./.6.c./ 8.13m./.qu.2.3.12m./.Quol.3.27.c. *Beatitudo.104.105.

28 Voluntas naturaliter fertur in bonum secundum rationẽ. Virt.q.1.5.c./.1m./.2m. Bonitas.180. *Coactio.4.&c.Cognitio.5.Continentia.14.15.17.Damnatio.16. Dolor.11. Eucharistia. 214.

29 Bonum & finis est obiectum uolũtatis. 12ę.q.1.1.c./.2.3m./.3.c./.q.5.4.3m./ q.11.1.c./.22ę.q.4.1.3.c./.1.d.3.q.4.1.6m./.2.d.40.1.c./.ʒ̃.1.co.72.5m./.Lio.3.prio./.co 9.1m./.109./.Lio.4.co.19.1m./.Virt.q.2.3.c.prio./.Quol.8.19.c. prino. Appetitus.26.inf. *Finis.40.Furtum.10.

30 Voluntas potest uelle aliquid in ordine ad aliud, quia fertur in suum obiectum consequenter, ad apprehensionem rationis 22ę.q.58.4.2m. *Gratia 52.

31 Finis est obiectum uoluntatis. 1a.q.48.1.2m./.12ę.q.1.1.2m./ q.7.4.c./ q.9.3.c./.q.18.6.7.c./.q.19.2.1m./ q.20.1.c./.q.72.1.1m./.3.c.fi./.q.73.6.c./.22ę.q.8.8.c./.q.23.8 c./.q.110.1.c./.q.122.2.c./.quæ.180.1.c./.1.d.45.2.1m./.3.c.fi./.ʒ̃.1.co.72.5m. *Ignorantia.3.4.15.&c.Implere.

32 Bonum in communi, ultimus finis, & omne naturale uolẽti, est uelitũ naturaliter. 12ę.q.10.1.o./.22ę.q.34.1.c./ Con.3.co.109./.Veri.q.22.5.6.c./.q.24.7.8.c./ Ma q.2.3.2m./.q.6.c./.q.16.4.5m. *Iniustitia.7.Intentio.16.Mendacium.1.2.4.Miseria.4.Pœna.17.&c.33.&c.Possessio.9.Prælatio.22.

33 Cuiuslibet uoluntatis uolitum est duplex, scilicet principale, idest finis, & secundarium, idest ea quæ sunt ad finem. Sed uolitum principale est causa finalis uoluntatis distinctę realiter ab eo, non aliter nisi secundum modum significandi, non autem uolitum secundarium. 12ę.q.8.2.3 o./.1.d.45.2.1m./.2.d.24.q.1.3.3m./.Veri.qu.22.13.9m./.quæst.23.1.3m./.4.c.

34 Bonum & malum, sunt obiectum voluntatis. Primum quidem ad prosequendum, secundum autem ad fugiendum. 1a.q.20.1.c./.12ę.q.8.1.1m./.q 74.2.2m./.Con.3.co.10./.Ma.q.1.1.4m./.q.10.1.c./.Virt.q.1.2.3m. Voluntas. 60.

35 Mala fieri, non est uolitum per se, sed per accidens tantum, inquantum æstimatur bonum, ratione boni annexi. 1.d.46.2.2m./.Ma.q.3.12.c *Relatio.44.45.Sacrificium.15.

36 Qui uult bonum propter indebitum finem, uult bonũ sub ratione mali. 12ę.q.19.7.2m./.3m./.2.d.38.5.c./.d.40.2.o.

Du.1200. Immo uoluntas nihil uult, nisi sub ratione boni. 1a.q.19.9.c./.q.48.1.2m./.4m./.12ę.q.8.1.o./.q.73.8.2m.fi./.q.78.1.2m./.1.d.46.L.fi./.2.d.1.q.1.1.2m./.d.5.q.1.2.5m./.d.34.3.c./.d.35.5.4m./.L.prino./.d.37.q.3.1.3m./.Cont.2.co.40.7m./.Libo.3.co.4./.5./.107./.Veri.q.22.6.c.5m./.Ma.q.1.3.c./.q.3.12.o./.Ethi.lect.1.medo. b./.Phy.2.lect.5.fin. Respondeo. Dubio. 1200.

37 Finem vltimum respicit voluntas intendens, sed finem proximum respicit voluntas eligens a quo & accipit bonitatẽ. 2.d.40.2.c./.3m./.4.d.16.q.3.ar.1.q.2.3m./.Ma.q.2.2 3m.

38 Homo voluntate habituata ad finem indebitum, nõ potest semper actualiter omnia consideranda præcogitare. Veri. q.24.12.c. *Saluari.4.8.&c.Sermo.4.

39 Coniunctum principali uolito & cognitum, est uolitum ex consequenti, non autem per accidens. Sed improuisum tantum per accideus. Ma.q.3.12.4m. Timor.5.26.

40 Voluntas est flexibilis ad malum, non quidem secundum quòd est a Deo, sed secundum quòd est ex nihilo. Veri. qu.22.6.3m.

41 Deformitas peccati, est uolita, tantum propter aliud, idest propter aliquod bonum, cui est annexa Ma. q.3.12.o.

42 Voluntas adhęret alicui dupliciter, scilicet per timorem, & & per amorem. Secundum est principalius, quia est per se, sed primum est per aliud. Con.3.co.116.princo. *Votum.9.10.11.22.43.&c.

43 Voluntas tendit tñ in bonũ existens, uel in bonũ apparẽs, & sic tendit in nonens sub rõne boni. 1a. q.19.9.c./.q.82.2.1m./.12ę.q.6.4.3m./ q.8.1.o./.q.18.4.1m./.q.19.1.1m./.q.27.1.1m./.q.29.4.c./.3m./.q.74.1.1m./.q.77.2.c./.q.80.1.c./.1.d.46.2.2m./.2.d.3.q.3.2m./.d.7.q.1.1m./.d.25.1.2m./.3.5m./.d.38.5.3m./.d.39.q.2.1.c.fi./.3m./.d.41.q.2.1.1m./.d.43.1.1m./.4.d.49.q.1.ar.3.q.1.c./.d.50.q.2.ar.1.q.1.2m./.Con.1.co.95.2m./.Veri.q.14.2.c./.q.22.6.c./.5m./.6m./.q.24.8.c./.Ma.q.1.1.12m./.q.3.9.4m./.q.6.6m.

44 Voluntas secundum suam naturam est bona, ideo actus eius naturalis semper est bonus. Sed moraliter se habet ad bonum, & ad malum indifferenter. Ma. q.2.3.2m. *Christus.96.149.&c.

45 Operatio uoluntatis. s. uelle, nihil aliud est, nisi inclinatio uolentis in obiectũ uolũtis. 1a.q.82.2.c./.q.87.4.c./.q.105.4.c./.q.106.2.c./.qu.111.2.c./.12ę.qu.6.4 c./.Con.4.co.19./.Ma.qu.3.3.c.fi. *Abdicatio.Abraham.5.13.Accusatio.17.Actio.18.Actus.125 &c.137 &c.Adoptio.9.Aduocatus 5. Actus

46 Velle est actio manens in uoluntate, ideo non cogit intelligi esse aliquid existens in actu.ʒ̃.1.co.79.fi. *Agens.53.&c.95.103.Agere.12.14.Alienũ.4 &c.Amicitia.4.19.32.Amor 28.71.191.192.

47 A uoluntate procedit aliquid per modum operationis, non autem per modũ operat. Veri.q.4.2.7m./.q.10.9.7m./.Poa.q.10.2.11m./ Virt.q.1.8.13m.

48 Immo aliquid procedit a uoluntate utroque modo. 1a. q.37.1.c./.Con.4.co.19.3m./.4m. Respondeo Dubio.1201. *Anima 122.124.&c.275.Animal.51. Apparere.9. Appetitus.15.&c.63. Du.1201.

49 A Non est perfecta uoluntas, nisi sit talis, quæ opportunitate data operetur. 12ę.q.20.4.c.

49 B Voluntas non dependet ex aliquo corporali quo ad actum nec quo ad obiectum, quia capit obiectum ab intellectu, secundum quòd apprehendit aliquid sub ratione boni. 2.d.8.5.c. Intellectus.218. *Apprehensio 2.3.Ars.35.39.40.49.Artifex.2.&c.Assentire 1.2.3.7.Assimilatio.5.&c.10.Auditor.1.2.Aureola.13.22.23.25 Baptismus. 19.90.&c.125.128.&c.155.213.&c.Bartholomeus. Beatitudo.23.34.52.72.&c.92.&c.

50 Voluntas semel ad aliquid fixa, ab illo numquam diuelli potest, quin uel actu uel habitu in illo maneat, nisi per actualem dissensum ad illud in speciali, uel in genere.4.d 16 q.1.ar.2.q.1.c./.q.2.ar.1.q.1.3m. *Beatus.30.31.36.&c.Beneuolentia.1.Blasphemia.23.Bonitas.163.&c.196.230.&c.Campsoria.5.9.11.

51 Voluntas pro facto reputatur. 1a.q.64.2.3m./.12ę.q.20.4.c./ 3a.q.68.2.c./.2m./.3m./.4.d.17.1.prino. *Charitas.62.&c.

52 Oppositum uidetur dicere.2.d.43.3 3m./.L.fi./.4.d.25.q.3.ar.1.q.1.1m. Respondeo Dubio.1202. Du.1202.

53 Voluntas pro facto reputatur tam in bonis quàm ĩ malis, in iis quæ sunt omnino ab homine, & quo ad præmium essentiale, non autem in sacramentis, & quo ad præmium accidentale, ut in remissione pœnæ. 12ę.q.20.4.c./.22ę.q.81.6.1m./.3m.fi./.q.107.1.2m./.3a.q.68.2.c./.2m./.3m./.4.d 4.qu.3.ar.3.q 2.c fi./.d.15.q.2.ar.1.q.2.4m./.d.17.L.princo./.q.3.ar.5.q.2.2m./.d.20.q.1.1.3m./.q.3.2m./ Veri.q.24.1.1m. *Certitudo.1.9.15.Circuncisio.28.Coactio.4 & cetera.Cogitatio.6.11.12.

54 Sufficit bona uoluntas, ubi deest facultas, quia laus uirtutis, in uoluntate consistit, non autem in potestate. Et ideo deficere ab æqualitate quæ est medium iustitiæ, propter defectum potestatis, non diminuit laudem virtutis, si nõ fuerit defectus ex parte voluntatis. Et etiam in baptismo, apud Deum voluntas pro facto reputatur ei qui non habet tempus operandi. 22ę.quæ.81.6.1m./.quæst.106.3.5m./.q.107.1.2m./.3a.q.68.2.3m.fi./.4.d.4 q.3.ar.3.q.2.c.fi./.Veri.q.24.1.1m.

55 Omnes actus voluntatis reducuntur sicut in primam radicem, in id quod naturaliter vult. Virt.q.2.1.c. *Comparatio.1.Comprehendere.8.Communicatio.1.3.5.6.Cõclusio.1.Concupiscentia.3.12.Consensus.o.Contemptus.1.Contentio.1.2.Contritio.5.12.13. Corpus.44.Credere.1.3.5.Damnatio.16.&c.24.Datio 16.17.

56 Actus voluntatis præcedit actionem naturæ in diuersis, sed in eodem est econuerso. Poa.q.2.3.6m.

Ob. 57 Voluntas magis fertur in representatum, secundum vnam conditionem, quàm secundum aliã tripliciter, scilicet quia præponderat, præoccurrit cogitationi, & magis conuenit dispositioni hominis. Ma.q.6.c.fi. *Defectus.12.13.19. Deuotio.2.13.Deus.263.266.305 &c.409.410.421.Difficile.4.5.19.20.Discordia.1.2 Dolor.24.31. Dominium.4.&c.15. Electio.1.2.3.8.25.Eleemosyna.11.15.18.36.37.Æqualitas.8.Eucharistia.172.&c.189.213.&c.228. Experientia.1.9.11.Phantasma.8.Feruor.1.&c.Fides.1.24.57 80.86 89.90.143.Finis.40.Fomes.6.&c.Fornicatio.17.Fortitudo 5.Gratia.13 39.&c.52.87.116.127.Habere 2. Habitus.2.Hæresis.1.4.9.23.27.32.Homo.36.&c.Honestum.4.Ignorantia.o.

58 Voluntas non potest eodem modo se habere ad passiones corporales præsentes, sicut ad absentes, propter acerbitatẽ Veri.q.26.6.3m./.q.29.3.5m. *Imago.9.25.&c.39.Imperare.1.&c.8.&c Imperator.7.Incontinentia.8. Infidelitas.1.2.8.Infinitum.20.23. Iniustitia.7.Instans.18.19.Intellectualis 6.&c.Intellectus.191.&c.Intelligentia.2.Intelligibile.2.Intentio.2.&c.Inuoluntarium.1.2.3.5.Ioannes.4.9.

59 Omne illud cuius principium est voluntas, quantum in se est, potest esse & non esse, & potest esse tale vel tale, & potest esse tunc vel nunc 1a.q.41.2.c./.Poa.q.2.3.c./.quæst.3.13.c. *Ioseph.3.Ira.Irregularitas.2.3.Iudex.9.Iudicium.10.17.34.56.Iuramentum.21.24.Ius 12.Iustitia.7.14.36.&c.64.&c.Latro.3.Laus.2.Legislator.2.Liberalitas.10. Libertas.3.&c.Liberum.33.Magnificentia.4.5.Malitia.7.Malum.53.54 55.Maria.57.Martinus.

Ob. 60 Actus voluntatis & cuiuslibet appetitus tendit in bonum, & in malum, sicut in propria obiecta, sed in bonum tendit prius & per se, in malum vero secundario & per aliud, inquantum opponitur bono. 1a.q.20.1.c./.Ma.q.3.12.2m. Voluntas.34.Appetitus.28.&c. *Matrimonium.59.87.114.130.Melius.3.Mendacium.1.&c. Mendicitas. Meritum.8.28.29.30.31.32.36.57.58.62.76.Miseria.4.Misericordia.17.Mors.29.30.31.Mos.2.Natura.3.7.Naturale.21.24.Necessitas.32.Negligentia.3.Nicolaus.2.Nocere.7.Nolo. Nonuelle.Obedientia.4.5.6.12.29 Ommissio.5.

Ob. 61 Malum est in actu voluntatis ex obiecto. Non autem est in actu intellectus, quia intelligere mala, non est malum, sicut velle mala.2.d.39.q.1.2.c. *Oratio.1.92.94. Ordo.19.39.Ornatus.7.Paruipensio o.Passio.54.68.69.96.98.Paulus.6.Pax.1.Peccare.Peccatum.87.Pœna.7.17.&c.33.34.42. Pœnale.Pœnitentia.1.21.31.37.83.101.Perfectio.74.Perplexus 2.Petrus.1.Possessio.9.Præceptum.64.Prædestinatio.17.Prælatio.22.Processio.31.55.Protessio.3.Propositum.o.Prouidẽtia.6.36.Prudentia.37.Ratio.46.&c.

Ob. 62 Actus voluntatis est ad bonum, prosequendo illud, sed est ad malum fugiendo tantum. Primus dicitur voluntas, secundus vero dicitur noluntas. 12ę.q.8.1.1m./.2m. *Reclamare.Religio.13.Reprobatio.2.Resistere.3.Sapientia.43.Satisfactio.11.Seruitus.8. Simonia.1.2.28. Somnus.3. Spes. 30.Subiectio.3.5.Superbia.24.Temeritas.1.Tentare.1.2.Tribulatio.8. Vendere.17.Vitium.22.24.52.54.56.94.&c.163.&c.207.&c.Voluntarium.3.5.Votum.o. Vsura.2.37.62.89.90.111.148.160.161.175.177.191.194.205.216.226.236.246.248.251.255.257.258.284.287.303.305. Vti. o.

Ob. 63 Bonitas & malitia actus voluntatis, dependet ex obiecto tãtum, ex ratione, & ex lege æterna. 12ę.q.19.o./.q.21.1.o.

64 Actus voluntatis discordans a ratione recta, vel a ratione errante, vel concordans cum ratione errante, est malus. 12ę q.19.5.6.o. *Christus.136.149.&c.Zacheus.

Motus. 65 Voluntas nihil facit, nisi secundum quòd est mota per suũ obiectum. Veri.q.14.2.c. *Accidens.68.Adam.46.79.

Ob. 66 Voluntas non mouetur nisi a fine. 12ę.q.8.2.o./.Ma.q.6.c. *Affectio.o.Agens.3.13.&c.53.Agere.12.14.Amor.46. Angelus.u.Anima.122.127.Ardere.Assentire.1.2.3.Assimilatio 10.Assumere.59.Beatus.32.Bonitas.163.&c.169.230.&c.Charitas.25.&c.62.&c.82.&c.109.110.Cælum.158. Circulus.3.4.Consuetudo.2.

67 Voluntas potest moueri dupliciter, scilicet ab exteriori, i. ab obiecto, vel a representante illud, & ab intrinseco, idest vel a se, vel a causante eam. 1a.q.105.4.o./.q.106.2.c./.q.111.2.c./.12ę.q.9.4.o./.q.80.1.c./.Con.3.co 88./.89./.Veri.q.22.9.c./.Ma.q.3.3.c./.q.6.c./.4m./ 10m. *Credere.5. Delectatio.105.Dæmon.91.Deus.115.&c.Dolor.24.29.30. Fides.151.Fortitudo.5. Ob.

68 Aliquid mouet uoluntatem ex parte obiecti tripliciter, scilicet ipsum obiectum, proponens vel offerens obiectum voluntati, & persuadens rationi. 12ę.q.80.1.c. *Gratia.13.52.87.117.Homo.40.Inclinatio.2.Incontinentia.8.Ingratitudo.6.Intellectus.216.218.221.222.&c.228.Intentio.2.&c.Ira 21.38.Irascibilis.1.Libido. Malitia.7.8. Meritum.8.80.Obedientia.4.9.29.31. Ob.

69 Voluntas mouetur ab appetitu sensitiuo ex parte obiecti, quod uidetur conuenire uel disconuenire secundum dispositionem hominis per passiones. 12ę.q.9.2.o./.5.c.fi./.q.10.3.o./.q.75.2.c./.q.77.1.o./.Veri.q.5.10.c./.qu.22.9.3m./.6m. *Origenes.4.Passio.24.31.53.68.Peccatum.87.&c. Pollutio.2.&c.Pręcipitatio.1.Primi.2.Processio.34.43.55.Propositum.1.Purgatio.3. Quies.5.Ratio.56. Ob.

70 Oportet quòd voluntas moueatur ab aliquo exteriori dupliciter, scilicet ab obiecto, & quo ad exercitium primi actꝰ eius. 12ę.q.9.4.o./.q.17.5.2m./.q.103.1.1m./.Ma.quæst.6.c./.Quol.1.7.c. Ob.

71 A Voluntas non potest cogi. 1a.q.82.1.c./.12ę.qu.6.4.5.c./.2.d.25.q.1.ar.2.c.3m./.Veri.q.22.5.6.c.

71 B Nec mouetur necessario ab aliquo obiecto, quo ad exercitium actus, sed quo ad determinationem actus, mouetur ab aliquo obiecto, nõ autem ab omni obiecto, nec a passione, nec a Deo, sed tantum ab ultimo fine. 1a. quæstion.82.1.2.o./.12ę.q.10.o./.q.80.1.c./.Veri.q.22.6.o./.Ma.qu.6.c./.7m. *Scurrilitas.3.Spiritus.4.5.18.Virtus.241.

72 Voluntas mouetur a se, quia inquantum uult finem, est in actu, sed respectu eorum quæ sunt ad finem est in potentia 12ę.q.9.3.o./.4.c./.q.17.6.1m./.q.74.1.3m./.22ę.q.82.1.1m./.Ma.q.6.c./.20m./.Virt.q.2.5 c. *Votum.1.9.

73 Motus uoluntatis in contraria, sunt contrarii. Virt.quæst.2.3.8m.

74 Motus corporales hominis, non pertinent ad meritum uel demeritum, nisi secundum quòd a uoluntate quasi a principio causantur. Nec potest esse in natura, quòd uoluntas ad aliquid fortiter moueatur, quin sequatur aliqua passio in parte inferiori.4.d.9.ar.4.quæ.1.5m./.Veri q.26.7.c./.Ma.quæst.2.2.3m.

75 Motus carnis excitatus in dormiente, non subiacet uoluntati uigilantis. Nec reputatur quis euigilasse, quousque perfecte usum liberi arbitrii recuperauerit.4.distinct.9.artic.4.quæst.1.5m.

76 Voluntas distinguitur contra naturam, sicut una causa contra aliam, licet habeat modum naturæ, inquantum fundatur in natura. 12ę.q.10.1.1m./.q.51.1.1m./.Veri.quæ.22.5.c. *Angelus.459.& cetera.Animal.51.Appetitus.62.& cetera.Bonitas.171. Natura

77 Voluntas hominis, nec a natura, nec ex necessitate, mouetur ab appetitu inferiori. 12ę.q.10.3.b. *Coactio.8.

78 Voluntas non est determinata ad unum, sicut natura. Poa.q.3.13.c. *Cogitatio.6.Dæmon.24.&c.Infidelitas.8.

79 Immo uoluntas determinatur ad unum. Ma.quæst.3.3.5m. Respondeo Dubio.1203. Du.1203.

80 Voluntas non est determinata ad unum sicut natura, quia uoluntas sequitur formam uniuersalem, natura uero sequitur formam particularem. 1a q.41.2.c./.12ę.q.10.1.3m./.qu.13.1.c./ q.50.5.3m./.Poa.q.3.13.c./ Ma.q.6.c./.Opusc.3 co.96.Actio.44. *Intellectus.165.166.Meritum.29.

81 Voluntas autem determinatur ad unum, per consilium rationis, non autem necessario per aliquod agens extrinsecũ. Ma.q.3.3.5m. *Natura.7.

82 Voluntas est in suprema parte animæ, & pertinet ad uitam actiuam, & ad uitam contemplatiuam.3.d.3.qu.1.6m./.4.d.49.q.3.ar.5.q.3.1m./.2m. *Anima.320.Ars.39.49. Charitas.15.54.67.86.141.Cognitio.52.53.54.55. B.56. Deus.257.Intellectualis.6.Prędestinatio.17.Ratio.16.Sacrificium.40.Superbia.28.Christus.149.&c. Subiectum.

83 Voluntas dicta per essentiam, est in ratione dicta per essentiam, sed uoluntas participatiue sumpta, est in ratione per participationem. 3a.q.18.2.c./.1m./.3.d.17.ar.1.quæst.2 3m. *Finis.84.131.Imperare.8.&c.Intelligentia.2.Iustitia.66.79.81.

79. 81. Beatitudo. 94. & cetera. enten tio. 3.
¶Voluptas. Aqua. 5. Beatitudo. 45. 117. 135. Coruus. 2. Delecta tio. 77. Dæmon. 68. Dolor. 8. Epicurus. Felicitas. 2. Liberare. 1. Libido. Luxuria. 1. Mahumetus. Mel. 0. Princeps. 24. Prodigalitas. 3. Saraceni. Tabescere, Verbum, 72. Vita. 36.

Quando. 1 Peccatũ. ¶Vomitvs potest sine culpa procurari, de consilio medicinæ, in remedium languoris. 22ℰ. quæst. 148. 6. 2m./. quæst. 150. 2. 3m.

2 Multum comedere vel bibere propter vomitum, secũdum consilium medicinæ, non est peccatum, licet ebrietas non excusaretur a peccato. 22ℰ. quæst. 150. 2. 3m. *Eucharistia. 162. 196. 210.

3 Vomitus per ebrietatem vel voracitatem, est vitiosus, non autem si contingat infirmitatis causa. 3a. q. 83. 6. 7m.

¶Voracitas. Comessatio. Ebrietas. 6. Vomitus. 2. 3.

Quid. 1 ¶Votvm dicitur a voluntate, quasi a primo mouente rationem, ad promittendum. 22ℰ. q. 88. 1. 2m./. 4. d. 32. 4. c./. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 1. c. *Baptismus. 90. 91. 102. 133. 155. 179. 188. 213. &c.

2 Vouere est actus latriæ, seu actus religionis, licet actus aliarum virtutum sint materia eius. 22ℰ. q. 88. 5. o./. 6. c./. 2m./. q. 189. 2. c./. Con. 3. c°. 138. cum med./. Quol. 3. 12. c./. 3m./. Opusc. 17. c°. 12./. Opus. 18. c°. 11.

3 Votum est promissio deo facta. 22ℰ. q. 88. 1. o./. 2. 4. c./. 5. c./. 1m./. 7. 12. c./. q. 189. 3. c.

4 Votum est testificatio quædã promissionis spontaneæ, quæ debet fieri deo, de iis quæ dei sunt. 22ℰ. q. 88. 1. c. fi./. q. 189. 3. c./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 1. o. *Confirmatio. 38.

5 Ad votum tria de necessitate requiruntur, scilicet deliberatio, propositum, & promissio, in qua promissione perficitur ratio voti. Sed quandoque superadditur pronuntiatio oris, & testimonium aliorum, ad quandam confirmationem voti. 22ℰ. q. 88. 1. o./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 1. c. *Contritio. 1. 2. 3. 24. Cornelius. o.

6 Votum fit soli deo, licet fit de eo quod aliquando fit sanctis. 22ℰ. q. 88. 5. 3m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 1. c./. 4m. *Eucharistia. 272 277. Fructus. 17. Iepthe. Obligari. 3. Passio. 21. Propositũ. o.

7 Votum nihil habens necessitatis, per prius dicitur votum, quasi habens complete rationem voti, nõ autem votum habens aliquid necessitatis. 4. d. 38. q. 1. ar. 2. q 1. c. *Sacramentum. 105. Sanctificatio. 17.

8 Sub voto non cadunt peccata, nec indifferentia, nec necessaria absolute, nec propter finem, nisi vt voluntaria. Sed votum debet semper fieri, de meliori bono. 22ℰ. q. 88. 2. o./. 10. c./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 2. o./. ar. 4. q. 1. c./. 3m.

In cõi. 9 Expedit vouere, quia votum firmat voluntatem in bono. Nec tamen libertatem diminuit. Nec est periculosum de se, sed ex culpa m tantis voluntatem Sed assimilat beatis. 22ℰ. q 88. 4. o./. Cont 3. c°. 138 /. Quol. 3. 11. 2m. *. Apostoli. 18. Aureola 22ℰ.

10 Homo est sic liber, quòd potest aliqua vouere & facere, etiam contra pr ceptum Papæ. 22ℰ. q. 88. 12. 2m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. o. 1. c. *. Iacob. 5. 6. Iacobus. 2. Maria. 39. Pralatio. 5. Sanctificatio 17.

11 Vouere numquam conuenit Christo, quia Deus erat. Et habebat voluntatem firmatam, vt comprehensor. 22ℰ. q. 88. 4. 3m.

Diuisio. 12 Votum duplex, scilicet singulare, ideſt de ijs ad quæ non tenemur, & votum commune, i ſeſt de ijs ad quæ omnes tenentur. Et tale votum fit in baptismo. 4. d. 38. q. 1. ar. 2. q. 1. o.

13 Hæc diuisio, est diuisio analogi, quia ratio voti prius & complete conuenit voto singulari, sed incomplete voto cõmuni. 4. d. 38. q. 1. ar. 2. q. 1 c./. 1m.

14 Votum singulare duplex, scilicet votum simplex, & votum solenne. Primum est promissio sola, secundum vero est promissio, & datio. 22ℰ. q. 189. 2. 1m./. 5. c./. 4 d. 38. q. 1. ar. 2. q. 2. o./. q. 3. c./. 1m./. ar. 3. q. 2. 3. o./. Quol 3. 18. o./. Quol. 8. 10. o /. Quol. 10. 11. 1m.

15 Hæc diuisio, est diuisio totius potestatiui, quia ratio eius est complete in voto solenni, sed est imcomplete in voto simplici. 4. d. 38. q. 1. ar. 2. q. 2. c.

16 Votum solennizatur dupliciter tantum, scilicet per susceptionem ordinis sacri, & per professionem certæ regulæ. 22ℰ. q. 88. 7. o. /. 9 c. / 4. d. 38. q. 1. ar. 2. q. 3. o./ Quol. 3. 18. c./. Quol. 8. 10 c. fi.

17 Votum publicum dicitur dupliciter, scilicet publicum per se, ideſt habens aliquid annexum, quo venire debeat in publicum, & publicum per accidens, ideſt quod quandoque fit publicum. 4. d. 38. q. 1. ar. 2. q. 2. 1m./. q. 3. 4m.

Compa°. 18 Votum simplex est fortius vinculum matrimonio, ratione

eius cui fit, scilicet Deo, & ad quod ligat, scilicet ad continentiam, sed econuerso est quo ad modum, scilicet tradendo, quia per matrimonium trahitur actualiter vir in potestatem vxoris, non autem per votum simplex. 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 2. 1m.

19 Votum simplex impedit matrimonium contrahendum, sed non dirimit contractum. Non tamen potest petere debitum sine dispensatione ecclesiæ authoritate apostolica. Votum vero solenne, facit vtrumque. 22ℰ. q. 88. 7. b./. q. 189. 8. 3m./. 4. d 30. q. 2. ar. 1. q. 2. 1m./. d. 3 . q. 1. ar. 3. q. 2. 3. o./. Quol. 3. 18. o./. Quol. 8. 10. o./. Quol. 10. 11. o /. Opus. 17. c°. 12. *. Cibus. 7. Hæresis. 156. 157. Iuramentum. 16. 17.

20 Matrimonium & alia sacramenta, non diuiduntur per simplex & solenne, quia sine solennitate habent plene suum effectum virtute Dei. Non autem votum, quia efficaciam habet ex opere hominis. 4. d. 38. q. 1. ar. 2. q. 2. 4m.

21 Opus ex voto, est laudabilius, & magis meritorium, quàm opus sine voto. 22ℰ. q. 88. 6. o./. q. 189. 2. c./. 3a. q. 28. 4. c./. Cont. 3. c°. 138./. Quol. 3. q. 5. 2. 3m./. Opus. 17. c°. 12./. *. Matrimonium. 132. Vinculum. 1.

22 Opus ex voto, displicens, cum voluntate implendi illud, est magis meritorium, quàm opus placens sine voto, cæteris paribus. 22ℰ. q. 88. 6. 2m./. Quol. 3. 12. 3m./. Quol. 8. 11. fi. *. Virginitas. 2. 3.

Obligatio. 23 Virtus voti, est obligatio eius, quæ est maior in voto solenni, quàm in voto simplici, & quo ad Deum, & quo ad homines. 22ℰ. q. 88. 7. 1m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 2. c./. 2m./. 4m./. q. 3. c./. ar. 3. q. 3. c. *. Cibus. 7.

Du^m.1204. 24 Oppositum videtur dicere. Quol. 10. 11. 1m. Respondeo Dubio. 1204.

25 Votum simplex obligat. 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 2. 1m. *. Episcopus. 22. Fructus. 17. Habitus. 22.

Du^m.1205. 26 Immo non dirimit matrimonium contractum, & sic non obligat. 4 d. 30. q. 2. ar. 1. q. 2. 1m./. Quol. 10. 11. 1m. Respondeo. Dubio. 1205.

27 Votum obligat secundum intentionem vouentis, scilicet ad reddendum statim, vel ad certum tempus, vel cum conditione. 22ℰ. q. 88. 3. 3m./. q. 189. 3. 2m./. 4. c./. 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 1. 4m./. 6m./. 7m. *. Hæresis. 156. 157.

28 Quando aliquis timet rationabiliter perpetuum impedimentum implendi votum suum, tenetur non differre illud. 4. d. 38. q. 1. ar. 3 q. 1. 7m. * Iacob. 5. 6. Iuramentum. 16. 17. Matrimon um. 109 113. 132.

29 Obseruare votum, est de lege naturali, durante obligatione eius. Quæ cessat vel ex se, vel authoritate superioris, in ijs quæ in dubium vertuntur dispensantis vel commutantis. 22ℰ. q. 88. 10. 2m./. 12. 2m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. q. 1. 2m. *. Mendacium. 17. Oblatio. 6. Holocaustum. 4. Ordo. 102. 107. Peccatum. 249. Perfectio. 85. Professio. 2. 3. 4. 5.

30 Omne votum rite factum, obligat. Ideo transgrediens illud, peccat mortaliter. 22ℰ. q. 88. 3. o./. q. 189. 3. c./ 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q 1 o./. q. 3. 1m. / Quol. 3. 12. 3m./. 18. c./. Quol. 10. 11. c /. 1m./. Opus. 17. c°. 12.

31 Votum non potest esse de impossibili. Ideo si promissum fiat impossibile, tollitur obligatio ad illud. 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 1. 1m. *. Puer. 4. 5. Reniti. Vlus. 6. 7.

32 Perdens virginitatem quam vouerat, tenetur facere quod potest, scilicet tenetur continere, & pœnitere si perdidit ex culpa sua. Et similiter in alijs. 22ℰ. q. 79. 3. 2m./. q. 88. 3. 2m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 3 q. 1. 1m.

33 Nullus potest se ex voto firmiter obligare, ad id quod est in potestate alterius tantum. 22ℰ. q. 88. 8. o. /. 9. c. /. 2m. /. q. 189. 5. o./. 4. d. 32. 4. o. /. d. 38. q. 1. ar. 1 q 3. o./. Opus. 17. c°. 12.

34 Non habentes usum rationis, ut amentes, & pueri ante annos pubertatis, non possunt vouere. 22ℰ. q. 88. 9. c./. q. 189. 5. c./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 3. c./. ar. 2. q. 1. 4m

35 Puer ante usum rationis, non potest se obligare ad aliquid ex voto. Quo usu rationis habito, potest se obligare. Sed omne votum eius etiam votum religionis ante annos pubertatis, ideſt ante annos quatuordecim in puero, vel ante annos duodecim in puella, potest irritari a parentibus, & a tutoribus, non autem post annos pubertatis. 22ℰ. q. 88. 8. 2m. /. q. 189. 5. c. /. 4. d. 27. q. 2. 3. c. /. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 3. o. /. Opus. 17. c°. 12. /. c°. 13. 10m.

36 Filius etiam post annos pubertatis non potest aliquid vouere, quo ad res domesticas, sine consensu patris. 22ℰ. q. 88. 8. 2m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q 3. 2m.

37 Vouens

37 Vouens illud quod non est in potestate sua, non peccat, quia in eius voto intelligitur debita cõditio, scilicet si suis superioribus placuerit, vel si non contradicant. Qua conditione extante, tenetur implere votum. 22ℰ. qu. 88. 8. 1m./. 4m./. 9. b /. 2m./. 12. 2m./. q. 189. 5. 4m.

38 Fractio voti. est quædam infidelitatis species. Et ad fidelitatem pertinet seruare promissa. 22ℰ. q. 88. 3. c.

39 Votum pro operatione iudicatur, tam in bonis quàm in malis. 4. d. 17. L. prin°./. Quol. 2. 16. c. fi.

Pr.1206.40 Oppositum videtur dicere. 4. d. 25. q. 3. ar. 1. q. 1. 1m. Respondeo sicut Dubio. 1202.

Religio. 41 Omne votum temporale factum in sæculo, etiam votum crucis in subsidium terræ sanctæ, soluitur per ingressum religionis, sine alia dispensatione, quia votum religionis includit omnia vota, ratione perpetuitatis & obedientiæ. Nec singularitas conuenit ei, & onus religionis sufficit, & est quodammodo magis ampliatio voti, quàm voti commutatio. 22ℰ. q. 88. 12. 1m./ q. 185. 8 2m./ q. 189. 3. 3m./. 7. c./. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. q. 4. o./. d. 39. 4. c./. Quol. 3. 18. 2m. *Episcopus. 22. &c. Eremitæ. Hæresis. 157. Obedientia. 37. Peccatum. 257. Perfectio. 85. Professio. o.

42 Qui vouit religionem, vel qui vouit ire ad terram sanctam, non potest ponere alium pro se. Secus autem in aliis. 4. d. 38. quæst. 1. ar. 4. quæst. 3. 1m. *Religio. 4. &c. 35. &c. 40. 45. 62. 72. 77.

43 Si quis vouendo, prius cogitauit de religione communiter & post eligit vnam, tenetur simpliciter ad religionem. Ideo si non potest recipi in religione a se electa, tenetur aliã quærere. Si autem econuerso, intelligitur si velint. 22ℰ. quæst. 88. 3. 2m./. quæst. 189. 3. 2m./. 4. dist. 38. quæst. 1. artic. 3. quæst. 1. 6m.

44 Votum intesprætatiuum religionis, scilicet portantis habitum religionis vltra annum, si post tempus probationis remanserit in monasterio, obligat sicut votum religionis expressum ore, quo ad tria vota religionis principalia, scilicet obedientiæ, paupertatis, & continentiæ, non autem quo ad alia, quorum transgressio dissimulatur a prælatis. 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 1. 5m. *Sponsalia. 4.

45 Nullum votum religiosi est firmum, nisi de consensu prælati, quia nullum tempus est, in quo prælatus nõ possit eu in aliis occupare. 22ℰ. q. 88. 8. 3m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. qu. 3. 3m./. ar. 4. q. 4. 3m.

Pr.1207.46 Oppositum videtur dicere. 22ℰ. q. 88. 12. 2m./. Quol. 10. 10. 3m. Respondeo Dubio. 1207.

Coniugii. 47 In dispensatione domus, & in regimine uitæ, uxor est subiecta uiro, & non econuerso, ideo uir potest in talibus nouere sine consensu uxoris, & non econuerso. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 3. 4m.

48 Vir potest nouere peregrinationem, & assumere crucem in subsidium terræ sanctæ, sine consensu uxoris, non autem econuerso, quia satis probabile est, quòd uxor debeat uelle continere ad tempus subueniendo necessitati generalis ecclesiæ. 4. d. 32. 4. 1m./. Quol. 4. 11. o.

49 In fauorem negocii, pro quo crux datur, institutum est, quir possit absque cõsensu uxoris crucem accipere, sicut etiã posset domino suo terreno a quo feudum tenet, absq; uxoris consensu militare. 4. d. 32. 4. 1m.

50 Nec tamen in hoc omnino subtrahitur uxori ius suum, quia uxor potest eum sequi. 4. d. 32. 4. 1m.

51 Nec est simile de uxore ad uirum, quia cum uir debeat regere uxorem & non econuerso, magis debet uxor sequi uirũ, quàm econuerso. 4. d. 32. 4. 1m.

52 Si uxor nolit, uel nõ possit sequi maritum, propter aliquod legitimum impedimentum, & timeatur de incontinentia eius, non est confulendum uiro, quòd accipiat crucem, & dimittat uxorem. Quol. 4. 11 o.

53 Vxor cum maiori periculo castitatis discurreret per terras, quàm uir, & cum minori ecclesiæ utilitate, & ideo uxor nõ potest huiusmodi uota facere, sine uiri consensu. 4. distin. 32. 4. 1m.

54 Votum simplex continentiæ, dirimit sponsalia. 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 2. 1m.

55 Post uotum uirginitatis, non potest aliquis matrimonio consentire, sine peccato, siue uotum simplex, siue solenne sit. 4. d. 30. q. 2. ar. 1. q. 2. 1m.

56 Qui contrahit matrimonium post uotum simplex, consumando peccat mortaliter. Quo consumato, tenetur reddere debitum uxori, sed non potest debitum petere. Et si coniux moriatur, tenetur continere. 4. d. 38. qu. 1. ar. 3. q. 2. 3m./. 4m./. Quol. 3. 18. o./. Quol. 10. 11. o. *Debitum, 27. 28. 29.

57 Habens uotum simplex continentiæ, non peccat reddendo debitum uxori, & etiam petendo debitum, si ecclesia dispenset cum eo, auctoritate apostolica. Quol. 3. q. 7. 1. 1m.

58 Alteruter coniugum, ante copulam carnalem, potest altero inuito uouere religionem, & potest eam ingredi, non autem post copulam carnalem. 4. d. 27. q. 1. ar. 3. q. 1. 2. o./. d. 39. 4. 2m./. 1ℰ. Cor. 7. lec. 5. med°. K.

59 Et post uotum professionis, potest alter contrahere matrimonium cum alio, non autem prius. 4. distinct. 27. quæst. 1. ar. 3. q. 3. o.

60 Quando uterque coniugum ante copulam carnalem, pariter uouet continentiam, manet uinculum coniugii, quia neuter abrenuntiat, non autem quando alter coniugum tantum uouet eam. 4. d. 27. q. 1. ar. 3. q. 3. 1m.

61 Votum professionis in religione, reclamante eius uxore, nõ est uotum uerum. Non reclamante autem eius uxore, sed remanente in sæculo, est uotum uerum, sed suspenditur uotum ad tempus, uiuente uxore. 4. d. 27. L.

62 Professus in præiudicium coniugis, compellitur redire ad eam. Nec tenetur interim deserre tonsuram, nec habitum religionis, tum propter uituperium uxoris, tũ propter scandalum uitandum, qua uxore mortua, tenetur redire ad religionem. 4. d. 27. L.

63 Si ecclesia decepta est per falsos testes, in sententia diuortii, etiam post uotum professionis, uir restituetur coniugi. Et tenetur debitum reddere, sed non licet debitum exigere. 4. d. 35. 3m./. d. 41. L. fi.

64 Vota occulta coniugum de castitate, non sunt approbanda propter periculum, quia in iudicio ecclesiæ, non possunt probari. 4. d. 32. L. *Fornicatio. 14. 16.

65 Vnus coniugum non potest uouere continentiam, sine consensu alterius, sed peccaret, nec seruare deberet. 4. d. 32. 4. o. /. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 3. 4m. *Maria. 39.

66 Si uir expresse consentit in uotum uxoris de castitate, non potest reuocare uotum. Si uero dissimulauit, potest reuocare. 4. d. 32. L.

67 Alter coniugum dissentiens uoto continentiæ alterius, nõ peccat, ne præiudicet sibi. 4. d. 32. 4. 2m.

68 In uotis potest dispensari, in quantum in aliquo casu, illud quod cadit sub uoto, est simpliciter malum, uel inutile, uel impeditiuum maioris boni, non autem in quantum illud est de iure naturali uel diuino. 22ℰ. q. 88. 10. o./. 4. d. 38. q. 1. art. 4. q. 1. c./. 2m./. q. 2. o. Iuramentum. 16. 17. 22. Religio. 45. Dispensatio

69 Ea quæ cadunt sub uoto, obligant etiam ex lege naturali, & ex lege diuina, ideo non possunt dispensari. 4. d. 38. qu. 1. ar. 4. q. 1. 1m.

70 Dispensatio non est, cum absolute determinatur non esse seruandum. Commutatio autem uoti est, cum pro eo aliquid aliud imponitur. 22ℰ. quæst. 88. 10. c./. 4. dist. 38. quæst. 1. ar. 4. quæst. 3. c.

71 Votum potest ex causa rationabili commutari in aliud melius, uel in aliud minus periculosum, sicut & dispẽsari. 22ℰ. q. 88. 10. c. fi./ 1m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. q. 3. o.

72 In utroque autem requiritur auctoritas ecclesiæ, in persona Dei. 22ℰ. q. 88. 2. 3m./. 12. o./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 1. 4m./. quæst. 1. c./. 2m./. q. 4. o.

73 Votum uergens in periculum personæ, debet frãgi secure, si dispensatio non possit haberi. 22ℰ. qu. 88. 2. 3m./. 12. 2m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 2. 4m./. ar. 3. quæ. 1. 3m./. ar. 4. quæst. 1. b. 1./. 2m. *Vtile. 7.

74 Vota de rebus uanis & inutilibus, non debent dispensari, nec seruari, sed debent derideri, sicut uota de non pectinare caput in tali uel tali die, quia talia uota mulierum, sunt magis sortilegia quàm uota, & sunt reliquiæ quædam idolatriæ, secundum quam seruabantur dies & menses. Et peccant talia uouentes, quia cum infidelibus etiam nec nomina debemus habere communia, secundum Hieronymum. 22ℰ. q. 88. 2. 3m./. 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 2. 2m.

75 Papa habet plenariam potestatem dispensandi in omnibus uotis dispensabilibus, alii uero participatiue, secundum quòd Papa concedit eis. 22ℰ. quæstion. 88. 12. 3m. *Dispensatio. 20. Papa.

76 Solus Papa potest dispensare in uotis perpetuis, ut in uoto continentiæ & religionis, & in uoto crucis in subsidium terræ sanctæ, & in uoto peregrinationis ad transfretandum ad terram sanctam. Alii uero prælati possunt dispensare in aliis uotis, nisi Papa dispensationem sibi reseruet, sicut in uoto terræ sanctæ & similibus. 22ℰ. quæst. 88. 12. 3m./. quæst. 184. 6. c. fin./. quæst. 185. 4. c. fin./. quæst. 189. 7. c. * Elcemosyna. 11.

77 Si

77 Si prælatus diſpenſat ſine apparenti cauſa in votis, diſpenſatio prælati non excuſat vouentem in manifeſtis a culpa, ſicut ſi prælatus diſpenſaret cum aliquo, ſuper voto de ingreſſu religionis, nulla apparenti cauſa obſtante. 22ᵉ. quæſtion. 88. 12. 2ᵐ.

78 Si cauſa diſpenſandi in voto, ſit apparens, vel dubia, poteſt ſtari iudicio prælati diſpenſantis vel commutantis uotum. Non autem iudicio proprio, quia ipſe vouens non gerit vicem Dei, niſi forte in caſu, in quo id quod vouit, eſſet manifeſte illicitum, vel non poſſet opportune ad ſuperiorē recurrere. 22ᵉ. q. 88. 12. 2ᵐ.

79 In voto continentiæ, non eſt diſpenſandum propter periculum mortis corporalis, quia bonum continentiæ etiam ſine voto ē multo melius, quàm ſalus corporis. Et per alia remedia prouideri poteſt. 22ᵉ. q. 88. 12. 3ᵐ. /. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. quæſt. 1. 4ᵐ.

80 In voto continentiæ & religionis, per profeſſionem ſolenni zato, etiam Papa non poteſt diſpenſare, licet quidam iuriſtæ ignoranter contrarium dicant, quia periculis humanis obuiandum eſt per humana, & non per diuina. 22ᵉ. qu. 88. 11. o. /. q. 1. 86. 8. 3ᵐ.

80ᵇ. 1208. 81 Immo in voto continentiæ & religionis quantumcumque ſolennizato, vt alii dicunt probabilius, poteſt diſpenſari per Papam, ſi communis vtilitas totius eccleſiæ, vel vniuſ regni, vel prouinciæ, hoc requirat. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. quæſt. 1. 3ᵐ.

Reſpondeo Dubio. 1208. *Eremitæ.

82 In voto ſolenni continentiæ, ratione ſolennitatis cui annexa eſt eſſentialiter continentia, idest profeſſioni, non poteſt diſpenſari etiam per Papam, ſicut etiam non poteſt facere Papa, quòd ille qui profeſſus eſt religionem, non ſit religioſus, non autem ratione continentiæ & perpetuitatis. Poteſt tamen diſpenſari per Papam, ſi ſit annexa accidentaliter, ſicut non eſt eſſentialiter annexum debitum continentiæ ordini ſacro, ſed ex ſtatuto eccleſiæ. Vnde videtur quòd per eccleſiam poſſit diſpenſari in voto continentiæ ſolennizato per ſuſceptionem ſacri ordinis, non autem in voto continentiæ per profeſſionem ſolennizato, 22ᵉ. quæſt. 88. 11. o. /. q. 1. 86. 8. 3ᵐ.

Super Chriſtum 1 ¶ Vox ſuper Chriſtum in baptiſmo, transfiguratione, & oratione, fuit effectiue a tota trinitate, ſed repræſentatiue appropriatur patri. 3ª. quæſt. 39. 8. 2ᵐ. /. 16. 12. ſect. 5. med°. c. *Angelus. 6. 1. 440. Baptiſmus. 27. 52. 53. Bonitas. 140. Cantus. 1. 2. Damnatio. 18. Fides. 36. Iubilus. 1. Iudicium. 82. Litera. o. Logica. 13. Magnanimitas. 18.

Anima poteſt formare voces corporales, quia unitur corpori, non autem angelus, ſed angeli formant aliquid ſimile locutioni, inquantum formant ſonos in aere ſimiles vocibus humanis. 1ª. q. 51. 3. 4ᵐ. /. 2. d. 2. q. 2. 2. 5ᵐ. /. d. 3. q. 1. 6. 6. fin. /. d. 8. 4. c. fi. *Materia. 50. 51.

3 Ad formationem vocis, non eſt neceſſaria exſpiratio, nec inſpiratio, quia dum fiunt, non poteſt vox formari. 2. d. 2. q. 2. 2. 5ᵐ. /. Anima. 2. lec. 18. fi. *Mendacium. 13. Nomen. 31. 83. Oratio. 12. 13.

4 Ad vocem non ſufficit aer interior, ſed requiritur aer exterior, cuius conſtractione & motu, ſonus deferatur. 2. d. 2. q. 2. 2. 5ᵐ. /. Anima. 2. lec. 18. fi. *Organum. 5. Prophetia. 57. Senſus. 37. Status. 13. Timor. 36.

5 Animalia non reſpirantia, & inſtrumenta muſicalia, non habent vocem, niſi ſecundum ſimilitudinem. Anima. 2. lec. 18. princip°.

6 Nomen non conuenit voci, niſi ſecundum quòd facit noti tiam de re, quia dicitur nomen, quaſi notamen. 4. diſt. 3. art. 2. q. 1. 9ᵐ.

7 Ipſe voces a Phyloſophicis auctoribus magis referuntur ad deſignandum res aliquas determinate, ſcilicet has uel illas, in aliquo genere rerum. Opuſc. 73. c°. 1. *Tremor. 2. Tuba. 3.

8 Aliquando ipſam uocem, quæ ex uocis ſue proprietate ali quid generaliter & univerſaliter ſignificat, ad aliquam rem ſpecialem ipſe phyſicus deſignandam determinat. Et hoc eſt aliquando per ſimilitudinem aliquam, & aliquando per contrarium. Opuſc. 73. c°. 1. *Verbum. 17. &c. 33. &c. 64. &c. Veritas. 19. 23. Vocale.

9 Voces non ſignificant ſpecies intelligibiles, ſed ſignificant ea quæ ſibi format intellectus ad iudicandum de rebus exterioribus. 1ª, quæſtion. 85. 2. 3ᵐ. /. Opuſc. 9. quæſtion. 1. /. Opuſc. 53.

10 Cum frequenter a phyſico uel logico non inſtituantur uoces ſignificantes ſecundum numerum rerum, contingit q phyſicus & logicus, una uoce, res plures deſignat, & ſic fit æquiuocatio uocum. Opuſc. 73. c°. 1. /. Ethi. lect. 7. fin.

11 Vnitas uel diuerſitas uocis ſignificatiuæ complexæ uel incomplexæ, non dependet ex unitate uel diuerſitate rei ſignificate, ſed ex unitate uel diuerſitate uocis & intellectus. Quol. 4. 17. c.

12 Secundum quòd Deus laudatur mente & uoce, eſt morale. Pſal. 23. prin°. a. fi. *Oratio. 12. &c.

¶ Vpupa nidificat in ſtercore fetenti paſcitur ſimo. Gemitum pro cantu ſimulat. Et ſignificat triſtitiam ſæculi. 22ᵉ. quæ. 102. 6. 1ᵐ, fin. Animal

¶ Vrbanus. Poſſeſſio. 7.

¶ Vrbs. Antonomaſia. o. Ciuis. o. Princeps. 4. Rex. 9. Roma.

¶ Vrceolus. Acolitus. 1. 2. 3. Character. 42. Subdiaconus. 1.

¶ Vrere. Actio. 22.

¶ Vrgere. Coactio. o. Cogere. Compelli. Euchariſtia. 222. 223. 224.

¶ Vrias ſacerdos dicitur teſtis fidelis, uel propter auctoritatē ſacerdotii, & non propter bonitatem uitæ, uel quia fidē dignus habebatur a rege. Iſa. 8. prin°. a. B. Quid

¶ Vrina. Medicus. 12. Reſurrectio. 23. Sanitas. 6. Timor. 38.

¶ Vrſa. Arcturus.

¶ Vrſus, & Leo, ſunt animalia ſæua. 2ª. quæſtion. 72. 2ᵐ. Beſtia. Rugitus.

1 ¶ Vsia poteſt dici omne quod eſt in genere, ſiue uniuerſale, ſiue particulare. 1. d. 23. 1. 1ᵐ. *Aſſumere. 26. Quid

2 Hæc propoſitio, Filius Dei in ſua uſia, ideſt eſſentia, naturam noſtram a nobis aſſumpſit, eſt loquutio impropria. Sed ſic eſt exponenda. Aſſumpſit naturam noſtram in ſua uſia, ideſt ut eſſet unita ſuæ uſiæ in una perſona. Opuſc. 1. c°. 19. *Iposthaſis. 5.

¶ Vſioſis. Iposthaſis. 5.

¶ Vſtio. Panis. 1.

¶ Vſualis. Sepultura. 14. Quid

1 ¶ Vsvra. Circa materiam uſuræ, neritatem declarare, & dubia elucidare, quantum Deus donauerit, & noſter labor, co namine patteris inueſtigationis noſtræ, attingere poterit, hoc opere propoſitum noſtrum eſt. Opuſcul. 73. prolo. princip°.

2 De uſura ueritatem ſcire uolentes, neceſſe habent prius intellegere, quid nomine uſuræ ſignificecur apud auctores. Opuſ. 73. c°. 1. prin°.

3 In primis inquirendum eſt, quid nomine uſuræ ſignificetur, & quot modis accipiatur apud doctores. Opuſ. 73. prolo.

4 Vſuræ nomen ſecundum grammaticos, ab uſu dicitur. Et ſignificat primo ſuo intellectu, rem quæ per uſum alicuius acquiritur, ſicut raſura ab actu radendi, & tonſura ab actu tondendi eſt dicta. Opuſ. 73. c°. 1. princ°.

5 Nomen uſuræ accipitur a naturalibus uel moralibus philoſophis, & ab auctoribus diuinis, ad deſignandum rem determinatam, ex uſu rerum prouenientem, ſecundum quandam ſingularem uſus rei rationem. Ma. q. 13. 4. c. / Opuſc. 73. c°. 1. /. c°. 2. princ°.

6 Vocant doctores uſuram, omnem ſuperabundantiam cuiuſlibet rei, quam parit uſus ſimilis ei a quo primo dicitur uſura. Ma. q. 13. 4. c. /. Opuſ. 73. c°. 1.

7 Quia talis ſuperabundantia, aliquando oritur ex uſu contra legem, aliquando uero ex uſu legaliter, ideo & nomen uſuræ in ſcripturis ſacris, multipliciter accipitur, ſcilicet aliquando in malo, ſicut quando fit ex uſu contra legem, aliquando uero in bono, ſicut quando fit ex uſu legaliter. Opuſc. 73. c°. 1.

8 Vſura in euangelio metaphorice accipitur, ſcilicet pro ſuperexcellentia bonorum ſpiritualium, quam exigit Deus, uolens ut in bonis acceptis ab eo ſemper proficiamus. quod eſt ad utilitatem noſtram, & non eius. 22ᵉ. qu. 78. 1. 1ᵐ. /. Ma. q. 1 2. 4. 1 6ᵐ.

9 In bono inuenitur nomen uſuræ acceptum tripliciter, ſcilicet quando eſt ſecundum legem diuinæ charitatis, quando eſt ſecundum legem fraternæ charitatis, & quando eſt ſecūdum legem iuſtitiæ & æquitatis. Opuſ. 73. c°. 1. fi.

10 Primo modo, uſuræ nomine deſignatur ſuperabundantia præmiorum in futura uita, reſpectu meritorum uitæ præſentis. Secundo modo ſuperabundantia meritorum præſentis uitæ, reſpectu gratiæ datæ. Tertio modo ſuperabundantia pœnarum iuxte debitarum, reſpectu culpæ præſentis. Opuſ. 73. c°. 1. fi.

11 Hiis tribus modis, dicitur uſurra ſpiritualis, magis quàm corporalis. Opuſ. 73. c°. 1. fi.

12 Alio modo dicitur uſura ſuperabundantia rerum corporalium

lium & tempo alium, ſecundum quam nomen vſuræ ſignifi at vitium quoddam de genere auaritiæ, quod dignit cupiditas, quæ radix eſt omnium malorum. Et ſecundum iſtū modum accipiendi nomen vſuræ, condemnatur vſura a doctoribus communiter. Opuſ. 73. c°. 1. fi.

13 Cum ſuperabundantia ſit extremum, reſpectu alicuius æqui & iuſti, dicit im in moribus, oportet quòd æquum & iuſtum in moribus ſint determinata in rebus, ex quibus ſuperabundantia innaſcatur quæ vocatur vſura. Opuſcul. 73. c°. 2. prin°.

14 Nomen vſuræ, ſecundum quòd ipſa vtuntur doctores ſacræ doctrinæ in condemnationem, ſignificat ſuperabundantiam ſiue incrementum ex vſu alicuius rei prouenientis. Ma. q. 13 4. c. /. Opuſ. 73. c°. 2. princ°.

15 Vſura eſt quicquid præter ſortem accidit, ſine iuſto titulo, ſiue ſit in mutuis, ſiue in contractibus alijs. Ma. q. 13. 4. c. /. Opuſ. 73. c°. 8. prin°. *Alienum. 4. &c.

16 Vſura eſt precium pecuniæ mutuatæ, vel cuiuſcumque rei, cuius vſus eſt conſumptio, vel diſtractio eius. 22ᵉ. quæſt. 78. 1. c. /. Ma. quæſt. 13. 4. c. /. Quol. 3. 19. c. /. Opuſc. 73. c°. 1. o. *Auaritia. 13.

17 Accipere precium pro priſcipali vſu pecuniæ, qui eſt diſtractio eius, eſt vſura. Non autem pro ſecundario vſu eius, ſcilicet ad oſtentationem, vel in pignus. Sed in uſu vſurarii eſt econtrario. 22ᵉ. q. 78. 1. 6ᵐ. /. Ma. q. 13. 4. 15ᵐ. *Iudæi. 11. 18. 30. 46. Præceptum. 139.

18 Vſura ſecundum ſe eſt iniuſta, contra legem naturæ, & peccatum mortale, quia idem bis venditur, vel venditur id, quod non eſt. 22ᵉ. q. 78. 1. o. /. 3. d. 37. 6. o. /. Ma. quæ. 13. 4. o. /. Quol. 3. 19. o. /. Opuſ. 73. c°. 4.

Materia. 19 Cum iure naturali, omnis res quæ in vſum hominis venit, ex natura vſus minuatur magis quàm incrementum, pariat, & maxime in materia eris hoc appareat, ideo & vſura ſecundum rationem propriam dicta, eſt res quæ ex vſu eris acquiritur. Opuſ. 73. c°. 1. *Auaritia. 13.

20 Dicunt phyloſophi, vſuram dictam, quaſi vſu æris acquiſitam. Dicitur enim vſura ab uſu, eo ſcilicet quòd pro vſu pecuniæ, precium quoddam accipitur, quaſi ipſe vſus pecuniæ mutuatæ vendatur, Ma. quæſt. 13. 4. 6. princip°. /. Opuſc. 73. c°. 1.

21 Theologi conſiderantes iuſta & iniuſti rationes, ſubtilius exponentes nomina, hæc deſignantia, large extendunt huius nominis ſignificationem, ad incrementa quæ prouenient ex vſu omnium rerum, per ſimilem vſum & rationē, & non tantum pecuniæ. 22ᵉ. q. 78. 1. 2. o. /. Ma. qu. 13. 4. c. /. Quol. 3. 19. c. /. Opuſc. 73. c°. 1. o.

22 Significat primo nomen vſuræ incrementum quod parit, pecunia ex vſu ſuo, ſecundario autem etiam ſignificat ſuperabundantiam quam parit quælibet res ex vſu ſuo ſim li cum vſu pecuniæ. 22ᵉ. q. 78. 1. c. /. Ma. q. 13. 4. c. /. Quol. 3. 19. c. /. Opuſ. 73. c°. 1. o.

23 Materiam vſuræ propriam ſecundum auctores, inuenimus determinatam tribus conditionibus, ſcilicet numero, pondere, & menſura. Opuſ. 73. c°. 2. prin°.

24 Omne quod in vſum hominis venit, determinabile, numero, pondere, & menſura, eſt proprie & per ſe materia vſuræ. Opuſ. 73. c°. 2. princ°.

25 Non tantum pecuniæ, ſiue numiſmata, dicunt materiam vſuræ, ſed etiam omnes res quæ numero, pondere, & menſura determinari poſſint, & in vſum hominis, veniunt. Opuſ. 73. c°. 2. prin°.

26 Simpleres ex quarum vſu dicitur innaſci ſuperabundantia damnabilis, determinatæ nō eſſent, in ratione iuſti & æqui, nec ipſa ſuperabundantia determinari poſſet, in ratione iuſti & inæqui. Opuſ. 73. c°. 2.

Species vſuræ. 27 Sunt autem ſpecies vſuræ corporalis ſecundum leges, communiter dux, ſcilicet vna quæ dicitur communiter vſura ſortis, quæ eſt quando incrementum ex ſorte mutuata tantum quæritur, alia quæ dicitur v. u. a vſurarij quæ proprie dicitur reprobum fœnus, quæ etiam homines reddit infames. Et hæc dicitur vſura vſurarum, quia etiam ipſe vſuræ quæ ſorti accidunt, alias vſuras pariunt ſecundum proportionem ad partum ſortis. Opuſ. 73. c°. 2.

28 Sunt etiam duo modi vſurarum alij a prædictis a iure condemnati, ſcilicet vſura quæ dicebatur centeſima, quæ per annum æquabatur ſorti tantum, alia vero dicebatur semiſſa, ab emi, quod eſt medium, & olon, quod eſt per totum annum, quia per annum partiebat medietatem ſortis tantum. Opuſ. 73. c°. 2. fi.

Decima 29 Cum videamus ſuperabundantias particulares ex multis rebus, quæ nec nomen, nec vitium tenēt vſuræ, vt ea quæ multiplicantur ex ſeminibus, & etiam quæ aliqui lucrantur humanis laboribus licitis, & iuſtis contractibus, declarandi ſunt actus, per quos & in quibus ſuperabundantia rerum, nomen & vitium vſuræ ſibi acquirat. Opuſc. 73. c°. 3. princ°.

30 Quod autem principaliter, ex actu & per actum commutatiuæ iuſtitiæ, qui dicitur mutuo rem dare vel accipere, ſuperabundantia nomen & vitium habeat vſuræ, probatur per doctores ſacræ ſcripturæ. Opuſc. 73. c°. 3. prin°.

31 Cum de vſura ſit ſermo, ſecundum quòd dicit incrementum ex vſu, alicuius rei elicitum, attendendum eſt, quòd vniuſcuiuſque rei poſſeſſe ab homine, duplex poteſt eſſe vſus, ſecundum Phyloſophus, ſcilicet vnus & proprius eſt ipſius rei vſus, quo ipſa res refertur ad neceſſitatem humanæ vitæ, vt calciamenti calciatio, alius eſt vſus non proprius rei, licet per ſe iuſtus, ſed quo per ipſam rem, commutatiuæ acquiritur alia, vt calciamenti commutatio per venditionem, vel per permutationem, vt cum pecunia vel alia res per ipſam acquiritur. Opuſc. 73. c°. 3.

32 Cum vſus primo modo dictus, per finem ſibi conuenientem determinetur, eo quòd omnia quæ poſſideri poſſunt propter hominis vtilitatem & vitam, facta ſunt & creata, conſequitur quòd omnis exceſcentia rerum, ex vſu huiuſmodi rerum genita, boni rationem habet, & non mali de ſe, Propter quod ex tali vſu, vſura quæ eſt exceſcentia habens rationem mali per ſe, non innaſcitur. Opuſcul. 73. cap°. 3.

33 Eſt ergo conſequens, quòd ex vſu rei, ſecundo modo dicto, qui eſt ex commutatione rei ad alterum, aliquando eſt vſura. Opuſc. 73. c°. 3.

34 Hic autem modus, adhuc dupliciter contingit, ſcilicet quia, aut eſt ad finem conuenientem, aut præter finem conuenientem, Opuſ. 73. c°. 3.

35 Si primo modo, hoc contingit dupliciter, ſcilicet vel per modum liberalitatis ſolum, vt in datione gratuita, eo quòd liberaliter transfertur ad alterum poſſeſſio rei & vſus eius, vel per modum æquitatis & iuſtitiæ, vt quando aliqua res & vſus eius, commutatur & transfertur per adæquatione iuſtam alterius rei, vel vſus eius, ſiue ſit pro numiſmate, ſiue pro alia re, ſiue pro labore corporali. Et iſti duo modi, de ſe nullam pariunt excreſcentiam, & omnis ſuperabundantia, ex vſu rerum per modos prædictos innata in relatione ad finem conuenientem, caret ratione vſuræ. Opuſcul. 73. cap°. 3.

Mala. 36 Si autem ſit præter finem conuenientem, vel præter modū debitum, eſt vſura. Opuſ. 73. c°. 3.

37 Opportet quòd ratio vſuræ inueniatur primo & per ſe, in actu aliquo prædictorum, inquantum caret modo debito, vel fine conueniente, vel vtroque. Opuſ. 73. c°. 3.

38 Specialis igitur ratio vſuræ, ſecundum quòd conſideratur vt vitium, non erit temper ex relatione ad finem, quia poteſt quis vſuras quærere, ſicut & furari, vt habeat neceſſaria vitæ humanæ, ſed non propter hoc excuſatur a vitio vſu ræ vel furti, ſed ex modo indebito circa aliquem vſum rerū accidit aliquando ratio vſuræ. Opuſ. 73. c°. 3.

39 Illa ſuperabundantia quę ex collatione gratuita accidit, nō habet vitium, nec corrumpit liberalitatem, alias non fuiſſet collatio gratuita. Opuſ. 73. c°. 3.

40 Illa etiam ſuperabūdantia, quæ ex iuſta permutatione ſeu venditione accidit, non habet vitium inæquitatis, alias nō fuiſſet permutatio vel venditio iuſta. Opuſ. 73. c°. 3.

41 Illa vero ſola ſuperabundantia, quæ ex mutuo ratione mutui procedit, liberalitatem ſimul & iuſtitiam corrumpit, liberalitatem quidem, quia mutuum gratuitum fieri debet, de natura mutui, quia mutuum datur, quando meum vel tuum mihi vel tibi datur, iuſtitiam vero corrumpit, quia dati redditio deſignatur, & vbi plus redditur, inæqualitas partiū. Opuſ. 73. c°. 3. fi. /. c°. 7.

42 In ſolo actu mutui, circa commutationem rerum, primo, & per ſe in eſt ratio vſuræ, ſecundum quod a doctoribus proprie accipitur vt ſuperabundantia ex vſu rerum conſequentibus. Opuſ. 73. c°. 3 fi. /. c°. 7.

43 Inuenitur vero ſimilitudo vitii huius, & in aliis contractibus, per quandam aſſimilationem ſuperabundantiarum ad hoc vitium. Opuſ. 73. c°. 3. fi.

44 In omni enim actu hominis, malum accidit aut natura, aut lege. Natura, quando præter naturam actus factus, ad finem conuenientem naturæ non refertur. Lege vero, quādo contrarium ſit legi ſcriptæ, vel infuſæ. Et vtroque prædictorum modorum inuenitur malum in vſura. Opuſc. 73. c°. 4. princ°.

VI

45 Si proprius vſus rerum, ad finem conuenientem determinetur per naturam ipſarum, etiam commutatio ipſarum, quæ iuuenta eſt propter vſum proprium ipſarum, ad eundem finem referri debet de natura ipſius. Sed ſi fiat præter finem conuenientem, & non referatur ad finem propter quem eſt, erit de natura ſua habens rationem mali, vel vſuræ. Opuſc.73.c°.4.prin°.

46 Vbicumque ſit permutatio rerum, propter augmentationē ipſarum vel multiplicationem, iam ſit præter finem conuenientem, vt in vſura. Opuſ.73.c°.4.prin°.

47 In vſura in infinitum augmentatio rerum intēditur, quia quanto magis acquiritur, tanto magis intenditur, & magis rationem infiniti habet, ſecundum Philoſophū. Opuſ.73.c°.4.prin°.

48 Cum vſura dicat ſuperabundantiam & incrementum, ex vſu rei productum, neceſſario dicēt id quod eſt præter finēm commutatiuæ naturalis, quæ tantum eſt propter neceſſitatem vitæ humanæ, quæ de ſe finita eſt in ſuis indigentiis. Opuſc.73.c°.4.

49 Hanc rationem ponit Phyloſophus, non tantum in vſura proprie dicta, quam vocat tokon, ideſt partum numiſmatis, ſed etiam in omni commutatiua in qua tantum lucrum, & multiplicatio rerum intenditur propter ſe, & non propter neceſſitatem vitæ. Opuſ.73.c°.4.

50 Tranſlatiuam dicit Phyloſophus, alteram commutatiuam, per quam res tranſfertur de vno ad aliū, non propter proprium vſum rerum, & neceſſarium vitæ, ſed ſolum gratia lucri, vt ſemper multiplicentur diuitiæ, vt in vſura. Opuſc.73.c°.4.

51 Quia translationis huius gratia, factum eſt numiſma, ideo huiuſmodi vitium magis apparet in tranſlatione numiſmatum pro multiplicatione ipſorum. Et ideo ſequitur, quòd non eſt ſecundum naturam translatio huiuſmodi quæ eſt ad congregandum pecuniam, per translationem pecuniæ, vt in vſura. Opuſc.73.c°.4./.c°.14.

52 Talis commutatio, dicitur oboletica, ideſt ubi datur obolus, ideſt paruum pondus & determinatum pro alio eiuſdē generis ad augmentum. Opuſc. 73. c°. 4.

53 Et hæc commutatio odio habetur, quia ab ipſa fit poſſeſſio numiſmatis, & vſus eius, ad aliud ad quod non eſt factum per naturam, quia factū eſt translationis gratia, ideſt vt per ipſum fieret translatio aliarum rerum, ſecundum q̄ ad uitam neceſſariæ ſunt, & non ſecundum quòd ad congregationem & ad affectum ſunt auaritiæ. Opuſcul. 73. cap°. 4.

54 Phyloſophus deſcendit ad huiuſmodi lucra, ſecundum q̄ ſpecialiter fiunt per vſuram proprie dictam, quam vocant tokon græce, ideſt partum latine, eo quòd numiſma ſeipſum parit in vſura, ideſt quia per translationem ſuipſius multiplicatur & augmentatur. Opuſ.73.c°.4.

55 Maxime præter naturam & rationem, iſta pecuniarum acquiſitio eſt, ſcilicet quæ eſt per tokos, ideſt in mutuo pecuniæ pro augmento pecuniæ, ſecundum Phyloſophum. Et dicit maxime, reſpectu illius acquiſitionis quæ fit in cōtractibus aliis cauſa cupiditatis tantum, quæ mala eſt, & cōtra naturam. Sed adhuc peior eſt quæ fit per exercitium turpitudinum corporalium. Sed iſta eſt maxime contra naturam, quia obligat reum ad reſtitutionem acceptorū, quod non faciunt alii duo primi modi. Opuſ.73.c°.4.

56 In vſura etiam malum incidit ſpecialiter, propter naturam actus proprii ex quo incidit, qui eſt dare mutuo, qui eſt actus liberalitatis & gratiæ. Opuſ.73.c°.4.

57 In vſura acquiritur & poſſidetur, quòd iuſte poſſideri non valet, & ſic peccatum generat, in acquirente vel poſſidente. Opuſc.73.c°.4.

D^m.1209. A. Immo accipere vſuram, in præmium a Deo promittitur. 22ℭ.q.78.1.12^m. *Reſpondeo Dubio.1209.* A.

58 Quod autem ab extraneis, iudæi vſuram acciperent, non fuit eis conceſſum quaſi licitum, ſed permiſſum, ad maius malum vitandum. 22ℭ.quæſt.78.1.12^m./.4.d.33. quæſt.2. art. 2. quæſt. 2. c.

59 In vſura eſt res facta ſua de non ſua, ſine iuſto titulo, & per fraudem rei non ſuæ. Opuſc.73.c°.4.

60 Quando res per ius naturæ deuoluitur a patribus vel parētibus in filios vel hæredes per mortem, hic modus non eſt in translatione vſuræ. Opuſ.73.c°.4.

61 Quando per ius gratiæ & liberalitatis dominus rei, dat gratis alteri quod ſuum eſt, hoc non valet excuſare ab vſura, eo quòd vſurarium vocamus eum, qui non mutuat gratis, ſed pro ſpe alicuius incrementi, quod tunc accipit, vel ſperat accipere. Opuſc.73.c°.4./.c°.7.

VI

62 Licet accipiens mutuo, libenter det mutuanti aliquod incrementum, vel dare velit, tamen ex parte accipientis, vel ſpirantis huiuſmodi incrementum, tollitur ratio gratiæ & liberalitatis, quāntum ad ipſum a quo eſt actus huiuſmodi. Et ideo non fit ſuum, iure liberalitatis ſquod accipit, quantum eſt ex parte ipſius accipientis. Opuſcul. 73.cap°. 4./.7./.15^m.

63 Mutuans poteſt exigere recompenſationem eorum tantū, quæ pecunia non menſurantur, puta beneuolentiam, & amorem eius cui mutuauit, vel aliquid huiuſmodi. 22ℭ.q. 78. 2. 0.

64 Et poteſt deducere in pactum recompenſationem damni per quod ſubtrahitur ſibi aliquid quod debet habere. Hoc enim non eſt vendere vſum pecuniæ, ſed damnum vitare. Et poteſt eſſe, quòd accipiens mutuum, maius damnum euitet, quām dans incurret. Vnde accipiens mutuum, cum ſua vtilitate damnum alterius recompenſat. 22ℭ.q. 78. 2. 1^m.3.c./.Opuſc.73.c°.7./.c°.14.

65 Recompenſationem vero damni quod conſideratur in hoc quòd de pecunia non lucratur, non poteſt in pactum deducere, quia non debet vendere id quod nondum habet, & poteſt impediri multipliciter in habendo. 22ℭ. quæſtion. 78. 2. 1^m.

66 Nec quicquid de pecunia vſuraria aliquis lucratus fuerit, quia id quod de tali re eſt acquiſitum, non eſt fructus huiuſmodi rei, ſed humanæ induſtriæ, niſi forte per detentionem talis rei, alter ſit damnificatus amittendo aliquid de bonis ſuis. Tunc enim lucrans tenetur ad recompenſationem nocumenti. 22ℭ.q.78.3.0.

67 Et tenetur mutuans computare in ſortem, vſum venalem pignoris. 22ℭ.q.78.2.6^m.

68 Sed non poteſt deducere in pactum, vt ſibi remutuetur, ſed poteſt recipere mutuum ſine obligatione. 22ℭ. quæſtion. 78. 2. 4^m.

69 Et poteſt ſperare munus gratuitum, non ex pacto tacito vel expreſſo, quia dat de ſuo, non autem ſimoniacus. Ma. q.13.4.13^m./.Opuſ.21.q.4.

70 Et poteſt accipere munera gratis oblata, non autem cum pacto tacito vel expreſſo. 22ℭ.q.78.2.0./.Ma qu.13.4.10^m./. Opuſc.21.q.3./.q.4./.Opuſc.73.c°.3./.7.

71 Quicūmque ergo ex mutuo ratione mutui, ſperat lucrum peccat vſuræ vitio, ſecundum auctoritatem euangelii, ſed non ſic qui ex mutuo vitat damnum, vt ſi forte per detentionem talis rei mutuatæ alter ſit damnificatus, amittendo aliquid de bonis ſuis. Tunc enim tenetur ad recompenſationem nocumenti, ſicut & tenens pecuniam vltra terminum, tenetur reſtituere, non quidem totum lūcrum poſſibile, ſed ſecundum extimationem, penſatis periculis, laboribus, & expenſis. 22ℭ. quæſt. 62. 4. 1^m./. 2^m./. quæſt. 78. 1. 3^m./.2.1^m./.3.c./.4.diſtict.15.quæſt.1. artic. 5. quæſt. 2. 4^m./. Ma.q.13.4.3^m./.Opuſ.73.c°.7./.c°.14.

72 Item primum non poteſt fieri ſine iniuria Dei, qui hoc prohibuit fieri, nec ſine iniuria proximi, cui gratis debuit fieri illud, ex quo lucrum ſperatur, quod eſt contra gratiam, & ſic non poteſt fieri ſine vſuræ vitio. Opuſ.73.c°.14.

73 Sed ſecundum, ſcilicet vitare damnum, poteſt iuſte fieri, ſine vſuræ vitio, eo quòd per hoc non fit Deo iniuria, eo quòd non prohibetur aliqua lege, nec etiam fit iniuria proximo, quia nihil minus accipit pro tempore mutuationis, quàm reddere teneatur, eo quòd tempore quo ei mutuatur tantum valebat, quantum reddere tenetur. Nec etiam vitiaretur, ſi tempus a mutuante determinetur, in quo verſimile eſt, pecuniam vel rem mutuatam minus valituram, quàm valeret tempore mutuationis, quia ex ſola dilatione temporis, non accidit vilificatio, ſed magis vel ex voluntate legiſpoſitiū, vel ex natura rei vel pecuniæ. Nec in hoc damnificatur, qui mutuum accipit, quia non ad hoc accipit, vt ipſam vſque ad tempus illud ſeruet in quo verſimiliter minus valitura eſſet, ſed vt ipſa pecunia vteretur pro tempore illo, pro quo valorem ſuum reſeruaret quem habebat cum eam in mutuo acceperat. Opuſ.73.c°.14.

74 De eo vero qui dat mutuo bladum, vel vinum, vel oleum, ad certas menſuras, & hoc in tempore quo minus valent, vt ſibi reddatur *in æqualibus menſuris*, & pōderibus, & ſpeciebus, in alio tempore, quo verſimile eſt, res prædictas plus valituras, quia videtur primo ex eo quod iam dixim⁹ quòd licitum ſit, ſic mutuum dare, quia nihil plus accipit q̄ datur, eo quòd huiuſmodi res, numero, pondere, & menſura realiter redduntur. Item quia in hoc, dans mutuo videtur tantum vitare damnum, & non ſperare lucrum, quia ſi res hmōi venderentur in tempore quo minus valent, ex

hoc

VI

hoc damnificaretur dominus ipſarum: vnde etiam & licite poteſt eas uendere pro tempore illo, in quo plus ſunt ualituræ verisimiliter, nec eſt vſura, ſecundum decretalē. Quarevi detur ſimiliter, quòd licite poſſit eas res mutuo dare, reddēdas ſibi In tempore, quo verisimiliter plus ſunt ualituræ. Et in hoc caſu, cōſcientia aut excuſat, aut accuſat. Opu.73.c.14.

75 In hoc caſu, conſcientia aut excuſat, aut accuſat: quia uero mutuum debet fieri gratis, & ſine ſpe lucri, quandocumque in mutuo, uel ex mutuo, intenditur ſpes lucri, tunc nō caret uitio uſuræ. *Sed ſic non eſt in emptione & uenditione, niſi* habeat rationem mutui. Si.n. aliquis carius uelit uendere res ſuas, quàm ſit iuſtum precium, ut de pecunia ſoluenda, emptorem expectet, manifeſte uſura cōmittitur, quia huiuſmodi expectatio precii ſoluēdi, habet rationē mutui: vnde quic quid ultra iuſtum precium, pro huiuſmodi expectatione exigitur, eſt quaſi precium mutui, quod pertinet ad rationē vſuræ. Similiter etiam ſi aliquis emptor uelit rem emere ullius quām ſit iuſtum precium, eo q̄ pecuniā ante ſoluit, quàm poſſit ei res tradi, eſt peccatum uſuræ, quia etiā iſta anticipatio ſolutionis pecuniæ, *habet mutui rationē cuius* quoddam preciū eſt, quod diminuitur de iuſto precio rei emptæ. Si uero aliquis de iuſto precio uelit diminuere, ut pecuniā prius habeat, nō peccat pctō vſuræ. 22ℭ.q.78.2.7^m./.Op.73.c°.14.

76 Poteſt autem excludi ſpes lucri ab intentione dātis mutuo, modo prædicto dupliciter. ſ. uel qñ dans mutuo, paratus eſt omni tempore accipere rē mutuatā, etiā ante illud tempus determinatum, quo res verisimiliter, deberent eſſe chariores. Et hoc modo ſpes lucri, & ſi peraccidens intendatur, non tamen per ſe, quia non tollit rationem gratuiti a mutuo. Vel quando dans mutuo, etiam tempus illud determinauit, in quo verisimiliter, res pl⁹ ualituræ etant, q̄p ſolā dāni vitatio nem. Tunc enim damnum uitat, quando neceſſitati proprie conſulens, intendit cōſeruare res ſuas ſibi magis neceſſarias ad uſum uitæ, quas ſi tunc non haberet, oporteret eas alibi emere, & ſic reportaret dānum de gratia mutui facta proximo. Et ſic intendens, in mutuando excuſatur ab omni vitio vſuræ. 22ℭ.q.62.4.1^m./.2^m./. Opu.73.c°.7./.14.

77 Ex his poteſt patere, quòd non tantum ex dilatione tēporis, ſed ex natura rei, relata ad temporis vel loci conditionē, pōt accidere vſura, ſcilicet quando aliquæ res ſiue pecuniæ dantur mutuo, æquales reddendæ in ſpecie, & numero, & pōdere, & menſura, & tamen quia mutuans ſperat eandem rem *numero plus ualituram in tempore determinato quo* debet reddi, vel in loco, & propter hoc ipſe mutuauit reddendam ad tale tempus vel ad talem locum, vt in tempore vel loco determinato ſibi reddatur, dico quòd ibi manifeſte eſt vitiū vſuræ, quia plus ſperatur ex mutuo vel cauſa mutui, quàm detur. Opuſ.73.c°.8.

Prohibitio.78 In ſcriptura ſacra quantum ad legem veterem, condemnantur dantes pecuniam ad vſuram. Et ideo contra legē diuinā accipiuntur vſuræ. Vnde accipere vſuras ab alienis, non erat ſecundum intentionem legis, ſed ex quadā permiſſione, propter pronitatem iudæorum ad auaritiam, & vt magis pacifice ſe haberent ad extraneos, a quibus lucrabantur. 22ℭ.q.105 3.3^m./.22ℭ.q.78.1.0./.3.d.37.6.0./.4.d.33.q.2.arti.2.q.2.c./. Ma.q.13.4.0./.Quo.3.19.0./.Opuſ.73.c°.15.

79 Lex autem noua, prohibet ſperare aliquid ex mutuo: quare, magis accipere erit contra legem euangelicam. Sed quod eſt contra legem diuinam, ſecundum nullam aliam legem, poteſt eſſe verum aut iuſtum, eo quòd lex diuina ſit prima & vniuerſalis origo omnium legum iuſtarum, ſicut deus eſt origo omnium entium. Opuſ.73.c°.15.

80 Eſt etiam vſura contra legem naturæ, quia in hoc finis conueniens ſecundum naturam actus humanæ vitæ, corrumpitur. Huic.n. actui, qui eſt mutuum dare, cōueniens finis oſtēditur naturaliter. ſ. finis *communis ſocietatis*, & fraternę charitatis, in ſubueniendo proximorum neceſſitatibus, & ideo gratis fieri debet naturaliter. Quare quāndocūque huiuſmodi actus fit propter ſpem alicuius cōmodi vel lucri, tunc ab eo tollitur finis, qui naturaliter competit ei, & ſic cōtra naturam. Quare iuri naturali repugnat. Ideo non tantum ſit in iuſtum contra legem diuinam, ſed etiā contra ius naturale. 22ℭ.q.78.1.0./.Opuſ.73.c°.15./.Quo.3.19.0.

81 Secundum theologiam vſura condemnatur tāquām peccatum mortale, & graue, & æterna morte dignum. 22ℭ.q.78.1. 0./.4.d.33.q.2.ar.2.q.2.c./.Ma.q.13.4.0./. Quol.3.19.0./.Opuſc.73.c°.4./.15.

82 Quædam vſuræ in ſacra ſcriptura, & etiā in legibus humanis conceſſæ ſunt, tāquām *licite*, ſicut quādo nō pōt quis aliter rem ſuam quām per vſuram requirere. Opuſ.73.c°.4./.7.

83 Quandocumque vſq̄ poteſt accipi ut ſua res, aliquo iuſto titulo, etiā ſine ſcrupulo inculpabili acceptio. Et hoc eſt quādo res violenter detinentur, & ſunt aliorum ſecundum veritatem, & per vſuram acquiruntur vel detinentur. Opuſ.73. c°.4./.7.

84 Culpa ſecundum quòd eſt contra charitatem dei, coactione non tollitur nec expiatur, ſed ſolum pœnitentia uoluntaria valet emendari. Sed culpa quæ contra charitatem proximi directe cōmittitur, etiam legibus tam diuinis quàm humanis coercenda eſt. Quia ergo vitium vſuræ directe eſt contra charitatem dei qui ipſam *in* lege ſua prohibet & condēnat, & contra charitatem proximi, pœnis eſt coercendum. Opuſ. 73.c°.21.prin°.

85 Generaliter pœnæ publicæ, ſolum uitiis publicis ſunt infligendæ. Et ideo uſurarii publici, pœna iuris coercendi ſunt, & aliquando propter contumaciam comitantem, eſt etiam pœna iudicis adiungenda. Opuſ.73.c°.20.

86 Leges vero humanæ, aliquando conſiderant iuſtitiam, prout eſt conſeruatiua pacis exterioris inter homines, & ideo leges tales non puninnt niſi quod hanc pacem deſtruit. Aliquādo etiam *prout* magis illuſtrantur *lumine fidei*, & iuris diuini, conſiderant etiam iuſtitiam veram & interiorem, & ſic etiā leges canonicæ prohibent & puniunt vſuras. Opuſcul. 73. cap°. 15.

87 Ius poſitiuum tamen permittit vſuras, non quidem vt iuſtas ſed ne communitas patiatur multas incōmoditates. Per vſuram.n. retinentur multæ hæreditates, & vitantur dāna quam plurima, propter quod etiam leges humanæ eam permittūt, & non puniunt, ſicut puniunt & prohibent furta & rapinā. Iuſtinianus tamen imperator, ſanctas ſanctiones ſiue leges, ſubiecit eccleſiaſticis inſtitutis, ſed præcipue in vſuris & matrimonio, in quibus tota vita ciuilis verſatur. 12ℭ.q.96.6.c./. 22ℭ.q.78.1.3^m./.Ma.q.13.4.6^m./.Opuſ.20.li⁹.3.c°.18.prin°. /.Opuſ.73.c°.4.fi.

88 Quædam uerba iuris etiam inueniuntur, quibus ratio dubii, & pericula euentuum, videntur omnino excuſare, vſuræ vitium in quibuſdam permutationibus & contractibus. Op. 73.c°.6.prin°.

89 Quòd autem ſit deſtitutio rei in vſura, contra iuſtitiam humanam, licet videatur præcipue facta voluntarie, & ēt quia leges humanæ non puniunt, quæ tamen iniurias punire debent, aduertendum eſt, quòd voluntas hominis, aliquando reſpicit volitum propter ſe, & aliquando propter aliud. Quādo autem propter ſe, tunc ſi illud volitum ſit ſimpliciter iuſtum & bonum, tunc uoluntas eſt bona, & opus ex ea procedens, eſt bonum & iuſtum. Si autem ſit iniuſtum & malum, tunc ſimiliter voluntas eſt mala. Si vero reſpiciat volitum nō propter ſe, ſed propter aliud, ſicut cum aliquis vult proiicere merces in mare, ut ſic euadat periculū, tunc eſt diſtinguēdum. 12ℭ.q.6.6.c./.Opuſ.73.c°.15.

90 Illud enim iterum propter quod, volitum dicitur aliquid, aut habet rationem iuſti, aut iniuſti, aut indifferenter: & hoc primo modo iudicatur adhuc voluntas iuſta & bona cōparatiue, ſed tamen poteſt eſſe iniuſta ſimpliciter, vt ſi aliquis vult furari, vt pauperibus tribuat. Sed ſecundo modo poteſt iudicari iuſta & libera abſolute, quando illud volitum, eſt ex natura ſua iuſtum & bonum, ſed comparatiue eſt voluntas iniuſta & non libera, quando illud volitum habet malū finem. Vnde cum aliquis vult dare ſuperabundantiā de ſuo, de ſe non eſt malum nec iniuſtum, unde ſecundum hoc, uoluntas eſt abſolutа & libera. Sed quando hoc vult dare propter rationem mutui, quod non aliter poteſt habere, iam huiuſmodi voluntas comparata ad finem qui de ſe eſt iniuſtus, contrahit rationem iniuſtitię, & cadit a ratione liberalitatis. Et quia huiuſmodi iniuſtitia, patiendo magis quàm agēdo incurritur, ideo in ipſo dante eſt pœna, & non culpa. Op. 73.c°.4./.7./.15.

91 Quia in mutuis vitium vſuræ annexum eſt, ex eo q̄ fiāt ſpe lucri, quod eſt contra naturam mutui, ideo quia dubium & periculū de ſua natura non tollunt hanc vitioſitatē a mutuo quando ſit ſpe lucri, nec dubiū nec periculum excuſare poſſunt vitium vſuræ, ſecundum decretalē. Opu.73.c°.6.prin°. *In mutuis*

92 Circa illos vero contractus, uel permutationes rerū, in quibus aliquid plus accipitur quàm datur, ſi cauſa temporis per mutatio hæc fiat, iam ſpeciem vſuræ vitioſe cōmittit, eo q̄ huiuſmodi ſuperabūdantia, nec ex labore, nec ex uſu rei proprię, nec per recompenſationem alterius ſubſtantiæ, ualet reduci ad æqualitatem iuſticiæ. Si uero non cauſa temporis hæc ſuperabundantia accipiatur uel intendatur, ſaltem ratio dubii ſiue periculi, poteſt ſupplere æquitatem iuſtitiæ. Opuſ.73.c°.6. *Ratione dubii vel periculi, in mutuo.*

93 Sicut autem dictum eſt de ratione dubii in mutuo & in con

tractibus alijs, ita dicendũ eſt de ratione periculi, quia ratio periculi etiam circa ſortem, non tollit rationem vſuræ in mutuo ſecundum decretalem. In contractibus vero alijs, in quibus uidetur ſuperabundare acceptum ſuper datum, poteſt excuſare, ſcilicet quando ipſa ratio periculi, poteſt recõpenſare huiuſmodi ſuperabundantiam. Res enim quæ extra periculum poſſidetur eiuſdẽ ſpeciei, plus æſtimantur, quàm eædem exiſtentes in periculo. Et ideo ad naturam rei cõuertitur recompenſatio, quæ propter periculum æſtimatur plus uel minus ualere. Opuſ.73.c°.6.fi.

94 Cum dicitur quòd huiuſmodi cõtractus non põt excuſari a uitio uſuræ, per rationem dubij, uel periculi, intelligendum eſt, quia duplex eſt dubium, ſcilicet dubium excuſans, & dubium non excuſans. Dubium tunc excuſat, quando tollit inæqualitatem, & iuſtam æſtimationẽ dati, & accepti facit, quãtum ad rerum commutatarum naturam & uſum, ſicut quando aliquis emit decem annuatim pro centum quos ſtatim ſoluit, ad uitam ſuam uel alterius accipiendos, & conſiderata utilitate cuiuslibet reſpectu poſſidentis dubitatur uerisimiliter, quæ ſit maior, minorue, propter indeterminationem temporis, & ideo fit æſtimatio æquiualens propter dubium. Et ſic ratio dubij facit iuſtitiã æſtimationis. Ideo quicquid plus ultra datur, uel accipitur, ſiue ab emente, ſiue a uendente, tã quàm de propria ſorte recipitur. Opuſ.73.c°.9.

95 Dubium uero quod tantum reſpectu lucri vel dãni põt incidere, ex determinato tempore, illud non poteſt excuſare a vitio vſuræ, quia ex eius dubio non innaſcitur aliqua iuſta æſtimatio, quia ſperatur aliquid plus prouenturum, gratia temporis determinati tantum, quod non ualet facere iuſtam æſtimationem. Opuſ.67.1^{m}./.Opuſ.73.c°.9.

96 Conditio autem perſonæ per quam eſt in diſpari cultu, excuſat ab vſura, ſi fiat ut oſtendatur, ſolus deus eſſe dominus omnium rerum, & omnia eſſe data, ad cultum dei promouendũ. Et ideo uirtute fidei, tollitur in illo caſu malitia uſuræ, quia tunc non fit ſpe lucri. Opu.73.c°.7.prin°.

97 Conditio quæ facit hoſtem dignũ morte, excuſat a vitio vſuræ, quia fit zelo iuſtitiæ & charitatis, quæ quantum poteſt, inimicos fidei.ſ.tyrannos & hæreticos conatur deſtruere, et eodem iure quando non poteſt aliter res ipſorum quàm per vſuram requirere. Op.73.c°.7.

98 Conditio quæ ſumitur atque reperitur in iure ratione dotis vel paternæ promiſſionis, excuſat a vitio vſuræ, ſicut cũ aliquis accipit cum vxore in dotem aliquam hæreditatem, vel fundum, vel redditus annuos pro aliqua certa ſumma pecuniæ in pignore, tunc poteſt huiuſmodi fructus percipere, ſine diminutione dotis, quàmdiu ratio impignorationis manet./. Op.73.c°.7.

99 Conditio quæ poteſt accipi ex natura rei, excuſat a vitio vſuræ.ſ.quando res quæ accipitur in pignore, eſt illius qui accipit in pignore de iure, ſed de facto detinetur violenter ab alio, tunc poteſt illæ percipere fructus pignoris, vltra ſortem, eo quòd vt ſuum recipit, & non vt alienum./.Op.73. c°.7.

100 Conditio quę dicitur intereſſe, ſiue damni recompenſatio, & non ſpes lucri, poteſt excuſare a vitio vſuræ, vt ſi quis mutuo dederit gratis, vſque ad terminum aliquem determinatũ, in quo indiget ſua pecunia pro aliqua neceſſitate, & mutuum non fuerit redditum ad prædictum terminum, poteſt mutuãs repetere vltra ſortem, quicquid damni incurrit propter defectum ſolutionis. Et hoc modo poteſt etiam fideiuſſor repetere vſuras a debitore, quas perſoluit creditori propter defectũ debitoris, quia ibi patet ratio iuſtitiæ, quia non ſpe lucri accipitur, ſed pro recompenſatione damni.22æ.q.78.2.1^{m}./.3.c./. Opu.67./.Opu.73.c°.7.14.

101 Si dubium vel periculum excuſare valeant conditiones ſiue circunſtantiæ, hoc non erit, niſi habeant virtutem tollẽdi rationem vſuræ veræ dictæ. Op.73.c°.6.prin.

102 Conditio quæ ſumitur tantum ex ſpontanea oblatione, excuſat a vitio vſuræ, ſcilicet quando tam ex parte dãtis quàm accipientis, gratis aliquid offertur.22æ.q.78.2.o./.Ma. q.13. 4.10^{m}./.Opu.21.q.3./.q.4./.Op.73.c°.4./.7.

103 Cauſa propter quam huiuſmodi conditiones excuſant a vitio vſuræ, eſt, quia ſcilicet nulla circunſtantia poteſt trãſmutare in moribus de bono in malum vel econuerſo, niſi quæ tollit de natura ſui rationem bonitatis vel malitiæ. Opuſc. 73. cap°.7.

104 Vſura igitur in mutuis vitium eſt dupliciter, ſcilicet primo quia corrumpit liberalitatem, cuius eſt mutuũ dare. Et hãc rationem vitij tollit vltima conditio, ſcilicet quando gratis aliquid vltra ſortem datur vel accipitur. Corrumpit etiam debitum finem, ſcilicet quando aliquid accipitur ſpe lucri, & ſine recompenſatione iuſta. Et hanc malitiam tollit prima conditio, & ſecunda, & quinta. Op.73.c°.7.

105 Contingit etiam aliquando vſuram accipere in alijs contractibus, in quibus aliquid petitur plus quàm detur, ſine cauſa. Et hoc etiam excuſari poteſt omnibus modis prædictis, & duobus etiam alijs. Op.73.c°.7.

106 Et hoc poteſt contingere, quando illud quod vltra ſortem recipitur, fit ſuum iure naturæ, ſicut fructus pignorum pro dote vxoris, vel pro prouiſione filiorum, vel poteſt fieri ſuũ iure æquitatis, ſicut res ipſa quæ impignoratur, quando ſecũdum æquitatem erat illius qui fructus percipit. 22æ. q.78.2. 6^{m}./.Op.73.c°.7.

107 In vſura vero eſt vitium ſiue malum, per viam fictæ æquitatis, quia fænerator rem vel pecuniam transferens, vt ꝑ tranſlationem aliquid plus recipiat quàm dederit, ſemper aliquã æquitatem, in acceptione ſuperabundantiæ prætendit, quæ non poteſt eſſe, niſi tempus illud, in quo huiuſmodi gratiam facit, & in quo expectat receptionem ſortis. Op.67.o./.Opu. 73.c°. 4.

108 Fœnerator de re non ſua, & quæ eſt æqualiter accipientis & dantis, & quæ gratis a deo omnibus datur, intendens æquare & recompenſare rem acceptam, fraudem facit proximo, cuius eſt tempus quod ſibi vendit & fraudem deo, cuius rẽ gratis datam, ſub precio ponit. Op.73.c°.4.

109 Fœnerator de tempore quod commune eſt, recõpenſare intẽdit illud, quod plus accipit quàm dederat. Op.73.c°.4.

110 Secundum prolongationem temporis vel abbreuiationem, augmentatur ſuperabundantia vſuræ, vel minuitur. Opuſc. 73.c°.4.

111 Superabundantia vſuræ, nullo iure vel iuſto titulo acquiritur vel poſſidetur. Quare & malum eſt de ſui natura & vituperabile, quia voluntate fit humana. Op.73.c°.4.

112 Conſtat quòd nec labore aliquo, fit recompenſatio in cõtractu vel acquiſitione vſuræ, quia tantum lucratur fęnerator dormiens, ſicut vigilans, & in diebus ſolemnibus, ſicut in ferijs communibus. Op.73.c°.4./.8.

113 Non immerito quæritur a peritis, vtrum vſura ſit vera res aliena, & non ſit vera poſſeſſio accipientis. Op.73.c°.5. prin. Non transfertur dominium.

114 In vſuris non transfertur dominium.22æ.quæ.78.3.c./.3^{m}./. Quo.3.q.7.2.c./.Op.73.c°.5.

Immo in vſuris transfertur dominium, ſecundum aliquos, 4.d.15.q.2.ar.4.q.2.c./.Opuſ.73.c°.19. Reſp.Du°.1209.

115 Fœnerator etiam ſecundum leges humanas, rem alienã trãsferre in dominium alterius, ſecundum id quod aliena ſibi iudicatur non poteſt, ſed ſecundum ꝙ ſua eſt. Op.73.c°.5. Du°.1139. B

116 Quidã doctorum qui theologice magis procedunt, ſimpliciter affirmant, in vſura non transferri dominium. Alij vero qui iura ſcripta, & humanas leges attendunt, ſimpliciter trãsferri dominium dicunt. Op.73.c°.5.prin°. *Dominium 17.

117 Non eſt reſtituendum niſi quod eſt alienum & non ſuũ, quare vſuræ non ſunt in dominio poſſidentis.22æ. q. 78. 3. o. /. Op.73.c°.5.prin°.

118 Cum vna res ſimul habere duos dominos non valeat, a ſe inuicem diuerſos & æquales, & omnis vſura reſtituenda ſit ſecundum legem diuinam ei a quo accepta eſt, ſicut vero domino, ſequitur quòd reſtituens non habet verum eius dominiũ & ſic nõ erat translatum in accipientem vſuram. 22æ.q.78. 3.c.fi./.3^{m}./.Opuſ.73.c°.5.

119 Credimus in vſura non transferri dominium, ſed tantum lege humana translatum iudicamus. Op.73.c°.5.

120 Quæ mouere poſſunt theologos, aſſerentes in vſura nõ trãsferri dominium, ſunt quædam auctoritates, & ex his rationes conſequentes. Op.73.c°.5.

121 Econtrario mouet quoſdam legiſtas & iuriſperitos, quòd in vſuris transfertur dominium, quia ſecundum oẽm legẽ res aliena cuius dominium non transfertur, ſemper eſt reſtituẽda vero domino, eadem numero. In vſura autẽ etiã ſecundũ legem diuinam hoc non iudicatur. Op.73.c°.5.

122 Sicut furta & rapinæ male poſſidentur, ſic & vſuræ, ſecundum Auguſtinum. Et malignam fęnoris excogitationem, ſi quis appellaret furtum, aut homicidium, non peccabit, ſecundũ Gregoriũ Niſſenũ. Ma.q.13.4.b.2./.Op.73.c°.5.prin.

123 Fœnerator nõ eſt verus dominus vſurarum, ſicut nec raptor rapinarum, quia vterque male poſſidet, & ideo alienum poſſidet, & non ſuum. Op.73.c°.5.

124 Licet vſura ſit quædam ſpecies ſiue modus de genere rapinę et furti, differt tamẽ in duobus a furto et rapina. Primo quia furtum et rapina nullam habent ſpeciem æquitatis, eo ꝙ ꝑ violentiam occultam et apertã cõmittuntur. Vſura vero aliquam ſpeciem æquitatis prætendit, quia vr̃ æquũ et iuſtũ, vt beneficio exhibito, reddatur aliquod æmolumentũ, quàm uis ſecundum rei veritatem, non debeatur tali beneficio aliquid ex iuſtitia, niſi tantum ex gratia, quod eſt beniuolentia & gratiarum actio. Secundo quia in uſura, aliqua vtilitas videtur prætendi reipublicæ, non autem in furto vel rapina. Op.73.c°.4.fi.

125 Vſura non poteſt habere rationem furti uel rapinæ, niſi propter detentionem alicuius rei alienæ inuito domino. 22æ.q. 66.3.c./.Op.73.c°.5.prin°.

126 Quoniã antiqui hoſtis ſuperſeminata humanæ naturæ zizania cupiditatis & auaritiæ, uſurę vitium produxit, non tãtum in mutuis, quaue luce diuinæ ueritatis, in ſcriptura ſacra manifeſte condemnata eradicatur, ſed etiam in alijs contractibus diffudit, in quibus ſub ſpecie æquitatis & iuſtitiæ humanæ, quaſi abſcõdita fœnetatur, idcirco in hac parte quęrentes detegere hanc malitiam, de his contractibus in quibus latet dicemus. Op.73.c°.8.prin°. Contra [illegible]

127 In eodem contractu ſecundum ſpeciem, poteſt incidere vitiũ vſuræ, ex intentione corrupta, & vitium auaritiæ ſine uitio vſuræ, ex turpitudine lucri, & alias etiã poteſt fieri ſine omni uitio, quando fit propter neceſſitatem uitæ. Opu. 73.c°.8.

128 Suppoſito ꝙ in uenditione ad terminum, conſuetudo de dilatione ſolutionis uſque ad ſpacium trium menſium vel huiuſmodi, ſit ad cõe bonum mercatorum .ſ. pro expediendis mercantijs ſiue mercationibus ſuis, & non in fraudẽ uſurariam introducta, uidetur eſſe diſtinguendum Op.67.1^{m}.

129 Aut enim vendit venditor, mercationes ad terminum prædictum, ultra quantitatem iuſti precij, propter expectationem, aut ſecundum iuſti precij quantitatem. Op.67.1^{m}.

130 Si primo modo, non eſt dubium, uſurarium eſſe contractum cum ibi expectatio temporis ſub precio cadat. Opu.67. 1^{m}./. Op.73 c°.10.prin°.

131 Nec poteſt eſſe excuſatio, ſi ſecundus uenditor ſit primi miniſter, cum ad nullam cauſam liceat, pro tempore expectationis pecuniæ precium augeri. Op.67.1^{m}.

132 Si autem uendat ſecundo modo.ſ.ſecundum iuſti precij quãtitatem, non eſt uſura. Op.67.1^{m}.

133 Eſt generaliter tenendum, quòd in omnibus contractibus, in quibus accipitur plus a uendente uel emente quàm dederit, & non fuerit ratio huiuſmodi augmenti in uſu rei, ſiue in natura ipſius rei, nec producta fuerit ex temporis aliqua conditione exiſtente in ipſis rebus, ſed accidit incrementum ex dilatione temporis conceſſa a uendente uel emente, ut ꝑ hoc plus accipiat, tunc talis ſuperabundantia accepta ſuper datum, uſura dicitur, & uſuræ tenet uitium, quia ſine iuſta ratione generatur in talibus contractibus & mutuis. Et hoc vocatur apud iuriſperitos, & etiam uulgariter uẽdere, uel emere ad credentiam. Opu.21.o./.Op.67.o./.Op.73.c°.8.*Credentia. Vendere 7.in.

134 Credentia precij perſoluendi in tempore futuro, poſt aliquẽ contractum, poteſt incidere in contractibus ſine vitio vſuræ, tribus de cauſis.ſ. uel per gratiam & liberalitatẽ uenditoris, ideſt, quando res uenditur ſecundum æſtimationem iuſtam pro tempore uenditionis & commutationis ipſius rei, & ipſe uenditor, expectat ſolutionẽ in prolixo tẽpore liberaliter, & per gratiam quam habet ad emptorem. Opu. 73.c°.10. Prohibitio

135 Vel ſecundum meritum & iuſtitiam ipſius contractus, & per gratiam uenditoris, ut ſi qua res uendatur in aliquo tempore in quo habet tantam neceſſitatem & utilitatem humanæ uitæ, ſicut in futuro aliquo tempore habitura eſt ſecundum naturam temporis, & uenditor rem ſuam intendat uendere pro illo tempore, in quo habet maiorem neceſſitatem & utilitatem, & in quo plus ualitura ſit, quàm ualeat in tempore quo uenditur, iuſtum eſt ex natura contractus, quòd uenditor ſaltem expectet tempus illud, pro quo facit maiorẽ æſtimationem precij. Op.73.c°.10.

136 Vel poteſt incidere credentia per accidens .ſ. ex malitia uel paupertate emptoris. Et hoc modo uendere carius rem ſuã, quàm ualeat tempore uenditionis uel etiam quàm ualitura ſit probabiliter in futuro tempore, quo ſolutio determinatur poteſt excuſari a vitio vſuræ, per intentionem uenditoris, licet ipſe contractus de ſe ſit uitioſus. Op.73.c°.10.

137 Non obſtat ſi uenditor pro minori peccato precio daret, ſi ſtatim ſibi pecunia ſolueretur. Quod etiam per ſimile poteſt in alijs debitis uideri. Op.67.1^{m}.

138 Si enim alicui debeatur aliquid ad certum terminũ, quicumque de eo quod eſt ſibi debitum dimitteret, ſi ſibi citius ſolbatur, talis immunis eſſet a peccato uſuræ. Opu.67.1^{m}.

139 Licet enim plus debito accipere, propter temporis dilationẽ, uſuram ſapiat, minus tamen accipere, ut ſibi citius ſoluatur uſuram non ſapit, maxime ex parte eius qui minus recipit, quàmuis ex parte eius qui minus dat, ubi citius ſoluat, uideatur eſſe aliquis modus vſuræ, cum ſpacium temporis uẽdat. Opuſ.67.1^{m}.

140 Vnde etiam in caſu propoſito, plus eſſet de uſura timendum emptori, qui ut ante tres menſes minus ſoluat, iuſta æſtimatione pannos emit, quàm uenditori qui minus accipit, ut citius ſibi ſoluatur. Op.67.1^{m}.

145 Per anticipationem ergo temporis, aliquando generari põt uitium uſuræ, ſicut per dilationem uel prolongationẽ, 22æ. q.68.2.7^{m}./.Op.67.1^{m}./.Op.73.c°.8.

142 Ille qui ad certum terminum debet, ſi ante terminum ſoluit vt ei aliquid de debito dimittatur, vſuram committere videtur, quia manifeſte tempus ſolutionis pecunię vendit. Vnde ad reſtitutionem tenetur. Opuſ.67.4^{m}.

143 Nec excuſatur per hoc, quòd ſoluendo ante terminum grauius, vel ꝙ ab alio inducitur, quia eadem ratione poſſent omnes uſurarij excuſari. *Opuſ.67.4^{m}.

144 Contractus uſuræ, non habet rationem venditionis & emptionis, nec rationẽ ꝑmutationis, ſicut apparet ex forma verborum, & ex tranſlatione pecuniæ, vel rei datæ mutuo, propter quod ſi vltra exigitur quàm datur, iniuſta eſt commenſuratio. Opuſ.73.c°.4. Differẽtia.

145 Quando ſm̃ æquitatem iuris fit recompenſatio rei ꝉ, ſicut in venditionibus & emptionibus rerum, vel recompenſatio laboris ſicut quando laborantibus redditur merces laboris, cõſtat ꝙ in hac via, non poteſt inueniri vſura, ratione iuſtæ poſſeſſionis & acquiſitionis. Opuſ.73.c°.4.

146 Si quis rem aliquam emat pro pretio minori quàm valeat tempore emptionis, uel pro pretio æquali, rem tamen percepturus in tempore quo ſperat eam plus valituram, uel etiã ſi quis uendat rem pro precio maiori quàm valeat tempore uenditionis, ſperans tamen ꝙ tantum ualitura erit tempore ſolutionis, ſi uerisimiliter dubitatur, utrum plus uel minus poſſit ualere pro tempore illo, pro quo uenditur uel emitur res, in talibus ratio dubij excuſare põt a vitio uſuræ, & facere æquitatem iuſtitiæ, licet plus accipiatur quàm detur, eo ꝙ ratio huius dubij, ponit extimationem ualoris in reb⁹, ex ipſa natura rerum, quæ in tali tempore plus uel minus poſſunt ualere. Opu.73.c°.6.

147 Non cauſa temporis tantum ibidem plus expectatur, ſed propter ipſam naturam rei, quæ plus ualet aliquando in uno tempore quàm in alio, & aliquando minus. Et hoc modo ratio dubij, & periculi etiam localis poſſunt excuſare contractus aliquos, qui aliàs iudicarentur uſurarij ſecundũ decretalem.22æ.q.62.4.2^{m}.fi./.Op.73.c°.6.

148 Si aliquis poſt auguſtum, multum de blado, uel de uino habeat uenalia, & pro illo tempore menſura bladi, tres ſolidos tantum ualebat, & modius uini tantum decem, & uẽdat bladum pro quatuor ſolidis, & uinũ pro duodecim, recepturus tamen pecunias, in feſto Ioannis, quia nec uolebat dare pro minori pretio, etiam ſi ſtatim reciperet, eo quòd rem ſuã æſtimabat tantum ualituram probabiliter in prædicto tempore ſolutionis, dico quòd non committit uſuram, quia illud non accipit cauſa temporis, ſed pro natura rei, quam probabiliter & uerisimiliter dubitare poteſt tantum ualituram, in tempore pro quo uendidit, etiam ſi non ualuit tantum, in tẽpore pro quo uendidit. Op.73.c°.6.

149 Et hæc ratio poteſt applicari, ad aliquos alios contractus, ẽt quando res minus emitur, quàm ualeat tempore emptionis, recipienda tamen in alio tempore in quo uerisimiliter poteſt dubitari, utrũ plus uel minus ſit ualitura, quàm empta ſit, quia ſic ibi non committitur uſura. Op.73.c°.6.

150 Quod autẽ cauſa tẽporis accidit in cõtractibus, ſicut in mutuis quando aliquid ſorti accidit, ſine iuſto titulo, quia ipſe facit ſuum per fraudẽ.ſ.uendendo tempus quod dei eſt, & datum communiter omnibus, & non poteſt habere titulũ ſucceſſionis naturalis, ſeu gratuitæ donationis, ſeu iuſti lucri, ꝑ meritum proprij laboris, uel per recompẽſationẽ rei propriæ uel uſus propriæ rei, eſt uſura. Op.73.c°.8.

151 Omnis contractus in quo aliquid plus accipitur quàm datur, ſiue in ſpe, ſiue in re, & hoc tantum propter cauſam temporis, uocatur contractus uſurarius. Opuſ.73.c°.8.

152 Si autem accipiatur plus quàm detur, ſimpliciter propter extimationem uendentis uel ementis ampliorem in uno tempore quàm in alio, propter aliquam trium cauſarum prædictarũ, uel etiam propter dilationem rei in uno tẽpore quàm in alio, tunc poteſt fieri ſine uitio uſuræ, quia ſuperabundantia hmõi, recompenſatur ex ampliori ualore rei in ſe pro tẽpore, pro quo accipitur hmõi ſuperabundantia, & non accipitur pro temporis dilatione. Opuſ.73.c°.8.

153 Licet hi contractus excuſari poſsint a uitio uſuræ, ſecundũ rationem dictam, non tamen excuſantur omnino a uitio cupiditatis, quæ hic dicitur turpelucrum, quia ratione tempo-

Vsu

ris accidit sicut & usura,licet differenter.Op.73.c°.8.

154 Si autem huiusmodi contractus ordinẽtur ad vsum vitæ humanæ, excusantur ab omni turpitudine, & ostenditur, ꝙ in hmõi non fit vsura,quia usura non excusatur quantũcũque ordinetur ad uitæ necessitatem. Opu.73.c°.8.

155 Ea quæ usurarii per vsuras ab aliis extorserunt, nõ possunt per dominos temporales licite retineri, nisi forsitan essent talia,quæ ab ipsis dominis temporalibus, hactenus extorsissent,vnde si inueniuntur certę personæ,a quibus extorserũt vsuras,debent eis restitui.Opu.21.cc.1.

156 Licet accipere mutuo sub usuris ad bonum sui vel alterius, non autem licet inducere,ad faciendum vsuras 22ę.q.78.4.o.3.d.37.6.6m./.Ma./.q.13.4.17m./.18m./.19m./.Op.21.q.5.fi.Vti.16.&c.

157 Vendere autẽ carius iusto, propter dilationem solutionis, vel emere uilius propter anticipationem,est vsura,nõ autẽ econuerso 22ę.q.77.1.1m.fi./.q.78.2.7m.

158 Si.n.mercatores tusciæ,portãtes pãnos de nũdinis Licinati, vt vsque ad tps resurrectionis expectẽt pretiũ, plus vẽdãt pãnos q̃ debeãt ẽm cõem forũ,nõ ẽ dubiũ eẽ usurã.Op.67.2m

159 Si aũt vendãt ẽm cõem forum, & non plus q̃ valẽt,plus tñ q̃ acciperẽt,si eis statim solueretur,nõ est usura.Opu.67.2m.

160 Si illi qui pecuniam mutuo accipiunt sub vsuris, illã vsurã recuperare uolũt, plus uendendo pannos quàm valent, pp expectationẽ usq; ad certũ tẽpus,non est dubiũ esse vsuram, cũ tempus manifeste uendatur.Op.67.3m.

161 Nec excusantur propter hoc, ꝙ volunt se cõseruare indemnes,quia nullus debet seruare indemnitatẽ,mortaliter peccando.Opu.67.3m./.Opu.73.c°.7.

162 Et licet alias expensas licite factas,puta,in portatione pãnorũ, possint licite recuperare de eorũ venditione,non tñ possunt recuperare vsuras quas aliis dederant,cũ hæc fuerit iniusta datio, & præsertim ẽt cũ dando vsuras peccauerint si induxerũt,tãquàm occasionẽ peccãdi vsurariis prębẽtes, cũ ẽt necessitas q̃ ponitur ab eis, vt.s.mercatores honorabilius uiuãt, & maiores mercationes faciãt,nõ sit talis necessitas,q̃ sufficiat ad excusandũ pctm̃ prædictũ 22ę.q.78.4.o./.3.d.37 6.6m./.Ma.q.13.4.17m./.19m./.Opu.21.q.5.fi./.Opu.67.3m.

163 Patet.n.a simili,q a nõ posset quis in uenditione pannorum recuperare expensas, quas incaute & imprudenter fecisset. Ma.q.13.4.14m.fi./.Opu.67.3m.fi.

164 Si qs vero bladũ vel vinũ uẽdiderit vel emerit, in aliquo tẽpore vel loco, vt plus accipiat in alio,quàm dederit,tm̃ rõne tpis vel loci,licet ẽt res ꝑ tẽpore illo tm̃ valeãt,iã pp intentionẽ vsurariã,fit uitiũ vsuræ,qđ tñ bene poterat fieri,si tm̃ rei nã attẽderet,& nõ tpis vel loci cã, q̃ nullo mõ sũt aliqd de re, nec vilitatẽ nec raritatẽ faciũt ĩ reb9 ꝑ se.Op.73.c.8.

165 Aliquis debet alteri centum solidos, persoluendos post aliquos annos,vel annuatim, ad duos vel tres terminos,& vult remittere debitori tertiã,vel quartã,vel quintam partem, si soluat ei in principio anni,siue ante terminos positos qñ petierit. Cõstat aũt ꝙ in hoc casu,plus accipit q̃ datur,rõne tẽporis. Iõ si fiat cã lucri,põt ibi esse vitiũ vsuræ, qm̃ hmõi lucrum quæritur tantum ex tempore, & periculum tollitur, vel verisimiliter non põt dubitari de periculo,vtrum magis minusue,res possint ualere. Op.67.o./.Op.73.c°.8.

166 Debitor iuste debebat centũ solidos, & pp anticipationem tpis,tãtũ soluit octuaginta. Accipit ergo vltra id qđ dat.i. vltra octuaginta,viginti,quia creditoris erant illi viginti solidi, & sunt facti debitoris rõne tpis anticipati. Rõne ergo regulę datę de causa uitii in usura,quæ est,qñ plus accipitur quàm datur,cã tpis, põt esse hmõi contractus usurarius, si fiat tantum causa lucri,vt prædictum est.Op.73.c°.8.

167 Sed hic põt cadere excusatio vsuræ dupliciter.s.quãdo gratis & liberaliter creditor hmõi superabundantiam tribuit debitori,& debitor nõ causa temporis accipit,vel quãdo creditor per dãnũ proprię rei,recompensat hmõi superabundãtiã,vt quando non põt habere pecuniã,sine alicuius rei propriæ alienatione & dãno ex qua soluat creditori quod petit ante terminum solutionis. Alias est casus usurarius 22ę.q.78.3.c./.Op.67.1m./.2m./.Op.73.c°.8.

168 Si locans accipit aliquid,vltra rẽ locatam, hoc habet rõnẽ æquitatis, quia illud plus, recompensatur per vsum rei locatæ,qui est proprietas locantis, & pertinet ad eius sortẽ.i. ad rem locatã, cuius proprietas simpliciter mãnet apud locãtẽ,& iõ periculũ ẽt ipsius rei,remanet apud locantẽ,& sic ibi nõ est usura,sed aliquando in uenditione.Op.73.c°.8.

169 Sed qñ quis uendit rem aliquã,non quidẽ usum tãtũ ipsi9, sed & proprietatem eius,constat ꝙ transfertur de iure periculum rei in emente. Et quando sic uendens res hmõi,tenet periculum pœnes se,iam sic non transfertur dominium, & ideo non est permutatio uenditionis iustæ. Sed constat quòd emens eam,transtulit dominium pecuniæ quam dedit. Quare magis habet rõnẽ mutui. Et si plus sperat propter tps futurum determinatum,quàm sit datum, sequitur ꝙ sit vitiũ usuræ.Opu.73.c°.8.

170 Specialis difficultas videtur in contractibus illis, in quibus res emuntur uel uenduntur,quæ ex temporis processu recipiunt incrementum ualoris uel vtilitatis,sicut sunt sata, fœtus animalium, fructus arborũ, & spolia syluarũ,an ibi sit vitium usuræ.Opu.73.c°.8. Sata, fœtus & spolia syluarum.

171 Quia igitur hmõi res venduntur & emuntur vt frequenter ante tẽpus suæ vtilitatis uel usus,& minus emuntur quàm sint valiturę in tẽpore suæ receptionis & usus,qõ est nõ imerito,vtrũ plus recipere pro eis, vel sperare,pro tẽpore suæ receptionis,faciat usurarium contractum.Opu.73.c°.9.

172 Sine præiudicio,aliter mihi videtur esse distinguẽdũ in prædictis contractibus, & præcipue quia videmus, non de facili imminere periculum rei in uenditione spoliorum siue nemorum,sicut in aliis.Opu.73.c°.8.

173 Possunt ergo hmõi res emi, tãquàm necessariæ ad vsum vitæ ementiũ,uel causa lucri tantũ.Si primo mõ,nullũ est ibi uitiũ usuræ,quàmuis plus ualiturę sint probabiliter,tẽpore suæ receptionis,dũtamẽ æxtimatio iusta sit facta tẽpore contractus,quæ est ẽm legem naturæ, & ẽt ẽm consuetudinem humanã,in hoc ꝙ tanrũ põt ęxtimari res necessaria vitę humanæ,quantũ necessarius est vsus eius, & hoc uel simpliciter,vel pro tempore aliquo determinato.Opu.73.c°.8.

174 Et quia simpliciter apud sapientes plus æxtimatur res perfecta, quàm imperfecta, & pro determinato,æstimatur res quãtũ vendi põt inter homines,& ideo licet tales res,minus vendantur imperfecte,quam sint valituræ perfecte,nõ videtur mihi ꝙ aliquis præter sortẽ amplius accipiat, quia sors vendita est ipsius ementis, cum incremento suæ ualitudinis atque vtilitatis.Opu.73.c°.8.

175 Si autem secundo modo, idest, causa lucri tantum, fiãt huiusmodi conrtactus, potest adhuc in eis tantum turpelucrũ iudicari causa cupiditatis, quæ oritur ex conditione temporis. Et potest iterum in eis incidere uitium usuræ, & hoc quando huiusmodi lucrum quæritur tantum ex tempore & periculum tollitur, vel uerisimiliter dubitari non potest de periculo, utrum magis minusuæ ratione temporis res possint valere, quia in vsura accipitur sors pro re iuste possessa, uel debita alicui personæ. Illud autem dicitur sorti accidere: quod non pertinet ad proprietatem sortis. Opusc. 73.c°.8.

176 Emere autẽ aliqua bona, vt redditus uel possessiones ad vitã,quæ est tempus indeterminatum,vel emere aliqua prędictornm ad tempus deterrminatum.s.ad decem annos,vel ad viginti,quæ duo frequenter fiunt inter homines nostri tẽporis, in hac consideratione non tantum in emptione ad vitã alicuius,potest aliquando incidere uitium usuræ,sed etiã in emptione ad omne tempus.Opu.73.c°.9. Redditus possessionũ ad uitã.

177 Dare certam pecuniam siue summam pecuniæ alicui ecclesiæ, pro aliqualibus possessionibus eius tenendis ad vitam dantis pecuniam, & post mortem tenentis, redituris ad ipsam ecclesiam, secundum Goffredum est usurarius contractus. Sed hoc exemplum eius,tunc veritatem habere dicitur quando ecclesia, aliqua necessitate impulsa, cogitur impignorare possessiones suas,quas non potest nec vult simpliciter alienare. Tunc enim non est uenditio proprie, sed impignoratio, quia qui non potest rem uel possessionem aliquã vendere simpliciter, non potest uendere eo iure ad tempus. Op.73.c°.9.

178 Constat quòd licet quædãm ecclesiæ multa possideant,tamen alienare ius possidendi non possunt,sine auctoritate & consensu superioris prælati,nec simpliciter,nec ad tempus. Et ideo huiusmodi venditiones ecclesiarum,sunt impignorationes, propter quod secundum hanc uiam, usurarius est huiusmodi contractus, quia fructus pignorum non licet recipere ultra sortem, eo quòd non sunt de natura sortis. Opu.73.c°.9.

179 Si dans pecuniam,in hmõi contractu habet spem uiuendi ultra id tẽpus,quo receperit de prouentibus totam sortẽ quã dederat, & ultra hmõi spes uel receptio amplior, non facit uitium usuræ,nisi quando illud quod speratur vel recipitur amplius,sorti accidit & non est de natura sortis. Aliter omnis emens agros uel animalia, ut plus recipiat in prouentibus processu temporis,uel in ipsis rebus uenditis in alio tẽpore,esset vsurarius,quod est absurdum dicere,quia sic omnis mercator,esset usurarius 22ę.q.58.1.o./.2.7m./.Opu.67.o./.Opu.73.c°.9.

Vsu

180 In uẽditionibus iustis quando aliquis dominus transfert dominium suæ rei,cum usu eius & fructu simpliciter, siue ad tempus,constat ꝙ omnis prouentus rei uenditæ est de natura sortis, & non accidens sorti. Quare talis spes uel amplior acceptio, non facit contractum usurariũ.Op.73 c°.9.

181 Contractus emptionis,alicuius possessionis ad uitam alicuius,& contractus in quo aliquis dat centum libras ut annuatim recipiat decem quàm diu uixerit,& speret se uicturum ad undecim annos & ultra,uel ut in decimo anno recipiat simul centum & decem libras, addita etiam conditione,quòd si ante moriatur,quòd nihil accipiat de tota summa,non sunt eiusdem rationis, & tantum in secundo est uitium usuræ. Opusc.73.c°.9.

182 In eo qui sperat centum & decem libras se accepturum in undecimo anno,iam gratia temporis determinati tantum, fit recompensatio inæqualitatis, & sic facit usurarium cõtractum. Sed in alio qui non sperat se plus accepturum, nisi in tpe indeterminato,& ex re empta iuste ẽm naturam, tunc nihil accipitur ultra sortem,sed totũ speratur ut suũ, & de sorte sua,non factum suum propter rationem temporis,sed propter naturam contractus.Opusc.73.c°.9.

183 Cum dicitur ꝙ quando fit numismatis translatio ad alterum,ut seipsum augeat,& multiplicet,fit tochos,idest, uitium usuræ secundum philosophum,uerum est:quare cum in emptione reddituum ad uitam, fiat translatio pecuniæ ad hoc ut seipsum multiplicet, uidetur semper & naturaliter esse uitium usuræ, dissoluendum est, ꝙ intentio philosophi,ut apparet ex dictis suis est, ꝙ numisma inuentum est causa translationis aliarum rerum, quarum usus,uitæ humanæ est necessarius. Et ideo quandocumque aliquis utitur translatione numismatis,ut per numismata, alia eiusdem generis multiplicentur,fit abusus numismatis, & inhonestus contractus,& uocatur tochos, idest,parens dei. Et hinc constat mihi quòd huiusmodi contractus de quo est sermo,non est tochos.Opusc.73.c°.9.

184 Et si redditus,pecunia emantur ad uitam,tamen ex natura contractus non habetur,quòd ad hoc emantur ut pecunia pecuniæ addatur,sed ut de ipsa pecunia empta res necessariæ uitæ humanæ emantur. Et hic finis contradicit fini propter quem fit tochos.Opusc.73.c°.9.

185 Vt in pluribus in hoc contractu, non pecunia numerata, sed ipsæ res emuntur, quæ uel per fructus suos referuntur ad hominis usum,ut ager & possessiones aliæ, uel per seipsas,ut triticum,uinum, oleum, & huiusmodi. Tochos aũt est,ut dicit philosophus, numisma numismatis.Op.73.c°.9

186 Tunc secundum philosophum tochos est,quando acquiritur pecunia per pecuniam,ad similitudinem generantium similia sibi. Constat aũt ꝙ quando similia ex similibus generantur ad multiplicationem, ꝙ generantia saluantur, & nõ corrumpuntur in generationibus suis.Opusc.73.c°.9.

187 Sed qui dat centum libras,ut habeat decẽ annuatim quàndiu uixerit, constat quòd non est ibi ratio generationis, eò quòd non manent centum libre uel in potestate uel dominio dantis cum sua genitura,sed penitus sunt translatæ ab ipso nec manent etiam in iure repetẽdi, sicut fit in tochos. Quare magis debet uocari huiusmodi contractus trãsmutatio rei pro re,quàm generatio alicuius rei ex re. Et sic apparet,quòd ratio de tochos,nihil est ad propositum in huiusmodi contractibus. Opusc.73.c°.9.

188 Cum dicitur quòd ex lege diuina habetur, quòd quando quis emit possessiones proximi sui,percepta sorte ex prouẽtibus fructuum, non liceat ementi aliquid ultra recipere, & quòd omnis emens ad uitam possessiones uel redditus, sperat ultra sortem datam aliquid accipere & recipit si uiuat ultra,secundum quòd sperat, dicendum quòd lex illa secũdum literam intellecta, est diuina, sed tamen est temporalis, sicut & alię leges multę,quæ tantum secundum literalem sensum in figura datæ sunt illi populo. Et ideo sicut obseruantia iubilei,non manet in populo christiano, ita & leges quæ propter iubileum datę erant,quarum una erat lex adducta,sicut apparet in textu. Opusc.73.c°.9.

189 Et iterum si consideretur id quod morale est in lege ista, quam exponit glossa inducta, inuenitur nihil facere contra naturam horum contractuum, sed tantummodo contra peruersas intentiones diuitum ementium, qui secundũ quòd dicit glossa, molesti de pauperum necessitatibus negotiantur, & student possessiones aliorum acquirere, quando tenentur ex fraterna charitate eis indigentibus accomodare,& accomodata paulatim de fructibus agrorum recipere. Et sic euidenter apparet quòd hoc accidit in huiusmodi cõtractibus, & non est de natura contractus, in quo frequentes siue indigentes non uendunt, sed emunt. Opusc.73.c°.9.

190 Et nec lex, nec glossa de se inficit uitio usuræ huiusmodi contractũ per naturam, sed tantũ per accidẽs.Op. 73. c°.9.

191 Cum dicitur quòd in talibus contractibus, semper aliquid speratur, uel accipitur ultra quàm detur, causa solius tẽporis, & quòd hæc causa, facit contractum usurarium, dicendum ꝙ tempus potest referri ad aliquas rerum permutationes, ut conferens aliquid iusti ualoris, uel auferens. Et hoc modo si causa temporis plus uendatur uel minus, non erit huiusmodi contractus usurarius. Plures enim æstimatur & iuste mensura tritici in ęstate, quàm in autumno ceteris paribus, hoc est quantum est de natura temporis. Et ideo si quis accipiat plus de blado uẽdito pro tempore ęstatis, quàm dederit in autumno quando bladum emit, non iudicatur usurarius, dũ tamen pro illo tpe solo, uelit bladũ uendere, & non pro alio. 22ę.q.62.4.2m./.fi./. Opu.73.c°.9.

192 Plus & iuste apretiantur decem librę ad omne tempus annuatim, quàm ad aliquod tempus particulare, uel plus & iuste eadem ratione ad tempus iuuenis, quàm senis, & hoc ex natura temporis, & tamen non iudicatur usura, si quis emit decem libras ad omne tempus, id quod plus recipit, uel sperat recipere quàm dederit, licet ex tẽpore illud plus sibi accidat, & certitudinaliter. Quare nec similiter is qui plus recipit de eo quod ad tẽpus aliquod particulare emit debet iudicari usurarius. Et hæc est una causa, quia per naturam temporis, facta est res sua, cum suis prouentibus. Et ideo totum est de sorte propria. Opusc.73.c°.9.

193 Potest etiam in contractibus tempus considerari ut nihil conferens, uel auferens de natura rei, ex natura temporis, sed tantum consideratur ut mensura durationis extrinseca, ut quando ratione temporis sic accepti, aliquid plus accipitur uel speratur quàm detur, iam patet uitium usuræ uel iniustitię, quia illud plus quod ultra datum accipitur, nec ex natura rei recompensatur, nec gratis datur uel accipitur. Et ideo nullo iusto titulo potest fieri proprium, sed semper est alienum. Opusc.73.c°.9.

194 In contractibus in quibus certi redditus uel possessiones emuntur ad tempus determinatum, sicut cùm aliquis habet redditus certos, ut parochia, uel præbenda, uel ex patrimonio, uel aliunde, & huiusmodi redditus uult uendere ad sex annos uel ad aliquod tempus determinatum, ut simul habeat paratam pecuniam, an licite & absque uitio usuræ possint emi pro minori pretio, quàm ualeant in annis tot acceptis, mihi uidetur etiam ex parte ementis, iustum posse fieri contractum, & iustum esse, quantum est de natura contractus. Opusc.73.c°.9.

195 Potest autem fieri iniustus per accidens dupliciter, scilicet uno modo quando corrumpit charitatem debitam fratri, idest quando emens uidet fratrem in necessitate corporis uel animę, propter quã oportet eum uendere redditus, uel possessiones suas, tunc emens si diues fuerit potens sine damno, proximo subuenire, dico sine præiudicio, quòd tenetur ei mutuo dare, & loco pignorum, prædictos redditus uel possessiones accipere, donec acceperit quod accomodauerat. Alio modo potest fieri iniustus contractus ex parte ementis, propter corruptionem finis debiti, qui est ad utilitatem uitæ humanæ. Vnde quando causa lucri tantum, & augmentationis diuitiarum fit tunc est turpe lucrũ. Sed primo modo, reducitur ad uitiũ usuræ. Op.73.c° 9.

196 Natura huiusmodi contractus, habet in se tria, quæ ipsum iustum ostendunt. Vnũ est, ipsa uendentis liberalitas, qua potest rem suam dare gratis, uel permutare pro re minoris pretii, quàm sit sua res. Et secundũ hoc, nullũ incidit usuræ uitiũ in emẽte, quia id quod accipitur, totũ est de uolũtate libera dñi. Aliud est ipsa æquitas permutationis rerũ, quia quãdo res uẽditur pro tãto, quãto æstimatur iuste, siue a uenditore, & emẽte, siue ab iis qui sunt legis positiuæ, tunc est iustitia in permutatione. Sed constat ꝙ uendens non potest plus habere pro tempore pro quo uendidit, & etiam res futuræ per tempora, non sunt tantę ęstimationis sicut eædem collectæ in instanti, nec tantam utilitatem inferunt possidentibus, propter quod oportet quòd sint minoris ęstimationis. Tertium est ipsa ratio sortis, quia quo plus accipitur, quàm datur, est de ratione sortis, eo quòd emens totũ emit, quod euenturum erat tempore determinato. Et ideo non ultra sortem propriam accipit, sicut nec ille qui emit redditus ad omne tempus. Opus.73. c°.9 fin.

197 Hæc sunt rõnes, huiusmodi contractus iustitiã ostendentes per quas etiam dissoluitur ratio contraria, quæ uidebatur ostendere usurarium contractum, quia etsi plus accipitur quàm detur, hoc fit de natura rei permutatæ. Et illud plus

Vsu

non est accidens sorti, sed est de sorte ementis, sicut etiam plus accipitur quàm detur in his possessionibus, quæ emūtur hæreditarie, ad omne tempus. Opusc.73.c°.9.fi.

198 Quando res carius uenduntur propter tēporis dilationē tantū, quàm æstimentur in tpe uenditionis, quia uidemus hanc rationem fere in omnibus uenditionibus fascellorū lignorum, qui per centenarios & millenarios generaliter uenduntur, an iustitia possit inueniri, in huiusmodi contractib⁹, an simpliciter sint usurarii, credo sine præiudicio aliorum, posse excusari huiusmodi contractus a uitio usuræ, & maxime quando uerisimiliter est dubium, res huiusmodi plus minusue ualituras tempore solutionis. Opusc.67.1m./ Opusc.73.c°.10.prin°. Credentia.

199 Inuenitur etiam huiusmodi contractus in dominis principalibus, qui syluas, & nemora uendunt, persoluenda in tempore quo est ipsorum usus conuenientior, quàm sit in tempore uenditionis, inuenitur etiam in mercatoribus, qui ab ipsis dominis emunt syluas & nemora, per mensuras terræ & ex ipsis fascellos faciunt, quos ulterius uendunt per numerū. Vtrique ergo propter credentiā, quā faciūt usque ad tempus uendunt carius ligna, quàm ualeant tempore uenditionis. An sit ibi contractus usurarius, dico ꝙ non propter dilationem solutionis in prolixo tempore, huiusmodi res carius uenduntur, sed propter iustam æstimationem rerum, quæ in tempore futuro, quo determinata est solutio sunt plus ualituræ probabiliter, quàm in tempore uenditionis. Et sic non plus accipitur quàm datur ratione tēporis tantū, sed seruatur æquitas iustitiæ inter datum & acceptū pro tempore pro quo fit uenditio. Opusc.73.c°.10.

200 Si uenditor rem suam intendat uendere carius, non propter tempus tantum, sed tantum propter damnum, quod sibi uidet imminere ex dilatione persolutionis recuperandæ, seu propter uexationem suam redimendam, quam probabiliter timet futuram sibi in repetione debiti sui, propter malitiam, uel impotentiam debitoris, tunc excusatur a uitio usurę, & fit æquitas ęstimationis in huiusmodi contractibus, per recompensationem damni, uel quando probabiliter timentur hæc in credentia accidere. Et tunc rectitudo huiusmodi intentionis apparet, quando uenditor optaret potius non uendere talibus, quàm uendere ad credentiam & quando libenter daret aliis pro minori precio in continenti pe soluendo, quàm uendere ad credentiā talibus pro precio maiori nisi uenditio habeat rationem mutui. 22ę.q 78. 2.1m./.7m./.Opusc.67.3m./.4m./.Opusc.73. c°.10./.11.fi.

201 Vno autem modo, credentia facit contractum usurarium s. quando propter ipsam credentiam, res uenditur carius, quàm ualeat simpliciter, uel quàm esset ualitura probabiliter, tempore solutionis, uel etiam si tantum sit ualitura uerisimiliter, tamen ipse uenditor, alias res suas non uenderet nisi plus acciperet, propter ipsam credentiam, & tunc uenditio habet rationem mutui.22ę.qu.78. 2.7m./. Opusc. 67.3m./.Opusc.73.c°.10./ 11.

202 An autem liciti sint contractus & absque uitio usuræ, quando pro minori precio in continenti persoluendo, aliquæ res emuntur, ut bladum in terra, tempore hiemis, & syluæ, & nemora, adhuc per tres annos uel amplius crescituræ, ante aptum tempus incisionis, quàm ualituræ sint iuste, in tempore suę collaectionis & receptionis, ut bladum in terra in tempore hiemis pro minori precio quàm ualiturum sit iuste, tempore augusti quando colligitur, credimus sine præiudicio melioris sententiæ, tales contractus posse fieri, absque uitio usuræ. Opusc.67.4m./.Opusc.73.c°.10.

203 Vnaquæque enim rei æstimatio iusta, depēdet ab utilitate uel necessitate ipsius rei. Constat autem ꝙ non est tāta utilitas uel necessitas alicuius rei imperfectæ, sicut est eiusdem perfectæ. Quare nec recte tanti pretii æstimanda est, cum adhuc est imperfecta, & longe a perfectione sua, sicut cum iā est perfecta Sed huiusmodi res, scilicet bladum in terra, & syluæ & nemora ante tempus incisionis, emuntur in tempore suæ imperfectionis. Quare absque uitio usuræ debent æstimari minoris pretii, quàm sint ualiturę in tempore suæ perfectionis. Opusc.73.c°.10.

204 Illud quod per naturam temporis accrescit alicui rei, iuste est illius, cuius est ipsa res: ut si quis emit terras fructiferas, uel arbores, uel animalia fructifera, quicquid emit per naturam temporis, non tantum per exercitium laboris, iuste sit illius, cuius sunt huiusmodi terrę, arbores, uel animalia. Quare cum per naturam temporis, segetes in terra satæ, ueniant ad maiorem ualorem, & similiter syluæ & nemora, sequitur ꝙ quicquid prouenit ultra pretium datum, iuste, & absque uitio usuræ sit illius qui emit ipsa, & cedit in pro

Vsu

priam sortem. Quare nihil accipit ultra sortem, licet plus accipiat emens quàm dederit. Opusc.73.c°.10.

205 Hoc autem dicimus quantum ad naturam contractus, licet tamen per accidens per intentionem ementis, posset esse turpe lucrum, quando s. tantū intenditur augmentatio lucri & diuitiarum, proueniēs ex natura tēporis, sine exercitio laboris, & sine dubio periculi, probabiliter possibilis euenire. Et alio modo, ēt pōt esse contractus usurarius, qñ s. aliquis cogitur talia uendere ante tēpus congruum, ea necessitate, propter quā emptor, fraterna charitate tenetur uēditori mutuum dare si uoluerit. Sed si attenditur natura contractus secundum se, non pro dilatione temporis plus accipitur ab emēte, sed pro natura & utilitate rei, facta uel ducta ex natura temporis.22ę.q.118.8.4m./.Opu.73.c°.10.

206 Dare decē modios in hieme, ut recipiat quindecī in messe æquiualētes, habita rōne pecunię, nō est usura.3.d 37.l.fi.

207 Da his autem quæ committuntur bonæ fidei aliorum ad lucrum, mihi uidetur dicendum, ꝙ aut commissio fit pecuniæ, uel alterius rei, ita ꝙ transfertur in toto uel in parte rei commissæ in potestatem eius cui committitur, aut ita fit commissio, ꝙ non transfeat dominium sed remanet tota res cōmissa in domino cōmittētis. Primo mō est uitiū usuræ, eo ꝙ sperat lucrū iā de re non sua, quia iā erat translata per cōmissionē in dominiū alterius. Et in hoc cōmissio assimilatur mutuo. Sed secūdo mō pōt sperari lucrū, sine uitio usuræ, quia tūc cōmissa est pecunia uel res alia, sicut seruo uel ministro, qui de re dñi, negotiatur ad utilitatē dñi sui. Et ideo cōmittens pōt sperare lucrū, sicut ex re sua. Et sic lucrū non accidit sorti, nec possidetur sine iusto titulo, quia sicut rei ꝓpriæ partū recipit, nō tñ partū numismatis ex numismate immediate, sed partū ipsarū rerum quæ ꝑ numismata sua sunt acquisitę iusta commutatione.22ę.qu. 78.2.5m./.Opusc.73.c°.11. Cōmissio.

208 In toto uel in parte ideo dictū est, quia si aliquis committit cētū alicui, ita ꝙ medietatē ei mutuet, & aliā medietatem suo retineat dominio, ita tamen ꝙ de illis centum debeat negotiari ad lucrum ille cui committitur, dico ꝙ hoc lucrum iam habet uitium usuræ propter hoc, quòd non tātū ex re cōmissa speratur lucrum, sed etiam pariter ex re mutuata & commissa.22ę.qu.78.2.1m./.5m./. Opusc.73 c°.11.

209 Et sicut in logica, loquutio falsa iudicatur, pp falsi subiectionē, licet ueritatē directe significet, sicut si dicat, hō uolās ē aīal, ita in moralibus, actio uitiosa iudicatur, quando uitio permiscetur, ut est in proposito casu usuræ. Opu.73.c°.11.

210 Dare autem pecuniā mercatori uel artifici, per modum societatis, cum pacto uel spe lucri, ita ꝙ cū periculo ipsius cōmittentis mercator de ea negotiatur, uel artifex operatur, licitum est, nō aūt in mutuo.22ę.q.78.2.5m./.Op.73. c°.11.

211 Dans uero pecuniam usurario, ut usuras exerceat, uel ut copiosius exerceat, peccat, non autem si det pecuniam ut tutius seruetur.22ę.q.78.4.3m /.Ma.q.13.4.18m /.19m.

212 Si quis autem pecuniam alicui nauiganti commiserit mutuo, propter spem alicuius lucri, licet periculum etiam sortis super se receperit, nihilominus iudicatur usurarius, etiam si totum amiserit, secundum decretalem. Opuscul. 73.c°.6.prin°./.14.prin°.

213 Quòd liceat alicui mercatori, committere pecuniam uam alteri eunti ad nundinas ad lucrum, sine uitio usuræ, potest intelligi dupliciter, scilicet quia aut est simpliciter commissio, quæ fit propriæ rei, bonę fidei alterius. Et sic non incideret usuræ uitium. Aut est commissio secundū quid, sed est simpliciter translatio, sicut est in mutuo. Commissionem uero secundum quid dico, inquantum committens non retinet periculum super se rei commissæ. Et hoc modo propter rationem translationis quæ debuit fieri gratis sine spe lucri, incidit uitium usuræ. Et in hoc casu loquitur decretalis. Opusc.73.c°.14.prin°.

214 Dare pecuniam aliquam determinatam mutuo aliis mercatoribus tali pacto, quòd similem & æqualem in numero & pondere persoluent creditoribus illorum, a quibus accipiunt in nundinis, aliquibus determinatis secundum locum & tempus, (uerbi gratia, Balduinus a Gualtero accipit centum libras sterlingorum mutuo in francia, in mense augusti, ita quòd centum libras sterlingorum soluet Balduinus pro Gualtero in Ianuario sequenti, in quibus tenebatur Gualterus suis creditoribus, uel si non creditoribus tenebatur, ipsi mutuanti, in tali loco, & in tali tempore) potest contingere tripliciter, scilicet quia aut mutuans, tempore translationis æstimat dictam monetam plus ualituram in loco uel in tempore, quibus est persoluenda, uerbi gratia, sterlingi plus ualent in anglia quàm in francia,

et

Vsu

Et tunc nihil est ibi culpabile Aut timet probabiliter minorationem pretii. Et tunc dicendum, quòd mutuans committit usurā, quia lucrū sperat ex mutuo. Aut mutuans, nihil lucri in mutuando intendit, siue ex tēpore, siue ex loco, sed tantū ob fauorē & gratiā proximi hoc mutuat. Et tunc nihil culpabile ex hoc incurrit. Opusc.73.c°.14.

215 Aliquis habens pecuniam aliquam specialem, quam timet in tempore futuro minorandam in suo pretio, secundum statuta legis positiuæ, & propter hoc, huiusmodi pecuniā dat mutuo, sibi reddendam in æquali pretio quod erat tempore mutui, respectu pecunię terræ, cōmunis ęstimationis, cum huiusmodi mutuum uideatur factum spe lucri, an sit in eo uitium usuræ. Opusc.73.c°.14.

216 Vel aliquis habens sterlingos, ualentes quatuor turonenses, timet ne in futuro tempore, per auctoritatem legis positiuæ tantum sint ualituri tres turonenses, propter quam causam, dat mutuo sterlingos, & post diminutionem pretii ipsorum, non tot penitus uult recipere sterlingos in numero & pondere, quot dederat mutuo, sed secundum pretiū in turonibus, cuius pretii erant tempore mutui, an in tali mutuo, sit uitium usuræ. Opusc.73.c°.14.

217 Ad hæc dicendum, quòd in huiusmodi, aliud est uitare dānum, & aliud est sperare lucrum, quia primum licet, non autem secundum. Opusc.73.c°.14.

Animalia 218 Quando autem res fructuosæ ad lucrum committuntur, ut sunt agri, animalia, & orti, patet ueritas ex prædicto casu usuræ, quando res transfertur, & committitur uel in toto uel in parte. Opusc 73.c°.11.

219 In his tamen rebus commissis ad lucrum, magis & minus liquet iustitia permutatiua, quia quando ager, uel terræ cōmittuntur excolendæ ad lucrum, satis apparet iustitia, eo quòd non transfertur dominium, & nihil ultra percipitur de fructu propriæ rei. In animalibus uero, ut quando oues, uel boues, uel porci, committuntur nutrienda propter lucrum, non ita liquet iustitia, quia aliquando solet in huiusmodi co[illegible]issionibus, fraus usuraria commisceri, ut quando excluditur periculum principalis commissi a committēte. Opusc.73.c°.11.

220 Aliquis dat centum oues, ad nutriendum ad lucrū, ita tamen ꝙ centū oues sibi semper saluæ maneāt, quicquid contingat, in hoc casu pōt incidere fraus usuræ & hoc quando ultra iustā æstimationē, taxat ipse cōmittēs, sibi portionem lucri, propter quam non recompensatur labor & solicitudo nutrientis, secundum iustam æstimationē. Opu.71.c°.11.

221 Solet etiam & alia fraus in talibus fieri, scilicet quando dites alicui pauperi mutuat centū libras, ut ex eis oues uel boues nutriendos emat, ad lucrum illius qui mutuum dedit, & ad lucrum illius alumni. Dico ibi fraudem usuræ permistam esse, eo quòd iam radix huiusmodi lucri, ex mutuo oritur. Et ideo uitio usuræ inculpatur huiusmodi commissio. Opusc.73.c°.11.

222 Tunc ergo huiusmodi commissiones, licet fieri possunt & sine uitio usuræ, quando mutuum uel similitudo mutui, nō permiscetur in talibus, sed dominiū retinetur, cū periculo quod cōiter accidere pōt, uel quando etiā dominiū rei commissæ cōicatur ei qui eā suscipit ad nutriendū ad lucrum, & similiter periculū cōicatur utrique, & quando secundum iustā æstimationē taxatur lucrum, per quod iuste recompēsatur labor & solicitudo alumni. Opusc.73.c°.11.fi.

223 Quædam in consuetudinem deducta, habentur pro iustis, legibus, quæ magis deberent dici corruptelę permissę, quàm consuetudines approbatæ. Et hoc uidemus in hac materia usurarum, secundum regiones & ciuitates diuersas, quantum ad pupillorum & orphanorum tutelam. Vnde dico, ꝙ non possunt pupilli, quando sciunt ueritatem, retinere superabundantias suarum rerum per usuram acquisitas.12ę. q.108.3.2m./.Opusc.73.c°.12.prin°.

224 Distinguēdū est tamē primo, de cā & origine hmōi superabundātiæ. s. quia aut acquirit per fructus ipsarū rerū q̄ sunt pupillorū, ut sunt agri, animalia & hmōi aut per solā trāslationē rerū, & propter ipsam translationē. Et quia pecunia, sola translationis cā instituta est, ut dicit philosophus, ideo huiusmodi causa præcipue apparet in usus pecuniæ, cuius usus est in translationem rerū, fructū habentiū. Et sic ibi aliquando est uitiū usuræ, & aliquando non. Opu.73.cm.12.

225 Si enim primo modo aliquæ superabundantiæ acquirātur pupullis, nullum de se habent uitium usuræ, tum quia in hoc inuenitur lucrum ex mutuo speratum uel acceptum: tum quia nihil accidit sorti, eo ꝙ fructus, ex talibus rebus partus, naturaliter ipsas res comitatur, & est de natura sortis, & non accidit sorti. Opusc.73.c°.12.

Vsu

226 Secundo autem modo, adhuc distinguendum est, quia superabundantia huiusmodi, quæ est ex translatione rerum, uel pecuniæ aut datur uel oritur pupillis ut lucrum, ex retentione rerum suarum ortum habens. Et hoc modo est ibi uitium usuræ, & non licet eis lucrum retinere, quia detentio rerum, non parit rationem alicuius lucri, inquantum detinentur, nisi secundum ꝙ utilitatem habent, & fructum afferunt. Aut non datur huiusmodi superabundantia ut lucrum, sed ut gratia uel donum. Et tunc licet retinere eis. Et per istam rationem, excusat consuetudo usurarium uitiū in multis ciuitatibus. Et huius signum ꝙ gratis sit datum, accipitur ex eo, ꝙ præter uoluntatem pupillorum, determinant sibi superabundantiam, quam dant eis, & ꝙ nūquàm repetūt, nec repeti faciunt a pupillis aliquid. Op.73.c° 12.fi.

227 Ex his liquet, quòd si tutores pupillorum, scienter pecuniam pupillorum dederint ad usuram, per se uel per alios, ꝙ huiusmodi superabundantia rei, est aliena, & iniuste possidetur etiam a pupillis quandocumque sciuerint: quia si pupilli noluerint restituere, tutores ad id faciendum compellendi sunt. Opusc.73.c°.12.fi.

228 Vsurarius tenetur restituere, quicquid accepit de usuris, & fructus, & interesse, non autem quæ lucratus est cum eis etiam emendo possessiones.22ę.q.78.3.o./.Quol.3.qu. 7.2. o./.Opusc.67.o. Restitutio.

226 Quia autem ad restitutionem usurarum lex diuina, lex naturæ, & iura obligent, satis liquet ex præmissis, & ex natura ipsarum usurarum. Quia enim superabundantia usurarū, nullo iusto titulo possidetur, ideo iuste retineri non potest & iniuste possidetur. Opusc.73 c°.15.prin°. * Decimæ.26.

230 Quid iniuste possidetur, alienum ē & alicui alteri propriū esse debet, secundum Augustinum. Quare cum omnis superabūndantia usurarum, sit tamquàm res aliena ipsi usurario iniuste possidenti, sequitur ꝙ sit propria alterius, qui ipsa destitutus est. Sed hoc est iustum secundum omnia iura, quòd omnis res destituta contra iustitiam, restituatur. Restitutio enim semper respicit destitutionem. Quare secundum omnem iustitiam naturalem, usuræ restituendæ sunt. Opusc.73.c°.15.prin°.

231 Lex diuina iubet restitutionem usurarum fieri, sicut & rapinarum. Et uoco legem diuinam, quæ in canone sacræ scripturæ, & in decretis sanctorum patrum, & conciliis continetur, quia ius diuinum est quod diuinitus promulgatur.22ę q.57.2.ar.3./.3m./.Opu.73.c°.5./.25.prin°. * Eleemosyna.1.14.Oblatio.8.

232 Lex uero hūana, usuras nō iudicat res alienas. Op.73.c°.5.

233 Quantum est ex lege diuina, debet compelli fœnerator, ad eandem in numero restitutionem, si manet ipsa res in potestate fœneratores eadē, nisi per assensum repetentis liberet. Alias tenetur pro ipsa ualorem restituere. Opusc.73.c°.5.

234 Si res non manet in potestate fœneratoris eadem, sed consumpta est, uel translata in alterius dominium, qui est uerę fidei possessor, tunc compelli debet fenerator ad restitutionem æquiualentis. Opusc.73.c°.5./.c°.2.

235 Verum quia lege diuina, usura iudicatur res aliena, debet eadē lege iudicari non posse per ferenatorem iuste transferri in alium, sine consensu domini ueri. Opusc.73.c°.5.

236 Quia res per usurā acquisitę corrūpunt dominiū iustum tantū in persona acquirente, & detinente, non autem proprie, corrumpunt bonum ciuile humanum. i. pacem, quia non contra uoluntatem dantis simpliciter, sunt acceptæ, ideo sufficit iudici, qui s̄m legem dei iudicat, ꝙ fœnerator tantum satisfaciat quātum ad deum. i. ut tantum restituat quantum accepit contra legem dei. Opusc.73.c°.5.

237 Quia res accepta per usurā, non est faciens iniustū ex parte dantis in lege humana, sed neque etiam in lege dei, nisi per rationē solā ex parte fœneratoris, ideo eandē rē non cōpellit iudex per legem aliquam restituere, nec est necesse, propter causam dictam. Opu.21.prin°. Opu.73.c°.5.fi.

238 Si aliquis accepit equum, uel pecuniā, uel rē aliā quācūq; in usurā ab alio, nō tenetur eādē rē numero restituere s̄m leges, sed tm̄ sufficit, si ualorē rei restituat, sicut si fœnerator, equū acceptū in usurā, uendiderit alteri, uel dederit, cōstat p leges, ꝙ trāsfert dominiū, & ꝙ nō cōpetit repetitio eiusdē equi illi q fœneratori æquū dederat ꝓ usura. Op.73.c°.5

239 Si quis alicui aliquā pecuniā dederit mutuo. s. centū libras ad decē annos, ita ꝙ si infra hoc tēpus mortuus fuerit alter ipsorū, liberatus sit a debito & a mutuo qui ipsum acceperit, si uero superuixerint ambo, dabit post decem annos qui mutuū accepit, ducētasquinquaginta libras, ei qui mutuum dederat, non excusatur propter dubium & periculū ab usura, secundum decretalem. Opusc.73.c°.6. prin°.

Cui. 240 Vsuræ non solum sunt restituēdę, sed etiam illi soli aliqua res est restituenda, qui ipsa re uel æquiualenti destituitur iniuste. Sicut enim restitutio facienda non est, nisi eius rei quæ iniuste possessa est, sic nec alicui uel aliquibus restituēda est, nisi illi uel illis, qui ea iniuste destituti sunt. Opusc. 73.c°.16.prin°.

241 Ex hoc concluditur primo, ꝙ illis solis facienda est restitutio usurarum, qui iuste illarum rerū domini erant quæ restituendæ sunt ante destitutionem iniustam. Opusc.73 c°.16.

242 Vlterius concluditur, ꝙ defunctis illis qui expoliati fuerāt iam restitutio usurarum facienda est eorum filiis & successoribus, qui iuste succedunt bonis defuncti expoliati. Opuscul.73.c°.16.

243 Si forte defunctus legauit omnia bona sua pauperibus, uel ecclesiis, uel personis aliis, tunc sicut per uirtutem testamēti acquiritur ius in bonis præsentibus & paratis ipsius defuncti pauperibus, uel aliis quibus legata sunt, sic & eis est ius acquisitum in his quæ iure debentur ei quocumque iure. Et ideo in hoc casu, ab exequutoribus illius defuncti, siue illis locis, uel personis, quibus omnia bona sua legauit, debet fieri usurarum restitutio, quæ sibi uiuenti facienda erat. Opusc.73.c°.16.

244 Quia si forte ignorātur successores, & uerisimiliter quibus facienda sit usurarum restitutio nescitur, uel forte noscunē esse in locis, & regionibus lōginquis, & sine spę reuersionis, & sine facultate mittendi uel accedendi ad eos, tunc in primo casu, ecclesiæ consilium & auctoritas requiri debent, quia iam ratione iuris diuini, pertinet restitutio quæ debebatur homini qui erat mēbrum, & filius ecclesiæ, ad ipsam ecclesiam. Vnicuique uero, sua ecclesia dicitur suus episcopus. Opusc.73.c°.16. * Restitutio.23.

245 In secundo casu, etiam facienda est de consilio ecclesiæ, hoc tamen superaddito, ꝙ debet exequutor eidem ecclesiæ promittere, restitutionem usurarum faciendam, si necesse fuerit aliquando in futuro tempore, per inopinatam reuersionem ipsorum quibus de iure erat facienda Opusc.73.c°.16.

246 Quia si a seruo uel ancilla, uel a filio uel a filia, siue a raptore uel fure, siue ab alio usurario, siue christiano uel iudæo, acceptæ fuerint usuræ talium bonorum, de quibus constat ei qui uult restituere, ꝙ non erant ueri domini illarum rerum, tunc restitutio talium, non est facienda eis a quibus accepte sunt, sed ipsis ueris dominis, & successoribus eorū si haberi possunt. Opusc.73.c°.16.fi.

247 Debet tamen fieri huiusmodi restitutio usurarum caute, ne cum scandalo fiat personarum prædictarum. 22æ.qu. 62.6. 2m./.Opusc.73.c°.16.fi.

248 Si autem credatur probabiliter, ꝙ prædicti, scilicet filius de conscientia patris, & seruus de uolūtate domini sui, & monachus etiam de uoluntate abbatis sui, & raptor, & usurarius, de bonis iuste possessis hæc fecerunt, tunc etiam potest fieri restitutio usurarum ipsis personis iniuriatis. Et similiter dicendum est de uxore, uiuente marito. Op.73.c°.16.fi.

Quam rē. 249 Quia autem dominus omnis, qui rem ab alio iniuste destitutam detinet aliquando, tam in usuris quàm in aliis, ipsam rem uel ęquiualentem restituere teneatur, manifestum est ex utroq; iure, tā diuino quàm naturali. Op.73.c.17.pr°.

250 Primo quia non dimittitur peccatum iure diuino, nisi restituatur ablatum, si restitui possit. Ergo ab eo cui peccatum huiusmodi usuræ imputatur, debet fieri ablati restitutio. Sed non imputatur peccatum usuræ nisi ei qui abstulit, uel detinet rem alterius, quæ non est sua aliquo iusto titulo. Ergo ab illo facienda est restitutio. Opusc.73.c°.17.

251 Ex præcepto etiam iuris naturalis habemus, ꝙ quæcumq; uultis ut faciant uobis homines, & uos illis eadem faciatis. Sed iusta uoluntate uult spoliatus re propria per usuram, ut spoliator ei restituat. Quare similiter spoliator debet iuste restituere spoliator. 12æ.qu.99.1.3m./.4.d.33.qu.1. 1.7m./. Opusc.73.c°.17.prin°.

Quis. 252 Quis autem possit dici spoliator rei alienæ, siue detētor in materia usuræ, ita ꝙ teneatur ad restitutionem, in quibusdam casibus non est ita clarum. Opusc.73.c°.17 prin°.

253 Primo uxor usurarii tenetur ad restitutionem pro marito usurario defuncto, secundum ꝙ ad eam bona male aquisita deuoluta sunt, uel quantum ipsa, uiuente marito, talibus bonis usa est, quę cedunt in usum uitæ suæ, in domo mariti. Opusc 73.c°.17.

254 Quia si nihil de talibus bonis ad eam deuoluitur, uel si forte de bonis quæ in matrimonio attulerat, fructus erant sufficientes ipsius necessitatibus, & pro omnibus quæ expendit in uita mariti, tunc non tenetur ad restitutionē aliquā faciendam, n. si fuerit usa rebus mariti ipso uiuente, in spe recompensandi in aliquo futuro tempore, quando sperabat se probabiliter facultatem habituram, quàmquam tunc nō haberet, quando rebus talibus mariti uteatur, uel nisi ah. quid alienum post mortem mariti sibi retinuit. Nihil autē est restituendum, nisi alienum. Opusc.73.c°.17.

255 Vxor etiam non potest licite restituere usuras, nolente marito, & adhuc uiuente, cum uxor nō sit domina rerū, sed tā tum uir. Est tamen ad generationē coniuncta uiro in adiutorium, & in usum rerū. Quare sicut non pōt alienare res uiri, ipso non uolente ita nec aliena uiri, pōt restituere, ipso nolente. 1ª.q.92.1.c.prin°./.q.98.2.b.2 /.Opusc.73.c°.17.

256 Sicut in adiutorium uxor est uiro data ad generationē, ita & ad rerum conseruationem, & multiplicationem honestā & utilē, & super hoc, etiā ad salutis uiri promotionem secū dum Apostolum. Quare sicut de rebus propriis uiri usurarii, potest facere eleemosynas moderatas, uiro ignorante & non prohibente, quia sic agit causam uiri, & id ad quod tenetur, ad salutem suam promouendam, & etiam ad bonorum suorum conseruationem & multiplicationem, sic puto sine præiudicio, ꝙ possit facere restitutiones de rebus alienis, uiro ignorante & non prohibente, quia sic agit causam uiri. Opusc.73.c°.17.

257 Quòd si uiro sciente, sed dissimulante fecerit, tāto securius agere potest, quia iam est argumentum, ꝙ uir approbat, ex quo non reprobat. Opusc.73 c°.17.

258 Si uero prohibente, uel prius aut postmodum puniente, ita mulier fecerit, uel facere uoluerit, iam non licet ei, quia sicut res sunt sub potestate uiri, ita & uxor. Quare oportet eam sic subditam uiro obedire per omnia secundum Apostolum etsi non in faciendo malum, tamen obedire debet in omittēdo bonū, quia nō ē necessarium ad propriā salutē Vnde si uxor nō faciat qđ sibi uꝛ bonum, non imputatur ei ad peccatum, sed ei qui hoc ei prohibet. Opusc. 73.c°.17.

259 Sicut autem socii furum, & hi qui dicuntur currere cum fure, furti iudicio condemnantur in sacra scriptura, ita filii & filiæ, & serui, & mercenarii usurariorum, inquantū agūt aliquid ad uitium usuræ perpetrandæ, uel ut motores, uel ut auctores, uel ut participes lucri, uel ut fautores & defensores talium, usuræ uitio condemnandi sunt. Et sicut non satisfit deo de iniuria sibi illata, nisi per pœnitentiam, ita nec proximo de re sua iniuste spoliato, nisi per iustam restitutionem. Quia nullus debet obedire alicui, ad communicandum in facto illicito. 22æ.qu 100.6.2m. Opusc.73.c°.17.

260 Vnicuique uero secundum gradum sui delicti, competit restitutio ablati. Verbi gratia. Alius peccat in hoc uitio usuræ, tantum ut motor: quare & ipse tenetur mouere actorē, ad faciendā restitutionē. Qui si non sufficit ad hoc inducēdū, debet inuocare superioris auxilium. Quod si non sufficit, uel forte motor negligit hoc facere, puto sine præiudicio, ꝙ in hoc casu tenetur is qui promotor fuit per ipsius motionem, ad restitutionem ablatorum. Et si fuit actor, uel ut principalis, uel ut adiutor, uterque tenetur ad restitutionem ablatorum in solidum, ita tamen ꝙ altero restituēte, alter absolutus est, quantum ad iniuriam proximi. Opuscul.73.c°.17./.c°.20.

261 Si uero ut particeps fuit tantum lucri, aut fuit scienter, aut ignoratur. Si scienter, tūnc iterum potest fieri iuste dupliciter, scilicet aut pro necessitate corporali, idest, quando alias comode non potest inuenire remedium uitæ, sicut accidit pauperibus mendicantibus. Et sic aliquando etiam per hoc possunt excusari filii, & filiæ, in domo parentum usurariorum, qui alias nequeunt uictum sibi necessarium inuenire. Et similiter uxor eadem necessitate potest excusari. 22æ qu. 32.7.3m./.Opusc.73.c°.17.

262 Aut hoc fit pro utilitate spirituali, sicut & dominus cum publicanis manducabat pro conuersione ipsorum. Et hoc fit iterum iuste. Opusc.73.c°.17.

263 Et primo modo, scilicet pro necessitate corporali, artifices & laborantes, & seruientes, possunt iuste aliquando percipere de bonis usurariorum, quæ acquirunt ab usurariis: quia quantum accipiunt ab usurariis, tantundem reddunt ipsis, per recompēsationem operis, uel laboris, uel artificii, ita ꝙ per hoc non sunt usurarii impotentes effecti, ad restitutionem faciendam. Opusc.73.c°.17.

264 Huiusmodi tamen artifices, si credant usurarios nihil habere de bonis propriis, & eadem facilitate possunt ab aliis lucrari, peccat, sciēter usurariis cōicādo opera sua, ꝓ lucro qđ sciūt eē rē alienā, & maxime pp scādalū. Opusc.73.c°.17.

265 Sed secundo mō, ēt possunt participare filii, & filiæ & uxor, in spe recōpēsandi in aliquo futuro tpe, quando sperant se probabiliter facultatem habituros, quàmq̃ tunc non habent, beant, quando participant. Opus.73.c°.17.

266 Quicunque vero participes fuerint scienter, extra aliquam trium causarum dictarum, siue etiam ignoranter, & aliquando huius notitiam habuerint, tales ad restitutionem tenentur pro parte illa, in qua participes existunt rei alienæ. Opus.73.c°.17.

267 De accipientibus eleemosynas, & oblationes, & munera ab vsuraris, dicendum, ꝙ tales qui ab eis recipiunt, aut sciunt eos esse vsurarios, aut nesciunt, nec tunc quando accipiunt, nec post. Et sic si nesciunt, non peccant accipiēdo, nec tenentur ad restitutionem. Opuscu. 73. c°. 17. * Prædicare.8.

268 Si vero sciuerint vel tunc vel post, aut necessitate cōpelluntur ad accipiendum, aut non. Si necessitate, non peccant, nec tenentur ad restitutionem. Opusc.73.c°.17.

269 Si vero necessitas non fuerit, adhuc aut sunt vsurarii notorii, aut non notorii. Si notorii, tunc omnis accipiēs ab eis, peccat, propter scandalum, & quia ipso iure sunt excōmunicati. Et ideo semper restituendum est, sed non eis semper. Opuscu.73.c°.17.

270 Si vero non sunt notorii, aut ergo aliquid creduntur habere de bono proprio præter vsuras, aut nihil. Si nihil, tūc restitutio faciēda est ab his qui aliquid acceperūt. Si vero aliquid, tunc ēt accipi possunt sine peccato ab eis munera & huiusmodi, & ad restitutionē nō obligatur. Opus.73.c°.17.

271 Ille solus tenetur ad restitutionem, qui accipit vel detinet rem alienam iniuste. Vnde & vsurarius qui sola spe lucri dat mutuum, & nihil vltra accipit, licet sperauerit, etsi sit reus vitio usuræ; tamen non tenetur ad aliquam restitutionem. Opus.73.c°.17.

272 Fautores & defensores, qui fouent usurarios & defendunt in exercitio fœnerādi, sicut aliquę ciuitates, & aliqui principes fouent & defendunt huiusmodi, qui dicuntur Caursini, qui alias non auderent exercere huiusmodi actum fœnerandi, tales fautores & defensores usurariorum inquantum huiusmodi sunt tantum, non tenentur ad restitutionē alicuius, nisi inquantū sunt participes lucri. s. quia propter hoc sunt fautores uel defensores, ut ab usurariis aliquam portionē recipiant. Tñ in hoc etiā peccant contra deū etiā quantūcunq; utilitatē regionis uel ciuitatis intendāt, quia fouēt peccatores in peccatis suis. 22æ.q.78.4.3m./. Ma.q.13.4.18m./.19m./. Opus.21.c°.1.2./.Opus.73.c°.18.

273 Nec est simile de illis quorū auctoritate circa usurarios fit aliquid, & iis qui fouēt & defendūt, & accipiūt vt actores, quia illi sunt causa per se actus mali, isti uero nō sunt causa ipsius actus mali, sed accidentiū ipsi actui ad eius cōseruationē, & fructū ampliorē. 22æ. qu.78.4.o./.3.d.37.6.6m./. Ma.q.13.4.17m./.19m./.Opus.67.q.5.fi./. Opus.73.c° 17.

274 Aliud necessarium est loquēdo de necessitate restitutionis usurarii, & aliud loquendo de perfectione ipsius restitutionis. Ad necessitatę enim satisfactionis, duo sufficiūt. Vnū quantū ad deū. s. humilitas ueræ pænitētiæ contra contemptū dei, & aliud quo ad proximū. s. restitutio plena ablati iniuste, cōtra iniuriam proximi. Opus.73.c°.18.prin°.

275 Sed de perfectione satisfactionis ultima, exiguntur signa. s. testimonia prædictorum, in quibus est meritum perfectæ humilitatis quantum ad deum, & restitutio famæ personalis contra scandalum ex peccato innatum quantum ad ecclesiam. Et quantum ad hoc, etiam usurario notorio, non tantum hoc est perfectionis, sed etiam necessitatis, saltem publicę, & in manu ecclesię, restitutiones faciendas promittere & firmare, quia alias priuaretur de iure sacramentis, & christiana sepultura. Opus.73.c°.18.

Quo ordine. 276 Consuetudo fere in omnibus apud nos habet, ꝙ prius persoluantur debita quæ clara sunt, & postea fiant usurarum restitutiones, & ultimo legata soluantur. Et huius consuetudinis potest esse ratio, quoniā legata sunt secundū quid donata, & non simpliciter donata. Ratio enim legati, duo importat. s. ꝙ non est res data simpliciter, nisi per mortem legatoris, unde semper uiuente legatore, potest reuocari, & ꝙ sint legata propter utilitatem aliquam legantis post mortem. Et ex iis potest patere, ꝙ legata inquantum huiusmodi sunt, non obligant secundum necessitatem iustitiæ, sed secundum deuotionem & utilitatē legātis. Opus.73.c°.18.

277 Cum autem necessaria ad salutem, præcedāt ea quæ sunt deuotionis & supererogationis, iuste soluūtur debita usurarii ante legata. Opus.73.c°.18. * Restitutio.8.

278 Sed maiori iustitia restituenda sunt ablata, quàm debita sint soluenda, cum in hoc impleatur iustitia, tollens iniuriam factam deo a proximo. Sed in solutione debitorū nulla tollitur iniuria, sed tantum soluitur iustitiæ. Quare secūdum hoc uidentūr prius restituenda ablata, q̃ soluenda debita. Restitutio enim præfertur etiam subuentioni parentum, nisi in extrema necessitate. 22æ. qu.31.3.3m./.qu.32.7.3m./.q.62.5.1m./. Opus.73.c°.18. Restitutio.8.

279 Sed contrarium fit ut in pluribus. Quod tamen potest habere rationē ex duobus s. uno modo qñ debita sunt clara & manifesta, sed restitutiones nō sic, sed inquirēdæ sunt, & clarū semper præcedit obscurū, in iure humano. Alio mō qñ res quæ debetur, est determinata. s. centū uel decem, sed res restituenda nō sic. Sed terminatum iure præcedit indeterminatum, inquantum huiusmodi. Opus.73.c°.18. Quid.

280 Qñ restituenda sunt clara & aperta, & determinata, per apertā confessionē restituentis usuras, debet de iure restitutio præcedere oīa debita, quod tamē raro obseruatur, quia quod iuris est, a paucis aduertitur. Opus.73.c°.18.

281 Et ſm dicta patet, ꝙ pri9 debet restitutio usurarū fieri uni personę q̃ alteri. s. qñ restitutio unius est clara & determinata, & alterius non sic, ceteris paribus. Opus.73.c°.18.

282 Si unus sit diues, & alter pauper, & plus indigēs iis de quibus restitutio faciēda est, & æqualiter sit clarū in utroque, adhuc prius pauperi potest restitutio usurarū iuste fieri, q̃ diuiti, eo ꝙ plus læsus est in ablatione suorū, & qa plus indiget. 22æ.q.31.3.3m./.q.32.7.3m./.q.62.5.2m. Opus.73.c°.18

283 Tñ si uterque sit æqualis cōditionis s. in paupertate uel diuitiis, & ęqualiter clarū sit de utroque, si uni prius facta sit iniuria quā alteri, adhuc illi prius est restituendū ordine iuris naturalis, cui prius facta fuit iniuria. Opus.73 c°.18.

284 Si per partes faciēda est restitutio usurarū, unicuique proportionabiliter restituendū est, ſm quantitatē ablati, ita ꝙ si tm̄ tertia pars est ablatorum, uel media, uel alia qualibet pars, ceteris paribus faciēda est oībus restitutio tertiæ partis oīum restituendorū. Cuius ratio est, ut oībus ostendatur bona uolūtas restituēdi oīi, si adesset facultas, & sic fiē pronior quilibet ad condonādū iniuriā sibi factā, qñ uidet uoluntatē ad emendandum paratā. Opus.73. c° 18.

285 De materia aūt & quātitate restituendorū, an. s. si quis ouē uel bouē vel aliquā qualibet rē acceperit p usurā ultra fortē, teneatur eandē rē restituere, aut sufficiat preciū rei restituere, dicendū est ꝙ aliter iudicādū est de furto & rapina, & aliter de usura, quia in usura aliqualiter transfertur dominium iure fori, licet non iure poli, sed nullo modo in aliis. Vnde equus furto ablatus, in cuiuscunque manum trāsierit, semper est restituendus, etiam in iure fori. Sed non sic equus per usuram acceptus. Oups.73.c°.19.prin°. Materia.

286 Aliter iudicandum est in usura & furto, & dicendum ꝙ sufficit, si fiat in usura restitutio precii, cuius ratio est duplex. Opuscu.73.c°.19.

287 Vna ratio est, qa quod accipitur in usura vltra sortē, nō auffertur inuito, uel p uiolētiā aliquā illatā dño, sicut est in furto uel rapina. Et ideo proprie in usura, nō dicitur ablatū, sed potius acceptum contra iustitiam naturalem & diuinā de uoluntate dantis. Sed quod ablatum est, idem numero restituendum est, etiam si melioratur. Opus.73.c°.19.

288 Alia causa & ratio, est ex natura permutationis, in quia ultra sortē accipit, q̃ est natura mutui. Sicut enim in mutuis nō est necesse ꝙ idē numero reddatur, sed tm̄ ęquale in pretio, ita nec in supabūdātia accepta rōne mutui, est necesse idē restituere, sed sufficit ęquiualēs in ꝑtio. Opus.73.c° 19.

289 Quód aūt in lege scriptū est de duplo, quadruplo, & quintuplo, nō habet locū in usuris, sed tm̄ in furtis uel rapinis, eo ꝙ huiusmodi usuræ, nō destruūt bonū reipublicę de sua rōne, sicut faciūt furta & rapinæ, sed tm̄ corrūpūt bonum personale, siue fraternū bonū, & hoc nō inferēdo malū, sed tm̄ nō faciēdo bene fratri debitū. Et de iis alias scripsimus in septimo pręcepto decalogi diffusius. 22æ.q.62.3.2m./.4.d. 15.q.1.ar.5.q.2.6m./. Opus.4.c°.24.fi./. Opus.73 c°.19.

290 Aliter iudicādū est de restitutionibus usurarū, etiā quo ad prouentus, & oīa alia lucra ex iis prouenientia, & aliter de restitutionibus furti & rapinæ. Illud enim est restituendū, quod nullo iure fit suū, nec diuino, nec humano. Et ideo iniuria fit nō tm̄ apud deum, retinere res sic ablatas, & rerum fructus, & usus, sed etiā apud homines fit iustum, tā iure fori cōmunis, quàm iure conscientiæ personalis. Sed non sic est in usuris, quia licet sint contra ius diuinum, & contra ius naturale naturæ spiritualis, quod respicit solū debitū gratiæ & charitatis, tamen non est directe contra ius humanū, quod respicit generaliter reipublicæ utilitatē & iustitiam. Et ideo quo ad hoc trāsfertur in eis dominiū nec habent rationem ablatorum. Opus.73.c°.20.

191 Constat autem quòd iura allegata quibus dicitur, quia quod ex alieno cōuenit alicui, rōnē de iuꝛ accipit alieni, ve

 uidentur

vſ

videntur iura expreſſa per decretalem, vbi videtur, ꝙ oportet reddi res cum fructibus perceptis, & quæ percepiſſent ſpoliati, ſi ipſa poſſediſſent, & hoc etiam expreſſe habet lex per decretalem, vbi dicitur, ꝙ talis teneatur ad omnia lucra percepta, & percipienda: dicendum ꝙ conſtat quòd talia iura allegata, de rebus per violentiã ablatis loquuntur, in quibus nulla radix iuſtę poſſeſſionis inuenitur, ſed non loquũtur in vſuris triplici ratione. Opuſ. 73. c°. 20.

292 Primo quia ſimpliciter ibi non eſt ratio ſpoliationis violentę vel furtiuæ de qua loquuntur, prædicta iura. Secundo quia in vſuris ipſa ſuperabũdantia primo & per ſe eſt in pecunia, quæ non habet fructum, quantum eſt de natura ſua, eo ꝙ cauſa tantùm tranſlationis aliarum rerum facta eſt. Tertio etiam generaliter in ipſa reſtitutione facienda, tantum reſtituendum eſt damnum, quod illatum eſt. Sed tantum non eſt illatum damnum vt in pluribus, quantũ prouenit commodum furi, de re furtiua & ſpoliata, eo ꝙ fur labore proprio & ſolertia, rem furtinam multiplicauit, quod non feciſſet poſſeſſor verus. Opuſ. 73. c°. 20.

293 Hoc tamen eſt generaliter aduertendum, ꝙ in omni reſtitutione faciendą, omnes fructus, & omnia lucra, ex eo ꝙ prouenerunt ex re reſtituenda, ſecũdum ꝙ iniuſte poſſidentur huiuſmodi fructus & lucra, & ex eo ꝙ prouenũt ex re malę detenta ſecundum iuſtitiam diuinam, habent rationem alieni, ſecundum rationem beati Auguſtini. Quare ſecundum Deum vſuræ vel huiuſmodi fructus retineri non poſſunt, niſi auctoritate diuina. Opuſ. 73. c°. 20.

294 Hoc ſolum reſtituendum eſt homini, in quo facta eſt ei iniuria de re ſua, ſiue in vſuris ſiue in aliis. Sunt autem quædam res, quæ de natura ſua habent in poſſidendo fructum, & vtilitatem, aut quia multiplicantur & augentur ex natura temporis, aut quia excolantur ſolertia humani ingenii & laboris, vt terræ, & agri. Et huiuſmodi res reſtituendæ ſunt homini, cum ſuis prouentibus, quia in hoc homo cui facta eſt iniuria de re ſua ablata damnificatur, non ſolũ quantum ad rei ſubſtantiam, ſed etiam quantum ad rei vſum, & fructum ex vſu prouenientem. Et ſic poſſunt & debent intelligi iura allegata, & non in vſuris. Opuſ. 73. c°. 20.

295 Illi etiam ſemper facienda eſt reſtitutio, qui paſſus eſt iniuriam & damnum. Si ergo aliquis paſſus fit iniuriam, & non damnum, illi non eſt facienda de iure reſtitutio realis, ſed tantummodo, ſecundum genus iniuriæ, facienda eſt emendatio per ſimilem ſatisfactionem. Vnde qui proximum verberat, in nullo eum damnificando, nõ tenetur ad aliquam reſtitutionem realem, quia omnis reſtitutio realis facienda alicui, commenſura i debet ſecundum quantitatem damni illati. Hinc eſt ꝙ lex Moyſi generaliter omnem ſarem cuiuſcumque rei quæ vſum habet & vtilitatem, condemnabat ad reſtitutionem dupli, vnum ſcilicet propter rei ſubſtantiã & aliud propter rei ablatæ vſum, quod non contingit in vſura de ſe. Ex quo concluditur, ꝙ in omni reſtitutione faciendą homini, debet conſiderari damnum, tam rei, q̃ vſus qui ex ea prouenit ex natura rei. Opuſ. 73. c°. 20.

296 Si ergo aliquod lucrum prouenit vſurario, vltra rem, & rei vſum naturalem, ex propria operatione & ſolertia eius, in quo non eſt alius damnificatus, dico ſine præiudicio, quòd non tenetur reſtituere homini huiuſmodi lucrum. 22ę. qu. 78. 3. o./. Quol. 3. q. 7. 2. o /. Opuſ. 73. c°. 20.

297 Si homo vſurarius centum marchas argenti habuit ex vſuris, ex quibus formauit imaginem, quam vendidit centum & decem marchas, credo tunc præiudicio, ꝙ illas decẽ marchas ſuper creſcentes, noñ tenetur reſtituere ei, a quo prædictas centum marchas habuit. Tamen non poteſt eas retinere ſecundum Deum, quia contra Deum de re aliena ſibi ac quiſquis. Et ideo ſola auctoritas eccleſiæ ad reſtituendũ vel diſtribuendum requirenda eſt Opuſ. 73. c°. 19.

298 Si quis quamcumque rem furtiuam ſtatim vendat poſt furtum, aut conuertat in vſum proprium, ipſam ſtatim totam conſumendo, & non ſtatim reſtituat ſed poſt tempus velit eam reſtituere, an teneatur ad omnes fructus vſuum, quos percepiſſet verus dominus rei, in tempore illius morę, quod videtur ſecundum iura allegata. Opuſc. 73. c°. 20.

299 Aliquis furatus eſt puſſum equinum, aut vitulum, quem verus dominus vſque ad annos perfecti valoris cuſtoditurus erat, ſed fur ſtatim vendidit, & liberauit ſe a furto, an fur teneatur reſtituere, pulli valorem tantum, vel etiam equi valorem, quod videtur ſecundum iura allegata, & tenetur reſtituere lucra ſecundum legem, ergo multo magis damna illata. Opuſc. 73. c°. 20.

300 De pecunia etiam ablata, aut etiam iniuſte poſſeſſa, quia poteſt contingere, ꝙ ille a quo eſt ablata, ſiue iniuſte accepta,

vſ

mercando ex ea auxiſſet eam, aut fortaſſe propter eius defectum, vendidit poſſeſſionem ſuam, & ex hoc damnũ multum ſecepit, an detinens & accipiens huiuſmodi pecuniã ſine iuſto titulo, teneatur ad omnia lucra, quæ verus poſſeſſor ex ea feciſſet, ſiue ad omnia damna quæ exinde acciderũt vero domino ad plenam reſtitutionem. Opuſ. 73. c°. 20.

301 Ad hæc dicimus ſine præiudicio, quòd ad reſtitutionem alicuius rei faciendam, duo principaliter conſideranda ſunt, ſcilicet valor rei quæ principaliter ablata eſt, vel accepta iniuſte, & damnum quod illatum eſt iniuriam paſſo. Propter primum dico, ꝙ eadẽ res quæ ablata fuerat, reſtituenda eſt aut æquiualẽs, & ſimilis in ſpecie & ualore. Opu. 73. c°. 20.

302 Sed quantum ad ſecundum, notãdum eſt, quòd aliquando dicitur damnum illatum proprie & per ſe, & aliquando per accidens tantum & non per ſe. Et ſi ſit primo modo, tunc tenetur reus ad reſtitutionem damni cuiuſcumque ſit. Secũndo modo, non tenetur ipſi paſſo damnũ. Opu. 73. c°. 20.

303 Si quis damnum paſſus pro pecunia ſibi ablata, in hoc ꝙ ex ea volebat emere neceſſaria ſibi ad vitam, ſiue ſoluere empta, ſiue debita, pro cuius expoliatiõe, incurrit damnũ, quia propter eius defectum, opportuit eum vendere poſſeſſiones ſuas ſibi vtiles, aut accipere pecuniam mutuo ad vſuram, aut ſi aliud incomodum incurriſſet, dico quòd huiuſmodi damnum, per ſe incidit ex furto vel rapina. Et ideo reſtituendum eſt ipſi qui paſſus eſt. Opuſ. 73. c°. 20.

304 Poteſt autem incidere ibi damnum per accidens, quando ſcilicet ex pecunia ablata, lucrum quod intendebat non accquiſiuit, & nullum aliud paſſus eſt damnum. Et tunc dico ſine præiudicio, quòd lucrum tale, non eſt reſtituendum ei qui paſſus eſſe dicitur hmõi damnum. Opuſc. 73. c°. 20.

305 Si vero ſint res ablatę, quæ ex ſui natura, poſſunt ſecundũ naturam temporis augeri, & creſcere in precio, tunc tenetur ſpoliator reſtituere precium ipſarum rerum, quod valiturę erant, ſecundum naturam rei & temporis, in tempore quo vult reſtituere eas. Et iſtud etiam in vſuris eſt aduertendum, quantum ad res quæ accipiuntur pro vſuris. Opuſc. 73. c°. 19. fin.

306 Quibus pœnis vitium vſuræ coercendum ſit, videamus. Opuſc. 73. c°. 21. princ°. Iudæi. 46.

307 Vſurarii triplici pœna iuris coercentur, ſcilicet quòd prohibentur ad ſanctam communionem recipi, & ne ſimiliter recipiantur eorum oblationes in altari, & ne recipiantur in chriſtianorum ſepultura. Et hæc tria habentur in diuerſis decretalibus de vſuris. Opuſc. 73. c°. 21.

308 Inſuper additur pœna his qui cõtrafecerint, ſcilicet pœna ſuſpenſionis, niſi per arbitrium epiſcopi ſui prius ſatisfecerint. Opuſc. 73. c°. 21.

309 Inſuper etiam per accidens conſequitur tales, nota infamiæ. Vnde & vſurarii publici, quando propter vſuras, pecunias ab aliquo quas dederant repetunt, repelli poſſunt per exceptionem, donec prius ipſi de vſuris ſatisfecerint ſecundum decretalem. Opuſc. 73 c°. 21.

310 Specialiter autem ſuper his pœnis, poſſunt clerici vere ab officio ſuſpendi ſi fuerint vſurarii, ſecundum decretalem. Opuſc. 73. c°. 21.

311 Contumaces vero, qui nec propter pœnas prædictas, nec ꝓpter pœnas iudicis corriguntur, debet & poteſt iudex, per ſuſpenſionis & depoſitionis ſententiam clericos coercere, Laicos vero per excommunicationis ſententiam cohibere, ſecundum decretalem. Opuſc. 73. c°. 21. Cogi.

312 Si non ſufficit iuſtitia eccleſiaſtica, debet iuſtitia laicalis in auxilium aduocari, ſecundum decretalem. Opuſc. 73. c°. 20.

313 In foro autem pœnitentiali, vbi de correctione peccati agit maxime inquantum vſura eſt contra legem Dei, ſic compellendi ſunt vſurarij ad reſtitutionem, vt beneficium abſolutionis eis denegetur, niſi reſtitutionem faciant plenam quã tum potuerint, aut dilationem petierint ab his quibus tenentur reſtituere, aut ſi pauperes & impotentes ſunt ad reſtitutionem faciendam, promittant Deo & confeſtori ſuo, quòd ſi aliquando ad frugem proſperitatis venerint, ſe reſtituturos pro ſ. a facultate, aut certe remiſſionẽ poſtulabunt ab his quibus reſtituere tenentur. Alias non debent abſolui in foro pœnitentiæ. Opuſ 73. c°. 21. In confeſſione.

314 Sicut ergo confeſſor oſtendit vſurarium abſolutum a Deo, quem abſoluit verbo, ita non debet abſoluere verbo, niſi eũ videt ſigna reſtitutionis hendæ in confitente, quæ ſigna determinata ſunt in his quæ prædiximus, ſecũdum diuerſos ſtatus reſtituentium. Opuſ 73. c°. 20. ſi.

¶ Vſuraria. Fœnus. Vſura. 128.

¶ Vſurarius. Fœnerator. Vſura. 61. 107. 109. 109. 112. 115. 211. 228. &c. 314.

¶ Vſurpatio.

vſ

¶ Vſurpatio. Diuinatio 3. 10. Furtum. 8. Iudicium. 23. 39ę. Præiatio. 1. 17. Tyrannus. 11.

Quid. 1 ¶ Vsvs ſignificat actum cuiuſlibet potentiæ. Vnde hoc nomẽ vſus ita ſignificat actum quòd nullo modo potentiam, vel habitum. Veri. q. 17. 1. c. *Abſtinentia. 6. Abuti. Accidens. 69. 71. Actus. 16. Adam. 56. Agens. 34. Altare. 1. Ambitio. 2.

2 Vſus rei dicitur ad quem res principaliter ordinatur, potẽtia autem qua in peccatum poſſumus nõ ordinatur ad malum, ſed ad bonũm, & ita peccare non eſt vſus eius. 4. d 44. q. 1. 1. 5m. *Anathema. Angelus. 382. Animal. 36. 48 Annexum. o. Appropriatio. 24. Aqua. 17. Ats. 1. 9. Baptiſmus. 64. 85. 87. 93. 102. 132. 246. Bonitas. 194. 203. 207. 217. Campſoria. 8. Cibus. 5. 7. 9. Clauis. 4. 14. &c. Coitus. 4. 5.

3 Cuius vſus bonus eſt, ſcilicet per ſe, ipſum quoque bonum eſt, non autem per accidens. 1ę. Cor. 7. fi.

4 Proprius vſus rei & per ſe, eſt in relatione ad finem conuenientem. Opuſ. 73. c°. 3. *Conceptio. 27. Confirmatio. 10. 47. Cõſecratio. 11. Corp°. 46. Dalmatica. 1. Delectatio 54. 84.

5 Cum in relatione ad finem conuenientem, omnis vſus ſortiatur rationem boni ſimpliciter, conſequens erit, quòd in abſtractione a fine conuenienti, ſortiatur rationem mali cõmuniter, non autem huius vel illius ſpecialiter. Opuſc. 73. c°. 3. *Dæmon 65. 92. Dialectica. 2. 3. Diffinitio. 19. Diuitię. 3. Eccleſia. 15. Electio. 20. Energumenus. 2.

6 Triplex gradus in vſu rationis, ſcilicet non intelligẽtis per ſe, nec ab alio, intelligentis tantum, & vtroque modo. Primus conuenit homini ante primum ſeptennium, in quo nulli contractui aptus eſt. Secundus in fine primi ſeptennii quo ad propriam perſonam. Tertius incipit in fine ſecundi ſeptennij, quo. ad extrinſeca. 4. d. 27. q. 2. 2. c. *Euchariſtia. 28. 39. 50. 208. 209. Excommunicatio. 6. Fides. 60. Finis. 26. Fortuna. 5. Genũs. 3. Gratia. 56. 97. 98. 99. 154. Habitus. 67. &c. Idea. 20. Ignis. 3. Imperare. 4. Indiuiduũ. 41. Innocẽtia. 4.

7 Vſus rationis quandoque totaliter auſertur, ex nimia paſſione ſicut ex amore vel ira inſanientis. Et tunc talis paſſio ſi a principio fuit voluntaria, & non naturalis, imputatur actus ad peccatum. Quandoque vero paſſio, non totaliter intercipit vſum rationis. Et tunc ratio poteſt paſſionem excludere, diuertendo ad alias cogitationes, vel dolendo, vel impediendo. Vnde talis paſſio non totaliter excuſat a peccato, ſi ratio eam non prohibeat. 12ę? q. 77. 1. 2. 7. c./. q. 78. 2. 3m./. 22ę. q. 3. 2. 1m./. Ma. q. 3. 9. 10. c. fi. *Infania. Ira. 54. Iudiciũ. 19. Iuſtitia. 45. Iuſtificatio. 27. 30. Lex. 13. 139. 140. Liberalitas. 1. 5. Liberũ. 26. Lingua. 8. Lumẽ 16. Magi. 10. &c.

8 Res quandoqũe ſimul cum vſu transfertur iuſte, vt in venditione, emptione, & permutatione. Aliquando vero ſolus vſus rei, & non poſſeſſio rei, ſicut in acomodatis rebus, & locatis. Opuſ. 73. c°. 3. *Maria. 7. 27. Matrimonium. 107. Meretrix. 2. Miſeratio. Miſſa. 4. Mors. 16. 23. Mulier. 7. Nemo Nomen. 11. Oblatio, 15. Officium. 9. Operatio. 30. Ordo. 63. 97. 102. 103. Organum. 2. &c.

9 In his quæ liberaliter transferuntur iuſte, ſi ad finem conuenientem res & earum vſus transferantur, nihil reprehenſibile naturaliter inuenitur. Opuſc. 73. c°. 3. * Ornatus. 3. Paſſio. 76. 77. Peecatum. 223. 368. Pœnitentia. 67. Periculũ. 7. Poſſeſſio. 1. 9. Poteſtas. 13. 14. Præceptum. 103. Præcipere. 2. Primitiæ. 3.

10 Fructus & vſus rerum poſſunt augeri & minui in precio ſecundum diuerſitatem temporum tripliciter ſine eo quòd rẽ pus ſit cauſa per ſe, ſcilicet vel propter ipſarum rerum paucitatem & abundantiam, quia res quæ per vſum ſuum minuuntur, ſecundum tempus naturaliter conſumuntur & ſunt pauciores, quoniam magis elongantur a ſua origine, ſicut bladum naturaliter magis abundat in autumno, q̃ in vere. Vel ex ipſarum rerum natura, quæ ſecundum tempus, recipiunt incrementum valoris, vt apparet in ſatis, ſiluis, & animalibus. Vel ex natura rei relatę ad loci conditionem. Opuſc. 73. c°. 8. *Prudentia. 36. 51. Puer. 3. 9. 12. &c. Raptus. 8. Reſurrectio. 37. Reuelatio. 3. Sacerdos. 22. Sacramentum. 16. 19. 24. 67. 106. 139. 140. Sacrificium. 25. 34 Sanctus. 1. 2. Scientia. 89. 90. Schiſmatici. 2.

11 Qui dominus eſt alicuius rei, dominus eſt & vſus eiuſdem rei. Opuſ. 73. c°. 9. /. Meta. 5. lec. 2. prin° b. F.

12 Dominus rei, poteſt transferre vſum & fructum proprietatis Opuſ. 73. c°. 9. *Seruitus. 3. Sexus. 5. Simonia. 16. Spiritus. 8. Sponſa. 2. Sponſalia. 7. Subſiſtentia. 8. Temperantia. 7. 16. 22. Timor. 60.

13 Dominus verus rei, ſicut poteſt dare vel vendere proprietatem rei, vel vſum ſeu fructus alicuius poſſeſſionis ſimpliciter quantum ad omne tempus, ſic poteſt dare vel vendere, quantum ad tempus determinatum, vel particulare, ut

vſ Vt

probatur perveram rationem dominii. Opuſcul. 73 c°. 9. * Vas. 2. 3. Verdere. 3.

14 In contractu venditionis & emptionis penſatur non tantum ſubſtantia rei, ſed etiam eius fructus & vſus. Sed ex fructu rerum & vſu ipſarum accidit, ꝙ valor ipſarum naturaliter inter homines augetur & minuitur. Quare de natura huiuſmodi contractus, poteſt quis ſperare vltra id quod datur, vel etiam timere, ne minus accipiat quàm dederit. Et ideo mercatores ſperare poſſunt lucrum ex mercatione quod non poſſunt dantes mutuo. Opuſcu. 73. c°. 9. *Verbum. 49. Veſtis. 6. Vinum. 5. Virginitas. 7. Virtus. 26. 27. Voluntarium. 11.

15 Vſus pecuniæ duplex. ſ. ad ſe, & ad alios. Primus pertinet ad expenſas ſeu ſumptus, ſecundus vero ad dationes. 22ę. q. 117. 3. 3m. * Voluntas. 75. Votum. 34. 35. 36.

16 Vſus pecuniæ pertinens ad dationes duplex. ſ. principalis qui eſt diſtractio eius, pro quo nihil vltra poteſt accipi, & ſecundarius. ſ. vel ad oſtentationẽ, vel in pignus, pro quo aliquid vltra poteſt accipi. 22ę. qu. 78. 1. 6m./. Ma. qu. 13. 4. 15m. *Vſura. 16. 17. 67. 183. 290. 294. Vti. o. Vtile. 4.

17 In mutuo penſari debet tantum rei ſubſtãtia & valor eius ſecundum rationem ſubſtantiæ, & non ſecundum rationẽ vſus rei vel fructus, eo ꝙ gratis fieri debet ſecundum rationem mutui. Opuſ. 73. c°. 9. * Chriſtus. 60. 85. 86. 136.

18 Nihil vltra valorẽ rei, ſperare debet mutuãs ex vſu rei mutuatę, quia ratione ſubſtãtiæ transfertur mutuũ, & non ratione vſus, ſed aliter eſt in acomodatis & locatis ad vſum. 22ę. q. 78 1. 6m./. Ma. q. 13. 4. 1 5m./. Opuſ. 73. c°. 9.

¶ Vt dupliciter ſumitur, ſ. analiter, & conſequutiue, ſicut & ne. 12ę. q. 98. 1. 2m./. Quol. 3. 11. 3m./. Pſal. 26. prin° a. F./. Eſa. 7. fi. b. C./. Matt. 1. fi e fi./. c°. 26. fi. b. E./. c°. 27. fi. b. H./. Io. 9. le. 1. me°. c. D./. lec. 4. fi. e. C./. c°. 11. lec. 1. fi. c. C./. c°. 12. lec. 7. prin°. b. B./. fi. d. F./. c°. 17. le. 5. me°. b. fi./. Ro. 3. le. 1. fin. H./. c°. 5. le. 6. prin°. K./. me°. E./. c°. 15. le. 2. fi. F./. Gal. 3. le. 7. m°. F. * Agere. 12. 23. Amor. 3. 8. 10. 20. 34. 50.

¶ Vter ſignificat eccleſiam, proprer vnitatem, & mortificatio nem vitiorum & corporum, quia fit de vna pelle animalis mortui. Pſal. 32. me°. f. K. Figura.

¶ Vterus. Angelus. 591. 592. 599. Baptiſmus. 140. 141. 142. 235 Corpus. 61. Ioannes. 4. Maria. 7. 10. &c. 61. Natiuitas. 2. Sanctificatio. 9. &c. Venter. Chriſtus. 198.

Quid. 1 ¶ V t i large comprehẽdit ſub de ſe frui. 12. q. 39. 8. c. *Ablatiuus. 2. Abſoluere. 22. Anima. 165. Apoſtoli. 24. Aſtutia. 1.

2 Vti dicitur tripliciter, ſ. quælibet operatio, frequentia eius, & vt eſt eorũ tm quæ ſunt ad finem. Ideo tripliciter diffinitur. 1. d. 1. q. 1. 2. c./. d. 3. q. 2. 5m. *Canis. 2. Cete. 3. Habere. 2. Diuiſio.

3 Vti & frui tripliciter diſtinguntur. i. per comparationem ad tria. ſ. ad obiecta, ad potentias, & ad proprietates. 1. qu. 1. 2. c./. L. me°. A. * Habitus. 2. 16. 67. &c. Præcipere. 2.

4 Vti importat applicationem rei ad aliquam operationem, quæ etiam dicitur uſus eius. 12ę. q. 16. 1. 2. 3. c.

5 Vti eſt actꝰ volũtatis. 12ę. q. 16. 1. c./. q. 17. 1. c./. 1. d. 1. q. 1. 2. c. Actus.

6 Immo vti & eius eſſentia magis conſiſtit in exequutione eius quod eſt ad finem, quàm in imperio voluntatis. 1. d. 1. q. 1. 2 c. Reſpondeo. Dubio. 1 2 10°. Dum. 1. 2. 10m.

7 Sed hoc dictum eſt ideo, ſcilicet quòd vti eſt actus voluntatis, quia voluntas non ſolum eſt imperans, ſed etiam exequęns, vt patet in actionibus quas per ſeipſam facit, & ſic uti eſt actus eius. Vel hoc ideo dictum eſt, quia coniungitur cuilibet uirium inferiorum, ſicut motor coniungitur mobili. Opuſ. 72. q. 3.

8 Vti eſt actus uoluntatis ut primi mouentis, ipſius intellectus autem ut dirigentis, aliarum uero potentiarum ut exequentium. 12ę. q. 16. 1. c./. q. 17. 2. c./. 1. d. 1. q. 1. 2. c.

9 Vti proprie eſt actus uoluntatis ut principalis, non autem aliarum potentiarum, niſi inſtrumentaliter. 12ę. qu. 16. 1. o./. 1. d. 1. q. 1. 2. o.

10 Vti nominat exequutionem eius quod eſt ad finem, non quidem ſecundum proprium actum aliquarum uirium, ſed communiter præſuppoſita ordinatione in finem. 1. di. 1. quæſt. 1. 2. c.

11 Vti aliquo dicitur dupliciter. ſ. ut forma quæ eſt principium uſus, & ut obiecto. E. ſic aliquis male utitur gratia & uirtutibus, non autem primo modo 12ę. q. 55. 4. 5m./. 22ę. qu. 20. 1. 2m./. 3u. q. 80. 4. 3m./. 2. d. 27. 2. 5m./. 6m./. L. prin° /. 4. d. 9. ar. 1. q. 3./. c. Veri. q. 12. 3. 15m./. 5. 3m./. q. 24. 4. 7m./. Vir. q. 1. 3. 16m. * Ablatiuus. 2. Abſtinentia. 6. Actio, 26. 72. Adam. 34. Aduocatus 5. 7. Agatha. Agens. 111. 112. Agilitas. 2. Amẽ. 3. Ars. 50. Aſtutia. 1. Obiectum.

12 Vti eſt ſemper eorũ quæ ſunt ad finẽ, nõ autẽ ipſius finis, niſi inquantum refertur in fruitionem eius. 12ę. q. 16. 3. o. Auxilium.

Auxilium.3.Baptismus.39.Campsoria. 8.Canis.o.Cęreus. 2.Cete.3.Cibus.5.7.9.Confirmatio.8.Dici.2.

13 Vti contingit uno termino, ut duobus. Phy.8.le.16.fi./.Le. 17.prin°.b./.Poster le.12.me°.e.prin°. *Definitio. 11. 12. Donum.16.Esse 84. Exemplum.3. Fœminalia. Generatio. 91. Hebræi.o.

14 Vtimur posterioribus, ut prioribus in demõstratione quia Poster.le.8.prin°.a./.Le.41.me°. c.I.Habitus. 2.16. 67 &c. Humilitas.22.Indulgentia.18 Insidiæ. Hypocrisis.2. Iudicium.40.48.

15 In cultu dei oportet nos uti quibusdam corporalibus acti bus, ut adoratione corporali & huiusmodi, non quidem propter deum, sed propter nos, ut scilicet eis tamquam quibusdam signis exterioribus, excitemur ad spirituales actus interiores.22æ quæst.81.7.c./.1m. *Iuramentum. 3.5.6.24. 35.Iustitia.32.Iustifica°.37.Latria. 3.Lex.88. Liberalitas 1. 5.6.Mag.9.&c.Magnanimitas.7.13 18.Malum. 60.61. Medicina 4.Metaphora.9.Miraculum.30. Mors. 16. Nomen. 25.Occultatio.Officium.9.Oratio.101. Organum. 2. &c. Origo.5.Ornatus.9.Pax.11.

16 Peccato non est utendum. Sed omnibus quæ sunt a deo, scilicet pœna ad meritum, ad cognitionem propriæ fragilitatis, & ad purgationem peccatorum. Rebus mundi ad cognitionem dei, & ad subsidium uitæ præsentis. Sed operibus nostris bonis, propter deum actu uel habitu.1. d.1.qu. 3.o./.Con.3.c°.22.fi.*Peccatum.9.416.

Du^m.1211. 17 Immo uti peccato alterius, est licitum. 12æ.q.78.4.c./ Ma. q.13.4.17m./.18m./.19m. Respondeo Dubio.1211°.*Pœnitentia.26.54. Poetica. 1. Præcipere.2. principium. 13.22. Prudentia.35 36.51.Religio.90.

18 Vti peccato alterius ad bonum, est licitum; quia deus utitur omnibus peccatis ad aliquod bonum, sed non licet inducere aliquem ad peccatum.22æ.q.78.4.c.Ma.q.13.4.7m./. 18m./.19m.*Sapientia.13. Scientia. 22.27. 89.90. 150.151. 154.Temperantia.7.Thurificatio.2.Verbum 20.Virtus.27. Visio.4.Visus.8.Vita.77. Vsura.14. 183.290.294. Vsus.o.

In quibus 19 Beati utuntur iis quæ stãt cũ fine.s.perfectionibus naturalibus & gratuitis, non autem iis quæ repugnant fini.s. pœnis.1.d.1 q.4.2.o. Beatus. 52. * Ablatiuus.2. Agens.111. Amen.2.Apostoli.24.Apprehensio.5.Beatitudo.102. Damnatio.7.Dominium.8.Finis.123.Gratia.82.Humilitas.22. Miraculum.30.Processio.15.

20 Deus utitur ad bonitatem suam propter utilitatem nostram, nos autem utimur ad bonitatem eius propter utilitatem nostram.1.d.1.L.fi.C.*Scriptura. 12. Sensualitas. 7. Sponsalia.7 Subdiaconus.1.Superhumerale. Temperantia.7.Theologia.23.30.33.Vinum.5.Christus.142.

21 Vti non conuenit brutis, sed tantum rationalibus.12æ.qu. 11.2.4m./.q.16.2 o.

22 Vtens re sua peccat, nisi utatur ea, secundum omnes debitas circunstantias.4 d.31.q.2.3m./.d. 33.q. 1.ar 3.qu.1. 4m./ Quol.6.q.7.1 c / 4m.

Cõparatio 23 Vti nobilius est, quàm frui, quo ad uim apprehensiuã præcedentem, sed est econuerso, quo ad obiecta, quia frui importat motum appetitus in appetibile absolute, uti uero, in ordine ad alterum.12æ.q.16.2.1m.

24 Vti eius quod est ad finem, secundum ꝙ est in consideratione rationis referentis illud in finem, est prius electione. Sed est econuerso secundũ ꝙ uoluntas potentias exequutiuas mouet 12æ.q.16.4. o.*Delectatio.84.Dialectica.2.3. Peccatum.10.Pœnitentia.26.54. Præceptũ.103. Virtus.27.

¶Vtibile.Finis.123.

Diuisio. 1 ¶VTILE dicitur dupliciter.s. sicut uia ad finem, ut meritum ad beatitudinem, & sicut pars ad totum, ut ministeria angelorum ad beatitudinem eorum. 1a.q.62.9.2m. Angelus.533.*Abstinentia.4.Amicitia.5.11.14.15.25.34.35. Amor.53.167.193.Anima.138 Baptismus.163. Beneficiũ. 5.6.Bonitas.21.51.52.53.54.56.233.

2 Vtilitas rei, ex forma sua consequitur.4.d.2.q.2.ar.1.q.2.o. * Bos. Campioria. 5. 8. 9. Commendatio. Confessio. 8. Correctio.21.Creatura.7.8.Datio.16. Debitum. 1.5. Delectatio.97.Dæmon.78.Depositum.1.

3 Bonitas in ordine ad finem, utilitas uocatur. 12æ.qu.7.2. 1m./.2.d.21.q.1.3.c./.3.d.35.q.1.ar.4.q.1.c. *Dispensatio.4. Dolor.16.Donũ.42.Electio.36.Exactio.1. Excõmunicatio. 32. Fabula.1.Finis. 34. 68.136.Flagellum.3. Fortit°.22.23.

4 Vtilia dicuntur quæ sunt accomoda ad aliquem finem, & utilitas quandoque usus nominatur.12æ.q.16.3.c.

5 Personæ uidentur esse utiles dupliciter, scilicet uel ad defensionem, uel ad diuinæ misericordiæ prouocationem, & hoc tripliciter, scilicet vel propter carnis integritatem, vel

propter ætatem, vel propter infirmitatem. Isa.9.lec.2.

6 Facere aliquid ad vtilitatem cõmunem quod nulli noceat, est licitum cuilibet personæ priuatę, non autem si nocet, nisi ex auctoritate publica.22æ.q.64.3.3m. *Gloria.2.3.8. 14. Gratia.126 Gratiosus Hæresis 19.Homo.22.23.Honestum 6.&c.Honor.8.Ieiunium 22.23. Indulgentia.4. Infirmitas. 1.Inquirere.2.Ira.73.Iuramentum.27.30 Iustus.3.Labor.5. Laus.9.Lex 154.164.179.Liberalitatis.16.Maceratio. Maledicere.1. Martyriũ 6.Matrimonium.84 Meritum.102. Miles.9.Miraculum.41.Misericordia 14.Mors.5.Occidere.3.

7 Dispensationes spiritualium, principalius ordinãtur ad vtilitatem communem.22æ.q.63 2 c. *Operatio. 23. Oratiõ. 77 Ouis.1.Passio.132.Paulu.27.Peccatum.172. 174. 176. Populus.Præceptum 2.151.153.Prædicare.5.7.&c.16.Prælatio.24.27.Princeps.14.Prodesse. Proficuũ, Prophetia.22. Propter 2.&c.Prouidentia.59.Prudentia.80.Religio.81.89. 106.&c.Restitutio.9.Sanctus.9.Scientia.60.Sebastianus.1

8 Nulla vtilitas potest esse, pro qua sit faciendũ contra Deũ. 2.d 7.q.3.2.4m./.Ma.qu 13.4.17m./.18m./.19m./.qu.15.1.5m. *Seruitus. 6. Simonia. 17. 19. Spectacula. 1. Theloneus. Tribulatio.2.Tristitia.9.Verbum.23.66.75.Vita.40.62.Votum.81.Vsura.8 32.44.&c 124.155.&c.Vsus.o.Vti.16.&c.

9 Exhibitio eorum quæ dãtur alicui propter vtilitatem eius, tanto est laudabilior, quanto magis indiget. Sed Deo nihil exhibetur propter vtilitatem eius, sed propter gloriam eius & propter vtilitatem nostram.22æ.q.81.6.2m./.7.c.

¶Vt in pluribus. Accidentaliter.3. Ieiunium.26. Malum.36. 37.Naturale.21.Sæpe.Vsu.a.185.

¶Vt ita dicam. Proprietas.2.

¶Vt plurimum. Argentum.1.Ars.50. Augmentum.22. Euentus.Ieiunium.26.Inuidia.2.12.Ironia.1.Malum.36.37. Pœnitentia.50. Virtus.46.259.

¶Vt sic. Appropriatio.5.15.22.

¶Vtrumlibet. Esse ad vtrumlibet, conuenit alicui virtuti dupliciter, scilicet ex parte eius ad quod dicit; & ratione sui. Primum conuenit Deo, quia est perfectionis, non autem secundum, quia est imperfectionis & potentialitatis. 5̃.1.c°. 82.prin°. *Astrologia 4. Causa. 12. 70. Contingens. o. Deus.267. Voluntas.14.59. Diuisio.

¶Vua. Eucharistia 72.Vinum.o.

¶Vulgaris. Hieronymus.1.Popularis. Prouerbium. Verbum. 85. Vsura.133.

¶Vulgus.Eleemosyna.5.Honestum 3.Honor.19 Idolatria.5. Ordo.47.Pietas.1.Translatio.

¶Vulnus. Amor.262. Dolor.31. Gratia.114. Lex.101.Martyrium.12.Peccatum.192.Plaga.Psalmus.8.

¶Vulpis est naturaliter dolosa, sed hoc non est ei malum. 1a. q.63.4.3m. *Venus. Qualis.

¶Vultur significat eos, qui mortes & seditiones hominũ affectant, vt inde lucientur.12æ.q 102.6.1m. *Odor.1. Figura.

1 ¶VVLTVS est prope vim imaginatiuam, ideo apparent in eo indicia affectuum. Veri.q.26.4.5m. *Claritas. Facies.

2 In vultu legitur, hominis secreta voluntas.2.d.8.q.1.5.5m. *Facies.o.Ilaritas.Manipulus.

¶Vulua. Genitalia.

1 ¶VXOR nulla lege vel consuetudine permissa est habere simul plures maritos, quia est contra prima præcepta legis naturæ & contra omnem finem matrimonii 4.d.33.q.1.1. 7m./.8m./ q.2.ar. 2. qu.3.1m./.5̃.3.c°.124./ Ita 4. princ°./1æ. Cor.7.lec.3.fin.E./. Titum. lec.2. med°. B. *Adoptio.13. Adulterium 1.Affinitas.2.4.6.13.&c. Pluralitas

2 Communitas vxorum, quoad coitum vituperatur, sed quo ad amorem laudatur, secundum Platonem & Socratem. Opusc.20.li°.4.c°.4. *Amor.56.115.123.124.125.Beneficium.19.Bigamia 3.&c.

3 Lex de vnitate vxoris, est data diuinitus, non humanitus. Nec data est verbo, nec literis, sed est cordi impressa, sicut & dispensatio eius.4.d.33.q.1.2.c./.3m. *Cõcubinatus.1.2 3.4.

4 Pluralitas vxorum, est contra legem naturæ, non quidem quo ad principalem eius finem, scilicet prolem, sed quo ad secundum scilicet pacem, quam aliqualiter pluralitas vxorum impedit, & quo ad tertium, quem omnino tollit, scilicet significationem.4.d.33.q.1.1.0./ d.39.3.4m./.5̃.3.c°.124. ./.Ita.4.prin°. *Coniunctio.5.6.9.

5 Pluralitas vxorum, est contra ius naturale dupliciter, scilicet quia prohibetur iure diuino, & quia est contra dictamẽ rationis naturalis, non quidem quo ad omnia animalia, sed quo ad speciem hominis.4.d.33.q 1.1.4m. *Conscientia.17.Debitum.15.&c.

6 Pluralitas vxorum, est contra legẽ naturæ, quo ad secunda eius præcepta, non autem quo ad prima, 4.d.33.qu.1.1.0./ 2.c./.art.

2.c./.ar.3.q 3.1m. *Ecclesia. 2. Eleemosyna 18.21. Iacob.9. 10.11. Isaac.1. Iudæi.9.24.

7 In statu innocentiæ non fuisset pluralitas uxorum: quia natura hominis instituta fuit, sine omni defectu. 2.d.20.q.2. 1.1m./.4.d.33.q.1.1.5m./.Quol.3.25.a./. Quol.5.8.c. *Matrimonium 4.&c.36.91.117.129.132.138.&c.

8 Habere multas uxores simul non licebat ẽm leges Romanas, etiam ante fidem Christi. Titum lec.2.me°.B.

9 Ante aduentum Christi, licebat habere plures uxores, solius dei dispensatione, propter multiplicationem generis humani, non autem post eius aduentum.4.d.33.q.1.2.o./ ar.3. q.3. 2m./.q.2.ar.2.q.3.1m./. Cont.3.c°.124.fi./.125.fi./.Li°.4. c°.78./.Isa.4.prin°. * Miles 10.Nuptiæ 3.&c.Ordo 102.&c. Seruitus 8.9. Votum 47.&c.

10 In pluralitate uxorum est proles, fides.s.ad eas, & sacramentum.i. significatio coniunctionis Christi ad ecclesiam, non quidem quo ad unitatem, sed quo ad distinctionem graduum, in ecclesia militanti & triumphanti.4.d.33.q.1.2.5m. *Vsura 98.106.248.253.&c.Vxoricidium.Vxorius.

Repudiũ. 11 Dimittere uxorem, est contra secunda præcepta legis naturæ; non autem contra prima: ideo potuit cadere cõmuniter sub dispensatione. 4. d. 33. q. 2. ar. 2. q.2.o. Accusatio 13. &cet.

12 In lege Moysi, licebat ex dispensatione dei dimittere uxorẽ, licet cõmunius teneatur ꝙ non; sed ꝙ permittebatur ut minus malum, quàm uxoricidium, ad quod proni erant iudęi, nec puniebantur temporaliter. 12æ. q.105.4.8m./. 3.d.37.6. 1m./.4.d.33.q.1.ar.1.q.3.3m./.q.2.ar.2.q.2.3.o./.d.35.4.1m./.d. 39.3.5m./ Cont.3.c°.123.fi./.125.fi./.Quol.2.10.1m./ 1æ.Cor. 7.lec.1.me°.E. * Dispensatio 18.19.20. Diuortium.o.

13 Vxori non licebat repudiare uirum in ueteri lege; quia non ita periculum mortis uiri imminebat, sicut econuerso. 4.d. 35.4.1m. Ecclesia. 2. Fornicatio. 6. &c. Ieiunium. 7. Ordo 102. &cet.

14 Vxori repudiatę licebat accipere alium uirum, sicut econuerso, licet alii dicant ꝙ non. 4.d.33.q.2.ar.2 q.3.o./. 1æ.Cor. 7.lec.3.fi.D. *Pœnitentia 39.

15 In lege de libello repudii, erant duo permissa.s.dimissio uxoris, & eam posse nubere alteri, & duo præcepta.s.scriptura libelli, & ne uir recipiat eam quam repudiauit. 4. d. 33. q.2. ar. 2. q. 4. c.

16 Repudians non poterat rehabere repudiatam, in pœnam uiri, licet alii dicant in pœnam uxoris.4.d.33.q.2.ar.2.q.4.o.

17 Repudiata nũquàm poterat primo uiro reconciliari, licet secũdũ alios, posset anq̃ nuberet alteri.4.d.33.q.2.ar.2.q.4.3m.

18 Repudiata potest reconciliari uiro in lege noua: non autem in lege ueteri.1æ.Cor.7.lec.3.fi.D.

19 Causæ repudii scribebantur in libello, in generali tantum, non quidem ut iustum appareat, sed ut habeat licentiam nubendi alteri, secundum Iosephum, uel ut ex mora & ex consilio scribarum, impediretur, secundum Augustinum. 12æ.q.107.2.2m./.4.d.33.q.2. ar.3.q.2.o. *Solicitudo 5.

Mens. 20 Causa permissionis repudii, erat uitatio uxoricidii, sed causa proxima repudii, erat odium ad uxorem: causa remota uero erat multiplex.s.fęditas, infirmitas, macula corporis uel animæ, ante uel post matrimonium, uel tantum post secundum aliquos, uel tantum animæ, secundum alios. 4.d.33.q. 2.ar.3.q.1.o. * Dæmon.100.101.

21 Dimittens secundum legem uxorem, facit quatuor iniquitates.s.homicidium, iniuriam, adulterium uxoris, & secundi uiri. 4.d.33.q.2.ar.2.q.3.4m. *Eustratius 1. Legitimatio 2. Lex 180. Matrimonium 116.118.

22 Vir licite accusat uxorem adulteram, petendo mortem eius, in iudicio sæculari tantum, & zelo iustitiæ: non autem ex uindicta uel odio, sed occidens eam ut persona priuata, propria auctoritate, peccat mortaliter; licet hoc permittat lex ciuilis non puniendo, si reperiatur in actu adulterii, propter maximum incitamentum quod habet uir in tali facto ad occisionem uxoris, sed ecclesia non est in hoc astricta legibus humanis. 4.d.37.q.2.1.o. Accusatio.19.

23 Occidere matrem, est simpliciter grauius peccatum, & magis contra naturam, quàm uxoricidium; licet secundum magis puniatur secũdũ leges: quia uir est pronior ad secũdum, quàm ad primum.4.d.37.q.2.2.2m. * Votum 47.&c.

24 Fælix, cuius uotũ est uxorẽ fugere, cuius solicitudo est dño seruire, cuius intentio est Deo placere.1æ. Cor.7.lc.7.prĩ°.H.

¶Vxoratus. Beneficium 19.Matrimonium.o.

¶Vxoricida. Lex 180. Vxor 20.&c.

¶Vxoricidium. Lex 180.Matrimonium 116.118.Vxor 12.20.

Affectus, ¶Vxorius. Antiqui patres ea dispensatione, qua plures uxores habebant, ad ancillas accedebant uxorio affectu; erant

enim uxores.4.d.33.q.1.ar.3.q.3.2m. Abraham 11. * Concubinatus.1.2.3.4. Debitum 20. Iacob 11.

X

XPIANVS dicit q Christi est.i. qui fidẽ Christi habet, qui spiritu Christi, uirtuose operatur, & ad imitationẽ Christi peccatis moritur.22æ.q.124.5.1m. *Adoratio 8.Amor 116.Andreas.Apostoli 13.Cõfirmatio 32.Credere 20 Decimæ 6. Deus 203.Dies 18. Doctor 3. Episcopus 15.Eua 2. Eucha^a.11.&c.150.176.229. Fidelis.o. Fornicatio 17.18.Hæresis.109. Ieiuniũ.18. Imperator.8. Infidelis.o. Instructio. Iudæi.6.16.46. Matrimoniũ 120.&c. Miraculũ 43. 44. Obedientia 41. Papa.4.6. Passio.128. Perfectio.77. Religio.28.92.Rex 10 Seruitus.10.Templũ.13. Vnctio.30. Vsura.188.246.275.307.Christus 56. Quis.

1 ¶Xp̃s non fuit homo ab æterno, sed iste homo fuit semper & ab æterno.3.d.22.q.1.2.5m./.Ro.lec.3.fi.L. * Aduentus 1. &c. Cælum 33.34.Claritas 14.&c.Cõicatio.8. Conceptio.18.&c. Propositio.

2 Xp̃s in triduo mortis suæ, non fuit uere homo. 3a.q.50.4.o. /.3.d.22.q.1.1.o./. Quol.2.1.o./. Quol.3.4. c.fi./. Opusc.3. c°. 236. Corpus 55.&c. Datio 34. Dies 14. Eucharistia 20.89. &c.118.&c.175.176.177.

3 Xp̃s tunc poterat magis dici filius hominis, quàm homo. Quol.2.1.1m. * Facies.3. Geneologia. 2.

4 Xp̃s non est tantum homo: quia excluderetur quęlibet alia natura. 3.d.6.q.1.3.3m./.q.2.1.7m. Gloria.15. &c. Gratia 85. 88. Ieiunium 15. Iesus 1.&c. In.17. Iuge. Iustificatio.36.&c. Maria.7.33.34.

5 In illo triduo mortis, corpus Christi, non fuit uiuum, nec animatum.3a.q.50.4.b./.c./.1m.

6 Xp̃s non est ubique homo: quia natura humana non est ubique, sed iste homo est ubique: quia suppositum diuinum est ubique.3.d.22.q.1.2.o. * Mediator.o.Passio.95.

7 Xp̃s secundum ꝙ homo est ubique, si li homo importet unitatem suppositi; non autem si importet conditionem humanæ naturæ.3.d.22.q.1.2.c.

8 Totus Christus est ubique: non autem totum; quia masculinum genus pertinet ad personam, sed neutrum genus pertinet ad naturam. 3a.q.52.3.o./. 3.d.6.q.2.1.6m./. d.22. q.1.1. 6m./. Opusc.3.c°.236.

9 Li homo de Xp̃o significat tres substãtias, sed duas ratione significati.s.animã & corpus: aliã uero.s.diuinam, ratione suppositi.3 d.6.q.1.3.o./.Quol.2.1.c. * Reuerentia.6.

10 Li homo prędicatur uniuoce & non æquiuoce de Christo, & de petro, & de ceteris hominibus.3.d.6.q.1.3.1m./. d.7.q.1.1. 3m./.5̃.4.c°.37.2m./.3m./.Vnio.2.2m./.4m./. Opusc.3.c°.217.

11 Xp̃s non est homo creatus, nec homo increatus, si participium determinet prædicatum absolute: si uero determinet compositionem, est homo creatus. 3.d.11.2.3m.

12 Natura diuina constituit personam Christi simpliciter; non autem natura humana eius, sed secundum quid, ut ab ea denominatur homo.3a.q.3.1.3m./.Vnio.4.c. Persona.

13 Christus est unus sine pari, octupliciter.s. unus deus, propter unam naturam diuinitatis: unus creator, propter infinitatem potestatis: unus homo, propter singularem eminẽtiam sanctitatis; unus dominus, propter generalem rationẽ plationis: unus magister, propter infusionẽ cognitionis; un⁹ pater, propter productionẽ uniuersitatis; unus pastor, propter generalẽ refectionem populi fidelis: una hostia, propter singulare pretium nostræ redemptionis. 1æ.Cor.8.fi.

14 Persona Christi, est tota in quolibet loco, sed non totaliter. 3a.q.52.3.3m. * Filiatio 25.&c.

15 Omnis perfectio spiritualis, possibilis animæ Christi, debet ei attribui.3.d.18.3.c. * Persona 15.

16 Idẽ iudiciũ est, de istis propositionibus, Christus secũdũ ꝙ homo, est persona, suppositum, hyposthasis, & res naturæ. 3a.q.16.12.3m. Adoptio.22.23.Angelus.597.598. Propositio.

17 Immo ultima magis accedit ad ueritatem.3.d.10.q.1.ar.2.q. 3.c. Respondeo Dubio.1212°. Du^m.1212^m

18 Hæc est uera: Christus secundum ꝙ homo, est suppositum, uel hyposthasis, uel persona, si li homo stet pro persona; si autem stet pro natura, est falsa in hoc sensu, ꝙ natura humana in Christo, causat propriam personalitatẽ, sed uera sub hoc sensu, ꝙ naturæ humanæ in Christo, conuenit esse in aliqua persona, 3a.q.16.12.o./.3.d.10.q.1.2.o./.Ro.lec.3.fi.H.

19 Hæc est uera & propria. Deus est homo, & econuerso. 3a.q. 16.1.2.o./.3.d.7.q.1.1.o.

20 Hæc est per se, & in materia naturali; Deus est homo: non autem per accidens, nec in materia remota, nec in materia contingenti, & ratione suppositi, non ratione formæ. 3a.q. 16.1.1m.

Xp̄

16.1.1m./.3.d.7.q.1.1.c./.5m./.6m./.7m./.8m./.Vnio.4.c.fi.*Deificatus. Dæmon.21.22.

21 Hæc eſt falſa. Deus factus eſt homo, & ecõuerſo, ſi li factus, determinet ſubiectũ uel prædicatũ abſolute: ſi uero determinet cõpoſitionẽ eſt uera; ſi autẽ determinet ſubiectũ reſpectu prædicati eſt uera, ſed conuerſa eius eſt falſa proprie: improprie uero eſt uera i. ſi li homo in ſubiecto ſupponat ſimpl'r, & nõ pſonaliter. 3ª q.16.6.7 o./.q.33.3.c./. 3.d.3.q.5.3.c. /.d.7.q.2.o./. Opuſ.1.c°.18./. Opuſ.2.c°.6./. Ro lec.2 fi. H.

22 Hęc eſt uera. Chriſtus ſm ꝙ iſte homo, eſt deus; & iſta eſt p ſe: iſte homo eſt deus. 3.d.10.q.1.ar.1.q.2.o.

23 Hæc proprie eſt falſa, & improprie uera. Chriſtus ſecundum ꝙ homo, eſt deus, eadem ratione. ſ. quia reduplicatio magis proprie facit ſtare pro natura; niſi per aliquid limitetur ad ſuppoſitum. 3ª.q.16.11.o./.3.d.10. q.1. ar.1. q.1.o./.q.3.c. *Dominicus 2. Filiatio 27.28. Hęreſis 89. Iuſtificatio 39.40.

24 Hæc eſt falſa. Chriſtus eſt tantum homo, ſed hæc eſt uera. Xp̄s eſt tantum id quod eſt homo. 3ª.q.17.1.3m.

25 Hæc eſt uera. Iſte homo fuit ab æterno, ſed iſta eſt falſa. Xp̄s fuit homo ab æterno. 3.d.22.q.1.2.5m.

26 Hęc eſt falſa de Chriſto. Iſte homo incœpit, niſi addatur aliquid creatum. 3ª q.16.7.c.fi./.9.o./.3.d.12.q.1.o.

27 Hæc eſt uera. Chriſtus eſt creatura, ſecundum naturam humanam, & eſt minor patre; non autem ſimpliciter. 1ª.q.41.3.c./.4m./.3ª.q.16.8.o./.q.20.1.1m./.3.d.4. q.2. 2.4m./. d.11.1.2.o./. d.21.q.1.3. 2m./. Cont.4.c°.48./. Veri. q.29.1.1m./. 1ª. Cor.15.lec.2.prin°. A. * Miſſio 12.

28 Non eſt dicendum. Chriſtus eſt creatura, niſi addendo, ſecundum naturam humanam, ut caueatur hæreſis Arrii. q.16.8.o./.q.20.1.1m. * Natiuitas 12.&c. Prædeſtinatio 45.&c.

Du^m.1213.29 Immo non tantum ad uitandum errorem, ſed quia eſt locutio falſa. 3.d.11.q.2.o /.d.21.q.1.3.2m /. Cont.4. c°.48./. Veri.q.29.1.1m. Reſp°. Dub°.1213°.

30 Hæc proprie eſt uera. Chriſtus ſecundum ꝙ homo, eſt creatura; quia reduplicatio magis proprie facit ſtare pro natura, niſi per aliquid limitetur ad ſuppoſitum: ideo hæc eſt falſa. Xp̄s ſecundum ꝙ hic homo, eſt creatura. 3ª.q.16.10.o./.3.d.4.q.1.ar.2.q.1.c./.q.2.1m./.d.10.q.1.ar.1. q.2.o./. d.11.3.o.

31 Hęc propoſitio. Chriſtus ſecundum quòd homo, eſt pſona, non eſt uera, niſi reduplicet ſuppoſitũ hominis, ut dicatur. Xp̄s ſecundum quòd iſte hõ, eſt pſona. 3ª.d.10.q.1.ar.2.q.1.c.

Du^m.1214.32 Immo eſt uera, ratione naturæ. 3ª.q.16.12. o. Reſpondeo Dubio.1214°.

Humanitas. 33 In Chriſto eſt humana natura perfecta. Opuſ. 3. c°. 216. * Abraham 95. Accidens 83.84. Accipere 5. Adam 8. Addere 20. Aditus. Adoratio 13. &c. 29. Aduentus.o. Agẽs.112. Angelus. Anima 134.212. Animal 81.

34 Natura humana in Chriſto, eſt nobilior, quàm in aliis, ratione unionis ad uerbum: non autem eſſentialiter. 3ª.q.2.2.2m./.5.1m./.2.d.16.3.4m./.Vnio.2.12m. * Annuntiatio.1. &c. Apollinaris.2.&c.

35 Humanitas Chriſti, fuit inſtrumentum diuinitatis eius. 12ª q.112.1.1m./.3ª.q.7.1.3m./.q.8.1.1m./.q.13.2.c /. 2m.3.4.c./.q.18.1.2m./.q.19.1.c./.q.34.1.3m./.q.43.2.c./.q 48.6.c./. q.49.1.c./.1m./.2m./.q.50.6.3m./. q.56.1.3m./. q.62.5.c /. q.64.3.c./.3.d.5.q.1.2.6m /.d.12.q.2.1.c./.d.18.1.4m./. ar.6.q.1.c./. 4.d.43. ar.2.q.1.c.fi./.d.48.q.1.1.5m./. L.prin°./.Cont.4.c°.41./.Veri. q.27.3 7m./.4.c./.q.29.1.9m./.4.c./.2m /.5.c./.2m./. Vnio.1.c fi. /.Opuſ.3.c°.211.fi./.Ro.4.fi./.1ª.Cor.15.lec.2.prin°. A./. 1ª. Theſ.4. lec.2. prin°. D. * Apoſtoli 31. Apparere 7.&c. Aqua 15.16 17. Arrius. Aſcendere.o. Aſſimilatio 5.&c. Aſſumere.o. Aureola.9. Auctoritas.2. Baptiſmus.192. Beatitudo.35.36.37.112.116. Beatus.4.5.6. Charitas 41. Cælum.33.34. Circunciſio.27.128. Claritas.14 &c. Comprehenſor.2. Conceptio.18.&c. Confirmatio 13.14.27.29. Coniunctio.1.3.

36 Natura humana nõ comprehendit totum eſſe Chriſti; ideo in Xp̄o non habet rationem ſpeciei. 3.d.5.q.1.3.5m. * Corpus 55.&c. Credere 19.&c.25. &c. Damnatio.11. &c. Debitum.13. Dæmon.21.22. Deſcendere.1.&c. Deuotio.7.

37 Humanitas Chriſti, ſi a diuinitate ſepararetur; tunc haberet aliud eſſe, ab eſſe diuino. Quol.9.3.c. * Deus.419. Diaconus.2.3. Dioſcorus. Dos.9.10. Euchariſtia.o. Exaltatio.o. Facies.3. Fides.43.64.65.66.

38 Si humanitas Chriſti ſepararetur a uerbo, ipſa haberet propriam hypoſthaſim. 3.d.5.q.3.3.3m./.d.6.q.1.2.5m./. Vnio.2.10m. Filiatio. 25. Finis. 58. Flos.o. Frater.2.3. Genealogia.2. Gratia.71.85.88. Hæreſis. 91. Humilitas.17. Iacobus.1.2. Ieſus.1.&c. In.12.15. Incarnari.o. Indiuiduum.6. 7. Iudæi 15.&c. Iudicium 49. Lex.66.

39 Humanitas Chriſti fuit ſimilis accidenti, pręcipue habitui tripliciter. ſ. quia aduenit perſonæ diuinæ poſt eius eſſe completum, ſecundum ſe eſt ſubſtantia, & melioratur, nec mutat uerbum, ſicut formatur ueſtis ſecundum formam ueſtientis; & non mutat ueſtientem. 3 d.6.q.3.2.1m. Accidens 19. * Liber.24. Magi.1.&c. Maria.6.7.13.16.&c. 29.&c. 53.&c. Matrimonium.51. Miraculum.48. &c. Miſſa.5.21.26. Miſſio.17.&c.42.43.44. Mors.25. Natiuitas.8. Nazareth. Nubes.3. Oratio.90. Paſſio.79.

40 Humanitas Chriſti poteſt dici indiuiduum, particulare & ſingulare: non autem ſuppoſitum, hypoſthaſis, res naturæ, uel perſona: quia perſona filii dei, eſt ſuppoſitum naturę humanæ. 1ª.q.29.1.2m./ 3ª.q.2.2.3m./.5.c./. q.4.4.c./. 3m./.q.16.12.2m./.3m./.2.d.16.3.4m./.3.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./.q.3.c./. 3m./. d.10.q 1.2.o./ d.21.q.1.ar.1.q.2.6m./. Poª.q.9.2.13m./. Vnio 2.c.fi./.3m./.14m./.4.o./. Quol.9.2.c./. Opuſ.2. c°.6./.Opuſ.3. c°.217./.218. * Paulus. 8.11.12.18. Peccatum.31. Perſona 15. Poteſtas.1.&c.9. Præceptum.137. Prædeſtinatio.5. Præſentia.3. Primogenitus.1. Pſalmus.8.9.11. Quieſcere.3. Reſurrectio.6.35.40 &c. Sacrificium.20. &c. Sanguis.6.&c. Scriptura.3.18. Sedere.3.4. Symbolum.11. Sponſa.29. Sponſalia 11. Status.16. Subiectio.5 &c. Subſiſtentia.9.

41 In Chriſto non ſunt duæ res naturæ, ſed una res duarum naturarum. Opuſ.42. c°.13. * Subſtantia.6.36. Suppoſitum 12.13. Tabernaculum.2. Tenebræ.5. Thomas.1.2.3. Transfiguratio.o. Tuba.3. Turtur.3. Veſtis.1. Via.2. Vita.27. &c. Vnctio.29 &c Vnio.14.&c. Vnitas.9. Vox.1. Vxor.8.9.

42 Anima Chriſti, eſt ſuper omnes creaturas. 3ª.q. 6.3.2m./.q.59.6.3m./.4. d.48.q.1.1.c./. 1m. * Angelus.495. Aſſumere 26.&cet. Anima

42 Anima Chriſti, eſt inſtrumentum diuinitatis. 3ª.q.13.2.2m. * Charitas.41. Circunciſio.29. Claritas.16.18. Conceptio.24.25. Contemplatio.27. Deſcendere.o. Deus 419. Doctrina.9. Euchariſtia.100. 122.138.139.140. Fides.133. Finis 95. Fruitio.12.13. Gratia.114.118.127. Hęreſis.44. Iudicium 49.&c. Matrimonium.51. Membrum.9.12. Miraculum.48.&c. Mors.42.43. Mutatio.11. Omnipotentia.4. Paſſio.79.&c.100.

42 Ante incarnationem filius dei nõ dicebatur Chriſtus. Cõt. 4.c°.34.20m. * Accipere.5.

43 In Chriſto ea quæ ſunt hominis, prędicantur de deo, & ecõuerſo. 1ª.Cor.2.lec 2.prin°.G. * Angelus.447. Prædicatio

44 Ea quæ ſunt humanæ naturæ, non prædicantur in abſtracto de deitate, nec econuerſo. 3ª.q.16.5 o./. q.50.3.3m./.3.d.5.L fi./.q.1.2.4m./.q.2.2.4m./.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./. d.11.4. o./. d.21.q.1.3.3m./.Opuſ.2.c°.6.

45 Natura humana non prædicatur de Chriſto in abſtracto, nec partes eius. 3ª.q.2.8.c./.q.3.7.3m./. q.16.1.o./.q.17.1.c./.q.50.3.3m./.3.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./. q.2.1.o./.d.10.q.1.ar.2.q.2.3m./.d.11.3.4m./.4.c./.d.21.q.1.ar.1.q.2.3m./.4m./.6m. * Communicatio.8. Deificatus. Dominicus.2. Filiatio. 7.20. Sacerdos.1.&c.

46 Natura diuina & proprietates eius, prędicantur de Chriſto in recto, tam in abſtracto quàm in concreto: humanæ uero tantum in concreto. 3ª.q. 3.7.3m./. q.17.1.o./.3.d. 6. q.2.1.3m./.d.7. L./. d.11.4.o./. Cont. 4. c°. 39./. Vnio.2.2m./. 7m./. Opuſ.2.c°.6.

47 Ea quæ poſſunt conuenire perſonæ ratione ſui, ſi habent repugnantiam ad proprietates perſonæ diuinæ, non prædicantur de Chriſto: quæ autem conueniunt perſonæ ratione naturæ, uel ratione partis, dicuntur de Chriſto, licet repugnent perſonæ diuinæ: quod enim eſt perſonæ proprium de Chriſto non enuntiatur ratione humanæ naturæ, niſi cum aliqua additione uel expreſſa uel ſubintellecta. 3ª.q.16.8.o./.q.20.2.o./.3.d.7.q.2.2.3m./.q.3. ar.2.q.2.1m./.2m./. d.21.q.1.3.c./.2m./.Cont.4.c°.48./.Veri.q.29.1.1m./. Opuſ.12.ar.4.

48 Deus eſt caput Chriſti. 3ª.q.8.1.3m./. 8.2m./.3.d.13.q.2.1.4m. 1ª.Cor.11.lec.1.fi.D. * Adiurare 10. Andreas. Caput

49 Xp̄s eſſet caput eccleſiæ ſecundum diuinitatem tantum, ſi nũquàm incarnatus fuiſſet, homine non peccante. Veri.q.29.4.3m.

50 Xp̄s ante incarnationem erat caput eccleſiæ, ſecundum humanitatem, per operationem hominum in eum, & nõ econuerſo, ſed poſt utroque modo; ſecundum diuinitatem uero, ante & poſt, & per utrãque operationem. ſ. eius in nos, & econuerſo. 3ª.q.6.3.3m./.q.68.1.1m./.3 d.13.q.2.ar.2. q.2.4./. q.3.ar.2.q.3.4m./. d.19 ar.1.q.2.2m./. 4.d.8.q.1.ar.3.q.2. 1m./ Veri.q.29.4.9m. * Angelus.496. Anima.134. Anulus. Apoſtoli.1.10. Aureola.o. Beneficium.15.

51 Xp̄s ſecundum naturam diuinam & humanam, eſt caput eccleſiæ, ratione trium proprietatum ſ. perfectionis, influxus, & gubernationis: ſed quo ad quartam. ſ. quo ad connaturalitatem, eſt caput eccleſiæ ſecundum naturam humanam tantum. 3.d.13.q.2.1 c./. Veri.q.29. 4.c.fi. * Character 30. Circunciſio.4. Diſpenſatio.4. Eccleſia.2.3.6. Epiſcopus 10. Eua.2.

52 Xp̄s ſecundum ꝙ homo, eſt caput eccleſiæ triplici ratione. ſ. ſecundum tria quę conſiderantur in capite. ſ. ſecundum ordinem, perfectionem, & uirtutem: primo ſpiritualiter Chriſtus habuit ordinem; quia ſecundum propinquitatem ad deum, gratia eius eſt altior & prior: ſecundo perfectionem habuit, quantum ad plenitudinem omnium gratiarum: tertio uirtutem habuit influendi in omnia membra eccleſiæ. 3ª.q.8.1.o /.q.48.1.c./. q.49.1.c./.q.59.2.c./.3.d.13.q.2.1.o./. Veri.q.29.3.c.fi./.4 o./. Opuſ.3.c°.223./. Opuſ 60.c°.3./. 1ª.Cor.11.lec.1.me°.B.&c./. Eph.lec.8.me°.K.&c./. Col.lec.5. prin°.

53 Tota humanitas Chriſti, ſecundum animam & ſecundum corpus, influit principaliter in animas, & ſecundario in corpora; ideo ſecundum utrũque eſt caput hominum, quo ad utrũque. 3ª q 8.2.o./. 4.1m./. 3.d 13. q.2.ar.2.q.3.o./. Veri.q.29.4 1m./. Opuſ.60.c°.3. * Euchariſtia.6.238.240. Exaltatio.o. Fides.107. Finis.35. Fundamentum 2. Oſtium. Imperator.7. In.12.15. Incorporari.o. Innocentia.3. Ioannes.9. &c. Iudicium.57. Iuſtificatio.36.&c. Iuſtus.1. Lex.111 117. Liber. 5.19.20.24. Liberalitas.12. 15. Martyrium.6.7. Matrimonium.47.51.65.121.

54 Proprium eſt Chriſti, eſſe caput eccleſiæ, quo ad influxum interiorem, ſed quo ad influxum exteriorem, conuenit aliis participatiue, particulariter, & uice Chriſti, Chriſto autem ſecundum omnem locum, tempus, & ſtatum omnium pertinentium ad eccleſiam, & propria auctoritate. 3ª.q.8.6.o./. 7.c./. Veri.q.29.4.2m.

55 Xp̄s ſecundum ꝙ homo, præ aliis miniſtris caput eccleſiæ dicitur: quia per fidem eius iuſtificamur, per inuocationem nominis eius ſacramentis imbuimur, & uirtute paſſionis eius, tota natura humana a peccato originali purgatur. Veri.q.27.3.6m. * Mediator.o. Membrum.8. &c. Miſericordia. 30. Miſſa.5.21.26. Mulier.1. Nox.2. Papa.4.6.7. Paſtor. Pœnitentia.59.60. Petrus.1.2.3.4.6.7. Prælatio.25. Religio.27.98. Sanctificatio.5.o. Scientia 64. Subiectio.5.&c.

56 Xp̄s eſt caput omnium hominum: ſed primo beatorum: ſecundo habentium charitatem uiæ: tertio fidelium: quarto uniendorum: quinto unibilium; ſed nullo modo damnatorum, quia penitus deſinunt eſſe membra Chriſti. 3ª.q.8.3.o./.q.19.4.c./.1m./.3.d 13.q.2.ar.2.q.2 3.c.

Gratia 57 Gratia Chriſti triplex. ſ. gratia unionis, gratia habitualis, & gratia capitis. Opuſ.60.c°.3.

58 Eadem eſſentialiter eſt habitualis gratia Chriſti, quæ dicitur gratia unionis, capitis, & ſingularis perſonæ. 3ª.q.8.5.o./.3.d 13 q.3.ar.2.q.1.2.o./.4.d.5.q.1.ar.3.q.2.3m./. Veri.q.29.2.c./.5.c.fi./.6m./. Opuſ.3.c°.214./. Io 3.lec.6.me°.d.G. Adoptio 22.23. Adoratio.13. Amor.30.66. &c. Angelus.492.495.&c. Aſſumere.52.60.

59 Gratia vnionis, ſingularis, & capitis, ſunt ſimul tempore, ſed ordine naturæ & intellectus, prima præcedit ſecundam, & ſecunda tertiam: quia prima conuenit Chriſto inquantum deus: ſecunda inquantum homo in ſe: tertia quo ad alios. 3ª.q 7.13.o./.3.d.13.q.3.ar.2.q.3.o./. Opuſ.3.c°.214.

60 In Xp̄o fuit triplex plenitudo gratiæ. ſ. vnionis perſonalis, capitis, & ſingularis; prima eſt eius vt cauſa finalis; ſecunda vt efficiẽtis: tertia vt formalis ad omnem effectum, & ad omnem vſum gratiæ. 3ª.q.7.ar.7.9.10.12.o./. 3.d.13.q.1.ar.2.q.1.c. * Beatitudo.35.36.37.112.116. Conceptio.28.29. Dos.8. 9.10.

61 Gratia perſonalis, & gratia capitis in Chriſto, ordinantur ad actum; non autem gratia vnionis, ſed ad eſſe perſonale; ideo prima & ſecunda conueniunt in eſſentia habitus: non autem tertia, licet etiam prima dicatur gratia vnionis, inquantum facit congruitatem ad vnionem. 3ª.q.8.5.3m. *Eccleſia.2.6. Eua.2. Euchariſtia.57.59.69.70.98.

62 Gratia habitualis fuit in Chriſto. 3ª.q.7.1.o./.3.d.13.q.1.1.o./. Veri.q.29.1.o./ Opuſ.3.c°.215./. Io 3.lec.6.me°.d.G.

63 Gratia habitualis requiritur in Chriſto ad hoc, ꝙ ſit caput eccleſiæ. Veri.q.29.5.o.

64 Requieuit ſuper Chriſtum ſpiritus domini, qui quidem in homine dicitur eſſe per gratiam habitualem. 3ª.q.7.1.b./.c.

65 Gratia Chriſti habitualis ut ens eſt finita, ſed ſecũdum rationem gratiæ, poteſt dici infinita, eo quòd nõ limitat': quia ſ. habet quicquid poteſt pertinere ad rationẽ gratiæ. Opuſ. 3.c°.221./. Opuſ.60 c°.3. * Frater.2.3. Gratia.85.88. Gratioſus. Helias.3. Hæreſis.93. In.12.15. Incorporari.o. Iudicium 57. Lex.16.102.

66 Gatia unionis, eſt eſſe perſonale, quod a deo datur gratis humanæ naturæ, in perſona uerbi, & eſt terminus aſſumptionis eius. 3ª.q.6.6.c./. Veri.q.29.2.fi./. Quol.9.2.3m. *Lingua.8. Manens.

67 Gratia unionis in Chriſto, dupliciter dicitur. ſ. voluntas dei dans gratis, & donum eius i. vnio, vel aliquis habitus: primo modo loquuntur ſancti cõmuniter, & eſt quid increatum: non autẽ ſecundo modo. 3ª.q.2.10.c./.q.6.6.c./.q.7.11.c./.3.d.13.q.3.1.o./. Quol 9.2.3m. *Maria 16.&c.68. Mr̃imoniũ.51.

68 Vnio Chriſti facta eſt per gratiam primo modo; non autem ſecundo modo. 3ª.q.2.10.o./.q.6.6.o./. Veri.q.29.2.o.

69 Gratia Chriſti, ſiue vnionis ſiue habitualis, dicitur naturalis Chriſto: quia habuit eam a natiuitate; & quia cauſatur a natura eius diuina; non autem a natura humana. 3ª.q.2.12.o./.q.7.13.2m./.q.34.3.2m./.3.d.4.q.3. ar.2. q.1.o. * Miraculum 23.32.33.40.48.&c. Miſſio.38. Prędeſtinatio.45.&c. Prædicare.16.&c. Prophetia.84.

70 Gratia vnionis fuit ſimpliciter infinita in Chriſto, ſed gratia habitualis eius, fuit infinita ſecundum rationem gratiæ; finita vero ſecũdũ rationem entis. 3ª.q.7.11.o./.1 d.17.q.2.4 3m /.d.44.3.2m./. 3.d.13 q.1. ar.2.q.2.o./ d.19.ar.1. q.1.c /. Veri q.29 3 o./. Opuſ.3 c°.214./.215 /. Opuſ.60.c°.3./. Io.3. lec.6.m° c H.&c. *Sacerdos.1.&c. Sacramentũ 57.&c 107.

71 Habere gratiã, conuenit Xp̄o ſecũdũ naturam humanã: nõ aũt ſecũdũ naturã diuinã, ſed eſſe largitorẽ gr̃æ. 3ª.q.7.7.2m.

72 Xp̄s habuit plenitudinem omnis gratiæ dupliciter. ſ. in ſummo, & quo ad omnes effectus gratiæ. 3ª.q.7.7. 1m./.9.o /.10.12.c./.q.15.2.3.c./.q.22.1.c./.1m./.3m./.q.27 5.1m./. q.28 4.2m. q.38.2.2m./.3.d.13.q.1.ar.2.q.1.o./.4.d.15.q.1.2.5m./. Opuſ.3. c°.21 /. Opuſ.60.c°.3. /. Iſa.1.prin°.F. me°.I./. Io.lec.8.fi c. /.c°.3.lec.6.me°.d.F.&c./ 1ª.Cor.11.lec.1.me°.B./. c°.12.lec.1.fi.H /. Col.lec.5.prin°.G.&c. * Sacrificium.34. Sanctificatio 5. Thurificatio.2.

73 Plenitudo gratię duplex. ſ. una ex parte gratiæ, & alia ex parte ſubiecti: prima eſt propria Chriſto: ſecunda vero conuenit etiam aliis per Chriſtũ. 3ª.q.7.10.o./. 3.d.13.q.1.ar.2.q.2.o.

74 Plenitudo duplex fuit in Chriſto. ſ. prima diuinitatis: ſecunda gratiæ & veritatis, & ſecundã deriuatur a prima. 3ª.q.15.2.3.c./.q.19.4.2m./.q.34.1.c./. Veri.q.29.5.1m.

75 Plenitudo gratiæ & diuinitatis habitat in Chriſto corporaliter tripliciter. ſ. per vnionẽ perſonalẽ ad corpus, contra vmbrã, & triplici vnione. i. carnis, mentis, & ſenſus. 3ª.q.2.10.2m./.3.d.4.q 3.ar.2.q.2.o./. Col.2.lec.2.fi.C.&c.

76 Omnes gratiæ gratis datæ, fuerunt in Chriſto excellentiſſime. 3ª.q.7.7.o.

77 Xp̄s primitias gratiæ ſuſcepit diuinitus, & eius gratia, eſt cauſa noſtræ gratiæ. 4.d.43.ar.2.q.1.c.

78 Gratiæ in Chriſto non diuiduntur, ſed diuiduntur in aliis hominibus, qui recipiunt particulariter efficaciam ad aliquos actus. Chriſtus autem recipit gratiam pleniſſime ad omnes actus. 3ª.q.7.7.1m.

79 Gratia Chriſti nullo modo potuit augeri, ſicut nec gratia beatorum, ſed gratia cuiuſcumque viatoris puri, poteſt augeri ex parte gratię, & ex parte ſubiecti. 3ª.q.7.12.o./.1.d.15.q.5.ar.1.q.4.o./.d.17.q.2.4.3m./.3.d.13.q.1.ar.2 q.3.o./. d.18 5.c./. Iſa.11.prin° K.

80 Eminentia gratiæ Chriſti ſumitur ex quinque. ſ. quantum ad ſapientiæ plenitudinem, quantum ad virtutum operationem, quantum ad cæli aſcenſionem, quantum ad ſeſſionem ad dexterã patris, & quãtũ ad paſſionis ignominiã. Iſa.52.fi.

81 Gratia cuiuſcũque alterius hominis quantũcũque creſcat, non poteſt adæquari gratiæ Chriſti; quia comparatur ei ſicut particulare ad vniuerſale: ideo non ſunt eiuſdem rationis. 3ª.q.7.11.3m./.q.10.4.2m./.3m /. 3.d.13.q.1. ar.2.q.2.3m./. Veri.q.29.3.5m /. Col.lec.5.me°.H.&c.

82 Gratia Chriſti non fuit interrupta per peccatum, nec turbata per fomitem, ſicut in nobis. Iſa.11.prin°. K. Fomes.15.

83 Xp̄s habuit omnes uirtutes, ad perficiendas potentias ſingulas, ad omnes actus animæ. 3ª.q.7.2.o./.3.1m./. q.15.2.c./. 3.d.13.q.1.1.c. * Accidens.84. Adeps.2. Agens. 3.112. Ala. Amen.3. Virtus.

84 Quicquid perfectionis ſpiritualis & virtutis eſt poſſibile alicui creaturæ, totum creditur eſſe collatum Chriſto, in primo inſtanti ſuæ conceptionis. Veri.q.29.8.c. * Angelus.530. Bucella. Conſilium.8.

85 Xp̄s habuit virtutes morales, quo ad vſum patriæ & viæ, non derogantes perfectioni eius; non autem ad domandas paſſiones. 3ª.q.7.2.2m./.3m./.3.d.13.q.1.ar.2.q.1.2m. * Credere.21.&c. Euchariſtia.242.247.

86 Virtutes circa paſſiones illatas, habuerunt eundem uſum in Chriſto & in nobis, propter paſſibilitatem corporis eius, et vſum patriæ propter perfectionem animæ; non autem

virtutes

virtutes circa passiones innatas, quæ non erant in Christo, vt oporteret eas cohibere per virtutes. 3 d 13. q.1.ar.2.q.1.2m. /.d.33.L. *Exemplum.1. Galilæa. 3. Humilitas. 17. 18. 19. Ieiunium.13.&c. Ioannes.5.&c.10.&c. Ira.25. Iudas.1.2.3. Iustus.1.Lex.118.119.

87 Xp̄s habuit summum gradum fortitudinis, sustinens impugnationem, non quidem interiorem a fomite, sed exteriorem a diabolo & a mundo, quos superando, victoriæ coronam promeruit.3ª.q.15.2.3m. Fomes.15.

88 Xp̄s habuit temperantiam; non autem continentiam.3ª.q. 7.2.3m. * Liberalitas.15. Lingua.7.&c.

89 Xp̄s virtute suæ diuinitatis, poterat in se, & in suis discipulis, sine abstinentia, habere virtutem continentiæ. 3ª. q. 40. 2.2m. * Magnificentia. 6. Maria. 20. Matrimonium. 121. Mors.33.

90 Xp̄s non vixit in delitiis; quia decuit eum abiicere terrena bona, vt nobis daret exemplum ea contemnendi. 3.d.20.ar. 4.q.2.4m. Bonitas. 228. * Paulus.11.12. Paupertas.7. Pax. 13.22. Prædicare.20.

91 Fides non fuit in Christo. 12ᵉ.q.65. 5.3m./. 3ª.q.7.3.0. 4.c./. 8. 2m./. 9.1m./. 3.d.13.q.1.ar.2.q.1.1m./.d.36.2.3m./. 4.d.33.q. 3.2.6m./.Veri.q.29.4.15m./.Virt.q.4.1.12m. * Prædicator. 7. Prælatio.25.Prudentia.18.

92 Xp̄s habuit quicquid est perfectionis & virtutis in fide & spe.3ª.q.7.9.1m./ 4.d.33.q.3.2.6m./.Veri.q.29. 4.15m./. Virt. q. 4. 1. 12m.

93 Xp̄s habuit meritum fidei; quia fides consistit in assensu, ex obedientia dei, quam Christus plenissime habuit. 3ª.q.7.3. 2m./.3.d.36 2.3m.

94 Xp̄s est actor fidei dupliciter.s.prædicando, & infundendo, & est conseruator eius dupliciter. s. confirmando eam per miracula, & præmiando He.12.lec.1.meº.F. * Religio. 27. 98. Seducere. Subditus. Timor.13.

95 Xp̄s non habuit spei virtutem, licet sperauerit aliqua sibi & aliis. 12ᵉ.q.65.5.3m./.22ᵉ.q 18.2.1m./.3ª.q.7.4 0./.6.1m./. 8.2m./.9.1m./.3.d.13.q.1.ar.2.q.1.1m./.d.26. q. 2.ar.5. q.1.0./. d.36.2.3m./.Veri q.29.4.15m./.Virt.q.4.1.12m./.4.16m./. Psal. 15.prinº.a.A./.Psal.30 prinº.a.fi./.He.2.lec.3.fi E.

96 Voluntas animæ Christi, informabatur charitate, & aliis virtutibus. 3ª.q.49.6.2m.

97 Xp̄s habuit plenissime, septem dona spiritussancti.3ª.q.7.5. o./.Isa.11.meº.I.

98 Xp̄s dat dona, inquantum deus, & recipit ea, inquantum homo.3ª.q.7.5.2m. Datio.32.34.

Meritum. 99 Xp̄s meruit secundum humanitatem: non autem ſm diuinitatem.3ª.q.53.4.2m./.3.d.18.2.6m./.Veri.q.29 6.0.

100 Xp̄s meruit ante mortem: non autem nunc, quia non est viator. 3.d.18.2.3m./.Veri.q.29.6 c. * Aditus.Ala.

101 Xp̄s meruit quolibet actu eius. 3.d.18.2.5.0 /. Veri.q.29.7. 6m./.Opus.3.cº.239. * Angelus.506.530.

102 Xp̄s secundum illos actus quibus meruit, etiam in alios influxit; quia merendo pro aliis satis fecit, & aliis gratiam meruit, secundum quod caput nostrum dicitur. 3.d.13.q.3.ar.2.q. 2.5m./.Opus.3.cº.239. * Antechristus.5.

103 Xp̄s meruit sibi gloriam corporis.s. immortalitatem, impassibilitatem, & huiusmodi, & ea quæ pertinent ad excellentiam eius exteriorem, sicut est ascensio, & veneratio eius: non autem gloriam animæ, nec scientiam, nec gratiam, nec deitatem, nec virtutes.3ª.q.19.3.0./.q.22.4.2m./. q.34.4.1m./. q.45.1.c./.q.46.1.c./.q.48.1.0./.q.49.3.3m./. 6.0./. q.54. 2.c./. q.59.3.c./. 3.d.18.2./.4.5.0./. Veri. q.26. 6. 21m./. q.29.6.0./. Quol.9.8.c./.Opus 3.cº.238. Ascendere.0.Aureola.9.16.Baptism⁹. 161.167.174.180.187.189.191.192.&c.209.212.247.

104 Meritum Christi fuit infinitum, ex circunstantia personæ; non autem secundum extensionem actus. 2.d.9.8.2m./. 4.d. 14.q.2.ar.1.q.1.4m./. d.15.q.1.2.1m./.Veri.q.29.3.4m./.8m./.5. 4m./.Quol.3.3.3m./.Opus.3.cº.238.

105 Meritum Christi se extendit ad totam naturam humanam; non autem meritum alicuius puræ creaturæ. 2.d.20. q.2.3. 3m./.3.d.1.q.1.2.7m./.9m./.d.4.q.3.1.b.1./.c./. d.18.ar.6.q.1.0. q.2.c./. L.meº.E /.d.19.ar.1.q.1.c./. Veri.q.29.7.0. * Beatitudo 124. Benedictio.1.4. Circuncisio.12. Clauis.21. Conceptio.30.31. Contritio.13.

106 Xp̄s meruit aliis.s.omnibus membris eius.i. solis regeneratis spiritualiter.i. per baptismum. 1ª.q.19.4.0./.q.48.1.c./.6. o./.q.49.1.c./.2.d.20.q.2.3.3m./.Veri.q.26.6.21m./.q.29.7.0. * Damnatio. 4. 1. 2. Eucharistia. o. Exaltatio. o. Festum 10. Gratia. 71. 85. Hæresis. 88. 93. 94. 136. &c. Incarnari. 5. 14. Indulgentia. 8. Iudæi. 18. 19. 20. Iudicium 57.&c. Iustificatio. 40.&c. Latro. o. Limbus. 6.Maria.61.

107 Xp̄s meruit aliis præmium essentiale, quod nullus alius potest. 12ᵉ.q.114.6.c./. 3ª.q 19.4.0./.q.46.3.c /.q.48.1.0./.6. 3m./.q 61.1.2m./.2.d.20.q.2.3.3m./.d.27.6.0./.3.d 18.6.0./. L. /.d.19.1.c./.4. d.19.q.1.ar.2.q.1.c./. Ve i.q.26.6.21m./. q 29. 7. 0. * Mors. 36. Oratio.57. Passio.100. &c.Pc̄tm.259.353.

108 Meritum Christi operatur sufficienter salutem hominum, vt causa vniuersalis: tamen requiruntur alia merita, vt causæ particulares. 2.d.27.6.2m./. 3.d.18. ar.6 q.2.3m /. Veri.q. 29.7.4m./.8m./.11m.

109 Meritum Christi operatur in omnibus sacramentis, & in omnibus meritis nostris. 4.d.14.q.1. ar.4.q 1.1m./.d.20.ar.3. q.1.c. *Pœna.63. Pœnitētia.126. Redēptio.o. Sacerdos.36.

110 Meritum Christi est radix omnium meritorum nostrorum, a quo efficaciam habent. 2.d.27.6.2m./.3.d.4.q.3.1.c.

111 Xp̄s nihil ad meritum pertinens docuit, quod ipse excellentius non impleret. 3ª. q. 7.3.2m. * Sacramentum. 16. 56. 57.59.101. &c. 106.107.120. Sacrificium.X. Saluari.3.4. Sanctificatio.8.11. Sanguis.7.&c. Sanitas.9. Satisfactio 32. &c. Seruitus.16.

112 In Christo fuit aliqua scientia creata, præter scientiam increatam. 3ª.q.9.1.0 /. 3. d. 14. ar. 1. q.1.0./. Veri. q.20.1.0./. Opus.3. cº.216. * Adinuentio. Angelus.497. &c. Apostoli. 13. Consilium.10. Decimę.7.&c. Doctor.1.2. Doctrina.1.3. 18. Dubitatio.3. Scientia in communi.

113 Scientia diuina Christi, non offuscabat scientiam humanam, sed magis claram reddebat. 3ª.q.9. 1. 2m./. 3.d. 14.ar. 1. q. 1. 2m.

114 Scientia animæ Christi, est nobilior secundum quid, quàm anima eius: non autem simpliciter. 3ª.q. 11.5.3m./. 3. d.14. ar.1.q.1.3m /.q.3.3m./. Veri.q.20.1. 1m./. q.29.1.11m. * Fides. 24.54.64.85.104.105.Fructus.1.Galilæa.3.Hæresis.16. Ieiunium.18.Ioannes 7.Lex.16.118. Liber.15.19.20.24. Matrimonium.44. Prędicare.17.&c. Prædicator.7. Prophetia.76. 77.Resistere.6.Sacrificium.31. Visio.15.

115 Anima Christi poterat intelligere per scientiam inditam, conuertendo se ad phantasmata, & etiam sine eis. 3ª.q.11. 2.0./. 4.fi./. q.34.2.3m./. 3.d. 1.q.1.2.2m./. d.14 ar.3 q.2.3.c/. Veri.q.20.3.1m.

116 Xp̄s habuit omnium rerum scientiam speculatiuam & practicam: non quidem practice.i. non qua ipse faceret res, sed qua sciret, qualiter res factæ sunt a deo. 3ª. q. 13.1.3m. /. 3. d.14. 4.2m.

117 Anima Christi ad uisionem beatam indigebat habitu luminis glorię: non autem indigebat speciebus, quibus tamen indigebat ad visionem omnium creaturarum in propriis naturis. Veri.q.20.2.0.

118 In Christo fuit plenitudo gratiæ, & omnis virtutis, & omnis scientię. 3ª.q.15.2.c./.3.c./.1m./. Opus.3.cº.226.

119 In sexta synodo, damnata est positio negantium in Christo duas scientias vel sapientias.s. creatam scientiam, & increatam.3ª.q.9.1.c.fi /.Opus.3.c.223.

120 Scientia beatorum fuit in Christo. 3ª.q.9.2.0./.3.4.c./.Opus. 3.cº.216. *Abstractio.20. Angelus.500. Beata.

121 Aīa Christi in trinitate nouit oīa, quæ trinitas in se cognoscit; non autē aliqua alia creatura. 3.d.14.ar.2.q.1.1m.

122 Aīa Christi in uerbo nō cōprehēdit uerbū, seu diuinā essentiā.3ª.q.10.1.0./.2.c./.3.1m./.2m./.3 d.14.ar.2.q.1.2.0./. Ver.q. 20.4.0 /.5.c./.Quol.3.3.c./.Op⁹.3.cº.226./.1ᵉ.Ti.6.le.3.fi D.

123 Aīa Christi in verbo cognoscit omnia quæ quādoq; sunt, & cogitatus: nō aūt oīa quæ sunt in potētia dei. 3ª.q.10.2.0./.q. 59.2.3m /.3.d.14.ar.2.q.2.c./. ar.4.3m./.4m./. Veri. q.8. 4.c./.q. 20.4.c./.1m./.5.0./.Quol.3.3.c./. Opus.3.cº.215. * Attingere 3.Beatitudo.112. Comprehendere.4.5.Comprehensor.2.

124 Anima Christi in uerbo cognoscit omnia, quæ deus nouit scientia visionis; non aūt omnia quæ deus nouit simplici intelligentia. 3ª.q.10.2.2m./. q.13.1.2m./.3.d.14. ar.2.q.2.0 /.q. 4.2m./.4.d.49.q.2.5.c./. Veri.q.8.4.c./.q.20.4.0./. Quol.3.3.c. fi. * Conceptio.28.30.Gloria.15.&c.18.Natura.35.

125 Scīa aīæ Xp̄i ī uerbo, parificat scīæ visiōis dei, quo ad numerū scibiliū: nō aūt quo ad claritatē.3ª.q.10.2.3m./.q.13.1.2m./. 3.d.14.ar.2.q.2.2m./.3m./.q.3.0./.ar.4.3m./.4m /.Ver.q.20.4.9m

126 Anima Xp̄i in verbo scit infinita in potentia, quasi scientia simplicis intelligētiæ; nō aūt scit infinita in actu.i. sc ētia visionis, quia entia ī actu ſm omne tēpus nō sunt infinita, quia generatio nō est æterna. 3ª.q.10.3.0./.3.d.14.ar.2.q.2 2m./.q. 4.2m./.Veri.q.20.4 1m./.2m /.5m./.Quol 3.3.0./.Opus.9. q.81.

127 Oppositū vr̄ dicere.1ª.q.14.12.0./.ver.q.20.4.c. Respº Duº.1215. Dum.1215

128 Anima Christi in verbo cognoscit quicquid est in potentia creaturę. 3ª.q.10.2.3.c./. 3.d.14.ar.2.q.2.c./.2m./.3m./. Veri.q. 20.4.1m./. Quol.3.3.c.fi./.Opus.3.cº.215./. Opus.9.q.81.

129 Aīa Xp̄i in uerbo, cōprehēdit oīs creaturæ essentiā, & p consequens comprehendit eius potentiam, & virtutē, & omnia quæ sunt in potentia creaturæ.3ª.q.10.2.c./.Quo.3.3.c.fi.

130 Scientia beata animæ Christi, est perfectissima simpliciter, non autem eius scientia indita, sed est perfectissima in genere humanæ cognitionis.3ª.q.9.2.c./.q.11.5.1m.

131 Scientia indita animæ Christi fuit habitualis, non aūt scientia ei⁹ beata. 3ª.q.11.5.0./.3.d.14.ar.1.q.2.3.0./.Ver.q.20.2.0

132 Xp̄s quo ad intellectum, habuit plenam & apertam dei uisionem. Sed in imaginatiua, habuit quasdam similitudines, in quibus poterat diuina speculari.3.q.7.8.1m.

Infusa. 133 In Xp̄o fuit scientia infusa a uerbo, per species omnium rerum, ad quas intellectus possibilis est in potentia. 3ª.q. 9. 3.0./.4.c./.2m./.q.12.1.c./.3.d.14.ar.1.q.5.c./.Veri.q. 20.2.c. fi./.3.0./.Opus.3.cº.226./.Opus 9.q.81.

134 Scientia Christi infusa, fuit distincta in multos habitus. 3ª. q.11.6.0. *Amen 3.Angelus 497.498.

Dum.1216.135 Oppositū nr̄ dicere.3.d.14.ar.3.q.4.0. Resp.Dubº.1216.

136 Scīa Xp̄i infusa, erat discursiua, seu collatiua, quo ad usū, sicut uolebat, nō aūt quo ad acquisitionē.3ª.q.11.3.0./.4.fi./.3 d.14.ar.3.q.3.0./.Veri.q.20.3.1m. Prophetia 26. 76. 77.84.

137 Aīa Xp̄i, p scientiā infusā cognoscebat oē cognoscibile ab homine; p uirtutē intellectus agētis, i. oē pertinēs ad sciētias humanas, & oē notū homini p reuelationē, & oē pertinens ad prophetiā, uel ad quodcumq; donum spiritussancti, non autem essentiam dei.3ª.q.11.1.0./.q.12.1.c./.3.d.14.ar.3.q.1 o./.q.4.c./.q.5.2m./.Veri.q.20.6.0./.Opus.3.cº.226.

138 Et per eā poterat cognoscere substātias separatas, sicut potest anima separata.3ª.q.11.1.2m./.q.12.1.3m./.Veri.q.20.6.c.

139 Et p eā cognoscebat plura & plenius quàm Adā in statu innocētiæ, & q̄ angeli ſm cognitionē naturalē.Ver.q.20.3.6 c.

140 Et per eam cognoscebat omnia singularia, præsentia, præterita, & futura.3ª.q.11.1.3m./.q.12.1.3m.

Dum.1217.141 Immo per eam non cognoscebat futura contingentia, nec cogitationes cordium.3.d.14.ar.3.q.1.c./.q.5.2m./.Veri.q.20.6. c. Resp.Duº.1217.

142 Xp̄s cognouit cum continuo & tempore, phantasmatibus quasi obiectis intellectus utens; non quidem accipiens spēs ab eis, sed ponens eas circa.3.d.14.ar.3.q.2.c.

Acquisita. 143 In Xp̄o fuit scientia acquisita, seu experimentalis, per spēs acquisitas p opationē intellectus agētis ei⁹.3ª.q.9.4.0./.q.12. o./.q.15.8.0./.Op.3.cº.226.Cōsiliū 10.&c. Contēplatio 27.

Dum.1218.144 Oppositum uidetur dicere.3.d.14.ar.3.q.5.3m./.d.18.3.5m./. Veri.q.20.3.1m. Resp.Duº.1218.

145 Anima Christi per scientiam acquisitam, sciuit omne quod sciri potest per actionem intellectus agentis, non autē essentias substantiarum separatarum, nec singularia præterita vel futura.3ª.q.12.1.0. *Fructus 1.

146 Xp̄s pfecit in scīa acquisita, quia scientia illa augebatur essentialiter, nō autē aliæ scīæ eius, sed tantū ſm effectus, & secundum experientiā, & secundū apparētiā.3ª.q.7.12.3m./. q.12.2.0./.3.3m./.q.15.8.0./.3.d.13.L.fi./.d.14.ar.3.qu.5.0./. Ver.q.20.6.3m./.Opu.3.cº.226./.Io.4.le.1.prinº.a.C./.He.5. le.2.prinº.C. *Sapientia 9.Scientia 24.75.

147 Xp̄s nihil didicit ab homine, quia nō cōuenit dignitati Christi doceri a quocumque hominum.3ª.q.12.3.0.

148 Aīa Xp̄i, inquantū unita deo, ēt quo ad naturalia nō recepit lumē ab angelis, sed īmediate a Deo. 3.d.13.q.2.a.2.q.1.3m.

Voluntas. 149 Voluntas duplex est in Christo.s.uoluntas diuina, & uoluntas humana, cōtra hæresim Macharii patriarchæ antiocheni: Cirilli Alexādrini, & Sergii Cōstātinopolitani.3ª.q.18.1.0./.3. d.14.ar.1.q.1.c./.d.17.ar.1.q.1.0./.Cōtra.4.cº.36./.Poª.qu. 10.4. 13m./.Opu.3.cº.212./.Io.6.le.4.1.B. *Assumere 58.59.

150 Voluntas humana in Christo, dr̄ tripl̄r.s. potētia naturalis, mot⁹ naturalis, & mot⁹ rōnalis.3ª.q.18.1.3m.*Cōceptio 27

151 In Xp̄o est duplex uoluntas humana.s. uoluntas rationis & uoluntas sensualitatis.i.appetitus sensitiuus.3ª.q.18.2.0./. 5.c./.3.d.17.ar.1.q.2.0./.Op.3.cº.212. * Deliberatio 1.Electio 15.Eucharistia 176.Fruitio 12.13.

Dum.1219.152 Immo in Christo fuit tm̄ una uoluntas humana.3ª.qu.18.2. 2m./.3.0./.4.5.c. Resp.Duº.1219. *Gloria 18.

153 In Xp̄o fuit tantum una uoluntas humana rationalis per essentiam ut potentia, sed duplex actus.s.ut natura, & ut ratio. Vel thelesis.i.simplex uoluntas, & bulisis.i. cōsiliatiua, secundum Damascenum.3ª.q.18.2.2m./.3.0./.4.5.c./.3.d.17. ar.1.q.3.0./.Opu.3.cº.212. *Iudicium 56.Latro 2.Maria 7. Mors 30.&c.Natiuitas 17.18.

154 In Xp̄o fuit aliquis motus sensualitatis non præuisus, sed subitus respectu sensus, non autem respectu rationis & deitatis.3.d.17.ar.1.q.2.5m.

Dum.1220.155 Immo Christus uoluit aliud quàm deus, uoluntate sensualitatis.3ª.q.21.3.4.0.Resp.Duº.1220. *Nazareth.Omnipoª. 4.Orō 92.94.95.Passio 97.100.111.Paul⁹ 12.Pc̄m 115.116

156 Xp̄s uoluit aliud quàm deus, uoluntate sensualitatis, & ut natura, non autem ut ratio. Sed semper uoluit idem, & semper fuit conformis ei.3ª.q.18.5.0./.6.c./.1m./.q.21.3.4.0./.3. d.17.ar.2.q.1.0.

157 Voluntas pietatis in Christo, est uoluntas ut natura, inquantum absolute refugit nociua sibi & aliis.3ª.q.18.3.3m./. 3. d. 17.ar.1.3.6m./.ar.3.q.4.2m./.Op.3.cº.232.

158 Nulla repugnantia seu contrarietas fuit in Christo inter uoluntatem eius ut ratio, & uoluntatem eius ut natura, uel uoluntatem sensualitatis.3ª.q.18.6.0./.3.d.17.arti.2.q.2.3.0./. Opu.3.cº.232.fi.

159 Voluntas, & quicquid aliud fuit naturæ humanæ in Christo, semper mouebatur secundum nutum uoluntatis diuinæ 3ª.q.18.1.1m./.4m./.3.d.17.ar.2.q.1.0./.Cōtra.4.cº.36.fi. *Pœna 63.Tentare 17.&c.Votum 11.

160 Operationes sensitiuæ, & uegetatiuæ, & naturales in Christo aliqualiter pertinebant ad uoluntatem eius humanā. Ideo erant magis humanæ, quàm in aliis hominibus, & magis vna operatio, quia omnes sensitiuæ ordinabantur a ratione eius, aliæ uero sunt uolitæ.3ª.q.19.2.c.fi./.1m.

161 In Xp̄o est liberum arbitrium.3ª. quæ.18.4.0./.3.d.17. ar.1. q.3.5m./.d.18.2.5m.

162 In Xp̄o sunt duo libera arbitria .s. diuinum & humanum, sed una immensitas, & una anima 3.d.14.ar.1.q.1.c.

163 Omnis potentia communicabilis cuicumque creaturæ, multo abundantius communicata fuit animæ Christi.s.ut materia elementalis magis obediat ei ad motum quàm qualitatibus actiuis & uirtuti cælesti. Et magis potuisset mouere cælū quàm angelus quicumque.3ª.q.13.2.0./.3.d.14.4.0. * Anima 134.Ascendere 3.Auctoritas 2. Potentia.

164 Immo aliquid in creaturis fuit potentius anima Christi.3.d. 16.q.1.2.5m. Resp.Duº.1211. Dum.1221m

165 Aliquid fuit secundum quid potentius anima Christi, secundum propriam naturam & uirtutem, ut claui in passione ad perforandum, nihil autem fuit potentius ea simpliciter.3ª.q. 14.2.3m./.d.16.q.1.2.5m. *Clauis 8.

166 Xp̄s ut homo poterat conferre effectum sacramentorum sine sacramentis, ut institutor eorum, & non alius homo.3ª.q.64 3.c./.q.72.2.1m./.q.84.5.3m./.4.d.4.q.2.ar.3.q.5.c./.d.5.q.1.1. c./.ar.3.q.1.c./.2m./.d.7.q.1.ar.3.q.1.1m./.d.27.q.3.ar.1.qu.1. 2m./.d.22.q.2.ar.3. q.3.3m./.Cōtra.4.cº.71./. Ver.q.29.4.2m./. 1ᵉ. Cor.le.2.meº.C /.cº.11.le.5.prinº.G. * Confessio 20.23.Cōfirmatio 13.14.Consilium 10.&c.Conuersio 12.Crux o. Defectus 22.Dæmon 19.&c.Fides 24.43. 54. Fractio 1. Gloria 15.16.17.Helias 3.Ostium.Imperator 6.7.8.

167 Xp̄s secundum diuinitatē habet potestatē dimittendi peccata per auctoritatem, sed instrumentaliter & per ministerium secundum humanitatem.3ª.q.16.11.2m./.5.d.10.q.1.ar.1.q.1 3m./.4.d.5.q.1.1.0./.Veri.q.29.4.1m. Auctoritas 2.

168 Ad inuocationem nominis Christi, dabatur remissio peccatorum, in primitiua ecclesia, & non alterius hominis.3ª.q.7. 1. 2m./.q.64.3.c./.4.d.5.q.1.1.c./.4m./.ar.3.q.2.b.2./. 1ᵉ. Cor.le. 2.meº.D.

169 Xp̄s fuit uerus monarcha, excellens omnes alios tripliciter.s. duratione perpetua, utilitate totius mundi & totius hominis.s.animæ & corporis, & dignitate deitatis.Opu.20.liº.3. cº.12.fi /.13./.14./.15.

170 Monarchia Christi, incœpit in natiuitate eius. Sed occultauit eam ad humilitatem regum, & subditorum.Op.20. libº 3.cº.12.fi./.13./.14./.15. *Ioannes 9.14.Iustus 9.Lex 118. 119.Limbus 6.7.Maledicere 4.Minister 4.Miraculū X.Missio 12.Mutatio 11.Natiuitas 29. Omnipotentia o.Papa 6.7 Peccatum 115. 116.259.260. 344. 353. Pœna 63. Pœnitentia 54. 59. 60. 126. 129. Potestas 2. 3. 4. 5. Prædicare 18. &c.Resurrectio 40.&c. Sabbathum 11.12. Sacramētum 51.57. &c.

171 Xp̄s in sua infantia plus ostendit excellentiam dominii sui, in uirtute & potentia, quàm in adulta ætate, ut ostenderetur quòd infirmitas & humilitas eius erat uoluntaria.Op.20 liº.3.cº.14.prinº.Sedere 3.4.Spiritus 21.&c.Tenebræ 5. Violentia 5.Vnctio 2.

172 Xp̄s in sua infantia & pueritia, in nullo differebat ab aliis pueris, quo ad exteriorem conuersationem.3ª.q.29.2.3m./.3. d.15.L.prinº.F./.4.d.1.q.2.ar.2.q.3.1m.

173 Conueniens fuit quòd corpus Christi subiaceret defectibus & infirmitatibus nostris, ad satisfactionem, exēplum, & fidē 3ª.q.14.1.0./.3.1m./.4.c./.2m./.3.d.15.q.1.5.0./.d.22.q.2. ar. 1.q.1.c./.Cont.4.cº.55.11m./.Opu.3.cº.42.&c./. Opusc. 60. cº.4.&c. *Abraham 18.20.21.Accidens 83. Adiurare 10. Admiratio 8.Adoratio 7.Agonia 2.Aqua 15.16.17. Arrius. Assumere 55.&c.Baptūs 18.&c.Cæna. Ciliciū. Circuncisio. Defectus.

Xp̄

28.29.Clamor 1.3.Comedere 2. Confirmatio 24. Crux 0. Damnatio 4.Decimæ 13.Deliberatio .1.Descendere 0.

174 Xp̄s nullum defectum habuit,in bonis rationis.2.d.36.4.2m. *Dies 14.Dici 1.Dolor 27.&c.31.35. Dubitatio 1.3. Fomes 15.Hæresis 92.116.Ieiunium 13.&c.Ignorantia 17. Imago 40.Ira 25.Iudicium 56.Latro 2.3.Laurentius 2. 3. Lex 24. 66.102.Maria 13.&c.61.62.Mendicitas. Miraculū 19. Mors 25.&c.Natiuitas 12.&c.Occidere 18.19.Oratio 90.&c. Passio 28.79.&c.97.Paulus 5.18.Paupertas 7.

175 Xp̄s fuit particeps miseriæ nostræ,scilicet pœnalitatis,& præcipue mortis.Opuſ.3.c0.42./.Psal.40. fin.ſ.princ0.Peccatum 114.&c.322.324.Pœnitentia 35.Perturbatio.Propassio.Psalmus 9.Sabbathum 7.11.12.Seusualitas 12.&c.Sepultura 11. &c.Subiectio 8.&c.Sudor,Tabernaculum 5.

176 Xp̄s nullam pœnam habuit, quæ esset hominis inquantum homo.2.d.36.4.2m.

177 Xp̄s habuit pœnam a materia, quo ad naturam communem.2.d.36.4.2m. *Timor 13.Tristitia 7.11.12. Turbatio. 0.Vita 29.&c.39.

Duæ natu 178 In Christo sunt duæ naturę integræ,scilicet diuina & humana,quarum una nō est pars alterius, ex quibus persona eius immediate cōponitur.Sed natura humana diuiditur in multas naturas partiales,3.distinctio.2.q.1.ar.3.q.3.2m./d.5. q. 2. 2.0./.d.14.artic.1.q.1.c./.d.17.ar.1.quæſt.2.1m./.d.18.1.c./ 3.4.c0.39.

Du. 179 Immo persona Christi est persona simplex.4.d.10.L.prin0. Resp.Du0.1222.

180 Persona Christi,secundum se est simplex. Sed ut in duabus naturis subsistit,potest dici composita,licet impropriè. 3a.q. 2.4.0./.3.d.6.q.2.3.0./.d.11.2.c./.d.22.q.1.2.5m./.4. d. 10.L. prin0./.Vnio 1.15m./.2.18m.

181 Omne quod pertinet ad rationem personæ, uel tantum ad unam naturam in ipso Christo,est unum tantum. Si uero pertinet ad utramque naturam,est multa.3a.q.17.2.c./.q.35. 5. b./.3.d.14.ar.1.q.1.c./.Op.3.c0.212./.225. prin0. *Accidens 83.84.Exaltatio 0.Hæresis 77.81.132.133.134.136. Indiuiduum 6.7.8.Mediator 0.

182 In Christo est tantum una persona.3a.7.16.1.c./.q.17.1.c./. q.25.1.c./.3.d.5.q.1.3.0./.d.6.q.1.1.0./.d.10.q.1.2.0./.d.14. ar.1.q.1.c./3.4.c0.34./.37./.38./.48./. Vnio 1.2. 0./.3. c./.5. 11m./. Quol.1.2.c.fi./.Quo.9.2.c./.Opuſ.3.c0.211./. Matth. 1.me0.d.H./.Ro.le.2.me0.G./.1ę.Cor.2.le.2.prin0.G.

183 Hæresis Nestorii, quòd in Christo sunt duæ personæ. Ideo non ponit communicationem idiomatum.3a.q.2.6.c./.q.17. 1.c.fi./.q.20.2.c./.q.35.5.c./.1.d.26./.L.fi./.3.d.4.q.1.ar.2.q. 1.c./.q.2.2.c./.1m./.d.6.prin0./.d. 10.L.fi./.3.4.c0.34./.37.1m. 9m./.38./.41./.Vnio 1.c./.2.c.prin0./.Quol.9.2.c./. Opu. 3. c0.209./.216./.217./.Matth.1.me0.d.G./.Ro.le.3.me0. G./. le.3.me0.C./.c0.9.le.1.fi./.1ę.Cor.2.le.2.prin0.G.

184 In Christo est tantum unum suppositum , seu una yposthasis.3a.q.2.3.0./.6.11.c./.q.4.3.c./.q.16.1.3.4.5.9.c./.q.17.1.2 c./.q.20.2.c./.1m./.q.23.4.c./.q.25.1.c./.q.50.3.4m./.3.distt. 6. prin0./.q.1.1.0./.d.7.q.1.1.c./.d.10.q.1.ar.2.q.3.0./.d.14. ar. 1.q.1.c./.3.4.c0.34./.38./.39./.Veri.q.20.1.2m./.Vnio 1.2.0. /.3.4m./.5.9m./.Quol.1.2.c./.1m./.Quol.4.8.0./.Quol.9.2.0./ 4.c./.Opuſ.1.c0.21./.22./.Opuſ.3.c0.216./.Ro.lec.2.fi.H./. Le.3.fi.H./.Phil.2.le.2.me0.K./.fi.C.

185 Xp̄s est unum , & unus , sed non duo. 3a.q.17.1.0./.3.d.6 q.2.1.0./.d.21.q.1.ar.1.q.2./.6m./.3.4.c0.38.fi./.Vnio 2.2m./ 7m./.3.4.0./.5.14m.

186 In Christo est tantum una unitas personalis, & duplex unitas naturalis , non tamen est unum & unum. 3.d.6.qu.2.1. 2m./.Opu.3.c0.217.

187 In Christo non sunt duæ res naturæ, sed una res duarum naturarum.Op.42.c0.13.

188 Xp̄s non est aliud & aliud, nec alius & alius,sed alterius & alterius naturæ,3.d.6.q.2.1.0.

189 In Christo est tantum unum esse simpliciter,& duo esse secūdum quid.3a.q.17.2.0./.3.d.4.q.1.ar.1.q.1.c.fi./.d.6.q.2.2.0. /.d.8.ar.4.q.1.2m./.d.14.ar.1.q.1.c./.d.18.1.3m./.Vnio 4. 0./. Quo.9.3.0./.Opuſ.3.c0.216.

190 In Christo sunt duæ operationes, contra Macharium. 3a. q. 19.1.0./.q.25.1.2m./.3.d. 10.q.1.ar.2.q.1.3m./.d.18.1.0 /.3. 4/ c0.36./.Veri.q.20.1.2m./.6m./.Poa.q.10.4.13m./.Vnio 1.16m. 5.0.Opu.3.c0.116./.Dion.2.le.3.fi.

191 Oppositum eius sicut hæreticum, est damnatum ab ecclesia, in sexta synodo, Vnio 5,c.fi.

192 In Christo est una tantum operatio humana ratione principii,sed multæ ratione obiectorum & potentiarum,& multæ non humanæ,sicut etiam in aliis.3a.q.19.2.0.

193 Actio Christi, tota fuit instructio nostra.Op.60,c0.13./.1.

Xp̄

194 Xp̄s ea quæ ab aliis obseruanda instituit, primo ipse obseruauit.3a.q.81.1.c.

195 Xp̄s est totum bonum ecclesiæ. Nec est aliquid maius ipse cum aliis,quàm ipse solus.4.d.49.q.4.3.4m.

196 Xp̄s in ueteri testamento , erat longe tripliciter,ſ. excellus,occultus, & dilatus. Sed in nouo testaméto est prope tripliciter.ſ.triplici modo opposito.Isa.prol.1. fi. D. Accidens 84.Adeps 2.Adoratio 7.Agnus 3.&c.Ala.Altare 1.5.6.Amē 3.Animal 8v.Antichristus 5.Aqua 17.Baptismus 186.Cilicium,Circuncisio 4.12. Figura.

197 Xp̄s figurabatur , per propitiatorium , arcam , candelabrum,mensam, & per duplex altare.12ę.q.102.4.6m.

198 Xp̄s erat sicut in spica,in fide patrum legis naturæ. Sicut in farina,in doctrina legis & prophetarum. Sicut panis, in incarnatione,coctus igne,idest, formatus spiritu sancto, in clibano uteri uirginis,in sartagine per labores in mundo, in craticula.i.in cruce.12ę.q.102.3.12m. *Claritas 21.Colliba 2.Consecratio 2.Credere 19.21.25.Doctor 1.2.Doctrina 1.2. Dolor 38.39.Episcopus 1.10.Eua 2.Eucharistia 11. &c. 168.Festum 10.Figura 12.13.

199 Xp̄s est cibus electorum spiritualis, non quidem in alios conuersus,sed ad se conuertens eos quos reficit. 4.d.9.art.1. q.1.2m./.ar.2.q.4.c./.d.12.q.2.ar.1.q.1.c. /.3m. * Filiatio 32. Flos 0. Frater 2.3. Ostium. Ieremias 1. Imago 40.&c. Immolari. In.15. Induere. Ioannes 5. Iris 1. Iudæi 1.18. 19. 20.

200 Manducare Christum spiritualiter,est Christo incorporari, quod per fidem & charitatem contingit.4.d.9.ar.2.q.4.5.c./. ar.3.q.6.c. *Iuge.Iustus 1.9.Lex 211.116.117.134.Lilium. Manens.Maria 68.

201 Xp̄s datus est nobis nonupliciter.ſ. ut frater, doctor , pastor,propugnator,speculator,exemplum,cibus, & precium, & præmium.Isa.9.me0.a.K. Pastor. * Minister 3. Mulier 1. Natiuitas 29.Nox 2.

202 Xp̄s est paruulus quadrupliciter.ſ. ætate , paupertate, humilitate, & uili morte.Isa.9.me0.a.I. Paupertas 7.

203 Deus posuit quatuor super humeros Christi.ſ. peccata , clauem sacerdotii,principatum,& gloriam.Isa.9.me0.a.fi.*Nubes 3. Oblatio 17. Pascha 3.Pax 22. Præceptum 120. &c. 137.140.

204 Xp̄s splendet , quadruplici splendore.ſ. patris imagine , sanctorum lumine,gloriæ pulchritudine, & doctrinæ rectitudine.Isa.62.fi. *Pupilla.Psalmus 3.9. 11. Qui est 3. Regnum 5.Reuelatio 9.Roboam.

205 Xp̄s est formosus quadrupliciter.ſ. splendore deitatis, figura vnionis, colore virtutum & ornatu conuersationis.Psa. 44.prin0.b.C./.Isa.63.prin0.A. *Sabbathum 2.Sacramentum 116.118.121.150.

286 Xp̄s dicitur primogenitus creaturæ , vel primogenitus in multis fratribus analogicè, & non uniuoce 3.d. 4.quæ.1. ar.2.q.2.2m./.Veri.q.20.4.c.fi./.Poa.q.2.5.6m. *Sacrificium 21.24.&c.34.38.

207 Xp̄s inquantum homo , est proximus noster. Non autem deus, quia ad esse proximum nostrum , requiritur communicatio in aliquo. Virt.q.2.7.18m. * Sanctificatio. 11. Sanguis.7.

208 Xp̄s est nobiscum tripliciter.ſ. per carnis assumptionem & per familiarem conuersationem, & per gratiæ inhabitationem.Opuſ.60.c0.1./.Psal.45.fi.ſ. * Scriptura 3. Sensus. 40. Sexus 4.

209 Xp̄s est nobiscum quadrupliciter.ſ. per naturæ assumptionem, per conformitatem,per conuersationem corporalem,& per conuersationem spiritualem.Matth.1.fi.e.C.

210 Xp̄s est nobiscum quintupliciter.ſ. vt frater, vel sponsus, vt pastor,vt doctor,& ut dux.Isa.7.fi./.He.2.le.3.fi.B.Sibilla.Sinistrum 5.Splendere.Sponsa 5.&c.Sponsalia 11. Tabernaculum 2.5.Templum 5.11.14.Pastor.

211 Xp̄s est in medio nostrum tripliciter.ſ. sicut lux , sicut pax,& sicut minister.Isa.12.fi.

212 Xp̄s assimilatur aquæ quintuplici ratione .ſ. quia lauat, rigat,fructificat,totaliter effunditur, & lubrificat , idest , est in scandalum.Psal.21.me0.I.prin0.Testamentum 11.Thurificatio 2.Tunica.Verbum 74.

213 Xp̄s dicitur fluuius violentus quadruplici ratione.ſ. propter aquarum multitudem .i. gratiarum , propter amoris feruorem,propter cursus velocitatem, & propter originis altitudinem.Isa.59.fi.

214 Xp̄s dicitur ceruus duplici ratione.ſ. quia spinas vitæ præsenti transiuit illesus .i. mūdus , & quia saliit de morte ad gloriam.Psal.21.prin0.a.B. * Vermis.1.Vestis.1.Via.2. Virginitas 14.25.Vxor.10.

Xp̄ Za Ze Zi Zo

215 Xp̄s est radix triplici ratione , scilicet propter occultationē, propter nutritionem,& propter sustentationem totius arboris.Isa.53.me0.H.

216 Xp̄s est uirga triplex,scilicet percutiens,sustentans, & dirigens.Isa.53.me0.H.

217 Xp̄s dicitur petra secundum Bernardum,& in ipsum est intrandum per deuotionis affectum.Isa.2.me0.c.D.

218 Xp̄s est brachium dei tripliciter.ſ. flagellando dæmones, sustentando debiles,& defendendo fideles.Opu.1.c0.63./. Isa. 53 me0. G.

219 Xp̄s est dextera patris,quia per ipsum pater operatur.Sed secundo dexteram eius,quia est ei æqualis secundum diuinitatem.Et humanitas Christi unitur filio dei in persona, & coregnat ei.Et est in sinu patris per generationē æternā , quia sinus patris significat potentiam & filii generationem. 3. d. 22.q.3.ar.3.q.2.0.

220 Gladius dei est Christus , sed uibratio eius est comminatio damnationis æternæ.Ps.7.fi.g.F.

Arrii. 221 Xp̄s non est filius essentiæ patris.Op.1.c0.6./.Col.le.3.fin.I. *Adoptio 22.23.Alexius.Alienus 9.Alius 4. Amor 66. Angelus.495.Antichristus 5.&c. Apostoli 9.&c.14.&c.24.&c. Appantio o.Aureola 6.9.Bucella.Capharnaum. Character 13.22.23.30.31.32.Cælum 33.34.Cœna. Centurio. Chiliastæ.Christma 1.Cibus 1.Claritas 14.&c.Comedere 2. Conceptio 26.Confirmatio 13.21.23.24.Correctio 15.Credere 19. 21.25.Dos 8.9.10.Fides 24.Filiatio 15.&c.Frater 2.3.Fundamentum 2.

222 Spiritussanctus non potest dici pater Christi secundum humanitatem,quia non produxit eum de sua substantia.1a.q. q.32 3.0./.3.d.4.q.1.ar.2.q.1.0./.q.2.1.4m./.L.2m./.3.4.c0.47. /.Opu.3.c0.223.

223 Nec tota trinitas potest dici pater Christi secundum humanitatem,nec secundum diuinitatem, quia Christus non habet esse ab aliqua persona diuina,nisi a patre.3a.q.32.3. 0. /. 3.d.4.q.1.ar.2.q.1.c./.q.2.0./.d.10.q.2.ar.2.q.3.b.2./.d.11. 2. b.3. Imago 42. Innocentia 3. Ioannes 5.&c.Iudas 0. Iudicium 50.&c.Liber 15.19.&c.Magi 1.4.Maledicere 4. Manducatio 2.Matrimonium 44.Oratio 90.&c. Peccatum 31. Petrus 1. 2.&c.Præceptum 140.

224 Xp̄s est aliquid quod est pater,& aliquid quod est mater. 3a. q.17.1.4m./.3.d.6.q.2.1.4m. *Prædicator 7.Prælatio 25.Præsentia3.Primogenitus 1.Prophetia 26.44.76.77.Pulchritudo 13.14.Redemptio 0.Sabbathum 2.7.11.12. Sacramentū 57.&c.101.&c.Saluari 3.4.8.11.19. Status 16. Subiectio 8. &c.Verbum 41.Visio 15. *Vita 28.&c.59. Vnctio 2.24.29. &c.Vsura 262.

225 Xp̄s dicitur filius hominis./.He.2.le.2.me0.K.Opu. 3. cap0. 241.242.

226 Xp̄s dicitur naturalis filius uirginis , quia naturalem materiam beata uirgo ad eius conceptum præparauit. Et hoc confonat ei quod dicit Damascenus.ſ.quòd ex sanguinibus purissimis uirginis,formatum est corpus Christi.3.d.3.q.2. 2.c. fi./.d.4.q.2.1.c. Conceptio 22.

227 Caro Christi actu non fuit in eo,sed in matre. Et in patribus fuit materialiter.Sed in matre fuit essentialiter . In patribus uero fuit originaliter tantum,3.d.3.L.2.prin.

228 Christum Deus Pater plus omnibus dilexit, quia Deus semper diligit meliora, & quia ei maius bonum uoluit, & fecit, uoluntas enim Dei est causa bonitatis in rebus 1.q.20.4.c.

229 Deus Christum diligit non solum plusquam genus humanum,sed etiam magis quàm uniuersitatem creaturarū , ei.n. maius bonum uoluit , quia dedit illi nomen quod est super omne nomen,ut nerus esset Deus.1a.q.20.4.1m.

230 Non deperit quicquam excellentiæ Christi, quòd Deus dedit eum in mortem pro salute humani generis,quinimmo ex hoc factus est uictor gloriosus,factus est.n.principatus super humerum eius ut dicitur,Isaiæ.9.1a.q.20.4.1m.

231 Deus plus amat naturam humanam assumptam a Dei uerbo in persona Christi,quàm omnes angelos,& melior est maxime ratione unionis. 1a.q.20.4.c. Ira 25.Iudicium 49. Iustificatio 39.&c.Iustus 1.9.Lex 24.118.&c.Liber 24.Liberalitas 15.Lymbus 6.7.Linguæ 8.Matrimonium 47. Mediator 0.Membrum 10. Miraculum 23.48.&c. Missio 38.42.&c. Mors 25.&c.Mutatio 11.Natiuitas 9.&c.Nomen 35.Occidere 18.Oratio 90.&c.Paruuli 2.Passio 79.&c.Pax 13. 14. 22. Peccatum 113.&c.344.353.Pœnitentia 35.54.59.60. Potestas.2. 3.

Z

1 Abulon.Bethleem.Galilea 2.

¶ Zacharias de quo Isaias loquitur , neuter aliorū fuit.Consuetum enim erat apud hebræos,sicut & modo apud multos, quòd pueris imponantur nomina de cognatione illa Et sic iste Zacharias potuit esse,de progenie illius Zachariæ , qui prius interfectus fuerat . Vel etiam consuetudo est apud hebræos,ut dicit Hieronymus , quòd frequenter utantur propriis nominibus pro communibus,sicut bosra,quæ est ciuitas munita. Et sic quia ille Zacharias fuit fidelis propheta,& in magna fama populi,uocatur iste similiter Zacharias , quia erat fide dignus populo loci illius.Isa.8.prin0.a.B.

2 Zacharias petens signum ab angelo,peccauit per incredulitatem,propter quam punitus fuit.22ę.q.97.3.3m.Gedæon 2. Ioannes 1.&c.Sera.

¶ Zacchæus non tenebatur reddere quadruplum .Sed hoc dixit,uolens supererogare.22ę.q.62.3.2m./.4.d.15.q.1.ar. 5. q. 2.6m. Centurio 2.Religio 20. Perfectio.

¶ Zamri.Finees.

¶ Zelothipia oritur ex amore , non patiente consortium in re amata.12ę.q.28.4.c./.1.prol.L./.3.d.27.q.1.1. 3m. Thus 2. Venter.Zelus 0. Causa

1 ¶ Zelus est amor intensus,non patiens consortium in re amata.12ę.q.28.4.0./.3.d.26.q.1.3.c./.Veri.q.26.4.c.fi./.8m./.1ę. Cor.14.le.1.prin0.F./.2ę.Cor.11.lect.1.med0.I./. Galat.4. lect.5.fi.C. Quid

2 Zelus triplex.ſ.coniugis,inuidiæ,& amicitiæ.ſ. dei & proximi.12ę.q.28.4.0. Amor 267.

3 Zelus maris ad feminam, est maior in hominibus & in brutis,quàm econuerso communicer.4.d.33.q.1.1.8m.

4 Zelus,nemesis,inuidia,& misericordia, pertinent ad idē genus passionum.ſ.ad tristitiam de bonis , uel malis proximi , sed diuersimode.22ę.q.36.3.c./.3.d.26.q.1.3.c.fi./.Psalm.36. prin0. Concupiscentia 3.

5 Zelus circa bona honesta,est laudabilis. Sed zelus circa temporalia,est cum peccato,licet aliquando sit sine peccato.22ę. q.36.2.0./.2ę.Cor.11.le.1.me0.K. Aemulatio.Finees. Eliseus.Inuidia 3.Ira 2.25.Odium 14.

6 Inuidia sumitur aliquando pro zelo.22ę.q.36.2.1m./.Ma. q. 10.1.11m. Persequutio.Religio 106.Roma 3.

7 Aemulatio seu zelus , sumitur aliquando pro feruenti dilectione,& quandoque pro inuidia,non æquiuoce,quia secundum procedit a primo.1ę.Cor.13.le.1.prin0.K. Siluester 1. Thomas 4.Vsura 97.Vxor 22.

8 Zelus,idest,inuidia,est materia contentionis , sicut charitas est materia pacis.1ę.Cor.3.le.1.me0.G.

9 Contentio & zelus,sunt tantum in carnalibus hominibus , & tantum circa bona corporalia.1ę.Cor.3,le.1.me0.G./. c0. 14.le.1.prin0.F.

¶ Zizania.Vsura 126.

¶ Zodiacus.Cælum 92.93.Dies 2.Stella 5.

¶ Zona.Corrigia.Aequinoctialis,1.

¶ Zorobabel interpretatur magis confusionis.Et fuerunt duo, scilicet Zorobabel filius Salathiel,& Zorobabel filius fratris Salathiel.Mat.1.me0.d.C. Quis.

Finis conclusionum huius Tabulæ,in libros
Diui Thomæ de Aquino.

CONCORDANTIAE DICTORVM ET CONCLVSIONVM.

DIVI THOMAE DE AQVINO, SACRI ORDINIS FRATRVM PRAEDICATORVM.

PROOEMIVM.

Nscripsimus Etymologiæ, ideſt concordantiæ dictorum atque concluſionum: in quibus D. Thomas Aquinas, ſacri ordinis fratrum Prædicatorũ, ac totius Eccleſiæ catholicæ lumen & gloria, videtur aliquãdo nedum ſecundum ſuperficialem apparentiã, ſed & vere, prout ſibi a nonnullis imponitur, ſibimet contradicere, licet ſubtilius conſiderantibus, omnis inuidiæ liuore depoſito, luce clariùs notum exiſtat, omnẽ eiuſdem Diui Thomæ doctrinam, fuiſſe lucidam & claram, ac fidei catholicæ conſonã, vtpote non tam humano repertam ſtudio, quam diuino ſibi inſpiratam lumine atque influxu, necnon & tamquam veridicam, catholicã, atque ſalutiferam, apoſtolicæ ſedis reſcripto propalatã, eiuſdemq; apoſtolicæ ſedis ſacro munimine confirmatã, nullam contradictionem vel diſſonantiam continere, ſed mirabilis concordiæ præfulgere gloria. Ponentur autẽ præfatæ concordantiæ per ordinẽ alphabeti, ſecundum numerum concluſionum, ac dictionũ hic in margine poſitarum, vt detur via Lectoribus atque Prædicatoribus, diuerſas difficultandi materias, prout in præmiſſa tabula atque in his concordantiis cõcluſionũ eiuſdem Diui Thomæ euidentius continetur.

Concordantiæ Abraham.

D Vbium primum. ¶ Quòd Abraham æqualiter meruit in matrimonio, ſicut Ioannes in virginitate. 22ę.q.152.ar.4.1m./q.186.4.2m./ 4.d.33.q.3.3.5m. Opuſ.18.c9./Matt.11.a med.B/ Io.8.lec.5. circa med.1ę.Cor.7.lec.6.prin.

¶ Oppoſitum videtur dicere.22ę.q.152.4.1m./5.c.

¶ Rnō dicendum. Nam verum eſt ꝙ Abrahã æqualiter meruit reſpectu præmij eſſentialis: non autẽ reſpectu præmij accidentalis, quia meritũ non ſolum penſatur ex genere actus: ſed magis ex animo operantis. Habuit autem Abraham animum ſic diſpoſitum, vt paratus eſſet virginitatẽ ſeruare, ſi eſſet tempori cõgruum, ex quo meritũ continentię coniugalis in ipſo, æquatur merito continentiæ virginalis in Ioanne, reſpectu præmij accidentalis. Sed continentiam Ioannes in opere, Abrahã vero in ſolo habitu habebat.22ę.q.152.q.4.1m./5.c.

2 ¶ Quòd Abraham non fuit mendax, dicendo Sarã ſororẽ ſuã. 22ę.q.110.3.3m./q.111.1.1m./3.d.38.3.1mi/4m./Quol.8.14.6, ¶ Immo hoc quod dixit Abraham, videtur fuiſſe mendacium. 22ę.q.110.3.3m./Quol.8.q.6.4.2m.

¶ Reſpondeo dicendum, quòd in ſacra ſcriptura deducũtur aliquorum geſta, quaſi exẽpla perfectæ virtutis, de quibus non eſt æſtimandum eos fuiſſe mentitos. Siqua tamen in eorũ dictis appareant, quæ mendacia videntur, intelligendũ eſt ea figuraliter & prophetice dicta eſſe. Abraham tamen ſm Auguſtinũ, dicens Saram eſſe ſororem ſuam, veritatẽ voluit celari, & nõ mendaciũ dici. Soror enim dicitur, quia filia patris erat. Vnde & ipſe Abrahã dicit. Vere ſoror mea eſt, filia patris mei, & non filia matris meæ, qa ſcilicet ex parte patris ei attinebat. 22ę.q.110.3.3m./Quol.8.q.6.ar.4.2m.

3 ¶ Quòd Abraham accedens ad ancillam ſuã. non peccauit. 22ę.q.154.2.3m./4.d.33.q.1.ar.3.q.3.o./Gal.4. lec.7.a med.F

¶ Oppoſitum videtur dicere.4.d.33.q.1.ar.3.q.3.o.

¶ Reſpondeo ſicut infra. Duo.371.

4 ¶ Quòd Abrahã volens occidere Iſaac non peccauit, quia debuit obedire præcepto Dei. 12ę.q.94.5.2m./22ę.q.64.6.1m./q.104.4.2m./q.154.2.2m./ 1.d.47.4.o./Poa.q.1.6.4m./Heb.11. lec.4.poſt med.

¶ Oppoſitum videtur dicere, quia præceptũ de non occidendo hominẽ, & alia præcepta decalogi, ſunt omnino indiſpenſabilia etiam a Deo, vt patet. 12ę.q.100.8.o./3.d.37.4.o.

¶ Reſpondeo ſicut Duo.518.

5 ¶ Quòd Abraham emendo ſpeluncam in ſepulturã, non peccauit.22ę.q.100.4.3m./4.d.25.q.3.ar.2.q.3.2m.

¶ Oppoſitũ videtur dicere, quia ſepultura eſt annexa rei ſpirituali. Ideo emere eã vel vendere eſt peccatũ ſimonię. 22ę.q.110.1.o./4.1m./2m./3m./4.d.25.q.3.ar.1.q.1.o./ar.3.c.

¶ Reſpondeo dicendum, ꝙ Abraham emendo ſpeluncã duplicem, non intendebat emere niſi terrã communẽ. Sed quia apud gẽtiles loca ſepulturæ deputata, religioſa reputabant, ſi Ephron pro iure ſepulturæ preciũ intendit accipere, peccauit vendens, licet Abrahã non peccauerit emens. ¶ Vel excuſareẽ Abrahã, qa in hoc redemit ſuã vexationẽ. Quãuis enim Ephron gratis ei ſepulturã offerret, perpẽdit tñ Abrahã ꝙ gratis recipere ſine eius offenſa nõ poſſet. 22ę.q.100.4.3m./4.d.25.q.3.ar.2.q.3.2m.

6 ¶ Quòd nullus poteſt abſolui ab vna culpa, quin abſoluat̃ ab omnibus. Quol.2.16.4m. **Abſoluere.24.**

¶ Immo nõ ſemper oportet, vt qui facit quod maius eſt, facit & id quod minus eſt. 4.d.27.q.3.2.2m./3m.

¶ Reſpondeo dicendum, ꝙ ibidem in ſecundo loco adiungit S. Thomas dicens. Niſi ſit ad illud ordinatum. Abſolutio autẽ de ſe ad omnia peccata tollenda ordinatur, niſi reſeruentur. 4.d.18.q.2.ar.5.q.1.c./d.19.q.1.ar.3.q.2.c./d.27.q.3.2.2m.

7 ¶ Quòd Character ſeu poteſtas cõficiendi euchariſtiã, & ptãs clauiũ, i. ptãs ligãdi & abſoluẽdi, ſũt idẽ. 4.d.18.q.1.ar.1.q.2.1m. **Abſoluere.31.**

¶ Immo non ſunt idẽ, eo ꝙ poteſtas conficiendi, non connumeratur clauibus, nec multiplicat̃ ſicut ille, quia eſt tantũ ad vnũ actum, ille vero ad duos. 4.d.18.q.1.ar.1.q.3.3m.

¶ Reſpondeo dicendum, ꝙ ſunt idem per eſſentiã, nec differũt niſi ratione. 4.d.18.q.1.ar.1.q.2.1m.

8 ¶ Quòd Abſolute dictũ, intelligitur de dicto ſimpliciter, ſicut ens de ſubſtantia. 1.d.9.q.1.1.2m. **Abſolute. 1.**

¶ Oppoſitum videtur dicere. Veri.q.7.5.3m.

¶ Reſpondeo dicendum, ꝙ etiã aliquãdo intelligitur de eo de quo dicitur per poſterius ratione adiũcti, ſicut ens in alio, intelligitur de accidente. Veri.q.7.5.3m.

9 ¶ Quòd neceſſe eſt, vt intellectus noſter abſtrahat a fantaſmatibus. 1a.q.85.1.o/q 86.2.2m./q.101.1.o. **Abſtractio.7.**

¶ Immo in ſtatu innocentiæ, homo non acquiſiuiſſet ſcientiã ex ſenſibus. 3a.q.61.2.o./4.d.1.q.1.ar.2.q.2.o.

¶ Reſpondeo ſicut Duo.1107.

10 ¶ Quòd homo in hac vita non poteſt videre eſſentiam Dei, niſi abſtrahat a ſenſibus. 1a.q.12.11.2m./12ę.q.98.3.2m./ 22ę. q.175.4.o./5.c. q 180.5.c 3.d.15.q.2.ar.3.q 1.3m./ 4.d.49.q.2.7.4m./Veri.q.10.11.c./3m./ q.13.3.o./4.c./ 6m./ q.26.10.3m./ Quol.1.1.c.o./Matth.5.lec.2.ſi./2ę.Cor.12.lec.5.a med. **Abſtractio.18.**

¶ Immo Moyſes & S. Paulus, viderunt in hac vita eſſentiã Dei ſine lumine gloriæ. Veri.q.10.12.c.

¶ Reſpondeo ſicut Duo.486.

11 ¶ Quòd accidentis eſſe, eſt ineſſe. i. dependere & cõpoſitionem facere cum ſubiecto. 1.d.8.q.4.3.c./Meth.5.lec.7.prin. **Accidens.2.**

¶ Oppoſitum videtur dicere. 4.d.12.q.1.ar.1.q.1.1m.

¶ Reſpondeo dicendum, ꝙ ineſſe non dicit accidentis eſſe abſolute: ſed magis modum eſſendi in ordine ad cauſam proximã. 4.d.12.q.1.ar.1.q.1.1m.

12 ¶ Quòd non omne adueniens rei poſt eſſe completũ, eſt accidens. 3a.q.2.6.2m./ 1.d.17.q.1.2.c./2.d.1.q.2.4.2m./d.26.2.c./ 3.d.6.q.3.2.c./2m./d.7.q.2.1.5m./Spũ.2.2m. Aia.1.1m. **Accidens.19.**

¶ Immo omne ſine quo res intellecta ſm ſuã ſubſtantiã poteſt intelligi, habet rõnẽ accidentis. 3.d.6.q.3.2.1m./Poa.q.7.4.8m.

¶ Reſpondeo dicendum, ꝙ illud quod aduenit rei poſt eſſe cõpletum, accidentaliter aduenit, niſi trahatur in communionem illius eſſe cõpleti, ſicut in reſurrectione corpus aduenit animæ præexiſtenti, non tamen accidentaliter, quia ad idẽ eſſe aſſumetur, vt. ſ. corpus habeat eſſe vitale per animam, non autẽ ſic de albedine, quia aliud eſt eſſe albi, & aliud eſſe hominis cui aduenit albedo. 3a.q.2.6.2m.

13 ¶ Quòd accidentia non oportet menſurari primo accidente, ſed ſubſtantia. Poa.q.7.4.7m. **Accidens.27.**

¶Immo mẽsura debet esse omogenea,idest eiusd generis cum mensurato.1^{a}.q.5.5.2^{m}./ 12ę.q.19.4.2^{m}.
¶Respondeo sicut Dubio.870.

Accidens.31. 14 ¶Quòd omne accidens est per se,respectu alicuius subiecti, cũ oẽ per accñs reducatur ad per se.2.d.26.2.ar.2./ Meth.7.lec.1.b
¶Oppositum videtur dicere, quia non omne quod dicitur de omni,est per se.Poster.1.lec.9.med.b
¶Respondeo sicut Dubio.551.

Accidẽs.36. 15 ¶Quòd accidens potest esse sine subiecto,virtute Dei.3^{a}.q.77.1.0./ 1.d.47.4.c./ 4.d.12.q.1.ar.1.q.1.0./ d.44.q.2.ar.2. q.3.c./ ꝯ.4.c^{o}.65./ Quol.1.22.c./ Quol.3.1.d./ Quol.7.vel.11.q.4.3.o./Quol.8.vł.9.q.3.o.
¶Oppositum videtur dicere.Phy.8.lec.21.med.c.d.
¶Respondeo sicut Dubio.500.

Accidẽs.39. 16 ¶Quòd accidens idem numero, non potest esse in diuersis subiectis.4.d.4.q.1.ar.3.q.2.c./ d.14.q.1.ar.3.q.1.c.
¶Oppositum vr̃ dicere a simili.3^{a}.q.77.8.1^{m}.Veri.q.14.4.7^{m}.
¶Respondeo dicendum,ꝙ idem accidens numero, non potest esse in diuersis subjectis æqualiter: sed bene vnius subiecti in ordine ad aliud sub̃m.4.d.14.q.1.ar.3.q.1.c./Veri.q.14.4.7^{m}.

Accidẽs.42. 17 ¶Quòd accidens indiuiduatur,numeratur, & distinguitur,ẜm suum subiectum.1^{a}.q.29.1.c./ q.39.3.c./ 1.d.9.q.1.2.c./2.d.2.q.1.2.c./ 4.d.4.q.1.ar.3.q.2.c./ Verit.q.1.11.c./ 12.3^{m}./ Vnio.5.c./ Opusc.29.fi./.Opusc.36.c.1.
¶Imo accidentium varietas, potest esse causa pluralitatis, ẜm numerum subiectorum. Trin.q.4.2.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ nullum accidens habet in se propriã rationem diuisionis, nisi quantitas. Vnde dimensiones ex seipsis habent quandam rationem indiuiduationis ẜm determinatum situm,prout situs est dĩa quantitatis, & sic habet duplicem rationẽ indiuiduationis.Vnam ex subiecto,sicut & quodlibet aliud accñs,aliam ex seipsa, inquantum habet situm,ratiõe cuius in abstrahẽdo a materia sensibili,imaginamur hanc lineã, & hunc circulũ. Et ideo recte materiæ cõuenit indiuiduare oẽs alias formas,ex hoc quòd subditur illi formæ quæ ex seipsa habet indiuiduationis rationem, ita ꝙ etiam ipsę dimensiones terminatæ quæ fundant in subiecto iã completo, indiuiduantur quodãmodo ex materia indiuiduata ꝑ dimẽsiones interminatas præintellectas a materia.Trin.q.4.2.2^{m}.

Accidẽs.44. 18 ¶Quòd accidentia numerantur secundum supposita.1^{a}.q.36.4.7^{m}./q.39.3.c./ Po^{a}.q.9.6.c.
¶Oppositum videẽ dicere a simil.1.d.9.q.1.2.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ accidentia sumpta proprie & adiectiue:numerantur ẜm diuersa supposita, non aũt si sumanẽ improprie & substantiue, vt spirator in diuinis, sicut habetur.1^{a}.q.36.7^{m}.fi./ Po^{a}.q.8.2.6^{m}.

Accidẽs.46. 19 ¶Quòd duo accidentia numero eiusdem rationis vel generationis nõ pñt esse simul in eodem subiecto.1^{a}.q.94.3.1^{m}./ 12ę.q.63.4.3^{m}./ 2.d.30.q.2.1.7^{m}./ Verit.q.1.10.2^{m}.
¶Oppositum videtur dicere.1^{a}.q.12.10.c./ q.54.2.2^{m}./.q.85.4.c./2^{m}./ Verit.q.8.14.c./7^{m}.
¶Respondeo dicendum,ꝙ aliqñ duo accidentia eiusdem rationis,pñt esse simul in eodem sbo in actu incompleto,non tñ vt in actu cõpleto & perfecto,sicut albedo dum est in fieri,& nigredo in corrumpi,vt habetur. Verit.q.8.14.9^{m}.

Accidẽs.48. 20 ¶Quòd vnum accidens est primum & proprium, & per se subiectum, alterius accidentis, sicut superficies respectu coloris. Meth.5.lec.19.d/ Poster.1.lec.10. prin.
¶Immo vnũ accidens non põt esse subiectũ alterius accidentis. 1.d.3.q.4.ar.3..2^{m}./ Verit.q.2.3.2^{m}./ Aĩa.13.8^{m}./ Meth.4.lec.7.K/Poster.lec.34.principio.
¶Respondeo dicendum,ꝙ sicut dr̃.Verit.q.1.3.c.subiectum tripliciter comparaẽ ad accidens.s.vt prębens ei sustentamentum vt Po^{a} ad actũ,& vt cã eius.Primo modo accñs,non est subiectũ alterius accidentis:sed bene secundo & tertio modo.
¶Vel superficies est subiectũ quo,non tñ s̃bm quod, quia vt habetur.3.d.33.q.2.ar.4.q.1.c./ Poster.1.lec.2. vnũ accidẽs nõ põt esse subiectum alterius accidentis in virtute propria:sed bene in virtute sub̃æ.Accidens aũt diciẽ subiectũ accñtis per se,inquantum poniẽ in diffinitione alterius accñtis, & diciẽ non per se,i. non ex se,quia est in virtute substantiæ.

Accidẽs.51. 21 ¶Quòd subiectũ est cã proprii accidẽtis in triplici genere cãæ scilicet cã materialis,efficiens,& finalis. Aliorũ aũt accidentium est tãtum causa materialis.1^{a}.q.77.6.0./ 1.d.17.q.1.2.2^{m}./Ma.q.4.2.9^{m}./ Trin.20.4.4^{m}.
¶Immo accidens per se & propriũ vel nõ oẽ, causatur,a principijs subiecti in genere cãę efficientis.Ma.q.4.2.9^{m}.
¶Respondeo dicendũ, ꝙ accidẽs propriũ nõ causatur a subiecto ꝑ viã mutatiõis: sed emanatio propriorum accidentiũ est ꝑ naturalem resultationẽ,sicut ex vno naturaliter resultat aliud, sicut ex luce color.1^{a}.q.77.6.3^{m}.
¶Vel ꝙ subiectũ simul producitur cum proprio accidente.Primo & per se,propriũ vero secundario & ꝑ aliud.

22 ¶Quòd hæc accñtia euchaꝛ.pñt misceri cũ aliis liquoribus.3^{a}.q.77.8.o./4.d.12.q.1.ar.2.q.6.o./ Quol.9.vł.10.q.1.ar.3.C Accidens.
¶Oppositũ videẽ dicere.3^{a}.q.77.8.c./ 1^{m}./ 3^{m}.
¶Respõdeo dicendũ,ꝙ intelligendũ est, qñ nõ fit tãta ꝑmixtio vini vel liquoris extranei, ꝙ sanguis Christi desinat esse sub toto.Tũc.n.diciẽ vndiq; diffundi, nõ qa tangat sanguinẽ Christi ẜm proprias eius dimensiones sacramẽtales, sub quibus continetur.3^{a}.q.77.8.c./ 3^{m}./ 4^{m}.

23 ¶Quòd ista corruptio specierũ,nõ est miraculosa:sed miraculũ præsupponit.3^{a}.q.77.4.3^{m}./ 5.c.fi./ ꝯ.4.c.66.fi. Accidens.
¶Oppositũ videẽ dr̃e.4.d.12.q.1.ar.2.q.4.4^{m}./Opusc.11.ar.35.
¶Respondeo dicendũ,ꝙ species sic remanere miraculosum est. Sed ꝙ sic remanentes corrũpantur,est naturale,sicut miraculosum est,ꝙ cæcus visum recipiat. Sed ꝙ iã visu accepto videat,est naturale. Remanet.n.quidã cõpositionis & diuisionis modus in accidentibus istis:dũ quantitas retinet rationẽ materiæ,& qualitas rationẽ formæ.4.d.12.q.1.2./q.3.3^{m}./ q.4.4^{m}.

24 ¶Quòd nihil põt esse mediũ inter s̃bam & accñs.1^{a}.q.77.1.5^{m}. Accidens.
¶Oppositũ videtur dicere a simili.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.c.
¶Respondeo dicendũ,ꝙ inter s̃bam & accidens, quintum prædicabile datur mediũ, nõ aũt vt diuiditur ꝯtra s̃bam.1^{a}.q.76.4.4^{m}./ q.77.1.5^{m}./ Quol.1.6.3^{m}.Spũ.11.c.co.2./ 4^{m}.5^{m}./ Opu.23./ Meth.11.lec.2.F

25 ¶Quòd triplex est genus accidentium.s.accidens propriũ inseparabile,& separabile.Primũ causatur ex principiis speciei,ẜm aũt & tertiũ ex principiis indiuidui.Spũ.11.c.fi./.Aĩa.12.7^{m}. Accidens.
¶Immo accidens propriũ causatur ex principiis indiuidui.4.d.10.ar.2.q.3.3^{m}.
¶Respondeo dicendũ, ꝙ accidens diciẽ propriũ dupliciter.s.indiuiduale.i.quod conuenit soli particulari,sed non semp,& specificũ.i.qđ fluit ex propriis principiis speciei, & cõuenit omni, & soli,& semp. Primũ causatur ex principiis indiuidui. Secundũ aũt ex prĩcipiis speciei.Po^{a}.q.9.9.2^{m}./Poster.1.lec.1.prin.

26 ¶Quòd non omne per accidens est raro,sed aliqua sunt vt semper,& aliqua vt frequenter.Ma.q.1.3.15^{m}./ 17^{m}. Accidens.
¶Oppositum videtur dicere.Meth.5.fi./ Li^{o}.6.lec.2.G
¶Respondeo dicendum, ꝙ aliqd ꝑ accidens est raro dupliciter. Vno mõ quantũ ad tẽpus tm̃, quia scilicet non in oĩ tẽpore euenit:sed tamen semper euenit per respectũ ad suã cãm. Alio mõ ꝑ respectũ ad suã cãm & ad tẽpus simul,ita.s.ꝙ posita causa raro ponitur talis effectus.Sicut ꝙ homo nascatur cũ sex digitis, raro accidit. Et tale dicitur proprie ꝑ accidẽs vel cõtingẽs raro. Solẽ aũt eclipsari, nõ diciẽ ꝓprie ꝑ accidẽs vel cõtingens raro.

27 ¶Quòd accidens aliquod miraculose productũ in aliquo subiecto efficitur ei naturale,sicut cæcus miraculose illuminatus naturaliter vider.3^{a}.q.77.4.3^{m}. Accidens.
¶Oppositũ videẽ dicere a simili.4.d.12.q.1.ar.2.q.4.4^{m}./Opu.11.ar.35.
¶Respondeo sicut Dubio.23.

28 ¶Quòd aliquid prædicatur de Deo ꝑ accidens.1.d.30.1.2^{m}./ 4^{m}./ Po^{a}.q.7.8.6./q.8.2.6^{m}. Accidens.
¶Imo nihil prædicatur de Deo ꝑ accidens.1^{a}.q.3.6.c.fi./1.d.4.q.2.2.3^{m}./ Po^{a}.q.10.4.c.
¶Respondeo sicut Dubio.29.

29 ¶Quòd ista est ꝑ se,& nullo modo per accidens.Pater est Deus & econuerso.1^{a}.q.39.6.2^{m}. Accidens.
¶Oppositum videtur dicere.Po^{a}.q.8.2.9^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ licet in Deo nullũ sit accidens, est tñ quædã similitudo accidentis,inquantũ ea q̃ de inuicẽ dicunẽ predicantur ẜm accidens,& differunt ratione, & sunt vnum subiecto.1^{a}.q.36.4.7^{m}.fi./ Po^{a}.q.8.2.6^{m}.

30 ¶Quòd acolitatus est supremus ordo inter quatuor minores ordines.4.d.24.q.2.2.7^{m}./ 8^{m}. Acolitus.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.6.q.2.ar.3.q.3.2^{m}.
¶Respondeo sicut Dubio.807.

31 ¶Quòd eadem est actio essentiæ, & proprietatis patris.1.d.2.2.2^{m}./ d.17.q.2.2.2^{m}. Actio.
¶Oppositum videtur dicere.Po^{a}.q.7.1.7^{m}.
¶Respondeo dicendũ,ꝙ dictũ est,eandẽ esse actionẽ essentiæ & proprietatis patris, ibi noĩe ꝓprietatis nõ est intelligẽda forma particularis: sed magis hoc ẽ dictũ ad similitudinẽ proprietatis speciei.Talis.n.proprietas magis cõuenit cũ essentialibus rei, q̃ proprietas indiuidui.Paternitas aũt in Deo,similitudinẽ habet cũ forma particulari rei,& inquantũ talis est,nõ est de intellectu essentiæ rei,sicut hæc aĩa nõ est de intellectu hoĩs. Habet ẽt conuenientiã cũ proprietate speĩ,q̃ concomitaẽ essentiã semper. Et hoc mõ vltimo, põt esse eadẽ actio essentiæ & proprietatis patris. Sed essentia cõmunicaẽ,proprietas vero nõ qđ est ꝑꝑ oppositionẽ quam habet in se,cũ sit relatio.Diligẽter igitur vbi talia inueniuntur hoc modo distinguantur, & nihil dubietatis erit deinceps.Opusc.72.q.29.

¶Quòd

32 ¶Quòd actio recta differt ab actione reflexa.1^{a}.q.28.4.2^{m}./ q.87.3.2^{m}./ 3.d.23.q.1.2.3^{m}./ Aĩa.2.lec.6.fi./ Li^{o}.3.lec.9.
¶Oppositũ videtur dicere. 1.d.1.q.2.1.2^{m}./ d.10.5.2^{m}./ d.17.q.1.5.4^{m}.
¶Respondeo sicut Dubio.41.

33 ¶Quòd vtrunq; genꝰ actionis attribuimus Deo.Po^{a}.q.10.1.c.
¶Immo nulla actio transiens,conuenit Deo.1^{a}.q.23.2.1^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ huiusmodi duplex operationis genus Deo attribuimus. Genus quidem operationis in aliud extrinsecum transeuntis,inquantum dicimus, ꝙ creat, cõseruat, & gubernat oĩa.Ex quo operationis genere,nulla perfectio Deo aduenire significatur:sed magis ꝙ proueniat in creatura perfectio ex perfectione diuina. Aliud vero operationis genus Deo attribuimus,inquantum ipsum intelligentem & volentem dicimus,in quo ipsius perfectio significatur.Po^{a}.q.10.1.c.fi.

34 ¶Quòd actio & passio conueniunt in vna substantia motus,& differũt tñ ẜm diuersas habitudines.1^{a}.q.28.3.1^{m}./ q.41.1.2^{m}. q.45.2.2^{m}./ 3.c./ 22ę.q.90.3.c./ 2.d.40.4.1^{m} / Meth.11.lec.9.fi./ Phi.3.lec.4./ Aĩa.3.lec.2.
¶Imo non potest esse idem accidẽs numero, actio & passio,sed eorum differentię sunt tm̃ penes terminos.s.agens & patiens.2.d.40.4.1^{m}./ ꝯ.2.c.56.3^{m}.
¶Respondeo dicedum dupliciter.s.primo ꝙ actio & passio,põssunt sumi dupliciter.s.pro habitudinibus agentis ad patiens, & econuerso,& pro motu in quo istę habitudines fundantur,quia remoto ꝑ intellm̃ motu, nihil remanet de actione & passione, nisi prædictę habitudines, vt habetur. 1^{a}.q.41.1.2^{m}.q.45. 2^{m}. Si primo modo,sic differũt realiter, quia alia est habitudo agentis ad passum, & alia econuerso. Si aũt secundo modo, sic sunt idẽ realiter,quia idẽ motus numero, vt est ab agente est actio, & vt est in patiente est passio.
¶Vel actio & passio possunt sumi dupliciter.s.prout forma passi inquantum est ab alio dicitur passio, vel pro ipso fluxu formæ.Primo mõ differunt realiter, secũdo aũt sunt idem realiter.
¶Secundo dicendum,ꝙ cũ dicit Sanctus Doctor.1^{a}.q.45.2.2^{m}. ꝙ cum actio & passio conueniant in vna substantia motus, & differant solũ ẜm diuersas habitudines,oportet ꝙ subtracto motu,non remaneant nisi diuersæ habitudines in causante & causato,respondendum est, ꝙ ibi loquitur de actione accepta pro re acta.s.pro eo qđ per actionem suscipitur in patiente, quia.s. dicitur actio,inquantum procedit ab agente, & passio, inquantum suscipitur. Manifestum est enim ꝙ creatio actiua de qua loquitur ibi San.Doctor,est realiter distincta,cum sit diuina essentia creatione passiua. Vnde per hoc non datur intelligi,quòd actio sit idem quod motus realiter; sed magis oppositũ.s. ꝙ ab eo differat,quia ab actione potest subtrahi motus. Quòd autẽ ibi solum remanent diuersæ habitudines:tunc hoc est quantum ad actualem existentiam. Actio enim transiens,qñ iam facta est, amplius non est.Et quando sic est. Vnde nõ remanet postquam facta est,ẜm completam rationem eius, cuius actionis ratio cõpletur per hoc ꝙ est in aliud tendens.

35 ¶Quòd actio ẽ in agẽte subiectiue.1.d.32.q.1.1 c./ d.40.q.1.1.1^{m}./ 2.d.40.4.1^{m}./ 3.d 18.1.4^{m}./ Po^{a}.q.7.9.7^{m}.10.1^{m}.q.8.2.c.
¶Immo actio est tm̃ in patiente subiectiue. Meth.11.lec.9.fi./ Phi.3.lec.4./ Anima.3.lec.2.
¶Respondeo dicendum, ꝙ sicut habetur ex verbis sancti Tho. 1^{a}.q.54.1.1^{m}./ 12ę.q.3.3.c./ q.6.8.0./ q.19.6.c./ q.76.3.4.0./ Verit.q.25.1.1^{m}./ Verit.q.1.5.8^{m}./ Opusc.1.c.11 aliquid est in alio tripliciter.s.essentialiter,antecedenter, & consequutiue,siue concomitanter. Actio igitur transiens, accepta concomitanter.s.pro eo quod per actionem in patiente relinquitur seu pro motu vel forma fluente,vt calefactio accepta pro calore producto in aqua ab igne per calefactionem,sic manifestũ est, ꝙ actio transiens,est in patiente subiectiue. Et isto modo actio est perfectio patientis. Vnde cum dicitur, ꝙ actio est perfectio patientis est prædicatio per concomitantiam, quia.s.per actionem transeuntem,sequitur perfectio in patiente.Sicut etiam quando dicimus a simili,quòd intellectus agẽs,est suus actus,ibi est prædicatio per concomitantiam, siue causalis, quia scilicet ad ipsum concomitatur actus,non autem prædicatio essentialis.Sed actio accepta antecedenter,scilicet pro forma agentis,idest pro principio proximo actionis, vt calefactio, actio accepta pro calore qui est immediatum principium calefactionis,sic manifestum est, quòd actio est subiectiue in agente, sicut calor ignis est in igne subiectiue. Actio autem essentialiter accepta,scilicet pro habitudine agentis ad passum, idest pro ipsa emanatione, qua introducitur forma in patiente, secundum eius primum gradũ vt calefactio accepta pro ipsa introductione actiua caloris ab agente in aqua, sic actio potest dupliciter considerari, scilicet vno modo. secundum modum significandi. Et sic actio non est subiectiue in agente, idest non designatur vt est in agente tanq̃ in subiecto,licet realiter sit in agente. Alio modo põt considerari quantum ad rem significatam. Et sic actio transiens est subiectiue in agente,quia nihil prohibet aliquid esse inhærens, quod non significatur vt inhęrens, sicut & actio non significatur vt in agente:sed vt ab agente. Et tamen constat actionem esse in agente,vt habetur Po^{a}.q.8.2.c.
¶Et si dicatur, ꝙ constat actionem esse in agente sicut in causa, non autem sicut in subiecto. Dicendum est,ꝙ sanctus Doct.dicit ibidem,ꝙ aliquid est inhærens,licet non significetur vt inhærens,vt actio.Sed illud quod inhęret alicui,est subiectiue in illo si sit accidens.Si ergo actio inhæreat agenti ẜm rem, sequitur ꝙ est in eo subiectiue.Idem habetur.1.d.32.q.1.1.c.vbi sic ait.Sciẽdum ꝙ ẜm diuersam naturam agentis,diuersus est modus denominationis. Quędam enim genera secundum rationem suam significant aliquid vt inhærens,sicut qualitas & quantitas,& huiusmodi.Et in talibus non fit denominatio, nisi per formam inhærentem, quę est principium ẜm aliquod esse vel substantiale vel accidentale. Quædam vero sunt quę significant ẜm rationẽ suam,vt ab alio ens, & non vt inhærens,sicut præcipue patet in actione.Actio enim ẜm qđ actio,significat vt ab agente. Et ꝙ sit in agente,hoc accidit sibi,inquantum est accidens. Et si per impossibile poneretur aliquam esse actionem, quę non esset accidens: non esset inhærens, & tamen denominaret agentem. Et tunc agens denominaretur ẜm illud quod ab eo est,& in eo non inhęrens. Idem etiam vult expressius q̃ supra.2.d.40.q.1.4.1^{m}. vbi sic ait. Ad primum dicendum,ꝙ cum actio sit in agente, & passio in patiente, non potest esse idem numero accidens quod est actio,& accidens quod est passio,cum vnum accidens nõ possit esse in diuersis subiectis. Vnde Auicenna etiam dicit, ꝙ non est vna numero æqualitas, in duobus æqualibus ẜm speciem.Ecce quomodo expresse sanctus Doctor dicit,ꝙ actio est in agente sicut in subiecto, & passio in patiente. Et loquitur ibi de actione transeunte.s.de actione Iudeorum,qua crucifixerunt Christum,& de passione Christi, quia dicit ibidem,argumento primo sic. Vnde dicitur. Actio displicuit:passio grata fuit,scilicet Christi.Idem adhuc vult.1.d.40.q.1.1.1^{m}.vbi clare ostendit, ꝙ in actionibus transeuntibus, est inuenire actionem in re agente & passionem in re patiente per modum passionis, sicut motus in moto vt in subiecto.Dicit enim ibidem sic. Quædam sunt actiones, quæ transeunt in materiam exteriorem. Et in talibus, actio est recepta in eo quod fit: per modum passionis,secundum quòd motus est in moto.vt in subiecto.Et in talibus est inuenire actionem in re agente,& passionem in re patiente.
¶Et cum dicitur quòd vult sanctus Doctor.quòd actio sit recepta in re patiente per modum passionis, illud autem quod recipitur in aliquo,est in eo subiectiue,si forma accidentalis, dicendum, ꝙ quia actio physica fit cum motu, & illud quod transit ab agente in patiens,scilicet forma producta,recipitur in patiente per modum passionis, passio enim dicitur a pati in communi quod est recipere, recipitur autem forma ab agente in passum, cum abiectione formæ contrariæ:ideo dicitur, ꝙ actio suscipitur in patiente,per modum passionis,idest concomitanter,quia scilicet ipsa forma consequens actionẽ, & per ipsam actionem in passum producta, est in patiente: non autem actio essentialiter considerata. Vnde dicitur ibidẽ,ꝙ actio est in re agente
¶Actio etiam immanens est in agente. Et vocatur immanens, non quia ipsa sola sit, vt dictum est in agente, cum etiam actio transiens sit in agente: sed quia illud quod per talem operationem causatur, manet in agente, vt patet in intellectione & huiusmodi. Similiter actio vocatur transiens, non quia actio essentialiter transeat in rem exteriorem: sed quia illud quod per talem actionem producitur, recipitur in re exteriori, sicut patet in calefactione. Idem habetur. Vnio.5.c.vbi sic ait. Vnitas & pluralitas actionis, potest ex duobus considerari. Vno modo ex parte subiecti agentis. Et ex hoc causatur vnitas vel pluralitas actionis secundum numerum, sicut & quilibet alius actus, habet numerum, vnitatem, vel pluralitatem ex parte subiecti. Alio modo potest considerari vnitas actionis ex parte principii quo agens operatur. Et ex hoc actio dicitur vna vel plures secundum speciem. Idem vult. 3^{a}.q.19.1.3^{m}. vbi sic ait. Operari est hypostasis subsistentis secundum formam & naturam, a qua operatio speciem recipit. Et ideo a diuersitate formarum seu naturarum, est diuersa species operationum. Sed ab vnitate hypostasis, est vnitas secundum numerum, sicut ignis habet duas operationes,specie differentes, scilicet illuminare & calefacere, secundum differentiam lucis & caloris: & tamen est vna numero illuminatio ignis semel illuminantis, & calefactio eius semel calefacientis. Et similiter in Christo, oportet quòd sint duæ operationes specie differentes, secundum eius duas naturas. Quælibet tamen operatio, est vna sanatio. Idem innuit. Potentia.q.7.10.1^{m}.vbi sic ait. Agens inquantum est agens, non est extraneum a genere patientis, inquantum est patiens. Vnde vtriusque ordo, est realis vnius ad

 alterum

alterum,& precipue cum ipsa actio media, sit quædam propria perfectio agentis. Idem innuit 1a.q.77.5.c./ 2.d.40.q.1.4. 1m./ Veri. q.4.2. 7m.

Actio.61. 36 ¶Quòd actiones quæ sunt in agente. sunt quasi perfectio ipsius. Huiusmodi autem non sunt nisi actiones cognoscentis & appetentis.3.2.co.23.4m.
¶Immo non solum actiones immanentes: sed etiam actiones transeuntes sunt in agente vt in subiecto. & sunt perfectiones ipsius. Poa. q.7.9.7m./ 10.1m./ q.8.2.c.
¶Respondeo sicut Dubio.350.

Actio.78. 37 ¶Quòd actio instrumenti semper attingit ad aliquid vltra suã speciem.non autem semper ad vltimam perfectionem intẽtam. a principali agente.4.d.1.q.1. art.4.q.1.c./ d.18.q.2.3. 5m. 3.2. co.87.3m./. Poa.q.3.9.21m.
¶Oppositum videtur dicere.2.d.1.q.1.3.0./.4.d.8.q.2.3.4m.
¶Respondeo. sicut Dubio. 301.

Actio.95 38 ¶Quòd actiones sunt circa singularia, & singulariũ sunt omnes generationes.1.d.5.q.1.1.c./.
Immo actiones sunt ipsius naturæ. Opus. 37. co.4.
¶Respondeo sicut Dubio 65.

Actio.111. 39 ¶Quòd actio secundũ primã impositionem nominis.importat originem motus,quo remoto nihil aliud quàm ordinem originis importat.1a.q.41.1.2m./.q.45.3 c.
¶Oppositum videtur dicere.2.d.40.q.1.4. 1m.3.2.co.56. 3m.
¶Respondeo dicendum quòd sicut supra Dubio 35.dictum est actio essentialiter accepta.s. pro respectu agentis ad passum.i. pro ipsa emanatione qua introducitur forma in patiente.secundum eius primum gradum.potest dupliciter considerari.s. vno modo secundum modum significandi. & sic importat originem motus. Alio modo quantum ad rem significatam: & sic importat ipsam emanationem in se consideratam.Poa. q.8.2.c.

Actor.1. 40 ¶Quòd actor in diuinis.conuenit tantũ patri: quia supra rationem principii addit.non esse ab alio.1.d.29.1. c.fi.
Immo spiritussanctus a patre & filio auctoribus confitendus est secundum Hilarium. 1.q.36.4.7m.
¶Respondeo sicut Dubio 1133.

Actus. 5. 41 ¶Quòd actus rectus & reflexus sunt idem 1.d.2. q.2.1.2m./. d. 10.5.2m./.d.17.q.1.5.4m.
¶Oppositum videtur dicere 1.q.28.4.2m.q.87.3.2m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ sicut habetur 1.d.17.q.1.5.4m.actus rectus potest considerari dupliciter.s. vt ratio.qua poa.fertur in suum obiectum.& sic actus rectus quo poa.respicit obiectum.& actus reflexus quo poa.fertur super actum suum, sunt idem numero. Alio modo vt natura quædam. vel secundum quòd actus rectus accipitur vt quoddam obiectum eiusdem potentiæ. & sic non sunt idem numero.

Actus.12. 42 ¶Quòd actus dupliciter dicitur esse actus virtutis vel vitii.s. vel quia est a tali habitu. vel quia est ei similis. Ma. q.2.4. 11.
¶Immo actus virtutis aliquando est ei dissimilis. Verit. q. 20.3. 3m.
¶Respondeo dicendum,quòd actus dupliciter est similis actui. .s.vel quo ad speciem.vel quo ad modum. Veri.q. 20. 3. 3m.

Actus.26. 43. ¶Quòd actus rationis sunt tres.s.intelligentia indiuisibilium, compositio & diuisio,& discursus. Post.1.lec.1./. Perier.pno.
¶Immo operationes intellectus, sunt tantum duæ secundum Philosophum.s.vna quæ vocatur indiuisibilium intelligentia. alia autem operatio est intellectus componentis & diuidẽtis. cũ etiam intellectus sit idẽ quod ratio 1. d.19.q.5.1.c./ Spũ.12.17. Quodl. 5.q.5.2.c.
¶Rno dicendum quòd sunt duo in genere, sed tres in specie secundum proprias rationes.
¶Vel dicendum,quòd licet intellectus & ratio sint idem secundum rem: differunt tamen secundum rationem. Nam ipsius intellectus.secundum proprium suum actum considerati qui est intelligere.est ipsam veritatem intelligibilem simpliciter apprehendere. Sed ipsius rationis est secundum suum actum procedere de vno intellecto ad aliud, ad veritatem intelligendam.
Et inde est,quoòd angeli qui sine discursu intelligunt,dicuntur substantiæ intellectuales. Homo vero qui discurrit in actu intelligendi, dicitur substantia rationalis. Sic ergo tantum ponuntur duæ operationes intellectus,secundum ꝙ intellectus distinguitur contra rationem. Tamen accipiendo intellectum secundum ꝙ conuenit realiter cum ratione & econuerso: sic ponuntur tres operationes rationis & intellectus. Et hoc est qd sanctus Doctor voluit innuere in primo Post. lec.1.cum dicit. ꝙ duo primi actus.sunt ipsius rationis.secundum quòd ratio est intellectus quidam. Idem dicit 22ę.q.49.5. 3m. vbi sic ait. Et si intellectus & ratio non sint diuersę potentiæ,tamen denominãtur a diuersis actibus. Intellectus enim nomen: sumitur ab intima penetratione veritatis, nomen autem rationis ab inquisitione & discursu.1.d.3.q.4.1. 4m./ d.33.1.3m./. Meth.2.lec.5.

Actus.28. 44 ¶Quòd actus vnus non potest terminari ad duo obiecta. Quol.9.q.4.2.c./3m.
¶Oppositum videtur dicere .1.d.1.q.2.1.2m./.d.10.5.2m.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio.103.

45 ¶Quòd actus in ratione obiecti,& actus in obiectum, sub tali ratione sunt eiusdem speciei, vt visio luminis, & visio coloris. 22ę. q. 25. 1. c. Actus.39
¶Oppositum videtur dicere. 1.q.873.2m.
Respondeo dicendum. sicut Dubio.41.

46 ¶Quòd omnis virtus & potentia,eodem actu fertur in obiectũ & in rationem formalem obiecti.22e.q.25.1.c./ 3.1.co.76.1m. Actus.41
Oppositum videtur dicere 1a.q.87.3.2m.
Respondeo dicendum.sicut Dubio 41.

47 ¶Quòd esse in actu & in potẽtia non possunt simul esse in eodẽ & respectu eiusdem 1.d.8.q.3.1.3m. Actus.55
¶Immo idem respectu eiusdem.non secundum idẽ, potest esse in actu & in potentia. Spũ.10.4m./.Anima.5. c./3m.
¶Respondeo dicendũ,quòd sicut dicitur in secundis locis,nihil prohibet aliqua duo ad inuicem comparata sic se habere, quòd vtrunque sit vt potentia,& vt actus respectu alterius secundum diuersa.sicut ignis est potentia frigidus & actu calidus, aqua vero econuerso.

48 ¶Quòd actus diuersarum potentiarum,differunt genere 12ę. q.23.1.c./ q 54.1.1m.Veri.q.15.2.13m. Actus.60.
¶Oppositum videtur dicere.Phi.7.lec.8. princ.
¶Respondeo dicendum,ꝙ actus dupliciter comparantur ad ea per quæ fiunt.s.vt ad principia actiua,& vt ad subiecta. Primo modo differunt genere vel specie, non autem secundo modo. Verit.q.22.10. 2m.

49 ¶Quòd idem actus potest pertinere ad diuersas potentias.12ę. q.56.2.1m./ Veri. q.14.4.c./ q.22.13.8m./q.24. 5.c. Actus.62
¶Oppositũ videt̃ dicere 4.d.14.q.1.ar.2.q.1.c./Veri.q.14.4.7m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ idẽ actus potest pertinere ad diuersas potentias,secundum diuersas rationes, & diuerso ordine, nõ autem æqualiter & eodem ordine. 12ę.q. 56.2.1m./Veri. q. 14. 4.c./7m./ q.22.13.8m./ q.24.5.c.

50 ¶Quòd vnius potentiæ,non possunt esse simul plures actus 1. q.58.7.2m./ q.62.7.3m./12ę.q.54.1.3m./ 22ę.q.18.1.3m./4.d.4. q.1.ar.3.q.2.0./ 3.1.co.76.3m./ Lib.2.co.59.fi./ Veri.q.15.1.5m. Actus.65
¶Oppositum videtur dicere.Veri.q.28.9.1m./ 6m.
¶Respondeo dicendum,quòd vnius potentiæ,non possunt esse simul plures actus.nisi sint subordinati.1.q.58.7.2m./ q.62.7.3m. 12ę.q.54.1.3m./ 22ę.q.18.1.3m./ 4.d.4.q.1.ar.3.q.2.0./ 3.1.co. 76.3m./ Lib.2.c.59.fi. / Veri.q.15.1.c.

51 ¶Quòd actus & potentia non sunt semper in eodem genere.1. d. 7. q. 1. 2. 2m. Actus.68
¶Oppositum videtur dicere 1.q.77.1.c.fi./ 1.d.3.q.4.2.c./Ver. q.8.3.9.c./ Poa.q.7.10.1m./ Spũ.11.c./ Aia.12./20.c./ Phi.1. lec.15.fin.
¶Respondeo dicendum dupliciter.s.primo ꝙ licet actus & potentia,sint eiusdem generis entis,nõ tamen oportet,ꝙ sint semper eiusdem generis prædicamentalis,in speciali. Ens enim per se reale creatum, diuiditur immediate in substantiam & accidens. Quod quidem accidens postea subdiuiditur in nouẽ genera accidentium. Substantia igitur & accidens,dicuntur duo genera entis transcendentis. Vnde si potentia sit in genere accidentis,bene oportet,ꝙ actus sibi correspondens, sit in genere accidentis. Sed nõ oportet,si potentia sit in hoc genere accidentis.s.qualitatis,quòd actus sibi correspondẽs,sit in eodẽ genere.
¶Secundo dicendum,ꝙ actus & potentia qui differunt secũdũ essentiam,non sunt semper in eodẽ genere, sed bene actus & potentia eiusdem essentiæ,vt habetur. 1a.q.25.2m. Nam vt ipse dicit. Anima 13.c.de Potẽtia passiua manifestum est, ꝙ potentia passiua quæ est ad actum substantialem,est in genere substantiæ. Et quæ est ad actum accidentalem,est in genere accidẽtis, per reductionem sicut principium,& non sicut species completa,quia vnumquodq; genus diuiditur per potentiam & actum. Vnde poa. homo est in genere substantiæ,& poa. album, est in genere qualitatis. Et ipse subdit ibidem,ad vndecimum dicens, ꝙ ipsa anima,est in poa. ad formas intelligibiles. Sed ista poa. non est essentia animæ,sicut nec poa. ad statuam quæ est in ære,est essentia æris. Esse enim actu & poa.non est de essentia rei,quando actus non est essentialis. Materia vero prima,est in poa.ad actum substantialem qui est forma. Et ideo ipsa poa.materiæ,est ipsa essentia eius. Et idem adducit.Phi.1.lec.15. Et licet anima sit in poa.etiam ad suas potentias,non tamen est in poa. ad illas, per potentiam distinctam ab essentia eius.

52 ¶Quòd actus est prior potentia.1a.q.82.3.2m./ Meth.9.lec.8. Lib.12.lec.5. Actus.75
¶Immo actus est posterior potentia.1.q.77.3.1m.
¶Respondeo dicendũ,ꝙ actus in diuersis est prior potentia,sed in eodem est posterior secundũ tempus.1a.q.3.1.c./ 8.c.fi./q.77. 3.1m./ q.8.3.2m./ q.85.3.1m./ q.94.3.c./12ę.q.50.2.3m./ 1.d.7. q.1.

1.1m. 2.d.1.q.1.1.c./ d.4.3. 1m. 3.1.co.16.pno./ Lib.2.co. 16.10m./ co.77./ Verit. q.13.1.10m./ Poa.q.6.6.c./ q.7.1.c. princ./ Ma. q.4.3.c.fi./ Verit.q.4.3.c./ Spũ.1. c./ 10.c.3m.Quo. 5.19.c./ Opus.31./Meth.Lib.3.lec.15.C./ Lib.7.lec.2.G.Lib.9. lec.8. p totã Lib.12.lec.5./ Anima lib.3.lec.10.D.lec.11.fi.

Actus.77. 53 ¶Quòd actus semper superat potentiam in bono & malo 12ę. q.71.3.c./ 2.d.19.4.3m./ d.44.q.1.1. 2m./ Potena. q.7. 2.9m./ Meth.9.lec.11.
¶Oppositum videtur dicere.1a.q.25.1.2m.
¶Respondeo dicendũ,ꝙ sicut ipse dicit ibi, est verum ꝙ actus qui differt secundum essentiam a potentia, superat potentiam: non autem in deo in quo sunt idem.1a.q.25.1.2m.

Actus.80. 54 ¶Quòd potentia naturalis est imperfecta, nisi reducatur ad actum,non autem obedientialis.Veri.q.8.4.13m.
¶Oppositum videtur dicere.2.d.24.q.2.2.1m.
¶Respõdeo dicendũ, ꝙ secundum commentatorem, est frustra, si non respondeat ei potentia actiua,quæ ipsam possit reducere ad actum,non autem si correspondeat.3.2.co.22.4./ Veri.q.18. 2.c./ Poa.q.12. ar.1./ 1m.
¶Vel si non reducatur ad actum in genere siue in specie.ŝm aliquid indiuiduum eius, non autem si non secundum quodlibet indiuiduum eius 1a.q.19.6.1m./q.23.4.3m./ 1.d.46.1.0./3.d. 17.ar.2.q.1.2m.d.32.2.c./4m./ Veri.q.23.2.0.
¶Vel si res per eam suum consequatur cõplementum,non autẽ si non consequatur. Poa.q.5.5.7m.
¶Vel si non reducatur ad actum primum,non autem si non ad secundum 2.d.27.1.3m./3.d.12.q.3.ar.1.q.1.c./4.d.4.q.2.ar.2.q. 1.3m./ d.44.q.1.ar.2.q.1.1m./ Quol.10.q.4.1.3m.fin.
¶Vel si non reducatur ad actum ŝm accidentalem, non autem si non ad primum,qui est propter ŝm,quia potentia passiua perfectibilis multis perfectionibus ordinatis,perfecta per vltimam non dicitur imperfecta,licet alię perfectiones non insint.4.d.49 q.2.5.5m./ Veri.q.8.4.13m.

Actus.87. 55 ¶Quòd potentia actiua,non distinguitur contra actum, sed in eo fundatur 1a.q.25.1.1m./ Veri.q.22.6.1m.
¶Oppositum videtur dicere. Spũ.11.c.
¶Respondeo dicendũ, quòd cum in nulla creatura suum operari sit suum esse,sed hoc sit proprium solius dei. sequitur ꝙ nullius creaturæ operatiua potẽtia sit eius essẽtia. Spũ.11.c.pno.

Actus.101. 56 ¶Quòd actus vel habitus non habent rationem radicis: sed rationem rami.2.d. 5.q.1.3.c./1m./d.22.q.1.1.7m./ d.42.q.2.1.c./ 2m./3.1m.
¶Oppositũ vr dicere, 12ę.q.84. 1.c./ 2m./ 2. c. /22ę.q. 119.2. 1m./ Ma.q. 8.1.1m./ 16m./ 17m./ 2.c.fi.14m./ q.14.4.2m.q.15.4. 2m./ Iob.4./ Ro.7.le.2.post pri./ 1ę.Cor.11.le.4./ 1ę.Thi.6.le.3.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio. 144.

Actus.104. 57 ¶Quòd diuersi actus,quorum vnus est ratio alterius,nõ diuersificant habitũ.22ę.q 48.4.c./ 3a.q.8.5.2m./ Verit.q.5.4.c./ 6m.
¶Oppositũ videt̃ dicere a simili 4.d.38.q.2.ar.2.q.2.c.
¶Respondeo dicendum,ꝙ non diuersificãt habitum,si sint subordinati,sed bene si non sint subordinati.

Actus.106. 58 ¶Quòd vnius habitus,est tantum vnus actus. Veri.q.14.4.c.
¶Oppositũ videtur dicere. Veri.q.27.5.18m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1173.

Actus.106. 58 ¶Quòd duos actus,non potest vnus habitus causare simul & semel. Veri. q.27.5.18m.
¶Oppositum videt̃ dicere a simili.Veri q.14.4.7m.
¶Respondeo dicendum ꝙ duos actus qui sunt operationes distinctę,& ad inuicem non ordinatę,nõ potest vnus habitus causare simul & semel. Sed duos actus quorum vnus est operatio,& alius subiecti informatio, vel duas operationes quarum vna sit causa alterius,sicut actus interior est causa exterioris, vnus habitus causare potest. Veri.q.27.5.18m.

Actus.108. 59 ¶Quòd habitus acquisitus,semper reddit actum similem actui a quo generatus est,secundum speciem,non autem secundũ modum 1a.q.89.6.3m.12ę. q.78.2. 2m./ Verit.q.20.3.3m./ Verit. q.1. 9. 13m.
¶Oppositum videtur dicere a simili, 12ę. q.51.4.3m./ Verit. q.1.10.19m.
¶Respondeo dicendũ, ꝙ habitus infusus non causat semper actum nouum similem habitui,sed confirmat habitum præexistentem cum suo actu, sicut medicinalia remedia adhibita homini sano per naturam,non causant aliquam sanitatem aliam, sed sanitatem prius habitam corroborant,acquisitus autem reddit similem. 12ę.q.51.4.3m.

Actus.121. 60 ¶Quòd actus simpliciter excedit habitum,in bono & in malo 12ę.q.71.3. o.
¶Oppositum vr dicere 1a.q.25.1.2m.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio.53.

Actus.134. 61 ¶Quòd idem actus numero moralis siue humanus, est actio & passio.12ę.q.1.3.c./ Ma.q.2.11.4m./ 6m./ Vnio.5.c.
¶Oppositũ videt̃ dicere 2.d.40.4.1m.fi./ 3.1.co.56.3m.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio.34.

62 ¶Quòd actus dicitur bonus vel malus dupliciter.s.formaliter.i. ex obiecto.s.solus actus appetitus,& materialiter 3.d.23.q.1.ar. 4.q.1.c./ q.2.ar.4.q.1.c./ 4.d.38.q.2.ar.2.q.2.c. Actus.154.
¶Oppositum videtur dicere, quia actus videtur bonus seipso. 12ę.q.55.4. 1m./ 5m./ Verit.q.1.2.1m./ 7m.
¶Respondeo dicendũ,ꝙ actus dicitur bonus seipso,bonitate naturæ,non autem bonitate moris. 12ę.q.18.3.3m.

63 ¶Quòd idem numero, actus in genere naturæ, potest esse bonus & malus moraliter,non autem vnus numero in genere moris.12ę.q.20.6.0./ q.88.4.c. Actus.166.
¶Oppositũ videtur dicere.2.d.27.2.1m.
¶Respondeo dicendũ, ꝙ vnus actus numero in genere moris, non potest esse bonus & malus secundum se, sed per abusionem 12ę.q.56.2.fi./ 22ę.q.20.1.2m./ q.38.2.3m.

64 ¶Quòd actus attribuitur supposito. 1.d. 5.q. 1.1.c./ d. 7. q.1. 1.2m./ Verit.q.20.1. 2m. Actus.182.
¶Oppositum videtur dicere.1.d.23.1.0./ d.26.q.1.1. 4m.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio. 65

65 ¶Quòd actus sunt suppositorum.1.d.5.q.1.1.c./ d.7. q.2. 2m./ Veri.q.10.1.2m./ Meth.9.lec.1. Actus.185.
¶Immo ista propositio,actus sunt suppositorum, non tenet in actibus animæ,quæ intelligit & vult, & tamen ipsa non est suppositum,licet sit subsistens extra corpus.1.d.8.q.5.2. 6m./ d. 23. 1.0./ d.26.q.1.1.4m.
¶Deficit etiam in speciebus in sacramento altaris,quæ omnem actionem quam poterant agere,substantia panis & vini existente, possunt etiam agere,substantia panis & vini transeunte in corpus & sanguinem Christi 3.q.77.3.c.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ ipse actus, & esse qđ est actus entis attribuitur dupliciter alicui.s.proprie & improprie. Primum attribuitur supposito siue subsistenti tm: ŝm vero aliis: vt habetur.3.d.6.q.2.2.c./ Veri.q.1.2.1m./ Quol.8.vel 9.q.2.2.c.
¶Sed anima rationalis est hoc aliquid vt subsistens: non autem vt completum in specie, vt habetur 1a.q.75.2.1m./ Anima 1. o. Hinc est ꝙ solum anima separata operatur inquantum potentiæ immateriales manent actu in anima,non autem potentiæ organice,sed vt in radice,vt habetur 1a.q.77.8. o./ q.89.3. c./ Anima.2.1m. 19. o.
¶Species autem in sacramento altaris, non operantur virtute naturali propria,sed aliqua virtute substantiæ, & aliqua miraculose,& virtute diuina,vt habetur.3.q.75.2.0.

66 ¶Quòd non inconuenit. Adam vidisse diuinam essentiam supernaturaliter 1.q.94.1.2.c./ Veri.q.18.1.13m./14m / 5.c.fi./2m Adam.2.
¶Oppositum videtur dicere.3.3.co.47.pno./ Veri.q. 10.11.c.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio.486.

67 ¶Quòd Adã præsciuit incarnationem dei,nõ autem suum peccatum.22ę.q.2.7.c./ 3a.q.1.3.5m./4.d.26. Adam.8.
¶Oppositum videtur dicere.3.6. 25.q.2.ar.2.q.2.c.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.605.

68 ¶Quòd Adam cognoscebat naturaliter deum & angelos.Veri. q.18.2.0./ 5.10m. Adam.12.
¶Oppositũ vr dicere.1.q.95.3.c. 22ę.q.5.1.c./ 2.d.29.3.c.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.479.

69 ¶Quòd scientia Adæ erat eiusdem rationis, cum natura, licet esset per species infusas.1.q.94.3.1m. Adam. 21.
¶Oppositum vr dicere.1.q.1.1.2m./ 2.d.89.5.3m./ 3a.q.9.4.3m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio 1111.

70 ¶Quòd Adã indigebat fantasmate in considerando, non autẽ in acquirendo scientiam.1.q.94.2.c./ 2.d.23.q.2.2. 3m./ Verit. q.18. 5.c./ 5m. Adam. 25.
¶Oppositum videtur dicere 1.q.101.1.0./ 2.d.20.q.2.2.0.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio.1107.

71 ¶Quòd Adã i primo statu, nõ acquirebat cognitionẽ ex sensibilibus,per mediũ argumẽtationis.1.q.94.1.3m./ 2.d.23. q.2. 1.1m. Adam. 27.
¶Immo erat ratiocinatiuus, & acceptiuus cognitionis. ex sensibilibus.2.23.q.2.1.3m./ Veri.q.18.2.0.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1107.

72 ¶Quòd Adã non cognouit cogitationes cordium, nec quælibet singularia.1.q 94.3.c. Adam.34.
¶Oppositum videtur dicere.Veri.q.18.4 c.fi./ 14.
¶Respondeo dicendum tripliciter. Primo ꝙ non cognouit cogitationes cordium ŝm se, sed eas cognouit, ŝm ꝙ per aliquos corporis motus manifestantur, sicut & medici.2.d.7.q.2. 1.b.1. Opusc.10.co. 38./ Opus. 11.ar.36.0.
¶Vel dicendum, ꝙ in primo loco,loquitur de cognitione naturali,vel per habitus gratuitos: in secundo autem de cognitione quę habetur per diuinam reuelationem.
¶Vel dicendum, ꝙ quia loquitur indeffinite,ideo nõ opponũt.

73 ¶Quòd Adam habuit fidẽ. 1a.q.95.3.c./22ę.q.5. 1. c./ 2.d. 29. 3. c./Veri.q.18.3.0. Adam. 39.
¶Oppositum videtur dicere.3.d.25.q.2.ar.2.q.2.c.

Respondeo dicendum, sicut Dubio.605.

Adam.42. 74 ¶Quòd Adam in primo statu, poterat mereri: non tamen sine gratia.1^{a}.q.94.3.3^{m}./ q.95.4.1^{m}./ 12æ.q.109.2.5.o./ q.114.2.o./ 3^{a}.q.61.2.1^{m}./ 2.d.24.q.1.4.2^{m}./ d.29.1.o./ Veri.q.26.6.12^{m}./ Ma.q.3.19^{m}./ q.5.5.11^{m}.

¶Oppositũ videtur dicere a simili.2.d.5.q.2.1.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.679.

Adam.58. 75 ¶Quòd Adã nõ potuit primo peccare venialiter.12æ.q.89.3.3./ 2.d.21.q.2.3.o./ 3.d.38.4.4^{m}./ Ma.q.2.8.1^{m}./ q.7.3.13./ 7.o.

¶Immo in hominibus contingit esse peccatũ veniale, sine mortali.12æ.q.72.5.c./ 4.d.16.q.2.ar.1.q.3.2^{m}./ Ma.q.7.9.c.fi.

¶Respondeo dicẽdum ꝙ quia peccatum mortale intantum opponitur integritati primi status, ꝙ corrumpit ipsum, quod peccatum veniale facere non potest, & non potest simul esse quęcunque inordinatio cum integritate primi status: consequens est ꝙ primus homo non potuerit peccare venialiter antequam peccaret mortaliter, licet in nobis sit aliquãdo veniale sine mortali. Nam impossibile est, ꝙ etiam in nobis peccatum veniale sit in aliquo, cum originali peccato, absque mortali. Cuius ratio est: quia antequam homo ad annos discretionis perueniat, defectus ętatis prohibens vsum rationis, excusat eum a peccato mortali. Vnde multo magis excusat eum a peccato veniali, si committat aliquid, quod sit ex genere suo tale. Cum vero vsum rationis habere inceperit, non omnino excusatur a culpa venialis vel mortalis peccati. Sed primum quod tunc homini *cogitandum* occurrit, est deliberare de seipso. Et si quidem seipsum ordinauerit ad debitum finem, per gratiam consequetur remissionem originalis peccati. Si vero non ordinet seipsũ ad debitum finem, secundum quòd in illa ætate est capax discretionis, peccabit mortaliter, non faciens quod in se est. Et ex tũc non erit in eo peccatum veniale sine mortali, nisi postquam totum fuerit sibi per gratiam remissum. Ab aliis autem peccatis mortalibus, potest puer incipiens habere vsum rationis, per aliquod tempus abstinere, sed a peccato ommissionis prædictæ, nõ liberatur, nisi quàm cito potest, se conuertat ad deum. Primũ *enim quod occurrit* homini discretionem habenti est, ꝙ de seipso cogitet, ad quem alia ordinet, sicut ad finem. Finis enim est prior in intentione. Et ideo hoc est tempus, pro quo obligatur, ex dei precepto affirmatiuo, vt habetur.12æ.q.89.3.3^{m}./ 6.o.

Adam.60. 76 ¶Quòd Adam per liberum arbitrium sine gratia poterat vitare peccatũ.12æ.q.109.8.c./ 2.d.24.q.1.4.o. ꝯ.3.c^{o}.159./ 160.prin./ Verit.q.26.6.12.

¶Oppositum videtur dicere.2.d.20.q.2.3.5^{m}./ d.28.2.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.689.

Adam.69. 77 ¶Quòd si Adam primo non peccasset: etiam non statim confirmatus fuisset in gratia, neque filii nati in eadem iustitia originali, fuissent statim confirmati.1^{a}.q.100.2.o./ 2.d.20.q.2.3.5^{m}./ Ma.q.5.4.8^{m}./ Quol.5.q.5.1.c.

¶Immo nec aliquis purus viator in præsenti vita, potest confirmari simpliciter in gratia. Veri.q.24.9.o.

¶Respondeo dicendum, dupliciter.s. primo ꝙ iustitia originalis, in qua primus homo conditus fuit, de se est accidens naturę speciei. Vnde statim quamdiu generasset, non fuisset Adam cõfirmatus in gratia, quia confirmatio gratiæ coniungit fini, cui viso, non potest confirmatus non inherere.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio.383.

Adam.74. 78 ¶Quòd si Eua peccasset & non Adam, filii eorũ non habuissent defectus sequentes peccatum.s. passibilitatem & mortalitatem. 1^{a}.q.91.1.o./ 12æ.q.81.5.2^{m}./ Ma.q.4.7.5^{m}.

¶Oppositũ vr dicere.2.d.31.q.1.2.4^{m}./ 4.d.1.q.2.ar.2.q.2.o.

¶Respondeo dicendum, ꝙ in secundis locis loquitur de ipsis defectibus filiorum, non quidem ex parte animæ, sed ex parte corporis, quod est ex matre, ideo quantum est ex corpore, sequuti fuissent illi defectus nisi obstitisset originalis iustitia quę fuisset in eis, vt dicit in eisdem primis locis.

Addere.11. 78 ¶Quòd vnum transcendens, addit supra ens indiuisionem tm̃ 1^{a}.q.11.1.o. 2.c./ q.30.3.o./ 1.d.8.q.1.3.c./ d.19.q.5.1.3^{m} d.24.q.1.3.o./ 2.d.3.q.1.3.1^{m}./ Veri.q.1.1.c./ 4^{m}./ q.21.1.c./ 5.7^{m}./ Po^{a}.q.3.16.3^{m}./ q.9.7.o./ Quol.10.q.1.1.o./ Opus.42.c^{o}.2.fi./ Meth.3.lec.12.fi./ Lib.4.lec.2.fi./ Lib.5.lec.6./ Lib.10.lec.4.fi./ Lib.9.lec.9.

¶Immo vnũ transcendens dicit ens indiuisum, quia ens quod non diuiditur, est vera diffinitio eius.1.d.24.q.1.3.3^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1191.

Adequari.1. 80 ¶Quòd adequari & assimilari important motum ad æqualitatem & similitudinem, non aũt ęquale & simile, ideo filius dei est similis & ęqualis patri, & econuerso, & adęquatur & assimilatur ei, sed non econuerso 1^{a}.q.42.1.3^{m}. 1.d.19.q.1.2.o./ d.31.Li.2^{m}./ ꝯ.1.c^{o}.29.fi./ Opus.9.q.44./ 45.

¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.4.4.2^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ sicut ipse dicit secundo loco, Ansel-accipit stricte nomen similitudinis, sicut & Dionisius nono capitulo de diuinis Nominibus, vbi dicit, ꝙ in æque ordinatis ad inuicem, recipimus similitudinis reciprocationem, vt.s. vnum dicatur alteri simile, & econuerso. Sed in his quæ se habent per modum causę & causati: non inuenitur proprie loquendo reciprocatio similitudinis. Dicimus enim ꝙ imago Herculis similatur Herculi: sed non econuerso. Vnde quia verbum diuinum non est factum ad immitationem creaturæ vt verbum nostrum, sed potius econuerso: ideo Anselmus vult, ꝙ verbum non sit similitudo creaturæ, sed econuerso. Si autem largo modo similitudinem accipiamus: sic possumus dicere, ꝙ verbum est similitudo creaturę, non quasi imago eius, sed quasi exemplar, sicut etiam Augustinus dicit, ideas esse rerum similitudines. Nec tamen sequitur, quòd in verbo non sit summa veritas, quia est immutabile, creaturis existentibus mutabilibus: quia non exigitur ad veritatem verbi similitudo ad rem, quæ per verbum dicitur, secundum conformitatem naturæ, sed secundum representationem: vt in quæstione de Essentia dei dictum est. Veri.q.4.4.2^{m}.

81 ¶Quòd adiectiuum duo facit circa suum substantiuum.s. quia restringit & informat.1.d.25.1.7^{m}. Adiectiuum

¶Immo adiectiua restringũt sm supposita.1.d.9.q.1.1.c./ 2.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.18.

82 ¶Quòd adiurare licet creaturas irrationales: ne per eas demon nobis noceat.22æ.q.90.3.o. Adiurare

¶Immo periculis humanis obuiandum est per humana, & non per diuina.22æ.q.88.11.c.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ non ẽ obuiandũ per diuina, abutendo eis, & modis illicitis: sed ne demones per creaturas irrationales nobis noceãt, vt habetur.22æ.q.38.2.3^{m}./ q.162.2.3^{m}./ q.30.3.o.

83 ¶Quòd crux propria Christi, vt representans Christũ, & vt tetigit Christum, & perfusa Christi sanguine, debet eadem adoratione latriæ cum Christo adorari. Sed imago crucis eius in alia materia debet adorari latria, vt imago Christi tantum 22æ.q.103.4.3^{m}./ 3^{a}.q.25.4.o. Adoratio

¶Oppositum videtur dicere.3.d.9.q.1.ar.2.q.4.o.

¶Respondeo dicendum, ꝙ crux Christi vt res quædam, non potest adorari latria, nisi vt representans Christum, sed vt est quædam res Christi, debet adorari hiperdulia, & nõ latria, quia non est pars Christi, vt habetur.3.d.9.q.1.ar.2.q.4.o.

84 ¶Quòd adulterium est species determinata luxurię.22æ.q.154.1.c./ 8.o./ 4.d.41.ar.4.q.2.c./ Ma.q.15.3.c. Adulterium

¶Immo adulterium, non tm̃ pertinet ad luxuriam, sed ad iniustitiam & auaritiam. Ideo est grauius furto, quanto vxor est carior re exteriori.12æ.q.72.2.4^{m}./ q.73.5.1^{m}./ 7.c./ q.88.5.c./ q.100.6.c.fi./ 22æ.q.65.4.3^{m}./ q.70.3.c./ q.118.5.c./ q.154.1.2^{m}./ Ma.q.15.3.3^{m}./ Eph.5.lec.2.Med.E.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ nihil prohibet in eodem actu diuersorum vitiorum deformitates cõcurrere. Et hoc modo adulteriũ continetur sub luxuria, & sub iniusticia. Nec tamen deformitas iustitiæ omnino per accidens se habet ad luxuriam. Ostenditur enim luxuria grauior quæ intantum concupiscentiam sequitur, ꝙ etiam in iniustitiam ducat.22æ.q.154.1.2^{m}.

85 ¶Quòd ardentior in propria coniuge, est aliqualiter magis adulter, quàm cum alia, 22æ.q.154.8.2^{m}. Adulterium

¶Immo concubitus cum propria vxore qui fit ex libidine, est minus peccatum, quàm fornicatio, 22æ.q.154 2.6^{m}. fi.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ est magis adulter, si cũ propria vxore non sistit concupiscentia eius intra limites matrimonii 12æ.q.87.5.c./ 4.d.16,q.2.ar.2.q.2.o./ q.4.ar.2.q.2.o./ d.30.L.fi.

86 ¶Quòd species colorum est in aere, & in alio medio intentionaliter, & imcomplete.4.d.1.q.1.ar.1.q.2.4.c./ Verit.q.27.3.4^{m}./ Quol.8.vel 11.2.5^{m}. Aer

¶Oppositum videtur dicere 1^{a}.q.67.3.c./ d.13.3.c./ Anima 2.lec.14.a med.e.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.826.

87 ¶Quòd affabilitas non est specialis virtus distincta ab aliis, sed est aliquid consequens omnes virtutes 22æ.q.23.3.1^{m}./ q.114.1.1^{m}./ 3.d.27.q.2.2.1^{m}./ Verit.q.1.5.5^{m}./ q.2.2.8^{m}. Affabilitas

¶Immo est specialis virtus, & specialis obiecti.s. decentis conuersationis.22æ.q.114.1.o./ 3.d.34.q.1.2.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.95.

88 ¶Quòd affirmatio naturaliter est prior negatione, quia simplicior, & significat compositionem priorem diuisione, & significat esse, quod est prius quàm non esse.22æ.122.2.1^{m}./ Periher.lec.8.princ. Affirmatio

¶Oppositum videtur dicere a simili, quia non esse rei est prius quàm esse eius, sicut & esse in potentia & in actu.1^{a}.q.77.3.1^{m}./ Meth.9.lec.8.9.o./ Li.12.lec.5.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.52.

88 ¶Quòd agens & patiens oportet esse eiusdem generis. Verit.q.8.9.c. Agens

¶Oppositum videtur dicere.1.d.7.q.1.2.2^{m}.

¶Respon-

¶Respondeo dicendum sicut Dubio.51.

90 ¶Quòd illud qđ est in effectu, vt forma dans esse, est in agente inquantum huiusmodi, vt virtus actiua.4.d.1.q.1.ar.4.q.4.c.

¶Oppositum videtur dicere, Po^{a}.q.7.9.7^{m}./ q.8.2.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio 36.

91 ¶Quòd in agentibus ordinatis, secundum põt duplr agere vel moueri.s. sm propriam naturam, vel sm naturam superioris. 22æ.q.2.3.c./ Veri.q.22.13.c./ Quol.5.2.c.

¶Oppositũ videt dicere a simili.3.d.13.ar.2.q.2.2^{m}./ 3^{m}./ Verit.q.27.3.22^{m}.

¶Respondeo dicendum sicut Dubio.301.

92 ¶Quòd aliquid agere põt vltra speciẽ suã in virtute agentis *superioris*: non autem in virtute propria, 12æ.q.109.1.c./ 3.2^{m}./ q.112.1.c./ q.114.2.c./ 3^{a}.q.77.3.3^{m}./ 2.d.18.q.2.3.2^{m}./ 4.d.12.q.1.ar.2.q.1.2^{m}./ ꝯ.3.c^{o}.69./ Po^{a}.q.3.7.c.

¶Oppositũ videt dicere 3.d.13.ar.2.q.2.2^{m}. Veri.q.27.3.22^{m}.

¶Respondeo dicendum sicut Dubio.301.

93 ¶Quòd hæc propositio est per se. Superficies est alba, vel numerus est par. ꝯ.2.c^{o}.57.1^{m}.

¶Oppositum videtur dicere, Post.1.lec.9. prin. quia non omne quod dicitur de omni, est per se.

¶Respondeo dicendum sicut Dubio.551.

94 ¶Quòd alchimia non facit verum aurum.2.d.7.q.3.1.5^{m}./ 4.d.11.q.1.ar.1.q.3.3^{m}. Po^{a}.q.6.1.18^{m}.

¶Oppositum videtur dicere.22æ.q.77.2.1^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ sicut põt colligi.1^{a}.q.68.4.c./ 22æ.q.77.2.1^{m}. aliquid põt dici verum dupliciter.s. veritate essentię, & veritate omnium proprietatum eius, in 22æ. loquitur primo modo, in aliis autem locis, secundo modo.

¶Vel in 22æ. loquitur de arte alchimiæ agente in virtute naturæ per applicationem agentiũ naturalium, in aliis autem locis, loquitur de arte agente in virtute propria.

¶Vel in 22æ. loquitur de habentibus perfectam artẽ alchimiæ, in aliis vero locis, de sophistice agẽtibus ex ignorãtia verę artis.

95 ¶Quòd amicitia nõ est virtus specialis, distincta ab aliis, sed est aliquid cõseqẽus omnes virtutes.22æ.q.23.3.1^{m}./ q.114.1.1^{m}./ 3.d.27.q.2.2.1^{m}./ Verit.q.1.5.5^{m}./ 2.2.8^{m}.

¶Immo amicitia est specialis virtus, & specialis obiecti.s. decentis conuersationis.22æ.q.114.1.o./ 3.d.34.q.1.2.c.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ amicitia duplr sumitur.s. vt est in affectu. Et sic non est virtus, quia vt sic non habet rationem laudabilis, vt patet in amicitia vtilis vel delectabilis, amicitia vero honesti præsupponit omnes virtutes, & cõsequitur eas. Secũdo vero modo, vt est in exterioribus dictis & factis. Et sic est specialis virtus; quæ etiam nominatur affabilitas.12æ.q.60.5.c./ 22æ.q.114.1.1^{m}.

96 ¶Quòd Deus diligit peccatores & damnatos.1^{a}.q.20.2.4^{m}./ q.23.3.1^{m}./ 2^{m}.

¶Immo deus odit peccatores & dãnatos.3.d.31.q.2.ar.2.q.1.o.

¶Resp^{o} dicendũ, ꝙ deus diligit peccatores & damnatos quo ad naturam, sed odit eos inquantum sunt mali, & inquantũ nõ vult eis bonũ vitæ æternæ, nisi voluntate antecedente.1.q.20.2.4^{m}./ q.23.3.1^{m}./ 22æ.q.83.16.c/ 3^{a}.q.49.4.1^{m}./ 3.d.19.ar.5.q.1.o./ d.28.5.3^{m}./ d.32.2.4^{m}./ 5^{m}./ ꝯ.3.c^{o}.5.2^{m}.fi./ Verit.q.20.2.c./ Veri.q.2.8.8./ Psal.5./ Ro.5.lec.2.

97 ¶Quòd homo in statu naturę integræ, & angelus in puris naturalibus.i. sine gratia potest amare deum super omnia.1.q.60.5.o./ 12æ.q.109.3.o./ 2.d.3.q.4.o./ 3.d.29.3.o./ Verit.q.2.2.16^{m}./ q.4.1.9^{m}./ Quol.1.q.4.3.o.

¶Oppositum videtur dicere, 12æ.q.109.4.o./ 8.o./ ꝯ.3.c^{o}.60./ 1æ.Cor.13.lec.1./ He.10.lec.12.

¶Respondeo dicendum, ꝙ possunt amare deum amore naturali, quantũ ad substantiã operis, sed nõ quantũ ad modũ amandi: vt.s. ex charitate diligãt deũ, sed indigent auxilio dei. Nam implere mandata legis, contingit duplr. Vno modo quantũ ad substantiã operum, prout.s. homo operatur iusta & fortia, & alia virtutis opera. Et hoc modo, homo in statu naturæ integræ, potuit oia mandata legis implere. Alioquin homo non potuisset in statu illo non peccare, cum nihil aliud sit peccare, q̃ transgredi diuina mandata. Sed in statu naturæ corruptæ, non potest homo implere oia mandata diuina, sine gratia sanãte. Alio modo possunt impleri mandata legis, non solum quantum ad substãtiam operis, sed ẽt quantũ ad modũ agendi, vt.s. ex charitate fiant. Et sic neq; in statu naturæ integræ, neq; in statu naturæ corruptæ, potest homo implere absque gratia, legis mandata. Indiget insuper in vtroque statu auxilio dei mouentis, ad mandata implenda, vt habetur.12æ.q.109.4.c.

98 ¶Quòd deus diligit propter aliud, nõ formaliter, nec effectiue, nec vt finis, sed dispositiue vel materialiter 22æ.q.27.3.o.

¶Oppositum videtur dicere a simili.4.d.2.q.2.ar.1.q.1.1^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.524.

99 ¶Quòd inimici debent amari ex charitate.3.d.30.1.o.

¶Immo diligere inimicos, hoc ẽ puersum & vituperabile, & charitati repugnãs, qa hoc ẽ diligere malũ alteri9.22æ.q.25.8.c.3^{m}.

¶Respõdeo dicendum, ꝙ inimici debẽt amari ex charitate quo ad naturam, non aũt quo ad culpam. Amare autem inimicum, vt sic, est peruersum, sed quo ad naturã & in communi est de precepto cuilibet, non autẽ in particulari, nisi in preparatione animi, sed est de perfectione.22.q.25.8.o./ 9.c./ q.34.3.3^{m}./ q.83.8.c./ q.108.1.c./ Verit.q.2.8.c./ 11.4^{m}.

110 ¶Quòd in patria nullus est ordo dilectionis, nisi sm propinquitatem ad deum.22æ.q.26.13.c./ Verit.q.2.9.12^{m}. Amor.103

¶Immo quilibet beatus in patria plus diligit se quàm proximũ & plus diliget propinquiorem sibi æque bonum, sed plus diliget meliorem extraneum quàm propinquiorem minus bonum 3.d.31.q.2.ar.3.q.2.o.

¶Respondeo dicendum, quòd gradus dilectionis sumi potest duplr.s. primo sm differentiam boni optati sibi vel alii, secundo modo sm intensionẽ actus. Primo mõ btũs plus diliget meliorẽ q̃ se, secundo vero mõ erit econuerso. Sed comparãdo vnũ proximũ alteri. vtroq; mõ plus diligit meliorẽ. Sed inter æque bonos diligit ꝓpinquiorẽ sibi, sicut dicitur.22æ.q.26.13.c.

101 ¶Quòd in patria quilibet plus amat se post deum quàm alium 22æ.q.26.13.o./ 3.d.31.q.2.ar.3.q.2.o. Amor.105.

¶Oppositum videtur dicere. Verit.q.2.9.12^{m}.

¶Respondeo dicendum, quòd beati voluntate consequente volunt maius bonum alteri meliori q̃ sibi, sed intensius sibi. Antecedente vero etiam maius bonum volũt sibi.22æ.q.26.1.13.c./ 3.d.31.q.2.art.3.q.2.3^{m}.

102 ¶Qđ ãor naturalis nõ ẽ passio: sed cõnãlitas rei.12æ.q.26.1.2.o. Amor.132.

¶Oppositum videtur dicere 12æ.q.23.4.o./ q.25.3.4.c./ Ethi.2.lec.5.med.b.

¶Respondeo dicendum quòd amor pro inclinatione rei seu aptitudine vel cõnaturalitate ad bonũ, largo & nõ proprio mõ est passio, sed pro cõsequutione boni: opponitur proprie aliis passionibus, sed diuersimode, quia in motibus appetitiuæ partis, bonũ habet quasi virtutem attractiuã, malum aũt virtutem repulsiuã. Bonum ergo primo modo in potentia appetitiua, causat quandã inclinationẽ, seu aptitudinem, seu cõnaturalitatem ad bonũ, qđ pertinet ad passionẽ amoris, cui per cõtrariũ respõdet odiũ, sed bonũ nondũ habitum ad passionẽ desiderii, cui opponitur fuga mali vel abhominatio, sed bonũ adeptũ, dat quietationẽ in ipso bono adepto, & hoc pertinet ad delectationem & gaudium, cui opponitur ex parte mali, dolor & tristitia, vt habetur 12æ.q.23.4.c.

103 ¶Quòd eodem actu numero amatur ratio dilectionis, & obiectum eius.1.d.17.q.1.5.c. Amor.183

¶Oppositum videtur dicere a simili 1^{a}.q.87.3.2^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ ratio dilectionis in se considerata vt res in ratione obiecti, alio actu amatur, sed in ordine ad obiectũ aliud, eodem actu amatur.1.d.17.q.17.q.1.5.c.

104 ¶Quòd eodem actu numero, amatur obiectum, actus & amans 1.d.17.q.1.5.c./ 4^{m}. Amor.185

¶Oppositum videtur dicere a simili 1^{a}.q.87.3.2^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.103.

105 ¶Quòd amor est vnio amantis, ad amatum. 1^{a}.q.20.1.c./ 3^{m}./ 12æ.q.25.2.2./ q.28.1.o./ 3.d.27.q.1.1.c./ 2^{m}./ Dio.4.le.9.& 12. Amor.200

¶Immo amor non est vnio, sed sequitur eam.12æ.q.26.2.2^{m}./ q.28.1.2^{m}.

1 ¶R^{n}o dicendum, quòd amor non est vnio sm rem, sed sm affectum.12æ.q.25.2.2^{m}./ q.28.1.c./ 2^{m}./ 3.d.27.q.1.1.2^{m}./ d.29.3.1^{m}./ d.32.3.3^{m}. Veri.q.26.4.c.

106 Quòd cognitio est causa amoris.12æ.q.27.2.o./ 22æ.q.26.2.1^{m}./ 1.d.151.q.4.1.3^{m}. Amor.272

¶Oppositum videtur dicere 4.d.50.q.2.ar.1.q.4.2^{m}.

¶Respondeo dicendum dupliciter.s. primo ꝙ amor est in ui appetitiua, quæ respicit rem, sm ꝙ in se est. Vnde ad perfectionẽ amoris sufficit ꝙ res prout in se apprehendit, ametur. Ob hoc ergo contingit, ꝙ aliquid plus amatur, q̃ cognoscatur, quia potest perfecte amari, etiam si non perfecte cognoscatur, sicut maxime patet in scientiis quas aliqui amant, propter aliquam summariam cognitionem, quàm de eis habent.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio.424.

107 ¶Quòd in analogis prius dicit dupliciter.s. sm rem, & sm impositionem nominis.1^{a}.q.13.6.o./ q.33.2.4^{m}./ 1.d.25.2.1^{m}./ ꝯ.1.c^{o}.34./ Veri.q.4.1.c.8^{m}. Ma.q.1.5.19^{m}./ Opus.3.c^{o}.27./ Eph.3.lec.4.fi.1./ Meth.5.lec.4.fi. Analogia.7.

¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.2.11.8^{m}./ Anima 2.lec.2.

¶Respondeo dicendum, ꝙ nõ eodẽ modo dr, nec respectu eiusdem.1.plo.2.2^{m}./ d.35.4.c./ ꝯ 1.c^{o}.34. Po^{a}.q.7.7.c.fi.

108 ¶Quòd analogum est tantũ in vno analogato, secundum propriam rationem: vniuocum autem est in quolibet.1^{a}.q.16.6.c./ 12æ.q.20.3.c./ 3^{m}. Analogia.15

¶Oppositum videtur dicere.12æ.q.20.3.c./ 1.d.19.q.5.2.1^{m}.

¶Respōdeo dicendū dupl r, ꝙ ratio propria analogi sumit dupl r, .s. pro significatione principali, qua verificatur de solo primo analogato, Et sic intēdit in duobus locis, primo recitatis. Alio modo pro conceptu communi ad omnia sua analogata. Et sic verum est quod dicitur in aliis duobus locis.

¶Vel dicendum, ꝙ analogum est triplex. .s. ꝑm intentionem tm, vt sanitas: ꝑm esse tm, vt cōe ad corruptibile & incorruptibile, & ꝑm vtrunq;, vt transcendentia. In primis igitur locis, loquitur de analogo primo modo dicto, in aliis autem, secundo & tertio modo, vt elicitur. 1.d.19.q.5.2.1m.

Analogia. 18. 119 ¶Quòd omne analogum simpliciter & per se dictum, intelligitur de eo de quo per prius dicitur. 1. d.9.q. 1.1.2m./ Perier2s. lec. 5. princ.

Analogia. 20. 110 ¶Quòd intelligit de eo, de quo dr per posterius. Ver.q.7.5.3m.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio.8.
¶Quòd primum in analogis, oportet poni in diffinitione aliorum 1a.q.13.6.c./ 10.c/ 3.d.33.q.1.ar.1..q.2.1m./ ꝓ.1.co.32.5m.
¶Immo hoc verum est tantum in analogia, secundum determinatam habitudinem 1a.q. 13.5.c./ 1.d.8. q.4.3.1m. / d.35. 4.0./ Veri.q.12.11.0.
¶Respōdeo dicēdū, ꝙ analogia est duplex. .s. prima determinatæ habitudinis, sicut inter subam & accidēs. Et de hac loquitur in locis primo allegatis. Ideo non dicit in omnibus sed indefinite. Secunda est analogia proportionalitatis eorum quæ in infinitū distant, sicut inter deum & creaturas. Et in his primum in analogis non ponitur in diffinitione aliorum, vt elicitur. 1.prolo.2. 2m./ Veri.q.2.11.c./ 6m.

Angelus.3. 111 ¶Quòd angeli non fuerunt ante mundum. i. ante corpora. 1.q. 61.2.3.0./ q.102.2.1./ 4.1./ 2.d.2.q.1.3.0./ Poa.q.3.18.0.
¶Immo angeli dicuntur semper fuisse. Poa.q.3.18.20m.
¶Respondeo dicendū, ꝙ angeli dnr semper fuisse, non quia ab ęterno fuerunt, sed quia omni tempore fuerunt: quia quandocū que fuit tempus, fuerunt angeli. Et per hunc ēt modum creaturæ corporales semper fuerunt. Poa.q.3.18.20m.

Angelus.7. 112 ¶Quòd esse angeli, non est infinitum, licet angeli sint penitus a materia separati secundum esse. 2.d. 20.q.1.1. 6m./ Quol. 10.4. 2m./ 3m./ Opus.53.fin.
¶Immo esse angeli est infinitum. 1a.q.7.2.0./ q.50.2.4m./ q.52. 2.c./ 2.d.18.q.2.2.2m.
¶Respondeo dicendū, ꝙ esse angeli non est infinitum priuatiue, modo quanti, sed negatiue, non simpliciter, sed respectu termini durationis, quo caret. 2.d.2. q. 1.1. 6m./ Quol. 10. 4.2m./ 3m./ Opus.53.27m.

Angelus 11. 113 ¶Qđ eē angeli ē accidēs. 1.q.50.2.3m./ q.61.1.c. Opus.72.q.14
¶Oppositum videtur dicere. 1a.q.77.1.0.
¶Respōdeo dicendū, ꝙ talia frequenter inueniuntur esse dicta in diuersis locis quæ sic intelligi debent. Esse enim habet comparationem ad principium essendi, & ad ipsum quod est, si non sit suum esse, quod solum in deo habet locum. Et hoc patet, quia esse album, ipsum album non est accidens, sed habito respectu ad albedinem, est principium esse albi, in quo solum essentialiter est albedo. Ad ipsum vero subiectum comparatum, esse album est accidens, per quem modum esse rei animatæ, habito respectu ad principium, vt est principium talis esse, ipsum esse nō est accidens, quia natura eius, vt principium est in homine saluatur. .s. esse hominis. Primum enim principium formale essendi, est ipsum esse, per quod quelibet forma dicitur causare esse. Vnde forma non dat esse suæ materiæ, quæ dicitur actus, nisi per ipsum esse quòd est etiam actus ipsius formæ, qđ tamen dicitur sequi suam formam. Sic igitur si fiat respectus ad ipsum principium essendi in composito, esse non est accidens. Si vero fiat respectus ad ipsum qđ est, vt ad angelum, vel ad quodcunq; aliud, illud esse est accidens, quia ipsum quod est, intelligi potest & diffiniri per propositionem indicantem quòd quid est, etiam si non sit, nec per aliquem dici posset ipsum esse, cum suum esse, non sit ipsum ens. Vnde in angelo, licet idem sit id quod est, & suppositum. .s. & ipsum principium essendi, non tamen propter hoc quod accidentaliter se habet respectu vnius, est accidens respectu alterius. Differunt enim in angelo, esse & suppositum secundum rationem. Et hoc sufficit ad propositum, vt habetur. Opus.72. q. 14.

Angelus. 82. 114 ¶Quòd in substantiis separatis a materia. i. in angelis, idem est suppositū & natura ꝑm esse, licet differāt ꝑm rationem. 1.q.3.3. c./ 1.d.25.1.3m./ 3.d.5.q.1.3.c./ ꝓ.4. co.55.4m./ Poa. q.7. 4. c./ q.9.1.c./ 3.4m./ Spū.4.9m./ Anima 17.10m./ Opus.30.lec. 5./ Opus.32.lec.6./ Opus.37.co.4./ Meth.7.lec.11.fi./ Lib. 8.lec.3. Lib.9.lec.fi./ Anima 3. lec.8.
¶Oppositum videtur dicere. 3a.q.17.1.c./ 1.d.5.1.c./ d.34.q.1. 1.c./ 1m. Vnio.1.c.princ./ 3.14m./ Quol.2.q. 2.2.0./ Poster. 2. lect. 6. fin.
¶Respondeo dicendum tripliciter. .s. primo ꝙ suppositum & natura possunt considerari dupliciter. Vno modo quo ad constitutiua vtriusq; tantū. Et sic quia in rebus materialibus suppositum constituitur & indiuiduatur per materiam signatam, quæ non pertinet ad diffinitionem quæ significat quidditatem seu naturam siue essentiam, ideo semper dicit Doctor sanctus, quòd in talibus suppositum & natura differunt realiter. Sed in angelis suppositum non constituitur per aliquid aliud, immo ipsa essentia & natura eorum per seipsam indiuiduatur. Et sic intelligit in omnibus locis primo allegatis, quòd in angelis suppositum & natura sunt idem. Alio modo natura potest considerari pro eo solo quod significatur per diffinitionem, suppositum autem pro omni eo quod est in re, eo modo quo dicit. 3.d. 5.q.1.3.c.f. quòd de ratione personæ est, quòd comprehendat omnia quæ sunt in re. Et quia in omni creatura sunt aliqua, quæ non sunt de diffinitione rei, vt accidentia & esse, ideo in omni creatura, differt suppositum a natura, & in solo deo in quo nullum est accidens & cuius esse & eius essentia, sunt idem suppositum & natura. Cum enim nomine naturæ intelligatur id quod per diffinitionem proprie significatur, nomine autem suppositi, intelligatur indiuiduum habens illam quidditatem, secundum triplicem gradum substantiarum in vniuerso, triplex inuenitur differentia suppositi a natura, in substantiis si quidem materialibus suppositum differt a natura dupliciter, scilicet secundum rem, & vltra hoc secundum rationem. Differt etiam primo modo dupliciter, scilicet intrinsece, & extrinsece. Intrinsece quidem, quia aliquid essentiale, suppositum sibi intrinsecum includit: quod non includit natura, scilicet principia indiuiduationis. Si enim Sortes diffiniretur, in diffinitione eius poneretur hæc materia signata: quæ non ponitur vt signata in diffinitione naturæ humanæ. Differt secundo extrinsece, quia aliquid reale extrinsecum sibi, includit suppositum, scilicet esse actualis existentię, quod non includit natura. Esse enim actualis existentiæ, primo est actus suppositi, cuius est fieri, quod tamen non caderet in diffinitione Sortis, si diffiniretur. Differt insuper secundum rationem, vt patet. In substantiis autem separatis aliis a prima, suppositum differt a natura, duobus modis tantum, scilicet primo extrinsece secundum rem, & secundum rationem. Nihil enim reale intrinsecum sibi includit suppositum in eis, quod non includat natura: quia non indiuiduatur suppositum per aliquid positiuum, contrahens naturam specificam, quod sit velut differentia indiuidualis, supposito intrinseca, sicut est in substantiis materialibus. Sed quia in eis, esse actualis existentiæ differt a natura, quod primo est actus suppositi, ideo suppositum in eis differt extrinsece a natura. Addit extrinsece realitatem actualis existentiæ. Differt secundo secundum rationem, vt patet. In deo vero, suppositum vno tantum modo differt, scilicet secundum rationem: quia nec natura diuina indiuiduatur per aliquid additū, nec esse suæ actualis existentiæ, distinctū est realiter ab eius essentia. Hanc solutionem innuit ipse doctor sanctus. Quol.2.q.2.2.1m.
¶Secundo est dicendum, ꝙ natura potest sumi dupliciter .s. in concreto & in abstracto, vt habetur 1a.q.3.3.c./1.d.23.1.c./d.25 1.c./ Quol.2.q.2.2.c./ Quol.8.q. 2. 1. 1m./ Opus. 30. lec.5.o./ Meth.7.lec.2. Lec.5.fi. Primo modo significatur vt totum; & prædicatur de supposito. Ideo est idem quod suppositū. Vnde.7 Meth.lec.5.fi.dicitur, ꝙ ipsum quod quid est, non est ipsa natura in abstracto, vt humanitas, sed animal rationale. Sed secundo modo significatur natura vt pars. Ideo non prædicatur de supposito. Hæc elicitur in locis præallegatis in hac secunda responsione.
¶Tertio dicendum, quòd suppositum & natura, possunt iterum considerari tripliciter, scilicet Logice, Phisice, & Methaphisice. Primo modo sunt idem, in omni ente per se, siue cōposito, siue simplici. Sed in solo ente per accidens, differunt, vt habetur. 7. Meth.lec.4./Lec.5.o. quia logicus est artifex rationis, considerans naturam & suppositum abstracte, vt in intellectu, habent esse sine iis quæ in re sunt, secundum quòd natura summitur pro secunda substantia, & suppositum pro prima. Et sic sunt idem: vt dicitur in prædicamentis. Secundo autem modo in omni simplici sunt idem, siue creata siue increata. Et tantum in rebus materialibus differunt, quia Phisicus siue Methaphisicus est artifex realis considerans res, vt sunt extra intellectum in rerum natura. Et quia in re materiali est aliquid constituens suppositum, quod non constituit naturam speciei, non autem in re immateriali, ideo secundum Phisicum, siue Methaphisicum, natura, & suppositum in angelis sunt idem, sed in compositis differunt. Tertio autem modo in omnibus creaturis differunt, & in solo deo sunt idem, quia Metaphisicus est maxime abstractiuus, quia abstrahit ab omni materia, non solum secundum rationem, sed etiā secundum esse. Ideo summit naturam pro ipsa forma totius in abstracto, suppositum autem pro re subsistente cum omni eo quod est in re. Et quia in omni re præterquàm in deo sunt aliqua

aliqua præter formam totius, ideo ꝑm metaphysicum suppositum & natura, sunt idem in Deo, & in creaturis differūt. Hæc solutio tangitur. 7.Meth.lec.11.fi./Phi.prolo.prino.

Ang.51. 115 ¶Quòd impossibile est, esse duos angelos vnius speciei, quia omnes angeli differunt specie secundum diuersos gradus naturæ intellectiuę. 1a.q.50.4.c./4m.
¶Immo Deus potest facere alium angelum, perfectiorem primo angelo, qui nūc primus est, & esset alterius speciei a primo. Ergo & alium eiusdem speciei cum magis & minus in diuersis angelis inueniatur, vt habetur. Aīa.7.6m. Et etiam quia simpliciter loquendo, qualibet re a se facta, potest Deus facere meliorem. 1a.q.25.6.c.fi.
¶Respondeo dicendum dupliciter, primo sicut Dubio.502.
¶Secundo dicendum, ꝙ magis & minus dicitur dupliciter. Vno modo secundum ꝙ materia eandem formam diuersimode participat, vt homo & lignum albedinem. Et secundum hoc magis & minus non diuersificant speciem. Alio modo secundum gradus perfectionis formarum. Et hoc diuersificat speciem. Diuersi enim colores specie sunt, secundum quòd magis & minus propinque se habent ad lucem. Et sic magis & minus in diuersis angelis inuenitur, & non in eadem specie, vt habetur. Anima.7.6m.

Ang.55. 116 ¶Quòd differentiæ angelorum, vt multi tenent, sumūtur ꝑm diuersos gradus potētialitatis. 1a.q.50.2.1m./4.0./q.56 2.1m./ 12ę.q.50.5.c./2.d.3.q.1.3.c. d.9.5.c./ꝓ.2.co.93./Verit.q.8.7.c. fi./Spū.8.c./Aīa.7.c. Quol.8.vel 9.q.4.1.3m./Opusc.1.co.26./ Opus.3.co.77.Opus.30.le.7.fi./Lec.9./Opusc.42.cap.5./Opusc. 72.q.8./Causis.Lec.5.
¶Immo multiplicatio indiuiduorum eiusdem speciei, innuit fieri posse per aliquam potentiam, quæ non sit potentia materiæ, quæ quāuis possit reperiri sine materia, vt in angelis, tamē secundum eam non fit multiplicatio indiuiduorum in eadem spacie, cum tot sint species, quot indiuidua in eis, differentia existente tm ꝑm diuersos gradus perfectionis. 1a.q.55.2.1m.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ hoc dictum est, quia nondum inuentum erat aliquid, ad ostendendum potentiam non multiplicare indiuidua in eadem specie. Quod tamen multi tenebāt. Opusc.72.q.8.

Ang.68. 117 ¶Quòd angel9 assumit corpus, ꝑpria virtute. 2.d.8.q.1.2.2m.
¶Immo angelus assumit corpus virtute diuina. 1a.q. 51. 2. 2m./ 3m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ verum est vtrumq;, quia ibi virtus Dei principaliter, sed virtus angeli instrumentaliter cōcurrit.
¶Vel dicendum, ꝙ in secundo Sententiarum loquitur quo ad simplicem motum corporis assumpti, sed in Prima parte, quo ad condensationem aeris, & figurationem eius talem, ꝙ congruat ad repræsentādū intelligibiles virtutes, & mysteria, ac effectus gratię Dei ad salutem hominū, vt habeē. 1a.q.51.2.2m.

Ang.113. 118 ¶Quòd motus angeli, potest esse continuus & discontinuus, sicut vult. 1a.q.53.1.0./2.3.c./Quol.1.q.3.2.1m./3m.
¶Immo motus angeli, non potest esse continuus, sed tantum discōtinu9. 12ę.q.113.7.5m./1.d.8.q.3.3.0./ d.37.q.4.1.c./ 3m./ 2.1m./3.6m./2.d.2.q.1.1.4m/.d.3.q.2.5m./ Quol.8.vel.9.q.4. 4.c.fi./Quol.11.4.c.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ vt habetur quinto & sexto Phisicorum, motus habet cōtinuitatem a mobili, & a magnitudine super quam fit, & a tempore. Motus ergo angeli, potest cōtinuari ex parte vię seu magnitudinis, & temporis, idest sine intermissione per quietem mediā, non autem ex parte mobilis, quia angelus non est continuus.

Ang.115. 119 ¶Quòd angelus dum mouetur, partim est in vtroq; termino. 1a.q.53.1.1m./3.3m.
¶Oppositum videtur dicere. 1.d.37.q.4.1.3m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ in Prima parte loquitur de motu continuo, sed in primo sententiarum, de motu discreto.

Ang.117. 120 ¶Quòd angelus dum mouetur motu continuo, in principio est in toto loco diuisibili, a quo incipit moueri. Sed dum est in ipso moueri, est in parte loci quem deserit, & in parte loci quē occupat. 1a.q.53.1.1m./3.3m.
¶Oppositum videtur dicere. 1.d.37.q.4.1.3m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.119.

Ang.131. 121 ¶Quòd angelus mouetur, ꝑm totam vim suam, in id quod agit. 1a.q.62.6.0./q.63.8.3m./1.d.17.q.1.3.4m./4.d.4.q.2.ar.3. 3.1m./Veri.q.24.10.c./Matth.25.
¶Oppositum videtur dicere. 2.d.7.q.1.c. ratione secūda./ Mal. q.16.6.17m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.125.

Ang.135. 122 ¶Quòd angeli sūt immutabiles, & īcorruptibiles. 1a.q.9.2.c./ q.10.5.c.fi.q./50.5.0./q.61.2.3m./q.75.6.c.fi./q.97.1.c./ 2.d.3. q.1.1.c./d.7.q.1.c./d.23.q.1.1.2m./d.34.4.c./ꝓ.2.co.54./91.3m. Poa.q.5.3.4.c./ Aīa.14.c./ 3m./ Trin.20.4m./ Opusc.3.co.74./ Opusc.9.q.47.
¶Oppositum videtur dicere. 1a.q.9.2.c./q.10.5.c.fi./q.44.2.6./ q.45.2.1m./1.d.8.q.3.1m./2m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ licet sint immutabiles & incorruptibiles, quia in eis non est potentia ad non esse, sunt tamen mutabiles secundum potentiā creantis, vt habeē. Poa.q.5.4.c.fi.

123 ¶Quòd angelus immutare voluntatem nostram, est omnino hæreticum. 1a.q.106.2.c./12ę.q.80.3.1m./ Ver.q.22.9.c. Angelus.152.
¶Oppositum videtur dicere. Quol.3.q.3.2.0.
¶Respondeo dicendum, ꝙ angelus potest immutare voluntatem hominis persuadendo solum, vel cogitando passiones, non autem de necessitate, vt habetur. 1a.q.111.2.0.

124 ¶Quòd angeli agunt in inferiora per imperium tantum. Ma. q.16.1.14m./15m./Spū.6.8m. Quol.6.q.2.1.0./Opus.53.10m. Angelus.159.
¶Oppositū videtur dicere. Quol.8.vel 9.q.4.5.0./ Opusc.11. art. 3.13m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ angeli agunt per imperium tantū, inquantum nullam actionem habent. ad quam non concurrat uoluntas eorum. Sed non agunt per imperium tantum, ita quòd excludantur, eorum essentia, intellectus, & uirtus & agentia naturalia, per quæ aguntangeli, transmutando materiam ad formam.

125 ¶Quòd non oportet operationem angeli procedere ab eo, secundum totam uirtutem suam: cum sit dominus sui actus. 2. d.7.q.1.2.c. ratione secunda./ Ma.q.16.6.17m. Angelus.162.
¶Oppositum videtur dicere. 1a.q.62.6.0./ q.63.8.3m./1.d.17. q.1.3.4m./4.d.4.q.2.ar.3.q.3.1m./Ver.q.14.10.c./Math.25.
¶Respondeo dicendum, ꝙ in primis locis loquitur de operationibus angelorū ꝑm ꝙ dependent ex libero arbitrio ipsorū. Sed in aliis locis loquitur de eis, secundum ꝙ voluntati eorum nihil resistit ex parte corporis, nec ex parte sensualitatis, sicut in nobis.

126 ¶Quòd angeli dupliciter possunt agere in animas nostras. .s. confortando intellectum, & illustrando fantasmata. 1a.q.111. 1.c./Quol.8.vel 9.q.4.5.c. Angelus.169.
¶Oppom. videtur dicere. 1a.q.54.4.2m./ꝓ.2.co.94.3m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.137.fi.

127 ¶Quòd substantiæ separatæ, idest angeli, non sunt principia intellectus humani, cùm creatio intellectus humani sit immediate a Deo. 1a.q.65.3.c. Angelus.175.
¶Immo substantiæ separatæ sunt principia intellectus humani. Meth.1.lec.vlt.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ substantiæ separatæ quocunq; modo accipiantur, sunt principia intellectus humani, vel per creationem, sicut Deus est principiū eius, vel illuminando, dirigendo, & confortando ipsum, sicut angeli, aut etiam per motionē obiectiualem, sicut transcendentia. 1a.q.111.1.0.

128 ¶Quòd tempus angeli, potest esse continuum & discretum, sicut & motus eius. 1a.q.53.3.0. Angelus.188.
¶Immo tempus angeli est tātum discretum. 12ę.q.113.7.5m./ 1.d.8.q.3.3.c./d.37.q.4.3.0./2.d.2.q.1.1.4m./d.3.q.2.5m./Quolib.2.5.c./Quol.11.4.c.fi./Opusc.36.co.1.
¶Respondeo dicendum, ꝙ quia tota ratio continuitatis in tēpore, est ex continuitate motus, vt dicitur 4o. Phisicorum, ideo huic dubio applicetur solutio, posita superius ad dubium. 118.

129 ¶Quòd operatio angeli successiua, idest motus. .s. intellectio & affectio, mensuratur tempore, non autem æuo. 1a.q.10.5.1m./ q.12.10.2m./2.d.2.q.1.1.4m./ Verit.q.8. 4.15m./ Ma.q. 16.4. 19m. Spū.5.4m./Quol.10.q.2.0. Angelus.197.
¶Immo propria operatio angeli, mensuratur æuo. 2.d.2.q.1. 1.4m. Quol.5.7.c.
¶Immo nulla operatio angeli, mēsuratur æuo. Opus.36.co.4.
¶Respondeo dicendum tripliciter. .s. primo, ꝙ operatio angeli successiua, pōt mensurari tempore, tamquam mensura propria, & æuo tamq̄ mensura distanti, & æternitate tamquam mensura prima, & separata, vt habetur. 1a.q.10.6.c./2.d.2.q.1.2.c.
¶Secūdo dm, ꝙ operatio ꝑpria & cōnaturalis angeli. .s. qua intelligit & amat se, est sine successione, & mensuraē æuo. Sed operatio eius circa alias naturas, est variabilis, & mensuratur tpe.
¶Tertio dicendū, quia sicut habeē 4. Phisicorū, tēpus est numerus motus, ꝑm prius & posterius, & per consequens est mēsura rei successiue, & habentis vicissitudinem, vt dr. 2.d.2.q.1.1.c./ 4m. Sed operatio angeli, pōt sumi dupliciter. .s. vel vna numero. Et sic mensuraē æuo, vt probaē. Quol.5.q.4.c.fi. & nō mensuraē tempore, quia sic non est successiua, nec habet prius & posterius, nec uicissitudinem. Vel multę numero, secundum quòd vna intellectio succedit alteri per aliam speciem, & vna affectio, alteri affectioni. Et sic mensuratur tempore, vt probatur in locis, secundò & tertio loco allegatis. Et applicatio eius continua, mensuratur continuo, & discreta discreto, quod est numerus rerum continuarum. 1a.q.53.3.c./12ę.q.113.7.5m.

130 ¶Quòd esse angeli & suba eius mēsuraē æuo. 1a. q.10.5.1m./ 2.d.2.q.1.1.0./ Ma.q.16.4.19m./ Spū.5.4m./ Quol.5.q.4.c.fi./ Angelus.202.

Quol.5.

Quolib.9.vel.10.q.2.0./Quol.10.vel.11.q.4.0./Opusc.36.cº.
4.fi./cº.5.fi.
¶Immo esse angeli mensuratur æuo, sed substantia eius mensu
ratur per nunc æui. 1.d.19.q.2.2.c.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.586.

Angelus. 204. 131 ¶Quòd visio beata angeli, mensuratur æuo. 1ª.q.10.5.1m./2.
d.2.q.1.1.4m./Quol.5.7.c. Quol.9.vel.10.q.2.c.
¶Immo visio beata angeli, mensuraẽ æternitate. 1.q.10.5.1m./
2.d.2.L./Opusc.36.cº.4.
¶Respondeo dicẽdum tripliciter, scilicet primo, ꝙ vt dicitur.
Quol.5.q.4.c.prinº. ex ignorantia linguę Græcæ, distinguitur
inter æternitatẽ & æuum, sicut si quis distingueret inter homi
nem & antropon, quæ non differunt nisi secundum vocem.
¶Secundo dicendum, ꝙ sicut habetur ibidem, æuũ nihil aliud
est, nisi participatio æternitatis. Ideo idem est dicere, participat
æternitate, vt dicitur in locis secundo allegatis, & dicere, men-
suratur æuo, sicut allegatur in primis locis.
¶Nec obstat, ꝙ 1ª.q.10.5.2m./2.d.2.L. distinguere vr̃ æuum a
participatione æternitatis, cum dicit ꝙ esse angelorum mensu
raẽ æuo, & visio beata participat æternitate, quia alia participa
tio æternitatis est, quo ad esse naturæ, & alia quo ad esse gloriæ,
quia angelus beatus, magis est in participatione æternitatis, q̃
demon, vt dicitur, 2.d.2.q.1.2.5m./Quol.5.q.4.fi. Tamẽ vtraq;
participatio potest dici æuum.
¶Tertio dicendum, ꝙ sicut dicitur. Quolib.5.q.4.c. visio beata
mensuratur æternitate, vt prima mensura & separata, æuo aũt
vt mensura homogenea.

Angelus. 250. 132 ¶Quòd inferiores angeli, exercent officia superiorũ. 2.d.10.2.
2m./3m./4m./d.11.q.1.2.2m.
¶Immo iam trãscẽderet limites suos. 3.d.13.ar.2.q.2.2m./3m.
Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, sicut Dubio. 301.
¶Secundo dicendum, ꝙ inferiores angeli exercent officia supe
riorum, in virtute superiorum. Ideo angeli infimi possunt arce
re demones, & facere miracula, vt habetur. 1ª.q.112.2.2m./q.
113.3.3m./2.d.10.2.2m./3m./4m./d.11.q.1.2.2m./Ꝫ.3.cº.80.fi./
Veri.q.9.2.2m./Opusc.3.cº.126.fi./He.1.lec.3.fi.b.

Angelus. 262. 133 ¶Quòd formæ superiorum angelorũ, sunt vniuersaliores for-
mis inferiorum. 1ª.q.55.3.0./q.89.1.c./q.110.1.c./q.116.1.c./
2.d.3.q.3.2.c./d.9.3.c./d.19.2.c./d.14.2.c./Ꝫ.2.cº.96./Liº.3.cº.
79.1m./80.1m./Ver.q.8.10.0./15.c.fi./q.9.5.c./Ma.q.16.4.c.fi./
8.c./Quol.8.vel 9.vel.11.q.1.3.c./Aia.7.5m./18.c./Opusc.3.
cº.78./81./126./Causis lec.4./Lec.10.
¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.18.7.c.
¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, sicut Dubio. 476.
¶Secundo dicendum, ꝙ scientia superiorum angelorum, dicitur
esse vniuersalior, quo ad eminentiorem modum intelligendi, &
non quo ad modum prædicandi, vt habetur. 1ª.q.104.4.1m.

Angelus. 292. 134 ¶Quòd intellectus angeli, est semper in actu, & numquã in po
tentia. 1ª.q.50.1.2m./q.54.4.c./Ꝫ.2.cº.95./96./Verit.q.8.5.0./
Ma.q.16.2.6m./5.6.c.
¶Oppositum videtur dicere. 2.d.3.q.3.1.5m./d.9.2.6m.
¶Respõdeo dicendum, ꝙ intellectus angeli est semper in actu,
respectu sibi naturaliter cognitorũ, & sic semper est in actu secũ
do, & in nulla potẽtia, respectu verbi Dei, non aũt in actu sem
p respectu reuelandorũ, vt habeẽ. 1ª.q.58.1.0./22ª.q.180.6.2m.

Angelus. 294. 135 ¶Quòd intellectus angeli, est in potentia essentiali & accidẽta
li, respectu reuelandorũ, sed respectu naturaliter cognitorũ, est
tantum in potentia accidẽtali. 1ª.q.58.1.0./q.62.1.c./12ª.q.56.
5.c./2.d.3.q.3.1.5m./d.9.2.6m./Ma.q.16.5.c./6.c./4m.
¶Oppositum videtur dicere a simili. 1ª.q.26.6.4m./1.d.44.0./
Poª.q.3.16.c./17m.
¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, sicut Dubio. 134.
¶Secundo, sicut Duº.502, quia ille qui nũc est, transcenderet.

Angelus. 301. 136 ¶Quòd in angelis sunt tantum duæ potentiæ. s. intellectus &
voluntas. 1ª.q.54.5.c./q.79.1.3m./Ma.q.16.1.14m.
¶Oppom. videtur dicere. 1ª.q.54.5.c./Opusc.11.cº.3.13m.
¶Respondeo dicẽdum, ꝙ aliæ potentiæ dicuntur esse in ange-
lis ẽm q̃dam similitudinẽ, sed non proprie, vt habeẽ. 1.q.54.5.c.

Angelus. 303. 137 ¶Quòd in angelis non est intellectus agẽs, nec intellectus pos-
sibilis. 1ª.q.54.4.0./Ꝫ.2.cº.96.7m.
¶Oppositum videtur dicere. 2.d.3.q.3.4.4m.
¶Respondeo dicẽdum, ꝙ intellectus agens & possibilis possũt
sumi dupliciter, scilicet primo prout intellectꝰ possibilis est in
potentia ad ea quæ naturaliter potest cognoscere, & vt intelle-
ctus agens, habeat ea facere in actu, per abstractionẽ specierum
a materia, illustrando fantasmata, sicut sumit Aristotiles in
Tertio de anima. Secũdo prout intellectus est aliquando in po
tentia respectu supernaturalium, & vt vnus intellectus dicitur
illuminare alium intellectum inferiorem, confortando eum.
Primo igitur modo, in angelis proprie non est intellectus agẽs
neq; possibilis, sed tantum secundo modo. Ideo dicit. 1ª.q.54.
4.c.fi. ꝙ non est in eis, nisi æquiuoce.

138 ¶Quòd angelus vno & eodem actu, simul intelligit se intelli Angelus.[illegible]
gere, & essentiam suam, non autem homo. 1ª.q.87.3.c.
¶Oppositum videtur dicere a simili. 1ª.q.87.3.2m.
¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, sicut Dubio. 303.
¶Secundo dicendum, ꝙ angelus simul vtrumq; intelligit, quia
hoc qđ est intelligere suã essentiam, est propria perfectio suæ es
sentiæ, quæ est proprium obiectũ sui intelligere. Simul autẽ &
vno actu intelligitur res cũ sua perfectione. In homine vero sui
intelligere obiectũ primum, non est ipsa eius essentia, sed aliqd
extrinsecũ. s. natura rei materialis. Vnde alius est actus quo in
tellectus intelligit lapidem, & alius actus quo intelligit se intel
ligere lapidem, vt habetur. 1ª.q.87.3.c.fi./2m.

139 ¶Quòd angelus indiget lumine, in cognitione supernaturali, Angelus.[illegible]
nõ autem in cognitione naturali. Sed homo indiget in vtraq;.
3.d.14.ar.1.q.2.1m.
¶Oppositũ videtur dicere. 2.d.9.2.4m./6.3m./d.11.q.2.3.3m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.145.153.

140 ¶Quòd angelus habet triplicem de rebus cognitionẽ. s. in ver Angelus.[illegible]
bo, in mente eius, & in propria natura. 1ª.q.12.10.2m./q.58.6.
0./q.60.2.0./2.d.12.3.5m.Quol.8.q.4.2.0.
¶Oppositũ videtur dicere, quo ad cognitionem rerum in pro-
pria natura, quia in angelis est cognitio vniuersalis.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.141.

141 ¶Quòd cognitio angelorum est vniuersalis. Et quanto sunt su Angelus.344.
periores, tanto est magis vniuersalis. 2.d.3.q.2.2.0./Ma.q.16.6.
16m./7.5m./Anima.7.5m.
¶Immo angelus cognoscit res in propria natura. 1ª.q.8.7.c./
q.12.9.c./q.58.6.7.0./q.62.7.1m.3m.
¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, sicut Dubio 475.
¶Secundo dicendum, ꝙ cognitio vniuersalis dicitur esse in an
gelis, non quia cognoscant naturam vniuersalem rerum, per
quẽm modum, vniuersalis cognitio est in nobis causa deceptio
nis, sed dicitur cognitio eorum esse vniuersalis, inquantum vni
uersaliter ad multa cognoscenda se extendit, de quibus pro-
priam & completam cognitionem habent. Ma.q.16.6.16m. 7.
5m./Anima.7.5m.

142 ¶Quòd cognitio angeli non est discursiua, sed tm̃ cognitio no Angelus.[illegible]
stra. Et tamen angeli sillogizare possunt. Et in substantiis sepa-
ratis a materia, semper res cognoscibilis põt cognosci per certis
simã demonstrationẽ, cum illa non sint subiecta trãsmutationi.
1ª.q.58.3.0./4.c./q.62.1.c.5.c./q.63.5.c./q.69.4.c./q.85.5.c./
12ª.q.89.4.c./22ª.q.49.5.2m./q.180.6.2m./3.q.11.3.3m./2.d.
3.q.1.2.c./Ꝫ.3.cº.44./91./108.4m./Liº.4.cº.55.4m./95.fi./Ver.
q.8.15.0./q.15.1.c./q.16.1.c.q.24.3.0./10.c./Poª.q.9.2.10m./
Ma.q.7.9.c./1m./q.16.4.5.c./6.c./19m./Spũ.2.22m./Anima.7.
1m./5m./Ethi.lec.11.prinº.
¶Immo substantiæ separatæ non pñt cognoscere, nec cogno-
sci, per certissimam demonstrationẽ. Ꝫ.3.cº.38./Meth.2. prinº.
¶Respondeo dicendum, ꝙ sillogizare possunt, tamquam sillo-
gismum cognoscentes, & in causis effectus videntes, & in effecti
bus causas, non tamen ita ꝙ cognitionem veritatis ignotę ac-
quirant, sillogizando ex causis in causata, & ex causatis in cau
sas, vt habetur. 1ª.q.58.3.2m.
¶Similiter dicendum, ꝙ cognoscunt se per essentiam suam, vt
habetur. 1ª.q.56.1.0. Sed nos cognoscimus eos quantũ ad quia
sunt, non autem quantum ad quid sunt, vt habetur. Ꝫ.3.cº.38.

143 ¶Quòd angeli nõ possunt per sua naturalia videre essentiam Angelus.[illegible]
Dei, nec aliqua alia creatura. 1ª.q.12.4.0./q.64.1.2m./4.d.49.
q.2.6.7.0./Ꝫ.3.cº.52./89.1m./Ro.1.lec.6.fi.
¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.10.11.c./1m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.486.

144 ¶Quòd angeli non cognoscunt naturaliter de Deo, quid est. Angelus.[illegible]
Ꝫ.1.cº.3./Liº.3.cº.49./50.
¶Oppositum videtur dicere. 2.d.11.q.2.2.5m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.486.

145 ¶Quòd in angelis est duplex lumen intellectus, scilicet natu- Angelus.[illegible]
rale & gratuitum. 2.d.9.6.3m./Veri.q.9.1.2m.
¶Oppositum videtur dicere. 3.d.14.ar.1.q.2.1m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ angeli in cognitione naturali non
indigent habitu, ẽm ꝙ ad habitum requiritur lumen, exigi-
tur autem, ẽm ꝙ requiritur species rerum, propter hoc ꝙ ha-
bent esse limitatum, vt habetur. 3.d.14.ar.1.q.2.1m.
¶Vel vt habetur. 1.q.54.4.c. in angelis nõ est intellectus agẽs,
quod in nobis est lumen naturale. Tamẽ intellectus eorum est
lumen naturale, quo vnus illuminat alium.
¶Vel vt dicitur. 2.d.3.q.3.4.4m. lumen intelligibile in angelis,
sufficit ad distinctam cognitionem rerum. Ideo non requiri-
tur in eis lumen quo abstrahant species a fantasmatibus, sicut
in nobis.

146 ¶Quòd ex lumine intellectus agentis in angelis, multiplican- Angelus.[illegible]
tur species intelligibiles in eis. 2.d.3.q.3.4.4m.
¶Oppositũ videtur dicere a simili. 1ª.q.54.4.0./Ꝫ.2.cº.96.7m.

¶Respondeo

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.137.

Angelus. [illegible] 148 ¶Quòd vnus angelus illuminat alium angelum. 1ª.q.106.1.
0./2.d.9.2.0./d.11.q.2.2.0./1º.Cor.13.
¶Oppositũ videtur dicere a simili. 1ª.q.54.4.0./Ꝫ.2.cº.94.7m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.137.145.

Angelus. [illegible] 148 ¶Quòd actus voluntatis angelorum, non sequitur cognitionẽ,
nisi ordine naturæ. 2.d.3.q.2.c./Quol.6.q.2.1.1m.
¶Immo quilibet appetitus, sequitur cognitionem, etiam ordi
ne temporis. 1.d.1.q.4.1.1m./Verit.q.15.3.c./q.23.1.c./q.25.1.
c./Ma.q.14.1.4m. Meth.7.lec.13.
¶Respondeo dicendum tripliciter. Primo sicut Dubio.221.
¶Secundo dicẽdum, ꝙ sequitur cognitionẽ etiam ordine tẽpo
ris & generationis, non accipiendo tẽpus proprie, prout diffini
tur.4º. Physicorum, sed accipiendo cõiter, vt prius tẽpore, dicit
prioritatem cuiuscunq; durationis, vt habeẽ. Meth.7.lec.13.
¶Tertio dicendum, ꝙ non sequitur cognitionem, quasi obediẽ
do vel imitando, sed secundum ordinem naturæ.

Angelus. [illegible] 149 ¶Quòd angeli potuerunt peccare. 1ª.q.63.1.0./12ª.q.89.4.0./
2.d.5.q.1.1.0./Ꝫ.3.cº.108./109./110./Opuscul.15.cº.19./
20. Io.4.
¶Immo statim a principio fuerunt angeli creati in gratia gra-
tum faciente, per quam non fit auersio a Deo. 1ª.q.62.3.ar.2.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ angelus si in sola sua natura consi-
deretur, potuit peccare. Et sic naturale est angelo, ꝙ conuertatur
motu dilectionis in Deum, secundum ꝙ Deus est principium
naturalis esse. Sed ꝙ conuertatur in ipsum secũdum ꝙ est obie
ctũ beatitudinis supernaturalis, hoc est amore gratuito, a quo
auerti potuit peccando. 1ª.q.63.1.c.prinº./3m.

Angelus. [illegible] 150 ¶Quòd ad primum actum peccati in angelo, consequutę sunt
multæ deformitates, vt inuidia & odium. 2.d.43.6.6m.
¶Immo in angelis sunt proprie tãtum duo peccata. s. superbia,
& inuidia. 1ª.q.63.2.0./Io.8.lec.6.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.444.

Angelus. [illegible] 151 ¶Quòd peccatum angeli est irremediabile sextuplici ratione,
scilicet primo, quia angelus, malo quod appetiit, immobiliter
adhæret. Secundo, quia angelorum natura non propagatur ex
vno, ex quo vitium contrahat. Tertio quia potentia appetiit,
nec de venia cogitauit, nec alio suggerente peccauit. Quarto
quia proprio arbitrio peccauit. Quinto quia nõ in vno primo
parente peccauit, sicut homo. Sexto quia peccauit in termino
uiæ, nõ autem homo. 1ª.q.64.2.0./12ª.q.80.4.3m./3ª.q.4.1.c./
3m./q.6.2.2m./q.46.1.4m./q.86.1.c./2.d.4.2.1m./d.6.2.3m./d.
7.q.1.2.0./d.43.4.4m./6.5m./3.d.1.q.1.2.2m./d.2.q.1.ar.1.q.1.
c./q.2.c./2m./d.3.q.1.ar.1.q.1.c./d.20.ar.1.q.1.c./4.d.14.q.1.ar.
3.q.4.c./Ꝫ.4.cº.55.4m. Veri.q.24.10.0./11.10m. Ma.q.16.5.0./
Spũ.8.1m./Opusc.2.cº.5.
¶Immo omnes illæ rationes, præter sextam reprobantur. 2.d.
7.q.1.2.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ in tertio sententiarum recitat illas
rationes vt probabiles, & datas ab aliis. Sed in secundo Senten
tiarum reprobat eas tamquam non omnino necessarias. Tamẽ
prima ratio, quæ etiã ponitur. 1ª.q.64.2.c./Ꝫ.4.cº.55.4m./Ver.
q.24.10.c. Ma.q.16.5.6.c./Opusc.2.cº.5. est optima ad proban
dum irremediabilitatem peccati angelorum, nõ aũt obstinatio
nem eorum, quia est idem quod immobilitas voluntatis eorũ;
vt arguitur in secũdo Sententiarũ. Et eadem ratio est de defun
ctis, vt dicit in secundo, & tertio Sententiarum, ratione sexta.

Angelus. [illegible] 152 ¶Quòd anima Christi, potest per propriã virtutem & naturã
illuminare omnem creaturam rationalem, & etiam summũ an
gelum dando ei gratiam & scientiam. 3ª.q.13.2.0.
¶Oppom. videẽ dicere. 1.d.14 q.2.1.c. q.3.c./2.d.9.1.3m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ anima Christi potest prædicta, ẽm
ꝙ est instrumentũ verbi, non autem ẽm propriam naturã & vir
tutem, quia quędam huiusmodi immutationũ non pertinẽt ad
animam, neq; quantum ad ordinem naturæ, neq; quantum ad
ordinem gratiæ, vt habetur. 3ª.q.13.2.2m./1.d.14.q.3.c.

Angelus. [illegible] 153 ¶Quòd angeli indigebant gratia, ad hoc ꝙ conuerterentur in
Deum, prout est obiectũ beatitudinis. 1.q.62.2.3m./q.63.1.3m.
¶Oppositum uidetur dicere. 2.d.5.q.2.1.0.
¶Respondeo dicendum, ꝙ sicut dicitur. 1ª.q.62.2.3m. conuer-
sio in Deum est triplex. s. beatifica, meritoria, & præparatoria
ad gratiam. In prima igitur requiritur gratia consumata. In se-
cunda gratia habitualis viatorum. Non autem in tertia, sed tm̃
requiritur operatio Dei, cõuertentis voluntatẽ creaturæ ad se.
In prima igitur parte, loquitur de cõuersione prima & secũda.
Sed in secundo Sententiarũ, loquitur de tertia, vt patet inspiciẽ
ti diligenter vtrobique, sicut etiam adducetur infra. Duº.679.

Angelus. [illegible] 154 ¶Quòd vnus & idem actus angeli, fuit præparatiuus ad gratiã
ex libero arbitrio, & meritorius ex gratia, & fruitionis ex ha-
bitu gloriæ, 2.d.5.q.2.1.2.c./Quol.8.vel 9.q.4.c.
¶Immo non potest esse idem actus numero meritorius, & frui
tionis beatæ. 1ª.q.62.4.c./5.2m.

¶Respõdeo dicendum dupliciter. Primo quia supposito ꝙ in
angelis gratia non præcesserit duratione suam gloriam, ẽm opi
nionem quorumdam quam tamen ipse S. Tho. non tenet, dicit
in secũdo Sentẽtiarum, ꝙ idem actus põt esse a libero arbitrio,
a gratia, & a gloria, & per consequens præparatorius, meritoriꝰ,
& fruitionis, non quidem accipiendo gratiam imperfectã, quæ
communiter est in statu meriti, sed gratiam perfectam, quæ po
test esse principium meriti, vt patet de Christo. Ideo nõ potest
esse simul cum beatitudine. Sed in prima parte accipit gratiam
imperfectam, quæ nõ potest esse simul cum fruitione beata, quæ
requirit gratiam consummatam.
¶Secundo dicenm. ꝙ in secundo Sentẽtiarum loquitur de gra
tia. i. de auxilio Dei præueniente operationem cuiuslibet intel
lectualis creaturæ, quod est operatio Dei, non ponens in nume
rum cum operatione creaturæ, sed vtraq; sumitur vt vna ope-
ratio cõpleta. Sed in prima parte loquitur de gratia habituali,
gratificante nos Deo, & qua operantes, meremur gloriã. Ideo
non est vnus actus, vt elicitur. 1ª.q.62.2.3m.

155 ¶Quòd angeli meruerunt in primo instanti suæ creationis. Angelus.527.
1ª.q.63.5.3m./4m./6m.c./3ª.q.34.3.1m./3.d.18.3.4m./4.3m./
Veri.q.24.8.2m./Quol.9.8.c.
¶Oppositũ videtur dicere a simili. 1ª.q.62.4.c./5.2m./3.d.18.
2.c.fi./Verit.q.1.1.2m.
¶Respondeo dicendum dupliciter, primo sicut Dubio.154.
responsione secunda.
¶Secundo dicendũ, ꝙ omnes angeli in primo instãti quo crea
ti sunt in gratia, meruerunt, sed quidã eorum statim impedimẽ
tum præstiterunt suæ beatitudinis, mortificantes præcedẽs me
ritum. Et tũc beatitudine quam meruerunt priuati sunt. 1ª.q.
63.6.4m./6.c./3m./4m.

156 ¶Meritũ hominis, est efficacius merito angeli, quia est difficiliꝰ Angelus.530.
longius, & est virtute Christi. 2.d.9.8.2m./d.29.4.4m.
¶Immo homo potest mereri etiam maius præmium, quàm an
gelus. 2.d.5.q.2.2.4m./d.29.4.c.
¶Respondeo sicut secundo loco.

157 ¶Quòd angeli per ministeria nũc nobis exhibita, merent sibi Angelus.533.
pmiũ accidẽtale. 2.d.5.q.2.2.c./2m./4m./4.d.50.q.2.ar.1.q.6.0.
¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.62.9.3m.
¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo ꝙ meritũ sumitur
dupliciter, vt habetur. 2.d.18.2.c./Vir.q.1.1.2m. s. proprie, idest
actio cui iuste debetur merces, ad quod requiruntur tria. s. statꝰ
vię, dominium operis, & charitas. Et sic angeli, nec alii beati me
ruerunt, nisi solus Christus, qui solus fuit simul comprehensor
& viator. Alio modo improprie. i. quælibet cõditio quã aliquis
est dignus aliquo, sicut dicitur, ꝙ species Priami, digna erat im
perio. Et sic angeli per ministeria nunc nobis exhibita, dicũtur
mereri gaudium accidentale.
¶Secundo dicendũ, ꝙ meritum pro augmẽto pmii accidẽtalis,
põt esse in angelis & in cęteris beatis, vsq; ad diẽ iudicii, nõ aũt
post, vt dicitur. 1ª.q.62.9.2m./22ª.q.13.3.2m./4.d.12.q.2.ar.1.
q.2.c./d.49.L.fi./d 50.q.2.ar.1.q.6.0./1º.Cor.6.

158 ¶Quòd angeli beati, non sunt in statu merẽdi. 2.d.11.q.2.2.c. Angelus.537.
¶Oppositum videtur dicere. 2.d.5.q.2.2.c.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.157.

159 ¶Quòd angeli beati, non possunt proficere in beatitudine. Angelus.539.
1ª.q.62.9.0./2.d.11.q.2.1.0.
¶Oppositum videtur dicere. 4.d.49.1.4.q.1.0.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.157.275.

160 ¶Quòd angeli beati, statim post primũ actũ meritoriũ, fuerũt Angelus.543.
bti. 1ª.q.62.5.0. q.63.5.4m./6.c./3m./4m./7.c./12ª.q.5.1.1m./
2.2m./2.d.23.q.1.1.1m./Ma.q.16.4.c.fi./11m./Opusc.3.cº.189.
¶Immo angeli in eodem instanti primo, meruerunt & fuerũt
beati. 2.d.5.q.2.2.c./1m./Quol.8.vel.9.q.4.3.0.
¶Rnº dicendũ, ꝙ in primis locis loquiẽ de merito & de gratia
habituali, gratificante nos Deo, & qua operantes proprie mere
mur, non autem in secundis locis, vt dictum est Dubio.154.

161 ¶Quòd angeli non mittuntur ad aliquod ministerium, nisi in Angelus.577.
feriores, secundum Dionysium, non autem superiores. 1ª.q.
112.2.c./1.d.15.q.1.1.4m./2.d.1.q.1.4.2m./d.10.2.0./Ꝫ.3.cº.80
./Isa.6.lec.vlt.fi./1º.Cor.15./Heb.1.fi.
¶Immo purgationis minister, missus est vnus de Seraphin.
1ª.q.112.2.2m./Isa.6.lec.vlt.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ Gregorius dicit expresse & vult, ꝙ
tm̃ inferiores angeli mittuntur ad nos. Et hoc dicit esse propter
ordinem diuinę legis, vt inferiora reducant ad Deũ per media.
Quod autem dicitur de Seraphin misso, duplr̃ soluit. s. vno mo
do, ꝙ iste angelus purgãs, dicatur Seraphin æquiuoce. s. non or
dine, sed ab actu quem tunc exercuit, quia igne purgauit, & Se-
raphin dicitur incendium. Alio modo soluit, ꝙ dicatur pro-
prie Seraphin, ille qui est de ordine illo. Et dicitur purgare,
non quia ipse immediate purget, sed quia eius authoritate, vel
quia percepta ab ipso illuminatione, inferior angelꝰ purgauit.

Et

Et ponit exẽplũ. Sicut dicitur papa, vel epiſcopus abſoluere, qñ authoritate ipſius aliquis abſoluit. Et ideo pp reuerentiam angelus inferior, qui viſionẽ formauit, reducit in Deũ primo, & in Seraphin ſecũdo. Ac ſi diceret. Ego purgo te per lumẽ receptum a Deo, mediante Seraphin. 1.q.112.2.2ᵐ./Iſa.6.fi.

Angelus. 577. 162 ¶Quòd angeli cuſtodiunt particulares homines: archangeli prouincias, principatus totam naturam humanã, virtutes corpora, poteſtates ſupra dæmones, ſed dominationes ſupra bonos ſpiritus habent cuſtodiam. 1ª.q.113.3.c.

¶Immo principes limitanẽ ad vnã prouinciã, archãgeli ad vnũ hominẽ, ad vtilitatẽ cõitatis, angeli vero ad propria hoĩs. 1ª.q. 108.5.6.o./2.d.9.3.c.fi./d.11.q.2.2.3ᵐ./4ᵐ./3.d.3.q.3.a.2.q.2. c./3.3.c.80./Opuſc.3.c.126.fi./Eph.3.lec.8.fi./

¶Reſpondeo dicendum, qp archãgeli, vt dr. 1ª.q.108.5.4ᵐ. ſunt medii inter angelos & principatus. Ideo conueniunt cũ vtriſq; & differunt ab vtriſq;, quia cuſtodiũt ſingulos homines, quo ad vtilitatẽ multitudinis, & nõ pſonæ tm̃, vt habet. 1.q.108.5.4ᵐ.

Angelus. 582. 163 ¶Quòd quilibet homo habet tãtum vnum angelum cuſtodẽ. 12.q.113.2.o./2.d.11.q.1.3.o.

¶Immo aliquando vnus homo habet plures angelos cuſtodes. 1ª.q.113.2.1ᵐ./2.d.11.q.1.1.3.4ᵐ.

¶Reſpondeo dicen ᵐ, qp ſingulis hominibus vt ſunt ſingulares perſonæ, dantur ſinguli angeli. Sed vt partes collegii habẽt vnũ in communi, vt habetur. 1ª.q.113.2.1ᵐ./3.c.

Angelus. 589. 164 ¶Quòd angeli dantur ad cuſtodiã ſtatim a conceptione hoĩs, poſt infuſionem animæ rationalis. 2.d.11.q.1.3.c./3ᵐ.

¶Immo angeli danẽ ad cuſtodiã a natiuitate hoĩs. 1.q.113.5.o.

¶Reſpondeo dicendum, qp ille angelus qui cuſtodit matrẽ, deputatur ad cuſtodiam infantis, quamdiu eſt in vtero eius. Sed in natiuitate extra vterum, deputatur angelus proprius cuſtos eius ſecundum Hieronymum, vt habetur. 1ª.q.113.5.3ᵐ.

Angelus. 592. 165 ¶Quòd idem angelus cuſtodit matrem & infantem, quamdiu eſt in vtero eius. 1ª.q.113.5.3ᵐ.

¶Oppoſitum videtur dicere. 2.d.11.q.1.3.3ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut in præcedenti Dubio, quia tm̃ dicit quòd cuſtoditur ſtatim poſt infuſionem animæ rationalis.

Angelus. 597. 166 ¶Quòd Chriſtus non habuit angelum cuſtodẽ, ſed miniſtrũ, & hoc quo ad paſſibilitatem corporis tantum. 1ª.q.113.4.1ᵐ./ 2.d.11.q.1.3.6ᵐ./7ᵐ.

¶Oppoſitum videtur dicere. 2.d.11.q.1.3.6ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, qp nulla pænitus eſt contradictio, qa in ſecũdo Sentẽtiarum loquitur quo ad Ioſeph & matrẽ Chriſti, ſed in prima Parte loquitur de Chriſto, ſecundum ſeipſum.

Angelus. 924. 167 ¶Quòd in angelis ſunt habitus. 12ᵉ.q.50.6.o./q.51.1.c.

¶Immo habitus vel diſpoſitio nõ eſt in angelis. 12ᵉ.q.49.4.c./ 3.d.23.q.1.1.c.

¶Reſpondeo dicendum, qp in angelis ſunt habitus, ſed alterius rationis, quàm in hominibus, vt habetur in primis locis.

Anima.1. 168 ¶Quòd anima rationalis, non eſt ſuũm eſſe. 1ª.q.77.1.o.

¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili. 1ª.q.50.2,3ᵐ./q.61.1.c.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 113.

Anima.5. 169 ¶Quòd anima rationalis habet eſſe abſolutum, non quidẽ vt forma, ſed vt propinqua ſimilitudini Dei. 1.d.8.q.5.2.1ᵐ., 5ᵐ./ 2.d.19.1.o./Spũ.2.c.fi.

¶Oppoſitũ videtur dicere, quia dicitur, qp Deus eſt anima mũdi, motu & ratione gubernans. 1ª.q.90.1.c.

¶Reſpondeo dicendum, qp licet habeat eſſe abſolutũ, quia non educitur de potentia materiæ, dependet tamen a Deo per creationem. Et dicitur propinqua ſimilitudini Dei, non quia Deus ſit anima ſm veritatem, ſed ſolum ſecundum opinionem. Eſt tamẽ propinqua ſimilitudini Dei, propter multas perfectiones ſibi a Deo communicatas, non quidem quantum ad ſimilitudinem adæquationis, ſed quantum ad ſimilitudinem proportionis, vt dicitur. 12.q.14.3.2ᵐ. Et anima attribuitur Deo, ſecundũ ſimilitudinem actus, vt habetur. 1ª.q.3.2.1ᵐ.

Anima.16. 170 ¶Quòd aĩa rationalis eſt tota in toto, & tota in qualibet parte corporis ſui. 1ª.q.8.2.3ᵐ./q.76.8.o /q.92.3.c./3.q.46.7.c./1.d. 8.q.5.3.o./4.d.23.q.2.ar.3.q.1.1ᵐ./5.2.c°.71./Li°.4.c°.67.fi./ Spũ.4.o./Anima.10.o./Opuſc.61.c°.47./Opuſc.72.q.22.

¶Immo potentiæ animæ & non anima, ſunt perfectiones proportionatę partibus animalis. 1ª.q.76.8.2ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, qp ideo ſunt partes in animali perfecto diſtinctæ, propter diſtinctionem potentiarum animæ perfectæ, quaſi potentiæ illæ eſſent perfectiones talium partium. Quod quidem verum eſt, loquendo de perfectione accidentali, per quam partes immediate ſe habent ad operandum, nõ autem de perfectione ſubſtantiali, quia illæ potentiæ non ſunt formæ ſubſtantiales. Immo quælibet talis pars, habet eſſe ab ipſa eſſentia animæ. Vnde licet vnum ſit eſſe ſubſtantiale ipſius totius, & cuiuslibet partis, quia vna tantum eſt forma ſubſtãtialis, diuerſæ tamen ſunt perfectiones in diuerſis partibus, q̃ ſunt principia immediata operationum determinatarum. Vnde viſ-

ua potentia non eſt forma ſubſtantialis oculi, dans ei eſſe ſubſtantiale, ſicut perfectiua cum ad videndum, ſed ipſa eſſentia animæ, propter ſui perfectionem. Vnde vna forma eſt conſtituens animal omnibus modis, quibus conſtitui poteſt, vt habetur. 1ª.q. 76.8.o./Opuſc.72.q.22.

Anima.35. 171 ¶Quòd anima rationalis eſt propria forma ſui corporis. 1ª.q. 76.1.7.8.o. 9.90.4.c./9.91.4.3./4.d.43.ar.1 q.1.3ᵐ./d.44.q.1. ar.1.q.1.c./3.1.c°.56./58./67./68./69./Ver.q.26.1.3.c /Quod 3.4.c./ Quol.7, vel 9.q.3.2.o./Quol.10.q.3.2.4ᵐ./ Spũ.2.o./ Aia.1.fi./2.fi./10.c./19.o./Opuſc.3.c°.80./239./Iob.4.lec.5.fi.

¶Immo anima hõ eſt forma neq; natura, cum moueat ad contraria. Anima.2.lec.3.

Reſpõ dm̃, qp aia rõnalis mouet ad contraria, non quidẽ vt natura, ſed vt rationalis per intellm̃ & volũtatẽ, vt hẽ. Ver.q.26.3.c.

Anima.35. 172 ¶Quòd aĩa non eſt de eſſentia Dei. 1ª.q.90.1.o./2.d.17.q.1.c. o./3.2.c°.83./Opuſc.3.c°.94./211./Pſal.32.fi.

¶Oppoſitum videtur dicere, 1.d.8.q.5.2.1ᵐ., 5ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, qp anima per quamdam ſimilitudinẽ perfectionis, dicitur propinqua ſimilitudini Dei, & non de eſſentia Dei, vt etiam ad Dubium. 169. dictum eſt.

Anima.37. 173 ¶Quòd anima rationalis eſt in genere ſubſtantiæ, vt principium, & vt ſpecies. 2.d.3.q.1.b./c.

¶Oppoſitum videtur dicere. 1ª.q.75.4.2ᵐ./7.3ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, qp aliquid dicitur eſſe ſpecies dupliciter, ſ. logice loquendo. i. ſignificans aliquid prædicabile de multis differentibus numero, ſiue ſit completum in natura, ſiue nõ, ſicut quælibet pars. Et methaphyſice. i. completũ in natura, ita q̃ nullo modo ſit pars alterius. Anima ergo rationalis eſt ſpecies, primo modo, non autem ſecundo modo.

Anima.53. 174 ¶Quòd anima rationalis per ſe non habet ſpeciem completã, ſed eſt pars ſpeciei humanæ. 1ª.q.75.2.1ᵐ./4.o./7.3ᵐ./q.90.4. o. 12ᵉ.q.4.5.2ᵐ./3.2.c°.92.3ᵐ./ Li°.4.c°.3.5.4ᵐ./ Po ª.q.3.10. c./ Spũ.2.5ᵐ./ 16ᵐ./3.1.o°./9.3ᵐ. Anima.1.o., 2.10ᵐ./11ᵐ./ 3.c.fi.6.15ᵐ./7.c.fi./15ᵐ./14.2ᵐ./21ᵐ.

¶Oppoſitum videtur dicere. 2.d.3.q.1.6.c.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 173.

Anima.55. 175 ¶Quòd diuerſitas in nobilitate animarum, ſequitur nobilitatem corporũ, in ſtatu innocentię, & peccati, non autem in ſtatu gloriæ. 1ª.q.85.7.c./3.q.55.1.3ᵐ./1.d.8.q.5.2.6ᵐ./2.d.21.q.1. 2.2ᵐ./d.32.q.2.3.c./4.d.44.q.1.ar.3.q.3.2ᵐ.

¶Oppoſitũ videtur dicere. Ver.q.12.6.4ᵐ./q.24.8.6ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo qp via generationis, perfectio animæ eſt propter corpus melius diſpoſitũ. Sed uia intẽtionis naturæ, bona diſpoſitio corporis, eſt propter perfectionem & nobilitatem animæ.

¶Secundo dicendum, qp forma recepta, ſequit modũ recipiẽtis quantũ ad aliquid, prout hẽt eẽ in ſubiecto. Eſt. n. in eo materialiter, vel immaterialiter, multipliciter vel vniformiter, ſm exigentiam ſubiecti recipientis. Sed quantũ ad aliquid forma recepta, trahit ſubiectum recipiens ad modum ſuum prout ſcilicet nobilitates quæ ſunt de ratione formæ, communicantur ſubiecto recipienti. Sic. n. ſubiectum per formam receptam nobilitatur. Et hoc modo per gloriam immortalitatis, corpus corrupti bile immortale efficitur, & ſimiliter per irradiationem, ab immobili veritate eleuatur mens prophetæ ad hoc qp mens mobilia immobiliter videat, vt habetur. Veri.q.12.6.4ᵐ.

Anima.73. 176 ¶Quòd aĩa rationalis eſt hoc aliquid, vt ſubſiſtens, non autem vt completum in ſpecie. 1ª.q.75.2.1ᵐ./1.d.8.q.5.2.6ᵐ./2.d.17 q.1.2.1ᵐ./d.19.1.4ᵐ./3 d.5.q.3.2.3ᵐ./d.21.q.1.ar.1.q.2.6ᵐ./ 4.d.44.q.1.ar.1.q.2.1ᵐ./Spũ.2.16ᵐ. Aia.1.o./Aia.2.lec.vlt.fi.

¶Immo anima rationalis, eſt vt ſpecies. 2.d.3.q.1.6.c.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 173.

Anima.53. 177 ¶Quòd aĩæ rationales multiplicantur ſm numerũ in eadem ſpecie. 1ª.q.76.2.c./q.79.5.c /2.d.32.q.2.3.c./Anima.3.lec.8.

¶Immo anima eſt forma immaterialis, & ſubſtantiæ immateriales non multiplicantur ſecundum numerũ in eadem ſpecie. 1ª.q.75.5.c./q.76.1.1ᵐ./2.d.17.q.2.2.5ᵐ. Spũ.8.c.

¶Reſpondeo dicendũ dupliciter. ſ. primo, qp animæ rationales dicuntur immateriales, quia non ſunt dependentes a materia, vt habetur. 1.q.75.6.1ᵐ./2.d.17.q.1.2.5ᵐ.

Anima.81. 178 ¶Secundo dicendum, ſicut Dubio. 115.

¶Quòd anima rationalis non educitur de potentia materiæ, ſed creatur a ſolo Deo. 1ª.q.75.6.1ᵐ./q.79.4.c.fi./5ᵐ./q.90.2. o./3.c./ q.98.1.c.fi./ q.118.2.o./ 12ᵉ.q.3.7.2ᵐ. q.9.6.c./22ᵉ.q. 85.2.c./1.d.14.q.3.c./2ᵐ./2.d.1.q.1.4.c./d.17.q.1.2.4ᵐ./ d.18. q.2.1.2.o./3.c./d.25.2.5ᵐ./d.32.q.2.3.4ᵐ./4.d.1.q.1.ar.1.q.1. c.fi./ar.4.q.1.c.fi./d.5.q.1.2.c.fi./d.43.ar.2.q.3.c./3.2.c°.86.4ᵐ./ 85. Verit. q.27.3.9ᵐ./4.7ᵐ./ 8.7ᵐ./11.c./ 15ᵐ./ 12.2ᵐ./Poª. q.3.9.o./Quol.3.q.3.1.6./ Quol.9.q.3.1.o./Quol.11.5.1ᵐ./ 4ᵐ./Quol.12.11.o./Spũ.2.8ᵐ./ 10.c./ Aia.2.12ᵐ./ 18.13ᵐ./ Opuſc.3. c°.93./131./229./232./Opuſc.18.c°.5./ Opuſc.34. c°.2./Opuſc.37.c°.4./Ro.5.lec.3, Hebr.12.lect.2.

Oppoſitum

¶Oppoſitum videtur dicere, quia agens agit ſibi ſimile in ſpecie. 2.d.18.q.2.1.4ᵐ./Poª.q.3.9.5ᵐ./6ᵐ./20ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, qp licet anima rationalis dicatur non educi de potentia materiæ ſimpliciter, quia non ab homine per actionem eius de potentia in actum educiẽ, ſed a Deo ſolo creatur, dicitur tamen educi ſm quid, quia per actionem hominis diſponit materia, vt ſit neceſſitata ad receptionẽ animæ. Agés autem agit ſibi ſimile in ſpecie, quando forma ſecundum quam ſimilitudo attenditur, ſimpliciter per actionem eius de potẽtia in actum educitur, vt habetur. 2.d.18.q.2.1.4ᵐ.

Anima.79. 179 ¶Quòd anima rationalis immediate vnitur corpori, & non mediantibus quibuſdam diſpoſitionibus. 1ª.q.76.6.7.o./ 2.d.17 q.2.3.3ᵐ./ d.2.q.2.3.4ᵐ./ d.26.1.5ᵐ./ d.3 1.q.2.1.c./1ᵐ./ 3.2. c°.70./ Veri.q.13.4.c./ Ma.q.4.4 c./q.16.1.8ᵐ./ Spũ.3.o./ Anima.9.o.c./ Anima.2.lec.1.fi.

¶Immo diſpoſitiones dicuntur non ſolum præcedere, ſed etiã manere cum forma ſubſtantiali. 4.d.44.q.1.ar.1.q.1.3ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo qp diſpoſitiones ſunt medię in ipſa alteratione præuia, ſed non in introductione animæ. Vnde poteſt dici aliquid eſſe medium inter animam & corpus & ſi non in eſſendo, tamen in mouendo, & uia generationis, vt habetur. 3.2.c°.71.fi.

¶Secundo dicendum, ſicut Dubio. 517.

Anima.80. 180 ¶Quòd anima rationalis, immediate vnitur materiæ primæ, vt forma. 1ª.q.76.4.3ᵐ./ 6.7.o./ 2.d.1.q.2.4.3ᵐ./d.18.q.1.2.c./ d.26.1.5ᵐ./d.31.q.2.1.c./ 4.d.43.ar.1.q.1.c.fi./3ᵐ./ 3.2.c°.70./ Liº.4.cº.78./ Veri.q.27.1.1ᵐ./ Poª.q.3.9.c./ Quol.1.q.4.1.o./ Spũ.2.c./ Anima.1.c./ 11ᵐ.12ᵐ./ 2.13ᵐ./ 6.c./9.o.

¶Immo mulæ formæ ſunt inter materiam primam, & formã animalis. 3.2.c°.87./ Meth.7.lec.17.

¶Reſpondeo dicendum tripliciter, ſcilicet primo, qp dicuntur eſſe mulę ſucceſſiue, ante introductionem animæ, non autem ſimul cum anima, niſi virtualiter, ſicut etiam eadem eſt forma, qua ignis eſt ignis, & corpus, & ſubſtantia, vt habetur. 3ª.q.75. 6.2ᵐ./2.d.12.4.c./d.18.q.1.2.c./3.4.c°.80.2ᵐ. Spũ.1.9ᵐ. Aia.9. 11.c./Quol.11.1.c./Opuſc.42.c.15.fi./Anima.2.lec.3.fi.

¶Secundo dicendum, qp aĩa rationalis immediate vnitur materiæ primæ, vt forma, & per eſſentiam ſuam eſt ſpiritus & forma corporis, quia in ea non ſunt duæ formæ, ſicut nec in corpore eius ſunt duæ formæ. Sed anima eſt forma corporis, dans ei totum ordinem eſſe perfecti, ſcilicet dans ei eſſe ſubſtantiale, eſſe corporeum, & eſſe animatum; & ſic de aliis, vt habetur. 1ª.q. 76.3.con./3.q.75.6.2ᵐ./ Veri.q.16.1.13ᵐ./ q.26.3.c./ Anima. 8.c./ 1ª.Theſſ.cap.vlt.fi.

Anim.84. 181 ¶Quòd animæ ſanctæ ante aſcenſionem, & poſt reſurrectionem Chriſti, erant cum Chriſto in paradiſo terreſtri. 3.d.22.q. 3.ar.2.q.3.3ᵐ.

¶Oppoſitum videtur dicere. 3ª.q.55.3.2ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, qp ſicut ipſe dicit. 12ᵉ.q.112.5.c. tripliciter poteſt intelligi, qp aliquid ſciatur, vel cognoſcatur. ſ. per reuelationem, vel per ſeipſum, & hoc certitudinaliter, vel coniecturaliter per aliqua ſigna. Primo igitur loco, loquitur primo modo. Sed ſecundo loco, loquitur ſecundo modo.

Limb. 182 ¶Quòd anima ſeparata cruciatur igne inferni, per triſtitiam, non autem per alterationem. 1ª.q.64.4.1ᵐ./ 2.d. 6.2. 6ᵐ./ 4.d. 31.ar.1.q.3.c./ d.44.q.3.ar.3.q.3.o./ d.45.q.1.art.1.q.1.3ᵐ./ 3. 4.c°.90./Ver.q.26.1.o./Quol.2.vel.9.q.7 1.o./Quol.3.q.10.1. o./Spũ.1.20ᵐ./Anima.6.7ᵐ./21.o./Opuſc.3.c°.183./184.

¶Immo animæ ſeparatæ a corpore, ante reſurrectionem præmiant & puniuntur, etiã pænis corporalibus. Opuſc.3.c°.179.

¶Reſpondeo dicendum, qp puniuntur pœnis corporalibus per hoc qp cognoſcunt, qp rebus corporalibus ſubduntur, non autẽ per alterationem corporalem, vt habetur. Opuſc.3.c°.179.

Limb. 183 ¶Quòd operationes ſenſitiuæ non manẽt in anima ſeparata. 1ª.q.77.8.o./1.d.8./4.d.44.q.3.ar.3.q.2.o./3.2.c°.79.5ᵐ./Ver. q.19.1.o./q.25.3.7ᵐ./Quol.10.q.4.2.o.

¶Oppoſitum videtur dicere. 1ª.q.77.8.4ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, qp manent virtualiter, ſicut & potentię ſenſitiuę virtute tantum in anima, ſicut in primo, vel radice, non autem in actu, vt habetur. 1ª.q.77.8.c./4ᵐ.

Limb. 184 ¶Quòd potentiæ immateriales manent actu in anima ſeparata, non autem potentiæ organicæ, ſed vt in primo, vel radice. 1ª.q.77.8.o./ q.89.7.c./ 12ᵉ.q.167.1.3ᵐ./ 2.d.24.q.3.2.6ᵐ./ 3.d.33.q.1.4.4ᵐ./ 4.d.44.q.1.art.1.q.2.3ᵐ./ q.3.ar.3.q.1.o./ d. 50.q.1.1.c./3.2.c°.79.5ᵐ./ Liº.4.cº.85.2.m./ Veri.q.19.1.o./q. 25.3.3ᵐ./ Virt.q.1.4.3ᵐ./ q.5.4.13ᵐ./Quolib.10.q.4.2.3ᵐ./ Anima.2.1ᵐ./19.o.1ᵉ.Cor.13.lec.3.

¶Oppoſitum videtur dicere. 1ª.q.77.8./4ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 183.

Limb. 185 ¶Quòd anima ſeparata intelligit per ſpecies tunc infuſas, & per acquiſitas hic, non autem per ſpecies innatas, nec tunc abſtractas, nec cõuertẽdo ſe ad fantaſmata, ſed ad ſuperioria. 1ª.q. 75.6.3ᵐ./q.89.1.o./2.3.6.7.c./12ᵉ.q.5.1.2ᵐ./q.67.2.c./1ᵐ./3ᵐ ./3ª.q.11.2.6./3.d.31.q.2.4.o./4.d.50.q.1.1.2.o./3.4.c./3.2.cº 79.5ᵐ. Veri.q.19.1.2.o./ Anima.15.17.18.o./1ᵉ.Cor.13.lec.3.

¶Oppoſitum videtur dicere. 4.d.50.q.1.2.1ᵐ.

¶Reſpondeo dicẽdum, qp quamuis ſpecies intelligibiles per ſe loquendo ſint eiuſdem rationis, dum ſunt in anima coniuncta corpori, & cum ſunt in anima ſeparata, tamen per accidens sũt rationis diuerſæ inquantum anima in qua ſunt, diuerſimode ſe habet in coniunctione ad materiam, vel in ſeparatione ab ea. Et ideo per ſpecies illas, anima coniuncta non intelligit, niſi cõuertendo ſe ad fantaſmata. Sed cum fuerit ſeparata, intelliget per eas, etiãm ſine tali conuerſione, vt habetur. 3.d.31.q.2.4.c./ 4.d.50.q.1.2.1ᵐ.

Anima.165. 186 ¶Quòd viſ collatione & diſcurſu, eſt connaturale animabus beatorum. 3ª.q.11.3.3ᵐ.

¶Immo diſcurſus eſt in anima damnata, non autem neceſſario in anima beata. 3.d.31.q.2.4.o.

¶Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo, quia in tertia parte loquiẽ de ſcia infuſa, ſed in tertio ſentẽtiarũ de ſcia acquiſita.

¶Secundo dicendum, qp in tertio ſententiarum intelligit quo ad neceſſitatem, ſed in tertia parte quo ad poſſibilitatem, vel certitudinem, vt habetur. 3.d.31.q.2. 4.c.

Anima.167. 187 ¶Quòd intelligere animæ ſeparatæ per ſpecies infuſas, & per ſpecies acquiſitas, eſt eiuſdem ſpeciei. 4.d.50.q.1.2.2ᵐ./ Anima 15.6ᵐ./8ᵐ./16ᵐ.

¶Oppoſitũ videtur dicere a ſimili 1ª.q.1.1.2ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum tripliciter. ſ. primo qp intelligere animæ coniunctæ & ſeparatæ eſt vnius rationis, quo ad illuſtrationem, non autem quo ad fantaſmata, vt patet in primis locis.

¶Secundo dicendum, ſicut Dubio. 185.

¶Tertio dicendum, ſicut Dubio. 1110.

Anima.176. 188 ¶Quòd cuiuslibet potẽtiæ ſenſitiuę obiectũ eſt forma, prout eſt in materia corporali. Ideo eſt cognoſcitiua particularium tantum 1ª.q.85.1.c.

¶Oppm vẽ dicere a ſimili, qa vẽ cognoſcitiua vniuerſaliũ, cum poª ſenſitiua cõicet in actibus intellectiuę partis. Quol.7.11.3ᵐ.

¶Reſpondeo dicẽdum, qp quamuis in actibus intellectiue partis communicet, ſicut repræſentans obiectum, quia obiectum intellectus eſt fantaſma, tamen non communicat ſicut inſtrumẽtum actus eius, vt habetur ſecundo loco.

Anima.179. 189 ¶Quòd oſs poª organica. eſt tm̃ cognoſcitiua corporeorũ, ſed quælibet non organica, ſe extendit ad omne ens. Veri.q.15.2.c.

¶Oppoſitum videtur dicere. Quol.7.11.3ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum. ſicut Dubio. 188.

Anima.184. 190 ¶Quòd anima hic nihil intelligit, ſine fantaſmate. 1ª.q.84.7. o./q.85.1.4ᵐ./5.2ᵐ./q.86.1.c./q.88.1.c./q.89.1.2.o./q. 111.2. 3ᵐ./q.118.3.c./12ᵉ.q.5.1.2ᵐ./22ᵉ.q.174.2.4ᵐ./ q.175.4.c./ q. 180.5.2ᵐ./3.q.11.1.2ᵐ./2.o./1.d.3.q.1.1.5ᵐ./2.d.11.1.6ᵐ./d. 19.1.6ᵐ./3.d.27.q.3.1.c./d.31.q.2.4.c./4.d.50.q.1.2.c.fi./6ᵐ./ 3.2.c°.59./72./79.5ᵐ./Liº.4.cº.11.fi./Veri.q.10.2.7ᵐ./8.1ᵐ./ 11.c./q.18.1.c./Quol.10 q.3.2.1ᵐ./1ᵉ.Cor.13.lec.3.

¶Oppoſitũ videtur dicere. 1ª.q.61.2.o./4.d.1.q.1.art.2.q.2.o.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 1107.

Limbo. 191 ¶Quòd anima rationalis cognoſcit omnia, quæ cognoſcit in prima veritate. 1ª.q.16.6.1ᵐ.

¶Oppoſitum videtur dicere. 1ª.q.12.11.3ᵐ.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 752.

Anima.198. 192 ¶Quòd Deus eſt primum obiectum intellectus ànimæ rationalis, quia ratio & cauſa veritatis alicuius obiecti, primo appræhenditur a poª. 22ᵉ.q.1.1.c.3.2.c°.82./Quol.7.q.2.1.c.

¶Oppoſitum videtur dicere. 1ª. q.12. 11.3ᵐ./q.84.5.o./q.88. 3.1ᵐ./ Veri.q. 8. 7.6ᵐ./.q.10.6.6ᵐ./ 8.c.fi.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 752.

Anima.200. 193 ¶Quòd anima cognoſcit omnia, in rationibus æternis. 1. q. 12.11.3ᵐ./ q.84.5.o.

¶Oppoſitum vẽ dicere. Ver.q.8.7.6ᵐ./q.10.6.6ᵐ./ 8.c.fi.

Anima.210. 194 ¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 752.

¶Quòd operationes animæ ſe habent actiue, ad perfectiones acquiſitas, ſed diſpoſitiue tantum ad infuſas. 1.d.17.qſt.1.3.c.

¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili. 3.2.c°.56.2ᵐ./ Veri.q.8. 1.13ᵐ./Quol.8.3.c.

¶Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo, ſicut Dubio. 694.

¶Secundo dicendum, quòd anima operatur aliquo dupliciter, ſcilicet aliquo influente. i. Deo, & ſua naturali potentia. vt habetur. 2.d.17.q.1.2.6ᵐ. Primo modo ſe habet ad operationem, vel perfectionem diſpoſitiue tantum, ſed ſecundo modo ſe habet actiue.

Anima.217. 195 ¶Quòd anima tripliciter patitur, ſcilicet a Deo, a læſione corporis, & a propria operatione. 3ª.q.15.4.c./3.d.18.ar.4.q.2.o./ 4.d.15.q.3.ar.1.q.5.3ᵐ./ Veri.q.26.2.o./3.c./Opuſc.3.c°.239.

¶Oppoſitum videtur dicere. Veri.q.1.9.10.c.

¶Reſpondeo

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.794.

Anima.238. 196 ¶Quòd omnis mot⁹ cognitiuę & appetitiuæ virtutis, reducit in naturã sicut i prim prim. 12æ.q.10.1.c./q.17.9.2m./q.41.3.c.

¶Immo motus cognitiuæ virtutis, reducitur in verum, & motus appetitiuę in bonum. 12æ.q.10.1.1m.

¶Respondeo dicendũ dupliciter. s. primo ꝙ reducitur in naturam sicut in principium actiuum: sed reducitur in verum vel bonum, sicut in suum obiectum.

¶Secundo dicẽdum, ꝙ reducitur in naturã, & ad vnũ in cõi: sed non semp in particulari determinate, vt habet. 12æ.q.10.1.2m.

Aïa.240. 197 ¶Quòd aïa differt realiter a suis potentiis. 1a.q.77.1.o. 12æ.q.110.4.c./1.d.3.q.4.2.o./2.d.17.q.1.2.6m. d.26.4.fi./4.d.1.q.1.a.4.q.5./Quol.9. vel.10.q.3.1.o./Spũ.11.o./Aïa.12.o./19.c.prin.

¶Oppositum videtur dicere. Spũ.11.7m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ quandoq; dicitur, ꝙ anima est suæ potentiæ, & econuerso, sed nõ proprie, sed denominatiue, quasi a pricipaliori sua virtute, vt habet. 1a.q.79.1.1m./Spũ.11.7m.fi.

Aïa.243. 198 ¶Quòd in potẽtiis vnius animæ, non potest esse nisi vna intentio. 12æ.q.37.1.o./q.77.1.

¶Immo homo simul plura intendit. 12æ.q.12.ar.4.c.fi.

¶Respondeo dicendum, ꝙ simul plura intendit, sicut etiam cõtingit simul plura intelligere, inquantũ sunt aliquo modo vnũ, non autem distinctæ, vt habetur. 12æ.q.12.3.c.3m./4.o.

Aïa.245. 199 ¶Quòd oẽs potentiæ animę, radicantur in vna essentia animę. Ideo oportet, ꝙ qñ intentio animæ vehemẽter trahitur ad vnã operationẽ vnius potentiæ, retrahatur ab operatione alterius, quia vnius animæ, non põt esse nisi vna intentio. 12æ.q.37.1.o. q.77.1.c./3a.q.46.7.c./1. Veri.q.13.3.c./q.26.3.9.c./Ma.q.3.9.c./q.15.4.c./Veri.q.1.4.3m./Quol.11.5.c.fi./Aïa.4.1m.11.c.fi.

¶Oppositum videtur dicere. 12æ.q.12.3.c.fi.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.198.

Aïa.249. 200 ¶Quòd omnis proprietas naturaliter consequens animam, dicitur potenia. 1.d.3.q.4.1.c.

¶Oppositum videtur dicere. 1a.q.41.5.1m./1.d.7.q.1.ar2.c./Poa.q.1.1.3m./q.2.2.c

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.866.

Aïa.253. 201 ¶Quòd potentiæ animæ, sunt accidentia eius per se, & sunt in secunda specie qualitatis. 1a.q.77.1.5m./12æ.q.83.2.3m.q.110.4.3m./4m./1.d.3.q.4.2.c./Ma.4.4.c./3m./Quol.10.5.c.fi./ Spũ.11.c./Anima.12.7m./19.c./1m./Opusc.3.co.158.fi.

¶Immo potentiæ animæ sunt in genere actionis, cum potentia & actus dicantur ad idem genus pertinere. 1a.q.77.1.c.

¶Respondeo dicendum tripliciter. s. primo ꝙ potentię animæ ẜm suam essentiã sunt in secunda specie qualitatis, sed vt fluunt ab essentia animæ, sic potentia ad actum est in genere actionis. Dicuntur enim potentiæ animæ esse in genere actionis, non quidem per se, sed reductiue, vt principia suarum actionum.

¶Secundo dicendum, ꝙ potentia per se ad actum ordinata, est in eodem genere cum actu. Subiectum autẽ, nõ nisi per accidẽs, ad accidens ordinatur. Sed substantia per se ordinatur ad actũ qui est esse, vt habetur. Anima.13.c./Phi.lec.5.fi.

¶Tertio dicendum, sicut Dubio.51.

Aïa.256. 202 ¶Quòd capacitas animæ, nõ est, nec põt esse infinita in actu, sed põt ampliari in infinitũ. 22æ.q.24.7.c./2m./1.d.17.q.2.4.c./1m.

¶Oppositum videtur dicere. 1a.q.25.6.o./1.d.44.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.736.

Aïa.283. 203 ¶Quòd omnis animę poa, possibilis eleuari ad aliqd supra se, habet subitũ motũ in id qd ei conuenit ẜm se. 2.d.24.q.3.5.c.

¶Oppositum videtur dicere. 3.d.13.ar.2.q.2.2m./3m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.301.

Aïa.291. 204 ¶Quòd omnes potentiæ animæ, sunt passiuę, pręter intellectũ agentem, & potẽtias vegetatiuas, quæ solæ sunt actiuæ. 1a.q.79.3.1m./2.d.36.2.c./Veri.q.16.1.13m./q.26.3.c./Verit.q.1.3.5m./Ethic.2.lec.5.fi.

¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.1.10.c./q.2.1.b.3.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.794.

Aïa.204. 205 ¶Quòd multi habitus possunt simul esse in eadẽ potentia. 12æ q.54.1.o./ 22æ.q.47.5.c./ 3.d.33.q.1.ar.1.q.1.c./ d.35.q.2.ar.3. q.2.3m./ Verit.q.15.2.11m./ Verit.q.1.12.4m.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 1a.q.94.3.1m./ 12æ.q.63.4.3m./ 2.d.30.q.2.1.7m./ Verit.q.1.10.2m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1111.

Aïa.319. 206 ¶Quòd virtus est necessaria potentiæ sensitiuę appetitiuæ. s. concupiscibili & irascibili, in quibus est subiectiue, non quidem ẜm se: sed vt sunt rõnales participatiue. 12æ.q.56.4.o./ 5.1m./ 2.d.41.q.2.2.2m./ Verit.q.1.4.o./ 10.5m.

¶Immo etiam voluntati, quæ est rationalis per participationẽ. 12æ.q.56.6.2m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1199.

Aïa.322. 207 ¶Quòd anima & angelus non conueniunt in vltima differentia. 1a.q.75.7.2m./ 2.d.3.q.1.6.1m.

¶Immo Gregorius nominat angelũ rõnale aïal. 1a.q.51.1.2m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ ratio sumitur dupliciter. s. vno mõ stricte & proprie, ẜm ꝙ nomen rationis sumit ab inquisitione & discursu, siue ẜm ꝙ ratio dicit quãdam obumbrationẽ intellectualis naturæ, vt dicit Isaac. ꝙ ratio oritur in vmbra intelligentiæ. Et sic rationale est differentia aïalis, & Deo nõ cõuenit, nec Angelis. Alio modo sumitur ratio cõiter. s. pro qualibet cognitione virtutis nõ impressę in materia. Et sic rationale cõiter conuenit Deo & Angelis, & hoïbus, vt habetur. 22æ.q.49.5.3m./1.d.25.q.1.1.4m./d.33.1.3m./2.d.3.q.1.2.4m./6.2m.

208 ¶Quòd anima sensitiua in animalibus diuersarum specierum, est diuersa ẜm speciem. 2.d.18.q.2.3.4m./ ꝯ.2.co.87.1m./ Veri.q.3.11.1m./ Poa.q.3.11.1m./ Quol.10. vel.11.q.5.4m./ Meth.10.lect.11.fi. Anima.33.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 2.d.15.q.1.1.2m./ Meth.7.lect.6./ Lect. 8.

¶Respõdeo dicendum, ꝙ aliqñ aliquod animal producitur ex aïalibus, quæ sunt eiusdem speciei subalternæ, & generis proximi, vt mulus ex equo & asina, licet differãt specie specialissima; vt habetur. Veri.q.3.8.4m./ Poa.q.3.8.16m./ Meth.7.lect.7.fi.

209 ¶Quòd corpus in animalibus imperfectis, est quasi vnius formæ substantialis. 1.d.18.q.5.3.2m. Anima.34.

¶Immo sunt ibi plures formæ substantiales. Anima.10.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.180.

210 ¶Quòd anima vegetatiua non agit nisi in corpus sibi vnitum. 1a.q.78.1.c./ q.79.2.3m. Anima.35.

¶Oppositum uidetur dicere. 1a.q.78.2.c.

¶Respondeo dicendum, ꝙ vis nutritiua & augmentatiua, habent suũ effectũ in eo in quo sunt, sed uis generatiua habet suũ effectũ, non in eodẽ corpore, sed in alio, vt habet. 1a.q.78.2.c.fi.

211 ¶Quòd animal & bipes sunt plures causæ formales hominis. Meth.5.lect.17. Animal.1.

¶Oppositũ videtur dicere, 1a.q.76.3.4.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.182./650.

212 ¶Quòd animal prædicatur pure æquiuoce, de animali vero & picto. Veri.q.2.11.9m./ Anima.2.lec.2.fi. Animal.7.

¶Immo animal prædicatur de eis analogice. 1a.q.13.10.4m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ in prima parte loquitur quo ad rationem quid nominis, quia pictura dicitur animal, quia imitatur animal verum, & assimilatur ei, quantum ad figuram exteriorem. Ideo dicit ꝙ animal prędicatur de eis analogice, quia prędicari analogice, est dici de vno, per assimilationem ad alterum, vt habetur. 1.q.13.5.6.c./ 1.Prol.2.2m. d.35.4.c./ ꝯ.1.c.34./ Poa.q.7.7.c.fi. Sed in quæstione secunda de Veritate, & in secundo de Anima, loquitur de ratione quid rei, quia dicit ibi, ꝙ hoc nomen aïal imponitur ad significadum naturã animalis veri, non autem figurãm exteriorem, cui assimilatur pictura.

213 ¶Quòd animalia quælibet pręter perfecta, possunt generari ex semine, & sine semine per putrefactionẽ. 1a.q.91.2.2m./ 2.d.15. q.1.1.2m./ Meth.7.lec.6./ Lec.8. Animal.11.

¶Oppositum videtur dicere. 1a.q.71.1m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ licet possint sic generari: differunt tamẽ specie, saltẽ quo ad modos originis, q̃uis nõ quo ad substãtiã.

214 ¶Quòd aïalia generata ex putrefactione, & aïalia gñata p coitũ, nõ sunt eiusdem speciei. 1a.q.71.1m./ 1.d.10.5.c.fi./ d.13.2.ar.2./2.d.30.q.2.1.7m./3.d.33.q.4.1.ar.2.q.2.1m./4.d.43.ar.1.q.3.b.2. Verit.q.12.2.4m. Poa.q.3.11.1m.

¶Oppom. videt dicere. 2.d.15.q.1.1.2m./ Meth.7.lec.6./ lec.8.

¶Respondeo dicendum tripliciter. s. primo ꝙ vtraque aïalia sunt eiusdem speciei, ẜm sñiam eius. Non autem secundũ opinionẽ Aueroys Commentatoris, quam aliquando ponit, vt famosam & probabilem, non autem vt veram.

¶Secundo dicenm. ꝙ aïalia perfecta quæ generant tm ex semine, & aïalia imperfecta quæ generant tm ex putrefactione, differunt specie, non aũt media, quæ generantur vtroque modo.

¶Tertio dicendum, ꝙ animalia generata ex semine, & generata ex putrefactione, differunt specie, quo ad modos originis nõ autem quo ad substantiam.

215 ¶Quòd in generatione animalis, præcipue hominis, sunt necessariæ multæ generationes, non continuæ, sicut etiam multæ formæ. 1a.q.118.2.2m./ ꝯ.2.c.87./ Poa.q.3.9.9m. fi. Spũ.3.12m./ 13m./ Anima.11.1m.

¶Oppom. videtur dicere. 1a.q.76.3.c.fi./ 2.d.18.q.2.3.1m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.180./650.

216 ¶Quòd aïal prius quiescens, non incipit mouere se, nisi prius moueat ab alio. ꝯ.1.c.13. Lio.2.c.31.1m./ Phi.8.lec.4.fi.

¶Immo aïal per se mouetur ẜm partem a seipso. Phi.7.lec.1.

¶Respondeo dicendum, ꝙ per se q̃nque sumit secundũ ꝙ opponitur ei tm quod est p accidens. Et sic quod mouet ẜm partem, mouetur per se. Quandoque vero sumitur secundum ꝙ opponit simul ei quod est per accidens, & ei quod est secundum partem. Et hoc dicitur non solum per se: sed etiam primo. Et sic accipit Aristoteles, vt habetur./ Phi.7.lec.1.

¶Quòd

217 ¶Quòd alia animalia ab hoïe, carent intellectu. ꝯ.2.co.61.1m./ 66.1m./ 80.1m./ Lio.3.c.34.fi./ 81.principio./ Meth.12.lec.9.fi. Anima.2.lec.5./ Lio.3.lec.17.

¶Oppositũ videtur dicere. 3.d.27.q.1.4.3m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ intellectu aliquo modo alia animalia prticipant, per quandam obscurã resonantiã, inquantũ sentiunt, sicut & voluntate participãt, inquantũ hñt appetitũ sensualẽ, nõ ꝙ simpliciter intellectum & voluntatem habeant, vt habetur. 3.d.27.q.1.4.3m.

218 ¶Quòd annihilatio non est motus, nec mutatio: quia nihil ei subiicitur. 1.d.8.q.3.2.c./ Poa.q.5.1.16m.

¶Immo annihilatio quendam motũ importat. Quol.5.11.c.

¶Respondeo dicendum, ꝙ annihilatio quendam motum importat: sed improprie. Oĩs.n. motus denoiat a termino ad quẽ. Vñ terminus annihilationis est nihil, vt hr. Quol.5.11.c.

219 ¶Quòd Deus potest annihilatum reparare idem numero. Quol.4.q.3.2.o./ Opusc.9.q.82.

¶Oppositum videtur dicere. 3a.q.13.2.c./ Opusc.9.q.82.fi.

¶Respõdeo dicendũ duplr. s. primo, ꝙ q̃uis Deus faceret, id ꝙ in nihilũ cedit, iterũ esse, nõ tñ faceret, ꝙ in nihilũ nõ cessisset.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio.499.

220 ¶Quòd verba apostolorũ, sunt ex familiari reuelatione spũs sancti, & Christi. Ideo seruanda sunt. 1æ. Cor.14.lec.vlt.fi./

¶Immo in eis Papa dispensare põt. 4.d.27.q.3.2m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.519.

Appetit.5. 221 ¶Quòd appetitus quilibet, sequitur cognitionẽ. 12æ.q.40.3.c./ 1.d.1.q.4.1.1m./ d.35.1.c./. Verit.q.15.3.c.q.23.1.c.q.25.1.c.

¶Oppositum videtur dicere. 12æ.q.17.8.c./ q.26.1.c.

¶Rno dicendũ duplr. Prĩo ꝙ sequit cognitionẽ alterius. i. Dei ordinãtis naturã, nõ aũt propriã cognitionẽ habẽtis appetitũ.

¶Secundo dicendũ, sicut Dubio.225. responsione secunda.

Appetit.7. 222 ¶Quòd appetit⁹ est ad res: sed cognitio est a reb⁹. 1a.q.16.1.c./ q.19.3.6m./ 6.2m./ q.80.ar.2./ q.82.3.c./ 12æ.q.22.2.c./q.40.2.c/ q.66.6.1m./ 22æ.q.26.1.2m./ q.27.4.c./ 3.d.26.q.1.3.4m. 5.4m./ d.24.q.1.4.c.10m./ Ma.q.8.3.c./ Ethi.2.lec.5.c

¶Immo cognitio nostra, est causa rerum. 3.d.14.4.2m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ cognitio nostra speculatiua est a rebus: sed cognitio practica, est causa rerum, vt habetur. 4.d.8.q.2. ar.1.q.4.1m./ Perier.lec.3.d

Appetit.33. 223 ¶Quòd appetibile non mouet appetitũ sensitiuum, nec rationalem, nisi apprehendatur. 1a.q.80.2.1m. 1.d.48.4.c./3.d.26. q.1.2.c./ Verit.q.15.3.c. q.25.1.c. Veri.q.1.6.c.prin.

¶Oppositum videtur dicere. 1a.q.59.6.c./q.60.1.c./q.80.1.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.221./225.

Appetit.36. 224 ¶Quòd in Deo non est appetitus, tamen pertinet ad genus appetitus. 1.d.45.1.1m. Veri.q.22.1.11m./q.23.1.7m.

¶Oppositum videtur dicere. 3.d.27.q.1.2.1m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ in Deo non est appetitus naturalis, sed tantum voluntarius, quia determinat omnia, & a nullo determinatur, vt habetur. 3.d.27.q.1.2.1m.

Appetit.44. 225 ¶Quòd appetitus naturalis, semper sequitur formam in re existentem, & non aliquam apprehensionem: alij autẽ formam apprehensam. 1a.q.59.1.c./q.60.1.c./q.80.1.c./ 12æ.q.8.1.o./q.17. 8.o. q.26.1.c./ 2.d.38.3.c/ 3.d.27. q.1.2.o./ 4.d.49. q.2. ar.1.q. 1.c./ ꝯ.3.co.26.5m./ Phi.1.lec.vlt.fi.

¶Immo quilibet appetitus sequit cognitionẽ. 1.d.1.q.4.1.1m./ Veri.q.15.3.c./q.23.1.c./q.25.1.c.Ma.q.14.1.4m.

¶Respondeo dicendũ dupliciter. s. primo, quia vt dicitur. 12æ. q.26.1.c./1.d.1.q.1.1m./ 4.d.49.q.3.ar.1.q.1.c./ Periher.lec.14. appetitus naturalis sequitur cognitionem alterius. s. Dei ordinantis naturam omnium, ẜm ꝙ etiam Deus a quibusdam dicit natura naturans, vt habetur. 12æ.q.85.6.c.prino. Non autem sequitur propriam cognitionem habentis appetitum naturalem.

¶Secundo dicendũ, ꝙ aliquid appetitus põt dici intellectualis duplr. Vno modo quia sequitur cognitionẽ intellectualẽ ipsius desiderati, inquantum sequitur formã apprehẽsam. Et sic distinguitur contra appetitũ naturalẽ. Alio modo quia sequitur naturam vel formã intellectiuã ipsius appetentis. Et sic quilibet appetitus intellectualis in homine, dicitur naturalis, prout naturale distinguitur cõtra violentũ. Nam natura qñq; diuiditur cõtra rõnẽ & voluntatem, cum tñ ipsa rõ & voluntas, ad naturam hominis pertineãt, vt habetur. 12æ.q.51.1.1m. Primo igitur modo appetitus intellectualis præsupponit cognitionem aliquam. Sed secundo modo non præsupponit in ipso appetente aliquã cognitionẽ, immo sine tali cognitione, naturale desideriũ hominis ad scire, dicitur intellectuale, ante omnẽ cognitionẽ in appetente ipsius desiderati actualem. Secus est de cognitione potentiali. Ex quibus patet, ꝙ homo ante omnẽ cognitionem sensitiuam desiderat scire naturaliter appetitu naturali, post vero cognitionẽ imperfectam, desiderat scire perfecte appetitu intellectuali proprie, prout distinguitur cõtra appetitum naturalem.

Appetit.71. 226 ¶Quòd nullus appetitus mouetur ad suũ obiectũ, nisi apprehẽdatur sub rõne boni vel mali, conuenientis vel nociui. 12æ.q.9.1.2m./2.d.24.q.2.2.c./3.d.17.ar.1.q.2.2m./ Veri.q.25.4.4m.

¶Oppositũ videt dicere. 2.d.24.q.2.1.2.c./3.d.17.ar.1.q.2.2m.

¶Respondeo dicendum. sicut Dubio.1200.

227 ¶Quòd appetitus sensitiuus, & appetitus rationalis. i. volũtas, sunt duæ potentiæ. 1a.q.8.2.o./ Veri. quæst.22.4.o./ q.25.1.c. Anima.3.lec.14. F Appetitus.76.

¶Immo appetit⁹ sensitiuus, ẽ volũtas in hoïb⁹. 3.d.17.ar.1.q.2.c

¶Respondeo dicẽdum, ꝙ appetitus sensibilis potest in homine dici voluntas, non quidem ẜm essentiam, sed inquantum est obediens rationi, ẜm Philosophũ, vt habetur. 3.d.17.ar.1.q.2.c.

228 ¶Quòd appetitus sensitiuus, & appetit⁹ intellectiuus. i. voluntas, non differunt per differentias appetibilis, inquantum appetibile, sed per modos appetendi. Verit.q.22.4.4m. Appetitus.76.

¶Oppositum videtur dicere. 1a.q.59.4.c./q.80.2.c./ 1m./12æ. .24.1.c./22æ.q.24.1.c./q.80.2.2m./Veri.q.25.1.c.6m./Ma.q.8. 3.c./ Anima.3.lec.14.D

¶Respondeo dicendum tripliciter. s. primo ꝙ differẽtiæ apprehensorum, sunt per se differentiæ appetibilis, sed posteriores. Nam Veri.q.22.4.1m. ponit per se differentias appetibilis, sed priores, sicut rationale & irrationale, sunt differentię p se priores inter hominem & asinum. Sed esse liberi arbitrij, vel nõ esse, sunt differentię per se eorumdem, sed posteriores.

¶Secundo dicendum, ꝙ in primo loco intendit de appetibili & obiecto materiali, quia dicit, ꝙ vterq; appetitus fertur in idem bonum, cum tamen constet, ꝙ non sub eadem ratione formali, quia potentiæ passiuæ distinguuntur per sua actiua, vt dicitur, 1a.q.80.2.c. In cęteris autem locis, loquitur de obiecto formali.

¶Tertio dicendum, ꝙ in primo loco loquitur de distinctione absoluta & intrinseca, quia ibi in corpore articuli dicit, ꝙ diuersus modus appetendi, ẜm quem ponit differentiam vtriusq; appetitus, sumitur ex eo ꝙ vnus est organicus & materialis, alter autem immaterialis. In reliquis vero locis, loquitur de distinctione respectiua, & extrinseca.

229 ¶Quòd appetitus sensitiuus, & appetitus intellectiuus. i. voluntas, non differũt per vniuersale & particulare principaliter, sed secundario. 3.d.26.q.2.4.c./ Verit.q.22.4.2m. Appetitus.81.

¶Oppom. videtur dicere. 1a.q.80.2.2m./ 12æ.q.13.3.c./ q.19.3.c./ q.29.6.c./ 22æ.q.24.1.c./ 3.d.26.q.1.2.c./ Verit.q.25.1.c./ 6m./ Ma.q.8.3.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.766.

230 ¶Quòd appetitus sensitiuus, & intellectiuus. i. voluntas, non differunt per hoc, ꝙ sequũtur diuersas cognitiones, scilicet sensitiuam & intellectiuam. Verit.q.22.4.c./ 1m./ 2m. Appetitus.83.

¶Oppom. videt dr̃e. 1a.q.80.2.c./ 1m./ 22æ.q.24.1.c./ 3.d.26.q. .2.c./ Verit.q.25.1.c./ 6m./ Ma.q.8.3.c./ Aïa.3.lec.14.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio 228./766.

231 ¶Quòd appetitus sensitiuus & voluntas, sunt rõnales participatiue. 12æ.q.24.1.2m./ q.56.6.2m./ q.59.4.2m./ q.61.2.c.fi./ 2m./22æ.q.58.4.3m./ 3a.q.18.2.c./ 3.d.17.ar.1.q.2.c./ d.23.q.1.ar.3.q.1.1m./ d.27.q.2.3.5m. d.33.q.2.ar.4.q.3.1m. Appetitus.87.

¶Immo volũtas est rationalis p essentiã. 3.d.23.q.1.ar.3.q.1.c./ d.27.q.2.ar.3.1m./ 5m./ Ver.q.22.3.6m./ 5.o./ Ver.q.1.5.12m. 10.11m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1199.

232 ¶Quòd appetitus rationis, non sequitur quamlibet apprehensionem: sed tantum appræhensionem boni: nec sensitiuus nisi appræhensionem conuenientis, per æstimationem tantum. 2.d.24.q.2.1.c./3.d.17.ar.1.q.2.2m. Appetitus.93.

¶Oppositum videt dicere. 12æ.q.19.7.2m./ 3m./ 2.d.38.5.c./ d.40.2.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1200.

233 ¶Quòd virtus appropriatur patri in diuinis. 1.d.14.fi. Appropriatio.12

¶Immo virt⁹ appropriat filio. Opusc.9.q.23./ 1æ. Cor.lec.3.fi.

¶Immo virtus appropriat spũi sctõ. 1a.q.39.8.c./ 1.d.34.q.20.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo quòd virtus vt nominat perfectionem potentiæ, ẜm ꝙ in potentia radicatur sic patri potest appropriari sicut & potentia. Sed inquantũ est id per quod potẽtia in actu exit, sic filio appropriatur, p quẽ pater operari dicitur. Inquantum aũt circa opus bonitatem imponit, sic appropriatur spiritui sctõ, vt habetur. 1.d.34.q.2.1m.

¶Secundo dicendum, quia cũ dicitur, ꝙ filius procedit vt verbum, & vt ars qua põt pater omnia producere, & ꝙ spiritus sanctus procedit vt amor, quo amore, pater vult ea producere, duplicem habet intellectum, scilicet quia potest intelligi, quòd pater filio põt, & quòd spũ sctõ velit. Et sic falsum est. Potest etiã intelligi quòd pater possit producere filio, & velit producere spiritu sancto. Et sic verum est, quia omnia producit per filium & spiritum sanctum, vt habetur. Opusc.9.q.23.

234 ¶Quòd approximatio in spũalib⁹ ẽ duplr. s. ẜm similitudinẽ naturæ, & secundũ affectũ, & vtraque est Dei ad hoïem & ecõuerso. 4.d.17.q.1.ar.2.q.2.c. Approximatio.1

Oppositum

¶ Oppositum videtur dicere.1ª.q.4.3.4m.
¶ Respondeo dicendum.sicut Dubio.1126.
Aqua.15. 235 ¶ Quòd vera aqua exiuit de latere Christi in cruce. 3ª.q.66.4.3m.q.74.7.3m. 4.d.3.ar.3.q.2.6m.
¶ Immo fuit humor phlegmaticus, vt quidā dixerunt.3ª.q.66.4.3m.principio.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ fuit pura aqua,sed miraculose egrediens a corpore mortuo,sicut & sanguis eius,vt habeť. 3ª.q.66.4.3m.fi.
Aristoteles.6. 236 ¶ Quòd Aristoteles posuit rationes omnium rerum in Deo,in quo dixit idem esse intelligens & intellectum, & posuit mundū coeternum ei.1o.1.lec.6.fi.
¶ Immo Aristoteles non intendit demonstrare æternitatē mundi,sed disputatiue tantū procedere. 1ª.q.46.1.c./2.d.1.q.1.5.c. Poª.q.3.17.c.fi./Cę.2.lec.1.prin.
¶ Respondeo dicendum.sicut Dubio.912.
Ars.2. 237. ¶ Quòd ars est recta ratio factibilium, & habitus operatiuus. 1ª.q.22.2.c./12ę.q.57.3.4.o./q.93.1.c./22ę.q.47.5.c./ Veri.q.5.1.c./Verit.q.1.12.17m./13.c./Ethi.6.ca.5.fi.
¶ Immo nihil aliud ars esse videtur, quàm quædā rectitudo rationis,vt per determinata media ad determinatum finem actus humani perueniant.Poster.1.prinº.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ ratio accepta pro potentia rationali discursiua,sic ars non dicitur ratio,sed rationis rectitudo.Sed ratio accepta pro habitu directiuo rationis,sic ars est ratio,dum dr̄ ꝙ ars est recta ratio rerum factibiliū.i.habitus directiuus rōnis.
Ass.11. 238 ¶ Quòd artes quæ ordinanť ad opus rationis, dicuntur liberales,quæ vero ordinantur ad opus corporis, dicuntur seruiles. 12ę.q.57.3.3m./Trin.17.3m./Meth.1.lec.3.C
¶ Immo artes quæ ordinantur ad opus rationis, dicūtur seruiles & practicæ,cum ratio sit potentia discursiua.1.d.33.1.3m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ artes liberales sunt speculatiuæ.Sed dicuntur artes,quia habent aliquid per modum operis,vt habetur.12ę.q.57.3.3m./22ę.q.47.2.3m./Poster.1.prin.
Ars.27. 239 ¶ Quòd opus artis,non potest esse simile operi naturę. 3.d.21.q.2.ar.4.q.2.4m.
¶ Oppositum videtur dicere.22ę.q.77.2.1m.
¶ Respondeo dicendum.sicut Dubio.94.
Ars.36. 240 ¶ Quòd ars non potest conferre formam substantialem. 2.d.7 q.3.1.5m./Poª.q.6.1.18m./Opusc.34.fi.
¶ Oppositū videtur dicere. 22ę.q.77.2.1m./3ª.q.66.4.c./q.75.6.1m./4.d.11.q.1.ar.1.q.3.3m./Poª.q.3.8.13m.fi.Li.4.cº.72.
¶ Respondeo dicendum.sicut Dubio.94.
Ars.41. 241 ¶ Quòd in aliqua materia est virtus agens. ad productionē formæ artis.In aliqua vero nō.1ª.q.117.1.c.ꝯ.2.c.74.fi./Lib.4.c.72.
¶ Immo in materia nulla est potentia actiua.3ª.q.32.4.c./3m.1.d.18.q.1.2.c.fi./Phi.2.lec.12.fi.
¶ Respondeo dicendum.sicut Dubio.644.
Ars.43. 242 ¶ Quòd vendere artes liberales.est peccatum simoniæ. 4.d.25.q.3.ar.2.q.2.c./8m.
¶ Oppositum videtur dicere.22ę.q.100.3.c./3m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ vendere artes liberales.quo ad veritatem earum:est peccatum simoniæ:non autem locare operas suas,scilicet docendo eas,quia hoc licitū est,vt habetur in prædictis locis./Quol.7.vel 8.q.6.1.c.
Ascēdere.4. 243 ¶ Quòd Christus ascendit super omnes cælos, & super omnē creaturam.3.q.57.4.5.o./q.58.3.c./3.d.22.q.2.ar.1.q.2.2m. q.3.ar.3.q.1.o./ꝯ.4.cº.87./ Psal.8.fi./ Psal.17./ Psal.18./ Ephe.cap.4.lec.3.fi.
¶ Oppositum videtur dicere.3.d.22.q.3.ar.3.q.1.1m.
¶ Respondeo dicendum.sicut Dubio.330.
Ascēdeř.10. 244 ¶ Quòd nescitur vbi Christus corporaliter ante ascensionem manserit.cum hoc scriptura non tradat.3ª.q.55.3.2m.
¶ Oppositum videtur dicere.3.d.22.q.3.ar.2.q.3.3m.
¶ Respondeo dicēdum,ꝙ tripliciter potest intelligi ꝙ aliquid sciatur.s.per reuelationē, per seipsum, & hoc certitudinaliter, & coniecturaliter per aliqua signa, vt habetur. 12ę.q.112.5.c. Primo igitur loco, loquitur primo & secūdo modo.Sed secundo,loquitur tertio modo.
Assentire.7. 245 ¶ Quòd fidelis magis assentit & firmius iis quæ sunt fidei, q̄ primis principiis rationis.1.plo.3.5./Verit.q.10.12.15m.
¶ Oppositū videtur dicere. 3.d.23.q.2.ar.4.q.3.3m./d.24.ar.3.q.2.2m.4.d.10.7m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ illa quæ sunt fidei, certissime cognoscuntur,secundum ꝙ certitudo importat firmitatem adhæsionis.Nulli enim credens firmius adheręť, q̄ iis quæ per fidem tenet.Non autem cognoscuntur certissime, secundum ꝙ certitudo quietationem intellectus in re cognita importat. Quòd enim credens assentiat iis quæ credit,non prouenit ex hoc,ꝙ intellectus eius sit terminatus ad credibilia virtute aliquorum principiorum,sed ex voluntate,quæ inclinat intellectū ad hoc, ꝙ illis creditis assentiat. Et inde est, ꝙ in iis quæ sunt fidei, potest motus dubitationis insurgere in credēte, vt habetur.Veri.q.10.12.15m.
246 ¶ Quòd omnis res naturaliter intendit assimilari Deo, in hoc ꝙ est causa.ꝯ.3.cº.21./22./70.fi. Assimilari.
¶ Oppositum videtur dicere.1ª.q.4.3.4m.
¶ Respondeo dicendum.sicut Dubio.471./1126.
247 ¶ Quòd Sathan dicit assuisse,non autē astitisse Deo. 1ª.q.112.3.3m./2.d.10.1.4m. Assisten.
¶ Oppositum videtur dicere.4.d.49.q.2.6.2m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ diabolus non dicitur Deo astitisse, quasi ipsum Deum per essentiam viderit,sed dicitur astitisse,q a Deo visus est,& ad eum Dei prouidentia se extendit,per modum quo dicimus illa nobis præsto esse, quæ nostræ prouidentiæ subiacent,vt habetur.4.d.49.q.2.6.2m.
248 ¶ Quòd Deus possit assumere naturam angelicam, sine corruptione personalitatis angelicæ.3ª.q.4.1.3m. Assumere.4
¶ Oppositum videtur dicere.3.d.2.q.7.ar.1.q.2.c.
¶ Respondeo dicendnm dupliciter. Primo ꝙ in tertio sententiarum loquitur de Angelo iam creato, sed in tertia parte loquitur de Angelo quem Deus de nouo posset creare, vt habeť a simili.1ª q.25.6.o.
¶ Secundo dicendū,ꝙ quælibet natura posset de potentia Dei absoluta assumi,sed tantū natura humana, ſm congruentiam, vt habetur.3ª.q.4.1.o./3.d.2.q.1.1.o./ꝯ.4.cº.55.3m.4m.
249 ¶ Quòd si persona diuina assumeret duas naturas humanas.tūc illa persona esset tantū vnus homo,& non plures.3.q.3.7.2m. Assumere.11
¶ Oppm vr̄ dicere.3.d.1.q.2.5.2m./3m./ 4m./ 5m./d.2.3.4.5.o.
¶ Respondeo dicendum dupliciter.s. primo ꝙ sicut ipse dicit. 3.d.6.q.3.2.1m.natura humana assumpta, habet modum accidentis,& assimilatur habitui, qui est vltimum prædicamentū. Et accidētia numeranť ſm supposita,vt habetur.1ª.q.36.4.7m./q.39.3.c./Potentia.q.9.6.c.Et sic accipit naturam humanam in tertia parte. Ideo exēplificat de veste,& formis eorū, quæ sunt apud nos,in quibus formæ,seu naturæ non plurificantur, non plurificato supposito,nisi sint accidentia, vel se habeant per modum accidentium.Sed in tertio sententiarum considerauit, ꝙ natura humana ſm se est substantia, & significatur nomine substantiuo,quæ plurificatur rōne suæ formæ,& nō rōne suppositi.
¶ Secundo dicendum,ꝙ in tertio attendit, in præmissa propositione ꝙ homo prædicatur,prædicata vero tenentur formaľr. Ideo sunt plures homines,propter plures naturas.Sed in tertia parte considerauit,quòd ly homo in prædicato restringitur ad standum pro supposito,ratione adiectiui sibi adiuncti.
250 ¶ Quòd hæreticum est, Deum esse vnitum homini accidentaliter.3º.q.2.6.c./ 3ª.d.6.q.3.2.o./ d.7.q.1.1.c./ꝯ.4.cº.37.o.41.fi. Vnio.1.3./13m.Opus.3.cº.215./Phil.2.lec.2.post prin. Heb.2.lec.4.prin. Assumere.41
¶ Oppositū videť dicere. 1ª.q.36.4.7m./q.39.3.c.Poª,q.9.6.c.
¶ Respondeo dicendum.sicut Dubio.249.
251 ¶ Quòd Astrologia & perspectiua sunt magis naturales,quàm mathematicæ materialiter,sed formaliter & principaliter, sunt econuerso.22ę.q.9.2.3m./Trin.19.6m. Astrologia.
¶ Oppositum videtur dicere.Phi.2.lec.3.fi./lec.10.a med.D
¶ Respondeo dicendum,ꝙ istæ scientiæ dupliciter possunt considerari.s.vel vt sunt habitus cognoscitiui, & sic formaliter & principaliter sunt magis mathematicę,q̄ Physicæ,quia demonstrant per principia & media mathematica,vt dicitur in omnibus locis allegatis pro vtraque parte. Vnde.22ę.q.9.2.3m.dicit, ꝙ quilibet habitus cognoscitiuus formaliter respicit medium, & illud est potius.Et Poster.1.lec.41. dicit,ꝙ formalis ratio scibilis,sumitur ſm principia. Et ibidem. lec.25.dicit,ꝙ quædam scientiæ dicuntur mathematicæ simpliciter,quia sunt de subiecto abstracto a materia. Quædam vero non simpliciter, sed per applicationem principiorum mathematicorū ad res materiales,sicut Astrologia.Vel ſm ꝙ quælibet scientia est quasi quidā motus rōnis,vt ipse dicit.1ª.q.73.ar.2.c. vbi sic ait. Omnis operatio,motus quidā dicitur. Et Anima.2.lec.1.sic ait,propria ratio vitæ est ex hoc,ꝙ aliquid est natum moueri per seipsum,large accipiendo motum, prout etiam intellectualis operatio motus quidam dicitur.Et hoc idē dicit.Poster.1.lec.41.Et quia motus specificatur & denominatur ex termino ad quem, vt habetur quinto Physi. ideo cum scientiæ mediæ per applicationem rerum mathematicorum ad materiam sensibilem : terminētur ad res Physicas,iō vt sic,sunt magis naturales,q̄ mathematicæ.
252 ¶ Quòd attingere naturam superiorem, contingit dupliciter scilicet obiectiuè, & ſm virtutem.12ę.q.3.7.3m. Attingere.
¶ Immo tunc transcenderet limitem naturę inferioris.3.d.13.artic.2.q.2.2m./.3m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.301.
253 ¶ Quòd attributa Dei differunt tantum ratione.1.d.2.3.0./. di.32.3.c./.4m./.Poª.q.7.5.6.c./.Opus.9 prinº./.q.1.0. Attributa.
¶ Immo diuersitas rationū quæ est in attributis, non tantū est
ex

ex parte nostra: sed etiam quia origo earum in Deo est, & quia attributa realiter sunt in Deo. Po.q.8.1.7m./.2.3.m/. Opusc.3.co.24./.Opusc.9.prinº.
¶ Respondeo dicendum, ꝙ cum dictum est,ꝙ diuersitas rationum reperitur ex parte Dei, accipiendum est, ſm ꝙ potest aliquid vnum correspondere conceptionibus diuersis,non ꝙ in re sit diuersitas aliqua naturarum : sed vna natura simplex, nulli conceptioni proportionata, sed excedens omnem conceptionē in attributis.Vnde si essentiam Dei in seipsa videremus,non requireretur rationum & nominum multitudo:sed esset simplex notitia eius,sicut est simplex essentia eius,vt habetur.Ver.q.21.4.8m./.9m./.Opusc 3.co.24.fin./.Opusc.27.q.5.
Auaritia. 254 ¶ Quòd auaritia etiam tertio modo scilicet, vt est tantum inordinatus appetitus diuitiarum,radix ē omnium peccatorum. 12ę.q.84.1.o./.2.c.fi./.3.1m./ 4.4m./.22ę.q.119.2.1m./ Ma.q.8.1.1m./.q.13.1.5m./.Ro.7.lec.2.
¶ Oppositum videtur dicere a simili.2.d.5.q.1.3.c /.1m./.d.22.q.1.1.7m,/.d.42.q.2.1.c./.2m./.3.1m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.1144º.
Audacia.4. 255 ¶ Quòd audacia est peccatum contrarium fortitudini.22ę.q.126.2.3m./.q.127.2.0.
¶ Immo audacia est materia fortitudinis.1ª.q.21.1.1m./.q.95.3.2m./ 22ę.q.123.3.o./. q.141.3.c./ 2m./ 3.d.26.q.2.2.4m./ di.33.q.2.ar.2.q.2.o.
¶ Respondeo dicendum, ꝙ vt habetur.22ę.q.127.1.o./ 3.d.26.q.1.3.5m.audacia quandoque est inordinata,& contrariatur fortitudini. Aliquando vero sumitur sine inordinatione, & sic est materia fortitudinis.
¶ Secundo dicendum,ꝙ vt dicitur.12ę.q.45.1.1m.nomina passionū possunt sumi dupliciter scilicet absolute,& sic significant passiones.Et vt recedunt a ratione,& sic sunt nomina vitiorum. Primo ergo modo audacia est materia fortitudinis.Secundo autem modo ꝯria est fortitudini.
Audacia.7. 256 ¶ Quòd sicut spes est prior quàm audacia, ita timor est prior q̄ desperatio 12ę.q.45.2.2m./.Ethi.3.lec.14.
¶ Immo desperatio est prior timore.12ę.q.25.3.c.fi.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.455.
Audacia.9. 257 ¶ Quòd sicut ex timore non semp sequitur desperātio, nisi sit intensus,sic nec ex spe audacia, nisi sit vehemēs.12ę.q.45.2.2m.
¶ Immo primum est econuerso. 12ę.q.24.3.c.fi.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.455.
Audacia.16. 258 ¶ Quòd audacia nō causať ex ira,nisi mediāte spe. 12ę.45.4.3m.
¶ Immo ira consequitur audaciā,quia nullus irascitur, nisi audeat vindicare. 12ę.q.25.3.c.fi./ 4.2m./ 3m./ Veri.q.26. 5.3m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ ex ira non causatur proprie audacia sed augetur,quia ira est quid ausiuum secūdum Philosophum. Vnde irati redduntur prompti & audaces ad inuadēdum,vt habetur. 12ę.q.45.4.ar.3./ 3m.fi.
Auersio.3. 259 ¶ Quòd conuersio potest esse,sine auersione a Deo,vt in peccato veniali.12ę.q.72.5.c./ 3ª.q.86.4.5.c./ 4 d.16.q.2.ar.1.q.1.c./ q.2.c./q.3.1m./ Ma.q.7.1.3m./ 2.c.fi./ 10m.
¶ Oppositum videtur dicere.4.d.15 q.1.2.1m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ sicut ipse dicit. 12ę.q.89.3.o.hoc potest intelligi dupliciter.s.vel in statu innocentiæ,vel in nobis. Si primo modo,sic non potuit esse cōuersio sine auersione vt ibidem probatur. Si autem in nobis,hoc est dupliciter, vt habetur ibidem.6.o.s.vel quando homo incipit habere vsum rationis,vľ post. Si primo modo sic etiam non potest. Si autem post,hoc est dupliciter,vt ipse dicit.2.d.42.q.1.3.5m. quia auersio a bono incommutabili contingit dupliciter,vel actu tantū,vt in quolibet veniali,vel actu & habitu. Et sic est in omni peccato mortali tm̄.
Auersio.10. 260 ¶ Quòd in peccato originali non est conuersio,sed tantum auersio a Deo,vel aliquid loco eius scilicet priuatio originalis iustitiæ. Veri.q.24.12.2m./ Ma.q.5.2.c.
¶ Oppositū videtur dicere,quia in o: auersione a Deo,est aliqua conuersio ad bonū cōmutabile. 4. d. 14. q. 2.5.3m./ Ma.q.4.2.c.
¶ Respondeo dicendum, ꝙ in quarto sentētiarum loquitur de peccato actuali tantum,& de conuersione & auersione, per proprium actum voluntatis,quæ non posset auerti a Deo, nisi appetendo aliquod creatum. Sed in aliis primis locis,loquitur de peccato originali. Ideo dicit. Ma.q.5.2.o.ꝙ in eo non est conuersio, scilicet per proprium actum voluntatis, sed auersio a Deo, vel aliquid loco eius scilicet priuatio iustitiæ originalis. Sed Ma. q.4.2.c.sumit conuersionem pro habituali concupiscentia,idest ꝓpronitate virium interiorum ad inferiora.
Augmentū. 261 ¶ Quòd corpus hominis dicitur augeri, per additionem materiæ,1ª.q.119.1.c./ 2.d.30.q.2.1.c. 4.d.44.q.1.ar.2.q.4 o.
¶ Oppositum videtur dicere,quia secundum aliquos corpus hominis,per seipsum multiplicatur,& ad perfectam peruenit quantitatem per augmentum.4.d.44.q.1.ar.2.q.4.c.prinº.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ secundo loco dicit,secundū aliquos, sed in primis locis loquitur secundum sententiam propriam.
262 ¶ Quòd aureola non debetur confessori. Veri.q.26.6.3m. Aureola. 17.
¶ Oppositum videtur dicere a simili.22ę.q.152.5.b./ c./4.d.49.q.5.ar.5.q.2.o.
¶ Respondeo dicendum, dupliciter.s.primo,ꝙ aureola debetur illis,qui sunt in monasterii statu.s.doctoribus, & prædicatorib⁹, tantum docentibus,vel ex officio,vel ex commissione,vt habeť. 22ę.q.152.5.b./ c./ 4.d.49.q.2.3.c./ ar.5.q.1.c./q.5.ar.3.q.1.o / Quol.5.q.12.1.2m./ Opusc.19.cº.2.
¶ Secundo dicendum, ꝙ aureola non debetur confessori, quia voluntas patiendi pro Christo,non potest eodem modo se habere ad passiones corporales,dū hō eas non patitur,sicut quādo eas patitur.ꝑꝑ earū acerbitatē. Et ideo ipsa corporalis passio actualiter perpessa, est signū voluntatis suæ constantiæ, & est eius exequutiua ſm ꝙ hō circa difficilia conatur,vt hr̄. Veri.q.26.6.3m.
263 ¶ Quòd baptismus Iohānis erat sacramentū per se,mediū inter sacramēta veteris legis,& nouæ legis.4.d.2.q.2.ar.1.q.1.o. Baptismus. 3.
¶ Immo non erat per se sacramentum,sed quasi quoddam sacramentale,disponens ad baptismum Christi.Ideo aliqualiter pertinebat ad legem Christi,non aūt ad legē Moysi.3ª.q.38.1.1m.
¶ Respondeo dicendum dupliciter.s.primo ꝙ sicut dicit dn̄s Petrus de Tarantasia,qui fuit dn̄s Innocentius Papa quartus,ex sacro ordine fratrum prædicatorū,sacramentū dicitur dupliciter, .s.vel large, idest omne signū rei sacrę. Et sic loquiť Diuus Thomas in quarto sententiarum.Vel proprie .i. signum rei sacrę, & causa eius. Et sic loquitur in Tertia parte.
¶ Secundo dicendum,ꝙ sacramentale etiam dicitur dupliciter, .s.vel dispositio propinqua ad aliquod sacramētum nouæ legis. Et sic accipit in Tertia parte.Vel dispositio præuia exequutione sed posterior ordinatione,& manens cum sacramento. Et sic baptismus Iohannis non est sacramentale.
264 ¶ Quòd si fiat interruptio verborum in forma baptismi,nō erit baptismus.4.d.3.ar.2.q.4.1m. Baptismus. 51.
¶ Immo interrumpens formam sacramentorum,perficit sacramentum.4.d.3.ar.2.q.2.3.4.o.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ si fiat tanta interruptio verborū, vel interpositio,ꝙ intercipiat intentionē baptizantis,tunc non erit vna forma, & vtraq; per se accepta,erit impfecta, nec sufficiet ad baptismū,sicut si dicatur,In nomine patris,& interponat baptizans longā fabulā,& postea dicat, & filii, non erit baptismus. Si aūt fiat ita parua interruptio, vel fiat interpositio verbi non corrumpentis formā,nec principalē sententiā mutantis, vt si dicat baptizans. In nomine patris omnipotentis,aut si fiat interpositio silentii,aut interruptio tussis,vel alicuius hmōi,quod intentionem baptizantis non discontinuet,tunc erit cū vnitate intentionis,vnitas formæ. Constat.n.ꝙ continuatio formæ, ex vocibus vnitatem habere non potest,cum oratio sit quantitas discreta,vt habetur.3ª.q.60.8.o./ 4.d.3.ar.2.q.4.1m.
265 ¶ Quòd si dubitatur de aliquo,an sit baptizatus, debet baptizari sub hac forma. Si non es baptizatus,ego te baptizo.In nomine patris, &c. 3ª.q.66.9.4m./q.68.7.3m./ 11.4m./ 4.d.6.q.1.ar.1.q.1.4m./ q.2.ar.1.q.1.c. Baptismus. 54.
¶ Immo iniuria fit baptismo,si baptizatus rebaptizeť. Vn̄ Athanasius puer,ludo simulās se eē episcopū,baptizauit aliquos,quos Alexander episcopus eius, iudicauit non esse rebaptizandos. 4.d.6.q.2.ar.1.q.1.1m./ L.4m. ꝯ.4.cº.59.fi.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ aut rebaptizat quis scienter,aut dubitatiue, aut ignoranter. Si primo modo sic fit iniuria sacramēto. Si vero dubitatiue .s.dubitādo probabiliter,ꝙ sit baptizatus & non conscientia scrupulosā.i.seu scrupulo vel suspicione,idē videtur,quia potuit & debuit certificari, vel cōsulere peritiores se. Si aūt ignorat,& non est crassa ignorantia, sed quasi inuincibilis,an sit baptizatus vel nō, tunc debet baptizari sub prædicta forma,vt habetur in locis primo allegatis. Vnde Alexander episcopus,prædictos iudicauit nō esse rebaptizandos, quia Athanasius puer,eos baptizauerat cū debita forma & intentione,vt habetur.4.d.6.L.4m.
266 ¶ Quòd spes vel fides ipsius baptizandi,nihil facit ad sacramentum,licet possit facere ad rem sacramenti impediendam vel promouendam.4.d.2.q.2.4.c. Baptismus. 99.
¶ Oppositum videtur dicere.4.d.4.q.2.ar.3.q.2.c./ 3m.
¶ Respondeo dicendum ꝙ in pueris proprium motū liberi arbitrii non habentibus,non requiritur fides propria,sed in adultis. Quamuis.n.puerorū ætas sit magis miserabilis,tn̄ oportet,si saluari debeant,ꝙ in eis aliqua salutis causa sit. Et quia per proprium motū liberi arbitrii saluari non possunt,oportet ꝙ per sacramentum baptismi saluentur. Plus aūt valet adulto fides propria,q̄ paruulo fides aliena. Quòd aūt aliquando fides aliena et puero ad salutem sufficiebat cum aliqua protestatione,hoc erat inquantum illa protestatio habebat vim sacramenti,quam non habet baptismus aquę,vt habetur.4.d.4.q.2.ar.3.q.2.3m.
267 ¶ Quòd sacerdos malus baptizās,peccat mortaliter, nisi i necessitate,& sine solēnitate. 3ª.q.6.4.6.3m./ 4.d.5.q.2.ar.2.q.4.o. Baptismus. 113.

¶ Oppositum videtur dicere.22ę.q.3.5.c.fi./q.60.2.3m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.405.

Baptismus. 130. 268 ¶ Quòd vnus non potest pro alio baptizari.1ę.Cor.15.lec.4.
¶ Oppositum videtur dicere.4.d.30.q.1.1.3m.
¶ Respondeo dicendum dupliciter.s. primo, ꝙ si quis baptizet vnum pro alio ex errore,erit baptizatus,quia character non causatur ex intentione baptizantis,sed ex cultu. Non autem si sciẽter,vt habetur.4.d.30.q.1.1.3m.
¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 265.

Baptismus. 159. 269 ¶ Quòd puer moriens statim post baptismum, statim volat ad cœlum. 3a.q.65.4.2m./q.68.2.2m./4.d.4.q.2.ar.1.q.3.4m.
¶ Immo pueris baptizatis morientibus,desunt propria merita, nec habent vsum liberi arbitrij. 12ę.q.5.7.2m.fi/q.113.3.1m.
¶ Respondeo dicendum, ꝙ pueris baptizatis subuenit meritũ Christi,ad beatitudinem consequendam, licet desint eis merita propria,& vsum liberi arbitrij non habeant,eo ꝙ per baptismũ, sunt Christi membra effecti,vt habetur. 12ę. q.5.7.2m.fi./q.13.3.1m./4.d.4.q.3.ar.3.q.3.1m.fi.

Beatitudo. 1. 270 ¶ Quòd beatitudo est operatio,& vltima perfectio. 12ę.q.3.2.o./5.c./q.55.2.3m./1.d.1.q.1.1.o./3.d.34.q.1.5.c./4.d.49.q.1.ar.2.q.2.o./q.4.2.o. Quol.8.19.c./Eth.10.le.1.o./Met.9.le.9.fi.
¶ Oppositũ videtur dicere.1.d.1.q.2.1.2m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio. 621.

Beatitudo. 24. 271 ¶ Quòd essentia beatitudinis consistit in actu intellectus,sed delectatio eius in voluntate.1a.q.26.2.o./3.c./12ę.q.3.4.o./q.11.1.1m./1.d.1.q.1.1.c./1m./℈.3.co.25./26./27.2m./Ma.q.16.6.6m./Veri.q.1.5.8m./Quol.7.vel.8.q.9.1.o/Opusc.3.co.107.
¶ Oppositum videtur dicere. 12ę q.11.1.1m./4 c./2m./1.d.1.q.1.1.c./1m.
¶ Respondeo dicendum, ꝙ essentialiter beatitudo consistit in actu intellectus,sed consequenter seu concomitanter, cõsistit in actu voluntatis,vt habetur in primis locis.

Beatitudo. 35. 272 ¶ Quòd beatitudo non consistit in visione humanitatis Christi 1.d.1.q.1.1.3m./3.d.1.q.3.6m./Opusc.58.co.10.
¶ Oppositũ videtur dicere.3a.q.15.10.c./2m./Opus.3. co. 182.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ in visione humanitatis Christi,non est proprie vltima beatitudo seu fruitio, sed per redundantiam est quoddam gaudium accidentale,& non substantialis beatitudo intellectus,vt habetur.1.d.1.q.1.1.3m./3.d.1.q.3.6m.

Beatitudo. 56. 273 ¶ Quòd beatitudo non consistit in consideratione scientiarum speculatiuarum. 12ę. q.3.6.o./22ę.q.167.1.1m./Opusc.3.co.104./262./264.
¶ Oppositum videtur dicere.22ę.q.170.4.c.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ consideratio scientiarum speculatiuarum,est quædam participatio veræ, & perfectæ beatitudinis, non autem substantialis beatitudo,vt habetur.12ę.q.3.6.c.fi./q.66.3.1m./5.2m./22ę.q.180.4.c.

Beatitudo. 59. 274 ¶ Quòd beatitudo non consistit in contemplatione angelorum 1a.q.64.1.1m/q.89.2.3m./12ę.q.3.7.o./22ę.q.167.1.1m./2.d.18.q.2.2.c.ai. ℈.3.co.44./Ver.q.20.3.5m./Spũ.10.co.3m./Opus.3.co.108. 264.
¶ Oppositum videtur dicere, cum angeli sint principia intellectus humani Quol.3.q 3.2.o./ Meth.2.lec.2.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ angeli sunt principia intellectus humani, non quidem producendo ipsum in esse, vt Deus ad quem est naturalis appetitus hominis, sed illuminando, dirigendo, & confortando,vt habetur.1a.q.111.1.o.

Beatitudo. 86. 275 ¶ Quòd post resurrectionem beatitudo sanctorum augebitur extensiue,& intensiue.4.d.49.q.1.ar.4 q.1.o.
¶ Immo beatitudo augebitur tantum extensiue.12ę.q.4.5.5m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ intensio perfectionis potest sumi dupliciter.s.vel ex parte subiecti melius dispositi,vel ex parte graduum ipsius perfectionis secundum se. Primo modo beatitudo sanctorum augebitur intensiue, siue ratione virium animæ separatę,quæ vires, aliqualiter retardantur ex naturali inclinatione animæ ad corpus sine quo habet imperfectum esse, ideo imperfecte operatur. Sed post resurrectionem reassumptis corporibus, habent esse perfectum,ideo perfecte,idest sine retardatione operantur,contemplando diuinam essentiam, non autem secundũ se,idest respectu gratię consumatę,& respectu charitatis,& luminis,& Dei,vt habetur in locis pro vtraque parte adductis.

Beatitudo. 107. 276 ¶ Quòd homo appetendo beatitudinem,potest mereri,3.d.18.3.2m./4m. d.49.q.1.ar.3.q.3.o./ Veri.q.2.7.o.
¶ Immo hõ appetẽdo beatitudinẽ,põt peccare. Veri.q.24.7.6m.
¶ Respondeo dicendum dupliciter.s. primo ꝙ appetendo beatitudinem cum Dei adiutorio, homo potest mereri, vt dicitur in primis locis. Sed appetendo eam non debitis modis, vt Lucifer fecit,potest peccare,vt habetur secundo loco.
¶ Secundo dicendũ,ꝙ appetendo potest quis peccare, si quærat fœlicitatẽ vbi quærere nõ debet, sicut qui quærit in voluptatib9 felicitatẽ,sed non si quærat vbi debet,vt habet. Veri.q.24.7.6m.

Beatus. 5. 277 ¶ Quòd beati in patria, omnes rationes rerum quæ in Christo sunt,non cognoscunt,& si ipsum comprehendant.1a.q.12.8.c./22ę.q.173.1.c./ Veri.q.12.6.c./10m.
¶ Immo tunc beati omnia opera diuina cognoscent.1a.q.12.8.4m./1.d.21.L.fi.
¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.366.

278 ¶ Quòd beati post diem iudicii videbunt omnia,quæ Deus scit scientia visionis.4.d.49.q.2.5.c./1m./12m. Beatus.11.
¶ Oppositum videtur dicere. Veri.q.8.4.c.
¶ Respondeo dicendum dupliciter.s.primo,sicut Dubio. 487.
¶ Secundo dicendum,ꝙ nihil prohibet dicere,ꝙ post diem iudicii,quando gloria hominum,& angelorum erit consumata, omnes beati scient omnia,quæ Deus scientia visionis nouit, ita tamen ꝙ non omnes omnia videant in essentia. Sed anima Christi ibi plene videbit omnia,sicut & nunc videt. Alii autem videbunt ibi plura vel pauciora, secundum gradum quo Deum cognoscent. Et sic anima Christi,de his quæ præ aliis uidet in verbo,omnes alias animas illuminabit.

279 ¶ Quòd scientia Angelorum, & animarum potest augeri, vsq; ad diem iudicii,sicut & alia, quæ ad præmium accidentale pertinẽt,sed nõ vltra.4.d.49.q.2.5.c.fi./L.prino./d.50.q.2.ar.1.q.6.o. Beatus.13.
¶ Oppositum videtur dicere.4.d.49.q.1.ar.4.q.1.o.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio. 275.

280 ¶ Quòd beati sunt in statu impetrandi, nõ autem merendi. 1a.q.62.9.o./22ę.q.83.11.c./1m./3.d.18.2.2m./4.d.15.q.4.ar.6.q.2.3m./d.45.q.3.3.4m. Beatus.3.
¶ Oppositum videtur dicere.2.d.5.q.2.c.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.157./275.

281 ¶ Quòd gaudium beatorum de Deo,crescere non potest, sed accrescet eis gaudium de gloria corporis.3.d.15.q.2.ar.5.q.2.c./4.d.12.q.2.ar.1.q.2.c./d.45.q.2.ar.2.q.4.3m. Beatus.41.
¶ Immo gaudiũ beatorũ põt augeri, vsq; ad diẽ iudicii. 1a.q.62.9.3m./4.d.12.q.2.ar.1.q.2.c./d.50.q.2.ar.1.q.6.o.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio 157./275.

282 ¶ Quòd beati non intersunt rebus viuorum, secundum legem communem.1a.q.108.8.2m. Beatus.4.
¶ Oppositum videtur dicere.4.d.50.q.1.3.o./Quo.11.q.1.3.o.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio. 753.

283 ¶ Quòd gloria beatorum,& pena damnatorum,erit maior post diem iudicii,q̃ ante.4.d.47.q.1.ar.3.q.4.c./q.3.ar.3.q.3.3m./d.49.q.1.ar.4.q.1.o./q.4.ar.5.q.2.1m./L.fi. Beatus.5.
¶ Oppositum videtur dicere.1a.q.62.9 3m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.157./275.

284 ¶ Quòd omnia sunt bona,bonitate Dei.1a.q.6.4.o./22ę.q.23.2.1m./q.27.3.c./1.d.1.L.10m./d.19.q.5.4.3m./℈.1.co.40./Veri.q.1.4.o./q.27.1.7m./Opusc.72.q.6. Bonitas.22.
¶ Immo omnia sunt bona seipsis, & non per aliam bonitatem. 12ę.q.55.4.1m./Veri.q.1.2.1m./7m.
¶ Respondeo dicendum dupliciter.s.primo, ꝙ omnia sunt bona bonitate Dei,vt principio effectiuo,exemplari, & finali, sed sunt bona seipsis bonitate essentiali,quæ tamen est a Deo,vt habetur.1a.q.6.4 o./22ę.q.23.2.1m./q.27.3.c./1.d.1.L. 10m./d.19.q.5.4.3m./℈.1.co.40./Veri.q.21.4.o./q.27.1.7m.
¶ Secundo dicendum,sicut Dubio.1171.

285 ¶ Quòd quodlibet bonũ creatũ, est bonũ particulare, sed solus Deus est bonũ vniuersale.1a.q.65.1.2m./q.103.2.c./q.105.4.c./q.106.2.c./12ę.q.2.7.8.c.q.9 ar.6./℈.3.co.17.5m./Ver.q.24.7.c Bonitas.
¶ Immo in Deo non est vniuersale nec particulare. 1a.q.14.1.3m./1.d.35.5.o./d.36.q.1.1.1m./℈.1.co.56.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio. 475.

286 ¶ Quòd bonitas,& sapientia,& hmõi, in Deo sunt, ẽm verissimam sui rationẽ,& ratio bonitatis,non est ibi ratio sapientiæ,secundum ꝙ hmõi. Vnde concludebatur,ꝙ absolute sunt in Deo ẽm diuersam rationẽ. Quæ diuersitas non est tm̃ apud ratiocinantem,sed apud proprietatem rei.1.d.2.3.o./Opusc.72.q.2. Bonitas.3.
¶ Oppositum videtur dicere.1a q.13.4.o/12.c.
¶ Respondeo dicendum dupliciter.s.primo,sicut Dubio. 253.
¶ Secundo dicendum, ꝙ nec fuit intentũ ibidẽ ponere in Deo aliquam diuersitatẽ rationũ absolutarũ, sed hoc inuenitur in ipsa proprietate rerum, &c. Et ideo ibi positum est, secundum ꝙ huiusmodi,vt habetur. Opusc.9.ar.2./Opusc.72.q.6.

287 ¶ Quòd Deus est summũ bonũ.1a.q 6.2.o./2.d.1.q.2.2.4m./℈.1.co.41./74./95.3m./101.fi./ Lib.2.co.15.7m./41.2m./Lib.3.co.17./Poa.q.7.1.c./Ma.q.3.1.c./Ethi.10.lec.1.prino. Bonitas.
¶ Oppositum videtur dicere, quia beatitudo ẽ summum bonũ. 1a.q.26.3.1m./12ę.q.3.1.2m./4.d.49.q.1.ar.2.q.1.2m./℈.3.co.14.1m./Opusc.20.co.8./Veri.q.1.9.7m.
¶ Immo uirt9 infusa,ẽ maximũ bonũ simpliciter.Veri.q.1.9.7m
¶ Respondeo dicendum tripliciter,s. primo ꝙ ordo bonorum põt summi dupliciter.s.uel respectu rectitudinis uitæ. Et sic uirtutes sunt maxima bona, potentiæ sunt media, exteriora uero minima. Vel respectu beatitudinis. Et sic beatificans Deus est maximum,beatus medium, uirtus autem minimum bonum.. Hæc

Hæc solutio habetur.2.d.1.L.4m./2.d.27.L.Veri.q.1.9.2.5m.
¶ Secundo dicendum, ꝙ bonum est duplex.s.vel subsistens. Et sic Deus est summũ bonum. Vel bonum inhærens. Et sic beatitudo est summum bonum in patria,& virtus in via. Hæc solutio sumitur.12ę.q.18.4.c./2.d.1.q.2.3.4./Dio.4.lec.9.10.
¶ Tertio dicendum,ꝙ maximum bonũ,dicitur dupliciter.s.vel simpliciter. Et sic Deus est maximum bonum. Vel in genere bonorum creati. Et sic beatitudo est maximum bonum. Virtus autem infusa dicitur maximum bonum,inquantum per eam homo vt in via,ordinatur ad summum bonum simpliciter.s.ad Deum. Sed virtus acquisita dicitur maximum bonum secundũ quid,in quantum per eam homo ordinatur ad summũ bonũ, in genere bonorũ humanorũ. Hæc solutio colligit. Veri.q.1.1.3m./9.7m.

288 ¶ Quòd ordo bonorum est duplex.s.vel respectu rectitudinis vitæ,vel respectu beatitudinis. Primo modo virtutes sunt maxima bona,sed potentiæ media,exteriora bona minima. Secundo autem modo, Deus beatificans est maximum bonum,beatus medium,virtus vero,minimum bonum.2.d.27.L.4m.
¶ Oppositum videtur dicere. Veri.q.1.9.7m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.287.

289 ¶ Quòd omnia possunt appetere bonum,non autem cognoscere verum. Veri.q.21.3.c./1m./q.22.1.4m./2m./q.23.
¶ Immo quilibet appetitus,sequitur cognitionem.1.d.1.q.4.3.1m./Veri.q.15.3.c./q.23.1.c./q.25.1.c./Ma.q.24.14m.

290 ¶ Quòd carentia seu priuatio boni,est quid malum. Ma.q.1.2.o./2.c./2m./3m./4m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.
¶ Oppositum uidetur dicere. Ma.q.1.3.o./1.2m./1.1.1m./q.2.5.1m./2m./q.16.2.c.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ non omnis carentia boni,est malum sed tantum debiti,vt habetur.1a.q.48.2.1m./3.c./2m./5.1m./q.49.1.c./2.d.34.4.c./℈.3.co.6./Poa.q.5.3.7m./16m./Ma.q.1.1.1m. 3.c./4.10m./q.2.5.1m./2m./q.16.2.c.

291 ¶ Quòd subiectum cuiuslibet mali,est bonum deficiẽs, idest in potentia.1a.q.11.2.1m./q.17.4.2m./q.48.3.o./q.49.1.c./3.c./q.103.7.1m./2.d.34.4.o./℈.3.co.11./13.1m./15.1m./Ma.q.1.1.c./2.o./Opusc.3.co.118.
¶ Oppositum videtur dicere. Opusc.3.co.118.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ nec tamen cõtraria sunt simul, quia malum nõ est in bono sibi contrario,vt habetur. 1a.q.14.2.1m.

292 ¶ Quòd summum malum,non contrariatur summo bono secundum rem,sed secundum vocem.1a.q.39.3.2m./1.d.36.q.1.2.c./2.d.1.q.1.1.1m./Veri.q.21.5.4m./Quol.12.2.3m.
¶ Oppositum videtur dicere.12ę.q.73.4.o./Ma.q.2.10.o.
¶ Respondeo dicendum, ꝙ nullum malum opponitur summo bono contrarie,nec priuatiue, nisi indirecte,idest secundum rationem communem boni,vt habetur.1a.q.17.4.3m./q.49.3.2m./1.d.36.q.1.2.c./2.d.1.q.1.1.1m./Veri.q.21.5.4m.

293 ¶ Quòd nulla creatura est bona per essentiam.1a.q.6.3.o./q.103.2.c./12ę.q.2.8.c./q.9.6.c. 4.d.49.q.1.ar.3.q.1.1m./℈.1.co.38.fi/40./41.2m./Lib.3.co.20./Veri.q.21.1.1m./5.o./Ma.q.5.1.4m./Quol.2.3.c./Opusc.3.co.109./124./Dio.4./
¶ Immo omnis creatura est bona per essentiã. Veri.q.21.1.1m.
¶ Respondeo dicendum, ꝙ omnis creatura est bona per essentiam,inquantum essentia eius non inuenitur sine habitud. ne ad bonitatem Dei,vt habetur. Veri.q.21.1.1m.fi.

294 ¶ Quòd qualibet re creata potest esse alia res creata melior,bonitate essentiali,& accidentali.1a.q.25.6.o./1.d.44.1.3.c.
¶ Oppositum videtur dicere. Veri.q.29.3.6m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.503.

295 ¶ Quòd homo naturaliter in bonum tendit.2.d.39.q.2.1.o./2.1m./5m./d.44.q.1.1.c./5m.
¶ Immo mala.s. vitia & peccata secundum totam speciem humanam,in pluribus hominibus,prouenıunt,q̃ bona.1a.q.49.3.5m./q.63.9.1m./q.115.4.c./12ę.q.71.2.3m./℈.3.co.26.18m.
¶ Respondeo dicendum dupliciter.s. primo ꝙ quia per operationes sensus homo peruenit ad actus rationis,ideo plures sequuntur inclinationes naturæ sensitiuæ, q̃ ordinem rationis. Plures enim sunt qui assequuntur principium rei,q̃ qui ad consumationem perueniunt. Ex hoc autem vitia, & peccata in hominibus proueniunt,ꝙ sequuntur inclinationem naturæ sensitiuæ,cõtra ordinem rationis,vt habetur in locis,secundo allegatis.
¶ Secundo dicendum sicut Dubio.296.

296 ¶ Quòd homo naturaliter in bonum tendit,& naturaliter vult bonum,sed potest velle malum, non vt malum,sed vt estimatur bonum,ex indeterminatione voluntatis.2.d.39.q.2.1.o./2.1m./5m./d.44.q.1.1.c./5m.
¶ Oppositum videtur dicere.12ę.q.19.7.2m./3m./q.78.1.2m./
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.295./1200./1203.

297 ¶ Quòd bonũ hominis est quincuplex. Primũ & summũ est beatitudo. Secundũ virtus. Tertiũ debita dispositio potentiarũ aię. Quartũ sanitas corporis. Et quintũ bona exteriora.℈.3.co.141.

¶ Immò virtus infusa est maximũ bonum hominis simpliciter. Veri. q.1.9.7m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio. 287.

298 ¶ Quòd virtutes sunt maxima bona in genere,non autem simpliciter. Veri.q.1.1.3m. Bonitas.237.
¶ Oppositum videtur dicere. Veri. q.1.9.7m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.287.

299 ¶ Quòd virtus est bona seipsa,non per aliam bonitatem.12ę.q.55.4.1m./1.d.39.q.2.2.5m./4.d.46.q.1.ar.2.q.3.c./q.2.ar.2.q.2.6m./Veri.q.1.2.1m./7m./Eph.6. Bonitas.239.
¶ Oppositum videtur dicere.2.d.27.2.1m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.1171.

300 ¶ Quòd bonum quod ponitur in diffinitione virtutis non est bonum transcendens,sed bonum rationis.12ę.q.55.4.2m./q.55.4.2m./2.d.27.2.2m./Veri.q.1.1.d. Bonitas.241.
¶ Oppositum videtur dicere.12ę.q.55.4.1m./q.94.2.c./2.d.27.2.1m./Veri.q.1.2.8m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ in locis primo allegatis,loquitur de eo quod ponitur in diffinitione vel formaliter,vel explicite, vel in actu,vel immediate,quia diffinitio quorumcumque specialium non datur per transcendentia,sed per primũ genus,& per vltimã differentiam,vt habetur. Meth.7.lec.12.prin./Post.2.Sed in locis secundo allegatis,intelligit vel in virtute, vel in potentia, vel implicite,vel immediate,eo mõ quo dicitur.12ę.q.94.2.c./Quol.2.q.8.1.c./Meth.4.lec.2.quæ ens est de ratione omnis entis. Et similiter de bono,respectu cuiuslibet boni.

301 ¶ Quòd est aliqua capacitas creaturæ, quæ non potest dari maior,quia iã trãscẽderet limitẽ creaturæ.3.d.23.ar.2.q.2.2m./5m. Capacitas. 2.
¶ Oppositum videtur dicere. Veri.q.29.3.6m.
¶ Respondeo dicendum, ꝙ sicut habetur.3a.q.7.3.m./1.d.8.q.3.2.c./2.d.q.1.5.2m./3.d.1.q.1.3.4m./Veri.q.29.3.3m. capacitas creaturæ est duplex.s.vel potentiæ naturalis, vel potentiæ obedientialis. De prima loquitur in tertio sententiarum. De secunda vero,in alio loco.

302 ¶ Quòd capitale vitium,dicitur a capite membro,vel quia pena capitis punitur,vel quia est causa finalis per se multorũ peccatorum. 12ę.q.84.3.4.o./22ę.q.34.5.c./q.35.4.c./q.118.7.8.c./q.148.5.c./q.153.4.o./q.158.6.c./2m./2.d.42.q.1.3.o./Ma.q.8.1.c./24m./q.9.2.5m./q.10.3.c./q.11.4.c./q.12.5.c./q.13.3.c./q.14.4.c. Capitale.
¶ Immo capitalia vitia non sunt causa finalis per se multorum peccatorum,quæ ex bono oriuntur.2.d.5.q.1.3.c./1m./d.22.q.1.2.7m./d.42.q.3.1.c./2m./3.1m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ capitalia dicuntur, quia vt in pluribus alia peccata oriuntur ex eis, licet quandoque aliquod vitiũ ex bono oriatur per abusum,vt habetur. Ma.q.8.1.8m.

303 ¶ Quòd capitale peccatum,est peccatum quoddam, non autem est radix peccati.2.d.42.q.2.1.c./2m./3.c.prino. Capitale.4.
¶ Oppositum videtur dicere. Ma.q.8.1.1m./16m./17m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio. 1144.

304 ¶ Quòd superbia secundum Isidorum,est vitium capitale,non autem secundum Gregorium, sed est regina omnium vitiorum & loco eius ponit inanem gloriam.2.d.42.ar.2.L./Ma.q.8.1.16m./2.14m./q.9.3.1m./q.10.3.1m. Capitale.9.
¶ Oppositum videtur dicere.2.d.5.q.1.3.c.1m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio. 1144.

305 ¶ Quòd charitas potest dici virtus generalis.22ę.q.58.6.c./3a.q.85.2.1m. Charitas. 4.
¶ Immo charitas est virtus specialis, & iussio generalis. 22ę.q.23.4.5.o./q.58.6.o./3.d.27.q.2.ar.4.q.2.3.o./Ma.q.8.2.c.fi./q.11.2.c./Veri.q.2.2.c./5.o.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ charitas potest dici virtus generalis inquãtum ordinat actus omnium virtutum ad bonum diuinũ. Sed vt respicit bonum diuinum vt proprium obiectum, sic est virtus specialis,vt habetur.22ę.q.58.6.c./3a.q.85.2.1m.

306 ¶ Quòd charitas est radix omnium uirtutum.12ę.q.62.4.c./q.65.5.2m./q.71.4.c./q.84.1.1m./22ę.q.23.8.2m./q.109.2.2m./Veri.q.1.12.2m./q.2.3.c./11.5m./Psal.51./ Io.15.lec.2./2ę Cor.12.lec.3.a med. Charitas. 9.
¶ Immo actus vel habit9,nõ habet rationẽ radicis,sed rationẽ rami.2.d.5.q.1.3.c./1m./d.22.q.1.1.7m./d.42.q.2.1.c./2m./3.1m.
¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.1144.

307 ¶ Quòd charitas est forma omnium virtutum. 12ę.q.62.4.c./22ę.q.4.3.o./q.23.8.o./q.24.12.4m./2.d.26.4.5m./3.d.23.q.2.ar.3.q.1.1m./q.3.ar.1.q.1.o./d.27.q.2.ar.4.q.3.o./q.4.c./Veri.q.14.5.o./Ma.q.8.2.c.fi./Veri.q.2.3.o./16m. Charitas. 13.
¶ Oppositum videtur dicere. Veri.q.2.3.4m./16m./18m.
¶ Respondeo dicendum,ꝙ charitas est forma virtutum effectiue, quia imponit eis formam,non autem exempl ariter,vel essentialiter,vt habet.22ę.q.23.8.c./1m./Veri.q.2.3.4m./16m./18m.

308 ¶ Quòd charitas pertinet ad præmium essentiale beatitudinis. 4.d.15.q.5.ar.1.q.3.c. Charitas. 26.

¶Oppositum videtur dicere.1ª.q.26.2.o./3.c./12ẽ.q.3.4.o./q.11.1.1m./22ẽ.q.24.2.3m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.271.
Charitas.30. 309 ¶Quòd motus mentis humanæ in fruitione Dei, in qua consistit vita æterna, est actus charitatis, 12ẽ.q.114.4.c.
¶Immo vita æterna cõsistit in visione Dei,12ẽ.q.3.4.c./Io.14.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.271.
Charitas.38. 310 ¶Quòd charitas viæ non põt equari charitati patriæ.1ª.q.117.2.3m./12ẽ.q.67.6.3m./22ẽ.q.24.7.3m./3.d.13.q.1.ar.2.q.2.3m./d.31.q.2.2.5m.
¶Oppositum videtur dicere.1ª.q.117.2.3m.fi.
¶Respondeo dicẽdum ꝙ non est eadem ratio quantitatis charitatis viæ,quæ sequitur cognitionẽ fidei,& charitatis patriæ,quæ sequitur cognitionem apertam,vt habetur.22ẽ.q.24.7.3m. Sed aliqui homines etiam in statu viæ sunt maiores aliquibus angelis,non quidem actu, sed virtute, inquãtum habent charitatem tantæ virtutis,vt possint mæreri maiorem beatitudinis gradum quem quidam angeli habent,vt habetur.1ª.q.117,2,3m.fi.
Charitas.69. 311 ¶Quòd charitas nõ est in nobis naturaliter, nec causatur ex actibus nostris,sed infunditur a Deo.22ẽ.q.24.2.o./13.c./q.17.2.2.1m./1.d.17.q.2.1.3.o./Ʒ.3.c°.151./Lib.4.c°.21,1m./Opusc.4.c°.3./Ro.8.lec.5 fin.D
¶Oppositum videtur dicere a simili.2.d.5.q.2.1.o./d.28.4.o.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.679.
Charitas.77. 312 ¶Quòd visio beata,charitas & huiusmodi,quæ pertinẽt ad præmium essentiale,non augentur in beatis, ex quo iam sunt perfecte beati .22ẽ.q.24.2.3m./1.d.15.q.5.ar.1.q.3.c./3.d.31.q.2.ar.1.q.2.o./4.d.12.q.2.ar.1.q.2.c.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.49.q.1.ar.4.q.1.o.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.157.275
Charitas.79. 313 ¶Quòd charitas põt augeri in infinitũ.22ẽ.q.24.7.o./1.d.17.q.2.4.
¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.11.11.17m./q.2.2.10m.
¶Respondeo dicendum ꝙ est infinita,ex parte Dei,vel finis,nõ autem secundum se,vt habetur.Veri.q.11.11.17m./q.2.2.10m.
Charitas.83. 314 ¶Quòd actus nostri sunt causa gratiæ,& caritatis, & augmenti earum dispositiue tantum sed causa efficiens, est tantum Deus.1.d.17.q.2.2.3.o.
¶Oppositum videtur dicere a simili.3ª.q.13.2.o.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.680.
Charitas.92. 315 ¶Quòd caritas non dicitur augeri,quia sit subiectum augmenti, sed quia secundum eam fit augmentum. 1.d.17.q.2.1.c./3m.
¶Immo charitas augetur , vt subiectũ,cum augeatur essentialiter,12ẽ.q.52.1.o./q.66.1.o./22ẽ.q.24.4.o./Quo.8.vel.9.q.6.o.
¶Respondeo dicendum, dupliciter,scilicet primo ꝙ vt ipse dicit. Post.1. lec.2.post mediũ,/3.d.33.q.2.ar.4.q.1.c.aliquid dicitur subiectum accidentis dupliciter, scilicet in virtute propria. Et sic tantum substantia est subiectũ. Vel in virtute substantiæ. Et sic vnum accidens, est subiectũ alterius accidentis. Et sic charitas est subiectum augmenti non autem primo modo.
¶Secundo dicendum, ꝙ caritas augetur essentialiter,non ita ꝙ esse incipiat,vel esse desinat in subiecto sed ita ꝙ magis in subiecto esse incipiat,vt habetur.22ẽ.q.24.4.3m.
Charitas.109. 316 ¶Quòd caritas datur,secundum mensuram subiecti,scilicet secundum capacitatem naturæ,& conatum.1ª. q. 62.6.o./22ẽ.q.24.3.o./3ª.q.69.8.3m./1.d.117.q.1.3.o./2.d.3.lec.1. L.fi./d.29 3.c.fi./3.d.31.q.1.4.10m. Ma.q.7.2.c./2m./7.9m./Math.25.
¶Immo charitas viç nõ datur secũdum capacitatem naturaliũ, sed secundum voluntatem spiritus.22ẽ.q.24.3.b.
¶Respondeo dicendum, ꝙ non oportet ꝙ homo feratur in caritate totaliter in id quod fertur. Sed eius qui habet meliora naturalia potest esse minor conatus & econuerso . Et ideo non est simile de angelis qui sunt iam perfecti & de hominibus in via.
Charitas.122. 317 ¶Quòd ordo charitatis manebit in patria.22ẽ.q.26.13.o./3.d.31.q.2.ar.3.q.1.2.o.
¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.2.9.12m.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio.100./314.
Charitas.133. 318 ¶Quòd operatio sine caritate facta,valet ei pro quo fit, virtute caritatis eius,& non ex parte operantis.2.d.40.4. 5m.
¶Immo operatio sine caritate facta,etiam valet ex parte operantis.4.d.45.q.2.ar.1.q.3.o.
¶Respondeo dicendum, ꝙ in secundo sententiarum , loquitur de operante,existente in peccato mortali. In quarto vero de existente in gratia,& mandante fieri aliqua suffragia pro se vel pro alio per ministros ecclesiæ,vel etiam per filium,vel per aliũ quos contingit aliquando esse in peccato mortali , quæ tamen valent ex parte mandantis,non autem ex parte exequentis,nisi in persona ecclesiæ,vel ex opere operato.
Castitas.8. 319 ¶Quòd castitas ẽ subiectiue i aĩa. 22ẽ.q.151.1.1m./Eth.3.le.22
¶Immo castitas est subiectiue in concupiscibili. Veri.q.1.4.c.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ castitas consistit quidem sicut in subiecto in aĩa sed materiã habet in corpore. Pertinet.n.ad castitatem,vt ẽm iudicium rationis,& electionẽ voluntatis aliquis moderate vtatur corporalibus mẽbris,vt habetur.22ẽ.q.151.1.1m.
320 ¶Quòd cathecismus pertinet tm̃ ad sacerdotes.3ª.q.67.3.2m. Cathecis.
¶Immo cathecismus,pertinet ad lectorem. 3ª.q.71.4.o.
¶Respondeo dicendum , ꝙ cathecismus pertinet ad sacerdotes principaliter,sed ad lectorem secundario,quo ad instructionem credendorum,& diaconum, Sed ad instructionem conuersitam pertinet ad episcopos & prædicatores,& ad quemlibet fidelem. Sed ad instructionem morum,pertinet ad anadocum,idest patrinum, vt habetur. 3ª.q.61.4.o./4.d.6.q.2.ar.2.q.2.o, ar.3.q.3.2m./d.24.q.2.ar.1.q.2.c.fi./Ʒ.4.c°.74.
321 ¶Quòd in causa per se,præexistit similitudo effectus, non autẽ in causa per accidens,Ma.q.1.3.2m./Meth.7.lec.8. Causa.14.
¶Immo nullo modo causa est similis suis causatis.1ª.q.4.3.4m./1.d.19.q.1.2.c./d.35.4.6m./d.48.1 4m./Ʒ.1.c°.29./Veri.q.2.11.1m./q.23.7.11m./Poª.q.7.7.4m./10m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.471.
322 ¶Quòd causa finalis,& causa efficiẽs coincidũt,2.d.1.lec.1./L./4 d.8.q.1.ar.1.q.1.2m./Ʒ.3.c°.17.7m./Ma.q.1.1.c./Phy.2.le.10.fi. Causa.4.
¶Immo causa finalis,opponitur causæ efficienti.22ẽ.q.27.3.c./3ª.q.62.6.c./Meth.4.lec.4./Lec.9./Lib.5.lec.2.
¶Respondeo dicendum,ꝙ in causis vniuocis coincidunt in idẽ specie,nõ autem in causis æquiuocis,vt habetur.Phy. 2.le.10.
323 ¶Quòd scire aliquid per causas intrinsecas rei,est perfectius scire,ꝗ per causas extrinsecas.1.d.45.3.5m./Meth.7.lec.13. Causa.56.
¶Immo demonstratio per causam finalem, maxime facit scire, quia in naturalibus fiunt demonstrationes vt plurimum per effectus qui sunt notiores quo ad nos,Post.1.lec.4.
¶Respondeo dicendum , ꝙ Methaphisice realiter loquendo, causæ extrinsecę,cum non ponantur in diffinitione quidditatiua rei,quæ est mediũ demonstrationis, non maxime faciunt scire,sed solum intrinsecę . Sed Logice loquendo , sic inter omnes causas,causa finalis maxime facit scire,vt habetur. Met.7.le.13.
324 ¶Quòd effectus non trahit necessitatẽ, vel contingentiam a cã remota & prima, sed a proxima.1ª.q.14.13.1m./q.25.3.4m./12ẽ.q.103.7.3m./1.d.38.5.c./1m./d.39.q.2.2.2m./d.40.q.3.c.fi./d.42.q.2.3.c./d.47.1.2m./Ʒ.1.c°.67.5m./85.3m./Lib.2.c°.29./Lib.3.c°.69.prin°./86.2m./Veri.q.2.15.7m.14.c./3m./q.5.4.7m. 9.10m./12m./q.12.11.c./q.24.1.4m./Poª.q.1.4.3m./6m./Ma.q.16.7.15m./Opusc.3.c°.139./141./Met.6.le.6. Causa.51.
¶Oppositum videtur dicere.1ª.q.19.8.c./Veri.q.25.5.c./Ma.q.16.7.15m /Quol.11.3.c./Quol.12.4.1m.
¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo ꝙ in locis primo adductis,loquitur quo ad assimilationem, & denominationem , quia effectus assimilatur causę proximę, & denominatur ab ea,non autem a causa remota & prima . Sed in locis secundo adductis,loquitur quantum ad causalitatem,quia contingentia & necessitas omnium rerum , ẽ principaliter a Deo,quia omnis causa primaria,plus influit in causatum causæ secundæ, ꝗ causa secunda,vt dicitur in prima Propositione libri de causis.
¶Secundo dicendum,ꝙ in locis primo allegatis,intelligit de cã prima in genere. Sed in locis secundo allegatis, loquitur de causa prima simpliciter, scilicet de Deo.
325 ¶Quòd causa prima plus attingit ad intima rei, ꝗ causæ secundæ.2.d.1.q.1.4.c./Veri.q.5.9.10m./Poª.q.3.7.c./Heb.4.lec.2. Causa.75.
¶Oppositum videtur dicere.Opusc.9 ar.74.
¶Respondeo dicendum, ꝙ causa prima est intimior seu proximior effectui,secundum efficaciam,non autem secundum emanationem,vt habetur. Opusc.9.ar.74.
326 ¶Quòd omnia nobiliori modo sunt in causa sua ꝗ in suo causato.1ª.q.4.2.c. Causa.
¶Immo non oportet,ꝙ illud quod est de nobilitate causati, sit de nobilitate causæ.1ª.q.4.2.c. 3.o.
¶Respondeo dicendum, ꝙ primum dictum est verum causaliter,secundum vero formaliter,vt habetur. Opusc. 72.q.10.
327 ¶Quòd corpꝰ diuisibile,& spaciũ ẽ inter cęlos.2.d.2.q.2.2.5m. Cœlum.12.
¶Oppositum videtur dicere. Meth. 12. lec. 7./Phi.4.lec.12./Cę.2.lec.5.fi.
¶Respondeo dicendum,ꝙ in primo loco loquitur secundũ opinionem Astrologorum,quos ibi allegat. Ideo in fine subiungit. Quid aũt de his verũ sit,incertũ ẽ,quia nec fide determinatur, nec ratione probatur. In aliis aũt locis,loquitur ẽm opinionẽ Arist.
328 ¶Quòd supremum cœlum non est in loco, nisi per accidens. 2.d.2.q.2.1.5m./3.1m./Quol.6.q.2.2.c. Cœlum.13.
¶Immo supremũ cœlũ,est in loco p se,qa p partes.Phi.4.le.7.o
¶Respondeo dicendũ,dupliciter.s.primo,ꝙ sicut ipse dicit.Phi.7.lec.1.prin°.Per accidens,dr̃ dupliciter.s.vt opponit primo, & vt distinguit contra omne p se.Ideo illud quod ẽ in loco p partes,dr̃ esse in loco p accidens primo mõ,non aũt secundo modo.
¶Secundo dicendum,ꝙ in secundo sententiarum,loquitur ẽm opinionem aliorum, in aliis autem ẽm opinionem propriam.
329 ¶Quòd corpora beatorum,erunt super omnes cœlos.3ª.q.57.4.c./1m./Ʒ.4.c°.87./89.fi./Quol.6.3.o. Cœlum.14.

¶Oppositum

¶Oppositum videtur dicere a simili. 3.d.22.q.3.ar.3.q.1.1m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.330.
Cœlum.33. 330 ¶Quòd non oportet aliquam partem celi esse superiorẽ Christo,sed ipsum esse super omnem circumferentiam celi empirei. 3ª.q.57.4.c./1m.
¶Oppositum videtur dicere.3.d.22.q.3.ar.3.q.1.1m.
¶Respondeo dicendum , ꝙ ista duo stant simul,scilicet ꝙ non oportet aliquam partem celi esse superiorem Christo, sed Christum esse super omnem circumferentiam cæli empirei , vt dicit in tertia parte,& ꝙ Christus nõ est extra cælum empireum, sed ascendit in altissimam partem eius . Tamen si in tertia parte diceret,sicut habent aliqui libri , ꝙ corpus Christi est extra cælũ, debet intelligi quo ad necessitatem ; quia non est de necessitate corporis beati,esse in loco. Sed in tertio sententiarum,loquitur quo ad decentiã,quia decet ipsum esse in nobilissima parte cæli.
Cœlum.36. 331 ¶Quòd cælum empireum est naturale,& habet materiam. 2.d.2.q.2.2.4m.
¶Immo dicitur esse quid intellectuale.2.d.2.q.2.1.o.
¶Respondeo dicendum,ꝙ cælum empireum est corpus naturale. Sed dicitur intellectuale,quia nõ subiacet visui nostro,vt habetur.2.d.2.q.2.1.o.
Cœlum.48. 332 ¶Quòd non est necessarium, ꝙ finis supremi cæli sit suprema substantia immaterialis, quæ est summus Deus. Opusc.15.c°.22
¶Oppositum videtur dicere.2.d.2.q.2.3.o./Ʒ.1.c°.17./27.fi.
¶Respondeo dicendum,ꝙ dicitur esse Deus,non per essentiam sed per assimilationem,vt habetur. Quol.6.19.c.fi.
Cœlum.50. 333 ¶Quòd cælum empireum habet influentiam in inferioribus. 1ª.q.66.3.2m. Quol.6.q.11.o./Phy.4.lec.7.o./Lec. 8. fi.
¶Oppositum videtur dicere.2.d.2.q.2.3.o./d.13.4.1m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ sicut habetur a simili,12ẽ.q.113.3.3m.fi.influentia est duplex,scilicet vel cognita per viam naturalis rationis,idest per numerum spherarum celestium,qui nõ scitur nisi per motum.Et sic accipit in secũdo Sententiarum. Ideo dicit ibi,ꝙ secundum Philosophos,corpus non agit,nisi moueatur. Et Ʒ.1.c°.85. dicit,ꝙ corpora non mouent , nisi mota. Vel influentia occulta, qua totum vniuersum est vnum , secundum ordinem partium,quod est secundum virtutem,idest sola continuatio influxus diuini,qua inferiora gubernantur a Deo per superiora. Et sic accipit in prima parte. Ideo dicit ibi, ꝙ sicut corpora gubernantur per angelos , non tantum per inferiores , sed etiam per medios & per primos,ita corpora inferiora per cælos, & omnia corpora per supremum cælum. Et Quol. 6.19.c.fi.dicit ꝙ proprium est cælo empireo, inquantum est supremum corpus,attingens quodammodo ordinem substantiarum separatarum, influere sine motu.
Cœlum.79. 334 ¶Quòd motus cœli est naturalis.1ª.q.70.3.4m./5m./Cę.le.3.
¶Immo motus celi est volũtarius.2.d.14.3.1m./Meth.12.le.6.
¶Respondeo dicendum,ꝙ motus celi est naturalis, ratione materię tantum,sed est voluntarius, ex parte motoris, vt habetur, 1ª.q.70.3.4m./5m./12ẽ q.6.5.2m./2.d.14.3.1m./3.d.22.q.2.ar.2.q.1.c./4.d.48.q.2.2.10m./Ʒ.2.c°.29./Lib.3.c°.23.25m./Lib.4.c°.99.fi./Veri.q.5.9.11m./Poª.q.5.5.c./Spũ.6.7m./Aĩa 8.18m./Opusc.3.c°.72./Meth.5.lec.5./Phi.2./Cę.1.lec.3.
Cœlum.85. 335 ¶Quòd celo non conuenit generatio, quia non habet contrarium,& omnis generatio est ex cõtrario.2.d.1.q.1.4.c./Cę.1.le.6.o./Lib.2.lec.10.
¶Immo in celis est aliqua contrarietas,Cę. lec. 8.
¶Respondeo dicendum,ꝙ in celis est aliqua contrarietas communiter dicta,ut par & impar,non autem contrarietas corruptiua & proprie dicta,vt habetur. Cę.1. lec.8.
Cœlum.101. 336 ¶Quòd celũ nihil influit,nisi p motũ.2.d.2.q.2.3.o./Ʒ.1.c°.85.
¶Oppositum videtur dicere.1ª.q.66.3.2m./Quol.6.q.11.o./Phy.4.lec.8.fi.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio 333.
Cœlum.113. 337 ¶Quòd motus cœli non causat sonum, Iob.38./Dio.4 lec.2./Ce.2.lec.14.o./Anima.2.lec.14.
¶Oppositum videtur dicere. Anima.2.lec. 14.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.327.
Cœlum.118. 338 ¶Quòd,cessante motu celi,nunc faber conseruatus a Deo, posset mouere manus & instrumenta. Opusc.10. ar. 8./9./Opusc.11.ar.19./Opusc.53.9m.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.43.ar.4.q.1.c.fi.
¶Respondeo dicendum,ꝙ cessante motu celi,non potest aliquod viuum remanere,vita cõseruata ex influentia illius motus celi, nisi a Deo cõseruetur & moueatur,vt habetur.4.d.43.ar.4.q.1.c.fi.
Cœlum.140. 339 ¶Quòd motor celi,coniungitur orbi,secundum totum,secundum Philosophos . Ideo motor non mouetur per accidens , ad motum cœli,1ª.q.51.3.3m./2.d.8.ar.4.q.4.c.
¶Oppositum videtur dicere.2.d.7.q.1.2.c./Ma.q.16.6.17m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio. 119./120./121./125.
Certitudo. 340 ¶Quòd certitudo est tantum in cognitione.12ẽ.q.18.4.c./22ẽ.q.18.4.c./3.d.26.q.2.4.1m.
¶Immo certitudo ẽ i appetitu naturali, & i arte. 12ẽ.q.4.2.3m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ certitudo est in appetitu naturali in quantum infallibiliter inclinatur a Deo , dirigente ipsum in finem,& non quia appetitus naturalis cognoscat finem.12ẽ.q.4.2.3m./22ẽ.q.18.4.c./3.d.26.q.2.4 c.
341 ¶Quòd certitudo spei est i affectu,defectibilis de incõplexo,& opponitur diffidẽtiæ. Sed certitudo fidei,est in intellectu,indefectibilis de cõplexo,& opponitur dubitationi.3.d.26.q 2.4.5m. Certitudo.21.
¶Immo obiectũ fidei bene,& vere põt dici cõplexũ,& incõplexum.22ẽ.q.1.2.o. 1.d.44 L./Veri.q.14.8.5m./12./12m.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.602.
342 Quòd circumcisio conferebat gratiam , quo ad omnes effectus positiuos,& priuatiuos.3ª.q.62.6.3m./q.70.4.o./Veri. q.18.2.12m./Ro.4.lec.2.a med. Circumcisio.34.
¶Immo circũcisio cõferebat gratiã tm̃ quo ad effectus priuatiuos,& ad meritũ vitæ æternæ.4.d.1.q.2.ar.4.q.3.o.
¶Respondeo dicendum tripliciter.s.primo ꝙ in quarto loquitur de circumcisione primo,& p se. Sed in alijs locis ex cõsequenti, vt dicit dñs Petrus de Tarantasio,in quarto sententiarũ,quia legalia iustificabant dispositiuę,& a remotis,non aũt completiue, nisi per modum signi, & non per modũ causæ, sicut in prima responsione Dubij.140.dictũ est,quia vt dicit etiam Sanctus Doctor.4.d.1.q.2.ar.2.q.1.2m. Pœna circũcisionis non est satisfactoria,sed est signum eius.
¶Secũdo dicẽdũ,ꝙ ẽm eũdẽ dñm Petrũ, circũcisio cõfert gratiã quo ad oẽs effectꝰ et positiuos, sed nõ ita copiose sicut baptismꝰ.
¶Tertio dicendum,ꝙ in quarto sententiarum,loquitur secundum opinionem Magistri sententiarum. Sed in alijs locis,secundum sententiam propriam,vt patet ex modo loquendi.
343 ¶Quòd circũcisio conferebat gratiã,& erat meritoria ex opere operante tm̃,idest inquantũ erat fidei signũ, de passione Christi futura,non aũt ex opere operato,i.non ex virtute circũcisionis. 3ª.q.62.6.3m./q.70.4.o./Veri.q.28.2.12m./Ro.4.lec.2. Circumcisio.37.
¶Immo operabatur & erat meritoria, etiam ex opere operato, 4.d.1.q.2.ar.4.q.2.c.
¶Respondeo dicendum,dupliciter,s.primo ꝙ sicut dicit dñs Petrus de Palude in quarto sententiarũ.d.eadem,aliquid dicitur cõferre gratiam ex opere operato dupliciter,s.vel causando effectũ & dispositionem ad gratiam,s.caracterem vel ornatum,vel nihil causando,sine quo tamen Deus non daret gratiam, quod tamen sufficit sine opere operante in paruulis. Secundo modo circũcisio conferebat gratiam ex opere operato, non autem primo modo,sed tantum sacramenta nouæ legis.
¶Secundo dicendum sicut in tertia responsione Dubij.342.
344 ¶Quòd pœna circumcisionis non est satisfactoria, sed est signũ eius.4.d.1.q.2.ar.1.q.1.2m. Circumcisio.48.
¶Oppositum videtur dicere.3ª.q 62.6.3m./q.70.4.o./Veri.q.28.2.12m./Ro.4.lec.2.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.342./343.
345 ¶Quòd tempus sacrum est circũstantia peccati , quod fit in eo. 22ẽ.q.22.4.3m. Circumstantia.7
¶Immo est differentia peccati , cum aliquando sit ut obiectum contemptus. Ma.q.2.6.2m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.148.
346 ¶Quòd nulla circumstantia aggrauat peccatum in infinitum. 22ẽ.q.110.4.5m./2.d.7.q.1.2.c. Circũstantia.11.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.16.q 3.ar.2.q.4.5.o./Ma. q.2.8.o. Opusc.12.ar.6.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio. 993.
147 ¶Quòd nullã circumstantia,præter intentionem peccantis,dat speciem peccato.12ẽ.q.72.1.8.c. Circũstantia.19.
¶Oppositũ videtur dicere. 4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c.Ma.q.2.6.6m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ in prima secundæ loquitur de inordinatione,quæ nõ potest esse intenta cum sit pura priuatio,nulli rei dans speciem . Sed in aliis locis loquitur de circumstantiis positiuis. Tamen etiam istę, si essent omnino ignotę,& inuoluntarię,nullo modo variarent speciem.
348 ¶Quòd circũstantia tẽporis festiui,non trahit ad aliã speciẽ peccati . Ideo non potest aggrauare in infinitũ.4.d.32.ar.5.q.2.b./c. Circũstantia.26.
¶Oppositũ videt̃ dicere.22ẽ.q.122.4.3m /4.d.32.ar.5.q.2.1m.
¶Respondeo dicendum dupliciter,s.primo, ꝙ siquis facit aliquid indecens in tpe sacro, tempus sacrum quod consideratur vt circumstantia & per accidens,respectu actus indecẽtis,qui in eo fit, potest considerari vt obiectum,respectu alterius actus,actũ circũstantis,qui est contemnere tps sacrũ,vt habetur. Ma.q.2.6.2m.
¶Secundo dicendum,ꝙ præceptum etiam tertium de sanctificatione sabbati,mistice idest quo ad cessationem a peccatis,& quo ad quietem mẽtis in Deum, est præceptum generale. Sed vt per ipsum prohibentur ad literarum opera seruorum, idest opera mechanica, est præceptum speciale. Sub opere autem manuali, intelliguntur omnia humana officia , ex quibus homines licite victum lucrantur, siue manibus, siue pedibus, siue lingua fiant,

vt habetur. 22æ.q.122.q.1m./ q.187.3.c./ 3.d.37.ar.5.q.2.3m./. Quol.7.17.c.fi./

Claritas.6. 349 ¶Quòd claritas corporis gloriosi erit a gloria animæ. 3ª.q.45.2.c./ q.54.2.1m./ 2m./ 4.d.44.q.2.ar.4.q.1.o.ꝯ.4.cº.86.
¶Oppositũ videtur dicere a simili.3ª.d.16.q.2.1 3m./ 2.c./ 3m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.350.

Claritas.17. 350 ¶Quòd claritas Christi transfigurati, non erat a corpore eius, sed tantum a Deo.3.d.16.q.2.1.1m./ 2.c.3m.
¶Immo claritas corporis Christi,in transfiguratione, deriuata est a gloria animæ eius.3ª.q.45.2.o.
¶Respondeo dicendum,ꝙ nulla est penitus repugnantia, quia illa claritas caũta est immediate a gloria animæ Christi,vt dicit in tertia parte,sed mediate a Deo,vt asserit in tertio Sentẽtiarũ.

Clauis.15. 351 ¶Quòd sacerdos malus,habet vsum clauium,sed peccat vtẽdo. 4.d.19.q.1.ar 2.q.2.o.
¶Immo talis non peccat vtendo.22æ.q.33.5.c.fi./ q.60.2.3m./ Math.7./ Io.8./Ro.2.lec.2.fi.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.405.

Clemẽtia.7 352 ¶Quòd clementia & mansuetudo, non sunt maxime virtutes, nisi secundum quid.22æ.q.157.4.o.
¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.1.9.7m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.287.

Coactio.5. 353 ¶Quòd voluntas non potest cogi. 1ª. q.82.1.c./ 1m./ q.165.4.1m./ 12æ.q.6.4.o./ q.9.4.2m./ 1.d.48.3.1m./ 2.d.7.q.2.1.2m./d.8.5.7m./ d.24.q.1.4.c./ d.25.2.4.5.c./ d.39.q.1.2.c./ 3.d.4. q. 3. ar.2.q.1.2m./ d.27.q.1.4.12m./4.d.17.q.1.ar.2.q.1.c./ ar.3.q.1.c./ 2m./ d.29.1.o./ Veri.q.11.3.2m./ 10m./ q.17.3.c. q.22.5.8.o./ 9.c./ q.24.1.18m./ 4.o./ q.28.3.6m. 16m./ 20./ Ro.6.lec.4.
¶Oppositum videtur dicere.12æ.q.6.4.o./ 5.2m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ voluntas potest cogi, respectu actus imperati,nõ aũt respectu actus eliciti,vt habetur. 12æ. q. 6.4.o./ 5.1m./ 2.d.15.q.1.3.3m./ d.25.3.1m./ 4.d.38.q.1.ar.1.q.1.2m.

Cogitatiua.3. 354 ¶Quòd obiectum cogitatiuæ potentiæ,est quidditas rei materialis,& particularis. Opusc. 29.
¶Immo quidditas rei materialis,est obiectum intellectus homi nis in præsenti vita.1ª.q.12.11.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.652.

Cognitio.33. 355 ¶Quòd nos cognitionem intellectualem, a rebus exterioribus accipimus,& per voluntatem nostram,in aliquid exterius tendimus,tamquam in finem. Et ideo intelligere nostrum, est secundum motum a rebus ad animam, velle autem secũdum motum ab anima ad res.1.d.19.q.5.2.2m./ Opusc.53.prinº.
¶Immo cognitio nostra intellectualis,est propria operis regula & mensura. Veri.q.1.2.c./ q.14.4.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio. 222.

Cognitio.48. 356 ¶Quòd cognoscere aliquid in vniuersali,est imperfectius,q̃ cognoscere in speciali,1ª.q.55.3.2m./Veri.q.8.10.1m./Phi.1.le.2.
¶Oppositũ videt dicere.2.d.3.q.3.2.3./ ꝯ.2.cº.92./Ver.q.19.c.
¶Respondeo dicendum,ꝙ cognitio vniuersalis in prædicando, ex parte obiecti est imperfectior particulari, sed ex parte medij, vel etiam cognitio vniuersalis in causando est econuerso,vt habetur.1ª.q.55.3.2m./ Veri.q.8.10.1m./ Ma.q.16.6.16m.

Coitus.4. 357 ¶Quòd in coitu absorbetur vsus rationis propter vehementiã delectationis. 12æ. q. 34. ar.1./ 1m./ q.37.1.2m./q.72.2.4m./2.d.20.q.1.2.1m./ 4.d.9.ar.3.q 5.c./ d.26.q.1.3.2m./ d.31.q. 1. 1.c./ 1m./ q.2.1.2m./ 3m./ d.33 q.3.1.c./ 4m./ 3.c./ d.49.q.5.ar.2.q.2.c. ꝯ.3.cº.27.9m. Ma.q.15.2.10m./ 1æ.Cor.6.lec. 3./ Ethi.7. lec. 11.
¶Oppositum videtur dicere. 22æ.q.150.4.3m./ q.156.4.2m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.372.

Collectiuum.1. 358 ¶Quòd collectiuum nomen significat duo,scilicet multitudinẽ suppositorũ,& vnitatẽ ordinis.1ª.q.31.1.2m./ 1.d.24.q.2.2.3m.
¶Oppositum videtur dicere a simili.3ª.q.3.7.2m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.926.

Color.3. 359 ¶Quòd color est obiectum materiale visus,formale vero est lumen.22æ.q.1.3.c./ q.25.1.c./ 1.d.45.2.1m./ d.48.2.c./ 1m./ 2.d.20.q.2.2.2m./ d.38.4.1m./3.d.24.q.1.ar.1.q.1.c./ ar.2.q.1.5m./ ꝯ.1.cº.76.1m./ Veri.q.8.14.6m./ q.22.7.c.fi./ Ma.q. 2. 2. 5m./. 11m./Post.1.lec.41.
¶Immo color est obiectum formale visus.1ª.q.19.3.c./ q.45.4.1m./ 12æ.q.1.1.2m./ q.8.2.c./ q.10.2.c./ Veri.q.14.8.4m./Veri.q.2.4.c./Quol.3.27.c.
¶Respondeo dicendum tripliciter,scilicet primo ꝙ sicut innuitur. Veri.q.14.8.4m. obiectum formale est duplex,scilicet quo, & quod. Primo modo color est obiectum materiale, sed lumen est obiectum formale. Sed secundo modo,est econuerso. Vnde vnius potentiæ possunt esse plura obiecta subordinata, scilicet obiectum quod,& obiectum quo.
¶Secundo dicendum,ꝙ vt habetur Phi.2.lec.5.fi. vnum & idẽ respectu diuersorum, est materiale & formale, sicut partes diffinitionis respectu diffiniti,se habent vt formale,sed respectu diffinitionis,vt materiale,& pars vna respectu alterius,sicut genus respectu differentiæ. Ideo color respectu corporum, est obiectũ formale visus,sed respectu luminis, est materiale.
¶Tertio dicendum, ꝙ vt habetur. 1. d.17.q.1.1.c./ Ma.q.2.2.5m./ 11m.color est lux incorporata. Vnde duplex est lumen,scilicet lumen intrinsecum in medio inter colorem & visum, & lumen intrinsecum,quod includitur in colore. Lumen igitur extrinsecum,non est ratio formalis coloris, sed lumen intrinsecũ, est ratio formalis coloris. Et Veri. q. 2. 4.4m. habetur, ꝙ lux in colore, est quasi formale, & terminatio diaphani, est quasi materiale. Et Meth. 10. lec. 4. habetur, ꝙ in nigro est minimum de luce,quæ facit colores actu,ut patet in Lib. de Sensu, & sensato.

Color.6. 360 ¶Quòd color non est coloratus,sed clarus. Similiter albedo nõ est alba.12æ.q.55.4.an/ 1m./ 2.d.27.2.1m.
¶Oppositum videtur dicere a simili.2.d.27.2.1m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio 1171.

Color.7. 361 ¶Quòd lumen facit,ꝙ color qui est visibilis in poª.fiat visibilis in actu.1ª.q.67.3.3m./ q.79.3.2m./ 1.d.45.2.1m./ 2.d.13.3.c./. d.20.q.2.2.2m./ Quòl.7.q.2.1.c.
¶Oppositum videtur dicere.1ª.q.12.5.1m./Anima.4.4m./Anima.2.lec.14.fi./ Lib.3.lec.10. medº.
¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo ꝙ sicut habetur.1ª.q.79.3.2m./ Anima.4.4m.de hoc sunt duæ opiniones oppositæ, & recitat quandoque vnam, & quandoque aliam, dum disputat in theoª.licet quando determinat hoc in phisicis, magis adheret secundæ opinioni.
¶Secundo dicendum ꝙ vt dicitur.Quol.7.q.2.1.c./ Anima.2.lec.14.fi.agens est duplex, scilicet vel perfectum, quod perfecte potest imprimere suam formam, vel imperfectum, quod hoc tamen potest,nisi confortetur a fortiori agente. Et sic color est visibilis in actu imperfecto,tamen est visibilis in poª ad actum perfectum,ad quem reducitur per lumen.

Columba.1. 162 ¶Quòd columba quę apparuit super Christum baptizatũ,fuit verum animal.3ª.q.39.7.o./Io.2.lec.20.
¶Oppositum videtur dicere.1.d.16.3.3m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ fuit uerum animal,ueritate essentię sed nõ ueritate omnium proprietatum columbæ, ut a simili potest colligi.1ª.q.68.4.c./ 22æ.q.77.2.1m.

Cõmaternitas. 363 ¶Quòd commaternitas,& compaternitas, sunt idem quod cognatio spiritualis.4.d.42.q.1.o.
¶Oppositum uidetur dicere, 4.d.42.q.1.ar.3.q.3.c./ q.2.3.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ sunt idem sed diuersis respectibus, ut habetur secundo loco.

Compositum. 364 ¶Quòd omne compositum est aliquid, quod non conuenit alicui partium eius,& in eo est aliquid,quod non est ipsum. 1ª. q. 3.7.c./ ꝯ.1.cº.18.
¶Oppositum uidetur dicere. Meth.7.lec.14.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1157.

Compositio. 365 ¶Quòd in omni compositione resultat essentia compositi, altera ab utroque componentium. Opusc.42.cº.15.fi.
¶Immo non nisi in compositione ex elementis. Veri.q. 16. 1. 16m./ Quòl.2.q.2.1.1m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ in opusculo intelligit de compositione essentiali, ex duabus rebus simplicibus, quia in talibus semp resultat essentia altera,non omnino,sed sicut totum est alterum a partibus,nisi in compositione ex elementis,ex quibus resultat essentia mixti, omnino diuersa ab elementis. Similiter ex coniunctione accidentis, & subiecti non fit unum simpliciter, sed per accidens.

Comprehendere.6. 366 ¶Quòd nullus intellectus, comprehendere potest essentiam Dei.1ª.q.12.1.1m./ 7.o./ 8.c./ q.56.3.1m./ 2m./ q.57.5.2m./ q.62.9.c. q.86.2.1m./ q.107.3.c./ 12æ.q.4.3.1m./ q.93.2.2m./ q.102.4.6m./ 3ª.q.10.1.o./ 3.1m./ 1.d.3.q.2.L./q.1.1.c. 1m./4m./.d. 21. L./ d. 22. 1. c./ 2m./ 5.c./ 2m./ 2.d. 11. q. 2. 2. o./.3.d.14.ar.2.q.1.o./ d.27.q.3.2.c.fi./ 4.d.45.q.3.1.c./ d.49.q.2.1.1m./6m./ 3.9./ 4.c./ 5m. ꝯ.3.cº.55./ 56.1m./ 2m. fi./ 58.2m./ 59.fi./ 61.8m./ Veri.q.2.2.5m./ q.8.2.o./ 4.c. q.20.4.5.o./ Poª. q.7. 1. 2m./Quol. 10. q. 8. 1m./ Opusc. 3. cº. 106./ 223./ 264./ Opusc.18.cº.6./ Dio./ Lec.2.fi./ Lec.3.o./ Isa.6.fi./Io.1.lec.16. cº.6.lec.5.fi./ cº.7.lec.3./ cº.8.le. 8.fi./ cº.10.le.4.prinº./ Eph.3.lec.5.fi./ Lec. 6./ Phil.3.lec.2./ 1æ.Thi.6.lec.3.fi./ He.1.lec.2.
¶Immo beati in patria comprehendunt naturam Dei. 1ª.q.12.7.1m./ Opusc.72. q.26.
¶Respondeo dicendum, ꝙ comprehendere, ut habetur. 1ª. q. 12. 1. 1m./ 7. o. uno modo accipitur pro termino, scilicet insequutionis, quando scilicet aliquid tenetur. Et sic beati in patria habent meritum spei, & noscunt illam ineffabilem generationem. Et sic Philosophi non comprehenderunt diuinam naturam. Vnde non attigerunt ad illam generationem. Alio modo accipitur comprehendere proprie, quod est concludere aliquid in terminis continentis. Et ideo illo modo nihil comprehendit Deum,quia ipse excedit omnem intellectum,ut etiam habetur. Opusc. 72. q.26.

¶Quòd

Commune.1. 367 ¶Quòd commune est duplex,scilicet secundum rem, & secundum rationem. Primum est in diuinis tantum , secundum vero in omni natura.1ª.q.39.4.3m./.1.d.25.3.c./. d.34.q.1.1.4m./.3. d.1.q.2.4.4m./.4.d.49.q.1.ar.1.q.1.3m./. Veri.q.7.6.7m./Opusc. 42.cº.5.fi.
¶Immo primum est etiam in creaturis, quia natura humana ẽ etiam communis multis secundum rem. 1ª.q.13.9.c.
¶Respondeo dicendum , ꝙ commune potest sumi dupliciter,s. vel materialiter,idest pro re quæ substat cõmunitati, vel formaliter,idest pro ipsa communitate, quę est quædam vnitas multorum,sicut etiã distinguitur de vniuersali.1ª.q.85.2.2m./.3.1m./ 4m./.1.d.19.q.5.1.c. .d.33.1.3m./.3.d.5.q.2.1.1m./.Meth.7.lec. 13.prinº./.Anima.L1.2.lec.2.fi./.Sensu.lec.15./.Opusc.30. 5.o. Primo igitur modo intelligitur.1ª. q. 13. 9. c. Sed secundo modo in cæteris locis,vt etiam patet Dº.928.

Communicatio.6. 368 ¶Quòd si fiat cõmunicatio sic, Facio te participẽ meritorũ totiᵘˢ ecclesiæ,vel vnius cõgregationis,vł vnius p̃sonæ,posset valere ad merendum ei, qui est in peccato mortali.4.d.20.ar.5.q.1.c./.1m.
¶Oppositum videtur dicere a simili. 4.d.15.q.1.ar.3.q.4.o./.q. 4.ar.7.q 2.o.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.689.

Conceptio.1. 369 ¶Quòd conceptiones,& affirmationes nostrę de Deo,sunt verę quia habent proximum fundamentum in re extra, scilicet Deũ. 1.d. 2.3.c./. Veri.q.2.1.c./.Poª.q.7.6.c.
¶Immo dicuntur incompactę,& inconuenientes. 1ª. q. 13.12. 1m./.1.d.4.q.2.1.2m./.Poª.q.7.5./2m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ affirmatio de Deo incompacta dicitur,non quia sit falsa,sed quasi non omnino conuenienter coniũcta propter diuersum & limitatum modum significandi,vt habetur.Poª.q.7.5.2m.

Conceptio. 370 ¶Quòd Virgo Maria mater Christi, fuit concepta in peccato originali.12æ.q.81.4.o./.3ª.q.14.3.1m./.q.27.1.3m./.2.c./.2m./ 4m./.q.31.1.3m./.6.2m./.7.2m./.8.c./.2m./.2.d.31.q.1.2.o. .3. d.3.q.1.1.o./.ar.2.q.2.o./.q.2.c./.3m./.4.d.43.ar.4.q.1.3m. ꝯ.4. cº.50./82./ Ma.q.4.6.c./ Quol. 6. q. 5. 1. c./ Opusc. 3. cº. 231. Opusc.8.cº.1./ Psal. 13.
¶Immo fuit imunis a peccato originali & actuali. 1.d.44.3.3m.
¶Respondeo dicendum , ꝙ nulla est omnino repugnantia , seu contradictio, etiam quo ad apparentiam . Primo quia in primo Sentẽtiarum , nullam mentionem facit de conceptione eius,sed solum loquitur de ea & de eius immunitate, post sanctificationẽ eius,vt patet per auctoritatem Sancti Anselmi , quam ibi exponit, sicut etiam posset dici de quolibet sanctificato, vel in vtero , vel per baptismum,quia tunc fuit immunis ab omni peccato originali,& actuali.
¶Secundo,quia licet dicat,ꝙ fuit immunis, tamen non dicit, ꝙ semper fuerit immunis, sed sine signo vniuersali, sicut etiam dicit de aliis hominibus , ꝙ aliquando sunt sine peccato etiam veniali in hac vita,sed non semper,nec diu,vt patet. 3ª.q.79.4.2m. /.3.d. 3. q.1.L.1m./ 4 d.12.q.2.ar.2.q.1.1m./ d.21. q.2.1.4m./. Ma.q.7.12.4m.
¶Tertio,quia si quis velit p̃tinaciter asserere, ꝙ sanctus doctor intendit loqui de conceptione beatæ Virginis,scire debet, ꝙ nõ est ad propositum materiæ,de qua ibi tractabat aliquid inferere de conceptione passiua matris Christi,qua concepta fuit,sed potius de conceptione passiua Christi, de qua etiam alibi dicit, ꝙ fuisset aliquid in Adam,non infectum peccato originali,ex quo in ipsa assumptione,formatus sit Christus,est hæreticus,sed carnis eius emundatio,a præcedenti infectione,saltem intellectu p̃cessit assumptionem,vt habetur. 3.d.3.q.4.ar.1.o./ ar.2.c./ 3m./ L.prinº./ Io.3.lec.5.Sed solum occurrebat in primo sententiarum ad conceptionem passiuam Christi , aliquid de cõceptione actiua,qua Virgo beata concepit Christum, propter auctoritatem Sancti Anselmi introductã ibidem, in qua dicitur, ꝙ Deus præparauit ipsam vnigenito suo in matrem.
¶Quarto,quia Sanctus Thomas ibidem dicit , sicut etiam asserit Sanctus Anselmus, ꝙ puritas matris Chisti,fuit sub Deo,inquantum fuit in ea potentia ad peccandum. Sed hoc nõ per peccatum actuale,vt ipse dicit. Veri.q.24.9.2m. nisi forte beata Virgo in sua natura consideretur,vt etiam ipse adducit de omnibus angelis & hominibus.ꝯ.3.cº.109.Ergo per peccatum originale.
¶Quinto, quia ibi exponit auctoritatem Sancti Anselmi, qui vbique tenuit expresse,sicut omnes sancti communiter affirmãt beatam Dei matrẽ,conceptã fuisse omnino cũ peccato originali.

Concubinatus. 371 ¶Quòd concubinatus numq̃ licuit , etiam per dispensationem Dei.4.d.33.q.1.ar.3.q.3.o.
¶Immo concubinatus licuit Iudæis,dispensatione Dei.4.d.33 q.2.ar.2.q.1.2m./ ꝯ.3.cº.125.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ sicut dicitur. 4.d.33.q.1.ar.3.q. 3. c. concubinę patriarcharũ,erant vxores eorũ,quo ad principalem finẽ matrimonii,s.prolẽ, non aũt quo ad finẽ secundũ,s.regimen familiæ.Iõ dicebant cõcubinę,& hoc licuit,ex dispẽsatione Dei.

372 ¶Quòd cõcupiscẽtia nõ ligat totaliter rationẽ.22æ.q.150.4.3m. Cõcupiscẽtia.
¶Immo in concupiscentia absorbetur vsus rationis propter vehementiam delectationis. 12æ.q 34.1. 1m./ q.37.1.2m./ q.72.2. 4m./ 2.d.20.q.1.2m./ 4.d.9.ar.3.q.5.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ cõcupiscentia dicĩ esse sine ratione, nõ quidẽ quia totaliter auferat iudiciũ rationis,sed quia tunc in nullo procedit s̃m iudiciũ rationis,nisi sit tãta vt faciat insanire. Tunc enim ligat totaliter rationẽ. 22æ.q.50.4.3m./ q.56.4. 2m.

373 ¶Quòd concupiscentia non reprimitur,satisfaciẽdo ei,sed magis augetur secundũ se.sed vt ordinatur ratione,reprimitur quo ad corruptelas eius.4.d.2.q.1.ar.1.q.2.c./ d.26.q.2.2.4m./ ꝯ. 3. cº.136.5m./ Ethi.3.lec.vlt.fi. Cõcupiscẽtia. 17
¶Immo cõcupiscẽtia reprimiĩ satisfaciẽdo,ei.4.d.26.q.2.3.4m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio. 860.

374 ¶Quòd omnia mala pertinent ad concupiscibilem, sicut ad primam radicem, non autem sicut ad proximum principium. 12æ. q.82.3.3m./ Veri.q.1.4.13m. Cõcupiscibilis.8.
¶Oppositum videtur dicere.2.d.5.q.1.3.c./ 1m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1144.

375 ¶Quòd õis motᵘˢ cõcupiscibilis causatus ex apprehẽsione,semp est peccatũ,non aũt si sit ex qualitate organi.12æ.q.17.7.o./ 2.d. 21.q.1.2.5m./ 3.d.16.q.1.3.2m./ Ma.q.3.3.8m. q.7.6.8.m. Concupiscibilis. 10.
¶Immo primi motus naturales sensualitatis, nullo modo sunt peccata 2.d.24.q.3.2.o./ d.41.q.2.1.5m./ 3. d. 39. q. 2. 1. 4m./ Quoli.4.21.o.
¶Respondeo dicendum, ꝙ primi motus dicuntur dupliciter,s. primo primi,idest naturales,sine imaginatione . Et secundo primi,i.primi motus sensualitatis,ex imaginatiõe. Secũdi sunt peccata,sed leuissima,primi vero nullo mõ,vt habeĩ in primis locis.

376 ¶Quòd confessio facta soli Deo, quę fit per recognitionem peccati,est de iure naturali,non autem confessio sacramentalis,quæ fit homini sponte , ad remissionem peccatorum consequendam a Deo,sed tantum est de iure diuino. 4. d.17.q.3.ar.1.q.2.5.o./. ar.2.q.2.1m./ d.21.q.3.ar.1.q.1.2m. Confessio. 24.
¶Immo obligatio ad confessionem sacramentalem , est de iure positiuo.4.d.17.L.9m.
¶Respondeo dicendum dupliciter, s. primo, ꝙ dicitur obligatio ad confessionẽ peccatorũ,esse de iure naturali,s̃m ꝙ cuilibet rei illud est naturale,qđ ei a suo creatore imponĩ,& non p̃prie.
¶Secundo dicendum, ꝙ etiam dicere, ꝙ nunc obligatio ad confessionem peccatorum quæ fit homini,non est de necessitate nec de iure positiuo ecclesię,esset hæreticum,quia implicite aliquod contrarium fidei continet,licet tempore Magistri sententiarum & Gratiani,hoc non esset hæresis,vt habetur.4. d.17. L.9m.

377 ¶Quòd omnes tenentur confiteri,ex statuto ecclesiæ, sed ex vi sacramenti,tantum tenetur existens in peccato mortali.4.d.17. q.3.ar.1.q.3 o. Confessio. 30.
¶Oppositum videtur dicere. 4.d. 16.q.2.ar.2.q.3.3m./ d.17.q. 3.ar.1.q.3.3m./ ar.3.q.5.4m.L.9m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.376./ 397.

378 Quòd reuelat confessionem,qui pœnitentiam publicã, pro peccato occulto imponit.4.d.9.ar.5.q.1.c. Confessio. 85.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.14.q.1.ar.5.q.1.1m./ 2m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ loquitur in distinctione quartadecima de pœnitẽtia imposita de volũtate pęnitẽtis, In nona vero đ priuatione eucharistiæ p̄p p̄ctm̃ occultũ, & ꝯ volũtatẽ p̄ctõris.

379 ¶Quòd de quilibet cõfessore diciĩ. Nõ ẽ inuẽtus similis illi. 12æ. q.66.2.2m./ 3.d.37.2.1m./ 4.5m./ Veri.q.5.3.c. Iob.lec.1.prinº. Confessor. 5.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.49.q.5.ar.3.q.2.3m. ar.5.q.3. c./ Veri.q.26.6.8m./ He.11./ 12.
¶Respondeo dicendum , ꝙ vnus sanctus præcipue laudatur de vna virtute,& alius de alia, propter excellentiorem promptitudinem ad actum vnius virtutis,q̃ alius,vel ad actum vnius virtutis, q̃ ad actum alterius . Et similiter sanctus quilibet habet aliquam præeminentiam, secundum specialem vsum alicuius virtutis , vt habetur. Iob. prinº.

380 ¶Quòd confirmans,& confirmãdus,debent esse in gratia, & debent esse confessi, & ieiuni de consilio , non autem de præcepto, 3ª.q.72.7.1m./ 12./ 2m./ 4.d.7. L. Confirmatio. 18
¶Oppositum videtur esse a simili. Io.8./ Ro.2.fi.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio. 796.

381 ¶Quòd indispositio impedit recipi rem , & sacramentum confirmationis,non aũt sacramentum eucharistiæ,sed tantum rem. 4.d 7.q.2.ar.1.q.3.2m. Confirmatio. 36
¶Oppositum videtur dicere.4.d.22.q.2.ar.2.q.3.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ indispositio impedit, non solum in confirmatione,sed etiam in receptione eucharistiæ,etsi non quãtum ad hoc, ꝙ sit ibi uerum corpus Christi,impedit tamen quãtum ad effectum sacramenti,ut habetur in primo loco.

382 ¶Quòd confirmatio non fuit figurata per sacramenta ueteris legis,quia tunc data non erat plenitudo Spiritussancti, quæ datur per hoc sacramentum. 4.d.2.q.1.2.5m. Confirmatio. 45

¶ Immo confirmatio figurata fuit in veteri lege, per vnctionẽ pontificis.4.d.7.q.1.ar.1.q.1.3m.

¶ Respondeo dicendum, q̃ quia status legis veteris erat status imperfectionis,ideo non fuit perfecte figurata, licet aliquo modo fuerit figurata per vnctionem sacerdotis, vt hȝ secundo loco.

Confirmatio, 50. 383 ¶ Quòd beata Virgo per secundam sanctificationem, fuit simpliciter confirmata in bono per gratiam habitualem,ita q̃ non posset per liberum arbitrium flecti in contrarium.3a.q.27.5.2m ./.3.d.3.q.1.ar.2.q.3.c./.1m./.2m.

¶ Immo nullus pure viator,nec etiã beata Virgo in præsenti vita,potest confirmari simpliciter,nec ab omni immunitate peccati conseruari per gratiã habitualẽ.ȝ.3.c0.162.fi ./Veri.q.24.9.o.

¶ Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo,q̃ gratia non immobiliat in bono,ne quis possit peccare,nisi sit perfecta,scilicet coniungens fini.vt habetur.1a.q.62.3.2m./.12ę.q.106.2.2m, ./.2.d.4.3.5m./.d.20.q.3.5m./.ȝ.3.c0.155./.162.fi./.Lib.4.c0.69.

¶ Secundo dicendum,q̃ vltra gratiam habitualem,quilibet vlterius indiget custodia diuinæ prouidentiæ in præsenti vita, vt habetur.ȝ.3.c0.162.fi.

Conscientia.15. 384 ¶ Quòd conscientia erranslig at. 12ę.q.19.5.o./.2.d.39. q.3.2.1m./.3.o./.4.d.9.ar.3.q.2.2m./.d.21.q.2.3.3m./.Veri.q.17. 3.4m./.4.o./.Ma.q.2.2.8m./.Quol.3.q.12.2.o./.Quol.7.vel 8.q. 6.3.5.o./.Quol.9.15.c./.Ro.14.le.2./Gal.5.Lec.1.D

¶ Immo error cõscientiæ,habet vim absoluendi vel excusandi. Quol.7.vel.8.q.6.5.o.fi.

¶ Respondeo dicendum, q̃ error conscientiæ, quandoq; habet vim absoluendi,quando scilicet procedit ex ignorantia eius, q̃d quis scire non potest,vel scire non tenetur. Et in tali casu,quãuis factum de se sit mortale,tamen intendens peccare veniaIiter peccaret veniaIiter,sicut si aliquis intenderet accedere ad vxorẽ suam,causa delectationis tantum, & ita intenderet peccare veniaIiter,tunc si alia ei supponeretur,eo nesciente, nihilominus veniaIiter peccaret. Quandoque vero error conscientiæ , non habet vim absoluendi vel excusandi,quando scilicet ipse error peccatum est,vt cum procedit ex ignorantia eius, quod quis scire tenetur & potest, sicut si crederet fornicationem simplicẽ, esse peccatum veniale. Et tunc quãmuis crederet peccare veniaIiter, nõ tamen peccaret veniaIiter, sed mortaIiter, vt habetur. Quol.7. vel.8.q.6.5.c.fi.

Cõsensus.2. 385 ¶ Quòd consensus potest attribui voluntati, & rationi, 12ę.q. 74.7.1m.

¶ Immo cõsensus est actus voluntatis, scilicet complacentia & applicatio eius,ad aliquid existens in potestate eius.12ę.q.15.o. /.q.74.5.1m./.4.d.29.1.c.

¶ Respondeo dicendum,q̃ consensus in actum, pertinet ad rationem superiorem , secundum q̃ in ratione voluntas includitur secundum Philosophum,vt etiam habetur.12ę.q.10.2.b./.q. 15.4.o./.q.74.7.1m.

Conseruatio.4. 386 ¶ Quòd qualitates contrariæ,in mixtis conseruantur,ne se corrumpant per formam substantialem,vt est impressa a cęlis,quàm diu conseruant vigorem cęlorum,a quibus etiam conseruantur elementa contraria,quia nihil in inferioribus agit ad speciẽ,nisi in virtute cęlorum. Ma.q.5.5.6m.

¶ Oppositum videtur dicere a simili,quia omnis forma inquantum huiusmodi est principium agendi simile. Aia.2.lec.14.fi.

¶ Respondeo dicendum,q̃ fornia agit ad speciem,vt conformatur & iuuatur a fortiori agente,vt habetur. Quol.7.q.2.1.c./. Anima.2.lect.14.fi.

Cõstãtia. 1. 387 ¶ Quòd constantia pertinet ad continentiam.22ę.q.153.5.2m.

¶ Immo continentia est species constantiæ. 22ę.q.53.5.3m.

¶ Immo cõstantia,ẽ pars potẽtialis fortitudinis.22ę.q.128.6m.

¶ Immo constantia comprehendi potest sub magnificẽtia. 22ę. q.128.6m.quia perseuerantia diuiditur in firmitatem & constantiam.3.d.33.q.3.ar.3.q.2.c /3m.

¶ Respondeo dicendum,q̃ constantia in rebus arduis, & terribilibus,est pars fortitudinis. In delectabilibus vero, est pars continentiæ. Sed continentia est speciesconstantiæ,secundum q̃ cõstantia importat stabilitatem, in quacumque materia. Et sic potest comprehendi sub magnificẽtia,non quidem vt pars eius potentialis,vel subiectiua,sed vt aliquid requisitum ad eam per modum partis integralis . Et similiter potest pertinere ad perseuerantiam,vt habetur. 22ę.q.153.5.2m.

Consuetudo. 2. 388 ¶ Quòd consuetudo,facit necessitatem in repentinis, non autẽ in deliberatis. Ma.q.6.24m.

¶ Oppositum videtur dicere, quia facit necessitatem , etiam in deliberatis. 12ę.q.6.4.o./.5.1m.

¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.353o.

Continentia, 1. 389 ¶ Quòd continentia ut est abstinẽtia ab omni delectatione venerea,est virtus,non autem quæ est cum prauis concupiscentijs, quibus resistit. 12ę.q.58.3.2m./.22ę.q.14.3.1m./.q.145.1.o./.4.c. /3a.q.7.2.3m.fi./.3.d.33.q.3.ar.2.q.1.1m./.Veri.q.14.4.c.fi.

¶ Immo continentia non est virtus, sed aliquid minus virtute, 12ę.q.58.3.2m./.22ę.q.14.3.1m.

¶ Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo,q̃ continentia sumitur tripliciter , scilicet primo , secundum q̃ aliquis habet rectam rationem,cum prauis concupiscẽtijs,quibus resistit. Secundo prout homo abstinet ab omni delectatione venerea,ẽ licita. Tertio,qua quis abstinet ab omni actu illicito , Primo igitur non est virtus,quia non operatur bonum facIiter, & delectabiliter. Sed reducitur ad temperantiam,vt imperfectum ad perfectum. Secunda vero & tertia,est virtus.Sed secunda reducitur ad temperantiã, vt pars subiectiua. Tertia vero,vt pars potentialis,vt habetur.22ę.q.155.1.o./.4.o./.3.d.33.q.3.ar.2.q.1.1m ,

¶ Secundo dicendum,q̃ continentia etiam prima,est virtus,large sumendo virtutem , scilicet pro omni principio actus laudabilis, vt habetur,22ę.q.153.1.c.fi,

Continentia. 390 ¶ Quòd continentia & perseuerantia,sunt partes constãtiæ, fr miter persistentes. Prima contra concupiscentias, Secunda vero contra tristitias.12ę.q.58.3.2m./.22ę.q.53.5.3m.

¶ Oppositum videtur dicere.22ę.q.53,5,2m.

¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.387.

Continentia. 391 ¶ Quòd continentia est tantum in voluntate subiectine.22ę.q. 155,3.o,/ Ethi.7.lec,10,

¶ Immo nõ est in vi appetitiua,sed in ratione,12ę.q.158.3.2m, /.22ę.q.53,5.3m,/ 3.d.33.q.2.ar.4.q.2.c.

¶ Immo est in concupiscibili.3.d.33,q.2.ar.4,q.2.o.

¶ Respondeo dicendum, q̃ continentia potest attribui rationi, sicut primo mouenti,& incontinentia concupiscibili,licet vtraque immediate sit in voluntate , vt in proprio subiecto. 22ę.q, 155.3.c.fi,

Contingere. 392 ¶ Quòd contingens vt contingens cognoscitur directe a sensu, sed indirecte ab intellectu.1a.q.86.3.c./ Ethi. 6.lec.1.fi.

¶ Oppositũ videtur dicere. 4. d.50.q.1.3.o./ Quol.11.q.1.3.o.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.551.

Continuum. 393 ¶ Quòd continuum dupliciter diffinitur scilicet formaliter a logico,per vnitatem termini,ad quem partes copulantur,& materialiter a physico, per diuisibilitatem in infinitum, Lec. 5. / Ce, lec, 2. prin°.

¶ Immo continuum diffinitur per motum. Meth.5.lec.6.

¶ Respondeo dicendum,q̃ diffinitur per motum non principaliter,sed ex cõsequenti, vt habetur. Quol. 9.9.c.fi. Met.5.le.6.

Contractus 394 ¶ Quòd contractus obligans ad impostibile,nõ tenet.4.d.34.2. c./4m./.d.36. 1.c.

¶ Oppositum videtur dicere a simili, 12ę.q.13.ar.3. 3m.

¶ Respondeo dicendum,q̃ impossibile dicitur aliquid dupliciter,scilicet vel simpliciter. Et sic ad impostibile nemo de necessitate tenetur,vt habetur, 22ę. q.79.3.1m./.q.88.3.2m./.q.105.1. 3m. licet quo ad bene esse,aliquando tentandum sit, vt dicit Sanctus Benedictus in regula, scilicet q̃si prælatus aliquid impossibile præceperit, tentandum est . Quod ideo dicitur,quia an aliquid sit possibile vel impossibile,subditus non debet suo iudicio diffinire, sed in vnoquoque iudicio superioris stare, vt habetur. 12ę.q.23.5.3m. Vel accipitur impossibile pro difficili,vt habet. 3a.q.86.1.2m.fi./ Opus.1.c0.18. Et sic contractus tenet.

Commixtio 395 ¶ Quòd non contingit,plura vni esse contraria . Met.10.le.8, ¶ Immo idem est contrarium diuersis,& econuerso. Phi. 6, lec. 10./ Ce, 1, lec.4,

¶ Respondeo dicendum,q̃ non contingit eadem ratione & modo,sed diuersis,vt habetur in locis secundo allegatis .

Continuus 396 ¶ Quòd contritio debet esse de quolibet peccato actuali ,prio, non autem de alienis,nec de futuris.4.d.17.q.2.ar.2.q.3.4.5.o./ q.3.ar.4.q.2.2m./.Ma.q.7.11.3m.

¶ Oppositum videtur dicere a simili.Ps.18.fi.

¶ Respondeo dicendum,q̃ peccatum alterius,etiam fit propriũ quadrupliciter,scilicet imitando, consulendo, consentiendo, & dissimulando,vt habetur. Ps.18.fi.

Continuus 167 ¶ Quòd ad contritionẽ de venialibus non requiritur propositũ non peccandi,sicut de mortali,sed sufficit displicẽtia eius, & suæ causæ.3a.q.87.1.1m,/ 4.d.16.q.2.ar.2.q.2.2m.

¶ Oppositum videtur dicere a simili,de pena ejus qui ad venialia fuit magis immersus. 4.d.21.q.1.ar.3.q.3.o./.d.46.q.1.3.c./. Opus.12,ar.6,

¶ Respondeo dicendum,q̃ non requiritur de necessitate,sed est laudabile,vt habetur in locis primo allegatis.

Commixtio 398 ¶ Quòd vnus actus contritionis , ex virtute gratiæ, corrumpit habitum vitii,qui nõ manet vt habitus,sed in via corruptionis, vt dispositio . Ideo non opponitur virtuti infusę . Veri. quæst, 1,10.16m.

¶ Immo vitium , non tantum opponitur virtuti perfectæ , sed etiam imperfectæ in genere virtutis, idest habilitati naturali ad bonum,& dispositioni ad virtutem. 3. d, 23. q.3.ar.1.q.2.3m./. Veri. q. 14.6. 2m.

¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.1178.

Quòd

Concilio.1. 399 ¶ Quòd conuersio in Deum est triplex , scilicet per gloriam, meritum, & præparationem, quæ requirit triplicem gratiam, scilicet consummatam, habitualem, & operationem Dei,1a.q.62. 2.3m./ Veri.q.28.2.c.

¶ Oppositum videtur dicere a simili.2.d.5.q.2.1.o./.d.28.4.o.

¶ Respondeo dicendum , sicut Dubio.153./ 699.

Concilio.8. 400 ¶ Quòd mens nostra, non potest debite conuerti ad Deum, sine caritate & gratia.ȝ.4.c0.72.

¶ Immo ex solo libero arbitrio , hoc potest. 2.d.5.q.2.1.o./ d.28.4.o.

¶ Respondeo dicendum , sicut Dubio.679,

Coci. 401 ¶ Quòd cor non est susceptiuum infirmitatis, nec in homine in firmo & curabili , est pars corruptioni subiecta.3.d.3.q.4.1.1m./ Meth.7.lec.9.

¶ Immo cor est susceptiuum infirmitatis.12ę.q.74.9.2m.

¶ Respondeo dicendum , quòd cordis est duplex infirmitas , scilicet in substantia eius mutans naturalem complexionem eius, & inordinatio motus eius , vel alicuius eorum quæ circunstant cor, prima est mortalis , non autem semper secunda.12ę, q.74. 9.2m. Ma.q.7.5.12m.

Cornelij.1. 402 ¶ Quòd Cornelius centurio , ante baptismum, habebat fidem explicitam de misterio incarnationis , licet non distinctam de tẽpore eius.3.d,25.L.3.

Immo habebat fidem implicitam,Ideo Petrus mittitur ad eum, vt instrueret eum de fide. 22ę.q.10.4.3m.

¶ Respondeo dicendum , quòd Cornelius infidelis non erat. Habebat autem fidem implicitam nondum manifestata euangelij veritate ,

Corpus.19. 403 ¶ Quòd corpus motum motu recto & corruptibile , indiget loco , non autẽ si mouetur circulariter, & sit incorruptibile.2,d.2. q.2.3.1m./ 4.d.44.q.2.ar.2.q.3.3m. Quol.6.2.o.

¶ Oppositum videtur dicere.1a. q.66,3.2m./ Quol. 6.q.2.2.c./ Phi.4,lec,8.fi,

¶ Respondeo dicendum dupliciter , scilicet primo quòd corpus motum recte,murat locum subiecto & ratione , sed motum circulariter , ratione tantum , vt habetur, Anima.8.18m./ Anima. 3. lec.15.fi,

¶ Secundo dicendum , sicut Dubio.328.

Corpus.11. 404 ¶ Quòd corpus prius viuum , & postea mortuum,non est idem corpus numero.3a.q.25.6.3m./.q.50.5.c./.1m.

¶ Oppositum videtur dicere.3a.q.50.5.o./ Quol. 2.q.1.1.o./ Quol.3.4.1m./ Quol.4.q.5.o. / Opus.3.c0.155./ 157.

¶ Respondeo dicendum , sicut Dubio.1191,

Corrupto.6. 405 ¶ Quòd existens in peccato mortali , etiam occulto , corrigens ex officio,peccat,non autem corrigens vt frater,nisi propter scandalum.22ę.q.33.5.o./.4.d,19.q.2,ar.2.q.2.o.

¶ Oppositum videtur dicere.22ę.q.60.2.3m./ Math.7,Ro.2.

¶ Respondeo dicendum , sicut Dubio.796.

Cœli. 406 ¶ Quòd costa præcisa ab Adã,resurget in Eua,non aũt in Adã. 2.d.18.q.1.1.3m./.4.d.44.q.1.ar,2.q.4.2m./ Lib.ȝ.4.c0.80.fi.

¶ Immo resurget in eo i quo priº fuit. 2.d.30.q.2.1.7m./.2.6m./ 4.d. 44. q. 1. ar. 2. q. 4. o./ L. 3m./.5. 4. c0. 81. 5m./ Opus. 3. c. 163./ 164.

¶ Respondeo dicendum , quòd costa hæc, licet prius fuerit animata anima Adæ, resurget tamen in Eua , quia in ea principalius fuit,vt scilicet pertinens ad perfectionẽ indiuidui,& non solum ad perfectionem speciei, sicut fuerat in Adam,vt habetur.4. d. 44. L. 5m.

Cœu.6, 407 ¶ Quòd Philosophi concedunt creationem esse , sed ab æterno. 1a.q.46.2.1m./ 2m./ 2.d.1.q.1.2.c./ 5.16m./ 4.d.11.q.1.ar.3.q.3. ar.1./ Poa.q.3.14.16m./ Opus. 15.c0. 9./ Opus.37.c0. 4. prin./ Phi.8.lec.3.fi.

¶ Immo voluerunt motum incepisse per viam naturæ, idest per generationem . Meth.12.lec.5.prin./ Lec.7.prin.

¶ Respondeo dicendum , sicut Dubio. 912.

Cœu.14. 408 ¶ Quòd potentia creandi , non est communicabilis creaturę.2. d.1.q.1.3.c./ 4m./ 4.c./ 4.d.5.q.1.ar.3.q.3.c./ Veri.q.27. 3. 17m./ Poa.q.3.4.o.

¶ Oppositũ videt dicere, 2. d.1.q.1.3.o./ 4.d.5.q.1.ar.3.q.3. 5m.

¶ Respondeo dicendum , quòd in secundis locis,loquitur secundum opinionem Magistri sententiarum.Quod tripliciter patet, scilicet primo , quia in secundo & quarto Sententiarum dicit,q̃ communiter tenetur , quòd potentia creandi non sit communicabilis . Secundo , quia ibi recitat oppositum sensisse magistrum. Tertio, quia dicit . Si quis tamen vellet tenere opinionem Magistri,posset dicere &c. In cæteris autem locis, loquitur secundũ suam sententiam propriam ,

Cretio.16, 409 ¶ Quòd creare , requirit potentiam agentis infinitam.1a.q.32. 1.2m./.q.45.5.3m./ q.65.3.3m./ 4.d.5.q.1.ar.3.q.3.c./ 1m./.ȝ.2. c0.20.4m./ Poa.q.4.4.c./ 16.20m.

¶ Oppositum videtur dicere a simili.2.d.1.q.1.3.o./ 4. d. 5. q.1. ar.3.q.3.5m./ d.8.q.2.3.4m,

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.301.

Creatio. 19. 410 ¶ Quòd Deus non potest cõmunicare creaturæ potentiã creandi aliquid , virtute propria , & principaliter, nec instrumentaliter.1a.q.45.5.c./ 3m./.2 d.1.q.1.4.c./ 4.d.5.q.1.ar.3.q.3.c./.ȝ.2. c.21.5m./ 6m./ Poa.q.3.4.o./ q.5.2.1m.

¶ Immo potest instrumentaliter.2. d. 1.q. 1. 3.o./ 4. d. 5. q. 1. ar.3.q.3.5m.

¶ Respondeo dicendum , sicut Dubio.409./ 418.

Creatio, 33. 411 ¶ Quòd pater & filius,sunt vnus creator,& nõ plures , licet sint plures creantes, & non vnus.1.d.11.4.2m./ d.29.4.2m.

¶ Oppositum videtur dicere a simili.1a.q.36.4.7m.

¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.1133.

Creatio.44. 412 ¶ Quòd creatio passiua creatur,non quidem alia creatione, sed seipsa. 1a. q. 45. 3. 2m. / 2. d. 1. q. 1. 2. 5m. / ȝ. 2. c0. 18. / Poa. q.3.3.2m.

¶ Oppositum videtur dicere a simili.2.d.27.2.1m.

¶ Respondeo dicendum, quòd creatur seipsa, non vt terminus creationis , sed vt quo aliud creatur, vt habetur.1a.q.44.o.

Creatio.48. 413 ¶ Quòd creatio est in instanti.1a.q.63.5.c./ q.74.1. 1m./ 2.d.1. q.1.2.3m./ ȝ.2.c0.19.

Creatura.3. ¶ Immo principium temporis , non est mensura creationis.1a, q.46.3.1m.

¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.129,

¶ Immo creatio mensuratur euo,vel tempore large sumpto, scilicet pro numero cuiuscumque successionis.2. d. 1. q. 1. 6.3m./ Veri.q.8.4.15m,

Creatio.48. 414 ¶ Quòd creatura potest considerari , sine respectu ad Deum, 3.d.11.1.7m.

¶ Oppositum videtur dicere a simili.1.d.1.q.4.1.6m./ Quol.7, vel.11,q.4.3.4m,

¶ Respondeo dicendum,quòd ex hoc ipso,quòd substantia creata comparatur ad Deum , consequitur ipsam aliquod accidens, sicut ipsa relatio creationis . Vnde sicut Deus non potest facere, quòd creatura non dependeat ab ipso,ita non posset facere quòd esset absque huiusmodi accidente,sine quo tamen creatura in se potest considerari , vt habetur.3.d.11.1.7m.

Creatura.8. 415 ¶ Quòd consideratio creaturarum , vtilis est, ad instructionem fidei ,de sapientia,potentia,bonitate,pulchritudine, & similitudine Dei.ȝ.2.c0.2.

¶ Immo nullo modo Deus est similis creaturis.1a.q.4. 3. 4m./ 1.d.19.q.1.2.c./ ȝ.1.c0.29,

¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.471,

Creatura.11. 416 ¶ Quòd creaturæ corporales,semper fuerũt.Poa.q.3.18.20m.fi,

¶ Immo nullæ creaturæ fuerunt ante mundum,1a.q.61.2.3.o./ q.102.2.1m./.4.1m./.2.d.2.q.1.3.o./ Poa.q.3.18.o.

¶ Respondeo dicendũ,quòd sicut Dubio.111.

Creatura.13 417 ¶ Quòd in omnibus creaturis , differunt suppositum & natura 3a.q.17.1.c./ 1.d.5.1.c./ d.34.q.1.1.c./ Vnio.1.c. princ./ Opus. 53.o./ Poster.2.lec.6,

¶ Oppositum videtur dicere.1a.q.3.3.c./ 1.d.25.1.3m./ 3.d. 5. q.1.3.o./ 4.c0.55.4m./ Poa.q.7.4.c./ q.9.1.c./ Spiritu. 5.9m./ Anima.17.10m./ Opus.32.lec.6.o./ Opus. 37.c0. 4./ Meth.7. lec.11.fi./ Lib.8.lec.3./ Lib.9.lec.vlt.

Creatura.19. ¶ Respondeo dicendum , sicut Dubio. 114.

418 ¶ Quòd creatura potest agere supra naturam.4.d.8.q.2.3. 4m./ Verit.q.29 3 6m.

¶ Oppositũ videt dicere.1a.q.45.5.c./ 3.d.13.ar.2.q.2.2m./ 3m.

¶ Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo : creatura potest agere supra naturam & cooperari creatori per virtutem diuinam , vt agens instrumentale , non autem vt agens principale,scilicet non quidem quantum ad illos effectus qui sunt immediate a Deo ,vt creatio , & sanctificatio,sed quantum ad aliquos effectus qui fiunt mediante creatura virtute diuina. Non autem potest dici cooperari creatori virtute propria creaturæ,vt habetur.4.d.8.q.2.3.4m./ Ma.q.16.9.3m./ Opus.1.c0.23.

¶ Secundo dicendum , sicut Dubio.301./ 409.

Credere.17. 419 ¶ Quòd quilibet tenetur explicite credere articulos fidei , alia vero implicite.12ę.q.76.2.c./ 22ę.q.2.5.o./ 1.d.33.5.c.

¶ Immo nõ tenetur explicite credere omnes articulos fidei , sed tantum quantum sufficit ad dirigendum in vltimum finem.3.d. 25.q.2.ar.1.q 2.o./ q.3.c./ ar.2.q.3.o./ L. Veri. q.14.11.o.

¶ Respondeo dicendum, quòd ista non repugnant , nisi quis dicat, quòd primum dictũ intelligitur de omnibus articulis fidei, cum tamen sanctus Doctor loquatur de articulis indefinite, sine signo vniuersali . Vel si intelligatur vniuersaliter , tunc deberẽ stringi ad articulos generales , de quibus ecclesia solennizat , vt habetur.22ę.q.2.7 o / Veri.q.14.11.c.fi.In secundo vero dicto, accipit articulos large,scilicet pro omni dicto , de quo est fides .

Conuersio.1, 420 ¶ Quòd damnati cognoscũt,& diligũt Deum. Opus.3.c0. 176,

¶ Immo Deus odit a danatis,& malis.4.d.50.q.2.ar.1.q.5. 5.c.

¶ Respondeo dicendum,quòd damnati cognoscunt & diligunt Deum naturaliter,idest inquantum est principium naturalium.

Non

Non autem secundum se, nec vt est principium beatificans, nec vt principium gratuitorum, vt habetur. Opusc.3.c°.176.

Damnatio. 18. 421 ¶ Quòd damnati blasphemant Deũ mẽte & voce, & in hoc peccant. 22æ.q.13.4.o.

¶ Oppositum videtur dicere. 1a.q 63.2.o./ Io.8.lec.6.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 444.

Damnatio. 20. 422 ¶ Quòd damnati tenentur conformare voluntatem suam voluntati Dei, & peccant non conformando. 1.d. 48. 3. 2m./ Veri. q.23.7.6m.

¶ Oppositum videtur dicere. 12æ.q.19.10.o./q.39.2.3m./22æ.q.104.4.3m./3.d.17.ar.2.q.1.1m./d.20.5.3m./ Veri.q.23.8.o./ Ma.q.2.5.7m.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 492.

Damnatio. 22. 423 ¶ Quòd si Deus absolute reuelaret alicui damnationem suam, ille teneretur velle iustitiam Dei. Veri.q.23.8.2m.

¶ Oppositum videtur dicere. 1.d.48.4.o.

¶ Respondeo dicendum, quòd Deus potest de potentia absoluta, non autem ordinata reuelare alicui damnationem suã, & tũc intelligeretur comminatoria tantum. Si autem absolute, tunc teneretur velle iustitiam Dei, non autem damnationem suam secundum se, vt habetur. 1.d.48.4.2m./ Veri.q.23.8.2m.

Damnatio. 33. 424 ¶ Quòd damnati non amant eos, quos prius inordinate dilexerunt. 4.d.50.q.2.ar.1.q.4.2m.

¶ Oppositum videtur dicere a simili. 22æ.q.26.2.1m.

¶ Respondeo dicendum, quòd damnati non amant eos, quos prius inordinate dilexerunt secundum se, sed causam dilectionis, vt habetur. 4.d.50.q.2.ar.1.q.4.2m.

Damnatio. 45. 425 ¶ Quòd obstinatio in damnatis, est perpetua culpa & pęna. Sed non demerentur, quia non sunt in via, sed ad terminos pęnæ deuenerũt. 22æ.q.13.4.2m./ 1.d.48.3.2m./ 2.d.7.q.1.2.5m./ 4.d. 50. q.2.ar.1.q.6.o./ L.prin.

¶ Oppositum videtur dicere. 4.d.22.q.1.1.3m./ q.3.c./ 2m.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 157.

Damnatio. 48. 426 ¶ Quòd bona quæ damnati fecerunt hic, prosunt eis in inferno. 3a.q.89.6.3m./ 4.d.15.q.1.ar.3.q.5.o./ d.45.q.1.3.9m.

¶ Immo ex bonis damnatorum quæ fecerunt, non minuetur dolor eorum, sed magis augebitur. 4.d.43.ar.5. q. 1. 4m./ d. 50. q.2.ar.2.q.1.c.

¶ Respondeo dicendum, quòd prosunt eis in inferno ad mitigationem pœnæ, impediendo ne incurratur, non autem subtrahendo pęnam, nec fortificando subiectum, nec minuendo remorsum conscientiæ, vt habetur in locis primo adductis.

Damnatio. 35. 427 ¶ Quòd pœna damnatorum pro culpa remissa, est temporalis, & diminuitur vsque in diem iudicij. 4.d.22.4.1.1.5m.

¶ Oppositum videtur dicere. 22æ.q.13.4.2m./ 4.d.21.q.1. ar. 2. q.3.c./ 2m./ d.50.q.2.ar.1.q.6.o./ L.princ.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 157.

Damnatio. 59. 428 ¶ Quòd pęna damnatorũ augetur vsq; ad diẽ iudicij. 4. d.49. L.

¶ Oppositum videtur dicere a simili. 22æ.q. 13.4.1m./ 4.d. 21.q. 1.ar.2.q.3.c./ 2m./ d.50.q.2.ar.1.q.6.c / L.prin.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 157.

Damnatio. 64. 429 ¶ Quòd corpora damnatorum affligentur pęna sensibili, a contrarietate ignis, & aliorum sensibilium. 𝔍.4.c°.89./ 90.

¶ Immo corpora damnatorum affligentur passione spirituali, quia secundum Gregorium, etiam videndo ignem patiuntur. Opusc.3.c°.180.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, quòd videndo ignem patiuntur passione spirituali, quo ad modum immutandi visum, sed passione corporali sentiendo calorem.

¶ Secundo dicendum, quòd dicuntur pati passione spirituali, inquantum cognoscunt se detineri & subditã vili loco & elemẽto.

Datio. 31. 430 ¶ Quòd nulla creatura, potest dare Spiritũsanctũ. 1a.q.43.8.c.fi.

¶ Immo homines, & Christus secundum quòd homo, dicuntur dare Spiritumsanctum. 3a.q.8.1.1m./ 3.d.13.q.2. 1.1m.

¶ Respondeo dicendum, quòd dare Spiritumsanctũ dicitur dupliciter, scilicet authoritate, & sic est tantum Dei. Et ministerio, & sic homines & Christus secundum quòd homo, dicuntur eum dare, vt habet. 3a.q.8.1.1m./ 3.d.13.q.2.1.1m./ Gal.3.lec.2./

Debitum. 8. 431 ¶ Quòd Deus nulli est debitor. 1a.q.21.1.3m./ 12æ.q.99.5.c./q. 111.1.2m./ q.114.1.3m./ 2.d.27.3.4m./ 4.d. 15. q. 1. ar. 3. q. 4. 1m./ d.46.q.1.ar.2.q.1.4m./ 𝔍.2.c°.28./ 29./ 43.fi.

¶ Immo Deus est debitor homini, ratione promissi. 2.d.27.2. 3m./ 3.4m./ 𝔍.2.c°.29.

¶ Respondeo dicendum quadrupliciter, scilicet primo quòd debitum vt dicitur. Quol.5.q.10.1.c. sumitur dupliciter, scilicet secundum se, vt finis, & propter aliud, vt ea quæ sunt ad finem. Secundo modo Deus nulli debitor est, quia vt dicitur. 1a. q. 21. 1.3m. debitum sic importat ordinem exigentiæ vel necessitatem alicuius ad quod ordinatur. Sed Deus non ordinatur ad aliud, sed omnia ad ipsum, nec obligatur alteri. 12æ.q. 111. 1. 2m. Sed primo modo est debitor homini, non vt obligatus ei, sed vt homo ei subijciatur, vt recipiat promissum.

¶ Secundo dicendum, quòd debitum est duplex, scilicet necessitatis, & congruitatis, vel vtilitatis, vt habetur. 12æ.q. 99. 5. c./ 4. d.5.q.2.ar.2.q.1.1m. Secundo modo Deus est debitor, non autẽ primo modo.

¶ Tertio dicendum, quòd debitum est duplex, scilicet morale, & legale, vt habetur. 12æ.q.99.5.o./ 22æ.q.31.3.3m./ q.80. 1. c./ q. 117.5.1m./ q.118.3.2m./ Opusc.19.c°.9./ 19. Primum conuenit deo, non autem secundum.

¶ Quarto dicendum, quòd Deus est debitor, nõ vt obligatus ei, sed quia reddit debitum in ordine ad suam sapientiam, & suam voluntatem principaliter. Secundario autem secundum ordinẽ vnius creaturæ ad aliam, vt habetur. 1a.q.21.1.3m./ 4.c./ 12æ.q. 114.1.3m./ 𝔍.2.c°. 28./ 29./ Verit. q. 6. 2. c./ q. 23. 3. 1m./ 6. 3m./ 6m./ Poa.q.3.16.17.c.

432 ¶ Quòd coniuges post redditionem debiti, possunt sine peccato sumere eucharistiam. 4.d.32.1.1m. Debitum.

¶ Oppositum videtur dicere. 4.d.32.ar.5.q.2.1m.

¶ Respondeo dicẽdum, quòd mulier illa de qua dicit Gregorius, quòd in tempore sacro fuit cognita in nocte a viro suo, & in mane ad processionem veniens, a Diabolo est arrepta, non fuit punita propter hoc, quòd debitum reddidit, sed quia postmodum se temere ad diuina ingessit contra conscientiam, vt habetur in prædicto secundo loco.

433 ¶ Quòd vnus coniugum non potest vouere sine consensu alterius, quòd non reddet debitum, & etiam vt probabilius tenetur, quòd non petat debitum. 4.d.32.4.3m. Debitum.

¶ Oppositum videtur dicere, quo ad petitionem debiti. 4. d. 38. q 1.ar.3.q.2.4m.

¶ Respondeo dicendum, quòd in primo loco non dicit, quòd necessario tenetur, sed vt probabilius tenetur.

434 ¶ Quòd Decretistę siue multi magistri decretorum & magni dicunt, quòd aliquis loquendo, comedendo, seu stando cum excõmunicatis, peccat mortaliter. Quol. 11.q.9.ar.1. Decretistę.

¶ Immo si indirecte communicet quis cum excommunicatis, nõ peccat mortaliter, nisi faciat ex contemptu. Quol. 11.9.c./ 1m.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo quòd hęc opinio Decretistarum, non est vera, quia ipsi plus assentiunt in hijs, & sequuntur ius humanum, quàm diuinum, cum tamẽ plus sit assentiendum iuri diuino, quàm humano. Et ideo melior est opinio aliorum, qui dicunt contrarium, scilicet quando indirecte communicat quis excõmunicatis in hijs quæ sunt hominis, sicut in verbo, in cibo, & in hijs quæ sunt simpliciter humanæ cõuersationis. Et secundum hoc non peccat mortaliter, sed venialiter, nisi faciat ex cõtẽptu, vt habetur in prędicto secũdo loco.

¶ Secundo dicẽdum, quòd decretalis illa, vbi consulebatur summus Pontifex, vtrum posset quis participare excommunicatis, dicens, quòd hoc etiam pro vitando dispendio mortis, non debet quis facere, quia est peccatum mortale, intelligitur de illis, qui directe communicant excommunicatis, in hijs quę sunt fideliũ. Et hoc tripliciter, scilicet vel in diuinis, vel ex contemptu mandati ecclesię, vel ĩ crimine & ĩ causa, vt habet. Quol. 11.9.c./ 3m.

435 ¶ Quòd nullus defectus reducitur in Deũ, sicut in causam. 22æ. q.24.10.c./ 1.d.17.q.2.5.c./ 2.d.37.q.2.1.2.c./ Ma.q.3.2.c. Defectus.

¶ Oppositum videtur dicere. Quol. 4.4.c.fi.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, quòd causa defectus contingit dupliciter, scilicet ex propria intentione, & pręter intentionem. Et sic semper oportet causam esse defectiuã, non autem primo modo. Ideo primo modo conuenit deo, non autem secundo modo, vt habetur. Quol.4.4.c.fi.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 503.

436 ¶ Quòd deitas, non potest supponere pro persona. 1a.q.39.5.o./ 3.d.4.q.2.2.2m. Deitas.

¶ Oppositum videtur dicere. 3.d.8.3.c.

¶ Respondeo dicendum, quòd deitas in communi accepta, scilicet pro essentia, licet non supponat pro persona, tamen aliquando proprie trahitur ad supponẽdum pro persona, eo modo quo Magister exponit, vt habetur. 1.d.8.3.c.

437 ¶ Quòd nulla delectatio est quod optimum. 12æ.q. 2. 6. c./ 4. d. 49.q.3.ar.4.q.3.o. 𝔍. 3.c°.26.4m./ Ethi. 10.lec.4. Delectatio.

¶ Immo aliqua delectatio potest esse summũ bonum hominis. 12æ. q. 34. 3. o./ q. 39. 4. 1m./ 3. d. 38. 2. c./ 6m./ 4. d. 49. q. 3. ar.4.q.3.c.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo quòd aliquid potest dici summum bonum vel optimum dupliciter, scilicet vel per se, vel per aliud. Nulla ergo delectatio est quid optimum per se, cum sit propter aliud, scilicet propter operationem. Sed tamẽ est propter aliud summum bonum hominis, inquantum accidit beatitudini, quæ est huiusmodi.

¶ Secundo dicendũ, sicut Dubio. 287.

438 ¶ Quòd delectatio maxime corrumpit æstimationem prudentiæ, & pręcipue in venereis, quia totã animã absorbet. 21æ.q.55. 6.c. q.53.8.1m./ q.153.5.1m. Delectatio.

¶ Immo

¶ Immo non ligat totaliter rationem. 22æ.q.150.4.3m.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 373.

439 ¶ Quòd deliberatio, potest esse in instanti, et fuit in Christo. Verit.q.29.8.1m./ Ma.q.16.4.o.

¶ Immo quod est deliberatum, non potest esse momentaneum. Ma q.16.4.b 4.

¶ Respondeo dicendum, quòd oportet quòd deliberans consilietur de duobus, quorum vtrumque potest facere, vt alterum eorum eligat in futuro. Et sic deliberatio, secundum hoc quòd æstimatur, quòd motus liberi arbitrij procedat ex deliberatione consilij, non est momentanea. Sed quando deliberatio non pręcedit electionem, tunc non requiritur, quòd antequam aliquis eligat, habeat potestatem eligendi, vel non eligendi. Sed in ipso instanti, libere fertur in hoc, vel in aliud, vt habetur. Ma. q. 16. 4.c./ 7m.

440 ¶ Quòd Demones vigent acumine scientiæ, & lumen intellectuale in eis est pspicuũ. 1a.q.64.1.o./ 2.d.7.q.2.1.o. Ma.q.16.o.

¶ Immo error est in intellectu Dæmonum. 1a.q.58.5.o./ 2.d.7. q.2.1.1m./ Ma.q.16.6.o.

¶ Respondeo dicendum, quòd error est in intellectu Dæmonũ, solum respectu supernaturalium, & non respectu aliorum, vt habetur in secundis locis.

441 ¶ Quòd Dæmones, cognoscunt futura contingentia. 1a.q.14. 13.o./ q.86.3.4.o./ 1.d.38.5.o./ 𝔍.1.c°.67./ Verit.q.2.12.o.

¶ Respondeo dicendum, quòd cognoscunt non quidem futura contingentia in se, sed in suis caussis, vel per aliqua signa, sicut & cogitationes cordium cognoscere possunt, quæ per aliquos corporis motus manifestantur, secundum Augustinum, sicut & medici cognoscunt. 2.d.7.q.2.1.b.1./ Opusc.10.c°.38./ Opusc. 11. art.36.o.

442 ¶ Quòd Dæmones proficiunt in cognitione, propter experientiam. 2.d.7.q.2.1.c./ 4m./ Verit.q.8.15.7m./ Ma.q.16.1.2m./ 7. 12m./ Opusc.10.c°.38./ Opusc.11.ar.36.

¶ Immo experiẽtia pertinet ad sensum tantum. 1a.q. 54. 5.2m./ q.58.3.3m.

¶ Respondeo dicendum, quòd experientia proprie pertinet ad sensum, sed large etiam ad intellectum, vt in Dęmonibus.

443 ¶ Quòd liberum arbitrium Dæmonum, non potest reuerti ad bonum. 2.d.7.q.1.2 o. Verit.q.24.10.o./ Ma.q.16.5.o.

¶ Oppositum videtur dicere. Ma.q.16.5.13m.

Respondeo dicendum, sicut Dubio. 151.

444 ¶ Quòd in Dæmonibus non sunt proprie nisi duo peccata, scilicet superbia, & inuidia. 1a.q. 63.2.o./ 𝔍.3.c°.109./ Io.8.lec.6.

¶ Immo in Dæmonibus est odium, & peccatum in Spiritum sanctum, & multæ aliæ deformitates peccatorum. 2.d.43.6.6m./ 𝔍. 3.c°.109.

¶ Respondeo dicendum, quòd sub superbia & inuidia, prout sunt in Dęmonibus, comprehenduntur omnia peccata quæ ab illis oriuntur, inter quę est odium, vt habetur. 1a.q.63.2. 3m./ 22æ.q.36.4.o./ Ma.q.10.3.o./ Io.8.lec.6.

445 ¶ Quòd tentatio Dæmonum, non semper est peccatum, quia vitari non potest, sicut vitari potest tentatio carnis. Ideo tentatio carnis sine peccato esse non potest, vt patet per glosam. 12æ.q.80.3.3m./ 3a.q.41.1.3m./ 2.d.21.q.1.2 o./ 4.d.49.q.5.ar. 3.q. 1. 2m./ Ma. q. 7. 6. 8m./ q. 11. 1. 2m./ Quol. 4. q. 11. 1. o./ He.4.lec.3.fi.

¶ Immo tentatio carnis, siue primus motus eius non semper est peccatum. 2.d.24.q.3.2.o./ d.41.q.2.1.5m./ 3. d. 39. q. 2. 1. 4m./ Quol.21.o.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 375.

446 ¶ Quòd dæmones non permittuntur facere omnia quæ possunt naturaliter, nec datur eis potestas faciendi aliquid supernaturaliter. 3.q.29.1.3m./ q.75.4.c./ 3m./ 2.d.21.q.2.1.c./ Poa.q. 6. 5. c./ Ma.q.16.9.o./ 11.10m./ Iob.lec.2.

¶ Immo vxor Loth secundum aliquos, mutata est in statuam salis, mediantibus dæmonibus. Ma.q.16.9.3m.

¶ Respondeo dicendum, quòd si vxor Loth, mutata est in statuã salis mediantibus dæmonibus, hoc tamen fuit virtute Dei, vt habetur. Ma.q.16.9.3m.

447 ¶ Quòd pęna accidentalis dęmonum, crescit vsque ad diem iudicij tantum, non autem pęna essentialis. 2.d.7.q.1.2.5m./ 4.d. 49.L.prin./ d.50.q.2.ar.1.q.6.o.

¶ Immo pœna dæmonum, & aliorum damnatorum, secundum Origenem terminabitur. 1a.q 64.2.c.

¶ Respondeo dicendum, quòd ibi dicit secundum Origenem, & non secundũ veritatẽ. Ideo positio Origenis in hoc est heretica.

448 ¶ Quòd ex quolibet effectu notiori, potest demonstrari, propriam eius causam esse. 1a.q.2.2.c./ 3m./ Poster. 1.lec.41. princ. Demonstra.

¶ Oppositum videtur dicere. Trin.2.3.c./ Poster. 1.lec.2.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 323.

449 ¶ Quòd demonstratio potissima, sumitur a fine, in hijs in quibus agitur propter finem, scilicet in naturalibus, moralibus, & artificialibus. Meth.5.lec.1./ med. Phi.2.lec.4.prin. lec.15. Demonstra.

¶ Immo demonstratio quæ facit scientiam de re, est per causam intrinsecam rei. 1.d.45.3.5m.

¶ Respondeo dicendum, quòd demonstratio potissima Logice loquendo, sumitur a fine. Sed Methaphisice loquendo, sumitur per causam intrinsecam rei, prout etiam superius adductum est. Dubio.323.

450 ¶ Quòd in respectiuis fit denominatio ab extrinseco, non autẽ in absolutis. 1a.q.6.4.c./ q.37.2.c./ 12æ.q.7.2.1m./ 1.d.32.q.1.1. c./ d.40.q.1.1.2m. 2.d.12.5.2m./ Verit.q.1.4.c.fi. Denominatio. 7

¶ Immo in relatiuis potest aliquid disponi & denominari per aliquid sui generis, non aũt in absolutis. 4.d.8.q.1.ar.2.q.1. 1m.

¶ Immo nihil denominatur a relatione, quasi ab extrinseco, sed quasi inherente. 𝔍.2.c°.13.

¶ Respondeo dicendum, quòd aliquid denominatur respectu alterius dupliciter, scilicet quando respectus est ratio denominationis, & quando non, sed tantum causa. Et sic denominatur ab aliqua forma, ei inherente, non autem primo modo, sed ab extrinseco tantum, vt habetur. Verit.q.1.4.2m.

451 ¶ Quòd scientia nostra dependet a scibili, & non econuerso, sed in Deo est econuerso. 1.d.39.q.1.2.2m. Dependere. 1.

¶ Oppositum videtur dicere, quia intellectus noster est causa rerum. 4.d.4.q.2.ar.1.q.4.1m. Perie.lec.3.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 222.

452 ¶ Quòd omne desiderium consequitur aliquam cognitionem. 1.d.1.q.1.1.1m./ q.4.1.1m./ d.26.q.2.ar.3.q.2.c. Desiderium. 6.

¶ Oppositum videtur dicere. 2.d.1.q.4.1.1m. Verit.q.15.3.c./ q.23.1.c./ q.25.1.c./ Ma.q.14.1.4m.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 221

453 ¶ Quòd desiderium naturale rationalis creaturę, est ad cognoscendum genera, species, & rationem omnium rerum, non autem omnia indiuidua, vel futura contingentia, quæ solus Deus in sua æternitate cognouit. 1a.q.12.8.4m./ q.14.13.o./ Desiderium. 13.

¶ Oppositum videtur dicere, quo ad cognoscendum omnia indiuidua, & futura contingentia, quia homo habet naturalem inclinationem ad cognoscendum futura. 1a.q.86. 1. o./ 12æ. q. 47. 3. 2m./ q.95.1.3m./ 2.d.7.q.3.3.1m./ 4.d.50.q.1.3.o./ Verit.q.2.5. 6.o./ q.10.5.o./ Quol.8.vel.11.q.1.3.o./ Opusc.29./ Aia.3.lec.8.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 441.

454 ¶ Quòd desiderium animæ beatę quiescit ex parte appetibilis, non autem ex parte appetentis. 12æ.q.4.5.5m. Desiderium. 18.

¶ Oppositum videtur dicere. 4.d.49.q.1.art.4.q.1.o.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 275.

455 ¶ Quòd desperatio est prior timore, sicut ratio & causa eius. Ideo timor consequitur desperationem vincendi. 12æ.q.25.3. c. Desperatio. 8.

¶ Oppositum videtur dicere. 12æ.q.45.2.2m.

¶ Respondeo dicendum, quòd ex timore non semper sequitur desperatio, nisi quando fuerit intensus, vt habetur secundo loco.

456 ¶ Quòd desperatio oritur occasionaliter ex timore Dei, & ex horrore peccatorum, non autem directe. 22æ.q.20. 1.2m. Desperatio. 10.

¶ Oppositum videtur dicere. 12æ.q.25.3.c.

¶ Respondeo dicẽdum, quòd oritur ex timore Dei per abusum eius, non autem si quis bene vtatur eo, vt habetur in primo loco.

457 ¶ Quòd Dei non est demonstratio, nisi per effectum. 1a.q.3.5.c. 𝔍.1.c°.25./ Poa.q.7.3.c.fi./ Poster.1.lec.41 Deus. 8.

¶ Oppositum videtur dicere a simili. Trin.2.3.c./ Poster.1.lec.2.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 448.

458 ¶ Quòd Deum esse, non est per se notum, sed est primum inter omnia credibilia. 1a.q.2.1.2m./ 22æ.q.16.1.c. Deus. 10.

¶ Immo Deum esse, est per se notum, & Deum esse, & alia huiusmodi, quæ per rationem naturalem possunt esse nota, non sunt articuli fidei, sed preambula. 1a.q.2.1.c. 2.1m.

¶ Respondeo dicendum, quòd Deum esse, est per se notum simpliciter, non autem quo ad nos, vt habetur. 1a.q.2.1.o./ 1.d.3.q. 1.2.o./ 𝔍.1.c°.10./ 11. Lib.3.c°.38.1m./ Veri.q.10.12.o./ Poa. q.7.2.11m./ Trin.3.6m.

459 ¶ Quòd Deum esse, non est nobis naturaliter notum secundum se, sed secundum similitudinem & participationem eius. 1a.q. 2. 1.1m./ 1.d.3.q.1.2.c./ 1m./ 𝔍.1.c°.11.fi./ Psal.8. Deus. 13.

¶ Oppositum videtur dicere. 1a.q.4.2.4m.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 458.

460 ¶ Quòd esse Dei, differt ab esse creaturæ tripliciter. Primo quia subsistit. Secundo quia non fit, nec mutatur. Tertio quia nõ differt ab essentia sua. 1.d.8.q.1.1.fi./ d.2.q.1.1.c./ Poa.q.2.1.c. Deus. 19.

¶ Immo fieri conuenit Deo. 1.d.30.1.1m./ 3.d.7.q.2.1.1m.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 612.

461 ¶ Quòd in solo Deo esse & essentia sunt idem realiter. 1a.q.2.1. c./ q.3.4.o./ q.5.6.c./ q.6.3.c./ q.12.2.c./ 3m./ 4.c./ q.13.11. c./ q.14.4.c./ q.42.2m./ q.25.1.2m./ q.44.1.c./ q.45.1.5m./ q.50. 2. 3m./ q.54.1.c./ c./ 3.c./ q 61.1.o./ q.75.5.4m./ q.104. 1. c. fi./ 12æ.q.3.7.c. 3a.q.13.1.c./ 1.d.2.4.1m./ d.4.q 1.1.2m./ d.8. q. 1. 2.6./ q.4.2.3.c./ q.5.1.c./ 4m./ d.19.3.5m./ d.19.q.2.1.c./ q.5.3. 4m./

4m./d.33.1.c./d.34.q.1.1.c./d.35.1.5m./4.c./d.42.q.1.1.4m./2.d.1.q.1.1.2.c./d.3.q.1.1.c./d.16.1.3m./b./c.fi./3.d.6.q.2.2.2m./℥.1.c°.22./25./Lib.2.c°.51./85.2m./Lib.3.c°.20./49.5m./65.4m./6m./66.fi./Lib.4.c°.11./Verit.q.10.12.c.fi./q.21.4.7m./5.c./q.27.1.8m./Poa.q.2.1.c./q.5.3.8.c./q.7.2.o./3.4.c./Ma.q.3.2.c./q.16.3.8.c./Spiritu.1.c./Anima.6.c.fi./1m./2m./17.10m./Quol.2.q.2.1.2.c./Quol.3.q.8.o./Quol.7.1.1m. Quol.9.b./c./15m./Opus.3.c°.11./109.q.274./Opus.30.lec.7./Opus.37.c°.4./Poster.2.lec.6.prin.

¶ Oppositum videtur dicere.1a.q.3.3.c./1.d.25.1.3m./3.d.5.q.1.3.o./Poa.q.9.1.c.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.114.

Deus.49. 462 ¶ Quòd anima attribuitur Deo secùdum similitudinem actus. 1a.q.3.2.1m./q.19.11.c.

¶ Oppositum videtur dicere.1a.q.4.3.4m.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.471.

Deus.53. 463 ¶ Quòd Deus non est genus, nec species. 1a.q.3.5.c./1.d.19.q.2.princ./℥.1.c°.25./32.3m./Lib.2.c°.93./Poa.q.7.3.o./Opus.3.c°.13./14./Opus.30.fi.

¶ Oppositum videtur dicere.2.d.3.q.2.c.fi.

¶ Respondeo dicendum, quòd diuinum esse, est proprium & determinatum, non per additionem alicuius contrahentis, sed per negationem omnis adhibiti, vt habetur.2.d.3.q.2.2.c.fi.

Deus.56. 464 ¶ Quòd Deus non est in genere, nec in prædicamento per se, nec reductiue vt principium.1a.q.3.5.o./q.4.3.1m./q.6.2.3m./q.88.2.4m./1.d.8.q.4.2.o./d.19.q.4.2.o./2.d.3.q.1.1.1m./℥.1.c°.25.32.3m./Lib.4.c°.31.3m./Veri.q.8.8.2m./Poa.q.6.3.c./q.7.3.o./q.8.2.1m./q.9.4.11m./Ma.q.16.9.5m./Spiritu.1.c./Opus.3.c°.12./Opus.30.lec.8./Opus.42.c°.3./5./Post.2.le.6.

¶ Immo Deus est in genere substantiæ reductiue, vt mensura & principium omnium rerum, & sicut punctus & vnitas.1a.q.3.5.c.fi./2m./2.d.8.q.4.2.3m./Poa.q.1.7.1m./q.7.3.7m./8.2m./q.9.3.3m./Trin.2.4m.

¶ Respondeo dicendum tripliciter, scilicet Primo quòd aliquid est in genere reductiue dupliciter, scilicet vel tamquam limitatum, determinatum, & restrictum ad illud genus. Vel sine limitatione, determinatione, & restrictione. Et sic secundo modo Deus est in genere, & non primo modo, vt habetur.1a.q.3.5.c.fi.

¶ Secundo dicendum, quòd principium est duplex, scilicet vel intrinsecum, idest de essentia generis, tamquam contentum sub genere. Vel extrinsecum, idest efficiens vel exemplare. Deus ergo est in genere reductiue, vt principium secundo modo, non autem primo modo.

¶ Tertio dicèdum, quòd licet dicatur.Poa.q.7.3.7m. quòd Deus est in genere vt principium, sicut punctus & vnitas, cum vtrũque sit principium limitatum & intrinsecum, tamen ibi comparatio fit, quo ad rationem communem principij, non quo ad rationẽ pricipij limitati vel intrinseci, vt habet.Meth.5.lec.1.ſm Philo.

Deus.61. 465 ¶ Quòd in diuinis non est indiuiduum.Poa.q 7.3.c.fi

¶ Oppositũ videt dicere.1a.q.13.9.o./q.39.4.1m./1.d.4.q.1.2.3m./d.21.q.2.1.4m./Poa.q.7 3.1m.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.463.

Deus.66. 466 ¶ Quòd in solo Deo sunt idem suppositum & natura, & in omnibus creaturis differunt.3a.q.17.1.c./1.d.5.1.c./d.33.q.1.1.c./Vnio.1.c.prin./Quol.2.q.2.2.o./Opus.53.o./Poster.2.lec 6.

¶ Oppositum videtur dicere.1a.q.3.3.c./1.d.25.1.3m./3.d.5.q.1.3.o./℥.4.c°.55.4m./Poa.q.9.1.c./Spiritu.5.9m./Aia.17.10m./Opus.32.lec.6.o./Opus.37.c°.4./Meth.7.lec.11.fi./Lib.8.lec.3./Lib.9.lec.11./Anima.3.lec.8.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.114.

Deus.68. 467 ¶ Quòd in Deo non est materia, nec potentia, sed est purus act9. 1a.q.3.1.2.c./q.7.1.c./q.9.1.c./q.12.1.c./q.14.2.3m./3.c./2m./q.25.1.c./q.49.3.2m./q.50.2.3m./q.54.1.c./q.75.5.4m./q.87.1.c./q.89.2.3m./q.94.1.c./q.115.1.2m./12æ.q.49.4.c./q.50.5.c./1.d.8.q.3.1.2.c./d.19.q.2.1.c./d.26.1.2m./d.23.1.c.prin./d.35.1.5.c./d.36.q.1.1.1m./3m./d.42.q.1.1.c./1m./2.d.1.q.1.1.c./d.3.q.3.8.2m./d.7.q.1.1.c./d.19.1.c./℥.1.c°.16./17./Lib.2.c°.16.1m./85.3m./6m./Lib.4.c°.11./35.5m./Verit.q.24.7.c./Poa.q.3.3.c./q.7.1.3.c./Ma.q.16.9.5m./Opus.3.c°.10./11./12./18./19./28./29./74./Meth.12.lec.5./Lec.6.fin.

¶ Oppositum videtur dicere.1a.q.4.4.o.

¶ Respondeo dicendum, quòd in Deo non est potentia passiua, sed potentia actiua, vt adducitur Dubio.494.

Deus.71. 468 ¶ Quòd quicquid entitatis, bonitatis, & perfectionis est in creatura quæcumque, totum est eminentius in Deo.1a.q.4.2.o./q.6.1.2m./2.3.4.c/q.9.1.c./q.11.3.c./q.12.2.c./q.13.2.3.4.5.6./q.14.6.11.c./q.25.1.c./3m./3.c./q.26.1.c./1m./4.o./q.28.2.3m./q.29.3.c./q.49.3.c./q.75.1.5m./q.91.1.c./1.d.2.2.3.o./d.4.q.1.1.c./d.8.q.4.3.c./d.22.2.c./d.27.2.3m./d.36.q.2.2.c./2.d.25.1.1m./3.d.14.q.2.c.art.1./4.d.24.q.3.ar.2.q.1.3m./℥.1.c°.28./31./92.1m./Lib.2.c°.2./15.6m./22.3m./Lib.3.prin.a1./49.3m./Lib.4.c°.14.2m./Verit.q.2.1.c.fi./q.8.8.2m.Poa.q.7.3.c.fi./q.9.4.11m./5.c./Spũ.1.c./8.c.fin./Aia.7.c.fi./1m./Opus.3.c°.21./22./28./33./Opus.9.princ./1m./Opus.30.lec.8./Causis.lec.3.Meth.5.lec.17.

¶ Immo non oportet, quòd illud quod est de nobilitate creaturæ, sit de nobilitate creatoris.1a.q.4.2.c./3.o.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.326.

469 ¶ Quòd in Deo nullus defectus esse potest.Opus.3.c°.110. Deus.73.

¶ Immo potest Deus, & studiosus praua agere, secundum Philosophum, quod est deficere in agendo.1a.q.25.3.2m.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, quòd posset praua agere si vellet, vt etiam adducetur. Dubio.503.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.435.

470 ¶ Quòd in Deo non est quantitas.1a.q.28.4.c./Ephe.3.lec.3.

¶ Oppositum videtur dicere.1a.q.42.1.1m.

¶ Respondeo dicendum, quòd magnum dicitur dupliciter, scilicet vel absolute, idest habens quantitatem continuã quæ dicit magnitudo. Vel comparatiue, idest excedens minus. Et sic prædicatur de Deo, non aũt primo modo, vt habetur.Poa.q.8.7.7m.

471 ¶ Quòd in Deo est similitudo omnium rerum, secundum formam, & secundum materiam.1a.q.57.2.2m./1.d.3.q.2.1.o./q.3.c./℥.2.c°.2./Poa.q.7.7.4m./10m.

¶ Immo nullo modo Deus est similis creaturis.1a.q.4.3.4m./1.d.19.q.1.2.c./d.35.4.6m./d.48.1.4m./℥.1.c°.29./Verit.q.2.11.1m./q.23.7.11m.

¶ Respondeo dicendum, quòd Deus est similis creaturis, non quidem similitudine proprie dicta, sed large, vt etiam adducetur. Dubio.1146.

472 ¶ Quòd Deus cognoscit omnia singularia distinctissime.1a.q.14.6.11.o./12.c.fi./q.22.2.3.c./q.55.1.3m/q.57.2.c.fi./q.89.4.c./1.Prolo.2.c./d.35.3.o./5.1m./d.36.q.1.1.o./d.38.3.5.c./d.39.q.2.2.c./2.d.3.q.3.3.c./℥.1.c°.50./63.vsque.72./Lib.3.c°.75./76./Verit.q.2.4.5.o./Poa.q.6.1.c./Anima.20.c./Quol.8.vel.11.3.c./Opus.3.c°.134./135./Causis.lec.10./Perier.lec.14.

¶ Oppositum videtur dicere.3.d.14.q.2.ar.2.2m./℥.1.c°.69.fi.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.477.

473 ¶ Quòd Deus cognoscit infinita.℥.1.c°.69./Lib.2.c°.26.2m./3m./Opus.3.c°.135.

¶ Oppositum videtur dicere.3.d.14.ar.2.q.2.2m./℥.1.c°.69.fi.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.476.

474 ¶ Quòd scientia dicit analogice de scientia Dei, & creaturæ.1a.q.13.5.c./1.d.8.q.4.3.1m./d.35.4.o./Verit.q.2.11.o.

¶ Oppositũ videt dicere.12æ.q.49.4.o./1.d.35.1.3m./3.d.23.q.1.1.c./..1.c°.56./92./Verit.q.1.1.c.

¶ Respondeo dicendum, quòd analogia est duplex, scilicet vel determinatę habitudinis, vel analogia proportionalitatis, vt habetur.1.Prolo.2.2m. Verit.q.2.11.c. Secundo modo scientia dicitur analogice de scientia Dei & de scientia creaturæ, non autẽ primo modo.

475 ¶ Quòd scientia Dei non est habitus, nec qualitas, nec effectus demonstrationis, vel principiorum, vel habens causalitatem.1a.q.14.1.1m./q.19.1.c./22æ.q.9.1.1m. 1.d.4.q.1.1.c./d.35.4.7m./5.c./4m./d.38.1.c./℥.1.c°.56./Lib.4.c°.12./Verit.q.2.1.7m./12m.

¶ Immo scientia Dei est effectus diuinæ artis, & habet causalitatem.1.d.38.1.c.

¶ Respondeo dicendum, quòd scientia Dei habet causalitatem respectu scitorum tantum, secundum quòd consequitur formã diuinæ artis & finem, vt habetur.1.d.38.1.c.

476 ¶ Quòd scientia Dei, non est vniuersalis, nec particularis, nec in potentia, vel habitu, sed semper in actu.1a.q.14.1.3m./1.d.35.5.o./d.36.q.1.1.1m./℥.1.c°.56.

¶ Immo scientia Dei, est vniuersalissima.2.d.3.q.3.2.c.fi.

¶ Respondeo dicendum, quòd in secundo Sententiarum, accipit vniuersale largo modo, scilicet pro eo quod se extendit ad multa. Sed in alijs locis, accipit vniuersale proprie, scilicet pro eo quod in diuersis habet diuersa esse, vt habetur.1.d.4.2.3m./d.21.q.2.1.4m./Ma.q.16.6.16m./7.5m.

477 ¶ Quòd Deus scit infinita, etiam scientia visionis.1a.q.14.12.o./3a.q.10.3.o./Verit.q.2.9.o./q.20.4.1m./Quol.3.q.2.1.o. Deus.140.

¶ Oppositum videtur dicere.1.d.39.q.1.2.3.o./3.d.14.ar.2.q.2.2m./q.4.2m./℥.1.c°.69.fi.

¶ Respondeo dicendum, quòd quia scientia visionis dei, est de omnibus rebus quæ aliquando sunt, ideo accipiendo omnia entia, tam de genere substantiæ, quàm de generibus accidẽtium, de quibus constat ꝙ erunt infinita, ꝑ infinitas cogitatiões, affectiones, & loquutiones, q̃ multiplicabuntur in infinitũ in beatis & in damnatis, in ꝑpetuũ duraturis, etiã remota æternitate gñationis ante & post, iõ scia visiõis, De9 scit infinita, sicut intelligit i locis prio allegatis. Si vero accipiant entia cõpleta & subsistẽtia, s. supposita, sicut accipiunt in locis scđo adductis, patet ꝙ sunt finita, si generatio incepit, nec semper durare debeat, vt fide tenetur.

¶ Quòd Deus sciuit aliqua quæ nescit, & econuerso.1a.q.14.15.3m./1.d.39.q.1.1.o./d.41.5.o./Verit.q.2.13.1m.

¶ Oppositũ vr dicere, qa scitũ ẽ i sciẽte, vt ipse dicit, 1.d.35.5.3m.

¶ Rñeo dicẽdũ, ꝙ De9 põt scire qđ nescit diuisim, ñ aũt cõiũctim Sed nullo mõ põt plura scire, q̃ scit, vt habet i locis prio allegatis.

479 ¶ Quòd mala pertinet ad scientiã Dei practicã, 1a.q.14.16.c.fi.

¶ Immo pertinet tm̃ ad scientiam eius speculatiuã, Veri.q.3.3.c.

¶ Respondeo dicendum, quòd sciẽtia Dei est duplex, scilicet vel simplicis noticię vel approbationis. Secũda est tantũ bonorum, Sed prima est etiam malorum, vt habetur. Verit.q.7.8.c.

480 ¶ Quòd Isaias vidit Dominum, Isaiæ.6.

¶ Immo homo in hac mortali carne viuens, non potest videre Deum, 1a.q.5.3.c./q.93.2.o. Isaiæ.6.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.486.

481 ¶ Quòd visionem imaginariam, immediate Prophetę a Deo ꝑcipiebant, & non mediantibus angelis, Isaiæ, 1, prin, c°, 6.

¶ Oppositum videtur dicere, 12æ.q.98.3.c. 6.b./Gal.3.lec.7.

¶ Respondeo dicẽdũ dupliciter, s. primo a simili, qa quo ad principalẽ & ꝑfectũ actũ, ꝑcipiebant a Deo, sed dispositiue, vt ꝑ ministros, ꝑcipiebant per angelos, vt habetur a simili, 12æ.q.98.3.c.

¶ Secũdo dicẽdũ, ꝙ talẽ visionẽ ꝑcipiebãt a Deo etiã mediantib9 angelis. Et hui9 rõ põt ẽẽ, & ex parte finis visiõis, & ex parte principij. Ex pte finis qdẽ, qa angel9 reuelãs intẽdit ducere hominẽ i cognitionẽ Dei, & nõ i cognitionẽ sui. Et ideo format visionẽ de Deo, vt ex hijs q̃ figuraliter vident, hõ aliqđ de Deo cognoscat. Ex parte aũt principij, qa tota virtus angelici luminis ad manifestãdũ, est ex Deo autore, qui est fons luminis, vt habetur. Isaia, 6.

482 ¶ Quòd De9 nõ põt videri per essentiã in hac vita mortali.1a.q.12.11.o. q.13.1.c./2.3m./12æ.q.5.3.c. q.93.2.o. 22æ.q.180.5.o./3.d.27.q.3.1.c./d.35.q.2.ar.2.q.2.o./4.d.49.q.2.1.1m./7.o./℥.3.c°.47./48.1m./Lib.4.c°.91.1m./Verit.q.10.11.o./Quol.1.q.1.1.o./Iob.19.fi./Io.lec.18./2æ.Cor.12.

¶ Immo Paulus & Moyses, viderunt Deum per essentiam, 1a.q.12.11.2m. 22æ.q.174.4.c./5.1m./q.175.3.o./q.180.5.c./4.d.49.q.2.7.4m./5m./Verit.8.5.5m./6m./q.10.11.c./1m./2m./q.13.6.12m./7.c./9.1m./14.c./q.13.2.o./q.18.1.13m./Isa.1./Io.1.lec.11.A./2æ.Cor.12./Lec.1.2.per totum.

¶ Respondeo dicendum, quintupliciter. s. primo, qa ꝙ aliq dicũtur vidisse Deũ, debet intelligi per imaginariam, vel corporalem visionem, per species interius, vel exterius apparẽtes, vt habetur. ℥.3.c°.47.prin./Verit.q.10.11.c./4m./Isa.1.prin./c°.6.

¶ Secundo dicẽdum, quòd potest miraculose fieri, ꝙ diuina virtute, aliquis intellectus creatus, nõ habens nisi dispositiones viæ, eleuetur ad videndum Deum per essentiam. Nec tamen ex tali visione, potest dici beatus simpliciter, sed secundum quid tantũ inquantũ scilicet coicat in actu beati, vt habet.4.d.49.q.2.2.c.

¶ Tertio dicendum, quòd dicitur Dñs loqui ad Moysen, facie ad faciẽ propter eminentissimum modũ clarę visionis, quo Moyses super alios prophetas vidit, vt habetur.12æ.q.98.3.2m.

¶ Quarto dicẽdũ, ꝙ dr̃ ꝙ q dã vidẽt in speculo æternitatis, nõ q̃dẽ qa ipse Deus dicat speculũ æternitatis, sed ipsæ species q̃ sunt in animo prophetæ. Et dicuntur speculum æternitatis, inquantũ resultat in eis dispositio sapientię æternæ, vt habetur Isaię, 6.

¶ Quinto dicendum, sicut Dubio.486.

483 ¶ Quòd Deus no est primum cognitum ab intellectu nostro, 1a.q.88.3.o./Trin.3.o.

¶ Immo De9 ẽ primũ obiectũ intellect9, qa rõ & cã veritatis alicui9 obiecti, prio apprehẽdit a poa.22æ.q.1.1.c./Quol.7.q.2.2.c.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio 752.

484 ¶ Quòd videre Deum facie ad faciem, est videre eum per essentiã immediate.1a.q.12.11.ar.1./4.d.49.q.2.1.16m./℥.3.c°.51./1æ.Cor.13.lec.4.

¶ Oppositũ videtur dicere, 1a.q.12.11.1m.fi./12æ./q.98.3.2m./

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.482./486.

485 ¶ Quòd essentia Dei ꝑ nullã speciẽ creatã representari põt.1a.q.12.2.o./6.11.c./q.56.3.c./22æ.q.175.4.o./3a.q.9.3.3m./3.d.14.ar.1.q.3.c./ar.2.q.1.c./4.d.49.q.2.1.c./3m./7.c./℥.3.c°.49./51.3m./Lib.4.c°7./12m./Veri.q.8.1.o./q.10.11.c./q.18.1.1m./Trin.2.c./Quol.7.1.c./Opus.3.c°.105./264./Io.lec.16./c°.14.lec.2./1æ.Cor.13.lec.4/2.Cor.12.lec.1.2. per totum.

¶ Immo Deus & angeli cognoscuntur a nobis per species impressas, & non per species abstractas.1a.q.12.2.c./13.c.

¶ Immo anima rationalis representat Deum, 1a.q.12.2.c.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, ꝙ hoc nõ ostẽdit quòd Deus videatur in patria per speciem suam. Nam ostensum est hoc esse impossibile. Sed in via cognoscitur quandoque Deus, non quidem per speciem a creaturis acceptam, sed interi9 a Deo formatam. Vnde ibidem dicebatur, quòd non quærebatur de visione Dei per essentiam, vt habetur. Opus.72.q.7.

¶ Secundo dicẽdum, quòd anima rationalis representat Deum, secundum quòd Deus refertur ad creaturas vt causa, & conseruans, vt habetur. Opus.61 c°.47.

486 ¶ Quòd essentia Dei non põt videri ab aliquo intellectu creato, siue lumine naturali, idest gloriæ, 1a.q.12.2.c./1m./5.o./22æ.q.174.5.1m./q.175.3m./3a.q.10.4.c. q.45.2.c./2.d.31.q.2.1.5m./3.d.14.ar.1.q.2.1m./q.3.c./ar.2.q.1.c./4.d.49.q.2.1.15m./6.c./℥.3.c°.53./54./Verit.q.8.3.6.o. q.10.11.c./11m./q.13.2.c./q.18.1.1m./q.20.2.c./Quol.7.vel.8.vel.11.q.1.1.o./Quol.10.q.8.c./Opus.3.c°.105./2æ.Cor.12.Lec.1.2.per totum.

¶ Oppositum videtur dicere.Verit.q.10.11.c./1m./11m./

¶ Respondeo dicendum, quòd lux vel lumen gloriæ, potest accipi dupliciter, scilicet vel per modum qualitatis permanentis, sicut lux in igne, aut carbunculo, aut in stellis. Vel per modũ passionis transeuntis, sicut lux in aere, vt habetur.22æ.q.174.3.2m./Verit.q.13.2.c./ Paulus ergo in raptu, & Moyses, viderunt essentiam Dei sine lumine glorię primo modo, nõ aũt secũdo modo.

487 ¶ Quòd omnes beati, post diem iudicij, videbũt omnia quæ De9 scit scientia visionis.4.d.49.q.2.5.c./1m./12m. Deus.239.

¶ Oppositum videtur dicere.Verit.q.8.4.c.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo quòd in quarto Sententiarum, loquitur post resurrectionem beatorum. Sed in quęstione de Veritate, loquitur de angelis & de animabus, ante resurrectionem.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio.278.

488 ¶ Quòd per cognitionem specierum naturalium, indiuidua sub eis existẽtia, cognoscunt ab intellectu Deũ videre.℥.3.c°.59.5m. Deus.249.

¶ Oppositum vr dicere.1a.q.12.8.5m./℥.3.c°.59./60.1m./4m.

¶ Respondeo dicendum, quòd quilibet videns essentiam Dei, videt omnia quę aliquando sunt in rerum naturã, non autem omnia quæ possunt esse, vt habetur.℥.3.c° 59.2m.

489 ¶ Quòd ratio aliqua est voluntatis Dei, 1a.q.19.5.o. Deus.281.

¶ Immo nulla est ratio voluntatis Dei.Verit q.23.1.3m.

¶ Respondeo dicendum, quòd ratio aliqua est voluntatis Dei, non quidem ex parte eius, sed ex parte voliti propter aliud, vt habetur.1a.q.19.5.o./q.23.5.c./1.d.41.3.c./℥.1.c°.86./Lib.2.c°.28./29./Lib.3.c.97./Veri.q.6.2.c./q.23.6.6m./Ephe.1.lec.1.fi.

490 ¶ Quòd voluntas Dei, est omnino immutabilis, licet effectus eius mutentur.1a.q.19.3.7.o./q.23.8.c./3a q.46.2.c./1.d.38.5.4m./d.39.q.1.1.c./3m./4m./d.45.3.3m./d.47.1.1m./2m./4.d.48.2.1.2m./℥.1.c°.82./Lib.2.c°.25.fi./Lib 3.c°.91./98.fin./Poa.q.3.15.7m. Deus.286.

¶ Immo Deus mutat sententiam, 1a.q.19.7.2m.

¶ Respondeo dicendum, quòd Deus mutat sententiam, idest ordinem causarum secundarum, non autem consilium voluntatis suę, vt habetur, 1a.q.19.7.2m./4.d.45.q.2.ar.2.q.2.1m. ℥.3.c°.96.fi./Verit.q.6.4 1m./q.12.11.3m./He.6.lec.4. post Med.

491 ¶ Quòd Deus mouet voluntatem hominis immobiliter ex parte Dei, sed libere ex parte creaturæ, non inferendo ei necessitatem. Ma.q.6.1.c./3m. Deus.318.

¶ Oppositum videtur dicere, 12æ.q.112.2.2m./q.113.10.c.

¶ Respondeo dicendum, quòd libere etiam ex parte creaturæ, sed aliqñ mouet miraculose, vt habetur in locis secũdo allegatis.

492 ¶ Quòd quilibet homo tenetur conformare voluntatem suam voluntati diuinę in volito, etiam materialiter.1.d.48.4.o. Deus.336.

¶ Oppositum videtur dicere.12æ.q.19 10.o. q.39.2.3m./22æ.q.104.4.3m./1.d.48.3.4.o./3.d.17.ar.2.q.1.1m./d.20.ar.5.3m./Verit.q.23.8.o./Ma.q.2.5.7m./Opus.9.q.87.

¶ Respondeo dicendum quadrupliciter, scilicet primo, quòd in primo Sententiarum loquitur de volito, vt apprehenditur sub ordine diuinę voluntatis, in alijs autẽ secundum se, vt habetur, 1.d.48.4.2m.

¶ Secundo dicendum, quòd in primo Sententiarum loquitur de voluntate deliberata, in alijs autem de voluntate naturali, vel de sensualitate.

¶ Tertio dicendum, quòd quilibet homo tenetur conformare voluntatem suam voluntati diuinę in volito formaliter, idest secundum communem rationem boni, & in modo scilicet ex caritate, & effectiue, idest quòd velit id quòd Deus vult eum velle, non autem materialiter, idest in quolibet particulari, vt habetur in locis primo allegatis.

¶ Quarto dicendum, sicut Dubio.423.

493 ¶ Quòd potentia secundum propriam rationem principij operationis conuenit Deo, respectu actionum notionalium, secundum quas aliqua procedunt secundum rem, non autem respectu aliarum.1a.q.41.4.3m./℥.2.c°.10. Deus.341.

¶ Immo principiũ dicitur significare proprietatem, & non essentiam vel potentiam.1a.q.36.4.c.

¶ Respondeo dicendum, quòd potentia proprie accipitur pro principio operationis, & sic conuenit Deo. Sed large accipitur pro proprietate consequente naturã rei, vt habet.1.d.3.q.4.1.o.

494 ¶ Quòd potentia actiua, proprie conuenit Deo, non autem passiua, 1a q.25.1.o./3.1m./q.41.4.2m./1.d.35.5.c./d.42.q.1.1.o./2.c./℥.1.c°.16./Lib.2.c°.7./25.1m./Veri.q.22.6.3m./Poa.q.1.1.c./4m./6m./7m./9m./q.2.1.1m./q.7.1.c. Deus.343.

¶ Immo potentia Dei non est actiua nec passiua, sed est superactiua.

actiua.1.d.7.q.1.1.3m./ Poa.q.2.1.1m.
¶Respondeo dicēdū,dupl'r.s. primo,ꝙ nullū nomē ꝑprie cōuenit Deo,quo ad modū significādi,qa sumit a mō essēdi in creaturis,q̃ i infinitū distat a mō quo De⁹ est.Ideo dicit,ꝙ poa. Dei nō ē actiua,sed supactiua,i.excellētiori mō se hñs,q̃ poa. actiua ī creaturis. Tamē quo ad rē significatā poa. actiua ꝑprie cōuenit Deo, qa oē qd dicit pfectionē absolute,cōuenit Deo,vt habet. 1a.q.13.3.o./1.d.8.q.2.3.2m./d.22.3.o./d.35.1.2m./ 3.1.co.30.
¶Secūdo dicēdū,ꝙ i primo Sentētiarū loquit de poa. gnatiua in diuinis,cui ꝑprie nō cōuenit rō poe. actiue,ṽ habet. 5.&.9. Metha.1.ꝙ poa. ē principiū trāsmutādi aliud,qa i diuinis nō dicit aliud.Nec generatio ibi est transmutatio,sed simplex emanatio.

Deus.359. 495 ¶Quòd potentia generandi,& potentia creandi, vt radicantur in essentia Dei,sunt vna numero potentia.1.d.7.q.1.3.o./ Poa.q.2.6.o./q.3.16.9m./Opus.9.q.14.
¶Oppositū videtur dicere.1.d.7.q.1.3.o./Opus.9.q.14./q.19.
¶Respondeo dicēdū,ꝙ potētia nō dicit vniuoce i diuinis de potētia generādi & potētia creādi,licet sint vna potētia numero, vt radicantur in essentia Dei,quia potentia generandi est prior secundum rationē,quàm potentia creandi,vt habetur.1.d.7.q.1.3.o./ Potentia.q.2.5.6m./6.3m./4m./ Opus.9.q.14./q.15.

Deus.364. 496 ¶Quòd cū pater sit principiū generationis,& pater & filius sint principium spirationis,in patre erit potentia generandi,& in patre & in filio potentia spirandi.1a.q.41.4.3m.
¶Immo sicut pr & fili⁹ sunt vn⁹ De⁹,ꝑp vnitatē formæ significatæ p hoc nomē Deus,ita sunt vnū principiū,ꝑp vnitatē formæ significatæ per hoc nomen principium.1a.q.36.4.c.fi.
¶Respondeo dicendum dupliciter scilicet, primo quòd potētia spirandi in vtroque,nō est alia & alia, sed vna & eadē numero, sicut est vnū esse numero,vt habetur.1a.q.36.4.7m.
¶Secundo dicendū,ꝙ potētia dicit principiū,nō qa sit ipsa relatio principij,sed qa est idē qd principiū,vt habet. Poa.q.1.1.3m.

Deus.367. 497 ¶Quòd potentia generandi in diuinis,est essentia Dei, sub ratione relationis,scilicet paternitatis.1.d.7.q.1.2.c./3m./d.11.3.o./d.13.2.3m./ Opus.72.q.28.
¶Oppositum videtur dicere.1a.q.41.5.o./ Poa.q.2.2.o.
¶Respondeo dicēdū dupl'r.s.primo ꝙ potētia ē duplex.s. ꝑpinqua,seu immediata,siue disposita,& remota seu mediata,& indisposita,vt habet.1.d.7.q.1.2.3m. Et licet in diuinis hoc im ꝑprie dicat,qa ibi nō est dispositio,nec aliq̃d cōtrahēs,eo ꝙ q̃cq̃d ē ibi, est ipsa essentia,tñ pōt significari p modū eius dicēdo essentia vt in patre. Ideo essentia Dei vt essentia,est potentia generandi secundo modo. Sed essentia vt in patre, seu sub ratione paternitatis, est potentia generandi primo modo.
¶Secundo dicendū,quòd potētia generādi, est principiū quo generās generat.Sed vt dicit.1.d.11.3.c./ Poa.q.2.2.5m. principiū est duplex.s.principale.i.quo generās,assimilat sibi genitū,& pricipiū cointellectū.i. quo illud principale efficit vt propriū generantis. Primo ergo modo, essentia vt essentia,est principium & potentia generandi. Sed paternitas secundo modo.

Deus.375. 498 ¶Quòd De⁹ dispēsare nō pōt,vt hoi liceat nō subdi ordini eius, etiā in hijs,ſm q̃ homines ad inuicē ordinant.12e.q.100.8.2m.
¶Oppositum videtur dicere.1.d.47.4.c.
¶Respondeo dicendū,dupl'r.s.primo,ꝙ Deus pōt dispēsare,agēdo præter ordinē suæ ꝑuidētie,quo ad res subiectas ordini, non autem quo ad rationem ordinis, quæ est in Deo, vt habetur. 1a.q.105.6.c / 3.3.co.98. Poa.q.6.1.3m.
¶Secundo dicendum, sicut Dubio.501.

Deus.386. 499 ¶Quòd Deus pōt reparare virginitatē perditam.1a.q.25.4.3m.
Immo præteritum non fuisse,non potest fieri etiā ex parte Dei, vt quòd mulier corrupta, non fuerit corrupta.1a.q.10.5.3m./q.25.4.0./22e.q.152.3.3m./1.d.42.q.2.2.c./3m./2.d.2.q.1.1.7m./ 3.2.co.25./Quol.5.1.3.c./ Quol.9.vl.10.q.2.1m./Opus.9.q.82.
¶Respondeo dicendum,quòd Deus potest reparare virginitatē perditam,quo ad omnem integritatem, non autem ratione præteriti, quia contradiceret,vt habet.1a.q.25.4.3m./22e.q.152.3.3m./3a.q.89.3.1m./3.d.31.q.1.ar.4.q.1.1m./Quol.5.q.2.1.o.

Deus.396. 500. ¶Quòd Deus potest facere subiectum esse sine proprijs accidentibus.4.d.10.ar.2.q.3.3m./ Quol.9.5.c. 1m.
¶Oppositum videtur dicere. Phi.8.lec.21. circa Med.
¶Respondeo dicēdum,quòd sicut ipse dicit,12e.q.51.1.c./ Poa.q.9.9.2m./ Posteri.lec.14.accidens dicitur proprium dupliciter, scilicet indiuiduale,idest quod conuenit soli particulari,sed non semper,& specificum,idest quod fluit ex principijs proprijs speciei, & conuenit omni,& soli,& semper. Loquitur ergo in quarto Sententiarū,de proprio primo modo,scilicet de propria quantitate corporis Christi. Ideo addit,ad minus in aliquibus. Sed in octauo Phisicorum accipit proprium secundo modo,quia in hoc esset contradictio,vt habetur.12e.q.110.4.4m. vbi dicit,quòd cū potentiæ animæ sint naturales proprietates, animā consequentes, anima non potest sine ijs esse. Dato autem quòd sine ijs esset,adhuc tamen anima diceretur secundum speciem suam intellectualis,vel rationalis,non quia actu haberet has potentias, sed propter speciem talis essentiæ, ex qua natæ sunt huiusmodi potentiæ effluere.

501 ¶Quòd nihil prohibet esse aliquid in potentia diuina,quod nō vult,& quod non continetur sub ordine quem statuit rebus. 1a.q.25.5.1m. Deus.40[illegible]
¶Oppositum videtur dicere.1a.q.47.4.c.
¶Respondeo dicendum,quadrupliciter,scilicet primo quòd Deus potest dispensare, agendo præter ordinem suæ prouidentiæ,quo ad res subiectas ordini. Deinde autem quo ad rationem ordinis, quæ est in Deo vt habet.1a.q.105.6.o./3.3.co.98./ Poa.q.6.1.3m.
¶Secundo dicendum,quòd Deus potest agere & dispensare præter ordinem suę iustitię,secundum quòd in aliquo opere creato determinatur, non autem secundum quòd iustitia Dei, est ordinatio voluntatis eius in eo,vt habetur.1.d.43.q.2.2.1m.
¶Tertio dicendum,quòd diuina potentia non est ita ordini alligata,quin possit quandoque præter ordinem causarum secundarum aliquid agere, cum sibi placuerit,vt patet in operibus miraculosis,vt habet.1a.q.25.5.c./Poa.q.1.3.c./ Opus.10.ar.1./17.
¶Quarto dicendum,sicut Dubio.498.

502 ¶Quòd Deus potest facere vniuersum,& quamlibet creaturā, meliorem quàm fecerit.1a.q.25.6.o. Deus.41[illegible]
¶Immo vniuersum, non potest esse melius.1a.q.25.6.3m.
¶Respondeo dicēdum dupliciter,scilicet primo,quòd Deus potest facere vniuersum,& quamlibet creaturam, meliorem quàm fecerit,bonitate accidentali,& non essentiali, quia transcenderet limites suæ speciei,vt habet.1a.q.25.6.o./1.d.44.1.o./3.d.13.ar.2.q.2.2m./3m./ Poa.q.3.16.c./17m.
¶Secundo dicendum,quòd licet Deus non possit facere quamlibet creaturam meliorem bonitate essentiali, potest tamen facere qualibet re creata,aliam meliorem bonitate essentiali & accidentali,vt habetur.1a.q.25.6.o./1.d.44.1.3.c.

503 ¶Quòd Deus est causa peccati.12e.q.79.1.o./q.80.1.c. Deus.4[illegible]
¶Immo mali culpæ nullo modo Deus est causa.1a.q.48.6.c./q.49.2.o./q.63.5.c.fi.
¶Respondeo dicēdum dupliciter,scilicet primo, quòd Deus est causa peccati quo ad substantiam actus,non autem quo ad deformitatē,vt habetur.12e.q.79.1.o./q.80.1.c./22e.q.6.2.2m./1.d.40.q.4.2.c./d.42.q.2.1.c./2.d.34.3.c./d.37.2.o./q.3.1.3m./3.d.23.q.3.2.6m./3.3.co.162./Verit.q.24.5m./ Poa.q.1.6.5m./q.3.6.21m./Ma.q.3.1.2.o./Ro.1.lec.5.circa fin.
¶Secundo dicendum,sicut Dubio.435.

504 ¶Quòd Deus est causa operationum naturalium,immediatior omni agente naturali.1.d.12.3.4m. Deus.4[illegible]
¶Immo quodlibet agens naturale particulare, est immediatum ad suum effectum. Poa.q.3.7.c.
¶Respondeo dicendum, quòd Deus est causa operationum naturalium immediatior secundum virtutem differentem ratione ab essentia,in ordine ad actiones ad extra,sed mediatior secundū supposita,omni agente naturali, vt habetur.1.d.12.3.4m./ Poa.q.3.7.c.fi./4m.

505 ¶Quòd dici de omni, per se,& primo,quod significat vniuersale,se habent ex additione adinuicem,quia omne quod per se prædicatur vniuersaliter prędicatur,sed non econuerso, & quod primo prędicatur,pdicatur p se,sed nō cōuertit. Post. 1 lec.9. prin. Dici.3.
¶Oppositum videtur dicere. Poster.1.lec.11.prin.
¶Respondeo dicendum, quòd tria prædicta sunt idem secundū rem, sed differunt secundum rationem,sicut superius & inferius loquendo Prioristice, non autem Posterioristice. Dici enim de omni Prioristicum, est quando nihil est sumere sub subiecto, de quo non dicatur prædicatum. Et ad ipsum sufficit & requiritur necessario vniuersalitas suppositorum secundum modum enūciandi tantum,& non secundum rem significatam,neque vniuersalitas temporum. Sed dici de omni Posterioristicum est illud ad quod sufficit & requiritur necessario vniuersalitas suppositorū secundum rem significatam, & vniuersalitas temporum, vt habetur. Posteri.1.lec.11.prin.

506 ¶Quòd differentia prædicatur de genere. Meth.8.lec.2. Differentia.4
¶Oppositum videtur dicere. Meth.3.lec.8.
¶Respondeo dicendum, quòd differentia constitutiua generis, nō prædicatur per se de genere. Sed differentia diuisiua generis, nō prędicatur per se & prædicatione directa de genere, sed prædicatione indirecta, ut habetur. Meth.8.lec.2.

507 ¶Quòd differentia complet essentiam generis.12e.q.67.5.c./2.d.3.q.1.5.c. Poa.q.8.4.5m. Differentia.4
¶Immo genus per se sumptum,non potest prędicari de differentia, prædicatione per se,nec econuerso. Meth.3.lec.8.
¶Respondeo dicendum, quòd complet essentia generis Phisici, uel determinando genus logicum ad speciem, non autem in se considerata.

508 ¶Quòd differre proprie est semper per aliud, & est relatiuum. Sed diuersum est absolutum, & seipso uel alio. Ideo omne differens est diuersum,& non econuerso.1a.q.3.8.3m./q.90.1.3m./1.d.8.q.1.2.3m./d.17.q.1.1.5m./3.1.co.17./ Poa.q.7.3.2m./ Meth.5.lec.10.per totum./ Lib.10.lec.5.fi. Differentia.

¶Immo qualiscumque formarum multitudo,facit differentiā. Sed diuersitas fit solum per formas substantiales.Poa.q.9.8.2m.
¶Respondeo dicendum , quòd diuersitas proprie,fit solum per differētias substātiales, idest essentiales,sed improprie fit p alias.

509 ¶Quòd differre specie,contingit dupliciter, scilicet vel in diuersis speciebus completis, vel secundum diuersos gradus, in generatione eiusdem speciei.12e.q.72.7.c.
¶Oppositum vr dicere.2.d.15.q.1.1.2m./ Meth.7.lec.6./lec.8.
¶Respondeo dicendum,quòd quando de ratione imperfecti est gradus imperfectus, facit differre specie,non autem quando non est de ratione eius.

510 ¶Quòd opera virtutum sunt difficilia.12e.q.107.4.c.
¶Immo opera virtutum, sunt facilia.4.d.14.q.2.2.5m.
¶Respondeo dicendum, quòd opera virtutum dicuntur difficilia,quia sunt supra vires non habentium virtutes,non autem ꝑpter laborem,vel tristitiam. Et etiam quia quidam abundāt sensu,& deficiunt intellectu,& plures sequuntur operationem sensus,vt habetur.12e.q.71.1.c./q.107.4.c./3.d.27.q.2.2.6m./d.30.4.6m./3.3.co.26./ Psal.19.circa Med.

511 ¶Quòd cum demonstratur causa per effectum, necesse est vti effectu, loco diffinitionis causæ.1a.q 1.7.1m./q.2.2.2m.
Oppositum videtur dicere. Trin.25.c.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 448.

512 ¶Quòd diffinitio p cām formalē,ē formalior alijs.2.d.9.1.1m.
¶Oppositum videtur dicere,quia diffinitio,finem & causam agētem,cum sint quædam extrinseca, non comprehendit. Meth.7.lec.13./ lec.15.
¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, quòd diffinitio formalis, non solum dicitur,quę datur per causam formalē, sed etiam quælibet quæ datur per causam superiorem.
¶Secundo dicendum, quòd finis & causa agens dicuntur quædam extrinseca rei,Phisice vel Methaphisice loquendo,non autē logice loquendo, vt habetur. Meth.7.lec.13.

413 ¶Quòd esse nō potest poni in diffinitione alicuius generis, nec speciei. Quol.2.q.2.1.c./Quol.8 vel9.q.3.2m./Meth.8.lec.vlt.fi.
¶Immo vnumquodque diffinitur, secundum quód habet esse, 2.d.35.2.1m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.300.

514 ¶Quòd partes materiales sunt priores diffinito, quia materia est pars essentiæ rei.3.d.2.q.2.ar.1.q.3.c./ Meth.7 lec.9.
¶Immo principia materialia,in quę resoluitur diffinitio & diffinitum per ea,sunt posteriora diffinito.Phy.2.lec.5.
¶Respondeo dicendum,quòd vnum & idem, respectu diuersorum,est materiale & formale, sicut partes diffinitionis se habent vt formale,sed respectu diffinitionis,vt materiale,& vna pars,respectu alterius,sicut genus respectu differentiæ, vt habetur. Physico.2.lec.5.
¶Secundo dicendum,quòd principia materialia, sunt posteriora diffinito,via resolutionis,non autem via compositionis, quia principia materialia,licet ordine perfectionis sint posteriora diffinito,tamen sunt priora ordine generationis, & hoc loquēdo de materia communi, & de partibus materialibus secundum quòd sunt partes speciei, vt species, & non vt talis species est in hoc, vel in illo indiuiduo.

515 ¶Quòd dimensio corrumpitur tripliciter, scilicet per additionem,diuisionem, & diminutionem.3a.q.77.4.c./4.d.12.q.1.ar.2.q 4.c.
¶Immo magnum per additionem vel diminutionem vel diuisionem, non tollunt essentiam dimensionis.3a.q.77.8.4m.
¶Immo nec per diuisionem fit aliquid de nouo in dimensione, 3.d.21.q.1.ar.1.q.2.5m.
¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo,quòd dimensio,seu quantitas dupliciter potest considerari, scilicet quo ad esse,idest quo ad rationem diuisibilitatis eius,seu quo ad essentiam eius,idest quantum ad dimensiones interminatas. Secundo quo ad certam rationem mensuræ, seu quo ad determinationē eius. Secundo modo corrumpitur tripliciter, non autem primo modo, vt habetur. Meth.5.lec.14 fi.
¶Secundo dicendum,quòd si fuerit diminutio sufficiens,tunc dimensio corrumpitur, non autem si fuerit insufficiens, vt habetur in primis locis adductis.

516 ¶Quòd dimensiones interminatæ, præintelliguntur in materia, ante formam substantialem, Et sine eis, posset intelligi diuisio materiæ,ad diuersas formas.4.d.11.q.1.ar.1.q.3.4m./d.12.q.1.ar.2.q.4.6.o./ar.3.q.1.3m./d.44.q.1.ar.1.q.1.3m./ ar.2.q 5.3m./ 3.4.co.65.fi./ Verit.q.5.9.6m.
¶Oppositum videtur dicere. Spiritu.3.17m./Opus.37.vsque fi.
¶Rñō dicēdū tripl'r.s.primo,ꝙ in primis locis vult ꝙ præexistāt ſm rationē tantū. In secundis autē, ꝙ non præexistant ſm rem
¶Secundo dicendum, quòd in primis locis uult,quòd dimensiones preintellectæ sint illęmet quæ per formam terminantur. In secundis vero negat dimensiones interminatas, esse diuersas realiter a terminatis, vt habetur. Anima.9.11m.
¶Tertio dicēdum,quòd si dimensiones interminatæ considerentur secundum quòd interminatę sunt,sic non præexistunt in materia,nisi secundum considerationem nostram Mathematicam, intelligendo scilicet illud quod est in re terminatum, absque eius terminatione. Sed si considerentur illæ dimensiones, naturaliter & Phisice, sic ponendæ sunt dimensiones interminatæ secūdum rem in materia, vt habetur. Trin.18.c.fi.

517 ¶Quòd dimensiones interminatæ, manent æedem numero in generato & corrupto.4.d.12.q.1.ar.2.q.4.c./1m./4m./ d.44.q.1.ar.1.q.1.3m./3.4.co.80.2m./81. Dimensio.15
Oppositum videtur dicere.2.d.20.q.1.1.c./4.d.11.q.1.ar.1.q.3.4m./ Opus.32.co.7.
¶Respondeo dicendum , quòd dimensiones easdem remanere in materia sub forma corrupti & geniti, potest intelligi dupliciter. Vno modo secundum essentiam specificam. Et sic bene remanent in vtroque. Alio modo secundum numerum. Et hoc dupliciter, scilicet vel numero ęedem, numerositate essentiæ. Et sic etiam bene remanent in vtroque. Vel numero numerositate subiecti. Et hoc item dupliciter. Vel actu. Et sic non remanēt ęedē numero,quia nullum accidens numero, etiam successiue potest esse in diuersis subiectis, Vel in potentia. Et hoc dupliciter, vel in potentia naturali. Et sic non possunt remanere æedem numero,quia per agens naturale non potest idem numero iterato reparari. Vel in potētia obediētiali. Videlicet in potētia in ordine ad agens diuinum. Et sic æedem dimensiones etiam æedem numero numerositate subiecti, remanēt in materia post corruptionem rei quę postea per agens diuinum recuperans idem numero subiectum efficiuntur in actu, vt patet in resurrectione hoīs.

518 ¶Quòd omnia præcepta decalogi,sunt omnino indispēsabilia, etiam a Deo.12e.q.99.5.c. q.100.8.2m./3.d.37.4.o. Dispensatio.9.
¶Immo in præceptis primę tabulæ decalogi,nec Deus, nec homo potest dispensare, sed in præceptis secūdæ Tabulę solus De⁹ dispensat.12e.q.100.8.o./22e.q.104.4.2m./1.d.47.4.c./3.d.37.4.o./ Ma.q.3.1.17m./q.15.1.8m./Quol.1.q.9.ar.2.1m.
¶Respondeo dicendum quadrupliciter,scilicet primo, quòd pcepta in communi continentia intentionem legislatoris, scilicet conseruationem boni communis, vel ordinem iustitię & virtutis, vt omnia præcepta decalogi, sunt omnino indispensabilia, non autem alia,vt habetur.12e.q.100.8.o.
¶Secundo dicendum,quòd precepta secundæ Tabulę, secundū quòd pertinent ad virtutem,sunt omnino indispensabilia,etiam a Deo. Sed quantum ad solitum modum virtutis, possunt a solo Deo dispensari, vt habetur.22e.q.104.4.2m.
¶Tertio dicendum, quòd Deus potest dispensare in aliquo contra præcepta secundæ Tabulæ,remouendo dispositionem contrariam præceptis illis, non autem remanente illa,vt habetur. 3.d.37.4.3m.
¶Quarto dicendum,quòd Deus potest dispensare in eis, remouendo ab actu rationem indebiti, non autem remanente ea, ut habetur.12e.q.100.8.3m.

519 ¶Quòd circa ea quę sunt iuris diuini, uel iuris naturalis, Papa dispensare non potest. Quol.4.13.c. Dispensatio. 13.
¶Immo Papa potest dispensare in iure diuino.4.d.27.q.3.3.2m.
¶Respondeo dicendum, quòd Papa potest dispensare in iure diuino,quo ad statuta apostolorum, non autē quo ad alia, nec quo ad ea q̃ sunt uel de iure naturali, uel de necessitate sacramētorū, uel de necessitate fidei,ut habet.4.d.27.q.3.3.2m./Quol.4.13.o.

520 ¶Quòd dispositio nihil aliud est,nisi habit⁹ imperfectus.4.d.4.q.1.ar.1.q.1.c. Dispositio.1.
¶Immo dispositio est aliquid , contra habitum diuisum.12e.q.49.2.3m.
¶Respondeo dicendum, quòd dispositio dupliciter accipitur, scilicet uel secundum quòd est genus habitus,uel secūdum quòd est aliquid contra habitum diuisum,quæ proprie dicitur dispositio. Et hoc dupliciter, quia uel diuiditur contra habitum, sicut imperfectum cōtra perfectum in eadem specie,uel sicut in diuersas species unius generis subalterni. Secundo modo diuiditur cōtra habitum, ut quid diuersum specie, non autem primo modo, ut habetur.12e.q.49.2.3m.

521 ¶Quòd diuersorum ex opposito secundum rationem perfecti & imperfecti, unum disponit ad alterum,non autem opposita secundum essentiam. Dispositio.9.
¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.1.10.16m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1178.

522 ¶Quòd habitus uel dispotio non sunt in Deo, nec in angelis, nec in cœlis,nec in elementis,12e.q.49.4.c./ 3.d.23.q.1.1.c./ Poa.q.7.1.7m. Dispositio.24.
¶Oppositum videtur dicere.12e.q.50.6.o./q.51.1.1m.

¶Respon-

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.167.

Dispositio.37. 523 ¶Quòd dispositiões pcedétes,in aduẽtu formę substãtialis corrũ punt.2.d.20.q.1.1.c./4.d.11.q.1.ar.1.q.3.4^{m}./ Opusc.32.c^{o}.7.
¶Immo dicuntur manere,a simili.4.d.12.q.1.ar.2.q.4.c./1^{m}./4^{m}./d.44.q.1.ar.1.q.1.3^{m}./℈.4.c^{o}.80.2^{m}./81.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.517.

Dispositio.41. 524 ¶Quòd dispositio materiæ reducitur ad formam, ad quam disponit.4.d.2.q.2.ar.1.q.1.2^{m}.
¶Immo dispositio materialis,reducitur ad materiam.22e.q.27.3.c./4.d.17.q.1.ar.4.q.1.c./ Verit.q 28.7.8.c.
¶Respódeo dicédũ,ꝙ cũ dispositio sit mediũ,iter formã & materiã,& mediũ cóparatũ vni extremorũ, habeat rõnẽ alteri^{9} extremi,iõ dispõ reducit ad formã,vt impfectũ ad pfectũ. Reducit autẽ ad materiam,inquantum præparat eam ad formam, vt habetur.22e.q.27.3.c. prin./3.d.13.q.3.1.c./ Phy.3.lec.1.princ.

Dispositio.52 525 ¶Quòd dispõ cui annectit aliqua imperfectio,nõ manet simul ĩ subiecto, cũ eo ad qđ disponit,sicut alię.3.d.35.q.1.ar.3.q.3.3^{m}.
¶Oppositum videtur dicere.3^{a}.q.9.3.2^{m}.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.517.

Dissensio.2. 526 ¶Quòd dissẽsio ẽ primũ,iter pctã hoium.1e.Cor.11.lc.4. prin.
¶Immo superbia & cupiditas,sunt prima , inter peccata hominum.22e.q.163.7.0.
¶Respondeo dicendum, quòd dissensio est primum, inter peccata multitudinis. Sed supbia & cupiditas sunt prima, inter peccata singularium hominũ,vt habetur.1e. Cor.11.lec.4. circa prin.

Distinctio.17. 527 ¶Quòd eorum quæ ex opposito distinguũtur, vnum diffinitur per reliquum.3.d.33.q.1.ar.1.q.2.1^{m}.
¶Immo vnũ ex opposito distinctorũ, destruit reliquũ.1.d.26.q.2.1.3^{m}./4.d.4.q.1.ar.1.q.2.c./ Po^{a}.q.7.9.9^{m}.
¶Respondeo dicendum,ꝙ diffinit p reliquũ,ñ p pfectionẽ alterius, sed p remotionẽ seu negationẽ suarũ pfectionũ a diffinito.

Diuersitas.7. 528 ¶Quòd duplex diuersitas gñis,sumitur a materia.s.ex diuersa analogia ad formã,vt ĩ gñalissimis,& vt pficit a forma. Trin.14.c.
¶Immo diuersitas generis,sumitur a forma,& includitur in diuersitate speciei. Verit.q.5.1.9^{m}. Meth.5.lec.6.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.359.

Docere.9. 529 ¶Quòd sacra doctrina docetur dupliciter,scilicet legendo,& pdicando.Et vtroque modo.docẽs in peccato mortali,peccat mortaliter.4.d.19.q.2.ar.2.q.2.4^{m}./ Psal.49./ Psal.50.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.796.
Oppositum videtur dicere a simili.22e q.33.5.c.fi./q.60.2.3^{m}./ Math.7. Io.8./ Ro.2.lec.4.a Med.

Dolor.1 530 ¶Quòd dolor est passio animæ,in appetitu sensitiuo, vel intellectiuo.12e.q.35.1.0./3^{a}.q.84.8.9.0./q.85.1.c.
¶Oppositum videtur dicere.Verit.q.26.4.4^{m}.
¶Respondeo dicẽdũ,ꝙ dolor est in appetitu sensitiuo, vł intellectiuo impropric. Nã pprie dolor nõ ẽ passio aiæ, qa nihil hẽt ex parte animæ,nisi apprehensionem,vt habetur. Verit.q.26.4.4^{m}.

Dolor.17. 531 ¶Quòd impossibile est aliquam tristitiam, vel dolorem, esse summum malum.12e.q.39.4.0.
¶Oppositum vř dicere a simili.12e.q.37.4.0./ Ma.q.2. 10. 0.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.837.

Dolor.29. 532 ¶Quòd sensualitas & ratio Christi,dolebant de vulneribus ei^{9}. Ideo solet dici.quòd mortem ratio Christi refugiebat.3.d. 15.L.7^{m}./ Opus.3.c^{o}.239.
¶Immo Christus secundum rationem superiorem gaudebat de passione, & de morte sua. Opus.3.c^{o}.29.
¶Respondeo dicédum,quòd sensualitas & ratio superior Christi vt natura, dolebant de vulneribus eius, non autem vt ratio, propter bonum siquens,vt habetur in locis primo adductis.

Ebrietas.2. 533 ¶Quòd ebrietas ẽ pricipiũ vitiorũ. Ma.q.14.4.2^{m}./ Tit.2.lc.1.fi.
¶Immo superbia ponitur initium omnis peccati. 12e.q.84.2.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1144.

Ebrietas.9. 534 ¶Quòd ebrietas sine pctõ,tollit culpã act^{9} sequẽtis,sicut forte accidit de Loth,& Noe.22e.q.150.1.4.c./4.d.33.L.Mal.q 15.2.9^{m}.
¶Immo Loth culpandus est, ẽm Augustinum.22e.q.150.4.c.fi.
¶Respondeo dicendum,quòd Loth culpandus est,nõ quãtũ ille incestus,sed quantũ ebrietas meruit,vt habetur.22e.q.150.4.c.fi.

Ecclesia.16. 535 ¶Quòd in casu necessitatis,licet vendere,aut emere terram, vbi quondam fuit ecclesia.22e.q.100.4.1^{m}./2^{m}./3^{m}.
¶Immo annexum spirituali, non potest vendi vel emi, quia est simonia.22e.q.100.4.3^{m}./4.d.25.q.3.3.3^{m}.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1.

Effectus.1. 536 ¶Quòd effectus Dei,dupliciter limitatur, scilicet ex ordine sapientiæ Dei,& ex capacitate recipientis.2.d.18.q.2.2.2^{m}.
¶Immo capacitas recipiẽtis,ex se limitat.3.d.13.a.2.q.2.2^{m}./3^{m}
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.301.

Effectus.5. 537 ¶Quòd effectus naturalis, verius existit in sua causa, quàm in seipso.Verit.q 4.6.c.
¶Immo nulla propositio verior est,quàm quando idem prædicatur de seipso, secundum Boetium. Met.5.lec.7.fi.
¶Respondeo dicẽdũ ꝙ veri^{9} hẽt esse quo ad continẽtiã virtualẽ, nõ aũt quo ad existẽtiã in actu & in pprio eẽ, vt habet a sili.1.d.15.q.5.3.2^{m}.quia etiã aia veri^{9} hẽt esse vbi amat,q̃ vbi ẽ, nõ quidẽ ẽm esse substãtiale,sed ẽm suũ eẽ nobile.s.ẽm perfectionem vltimam,quę in Deo est,vt habetur.1.d.15.q.5.3.2^{m}.

538 ¶Quòd null^{9} effect^{9},est de spẽ suæ causæ.22e.q.110.1.c.fi./3^{m}. Effectus.
¶Oppositũ vř dicere a sili,qa ignis causat ignẽ eundẽ in specie, & homo hominem.2.d.20.q.2.3.c./ Po^{a}.q.7.2.c.fi.
¶Respondeo dicẽdũ dupliciter,s.primo ꝙ effectus nõ differẽs ab essentia suæ causæ vt ignis in ordine ad ignem a quo immediate causatur, est de specie suæ causæ. Sed effectus differẽs ab essentia suæ causę,non est de specie suæ causę.Sed potest eẽ de perfectiõe accidentali speciei,sicut & in rebus naturalib^{9},aliqd speciẽ sortit si formam habeat,etiam si desit formæ effectus sicut patet in graui,quod violenter sursum detinetur,ne descendat,secundum exigentiam suę formę,vt habetur.22e.q.110.1.c.fi.
¶Secundo dicendum,quòd pertingens ad speciem suę causæ, nõ consequitur prædicationẽ vniuocam nominis suæ causę, nisi recipiat formam eandem specie,secundum eundem modum essendi,vt habetur.℈.1.c^{o}.32.2^{m}./ Po^{a}.q 7.7.c.prin./10^{m}.

539 ¶Quòd omnis effectus propri^{9} & immediatus, proportionatur suæ causæ,& sunt eiusdem generis. 1.d.3.q.4.2.c. Effectus.13.
¶Oppositum videtur dicere.2.d.21.q.1.3.c.
¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo,ꝙ sunt eiusdẽ generis entis,non tamen semper eiusdẽ generis prædicamẽtalis.
¶Secundo dicendum,sicut Dubio.538.responsione secunda.

540 ¶Quòd egere,idest dependere ab alio, conuenit cuilibet creaturæ.Sed vt significat carentiã,nõ conuenit beatis.1.d.1.q.4.1.6^{m}. Egere.1.
¶Immo a simili,beati indigent purgatione,a dissimilitudinis cõfusione,idest a nescientia.1^{a}.q.106.2.1^{m}./12e.q.112.1.3^{m}./2.d.9.2.1^{m}./2^{m}./ Verit.q.9.3.0./q.22.3.5^{m}./ Opus.3.c^{o}.127.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.145.

541 ¶Quòd electio pertinet determinate ad vnam potentiam,scilicet ad voluntatem. 1^{a}.q.83.3.c./12e.q.85.1.2^{m}./4.c. Electio.
¶Immo electio pertinet ad intellectum.12e.q.13.1.2.0.
¶Respondeo dicendum, quòd electio pertinet determinate ad vnam potentiam, scilicet ad voluntatem,sed in ordine ad intellectum,vt habetur.1^{a}.q.83.3.c./12e.q.13.1.2.0./q.17.1.c./q.58.1.2^{m}./4.c./22e.q.155.3.c./3^{a}.q.18.4.c./1.d.41.2.1^{m}./2.d.24.q.1.2.0./d.38.3.5^{m}./d.40.2.c./3.d.33.q.2.ar.4.q.2.1^{m}./4.d.4.q.1.ar.3.q.2 c./ Verit.q.22.13.16^{m}./15.0./q.26.6.c./ Ethi.3.lec.6.9.0./ Lib.6.lec.2.fi.

542 ¶Quòd nulla forma est media inter formam elementi, & materiam primam. Sed multæ sunt,inter materiam primam, & formã animalis.2.d.12.4.c. ℈.2.c^{o}.89. Elementum.
¶Immo forma aialis,immediate vnitur corpori.1^{a}.q.76.6.7.0.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.180.

543 ¶Quòd elemosinæ non sunt recipiendę a peccatoribus. 22e.q.154.4.c. princ./2e.Cor.8. Eleemosina.
¶Immo eleemosina pt fieri de turpilucro.s.de meretricio,lenocinio,& istrionatu,nõ aũt de obnoxijs restitutiõi.22e.q.31.3.3^{m}./q.32.7.0./8.2^{m}. q.62.5.2^{m}./q.87.2.2m./q.110.3.4^{m}./4.d.15.q.2.ar.4.q.2.3.0./ Quol.12.30.c./ Opus.37.c^{o}.17.
¶Respondeo dicendum,ꝙ ille qui dat eleemosinã, qñ dat vt foueat in peccatis,vel qñ dat,vt aliquẽ inducat ad heresim, mortałr peccat pp intentionẽ corruptã,vel quia est obnoxiũ restitutioni, nec habet alia vnde restituat. Et tales eleemosinæ non sunt recipiendæ, vt habetur in locis pro vtraque parte allegatis.

544 ¶Quòd elephas itelligit,& docetur adorare reges.Iob.40.lec.2. Elephas.
¶Immo nulla creatura potest intelligere, nisi per intellectum, qui est potentia passiua.3.d.14.ar.1.q.2.c.
¶Respondeo dicendum,quòd Elephas est animal maxime domesticabile, ad multa eruditur, & intelligit & docetur adorare reges,non quidem per intellectum,sed per vim æstimatiuam, vt habetur Iob.40.lec.2. a Med.

545 ¶Quòd Adam videbat Deum in enigmate, idest obscure, scilicet per effectus, non autem obscure, scilicet propter occupationem sensuum & sensibilium causatam ex peccato, sicut nos.3^{a}.q.94.1.3^{m}. Enigma.
¶Oppositũ videtur dicere.1^{a}.q.94.3.1^{m}.
Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo quòd simul ĩ effectibus, præcipue intelligibilibus Deum suo modo sine medio demonstrationis cognoscebat in enigmate, idest obscure.
¶Secundo dicendum,sicut Dubio.485./1111.

546 ¶Quòd priuationes,negationes,& non entia, sunt entia rationis tantum.1^{a}.q.16.3.2^{m}./q.48.1.2^{m}./12e.q.8.1.3^{m}./q.26.1.c./1.d.46.2.1^{m}./2.d.34.1.c./d.35.2.1^{m}./d.37.q.1.1.c./2.3^{m}./℈.1.c^{o}.9.fi./ Lib.3.c^{o}.9.fi. Verit.q.1.1.7^{m}. q.3.4.3^{m}. q.21.1.c. 2.7^{m}./4.9^{m}./ Ma.q.1.1.19^{m}./20^{m}. Opus.30./ Opus.42. princ./c^{o}.3./ Methaphisic. 4.lect. vlt.fi./ Lib.5. lec.7.fi./ Lib.12./ Periermenias.2. Ens.18.
¶Immo in multitudine importatur realis relatio. 1.d.24. q.1.3.2^{m}.

¶Respondeo

¶Respondeo dicendum, ꝙ multitudo simpliciter, siue transcẽdens,addit supra ens,duplicem negationem.s.vnam realem, & aliam per intellectum aggregantem, quæ non est in diuinis, vt habetur.1.d.24.q.1.3.1^{m}./4^{m}./5^{m}.

547 ¶Quòd ens & alia transcendentia,quæ dicuntur analogice de Deo & creaturis,de substantia & accidentibus,sunt in vtrisq; ẽm propriam rationem per prius & posterius,& habẽt aliquod esse in vnoquoque,de quibus dicuntur.1.d.19.q.5.2.1^{m}.
¶Oppositum videtur dicere.1^{a}.q.16.6.c./12e q.20.3.c./3^{m}.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.108./1128.B.

548 ¶Quòd ens includitur in quolibet apprehenso.12e.q.94.2.c./ Meth.4.lect.1./ Lect.5.
¶Oppositũ videtur dicere.3.d.11.2.2^{m}./4.d.12.q.1.ar.1.2^{m}./ Po^{a}.q.7.3.c.prin.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.300.

549 ¶Quòd ens prędicatur analogice, de substantia & accidente. 1^{a}.q.13.10.4^{m}./22e.q.120.2.c./1. Prol.2.2^{m}./d.19.q.5.2.2^{m}./d.22.3.2^{m}./2.d.42.q.1.3.c./4.d.38.q.1.art.2.q.2.c./℈.1.c^{o}.32.6^{m}./34.prin./Po^{a}.q.7.7.c./ Ma.q.7.1.1^{m}./ Quo.2.3.c.fi./ Opus.42.c^{o}.1./ Meth.4.le.1./ Li^{o}.11.le.3./ Perier.1.lec.5./ Lec.8. prin.
¶Immo ens & vnum,æqualiter prædicãtur de omnibus. Meth.10.lect.4.
¶Respondeo dicẽdum dupliciter.s.primo, ꝙ duplex est analogia. Quædam est ipsorum conceptuum ad ipsum nomen tantum,quod scilicet nomen, significat vnum conceptum ex impositione,& significat alterum per quandam similitudinẽ, non tamen ex impositione, sicut ridere significat risum hominis ex impositione, sed tamen ex quadam proportione significat floriditatem prati. Et talis analogia causat fallaciam. Alia est analogia ipsarum rerum ad vnum conceptum, seu ipsorum conceptuum ad vnum nomen,quod impositum est ad significandum illos cõceptus,ordine tamen quodam. Et talis analogiæ triplex est gradus,secundum Philosophum. Ethicorum primo, & Metaphysicæ quarto. Nam quædam est analogia aliquorũ, ad vnũ principium effectiuum. Alia est analogia aliquorum ad vnum finem. Tertia vero est aliquorum ad vnum subiectum. Exemplum primi, secundum Phylosophum,est de medicatiuis. Exẽplum secundi,est de sanatiuis. Exemplum terti, est de entibus. Ens igitur cum dicatur de aliquibus ordine quodam,per respectum ad aliquod vnum prædicatur de substantia & accidente, non quidem pure æquiuoce, nec omnino vniuoce,sed analogice,cum accidens non habeat esse, nisi a substantia,quia accidens est magis entis,quàm ens,vt dicitur septimo Metaphysicæ. Analogica enim prædicatio est media inter puram æquiuocationẽ, & simplicem vniuocationem. Neque enim in his quæ analogice dicuntur,est vna ratio sicut in vniuocis, neque totaliter diuersa sicut in ęquiuocis, sed nomen quod sic multipliciter dicitur,significat proportiones ad vnum,sicut sanum de vrina dictum,significat signum sanitatis,de medicina vero dictum,significat causam eiusdem sanitatis, vt a simili habetur. 1^{a}.q.13.5.c.fi. In analogica autem prædicatione,ordo attenditur idem quãdoque secundum nomen & rationem, quandoque vero, non idem. Nam ordo nominis, sequitur ordinem cognitionis, quia est signum intelligibilis conceptionis. Quando igitur illud quod est prius secundum rem,inuenitur etiam prius cognitione, idem inuenitur etiam prius, & secundum nominis rationem,& secundum rei naturam, sicut substantia est prior accidẽte natura, inquantum substantia est accidentis causa, & prior cognitione,inquantum substantia in diffinitione accidentis ponitur. Et ideo per prius dicitur de substantia, quàm de accidente,& secundum naturam,& secundum nominis rationẽ. Quando vero id quod est prius ẽm naturã,est posterius ẽm cognitionem,tunc in analogis non est idem ordo ẽm rem, & secundum nominis rationem,sicut virtus sanandi,q̃ est in sanatiuis, prior est naturaliter sanitate,quæ est in animali, sicut causa est prior effectu. Sed quia hanc virtutem per effectum cognoscimus,ideo etiam per effectum nominamus. Et inde est, ꝙ sanatiuum est prius ordine rei,sed animal per prius sanum dicitur,ẽm nominis rationem,vt habetur.℈.1.c^{o}.34. Nec est necessarium, ꝙ ad verum analogum, requiratur diuersitas rationum immediate significatarum per terminum analogum. aliàs non posset dari analogia aliquorum,ad vnum conceptum tertium, quod est cõtra id quod habetur.℈.3.c^{o}.43./ Po^{a}.q.7.7.c. Sed sufficit ꝙ per terminum analogum significetur vna ratio,quæ tamen diuersimode participetur ab analogatis.
¶Secundo dicendum, ꝙ ista propositio.s. ens & vnũ æqualiter prædicantur de omnibus,est triplex. Nã coniunctio &: vno modo potest coniungere inter propositiones,vt sit sensus. Ens prædicatur æqualiter de omnibus, & vnum prædicatur æqualiter de omnibus. Et sic qa ambę illę propositiones sunt falsæ,ideo tota copulatiua est falsa. Alio modo potest cõiungere inter terminos,vt sit sensus. Ens & vnum prædicantur æqualiter de omnibus. Et sic est vera. Est enim sensus, ꝙ ens & vnum prædicantur ęqualiter.i.eodem modo prædicantur de omnibus, ita ꝙ si vnum prędicatur analogice,& alterum,si vnum vniuoce,& alterum,si vnum æquiuoce,& alterum. Alio modo põt determinare æqualiter illam particulam de omnibus, vt sit sensus. Ens & vnũ prædicantur de omnibus æqualiter, quia vnum eorũ nõ prædicatur per prius de vno,quàm de altero. Et sic est falsa. Vnde ibi committitur fallacia diuisionis.

550 ¶Quòd ens participaliter & adiectiue prædicatur pluraliter de tribus personis diuinis,substantiue vero, singulariter tantum. 1^{a}.q.39.3.3^{m}./1.d.25.4.0. Ens.37.
¶Oppositum videtur dicere a simili.1.d.11.4.0./d.29.4.2^{m}.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.733./1133.

551 ¶Quòd omnis enuntiatio affirmatiua in materia naturali est vera,& negatiua falsa. Sed in materia remota est econuerso. In contingenti aũt quælibet vřis est falsa, & particularis & indefinita est vera.1^{a}.q.51.1.c./ Meth.5.lect.9./ Perier.1.lect.13. Enunciatio.7.
¶Oppositum videtur dicere. Poster.lect.9.prin.
¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo,ꝙ propositio vniuersalis in materia cõtingenti, põt accipi dupłr.s. vel in omni tpe,& in casu possibili, vel in aliquo tpe, & aliquo casu. Primo modo est falsa. Non autem secundo modo.
¶Secundo dicendum,ꝙ aliquæ propositiones sunt,quæ simpłr sunt in materia contingenti, vt omnis homo currit. Et quædã quæ respectu sui subiecti expressi,sunt in materia contingenti. Sed respectu subiecti impliciti,sunt in materia naturali,vt omnis homo est coloratus: primæ sunt falsæ, non autem secundæ.

552 ¶Quòd episcopus potest iudicare eos solum, qui sunt de sua dioceli.22e.q.60.2.c./6.0./q.67.1.b. Episcopus.18.
¶Immo episcopus potest condemnare etiam eos qui sunt alterius diocesis.22e.q.67.1.3^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ episcopus in cuius dioceli aliquis alterius diocesis delinquit in re non exempta,fit ei superior, ratione delicti, etiam si sit exemptus, nisi forte delinquat in re aliqua exempta,puta in administratione bonorum alicuius monasterii exempti. Sed si aliquis exemptus committat furtum, vel homicidium, vel aliquid huiusmodi, põt per ordinarium condemnari,vt habetur.22e.q.67.1.3^{m}.

553 ¶Quòd æqualis,& ęquatus dicitur formaliter,æqualitate,sed quantitate,vt æqualitatis causa.4.d.17.q.1.ar.1.q.1.3^{m}. Aequalitas.13.
¶Oppositum videtur dicere a simili.2.d.27.2.1^{m}.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1171.

554 ¶Quòd natura fecit omnes homines æquales in libertate, nõ autem in perfectionibus naturalibus.2.d.44.3.1^{m}. Aequalitas.15.
¶Oppositum videtur dicere.3.d.27.q.1.4.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ non fecit æquales in perfectionib^{9} indiuidualibus,sed in perfectionib^{9} speciei, vt hř.2.d.44.3.1^{m}.

555 ¶Quòd ratio quarundam specierum quãtitatis est in diuinis Ideo ibi est proprie æqualitas. 1.d.19.q.1.1.c./1^{m}./4^{m}./q.3.1.1^{m}./d.24.q.1.1.1^{m}./4^{m}. Aequalitas.19.
¶.Oppositum videtur dicere. 1^{a}.q.28.4.c./q.42.1.1^{m}./ Po^{a}.q.81.c./q.9.7.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ æqualitas consequitur rationẽ quãtitatis in communi,quæ consistit in quadam diuisibilitate. Vnde ratio quantitatis inuenitur proprie in illis quæ secundum se diuidunt. Et sic Deo nõ cõuenit. Inuenit etiã quodammodo in illis,in qb^{9} diuisio attendit ẽm ea quę extrinsecus sunt,sicut virtus dr diuisibilis,& quantitatis rõne hñs,ex diuisione actuũ, & obiectorũ. Et talis ratio quantitatis.s.virtualis Deo cõuenit, & per consequens æqualitas,vt habetur.1.d.19.q.1.1.1^{m}.

556 ¶Quòd æquitas est pars iustitiæ, & continetur sub epiikia. 22e.q.80.3^{m}. Aequitas.1.
¶Immo est eadem ei.22e.q.120.1.c.
¶Respondeo dicendum,ꝙ est eadem ei,vt lege determinatur, sed est pars eius vt accipit iustitia in cõi,vt hř.22e.q.120.1.1^{m}.

557 ¶Quòd in pure æquiuocis,non attenditur ordo,nec respect^{9}, nec similitudo.1.d.31.3.2^{m}.℈.1.c^{o}.33./ Phy.7.lect.7.fi. Aequiuoca.9.
¶Oppositum videtur dicere.1^{a}.q.13.10.4^{m}.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.471.

558 ¶Quòd nihil præter Deum,est causa ipsius esse. ℈.2.c^{o}.21.4^{m}. Esse.17.
¶Opp^{m} vř dicere a sili. 1^{a}.q.32.1.2^{m}./q.45.5.0./q.65.3.3^{m}./4.d.5.q.1.a.3.q.3.c./1^{m}./℈.2.c^{o}.20.4^{m}./ Po^{a}.q.3.4.c. 16.20^{m}./ (Ma.q.16.9.3^{m}.
¶Respódeo dicendum,sicut Dubio.504.

559 ¶Quòd esse ẽ prius omni alia participatione, & omni alio nomine Dei. 1^{a}.q.5.2.0./1.d.8.q.1.1.3.c./ Po^{a}.q.3.4.c./8.19^{m}./ Opusc.37./ Causis.lect.4.0. Esse.35.
¶Et est nobilius.1^{a}.q.4.1.3^{m}./2.3^{m}./12e.q.2.5.2^{m}./1.d.19.q.1.2.3^{m}./q.2.2.b.2./ Ver.q.20.2.3^{m}./q.22.6.1^{m}./11.16^{m}./ Po^{a}.q.7.ar.2.9^{m}./ Dio.5.lect.3.
¶Immo illud quod est communius prædicatione, est imperfectius minus communi. Ver.q.7.6/7^{m}.
¶Rn^{o} d^{m},ꝙ esse potest accipi dupliciter.s.vel sine aliis in reb^{9}

inanimatis,& alia includunt ipſum. Et ſic eſſe eſt imperfectius aliis,ſicut omne magis commune minus communi. Vel pót ſumi,eſſe,& alia ſeorſum,ſine inclusione. Et ſic eſt perfectius aliis.

Eſſe.44. 560 ¶Quòd eſſe capitatum,& eſſe corporeum,& eſſe animatũ, pertinẽt ad perſonam Sortis. Sed ex iis non fit niſi vnum eſſe in Sorte,3^a.q.17.2.c.

¶Oppoſitum videtur dicere, quia in generatione animalis & hominis,in quibus eſt forma perfectiſſima,ſunt plures formę,& generationes intermedię,& per cõſequens plura eſſe.$\overline{3}$.2.c^o.89./Meth.5.lect.20.

¶Reſpondeo dicendũ,q̃p in illis generationibus ſucceſſiue ſunt plura eſſe,ſed in introductione vltimę formæ,eſt tãtum vnum eſſe, continens virtualiter oia præcedentia eſſe,vt hĩ.$\overline{3}$.2.c^o.89.

Eſſe.54. 561 ¶Quòd po^a ad eſſe,accipitur ex parte materiæ.Po^a.q.5.4.1^m.

¶Oppoſitum videtur dicere.4.d.2.q.2.ar.1.q.1.2^m.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p accipitur ex parte materiæ,vt præparat ad formam,ſed ſumit ex parte formæ,vt eſt productiua & cõpletiua ipſius eſſe rei,prout etiam Dubio.524. adductum eſt.

Eſſe.60. 562 ¶Quòd neceſſe cõparatur ad alia ,ſicut recipiens ad receptũ , ſed eçonuerſo,quia eſt actualitas omniũ.1^a.q.3.4.c./q.4.1.3^m./q.5.1.c./Po^a.q.7.2.9^m.

¶Immo ſemper illud quod ſubſternitur in rebus,eſt cõius,q̃ id q̃ informat & reſtringit ipſum,ſicut eſſe q̃ viuere.1^a.q.65.3.c.

¶Reſpondeo dicendum, q̃p prædicari de aliquo, contingit dupliciter.ſ.eſſentialiter,& participatiue.Ideo eſſe quod informat ab his, de quibus prędicatur eſſentialiter, etiam ſubſternit eis ſm rationem,vt indeterminatum determinanti,non quidẽ ſm rem,quia ſunt idem realiter,vt eſſe & vinere, ſed informat ſecũdum rem omnia de quibus prædicatur participatiue,quia differunt realiter, vt habetur.Quol.2.q.2.1.c.

Eſſe.66. 563 ¶Quòd ipſum quod quid eſt,eſt prin^m demõſtrandi,an eſt ſim pliciter,& quia hoc eſt.3.d.24.ar.1.q.2.2^m.

¶Immo quod quid eſt,ſequitur quęſtionẽ an eſt.1^a.q.2.2.2^m./Poſt^m.1.lect.2.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.323.

Eſſe.76. 564 ¶Quòd eſſe non eſt genus,nec eſt de ſignificatione alicuius generis.3.d.11.2.2^m.

¶Immo ens,eſt de ratione omnis entis.12ę.q.94.2.c./Quol.2.q.2.1.c./Meth.4.lect.1./Lect.5.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.300.

Eſſe.78. 565 ¶Quòd eſſe non pót eſſe cõe per modũ generis,cũ ſingula contenta in genere differãt ſecundũ eſſe. 4.d.12.q.1.ar.1.q.1.2^m./Po^a.q.7.1.c.prin.

¶Opp^m.vt dicere.12ę.q.94.2.c./ Meth.4.lect.1.Lect.5.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.300.

Eſſe.84. 566 ¶Quòd ad probandum aliquid eſſe,oportet vti pro medio q̃d nominis, non autẽ quid rei,quia q̃d rei ſequitur quæſtionẽ an eſt.1^a.q.2.2.2^m./3.d.24.ar.1.q.2.2^m./Trin.23.c./Poſt.1.lect.2.

¶Immo oportet ſcire quid rei.Trin.23.c.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.323.

Eſſe.86, 567 ¶Quòd eſſe rei,eſt accidens,& perfectio eius,& non eſt eius eſſentia.2.d.3.q.1.1.c./6^m./Po^a.q.7.2.9^m./Opuſc.42 c^o.5.fi.

¶Immo eſſe rei non eſt accidens eius. Potentia .q. 5. 4. 3^m./Phy.2.lect.5.princ.

¶Reſpondeo dicẽdum, q̃p eſſe rei non dr accidens, quaſi ſit in genere accidentis,ſi loquamur de eſſe ſubſtantiæ. Eſt.n.actus eſſentiæ.Sed eſt accidens per quandam ſimilitudinem, quia non eſt pars eſſentiæ,nec eſt de ratione rei , ſicut nec accidens eſt de ratione rei,vt habetur. Po^a.q.5.4.3^m./Opuſc.42.c^o.5.

Eſſe.90. 568 ¶Quòd in qualibet creatura,differũt eſſe & eſſentia, operatio & po^a,vel virtus operatiua.1^a.q.54.1.2.3.c./q.77.1.c./q.79.1.c.

¶Oppoſitum videtur dicere.1^a.q.3.3.c./3.d.5.q.1.3.o.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.114.

Aeternitas.3. 569 ¶Quòd æternitas inueſtigari debet, per naturam interminabilitatis,1.d.8.q.2.1.o.

¶Immo æternitas inueſtigari debet, per naturã mutabilitatis & temporis.1^a.q.10.6.c./1.d.14.q.1.2.3^m.

¶Immo æternitas inueſtigari debet , ex immutabilitate Dei. $\overline{3}$.1.cap.15.

¶Reſpõdeo dicendum,q̃p omnes iſti modi ſunt conuenientes. Sed non oſtendunt æternitatem eodem modo.Primus,n.procedit,per æthimologiam nominis ipſius ęternitatis,ſecundus per naturam interminabilitatis,tertius vero, per naturam immutabilitatis Dei, vt habetur.Opuſc.72.q.30.

Aeternitas.9. 570 ¶Quòd æternitas excludit prin^m durationis.1^a.q.42.2.2^m.

¶Oppoſitum videtur dicere. Po^a.q.3.13.14.o.

¶Reſpondeo dicendum, q̃p æternitas excludit principium durationis,non autẽ prin^m originis.Ideo aliquid quod eſt ab alio, põt eſſe æternum, vt habetur. 1^a.q.42.2.2.2^m./1.d.9.q.2.1.2^m./Po^a.q.3.13.o./14.17^m./q.10.1.16^m.

Aeternitas.12. 571 ¶Quòd poſſibile fuit mũdũ.i creaturas eſſe ab æterno abſolute,& po^a Dei,non autẽ po^a paſſiua creaturarũ.Po^a.q.3.13.14.o.

¶Immo fuit poſſibile,etiam potẽtia paſſiua creaturarũ. Meth.12.lect.7.prin./Phy.8.lect.2.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.912.

Æternitas. 572 ¶Quòd æternitas ſignificatur pluraliter.1^a.q.10.3.1^m.

¶Immo æternitas ſignificatur ſingulariter, cum nõ habeat partes.1^a.q.10.1 3^m.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p ęternitas ſignificatur pluraliter,vel quia participatur in multis , vel propter menſuram inferiorẽ, ſcilicet propter tempus,vt habetur. 1^a.q 10.3.1^m./1.d.19.q.1. 1.2.2^m./2.d.2.L./3.d.26./L.1^m./Ro.10.fi./c^o.16.lec.2.fi./Bph. 2.lect.1.prin.

Æternitas. 573 ¶Quòd æternitas quadrupliciter differt ab æuo,quia menſurat ſubſtantiam æterni, cum omnibus quæ ei attribuuntur, & eſt per ſe ſtans,& eſt idem cum ſubſtantia æterni, & eſt intermi nabilis,ex parte principii & finis,nõ autem æuum. Quol.9.vel 10.q.4.c./4^m.

¶Immo æternitas menſurat eſſe ipſius ęterni, ſed nunc ęterni tatis,menſurat ipſum æternum.1.d.19.q.2.2.o.

¶Reſpondeo dicendum dupliciter.ſ.primo , q̃p magis proprie protenſio durationis videtur attendi ſecundum operationem, quàm ſecundum eſſe. Vnde & tempus eſt numerus motus , vt habetur.1^a.q.10.1.2^m.

¶Secundo dicendum,quia æternitas,& eius nunc, ſunt idẽ re, & differũt ratione,ſicut ipſum æternum & eſſe eius,vt dicitur. 1.d.19.q.2.2.o.Ideo in Quolibeto prædicto loquiſ de eis, quo ad identitatem eorum realem , in primo autem Sententiarum, quo ad diſtinctionem rationis.

Euchariſtia. 574 ¶Quòd ab omnibus prius tractatur de baptiſmo,quàm de euchariſtia.4.d.2.q.1.3.o./d.8.L.q.1.1^m.

¶Oppoſitum videtur dicere.3^a.q.65.2.o.

¶Reſpondeo dicendum , q̃p ab omnibus prius tractatur de baptiſmo,q̃ de euchariſtia,non quidem propter ordinem rerum , ſed vt ſunt in vſu fidelium,vt habetur primo loco.

Euchariſtia. 575 ¶Quòd forma euchariſtiæ conuenienter ſignificatur.ſ.in facto eſſe , non autem in fieri . 3^a. q.78.2.o./4.d.8.q.2.art.1.q.3.o./1ę.Cor.11.lect.5.

¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili , quia illud quod fit, eſt. 2.d.1.q.1.2.3^m./3.d.3.q.5.2.5^m.

¶Reſpondeo dicẽdum, q̃p illud quod fit, non eſt eo modo quo fit,vt habetur.4.d.10.ar.2.q.2.2^m./$\overline{3}$.2.c^o.17.fi.Quol.7.9.4^m. Sed dicitur q̃p illud quod fit,eſt improprie.Nulla.n.res permanens,põt ſimul fieri,& facta eſſe,ſi fieri,proprie ſumat Sed quędam ſunt,quæ ſignificãt ipſum factum eſſe,per modũ fieri, ſicut cum dicitur motus terminari. Simul.n.terminatur, & terminatus eſt. Et ſimiliter ſimul illuminatur, & illuminatum eſt, eo q̃ illuminatio eſt terminus motus.Et ſimiliter etiã forma ſubſtantialis, ſimul recipitur , & recepta eſt. Et ſimiliter aliquid ſimul creatur,& creatum eſt, vt habetur.2.d.1.q.1.2.3^m.

Euchariſtia. 576 ¶Quòd hæc cõuerſio panis in corp^s Chriſti, importat ordinẽ ſubſtantiarũ. Ideo eſt ſicut in ſubiecto in vtraq;3^a.q.75.4.1^m.

¶Immo hæc conuerſio,non habet ſubiectum. 3.q.75.4.2^m./5.4^m./7.c./8.c./2^m./4^m.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p hæc conuerſio dicitur habere ſubiectum,ſed non proprie,vt habetur.3^a.q.75.5.4^m.

Euchariſtia. 577 ¶Quòd forma ſubſtantialis panis,& vini, conuertitur in animã Chriſti.3^a.q.75.6.2^m./4.d.11.q.1.ar.3.q.1.c.fi.

¶Opp^m.vt dicere. 4.d.11.q.1.ar.1.q.3.2^m./Quol.5.q.6.1.1^m.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p verum eſt q̃p forma ſubſtantialis panis & vini,conuertitur in animã Chriſti,vt dat eſſe corporeũ, non autem vt dat eſſe animatum tali anima, vt habetur. 3^a.q. 75.6.2^m./4.d.11.q.1.ar.3.q.1.c.fi.

Euchariſtia. 578 ¶Quòd hæc trãſubſtantiatio,eſt quidam motus,vel mutatio. 4.d.1.q.1.ar.4.q.1.6^m./d.11.q.1.ar.3.q.1.c.fi./2^m./3^m.

¶Immo in hac trãſubſtantiatione, nõ eſt motus aliquis, cũ ibi nõ ſit ſubiectum cõe,nec etiã mutatio, quia terminus trãſubſtãtationis eſt pexiſtens actu.4.d.8.q.2.ar.1.q 3.1^m./$\overline{3}$.4.c^o.63.fi.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.576.

Euchariſtia. 579 ¶Quòd licet ſumere euchariſtiam ab alio quàm a proprio ſacerdote.4.d.17.q.3.ar.3.q.4.c./2^m.

¶Oppoſitum videtur dicere.Opuſc.19.c^o.4.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p in ſecundo loco adiungit, vel habẽte ſuper eum iuriditionem,ſcilicet ex commiſſione.

Euchariſtia. 580 ¶Quòd ad digne ſumẽdum euchariſtiam, tria requiruntur.ſ. munditia conſcientiæ,deuotio actualis.ſ. vt in actu mẽs ſumentis ſeratur ad diuina.Vnde & ſacerdos monet populũ,corda ad Deum habere.Et munditia corporalis.4.d.9.ar.3.q.5.c./ar.4.q. 2.c./d.12.q.2.ar.3.o./q.3.ar.1.q.2.c.

¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili,quo ad deuotionem actualẽ,ex parte ſumentis euchariſtiã, ſicut ex parte adorãtis hoſtiã, cum nemo carnẽ Chriſti manducare debeat,niſi prius adoret, ſm Auguſtinum.Sed hoſtia debet adorari latria,ſub cõditione in habitu.3^a.q.80.6.2^m./4.d.9.q.1.ar.2.q.6.2^m.

¶Reſpondeo

¶Reſpondeo dicendum , q̃p intelligendum eſt de habitu de quo procedit actus,& non de habitu,de quo non procedit actº. Qui.n.eſt in habitu,& non in actu,ſimilis eſt dormienti.Oportet autem q̃p actus ille qui in adoratione latriæ conſiſtit,an habitu aliquo progrediatur,vt habetur a ſimili. Ver.q.5.9.4^m. q. 20.2.2^m.Non autem adorantes,vel ſumentes hoſtiam,ſunt rei idolatriæ, cum hoſtia debeat adorari latria , ſub conditione in habitu, & adorantes,vel ſumentes eam , æſtiment probabiliter hoſtiam eſſe conſecratam . Fides enim credentis non fertur ad has ſpecies panis, vel ad illas, ſed ad hoc, quòd verum corpus Chriſti ſit ſub ſpeciebus panis ſenſibilis , quando recte fuerit conſecratum . Vnde ſi non ſit recte conſecratum,fidei non propter hoc fuberit falſum . 22ę.q.1.3.4^m./3^a.q.80.6.2^m./3.d.9.q.1.ar.2.q.6.2^m.

Euchar. 581 ¶Quòd euchariſtia ſumitur indigne, ſcilicet indeuote cum voluntate peccandi , & celebrando contra ritum eccleſiæ. 1ę.Cor.11.lect.7.prin.

¶Oppoſitum vr dicere.3^a.q.83.2.5^m./4.d.12.q.3.ar.1.q.4.1^m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.796.

Euchar. 582 ¶Quòd aliquis arcetur ab euchariſtia ſine culpa, ſcilicet ſuſpenſi, interdicti, & excommunicati, etiam excõmunicatione minori.4.d.18.q.2.ar.4.q.3.3^m.

¶Oppoſitum videtur dicere. 4.d.9.ar.1.q.1.c.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.378.

Euchari. 582 ¶Quòd ante confeſſionem de peccato mortali, nullus debet ſumere euchariſtiam,ſi habet copiam confeſſoris, & neceſſitas non vrget,ſicut vrgentur ſacerdotes parochiales.4.d.16.6^m./d. 17.q.2.ar.5 q.1.3^m./q.3.ar.1.q.4.c /1ę.Cor.11.lect.7.fi.

¶Immo quilibet qui in peccato mortali exhiber ſe miniſtrum eccleſiæ in aliquo ſpirituali,peccat mortaliter.22ę.q.33.5.o./4.d.19.q.2.ar.2.q.2.o.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.796.

Euchari. 583 ¶Quòd iniuria ſit euchariſtiæ,ſi hoſtia cõſecrata,conſecretur iterũ.4.d 6.q.2.ar.1.q.1.1^m./d.12.q 3.2.1.q.1.1^m./$\overline{3}$.4.c^o.59.fi.

¶Oppoſitũ videtur dicere a ſimili. 3^a.q.66.9.4^m. q.68.7.3^m./11.4^m./4.d.6.q.1.ar.1.q.1.4^m./q.2.ar.1.q.1.c.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.265.

Euchari. 584 ¶Quòd quicquid eſt effectus paſſionis Chriſti, eſt effectus euchariſtiæ,3^a.q.79 1.c./q.83.1.c./10.6.lect.6.fi.

¶Oppoſitum videtur dicere.4.d.2.q.1.2.1^m.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p euchariſtia ordinatur ad vltimum effectum paſſionis Chriſti,quaſi completiſſime ab ea efficaciam habens.Vnde per baptiſmũ datur primus actº vitæ ſpiritualis, ſed per euchariſtiam datur complementum eius, vt habetur. 3^a.q 79.1.8.c./2^m./6.2^m./4.d.2.q.1.2.1^m.

Euchari. 585 ¶Quòd cuũ non eſt niſi quædã æternitas participata.1.d.8.q. 2.2.c.fi./d.19.q.2.1.1^m./2.d.2.q.1.1.2.c.fi./2.5^m./Quol.5.7.c.

¶Oppoſitum videtur dicere.1^a.q.10.5.1^m./2.d.2.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.129./131. 586.

Euchar. 586 ¶Quòd nunc æui, differt realiter ab æuo.1.d.19.q.2.2.c.

¶Immo nunc æui, eſt ipſum æuum. Opuſ.36.c^o.3.

¶Reſpondeo dicendum, q̃p in primo ſententiarum,accipit nũc æui,pro menſura adæquata ipſius euiterni, ſed æuum pro menſura adęquata ſui eſſe. Ideo ſicut euiternũ & eſſe eius , differũt realiter,ita & nunc æui,& æuum.Sed in Opuſculo dicit, q̃p nũc æui,eſt ipſum æuum,quia æuum eſt indiuiſibile,& immobile,ſicut & nunc eius.Et menſurat rem,vt eſt immobilis .

Euchar. 587 ¶Quòd Ex,quandoque denotat,ordinem temporis tantũ,quãdoque ordinem principii agentis, & quandoq; principium materiale.1.d.5.q.2.1.c.

¶Oppoſitum videtur dicere,quia etiam importat habitudinẽ cauſæ formalis. Verit.q.2.7.17^m.

¶Reſpondeo dicendum, q̃p ex,importare poteſt,habitudinem cauſæ formalis, efficientis,& finalis,in amando ex charitate, vt habetur.Veri.q.2.7.17^m.

Euchar. 588 ¶Quòd dictio excluſiua,addita vni relatiuorũ,excludit aliud, & oẽ quod eſt in alio ſuppoſito , 1^a.q.31.4.3^m./ 1.d.21.q.1.2.c.

¶Oppoſitum videtur dicere.1^a.q.13.7.6^m.

¶Reſpondeo dicendum, q̃p in diuinis dictio excluſiua , addita vni perſonæ, in prædicatis perſonalibus excludit aliã,non autẽ in prædicatis eſſentialibus,vt habeẽ.1.q.31.4.o. q.36.2.1^m. $\overline{3}$. 4.c^o.25./Po^a q.10.4 12^m. Marc.11./Ro.c^o.vlt.Lect.2.fi.

Euchar. 589 ¶Quòd exemptus peccans in re non exempta, poteſt ab ordinario iudicari.22ę.q.67.1.3^m.

¶Oppoſitum videtur dicere.22ę.q.60.2.c./6.o./q.8.5.3^m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.552.

Euchar. 590 ¶Quòd exequutio operis,non ſemper eſt in poteſtate hominis.Veri.q.24.1.1^m.

¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.4.d.17.L.2^m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1202.

Euchar. 591 ¶Quòd exorcizare pertinet ad ſacerdotem,& ad exorciſtam. 3^a.q.71.4.c./1^m./2^m.

¶Immo pertinet tantũ ad ſacerdotem,ſicut & benedicere aquã baptiſmalem. 3^a.q.67.3.2^m.

¶Rnº d^m,q̃p exorcizare eſt proprium officiũ exorciſtæ inſtrumentaliter Sed ſm conſuetudinem, totum fit a ſacerdote,propter vnitatem.3^a.q.71.4.c./1^m./2^m./4.d.6.q.2.ar.3.q.3.o.

Experientia.3. 592 ¶Quòd aliquis dicitur experiri aliquid dupliciter. Vel acquirẽdo habitum cognitionis ex ſenſibilibus, quorum proprie eſt experientia, vel applicando habitum rebus.Secundum cõuenit Adæ,non autem primum.Sed vtrumq; conuenit nobis.2.d.23 q.2.2.2^m./4.d.1.q.1.ar.2.q.2.c./1^m.

¶Immo ęt p^m cõueniebat Adæ. 1^a.q.102.1.o./2.d.20.q.2.2.o.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1107.

Experientia.7. 593 ¶Quòd experientia in operabilibus non eſt po^a, & nõ ſolum cauſat ſciam , ſed etiã habitũ, qui facit operationẽ vi tutis vel vitii faciliorem,propter conſuetudinem quę eſt quaſi altera natura,ſecundum Philoſophum. 12ę.q.40.5.1^m. Ver.q.24.10.c.

¶Immo experimentum,eſt experimentalis po^a, Meth. lect.1.

¶Reſpondeo dicendum, q̃p eſt experimentalis po^a,i. aptitudo ad faciliter operandum,non autem potentia proprie dicta.

Falſitas.12. 594 ¶Quòd res dr ſimplr vera vel falſa, ũn ab intellectu, a quo dependet, vt res naturalis, ab intellectu diuino, & artificialis a noſtro.1^a q.16.1.c./q.17 1.o./Ver.q.1.4.c./10.o. Perier.lect.3.o.

¶Immo res dr vera vel falſa,a ſeipſa.1^a.q.17.1.c./Perier.lec.3.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p res naturales dũr falſæ,non quidẽ p ſe, ſed per accidens, & ſm quid, reſpectu intellꝰ noſtri duplr.ration ſignificati,& ſm rationem cauſæ,vt habeẽ.1^a.q.17.1.c./ 1.d.19 q 5.1.c. Ver.q.1.4./Meth.5.lect.fi. dicuntur autem res aliquæ veræ vel falſæ per comparationem ad intellectũ noſtrũ, nõ quidẽ eſſentialiter vel formaliter, ſed effectiue, inquantũ.ſ. natæ ſunt,facere de ſe, veram vel falſam æſtimationem. Et ſm hoc dicitur aurum verum vel falſum,vt habetur.Perier.lect.3.

Fama.1. 595 ¶Quòd fama bona eſt nobis neceſſaria propter nos, quia eſt præcipuum bonum inter exteriora bona, quia facit idoneũ ad officia humana, & præſeruat a peccatis. Et eſt neceſſaria ,pter alios,ne ſcandalizentur, & malum exemplum ſumant ad peccãdum.12ę.q.73.2.3.c./Ver.q.3.2.c.

¶Immo appetere famam propter ſe,pertinet ad inanẽ gloriã, ſed appetere eam propter alios, pertinet ad charitatem,quia nõ eſt neceſſaria propter nos,ſed ,pter alios.Quol.9.vel 10.q.6. 2.c./1ę.Cor.4.lec.1.a med./1ę.Cor.6.lect.2.a med.

¶Rnº d^m,q̃p illi quibus incũbit,vel ex officio,vel ex ſtatu perfectionis,aliorũ ſaluti prouidere, peccant, niſi infamiã propriã iuxta poſſe repellant, & famam ſeruẽt. Alii vero quibus magis cuſtodia ſuæ ſalutis imminet,põt ſuę humilitati prouidẽtes,famam vel infamiam contemnere,vt habetur. Quol.10.q.6.2.c.

Fantaſma.4. 596 ¶Quòd fantaſma ante receptionẽ ſpeciei , comparatur ad intellectum poſſibilem vt obiectum,ſed poſt receptionem comparatur vt inſtrumentum,vel fundamentum ſpeciei.$\overline{3}$.2.c^o.72.

¶Oppoſitum videtur dicere.3.d.31.q.2 4.5^m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.752.

Fatum.6. 597 ¶Quòd fatũ nõ eſt cauſa,ſed ſimilitudo cauſæ diuerſi ordinis, nec eſt effectꝰ,niſi vt diſpoſitio in generatis. Opuſ.28.ar.2.fi./5.

¶Immo intantum fatum eſt cauſa , inquantum & ipſæ cauſæ ſecundæ.1^a q.116.2.2^m.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p fatum eſt aliquid cauſæ , licet non ſit vera cauſa,vt habetur.Opuſc.28.ar.2.fi.

Fœminium.1. 598 ¶Quòd fœmininũ genus,adaptatur eſſentię diuinæ & proprietatibus,maſculinũ perſonis,& neutrũ eſſentiæ . 1^a.q.31.2.4^m./ 3º.q.17.1.c./q.52.3.c./1.d.9 q.1.1.c./ 4.d.6.q.2.1.c./ Vnio.3.c.

¶Immo per maſculinũ,& fœmininũ, ſignificatur aliquod ſuppoſitum determinatum,in natura communi.1^a.q.31.2.4^m.fi.

¶Reſpondeo dicendum,q̃p in diuinis etiam per ea ſignificatur aliquod ſuppoſitum determinatum,ſed ſub eodem eſſe,in natura communi,vt habetur.1^a.q.36.4.7^m.

Feſtum.11. 599 ¶Quòd peccans in feſto, magis facit myſtice contra tertiũ præceptum decalogi, quàm ad literam aliquod opus corporale licitũ,facit in eo.22ę.122.4.3^m./3.d.37.art.5.q.2.2^m./ Ma.q.2.6. 2^m./Quol.7.17.c.fi.

¶Oppoſitum videtur dicere.4.d.31.ar 5.q.2 q.3.1^m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.348.

Fides.3. 600 ¶Quòd fides eſt habitus infuſus.4 d.4.q.2.ar.2.q.3. 1^m.

¶Immo fides acquiritur per ſciẽtiam theologiæ.1.Prolo.5.c./ 3.d.23.q.3 2.1^m.

¶Reſpondeo dicendum dupliciter.ſ. primo q̃p fides acquiritur per ſciam theologiæ,quo ad determinationẽ articulorũ nõ autẽ quo ad habitũ,ſed infundit a Deo,vt hĩ in locis ſedo adductis.

¶Secundo dicendum, q̃p intellectus circa ea , quæ ſunt fidei , mouet ſe, quia per hoc q̃ cognoſcit principium , ideſt articulum fidei , reducit ſe de potentia ad actum, quo ad cognitionem concluſionum , vt habetur . 12ę.q.9.3.c / q.51.2.c./ Ma. q.6.c./20^m./ Anima.4. 6^m, dicitur ergo quòd fides catholica acquirit per ſcientiam theologiæ,quia theologiæ eſt ſciẽtia pro

eedens ex principiis per se notis in scientia superiori. s. Dei & beatorum, nobis autem creditis, per quæ in theologia in cognitionem conclusionum deuenimus, vt habetur. 1ª.q.2.o./6.1ᵐ./2ᵐ./22ᵉ.q.1.5.2ᵐ, 1.prolo.3,o./Ver.q.14.9.3ᵐ./ Trin.6,o.

Fides.12. 601 ¶ Quòd fides est substãtia. i. fundamentũ totius spiãlis ędificii. 3ª.q.73.3.3ᵐ./3.d.23.q.2.1.1ᵐ./Ver.q.14.2.c./1ᵐ.

¶ Oppositum videtur dicere, quia humilitas est fundamentũ totius spiritualis ædificii. 22ᵉ.q.4.7.o./q.161.5.2ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, qp humilitas est fundamentũ per modum remouentis prohibens, sed fides est fundamentũ per moᵐ accessus ad Deum, vt habetur. 22ᵉ.q.161.5.2ᵐ.

Fides.35. 602 ¶ Quòd obiectũ fidei, bñ & vere põt dici cõplexũ & incõplexũ. 22ᵉ.q.1.2.o./1.d.41.L./Verit.q.14.8.5ᵐ./12ᵐ./12.c.

¶ Immo qui dixerunt, obiectum fidei esse incomplexũ, propriã vocem ignorauerunt. 3.d.24.ar.1.q.2.c.

¶ Respondeo dicendum, qp ratio formalis obiecti, dupliciter accipi põt, s. ex parte rei creditę, & ex parte credentis. Primo modo obiectũ fidei est aliquid incõplexũ. Secundo aũt modo, est cõplexum, vt habetur. 22ᵉ.q.1.2.o./6.2ᵐ./1.d.41.L./ 3.d.24.ar.1.q.2.o./3.1.cº.7./Ver.q.14.8.c./5ᵐ./12ᵐ./12.c.

Fides.47. 603 ¶ Quòd ex vno articulo fidei, probatur alius, sicut Paulus argumentatur ad resurrectionem, ex resurrectione Christi. 1ª.q.1, 8,c.prin./Ver.q.2.9.1ᵐ./1ᵉ.Cor.15.lect.2.2 med.

¶ Immo theologia non argumentatur ad principia sua probãda quæ sunt articuli fidei. 1ª.q.1.5.2ᵐ./7.8.c./ Opusc.72.q.16.

¶ Respondeo dicendum, qp nõ ita intelligitur, quin resurrectio cõis sit articulus fidei, cũ in symbolo Apostolorũ ponatur inter articulos fidei. Vnde resurrectio probari non põt, licet per vnũ articulũ, alius defendi possit apud illum, qui vnũ concedit, alio negato, vt habeᵗ. Opusc.72.q.16. Inde est, qp articuli fidei, & si non possint demonstratiue probari, possunt tñ per rationẽ declarari, non esse impossibiles, vt habetur, Opusc.59,cº.1.

Fides.52. 604 ¶ Quòd errans in aliquo articulo fidei, non hẽt verã fidem de aliis. 22ᵉ.q.5.3.o./4.1ᵐ./3.d.23.q.3.ar.3.q.2.o./ d.27.q.2.art.4.q.4.1ᵐ./Ver.q.14.10.10ᵐ./Veri.q.2.13.6ᵐ./ Quol.6,q.4.1.o,

¶ Oppositum videtur dicere, 3ª.q.68.8.3ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, qp ille qui pertinaciter discredit vnũ articulum, non est paratus sequi in omnibus doctrinam ecclesiæ, Si, n. non pertinaciter discredit, iam non est hæreticus, sed solum errans. Vnde manifestum est, qp talis hæreticus errans circa vnum articulum, fidem non habet de aliis articulis, sed opinionem quamdam, secundum propriam voluntatem, hinc est quòd non habet habitum fidei, quem tamen habet ille qui non explicite omnia credit, sed paratus est omnia credere, vt habetur. 22ᵉ q.5.3.c./4.1ᵐ.

Fides.65. 605 ¶ Quòd homo in ſtatu innocentiæ, habuisset fidem de incarnatione Christi. 22ᵉ.q.2.7.c./3ª.q.1.3.5ᵐ.

¶ Immo non oportebat tunc ab aliquo homine haberi fidem de redemptore, quia nondum seruitus erat inducta. 2.d.25.q.2.art.2.q.2.c.

¶ Respondeo dicendum, qp Adam tunc habuit fidem explicitam de incarnatione, secundum qp incarnatio Christi ordinabatur ad consummationem gloriæ, non autem secundum qp ordinabatur ad passionem & mortem Christi propter peccatum hominis, quia non fuit præscius casus sui. Et sic intelligit in tertio, quia ibi dicit, quia nondum seruitus erat inducta, vt ipse distinguit. 22ᵉ.q.2.7.c.

Fides.68. 606 ¶ Quòd fides non est in beatis. 12ᵉ.q.67.3.5.o./22ᵉ.q.4.4,1ᵐ./ q.16.2.o./q.18.2.c./3.q.7.3,3ᵐ./3.d.26.q.2.ar.5.q.3.c./ d.31.q.2.art.1.q.1.3.o./ d.33.q.1.4.1ᵐ./ Verit. q.27.5.6ᵐ.fin./ Verit. q.5.4.10ᵐ.

¶ Immo fides per quam beati erimus, põt dici semper manere in beatis. 22ᵉ.q.1.6.1ᵐ./q.2.5.7.c./q.5.5.7.c./q.89.6.c.

¶ Respondeo dicendum, qp licet fides non remaneat quo ad habitum, remanet tamen quo ad effectum. Ideo dicit per quã beati erimus, vt habetur in locis secundo adductis,

Fides.71. 607 ¶ Quòd fides est in dæmonibus coacta, non laudabilis, nec donũ a gratia, 1ª.q.64.2.5ᵐ./22ᵉ.q.5.2.o./q.18.3.2ᵐ./ 3ª.q.76.7.c./3.d.23.q.3.ar.3.q.1.o /d.26,q.2.ar.5,q.4,2ᵐ./Ve.q.14.9.4ᵐ.

¶ Immo coactio non potest esse in consensu. 4.d.29.1.o.

¶ Respondeo dicendum, qp fides quæ est in dæmonibus non est donũ gratiæ, nec coguntur credere simpliciter, sed magis coguntur ad credẽdũ ex perspicacitate naturalis intellectus, vt hr. 22ᵉ.q.5.2.2ᵐ,

Fides.82. 608 ¶ Quòd charitas est forma fidei, Veri, q.14,5,o.

¶ Immo fides formatur a gratia. 3.d.23.q.3.ar.1.q.1.3ᵐ.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, s. primo, qp fides formatur gratia, mediante charitate, vt habetur. 3.d.23.q.3.ar.1.q.1.3ᵐ./ Verit.q.14.5.c./6ᵐ.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 307.

Fides.122. 609 ¶ Quòd fides non est prædicabilis, secundum Chrisostomum. Opusc.1.cº.29.

¶ Immo formalis ratio obiecti fidei, est veritas prima, per dã-

strinam ecclesiæ manifestata. Verit.q.2.13.6ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, qp fides non est prædicabilis ẽm Christostomum. i, non est per prædicationem perfecte explicabilis, vt habetur. Opusc.1.cº.29.

610 ¶ Quòd fides est cognitio, & scientia, & visio. Verit.q.14.2. 15ᵐ./4.c. Fides.144.

¶ Immo est differentia inter fidem & scientiam. 12ᵉ.q.67.3.c./ 22ᵉ.q.1.4.c /5.4ᵐ./q.2.1.c.

¶ Respondeo dicendum, qp fides est cognitio, & scientia, & visio, quo ad certitudinem, non autem quo ad euidentiam, vt habetur. Ver.q.14.2.15ᵐ./4.c.prin.

611 ¶ Quòd fides formata, est fundamentũ spiritualis ędificii, non autem fides informis. 12ᵉ.q.89.2.2ᵐ./22ᵉ.q.4.7.4ᵐ./3ª.q.68. 4.3ᵐ./Io.3.lect.3,/1ᵉ.Cor.3.lect.2.a med. Fides.13.

¶ Oppositum videtur dicere, 22ᵉ.q.4.7.o./q.161.5.2ᵐ.

¶ Respondeo dicẽdum dupliciter. s. primo, qp fides informis de se nõ est fundamentũ spiãlis ædificii, sed vt cedit fidei formatæ.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 601.

612 ¶ Quòd fieri conuenit Deo. 1.d.30.1.1ᵐ./3.d.7.q.2.1.1ᵐ. Fieri,6.

¶ Oppositum videtur dicere. 1ª.q.41.3.c./1.d.29.1.3ᵐ./3.d. 11.1.3ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, dupliciter. s. primo, qp fieri dicitur per adeptionẽ, mutari vero per remotionẽ. Ideo fieri cõuenit Deo, nõ aũt mutari, quia nihil remouetur ab eo, sed aliquid aduenit ei secundum rationẽ, vt habetur. 1.d.30.1.1ᵐ./3.d.7.q.2.1.1ᵐ.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 616.

613 ¶ Quòd figura est forma quanti. 1ª. q.7.1.2ᵐ./ 3. c / 4. d.10. art.3.q.1.c. Figura,3.

¶ Oppᵐ videt dicere a simili. 22ᵉ.q.96.2.2ᵐ./3.3.cº.105.5ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, qp figura est forma quanti, inquantũ huiusmodi, quia est qualitas eius, & non aliter, vt habetur in locis primo allegatis.

614 ¶ Quòd alia species filiationis est in equo, & alia in homine. Filiatio,

Po².q.9.9.11ᵐ.

¶ Oppositum videtur dicere a simili. Phy.7.lect.8.prin.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.908.

615 ¶ Quòd filius amittit hæreditatem, propter peccatum parentis, in crimine læsæ maiestatis. 22ᵉ.q.108.4.2ᵐ. Filiatio,3

¶ Immo nullus punit̃ nisi qp culpa propria. 12ᵉ.q.87.8.o / 22ᵉ. q.108.4.c./1ᵐ./4.d.46.q.1.ar.2. q.3 c./q.2.ar.2.q.2.3ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, qp filius punitur pœna corporali, pro culpa parentum, & serui pro dñis, inquantũ sunt aliquid eorũ, non aũt pœna spirituali, nisi culpa aliorũ fiat eis propria vel ratione consensus, vel imitationis, vt habetur. 12ᵉ.q.81.1.1ᵐ./2. 1ᵐ./4.87.8.o./22ᵉ.q.108.4.1ᵐ./3ᵐ./q.164.1.4ᵐ./2.d.30.q.1. 2.6ᵘᵉ./d.33.q.1.2.o./Ma.q.1.19ᵐ/8,6ᵐ./7ᵐ/8ᵘᵉ./9ᵐ./12ᵐ./ 15ᵐ./q.5.4.c./Psal.18.fi./Isa.14.ñ.Io.9.per totum.

616 ¶ Quòd filius Dei non est factus, nec operatus. 1ª.q.41.3.c. 1. d.29.1.3ᵐ./3.d.11.1.3ᵐ. Filiatio,5

¶ Oppositum videtur dicere. 1.d.30.1.1ᵐ./3.d.7.q.2.1.1ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, dupliciter. s. primo, qp filius Dei verᵉ, non est factus, sed tñ genitus. Si qui autem ex nihilo a Deo facti, filii Dei dicuntur, hoc metaphorice dicit, per assimilationẽ ad verum filium Dei, vt habetur in locis primo adductis.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 612.

617 ¶ Quòd pater in diuinis, est maior filio ratione dationis, quæ authoritatem dicit, non autem ratione dati, sed filius nullo modo est minor patre. 1ª.q.33.1.2ᵐ./ q.42.4.1ᵐ./1.d.16.L./d.19. q.1.2.3ᵐ./3.d.11.1.2ᵐ. Filiatio,

¶ Immo hæc est vera, Christus est minor patre. 1ª.q.41.3.c./ 4ᵐ./3ª.q.16.8.o./q.20.1.1ᵐ./3.d.4.q.2.2.4ᵐ./d.11.2.o./d.21. q.1.9.2ᵐ. 3.4.cº.48./ Verit.q.29.1.1ᵐ./ Opusc.3.cº.223./ 1ᵉ. Cor.15.lect.2.fi.

¶ Respondeo dicendum, dupliciter, scilicet primo, qp secundũ Hilarium, pater est maior filio, propter authoritatem originis, filius tamen non est minor patre, propter substantiæ unitatẽ, vt habetur. Opusc.1.cº.2.fi.

¶ Secundo dicendum, qp Christus dicitur minor patre, secũdum humanitatem, non autem secundum diuinitatem.

618 ¶ Quòd cuiuslibet rei finis, est sua perfectissima operatio. 4.d. 49.q.3 ar.4.q.3.4ᵐ./3.3.cº.25.2ᵐ./26.15ᵐ. Finis.1.

¶ Immo cuiusliber rei finis, est obiectum suæ operationis. 4.d. 49.q.1.ar.1.q.2.c /ar.2.q.1.c.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.621.

619 ¶ Quòd cum factum habeat rationem finis & boni, materia & dispositio eius habent rationem finis & boni, & ad eam terminatur actio creantis, Ma.q.1.2,9ᵐ. Finis.11.

¶ Immo ad formam siue ad suppositum, terminatur actio creãtis. 4.d.2.q.2.ar.1.q.1,2ᵐ.

¶ Respõdeo dicendum, qp materia, ẽm qp facta est ab arte diuina, hac ratione habet rationem boni & finis, & sic non est proprie terminus creationis, vt habetur in primo loco.

¶ Quòd

Rnº dᵐ, qp licet nihil sit forma suiipsius, põt tamen aliquando se habere per modũ formæ respectu suiipsius, inquantum ad se sua actio terminatur, qua. s. anima seipsam cognoscit. Vnde nõ oportet, qp sit seipsa simplicior, nisi ẽm modum intelligendi, inquantum id quod intelligitur, accipitur vt simplicius, ipso in-tellectu intelligente, sicut accipitur vt perfectio eius.

632 ¶ Quòd omnis forma quãtum est de se, est vniuersalis. 4.d.50. q.1.3.c./Ver.q.2.5.c./q.8.11.c./q.10.5.c. Forma.12.

¶ Oppositum videtur dicere a simili. 1ª.q.14.1.3ᵐ./1.d.35.5. o./d.36.q.1.1.1ᵐ./3.1.cº.56.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.476.

633 ¶ Quòd formæ non locantur in genere, nec in specie, sed contposita. 1ª.q.76.3.2ᵐ. Forma.15.

¶ Oppositum videtur dicere.2.d.3.q.1.6.c.prin.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.173.

634 ¶ Quòd omnis forma de se est communicabilis. 1ª.q.3.2.3ᵐ./ q.7.1.c.fi./ 1.d.4.q.1.1.c./ d.19.q.4.2.c./ 2.d.3.q.1.2.1ᵐ./ 2ᵐ./ 3.d.2.L./Verit.q 2.5.c.fi /6.c./Quol.7.vel 8.vel.11.3.c.prinᵒ./ Opusc.29./Meth.7.lect.13.fi./Lec.14.fin. Forma.19.

Oppositũ videt dicere. 1ª.q 13.9.c./1.d.25.3.c./d.34.q.1.1.4ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.367.

635 ¶ Quòd omnis forma existes in supposito, per quod indiuidua sunt, est communis multis secundum rem, vel ẽm rationem, non autem formæ subsistentes. 1ª.q 13.9.c. Forma.21.

¶ Oppositum videtur dicere. 1.d.25.3.c./d.34.q.1.1.4ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.367.

636 ¶ Quòd formæ distinguuntur secũdum diuersa principia actiua. 12ᵉ.q.54.2.c Forma.30.

¶ Oppositum videtur dicere a simili. Phy.7.lect.8.prinº.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.908.

637 ¶ Quòd forma effectus, est in instrumento incomplete. 4.d.1. q.1.art.4.q.4.c. Forma.36.

¶ Oppositum videtur dicere a simili. 4.d.1.q.1.ar.4.q.2.2ᵐ./d. 7.q.1.ar.2.q.3.3ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, qp forma effectus est in instrumento incomplete quadrupliciter. s. secundum rationem speciei, ẽm esse, secundum duplicem fluxum. s. de potentia ad actum, & ab agente in passum, & in hoc qp non attingit directe vltimam formam, vt habetur in locis primo allegatis, sed in virtute principalis agentis.

638 ¶ Quòd plures formæ eiusdem speciei, non possunt esse simul in eodem subiecto. 3ª.q.35.5.c./3.d.23.q.3.ar.4.q.3.c./Verit.q. 1.11.c.fi./Meth.5.lect.10.fi. Forma.55.

Oppositũ videt dicere. 1ª.q.12.10.c./q.58.2.2ᵐ.q.85.4.c./2ᵐ.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.1111.

639 ¶ Quòd materia multiplicatur per aduentum formæ. 1ª.q 29. 2.5ᵐ./Opusc.72.q.19. Forma.81.

¶ Immo ostensum est frequenter, formas multiplicari per materiam. 1ª.q.3.3.c./q.54.4.2ᵐ./3ª.q.3.3.c./Meth.7.lect.10.fin. Lect.14.fin.

¶ Respõdeo dicendum, qp forma ordinatur ad materiam, vt perfectiua eius, sed est finis eius, vt imperfectum reducitur ad perfectum, vt habetur in locis primo allegatis.

641 ¶ Quòd oẽ illud per quod materia efficitur propria huius formæ, se tenet ex parte materiæ, vt dispónes, & remotiones impedimentorũ. 1ª.q.86.2.1ᵐ./q.87.1.c./12ᵉ.q.2.5.c./22ᵉ.q.27.3.c. prin./4.d.17.q.1.ar.4.q 1.c./Ver.q.28.7.8.c./Anima.2.lec.24. Forma.89.

¶ Immo dispositio reducitur ad formã, ad quam disponit. 3.d. 13.q.3 1.c./4.d.2.q.2.ar.1.q.1.2ᵐ./Phi.3.lec.1.prin.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio.524.

642 ¶ Quòd forma nõ latitat, contra Anaxagorã, nec est totaliter ab ideis, contra Platonẽ, nec ab intelligentia, contra Auicennã. Sed educit̃ de poª materiæ, ab agente naturali, ẽm Aristotelem. 1ª.q.45.8.c./q.95.4.c./q.91.2.c./q.110.2.c./12ᵉ.q 63.1.c./ 2.d. 1.q.1.4.4ᵐ. d.18.q.2.3.c./3.d.33.q.1.art.2.q.1.2./ 3.3.cº.69./ Verit.q.11.1.c./Poª.q.3.8.11.c./Spũ.2.8ᵐ./Verit.q.1.8.11.c./ Opusc.34./Meth.7.lect.7./Lect.8. Lect.9. Forma.103.

¶ Oppositum videtur dicere. 1ª.q.65.4.c./1ᵐ./1.d.36.q.2.1. c./3.3.cº.24./Poª.q.3.8.18ᵐ.

¶ Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, qp quia dicitur in secundo Postᵐ. qp differentiæ essentiales rerum sunt nobis incognitę, ideo dicuntur formæ rerum latitare nos.

¶ Secº dᵐ. qp formæ rerũ quæ sunt in materia veniũt ab intelligentiis, nõ quidẽ per fluxum, sed per motũ, vt hr. 1ª.q.8.5.4.1ᵐ.

Forma.105. 643 ¶Quòd nulla creatura, potest producere formam substantialem, nisi educendo eam de potentia materiæ. 1.d.14.q.3.c./4.d.5.q.1.ar.3.q.3.3m./Po2.q.5.1.c/5m.
¶Oppositum uidetur dicere. 2.d.1.q.1.3.o. / 4.d.5.q.1.artic.3.q.3.5m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.410.

Forma.107. 644 ¶Quòd inchoatio formarum improbatur. 3a. q.32.4.c./3m./2.d.18.q.1.2.c.3.d.3.q.2.1.c./6m./Meth.7.lect.8./Phy.1.lec.12./Li°.2.fi.
¶Immo in ipsa potentia,est quodammodo actus, ideſt forma. 12ſ.q.27.3.c./2.d.18.q.1.art.2.c.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ illa potentia non est potentia actiua, sed aptitudo naturalis & essentialis ipsius materiæ ad formam, vt habetur.1a.q.80.1.c.

Forma.109. 645 ¶Quòd quamliber formam ſequitur aliqua inclinatio,quæ est appetitus rei habentis illam formam.1.q.80.1.c.
¶Oppositum videtur dicere.Phy.1.lect.12.prin.Li°.2.fi.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio..1171.

Forma.111. 646 ¶Quòd formæ ſubſiſtentes,non habent causam aliam formalem sui esse,& ſuæ vnitatis,nec causam agentem per transmutationem materiæ,de potentia ad actum, ſed producẽtem totam ſubſtantiam.1a.q.61.1 2m.
¶Oppositum videtur dicere a ſimili. 12ſ.q.55.4.1m. / Verit.q.1.2.1m./7m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.121.

Forma.123. 647 ¶Quòd forma ſubſtantialis non incipit eſſe in materia,niſi in vltimo inſtanti alterationis.Quol.2.q.4.1.c /Quol.7.q.4.2.c./Meth.12.lect.3.
¶Immo non datur vltimum inſtans, in quo prior forma ſubiecto ineſt.12ſ.q.113.7.5m./Ver.q.27.2.10m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.744.

Forma.125. 648 ¶Quòd intenſio & remiſſio formarum numquã causat diuerſitatem ſpeciei,ſed quandoq; conſequitur eam.12ſ.q.72.8.1m./2.d.32.q.1.1.4m./3.d.9.q.2.1.4m.
¶Oppoſitum videtur dicere. 1a.q.50.4.2m./12ſ.q.18.11.1m./q.60.5.3m. q.72.8.1m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ magis & minus ex formis diuerſorum graduum,diuerſificant ſpeciem, non autem ſecundum inteſionem graduum eiuſdem formę,vt habetur in primis locis.

Forma.130. 649 ¶Quòd quantitas formæ, est duplex, ſcilicet per accidens,ſecundum ſubiectum, & per ſe tripliciter, ſcilicet ab agentea diſpoſitione ſubiecti, & ab obiecto, inquantum est habitus. Ma.q.7.2.c.
¶Immo quantitas formæ, ex parte diſpoſitionis reducitur ad formam.4.d.17.q.8.ar.4.q.1.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.524.

Forma.146. 650 ¶Quòd non est poſſibile plures formas ſubſtantiales ſimul eſſe in eodem corpore.1a.q.76.3.c /4.o./ 2.d.12.4.c./ d.18.q.1.2.c./4.d.44.q.1.ar.1.q.1.4m./3.2.c°.57./Li°.4.c°.80 /Ve.q.15.2.12m. Po2.q.3.9.9ni./q.8.4.2.m./Spũ.1.9m./3.c./ 10m./ Anima.9.11.c./18.15m./ Quolib.1.q.4.1.c./Quolib.8. vel.9.q.5.1.c./Quol.10.vel 11.5.c./Quol.12.10.o./ Opuſc.3.c°.90./ Opuſc.29./Opuſc.33.prin°./Opuſc.42.c°.15./16./17./ Meth.2.lec.3.fi./Li°.7.lect.12.fi./Anima.2. Lect.2.prin°.
¶Oppositum videtur dicere.Meth.5.lect.17.
¶Respondeo dicendũ, ꝙ in hoc concordat ſanctus Doctor dicens.Non hoc dicimus,quaſi in vno,& eodem individuo.multiplicentur formæ ſecundum numerum generum, & differentiarum, vt ſcilicet in homine ſit aliqua forma a qua eſt homo, & aliqua a qua eſt animal,& huiuſmodi, ſed quia neceſſe eſt, ꝙ in rerum natura tot gradus formarum inueniantur, quot inueniuntur genera ordinata,& differentiæ. Est enim in rebus inuenire aliquam formam, quæ eſt ſubſtantia, & non eſt forma corporis,& aliquam quæ eſt forma corporis, ſed non eſt forma corporis animati,& ſic de aliis,vt habetur.Meth.2.lect.5.

Forma.157. 651 ¶Quòd accidentalis forma non habet potentiam actiuam,ſed eſt potentia compoſiti,vt calor ignis.1a.q.77.1.3m.
¶Oppoſitũ videtur dicere a ſimili.Anima.2.lect.2.prin.
¶Respondeo dicendum,ꝙ non habet potentiam actiuam qua agat effectiue, ſed qua agat formaliter.

Fortitudo. 10. 652 ¶Quòd propria materia fortitudinis,ſũt timores & audaciæ, in maximis terribilibus.1a.q.59.4.3m./ 22ſ.q.186.1.c./ 3.d.33.q.2.ar.2.q.2.o.
¶Oppoſitum videtur dicere.22ſ.q.127.2.o.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.255.

Fortitudo. 11. 653 ¶Quòd fortitudo eſt circa difficiliora,non autem circa meliora quàm iuſtitia,quæ in bello & in pace vtilis eſt, non autem fortitudo,ſed tantum in bello.22ſ.q.58.12.c./3m.
¶Immo fortitudo eſt vtilis,ẽt in pace.22ſ.q.123.a.2.1m./5m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ fortitudo eſt vtilis in pace, ſed non principaliter, immo principaliter in bello, vt habetur in locis primo allegatis.

654 ¶Quòd fortitudo eſt principalior magnanimitate. 22ſ. q. 129.5.c./3m. Fortitudo.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili. 22ſ.q.161.5.2m./ Verit. q.1.12.4m.
¶Respondeo dicẽdum,ꝙ fortitudo eſt principalior, quia magis repugnat firmitati animi arduum in malis circa quod eſt fortitudo,quàm arduum in bonis,licet enim bonum ſit ſimpliciter principalius quàm malum,malum tamen eſt principalius quantum ad hoc ꝙ arduum in malis magis repugnat firmitati animi,vt habetur.22ſ.q.120.5.3m.

655 ¶Quòd ſancti in patria habent fortitudinem mouendi totam terram. Ver.q.4.4.12m. Fortitudo.
¶Immo terra eſt immobilis.Ma.q.16.9.8m./Cæ.2.lect.21.fi.
¶Respondeo dicendum dupliciter.ſ. primo ꝙ dicuntur habere virtutem mouẽdi totam terram & habere virtutem infinitã reſpectu inferiorum,inquantum non poteſt ab inferioribus cõprehendi,ſed ſuperexcedit ea. Non autem ita ꝙ indifferenter omnem effectum producere poſſit,vt habetur.Ma.q.16.9.8m.
¶Secundo dicendum, ꝙ terra dicitur immobilis quo ad virtutes naturales, dicitur tamen tota poſſe moueri virtute diuina per fortitudinem & virtutem ſanctis in patria cõcatam.

656 ¶Quòd frui eſt actus voluntatis.12ſ q.11.1.1m./4.c./2m. Frui.
¶Oppm videt dicere.1a.q.26.2.o./12ſ.q.3.4 o.Opuſ. 3.c.107.
¶Respondeo dicendum dupliciter.ſ.primo, ꝙ frui eſt actus in ordine ad intellectum,vt habetur.12ſ.q.11.1.1m./4.c./2m.
¶Secundo dicendum, ꝙ addendum fuiſſet, ꝙ frui non eſt illeactus abſolute,in quo conſiſtit beatitudo, ſed ſupra ipſum addit,frui enim complectitur actus intellectus,in quo eſt eſſentia beatitudinis, & omnem actum qui ſequitur, quaſi perfectionẽ aliam addens ſupra actum intellectus,vtpura delectationem & huiuſmodi, quæ perficit operationem intellectus beati, ſicut pulchritudo iuuentutem, vt habetur. Opuſcul. 51. cap. 3./ Opuſc. 72.q.2.

657 ¶Quòd fides eſt fundamentum aliarum virtutum, quia eſt prior eis,& ſuſtentat eas.Fortitudo autem firmat contra aduerſa,humilitas contra proſpera. Timor contra culpam futuram, Pœnitentia cõtra præteritam. 22ſ.q.161.5.2m./3a.q.84.6.2m./3.d.23.q.2.5.2m./4.d.14.q.1.ar.2.q.3.o./Verit.q.1.1.2.24m. Fundamẽ.
¶Oppoſitum videtur dicere. 22ſ.q.4.7.o.
¶Respondeo dicendum, ꝙ fides dr fundamentum virtutũ,eo ꝙ ſuper eam alię virtutes firmentur, ſicut ſupra aliquid immobile,ſed fortitudo dicitur fundamentum, quia eſt virtus Cardinalis quaſi principalis, eo quòd per eam quaſi per hoſtium verſum in cardine introitur in domum Dei,vt habetur,Verit. q.1.12.24m.

658 ¶Quòd peccatum non habet fundamentum ex auerſione,quia nihil eſt,ſed ex conuerſione,qua aliquid eſt 2.d.42.q.2.1.1m. Fundamẽ.
¶Oppoſitum videtur dicere.4.d.15.q.1.2.1m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ peccatum non habet fundamentũ ex auerſione ſecundum veritatem, ſed ſecundum apparentiã.

659 ¶Quòd materia ſimpliciter prima & nuda, eſt immediatum ſubiectum primum generationis & corruptionis, aliorum aũt motuum,ſecundum prius & poſterius. 2.d.1.q.1.2.c./ d.12.1.5m./3.d.21.q.1.3.5m. Generatio.
¶Immo in generatione ſimpliciter, nihil manet, quia totum mutatur in totum.Gen.1.lect.9.fi.
¶Respondeo dicendum,ꝙ in generatione nihil manet vt quid determinatum,vt etiam habetur.Dubio 516.

660 ¶Quòd ad generationem naturalem, non requiritur aliqua potentia actiua in materia.3a.q.32.4.c./3m./2.d.18.q.1.2.c./3.d.3.q.2.1.c./6m.Meth.7.lect.8./ Phy.6.lect.3.prin°.Lect.2.fi. Generatio.
¶Oppoſitum videtur dicere.12ſ.q.27.3.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.644.

661 ¶Quòd in generatione tota virtus actiua, eſt ex parte maris, & paſſio ex parte fœminæ.3a.q.32.4.c./q.67.4.3m. Generatio.
¶Immo in generatione,fœmina ſe habet actiue.3a.q.31.5.3m./3.4.c°.44.fi./Meth.7.lect.8.fi.
¶Respondeo dicendũ, quòd in generatione, fœmina ſe habet actiue ſolum quo ad præparationem materiæ, non autem quo ad actum generationis in conceptione prolis, vt habetur. 3a.q 32.4.c./q.67.4.3m.

662 Quòd diuerſus modus generationis,& emanationis rerum, & ſecundum dinerſitatem naturarum.3.4.c°.11. Generatio.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili. Phy 7.lect.8.prin°.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.908.

663 ¶Quòd accidẽtia ſpeciei & individui ſm corpus,poſſunt trãs fundi a generante in genitũ,non aũt accidentia ſm animã.2.d. 20.q.2.3.c./d.33.q.1.1.1m./3.d.3.q.1.ar.1.q.1.o./ Ma.q.4.8.c. Generatio.
¶Oppm,vt dicere,quo ad accidentia ſm aiam. Ver.q.23.5.c.
¶Rno dm,ꝙ nõ dicit in oibus,ſed ꝙ filia aſſimilat patri nõ ſolũ in natura ſpẽi,ſed in multis aliis accidẽtib9, vt hr. Ve.q.23.5.c.

664 ¶Quòd in ſtatu innocentiæ fuiſſet generatio per coitum. 1a. q.98.o./2.d.20.q.1.o. Generatio.

¶Oppoſitum

¶Oppoſitũ videtur dicere a ſimili.1a.q.98.2.4m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.738.

Spiritus. 665 ¶Quòd ſpiritus ſanctus non poteſt communicare patri in generatione filii, quia generatio eſt tantum ab vno, & nihil põt eſſe principium ſui principii.1.d.11.1.8m.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.1.d.6.2.o./d.10.1.c./3m./d.13.3.4m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ in hoc eſt ſimile, ꝙ ſicut ſpiritus ſãctus per uoluntatem, eſt ſicut ratio cuiuslibet operis voluntatis, ſic etiam filius producitur vt ars omnium eorum quæ per intellectum diuinum conſtituta ſunt, non autem ꝙ ſpiritus ſanctus communicet patri in generatione filii, vt habetur in locis primo allegatis.

Spiritus. 666 ¶Quòd eſſentia,ideſt paternitas, eſt principium quo pater generat.1.d.5.q.1.1.2.o.
¶Immo potentia generandi,eſt eſſentia principaliter,& paternitas non eſt quo pater generat, cum ſit quaſi quædam forma individualis.1a.q.39.5.5m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ non eſt contradictio ſi dicatur,ꝙ eſſentia eſt res generans,& res non generans, quia primo modo res in diuinis,tenetur pro perſona. Secundo vero modo pro eſſentia,vt habetur.1a.q.39.5.5m.fi.

Spiritus. 667 ¶Quòd philoſophi non cognouerunt diuinam generationẽ, licet cognoſcerent diuinam naturam,quia non comprehenderunt eam.1.d.3.q.1.o./Io.prolo.prin°.
¶Immo philoſophi non cognouerunt diuinam naturam. 1a.q.12.11.o.
¶Respondeo dicendum tripliciter.ſ.primo, ꝙ philoſophi nõ cognouerunt diuinam naturam,vel generationem a priori,ſed per effectus.
¶Secundo dicendum,sicut Dubio. 366.

Baptis. 668 ¶Quòd nec beati illam ineffabilem generationem ſciũt, quia non comprehendunt naturam Dei.1a.q.12.7.o.
¶Immo beati in patria habent meritũ ſpei,& noſcunt illã ineffabilem generationem.1a.q.12.7.1m./Opuſc.3.c°.164.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.366.

Baptis. 669 ¶Quòd gentiles poſſunt cognoſcere Deum vnum ſimplicem, & æternum.Opuſc.3.c°.36.
¶Immo gentiles non habuerunt fidem Dei.Pſal.23.
¶Respondeo dicendum, ꝙ gentiles poſſunt cognoſcere prædicta,ſed incomplete. Sunt enim & alia nobis de Deo tradita in doctrina Chriſtianæ religionis, ad quam peruenire non potuerunt,circa quæ ſecundum Chriſtianam fidem vltra humanum ſenſum inſtruimur, vt habetur. Opuſc.3.c°.36.fi.

Baptis. 670 ¶Quòd genus reſpectu ſingularium, eſt vt formale,ſed reſpectu ſpeciei, eſt vt materiale.1a.q.85.3.4m.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.Phy.2.lec.5.fi.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.359./514.

Baptis. 671 ¶Quòd proprius modus prædicandi,debetur cuilibet generi, non autem ſpeciei.1a.d.8.q.4.3.c.fi./d.22.3.2m.
¶Oppm.videtur dicere a ſimili.12ſ.q.18.2.c.fi./2.d.34.2.1m./ Ma.q.1.1.11m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ genus accipitur duobꝰ modis. Vno modo vt diſtinguitur contra ſpeciem,& ſic habet propriũ modum prædicandi,magis quàm ſpecies. Alio modo accipitur ꝙ ſpecie,eo modo loquendi, quo dicimus, humanum genus tota humanam ſpeciem,& ſic non habet proprium modũ prædicãdi diſtinctum a modo ſpeciei,vt habetur.12ſ.q.18.2.c.fi.

Baptis. 672 ¶Quòd genus eſt de ſubſtantia participantis ipſum. Quolib. 2.q.2.1.c.
¶Immo genus non prædicatur per participationem de ſpecibus,ſed per eſſentiam.Meth.7.lec.3.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ licet genus prædicetur per eſſentiam de ſuis ſpeciebus, & non participationem, tamquam omnino extraneum ab eis, participatur tamen a ſpeciebus tamquam ſuperius a ſuis inferioribus.

Baptis. 673 ¶Quòd aliquid eſt in aliquo genere dupliciter.ſ. vel per ſe & directe vt ſpecies eius,& ea de quibus prædicatur genus, vel reductiue & idirecte,vt prinª generis,negationes,& priuationes. 1a.q.3.5.c./12ſ.q.72.6.3m./1.d.28.q.1.1.3m./2.d.3.q.1.1.1m./d.35.3.1m./2m./Opuſc.42.c°.10./13.
¶Immo nulla priuatio eſt de eſſentia alicuius entis in genere collocati.2.d.40.1.3m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.464.

Baptis. 674 ¶Quòd pars non habet proprie genus,nec ſpeciem.3.d.6.q.1.ar.1.q.2.3m./Anima.1.c.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.1a.q.75.2.1m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.173./673.

Baptis. 675 ¶Quòd in omni re quæ eſt in genere, differt eſſe ab eſſentia. 1a.q.3.5.c./ 1.d.8.q.4.2.c./ d.19.q.4.2.c./ 2.d.3.q.1.1.1m./ Poª. q.7.3.c./Opuſc.30.lec.8./Opuſc.42.c°.1.vſq; c°.6.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.Meth.4.lec.2.

Respondeo dicendum,sicut Dubio.114.

Geometra. 676 ¶Quòd geometer modico ſtudio acquirit ſcientiam cõcluſionis numq; nam conſideratæ.12ſ.q.65.1.1m.
¶Oppoſitum videtur dicere.12ſ.q.51.4.3m./q.54.4.3m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1108.

Gratia. 677 ¶Quòd gratia differt eſſentialiter a qualibet alia virtute. 12ſ. q.110.3.o./4.c./3a.q.7.1.c./q.62.2.c./q.89.1.c./ 2.d.26.4.6.o./ 3.d.27.q.2.ar.4.q.3.2m./q 4.c./4.d.1.q.1.art.4.q.5.o./d.7.q.2.ar.2.q.3.c./d.17.q.1.ar.1.q.1.3m./Veri.q.14.5.c./q.27.2.o.
¶Oppoſitum videtur dicere. 12ſ. q.60.3.c./ 22ſ.q. 106. 1.o./ q.107.2.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ gratia accipitur dupliciter,ſcilicet primo pro eo quo redditur debitum benefactoribus, vt habetur 12ſ.q.60.3.c.fi. Et ſic differt eſſentialiter a qualibet alia virtute. Vel pro dono Dei gratuito,& ſic non eſt virtus, ſed eſt auxilium Dei & forma,non quidem in trinſeca virtutum, ſed quaſi principia quo virtutes formaliter oriunt, vt habetur.12ſ.q.110.3.c.

Gratia. 678 ¶Quòd ad habitũ gratiæ requiritur præparatio ſubiecti, quæ principaliter eſt a Deo, mouente liberum arbitrium, ſecundario aũt a nobis.12ſ.q.112.2.o./3.c.2m./4.c./ q.113.3.c./7.c./22ſ.q. 24.10.3m./4.d.4.q.1.ar.3.q.4.1m./d.17.q.1.ar.2.q.1.2.o./ar.3. q.1.o./d.20 ar.1.q.1.c./Pſal.2./He.12.lec.3.a med.
¶Immo in his qui non per propriam voluntatem culpam incurrunt & vſum voluntatis non habent,non exigitur ex parte eorum aliqua præparatio, ſicut in pueris patet in baptiſmo, 4.d.17.q.1.ar.2.q.1.c.fi.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.269.

Gratia. 679 ¶Quòd homo in gratia exiſtens,indiget auxilio Dei, mouẽte ad recte agendum,non aũt alia gratia habituali.12ſ.q.109.9.o.
¶Immo homo magnanimus, nullo indiget.22ſ.q.129.6.1m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ nullo indiget ad recte agẽdum,modo humano, & quo ad auxilium hominum, ſed bene indiget auxilio Dei mouentis ad recte agendũ,vt habetur in primo loco.

Gratia. 680 ¶Quòd nulla creatura poteſt cauſare gratiam, ſed ſolus Deus infundit eam immediate.12ſ.q.76.2.2m./q.109.7.c./ q.112.1.o./3.2m./3a.q.62.1.c /3m./5.c./ q.64.1.c./ 1.d.14.q.2.1.c./q.3.c./2m./d.15.q.1.1.4m./q.3.1.2m./d.16.4.o./ d.40.q.4.2.3m./2.d.11.q.1.1.2m./d.26.2.c./3.d.13.q.2.1.c./1m./3m./d.19.ar.1.q.1.c./4.d.1.q.1.art.4.q.1.c./2m./q.3.1m./d.5.q.1.art.3.q.1.c./d.14.q.2.2.o./4.c./d.18.q.1.ar.1.q.1.3m./ar.3.q.1.c./ d.19.q.1.ar.2.q.1.ſ./Ver.q.27.1.3m.3.o./4.c.fi./Ro.5.lec.4.fi./Eph.1.lec.3.
¶Oppoſitum videtur dicere.3a.q.13.2.o.
¶Respondeo dicendum,ꝙ creatura non cauſat gratiam auctoritatiue,ſed miniſtrando ſacramenta in quibus cõfertur gratia, vt habetur.3.d.19.ar.1.q.1.c./4.d.18.q.1.ar.3.q.1.1m.

Gratia. 681 ¶Quòd ſacramenta & ſacerdos veteris legis,oſtendebant gratiam Dei vt futuram, & nihil ad eam operabantur. Sed in lege noua oſtendunt eam vt præſentem, & ad eam operantur diſpoſitiue, & inſtrumentaliter tantum. 4. diſt. 18. q. 1. artic.3.q.1.1m.
Oppoſitum videtur dicere a ſimili.4.d.1.q.2.ar.4.q.2.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio343./343./344./680.

Gratia. 682 ¶Quòd carentia gratiæ imputatur homini, quia per liberum arbitrium poteſt præſtare & non præſtare impedimentum gratiæ.Ꝑ3.c°.159./160.
¶Oppom.videtur dicere. 22ſ.q.2.9.1m./ 3.d.30.3.5m./ 4.1m./ Verit.q.29.6.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ ex parte liberi arbitrii poteſt homo præſtare impedimentum, vel non præſtare. Sed ex parte gratiæ mouentis ad merendum gloriam, cum præmium beatitudinis facultatem humanæ naturę excedat per naturalia purã,ad illud merendum homo non poteſt ſufficere. Et ideo requiritur gratia, per quam mereri poſſit, vt habetur. Verit. q.29.6.c.fi.

Gratia. 683 ¶Quòd ſacramenta ex ſecunda ſanctificatione,ideſt ex vſu eorum,habent quòd cauſant gratiam,non autem ex prima. 3a.q. 62.4.3m./4.d.7.q.1.ar.3.q.3.1m.
¶Immo hoc habent ex prima.i.ex inſtitutione.3a.q.66.2.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ hoc habent ex prima inchoatiue, ſed completiue ex ſecunda inſtitutione. Vnde tunc videtur aliquod ſacramentum inſtitui, quando accipit virtutem producendi ſuum effectum, ſicut baptiſmus tunc vere inſtitutus fuit, quantum ad ipſum ſacramentum, quando Chriſtus eſt baptizatus, & tunc virtutem inchoatiue accepit, & in viu compleuit.

Gratia. 684 ¶Quòd minima gratia poteſt reſiſtere cuilibet concupiſcentiæ,& mereri vitam æternam.3a.q.62.6.3m./q.70.4.c./ 3.d.31. q.1.3.o./Ver.q.2.10.4m.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.3.d.31.q.1.3.2m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ pôt mereri reſpectu præmii accidẽtalis,non autem reſpectu præmii ſubſtantialis, vt habetur. 3.d. 31.q.3.3.1m.

Gra.174. 685 ¶Quòd homo sine auxilio Dei gratuito, non potest se ad gratiam præparare 1ª.q.62.2.o./12ᵉ.q.109.6.o./3.q.c°.72./Verit. q.24.15.o.Quol.1.q.4.2.o.
¶Oppositū videtur dicere. 2.d.5.q.2.1.1.o/d.28.4.o.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.689.

Gra.178. 686 ¶Quòd homo in statu naturę integrę, poterat sine gratia habituali,vitare omnia & singula peccata mortalia,& venialia,nō autem sine auxilio Dei.12ᵉ.q.109.8.c./Veri.q.27.5.3ᵐ.
¶Immo ex solo libero arbitrio hoc poterat. 2.d.5.q.2.1.o./d. 28.4.o.
¶Respondeo dicendum.sicut Dubio.689.1048.

Gra.181. 687 ¶Quòd homo existens sine gratia,&in peccato mortali,nō potest diu pśistere,q̃ ruat in aliud pctm̃ mortale.12ᵉ.q 109.8.o./3.c°.160./157./1ᵉ.Co.12.le.2./He.10.circa med.B.
¶Immo existens in peccato mortali , potest per liberum arbitriū, sine gratia habitualt vitare omnia & singula peccata mortalia,non autem sine auxilio Dei. 2.d.20.q.2.3.1ᵐ./d.28.2.o.
¶Respōdeo dicendum, q̃ circa hoc fuit duplex opinio doctorum.Et Ioquitur S.Th.aliquando ſm vnam , & aliquando ſm aliam opinionem,cum nō sint oppositæ,vt habetur.Veri.q.22. 5.7ᵐ./q.24.1.10ᵐ. 12ᵐ.Nam vt dicit.Veri.q.24.12.o. Prima opinio verificatur quantum ad hoc, q̃ si homo velit conari ad resistendū, potest ex libero arbitrio vitare singula peccata mortalia.Secunda vero opinio verificatur quantum ad hoc, q̃ voluntate habituata in malo per adhæsionem ad finem indebitū, non potest homo semper actualiter omnia cōsideranda prætogitare.Et in repentinis necesse est, q̃ homo agat ſm habitū, ſm Aristotelem in secundo Ethicorum, sicut econuerso facilitas ad opera virtutum , potest esse ex duobus.ſ. ex consuetudine,& ex forti inhæsione ad obiectum. Secundam facilitatem, etiam facit virtus infusa ſtatim a principio, non autem prima, vt habetur.4.d.14.q.2.2.5ᵐ.

Gra.183. 688 ¶Quòd homo sine gratia, potest vitare singula peccata mortalia,non autem omnia . 12ᵉ.q.63.2.2ᵐ./q 109.8.o./3.c°.160./ Verit.q.22.5.7ᵐ./q.24.1.10ᵐ./ 12ᵐ./12.o./1ᵉ.Corinth.12./ lec.2.4 med.b.He.10.lec.3.prin.
¶Immo per peccatum homo incurrit necessitatem peccandi venialiter,& non mortaliter.2.d.20.q.2.3.5ᵐ./d.28.2.o.
¶Respondeo dicendum dupliciter.ſ.primo,sicut Dubio . 687.
¶Secundo dicendum,q̃ quædam sunt peccata mortalia, quæ homo sine gratia nullo modo vitare potest,scilicet quæ directe opponūtur virtutibus theologicis,vt habetur . 12ᵉ.q.63.3.2ᵐ.

Gra.185. 689 ¶Quòd quædam sunt peccata mortalia,quæ homo sine gratia nullo modo vitare potest.ſ.quę directe opponūtur virtutibus theologicis.12ᵉ.q.63.2.2ᵐ.
¶Immo ex solo libero arbitrio,ea vitare potest.2.d.5.q.2.1.o./ d.28.4.o.
¶Respondeo dicēdum dupliciter, scilicet primo a simili, q̃ ad eliciendum actum conuersionis in Deum sufficit liberum arbitrium quod se ad habendam gratiam per hunc actum præparat & disponit . Sed efficacia vitandi peccatum & conuersionis ad meritum , non potest esse nisi per gratiam , vt habetur . 2.d.5. q.2.1.o.

Graue.1. 690 ¶Quòd graue & lęue,habent in se principium actiuum,& formale sui motᵘ.12ᵉ.q.36.2.c./2.d.18.1.c./3.d.3.q.2.1.6ᵐ./d.22. q.3.ar.2.q.1.c./4.d.43.ar.1.q.3.c./3.c°.34.4ᵐ./5ᵐ./7ᵐ./Li°. 4.c°.96.prin°./Pᵒᵃ.q 5.5.c./Opusc.32.
¶Immo non habent in se principium actiuum sui motus, sed tantū passiuū.3ª q.32.4.c./Meth.5.lec.12.prin°./Phi.2./Cæ.1. lec.3./Li°.2.lec.2./Li°.3.lec.6.
¶Respondeo dicēdum, q̃ principium actiuum motus, potest sumi dupliciter.ſ. vt principium quod, & vt principium quo. Primo modo forma naturalis , idest grauitas vel leuitas , non est principium actiuum , idest motor grauium vel lætium , vt habetur.2.d.14.3.c.Sed secundo modo respectu motoris , idest generantis a quo est, sic est principium actiuum,quo generans dicitur mouere grauia & læuia,inquantum generando ipsa,dat eis formam,qua mouentur. Sed prout se tenet ex parte mobilis,sic est principium passiuum,vt etiam dicetur Dubio.691.

Graue.3. 691 ¶Quòd forma naturalis,non est motor grauium & lætium,licet sit principium motus eorū.2.d.14.3.c./3.c°.23.4ᵐ./Verit. q.22.3.c./q.24.1.c./Cę.3.lec.6.
¶Oppositū videtur dicere.3ª.q.32.4.c./Cæ.1.lec.3./Li°.2. lec. 2./Li°.3.lec.6.
¶Respondeo dicendum,q̃ forma naturalis, non est motor grauiū ſc lęuiū, vt prinᵐ actiuum. i.effectiuū,sed vt prinᵐ actiuū.i. formale, Nam sicut pōt colligi.2.d.14.3.c. prinᵐ actiuū est duplex.ſ.prinᵐ quod.i.ipse motor, & prinᵐ quo.i.forma qua aliquid mouetur.Grauia igitur & lęuia, habent in se prinᵐ actiuū sui motus,secundo modo.ſ.formam naturalē,seu substāriale: vt prinᵐ actiuū motus mediatum,sed grauitatē & lęuitatem,vt priᵐ actiuū motus immediatū, vt habet. 2.d.14.5.2ᵐ.

Sed vtraq; inquantū est forma,dicitur principium actiuum formale.Sed vt motor seu generans non mouet nisi per formam.i. dando formam naturalē,& dādo grauitatē,vel læuitatem, sicut forma naturalis, dicitur principium actiuum . Inquantum aũ forma naturalis se tenet ex parte mobilis , sic dicitur prinᵐ passiuum.Primo aũt modo,forma naturalis non est motor,nec est principium actiuum.ſ. principium quod , quia grauia & lęuia affectiue mouentur per se a motore,siue a generante,sed per accidens a remouente prohibens,vt habet. 1ª.q.18.1.2ᵐ./q 105. 2.c./12ᵉ.q.25.1.1ᵐ./2.d.14.3.c./3.c°.46.3ᵐ./9ᵐ./L°.3.c°. 23.3ᵐ./Phi.8.lec.21.

692 ¶Quòd idem habitus non se habet,quandoque ad bonum , & quandoq; ad malum,sed bene eadem potentia. 1ᵉ.q.49.4.3ᵐ./ q.54.3.o. Habitus.

¶Immo aliquis habitᵉ se habet ad vtrumq; , sicut & opinio ad verum & ad falsum.12ᵉ.q.5 5.4.c./Verit.q.1.2.c.
¶Respondeo dicendum,q̃ idem habitus se habet ad vtrumq;, non quidem per se directe semper,sed per abusum, vt habetur. 22ᵉ.q.162.2.3ᵐ./Ma.q.8.2.c./1ᵐ.

693 ¶Quòd habitus distinguuntur specie, ſm principia actiua eorum,secundum naturam,& secundum obiecta specie differentia.12ᵉ.q.54.2.o /3.c./q.60.1.c./q.63.4.c. Habitus.11.
¶Oppositum videtur dicere a simili. Phi.7.lec.8. prinº.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.908.

694 ¶Quòd portans habitum religionis profitentis solenniter ex voto,vltra annum,obligatur ad religionem. 4.d.38.q.1.art. 3.q.1.5ᵐ. Habitus.11.
¶Oppositum videtur dicere a simili.Quol.10.11.1ᵐ.
¶Respondeo dicēdum,q̃ vtriusq; voti transgressio.ſ.voti simplicis,& voti solennis,inducit reatum peccati mortalis, ex hoc q̃ vtrumq; æqualiter obligat apud Deum. Sed quantum ad impedimentum matrimonii,non habet ad vtrumq; votum æquale efficaciam.Nam per votum solenne, transfert se nouēs quasi in corporale obsequium ipsius Dei, per susceptionē ordinis, vel per introitum religionis.Quod autem aliquis semel vni die,non potest postmodum alteri dare.

695 ¶Quòd vnus habitus non potest esse duarum potentiarum. 4.d.14.q.1.ar.3.q.1.c./Ver.q.14.4.7ᵐ. Habitus.12.
¶Oppositum videtur dicere a simili . 12ᵉ.q.56.2.c./q.60.4.c./ Verit.q.27.5.18ᵐ.
¶Respondeo dicendum, q̃ vnus habitus non potest esse duarum potentiarum æqualiter,sed bene vnius potentiæ in ordine ad aliam,vt habetur in primis locis, sicut etiam Dubio 58. adductum est .

696 ¶Quòd habitus omnes qui sunt in eadem potentia,sunt eiusdem generis , licet differant specie, propter differentiam obiectorum formalium. 12ᵉ.q 54.1.1ᵐ. Habitus.13.
¶Oppositum videtur dicere.1ª.q.1.1.2ᵐ.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1110.

697 ¶Quòd ex actibus habitus infusi,non generatur aliquis habitus acquisitus,sed præexistens augetur,seu confirmatur. 12ᵉ.q. 51.4.3ᵐ./Verit.q.1.10.19ᵐ. Habitus.14.
¶Immo ex actibᵘ infusæ charitatis, generatur habitus dilectionis acquisitus.Veri.q.17.1.13ᵐ.
Respondeo dicendum,q̃ sicut declarabitur Dubio.1110.habitus infusi & acquisiti,quandoque sunt eiusdem rationis,& eiusdem speciei , & tic ex actibus habitus infusi non generatur aliquis habitus,sed præexistens augetur, vel cōfirmatur,quia duo accidentia speciei non possunt simul esse in eodem subiecto, vt ibi probatur,quandoque sunt diuersarum specierum & rationū, ideo possunt esse simul,& tunc ex actibus habitus infusi,generatur aliquis habitus acquisitus.

698 ¶Quòd habitus non est in memoria intellectiua, quia non habet operationem . Ideo idem habitus, scilicet notitia reducit memoriam & intelligentiam in vnam operationem. 1.d.3.q.5.5ᵐ. Habitus.15.
¶Immo natura & ratio potentiæ estq̃ sit principiū suiactus. 12ᵉ.q.48.3.o./4.c.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.866.

699 ¶Quòd nullus habitus operatiuus, constituitur ex multis; quia est qualitas simplex,relata ad multa secundum vnum.12ᵉ. q.53.2.1ᵐ./q.54.4.o. Habitus.16.
¶Oppositum videtur dicere. 22ᵉ.q.49.4.c./q.52.2.o.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio. 1099.

700 ¶Quòd nullus habitus corrumpit omnes potentias animæ. Ver.q.24.10.c./11.c. Habitus.17.
¶Oppositum videtur dicere.12ᵉ.q.53.1.3.c.
¶Respondeo dicendum , q̃ habitus malus non semper tollit vsum rationis, sed intercipitur iudicium rationis , ne actu iudicet in particulari,quod in vniuersali habitu tenet,sed sequitur passionis inclinationem,vt consentiat in illud,in quod passio tendit,vt habetur.Veri.q.24.10.c.

¶Quod

Habi.18. 701 ¶Quòd in membris corporis,& in potentiis naturalibus,sicut non sunt aliqui habitus operatiui , ita etiam nec in potentiis sensitiuis 12ᵉ.q.50.5.3ᵐ.
¶Immo possunt in eis esse aliqui habitus,quibus bene aut male ad aliquid disponuntur 12ᵉ.q.50.3.c.fi.
¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo , q̃ in membris corporis,& in eodem corpore sunt multi habitus, secundū diuersos modos partium sed non operatiui,quia secundum humores est sanitas,secundum partes similes est fortitudo vel macies,secundum membra vero est pulcritudo , vt habetur. 12ᵉ. q.54.1.c.
¶Secundo dicendum,q̃ in ipsis etiam interioribus viribus animæ sensitiuis apprehensiuis, possunt poni aliqui habitus,secundum quos homo sit bene memoratiuus,vel cogitatiuus , vel imaginatiuus, non autem in exterioribus , vt habetur . 12ᵉ. q. 50.3.3ᵐ.

Habi.19. 702 ¶Quòd non est alius habitus principiorum , & conclusionum quæ ex eis eliciuntur, & precipue circa singularia. 12ᵉ. q. 57.2. 2ᵐ./ 2.d.24.q.2.4.6ᵐ.
¶Immo intellectus est habitus principiorum , & scientia est habitus conclusionum . Post.1.lec.5.prin./Lec.6.med./Lec.44. fi.
¶Respondeo dicendum,q̃ siaccipiantur, vt vnum est ratio alterius , sic vnus est habitus eorum . Sed si accipiantur secundū se,sic habitus sunt diuersi.

Habi.20. 702 ¶Quòd ecclesia contra Arrium confitetur vnitatem, simplicitatem,similitudinem,& equalitatem , & negat diuersitatem,differentiam,separationem,diuisionem, alienitatem, disseparationem, & disparitatem . 1ª.q.31.2.c./1.d.2. L.fi./d.24.q.2.1.o./ Poª.q 9.3.o.
¶Oppositum videtur dicere a simili,quo ad similitudinem, & æqualitatem. Veri.q.4.4.2ᵐ.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.80.

Habi.21. 703 ¶Quòd hæresis Manichei, est grauior secundum genus , quàm idolatria.22ᵉ.q.10.6.c./q.94.3.4ᵐ.
¶Immo idolatria est grauissimum peccatorum . 12ᵉ.q. 102. 3. 11ᵐ./ 22ᵉ.q.94.3.c./Ma.q.2.10.c./1ᵉ Cor.12.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio . 716.

Habi.22. 704 ¶Quòd materiam primam , vel ens vniuersale, esse deum, est hæreticum.1.d.37.q.2.2.1ᵐ.
¶Oppositum videtur dicere.2.d.3.q.2.c.fi.
¶Respondeo dicendum , sicut Dubio. 476.

Habi.23. 705 ¶Quòd angelos,vel aliquid aliud præter deum fuisse ab æterno,est hæreticum.1ª.q.61.2.c./ Poª.q.8.2.c.
¶Oppositū videtur dicere . Meth.12.lec.7.princ. Phi.8.lec.2..
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 111. 912.

Habi.24. 706 ¶Quòd prima opinio Nestorii & Dioſco.quā recitat magister in Tertio Sen.d.6.ſ.p in Christo sunt duæ hipostases, seu duo. supposita,est hæretica.3ª.q.2.3.c./6.c. q.4.3.c. Vnio.2.c./Quol. 1.q.2.1.c.fi./ Io.14.lec.1.prin.
¶Immo non est hæretica.3.d.6.q.1.2.c.
¶Respondeo dicendū , q̃ illa positio est simpliciter hæretica. Sed in Tertio Sent.dicit ipsam non esse hæreticam.quantum ad speciales modos vnionis,quos ponebant Dioscorus , & Nestorius hæretici .
¶Secundo dicendum , q̃ illa positio est hæretica , quo ad proprietatem verborum,non autem quo ad intentionem ipsorum, quia accipiebant suppositа & hipostases improprie.ſ. pro particulari substantia subsistente per se,siue assumpta ab alio .

Habi.25. 707 ¶Quòd sicut bonum multitudinis est maius quàm bonum vnius hominis qui est de multitudine: ita etiam bonum multitudinis ad qđ ille vnus ordinatur,est minus quàm bonum extrinsecum,ad qđ multitudo ordinatur : sicut bonum ordinis exercitus,est minus quam bonum Ducis.12ᵉ.q.1.8.o./q.3.8.2ᵐ./22ᵉ. q.39.2.2ᵐ./ 2.d 38.q.1.1.2.c
¶Oppositum videtur dicere.4.d.38.q.1.ar.4.q.1.3ᵐ.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1208.

Habi.26. 708 ¶Quòd omnes actiones vnius hominis,sunt vna actio: inquantum sunt ab vna voluntate. Sed sunt plures,secundum speciē: inquantum sunt diuersarum potentiarum & habituum. Vnio. 5.c./3ᵐ./ Ethi.10.lec.5.
Oppositū videt dicere a simili. Phi.7.lec.8.princ.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.908.

Habi.27. 709 ¶Quòd ista propositio est priusvera, Homo est ens,quàm ista, Homo est rationalis,quia omnium perfectiones pertinēt ad perfectionem essendi.1ª.q.4.2.c.
¶Immo ista prius est vera . Anima rationalis inest homini, q̃ ista,homo est ens,cum in homine non sit alia forma a qua sit homo,& alia a qua sit animal vel ens. Meth.2.lec.4.
¶Respondeo dicendum q̃ prima prius est vera via generationis,sed secunda via gradus pfectionis,vt habetur. 1ª.q.77.6.1ᵐ.

Habi.28. 710 ¶Quòd honor est maximū bonū,inter bona exteriora.12ᵉ. q.2 2.1ᵐ./22ᵉ.q.103.1.2ᵐ./q.129.1.c / q.131.1.2ᵐ./Ethi.4.lec.9.

¶Oppositum videtur dicere.22ᵉ q. 10.6.c./ q. 94.3.4ᵐ./4.d. 13.q.2.2.o.
¶Respondeo dicendum , q̃ idolatria est grauissimum peccatorum secundum se , sed ex parte peccantis , heresis & aliqua alia peccata,possunt esse grauiora.12ᵉ.q.102.3.11ᵐ./22ᵉ.q.94.3.o./ Ma.q.2.10.c./1ᵉ.Cor.12.lec.1.prin.E.

Idolatria.11. 717 ¶Quòd dans hostiam nō consecratam, pro eucharistia , est reus idolatriæ,non autem adorantes vel sumentes eam si nesciant, cum hostia debeat adorari latria sub conditione in habitu, vt habetur.3ª. q. 80.6.2./ 3.d.9. 1.ar.2.6.2ᵐ. / 4.d.9.arr.5.q.1.4ᵐ./ Quol.5.q.6.2.o.
¶Oppositū videtur dicere a simili,quo ad adorantes vel sumentes eam,quia ad digne sumendum eucharistiam,requiritur deuotio actualis,cum nemo carnem Christi debeat manducare , nisi prius adoret,secundum Augustinum.3ª. q.80.6.2ᵐ./4.d 9.ar.3 q 5.c./ar.4.q.2.c./d.12.q.2.2r.1.q.3.o./ q 3.ar.1.q.2.c.
¶Respondeo dicendum sicut Dubio.580.

Ignorantia. 28. 718 ¶Quòd ignorantia electionis,nec excusat,nec minuit,nec causat peccatum,sed sequitur omne peccatū. 12ᵉ.q.76.4.1ᵐ. q.78. 4.1ᵐ./2.d.22,q.2.2.4ᵐ./ Ma.q.2.3.9ᵐ./ q.3.8.c./ 5ᵐ./ Verit.q. 1.6.3ᵐ./ 1ᵉ.Thi.2.lec.4.fi.
Immo peccatum contingit in actu liberi arbitrii, eligendo malum ex ignorantia:1ª.q.63.1.4ᵐ.
¶Respondeo dicendum,q̃ ignorantia inquantum tollit scientiam impedientem peccatum,est causa peccati , sed inquantum tollit,vel minuit voluntarium,excusat a peccato. Vnde ignorātia opposita scientiæ practicæ etiam excusat vel minuit peccatū , non autem ignorantia electionis,sed constituit peccatum,vt habetur.12ᵉ. q.47.2.c./ q.88.2.c./ Ma.q.3.6.6ᵐ./ Verit.q.1.6. 3ᵐ.

Illuminatio.1 719 ¶Quòd illuminatio non est motus.1ª.q.53.3.c.
¶Respondeo dicendum,q̃ illuminatio fit in instanti,quia non est motus,sed est terminus motus localis,& est alteratio , vt habet.1.q.53.3. 2ᵐ./ 3.d.15. q.2.2ar.1.q.1.2ᵐ./d.22.q.3 ar.2.q.2.3.

Imago. 11. 720 ¶Quòd idem est motus in rem ipsam,& in imaginem eius.22ᵉ q.81.3.3ᵐ./q.103.3.3ᵐ./ 3ª.q.8.3.3ᵐ./ q.25.3. c./ 1ᵐ./ 1.d. 27. q.2.3.c./ 2.d.4 1.4ᵐ./d.1 2.3.5./ 3.d.9.q.1.ar.2.q.2.c./ q.2. 1ᵐ./

d.38.4.c./ 4.d.49.q.2.7.8m./ Verit.q. 8.3. 18m./ q.22.14. c./ Memoa.lec.3.

Oppositum videtur dicere a simili. 1a.q.28.4.2m./ q.82.3. 2m.

¶Respondeo dicendum dupliciter.s.,primo qp idem est motus in rem ipsam,& in imaginem eius,inquantum huiusmodi, non autem vt imago est res quædam alia, vt habetur in locis primo allegatis.

¶Secundo dicendum,sicut Dubio.103.

¶Quòd prima assignatio imaginis.s.memoria,intelligentia, & Imago.28 721 voluntas, estq; secundum potentias. 1a.q.93.7.o./.1.d. 3.q.4.1. o./ q.5.o./ Veri.q.10.3.o.

¶Immo memoria sumitur hic pro habituali retentione animę intelligentia vero pro actu intellectus, voluntas autē pro actu voluntatis.1a.q.79.7.1m./ q 93.7.c.3m.

¶Respondeo dicendum quadrupliciter.s primo qp assignatio imaginis prima potest accipi dupliciter .s. secundum perfectam imitationem diuinarum personarum,& secundum imperfectā. Primo modo sumitur secundum actus.

¶Secundo autem modo sumitur secundum potentias, vt habetur, Veri.q.10.3.c.

¶Secundo dicendum, qp imago attenditur quo ad quinque .s. quo ad substantialitatem,distinctionem,æqualitatem,ordinem, & actualem repræsentationem. Quo ad secundum & quintum principalius sumitur secundum actus, quàm secundum potentias,econuerso autem quo ad primum. Sed quo ad tertium & quartum sumitur vtroque modo, vt habetur.1.d.3.q.4.4.c.

¶ Tertio dicendum, qp in primo sententiarum loquitur de imagine inchoatiue. Sed in prima parte de imagine complete , qa potentiæ specificantur & distinguuntur per actus, & actus per obiecta,ideo imago dei est in potentiis animæ inchoatiue, in actibus vero generaliter perfectius,sed respectu dei complete.

¶Quarto dicendum,qp in primo sententiarum loquitur secundum opinionem magistri,in prima vero parte secundum sententiam propriam.

Imago.31. 722 ¶Quòd imago dei est principaliter secundum actus,sed consequenter secundum potentias,& præcipue ſm habitus.12ę.q.93. 7.o./ Veri.q.10.3.o.

¶Oppositum videtur dicere.1.d.3.q.5.o.

¶Respondeo dicendum, tripliciter.s.primo qp ista non opponuntur. Stat enim qp altera assignatio sit prima , sed altera sit principalis.

¶Secundo dicendum,qp in primo Sententiarum nō dicit principaliter,sed tantum qp prima assignatio imaginis , est secundū potentias,cuius oppositum non dicit in prima parte,nec in quæstionibus de Veritate , sed qp principaliter est secundum actus.

¶Tertio dicendum,qp quia anima non semper est actu intelligens,vt patet in dormiente , ideo oportet dicere,qp actus etsi nō semper maneant in seipsis,manent tamen semper in suis principiis.s.habitibus & potentiis,vt habetur.1a.q.93.7.4m.ſi.

Impeccabilis. 723 ¶Quòd impeccabilis per naturam,non potest fieri aliqua creatura a deo,sed tantum per gratiam.1.q.63.1.c./ 22ę.q.24. 11. c. prin./ 1.d.39.q.2.2.c./ 4m./ 2.d.23.q.1.1.c.3. 3.co. 109. / Verit. q.24.1.16m./ 7.8.o./ Iob 4.ſi.

¶Immo nec ipsa gratia immobilitat creaturam in bono,ne possit peccare.1a.q.62.3.2m./ 12ę.q.106.2.2m./ 2.d. 4.3.5m./ d.20 q.2.3.5m.3.3.co.155./ Li.4.co.70.

¶Rno dicendum,dupliciter .s.primo qp gratia non immobilitat in bono,ne quis possit peccare, nisi sit perfecta.s.coniungens sini,vt habetur in locis primo allegatis.

¶Secundo dicendum, qp nullus pure viator, nec etiam beata Virgo,in præsenti potest confirmari simpliciter,nec ab omni immunitate peccati conseruari per gratiam habitualem , sed vlterius indiget custodia diuinæ prouidētię,vt habetur .3.3.co.162 ſi./ Veri.q.24.1.16m. Sicut etiam Dubio.383. adductum est.

¶Quòd imperare non conuenit brutis.12ę.q.17.2.o.

Imperare. 724 ¶Immo virtutes appetitiuæ brutorum sunt imperantes .12ę. s. q.11,2. c.

¶ Respondeo dicendum quòd virtutes appetitiuæ brutorum, non sunt imperantes libere,sed secundum naturalem instinctū, bruta mouentur ad apprehensa, vt habetur.12ę.q.11.2.c.

Imperare. 12. 725 ¶Quòd actus voluntatis,potest imperari.12ę.q.17.5.o.

¶Immo actus voluntatis a nullo imperatur,2.d.24.q.1.1.c.

¶Respondeo dicendum dupliciter,.s.primo qp actus voluntatis non potest cogi,sed potest imperari, quia potest ordinari a ratione,vt habetur.12ę.q.17.5.o. Ma.q.3.3 5m.

¶Secundo dicendum,sicut Dubio.353.

Incontinen. 726 ¶Quòd incontinens iræ,audit rationem,sed imperfecte . Incōtinens autem cōcupiscentiæ, totaliter eam non audit.22ę.q.53. 6. 1m./ q.56.4.c./ 2m.

¶Oppositum videtur dicere, 22ę.q.150.4.3m.

¶Respondeo dicendum dupliciter.s.primo,qp motus iræ participat aliqualiter ratione, ideo incontinens iræ audit rationē, sed imperfecte. Sed motus concupiscentię totaliter est secundum sensum,& nullo modo secundum rationem, ideo eam non audit,vt habetur,22ę.q.158.4.c/ 3.d.26.q.1.2.c./ Verit.q.25.2. b./ c.ſi./ 2m/ Ma.q.12.4.c.ſi.

¶Secundo dicendum,sicut Dubio . 372.

727 ¶Quòd incorporalia in loco non esse, est communis animi cōceptio.5.2.co.65.3m./ Ebdo.lec.1.fin. Incorporalia.

¶Oppositum videtur dicere.1a.q.2.1.c./ q.51.1.1m.

¶Respondeo dicendum quòd incorporalia in loco non esse, est communis animi conceptio , apud sapientes tantū , non aūt apud alios, vt habet.1a q.2.1.c./ q.52.1.1m./ 1.d. 37.q.2. 1. c./ q.3.1.1m./ 4.d.45.q.1.ar.1.q.1.c./ 1m./ Veri.q.10.12.c./ EKdo. lec.1.ſi./ Post.lec.5.ſi.

Indiuiduū. 728 ¶ Quòd pars in toto,est indiuiduū,vt manus.1a.q. 29. 1.2. c./ 3a.q.16.12.2m./ 3.d.6.q.1.ar.1.q.1.c./ Quol.8,vel.9.q.2.1.c.

¶ Immo de ratione indiuidui est esse diuisum a quolibet alio. 1a.q.29.4.c./ 4.d.12,q.1.ar.1.q.3.3m./ Trin.14.3m.

¶Immo indiuisio alicuius in se, est de ratione indiuidui . Sed diuisio ab alio est de consequentibus ad rationem eius .

¶Respondeo dicendum , dupliciter.s.primo qp manus in toto composito , vt sic non est proprie indiuiduum , sed in ordine ad alias partes,potest dici, indiuiduum,vt habetur in locis primo adductis .

Secundo dicendum,sicut in locis tertio adductis.

Indiuiduum.c 729 ¶Quòd hæc nomina indiuiduum,particulare,& singulare,dicūtur de partibus,vt de manu . Ideo in Christo possunt dici multa esse indiuidua,ſm numerum partium eius.12.q.29.1.2.c. / 3. d.6.q.1.ar.1.q.1.c./ Quol.8.vel 9.q.2.1.c.

¶Immo cum manus sit quædam substantia in alio existens,indiuiduum,vel singulare dici non potest.3a.q.16.12.2m .

¶Respōdeo dicendum,qp manus proprie vt in alio existens , nō potest dici vere indiuiduum,sed secundum qp importat subsistentiam completam per se subsistentem separatam ab aliis, vt habetur.3a.q.16.12.2m.

Indiuiduum.1 730 ¶Quòd compositum ex materia & forma determinata est indiuiduum.1a.q.30.4.c.

¶ Immo compositum ex materia & forma determinata est species,& compositum ex materia & forma communi , est genus. Meth.2.lec.4.ſin.

¶Respō dicendū , qp species specialissimæ dicuntur indiuidua, per carentiam diuisionis formalis , quia non vlterius diuiduntur diuisione formali essentiali, siue per differentias formaliter oppositas,particularia vero dicuntur indiuidua inquantum neque formaliter,neque materialiter diuiduntur,vt habetur.Meth 10.lec.11./ lec.12.

Indiuiduum 731 ¶Quòd materia est principium indiuiduationis . 1a. q. 3.3.c./ q.39.1.3m./ 2.c./ q.54.3.2m./ q.56.1. 2m./ q.75.4.5.c./ q. 85.1. c./ 3.4m./ q.86.1.3.c./ 12ę.q.63.1.c./ 1.d.35.5.c. / 2.d.3. q. 1.2. c./ d.42.q.1.1.c./ .3.1.co.21.3m./ Li. 3.co.65.3m./ Li.4. co. 63./ Poa.q.2.4.c.ſi./ q.9.1.c./ 3.5m./ Spū.5.8m./ Quol.7.3.c./ Quol. 8.2.c./ Meth.5.lec.8.ſi,/ Li.7.lec.10.ſi. Lec.14.ſi.

¶Immo aliqua forma indiuiduatur per seipsam.1a.q.3.2.3m.

¶ Respondeo dicendū,qp forma receptibilis in materia indiuiduatur per materiam, quæ autem non est receptibilis in materia,indiuiduatur per seipsam,vt habetur.1a.q.3.2.3m./ 3.c./ q. 13.9.c./ 3a.q.77.2.c./ 4.d.12.q.1.ar.1.q.3.3m./ Poa. q. 9.3.5m./ Spū.5.8m./ 8.4m./ 13m.

Indiuiduum.2 732 ¶Quòd species & partes eius,sunt aliquid formale, respectu indiuidui sui. Phi.2.lec.5.

Immo partes habent rationē materiæ.1a.q.7.3. 3m./ q. 65.2.c./ Meth.5.lec.2./ Phi.3.lec.11.princ: Li.4.lec.4 princ.

¶ Respondeo dicendum,sicut Dubio.359.

Indiuiduus 733 ¶Quòd quantitates siue dimensiones interminatæ,sunt principium indiuiduationis.Trin.14.3m.

¶Immo quantitas terminata,est principium indiuiduationis. Opus.32.o.

¶Respondeo dicendum, qp tria considerandasunt in qualibet indiuiduatione formæ materialis quæ cum aliis conuenientiam habet in eadem specie secundum Sanctum Thomam,si dicta eius efficaciter considerētur.s.qp forma sit determinata ad hic & nūc, & qp sit incommunicabilis,& qp suscipiatur in determinata parte materiæ,& non in alia. Primum habet a dimensionibus terminatis,quæ simul introducuntur cum forma substantiali,sistate temporis, licet non sistate naturæ. Secundum accipit ex hoc qp recipitur forma in materia signata. Tertium vero habet a dimensionibus interminatis, præcedentibus introductionem formæ substantialis, quæ corrumpuntur adueniente ipsa forma. Quæ dicuntur interminatæ per respectum ad formam introducendam, licet realiter dicantur terminatæ per formam abiiciendam. Verbi gratia. Ad hoc qp ex semine ab asino generante debeat generari indiuiduum de generatione substātiæ, & ad hoc qp forma brunelli gubernanda vel introducenda sit indiuidua,

indiuidua , oportet qp talis materia seminis sit indiuisa a materia alia , in qua introducenda est forma grisselli . Aliàs indifferenter forma cuiuslibet introduceretur in materia . Ista autem diuisio fit per dimensiones interminatas: quæ sunt sub forma seminis,per respectū tamen quem habent ad formam vltimam introducendam. Deinde oportet qp illa forma Asini generandi introducatur in tali materia sic diuisa. Qua forma aduenientę corrumpuntur prædictæ dimensiones interminatę,& sequuntur dimensiones terminatæ,quæ habent determinare illam formam ad hic & nunc,vt sub sensu exteriori cadat. Sic ergo quantitates dimensiuæ interminatæ, antecedenter concurrunt ad indiuiduationem formę,& quantitates dimensiuæ terminatæ concomitanter concurrunt. Materia vero concurrit materialiter & intrinsece , ipsa autem forma formaliter & etiam intrinsece.

¶Si dicatur eadem quantitas est principium distinctionis, & determinationis. Ergo concordantia nulla. Dicendum, qp licet ipsę dimensiones materiæ sint determinationes eiusdem materiæ ad hic & nunc, non tamen sunt principia determinationis ad hic & nunc eiusdem formæ introducendæ, nisi dispositiue. Vnde aliud est assignare principium determinationis formæ introductæ,& aliud ipsius materiæ in qua forma debet introduci . Et sic de indiuiduatione formæ loqui possumus dupliciter. Vno modo quantum ad ipsam indiuiduari . Alio modo quātum ad ipsum indiuiduatum esse . Si primo modo,sic quantitates dimensiuæ interminatæ,concurrunt ad eius indiuiduationem . Si secundo modo, sic quantitates sequentes formam quæ dicuntur terminatæ,concurrunt ad eius indiuiduationem, sicut quoddam inseparabiliter concomitans .

736 ¶Quòd indulgentiæ non valent exsitenti in peccato mortali. 4.d.20.ar.3.q.2.c./ ar.5.q.1.o./ Quol.2.q.8.2.c.

¶Oppositum videtur dicere a simili 2.d.40.4.5m./ Io.8.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.318.

737 ¶Quòd infernus ē in Cētro .i. in medio terræ.2.d.6.3.2m./.4. d.44.q.3.ar.2.q.3.b.3./d.48.q.2.3.4m./L.ſi./ d.50.q.2.ar.3.q.4.c.

¶Oppositū videtur dicere . Opus.10.ar.3.1./ Opus.11.ar.14./ 25

¶Respondeo dicendū,qp infernus ꝓbabiliter ponitur sub terra,licet non possit sciri certitudinaliter nisi per reuelationem, 4.d.44.q.3.ar.2.q.3.o.

736 ¶Quòd nihil prēter deum est infinitum actu , nec potest esse, etiam per potentiam dei, nec secundum essentiam, nec ſm esse, nec ſm virtutem seu potentiam, nec ſm magnitudinem, nec secūdum multitudinem.1a.q.7.2.3.4.o./ q.45.5.3m./ q.50.2.4m./. q.86.2.c./ 1.d.43.q.1.1.5m./ 2.c./ 2.d.1.q.1.5.17m. Veri.q.2.2. 5m./ 10.o./ q.29.3.c./ Poa.q.1.3.1m./ q.3.14.6m./ Quol.2.2.o./ Quol.5.1.c./ Quol.9.1.o./ Quol.9.vel 10. q.2.2m./ Quol.12. 2.o./ Meth.11.lec.10.o.

¶Oppositum videtur dicere.1a.q.10.5.4m.

¶Respōdeo dicēdū dupliciter.s.primo qp datur infinitum in actu negatiue , non autem priuatiue, vt habetur . Quol.9. vel 10.q.2.2m.

¶Secundo dicendum,qp non inconuenit aliquod esse essentialiter infinitum,qp non finiatur ab alio,vt habetur.1a.q.10.5.4m./ q.50.2.4m. Quol.9.vel 10.q.2.2m.

737 ¶Quòd influere potest vna substantia spiritualis in aliam, Quol.3.q.3.2.o.

¶ Oppositum videtur dicere . Veri.q.22.9.c.

¶Respondeo dicendum , qp vna substantia spiritualis potest influere in aliam,non quidem per medium corporale vel locale, quia huiusmodi actiones sunt supra locum & tempus quæ sunt in corporalibus,sed per seipsam,sicut & id quod est in actu, agit in id quod est in potentia,& huiusmodi actio dicitur influxus, vt habetur.Quol.3.q.3.2.o.

738 ¶Quòd actus matrimonii in statu innocentiæ soluisset integritatem carnis,non autem mentis,nunc autem soluit vtroque modo, non autem secundum habitum,sicut in coitu vitioso.12ę.q. 34.1.1m./ 2.d.20.q.1.2.1m.

¶Immo tunc non soluisset integritatem carnis seu signaculum virginitatis , quia quamuis matrix post impregnationem claudatur,tñ ex delectatione,vt Auic.dicit,mouetur & aperitur.1a. q.98.2.4m./ 12ę.q.34.1.1m./ 4.d.31.L.

¶Respondeo dicendū , dupliciter.s.primo qp signaculum virginitatis seu integritas carnis potest sumi dupliciter.s.vel pro integritate membri genitalis tantum, vel cum priuatione seu negatione decisionis seminis, seu commixtione seminum & spiritū. Secūdo modo fuisset violatū seu solutū,nō aūt primo mō.

¶Secundo dicendum, qp ſm Augustinum sicut ad partiendum tunc maturitatis impulsus fœminea viscera relaxaret,sic ad concipiendū ex delectatione fuisset signaculū virginitatis apertum. Vnde violatio signaculi virginalis potest intelligi fieri dupliciter.s. per fractionē, & aperitionē . Secundo modo fuisset violatū seu solutum,non aūt primo mō,vt habetur.12ę.q.34.1.1m.

739 ¶Quòd tunc fuisset partus sine dolore.12ę.q.164.1.c./ 1m.

¶Oppositū vt dicere a simili.12ę.q.34.1. 2m./2.d.20 q.1.2.1m.

¶Respondeo dicendum sicut Dubio.738.

740 ¶Quòd tunc sacramenta nō fuissent necessaria, quia non accepissent homines cognitiōē ex sensibilibus.3a.q.61.2. o./2.d. 23. q.2.1.1m./ 4.d.1.lec.1.L./ q.1.ar.1.q.2.o. Innocentia. 18.

¶Immo accepissent cognitionem a sensibilibus .1a.q.101.1. e./ 2.d.20.q.2.2. o.

¶Respondeo dicendum sicut Dubio . 1107.

741 ¶ Quòd inter quælibet duo instantia, qualitercunque signenē, semper est accipere tempus medium.1a.q.53.3.3m./ q.63.6.4m./ 3a.q.75.7.1m./ 4.d.11.q.1.ar.3.q.2.2m./ d.17.q.1.ar.5.q.1.3m./ Veri.q.28.2.1om./ Quol.7.9.c./ Quol.11.q.4.c. Instans.5.

¶ Oppositum videtur dicere . 1a.q.53.3.3m./ q.63.6.4m./ 3a.q. 75.7.1m./ 1.d.37.q.4.2.o./ 3.5m./ 6m./7m./ 2.d.3.q.2.5m./ 4.d. 11.q.1.ar.3. q. 2.2m.fi./ d. 17. q.1. ar.5. q. 1.3m./ Quol.9. 9.c, Quol 11.4.c.fi./ 1m.

¶Respōdeo dicendū, qp inter instantia temporis , & motus discreti,non cadit tempus medium,nec motus medius,vt habetur in locis secundo adductis.

724 ¶Quòd æternitas,æuum,& tempus,mensurant actum rei.s.esse & motū,sed instās eorum,mensurat rem.1.d.19.q. 2.2.c Instans.7.

¶Immo protensio durationis vel attendi ſm operationem, magis q ſm esse. Vnde & tempus est mensura motus.1a.q.10.1.2m.

¶Respōdeo dicendū,qp attenditur secundum vtrunque,sed magis ſm operationem,vt habetur.1a.q.10.1.2m.

743 ¶Quòd nunc eui,differt realiter ab æuo.1.d.19.q.2.2.c. Instans.9.

¶Oppositum videtur dicere. Opus.36.co.3.

¶Respondeo dicendū,qp nunc æui.in ratione principii, differt realiter ab æuo,nō aūt cōcentū sub æuo,vt habet.1.d.19.q.2.2.c.

744 ¶Quòd primum instans in quo res habet esse,datur,nō aūt vltimum.1a.q.53.3.c./ 12ę.q.113.7.5m./ 3a.q.33. 1.3m./ q.75. 7. 1m. 3.d.3.q.5.2.4m./ d.3.1.q.1.1.5m./ 4.d.11.q.1.ar.3.q. 2.2m./ d.14.q.2.5.5m./d.17.q.1.ar.5.q.1.3m./ Ver.q.28.2.1o./9.14m./ Veri.q.2.12.14m./ Quol.7.vel 8.vel 11.q.4.2.c./ Quol.9.9.c./ Quol.11.4.c. Instans.13.

¶Immo est assignare vltimū instans,in quo angelus fuit bonus, & primum in quo fuit malus.2.d.3.q.2.5m.

¶Immo non est dare primum instans esse huius rei,puta primū instans,in quo deus potuit facere mundum.Quol.5.1.c.fi.

¶Respondeo dicendum tripliciter.s.primo,qp primū instans in quo res habet eē dat,qa forma substātialis cū non suscipiat magis & minus,introducitur in materia in instanti . Sit ergo illud instās vt b. Aut ergo .b.est primum instans formæ introducendę , aut ante .b. est aliud . Si primum,habetur intentū . Si ſm,sit illud aliud instans.a. Aut ergo in .a.introducetur illa forma substantialis,aut non . Si sic,cū forma substantialis simul introducatur, & sit introducta,vt habetur .2.d.1.q.1.2.c.sequitur qp illa forma non introducatur in b.quod est contra hipotesim . Si vero non in a.sequitur,qp b.erit primum instans esse formę introducēdæ . Quòd quidē instans, est primū instans non esse formæ corrūpēdæ,vt habetur.Quol.7.q.4 2.c. Quòd aūt non sit dabile vltimum instās formæ, aut quantitatis corrumpendæ,sic patet . Nā aut illud vltimū instans.s.a.est vltimū instans non esse ipsius formę corrumpendę,aut esse eius. Nō primū,quia sic post illud in stans,forma non posset nō esse,cū esset vltimū instans nō eē eius. Si vero sit vltimum instans eē ipsius formæ corrumpēdę, tūc in illo instanti illa forma corrumpenda hēbit eē, quia si non , esset in alio instanti,& sic illud instans nō esset instans eē ipsius formæ,qđ est contra hipotesim . Aut ergo in illo eodem instanti.s. a.erit forma introducēda,aut nō. Si sic, sequīt qp in eodē instāti simul erūt duæ formæ substantiales,qđ est contra doct.San.Th. Si aūt in illo instanti.a.nō sit forma introducēda,nec introducet in alio instāti.b. Et cū inter illa duo instātia.s.a.& b.cadat tps medium ſm philosophū,sequitur qp materia in aliquo tēpore erit sine forma,quia cū illud tēpus mediū,sit post vltimū instans formæ abiiciendæ,illa forma corrumpēda, nō erit in illo tpe. Aliàs instans.a.non esset vltimum instans esse eius,qđ est ꝫ hipotesim vt elicitur.12ę.q.113.7.5m./ Veri.q 27.2.10m./ Quol.2.q.4.1. c./ Quol.7.q.4.2.c./ Phi.5.lec.6./ Li.6.lec.8. Vbi Veri.q.27.ar. 2.10m./ ſic ait . Et ideo aliter dicendum est .s.qp non est dare vltimum instans,in quo peccator habuit culpā,sed vltimū tēpus. Contingit aūt dare primū instans in quo habuit gratiā . Quod quidē instans est terminus illius tēporis , in quo culpā habuit. Inter tēpus aūt & terminū tēporis,non cadit mediū . Vnde nec oportet dare tēpus aliquod vel instans, in quo aliquis nec culpā nec gratiā habeat. Hoc aūt patet . Nā infusio gratiæ cū sit in instanti,est terminus alicuius motus continui, vt prote alicuius mediationis,per quam affectus disponitur ad gratiæ susceptionē. Et eiusdē motus terminus est remissio culpę,qa ex hoc ipsā culpa remittitur,quo grā infunditur . In illo ergo instanti, est primò terminus remissionis culpæ, & non habere culpā , & terminus infusionis gratiæ.s.hīse gratiā. In toto aūt tēpore præcedēti, quòd

quod terminat, ad hoc instãs, in quo tpe mensurabat motus prædictæ meditationis, fuit peccator habens culpã, & non hñs gratiã, nisi tñmodo in vltimo instanti, vt dictũ est, sed ante vltimũ instans huius tpis, non est accipere aliud immediate proximũ, quia quodcũq; instans accipiatur aliud ab vltimo inter ipm & vltimum erunt infinita instantia media. Et sic patet, ꝙ non est accipere vltimũ instans, in quo iustificatus sit hñs culpam, & nõ hñs gratiã. Est aũt accipere primũ instans in quo habet gratiã, & non culpam. Idẽ dicit 12æ. q.113.7.5m. Vbi sic ait. In hiis aũt quæ subiacent tempori, non est dare vltimũ instans, in quo prior forma subiecto inest. Est autẽ dare vltimũ tẽpus, & primum instans in quo forma sequens inest materiæ, vel subiecto. Cuius rõ est, quia in tempore non põt accipi ante vnum instãs, aliud instans præcedens immediate, eo ꝙ instantia conuenienter se haberent, sicut nec puncta in linea, vt probatur in Sexto Phisicor. Sed tempus terminatur ad instans, & ideo in toto tempore præcedenti, quo aliquid mouetur ad vnã formã, subest formæ oppositæ. Et in vltimo instanti huius temporis, qđ est primũ instans sequẽtis formæ, habet formã quæ ẽ terminus motus.

¶Secundo dicendum, ꝙ aliqui dicunt, ꝙ in toto tẽpore præcedenti angelus fuit bonus, sed in istius temporis vltimo instanti est malus. Et sicut non est assignare immediatum instans ante aliud istans, ita nec vltimum instans in quo fuit bonus. Sed ista ratio bona est, prout inducitur a Philosopho in 8. Phisicor. qñ ipsum nunc continuat tempus quietis & motus, qui semper se tenet cum passione, quæ est in subiecto mobili tempore quietis, siue præcedat, siue sequatur. Sed si ponatur instans inter duas quietes, vel inter duas partes motus continui, non magis se tenet cum vno quàm cum alio. Nõ aũt dicimus hic, ꝙ angelus per aliquem motũ continuum actus sit malus. Et ideo primum instans malitiæ suæ, non est medium inter quietem & motum, sed inter duas quietes. Vnde rõ ista non est ad propositũ. Ideo aľr est dicendum. s. ꝙ est assignare vltimũ instãs in quo angelus fuit bonus, & primum instans in quo fuit malus. Nec inter hæc instantia fuit temporis medium, quia tẽpus formaľr est numerus, nec sequitur ipsum continuitas, nisi ex parte motus. Vnde cum vicissitudo affectionum in angelo, per quas est bonus & malus, non sit continua, nec ordinata ad aliquem motum cõtinuum, numerus earum dicetur tempus, quia ẽm prius & posterius se hñt. Sed nõ erit cõtinuũ. Vnde inter eius instantia nõ necessario accipietur tempus medium, sicut nec inter duas vnitates numerus medius, vt habetur 2.d.3.q.2.5m.fi.

¶Tertio dicendũ, ꝙ licet nõ sit dare primũ instans, in quo deus potuit facere mundum, est tamen dare primum instans in quo fecerit, sicut etiam est dare supremum vbi, vsq; quo deus mundum fecerit, non tamẽ est dare supremum, vltra quod facere nõ potuerit, vt habetur, Quol.5.1.c.fi.

Instans.16. 745 ¶Quòd in eodem instanti est illuminatio aeris, visio coloris, & discretio rei visæ, licet primum sit causa secundi, & ẽm tertii. 1ª. q.63.5.c./ 2.d.6.2.fi./ Veri.q.2.8.3m.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 12æ.q.8.3.2m./ q.12.4.c/ 1.d.17.q.1.5.c./ Ɔ.1.cº.76.1m.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ licet aliquando sint sił, nõ põt tamen aliqñ videri lumẽ sine hoc ꝙ videat color, vt hẽr. 12æ.q.8.5.2m.

Instans.18. 746 ¶Quòd operatio intellectus & voluntatis, põt eẽ in instãti. 1ª. q.63.5.c./ 12æ.q.113.7.0./ 3ª.q.34.2.c./ 4.d.17.q.1.ar.5.q.3.1m/ q.2.ar.1.q.3.3m./ Veri.q.29.8.0.

¶Oppositũ videtur dicere. Ma.q.16.4.2.4.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.439.

Instans.21. 747 ¶Quòd deus nescit primum instans, in quo potuit creare mundum. Quol.5.1.b./.c.fi.

¶Immo deus habet etiam non entium sciam. 1.q.14.9.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 744.

A. Instrumentũ.8. 748 ¶Quòd forma effectus est in instrumento intentionaliter tantum. 4.d.1.q.1.ar.4.q.4.c.

¶Oppositum videtur dicere. 2.d.18.q.2.3.2m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.637. 787./ 826.

B. Intellectualis.7 748 ¶Quòd in natura intellectuali, sunt duæ solum operationes. s. intelligere, & velle. Opus.53.

¶Oppositũ vř dicere. 1ª.q.54.3.ar.1./ 1.d.3.q.1.0. Ver.q.73.3m

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.866.

Intellectus.2. 749 ¶Quòd intellectus est potentia, realiter distincta ab essentia animæ. 1ª.q.79.1.0.

¶Oppositum videtur dicere. Spũ.11.7m.fi.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.197.

Intellectus.4. 750 ¶Quòd intellectus est potentia passiua. 1ª.q.79.2.0./ 3.d.14.ar.1.q.2.c./ 2m./ Ɔ.2.cº.59./ Veri.q.16.1.13m.

¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.1.9.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.794.

Intellectus.13. 751 ¶Quòd in intellectu sunt quatuor realiter distincta. s. spẽs, actus, res intellecta, & verbum. Ɔ.1.cº.53./ Li.4.cº.11./ Poª.q.8.1.c./ q.9.5.c./ Spũ.9.6m./ Quol.5.q.2.0./ Opus.53.0.

¶Immo verbum est operatio. s. intelligere, vel est species intellecta. 1.d.27.q.2.2.3.c

¶Respondeo dicendum, ꝙ species seu similitudo in intellectu est duplex. s. species impressa in eo per modum formæ quiescentis & manentis, quæ est principium intellectionis, alia est spẽs expressa, seu concepª. & formata ab intellectu, & in eo per modum emanationis, & est terminus intellectionis. Et sic verbũ est spẽs, non autem pºº. vt ipse innuit. 1.d.27.q.2.2.3.c.

752 ¶Quòd ens in cõmuni est obiectũ propriũ intellectus. 1ª.q.5.ar.2.c./ q.55.1.c./ q.89.7.c./ 11.2m./ 82.4.1m./ q.87.3.1m./ q.105.4.c/ 12æ.q.9.1.c./ q.10.1.3m./ 2.d.3.3.c./ 3.d.23.q.2.ar.3.q.2.c./ d.31.q.2.4.5m. Ɔ.2.cº.96.2m./ Veri.q.8.7.c.fi./ Ma.q.6.c./ Opus.42.prin. Intellectus.[illegible]

¶Immo verum est obiectũ intellectus. 1ª.q.54.2.c./ q.55.1.c./ q.82.4.1m./ q.87.3.c./ 1m. 12æ.q.2.8.c./ q.3.7m./ q.9.1.c./ 3m./ q.10.1.3m./ q.60.1.1m./ 22æ.q.4.1.c./ q 25.2.c./ 2.d.25.2.c./ d.39.q.1.2.c./ 3.d.14.ar.1.q.2.c./ d.17.ar.1.q.3.3m./ d.23.q.1.2.3m./ d.27.q.1.4.c./ d.33.q.2.ar.2.q.1.3m. Ɔ.3.cº.26.1m./ 107.8m./ Veri.q.24.7.c./ q.27.1.7m./ Ma.q.6.c./ Opus.73.prolo.

¶Immo verum relatum ad opus, est obiectum intellectus practici. 1ª.q.55.1.c./ q.79.7.c./ 11.2m./ q.87.3.1m./ q.105.4.c./ 12æ.q.10.1.3m./ 3.d.23.q.2.ar.3.q.2.c./ Veri.q.22.10.4m.

¶Immo quod est quid est, est obiectum intellectus. 1ª.q.17.3.1m./ q.18.2.c./ q.57.1.2m./ q.58.5.c./ q.67.3.c./ q.85.5.6.c./ 12æ.q.3.8.c./ q.10.1.3m./ q.31.5.c./ 22æ.q.8.1.c./ 3ª.q.10.3.2m./ q.76.7.c./ 2.d.13.3.c.fi./ 3.d.23.q.1.2.c./ d.35.q.2.ar.1.q.1.c./ 4.d.12.q.1.ar.1.q.2 2m./ Ɔ.1.cº.58.4m./ Li.3.cº.41.1m./ 56.4m./ 108.3m./ Veri.q.1.12.c./ q.8.7.c.fi.q.10.4.1m./ q.14.1.c./ q.15.2.c./ 3m./ 3.1m.q.25.3.c./ Trin.18.2m./ Opus.3.cº.85./ Ethi.6.lec.1.fi./ Anima.3.lec.8./ Lec.11.fi./ Sensu.lec.10.fi./ Perierªs.lec.10./ 2æ.Cor.12.fi./ 1æ.Thi.6.lec.3.prin.

¶Immo substãtia est obiectum intellectus. 12æ.q.9.1.c./ 3ª.q.75.5.2m./ 2.d.3.c./ 3.d.31.q.2.4.5m./ Veri.q.8.7.fi.

¶Immo quidditas seu natura rei materialis est obiectum intellectus hominis, ẽm pñtis vitæ statum. 1ª.q.12.11.c. q.84.7.8.c./ q.85.1.c./ 5.3m./ 8.c./ q.86.2.c./ q.87.2.2m./ 3.c./ 1m./ q.88.3.c./ Opus.29./ Anima.3.lec.8.fi.

¶Immo quidditas rei materialis, est obiectum cogitatiuæ potentiæ. Opus.29.

¶Immo vľe, est obiectum intellectus. Nam natura rationalis excedit sensitiuam, quantum ad cognitionis obiectum, quia nullo modo potest cognoscere vľe, cuius rõ est cognoscitiua. 1ª.q.12.4.c./ q.85.1.c./ 3.4m./ 12æ.q.5.1.1m.prin./ 22æ.q.58.5.2m.

¶Immo fantasma est obiectum intellectus possibilis. 12æ.q.50.4.1m./ 2.d.8.5.c./ d.20.q.2.2.0./ d.23.q.2.2.3m./ d.24.q.2.2.1m./ 3.d.14.ar.3.q.2.c./ d.27.q.3.1.c./ d.31.q.2.4.c./ Ɔ.2.cº.72./ 75.5m./ 94.2m./ Veri.q.10.2.7m./ Poª.q.3.9.22m./ Anima.1.10m./ 15.2m./ 6m. 16m./ Quol.7.11.3m.

¶Immo fantasma non est proprium & propinquum obiectum intellectus. 3ª.q.11.2.1m./ 3.d.31.q.2.4.5m./ Veri.q.10.6.c.fi.

Immo species intelligibilis est proprium & propinquum obiectum intellectus. 3ª.q.11.2.1m./ 2.d.20.q.2.2.2m./ 3.d.31.q.2.4.5m./ Anima.15.16m.

¶Oppositum vř dicere. Ɔ.2.cº.74.2m./ Spũ.9.6m./ Opus.3.cº.85./ Anima.3.lec.8.fi.

¶Immo verbũ mentis, est obiectum intellectus. Ɔ.1.cº.53./ Li.2.cº.84.2m./ Poª.q.9.5.c.

¶Immo deus est proprium obiectum intellectus. Nam optimũ obiectum intellectus, non practici, sed speculatiui, est bonum diuinum. 12æ.q.3.5.c.

¶Respondeo dicendum, tripliciter. s. primo, ꝙ vt habetur. 1ª.q.14.5.2m./ 3m./ 1.d.35.2.c./ 1m./ sicut est duplex visum. s. primum. i. spẽs visibilis in oculo, & ẽm. i. res colorata cuius est illa spẽs, sic est duplex intellectum seu obiectum intellectus. s. intellectum primum. i. verbum, spẽs intelligibilis, fantasma, sed diuersimode, vt postea distinguetur, & intellectum ẽm. i. res cuius similitudo est verbum, spẽs, & fantasma. Et sic illud qđ primo intelligitur est res cuius similitudo est spẽs in intellectu, quæ non intelligitur primo & directe, sed secundario & reflexiue, vt habetur. 1ª.q.85.2.c. Ɔ.2.cº.74.2m. Sed intellectum primum, est duplex, vt habetur. 1.d.5.q.3.c. s. intellectũ qđ, & intellectũ quo. Primo igitur mõ verbũ est primũ intellectũ. i. primũ obiectũ qđ ipsius intellectus, quia illud qđ concipitur de re. i. verbũ, est primo & per se intellectum, non aũt ipsa res vel similitudo eius, vt habetur. Ɔ.1.cº.53./ Li.2.cº.74.2m./ Poª.q.9.5.c. prout etiã supra Duº.751. adductũ est. Si aũt accipiatur secundo mõ. s. intellectum qº.hº. est dupľr, vt habetur. 3.d.31.q.2.4.5m. s. vel sicut obiectum remotum & improprium. Et sic fantasma est primũ obiectum quo ipsius intellectus. Vel sicut obiectum proprium & propinquum. Et sic spẽs intelligibilis est obiectum ipsius intellectus. Vel sicut habeť. Quol.5.q.5.2.1m. illud quod intelligitur, potest accipi dupliciter. s. vel formaliter. Et sic est species intelligibilis.

intelligibilis. Vel instrumentaliter. Et sic est verbum. Intellectum aut ẽm. i. res quæ intelligitur, põt accipi dupľr. s. vel respectu alicuius intellectus in spãli. Et sic respectu intellectus hominis viatoris, obm est quidditas seu natura rei materialis, vt hř in locis sexto loco adductis. Et respectu intellectus angelorũ, obm esse ẽenª. angeli, vt habetur. 1ª.q.84.7.c./ q.85.1.c./ q.87.3.c. Sed respectu intellectus diuini, obm est eius natura, vt habetur. 1ª.q.14.2.5.0./ 1.d.35.2.c./ Ɔ.1.cº.48./ Causis.lec.13.fi./ Methe.12.lec.8. Vel põt accipi obm respectu intellectus in cõi. Et hoc dupľr. s. vel ex parte termini & complementi intellectionis, vel ex parte principii & incohationis. Si primo mõ, sic quidditas, seu qđ quid est, siue natura, eenª. & substantia rei, ẽ obm intellectus, quia intellectus dicitur, quasi intus legens, quia non persistit in exterioribus, sed pertingit vsq; ad quidditatem rei, vt habetur. 22æ.q.8.1.c./ Veri.q.1.12.c./ q.15.1.c. Si autem obm accipiať secundo mõ. s. ex parte principii & incohationis, hoc est dupľr, vt habetur. Meth.5.lec.6.prin. s. vel vt obm principale. Et sic sba est obm intellectus, quia licet intellectus consideret de omnibus rebus, tñ principaliter considerat de substãtia, vt habetur. Meth.7.lec.2.0. Vel vt obm cõe. Et hoc dupľr. s. vel per se primo. Et hoc iterũ dupľr. s. vnoº. pº. pmitate perfectionis & cãlitatis. Et sic deus est primum pnm. cognitionis ipsius intellectus, quia pp deũ tanquã pp primam virtutis cognoscitiuæ cãm, oia alia cognoscimus, vt habeť. 1ª.q.84.5.c./ q.88.3.c./ 2m. Et ipsum cognoscimus, non quidẽ perfecte, sed per participationẽ, non tñ quidditatiue, vel ꝙ sit rõ obiectiualis, sed quia est rõ & cã veritatis obi nostri, quæ pº. apprehenditur a poª. intellectiª, vt habetur. 1ª.q.2.1.1m./ 22æ.q.1.1.c./ Quol.7.q.2.1.c./ Alioº. pº pmitate cõitatis. Et sic ens est obiectum intellectus, quia ens ẽm rõnẽ formalẽ, est primum quod cadit in intellectu, vt habetur. 1ª.q.5.2.c./ q.11.2.4m./ 1.d.8.q.1.3.c./ d.19.q.5.1.2m./ 8m./ d.24.q.1.3.2m./ Veri.q.1.1.c./ q.21.1.c./ 4.4m./ Poª.q.9.7.6m./ 15m. Opus.42.prin./ Meth.lec.2.fi./ Li.4.lec.3./ Li.10.lec.5. Vel accipitur obm non per se primo, sed consequtiue, vt propria passio obi ipsius intellectus. Et sic verũ est obm intellectus, quia intellectus licet possit cõsiderare naturas rerũ, non considerando rõnẽ veri, tñ nihil põt cognoscere, nisi consequtiue concurrat rõ veri, quæ consistit in assimilatione rei & intellectus per speciem rei, vt habetur. 1ª.q.16.3.3m./ q.85.1.1m./ 1.d.19.q 5.1.2m./ Veri.q.1.1.3m.

¶Secundo dicendum, ꝙ ens est obiectum formale quod, sed verũ est obiectũ formale quo, vt habeť a simili. Quol.5.q.5.2.1m.

¶Tertio dicendum, ꝙ aliquid dř obm alicuius poæ. dupľr. s. vel exclusiue. i. qđ tm ad illã potentiam pertinet, eo mõ quo Boetiº dicit, ꝙ singulare est qđ sentitur, & vľe quia intelligitur. Et in fine primi Phisyco. dicitur, ꝙ sensus est singulariũ, & rõ vľium. Et hoc dupľr. s. vel quantum ad modum siue rõnẽ repñtandi, cõsequentem intellectum seu actũ rõnis, siue modũ intelligendi in pñti vita, qui quidẽ modus intelligendi, est per abstractionem a conditionibus indiuidualibus, lumine intellectus agentis. Et sic vľe est obm intellectus, prout intentio vľitatis, consequitur modũ intelligendi, vt habetur. Poª.q.7.9.c./ Meth.4.lec.4/ Poster.lec.20.prin. Vel quantum ad rem intellectã. Et sic quidditas est obm intellectus, quia solus intellectus cognoscit quidditates rerum, vt habetur. 1ª.q.57.1.2m./ 22æ.q.8.1.c./ 1.d.19.q.5.1.6m./ 3.d.23.q.1.2.0./ d.35.q.2.ar.2.q.1.c./ Veri.q.12.12.12m./ Quol.7.q.2.2.c. Alioº. dicitur obm alicuius poæ. collectiue. i. quod continet omnia quæ pertinent ad illam potẽtiam. Et sic ens est obiectum intellectus, quia nihil intelligitur nisi sic ens, vt habetur. Veri.q.2.3.12m./ q.18.4.12m.

753 ¶Quòd intellectus noster non cognoscit singularia. 1ª q.14.11.1m./ Veri.q.2.4.1m./ 5.c.fi./ 1m./ 2m./ 3m./ 6.0./ q.10.5.1m./ 2m./ 3m./ Ethi.6.lec.1.fi./ Anima.2.lec.12.fi./ Post.lec.30.fi./ Lec.38.fi./ Perierªs.lec.14.

¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.86.1.0./ 22æ.q.47.3.1m./ 2.d.3.q.3.3.1m./ 4.d.50.q.1.3.0./ Veri.q.2.5.6.0./ q.10.5.0./ Quol.8.vel.11.q.1.3.0./ Opus.29./ Anima.3.lec.8.

¶Respondeo dicendum dupľr. s. primo, ꝙ sicut habetur 1ª.q.86.1.c. intellectus noster in statu viæ non cognoscit singularia p se & directe, tñ cognoscit ea reflexiue. Sed post mortem cognoscit per se & directe, per species influxas, sicut & deus per essentiam suam, & angeli per species concreatas cognoscunt singularia, vt habetur. 4.d.50.q.1.3.0./ Quol.11.lec.1.3.0.

¶Secundo dicendum, ꝙ cum obiicitur, ꝙ propriũ ipsius intellectus nostri est intelligere formam in materia indiuiduali, vt habetur. Post.lec.33.fi. vbi sic dicitur. Nos.n. intendimus de hmõi rebus, de quibus in nobis scĩa p demonstrationẽ acquirit, & hmõi sunt res in materia existentes nobis notæ de quibus fiunt demonstrationes. Et hoc idem dicit. 1ª.q.12.ar.4.c. vbi dř ꝙ per intellectum cõnaturale est nobis cognoscere naturas, quæ quidem non hñt esse nisi in materia indiuiduali. Et idem dicit, 1ª.q.75.1.c. Sed intelligere formam existentem in materia indiuiduali, est intelligere singulare. Ergo &c. dicendum est, ꝙ vt dicit. 1ª.q.12.4.c. proprium est intellectus nostri intelligere formã in materia indiuiduali existentẽ, non tñ ẽm ꝙ est in tali materia indiuiduali, sed ẽm ꝙ abstrahitur ab ea per considerationẽ intellectus. Intelligere aũt formã in materia existẽtem, nõ prout in materia indiuiduali existit, est intelligere vniuersale & nõ singulare, vt habetur in locis vltimo adductis.

754 ¶Quòd eodem actu, simul intelligitur obiectum materiale & formale. Veri.q.8.14.6m. Intellectus.58

¶Oppositũ vř dicere a simili. 12æ.q.8.3.2m./ q.12.4.c./ 1.d.17.q.1.5.c./ Ɔ.1.cº.76.1m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.103

755 ¶Quòd intelligere nostrum est quoddã pati. 1ª.q.79.2.c. Intellectus.66

¶Immo passio est cum abiectione alicuius. 1ª.q.14.2.2m./ Anima 11.1m.fi.

¶Respondeo dicendum, quòd vt habetur. 1ª.q.79.2.c. pati tripliciter dicitur. s. Primo propriissime, qñ. s. aliquid remouetur ab aliquo, quod conuenit sibi aut per naturã aut ẽm propriam inclinationẽ. Secundo modo minus proprie dicitur aliquis pati. s. ex eo ꝙ aliquid ab ipso abiicitur, siue sit ei conueniens, siue non conueniens. Tertio modo dicitur aliquis pati cõiter. s. ex hoc solo, ꝙ id quod est in poª. ad aliquid recipit illud ad quod erat in potentia absq; hoc ꝙ abiiciatur aliquid. Secundum quẽ modum, omne quod exit de potentia ad actum potest dici pati etiam cum perficitur. Et sic intelligere nostrum est pati, & non aliis duobus modis.

756 ¶Quòd de ratione eius qđ est intelligere, est ꝙ sit intelligens, & intellectum. Opus.53.princ. Intellectus.68

¶Immo aliud est intelligere, & aliud intellectum. 1ª.q.54.1.3.c./ Ɔ.1.cº.45.2m./ Poª.q.8.1.c./ Opus.53.

¶Respondeo dicendum, ꝙ licet intelligere sit aliud quàm intellectum secundum se, contra tamen vnum cum eo in spẽ intelligibili qua intellectum intelligitur.

547 ¶Quòd intellectus mouet se. 12æ.q.9.3.c. Intellectus.72

¶Oppositum videtur dicere. Ɔ.1.cº.72.5m./ Li.2.cº.23.3m./ Quol.6.q.2.2.c.

¶Respondeo dicendum, ꝙ intellectus mouet se, quia per hoc ꝙ cognoscit principium, reducit se de potentia ad actum, quo ad cognitionem conclusionum, vt habetur. 12æ.q.9.3.c./ q.51.2.c./ Ma.q.6.3.c./ 20m./ Anima.4.6m.

758 ¶Quòd operatio intellectus est duplex. s. simplex apprehensio, & compositio & diuisio. 1ª.q.85.2.3m./ 22æ.q.83.1.ar.3./ 1.d.19.q.5.1.7m./ d.38.3.c./ 3.d.23.q.2.ar.2.q.1.c./ d.24.ar.1.q.1.c. Veri.q.14.1.c./ Spũ.6.6m./ 11.7m/ Quol.5.q.5.2.c./ Meth.4.lec.5./ Li.6.lec.4.fi./ Anima 3.lec.11.0./ Poster.prin. Perierªs.princ./ Lec.3.prin./ Lec.5.fi. Intellectus.77

¶Immo operatio intellectus est triplex. s. intelligentia indiuisibiliũ, cõpositio & diuisio, & discursus. 1.d.33.1.3m. Poster.prin.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.43.

759 ¶Quòd iudicium intellectus de particulari actu duplex. s. conscientiæ in pura cognitione, & liberi arbitrii, in applicatione ad affectionem. Ideo secundum iudicium potest peruerti & esse cũ errore, sine primo. Veri.q.17.1.4m. Intellectus.88

Oppositum videtur dicere. 12æ.q.73.1.8.c.

¶Respondeo dicendũ sicut, Dubio.760.

760 ¶Quòd intellectus intelligit aliquando rem aliter, quàm sit. 1ª.q.85.1.1m. Intellectus.100

¶Immo intellectus non errat. 2.d.39.q.3.1.c.fi.

¶Respondeo dicendum, ꝙ intelligere rem aliter quàm sit, contingit dupľr. s. ex parte obi & ex parte intellectus, primũ est falsum, non aũt ẽm. Vel verum est ꝙ intellectus qui intelligit rẽ aliter q̃ sit, est falsus, si ly aliter referatur ad rem intellectã. Tunc.n. intellectus est falsus, quando intelligit rẽ eẽ aľr q̃ sit. Nõ est autem verũ, si ly aľr accipiatur ex parte intelligentis. Est.n. absq; falsitate vt alius sit modus in intelligendo q̃ modus rei in essendo, quia intellectũ est intelligente immaterialiter per modũ intellectus. non aũt materialiter per modum rei materialis. 1ª.q.12.6.1m./ 2m./ q.13.12.3m./ q.85.1.1m./ 1.d.38.2 1m./ 4.d.49.q.2.1.14m./ 4.4m./ Veri.q.2.2.11m. 5.6m./ 7m/. q.3.1.11m. q.8.1.1m.

761 ¶Quòd nihil põt intelligi, nisi ẽm ꝙ est ens actu 1ª.q.12.1.c./ Opus.42.prin./ Causis.lec.6./ Anima.3.lec.9.fi. Intellectus.108

¶Immo res intellecta, qñq; est in poª. tm, cũ res sint quasi quædam intelligibilia in poª. sicut & anima humana, qñq; est intelligẽs in poª tm. 1ª.q.90.1.c.pri./ Quol.8 q.2.1.c./ Opus.53.pri.

¶Respondeo dicendum, ꝙ licet res intellecta, ẽm se non semp sit in actu, est tñ in suis principiis, per quæ potest intelligi.

762 ¶Quòd intellectus in actu, & intellectum, sunt idem. 1ª.q.14.2.c./ q.55.1.2m./ q.85.2.1m./ q.87.1.3m. Intellectus.118

¶Immo res intellecta, est reaľr distĩcta ab itellectu. Poª.q.8.1.c.

¶Rnº dicendum dupľr. s. primo, ꝙ intellectus in actu, & intellectum, per vnionem sunt idem ẽm spẽm intelligibilem, vt hř.

1ª.q.

1ª.q.14.2.c./ q.55.1.2m./q.85.2.1m./q 87.1.3m./ 1.d.35.1.3m./ 2.d.3.q.3.1.c./ 4.d.49.q.2.1.10m./ Veri.q 8.6.c. / Spũ.8. 14m./ Quol.8.vel 11.2.c.

¶Secundo dicendum,ſicut Dubio.756.

Intelle-ctus.133. 653 ¶Quòd ſpecies in intellectu,dr̃ genere a ſpecie in ſenſu & imaginatione. Ideo non poteſt imprimi ab eis, ſicut ſpecies quę eſt in ſenſu, imprimit eam quæ eſt in imaginatione,quia ſunt eiuſdem generis,i.ſunt indiuiduæ & materiales. Spũ.10.17m./ Anima.4.1m./ 3m./ 5m.

¶Immo actio ipſius ſenſibilis, attingit omnes ſpecies intellectus noſtri, Quol.7.vel 8.q.2.1.c.

¶Reſpondeo dicẽdum,ꝙ attingit ſpecies intellectus noſtri mouendo intellectum poſſibilem,non autem ex hoc ꝙ ex ſeipſa ſit ſufficiens,ſed requiritur lumen intellectus agentis, vt habetur, Quol.8.q.2.1.c.

A. Intelle-ctus.134 764 ¶Quòd ſpecies intelligibiles acquiſitæ & infuſæ,ſunt diuerſarum rationum.4.d.50.q.1.2.4m./ 3.5m./ Anima.18.2m.

¶Oppoſitum videtur dicere.1ª.q.94.3.1m.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1111.

B. Intelle-ctus.138 764 ¶Quòd ad eſſe habitus intellectiui, concurrunt duo.ſ. ſpecies intelligibilis,& lumen intellectus agentis.1.d.3.q.5.1m./ 3.d.14 ar.1.q.2.c.ſi./ q.3.c.prin./ 2m.

¶Oppoſitum videtur dicere.12ᵉ.q.54.4.0.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1099.

Intelle-ctus.156 765 ¶Quòd plures ſpecies,poſſunt ſimul eſſe in intellectu.1ª.q.12.10.c./ q.58.2.2m./ q.85.4.c./ 2m.

¶Immo impoſſibile eſt ꝙ idem intellectus ſiſ perficiatur diuerſis ſpeciebus intelligibilibus,ad intelligendum diuerſa in actu. 1ª.q.85.4.c.ſi.

¶Reſpondeo dicendum,ꝙ plures ſpecies poſſunt ſiſ eſſe in intellectu ſm actum imperfectum,non aũt ſm actum perfectum. Siſr in ſenſu,vt habetur.1ª.q.12.1.c./ q.58.2.2m./ q.85.4.c./ 2m./ 2.d.3.q.3.4.c./ d.10.4.3m./ 3.d.14.ar.1.q.4.c./.ʒ.1.cº.55./ Veri.q.8.14.c./.7m./ Ma.q.16.4.c./ Anima.18.5m.. Quol.8. vel 11.2.0.

Intelle-ctus.165 766 ¶Quòd ſenſus & intellectus differunt realiter, per vle & particulare. Et ſimiliter appetitus ſenſitiuus & intellectiuus.i.voluntas.1ª.q.50.1.c./ q.80.2.2m./ q.84.6.c./ q.115.4.c./.2.d.15.q.1.3.c./3.d.26.q.1.2.c./ 4.d.44.q.1.ar.1.q.1./ c.ʒ.2.cº.65./ Li.3.cº.84./ Veri.q.25.1.c.6m./ Ma.q.8.3.c. Quolib.5.q.9.1.c./ Anima.3.lec.4.0./ Poſt.1.lec.42.

¶Immo intellectus,qñq; ſenſus dr̃.1ª.q.54.5.1m./4.d.44.L.ſi.

¶Immo etiam vniuerſale & particulare, non diuerſificant potentiam,nec habitum.3.d.26.q.2.4.c.

¶Immo nec appetitus ſenſitiuus & intellectiuus.ſ. volũtas diſtinguuntur per vle & particulare.Veri.q.22.4.2m.

¶Reſpondeo dicendum dupliciter.ſ.primo, ꝙ poẽ.& habitus, diſtinguntur per oba.Sed obm poteſt accipi duplr.ſ.qº.ad rationẽ adequatam, ſub qua continetur quicquid pertinet ad illam potentiam vel habitum. Et ſic obm cuiuslibet poẽ.vel habitus eſt vle,ſicut color reſpectu viſus. Ideo dicitur in fine ſecũdi Poſteriorum,ꝙ ſenſus eſt vlium,ſentire autem particularium. Et ſic vle & particulare,non diuerſificant habitus nec poᵃs. Vel qº. ad illud ad quod fertur poᵃ.vel habitus,per vnum actum. Et ſic rõ eſt vlium,ſenſus autem ſingularium, vt habetur in 1. Phiſic. in fine,ſicut etiam Boetius dicit, ꝙ ſingulare eſt, quia ſentitur, vniuerſale vero,quia intelligitur.

¶Secundo dicendum, ꝙ drĩæ apprehenſorũ ſunt per ſe drĩæ appetibilis,ſed poſteriores. Nam Veri.q.22.4.1m.ponit per ſe differentias appetibilis,ſed põres,ſicut rationale & irrationale sũt differentiæ per ſe põres,inter hominem & aſinum. Sed eſſe liberi arbitrii,vel non eſſe,ſunt differentiæ per ſe eorundem, ſed poſteriores, Vnde in 3.Sent.loquitur de diſtinctione principali,in aliis autem locis de ſecundariis. Iõ dicitur.Veri.q.22.4.2m. ꝙ non diſtinguuntur principaliter per ea,ſed conſequenter.

Intelle-ctus.177 767 ¶Quòd intellectus abſtrahit ab omni differentia tẽporis, ſicut & ab aliis conditionibus materialibus,quas ſenſus cõcernit. 1ª.q.107.4.c./ 4.d.17.q.2.ar.1.q.1.1m./.ʒl.3.cº.84.6m.

¶Oppoſitum videtur dicere, Ma.q.16.4.b.4.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.439.

Intelle-ctus.189 768 ¶Quòd intellectus,eſt melior ratione.1.d.3.q.4.1.4m.

¶Immo rõ eſt intellectus qdã.1ª.q.79.8.c./ 9.3m./ Poſt.1.le.1.

¶Reſpondeo dicendũ dupliciter.ſ.pº. ꝙ licet intellectus & rõ ſint idem ſm rẽ,drñt tñ ſm rationem. Nã ipſius intellectus ſm ꝓpriũ ſuum actum conſiderati q. eſt intelligere,eſt ipſam veritatẽ intelligibilẽ ſimplr apphendere. Sed ipſius rationis ẽ ſm ſuũ actũ procedere de vno intellecto ad aliud, ad veritatem intelligendã. Nã & ſi intellectus & rõ non ſint diuerſæ potentiæ, tñ denoĩanẽ ex diuerſis actibus. Intellectus.n. nomen ſumitur ab intima penetratione veritatis,nomen autem rationis ab inquiſitione & diſcurſu,vt habetur.22ᵉ.q.49.5.3m.

¶Secundo dicendum,ſicut Dubio.43.

769 ¶Quòd ĩ omni creatura drſt realr,intellectus,volũtas,& eẽn. 1ª.q.59.2.c / Ver.q.22.10.0./ q.23.6.c./ Opuſ.53. Intellectus

¶Oppoſitũ videẽ dicere. Spũ.11.7m.ſi.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.197.

770 ¶Quòd intellectus eſt ſimplr põr volũtate,ſicut motiuũ mobili,& actiuũ paſſiuo.1ª.q.82.3.2m./ 12ᵉ.q.13.1.c./ Veri.q.19.10.c./ q.2.1.b.3./ q.22.13.c./ Virt.q.2.3.12m. Intellectus

¶Oppoſitum videtur dicere.ʒ.2.cº.56.2m./ Veri.q.8. 1.13m.

¶Reſpondeo dicendum duplr.ſ.pº.ꝙ intellectus ẽ põr voluntate in via receptionis,ſed eʒº.in mouendo & agendo,vt habetur. 12ᵉ.q.83.3.3m. Ver.q.14.5.5m./q.22.11.14m./Ver.q.2.3.12m./

¶Secundo dicendum,ſicut Dubio.771./ 794.

771 ¶Quòd intellectus põr eſt volũtate in via receptiõis,ſed eʒº in mouendo & agendo.22ᵉ q.83.3.3m./ Veri.14.5.5m./q.22.11. 14./ Veri.q.2.3.12m./ He.11. Intellectus

¶Immo intellectus in mouendo & agendo regit volũtatẽ. 12ᵉ. q.17.5.0./ Veri.q.22.11.5m.

¶Reſpondeo dicendum dupliciter.ſ.pº.ꝙ intellectus regit voluntatem non inclinando,ſed oſtendendo & ordinando, vt habetur.12ᵉ.q.17.5.0./ Veri.q.22.11.5m./ Meth.12.lec.2.0.

¶Secundo dicendum,ſicut Dubio.772.

772 ¶Quòd intellectus nõ agit niſi mediãte volũtate, quia motus voluntatis eſt inclinatio ſequens formã intellectã & mouẽs intellectũ.ʒ.1.cº.72.5m./ Li.2.cº.23.3m./ Quol.6 q.2.1.c. Intellectus

¶Immo omnẽ actũ voluntatis, ꝓcedit & ſequitur aliquis actus intellectus,& nõ eʒº.1ª.q.82.4.3m./ 22ᵉ.q.4.4.2m./ 1.d.6.L./.4. d.15.q.4.ar.1.q.1.c /.ʒ.3.c.26.5m./ Poᵃ.q.2.3.3m.Ma.q.6.c.

¶Reſpondeo dicendũ,duplr.ſ.primo ꝙ intellectus agit, & ẽ primũ motiuũ,oĩum potentiarũ aĩæ quo ad determinationẽ actus, volũtas vero qº ad exercitiũ actᵃ,vt hẽt.12ᵉ.q.17.1.c./Ma.q.6.c.

¶Secundo dicendum, ſicut Dubio.771.

773 ¶Quòd ab intellectu ꝓcedit aliquid duplr ſ.aliquid ꝑ modum operationis,& aliquid per modum operati,a voluntate aũt põ. tm. 1ª.q.27.4.c./ Ver.q.4.2.7m./ q.10.9.7m./ Ver.q.1.8.13m. Intellectus

¶Immo ab vtroq; procedit aliquid vtroq; modo.1ª.q.27.3.c./ 3m./ 3ª.q.37.1.c./.ʒ.4.cº.19.3m./ Poᵃ.q.4.2.7m./ q.9.9.c./ q.10.2.11m./ Opuſ.3.cº.45./ 46./ 52.

¶Reſpõdeo dicendũ,duplr.ſ.primo ꝙ ſicut diſtinguit poᵃ.q.10 2.11m.aliquid procedere per modũ operati, contingit duplr.ſ. vel ſm rationẽ ſimilitudinis,vel per modũ cuiuſcunq; impreſſionis. Secundo igiẽ mõ ꝓcedit aliq̃d a volũtate,nõ aũt pº mõ.

¶Secũdo dicendũ,ꝙ vt dr.1.d.18.4.c.aliquid ꝓcedit a voluntate,nominatum tamen nomine operationis,non autem nomine proprio ipſius operati.

774 ¶Quòd voluntas poteſt aliquod tẽpus concernere,nõ aũt intellectus,licet poſſit eſſe de quolibet tempore.3.d 26.q.1.5.4m. Intellectus

¶Oppoſitum videẽ dicere.Ma.q.16.4.b.4.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.439.

775 ¶Quòd ſi intellectus agẽs ſit aliq̃d aĩæ, vt quædã virtus ipſius, neceſſe ẽ dicere,ꝙ ſint plures intellectus agentes ſm pluralitatẽ animarũ,quæ multiplicãẽ ſm multiplicatiõẽ hoĩũ. Nõ.n.põt eẽ, ꝙ vna & eadẽ virtus ſit diuerſorum ſubiectorũ.1ª.q 79.5.c.ſi. Intellectus

¶Oppoſitũ videtur dicere.12ᵉ.q.56.2.c. q 60.5.c.

¶Reſpõdeo dicendũ,ſicut Dubio.1173.

776 ¶Quòd nihil intelligiẽ niſi illuſtratũ lũine intellectus agẽtis. & receptũ in intellectu poſſibili.1.d.3 q 4.5.c.ſi./ Anima.4.7m. Intellectus

¶Oppm vr̃ dicere a ſiſi. 4.d.14.q.1.ar.3.q.1.c./Ver.q.14.4.7m.

¶Reſpondeo dicendum duplr.ſ.primo vel loquẽdo ante acquiſitionẽ notitiæ,& ſic intellectus poſſibilis indiget illuſtrari. Vel per applicationem ad indiuidua. Et tunc non indiget eodem modo,vt habetur.1.q.54.4.0./ q.79.3.0.

¶Secundo dicendum,ſicut Dubio.1173.

777 ¶Quòd intellectus agens non eſt actiuus reſpectu intellectus poſſibilis, ſed reſpectu phantaſmatum.Anima.18.11m. Intellectus

¶Oppoſitũ videtur dicere.2.d.24.q.2.2.1m./ Veri.q.10.8.c.ſi.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1218.

778 ¶Quòd intellectus poſſibilis non poteſt reduci in actum cognitionis omnium naturalium,per ſolum lumen intellectus agentis,ſed per ſuperiorem ſubſtantiam.Anima.18.11m. Intellectus

¶Oppoſitum vr̃ dicere a ſimili.3.d.13.ar.2.q.2.2m./ 3m.

¶Reſpondeo dicendũ,ſicut Dubio.301.

779 ¶Quòd intellectus poſſibilis eſt principium actiuum ſui actus, Veri.q.1.9.10.c. Intellectus

¶Oppoſitum videtur dicere. Veri.q.8. 1.3m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio 794.

780 ¶Quòd intellectus practicus eſt motiuus voluntatis, nõ quaſi exequens motum,ſed quaſi dirigẽs ad motum. 1ª.q.79.11.1m. Intellectus

¶Oppoſitũ vr̃ dicere quo ad exequutiõẽ motus, Ver.q.6.10m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.772.

781 ¶Quòd intells practicus,eſt ꝓxima opis regula.Ver.q.14.4.c. Intellectus

¶Oppoſitum videtur dicere.1.d.39.q.1.2.2m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.222.

¶Quòd

782 ¶Quòd non eſſe,nunquam eſt per ſe intentum,ab aliquo agente.1º.d.46.L.ſi./.ʒ 1.cº.81.prin./ 4m.

¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.1ª.q.104.3.2m./ 12ᵉ.q.19 7.2m./ 3m./ 2.d.38.5.c./ d.40.2.0.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.226./ 1002.

783 ¶Quòd natura intendit remotionẽ formæ, & creaturã tendere in nihilum. Et hoc habet creatura ex ſeipſa.1.q.104.3.2m.

¶Immo quælibet res intendit conſeruationem ſui eſſe quod eſt per formam,quæ eſt finis generationis & conſeruationis cuiuſcunq;.1ª.q.15.1.c./ 22ᵉ./ q.64.5.7.c.

¶Reſpondeo dicendum, ꝙ creatura ſibi derelicta ex ſeipſa tendit in nihilum,non aũt conſiderata ſub prouidentia diuina.

784 ¶Quòd nullum malum põt per ſe intendi. 1ª.q.19.9.c./ q.48. 1.c./ 4m./ 12ᵉ.q.72.1.c / q.78.1.2m., 1.d.39.q.2.2.c.ſi./ d.46. 2.2m./ L.6m./ 2.d.1.q.1.2m./ d.5.q.1.2.5m./ d.34.3.c./ d.35.5. 4m / L.1m. / d.37.q.3.1.2m./ d.41.q.2.1.2m./ d.42.q.2.1.7m./ ʒ.2.cº.40.7m./ Li.3.cº.4./ 5./ 6./ 107.1m./ 2m./ Ma.q.1.3.c./ q.2.1.c.ſi./ q.3.2.1m./ 12.0.

¶Oppoſitum vr̃ dicere a ſimili.12ᵉ.q.19.7.2m./ 3m./.2.d.38. 5.c./ d.40.2.0.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.226./ 1002.

785 ¶Quòd peccatum recipit ſpẽm ex intentione peccantis. 12ᵉ. q.72.1.8.c./ 3ª. q.88.4.1m.

¶Immo aliquando variatur ſpẽs peccati, ſine eo ꝙ intentio feratur ad ipſam circunſtantiam.4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.347.

786 ¶Quòd prima intentio eſt ſiſitudo rei exñtis extra animã, nõ aũt ſecunda intentio,ſed eſt aliquid conſequens actũ & modum intelligendi rem.1.d.2.3.c./ Poᵃ.q.7.9.c.

¶Oppoſitũ videtur dicere a ſimili.1ª.q.85.1.c./ 3.4m./ 12ᵉ.q. 5.1.1m.prin./ Opuſ.49.0.

¶Reſpondeo dicendum,ꝙ licet ſecunda intenº.vel eius nomẽ ſignificet aliquid ſm eẽ q̃d ſignificat veritatẽ ꝓpõnis, non tñ eſt ſimilitudo rei extra aĩam exñtis, vt habetur in locis præalleg.

787 ¶Quòd nullum intentionale denominat ſuum effectum, nec cauſat effectum naturalem.1ª.q.67.3.c./ 2.d.13.3.c./ Poᵃ.q.5. 1.6m./ Anima.2.lec.14.

¶Immo lumen ſm eſſe intentionale in aere, denominat ſubiectum,& cauſat effectus naturales.2 d.13.3.c.

¶Reſpondeo dicendũ,duplr.ſ. primo ꝙ intentionale quieſcẽs in aĩa vt ſpẽs vel genus non denominat ſubiectũ,ſed intentionale fluẽs ab agente in paſſum,& ab agente ad actũ,vt virtus inſtri vel vt lux ſolis in aere,bene denoĩat ſubiectum,& cauſat effectũ naturalem,vt habetur.4.d.1.q.1 ar.4.q.4.c.

¶Secundo dicendum, ſicut Dubio.826.

788 ¶Quòd interpretatio eſt in dubiis, in quibus nõ licet abſq; determinatiõe ꝑncipis, a verbis legis recedere. Sed in manifeſtis non opus eſt interpretatione,ſed exequutiõe.22ᵉ.q.120.13m.

¶Immo legiſlator nõ põt aliquid præceptũ ponere, q̃d non oporteat in aliquo caſu prætermitti & interpretari.12ᵉ.q.96.4. 6.c./ q.97.4.c./ 22ᵉ.q.120.1.2m./ 4.d.15.q.3.ar.2.q.1.c./ 1m.

¶Reſpondeo dicendum, ꝙ põt prætermitti & interpretari ex aliqua cauſa rationabili & neceſſaria, vt quando periculum eſt in mora,vt habetur in locis ſecundo allegatis.

789 ¶Quòd ira & inuidia cauſant inconſtantia, pertrahendo rationem ad aliud,ſed luxuria totaliter extinguẽdo lumen rationis 12ᵉ.q.77.7.c./ 22ᵉ.q.53.6.1m.

¶Oppoſitũ vr̃ dicere,quo ad luxuriam.22ᵉ.q.156.4.2m.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.372.

790 ¶Quòd vtrunque obiectum amoris eſt bonum, obm aũt odii eſt malum. Sed ira reſpicit vindictam ſub ratione boni, & nocentem ſub ratione mali.12ᵉ.q.46.2.3.6.c.

¶Oppoſitum videtur dicere.Ma.q.1.3./q.3.12.c./ Ethi.1.le.8.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.102.

791 ¶Quòd per peccatum in ſola voluntate non incurritur irregularitas,nec excõmunicatio,nec alia pœna in foro humano, ſed tantum in foro dei 4.d.25.q.3.ar.1.q.1.1m.

¶Immo voluntas pro facto reputatur.12ᵉ.q.20.4.c.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1002.

792. ¶Quòd iudex iuſte infligendo pęnas non peccat.22ᵉ.q.64.2.3. 0./ q.108.1.3.0./ ʒ.3.cº.146./ Ro.12.lec.3.

¶Oppoſitũ videtur a ſiſi.22ᵉ.q.33.5.0./ 4.d.19.q.2.ar.2.q.2.0.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.796.

793 ¶Quòd nullus eſt iudex ſui,ſed poteſt ſe committere iudicio aliorum.22ᵉ.q.64.5.2m.

¶Oppoſitum videtur dicere.22ᵉ.q.67.4.0.

¶Reſpondeo dicendum duplr.ſ.primo ꝙ ẽt ſi ſit iudex ſupremus in præſenti vita,põt ſe cõmittere, nõ coactione aliqua ſed ſpõte,ſicut Leo Papa ꝓpa ſpõte ſe ſubdidit iudicio Imperatoris & Chriſtus hominibus, vt habetur.22ᵉ.q.64.5.2m./q.67.1.2m.

¶Secundo dicendum,ꝙ hõ põt eſſe iudex ſui,qñ iniuria ſua,eſt iniuria cõitatis,vel eccleſiæ,vel in contemptum dei,vt habetur 22ᵉ.q.67.4.0./ 3ª.q.46.2.3m./ 1.d.43.q.2.2.5m./ 4.d.46.q.1.ar. 2.q.2.0./.q.2.ar.1.q.3.1m.

794 ¶Quòd aĩa inquantum iudicat de re,non patitur, ſed quodam modo agit. Veri.q.1.9.10.c./ q.2.1.6.3m. Iudicium.11.

¶Immo ſenſibile & intelligibile de q̃bus aĩa iudicat nõ cõparãẽ ad aĩam vt paſſum,ſed vt agẽs.ʒ.2.cº.56.2m./ Veri.q.8.1.13m.

¶Reſpondeo dicendũ triplr.ſ.pº ꝙ vt hẽt.22ᵉ.q.45.2.3m. Intellectus habet duos actus.ſ.ꝑcipe,& iudicare. Vnde qº ad ꝑmũ aĩa patiẽ, q̃a ſentire & intelligere cõſiſtũt in quodã pati ſm Ariſto.in 2.de Aĩa,vt etiam dubio.755. adductum eſt. Sed quo ad ſm eſt econtrario,quia intellectus poſſibilis eſt principium actiuum ſui actus,vt habetur.Veri.q.1.9.c.

¶Secundo dicendũ,ꝙ aĩa iudicanº agit actiõe immanẽte,nõ aũt actione tranſeũte & trãſmutãte illuũ in quo agit,ſed ecõuerſo.

¶Tertio dicendum,ꝙ anima agit ſecundum modum ſignificandi, non autem ſecundum rem,vt habetur.Veri.q.8.1.13m.

795 ¶Quòd quilibet debet ſe iudicare iudicio diſcuſſiõis & cõdẽnationis,nõ aũt iudicio abſolutionis.1ᵉ.Cor.4.lec.1.cº.11.lec.7. Iudicium.22.

¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.22ᵉ.q.67.4.0.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.793.

796 ¶Quòd exñs in peccato mortali ẽt occulto ex offõ corrigens, vel iudicans, alios peccat. Non aũt hoc vt agens frater, niſi ꝑꝑ ſcandalum.22ᵉ.q.33.5.0./ 4.d.19.q.2.ar.2.q.2.0. Iudicium.29.

¶Immo exñs in graui peccato põt ex offõ & debet cũ humilitate & timore redarguere & iudicare confiſes vel ẽt exñtes in minori peccato,non autẽ ſi ſuum ſit publicũ.22ᵉ.q.33.5.ſi./ q.60.2 3m./ Math.7./ Io.8./ Ro.2.ſi.

¶Reſpondeo dicendũ quadrupl.ſ.pº.ꝙ ſicut diſtinguit. Ioan.8. Primũ ẽ verum de iudice perſeuerante in propoſito peccandi. Secundum autem de conãte ad reſurgendum.ſ.penitente.

¶Secũdo dicendũ,ꝙ primũ verificatur de iudicãte motu ꝓpo. Secundum vero de agente hoc,vt miniſter legis.

¶Tertio dicendũ,ꝙ in primis locis intelligit de iudice qui peccat ex malitia. In aliis aũt qñ iudex peccat ex fragilitate, vt ipſe diſtinguit.Matth.7.

¶Quarto dicẽdũ,ꝙ in multis locis loquiẽ de iudice laico,ſed in primis loquiẽ de iudice eccleſiaſtico, quia dicit, ꝙ quilibet qui in peccato mortali,manẽte peccato,exhibet ſe miniſtrũ eccleſiæ in aliquo ſpũali,peccat mortalr. Secus eſt ſi immineat neceſſitas,& heãt propoſitum confitendi, vtputa quia ante confeſſionẽ de mortali,nullᵘ debet ſumere ſacrã euchariſtiã,ſi hẽat copiã cõfeſſoris,& neceſſitas non vrgeat,ſicut eſt ꝑochial qui teneẽ ex offõ exhibere ſe miniſtrũ eccleſiæ in ſpũalibus ad ipſum pertinentibus,vt habetur,4.d.16. L.6m./ d.17.q.2.ar.5.q.1.3m. /.q.3.ar. 1.q.4.c./ 1ᵉ. Cor.11.lec.7.

797 ¶Quòd videat legẽ,dicens eã nõ eẽ bene poſitã, nõ aũt dicẽs eã non eẽ ſeruandã,ſed de illo caſu particulari.22ᵉ.q.120.1.2m. Iudicium.31

¶Oppoſitum videtur dicere.12ᵉ.q.96.4.6.c.

¶Reſpondeo dicendũ, ꝙ dicere hoc ex preſumptione,eſſet iudicium temerarium,non autem dicẽs hoc, in caſu neceſſitatis, vt etiam in dubio.788.adductum eſt.

798 ¶Quòd iudiciũ ecclĩæ,debet eſſe conforme iudicio dei, & non aſtringi legibus humanis.22ᵉ.q.10.11.c./ q.108.4.2m./ 4.d.18. q.1.ar.3.q.3.0. q.2.ar.1.q.2.c. ar.3.q.2.c./ d.37.q.2.1.c.ſi. Iudicium.37.

¶Oppoſitum videtur dicere.12ᵉ.q.93.3.3m./ q.96.2.c./ 2m.

¶Reſpõdeo dicendũ,ꝙ humanũ regimen deriuaẽ a diuino regimine,& ipſũ debet imitari. Deus aũt quãuis ſit oꝑs & ſũme bonus,permittit tñ aliqua mala fieri in vniuerſo, quæ ꝓhibere poſſet, ne eis ſblatis maiora bona tollerẽẽ, vel ẽt peiora mala ſequerenẽ.Sic gº.& in regimine hũano,illi q. præſunt,recte aliqua mala tollerãt,ne aliqua bõa impediãẽ,vel ẽt aliqua mala peiora incurranẽ.Sicut Aug.dicit in Li.de Ordine. Aufer meretrices de rebus humanis, turbaueris oĩa libidinibus. Sic gº quãuis infideles in ſuis ritibus peccent,tolerari pñt, vel ꝑꝑ aliquod bom, q̃d in eis ꝓuenit,vel ꝑꝑ aliq̃d malũ q̃d vitaẽ. Ex hº aũt ꝙ iudei ritus ſuos obſeruant,in quibus olim ꝑfigurabaẽ veritas fidei quã tenemus,hº bom prouenit, ꝙ teſtimom fidei nr̃æ hẽmus ab hoſtibus,& quaſi in figᵃ nobis repñtaẽ q̃d credimus,& iõ in ſuis ritibus toleranẽ. Aliorũ aũt infideliũ ritus, q. nihil veritatis aut vtilitatis afferunt,nõ ſunt aliqualiter tolerãdi, niſi forte ad aliquod malũ vitãdũ.ſ.ad vitandũ ſcandalum, vel diſcidium q̃d ex hº poſſet ꝓuenire, vel impedimẽtũ ſalutis eorũ, q. paulatim ſic tolerati,conuertunẽ ad fidẽ. Propter hº.n.ẽt hereticorum & paganorũ ritus aliqñ eccleſia tolerauit,qñ erat magᵃ infideliũ multitudo,vt hẽẽ.22ᵉ.q.10.11.c. Lex aũt hũana dr̃ aliqua permittere,non quaſi approbãs,ſed quaſi ea dirigere nõ potẽs. Multa aũt diriguntẽ lege diuĩa,quæ dirigi nõ pñt lege hũana. Plura.n.ſbdũẽ ſuꝑiori cãæ q̃ inferiori.Vñ hº ipſũ ꝙ lex hũana nõ ſe intromittit de his quæ dirigere nõ põt, ex ordine legis æternæ ꝓuenit. Secus aũt eẽt,ſi approbaret ea quæ lex æterna reprobat. Vñ ex hoc nõ hẽẽ,ꝙ lex humana nõ deriueẽ a lege æterna,ſed ꝙ nõ perfecte eam aſſequi poſſit, vt habetur.12ᵉ.q.93.3.3m.

¶Quòd

Iuramentum.30. 799 ¶Quòd si dubiũ est, an sit licitũ vel pficuũ, qđ iuratum est, pōt a quolibet epo dispensari. Si aũt sit licitũ manifeste, nõ vr̃ dispẽsabile, nec commutabile, nisi occurrat aliquid melius, ad cõem vtilitatẽ, qđ ad Papã maxime ptinet. 22e.q.89.9.3m./q.98.3.2m.
¶Oppositũ videtur dicere a simili. 22e.q.88.11.o./q.186.8.3m
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1208.

Iuramentum.36. 800 ¶Quòd cogens iurare quẽ scit peierare, peccat mortalr̃, nisi sit persona publica, vt iudex, qui requisitus tenetur ad hoc 22e.q.98.4.o./3.d.39.ar.5.q.2.o.
¶Oppositum videtur dicere a simili, etiã quo ad personam publicam. 22e.q.33.5.o./4.d.19.q.2.ar.2.q.2.o.
¶Respondeo dicendũ, sicut Dubio.796.

Iuristæ.1. 801 ¶Quòd iuristę seu decretistę magis sequuntur ius humanum quàm diuinum, cum tamen sit plus assentiẽdum diuino iudicio quàm humano. Ideo errant, Quol.11.9.1m.
¶Oppositũ vr̃ dicere. 22e q.88.11.c.
¶Rnº dicendum ꝙ inconsonũ & derisibile vr̃, ꝙ sacræ doctrinæ pfessores Iuristarũ glosulas, in autoritatẽ inducãt, vel de eis disceptent, cũ sit p̃s assentiendũ diuino iudiº, q̃ humano, vt habetur, Quol.11.9.1m./Opus.17.cº.13./Opus.70.prolo.

Iustitia.77. 802 ¶Quòd iustitia dei est duplex. s. condecentia bonitatis eius, & retribuº pro meritis. 1.q.21.1.3m./1.d.43.q.2.2.4m./4.d.15.q.1.ar.3.q.4.c./d.46.q.1.ar.1.q.1 o./q.2.ar.3.q.2.1m.
¶Oppositum videtur dicere. 12e.q.100.8.2m./22e.q.104.4.2m
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.498.

Iustitia.90 803 ¶Quòd hoĩs ad deũ, sui ad dñm, patris ad filium, non est iustiª nisi s̃m similitudinem. 12e.q.114.1.c./22e.q.57.4.c./q.58.7.3m./3ª.q.85.3.c./2m./2.d.44.q.2.1.c./3.d.9.q.1.ar.1.q.4.o./d.28.4.c./4.d.14 q.1.ar.1.q.5.c./1m.d.15.q.1.ar.3.q.4.c./d.46.q.1.ar.1.q.1.c./4m./Ethi.5.lec.11.
¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.4.3.4m./ꝯ.1.cº.29.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.471.

Iustificatio.45. 804 ¶Quòd iustificari dr̃ tripl̃r. s. quo ad reputationem, exequutionem, & causam. Sed opera legis iustificabant pºº & secundo, nõ tertio modo. 12e.q.100.12.c./3.d.40.3.o/Ro.2.lec.3./.cº.3.lec.2.fi./Gal.2.cº.4.fi. cº.3.lec.4.o.
¶Oppositũ vr̃ dicere, quo ad opa legis. 3ª.q.62.6.3m./q.70.4.o
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.342./343.

Iustus.3. 805 ¶Quòd iusti sunt nobilissimæ partes vniuersi. Iõ oĩa bona, & pctã sua & aliorũ prosunt eis. 1ª.q.23.7.c.fi./Ro.8.lec.6.prin.
¶Oppositũ vr̃ dicere quo ad peccata sua & aliorum. 1ª.q.63.2.1m./4.d.17.q.2.ar.4.q.1.4m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.717. (15.q.3.2.c.

A, Labor.5. 806 ¶Quòd nihil laborat, nisi distet a perfectione suæ naturæ. 2.d.
¶Oppositum videtur dicere. 4.d.44.q.2.ar.3.q 1.2m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ ẽt si distet a pfectione suæ naturæ, & habeat ex exercitio corpus magis habilitatum ad obediendũ spiritui mouenti, minus laborat in motu, & non solum ex perfectione naturæ, vt habetur in secundo loco.

B, Laus.13. 806 ¶Quòd laus vt communis est laudi & honori, conuenit deo, vel quia deus in se omnia ordinat. 4.d.15.q.4.ar.3.q.2.1m./Veri.q.23.1.4m./Ro.9.lec.3.
¶Immo maior ẽ oĩ laude, nec oĩa deº in se ordinat. 1ª.q.8.6.c./q.49.2.o./q.63.5.c.fi./22e.q.91.1.1m./Ma.q.3.2.c.
¶Respondeo dicendum dupl̃r. s. primo, ꝙ deus s̃m essentiam suam maior est omni laude. Ideo debeẽ ei reuerentia, & honor latriæ, laus autem effectibus eius, vt habetur. 22e.q.91.1.1m.
¶Secundo dicendum, sicut Dubio.435./503.

Lectoratus.1. 807 ¶Quòd lectoratus est primus ordo, inter quatuor minores ordines, q. ẽt habet actum cathecizandi. 4.d.6.q.2.ar.3.q.3.2m.
¶Oppositum videtur dicere. 4.d.24.q.2.2.7m./8m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ Acolitatus inter quatuor minores ordines, est primus ordine dignitatis. Lectoratus aũt est primus via generationis, non quidẽ simpl̃r, qa p̃or est ordo hostiarii, sed est primus, quia habet actũ cathecizandi, vt habetur in pº loco.

Lex.31 808 ¶Quòd lex naturalis est pticipaº legis æternæ, & impressio diuini luminis in creatura rõnali, qua inclinaẽ ad debitũ actũ & finem 12e.q.91.2.o./q.96.2.3m./q.97.1.1m./4.d.33.q.1.1.c.
¶Oppositum videtur dicere a simili. 3.d.13.ar.1.q.2.2m./3m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.301.

Lex.39 809 ¶Quòd præcepta secũda legis naturæ, quæ quasi cõcl̃ones a primis præceptis deriuanẽ, nõ hñt efficaciã semper, sed frequenter, sicut & tota materia moralis, iõ qñ deficit lex, potest licitẽ prætermitti, sed cum dispensatione solius dei. 4.d.33.q.1.2.c.
¶Oppositũ videtur dicere a simili. 12e.q.100.8.o./3.d.37.4.o.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.518.

Lex.102. 810 ¶Quòd lex vetus non conferebat gratiam, quia hoc xº reseruabaẽ. 12e.q.98.1.o./q.99.2.3m./q.100.12.o./3.d.37.1.4m./d.40.4.o./Rom.3.lec.2.fi./lec.3./Gal.3.lec.7./lec.8.princip./Heb.2.fi./cº.8.fi./cº.9.fi./cº.12.lec.3.fi.
¶Oppositum videtur dicere a simili. 4.d.1.q.2.ar.4.q.2.c.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.342./343.

811 ¶Quòd lex humana est mensura mensurata a lege diuina, & a lege naturali, cuiº finis ẽ vtilitas hoĩum. 12e.q.19.4.c./q.95.3.o. Lex.154
¶Oppositum videtur dicere. 12e.q.90.1.o./3.c./q.96.5.c./ꝯ.3.cº.114.3m./5m./cº.115.2m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ licet rõ humana nõ possit participare ad plenũ mensurã vel dictamẽ rõnis diuiæ, participat tñ suo modo & imperfecte ad vtilitatem hominum.

812 ¶Quòd in legibus pp consuetudinem magis valẽt fabulariter dicta, quàm cognitio veritatis. Meth.2.lec.5. Lex.164
¶Immo omnis falsitas legi repugnat, cum lex ordinet hominẽ ad veram fœlicitatem. 12e.q.99.3.c.
¶Respondeo dicendũ, ꝙ quia similitudines magis mouent sensum, & fabularia sunt delectabilia, quæ vt in pluribus homines sequuntur, ideo magis valent, licet cognitio veritatis s̃m se debeat præualere, vt habetur. 12e.q.71.2.3m./q.99.3.3m. ꝯ.3.cº.26.18./Ma.q.1.3.17m./Psal.18.

812 ¶Quòd liber de mirabilibus sacræ scripturæ, non est Augustini, nec est autenticus. 3ª.q.45.3.2m. Liber.4
¶Oppositum videtur dicere. Quol.9.6.1m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ Quodl.9.2.c. dicit librum illum esse Augustini, prout Magister Sent. eũ allegat, sed in Tertia parte dicit eũ non esse Augustini s̃m sententiam propriam.

814 ¶Quòd liber de ecclesiasticis Dogmatibus, non est Augustini, sed Gennadii. Quol.12.11.c Liber.5.
¶Oppositũ videẽ dicere. 2.d.4.1.1m./4.d.12 q.3.ar.1.q.2.b./d.14.q.1.ar.1.q.6.5m./Opus.19.cº.8.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.813.

815 ¶Quòd liberalitas est subiectiue in voluntate. 1ª.q.21.1.1m./3.d.33.q.2.ar.4.q.3.c./ꝯ.1.cº.93./Virt.q.5.1.c.fi. Liberalitas
¶Imo ẽ sbiectiue i cõcupiscibili. 12e.q.60.5.c./22e.q.134.4.1m
¶Respondeo dicendũ, ꝙ materia liberalitatis seu obm eius est duplex. s. mediatũ, videlicet, pecunia. i. res possessa, vel immediatũ. s. aliqua passio circa pecuniam. i. amor vel cõcupiscẽtia, vt hẽẽ 12ª.q.6.ar.5.c. Liberalitas igiẽ pōt sumi dupl̃r. s. vel respectu materiæ mediate, eo mõ quo dr̃ 22e.q.117.3.4.o.ꝯ. ꝙ pprius actus liberalitatis est bñ vti pecunia in se & in aliis. Et sic liberalitas est in volũtate sbiectiue, qa vti est actus volũtatis, vt hẽẽ. 12e.q.16.1.o.1.d.1.q.1.ar.2.o. Vel respectu materiæ immediate. s. reprimẽdo amorẽ inordinatũ & cupiditatẽ pecuniæ, inquãtũ impediũt bonũ vsum eius. Et sic liberalitas est in cõcupiscibili, qa quælibet virtus cuius obm est aliqua passio, est in eodem subiecto, in quo est illa passio, vt habetur in locis secundo allegatis.

816 ¶Quòd libertas opponitur necessitati coactionis, non autem necessitati finis. 1ª.q.8.1.c./1m.ꝯ. Libertas.1
¶Immo libtas opponit necessitati finis, cũ libtas cuiuslibet rei sit dominiũ & ptãs sui actus ad opposita. 1ª.q.83.3.4.o.
¶Respõdeo dicendũ, ꝙ sicut naturalibus cãis deᵉ mouẽdo eas, nõ aufert qn actus earũ sĩt naturales, ita mouẽdo cãs volũtarias non aufert libtatẽ, qn actiones earũ sint voluntarię & liberę, sed potius hoc in eis facit. Operatur. n. in vnoquoq; secundum eius generis proprietatem, vt habetur. 1ª.q.83.1.3m.

817 ¶Quòd aliquid non esse in ptãte liberi arbitrii, contingit dupl̃r. s. si excedat facultatẽ poẽ exequentis, vt volare, vel facultatẽ rationis imperantis, vt repentina. Veri.q.24.12.c. Liberum.32
¶Oppositum videtur dicere a simili. Veri.q.29.3.6m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.686.

818 ¶Quòd liberum arbitrium est per se ordinatum in bonum, nec tendit in malum, nisi sub ratione boni. 1ª.q.63.1.4m.ꝯ. Liberum
¶Oppositum videtur dicere a simili. 12e.19.7.2./3m./2.d.38.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1209. (5.c/d.40.2.o.

819 ¶Quòd nullius creaturæ liberum arbitriũ, pōt naturaliter esse confirmatum in bonum, sed tantum ex gratia. 1ª.q.63.1.c. Liberum
¶Immo gr̃a nõ ĩmobilitat liber.arbitr. in boᵐ. 1ª. q. 62.3.2m./12e.q.106.2.2m./2.d.4.3.5m./d.20.q.2.3.5m./ꝯ.3.cº.155./Li.4.cº.70m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ lib.arbit. viatoris, pōt per gr̃am cõfirmari in boᵐ, alqº. mõ. non aũt simpl̃r, vt habeẽ. 3.q.52.3m./q.79 6.1m. 2m./ꝯ.4.cº.70.2m./Veri.q.24.9.o./11.9m.

820 ¶Quòd locus est idẽ per essentiã, qđ superficies corporis locantis. 2.d.12.5.1m./2m./Quol.6.q.2.2.c./Cæ.lec.8 Locus.1.
¶Immo locus & supficies diuersę sunt spẽs quãtitatis cõtinuę, constitutæ p diuersas formales rationes. Opus.42.cº.19./Opus.52.cº.2.fi./Meth.5.lec.14.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ logice loquendo, ponuntur esse diuersę species, non autẽ metaphisice loquendo, nisi materialiter. Locus.1.

821 ¶Quòd quælibet duo loca, sunt infinita loca, tam diuisibilia quàm indiuisibilia. 1ª.q.53.2.c.
¶Oppositum videtur dice,re. 1º.d.36.q.4.2.5m./6m.
Respº. dᵐ, ꝙ in pº Senten loqẽ de infinitis i actu, & de locis distinctis, quorum vnus non est aliquid alterius. Sed in Prima parte loquitur de infinitis in potentia, & de locis indistinctis, quorum vnus est participans aliquid de extremis.

¶Quòd

822 ¶Quòd incorporalia sunt in loco. 1ª.q.8.2.1m./2m.
¶Oppositũ videtur dicere. 1ª.q.2.1.c.
¶Respondeo dicendum, quòd incorporalia sunt in loco per cõtactum suę virtutis, non autem per contactum quantitatis dimẽsiuę, vt habetur. 1.q.8.2.1m./2m./q.51.53.o./Quol.1.q.3.1.c./2.c./3m.

823 ¶Quòd logica est scientia rationalis. Poster.1.prin.
¶Immo logica est ens reale, cum scientia sit assimilatio intellectus ad rem scitam. 1ª.q.14.2.2m./1.d.1.3.c. Poª.q.7.5.c.
¶Respondeo dicendum, quòd aliqua scientia potest dici realis dupliciter, scilicet vno modo improprie, & hoc tripliciter, scilicet quia ipsa est ens reale. Et sic quælibet scientia est realis cum quęlibet earum sit in prædicamento qualitatis. Vel quia est in subiecto reali. Et sic etiam quęlibet scientia est realis, quia quælibet earum est in anima subiectiue, quæ est ens reale, vel quia est ab aliqua causa reali. Et sic etiam quælibet scientia est realis, quia anima est causa efficiens, & finalis, & etiam materialis, sicut materia in qua cuiuslibet scientiæ. Alio modo aliqua scientia potest dici realis proprie, cuius scilicet causa obiectiualis est realis, siue cuius obiectum est ens reale extra animam existẽs. Et isto modo non quęlibet scientia est realis, sed aliqua est realis & aliqua rationalis. Logica igitur, habet obiectum quod est ens rationis, & ideo dicitur scientia rationalis proprie, & non realis. Aliud est enim esse ens reale, & aliud est scientiam esse scientiam realem. Sicut aliud est identitatem esse realem, & aliud est identitatem esse relationem realem, vt habetur. Poª.q.7.11.c.

824 ¶Quòd lumen in aere, & lumen in Sole, est idem lumen specie, & ratione. Verit.q.9.1.7m./17m./Cœ.1.lec.14.
¶Oppositum videtur dicere. 4.d.44.q.2.ar.1.q.3.2m./q.4.5m./Poª.q.5.1.6m./q.6.4.c.fi.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.826.

825 ¶Quòd lumen fit continue in aere, sine innouatione. 2.d.15.q.3.1.4m./Quol.4.q.6.c.
Oppositũ videẽ dicere. 1ª.d.17.q.1.1.c./Ma.q.2.2.5m./11m.
¶Respondeo dicendum, quòd lumen in principio suæ emanationis fit cum innouatione, secundum quòd de nouo acquisitum fuit in aere subiecto, licet continuatio suæ emanationis, sicut nullum habet motum adiunctum, sed simplicem influxum siue communicationem, ita etiam nullam habeat innouationem, vt habetur. Quol.4.q.6.c.

826 ¶Quòd lumen est in aere intentionaliter, seu per modum intẽtionis, sicut colores in aere, & imago in speculo. 4.d.44.q.2.ar.1.q.3.2m./q.4.5m./Poª.q.5.1.6m./q.6.4.fi.
¶Immo lumen est in aere realiter. 1ª.q.67.3.c./2.d.13.3.c./Anima.2.lec.14.
¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, quòd sicut habetur. 2.d.13.3.c. lumen in aere inquantum est a luce, quę est qualitas primi alterantis, idest cœli, habet vtrumque, scilicet modũ naturalem, & modum realem. Ideo denominat subiectum, & causat effectus naturales, idest omnes mutationes in istis inferioribus. Habet etiam ex hoc esse spirituale, idest intentionale. Ideo dat esse spirituale coloribus, & positum super organum visus sentitur, nõ aũt sensibilia pure naturalia, vt habeẽ. Anima.2.lec.14.
¶Secundo dicendum, quòd lumen dicitur esse in aere intentionaliter, non quidem secundum quòd intentio dicit aliquid quiescens in anima, vt intentio speciei vel generis, vel huiusmodi, sed secundum quòd intentio dicit esse intentionale, idest spirituale, & sic lumen dat esse intentionale coloribus, & non primo modo vt habetur, 2.d.13.3.c.fi. 7m.

827 ¶Quòd ex duobus luminibus, fit vnum lumen intensius. 2.d.13 3.2m./Dion.2.lec.2.
¶Immo maius lumen, offuscat minus lumen, secundum Philosophum. 3ª.q.9.1.2m./3.d.14.ar.1.q.1.2m.
¶Respondeo dicendum, quòd maius lumen offuscat minus lumen, scilicet alterius illuminantis, non autem minus lumen illuminati, sed perficit ipsum, vt habetur. 3ª.q.5.4.2m./q 9.1.2m./3.d.13.q.1.1.3m./d.14.ar.1.q.1.2m.

828 ¶Quòd lux non videtur per aliquam similitudinem, sed qui essentiam suam informat oculum. 1ª.q.56.3.c.
¶Oppositum videtur dicere. Verit.q.10.8.10m.
¶Respondeo dicendum, quòd lux corporalis non videtur per essentiam nisi quatenus fit ratio visibilitatis visibilium, & forma quædam dans eis esse actu visibile. Ipsa vero lux quæ est in Sole, non videtur a nobis, nisi per similitudinem eius in visu nostro existẽtem. Sicut enim species lapidis non est in oculo, sed similitudo eius, ita non potest esse, quòd forma lucis quæ est in Sole, sit ipsa eadem in oculo, vt habetur. Verit.q.10.8.10m.

828 ¶Quòd lux facit, quòd color, qui est visibilis in potentia, fiat visibilis actu, 1ª.q.67.3.3m.
¶Oppositũ videtur dicere. 1ª.q.12.5.1m./ꝯ.1.cº.76.1m./Lib.2.cº.77.3m./Anima.4.4m./Anima.2.lec.14.fi./Lib.3.lec.10.
¶Respondeo dicendum dupliciter scilicet primo, ꝙ vt habetur. 1ª.q.79.3.2m./Anima.4.4m./de hoc sunt duę opiniones oppositæ, & recitat Sanctus Thomas quandoque vnam, & quandoque aliam, dum disputat in theologia, licet quando determinat hoc in physicis, magis adhereat secundę opinioni.
¶Secundo dicendum, quòd vt habetur. Quol.7.q.2.1.c./Anima.2.lec.14.fi. Agẽs est duplex, scilicet perfectum quòd perfecte potest imprimere suam formam, & imperfectum, quòd hoc non potest, nisi confortetur a fortiori agente. Et sic color est visibilis in actu imperfecto, tamen est visibilis in potentia ad actum perfectum, ad quem reducitur per lumen.

829 ¶Quòd eodem actu videtur color & lux. 12e.q.8.3.2m./q.12.4.c./1.d.17.q.1.5.c./..1.cº.76.1m./Verit.q.8.14.6m. Lux.15.
¶Oppositum videtur dicere a simili. 1ª.q.87.3.2m.
¶Respondeo dicendum, quòd eodẽ actu vr̃ color & lux, put lux est rõ vidẽdi colorẽ, nõ aũt vt est obiectum visus, vt habetur in locis primo allegatis, sicut etiã Dubio.103. adductũ est a simili.

830 ¶Quòd lux cœli nõ agit i hæc inferiora, nisi mediãte motu. 2.d.2.q.2.3.2m./ꝯ.1.cº.85./Poª.q.5 7.19m. Iob.38./Cœ.2.lc.10.o. Lux.23.
¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.66.3.2m./Quol.6.q.11.o./Phy.4.lec.8.fi.
¶Respondeo dicẽdum, sicut Dubio.333.

831 ¶Quòd cessante macula peccati, remanet reatus. 12e.q.87.6.o. Macula.11.
¶Oppositum videtur dicere. 12e.q.87.6.c.fi.
¶Respondeo dicendum, quòd remanet non quidẽ vt reatᵘ pœnę, sed vt pęnæ satisfactoria, vt habetur in primo loco.

832 ¶Quòd Magdalena secundum Hiero. Chrisostᵐ, & Originem, non fuit Maria peccatrix. Sed secundũ Aug. & Greg. fuit Maria peccatrix. Secũdũ vero Ambro. fuit Maria peccatrix corporalr̃, non autem spiritualiter. Math.26./Io 11.prin. cº.12. Magdalena.1.
¶Immo si fuit Maria peccatrix corpalr̃, fuit etiam spiritualiter, quia corpus non inquinatur, nisi de consensu mentis, vt Lucia dixit. 22e.q.64.5.1m./4.d.23.q.3.1.o./L./Verit.q.15.4.2m./5.c.
¶Respondeo dicendum, quòd communius tenetur, quòd fuerit Maria peccatrix & corporaliter & spiritualiter, sed postquam ad pedes Iesu venit, & ab ea eiecta sunt septem dæmonia, non fuit peccatrix amplius corporaliter nec spiritualiter, sed fuit data nobis in exemplum pœnitentiæ. Vnde Ambro. ait. Potest questio, meriti & temporis diuersitate dissolui, vt adhuc illa peccatrix, sit iam ista perfectior, vt habetur. Math.26.

833 ¶Quòd magnificẽtia est in volũtate subiectiue. 1ª.q.21.1.1m./3.d.33.q.2.ar.4.q.3.c./3m./ꝯ.1.cº.93. Magnificentia.
¶Immo magnificentia est in irascibili subiectiue. 12e.q.6.5.c./22e.q.134.4.c./1m./3.d.26.q.2.2.4m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio./815.

834 ¶Quòd malitia ex qua diciẽ aliqs peccare, est triplex. s. habitus cuiuscũq; vitij, electio mali, & peccatũ præcedẽs. 12e.q.78.1.3m./2.d.7.q.1.2.c.fi./Ma.q.2.8.4m./q.3.12.8m./15.7m./8m./ Malitia.2.
¶Opᵐ vr̃ dicere, quo ad peccatum præcedens. Ma.q.3.12.16m.
¶Respondeo dicẽdum, quòd nõ oẽ pctũ qđ ex alio pctõ causaẽ pōt dici ex malitia eẽ cõmissum, qa pōt esse quòd illud primum pctũ, qđ est causa alterius, est cõmissum ex infirmitate, vel passione. Ad hoc aũt quòd aliquis ex malitia peccet, oportet quòd malitia sit primum peccandi principium, vt habetur in secũdo loco.

835 ¶Quòd mala esse, ratio & experientia docent, 1ª.q.48.1.5m./2.c./1m./2.d.34.1.o./Verit.q.1.10.c. Malum.7.
¶Oppositum videtur dicere. 2.d.1.q.1.1.2m,
¶Respondeo dicẽdum, quòd malum esse, cognoscitur, non ex se, sed vt priuatio per habitum, vt habetur in secundo loco.

836 ¶Quòd si vniuersaliter malum non esset, vniuersum esset imperfectius. 1ª.q.22.2.2m./q.48.2.c. Malum.10.
¶Immo malum non pertinet ad perfectionem vniuersi. 1ª.q.19.9.2m./q.48.1.5m.
¶Respondeo dicendum, quòd malũ nõ ptinet ad perfectionẽ vniuersi, neq; sub ordine eius cõcluditur, nisi ratiõe boni, & per accidens, vt habetur. 1ª.q.19.9.2m./q.48.1.5m./1.d.46.3.o.

837 ¶Quòd impossibile est esse summũ malũ. 1ª.q.49.3.o./q.103.7.1m./22e.q 172.6.c./2.d.1.q.1.1.1m./d.34.1.4m./2.c./4.d.44.q.3.ar.1.q.1.2m./ꝯ.3.cº.13./15./Poª.q.3.6.o./Opus.15.cº.16. Malum.15.
¶Immo aliquid est summe malum. 1ª.d.17.q.2.2.c./4.d.14.L.12m.
¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, quòd aliquid est summe malum, quo nihil est peius, non autem summe malũ, quo non possit esse peius, vt habetur in locis primo allegatis.
¶Secundo dicendum, sicut Dubio.292

828 ¶Quòd omne malum habet causam efficientem & materialem, non autem formalem & finalem. 1ª.q.49.1.c. Malum.28.
¶Immo malum nõ habet causam efficientem, nec potest esse intentum. 1.d.39.q.2.2.c.
¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, quòd malum non habet causam efficientem per se, sed per accidens, & agentẽ præter intentionem.

¶Secundo dicendum,sicut Dubio.102./842.

Malum.35. 839 ¶Quòd malum est duplex.s.malum naturæ, & malũ culpæ. Et vtrũq; est vt in paucioribus. 1a.q.63.9.o./1.d.39.q.2.2.4m.

¶Immo vtrumq; est, vt in pluribus. 1a.q.49.3.5m.q.63.9.1m./12æ.q.71.2.3m.

¶Respondeo dicendum dupliciter.s.primo q malum culpæ,secundum totam speciem humanam est vt in pluribus, in aliis aũt est vt in paucioribus,sicut etiam malum naturæ,vt habetur primo & secundó loco allegatis.

¶Secundo dicendum,sicut Dubio.295.

Malum.40. 840 ¶Quòd malum pœnæ,opponitur bono creaturæ,malũ vero culpæ,bono increato.1a.q.48.6.c./12æ.q.79.1.4m.

¶Immo illud idem bonum.s.increatum, quod per culpam actiue priuatur,eius priuatio passiua,pœna est 2.d.37.q.3.2.c.

¶Respondeo dicendum,quòd non oportet q malum pœnæ,per quod bonum substantiale priuatur,sit magis malum simpliciter vel per prius q̃ malum culpæ, quod est in actione, vt habetur. 2.d.27.q.3.2.1m.

Malum.49. 841 ¶Quòd omne malum est violentum,& contra naturam.ꝯ.1.c°.39./Meth.5.lec.5.fin.

¶Immo aliquid est naturaliter malum. Ma.q.16.2.c.

¶Respondeo dicendum,q cum dicimus aliquid naturaliter esse malum,dupliciter intelligi potest. Vno modo vt malum sit natura ipsius,vel aliquid de natura eius, siue proprium accidens cõsequens naturam. Alio modo quia est ei naturalis inclinatio ad malum,sicut quidam homines sunt naturaliter iracundi,vel concupiscentes propter complexionem. Primo igitur modo nihil prohibet aliquid esse naturaliter malum in hiis quibus naturaliter cõtrarietas inest. Ignis q.dẽ i se bonꝰ est,sed naturalr̃ ẽ malꝰ aquę,quia eam corrumpit. Sed secundo modo nihil est naturaliter malum, vt habetur. Ma.q.16.2.c.prin.

Malum.53. 842 ¶Quòd malum moris,scilicet culpa,est præter intentionem voluntatis.2.d.1.q.1.1.2m./d.25.3.5m./d.34.3.c.

¶Immo malum moris,est ex voluntate.12æ.q.71.2.c./3m./6.c.

¶Respondeo dicendum, quòd malum moris ex voluntate contingit per hoc quòd voluntas deficit ab ordine rationis, & proprij finis,nõ autem ex voluntate recta,vt habetur.12æ.q.71.2.c./3m./6.c./ꝯ.3.c°.10./108./109./110./Opus.3.c°.119.

Maria.10. 843 ¶Quòd beata virgo Maria fuit sanctificata, priusquam nata ex vtero.3a.q.27.1.o./2.2m./3.d.3.q.1.ar.1.q.3.o./Quol.6.q.5.1. Opus.3.c°.231./Psal.45.

¶Oppositum videtur dicere.3a.q.27.6.c./1.d.44.3.3m.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.370.

Maria.30. 844 ¶Quòd Maria non potuit dici mater deitatis,vel diuinitatis.3.d.4.q.2.2.2m.

¶Immo Maria est vere mater Dei.3a.q.25.5.c./q.35.4.o./3.d.4.q.2.2.o./ꝯ.4.c°.34./43.45.fi./Opus.3.c°.229.

¶Respondeo dicẽdum dupliciter scilicet, primo quòd est vere mater Dei,vt assumẽtis humanitatem,nõ autẽ ipsius diuinitatis ẽm se,vt habetur in locis secundo allegatis.

¶Secundo dicendum,quòd licet Deus significet habentem deitatem,tamen est alius modus significãdi. Nam Deus dicitur substantiue,sed habens deitatem dicitur adiectiue. Vnde licet sint tres habentes deitatem,non tamen sequitur,quòd sint tres dij,vt habetur.1a.q.39.3.1m.

Maria.59. 845 ¶Quod potest aliquod creatũ inueniri, quo nihil purius eẽ põt in rebus creatis,si nulla contagione peccati inquinatum sit. Et talis fuit puritas beatæ virginis Mariæ,quæ a peccato originali, & actuali immunis fuit,tamen sub Deo,inquantum erat in ea potẽtia ad peccandum.1a.d.44.3.3m./ꝯ.3.c°.109.

Oppositum videtur dicere.3a.q.27.1.o./2.2m.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubo.370.

Martyriũ.8. 846 ¶Quòd martyriũ Ioãnis Baptistæ celebrat̃,licet mortuꝰ sit, non quidem pro fide, sed pro reprehensione adulterij.22æ.q.124.5.c.

¶Immo causa cuiuscũque martyrij,est veritas fidei. 22æ.q.124.5.c./2m.

¶Respondeo dicendum, quòd moriens pro quocumque opere bono,propter Deum,est martyr Dei,quia causa cuiuscũq; martyrij,non solum est veritas fidei,sed veritas fidei vt est operans, vt habetur.22æ.q.124.5.o./4.d.49.q.5.ar.3.q.2.c./9m./11m.12m./Ro.8.lec.7.

Martyriũ.16. 847 ¶Quòd martyres in tormentis percipiebant aliquid de gloria Dei,sed non videbant essentiam Dei, Verit.q.13.3.9m.

¶Oppositum videtur dicere.Verit.q.10.11.c.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.486

Masculinũ.1. 848 ¶Quòd masculinum genus & femininum absolute prædicantur tantum de supposito.1a.q.31.2.4m./3.d.6.q.2.1.c.

¶Oppositum uidetur dicerre a simili.1.d.4.q.1.3.2m.

¶Rñdeo dicẽdũ,q i diuinis p̃dicãt ꝓprie de supposito, licet ꝑ quãdã adaptationẽ ẽt prędicent̃ de essentia,vt habetur in scd̃o loco.

Materia.3. 849 ¶Quòd materia prima quãuis ẽm se cõsiderata,esse nõ possit,qa implicat cõdictionẽ,põt tñ ẽm se cõsiderari. Verit.q.3.5.3m.

¶Immo materia non est separabilis a forma ẽm rõnẽ & intellectum. Meth.8.lec.1.

¶Respondeo dicẽdum,quòd materia intelligat̃ absq; forma,potest accipi dupliciter. Vno modo absq; hoc q forma intelligat̃ ꝑfecte & determinate. Et sic materia aliquo mõ põt intelligi absq; hoc q forma illo modo intelligat̃. Alio mõ, quod materia intelligat̃ absque hoc,quòd forma intelligatur confuse. Et sic materia nullo modo põt intelligi nisi intelligat̃ aliquo modo forma quãtum ad quid rei saltim confuse,vt habetur. Trin.23.c.

Materia. 850 ¶Quòd materia inquantum habet esse saltẽ in potentia,est similis Deo.1a.q.14.11.3m./12.c.fi./Verit.q.3.5.o./

¶Opm,vr̃ dicere.1a.q.4.3.4m./1.d.19.q.1.2.c./d.35.4.6m./d.48 1.4m./ꝯ.1.c°.29./Veri.q.2.11.1m./q.23.7.11m./Poa.q.7.7.10m

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.471.

Materia. 851 ¶Quòd in materia nulla est potentia actiua.3a.q.32.4.c./3m./2.d.18.q.1.2.c.fi./d.30.q.2.2.c./3.d.3.q.2.2.c./3m./d.14.4.c./Meth.7.lec.8./lec.14./Phy.1.lec.12./

¶Immo in naturalibus rebus,aliquid prẹexistit ẽm potentiã & actiuã & passiuã simul.Veri.q.11.1.c./Virt.q.1.8.c.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.644.

Materia.16. 852 ¶Quòd partes habent rationẽ materiæ, totum vero rationẽ formæ.1a.q.7.3.3m./q.65.2.c./3a.q.90.1.c./Meth.5.lec.2./Phy.2.lec.5./Lib.3.lec.11.prin./Lib.4.lec.4.

¶Immo partes se habent vt formale.Phy.2.lec.5.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.359.

Materia.23. 853 ¶Quòd materia coincidit cum fine,2.d.36.5.4m.

Oppositum videtur dicere,12æ.q.55.4.c.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo,quòd materia est triplex,scilicet materia ex qua, in qua & circa quam. Et tãtum tertio modo coincidit cum fine,vt habetur.12æ.q.55.4.c./2.d.36.5.4m.

¶Secundo dicendum,sicut Dubio.620.

Materia.33. 854 ¶Quòd materia prima secundũ potentiã nõ est infinita simplr̃ quia se extendit solum ad formas materiales.1a.q.7.2.3m.

¶Opm vr̃ dicere, qa materia est i oibꝰ creatis. Quol.3.q.8.1.c.

¶Respondeo dicendũ,dupliciter.s.p°.quòd si materia dicat̃ oẽ illud qd̃ est in poa quocũq; mõ,& forma dicat̃ ois actus,necesse est ponere,quòd anima humana & quælibet substantia creata sit cõposita ex materia & forma. Omnis enim substãtia creata est composita ex potentia & actu. Nõ autem si dicatur materia proprie, vt habetur. Quol.3.q.8.1.c.prin.

¶Secundo dicendum,quòd etiam quo ad formas materiales materia prima non est in potentia ad quamcũq; quantitatẽ imaginabilẽ. Sed tãtũ ad quãtitatẽ cõuenientẽ forꝭ naturali,qua & materia eẽ põt,vt hẽ.2.d.30.q.2.1.c./ꝯ.2.c°.16.7m./Phy.3.lec.10.

Matrimon. 855 ¶Quòd matrimonium est naturale.4.d.26.q.1.1.o.

Oppositum videtur dicere.4.d.37.L.fi.

¶Respondeo dicendum, quòd matrimonium est naturale, nõ quidem vt causatũ ex necessitate naturæ, sed vt id ad quod natura inclinat,mediante libero arbitrio,vt habetur.4.d.26.q.1.1.o./ꝯ.3.c°.122./1æ.Cor.7.lec.1.med.

Matrimon. 856 ¶Quòd consensus per verba de præsenti inter personas legitimas licet in occulto, facit matrimonium, quia tãtum hæc duo sunt de essentia eius.4.d.28.3.o./L./Quol.5.15.o.

¶Immo matrimonium in occulto siue clandestinum prohibet̃. 4.d.28.3.c.

¶Respondeo dicendum, quòd matrimonium clandestinum ꝓhibetur,non quia sit contra essentia ia matrimonij, sed quia causat multa mala, vt habetur. 4.d.28.3.c. 3m. 4m./Opus. 65.c°.9.

Matrimon. 857 ¶Quòd consensus potest cogi per metum. Non autem per vim. Et vterque tollit matrimonium, si metus cadat in constantẽ virum,& non aliter.3.d.39.ar.3.q.2.c./2m.

¶Immo nec per metum.4.d.29.4.o.

¶Respondeo dicẽdum, sicut primo loco, scilicet si cadat.

Matrimon. 858 ¶Quòd actus matrimonij potest esse sine peccato,& meritorius 12æ.q.34.1.1m./22æ.q.153.2.o./2.d.31.q.1.1.3m./q.2.2.2m./3.d.12.q.3.ar.2.q.1.2m./4.d.26.q.1.3.4.o./d.31.q.2.1.o. ꝯ.3.c°.126./127.prin./Ma.q.4.1.17m./q.15.1.2.o. 1æ.Cor.7.lec.1.med./1æ.Thes.4.lec.1.med./He.13.lec.1.post prin.

¶Immo actus matrimonij, semper est peccatum. 4.d.31.q.2.2.c.fi.

¶Respondo dicendum, quòd actus matrimonij, semper est peccatum,saltem veniale,quia difficile est, quòd in tali delectatione, aliquis placentiæ motus, non insurgat,vt habetur.4.d.38.q.1.5.4m.,nisi excusetur propter bonum prolis, vel fidei,intentũ, actu,vel habitu,vt habetur.4.d.31.q.2.2.o.

Matrimon. 859 ¶Quòd sponsus cognoscens sponsam, & post contrahens matrimonium cum alia,non potest redire ad primam. Nec tenetur eam dotare secundum aliquos, si sponsus sit melioris conditionis,vel signa fraudis sint euidentia, quia non videtur decepta, sed fingit se deceptam.4.d.28.2.4m.

¶Immo

¶Immo compellitur ab ecclesia redire ad primam.4.d.27.q.1.ar.2.q.4.3m.

¶Respondeo dicendum,quòd compellitur ab ecclesia redire ad primam,si sit contrahens per verba de præsenti sine consensu, & post cum consensu cum alia. Sed ipse potius debet pati excommunicationem,vel fugere, vt habetur,secundo loco.

860 ¶Quòd matrimonium dat tria remedia contra concupiscẽtias, scilicet reprimendo eas per gratiam,honestando eas per bona eius,& explendo actum eius.4.d.26.q.2.3.c./4m.

¶Immo remanet memoria delectationis, & inclinatio, iterum experiendi.4.d.2.q.1.ar.1.q.2.c./d.49.q.5.ar.2.q.1.1m./ꝯ.3.c°.135.5m.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, quòd pro tunc in tali actu coniugali, dum concupiscentiæ satisfit, ad alias corruptelas non ita incitat, sed tamen remanet ex memoria illius delectationis adhuc inclinatio iterum experiendi.

¶Secundo dicendum,quòd adhuc non satisfit appetitui absolute,quia remanet turpitudo pœnę, & sic non reprimitur satisfaciendo ei,sed magis augetur secundum se. Sed vt ordinatur ratione,reprimitur quo ad corruptelas eius,vt habetur.4.d.2.q.1.ar.1.q.3.c./d.26.q.2.3.4m./ꝯ.3.c°.136.5m./Ethi.3.lec.vlt.fi.

861 ¶Quòd quicquid impedit matrimonium in vno, impedit & in alio,quia matrimonium nõ potest claudicare.4.d.29.ar.3.q.2.o.

¶Immo matrimonium claudicare potest.4.d.39.5.3m.

¶Respondeo dicẽdum,q matrimonium claudicare potest, quò ad effectum,non autem quo ad vinculum, quia soluto vtrinque matrimonio,quandoque vni licet contrahere, & non alteri, vt habetur.4.d.39.5.3m.

862 ¶Quòd maleficium est tantum ad vnam personam, frigiditas vero ad omnes, ideo frigiditas in viro, impedit contrahi matrimonium cum alia,non autem maleficium. Quol.11.11.c.

¶Immo etiam maleficiũ est respectu omniũ.4.d.34.3.o. L.6m.

¶Respondeo dicendum, quòd maleficium est aliquando respectu vnius personæ tantum,aliquando autem respectu omnium. Et sic maleficiũ perpetuũ dirimit matrimoniũ, nõ aũt maleficiũ tẽporale,vt habet̃.4.d.34.3.o./L.6m./Quol.11.10.o./11.c.

863 ¶Quòd matutinę licite dicuntur de sero, propter honestas causas,sicut & alia officia ecclesiæ præueniri possunt, non autem propter somnolentiam.Quol.5.28.o.

¶Immo non est simile,de prẹueniendo prẹceptum, differẽdo, quia prẹceptum nullo modo quis transgredi debet,vt prẹueniat sed si transgressus fuerit differendo,debet illud quantum potest implere in quocumque tempore.4.d.2.q.1.ar.3.4m.

¶Respondeo dicendum,quòd non est simile de præueniẽdo præceptum,quando est tempus & hora determinata, vt in præcepto ieiunij hora nona vel circa horam nonam, quod prẹueniri non debet,licet possit tardari,vt habetur.22æ.q.147.7.2m./4.d.15.q.3.ar.4.q.3.c. Sed quando tempus & hora non est determinata de necessitate,vt in votis, & horis canonicis eiusdem diei sub vno præcepto, cum quolibet die sit vnum ecclesiæ prẹceptum de horis canonicis dicendis, tunc consideranda est intẽtio eius qui prẹuenit, vel tardat tempus in matutinis dicendis, vel in quibuscunque horis canonicis. Si enim hoc facit propter lasciuiam, vt scilicet quietius somnolentiæ & voluptati vacet, non est absque peccato. Si vero hoc facit propter necessitatem licitarum & honestarum occupationum, puta si clericus aut magister debet videre lectiones suas de nocte,vel propter aliquid aliud huiusmodi,licite potest de sero dicere matutinas, & in alijs horis canonicis tempus prẹuenire vel tardare,quia melius est Deo vtrumque reddere,scilicet & debitas laudes,& alia honesta officia, quàm q per vnum aliud impediatur. Et quantum ad ecclesiasticum officium & solemnitatum celebritates,incipit dies a vesperis. Vnde si aliquis post dictas vesperas & completorium, ex causa licita & honesta dicat matutinas,iã hoc pertinet ad diẽ sequẽtẽ,vt habet̃. Quol.5.28.c./1m. Vnde etiam licet tardare horas canonicas.

864 ¶Quòd mediator Dei & hominum,est solus Christus principaliter,instrumentaliter aũt sunt prophetæ, & sacerdotes vtriusq; testamenti & angeli. Non autẽ Spiritussanctus nec dæmoniũ.3a.q.26.1.o./3.d.19.ar.3.q.3.o./Opus.3.c°.22./Opus.60.c°.18./Gal.3.lec.7.fi.

¶Immo Christus cum sit Deus,non est mediator Dei & hominum.3.d.19.ar.5.q.2.o./L.fi.

¶Respondeo dicendum, quòd Christus secundum quòd homo est mediator Dei & hominum, & secundum quòd est persona cõposita. Non autẽ secũdum quòd Deus,vt habetur.3a.q.26.2.o./3.d.19.ar.3.q.2.o./L.fi./4.d.43.ar.2.q.1.c./d.48.q.1.2.c./Verit.q.29.4.9m./5.5m./1æ.Thi.2.lec.1.fi./2æ.Thi.1.lec.1.

865 ¶Quòd memoria quæ est altera pars imaginis Dei,non est præteritorum,quia abstrahit ab omni tempore, cum sit in intellectu & non in parte sensitiua.1a.q.79.6.2m./Opus.72.q.13.

¶Immo memoria intellectiua respicit præterita.Verit.q.10.2.o./Opus.72.q.13.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, q hoc dictũ est per similitudinem quandam,quia recipere quod est talis memorie,præsupponitur intuitioni intellectus ordine quodam, sicut inter præteritum & futurum prẹsens ordo inuenitur, vt habetur.Opus.72.q.13.in responsione prima.

¶Secundo dicendum est,quòd ideo hoc dictum intelligi potest, quia intellectus possibilis,species retinet per tempora, cum sit locus specierum,secundum Philosophum. Sed ad eas non redit nisi ꝑ fantasmata quæ sunt in parte sensitiua,vbi etiam illa memoria sensitiua ponit̃,vt habet̃.Opus.72.q.13.in responsione scd̃a.

866 ¶Quòd memoria intellectiua non differt realiter ab intellectu possibili,sed est habitualis retentio eius,cuius actus est intelligentia quæ oritur ex memoria,sicut actus ex habitu.1a.q.79.7.o./q.93.7.3m./ꝯ.2.c°.74.fi Verit.q.7.3.3m./q.10.3.o. Memoria.6.

¶Immo memoria,intelligentia, & voluntas sunt tres potentiæ distinctæ ab inuicem,quia memoria est virtus retentiua specierũ 1.d.3.q.4.1.o./Verit.7.3.3m.

¶Respõdeo dicẽdũ dupliciter,scilicet primo,q in primo Sententiarum dicit hoc sustentando opinionẽ Magistri, vt patet ex verbis eius ibi,sed in primis locis loquitur secundũ sententiã ꝓpriã.

¶Secundo dicendum,quòd sicut ipse ibi distinguit, hoc nomen potentia sumitur dupliciter,scilicet vel secundum quòd Philosophi communiter accipiũt,idest pro principio operationis. Et sic quia memoria non habet operationem distinctam ab operatione ipsius intellectus,ideo Philosophi secundum essentiam potentię,siue vt est potentia cognitiua non posuerunt eam distinctam ab eo,vel sumitur pro qualibet proprietate animæ cõtinente naturam eius. Siue ordinetur ad actum siue non, siue vt est principium intelligentiæ. Et sic quia receptibilitas, siue retentio habitualis est quædam proprietas animæ continens naturam eius, in quantum est possibilis,sicut omne quod habet esse ab alio, ideo ponitur quędam potentia animę. Et dicitur memoria quæ non habet actum sed esse principiũ intelligentiæ vel recipere,vel habitualiter retinere species intelligibiles est sibi loco actus. Et sic ponitur in primo Sententiarum esse potentia distincta ab intellectu possibili,non autem primo modo.

867 ¶Quòd dicens verũ sed credens se dicere falsum, dicit mẽdaciũ ꝑ se & formaliter,non aũt econuerso nisi ꝑ accidẽs,& materialr̃. 22æ.q.110.1.o./3.d.38.1.4m./4.d.21.q.2.3.4m./Quol.6.17.c. Mendacium.10

¶Immo mentitur,sed tamen dicit mendacium.3.d.38.1.1m.

¶Rñdeo dicẽdũ,q in vlt° loco loq̃ de mẽdacio, quo ad genꝰ naturæ,i alijs autem quo ad genꝰ moris,qa in moralibꝰ fora & spẽs sumitur ex fine.

868 ¶Quòd mestruꝰ sanguis est in fẹminis loco seminis,& est ꝓpria materia corpis Chri & aliorũ,nõ aũt semẽ fẹmine. 3a.q.31.5.o./6.3m./q.32.4.c./q.35.3.3m./2.d.18.q.1.1.2m./d.30.L.3m./3.d.3.q.5.1.o./d.4.q.2.1.c./2m./Meth.5.lec.2. Menstruus.1.

¶Immo ex sanguine mẽstruo nõ format̃ cõceptꝰ.3a.q.31.5.3m.

¶Respondeo dicendum, quòd in tertia parte ad.3m. ꝑ mẽstruũ intelligit sanguinẽ corruptũ quẽ natura abijcit singl̃is mẽsibus ĩ mulieribus,vnde dicit ibidẽ quòd non est materia fẹtus,sed purgamentum eius. Sed in alijs locis loquitur de sanguine puro & mundo,quem natura administrat ad fẹtum.

869 ¶Quòd omnis mensura in suo genere seipsa mensuratur, scilicet linea per lineam,& tempus per tempus.Poa.q.3.17.24m. Mensura.6.

¶Oppom vr̃ dicer̃.1a.q.66.4.5m./1.d.3.L prin./2.d.1.q.1.6.4m.

¶Respondeo dicendum,quòd seipsa mensuratur,nõ eadem numero cum mensura,sed eadem specie.

870 ¶Quòd mensura debet esse omogenea, idest eiusdem generis cũ mensurato.1a.q.3.5.2m./12æ.q.19.4.2m. Mensura.8.

¶Oppositum videtur dicere.Poa.q.7.4.7m.

¶Respondeo dicẽdum, quòd mensura proxima proportionata mensurato debet esse omogenea,idest eiusdem generis, non autẽ in alijs,vt habetur in locis primo allegatis.

871 ¶Quòd corporalia & spiritualia inquãtũ cõueniũt in permanẽtia eẽndi,pñt habere eãdẽ mẽsurã.s.ęuũ.2.d.2.q.1.2.2m./q.2.2.c. Mensura.12.

¶Oppositum videtur dicere.1a.q.10.5.1m./2.d.2.q.1.1.o./Ma.q.16.4.19m./Quol.5.q.4.c.fi.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.586.

872 ¶Quòd rõ naturalis & principia ei naturaliter indita,sunt regulę generales & mensurę omnium agendorum ab homine,non autem naturalium.12æ.q 91.3.2m./Verit.q.1.2.c./q.14.4.c. Mensura.14.

¶Immo res ordinatur ad rationem naturalem, vt mensura ad mensuratum.12æ.q.64.3.c.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.222.

873 ¶Quòd intellectus Dei est mẽsura prima oĩum rerũ nõ mensurata,res est mẽsura secũda mẽsurata. Sed intellectus noster est mẽsuratus a rebus nõ mensurans.1a.q.21.2.c./12æ.q.93.1.3m./1.d.19.q.5.2.2m./ꝯ.2.c°.12.2m. Verit.q.1.2.8.10.c./Poa.q.7.10.5m./Ro.3./Perier.1.lec.3./Lec.7.o. Mensura.22.

¶Immò intellectus noster est proxima operis regula, & mensura.Verit.q.1.2.c./q.4.4.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.222.

Mentiri.1. 874 ¶Quòd mentiri est concretum & mendacium est abstractum. Ideo dicens vero contra opinionem eius mentitur, sed quòd dicit non est mendacium.3.d.38.1.1m.

¶Oppositum videtur dicere.22æ.q.110.1.o./3.d.38.1.4m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.867.

Meretrix.3. 875 ¶Quòd meretrix debet permitti in ciuitate, quia secũdum ius positiuum ciuile,simplex fornicatio non prohibebatur. Sed potius in pœnam secundum antiquias leges, mulieres lupanaribꝰ tradendæ condemnabantur. 4.d.33.q.1.ar.3.q.1.ar.2.

¶Immo præualente Christiana religione, lex illa extirpata est. 4.d.33.q.1.art.3.q.1.2m.

¶Respondeo dicendum, quòd meritrix etiam nunc debet permitti, idest tolerari in ciuitate,non quòd fornicatio licita sit,sed vt vitetur peius malum,scilicet sodomia,incestus,adulterium,& huiusmodi,quia sapientis legislatoris est, minores transgressiones permittere,vt maiores caueãtur. Et in regimine humano,illi qui psunt, recte aliqua mala tolerant,ne aliqua mala maiora incurrantur,quia Augustinus dicit. Aufer meretrices de rebus humanis,turbaueris omnia libidinibus, vt habetur. 12æ.q.101.3.2m./q.103.4.3m./22æ.q.10.11.c./q.154.2.1m./4.d.1.q.2.ar.3.q.4.c./d.33.q.1.ar.3.q.1.1m./Ma.q.15.1.1m./Opusc.20.Lib.4.cº.14./1æ.Cor.5.prin.

Meritum.4. 876 ¶Quòd ad meritum tria requiruntur, scilicet status vię,dominium operis,& charitas.3.d.18.2.c./d.30.5.c. Verit.q.29.6.c.

¶Immo ad meritũ reqrunt tãtũ duo.s. gfa & virtꝰ. 2.d.26.6.c.fi.

¶Respondeo dicendum,quòd in secundo loco loquitur de principio formali,immediate elicitiuo,scilicet de habitu, sed in alijs locis,etiã de principio mediato.s.de potẽtia & de statu operãtis.

Meritũ.18. 877 ¶Quòd posse peccare,non facit ad meritum,sed ad manifestationem eius. Verit.q.24.9.5m.

¶Oppositum videtur dicere.4.d.17.q.1.ar.2.q.1.o.

¶Respondeo dicendum, quòd si opus acceptabile Deo dicatur opus meritorium, tunc planum est quòd posse peccare de se non facit ad meritum,nec aliquis in peccato mortali existẽs potest facere opus Deo acceptum. Si autem omne opus quod est bonum ex genere & bona intentione factũ, dicatur opꝰ acceptabile Deo tunc dispositiue facit ad meritum,sed dicitur aliquis non potuisse facere bonum,non quia omnino non potuerit, sed propter fixionem obstinatæ voluntatis ad malum, in qua incidit diuina gratia desertus, vt habetur.4.d.17.q.1.ar.2.q.2.1m.

Meritũ.23. 878 ¶Quòd nalibꝰ meremur.4.d.17.q.1.ar.2.q.1.o./d.20.a.1.q.1.c.

¶Immo natura sibi relicta potest demereri,non autem mereri, Quol.5.2.c./Quol.6.6.1m.

¶Respondeo dicendum, quòd naturalibus meremur & demeremur, vt principio,non autem formaliter, vt habentur in locis p vtraque parte allegatis.

Meritũ.26. 879 ¶Quòd habitibus non meremur nec demeremur, sed actibꝰ.2.d.27.1.4m./Ma.q.2.1.21m./2.9m./5.8m./Verit.q.1.1.2m.

¶Oppositum videtur dicere. 12æ.q.55.1.3m.

¶Respondeo dicẽdum,quòd aliquo dicimur mereri dupliciter, scilicet vno modo sicut ipso merito,eo modo quo dicimur currere cursu. Et hoc modo meremur actibus. Alio modo dicimur mereri aliquo,sicut principio merendi dupliciter,scilicet vel quo ad esse ipsius actus,sicut dicimur currere potentia motiua, vel quo ad facilitatem,sicut arte faciliter operamur,& sic dicimur mereri virtutibus & habitibꝰ,vt habetur. 12æ.q.55.3m./Poster.1.lec.1.

Meritũ.34. 880 ¶Quòd non potest esse idem actus numero meritorius & fruitionis beatę.1ª.q.62.4.c./5.2m.

Oppositũ videt̃ dicere.2.d.5.q.1.1.2.c./Quol. 8.vel.9.q.4.3.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.154.

Meritũ.46. 881 ¶Quòd homo quolibet actu meritorio, meretur augmentũ gratiæ,sed non statim augetur.12æ.q.114.8.o./2.d.27.5.o.

¶Oppositum videtur dicere.2.d.27.5.2m.

¶Respondeo dicẽdum, quòd quando actus meritorius se habet ad præmium solum in ratione meriti, tunc sicut quis per vnum actum eiusdem rationis meretur præmium,ita & per alium. Sed quando se habet non solum vt meritum, sed quodammodo vt causa, tunc se habet actus meritorius ad augmentum gratię, vt quolibet actu possit mereri augmẽtũ grę,vt habet̃.2.d.27.5.2m.

Meritũ.57. 882 ¶Quòd nullius virtutis actus est meritorius,nisi sit informatus charitate. 12æ.q.11.4.3m./22æ.q.2.9.1m./q.83.13.15.c.q.124.2.2m./2.d.24.q.1.4.3m./4m./d.40.5.c./2m./3.d.18.2.c./d.30.5.3m./4.d.15.q.1.ar.3.q.4.o./q.4.ar.7.2.o./Verit.q.26.6.c./Verit.q.1.10.4m./q.2.3.2m./3m./9m./1æ.Cor.2.lec.2./1æ.Thi.4./Heb.6.

¶Immo nec omnis actus informatus charitate.22æ.q.132.3.1m.

¶Respondeo dicendum, quòd actus humanus, scilicet vt amor humanæ gloriæ, quamuis sit inanis, non tamen semper repugnat charitati, neque quantum ad id de quo est gloria,neq; quãtum ad intentionem gloriam quærentis, vnde non excludit meritum, neque est peccatum mortale sed veniale, sed tunc amittit vim merendi uitam æternam,si propter inanem gloriam fiat, etiam si illa inanis gloria non sit peccatum mortale, vt habetur. 22æ.q.132.3.c.fi./1m.

883 ¶Quòd meritũ est ęquale præmio vitæ æternę,æqualitate quantitatis.12æ.q.114.3.o./Ro.8.Lec.4. Meritum.

¶Immo est æquale æqualitate proportionis tantum.2.d.27.3.o./3.d.18.2.c.

¶Respondeo dicendum, quòd est æquale æqualitate quantitatis inquantum est ex gratia Dei,& virtute Spiritussancti. Nam gratia Spiritussancti quam in præsenti habemus,& si nõ sit ęqualis gloriæ in actu, est tamen æqualis gloriæ in virtute,vt habetur 12æ.q.114.3.3m.Sed ex parte nostra est æquale æqualitate proportionis vt acceptatum a Deo.

884 ¶Quòd idem potest esse meritum & præmium, sed non secundum idem,& respectu eiusdem.3.d.18.2.2m. Meritum.

¶Oppositũ videtur dicere.1ª.q.62.4.c./5.2m.

¶Respondeo dicendum,ꝙ potest esse idem,si loquamur de gratia non accipiendo gratiam imperfectam, quæ communiter est in statu meriti.Sed gratiam perfectam quæ potest esse principiũ meriti,vt patet de Christo.Ideo potest esse simul cum præmio, idest cum beatitudine, vt habetur.1ª.q.62.4.c./5.2m.Sed in tertio Sententiarum loquitur quo ad gratiam imperfectam.

885 ¶Quòd meritum est causa efficiens præmij. Verit.q.29.6.c.

¶Oppositum videtur dicere a simili.3.d.19.3.2m./4m./d.49.q.1.ar.3.q.3.o./Verit q.22.7.o. Meritum.

Respondeo dicendum,quòd meritum est causa præmij vt causa efficiens, sed est econuerso in genere causæ finalis, vt habetur. Verit.q.29.6.c.

886 ¶Quòd præmium sine merito esse non potest,nec pœna sine culpa.2.d.5.q.2.2.c. Meritum.

¶Immo & elementa dicuntur remunerari.Poª.q.5.9.9m.

¶Respondeo dicendum,quòd elementa non dicuntur remunerari secundum se,quia nec secundum se aliquid meruerunt, sed dicuntur remunerari, inquantum homines in eis remunerabuntur, prout scilicet elementorum claritas in gloriam sanctorum cedet, vt habetur. Poª.q.5.9.9m.

887 ¶Quòd premium potest esse simul tempore cum merito,nõ autem simul natura.2.d.5.q.2.2.o. Meritum.

¶Immo nec simul tempore.1ª.q.62.4.c./5.2m./3ª.q.19.3.c./3.d.18.4.c./Verit.q.29.6.c.

¶Respondeo dicendũm, sicut Dubio.884.

888 ¶Quòd nullus potest sibi mereri ex condigno,nec ex congruo, reparationem post lapsum. 12æ.q.114.7.o./2.d.27.4.3m./6.c./He.6. Meritum.

¶Oppositũ videtur dicere a simili.2.d.5.q.2.1.o./d.28.4.o.

¶Respondeo dicẽdum, sicut Dubio.689.

889 ¶Quòd homo potest aliquid mereri a Deo secundum quid pręsupposita Dei ordinatione,nõ autem simpliciter.12æ.q.21.4.o./q.114.1.o. A. Merit.

¶Immo ex solo libero arbitrio.2.d.5.q 2.1.o./d.28.4.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio./689.

889 ¶Quòd nullus meretur viator,& pro viatore tantum.1ª.q.64.9.o./22æ.q.13.4.2m./q.182.2.2m./3ª.q.19.3.1m./2.d.11.q.2.1.c./3.d.18.2.c./d.30.5.c./4.d.15.q.4.ar.6.q.2.3m./d.50.q.2.ar.1.q.6.o./Verit.q.29.7.5m./1æ Cor.15.lec.2. B. Merit.

¶Immo etiam illi qui sunt in purgatorio merentur.4.d.21.q.1.ar.3.q.1.4m.

¶Respondeo dicendum, quòd post hanc vitam non potest esse meritum respectu præmij essentialis. Sed respectu alicuius præmij accidentalis potest esse, quandiu manet homo in statu viæ aliquo modo. Et ideo in purgatorio potest esse actus meritorius, quantum ad remissionem culpæ venialis, vt habetur.4.d.21.q.1.ar.3.q.1.4m.

890 ¶Quòd subiectum Methaphisicæ est ens,inquantum huiusmodi.Meth.6.prin./Lib.8.prin./Lib.11.lec.7.fi. Methaphis.

¶Immo substantia est subiectum Methaphisicę. Meth. 5.lec.6.prin./Poster.1.lec.2.

¶Respondeo dicendum, quòd subiectum Methaphisicę est duplex,scilicet vt communiter consideratum in tota scientia, & sic est ens & vnum, & vt principaliter intentum, quia est principaliter ens,scilicet substãtia,vt habetur.Meth.5.lec.6.prin./Lib.7.lec.1.o./Lec.2.prin./Lec.12.13.prin./Lib.8.princ./Lib.11.Lib.12.lec.4.o.

891 ¶Quòd alię scientiæ,non sunt partes methaphisicæ, nec subiecta earum sunt proprie partes subiecti methaphisicæ, licet sint partes entis. Trin.17.6m. Methaphis.

¶Oppositum vr̃ dicere.Opusc.42.cº.14.prin./Meth.4.lec.1.fi./Lec.2.fi./Lec.5./Lib.11.lec.4.fi.

¶Rñdeo dicẽdũ,ꝙ spẽs pprie dictæ, constituunt̃ p drias p se,sed improprie,p applicationẽ ad materiã extraneã,vt habet̃.12æ.q.35.8.c./Poster,1.lec.16.Et ideo in primo loco loquit̃ de partibus.i.de speciebus primo modo sumptis,in alijs autem secũdo modo.

892 ¶Quòd quicũque existens in aliquo peccato mortali,exhibet se ministrum ecclesię in aliquo spirituali, peccat mortaliter.3ª.q.64.6.o./4.d.5.q.2.ar.2.q.4.c./d.19.q.2.ar.2.q.2.c./d.24.q.1.ar.2.q.1.o./ar.3.q.1.5.o./Quol.7.q.4.1.c./Math.7.

¶Oppositum videtur dicere.4.d.16.L.6m./d.17.q.2.ar.5.q.1.3m./q.3.ar.1.q.4.o./1æ.Cor.11.lec.7.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.796.

893 ¶Quòd prima institutio rerum fuit miraculosa,quo ad modum fiendi,quia per virtutem supernaturalem oportuit institui principia rerum,non autem quo ad proprietates consequentes naturas rerum.2.d.18.q.1.1.5m.

¶Oppositum videtur dicere.1.d.16.q.1.3.3m.

¶Respondeo dicendum, quòd communiter loquendo non est miraculosa quo ad proprietates consequentes naturas rerum,sed aliquando est miraculosa ad manifestandas proprietates inuisibilis missionis,vt habetur.1.d.16.q.1.3.3m.

894 ¶Quòd operatio miraculorum attribuitur gratiæ gratis datę, vt principio proximo. Fidei vero, vt virtuti disponenti ad hanc gratiam consequendam.22æ.q.178.1.o./Ꝯ.3.cº.154./Poª.q.6.4.c.fi./9.1m./Opusc.3.cº.222.

¶Immo attribuitur principaliter fidei.22æ.q.178.1.5m.

¶Respondeo dicendum,quòd operatio miraculorum attribuitur fidei propter duo, scilicet primo quidem quia ordinatur dispositiue ad fidei confirmationem. Secũdo quia procedit ex Dei omnipotentia,cui fides innititur. Et tamen sicut præter gratiam fidei,necessaria est gratia sermonis ad fidei instructionem, ita etiam necessaria operatio miraculorum ad fidei confirmationem. Vnde fides non est sufficiens causa ad miracula facienda, sed est dispositio quædam, vt habetur.22æ.q.178.1.5m./Poª.q.6.19m.

895 ¶Quòd in reliquijs sanctorum & verbis diuinis non est aliqua virtus vel forma,qua fiunt miracula.22æ.q.178.1.5m./Opusc.34.

¶Oppositum videtur dicere.22æ.q.96.4.3m./Quol.12.14.o./Ro.lec.6./1æ.Cor.10.fi.

¶Respondeo dicendum,quòd reliquię sanctorum & verba diuina si portentur ex fiducia Dei & sanctorum quorum sunt reliqe, tunc ex virtute diuina possunt fieri miracula,non autem ex virtute reliquiarum de se,vt habetur a simili,in locis scđo allegatis.

896 ¶Quòd anima Christi vt instrumentum verbi sibi vniti,habuit instrumentalem virtutem ad omnes mutationes miraculosas,ordinabiles ad instaurationem rerum, non autem ad annihilationem rerum.3ª.q.13.2.c./3m.

¶Immo potest annihilare omnem creaturã.1ª.q.9.2.c./q.104.3.4.o./Verit.q.5.2.6m./Poª.4.5.3.4.o./Quol.4.q.3.1.o.

¶Respondeo dicẽdum, quòd potest annihilare sicut & facere miracula virtute diuina, & non anima secundum se, vt habetur a simili.1ª.q.9.2.c./3ª.q.13.2.c./3m.

897 ¶Quòd nullus potest velle miseriam,sed quilibet naturaliter eã fugit.1ª.q.94.1.c./2.d.7.q.1.1.1m./d.25.2.c. 4.d.49.q.1.ar.3.q.2.o./Ꝯ.1.cº.80.2m./Lib.3.cº.109./Ver.q.23.4.c./q.24.12.33m./Poª.q.1.5.c./6.c./q.2.3.c./q.5.3.c.fi./q.16.5.c./Ma.q.3.3.c./q.6.c./7m./Opusc.3.cº.177.

¶Oppositum videtur dicere a simili.12æ.q.19.7.2m./3m./2.d.38.5.c./d.40.2.o.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1200.

898 ¶Quòd misericordia ſm se est maxima virtutũ.22æ.q.30.4.o.

¶Oppositum videtur dicere a simili.22æ.q.161.5.c.fi.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.711.

899 ¶Quòd misericordia magna est septupliciter, scilicet quia est incomprehensibilis,impẽls omnia,est in omnibus, est sublimis, ęterna,virtuosa,& vtilis.Psal.50.

¶Oppositum videtur dicere a simili.q.14.3m./1.d.35.5.o./d.36.q.1.1.1m./Ꝯ.1.cº.56.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.475.

900. ¶Quòd celebrans missam in peccato mortali, vel inducens talẽ scienter,vel audiens missam præcisi per sententiam ecclesiæ, vel notorij fornicarij,licet sustineatur a prælatis, peccant mortaliter.3ª.q.82.9.o./4.d.5.q.2.ar.2.q.4.o./d.13.q.1.ar.3.q.3.o./d.24.q.1.ar.3.q.5.c./Quol.10.vel.11.q.8.o.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.796.

¶Oppositũ videtur dicere a simili.4.d.16.L.6m./d.17.q.2.ar.5.q.1.3m./q.3.ar.1.q.4.c./1æ.Cor.11.lec.7./

901 ¶Quòd mittere filium & Spiritumsanctum, conuenit cuilibet personæ diuinæ,& toti trinitati.1ª.q.43.8.o./1.d.15.q.3.o./Poª.q.10.4.14m.

¶Immo mittere non conuenit,nisi personæ producenti, secundum Athanasium,nõ autẽ secundũ Augustinũ. Poª,q.10.4.14m.

¶Respondeo dicendum,quòd cum dicitur, quòd Spiritussanctꝰ mittit filium, si in missione diuinæ personæ consideretur authoritas mittentis,ad personam missam, sic sola persona potest aliã personam mittere, a qua est persona missa. Et secundum hoc pater mittit filium,& filius Spiritumsanctum,non autem Spiritussanctus mittit filium. Et sic loquitur Athanasius. Si autem in missione personæ diuinæ, consideretur effectus, ratione cuius persona diuina mittitur,dicitur ꝙ cum effectus sit communis toti trinitati, (nam tota trinitas operata est carnem Christi, & operat̃ sapientiam & charitatem in sanctis,) tunc potest dici,quòd persona mittitur a tota trinitate. Et sic intelligit Augustinus,vt habetur. Opusc.1.cº.14.

902 ¶Quòd missio inuisibilis fit ad sanctos,in omni augmento gratiæ,secundum extensionem ad nouum effectum, non autem secũdum intensionem.1ª.q.43.6.2m./1.d.15.q.5.ar.1.q.2.o. Missio.31.

¶Oppositum videtur dicere a simili.4.d.49.q.1.ar.4.q.1.o.

¶Respondeo dicendum, quòd secundum illud augmentum gratiæ præcipue missio inuisibilis attenditur, quando aliquis proficit in aliquem nouum actum vel nouum statum gratię extensiue,licet ex consequẽti etiam intensiue possit attẽdi.

903 ¶Quòd modestia est circa actiones interiores & exteriores.22æ.q.160.2 c./1m./q.168.1.o. Modestia.2.

¶Immo modestia est tantum in exterioribus gestibus.3.d.33.q.3.ar.2.q.1.3m.

¶Respondeo dicendum, quòd modestia, non dicitur ex hoc ꝙ imponat modum in qualibet materia, secundum quòd hic accipitur,sed tantum in exterioribus gestibus,vt scilicet in eis maturitas debita obseruetur, vt habetur in secundo loco. Sed modestia cõmuniter accepta circa actiones interiores & exteriores accipitur, vt habetur in alijs locis.

904 ¶Quòd decens fuit Christum mori.3ª.q.50.1.o./q.52.1.c./Ꝯ.4.cº.55.11m./Quol.2.2.c./Opusc.2.cº.7./Opusc.3.cº.234./238.fi. Opusc.60.cº.19.o. Mors.25.

¶Immo necessarium fuit Christum mori.3ª.q.14.2.o.

¶Respondeo dicendum, quòd necessarium fuit Christum mori,non necessitate coactionis,sed necessitate naturali,quæ non repugnat voluntati,vt habetur a simili.3ª.q.14.2.c.

905 ¶Quòd mors Christi dicitur dormitio, quia non per violentiã sed per propriã voluntatẽ mortuus est.3ª.q.14.2.1m./Psal.40. Mors.30.

¶Immo mors Christi fuit violenta.3.d.21.L.

¶Respondo dicendum, quòd mors Christi fuit violenta,ex parte naturæ humanę eius,licet personę eius nõ potuerit inferri violentia. Sed quantum in occidentibus fuit,intulerunt mortem,vt habetur.3ª.q.14.2.o./q.46.3.2m./q.47.1.o./3.d.21.L./Quol.1.3.fi./Opusc.3.cº.237.

906 ¶Quòd Christus fuit simpliciter mortuus,3ª.q.50.4.c./5.c./3m./3.d.21.q.1.3.o. Quol.1.q.2.2.o./Quol.1.1.c./2m./Quol.3.4.c./2m./Opusc.3.cº.236. Mors.309.

¶Immo cũ Christus sit Deus,erat immortalis,Opusc.2.cº.5./7.

¶Respondeo dicẽdum dupliciter scilicet, primo quòd licet Deꝰ sit immortalis, tamen conuenienter confitemur, vnigenitũ Dei verbum fuisse passum & mortuum, quia non hęc ei attribuimus secundũ naturã diuinã,sed ſm naturã humanã, quam pro nostra salute in vnitatem personæ assumpsit,vt habet̃. Opusc.2.cº.5./7.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.844.

907 ¶Quòd mortale vt dicit naturã,cui cõuenit mori,ẽ differẽtia essentialis hoĩs.2.d.19.3.5m./d.32.q.1.3.5m. Opusc.3.cº.157. Mortale.1.

¶Oppositum videtur dicere.4.d.44.q.2.ar.1.q.1.1m.

¶Rñdeo dicẽdũ,ꝙ in quarto Sentẽtiarũ,accipit mortale,p habilitate ad corruptionẽ,& nõ p natura, vt accipit in primis locis.

908 ¶Quòd motꝰ q fiũt p diuersa organa,differũt specie,vt ambulatio & volatio. Ethi.10.lec.5./Meth.10.lec.11.prin. Motus.34.

Oppositum videtur dicere.Phy.7.lec.8.

¶Rñdeo dicendũ,ꝙ motꝰ duplr cõparant̃ ad instra p quę fiũt.s. vel ad principia actiua,vel vt ad subiecta. Primo modo differunt specie,nõ autem secundo modo,vt habetur. Verit.q.22.10.2m.

909 ¶Quòd non omne quod mouetur,est corpus.1.d.17.q.2.1.3m. Motus.82.

¶Oppositum videtur dicere,secundum quòd antiqui naturales posuerunt.1ª.q.75.1.1m.fi.

¶Respondeo dicẽdum,quòd non omne quod mouetur, est corpus nisi per se in motu naturali,vt habetur.1ª.q.75.1.1m./1.d.17.q.2.1.3m.

910 ¶Quòd moyses secundum Dionisium, propter multam suam mansuetudinem, fuit dignus apparitione diuina. Ideo mansuetudo debet maxime appeti.22æ.q.157.4.ar.1m./Psal.24. Moyses.1.

¶Immo diuina essentia nõ põt apparere alicui intellectui creato,sine lumine supernaturali,idest glorię.1ª.q.12.2.c./1m./5.o.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo,quòd Moyses ostenditur Deum per essentiam vidisse, in quodam raptu, sicut & de Paulo dicitur,vt in hoc iudeorum legifer, & doctor gẽtium ęquarentur,ſm Augustinum,vt habet̃. Veri.q.10.11.1m.

¶Secundo dicendum,sicut Dubio.486.

911 ¶Quòd mũdus factꝰ est propter hominẽ.4.d.47.q.3.ar.1.q.1.c. Mundus.9.

¶Oppositum videtur dicere.2.d.1.q.2.3.o.

¶Respondeo dicendũ, quòd mũdus factus est pp hoĩem aliquo modo,nõ quidẽ vt principalr intentũ,sed vt oĩa sint ei vtilia, vt habetur.2.d.1.q.2.3.o./4.d.47.q.2.ar.1.q.1.c./d.48.q.2.1.c./3.3m./6m./Ꝯ.3.cº.12.fi./Lib.4.cº.55.3m./cº.vlt.1m./4m.

Mũdus.27. 912 ¶Quòd Ariſtotelis non intendit demonſtrare æternitatem mũdi,ſed diſputatiue tantum procedere.1ª.q.46.1.c./2.d.1.q.1.5.c.
¶Oppoſitum videtur dicere. Io. 1. lec. 6. fi./ Meth. 12. lec. 7./ Phy.8.lec.2.
¶Reſpondeo dicendum,quòd vt habetur.Meth.4.lec.5.fi. duplex eſt demonſtratio, ſcilicet demonſtratio ſimpliciter dicta, qua verum ſimpliciter oſtenditur,& demonſtratio ad hominem, qua non ex veris ſimpliciter, ſed ex datis, demonſtratur falſitas alicuius opinionis. Dicit ergo,quòd Ariſtotiles non intendit demonſtrare primo modo,ſed ſecundo modo. Ideo Meth.12.lec.5. dicit Ariſtoteles rationes non ſunt demonſtrationes ſimpliciter, niſi forte contra poſitiones Philoſophorum antiquorum,qui voluerũt motũ incepiſſe per viam naturę,ſcilicet per generationẽ.

Nabucdonoſor.6. 913 ¶Quòd Nabuchodonoſor mutatus eſt in beſtiam,ſecundũ imaginatiuam ſuam, Opuſ.20.Lib.2.c°.fi.
¶Oppoſitum vr̃ dicere a ſimili.Ma.q.16.9.3^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.446.

Natura.12. 914 ¶Quòd ex duabus naturis manentibus, numquam fit vna natura.ℨ.4.c°.35.4^{m}.
¶Oppoſitũ videt̃ dicere.Verit.q.16.1.16^{m}./Quol.2.q.2.1.1^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.365.

Natura.15. 915 ¶Quòd non poteſt eſſe,quòd natura ſit principium alicuius actionis vel motus, & non terminus eius quia,principia naturalia ſunt ad determinatos effectus,vltra quos ſe extendere nõ poſſunt.4.d.43.ar.1.q.3.c./Verit.q.24.10.8^{m}.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.Verit q.29.3.6^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.301.

Natura.29. 916 ¶Quòd nulla natura poteſt ſupra ſe,ideſt in actum excedentem proportionem virtutis ſuæ,ſed poteſt in obiectum ſupra ſe.1ª.q.84.1.2^{m}.fi./12æ.q.109.3.2^{m}.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.Verit.q.29.ar.3.6^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.301.

Natura.41. 917 ¶Quòd Deus non facit contra naturam,3ª.q.44.2.1^{m}./4.d.33.q.1.2.2^{m}./d.46.q.1.ar.2.q.2.3^{m}./ℨ.3.c°.100./Poª.q.1.3.1^{m}./q.4.1.20^{m}./q.5.2.c./q.6.2.3^{m}./ Anima.21.10^{m}./ Cœ.1.lec.4./Ro.11 lec.1.fi./He.2.lec.1.fi.
¶Immo Deus agit miraculoſe, tripliciter ſcilicet ſupra naturã, præter naturam, & contra naturam.2.d.18.q.1.3.c./Poª.q.6.2.3m./ He.2.lec.1.fi.
¶Reſpondeo dicendum quadrupliciter, ſcilicet primo, quòd Deus agit contra naturam particularem, non autem contra naturam vniuerſalem, vt habetur.Verit.q.13.1.2^{m}./3^{m}./Poª.q.6.1.1^{m}.quia vt habetur.12æ.q.36.4.c.ſi poteſtas maior in tantum inualeſcat,quòd mutet contrariam inclinationem,in inclinationem propriam, iam non erit aliqua repugnantia vel violentia, ſicut quando agens fortius, corrumpendo corpus graue, aufert ei inclinationem qua tendit deorſum. Et ſic ferri ſurſum,non eſt ei violentum,ſed naturale.
¶Secundo dicendum,quòd Deus agit contra naturam, ideſt cõtra ſolitum curſum naturæ,non autem deſtruendo naturam, vt habetur 22æ.q.104.4.2^{m}./Poª.q.1.3.1^{m}.
¶Tertio dicendum,quòd Deus agit contra naturam, ideſt in oppoſitum illius, ad quod potentia naturalis inclinat, manente ipſa inclinatione, ſed ligata,non autem contra potentiam obediẽtialem,vt habetur.Poª.q.1.3.1^{m}.
¶Quarto dicendum,ſicut Dubio.498.

Naturale.21. 918 ¶Quòd in naturalibus & moralibus,nõ quęritur quid ſemper fiat,ſed quid fiat vt in pluribus.12æ.q.84.1.3^{m}./q.9.1.3^{m}./6.c./3^{m}./q.102 6.5^{m}./22æ.q.88.9.10.c./q.120.1.c./q.147.4.c./152.2.3^{m}./q.154.2.c.fi./q.160.5.c./4.d.15.q.3.ar.2.q.1.c./ar.3.q.3.1^{m}./ Verit.q.8.1.4^{m}./Ma.q.8.1.4^{m}./Veri.q.1.10.14^{m}./Quol.3.11.14.c.
¶Immo naturale ineſt ſemper.22æ.q.57.2.1^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,quòd illud quod eſt naturale habenti naturam immutabilem,oportet quòd inſit ſemper, nõ autem habenti naturam mutabilem,vt habetur.22æ.q.57.2.1^{m}.

Neceſſitas.6. 919 ¶Quòd neceſſitas abſoluta,ſumitur ex principijs eſſentialibus, quia conuenit rei ſecundũ id quod eſt ei intimũ, Cõtra.2.c°.29.
¶Immo neceſſitas eſt etiam in cauſis efficientibus & mobilibus, ſicut cũ aliqs cogitur ab aliquo agẽte.1ª.q.82.1.c./Meth.5.lec.5.
¶Reſpondeo dicẽdum, quòd neceſſitas abſoluta & ſimpliciter conuenit rei ẽm id qđ eſt ei intimũ.Sed neceſſitas ẽm quod dependet ex cauſa extrinſeca rei, vt habetur,Meth.5.lec.5.

Neceſſitas.16. 920 ¶Quòd in creaturis ſunt aliqua,quæ ſimpliciter & abſolute neceſſe eſt eſſe.ℨ.2.c°.29.
¶Oppoſitum videtur dicere.Verit.q.23.1.2^{m}./Poª.q.5.3.8^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,quòd ideo neceſſe eſt ea eſſe, quia in eis non eſt potentia ad non eſſe,ſcilicet materia, licet Deus poſſit ea facere non eſſe,vt habetur.ℨ.2.c°.29./Poª.q.5.3.c./12^{m}.

Neceſſitas.20. 921 ¶Quòd neceſſitas quæ prouenit ex principio intrinſeco, vt omne compoſitum ex contrarijs,neceſſario eſt corruptibile, eſt neceſſitas naturalis & abſoluta.1ª.q.82.1.c.
¶Immo neceſſitas naturalis ſumitur a fine. Phy.2.lec.10.fi./Lec.13.princ.
¶Reſpondeo dicendum,quòd neceſſitas naturalis ſumitur a fine rei genitæ,ſcilicet a forma ſubſtantiali rei, non autem a fine generationis ipſius rei, vt habetur in locis ſecundo adductis.

922 ¶Quòd nõ omnia de neceſſitate eueniũt.Meth.6.lec.3.fi. Neceſſitas.
¶Oppoſitum videtur dicere,cum omnia pertineant ad certitudinem diuinę prouidentiæ,quæ falli non poteſt.1ª.q.22.4.3^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,ꝙ licet pertineant ad certitudinem diuinæ prouidentiæ, quæ non deficit a ſuo effectu, neque a modo eueniendi,quem prouidit,non tamen pertinent ad neceſſitatem ipſorum effectuum particularium, qui cõtingenter euenire poſſunt,vt habetur.1ª.q.22.4.3^{m}.

923 ¶Quòd neceſſarium & contingens,ſunt differentiæ veri. Non autem boni.Ideo magis poſſunt diuerſificare intellectum, quàm voluntatem.3.d.17.ar.1.q.3.3^{m}. Neceſſitas.
¶Oppoſitum videtur dicere.1ª.q.79.9.3^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1115.

924 ¶Quòd negligentia eſt generale peccatum.22æ.q.54.1.o. Negligentia.
¶Immo negligentia importat defectum ſolicitudinis, quę eſt ſpecialis actus rationis,& actus ſpecialis virtutis.22æ.q.54.1.c.
¶Reſpondeo dicẽdũ,ꝙ negligentia eſt generale peccatum,ratione materię,ideſt ratione boni agendi, ſpeciale vero, inquantum priuat actum ratiõis,ſcilicet ſolicitudinẽ,vt habet̃.22æ.q.45.1.o.

925 ¶Quòd neſcire conuenit Deo.1.d.36.q.1.2.c./d.39.q.1.1.o. A. Neſcire.
¶Oppoſitum videtur dicere.1ª.q.14.15.2^{m}.
¶Reſpõdeo dicẽdũ,ꝙ neſcire dicitur dupliciter, ſcilicet neſcire methaphorice,ideſt reprobare:& ꝓprie,ideſt carere noticia. Primum igitur conuenit Deo,reſpectu aliquorum, non autem ſecũdũ,vt habetur.1.d.36.q.1.2.c./d.39.q.1.1.o./2.d.22.q.2.1.b.1.

925 ¶Quòd Omnis nobilitas cuiuſcumque rei,ineſt ſibi ſecundum ſuum eſſe.ℨ.1.c°.28.1^{m}. B. Nobilitas.
¶Immo non ab eodem,aliquid dicitur ſimpliciter, & nobile ſeu perfectum ſimpliciter.1ª.q.5.1.1^{m}.
¶Reſpondeo dicendum,ꝙ nobilitas rei ſimpliciter dicta ſicut & bonitas eius ſumitur ſecundum vltimum bonum ſimpliciter, ſed ſecundum alia ſumitur bonitas rei ſecundum quid, vt habetur.1ª.q.5.1.1^{m}.

926 ¶Quòd ratio nominis magis & principalius ſe tenet ex parte eius ad quod nomen imponitur, quàm ex parte eius a quo nomẽ imponitur.22æ.q.92.1.2^{m}./1.d.23.2.1^{m}./2.d.13.2.c./Poª.q.9.3.1^{m}./q.10.1.10^{m}./ Perier.1.lec.4. Nomen.
¶Immo magis & principalius ſe tenet ex parte eius a quo nomen imponitur.1.d.2.3.c./d.4.q.1.1.c./ Verit.q.4.1.8^{m}.
Reſpondeo dicendum,quòd quia nomen imponitur ab eo per quod res cognoſcitur,ſcilicet a proprietate, vel ab operatione, ſi humanitus imponatur, ideo magis ſe tenet ex parte eius a quo nomen imponitur, quo ad nos, licet ex parte rei ſignificatę ſit econuerſo, vt habetur in ſecundis locis.

927 ¶Quòd in hijs quæ apud nos ſunt,numquam nomen ab aliqua forma impoſitum,pluraliter dicitur, niſi propter pluralitatẽ ſuppoſitorum,3ª.q 3.7.3^{m}. Nomen.
¶Immo nomina ſubſtantiua dicuntur pluraliter,propter pluralitatem formę ſignificatæ.1ª.q.36.4.7^{m}./q.39.3.c./1.d.9.q.1.2.o./d.23.4.4^{m}./d.25.4.c. d.29.4.c./3.d.1.q.2.4.6^{m}./Poª.q.9.6.c.
¶Reſpondeo dicendum, quòd in Tertia parte loquitur de puris creaturis, in quibus numquam plurificatur natura, niſi plurificetur ſuppoſitum, nec econuerſo. In alijs autem locis loquitur de nominibus,vel ſecundum ſe, vel in diuinis & in Chriſto, vbi vnum poteſt plurificari ſine alio.

928 ¶Quòd hoc nomen Deus per ſe ſupponitur pro natura communi, ſed ex adiuncto ſupponit pro perſona, homo autem ecõuerſo.1ª.q.39.4.3^{m}./6.1^{m}. Nomen.
¶Immo de ſe ſupponit pro perſona, non autem pro eſſentia, niſi ratione diuinæ ſimplicitatis. 1ª.q.39.4.5.o. 3ª.q.16.1.c.fi./1.d.4.q.1.2.o./ Opuſ.1.c°.5. Io.8.lec.3.princ.
¶Reſpondeo dicendum quadrupliciter, ſcilicet primo, quòd perſona poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet primo, vt dicit ſuppoſitũ indiſtinctum, ideſt vt dicit habens illam naturam ſeu formam. Et ſic hoc nomen Deus, ſicut & quodlibet aliud nomen concretum, ſupponit pro perſona, & non pro natura communi, niſi ratione diuinæ ſimplicitatis. Secundo vt dicit ſuppoſitum diſtinctum, tamen indiſtincte, ideſt non limitando ad hoc vel ad illud. Et ſic hoc nomen Deus, per ſe ſupponit pro natura communi, ſed ex adiuncto,ſupponit pro perſona, quia vt habetur.1ª.q.39.4.3^{m}./6.1^{m}. natura diuina eſt vna & communis ſecundum rem in tribus perſonis. Sed hoc nomen homo ſecundum ſe ſupponit pro perſona, non autem pro eſſentia, niſi ex adiuncto, quia natura humana eſt diſtincta ſecundum eſſe in diuerſis.Et non eſt vna nec cõis ẽm rẽ ſed tantũ ſecundũ rationẽ.
¶Scđo dicẽdũ ẽ,ꝙ vt habet̃.1ª.q.3.3.c./1.d.23.1.c./d.25.1.3^{m}./Quol.2.q.2.2.c./Quol.8.q.2.1.1^{m}./Meth.7.lc.5.fi./nã ſeu eẽnª.
quandoque

quandoque accipitur in abſtracto,& quandoque in concreto.Et ideo quando dicit ſanctus Doctor, quòd hoc nomen Deus ſupponit pro natura cõi,accipit naturã in concreto. Sed quãdo dicit quòd non ſupponit pro natura cõi, accipit naturã in abſtracto.
¶Tertio dicẽdum, quòd duplex eſt ſuppoſitio, ſcilicet naturalis quam habet nomen ſecundum ſe,& accidentalis.quæ accidit nomini ex adiuncto,ſcilicet in propoſitione.Loquẽdo ergo de ſuppoſitione naturali ſupponit hoc nomen Deus pro natura communi,ſuppoſitione vero accidentali, ſupponit pro perſona.
¶Quarto dicendum,quòd ſicut Dubio.367.

929 ¶Quòd omnis notitia eſt bona.1ª.q.22.3.3^{m}./22æ.q.157.1.o.
¶Immo notitia circa ſciẽtias magicas, eſt mala.Quol.4.q.9.1.c.
¶Reſpondeo dicendum, quòd omnis notitia de ſe eſt bona, ſed aliqua eſt mala vel per accidens,vel per abuſum,vt habetur.1ª.q.22.3.3^{m}./22æ.q.167.1.o./1.d.19.q.5.2.5^{m}./3.d.35.q.2.ar.3.q.3.o./ℨ.1.c°.70.5^{m}./71.8^{m}./Verit.q.2.5.4^{m}./q.26.3.6^{m}./Quol.4.16.o./ Ethi.7.lec.13.prin./ Meth.12.lec.8.

930 ¶Quòd notitia qua anima nouit ſe per eſſentiam habitualiter, non eſt accidens,ſed eſt eſſentia animę.Veri.q.10.8.14^{m}./q 24.4.13^{m}./Quol.7.4.o.
Oppoſitũ videtur dicere a ſimili.Anima.2.lec.6.fi./ Lib.3.lec.8.
¶Reſpondeo dicendum, quòd notitia quatuor modis accipi poteſt,primo pro ipſa natura cognoſcitiua, ſecundo pro potentia cognitiua,tertio pro habitu cognitiuo,quarto pro ipſo cognitionis actu,loquendo ergo de notitia primo accepta, conſtat quòd non eſt in anima ſicut accidens in ſubiecto,ſed ſubſtantialiter & eſſentialiter.Si autem loquamur de notitia tribus alijs modis acceptam,ſic poteſt dici quòd eſt in anima aliquando ſicut accidens in ſubiecto,licet non ſecundum quemlibet illorum trium modorum, vt habetur. Quol.7.4.c.

931 ¶Quòd filius & Spirituſſanctus,non conueniunt in eadem notione,quia non conueniũt in aliquo ſpeciali,ſicut pater & filius.1ª.q.32.3.5^{m}./q.35.2.c./1.d.26.q.2.3.c./5^{m}.
¶Oppoſitum videtur dicere.1.d.15.q.1.2 4^{m}.
¶Reſpondeo dicendum, quòd de ratiõe notionis proprię, ſunt tria,ſcilicet origo,dignitas,& ſpecificatio,vt habetur. 1ª.q.32.3.4^{m}./5^{m}./1.d.26.q.2.3.c.Et ſic eſſe ab alio & mitti, in quibus cõueniunt filius & Spirituſſanctus,non habẽt rationem notionis, quia deficit dignitas & ſpecificatio.Tamen vtrumque dicitur notio communiter,ad quam ſufficit prima conditio.Et ſic loquitur in primo Sententiarum.

932 ¶Quòd ſingulare eſt prius & notius vniuerſali.Poſter. lec.4.fi.
¶Oppoſitum videtur dicere.Phy.lib1.lec.2.
¶Reſpondeo dicendum,quòd ſingulare eſt prius, & eſt notius vniuerſali quo ad nos cognitione ſenſitiua, quia eſt magis propinquum ſenſui,non autem cognitione intellectiua, qua etiam vniuerſalius eſt notius minꝰ vniuerſali,vt habetur.1ª.q.85.3.o. Meth.1.lec.2./Lib.5.lec.11./Phy.1.le.2.Poſte.lec.4./lec.8.prin.

933 ¶Quòd veritatem eſſe in communi,eſt per ſe notum,etiam quo ad nos,nõ autẽ veritatẽ primã.1ª.q.2.1.3^{m}./ Verit. q.10.12.3^{m}.
¶Oppoſitum videtur dicere,quia cognitio primæ veritatis, eſt omnibus naturaliter inſerta.1ª.q.2.1.1^{m}.
¶Reſpondeo dicendum, quòd cognoſcere primam veritatem, poteſt intelligi dupliciter.Vno modo in aliquo cõmuni ſub quadam confuſione, & ſic eſt nobis naturaliter inſerta, inquantum ſcilicet prima veritas,ideſt Deus eſt hominis beatitudo. Homo enim naturaliter deſiderat beatitudinem.Et quod naturaliter deſideratur ab homine naturaliter cognoſcitur ab eodem. Sed hoc non eſt cognoſcere ſimpliciter primam veritatem.Alio modo cognitione ſpeciali & propria & talis non eſt nobis naturaliter inſerta,vt habetur.1ª.q.2.1.1^{m}./12æ.q.1.7.c.

934 ¶Quòd numerus eſt vnus ſpecie per ſeipſum.Meth.8.lec.3.
¶Immo quilibet numerus ſortitur ſpeciem a differentia ſua, ꝙ importat diſtinctionem formæ.1ª.q.31.2.2^{m}./q.76.1.c.
¶Reſpondeo dicendum,quòd numerus eſt vnus ſpecie per ſeipſum,inquantum vltima vnitas eius quaſi forma conſtituens & diſtinguẽs dat numero ſpeciẽ & vnitatẽ,vt habetur. Meth.8.lec.3.

935 ¶Quòd vxor prima benedicitur in nuptijs,non autem ſecunda 1æ.Thi.3.lec.3.prin.
¶Immo ẽt nuptię ſecũdæ bñdicunt̃.4.d.28.L./d.42.q.3.2.2^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd nuptiæ ſecundæ benedicuntur, qñ mulier eſt virgo,aliter autem non,propter defectum ſignificationis.4.d.28.L./d.42.q.3.2.2^{m}.

936 ¶Quòd obedientia eſt maior omni alia virtute morali, ſed eſt minor virtutibus theologicis.22æ.q.104.3.o./Phil.2 lec.3.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili, Verit.q.1.9.7^{m}.
¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.287.

937 ¶Quòd oblatio de mercede proſtibuli,prohibetur in lege veteri,ꝑ immũdiciã.In noua vero lege propter ſcãdalũ. 12æ.q.102.3.7^{m}./22æ.q.32.7.2^{m}./q.86.3.1^{m}./4.d.15.q.2.ar.4.q.3.1^{m}.
¶Immo a peccatoribus quãtũcũq; obſtinatis in hac vita,licet accipere beneficia,& econuerſo eis dare.2.d.7.q.3.2.2^{m}.
¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.543.

938 ¶Quòd non dantes oblationes debitas,poſſunt puniri per ſubtractionẽ ſacramentorum, ſi tamen a ſacerdote cui debentur,ne ſacerdotes videantur per ſacramentorum exhibitionem aliquid exigere,& ſic ſimoniam committere, ſed puniri poſſunt, per ſuperiorem aliquem.22æ.q.86.1.3^{m}. Oblatio.11.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.4.d.9.ar.5.q.1.c.
¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1.

939 ¶Quòd quodlibet peccatum mortale,reddit indignum, ad qđcumque officium ſpirituale,& ad exequutionem, manente peccato.4 d.24.q.1.ar.3.q 1.c./Quol.7.vel.8.q.4.1.c. Officium.7.
¶Oppoſitũ videtur dicere,ſ.ſi immineat neceſſitas.4.d.6.L.6^{m}./d.17.q.2.ar.5.q.3.3^{m}./q.3.ar.1.q.4 o./1æ.Cor.11.lec.7.3^{m}.

940 ¶Quòd quicumq; indigne vtitur officio,peccat mortaliter quolibet actu,etiam tangendo ex officio aliquod ſacrum.4.d.19.q.2.ar.2.q.2.c. d.24.q.1.ar.3.q.5.o. Officium.9.
¶Oppoſitũ vr̃ dicer̃.22æ.q.33.5.c.fi./q.60.2.3^{m}./Math.7./Io.8.
¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.796.

941 ¶Quòd ommittenti diuinum officium, non debet iniungi pro pœnitentia,quòd illud idem dicat,quod ommiſit,propter incongruitatem horę vel temporis,Sed debet iniungi alia pœnitentia pro negligentia, puta vt dicat ſeptem pſalmos, vel vnum pſalteriũ,vel aliud amplius,ẽm quantitatẽ delicti. Quol.3.q.13.2.o. Officium.17.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.4.d.2.q.1.ar.3.4^{m}.
Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.863.

942 ¶Quòd peccatum ommiſſionis eſt pura priuatio,non autẽ peccatum tranſgreſſionis. Ma.q.2.1.4^{m}./9.c. Ommiſſio.13.
Oppoſitum videtur dicere.12æ.q.71.5.c.
¶Reſpondeo dicẽdũ,quòd ſi intelligatur in peccato ommiſſiõis illud ſolum,quod per ſe pertinet ad rationẽ peccati,ſic qñq; ommiſſionis pctm̃ ẽ cũ actu interiori,qñq; vero abſq; omni actu,vel interiori,vel exteriori.Si vero in pctõ ommiſſiõis intelligant̃ ẽt cauſæ vel occaſiones ommittẽdi, ſic neceſſe eſt in peccato ommiſſionis aliquem actum eſſe, vt habetur.12æ.q.71.5 c

943 ¶Quòd ommiſſio qua ommittitur aliqua circunſtantia neceſſaria actui,fuit in primo peccato angeli & Adæ, & Euæ, vel non tenebantur tunc conferre, quia poterant aliter vitare peccatum 2.d.5.q.1.3.4^{m}./d.22.q.1.1.6^{m}. Ommiſſio.15.
¶Oppoſitũ videtur dicere a ſimili.2.d.20.q.2.3.5^{m}./d.28.2.o.
¶Reſpondeo dicẽdum, ſicut Dubio.779.

944 ¶Quòd omnipotentia non poteſt communicari creaturę, 22æ.q.178.1.1^{m}./3ª.q.13.1.c./1.d.43.q.1.2.o./3.d.1.q.1.2.2^{m}./d.14.4.o./Poª.q.3.4.o. Omnipotẽtia.1.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.2.d.1.q.1.3.o./4.d.5.q.1.ar.3.q.3.5^{m}.
¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.409./418.

945 ¶Quòd omnis non deſignat totum integrale,ſed totum in quãtitate.2.d.30.q.2.1.1^{m}. Omnis.1.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.1ª.q.8.2.3./3ª.q.90.2.c./4.d.16.q.1.ar.1.q.3.c./ℨ.2.c°.71.
¶Reſpondeo dicendum,ꝙ deſignat totũ in quãtitate ꝑ modum vl̃itatis,nõ aũt ipſum vniuerſale,vt habet̃.Perierme.lec.10.

946 ¶Quòd operatio dicitur quilibet actus rei,etſi non exterius trãſeat.2.d.12.L.fi. A. Operatio.1.
¶Oppoſitũ videtur dicere.22æ.q.134.2.c./1^{m}./2^{m}./3.d.4.L.fi.
¶Reſpondeo dicendum quòd operatio vel facere dupliciter poteſt accipi,ſcilicet vel proprie,& ſic facere dicitur operari aliquid in exteriori materia ſolum. Vel communiter,& ſic operatio vel facere accipitur pro quacumque actione, ſiue tranſeat in exteriorem materiam,ſiue maneat in ipſo agente,ſicut intelligere & velle. Secundo modo accipitur in primo loco.Primo autem modo in alijs locis, vt habetur.22æ.q.134.2.c.prin.

946 ¶Quòd operatio non recipit ſpeciem ab operante, ſed a principio operationis.3ª q.19.1.3^{m}. Veri.q.20 1.2^{m}./Anima.2.7^{m} B. Operatio.3.
¶Oppoſitum videtur dicere.Ethi.10.lec.5.
¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.908.

947 ¶Quòd opus acceptabile Deo duplex,ſcilicet opus meritorium, & virtus moralis ex genere, & ex bona intentione. Secundum poteſt facere exiſtens in peccato mortali, non autem primum.4.d.17.q.1.ar.2.q.2.1^{m}. Operatio.25.
¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.4.d.45.q.2.ar.1.q.3.o.
¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.796.

948 ¶Quód nihil poteſt eleuari ad altiorem operationem, niſi per fornicationem virtutis. Et hoc dupliciter, ſcilicet vel per intenſionem eiuſdem uirtutis, uel per additionem uirtutis alterius ſpeciei.ℨ.3.c°.53.4^{m}. Operatio.35.
¶Oppoſitum uidetur dicerre a ſimili.Verit.q.26.3.6^{m}.
¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.301.

949 ¶Quòd cuiuſlibet rei naturalis uel artificialis, totius uel partis eſt aliqua propria operatio, quæ eſt proprium bonum eius.4.d.4.q.1 ar.2.q.1.c./ℨ.4.c°.36.1^{m}./ Ethi.1.olec.10.per totum. Operatio.41.
¶Oppoſitum uidetur dicere a ſimili.12æ.q.111.2.c.

¶Respondeo dicẽdum, quòd est proprium bonum eius cum est ex virtute propria, non autem cum ex virtute aliena, nisi cum res naturalis est cooperans, vt habetur a simili. 12ę. q. 111. 2. c. fi.

Opatio.57. 951 ¶Quòd opera mortua sunt meritoria, nõ quidem proprie, idest ex condigno, sed quasi similitudinarie, idest ex congruo. Et hoc respectu triplicis boni, scilicet consequutionis bonorum temporalium, dispositionis ad gratiam, & assuetudinis bonorum operũ. 3. q. 89. 6. 3m./ 4. d. 15. q. 1. ar. 3. q. 4. 0./ Ma. q. 2. 5. 7m.

¶Oppositum videtur dicere, quia habent pulchritudinem. 2. d. 27. 4. c.

¶Respondeo dicendum, quòd opera mortua valent ad humilitatem gratiæ, & ad abundantiam bonorum temporalium, sed principaliter habent ex se honestatem, iocunditatem, & pulchritudinem, vt habetur. 2. d, 27. 4. c.

Opatio.61. 952 ¶Quòd opera mortificata reuiuiscunt per pœnitentiam, nõ autem opera mortua. 3a. q. 89. 5. 6. 0./ 4. d. 14. q. 2. 3. 0./ d. 15. q. 2. ar. 3. q. 1. 3. 0./ d. 17, q. 2. ar. 1. q. 3. 0./ d. 22. q. 1. 1. 6m./ Quol. 5. q. 11. 1. 0./ 1ę. Thes. 3./ He. 6./

¶Immo etiam opera mortua, cum sint meritoria. Ma. q. 2. 5. 7m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 950.

Opatio.63. 953 ¶Quòd opera satisfactionis pœnitentiæ sacramentalis mortua, idest facta in peccato mortali, sicut est de oratione & similibus, oportet quòd iterentur. 4. d. 15. q. 1. ar. 3. q. 3. 3m.

¶Immo oratio vocalis vel mentalis est satisfactoria, quia vtraq; pœnam habet. 4. d, 15. q. 1. ar. 4. q. 3. 1m./ q. 4. ar. 7. q. 1. 0.

¶Respondeo dicendum, quòd oratio mentalis & vocalis satisfactoria est, si in charitate fiat. Vocalis quidẽ, quia habet exteriorẽ laborem, & sic pœnam quandam habet. Et inquantum in ea manet virtus præcedentis intentionis, habet etiam rationem boni meritorij, quæ duo ad opus satisfactorium requiruntur. Sed in oratione vocali sine charitate, sonus vocis non reconciliat Deo, inquantum huiusmodi. Sed inquantum manet in ipsa, pure intentionis efficacia, sic oratio facta in charitate solum reconciliat Deo. Similiter etiam oratio mentalis tantum est satisfactoria, q̃a quamuis habeat iocunditatem, habet tamen & pœnam admixtam, quia vt dicit Gregorius, orare est amaros gemitus in compunctione resonare, vel pro peccatis, vel pro dilatione patriæ. Et ipsa mentis eleuatio, est carnis afflictio. Et afflictio carnis redundat in mentem, inquantum ei vnita est. Et in superbienti spiritu, cuius vulnus oratio sanat, sine pœna oratio humilis esse nõ potest, vt habetur. 4. d. 15. q. 4. ar. 7. q. 1. 1m.

Oppositio. 4. 954 ¶Quòd opera satisfactionis pœnitentię sacramentalis, mortua, quæ non relinquunt aliquem effectum in satisfaciente, postquã actus transijt, oportet quòd iterentur. Quę autem relinquunt post se effectum in satisfacientibus, postquam actus satisfactiõis transijt, sicut ex ieiunio, manet carnis debilitatio, & ex eleemosinis largitio, manet diminutio substantiæ, non oportet quòd iterentur, quia quantum ad id quod de eis maner per pœnitentiã, Deo acceptæ sunt. 4. d. 15. q. 1. ar. 3. q. 3. 3m.

¶Oppositum videtur dicere a fimili, quia Deus est quasi p prius acceptans offerentem, quàm ea quæ offeruntur. 2. d. 26. 3. c. prin./ Verit. q. 27. 5. 6. c./ 2ę. Cor 8. princ. He. 11.

¶Respondeo dicẽdum dupliciter scilicet, primo quòd Deus est per prius acceptans offerentem, rationem præcedentis purę intẽtionis, non autem si operatur sine charitate.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio. 952.

Oppositio. 8. 955 ¶Quòd oppositio contradictionis, nõ causat distinctionem, sed sequitur eam. Poa. q. 10. 5 c.

¶Oppositum videtur dicere. 1a. q. 28. 3. c.

¶Respondo dicendum, quòd quia oppositio in sui ratione includit distinctionem, ideo adinuicem se consequuntur, sed diuersimode, vt habetur in locis pro vtraque parte adductis.

Oppositio. 11. 956 ¶Quòd oppositio priuatiua, est oppositio maxia. Opus. 37. c0. 1.

¶Immo oppositio contradictionis est maxima. 1. d. 5. q. 1. 1. 1m.

¶Respondeo dicendum, quòd oppositio priuatiua est maxima. non quidem simpliciter, sed post contradictionem, vt habetur. Opus 37. c0. 1.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 1. d. 24. q. 1. 4. c.

¶Respondeo dicendum, quòd est minima in se, sed non virtute contradictionis inclusę, vt habetur. 1. d. 5. q. 1. 1. 1m.

Oppositio. 12. 957 ¶Quòd in relatiue oppositis, ſcludit cõtradictio, 1. d. 5. 1. 1. 1m.

¶Oppositum videtur dicere. Poa. q. 7. 8. 14m.

¶Respondeo dicendum, quòd licet in diuinis in ipsis relatiue, oppositis nõ includatur contradictio cum ibi nulla sit remotio, in alijs tamen includitur contradictio, vt habetur in locis pro vtraque parte adductis.

Oppositio. 19. 958 ¶Quòd quot modis dicitur vnum oppositorum, tot modis dicitur & reliquum. 22ę. q. 92. 2. 1m.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 1a. q. 40. 1. 1m.!

¶Respondeo dicendum, quòd regula illa tenet tantum in oppositis, in quib⁹ est eadẽ rõ multiplicatiõis, vt habet. 22ę. q. 92. 2. 1m.

Oratio.37. 959 ¶Quòd oratio malorum exauditur, & fructuosa est, vel propter deuotionem eorum pro quibus fit, vel inquantum fit in persona ecclesię. 3a. q. 82. 6. c./ 7. 3m./ 2. d. 40. 4. 5m./ 4. d. 5. q. 2. ar. 2. q. 2. 2m./ d. 15. q. 4. ar. 2. q. 2. 2m./ d. 19. ar. 2. q. 2. 4m.

¶Immo fructuosa est, etiam ex parte malorum orantium. 4. d. 45. q. 2. ar. 1. q. 3. o.

¶Respondeo dicendum, quòd oratio peccatoris, inquantum ex bono desiderio naturæ fit, exauditur ex misericordia Dei, & non ex merito peccatoris, non autem inquantum peccator, nisi forte ad vindictam, vt habetur. 22ę. q. 83. 16. o./ q. 178. 2. 1m./ Poa. q. 6. 9. 5m./ Io. 4. lec. 3. per totum.

960 ¶Quòd oratio vocalis, vel mentalis, est satisfactoria, si fiat in charitate, quia vtraque pœnam habet, & vtraque est medicina. 4. d. 15. q. 1. ar. 4. q. 3. 1m./ q. 4. ar. 7. q. 1. o. Oratio.38.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 1. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 3. 3m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 952.

961 ¶Quòd ordo rerum, est ex diuersitate formarum, quæ est propter multitudinem rerum. 3. c0. 97. Ordan.

¶ Oppositum videtur dicere a simili. Opus. 30. lec. 7.

¶Respondeo dicendum, quòd licet sit propter multitudinem rerum, est tamen finaliter in ordine ad Deum, vt habet. 3. c0. 97.

962 ¶Quòd ordo pœnæ ad culpam, est a Deo, non autem ordo culpæ ad naturam. 2. d. 3. q. 2. 1m. Ordo.16.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 22ę. q. 88. 2. 2m./ 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 3. 3m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 717.

963 ¶Quòd ea quę sunt ordinis ecclesię, non possunt committi, nisi habenti ordinem. 22ę. q. 187. 1. c. Ordo.50.

¶Oppositum videtur dicere. 4. d. 24. q. 2. 2. 9m.

¶Rndeo dicendum, q̃ ea quæ sunt minorũ ordinũ, possunt licite per alios non ordinatos fieri, quãuis illi non habeant ad hoc officiũ. non autẽ in alijs ordinibus, vt habetur. 4. d. 24. q. 2. 2. 2. 9m.

964 ¶Quòd ordines minores, nullum actum habent super corpus Chri verũ, nec sup misticũ p quẽ cõferat gra. 4. d. 7. q. 3. ar. 1. q. 3. c Ordo.77.

¶Oppositum videtur dicere. 22ę. q. 40. 2. c./ 3. 4. c0. 74. fi.

¶Respondeo dicẽdum, quòd non habent actum per quem conferatur gratia effectiue & principaliter sed instrumentaliter, vt etiam Dubio. 680. adductum est.

965 ¶Quòd tuscipiẽs ecclesiæ ordines in pcẽ mortali, peccat mortaliter, q̃a sanctitas vitæ requirit de necessitate pcepti ecclesię, non autẽ de necessitate sacramẽti. 4. d. 24. q. 1. ar. 2. q. 1. o./ ar. 3. q. 1. o. Ordo.51.

¶Oppositũ videtur dicere a simili. 22ę. q. 33. 5. c. fi./ q. 60. 2. 3m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 796.

666 ¶Quòd organis vel instrumẽtis musicis, nõ est vrẽdũ i ecclesia, quia hmõi musica, magis animũ mouẽt ad corporalẽ delectationẽ, quàm per ea formetur interi⁹ bona dispositio. Et ideo subtrahuntur in ecclesia instrumẽta musica vt a corpo ralibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati. 22ę. q. 91. 2. 4m./ Psal. 32. Organum.

¶Immo i veteri testamẽto, vsus erat taliũ istrorũ. 22ę. q. 91. 2. 4ta

¶Rño dicẽdũ dupli. q. prio, q̃ i veteri testamẽto vl⁹ erat taliũ instrorũ, tũ q̃a popul⁹ erat magis dur⁹ & carnalis, vñ erat p hmõi in strumenta prouocandus, sicut & p promissiones terrenas, tũ etiã quia huiusmodi instrumenta corporalia, aliquid figurabant.

¶Secõ dicẽdũ, q̃ duplex rõ ad hoc assigna. s. pria. q̃ illa instra vt dictũ ẽ, erãt figuralia. 2m aũt q̃ Deus laudat mẽte & voce, est morale. Alia rõ habet ex verbis Philosophi, q dicit, q̃ cõtra sapiẽtiã est, q̃ hoies instruant in lyris & musicis, q̃a occupat aium in sui operatione, sed simplici debent esse musica contenti. Et ideo subtrahuntur in ecclesia instrumenta musica, vt a corporalibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati, vt habetur. Psal. 32.

967 ¶Quòd Osea pphęta escusatur a fornicatione, q̃a debuit obedire præcepto Dei. 12ę. q. 94. 5. 2m./ q. 100. 8. 3m./ 22ę. q. 104. 4. 3m./ q. 154. 2. 2m./ 3. d. 37. 4. 3m./ Poa q. 1. 6. 4th./ Ma. q. 3. 1. 17m./ q. 15. 1. 8m. Osee.1.

¶Oppositum videtur dicere. 12ę. q. 100. 8. o./ 3. d. 37. 4. o.

¶Respondeo dicendum sicut Dubio. 518.

968 ¶Quòd conuersio panum, & multiplicatio eorũ, facta p Chrm fuit per additionẽ materiæ nouiter creatę. 1a. q. 92. 3. 1m./ 3a. q. 44. 4. 4m./ 2. d. 18. q. 1. 1. c./ d. 30. q. 2. 1. c./ Mat. 14. Panis.2.

¶Immo fuit per conuersionem materię præiacentis, sicut & multiplicatio costæ in Eua. 2. d. 18. q. 1. 1. c./ L. fi.

¶Respondeo dicendum, quòd communiter tenet q̃ multiplicatio panũ nõ ẽ facta p modum creatiõis, sed p additionẽ extraneæ materiæ i panes cõuersæ, sm Augustinũ, vt habet. 3a. q. 44. 4. 4m.

969 ¶Quòd totum nõ est suæ partes, sed ex suis partibus. 3. d. 2. q. 1. ar. 3. q. 3. 3m./ L. princ./ 4. d. 16. q. 1. ar. 1. q. 3. 2m. Pars.1.

¶Oppositum videtur dicere. 1a. q. 85. 3. 2m.

¶Respondeo dicendũ, quòd totum non est suæ partes sub ratione partis, sed est ex partibus, licet secundum rem sit idem quod partes, vt habetur in primis locis.

970 ¶Quòd partes subiectiuæ, non sunt de perfectiõe totius vniuersalis, sed est perfecte in qualiber eius parte, perfecta ratio eius simul & æqualiter. 3a. q. 90. 3. c./ 4. d. 16. q. 1. ar. 1. q. 3. b. 1. Pars.5.

¶Oppositum

¶Oppositum videtur dicere a simili. 12ę. q. 54. 3. 2m./ q. 55. 4. 2m./ 2. d. 27. 2. 2m./ Veri. q. 1. 2. d.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 973./ 1157.

ius 31. 972 ¶Quòd vna pars est in potentia ad aliam, sicut materia ad formam, vel omnes partes sunt in potentia respectu totius. 1a. q. 3. 7. c./ Phy. 2. lec. 5.

¶Immo omnes partes dicuntur in poa esse in toto, non respectu totius, sed vt pe sint actu. Meth. 7. lec. 14. a med.

¶Respondeo dicendum, q̃ via generationis partes sunt in potentia respectu totius, sed via resolutionis sunt in potentia in toto, vt per se sint actu.

m 36. 973 ¶Quòd vniuersalius est totum & pars, respectu minus vniuersalis. 1a. q. 85. 3. 2m.

¶Oppositum videtur dicere a simili. Phy. 2. lec. 5.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 359.

m. 973 ¶Quòd esse totius, nõ est cẽ alicuius partis eius. 12ę. q. 4. 5. 2m.

¶Immo esse totius, est esse omnium partiũ eius. 3. d. 6. q. 2. 3. c.

¶Respondeo dicendum, q̃ loquendo de esse secundum q̃ est actus entis, tunc est vnum esse totius, & partis in toto. sed si sepa rerur, est aliud & aliud, sed esse substantiale, est idem in eis secundum speciem.

983 ¶Quòd paternitas in diuinis, inquantum est constitutiua personæ patris, sic est prior secundum intellectum, quàm generatio. Poa. q. 10. 3. c. Pater. 9.

¶Immo pater in diuinis, nullo modo est prior filio. nec duratione, nec natura, nec dignitate, nec intellectu, neque secundum id quod absolutum est, neque secundum id quod est ad aliquid. 1. d. 9. q. 2. 1. c.

¶Respondeo dicendum, q̃ est prior secundum intellectũ quàm generatio quo ad modum nostrum intelligendi, sed non ex parte rei intellectę, vt habetur. Poa. q. 10 3. c.

984 ¶Quòd potentia generandi in diuinis, est essentia Dei, sub ratione relationis, scilicet paternitatis. 1. d. 7. q. 1. 2. c. 3m./ d. 11. 3. o./ d. 13. 2. 3m./ Opusc. 72. q 28. Pater. 12.

¶Oppositum videtur dicere. 1a. q. 41. 5. o./ Poa. q. 2. 2. o.

¶Respondeo dicẽdum dupliciter, scilicet primo q̃ vt habetur. 1. d. 7. q. 1. 2. 3m. Poa est duplex, scilicet poa propinqua, seu immediata, siue disposita, & poa remota seu mediata siue indisposita, & licet in diuinis homo in proprie dicatur, scilicet quia ibi non est dispositio, nec aliquid contrahens, quia quicquid est ibi, est ipsa essentia Dei, tamen potest significari per modum contrahentis, dicendo, essentia vt in patre. Ideo essentia Dei, vt essentia, est potentia generandi secundo modo. Sed essentia vt in patre, seu sub ratione paternitatis, est potentia generandi primo modo.

¶Secundo dicendum, q̃ potentia generandi est principiũ quo generans generat. Sed vt habetur. 1a. d. 11. 3. c./ Poa. q. 2. 2. 5m. principium est duplex, scilicet principium principale, idest quo generans assimilat sibi genitum, & principium cointellectum, i. quo illud principale, efficitur vt principium proprium generantis. Primo igitur modo essentia vt essentia, est principium, & potentia generandi, sed paternitas secundo modo.

985 ¶Quòd Paulus in sua conuersione, habuit voluntatem actualẽ contrariam gratiæ. Ideo conuersio eius celebratur vt miraculosa. 12ę. q. 112. 2. 2m./ q. 113. 10. c./ 2. d. 18. q. 1. 3. 2m / 4. d. 4 q. 3. ar. 2. q. 1. 3m./ d. 17. q. 1. ar. 2. q. 1. 1m./ Veri. q. 28. 3. 19. Paulus. 6.

¶Oppositum videtur dicere. Ma. q. 6. c./ 3m.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 372.

986 ¶Paulus in raptu vidit essentiam Dei, sine lumine gloriæ. Veri. q. 10. 11. c./ 1m.

¶Oppositum videtur dicere. 1a. q. 12. 2. c./ 1m./ q. 5. o./ 22ę. q. 174. 5. 1m./ q. 175. 3. 2m./ 3a. q. 45. 2. c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 486.

987 ¶Quòd peccatum non est pura priuatio. 12ę. q. 72. 1. 2m./ q. 75. 1. c./ 1m./ q. 85. 5. 3m./ Veri. q. 28. 6. c./ Ma. q. 2. 1. 4m./ 9. c. 2m./ 6m./ 14m. / 11. 13m./ 12. 2m./ q. 4. 2. 10m. Paulus. 9.

¶Oppositum videtur dicere. Ma. q. 2. 9. 2m./ 6m.

¶Respondeo dicendum, q̃ peccatum est mors animæ, idest priuatio gratiæ effectiue, & non essentialiter, vt habetur. Ma. q. 2. 9. 2m./ 6m./ 11. 13m./ 12. 2m./ q. 4. 2. 10m./ 20m.

988 ¶Quòd peccatum est duplex, scilicet peccatum occultũ, & peccatum publicum. Secundum est corrigendum publice, non aũt primum. 3a. q. 55. 1. 1m./ Ma. q. 3. 2. 1m./ Quol. 11. 12. o./ Math. 18./ Gal. 2. lec. 3./ 1ę. Thi. 5. lec. 3. prino./ Titum. 4. c. Peccatum. 4.

¶Immo denunciatio semper debet fieri in peccatis occultis. 22ę. q. 33. 7. o.

¶Respondeo dicendum, q̃ ille qui occulte peccat, si non solum in re peccat, sed etiam in alios, oportet statim ad denunciationẽ procedere, vt huiusmodi nocumentum impediatur, nisi forte alii quis firmiter estimaret, q̃ statim per secretam admonitionem, posset huiusmodi mala impedire. Si autem solum in re peccat, seruandus est ordo euangelij.

989 ¶Quòd motus carnis est duplex, scilicet vel ex qualitate organi tantum, vel ex imaginatione. Secũdus est peccatum, non aũt primus. Peccatum. 25.

primus.2.d.21.q.1.2.5m./d.24.q.3.2.c./d.41.q.2.1.5m./3.d.39 q.2.1.4m./Quol.4.21.0.
¶Immo primus motus sensualitatis,non habet ꝙ sit peccatum, nisi inquantũ iudicio rationis reprimi pôt. 22ę.q.154.5.c.prinº.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.372.
Peccatum. 41. 990 ¶Quòd illud peccatum dicitur generale quod priuat conditionem requisitam in qualibet virtute. Sed peccatum in Spiritum sanctum est spirituale,ratione spiritualis contemptus.22ę.q.14.1.3m./4.d.16.q.4.ar.1.q.2.c.
¶Oppositum videtur dicere a simili.12ę.q.84.1.c./2m./2.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1144.
¶Quòd peccata differunt specie, secundum fines, non autem
Peccatum. 42. 991 ſm causas agentes.12ę.q.72.3.0./22ę.prinº./2.d.22.q.1.1.c.
¶Immo differunt specie ſm diuersa motiua. 12ę.q.72.8.9.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ motiuum peccati potest accipi dupliciter. Vno modo pro agente. Et sic peccata non differunt specie. Alio modo accipitur motiuum ad peccandũ, vt finis & obiectum. Et sic secundum diuersa motiua peccata differunt specie, vt habetur.12ę.q.72.9.c.prinº.
Peccatum. 65. 992 ¶Quòd nullum quod est præter intentionem peccãtis,dat speciem peccato.12ę.q.72.1.8.c/3ª.q.88.4.1m.
¶Immo aliquando variatur species peccati, sine eo ꝙ intentio feratur ad ipsam circumstantiam.4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.347.
Peccatum. 67. 993 ¶Quòd circumstantiæ non possunt aggrauare peccatum in infinitum.22ę.q.110.4.5m/2.d.7.q.1.2.c.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.16.q.3.ar.2.q.4.5.0./Ma.q.2.8.0./Opusc.12.ar.6.
¶Respondeo dicendum,ꝙ vt habetur.12ę.q.18.10.0./q.88.5.0.eadem conditio actus respectu vnius speciei,est circumstantia & respectu alterius speciei,est de substãtia actus,& differentia cõstitutiua. Et sic potest aggrauare peccatum in infinitum,non autem vt circumstantia.
Peccatum. 70. 994 ¶Quòd peccata cordis,oris, & operis, non differunt secundum species completas,sed secundum gradus eiusdem speciei. 12ę.q.72.7.0./q.100.5.6.c./22ę prinº./2.d.42.q.2.ar.2.q.1.0.
¶Immo sunt tres species.3ª.q.90.3.1m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ peccatum cordis, & peccatum oris, non distinguuntur a peccato operis quando sunt simul,vt habetur.12ę.q.72.7.3m.
Peccatum. 77. 995 ¶Quòd omne peccatum est in voluntate,vt in subiecto. 12ę.q.74.1.0./4.d.18.q.1.ar.2.q.1.2m./Ꝯ.3.cº.109.fi./Ma.q.7.1.16m./Math. 15.
¶Immo non omne peccatum est in volũtate,vt in subiecto, sed vt in causa per se vel per accidens.2.d.22.q.2.1.1m./d.24.q.3.2.2m./d.31.q.2.1.4m./d.44.q.1.1.1m./Veri.q.15.3.3m./Ma.q.2.2.2m/Veri q.1.15m.
¶Respondeo dicẽdum, ꝙ subiectum peccati est duplex,scilicet subiectum primum siue remotum,& subiectum proximum. Voluntas est subiectum primũ siue remotum omnis peccati, subiectum vero proximum,sunt diuersæ potentiæ,vt habetur.22ę.q.10.2.c./2.d.41.q.2.2.0/d.42.q.1.1.5m./Veri.q.25.1.c. 1m./Veri.q.1.52m.
¶Quòd omnis voluntas sub Deo sibi relicta, potest secundum
Peccatum. 110. 996 se habere peccatum.1ª.q.63.1.c. Ꝯ.3.cº.109.
¶Immo impeccabilis potest fieri aliqua creatura a Deo. 1ª.q.63.1.c./1.d.39.q.2.2.c. 4m./2.d.23.q.1.1.0.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.723.
¶Quòd nullus peccat,secundum ꝙ patitur, sed solum secundũ
Peccatum. 119. 997 ꝙ agit.4.d.38.q.2.ar.2.q.2.4m.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c.
¶Respondeo dicendum,ꝙ vel patitur consentiendo. Et sic peccat,vt habetur.Ma.q.7.3.17m/Ro.8.fi. Vel patitur violentiam tolerando simpliciter. Et sic non peccat.
¶Quòd propria & per se causa peccati,est ex parte cõuersionis,
Peccatum. 141. 998 ad commutabile bonum.12ę.q.75.1.c./q.77.4.c./6.1m./8.2m./q.84.1.1m./4.d.14.q.2.5.3m.
¶Immo est ex parte auersionis,ab incommutabili bono.4.d.15 q.1.2m./Ma q.5.2 c.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.259.
¶Quòd origo peccati,contingit ex duplici defectu rationis, sci
Peccatum. 149. 999 licet ex errore circa bonum in particulari,& ex passione sensualitatis impediente iudicium rationis. Veri.q.24.8.9.10.c.
¶Oppositum videtur dicere.2º.d.20.q.2.3.5m./d.28.2.0.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.687.
¶Quòd causæ proximæ peccati sunt tres, scilicet libido ex con
Peccatum. 161. 1000 suetudine,vel actu peccati relicta, reliquiæ præteriti peccati, & exteriores occasiones,vt locus,& mala societas. Quæ tolluntur per satisfactionem, qua debilitatur fomes, qui est causa remota peccati.4.d.15.q.1.ar.1.q.3.1m.
¶Immo fomes est proprie,& primo,radix omnium peccatorũ. 2.d.43.1.2m.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1144.
1001 ¶Quòd peccata hominum sunt impedimenta humani boni. Peccatum. 171.
1ª.q.63.2.1m.fi./4.d.17.q.2.ar.4.q.1.4m.
¶Immo peccata hominum,aliquando aliquod bonum figurãt, 22ę.q.88.2.2m./4.d.38.q.1.ar.1.q.3.3m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.717.
1002 ¶Quòd nemo debet gaudere de peccatis,quia ex eis proueniãt bona,quia bonorum non sunt causa,sed impedimenta. 4.d.17.q.2.ar.4.q.1.4m.
¶Immo peccatum cedit in bonum hominis.12ę.q.87.2.1m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ peccatum cedit in bonum hominis, non quidem secundum se,sed quia homo fit humilior,& cautior ex peccato suo & aliorum,vt habetur.12ę.q.87.2.1m./2m.
1003 ¶Quòd maximum peccatum,opponitur maximę virtuti,principaliter & directe,sed minimum extensiue.12ę.q.73.4.0./Ma.q.2.10.0.
¶Immo principale vitium, non opponitur principali virtuti. 12ę.q.39.4.1m./q.84.4.1m./22ę.q.118.7.1m./q.142.3.1m./q.162.6.2m./7.3m./4m./2.d.22.q.1.1.2m./3.d.33.q.2.ar.1.q.3.4m./Ma.q.8.1.3m./22m./q.13.3.1m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.292.
1004 ¶Quòd peccata solus Deus remittere potest. Opusc.3.cº.146.
¶Immo homo ea remittere potest.3ª.q 8.3.3m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ solus Deus remittit peccata per auctoritatem,homines autem per ministerium sacramentorum,vt habetur.1ª.q.84.3.3m./1.d.14.q.3.1m. 3.d.10.q.1.ar.1.q.1.3m./4.d.5.q.1.0./d.14.q.2.4.c./d.18.q.1.ar.1.q.1.c./L.2m./Veri.q.27.3.1m/5m./Quol.2.16.2m./Opu.3.cº.147./Opu.22.0.
1005 ¶Quòd omnia peccata in hac vita,sunt remissibilia.1ª.q.69.2.c/Opusc.3.cº.148./149.
¶Oppositum videtur dicere.22ę.q.14.3.0./q.118.5.3m./3ª.q.86.1.2m. 3m./2.d.43.4.0./L.3m./Veri.q 24.11.7m./Ma.q.3.14.15.0./Quol.2.q.8.1.0./Math.12./Ro.2.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.151.
1006 ¶Quòd peccatũ originale,est peccatũ naturę,sed peccatũ actuale est peccatum personæ.1ª.q 100.1.c./12ę q 80.1.c/q.81.1.0./q 82.1.2m./3ª.q.8.5.1m./2.d.20.q.2.3.1m./d.30.q.1.2.c.fi./1m. d.31.q.1.1.b./5m./4.d.1.q.2.ar 6.q.1.c./d.15.q.1.2.5m./Ꝯ.4.cº.52./Poª.q.3.9.3m./4m/Ma.q.4.1.0./q.5.2.c./Ro.5.le.3.
¶Immo peccatum originale,sicut & alia vitia est contra naturã 12ę.q.81.2.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ peccatum originale dicitur peccatũ naturæ, non quia ex principiis naturæ humanę de se procedat, sed quia est in nobis ex dissolutione armoniæ originalis iustitię vt habetur.12ę q.82 1.0./2.d.30.q.1.3.2m./Ma.q.4.2.4m.
1006 ¶Quòd peccatum originale est voluntarium, per voluntatem Adę tantum. 12ę q. 80.1.c./q.82.1.2m./22ę.q.108.4.c/3ª.q.84.2.3m./2.d.30.q 1.2.c./d.31.q.1.1.c./2 c/3m. q.2.1.4m./d.31.q.2.1.c. 2.5m./d.33.q.1.1.2m./q.2.1.2m./d.35.2.2m./3.c./d.41.q.2.1.6m./4.d.4.q.3.ar.2.q 1.1m./d. 17.q. 2.ar.2.q.2.0./Ꝯ.4.cº.52. Poª q.3.9.3m./Ma.q.4.1.c./1m./2.4m. 5m./6.12./Ro.5.lec.3.
¶Immo est voluntarium etiam in aliis ab Adam, quia qui puniuntur pro peccato originali, non puniuntur pro peccato alterius,sed pro suo quod quisque incurrit. Ma. q. 4. 1. 19m./q.5.1.2m./11m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ peccatum originale,vt personale ipsi Adę est voluntarium per voluntatem Adę tantum. Sed vt est quodammodo commune toti humanæ naturæ per intentionem sic est voluntarium etiam voluntate aliorum. Et ideo cum aliqs punitur pro peccato primi parentis,nõ punitur pro peccato alterius,sed pro peccato suo,vt habetur. Ma.q.4.1.19m.
1007 ¶Quòd peccatum originale est multiplex in virtute, quia virtualiter continet omnia peccata.12ę.q.82.2.1m./2.d.33.q.1.3.1m./4.d.22.2.c.prinº./L.2m./Ma.q.4.8.1m./Psal. 59. Ro.4.lec. 3.
¶Oppositum videtur dicere.12ę.q.80.1.c./2m./2.c.
¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo ꝙ peccatum originale est multiplex non solum in virtute, sed etiam quia est maximum communitate,vt habetur. Opus.10.cº.28.
¶Secundo dicendum,sicut Dubio.1144.
1008 ¶Quòd peccatum veniale,& mortale,differunt genere. 12ę.q.88.2.c./2.d.24.q.3.6 6m./d.42.q.1.4.c. Ma.q.2.8.c.
¶Immo sunt quandoque eiusdem speciei.12ę.q.72.5.1m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ nihil prohibet in diuersis rebus, specie,vel genere differentibus inuenire vnam formalem rationem obiecti a qua peccatum speciem recipit, vnde peccatum veniale potest ex se differre genere a peccato mortali. Sed propter imperfectionem actus, potest esse eiusdem speciei cũ peccato mortali,vt habetur,12ęq.74.8.2m./9.c./3m.
1009 ¶Quòd peccatum veniale ex genere, potest fieri mortale ex intentione,non idẽ numero,nec multa simul.12ę.q.88.2.c./4.0./6.c./1m./2.d.24.q.3.5.2m./6.0./d.42.q.1.4.c./2m./4.d.21.L.3m./Ma.q.7.1.c./5m./3.0./q.14.2.c./Psal.39.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.16.q.3 ar.2.q.3.c.
¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo ꝙ consensus in veniale ex genere,est ex se veniale. Sed consensus in veniale, propter affectionem actus facit ex intentione mortale,vt habetur.12ę.q.74.8.2m./9.c./3m. q.88.5.1m./2.d.24.q.3.4.5.0./d.42.q.1.4.c./Veri.q.15.4.2m./Ma.q.7.3.4.c./5.c./8./q.15.2.16m./Quol.7.q.6.7m./Quol.10.q.8.2.3m.
¶Secundo dicendum,sicut Dubio.347.
1010 ¶Quòd peccatum veniale & mortale, differunt sicut reparabile,& irreparabile.12ę.q.72.5.c./Ma.q.7.1.0.
¶Oppositum videtur dicere.1ª.q.69.2.c./Opu.3.cº.148./149.
¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo ꝙ peccatum veniale & mortale differunt sicut reparabile & irreparabile, per principium interius,quia veniale dicit defectũ circa ea quæ sunt ad finem,sed mortale dicit defectum ab vltimo fine,vt habetur. 12ę.q.72.5.c./q.87.2.5.0./q.88.1.0.5.c./22ę.q.24.10.c.fi./Ꝯ.3.cº.139.fi. 143.Ma.q.7.1.0./3.c.fi./7.c.fi./9.c./Opu.3.cº.178.
¶Secundo dicendum,sicut Dubio.1008.
1011 ¶Quòd in ratione superiori,dupliciter potest esse peccatum veniale,scilicet quando consentit in veniale ex genere,vel quando habet subitum motum infidelitatis sine consensu.12ę.q.74.10.0./2.d.24.q.3.5.0.
¶Immo suprema pars rationis practicæ non potest esse deordinata,nisi per peccatum mortale,non autem per veniale.2.d.21.q.2.3.6m.
¶Respondeo dicendum, ꝙ motus rationis superioris, in illud quod est veniale ex genere, est peccatum veniale. Similiter si sit mortale ex genere, circa proprium obiectum ante deliberationem, scilicet infidelitas ex surreptione, quæ cum deliberatione est peccatum mortale,vt habetur.12ę.q.74.9.10.0./2.d.24.q.3.5.0./Veri.q.15.5.0./Ma.q.7.1.c.fi./12m./3.17m./5.0.
1012 ¶Quòd actus procedens ab habitu peccati mortalis, nõ est peccatum mortale. Ma.q.7.3.17m./Ro.8.lec.1.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c.
Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo ꝙ non est peccatum mortale, nisi sit actus perfectus per consensum rationis, vt habetur in locis primo allegatis.
¶Secundo dicendum,sicut Dubio.111./977.
1012 ¶Quòd omne peccatum mortale, est contra præceptum Dei. 22ę.q.98.3.b./4.d.16.L.fi./Ma.q.7.7.c./q.12.3.c./q.14.2.14m./1ę. Cor. 12.
¶Oppositum videtur dicere.22ę.q.148.2.1m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ non omne peccatum mortale, directe contrariatur præceptis decalogi,sed tantum iniustitiam continens,vt habetur.22ę.q.69.1.c./q.70.4.c./q.148.2.1m.
1013 ¶Quòd nullum peccatum mortale, potest remitti sine alio, qa omnia peccata mortalia sunt connexa in auersione, non autem in conuersione.12ę.q.73.1.0./3ª.q.86.3.0./3.d.36.5.0./4.d.15 q.1.ar.3.q.1 c./d.16.q.2.ar.1.q.2.c./d.18.q.2.ar.5.q.3.1m.
¶Immo peccata mortalia,non sunt connexa.12ę.q.73.1.1m.fi.
¶Respondeo dicendum,ꝙ sunt connexa,quo ad reatum pœnæ ex auersione propter contemptum,non ex conuersione, secũdũ ꝙ peccata distinguuntur,vt habetur.12ę.q.73.1.1m.
1014 ¶Quòd quæstio dubia de peccato mortali periculosissime determinatur. Quol.9.q.7.2.c.prinº.
¶Oppositum videtur dicere a simili.22ę.q.10.7.0./2ę. Thi. 2. lect. 2. fin.
¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo ꝙ vbi veritas est ambigua,pręcipue periculosum est determinare quæstionem de peccato mortali, quia error quo non creditur esse peccatum mortale,quod peccatum mortale est, conscientiam non excusat a toto, licet forte a tanto, error vero quo creditur esse mortale, quod mortale non est,conscientiam ligat ad peccatum mortale. Vbi autem veritas expresse habetur, non est periculosum determinare quæstionem de peccato mortali,vt habetur. Quol. 9.q.6.2.c. princº.
¶Secundo dicendum a simili, ꝙ sicut disputatio cum infideli, intentione confutandi errores,vel causa exercitii apud peritos, non est periculosa,immo laudabilis, sed absint rudes, nisi tententur,& sicut etiam disputatio in scholis de sacramentis,vel de articulis fidei non est periculosa,nec est peccatum,nisi propter scãdalum,vel prauam intentionem,ita & determinatio quæstionis de peccato mortali, vbi veritas expresse habetur apud peritos, non est periculosa, vt habetur.22ę.q.10.7.0/4.d.10.L./d.11.L./Opus.10.ar.32./Opus.11.cº.22./2ę.Thi.2.lec.2.fi.
1015 ¶Quòd maxima pęna est impediri ab euchaª.4.d.9.ar.4.q.3.c.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.14.q.1.ar.5.q.1.1m./2m.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.378.
1016 ¶Quòd pœna inferni,quo ad aliquid augetur,& minuitur,vsq; ad diem iudicii.4.d.22.q.1.1.5m.

Oppositum videtur dicere a simili.22ę.q.13.4.2m./4.d.21.q.1.ar.2.q.3.c./2m./d.50.q.2.ar.1.q.6.0./L.prinº.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.275.
1017 ¶Quòd pęnitentia est species iustitiæ commutatiuę,licet contineat aliquid de qualibet virtute.3ª.q.85.3.0./4.c. Pęnitentia. 6.
¶Immo pęnitentia non est species seu pars subiectiua iustitiæ, sed pars eius potentialis.4.d.14.q.1.ar.1.q.4.4m./q.5.0./ar.3.q.3.c./d.17.q.2.ar.2.q.4.c./ar.3.q.2.b.
¶Respondeo dicendum, ꝙ quia iustitia æqualitas quædam est, ideo non potest esse vera adæquatio,nisi vbi est perfecta ratio iustitiæ,sed aliquis iustitiæ modus. Sicut ergo religio ponitur pars iustitiæ,non quidem quasi species, sed quasi pars potentialis inquantum aliquem modum iustitiæ participat,ita etiam pęnitẽtia pars potẽtialis iustitiæ debet poni,sed proprie debet dici species iustitiæ commutatiuæ,ut habetur in locis pro vtraque parte allegatis.
1018 ¶Quòd pœnitentiam ordine naturæ,simpliciter præcedũt virtutes theologicæ.3ª.q.85.6.0. Pęnitentia. 16.
¶Immo pœnitentia est prior charitate.4.d.14.q.1.ar.2.q.2.0.
¶Respondeo dicendum,ꝙ pęnitentia est prior charitate, & sequentibus ipsam,& posterior fide,& spe,quia fides & spes nõ habent rationem perfectæ virtutis, nisi secundum ꝙ sunt informatæ charitate. Et secundum hoc pęnitentiam sequuntur. Et sic aliquo modo verum est ꝙ pęnitentia est prima inter omnes virtutes. Sed vt fides,& spes sunt informatæ charitatæ,sic pęnitentia est posterior,vt habetur.4.d.14.q.1.ar.2.q.2.c.fi./1m.
1019 ¶Quòd peccatum viatoris,deleri potest per pęnitentiam, non autem peccata damnatorum.3ª.q.86.1.0./q.87.1.0./4.d.14.q.2.ar.1.q.1.0./d.16.q.1.ar.2.q.3.0./Ꝯ.3.cº.156./Opus.3.cº.146. Pęnitentia. 119.
¶Immo aliquod peccatum viatoris,est irremissibile.22ę.q.14.3.0./q.118.5.3m./2.d.43.4.0./L.3m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.151.
1020 ¶Quòd perfectio vnius rei, secundum vnam rationem, potest perfici ab alio,secundum aliam rationem.2.d.27.2.1m. Perfectio. 33.
¶Immo virtus est bona,& perfecta seipsa,& non per aliam bonitatem.12ę.q.55.4.1m.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1171.
1021 ¶Quòd perfectum est prius imperfecto,ordine naturæ,& perfectionis,sed econuerso ordine temporis & generationis.1ª.q.85.3.1m./3ª.q.1ª.5.3m./6.c./2.d.1.q 1.1.c/d.4.3.1m./3.d.1.q.1.4.5m./d.27.q.2.4.2m./Ma.q.4.3.c.fi./Veri. q.4.3.c./Quol. 5.q.10.1.c./Meth.5.lec.12.fi./Cę.1.lec.4. Perfectio. 41.
¶Immo est aliquod principium multiforme, & tamen cum sit compositum,est posterius principio vniformi,ordine naturæ,cũ tamen omne principiũ sit perfectius principiato. Ver.q.5.2.2m.
¶Respondeo dicendum,ꝙ principium in ratione principiandi est perfectius principiato, & prius eo ordine naturæ generationis,non autem secundum perfectionem rei,& ordinę naturæ pfectionis,vt habetur. Veri.q.5.2.2m.
1022 ¶Quòd impedimentum perfectionis est triplex, scilicet peccatum mortale,occupatio,infirmitas,& grauitas corporis. Primũ & secundum possunt vitari nunc,non autem tertium, sed tantũ a beatis. Veri.q.2.10.c./Opus.19.cº.2. Perfectio. 66.
¶Immo primum non semper potest vitari nunc, 12ę.q.109.8.0./Ꝯ.3.cº.60./1ę.Cor.12./He.10.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.689.
1023 ¶Quòd exponere se periculis corporalibus,propter bona spiritualia,est laudabile. Sed econuerso,est vitiosum. Quol. 3.9.fi./12.4m./17.1m./2m./3m./Quol.8.13.c. Periculum. 5.
¶Immo non semper est vitiosum,sed aliquando licitum, & dispensabile in aliquo spirituali,propter bonum temporale,secũdum Iuristas.22ę.q.88.11.0.
¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1208.
1024 ¶Quòd omne quod inest non per se,reducitur ad aliquid,quod inest per se.12ę.q.10.1.c./4.d.8.q.1.ar.1.q.1.c./Perier.1.lec.13. Per se. 6.
¶Immo omne per accidens, reducitur ad causam per accidens, quia opertet effectum proportionabiliter referri ad causam suã. Perier.1.lect.13.
¶Respondeo dicendum, ꝙ licet reducatur ad causam per accidens naturalem,contingit tamen reduci per se in aliquem intellectum præordinantem,vt habetur.Perier.1.lec.13.
1025 ¶Quòd perseuerantia est virtus specialis, habens speciale obiectum,scilicet opus laboriosum,vt tristabile, ratione diuturnitatis.22ę.q.137.1.0./2.c./1m./2m./q.138.1.c./3.d.33.q.3.ar.3.q.1.4m./q.4.1m. A. Perseuerantia. 2.
¶Immo perseuerantia non est virtus.12ę.q.58.3.2m.
¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo ꝙ perseuerantia dicitur tripliciter,scilicet habitus mentis quo firmiter statur contra tristitias,habitus de proposito perseuerandi,& continuatio boni vsque ad finem vitæ. Primo modo non est virtus, quia non operatur bonum faciliter & delectabiliter, tamẽ reducitur ad virtutem perseuerantiæ, sicut imperfectum ad perfectum.

Secundo

Secundo modo est virtus infusa,non autem Tertio modo. 1a. q. 95.3.4m./ 12æ.q.109.10.c./ 22æ.q.128.5m./ q.137.1.0./ 2.2m./ 4.c./ 2.d.29.3.2m./ d.43.3.3m./ 3.d.33.q.3.ar.1.q.1. 4m./ d. 36. 2.4m./ Veri.q.24.13.3m.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 389. in responsione secunda./1025.

B. Perseuerantia.10. 1025 ¶Quòd perseuerantia non est in appetitu sensitiuo sed in ratione. 12æ.q.58.3.2m./ 22æ.q.53.5.3m.

¶Immo perseuerantia est in irascibili.22æ.q.137.2.2m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ sicut ipse distinguit frequenter,& præsertim.12æ.q.109,10.o.Perseuerantia dicitur tripliciter,scilicet habitus mentis quo firmiter contra tristitias statur, habitus moderatiuus tristitiæ,& habitus de proposito perseuerandi. Primo & tertio modo est in ratione,idest in voluntate quæ est in ratione. Sed secundo modo est in irascibili.

Persona.7. 1026 ¶Quòd substantia in diffinitione personæ accipitur in communi,secundum ꝙ diuiditur in substantiam primam,& secundam. 1a.q.209.1.2m./ 1.d.25.1.7m./ Poa.q.9.2.7m./ 8m.

¶Immo substantia ibi sumitur pro supposito, non autem pro essentia.1a.q.30.1.1m.

¶Respondeo dicendum,ꝙ substantia,posita in diffinitione personæ potest accipi dupliciter, scilicet vel sine aliis particulis: et sic sumitur pro substantia in communi ad primam & secundam substantiam. Vel cum illa particula indiuidua: et sic sumitur pro supposito vniuersali. Ideo dicitur Potentia q. 9. 2.7m. ꝙ dicere indiuidua substātia, idem est ac si dicatur iposthasis,quæ idem significat in græco, quod suppositum in latino.

Persona.30 1027 ¶Quòd in personis diuinis non est debitum proprie,quia debitum importat obligationem. Sed Ricardus de sancto Victore accipit debitum pro esse ab alio.Poa.q.10.4.8m.

¶Immo Deus est debitor,ratione promissi.2.d.27.2.3m.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.431.

Pessimū.1. 1028 ¶Quòd pessimum non oportet ꝙ opponatur optimo. 12æ. q. 39.4.1m./ q.84.4.1m./ 22æ.q.118.7.1m./ q.162.6.2m./7.3m./ 3.d.33.q.2.ar.1,q.3.4m./ Ma.q.8.1.2m./ 3m./ q.13.3.1m.

¶Oppositum videtur dicere.12æ.q.73.4.0./ Ma.q.2.10.0.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.292.

Petrus.6. 1029 ¶Quòd Petrus Apostolus post mortem Christi, vixit annis fere trigintaseptem.Io.21.lec.4.prino.

¶Immo vixit post mortem Christi,annis.40.Gal.2.lec.1.prin.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo ꝙ aliqui codices super Iohannem habent trigintanouem, quia computando annos quatuordecim,de quibus habetur ad Galathas secundo capitulo,a morte Christi,sicut quidam computant, & addendo annos vigintiquinque,quibus Petrus sedit Romæ, fiunt anni trigintanouem. Si vero computentur quatuordecim anni a conuersione sancti Pauli, tunc addetur vnus annus,qui fuit inter mortem Christi,& conuersionem sancti Pauli.

¶Secundo dicendum, ꝙ si tamen dicatur super Iohannem, ꝙ vixit trigintaseptem, tunc non computantur duo alii imperfecti,idest primus,& vltimus,scilicet in prino. & fine.

Philippus. 1. 1030 ¶Quòd Philippus qui prædicauit Samariæ, non fuit vnus de duodecim Apostolis. Sed fuit vnus de septem diaconis.4.d.2.q. 2.4.1m./ Quol.10.7.c.

¶Oppositum uidetur dicere.Io.12.lec.3.

¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo ꝙ potuit esse ꝙ vterque prædicauerit ibi diuersis temporibus.

¶Secundo dicendum,ꝙ sicut dicit Gregorius de Iohāne Baptista,ꝙ fuit Helias figuraliter,& spiritualiter, non autem corporaliter,sic & Philippus qui Samariæ pdicauit, fuit Philippus Apostolus similitudine nominis,& sanctitatis,& etiam officio prædicandi,non autem corporaliter,& personaliter,sicut etiam supra Dubio.832.adductum est.

Physica.6. 1031 ¶Quòd ens mobile est subiectum Physicæ. Opusc. 15. co.17. fi./ Opusc.42.co.14.prino./ Meth.1. lec.2./ Li.6./ Li. 11. lec. 4. fi./ Lib.12.lec.2.prino./ Phi.1.prino./ Cæl.1.lec.1.prino.

¶Immo corpus mobile, est subiectum eius, Ver.q.14.8.16m./. Meth.1./ Posterio.1.lec.2.prino./ Lec.25.prino./ Lec.41.

¶Immo motus,vel res mobilis,est subiectum eius. Ethi.prino.

¶Respondeo dicendum dupliciter,scilicet primo ꝙ sicut dicit. Meth.5.lec.6.prino. subiectum scientiæ potest dupliciter dici,s. subiectum commune toti scientiæ,idest subiectum adæquatum & subiectum principale contentum sub eo. Ens igitur mobile est subiectum eius primo modo, corpus vero mobile secūdo modo. Res autem mobilis accipitur pro ente mobili,

¶Secundo dicendum,ꝙ ens mobile consideratum quantum ad omnem modum essendi eius,scilicet quem habet in se in cōmuni,& in suis partibus, & in iis quæ ad ipsum habent attributionem, est subiectum in tota Philosophia naturali, Sed ens mobile simpliciter, idest in communi,& non vt contractum ad vnum modum essendi eius specialem, est subiectum in Libro Phy. Vt contractum vero ad aliquem vnum modum essendi eius specialem,scilicet vt mobile vel ad vbi, vel ad formam, vel ad aliquid hmōi,est subiectū in specialibus libris Philosophiæ naturalis.

1032 ¶Quòd in Physica iudicandum est secundum sensum. In mathematica vero secundum imaginationem. Sed in Methaphysica,& in diuinis secundum intellectum. Trin.22.o./ Meth.6. Physica.14.

¶Immo in Physica iudicandum est,secundum rationē.Discurrere enim a causis in causata, vel econtrario, non est sensus sed solum intellectus. Meth.6.

¶Respondeo dicendum,ꝙ in Physica quia considerat ea quorū diffinitiones sunt cum materia sensibili, ideo dicitur iudicare secundum sensum,non ꝙ sensu demonstret,sed intellectu. Et similiter Mathematica,vt habetur. Meth.6.

1033 ¶Quòd opera pietatis non debent prætermitti propter religionem, nisi impediant eam, quia iam non essent opera pietatis. 22æ.q.101.4.0. Pietas.6.

¶Immo tractare negocia secularia pie, idest in auxilium indigentium,& miserorum,est religiosum. 22æ. q. 18.3.2m./q.187. 2.0./ q.188.2.2m./ Opusc.19.co.11./ Ro.16./ 2æ.Thi.2.

¶Respondeo dicendum, ꝙ licet religiosis tractare negocia secularia,& opera pietatis pro pauperibus,& viduis,non propter aliquod mundanum,sed moderate, cum licentia & charitate, non autem ex cupiditate, vt habetur. 22æ.q.18.3.2m./ q.71.2.0./ q. 187.2.0./ q.188.2.2m./ 3.2m./ Opusc.19.co.11./ Ro.16.

1034 ¶Quòd in perpetuis non differunt posse,& esse, scilicet potentia passiua. Poa.q.1.1.6m./ q.3.14.14m. Posse.1.

¶Immo esse est ipsa actualitas omnium, & non potentia passiua,1a.q.3.4.c./ q.4.1.3m./ Poa.q.7.2.9m.

¶Respondeo dicendum,ꝙ cum dicitur ꝙ in eis non differt esse & posse,hoc ideo dictum est,quia potentia passiua actui non cōiuncta,corruptionis principium est: et ideo sempiternitati repugnat. esse autem dicitur actualitas omnium actuum, non ꝙ aliquid addatur quod sit ei formalius ipsum determinans,sed qa determinatur sicut actus per potentiam,vt habetur. Potentia. q.3.14.14m./ q.7.2.9m.

1035 ¶Quòd libere Spiritussanctus procedit a patre, nō possibiliter, sed ex necessitate. Poa.q.10.2.5m. Possibile.7.

¶Immo nihil prohibet generationem filii,& processionem Spiritussancti,computari inter possibilia diuinæ potentiæ. Potentia. q. 2. 5. 3m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ possibile ad quod omnipotentia se extendit,non est accipiendum solum pro contingenti, quia etiā necessaria sunt per diuinam potentiam ad esse producta, vt habetur. Poa.q.2.5.3m.

1036 ¶Quòd ratio potentiæ consistit in hoc, ꝙ sit proprium principium operationis,& non primum.1.d.45.3.2m. Potentia.3.

¶Immo potentia aliquando accipitur pro qualibet proprietate rei, continente naturam eius.1.d.3.q.4.1.5m.

¶Respondeo dicendum,ꝙ potentia proprie accepta est principium operationis,vt communiter Philosophi accipiunt,non autem cōiter accepta,vt habetur. 1. d.3.q.4.1.o./ Veri.q.7.3.3m.

1037 ¶Quòd potentia creaturæ est duplex, scilicet potentia ad esse, & potentia ad agere. Prima se tenet ex parte materiæ. Secunda vero ex parte formæ.12æ.q.55.2.c./ 𝔓2.co.25.1m. Potentia.7.

Oppositum videtur dicere a simili.22æ.q.27.3.c./4.d.17.q.1.ar. 4.q.1.c./ Veri.q.28.7.8.c.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.359./ 524.

1038 ¶Quòd oppositorum eadem est potentia. 12æ q.8.1.1m. Potentia.11.

Oppositum videtur dicere a simili 1a.q.94.3.1m./ 12æ.q.63.4. 3m./ 2.d.30.q.2.1.7m./ Veri.q.1,10.2m.

¶Respondeo dicendum dupliciter,s. primo ꝙ oppositorum eadem est potentia,non tñ æqualiter, vt habetur. 12æ.q.8,1.1m.

¶Secundo dicendum,sicut Dubio.19.

1039 ¶Quòd in creatura potest esse potentia passiua infinita,non autem potentia actiua infinita. Opusc.9.q.81. Potentia.14.

Oppositum videtur dicere.1.d.17.q.2.4.c.

¶Respondeo dicendum, ꝙ potest esse potentia passiua infinita quæ potest reduci in actum non ex se,sed secundū ꝙ vnitur agēti infinito,vt habetur.Opus.9.q.81.

1040 ¶Quòd impossibile est alicuius creaturæ essentiam, esse suā potentiam operatiuam.Spū.11.c. Potentia.31.

¶Immo aliqua potentia creaturæ,dicitur sua essentia, & econuerso. Spū.11.7m.fi.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.197.

1041 ¶Quòd ad ea quæ sunt diuersa genere,ex æquo se habentia,ordinantur diuersæ potentiæ animæ,non aūt aliter. 12æ.q.8.2.2m. Potentia.61.

¶Oppositum videtur dicere, 12æ,q.56.2.c./ q.60.6.c.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1173.

1042 ¶Quòd potestas auctoritatis in remissione peccatorum, nulli creaturæ potest cōmunicari.4.d.5,q.1.ar.3.q.1.0./1æ.Cor.lec.2. Potestas.6.

¶Oppositum videtur dicere,quia tunc claues ecclesiæ nō essent necessariæ ad salutem,quod est hæreticum,2.d.1,q.1.3.0./4.d.8. q.2.3,4m./ d.17.L.9m.

¶Respon-

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.410.

Præce- 49. 1043 ¶Quòd omnia præcepta decalogi,preter tertium, & quartum sunt negatiua,quia negatio est communior affirmatione. 12æ.q. 100.7.1m./3.d.37.ar.2.q.1.c./ Ro.13.lec.2./ Ephe.6.le.1.prino.

¶Oppositum videtur dicere,quia quælibet affirmatio habet negationem adiunctam.22æ.q.44.3.3m./ 4.d.15.q.2.ar.1.q.4.3m.

¶Respondeo dicendum,ꝙ negatio communiter accepta est cōmunior affirmatione,cum se extendat ad res reales, & rationis, vnde omnis negatio fundatur in aliqua affirmatione intellecta vel imaginaria,non autem semper in aliqua affirmatione reali, vt habetur. Ma.q.2.1,9m.

Præce- 33. 1043 ¶Quòd intellectus,& scientia fidelium, sunt in præceptis legis Dei. Ideo non dantur de eis præcepta in decalago,sed in sequentibus. 22æ.q.16.2.1m.

Oppositum uidetur dicere.22æ.q.16.2.c./ q.46.2.3m.

¶Respondeo dicendum,ꝙ non dantur de eis in decalogo explicite,sed virtualiter,& implicite. Vnde.22.q.16.2.1m. subiungit Sed in sequentibus,scilicet explicite.

præcepti. 1044 ¶Quòd operari sine tristicia,& delectabiliter, ratione finis, cadit sub præcepto legis Dei,non autē ex habitu.12æ.q.100.9.3m.

¶Immo etiam ex habitu.12æ.q.109.2.5.0.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.1045.

præcepti. 1045 ¶Quòd modus virtutis est triplex,scilicet scienter, voluntarie, & ex habitu. Primus est de præcepto legis diuinæ, & humanæ. Secundus diuinæ tantum. Tertius nullius. 12æ. q. 96. 3.2m./ q. 100.9.0./ 22æ.q.44.1.0./ 𝔓.3.co.26./ 27.

¶Respondeo dicendum,ꝙ actus est bonus dupliciter,scilicet vt in genere moris,& sic intelligitur,primum dictum Sancti Thomæ. Vel vt est meritorius. Et sic intelligitur secundum dictum eius,vt habetur.12æ.q.109.2.5.0.

præcepti. 1046 ¶Quòd præceptum de dilectione Dei,perfecte impletur in patria tm̄,sed impfecte in via.22æ.q.44.6.0./3.d.27.q.9.4.0./ Veri. q.2.10.c./ 1m./ Quol.4.q.12.2.1m./ Opusc.18.co.5. 6 /7./15.

¶Immo etiā perfecte impletur in via.Opus.4./Opus.15.co.15.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo ꝙ charitas dicitur perfecta,quando aliquis secundum totum posse suum diligit. Quod quidem contingit tripliciter. Vno modo sic, ꝙ totū cor hominis actualiter semper feratur in Deum. Et hæc est perfectio charitatis patriæ,quæ non est possibilis in hac vita, in qua impossibile est propter humanæ vitæ infirmitatem,semper actu cogitare de Deo,& moueri dilectione ad ipsum. Alio modo,vt homo studium suum deputet ad vacandum Deo, & rebus diuinis,prætermissis alijs, nisi quantum necessitas præsentis vitæ requirit. Et ista est perfectio charitatis, quę est possibilis in via. Tertio modo ita ꝙ habitualiter aliquis totum cor suum ponat in Deo,ita scilicet ꝙ nihil cogitet vel velit quod diuinę dilectioni sit contrarium,vt habetur.22æ.q.24.8.c.fi.

¶Secundo dicendum,ꝙ etiam tunc impletur, si nihil nobis desit,qd̄ actu vel habitu in Deū referamus, vt habet.Opu.18.co.5.

præcepti. 1047 ¶Quòd modus virtutis,scilicet operari ex charitate,est de præcepto speciali,non autē modus de aliis præceptis,nec modus aliarū virtutū.12æ.q.100.9.10.0./22æ.q.44.1.1m./4.1m./8.c./3.d.27 q.3.4.0./ d.29.2.4m./ d.37.6.0.Veri.q.23.7,8m./ q.24.12.16m.

¶Immo ipsa dilectio Dei & proximi,est sub pręcepto legis,quo ad substantiā operis, non aūt s̄m ꝙ elicitur ab habitu charitatis. 12æ.q.96.3.2m./ 2.d.28.3.0./3.d.37.6.c./2m./4.d.15.q.3. ar. 4.q. 1.3m./Ver.q.24.12.15m./16m. 14.2m./3m. 7m./Ma.q.2.5.7m.

¶Respondeo dicēdum dupliciter, scilicet primo ꝙ cadere quid sub præcepto contingit dupliciter,scilicet ꝙ sine eo non pertingat homo ad vitam æternam.Et sic primum dictum Sancti Thomæ est verum. Alio modo ꝙ sine illo non euadat culpam,& pœnam. Et sic secundum dictum eius est verum,vt ipse distinguit. 2.d.28.3.1m./ Veri.q.24.12.15m.

¶Secundo dicēdum, ꝙ actus ē bonus dupliciter,s. vel in genere moris: et sic intelligitur primū dictū. Vel vt est meritorius: et sic intelligitur secūdū dictum eius, vt habetur.12æ.q.109.2.5.0.

præcepti. 1048 ¶Quòd homo in statu innocentiæ, poterat sine gratia seruare, & implere omnia præcepta legis Dei, quo ad substantiā actus, non aūt quo ad modū eius,s. ꝙ aliquid fiat ex charitate.Sed post peccatum neutro modo.12æ.q.109.4.0./ 5.3m./Veri.q.24.14.0.

¶Immo homo etiam post peccatum, potest sine gratia seruare oīa pcepta Dei, quo ad substātiā actus. 2.d.28,3.0./ d.41.L 5m.

¶Respondeo dicendum tripliciter, scilicet primo ꝙ homo sine gratia potest implere oīa præcepta legis Dei,& imperfecte, non aūt oīa & perfecte,vt habetur.12æ.q.109.2.c./Veri.q.24.14.7m.

¶Secundo dicendum,ꝙ in primis locis,loquitur Sanctus Thomas de homine in natura corrupta per peccatum. In secundis vero locis de hoīe in natura integra,vt habet. Veri.q.24.14.7m.

¶Tertio dicendum,sicut Dubio.689.

Prouidentia.13. 1049 ¶Quòd aliquid pōt exire ab ordine diuinæ prouidentiæ, quātum ad id quod intentum est,non autem ab ordine prædestinationis.1.d.40.q.1.2,c.fi./ d.47.4.c.

¶Oppositum videtur dicere.12æ.q.100.8.2m.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.498.

1050 ¶Quòd in creaturis,vnum prædicamētum accidit alteri. Ideo ex duobus prædicamentis non potest fieri vnū,nisi per accidens. Non autem in diuinis. Poa.q.2.2.2m. Prædicamentū.4.

¶Immo ex rebus duorum prædicamentorum, fit vnum per se, vt ex subiecto & proprio accidente.Veri.q.21.11m.

¶Respondeo dicendum, ꝙ ex subiecto & proprio accidente fit vnum per se, sed consequutiue. Non autem secundum essentiā.

1051 ¶Quòd nihil prædicatur essentialiter cum magis & minus, in accidentibus Veri.q.1.11.c. A. Prædicari. 2.

¶Oppositum videtur dicere a simili,quia charitas augetur essētialiter.12æ.q.52.1.0./q 66.1.0./22æ.q 24.4.0. 1.d.17.q.2.1.0./ Veri.q.1.11.0./q.5.3.c./ Quol.9.q.6.0.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.315.

1051 ¶Quòd illud quod prædicatur secūdum prius & posterius, nō prædicatur vniuoce.𝔓.1.co.31.fi. B. Prædicari.26.

¶Immo cum aliquando etiam æqualiter prædicentur aliqua talia de omnibus,vt ens & vnū,prædicātur vniuoce.Meth.10.le.4.

¶Respondeo dicendum,sicut Dubio.549.

1052 ¶Quòd terminus ī subiecto positus,tenetur materialiter, idest pro supposito.Sed in prædicato positus,tenetur formaliter,idest pro natura.1a.q.13.12.c./ q.31.3.2m./ 3a.q.16.7.4m./9.c./3m./ 10.c./ 2m./ q.17.1.3m./ 1.d.4.q.2.2.c./3.d.1.q.2.5.5m./ d.5. L. fi./d.6.q.1.3.3m./ q.2.1.7m./d.11.2.3m./ d.22.q.1.2.c./ Perier. 1. lec. 8./ Lec. 10. Prædicari.35.

¶Immo terminus a parte prædicati positus, ad quem terminat actus verbi,non tenetur formaliter,sed materialiter.3.d.1.q.2.5 2m./3m./4m./5m.

¶Respondeo dicendum,ꝙ idem respectu diuersorum est materiale,& formale,vt habet.Phi.2.lec.5.vt et adductū est. Duo.359

1053 ¶Quòd hæc prędicatio, Deus est pater,& econuerso, est per se, & nullo modo p accidens. Nec sicut superioris de inferiori, nec econuerso. Sed per idemptitatem.1a.q.39.6.2m. Prædicari.42.

¶Immo essentia prædicatur per accidens de persona,& econuerso. Poa.q.8.2.6m.

¶Immo nihil pdicat de Deo p aūs.1a.q.3.6.c.fi./1.d.4.q.2.2.3m

¶Immo pfata ppositio,est p accidēs,& nō per se. Poa.q.8.2.6m.

¶Immo,& relationes temporales Dei ad creaturas,dicuntur de Deo per accidēs,& non per se.1.d.30.1.2m./ 4m./Poa.q.7.8 6m.

¶Immo & ista nō est p se licet sit vera, Des ē passus.3.d.11.4.6m

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo ꝙ prædicari per accidens,dicitur quadrupliciter,scilicet accidentaliter inhærens vel denominans extrinsece,sine quo res potest eē,per aliud, & quod non est de ratione subiecti. Primo modo non prædicatur de Deo p accidens,vt habetur.1a.q.3.6.c.fi./ 1.d.4.q.2.2 3m. Secundo vero modo, relationes temporales prædicātur de Deo per accidens,vt habetur.Poa.q.7.8.6m. Et etiam tertio modo,vt habetur.1.d.30.1.2m. quia relationes tēporales prædicantur de Deo per accidens,idest per aliud,quia per relationes reales, quo sunt in creaturis, vt dicitur ibidem. Sed quarto modo essentia Dei prædicatur per accidens de personis,& econuerso, vt habetur. Poa. q.8.2.6m.

¶Secundo dicendum,ꝙ prædicari per se,accipitur dupliciter.s. secundum propriam rationem, idest ꝙ prædicatū sit de propria ratione subiecti vt habetur.Poa.q.8.2.6m. Et sic quia psona nō est de propria ratione essentiæ,nec econuerso,nec relationes tēporales sunt de ratione Dei,ideo quandoque dicit Sanctus Thomas,ꝙ non prædicantur per se,sed per accidens. Alio modo dicitur prædicari per se, quando prædicatū & subiectum sunt idem vt habetur. Meth.5.lec.18. Et sic dicit,ꝙ essentia in diuinis prædicat per se p idētitatē, quia s̄m Boetium nulla verior est prædicatio q̄ qñ idem de seipso prædicatur,vt habetur.1a.q.39.6.2m.

1054 ¶Quòd pręseruatus ab aliquo, dicitur purgatus, vel liberatus. 3a.q.31.4.1m. q.52.2.2m./ 4.d.15.q.2.ar.2.q.1.1m. Præseruatus.1.

¶Oppositum videtur dicere, quia Christus fuit præseruatus a peccato originali,& tamen non fuit purgatus, neque liberatus, vt habetur.4.d.43.ar.4.q.1.3m.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo ꝙ licet solus Christus non fuerit purgatus,neq; liberatus a peccato originali,hoc tamen de nulla alia persona humana dici potest.

¶Secundo dicendum,ꝙ licet Christus peccatum originale non contraxerit,carnis tñ eius emūdatio a pcedenti infectione, saltē ītellectu pcessit asūptionē,vt habet.3.d.3.q.4.ar.2.c./2m./L.2m

1055 ¶Quòd principium est cōmunius causa & causa elemento. 1a. q.33.1.1m./ 1 d.29.1.c./ 2m./ 3.d.11.1.5m./ Poa. q. 10. 1. 9m./ Opus.1.co.2.fi./ Opus.31./ Meth.5.lec.1./ Phi.1. prino. Principium.3.

¶Immo quædam sunt, quæ se consequuntur ad inuicē conuertibiliter,sicut principium,& causa. Meth.4.lec.2.prino.

¶Respondeo dicendum dupliciter.s. primo ꝙ causa & principium sunt idem re conuertibiliter. Sed differunt ratione,vt habetur. Meth.4.lec.2.prino./Lib.5,lec.1.prino.

¶Secundo

¶Secundo dicendum, ꝙ causa dupliciter accipitur, vno mõ proprie.s. pro causa quę aliquo mõ influit in effectũ. Et sic principiũ in plus se habet q̃ causa, quia principium a quo incipit motus, ẽ principium, non tñ est causa, hoc mõ accepta. Alio modo accipitur cõiter, scilicet vt se extendit ad causam per se & ad cãm per accidens quocũq; mõ accidẽtis. Et sic principiũ, & cã cõuertunt.

Principiũ. 19. 1056. ¶Quòd primum principium omnium sciẽtiarũ est circa quod non contingit errare, nec supponitur, nec demonstratur, sed naturaliter cognoscitur. Meth.4.lec.5./ Lib.11.lec.5.

¶Immo cognitio eiꝰ fit in nobis ex p̄existẽte cognitione. Poste. 1.lect.1.princ°.

¶Respondeo dicendum ꝙ duplex est cognitio. Quædam est sẽsitiua. Et hæc est duplex.s.exterior qua aliquid cognoscitur per sensus exteriores, vt ꝑ visum, &c. Et interior qua aliquid cognoscitur per sensus interiores, vt ꝑ sensum cõmunem &c. Alia est cognitio intellectiua. Et talis etiam est duplex. Quædam est cognitio terminorum. Alia est cognitio propositionum. Et ista est duplex. Quædam est cognitio præmissarum siue principiorum. Alia est cognitio conclusionum. Vnde inter has cognitiones talis est ordo. Nam omnis cognitio intellectiua conclusionum, fit ex præexistenti cognitione præmissarum siue principiorũ. Cognitio autem intellectiua præmissarum fit ex præexistẽti cognitione intellectiua terminorũ. Sed cognitio intellectiua terminorum fit ex præexistẽti cognitione sensitiua interiori. Et cognitio sensitiua interior fit ex præexistẽti cognitione sensitiua exteriori. Et ibi est status. Cognitio igit̃ primi principii fit ex pręexistẽti cognitione intellectiua terminorũ, cuius cognitio est nobis nãlis quia.s.non acquirit̃ per deductionẽ sillogisticam.

Priuatio. 5. 1057 ¶Quòd a priuatione prima.s.ordinata ad subiectũ immediate, fit mutua conuersio ad habitum, non autem a secunda.s.ab ordinata ad subiectum mediante forma. Meth.8.lec.5.fi./Li.10.lc.7.

¶Oppositum videtur dicere. Ma.q.2.12.2^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ priuatio tollens potẽtiam, tollit totaliter habilitatẽ ad habitũ, non autem priuatio tollens actum, et sic potest fieri mutua conuersio, vt habetur. Ma. q.2.12.2^{m}.

Priuatio. 10. 1058 ¶Quòd priuatio non semper est nata fieri circa subiectum sui habitus. Veri.q.21.2.1^{m}.

¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.48.3.c./ 2.d.34.4.c.

¶Respondeo dicendum, ꝙ bonum cui nihil bonitatis deest nõ põt esse bonũ priuationis, nec priuatio est nata fieri in ipso, sed ẽ nata fieri in bono, qđ a summo bono deficit, vt habet̃. 3.d.34.4.c.

Priuatio. 12. 1059 ¶Quòd priuatio est carẽtia eius qđ est aptũ natum haberi. Et hoc tripliciter.s.vel ab eo, vel ab alio eiusdẽ speciei, vel a quocũque. Et tertia tantum est in diuinis. 1ª.q.33.4.2^{m}./ 1.d.13.4.c./. d.28.q.1.1.2^{m}./ L.prin°./ Poª.q.9.7.11^{m}.

¶Immo nulla priuatio est in diuinis. 1ª.q.49.3.2^{m}./ 1.d.43.q.1.1.c./ 2.d.34.1.3^{m}./ 4.c.

¶Respondeo dicendum, ꝙ in secundis locis accipit priuationẽ proprie.s.pro carẽtia formæ debitę eidẽ subiecto. Sed in primis locis accipit priuationẽ large.s.pro negatione entis determinati gñris, aptitudinẽ rei in alio denotãtis, sicut ipse ibidẽ se exponit.

Priuatio. 18. 1060 ¶Quòd nulla priuatio est de essentia alicuius entis, in genere collocati. 2.d.40.1.3^{m}.

¶Immo priuatio est principiũ per se entis, & est in genere. 12æ. q.72.6.3^{m}./ 2.d.1.L.2^{m}./ Poª.q.3.1.16^{m}.

¶Respõdeo dicendũ dupliciter.s.primo ꝙ priuatio ẽ principiũ per se fiendi, nõ aũt essendi, vt habet̃. 2.d.1.L.2^{m} /Po.q.3.1.16^{m}.

¶Secundo dicendum, ꝙ licet priuatio sit in genere reductiue, non tñ ꝑ se & directe, vt habet̃. 12æ.q.72.6.3^{m}. 2.d.3.q.1.1.1^{m}.

Priuatio. 21. 1061 ¶Quòd nulla priuatio est intenta ab aliquo agente. 1ª.q.19.9.c./ q.49.1.c./ 2.d.1.q.1.1.2^{m}./ d.35.5.4^{m}./ L.prin°./ d.37.q.3.1.2^{m}./ ȝ.3.c°.4./ 5./ Meth.8.lec.5.

¶Oppositum videtur dicere. Poª.q.3.6.13^{m}.

¶Respondeo dicendum dupliciter.s.primo ꝙ priuatio est præter intentionem naturæ particularis, sed est de intentione naturæ vniuersalis, vt habetur. Poª.q.3.6.13^{m}.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio.1200.

Processio. 36. 1062 ¶Quòd Spiritussanctus procedit a patre & filio inquantũ sunt plures agẽtes, & inquãtũ sunt vnũ in vi spiratiua. 1ª.q.36.4.1^{m}./ 1.d.11.2.3.o./ d.12.2.0./ 3.c./ ȝ.4.c°.24./ Poª.q.10.2.15^{m}./ Opusc.1.c°.11.fi./ Opusc.3.c°.48./ Opusc.9.q.25./ 26.

¶Oppositum videtur dicere. 1.d.29.4.2^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1133.

Processio. 43. 1063. ¶Quòd Spiritussanctus procedit per modũ voluntatis, sed filiꝰ per modum naturæ & intellectus. 1.d.27.q.2.ar.2.q.2.c./ 2^{m}./. Opusc.9.q.12.

¶Immo sicut Deus pater filium non voluntate, sed natura produxit. Ita de Spiritu sancto sentiendum est. Opusc.9.q.12.

¶Respondeo dicendum, ꝙ Spiritussanctus procedit per modũ voluntatis, quia procedit vt amor, sicut & filius procedit per modum intellectus, inquantum procedit vt verbũ. Sicut tamen verbum procedit naturaliter a Deo dicente, ita & amor similiter a Deo amante, vt habetur. Opusc.9.q.12.fi.

1064 ¶Quòd processio Spiritussancti assimilatur processioni causati a causa, vt persona. Sed vt amor, assimilatur motui locali, quia tẽdit in alterum, vt in obiectum. Sed processio filii, est tantum primo modo. 1.d.13.3.2^{m}./ d.14.q.1.1.c./ 1^{m}. Processio. 46.

¶Oppositum videtur dicere. Poª.q.7.7.10^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ in diuinis non est proprie similitudo sed improprie. Et ſm Dionisiũ in causa & causatis non recipimus similitudinis conuersionem, sed solum in coordinatis. Et ideo Deum creaturis similem non dicimus, sed econuerso, vt habetur. Poª.q.7.7.10^{m}.

1065 ¶Quòd in productione rerum a Deo, est triplex debitum scilicet respectu vniuersi, idest vnius creaturæ ad aliam & partium, vel proprietatum. ȝ.2.c°.29. Productio.

¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.21.1.4^{m}./ 4.d.15.q.1.ar.3.q.4.1^{m}./ d.46.q.1.ar.2.q 1.4^{m}.

¶Respondeo dicendum dupliciter.s.primo verum esse, ꝙ loquñ de debito vniuersi in ordine ad Deũ sic est debitum cuilibet creaturæ ad Deum, vt habetur a simili. Veri.q.29.4.4^{m}. Sed si loquamur de debito Dei in ordine ad creaturas, sic Deus nulli est debitor, vt habetur in locis secundo allegatis.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio.431.

1066 ¶Quòd de ratione prophetiæ, non est enigmatica cognitio, quia Moyses fuit propheta, & tamen Deum palam, & non per enigmata vidit. 3ª.q.7.8.1^{m}. A. Prophetia.

¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.12.13.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.486.

1066 ¶Quòd magni laboris est ſm Hieronymum prophetias intelligere. Nec facile est quẽpiam posse iudicare de interpretatione, nisi intellexerit, antequam legerit. Isa.prolo.lec.2. B. Prophetia. 32.

¶Immo secundum Hieronymum dicitur Isaias ad liquidũ dicere vniuersa Christi & ecclesiæ misteria. Isa.prolo.lec.2.

¶Respondeo dicendum, ꝙ verum est ꝙ Isaias dicit ad liquidũ, quantum ad quædam misteria principaliora, sed non quantũ ad multa alia, vt habetur Isa.prolo.lec.2.

1067 ¶Quòd omnis prophetia de quacumque re, est eiusdem speciei quia est per vnum formale.s.per lumen diuinũ. 22æ.q.171.3.3^{m}. Prophetia. 66.

¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.1.1.2^{m}./ Veri.q.12.3.c.fi.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1111.

1068 ¶Quòd prophetia fuit in Christo, inquantum fuit viator. 22æ.q.174.5.3^{m}./ 3ª.q.7.8.0./q.31.2.0./ Psal.44./ Io.4.le.6./c°.6.lec.1.prin°./ c°.9.lec.6./. Prophetia. 14.

¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.20.6.c.

¶Respondeo dicendum, ꝙ etsi Christus habuit plenam & apertam noticiam quantum ad partem intellectiuam de diuinis, habuit tamen in parte imaginatiua quasdam similitudines, in quibus poterat speculari diuina, inquantum non solum erat cõprehensor, sed etiam viator. Et hoc modo prophetia fuit in Christo, vt habetur. 3ª.q.7.8.1^{m}.

1069 ¶Quòd Dauid habuit prophetiam, quo ad intuitum mentis, sine imaginaria visione. 22æ.q.174.4.1^{m}./ Prophetia. 14.

¶Oppositũ videt̃ dicer̃. 22æ.q.174.2.3^{m}./Ver.q.12.12.c./10^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ Dauid non habuit prophetiam quo ad intuitũ mẽtis sine imaginaria visione perfectiorẽ aliis simpliciter, quia visio Moysi fuit excellentior quantum ad cognitionẽ diuinitatis, sed ſm quid quia Dauid plenius cognouit & expressit misteria incarnationis Christi, vt habet̃. 22æ.q.174.4.1^{m}.

1070 ¶Quòd propositio actiua semper vertitur in passiuam in actionibus immanẽtibus nõ aũt in trãseũtibꝰ, nisi gramaticalr̃. ꝑꝑ impedimentum, vel libertatem patientis. 4.d.38.q.2.ar.3.q.1.2^{m}. Propositio. 1.

¶Immo in propositionibus de actionibus immanentibus, nõ potest fieri cõuersio passionis in actionem vel econuerso, accepta re exteriori, secundum quòd in se est. 1.d.40.q.1.1.1^{m}.

¶Rñdeo dicẽdũ, ꝙ cõsiderãdo substãtiã actiõis, aliqñ actio egredit̃ ab agẽte, & ꝑtingit vsq; ad patiẽ, qđ hꝫ in sua ꝑtate recipere effectũ agẽtis & nõ recipere. Et in talibꝰ nõ sẽp actiua conuertit̃ in passiuam. Sed loquendo in actionibꝰ interioribus animę semper cõuertũtur in passiuam, vt habetur. 4.d.38.q.2.ar.3.q.1. 2^{m}.

1071 ¶Quòd hæc ꝑpõ, Deꝰ ẽ passꝰ, nõ ẽ ꝑ se, licet sit vera. 3.d.11.4.6^{m}. Propositio. 14.

Oppositum videtur dicere. 1ª.q.3.6.c.fi.

¶Respondeo dicẽdũ, quòd q̃a relationes temporeles nõ sunt de ratione Dei, ideo quandoque dicit quòd nõ p̃dicant̃ de Deo per se, sed ꝑ accidẽs, ut etiã superius adductũ est pleniꝰ. Dubio.1053.

1072 ¶Quòd propositum pro facto reputatur. 4.d.20.ar.1.q.1.3^{m}. Propositum. 3.

¶Oppositum videtur dicere. 4.d.25.q.3.ar.1.q.1.1^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1202.

1073 ¶Quòd in omni re, proprium accidẽs est aliud ab essentia eius. Et est posterius ea ordine generationis & perfectionis. 12æ.q.2.6.c./.q.83.2.3^{m}./ Verit.q.21.1.11^{m}. Proprium. 4.

¶Oppositum videtur dicere. Spiritu.11.7^{m}.fi.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.197.

1074 ¶Quòd subiectũ põt itelligi sine ꝑprio accñte ꝑ primã operationem intellectꝰ, nõ aũt ꝑ secũdã. Sed ꝑ utrãq; põt intelligi sine cõi accñte, etiam inseparabili. 1.d.26.L. Spũ.11.7^{m}./ Aia.12.7^{m}. Proprium. 7.

Oppositum videtur dicere. 4.d.10.ar.2.q.3.3^{m}.

Respondeo dicendum, sicut Dubio.760.

1075 Quòd prouidẽtia diuina gubernat corpora inferiora, per corpora superiora. 1ª.q.113.1.c./ q.115.3.0./ 4.d.43.ar 2.q.3 c./ ar.3.q.1.c/ ȝ.3.c°.81./ 82./ 83./ Veri.q.5.8.c./ 9.0./ Poª.q.3.6.c.fi./ Quol.6.19.c./ Opusc.3.c°.128./ Opusc.20.

Oppositum videtur dicere. 2.d.2.q.2.3.0./ d.13.1.4^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.333.

1076 ¶Quòd Deus põt facere cõtra ordinẽ ꝓuidẽtiæ suæ. ȝ.3.c°.95.

¶Oppositum videtur dicere. ȝ.3 c°.100.

¶Respondeo dicendum tripliciter, s. primo, ꝙ Deus põt facere contra ordinem prouidentiæ suæ, ex parte rerum, non autem vt est a Deo, vt habetur. ȝ.3.c°.95.

¶Secundo dicendum, ꝙ nihil potest contingere præter ordinẽ gubernationis prouidentiæ Dei vniuersaliter, sed tantum respectu alicuius causæ particularis, vt habetur. 1ª.q.22.2.1^{m}./q.103 7.8.0 / 2.d.6.1.3^{m}./ ȝ.3.c°.94.

¶Tertio dicendum, sicut Dubio.498.

1077 ¶Quòd prudentia non conuenit brutis. 1ª.q.22.1.c./ 4^{m}./ q.55.3.3^{m}./ q.96.1.c./ 4^{m}./ 12æ.q.3.6.c./ q.13.2.3^{m}./22æ.q.47.15 3^{m}./ 1.d.15.q.4.1.3^{m}./ 4.d.49.q.1.ar.1.q.4.c./ ȝ.3.c°.35.fi./ Veri.q.15.1.c./ q.24.2.c./ Ethi.6.lec.6./ Lec.7.fi./ Meth./ Sensu./. Memoª.princ°.

¶Immo prudentia est in brutis, etiam in brutis imperfectis, & memoriam non habentibus, cum prudentia sit naturalis estimatio de conuenientibus prosequendis & nociuis fugiendis, & animalia etiam imperfecta percipiant naturaliter id quod nociuũ est & conueniens. Meth.lec.2./ Anima.3.lec.5.

¶Respondeo dicendum, ꝙ prudentia non conuenit brutis, nisi Methaphorice.s.inquantum instinctu naturali aguntur sagaciter, vt habetur in locis primo alleg.

1078. ¶Quòd qualitatis non est qualitas per se, nec per accidens. 4.d.8.q.1.ar.2.q.1.1^{m}./ Virt.q.1.3.7^{m}.

¶Oppositum videtur dicere. 2.d.27.2.1^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1171.

1079 ¶Quòd numerus est prior quantitate continua. Trin.14.6^{m}.

¶Immo numerus causatur ex diuisione quantitatis cõtinuę, & sequitur eam. 1ª.q.30.3.c./ Poª.q.9.7.c.

¶Respondeo dicendum, ꝙ numerus est prior formaliter quantitate cõtinua, sed materialiter ecõuerso, vt habetur. Tri.14.6^{m}.

1080 ¶Quòd quantitas dimensiua, non est in Deo, sed tantum quantitas virtualis 1ª.q.28.4.c./ q.42.1.1^{m}.

¶Immo quædam species quantitatis dimensiuę, quo ad rationẽ differentiæ, sunt in Deo, & per consequens æqualitas similiter. 1.d.19.q.1.1.4^{m}./ d.24.q.1.1.1^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.555.

1081 ¶Quòd quo est, & quod est, in solo Deo non differunt. 1ª.q.29.4.1^{m}./ 3ª.q.3.2.3^{m}./ 3.1^{m}./ q.17.1.c./ 1.d.8.q 4.1. 2^{m}./ q.5.1.2.c./ d.19.q.4.1.4^{m}./ d.33.1.c./ 2^{m}./ d.3.4.q.1.1.c./ 2.d.2.q.1.1.c.fi./ Poª.q.9.4.c fi./ 16^{m}.

¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.3.3.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.114.

1082 ¶Quòd raptus mẽtis ad diuina est triplex.s. per similitudines imaginarias, per effectus intelligibiles, & ꝑ essentiam Dei. Primus conuenit Petro, & Iohanni euangelistæ in apocalipsi. Secũdus Adæ & Dauid. Tertius vero Paulo, & Moysi. 22æ.q.175.3.1^{m}./ Veri.q.13.2.9^{m}./ 2æ.Cor.12.

¶Opp^{m} videt̃ dicere, quo ad tertiũ modũ. 1ª.q.12.2.c./1^{m}./5.0.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.486.

1083 ¶Quòd ratio & intellectus nõ sunt idẽ, quia ratio q̃nque est recta, & q̃nque nõ recta, tã in speculatiuis q̃ in practicis, sed intellectus semper est rectus. 1.d.1.q.1.1.4^{m}./ 2.d.24.q.3.3.2^{m}.

¶Immo ratio dicitur esse semper recta. Ma.q.7.5.6^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ ratio etiam dicitur esse semper recta dupliciter.s.vel respectu pricipiorũ. Vel q̃a nõ errat ex ꝓprietate sui, sicut phãtasia, sed tñ ex defectu sui vt habet̃. Ma.q.7.5.6^{m}.

1084 ¶Quòd ratio & intellectus sunt realiter eadem potentia. 1ª.q.79.8.0./q.83.4.c./2^{m}./22æ.q.49.5.3^{m}./q.83.10.2^{m}./3ª.q.18.3.2^{m}./2.d.24.q.3.3.2^{m}./Ver.q.15.1.0./q.16.1.c.fi./Aia.3.le.14.fi.

¶Oppositum uidetur dicere. Poster.prin°.

¶Respondeo dicendum sicut Dubio.43./ 1083.

1085 ¶Quòd canonici regulares, & monachi, ad paria censentur. Opusc.19.c°.2.

¶Oppositum videtur dicere. 22æ.q.189.8.2^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ intelligendũ est, ꝙ canonici regulares, & monachi, ad paria censent̃ in illis, quæ sunt cõia omni religioni, sicut viuere sine proprio, abstinere a negociationibꝰ, & ab officio aduocandi in causis, & hmõi: non aũt in propriis statutis eorum. Aliàs possent aliqui similiter concludere, ꝙ canonici regulares tenerentur abstinere a lineis induméntis, quia monachi ad hoc tenentur, quorũ ordo ẽ arctior, vt habet̃ in locis p̃dictis.

1085 ¶Quòd omnis relatio est dependentia. ȝ.2.c°.12.fi./Veri.q.21.1.c./ Poª.q.7.1.9^{m}. B. Relatio. 2.

¶Oppositum videtur dicere. ȝ.4.c°.14./Poª.q.9.4.10^{m}.

¶Respondeo dicendum, ꝙ relatio secundũ esse eius est aliquid. non autem secundum rationem eius, quia non est aliquid absolutum, sed est ad aliquid. Alia vero prædicamenta, sunt aliquid vtroque modo, vt habetur. 1ª. q.28.1.2.c. 1.d 20.1.c./ d.26.q.2.1.c./ d.30.1.c / 3.d.8.5.c./ Veri.q.1.5.15^{m}. Poª.q.2.5.c./ q.7.8.c./ Quol.1.q.2.1.c./ Quol.7.4.c.fi./ Quol.8.vel 9.q.2.3.c.

1086 ¶Quòd relatio secundum rationem eius nihil ponit in subiecto. 1ª.q.28.1.2.c./ 1.d.8.q.4.3 c./ d.20.1.c./ d.26.q.2.1.c./ 2.3^{m}../ d.30.1.c./ d.33.1.c./ Veri.q.1.5.15^{m}./ Poª.q.2.5.c./ q.7.8.c./ q.8.2.c./ Quol.7.4.c.fi. Relatio. 8.

¶Oppositum videtur dicere. ȝ.2.c°.13.

¶Respondeo dicendum, ꝙ relatio ſm esse eius inheret subiecto secundum vero rationem eius, tñ assistit, quia non ponit in eo aliquid absolutum, sed tñ per respectum ad aliud, vt habetur. 1ª q.28.1.1^{m}./ 2.c./ q.39.1.c./ q.40.1.c./ 1.d.8.q.4.3.4^{m}. d.33.1.c./ Poª.q.7.8.c./ 9.c. princ°./ 7^{m}./ q.8.1.4^{m}./ 2.c./ q.9.5.2^{m}./. 14^{m}./

1087 ¶Quòd vnitas & pluralitas specifica relationũ, sumitur ex cã, numeralis autem ex subiecto nulla vero ex terminis. 3ª.q.35.5.c./ Quol.1.2.c./ Quol.9.4.c./ Opusc.3.c°.220. Relatio. 27.

¶Immo relationes multiplicantur secundum rem, & secundũ fundamenta. 3.d.8.5.0./ d.21.q.1.ar.1.q.2.5^{m}.

¶Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo, ꝙ illud quod in Tertia parte dicitur cã: in Tertio sentẽtiarũ dicitur fundamẽtum, vt patet per exempla, in vtroq; libro posita. Et quælibet distinctio relationũ realis, est ex fundamentis, quæ si distinguãtur specifice, siue in eodem subiecto, siue in diuersis, cãnt distinctionẽ specificam relationum. Si vero fundamenta distinguantur solo numero, quod est ex distinctione numerali subiectorum, tũc relationes distinguuntur realiter solo numero, vt dicit vtrobiq;.

¶Secundo dicendum, ꝙ quamuis ex terminis multiplicẽtur respectus relationis, non tñ oportet ꝙ multiplicentur relationes secundum rem. Et quia ex eo res habet vnitatem & multitudinem, ex quo habet esse, ideo secundum id in quo relatio fundatur, iudicandum est de ea, vtrum sit secundum rem vna vel plures, vt habetur. 3.d.8.5.c.prin°./ 4^{m}.

1088 ¶Quòd relatio in diuinis non est totum vniuersale, nec omnes simul, sunt aliquid maius, q̃ vna tantum. 1ª.q.42.4.3^{m}. Relatio. 73.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 2.d.3.q.3.2.c.fi.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.475.

1089 ¶Quòd relationes Dei ad creaturas non sunt realiter in Deo, nec extra Deum, nec ipse Deus. 1ª.q.13.7.c.fi./ 2^{m}./ 4^{m}./ q.28.1.3^{m}./ 4 c./ 1.d.2.3.c./ d.9.L.q.2.2^{m}./ d.26.q.2.3.1^{m}./ d.30.1.1^{m}./ 2^{m}./ 2.1^{m}./ 3.0./ L./ d.31.5.2^{m}./ d.33.1.c./ 4^{m}./ d.35.L.fi./ 3.d.2.q.2.ar.2.q.3.2^{m}./ d.5.q.L.ar.1.q.1.3^{m}./ ȝ.2.c°.12./ 13./ Veri.q.3.2.8^{m}./ Poª.q.7.10.0./ Opusc.3.c°.219. Relatio. 91.

¶Immo sunt realiter in creatura. 1ª.q.6.2.1^{m}./q.13.7.0./q.28.1.3^{m}. 4.c./ q.45.3.1^{m}./ 3ª.q.2.7.0./ 1.d.8.q.4.1.3^{m}./ d.9.L.q.2.2^{m} / d.14.q.1.1.2^{m}. 2.c./ 3^{m}./q.2.1.c./1^{m}./d.22.3.c./4.3^{m}./ d.26.q.2.1.c./ d.30.2.4^{m}./ d.33.1.c./ 4^{m}./ d.36.q.2.2.2^{m}./ 2.d.1.q.1.2.5^{m}./ 3.d.1.q.1.ar.1.q.1.1^{m}./ d.2.q.2.ar.2.q.3.2^{m}./ d.5.q.1.ar.1.q.1.c./ 3^{m}./ d.7.q.2.1.c./ d.8.5.c.fi./ d.32.3.c./ Veri.q.4.5.c./ Poª.q.3.3.c./ q.7.1.9^{m}./9.10.11.0./Quol.1.2.0./ Quol.8.vel.9.4.0./ Opusc.3.c°.219.

¶Respondeo dicendum, ꝙ relationes Dei ad creaturas quæ sũt realiter in creaturis, sunt etiam in Deo, secundum rationem, & intellectũ nostrũ & angelicũ, & diuinũ, vt habetur. 1ª.q 6.2.1^{m}./ q.13.7.2^{m}./4^{m}./3.d.32.3.c./ d.36.q.2.2.2^{m}./ d.37.q.1.2.1^{m}.

1090 ¶Quòd professi religionem, mortui sunt mũdo, & viuunt Deo Vnde non sunt reuocandi ad vitam humanam, occasione cuiuscumque euentus. 22æ.q.88.11.1^{m}. Religio. 73.

¶Oppositum videtur dicere 4.d.38.q.1.ar.4.q.1.3^{m}.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1208.

1091 ¶Quòd eadem materia, & eisdem dimensionibus numero cum eadem anima, erit idem homo numero qui resurget, & nõ alius. Opusc.3.c°.155./ 157. Resurrectio. 1.

¶Immo accidens idem numero, non potest transire de subiecto in subiectum. 3ª.q.3.7.

¶Immo corpus prius viuum & postea mortuum, non est idem numero, ꝑꝑ diuersitatem formæ, sed est idem identitate materiæ. 3ª.q 25.6.3^{m}./ q.50.5.c./ 1^{m}.

¶Respº dicẽdũ ꝙ eisdẽ dimẽsionibus numero numerositate essẽtiæ resurget hõ idẽ nũero, nõ aũt nũerositate suppositi mortui.

1092 ¶Quòd sicut nullus potest liberari a morte spirituali, nisi per gratiam Dei, ita nec a morte corporali, nisi per resurrectionem diuina virtute factam. 4.d.43.ar.2.q.1.c. Resurrectio. 5.

¶Immo ex solo libero arbitrio potest quis liberari a morte spirituali, idest a peccato mortali. 2.d.5.q.2.1.0./ d.28.2.0./ 4.0.

¶Respondeo

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 679.

Rethorica. 1093 ¶ Quòd rethorica est ex coniecturis ad suspitionem, quia q̃q; non fit complecte fides vel opinio, sed suspicio quædam, quia nõ toraliter declinatur ad vnam partem contraditionis, licet magis declinetur in hanc q̃ in illam. Sed Dialetica est ex probabilibus ad opinionem. 22ę. q. 48. c. fi. / Poster, 1,

¶ Immo rethorica est scia, ad rõnalẽ Philosophiã prinẽs. Post. 1,

¶ Respondeo dicendum, q̃ rethorica per respectum ad suas cãs & passiones. ſ. secundum q̃ est docens est scientia, Et formantur in ea naturales propositiones & necessariæ. Sed quantũ ad vsum siue quantũ ad modũ ꝓcedendi, sic nõ vtit̃ ꝓpositionibus vniuersalibus, sed cõiecturis. Sic aũt nõ est scia, sed magis modus sciẽdi,

A. Sacerdos. 1094 ¶ Quòd Christus noluit nasci de sacerdotibus, ne videretur idẽ sacerdotium eius, & sacerdotium vetus, Sed vetus esset figura sacerdotii eius, 3^{a}. q. 22. 1. 2^{m}.

¶ Oppositum videtur dicere. 3^{a}. q. 31. 2. 2^{m}.

¶ Respondeo dicendum, q̃ noluit nasci de sacerdotibus secundum rectam genealogiam, sed ſm stirpem ex parte matris suæ.

B. Sacramentum. 1094 ¶ Quòd significatio in sacramentis, est ex parte materiæ, sed efficacia est ex parte for^{æ}. 4. d. 2. q. 2. ar. 1. q. 2. c. / d. 22. q. 2. ar. 2. q. 2. o.

¶ Immo vtiq; habet a forma. 4. d. 3. ar. 1. q. 1, 3^{m}.

¶ Respondeo dicendum, q̃ vtrumq; habet a forma simpliciter, sed a materia secundum quid.

Sacramentum. 127. 1095 ¶ Quòd sacramenta veteris legis nihil interius efficiebãt in anima. Ideo dicuntur iustitia carnis. 3^{a}. q. 72. 5. 3^{m}.

¶ Oppositum videtur dicere. 4. d. 1. q. 2. ar. 4. q. 2. c.

Sacramentum. 132. 1096 ¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 342. / 343. / 344.

¶ Quod sacramenta veteris legis nihil gratiæ conferẽbant, ex opere operato. 4. d. 4. q. 1. ar. 4. q. 1. 2^{m},

¶ Oppositum uidetur dicere, 4. d. 1. q. 2. ar. 4. q. 2. c.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 343.

Saluari. 15. 1097 ¶ Quòd ex diuina prouidentia, procurantur multę occasiones salutis hominibus, vt prædicationes, exempla, actus virtutum ꝑ loco & tempore, egritudines, flagella, & etiam peccata. 12ę. q. 87. 2. 1^{m}. / 2^{m}. / Quol. 1, 7. c. / 3^{m}. / Ro. 10. lec. 2.

¶ Oppositũ videt dicere, quo ad peccata. 4. d. 17. q. 2. ar. 4. q. 1. 4^{m}

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1002.

Sanitas. 3. 1098 ¶ Quòd sanitas é tñ in animali. 1^{a}. q. 16. 6. c. / 1. d. 19. q. 5. 2. 1^{m},

¶ ¶ Oppositum videtur dicere a simili. 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q. 1. c. / Veri. q. 14. 4. 7^{m}.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo q̃ eadem numero sanitas est in animali & in aliis, nec alia sanitas est medicinæ & vrinæ q̃ sanitas animalis, quam medicina facit, & vrina significat, vt habetur. 12ę. q. 20. 3. 3^{m}.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 1173.

Scientia. 1. 1099 ¶ Quòd scia significat qualitatẽ, qua cõsequit̃ quam respectus, 1^{a}. q. 13. 7. 1^{m}. / 12ę q. 54. 4. o. / 1. d. 30. 2. c. / Ve q. 4. 5. c. / q. 21. 6. c.

¶ Immo scientia est collectio specierum ordinatarum ad cognoscendum. 3^{a}. q. 12. 2. c. / 3. d. 14. ar. 3. q. 4. c. / 3^{m}. / 3. 1, c^{o}. 56. 5^{m}. / Veri. q. 10. 2. c. fi. / q. 20. 2. c. fi / q. 24. 4. 8^{m}. / Opuſ. 9. q. 81.

¶ Respondeo dicendum q̃ de scientia duplex fuit opinio. ſ. opinio Auicennę dicentis q̃ scientia nihil aliud est, q̃ habilitas quędam intellectus ad recipiendam illuminationẽ, & species intelligibiles ab intelligentia, vt habetur. Veri. q. 12. 1. c. Alii autem dicunt q̃ non, sed q̃ scientia est collectio specierũ. Ideo sanctus Doctor q̃q; ponit hoc sub dubio, vt habetur. 3. 1. c^{o}. 56. vbi dicit, q̃ habitus scientiæ, vel est habilitas quędam ad recipiendas species intelligibiles, vel est congregatio specierum, &c. Q̃nque vero declinat ad primam opinionẽ. Et sic dicit q̃ scientia est qualitas simplex. Et sep⁹ declinat ad secundam. Ideo dicit q̃ scientia est collectio specierum, vt etiam dicetur infra. Dubio. 1108.

Scientia. 9. 1100 ¶ Quòd ad scientiam requruntur tantum tria, scilicet potẽtia actiua cognoscẽtis, qua de rebus iudicat, res cognita, & vnio veri usque. Veri. q. 1. 9. 10. c. / q. 2. 1. b. 3.

¶ Oppositum videtur dicere. 3. 2. c^{o}. 56. 2^{m}, / Veri. q. 8. 1. 13^{m}.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 794.

Scientia. 11, 1101 ¶ Quod quantitas intentiua, est essentialis scientiæ, non autem quantitas extentiua, sed per accidens. Veri. q. 20. 4. 10^{m}, / 14^{m}.

¶ Immo scia auget ſm se, ꝑ additionẽ, 12ę. q. 49. 4. c. / q. 52, 2. c.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1099. / 1108.

Scientia. 16. 1102 ¶ Quòd nulla scia probat sua principia, sed ꝑbat alia ex eis. Nec disputat contra negantes ea, ꝑter primã Philosophiã. 1^{a}. q. 1. 8. / Meth. 3. lec. 5. o. / Lib. 4. lec. 1. / Phi. 1. lec. 2. / Poſter. 1, lec. 20. fi.

¶ Immo in Physica Philosophus disputat contra negantes sua principia. Phy. 1. lec. 2.

¶ Respondeo dicendum, q̃ Philosophus in Physica disputat cõtra negantes sua principia, non vt Physicus, sed vt induens habitum Methaphysici, vt habetur. Phi. 1. lec. 2.

Scientia. 29, 1103 ¶ Quòd scientia acquisita est in cognitione primorum principiorum, sicut in principiis actiuis. 1. d. 17. q. 1. 3. c. / 2. d. 24. q 2. 4. 3^{m}. / Veri. q. 16. 2, c. q. 17. 1. 1^{m}. / Quol. 3. 26. fi. / Quol, 8, 4, c. / Phi. 2. lec. 5. fi. / Poſte. 1. lec. 3. princ^{o}.

¶ Immo est in eis sicut in principiis materialibus. Phi. 2. lec. 5.

¶ Respondeo dicendum, q̃ cognitio scientiæ est sicut in principiis actiuis in inferendo, sed est sicut in principiis materialibus, prout ex eis componitur demonstratio.

Scientia. 18. 1104 ¶ Quòd scientia est tantũ de vniuersalibus, quia de indiuiduis, & singularibus, non est scientia obiectiue. 2. d. 24. q. 2. 4. 6^{m}. / Veri. q. 2. 13. 8^{m}. / Meth. 2. lec. 3. Lib. 7. lec. 14 / Li. 11. lec. 8. o. / Anima. 2, lec. 12. / Poſter. 1. lec. 16. fi.

¶ Immo Methaphysica considerat etiã de singulis entibus, Tri. 17. 6^{m}. / 20. 5^{m}.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, scilicet primo q̃ scientia est de vniuersalibus per se & directe. Sed de singularibus indirecte, & reflexiue, vt habetur. 1^{a}. q. 86. 1. c,

¶ Secundo dicendum, q̃ Methaphysica cõsideret de singulis entibus sub ratione entis in communi, non autem sub propriis rationibus singulorum entium, vt habetur. Trin 20. 5^{m}.

Scientia. 21, 1105 ¶ Quòd scientia acquisita est habitus naturalis, quia inest vnicuique homini quoddam principium scientiæ. ſ. lumen intellectus agentis, per quod cognoscuntur ſtatim a principio naturaliter, quædam vniuersalia principia omnium scientiarum, 1^{a}. q. 117. 1. c. / 1^{m}. / 12ę. q. 51. 4. c. / q. 113. 10. 3^{m}.

¶ Immo scientia fit in nobis per proprium ingenium & studiũ, 1^{a}. q. 117. 1. o. / Poſter, 1.

¶ Respondeo dicendum, q̃ scientia acquisita est habitus naturalis inchoatiue quo ad principia, Sed completiue per proprium ingenium & studium, vt habetur. Poſter. 1.

Scientia. 77. 1106 ¶ Quòd in generatione scientiæ nostræ, prius é cognoscere magis commune, q̃ minus commune. Poſter. 1. lec. 4.

¶ Oppositum videtur dicere, quia difficilia sunt hominibus ad cognoscendum, quę sunt maxime vniuersalia. Et etiã quia prius sunt nobis nota minus communia. Opuſc. 53. fi.

¶ Respondeo dicendum dupliciter, ſ. primo q̃ ea quæ sunt maxime vniuersalia in causando, sunt posterius nota quo ad nos, licet sint prius nota secundũ naturam, vt habetur. Opuſc. 53. fi.

¶ Secundo dicendum, q̃ prius est cognoscere magis commune cognitione confusa q̃ minus commune sed econuerso cognitione distincta. Et quamuis vniuersalia per prædicationem sint alicuo modo prius nota quo ad nos, q̃ minus vniuersalia, nõ tamẽ sunt prius nota q̃ singularia. Nam cognitio sentius quæ est singularium, in nobis præcedit cognitionem intellectiuam, quæ est vniuersalium, vt habetur. Opuſ. 53. fi. / Dubio. 356.

A. Scientia. 1107 ¶ Quòd in ſtatu innocentiæ, homo non acquisiuisset scientiam ex sensibus, 1^{a}. q. 63. 2. o. / 4. d. 1. q. 1. ar. 2. q. 2. o.

¶ Oppositum videtur dicere. 1^{a}. q. 1. 101. 1. o. / 2. d. 20. q. 2. 2. o.

¶ Respondeo dicendum tripliciter, scilicet primo, q̃ vt colligi potest. 2. d. 20. q. 2. 2. 2^{m}. Potentiæ sensitiuę dupliciter considerari possunt. ſ. vel secundum se, vel vt illustratę lumine intellectus agentis. Primo modo potentiæ sensitiuę sunt inferiores intellectu possibili. Ideo non erat conueniens in illo statu recto, q̃ intellectus acquireret scientiam ex sensib⁹ quia tunc inferior a dependebant & perficiebantur a superioribus & non econtrario. Secundo aute modo ratione intellectus agentis qui est superior intellectu possibili poterat intellectus possibilis accipere scientiam ex sensibus.

¶ Secundo dicendũ, q̃ tũc accepisset scientia, ex sensibus, quo ad vsum, applicãdo habitus infusos ad fantasmata, nõ aũt acquirẽdo habitũ sciæ de nouo, vt habet. 2 d. 20. q. 2. 2. 3^{m}. / d. 23. q. 2. 2. 3^{m}.

¶ Tertio dicendum, sicut Dubio. 1218.

B. Scientia. 83. 1107 ¶ Quòd disciplina quæ est receptio cognitionis ab alio, requiritur ad scientiã. 12ę. q. 4, 1. c. / Meth. 4. lec. 5. / Poſter. 1. lec. 1.

¶ Oppositum videtur dicere. 1^{a}. q. 117. 1. c. / Veri q. 11. 1. c. / Quol. 8. 4. c.

¶ Respondeo dicendum, q̃ ad scientiam ab alio acquisitam, requiritur disciplina, non autem ad scientiam per inuentionẽ propriam, vt habetur. 1^{a}. q. 117. 1. c. / 3^{m}. / 4^{m}.

Scientia. 85. 1108 ¶ Quòd illæ qui in aliqua ic.entia acquirit ꝑ primam demonstrationem, sciã conclusionis vnius, habet quide habitum scientię sed imperfecte. Cum aũt acquirit ꝑ aliquam aliã demonstrationem, scientiã conclusionis alterius, non aggeneratur in eo alius habitus sciæ, sed habitus qui prius inerat ht pfectior, vt pote ad plura se extendens. 12ę. q. 51. 4. 3^{m}. / q. 54. 4. 3^{m}. / q. 65. 1. 1^{m}.

¶ Immo geometer modico studio acquirit habitũ sciæ de cõclusione, quam numq̃ cõsideranit. 12ę. q. 65. 1. 1^{m}.

¶ Immo & tota vna scientia, continet diuersas particulares scientias, respectu diuersarum conclusionum. Veri. q. 8. 16. 4^{m}.

¶ Respondeo dicendum, q̃ in duobus primis locis loquitur de scientia, secundum q̃ est simplex qualitas. In aliis autem secundum q̃ est quoddam aggregatum, vt superius declaratum est. Dubio. 1099.

Scientia. 101. 1109 ¶ Quòd diuersitas scientiarum sequitur ad diuersitatem primo rum principiorum in genere, & generis subiecti formalis, Poſter. 1, lec. 41,

¶ Oppositum

¶ Oppositũ videtur dicere a simili. 3^{a}. q. 9. 4. 3^{m}. / Aia. 18. 2^{m}.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1110.

Scientia. 1110 ¶ Quòd scientia quæ hꝫ revelationem diuinam, Et sciæ humanitus inuentæ, dfnt ſm genus. Vnde theo^{a}. quæ ad sacram doctrinam pertinet, differt ſm genus ab illa theo^{a}, quę pars philosophiæ ponitur. 1^{a}. q. 1. 1. 2^{m}.

¶ Immo omnes habitus qui sunt in eadem potentia, sunt eiusdem generis, licet differant spẽ, propter differentiam obiectorũ formalium. 12ę. q. 54. 1. 1^{m}.

¶ Respondeo dicẽdum dupliciter. ſ. primo, q̃ in prima Parte loquitur de genere propinquo nobis innominato, Sed in Prima Secundæ, loquitur de genere remoto.

¶ Secundo dicendum, q̃ in prima Parte loquitur de genere logico. Sed in Prima Secundæ, loquitur de genere Physico.

Scientia. 1111 ¶ Quòd scia infusa & scia acquisita, sunt diuersarũ rõnũ & diuersarũ specierũ. Vñ nihil ꝓhibet de eisdẽ rebus, de quibus philosophię disciplinæ tractant: ſm q̃ sunt cognoscibiles lumĩe naturalis rõnis, & aliã sciam tractare, ſm q̃ cognoscuntur lumine diuinæ reuelationis. 1^{a}. q. 1. 1. 2^{m}. / 12ę. q. 63. 4. o. / 3^{a}. q. 9. 4. 3^{m}.

¶ Immo scientia Adæ, quæ fuit per species a deo, infusas, fuit eiusdem rationis cum scientia nostra, quæ est per species acquisitas, 1^{a}. q. 94. 3. 1^{m}.

¶ Respõdeo dicendũ tripl̃r. ſ. primo, q̃ 1^{a} q. 1. 1. 2^{m}. vult q̃ sint diuersarũ rõnum, ꝓp diuersũ lumen. Sed q. 94. 3. 1^{m}. dicit q̃ sunt eiusdem rationis, quia sunt per idem lumen naturale, licet per diuersas species. ſ. in Adam per infusas, in nobis autem per acquisitas, quæ non diuersificant scientias siue rationem scientiæ in eodem subiecto.

¶ Secundo igiẽ dicendum, q̃ 3^{a}. q. 9. 4. 3^{m}. loquitur de sciẽtia infusa & acquisita in eodem subo, vt probat. 1^{a}. q. 85. 4. c. / 3^{a}. q. 35 5. c. / 3. d. 23. q. 3. ar. 4. q. 3. c. Sed 1^{a}. q. 94. 3. 1^{m}. loquitur in diuersis subiectis. ſ. in Adam & in nobis. Ideo dicit, q̃ po^{a} visua quę habetur per naturam, & quæ habetur per miraculum sunt eiusdem rationis. Ideo non possent esse similiter in eodem oculo.

¶ Tertio dicen^{m}, q̃ quia habitus distinguuntur spẽ ſm distinctionẽ formalẽ obiectorũ, & ſm ordinẽ ad diuersa, vt ꝑbat de virtutibus infusis & acquisitis. 12ę. q. 63. 4. o. & in anima Christi scientia infusa & acquisita, sunt diuersorũ obiectorũ formaliũ ꝓp diuersum lumẽ, & ordinanr ad diuersa, vt dr. 3. q. 9. 4. o. Ideo cõcludit ibi ad tertiũ, q̃ sunt diuersarum rõnũ. Scia vero Adę infusa & scientia nra acquisita, sunt eiusdem rationis, qa sunt eiusdẽ obiecti, & ordinant ad idẽ. Vñ licet. 12ę. q. 63. 4. o. ꝑbetur q̃ virtus infusa differt spẽ a virtute acquisita, tñ ibi ad tertium dr, q̃ si deus infunderet tales virtutes, quales ꝓactus acquiruntur, essent eiusdẽ rationis, & eiusdẽ speciei, sicut & oculus productus per naturam, & productus per miraculum, sicut etiam Adam. Eua, Christus, & cæteri sunt eiusdem speciei, licet cęteri producti sint per naturam, & Adam, Eua, & Christus, immediate formati sint a deo.

Scientia. 1112 ¶ Quòd scite in vniuersali & in particulari, nõ diuersificat sciã quo ad rem scitam a qua habitus habet speciem & vnitatem, sed quo ad modum sciendi. Veri. q. 14. 12. 1^{m}.

¶ Oppositum videtur dicere. 1^{a}. q. 80. 2. 2^{m}. / Ver. q. 25. 1. c. / 6^{m}

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 766.

Scientia. 1113 ¶ Quòd illa scientia est aliarũ retrix & gubernatrix, sub cuius fine, aliarũ fines continent. 1. ꝓlo. q. 1. 1. c. / Meth. prolo. princ.

¶ Immo omnium rerum est vnus vltimus finis, in quæ omnia conueniunt. 12ę. q. 1. 8. c.

¶ Respondeo dicendũ, q̃ in Prima Secundæ loquitur de fine vltimo in ordine rerum totius vniuersi. In aliis autem locis de fine consideratonis scientiarum.

Scientia. 1113 ¶ Quòd aliqua scientia imperat aliis, tanquam ancillis eis vtendo. 1^{a}. q. 1. 5. b. / 2^{m}. / 1. prolo. q. 1. 1. c. / 3. 3. c^{o}. 50. fi. / Meth. prin. 2ę. Cor. 4.

¶ Immo imperare est actus rationis, & nõ sciẽtiæ. 12ę. q. 17. 1. o.

¶ Respondeo dicendum, q̃ imperare est actus rationis, vt principii directiui quo ad esse rei imperatæ, sed est actus scientiæ, quo ad bene esse rei scitę, vt scita est.

Scientia. 1114 ¶ Quòd donum scientiæ est principaliter speculatiuum, & secundario practicum, sicut & fides. 22ę. q. 8. 6. c. / q. 9. 3. o. / q. 52. 2. 2^{m}.

¶ Immo donum scientiæ est tantum practicum. 3. d. 35. q. 2. ar. 3. q. 2. o.

¶ Respondeo dicendum, q̃ vt habetur. 1^{a}. q. 14. 16. c. Scientia dicitur speculativa vel practica tripliciter, scilicet vel ratiõe obiecti, vel ratione finis, vel ratione modi procedendi. Vnde donum scientiæ ratione obiecti est practicum tantum, quia est tãtum de humanis, quorum cognitio non est necessaria ad salutẽ, nisi practica, vt habetur. 22ę. q. 9. 2. o. / 3. d. 35. q. 2. ar. 3. q. 1. o. Sed ratione finis, donum scientiæ est principaliter speculatiuũ, & secundario practicum, sicut & fides ad quam ordinatur, vt habetur. 22ę. q. 9. 3. c.

Scientificum. 2. 1115 ¶ Quòd scientificum & ratiocinatiũ seu opinatiuum, sunt differentiæ potentiæ animæ. ſ. rõ vniuersalis. i. intellectus possibilis, & ratio particularis. i. cogitatiua. 2. d. 24. q. 2. 2. 2^{m}. / 3. d. 17. ar. 1. q. 3. 3^{m}. / Veri. q. 15. 2. 3^{m}. / Anima 12. c. fi. Ethi. 6, lec. 1. fi. / lec. 2. / Anima. 3. lec. 15. / lec. 16.

¶ Immo sunt vna & eadem potentiæ animæ. ſ. intellectus possibilis. 1^{a}. q. 79. 9. 3^{m}.

¶ Respõdeo dicendum, q̃ vt habetur. 1^{a}. q. 86. 3. c. / Ethi. 6. lec. 1. fi. Contingens põt sumi dupliciter. ſ. vt contingens. i. in particulari. Et sic scientificum q̃ est circa necessaria. i. intellectus possibilis, qui non cognoscit particulare directe, sed reflexiue. i. mediante po^{a} sensitiua, est alia po^{a} quàm ratiocinatiuum seu opinatiuum. i. quàm cogitatiua, quæ est immediate seu directe de contingenti, vt sic. i. de singulari. Alio modo sumitur contingẽs in vniuersali, ſm q̃ in eo inuenitur rõ necessarii, vt patet in scia naturali, & in scientia morali. Et sic eadẽ po^{a}. ſ. intellectus possibilis dr scientificũ ſm q̃ est de necessariis, & ratiocinatiuum seu opinatiuum, inquantum est de contingentibus in communi. Et ideo non solum sapia, scia, & intellectus, quæ sunt circa necessaria, sunt in scientifico ſm Arist. sed etiam ars & prudentia, quæ sunt de contigenti, & sunt in ratiocinatiuo seu opinatiuo. i. in intellectu possibili subiectiue.

Secundum quod ipsum. 1116 ¶ Quòd ſm quod ipsum, & prædicari per se, & vniuersaliter, se habent ex additione. Poſt. 1. lec. 9. prin.

¶ Immo per se, & secũdum qđ ipsum, sunt idem. 3. 2. c^{o}. 15. 2^{m}. / Poſter. 1. lec. 11.

¶ Respondeo dicendum, q̃ sunt idem secundum rem, sed differũt ratione, vt habetur primo loco.

Semen. 19. 1117 ¶ Quòd semen mulieris nihil facit ad generationem ꝑlis. Ideo aliquæ concipiunt sine eo. 3^{a}. q. 31. 5. 3^{m}. / q. 35. 3. 3^{m}. / 3. d. 3. q. 5. 1. c. / 3. d. 23. q. 3. ar. 4. q. 3. c. Sed 1^{a}. q. 94. 3. 1^{m}. loquitur in diuersis subiectis. ſ. in Adam & in nobis. Ideo dicit, q̃ po^{a} visua quę habetur per naturam, & quæ habetur per miraculum sunt eiusdem rationis. Ideo non possent esse similiter in eodem oculo.

¶ Immo semen fœminæ se habet actiue. 3^{a}. q. 31. 5. 3^{m}. / q. 32. 4. c. / q. 35. 3. 3^{m}. / 3. 4. c^{o}. 44. fi. / Math. fi.

¶ Respondeo dicendum dupliciter. ſ. primo, q̃ semen fœminæ est imperfectum in genere seminis, ꝓp imperfectionem virtutis fœminæ. Vñ fœmina se habet actiue in prꝑparatione materiæ, non autem in conceptione ꝑlis, vt habetur in secundis locis.

¶ Secundo dicendum, sicut Dubio. 661.

Semen. 18. 1118 ¶ Quòd virtus quæ prius fuit in semine, vt formatiua corporis, manet post aduentum animæ rationalis, vt regitiua corporis, sicut etiam spiritus, in quo tota fere substantia spermatis cõuertitur. 3. 2. c^{o}. 87. fi. / Po^{a}. q. 3. 9. 16^{m}. / 11. 8^{m}.

¶ Immo virtus illa definit esse, dissoluto semine, & euanescente spiritu qui inerat. 1ę. q. 118. 1. 4^{m}.

¶ Resp^{o} dice^{m}, q̃ definit esse secundum substantiam, & vt formatiua corporis, manet tamen secundum efficaciam, vt regitiua eiusdem corporis, vt habetur in primis locis.

Sensibile. 7 1119 ¶ Quòd sensibilium aliqua immutãt sensum spiritualiter tñ, vt color, quædã aut materialiter, vt gustabile & tãgibile. Alia vero vtroq; mõ. 1^{a}. q. 67. 1. c. / q. 78. 3. c. / 2. d. 24. ar. 2. q. 1. c. / Meth. 4

¶ Immo omne sensibile, immutat sensum realiter & naturaliter. 2. d. 13. 3. c.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 787.

Sensualitas. 10. 1120 ¶ Quòd singuli motus sensualitatis, sunt in ptãte nostra, non autem omnes simul. 12ę. q. 74. 3. 2^{m}. / 2. d. 24. q. 3. 2. c. fi. &c.

¶ Immo etiam omnes simul, vt videtur dicere a simili. 2. d. 5. q. 2. 1. o. / d. 28. 3. 4. o.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 689.

Sensus. 4 1121 ¶ Quòd sensus est quędam deficiens participatio intellectus. 1^{a}. q. 77. 7. c.

¶ Immo sensus & intellectus differunt realiter. 1^{a}. q. 84. 6. c. / Anima. 3. lec. 4. o.

¶ Respondeo dicendum, sicut Dubio. 746

Sensus. 32. 1122 ¶ Quòd sentire & intelligere sunt actiones immanentes, 1^{a}. q. 14. 2. 1^{m}. / q. 54. 2. c. / 12ę. q. 31. 5. c. / 1. d. 40. q. 1. 1, 1^{m}. 3. 1. c^{o}. 100. 2^{m}. / Lib. 2. c^{o}. 1. / Li. 3. c^{o}. 20. 2^{m}. / Verit. q. 8. 6. c. / Po^{a}. q. 10. 1. c.

¶ Immo sentire non est toraliter remotum, a genere actionum ad extra. 1^{a}. q. 27. 5. c / Meth. 5. lec. 16. fi.

¶ Respondeo dicendum, q̃ sentire quod est operatio in sentiente, est extra naturam intellectualem. Sed dicitur non esse remotum a genere actionum quæ sunt ad extra, quia sentire perficitur per actionem sensibilis in sensum. vt habetur Prima. q. 27. 5. c.

Sensus. 34. 1123 ¶ Quòd sensus iudicat, & cognoscit se sentire. Verit. q. 1, 9. c. / q. 10. 9. c. / Po^{a}. q. 3. 7. c.

¶ Oppositum videtur dicere. 1^{a}. q. 14. 2. 1^{m}. / q. 78. 4. 2^{m}. / q. 87. 3. 3^{m}. / 2. d. 19. 1. c. fi. / 3. d. 23. q. 1. 2, 3^{m}. / 3 2. c^{o}. 65. 4^{m}. / Anima lec. 8.

¶ Respondo dicendũ, q̃ actus sensus ꝓprii, nõ sentit̃ a ꝓprio sensu, sed percipitur per sensum communem, vt habetur. Aia lec. 8.

Signum. 8. 1124 ¶ Quòd signum quandoq; dicitur causa. ſ. qñ est notior effectus.

Sed sæpius dicitur de effectu, & diuiditur contra causam. Tñ ideo scriptura potius dicit vt luminaria cæli sint in signa quàm in causas, vt occasiōē idolatriæ tolleret. 1ª.q.70. 2.2ᵐ. 2.d.15.q. 1. 2. 1ᵐ./ 3ᵐ./ 4. d.1.q.1.ar.1.q.1.5ᵐ./ d.47.q.2.ar.1.q.1.c./ d. 48.q.2.1.c./ 2.3ᵐ/ 3.3ᵐ./ .̄ʒ.3.cº.12.fi./ Li.4.cº.55.3ᵐ./ 97.1ᵐ/ 4ᵐ./ Veri.q.9.4.5ᵐ./ Poª q.5.9.c.

¶Oppositum videtur dicere. Poª.q.7.7.10ᵐ.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 471./ 1146.

Sillogismus.1. 1125 ¶Quòd sillogismus dialecticus, est ex pbabilibus. Post. 1.lec.1.

¶Immo est ex necessariis, cum dialectica sit scientia, & non opinio. Meth.4.lec.4.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ dialectica per respectum ad suas causas, & passiones, & principia. s. secundum ꝙ est docens, est scia, & formantur in ea vniuersales propositiones & necessariæ. Sed quantum ad vsum, siue quantum ad modum procedendi, sic non vtitur propositionibus vniuersalibus & necessariis, sed probabilibus in sillogismo dialectico, vt etiam superius de Rethorica dictum est. Dubio. 1093.

Similitudo.17 1126 ¶Quòd similitudo in diuinis, aliter pertinet ad verbum, & aliter ad amorem. 1ª.q.27.4.2ᵐ.

¶Immo ipse amor, non est similitudo. 1ª. q. 27. 4.3ᵐ. / .̄ʒ.4.cº. 23. fin.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ similitudo ad verbum pertinet inquantum ipsum est quædam similitudo rei intellectæ, sicut genitum est similitudo generantis. Sed ad amorem pertinet, non quòd ipse amor sit similitudo, sed inquãtum est principium amandi, vt habetur. 1ª.q.27.4.2ᵐ.

Simonia.1. 1127 ¶Quòd simonia est studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale, vel annexum ei. 22ę.q.100.1.o./ 4.d.25.q. 2. ar. 1.q.1.o./ 3. c.

¶Immo annexum spirituali, licet vendere aliquo modo tempore necessitatis. 22ę.q.100.1.6ᵐ./ 4.o./ 4.d.25 q.3. ar.2.q 3.o.

¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, ꝙ annexum spirituali est duplex. s. vel dependens ex re spirituali, vt beneficia ecclesiastica, vel ordinatum ad aliquid spirituale, vt vasa sacra, & iuspatronatus. Secundum licet vendere aliquo modo ratione materiæ, in necessitate ecclesiæ, non autem primum, quia sic eēt simonia, vt habetur in locis secundo allegatis.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio.5

A Simonia. 38. 1128 ¶Quòd sciens episcopum esse simoniacum, non manifestum iuridice, debet ei obedire, sumendo ordines ab eo, si nō potest subterfugere, non autem ab eo manifesto iuridice, quia tunc suspensus est, etiam quo ad alios, occultus vero, quo ad seipsum tantũ primo modo. 4.d.25.q.3.ar.1.q.3.1ᵐ.

¶Immo nullus debet sibi obedire, recipiēdo ordines ab eo, quacunque ex causa. 22ę.q.100.6.2ᵐ.

¶Respondeo dicendum, ꝙ si ei constat ꝙ sit manifeste & iuridice simoniacus, non debet ei obedire, nec communicare. Si aũt ei non constat, potest obedire, vt habetur secundo loco.

B Simpliciter. 1 1128 ¶Quòd simpliciter & per se dictum, intelligitur de eo quod p prius dicitur. Perier. 1.lec.5.

¶Oppositum videtur dicere. Veri.q.7.5.3ᵐ.

¶Respōdeo dicendũ, ꝙ intelligitur de eo quod per prius dicit̃, secundum se acceptum. Sed quandoq; intelligitur de eo qđ p posterius dicitur, ratione adiuncti, sicut ens in alio, intelligitur de accidente, vt habetur. Veri.q.7.5.3ᵐ.

Sinderesis.6. 1129 ¶Quòd sinderesis semper remurmurat in peccante, sed nō percipit, pp inclinationem habitus, vel impetum passionis. 2.d.39. q.3.1.4ᵐ./ Veri.q.16.3.c./ 1ᵐ./ 3ᵐ.

¶Oppositum videtur dicere. 2.d.20.q.2.3.5ᵐ./ d.28. 2.o.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ & si anima exterius contrarium conscię proferat, non tamen mens sua interius ita tenet, propter impetum passionis, vt habetur. 2.d.39.q.3.1.4ᵐ.

Sobrietas. 1. 1103 ¶Quòd sobrietas est circa potũ ebriatiuum. 22ę.q.143.c.prin./ q.149.1.o.

¶Immo sobrietas est circa cibos. 2.d.44.q.2.1.3ᵐ.

¶Respondeo dicendum, ꝙ sobrietas proprie, est circa potum ebriatiuum: large vero est circa cibos & omnem materiam, quia sobrius dicitur, quasi briam .i. mensuram seruans, vt habetur in primis locis.

Socrates. 5. 1131 ¶Quòd medicus sanat per se Socratem, cui accidit esse hominem. Meth.1.lec.1.

¶Immo ista est per se. Socrates est homo. Et quod conuenit alicui per se, tamen potest separari ab eo. 1ª.q.50.5.c./ .̄ʒ. 2.cº. 54.2ᵐ./ Anima 14.c.prin.

¶Respondeo dicendum, ꝙ Socrati conuenit esse hominem per se, ₤m se accepto, sed non vt sanatur, vt habetur in primo loco.

Solus.6. 1132 ¶Quòd hęc proprie non conceditur. Pater, vel trinitas ē solus deus, nisi ex parte predicati intelligatur aliqua implicatio. 1.q. 31.3.2ᵐ.

¶Oppositum videtur dicere. 1.d.21.q.2.o.

¶Respōdeo dicēdũ, ꝙ Sanctus doctor, vtrobiq; vult, ꝙ ly solus, sit conditio suppositi. Sed quia in Prima parte attendit modũ significandi, & prædicatũ stat formaliter, & significat per modum formæ, non autem per modum suppositi, ideo dicitur, ꝙ ly solˢ, non proprie ponitur ex parte prædicati. Sed in Primo Sent. attendit rem significatam. Et essentia diuina subsistit, & habet rationem suppositi, etiam non intellecta distinctione personarũ. Ideo dicit, ꝙ potest poni ly solus in predicato tali.

1133 ¶Quòd pater & filius in diuinis, sunt duo spirantes, sed vnus spirator. 1ª.q.36.4.7ᵐ. Spiratio.4

¶Immo sũt ēt duo spiratores. 1.d.11.4.o./ d.12.3.c./ d.29.4.2ᵐ

¶Rnº dicendum dupl̃r. s. pº, ꝙ spirator pōt sumi dupl̃r. s. substãtiue, & adiectiue, qa est nomen verbale. Et ₤m grãmaticos, noĩa verbalia sunt substantiua voce, & adiectiua significatione. Ideo autoritatē sancti Hilarii, 2. de Trin. exponēs. 1ª.q.36.4.7ᵐ. s. ꝙ spiritussanctus a patre & filio autoribus cōfitendus est, dicit, ꝙ Hilarius accepit substantiuum pro adiectiuo. Si ergo spirator sumatur substantiue, sunt vnus spirator. Si vero adiectiue, sunt duo spiratores, quia adiectiua numerantur ₤m numerũ suppositorum quibus adiunguntur. substãtiua vero ₤m numerũ formę sui significati, vt hr̃. 1ª.q.36.4.7ᵐ./ q.39.3.c / 1.d. 9. q.1. 2.o./ d.23.4.4ᵐ./ d.25.4.c./ d.29.4.c./ 3.d.1.q.2.4. 6ᵐ. / Poª.q.9.6.c.

¶Secundo dicenᵐ, ꝙ in 1. Sent. attendit significationem noĩs, ĩ Prima vero parte attendit modũ significandi. Et qa noĩa verbalia significant actũ, & actus numerant̃ ₤m supposita, quia actus sunt suppositorũ, vt habet̃ 1. Methaęę. ideo dicit in 1. Sent. ꝙ sũt duo spiratores. Sed qa noĩa verbalia nō significãt p modũ actus, sicut verba & participia, sed p modũ substantiæ & præcipue substantiua, ideo in Prima parte dicit ꝙ sunt vnus spirator.

1134 ¶Quòd pr̃ & filius, sũt vnũ principiũ spiritussancti, vnitate notiōis. cōis 1ª.q.35.2.c./ q.36.4.o./ 1.d.11.4 3ᵐ./ d.12.2.c./ 1ᵐ./ 3ᵐ./ d.29.4.o./ .̄ʒ.4.cº.25.fi./ Opus.1.cº.11.fi./ Opus. 9. q. 25./ Io.8.lec.3./ cº.15.lec.3.fi. Spiritus.11.

¶Immo pater & filius nō concedunt̃ cōiter esse idem pnᵐ spiritussancti, quia rōne articulationis, includitur vnitas suppositi, licet quidam concedant, quia non ponit vnitatem absolutam, sed respectu eius cui additur, quia est adiectiuum. 1ª. q.36.4.6ᵐ./ 1.d.29.4.3ᵐ. / Opus.9.q.56.

¶Respōdeo dicenᵐ dupl̃r. s. pº, ꝙ hoc nō vr̃ multũ cogere, quia possit concedi, ꝙ pater & filius sint idem pnᵐ, sicut & vnũ. Vtimur. n. pnoibus communiter, & pro essentia, & pro persona.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio. 1133.

1135 ¶Quòd filia sacerdotis ēt non nupta, depræhensa in stupro, lapidabatur in veteri testamento, ₤m Hieroniᵐ. In aliis aũt tñ nuptæ. 3ª.q.29.1.4ᵐ./ 4 d.30.q.2.ar.1.q.3.4ᵐ. Stuprum.3.

¶Immo filia sacerdotis comburebatur. Aliæ vero lapidabantur. 3ª.q.29.1.4ᵐ.fi.

¶Respondeo dicendũ ꝙ filia sacerdotis si deprehensa fuerat in stupro & violauerat nomen patris sui, flammis exurebatur. Sed quidam referũt verbum Hieronymi ad lapidationem infamiæ, vt habetur. 3ª.q.29.1.4ᵐ.fi.

1136 ¶Quòd subiectum est causa effectiua propriæ passionis, quia proprium fluit a subiecto. 1ª.q 77.6.3ᵐ./ Poster.1.lec. 10. Subiectum.8

¶Immo subiectum est causa materialis eius. 1ª q.77.1. 5ᵐ.

¶Immo propriæ passiones, sunt accidentia subiecti per se, & similiter producuntur a simili. 1ª.q.77.1.5ᵐ.

¶Respondeo dicendũ, ꝙ subiectum est causa materialis proprię passionis, vt materia in qua, sed est causa effectiua, non quidem per aliquam transmutationem, sed per naturalem resultationē, vt habetur. 1ª.q.77.6.3 ᵐ.

1137 ¶Quòd nomen substantiæ, prius conuenit generibus & speciebus de prædicamento substantiæ, quàm indiuiduis. 1.d. 23.q. 1.1.1ᵐ./ d.26.q.1.1.4ᵐ. Subsistentia.4

¶Immo genera & species dicũtur subsistere, ratione indiuiduorum. s. inquantum subsistere conuenit indiuiduis, ex hoc ꝙ sunt sub eis. 1ª.q.29.2.4ᵐ./ Poª.q.9.1.5ᵐ.

¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, ꝙ dicuntur subsistere ratione indiuiduorum quantum ad actum subsistendi, non autem inquantum sunt ratio & causa subsistentiæ, vt habetur in primis locis.

¶Secundo dicendũ, sicut Dubio. 1133. in responsione secũda.

1133 ¶Quòd substãtia est prior accidente, tempore .i. generatione. Meth.7.lec.13.fi. Substantia.11

¶Immo suba & accñtia propria sil̃ pducũtur. 1ª.q. 77.1.5ᵐ.

¶Respondeo dicēᵐ, ꝙ sil̃ producunt̃ nō per aliquã trãsmutationē, sed per naturalē resultationē, quæ vnũ ex alio naturaliter exorit̃, sicut ex luce calor, vt ēt Dubio. 1136. adductum est.

1139 ¶Quòd nihil est directe in genere substãtiæ, nisi hñs complete aliquam naturam. 3.d.6.q.1.ar.1.q.1.1ᵐ./ Opus.42.cº.4. Substantia.15.

¶Oppositum vr̃ dicere. 12ę.q.110.4.3ᵐ./ 4ᵐ./ 2.d. 3.q.1. 6. c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 173.

1140 ¶Quòd substantia prius conuenit indiuiduis substãtiis, quàm generibus & speciebus eius. 1º.d.23.q.1.1.c. Substantia.31.

¶Oppositum videtur dicere. 1.d.23.q.1.1.o./ d.26.q.1.1.4ᵐ.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1137.

1141 ¶Quòd suffragia peccatoris prosunt mortuis, non solum ex opere operato in persona eius, sed etiam ex opere operante in persona ecclesiæ, vel etiam ex opere imperantis, licet magis prosint suffragia bonorũ. 3ª.q.82.6.c./ 2. d.40. 4. 5ᵐ./ 4.d. 5.q.2.ar.2.q.2.2ᵐ./ d.19.q.1.ar.2.q.2.4ᵐ./ d.45.q.2.ar.5.q.3.o.

¶Oppositum videtur dicere a simili. 2.d.46.4.5ᵐ.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 959

1142 ¶Quòd damnatis suffragia nihil prosunt. .̄ʒ. Præpositinum. Poretanos, & Altisiodorensem. Nec pueris in limbo, nec beatis, sed tantum existētibus in purgatorio. 2.d.43.L.2ᵐ./ 3ᵐ./ 4. d.45.q.2.2.o./ Ma.q.3.15.3ᵐ./ 1ę. Cor.15.lec.4.fi.

¶Immo bona quę damnati hic fecerunt prosunt eis in inferno. 3ª.q.89.6.3ᵐ./ 4.d.15.q.1.ar.3.q.5.o./ d.45.q.1.3.9ᵐ.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 426.

1143 ¶Quòd summum malum nō datur. 1ª.q.49.3.o./ q.103.7.1ᵐ./ 22ę.q.172.6.c./ 2.d.1.q.1.1.1ᵐ./ d.34.1.o./ 2.c./ 4.d.44.q.3. ar. 1.q.1.2ᵐ./ .̄ʒ.3.cº.3./ 15./ Poª.q.3.6.o./ Opus.15.cº. 16.

¶Immo aliquid est summe malũ. 1.d.17.q.2.2.c./ 4.d. 14.L.12.

¶Respōdeo dicendũ, sicut Dubio. 837.

1144 ¶Quòd superbia & auaritia, inquantum sunt spiritualia peccata, sunt radices omnium peccatorum. 12ę.q.84.1. c./ 2ᵐ./ 2. c./ 22ę q 119.2.1ᵐ./ Ma.q.8.1.1ᵐ. / 16ᵐ./ 17./ 2. c. fi./ 14ᵐ. q. 14.4.2ᵐ./ q.15.4.2ᵐ./ Iob.4./ Ro.7.lec.2./ 1ę. Cor.11.lec.4.fi./ 2ę. Cor.12.fi./ 1ę. Thi.6.fi.

¶Oppositũ videtur dicere, quia actus vel habitus, non habet rationē radicis, sed rami. 2.d.5.q.1.3.c./ 1ᵐ./ d.22.q.1.1.7ᵐ/ d.42 q.2.1.c./ 2ᵐ./ 3.1ᵐ.

¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, ꝙ peccatum dicit̃ spirituale peccatum dupliciter. i. vel quia est circa spiritualem materiam, vel propter specialitatem actus extendentis se ad omnem materiã, vt omnia vitia circa actũ rationis, vt habetur. 22ę. q.54.1.c./ q.99.2.o. Superbia igitur dicitur spirituale peccatũ primo modo, magis quàm secundo.

¶Secundo dicendum, ꝙ radix dupliciter potest considerari .s. vel vt est prima & vniuersalis causa & per se, omnium quæ procedunt ex arbore. Et sic dicit in Secundo Sent. ꝙ speciale peccatum auaritiæ & superbiæ in actu vel in habitu, vt est passio habitualis, consequens peccatum originale, habet rationē radicis, quia oritur ex fomite peccati originalis, qui proprie est radix omnium peccatorum, vt dicit. 2. d.43.1. 2ᵐ. Sed in aliis locis considerat radicem, quantum ad hoc, ꝙ ex ea oritur & nutritur arbor. Ideo dicit auaritiam & superbiam, inquantum sunt specialia peccata habere rationem radicis, quia non est aliquod genus peccati, quod frequenter non oriatur & nutriatur ex eis, licet non semper. Et etiam quia Salomon dicens superbiam esse initium omnis peccati, & Paulus dicens, cupiditatem esse radicem omnim malorum, loquuntur de eis, vt sunt peccata specialia. Sed vt auaritia & superbia, est inordinatus appetitus vniuscuiusque rei, sic etiam non est radix, sed genus omnis peccati, vt habetur in secundis locis.

1145 ¶Quòd superficies est proprium & per se subiectum colorum 12ę.q.56.1.3ᵐ./ 3ª.q.74.2.c./ 1.d.12.q.1.ar.2.q.1.1ᵐ./ 4. d.10. ar.4.q.1.c./ Virt.q.25.5.1ᵐ./ Meth.5.lec.18./ Post.1.lec. 10.

¶Oppositum vr̃ dicere. Verit.q.2.3.2ᵐ., Anima 13.8./ Meth. 4.lec.7./ Post.1.lec.34.prin.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio .20.

1146 ¶Quòd superius habet similitudinem cum inferiori, vt sol cũ igne. Et ideo est similitudo omnium rerum secundum formam & secundum materiam. Et secundum accidens potest esse aliquid simile substantiæ, similitudine quæ est inter causatum & causam. 1ª.q.57.2.2ᵐ./ 1.d.3 q.2. 1.c. / q.3.c./ .̄ʒ.2.cº.2. / Poª. q.7.7.4ᵐ.

¶Immo nullo modo deus est similis creaturis, nec causa suis causatis. 1ª.q.4.3.4ᵐ./ 1.d.19.q.1.2.c./ d.35.4.6ᵐ./ d.48.1.4ᵐ/ .̄ʒ.1.cº. 2. / 29./ Veri.q.2. 11. 1ᵐ./ q. 4. 4. 2ᵐ./ q.23.7. 11ᵐ./ Poª.q.7.7.10ᵐ.

¶Respondeo dicendum, dupl̃r, scilicet primo, ꝙ vt habetur. Veri.q.4.4.2ᵐ./ Poª.q.7.7.4ᵐ. Similitudo dr̃ dupliciter, scilicet vel proprie. i. quando forma æqualiter & eadē ratione est in vtroque extremorum, vel sumitur large in exemplari, licet non sit ad imitationem alterius. Et sic secundo modo Deus, Idea, Verbum, Substantia, & causa, quandoque dicuntur habere similitudinem ad suos effectus, quia secũdum Aristotelem in Quarto & Quinto Methaphisicæ, similia dicuntur, quæcunque conueniunt in qualitate seu forma, non autem primo modo, vt est supra. Dubio. 471. adductum est.

¶Secundo dicendum, ꝙ etiam similitudo creatoris reperta in creatura, est ducens nos, sed confuse in cognitionem eius, vt habetur. 1.d.3.q.2.1.o./ q.3.c.

1147 ¶Quòd in compositis dicuntur suppositum & natura. 1ª.q.3. 3.c./ q.29.2.3ᵐ./ 3ª.q.16.5.1ᵐ./ 1.d.5.q.1.1.c./ d.25. 1. 3ᵐ./ 2. d.3.q 1.1.c./ 3.d.5.q.1.3.c./ .̄ʒ.4.cº.55.4ᵐ / Poª.q.2.1.c./ q.7.4. c./ q.9.1.c./ Vnio.1.c.prin./ 3. 14ᵐ. / Anima 17. 10ᵐ. / Meth. 7.lec.11.fi./ Li.8.lec.3./ Anima 3.lec.8.

¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.3.3.c.

¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 114.

1148 ¶Quòd in creaturis non possunt esse multa supposita in eadē numero natura, quia in eis natura communicatur, secundum rationem tantum, non autem secundum esse. 1.d.2.4.1ᵐ./ d.4. q.1.1.2ᵐ./ 3.d.7.q.1.1.5ᵐ./ Poª.q.2.1.c./ 8ᵐ./ q.7.3.1ᵐ./ q.9. 5.13ᵐ. 19./ 22ᵐ./ Vnio.3.c./ Quol.3.9 27ᵐ. Suppositum. 8.

¶Immo in eis natura communicatur secundũ rem. 1ª.q.13.9.c.

¶Respondeo dicendum, dupliciter. s. primo, ꝙ in eis non possunt esse multa supposita in eadem numero natura, numerositate suppositi, sed numerositate essentię.

¶Secundo dicendum, sicut Dubio. 367

1149 ¶Quòd tempus habet esse perfectũ extra animã, quod debetur ei secundum rationem propriæ speciei. Opus.44.cº.2. Tempus.5.

¶Immo temporis ratio completur ex actione animæ numerantis. 2.d.12.5.2ᵐ./ Opus.44.o./ Phy.4.lec. 22.

¶Respondeo dicendum, ꝙ tempus quo ad suum quasi materiale, fundatur in motu. s. ₤m prius & posterius, sed formale eius cōpletur per actum animæ numerantis. Ideo non esset tempus, si non esset anima, vt habetur. 1.d.19.q.2.1.c./ q.5.1.c.prin./ d.37 q.4.3.c./ 2.d.12 5.2ᵐ./ Opus.44.o./ Phi.4.lec.22.

1150 ¶Quòd tempus non mensuratur alio tempore, nec fieri eius, quia totum esse eius, est in fieri. Ideo incipit in principio temporis, vt in princ. non autem vt in mensurante. 1ª.q. 66.4. 5ᵐ./ 1.d.3.L.prin./ Poª.q.3.17.24ᵐ./ 25ᵐ. Tempus.21.

¶Oppositum videtur dicere. Poª.q.3.17.24ᵐ.

¶Respondeo dicendũ dupliciter. s. primo, ꝙ pro tanto oportet illud quod incipit habere mensuram durationis, quia incipit p motum. Sic autem tempus non incipit.

¶Secundo dicendum quòd omnis mensura in suo genere seipsa mensuratur, sicut linea per lineam, & similiter tēpus per tempus, vt habetur. Poª.q.3.17.24ᵐ.

1151 ¶Quòd tempus est per se mensura motus primi. Ideo nō mensurat̃ esse, nisi secundũ ꝙ subiacet variationi ex motu cæli. 1ª.q. 10.4.3ᵐ./ 12ę.q.31.2.c./ 1.d.19.q.2.1.4ᵐ./ 4.d.17.q.1.ar.5.q.3. 3ᵐ./ q.2.ar.1.q.3. 3ᵐ. d. 49.q.3. o./ Poª. q.5. 1. 2ᵐ. / 4. 1ᵐ./ Quol.4.5.c./ Phy.8.lec.20. Tempus.24.

¶Immo accidit tempori esse mensura motus firmamenti. 1ª. q 66.4.3ᵐ.

¶Respondeo dicendum, ꝙ homo accidit tempori, quia si alius esset motus primus, illius motus esset tempus mensura, vt habetur. 1ª.q.66 4.3ᵐ.

1152 ¶Quòd scriptura diuina creationē rerũ, in indiuisibili factam pronunciat dicens. In principio creauit deus cælũ & terrã. Qđ quidem principium, Basilius principium temporis exponit, quod quidem esse indiuisibile, vt secundum Philosophum probatur. 1ª.q.46.3.c./ .̄ʒ.2.cº.19.fi. Tempus.29

¶Oppositum videtur dicere. 1ª.q.46.3.1ᵐ.

¶Respōdeo dicendũ, sicut Dubio. 129.

1133 ¶Quòd theologia est scientia nobis diuinitus reuelata. 1ª.q.1 2.2ᵐ./ 1.prolo.3.q.1.1ᵐ. Theologia.6

¶Immo theologia est scia acqsita per studiũ, laborē, & motum intellectus. s. pp incipientiũ eruditionē, prouectorũ instructionem, & impedimentorũ euitationē. 1ª.prolo.o./ 1.prol.q. 1.3.c.

¶Respondeo dicendum dupliciter. s. primo, ꝙ theoª. humanitˢ inuenta. s. philosophia prima, est scientia acquisita p studiũ. Sed theoª. cuius subm est deus, est nobis diuinitus reuelata.

¶Secundo dicendum, ꝙ etiam theoª. diuinitus reuelata pr̃ibˢ, acquiritur a nobis per studium, quo ad eius conclusiones, non autem quo ad eius principia, quæ sunt articuli fidei, & quæ sunt omnibus diuinitus reuelata.

1154 ¶Quòd deus est subm theologiæ 1ª.q.1.7.o./ 1.prolo. 4. 1ᵐ. Theologia.15

¶Immo ens diuinum reuelabile, est subiectum theologię. 1ª.q. 1.1.2ᵐ./ 3.c./ 2ᵐ./ 4.c./ 1. prolo.4.o.

¶Respondeo dicenᵐ sextupl̃r. s. pº. ꝙ duplex est subm in scia, vt habet̃. Meth. 5.lec.6.prin. s. vel subm adequatũ, qđ. s. prædicatur de omnibus cōsideratis p se in illa scia, vel subm principale seu subiectũ attributionis. s. qđ principaliter consideratur, & ad qđ referunt̃ oĩa, quæ in illa scia considerant̃, & ad illud ordinantur. In primo igitur Sententiarum loquitur de subiecto pºº. In prima vero Parte de subiecto scientię secundo modo.

¶Secundo dicenᵐ. ꝙ vt ipse dicit deũ esse subm theoę. verum est, cũ formalis ratio obiecti in theoª. fit a deo. Et tale est verum subiectum eius. Aliud vero dictũ, de iis quæ materialia sunt in subiecto, intelligi potest, & non id subiectum esse dicimus, nisi forte per accñs. Sed diximus alibi id esse subm theoę. quia reuerentiæ doctorum, qui talia dixerunt, in aliquo derogare oderimus, vt habetur, Opus 72.q.1.

¶Tertio dicendum,ꝙ ratio formalis obiecti eſt duplex, vt habetur.22^{e}.q.1.2.c.ſ.vel ex parte rei,vel ex parte noſtra. In primo igitur ſententiarum,ſumit rationem formalem primo mõ. In prima vero parte,ſecundo modo.

¶Quarto dicendum,ꝙ in primo Sent. loquitur de ſubõ materiali,in Prima autem parte,de ſubõ ſcientiæ formali, quia in hac ſcientia non conſideratur aliquid quo ad rationem entis, vel diuini,vel reuelabilis,ſed ſub ratione dei.i.vel de deo,vel in ordine ad deum,vt ad principium,vel finem.

¶Quinto dicendum, ꝙ in primo Sentent. loquitur de theo^{a}. vt eſt ſcientia ſubalternata, quia incipit a reuelatis, nec ſeruat ordinẽ doctrinæ.ſ.procedendo a facilioribus,ſed in Prima parte loquitur de theo^{a} ſecundum ſe,& vt ſubalternans eſt, quia incipit a magis notis nobis.

¶Sexto dicendum,ꝙ in Primo Sent. loquitur vt bachalarius, ſm opinionẽ aliorum, ideo dicit,poteſt dici,& de quibus dicit ꝙ reuerentiæ doctorum qui talia dixerunt, in aliquo derogare oderimus,vt habetur, Opuſ.72.q.1. Sed in Prima parte loquitur ſecundum ſententiam propriam,vt theologiæ doctor. Ideo dicit dicendum eſt,quia quando ſcripſit ſupra libros Sententiarum,erat bachalarius,quando vero compoſuit ſummam theologię, erat ſacræ theologiæ doctor & Magiſter.

Theologia.31. 1155 ¶Quòd theologia eſt dignior cæteris ſcientiis. 1^{a}. q. 1. 5. o./ ꝯ.2.c^{o}.4.fi.

¶Immo methaphiſica eſt dignior ceteris ſcientiis, cum ſit ordinatiua aliarum ſcientiarũ.2.d.3.q.3.2.c./ d. 24.q.2.2. 4^{m}./ ꝯ.3. c^{o}.25.8^{m}./ Ethi.6.lec.6.princ./ Meth. 1.lec.1.med.

¶Immo logica eſt dignior cæteris ſcientiis,cum ſit ars artium. Poſter.1. princ.

¶Reſpondeo dicendum,ꝙ ſacra theologia eſt dignior aliis ſciẽtiis,& pp nobilitatẽ materiæ,& certitudinem, & altiorem finẽ, vt habetur in primis locis. Sed methaphiſica dicitur dignior aliis ſcientiis humanitus inuentis,quia ordinat eas. Logica aũt quia eſt adminiculum aliarum, vt habetur. Trin.17. 2^{m}.

Theologia.40. 1156 ¶Quòd theologia ſacra differt ſecũdum genus,a theologia naturali,i.a methaphiſica.1^{a}.q.1.1.2^{m}.

¶Oppoſitũ videtur dicere. 12^{e}.q.54.1.1^{m}.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1110.

Totũ.8 1157 ¶Quòd totum omogeneum,nihil includit,quod non includat quælibet pars eius, nec differt ſecundum identitatem earum & totius,nec per conſequens a ſuis partibus.1^{a}. q. 11. 2.2^{m}./ 4. d. 44.q.1.ar.1.q.3.c./ ꝯ.4.c^{o}.66.fi.

¶Immo quodlibet totum eſſentiale vel integrale,dicitur realiter ab omnibus ſuis partibus,etiam ſimul ſumptis. Meth. 7. lec. 10./ lec.14.fi.

¶Reſpondeo dicẽdum,ꝙ differt etiam totum omogeneum etſi non ſecundum rem,ſaltem ratione.

Totũ.15 1157 ¶Quòd id ſolum ſe toto agit, quod ſecundum ſe totum eſt in actu,quod non eſt,niſi actus infiniti & primi.ſ.dei. Po^{a}. q.3. 1.c.princ./ 4.c.fi.

¶Immo etiam angelus, ſe toto agit.i.mouetur, ſecundùm totã virtutem ſuam in id quod agit.1^{a}.q.62.6. o./ q. 63. 8.3^{m}./ 1.d. 17.q.1.3.4^{m}./ 4.d.4.q.2.ar. 3. q.3.1^{m}. / Veri. q. 24. 10. c./ Math.25.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio. 125.

Verbũ.1 1159 ¶Quòd verbum mentis nihil aliud eſt,quàm conceptio intellectus,quæ eſt operatio.i.ipſum intelligere, vel ſpecies intellecta.1.d.27.q.2.2.3.c.

¶Oppoſitum videtur dicere.ꝯ.1.c^{o}.53./ Li.4.c^{o}.11./ Po^{a}. q.8. 1.c./ Spũ. 9.6^{m}./ Quol.5.q.5.2.o./ Opuſ.53.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.751.

Verbũ.10. 1160 ¶Quòd de ratione verbi in diuinis,non tantum eſt manifeſtatio, ſed etiam proceſſus realis.ꝯ.4.c^{o}.11./ Veri.q.4.2.c.

¶Immo videtur ſufficere proceſſus ſm rationẽ.1.d.27.q.2.2.0.

¶Reſpondeo dicendum,ꝙ verbum dicit quandam emanationem intellectus,& exitum in manifeſtationem ſui. Et ideo qa exitus iſte poteſt intelligi,vel ſecundum rem diſtinctam, prout in diuinis filius exit a patre,vel ſm rationem tantum,prout intelligere eſt ab intellectu diuino, ideo & verbum quandoq; eſſentialiter,& quandoq; perſonaliter dr ſicut & amor, vt habeẽ. 1^{a}.d.27.q.2.2.1^{m}.vt etiam adducetur infra Dubio. 1161.

Verbũ.47 1161 ¶Quòd verbum in diuinis proprie dicitur perſonaliter tantũ, non autem eſſentialiter.1^{a}.q.34.1.o./ 12^{e}.q.93. 1.2^{m}. / Veri.q. 4.2.o./ 4.4^{m}./ Po^{a}.q.9.9.7^{m}./ Quol.4.q.1.o./ Opuſ. 1.c^{o}.11.

¶Immo dicitur etiam eſſentialiter.1.d.27.q.2.2. o./ Veri.q. 4. 2.9^{m}. 10^{m}./ 11^{m}./ Opuſ.3.c^{o}.41.

¶Reſpondeo dicendũ dupliciter.ſ.primo,ꝙ verbum vt dicit relationem rationis,dicitur eſſentialiter. Sed vt dicit relationem realem,ſicut eſt in vſu,ditur perſonaliter tantum,vt habetur in ſecundis locis.

¶Secundo dicendum, ſicut Dubio.1160.

Veritas.5. 1162 ¶Quòd veritas magis fundatur in eſſe rei,q̃ in eſſentia rei.22^{e} q.109.1.c./ 1.d.19 q.5.ar.1.c./ 7^{m}. Veri.q.1.5.18^{m}./ 19./

¶Immo etiam res dicitur vera vel falſa,ſicut dicitur aurum verum vel falſm. Perier.1.lec.3.

¶Reſpondeo dicendum,ꝙ dicuntur tamen res aliquę vere vel falſæ per comparationem earum ad intellectum noſtrum, non quidem eſſentialiter vel formaliter ſed effectiue, inquantum .ſ. natæ ſunt facere de ſe veram vel falſam æſtimationem, vt habeẽ. Perier.lec.3.

1163 ¶Quòd veritas propoſitionis,ſecundum neceſſitatem & contingentiam,nõ variatur, expoſito in ea materialiter,ſed ex principali compoſitione, in qua fundatur veritas propoſitionis. Veri.q.2.12.7^{m}. Veritas.11.

¶Oppoſitũ videtur dicere a ſimili. Poſt.1.lec.9.prin.

¶Reſpondeo dicendũ,ꝙ veritas ꝓpoſitionis fundatur in cõpoſitione intellectus,ſicut in ſubiecto,ſed in re ſicut in cauſa.

1164 ¶Quòd veſtigium trinitatis, eſt ſimilitudo creatoris, reperta in creatura,dũcẽs cõfuſe i cognitionẽ eius.1.d.3.q.2.1.o./ q.3.c. Veſtigium.1

¶Immo nullo modo deus eſt ſimilis creaturis.1^{a}.q.4.3.4^{m}./ 1. d.19.q.1.2.c./ d.35.4.6^{m}./ d.48.1.4^{m}./ ꝯ.1.c^{o}.29./ Veri.q.2.11. 1^{m}./ q.23.7.11./ Po^{a}.q.7.7.10^{m}.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.471.l.1146.

1165 ¶Quòd id quod fit a natura ſuperiori in inferiorem, non eſt violentum,nec contra naturam. Po^{a}.q.4.1.20^{m}./ q.6.1. 17^{m}. Violentia.1

¶Oppoſitum videtur dicere.3.d.13.ar. 2. q.2.2^{m}. 3^{m}.

¶Reſpõdeo dicendum, ſicut Dubio.301.

1166 ¶Quòd virginitas eſt ſpecialis virtus.12^{e}.q.64.1. 3^{m}. / 22^{e}.q. 152.1. 1^{m}./ 3.o./ q.155.1. c./ 3^{m}. Virginitas.1

¶Immo virginitas nõ eſt virtus,ſed nominat ſtatum virtutis, & aliquid virtuti accidens.3.d.33.q.3.ar.2.q.2.3^{m}./d.36.2.5^{m}./ Verit.q.5.2.7^{m}.

¶Reſpondeo dicendum,ꝙ ſicut habetur.22^{e}.q.152. 3.o./ 4. d. 33.q.3.2.4^{m}. / Virginitas poteſt ſumi tripliciter.ſ.vel materialiter.i.pro incorruptione ſignaculi, ſeu irreſolutione ſeminis propter delectationem. Vel formaliter .i. pro habitu quo quis proponit ſeu eligit perpetuo ſeruare integritatem mentis & corporis. Et hoc dupliciter.ſ.vel ſine voto, vel cum voto. Primum accidit virtuti. Secundum autem nominat ſtatum virtutis, vt habetur.4.d.33.q.3.ar.2. 3^{m}. 4^{m}/ 6^{m}. / Sed tertium eſt virtus,& poteſt remanere, deficiente primo & ſecundo, vt habetur in locis primo allegatis.

1167 ¶Quòd virginitas non conſecratur in viris,ſed tñ in mulierbus,per velum,vel per aliquid aliud, quia viri non ſignificat ſponſam Chriſti.ſ.eccleſiam.4.d.38.q.1.5.1^{m}. Virginitas.11

¶Oppoſitum videtur dicere .4.d.38.q.1.5.c.

¶Reſpõdeo dicendũ,ꝙ licet viri non ſignificent ſponſam .i. eccleſiam,per matrimonium tamen carnale, repreſentatur matrimoniũ ſpirituale,quãtũ ad fœcũditatẽ, vt habeẽ.4.d.38.q.1.5 c.

1168 ¶Quòd virginitas, vt virtus, non poteſt amitti ſine peccato, quia firmata eſt per votum.22^{e}.q.152.3.4^{m}. Virginitas.13

¶Immo poteſt amitti ſine peccato.4.d.33.q.3.2.2^{m}./ 4^{m}./ d.49. q.5.ar.3 q.1.c.

¶Reſpondeo dicendum, quòd in Secunda Secundæ loquitur de virginitate,quo ad ſuum formale,ſcilicet quo ad propoſitum voto firmatum, integritatis perpetuo ſeruandæ. Sed in Quarto Sent.loquitur de ea,quo ad ſuum materiale .ſ. quo ad integritatem carnis,quæ nominat materiam,& ſtatum virtutis, & non virtutem ſine voto vel cum voto.

1169 ¶Quòd virginitas quo ad ſuum formale, põt reparari per pœnitentiam,& ſemper eſt cum cæteris virtutibus, nõ autem quo ad materiale eius.22^{e}.q.152.3.2^{m}./ 3^{m}./ 3^{a}.q.89.3.1^{m}./ 3.d.31 q.1.ar.4.q.1.1^{m}./ 4.d.14.ar.5.q.1.3^{m}./ Quol.5..2^{m}. Virginitas.31

¶Oppoſitum vř dicere,etiam quo ad omnem integritatem.1^{a}. q.25.4.3^{m}./ 22^{e}.q.152.3.3^{m}./ Quol.5.q.2.1.o.

¶Reſpondeo dicendum,ꝙ ẽt quo ad omnem integritatẽ carnis virtute diuina poteſt reparari,nõ autẽ rõne prẽteriti, quia hoc implicaret contradictionem.ſ.ꝙ mulier corrupta,non fuerit corrupta,vt etiam ſuperius Dubio.499.adductum eſt.

1170 ¶Quòd virginitas fuit ſemper licita,poſt ſufficientẽ multitudinẽ hominum,ẽt in lege Moyſi,& naturæ integræ, non aũt ante 4.d.33.q.3.2.1^{m}.fi./ d.49.q.5.ar.3.q.1.3^{m}. Virginitas.35

¶Opp^{m} vř dicere .3^{a}.q.28.4.c.

¶Reſp^{o} dicẽ^{m}. ꝙ ſupfluũ eẽt, ſi aliqs ſuare vellet virginitatẽ, vł q nõ deberet,ſicut tpe legis Moyſi,vel pp qđ nõ deberet,ſicut virgines veſtales,& ſilř ſm alias circunſtãtias,nũc aũt eſt licitũ.

1171 ¶Quòd virtus eſt bona ſeipſa,& non per aliam virtutem.12^{e}. q.55.3.1^{m}./ Virt.q.1.2.1^{m}./ 7^{m}. Virtus.11

¶Immo ẽ bona alio.ſ.ordine rõnis,vel mẽſura rõnis.2.d.27.2.2

¶Reſp^{o}.dicẽ^{m} duplř.ſ.p^{o},ꝙ ĩ p^{o} dcõ loqẽ de alietate reali.Sed ĩ ſecũdo dcõ de alietate rõnis,qa ſic ẽt lux ẽ ꝑfectio coloris, cũ tñ color ſit eẽntialř lux,ſm Ariſt.in lib. de Senſu & Senſato.ſ. ꝙ lux eſt tota hypoſtaſis colorum. Et ſanctus doctor dicit.1.d.17. q.1.ar.1.c.ꝙ color eſt lux incorporata.

¶Secundo

¶Secundo dicendum,ꝙ primo intelligit, ꝙ virtus non eſt bona alia bonitate formaliter & intrinſece. Secundo autem,ꝙ eſt bona originaliter & extrinſece,ordine rationis.

1172 ¶Quòd virtus dicitur vltimum potentiæ,quia ad illud po^{a}.ordinatur.ſ.ad obiectum,quia ibi virtus ſumitur pro obiecto.1^{e}. q.55.1.1^{m}./ 3.c./ 22^{e}.q.23.3.2^{m}./ 2.d.27.1.1^{m}./ 3.d.23. q.1.ar. 3.q.1.c./q.3.2^{m}/ 4.d.8.q.1.ar.1.q.1.1^{m}./ Veri.q.q.14.3. c./ Virtu.q.1.1. 6^{m}./ 9.15^{m}./ 11.15^{m}./ 13. 1^{m}./ Quol. 4.q.2. 1. 1^{m}./ Poſter.1.lec.37.

¶Immo eſt vltimum potentiæ, per reſpectum ad actum, quia altiſſimum & vltimum in quod potẽtia eleuari poteſt, eſt actus quem virtus elicit,ſed non eſt aliquid potentiæ.2.d.27.1.1^{m}.

¶Immo virtus dicitur vltimum potentiæ, quia perfectio po^{e}, menſuratur ex vltimo & maximo,quod quis poteſt 3.d.23.q.1. ar.3.q.1.c / Poſter.1.lec.37.

¶Immo & actus eſt vltimum po^{e}. ſicut extra genus potentiæ, virtus autem ſicut in eodem genere.ſ.principii.3. d.23.q.1.ar.3. q.3.2^{m}.

¶Immo vel dicitur eſſe vltimum .i. difficillimum, quia eſt in medio,quod eſt difficillimum. Vir.q.1.13.1^{m}.

¶Immo vel virtus dicitur eſſe vltimum in ſpecie, non autem ſimpliciter. Vir.q.1.9.15^{m}.

¶Immo vel virtus dicitur vltimum po^{e},non vt importat ordinem effectus,ſed ordinẽ exceſſus.22^{e}.q.23.3.2^{m}.

ꝙ ¶Reſpondeo dicendũ tripliciter.ſ.primo, ꝙ vt habetur 4.d. 8.q.1.ar.1.q.1.1^{m}.duplex eſt vltimum ſ.vel in re, ſicut ſuperficies locati, eſt vltimum eius, vel extra rem, ſicut locus. Habitus igitur virtutis,eſt vltimum potentię primo mõ,actus aũt & obm ſecundo modo, primum immediate, ſm vero mediate.

¶Secundo dicendũ,ꝙ vt habetur. Virt.q.1.1.6^{m}. aliquid dicitur vltimum potentiæ dupliciter.ſ.vel materialiter.i.illud ad quod po^{a} ordinatur. Et hoc eſt duplex .ſ. propinque actus, & remote obiectum. Vel eſſentialiter.i.complementum & perfectio po^{e},ſiue ſit aliud a po^{a}.ſ.habitus,ſiue non.

¶Tertio dicendum,ꝙ ſicut probatur. Veri.q.14.3.c.duplex eſt potentia.ſ.vel cuius actus tranſit in exteriorem materiã & perficit eam. Et vltimum talis potentiæ, eſt actus eius principaliter,ſecundario autem obiectum eius. Vel cuius actus non tranſit ad extra,ſed ipſam potentiam perficit. Et vltimum talis po^{e}, vt ſtabile eſt habitus,ſed vt fluens,eſt actus eius.

1173 ¶Quòd & eadem virtus,poteſt eſſe in diuerſis potentiis. 1^{e}.q. 56.2.c./ q.60.5.c./ Veri.q.27.5.18^{m}.

¶Oppoſitum videtur dicere.1^{a}.q.79.5.c.fi./ 4.d.14.q.1.ar.3.q. 1.c./ Veri.q.14.4.7^{m}.

¶Reſpondeo dicendũ dupliciter.ſ.ꝙ in Prima Secundæ loquitur de po^{a}.ordine quodam,ſicut ibi ſubiungit,ꝙ vna virtus põt eſſe in diuerſis potentis,non æqualiter,vt intelligit in Quarto Sentent.ſed ordine quodam.ſ.in vna principaliter,in alia vero per modum diffuſionis,vel diſpoſitionis,vel directionis, vel ſm ꝙ vna potentia mouetur ab alia.

¶Secundo dicendum,ꝙ in Quarto Senten.loquitur de eſſe in potentia,vt in ſubiecto,& ſm idem,ſed in prima Secundæ, ſm diuerſa,& vt in cauſa,vel vt in effectu,vel vt in ſubiecto,& quocunque alio modo.

1174 ¶Quòd virtus increata,non eſt in aliquo genere.4. d.1.q.1.ar. 4.q.2.1^{m}.

¶Oppoſitum videtur dicere.1^{a}.q.3.5.2^{m}./ 1. d.8.q. 4.2. 3^{m}./ Po^{a}.q.7.3.7^{m}./ q.9.3.3^{m}./ Trin.2.4^{m}.

¶Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.464

1175 ¶Quòd actus vnius virtutis,vt elicientis,poteſt attribui alteri virtuti vt imperanti.12^{e}.q.114.4.1^{m}./ 22^{e}.q. 32.1. 2^{m}./ q. 85. 3.c./ q.88.6.c./q.147.2.2^{m}./2.d.24.q.1.2.2^{m}./d.25.3.c./3.d.12 q.2.2.c./ d.27.q.2.3.4^{m}./ ar.4.q.2.2^{m}./ q.3.c./ 4.d.15.q.2.ar.3. q.2.4^{m}./ q.3.ar.1.q.3.c./ q.4.ar.7.q.1.2^{m}./.ꝯ.3.c^{o}.138.

¶Oppoſitum videtur dicere a ſimili.4.d.14.q.1.ar.3.q.1.c./Verit.q.14.4.7^{m}.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1173.

1176 ¶Quòd virtutes ſunt maxima bona.1°.d.1.L.4^{m}.

¶Oppoſitum videtur dicere.1^{a}.q.6.1.2^{m}./ 2. o./ q.26.3. 1^{m}.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.287.

1177 ¶Quòd vna virtus eſt prior alia ſm actus, licet ſimul infundantur omnes a deo,ſm habitus.12^{e}.q.62.4.c./ 3^{a}.q.85.6.c./ 3.d.23.q.2.5.c./ 4.d.17.q.1.ar.4.q.3.3^{m}.

¶Oppoſitum videtur dicere.12^{e}.q.65.1.3^{m}./ Virt.q.5.2.4^{m}./ 6^{m}./ 8^{m}./ 11^{m}.

¶Reſpondeo dicendum, ꝙ virtutes ſil infunduntur,ſed ordine quodam,prout actus vnius ordinatur ad aliam, vt etiam ſupra Dubio.1173.adductum eſt.

1178 ¶Quòd vitium non tñ opponitur virtuti perfecte, ſed etiam imperfecte,in genere virtutis.ſ.habilitati naturali ad bonum,& diſpoſitioni ad virtutẽ.12^{e}.q.63.2.2^{m}./q.73.1.2^{m}./3.d.23.q.3. ar.1.q.2.3^{m}./ Veri.q.14.6.2^{m}./ Vir. q.1.1..1^{m}./ 5^{m}.q.2.13.c.

¶Oppoſitum videtur dicere.Virt.q. 1.10.16^{m}.

¶Reſpondeo dicendũ dupliciter.ſ.primo,ꝙ in vltimo loco loquitur de virtutibus moralibus infuſis,quæ ſil ſtant cum vitiis, vt tendunt ad non eſſe. Sed in aliis locis loquitur de fide informi,& infidelitate,quę opponuntur ſm verũ & falſum circa idẽ.

¶Secũdo dicendum, ꝙ in quæſtionibus de Virtutibus in cõmuni,loquitur de oppoſitione imperfecta quæ eſt, vel medii ad medium,vel medii ad extremum,in aliis autem locis,de oppoſitione perfecta,ideſt de contrarietate,quæ eſt inter maxime diſtantia,ſicut etiam ſupra Dubio.292. adductum eſt,& adducetur infra. Dubio. 1181.

1179 ¶Quòd non oportet,ꝙ principale vitium opponatur principali virtuti.12^{e}.q.84.4.1^{m}./ 22^{e}.q.34.5.1^{m}./ q. 118.7. 1^{m}. / q. 142.3.1^{m}./ q.162.6.2^{m}./ 7.3^{m}./ 2.d.5.q.1.3.5^{m}./ 3.d.33.q.2.ar. 1.q.3.4^{m}./ 4 d.13.q.2.2.2^{m}./ Ma.q.8.1.3^{m}./ 22^{m}./q.13.3.1^{m}. Virtus.153

¶Oppoſitũ vř dicere.1^{e}.q.73.4.c./ 22^{e}.q.34.2.b./ Ma.q.2.10.c.

¶Reſpondeo dicendũ dupliciter.ſ. primo,quia vt habetur .1°. d.17.q.2.2.c./ 4.d.14.L.12^{m}. malũ maximum,ſeu ſummum,vel peſſimum,poteſt ſumi dupliciter.ſ.vel per remotionem omnis boni,vel per acceſſum ad cætera mala. Primo modo non datur, niſi in apprehenſione. Ideo non opponitur optimo, niſi ſm rationem. Secundo aũt modo,poteſt tripřr conſiderari.ſ. vel ſm ſpẽm ſuam, prout pctã & vitia ſpecificantur ex obiecto ſuo,ſicut & virtutes .i.per conuerſionem ad bonum commutabile. Vel ſm auerſionem,vel ſm circunſtantias, vel ſm extẽſionem ad effectus. Primo modo opponitur optimo peſſimum, non autem ſecundo vel tertio modo,ſed potius optima virtus, opponitur etiam minimis peccatis,excludendo ea.

¶Secundo dicendum, ſicut Dubio.292./ 1178.

1180 ¶Quòd virtus infuſa differt ſpecie a virtute acquiſita dupřr.ſ. vel ratione diuerſæ regulæ,vel ratione diuerſi finis. 12^{e} q.63.4. o./ 3. d.33.q.1.ar.2.q.4.o./ 4.d.14.q.2.2.4^{m}./ d.50.q.1.2. 4^{m}./ Virt. q.1.10.7^{m}./ 8^{m}. 9^{m}.q.5.4.c. Virtus.165.

¶Oppoſitũ videẽ dicere a ſimili 1^{a}.q.94.3.1^{m}.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1111.

1181 ¶Quòd virtutes intellectuales non ſunt connexæ ad inuicem. 12^{e}.q.65.1.3^{m}./ Veri.q.5.2.4^{m}./ 6^{m}./ 8^{m}.11^{m}. Virtus. 201

¶Immo ſimul omnes infunduntur a deo .3.d.23.q.2.5. c./ 4.d. 14.q.1.ar.2.q.2.c.

¶Reſpõdeo dicendũ,ꝙ virtutes omnes ſimul infunduntur quãtum ad habitus. Sed ꝙ vna dicatur prior altera,eſt quantum ad ordinem conſideratum in earum actibus,vt habetur.4.d.14.q.1. ar.2.q.2.c.princ.vt etiam ſupra Dubio.1173./ Dubio.1177.adductum eſt.

1182 ¶Quòd virtus infuſa,eſt maximũ bonũ ſimpřr. Virt. q.1.9.7^{m}. Virtus.246.

¶Oppoſitum videtur dicere.1^{a}.q.6.1.2^{m}./ 2.o / q.26.3. 1^{m}.

¶Reſpondeo dicendũ,ſicut Dubio.287.

1183 ¶Quòd viſus habitus per generationem naturalem,& viſus ceci illuminati per miraculum,ſunt eiuſdem ſpeciei. Ideo nõ poſſent eſſe ſimul in eodem oculo,ſicut nec duo accidentia, vel duæ formæ eiuſdem rationis,non poſſunt eſſe ſimul in eodem ſubiecto. 1^{a}.q.94. 3.1^{m}./ 12^{e}. q. 63.4.3^{m}./ 2.d.30. q.2.1.7^{m}./ Virt. q.1.10.2^{m}. Viſus.5

¶Oppoſitũ videtur dicere a ſimili.1^{a}.q.1.1.2^{m}./ 3^{a}. q. 9.4.3^{m}.

¶Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1111.

1184 ¶Quòd vita contemplatiua eſt finis vitæ actiuæ.3.d.35.q.2.ar. 4.q.4.1.c./ Opuſ.17.c^{o}.7.7^{m}. Vita.52.

¶Immo vita actiua & contẽplatiua,fine & materia diſtinguuntur,quia materia primæ vitæ ſunt bona temporalia,materia vero ſecundæ ſunt bona æterna. Veri.q.11.4. c.

Reſpondeo dicendum,ꝙ diſtinguuntur fine ſm ſe conſideratæ, ſed non vt conſiderantur in ordine vnius ad alteram.

1185 ¶Quòd vita contemplatiua ſm ſuũ genus, eſt ſimpřr nobilior & maioris meriti,& prior quàm vita actiua. 12e.q.57.1.c./ 22. q.152.2.4.c./ q.153.2.1^{m}./ q.182.2.o./ q.188.5.o./. 3^{a}.q.40. 1. 2^{m}./ 3.d.30.1.2^{m}./ d.33.q.1.4.2^{m}./ d.35.q.1.4. o./ .ꝯ.3.c^{o}. 63. fi./ 133./ Veri.q.11.4.o./ Virt.q.1. 12. 14^{m}./ Quolib. 3.q. 6.3. 6^{m}./ Opuſ.17.7.7^{m}. Vita.60.

¶Immo eſt econuerſo.3.d.35.q.1.4.o.

¶Reſpondeo dicendum,ꝙ vita actiua ex hoc ꝙ eſt vtilior,non eſt nobilior ſimpřr,ſed ſm qd,ſed cõtẽplatiua ẽ dignior,qa quęrit pp ſe,& pp aliud,vt habetur.3.d.35.q.1.ar.4.q.1.c.

1186 ¶Quòd vita actiua quæ profectui aliorum inuigilat,eſt intenſioris meriti,& fortioris charitatis,ſm genus ſuum, quàm vita contemplatiua,ſed eſt econuerſo reſpectu ſui tantum. 3. d. 35. q.1.ar.4.q.2.o. Vita.63.

¶Oppoſitum videẽ dicere.22e.q.182.2.o.

¶Rn^{o} dicendum, ſicut Dubio. 1185./ Du^{o}. 1187. ꝓpõne ꝑma.

1187 ¶Quòd vita actiua eſt maioris meriti,q̃ vita contẽplatiua,quo ad dimiſſionẽ culpæ,& quo ad ſatisfactionem, quia eſt laborioſior,ſed eſt econuerſo,quo ad conſequutionem gloriæ, quia vita contemplatiua eſt purior.3.d.35.q.1.ar.4.q.2.o. Vita.65.

¶Oppositum videtur dicere.22e.q.182.2.o.
¶Respōdeo dicendū, sicut Dubio. 1185.

Vita.67 1188 ¶Quòd opus actiuę vitæ est duplex.s.opus spirituale, vt predicare & docere, & opus corporale, vt recipere hospites, & seruire infirmis. Primum est melius quàm sint opera contemplatiua, non autem secundum.22e.q.188. 6. c./ 3^{a}. q. 40. 1.2^{m}./ Verit. q.11.4.2^{m}.
¶Oppositum videtur dicere.22e.q.282.2.o.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.1185.

Vita.75. 1189 ¶Quòd vita contemplatiua, est tantū in intellectu.22e.q.180.1.o./ 2.1^{m}./ 7.1^{m}./ 3.d.35.q.1.ar.3.q.1.c./ Veri.q.22.11. 11^{m}.
¶Immo est etiam in inquisitione rationis, & in affectu. 22^{e}.q. 180.1.o./ 2.1^{m}./ 7.1^{m}./ 3.d.35.q.1.ar.2.q.2.o.
¶Respondeo dicendū, ꝙ vita contemplatiua est tantum in intellectu essentialiter, & principaliter in actu eius. Sed vtitur inquisitione rationis vt medio, & est causaliter, antecedenter, & concomitanter in affectu, vt habetur in primis locis.

Vnio11 1190 ¶Quòd vnio quæ de deo prædicatur, non est creator, nec creatura.3.d.5.q.1.ar.1.q.1.3^{m}.
¶Immo vnio hæc, est aliquid creatum.3^{a}.q.2.7.o./ 8.c.
Respondeo dicendum, ꝙ vnio hæc est aliquid creatū .s. relatio existens in natura humana realiter. In deo autem secundum rationem tantum, quia prout est in deo, non est aliquid secundū rem, sed secundum rationem tantum, vt habetur.3.q.2.7.o./ 8.c./ 1.d.30.2.4^{m}./ 3.d.2.q.2.ar.2.q.3.2^{m}./ d.5. q.1. ar.1. q.1. o./ d.7.q.2.1.c./ d.13.q.3.1.c./ 5^{m}./ d.21.q.1.ar.1.q.2.5^{m}./ ꝯ4.c^{o}.39./ 41./ Quol.1.2.2^{m}.

Vnitas.4 1191 ¶Quòd ens quod non diuiditur, est vera diffinitio vnius, licet Auic.conet eā improbare.1.d.24.q 1.3.3^{m}./ Opus.42.c^{o}.2.
¶Immo vnū importat rationem indiuisionis tm̄.1^{a}.q.6. 3.1^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ vnum secūdum rationem propriā, quæ distinguitur ab aliis transcendentibus, importat rationem indiuisionis tātum. Sed ratio eius totalis completa consistit in hoc, ꝙ est esse ens indiuisibile, aut non esse ens diuisum.

Vnitas.10 1192 ¶Quòd ex subiecto & accidente, non fit aliquid vnum, nisi per accidens.3.d.14.q.1.1 c./ Opus.30.lec.10.fi. Lec.11.prin.
¶Immo ex subiecto & proprio accnte, fit vnum per se, per naturalem resultationem.1^{a}.q.77.6.3^{m}./ 4.d.9.ar.1.q.3.3^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ ex subiecto & proprio accidente, bene fit vnum per se.s.vnum subiecto, sed non vna essentia.

Vnitas.43 1193 ¶Quòd deum esse vnum, potest ratione demonstrari, & potest fide teneri. 1^{a}. q.2.2.o./ Opus.72.q. 9.
¶Immo fides est de non apparentibus, secundum Apostolum. Opus.72.q.9./ He.11.lec.1.
¶Respondeo dicendum, ꝙ hoc primum dictum est.s.ꝙ deum esse vnum, potest ratione demonstrari, quia ratio naturalis subseruit fidei. Vnde dictum est per fidem esse acceptum hoc, s̄m ꝙ fides supponit deum esse vnum, tanquam ratione ōsum. Vel hoc ideo dici potest, vt fiat resolutio ad diuersos homines, quia vni de hoc fieri potest demonstratio, alteri vero non, quem per fidem necesse est ad deum accedere, vt habetur.1^{a}.q. 2. 2. 1^{m}./ Opus.72.q.9.

Vniuersale.4 1194 ¶Quòd idē potest esse vniuersale & particulare.Po^{a}.q.6.1.1^{m}.
¶Immo singularia opponuntur vniuersalibus. Post.1.lec.4.fi.
¶Respondeo dicendum, ꝙ idem non respectu eiusdem, sed respectu inferioris est vniuersale, & respectu superioris est particulare in cāndo & prædicando, vt habetur Po^{a}. q.6.1. 1^{m}.

Vniuersale.10. 1195 ¶Quòd difficilia sunt hominibus ad cognoscendum, quæ sunt maxime vniuersalia. Opus.53.fi.
¶Immo confusa magis qualia sunt vniuersalia, sunt magis nota quo ad nos. Phi.1.lec.1.a med.b.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1106.

Vniuersale.19 1196 ¶Quòd vniuersale est perpetuum, & incorruptibile. Verit.q. 1.5.13^{m}.
¶Immo vniuersale in particularibus existens, dicitur simpliciter corruptibile, in hoc vel in illo. Et sic de vniuersali nulla est scientia. Veri.q.1 5.14^{m}.
¶Respōdeo dicendū, ꝙ vniuersale est perpetuum & incorruptibile per se, non quidem per aliquam formam incorruptionis. Sed quia non habet secundum se causam corruptionis, vt habetur. Veri.q.1.5.13^{m}./ 14^{m}.

A. Vniuersale.25. 1197 ¶Quòd vniuersale est commune multis, s̄m rem.1^{a}.q.13.9.c.
¶Oppositum videtur dicere.3.d.2.L./ Meth.7.lec.13. fi./ Periermenias.lec.10.
¶Respondeo dicendū, ꝙ vniuersale est semper aptum natum esse in multis, secundum rem, licet non semper insit multis, pp aliquod impedimentum, vt habetur in locis secundo adductis.

B. Volatiuum.1. 1197 ¶Quòd ambulatiuum, & volatiuum, siue gressibile & volatile, faciunt differre spē animalia. Sed albedo & nigredo non. Ethi. 10.lec.5./ Meth.10.lec.11.princ.
¶Oppositum videtur dicere. Phi.7.lec.8.prin.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio.908.

1198 ¶Quòd voluntarium conuenit pueris & brutis. Ethi.3.lec.4. med./ lec.5. Voluntarium.11
¶Oppositū videtur dicere. Veri.q.24.2.1^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ voluntariū s̄m rationē perfectā, soli naturæ rationali conuenit. Brutis aūt conuenit s̄m ratione im perfectam, vt habetur.12^{e}.q.6.1.2.o./ 2.d.25.1.6^{m}./ 3.d.27.q.1. 4.3^{m}./ Veri.q.24.2.1^{m}.

1199 ¶Quòd voluntas est rationalis per participationem.12^{e}.q.56. 6.2^{m}./ q.59.4.2^{m}./ q.61.2.c.fi./ 2^{m}./ 22^{e}.q.58.4. 3^{m}. 3.d. 17. ar.1.q.2.c./ d.23.q.1.ar.3.q.1.1^{m}./ d.33.q.2.ar.4.q.3.1^{m}. Voluntas.3
¶Immo voluntas est rationalis per essentiam.3.d.23.q. 1. ar.3. q.1.c./ d.27. q.2.ar.3.q.1.1^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ sicut ipse distinguit.1^{a}.q.82. 3.c.fi./ 3.d.27.q.2.ar.3.q.1.5^{m}. voluntas inquantum est in parte intellectiua, & inquantum est immaterialis est rationalis per essentiam, vt potentia. Sed dicitur rationalis per participationem quo ad similitudinem actus cum concupiscibili & irascibili, qa fertur ad aliquid extra, & etiam quia dirigitur a ratione, vt habetur. Verit.q.1.10.11^{m}./ Opus.53.

1200 ¶Quòd qui vult bonum pp indebitum finem, vult bonū sub ratione mali.12.q.19.7.2^{m}./ 3^{m}./ 2.d.38.5 c./ d.40.2.o. Voluntas.36.
¶Immo voluntas nihil vult nisi sub ratione boni.1^{a}.q.19.9.c./ q.48.1.2^{m}./ 4^{m}./ 12^{e}.q.8.1.o./ q.78.1.1^{m}./ 1.d.46.L.6^{m}./ 2.d. 1.q.1.1.2^{m}./ d.5.q.1.2.5^{m}./ d.34.3.c./ d.35.5.4^{m}./ 1.1^{m}. d.37. q.3.1.3^{m}./ ꝯ.2.c^{o}.40.7^{m}./ Li.3.c^{o}.4./ 5^{m}./ 107./ Ma. q. 1.3.c./ q.3.12.o./ Ethi.3./ Phi.2.lec.5.
¶Respondeo dicendum dupliciter.s.primo, ꝙ velle aliquid sub sub ratione mali potest intelligi dupliciter.s.vel ꝙ ipsa malitia .i. priuatio boni moueat ad volendū. Et sic nullus vult aliquid sub ratione mali. Vel ꝙ aliquis velit aliquid propter aliquid quod in se est malum, tamen apprehensum est sub ratione boni. Et sic aliquis vult aliquid sub ratione mali.
¶Secundo dicendum, ꝙ velle aliquid sub ratione mali, potest accipi dupliciter.s.vel vl̄r.i.vt apprehensum sub priuatione oīs boni, vel specialiter.i. sub priuatione boni moralis, tamen sub ratione boni vtilis, seu delectabilis. Et sic aliquis vult aliquid sub ratione mali, non autem primo modo, sicut quando aliquis facit aliquid vt furetur, sciens furtum esse malum moraliter, tamen sub ratione boni vtilis.

1201 ¶Quòd a voluntate procedit aliquid per modum operationis, non autem per modū operati. Veri.q.4.2.7^{m}./ q.10. 9.7^{m}./ Po^{a}.q.10.2.11^{m}./ Verit.q.1.1.13^{m}. Voluntas.47.
¶Immo aliquid procedit a voluntate vtroque modo. 1^{a}. q.37. 1.c./ ꝯ4.c^{o}.19.3^{m}./ 4^{m}.
¶Respondeo dicendum duplr̄.s.primo, ꝙ vt habetur.Po^{a}.q.10 2.11^{m}.procedere ab aliquo per modum operati, cōtingit duplr̄ scilicet, vel s̄m similitudinē ad operans. Et sic aliquid procedit ab intellectu ab intra.s.verbum, & ab extra.s.res artificialis, non autem a voluntate, quia nec ab intra, amor est similis rei vel voluntati, nec ab extra. Vel sicut impressio relicta ex vno in alio. seu sicut vnio vnius ad alterum. Et sic procedit amor a voluntate, per modum operati, sicut verbum ab intellectu.
¶Secundo dicendum, ꝙ vt habetur 1^{a}.q.37.1.c. processio intellectus, est notior nobis, quàm processio voluntatis. Ideo alio nomine significatur operatio simplex intellectus.s. intelligere, & alio nomine emanatio interior.s.dicere, & alio id quod emanat intra.s.verbum. Sed in voluntate idem nomen.s.amor, seu dilectio correspondet his tribus. Ideo sumitur tripl̄r.s.essentialiter sicut intelligere, rationaliter sicut dicere, & psonaliter sicut verbum. Procedit ergo aliquid a voluntate, per modum operati.s. amor notionalis, quo ad rem, non autem quo ad nomen distinctum, seu quo ad modū significandi, quia amor potius significat per modum operationis, quàm per modum operati.

1202 ¶Quòd voluntas pro facto reputatur. 12e.q.20.4.c./ 3^{a}. q. 68. 2.2^{m}.fi./ 4.d.17.L.2^{m}. Voluntas.51
¶Oppositum videtur dicere.2. d. 43.3.3^{m}./ L.fi./ 4.d. 25 q.3. ar.1.q.1.1^{m}.
¶Respondeo dicendum, quòd voluntas pro facto reputatur, tam in bonis quàm in malis, in hiis quæ sunt omnino ab homine, & quo ad præmium essentiale, non autem in sacramentis, & quo ad præmium accidentale, vt in remissione pœnæ, vt habetur.12e.q.20.4.c./ 22e q.81.6.1^{m}./ 3^{a}.q.68.2.2^{m}.fi / 4.d 4.q. 3.ar.3.q.2.c.fi./ d.17.q.3.ar.5.q.2.2^{m}./ L.2^{m}./ d.20. q. 1. 1.3^{m}./ q.3.2^{m}./ Veri.q.24.1.1^{m}.

1203 ¶Quòd voluntas non est determinata ad vnum, sicut natura. Po^{a}.q.3.13.c. Voluntas.71.
¶Immo voluntas determinatur ad vnum. Ma.q.3.3.5^{m}.
¶Respondeo dicendum duplr̄.s. primo, ꝙ voluntas non est determinata ad vnnm, sicut natura, qa voluntas sequitur formam vniuersalē, natura vero sequitur formam particularem, vt habetur.1^{a}.q.41.2.c./ 12^{e}.q.10.1.3^{m}./ q.13.1.c./ q.50.5.3^{m}./ Po^{a}.q. 3.13.c./ Ma.q.6.c.fi./ Opus.3 c^{o}.96.

¶Secundo

¶Secundo dicendum, ꝙ voluntas determinatur ad vnum per consilium rationis, non autem necessario per aliquod agens extrinsecum, vt habetur.Ma.q.3.3.5^{m}.

1204 ¶Quòd virtus voti, est obligatio eius, quæ est maior in voto solenni, quàm in voto simplici, & quo ad deum, & quo ad homines.22e.q.88.7.1^{m}./ 4.d.38.q.1.ar.2.q. 2.c./ 2^{m}/ 4^{m}./ q. 3. c./ ar.3.q.3.c.
¶Oppositū videtur dicere. Quol.10.11.1^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ licet vtrūque votum quantum ad reatum peccati mortalis, æqualiter obliget apud deum, non tamen quantum ad alia, sicut quantum ad impedimentum matrimonii, & huiusmodi, vt habetur. Quol. 10.11. 1^{m}.

1205 ¶Quòd votum simplex obligat.4.d.38.q.1.ar.3.q.1.1^{m}.
¶Immo non dirimit matrimonium contractum. Et sic non obligat.4.d.30.q.2.ar.1.q.2.1^{m}./ Quol.10.11.1^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ licet votum simplex non dirimat matrimonium contractum, obligat tamen & quantum ad non exigere debitum, nisi cum eo dispensetur autoritate Papæ, & ēt si vxor eius moriatur, adhuc tenetur seruare votum, vt habetur in locis secundo adductis.

1206 ¶Quòd votum pro operatione iudicatur tam in bonis quàm in malis.4.d.17.L.2^{m}./ Quol.2.16.c.fi.
¶Oppositum videtur dicere.4.d.25.q.3.ar.1.q.1.1^{m}.
¶Respondeo dicendum, sicut Dubio. 1202.

1207 ¶Quòd nullum votum religiosi est firmum, nisi de consensu prelati, quia nullum tempus est, in quo prelatus non possit eum in aliis occupare.22e.q.88.8.3^{m}./ 4.d.38.q.1.ar.1.q. 3. 3^{m}./ ar. 4.q.4.3^{m}.
¶Oppositū videtur dicere.22^{e}.q.88.12.2^{m}./ Quol.10.10.3^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ per votum obedientiæ, supponitur religiosus prelato suo, quantum ad generalem dispositionem vitæ suæ, licet non quantum ad omnes actus particulares, vt habetur. Quol.10.10.3^{m}.

1208 ¶Quòd in voto continentiæ & religionis, per professionem solemnizato, etiam papa non potest dispensare, licet quidam iuristę ignoranter contrariū dicant, quia periculis humanis obuiandū est per humana & nō per diuina.22^{e}.q.88.11.c. q.186.8.3^{m}.
¶Immo in voto continentię & religionis quantumcunque solemnizato, vt alii dicunt probabilius potest dispensari per papam, si communis vtilitas totius ecclesiæ, vel vnius regni, vel vnius prouinciæ, hoc requirat.4.d.38.q.1.ar.4.q.1.3^{m}.
¶Respōdeo dicendum dupliciter.s.primo, ꝙ in Secunda Secundæ, loquit de voto ratione consecrationis indelebilis. In Quarto vero Sententiarum ratione boni promissi, quo potest esse aliquid melius.s.bonum commune.
¶Secundo dicendum, ꝙ in Quarto Sententiarū loquitur s̄m opinionem aliorum, ideo dicit, ꝙ alii dicunt probabilius, vnde ibi respondet argumentis ad vtranque partem. In Secunda Secundæ vero loquitur secundum propriam sententiam.

1209 ¶Quòd in vsura etiam malum incidit spiritualiter, propter naturam actus proprii, ex quo incidit, qui est dare mutuo, qui est actus liberalitatis & gratiæ. Opus.73.c^{o}.4.
¶Immo accipere vsuram, in præmium a deo promittitur. 22^{e}. q.78.1.2^{m}.
¶Respondeo dicendum, ꝙ licet ab extraneis iudei vsurā accipere rēt, non tm̄ fuit eis concessum, quasi licitum, sed permissum, ad maius malū vitandum, vt hēt.12^{e}.q.108.1.2^{m}./ 22^{e}.q.78.1.2^{m}.

1209 ¶Quòd in vsuris non transfertur dominium.22^{e}. q. 78. 3. c./ 3^{m}./ Quol.3.q.3.2.c./ Opus.73.c^{o}.5.
¶Immo in vsuris transfertur, dominium, secundum aliquos. 4.d.15.q.2.ar.4.q.2.c./ Opus.73.c^{o}.19.
¶Respondeo dicendū, dupliciter.s.primo, ꝙ in Quarto Sententiarum loquitur secundum opinionem aliorum, ideo præmittit secundum aliquos. In aliis autem locis loquitur secundum sententiam propriam.
¶Secundo dicendum, ꝙ in Quarto Sent. intelligit de pignoribus amissis a non soluentibus, infra terminum positum in contractu mutui. In aliis autem locis, de eo quod exigitur vltra veram sortem, licet alii dicant econuerso.

1210 ¶Quòd vti est actus voluntatis. 12e.q.16.1.c./ q.17.1.c./ 1.d. 1.q.1.2.c.
¶Immo vti, vt est de eius essentia, magis consistit in exequutione eius quod est ad finem, quàm in imperio voluntatis.1.d.1. q.1.2.c.
¶Respōdeo dicendū, dupliciter.s.primo, ꝙ hoc dictum est ideo scilicet, ꝙ vti est actus voluntatis, quia voluntas non solum est imperans, sed etiam exequens, vt patet in actionibus, quas per seipsam facit. Et sic vti est actus eius.
¶Secundo dicendū, ꝙ hoc ideo dictum est, qa coniungitur voluntas cuilibet virium inferiorum, sicut motor cōiungitur mobili, vt habetur. Opus. 72.q.3.

1211 ¶Quòd peccato non est vtendum, sed omnibus quæ sunt a deo scilicet pœna ad meritum ad cognitionem proprię fragilitatis, & ad purgationem peccatorum, rebus mundi ad cognitionem dei, & ad subsidium vitæ præsentis. Sed operibus nostris bonis pp deum actu vel habitu.1°.d.1.q.3.o./ ꝯ.3.c^{o}.22.fi.
¶Immo licet vti peccato alterius.22^{e}. q.78. 4. c./ Ma. q. 13. 4. 17^{m}./ 18./ 19./
¶Respondeo dicendum, ꝙ vti peccato alterius ad bonum est licitum, quia etiam deus vtitur omnibus peccatis ad aliquod bonum. Sed non licet inducere aliquem ad peccatum, vt habetur in secundis locis.

1212 ¶Quòd idem iudiciū est de istis propositionibus. Christus s̄m ꝙ hō, ē psona, suppositū, hipostasis, & res naturæ.3^{a}.q.16.12.3^{m}. Christus.16.
¶Immo vltima magis accedit ad veritatem.3°.d. 10.q.1. ar. 2.q.3.c.
¶Respondeo dicendum, ꝙ in Tertia parte considerauit prędicta nomina, quantum ad illud, ad quod nomina imponuntur. Sed in Tertio Sententiarum quo ad illud, a quo imponuntur.

1213 ¶Quòd non est dicendum, Christus est creatura, nisi addendo secundum naturam humanam, vt caueatur heresis Arrii. 3^{a}. q. 16.8.o./ q.20.1.1^{m}. Christus.28
¶Immo non tm̄ ad vitandū errorē, sed qa est loquutio falsa. 3. d.11.2.o./ d.21.q.1.3.2^{m}. ꝯ4.c^{o}.48./ Veri.q.29.1.1^{m}.
¶Respondeo dicēdum, dupliciter.s.primo, ꝙ vt habetur. 1^{a}.q. 45.4.o. Creari proprie & simpliciter ē tm̄ suppositorum. Sed improprie & secundum quid, est ēt formarum & partium, licet magis concreentur. Ideo creatura improprie potest dici natura assumpta. Et sic loquitur in Tertia parte. Sed in aliis locis loquitur de creatura proprie.
¶Secūdo dicendū, ꝙ vt habetur. Opus.37.c^{o}. 4. Creatio primo determinatur ad esse, sed ex consequenti ad naturam. Duplr̄ igitur potest dici aliquid creatura.s.vel ratione naturæ creatæ. Et sic loquitur in Tertia parte. Vel ratione ipsius esse suppositalis. Et sic loquitur in aliis locis.

1214 ¶Quòd hęc propositio, Christus secundum ꝙ homo est persona, non est vera, nisi reduplicet suppositum hominis, vt dicatur, Christus s̄m ꝙ iste homo, ē persona.3^{a}.d.10.q.1.ar.2.q.1.c. Christus.31
¶Immo est vera, ratione naturæ.3°.q.16.12.o.
¶Respondeo dicendum, ꝙ vt habetur 3.d.10.q.1.ar.1.q.1.c.qđ reduplicatur, est per quod predicatum conuenit subiecto. Et qa natura humana non est illud per qđ Christus est persona, ideo verum est, quod dicit in Tertio Sent. Sed in Tertia parte se exponit dicens, ꝙ Christus inquantum homo, ratione naturæ est persona, quia conuenit naturę humanę eē in aliqua persona nō aūt ꝙ ei cōueniat propria psonalitas, causata ex principiis eius.

1215 Quòd anima Christi in verbo, scit infinita potentia, quasi scīa simplicis intelligentiæ. Non autem scit infinita in actu .i. scientia visionis, quia entia in actu, s̄m omne tempus, non sunt infinita, quia generatio non est æterna. 3^{a}.q.10.3.o./ 3.d.14.ar. 2. q.2 2^{m}./ q.4.2^{m}./ Verit.q.20.4.1^{m}./ 2^{m}./ 5^{m}./ Quol. 3.q.2.1.o./ Opus.9.q.81. Christus. 126
¶Opp^{m} vr̄ dicere. 1^{a}.q.14.12.o./ Veri. q.20.4.c.
¶Respondeo dicendū dupliciter.s.primo, ꝙ quia non dātur infinita in actu, ideo dicitur nescire infinita. Sed quia dantur s̄m successionem, ideo dicitur scire infinita in po^{a}.
¶Secundo dicendum, sicut Dubio.477.

1216 ¶Quòd scientia Christi infusa, fuit distincta in multos habitus.3^{a}.q.11.6.o. Christus. 134
¶Oppositum videtur dicere. 3^{a}.d.14.ar.3.q.4.o.
¶Respondeo dicendum tripliciter.s.primo, ꝙ vt habetur 1°. d. 3.q.5.1^{m}./ 3.d.14.ar.1.q.2.c.fi./ q 3.c prin./ 2^{m}./ ad esse habitus intellectiui, duo cōcurrunt.s.species intelligibilis, & lumen. In Tertia igitur parte loquitur de scientia quo ad primum, sed in Tertio Sententiarum quo ad secundum.
¶Secundo dicendum, ꝙ in Tertia parte loquitur de scientia respectu obiecti.i.quo ad scibilium genera, Sed in Tertio Sententiarum quo ad modos.
¶Tertio dicendum, ꝙ scīa Christi infusa, fuit distincta in multos habitus, quia fuit discursiua seu collatiua, quo ad vsum, sicut volebat, non autem quo ad acquisitionem, vt habetur.3^{a}. q. 11. 3.o./ 4.fi. 3.d.14.ar.3.q.3.o./ Verit.q.20.3.1^{m}.

1217 ¶Quòd Christus per scientiam infusam cognoscebat omnia singularia p̄sentia, præterita, & futura.3^{a}.q.11.1.3^{m}. q.12.1.3^{m} Christus.140
¶Immo per eam non cognoscebat futura contingentia, nec cogitationes cordium.3^{a}.d.14.ar.3.q.1.c./ q.5.2^{m}./ Ver.q.20.6.c.
¶Respondeo dicendum dupliciter.s.primo, ꝙ in Tertia parte loqr̄ de cognitiōe practica. In aliis aūt de cognitiōe speculatiua.
¶Secundo dicendum, ꝙ in Tertio Sententiarum loquitur de Christo, & scientia eius infusa simplr̄, & s̄m se. In Tertia vero parte loquitur de Christo, vt est caput ecclesiæ, & pastor omniū.

1218 ¶Quòd in Christo fuit scientia acquisita, seu experimentalis per species acquisitas, per operationem intellectus agentis eius. 3^{a}.q.9.4.o./ q.12.o./ q.15.8.o./ Opus.3.c^{o}.225. Christus.143

Oppositum videtur dicere. 3o.d.14.ar.3.q.5.3m./d.18.3.5m./ Veri.q.20.3.1m.

¶Respondeo dicẽdum,ꝙ in Tertia parte loquitur de scientia, præsupposita opinione Aristotelis.s.ꝙ.intellectus agens sit naturalis poa animæ rationalis,cuius propria & adequata operatio,sit abstrahere species a fantasmatibus, quia Aristoteles nullam aliam operationem ei assignat. Sed in Tertio Sen.præsupponit,ꝙ intellectus agens,possit esse sine hac operatione. Nec tamen est frustra,vt patet in intellectu cõpleto per omnes spẽs, sicut nunc est intellectus Christi, quia habet alias operationes .s.causare notitia principiorum,& fortificare operationem intellectus possibilis, assistendo ei,vt educat in actum ea quæ virtualiter continentur in primis principiis. Et ideo intellectus agens concurrit in omni intellectione cooperando intellectui possibili,vt habetur 2.d.24.q.2.2.1m./ Ver.q.10.8.c.fi. In Questionibus verò de veritate,loquitur secundum opinionem quã premittit,quam tamen dicit se non credere veram esse. Vel intelligit,sicut in Tertia parte.

Christus, 150 1219 ¶Quòd in Christo est duplex voluntas humana.s.voluntas rationis,& voluntas sensualitatis.i.appetitus sensitiuus.3a. q.18. 2.o./ 5.c./ 3.d.17.ar.1.q.2.o./ Opus.3.co.239.

¶Immo in Christo fuit tantum vna voluntas humana.3. q.18. 2.2m./ 3.o./ 4.5.c.

¶Respõdeo dicendũ,ꝙ in Christo fuit tantum vna voluntas humana rationalis per essentiã,vt potentia. Sed duplex actus scilicet,vt natura & ratio Thelesis.i.simplex voluntas. Et bulysis idest consiliatiua,secundum Damascenum, vt habetur in locis primo adductis. Sed appetitus sensitiuus dicitur voluntas non per essentiam,sed per participationem.

Christus, 154 1220 ¶Quòd in Christo fuit aliquis motus sensualitatis non præui sus, sed subitus respectu sensus, non autem respectu rationis, & deitatis.3o.d.17.ar.1.q.2.5m.

¶Immo Christus voluit aliud quàm deus, voluntate sensualitatis.3a.q.21.3.4.o.

¶Respondeo dicendum,ꝙ Christus voluit aliud quàm deus voluntate sensualitatis,vt natura, non autẽ vt ratio. Sed semper voluit idẽ,& semper fuit confectionis ei,vt habetur in locis pro vtraque parte adductis.

1221 ¶Quòd omnis potentia communicabilis cuicunque creaturę, multo abundantius communicata fuit animæ Christi.s. vt materia elementalis magis obediat ei ad motum, quàm qualitatibus actiuis,& virtuti cęlesti,& magis potuisset mouere cœlum, quàm angelus quicunque.1a.q.13.2.2m./ 3.d.14.4.o. Christus, 161

¶Immo aliquid in creaturis fuit potentius anima Christi. 3o. d.16.q.1.2.5m.

¶Respondeo dicendũ,ꝙ aliquid fuit secundum quid potẽtius anima Christi,secundum propriam naturã & virtutem, vt clauj in passione ad perforandum,nihil autem fuit potẽtius ea simpliciter,vt habetur.3a.q.14.2.3m./ 3.d.16.q.1.2.5m.

1222 ¶Quòd in Christo sunt duæ naturæ integræ, scilicet natura diuina,& humana. Quarũm vna non est pars alterius, ex quibus persona eius immediate componitur. Sed natura humana diuiditur in multas naturas partiales.3o.d.2.q.1.ar. 3.q. 3. 2m./ d.5.q.2.2.o./ d.14.ar.1. q.1.c./ d. 17. ar. 1.q. 2.1m./ d. 18. 1. c./ ꝯ.4.co. 39. Christus, 171

¶Immo persona Christi, est persona simplex.4.d.10.L. 3m.

¶Respondeo dicendum, quòd persona Christi secundum se, est simplex. Sed vt in duabus naturis subsistit, potest dici composita, licet improprie, vt habetur.3a.q.2.4.o./ 3.d.6. q. 2. 3.o./ d. 11.2.c./ d.22.q.1.2.5m./ 4.d.10.L.3.

FINIS.

Expliciunt Ethimologiæ, idest concordantiæ dictorum atque conclusionum Diui Thomæ de Aquino, Sacri ordinis Fratrum Prædicatorum, in quibus saltem secũndum superficialem apparentiam, videtur sibi aliquando contradicere, licet non contradicat secundum rei veritatem.

AVTHORITATVM SACRAE SCRIPTVRAE, QVAS DIVVS THOMAS DE AQVINO.

Sacri ordinis fratrum predicatorum, in sacra Theologia, atque in diuersis suis libris, ad profectum animarum diligentissime exposuit. Ordo igitur authoritatum, ponetur secundum ordinem librorum Bibliæ.

AVTHORITATES ex libro Geneseos.

CAPVT I.

Capm 1m. IN principio creauit Deus cęlum & terram 1a.q.46.2.c./3.o./q.61.3.3m./q.65.3.o./. q.66. 1.1m./.5m. .q.69. 1.1m./q.69.1.c./. 5m./.q.74.1.1m./. 2.c./.3.1m./.2m./.3m. 12æ.q.100.7. 2m./. 2.d.1.q.1.6.o./.d.12.L. 1m./.3.d.37. art.2. q.1. 3m./.ꝯ.2.co.19.fi./. Poa.q.3.18.b.1.2./.4m./.q.4.1.c /.2m./.Spiritu.1.4m.

2 Terra autem erat inanis & vacua.1a.q.66.1.c./.1m./.q.67.4.c./. q.69.1.2.c./.2.d.12.L./.Poa.q.4.1.c./.2m./.7m./.Spiritu.1.4m./ Psal.23.

3 Et tenebrę erant super faciem abissi.1a.q.66.1.c./.5m./.q.68.3. c./.q.69.1.c./.q.74 3.4m./.2.d.12. L.3m./.ꝯ.4.co.13. Poa.q.3. 6.16m./.q.4.1.2m./.Psal.23./.Psal.32.

4 Spiritus domini ferebatur super aquas.1a.q.64.3.3m./.4m./.q. 66.1.5m./.ꝯ.4.co.23.4m./.co.20.2m./. Poa.q.4.1.2m./.Psal.23.

5 Dixitque Deus. 1a.q.32.1.3m./.q.47.1.c.fi./.q.67.4.c./.2m./.q. 65.4.c.fi./.q.74.3.1m./.3m./.5m./.2.d.12.3.5m./.d.13.2.3m./.ꝯ. 4.co.13 /.Poa.q.3.18.12m./.13m./.q.4.4.o./.Aia.18.c.fi./.Iob.1.

6 Fiat lux.& facta est lux.1a.q.67.4.o./.q.70.1.2m./.q.74.1.c./.3. 5m./.Gal.4.lec.6.fi.

7 Fiat.factum est.& fecit.1a.q.74.3.5m.

8 Et vidit deus.1a.q.74.3.3m./.q.73.3.3m./.q.32.1.3m.

9 Et diuisit lucẽ a tenebris.1a.q.63.5.2m./.q.67.4.c./.2m./.4m./. Poa.q.4.1.18./ Ma.q.16.4.12m.

10 Appellauitq; lucem diem, & tenebras noctem.1a.q.67.4.2m./. q.68.1.1m./.q.69.1.5m.

11 Factum est vespere & mane dies vnus.1a.q.58.6.7.o. .q.74.2.c./. 3.6m./.7m./.2.d.12.2.3.o./. Verita.q.8.16.c./.4m./. 5m./. 6m./. Poa.q.4.2.c.

12 Fiat firmamentum.1a.q.68.1.2.3.o./.q.71.3m./.2.d.14.L.3m.

13 Diuisit aquas quæ erant super firmamẽtum. 1a.q.68.2.3.o./.2. d.14.1.o./.Poa.q.4.1.5m./.15m./Quolib.4.q.2.2.o./Quolib.6. .q.11.1m.

14 Congregentur aquę in vnum locum.1a.q.69.1.o./. Poa.q.4.1. 17m./.2.d.14.5.o.

15 Appareat arida.1a.q.69.1.c./1m.

16 Vocauit deus firmamentum cęlum.1a.q 68.1.o./.q.69.1.5m./. q.74.3.3m./.2.d.14.L.3m.

17 Vocauitque deus aridam terram, congregationesq; aquarum appellauit maria.1a.q.69.1.5m.

18 Germinet terra herbam virentem &c.1a.q.69.2.o./.72.1m.

19 Fiant luminaria &c. vsque ac nocte.1a.q.70.1.o./.2.d.15.q.1.1. 1m./.3m.

20 Vt sint in signa &c.vsque terram. 1a.q.70.2.o./.2.d.1.q.2.3.o./. d.15.q.1.2.1m /.4.d.47.q.2.art.1.q.1.c./.d.48.q.2.2.3m./.3.3m. /.6m./.1.c./.ꝯ.3.co.112.fi./.ꝯ.4.co.55 3m./.co.fi.1m./.4m./.Poa. q.5.9.c.

21 Fecitque Deus duo magna luminaria &c. vsque nocti.1a.q.70. 1.5m./.q.68.1.c.fi./.2.d.15.q.1.1.3m./.4m.

22 Et diuiderent lucem a tenebris.2.d.12.L.3m./.d.13.3.1m./. Poa.q.3.6.16m.

23 Producant aquæ reptile &c.vsque cæli.1a.q.71.o./.q.72.1m.

24 Creauitq; Deus cæte grandia &c.vsq; genus suum.1.q.71.4m.

25 Producat terra animã viuentem &c. vsq; species suas.1.q.72.o.

26 Faciamus hominem ad imaginem & similitudinẽ nostram.1a. q.3.1.2m./.q.4.3.o./.q.91. 4.1m./.2m./.q.93. o./.1.d.2.L.fi./.ꝯ. 3.co.29.

27 Et præsit piscibus maris &c.vsque terræ.1a.q.96.o./.ꝯ.3.co.22. fi.109./.1æ.Cor.15.lec.3./.lec.4./.Ephe.1.lec.8.prin./.He.8.lec. 2./.22æ.q.64.1.o./.Opusc.20.lib.2.co.6./.Lib.3.co.9.

28 Et volatilibus cæli.Psal.8.fi./.3a.q.36.7.1m.

29 Et vniuersæ creaturæ.1a.q.96.2.o.

30 Masculum & fœminam creauit eos.1a.q.93.4.1m./.6.2m./.3. d.12.q 3 art.1.q.1.1m./.3m./.q.2.o./.L.fi.

31 Benedixitq; illis Deus,1a.q.72.4m./.q73.3.o./.2.d.15.q.3.c./. Iob.1./.Psal.3.fi./.Psal.27./.2æ.Cor.1.lec.2 /.He.6.lec.9.fi.

32 Crescite & multiplicamini & replete terram.1a.q.72.4m./.q. 98.1.o./.22æ.q.152. 2. 1m./.4.d.26. q.1.2.o./.ꝯ. 3.co.136./.1æ. Cor.7.lec.6.fi.

33 Et subiicite eam & dominamini piscibus maris, & volatilibus cęli.& vniuersis &c. supra.31.32.33.

34 Ecce dedi vobis omnem herbam &c. vsque ad vescendum.1a. q.96.1.2m.

35 Vidit Deus cuncta quæ fecerat, & erant valde bona.1a.q.22.4. c./.q.25.6. 3m./.q.47.2.c./.1m./.q.49.2.c./q.50.3.c.fi./.q.74.3. 3m./.ꝯ.1.co.85.2m./.ꝯ.2.co.38.6m./.41.2m./.3m./.43.1m./.44. fi./.ꝯ.3.co.64.8m./.9m./.69./.1.d.29.3.c./.d.44.1. 1m./.2.1m./. 2.d.23.q.1.2.c./.d.32.q.2.2.1m./.Poa.q.3.16.c.fi./.17./.q.5. 1. 14m./.R.o.8.lec.6.princ.

CAPVT II.

1 Igitur perfecti sũt cæli & terra.& oĩs ornatus eorũ.1a.q.70.1.c. Cam.2m.

2 Compleuitque Deus die septimo opus suum quod fecerat.1a. q.73.1.o./.2.d.15.q.3.1.o.

3 Et requieuit die septimo ab omni opere quod patrarat.1a.q. 73.2.o./.1.3m./.3.c./ q.74.1.6m.2. 3m./.q.118.1. 1m./.2.d.15. q.3.2.o./.ꝯ.2.co.82.3m./.Heb.4.

4 Et benedixit diei septimo,& sanctifi.eum.1a.q.73.3.o.

5 Istæ sunt generationes cæli & terræ &c. vsque in terram. 1a.q. 69.2.c./.q.74.2.1m.

6 Non enim pluerat dominus Deus super terram.1a.q.33.3.c./. 3a.q.23.3.1m.

7 Sed fons ascendebat de terra, irrigans vniuersam superficiem terræ.1a.q.102.1.2m./.2.d.17.q.3.2.c./.4m./.5m.

8 Nomen vni Phison.1a.q.102.1.2m./.2.d.17.q.3.2.c./.4m./.5m ./.1æ.Cor.12.

9 Formauit igitur dominus Deus hominem de limo terræ.1a.q. 91 1 o./.Anima.9.8m.

10 Et inspirauit in faciem eius spiraculum vitæ.1a.q.90.1.1m./. q.91.4.3m./. 4m./.2.d.17. q.1.1.1m./.ꝯ.2.co.83./. Quolib.1. q.4.1.1m.

11 Et factus est homo in animam viuentem.1a.q.91.4.3m./.q.94. 2.c./.q.95.1.1m./.q.97.3.c./.1æ Cor.15.lec.7.

12 Plantauerat autẽ dominus Deus paradisum voluptatis a principio.1a.q.102.o./.2.d.17.q.2.3.o./.d.29. 5.o./.3.d.9.q.1. art.3. q.3.3m./.22æ.q.84.3.3m./.q.175.3.4m./.3a.q.52.4.3m./.4.d.20. L.5m./.Veri.q.18.1.15m.

13 In quo posuit hominem quem formauerat.1a.q.102.4.o.

14 Produxitque dominus Deus de humo omne lignum pulchrũ visu,& ad vescendum suaue.1a.q.102.1.5m.

15 Lignum etiam vitæ in medio paradisi.1a.q.102.1.4m./.2.d.17. q.2.3.6m.

16 Lignũq; sciẽtiæ boni & mali.1a.q.102.1.4m./.2.d.17.q.2.3.6m.

17 Et fluuius egrediebatur de loco voluptatis.1.q.102.1.2m./.2. d.17.q.3.2.c./.4m./.5m /.1æ.Cor.12.

18 Tulit ergo dominus Deus hominem, & posuit eum in paradiso voluptatis. 1a.q.102.4.o.

19 Vt operaret & custodiret illũ. 1a.q.102.3.o./.2.d.17.q.3.2.8m.

20 Præcepitq; ei dicens.Ex omni ligno paradisi comede.2.d.19.2. 3m./.L.fi./.1a.q.97.2.3m./.Veri.q.18.6.6m.

21 De ligno autem scientiæ boni & mali, ne comedas.1.q.102.1. 2m./.Opusc.3.c.194.

22 In quacũq; enim die comederis ex eo, morte morieris. 22æ.q. 164.1.o./.ꝯ.4.c.50./.4.d.22.q.2.art.3.q.2.2m./.Ver.q.7.7.14m.

23 Non est bonum esse hominem solum.22æ.q.188.8.o.

24 Faciamus ei adiutorium simile sibi.1a.q.92.1.o./.q.98.2.b.2.

25 Adduxit ea ad Adã, vt videret quid vocaret ea.1a.q.96.1.3m.

26 Immisit ergo dominus Deus soporem in Adam.22æ.q.175.3. 1m.Veri.q.13.2.9m./.1.Cor.11.

27 Cũq; obdormisset,tulit vnam de costis eius,& repleuit carnem pro ea.1a.q.92.3.2m./q.97.2.3m./.3a.q.31.5.2m./.2.d.18.q.1. 1.3m./.4m./.4.d.44.q.1.art.2.q.4.2m./.

28 Et ædificauit dominus Deus costam quam tulerat de Adam in mulierem.1a.q.92.2.3.o./.2.d.18.q.1. 1.o./.d.3.q.2.1.1m./. 3.d.2.q.2.art.2 q.3.3m./.4.d.11.q.1.art.3.q.3.art.3.

29 Dixitque Adam.hoc nunc os de ossibus meis, & caro de carne mea.Ephe.5.lec.9.fi.

30 Quoniam de viro sumpta est.1a.q.92.2.o./.ꝯ.3.co.123.

Quam

31 Quamobrem relinquet homo patrem suum & matrem, & adhærebit vxori suæ.22ꝗ.q.26.4.1.1ᵐ./.1ꝯ.Cor.6.5.lec.3 Ephe. 5.lect.10.o.
32 Erunt duo in carne vna, 1ª.q.92.1.c./4.d.26.q.2.4.1ᵐ./.1ꝯ. Cor.6.lec.3.fi./Ephe.5.lec.10.
33 Erat autem vterque nudus, Adam ſ.& vxor eius, & non erubescebant.1ª.q.96.1.3ᵐ.

CAPVT III.

Caᵐ.3ᵐ. 1 Serpens erat callidior cunctis animantibus terræ,22ꝗ.q.165.2.3ᵐ./4ᵐ./2.d.21.L.
2 Qui dixit ad mulierem, 22ꝗ.q.165.2.o.
3 Cur præcepit vobis Deus, vt non comederetis de omni ligno paradiſi.3ª.q.41.4.c.
4 Aperientur oculi veſtri.q.41.4.c.
5 Eritis ſicut dij, ſcientes bonum & malum. 1ª.q.61.4.3ᵐ./q.63.3.o./22ꝗ.q.163.2.o./3ª.q.41.4.c./2.d.5.q.1.2.o./d.22.q.1.2.o./Ɔ.3.cº.109./Ma.q.16.3.o./Iſa.7.lec.2./ 10.8.lec.2./2ꝯ.Cor.11.lec.1.fi.
6 Vidit igitur mulier, q̃ bonum eſſet lignum &c. vſque delectabile.14.15.16./Opuſc.8.cap.2.
7 Deditq; viro ſuo.22ꝗ.q.165.2.o.
8 Et aperti ſunt oculi amborum.22ꝗ.q.164.2.c.fi./9ᵐ.
9 Cumque cognouiſſent ſe eſſe nudos. 12ꝗ.q.41.4.c. .22ꝗ.q.75.1.1ᵐ./q.167.2.c./.4.d.14.q.1.art.5.q.1.c.
10 Conſuerunt folia ficuum. Quolib.4.q.12.1.22ᵐ.
11 Et fecerunt ſibi perizomata.22ꝗ.q.164.2.c.fi./8ᵐ./q.187.6.e.
12 Abſcondit ſe Adam, 3ª.q.84.6.1ᵐ.
13 Cum audiſſent vocem Dei deambulantis. 1ª.q.9.1.2.o./q.10.1.2.c./q.14.14.o./ q.19.7.8.o./.q.30.1.3ᵐ./ q.63.6.1ᵐ./ q 65.1.1ᵐ./3ª.q.2.1.c./q.57.1.1ᵐ./2ᵈᵘ./ 1.d.19.q.5.3.o./d.8.q.3.1.o./2.d.7.q.1.1.c./Ɔ.1.cº.13.14ᵐ./Ɔ.4.cº.23.fi./.20.2ᵐ./ Poª.q.8.1.9ᵐ./ Ma.q.16.2.6ᵐ./ Opuſc.3.cº.16.17.222./ Trin.20.2.1ᵐ./ Iob.4.2ꝯ.Cor.6.
14 A facie domini Dei, 1ª.q.1.10.3ᵐ./.q.3.1.3ᵐ./.1.d.34.q.2.1ᵐ./ Pſal.32./Pſal.33/Pſal.36./Pſal.44./.Pſal.16./2 prolo./Quol.7.18.c,fi.
15 Adã vbi es.4.d.22.q.2.2.2r.3.q.2.2ᵐ./22ꝗ.q.164.2.c./7ᵐ./.Iob.9.
16 Mulier quam dediſti mihi ſociam dedit mihi de ligno. & comedi.ſupra.7ª.
17 Serpens decepit me, & comedi. 1ª.q.94.4.1ᵐ./2ᵐ./12ꝗ.q.89.3.2ᵐ./22ꝗ.q.163.1.4ᵐ./4 1ᵐ./ Veri.q 18.6.3ᵐ./2 d.22.q.1.1.c./d.23.q.2.3.1ᵐ./2ᵐ.1ꝯ.Thi.2.fi.
18 Et ait dominus Deus ad ſerpentem, quia feciſti hoc, maledictus eris &c. vſque calcaneo eius.22ꝗ.q.165.2.4ᵐ./Pſal.48.
19 Mulieri quoque dixit. Multiplicabo erumnas tuas, & cõceptus tuos. In dolore paries.22ꝗ.q.164.2.o.
20 Eris ſub viri poteſtate, & ipſe dominabitur tui. 1ª.q.92.1.2ᵐ./22ꝗ.q.164.2.c./1ᵐ./.1ꝯ.Cor.14.lect.7. Ephe.5.lect.8./.Col.3.lec.4.prinº.
21 Maledicta terra in opere tuo.22ꝗ.q.25.6.1ᵐ./3ᵐ./q.76.1.2.o/4.1ᵐ.q.83.8.1ᵐ./2ᵐ./q.164.1.2.o./.4.d.18.q.2.art.1.q.2. 1ᵐ./ Verit.q.2.8.10ᵐ./15ᵐ./Pſal.9./Pſal.27./Pſal.30./Pſal 5 /Mat. 11./Ro.11./cº.12.lec.3./Gal 3.lec.4.fi.
22 In laboribus comedes eã, cũctis diebꝰ vitæ tuæ.22ꝗ.q.164.2.c.fi.
23 Spinas & tribulos germinabit tibi. 1ª.q.69.2.2ᵐ./22ꝗ.q.164.2.c./1ᵐ. (Quol.7.ar.17.4ª.
24 In ſudore vultus tui veſceris pane tuo.22ꝗ.q.164.art.2. c.3ᵐ.
25 Donec reuertaris in terram, de qua ſumptus es.22ꝗ.q.164.2.c.
26 Puluis es, & in puluerem reuerteris.22ꝗ.q.164.2.c.
27 Fecitq; deus Adæ & vxori eius tunicas pelliceas, & induit eos. 22ꝗ.q.164.2.c.fi./8ᵐ.
28 Ecce Adam factus eſt quaſi vnus ex nobis.22ꝗ.164.2.c.fi./6ᵐ.
29 Ne forte mittat manum ſuam, & ſumat de ligno vitæ.& viuat in æternum.1ª.q.97.4.o./22ꝗ.q.164.2.c.fi./6ᵐ./2.d.29.5.4ᵐ.
30 Et emiſit eum dominus Deus de paradiſo voluptatis.22ꝗ.q. 164.2.c.
31 Et collocauit ante paradiſum voluptatis cherubin, & flammeũ gladium atque verſatilem, ad cuſtodiẽdam viam ligni vitæ.22ꝗ. q.164.2.c./.5ᵐ./.2.d.29.5.3ᵐ./3.d.18.L.prinº.

CAPVT IIII.

Caᵐ.4ᵐ. 1 Adam cognouit Euam vxorẽ ſuam, 1ª.q.51.3.6ᵐ./q.98.2.2ᵐ./2.d 8.art.4.q.2.c./1ᵐ.
2 Reſpexit dominꝰ ad Abel, & ad munera eius.2.d.26.3.c.prinº./.Verit.q.27.5.6.c./.2ꝯ.Cor.8.prinº./He.11.
3 Sub te erit appetitus tuus, & tu dominaberis illius, 12ꝗ.q.10.3.c./q.77.7.8.c./.q.80.3.o./.22ꝗ.q.155.3.3ᵐ./q.156.1.c./q.175.2.2ᵐ./Ma.q.3.10.o.
4 Vox ſanguinis fratris tui, clamat ad me de terra.22ꝗ.q.83.8.

2ᵐ./.Io.7.lec.3./Iſa.42.fi./Pſal.16,Pſal.29./Pſal.33./Ro.8.lec.3./.Pſal.30.fi.
5 Maledictus eris ſuper terram, ſupra.3.21ª.¶A facie tua abſcondar, ſupra.3,14ª.
6 Lamech accepit vxores duas. He.11.
7 Occidi virum in vulnus meum, & adoleſcentulum in liuorem meum, 22ꝗ.q.64.8.1ᵐ.
8 Maior eſt iniquitas mea, quàm vt veniã merear. 3ª.q.84.10.c.
9 Qis qui occiderit Caim, ſeptuplũ punietur. 12ꝗ.q.105.2.9ᵐ.
10 Iſte cæpit inuocare nomen dñi. Opuſc.73.prolo./.Ro.10.lec.2.

CAPVT V.

1 Ad ſimilitudinem ſuam fecit illum. ſupra.1.26. ¶Maſculum & fœminam creauit eos, ſupra.1.29. ¶ Et benedixit illis. ſupra.1.31. Caᵐ.5ᵐ.
2 Et factum eſt omne tempus, quod vixit Adam nongentitriginta anni.2.d.32.q.1.3.4ᵐ./Ma.q.4.8.1ᵐ.
3 Enoch cum Deo ambulauit, & non apparuit: quia tulit eum Deus. Heb.11.lec.2.prin.

CAPVT VI.

1 Videntes filij Dei filias hominum. 1ª.q.51.3.6ᵐ./2.d.8 art.4. q.2.c./.1ᵐ./.Poª.q.6.3.c.fi./.8.7ᵐ./.10ᵐ. Caᵐ.6ᵐ.
2 Non permanebit ſpiritus meus in homine in æternum.4.d.46. q.2.art.3.q.3.1ᵐ.
3 Eruntq; dies eius, centum viginti annorum. ſupra.5.2ª.
4 Gigantes autem, erant ſuper terram in diebus illis. 1ª.q.51.3.6ᵐ./.2.d.8.art.4.q.2.c./1ᵐ./Poª.q.6.3.c.fi./8.7ᵐ.
5 Poſtquàm enim ingreſſi ſunt filij Dei ad filias hominum &c. vſque famoſi. ſupra.1ª.
6 Pœnituit eum, quòd hominem feciſſet in terra. 1ª.q.19.7.1ᵐ./q.102.2.3ᵐ./3ª.q.49.5.2ᵐ./3.d.18.art.6.q.2.1ᵐ./Ɔ.1.cº.91.fi./Ro.11.lec.4.
7 Et tactus dolore cordis intrinſecus. ſup.3.14./1ª.q.20.1.2ᵐ./.3.d.32.1.1ᵐ./.Ɔ.1.cº.89.6ᵐ./.L.2.c.25.
8 Fac tibi arcam de lignis leuigatis. 1ꝯ.Theſ.prinº.
9 Vſque ad volucres cæli. ſup.1.28ª. ¶ Delebo ab homine &c. 22ꝗ.q.105.2.11ᵐ./.22ꝗ.q.108.4.3ᵐ./Veri.q.24.2.6ᵐ.
10 Omnis quippe caro, corruperat viam ſuam. 12ꝗ.q.71.2.3ᵐ./q. 72.2.o./1ꝯ.Cor.6.lec.3.fi./2ꝯ.Cor.7./Gal.5.lec.5.

CAPVT VII.

1 Et de volatilibus cæli. ſupra.1.28. Caᵐ.7ᵐ.
2 Rupti ſunt omnes fontes abyſſi magnæ, & cataractæ cæli apertæ ſunt. Pſal.41.
3 Omne animal ſecundum genus ſuum &c. ingreſſa ſunt in arcã 3.d.17.art.2.q.2.b.2.
4 Conſumptaq; eſt omnis caro. ſupra.6.10ª. ¶ Volucrum, animãtium, beſtiarum, omniumq; reptilium &c. Ibidem.9ª.
5 Multiplicatæ ſunt aquæ, & leuauerunt arcam, Theſ. prolo,

CAPVT VIII.

1 Recordatus eſt autem dominus Noe. Ɔ.3.cº.113.fi./.Pſal.8./ Heb 2.lec.2. Caᵐ.8ᵐ.
2 Et clauſi ſunt fontes abyſſi. & cataractæ cæli. ſupra.7.12ª.
3 Noe dimiſit coruum, qui egrediebatur & reuertebatur 12ꝗ.q. 102.6.1ᵐ.fi.
4 Donec ſiccarentur aquæ ſuper terram. 3ª.q.28.3.3ᵐ./.d.30.q.2.3.1ᵐ./Opuſ.3.cº.232./Matth.1.fi./.cº.22.fi./1ꝯ.Cor.15.lec.3./ Heb.1.fi.
5 Columba reuerſa eſt ad Noe in arcam. Ro. prolo. poſt med.
6 Creſcite & multiplicamini ſuper terram. ſup.1.32.
7 Odoratus eſt dominus odorem ſuauitatis. 22ꝗ.q.186.3.6ᵐ./5.1ᵐ./6.c./3ᵐ.7.8.c./ Opuſc.3.cº.19.fi./ Pſal.19.fi./ Pſal.39./ Ephe.5.
8 Nequaquàm vltra maledicam terræ propter hoiem. ſup.3.21ª.
9 Senſus enim & cogitatio humani cordis in malum prona ſunt ab adoleſcentia ſua. 12ꝗ.q.71.2.3ᵐ./Ma.q.16.2.c.
10 Cunctis diebus terræ ſementis & meſſis, frigus, & æſtus, æſtas & hiems, nox & dies nõ requieſcet. 4.d.48.q.2.2.1ᵐ./Poª.q.5.1.1ᵐ

CAPVT IX.

1 Benedixitque dominus Noe & filijs eius. ſup.1.31ª. Creſcite & multiplicamini & replete terram. Ibidem.32. Caᵐ.9ᵐ.
2 Terror veſter ac tremor, ſit ſuper cuncta animalia terræ. 1ª.q.96. 1.2.c./.2.d.15.q.1.3.o./q.2.2.6ᵐ.
3 Et ſuper omnes volucres cæli. ſup.1.28.

4 Omne

4 Omne quod mouetur, & viuit, erit vobis in cibum &c. vſque omnia. 12ꝗ.q.102.6.2ᵐ.
5 Carnem cum ſanguine non comedetis. Leui.3.8ª. ¶ Quicũq; effuderit humanũ ſanguinẽ, fundetur ſanguis eiꝰ Mat.26.20ª.
6 Ad imaginem quippe Dei factus eſt homo. ſupra.1.26. ¶ Et ne quaquàm vltra interficietur omnis caro. Io.1.20.22.
7 Arcum meum ponã in nubibus, & erit ſignum fœderis. Quol. 3.q.14.1.o.
8 Cumque obduxero nubibus cælum. 4.d.48.q.1.art.4.q.4.3ᵐ./ Iob.37./Iſa.19.prinº.
9 Apparebit arcus meus in nubibus. 22ꝗ.q.95. 5. c./ Quolib.3. q.14.1.o.
10 Et recordabor fœderis mei. ſupra.8.1ª.
11 Noe bibens vinũ, inebriatus eſt, & nudatus in tabernaculo ſuo. 22ꝗ.q.150.1.4.c./.4.d.33.L./.Mal.q.15.2.9ᵐ.
12 Maledictus Canaam. ſup.3.21.
13 Sit Canaam ſeruus eius. 22ꝗ.q.57.3. 2ᵐ./ q.104.5.c./ 2ᵐ./ 6.1ᵐ./.q.122.4.3ᵐ.

CAPVT X.

1 Ab hijs diuiſæ ſunt gentes in terra, poſt diluuiũ. 22ꝗ.q.176.1, o./.1ꝯ.Cor.14.fi./1ꝯ.Thi.5.lec.3. 10ᵐ.

CAPVT XI.

1 Deſcendit autem dominus, ſupra.3.13. ¶ Venite igitur deſcendamus, Ibidem. 11ᵐ.

CAPVT XII.

1 Egredere de terra tua, & de cognatione tua. Heb.11.lec.3. 11ᵐ.
2 Et benedicam tibi. ſupra.1.31. ¶ Et maledicam maledicentibus tibi. ſupra.3.21.
3 Atque in te benedicentur vniuerſæ cognationes terræ. Gal.3. lec.3.fi. ¶ Semini tuo dabo terram hanc. infra.13.14ª.
4 Dixit Abraham vxori ſuæ. Dic obſecro, q̃ ſoror mea ſis. 22ꝗ.q. 110.3.3ᵐ./ q.111.1.1ᵐ., 3.d.38.3.1ᵐ./.4ᵐ./.Quol.8.14.fi.

CAPVT XIII.

1 Facta eſt rixa inter paſtores. 22ꝗ.q.37.2.5ᵐ./.q.41.1.2.c./.q. 42.1.c. 13ᵐ.
2 Ne quæſo ſit iurgium, inter me & te. 22ꝗ.q.41.2.2ᵐ.
3 Fratres enim ſumus. 3ª.q.28.3.5ᵐ./Mat.12.fi.Gal.1.fi.
4 Omnem terram quam conſpicis, dabo tibi, & ſemini tuo, vſque in ſempiternum. Gal.3.lec.6.
5 Faciamq; ſemen tuum, ſicut puluerem terræ &c. vſque poterit. infra.15.2ª.

CAPVT XIIII.

1 Amraphel rex Senaar &c. cum toto cº. Heb.7. 14ª.
2 Quod cum audiſſet Abraham captum Loth fratrem ſuum. ſupra.13.3ª.
3 At vero Melchiſedech rex Salé, offerens panem & vinum. Heb.7.prinº.
4 Et dedit ei decimas ex omnibus. 22ꝗ.q.87.1.3ᵐ./3.d.3.L.2ᵐ.
5 Et benedixit ei. ſupra.1.31./.Heb.7.

CAPVT XV.

1 Ego protector tuus, & merces tua magna nimis. Quol.7.18.c. fi./Iſa.4.fi.
2 Suſpice cælum, & numera ſtellas, ſi potes. Ro.4.lec.3./.cº.9.lec. 5./.Heb.6.lec.4.fi./c.º.12.lec.3.fi.
3 Credidit Abraham Deo, & reputatum eſt ei ad iuſtitiam. Ro.4. /Gal.5.lec.3.
4 Dixit Abraham Deo, Domine deus, vnde ſcire poſſum, quòd poſſeſſurus ſim eam? 22ꝗ.q.97.2.3ᵐ.
5 Nec dum enim completæ ſunt iniquitates Amorreorũ. 12ꝗ.q. 87.8.1ᵐ./.1ꝯ.Theſ.2.
6 Semini tuo dabo terram hanc. ſupra.13.4ª.

CAPVT XVI.

1 Ingredere ad ancillam meã &c. vſq; ad eam. 22ꝗ.q.154.2 3ᵐ./4.d.33.q.1.art.3.q.3.o./Gal.4. 16ᵐ.
2 Profecto hic vidi poſteriora videntis me. 1ª.q.12.2.c./1ᵐ./5.o. 2ꝯ.Cor.12.

CAPVT XVII.

1 Ego dominus Deus omnipotens. 1ª.q.25.3.o./ 3ª.q.13.1.c./1. 17ª.

d.42.q.2.1.o./d.44.o./Ɔ.2.cº.22./Poª.q.1.7.o.
2 Ambula coram me. 12ꝗ.q.91.5.c./ q.99.6.o./q.110.3.c./4.d.24. q.3.art.1.q.1.b.2./.Mat.3.fi./Ro.10.
3 Et eſto perfectus. 22ꝗ.q.186.2.3ᵐ./ 3.d.29.art.8.q.1.2.o / 2ꝯ. Cor.13.lec./Col.1.fi./Heb.6.vlt.
4 Eris pater multarum gentium. Ro.4.lec.3.
5 Vt ſim Deus tuus, & ſeminis tui. 1.d.17.L.2ᵐ./d.18.5.6ᵐ./2.d. 11.q.1.4.c./Opuſ.3.cº.261.fi./.Ro.4.lec.5./ He.8.lec.3. prin. /c.11.lec.4.
6 Dabo tibi, & ſemini tuo. ſupra.13.4ª.
7 Circumcidetur in vobis omne maſculinum. 3ª.q.70.2.4ᵐ./4.d. 1.q.2.art.2.q.2.o./art.3.q.1.o.
8 Et circumcidetis carnem præputij veſtri. 12ꝯ.q.102.5.1ᵐ./3ª. q.66.7.3ᵐ./q.70.3.1ᵐ./4.d.1.q.2.art.2.q.1.c./1ᵐ./art.3.q.2.o. /Io.7.lec.2.
9 Vt ſit ſignum fœderis inter me & vos. 12ꝗ.q.102.5.1ᵐ./3ª.q. 70.1.o./4.d.1.q.2.ar.1.q.1.o./ar.3.q.2.c. Io.7.lec.2 /Ro.4.lc.2.
10 Infans octo dierum circũcidetur. 12ꝯ.q.102.5.1ᵐ./ 3ª.q.70.3; 3ᵐ./4.d.1.q.2.art.3.q.1.o.
11 Eritque pactum meum in carne veſtra, in fœdus æternum. 12ꝯ. q.102.5.1ᵐ./ q.103.3.1ᵐ./4.d.1.q.2.art.5.q.1.1ᵐ./Ɔ.4.cº.57./Heb.7.lec.1./lec.3.
12 Delebitur anima illa de populo ſuo. infra.46.12ª. ¶ Et benedicã ei. ſupra.1.31. ¶ Cui benedicturus ſum. Ibidem.
13 Abraham riſit &c. vſque pariet. Heb.11.lec.3. ¶ Pactum meum irritum feci. Heb.10.lec.3.prinº.

CAPVT XVIII.

1 Apparuerunt ei tres viri. 22ꝗ.q.84.1.1ᵐ./3ᵐ./Ɔ.4.cº.29. Caᵐ.18ᵐ.
2 Quos adorauit in terra. 1ª.q.51.3.5ᵐ./22ꝗ.q.84.1.1ᵐ./q.94.1. 2ᵐ./3ª.q.25.6.o./3.d.9.q.1.art.2.q.5.3ᵐ./Heb.13. lec.3.
3 Domine ſi inueni gratiam in oculis tuis &c. vſque tranſibitis 1ª.q.51.3.5ᵐ./2.d.8.4.1ᵐ.
4 Cumq; comediſſent. 1ª.q 51.3.5ᵐ./3ª.q.55.6.1ᵐ./2.d.8.4.1ᵐ /3.d 21.q.2.art.4.q.2.4./Poª.q.6.8.c./8ᵐ.
5 Sara riſit. He.13.lec.3.
6 Numquid Deo eſt aliquid difficile? ſupra.17.1ª.
7 Num celare potero Abrahã, quæ geſturus ſum. 3ª.q.43.2.1ᵐ.
8 Et benedicendæ ſint in eo omnes nationes terræ. ſupra.13 L. /12.3ª.
9 Clamor ſodomorũ & gomoreorũ multiplicatus eſt. ſup.4.4ª.
10 Deſcendam & videbo, vtrum clamorem opere compleuerint. 3ª.q.46.7.3ᵐ /ſupra 3.13ª. ¶ Qui iudicas omnem terram. Pſal.9.
11 Ne quæſo inquit indigneris domine. Exo.32.2ª. ¶ Obſecro inquit, ne iraſcaris domine, Ibidem.

CAPVT XIX.

1 Loth cum vidiſſet angelos, adorauit pronus in terrã. ſup.19.2ª. Caᵐ.19ᵐ.
2 Compulit illos opido, vt diuerterent ad eum. 1ª.q.21.4.c./22ꝯ. q.30.1.c./4.d.46.q.2.art.1.q.2.c./Pſal.24.
3 Fecit conuiuium, coxit azima, & comederunt. ſangeli. ſup.18. 4ª. ¶ Nolite fratres mei. ſupra.13.3ª. ¶ Nolite malum hoc facere. ſ. contra naturam. Leui.18.11.
4 Habeo duas filias &c. vſque culminis mei. Ma.q.1.5.14ᵐ.
5 Eos qui erant foris, percuſſerunt cæcitate. 3.d.21.q.1.2.art.4. q.1.3ᵐ.
6 Increuit clamor eorum coram domino. ſupra.18.9ª.
7 Miſit nos dominus, Pſal.90.3ª. ¶ Vt perdamus illos. 12ꝯ.q.87. 2.o./Opuſc.20.lib.3.prinº. ¶ Noli reſpicere poſt tergum. Ma. q.16.9.3ᵐ.
8 Nec ſtes in omni circa regionẽ. 3ª.q.41.2.2ᵐ./4 d.16.q 3.art. 2.q.5.1ᵐ.
9 Nõ potero facere quicquàm donec ingrediaris illuc. ſup.18.7ª.
10 Deus ſubuertit ciuitates, & omnem circa regionem, vniuerſos habitatores vrbium, & cuncta terræ viuentia, ſupra 6.9ª.
11 Reſpiciensq; vxor Loth poſt ſe, verſa eſt in ſtatuam ſalis. Ma. q.16.3.3ᵐ./9.3ᵐ.
12 Recordatus eſt dominus Abrahæ. ſup.8.1ª. ¶ Inebriemus eum vino. ſup.9.11ª.
13 Conceperunt ergo duæ filiæ Loth de patre ſuo. 4.d.33.L.4ᵐ.

CAPVT XX.

1 Abraham dixit de Sara vxore ſua, Soror mea eſt. ſup.12.4ª. Caᵐ.20ᵐ.
2 Venit autem Deus ad Abimelech per ſomnium noctẽ. 22ꝯ.q. 80.2.c./q.95.6.o./q.154.5.c./q.172.1.2ᵐ.
3 Abraham prophera eſt, & orabit pro te. 22ꝯ.q.174.6.c./3ª.q.31 2.c./8.3ᵐ./ ¶ Circũcidit eum die octauo, ſicut præceperat ei Deus, ſupra 17.10ª.

CAPVT

CAPVT XXI.

Capm 21m.
1 Visitauit autem dominus Sarã sicut promiserat. He.2.lec.2.
2 Cũq; vidisset Sara filium Agar ægyptiæ ludentem cum Isaac. Gal.4.prino.
3 Eiice ancillam hanc & filium eius. 4.d.33.q.1.art.3.q.3.3m./Gal.4.
4 Non enim erit hæres filius ancillæ cum filio meo Isaac. 4.d.33.q.3.art.3.q.3.3m./Ro.8.lec.3./Gal.4.
5 In Isaac vocabitur tibi semen.Ro.9.lec.2.
6 Filium ancillæ faciam in gentem magnam.4.d.33.q.1.ar.3.q.3.3m./Isa.21./Gal.4.

CAPVT XXII.

Cam 22m.
1 Tentauit Deus Abraham.1a.q.114.2.o./22e.q.97.2.c./2.d.21.q.1.1.o./Opusc.7.co.7./Psal.25./1e.Thes.3./Hebr.11./lec.4.
2 Tolle filiũ tuũ &c.vsq; mõstrauero tibi.12e.q.94.5.2m./q.100.8.3m./22e.q.104.4.2m./q.154.2.2m./Poa.q.1.6.4m.
3 Postq̃ adorauerimus reuertemur ad vos.22e.q.111.1.1m.
4 Extenditque manum, vt immolaret filium suum.11e.q.94.5.2m./q.100.8.3m./22e.q.64.6.o./q.104.4.2m./q.154.2.2m./3a.q.47.6.3m./1.d.47.4.o./Poa.q.1.6.4m./Opusc.9.q.86./He.11.lec.4.
5 Nunc cognoui, q̃ timeas Deum. 22e.q.142.5.5m./3a.q.10.2.1m./p̃.4.co.8./co.23./Ro.8.lec.5.
6 Leuauit Abraham oculos, viditq; post tergum arietem &c.vsque pro filio.Heb.11.lec.4.
7 Appellauitq; nomen loci illius dñs videt.12e.q.102.4.2m.
8 Permemetipsum iuraui.22e.q.89.11.4m./.Ro.14.lec.1.fi./He.6.lec.4./co.3.lec.2.
9 Benedicam tibi.supra.1.21. ¶ Et multiplicabo semen tuum sicut stellas &c.vsque maris.supra.15.2a.
10 Possidebit semen tuum portas inimicorum suorum.sup.13.4a. ¶ Et benedicentur in semine tuo omnes gentes.Ibidem.

CAPVT XXIII.

Cam 23m.
1 Adorauit Abraham populum terræ filios Heth.supra.18.2a. ¶ Adorauit Abraham coram domino & populo.Ibid./12.3a.
2 Dabo pecuniam pro agro,& sic sepeliam mortuum meum.22e.q.100.4.3m./4.d.25.q.3.art.2.q.3.2m.

CAPVT XXIIII.

Cam 24m.
1 Dominus in cunctis benedixerat ei.s.Abrahæ.supra.1.21a.
2 Vt adiurem te.22e.q.83.17.1m./q.90.o./4 d.15.q.4.artic.3.q.1.1m.
3 Dominus iurauit mihi.supra.22.8a. ¶ Semini tuo dabo terram hanc.sup.13.4a.
4 Ipse mittet angelum suum.Psal.90.3a. ¶ Filium meum ne reducas illuc.22e.q.104.5.c./4.d.29.4.o./Psal.23.
5 Posuit ergo seruus manum sub fœmore Abraham domini sui, & iurauit illi.22e.q.89.7.c.3m./3.d.39.art.3.q.1.c./sup.22.8a.
6 Puella cui dixero inclina hidriã &c. vsque cum domino meo.22e.q.95.7.3m.
7 Benedicens domino Deo.Psal.33.1a. ¶ Vocemus puellam, & quæramus eius voluntatem.22e.q.104.5.c./4.d.29.4.3m.
8 Possideat semen tuum portas inimicorum suorũ.sup.13.4a.
9 Rebecca tollens cito pallium,operuit se.4.d.27.q.1.art.1.q.2.c.

CAPVT XXV.

Cam 25m.
1 Deditq; Abraham cũcta q̃ possederat, filijs aũt cõcubinarũ &c. vsque orientalem.4.d.33.q.1.ar.3.q.3.3m./Ro.8.lec.3.
2 Abraham sepultus est in agro quem emerat a filijs Heth.sup.23.3a. ¶ Benedixit Deus Isaach.sup.1.21a.
3 Deprecatus est Isaach dominum pro vxore sua &c.vsque cõceptum Rebeccæ.1a.q.23.8.o./1.d.41.4.o./Veri.q.6.6.o.
4 Maior seruiet minori.Ro.9.lec.2./Heb.11.lec.5.prino.
5 Dixit Iacob fratri.vẽde mihi primogenita tua.22e.q.108.4.3m/4.d.25.q.3.art.2.q.3.5m./Ma.q.18.2.1m./Heb.12.

CAPVT XXVI.

Cam 26m.
1 Benedicam tibi.sup.1.21. ¶ Tibi enim & semini tuo dabo.sup.13.4a. ¶ Complens iuramentum.sup.22.8a.
2 Et multiplicabo semen tuum sicut stellas.sup.15.2a. ¶ Et benedicentur in semine tuo omnes gentes.sup.12.3a.
3 Super vxore sua respondit Isaac, Soror mea est. sup.12.4a. ¶ Ibi fuit iurgium.sup.13.2a.

4 Rixati sunt.sup.13.1a. ¶ Ego sum Deus Abrahã.sup.17.5a.

CAPVT XXVII.

1 Dixit Iacob,Ego sum primogenitus tuus Esau.22e.q.110.3.3m/3.d.38.3.1m. Cam 27m.
2 Da mihi osculum fili mi, Accessit & osculatus est eum Ro.16.lec.1.fi./2e.Cor.fi./1e.Thes.fi.
3 Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni. 4.d.44.q.2.articul.1.q.4.3m.
4 Cui benedixit Deus.sup.1.21. ¶ Et adorent te tribus.sup.18.
5 Venient dies luctus patris mei, & occidam Iacob fratrem meũ. 3a.q.86.1.1m.

CAPVT XXVIII.

1 Isaac præcepit filio suo Iacob,Noli accipere cõiugem &c.vsq; auunculi tui.22e.q.104.5.c./4.d.29.4.o. Cam 28m.
2 Deus autem omps.sup.17.1a. ¶ Benedicat tibi.supra.1.21a.
3 Iacob vidit in somnis scalam &c. vsque per eam.22e.q.181.4.7m./.Verit.q.2.11.6m.
4 Et dominũ innixum scale.infra.co.32.2a. ¶ Ego sum dominus Deus Abraham patris tui,& Deus Isaach.sup.17.5a.
5 Terram in qua dormis tibi dabo & semini tuo.sup.13.4a. ¶ Eritq; semen tuum quasi puluis terræ.sup.15.2a.
6 Et benedicentur in te & semine tuo cũctæ tribus terræ.sup.12.3a. ¶ Et ero custos tuus.1a.q.113.1.2m./2.d.11.q.1.1.1m./2m.
7 Vere dominus est in loco isto.1a.q.8.2.c./q.52.2.c.fi./3a.q.52.3.3m./1.d.37.q.2.1.c./q.3.2.c./q.4.1.4m./2.d.8.art.4.q.4.c./4.d.10.art.3.q.2.c.
8 Votum vouit Deo dicens,si Deus fuerit mecum &c.vsq; domus Dei.22e.q.88.2.1m./4.d.38.q.1.art.1.q.2.1m.
9 Cunctorumq; quæ dederis mihi, decimas offeram tibi.22e.q.87.1.3m.

CAPVT XXIX.

1 Indicauit ei, q̃ frater patris sui esset.sup.13.3a. ¶ Osculatus est eam.sup.27.2a. Cam 29m.
2 Os meum & caro mea es.4.d.40.1.4m.
3 Habebat duas filias, nomen maioris Lia, minor appellebatur Rachel.Quol.4.q.12.1.16m./Matth.2.
4 Sed Lia lippis erat oculis.Rachel decora facie, et venusto aspectu.22e.q.179.2.b.prino./3.d.35.q.1.art.3.q.1.3m.
5 Quam diligens Iacob,ait:seruiam tibi pro Rachel septem annis.4.d.30.L.fi./d.16.q.4.art.2.q.2.c.prino.
6 Et vespere Liam filiam suam introduxit ad eum.4.d.30.q.1.1.4m./Ma.q.2.6.11m.

CAPVT XXX.

1 Rachel dedit Balam ancillam suam in coniugium Iacob.sup.16.1a. ¶ Lia Zelpham ancillam suam marito tradidit.Ibidem. Cam 30m.
2 Recordatus quoque dominus Rachelis sup.8.1a. ¶ Benedixit dominus mihi.sup.1.21a.
3 Factumq; est, vt in ipso calore coitus oues intuerenẽ virgas, & parerent maclosa.2.d.20.q.2.1.2m./Ma.q.4.13m.

CAPVT XXXI.

1 Deus autem patris mei.sup.17.5a. ¶ Timensq; Iacob.22e.q.158.7.c./.3m./ Ma.q.12.5.c. Cam 31m.
2 Fecit iurgium.sup.13.2a. ¶ Pone hic coram fratribus meis, & fratribus tuis.sup.13.3a.
3 Die noctuque estu vrebar & gelu,fugiebatque somnus ab oculis meis.2e.Thi.prino.

CAPVT XXXII.

1 Deus patris mei &c. vsque Isaac. sup.17.5a. ¶ Sicut arenam maris sup.15.2a. Cam 32m.
2 Et benedixit eum. sup.1.21. ¶ Vidi Deum facie ad faciem.1a.q.12.11.1m./22e.q.180.5.1m./4.d.49.q.2.7.2m./p̃.3.co.47.prino./Veri.q.10.11.14m./1e Cor.13.lec.4.
3 Tetigit neruum fęmoris eius,& statim emarcuit.4.d.15.q.1.ar.4.q.3.1m./q.2.art.2.q.2.c./q.4.ar.7.q.1.1m.
4 Ipse vero claudicabat pede.22e.q.108.7.4m.

CAPVT XXXIII.

1 Iacob adorauit pronus in terram, sicr ancillæ, & vxores & filij eius.sup.18.2a. ¶ Quasi viderem vultum Dei.sup.3.14a. Cam 33m.
2 Ob stuprum sororis.22e.q.154.1.c./.6.o./4.d.41.art.4.q.1.2.c./Mal.q.15.3.c.
3 Audacter Iacob dixit ad Simeon & Leui. Turbastis me &c.4.d.19.q.2.1.o.

CA-

CAPVT XXXV.

35m.
1 Apparuit Deus Iacob.supr.32.2a. ¶ Benedixitq; ei sup.1.31a.
2 Ego sum Deus omnipotens.sup.17.1a. ¶ Crescere & multiplicare.supra.1.32a.
3 Terram quam dedi Abraham & Isaac,dabo tibi & semini tuo.sup.13.4a.
4 Et recessit.s.Deus ab eo.s.Iacob,Iob.9.co.10.

CAPVT XXXVII.

37m.
1 Accusauitq; Ioseph fratres suos crimine pessimo.22e.q.33.7.2m./q.154.12.4m.
2 Putabam ligare nos manipulos &c. vsque responderunt.2.d.4.2.2m.
3 Non interficiamus animam eius.infra.46.1a.
4 Caro nostra est.supra.29.2a.
5 Descendam ad filium meum lugens in infernum.4.d.35.q.1.art.1.q.2.3m.

CAPVT XXXVIII.

38m.
1 Ingredere ad vxorem fratris tui,& sociare illi, vt suscites semẽ fratri tuo. Deuter.25.4a.
2 Nuntiatũ est Thamar,q̃ Iudas socer eius &c.vsq; fi.22e.q.154.2.3m./4.d.33.q.1.art.3.q.2.1m./q.3.c/Ma.q.15.1.6m.
3 Certe mendacij arguere nos non poterit.4.d.33.q.1.artic.3.q.2.1m.
4 Iustior me est, quia non tradidi eam Sela filio meo. Ma.q.15.1.6m.

CAPVT XXXIX.

39m.
1 Benedixitque dominus domui Aegyptij propter Ioseph.sup.1.31a.
2 Et ille.s.Ioseph recusabat stuprum.22e.q.154.6.2m.

CAPVT XL.

40m.
1 Videbam vitem coram me, in qua tres propagines erant.Ioan.15.prino.
2 Vt coniectoris veritas comprobaretur.Matth.1.26a.

CAPVT XLI.

41m.
1 Post duos annos vidit Pharao somnium.22e.q 173.2.c./Veri.q.12.7.c./1m./10.14m./12.c /1e.Cor.14.
2 Vterque vidimus somnium præsagium futurorum.22e.q.95.6.c./2.d.7.q.2.2.6m.
3 Erat ibi puer Hebræus &c. vsque euentus.22e.q.173.7.c./Veri.q.12.7.c.
4 Tanta fuit multitudo tritici, vt arenę maris coæquaretur.sup.15.2a. ¶ Dedit illi, scilicet Ioseph vxorem Asenem filiam Phutipharis sacerdotis Eliopoleos.infra 34.11a.Exo.

CAPVT XLII.

42m.
1 Cumque adorassent eum.s.Ioseph fratres sui.sup.18.2a.
2 Per salutem Pharaonis. 22e.q.89.6.b./3.d.39.1.2m./Heb.6.lec.4.
3 Deducetis canos meos,cum dolore ad inferos.supra.37.5a.

CAPVT XLIII.

43m.
1 Deus autem meus omnipotens. supra.17.1a. ¶ Deus vester,& Deus patris vestri.supra.17.5a.
2 Et adorauerunt proni in terra.supra.18.2a.

CAPVT XLIIII.

44m.
1 Sciphus quem furati estis &c. vsque in quo augurari solet.22e.q.94.7.1m.
2 An ignoratis, quòd non sit similis mei in augurandi scientia. Ibidem.
3 Et deducent famuli tui canos eius, cum dolore ad inferos.sup.37.5a.

CAPVT XLV.

45m.
1 Nec poterant respondere fratres, nimio timore perterriti.12e.q.44.1.2m.
2 Misit me Deus. Iere.7.8a. ¶ Osculatus est Ioseph omnes fratres suos.supra.27.2a.

CAPVT XLVI.

1 Deo patris sui.sup.17.5a. ¶ Ego descendam tecum.sup.3.13a. Cam 46m.
2 Cunctæ animæ, quæ ægressę sunt de fœmore Iacob.1a.q.118.2.1m./2.d.18.1.1m./3.d.2.q.1.art.3.q.2.1m./p̃.4.co.33.fi./Poa.q.3.9.1m./Ro.13.
3 Detestantur Aegyptij oẽs pastores ouium.12.q.102.3.2m.

CAPVT XLVII.

1 Qui benedicens ei.supra.1.31a. Cam.47m.
2 Præter terram Sacerdotum, quæ a Rege tradita fuerat eis.2.d.44.q.2.2.1m./Matth.12./Rom.13.
3 Quibus & cibaria ex horreis publicis præbebantur.Opusc.20.Lio.2.co.15./16.
4 Adorauit fastigium virgæ eius.supra.18.2a.
5 Pone manum sub fœmore meo.sup.24.5a.

CAPVT XLVIII.

1 Deus omnipotens. sup.17.1a. ¶ Apparuit mihi. supra.32.2a. ¶ Benedixit mihi.supra.1.31a. Cam.48m.
2 Dabo tibi terram hanc, & semini tuo.supra.13.4a. ¶ Applicitosque ad se deosculatus est.supra.27.2a.
3 Adorauit pronus in terra.supra.18.2a.

CAPVT XLIX.

1 Congregamini vt annunciem, quæ ventura sunt vobis diebus nouissimis.2e.Thes.prolo. Cam. 49m.
2 Beniamin lupus rapax.Ro.11.prino.
3 Deus patris tui.supra.17.5a. ¶ Et omnipotens. Ibidem 1a. ¶ Benedicet tibi.supra.1.31a.
4 Donec veniret desiderium collium æternorum, Deuter.33.6a.
5 Quam scilicet speluncam emit Abraham &c.vsque sepulchri. supra.23.2a.
7 Sepelite me cum patribus meis, in spelunca duplici &c.4.d.45.q.2.art.3.q.3.2m.
8 Finitisque mandatis,quibus filios instruebat.12e.q.100.5.4m./22e.q 101.1.c./q.102.1.c./q.106.1.c./6.1m./4.d.6.q.2.art.2.q.3.o./d.42.q.1.art.3.q.1.1m.

CAPVT L.

1 Præcepitque seruis suis medicis, vt aromatibus condirent patrem.3a.q.51.2.2m. Cam. 50m.
2 Pater meus adiurauerit me.sup.24.2a.
3 Sepelierunt eum in spelunca duplici,quam emerat Abrahã &c. vsque mambre.supra.23.2a.
4 Veneruntque ad eum.s.Ioseph fratres sui, & proni in terram adorauerunt.supra 18.2a.
5 Num Dei possumus resistere volũtati.1a.q.19.6.o./q.22.2.1m./q.103.7.8.o./.1.d.47.1.2.3.o./2.d.6.1.3m./3.d.31.q.2.ar.3.q.1.1m./4.d.45.q.3.3.c./p̃.3.co.94./ Veri.q 23.2.o./ Mal.q.6.5m./Quol.11.3.c./.Quol.12.4.c./Psal.16./Isa.50.fi.
6 Quam iurauit Deus Abraham.supra.22.8a. ¶ Asportate ossa mea vobiscum de loco isto.sup.49.7a.

AVTHORITATES ex libro Exodi.

CAPVT I.

1 IGitur omnes animę eorum,qui egressi sunt de fœmore Iacob septuagintaquinque.Gen.46.2a. Cam. 1m.
2 Et quia timuerunt obstetrices Deum ædificauit illis domos.12e.q.114.10.2m./22e.q.110.3.2m./4.3m./3.d.38.3.2m./4m./4.3m/.Quol.7.vel.8.q.6.4.2m. ¶ De Hebræis fratribus suis.Gen.13.3a.

CAPVT II.

1 Moyses percussum Agyptium abscondit sabulo.22e.q.60.6.2m. Cam 2m.
2 Moyses vidit duos Hebræos rixantes.Gen 13.1a.
3 Deus patris mei.Gen.17.5a. ¶ Ascenditque clamor eorum ad Deum ab operibus.Gen.4.4a.
4 Deus audiuit gemitum eorum.Gen.4.4a. infra.6a.
5 Et recordatus est fœderis Gen.8.1a. ¶ Accepitq; Sephoram filiam eius,quæ peperit ei filium.infra.34.11a.
6 Et respexit dominus filios Israel, & cognouit eos.1.d.36 q.1.2.c./2.d.22.q.2.1.b.1./Rom.8.lec.5.fi./1e.Cor.8./Phil.1.lec.2.

CA-

CAPVT III.

Ca^m 3^m.

1 Apparuitq; ei dominus. Gen. 32. 2ª. ¶ In flamma ignis, 1.d. 34. q. 3. 1. 2ª. /d. 35. 4. c. /2. d. 6. 3. 2ª. / d. 16. L. /2. 5ª. / Poª. q. 7. 5. c. / Isa. 10. fi. / cº. 33. / Heb. 12. fi.
2 Ego sum Deus patris tui. Gen. 17. 5ª. ¶ Vidi afflictionem populi mei. supra 2. 6ª. ¶ Et clamorem eius audiui. Gen. 4. 4ª.
3 Descendi vt liberem eum. Gen. 3. 13ª.
4 Terram quæ fluit lacte & melle. 12ª. q. 102. 3. 2ª. /3ª. q. 73. 6. o. / q. 74. 6. 1ª. /. 4. d. 8. q. 1. art. 2. q. 2. c. /4ª. /6ª. / Io. 6. lec. 4. / Gal. 3. lec. 6.
5 Mittam te. Iere. 7. 8ª.
6 Quis ego sum, vt vadam ad Pharaonem &c. 22ª. q. 185. 2. o. / 3. d. 39. 1. 3ª. /4. d. 29. 4. 4ª. / Quol. 5. q. 11. o.
7 Ego sum qui sum, & qui est. 1ª. q. 13. 11. o. / 1. d. 8. q. 1. 1. 3. o. / d. 10. 1. 3ª. / Poª. q. 2. 1. c. / q. 7. 5. c. fi. / 1ª. /Diony. 5. lec. 3. prinº.
8 Dominus Deus vocauit nos. 12ª. q. 113. 1. 3ª. / 1. d. 41. 2. 3ª. /4. d. 17. q. 1. ar. 1. q. 2. o. / Ro. 1. lec. 4. prinº. /cº. 8. lec. 6. / Gal. 1. lec. 4.
9 Ibimus viam trium dierum in solitudinę. 22ª. q. 88. 8. o.
10 Extendam manum meam. Gen. 3. 14ª.
11 Postulabit mulier a vicina &c. vsque fi. 12ª. q. 94. 5. 2ª. / q. 100. 8. 3ª. /22ª. q. 66. 5. 1ª. /q. 104. 4. 2ª. / 3. d. 37. 4. 3ª. / 6. 1ª. / Ma. q. 13. 4. 20ª. /q. 15. 1. 8ª.

CAPVT IIII.

Ca^m. 4^m.

1 Proiecit virgam, & versa est in colubrum, & econuerso. Poª. q. 6. 5. 7ª.
2 Vt credant, quòd apparuerit tibi dominus Deus. Gen. 32. 2ª.
¶ Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Iacob. Gen. 17. 5ª.
3 Ex quo locutus es ad seruum tuum impeditioris, & tardioris linguæ sum. 2ª. Cor. 11.
4 Obsecro inquit domine, mitte quem missurus es. Iere. 7. 8ª. / Heb. 3.
5 Iratus est dñs in Moysen. 1ª. q. 3. 2. 2ª. / q. 19. 11. c. / q. 20. 1. 2ª. / q. 59. 4. 1ª. / 12ª. q. 47. 1. 1ª. / 22ª. q. 162. 3. c. / 1. d. 45. 4. c. / 2ª. / 3. d. 15. q. 2. art. 2. q. 2. c. / d. 32. 1. 1ª. / 5. 1. cº. 89. fi. / 91. fi. / 5. 3. cº. 96. fi. / 5. 4. cº. 23. / Veri. q. 23. 3. c. / Poª. q. 7. 5. c. / Psal. 17. /. Psal. 37. / Rom. 1. lec. 6. / cº. 4. lect. 3. / cº. 9. lec. 3. / lec. 4. / cº. 11. lec. 4. / Heb. 3. lect. 2.
¶ Reuertar ad fratres meos. Gen. 13. 3ª.
6 Mortui sunt omnes, qui quærebant animam tuam. Matthæ. 2. 13ª.
7 Portans virgam Dei in manu sua. Psal. 22. 2ª.
8 Videt omnia ostenta, quæ posui in manu tua, facias coram Pharaone. Isa. 8. lec. 3.
9 Et indurabo cor eius 1ª. q. 23. 3. 2ª. / q. 48. 6. c. / q. 49. 2. o. / q. 63. 5. c. fi. / 12ª. q. 79. 1. 1ª. / 3. o. / q. 87. 1. 2ª. /22ª. q. 15. 1. o. / q. 19. 1. 3ª. /q. 24. 10. c / 1. d. 40. q. 4. 2. o. /2. d. 32. q. 2. 1. o. / d. 34. 3. c. /3ª. / b. 36. 3. 1ª. 4. d. 37. q. 2. 1. 1ª. / q. 3. 1. o. / L. 5ª. / d. 44. q. 1. 2. c. / 3. d. 30. 1. 5ª. /4. d. 18. q. 1. art. 1. q. 2. 4ª. art 3. q. 3. c. /2. cº. 40. / 5. 3. cº. 71. 162. fi. / Veri. q. 22. 8. fi. / q 24. 10. c. / Poª. q. 1. 6. c. /3ª. / 6ª. /11ª. /q. 3. 16. 3ª. /q. 5. 3. 13ª. / q. 6. 1. 8ª. /Ma. q. 1 1. 8ª. /3. 10ª. /5. c. /q. 3. 1. o. /Quol. 1. 7. 3ª. /q. 16. 5 3ª. / Quolib 4. 4. fi / Quol. 5. 2. c. / Iob. 7. lec. 2. / Io. 9. cº. 12. lec. 6. / Ro. 8. lec 7. /cº. 9. lec. 3. cº. 10. lec. 3. / cº. 11. 2ª. Cor. 4. / Heb. 3. lec. 2.
10 Filius primogenitus meus Israel 4. d. 8. q. 1. art. 3. q. 2. 2ª.
11 Tulit illico Sephora acutissimam petram, & circuncidit præputium filij sui. 3ª. q. 70. 3. 2ª. /4. d. 1. q. 2. art. 3. q. 3. 9. / Lec. L. 2ª. / Ro. 4. lec. 2.
12 Et osculatus est eum. Gen. 27. 2ª.
13 Miserat eum. Iere. 7. 8ª. ¶ Visitasset dominus filios Israel. Psal. 8. /Isa. 24. fi. / Heb. 2. lec. 2. ¶ Et quòd respexisset ad afflictionem eorum. supra. 2. 6ª.

CAPVT V.

Ca^m. 5^m.

1 Dominus Deus Israel, & Deus hebræorum. Gen. 17. 5ª.
2 Vocauit nos. supra. 3. 8ª. ¶ Eamus viam trium dierum. sup. 3. 9ª.

CAPVT VI.

Ca^m 6^m.

1 Dixit dominus ad Moysen. 1ª. q. 43. 7. 5ª. / 12ª. q. 98. 3. 1ª. / 2. d. 8. 6. c. / 4. d. 49. q. 2. 7. 1ª. /Poª. q 6. 7. 3ª. /Isa. 6.
2 Ego Dominus, qui apparui Abraham &c. Gen. 32. 2ª.
¶ In Deo omnipotente. Gen. 17. 1ª.
3 Et nomen meum Adonay, non indicaui eis. 22ª. q. 17. 4. 6. b
4 Ego audiui gemitum eorum. sup. 2. 4. 6ª. ¶ Et recordatus sum. Gen. 8. 1ª.
5 In brachio excelso. Gen. 3. 14ª. ¶ Leuaui manum meam. Ibidem.
6 Cum Incircumcisus sim labijs. 3ª. q. 70. 4. 3ª. /2ª. Cor. 11. Ierem. 4. 3ª.

CAPVT VII.

Ca^m 7^m.

1 Ecce constitui te deum Pharaonis. 1ª. q. 13. 9. 10. o. / 5. 4. cº. 4. / Psal. 40. fi. / Psal. 49. prinº. / Ioan. 10. lect. 6. / 1ª. Corin. 8. fi. /. Hebræ. prinº.
2 Sed ego indurabo eum. sup. 4. 9ª. ¶ Immittamq; manum meã. Gen. 3. 14ª.
3 Virgæ vertuntur in colubros vel dracones. supra. 4. 1ª.
¶ Dominus Deus Hebræorum. Gen. 17. 5ª. ¶ Misit me. Iere. 7. 8ª.
4 Fecerunt que similiter malefici, per incantationes. 1ª. q. 110. 4. 2ª. /q. 114. 4. o. /22ª. q. 178. 2. c. /3ª. /2. d. 7. q. 3. 1. 2ª. / d. 34. 3. c. / 1ª. / 5. 3. cº. 104. &c. vsque 108. /154. / Veri. q. 27. 3. c. prinº. / Poª. q. 6. 5. 8ª. /Ma. q. 16. 9. 10ª. /11ª. Matth. 24. /Io. 10.

CAPVT VIII.

Ca^m 8^m.

1 Dixit dominus ad Moysen. supra. 6. 1ª. ¶ Fecerunt autem & malefici per incantationes suas similiter. supra. 7. 4ª.
2 Non est sicut dominus Deus noster. Psal. 82. 1ª.
¶ Clamauit Moyses ad dominum. Gen. 4. 4ª.
3 Malefici non potuerunt educere cinises. ideo dixerunt. Digitus Dei est hic. 1ª. q. 32. 1. 1ª.
4 Abhominationes enim Aegyptiorum, immolabimus domino Deo nostro. Gen. 46. 3ª.
5 Viam trium dierum ibimus in solitudine. supra. 3. 9ª.

CAPVT IX.

Ca^m 9^m.

1 Dixit dominus ad Moysen. supra. 6. 1ª. ¶ Deus Hebræorum. Gen. 17. 5ª. ¶ Ecce manus mea. supra. 3. 14ª.
2 Spargat in cælum. Gen. 32ª. ¶ Induraitq; dominus cor Pharaonis. sup. 4. 9ª. ¶ Non sit similis mei. Psal. 82. 1ª.
3 Idcirco autem posui te, vt ostendam in te fortitudinem meam. Rom. 9. lec. 3.

CAPVT X.

Ca^m 10^m.

1 Ego enim induraui cor Pharaonis, & seruorum eius. supra. 4. 9ª.
2 Dixit dominus ad Moysen. supra. 6. 1ª. ¶ Dominus Deus Hebræorum. Gen. 17. 5ª.
3 Extende manum tuam in cælum. Gen. 32ª.

CAPVT XI.

Ca^m 11^m.

1 Et dixit dominus ad Moysen. sup. 6. 1ª. ¶ Dices ergo omni plebi vt postulet &c. vsque Aegyptijs. sup. 3. 11ª.
2 Et adorabunt me. Gen. 18. 2ª. ¶ Et indurauit dominus cor Pharaonis. sup. 4. 9ª.
3 Ingrediar in Aegyptum. Gen. 3. 13ª.

CAPVT XII.

Ca^m 11^m.

1 Dixit quoq; dominus ad Moysen. supra. 6. 1ª. Et sument de sanguine, & ponent super vtrumque postem. Heb. 11. lec. 6.
2 Decima die mensis huius tollat vnusquisque agnum &c. vsq; fi. 12ª. q. 102. 5. 2ª. /10. 13. prinº. / 1ª. Cor. 5. lec. 2.
3 Erit autem agnus absque macula. Leui. 3. 3ª. ¶ In cunctis dijs Aegypti. sup. 7. 1ª. ¶ Et transibo vos. Gen. 3. 13ª.
4 Est enim phase. i. transitus domini. Io. 13. prinº.
5 Habebitis hanc diem in monimentum & celebrabitis eam solennem domino. 12ª. q. 100. 5. 2ª. /q. 102. 4. 10ª. /5. 2ª. / Io. 13. prinº. /1ª. Cor. 5. lec. 2. / Col. 2. lec. 4.
6 Cultu sempiterno, & vsque in æternum. Gen. 17. 11ª.
7 Azima comedetis septem diebus. 3ª. q. 74. 4. c. /3ª. / 4. d. 11. q. 2. articul. 2. q. 3. a. 8. / b. 3. / 7ª. / 8ª. / 9ª. / 5. 4. cº. 68. / Opusc. 1, cº. 61. fi.
8 Septem diebus fermentatum non inuenietur in domibus vestris. 12ª. q. 102. 3, 14ª. /3ª. q. 74. 4. c. fin, /3ª. / 1ª. Cor. 5. lec. 2, o.
9 Peribit anima illa de israel, Gen. 46. 2ª. ¶ Et petierunt ab Aegyptijs vasa &c. vsque profecti. sup. 3. 11ª.
10 Omnis alienigena non comedet ex eo, scilicet phase &c. 12ª. q. 102. 5. c. /3ª. q. 37. prinº. /q. 40. 4. c. / q. 70. 4. fi. / Rom. 2. lect. 4. / Col. 2. lec. 3. 4. prinº.
11 Circumcidetur prius omne masculinum eius. Gen. 17. 7ª.

12 Siquis circumcisus non fuerit, non vescetur ex eo, scilicet phase. sup. 10ª.
13 Eadem lex erit indigenę & colono qui peregrinatur apud vos. 12ª. q. 105. 3. o.

CAPVT XIII.

1 Locutus est dominus ad Moysen dicens. sup. 6. 1ª.
2 Sanctifica mihi omne primogenitum. 3ª. q. 28. 2. 1ª. / q. 37. 3. 1ª.
3 In manu forti eduxit nos dominus. Gen. 3. 14ª.
¶ Vt non comedatis fermentatum. sup. 12. 8ª.
4 Quam dominus iurauit. Gen. 22. 8ª. ¶ Terram fluentem lacte & melle. sup. 3. 4ª.
5 Septem diebus vescieris azimis. sup. 12. 7ª.
6 Eo quòd adiuraffet filios Israel. Gen. 24. 2ª. ¶ Visitabit vos Deus. supra. 2. 6ª.

CAPVT XIIII.

1 Locutus est dominus ad Moysen dicens. sup. 6. 1ª.
¶ Indurabo cor Pharaonis &c. sup. 4. 9ª.
2 In manu excelsa. Gen. 3. 14ª. ¶ Clamauerunt ad dominum. Gen. 4. 4ª.

CAPVT XV.

1 Omnipotens nomen eius. Gen. 17. 1ª. ¶ Dextera tua domine. Gen. 3. 14ª.
2 Misisti iram tuam. supra. 4. 5ª. ¶ In spiritu furoris tui. Ibidem. ¶ Quis similis tui domine Psal. 82, 1ª.
3 Extendisti manum tuam. Gen. 3. 14ª. ¶ In brachio virtutis tuæ. Ibidem.
4 Dominus regnabit in æternum & vltra. 1ª. q. 10. 2. 2ª. / 2. d. 2. q. 1. 1. 1ª. /Poª. q. 3. 17. 23ª. / Causis lec. 2. o.
5 Dominus factus est mihi in salutem. Psal. 89. 1ª. ¶ Magnificus in sanctitate. 22ª. q. 134. 2. 3ª.
6 Iste Deus meus, & Deus patris mei. Gen. 17. 5ª.
¶ At ille clamauit ad dominum. Gen. 4. 4ª.
7 Et ibi tentauit eum. Gen. 22. 1ª.

CAPVT XVI.

1 Per manum domini. Gen. 3. 14ª. ¶ Vt tentem eum. Gen. 22. 1ª. ¶ Dixit dominus ad Moysen. sup. 6. 1ª.
2 Ecce ego pluam vobis panem de cælo. Gen. 32ª. ¶ Videbitis gloriam domini. Gen. 32. 2ª. /1º. Cor. 11. lec. 2.
3 Accedite coram domino. Psal. 33. 3ª. ¶ Requies sabbati sanctificata est domino. infra. 20. 13ª.
4 Filij autem vestri comederunt manna quadraginta annis, donec &c. vsque Canaham. 12ª. q. 102. 3. 2ª. /3ª. q. 73, 6. o. /q. 74. 6. 1ª. /4. d. 8. q. 1. art. 2. q. 2. c. /4ª. /6ª. / Io. 6. lec. 4.

CAPVT XVII.

1 Qui iurgatus ẽ Moysen. Gen. 13 2ª. ¶ Cur tentatis dominum. Deuter. 6. 8ª.
2 Clamauit autem ad dominum Moyses. Gen. 4. 4ª. ¶ Manus solius Dei. Gen. 3. 14ª.
3 Et bellum Dei erit contra Amalech, a generatione in generationem. 12ª. q. 105. 3. c. 1ª.

CAPVT XVIII.

1 Deus patris mei. Gen. 17. 5ª. ¶ Deus adiutor meus. 1. Paral. 12. 5ª.
2 Moyses egressus in occursum cognati sui, adorauit Gen. 18. 2ª. ¶ Et osculatus est eum. Gen. 27. 2ª.
3 Magnus dominus. Psal. 146. 1ª. ¶ Super omnes Deos. supra. 7. 1ª.
4 Prouide tibi viros sapientes, ac timentes Deum &c. vsque iudicent. Quol. 3. q. 6. 3. 5ª. / Mat. 19.

CAPVT XIX.

1 Vocauitq; Moysen dominus. Sup. 3. 8ª.
2 Portauerim vos super alas aquilarum. 22ª. q. 123. 6. 1ª. /2ª. / 4. d. 24. q. 3. 3. c. fi.
3 Eritis mihi in peculium, de cunctis populis. 12ª. q. 105. 1. 1ª. / 4. d. 8. q. 1. art. 3. q. 2. 2ª. /2ª. Cor. 6. / Heb. 8. lec. 3. prinº.
4 Et vos eritis mihi in regnum sacerdotale, & gens sancta. 4. d. 49. q. 1. art. 2. q. 5. 3ª. / Heb. 1. lec. 4.
5 Respondit q; vniuersus populus simul. Cuncta quæ locutus est dominus, faciemus. Ro. 5. lec. 6.

6 Veniam ad te. 1ª. q. 3. 1. 5ª. /q. 9. 1. 3ª. / 4. d. 17. q. 1. art. 2. q. 2. c. / Opusc. 3. cº. 261. fi. / Iob. 9. cº. 10, Io. 14. lec. 7. / Phil. 4. / Heb. 3.
7 Deus in caligine nubis. 1. d. 8. q. 1. 1. 4ª. /3. d. 35. q. 2. art. 2. q. 2. c. / 1ª. Thi. 6. lec. 3. fi. / Heb. 12. lec. 4.
8 Audiat me populus loquentem ad te. sup. 6. 1ª.
¶ Descendet dominus. Gen. 3. 13ª.
9 Omnis qui tetigerit montem &c. vsque non viuet. 22ª. q. 33. 4. c. / Heb. 12. lec. 4.
10 Ne appropinquetis vxoribus vestris. 4. d. 32. art. 5. q. 2. 2ª.
11 Totus autem mons fumabat &c. vsque fornace. 1. d. 34. q. 3. 1. 2ª. / d. 45. 4. c. / 2. d. 6. 3. 3ª. / d. 16. 2. 5ª. / Poª. q. 7. 5. c. / Isa. 33. / cº. 10. fi. / Heb. 12. fi.

CAPVT XX.

1 Locutus est dominus cunctos sermones hos. sup. 6. 1ª. Ego sum dominus Deus tuus. Gen. 17. 5ª. Ca^m 20^m.
2 Non habebis deos alienos. sup. 7. 1ª. /22ª. q. 122. 2. 2ª.
3 Non facies tibi sculptile, neque omnem similitudinem. 12ª. q. 100. 7. 2ª. /3ª. /4ª. /22ª. q. 122. 2. 2ª. /3ª. q. 25. 3. 1ª. /2ª. 3ª. / 3. d. 9. q. 1. 1. 2ª. / 2ª.
4 Non adorabis ea neque coles. 22ª. q. 84. 1. 1ª. / q. 94. 2. 3. o. / q. 122. 2. o. / q. 161. 3. 1ª. / 3ª. q. 25. 5. 6 7. o. / 3. d. 9. q. 1. 2. o. / 3. 5. cº. 120. / 3. 4. cº. 7. 18ª. /17. 2ª. / Psal. 40. fi. / Ro. 1. lec. 7. medº.
5 Deus fortis. Gen. 17. 1ª. 5. 1. cº. 92.
6 Deus zelotes. 12ª. q. 28. 4. o. / 1. prolo. L. / 3. d. 26. q. 1. 1. c. / Veri. q. 26. 4. c. fi. / 8ª. / 1ª. Cor. 14. / 2ª. Cor. 11. / Gal. 4. lec. 4. fi.
7 Visitans iniquitates patrum in filijs. 12ª. q. 81. 1. 1ª. / 2. 1ª. / q. 87. 7. 8. o. 22ª. q. 108. 4. o. /. 164. 1. 4ª. / 3ª. q. 14. 1. 3ª. /2. d. 5. q. 2. 2. c. /d. 30. q. 1. 2. o. /d. 33. q. 1. 2. o. /d. 35. 1. c. d. 36. 4. o. /. 4. d. 14. L. fi / d. 15. q. 1. ar. 4. q. 2. 3ª. /d. 20. ar. 2. q. 3. o. /d. 46. q. 1. ar. 2. q. 3. o. / q. 2. art. 2. q. 2. 3ª. /3. 3. cº. 141. /Quolib. 12, 24. 1ª. / Psalm. 18. fi. / Isa. 14. / Io. 9.
¶ In tertiam & quartam generationem. 12ª. q. 87. 8. 1ª. / 22ª. q. 108. 4. 1ª.
8 Qui oderunt te. 1ª. q 60. 5. 5ª. / 22ª. q. 13. 4. o. / 6. 2ª. / q. 34. 1. o. / 2. d. 5. q. 1. 3. 2ª. /L. / 4. d. 48. q. 1. 3. 2ª. /d. 50. q. 2. art. 1. q. 5. o. / art. 2. q. 2. 1ª. /Veri. q. 22. 2. 3ª. /q. 28. 5. 2ª. / Opusc. 19. prolo. / Matth. 13. / Io. 5. lec. 8. /cº. 15. lec. 5. / Rom. 8. lec. 2. prinº.
9 Et faciens misericordias in millia &c. vsque præcepta mea. 12ª. q. 100. 7. 2ª. / 3ª. /4ª. / 3ª. q. 84. 10. c. fi. / 3. d. 37. art. 2. q. 1. 3ª. / 5ª. / Ephes. 6.
10 Non assumes nomen domini Dei tui in vanum. 12ª. q. 100. 7. 4ª. /. 5. c. /. 11. c. /. 3ª. /. 22ª. q. 122. 3. o. /. d. 37. artic. 2. q. 2. o. /. L. 3ª.
11 Qui assumpserit nomen Dei sui. 12ª. q. 100. 7. 2ª. 22ª. q. 89. 1. 4. o / q 98. 2. c. / 3. d. 37. art. 2. q. 1. 3ª. /art. 2. q. 2. o. / art. 3. 2ª. / d. 30. 1. o. / Ro. 1. lec. 5. Heb. 6. lec. 4. med.
12 Neque enim habebit insontem dominus eum &c. vsque frustra. 12ª. q. 100. 7. 2ª. /3. d. 37. art. 2. q. 1. 3ª. /3. 2ª.
13 Memento vt diem sabbati sanctifices. 12ª. q. 100. 5. 2ª. /. 7. 2ª. / 5ª. /11. c. q. 102. 3. 4ª. /. 4. 10ª. . q. 105. 2. c. fi. /. 22ª. q. 3 5. 3. 1ª. /. q. 122. 4. o. . 2. d. 2. q. 1. 3. 2ª. /. d. 15. q. 3. 3. c. / 3. d. 37. 5. o. /. art. 2. q. 1. 3ª. /. Quol. 2. q. 4. 3. c. / Iob. 3. Isa. 56. Matthæ. 23. /. Col. 2. lect. 4.
14 Sex diebus operaberis, & facies omnia opera tua &c. vsque porras tuas. 12ª. q. 100. 8. 4ª. /. q. 107. 2. 4ª. /. 22ª. q. 40. 4. o / q. 122. 4. 3ª. /. 3. q. 40. 4. 1ª. /3ª. /. 3. d. 37. art. 5. q. 2. 2ª. . 4. d. 1. q. 2. art. 3. q. 1. 2ª. . 4. d. 11. q. 2. art. 2. q. 3. 4ª. /. Matth. 12.
15 Sex enim diebus fecit Deus cælum & terram &c. vsque in eis sunt. Gen. 1ª. /. 12ª. q. 100. 7. 2ª. /. 3. d. 37. art. 2. q. 1. 3ª.
16 Et requieuit die septimo. Gen. 2. 3ª. ¶ Idcirco benedixit dominus diei sabbati, & sanctificauit eum. Ibidem. 4ª.
17 Honora patrem tuum, & matrem tuam. 12ª. q. 100. 5. c. /. 4ª. /. 11. c. /. 22ª. q. 33. 2. 2ª. /. q. 101. 2. o. /. q. 104. 5. 1ª. /. q. 106. 3. c. /. 3ª. /. q. 122. 5. o. /. q. 189. 6. c. / 1ª. /. 3. d. 37. artic. 2. q. 1. 2ª. /. 4. d. 15. q. 2. art. 1. q. 4. 3ª. /. Verit. q. 3. 12ª. / Col. 3. lec. 4. Ephe. 6. 2. / 1ª. Thi. 4. lec. 2. medº. c. & cap. 5. lec. 1. prinº.
18 Vt sis longæuus super terram. 12ª. q. 100. 7. 3ª. /4ª. /22ª. q. 122. 5. 4ª. /. 3. d. 37. art. 2. q. 1. 5ª. / Ephe. 6. 2ª. Thi. 4.
19 Non occides. 12ª. q. 100. 4. c. /8. 3ª. /11 c. /22ª. q. 64. 3. o. /5. 2ª. / 3ª. /7. c. /q. 65. 1. c. /4ª. /q. 122. 6. 2ª. /3. d. 37. ar. 2. q. 1. 2ª. . q. 2. 3. c. /4. d. 37. q. 2. 1. o. /5. 3. cº. 73. / Ro. 13. lec. 2.
20 Non mechaberis. 12ª. q. 100. 11. c. /3. d. 37. art. 2. q. 1. 2ª. /q. 2. 3. c. /22ª. q. 122. 6. 2ª. /. Mal. q. 14. 2. 14ª. /q. 15. 2. 2ª. /3ª. / Quol. 3. 12. c. / Rom. 13. lec. 2.
21 Non furtum facies. 12ª. q. 100. 11. c. / 22ª. q. 122. 6. 2ª. / 3. d. 37. art. 2. q. 1. 2ª. /q. 2. 3. c. / Rom. 13. lec. 2.
22 Non falsum testimonium dices. 12ª. q. 100. 11. c. / 22ª. q. 70. 4. o. / q. 122. 6. 2ª. / 3. d. 37. artic. 2. q. 1. 2ª. / q. 2. 3. c. / Rom. 13. lec. 2.
23 Non concupisces. 12ª. q. 100. 5. c. / 5ª. / 6ª. / 4. 3ª. 11. c. / 22ª. q.

122.6./3m.4m./2.d.24.q.3.4.4m./3.d.37.art.2.q.2.c./3m./4m./q.3.c./d.40.1.2.o.

24 Venit Deus.sup,19,6a./ Gen.3.13a. ¶ Moyses accessit ad caliginem in qua erat Deus.supra.19,9a.

25 Non facietis deos argenteos,& deos aureos non facietis vobis. supra,7.1a./.20.22.3a.

26 Altare de terra facietis mihi &c.vsq; polluetur.12q.102.4.7m./ 3a.q.83.3.5m./4.d.13.q.1.art.2.q.5.2m.

27 Non ascendes per gradus ad altare meum, ne reueletur turpitudo tua.12q.q.102.4.7m./4.d.13,L.5m /3a.q.83.4.9m.

CAPVT XXI.

Cam 21m. 1 Si emeris seruum Hebræum sex annis seruiet tibi, in septimo egredietur liber gratis.12q.q.105.4.1m.

2 Offerat eum dominus dijs.sup.7.1a. ¶ Si dixerit seruus, diligo &c.erit ei seruus in sæculum.12q.q.105.2.10m.

3 Si quis vendiderit filiam suam in famulam, non egredietur sicut ancillæ &c.12q.q.105.4.4m.

4 Qui percusserit hominem volens occidere eum, morte moriatur,supra.20.19a.

5 Qui autem non est insidiatus,sed Deus tradidit eum &c.vsque debeat. Numeri.35.4a.

6 Si rixati fuerint viri. Gen.13.1a. ¶ Qui furatus fuerit hominem & vendiderit &c.moriatur.12q.q.105.2.10m.

7 Et percusserit alter proximum &c. vsque restituat. 12q.q.105. 4.3m.

8 Qui percusserit seruum suũ &c.vsq; illius est. 12q.q.105.4.3m.

9 Si percusserit quis mulierem prægnatem &c, vsque liuore.22q. q.64.8.2m.

10 Si bos cornu petierit &c.vsque opprimetur.12q.q.105.2.11m.

11 Si quis aperuerit cisternam &c.vsque erit.Quol.4.23.3m.

CAPVT XXII.

Cam 22m. 1 Si quis furatus fuerit ouem aut bouem &c. vsque pro vna oue. 12q.q.105.2.9m./22q.q.62.3.1m./q.66.6.2m./3a.q.49.6.c./4. d.15.q.1.art.5.q.2,5m.

2 Applicabitur ad eos.sup 7.1a.

3 Si quis amico commendauerit pecuniam &c. vsque non restituet.12q.q.105.2.4m./5m.22q.q.62.6.c.

4 Qui a proximo suo quicquam horum mutuo postulauerit &c. vsque operis sui.Ibidem.

5 Si seduxerit quis virginẽ &c. vsq; consueuerunt.Deut.22.13a.

6 Maleficos non patieris viuere.4.d.34.3.c./Quol.11.q.10.1.c.

7 Qui coierit cum iumento morte moriatur. 12q.q.105.2.11m.

8 Qui immolat dijs occidetur præter domino soli.12q.q 102.3. c./ 22q.q.84.1.1m./q.85.2.o./q.94.2.c./3a.q.48.3.c./3.c0. 120./Psal.28./Ro.1.lec.2.fi.

9 Vociferabuntur,& ego exaudiam clamorem eorum.Gen.4.4a. ¶ Indignabitur furor meus.sup.4.5a.

10 Si pignus a proximo tuo acceperis vestimentum &c.vsque dormiat.12q.q.99.5.fi./.q.105.2.4m.

11 Quia misericors sum.1a.q.21.3.o./22q.q.30.2.1m./q.84.10. c./4.d.46.q.2.art.1.q.1.o./3.1.c0.91.fi./Psal.24.

12 Decimas tuas non tardabis offerre.22e.q.87.1.o./3a.q.31.8.c./ 3.d.3.q.4.art.3.q.1.c./.4.d.1.q.2.art.2. q.3.2m./d.2.q.1.2.4m./ Quol.2.q.4.3.o./Mat.23./Heb.7.lec.2.prin./Quol.6.10.c.

13 Et primitias.22e.q.85.3.3m./q.86.4.o.

14 Primogenita filiorum tuorum dabis mihi,de bobus quoque & ouibus similiter facies.supra.13.2a.

15 Septem diebus sit cum matre sua, die octaua reddes illum mihi.12q.q.102.3.7m./5.1m./3a.q.70.3.3m./4.d.1.q.2.artic.3. q.1.c./3m.

16 Si pecunias mutuum dederis populo meo &c. nec vsuris opprimes.Leui.25.6a.

17 Pupillo & viduæ non nocebitis.22e.q.65.4.2m.

CAPVT XXIII.

Cam 23m. 1 Non suscipies vocem mendacij.22e.q.110.3.4.o./q.111.1.c./ q.69.1.2.o./q.70.4.c./q.124.5.2m./3.d.38.3.4.o./4.d.16.q.4. ar.1.q.3.c./Quol.7.vel.8.q.6.4.o/Quol.9.14.c./Tri.9.c. Pf.5.

2 Nec iungas manum tuam, vt pro impio falsum dicas testimonium.sup.20.22a.

3 Pauperis quoq; non misereberis in iudicio.22e.q.63.4.3m.

4 Si occurreris boui inimici.&c.vsq; reduc eum.Verit.q.2.8.4m.

5 Et insontem & iustum nõ occides.sup.20.19a. Gen.22.2a.4a.

6 Sex annis operaberis terram tuam &c. vsque in oliueto tuo. Psal,prolo.

7 Sex diebus operaberis,septima die cessabis.sup.20.13.14a.

8 Per nomen externorum deorum non iurabis.supra.7.1a./22e.

q.89.6.o./3.d.39.1.o./L./Heb.6.

9 Solennitatem azimorum custodies.sup.12.5a.

¶ Azima comedetis septem diebus. Ibidem.7a.

10 Non immolabis super fermentum.Ibidem.8a.

¶ Primitias frugum terræ tuæ deferes in domumdomini Dei tui,sup.22.13a.

11 Non coques edum in lacte matris suæ.12e.q.102.6.4m./8m.

12 Ecce ego mittam angelum meum.Psal.90.4a.

¶ Et custodiat in via. Ibidem.

13 Et est nomen meum in illo.f.angelo.sup.6.1a.

¶ Non adorabis deos eorum,neque coles.sup. 20 4a./7.1a.

14 Benedicam panibus tuis,& aquis.Gen.35a.

CAPVT XXIIII.

Cam 24m. 1 Moysi quoque dixit Deus,sup.6.1a.

¶ Omnia quæ locutus est dominus,faciemus.sup.19.5a.

2 Et viderunt Deum Israel,Gen.32.2a.

¶ Sub pedibus eius.f.Dei.Gen.3.14a.

¶ Misit manum suam.Ibidem.

3 Operuit nubes montem &c.vsque caliginis.sup.19.7a.

¶ Et vocauit eum.f.Moysen dominus.sup.3.8a.

4 Erat autem gloria domini quasi ignis ardens.sup.19.11a.

¶ Daboq; tibi duas tabulas lapideas.infra.31.6a.

5 Moyses fuit ibi.f.in monte quadraginta diebus, & quadraginta noctibus.3.d.16.q.1 3.6m./22e.q.147.5.c./3a.q.40.2.3m./3.d. 16.q.1.3.6m./4.d.15.q.3.art.3.q.1.3m./4m./Veri.q.26.10.5m.

6 Quæ scripsi.infra.31.7a.

CAPVT XXV.

Cam 25m. 1 Locutus est dominus ad Moysen.sup.6.1a.

¶ Tollant mihi primitias ab omni homine. sup.22.13a.

2 Et habitabo in medio eorum.Ro.8.10a./Numeri.11,5a.

3 Archam de lignis sethim compingite,cuius longitudo &c.vsq; fi.12e.q.102.4.6m./4.d.9.art.3.q.6.1m.

4 Qui.f.vectes semper erunt in circulis.12e.q.65.2.3.5.o./22e.q. 23.7.o. q.108.2.2m./Verit.q.1.10.4m.

5 Duos quoq; cherubin aureos & productiles facies &c. vsq; inde.12e.q.102.4.6m.fi./Heb.9.lec.1.

6 Facies & propitiatorium de auro mundissimo &c. Ibidem. ¶ Facies & mensam &c.Ibidem.

7 Facies & candelabrum ductile de auro mundissimo &c. Ibid.

CAPVT XXVI.

Cam 26m. 1 Tabernaculum ita fiet &c.vsq; fi.12e.q.102.4.o./Heb.9.lec.1.o.

2 Inspice & fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est.Veri.q.3.8.1m.

3 Facies & velũ de Iacintho &c. vsq; fi.12e.q.102.4.4m.Mat 27.

CAPVT XXVII.

Cam 27m. 1 Facies & altare de lignis Sethim &c.vsque fi.sup.20.26a.

2 Sicut tibi in monte monstratum est sup.25.2a.

3 Facies & atrium tabernaculi &c.vsque fi.12e.q.102.4.c.

4 Cuncta vasa tabernaculi in omnes vsus &c. ex ære facies.22e q. 100.6m./4.o./4.d.25.q.3.art.2.q.3.o.

5 Perpetuus erit cultus per successiones suas. Gen.17.11a.

CAPVT XXVIII.

Cam 28m. 1 Loqueris cunctis sapientibus corde, quos repleui spiritu prudentiæ,&c infra.31.2a.

2 Hæc aũt erunt vestimenta,q̃ facies,&c.vsq; fi.12e.q.102.5.9m.

3 Legitimum sempiternum erit,Gen.17.11a.

4 Carbunculus.Psal.17.

5 Saphirus.Spũ.2.c./Opusc.34.

6 Iaspis,3.d.16.q.2.1.4m./1.c./4.d.44.q.2.art.4.q.2.2m.

7 Sacrificium est domino.22e.q.81.4.1m./3a.q.22.2.c. q.48.3.c./ Psal.19.

CAPVT XXIX.

Cam 29m. 1 Sed & hoc facies,vt mihi in sacerdotio consecrentur, &c.vsque fi.12e.q.102.5.8m./q.103.2.1m.

2 Et duos arietes immaculatos.Leui.3.3a.

¶ Panesq; azimos.sup.12.7a.

¶ Absq; fermento.Ibidem.4a.

3 Oleum vnctionis fundes sup caput eius.Mat.26./Heb.1.prin.

4 Religione perpetua.Gen.17,11a. ¶ Oblatio est domino odor suauissimus,Gen.8.7a.

5 Agnos

5 Agnos anniculos duos per singulos dies iugiter, &c.12e.q.102. 4.10m./3a.q.22.3.3m./Io.21.

6 Et habitabo in medio filiorum Israel.Ro. 8 13a.

7 Ero eis Deus. Gen.17.5a.

8 Sanctificabitur altare in gloria mea 1.d.15.q.5.ar.1.q.1.1m./2. d.15.q.3.3.c.

9 Vt sacerdotio fungantur mihi.3a.q.22.6.2m.

10 Vt maneremus inter illos. Isa.33./ Ro.5.8a.

CAPVT XXX.

Cam 30m. 1 Facies q; altare ad adolẽdũ timiama,&c.vsq; tegitur,sup.20.26a.

2 Timiama sempiternum. Gene.17.11a. ¶ Loquutus est dominꝰ ad Moysen,sup.6.1a.

3 Legitimum sempiternum.Gen.17.11a.

4 Sanctificabisque omnia.22e.q. 81.8.c./3a.q.62.6.2m./q.63.6. 2m./1.d.15.q 5.ar.1.q.1.1m /2.d.15.q.3.3.c./4.d.1.q.1.ar.5.q. 1.1m./d.4.q.1.ar.4.q.2.c./d.7.q.2.ar.2.q.1.1m.

CAPVT XXXI.

Cam 31m. 1 Loquutus est dominus ad Moysen, sup. 6. 1a. ¶ Ecce vocaui ex nomine,sup 3.8a.

2 Et impleui eum spiritu Dei, sapientia,intelligentia, & scientia, in omni opere,&c. infra.35.6a.

3 Videte,vt sabbatum meum custodiatis, sup. 20. 13a. ¶ Qui fecerit opus in eo. Ibidem. 14a.

4 Peribit anima illius.Gen.46 2a.

¶ Pactum est sempiternum.Gen.17.11a.

¶ Signumque perpetuum.Gen.17 11a.

5 Sex enim diebus fecit dñs cælum & terram. Gen.1a.

¶ Et in septimo ab opere cessauit.Ibidem.2,3a.

6 Dixit dominus Moysi,duas tabulas lapideas.12e.q.98.2,3.o./q. 106.2,3m./4.3m./q 107.1.c.fi./3a.q.42.4.2m./3.d.37.1.2m./. 4.d.2.q.1.ar.4.q 1.2m./Isa.prin0.

7 Scriptas digito Dei.Gen.3.14a./3.d.37.1.o./Isa. prin0.

CAPVT XXXII.

Cam 32m. 1 Fac nobis Deos,sup.7.1a.

2 Sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere, 1e. Cor. 10.

3 Vt irascatur furor meus,sup.4.5a.

¶ Et in manu robusta. Gen. 3.14a.

4 Recordare Abraham,&c. Gen.8.1a.

¶ Quibus iurasti.Gen.22.8a.

5 Munc.plicabo semen vestrum,sicut stellas cæli.Gen.15.2a.

¶ Terram hanc dabo semini vestro. Gen.13.4a.

6 Placatusque est dominus,ne faceret malum quod loquutus fuerat.Iere.18.2a

7 Portans duas tabulas,sup.3 1.7a.

¶ Scripeas ex vtraque parte. Ibidem.7a.

8 Inducens super eum peccatum maximum. 12e. q. 102. 3.11m./ 22e.q.10.3.o./q.13.3.c./q.39.2.o./94.3.o./3a.q 80.5.c./ 4.d. 9.ar.3.q.4.c./1m. Ma.q 2.10 c./2m./q.3 8.1m., Ro. 2.lec.2./. 1e. Cor. 12./ He. 10.lec.3.

9 Occidat vnusquisque fratrem & amicum, ac proximum suum, &c.vsque,virginitria m.llia hominum.Gen. 22.4a.

10 Consecrastis manus vestras hodie domino,&c. vsq; benedictio. 12e.q 102.5.8m.

11 De libro tuo quem scripsisti.1a.q.24.o./ q.39.8.fi / 1.d.40. q. 1. 2.5m. 3 d.31.q.1.2.o./ Veri.q.7.o., Phil.39., Phil.4./ He.10./ c0.12.lec.4.

12 Qui peccauerit mihi delebo eũ de lib.meo.1a.q.24.3.o./1.d.40. q.1.2.5m./q.3.3m./3.d.31.q.1.ar.2.q.3.o./ Phil.4./He.12.lec.4.

13 Moyses dixit domino. Aut dimitte eis hanc noxam,aut si nõ facis,dele me.&c.sup.11a.

14 Angelus meus præcedet te. 12e.q.113.1.o./ 2.d.11.q.1.1.o.

15 Ego aũt in die vltionis visitabo & hoc peccatũ eorũ.Phil.9.3a.

CAPVT XXXIII.

Cam 33m. 1 Quam iuraui.Gen.22.8a.

¶ Semini tuo dabo eam: Gen.13.4a

¶ Terram fluentem lacte & melle,sup.3.4a.

2 Et mittam præcursorem tui angelum.1a.q.112.o./ 1. d. 15.q.1. 1.4m./ 2.d.1.q.1.4.2m./d.10.o./3.c0.8.prin0./Isa.6./1e.Cor. 15./ He.1.fi.lec.6 fi.

3 Non enim ascendam tecum.Gen 3.13a.

Vt sciam quid faciam tibi.Gen.22.5a.

4 Loquebatur autem dominus ad Moysen,facie ad faciẽ, &c. 12e. q.98.3.2m./4.d.49.q.2.6.4m./5m.

5 Noui te ex nomine.1a.d.36.q.1.2.c./2.d.22.q.2.1.b.1./1e.Cor 8./Ro.8.lec.5.fi.

6 Præcipis vt educam populum istum.12e.q.90.2.1m.

7 Et non indicas mihi,quem missurus sis mecum. Io. 1. lec.11.

8 Ostende mihi viam tuam,& gloriam tuam.1a.q.1.2.11.2m./22e q.174.4.c./5.1m./q 175.3.o /q.180.5.c./4 d.49.q.2.7.4m.5m./ Verit.q.8.5.3m./6m./q.12.6.12m. 7.c./9.1m. 14.c./q 13.2.o./ q.18.1.13m./q.10.11.1m./2m. Isa./ Io.lec.18./ 2e.Cor. 12.

9 Respice populum tuum gentem hanc,sup.2.6a.

¶ Facies mea præcedet te. Gen. 14a.

10 Et requiem meam dabo tibi.1a.q.73.2.3.c./12e.q.3.4.1m. 8.c./ 22e.q.18.3.c /1.d.1.q 4.1.5m./2.d.15.q.3.2.o./3.3.c0.39.5m./ 40.fi./48./59.1m. 62.2m./63.fi / 3.4.c0. 78. fi./Opusc.3.c0. 104./ 106 / 150./ 211./ 264.

11 Nisi ambulaueris nobiscum. Gen.3.13a.

12 Ego ostendam omne bonum tibi.3 3 c0.56.fi.

13 Et miserebor cui voluero, & clemens e. o in quem mihi placuerit.Ro.9.lec.3.

14 Non videbit me homo & viuet.1a.q.12.11.o./q 13.1.c./2.3m./ 22e.q.5.c./3.c./q.93.2.o./ 22e.q.180.1.o./ q.175.4.o./5.c./ 3. d.15.q.2.ar.2.q.1.3m./d.27.q.3.1.c./d.35 q.2 ar.2.q.2.o./4.d. 49.q.2.1.1m./7.o. 3.c0.47./ 48.1m./ 3.4.c0.95.1m./ Veri.q. q.10.11.o./q.13.3.o./4.c.6m./q 26.10.3m./ Quol. 1.q.1.1. o./ Iob.19.fi./ Math.5./ Io.lec.18./2e.Cor.12.

15 Non poteris videre faciem meam.1a.q.12.4.o. /q.23.1.c./q.56 3.c./ 2m./q.62.1.2.4.9.c /q.64.1.2m./ q.94.2.c.fi./ q.108.4.c./ 12e.q.5.5.7.c./3a.q.104.2m./ 2.d.4.1.c./d.23.q.2.1.c./d.27.4. c./d.28.1.c.fi /d.29.1.c / 3m./4m./3.3m./d.30.q.1.1.c./d.33. q.2.2.c. / 3.d.10.q.2.ar.2.q.2.6 /d.27.q.2.2.c./ d.35.q 2.ar.2.q. 2.o./ 4.d.49.q.1.ar.2.q.3.c / q.2.6.o./ 3.1.c0.3./ 3.3.c0.49.1m./ 52 / 57.1m./ 3.4.c0.91.5m./ Veri.q.8 3.o./ q.10.11.o./ q.18.1. 1m./q.19.1.c.fi./q.20.2.c./q 29.1.c./ Ma. q. 4.1. 14m.,q. 5.5. 5m./Anima.7.4m./ 17.10m./ Opusc 3 c0.105./ Ro.lec.6.fin./. Col.lec.4.prin0./ 1e.Thim. 6.lec.3.

16 Scabis supra petram.1a.q.102.1.4m.

17 Cumque transibit gloria mea.22e.q.171.2.c.

18 Et protegam dextera mea. Gen. 3. 14a. ¶ Tollamque manum meam. Ibidem.

19 Et videbis posteriora mea.1a.q.12.2.c./ 1m./ 50./ 2e.Cor.12.

CAPVT XXXIIII.

Cam. 34m. 1 Precide tibi duas tabulas lapideas, sup. 31. 6a. ¶ Et scribam super eas verba,&c. vsque fi. Ibidem.7a.

2 Cumq; descendisset dominus. Gen.3.13a. ¶ Quo transeunte. Ibidem. ¶ Per nubem. sup.19.7a.

3 Deus misericors,& multæ misérationis,sup.22.11a.¶ Et clemẽs 22e.q.157.1.2.o./3.c./4.3m./q.169.2.c./4.c./3m./3.d.26.q 2. 2.4m./d.33.q.3.ar.2.q.1.1m.

4 Patiens.22e.q.123.3.1m./2m.

5 Et verax.1a.q.16.5.o./12e q.3.7.c./q.93.1.3m./22e.q.27.4.c./ 1.d.19.q.5.1.c.fi./3.1.c0.1./60./61.1m., 62./3.3.c0.51./Opusc 3.c0.105./ Io.14.lec.2.

6 Qui custodis misericordiam in millia, sup.20.9a.

¶ Qui aufers iniquitatem,& scelera, atque peccata. Mar.2.1a./ 16. 5a.

7 Nullusque apud te per se innocens est. Ro. 3.lec.2.

8 Qui reddes iniquitates patrum in filiis ac nepotibus,in tertiam & quartam progeniem,sup.20.7a.

9 Vt gradiaris nobiscum. Gen.3.13a. ¶ Noli adorare Deum alienum,sup.20.4a.

¶ Dominus zelotes. Ibidem 6a.

10 Deus emulator.Ibidem.¶ Cum fornicati fuerint cum diis suis. 22e.q.151.2.c./3m./4.d.35.1.3m./d.39.6.2m./1e.Cor.6.le.3.

11 Nec vxorem de filiabus eorum accipies filiis tuis. 12e. q. 105.4. 6m./4.d.39.1.1m. 2m./1e.Cor.7.lec.2./

12 Deos conflatiles non facies tibi,sup. 20. 2a.-3a. ¶ Solennitatem azimorum custodies,sup.12.5a.

13 Septem diebus vesceris azimis. Ibidem.7a. ¶ Omne quod aperit vuluam,&c.vsque redimes,sup.13.2a.

14 Ne ineas pactum cum hominibus illarum regionum.22e.q.10. 9.o./4.d.13.q.2.3.c./d.18.q.2.ar.1.q.1.o./Quol. 19. vel 10.q. 7.1.o./ Opusc.18.c0.5.6./ 1e.Cor.5.fi.

15 Nè cum fornicati fuerint,sup.10a.

16 Sex diebus operaberis,in die septimo cessabis arare & metere, sup.20.14a. ¶ Omnipotentis Dei. Gen.17.1a.

17 Non immolabis super fermento,sup.12.8a.¶ Primitias frugum terræ tuæ offeres,sup.22.13a.

18 Non coques edum in lacte matris suæ,sup.23.11a. ¶ Scribe tibi verba hæc,&c.sup.31 7a.

19 Fecit ergo ibi cum Deo quadraginta dies,& quadraginta noctes &c.sup.24.5a.

20 Videntes autem Aaron, & filii Israel cornutam Moysi faciem. 2e. Cor. 3 lec.2.

21 Posuit velamen super faciem suam. quod ingressus ad dominum & loquens cum eo auferebatur. Ibidem.

CAPVT XXXV.

Cam. 35m. 1 Sex diebus facietis opus, septimus dies erit vobis sanctus, sup. 20 13.14ª. ¶ Sabbatum requies domini. Gene. 2.3ª.
2 Separate apud vos primitias domino, sup. 22.13ª. Quisquis vestrum est sapiens, &c. sup. 31.2ª.
3 Faciat tabernaculum suum, &c. sup. 26.1ª. ¶ Ecce vocauit dominus ex nomine, &c. sup. 3. 8ª.
4 Omnes viri ac mulieres mente promptissima atque deuota obtulere donaria. Gen. 4.2ª./ 22e.q.85.3.3m./ q.88.4. c.
5 Ecce vocauit dominus ex nomine Beseleel. sup 33.5ª.
6 Et impleuit eum spiritu Dei, sapientia, intelligentia, scientia & omni doctrina, ad excogitãdum & faciendũ opus, &c. sup. 31.2ª.

CAPVT XXXVI.

Cam. 36m. 1 Omnis sapiens quibus dominus dedit sapientiam & intellectũ, &c. Ibidem.

CAPVT XXXVII.

Cam 7m. 1 Fecit autem Beseleel & arcam, &c. sup. 25.3ª.
¶ Fecit & propiciatorium, &c. Ibidem. 6ª.
¶ Duos etiam cherubin, &c. Ibidem. 5ª.
2 Fecit & mensam de lignis sethim, &c. Ibidem. 6ª.
¶ Fecit & candelabrum ductile, &c. Ibidem. 7ª.
3 Fecit & altare timiamatis de lignis, &c. sup. 20.26ª.

CAPVT XXXVIII.

Cam. 38m. 1 Fecit & altare holocausti, &c. Ibidem

CAPVT XXXIX.

Cam. 39m. 1 De iacintho & purpura vermiculo ac bisso fecit vestes, &c. vsq; fi. sup. 28.2ª. ¶ Altare aureum, & altare eneum, sup. 20.26ª.

CAPVT XXXX.

Cam. 40m. 1 Loquutus est dominus ad Moysen sup. 6.1ª. ¶ Mense primo prima die mensis eriges tabernaculum, &c. vsque fi. sup. 26.1ª.
2 Et assumpto vnctionis oleo, vnges tabernaculum cum vasis suis 12e.q.102.4.9m.
3 Vt sanctificentur, &c. sup. 30.4ª. ¶ Applicabisque Aaron & filii eius &c. vsque fi. & fecit sup 19.1ª.
4 Et vnctio eorum in sacerdotium proficiat, in sempiternum. Gene. 17. 11ª.
5 Altare aureum & altare holocaustum, sup. 20. 26ª. ¶ Posuit & mensam propositionis, &c. sup 25 6ª.
6 Posuit & candelabrum cum lucernis, &c. sup. 25.7ª. ¶ Operuit nubes tabernaculum, sup. 19.7ª.

AVTHORITATES ex libro Leuitici.

CAPVT I.

Cam. 1m. 1 Vocauit dominus Moysen Exo. 3.8ª. ¶ Et loquutus est ei dominus. Exo 6. 1ª.
2 Si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armento masculum immaculatum offeret. 12e.q.102.3.8m./ 9m.
3 Sanguinem eius fundetes per altaris circuitũ. 12e.q.102.3.8m.
4 Holocaustum suauem odorem domino. Gen. 8 7ª
5 De turturibus & pullis columbae offeret 12e.q.102.3.2m./ 4m./ 6m./ 9m./ 3ª.q.37.3.4m.
6 Retorto ad collũ capite ac rupto vulneris loco. 12e.q.102.3.6m.

CAPVT II.

Cam. 2m. 1 Anima cum obtulerit, &c. Gene. 46.2ª.
2 Simila erit eius oblatio, fundetq; super eam oleum & thus, &c. vsque fi. 12e.q.102.3.12m./ 13m./ 14m./
3 In odorem suauissimum domino. Gene. 8.7ª.
4 Omnis oblatio quae offertur dño, absq; fermẽto erit. Exo. 12.8ª.
5 Nec quicq mellis adoleb tur in sacrificio dñi. 12e.q.102.3.13m.
6 In oi oblatione offeres sal. 12e.q.102.3.3m./ 14m. Ro. 12. lec. 1. a med. K
7 Offeres primitias tuas domino. Exo. 22.13ª.

CAPVT III.

Cam. 3m. 1 Si hostia pacificorum fuerit eius oblatio, &c. vsque fi. 12e.q.102. 3.8m./ 9m.
2 Siue marem siue foeminam. 12e.q.102.3.9m.
3 Immaculata offeret. 12e.q.102.3.7m./ 22e.q.86.3.3m.
4 Fundent sanguinem per circuitum altaris, sup. 1.3ª.
5 Adolebuntque ea super altare. 4.d.44.q.2.ar.1.q.4.c./ 3m. Gene. 4. 2ª.

6 In holocaustum suauissimi odoris domino. Gen. 8. 7ª. ¶ Iure perpetuo. Gen 17.11ª
7 Omnis adeps erit dñi. 12e.q.102.3.8m./ 6.1m./ Psal. 16.
8 Nec adipem nec sanguinem omnino comedetis. Ibidem.
9 Offeret domino caudam totam. 22e.q.137.1.3m./ q 138 1.3m.

CAPVT IIII.

1 Loquutus est dñs ad Moysen. Exo. 6. 1ª. ¶ Anima quae peccauerit. Gen. 46.2ª. Cam. 4m.
2 Qui peccauerit per ignorantiam, & de vniuersis mandatis domini, &c. vsque fi. 12e.q.102.3.8m./ q.105.2.9m.
3 Timiamatis gratissimi domino. Gen. 8. 7ª. Immaculatum offeret domino, sup. 3.3ª. ¶ Sanguinem fundet, sup. 1.3ª.
4 Omnem adipem offeret dño, sup. 3.7ª. ¶ Rogabitq; pro eo sacerdos & pro peccato eius, & dimittetur ei. 12e.q.103.2.c.fi.
5 Hauriet quoque de sanguine vituli inferens illum in tabernaculum testimonij. 12e.q.102.5.6m.
6 Cumque intinxerit digitum in sanguine, asperget eum septies coram dño contra velum sanctuarij. 12e.q.102.5.5m.
7 Ponetq; de sanguine eius sup cornua altaris timiamatis, sup. 4ª
8 Ponetq; manũ sup caput hostiae pro peccato suo. 12e.q.102.5.1m.

CAPVT V.

1 Si peccauerit anima. Gen. 46.2ª. ¶ Qui audierit vocem iurantis, &c. vsque, anima. 22e.q.98.4.3m. Cam. 5m.
2 Anima quae tetigerit aliquid immundum, &c. vsq; deliquit. 12e q 102.5.4m./ 3ª.q.40.4.2m.
3 Offerat agnam de gregibus siue capram, sup. 3.2ª. ¶ Orabit pro eo sacerdos & pro peccato eius, sup. 4.4ª.
4 Offerat duos turtures, aut duos pullos columbarum, sup. 1.5ª. ¶ Retorquebit caput eius ad pennulas, &c. Ibidem. 6ª.
5 Quicquid autem reliquum fuerit eius, faciet distillare ad fundamentum eius, sup. 3.4ª.
6 Non mittet in eam oleum, nec thuris aliquid imponet, quia pro peccato est. 12e.q.102.3.c.
7 Offeret arietem immaculatum, sup. 3.3ª. ¶ Loquutus est dominus ad Moysen. Exo. 6.1ª.

CAPVT VI.

1 Loquutus est dñs ad Moysen. Ibidem. ¶ Offeret arietem immaculatum, sup. 3.3ª. ¶ Anima quae peccauerit. Gen. 46.2ª. Cam. 6m.
2 Reddet omnia quae per fraudem voluit obtinere integra. 22e.q. 62.2.0./ q 79.3.2m./ 4.d.15.q.1.ar 5.q.2.0/ Quol. 12.26.0.
3 Et quintam insuper partem dño, cui damnũ intulit. 12e.q.105. 2.9m./ 22e.q.62.3.0./ 4.c./ 4.d.15.q.1.ar.5.q.2.5m.
4 Si rem perditam inuenerit. 22e q.66.5.2m.
5 Qui rogabit pro eo, & dimittetur ei, sup. 4.4ª. ¶ Ignis in altari semper ardebit. Exo. 3.1ª.
6 Odoris suauissimi domino. Gen. 8.7ª ¶ Absq; fermento comedet. Exo. 12.8ª. ¶ Legitimum sempiternum. Gen. 17.11ª.
7 Omne sacrificium sacerdotum igne cremabitur, nec quisquam comedet ex eo. 12e.q.102.3.8m.

CAPVT VII.

1 Sanguis eius per girum fundetur altaris sup. 3.4ª
2 Sicut pro peccato offertur hostia ita & pro delicto. 22e. q.79.4. 1m./ 2.d.42.q.2.ar 2.q.3 o./ Iob. 13./ Psal. 24./ Gal. 6. lc. 1. prin. Cam. 7m.
3 Offerent ex ea caudam, sup. 3.9ª.
4 Offerent panes absque fermento, & fermentatos. Exo. 12. 8ª. ¶ Et lagana azima. Ibidem. 7ª. ¶ Irrita fiet eius oblatio. Gene. 17. 13ª.
5 Cuius carnes eadem comedentur die, &c. vsque, rea erit. 12e. q. 102. 3. 10m.
6 Anima peribit, &c. Gen. 46.2ª. ¶ Loquutus est dñs ad Moysen. Exo 6.1ª. ¶ Adipem non comedetis nec sanguinẽ, sup. 3.7ª. 8ª.
7 Pectusculum & armus dexter erit sacerdoris offerentis hostiam pacificorum. 12e.q.102.3.8m.
8 Lege perpetua. Gen. 17.11ª. ¶ Quae tetigerit immundum, &c. sup. 5. 2ª.

CAPVT VIII.

1 Loquutus est dominus ad Moysen. Exo. 6. 1ª. ¶ Tolle Aaron cum filiis suis, &c. vsque fi. Exo. 29.1ª. ¶ Vestiuit pontificem, &c. Exo. 28.2ª. Cam. 8m.
2 Cumque sanctificans aspersisset altare, &c. Exo. 30.4ª. ¶ Fudit reliquum sanguinem ad fundamenta eius, sup. 3.4ª.
3 Posuerũt super caput hostię Aarõ & filij eius, sup. 4.8ª. ¶ Holocaustum suauissimi odoris domino. Gene. 8.2ª.
4 De canistro azimorum. Exo. 12.7ª. ¶ Panes absque fermento. Ibidem. 8ª. ¶ Et caudam, sup. 3.9ª.
5 De hostio tabernaculi non exibitis septem diebus, quibus completur tempus consecrationis vestrae. Exo. 6.1ª.

CAPVT

CAPVT IX.

Cam. 9m. 1 Vtrumque immaculatum, sup. 3. 3ª. ¶ Hodie enim dominus apparebit vobis, & gloria eius. Gene. 32.2ª. ¶ Reliquum fudit ad basim eius, sup. 3.4ª.
2 Et caudam, sup. 3.9ª. ¶ Pectora & armos dextros separauit Aaron, sup. 7.7ª.
3 Et ecce ignis egressus a domino. Exo. 19. 11ª.
4 Laudauerunt dominum, ruentes in facies suas. Psal. 33.2ª./ 22e. q.81.5.1m./ q.82.2.1m./ q.85.3.0. q.88.5.1m./ 3.d.9.q.1.ar.1. q.2.c./ 1m./ 4.d.14.q.1.ar.1.q.4.2m.

CAPVT X.

Cam. 10m. 1 Capita vestra nolite nudare, & vestimenta vestra nolite scindere. 4.d.35.3.4m.
2 Vinum & omne quod inebriare potest nõ bibetis, &c. vsq; Moysi. Isa. 28.
3 Praeceptum est sempiternum. Gene. 17.11ª. ¶ Comedite illud absque fermento. Exo. 12.8ª. ¶ Pectusculum quod oblatum ẽ, & armum, &c. sup. 7.7ª.
4 Quomodo potui placere domino in cerimoniis mente lugubri; Psal. 24.

CAPVT XI.

Cam. 11m. 1 Haec sunt animalia quae comedere debetis, &c. vsque fi. 12e. q. 102.6.1m. 2m.
2 Qui tetigerit morticina eorum, immundus erit, sup. 5.2ª. ¶ Vsque ad vesperam. 12e.q.102.5.5m./ 4 d.1.q.1.ar.5.q.3.2m.
3 Sancti estote, qm̃ ego sanctus sum 12e.q.98.4.5.c./ q.99.2.c.

CAPVT XII.

Cam. 12m. 1 Loquutus est dñs ad Moysen. Exo. 6.1ª. ¶ Mulier si suscepto semine peperit masculum, immunda erit septem diebus, &c. vsque fi. 12e.q.102.5.4m./ 3ª.q.37.3.c./ 1m./ 4.2m.
2 Die octaua circuncidetur infantulus. Gene. 17. 10ª. ¶ Pullum columbae siue turturem, sup. 1.5ª. ¶ Orabitque pro ea sacerdos & sic mundabitur, sup. 4.4ª.

CAPVT XIII.

Cam. 13m. 1 Loquutus est dominus ad Moysen. Exo. 6.1ª.
2 Homo in cuius carne & cute ortus fuerit diuersus color, &c. vsq; fi. 12e.q.102.5.4m./ q.107.2.4m.
3 Sacerdos cõtaminabit eũ septies, & mũdabit eũ. 4.d.1.L.2m.
4 Leprosus habebit vestimenta sua dissuta, caput nudum, os veste contectum, &c. vsque castra. 4.d.35.3.4m.
5 Vestis lanea siue linea q̃ lepra hũerit, &c. vsq; fi. 12e.q.102.5.4m.

CAPVT XIIII.

Cam. 14m. 1 Loquutus est dominus ad Moysen. Exo. 6.1ª.
2 Hic est ritus leprosi, quando mundandus est, &c. vsque fi. 12e.q. 102.5.7m./ q.103.2.3m.
3 Et duos pullos columbae, sup. 1.5ª. ¶ Rogabit pro eo coram domino, sup. 4.4ª.
4 Offeret agnum immaculatum, sup 3.3ª. ¶ Sicut enim pro peccato, ita & pro delicto ad sacerdotem pertinet hostia, sup 7.2ª.
5 Si fuerit plaga lepre in edibus, &c. vsque fi. 12e.q.102.5.4m.

CAPVT XV.

Cam. 15m. 1 Vir qui patitur fluxum seminis, immundus erit, &c. vsque fin. 12e q.102.5.4m.
2 Qui tetigerit, &c. immundus erit, sup. 5.2ª. ¶ Vsque ad vesperã sup. 11. 2ª. ¶ Sumet duos turtures, aut duos pullos columbarum, sup. 1.5ª.
3 Mulier quae redeunte mense patitur fluxum sanguinis, &c. vsq; fi. 12e.q.102.5.4m.
4 Rogabitque pro eo coram domino, sup. 4.4ª. ¶ Loquutus est dominus ad Moysen. Exo. 6.1ª.

CAPVT XVI.

Cam. 16m. 1 Loquere ad Aaron fratrem tuum, ne omni tempore ipse ingrediatur sanctuarium, &c. vsque fi. Exo. 6.1ª.
2 Duos hyrcos stare faciet coram domino in hostio tabernaculi testimonii, &c. vsque fi. 12e.q.102.5.6m.
3 In nube apparebo super oraculum. Exo. 19.7ª./ Gene. 32.2ª. ¶ Tunica linea vestietur, &c. vsque, capiti. Exo. 28.2ª.

4 Haec enim vestimenta sunt sancta. Exo. 3.4ª. ¶ Orabit pro se & pro domo sua, sup. 4.4ª. ¶ Legitimum sempiternũ. Gen. 17.11ª.
5 Mense septimo decima mensis, &c. erit expiatio vestri, atq; mundatio ab omnibus peccatis vestris. 12e.q.102.4.10m./ 5. 6m./ q. 103.2.1m./ 3.4m./ 3ª.q.73.6.c.
6 Sabbatum enim requietionis est. Psal. prolo./

CAPVT XVII.

1 Homo quilibet qui occiderit bouem, &c. & non obtulerit oblationem domino, sanguinis reus erit, &c. sup. 4.5ª. Cam. 17m.
2 Fundet sacerdos sanguinẽ super altare, dñi sup. 1.3ª. ¶ Et adolebit adipẽ, sup. 4.7ª. ¶ In odorẽ suauitatis dño. Gen. 8.2ª.
3 Et non immolabunt hostias suas demonibus. Exo. 22.8ª. ¶ Cũ quibus fornicati sunt. Exo. 34. 10ª. ¶ Legitimum sempiternũ. Gene. 17.11ª.
4 Qui obtulerit holocaustum vel victimam, & nõ adduxerit eam ad hostium tabernaculi, &c. Exo. 20.8ª.
5 Si comederit sanguinem, sup. 3.8ª. ¶ Offirmabo faciem meam contra animã illius. Gen. 3.14ª. ¶ Et disperdã eam. Gen. 46.2ª.
6 Anima omnis carnis in sanguine est 12e.q.102.3.8m./ 4. d. 11. L.4m./ 5.2.cº.80./ Poª.q.3.9.8m.
7 Contaminatus erit vsque ad vesperum, sup. 11.2ª.

CAPVT XVIII.

1 Loquutus est dominus ad Moysen. Exo. 6.1ª. ¶ Ego sum dominus Deus vester. Gen. 17.5ª. Cam. 18m.
2 Facietis praecepta mea, atque iudicia mea seruabitis, & ambulabitis in eis. 12e.q.99 4.2m.
3 Quae faciẽs hõ, viuet in eis 12e.q.100.12.2m./ Ro. 10. lec. 1. prin.
4 Omnis homo ad proximam sanguinis sui non accedet, vt reuelet turpitudinem eius, &c. vsque viuente. 4.d.40.3.c./ 1e. Cor. 5.
5 Talis coitus incestus est. 22e.q.154.1.c./ 9.0./ 4.d.41.ar.4.q.1.2. c./ Ma.q.15.3.c.
6 Sororem vxoris tuae, in pellicatum non accipies. 12e. q. 101. 3. 2m./ Opusc. 20. lib. 4. cº. 14.
7 Ad mulierẽ quae patitur menstruũ, nõ accedes. 12e.q.102.5.4m.
8 Caro patris tui est, & matris, & illius. Gen. 29.2ª.
9 Cum vxore proximi tui nõ coibis, &c. Exo. 20.20ª. ¶ Nec pollues nomen Dei tui. Ibidem 10ª.
10 De semine tuo non dabis, vt consecretur idolo Moloch. 22e. q. 81.5.1m.
11 Cum masculo non commisceberis, &c. 22e.q.142.4.3m./ q.154. 11.12.0./ 3ª.q.70.2.4m./ 3.d.37.L.4m./ 4.d.1.q.2.ar.1.q.3.0./ d. 41.ar.4.q.2.4m./ q.3.0./ Ma.q.15.1.7m./ 3.c./ Ro.1. lec. 8. prin.
12 Cum omni pecore nõ coibis, &c. vsque scelus est. 22e.q.154.11. 2m./ 12.4m./ 4.d.13.q.2.2.1m./ Ethi. 7. lec. 5. med.
13 Omnis anima, &c. peribit, &c. Gen. 46.2ª.

CAPVT XIX.

1 Loquutus est dñs ad Moysen Exo. 6.1ª. ¶ Sãcti estote, quia ego sanctus sum, sup. 11.3ª. ¶ Ego dñs Deus vester. Gen. 17. 5ª. Cam. 19m.
2 Vnusquisque patrem suum & matrem sua timeat. Exo. 20.17ª. ¶ Sabbata mea custodite. Ibidem. 13ª.
3 Nolite ad idola conuerti. Ibidem. 4ª. ¶ Nec Deos conflatiles facietis vobis. Ibidem. 3ª. Exo. 7.1ª.
4 Si immolaueritis hostiã pacificorũ dño, vt sit placabilis, sup. 3.1ª
5 Eo die quo fuisset immolata, comedetis eã, & die altero, &c. vsq; polluit, sup. 7.5ª. ¶ Peribit anima illius. Gene. 46.2ª.
6 Cum messueris segetes terrae tuae, non tondebis vsque ad solum &c. vsque dimittes 22e.q.101.1.2m.
7 Nõ facietis furtũ. Exo. 20. 21ª. ¶ Non mẽtiemini. Exo. 23.1ª.
8 Nec decipiet vnusquisq; proximũ suũ. 22e.q.55.8.0./ q.56.2.0./ q.118.8.0./ 2.d.42.q.2.3.0./ Ma.q.81.c./ 18m./ q.13 3.0.
9 Nõ periurabis i noie meo, nec pollues nomẽ Dei tui. Exo. 20.10ª.
10 Non facies calumniam. 22e.q.68.3.c./ 1m./ q.69.2.3.c.
11 Nec vi opprimes eum. 22e.q.68.8.c./ q.118.8.0./ 2.d.42.q.2.3. o./ Ma.q.13.3.0.
12 Non morabitur merces mercenarii tui apud te, vsque mane. 12e q.105.2.6m.
13 Non maledices surdo. 22e.q.76.1.3.0.
14 Timebis dominum Deum tuum. 12e.q 67.4.2m. 22e.q.7.1.c./ q.19.2.0./ q.22.2.0./ 3.d.34 q.2.ar.1.q.2.0./ Virt.q.2.10.13m./ q.4.4.2m./ Ro.8.lec.3.
15 Non iniuste iudicabis. 22e.q.60.2.3.6 0./ q.67.1.0./ 3ª.q.59.1. c./ 4.d.48.q.1.1.c.prinº./ Psal. 37./ Ro.2.lec.1.prin./ cº.14./ 1e. Cor. 4.
16 Non consideres personam pauperis, nec honores vultum potentis. Ro. 13. lec. 1. fi.
17 Nõ eris criminator. 22e.q.62.2.2m./ q 73.1.2m./ q.74.1.3m./ 2.0.
18 Nec susurro in populis. 22e.q.74.0./ q.75.1.c./ Ro.1. lec. 8.

19 Non ſtabis contra ſanguinem proximi tui, Exo.20,19ª, ¶Non oderis fratem tuum, 22ę.q.25.6.0./ q.34.3.4.0./ Pſal. 24.
20 Sed publice argue eum, 22ę.q.33.7.0./ 3ª.q.55.1.1m./4.d.19.q.2.ar.3.q.1.2.0./ Virt. q.3.2.0./ Quol.10.vel 11.12.0./ Ma.q.3.2.1m./ Math.18./ Gal.2.lec.3./ 1ę.Tim.5.lec.3.prinº.
21 Non quæras vltionem,&c, Deu.33.17ª, ¶Diliges amicum tuũ ſicut teipſum. Math.19.17ª.
22 Iumenta tua non facies coire, cum alterius generis animãtibus, 12ę.q.102.6.8m.
23 Agrum tuum non ſeres diuerſo ſemine, 12ę.q.102.6.3m.
24 Veſte quæ ex duobus texta eſt, non indueris. 12ę.q.102.6.6m.
25 Homo ſi dormierit cum muliere coitu ſeminis quę ſit ancilla, &c. vſque non morientur, ibidem.
26 Orabitq; pro eo ſacerdos,&c. vſq; & dimittetur pctm̃. ſup.4.4ª.
27 Cum ingreſſi fueritis terram,& plantaueritis ligª pomifera, auferetis præputia eorum,&c. vſque proferunt. 12ę.q.102.6.5m.
28 Non comederis carnem cum ſanguine, ſup.4.8ª.
29 Nõ augurabimini. 12ę.q.100.11.c./22ę.q.95.3.c./7.0./ ꝯ.3.cº.154./ Opuſ.25.cº.4.0./ cº.fi./ Iſa.2.lec.2.
30 Non obſeruabitis ſomnia, 12ę.q.190.11.c./ 22ę.q.95.6.0./ ꝯ.3.cº.154.
31 Neque in rotundum attondebitis comam, nec radetis barbam, 4.d.24.q.3.ar.1.q.1.1m.
32 Super mortuo, non incidetis carnes veſtras. 22ę.q.92.1.2.0.
33 Neque figuras aliquas, aut ſtigmata, facietis vobis. 22ę. q. 94.2.1m./ 3.d.9.q.1.ar.2.q.2.1m./ Ro.1. lec.6.
34 Non declinetis ad magos, nec ab ariolis aliquid ſciſcitemini, 12ę q.100.11.c.22ę.q.95.3.d.39.q.1.2.5m./ ꝯ.3.cº.104. vſque. 108./ Poª.q.6.19.c./ Ma.q.16.9.11m./ Quol.4.q.9.1.0.
35 Coram cano capite conſurge,& honora perſonam ſenis. 12ę.q.100.11.c.fi./ 22ę.q.63.3.b./ c.
36 Si habitauerit aduena in terra veſtra,&c. vſq; egipti. 12ę.q.104.4.0. q.105.3.0.
37 Cuſtodite omnia præcepta mea & vniuerſa iudicia, & facite ea, ſup. 18.2ª.

CAPVT XX.

Cam, 20m.
1 Loquutus eſt dñs ad Moyſen. Exo.6.1ª. ¶Si quis dederit de ſemine ſuo Moloch.&c. ſup.18.10ª.
2 Ponam faciem meam contra illum. Geñ.3.14ª. ¶Vt fornicaretur cum Moloch. Exo.34.10ª.
3 Anima quæ declinauerit ad magos & ariolos,&c. ſup. 19.34ª. ¶Interficiam illam. Gene.46.2ª.
4 Sanctificamini,& eſtote ſancti, quia & ego ſanctus ſum, ſup. 11.3ª. ¶Cuſtodite præcepta mea,&c. ſup.18.2ª.
5 Ego dñs, qui ſanctifico vos. ꝯ.4.cº.17.3m./ Ro.1. lec.3.
6 Qui maledixerit patri ſuo aut matri, morte morietur. Exo. 20.17ª. ¶Si mechatus quis fuiſſet,&c. Ibidem.20ª.
7 Qui dormierit cum nouereca,&c. vſq; fi. ſup.18.4ª. ¶Qui dormierit cum maſculo,&c. Ibidem.11ª.
8 Qui cum iumento & pecore coierit, &c. Ibidem. 12ª. ¶Pecus quoque occidite. Geñ. 6.9ª.
9 Qui coierit cum muliere in fluxu menſtruo, &c. ſup. 15.3ª. ¶Terram fluentem lacte & melle. Exo.3.4ª.
10 Ego dñs Deus veſter. Gene.17.5ª. ¶Qui ſeparaui vos a cæteris populis. 12ę.q.36.3.2m./ 3m.
11 Separate ergo & vos iumẽtũ mundũ ab immũdo.&c. ſup.11.1ª.
12 Vir ſiue mulier in quibus phitonicus vel diuinationis fuerit ſpiritº, morte morietur,&c. 1.Reg 28.3ª.

CAPVT XXI.

Cam, 21m.
1 Ne cõtaminet ſacerdos i mortibus,&c. vſq; fi. 12ę.q.102.6.11m.
2 Sancti erunt Deo ſuo, ſup.11.3ª
3 Filia ſacerdotis, ſi deprehẽſa fuiſſet in ſtupro,&c. 3ª.q.29.1.4m./ 4.d.30.q.2.ar.1.q.3.4m.
4 Pontifex idest ſacerdos maximus, &c. vſque qui ſanctifico eum. 12ę.q.102.6.11m.
5 Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo.6.1ª.
6 Homo de ſemine tuo per familias, qui habuerit maculam, &c. vſque fi. 12ę.q.102.5.9m.

CAPVT XXII.

Cam, 22m.
1 Homo de ſemine Aaron qui fuerit leproſus, aut patiens fluxũ ſeminis,&c. vſque cibus illius eſt, Ibidem.
2 Qui tetigerit immũdũ,&c. ſup.5.2ª. ¶Vſq; ad veſperũ, ſup.11.2ª.
3 Morticinũ & captũ a beſtia non comedet. 12ę.q.102.6.1m./ 2m.
4 Addet quintam partem cum eo quod comedit,& dabit ſacerdoti, ſup.6.3ª. ¶Ego dominus qui ſanctifico eos, ſup.20.5ª.
5 Loquutus eſt dñs ad Moyſen. Exo.6.1ª. ¶Quicumque obtulerit in holocauſtum, illud erit maſculum ſup.1.2ª.

6 Sine macula cuncta offerent, ſup. 3.3ª. ¶Erunt ſeptem diebus ſub vbere matris ſuę,&c. Exo.22.15ª.
7 Non immolabuntur vna die mater cum fetibus ſuis. 12ę.q.102.6.1m./2m.
8 Si immolaueritis hoſtiam pro gratiarum actione, &c. vſque alterius diei, ſup.7.5ª. ¶Cuſtodite mandata, &c. ſup.18.2ª.

CAPVT XXIII.

Cam, 23m.
1 Hæ ſunt ferię domini, quas vocabitis ſanctas,&c. vſque fi. 12ę.q.102.4.10m./ q.103.3.4m.
2 Sex diebus facietis opus. Exo.20.14ª. ¶Dies ſeptimus, quia ſabbati requies eſt, vocabitur ſanctus. Ibidem. 13ª.
3 Menſe primo. 15. die menſis ad veſperum phaſe dñi eſt. Exo.12.2ª. ¶Et quintadecima die ſolennitas dñi eſt, Ibidem, 5ª.
4 Septem diebus azima comedetis, Ibidem. 7ª. ¶Dies autẽ ſeptimus erit celebrior & ſanctior, 4.d.11.q.2.ar.2.q.3.5m.
5 Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo. 6.1ª. ¶Feretis primitias,&c. Exo.22.13ª.
6 Et ſanctificabit illum. Exo.30.4ª. ¶Cedetur agnus immaculatus, ſup.3.3ª. ¶In odorem ſuauiſſimum. Geñ. 8.7ª.
7 Præceptum eſt ſempiternum, Gen.17.11ª. ¶Ego dñs Deus veſter. Geñ. 17. ¶Non ſecabitis eam vſque ad ſolũ, &c. ſup. 19.6ª.
8 Et vocabitis hunc diem celeberrimũ, atque ſanctiſſimũ, ſup.1ª. ¶Menſe ſeptimo prima die menſis erit vobis ſabbatum memoriale, clangentibus tubis, ſup. 1ª.
9 Die decimo mẽſis ſeptimi dies expiationum erit celeberrimus, &c. ſup.16.5ª.
10 Omnis anima,&c. peribit,&c. Geñ.46.2ª.
11 Sabbatum requietionis eſt. Geñ.2.3ª. ¶A veſpera vſque ad veſperum, celebrabitis ſabbata veſtra. 4. d.11.q.2.ar.2.q.3.2m./ ꝯ.4.cº.68.fi./ Opuſc.3.cº.247./ Io.13.
12 A quintodecimo die menſis huius ſeptimi, erunt ferię tabernaculorum, ſeptem diebus dño,&c. 12ę.q.102.4.10m./ q.103.3.4m./ Io.7.lec.2./ Lec.5. prinº.
13 Dies primus vocabitur celeberrimus, atq; ſanctiſſimus, ſup. 1ª. Dies octauus erit celeberrimus, atq; ſanctiſſimus. 12ę. q.102.5.1m./ 3ª.q.70.3.3m./ Pſal. prolo./ Pſal.6.prinº./ Ro.4.lec.2.
14 Sumetis die primo fructus arboris pulcherimę ſpatulaſque palmarum,& ramos ligni denſarũ frondiũ,&c. 12ę.q.102.4.10m. fi.

CAPVT XXIIII.

Cam, 24m.
1 Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo.6.1ª. ¶Cultu rituque perpetuo. Gene.17.11ª.
2 Qui blaſphemauerit nomẽ dñi morte morietur. 12ę.q.100.11.c./ 22ę.q.13.0./ 3ª.q.80.3.c./ 4.d.9.ar.3 q.3.c./d.14.L.9m./Ma.q.2.10.c / 10.10.lec.5.prinº./ 1ę.Cor.15.lec.2./ Col.3.lec.2.
3 Qui percuſſerit & occiderit hominẽ morte morietur. Exo. 20.19ª.
4 Qui irrogauerit maculam, ſicut fecit fiet ei, fracturam pro fractura,&c. vſque cogetur. 12ę q.105.2.10m.
5 Æquum iudiciũ ſit inter vos,&c. ſup.19.15ª. ¶Ego ſum dominus Deus veſter, Geñ.17.5ª.

CAPVT XXV.

Cam, 25m.
1 Sabbatizetis ſabbatum dño. Exo.20.13ª. ¶Sex annis ſeres agrũ tuum. ſeptimo autem anno erit ſabbatum, &c. Exo.23.6ª.
2 Anno iubilei redient omnes ad poſſeſſiones ſuas, &c. vſque fin, 12ę.q.105.1.3m.
3 Timeat vnuſquiſq; Deũ ſuũ,&c. 19.14ª. ¶Ego dñs Deus veſter. Geñ.17.5ª. ¶Facite pcepta mea,& iudicia cuſtodite, ſup.18.2ª.
4 Dabo benedictionem meam vobis anno ſexto. Geñ. 2.35ª.
5 Terra non vendetur in perpetuum,&c. vſque vendetur. 12ę. q.105.2.c./3m./22ę.q.66.2.c.
6 Pecuniam tuam non dabis ei ad vſurã. 12ę. q.105.3.3m./22ę.q.78. 1. 0./ 3. d. 37. 6. 0 / 4. d. 33. q.2.ar.2 q.2.c./ Ma.q.13.4.0./ Quol.3.q 7.2.9.
7 Computabuntur fructus ex eo tempore quo vendidit, & quod reliquum eſt reddet emptori, ſicq; recipiet poſſeſſionem ſuam, 22ę.q.78.2.6m.
8 Si paupertate compulſus vendiderit ſe tibi frater tuus, non eum opprimes ſeruitute famulorum,&c. 12ę.q.105.4.1m./ 4m.

CAPVT XXVI.

Cam, 26m.
1 Ego dñs Deus veſter. Geñ.17.5ª. ¶Non facietis vobis idolũ, & ſculptile,&c. Exo.20.3ª. Cuſtodite ſabbata mea. Ibidem. 13ª.
2 Si in præceptis meis ambulaueritis,&c. vſque fi. 12ę.q.91.5.c./ q.99.6.0 / q.104.10.1m./ q.107.1.2m./ 3.d.40.ar.4.q.1.c./1m./ Mat.3./ Ro.10.lec.2.med.
3 Comedetis vetuſtiſſima veterum,& vetera nouis ſuperuenientibus proiicietis. Gal. prinº. Eph.2.lec.5.
4 Non abiiciet vos anima mea. 1ª.q.3.2.1m./ q 19.11.c.
5 Reſpiciam vos. Exo. 2.6ª. ¶Ambulabo inter vos. Geñ.3.13ª./ 2ę.Cor.6.fi.

Ponam

6 Ponam tabernaculum meum in meº veſtri, &c. vſque meus. 2ę. Cor. 6. fin.
7 Vos eritis populus meus. Exo.19.3ª. ¶Viſitabo vos. Exo.4.13ª ¶Ponam faciem meam contra vos. Gene.3.14ª.
8 Addam correctiones veſtras ſeptuplum, propter peccata veſtra. Gene.3.21ª./ Exo.20.7ª.
9 Ego quoque contra vos aduerſus incedam. Gene. 3.13ª. ¶In furore contrario. Exo.4.5ª. ¶Abhominabitur vos. Ibidem.
10 Donec erubeſcat incircumciſa mens eorum. Iere.4.3ª. ¶Recordabor federis mei. Gene.8.1ª.
11 Propter peccata patrum ſuorum & ſua affligentur. Exo. 20.7ª. ¶Donec confiteant iniquitates ſuas,& maiorũ ſuorũ. 4.d.17.q.3.ar.1.q.2.5.0./ar.2.q.2.1m./d.21.q.2.3.0./d.22.q.2.ar.3. q.2.3m.

CAPVT XXVII.

1 Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo.6.1ª.
2 Animal quod immolari poteſt domino, ſi quis vouerit, mutari non poteſt. 22ę.q.88 10.1m./4.d.38.q.1.ar.4.q.3.2m.
3 Sanctum erit & conſecratum dño. Exo.3.4ª. ¶Primogenita dñi ſunt. Exo.13.2ª. Omnes decimę dñi ſunt,&c. Exo.22.12ª.

AVTHORITATES ex libro Numeri.

CAPVT I.

1 Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo.6.1ª.
2 Tollite ſummam vniuerſę congregationis filiorum Iſrael, &c. vſque fi. 22ę. q.108.4.1m./ 2.d.33.q.1.2.5m./ 4.d.14.L.fi./ d.46.q.2.ar.2.q.2.3m.
3 Meum eſt omne primogenitum. Exo.13.2ª. ¶Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo.6.1ª.

CAPVT II.

1 Ad orientem. 22ę.q.84.3.3m.

CAPVT III.

1 Applica tibi tribum Leui. Math. 9.

CAPVT IIII.

1 Pollutuſque eſt. Leui.5.2ª.

CAPVT V.

1 Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo. 6.1ª. ¶Eiiciant de caſtris omnem leproſum,& qui ſemine fluit, pollutuſque eſt ſuper mortuo. Leui.5.2ª.
2 Confitebuntur peccatum ſuum. Leui. 26. 11ª. ¶Reddent ipsũ caput. Leui.6.2ª. ¶Et quintam partem deſuper ei in quem peccauerit. Ibidem.3ª.
3 Sin autem non fuiſſet qui recipiat, dabunt domino, & erit ſacerdotis. 22ę.q.62.5.3m./ 4.d.15.q.1.ar.5.q.4.1m./ 2m.
4 Omnes primitiæ quas offerunt filii Iſrael, ad ſacerdotem pertinebunt. Exo. 22.13ª.
5 Vir cuius vxor errauerit, maritumque contemnens dormierit cum altero viro,&c. vſque fi. 12ę.q.105.4.9m./22ę.q.154.6.2m./ 2.d.18.q.1.3.c.
6 Non fundet ſuper eam oleum nec imponet thus, quia ſacrificiũ zelotipię eſt, & oblatio inueſtigans adulterium. 12ę. q. 105. 4. 9m./ q.102.3.14m.
7 Det te dominus in maledictionem, &c. Gene.3.21ª.
8 Putreſcat femur tuum,& tumens vterus tuus dirumpatur. 2. d. 18.q.1.3.c./ 12ę.q.103.2.3m.

CAPVT VI.

1 Vir ſiue mulier, cum fecerit votum vt ſanctificetur,& voluerit ſe dño cõſecrare,&c. vſq; fi. 4.d.24.q.3.ar.1.q.1.2m./22ę.q.186.6.b
2 Offeret duos turtures vel duos pullos columbæ. Leui.5ª. ¶Deprecabitur pro eo, quia peccauit. Leui.4.4ª. ¶Sanctificabit & cõſecrabitur. Exo.30.4ª.
3 Dies priores irriti fient. Geñ.17.13ª. ¶Qm̃ polluta eſt ſanctificatio eius. Ezech.18.6ª. ¶Agnum immaculatum. Leui.3.3ª.
4 Panum azimorum. Exo.12.7ª. ¶Et abſque fermento. Ibidem. 8ª. ¶Sic benedicetis filiis Iſrael. Geñ.35ª.
5 Deus cuſtodiat te. 1ª.q.113.1.2m./ 2.d.11.q.1.1.1m./ 2m.
6 Oñdat dñs faciẽ ſuã tibi. Geñ.3.14ª./ Exo.33.4ª.8ª. ¶Conuertat dñs vultũ ſuum ad te. Ibidẽ. Et miſereatur tui. Exo.22.11ª.
7 Deus det tibi pacem. He.13.lec.3./ 2ę. Cor. fi.

CAPVT VII.

1 Moyſes vnxit & ſanctificauit tabernaculũ cum omnibus vaſis ſuis, altare,& omnia vaſa eius. Exo.30.4ª. Cam, 7m.
2 Capita familiarum. 12ę. q.84.3.4.0./ 3ª.q.8.1.8.c./ 3.d.13.q.2.1.c./ Veri.q.29.4.c./ Ma.q.8.1.c./ 1ę. Cor. lec. 5.prinº.
3 De propiciatorio quod erat ſuper archam teſtimonii. Exo. 25.3ª.6ª. ¶Inter duos cherubin. Ibidem.

CAPVT VIII.

1 Cum poſueris ſeptem lucernas, candelabrum in auſtrali parte erigatur,&c. vſque naſcebantur. Exo.25.7ª. ¶Iuxta exemplum quod oſtendit dominus Moyſi. Exo.26.2ª. Cam, 8m.
2 Tolle leuitas de meº filiorum Iſrael & purificabis eos,&c. vſque fi. Exo 29.1ª. ¶Vt depreceris pro eis. Leui. 4. 4ª.
3 Mea ſunt omnia primogenita. Exo.13.2ª.

CAPVT IX.

1 Loquutus eſt dñs ad Moyſen. Exo.6.1ª. ¶Faciãt filii Iſrael phaſe &c. vſque indigenę. Exo.12.2a.&c. Cam, 9m.
2 Operuit illud nubes. Exo. 19. 5ª. ¶A veſpere autem ſuper tentorium erat quaſi ſpecies ignis vſque mane. Exo.3. 1ª.

CAPVT X.

1 Fac tibi duas tubas argenteas ductiles,&c. vſque fi. 4.d.43.ar.2.q.2.c fi. Iſa.58.fi./ 1ę. Theſ.4. Cam, 10m.
2 Capita multitudinis, ſup.7.2ª. ¶Legitimum ſempiternum. Gene. 17.11ª. ¶Erit recordatio veſtri coram domino Deo veſtro. Gene.8.1ª. ¶Ego dñs Deus veſter. Gene. 17.5ª
3 Nubes domini erat ſuper eos. Exo.19 7ª. ¶Surge domine. Gene.3.13ª. ¶Reuertere domine. Ibidem. ¶Qui oderũt te. Exo. 20.8ª. ¶A facie tua. Gene.3.14ª.

CAPVT XI.

1 Cum audiſſet Deus. Exo. 2.4ª. ¶Iratus eſt. Exo. 4. 5ª. ¶Accẽſus eſt ignis domini. Exo.3.1ª. ¶Aĩa noſtra arida ẽ. Geñ.46.2ª. Cam, 11m.
2 Erat autẽ manna quaſi ſemẽ coriandri,&c. vſq; paritur,& man. Exo.16.4ª. ¶Pro qua iuraſti. Gene.22.8ª. ¶Deſcendam. Gene.3.13ª.
3 Congrega mihi ſeptuaginta viros de ſenioribus Iſrael. quos tu noſti ꝙ ſene, populi ſint ac magiſtri. Exo.18.4ª.
4 Auferam de ſpiritu tuo,& tradam eis. 1ª.q.36.1.3m./ 1.d.10.L.fi./ 2.d.26.2.1m./ ꝯ.4. cº.23.
5 Qui in medio veſtri eſt. Pſal.45.
6 Nunquid manus domini inualida. Gene.3.14ª./ 17.1ª. ¶Cumque requieuiſſet in eis ſpiritus. 4.Reg.2.4ª. ¶Deſcendit dominus. Gene.3.13ª. ¶Per nubem. Exo.19 7ª.

CAPVT XII.

1 Quod cum audiſſet dñs. Exo.2.4ª. ¶Iratus eſt. Exo.4.5ª. ¶Deſcendit dñs. Geñ.3.13ª. ¶In columna nubis. Exo.19.7ª. Cam, 12m.
2 Si quis fuerit inter vos propheta dñi, in viſione apparebo ei, vel per ſomnium loquar ad eum. 1ª.q.12.11.1m./22ę.q.174.1.3m./ 3.0./ 4.d.49.q.2.7. 2m./ Pſal.73./ Veri.q.12.7.14.c./ 13.0./ 1ę. Cor.13.lec.4.
3 At non talis ſeruus meus Moyſes. 22ę.q.174.4.0./ 3.q.7.8.1m./ Veri.q.12.9.2m./14.0./ Iſa.6.
4 Qui in omni domo fideliſſimus eſt. He.3.lec.1.0.
5 Ore ad os loquar ei. Geñ.3.14ª./ Exo.6.1ª./ 33.4ª.
6 Palam & non per enigmata & figuras, Deum videt. Exo.33.8ª. ¶Deus abiit. Gene.3.13ª.
7 Erat enim Moyſes vir mitiſſimus, ſuper omnes homines qui morabantur in terra. 22ę.q 157.4.a.1./ Pſal.24.
8 Clamauitque Moyſes ad domm. Geñ.4.4ª.

CAPVT XIII.

1 Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo.6.1ª. Cam, 13m.
2 Reuera fluit lacte & melle. Exo.3.4ª.

CAPVT XIIII.

1 Dñs vobiſcũ eſt. Pſal.45./ Iſa. 7 fi./ 1. Mach.16./ 4.d.8.L. Cam, 14m.
2 Apparuit gloria domini ſuper tectũ federis cunctis videntibus filiis Iſrael. Gene.32.2ª.
3 Et facie videaris ad faciem. Gene.3.14ª./ Exo.33.4ª. ¶Pro qua iurauerat. Gene.22.8ª.
4 Magnificetur fortitudo domini. Exo.20.5ª. ¶Dominus patiẽs. Exo. 34.4ª. ¶Et multę miſericordiæ. Exo. 22.11ª.

 Auferens

5 Auferens iniquitates & scelera. Mar. 2. 1ª. ¶ Visitans peccata patrum in filios, in tertiam, & quartam generationem. Exo. 22. 7ª.
6 Tentauerunt me iam per decem vices. Deu. 6. ¶ Caleph qui plenus alio spũ. Actuũ. 6. ¶ Quærelas audiui. Exo. 2. 4ª.
7 Leuaui manum meam. Gene. 3. 14ª. ¶ Filii vestri portabunt fornicationem vestram. Exo. 20. 7ª. / 34. 10ª.

CAPVT XV.

Caᵐ. 15ᵐ. 1 Odorem suauitatis domino. Gene. 8. 7ª. ¶ Separabitis primitias domino. Exo. 22. 13ª. ¶ Anima peribit. Gene. 46. 2ª.
2 Si per ignorantiam præterieritis quicquam &c. vsque ignorantes. Leui. 4. 2ª. ¶ Rogabit pro eis sacerdos, &c. Ibidem. 4ª.
3 Colligentem ligatura sabbato, obruerunt lapidibus, ex præcepto Dei. 12ᵉ. q 105. 2. 9ᵐ.
4 Faciant sibi fimbrias per angulos quatuor palliorum, &c. vsque fi. 12ᵉ. q. 102. 6. 7ᵐ. / Psal. 44.
5 Oculos per res varias fornicantes. Exo. 34. 10ª. ¶ Sitque sancti. Leui. 11. 3ª. ¶ Ego dominus Deus vester. Gene. 17. 5ª.

CAPVT XVI.

Caᵐ. 16ᵐ. 1 Apparuit cunctis gloria domini. Gene. 32. 2ª. ¶ Fortissime Deᵘ Exo. 20. 5ª. ¶ Ira tua defeuiet. Exo. 4. 5ª.
2 Dirupta est terra sub pedibus eorum, &c. 22ᵉ. q. 39. 2. 0. / 4. d. 13 q. 2. 2. 4ᵐ. / Ma. q. 2, 10. 4ᵐ.
3 Terra deuorauit eos cum tabernaculis suis & vniuersa substantia eorum. Gene. 6, 9ª.
4 Thuribula sanctificata sunt in mortibus peccatorũ. Exo. 30. 4ª.
5 Cumque oriretur seditio. 22ᵉ. q. 42. 0.

CAPVT XVII.

Caᵐ. 17ᵐ. 1 Dixit dominus ad Moysen, Exo. 6. 1ª,
2 Inuenit germinasse virgam Aaron. 1ª. q. 69. 2. 0.

CAPVT XVIII.

Caᵐ. 18ᵐ. 1 Tu & filii tui & domus patris tui tecum portabitis iniquitatem sanctuarii, &c. 12ᵉ. q. 81. 1. 1ᵐ.
2 Ne oriatur indignatio. Exo. 4. 5ª. ¶ Ecce dedi tibi custodiã primitiarum mearum. Exo. 20, 13ª.
3 Omnia quę sanctificantur a filiis Israel. Exo. 30. 4ª. ¶ Quicquid primum erumpet e vulua, &c. vique, sanguinem. Exo. 13. 2ª.
4 Legitima sempiterna, Gene. 17. 11ª. ¶ Sanguinem eorum fundes super altare. Leui. 3ª. ¶ Et adipes adolebat. Ibidem. 3 7ª.
5 In suauissimũ odorem domino. Gene. 8. 7ª. ¶ Pactum salis est sempiternum, &c. Leui. 2, 6ª.
6 Pectuculum consecratum, & armus dexter tua erũt. Leui. 7 7ª. ¶ Fructus seu decimas omnes decimas, &c. Exo. 22. 12ª.
7 Nihil aliud possidebunt Leuitę decimarum obiatione contenti. 4. d. 24. q. 3 3ª. 1. q. 3. 2ᵘᵉ.
8 Cũ acceperitis a filiis Israel decimas quas ded. vobis primitias eorũ offerte dno, i. dec. ma parte decimæ. 22ᵉ. q. 87. 1. 4ᵘᵉ.

CAPVT XIX.

Caᵐ. 19ᵐ. 1 Præcipe filiis Israel vt adducant ad te vaccam rufam, &c. vsque fi. 12ᵉ. q. 102. 5. 5ᵐ.
2 Commiacula. vsque erit vsque ad vesperum. Leui. 11. 2ª. ¶ Iure perpetuo. Gene. 17. 11ᵐ.
3 Qui tetigerit cadauer, &c. Leui. 5. 2ª. ¶ Vas quod non habuerit operculum nec ligatura desuper immundũ erit. 12ᵉ. q. 102. 5. 4ᵐ.
4 Peribit anima illius. Gene. 46. 2ª.

CAPVT XX.

Caᵐ. 20ᵐ. 1 Vsi in seditionem, sup. 16. 5ª. ¶ Clamauerunt ad dominum. Gene. 4. 4ª. ¶ Apparuit gloria domini. Gene. 32. 2ª.
2 Loquimini ad petram coram eis & illa dabit aquas. 1ª. q. 102. 1. 4ᵐ. / 1ᵉ. Cor. 10 lec. 4.
3 Murgat: sunt filii Israel contra dominum. Gene. 13. 2ª. ¶ Misit angelum suum, Luce. 1. 8ª.
4 Egressus est obuius cum infinita multitudine, sup. 7. 2ª.
5 Incredulus fuit oris meo. Gene. 3. 14ª.

CAPVT XXI.

Caᵐ. 21ᵐ. 1 Fac serpentem æneum, & pone eum pro signo, &c. vsq; sanabant. 4. d. 1. q. 1. ar. 1. q. 1. 3ᵐ. / Quol. 4. q. 12. 1. 13ᵐ. / 1ᵉ. Co. 10.
2 Vocatum est nomen loci illius orma, idest anathema. Ro. 9. / 1ᵉ. Cor. 12 / Gal. 1. lec. 2, medo.

3 Tedere cæpit populum itineris, ac laboris. Math. 26. 3ª.

CAPVT XXII.

1 Venit Deus. Gene. 3. 13ª. / Exo. 19. 6ª. ¶ Dixit Deus ad Balaã. Caᵐ. 11ᵐ. 22ᵉ. q. 172. 6. b. 1ᵐ. / 1ᵉ. Cor. 12.
2 Iratus est Deus. Exo. 4. 5ª.
3 Aperuitque dominus os asinæ, & loquuta est, &c. 22ᵉ. q. 165. 2. 4ᵐ. / Poª. q. 6. 5. 3ᵐ.

CAPVT XXIII.

1 Occurrit illi Deus. Gen. 3. 13ª. ¶ Et posuit verbum in ore eius, Caᵐ. 23ᵐ. sup. 22. 1ª.
2 Non est Deus quasi homo, vt mẽtiatur. Poª. q. 4. 1. c. / Quol. 12. 27. 1ᵐ / Titum. 3. / Meth. 2. lec. 5.
3 Nec vt filius hominis, vt mutetur. Gene. 3. 13ª. / 1ª. q. 19. 7. 2ᵐ. / 4. d. 45. q. 2. ar. 2. q. 2. 1ᵐ.

CAPVT XXIIII.

1 Et irruente in se spiritu Dei, sup. 22. 1ª. ¶ Qui visionem omnipotentis intuitus est. Gene. 17. 1ª. Caᵐ. 24ᵐ.
2 Qui cadit, & sic apertiuntur oculi eius. Veri. q. 11. 3. 1ᵐ.
3 Quam pulchra tabernacula tua Iacob, & tentoria Israel. 12ᵉ. q. 105. 1. b.

CAPVT XXV.

1 Et iratus est dominus. Exo. 4. 5ª. ¶ Vt auertatur furor meus. Ibidem, ¶ Occidat vnusquisq; proximum suum. Gene. 22. 2. 4ª. Caᵐ. 25ᵐ.
2 Phinees perfodit ambos, scilicet virum & mulierem in locis genitalibus. 22ᵉ. q. 60. 6. 2ᵐ.
3 Quia zelo meo commotus est. Exo. 20. 6ª. ¶ Pactum sacerdotii sempiternum. Gene. 17. 11ª.

CAPVT XXVI.

1 Dixit dominus ad Moysen. Exo. 6. 1ª. ¶ Numerate omnẽ summam filiorum Israel, &c. vsque fi. sup. 1. 2ª. Caᵐ. 26ᵐ.
2 In seditione Chore, sup. 16. 5ª.

CAPVT XXVII.

1 Homo cum mortuus fuisset absque filio, ad filiã eius transibit hæ- Caᵐ. 27ᵐ.
reditas &c. vsque mutet. 12ᵉ. q. 105. 2. 2ᵐ.
2 Lege perpetua. Gene. 17. 11ª. ¶ Dixit dñs ad Moysen Exo. 6. 1ª.

CAPVT XXVIII.

1 Odoris suauissimi domino. Gene. 8. 7ª. ¶ Omnia immaculata Caᵐ. 28ᵐ.
offeretis domino. Leui. 3. 3ª.
2 Hæc sunt sacrificia quę offerebatis, &c. vsq; fi. cap. 29. Leui. 23. 1ª.
3 Agnos duos quotidie in holocaustum sempiternum, vnũ offeretis mane, & alterũ ad vesperum, &c. vsque, die. 12ᵉ. q. 102. 4. 10ᵐ. / 3. q. 23. 3. 3ᵐ. / He. 10. lec. 1. pr. nº.
4 In holocaustum sempiternum. Gen. 17. 11ª. ¶ Mense primo quarta decima die mensis phase domini erit. Exo. 12. 2ª.
5 Et quintadecima die solennitatis. Ibidem. 5ª. ¶ Septem dies vescentur azimis. Ibidem. 7ª. ¶ Omne opus seruile non facietis in eo. Exo. 20. 14ª.
6 Dies septimus celeberrimus & sanctus erit vobis. Leui. 23. 4ª. Dies etiam primitiorum, &c vsque fi. Ibidem. 8ª.

CAPVT XXIX.

1 Mensis etiam septimi prima dies venerabilis & sacta erit vobis, Caᵐ. 29ᵐ.
ibidem. 1ª. ¶ Quia dies clangoris est & tubarum. Ibidem.
2 Decima dies mensis huius septimi erit vobis sancta, atque venerabilis, &c. Leui. 16. 5ª. ¶ Quintadecima dies mensis septimi, &c. vsque fi. Leui. 23. 12ª.
3 Die octauo qu. est celeberrimus, &c. vsque fi, Leui. 23. 13ª.

CAPVT XXX.

1 Si quis virorum votũ domino vouerit, &c. vsque implebit. 22ᵉ. Caᵐ. 30ᵐ.
q. 88. 3. 0. / q. 189. 3. c. / 4. d. 38. q. 1. ar. 3. q. 1. 0. / q. 3, 1ᵐ. / Quol. 3. q. 5. 2. c. / q. 7, 1. c. / Quol. 9. vel. 10. q. 5. 3. c. / 1ᵐ. / Opuſ. 17. cº. 12 Opuſc. 18. cº. 13. h.
2 Mulier si quippiã vouerit, &c. vsque fi. 22ᵉ. q. 88. 8. 0. / 9. c. / 2ᵐ. / q. 89. 9. 3ᵐ. / q. 189. 5. 0. / 4. d. 32. 4. 0. / d. 38. q. 1 ar. 1. q. 3. 0. / Opuſc. 17. cº. 12. / cº. 13. 10ᵐ. ¶ Obligauit animam suam. Gene. 46. 2ª.

CAPVT

CAPVT XXXI.

1 Vlciscere prius filios Israel de madianitis. 22ᵉ. q. 108. 1. 0. / 3. c. / q. 158. 1. c. / 3ᵐ. / 2. c / 3. b. / 3ª. q. 15. 9. c. / 3. d. 33. q. 3. ar. 4. q. 1. 4ᵐ. / 4. d. 14. q. 1. ar. 3 q. 1. 3ᵐ. / Ma. q. 12. 1. c. / 8ᵐ. / 14ᵐ. / 3. 5ᵐ. / Ro. 12. lec. 3. / cº. 13. / He. 10. Caᵐ. 31ᵐ.
2 Vasa quoq; sęcta. Exo. 30. 4ª. ¶ Et tubas ad clãgendũ, sup. 10. 1ª.
3 Ergo cunctos interficite, quicquid generis masculini etiam in paruulis. Gen. 6. 9ª.
4 Qui hominem occiderit, vel occisum tetigerit, &c. vsque, intrabitis, sup. 19. 3ª. / Leui. 5. 2ª.
5 Quia primitiæ domino sunt. Exo. 22. 13ª. ¶ Vnam animam ex quingentis. Gen. 46. 2ª. ¶ Et quinquagesimũ caput. Ibidem.

CAPVT XXXII.

1 Erat illis in iumentis infinita subiecta, sup. 20. 4ª. ¶ Iratus dñs, Caᵐ. 32ᵐ.
&c. Exo. 4. 5. ¶ Augeretis furorem domini. Ibidem.
2 Iurauit dominus. Gen. 22. 8ª. ¶ Ipsi impleuerunt voluntatem meam. 3ª. q. 18. 5. c. / 2ᵐ. / 1. d. 48. 2. 3ᵐ.

CAPVT XXXIII.

1 In manu excelsa. Gen. 3. 14ª. ¶ In dijs eorum. Exo. 7. 1ª. Caᵐ. 33ᵐ.

CAPVT XXXIIII.

1 Et in possessionem vobis sorte cecideris. Actuu. 1. 9ª. Caᵐ. 34ᵐ.

CAPVT XXXV.

1 Loquutus est dominus ad Moysen. Exo. 6. 1ª. Caᵐ. 35ᵐ.
2 Si quis ferro percusserit, & mortuus fuerit, &c. vsque, reus erit. Exo. 20. 13ª.
3 Cognatus occisi statim vt inuenerit homicidã interficiet. 3. 11. 1ª
4 Homicida a cæsu manear in ciuitate confugij, vsq; quo sacerdos magnus qui oleo sancto vnctus est moriatur. 3ª. q. 49. 5. c. fi. / 12ᵉ q. 105. 2. 10ᵐ.
5 Hæc temporaria erunt. Gen. 17. 11ª. ¶ Ad vnius testimonium nullus condemnabitur. Deu. 19. 5ª. 1
6 Me commorante vobiscum, sup. 14. 1ª. ¶ Ego sum dominus, qui habito inter filios Israel. Ro. 8. 5ª.

CAPVT XXXVI.

1 Vt filiabus Salphaat dares possessionem debitam patri. 1ª. q. 21. Caᵐ. 36ᵐ.
1. 3ᵐ. / Leui. 26. 2ª.
2 Omnes viri ducent vxores de tribu & cognatione sua, & cũctæ fœminæ, &c. vsque separatæ sunt. 12ᵉ. q. 105. 2. 2ᵐ. / 4. d. 30. q 2. ar. 1. q. 3. 4ᵐ / 3ª. q. 31. 2. 2ᵐ. / He. 7. lec. 3.

AVTHORITATES
ex libro Deuteronomii.

CAPVT I.

1 Ominus Deus noster. Gen. 7. 5ª. ¶ Loquutus. Exo. 6. Caᵐ. 1ᵐ.
1ª. Iurauit dominus. Gen. 22. 8ª.
2 Et semini eorum. Gen. 13. 4ª. ¶ Fiat hodie sicut stel Iæ cœli plurimi. Gen. 15. 2ª.
3 Deus addat ad hunc numerum multa millia. 1ª. q. 23. 7. 1ᵐ. / 4. d. 14. L. / Veri. q. 6. 4. 1ᵐ.
4 Et benedicat vobis. Gen. 3 5ª. ¶ Date ex vobis viros sapientes & gnaros, quorum conuersatio sit probata, &c. Exo. 18. 4ª.
5 Quod iussum est iudicate. Leui. 19. 15ª.
6 Nec accipietis cuiusquam personam. 1ª. q. 23. 5. 3ᵐ. / 12ᵉ. q. 97. 4. 2ᵐ. / q. 98. 4. 2ᵐ. / q 106. 3. 1ᵐ. / 22ᵉ. q. 63. o. / Quol. 4. q. 8. 4. c. / Quol. 6. 9. c. / Quol. 8. 6. c. fi. / Quol. 9. vel 10. q. 6. 1. o. / Io. 7. lec. 2. fi. Ro. 2. lec. 2. / cº. 9. lec. 3. / Gal. 2.
7 Portauit te Deus vt solet homo gestare paruulum filium suum in omni via per quam ambulastis. Exo. 19. 2ª.
8 Iratus est Deus. Exo. 4. 5ª. ¶ Non enim sum vobiscum. Numeri. 14. 1ª.

CAPVT II.

1 Dominus Deus tuus, vel noster. Gen. 17. 5ª. ¶ Benedixit tibi. Caᵐ. 2ᵐ.
Gen. 3 5ª. ¶ Nouit iter tuum. Exo. 33. 5ª. ¶ Deus habitans tecum. Ro. 8. 50ª. / Numeri. 14. 1ª.
2 Dominus iurauerat. Gen. 22. 8ª. ¶ Cuius manus fuit aduersus eos. Gen. 3. 14ª. ¶ Deus indurauerat spiritum eius, & offirmauerat cor eius. Exo. 4. 9ª.

3 Interfectis habitatoribus viris ac mulieribus & paruulis. Gen. 6. 9ª

CAPVT III.

1 Dominus Deus noster. Gen. 17. 8ª. ¶ Domine Deus tu cepisti Caᵐ. 3ᵐ.
ostendere seruo tuo magnitudinem tuam. Psal. 47. 1ª. ¶ Et manum tuam. Gen. 3. 14.
2 Fortissimam. Exo. 20. 5ª. ¶ Neque est alius Deus in cęlo vel in terra infra. 6. 3ª. ¶ Qui possit facere opera tua. Poª. q. 3. 4. 0.
3 Et comparari tibi. Veri. q. 2. 3. 18ᵐ.

CAPVT IIII.

1 Et nunc Israel audi præcepta & iudicia, quæ doceo te. Leui. 18. Caᵐ. 4ᵐ.
2ª. ¶ Vt facientes ea, viuas. Ibidem. 3ª. ¶ Vt ingrediens possideas &c. Leui. 26. 2ª.
2 Dñs Deus patrũ nostrorũ, noster, tuus vel meus. Gen. 17. 8ª.
3 Non adderis ad verbũ q̃ loquor vobis, nec auferetis ex eo 3ª. q. 60. 8. 1ᵐ. / 1. Prol. L 4ᵐ. / d. 3. ar. 2. q. 3. 1ᵐ. / Gal. 1. lec. 2. / lec. 3. fi.
4 Hæc est enim vestra sapientia, & intellectus, &c. 1ª. q. 1. 6. 0. / 12ᵉ. q. 100. 7. b. c.
5 Quæ habeat Deos. Exo. 7. 1ª. ¶ Qñ dñs loquutus ẽ mihi. Exo. 6. 1ª.
6 Quæ est alia gens sic inclita quæ habeat cerimonias, atque iudicia & vniuersam legem. 12ᵉ. q. 98. 4. 0 / 5. c.
7 Et discant timere me. Leui. 19. 14ª. ¶ Erant que in eo tenebræ nubes & caligo. Exo. 19. 7ª.
8 De medio ignis. Exo. 3. 1ª. Et decem verba quæ scripsit. Exo. 31 7ª. ¶ In duabus tabulis lapideis. Ibidem. 6ª.
9 Ne facias aliquam imaginem, &c. Exo. 20. 3ª. ¶ Ne forte eleuaris oculis ad cęlum, &c. vsque colas. Ibidem. 4ª.
10 Quæ creauit Deus in ministerium cunctis gentibus. Gen. 23ª. 24ª. ¶ Vt haberet populum hæreditarium. Exo. 19. 3ª. ¶ Iratus est mihi. Exo. 4. 5ª.
11 Iurauit mihi. Gen. 22. 8ª. ¶ Deus emulator. Exo. 20. 6ª. ¶ Deus misericors est. Exo. 22. 11ª.
12 Si genuerit filios, &c. vsque, interroga. Leui. 26. 3ª. ¶ Per robustã manum & brachium extentum. Gen 3. 14ª.
13 Non est alius præter vnum, infra 6. 3ª. ¶ Dilexit patres tuos, in sa. 7. 3ª. ¶ Elegit semen eorum post eos. Gen. 13. 4.
14 Deus in virtute sua magna. 1ª. q. 21. 1. 1ᵐ. / 12. q. 61. 5. o. 1. d. 19 q. 3. 1. c. / d. 34 q. 1. 1. 6ᵐ. / 3. d. 32. 1. 5ᵐ. 4. d. 46. q. 1. ar. 1. q. 1. 1ᵐ. / 2ᵘᵉ. / 2. 1. cº. 92. 93. / 3. 3. cº. 34. 4ᵐ. / 3. 4. cº. 44. / Poª. q. 3. 7. c. fi. / q. 6 3. c. / q. 7. 7. c. / Veri. q. 5. 4. c. / Quol. 4. q. 2. 1. o. / Opuſ. 3. cº. 19.

CAPVT V.

1 Audi Israel cerimonias atq; iudicia sup. 4. 6ª. ¶ Dñs Deus nr. Caᵐ. 5ᵐ.
Gen. 17. 5ª. ¶ Facie ad faciem loquutus est nobis. Exo. 33. 4ª.
2 De medio ignis. Exo. 3. 1ª. ¶ Ego sequester & medius fui inter Deum & vos. 3ª. q. 22. 1. c. / 1ᵐ. / 4. c. / q. 2. 6. 1. o. / q. 82. 3. c. / 3. d. 19. ar. 5. q. 2. o. / d. 25. q. 2. ar. 1. q. 4. c. / Gal. 3. lec. 7. fi.
3 Non habebis Deos alienos. Exo. 20. 2ª. Non facies tibi sculptile, &c. Ibidem. 3ª. ¶ Non adorabis ea & non coles. Ibidem. 4ª. ¶ Deus emulator. Ibidem. 6ª.
4 Reddens iniquitatem patrum super filios in tertiam, & quartã generationem. Ibidem. 7ª. ¶ His qui oderunt me. Ibidẽ. 8ª. ¶ Et faciens misericordiã in multa millia &c. vsque mea. Ibidem. 9ª.
5 Non vsurpabis nomen Dei frustra. Ibidem. 10ª. ¶ Quia non erit impunitus, &c vsque assumpserit. Ibidem. 12ª. ¶ Obserua diem sabbati &c. Ib. dẽ. 13ª. ¶ Sex diebus operaberis, &c. Ibidẽ. 14ª.
6 Septimus dies sabbati est. i. reqes dñi. Gen. 2, 3ª. ¶ In manu forti. Gen. 3. 14ª. / Exo. 20. 5ª. ¶ Et brachio extento. Gen. 3. 14ª.
7 Honora patrem tuum, & matrem tuam, &c. Exo. 20. 17ª. ¶ Vt longo viuas tempore, &c. Ibidem. 18ª ¶ Non occides. Ibidem. 19ª. ¶ Neque mechaberis. Ib. dem. 20ª.
8 Furtumq; non facies. Ibidẽ. 21ª. ¶ Nec loqueris cõtra proximũ tuũ falsum testimoᵐ. Ibidẽ. 22ª. ¶ Nõ cõcupisces, &c. Ibidẽ. 23ª ¶ Hæc verba loquutus ẽ dñs ad oẽm multitudinẽ, &c. Exo. 6 1ª.
9 Et nubis & caligines. Exo. 19. 7ª. ¶ Et scripsit ea. Exo. 31. 7ª. ¶ In duabus tabulis lapideis. Ibidem. 6ª. ¶ Ecce ostendit dominus maiestatem suam. Gen. 32. 2ª.
10 Et magnitudinem suam. Psal. 47. 1ª. ¶ Quid est omnis caro. Gene. 6. 10ª. ¶ Vt timeat me. Leui. 19. 14ª. ¶ Custodiant vniuersa mandata mea, &c. vsque fi. Leui. 26. 2ª.
11 Non declinabitis ad dexteram neque ad sinistram, sed per viam quam præcepit dominus. 12ᵉ. q. 102. 4. c.

CAPVT VI.

1 Hæc sunt præcepta & ceremonię atq; iudicia quæ mandauit dõ Cᵐa. 6ᵐ.
minus. ¶ Dominus Deus tuus vel vester, ve. patrum vestrorũ. Gene. 17. 5ª. ¶ Timeas dominum. Leui. 19. 14ª.

8 Custodias omnia mandata, &c. vt prolongentur dies tui. sup. 9. 6a./ Leui. 26. 2a. ¶Terram lacte & melle manantem. Exo. 3. 4a.
3 Deus vnus est. 1a.q.11.3.4.o./q.103.3.o./q.28.3.c./q.30.1.3m./.q.39.3.c./ 1.d.2.1.1.o./ d.24.q.1.1.1.o./ 2.d.1.q.1.1.1.o./3.1.c°.42./.3.4.c°.8.1m./ 9.fi./ Poa.q.3.6.1m./ 16.1m./ Opusc.3.c°.15./. Causis. lec. 20.o./
4 Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo & ex tota anima tua & ex tota fortitudine tua. 22ę.q.44.4.5.o./3.d.27.L.2m./.d.36.6.o./ Virt.q.2.10.1m.
5 Eruntque verba hæc, &c. in corde tuo, &c. sedens, &c. ambulans, &c. dormiens atque consurgens ligabis ea, &c. 12ę.q.102.6.7m./ 22ę.q.16.2.c./4m.
6 Iurauit dominus. Gen. 22. 8a. ¶Et illi soli seruies. Exo. 20. 4a. ¶Ac p nomen illius iurabis. 12ę.q.107.2.c./2m./ q.108.3.1m./ 22ę.q.89.5.6.o./ 3.c./ 3.d.39.1.o./ ar.2.q.1. 2. o./ Psal. 14. fin./.Ro. lec. 5./ He. 6.
7 Non ibitis post Deos alienos, &c. Exo. 20. 2a. 3a. 4a. ¶Deus est emulator. Ibidem. 6a. ¶In meo tui. Numeri. 11. 5a. ¶Ne quando iraſcatur furor domini. Exo. 4. 5a.
8 Non tentabis dám Deũ tuũ. 1a.q.112.2.c./ 22ę.q.53.4. 1m./ 3. 3m./ q.97.1.2.o./ 3a.q.41.4.1m./ 2ę. Cor. 11. fi./ He. 3./ c°. 11.
9 In manu forti. Gen. 3. 14a./ Exo. 20. 5a. ¶Eritque nostri miserícors. Exo. 22. 11a.

CAPVT VII

Cam. 7m.

1 Dominus Deus tuus. Gen. 17. 5a. ¶Non inibis cum eis fœdus. Exo. 34. 14. ¶Neque sociabis cum eis coniugia, &c. Ibidem. 11. ¶Seruiat diis alienis. Exo. 7. 1a.
2 Iraſcaturque furor domini. Exo. 4. 5a. ¶Populus sanctus es domino. Leui. 11. 3a. ¶Te elegit dominus Deus tuus. 3a. q. 18. 4. 1m./ 2m./ 1.d.41.1.2.c./ 2.d.25.1.1m./ 3.3. fi./ Veri. q. 6. 1. c./ q. 24. 3. 4m./ Ro. 9. lec. 2. fi./ Lec. 4./ Ephe.
3 Vt sis ei populus peculiaris, &c. Exo. 19. 3a. ¶Dilexit vos dominus. 1a.q.23.4.o./ q.24.1.c./ Veri. q. 6. 1. c./ 2m./ Io. 15. lec. 3./. Ro. 9. lec. 2. fi./
4 Iuramentum quod iurauit, &c. Gen. 22. 8a. ¶Ipse est Deus fortis. Exo. 20. 5a. ¶Et fidelis. Deu. 32. 4a. ¶Custodiens pactum, & misericordiam, &c. Ibidem. 9a.
5 Et reddens odientibus se statim, &c. Exo. 20. 7a. 8a. ¶Custodite ergo præcepta, & cerimonias atque iudicia, &c. sup. 4. 6a.
6 Si postquam audieris hæc iudicia custodieris ea & feceris, custodiet dominus, &c. vsque fi. Leui. 26. 2a. ¶Benedicetque fructui ventris tui, &c. Gen. 1. 31.
7 Manumque robustam. Gen. 3. 14a./ Exo. 20. 5a. ¶Et extentũ brachium. Ibidem. ¶Dominus in medio tui. Numeri. 11. 5a. ¶Deus magnus. Psal. 49. ¶Terribile. Psal. 46.
8 Non concupiſces argentum & aurum de quibus facta sunt, &c. vsque tuam. 12ę.q.102.6.10m.
9 Ne fias anathema. sicut illud est. Numeri. 21. 2a.

CAPVT VIII.

Cam. 8m.

1 Omne mandatum quod ego præcipio, &c. vt possitis viuere, &c. vsque fi. Leui. 26. 2a. ¶Iurauit dominus. Gen. 22. 8a. ¶Dominus Deus tuus. Gen. 17. 5a.
2 Non in solo pane viuit homo.
3 Vt tentaret te. Gen. 22. 1a. ¶Dedit tibi cibum manna. Exo. 16. 4a. ¶Et timeas eũ. Leui. 19. 14a. ¶Benedicas dño. Psal. 33. 1a.
4 Ne negligas mandata eius atque iudicia & cerimonias, &c. sup. 4. 6a. ¶Sequutus fueris Deos alienos, &c. Exo. 20. 2a. 4a.

CAPVT IX.

Cam. 9m.

1 Dñs Deus tuus. Gen. 17. 5a. ¶Trãsibit añ te. Gen. 3. 13. ¶Ignis deuorans. Exo. 3. 1a. ¶Loquutus est dñs. Exo. 6. 1a.
2 Sub iuramẽto pollicitus est dñs. Gen. 22. 8a. ¶Ad iracundiã p uocaueris dñs. Exo. 4. 5a. ¶Acciperẽ tabulas lapideas. Exo. 31. 6.
3 Perseueraui in monte. 40. diebus ac noctibus, panem non comedens, & aquam non bibens. Exo. 24. 5a. ¶Scriptas digito Dei. Exo. 31. 7a./ Gen. 3. 14.
4 Ne deleret vos vt fuerat cõminatus. Iere. 29. 2a. ¶In magnitudine tua. Psal. 47. 1a. ¶In manu forti. Gen. 3. 14./ Exo. 20. 5a.
5 Recordare domine. Gen. 8. 1a. ¶Qui sunt populus tuus, & hæreditas tua. Numeri. 18. 7a. ¶In fortitudine maga. Exo. 20. 5a.
6 Et brachio extento. Gen. 3. 14.

CAPVT X.

Cam. 10m.

1 Dixit dominus. Exo. 6. 1a. ¶Dola tibi duas tabulas lapideas Exo. 31. 6a. ¶Et scribam in tabula, &c. Ibidem. 7a.
2 Faciesque arcá ligneam Exo. 25. 3a. ¶De meo ignis. Exo. 3. 1a.

¶Dominus Deus tuus, vel vester. Gen. 17. 5a.
3 Non hũit leui partem neque possessionem cum fratribus suis, quia ipse dominus est possessio eius. Numeri. 18. 7a.
4 Ego autem steti in mõte sicut prius. 40. diebus ac noctibus. Exo. 24. 5a. ¶Iurauit dominus. Gen. 22. 8a.
5 Timeas dominum. Leui. 19. 14a. ¶Et diligas eum, &c. sup. 6. 4a. ¶Custodias mandata domini, &c. sup. 4. 6a.
6 Patribus tuis conglutinatus est dñs. 1a.q.20.1.3m./ q.60.3.2m./ 12ę.q.25.2.2m./q.27.2.c./2m./q.28.1.2.o./ q 66.6.c./ 3.d.27.q. 1.1.o./ Veri.q 26.4.c./ Dio°.4.le.16./ Psal 17./ Psal. 26.
7 Et amauit eos, sup. 7. 3a. ¶Elegitq; semen eorum, &c. sup. 7. 2a./ Gen. 13. 4a. ¶Circũcidite ppucia cordis vestri. Iere. 4. 3a.
8 Ipse est Deus Deorum. Exo. 7. 1a. ¶Et dñs dnantium. 1a.q.13. 7.5m./ 3a.q.35.5.c./ 1.d.30.3.o./ 3.d.2.q.2. ar.2.q.1.2m./ Poa. q.3.17.2.1m./ q.7.10.4m./ 11.3m./ Quol.1.2.c.fi./ Quol. 9.4. 1m./ Opusc.3.c°.220.
9 Deus magnus. Psal. 47. 1a. ¶Et potens. Gen. 17. 1a. ¶Et terribilis. Psal. 46. 2a.
10 Qui personã nõ accipit. 1a.q.23.5.3m./q.65.2.3m./12ę.q.98.4. 2m./q.106.3.1m./22ę q.63.1.3m./ 4.d.21.q.1.ar.2.q.3. 2m./ d. 46.q.2.ar.2.q.2.5m./ 3.3.c°.43.fi./ Poa.q.3.16.19m./ Ro.2.lec. 2./ c°.9.lec.3./ Gal.2.lec.2.prin°.
11 Et ei soli seruies. Exo. 20. 4a. ¶Ipsi adhærebis. 12ę.q 98. 5. 2m./ 22ę.q.27.6.3m./q.30.4.o./q.186.1.c./3.3.c°.115. 116. fi./ 128. 2m./130.1m./4m. fi./Ro.prolo.fi./Ephe.5.lec.1./He.3.lec.3.
12 Iurabis in nomine ipsius, sup. 6. 6a. ¶In septuaginta animabus descenderunt, &c. Gen. 46. 2a. ¶Sicut astra cęli. Gen. 15. 2a.

CAPVT XI.

1 Ama dñm Deum tuum, sup. 6. 4a. ¶Et obserua præcepta eius & cerimonias, iudicia atq; mandata omni tpe, sup. 4. 6a. Cam. 11m.
2 Robustam manum extentumque brachium. Gen. 3. 14a./ Exo. 20. 5a. ¶Quam sub iuramento. Gen. 22. 8a.
3 Oculi eius in ea sunt. Gen. 3. 14a. ¶Si ergo obedieris, &c. dabit pluuiam, &c. vsque fi. Leui. 26. 2a.
4 Dominus Deus tuus vel videtur. Gen. 17. 5a. ¶Seruiatis ei, &c. Exo. 20. 4a. ¶Ne recedetis a dño. Iosu. 22. 2a.
5 Ne seruiatis diis alienis, &c. Exo. 7. 1a./ 20. 2a. 4a. ¶Ponite hęc verba mea in cordibus, &c. vsque domus vestrę sup. 6. 5a.
6 Adhærentes ei, sup. 10. 11a. ¶En propono benedictionẽ. Gen. 35a. ¶Et maledictionem. Gen. 3. 21a.

CAPVT XII.

1 Hæc sunt præcepta atque iudicia, &c. Leui. 18. 2a. ¶Dñs Deus patrum tuorum, vel tuus, vel vester. Gen. 17. 5a. Cam. 12m.
2 Coluerunt Deos suos. Exo. 7. 1a. ¶Vt esset nomen meum ibi. 12ę.q.102.4.1m. ¶Benedixerit vobis dominus. Gen. 1. 31a.
3 Leuites non habet aliam partem & possessionem inter vos. Numeri. 18. 7a. ¶Comedes absque esu sanguinis. Leui. 3. 8a.
4 Mundum, idest integrũ & sine macula qđ offerri licet. Leui. 3. 3a ¶Quẽ super terram quasi aquam, effundes. Ibidem. 1. 2a.
5 Iuxta benedictionẽ quam dedit tibi dominus. Gen. 1. 31a. ¶Nõ poteris comedere in opidis tuis decimas, &c. primogenita, &c. & omnia quæ voueris, & sponte offerre volueris, & primitias, &c. 22ę.q.87.1.4m.
6 Caue ne derelinquas leuitem in omni tempore. 22ę.q.3 1.3.4m
7 Desiderat anima tua. Gen. 46. 2a. ¶Sanguis eorum pro anima est, ideo non debes animam comedere. Leui. 17. 6a.
8 Non facies similiter dño Deo tuo. 12ę.q.84.3.o.
9 Nec addas quicquam, nec minuas, sup. 4. 3a.

CAPVT XIII.

1 Si surrexerit in medio tui Propheta, &c. vsque fi. 12ę.q.100. 5.3m./ 11.c./ Ro.10.lec.2. Cam. 13m.
2 Sequamur Deos alienos. Exo. 7. 1a. ¶Tentat vos dominus. Gen. 22. 1a. ¶Diligatis eum in toto, &c. sup. 6. 4a.
3 Ipsi seruietis. Exo. 20. 4a. ¶Et ipsi adhærebitis, sup. 10. 6a. ¶Ipsũ timere. Leui. 19. 14a. ¶Dñs Deus vester. Gen. 17. 5a.
4 Non adherebit de illo anathemate, &c. Numeri. 21. 2a.
5 Auertatur dominus ab ira furoris sui. Exo. 1. 5a. ¶Iurauit dominus. Gen. 22. 8a.

CAPVT XIIII.

1 Domini Dei vestri, vel tui. Gen. 17. 5a. ¶Populus sanctus es domino Deo tuo. Leui. 11. 3a. ¶Te elegit. sup 7. 2a. Cam. 14m
2 Vt sis ei in populum peculiarem. Exo. 19. 3a. ¶Hoc est animal quod comedere debetis, &c. vsque peregrino. Leui. 11. 1a.
3 Non coques hædum in lacte matris suæ. Exo. 23. 11a. ¶Decimam

mam partem separabis. &c. Exo. 22. 12a.
4 Et comedes eam in conspectu domini Dei tui, &c. sup. 12. 5a. ¶Vt in eo nomen domini inuocetur, sup. 12. 2a. ¶Tibique benedixerit. Gen. 35a.
5 Vt discas timere Deũ &c. Leui. 19. 14a. ¶Desiderat anima tua. Gen. 46. 2a. ¶Ne derelinquas leuitem. supra. 12. 6a.
6 Qui non habet aliam partem in possessione tua. Numeri. 18. 7a. ¶Anno tertio separabis aliá decimá &c. vsq; fi. 22ę.q.87. 1. 4m.

CAPVT XV.

Ijm.

1 Septimo anno facies remissionem &c. vsque potestatem. 12ę. q. 105. 2. 4m. / Psal. prolo./ Col. 2. lec. 4.
2 Et oino indigens & mendicus nõ erit inter vos. 22ę.q.187.5.2m.
3 Vt benedicat tibi. Gen. 35. ¶Dominus Deus tuus. Gen. 17. 5a.
4 Fœnerabis gentibus multis. 22ę q.78.1.2m./ Ma.q.13.4.2m.
5 Si audieris vocem Domini &c. Leui. 26. 2a. ¶Si vnus de tribus tuis &c. ad paupertatem deuenit &c. 12ę.q.105.2.4m.
6 Cum tibi venditus fuit frater tuus &c. Ibidem. ¶Septimo anno dimittes eum liberum. Exo. 21. 1a.
7 De primogenitis &c. sanctificabis domino. Exo. 13. 2a. ¶In cõspectu domini comedes ea &c. supra. 12. 5a.
8 Si autem habuerit maculam &c. non immolabitur domino. Lui 3. 3a. ¶Sanguinem non comedes. Ibidem. 8a.
9 Sed effundes in terram. Ibidem. 1. 3a.

CAPVT XVI.

Ijm.

1 Obserua mensem nouarum frugum &c. vsque fi. Leui. 23. o. ¶Et verni primum temporis vt facias phasę. Exo. 12. 2a.
2 Dominus Deus tuus. Gen. 17. 5a. ¶Vt inhabitet nomẽ eius ibi, sup. 12. 2a. ¶Non comedes in eo panẽ fermentatum. Exo. 12. 8a.
3 Septem diebus comedes azima. Ibidem. 7a. ¶Septem ebdomadas numerabis tibi &c. Leui. 23. 8a. ¶Solemnitatem tabernaculorum &c. Ibidem. 12a.
4 Benedicet tibi dominus. Gen. 1. 31. ¶Vt vindicet populũ iusto iudicio. Leui. 19. 15a. ¶Non accipies personã. supra. 1. 6a.
5 Iuste quod iustum est exequeris. 12ę.q.100.9.1m.
6 Non plantabis lucũ & oẽ arborẽ iuxta altare. 12e. q. 102. 4. 7m.
7 Non facies tibi neque constitues statuam. Exo. 20. 3a.
8 Nõ immolabis &c. in quo ẽ macula aut quippiã vitij. Leui. 3. 3a.

CAPVT XVII.

Ijm.

1 Seruiant dijs alienis. Exo. 7. 1a. ¶Et adorent eos. Ibidem. 20. 4a. ¶Rem sceleratissimam perpetrarunt. Ibidem. 32. 8a.
2 In ore duorũ vel triũ testiũ peribit qui interficietur. infra. 19. 5a.
3 Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris &c. venienſque ad sacerdotes &c. 12ę.q.105.2.7m./ 22ę.q. 67. 2. 1m.
4 Non declinabis ad dexteram neque ad sinistram. supra. 5. 11a.
5 Constitues regem quem dominus elegerit de numero fratrum tuorum 12ę.q.105.1 o.
6 Rex non multipl cabit sibi equos &c. 12ę.q.105.1.o./ Opus. 20. lib. 2. c°. 9. Lib. 3 c°. 11.
7 Non habebit vxores plurimas, quę alliciant animum eius. 12e. q.105.1.2m.
8 Non argenti & auri immensa pondera. 12ę. q. 105. 1. c. / 2m. / Opus. 20. lib. 2. c°. 7. fi.

CAPVT XVIII.

Ijm.

1 Non habebunt sacerdotes & leuitæ &c. partem & hereditatem cum reliquo Israel. Numeri. 18. 7a.
2 Qui offerunt victimas dabunt sacerdoti armũ ac ventriculum. Leui. 7. 7a. ¶Primitias &c. Exo. 22. 13a.
3 Nec inueniatur in te qui lustret filium suum, aut filiam ducens p ignem. 12e. q. 100. 11. c.
4 Aut qui ariolos scisciteturLeui. 19. 34. ¶Aut obseruet somnia. Ibidem. 30. ¶Aut auguria. Ibidem. 31.
5 Nec sit maleficus aut incãtator, neque phytones consulat, nec divinos. Ibidem. 34.
6 Propheram de gente tua & de fratribus tuis, sicut me suscitabit tibi dominus, ipsum audies. Math. 3. 12.
7 Quod in nomine domini Propheta ille prædixerit, & non euenerit, hoc dominus non est loquutus. Ro. 10. lec. 2.

CAPVT XIX.

Ijm.

1 Tres ciuitates separabis tibi in medio terræ &c. quo possit euadere. Numer. 35. 4a.
2 Et percutiat animam eius. Gen. 46. 2a. ¶Qui non est reus mortis, 22ę.q.64.8.o./ 4.d.25.q.2.ar.2.q.2.3m.

3 Iurauit dominus. Gen. 22. 8a. ¶Si custodies mandata eius &c. Leui. 26. 2a. ¶Diligas dominum Deum tuum. supra. 6. 4a.
4 Non misereberis eius. He. 10. lec. 3.
5 In ore duorum vel trium testium, stabit omne verbum. 12ę. q. 105. 2. 8m./ 22e.q.70.2.o./ Io. 8. lec. 2./ He. 10. lec. 3.
6 Si steterit testis mendax contra hominẽ &c. reddent ei sicut fratri suo facere cogitauit &c. vsque fi. Exo. 20, 22a./ 22ę.q.64.4.o./ 4.d.41.ar.5.q.2.1m./ Quol. 10. vel. 11. q. 13. c.

CAPVT XX.

1 In medio vestri est. Numeri. 11. 5a. ¶Qui ædificat domũ, vadat & reuertatur &c. 12ę.q.105.3.5m./ 6m. Cam. 20m.
2 Si quando accesseris ad expugnandam ciuitatem, offeres ei primum pacem &c. 12ę.q.105.3.4m.
3 De his ciuitatibus quæ dabuntur tibi, nullum omnino permittes viuere &c. Gen. 6. 9.
4 Non succides arbores, de quibus vesci potest &c. vsque fi. 12ę. q. 105. 3. 4m.
5 Instrue machinas. 22ę. q. 40. 1. o. / q. 41. 1. 3m. / q. 42. 2. 1m. / q. 66. 8. 1m.

CAPVT XXI.

1 Quando inuentum fuerit cadauer occisi, & ignorabitur cedis reꝰ egredientur maiores &c. vsque dominus. 12ę.q.105.2.12m. Cam. 21m.
2 Si videris in medio captiuorum mulierem pulchram &c. radet cesariem &c. vsque humiliasti eam. 12ę.q.105.4. 6m./ 4.d.39. 1. 2m. Gal. 3. lec. 6. prin./ Titum. lec. 3. fi.
3 Si generauerit homo filium proteruum contumacem &c. vsque pertimescat. 12e.q.105.2.9m./ 4.5m.
4 Non permanebit cadauer in ligno, sed eadem die sepelietur. 4. d. 15. q. 2. ar. 1. q. 1. 1m./ d. 45. q. 2. ar. 3. q. 3. o.
5 Maledictus a Deo est qui pendet in ligno. 3a. q. 40. 4. 3m./ Gal. 3. lec. 5.
6 Dabit primogenito de his quę habuerit cuncta duplicia. 12e. q. 103. 1. 3m./ 22ę.q. 87. 1. 3m./ 4. d. 2. q. 1. 2. 4m./ He. 7./ c°. 12. lec. 3.

CAPVT XXII.

1 Non videbis bouem fratris tui, aut ouem errantem & prætereris &c. vsque cum eo. Exo. 23. 4a. Cam. 22m.
2 Non induetur mulier veste virili, nec ecõuerso. 12e.q.102.6.6m./ 22e.q.169.2.3m.
3 Si nidum auis inueneris, & matrem pullis vel ouis desuper incubantem &c. 12ę.q.102.6.8m. 3.3.c°.112.fi.
4 Non feres vineam tuam altero semine. Leui. 19. 23. ¶Non indueris vestimento quod ex lana linoque contextũ est, ibidẽ. 24.
5 Non arabis in boue simul & asino. 12ę.q.102.6.9m.
6 Funiculos facies in fimbriis per quatuor angulos pallij tui quo operiris. Nume. 15. 4a.
7 Si duxerit vir vxorem &c. Expandent vestimentum &c. 4. d. 35. 3. 5m./ Math. 5. 27.
8 Si non est inuenta in puella virginitas &c. lapidibus obruẽt &c. 3a.q.29.1.4m./ 4.d.30.q.2.ar.1.q.3.4m.
9 Vt fornicaretur in domo patris sui. 4. d. 41. ar. 4. q. 1. 2m. / Ma. q. 15. 3. c./ Ro. lec. 8.
10 Diffamauit nomen pessimum super virginem. 22ę.q.151. 4. 3m.
11 Si dormierit vir cum vxore alterius, vterq; morietur &c. Exo. 20. 20a. ¶Et occidit animam eius. Gen. 46. 2a.
12 Si in agro repererit vir puellam &c. & nullus affuit qui liberaret eam. 12ę.q.105.2.9m.
13 Si inuenerit vir puellam virginem quæ non habet sponsum &c. dabit patri quinquaginta siclos &c. 22e.q.154.6.3m.
14 Non accipiet homo vxorem patris sui, nec reuelabit operimentum eius. Leui. 18. 4a.

CAPVT XXIII.

1 Non intrabit eunuchus, attritis vel amputatis testiculis, & abscisso veretro ecclesiam domini. 12e.q.105.3.2m. Cam. 23m.
2 Non ingredietur manzer, hoc est de scorto natus in ecclesiam domini, vsque ad decimam generationem. Ibidem.
3 Amonites & Maobites etiam post decimam generationem, non intrabunt ecclesiam domini in ęternum. 12e. q. 105. 3 1m./c.
4 Vertitque maledictionem eius in benedictionẽ tuã. Gen. 1. 31a. ¶Eo quòd diligeret te. supra. 7. 3a.
5 Non facies cum eis pacem, nec queras eis bona in sempiternum. 22e.q.40.1.o.
6 Nõ abominaberis idumeũ &c. nec ægipciũ &c. q nati fuerint ex eis. In tertia gnatiõe intrabũt in ecclam dñi. 12e.q.105.3.c./ 1m.
7 Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus sit somnio, egre dietur

dietur extra castra. Leui.15.1ª.
8 Non reuertetur priusquam ad vesperam lauetur, & prius solis occubitum reuertetur in castra. Leui.11.2ª.
9 Habebis locum extra castra ad quem egrediaris ad requisita naturę, gerens paxillum in balteo &c.12ᵉq.102.6.10ᵐ.
10 Dominus Deus tuus ambulat in medio castrorum. Gen.3.13ª./ Nume.11.5ª.
11 Non trades seruum domino suo,qui ad te confugerit.12ᵉq.105. 4.7ᵐ./ Philem.
12 Non eris meretrix de filiabus Israel,nec scortator de filijs Israel. Exo.20.2ª.
13 Non offeres mercedem prostibuli.12ᵉq.102.3.7./ 22ᵉq. 32.7. 2ᵐ. q.86.3.1ᵐ./ 4.d.15.q.2.ar.4.q.3.1ᵐ.
14 Nec pretium canis.12ᵉq.102.3.7./22ᵉq.86.3.2ᵐ./4.d.15.q.2. ar.4.q.3.1ᵐ.
15 Non fenerabis fratri tuo &c. sed alieno. Leui.25.6ª. Vt benedicat tibi dominus Deus tuus. Gen.35ª.
16 Cum votum voueris domino &c. locutus es. Numeri.30.1ª.
17 Ingressus vineã proximi tui, comede vuas quantum tibi placitũ adueneæ pupilli & viduę. Exo.22.17ª.
18 Qui dormit cum iumento. Leui.18.12ª.

CAPVT XXVIII.

Caᵐ.28ᵐ. 1 Si audieris vocem domini dei tui &c. faciet te excellentiorem cũctis gentibus &c.ſi. Leui.26.2ª. ¶ Benedictus tu. Gen.1.31.
2 Suscitabit te dominus sibi in populum sanctum. Exo.19. 3ª. Iurauit dñs. Gen.22.8ª. ¶ Fenerabis cũctis gentibus.supra.15.4ª.
3 Non declinaueris ab eis ad dexteram nec ad sinistram. supra. 5. 21ª. ¶ Nec sequeris deos alienos, neque colueris eos. Exo. 20.2ª.4ª.
4 Facias omnia mandata eius & cerimonias. supra. 4.6ª. ¶ Maledictus eris. Gen.3.21ª. ¶ Volatilibus cœli. Gene,3.2.
5 Sicut astra cœli. Gene.15.2ª.

CAPVT XXIX.

Caᵐ.29ᵐ. 1 Vt suscitet sibi in populum &c. Exo.19.3ª. ¶ Iurauit dominus. Gene.22.6. ¶ Seruiat dijs alienis. Exo.20.2ª.4ª. ¶ In ira & furore domini. Exo.4.5ª.
2 Sedeant super eum omnia maledicta. Gene.3.21ª.

CAPVT XXX.

Caᵐ.30ᵐ. 1 Benedicens tibi. Gene.1.31.¶ Circumcidet dominus Deus tuus cor tuum. Ibidem. 4. ¶ Vt diligas dominum &c. supra. 6. 4ª. ¶ Iurauit dominus. Gene.22.8ª.
2 Reducet te dominus &c. vsque ſi. Leui.26. 2ª. Omnes maledictiones has. Gene. 3. 21ª. ¶ Custodi præcepta & cerimonias. supra. 4. 6ª.
3 Mandatum quod ego præcipio tibi hodie non supra te est,neque procul &c. sed iuxta te &c. Rom.10.
4 Considera quòd hodie proposuerim in conspectu tuo vitam & bonum:& econuerso mortem & malum ℨ.3.cº.90.fi.
5 Adoraueris deos alienos & seruieris eis. Exo.20.4ª. ¶ Testes inuoco hodie cœlum & terram. Opus.37.prin.
6 Et illi adhercas.supra.10.11ª.
7 Ipse enim est vita tua.12ᵉq.110.1.2ᵐ./ 3.d.6. q. 3. 1. 4ᵐ. / 22ᵉ. q.22.2.2ᵐ.
8 Et longitudo dierum tuorum.ℨ.3.cº.89.
9 Vt habites in terra. Isa.33.

CAPVT XXXI.

Caᵐ.31ᵐ. 1 Dominus transibit. Gene.3.13ª. ¶ Deus non derelinquit te. Ioſ.primo.3ª. ¶ Timeant Deum. Leui.19.14ª.
2 Dominus iurauit. Gene.22.8ª. ¶ Apparuit dominus. Gen.32. 2ª. ¶ Loquutus est dominus ad Moysem. Exo.6.1ª. ¶ Dominꝰ tecum. Numeri.14.1ª.
3 Iste populus fornicabitur.Exo.34. 10ª. ¶ Post deos alienos. Exo.7.1ª. Et irritum facient pactum meum. Gen.17.13ª.
4 Et irascetur furor meus. Exo.4.5. ¶ Derelinquam eum Iosue. 1.3. ¶ Abscondam faciem meam. Gen.3.14.
5 Non est Deus mecum. Nume.14.1ª. ¶ Lacte & melle manantẽ. Exo.3.4. ¶ Confortare & esto robustus. Iosue.2ª.
6 Et inuocabo contra eos cęlum & terram. supra.30.6ª.

CAPVT XXXII.

Caᵐ.32ᵐ. 1 Audite cœli quæ loquor. 1ª.q.68.4.c./ q.94.1.c.fi./ 2.d.14. 4. o./ Verit.q.12.27.11ᵐ,q.18.1.c./ Iob.lec.4.prin./ Psal.49.
2 Dei perfecta sunt opera.12ᵉq.98.2.1ᵐ.

3 Omnes vię eius est iudicia.Iere.29.2ª.
4 Deus fidelis.1ᵉ. Cor.10.lec.3./ 2ᵉ. Cor.lec. 5./ 1ᵉ. Thes.fi./ 2ᵉ. Thes.3. 2ᵉ. Thi 2.lec.2.
5 Et absque vlla iniquitate.1ª.q.25.3.2ᵐ./ q.63.1.c./22ᵉq.6.2.c./ 2ᵐ./ 1.d.42.q.2.1.o./ 2.c./ d.43.q.2.2.o./ 2.d.7.q.1.1.c./ d.37. q. 2.1.o./ 3 d.12.q.2.1.c./ 1ᵐ. ℨ.2.cº.25./ ℨ.3.cº.109./ Verit.q. 24.7.c./ 2ᵐ. / Poª. q. 1. 6. o./ Ma./ q. 1. 3. 9ᵐ./ q.3.1.o./ Quol.5.q.2.o.
6 Iustus.1ª.q.21.1.o./ 1.d.43.q.2.2.o./ 4.d.46.q. 1.ar. 1. q. 1.o./ ℨ.1.cº.93.
7 Et rectus.1.d.19.q.5.1.4ᵐ.
8 Nunquid non ipse est pater tuus.1ª.q.33.3.c.
9 Pars autem domini populus eius.Exo.19.3ª.
10 Expandit alas suas.Gene. 3. 14. ¶ Atque portauit in humeris suis. Ibidem.
11 Non erat cum eo Deus alienus. Exo.7,1ª. / 20.2ª. ¶ Vt sugeret mel de petra.1ª,q.102,1.4ᵐ./ ℨ.4.cº.62,1ᵐ.
12 Prouocauerunt eum in Dijs alienis.Ibidem. ¶ Et in abhominationibus suis &c.Exo.4.5.
13 Dereliquit Deum &c.1ª.q.3.1.5ᵐ./ Psal 17./ Isa.30.fi./ Heb.3.
14 Imolauerunt dæmonijs & non deo.Exo. 22. 8ª. ¶ Noui recentesque venerunt. 1ᵉ. Cor.8.
15 Quos non coluerunt patres eorum. Exo.20.4ª. ¶ Vidit dominus.Exo.2.6ª. Prouocauerunt eum filij sui & filię.Exo.4.5.
16 Abscondam faciem meam ab eis. Gen. 3.14. ¶ Prouocabo eos in eo qui non est populus Ro.10.lec.3.
17 Mea est vlcio &c. 3.d 1.q.1.2.4./ ℨ.3.cº 140./ Ma.q.12.1.c./ 8ᵐ./ 3. 5ᵐ./ Opus.3. cº. 173./ Ro. 12. lec. 3./ 1ᵉ. Cor.11.lec.7./ Heb.10.lec.3.
18 Iudicabit dominus populũ suum. Psal.9.3ª. ¶ Videte quòd ego sim solus.1ª,q.31.o./ 1.d. 21.o.
19 Et non sit alius Deus præter me.supra.6.3ª. ¶ Ego occidam &c. 1ª.q.49.2.c./ He.2.lec.4.
20 Non est qui de manu mea possit eruere. Gene.50.5ª. ¶ Leuabo ad cœlum manum meam. Gene.3.14.
21 Viuo ego in æternum.1ª.q.18.3.o./ℨ.1.cº.97.98.99./ℨ.4.cº.11./ Io.14.lec.2./ Meth.12.lec.7.
22 Si acuero vt fulgur gladium medium. Psal.7./ Isa.27.fi.
23 Qui oderunt me. Exo.20.8ª. ¶ Inebriabo sagittas meas sanguine. Psal.17./ Psal.37.
24 De captiuitate nutati inimicorũ capitis.4.d.24.q.3.ar 1.q1.1ᵐ.
25 Nõ in cassum pcepta sunt vobis,sed vt singuli niuerẽt in eis &c. Leui.18.3ª./ 26.2ª.

CAPVT XXXIII.

Caᵐ.33ᵐ. 1 Dominus de syna venit.Gene.3.13./ Exo.19.6ª. ¶ Apparuit de monte Pharan. Gene.32.2ª.
2 In dextera eius ignea lex. 12ᵉq.102.4.6ᵐ./ Psal.20./ Psal.47.
3 Dilexit populos,supra. 7. 3ª. ¶ Omnes sci in manu eius sunt. Gene.3.14.
4 Et qui appropinquant pedibus.Gene.3.14.
5 Qui dixerit pri suo & matri suę,nescio vos &c.22ᵉq.101.4. 1ᵐ.
6 De pomis collium æternorum.1ª.q.10.3.c./ 1.d.8. q. 2. 2. 3ᵐ. / Dion.4.lec.4. Ro.16.lec.2.
7 Quasi primogeniti tauri pulchritudo eius. Psal.44./ Isa.63.
8 Non est alius vt Deus &c. supra.6.3ª.
9 Ascensor cœli auxiliator tuus.3ª.q.57.2.1ᵐ.

CAPVT XXXIIII.

Caᵐ.34ᵐ. 1 Hæc est terra pro qua iurauí. Gene. 22. 8ª. ¶ Semini tuo dabo eam. Gene.13.4ª.
2 Iosue vero filius Num, repletus est spiritu sapiętiæ. Act. 6.4ª. ¶ Quòd Moyses posuit super eum manus suas.4.d.24.q.2.3.c./ d.25.q.1.1.1ᵐ.
3 Et non surrexit propheta vltra in Israel sicut Moyses.Nume.12. 3ª.¶ Quem nosce: dñs facie ad faciẽ. Gen. 3. 14ª. Exo.33.4ª.
4 In omnibus signis atque portentis &c. Act. 2. 16. ¶ Et cunctã manum robustam. Gene.3.14.

AVTHORITATES
Ex libro Iosue.

CAPVT I.

Caᵐ.1ᵐ. 1 SIcut fui cum Moyse sic ero tecum.Nume.14.1ª.
2 Cõfortare & esto ro.12ᵉq.100.11.3ᵐ./22ᵉq.140.1.o
3 Non dimittam nec derelinquam te.1ª.q.9. 1. 3ᵐ./q. 113.6.o./ 2.d.11.q.1.4.o./ Isa.30.fi./ Phil.4./ He.13.
4 Pro qua iurauí. Gene.22.8ª. ¶ Non declines ab ea &c. 12ᵉq. 102.4.6ᵐ.

5 Non

5 Non recedat volumen legis huius ab ore tuo &c. Deut.6,6ª.

CAPVT II.

1 Exploratores ingressi sunt domum mulieris meretricis nomine Rahab. Mat.1.prin.Heb.11.lec.6.
2 Eruatis animas nostras a morte. Gene.46.2ª.
3 Nesciebam vnde essent &c. Exo. 2ª.
4 Innoxij erimus a iuramento hoc,quo adiurasti nos. Si &c. 22ᵉq. 40.3.o./q.71.3.3ᵐ.

CAPVT III.

1 Quando videritis archam federis &c.Exo.25.3ª.
2 Sitque inter vos & archam spacium &c. 2.Reg.6.2ª.
3 Iosue ait ad sacerdotes &c. Opus.20.cº.14.
4 Sicut cum Moyse fui,ita & tecum sim. Numeri.14.1ª. ¶ In medio vestri est Deus. Numeri.11.5ª.

CAPVT IIII.

1 Dixit dominus ad Iosue, præcipe sacerdotibus &c. supra. 3. 3ª.
2 Fortissimam Dei manum. Gene.3.14./ Exo.20.5ª.
3 Timeatis Deum vestrum omni tempore. Leui.19.14ª.

CAPVT V.

1 Fac tibi cultros lapideos, & circuncide secundo filios Israel. Exo.4.11ª.
2 Populus qui natus est in deserto per.40.annos &c. incircuncisus fuit &c. 3ª,q.70.4.3ᵐ./ 4.d.1.q.2.ar.3.4.3ᵐ./ Ro.4.lec.2.
3 Quibus ante iurauerat. Gen.22.8ª. ¶ Vt ostenderet eis terram lacte & melle manantem. Exo 3.4ª.
4 Et fecerunt phasę.14ª. die mensis ad vesperum. Exo.12.2ª. ¶ Comederunt azimos panes. Ibidem 7ª.
5 Defecitque manna postquam comederunt de frugibus terræ. Exo.16,2ª.
6 Sum princeps exercitus domini. 1ª,q.113.3.c./ 2.d.10. L./ 4.d. ar.2.q.3.2ᵐ.
7 Cecidit Iosue pronus in terram, & adorans ait &c. Gen. 18. 2ª.

CAPVT VI.

1 Sit ciuitas hæc anathema. & omnia quæ in ea sunt domino. Nume.21,2ª.
2 Sola Rahab meretrix viuat, cum vniuersis quæ cum ea in domo sunt.supra.2.1ª.
3 Circuite vrbẽ cũcti bellatores semel per diem &c. Heb.11. lec. 6.
4 Interfecerunt omnia a viro vsque ad mulierem, & ab infante vsque ad senem. Gene.6.9ª.
5 Boues quoq;, & oues, & asinos in ore gladij percusserunt. Ibidẽ.
6 Quicquid auri & argenti &c. domino consecretur. Exo.30.4ª.
7 Rahab vero meretricem &c. 12ᵉq.105.3.c./ 1ᵐ.
8 In tempore illo imprecatus est Iosue dicens, Maledictus vir coram domino, qui &c. vsque ſi. Gene.3.21ª.
9 Fuit ergo dominus cum Iosue. Numer..14.1ª.

CAPVT VII.

1 Filij autem Israel præuaricati sunt mandatum. Mat.3.3ª. ¶ Et vsurpauerunt de anathemate. Numeri.21.2ª.
2 Iratus est dominus contra Israel.Exo.4.5ª.
3 Nam Achor peccauit, & totus israel punitus fuit.4.d.14.L.fi.
4 Non ero vltra vobiscum. Numeri.14.1ª. ¶ Sanctifica populum & dices eis,sanctificamini.Exo.30.4ª.
5 Et quancumque tribum sors inuenerit &c. Act.1.9ª.
6 Iosue & omnis israel lapidauerunt Achor &c. Gene.6.9ª.

CAPVT VIII

1 Pone insidias vrbi.22ᵉq.40.3.o./q.71.3.3ᵐ.¶ Ne timeas neque formides. supra primo.2ª.
2 Prędã vero & omnia animantia diripietis uobis,22ᵉq.66.8. 1ᵐ.
3 Iosue & omnis Israel simulantes me, & fu,22ᵉq.111.1.o.
4 Regem Hay suspendit in patibulo,usque ad vesperum & Solis occasum &c. Deute. 21.4ª.5ª.
5 Tunc ædificauit Iosue altare Domino &c.Exo.20.26ª.
6 Post hæc legit omnia verba benedictionis & maledictionis. Gene.35ª./3.21ª.

CAPVT IX.

1 Athi qui habitabant in Gabaon &c.usq; ſi.3.d.39.ar.3.q.1.1ᵐ.

2 Os domini non interrogauerunt. Gene.3.14ª. ¶ Ne contra nos ira domini conciteur. Exo.4.5ª.

CAPVT X.

1 Dixitque Iosue &c. Sol contra Gabaon ne moueris & luna &c. Caᵐ.10ᵐ. 22ᵉq.174.4.2ᵐ./ Verit.q.12.14.3ᵐ./ 1ᵉ. Cor.13.
2 Nolite timere, nec paueatis &c.supra primo.2ª.
3 Fuerunt que suspensi vsque ad vesperum &c. Deut.21.4ª.5ª.
4 Interfecit omnes habitatores eius &c. Gene.6.9ª.
5 Percussit in ore gladij omnem animam. Gene.46.2ª.

CAPVT XI.

1 Sicut arenam quæ est in littore maris. Gene.15.1ª. ¶ Ne timeas Caᵐ.11ᵐ. eos. supra.1.2ª. ¶ Non dimisit vllas reliquias. Gene.6.9ª
2 Percussitque omnes animas. Gene.46.2ª. ¶ Omnemque prædã &c. supra 8.2ª.
3 Domini sententia fuit vt indurarentur corda eorum. Exo.4,9ª.

CAPVT XII.

1 Quòd est mare salsissimum. Exo.15.2ª. Caᵐ.12ᵐ.

CAPVT XIII.

1 Tribui autem leui non dedit possessionem &c.Numeri.18.7ª. Caᵐ.13ᵐ.

CAPVT XIIII.

1 Fratres mei qui ascenderunt mecum. Gene.13.3ª. Caᵐ.14ᵐ. ¶ Erit possessio tua in æternum. Gene.17.11ª.
2 Si forte sit dominus mecum.Numeri.14.1ª.

CAPVT XV.

1 Dedit Caleph filiæ suę Axę vxori Otoniel fratris sui iunioris ir- Caᵐ.15ᵐ. riguum superius & inferius. Mat.5.

CAPVT XVIII.

1 Vsquequo marcetis ignauia.3.d.26.q.1.3.c.fi. Caᵐ.18ᵐ.
2 Coram domino Deo vestro mittam hic vobis sortem. 22ᵉq.95. 3.8.c./ Quol.12.36.o./ Opus.15.o./ Epheſ.1.lec.5.
3 Non est inter vos pars leuitarum &c.Numeri.18.

CAPVT XIX.

1 Egressa est sors secunda.supra.18.2ª Caᵐ.19ᵐ.

CAPVT XX.

1 Loquutus est dominus.Exo.2.1ª. ¶ Qui animam percusserit. Caᵐ.20ᵐ. Gene.46.2ª.
2 Separate vrbes fugitiuorum &c. Numeri. 35.4ª.

CAPVT XXI.

1 Egressa est sors.supra.18.2ª. ¶ Dederunt leuitis ciuitates refugij. Caᵐ.21ᵐ. Numeri.35.4ª.
2 Dominus iurauerat.Gene.22.8ª. ¶ Nec vnum verbum irritum fuit.Gene.17.13ª.

CAP.VT XXII.

1 Diligatis Deum Deut.6.4ª. ¶ Adhereatisque ei.Ibidem.10.11ª. Caᵐ.23ᵐ. ¶ Diuidite prædam hostium cum fratribus vestris.supra.8.2ª./ Gen.13.3ª.
2 Infinitę magnitudinis.Nume.24.4ª. ¶ Hæc mandat omnis populus domini. Exo.19.3ª. ¶ Cur reliquistis dominũ.1ª.q.3.1.5ᵐ./ Isaie.34.
3 Ira Dei desquiet. Exo.4.5ª. ¶ Nonne Acham filius Zare præterijt mandatum domini &c. supra.7.2ª.
4 Fortissimus dominus Deus.Exo.20.5ª. ¶ Nunc scimus quòd dominus sit nobiscũ. Num.14. 1ª. ¶ De manu Domini. Gen.3.14ª.
5 Extruamus nobis altare &c.12ᵉq.102.4.7ᵐ./ 3ª.q.83.3.6ᵐ./ 4. d.13.q.1.ar.2.q.5.2ᵐ./ Ro.11.

CAPVT XXIII.

1 Nec declinetis ad dexteram,nec ad sinistram. Deut.5.11ª. ¶ Nec iuretis in nomine deorum.Deute.6.6ª.

2 Nec

2 Nec seruiatis, nec adoretis eos. Exo.20.4ª. ¶ Sed adhereatis domino Deo vestro. Deut.10.11ª.
3 Et tunc auferet dominus a conspectu vestro &c. Leui. 26. 2ª. ¶ Diligatis dominum. Deut.6.4ª. ¶ Et cum eis miscere connubia. Exo.34.11ª.
4 Furor domini &c. Exo.4.5ª.

CAPVT XXIIII.

Ca^{m}.24^{m}.
1 Patres vestri seruierunt dijs alienis. Exo.7. 1ª./2.4ª. ¶ Clamauerunt ad dominum. Gene.4.4ª. ¶ Vt malediceret vobis. Gene.3.21ª.
2 Per illum benedixi vobis. Gene.35ª. ¶ Timete dominum. Leui. 19.14ª. ¶ Seruite Deo. Exo.20.4ª. ¶ Absit a nobis vt relinquamus dominum. supra.22.2ª.
3 Custodiuit nos Deus in omni via. 1ª. q. 113. 1. 2^{m}./2. d. 11. q.1.1.1^{m}./2^{m}.
4 Deus sanctus est. Leui.11.3ª. ¶ Et fortis. Exo.20.5ª. Emulator. Ibidem.6ª.

AVTHORITATES ex libro Iudicum.

CAPVT I.

Ca^{m}.1^{m}.
1 Caleph Dedit Axe filiae suae vxori Othoniel fratris sui iunioris irriguum superius & inferius. Iosue 15.1ª.
2 Fuit dominus cum Iuda. Num.14.1ª. ¶ Cũ eis. Ibidẽ.

CAPVT II.

Ca^{m}.2^{m}.
1 Ascenditque angelus domini. Exo.5.1ª. ¶ Iurauit dominus. Gene.22.8ª. ¶ Iratus est dominus. Exo.4.5ª. ¶ Irritum pactum. Gene.17.13ª.
2 Non feriretis fedus cum eis. Exo.34.14ª. ¶ Dij eorum sint vobis in ruinam. Exo.7.1ª. ¶ Seruierunt & adorauerũt eos Exo.20.4ª.
3 Demiserunt Deum. Iosue.22.2ª. ¶ Deum patrum suorum Gene.17.5ª. ¶ Manus domini super eos erat. Gene.3.14ª. ¶ Fornicantes cum dijs. Exo 34.10ª.
4 Cumque dominus iudices suscitaret. 12^{e}.q.105.1.1^{m}. ¶ Audiebat afflictorum gemitus. Exo 2.4ª.
5 In diebus eorũ flectebatur misericordia. 12^{e}.q.89.6.3^{m}. ¶ Vt in ipsis experiar Israel. Gene.22.5ª.

CAPVT III.

Ca^{m}.3^{m}.
1 Hę sunt gentes quas dominus dereliquit vt erudiret in eis Israelem &c. 3ª.q.69 3.c.
2 Vt in ipsis experiretur Israelem &c Gen.22.5ª. ¶ Et duxerunt vxores filias eorum, & econuerso. Exo 34.11ª.
3 Et seruierunt dijs eorum. Exo.7.1ª/20.4ª. ¶ Iratus est dominus. Exo.4.5ª. ¶ Qui suscitauit eis saluatorem &c. supra.2.4ª.
4 Et clamauerunt ad dominum. Gen.4 4ª. ¶ Vtraque manu pro dextera vtebatur. 12^{e}.102.q.6^{m}./4.d.33.q.1.2.1^{m}./Gal.2.lec.2.fi.

CAPVT IIII.

Ca^{m}.4^{m}.
1 Delbora prophetes iudicabat populum &c. ascendebantque ad eam filij Israel in omne iudicium. 4. d. 25. q. 2. ar. 1. q. 1. 2^{m}./1^{e} Tim.2.lec.3.
2 Quae misit & vocauit Barach filium Abinoem &c. Heb.11.lec.7.
3 Clamauerunt ad dominum. Gen.4.4ª

CAPVT V.

Ca^{m}.5^{m}.
1 Qui obtulistis animas vestras. Gen. 46. 2ª. ¶ Benedicite domino. Psal.33.1ª. ¶ Domine cũ exires de Seir, & trãsires. Gen.3.13ª.
2 A facie domini. Ibidem. 13ª. ¶ Iusticię domini. Deut. 32. 6ª. ¶ Et clementia. Exo.34.3ª. Maledicite terrae meroz. Gene.3.21ª.
3 Dixit angelus domini. Exo.6.1ª. ¶ Cor meum diligit principes Israel. Gen.3.14ª./Deute.7.3ª.

CAPVT VI.

Ca^{m}.6^{m}.
1 Clamauit ad dominum. Gene.4.4ª. ¶ Qui misit ad eos virũ prophetam. Iere.7.8ª. ¶ Ne timeatis deos &c. Exo.7.1ª.
2 Venit angelus domini. 1ª.q.9.2 c./q.110.5 c./q.53.1.o./1.d.7. q.4.1.o./2.d.10.4.1^{m}. 3.2.c^{o}.89.fi./Po^{a}.q.6.6.16^{m}/Ma.q.16. 1.19^{m}./Opus.15.c^{o}.18/Trin.20.3^{m}./Mat.28.
3 Et sedit super quercu. 1ª.q.3.1.4^{m}./3ª.q.58 6./He.11.lec.7.lec.fi.
4 Apparuit ei angelus domini & ait. Exo.6.1ª. ¶ Dominus tecum vel vobiscum. Numeri.14.1ª. ¶ Nunc autem dereliquit nos. Iosue 3ª.
5 Scito quòd miserim te. Iosue. 7.8ª ¶ Da mihi signum. 22^{e}. q. 97. 2.3^{m}./Hebr. 11. lect.7. ¶ Portans sacrificium & offerens tibi. Exo.22.8ª.
6 Quòd tu sis. Exo.3.7ª. ¶ Domine ne recedas hic. 2.d 10 4.1^{m}./Iosue 3ª. ¶ Azimos panes. Exo.12.7ª.
7 Angelus autem domini euanuit ex oculis eius. 3ª. q. 54. 1. 2^{m}. ¶ Vidi angelum domini facie ad faciem. Gene.32.2ª.
8 Dixitque ei dominus. Exo.6.1ª. ¶ Pax tecum, ne timeas non morieris. Luce.1.4ª. ¶ Edificauit ibi altare domino Iosue.22.5ª.
9 Si ros in solo vellere fuerit, & siccitas in omni terra, sciam &c. Heb.11.lec.7.
10 Ne quaeso irascatur furor tuus. Exo.4.5ª. ¶ Si adhuc semel tentauero. Deutero.6.8ª. ¶ Spiritus domini induit. supra.2.4ª.

CAPVT VII.

1 Dixit ei dominus. Exo. 6. 1ª. ¶ Qui formidolosus & timidus est reuertatur. Deute 20.1ª. ¶ Sicut arena que iacet in littore maris. Gene.15.2ª. Ca^{m}.7^{m}.
2 Cumque audisset Gedeon somnium, & interpretationẽ eius &c. 22^{e}.q.95.7.3^{m}.

CAPVT VIII.

1 Iurgantes fortiter. Gene.13.2ª. Date mihi inaures ex prẹda vestra. Iosue.8.2ª. Ca^{m}.8^{m}.
2 Gedeon fecit Ephot, & posuit in ciuitate sua. Heb.11.lec.7.
3 Fornicatus est omnis Israel in eo. Exo.34.3ª.
4 Et factum est Gedeoni, & omni domui eius in ruinam. 4. d. 28. q.2.ar.3.q.2.1^{m}.
5 Mortuus est Gedeon in senectute bona. Hebr.11.lec.7.
6 Concubina eius quam habebat, genuit ei filium. Gene.16.1ª.

CAPVT IX.

1 Os vestrum & caro vestra sum. Gene. 29. 2ª. ¶ Frater noster est. Gene.13.3ª. ¶ Eleuata voce & clamauit. Gene 4.4ª. Ca^{m}.9^{m}.
2 Audiat vos Deus. Exo.2.4ª. ¶ Qua vtuntur dij. Exo 7. 1ª.
3 Misitque dominus spiritum pessimum inter Abimelech & habitatores Sichen. Exo.4.9ª.
4 Reddit Deus malum quod fecerat Abimelech. Deute. 32. 17ª. ¶ Venit super eos maledictio Ioathan &c. Gene.3.21ª.
5 Abimelech vocauit cito armigerum suum, & ait illi, Euagina gladium tuum. & percute me ne &c. 1. Reg.31.1ª.
6 Qui iussa perficiens interfecit eum. Ibidem.2ª.

CAPVT X.

1 Seruierunt idolis. Exo.20 4ª. ¶ Et dijs. Exo.7.1ª. ¶ Iratus dominus, ibidem.4.5ª. Ca^{m}.10^{m}.
2 Clamantes ad dominum. Gene.4 4ª. ¶ Dereliquimus te. Iosue.22.2ª.
3 Redde tu nobis. Deute. 32. 17ª. ¶ Deus doluit super miserijs eorum. Isa.35.3.

CAPVT XII.

1 Heres in domo patris nostri esse non poteris &c. 4. d 41. ar. 3.q.2.o. Ca^{m}.11^{m}.
2 Infinita multitudine. Nume.20.4ª. ¶ Chamos Deus tuus. Exo. 7.1ª. ¶ Iurgatus sit. Gen.13.2ª.
3 Non ego pecco in te &c. 22^{e}.q.40.1.o. q 41.1.3m./q.42.2.1^{m}./q.66.5 1^{m}./q.83.8.3^{m}/3.d.30.1.2.o./Psal.17.
4 Iepte votum vouit domino &c. & fecit filię sicut vouerat. 22^{e}.q. 88.1.2^{m}./4.d.38.q.1.ar.1.q.2.3^{m}/Heb.11.lec.7

CAPVT VII.

1 Posui animam meam in manibus meis. Eccl.15.3ª/3.d.21.q.1. ar.1.q.2.2^{m}./1^{e}.Tim.5.6ª. Ca^{m}.12^{m}.
2 In Ephraim orta est seditio. Numeri.16.5ª.

CAPVT XIII.

1 Apparuit angelus domini &c. Exo.6.1ª.
2 Erit nazareus Dei ab infantia sua &c. vsque.fi.22^{e}.q.186.6.b./4. d.24.q.3.ar.1.q.1.2^{m}. Ca^{m}.13^{m}.
3 Si me cogis, non comedam panes tuos. Gene.18.4ª. ¶ Vidimus dominum Ibidem.32.2ª.
4 Benedixit ei dominus. Gene.1.5 3ª ¶ Cępitque spiritus domini esse cum eo. Numeri.14.1ª.

Caput

CAPVT XIIII.

Ca^{m}.14^{m}.
1 Vidi mulierem in Thannata de filiabus philistijm &c. Exo. 34.11ª.
2 Irruit in eum spiritus domini, supra.2.4ª.

CAPVT XV.

Ca^{m}.15^{m}.
1 Adhuc ex vobis expetam vltionem, Numeri.31.1ª.
2 Sicut fecerunt mihi sic feci eis. Ibidem, ¶ Irruit spiritus domini in eum. supra.2.4ª.
3 Clamauit ad dominum. Gen.4.4ª

CAPVT XVI.

Ca^{m}.16^{m}.
1 Vidit ibi mulierem meretricem &c. 12^{e}. q. 103. 4. 3^{m}./Math./He.11.
2 Dormiuit Sanson vsque ad medium noctis &c. 3.d.21.q.2.2.6^{m}.
3 Per tres vices mentitus es mihi. Gene.12.4ª. ¶ Defecit anima eius &c. Ibidem.46.2ª.
4 Nazareus, idest consecratus domino sum, ex vtero matris meae, supra 13.2ª.
5 Nesciens quòd recessisset ab eo dominus, Iosue, 3ª. ¶ Vt immolarent Deo suo. Exo.7.1ª.
6 Domine memento mei. Gene.8.1ª. ¶ Vt vlciscar de hostibus meis. Numeri.31.1ª.
7 Moriatur anima mea cum philistijm. 22e.q. 59. 3. 2^{m}./q. 64. 5. o./124. 1. 2^{m}./3ª. q. 47. 6. 3^{m}./4. d. 49. q. 5. art. 3. q. 2. 6^{m}./He.11.lec.7.
8 Multoque plures interfecit moriens, quàm ante viuus occiderat. 22e q. 25.6.2^{m}. q.64.2.o.
9 Descendentes autem fratres eius. Gene.13.3ª.

CAPVT XVII.

Ca^{m}.17^{m}.
1 Vt faciat sculptile atque conflatile. Exo.20.2ª.
2 Et fecit Ephot & Theraphim. Exo.28.2ª.

CAPVT XVIII.

Ca^{m}.18^{m}.
1 Dominus respicit viam vestram. Exo.2. 6ª. ¶ In domibus his est Ephot & Theraphim. Ibidem.28.2ª.
2 Et sculptile & conflatile. Exo.20.2ª. ¶ Deos meos quos mihi feci tulistis. Ibidem./7.1ª.

CAPVT XIX.

Ca^{m}.19^{m}.
1 Leuites accepit vxorem de Bethleem iuda. Numeri.36.2ª.
2 Nolite fratres, Gene.13.3ª. ¶ Nolite facere malum hoc, scilicet contra naturam. Leui. 18. 11ª.
3 Cessate ab hac stultitia. 22^{e}.q.46.3.o/Iob.5.prin.
4 Habeo filiam virginem, & hic homo habet concubinam. ¶ Educam eas &c. Gene.19.4ª.

CAPVT XX.

Ca^{m}.20^{m}.
1 Qui noluerunt fratrum suorum filiorum Israel audire mandatum &c. Gene.13.3ª.
2 Ita sinistra vt dextera praeliantes, supra.3.4ª.
3 Posueruntque filij Israel insidias. Iosue.8.1ª. ¶ Fugam arte simulantes. Ibidem.3ª.
4 Omnes reliquias ciuitatis &c. Gene.6.9ª.

CAPVT XXI.

Ca^{m}.21^{m}.
1 Grandi iuramento se constrinxerunt. 22^{e}.q.88.1.2^{m}./10.c./12. 2^{m}./q.89.7.o./4.d.38.q.1.ar.3.q.1.3^{m}./ar.4.q.1.2^{m}.
2 Super fratre nostro Beniamin. Gen.13.3ª. ¶ Extruxerunt altare &c. Iosue. 22. 5ª.
3 Omnes generis masculini & mulieres quę cognouerunt viros interficite. Gene.6.9ª. ¶ Atque iurgari. Gene.13.2ª.

AVTHORITATES Ex libro Ruth.

CAPVT I.

Ca^{m}.1^{m}.
1 Acceperunt vxores moabitidas, quarum vna vocabatur Orpha, altera que Ruth. Exo. 34. 11ª./Deute. 23. 3ª.
2 Audierat enim quòd respexisset dominus populum suum. Exo.2.6ª. ¶ Et osculata est eas. Gene.27.2ª.

3 Egressa est manus domini. Gene.3.14ª. ¶ Orpha reuersa est ad Deos suos. Exo. 7. 1ª. ¶ Deus tuus Deus meus. Geneseos. 17. 5ª.
4 Obstinato animo Ruth decreuisset. 4.d.20.art.1.q.1.c./Quol. 10.16.c. ¶ Omnipotens. Gene.17.1ª.

CAPVT II.

1 Dominus vobiscum. Numeri.14.1ª./4.d.8.L. ¶ Benedicat tibi dominus. Gene.1.31ª. Ca^{m}.2^{m}.
2 Quę cadens in faciem suam & adorans super terram. Gene. 18. 2ª.
3 Reddat tibi dominus pro opere tuo. Psal.56.4ª. ¶ Et plenã mercedem recipias. Mat.20.1ª.
4 A domino Deo nostro. Gene. 17. 5ª. ¶ Ad quem venisti. Psal. 33. 3ª. ¶ Sub cuius confugisti alas. Gen.1.31ª.

CAPVT III.

1 Benedicta es a domino. Gen.1.31ª. Ca^{m}.3^{m}.
2 Scit omnis populus &c. mulierem te esse virtutis. 1ª. q. 39. 2. c./4^{m}./1.d.34.q.1.2.4^{m}.

CAPVT IIII.

1 Ascendit Booz ad portam, & sedit ibi. 3.d.22.q.3.ar.3.q.2.c./q. 3.1^{m}./He.lec.2. Ca^{m}.4^{m}.
2 Ruth moabitidem debes accipere. Exo.34.11ª./Deute.23.3ª. ¶ Vxorem defuncti vt suscites &c. Ibidem. 25. 4ª.
3 Hic erat mos &c. ¶ Soluebat homo calciamentum suum, & dabat proximo suo. Ibidem. 5ª.
4 Benedictus dominus. Psal.33. 1ª. Consoletur animam tuam. Gene.46.2ª.

AVTHORITATES ex primo libro Regum.

CAPVT I.

1 Recordatus mei fueris, nec oblitus. Gene.8. 1ª. Ca^{m}.1^{m}.
2 Si respiciens videris afflictionem. Exo.2.6ª.
3 Dabo eum domino omnibus diebus vitae eius &c. Numeri.6.1ª.

CAPVT II.

1 Non est sanctus vt est dominus. Psal.82.1ª. ¶ Neque enim est alius extra te. Deute. 6. 3ª. ¶ Et non est fortis sicut Deus noster. Exo 20.5ª. Ca^{m}.2^{m}.
2 Ipsi praeparantur cogitationes. 1ª.q. 14. 13.o./q.86.3.4.o./1. d. 38.5.o./Verit.q.2.12.o./Math.9.3ª.
3 Dominus mortificat & viuificat. Deu.32.19ª.
4 Donec sterilis peperit plurimos &c. Gal.9.lec.7.
5 Dominus iudicabit fines terrae. Psal.9.3ª. ¶ Et dabit imperium regi suo. Math.28.6ª.
6 Sublimabit cornu Christi sui. Phil.2.4ª. ¶ Desiderat anima tua. Geñ.46.2ª. ¶ Ante faciem domini. Geñ.3.14ª.
7 Si peccauerit vir in virum, placari ei potest Deus. Si autem in Deum &c. Math. 12. 18ª.
8 Samuel placebat tam Deo quàm hominibus. Ro.15.1ª. ¶ Nunquid non aperte reuelatus sum domui patris tui &c. Gen. 32.2ª.
9 Loquens loquutus sum, vt domus tua &c. Absit hoc a me. Ierem. 18. 2ª. ¶ Iuxta cor meum. Gene. 3. 14ª. ¶ Et animam meam. Leui.26.4ª.

CAPVT III.

1 Sermo domini erat praeciosus. 22e.q.174.6.2^{m}. Ca^{m}.3^{m}.
2 Vocauit dominus Samuel. Exo.3.8ª. ¶ Venit dominus. Gene.3. 13ª./Exo. 19. 6ª. ¶ Et stetit. Iudic.6.3ª.
3 Iuraui. Gene.22.8ª. ¶ In oculis suis. Gene.3.14ª. ¶ Erat Dominus cum eo. Numeri.14.1ª.
4 Et addidit dominus vt appareret &c. quoniam reuelatus fuerat dominus Samueli. Gene.32.2ª.

CAPVT IIII.

1 Domini sedentis super Cherubin. Iudicum. 6. 3./12^{e}. q. 102. 4. 6^{m}. ¶ Vociferatus est omnis Israel clamore grandi. Gene.4.4ª. Ca^{m}.4^{m}.

2 De

2. De manu deorum . Gen.3.14ª. Exo.7.1ª. ¶ Archam fœderis domini, Exo.25.3ª.

CAPVT V.

Caᵐ.5ᵐ. 1 Aggrauata est manus domini . Gene.3.14ª./ Psal.31.
2 Congregauerunt omnes satrapas. Opus.20. lib.3.cº.22.prin.

CAPVT VI.

Caᵐ.6ᵐ. 1 Manus Domini . Gene.3.14ª. ¶ Satrapis vestris . supra.5.1ª. ¶ A dijs vestris . Exo.7.1ª.
2 Percussit autem dominus de viris bethsamitibus septuaginta, eo quòd vidissent archam domini, & de plebe quinquaginta milia. 4.d.9.ar.3.q.6.1ᵐ.

CAPVT VII.

Caᵐ.7ᵐ. 1 Eleazarum sanctificauerunt . Exo.30.4ª. ¶ Auferte deos alienos Exo.7.1ª./ 20.2ª. ¶ Seruite illi soli. Ibidem.4ª.
2 Preparate corda vestra domino . 1ª.q.62.2.3ᵐ./ 12ᵉ.q.109.6.o./ q.112.2.o./ 3.c./ 2ᵐ./ 4.c./ q.113.3.7.c./ 22ᵉ.q.24.10.3ᵐ./2.d.5. q.2.1.o./ d.28.4.o. 4.d.4.q.1.ar.3.q.4.1ᵐ./ d.17.q.1.ar.2.q.1.2. o./ar.3.2.e./ d.19.q.2.1.3ᵐ./ d.20.ar.1.q.1.c./ Quol.1.q.4.2.o./ Verit.q.24.1.2ᵐ./ 15.o./ Psal.2./ He.12.lec.3.
3 Ascenderunt Satrapę. supra.5.2ª. ¶ Ne cesses clamare. Gen.4.4ª. ¶ Facta est manus domini . Psal.89.1ª./ Gen.3.14ª.
4 Edificauit etiam ibi altare domino . Iosue.22.5ª.

CAPVT VIII

Caᵐ.8ᵐ. 1 Dereliquerunt me. Iosue.22.2ª. ¶ Et seruierunt dijs alienis . Exo.7.1ª./ 20.4ª.
2 Contestare eos, & dic eis ius regis &c. vsque fi. 12ᵉ. q. 150. 1. 5ᵐ./ Opus.10.lib.2.cº.9./ Lib.3.cº. 11.
3 Et clamabitis . Gene.4.4ª. ¶ In auribus domini. Gen.3.14ª.

CAPVT IX.

Caᵐ.9ᵐ. 1 Quid feremus ad virum Dei &c. Ecce inuenta est in manu mea quarta pars sicli &c. 4.d.25.q.3.ar.2.q.2.3ᵐ.
2 Qui enim propheta dicitur hodie, vocabatur olim videns. 22ᵉ. q.171.1.c.
3 Cras mittam virum ad te. Iere.7.8ª. ¶ Respexi populum meum. Exo.2.6ª. ¶ Venit clamor eorum ad me. Gen.4.4ª.
4 Vnges eum ducem super populum meum Israel. Deut. 17.5ª./ Math.2./ Ro.1./ He.1.lec.4.fi.

CAPVT X.

Caᵐ.10ᵐ. 1 Et tulit lenticulam olei, & effudit super caput eius, & dixit ei. Ecce vnxit te dominus super hereditatem suam in principem. Ibidem.
2 Et desculatus est eum. Gene.27.2ª. ¶ Et insiliet in te spiritus domini . Iudic.2.4ª.
3 Num & Saul inter prophetas. 1ᵉ. Cor.14.
4 Et mutaberis in virum alium. 1ª.q.79.4.c./ 3.cº.91. /92. prin. ¶ Videtis quem elegit dominus. infra.16.3ª./ Deute.17.5ª.
5 Dominus tecum est. Nume.14.1ª. ¶ Vos hodie proiecistis dominum Deum vestrum . Iosue.22.2ª. ¶ Qui solus saluauit vos &c. 3ª.q.37.2.2ᵐ./ Math.1./ Io.4.lec.5.fi.
6 Et applicuit Samuel omnes tribus Israel, & cecidit sors super tribum beniamin &c. vsque ad Saul filium Cis. Act.1.9ª.

CAPVT XI.

Caᵐ.11ᵐ. 1 Et insilijt spiritus domini in Saul. Iudic.2.4ª.
2 In hoc feriam vobis cum fœdus, vt eruam omnium vestrum oculos dextros &c. Iudic.3.4ª.

CAPVT XII.

Caᵐ.12ᵐ. 1 Clamauerunt ad dominum. Gene.4.4ª. ¶ Dereliquimus dominum. Iosue.22.2ª. ¶ Seruiuimus Baalim & Astaroth seruiemus Deo. Exo.20.4ª.
2 Si timueritis dominum. Leui.19.14ª. ¶ Non exasperaueritis os domini . Exo.4.5ª./ Gene.3.14ª. ¶ Manus domini . Ibidem. ¶ Atergo domini . Ibidem.
3 Non derelinquet dominus populum suum. Iosue.3ª. ¶ Nolite declinare post vana &c. quia vana sunt . Psal.4.1ª. ¶ Iurauit dominus. Gene.22.8ª.

4 Facere vobis sibi populum. Exo.19.3ª. ¶ Absit a me hoc peccatum vt cessem orare pro vobis. Luce.18.1ª.

CAPVT XIII.

1 Reliquum vulgus, sicut arena &c. Gene.15.2ª.
2 Faciem domini non placaui. Gene.3.14ª. ¶ Iuxta cor suũ. Ibidẽ. Caᵐ.13ᵐ.
3 Faber ferrarius non inueniebatur in omni terra Israel . Cauerãt enim philistijm ne facerent hebræi gladium aut lanceam &c. Ephe.6.lec.4.

CAPVT XIIII.

1 Si taliter loquuti fuerilit ad nos manere &c. hoc erit nobis signũ. Caᵐ.14ᵐ. Iudicum.7.2ª.
2 Adiurauit Saul populum . Gen.24.2ª. ¶ Maledictus vir qui comederit &c. Gen.3.21ª. ¶ Donec vlciscar &c. Numeri.21.1ª.
3 Comedit populus cum sanguine. Leui.3.8ª. ¶ Edificauit Saul altare domino . Iosue.22.5ª. ¶ Mittite sortem &c. Actum.1.9ª.

CAPVT XV.

1 Recensui quæ fecit Amalech &c. Vade & percute Amalech Numeri.31.1ª. ¶ Me misit dominus. Iere.7.8ª. ¶ Vt vngerem te &c. supra.9.4ª. Caᵐ.15ᵐ.
2 Interfice a viro vsque ad mulierem, & paruulum & lactentem bouem, & ouem, & camellum, & asinum. Gene.6.9ª.
3 Terendit insidias. Iosue.8.1ª. ¶ Penitet me. Gene.6.6ª. ¶ Et clamauit ad dominum tota nocte. Gen.4.4ª.
4 Caput in Israel factus es. Numeri.7.2ª. ¶ In oculis domini. Gene.3.14ª. ¶ Dereliquit me . Iosue.22.2ª.
5 Melior est obedientia quàm victimę &c. 22ᵉ. q.104.3. b. / 1ᵐ.
6 Quasi peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idolatrię nolle acquiescere. 22ᵉ.q.105.2.1ᵐ.
7 Porro triumphator non parcet & penitudine non flectetur, neque est vt homo, vt agat pœnitẽtiam. Gen.6.6ª./ 1ª.q.19.3.7.o./ q.23.8.c./4.d.48.q.2.1.2ᵐ./.5.1.cº.82./ lib.2.cº.25.fi./ Lib.3. cº.91. /98.fi./Verit.q.2.13.c./ q.23.1.2ᵐ./ Poª.q.3.15.7ᵐ.
8 Et non vidit Samuel vltra Saul vsque in diem mortis suæ. Geneleos.8.4ª.
9 Abiecit & proiecit te dominus. Iosue.3ª

CAPVT XVI.

1 Mittam te ad Isaiam. Ierem.7.8ª. ¶ Vnges quem dixero tibi. supra.9.4ª. ¶ Sanctificamini. Leui.30.4ª. ¶ Sanctificauit ergo Isai, & filios eius. Ibidem. Caᵐ.16ᵐ.
2 Homo videt ea quæ parent, dominus autem intuetur cor. 1ª.q. 57.4.o. ¶ Et directus est spiritus domini in Dauid. Iudicum. 2.4ª. ¶ Prouidit mihi regem in filijs eius. Deut.17.5ª.
3 Non elegit dominus ex his. Ibidem.3ª.q.18.4.1ᵐ./ 2ᵐ./ 1.d.41. 1.2.c./ 2.d.25.1.1ᵐ./ Verit.q.24.3.4ᵐ.
4 Spiritus autem domini recessit a Saul. Iosue 3ª. ¶ Et exagitabat eum spiritus nequam a domino . 3ª.q.44.1.4ᵐ.
5 Et dominus est cum eo. Nume.14.1ª. ¶ Igitur quandocumque spiritus Dei malus arripiebat Saul, Dauid tollebat citharam &c. vsque fi. Psal.32.

CAPVT XVII.

1 Eligite ex vobis virum, & descendat ad singulare certamen. 22ᵉ. Caᵐ.17ᵐ. q.95.8.3ᵐ.
2 Dominus tecum sit. Numeri.14.1ª. ¶ In dijs suis. Exo.7,1ª. ¶ Volatilibus cœli. Gen.1.29ª.

CAPVT XVIII.

1 Anima Ionathę conglutinata est animæ Dauid, & dilexit eum Caᵐ.18ᵐ. quasi animam suam. Deut.10.6ª. Gene.46.2ª.
2 Inuasit spiritus Dei malus Saul. supra.16.4ª. ¶ Et prophetabat in medio domus suæ. supra. 10.3ª. ¶ Dominus erat cum Dauid. Numeri.14.1ª.
3 Et dominus recessit a Saul. Iosue.3ª

CAPVT XIX.

1 Posuit animam suã in manu sua. Iudic.12.1ª. ¶ Et factus est spi- Caᵐ.19ᵐ. ritus Dei malus in Saul. supra.16.4ª. ¶ Quare peccas in sanguine innoxio &c. Gen.22.4ª./ Psal.93.13ª.
2 Factus est spiritus domini in illis. Psal.89.1ª. ¶ Et prophetauerunt. supra.10.3ª. ¶ Nun & Saul inter prophetas : ibidem.

Caput

CAPVT XX.

1 Quærit animam meam. Gen.46.2ª. ¶ Kalendę sunt crastino. 12ª. q.102.4.10ᵐ. Cof.2.lec.4.
2 Cadens in terra pronus adorauit tertio. Gen.18.2ª. ¶ Osculantes se alterutrum . Gen.27.2ª.
3 Filius mortis est. 1.d.5.L.fi./ 3.d.4.L.3ᵐ.

CAPVT XXI.

1 Dedit ei sacerdos sanctificatos panes . 3ª.q.40.4.3ᵐ.
2 A facie domini . Gen.3.14ª.
3 Dauid mutauit os suum coram Achis, & collabebatur inter manus & impingebat in hostia portę &c. 22ª.q.111.1.2ᵐ.

CAPVT XXII.

1 Nobe ciuitatem sacerdotum percussit Saul viros ac mulieres, parvulos & lactentes, bouem, asinum & ouem Gen.6.9ª.
2 Ego sum reus omnium animarum . Gen.46.2ª.

CAPVT XXIII.

1 Desiderauit anima tua . Gen.46.2ª.
2 Benedicti vos a Domino . Gen.35ª.

CAPVT XXIIII.

1 Super abruptissimas petras , quæ solis ibicibus peruiæ sunt Iob.39.prin.
2 Dauid inclinans se pronus in terram, adorauit . Gen.18.2ª.
3 Vlciscatur dominus me ex te . Deut.32.17ª.
4 Ne faciã hanc rem domino meo Christo domini &c. quia Christus domini est. Deut.32.17ª. supra.9.4ª.

CAPVT XXV.

1 Et procidit coram Dauid super faciem suam , & adorauit super terram , & cecidit ad pedes eius. Gen.18.2ª.
2 Quarens animam tuam erit anima domini mei custodita. Geneleos.46.2ª.
3 Quòd effuderis sanguinem innoxium . Psal.93.13ª.
4 Benedictus dominus Deus Israel . Psal. 33. 1ª. ¶ Benedicta tu. Gene.35ª.

CAPVT XXVI.

1 Quis extendet manum suam in Christum domini , & innocens erit. Deut.32.17ª.
2 Maledicti sunt in conspectu domini. Gen.3.21ª. ¶ Qui eiecerũt me hodie, vt non habitem in hereditatem domini &c. 12ᵉ.q. 105.2.10ᵐ.
3 Seruis dijs alienis . Exo.7.1ª./ 20.4ª.
4 Dominus retribuet vnicuique secundum iustitiam suam & fidem . Psal.61.6ª.

CAPVT XXVII.

1 Virum & mulierem non viuificabat Dauid . Gene.6.9ª.
2 Erit mihi seruus sempiternus. Deut.33.6ª.

CAPVT XXVIII.

1 Saul abstulit Magos & Ariolos de terra . Leui.19.34ª.
2 Saul consuluit dominum, & non respondit ei, neque per somnia, neque per sacerdotes , neque per prophetas. 22ᵉ.q.174. 1.3ᵐ./ 3.o./ Verit.q.12.3.o./ 7.14.c.
3 Quærite mihi mulierem habentem Phitonem. 22ᵉ. q. 95.3.c./ Isaia.8.lec.3.
4 Suscita mihi Samuelem. 1ª. q. 89. 8. 2ᵐ. / 22ᵉ. q. 95. 4. 2ᵐ./ q. 174. 5. 4ᵐ.
5 Inclinauit se Saul super faciem suam in terram , & adorauit, Gene. 18. 2ª.
6 Deus recessit a me . Iosue.3ª.
7 Posuit animam meam in manu mea. Iudic.12.1ª.

CAPVT XXIX.

1 Satrapę incedebant. supra.5.2ª.
2 Rectus es. 12ᵉ.q.55.4.4ᵐ./ 1.d.19.q.5.1.4ᵐ./ 2.d.27.2.4ᵐ./d.41. q.1.1.c./ 3.d.33.q.2.ar.1.q.3.6ᵐ.
3 Et bonus. 1ª.q.5.4.3ᵐ./ q.48.6.c./ 12ᵉ.q.56.3.c./ q.66.3.2ᵐ./. q.92.1.3ᵐ.

CAPVT XXX.

1 Amara erat anima. Gene.46.2ª. Caᵐ.30ᵐ.
2 Applica ad me Ephoth. 12ᵉ.q.102.5.2ᵐ.
3 Et non tradas me in manus domini mei. Deut.23.12ª.

CAPVT XXXI.

1 Dixit Saul ad Armigerum suum. ¶ Euagina gladium tuũ & percute me. 22ᵉ.q.64.5.o. Caᵐ.31ᵐ.
2 Et noluit Armiger eius. 3ª.q.47.6.3ᵐ.
3 Arripuit itaque Saul gladiũ suum, & irruit super eũ Iudic.16.7ª.

AVTHORITATES
exlecundo libro Regum,

CAPVT I.

1 TA super mẽ interfice me. supra.31.1ª. ¶ Stansque super eum , occidi eum. ibidem.2ª. Caᵐ.1ᵐ.
2 Vt occideres Christum domini. supra.24.4ª. ¶ Vocans Dauid vnum de pueris suis ait . Accedens irrue in eum. 22ᵉ.q.64.3.o./ 5.2ᵐ./3ᵐ./7.c./q,65.1.c./2ᵐ./4.d. 37.q.2.1.o.
3 Qui percussit illum & mortuus est, 4.d.37.q.2.1.2ᵐ.
4 Montes gelboe, nec ros, nec pluuia veniant super vos &c. 22ᵉ.q. 76.2.o./4.1ᵐ.

CAPVT II.

1 Vnxerunt Dauid, vt regnaret super domum Iudæ . supra.9.4ª./ Caᵐ.2ᵐ. Psal.26.prin.
2 Non declinauit ad dexteram , siue ad sinistram. Deut.5.11ª.
3 An ignoras, quòd periculosa sit disperatio. 12ᵉ.q.40.8.3ᵐ.
4 Benedicti vos a domino . Gene.35.
5 Retribuet vobis dominus. Psal.61.6ª.
6 Feciſtis misericordiam &c. sepeliſtis eum. Tob.11ª

CAPVT III.

1 Super fratres eius . Gen.13.3ª. Caᵐ.3ᵐ.
2 In vlrionem sanguinis Asahel fratris sui. Deut.32.17ª.
3 Retribuat dominus facienti malum , iuxta malitiam eius. Psalmus.61.6ª.

CAPVT IIII.

1 Quærebat animam tuam . Gene.46.2ª. Caᵐ.4ᵐ.
2 Quæram sanguinem eius de manu vestra. supra.primo 2ª. / Numeri.31.1ª.

CAPVT V.

1 Os tuum & caro tua sumus . Gene.29.2ª. Caᵐ.5ᵐ.
2 Cecus & claudus non intrabunt in templum. 12ᵉ.q.102.5.9ᵐ.fi.
3 Dominus Deus exercituum erat cum eo. Nume.14.1ª.
4 Et vxores.4.d.33.q.1.2.o./ ar.3.q.3.2ᵐ./ q.2.ar.2.q.3. 1ᵐ./ 3. cº.123.fi./ 125./ Lib.4.cº.77./ Isa.4.prin.
5 Egredietur dominus. Gene.3.13ª.

CAPVT VI.

1 Domini sedentis in Cherubin super eam. 1.Reg.4.1ª. Caᵐ.6ᵐ.
2 Extendit Oza manum ad archam Dei &c. & mortuus est. 22ᵉ.q. 33.4.1ᵐ./ 4.d.19.q.2.ar.2.q.2.ar.3./ 3ᵐ.
3 Super temeritate. 22ᵉ.q.8.6.1ᵐ./ q.21.3.c./ q.53.3.2ᵐ.
4 Benedixit dominº. Gene.1.3ª. ¶ Ante dominũ qui elegit me &c. 1. Regum. 16. 3ª.
5 Eroque humilis in oculis meis . 22ᵉ.q.160.2.c./q.161.1.o./ 2.c./ 4ᵐ./ 3.3ᵐ./ 4.c./ 5.4.cº.55.17ᵐ./ 18ᵐ.

CAPVT VII.

1 Dixitque Nathan propheta ad regem . ¶ Omne quod est in corde tuo, vade & fac &c. 22ᵉ.q.171.4.5.o./Verit.q.12.1.5ᵐ./15m./ 16ᵐ.5.3.cº.154./ Ro.15.lec.3. Caᵐ.7ᵐ.
2 Dominus tecum est. Numeri, 14. 1ª. ¶ Numquid tu ædificabis mihi domum ad habitandum &c. 12ᵉ.q.102.4.1ᵐ.
3 Sed ambulabam in tabernaculo &c. transiui &c. Gen.3.13ª.
4 Stabiliam thronum regni eius , vsque in sempiternum. 22ᵉ. q.137.2.2ᵐ.
5 Ego ero illi in patrem, & ipse erit mihi in filium Heb.1, lec.3.

6 Arguam eum in virga virorum. Psal.22.2ª./ Exo.4.14ª.
7 Misericordiam autem meam non auferam ab eo. Exo. 20. 11ª./ Iob.11.6ª.
8 A facie mea. Gen.3.14ª.
9 Populus tuus Israel. Exo.19.3ª.
10 Benedic domui serui tui. Gene.1.31ª.

CAPVT VIII.

Ca^m.8^m. 1 Humiliauit eos. 22ᵉ.q.161.1.1ᵐ./ Phil.ii.
2 Sanctificauit ea domino. Exo.30.4ª.

CAPVT IX.

Ca^m,9^m. 1 Miphiboſet cum veniſſet ad Dauid,corruit in faciem ſuam & adorauit. Gene.18.2ª.

CAPVT X.

Ca^m.10^m. 1 Dixit Dauid. Faciam miſericordiam &c.conſolans eum &c. 22ᵉ. q.3.2.c./4.d.15.q.2.ar.3.q.2.c.

CAPVT XI.

Ca^m,11^m. 1 Erat autem mulier pulcra nimis. Gene.29.5ª.
2 Per ſalutem tuam & per ſalutem animæ tuæ,nõ faciam rem hãc. Gene.42.2ª.

CAPVT XII.

Ca^m,12^m. 1 Filius mortis eſt. 1. Reg. 20. 3ª. ¶Quem reddet in quadruplum. Exo.22.1ª.
2 Tu feciſti abſcondite, ego autem faciam verbum iſtud in conſpectu omnis Iſrael. Pſal.5.
3 Quamobrem non recedet gladius de domo tua, vſque in ſempiternum. Mach.26.2ª.
4 Eo quòd deſpexeris me. 3ª.q.88.4.fi./ 3.d.31.q.1.1.c./ Pſal. 50.
5 Ecce ego ſuſcitabo ſuper te malum. Exo.4.9ª.
6 Blaſphemare feciſti inimicos nomen domini, propter verbum hoc.Rom. 2.lec.4.med.H

CAPVT XIIII.

Ca^m.14^m. 1 Cecidit coram eo ſuper terram,& adorauit.Gene.18.2ª.
2 Omnes morimur. Pſal.88.13ª.¶Deus non vult perire animam. Gene.46.2ª.
3 Per ſalutem animę tuæ. Gen.42. 2ª.
4 Et oſculatus eſt rex Abſalon.Gen.27.2ª.

CAPVT XV.

Ca^m.15^m. 1 In oculis Domini. Gene.3.14ª.
2 O uidens, reuertere. 1. Reg.9.2ª.

CAPVT XVI.

Ca^m.16^m. 1 Vir ſanguinum tu es. Ruth.3. 2ª. ¶Quærit animam meam. Gene. 46. 2ª.
2 Dominus præcepit Semei vt malediceret Dauid. Po^a.q.1. 6.4ᵐ.
3 Conſilium autem Achitophel, quod dabat in diebus illis, quaſi ſiquis conſuleret Deum. Opuſ.19.c°.25.

CAPVT XVII.

Ca^m.17^m. 1 Quaſi arena maris. Gen.15.2ª.
2 Achitophel ſuſpendio interijt. Iudicum.16.7ª.

CAPVT XVIII.

Ca^m.18^m. 1 Si feciſſem contra animam meam. Gene. 46.2ª. ¶Benedictus dominus Deus tuus. Pſal.33.1ª.
2 Adorauit Chuſi Ioab. Gen. 18. 2ª. ¶Dominus iudicauit pro te contra omnes &c. Deut.32.17ª.
3 Fiant ſicut puer inimici &c. Gen. 3.21ª.

CAPVT XIX.

Ca^m,19^m. 1 Saluam fecerunt animam. Gene.46. 2ª.
2 Fratres mei vos.Gen.13.3ª.¶Os meũ & caro mea.Gene.29.2ª.
3 Maledixit Chriſto domini. 1. Reg. 24. 4ª.
4 Oſculatus eſt rex Berzelai. Gene.27.2ª.

CAPVT XX.

1 Dauid tulit decem mulieres concubinas. Gene.16.1ª. ¶Et non Ca^m,19^m. eſt ingreſſus ad eas. 4.d.34.5.o./ d.41.ar.2.q.3.o.
2 Sed erant clauſæ, vſque ad diem mortis ſuæ.Gene.8.4ª.

CAPVT XXI.

1 Et domum ſanguinum. Ruth.3.2ª.
2 Virum qui attriuit nos,& oppreſſit inique,ita delere debem^s &c. Ca^m,11^m. Numeri.31.4ª.
3 Et dedit eos in manus Gabaonitarum, qui crucifixerunt eos &c. Exo.20.7ª.
4 Dauid oſſa Saul & Ionathæ &c. & eorum qui affixi fuerunt ſepeliuit &c. Thob.1.11ª. 4^m.

CAPVT XII.

1 Dominus petra mea, & robur meum &c. vſque ſi. Pſal. 17.0. Ca^m,12^m. ¶Ad Deum meum clamabo.Gene.4.4ª. Ca^m.
2 Iratus eſt eis. Exo.4. 5ª. ¶De naribus eius, de ore eius. Geneſeos.3.14ª.
¶Caligo ſub pedibus eius.ibidem./ Exo.19.7ª.
3 Fumus & ignis, carbones ſuccenſi iunt ab eo. Exo.3.1ª. ¶Aſcedit ſuper Cherubin & volauit.Gene.3.13ª.
4 In Deo meo tranſiliam murum. Pſal. 17. 10ª.

CAPVT XXIII.

1 Spiritus domini loquutus eſt per me, & ſermo eius per linguam Ca^m,13^m. meam.1ª.q.1.10.c./ 3.4.c°.17.11ᵐ./ Po^a.q.4.1.c./ Quol. 7. vel. 8.vel.11.q.6.1.5ᵐ./ 3.c./ Quol.12.27.o./ Prolo.Pſal./ Pſal. 5./ Pſal.44./ Iſa.prin. 2ª.Tim.3.fi./ He.3.lec.2. princ.
2 Deus Iſrael. Gene.17.5ª. ¶Fortis. Exo.20.5ª.¶Iuſtus. Deut. 32.6ª. ¶Dominator hominum dominator in timore Dei. Deuter.10.8ª.
3 Sicut lux auroræ oriente Sole, mane abſque nubibus rutilat. 22ᵉ. q. 174. 2. c.
4 Vt pactum æternum iniret mecum. Gene. 17. 11ª.

CAPVT XXIIII.

1 Addidit furor domini iraſci, contra Iſrael. Exo.4. 5ª. ¶Commouitque Dauid &c. Ibidem. 9ª. ¶Adaugeat dominus Deus tuus ad populum tuum &c. Deut.3ª. Ca^m,14^m.
2 Peccaui valde in hoc facto, ſcilicet numerando populum &c. quia ſtulte egi nimis.Numeri.2ª.
¶Ad Gad prophetam,& videntem. 1. Reg.9.2ª.
3 Melius eſt vt incidam in manus domini. 4. d. 20. L. 3ᵐ. / Heb.10.lec.3.fi.
4 Multæ miſericordiæ eius ſunt. Exo.22.11ª.
5 Et mortui ſunt ex populo ſeptingenta millia. 22ᵉ.q.108.4.1ᵐ./ 2.d.33.q.1.2.5ᵐ./ 4.d.14.Lh./d.46.q.2.ar.2 q.2.3ᵐ.
6 Cumque extendiſſet manum ſuam angelus domini. Gen.3.14ª.
7 Arcuna adorauit regem, prono vultu in terra. Gen.18.2ª.

AVTHORITATES ex tertio libro Regum.

CAPVT I.

1 Alua animam tuam, filijque tui Salomonis. Gene. 46.2ª./ Io.3.7ª. ¶Adorauit regem.Gen.18.2ª. Ca^m,1^m.
2 Vngat eum Sadoch ſacerdos & Nathan propheta. 1. Regum.9.4ª. ¶Sicut fuit dominus cum domino meo rege,ſic ſit cum Salomone. Numeri.14.1ª.
3 Benedictus dominus Deus Iſrael. Pſal.33.1ª.

CAPVT II.

1 Confortare & eſto vir fortis. Ioſue. 1ª. ¶Cuſtodias cerimonias domini & præcepta eius & iudicia & teſtimonia. Ca^m,1^m, Deuterono. 4. 6ª.
2 Surrexit rex in occurſum eius, & adorauit eam.Gene. 18. 2ª. ¶Poſitus eſt tronus matri Regis, & ſedit a dextris eius.3.d.22.q. 3.ar.3.q.3.3ᵐ./ Pſal.44.
3 Contra animam ſuam loquutus eſt. Gene.46.2ª./ Io. 12. 2ª. ¶Vir mortis es.1.Reg.20.3ª.
4 Miſit Rex Salomon Banaiam dicens,interfice eum.2. Reg.1.2ª. ¶Et interfecit eum. Ibidem.3ª.
5 Reddidit dominus maliciam tuam in caput tuum.Pſal.61.6ª.

Caput

CAPVT III.

1 Apparuit autem dominus Salomoni per ſomnium nocte &c.12ᵉ. q.113.3.2ᵐ /22ᵉ.q.154.5.1ᵐ./4.d.9.art.4.q.1.1ᵐ./Veri.q.28. 3.6ᵐ./ 7ᵐ. ¶Affinitate coniunctus eſt Pharaoni Regi Aegypti. Accepit namque filiam eius.Exo.34.11ª.
2 Populi quem elegiſti.Deut.7.2ª/Exo.19.3ª.¶Populi infiniti. Nume.20.4ª. ¶Animàs inimicorum. Gen.46.2ª./.Io.12.2ª.
3 Si ambulaueris in vijs meis &c. longos faciam dies tuos. Leui. 26.2ª./Opuſ.20.c°.10.11./Li°.3.c°.14.

CAPVT IIII.

1 Sicut arena maris.Gen.15.2ª.
2 Dedit Deus ſapientiam Salomoni & prudentiam multam nimis vſq; ſi.22ᵉ.q.173.2.o./q.174.3.c./Veri.q.127.12.13.c.

CAPVT V.

1 Ipſum vnxiſſent in Regem.1.Reg.9.4ª. ¶ Benedictus dominus Deus.Pſal.33.1ª.
2 Dedit Deus ſapientiam Salomoni, ſupra 4.2ª.
3 Lapides grandes preciosos in fundamentis templi dolauerunt cæmentarij Salomonis,& cæmentarij Hyram.12ᵉ.q.102.4.2ᵐ.

CAPVT VI.

1 Domus quam ædificabat Rex Salomon habebat ſexaginta cubitos &c.vſque ſi.Ex.26.1ª.
2 Malæus,& ſecuris,& omne feramentum,non ſunt audita in domo,cum ædificaretur.12ᵉ.q.102.4.2ᵐ.
3 Si ambulauis in præceptis meis &c.firmabo &c.Leu.26.2ª. ¶Habitabo in meº filiorum Iſrael.Ro.8.12ª./ Numeri.11.5ª.
4 Non derelinquã eum.Ioſ.3ª.¶Populũ meũ Iſrael.Exo.19.3ª. ¶Sed & altare veſtiuit cędro & auro. Exo.20.26ª.
5 Omnia cędrinis tabulis veſtiebantur.Exo.20.26ª.
6 Nihil erat in templo quod non auro tegeretur.Heb.9.2ª.
7 Fecit duo cherubin &c.Exo.25.5ª.

CAPVT VII.

1 Hyram plenum ſapientia & intelligentia & doctrina, ad faciendum omne opus ex ære.Exo.31.2ª.
2 Sculpſit cherubim, & duodecim boues, & leones, & palmas quaſi in ſimilitudinem hominis ſtantis &c.Exo.25.5ª.
3 Omnia vaſa quæ fecit Hyram Regi Salomoni in domo domini,de auricalco erant.2.Paral.4.1ª.
4 Fecit altare aureum. Exod.20.26ª. ¶ Et menſam ſuper quam ponerentur panes propoſitionis.Exo.25.6ª.
5 Candelabra aurea quinque a dextris, & quinque a ſiniſtris, & lucernas deſuper.ibidem.7ª.
6 Omnia vaſa erant aurea.ſup.6.2ª.

CAPVT VIII.

1 Subter alas cherubin.Exo.25.5ª.¶In archa non erat aliud,niſi duæ tabulæ lapideæ &c.12ᵉ.q.102.4.6ᵐ./ Heb.9.
2 Dominus dixit,vt habitaret in nebula.Exo.19.7ª.
¶Impleuerat gloria domini domum domini. Gen.32.3ª.
¶Benedictus dominus Deus Iſrael.Pſal.33.1ª.
3 Locutus eſt Deus ore ſuo,Gen.3. ¶ Et manibus ſuis perfecit. Ibidem.¶Manus tua fortis, & brachium tuum extentum vbique. Ibidem.
4 Et eſſet nomen meum ibi.Deut.12.2ª. ¶Elegi Dauid, vt eſſet ſuper populum meum Iſrael.Deuter.7.2ª./17.5ª.
5 Non eſt ſimilis tui Deus.Pſal.82.1ª.
¶ Non auferetur de te vir coram me, qui ſedeat &c.ita tamen ſi cuſtodierint &c.Leui,26.2ª.
6 Ergone putandũ eſt, ꝙ vere Deus habitet ſup terrã?Ge.28.7ª.
7 Si enim cælum & cæli cęlorum,te capere non poſſunt.ibidem. ¶ Quanto magis domus hæc quam ædificaui tibi ? &c.12ᵉ,q. 102.4.1ᵐ.
8 Sed reſpice ad orationem ſerui tui.Exo.2.6ª.
¶Audi hymnum.ibidẽ.4ª.¶Sint oculi tui aperti.Gen.3.14ª.
9 Vt exaudias deprecationem ſerui tui & populi, &c.12ᵉ.q.102. 4.1ᵐ./3ª.q.83.3.o./4.d.13.q.1.art.2.q.5.o./d.24.q.2.art.1.q.2. c./2.9ᵐ.
10 In loco habitaculi in cælo.12ᵉ.q.4.7.3ᵐ/3ª.q.57.4.1ᵐ/Opuſ. 3.c°.261.fi./.264.
11 Reddens viam ſuam &c.& retribuens ei &c. Pſal.61.6ª.
12 Tu ſolus noſti corda hominũ.1ª.q.57.4.o./.5.c./q.144.2.2ᵐ./ q.117.2.c./12ᵉ.q.111.4.c./22ᵉ.q.106.5.3ᵐ./2.d.8.5.5ᵐ./d.11. q.2.3.c./4.d.45.q.3.1.5ᵐ. / 3.1.c°.68./Li°.3.c°.154./ Veri.q.8. 13.o./q.9.4.c./Mal.q.3.4.1ᵐ./q.16.8.o./Opuſc.53.19ᵐ./Mat. 28./Rom.2./c°.8.lec.5.fi./1ᵉ.Cor.4./c°.2.lec.2.
13 Non eſt homo qui non peccet. 1ª.q.63. 1. c./ 3. d.3. L.fin./ d.13.q.1.1.5ᵐ./ 3.3.c°.109. Opuſ. 3. c°.231./ Opuſc.7. c°.6./ Pſal.40./Pſal.45./Rom.3.lec.2.1ᵉ.Teſſi./He.9.lec.1.fi.
14 Vt timeant te.Leui,19.14ª. ¶ Ciuitas quam elegiſti. Deut.7. 2ª.¶Et iratus.Exo.4.5ª. ¶Populus tuus eſt, & hæreditas tua. Exo.19.3ª.
15 Sit dominus nobiſcũ, ſicut fuit cũ patribus noſtris. Nu.14.1ª. ¶Non derelinquens nos,neque proiiciens.Ioſ.3ª.
¶Sed inclinet corda noſtra ad ſe.1ª.q.111.2.c.
16 Cuſtodiamus mandata eius, & cerimonias, & iudiª.Deuter.4. 6ª.¶Dominus ipſe eſt Deus, & non eſt vltra abſque eo. Deuter.6.3ª.
17 Dedicauerunt templum Domini,& ſanctificauit Rex medium atrium.Exo.1ª. ¶Dominus Deus Iſrael noſter.Gen.17.5ª.

CAPVT IX.

1 Apparuit ei dominus ſecundo, ſicut apparuerat ei in Gabaon. Ca^m 9^m. ſup.3.1ª./Gen.32.2ª.¶Sanctificaui domum hanc.Exo.3.1ª.
2 Vt ponerem nomen meum ibi.Deuter.12.2ª.¶In ſempiternũ. Gen.17.11ª.¶Et erunt oculi mei & cor meum ibi.Gen.3.14ª.
3 Tu quoq; ambulaueris coram me, &c.vſque malum hoc.Leui. 26.2ª.¶In ſimplicitate cordis.Iob.1ª.¶Et æquitate.22ᵉ.q.80. 3ᵐ./Iob.23.4ª./Pſal.26.8ª.
4 Nec cuſtodientes mandata mea,& cærimonias.Deuter.4.6ª. ¶Colueritis deos alienos,& adorãueritis eos.Exo.7.1ª/20.4ª.
5 Auferam vos &c.& proiiciam a conſpectu meo.Ioſ.3ª. ¶Dereliquerunt dominum Deum ſuum.Ioſ.22.2ª.
6 Pharao Rex Aegypti aſcendit, & cæpit Gazer,&c. & dedit in dotem filiæ ſuæ vxori Salomonis.Exo.34.11ª.
7 De filijs Iſrael, non conſtituit Salomon ſeruire quemquam, ſed erant viri bellatores, & miniſtri eius, principes, duces, &c. Opuſc.20.c°.7./.8./24.

CAPVT X.

1 Venit tentare eum.Gen.22.1ª. Ca^m,10^m.
¶ Benedictus dominus Deus Iſrael.Pſal.33.1ª.
2 In enigmatibus.2.d.23.q.2.1.3ᵐ.
3 Dilexit dominus Iſrael. Deuter.7.3ª. ¶ In ſempiternum.1ª. q.20.2.2ᵐ./3.d.32.3.o./.5.4.c°.23.fi./Rom.9.lec.2./

CAPVT XI.

1 Rex Salomon adamauit mulieres alienigenas, &c. vſque, ira- Ca^m 11^m. tus.Exo.34.11ª.¶Vt ſequamini deos earum,Exo.7.1ª.
¶Iratus eſt dominus.ibidem.4.5ª.
2 Cumque iam eſſet ſenex, deprauatum eſt cor eius per mulieres.Opuſ.20.lib.3.c°.8.
3 Auerſa eſt mens eius a domino.12ᵉ.q.75.5.c./q.87.4.o./.22ᵉ. q.20.1.1ᵐ./ q.24.12.4ᵐ./.q.162.6.c./ 3ª.q.86.4.c./.q.88.1.c./. 3.d.36.5.c./1ᵐ./4.d.18.q.2.art.2.q.3.c./Ma.q.8.1.1ᵐ./2.12ᵐ./ Quol.4.22.c./Pſal.27.
4 Qui apparuerat ei.ſupra.3.1ª.¶Dirumpens,ſcindam regnum tuum.12ᵉ.q.105.1.3ᵐ.
5 Ieruſalem quam elegi.Deuter.7.2ª. ¶Suſcitauit autem dominus aduerſarium. Exo.4.9ª. ¶ Occidit omne maſculinum in Idumea.Gen.6.9ª.
6 Dereliquerit me.Ioſ.22.2ª. ¶ Faceret iuſtitiam coram me & præcepta mea,& iudicia.Leui.18.2ª. ¶Vt eſſet nomen meum ibi.Deuter.12.2ª.
7 Deſiderat anima tua. Gen.46.2ª. ¶ Ero tecum. Nume.14.1ª. ¶ Quem elegi.Deuter.17.5ª./7.2ª.
8 Dormuitq; Salomon cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in ciuitate Dauid patris ſui.Opuſc.20.lib.3.c°.8.

CAPVT XII.

1 Hij ſunt dij tui.Exo.7.1ª. Ca^m 12^m.
2 Neque bellabitis contra fratres veſtros.Gen.13.3ª.

CAPVT XIII.

1 Deprecare faciem domini.Gen.3.14ª. Ca^m.13^m.
2 Qui non obediens fuiſti ori domini.ibidem.
3 Heu mi frater.Gen.13.3ª.

CAPVT XIIII.

1 Tolle in manu tua decem panes, & cruſtulam, & vas mellis, & Ca^m 13^m.

vade ad illum. s. Abiam propheram. 1. Regum. 9. 1ª.
2 Ego missus sum ad te. Ier. 7. 8ª. ¶ Populũ meũ israel. Exo. 19. 3ª
¶ Scidi regnum domus Dauid. sup. 11. 4ª.
3 Feciſti tibi deos alienos & conflatiles. Exo. 7. 1ª. /20. 2ª.
¶ Vt me ad iracundiam prouocares. Exo. 4. 5ª.
4 Aues cæli. Gen. 32ª. ¶ Constituet sibi dominus Regem super israel. Deuter. 17. 5ª. ¶ Quam elegit dominus. Deuter. 7. 2ª.
¶ Vt poneret nomen suum ibi. Deuter. 12. 2ª.

CAPVT XV.

Ca^m 15^m. 1 In oculis domini. Gen. 3. 14ª. ¶ Quæ sanctificauerat. Exo. 30. 1ª.
2 Nec vnam animam. Gen. 46. 2.
¶ Irritauerat dominum. Exo. 4. 5ª.
3 Posuit te ducem. Deuter. 17. 5ª.

CAPVT XVI.

Ca^m 16^m. 1 Vt me irritares. Exo. 4. 5ª.
2 Achab duxit vxorem Iezabel, filiam Methaal regis Sydoniorum. Exo. 34. 11ª.
3 Seruiuit Baal, & adorauit eum. Exo. 20. 4ª.

CAPVT XVII.

Ca^m 17^m. 1 Coruisque præcepi, vt pascant te. 22ᵉ. q. 83. 10. 3^m. / 1. d. 3. q. 1. 3. 3^m. /4. d. 15. q. 4. art. 6. q. 3. 1^m. / Veri. q. 24. 2. 8^m. / Poª. q. 1. 6. 4^m. /Opus c. 3. cº. 145.
2 Ingressus es ad me, vt rememorarentur peccata mea, Rom. 1. lec. 5. medº. 6. ¶ Et clamauit ad dominum. Gen. 4. 4ª.

CAPVT XVIII.

Ca^m 18^m. 1 Abdias timebat dominum Deum valde. Leui. 19. 14ª.
2 Non est gens aut regnum, in quo non miserit dominus meus te requirens. 3ª. q. 44. 2. 2^m.
3 Adiurauit regª singula & gentes. ibidem. /Gen. 24. 2ª.
4 Incidebant se iuxta ritum suum cultris & lanceolis, donec perfunderentur sanguine, 12ᵉ. q. 102. 5. 1^m.
5 Manus domini. Gen. 3. 14ª.

CAPVT XIX.

Ca^m 19^m. 1 Hæc mihi faciant dij. Exo. 7. 1ª. ¶ Posuero animam tuam, sicut animam vnius ex illis. Gen. 46. 2ª.
2 Angelus domini tetigit eum. 1ª. q. 75. 1. 3^m. / q. 105. 2. 1^m. / 1 d. 37. q. 3. 1. c. /4. d. 4. q. 3. art. 3. q. 3. 7^m. /3. 2. cº. 55. 3^m.
3 Ambulauit in fortitudine illius cibi, quadraginta diebus, & quadraginta noctibus. Exo. 24. 5ª. /12ᵉ. q. 100. 8. 4^m. / 22ᵉ. q. 40. 4. c. /q. 122. 4. 3^m. /3ª. q. 40. 4. 3^m.
4 Altaria tua destruxerunt, &c. Rom. 11. lec. 1. prinº.
5 Et ecce dominus transit. Gen. 3. 13ª. /Exo. 33. 17ª.
6 Vnges Asael Regem super Syriam, & Hieu super Israel, & Helisæum prophetam pro te. 1. Reg. 9. 4ª.
7 Derelinquam mihi septemmillia virorum, quorum genua nó sunt incuruata ante Baal. Ro. 11. lec. 1. prinº.

CAPVT XX.

Ca^m 20^m. 1 Hæc faciant mihi dij. Exo. 7. 1ª.
2 Saluabit animas nostras. Gen. 46. 2ª.
3 Per pedisequos principum prouinciarũ. 1ª. Cor. 1. lec. 4. prinº.

CAPVT XXI.

Ca^m 21^m. 1 Vnde anima tua tristata est. Gen. 46. 2ª.
2 Et falsum testimonium dicant. Exo. 20. 22ª.
3 Quia Achab humiliatus est mei causa, non inducam malum in diebus eius. 4. d. 15. q. 1. art. 3. q. 5. c.
4 In diebus filij sui inferam malum in domo eius. Exo. 20. 7ª.

CAPVT XXII.

Ca^m 22^m. 1 Adiuro te Gen. 24. 2ª. ¶ Vidi dominum. ibidem. 32. 2ª.
¶ Sedentem super solium suum. Iudic. 6. 3ª.
2 Et omnem exercitum cæli assistentem ei. 1ª. q. 113. 3. o. /2. d. 10. 1. o. /4. d. 49. q. 2. 6. 2^m. / Dion. lec. 3. / Lec. 4. prinº. / 1ª. Cor. 11. lec. 2. prinº. /Iob. prinº.
3 A dextris & a sinistris. Deuter. 10. 11ª.
4 Egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius. 1ª. q. 114. 1. 1^m. /Ma. q. 3. 1. 17^m.

5 Egredere & fac. Ma. q. 3. 1. 17^m.
6 Seruiuit Baal, & adorauit eum. Exo. 20, 4ª.

AVTHORITATES, ex Quarto libro Regum.

CAPVT I.

Ca^m 1^m. 1 Te consulite Beelzebub Deum Acharon. Exo. 5. 1ª.
2 Dixit Helias quinquagenario. Si homo Dei sum, descendat ignis de cælo, & deuoret te, & quinquaginta tuos. 22ᵉ. q. 108. 1. 4^m. /Mal. q. 12, 3. 16^m.
3 Noli despicere animam meam, & animas &c. Gen. 46. 2ª.

CAPVT II.

Ca^m 2^m. 1 Dominus misit me, Iere. 7. 8ª.
2 Obsecro, vt fiat in me duplex spiritus tuus. 1ª. q. 36. 1. 3^m. / 1. d. 17. q. 2. 3. /3. 4. cº. 23.
3 Ascendit Helias per turbinem in cælum. 1ª. q. 102. 2. 3^m. /3ª. q. 49. 5. 2^m. /3. d. 18. art. 6. q. 2. 1^m. Heb. 11. lec. 1.
4 Requieuit spiritus Heliæ super Helisæum. 1ª. q. 36. 1. 3^m. / 1. d. 18. 5. 2^m. /2. d. 26. 2. 1^m.
5 Adorauerunt eum, i. Helisæum, proni in terram. Gen. 18. 2ª.
6 Helisæus maledixit pueris, & duo vrsi occiderunt quadraginta duos ex eis. supra. 1. 2ª. Gen. 3. 21ª.

CAPVT III.

Ca^m 3^m. 1 Dixit Helisæus. Adducite mihi psaltem. Cumque caneret psaltes. 1. Reg. 16. 5ª.
2 Vniuersum lignum fructiferum succideris. Deuter. 20. 4ª.
3 Rex Moab primogenitum suum obtulit holocaustum super murum, & facta est indignatio magna in Israel, statimq; recesserunt ab eo. 12ᵉ. q. 94. 5. 2^m.

CAPVT IIII.

Ca^m 4^m. 1 Seruus tuus fuit timens Deum. Leui. 19. 14ª.
2 Hodie non sunt Kalendæ, neque sabbatum. 1. Reg. 20. 1ª.
3 Et dominus celauit a me, & non indicauit mihi. 2. Reg. 7. 1ª.
4 Et ascendit, & incubuit super puerum, posuitque os suum super os eius, &c. 1ª Cor. 9. lec. 4.
5 At illa venit, & corruit ad pedes eius, & adorauit super terrã. Gen. 18. 2ª.

CAPVT V.

Ca^m 5^m. 1 Numquid ego Deus sum, vt occidere possim & viuificare? Deuter. 32. 19ª.
2 Vere scio, quòd non sit alius Deus. Deuter. 6. 3ª.

CAPVT VI.

Ca^m 6^m. 1 Plures sunt nobiscum, quàm cum illis. 1ª. q. 63. 9. o/1. d. 39. q. 2. 2. 4^m. /2. d. 1. q. 1. 1. 3^m. /Anima. 8. 4^m.
2 Percussit eos dominus, ne viderent. Gen. 19ª

CAPVT VII.

Ca^m 7^m. 1 Si dominus fecerit catharactas in cælo. Gen. 7. 2ª.
2 Animas tantum suas saluare cupientes. Gen. 46. 2ª.

CAPVT VIII.

Ca^m 8^m. 1 Tolle tecum munera, & vade in occursum viri Dei, & consule dominum per eum. 1. Reg. 9. 1ª.
2 Ambulauit in vijs Regum israel. 22ᵉ. q. 94. 1. o.

CAPVT IX.

Ca^m 9^m. 1 Vnxit te regem super Israel. 1. Reg. 9. 4ª.
2 Quid tibi & paci? Isa. 57. 4ª.
¶ Adhuc fornicationes Iezabel matris tuæ, & veneficia eius multa vigent. Exo. 34. 10ª.

CAPVT X.

Ca^m 10^m. 1 Vide zelum meum pro domino. Exo. 20. 7ª.
2 Achab coluit Baal parum, ego colam eum amplius. Exo. 20. 4ª.
3 Anima eius erit pro anima illius. Gen. 46. 2ª.

4 Quia

4 Quia studiose egisti quod rectum est, &c. filij tui vsque ad quartam generationem, &c. 3ª. q. 89. 5. 3^m. / 2. d. 27. 4. c. /4. d. 15. q. 1. art. 3. q. 4. o. /Ma. q. 2. 5. 7^m.
5 Cæpit dominus tædere super israel. Gen. 6. 6ª. 7ª. /Exo. 4. 5ª.

CAPVT XI.

5 11^m. 1 Et adiurans eos. Gen. 24. 2ª.
2 Vt esset populus domini. Exo. 19. 3ª.

CAPVT XII.

12^m. 1 Quæ offertur pro prætio animæ. Gen. 46. 2ª.
2 Et tulit Ioiada pontifex Gazophilatium vnum, &c. 1. prolo. L. prinº. /Io. 8. lec. 2. fi.
3 Pecuniam autem pro delicto, & pecuniam pro peccato. Leui. 7. 2ª.
4 Omnia sanctificata, quæ consecrauerat. Exo. 30. 1ª.
5 Serui eius percusserunt eum. s. Ioas Regem, & mortuus est. 22ᵉ. q. 42. 2. 3^m. /2. d. 44. q. 2. 2. 5^m. /Opus. 20. cº. 6. 8.

CAPVT XIII.

13^m. 1 Iratus est furor domini. Exo. 4. 5ª.
2 Audiuit eum dominus. Exo. 2. 4ª. ¶ Vidit angustiam israel. ibidem. 6ª.
3 Misertus est dominus. Exo. 22. 11ª.

CAPVT XIIII.

14^m. 1 Non morientur patres pro filijs, nec econuerso. Exo. 20. 7ª.
2 Vidit dominus afflictionem israel. Exo. 2 6ª.

CAPVT XIV.

15^m. 1 Verumtamen excelsa non est demolitus, necab stulit. 22ᵉ. q. 94. 1. o. /. Rom. 11. /Exo. 20. 4. /. infra. 18. 1ª.
2 Qui peccare fecit israel. 22ᵉ. q. 94. 1. o.

CAPVT XVI.

16^m. 1 Filium consecrauit, transferens per ignem. Psal. 83. 10ª. / 12ᵉ. q. 94. 5. 2^m.
2 Offeres holocaustum matutinum, & sacrificium vespertinum. Numeri. 28. 3ª.

CAPVT XVII.

17^m. 1 Coluerunt deos alienos. Exo. 7. 1ª. /20. 4ª.
2 Reuersa a vijs vestris pessimis. Exo. 32. 8ª.
3 Secuti sunt vanitates, & vane egerunt. Psal. 4. 2ª.
4 Diuinationi seruiebant. Leui. 19. 34ª.
¶ Et augurijs. ibidem. 29ª.
5 In fortitudine magna. Exo. 20. 5ª. /Psal. 47. 1ª.

CAPVT XVIII.

18^m. 1 Ezechias dissipauit excelsa, contriuit statuas & succidit lucos. Rom. 11.
2 Et cõfregit serpentem æneum, quem fecerat Moyses. 4. d. 1. q. 1. art. 1. q. 1. 3^m. /Quol. 4. q. 12. 1. 3m.
3 Speranit in domino Deo suo israel. 22ᵉ. q. 17. 4. o. / 5. c. q. 25. 1. 3^m. /3ª. q. 7. 4. c. /3. d. 26. q. 2. 1. 5^m. /2. c. /2^m. /art. 5. q. 1. 1^m. / q. 2. c. /L. q. 1. 3^m. /3. 4. cº. 7. 18^m. / Verit. q. 4. 1. c. fi.
4 Adhæsit domino. Deuter. 10. 11ª.
5 Deus erat cum eo. Numeri. 14. 1ª.
6 Ascendit Senacherib Rex Assyriorum, &c. Isa. 20. prinº.
7 Dij gentium. Exo. 7. 1ª. ¶ In domino Deo nostro, habemus fiduciam. 12ᵉ. q. 40. 2. 2^m. / 22ᵉ. q. 128. 6^m. / c. / q. 129. 6. 7. o. / 3. d. 26. q. 1. 3. 5^m. /d. 33. q. 3. art. 3. q. 1. 2. 4. c. /Heb. lec. 3.
8 Ante vnum satrapam. 1. Regum. 5. 2ª.

CAPVT XIX.

19^m. 1 Si audiat Deus. Exo. 2. 4ª.
2 In quo habet fiduciam. supra. 18. 7ª.
3 Tu feciſti cælum & terram. Gen. 1ª.
4 Tu es dominus Deus solus. Deuter. 6. 3ª. /32. 18ª.
5 Mittet radicem deorsum, & faciet fructum sursum. 3ª. q. 42. 1. c. fi. /. q. 46. 2. 1^m.

CAPVT XX.

20^m. 1 Dispone domui tuæ, morieris enim tu, & nõ viues. Ier. 18. 2ª.

¶ Memento domine. Gen. 8. 1ª.
2 Quomodo ambulauerim coram te. Gen. 5. 3ª.
¶ In veritate. 1ª. q. 16. 4. 3^m. / q. 21. 2. 2^m. / 22ᵉ. q. 109. o. /4. d. 38. q. 2. art. 4. q. 1. c. fi. / d. 46. q. 1. art. 1. q. 3. o. / Psal. 11. /. Psal. 30. fi. / Io. 8. lec. 4. lec. 6. /cº. 9. lec. 3.
3 Et in corde perfecto. Isa. 38. ¶ Quod placitum est coram te, fecerim. 2ᵉ. Cor. 3. 1ª.
4 Audiui orationem tuam. Exo. 2. 4ª.
5 Afferte massam ficorum, quam cum attulissent & posuissent sit per vlcus, curatus est, Isa. 28. fi.
6 Quod erit signum, quia dominus me sanabit? &c. Iudic. 6. 5ª.

CAPVT XXI.

Ca^m 21^m. 1 Adorauit omnem militiam cæli, & coluit. Exo. 20. 4ª.
2 Ponam nomen meum ibi. Deuter. 12. 2ª. ¶ Et traduxit filium suum per ignem. Psal. 83. 10ª. /Exo. 7. 1ª. /22. 8ª.
3 Et ariolatus est. Leui. 19. 34ª.
¶ Obseruauit auguria. ibidem. 29ª. ¶ Et fecit phitones. 1. Reg. 28. 3ª. ¶ Et aruspices. Leui. 19. 34.
4 Et irritaret eum. Exo. 4. 5ª.
5 Dereliquit dominum Deum patrum suorum. Ioſ. 22. 7ª Gen. 17. 5ª.
6 Interfecerunt Regem. supra. 12. 5ª.

CAPVT XXII.

Ca^m 22^m. 1 Ambulauit per omnes vias Dauid patris sui. Gen. 5. 3ª.
¶ Non declinauit ad dexteram, siue ad sinistram. Deut. 5. 11ª.
2 Magna ira domini succensa est. Exo. 4. 5ª.
3 Olda prophetes habitabat in secunda. Iudic. 4. 1ª.
¶ Dereliquerunt me. Ioſ. 22. 7ª. ¶ Sacrificantes dijs alienis. Exo. 7. 1ª. /22. 8ª.
4 Colligeris ad sepulchrum tuum in pace, vt non videant oculi tui mala. 1ª. q. 89. 8. o. /8^m. / 22ᵉ. q. 83. 4. 2^m. / 4. d. 5. q. 1. 4. 1^m. /q. 2. art. 2. q. 3. 1^m. / art. 4. q. 4. 1^m. / d. 45. q. 3. 1. 1^m. /2^m. / Verit. q. 8. 11. 12^m. /q. 9. 6. 5^m. /. Anima. 3. 3^m.

CAPVT XXIII.

Ca^m 23^m. 1 Vt ambularent post dominum. Gen. 5. 3ª.
2 In omni corde, & in tota æa, & vniuersa virtute sua. Deu. 6. 4ª.
3 Comedebant azima. Exo. 12. 7ª. ¶ Nemo consecraret filium suum aut filiam per ignem Moloch. Exo. 7. 1ª. /22. 8ª
4 Facite phasc. ibid. 4ª. 5ª. ¶ Phitones abstulit. 1. Reg. 28. 3ª.
5 Similis non fuit ante eum, nec post. Ecc. 44. 2ª.
6 A facie mea. Gen. 3. 14ª. ¶ Auferam Iudam sicut abstuli Israel, & proiiciam. Ioſ. 3ª.
7 Et vnxerunt eum, & constituerunt eum Regem. 1. Reg. 9. 4ª.

CAPVT XXIIII.

Ca^m 24^m. 1 Propter sanguinem innoxium, quem effudit Manasses, & impleuit Ierusalem cruore innocentum. Psal. 83. 10ª.
2 Vt auferret Iudam. Ioſ. 3ª.

CAPVT XXV.

Ca^m 25^m. 1 Prævaluit fames in ciuitate. Sap. 14. 3ª.

AVTHORITATES EX PRIMO libro Paralipomenon.

CAPVT V.

Ca^m 5^m. 1 Si benedicens benedixeris mihi. Gen. 1. 31ª.
2 Et manus tua fuerit mecum. Gen. 3. 14ª. / Nu. 14. 1ª.

CAPVT VI.

Ca^m 6^m. 1 Animas hominum. Gen. 46. 2ª.
2 Reliquerunt Deum patrum suorum. Ioſ. 22. 2ª. /Gen. 17. 5ª.
3 Suscitauit Deus contra Israel spiritum Phul, Regis Assyriorũ, & spiritum Teglatphalasar Regis Assur. Exo. 4. 9ª.

CAPVT VII.

Ca^m 7^m. 1 Frater eius & fratres eorum. Gen. 13. 3ª.
2 Ipsis forte contigerant. Act. 1. 2ª.
3 Multas enim habuerunt vxores. 2. Reg. 5. 4ª.
4 Concubina Manasse Siras peperit Machir patrem Galaat. Gen. 16. 1ª.

CAPVT VIII.

Ca^m 8^m. 1 Postquàm dimisit Vsm & Bara, vxores suas, Deuter. 24.1^a./ 2. Regum. 50, 4^a
2 Habitauerunt ex aduerso fratrum suorum in Ierusalem, cum fratribus suis, Gen, 13.3^a.

CAPVT IX.

Ca^m 9^m. 1 Et fratres eorum, ibidem, ¶ Super panes erant propositionis, vt semper nouos per singula sabbata præpararent. Exo. 25.6^a.
2 Capita leuitarum per familias suas principes manserunt in Ierusalem. Numeri. 7.2^a.

CAPVT X.

Ca^m 10^m. 1 Dixit Saul ad armigerum suum, Euagina gladium tuum, & interfice me, 1. Regum. 31, 1^a,
Et noluit armiger eius, ibidem, 2^a.
2 Arripuit ergo Saul ensem, & irruit in eum. Idem fecit armiger eius. Iudic, 16.7^a. ¶ In phano Dei sui, Exo. 7, 1^a.
3 Phitonissam consuluit. 1. Regum. 28.3^a. ¶ Nec sperauit in domino. 4. Regum, 18.3^a,

CAPVT XI.

Ca^m 11^m. 1 Os tuum sumus, & caro tua. Gen. 29.2^a.
2 Vnxeruntq; eum in Regem, 2. Regum. 2, 1^a. ¶ Dominus erat cum eo. Numeri, 14.1^a.
3 Proficiebatq; Dauid vadens & crescens. 22^q. q.186.2.2^m./ 3.d. 29.art.8.q.2.o./2^e.Cor.13.lec.fi./Heb 6.

CAPVT XII.

Ca^m 12^m. 1 De fratribus Saul. Gen, 13.3^a.
2 Vtraque manu fundis saxa iacientes. Iudic. 3.4^a.
3 Cor meum iungatur vobis. Deuter. 10.6^a. ¶ Videat Deus patrum nostrorum, & iudicet. Exo. 3.6^a., Gen. 17.5^a.
4 Spiritus domini induit Abisai. Exo. 31.2^a./Psal. 89.1^a.
5 Te adiuuet Deus tuus. 1^a. q. 23. 8.2^m./ Veri. q. 18. 8. 8^m./ Rom. 11. lec. 5./1^e. Cor. 3, lec. 2./2^e. Cor. 6. prin^o.

CAPVT XIII.

Ca^m 13^m. 1 Mittamus ad fratres nostros. Gen. 13.3^a. ¶ Dei sedentis super cherubin. 1. Reg. 4. 1^a, ¶ Iratus est dominus. Exo. 4 5^a.
2 Percussit Ozam dominus, eo quòd tetigisset archam domini, & mortuus est ibi coram domino. 2. Regum. 6.2^a. ¶ Et timuit Deum. Leui. 19, 14^a.
3 Et benedixit dominus domui eius, & omnibus quæ habebat, Gen. 1.31^a.

CAPVT XIIII.

Ca^m 14^m. 1 Accepit ergo Dauid alias vxores. 2. Reg. 5. 4^a.
¶ Vnctus esset Dauid in regem. 1. Regum. 9. 4^a.
¶ Dereliquerunt ibi deos suos. Exo. 7. 1^a.
2 Gradientis in cacumine. Gen. 3. 13^a. ¶ Egressus est enim Deus ante te, ibidem,
3 Diuulgatum est nomen Dauid in vniuersis regionibus, 3. Regum. 18. 2^a.

CAPVT XV.

Ca^m 15^m. 1 Quos elegit dominus. Deuteron. 7. 2^a. ¶ Vsque in æternum. Gen. 17. 11^a. Et fratres eius, Gen. 13. 3^a. ¶ Sanctificamini. Exo. 30. 1^a.
2 Pro octaua canebant. 12^q. q. 102. 5. 1^m./3^a. q. 70. 3. 3^m/Psal. prolo./Psal. 6 prin^o./Rom, 4. lec. 2.
3 Adiuuisset dominus leuitas, supra, 12. 5^a.

CAPVT XVI.

Ca^m 16^m. 1 Laudarent dominum Deum israel. Gen. 17. 5^a./Psal. 33, 2^a.
¶ Quærite faciem eius semper. Gen. 3. 14^a, ¶ Et virtutem eius. Deuter. 4. 14^a.
2 Et iuramenti illius. Gen. 22. 8^a. ¶ Nolite tangere Christos meos. ¶ Magnus dominus, Psal. 47. 1^a.
¶ Et terribilis, Psal. 46. 2^a.
3 Super omnes deos. Exo. 7. 1^a,
¶ Lætentur cœli, & exultet terra, Psal. 18, 1^a.
¶ Quoniam venit. Psal. 3. 13^a./Exo. 19. 6^a,
4 Iudicare terram, Psal. 9, 3^a.

¶ In æternum misericordia eius. Exo. 22. 11^a,
¶ Benedictus dominus. Psal. 33, 1^a.
¶ Et fratres eius. Gen. 13. 2^a.
5 Oris eius, Gen. 3. 14^a. ¶ Vt offerrent holocausta iugiter, mane & vespere. Nume. 28. 3^a.
6 Confiteminidomino. 22^q. q. 3. 1. o./q. 12. 1. 2^m./ 4. d. 17. q. 3. art. 2. q. 3. o./ Psal. 9. prin^o./ Isa. 25. fi. / Matth. 11./ Rom. 10. lect. 2.
7 Quoniam bonus. 1^a. q. 6. 1. o./3. 1. c. 0. 37./ Veri. q. 21. 1. 1^m.

CAPVT XVII.

1 Dixit Nathan ad Dauid. Omnia quæ sunt in corde tuo fac. 2. Reg. 7. 1^a. ¶ Dominus tecum est. Numeri. 14. 1^a. Ca^m 17^m.
2 Neque mansi in domo, ex eo tempore quo eduxi, &c. Psal. 92. 3^a.
¶ Sed semper fui mutans loca tabernaculi. Gen. 3, 13^a.
3 Firmabo solium eius, vsque in æternum. 2. Regum. 7. 4^a.
¶ Ego ero illi in patrem, & ipse erit mihi in filium. ibidem. 5^a.
¶ Iuxta cor tuum fecisti domine. Gen. 3. 14^a.
4 Non auferam misericordiam meam ab eo, sicut abstuli &c. Exo. 22. 11^a. Ios. 3^a. ¶ Quis similis tibi. Psal. 82. 1^a. ¶ Non est alius Deus præter te. Deuter. 6. 2^a.
5 Posuisti populum tuum israel in populum tuum. Exo. 19, 1^a.
¶ Et tu factus es Deus eius. Psal. 89. 1^a./Gen. 17. 5^a.
6 Ad quã perrexerat. Gen. 3. 13^a. ¶ Magnitudine sua. Psal. 47. 1^a.
¶ A facie eius. Gen. 3. 14^a.

CAPVT XVIII.

1 Adiuuit eum Deus, supra. 12. 5^a. Ca^m 18^m.
¶ Humiliauit eos. 2. Regum. 8. 1^a.
2 Omnia vasa aurea, argentea, & ænea, consecrauit Dauid domino. Exo. 30. 1^a.

CAPVT XIX.

1 Dixit Dauid, Faciam misericordiam, &c. ad consolãdum eum. 2. Regum. 10. 1^a. Ca^m. 19^a,

CAPVT XX.

1 Et humiliauit eos. 2. Regum. 8. 1^a. Ca^m 20^m.

CAPVT XXI.

1 Consurrexit Sathan contra Israel, & incitauit Dauid, vt numeraret populum. Gen. 22. 1^a. ¶ Augeat dominus populum suum &c. Deuter. 3^a. Ca^m 21^m.
2 Dixit Dauid ad Deum, peccaui nimis, vt hoc facerem. s. numerando populum. Numeri. 2^a. ¶ Locutus est dominus ad Gad prophetam videntem. 1. Regum. 9. 2^a.
3 Melius est mihi vt incidam in manus domini. 2. Reg. 24. 3^a.
¶ Quia multæ sunt misericordiæ eius. Exo. 22. 11^a.
4 Cæciderunt de Israel septingenta millia. ibidem. 5^a.
¶ Misit dominus angelum. Lucæ. 1. 8^a. ¶ Vidit dominus. Exo. 2. 6^a. ¶ Cesset manus tua. Gen. 3. 14^a.
5 Ornan adorauit regem pronus in terram. Gen. 18. 2^a.

CAPVT XXII.

1 Ipse erit mihi in filium, & ego ero illi in patrem. 2. Reg 7. 5^a. Ca^m 22^m.
¶ Firmaboque solium eius, super israel in æternum. ibid. 4^a.
2 Sit dominus tecum, Nume. 14. 1^a. ¶ Domino Deo tuo & meo, & vestro. Gen. 17. 5^a. ¶ Si custodieris mandata & iudicia, &c. Leui. 18. 2^a.
3 Confortare, & viriliter age, ne timeas, neq; paucas. Ios. 2^a.

CAPVT XXIII.

1 Vt ministret ipse, & filij eius in sempiternum. Gen. 17. 11^a. Ca^m 23^m.
2 Mortuus est Eleazar, & non habuit filios, sed filias, & acceperunt eas filij Cis fratres earum. Numeri. 36. 2^a./ Gen. 13. 3^a.
3 Et numerum capitum singulorum. Numeri. 7. 2^a.
4 Requiem dedit. Deuteron. 33. 10^a.
¶ Dominus Deus israel. Gen. 17. 5^a.
¶ Populo suo, Exo. 19. 3^a.
5 Sacerdotes erunt super panes propositionis. Exo. 25. 6^a.
¶ Et azimam, Exo. 12. 7^a.
6 In sabbatis & Kalendis. 1. Regum. 20. 1^a. ¶ Et solẽnitatibus reliquis. Nume. 23. 1^a, ¶ Et cerimonias. Deuter. 4. 6^a.

CAPVT XXIIII.

1 Diuisis vtraque familia, sortibus, Act. 1. 9^a. Ca^m 24^m.

2 Dauid diuisit principes sacerdotum, secundum vigintiquatuor vices suas. Lucæ. 1. 3^a./ Act. 1. 9^a.

CAPVT XXV.

Ca^m 25^m. 1 Qui prophetabant. 1. Regum 10, 3^a. ¶ Videntes regis. Ibidẽ. 9 2^a. ¶ Super confitentes & laudantes dominum. Psal. 33. 2^a.
2 Et fratribus eius. Gen. 13. 3^a. ¶ Miseruntque sortes. Act. 1. 9^a.

CAPVT XXVI.

Ca^m 26^m. 1 Benedixit illi dominus. Gen. 13. 1^a. ¶ Et fratres eius & eorum Gen. 13. 3^a. ¶ Missæ sunt sortes. Act. 1. 9^a.
2 Quæ sanctificauit. Exod. 30. 1^a. ¶ Samuel videns. 1. Regum. 9. 2^a.

CAPVT XXVII.

Ca^m 27^m. 1 Multiplicaret Israel quasi stellas cæli. Gen. 15. 2^a.
2 Ira Dei irruerat. Exo. 4. 5^a.

CAPVT XXVIII.

Ca^m 28^m. 1 Audite fratres mei. Gen. 13. 3^a. ¶ Scabellum pedum domini. Gen. 3. 14^a.
2 Elegit Deus. Deuter. 7. 12^a. ¶ Dominus Deus israel, noster & meus. Gen. 17. 5^a. ¶ In sempiternum. ibidem. 11^a.
¶ Ego ero ei in patrem. 2. Regum. 7. 5^a.
3 Firmabo regnum eius in æternum. ibidem. 4^a. ¶ Si perseuerauerit facere præcepta mea & iudicia. Leui. 18. 2^a.
¶ Audiente Deo nostro. Exo. 2. 4^a.
4 Custodite & perquirite cuncta mandata. &c. Leui. 26. 2^a.
¶ Serui ei corde perfecto. Isa 38. 1^a.
5 Omnia corda scrutatur dominus, &c. 3. Reg. 8. 12^a. ¶ Si dereliqueris eum. Ios. 22. 2^a.
6 Proiiciet te. Ios. 3^a. ¶ In candelabra. Exo. 25. 7^a. ¶ Et lucernas. ibidem. ¶ Et in mensam propositionis. ibidem. 6^a. ¶ Similitudo quadrigæ cherubin. &c. Gen. 13. 31^a./Exo. 25. 5^a.
7 Altari in quo adoleatur incensum, auru purissimũ. Exo. 30. 26^a.
¶ Omnia venerunt ad me scripta manu domini. Gen. 3. 14^a.
8 Vt intelligerem opera exemplaris. Exo. 26. 2^a. ¶ Viriliter age & confortare, & fac ne timeas, neque paueas. Ios. 2^a.

CAPVT XXIX.

Ca^m 29^m. 1 Domini Dei mei, nostri, & Israel. Gen. 17. 5^a. ¶ Benedixit domino. Psal. 33. 1^a. ¶ Tibi laus. ibidem. 2^a. ¶ Tu dominaris omnium. Deuter. 10. 8^a.
2 In manu tua. Gen. 3. 14^a. ¶ Virtus. Deuter. 4. 14^a.
3 Peregrini sumus coram te & aduenæ, sicut omnes patres nostri. Psal. 38. fi./Heb. 11. lec. 4.
4 Vniuerso corde. 3. Reg. 8. 12^a. ¶ Et simplicitatem diligas, & ego in simplicitate cordis mei. Iob. 1^a. ¶ Da. cor perfectum. Isa. 38. 1^a.
5 Vt custodiat mandata tua &c. Deuter. 4. 6^a. Adorauerunt Regem. Gen. 18. 2^a.
6 Vnxerunt Salomonem in principem, & Sadoch in sacerdotem 1. Regum. 9. 4^a. ¶ Gad videntis. ibidem. 2^a.

AVTHORITATES EX SECVNDO libro Paralipomenon.

CAPVT I.

1 DOminus erat cum eo. Nume. 14. 1^a. ¶ Vbi erat tabernaculum fœderis domini. Exod. 26. 1^a. Altare æneum. Exo. 20. 26^a.
2 Nocte apparuit ei dominus. 3. Reg. 3. 1^a. ¶ Innumerabilis quasi puluis terræ. Gen. 15. 2^a. ¶ Nec animas eorum, qui te oderant. Gen. 46. 2^a./Io. 12. 2^a. 4^a.
3 Sapientia & scientia data sunt tibi. 3. Regum. 4. 2^a.

CAPVT II.

1 Ad propositionem panum. Exo. 25. 6^a. ¶ Ad holocausta mane & vespere. Num. 28. 3^a. ¶ In sempiternum. Gen. 17. 11^a. ¶ Neomenijs. 1. Regum. 20. 1^a.
2 Solennitatibus domini. Numeri. 23. 1^a. ¶ Magnus dominus. Psal. 47. 1^a. ¶ Super omnes Deos. Exo. 7. 1^a. ¶ Si enim cælum & cæli cælorum capere eum nequeunt, &c. Gen. 28. 7^a.
3 Sed ad hoc tantum, vt adoleatur incensum. 3. Regum. 8. 9^a.
¶ Dilexit dominus populum suum. Deuteron. 7. 3^a.

¶ Benedictus dominus Deus Israel. Psal. 33. 1^a.
4 Qui fecit cælum & terram. Gen. 1^a. ¶ Misi ergo tibi virum prudentem & scientissimum. Exo. 31. 2^a.
5 Filium mulieris de filiabus Dan, cuius pater fuerat Titius. Exo. 34. 11^a. ¶ Numerauit viros proselitos, centum quinquaginta tria milia sexcentos. Numeri. 1. 2^a.

CAPVT III.

1 Et cœpit Salomon ædificare domum Dei in Ierusalem, in monte Moria, qui demonstratus fuerat Dauid &c. in area Ornam iebusæi. 12^q. q. 102. 4. 2^m. Ca^m 3^m.
2 Et hæc sunt fundamenta, quæ iecit Salomon, vt ædificaret domum domini. &c. Exo. 26 1^a. ¶ Sculpsit in ea palmas, &c. & cherubin. Exo. 25. 5^a.
3 Fecit & velum ex iacintho, purpura, cocco & bisso. Exod. 26. 3^a.

CAPVT IIII.

1 Fecit altare æneum, &c. Exo. 20. 26^a. ¶ Et altare aureum. ibid. Ca^m 4^m.
¶ Similitudo boum erat subter illud. Exo. 25. 5^a.
2 Fecit & candelabra. ibidem. 7^a.
¶ Et mensas. ibidem. 6^a.
3 Et atrium sacerdotum &c. ibidem. 27. 3^a. ¶ Omnia de auro mundissimo facta sunt. 3. Reg. 6. 6^a.

CAPVT V.

1 Capita familiarum. Nume. 7. 2^a. ¶ Intulerunt sacerdotes archam fœderis domini. Exod. 25. 3^a. ¶ Subter alas Cherubin. ibidem. 4^a. Ca^m. 5^m.
2 Nihil aliud erat in archa, nisi duæ tabulæ, &c. 3. Regum. 8. 1^a.
¶ Sanctificati sunt. Exo. 30. 1^a. Et fratres eorum. Gen. 13. 3^a.
¶ Cõfitemini domino. sup. 16. 6^a. ¶ Quoniam bonus. ibid. 7^a.
3 Cum dominum laudare cœpissent. Psal. 33. 2^a. ¶ Impleretur domus Dei nube &c. propter caliginem. Exo. 19. 7^a.
4 Compleuerat gloria domini domum domini. 1^e. Cor. 11. lec. 2.

CAPVT VI.

1 Dominus pollicitus est vt habitaret in caligine. Exo. 19. 7^a. Ca^m 6^m.
¶ Benedictus dominus. Psal. 33. 1^a. ¶ Dominus Deus israel, noster, & meus, Gen. 17. 5^a. ¶ Populus meus Israel. Exo. 19. 3^a.
2 Deus non elegit aliam ciuitatem, neque alium virum, sed elegit Ierusalem & Dauid, &c. 1. Reg. 16. 3^a. ¶ Vt esset nomẽ eius ibi. Deuter. 12. 2^a. ¶ Vt habitaret ibi. Ro. 8. 12^a.
3 In perpetuum. Gen. 17. 11^a. ¶ Non est similis tui &c. Psal. 82. 1^a. ¶ Qui ambulant coram te. Gen. 5. 3^a. ¶ Ergo ne credibile est vt habitet Deus cum hominibus super terram. Gen. 28. 7^a.
4 Si enim cælum & cæli cælorũ, non te capiunt, quanto magis, &c. ibidem. ¶ Sed ad hoc tantum facta est, &c. 3. Reg. 8. 9^a. ¶ De habitaculo tuo. i. de cæl. ibidem. 10^a.
5 Vt respicias &c. Exo. 2. 6^a. ¶ Et audias præces. ibidem. 4^a.
¶ Et obsecrationes. 1^e. Tim. 2. ¶ Vt reddas iniquo, &c. Psal. 61. 6^a. ¶ Vlciscaris iustum, &c Deuter. 32. 17^a.
6 Aperias oculos tuos. Gen. 3. 14^a. ¶ Propter manum tuam robustam, & brachium tuum extẽtum. ibidem. ¶ Et aures tuæ. ibid.
¶ Exurge domine. ibidem. 13^a.
7 Tu solus nosti corda filiorum hominum. 3. Reg. 8. 12^a. ¶ Neq; est homo, qui non peccet. ibidem. 13^a. ¶ Et si iratus fueris, Exo. 4. 5^a. ¶ In requiem tuam. Gen. 2. 3^a.
8 Vt timeant te. Leui. 19, 14^a. ¶ In toto corde suo, & in tota anima sua. Deut. 6. 4^a. ¶ Et archa fortitudinis tuæ. Exo. 20. 5^a.
9 Sacerdotes tui induant salutem, Rom. 13. 11^a.
10 Et sancti tui lætentur in bonis. Psal. 15. 4^a. ¶ Memento domine. Gen. 8. 1^a.

CAPVT VII.

1 Maiestas domini impleuit domum domini. supra. 5. 4^a. Ca^m 7^m.
¶ Omnes filij israel videbant descendentem ignem & gloriam, Dei. ibidem.
2 Laudauerunt dñm. Psal. 33. 2^a. ¶ Quoniam bonus. sup. 16. 7^a.
¶ Quoniam in sæculum misericordia eius. Exo. 22. 11^a.
3 Dedicauit domum Dei rex, & vniuersus populus Exod. 30. 1^a.
¶ Sanctificauit medium atrium ante templum domini. ibid.
4 Apparuit dominus ei nocte. 3. Reg. 3. 1^a. ¶ Audiui orationem tuam. Exo. 2. 4^a. ¶ Elegi locum. Deuter. 7. 2^a. ¶ Faciem meam. Gen. 3. 14^a.
5 Exaudiam de cælo. 3. Regum. 8. 10^a. ¶ Erunt oculi mei aperti, & aures meæ erectæ. Gen. 3. 14^a. ¶ Vt sit nomen meum ibi. Deuter. 12. 2^a.

6 Et cor meum ibi. Gen. 37. 13ª. ¶ Si ambulaueris coram me. Gen. 5. 3ª. ¶ Et iuxta omnia quæ præcepi tibi &c. Leuit. 18. 2ª.
7 Seruieritis dijs alienis. Exo. 7. 1ª./ 20. 4ª. ¶ Adoraueritis eos. Ibidem. ¶ Dereliquerunt dominum Deum patrum suorum. Gen. 17. 5ª./ Iose. 22. 2ª.

CAPVT VIII.

Cam 8m. 1 De filijs Israel non posuit, vt seruirent operibus regis, sed ipsi erant viri bellatores, &c. 3. Regum. 9. 7ª.
2 Sanctificata sint. Exo. 30. 1ᵉ. ¶ In kalendis. 1. Reg. 20. 1ª. ¶ Et in festis diebus ter per annum. Numeri. 23. 1ª.
3 In solennitate azimorum. Exo. 12. 2ª. ¶ In solennitate hebdomadarum. Nume. 23. 8ª. ¶ In solennitate tabernaculorum. ibidem. 12ª.

CAPVT IX.

Cam 9m. 1 Vt tentaret eum. Gen. 22. 1ª. ¶ In enigmatibus. 3. Reg. 10. 2ª. ¶ Benedictus dominus. Psal. 33. 1ª.
2 Diligit Deus israel. Deuter. 7. 3. ¶ Et fatrapę terrarum. 1. Reg. 5. 2ª. ¶ Addo videntis. 1. Regum. 9. 2ª.

CAPVT X.

Cam 10m. 1 Erat enim voluntatis Dei, vt compleretur sermo eius. c. 1ª. q. 19. 11. 12. 0.

CAPVT XI.

Cam 11m. 1 Mea hoc gestum est voluntate. ibidem. ¶ Neque pugnabitis contra fratres v estros. Gen. 13ª.
2 Vxores decem et octo duxerat. 2. Regum. 5. 14ª. ¶ Concubinas sexaginta. Gen. 16. 1ª. ¶ Constituit in capite Abiam. Numeri. 7. 2ª.

CAPVT XII.

Cam 12m. 1 Vos dereliquistis me. Ios. 22. 2ª. ¶ Et ego reliqui vos Ios. 3ª. Quia humiliati sunt, non disperdam eos. 3. Regum. 21. 3ª.
2 Iustus est dominus. Deuter. 32. 6ª. ¶ Non stillabit furor meus Exo. 4. 5ª. ¶ Auersa est ira mea. ibidem.
3 Quam elegit Deus. Deuter. 7. 2ª. ¶ Vt confirmaret nomen suum ibi. Deuter. 12. 2ª. ¶ Non sperauit cor suum. 1. Reg. 7. 2ª. ¶ Addo videntis. ibidem. 9. 2ª.

CAPVT XIII.

Cam 13m. 1 Vitulos aureos, quos Ieroboam vobis fecit in Deos. Exo. 7. 1ª. ¶ Reliquistis Deum. Ios. 22. 2ª.
2 Clamauit ad dominum Gen. 4. 4ª. ¶ Humiliati sunt filij Israel. 2. Regum 8. 1ª.
3 Eo quòd speraſſent in domino. 4. Regum. 18. 3ª. ¶ Deo patrum suorum. Gen. 17. 5ª. Accepit quartuordecim vxores. 2. Regum. 5. 4ª.

CAPVT XIIII.

Cam 14m. 1 Subuertit altaria peregrini cultus. &c. 4. Regum. 18. 1ª. ¶ Quieta sunt omnia, eo quòd quæsierimus dominum. Iudic. 2. 5ª.
2 Dominum Deum patrum suorum. Gen. 17. 5ª. ¶ Adiuua nos domine. 1. Paral. 12. 5ª.
3 In te habentes fiduciam domine. 4. Reg. 18. 7ª. ¶ Tulerunt pecorum infinitam multitudinem Nume. 20. 4ª.

CAPVT XV.

Cam 15m. 1 Facto in eo spiritu Dei. Psal. 89. 1ª. ¶ Dominus vobiscum. Numeri. 14. 1ª. ¶ Si dereliqueritis Deum. Ios. 22. 2ª. ¶ Derelinquet vos. Ios. 3ª.
2 Clamauerunt ad dominum. Gen. 4. 4ª. ¶ Et prędam quam adduxerant. Ios. 8. 2ª. ¶ In toto corde, & in tota anima. Deuter. 6. 4ª.
3 In tota voluntate sua quæsierunt dominum. &c. Iudic. 2. 5ª.

CAPVT XVI.

Cam 16m. 1 Quia habuisti fiduciam in Rege Syriæ, & non in Deo. 4. Reg. 18. 7ª. ¶ Oculi domini contemplantur v niuersam terram. Gen. 3. 14ª.
2 Qui credunt in eum. 22ᵉ. q. 2. 2. 0. / 3. d. 23. q. 2. art. 2. q. 2. 2. 0. / Veri. q. 14. 7. 7ᵐ. / Io. 6. lec. 3.
3 Valde quippe super hoc dominus fuerat indignatus. Exo. 4. 5ª. ¶ Et interfecit de populo tempore illo plurimos. 2. Reg. 24. 5ª.

4 Posuerunt eum super lectum suum. &c. Gen. 5. 1ª.

CAPVT XVII.

1 Et fuit dominus cum Iosaphat. Numeri. 14 1ª. ¶ Quia non spe rauit in Baalim, sed in Deo patris sui. 4. Regum. 18 3ª. Cam 17m.
2 Factæ sunt ei infinitæ diuitiæ. Numeri. 20. 4ª. ¶ Consecratus domino. 12ᵉ. q. 102. 5. 8m.

CAPVT XVIII.

1 Iterum atque iterum adiuro te. Gen. 24. 2ª. ¶ Vidi dominum. Gen. 32. 2ª. ¶ Sedentem in solio suo. Iudic. 6. 3ª. Cam 18m.
2 Et omnem exercitum cæli assistentem ei. 3. Regum. 22. 2ª. ¶ A dextris & a sinistris. Deut. 10. 11ª. ¶ Egrediar, & ero spiritus mendax. &c. Ibidem. 4ª.
3 Egredere, & fac ita. ibidé. 5ª. ¶ Clamauit ad dominū. Gen. 4. 4ª.

CAPVT XIX.

1 Impio præbes auxilium &c. ¶ Sed bona opera inuenta sunt in te. 22ᵉ. q. 186. 10. 2m. Cam. 19m.
2 Iram Dei merebaris. Exo. 4. 5ª. ¶ His qui oderunt dominum. ibidem. 20. 8ª. ¶ Præparaueris cor tuum. 1. Regum. 7. 2ª.
3 Amicitia iungeris malis. 22ᵉ. q. 23. 1. 3m.
4 Dominum Deum patrum suorum. Gen. 17. 5ª. ¶ Sit timor domini vobiscum. Leui. 19. 14ª. ¶ Fratrum vestrorū. Gen. 13. 3ª.
5 Non hominis exercetis iudicium, sed domini. 22ᵉ. q. 10. 11. c. / q. 108. 4. 2m. / 4. d. 18. q. 1. ar. 3. q. 3. c. / q. 2. ar. 1. q. 2. c. / ar. 3. q. 2. c.
6 Et quodcumque iudicaueritis, in vos redundabit. Matth. 7. 2ª.
7 Cum diligentia cuncta facite. 22ᵉ. q. 54. 1. 1m.
8 Non est apud Deum iniquitas. Deuter. 32. 5ª.
9 Nec personarum acceptio. ibidem. 10. 17ª.
10 Vbicumque quæstio est de lege, &c Deuter. 4. 6ª.
11 Confortamini. Ios. 2ª. ¶ Et dominus erit vobiscum. Numeri. 14. 1ª.

CAPVT XX.

1 Domine Deus patrum nostrorum. Gen. 17. 5ª. ¶ Tu es Deus in cælo. 3. Reg. 8. 10ª. ¶ Tu dominaris cunctis gentibus. Deut. 8ª. ¶ In manu tua. Gen. 3. 14ª. Cam 20m.
2 Est fortitudo & po. Exo. 20. 5ª. ¶ Nec quicquam tibi potest resistere. Gen. 50. 5ª. ¶ Dedisti eam semini Abraham amici tui. Gen. 13. 4ª.
3 In sempiternum. Gen. 17. 11ª. ¶ Super quem factus est spiritus domini. Psal. 89. 1ª. ¶ Nolite timere, nec paueatis. Ios. 2ª.
4 Cum ignoremus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, vt oculos nostros dirigamus ad te. Gen. 36. 2ª. / Eccl. 9. 2ª.
5 Dominus erit vobiscum. Nume. 14. 1ª. ¶ Laudabāt dominum. Psal. 33. 2ª. ¶ Voce magna. Gen. 4. 4ª.
6 Credite in domino. sup. 16. 2ª. ¶ Cōfitemini domino. 1. Paral. 16. 8ª. Quoniam in æternum misericordia eius. Exo. 22. 11ª. ¶ Benedixerunt domino. Psal. 33. 1ª.
7 Irruit pauor domini, super vniuersa regna terrarū. 3. Reg. 18. 2ª. ¶ Veruntamen excelsa non abstulit. 4 Reg. 18. 1ª.
8 Initi amicitias Iosaphat cum Ocozia, cuius opera fuerunt impiissima. supra. 19. 3ª. ¶ Quia habuisti fœdus cum Ocozia, percussit dominus, &c. ibidem. 1ª.

CAPVT XXI.

1 Dereliquerat dominum. Ios. 22. 2ª. Cam 21m.
¶ Dominum Deum patrum suorum. Gen. 17. 5ª.
¶ Fornicari fecit &c. Exo. 34. 10ª.
2 Quia non ambulasti in vijs Iosaphat, &c. ecce dominus percutiet te. &c. vsque fi. Leui. 26. 2ª. / Iudic. 2. 5ª.
3 Suscitauit dominus contra Ioram, spiritum Philistinorum & Arabum. &c. Exo. 4. 9ª.

CAPVT XXII.

1 Voluntatis Dei fuit aduersus Ochoziam, vt veniret ad Ioram. &c. supra. 10. 1ª. Cam 22m.
2 Iehu, quem vnxit dominus. 1. Regum. 9. 4ª.
¶ Iosabeth filia Regis Ioram, vxor Ioiadæ pontificis. Numeri. 36. 2ª.

CAPVT XXIII.

1 Sanctificati sunt. Exo 30. 1ª. ¶ Ioiada pontifex. 4. d. 24. q. 3. art. 2. q. 1. 1m. / Heb. 5. Cam 23m.
2 Vnxit eum Ioiada pontifex, & filij eius. 1. Regum. 9. 4ª.
¶ Vt essent populus domini. Exo. 19. 3ª.

C A-

CAPVT XXIIII.

Cam 24m. 1 Accepit ei. 2. regi Ioas, Ioiades duas vxores. 1. Reg. 5. 13ª. ¶ Quæ sanctificata fuerat. Exo. 30. 1ª.
2 Congregata est infinita pecunia. Numeri. 20. 4ª. ¶ Infinitam multitudinem. ibidem.
3 Adorauerunt regē. Gen. 18. 2ª. ¶ Seruierunt lucis & sculptilibus. Exo. 20. 4ª. Facta est ira domini contra Iudam. Exo. 4. 5ª. /
4 Mittebat eis prophetas. Iere. 7. 8ª. ¶ Spiritus Dei induit Zachariam. Ro. 13. 11ª. ¶ Dereliquistis dominum. Ios. 22. 2ª. ¶ Vt de relinquerę vos. ibidem. 3ª.
5 Videat dominus, & requirat. Exo. 2. 6ª. ¶ Non occidentur patres pro filijs, nec econuerso. Exo. 20. 17ª.

CAPVT XXV.

Cam 25m. 1 Non est dominus cum Israel. Numeri. 14. 1ª.
2 Allatos deos Seir, statuit illos in deos sibi. Exo. 7. 1ª. ¶ Et adorauit eos. Exo. 20. 4ª.
3 Iratus dominus. Exo. 4. 5ª. ¶ Misit illi prophetam. Iere. 7. 8ª. ¶ Domini esset voluntas, vt traderetur in manus hostium. sup. 10. 1ª.

CAPVT XXVI.

Cam 26m. 1 In oculis domini. Gen. 3. 14ª. ¶ In diebus Zachariæ intelligentis, & videntis Deum, Gen. 32. 2ª. / 1. Regum. 9. 2ª.
2 Adiuuit eum Deus. 1. Paral. 12. 5ª.

CAPVT XXVII.

Cam 27m. 1 Roboratus est, eo quòd direxisset vias suas coram domino. Iudic. 2. 5ª.

CAPVT XXVIII.

Cam 28m. 1 Reliquissent dominum. Ios. 22. 2ª. ¶ De fratribus suis. Gen. 13. 3ª. ¶ Et infinitam predam. Numeri. 20. 4ª. ¶ Iratus dominus. Exo. 4. 5ª.
2 Humiliauerat eum dominus. 2. Regum. 8. 1ª. ¶ Immolauit dijs. Exo. 7. 1ª. ¶ Dominus adduxit contra Achaz Teglarphalsar, Regem Assyriorum. Isa. 20. prin.

CAPVT XXIX.

Cam 29m. 1 Sanctificamini. Exo. 30. 1ª. ¶ Relinquentes Deum. Ios. 22. 2ª. ¶ Concitatus est furor domini. Exo. 4. 5ª.
2 Elegit vos Deus. Deuter. 7. 3ª. ¶ Congregauerunt fratres suos. Gen. 13. 3ª.
3 Fuderunt sanguinem super altare. Leui. 1. 5ª. ¶ Gad videntis, & Asaph videntis. 1. Regum. 9. 2ª.
4 Cæperunt canere laudes domino. Psal. 33. 2ª.
5 Incuruato genu adorauerunt. 22ᵉ. q. 84. 2. 2m. / Ephe. 3. lec. 3.
6 Leuitæ quippe, faciliori ritu sanctificantur, quàm sacerdotes. 12ᵉ. q. 102. 5. 8m.

CAPVT XXX.

Cam 30m. 1 Facerent phase. Exo. 12. 3ª. ¶ Domino Deo Israel. Gen. 17. 5ª. ¶ Sanctificati non fuerant. Exo. 30. 1ª.
2 Reuertetur Deus. Gen. 3. 13ª. ¶ Fratres vestri. Gen. 13. 3ª. ¶ Recesserunt a Deo. Ios. 22. 2ª. / 3. Regū. 11. 3ª. ¶ Ira furoris Dei. Exo. 4. 5ª.
3 Pius & clemens est Deus. Exod. 34. 3ª. ¶ Non auertet faciem suam. Gen. 3. 14ª. ¶ Facta est manus domini. ibidem. / Psal. 89. 1ª.
4 Illis irridentibus & subsannantibus eos. 22ᵉ. q. 75. 1. 1m. Psal. 2.
5 Sacerdotes suscipiebant effundendum sanguinem, de manu leuitarum. Leui. 3ª.
6 Et orauit pro eis Ezechias. 4. d. 45. q. 3. 3. 0.
7 Dominus bonus. 1. Paral. 16. 7ª. ¶ Propitiabitur cunctis, qui in toto corde, &c. 12ᵉ. q. 73. 10. 1m. / 22ᵉ. q. 186. 10. 1m.
8 Placatus est dominus populo suo. Exo. 4. 5ª. ¶ Laudantes dominum. Psal. 33. 2ª. ¶ In habitaculum sanctum cæli. 3. Regum. 8. 10ª.

CAPVT XXXI.

Cam 31m. 1 Fregerunt simulacra. Exod. 20. 3ª. ¶ Succiderunt lucos &c. 4. Regum. 18. 1ª.
2 Confiterentur. 1. Paral. 16. 6ª. ¶ Offerentur holocaustum, mane semper & vespere. Numeri. 28. 3ª. ¶ Et Kalendis. 1. Reguin. 20. 1ª.
3 Et solennitatis cæteris. Leui. 23. 1ª. ¶ Obtulerie primitias. &c.

Exo. 22. 14ª. ¶ Et decimas. ibidem. 12ª. ¶ Benedixerunt domino. Psal. 33. 1ª.
4 Benedixit dominus populo suo. Gen. 1. 31ª. ¶ Azarie pontificis. sup. 23. 1ª. ¶ Fratribus suis. Gen. 13. 3ª. ¶ Sanctificata fuerant. Exo. 30. 1ª.
5 Domino Deo suo. Gen. 17. 5ª. ¶ Iuxta legem, & cerimonias Deuter. 4. 6ª.

CAPVT XXXII.

Cam 32m. 1 Venit Senacherib rex Assyriorum. Isa. 20. prinº. ¶ Capita fontium. Nume. 7. 12ª. ¶ Viriliter agite. &c. Ios. 2ª.
2 Multi enim plures nobiscum sunt, quàm cū illis. 4. Reg. 6. 13ª. ¶ Nobiscum est Deus. Nume. 14. 1ª. ¶ In quo habentes fiduciā. 4. Regum. 18. 1ª.
3 Ezechias destruxit excelsa & altaria. &c. ibidem. 1ª. ¶ Diligentium. Exo. 7. 1ª. ¶ Misit dominus angelum suum. Exo. 33. 2ª.
4 Facta est contra eum ira Dei. Exo. 4. 5ª. ¶ Humiliatus est, &c. 3. Reg. 21. 3ª. ¶ Dominus dereliquit eum. Ios. 3ª.
5 Vt tentaretur. Gen. 22. 1ª.

CAPVT XXXIII.

Cam 33m. 1 Instauravit excelsa. 4. Reg. 18. 1ª. ¶ Adorauit omnem militiam cæli. Exo. 20. 4ª. ¶ Erit nomen meum ibi. Deuter. 12. 2ª.
2 In æternum. Gen. 17. 11ª. ¶ Transire fecit filios suos per ignem. Exo. 7. 1ª.
3 Obseruabat somnia. Leui. 19. 30ª. ¶ Sectabatur auguria. ibidē. 29ª. ¶ Magicis artibus inseruiebat. 12ᵉ. q. 57. 3. 1m. / 22ᵉ. q. 95. 1. 2m. / q. 169 2. 4m. / Quol. 4. q. 9. 1. 1m.
4 Habebat secum magos. Leui. 19. 34ª. ¶ Vt irritaret Deum. Exod. 4. 5ª. ¶ Sculptile & conflatile, signum polsit. ibidem. 20. 3ª.
5 Quam elegit. Deuter. 7. 2ª. ¶ Quæ præcepi. Deut. 4. 6ª. / Leui. 18. 2ª. ¶ Abstulit deos alienos. Exo. 7. 1ª.
6 Et simulacrum de domo domini. Exod. 20. 3ª. ¶ Seruient. ibidem. 4. ¶ Verba videntium. 1. Reg. 9. 2ª.
7 Nō est reuertitus facies domini, sicut &c. Leui. 19. 14ª. / Gen. 3. 14ª. ¶ Cūq; coniurassent eum serui eius &c. 4. Reg. 14. 5ª.

CAPVT XXXIIII.

Cam 34m. 1 Non declinauit ad dexteram, nec ad sinistram. Deuter. 5. 11ª. ¶ Mandauit ab excelsis &c. Exo. 20. 3ª. / 4. Reg. 18. 1ª.
2 Magnus furor domini stillabit super nos. Exo. 4. 5ª. ¶ Ad Oldan prophetem, vxorem Sellū. Iudic. 4. 4ª.
3 Dereliquerunt me. Ios. 22. 2ª. ¶ Sacrificauerunt dijs alienis. Exo. 7. 1ª. / 22 8ª. ¶ Quia humiliatus es. &c. 3. Reg. 21. 3ª.
4 Reuertus est faciem meam. Gen. 3. 14ª. ¶ Iam enim colligeris ad patres tuos, &c. 4. Reg. 22. 4ª.
5 Custodirent præcepta. &c. 12ᵉ. q. 99. 5. c. / Psal. 18.
6 In toto corde suo &c. Deut. 6. 4ª. ¶ Adiurauitque super hoc omnes. Gen. 24. 2ª. ¶ Seruire Deo. Exo. 24. 4ª.
7 Domino Deo patrum suorum. Gen. 17. 5ª. ¶ Non recesserunt a Deo. Ios. 22. 2ª. / 3. Reg. 11. 3ª.

CAPVT XXXV.

Cam 35m. 1 Fecit Iosias phase domino. Exo. 12. 12ª. ¶ Sanctificabatur domino. Exo. 30. 1ª. ¶ Fratres vestros. Gen. 13. 3ª.
2 Deus mecum est. Nume. 14. 1ª. ¶ Ex ore Dei. Gen. 3. 14ª.

CAPVT XXXVI.

Cam 36m. 1 In oculis domini. Gen. 3. 14ª. ¶ Ex ore Dei. ibidem.
2 Quam sanctificauerat. Exo. 30. 1ª. ¶ Qui adiurauerat eum per Deum. Gen. 24. 2ª.
3 Dominus Deus Israel, & patrum suorum. Gen. 17. 5ª. ¶ Mittebat ad eos. Iere. 7. 8ª. ¶ De nocte consurgens. ibidem.
4 At illi subsannabant nuntios Dei. sup. 30. 4ª. ¶ Donec ascendet furor domini. Exo. 4. 5ª. ¶ Omnia regna terræ, dedit mihi Deus cæli. Rom. 13. 2ª.
5 Deus, locutus fuerat per os Ieremiæ. 2. Reg. 23. 1ª. ¶ Sit Deus cū eo. Nume. 14. 1ª. ¶ Suscitauit Deus spūm Cyri. 1. Esdræ. 1ª.

AVTHORITATES EX ORATIONE Manasse, Regis Iuda.

CAPVT I.

Cam 1m. 1 Omine Deus omnipotens, &c. Gen. 17. 1ª.
2 Qui fecisti cælum & terram. Gen. 11ª. ¶ Cum omni ornatu eorum. ibid. 23ª. &c. Qui signasti mare, verbo præcepti tui. ibidem. 18ª.

3 A vultu virtutis tuæ. Gen.3.14ª./Deuter.4 14ª. ¶ Insustentabilis ira. &c. Exo.4.5ª.
4 Immensa vero & inuestigabilis misericordia promissionis tuæ. 3ª.q.84.10.c. ¶ Et pœnitens super malitiam hominum. Gen.6.6ª.
5 Tu autem secundum bonitatē tuam. 2. Paral.16.7ª. ¶ Promisisti pniam remissionis peccatorum. Ezech.18.5ª.6ª.
6 Non posuisti pniam iustis. Luc.5.6ª. ¶ Peccaui super numerum arenæ maris. Gen.15.2ª.
7 Et malum coram te feci. Psal.50.2ª. ¶ Et nunc flecto genua cordis mei. 2. Paral.29.5ª.
8 Et laudabo te semper. Psal.33.2ª.
9 Te laudat omnis virtus cælorum. Ibidem. ¶ Et tibi est gloria in sæcula sæculorum. 1ª.q.31.3.2m.

AVTHORITATES EX PRIMO libro Esdrę Prophetæ.

CAPVT I.

1 VErbum domini per os Iere.e.2. Reg.23.1ª. ¶ Suscitauit dominus spiritum Ciri. Prouer.21.1ª/1ª.q.41.3.4m./1.d.10.4.c./2.d 24.q.2.4.1m./3.d.2.q.2.art.1.q.2.c./3.4.cº.23 prinº./. Matth.5.
2 Sit Deus cum eo. Nume.14.1ª. ¶ Omnia regª terræ dedit mihi Deus cæli. Ro.13.1ª. ¶ In templo Dei sui. Exo.7.1ª. De populo Dei. Exo.19.3ª.

CAPVT II.

1 Hi sunt autem filij prouinciæ. Numeri.1.2ª.

CAPVT III.

Cam 3m. 1 Namque venerat septimus mensis. Leui.16.5ª. ¶ Et fratres. Gen.13.3ª. ¶ Holocaustū dño mane & vespere. Nume.28.3ª.
2 Feceruntq; solēnitatem tabernaculorū. Leui.23.12ª. ¶ Et vniuersis solēnitatibus. Ibidem.1ª. ¶ In kalendis. 1. Regum.20.1ª. ¶ Vt laudarent Deum. Psal.33.2ª.
3 Confessione domino. 1. Paral.16.6ª. ¶ Quoniam bonus. Ibidem 7ª. ¶ Quoniam in æternū misericordia eius. Exo.22.11ª. ¶ Omnis populus vociferabatur, clamore magno. Gen.4.4ª.

CAPVT IIII.

Cam. 4m. 1 Domino Deo Israel, vel nostro. Gen.17.5ª.
2 Non est nobis & vobis, vt ædificemus domum Deo nostro. &c. 3. Regum.5.3ª.

CAPVT V.

Cam. 5m. 1 Oculus autem Dei eorum, factus est super senes Iudæorum. Gen.3.14ª./Psal.89.1ª.
2 In nomine Dei Israel. Gen.17.5ª. ¶ Ad domum Dei magni. Psal.47.1ª.
3 Ad iracūdiam prouocauerunt patres nostri Deum. Exo.4.5ª.

CAPVT VI.

Cam 6m. 1 Deus qui habitare fecit nomen suum. Ibidem. Deuter.12.2ª. ¶ Iubente deo Israel. Gen.17.5ª.
2 Fecerunt pasca, quartadecima die mensis primi. Exo.12.2ª. ¶ Et fratribus suis. Gen.13.3ª.
3 Fecerunt solēnitatem azimorum septem diebus. Ibidem.
4 Et conuertant cor regis. Prouer.21.1ª.

CAPVT VII.

Cam 7m. 1 Secundum manum Dei bonā. Gen.3.14ª. ¶ Esdras parauit cor suum. 1. Regum.7.2ª. ¶ Et cerimonijs eius. Deut.4.5ª.
2 Dei sui, vel tui, vel Israel, vel vestri. Gen.17.5ª. ¶ Ne irascatur Deus. Exo.4.5ª.
3 Benedictus dñs. Psal.33.1ª. ¶ Deus patrum nostrorū. Gen.17.5ª. ¶ Qui dedit hæc in corde regis Prouer.21.1ª.

CAPVT VIII.

Cam 8m. 1 Et fratres eius. Gen.13.3ª. ¶ Per manum Dei. Gen.3.14ª.
2 Furor Dei. Exo.4.5ª. ¶ Qui derelinquunt Deuter. Iosꝰ.22.2ª. ¶ Dei nostri. &c Gen.17.5ª.
3 Satrapis qui erant de conspectu regis. 1. Regum.5.2ª. ¶ Vos sancti domini, & vasa sctā. Exo.3.1ª. Leui.11.4ª.

CAPVT IX.

Cam 9m. 1 Tulerunt de filiabus eorum sibi, & filijs suis. Exo.34.11ª. ¶ Cōmiscuerunt semen sanctum. Ibid.30.1ª. ¶ Leui.11.3ª.
2 Curuaui genua mea. 2. Paral.29.5ª. ¶ Deus meus vel vester. Gen.17.5ª. ¶ Deus non dereliquit nos. Ios.3ª.
3 Non quæratis pacem eorum, &c. Exo.34.14ª. ¶ Vt comedatis bona terræ, &c. Leui.26.2ª.
4 Et irrita faceremus mandata tua. Gen.17.13ª. ¶ Numquid iratus es nobis. Exo.4.5ª.
5 Domine Deus israel. Gen.17.5ª. ¶ Iustus es tu. Deut.32.6ª.

CAPVT X.

Cam 10m. 1 Duximus vxores alienigenas. Exo.34.11ª. ¶ Proiiciamus vniuersas vxores, &c. Ibidem./4.d.32.art.5.q.4.0./d.34.1.0./d.39.1.0./3.1m./1º Cor.7.lec.2./
2 Deum nostrum. Gen.17.5ª. ¶ Esdras adiurauit principes. Gen.24.2ª. ¶ Date confessionem domino. 1. Regum.16.6ª.
3 Cesset ira Dei. Exo.4.5ª. ¶ Et fratres eius. Gen.13.3ª.

AVTHORITATES ex libro Neemię.

CAPVT I.

Cam 1m. 1 VNus de fratribus meis. Gen.13.3ª. ¶ Deus fortis. Exo.20.5ª. ¶ Mage. Psal.47.1ª. ¶ Et terribilis. Psal.46.2ª.
2 Ante faciem Dei. Gen.3.14. ¶ Fiāt aures tuæ. Ibid./ Psal.89.1ª ¶ Vt audias. Exo.2.4ª.
3 Confiteor pro peccatis filiorū Israel. Leui.26.11ª. ¶ Non custodiuimus mandata tua, &c. Leui.18.2ª./Deuter.4.6ª.
4 Memento verbi. Gen.8.1ª. ¶ In locum, quem elegi. Deut 7.2ª. ¶ Vt habitaret nomen meum. Ibi./ Deuter.12.2ª.
5 Populus tuus. Exo.19.3ª. ¶ In fortitudine tua magna. Exo.20.5ª./Psal.47.1ª. ¶ Et in manu tua valida. Ibid./Gen.3.14ª.

CAPVT II.

Cam 2m. 1 Iuxta manum Dei mei, &c. Gen.3.14ª.
2 Quid dominus dedisset in corde meo. Prouer.21.1ª. ¶ Et subsannauerunt nos. 2. Paral.30.4ª.

CAPVT III.

Cam 3m. 1 Et fratres eius. Gen.13.3ª.
2 Et sanctificauerit eam. Exo.30.1ª.

CAPVT IIII.

Cam 4m. 1 Subsannauit Iudæos. 2. Paral.30.4ª. ¶ Fratribus suis. Gen.13.3ª.
2 Conuerte opprobrium super caput eorum. Gen.3.21ª.
3 A facie tua. Ibidem.14ª. ¶ Domini magni. Psal.47.1ª.
4 Et terribilis. Psal.46.1ª.

CAPVT V.

Cam 5m. 1 Aduersus fratres suos. Gen.13.3ª. ¶ Vsuras ne singuli a fratribus exigatis. Leui.25.6ª. ¶ Adiuraui eos. Gen.24.2ª.
2 Quare non in timore Dei ambulatis. Leui.19.14ª. ¶ Sic excutiat Deus omnem virum. Gen.3.21ª. ¶ Laudauerūt Deum. Psal.33.2ª.
3 Memento mei Deus. Gen.8.1ª.

CAPVT VI.

Cam 6m. 1 Deus non misisset eum. Iere.7.8ª.
2 Memento mei Deus. Gen.8.1ª.

CAPVT VII.

Cam 7m. 1 Fratri meo. Gen.13.3ª. ¶ Vir verax. 4. Regum.20.2ª. ¶ Et timens Deum. Leui.19.14ª.
2 Deus dedit in corde meo. Prouer.21.1ª.

CAPVT VIII.

Cam 8m. 1 Et venerat mensis septimus. Leui.16.5ª. ¶ Et benedixit Esdras domino Deo. Psal.33.1ª. ¶ Et incuruati sunt, & adorauerunt Deum. 2. Paral.29.5ª.

2 Dies

2 Dies sanctificatus est domino. Exo.30.1ª./ Leui.23.1ª. ¶ Habitent filij Israel in tabernaculis. &c. Ibidem.12ª.
3 Egredimini in montem. &c. Ibidem.14ª.
4 In die octauo collectam iuxta ritum. Ibidem.13ª.

CAPVT IX.

Cam 9m. 1 Separatum est semen filiorum Israel ab omni filio alienigena. Exo.34.11ª. ¶ Confitebantur peccata sua, & iniquitates patrū suorum. Leui.26.11ª.
2 Quater in die & quater in nocte confitebantur. 1. Paral.16.6ª. ¶ Clamauerunt voce magna ad dominum. Gen.4.4ª. ¶ Benedicite domino. Psal.33.1ª.
3 Tu ipse domine solus. Deute.32.18ª. ¶ Tu fecisti cælum, &c. Gen.1ª. &c. ¶ Elegisti Abraham. Deu.7.2ª. ¶ Vt dares semini eius. Gen.13.4ª.
4 Iustus es. Deute.32.6. ¶ Et vidisti afflictionem, &c. Exo.2.6ª. ¶ Clamoremque eorum. Gen.4.4ª. ¶ Audisti. Exo.2.4ª.
5 Descendisti. Gen.3.13ª. ¶ Loquutus es eis. Exo.6.1ª. ¶ Dedisti eis iudiª. recta. Leui.18.2ª. ¶ Et cerimonias. Deu.4.6ª.
6 Sabbatū sanctificatū tuū, ostendisti eis. Exod.20.13ª. ¶ Panem de cælo dedisti eis. Exo.16.4ª. ¶ Leuasti manū tuā. Gen.3.14ª.
7 Indurauerunt ceruices suas. 12º.q.79.3.4.0./1.d.40.q.4.2.c.
8 Tu autem deus proprícius & clemens. Exo.34.3ª. ¶ Et misericors. Exo.22.11ª. ¶ Longanimis. 12º.q.70.3.c./22º.q 136.5.0./2º. Cor.6.lec.2.princ. ¶ Non dereliquisti eos. Ios.3ª.
9 Sicut stellas cæli. Gen.15.2ª. ¶ Humiliasti coram eis habitatores terræ. 2. Regum.8.1ª. ¶ Prouocauerunt te ad iracundiā. Exo.4.5ª.
10 Recesserunt a te. Ios.22.2ª. 3. Regum.11.3ª. ¶ Quæ faciet homo, & viuet in eis. Leui.18.3ª. ¶ Deus noster. Gen.17.5ª. ¶ Magnę. Psal.47.1ª.
11 Fortis. Exo.20.5ª. ¶ Terribilis. Psal.46.2ª. ¶ Non auertas a facie tua. Gen.3.14ª. ¶ Populum tuum. Exo.20.3ª.
12 Non attenderunt mādata tua, & testimonia tua. 2. Paral.34.5ª. ¶ Non seruierunt tibi. Exo.20.4ª.

CAPVT X.

Cam 10m. 1 Capita populi. Numer.7.2ª. ¶ Et fratres eorum. Gen.13.3ª. ¶ Custodirent mandata dei, & iudiª. eius. Leui.18.2ª.
2 Et cerimonias eius. Deu.4 6ª. ¶ Non daremus filias nostras populo terræ, nec econuerso. Exo.34.11ª. ¶ Dei vestri. Gen.17.5
3 Ad panes propositionis. Exo.25.6ª. Et ad sacrificium sempiternum, & in holocaustum sempiternum. Gen.17.11ª./Numeri.28.3ª.
4 Et Kalendis. 1. Regum.20.1ª. ¶ In solemnitatibus. Leu.23.1ª. ¶ Afferemus primogenita terræ. Exo.13.2ª. ¶ Et primitiua. Ibidem.
5 Et primitias. Exo.20.13ª. ¶ Et decimas. Ibidem.12ª. ¶ Et Leuitæ offerent decimam partem decimæ, in domo domini. Numer.18.8ª.

CAPVT XI.

Cam 11m. 1 Reliqua vero plebs, misit fortem, &c. Deu.1.9ª. ¶ Et fratres eorum. Gen.13.3ª.
2 Ad laudandum. Psal.33.2ª. ¶ Et confitendum. 1. Paral.16.6ª.
3 Et episcopus Leuitarum in Ierusalem. 1º. Tim.3.1ª.2ª.

CAPVT XII.

Cam 12m. 1 Et fratres eorum. Gen.13.3ª. ¶ Vt laudarent deū. Psal.33.2ª.
2 Et confiterentur deo. 1. Paral.16 6ª. ¶ Et mundati sunt sacerdotes & Leuitæ, & mundauerunt populum, portas & murum. 4.d.1.q.1 ar.5.q.3.2m.
3 In dedicatione muri Ierusalem congregauerunt Leuitas de omnibus locis suis. Ioan.10.lec.5.fi.
4 Ad primitias. Exo.22.13ª. ¶ Et ad decimas. Ibidem 12ª.
5 Omnis Israel sanctificabat Læuitas, & Læuitæ sanctificabant filios Aaron. 12º.q.102.5.8m.

CAPVT XIII.

Cam 13m. 1 Non debeant introire Amoites & Moabites ecclesiam dei vsq; in æternum. Deu.23.3ª.
2 Decimam frumenti, vini & olei. Exo.22.12ª. ¶ Et primitias sacerdotales. Ibid.13ª. ¶ Fratrum suorum. Gen.13.3ª.
3 Memento mei deus. Gen.8.1ª. ¶ Et ne deleas miserationes meas, quas feci in domo dei. 4. Regum.20 1ª.2ª
4 Et in cerimoniis eius. Deu.4.6ª. ¶ Vidi in Iuda calcantes torcularia in sabbato. Exod.20.14ª. ¶ Ad sanctificandum diem sabbati. Ibidem.13ª.

5 Et vos additis iracundiam. Exo.4.5ª. ¶ Dixi Læuitis vt mundarentur. Ro.14./17.
6 Secundum multitudinem miserationum tuarum. Exo.22.11ª. ¶ Et adiuraui eos. Gen.24.2ª. ¶ Vt non darent filias suas filijs eorum, nec econuerso. Exo.34.11ª.
7 Dilectus erat domino, Deu.7.3ª. ¶ Posuit eum deus regem super omnem Israel. Deu.17.5ª.

AVTHORITATES EX LIBRO Esdræ Prophetæ.

CAPVT I.

Cam. 1m. 1 ET fecit Iosias pascha &c. & imolauit Phase quartadecima luna primi mensis. Exo.12.2ª. &c. ¶ Sanctificarent se. Nee.12.2ª.
2 Fratribus suis. Gen 13.3ª. ¶ Habentes azima. Exo.12.7ª. ¶ Ex ore domini. Genes.3.14ª. ¶ Adiuratus a rege. Genes.24.2ª.
3 Indurata ceruice & corde. Nee.9.7ª. ¶ Deus patrum suorum, vel Israel, vel suus. Gen.17.5ª. ¶ Misit p angelū suū. Luc.1.8ª.
4 Ipsi vero subsanabant, &c. illudentes Prophetis 2. Paral.30.4ª ¶ Deus usque ad iracundiam concitatus est Exo.4.5ª.
5 Propter irreligiositatem suam. 22º.q.92./97.99.prin./q.122.3.4 c./q.154.10.1m.

CAPVT II.

Cam. 2m. 1 Suscitauit dominus spiritus Ciri, &c. 1. Esdræ.1ª. ¶ Me constituit regem orbi terrarum deus Israel. Ro.13.2ª. ¶ Dominus ascendat cum eo. Gen.3.13ª./Num.14.1ª.
2 Dominus excelsus. Deut.10.8ª.

CAPVT III.

Cam. 3m. 1 Omnem mentem conuertit in securitatem & iocunditatē. 22º.q.147.8.1m./3ª.q.74.5.c./4.d.11.q 2.ar.3.q.1.c.
2 Vinum omnia præcordia facit honesta. 22º q.145.4.2m.
3 Et omnia per talenta loqui facit. Luc.1.23ª.

CAPVT IIII.

Cam. 4m. 1 Homo relinquit patrem suum, &c. & ad mulierem se coniungit. Gen.2.31ª.
2 Diligit homo vxorem suam magis quàm patrem aut matrem 22º.q.26.11.0./3.d.29.7.3m./Vi.q.2.9.18m./Ephe 5.lec.10.
3 Veritas magna est & fortior prę omnibus, Quol.12.21.0. ¶ Cælum etiam ipsam benedicit. Psal.18 1ª.
4 ¶ Omnis terra veritatem inuocat. 22º.q.83.10.3m. ¶ Non est cum ea quicquam iniquum. Deut.32.5ª.
5 Iniqui sunt omnes filii hominum, & iniqua sunt illorum omnia opera. 3. Regum.8 13ª. ¶ Non est in ipsis veritas. 5.3.cº.51./ Veri.q.1.4.4m.
6 Nec est apud eam accipere personas, neque differentias. Deu.10.10m. ¶ Maiestas omnium æuorum. 1ª q.10.6.1m.
7 Omnes benignantur in operibus eius. 1. prolo. L. ¶ Benedictus deus veritatis. Psal.33.1ª.
8 Et tibi confitebor domine. 1ª. Paral.16.6ª. ¶ Deus patrum nostrorum. Gen.17.5ª. ¶ Fratribus meis. Gen.13.3ª.

CAPVT V.

Cam. 5m. 1 Omnes fratres. Ibidem. ¶ Instante septimo mense. Leu.23.1ª ¶ Egerunt sceniophegiam & diem solemnem, &c. Ibidem.12ª. ¶ Et neomeniarum. 1. Regum.20.1ª.
2 Et dierum solemnium. Leui 23.1ª. ¶ Collaudantes dominū. Psal.33.2ª. ¶ Et benedicentes. Ibidem.1ª. ¶ Cum clamore magno. Gen.4 4ª.
3 Non est nobis & vobis ędificare domum dei nostri nos soli ædificabimus deo israel 3. Regum.5.3ª.

CAPVT VI.

Cam. 6m. 1 In nomine dei Israel. Gen.17.5ª. ¶ Patres nostri exacerbantes erant. Exo.4.5ª.
2 Qui fecit cœlum & terram. Gen.1ª. ¶ Dominus cuius nomen est inuocatum. Ibidem. Deu.12.2ª. ¶ Exterminet omnem regem & gentem, &c. Gen.3.21ª.

CAPVT VII.

Cam. 7m. 1 Tunc Sisemnes subregulus & Satrabazanes, &c. cooperati sūt cum senioribus iudeorum, &c. 3. Regum.5.3ª.

Et

2 Et egerunt phase decimaquarta die mensis primi. Exo.12.2ª. ¶ Celebrauerunt diem festum azimorum septem diebus. Ibid. 5ª.7ª. ¶ Sanctificati sunt. Exo.30.4ª.
3 Fratribus tuis, Gen.13.8ª. ¶ Domini dei tui, vel Israel, vel ipsorum. Gen.17.5ª. ¶ Deus patrum nostrorum. Ibidem. ¶ Deus noster. Ibidem.
4 Ne forte exurgat ira dei. Exo.4.5ª. ¶ Benedictus deus. Psal.33.1ª. ¶ Qui dedit hanc voluntatem in cor regis. Prouer.21.1ª.
5 Secundum manum dei validam. Gen.3.14ª. ¶ Virtus dei erit cum illis, &c. Deu.4.14ª./ Num.14.1ª. ¶ Vos estis sancti domino, & vasa sancta. Exo.30.4ª.

CAPVT VIII.

Cam.8m. 1 Filias vestras non coniungetis filiis eorum, nec econuerso. Exo.34.11ª. ¶ Et non inquiretis pacem habere cum illis omni tempore. Ibidem.14ª.
2 Vt inualescentes manducetis optima terræ, &c. Leuit.26.2ª. ¶ Dei Israel, vel noster. Gen.17.5ª.
3 Et ingeniculans. 2. Paral.29.5ª. ¶ Humi prostratiuus. Ibid.
4 Ante faciem dei. Gen.3.14ª. ¶ Non fuimus derelicti a Deo. Iosu.3ª. ¶ Nonne irasceris nobis. Exod.4.5ª. ¶ Verax es. Exod.34.5ª.
5 In his ergo sit iusiurandum domino expellere omnes vxores nostras quæ ex alienigenis sunt cum filiis earum. 1. Esdræ.10.1ª.
6 Adiurauit principes sacerdotum, &c. Gen.24.2ª.

CAPVT IX.

Cam.9m. 1 Vos iniqua fecisti collocando vobis in matrimoniū vxores alienigenas. Exo.34.11ª. ¶ Date confessionē deo. 1. Paral.16.6ª.
2 Deo patrum nostrum. Gen.17.5ª. ¶ Dei Israel. Ibid.
3 Discedite a gentibus terræ, & ab vxoribus alienigenis. 1. Esdrę.10.1ª. ¶ Vsquequo soluant iram domini. Exo.4.5ª.
4 Confederunt nouilunio mensis decimi &c. vsq; ad neomeniam primi mensis. 1. Regum.20.1ª. ¶ Et fratribus eius. Gen.13.3ª.
5 Ad libandum in expiationem arietem pro ignorantia sua. Leu.4.2ª. ¶ In nouilunio mensis septimi. 1. Regum.20.1ª.
6 Esdras pontifex. 2. Paral.23.1ª. ¶ Et benedixit Esdras dominum. Psal.33.1ª. ¶ Deum altissimum. 3.d.35.q.2.ar.1.q.2.c.
7 Deum sabaoth. Psal.9.2ª. ¶ Omnipotentem. 17.1ª.
8 Procidentes in terram adorauerunt dominum. 2. Paral.29.5ª.
9 Dies hic sanctus est domini. Leui.29.1ª.

AVTHORITATES EX TERTIO Libro Esdrę Prophetę.

CAPVT I.

Cam.1m. 1 IPsi irritauerunt me. Exo.4.5ª. ¶ Hæc dicit dominus omnipotens. Gen.17.1ª. ¶ Ego dolui super gemitus vestros. Gen.6.7ª.
2 Et dedi vobis manna in escam. Exo.16.4ª. ¶ Panem angelorum manducastis. Psal.77.5ª.
3 Quoniam vos dereliquisti me. Iosu.22.2ª. ¶ Et ego vos derelinquam. Iosu.3ª. ¶ Vt effetis mihi populum. Exo.19.3ª.
4 Et ego vobis in deum. Gen.17.5ª. ¶ Vos mihi in filios. Luc.6.12ª. ¶ Et ego vobis in patrem. He.lec.3.
5 A facie mea. Gen.3.14ª. ¶ Oblationem vestram cum attuleritis, auertam. Psal.39.5ª.
6 Dies festos vestros, & neomenias & circuncisiones repudiabo. Ibidem. ¶ Ego misi pueros meos ad vos. Iere.7.8ª.
7 Quod malum est coram me fecerunt. Psal.50.2ª.

CAPVT II.

Cam.2m. 1 Irrita fecerunt consilia mea. Gen.17.13ª. ¶ Peccastis coram deo. Psal.50.2ª. ¶ Vt det ei confusionem, &c. vsque vh tibi. Gen.3.21ª.
2 Dicit dominus omnipotens. Gen.17.1ª. ¶ Te elegi dicit dominus. Deut.7.2ª. ¶ Mittam tibi pueros meos. Iere.7.8ª.
3 Viduam iustifica, &c. vsque & dabo. Exo.22.17ª. ¶ Mortuos vbi inueneris signans commenda sepulcro. Tob.1.11ª.
4 Veniet requies tua. Exo.33.10ª. ¶ Manus meæ tegent te. Gen.3.14ª. ¶ Misericors sum. Exod.22.11ª.
5 Qui vos ad celestia regna vocauit. Exo.3.8ª./ Math.5.4ª. ¶ Accipite iocunditatem gloriæ vestræ. Psal.15.8ª.
6 Lux perpetua lucebit vobis. Io.lec.8.princ. ¶ Vidi turbam magnam quam numerare non potui. Math.26.1ª.
7 Et confessi sunt nomen dei. 1. Paral.16.6ª.
8 Modo coronantur. Veri.q.29.6.c. 2ª

CAPVT III.

Cam.3m. 1 O dominator domine. Deuter.10.8ª. ¶ Manuum tuarum. Gen.3.14ª. ¶ Dextera tua. Ibidem. ¶ Insuffla in eum spiritum vitæ. Gen.2.10ª.
2 Induxisti eum in paradiso quem plantaueras. ibidem.12.13ª. ¶ Instituisti in eum mortem &c. ibid.22ª.
3 Elegisti Abraham. Deut.7.2ª. ¶ Et dilexisti eum ibid.3ª. ¶ Numquam derelinqueres semen eius. Iosu.3ª.

CAPVT IIII.

Cam.4m. 1 Angelus missus est ad me. Lucæ.1.8ª. ¶ Viam altissimi. Iob.11.4ª. ¶ O dominator domine. Deuteron.10.8ª. ¶ In facie mea. Gen.3.13ª.
2 Omnes pleni sumus impietate. 3. Regum.8.13ª. ¶ Quem dilexisti populum. Deu.7.3ª. ¶ Ante oculos tuos. Gen.3.14ª.

CAPVT V.

Cam.5m. 1 Si altissimus dederit. Iob.11.6ª. ¶ Anima mea laborauit, vt deficeret. Gen.46.2ª.
2 O dominator dn̄e Deu.10.8ª. ¶ Elegisti tibi. Deu.7.2ª. ¶ Populum vnum tibi. Exo.16.3ª. ¶ Et si odiens odisti. Psal.5.5ª.
3 Tuis manibus debet castigari. Gen.3.14ª. ¶ Missus est angelus ad me. Lucę.1.8ª.
4 Qui venerat ad me. Iud.6.2ª.

CAPVT VI.

Cam.6m. 1 Fiat cælum & terra. Gen.1ª. ¶ Et erat tunc spiritus. ibid.4ª. ¶ Et tenebræ circunferebantur. ibid.3ª. ¶ Tunc dixisti proferri lumen luminosum. ibid.6ª.
2 Die secundo creasti spiritum firmamenti. ibid.12ª. ¶ Vt diuideret & diuisionem facere inter quas, &c. ibid.17ª. ¶ Die tertia imperasti congregari aquas, &c. ibid.18ª.
3 Die quarto imperasti fieri solis splendorem, lunæ lumen, stellarum dispositionem. ibid.23ª. ¶ Vt deseruirent futuro plasmante homini. ibid.24ª.
4 Quinto die dixisti, &c. vt procrearet animalia & volatilia & pisces. ibid.27ª. ¶ Sexto die imperasti terræ vt crearet, &c. & Adam. ibid.29ª.30ª.
5 Quem constituisti ducens super omnibus quę fecisti. ibid.33ª. ¶ Quem elegisti. Deu.7.2ª. ¶ Propter nos creasti seculum. Gen.31ª./.2.d.1.q.2.5.o./ 4.d.47.q.2.ar.1.q.1.c.
6 Residuas gentes dixisti nihil esse. &c. Isa.40.1ª.
7 Quem vocasti primogenitum, vnigenitum emulatorem tuum. Exo.4.10ª.

CAPVT VII.

Cam.7m. 1 Et dixi .s. angelo, loquere domine deus. Exo.6.1ª. ¶ Introitus eius angustus. Math.7.8ª. ¶ Super stellas fulgebunt facies eorum, &c. Math.13.11ª.
2 Nostræ facies super tenebras nigræ. 4.lec.4.fi.
3 Deus misericors. Exo.22.11ª. ¶ Et longanimis. Nee.9.8ª.

CAPVT VIII.

Cam.8m. 1 Multi creati sunt, sed pauci saluabuntur. Math.7.8ª./.cº.20.4ª.
1 Manum tuarum. Heñ.3.14ª. ¶ Cuius oculi eleuati sunt. ibid. ¶ Auribus percipe. ibidem.
3 Cuius thronus inestimabilis. Iudic.6.3.a. ¶ Et gloria incomprehensibilis. Ioan.prolo.princ. ¶ Cui astat numerus angelorum Daniel.7.1ª.
4 Nec indigneris eis. Exo.4.5ª. ¶ Vt ita amarus sis. ibidem. ¶ Non irascaris domine. ibidem.
5 Sed diligas eos. Deu.7.3ª. ¶ Misericors vocaberis. Exo.22.11ª. ¶ Dixerunt in corde suo, non esse deum. Psal.13.1ª.
6 Nemo de genitis est, qui non impie gessit. 3. Regum.8.13ª. ¶ Annunciabitur iustitia tua domine. Deut.32.6ª. ¶ Et bonitas. Pal.16.7ª.
Et memorabor. Gen.8.1ª. ¶ Tu ei imago noīatus es. 1ª.q.35.1.1m./q.93.5.4m. ¶ Qm̄ similatº es ei. Poª.q.3.16.5m./ 17.6m.
8 Propter quem omnia plasmasti supra 6.5ª. ¶ Tibi approximauit. 4.d.17.q.1.ar.2.q.2.c. ¶ Peccatoribus autem nunquam. 1.d.40.q.4.2.4m.

CAPVT IX.

Cam.9m. 2 Omne quod factum est in seculo, initium habet, & consumationem. Gen.17.1ª.
2 Plures sunt qui pereunt quàm qui saluabuntur. Math.7.8ª./cº.

8ª./cº.20.4ª. ¶ O domine te ostendens ostendisti patribus. Gen.32.2ª.
3 Humiliata sum valde. 2. Reg.1. ¶ Iusti quorum est seculum, & propter quos seculum, supra 6.1ª.

CAPVT X.

Cam.10m. 1 Deus fortis. Exo.20.5ª. ¶ Altissimus. Iob.11.6ª.
2 Angelus venit ad me. Iudic.6.2ª.
3 Confortauit me. Lucæ.22.34ª.

CAPVT XI.

Cam.11m. 1 Quem feceram regnare. Rom.13.2ª.
2 Humiliasti muros eorum. 2. Regum.8.1ª.

CAPVT XII.

Cam.12m. 1 Dominator domine. Deuteron.10.8ª. ¶ Ante oculos tuos. Gen.3.14ª. ¶ Ante faciem tuam. ibidem.
2 Consoleris animam meam. Gen.46.2ª. ¶ Danieli fratri tuo. Gen.13.3ª.

CAPVT XIII.

Cam.13m. 1 Qui habent opera & fidem. Iac.3.14ª. ¶ Ad fortissimum. Exod.20.5ª.
2 Reuelabitur filius meus. 22æ.q.2.7.2m.
3 Dominator domine. Deut.10.8ª.
4 Laudans dominum. Psal.33.2ª.

CAPVT XIIII.

Cam.14m. 1 Reuelans reuelatus sum in rubo. Gen.32.2ª. ¶ Et loquutus sum Moysi. Exod.6.1ª. ¶ Populus meus. Exod.19.3ª. ¶ Mi si eum. Iere.7.8ª.
2 Deus iustus. Deut.32.6ª. ¶ Iudex. Psal.9.3ª. ¶ Et fratres vestri. Gen.13.3ª. ¶ Iudicium post mortem ueniet. Psal.9.3ª.
3 Quando iterum reuiuiscemus. 4.d.43.ar.1.q.1.o.
4 Iustorum nomina patebunt, & impiorum facta ostendentur. Deut.7.2ª./.1ª.q.20.o.

CAPVT XV.

Cam.15m. 1 Omnis incredulus in incredulitate sua morietur. Mar.16.10ª. ¶ Clamant ad me. Gen.4.4ª. ¶ Vindicans vindicabo eos dicit dominus. Deut.32.17ª.
2 Populus meus. Exo.19.3ª. ¶ In manu potenti, & brachio excelso. Gen.3.14ª. ¶ Dextera mea. ibid.
3 Nec cessabit rumphea super effundentem sanguinem innocuū. Math.27.4ª./cº.27.1ª. ¶ Reddam in sinu eorum. Psal.61.6ª.
4 Electis meis. Deut.7.2ª. ¶ Exiit ignis ab ira eius. Exo.4.5ª.

CAPVT XVI.

Cam.16m. 1 Deus fortis. Exo.20.5ª. ¶ Ne diis credatis. Exo.7.1ª.
2 A facie domini. Gen.3.14ª. ¶ Et a gloria virtutis eius. Deut.4.14ª. ¶ Dextera domini. Gen.3.14ª.
3 Ecce dominus cognoscet omnia opera hominum, & adinuentiones illorum. 3. Regum.8.12ª. ¶ Et cogitationes, & corda. 3. Regum.8.12ª.
4 Dixit, fiat terra, & facta est, fiat cęlum, & factū est. Gen.1ª.5ª.7ª. ¶ Et verbo illius stellæ fundatæ sunt. ibid.23ª.
5 Et nouit numerum stellarum. Psal.147.5ª. ¶ Qui finxit hominem. Gen.2.9ª. ¶ Et immisit ei spiritū, vitā, & intellectū. ibid.
6 Dei omnipotentis. Gen.17.1ª. ¶ Qui fecit omnia. Gen.1.1ª. ¶ Et scrutinat omnia supra.14.3ª.
7 Ecce deus iudex. Psal.9.2ª.3ª. ¶ Timete eum. Leu.19.14ª.
8 Erit probatio electorum meorum. Deut.7.2ª.
9 Audite dilecti mei, dicit dominus. ibid.3ª.

AVTHORITATES EX Libro Thobiæ.

CAPVT I.

Cam.1m. 1 VIam veritatis non deserui. 4. Regum.20.2ª. ¶ Fratribus qui erant eius genere. Genes.13.3ª. ¶ Decimas suas fideliter offerens. Exo.22.12ª.
2 Et omnia primitiua sua. ibid.13. ¶ In tertio anno proselitis. 2. Paral.2.5ª. ¶ Et aduenis. Psal.38.7ª.
3 Ministraret omnem decimationem. 22æ.q.87.1.4m. ¶ Accepit vxorem de tribu sua. Num.36.2ª.

4 Timere deum docuit. Leui.19.14ª. ¶ Consolabatur eos. 2. Regum.9.2ª.
5 Monita salutis dabat eis. 22æ.q.32.2.c./ 4.d.15.q.2.ar.3.q.2.c.
6 Ex his quibus honoratus fuerat a rege, habuisset decem talenta argenti. 22æ.q.103.2.4m.
7 Mortuo Salmanasar, cum regnaret Senacherib filius eius. Isa.20.princ.
8 Diuidebatq; vnicuiq; prout poterat. 22æ.q.32.6.10.o/ q.17.1.2m./ 4.d.15.q.2.ar.4.q.1.o./ 2æ. Cor.8./.cº.9.lect.per totū 2.o.
9 De facultatibus suis. 4.d.15.q.2.ar.4.q.2.3.o./ 22æ.q.31.3.3m./ q.32.7.o./ 8.2m./ q.62.5.2m./ q.87.2.2m./ q.110.3.4m. q.31.3.3m./ 4.d.15.q.2.ar.4.q.2.3.o./ Quol.12.30.c.
10 Esurientes alebat, nudisq; vestimenta prebebat. 22æ.q.32.2.o./ 4.d.15.q.2.ar.3.q.1.o./ Math.25.
11 Mortuis atque occisis, sepulturam solicitus exhibebat. 22æ.q.32.2.c.1m./ 4.d.15.q.2.ar.3.q.1.c./ 1m./ d.45.q.2.ar.3.q.3.o.

CAPVT II.

Cam.2m. 1 Vade, & adhuc aliquos de tribu nostra timentes deum, vt epulentur nobiscum. 22æ q.32.3.1m./ 9.o./ q.71.1.c./ 4.d.15.q.2.ar.6.q.3.o./ Math.25./ Ro.12.lec.2.fi./ 1æ. Cor.16. ¶ Sepeliuit eum, supra 11ª.
2 Hanc autem tentationem ideo permisit dominus euenire illi, vt posteris daretur exemplum patientię eius, sicut & sancti Iob. 22æ.q.108.4.c.fi./ Iob.7.fi./ Psal.40./ 2æ. Thes.1.lec.1.fi.
3 Ab infantia sua semper deū timuerit. Leui.19.14ª./ Iob.31.6ª. ¶ Sed immobilis in dei timore permansit. 12æ.q.100.9.c./ 22æ.q.58.1.c./ 2.d.38.5.5m./ 3.d.40.1.c./ 4.d.17.q.3.ar.4.q.4.c./ d.33.q.3.1.2m./ 3m. Vir.q.5.1.c./ Ethi.2.lec.4.fi.
4 Agens gratias deo omnibus diebus vitæ suæ. 12æ.q.60.3.c./ 22æ.q.106.o./ Psal.9. 2æ. Thes.1.lec.1.prin.
5 Non licet nobis aut edere ex furto aliquid: aut contingere. Ma.q.15.2.6m.

CAPVT III.

Cam.3m. 1 Iustus es domine. Deut.32.6ª. ¶ Virum cum timore tuo, non cum libidine mea consensi suscipere. infra.6.3ª./ Leui.19.14ª.
2 Omnes viæ tuæ misericordia & veritas & iudicium. 1ª.q.21.4.o./ 4.d.46.q.2.ar.2.q.2.o./ .Ɔ.2.cº.28./ Veri.q.28.1.8m./ Poª.q.5.4.6m./ Psal.24./ Rom.15.lec.1.post med.k
3 Domine memor esto mei. Gen.8.1ª. ¶ Ne reminiscaris delicta mea, vel parentum meorum. ibid. Exo.20.7ª.
4 Neque vindictam sumas de peccatis meis. Deut.32.17ª.
5 Expedit mihi mori, magis quàm viuere. 12æ.q.5.3.c./ 3ª.q.96.6.c./ 4m./ 3.d.17.L.2m./ d.28.L./ 4.d.49.q.1.ar.1.q.4.4m./.Ɔ.3 cº.48.6m./ Vir.q.2.11.8m./ Ethi.3.lec.18.fi.
6 Benedicens dominum. ¶ Deus patrū nostrorum. Gen.17.5ª. ¶ Deus Israel. ibid. ¶ Cum iratus fueris. Exod.4.5ª.
7 In tempore tribulationis peccata dimittis. 1ª.q.21.4.3m./ 12æ.q.87.6.c.fi./ 4.d.15.q.1.ar.4.q.2.o./ d.17.q.3.ar.5.q.4.2m.
8 Numquam cum ludentibus miscui me. 22æ.q.168.4.2m. ¶ Nō est in hominis potestate consilium tuum. Iob.12.6ª.
9 Hoc autem pro certo habet omnis qui colit te. Exo.20.4ª./ 1ª/ q.1.5.1m./ 22æ.q.4.8.o./ Prolo.3.5m./ 3.d.23.q.2.ar.2.q.3.o./.Ɔ.3.cº.154.fi./ Veri.q.10.12.15m./ q.12.2.3m./ q.14.1.7m./ Trinit.9.4m./ Io.4.lec.5.fi.
10 Vita eius si in probatione fuerit, coronabitur. 4.d.24.q.3.4.3m. ¶ Si in tribulatione fuerit, liberabitur. Num.14.1ª.
11 Si in corruptione fuerit. 2.d.7.q.1.1.2m. ¶ Ad tuam misericordiam venire licebit. Exo.22.11ª.
12 Non enim delectaris in perditionibus nostris. Exech.18.5ª.
13 Missus est angelus domini. Exod.33.2ª. ¶ Sanctus Raphael. 2.d.10.L.
14 Orationes eorum in conspectu domini sunt recitatę. 2.d.11.q.1.1.3m./ 4.d.45.q.3.2.4m.

CAPVT IIII.

Cam.4m. 1 Cum acceperit deus animam meam. Math.27.11ª. ¶ Sepeli corpus meum, supra 1.11ª./ Gen.49.7ª. ¶ Sepelies eam circa me. ibid.
2 Honorem habebis matri tuæ. Exo.20.17ª. ¶ Ex substātia tua fac elemosinam, supra.1.9ª.
3 Neq; a te auertatur facies domini. Genes.3.14ª. ¶ Quomodo poteris, esto misericors. Math.5.6ª.
4 Si multum tibi fuerit, abundanter tribue. 22æ.q.32.10.o.
5 Elemosina ab omni peccato liberat. 22æ.q.154.2.5m./ 4.d.15.q.2.ar.2.q.1.1m./ 1æ. Thim.4.
6 Et a morte. 2.d.27.4.3m./ 4.d.15.q.1.ar.3.q.4.o./ 3ª.q.89.6.3m./ Ma.q.2.5.7m.
7 Et non patietur animam ire in tenebras. 22æ.q.154.2.5m./ 4.d.25.q.2.

25.q.2.ar.2.q.1.o./d.46.q.2.ar.3.q.4.o./Ma.q.15.2.1m./Psal. 40./. Math.25./.1ę. Thim.4.

8 Attende tibi filii mi ab omni fornicatione. Exo.20.20a.23a. ¶Et præter vxorem tuam nũquam patiaris crimen scire. 22ę. q.35.c./q.36.3.c./q.153.3.o./q.154.2.o./4.d.33.q.1.3.o./.q.2. ar.2.q.1.2m./d.41.ar.5.q.1.c./.5.3.c°.122. l Ma.q.15.1.2.o./.3 c./Veri.q.25.5.7m./Quol.3.q.5.2.c./Quol.8.15.c./1ę. Cor. 6.lec.3.o./1ę. Thef.4.

9 Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari permittas. Ma.q.8.3.7m./10m./11m./4.3m./4m./7m.

10 In ipsa enim sumpsit initium omnis perditio. 12ę.q.84.2.o./3. 1m./4.4m./22ę.q.162.2.o./5.1m./7.1m./2.d.42.q.2.1.7m./ 4.d.17.q.2.ar.1.q.1.c./Ma.q.8.1.1m./6m./Rom.7 lec.2./1ę. Corin.11.lec 4.

11 Quicunque tibi aliquid operatus fuerit, statim ei mercedem restitue, & merces mercenarii tui, apud te omnino non remaneat. Leui.19.12a.

12 Quod ab alio oderis fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri feceris. 4.d.33.q.1.1.7m./Opuſ.73.c°.17.

13 Panem tuum cum esurientibus & egentibus comede, & de vestimentis tuis nudos tege, supra.1.10a.

14 Et noli ex eo comedere & bibere cum peccatoribus. 22ę. q.25. 6.c./2m./q.31.2.2m./q.32.9.1m./q.186.3.3m./4.d.15.q.2.ar. 6.q.2.o./Opuſ.4.c°.8./Opuſ.19.c°.9.2m./4m./Ro.12.lec.2. fi./1ę.Cor.16.fi./Gal.6.lec.2.med.

15 Omni tempore benedic deum. Psal.33.1a.

CAPVT V.

Cam.5m.

1 Omnia quę præcepisti mihi faciam. 22ę.q.104.5.3m./2.d.44.q. 2.3.c./Quol.1.15.c./Quol.10.10.c.

2 Omnia itinera, eius frequenter ambulaui. Iudic.6.2a.¶Et man sapud Gabelum fratrem nostrum. Gen.13.3a.

3 Forti animo esto. Ioſ.2a. ¶ Sit dominus in itinere vestro, Numeri. 14.1a.

4 Angelus dei bonus comitetur ei. 1a.q.113.1.2.o./2.d.11.q.1. 1.3.o.

CAPVT VI.

Cam.6m.

1 Obsecro te.1ę. Tim.2.1a. ¶ Azaria frater. Gen.13.3a.

2 Deponam senectutẽ illorũ cum tristitia ad inferos. Gen.37.5a. ¶ Benedictionem consequeris. Gen.35a.

3 Qui coniugium ita suscipiunt, &c. sue libidini ita vacent. &c. 3.d.26.q.1.4.c./3m./d.31.q.2.3.o./4.d.30.L.fi./.5.4.c°.82./ Ver.q.25.5.7m./Ma.q.15.1.2.c./1ę. Cor.7./1ę.Thef.4.

CAPVT VII.

Cam.7m.

1 Fratres nostri, fratrem meum. Gen.13.3a. ¶ Osculatus est eũ. Gen.28.2a. ¶ Timenti deum debetur. Leui.19.14a.

2 Coniungeretur cognationi suæ secundum legem Moysi. Num. 36.2a. ¶ Deus Abraham, Isaach, & Iacob. Gen.17.5a.

3 Vobiscum sit. Num.14.1a. ¶ Impleat benedictionem suam in vobis. Gen.35a. ¶ Benedicentes deum. Psal.33.1a.

4 Forti animo esto. Ioſ.2a.

CAPVT VIII.

Cam.8m.

1 His tribus noctibus deo iungimur. Deut.10.6.11a. ¶ Filii sanctorum sumus. Leu.11.3a. ¶ Domine deus patrum nostrorum. Gen.17.5a. ¶ Et Israel, ididem.

2 Benedicant te cæli, &c. Psal 18.1a./Psal.33.1a. ¶ Tu fecisti Adam de limo terræ. Gen.2.9a. ¶ Dedisti ei adiutorium Euam. ibidem. 24a.

3 Non luxuriæ causa accipio vxorem, supra 6.3a. ¶ Sororem meam. Gen.13.3a. ¶ Sed sola posteritatis dilectione. 22ę.q.154 2.c./3a.q.29.2.c./4.d.26.q.1.1.c./.d.30.q.1.3.o./d.31.q.1.2. 1m. d.33.q.1.1.2.3.c./q.2.o./d.39.2.c./d.40.3.4.c./.5.3.c°. 123./.Li.4.c°.78./1ę. Cor.7.

4 Miserere nobis domine. Exo.22.11a. ¶ Tu es deus solus. Deuter.6.3a./32.18a. ¶ Raguel adiurauit Tobiam. Gen.24.2a.

CAPVT IX.

Cam.9m.

1 Azaria frater. Gen.13.3a. ¶ Contristabitur anima eius. Gen. 46.2a. ¶ Adiurauit me Raguel, cuius adiuramentum spernere non possum. Gen.24.2a.

2 Osculati sunt se inuicem. Gen.27.2a. ¶ Benedixit deũ. Psal. 33.1a. ¶ Benedicat te. Gen.1.13a. ¶ Deus Israel. Gen.17.5a.

3 Timetis deum. Leuit.19.14a. ¶ Fleuit Gabelus, 22ę.q.82. 4.3m.

CAPVT X.

1 Solicitus erat pater. Math.6.18a. ¶ Angelus dominĩ sanctus, sit in itinere vestro. Psal.90.4a./Exod.32.2a. ¶ Osculati sunt eam. Gen.27.2a. Cam.10m.

2 Monentes eam honorare soceros. Exo.20.17a. ¶ Diligere maritum. Eph.5.16a./18a. ¶ Regere familiam, gubernare domũ. 4.d.49.q.1.ar.2.q.5.c.

3 Et seipsam irreprehensibilem exhibere.1ę.Thim.3.

CAPVT XI.

1 Tobia frater. Gen.13.3a. ¶ Adora dominum deum tuũ. Gen. 17.5a. ¶ Deus Israel. ibidem. Cam.11m.

2 Gratias agens deo, supra 2.4a. ¶ Osculare eum. Gen.27.2a. ¶ Et cæperunt flere præ gaudio, supra.9.3a.

3 Benedico te domine. Psal.33.1a.

CAPVT XII.

1 Confitemini ei. Paral.16 6a. ¶ Quia fecit vobiscum misericor diam suam. Exo.22.11a. Cam.11m.

2 Etenim sacramentum regis abscõdere, bonum est. 3a.q.60.1.o./ 3.d.19. L.4m./4.d.1.q.1.ar.1.q.1.c./1ę. Cor. princ.

3 Bona est oratio, cum ieiunio & eleemosina. 12ę.q.108.3.4m./4. c./4.d.15.q.1.ar.4.q.3.o./q.2.ar.1.q.2.3m.

4 Et eleemosina magis, 4 d.15.q.2.ar.2.q.2.o./d.45.q.2.ar.3.q.1. o./1ę. Tim.4.

5 Eleemosina a morte liberat, supra.4.6a. ¶ Et ipsa est, quæ purgat peccata. ibid.5a. ¶ Et facit inuenire vitam æternam. Ibi.7a.

6 Qui autem faciunt peccatum, & iniquitatem. 22ę.q.33.1.1m./ q.110.4.4m./Heb.8.fi.

7 Hostes sunt animæ suæ. Psal.10.5a. ¶ Quando orabas cum lachrimis. 4.d.15.q.4.ar.1.q.3m./Psal.38.

8 Et sepeliebas mortuos, supra.1.11a. ¶ Ego obtuli orationem tuam domino supra 3.14a.

9 Et quia acceptus eras deo. 12ę.q.102.3.o. ¶ Necesse fuit vt tentatio probaret te. 22ę.q.97.1.o.

10 Et nunc dominus misit me. Exo.33.2. ¶ Ego sum Raphael angelus, supra.3 13a. ¶ Vnus ex septem. 12ę. q.102.5.5m.

11 Qui astamus ante dominum. Iob. 1.5a. ¶ Dixit eis angelus, pax vobis, nolite timere. Luc.1.11a.12a./Iudic.6.2a.

12 Cum essem vobiscum, &c. videbar manducare & bibere. &c. Gen.18.4a. ¶ Tempus est vt reuertar ad deum. 2.d.10.4.1m.

13 Ceciderunt super terram. 2. Paral.29.5a. ¶ Prostrati per tres horas. Ibid.

CAPVT XIII.

1 Magnus es domine. Psal.47.1a. ¶ Tu flagellas, & saluas. &c. De uter. 32.19a. ¶ Confitemini domino. 1. Paral.16.6a. ¶ Laudate eum. Psal 33.2a. Cam.13m.

2 Non est alius deus. Deut.6.3a. ¶ Omnipotens. Gen.17.1a. ¶ Propter misericordiam suam. Exo.22.11a. ¶ Ego & anima mea. Gen.46.2a. Non est qui effugiat manum tuam. Gen.3. 14a./50.5a. ¶ Omnes benedicentur. Gen.35. ¶ Maledicti erunt, & condemnati. ibid.3.11a.

3 Alleluia cantabitur. 4.d.8.L.

CAPVT XIIII.

1 Et fratres nostri. Gen.13.3a. ¶ Timentes deum. Leui.19.14a. Cam.14m. ¶ Deum Israel. Gen.17.5a. ¶ Seruite domino. Exo.20.4a

2 In veritate. 4. Regum.20.2a.

3 Et benedicant eum. Psal.33.1a.

4 In tota virtute tua. Deut.4.14a./6.4a.

AVTHORITATES EX LIBRO Iudith.

CAPVT I.

1 Et gloriabatur quasi potens in potentia exercitus sui & in gloria quadrigarum suarum. 22ę.q.132.o./ Ma.q.9.o. Cam.1m.

2 Tunc indignatus est. 22ę.q.158.7.c./Ma.q.12.5.c.

CAPVT II.

1 Habuit cum eis misterium consilii sui. 12ę.q.14.o./Verit.q. 17.3.2m. Cam.2m.

2 In multitudine innumerabilium. Num.20.4a.

3 Quorum non erat numerus, ibid.

CAP-

CAPVT III.

1 Desinat indignatio tua contra nos, supra.1.2a.

2 Ferocitatem pectoris eius, mitigare non potuerunt. 22ę.q.157. 1.3m./q.159.o./q.159.2.1m.

3 Vt omnes deos terræ exterminaret. Exo.7.12a.

CAPVT IIII.

1 Et clamauit ad dominum. Genes.4.4a. ¶ Deum Israel. Genes.17.3a. 3,a.

2 Humiliauerunt animas.3. Regum.21.3a./Gen.46.2a.

3 Vt visitaret populum suum Israel. Exo.2.6a./19.3a.

CAPVT V.

1 Noluerunt sequi deos. Exod.7.1a. ¶ Deserentes cerimonias. Deuter.4.6a. ¶ Vnum deum cæli coluerunt. Deuter.6.3a./ Exod.20.4a. 5,a.

2 Clamauerunt ad dominum. Genes.4.4a. ¶ Per quadraginta annos annonam de cælo cõsequuti sunt. Exo.16.4a./Gen.32a.

3 Quando recessit a deo. Ioſ.22.2a. ¶ Præter deum suum. Gen. 17.5a. ¶ Alterum coluerunt. Exo. 20. 4a.

4 Vsque dum non peccarent in conspectu dei sui, erant cum illis bona. 12ę.q.99.6.3m.

5 Deus odit iniquitatem. Psal.5.5a.

6 Reuersi ad deum. 2.d.10.4.1m./.5.3.c°.161.

7 Nabuchodonosor deus terræ est. Exod.7.1a.

CAPVT VI.

1 Deo suo. Gen.17.5a. ¶ Deus patrum nostrorum. ibidem. ¶ Deus Israel, vel noster. ibid. ¶ Non respirabis vltra, donec extermineris. Gen.8.4a. 6,a.

2 Non concidat vulcus tuus. Genes. 4.5a. ¶ Et pallor qui faciem tuam obtinet, abscedat. ibidem.

3 Omnis populus cecidit in faciem suam, adorantes dominum. 2. Paral. 29.5a. ¶ Domine intuere, respice & attende. Exo.2.6a

4 Non derelinquis. Ioſ. 3. ¶ Præsumentes de te. 22ę.q.21.2.1m/ 1. prolo. L.

5 Præsumentes de se. 22ę.q.21.1.4.o./q.130.2.o./.q.133.1.c./ Ma.q.8.3.1m.

6 Et de sua virtute gloriantes, supra.1.1a. ¶ Humilias. 2. Regum 8.1a. ¶ Ad humilitatem nostram. 3. Regum.21.3a. ¶ Consolati sunt Achior. 2. Regum. 9.1a.

7 Deus cuius virtutem prædicasti. Deut. 4.14a. ¶ Sit deus tecum. Num. 14.1a.

8 Vt sicut tibi placuerit, ita cum tuis omnibus conuerseris nobiscum. 12ę.q.105.3.1m.

CAPVT VII.

1 Prostrauerunt se super terram. 2. Paral.29.5a. ¶ Deus Israel. Gen.17.5a. ¶ Deus patrum nostrorum. ibidem. ¶ Vbi est deus eorum. ibidem. 7,m.

2 Misericordiam suam ostenderet. Exo.22.11a. ¶ Super populum suum. Exo.19.3a. ¶ Benedicamus dominum. Psal. 33.1a.

3 Contestamur hodie cælum & terram. 22ę.q.89.1.3m. ¶ Qui vlciscitur nos, secundum peccata nostra. Deuteron.32.17a./ Psal.61.6a.

4 Qui pius es. Exo.34.3a. ¶ Clamauerunt ad deum. Gen.4.4a. ¶ Dabit gloriam nomini suo. Io.13.lec.6. princ.

5 Confitentes te. 1. Paral.16.8a. ¶ Æquo animo estote fratres. Genes. 13.3a.

6 Forsitan deus indignationem suam abscidet. Exo.4.5a.

CAPVT VIII.

1 Iudith ieiunabat cunctis diebus vitæ suæ. 22ę.q.147.5.3m./4.d. 15.q.3.ar.3.q.2.o. Ro.14.lec.1.med.A 14,m.

2 Præter sabbata, & neomenias, festa domus Israel. ibidem. 1. Regum. 20.1a./Leui.23.1a.

3 Timebat dominum Leu. 19.14a. ¶ Qui estis vos, qui tentatis dominum. Deut 6.8a. ¶ Non est hic sermo qui misericordiam prouocet. Exo.22.11a.

4 Qui iram excitet, & furorem accendat. Exo.4.5a. ¶ Patiens est, dominus. Exo.34.4a. ¶ Lachrimis postulemus. Tob.12.7a.

5 Non enim quasi homo deus, sic comminabitur, neq; sicut filius hominis ad iracundiam inflammabitur. Exo. 4. 5a.

6 Humilientus ei animas nostras. 3. Regum. 21.3a./Gen.46.2a. ¶ Dereliquerunt deum. Ioſ.22.2a. ¶ Adorauerunt deos alienos. Exo.7.1a./20.4a.

7 Humiliabit omnes gentes. 2. Regum. 9. 2a. ¶ Et nunc fratres. Gen. 13.3a. ¶ In populo dei. Exo.19.3a. ¶ Ex vobis pẽdet anima eorum. Gen.46.12a./Io. 12.2a.

8 Tentati sunt patres nostri. Genes. 22. 1a. ¶ Abraham tentatus est. ibidem. ¶ Et per multas tribulationes probatus, amicus dei effectus est. 12ę.q.87.6.c.fi./22ę.q.108.4.c.fi./2.d.36.4.o./ 4.d.15.L.2m./q.1.ar.4.q.2.o./d.17.q.3.ar.5.q.4.2m./Ma.q.5. 4.c.fi./Io.1.fi./c°.4.fi./c°.7.fi. Psal.36./Psal.37./Psal.40./ Isa.21.fi./Ioan.9.fi./c°.15./2ę. Cor.4../Lec.3../He.10.lec.4./ 2ę Co.11.lec.5.fi./2ę. Thes.lec.1.fi.

9 Omnes qui placuerunt deo, per multas tribulationes transierũt fideles. ibid. ¶ Dominus tecum. Num. 14. 1a. ¶ Deus noster. Gen. 17.5a.

10 Respiciat dominus populum. Exo.2.6a.

11 In vltionem inimicorum nostrorũ. Gen.3.21a./Deu.32./17a.

CAPVT IX.

1 Prosternens se domino. 2. Paral.29.5a. ¶ Clamauit ad dominũ. Gen.4.4a. ¶ Deus patris mei. Gen.17.5a. ¶ Deus meus. ibid. Cam.9m.

2 Qui zelauerunt zelum tuum. Exo.20.6a. ¶ Respice castra assiriorum. Exo.2.6a. ¶ Sic fiant, & isti, &c. Gen.3.21a.

3 Et in curribus suis, &c. gloriantur, supra. 1. 1a. ¶ Dominus est nomen tibi. Deut. 10.8a. ¶ Erige brachium tuum. Gen.3.14a. ¶ In virtute tua. Deut.4.14a.

4 In iracundia tua. Exo.4.5a.

5 De tua misericordia præsumentem, supra.6.4a.

6 Memento domine. Gen 7. 1a.

7 Non est alius præter te. Deut. 6.3a.

CAPVT X.

1 Cum cessasset clamare ad dominum. Gen.4.4a. ¶ Prostrata. 2. Paral. 29.5a. ¶ Deus patrum nostrorum. Gen.17.5a. Cam.10m.

2 Lauit corpus suum, & vnxit, &c. omnibus ornamentis ornauit se. 22ę.q.169.2.o./q.187.6.c. Quol.10.14.o./Isa.3.fi./Math. 11./1ę. Corint.7.lec.7./1ę. Tim. 2. ¶ In virtute sua. Deuteron.4. 14a.

3 Fugi a facie eorum, &c. vsque de exercitu eius. Gen.12.4a. Conseruasti animam tuam. Gen.46.2a.

4 Iudith adorauit eum, scilicet Holofernem prosternens se super terram. Genes. 18.2a.

CAPVT XI.

1 Viuit Nabuchodonosor Rex terræ, & viuit virtꝰ eius. Ge.42.2a. Cam.11m. ¶ Omnium animarum errantium. Gen.46. 2a.

2 Non solum homines seruient ei per te, sed & bestiæ agri. &c. vsque nunciare tibi. Gen.12.4a.

3 Sciunt se offendisse deum. Iob.35.1a.

4 Misit me dominus. Iere.7.8a.

5 Iratus est illis deus. Exo.4.5a.

CAPVT XII.

1 Viuit anima tua domine. Gen.42.2a. ¶ Quoniam non expen- Cam.12m. deret omnia hæc, &c. Gen.12.4a. ¶ Deum suum. Gen.17.5a. ¶ Deum Israel. ibidem.

2 Baptizabat se. Mar.4a./3a.q.38.1.3m. ¶ Populum suum. Exod. 19.3a.

3 Omne quod erit ante oculos eius bonum & optimum faciam, &c. vsque diebus meis. Gen 12.4a.

4 Magnificata est anima mea. Gen. 46.2a.

CAPVT XIII.

1 Deus Israel. Gen.17.5a. ¶ Deus noster, ibid. ¶ Deo tuo, ibid. Cam.13m.

2 Nobiscum deus. Nume. 14.1a. ¶ Speraverunt eam iam non esse venturam. 22ę.q.21.3.1m.

3 Laudate dominum. Psal. 33.2a. ¶ Custodiuit me angelus dei, Psal. 90. 4a. ¶ Confitemini illi omnes. 1. Paral.16.6a. ¶ Quoniam bonus. ibid. 7a.

4 Quoniam in seculum misericordia eius. Exo. 22. 11a. ¶ Benedixit te dominus. Gen.1.31a. ¶ In virtute sua. Deu.4.14a. ¶ Benedictus dominus. Psal.33.12a.

5 Qui creauit cælum & terram. Gen.1. ¶ Non pepercisti animæ tuæ. Gen.46.2a. ¶ Quòd deus vlciscatur se de inimicis suis. Deu.32.17a.

6 Effluauit anima eius. Gen.46.2a.

7 Procidit ad pedes eius. 2. Paral.29.5a.

8 Et adorauit eam. Gen.18.2a.

CAPVT

CAPVT XIIII.

1 Audite me fratres. Gen.13.3ª. ¶ Tunc Achior relicto gentili tatis ritu,credidit deo.3ª.q.69.4.2ᵐ.
2 Et circuncidit carnem præputii sui. Gen.17.7ª.8ª.
3 Et appositus est ad populum Israel, & omnis successio generis eius, vsque in hodiernum diem, supra.6.8ª.

CAPVT XV.

Caᵐ.15ᵐ. 1 Manus domini confortauit te. Gen.3.14ª.
2 Eris benedicta in æternum. Gen.1.31ª.

CAPVT XVI.

Caᵐ.16ᵐ. 1 Dominus nomen est illi. Deut. 10.18ª. ¶ Posuit castra sua in medio populi sui. Nume.11. 5ª./ Exo.19.3ª. ¶ Dominus omnipotens. Gen.17.1ª.
2 Exuit se vestimẽto viduitatis,&c. vsq; amputauit,supra.10.2ª. ¶ A facie domini. Gen.3.14ª.
3 Adonay domine magnus es tu.Psal.74.1ª.¶Et præclarus virtute. Deut.4.14ª.
4 Quem superare nemo potest. Gen.50.5ª. ¶ Et non est qui resistat voci tuæ. ibid. ¶ Dixisti,& facta sunt. Gen.5ª.
5 Misisti spiritum tuum,& creata sunt. Gen.4ª./ Psal. 103. 13ª. ¶ Qui timent te,magni erunt apud te per omnia.Leu.19.14ª.
6 Dominus vindicabit in eis. Deut.32.17ª. ¶ In die iudicii visitabit illos. Psal.9.3ª.
7 Dabit ignem & vermem in carnes eorum,vt vrantur & sentiãt, vsque in sempiternum. Isa.66.6ª.
8 Iudith obtulit, &c.in anathema obliuionis. Num.21.2ª.

AVTHORITATES EX Libro Hester.

CAPVT I.

Caᵐ.1ᵐ. 1 Endebant autem ex omni parte tentoria aerei coloris.&c. Exo.26.3ª.
2 Cunctę vxores,tam maiorum quàm minorum,deserant maritis suis honorem. Ephes.5. 16ª.18ª.

CAPVT II.

Caᵐ.2ᵐ. 1 Mardocheus adoptauit sibi Hester in filiam. 3ª. q.3 5.2ᵐ./ q. 23.1.c./ 3.d.10.q.2.ar.1.q.1.c./ 4.d.42.q.2.1.o.
2 Quicquid ille precipiebat,obseruabat Hester. Tob.5.1ª.

CAPVT III.

Caᵐ.3ᵐ. 1 Solus Mardocheus non flectebat genua. 2.Paral.29.5ª.
2 Nec adorabat eum. Genes. 18. 2ª. ¶ Et cerimoniis. Deuteron. 4. 6ª.
3 Ad omnes satrapas regis .1. Regum. 5. 2ª.

CAPVT IIII.

Caᵐ.4ᵐ. 1 Voce magna clamabat. Gen. 4.4ª.
2 Ne putes quòd animam tuam tantum liberes. Gen. 46. 2ª.
3 Mardocheus fecit omnia,quæ Hester præceperat. Tob. 5.1ª.

CAPVT V.

Caᵐ.5ᵐ. 1 Hester osculata est summitatem virgæ eius. Gen.27. 2ª.
2 Aman indignatus est valde. Iudith.2ª.

CAPVT VI.

Caᵐ.6ᵐ. 1 Sic honorabitur, quemcunque voluerit rex honorare. 22ę. q. 103. 2.4ᵐ.Festina,& sumpta stola. ibid.

CAPVT VII.

Caᵐ.7ᵐ. 1 Dona mihi animam meam. Ioan.13. 2ę. ¶Pro qua rogo,& populum pro quo obsecro.ibidem.

CAPVT VIII.

Caᵐ.8ᵐ. 1 Starent pro animabus suis. ibidem. ¶Procidit ad pedes Regis. 2. Paral.29.5ª.
2 Iuberet irritas fieri. Gen.17.13ª. ¶ Paratos esse iudæos ad vindictam de hostibus suis. Numer.31.1ª.

3 Plures alterius gentis & sectæ.12ę.q.1.1.3ᵐ.
4 Eorum religioni iungerentur.12ę.q.60.3.c./ 22ę.q.80.c./q.81. o./ q.82.2.c./q.83.3.c./q.94.1.1ᵐ./q.97.3.c./ q.186.1.c./3.d. 33.q.3.ar.4.q.1.c./ Opus. 18.cº. 12./ Opus. 19.cº. 2. princ./ Trin.10.c.
5 Et cerimoniis. Deut.4.6ª.

CAPVT IX.

1 Se vlti sunt iudei de inimicis suis. Numeri.31. 1ª. ¶ Irritifierent. Gen.17. 13ª. Caᵐ.9ᵐ.
2 Qui religioni eorum voluerunt copulari,supra 8.4ª.
3 His cerimoniis obligata est. Deu.4.6ª.

CAPVT X.

1 Fratrum suorum. Genes. 13. 3ª. ¶ Populum suum. Exod. 19. 3ª. Caᵐ 10ᵐ.
2 Nec eorum quicquam irritum fuit. Gen. 17.13ª. ¶ Clamauit ad dominum. Gen.4.4ª.
3 Et recordatus est dominus. Gen.8.1ª.
4 Et fecit signa & portenta. Act. 6.4ª.

CAPVT XI.

1 Clamauerunt ad Deum & illis vociferantibus fons paruus creuit. Gen. 4. 4ª. Caᵐ 11ᵐ.

CAPVT XII.

1 Cum intellexisset cogitationes eorum & curas diligentius perscrutidisset.2.d.7.1.b.1. Caᵐ.12ᵐ.

CAPVT XIII.

1 Optata cunctis mortalibus pace fruerentur.22ª. q. 29. 2.o./ 3. d.27.q.1.3.5ᵐ./ 4.d.49.q.1.ar.2.q.4.o./ Verit. q.22. 1. 12ᵐ./ Dio. 11.lec. 1. o. Caᵐ.13ᵐ.
2 Domine rex omnipotens. Gen.17.1ª. ¶ Et non est qui possit tuę resistere voluntati. Gen.50.5ª.
3 Tu fecisti cęlum & terram, &c. Gen.1ª. ¶Dominus omnium tu es. Deut. 10. 8ª.
4 Cuncta nosti,& scis.1ª.q.14.5.o./7.11.12.c./ q. 79.2.c./ q. 87. 1.c./ 1.d.35.2.3.o./ d.36.q.1 2.o./ 2.d.1.q.1.5.o./ d. 3.q. 3.1.4. c./ 4.d.49.q.2.5.o./.5.1.cº.49.&c. vsque 72./.5.4.cº. 13. prin./ Veri.q.2.2.3.4.5.o./ Meth.12.lec.8.fi.
5 Et ne quemquam adorarem,excepto deo meo. Exod.20. 4ª. ¶ Deus Abraham. Gen.17.5ª.
6 Miserere populi tui. Exo.19.3ª./ 22.11ª. ¶ Laudemus nomen tuum domine. Psal. 33. 2ª. ¶ Clamauit ad dominum. Gen. 4. 4ª.
7 Deum Israel. Gen. 17. 5ª.
8 Colimus deos eorum. Exo.7. 1ª./ 20.4ª.
9 Iustus es domine. Deut. 32.6ª.
10 Laudantium te. Psal. 33. 2ª.

CAPVT XIIII.

1 Adiuua me.1. Paral. 12.4ª. ¶ Conuerte consilium eorum super eos, &c. Gen.3. 21ª. ¶ Memento domine. Gen. 8.1ª. Caᵐ.14ᵐ.
2 Ostende te nobis. Gen. 32. 2ª. ¶ Da mihi fiduciam.4.Regum 18.7ª. ¶ Transfer cor illius in odium hostis nostri, &c. Prou. 21. 1ª. Gen. 31.21ª.
3 In manu tua. Gen.3. 14ª. ¶ Qui habes omnium scientiam,supra 13.4ª. ¶ Deus Abraham. Gen. 17. 5ª.
4 Deus fortis. Exo.20. 5ª.

CAPVT XV.

1 In pallorem colore mutato. 12ę.q.44.1.3ᵐ. Caᵐ 15ᵐ.
2 Conuertit deus spiritum regis in mansuetudinẽ. Prou.21.1ª.

CAPVT XVI.

1 Deiuncta cernẽtis,supra.13,4ª.¶Filios altissimi. Luc.6.12ª./ Iob.11.6ª. ¶ Et maximi. Psal.47.1ª. Caᵐ 16ᵐ.
2 Semperque viuentis dei. Deut. 31. 21ª.¶ Cuius beneficio & patribus nostris, & nobis regnum est traditum. Romanorum. 13. 2ª.
3 Et vsque hodie custoditur. Ios. 24. 3ª. ¶ Sciatis esse irritas. Gen.17. 13ª.
4 Non nobis, sed deo ei reddente. Psal. 61. 6ª. ¶Quod meruit. Iob, 6. 1ª.
5 Deus omnipotens. Gen.17. 1ª.

AVTHO-

AVTHORITATES EX LIBRO Iob Prophetæ.

CAPVT I.

1 Ir erat .1ę Cor.11.¶ Simplex.22ę. q.109. 2.4ᵐ./ q 111. 3. 2ᵐ.
2 Et rectus.12ę. q.55 4.4ᵐ./ 1.d.19.q.5. 1.4ᵐ. / 20. d. 27.2.4ᵐ./d.41.q.1.1.c./4.d.17.q.1.ar.2.q.2.3ᵐ. .4ᵐ.
3 Timens deum. Leuit.19.14. ¶ Et recedens a malo. Psal.33.6ª. ¶Et benedixerint deo.3.Regum.21.2ª.
4 Cum venissent filii dei. Iudic.6.2ª./ Luc. 6. 12ª. ¶ Vt assisterent coram domino. 3.Regum.22.2ª.
5 Affuit inter eos etiam Sathan.3.Regum.22.2ª./ 1ª.q.112.3.c./ 3ᵐ./ 2.d.10.1.2ᵐ. / 4.d.49 q.2.6. 2ᵐ.
6 Cui dixit dominus. Verit.q.12.7.11ᵐ./ q.18.3.c./ Psal.49.
7 Vnde venis? Gen.3.15ª. Iudic.6.2ª. ¶ Circuiui terram.1ª.q. 1.1. 2ᵐ. / Gen.3.13ª.
8 Nunquid considerasti seruum meũ. Iob.22ę.q.53.4.c. ¶ Quòd non sit ei similis in terra? Ecc.44.2ª.
9 Cui respondens Sathan ait. 1ª.q.107.3.o.
10 Operibus manuum eius benedistixi. Gen. 1.31ª. ¶Sed extende paululum manum tuam. Genes. 3. 14. ¶ A facie domini. Ibidem.
11 Ecce vniuersa quæ habet in manu tua sunt, tantum in eum ne extendas manum tuam.3ª.q.29.1.3ᵐ./ 2.d.21.q.2.1.c. / Poª.q. 6.5.c./ Ma.q.16.11.10ᵐ.
12 Boues arabant & asinæ pascebantur iuxta eos.22ę.q.2.6.4ᵐ.
13 Ignis dei descendit de cælo.. Gen.31ª.
14 Sit nomen domini benedictum. Psal.33.1ª.

CAPVT II.

1 Cum quadam die venissent filii dei. Iudic.6.2ª./ Luc.6.12ª. ¶ Et starent coram domino. 3.Regum.22.2ª. ¶ Veniſſer quoque Sathan. Iudic.6.2ª.
2 Et staret in conspectu eius,supra 5ª. ¶ Vt diceret dominus ad Sathan. Ibidem 6ª. ¶ Vnde venis? Gen. 3.15ª./ Iudic. 6. 2ª ¶ Circuiui terram,supra 7ª.
3 Cui respondens Sathan ait, supra 9ª. ¶ Nunquid considerasti seruum meum. Iob. ibidem. 8ª. ¶ Quòd non sit ei similis in terra. Ecc.44.2ª.
4 Vir simplex, supra.1.1ª. ¶ Et rectus. ibidem. 2ª. ¶ Ac timens deum. Leui.19 14ª. ¶ Et recedens a malo. Psal. 33.6ª.
5 Et adhuc retinens innocentiam. 22ę.q.80.2ᵐ./ 3.d.33.q.3.ar.4 q.2.c./ 1ᵐ.
6 Tu autem commouisti me. Psal.30.
7 Pro anima sua. Genes. 46. 2ª. ¶ Mitte manum. Gen. 3. 14ª. ¶ A facie domini. ibid. ¶ Benedicat tibi .3.Regum. 21.2ª.
8 Adhuc tu permanes in simplicitate tua,supra 1. 1ª. ¶ Benedic domino .3. Regum.21.2ª.
9 Vt venientes visitarent eum,& consolarentur.2.Regum. 9.2ª.

CAPVT III.

1 Maledixit diei suo, &c.vsque si. Gen. 3.21ª. ¶ Et venit super me indignatio. Exo.4.5ª.
2 Expectet lucem,& non videat, nec ortum surgentis auroræ.3ª. q. 27. 2. 2ᵐ.

CAPVT IIII.

1 Flante deo periisse,& spiritu iræ eius. Exo.4 5ª.
2 Rugitus leonis,& vox leenæ. Psal. 37.
3 In angelis suis reperit prauitatem. 1ª.q.63.o./ 12ę.q. 89. 4. o./ 2.d.5.q.1.1. /.5. 3.cº. 108. / 109./.110./ Opus 15.cº.19./ 20./ Iob. 4.
4 Et quia nullus intelligit,in æternum peribunt. Psal. 35. 2ª.

CAPVT V.

1 Ad aliquem sanctorum conuertere.4.d.15.q.4.ar.5.q.1. 4ᵐ.
2 Virum stultum interficit iracundia.22ę.q.158.3.1ᵐ./ Ma.q.10 2.13ᵐ./ q.12.3 11ᵐ.
3 Et paruulum occidit inuidia. Ma.q.10. 2.13ᵐ.
4 Et maledixi pulchritudini eius statim. Gen. 3.21ª.¶ Homo nascitur ad laborem. ibid.24ª.
5 Qui dissipat cogitationes malignorum,ne possint implere manus eorum quod cæperant. Poª.q. 6.5. c. /
6 Qui apprehendit sapientes in astutia eorum. 1ę. Cor.3.lec.3.
7 Ipse vulnerat & medetur. Deut.32. 19ª. ¶ Percutit & manus eius sanabunt. ibid./ Gen.3. 14ª.

8 In sex tribulationibus liberabit te,& in septima non tanget te malum. Opus.7.cº.8.

CAPVT VI.

1 Iram meruí. Exo.4.5ª./ 3ª.q.49.6.c./ 3.d.18.2.c. Caᵐ.6ᵐ.
2 Quasi arena maris. Gen.15.2ª. ¶Sagittæ domini in me sunt. Psal.17./ 18./ Psal.37.
3 Quarum indignatio ebibit spiritũ meum. Exo.4.5ª.¶ Animæ esurienti etiam amara dulcia esse videntur. Gen.46.2ª.
4 Quæ prius tangere nolebat anima mea. Ibidem.
5 Soluat manum suam. Gen.3.14ª.

CAPVT VII.

1 Memento domine. Gen. 8. 1ª. ¶Oculi tui in me Gen.3.14ª. Caᵐ 7ᵐ.
2 Non reuerteretur oculus meus vt videat bona,nec aspiciet me visus hominis.4.d.43.ar.3.q.1.c./ d.45.q.2.ar.2.q.2.1ᵐ./ d. 48.q. 2.2.8ᵐ./.5.4.cº.82.fi./ 1ę.Cor.15.lec.2./ Lec. 5./ lec.7.lec.fi.
3 Qui descendit ad inferos,non ascendit.ibid. ¶ Cum amaritudine animæ meæ.Gen.46.2ª.
4 Elegit suspendium anima mea. ibid. ¶ Quid est homo, quia magnificas eũ. Psal.8. 2ª.¶ Aut quid apponis erga eũ cor tuũ? ibid. / Gen. 3. 14ª.
5 O custos hominum. Ios. 24. 3ª.
6 Visitas eum diluculo. Exo.4.14ª.
7 Et subito probas illum. Psal. 16.2ª.

CAPVT VIII.

1 Aut omnipotens. Gen. 17. 1ª. ¶ Si mundus & rectus incesseris,supra.1.2ª. ¶ Statim euigilabit ad te.Exo.4.5ª. Caᵐ.8ᵐ.
2 Spes hypocritæ peribit. 22ę. q. 111. 4.o./.4. d. 16. q. 4. artic. 1. q. 3. o.
3 Deus non proiiciet simplicem,supra.1.1ª.
4 Nec porriget manum malignis, Gen. 3.14ª.

CAPVT IX.

1 Sapiens est corde. Genes. 3. 14. / Hester. 13. 4ª. / 1ª. q. 37. 2. 1ᵐ./ q. 39. 7. 2ᵐ. / 1. d. 32. q. 2. 2. o. /.5. 4. cº. 12. / Poª. q. 9. 9. 6ᵐ. Caᵐ.9ᵐ.
2 Et fortis robore. Exo. 20. 5ª. ¶ Si fortitudo quæritur, robustissimus est. ibidem. ¶ Quis restitit ei? Gen.50.5ª.
3 In furore suo. Exo.4.5ª.¶ Deus cuius iræ nemo resistere põt. ibidem. / Genes.50. 5ª. ¶ Et graditur super fluctus maris. Gen. 3. 13ª.
4 Si venerit ad me. ibidem. / Exod. 19. 6ª. ¶Non videbo eum. Genes. 32. 2ª. / 12ę. q. 112. 5. c. ¶ Si abierit. Ios. 3. / 12ę. q.112. 5. c.
5 Ignorabit anima mea. Gen. 46. 2ª.

CAPVT X.

1 Tedet animam meam. ibidem. ¶ Loquar in amaritudine animæ meæ. ibid. ¶Opus manuum tuarum. Gen. 3.14ª. ¶ Memento quęso. Gen.8. 1ª. Caᵐ. 10ᵐ.
2 Nonne sicut lac mulsisti me, &c. vsq; tribuisti mihi .1ª. q. 105. 5.c.fi. /.5.3.cº.63.fi.¶ Pelle & carnibus vestisti me: ossibus & neruis compegisti me. 1ª.q.105.5.c.fi.
3 Et visitatio tua. Exo.4. 13ª. ¶ Custodiuit. Ios. 24.3ª.¶ Spiritum meum. 1. Esdræ. 1ª.
4 In corde tuo. Genes. 3. 14ª. ¶ . Vniuersorum memineris. Hester. 13. 4ª. / Genes. 8. 1ª. ¶ Multiplicas iram tuam. Exod. 4. 5ª.
5 Vbi nullus ordo 2.d.6.4.1ᵐ. / Anima. 18. 9ᵐ.

CAPVT XI.

1 Vtinam deus loqueretur tecum,supra 1. 6ª. ¶ Et aperiret labia sua. Gen. 3.14ª. ¶ Vt ostenderet secreta sapientiæ suæ, supra 9. 1ª. Caᵐ.11ᵐ.
2 Multiplex esset lex eius. 12ę.q.91.o./ Ro.8.lec.1.post princᵐ.
3 Multo minora exigaris ab eo,quàm meretur iniquitas tua .1ª. q.21.4.1ᵐ./ 4.d.15.L.princ./ d.46.q.2.ar. 2. q. 1.o./ ar. 3. q. 1. 1ᵐ./ q.2.4ᵐ./ d.50.q.2. ar.4.q.2. 2ᵐ./ Psal.47.
4 Forsitan vestigia dei comprehendes. 1ª. q.5. 5. o./ q.45.7. o./ q.93.6.c./ 1.d.3.q.2.o./ q.3.c./ 3.d.2.q.1.ar.3.q.1.2ᵐ./.5. 4. cº. 25.fi./ Poª.q.9.9.c.fi.
5 Et vsque ad perfectum omnipotentem reperies. Genes. 17. 1ª./ Exod.33. 14ª./. 15ª./ 1ª. q.17. 1.1ᵐ./ 3ᵐ. / 7.o./ 8. c./q. 56.3. 1ᵐ./ 2ᵐ./ q.57.5.2ᵐ./ q.62.9.c./ q.86.2.1ᵐ./ q.107.3.c./ 12ę.q.4.3.

22ę.q.4.3.1m./q.93.2.2m./22ę.q.182.4.6m./3a.q.10.1.o./3.1m./1.d.3.q.1.1.c./1m./4m. Lec.2.L./d.21.L./d.22.1.c./2m./2.d.11.q.2.2.o./3.d.14.ar.2.q.1.o./q.2.c./d.27.q.3.2.c.fi./4.d.15.q.3.1.c./d.49.q.2.1.1m./6m./3.o./5.c./2m./3.3.co.55./56.1m./2m.fi./58.2m./59.fi./61.8m./Veri.q.2.2.5m.q.8.2.o./4.c./q.20.4.5.o./Poa.q.7.1.2m./Quol.10.8.1m./Opuſ.3.co.106./223./264./Opuſ.18.co.6./Dio./11./12./Lec.2.fi./Lec.3.o./Iſa.6./Ma.5./Io.1.lec.16./co.6.lec.5.fi./co.7.lec.3.princ/co.8.lec.8./co.10.lec.4.prin./Eph.3.lec.6./Phil.3.lec.2./1ę.thim.6./lec.3.Heb.1.lec.2.

6 Excelſior cœlo eſt, &c. vſque mari. 1a.q.3.1.1m./q.8.1.1m.3.1.co.26.fi./3.3.co.58.fi./Dio.3.lec.2./Iob.11./Eph.3.lec.5.

7 Quis contradicet ei, aut quis ei dicere poteſt, cur ita facias? Geneſ.50.5a.

CAPVT XII.

Ca m.12m.

1 Volatilia cœli. Gen.3.2a. ¶ Manus domini. Gen.3.14a.
¶ Anima omnis viuentis. Gen.46.2a./Io.12.2a.
2 Et ſpiritus vniuerſæ carnis hominis.1.Eſdræ.1a./Gen.6.10a.
3 In antiquis eſt ſapientia. 22ę.q.47.15.2m./4.d.44.q.1.ar.3.q.1.1m.
4 Et in multo tempore prudentia. 22ę.q.47.14.o./q.49.3.c./q.51.1.3m. Tit.2.
5 Apud ipſum eſt ſapientia, ſupra 9.12a. ¶ Et fortitudo. Exo.20.5a
6 Ipſe habet conſilium. 1a.q.22.1.1m./12e.q.14.1.2m./22ę.q.52.2.3.3m./1.d.5.L.3m.3.1.co.93./Verit.q.24.3.4m./Iob.12./Pſal.32.
7 Et intelligentiam. 1a.p.14.1.o./q.26.1.c./1.d.35.1.o./.2.d.3.q.1.1.c./3.1.co.44./Li.4.co.19./Poa.q.8.1.c./q.9.5.c./Opuſ.3.co.28./35./Meth.12.lec.6.
8 Effundit deſpectionem ſuper principes, & eos qui oppreſſi fuerant reuelat. Ro.13.2a. ¶ Qui immutat cor principum, &c. Prouer.21.1a.
9 Qui multiplicat gentes, & perdit eas, & ſubuerſas in integrum reſtaurat. Deut.32.19a.

CAPVT XIII.

Cam.13m.

1 Sed tamen ad omnipotentem loquar. Gen.17.1a. ¶ Diſputare cum deo cupio. 22ę.q.128.4m. ¶ Faciem eius accipitis. Gen.31 4a./Deut.6a.
2 Quem cælare nihil poteſt. Heſter.13.24a. ¶ Animam meam porto in manibus meis. Io.12.2a.
3 Non veniet in conſpectu eius omnis Hypocrita, ſupra 8.2a. ¶ Enigmata percipite. 3.Regum.10.2a. ¶ Manum tuam longe fac a me. Gen.3.14a./Pſal.89.1a.
4 Voca me. Exo.3.8a.
5 Et ego reſpondebo tibi. ſupra.11.7a.

CAPVT XIIII.

Ca m.14m.

1 Aperire oculos tuos. Gen.3.14a. ¶ Quis poteſt facere mundum de immundo conceptum ſemine? nonne tu qui ſolus es? Mar.2.2a./Deut.32.18a./2.d.28.2.5m./3.5m./3.d.18.ar.6.q.2.3.o./4.d.1.q.2.ar.6.q.1.c./d.4.q.2.ar.2.q.6.o.
2 Homo cum dormierit non reſurget, ſupra 7.2a. ¶ Donec atteratur cælum. Pſal.101.12a. ¶ Non euigilabit nec conſurget de ſomno ſuo, ſupra 7.2a./4.d.43.art.3.q.1.o./q.2.c./q.4.1m./Iob.19./co.14.
3 Donec pertranſeat furor tuus, Exo.4.5a. ¶ Et recorderis mei. Gen.8.1a. ¶ Vocabis me. Exo.3.8a./1ę.Theſ.4.10a.
4 Et ego reſpondebo tibi. Io.5.25a. ¶ Operi manuum tuarũ porriges dexteram. Gen.3.14a.
5 Siue nobiles fuerint filii eius ſiue ignobiles, nõ intelliget. 4.Regum.22.4a.
6 Attamen caro eius dum viuet, dolebit. Gen.6.10a.
7 Et anima illius ſuper ſemetipſo lugebit. Gen.46.2a.

CAPVT XV.

Cam.15m.

1 Nunquid conſilium dei audiſtiſupra 12.6a. ¶ Eius ſapientia, ſupra 9.1a. ¶ Quid tumet contra deum ſpiritus tuus? 1.Eſdrę.1a./Gen.3.1a.
2 Quid eſt homo, vt immaculatus ſit, & vt iuſtus appareat, natus de muliere? 3.Regum.8.13a./3a.q.3.1.4.3m.
3 Ecce inter ſanctos eius, nemo immutabilis. 1a.q.9.2.o./q.10.3.c.q.16.8.o.q.65.1.1m./12ę.q.109.2.2m./.3m./3a.q.104.c./q.13.2.c./q.57.1.1m./1.d.8.q.3.2.o./d.19.q.5.3.o./Ver.q.1.6.o./.q.5.2.6m./Opuſ.3.co.124.
4 Et cæli non ſunt mundi in conſpectu eius, ſupra, 4.3a.
5 Et contra omnipotentem roboratus eſt. Gen.17.1a.

6 Auferetur ſpiritu oris eius. Gen.3.14a.
7 Congregatio hypocritæ ſterilis, ſupra 8.2a.

CAPVT XVI.

1 Vtinam eſſet anima veſtra pro anima mea. Gen.3.21a./46.2a. Cam 16m.
2 Suſcitatur falſiloquus aduerſus faciem meam, contradicens mihi. Iob.8.2a.
3 Collegit furorem ſuum in me. 1a.q.54.5.3m./q.58.5.fi./q.59.4.1m./2.d.7.q.2.1.1m./Poa.q.6.6.3m./Ma.q.16.1.3m./6.15m./Anima 19.8m.

CAPVT XVII.

1 Spiritus meus attenuabitur. 1. Eſdræ. 1a. Cam.17m.
2 In profundiſſimum infernum deſcendent omnia mea. 3a.q.52.2.5m.3.d.22.q.2.ar.q.2.1m./4.d.1.q.2.ar.6.q.1.c.

CAPVT XVIII.

1 Quid perdis animam tuam? Gen.46.2a. Cam.18m.
2 Et de orbe transferet eum. 4.d.44.q.3.ar.2.q.3.1m.

CAPVT XIX.

1 Iratus eſt contra me furor eius. Exod.4.5a. ¶ Manus domini retigit me. Gen.3.14a. Cam.19m.
¶ Semitam meam circumſepſit, & tranſire non poſſum. 4.d.45 q.2.ar.1.q.2.3m.
2 Scio enim q redemptor meus viuit. 3a.q.35.1.c.
3 Et in nouiſſimo die de terra ſurrecturus ſum. 4.d.43.ar.3.q.1.o./q.2.c./q.4.1m./Iob.19.
4 Et rurſum circundabor pelle mea. 4.d.44.q.1.artic.2.q.5.o./Math.10.
5 In carne mea videbo deum. 1a.q.12.3.1m./4.d.49.q.2.2.2m.
6 Quem viſurus ſum ego ipſe, & non alius. 4.d.44.q.1.ar.1.q.1.2.o./ar.2.q.1.o./q.2.2.2m./3.4.co.80./81./92./Poa.q.4.10.9m./Anima. 19.5m./13m. Quol. 10. vel 11.q.6.o./Quol.7.12.c./Opuſ.3.co.155. &c. vſque 161./Iob.19./1ę.Cor.15.lec.5./Lec.9.
7 Et oculi mei conſpecturi ſunt. 1a.q.12.3.o./4.3m./22ę.q.175.4.c./2.d.8.6.c./.4.d.10.ar.4.q.1.3m./.d.46.q.2.1.c./d.48.q.2.1.c./d.49.q.2.1.1m./2.o./13./3.3.co.51.fi./Iob.19.fin./Math.5./Io.1.lec.18.
8 Fugite a facie gladii, quoniam vltor iniquitatis eſt gladius. Mal.q.1.5.fi./Pſal.7./Pſal.21./Iſa.27.fi./Romanorum prologo. princ.
9 Et ſcitote eſſe iudicium. Pſal.9.3a.

CAPVT XX.

1 Gaudium hypocritæ ad inſtar puncti, ſupra 8.2a. Cam.20m.
2 Oſſa illius implebuntur vitiis adoleſcentiæ eius, & cum eo in puluere dormient. 4.d.43.ar.4.q.3.3m.
3 Luet quæ fecit omnia. Pſal.61.6a. ¶ Iuxta multitudinem adinuentionum ſuarum, ſic & ſuſtinebit, ibid.
4 Nihil permanebit de bonis eius. Ezech.18.6a. ¶ Emittat in eum iram furoris ſui. Exod.4.5a. ¶ In die furoris dei. ibidem.
5 Omnis dolor irruet ſuper eum. 4.d.50.q.2.ar.2.q.1.o./ar.3.q.1.c.
6 Vadent, & venient ſuper eum horribiles. 4.d.47.q.1.articul.2.q.4.o.
7 Omnes tenebræ abſconditæ ſunt in occultis eius. 3.q.84.6.1m.
8 Deuorabit eum ignis, qui non ſuccenditur. Iſa.66.6a.
9 Reuelabunt cæli iniquitatem eius, & terra conſurget aduerſus eum. 4.d.48.4.2m./Veri.q.23.8.2m.

CAPVT XXI.

1 Quis eſt omnipotens. Gen.17.1a. ¶ Dolores diuidet furoris ſui. Exod.4.5a. Cam.21m.
2 Deus ſeruabit filiis illius dolorem patris. Exo.20.7a.
3 Qui dixerũt deo, recede a nobis. 1a.q.9.1.3m./Iſa.30.fi./Phil.4./Hebr.3.
4 Scientiam viarum tuarum nolumus. infra. 23.6a./Pſal.35.2a.

CAPVT XXII.

1 Quid prodeſt deo, ſi iuſtus fueris, aut quid confers ei, ſi immaculata Cam.22m.

immaculata fuit vita tua. 22ę.q.81.6.2m./7.c./4.d.1.q.1.art.4.q.1.cſi./Verit.q.27.4.16m./Cauſis.21.o.
2 Abſtuliſti pignus fratrum tuorum. Gene.13.3a.
¶ Deus excelſior cœlo. ſupra.11.6a.
¶ Qui dicebant Deo, recede a nobis. ſupra.21.2a.
3 Et dicis, quid nouit Deus &c. nec noſtra conſiderat. 1a.q.8.3.c.
¶ Circa cardines cœli perambulat. Gene.3.13a.
4 Nubes latibulum eius. Exo.19.9a.
¶ Deus omnipotens: Gene.17.1a.
¶ Et innocens ſubſannabit eos. 2. Parali.36.4a.
5 Suſcipe ex ore eius, ſcilicet Dei legem. Gene.3.14a.
¶ Qui humiliatus fuerit, erit in gloria. Math.12.13a./Lucę.1.21a./co.14.2a.
6 Et vota tua reddet. Pſal.75.6a.
¶ Saluabitur innocens, ſupra.2.5a.
7 Si reuerſus fueris ad omnipotentem ædificaberis, & longe facies iniquitatem a tabernaculo tuo. 22ę.q.113.o./3a.q.86.2.o./6.1m./q.88.2.c./2.d.26.4.4m./3.d.30.3.3m./4.d.17.q.1.o./3.3.co.158./Lib.4.co.72./Verit.q.28.o./Epheſ.5.lec.5.fi./Ioan.4.lec.2.

CAPVT XXIII.

1 Manus plagæ meæ, aggrauata eſt ſuper gemitum meum. Gene.3.14a./Iob.23./Pſal.31.
2 A mandatis labiorum eius. Ibidem.
¶ Verba oris eius. Ibidem.
¶ A facie eius. Ibidem.
3 Nolo multa fortitudine contendat mecum. Exo.20.5a.
¶ Nec magnitudinis ſuæ mole me premat. Pſalmo. 50./ſupra. 11. 6a.
4 Proponat æquitatem contra me. 22ę.q.80.3m./q.120.1.c./3.d.33.q.3.ar.4.q.6a.c.
5 Ipſe vero ſcit vias meas. 1a.q.14.6.11.o.
¶ Et probabit me quaſi aurum, quod per ignem tranſit. Pſalmo. 16. 2a.
6 Veſtigia eius ſequutus eſt pes meus. ſupra.11.4a.
¶ Viam eius cuſtodiui. Pſal.17./Pſal.30./Math.3.
7 Ipſe enim ſolus eſt. Deut.32.18a.
¶ Et nemo poteſt auertere cogitationem eius. Gene.50.5a./1a.q.34.1.2m./22ę.q.2.1.c./q.180.3.1m./Verit.q.14.1.9m.
8 Et anima eius, ſcilicet Dei. Leui.26.4a.
¶ Quodcumque voluit, hoc fecit. Pſal.113.2a.
9 Deus moliuit cor meum. Pſal.50.
¶ Et omnipotens conturbauit me. Gene.17.1a.
10 Timore ſolicitor. 12ę.q.44.2.4.o./22ę.q.47.3..3m./q.54.2.4m./q.129.7.c./Pſal.12.

CAPVT XXIIII.

1 Ab omnipotente non ſunt abſcondita tempora. Gene.17.1a./Math.24.14a.
¶ Anima vulneratorum clamauit. Gene.4.4a./46.2a.
2 Et Deus inultum abire non patitur. Deut.32.17a.
¶ Ipſi fuerunt rebelles lumini. Pſal.16./Iſa.50.fi.
3 Neſcierunt vias eius, nec reuerſi ſunt per ſemitas illius. ſupra. 7. 2a.
¶ Maledicta ſit pars eius in terra. Gene.3.21a.
4 Ad nimium caiorem, tranſiet ab aqu s nimium. 1a.q.10.3.2m./12ę.q.67.4.2m./4.d.21.q.1.ar.1.q.2.2m./d.50.q.2.ar.3.q.1.o./3.3 co.145./Anima.21.18m./Quol.7.vel.8.18.o.
5 Obliuiſcatur eius miſericordia. Gene.3.21a./Exo.22.11a.
¶ Non ſit in recordatione, ſed conteratur ſicut lignum infructuoſum. Ibidem./Gene.8.1a.
6 Dulcedo illius vermes. Ibidem./Iſa 66.11a.
¶ Dedit ei Deus locum pœnitentię, & ille abutitur eo in ſuperbia. Ro.1,22a./Verit.q.12.3.15m./5.3m.
7 Oculi eius, ſunt in vijs illius. Gene.3.14a.
8 Humiliabuntur. 2. Reg. 8.1a.

CAPVT XXV.

1 Qui facit concordiam in ſubliminibus ſuis. 1a.q.108.6.c./q.113.8.o./2.d.11.q.2.5.o./4.d.45.q.3.3.3m.
2 Numquid eſt numerus militum eius. 1a.q.50.3.o./q.112.4.2m./2.d.3.q.1.3.o./3.2.co.90./Poa.q.6.6.c.fi.
3 Et ſuper quem non fulget lumen illius. 1a.q.107.2.c./q.109.3.c./2.d.9.2.4m./6.3m./d.11.q.2.3.3m./Verit.q.9.1.2.o.
4 Aut apparéré mundus, natus de muliere, ſupra.15.2a.
5 Ecce etiam Lunam non ſplendet, & ſtellę non ſunt mundę in conſpectu eius. ſupra.4.3a.

CAPVT XXVI.

1 Cuius adiutores. 1a.q.23.8.5m./4.d.5.q.3.2.c./Verit.q.28.8.8m./Iob.26. princi./Rom.11.lec.5./1e.Cor.3.lec.2.fi./2ę.Cor.6.princ.
2 Numquid imbecillis, qui non eſt fortis? Exo.20.5a.
¶ Et ſuſtentas brachium eius. Gene.3.14a.
3 Cui dediſti conſilium. ſupra.12.6a.
¶ Forſitan illi, qui non habet ſapientiam. ſupra.9.12a.
4 Qui tenet vultum ſolij ſui. Gene.3.14a./Iudic.6.3a.
5 Et expandit ſuper nebulam ſuam. Exo.19.7a.
6 Terminum circundedit aquis. Gene.1.18a.
7 Vſque dum finiantur lux, & tenebrę. Heſter.13.4a./4.d.47.q.1.art.1.q.3.c.
8 Columnę cœli conremiſcunt, & pauẽt ad nutũ eius. Pſal.18.6a.
9 In fortitudine illius. Exo.20.5a.
¶ Repente maria congregata ſunt. Gene.1.18a.
10 Et prudentia eius, ſcilicet Dei. 1a.q.22.1.c./1m.3.1.c.93.
11 Spiritus eius ornauit cœlos, & obſtetricante manu eius, eductus eſt coluber tortuoſus. 2. Prolo.o./Gene.3.14a.
12 Ecce hæc ex parte dicta ſunt viarum eius, & cum vix paruam ſtillam ſermonum eius audierimus, quis poterit tonitruum magnitudinis eius intueri? 3.4.co.1.o.

CAPVT XXVII.

1 Deus omnipotens. Gene.17.1a. Cam.26m
¶ Donec ſupereſt alitus. Gene.8.4a.
¶ Spiritus Dei in naribus meis. 1. Eſdræ.1a.
¶ Adduxit animam meam. Gene.46.2a.
2 Nec lingua mea meditabitur mendacium. 3.1.co.1.fi./Iob.27./Pſal.34.fi./Pſal.36./Pſal.51.
3 Non recedam ab innocentia mea. ſupra.2.5a.
¶ Quę eſt ſpes hypocritę? ſupra.8.2a.
¶ Numquid Deus audiet clamorem eius? Exo.2.4a./Gene.4.4a.
4 Per manum Dei. Gene.3.14a.
5 Aſſumeris parabolam ſuam. Pſal.48.

CAPVT XXVIII.

1 Profunda fluuiorum ſcrutans eſt, & abſcondita produxit in lucem. 1. Prolo. Cam.27m.
2 Perditio & mors dixerunt, auribus noſtris audiuimus famam eius. Rom.10.lec.3.
3 Ipſe fines mundi intuetur, & omnia quæ ſub cœlo ſunt reſpicit. Heſter.13.4a./4.d.47.q.1.ar.1.q.3.c.
4 Ecce timor domini, ipſa eſt ſapientia, & recedere a malo, intelligentia. 22ę.q.19.7.2m./q.45.1.3m.

CAPVT XXIX.

1 Aſſumens parabolam. ſupra. 27.4a.
¶ Eo quòd liberaſſem pauperem vociferantem, & pupillum cui non erat adiutor &c. Exo.22.17a. Cam.28m.
2 Deus cuſtodiebat me. Ioſuæ. 24.3a.
¶ Et cor viduę conſolatus ſum. Ibidem./2. Regum.9.2a.
¶ Eram merentium conſolator. Ibidem.
3 Quando erat omnipotens mecum. Gene.17.1a./Numeri.14.1a.

CAPVT XXX.

1 Nunc autem immemetipſo marceſcit anima mea. Gene.46.2a./Ioan.12.2a. Cam.29m.
¶ Compatiebatur anima mea pauperi. Ibidem.
2 Clamo ad te. Gene.4.4a.
Non reſpicis ad me. Exo.2.6a.
3 Mutatus es mihi in crudelem. Pſal.89.13a.
¶ In duricia manus tuæ. Gene.3.14a./ſupra.23.12a.
4 Morti trades me, vbi conſtituta eſt domus omni viuenti. Pſal.88.13a./He.1.lec.8.

CAPVT XXXI.

1 Pepigi fœdus cum oculis meis, vt ne cogitarem quidem de virgine. 22ę.q.167.2.c./2m./4.d.16.q.4.ar.2.q.2.o./d.30.L.fi./Iob.31.princ. Cam.30m.
2 Deus omnipotens. Gene.17.1a.
¶ Conſiderat vias meas, & cunctos greſſus meos dinumerat. ſupra.21.5a.
3 Sciat Deus ſimplicitatem meam. ſupra.1.1a./Exo.2.6a.
¶ Si declinauit greſſus de via. ſupra.24.7a.

4 Quid faciam, cum surrexerit ad iudicandum Deus. Gene.9.3a.
¶ Nunquid non in vtero fecit me &c. supra.10.2a.
5 Si negaui quod volebant pauperibus &c. vsque ex ea. Exo.22.17a.
6 Ab infantia creuit mecum miseratio &c. 12æ.q.51.1.o./q.63.1.o./2.3m./3 c./q.71.2.1m./q.85.1.c./q.95.1.c./22æ.q.47.15.o./q.108.2.c./q.123.1.2m./q.141.1.2m./3a.q.27.6.3m./1.d.17.q.1.3 c./2.d.39.q.2.1.b./c./3.d.33.q.1.ar.2.q.1.o./d.36.1.c./4.d.26.q.1.1.c./Verit.q.11.1.c. Ma.q.5.5.c.fi./Verit.q.1.8.9./Iob.10./cº.31./Gal.4.lec.6./Ethi.2.
7 Si despexi prætereuntem, eo quòd non haberet indumẽtum &c. Tobię 1.10a.
¶ Si leuaui super pupillum manum &c. Exo.22.17a.
8 Semper enim quasi tumentes super me fluctus, timui Deum. Leui.19.14a.
9 Si vidi Solem cum fulgeret &c. quę est iniquitas maxima, Ma.q.9.2.3m./1æ.Cor.12.
10 Si gauisus sum ad ruinam eius qui me oderat &c. guttur meum. Verit.q.2.8.4m.
11 Maledicens animam eius. Gene.3.21a.
¶ Foris non mansit peregrinus, hostium meum viatori patuit. Tobiæ.1.10a.
12 Si abscondi quasi homo peccatum meum &c. 4.d.17.q.3.ar.1.q.2.3m./L.7m.
13 Et animam agricolarum eius afflixi. Gene.46.2a./Io.12.2a.

CAPVT XXXII.

Cam.32m.
1 Indignatus est. Iudith.1.2a.
¶ Spiritus est in hominibus. 1.Esdre.1a.
¶ Coartat me spiritus vteri mei. Ibidem.
2 Inspiratio omnipotentis dat intelligentiam. Gene.17.1a.
3 Non accipiam personam viri. Deut.6a.

CAPVT XXXIII.

Cam.33m.
1 Spiritus Dei fecit me. Gene.30a.
¶ Et spiraculũ omnipotentis viuificauit me. Gene.2.1a./17.1a.
2 De eodem luto ego quoque formatus sum. Gene.2.9a.
3 Semel loquitur Deus, & secundo idipsum non repetit. 3a.q.45.4.1m.
4 Per somnium in visione nocturna &c. tũc aperit aures virorũ &c. 4.d.9.ar.4.q.1.2m./Verit.q.12.3.2m./q.28.3.6m.
5 Et erudiens eos, instruit disciplina. 3.d.23.q.1.ar.4.q.3.c.fi./Math.23.2a.
6 Vt auertat hominem ab his quę facit. Iere.15.fi.
7 Eruens animam eius a corruptione. Gene.46.2a./Io.12.2a.
¶ Si fuerit pro eo angelus loquẽs, vnus de millibus, supra.25.2a.
8 Vt annunciet hominis æquitatem, supra.24.4a.
9 Miserebitur eius. Exo.22.11a.
10 Et videbit faciem eius in iubilo. Gene.3.14a./31.2a.

CAPVT XXXIIII.

Cam.34m.
1 Qui bibit subsannationem. 2.Parali.30.4a.
¶ Absit a Deo impietas. Deute.32.5a.
¶ Et ab omnipotente. Ibidem./Gene.17.1a.
2 Opus hominis reddet ei. Psal.61.6a.
¶ Et iuxta vias singulorum restituet eis. Ibidem.
3 Vere enim Deus non condemnabit frustra, & omnipotens non subuertit iudicium. Rom.3.
4 Quem constituit alium super terram, aut quem posuit super orbem quem fabricatus est. Verit.q.8.1m./Ro.3.
5 Si direxerit ad eum cor suum, spiritum illius & flatum ad se trahet. Io.14.21a.
6 Deficiet omnis caro simul. Gene.6.10a.
¶ Et homo in cinerem reuertetur. Gene.3.26a.
7 Quomodo tu eum qui iustus est. Deut.32.6a.
¶ Qui non accipit personas principum. Deut.10.10a.
¶ Nec cognouit tyrannum. Exo.33.5a.
8 Opus enim manuum eius sunt vniuersi. Gene.3.14a.
¶ Oculi eius super vias hominum. Ibidem.
9 Et omnes gressus eorum considerat. Psal.32.8a.
¶ Ne vltra in hominis potestate est, vt veniat ad Deum in iudicium. Psal.9.3a.
10 Conteret multos & innumerabiles, & stare faciet alios pro eis. 1a.q.23.6.1m./Verit.q.6.3.5m.
11 Nouit enim opera eorum. Psal.32.8a. ¶ Qui quasi de industria recesserunt ab eo. Iosuæ.22.2a.
12 Et omnes vias eius intelligere noluerunt. supra.23.6a.
¶ Vt peruenire faceret ad eum clamorem egeni. Geneseos.4.4a./Math.5.2a.

13 Et audiret vocem pauperum. Exo.2.4a.
14 Ex quo absconderit vultum. Gene.3.14a.
¶ Quis est qui contempletur eum. Exo.33.14a./15a.
15 Qui regnare facit ipocritam, propter peccata populi. 2.d.44.q.1.2.2m./3m./5m./Opusc.20.lib.3.cº.7./8.

CAPVT XXXV.

Cam.35m.
1 Si peccaueris quid ei nocebis &c. 12æ.q.21.4.1m./q.47.1.1m./q.73.8.2m./22æ.q.88.2.c. 2.d.42.q.2.ar.2.q.2.1m./4.d.15.q.1.ar.1.q.3.4m./ar.4.q.1.c.
2 Si iuste egeris, quid donabis ei &c. supra.22.1a. ¶ Qui docet nos. Math.23.2a. ¶ Volucres cœli. Gene.32.
3 Homini qui similis tui est, nocebit iniquitas tua. Isa.59.fi.
4 Et filium hominis adiuuabit iustitia tua. 22æ.q.57.1.c.
5 Clamabunt. Gene.4.4a.
¶ Non ergo frustra audiet Deus. Exo.2.4a.
¶ Nec non infert furorem suum. 4.5a.
6 Et omnipotens, causas singulorum intuebitur. Gene.17.1a.
7 Nunc vlciscitur scelus valdé. 1a.q.21.4.1m./Psal.47./1æ.Cor.11.lec.7

CAPVT XXXVI.

Cam.36m.
1 Simulatores & callidi, prouocant iram Dei. Exodo.4.5a./Psalmo.48.
2 Non auferet a iusto oculos suos. Gene.3.14a.
¶ Morietur in tempestate anima eorum. Gene.46.2a.
3 Causa tua quasi impij iudicata est, causam iudiciumque recipies. 3a.q.49.6.c.fi./Math.26.24a.
4 Ecce Deus excelsus. supra.11.6a.
¶ In fortitudine sua Exo.20.5a.
¶ Et nullus ei similis in legislatoribus. Psal.82.1a.
5 Quis poterit scrutari vias eius. supra.11.4a.5a.
¶ Aut quis audet ei dicere, operatus es iniquitatem. Deut.32.5a.
6 Omnes homines vident eum, vnusquisque intuetur eum procul. 1a.q.12.o./12æ.q.93.2.o./1.d.3.q.1.o./ʒ.1.cº.10.11.12.13./Lib.3.cº.57./Lib.4.cº.1./Verit.q.8.1.o./Quol.10.q.8.o./Iob.36.fi. Psal.8./Iob.1.lec.16.
7 Ecce Deus magnus. Psal.47.1a./12æ.q.112.5.c.
¶ Vincens scientiam nostram. supra.11.4a.5a.
¶ Numerus annorum eius inęstimabilis. Psal.101.
8 In manibus abscondit lucem. Gene.3.14a.
¶ Præcepit ei vt rursus adueniat. 3.Reg.17.1a.
9 Annunciat de ea amico suo, quòd possessio eius sit, & ad eam possit ascendere. Isa.64.1a.3a.

CAPVT XXXVII.

Cam.37m.
De ore eius. Gene.3.14a.
¶ Tonabit Deus in voce magnitudinis suæ. Psal.47.1a.
¶ Qui præcipit niui, vt descendat &c. 3.Regum.17.1a.
2 Et imbri fortitudinis suę Exo.20.5a.
3 Nubes spargunt lumen suum, quæ lustrant cũcta per circuitũ &c. Ro.1.lec.5./Heb.13.lec.3.
4 Digne eum inuenire non possumus. supra.11.4a.5a.
¶ Magnus fortitudine. Psal.47.1a./Exo.20.5a.
5 Et iustitia. Deute.32.6a.

CAPVT XXXVIII.

Cam.38m.
1 Respondens autem dominus Iob de turbine dixit. supra.1.6a.
¶ Cum me laudarent simul astra matutina. Psal.33.2a./Quol.5.fi.
2 Et iubilarent omnes filij Dei. Lucę 6.12a. Psal.46.1a.
3 Quis conclusit hostijs mare. 1a.q.69.1.2m./Psal.32.
4 Quis est pluuiæ pater &c. 1a.q.33.3.c./3a.q.23.3.1m.
5 Et animam catulorum eius implebis. Gene.46.2a.
6 Pulli eius clamant ad Deum. Psal.46.1a.

CAPVT XXXIX.

Cam.39m.
1 Nunquid nosti tempus partus Ibicum. 1.Reg.24.1a./Gene.17.1a./Math.24.14a.
2 Nũquid volet Rinoceros seruire tibi. Iob.39./Psal.21./Psal.28.
3 Penna Strucionis, similis est pẽnæ Herodij & Accipitris. 12æ.q.102.6.1m./Iob.39.
4 Procul odoratur bellum, exhortationem ducum, vlulatum exercitus. 3a.q.41.4.c.
5 Numquid per sapientiam tuam plumescit Accipiter. 12æ.q.102.6.1m./Iob.39.

6 Numquid

6 Nunquid qui contendit cum Deo, tam facile conquiescit? 22æ.q.13.8.1.4m.
7 Qui leuiter loquutus sum, respondere quid possum? 22æ.q.2.7.8.o./3.d.25.q.2.ar.1.q.3.c./4.d.24.q.1.ar.3.q.2.o./Verit.q.14.11.o./Quol.3.q.4.2.c./Heb.11.
8 Vnum loquutus sum, quod vtinam non dixissem, & alterum, quibus vltra non addam. Psal.31. Isa.62.fi.

CAPVT XL.

1 Respondens autem dominus Iob de turbine. dixit. supra.1.6a.
2 Numquid irritum facies iudicium meum? Gene.17.13a. ¶ Si habes brachium, sicut Deus. Gene.3.14a.
3 Ipse est principium viarum Dei. Ezech.28.8a.
4 Ecce spes eius frustrabitur. 22æ.q.18.3.1m./3.d.26.q.2.ar.5.q.4.1m.
5 Cor eius indurabitur quasi lapis. 1.q.23.3.2m./12æ.q.79.3.o./22æ.q.15.2.o./1.d.40.q.4.2.o./3.d.30.1.5m./4.d.18.q.1.ar.1.q.2.4m./ar.3.q.3.c./ʒ.2.cº.40./Lib.3.cº.162./Verit.q.24.10.c./Poa.q.1.6.11.c./Ma.q.3.1.1m./6m./q.16.5.8m./Quol.4.4.c.fi./Quol.5.2.c./Iob.7.lec.2./Isa.6./Io.12.lec.6./Ro.1.lec.7./cº.9.lec.3./2æ.Cor.4.fi./Heb.3.lec.4.

CAPVT XLI.

1 Quis resistere potest vultui meo? Gene.3.14a./50.5a.
2 Quis ante dedit mihi, vt reddam ei. Ro.11.lec.5.
3 Estimabit abyssum, quasi senescentem. Ma.q.16.6.1m.
4 Non est super terram potestas, quę comparetur ei. Ro.13.2a.
5 Factus est vt nullum timeret. 1a.q.64.3.2m.
6 Ipse est rex super vniuersos filios superbiæ. 3a.q.8.7.8.o./Isaię.5.2a.

CAPVT XLII.

1 Omnia potes. Gene.17.1a.
¶ Et nulla te latet cogitatio. 3.Regum.8.12a.
2 Auditu auris audiui te, nunc autem oculus meus videt te. supra.19.7a./1a.q.12.3.1m./4.d.49.q.7.3m./2.1m.
3 Audi, & ego loquar. Exo.2.4a.
¶ Interrogabo te. supra.1.9a. ¶ Responde mihi. supra.1.6a.
4 Iratus est furor meus contra te. Exo.4.5a.
5 Dominus conuersus est ad pœnitentiam Iob. 4.d.15.q.1.ar.5.q.2.c./ʒ.4.cº.72.
6 Venerunt ad eum omnes fratres sui. Gene.13.3a.
¶ Et consolati sunt eum. 2.Regum.9.2a.
7 Dominus autem benedixit nouissimis Iob. magis quàm principio eius. Gene.32a.

AVTHORITATES ex libro Psalmorum.

PSALMVS I.

1 Beatus vir qui non abijt in consilio impiorum. 1a.q.62.1.c./12æ.q.3.2.4m./3.5.6.c./q.4.4.5.6.7.8.c./q.5.3.o./4.5.c./q.62.1.c./q.69.1.3.c./2.o./22æ.q.8.7.o.q.186.1.4m./3 d.27.q.2.2.c./4.d.49.q.1.ar.2.q.1.c./q.2.4m./5m./Verit.q.14.2.c./Trin.24.3m./Math.5./Ethico.10.lec.16.fi.
2 Et in via peccatorum non stetit. 22æ.q.183.1.o.
3 Et in cathedra pestilentiæ non sedit. 3.d.22.q.3.ar.3.q.2.c./q.3.1m./He.1.lec.2./Lec.4.prin.
4 Non resurgunt impij in iudicio. 4.d.43.ar.1.q.2.1m./d.47.q.1.ar.3.q.1.2m./Rom.2.lec.2.fi./1æ.Cor.5.fi.
5 Nouit dominus viam iustorum. Exo.33.5a.

PSALMVS II.

1 Astiterunt reges terræ &c. aduersus Christum eius. Math.2.9a.
¶ Qui habitat in cœlis. 3.Reg.8.10a.
2 Irridebit eos, & dominus subsannabit eos. 2.Parali.30.4a. ¶ Tũc loquetur ad eos in ira sua, & in furore suo cõturbabit eos. Exo.4.5a.
3 Dominus dixit ad me, filius meus es tu. ʒ.4.cº.2./He.1.lec.3.
4 Ego hodie genui te. ʒ.4.cº.2./11.5m./Heb.1.lec.3.
5 Seruite domino in timore. Exo.20.4a./Leui.19.14a.
¶ Reges eos in virga ferrea. Psal.22.2a.
6 Nequando irascatur dominus, Exo.4.5a. ¶ Cum exarserit in breui ira eius. Ibidem./ʒ.1.cº.91.fi.
7 Beati omnes qui confidunt in eo. Psal.1.1a./3.Reg.18.7a.
8 Super syon montem sanctum eius. Psal.9.5a.

PSALMVS III.

Psal.3.
1 Multi dicunt animæ meę. Gene.46.2a.
¶ Gloria mea. Psal.17.1a.
¶ Voce mea ad dominum clamaui. Gene.4.4a.
2 Ego dormiui, & soporatus sum. Psal.3./Psal.40.
3 Exurrexi, quia dominus suscepit me. 3a.q.53.4.o./ʒ.4.cº.8./Psal.3./Psal.40./Io.2.lec.3./Ro.4.fi./cº.8.lec.2./1æ.Cor.6.lec.3./Ephe.lec.8./He.13.lec.3.
4 Exurge domine. Gene.3.13a.
¶ Domini est salus. 3a.q.37.2.2m./q.61.3.c.2m./4.c./q.68.1.o./2.c./q.73.5.c./q.84.5.c./4.d.1.q.2.ar.6.q.1.c./d.17.q.3.ar.5.q.4.o./ʒ.4.cº.72./Verit.q.28.4.7m./Ma.q.4.8.12m./Psal.32./Io.4.lec.5.fi./Ro.5.lec.5./Heb.11.lec.2.
5 Et super populum tuum benedictio tua. Geneseos 1.31a./Exodo.19.3a.

PSALMVS IIII.

Psal.4.
1 Deus iustitiæ meæ. Ruth.3.2a.
¶ In tribulatione. Numeri.14.1a.
2 Miserere mei. Exo.22.11a.
3 Vt quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? 1a.q.17.1.c./Ma.q.9.1.c./Psal.4./Psal.11./Psal.38.
4 Cum clamauero ad eum. Gene.4.4a.
5 Irascimini & nolite peccare. 22æ.q.158.1.2.o./3a.q.15.9.c./2.d.36.2.2m./3.d.15.q.2.ar.2.q.2.c./Ma.q.12.1.c./4m./2.c./Iob.17./Psal.4./Ephe.1.lec.8.
6 Sacrificate sacrificium iustitię. 22æ.q.81.4.1m./q.85.1.2.4.o./3 2m./3a.q.22.2.c./q.48.3.c./q.82.4.c./Psal.4./Psal.26./Psal.49./Psal.50./Ro.12.
7 Et sperate in domino. 4.Reg.18.3a./22æ.q.17.1.2m./3.d.26.q.2.1.3m./Virt.q.4.1.2m.
8 Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Gene.3.14a./12æ.q.19.4.c./q.91.2.1m./Verit.q.16.3.c./Io.1.lec.7.
9 Dormiam & requiescam. Psal.3.2a.3a.

PSALMVS V.

Psal.5.
1 Verba mea auribus percipe domine. Gene.3.14a. Exo.2.4a.
¶ Intellige clamorem meum. Gene.4.4a./Exo.2.4a.6a.
2 Mane astabo tibi, & videbo. 3.Reg.22.2a./Iob.1.4a.6a.
3 Quoniam non Deus volens iniquitatem tu es. 1a.q.19.9.o./10.1m./2m./q.22.3.3m./q.48.6.o./12æ.q.39.2.3m./d.45.4.4m./d.46.4.o./d.47.3.4m./3.d.30.1.5m./ʒ.1.cº.95./lib.2.cº.25.fi./Poa.q.1.6.o./Ma.q.3.2.1m./q.16.2.c.fi./Quol.5.q.2.2.o.
4 Neque habitabit iuxta te malignus. Iosuæ.22.2a./3.Regum.11.3a. ¶ Neque permanebunt iniusti ante oculos tuos. Ibidem. Gene.3.14a.
5 Odisti omnes qui operantur iniquitatem. 1a.q.20.2.4m./q.23.3.1m./22æ.q.83.16.c./3a.q.49.4.1m./3.d.19.ar.5.q.1.o./d.28.5.3m./d.32.2.4m./4.o./ʒ.1.cº.91./96./Lib.3.cº.157.2m./cº.fi./Verit.q.20.2.c/q.28.2.c.fi./Virt.q.2.8.8m./Psal.5./Ro.5.lec.2./cº.9.lec.2.
6 Perdes omnes qui loquuntur mendacium. Exo.23.1a./22æ.q.69.1.2.o./q.70.4.c/q.100.4.1m./3.d.38.4.1m./4.d.16.q.4.art.1.q.3.c./Quol.9.14.c.
7 Virum sanguinum & dolosum, abhominabitur dominus. Ruth.3.2a./Exo.4.5a.
8 Ego autem in multitudine misericordię tuæ. Exo.22.11a. ¶ Introibo in domum tuam. Psal.5./Psal.26./Psal.35./Io.14.
9 In timore tuo. Leui.19.14a.
¶ Iudica illos Deus &c. expelle eos. Gene.3.21a.
¶ Quoniam irritauerunt te domine. Exo.4.5a.
10 Et lætentur omnes qui sperant in te, in æternum exultabunt. Psal.15.4a./4.Reg.18.3a.
¶ Gloriabuntur in te. Ibidem.
11 Habitabis in eis. Ro.8.13a.
¶ Qui diligunt nomen tuum. Deut.6.4a.
¶ Benedices iusto. Gene.1.31a.
12 Domine vt scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos. Exodo.34.5a.

PSALMVS VI.

1 Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me. Exo.4.5a./ʒ.1.cº.91.fi. Isa.2.fi. ¶ Miserere mihi domine. Exo.22.11a. Psal.6.
2 Anima mea turbata est valde. Gene.46.2a.
¶ Ossa mea conturbata sunt. Psal.6./Psal.21./Psal.31./Psal.33./Psalmo.41.fi.

3 Turbatus

3 Turbatus eſt a furore oculus meus.22ᵉ.q.108.4.5ᵐ./3.d.15.q.2. art.2.q.1.2ᵐ./q.2.1ᵐ./4ᵘ./Pſal.6./Pſal.38./Io.12.lec.4.prin./ cº.13.lec.4.prin.
4 Conuerte domine. Iob.42.5ª.
5 In Inferno quis confitebitur tibi.4.d.45.q.2.ar.2.q.2.1ᵐ.
6 Exaudiuit dominus vocem fletus mei. Tobię.12.7ª.
7 Dominus orationem meam ſuſcepit. Pſal.19.
8 Inuetereſcant inter omnes inimicos meos.3.d.15.L.3ᵐ./Gal.prin./ Pſalmo.6.
9 Erubeſcant & conturbentur vehementer omnes inimici mei, conuertantur & erubeſcant valde velociter. Gene. 3. 21ª./ 12ᵉ. q.41.4.c. 22ᵉ.q.75.1.1ᵐ./q.144.2.c/3.d.26.q. 1. 3.c.fi./ Virt. q.26.4.7ᵐ./Pſal.6.fi./ Pſal.24./ Pſal.34./ Pſa.39.

PSALMVS VII.

Pſal 7. 1 Domine Deus meus.Gene.17.5ª.
¶ In te ſperaui.4.Regum.18.3ª.
¶ Nequando rapiat vt leo animam meam. Gene. 46. 2ª./ Ioan.12.2ª.
2 Si reddidi retribuentibus mihi mala.Nume.31.1ª.
3 Domine ſi feci iſtud &c. decidam merito &c. in puluerem reducat.22ᵉ.q.89.1.3ᵐ./6.c./3.d.39.1.c./Iob.4., Pſal.7./Rom.1. lec. 5./ Heb.6.
4 Exurge domine.Gene.3.13ª.
¶ In ira tua.Exo.4.5ª.
¶ Exaltare.Gene.3.13ª.
¶ In altum regredere Ibidem.
5 Dominus iudicat populos.Pſal.9.3ª.
¶ Scrutans corda & renes Deus.3.Reg.8.12ª
¶ Qui ſaluos facit rectos corde.Iob.2ª.
6 Deus iudex.Pſal.9.3ª.
¶ Iuſtus.Deutero.32.6ª. ¶ Fortis.Exo.20.5ª.
¶ Et patiens.Exo.34.4ª.
7 Niſi conuerſi fueritis, Iere.15.6ª.
¶ Gladium ſuum vibrauit &c. vſque,Ecce.Iob.19.8ª.
8 Arcum ſuum tetendit & parauit illum. Pſal.7./ Pſalmo. 36./ Pſalmo.43.
9 Sagittas ſuas ardentibus effecit.Iob.6.2ª.
10 Lacum aperuit & effodit eum. Pſal.7./ Pſal.29./ Pſal.39.
11 Confitebor domino.1.Parali.16.6ª.
12 Secundum iuſtitiam eius.Deutero.32.6ª.
13 Domini altiſſimi. Iob.11.6ª.

PSALMVS VIII.

Pſal.8. 1 Opera digitorum tuorum. Gene.3.14ª.
¶ Opera manuum tuarum.Ibidem.
¶ Propter inimicos tuos.Pſal.5.5ª./ Exo.20.8ª.
2 Quid eſt homo quòd memor es eius.Gene.8.1ª / 3.3.cº.110. fi.
¶ Gloria & honore coronaſti eum domine.4.d.33.q.3.3. 3ᵐ./d. 49.q.5.o./ Quol.5.q.12.1.o./2ª.Tim.2.
3 Omnia ſubiec.ſti ſub pedibus eius &c. vſque maris. Gene. 31ª.
¶ Volucres cœli. Ibidem.32ª.
4 Eleuata eſt magnificentia tua ſuper cœlos. Pſal.56.4ª.

PSALMVS IX.

Pſal.9. 1 Confitebor tibi domine. 1. Parali.16.6ª.
¶ In toto corde meo. Deutero.6.4ª.
¶ Pſallam nomini tuo altiſſime. Iob.11.6ª.
2 Sediſti ſuper chronum. Iudic.6.3ª.
¶ Peribunt a facie tua.Gene.3.14ª.
¶ Exaltetur manus tua.Ibidem.
3 Ipſe iudicabit orbem terræ.3ª.q.58.o./q.59.2.o./4.d.47.q.1. ar. 2.q.1.o./q.2.4ᵐ./q 3.c. d.48.q.1.1.o./3.4.cº.96./Opuſ.3.cº. 249./Ro.2.lec.2./1ª.Cor.5.lc.4.fi.2ª.Cor.5.lc.2.fi./He.10.lec.3.
4 In æquitate.Iob.23.4ª.
¶ In iuſtitia.Deutero.32.6ª.
¶ Et factus eſt dominus refugium &c.Pſal.89.1ª.
¶ Sperent in te.4.Regum.18.3ª.
5 Non dereliquiſti quærentes te domine.Ioſue.3ª.
¶ Qui habitat in ſion.Pſal.2./ Pſal.9./ Ro.4.
6 Recordatus eſt,non eſt oblitus.Gene.8.1ª.
¶ Clamorem pauperum. Gene.4.4ª.
¶ Miſerere mei domine.Exo.22.11ª.
7 Vide humilitatem meam.Exo.2.6ª.
¶ Vt annunciem omnes laudationes tuas.Pſal.32.2ª.
¶ In operibus manuum ſuarum.Gene.3.14ª.
8 Conuertantur peccatores in Infernum.Gene.3.21ª./22ᵉ.q.25. 6.1ᵐ./3ᵐ./q. 83. 8. 1ᵐ.
9 Exurge domine.Gene.3.13ª.

¶ Vt quid domine receſſiſti longe.Ibidem./ Ioſue.3ª.
10 Exacerbauit dominum peccator, ſecundum multitudinem iræ ſuæ non quæret.Exo.4.5ª.
¶ Propter quid irritauit impius Deum.Ibidem.
11 Contere brachium peccatoris & maligni Gene.3.21ª.
12 Præparationem cordis eorum,audiuit auris tua. ibidem. / Exo. 2.4ª./1.Regum.7.2ª.

PSALMVS X.

1 In domino confido.4.Reg.18.7ª. Pſal.10.
¶ Quomodo dicitis animæ meæ.Gene.46.2ª.
¶ Dominus in templo.22ᵉ.q.85.2.3ᵐ.
2 Dominus in cœlo ſedes eius.3.Regum.8.10ª.
¶ Oculi eius in pauperem reſpiciunt.Gene.3.14ª./ Exo.2.6ª.
3 Palpebræ eius interrogant filios hominum. Gene.3.14ª.
4 Qui autem diligit iniquitatem. 12ᵉ.q.27.1.1ᵐ. 4.d.15.L.7ᵐ.
5 Odit animam ſuam. 12ᵉ.q.29.4.o./ 22ᵉ.q.25.7.o./4.3ᵐ./q. 117. 1.1ᵐ./2.d.42.q.2.ar.2.q.2.2ᵐ./3.d.27.L.prin./d. 28.4.5ᵐ./d. 29.5.o./ Virt.q.2.12.6ᵐ./ Pſal.10./ Ephe.5.lec.9.
¶ Pluet ſuper peccatores laqueos,ignis, ſulphur, & ſpiritus procellarum,pars calicis eorum.1ª.q.10.3.2ᵐ./12ᵉ.q.67.4.2ᵐ./4.d. 50.q.2.ar.3.q.1.o./3.3.c.145./Quol.8.18.o./Iſa.66.6ª.
6 Iuſtus dominus & iuſtitias dilexit:Deute.32.6ª.
¶ Aequitatem vidit vultus eius. Iob. 23. 4ª./ Exo. 2. 6ª./ Geneſeos. 3. 14ª.

PSALMVS XI.

1 Diminutę ſunt veritates a filijs hominum.4.Regum.20.2ª. Pſal.11.
¶ Diſperdat dominus vniuerſa labia doloſa &c. Gene. 3. 21ª./ Pſal.119.2ª.
2 Nunc exurgam dicit Dominus. Gene. 3. 13ª. / Pſalmo. 3. 3ª./ 3ª.q. 57. 2. 1ᵐ.
¶ Tu domine ſeruabis nos, & cuſtodies nos.Ioſuæ.24.3ª.
3 In circuitu impij ambulant.22ᵉ.q.35.4.3ᵐ.
4 Secundum altitudinem tuam.Iob.11.6ª.

PSALMVS XII.

1 Vſquequo domine obliuiſceris me in finem. Gene. 8.1ª. ¶ Vſ- Pſal.12.
quequo auertis faciem tuam a me.Gene.3.14ª.
2 Reſpice.Exo.2.6ª. ¶ Domine Deus meus. Gene. 17. 5ª. ¶ Ego autem in miſericordia tua ſperaui.Exo 22. 11ª./4. Reg. 18. 3ª.
3 Nomini domini altiſſimi.Iob.11.6ª.

PSALMVS XIII.

1 Dixit inſipiens in corde ſuo,non eſt Deus.1ª.q.2.o./1.d.3.q.1. Pſal.13. 2.o./3.d.23.q.2.ar.2.q 2.2ᵐ./d.24.ar.2.q.2.c./5.1.cº.10.11.12. 13./ Virt.q.10.12.o./ Poª.q.87 3.o./ Opuſ.3.cº.3.
2 Non eſt qui faciat bonum non eſt vſque ad vnum &c.vſque non ne cognoſcent.Ro.3.lec.2.
3 Dominus proſpexit ſuper filios hominum vt videat. Exo. 2. 6ª.
¶ Non eſt timor Dei ante oculos eorum,Leui.19.14ª.
4 Dominus ſpes eius eſt.3.d.26.q.2.1.3ᵐ.
5 Dominus in generatione iuſta eſt.1ª.q.8.3.4ᵐ./q. 43. 3. o./ q. 112.1.c./3ª.q.2.10.2ᵐ./1.d.37.q.1.3.c./Col.2.lec.2.fi.

PSALMVS XIIII.

1 Timentes autem dominum glorificat.Leui.19.14ª. ¶ In monte Pſal.14.
ſancto tuo.Pſal.9.5ª.
2 Qui pecuniam ſuam non dedit ad vſuram. Leui.25.6ª. ¶ Qui non egit dolum in lingua tua. Pſal. 119.2ª.

PSALMVS XV.

1 Bonorum meorum non eges. Iob.22.1ª./1ª.q.4.2.c./3.o. Pſal.15.
¶ Sperauit in te. 4. Reg.18.3ª.
¶ Benedicam dominum.Pſal.33.1ª.
2 Non derelinques animam meam in Inferno. Pſal.3.3ª.
3 Nec dabis ſanctum tuum videre corruptionem: 3ª.q. 50. 5.c./ Quol.3.4.c.
4 Adimplebis me letitia.1ª.q.12.8.4ᵐ. 12ᵉ.q.1.5.c./q. 3. 4. 1ᵐ./ 8.c./q.4.5.5ᵐ./q.5.3.4.c./8.c./3ᵐ./q.67.4.3ᵐ./22ᵉ.q.18.3.c./ 2ᵐ./q.28.3.c./q.118.7.c./3.3.cº.39.5ᵐ./40.fi./48./59.1ᵐ./ 62.2ᵐ./63./3.4.cº.78.fi./86./Ma.q.14.4.c./q.16.4.5ᵐ./5.c./ Opuſ.3.cº.104./106./150./211. 264./Io.1.lec.16
5 Delectationes in dextera tua vſque in finem.22ᵉ.q.28. 3.o./3ª. q.46.6.3ᵐ./3.d.15.q.2.ar.3.q.3.5ᵐ./Pſal.5.fi./ Pſal.15.fi./ Pſal. 16.fi./2ª.Cor.12.lec.2.

6 Cum

6 Cum vultu tuo. Gene. 3. 14ª. ¶ In dextera tua. ſupra. 5ª. Geneſeos.3.54ª.

PSALMVS XVI.

1 Auribus percipe. ibidem. ¶ De vultu tuo.ibidem. 16.
¶ Oculi tui.ibidem.
¶ Labiorum tuorum. ibidem.
¶ Inclina aurem tuam. ibidem.
2 Dexterę tuæ: ibidem.
¶ Sub vmbra alarum tuarum. ibidem./4.Reg. 18.3ª. ¶ Manus tuę. ibidem.
¶ Probaſti cor meum.Pſal.16.
3 Et viſitaſti nocte.Exo.4.13ª.
¶ Igne me examinaſti. Pſal.16.
Non in labijs doloſis. Pſal.119.2ª.
4 Perfice greſſus meos in ſemitis tuis.Iob.23.6ª.
5 Ego clamaui.Gene.4.4ª.
¶ Mirifica miſericordias tuas.Exo.22.11ª.
¶ Sperantes in te domine.4.Reg.18.3ª.
6 A reſiſtentibus dexterę tuę. Gen.50.5ª.
¶ Cuſtodi me.Ioſue.24.3ª.
¶ Exurge domine.Genei3.13ª.
7 Prœuent eum,& ſupplanta eum. ibidem. 21ª.
¶ ſripe animam meam.Gen.46.2ª. Io.12.2ª.
8 Inimici mei animam meam circundederunt. ibidem. ¶ Ab inimicis manus tuæ. Exo.20.8ª./Pſal.5.5ª.
9 Satiabor cum apparuerit gloria tua.Pſal.15.4ª.

PSALMVS XVII.

1 Diligam te domine.Deut 6.4ª. 17.
¶ Fortitudo mea, dominus firmamentum meum, & refugium meum.Gene.17.1ª./Exo.20.5ª./3.1.cº.92.
2 Sperabo in eum. 4.Reg.18.3ª.
¶ Et ad Deum meum clamaui. Gene.4.4ª.
3 In aures eius.Gene.3.14ª.
¶ A facie eius.ibidem.¶ In conſpectu oculorum eius. ibidem.
¶ Dextera eius. ibidem.
4 Iratus eſt eis.Exo.4.5ª.
5 Inclinauit cœlos & deſcendit. Gene.3.13ª.
¶ Et aſcendit ſuper cherubin & volauit, volauit ſuper pęnas ventorum &c. ibidem.
6 Et caligo ſub pedibus eius. ibidem. 14ª./ Exo.19.7ª. ¶ Poſuit te nebras latibulum ſuum,tenebroſa aqua in nubibus aeris.ibidem.
7 Altiſſimus dedit vocem ſuam. Iob.11.6ª.
¶ Et intonuit de cœlo dominus.3.Reg.8.10ª.
8 Et miſit ſagittas ſuas,Iob.6.2ª.
¶ Factus eſt dominus protector meus.Pſal.89.1ª.
9 Et retribuet mihi dominus ſecundum iuſtitiam meã.Pſal.61.6ª.
¶ Cuſtodiui vias domini. Iob.23.6ª.
10 In Deo meo tranſgrediar murum.3.d.34.q.3.ar.1.q.1.c.fi.
11 Conſtitues me in caput gentium.Numeri.7.2ª.
¶ Benedictus Deus.Pſal.33.1ª.
¶ Qui das vindictas mihi.Deut.32.17ª.
12 Et ſuper excelſa ſtatuens me. Pſal.56.4ª.
13 Confitebor tibi in nationibus domine. 1. Parali. 16. 6ª./ Roman. 15.
14 Cum Chriſto ſuo Dauid, Pſal.26.prin.
15 Et ſemini eius. Gen.13.4ª.

PSALMVS XVIII.

1 Cœli enarrant gloriam Dei.1ª.q.68.2.c./ Spiritu.6.14ᵐ./ Anima.8.19ᵐ.
2 Opera manuum eius annunciat firmamentum. ibideu./ Geneſeos. 3. 14ª.
¶ Et occurſus eius vſque ad ſummum eius.Pſal.56.4ª.
3 In omnem terram exiuit ſonus eorum &c. Ro. 14. lec. 3. prin. Pſalmus. 18.
4 Et ipſe tamquam ſponſus procedens de talamo ſuo.4.d.42. q. 3. 2.2ᵐ./d.49.q.4. 1. 2ᵐ./3.Io./ Verit. q. 29. 4. 6ᵐ. / Pſam. 18./ Pſal.44.prin.
5 Lex domini immaculata conuertens animas. 12ᵉ.q.91.4.c. ¶ Teſtimonium domini fidele &c. Pſal.118.1ª.
6 Timor domini ſanctus permanet in ſęculum ſeculi.12ᵉ.q.67. 4. 2ᵐ./22ᵉ.q.19.11.o./3.d.34.q.2.ar.3.q.2.1ᵐ./ q.4.o. / Verit. q. 26.8.c.fi./ Virt. q.4.4.2ᵐ./ Iob.26.fi./ Pſal.18.
7 Ab alienis parce ſeruo tuo.4.d.17.q.2.ar.2.q.5.1ᵐ.
8 Iuſtitię domini rectę &c. Deut. 32.6ª.
9 Meditatio cordis mei in conſpectu tuo ſemper.3.Regum.8. 12ª

¶ Domine adiutor meus.1.Parali. 12.5ª.

PSALMVS XIX.

1 Memor ſit omnis ſacrificij tui.Gene.8.1ª. Pſal.19.
2 Exaudiat illum de cœlo ſancto ſuo.3.Regum.8.10ª.
3 Salus dexterę eius.Gene.3.14ª./Pſal.3.4ª.

PSALMVS XX.

1 Domine in virtute tua. Deutero.4.14ª. Pſal.20.
¶ Quoniam præueniſti eum in benedictionibus. Gene.35ª./ 12ᵉ.q. 111. 3.o./2.d.26. 5.o./ Verit.q. 27. 5. 6ᵐ./ Pſal. 20./ Pſal. 22. fi./2ª. Cor.6.
¶ Letificabis eum in gaudio.Pſal.15.4ª.5ª.
2 Cum vultu tuo.Gene.3.14ª.
¶ Manus tua,& dextera tua, ibidem. ¶ Poſuiſti domine in capite eius coronam. Pſal.8.2ª.
3 Rex ſperat in domino.4.Reg.18.3ª.
¶ In miſericordia altiſſimi.Exo.22.11ª./Iob.11.6ª.
¶ Omnes qui te oderunt. Exo.20.8ª.
4 Inueniatur manus tua omnibus inimicis tuis &c.ibidem. 3.14ª. 21ª./ Pſal.5.5ª.
5 Dominus in ira ſua.Exo.4.5ª.
Pones eos vt clibanum ignis.Iſa.fi.
¶ Deuorabit eos ignis. ibidem.
6 Cătabimus & pſallemus.22ᵉ.q.13.4.c./q.91.o./2.d.2.q.2.2.5ᵐ./ 3.d.9.q.1.ar.3.q.3.c./2ᵐ./4.d.15.q.4.ar.2.q.1.c./d.44.q.2.ar.1. q.4.c./4ᵐ./ Pſal. 32./ Pſal. 39./ Ro.15./1ᵉ. Cor.12.lect.3.

PSALMVS XXI.

1 Deus reſpice in me. Exo.2.6ª. Pſal.21.
¶ Quare me dereliquiſti. Ioſue.3ª./1ª.q.113.6.o./3ª. q. 47. 3. c.fi./ q 50.2.1ᵐ. 2.d.11.q.1.4.3ᵐ.
2 Verba delictorum meorum.3ª.q.15.1.1ᵐ.
¶ Opprobrium hominum. Pſal.30.8ª.
3 Clamabo per diem &c. Gene.4.4ª.
¶ Et non exaudies. 3ª. q. 21. 4. 4ᵐ./ 3. d. 17. ar. 3. q. 4. 1ᵐ.
4 Tu autem in ſancto habitas. Pſal.13.5ª./ Ro.8.13ª.
¶ In te ſperauerunt patres noſtri.4.Regum.18.3ª.
¶ Spes mea.Pſal.13.4ª.
5 Ne diſceſſeris a me.Gene.3.13ª./ Ioſue.3ª.. Exo. 19.
¶ Et a cornibus vnicornium. Iob.39.2ª.
6 Narrabo nomen tuum fratribus meis, in medio eccleſiæ laudabo te. Pſal.39.7./ He.2.lec.3.
7 Qui timetis dominum, Leui.19.14ª.
¶ Laudate eum. Pſal.23.2ª.
¶ Nec auertit faciem ſuam a me. Gene.3.14ª.
8 Et anima mea illi viuet.Gene.46.2ª.
¶ In eccleſia magna. Pſal.39.9ª.
9 Et annunciabunt cœli iuſtitiam eius. Pſalmo. 18. 1ª./ Deutero. 32.6ª.

PSALMVS XXII.

1 Animam meam conuertit. Gene.46.2ª.
¶ Deduxit me ſuper ſemitas iuſtitiæ.Iob.23.6ª Pſal.22.
¶ Tu mecum es.Numeri.14.1ª.
2 Virga tua & baculus tuus ipſa me conſolata ſunt.4.d.24.q.3.3.c./ fi./8ᵐ./ He.1.lec.4./ Pſal. 2./ Pſalm. 22./ Pſalmo. 44./ Iſa.3. cº.11. lec.1.fi.
3 Calix mæus inebrians quàm præclarus eſt. 22ᵉ. q. 149. 1. 1ᵐ./3ª. q.78.3.1ᵐ./4.d.8.q.2.art.2.q.2.c./ Pſalmo. 22./ 1ᵉ. Cor. 11.lec.6.
4 Et miſericordia tua ſubſequatur me. Exo. 22. 11ª./ Pſal.20. 2ª.

PSALMVS XXIII.

1 Innocens manibus. Iob. 2. cª. Pſal.23.
¶ Et mundo corde. 22ᵉ.q.8.7.o.
2 Qui non accepit in vanum animam ſuam. Pſalmo. 4. 2ª. / Geneſeos.46.2ª.
¶ Nec iurauit in dolo proximo ſuo. Exo. 20. 10ª. 12ª.122./ Leui.19.8ª./ Pſal.119 2ª.
3 Hic accipiet benedictionem a domino. Gene.35ª. ¶ Et miſericordiam a Deo.Exo.22.11ª.
4 Attollite portas principes veſtras &c. rex glorię. 3ª.q. 39.5.3ᵐ./ q.52.1.c.fi.
5 Quis eſt iſte rex gloriæ? 1ª. q. 57. 5. o. / q. 106. 4. 2ᵐ./ Ephe. 3. lect. 3.fi.

6 Dominus sortis. Exo.26,5ª.
¶ Et potens. Gene.17,1ª.
7 In monte sancto eius. Psal.9.5ª.

PSALMVS XXIIII.

Psal.24. 1 Ad te domine leuaui animam meam. Gene.46,2ª.
¶ Deus meus. Gene.17,5ª.
¶ In te confido.4.Reg.18.7ª.
2 Non erubescam. Psal.6.9ª. ¶ Neque irrideant me. 2. Parali. 30. 4ª. ¶ Confundantur omnes &c. Gen.3.21ª./ Psal.3 9.2ª.
3 Vias tuas domine demonstra mihi &c. Iob.23.6ª.
¶ Dirige me in veritate tua. Exo.34.5ª.
4 Et doce me. Math.23.2ª. ¶ Reminiscere. Gene. 8.1ª. ¶ Ne memineris. Ibidem.
¶ Memento mei. Ibidem.
5 Miserationum tuarum, & misericordiarum tuarum. Exo.22.11ª.
¶ Propter bonitatem tuam domine. 1. Parali.16.7ª./ 1ª.q.44.4. c./ 3ª./ 1.d.45.2.o / 2.d.1.q.2.1.c./ 4.d.46.q.1.ar.1.q.2.c./ 3. c°.97./ Verit.q.23.1.3ª./ 4.c. Poª.q.5.4.c.
6 Dulcis & rectus dominus. Deute.32.6ª,7ª./ Psal.24./ Psal.30./ He,12.
7 Vniuersæ viæ domini misericordia & veritas. Iob.3.2ª.
¶ Respice in me. Exo.2.6ª. Vide. Ibidem.
¶ Requirentibus testamentum eius. Psal.77,12ª.
8 Diriget mansuetos in iudicio, docebit mites vias suas. 22ª.q.157. 4.c./ 1ª./ Psal.24./ Psal.33./ Psal.36.
9 Custodi animam meam Iosue.24.3ª./ Gene.47.2ª./Io.12.2.
¶ Innocentes & recti adhæserunt mihi. Iob.1.2ª./ 2.5ª.

PSALMVS XXV.

Psal.25. 1 In innocentia mea ingressus sum, Ibidem.
¶ In domino sperans.4. Reg.18.3ª.
¶ Proba me domine, & tenta me. Gene.22.1ª.
2 Quia misericordia tua ante oculos meos est. Exo.22.14ª.
¶ Et complacui in veritate tua. Exo 34.5ª.
3 Ne perdas cum impijs Deus animam meam. Genesis.46.2ª./ Ioan.12.2.
Et cum viris sanguinum. Ruth,3.2ª.
4 In ecclesijs benedicam te domine. Psal,33.1ª.

PSALMVS XXVI.

Psal.26. 1 Dominus illuminatio mea & salus mea &c. trepidabo. Psal. 17. 1ª./ 3.3.c°.89.
2 Cantabo & psalmum dicam domino. Psal.20.6ª.
¶ In petra exaltauit me.1ª. Cor.10.2ª.
3 Clamaui ad te. Gene.4.4ª.
¶ Misertus est mei. Exo.22.11ª.
¶ Faciem tuam domine. Gene.3.14ª.
4 Ne declines in ira. Exo.4.5ª.
¶ Adiutor meus esto 1. Parali.12.5ª.
¶ Ne derelinquas me. Iosue. 3ª.
5 Dominus autem assumpsit me. Psal.64.3ª.
¶ Legem pone mihi domine in via tua &c. Iob,23.6ª.
¶ Ne tradideris me in animas. Gene.46.2ª.
6 Expecta dominum, viriliter age &c. Iosue.2ª.

PSALMVS XXVII.

Psal.27. 1 Ad te domine clamabo. Gene.4.4ª.
¶ Da illis secundum opera eorum &c. Gene.3.21ª./ Psal.61.6ª.
2 Benedictus dominus. Psal,33.1ª.
¶ Dominus adiutor meus, 1. Parali.12.5ª.
3 In ipso sperauit cor meum. 1. Regum. 18,3ª.
¶ Confitebor ei, 1. Parali.16.6ª.
4 Dominus fortitudo plebis suæ, Psal.17.1ª.
¶ Benedic hereditati tuæ. Gene,1,31ª.

PSALMVS XXVIII.

Psal.28. 1 Afferte domino filij Dei. Luce.6,12ª.
¶ Quemadmodum filius vnicornium. Iob.39.2ª.
2 Et sedebit dominus rex in æternum. Iudicum.6.3ª.
3 Dominus benedicet populo suo in pace. Gene,1.13ª.

PSALMVS XXIX.

Psal.29. 1 Suscepisti me. Psal,64,3ª.
¶ Domine clamaui ad te. Gene.4.4ª.
2 Domine eduxisti ab inferno animam meam. Psal.3.3ª.

¶ Psallite domino sancti eius. Psal.20.6ª.
¶ Vt cantet tibi. Ibidem. ¶ Gloria mea. Psalmus.17.1ª.
3 Confitemini memoriæ sanctitatis eius. 1. Parali.16,6ª.
¶ Quoniam ira in indignatione eius. Exo,4.5ª.
4 Auertisti faciem tuam a me. Gene.3.14ª.
¶ Et factus sum conturbatus. Psal.9.3ª.
5 Quæ vtilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem. 3ª.q.51.3.1ª./ q.53.1.c.
6 Audiuit dominus. Exo.2.4ª. ¶ Et misertus est mei. Exo,22.11ª.
¶ Dominus factus est adiutor meus. 1. Parali. 12. 5ª. / Psalmus. 89. 1ª.

PSALMVS XXX.

1 In te domine speraui. 12ª.q.65.5.3ª./ 22ª.q.18.2.1ª./ 3ª.q.7.4. Psal.30. o./ 6.1ª. 8.2ª./ 9.1ª./ 3.d.13.q.1.ar.2.q.1.1ª./ 3.d.28.q.2.ar. 5.q.1.o./ d.36.2.3ª./ Verit.q.29.4.15ª./ Virt. q. 4.1. 12ª. / 4. 16ª./ Psal.15./ Psal.30.
2 Non confundar in æternum. Psal.24./ Psal.30./ Psal. 34./ Psal. 39./ Ro, 5.
3 In iustitia tua. Deut.32.6ª.
¶ Inclina aurem tuam, Gene.3.14ª.
¶ In manus tuas domine commendo spiritum meum. Ibidem. 1. Esdræ. 1ª.
4 Quoniam fortitudo mea & refugium meum es tu. Psal.17.1ª.
¶ Deus veritatis, Ruth.3.2ª.
5 Odisti obseruantes vanitates. Psal.4.2ª./ Psal,5.5ª.
¶ Lætabor in misericordia tua. Exo,22.11ª.
6 Respexisti humilitatem meam. Exo.2.6ª.
¶ Conturbatus est in ira oculus meus. Psal.6.3ª.
7 Saluasti de necessitatibus animam meam. Gene.46.2ª./ Psal.24./ Ptalmus 30.
8 Factus sum opprobrium. Psal.34./ Psal.38./ Psal.41.fi.
9 Ossa mea conturbata sunt. Psal.6.2ª.
10 Accipere animam: Gene.46.2ª./ Io. 12.2ª.
11 In manibus tuis sortes meæ. Gene.3.14ª./ Act.1.9ª.
¶ Illustra faciem tuam, Ibidem.
¶ Oculorum tuorum. Ibidem,
12 Erubescant & deducantur in infernum &c. Gene.3.21ª./ Psal. 6. 9ª. ¶ Quam magna multitudo dulcedinis tuæ one, Psal.24.6ª.
13 Benedictus dominus. Psal.33.1ª.
¶ Diligite dominum omnes sancti eius. Deut.6.4ª.
¶ Redibuet abundanter facientibus superbiam. Psal.61.1ª.
14 Viriliter agite & confortetur cor vestrum, Iosue.2ª.
15 Dum clamarem ad te. Gene.4.4ª

PSALMVS XXXI.

1 Beati quorum remissæ sunt iniquitates &c. Ma,q.7.11.c./Ro.4./ Psal.31. 4.d.43.L.2ª./ 3ª.q.88.1,4ª. ¶ Beatus vir cui non imputauit dominus peccatum. Ma q.7.11.c.
2 Nec est in spiritu eius dolus. 1. Esdræ, 1a.
¶ Quoniam tacui. 12ª.q.27.2.c./ Psal.31.
¶ Inueterauerunt omnia ossa mea. Psal.6.2ª.8ª.
¶ Dum clamarem. Gene.4.4ª.
3 Grauata est super me manus tua. Iob,23.1ª.
¶ Tu es refugium meum Psal.17.1ª.
¶ Exultatio mea. Ibidem.
4 Firmabo super te oculos meos. Gene.3.14ª.
5 Sperantes autem in domino. 4. Reg.18.3ª.
6 Misericordia circundabit. Exo.22.11ª.
7 Gloriamini omnes recti corde. Iob.2ª.

PSALMVS XXXII.

1 Rectos decet collaudatio. Ibidem, Psal.32.
¶ Confitemini domino. 1. Parali.16.6ª.
¶ Psallite. Psal.20, 6ª.
¶ Cantate ei canticum nouum. Ibidem./ 22ª.q.91.o.
2 Misericordia domini plena est terra. Exo.22.11ª.
Speruimus in te. 4. Reg.18.3ª. ¶ Vt eruat a morte animas eorũ. Gene.46.2ª./ Ioan.12.2ª.
3 Verbo domini cœli firmati sunt. 3.4.c°.13./ Gene.1ª,5ª.12ª.
4 Et spiritu oris eius. Gene,4./,14ª.
¶ Cogitationes cordis eius. Ibidem.
5 Timeat dominum omnis terra. Leui.19.14ª.
¶ Quoniam ipse dixit, & facta sunt &c. Gene.5ª.
¶ Consilium domini in æternum manet. Iob. 12.6ª.
6 Beata gens, Psalmus.1. 1ª.
¶ Cuius est dominus Deus eius. Gene.17,5ª.
¶ Populus quem elegit dominus in hereditatem sibi. Exod. 19. 3ª./ Deute.7,2ª.

7 De

7 De cœlo respexit dominus &c. terram. Exo.2.6ª./ 3.Reg.8ª.10ª.
8 Qui intelligit omnia opera eorum. 1ª.q.22.2.3.o./. q.103.5.o./ q.113.2.6.c./ q.116.1.c./ 12ª.q.91.2.c./ 22ª.q.93.2.c./ 1.d.39.q. 1.2.c./ q.2.2.o./ d.40.q.4.1.c./ 2.d.1.q.1.1.4.c./ d.37.q.3.1.c./ 3.3.c°.1./ 64./ 90./ 94./ 111./ 113./ 114./ 140./ Verit.q 5.2.3.4. 5.9.o./ Opuſ.3.c.112.&c. Cauſis.lec.20.o./ Iob. Prolo., c°.11./ Psal.23./ Psal.32./ Math.7./ Io. / Meth.6.lec.3.
9 Qui finxit singillatim corda eorum. 1ª q.14.5.6.11.12.o./ q. 15. 3.4ª./ q. 22.2.3.o./ q.55.1.3ª / q. 57.2.c.fi./ q.89.4.c./ 1. d. 35. 3.o./ d.36.q.1.1.o./ d.38.3.5.c./ d.39.q.2.2.c./ 2.d.3.q.3.3.c./ 3.1. c°.50./ 63./ &c. vſque 72./ 3.3.c°.75./76. Verit.q.2.4 5.o./ q.5. 2.4.5.6.7.8.9.o./ Poª. q. 6. 1. c./ Anima. 28. c. / Quol. 7. 2. c./ Quol. 8 vel. 11. 3. c. / Opuſ. 3. c°. 134. / 135. / Psal. 32./ Cauſis. lec. 10.
10 Non saluatur rex per multam virtutem &c. vsque non saluabitur. Psal.3.4ª. ¶ Ecce oculi domini. Gen.3.14ª.
11 Adiutor noster est. 1. Parali. 12.5ª.

PSALMVS XXXIII.

1 Benedicam dominum in omni tempore. Psal. 27./ Psal. 40. fi./ Ro. 1. lect.7. fi./ 2ª. Cor. lec. 2. prin.
2 Semper laus eius in ore meo, 22ª.q.91.1.o./ 2.o./ 4.d.15.q. 4. ar. 3.q.2.1ª./ Verit.q.23.1.4ª./ Psal.9./ Psal.26./ Psal.32./ Psal.33./ Psalmus.49.
3 Accedite ad eum. 1ª. q. 3. 1. 5ª. / Psalmus. 33./ Isaiæ. 34./ Ioan.14.lec.7.
4 Gustate & videte quoniam suauis est dominus. 22ª.q.97. 2. 2ª.
5 Iste pauper clamauit. Gene.4.4ª.
¶ Beatus vir qui sperat in eo. 4. Reg.18.3ª./ Psal.1.1ª.
6 Timete dominum. Leui.19.14ª.
¶ Diuerte a malo & fac bonum. Isa.1.4ª.
7 Oculi domini super iustos Gen.3.14ª./ 1ª. q. 3. 1. 3ª. / q. 22. 2. 4ª. q.23.7.c./ Verit.q.5.3.o.
8 Et aures eius in præces eorum. Ibidem./ 22ª.q.83.16.o. / 3ª. q. 43.2 1ª./ q.82.6.c./ 7.3ª. 2.d.40.4.5ª./ 4.d. 5. ar. 2. q. 2. 2ª./ d.15.q.4.ar.2.q. 2. 2ª. , d. 19. ar. 2. q. 2. 4ª. / Poª. q. 6. 9. 5ª. / Io.4.lec.3.
9 Vultus autem domini superfacientes mala. Ibidem.
10 Iuxta est dominus his qui tribulato sunt corde. Psalm. 4. 1ª. / Iudith 8.8ª.
¶ Multę tribulationes iustorum, & de omnibus ijs liberauit eos dominus. Iudith.8.8ª./ 1. Parali.12.5ª.
11 Et humiles spiritu saluabit. Psal.3.4ª./ Isa 49.3ª.
12 Custodit dominus omnia ossa eorum. Psal.6.2ª./ Iosue.24.3ª.

PSALMVS XXXIIII.

1 Iudica domine nocentes me &c. Gen.3.21ª.
¶ Exurge. Ibidem. 13ª.
¶ In adiutorium mihi. 1. Paral. 12.5ª.
2 Dic animæ meæ. Iob.6ª / Gene.46.2ª.
¶ Salus tua ego sum. Psal.3.4ª.
¶ Confundantur. Psal 30.2ª.
3 Cogitantes mihi mala. 12ª.q.47.2.c./ 3ª.q.88.2.o.
4 Et angelus domini, coartans eos Ma.q.16.9.3ª.
5 Anima autem mea exultabit in domino, & delectabitur super salutari suo. Psal.15.4.5ª.
6 Omnia ossa mea dicent. Psal.6.3ª.
¶ Domine quis similis tibi. Psal.82. 1ª.
7 Induebar cilicio. Psal 29.fi./ Psal.34.
8 Humiliabam in ieiunio animam meam. 22ª.q.147.1.3.5.7.c.
9 Oratio mea in sinu meo conuertetur. 4.d.45.q.2.ar.1.q.1.c./ ar. 4.q.3.2ª./ Quol.7.vel.8.c.5.1.o.
10 Tentauerunt me. Gene 22. 1ª.
¶ Subsannauerunt me subsannatione. 1. Parali.30.4ª.
¶ Domine quando respicies. Exo.2.6ª.
11 Confitebor tibi domine in ecclesia magna. 1. Parali. 16. 6ª./ Psal.39.7ª.
¶ In populo graui laudabo te. Psal.33.2ª.
12 Domine ne discedas a me. Iosue.3ª./ Gene.3.13ª./ Exo.19. 6ª. Exurge domine. Ibidem.
13 Erubescant & reuereantur &c. vsque super me. Gene. 3. 21ª. / Psalmus.6.9ª.
14 Et lingua mea meditabitur. Iob.27.2ª.
15 Iustitiam tuam. Deutero.33.6ª.
16 Tota die laudem tuam. Psal,33.2.

PSALMVS XXXV.

1 Non est timor Dei, ante oculos eius. Leui.19.14ª.
¶ Vt inueniatur iniquitas eius ad odium. Psal. 5.5ª.

2 Noluit intelligere, vt bene ageret. 2. d. 22. q. 2. 2. c./ 12ª. q.6. 8. o./ q. 19.6. c./ q. 76. 3.4.c. / 3ª. q. 47. 5. 3ª./ 2. d. 22. q. 2. 2. c. / Ma. q. 3. 8. o./ Iob. 21. fi./ psal.24./ Psal.35.
3 Malitiam autem non oduit. Psal.10.4ª.
¶ Domine in cœlo misericordia tua. Exo.22.11ª.
¶ Doloſe egit. Psal.119.2ª.
4 Et veritas tua vſque ad nubes. Exo.34.5ª.
¶ Iuſtitia tua ſicut montes Dei. Deut.32.6ª.
5 Iudicia tua, abiſſus multa. 4.d.46.L.
6 Homines & iumenta saluabis domine. 1ª.q.64.2.c.
7 In tegmine alarum tuarum ſperabunt. Geneſeos. 3. 14ª. 27ª./ 15.1ª.
8 Inebriabuntur ab vbertate domus tuæ. Psalm. 15. 4ª. 5ª. / 1ª. q. 51. 1. 3ª. / 12ª. q. 110. 1. 2ª./ 22ª. q. 23. 2. 2ª. / 3ª. q. 2. 5. 3ª. / q. 5. 3. 2ª. / q. 50. 2. 3ª. / 1. Prolo. fi. / 2. d. 8. 1. 4ª. / d. 26. 1. 5ª. / 3. d. 6. q. 3. 1. 4ª. / Verit. q. 27. 1. 1ª. / Poª. q. 6. 6. 8ª. / Spiritu. 5. 6ª. Psal.15.4ª.5ª.
9 Apud te eſt fons vitæ. Io. 4.1ª.
10 Et in lumine tuo videbimus lumen. 1ª. q. 12. 2. c. / 5. o. / 22ª. q. 174. 5. 1ª. / q. 175. 3. 2ª. / 3ª. q. 10. 4. c. / q. 45. 2. c. 2. d. 31. q. 2. 1. 5ª. / 3. d. 14. ar. 1. q. 2. 1ª. / q. 3. c. / ar. 2. q. 1. c. / 4. d. 49. q. 2. 1. 15ª. / 2. c. / 3. c°. 50. / 53. / 54. / Verit. q. 10. 11. c. / 11ª. q. 13. 2. c. / q. 18. 1. 1ª. / q. 20. 2. c. / Quol. 7. vel. 8. vel. 11. q. 1. 1. c. / Quol. 10. q. 8. c. / Psal. 35. fi. / 2ª. Cor. 12. lec. 1.
11 Quirrecto ſunt corde. Iob.2ª.
¶ Non veniat mihi pes ſuperbiæ. Tob.4.9ª.
12 Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem. Ibidem. 10ª.

PSALMVS XXXVI.

1 Noli emulari in malignantibus &c. Psal.5.4ª./ 12ª. q. 28. 4. o. / Psal.36. 22ª.q.36.2.c./ q.30.3.2ª./ 4ª. / 3.d.26.q.1.3.c.fi./ Psal.36. prin./ Rom. 1 1. lect. 2./ 1ª. Cor. 3. lec. 1./ c°. 14. lec. 1.
2 Spera in domino. 4. Regum. 18.3ª.
¶ Define ab ira, 12ª.q.48.3.o./ 4.c./ 22ª.q.41.2.3ª./ q.157. 4.c./ Ma.q.12.1.o./ Psal.36.
¶ Manſueti autem hereditabunt terram &c. Math. 5. 3ª. ¶ Veniat dies eius. Gene.27.5ª.
3 Reuela domino viam tuam. 4.d. 17. L. 10ª.
4 Subditus esto domino. Iacob. 4 7ª.
¶ Vt trucident rectos corde. Iob.2ª.
¶ Gladius eorum intret in corda ipſorum &c. Gene.3.21ª.
5 Nouit dominus dies immaculatorum. Exo.33.5ª.
¶ Et hereditas eorum in æternum erit. Psal.32./ Psal.36./ Ro. 4. lec.2./ lec.3.
¶ Non confundentur in tempore malo. Psal.30.2ª./ Ephe.5.13ª.
6 Inimici domini. Exo.20.8ª./ Psal. 5.5ª.
¶ Dominus ſupponit manum tuam. Gene. 3.14ª.
¶ Non derelinquet ſanctos ſuos. Ioſue.3ª.
7 Os iuſti meditabitur ſapientiam. Iob.27.2ª.
¶ Cuſtodi viam eius. Iob.23.6ª.
¶ Cuſtodi innocentiam. Iob.2.5ª.
8 Vide æquitatem. Iob.23.4ª.
¶ Salus autem iuſtorum a domino. Psal.3.4ª.
¶ Adiuuabit eos. 1. Parali.12.5ª.
9 Declina a malo & fac bonum. Isa.1.4ª.

PSALMVS XXXVII.

1 Domine ne in furore tuo arguas me. Exo.4.5ª. Psal.37.
¶ Quoniam ſagittæ tuæ infixæ ſunt mihi. Iob.6. 2ª.
2 A facie ire tuę. Ibidem. Gene.3.14ª.
¶ Confirmaſti ſuper me manum tuam. Ibidem.
3 Non eſt pax oſſibus meis, a facie peccatorum meorum. Psal.6.2ª.
4 Humiliatus ſum nimis. 2. Regum. 8.1ª.
¶ Domine ante te omne deſiderium meum. 3. Reg. 8.12ª.
¶ Et gemitus meus a te non eſt abſconditus. Psal.32.8ª.
5 In te domine ſperaui. 4. Reg. 18.3ª./ Psal.30.1ª.
¶ Ne derelinquas me domine. Ioſue.3ª.
6 Ne diſceſſeris a me. Ibidem.
7 Domine Deus ſalutis meæ. Psal.3.4ª.

PSALMVS XXXVIII.

Psal.38. 1
1 Humiliatus ſum. 2. Reg. 8.1ª.
¶ In meditatione mea, exardeſcet ignis. 1ª.q.21.4.1ª.fi./ 22ª. q. 180. 3.4ª./ 4.3ª. / 4. d. 15. q. 4. art. 1. q. 2. 1ª./ Iſa. 26. fi.
¶ Subſtantia mea tamquam nihil ante te. Poª.q.5.1.16ª.
2 Verumtamen vniuerſa vanitas, omnis homo viuens. Eccleſiaſtici. 1ª.
3 Verumtamen in imagine pertranſit homo. 1.d.3.q.2.L./2.d.39. q.1.1.1ª./ Verit.q. 22.6.2ª.

4 Fruſtrà conturbatur. Pſal.6.3ª.
¶Vane conturbatur omnis homo. Ibidem.
¶A fortitudine manus tuę. Geń.3.14ª./ Exo.5ª.
5 Et tabeſcere feciſti ſicut araneam animam eius. Gen.46.2ª./Pſal 38./ Ioan.12.2ª.
6 Auribus percipe lachrimas meas. Geneſeos. 3.14ª./ Exo. 2.4ª./ Iob. 12.7ª.
7 Aduena ego ſum ,& peregrinus , ſicut omnes patres mei. He. 11. lec. 4.

PSALMVS XXXIX.

Pſal.39. 1 Expectans expectaui dominum. 12ę.q.4.o.2.1ᵐ./ 3. d.26.q.1. 1ᵐ. 3ᵐ./3.1ᵐ./q.2.2.3ᵐ./ar.3.q.1.3ᵐ./Ro.8.lec.4. poſt prin.B.
2 Et ſtatuit ſupra petram pedes meos.1ę. Cor. 10. 2ª.
¶Et immiſit in os meum canticum nouum, Hymnum Deo noſtro. Pſal.20.6ª.
3 Sperabunt in domino. 4. Reg.18. 3ª.
¶Beatus vir cuius eſt nomen domini ſpes eius. Ibidem./ Pſal. 1. 1ª.
Et non reſpexit in vanitates &c. Pſal.4.1ª.
4 Et cogitationibus tuis,non eſt qui ſimilis ſit tibi.Pſal.82.1ª.
5 Sacrificium & oblationem noluiſti &c. vſque venio.12ę.q.102.3. o./ 4.3ᵐ./ 5.4ᵐ.prin./4.d.1.q.1.ar.5.q.2.1ᵐ./2ᵐ./Pſal.28./Pſal. 39./ Pſal.50./ Iſa.lec.4.fi./ He.10.lec.1.med.D.
6 In capite libri,ſcriptum eſt de me.3.d.21.q.1.ar.2.q.1.4ᵐ./ Veri. q.7.2.1ᵐ./ 3.2./ 4ᵐ./ 5.5ᵐ./ He.10.lec.1.me.G.
7 Vt facerem voluntatem tuam,Deus meus volui.Phil.2.16ª.¶In eccleſia magna. Pſal.21. Pſal.34./ Pſal.39.
8 Annunciaui iuſtitiam tuam.Deutero.32,6ª.
¶Veritatem tuam. Exo.34.5ª.
¶Non abſcondi miſericordiam tuam. Exo.22.11ª.
9 Confundantur & reuereantur &c. vſque,euge. Gen.3.21ª./ Pſal. 6.9ª./ Pſal.30.2ª.
¶Domine ad adiuuandū me reſpice. Exo.2.6ª./ 1. Parali.12.5ª.
10 Qui quærunt animam meam, vt auferant eam. Gen. 46.2ª./ Io. 12.2ª.

PSALMVS XL.

Pſal.40. 1 Beatus qui intelligit ſuper egenum & pauperem. Pſal. 1.1ª./ Tob.8.9ª.10ª.
¶In die mala liberauit eum dominus &c. Ibidem. 4. 7ª./ Epheſ.5.13ª.
2 In animam inimicorum eius. Gen.46.2ª.
¶Domine miſerere mei. Exo.22.11ª.
3 Aduerſum me ſuſurrabant.22ę.q.74.o./ q.75.1.c./ Ma.q.10.3. 3ᵐ./Ro.1.lec.8.fin.
4 Numquid qui dormit, non adijciet vt reſurgat. Pſal.3.3ª./ Pſal. 40./ Io.11.lec.3.prin./ Ro.13. lec.3. prin.
5 Etenim homo pacis meę in quo ſperaui.22ę.q.17.4.o./ 5.c./q. 25.1.3ᵐ./ 5.4 cº.7.18ᵐ.
6 Reſuſcita me. Pſal.3.3ª.
¶Et retribuam eis. Numeri.31.1ª.
¶Me autem propter innocentiam ſuſcepiſti. Iob. 2.5ª./ Pſalmus. 64. 1ª.
7 Benedictus dominus. 33. 1ª.
8 Deus Iſrael.Gene.17.5ª.

PSALMVS XLI.

Pſal.41. 1 Deſiderat anima mea. Gene.46.2ª.
¶Ante faciem Dei Gen.3.14ª.
¶Spera in Deo.4.Reg.18.3ª. ¶Sitiuit &c. Pſal.62.1ª.
2 Confitebor illi.1.Parali.16.6ª.
¶Abyſſus abyſſum inuocat.Gen.3ª.
¶In voce cataractarum tuarum.Gene.7.2ª
3 In die mandauit dominus miſericordiam ſuam. Exo. 22. 11ª.
4 Apud me oratio Deo vitæ meę. Pſal.17.1ª./ Ruth.3.2ª.
5 Dicam Deo.Iob.9ª.
¶Quare oblitus es mei. Gene.8.1ª.
¶Dum confringuntur oſſa mea. Pſal.6.2ª.
6 Exprobrauerunt mihi. Pſal.43./ Ro.15.

PSALMVS XLII.

Pſal.42. 1 Tu es Deus fortitudo mea. Pſal.17.1ª.
¶Quare me repuliſti. Ioſue.3ª.
2 Emitte lucem tuam , & veritatem tuam. Exo. 34. 5ª./ Quol.1.1.2ᵐ.
3 Confitebor tibi.1.Parali.16.6ª. ¶Quare triſtis es anima mea. Gene. 46.2ª.

4 Spera in Deo. 4. Reg. 18.3ª.

PSALMVS XLIII.

1 Manus tua, dextera tua,& brachium tuum, & illuminatio vultus tui. Gene.3.14ª. Pſal.43.
2 Saluaſti enim nos. Pſal. 3. 4ª. ¶In Deo laudabimur tota die. Pſalmus. 25.
3 Et in nomine tuo confitebimur in ſęculum.1.Parali.16.6ª.¶Repuliſti nos,Ioſue,3. ¶Confundiſti nos. Pſal.30.2ª.
4 Poſuiſti nos opprobrium vicinis noſtris. Pſal.34./ Pſal.38./ Pſalmus.41.fi./ Pſal. 43.
5 Subſannationem & deriſum. 2. Parali.30.4ª.
¶A voce exprobrantis & obloquentis. Pſal.41.6ª.
6 Et inique non egimus in teſtamento tuo. Pſal.77.12ª.
7 Humiliaſti nos. 2.Reg.8.1ª. ¶Declinaſti ſemitas noſtras a via tua. Exo.4.9ª./ Iob.23 6ª.
8 Ad Deum alienum.Exo.7.1ª.
¶Nonne Deus requiret iſta. Pſal.9 3ª.
¶Ipſe nouit abſcondita cordis.3.Reg.8.12ª.
9 Quoniam propter te mortificamur tota die,æſtimati ſumus ſicut oues occiſionis. Ro.8.lec.7.
10 Exurge domine.Gene.3.13ª.
¶Quare obdormis domine. Exo.4.5ª.
11 Quare faciem tuam auertis. Gene.13.14ª.
¶Obliuiſceris inopiæ noſtræ. Gene.8.1ª.
12 Humiliata eſt in puluere anima noſtra.2.Reg. 8. 1ª./ Gen. 46. 2ª./Io.12.2ª.
13 Adiuua nos.1.Parali.12.5ª.

PSALMVS XLIIII.

1 Lingua mea calamus ſcribę velociter ſcribentis. Pſal. 23.1ª./ Pſal.44. Pſal.34 fi./ Pſal.38. Pſal.49./ Luce.1.6ª.
2 Speciosus forma præ filijs hominum.Pſal.44./ Iſa.63.
3 Benedixit te Deus in æternum.Gen.1.31ª.
¶Sagittę tuæ acutę. Iob.6.2ª.
4 Sedes tua Deus in ſęculum ſęculi &c. vſque præ conſortibus tuis. He.1.lec.4.o.
5 Vnxit te Deus Deus tuus, oleo letitiæ,præ conſortibus tuis. 12ę. q.102.3.13ᵐ./ 3ª.q.72.2.c./ 4.d. 7. q.1.ar.2.q.2.o./ 5.4.cº. 34./ Pſal.26.prin./ Pſal.44./ Iſa.61./ Math. / Io.8.prin./ Rom. 6./ He.1.lect. 4.
6 Aſtitit regina a dextris tuis.3.d.22.q.3.ar.3.q.3.3ᵐ.
7 Propterea populi confitebuntur tibi.1.Parali.16.6ª.

PSALMVS XLV.

1 Deus noſter refugium & virtus. Pſal.17.1ª. Pſal.45.
¶Adiutor in tribulationibus.1.Parali.2.5ª.
¶Adiuuabit eam Deus. Ibidem.
2 Conturbati ſunt montes in fortitudine eius. Exo.20.5ª. ¶Sanctificauit tabernaculum ſuum altiſſimus. Exo. 26.1ª. / 30.4ª./ Iob. 11.6ª.
3 Deus in medio eius. Numeri.11.5ª.
¶Deus virtutum nobiſcum. Ibidem.14.1ª.
4 Fluminis impetus lętificat ciuitatem Dei.Pſal.47.2ª.

PSALMVS XLVI.

1 Iubilate Deo in voce exultationis.Pſal.20.6ª./Pſal.32./Pſal.46. Pſal.46.
2 Quoniam dominus excelſus. Iob,11.6ª.
¶Terribilis.Leui.19.14ª./12ę.q.42.1.o./q.43.1.1m. 22ę.q.19. 1.o./ 3.q.7.6.o./ 3.d.26.q.2.1.4ᵐ./ d.34.q.2.ar.2.q.1. 2ᵐ./ Pſal. 46./Ro.8.lec.3.med.K.
3 Rex magnus, Opuſ.20.lib.3.cº.12.fi./ cº.13.14.15./ Pſalm. 46. Pſalmus 47.
4 Elegit nobis hereditatem ſuam. Deut.7.2ª.
¶Speciem Iacob quem dilexit.Ibidem.3ª.
5 Aſcendit Deus in iubilatiõe & dominus in voce tubę.ſupra. 1ª./ Gen.3.13ª. 3ª.q.57.2.1ᵐ.
6 Pſallite Deo noſtro &c. Pſal.20. 6ª. ¶Deus ſedet ſuper ſedem ſanctam ſuam.Iudicum.6ª.3.
7 Dij fortes terræ.Exo.7.1ª.

PSALMVS XLVII.

1 Magnus dominus.1ª.q.28.4.c./q.42.1.1ᵐ./4.2ᵐ./.3ª.q.58.3.o./ Pſal.47. 1.d.19.q.1.1.o./ q.3.1.o./ 5.4.cº.9./ Poª.q.9.7.o./ Iob.11./ Pſal. 46./ Pſal.47./ Ephe.3.lec.6.
2 Et laudabilis nimis. Pſal.33.2ª. ¶Ciuitas regis magni.Pſal.46. 3ª./ Opuſ.20.lib.4.cº.28./ 23./ Pſal.45./Pſal.47./ Ephe.4.lec.2. prin./

3 Suſcepimus

3 Suſcepimus Deus miſericordiam tuam.Exo.22.11ª.
¶Iuſtitia plena eſt dextera tua. Deutur.32.6ª./ Geń. 3.14ª.
4 Hic eſt Deus noſter.Geń.17.5ª.

PSALMVS XLVIII.

Pſal. 48. 1 Inclinabo in parabolam aurem meam.Iob.27.4ª. ¶Simul inſipiens & ſtultus peribunt.22ę.q.46.1.1ᵐ./ Pſal. 48.
2 Homo cum in honore eſſet non intellexit,comparatus eſt iumẽtis,&c.22ę.q.64.2.3ᵐ. 2.d.35.5.c.

PSALMVS XLIX.

Pſal.49. 1 Deus Deorum dominus.Exo.7.1ª. ¶Loquutus eſt. Ibidem. 6. 1ª./ Iob.6ª.
¶Qui ordinant teſtamentum eius. Pſal.77.12ª.
2 Deus manifeſte veniet. 3ª. q.36.1.1ᵐ., 3ᵐ./ 4.d.47.q.1.ar.1.q. 2.1ᵐ./ Pſal.49.
3 Ignis in conſpectu eius exardeſcet &c.4.d.45.L / d.47.q.2.o./ 5. 4.cº.fi./ Poª.q.5.6.10ᵐ./ 1ª.Cor.3.lec.2./ He.10.lec.3.
4 Annunciabunt cæli iuſtitiam eius. Pſal.18.1ª. Deuter.32.6ª.
¶Deus iudex eſt. Pſal.9.3.
5 Audi populus meus.Exo.19.3ª.
¶Deus Deus tuus ego ſum. Geń.17.5ª.
6 Non in ſacrificiis tuis, &c. vſque potabo. Pſal. 39. 5ª. ¶Imolá Deo ſacrificium laudis. Pſal.4 6ª / Pſal.33.2ª.
7 Redde altiſſimo vota tua. Pſal.75.6ª./ Iob. 11. 6ª. ¶Cognoui omnia volatilia cæli. Geń.32ª.
8 Peccatori autem dixit Deus./Iob. 6ª.
9 Quare tu enarras iuſtitias meas, &c. 4. d. 19. q.2.ar.2.q.2.4ᵐ./ Pſal.49./ Pſal.50.

PSALMVS L.

Pſal. 50. 1 Miſerere mei Deus,&c.Exo.22.11ª.
2 Tibi ſoli peccaui,&c.vſque iudicaris.12ę.q.96.5.3ᵐ./ 22ę.q.67. 4.o./ 3ª.q.46.2.3ᵐ./ 1.d.43.q.2.2.5ᵐ / 4.d.46.q.1.ar.2.q.2.o./ q.2.ar.1.q.3.1ᵐ./ Ro.3./ ¶Et malum coram te feci.Ibidem.
3 Vt iuſtificeris,&c. Math.26.24ª./ Iob. 36.3ª.
¶Ecce enim in iniquitatibus cõceptus ſum &c.12ę.q.82.2.1ᵐ. /.22ę.q.103.o./ 2.d.22.q.1.1.c / d.31.L.fi./ d.33 L.prinº./ Ma. q.4.8.1ᵐ./ q.15.2.7ᵐ./ Opuſ.3.cº.197./Pſal.31./Pſal.50./Ro. 4./ cº.5.lec.3.
¶Auditui meo &c. 22ę q.28.1.o./ q.35.2.2.c./ Pſal. 50.
4 Auerte faciem tuam. Gen. 3.14ª.
¶Deus ſalutis meæ.Ruth.3.2ª./ Pſal.3 4ª.
5 Exultabit lingua mea iuſtitiã tuã.Iob.27.2ª./ Deutero.32. 6ª.
6 Quoniam ſi voluiſſes,&c. vique non delectaberis.Pſal.19.
¶Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus. Pſal.4.6ª.
7 Tunc acceptabis,&c. Ibidem.

PSALMVS LI.

Pſal. 51. 1 Tota die iniuſtitiam cogitauit lingua tua. Iob.27.2ª.
¶Feciſti dolum. Pſal.119.2ª.
2 Videbunt iuſti,& timebunt,& ſuper eum ridebunt. 22ę.q.83.8. 2ᵐ./ 2.d.11.q.1.5.o./ 4.d.50 q.2.4.o./ l.4ᵐ./ Quol.7.vel.8.q.7. 1.1ᵐ / Opuſ.3.cº.239./ Pſal.33./ Pſal.36./ Pſal.51./ Ro.11.
3 Speraui in miſericordia Dei.4. Regum. 18.3ª./ Exo.22.11ª.
¶ Confitebor tibi.1.Parali.16.6ª.

PSALMVS LII.

Pſal. 52. 1 Dixit inſipiens in corde ſuo,non eſt Deus.Pſal.13.1ª.
¶Non eſt qui faciat bonum,vſque.
¶Non ne ſcient. Ibidem.2ª.
2 Deus diſſipauit oſſa eorum,qui hominibus placent.22ę.q. 115. 1.1ᵐ./ Ma.q.9.1.c./ 1ᵐ., 2ᵐ./ Opuſ.19.cº.19./ Ro.15. cº.12. le.3./ 1ę.Cor.4./ cº.10.fi./ Gal.1.le.2.fi./ 2ę.Theſ.2./ Titum. 2.

PSALMVS LIII.

Pſal. 53. 1 Et in virtute tua.Deut.4.14ª. ¶Auribus percipe. Geń. 3. 14ª.
¶Et fortes quæſierunt animam meam.Geń.46.2ª./ Io.12.2ª.
2 Ecce enim Deus adiuuat me. 1.Paral.12.5ª.
¶Auerte mala inimicis meis,&c.Geń.3.21ª.
¶In veritate tua diſperde illos, Ibidem./ Exo. 34. 5ª.
3 Confitebor nomini tuo domine, 1.Paral.16.6ª.

PSALMVS LIIII.

Pſal. 54. 1 Contriſtatus ſum. Math.26.14ª.

¶Et conturbatus ſum Pſal.6.3ª.
2 Præcipita domine,& diuide linguas eorum. Geń. 3.21ª. ¶Veniat mors ſuper illos,& deſcendant in infernũ viuentes,Ibidẽ.
3 Ego autem ad Deum clamaui.Geń.4. 4ª.
¶Et dominus ſaluauit me. Pſal.3.4ª.
4 Humiliauit illos.2.Reg.8.1ª.
¶Non timuerunt Deum.Leui.19.14ª.
5 Extendit manum ſuam in retribuendo. Deut.32./ Geń. 3.14ª.
¶Diuiſi ſunt ab ira vultus eius. Ibidem./ Exo. 4.5ª.
6 Et appropinquauit cor illius. Ibidem. ¶Iacta ſuper dominum curam tuam & ipſe te enutriet. Math.7.1ª.
7 Tu vero Deus; deduces eos in puteum interitus. Exo. 4. 4ª.
¶Viri ſanguinum. Ruth.3.2ª.
8 Non dimidiabunt dies ſuos. Opuſ.20.cº.10./ 11./ He lec. 1.fi./. cº.11. ¶Ego aũt ſperabo in te domine.4.Reg 18.3ª./.Pſal.30.1ª.

PSALMVS LV.

1 Miſerere mei Deus. Exo. 22. 11ª. ¶Ego vero in te ſperabo.4. Reg. 18.3ª./ Pſal. 30. 1ª. ¶Non timebo quid faciat mihi caro. Geń.6.10ª./ Math.10.4ª.5ª. Pſal. 55.
2 Sicut ſuſtinuerunt animam meam. Geń.46.2ª./ Io. 12. 2ª. In ira populos confringes. Exo.4.5ª.

PSALMVS LVI.

1 Miſerere mei Deus.Exo.22.11ª. ¶Quoniam in te confidit anima mea.4 Reg.18.7ª ¶In vmbra alarum tuarum ſperabo. Ibidem.3ª./ Geń.3.14ª. Pſal. 56.
2 Clamabo ad Deum altiſſimum. Geń.4.4ª./ Iob.11.6ª.
¶Miſit de cælo.3.Reg.8.10ª. ¶Et veritatem ſuam. Exo.34.5ª.
3 Dormiui conturbatus.Pſal.6.3ª./ Pſal.40.4ª.
¶Incurauerunt animam meam. Geń.46.2ª./ Io. 12.2ª. ¶Paratum cor meum Deus. 1.Reg.7.2ª.
4 Exaltare ſuper cælos Deus.3ª.q.57.o./ q.58.3.c./3.d.22.q.3.o./ q.2.ar.1.q.2.2ᵐ./ 3.4.cº.87./ Opuſ.3.cº.247./ Pſal. 8, fi./ Pſal. 17./ Pſal.18./ 3.4.cº.87./ Ephe.lec.8.fi / cº.4.lec.3.fi.
5 Cantabo & pſalmum dicam.'Pſal. 20. 6ª. ¶Confitebor tibi in populis domine 1 Paral.16.6ª./ Pſal.17.13ª.
6 Exurge gloria mea, exurge pſalterium & cithara. Pſal. 3. 3ª./. Pſal.17.1ª.
7 Exurgam diluculo. Ibidem./ 3ª.q.51.4.3ᵐ./q.53.2.3ᵐ./q.83. 2 4ᵐ./ 3.d.21.q.2.2.6ᵐ./ 4.d.43.ar.3.q.4.c./ Opuſc 3.cº.243.
¶In omnem terram gloria tua. Pſal.18.3ª.

PSALMVS LVII.

1 Recte iudicate filii hominum.Leui,19.15ª. Pſal. 57.
¶Intendit arcum ſuum. Pſal. 7. 8ª. ¶Sicut viuentes ſic in ira abſorbet eos. Pſal.61.6ª./ Exo 4.5ª.
2 Super cecidit ignis,& non viderunt Solem.22ę.q.15.1.c.fi./ Io. lec.14.fi./2ę. Cor.
3 Lętabitur iuſtus cum viderit vindictam.Pſal.51.2ª.
4 Vtique eſt Deus,iudicans eos in terra.Pſal.9.3ª.

PSALMVS LVIII.

1 De viris ſanguinum.Ruth.3.2ª. Pſal 58.
¶Ceperunt animam mem. Geń.46.2ª.
2 Neque iniquitas mea,neque peccatum meum domine, &c. Iſa. 53.4ª. 10ª.
¶Exurge in occurſum meum. Geń 3.13ª.
3 Et vide. Exo.2.6ª. ¶Intende ad viſitandas oẽs gẽtes. Exo.4.13ª.
4 Non miſereris omnibus , qui operantur iniquitatem. Geń. 3. 21ª. ¶Diſperge illos,& depone eos, Ibidem. ¶In virtute tua. Deutero.4.14ª.
5 Et comprehendantur in ſuperbia ſua, Ibidem.
¶In ira conſumationis.Exo.4.5ª.
6 Deus meus. Geń.17.5ª. ¶Deus Iſrael. Ibidem.
¶Miſericordia eius præueniet me. Pſal.20.1ª.
7 Deus dominabitur Iacob. &c. Deutero.10.8ª.
¶Ego autem cantabo. Pſal.20.6ª.
¶Fortitudinem tuam. Exo.20.5ª.
8 Quia factus es ſuſceptor meus,&c.Pſal.89.1.
9 Deus meus miſericordia mea. Pſal.17.1ª./ Exo. 22. 11ª.

PSALMVS LIX.

1 Deus repulſiſti nos. Ioſue,3ª. Pſal. 59.
¶Et deſtruxiſti nos. Pſal.38.3ª.
2 Iratus es. Exo.4.5ª. ¶Et miſertus es nobis. Exo. 22. 11ª. ¶Vt fugiant a facie arcus. Pſal.7.8ª.

3 Vt

3 Vt liberentur dilecti tui. Deutero.7.3ª.
¶Saluum fac dextera tua. Gen̄.3.14ª.
4 Et non egredieris Deus in virtutibus nostris. Gen̄.3.13ª. ¶Dedisti metuentibus te significationem,&c. 12ª.q.87.3.2^{m}.

PSALMVS LX.

Psal. 60. 1 Ad te clamaui. Gen̄.4.4ª. ¶In petra exaltasti me. 1ª.Cor.10.2ª. ¶Quia factus es spes mea. Psal.89.1ª./ Psal.13.4ª.
2 Protegar in velamento alarum tuarum. Gen̄. 3.14ª./ Quol.7.18.c. ¶Dedisti hæreditatē timentibus nomē tuū. Leui.19.14ª.
3 Misericordiam & veritatē eius, quis requiret. Exo 22.11ª./34.5ª. ¶Vt reddam vota mea. Psal.75.6ª.

PSALMVS LXI.

Psal. 61. 1 Nonne Deo subiecta erit anima mea. Gen̄. 46. 2ª./ Io. 12.2ª./ Iac.4.7ª.
2 Ab ipso enim salutare meum. Psal.3.4ª. ¶Deus meus. Gen̄.17.5ª. ¶Adiutor meus. 1.Paral.12.5ª.
3 Spes mea in Deo est. 4.Reg.18.3ª. Psal.30.1ª.
4 Semel loquutus est Deus. 1ª.q.27.5.3^{m}./ q.34.3.0./ q.41.6.0./ 1.d.27.q.2.2.6^{m}./ ℨ.4.cº.13.26./ Veri.q.2.1.c.fi./ q.4.4.c./ 5^{m}./ Poª.q.2.1.c.fi./ q.8.1.c.fi./ q.9.5.9.c./ 1^{m}./ Quol.4. q.4. 1. c./ Opusc.2.cº.3./ He.1.lec.2. in princ.
5 Potestas Dei est. Exo.20.5ª. Ro.13.2ª.
¶Et tibi domine misericordia. Exo.22.11ª.
6 Reddes vnicuiq; iuxta opera sua. 3ª.q.56.2.3^{m}./ 4.d.43.ar.1.q.2.1^{m}./d.45.q.2.ar.1.q.2.1^{m}./d.47.q.1.ar.3.q.2.3.0./ℨ.3 cº.140/ Opusc.3.cº.153 252./ Psal.1./ Psal.17./ Ro. 2.lec.2./ 1ª. Cor. 5.fi./ 2ª.Cor.4./ cº.5./ cº.14./ Gal.6.lec.1.fi., He.10.

PSALMVS LXII.

Psal. 62. 1 Sitiuit in te anima mea. Gen̄.46.2ª./ 12ª.q.67.4. 3^{m}./ Psal. 41.
2 Quàm multipliciter tibi & caro mea. Gen.6.10ª.
3 Vt viderem virtutem tuam. Deutero.4.14ª.
¶Et gloriam tuam. Exo.33.8ª.
4 Melior est misericordia tua super vitas Exo.22.11ª.
5 Labia mea laudabunt te. Psal.33.22ª./ q.91.0.
¶Sic benedicam te in vita mea. Ibidem. 1ª.
6 Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea. 12ª. q. 102. 3. 8^{m}./ 6,1^{m}. 22ª.q.82.2.2^{m}./ 3.c./ Psal.16.
7 Quia fuisti adiutor meus. 1.Paral.12.5ª.
¶In velamento alarum tuarum. Gen̄.3.14ª.
¶In matutinis meditabor in te. Psal. 5.
8 Me suscepit dextera tua. Gen̄. 3. 14ª. ¶Adhesit anima mea post te. Deutero. 10.11ª.

PSALMVS LXIII.

Psal. 63. 1 A timore inimici eripe animam meā. Math.10.7ª./Gen̄.46.2ª.
2 Defecerunt scrutantes scrutinio.4.d.19.L.fi.
¶Exaltabitur Deus. Psal.56.4ª.
3 Sagittæ paruulorum factæ sunt plagæ eorum. Iob.6.2ª.
4 Letabitur iustus in domino. Psal.15.4ª.5ª.
¶Et sperabit in eo. Psal.30.1ª.
5 Et laudabuntur omnes recti corde. Iob. 2ª.

PSALMVS LXIIII.

Psal. 64. 1 Te decet hymnus Deus in syon. Psal.20.6ª./ Psal.33.1ª.2ª.
¶Et tibi reddetur votum in Ierusalem. Psal.75. 6ª.
2 Ad te omnis caro veniet. Gen̄.6.10ª.
3 Beatus quem elegisti & assumpsisti. Deute. 7.2ª./3ª.q.4.3.1^{m}./ 3.d.6.q.1.2.1^{m}./ d.7.L.2^{m} / Opusc.1.cº.21./ Opusc.3.cº.215./ Quol.4.2.1^{m}./ Ro.1.lec.1.
4 Inhabitabit in atriis tuis. Psal.83.9.
5 Replebimur in bonis domus tuæ. Psal.15.4ª.
¶Spes omnium finium terræ,&c. Psal.13.4ª./ Psal.17.1ª.
6 In virtute tua. Deute.4. 14ª.
¶Accinctus potentia. Gen̄.17.1ª./ Exo.20.5ª.
7 Visitasti terram & inebriasti eam. Exo.4.13ª.
¶Benedices coronæ anni benignitatis tuæ. Gen̄.1.31ª.
8 Clamabunt & hymnum dicent. Gen̄.4.4ª./ Psal.18.1ª.

PSALMVS LXV.

Psal. 65. 1 Iubilate Deo omnis terra. Ibidem./ Psal.46.1ª.
¶Psalmum dicite nomini eius. Psal.20.6ª.
¶Date gloriam laudi eius. Psal.33.2ª.
2 In multitudine virtutis tuę. Deute.4.14ª.

PSALMI.

¶Mentientur tibi inimici tui. Exo.20.8ª./ Psal.5.5ª.
3 Omnis terra adoret te Deus &c. Psal.18.1ª./ Psal.20.6ª.
Dei terribilis. Psal.46.2ª.
4 Qui dominatur in virtute sua in æternū. Deute.4.14ª./ 10.8ª.
¶Oculi eius super gentes respiciunt. Gen̄.3./ Exo.2.6ª.
5 Benedicite gentes Deum nostrum. Psal.33. 1ª.
¶Et auditam facite vocem laudis eius. Ibidem. 2ª.
6 Probasti nos Deus. Gen̄.22.1ª. ¶Igne nos examinasti. Isal.16.3ª. ¶Reddam tibi vota mea &c. Psal.75.6ª.
7 Qui posuit animam meam ad vitam. Gen̄.46.2ª.
¶Ad ipsum ore meo clamaui. Gen̄.4.4ª.
8 Et misericordiam suam a me. Exo.22.11ª.

PSALMVS LXVI.

1 Deus misereatur nostri. Ibidē. ¶Et benedicat nobis. Gen̄.1.31ª. Psal.66.
¶Illuminet vultum suum super nos. Ibidem.3.14ª /Psal.4.8ª.
2 Confiteantur tibi populi Deus. 1. Reg.16.6ª.
3 Iudicas populos. Psal.9.3ª. ¶In equitate. Iob.23.ª4.

PSALMVS LXVII.

1 Exurgat Deus. Gen̄. 3.13ª. ¶A facie Dei. Ibidem. 14ª. Psal.67.
¶Qui ascendit super occasum. Ibidem.14ª./ 12ª.q.102.4. 5^{m}.
2 Et dissipentur inimici eius &c. vsque & iusti. Gen̄.3.21ª./ Exo. 20.8ª./ Psal.5.5ª.
3 Et iusti epulentur & exultent in conspectu Dei. 12ª.q.4.7.1^{m}./ ℨ.4.cº.83.fi./ 90.5^{m}. ¶Deus in loco sancto suo. Gen̄. 28.7ª.
4 Et delectentur in letitia. Psal.15.4ª.5ª.
¶Cantate Deo,&c. Psal. 20.6ª.
5 Dominus nomen illi. Deute. 10.8ª. ¶In conspectu populi tui. Exo.19.3ª. ¶Dei Israel. Ibidem. ¶Deus noster. Ibidem.
6 Deus cum egredereris. Gen̄.3.13ª. ¶Cum pertransires. Ibidē. ¶Ascendisti in altum. Ibidem./ psal.56.4ª. ¶Qui ascendit super celum celi ad orientem. Ibidem.
7 Viderunt ingressus tuos Deus, ingressus Dei,&c. Ibidem.
8 Qui educit vinctos in fortitudine. Exo.20.5ª.
¶Parasti in dulcedine tua pauperi Deus. psal.24.6ª.
9 Pennę columbæ de argentatæ, & posteriora dorsi eius in palore auri. 1ª.Cor.3.lec.2.medº. I.
10 Mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo, etenim dn̄s habitabit in finem. Gen̄.28.7ª/Psal. 9.5ª.
11 Currus Dei decē millibus multiplex millia letantium. Iob. 25. 2ª. ¶Dominus in eis in synai in sancto. Gen̄.28.7ª. ¶Ascendisti in altum. psal.46.5ª.
12 Cepisti captiuitatem, accepisti dona in hominibus. Ephe.4.le.3.
13 Benedictus dominus. psal.33.1ª. ¶Benedicite Deo dn̄o. Ibidē.
¶Regna terræ cantate Deo,&c. psal.20.6ª.
14 Deus confringet capita inimicorum suorum Exo.20.8ª./ psal. 5.5ª. ¶Conuertam in profundum maris. Veri.q.24.11. b. 2./ 3ª.q.86.1.2^{m}.fi.
15 Manda Deus virtuti tuæ Deute.4.14ª. ¶Vt excludant eos: qui probati sunt argento. Ro.3.lec.2.medº.F.
16 Deus saluos faciendi,&c. vsque in delictis suis. Deute.32.19ª.
¶Mirabilis Deus in sanctis suis. psal.13.5ª.

PSALMVS LXVIII.

1 Dum spero in Deum meum. psal.30.1ª. ¶Non erubescant. Psal. 68.
Psal.6.9ª. ¶Non confundantur. Ibidem. psal.30.2ª.
2 Quæ non rapui, tunc exoluebam. 3ª. q. 47. 2.1^{m}./ Phil.2.5ª.
¶Propter te sustinui opprobrium. psa.30.8ª.
3 Extraneus factus sum fratribus meis,& peregrinus. Gen̄.13.3ª.
¶Qm̄ zelus domus tuæ comedit me. Exo.20.6ª./3ª.q.15.9.c.
4 Opprobria exprobrantium tibi, ceciderunt super me. Ro. 15. lec.1.prinº./ psal.30.8ª. psal.41.6ª.
5 Et operui in ieiunio animam meam. Gen̄.46.2ª./ Io.12.2ª.
6 Et posui vestimentum meum cilicium. psal. 34.7ª.
¶Et factus sum illis in parabolam. Iob.27.4ª.
7 In multitudine misericordiæ tuæ. Exo.22.11ª.
¶Ne auertas faciem tuam. Gen̄.3.14ª.
8 Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, &c. vsque ego sum. Gen̄.3.21ª./ Ro.11.lec.1.fi.
9 Effunde super eos iram tuam,&c. Exo.4.5ª.
¶In iustitiam tuam. Deute.32.6ª.
10 Deleantur de libro viuentium,&c. Exo.32.11ª.12ª.
11 Laudabo nomen Dei. psal.33.2ª.

PSALMVS LXIX.

1 Deus in adiutorium meum intende. 1.Paral.12.5ª. ¶Qui quærunt animam meam. Gen̄.46.2ª./ Io.12.2ª. Psal. 69.

2 Confun-

2 Confundantur & reuereantur &c. vsq; euge. Gen̄.3.21ª./ Psal. 30.2ª. ¶Et erubescant. Psal.6.9ª.

PSALMVS LXX.

Psal. 70. 1 In te domine speraui. Psal.30.1ª. ¶Non confundar. Ibidem.2ª.
¶In iustitia tua. Deute.32.6ª.
2 Inclina ad me aurem tuam. Gen̄.3.14ª.
¶Donec annunciem brachium tuum. Ibidem./ Gen̄.8.4ª.
3 Quoniam firmamentum meū,& refugiū meū es tu. Psal.17.1ª.
¶Quoniam tu es patientia mea domine. Ibidem.
4 Domine spes mea. Ibidem./ Psal. 13. 4ª. ¶In te cantatio mea semper. Psal. 20. 6ª. ¶Et tu adiutor fortis. 1. Paral. 12. 5ª./. Exo. 20. 5ª.
5 Repleatur os meum laude. Psal.33.2ª. ¶Vt cantem gloriā tuā. Psal.20.6ª. ¶Tota die magnitudinem tuam. Psal. 47.1ª.
6 Ne derelinquas me. Iosue.3ª. ¶Quia custodiebant animā meā. Gen̄.46.2ª./ Io.12.2ª.
¶Deus ne elongeris a me Iosue. 3ª.
7 In auxilium meum respice Exo.2.6ª. ¶Confundantur & deficiant,&c. vsque ego autem. Gen̄.2.21ª./ Psal.30.2ª.
8 Quoniam non cognoui literaturam, introibo in potentias domini. 22ª.q.188.5.1^{m}.
9 Deus docuisti me, Matth.23.2ª.
¶Domine quis similis tibi. Psal. 82.1ª.
¶Et conuersus. ℨ.3.cº. 161.
10 Nam & ego confitebor tibi. 1. Paral. 16. 6ª. ¶Veritatem tuam Deus. Exo.34.5ª. ¶Exultabunt labia mea. Iob. 27.3ª.
11 Sed & lingua mea tota die meditabitur. Ibidem.
12 Potentiam tuam. 1ª.q.25.1.0./q.41.4.2^{m}./ 1.d.35.5.c./ d.42.q. 1.1.0./ 2.c./ ℨ.1.cº.16./ Lib.2.cº.7./ 26.1^{m}./ Veri.q.22.6.3^{m}./. Poª.q.1.1.0./ q.2.1.1^{m}./ q.7.1.c.

PSALMVS LXXI.

Psal. 71. 1 Deus iudicium tuum Regi da. Io. 5. 9ª.
¶Et iustitiam tuam filio regis. Deute. 32.6ª.
¶Iudicare populum tuum. psal.9.3ª.
2 Et humiliabit calumniatorem. 2. Reg.8. 1ª./ 22ª.q.68.3.c./ q. 69. 2. 3. c.
3 Descendet sicut pluuia in vellus,&c. Iudic.6. 9ª. ¶Et dominabitur a mari vsque ad mare, &c. Opusc. 20. Lib. 3.cº.12.fi / cº. 13. 14. 15.
4 Donec auferatur luna. Gen̄.8.4ª.
5 Coram illo procident ethiopes. 2. Parali. 29. 5ª. ¶Et inimici eius terrā lingent. Gen̄. 3. 18ª.
6 Et animas pauperum saluas faciet. Gen̄. 46. 2ª./ Psal. 3. 4ª.
7 Tota die benedicent ei Psal.33.1ª / Lucæ.18.1ª. ¶Et benedicētur in ipso omnes tribus terræ Gen̄. 35ª./ 12.3ª.
8 Omnes gentes magnificabunt eum. Psal. 116.1ª.
9 Qui facit mirabilia solus. Deutero.32. 18ª./ 1ª.q.110.4.0./ q. 114.4.c./ 12ª.q.111.4.c./ q.113.10.c / 22ª.q.178. 1. 1^{m}./ 2^{m}./. 4.0./ 3ª.q.43.2.c. 4.c./ 3^{m}./ q.78.4.2^{m}./ 3.d.16.q.1.3. c./ ℨ.2. cº.3.2^{m}./ Lib.3.cº.112./ 113 / 114 / Veri.q.27.3 c./ 4ºª.q.6.3. 4.0. Ma.q.16.9.0./ Quol.2.q.4.1.4^{m}./ Opusc.3.cº.138./ Opusc. 53.25^{m}./. Io. 9. lec. 3./ cº. 10. lec.5 / 1ª. Cor. 15.lec.6.medº./ 2ª. Thes.2.lec.2.fin.
10 Et replebitur maiestate eius omnis terra. He.1.lec.2.fin.

PSALMVS LXXII.

Psal. 72. 1 Quàm bonus Israel Deus. 1.Paral.16.7ª./ Gen̄.17.5ª.
¶His qui recto sunt corde. Iob.2ª. ¶Quia zelaui sup iniquos. Psal. 36.1ª.
2 Pacem peccatorum videns. Isa.32.fi./ 1ª.Timot.2.lec.1.medº.K. In labore hominum non sunt,&c. vsque operti. 12ª.q.87.7.2^{m}.
3 Posuerunt in cælum os suum.4.d.19.q.2.ar.2.q.3.c.
4 Ecce nationem filiorum tuorum reprobaui. Luc.6.12ª.
5 Quomodo scit Deus,& si est scientia in excelso. Hester. 13. 4ª. Imaginem ipsorum ad nihilum rediges. psal.38.3ª.
6 Quid enim mihi est in cœlo, & a te quid uolui super terram. 12ª.q. 47.0./ 22ª.q.186.3.4^{m}.
7 Qui elongant se a te peribunt. Iosue.22.2ª.
8 Perdidisti omnes, qui fornicantur abste. Exo.34. 10ª.
9 Mihi autem adherere Deo bonum est. Deutero.10.11ª.
10 Ponere in domino Deo spem meam. 4.Reg.18.3ª.

PSALMVS LXXIII.

Psal. 73. 1 Vt quid Deus repulisti in finē. Iosue.3ª. ¶Iratus est furor tuus Exo.4.5ª. ¶Irritat aduersarius nomen tuum. Ibidem.
2 Memor esto. Gen̄.8.1ª. ¶Ne obliuiscaris. Ibidem.
¶Mons syon in quo habitasti in eo. Gen̄.28.7ª./Psal.9.5ª.
3 Leua manus tuas in superbias eorum. Gen̄.3.14ª.21ª.

4 Dexteram tuam de medio sinu tuo. Ibidem.
5 Qui oderunt te. Exo.20.8ª. ¶Inimicus tuus. Ibidem./ Psal.5. 5ª. ¶Aduersarius ibidem.
6 Deus autem rex noster ante secula. Psal.46.3ª. ¶Operatus est salutem in medio terræ. 3ª.q.46.10.1^{m}.
7 Tu confirmasti in virtute tua mare. Deutero.4.14ª.
¶Ne tradas bestijs animas. Gen̄.46.2ª.
8 Confitentes tibi. 1.Paral.16.6ª. ¶Respice in testamentum tuū. Exo.2.6ª. ¶Pauper & inops laudabunt nomē tuum. Psal.33.2ª.
9 Exurge Deus. Gene.3.13ª.
¶Iudica causam tuam. Psal.9.3ª./ Deute.32.17ª.
10 Superbia eorum qui te oderūt, ascendit super. 2.d.7.q.1.2.5^{m}.

PSALMVS LXXIIII.

1 Confitebimur tibi Deus. 1.Paral.16.6ª. ¶Ego confirmaui columnas eius. Ephe.prolo. Psal. 74.
2 Hunc humiliat & hunc exaltat. 2.Reg.8.1ª./ Deu.32.19ª.
3 Calix in manu domini. Psal.22.3ª. ¶Cantabo Deo Iacob. Psal. 20.6ª.

PSALMVS LXXV.

1 Et factus est in pace locus eius. Gene.28.7ª. Psal. 75.
¶Et habitatio eius in syon. Ibidem./ Psal.9.5ª.
2 Illuminans tu mirabiliter a montibus ęternis. Deute.33.6ª.
3 Tu terribilis es. Psal.46.2ª. ¶Et quis resistet tibi. Gen̄.50.5. ¶Ex tunc ira tua. Exo.4.5ª.
4 De cœlo auditum fecisti iudicium. 3.Reg.8.10ª./ Psal.9.3ª.
5 Cogitatio hominis cōfitebit tibi &c. Ibidē. 12ª./ 1. Paral.16.6ª.
6 Vouete & reddite. 22ª. q.88.3.4.6.0. / q.189.2.3.c./ 3ª. q.28.4. c./ 4.d.38.q.1.ar.3.q.1.0./ q.3.1^{m}./ ℨ.3. cº.138./ Quol.3.q.5.2. .0 / q.7.1.c. Quol.7.uel.8.q.6.1.fi./ Quol. 9.vel. 10.q.5. 3. c./ 1^{m}./ Opus.17.cº.12./ Opus.18.cº.13.
7 Domino Deo uestro. Gen̄. 17.5ª./ 22ª.q.88.5.3^{m}./ 4.d.38.q.1. ar.1.q.1 c./ 4^{m}.
8 Qui aufert spiritum principum. 1.Esdre.1ª.

PSALMVS LXXVI.

1 Voce mea ad dominum clamaui. Gen̄.4.4ª. ¶Renuit consolari anima mea. Gen̄.46 2ª. Psal. 76.
2 Turbatus sum. Psal.6.3ª. ¶Et non sum loquutus. 12ª. q. 46. 8. 3^{m}./ 22ª.q.158.5.3^{m}./ 7.c./ Ma.q.12.5.c./ Ephe.1.4.fi.
3 Et annos æternos in mente habui. 1ª.q.10.3.1^{m}./ 1.d.19.q.2.2. 2^{m}./ 3.d.26.L./ Ro.11.lec.5.fi cº.16.fi / He.1.lec.5.fi.
4 Nunquid in æternum proiiciet Deus,&c. vsque excelsi. 4.d. 46. q.2.ar.3.q.2.4^{m}.
5 Aut in finē misericordiā suam abscidet. Exo.22.11ª. ¶Aut obliuiscetur. Gen̄.8.1ª. Aut continebit in ira sua. Exo.4.5ª.
6 Et dixi, nunc cępi. He.6. prinº. ¶Hæc mutatio dexterę excelsi. Gen̄.3.14ª./ Iob.11.6ª.
7 Quis Deus magnus sicut Deus noster. Psal.47.1ª./ Psal.82.1ª.
¶Tu es Deus, qui facis mirabilia. Psal.71.9ª. ¶Notam fecisti in populis virtutem tuam. Deutero.4.14ª.
8 Redemisti in brachio tuo. Gene. 3.14ª. ¶Populum tuum,&c. Exo.19.3ª. ¶Viderunt te aquę Deus,&c. vsq; terra Psal.18.1ª.
9 Etenim sagittæ tuæ transeunt. Iob.6.2ª.
¶In mari via tua,& semitæ tuæ in aquis multis. Gene. 3.13ª./. Iob. 23. 6ª.
10 Et vestigia tua non cognoscentur. Iob.11.4.

PSALMVS LXXVII.

1 Attendite popule meus legem meam. Exo. 19. 3ª. ¶Aperiam in parabolis. Iob.27.4ª. ¶Os meum. Gen̄.3.14ª. Psal. 77.
2 Narrantes laudes dn̄i. Psal.33.2ª. ¶Et virtutes eius. Deu.4.14ª.
¶Et mirabilia eius quæ fecit. Psal.71.9ª.
3 Vt ponant in Deo spem suam. 4.Reg.18.3ª. ¶Et non est creditus cum Deo spiritus eius. 1. Esdre. 1ª. ¶Et mandauit nubibus desuper. 3.Reg.17.1ª.
4 Interrupit petram, &c. 1ª.Cor.10.2ª. ¶In ira concitauerunt Exo. 4.5ª. ¶Ad emulationem eum prouocauerunt. Ibidem./. cº. 20. 6ª.
5 Excelsum. Iob.11.6ª. ¶Et tentauerunt Deū. Deut.6.8ª. ¶Vt peterent escas animabus suis. Gen̄.46.2ª.
6 Ianuas cœli aperuit. Gen̄ 32ª. ¶Et pluit illius manna,&c. vsque homo. Exo.16.4ª. ¶Audiuit dominus. Exo.2.4ª.
7 Transtulit austrum de cœlo. Iob. 37./ 1ª. q. 92. 1.1^{m}./ q. 99.2. 2^{m}./ 2.d.20.q.2.1.2^{m}./ Io.3.lec.2.
8 Et induxit in virtute sua affricum. Deut.4.14ª. ¶Sicut arenam maris. Gen̄.15.2ª. ¶Ipse autem est misericors. Exo.22.11ª.
9 Et recordatus est. Gen̄.8.1ª.

¶Quia

¶Quiá caro sunt. Ibidem 6.10ª. ¶Spiritus vadens & non rediens. 1. Esdræ 1ª. ¶Deus adiutor est eorum. 1. Paralı. 12. 5ª.

10 Immissiones per angelos malos. 2. d. 8. 5. 6ᵐ. ¶Non pepercit a morte animarum eorum. Gen. 46. 2ª.

11 Et induxit eos in montem sanctificationis suæ. Psal. 9. 5ª. ¶Mõtem quem acquisiuit dextera eius. Gen. 3. 14ª. ¶Sorte diuisit eis terram, &c. Act. 1. 9ª.

12 Tabernaculum vbi habitauit in hominibus. Ro. 8. 13ª. ¶Non custodierunt testamentum Dei. 3ª. q. 78. 3. 3ᵐ. / 4. d. 8. q. 2. ar. 2. q 3. 1ᵐ. / Psal. 24 / Psal. 49. 1ª. Cor. 11. lec. 6. / Gal. 4.

13 Excitatus est tanquam dormiens dominus, &c. Exo. 4. 5ª.

14 Bʒ pertussit inimicos suos. Exo. 20. 8ª. Psal. 5. 5ª. ¶Opprobrium sempiternum dedit illis. Psal. 30. 6ª.

15 Sed elegit tribum Iuda. Deute. 7. 2ª. ¶Montem Syon quem dilexit. Ibidem, 3ª. / Psal. 9. 5ª.

16 Et hæreditatem suam sprcuit. Exo. 19. 3ª.

17 Et pauit eos in innocentia cordis sui. Iob. 2. 5ª.

PSALMVS LXXVIII.

Psal. 78. 1 Deus venerunt gentes in hæreditatem tuam. Exo. 19. 3ª. ¶Volatilibus cœli. Gen. 1. 32ª. ¶Facti sumus opprobrium. Psal. 30. 8ª.

2 Subsannatio & illusio. 2. Paral. 30. 4ª. ¶Vsquequo domine irasceris. Exo. 4. 5ª. ¶Accenderur velut ignis zelus tuus. Ibidem. 20. 6ª.

3 Effunde iram tuam in gentes, &c. vsquę non inuocauerunt. Ibidem. / Gen. 3. 21ª. ¶Et redde vicinis nostris, &c. vsq; nos. Ibidé.

4 Ne memineris. Gen. 8. 1ª. ¶Cito anticipent nos misericordiæ tuæ. Psal. 20. 1ª. / Exo. 22. 11ª. ¶Adiuua nos Deus. 1. Paralı. 12. 5ª.

5 Introeat in conspectu tuo gemitus compeditorum. Exo. 2. 6ª. ¶Secundum magnitudinem brachii tui. Psal. 47. 1ª. / Gen. 3. 14ª. ¶Improperium ipsorum. Psal. 30. 6ª.

6 Exprobrauerũt tibi domine. Psal. 41. 6ª. ¶Nos autem populus tuus Exo. 19 3ª.

7 Confitebimur tibi. 1. Parali. 16. 6ª. ¶Annunciabimus laudem tuam. Psal. 33. 2ª.

PSALMVS LXXIX.

Psal. 79. 1 Qui sedes super cherubin. 1. Reg. 4. 1ª. ¶Excita potentiam tuã. Gen. 3. 13ª. / Psal. 70. 11ª. ¶Et veni, Ibidem / Exo. 19. 6ª.

2 Deus conuerte nos, prouer. 21. 1ª. ¶Ostende faciẽ tuam, Gen. 3. 14ª. / Exo. 33. 8ª. 14ª. 15ª.

3 Quousque irasceris Exo. 4. 5ª. ¶Et inimici nostri subsannauerunt nos. 2. Parali. 30. 4ª.

4 Deus virtutum. Deute. 4. 14ª. Psal. 17. 1ª. ¶Conuertere. Gene. 3. 13ª.

5 Respice de cælo, & vide. Exo. 2. 6ª. / 3. Reg. 8. 10ª. ¶Visita vineam istam. Exo. 4. 13ª.

6 Quam plantauit dextera tua. Gen. 3. 14ª. ¶Fiat manus tua. Ibidem / Psal. 89. 1ª. ¶Incensum igni & suffossa. He. 2. lec. 4.

7 Ab increpatione vultus tui peribunt. Ibidem.

8 Non discedimus a te. Iosue. 22. 2ª.

PSALMVS LXXX.

Psal. 80. 1 Deo adiutori nostro. 1. Parali 12. 5ª. ¶Deo Iacob. Gen. 17. 5ª. ¶Ego enim sum dominus Deus tuus. Ibidem. ¶Populus meus. Exo. 19. 3ª.

2 Iubilate Deo. Psal. 46. 1ª. ¶Buccinate in Neomenia tuba, &c. 1 Reg. 20. 1ª.

3 Probaui te Gen. 22. 1ª. ¶Nõ erit in te Deus recens. Exo. 7. 1ª. ¶Nec adorabis Deum alienum. Ibidem. / 20. 4ª.

4 Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum. Iosue. 3ª. / 1ª. q. 22. 2. 4ᵐ. / Vert q. 5. 7. 1ᵐ.

5 Israel si in viis meis ambulasset. Iob. 23. 6ª. ¶Inimicos eorũ humiliassem. 2. Reg. 8. 1ª.

6 Misissem manum meam. Gen. 3. 14ª. ¶Inimici domini mentiti sunt ei. Exo. 20. 8ª. / Psal. 5. 5ª.

7 Erit tempus eorum in secula. 1ª. q. 10. 3. 2ᵐ.

8 De petra, melle saturauit eos. 1ª. Cor. 10. 2ª.

PSALMVS LXXXI.

Psal. 81. 1 Deus stetit. 1ª. q. 3. 1. 4ᵐ. / 3ª. q. 58. 6. / He. 1. lec. 2. fi. ¶Facies peccatorum sumitis. Deutero. 6ª.

2 In synagoga Deorum. Exo. 7. 1ª. ¶In medio autem Deos diiudicat. Ibidẽ. ¶Dii estis. Ibidẽ. ¶Et filii excelsi oẽs. Luc. 6. 12ª.

3 Iudicate egeno & pupillo &c. vsque nescierunt. Exo. 22. 19ª.

4 Surge Deus. Gen. 3. 13ª. / Psal. 3. 3ª. / Psal. 11. 2ª.

5 Iudica terram. Psal. 9. 3ª.

PSALMVS LXXXII. Psal. 82.

1 Deus quis similis erit tibi. 1ª. q. 4. 3. 0. / q. 44. 3. 1ᵐ. / q. 93. 2. 4ᵐ. / 22ª. q. 163. 2. 0. / 1. d. 19. L. 3ᵐ. / d. 33. 1. 2ᵐ. / 3. 4ᵐ. / d. 34. q. 3. 1. 2ᵐ / d. 3. 5. 1. 4. 6ᵐ. / d. 48. 1. c. / 2. d. 16. 1. 3ᵐ. 3. d. 2. q. 1. ar. 1. q. 1. 3ᵐ. / d. 5. q. 1. ar. 1. q. 1. 2ᵐ. / 4. d. 49. q. 1. ar. 2. q. 2. c. / 3. 1. c°. 29. /. Lib. 3. c°. 97. / Lib. 4. c°. 7. 11ᵐ. / Veri. q. 1. 10 7ᵐ. / q. 2. 1. c. fi. / 3. 9ᵐ. / 11. 0. / q. 23. 7. 10ᵐ. / Poª. q. 3. 5. 9ᵐ. / 6. 25ᵐ. / 16. 5ᵐ. / 17. 6ᵐ. / q. 7. 7. c. / q. 9. 9. c. fi. / Psal. 34. / Ephe. 1. le. 1. prin. / Heb. prolo. princº.

2 Quoniam ecce inimici tui sonuerunt, &c. vsque vltra. Exo. 20. 8ª. / Psal. 5. 5ª. / Opusc. 19. prolo.

3 Facillis sicut Madian, &c. vsque Cison. Gen. 3. 21ª. ¶Pone principes eorum, &c. vsque si. Ibidé. ¶Super populũ tuũ. Exo. 19. 3ª.

4 In ira tua. Exo. 4. 5ª. ¶Erubescant: Psal. 6. 9ª. ¶Confundantur. Psal. 30. 2ª. Nomen tibi dominus. Deute. 10. 8ª.

5 Tu solus altissimus. Deutero 32. 1. 2ª. / Iob. 11. 6ª.

6 Testamentum dispositum. Psal. 77. 12ª.

PSALMVS LXXXIII.

1 Deficit anima mea. Gen 46. 2ª. / Io. 12. 12ª. Psal. 83.

2 Cor meum & caro mea, exultauerunt in Deum viuum. 12ª. q. 24. 3. c. fi. / q. 30. 1. 1ᵐ. / 3ª. q. 21. 2. 1ᵐ.

3 Passer inuenit sibi domum. Gen. 28. 7ª.

4 Et turtur nidum, &c. 12ª. q. 102. 3. 2ᵐ. 3ª. q. 37. 3. c. / 4ᵐ.

5 Rex meus & Deus meus. Psal. 46. 3ª. ¶In sęcula sęculorum laudabunt te. Psal. 33. 2ª. / 22ª. q. 91. 1. 2. o.

6 Beatus vir, &c. Psal. 1. 1ª. ¶Benedictionem dabit legislator. Sene. 1. 3. 1ª.

7 Videbitur Deus Deorum in syon. Exo 7. 1ª. / Gen. 32. 2ª. ¶Auribus percipe. Gen. 3. 14ª. / Exo. 2. 4ª. ¶Deus Iacob. Gen. 17. 5ª. Protector noster. / Quol. 7. 18. c. / Isa. 4. fi.

8 Aspice Deus, & respice. Exo. 2. 6ª. ¶In faciem Christi tui. Gene. 3. 14ª. / Psal. 44. / Isa. 63.

9 Elegi abiectus esse. Opus. 2. c°. 7.

10 Non priuabis bonis eos qui ambulant in innocentia. Iob. 2. 5ª.

PSALMVS LXXXIIII.

1 Benedixisti domine terrã tuam. Gen. 1. 31ª. ¶Remisisti iniquitatem, &c. vsque eorum. Psal 31. 1ª. Psal. 84.

2 Mitigasti omnem iram tuam. Exo. 4. 5ª. ¶Indignationis tuæ. Ibidem. ¶Conuerte nos Deus. Prouer. 21. 1ª. ¶Deus tu conuersus. Gen 3. 13ª.

3 Nunquid in æternum irasceris nobis, &c. vsque generationem. Psal 76. 4ª. / Exo. 4. 5ª. ¶Plebs tua lętabit in te. Psal. 15. 4ª. 5ª.

4 Ostende nobis domine misericordiam tuam Exo. 22. 11ª. ¶Audiam quid loquatur in me dominus Deus. 1ª. q. 94. 1. c. fi. / Veri. q. 12. 7. 11ᵐ. / q. 18. 3. c. / Psal. 49.

5 Misericordia & veritas obuiauerunt sibi. 1ª. q. 21. 2ᵐ.

6 Iustitia & pax osculatę sunt, 22ª. q. 29. 3. 3ᵐ. / q. 180. 2. 2ᵐ. / Matth. 5.

7 Veritas de terra orta est. 22ª. q. 109. 1. c. / 3ᵐ.

8 Et iustitia de cęlo prospexit. 1ª. q. 21. 1. c.

PSALMVS LXXXV.

1 Inclina domine aurem tuam. Gen. 3. 14ª. / Exo. 2. 4ª. ¶Custodi animam meam. Iosue. 24. 3ª. / Gen. 46. 2ª. / Io. 12. 2ª. Psal. 85.

2 Quoniam sanctus sum. Leui. 11. 3ª. ¶Saluum fac seruum tuũ, Deus meus sperantem in te. Psal. 38. 1ª. / 4. Reg. 18. 3ª.

3 Miserere mei domine. Exo. 20. 11ª. ¶Ad te clamaui tota die. Gene. 4. 4ª.

4 Non est similis tui in diis domine. Psal. 2. 1ª. / Exo. 7. 1ª. / Heb. prolo. princº. B. ¶Magnus es tu. Psal 47 1ª.

5 Et faciens mirabilia, tu es Deus solus. Psal. 71. 9ª. / Deutero. 6. 3ª. / 32. 17ª.

6 Deduc me domine in via tua. Iob. 23. 6ª. ¶Et ingrediar in veritate tua. Exo. 34. 5ª.

7 Confitebor tibi domine. 1. Parali. 16. 6ª. ¶In toto corde meo. Deutero. 6. 4ª.

8 Eruisti animam meã ex inferno inferiori. 3. d. 22. q. 2. ar. 2. q. 2. 1ᵐ.

9 Patiens. Exo. 34. 4ª. ¶Et verax. Ibidem. 5ª. ¶Aspice in me domine. Exo. 2. 6ª. ¶Domine adiuuisti me. 1. Parali. 12. 5ª.

10 Fac mecum signum in bonum. 22ª. q. 97. 2. 3ᵐ.

11 Vt videant. Math. 5. 11ª. ¶Et confundantur. Psal. 30. 2ª. / Gene. 3. 21ª.

PSALMVS LXXXVI.

1 Gloriosa dicta sunt de te, ciuitas Dei. Psal. 47. 2ª. Psal. 86.

2 Ipse

2 Ipse fundauit eam altissimus. Iob. 11. 6ª.

3 Sicut lętantium omnium habitatio est in te. Psal. 15. 4ª. 5ª.

PSALMVS LXXXVII.

Psal. 87. 1 Domine Deus salutis meæ. Psal. 3. 4ª. ¶In die clamaui, & nocte coram te. Gen. 4. 4ª.

2 Inclina ad me aurem tuam. Gen. 3. 14ª. ¶Quia repleta est malis anima mea. Gen. 46. 2ª. / Io. 12. 2ª. / 3ª. q. 46. 7. c. / Veri. q. 26. 9. 9ᵐ. / 11ᵐ.

3 Ipsi de manu tua repulsi sunt. Ibidem. ¶Auertis faciem tuam a me. Ibidem.

4 Factus sum sicut homo sine adiutorio. 3ª. q. 51. 1. 1ᵐ.

5 Quorum non es memor amplius. Gen. 8. 1ª. ¶Super me confirmatus est furor tuus. Exo. 4. 5ª. ¶In me trãsierũt iręe tuæ. Ibidẽ.

6 Misericordiam tuam. Exo. 23. 11ª.

7 Et veritatem tuam. Exo. 34. 5ª.

8 Et iustitia tua. Deutero. 32. 6ª.

PSALMVS LXXXVIII.

Psal. 88. 1 Misericordias domini. Ibidem. ¶In eternum cantabo. Psal. 20. 6ª. ¶Veritatem tuam. Exo. 34. 5ª. ¶Similis erit Deo. Psal. 82. 1ª. ¶In filiis Dei. Luc. 6. 12ª. / Gen. 6. 1ª.

2 Deus magnus. Psal. 47. 1ª. ¶Et terribilis. Psal. 46. 2ª. ¶Potens es domine. Psal. 70 11ª. ¶Tu dominaris Deutero. 10. 8ª. ¶Tu humiliasti. 2. Reg. 8. 1ª.

3 In brachio virtutis tuæ. Deutero. 4. 14ª. / Gen. 3. 14ª. ¶Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua. Ibidem. ¶Faciem tuã. Ibidem. ¶Vultus tui. Ibidem.

4 Dispersisti inimicos tuos. Exo. 20. 8ª. / Psal. 5. 5ª. ¶Præparatio sedis tuæ. Iudic. 6. 3ª. ¶Iurauit Dauid seruo meo. Gen. 22. 7ª.

5 Beatus populus. Psal. 1. 1ª. ¶Qui scit iubilationem. Psal. 46. 1ª. ¶Disposui testamentũ. Psal. 77. 12ª. ¶Electis meis. Deut. 7. 2ª.

6 Domine in lumine tuo ambulabunt. Psal. 35. 10ª. ¶Confitebũtur cæli mirabilia tua domine. Psal. 18. 1ª. / 1. Parali. 16. 6ª. ¶In iustitia tua. Deutero. 32. 6ª.

7 Quoniam gloria virtutis eorum tu es. Psal. 17. 1ª. ¶Filius iniquitatis non apponet nocere ei. Isa. 5. 1ª.

8 Oleo sancto meo vnxi eum. Psal. 44. 5ª.

9 Ipse inuocabit me, pater meus es tu. Psal. 2. 3ª. ¶Et ego primogenitum ponam illum. 1ª. q. 33. 2. c. / 2ᵐ. / q. 41. 3. c. / 3. 4. c°. 8. fi. / 36. 1ᵐ / 3. d. 4. q. 1. ar. 2. q. 2. 2ᵐ. / d. 11. L. fi. / Veri. q. 29. 4. c. fin. / Poª. q. 2. 5. 6ᵐ. / Io. 1. lec. 16.

10 Visitabo in virga iniquitates eorum, &c. Exo. 4. 13ª. ¶Quæ procedunt de labiis meis. Gene. 3. 14ª. ¶Non faciam irrita. Gene. 17. 13ª.

11 Exardescet sicut ignis ira tua. Exo. 4. 5ª.

12 Memorare quæ mea substantia, nunquid enim vane constituisti omnes filios hominum. Gen. 8. 1ª. / Ma. q. 5. 1. 1ᵐ.

13 Quis est homo qui viuet, & non videbit mortẽ. 12ª. q. 81. 3. 1ᵐ. / 3ª. q. 46. 11. 1ᵐ. 2. d. 31. q. 1. 2. 2ᵐ. / 4. d. 43. ar. 3. q. 1. 2. o. / d. 47. q. 2. ar. 3. q. 1. 3ᵐ. / Ma. q. 4. 6. 1ᵐ. / Opusc. 3. c°. 234. / 252 / 1ª. Thes. 4. lec. 2. fi. / Heb. 11. lec. 2. princº.

14 Vbi sunt misericordiæ tuæ antiquę domine. Exo. 22. 11ª. / Deutero. 32. 6ª.

15 Distulisti Christum tuum. Rom. 1. lec. 6. / He. 1. lec. 4. / Isa. 61. / 3. 4. c°. 34.

16 Factus est opprobrium vicinis suis. Psal. 30. 8ª. ¶Perfudisti eum confusione, Ibidem. 2ª.

17 Eruet animam tuam de manu inferi. 3ª. q. 49. 2. 2ᵐ. / q. 52. 5. 2ᵐ. / 16. 2ᵐ.

18 Memor esto domine. Gene. 8. 1ª. ¶Quod exprobrauerũt. Psal. 41. 6ª. ¶Benedictus dominus. Psal. 33. 1ª.

19 Inimici tui domine. Exo. 20. 8ª. / Psal. 5. 5ª.

PSALMVS LXXXIX.

Psal. 89. 1 Domine refugium factus es nobis. 1ª. q. 13. 7. 2ᵐ. / Ro. 1. lec. 2. / Gal. 4. / 3. d. 7. q. 2. 1. c. fi.

2 Ante oculos tuos. Gen. 3. 14ª. ¶Vultus tui. Ibidem. ¶Dexteram tuam sic notam fac. Ibidem.

3 Defecimus in ira tua. Exo. 4. 5ª. ¶Et in furore tuo. Ibidem.

4 Turbati sumus. Psal. 6. 3ª. ¶Conuertere domine. Gen. 3. 13ª. ¶Repleti sumus mane misericordia tua. Exo. 22. 11ª.

5 Anni nostri sicut aranea meditabuntur. Psal. 38. 5ª.

6 Nos humiliasti. 2. Reg. 8. 1ª. / 12ª. q. 79. 4. c. / 22ª. q. 162. 6. 3ᵐ. ¶Respice domine, &c. Exo. 2. 6ª.

PSALMVS XC.

Psal. 90. 1 Sperabo in eum. 4. Reg. 18. 3ª. / Psal. 30. 1ª. ¶Scapitulis suis

obumbrabit tibi. Gene. 3. 14ª.

2 Et sub pennis eius sperabis. Ibidem. ¶Scuto circundabit te veritas eius. Exo. 34. 5ª.

3 Retributionem peccatorum videbis. Psal. 61. 6ª. ¶Quoniam tu es domine spes mea. Psal. 13. 4ª.

4 Angelis suis mãdauit de te, vt custo. te in omnib⁹ viis tuis. Exo. 33. 2ª. / 1ª. q. 113. 0. / 2. d. 11. q. 1. o. / 3. 3. c°. 82.

5 In manibus portabunt te. Gen. 3. 14ª. ¶Clamauit ad me. Gen. 4. 4ª. ¶Cum ipso sum in tribulatione. Nume. 14. 1ª.

PSALMVS XCI.

1 Bonum est confiteri domino. 1. Parali. 16. 6ª. ¶Et psallere nomini tuo altissime. Psal. 20. 6ª. / Iob. 11. 6ª. Psal. 91.

2 Ad annunciandum mane misericordiam tuam. Exo. 22. 11ª. ¶Et veritatem tuam per noctem, Exo. 34. 5ª.

3 In operibus manuum tuarum exultabo. Gene. 3. 14ª. ¶Tu autem altissimus in æternum domine. Ioh. 11. 6ª.

4 Inimici tui domine. Exo. 20. 8ª. / Psal. 5. 5ª. ¶Exaltabitur sicut vnicornis cornu meum. Iob. 39. 2ª.

5 Senectus mea in misericordia vberi. 3ª. q. 1. 6. 1ᵐ.

6 Rectus dominus Deus noster. Deute. 32. 7ª. ¶Et non est iniquitas in eo. Ibidem. 5ª. ¶Vir insipiens non cognoscet, & stultus, &c. Psal. 48. 1ª.

PSALMVS XCII.

1 Indutus &c dominus fortitudinem. Exo. 20. 5ª. Psal. 92.

2 Parata sedes tua ex tunc. Iudic. 6. 3ª.

2 Domum tuam decet sanctitudo dñe. Psal. 26. / Psal. 35. / Io. 14.

PSALMVS XCIII.

1 Deus vltionum. Deute. 32. 17ª. ¶Exaltare qui iudex. Gene. 3. 13ª. / Psal. 9. 3ª. / Psal. 56. 4ª. Psal. 93.

2 Redde retributionem superbis. Gen. 3. 21ª. / Psal. 61. 6ª.

3 Populum tuum domine humiliauerunt. Exo. 19. 3ª. / 2. Reg. 8. 1ª. ¶Deus Iacob. Gen. 17. 5ª.

4 Intelligite insipientes in populo, & stulti, &c. Psal. 48. 1ª.

5 Qui plantauit aurem non audiet, &c. Exo. 2. 4ª. / 1. d. 35. 2. c.

6 Qui docet hominem scientiam. Math. 23. 2ª. ¶Dominus scit cogitationes hominum. 3 Reg. 8. 12ª.

7 Quoniam vanæ sunt. 1ª. Cor. 3. le. 3. medº. ¶Beatus homo quẽ tu &c. Psal. 1. 1ª.

8 A diebus malis. Ephe. 5. 13ª.

9 Non repellet dominus plebem suam. Ro. 11. / Exo. 19. 3ª. ¶Et hæreditatem suam non derelinquet. Ibidem. / Iosue. 3ª.

10 Omnes qui recto sunt corde. Iob. 2ª. ¶Dominus adiuuit me. 1. Paral. 12. 5ª. ¶Misericordia tua dñe. Exo. 22. 11ª.

11 Consolationes cuæ lætificauerunt animam meam, Gen, 46. 2ª.

12 Nam quid adhæret tibi fœdes iniquitatis. Deute. 32. 5ª. ¶Qui fingis laborem in præcepto. 12ª. q. 107. 4. o.

13 Sanguinem innocentem condemnabunt. Gen 22. 4ª.

14 Factus est mihi dominus in refugium, &c. Psal. 89. 1ª.

15 Et reddet illis iniquitatem ipsorum. Psal. 61. 6ª.

PSALMVS XCIIII.

1 Iubilemus Deo. Psal. 46. 1ª. ¶In confessione. 1. Paral. 16. 6ª. ¶Quoniam Deus magnus dominus. Psal. 47. 1ª. ¶Et Rex magnus. Ibidem. / Psal. 46. 3ª. / 3. 3. prolo. Psal. 94.

2 Præoccupemus fa. eius. Gen. 3. 14ª. ¶In manu eius, Ibidem.

3 Super omnes Deos. Exo. 7. 1ª. ¶Ipse est Deus noster. Gen. 17. 5ª. ¶Et nos populus pascuę eius. Exo. 19. 3ª

4 Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra, &c. He. 3. lec. 2. o.

5 Sicut in irritatione. Exo. 4. 5ª. ¶Offensus fui, Ibidem. ¶In ira mea. Ibidem, ¶Vbi tentauerũt me patres vestri. Deut. 6. 8ª.

6 Quibus iurauı. Gen. 22. 8ª. ¶Si introibunt in requiem meã. Exo. 33. 10ª.

PSALMVS XCV.

1 Cantate domino canticum nouum, Psal. 20. 6ª. ¶Benedicite nomini eius. Psal. 33. 1ª. ¶Laudabilis nimis. Ibidem. 2ª. ¶Dominus regnauit. Psal. 46. 3ª. Psal. 95.

2 Deus magnus. Psal. 47. 1ª. ¶Terribilis. Psal. 46. 2ª. ¶Super omnes Deos. Exo 7. 1ª. ¶Omnes dii gentium demonia, Ibidem. ¶A facie domini Gen. 3. 14ª.

3 Iudicabit populos in æquitate. Psal. 9. 3ª. ¶Lætentur cæli, &c. vsque terram, Psal. 18. 1ª. ¶Quoniam venit. Gene. 3. 13. 2ª. / Exo. 19. 6ª.

4 In

4 In veritate sua. Exo. 34. 5ª.

PSALMVS XCVI.

Psal. 96. 1 Dominus regnauit. Psal. 46. 3ª. ¶ Exulter terra &c. Psal. 18. 1ª. ¶ Nubes & caligo in circuitu eius. Exo. 19. 7ª.
2 Ignis ante ipsum præcedet &c. Psa. 49. 3ª. ¶ Inimicos eius. Exo. 20. 8ª. / Psal. 5. 5ª. ¶ A facie domini. Gen. 3. 14ª.
3 Annunciauerunt cœli. Psal. 18. 1ª. ¶ Iustitiam eius. Deute. 32. 6ª. ¶ Viderunt omnes populi gloriam eius. Exo. 33. 8ª.
4 Confundantur omnes qui adorant sculptilia, &c. Gen. 3. 21ª. / Psal. 30. 2ª. / Exo. 20. 3ª. 4ª
5 Tu dns altissimus. Iob. 11. 6ª. ¶ Nimis exaltatus es. Gen. 3. 13ª. / Psal. 56. 4ª. ¶ Super omnes Deos. Exo. 7. 1ª.
6 Custodit dns animas sanctorū suorum. Iosue. 24. 3ª. / Gen. 46. 2ª. ¶ Adorate eum omnes angeli eius. He. 1. lec. 3.
7 Confitemini memoriæ sanctitatis eius. 1. Parali. 16. 6ª.

PSALMVS XCVII.

Psal. 97. 1 Cantate domino canticū nouum. Psal. 20. 6ª. ¶ Quia mirabilia fecit. Psal. 7. 10ª. ¶ Saluauit sibi dextera eius, &c. Gen. 3. 14ª.
2 Reuelauit iustitiā suā. Deut. 32. 6ª. ¶ Recordatus, &c. Gen. 8. 1ª. ¶ Misericordiæ suæ. Exo. 22. 1ª. ¶ Et veritatis suę. Exo. 34. 5ª.
3 Viderunt omnes fines terræ salutare Dei nostri. Isa. 52. 7ª. ¶ Iubilate Deo omnis terra. Psal. 46. 1ª. / Psal. 18. 1ª.
4 Fluuina plaudent, &c. Ibidem. ¶ Quoniam venit. Gen. 3. 13ª. / Exo. 19. 6ª. ¶ Iudicabit orbem &c. Psal 9. 3ª. ¶ In æquitate. Iob. 23. 4ª.

PSALMVS XCVIII.

Psal. 98. 1 Dominus regnauit. Psal. 46. 3ª. ¶ Irascātur populi. Gen. 3. 21ª. ¶ Qui sedes super Cherubin. 1 Reg. 4. 1ª.
2 Dominus in syon. Psal. 9. 5ª. ¶ Magnus. Psal. 47. 1ª. ¶ Excelsus. Iob. 11. 6ª. ¶ Confiteantur nomini tuo magno. 1. Parali. 16. 6ª. / Psal. 47. 1ª.
3 Quoniam terribile. Psal. 46. 2ª. ¶ Exaltate dominum Deū nostrum. Gen. 3. 13ª. / 17. 5ª.
4 Adorate scabellum pedum eius. Gen. 3. 14ª. ¶ Moyses & Aaron in sacerdotibus eius. 4. d. 19. L. 1ᵐ.
5 Et Samuel inter eos, qui inuocant nomen eius. Heb. 7. lec. 3.
6 In columna nubis loquebatur ad eos. Exo. 6. 1ª. ¶ Custodiebāt testimonia eius, & præcepta. Deuter. 4. 6ª.
7 Vlciscens in omnes, &c. Deutero. 32. 17ª.
8 In monte sancto eius. Psal. 9. 5ª.
9 Quoniam sanctus dominus. Leui. 11. 3ª. / Exo. 30. 4ª.

PSALMVS XCIX.

Psal. 99. 1 Iubilate Deo omnis terra. Psal. 18. 1ª. / Psal. 46. 1ª. ¶ Seruite domino in lætitia. Exo. 20. 4ª.
2 Populus eius, & oues pascuę eius. Exo. 19. 3ª. ¶ Confitemini illi. 1. Parali. 16. 6ª.
3 Laudate nomen eius. Psal. 33. 2ª. ¶ Quoniam suauis est dominus. Psal. 24 6ª.
4 In æternum misericordia eius. Exo. 22. 11ª.
5 Veritas eius. Exo. 34. 5ª.

PSALMVS C.

Psal. 100. 1 Misericordiam, & iudicium cantabo tibi domine. Tobię. 3. 2ª. / Psal. 20. 6ª. ¶ Quando venies ad me. Gen. 3. 13ª. / Exo. 19. 6ª.
2 Perambulabam in innocentia cordis mei. Iob. 2. 5ª.
3 Facientes præuaricationem odiui. Psal. 138. 12ª.
4 In matutino interficiebam oēs peccatores terræ. 22ᵉ. q. 25. 6. 2ᵐ.

PSALMVS CI.

Psal. 101. 1 Clamor meus ad te veniat. Gene. 4. 4ª. ¶ Non auertas faciem tuam a me. Gene. 3. 14ª. ¶ Inclina aurem tuam. Ibidem.
2 Opera manuum tuarum sunt cœli. Ibidem. / Gene. 1ª. A facie iræ indignationis tuę. Ibidem. / Exo. 4. 5ª.
3 Ossa mea sicut cremium aruerunt. Psal. 6. 2ª.
4 Tota die exprobrabant, &c. Psal. 41. 6ª.
5 Tu exurgens. Gene. 3. 13ª. / Psal. 3. 3ª. ¶ Misereberis syon. Exo. 22. 11ª.
6 Timebunt gentes nomen tuum domine. Leui. 19. 14ª.
7 Et videbitur in gloria sua. Exo. 33. 8ª.
8 Respexit in orationem humilium, &c. Exo. 2. 6ª.
9 Et populus qui creabitur, laudabit dominum. Psal. 33. 2ª. ¶ Prospexit de excelso, &c. 3. Reg. 8. 10ª. / Exo. 2. 6ª. / 2. 1. cº. 49. fin.

¶ Vt audieret gemitus. Ibidem. 4ª.
10 Initio tu domine terram fundasti, &c. vsque non deficient. Heb. 1. lec. 5. o.
11 In generatione & generationem anni tui. 1. d. 19. q. 2. a. 2ᵐ.
12 Ipsi peribunt, &c. vsque tu autem idem. 4. d. 43. ar. 1. q. 1. 1ᵐ. / d. 47. q. 2. ar. 2. q. 1. 1ᵐ. / 2ᵐ. / q. 2. o. / 3. 4. cº. 96. / Poª. q. 5. 4. 1ᵐ. / 7. 1ᵐ. / o. / Opus. 3. cº. 3. / 17 1. / Opus. 1. ar. 20. / Ro. 8. le. 4. / 1ᶜ. Cor 7. lec. 4. 6. fin. / He. 1. lec. 5. / cº. 12. lec. 5.

PSALMVS CII.

1 Benedic anima mea domino. Psal. 33. 1ª. / Gen. 46. 2ª. ¶ Qui coronat te. Psal. 8. 2ª. ¶ In misericordia, & miserationibus. Exo. 22. 11ª. Psal 102.
2 Qui replet in bonis desiderium tuum. Psal. 15. 4ª. ¶ Renouabitur vt aquilæ iuuentus tua. Ro. 6. 3ª.
3 Notas fecit vias suas Moysi. Iob. 23. 6ª. / Exo. 33. 8ª. Filiis Israel voluntates suas. Psal. 110. 2ª.
4 Non in perpetuum irascetur, &c. Psal. 76. 4ª. Exo. 4. 5ª. ¶ Non secundum peccata nostra fecit nobis &c. 1ª. q. 21. 4. 1ᵐ. / 4. d. 15. L. 2ᵐ. / d. 46. q. 2. ar. 2. q. 1. o. / ar. 3. q. 1. 1ᵐ, q. 2. 4ᵐ. Psal. 47.
5 Recordatus est, Gen. 8. 1ª. ¶ Quoniam pulvis sumus. Gene. 3. 26ª. ¶ Homo sicut fenum. Psal. 38. 1ª. / 7ª. / Psal. 101. 12ª. / Poª. q. 5. 1. 16ᵐ. / 1. Esdrę. 1ª.
6 Super timentes se. Leui. 19. 14ª. ¶ Spiritus pertransibit in illo. 1. Esdrę. 1ª.
7 Et iustitia illius in filios filiorum. Deutero. 32ª. 6ª. ¶ Qui seruant testamentum eius. Psal. 77. 12ª.
8 Dominus in cęlo. 3. Reg 8. 10ª. ¶ Parauit sedem suam. Iudic. 6. 3ª. ¶ Et regnum ipsius. Psal. 46. 3ª. ¶ Omnibus dominabitur. Deutero. 10. 8ª.
9 Facientes verbum eius. Psal. 148. 4ª.
10 Qui facitis voluntatem eius. He. 10. lec. 4.

PSALMVS CIII.

1 Benedic anima mea domino. Psal. 33. 1ª. / Gen. 46. 2ª. ¶ Confessionem, & decorem induisti. 1. Parali. 16. 6ª. Psal 103.
2 Amictus lumine sicut vestimento. Exo. 19. 7ª.
3 Qui regis aquis superiora eius. Gen. 17ª. ¶ Qui ponis nubem ascensum tuum, &c. Gen. 3. 13ª. / Psal. 56. 4ª.
4 Qui facis angelos tuos spiritus, &c. He. 1. lec. 3. med. ¶ Abyssus sicut vestimentum amictus eius. Exo. 19. 7ª.
5 Rigans montes de superioribus su s. Psal. 35. ¶ Producens fenum, &c. Opusc. 19. cº. 9. ¶ Super ea volucres cęli. Gen. 32ª.
6 Et vinum lætificet cor hominis. 2. Esdræ. 3. 1ª. ¶ Et panis cor hominis confirmet. Isa. 4.
7 Vt exhilaret faciem in oleo. Psal. 44. 5ª. ¶ Herodii domus dux est eorum. Iob. 39. 3ª.
8 Montes excelsi cervis. Psal. 21. / Psa. 28 / Psal. 41. ¶ Petra refugium herinaciis. 1ᶜ. Cor. 10. 2ª.
9 Fecit lunam in tempora. Gen. 24ª.
10 Catuli leonum, &c. & quærant a Deo escam sibi. Psal. 146. 4ª. ¶ Omnia a te expectant &c Ibidem.
11 Omnia in sapientia fecisti. Col. 1. lec. 4. medº. / 1. prologo. principº.
12 Aperiente te manum tuam. Gen. 3. 14ª. & Aperiente te faciem tuam. Ibidem. ¶ Auferes spiritum eorum. 1. Eldręª.
13 Emitte spiritum tuum, & creabuntur. Psal. 142. 8ª.
14 Et renouabis faciem terræ. Ro 6. 3ª.
15 Qui respicit terram. Exo. 2. 6ª.
16 Cantabo domino, &c. Psal. 20. 6ª. ¶ Deficiant peccatores, &c. Gene. 3. 21ª.

PSALMVS CIIII.

1 Confitemini domino. 1. Parali. 16. 6ª. ¶ Cantate ei, & psallite ei. Psal. 20. 6ª. ¶ Quærite faciem eius semper. Gene. 3. 14ª. ¶ Oris eius. Ibidem. Psal. 104.
2 Memor fuit. Gen. 8. 1ª. ¶ Testamenti sui. Psal. 77. 12ª. ¶ In mille generationes. Apoc. 20. 4ª. ¶ Iuramenti sui. Gen. 22. 8ª.
3 Nolite tangere Christos meos. Psal. 88. 15ª. ¶ In prophetis meis nolite malignari. 22ᵉ. q. 174. 6. c.
4 Humiliauerunt in compedibus pedes eius. 2. Reg. 8. 1ª. ¶ Ferrū pertransiit animam eius. Gen. 46. 2ª. / Io. 12. 2ª.
5 Conuertit cor eorum, vt odirent, &c. Exo. 4. 9ª. ¶ Populū eius. Exo. 19. 3ª. ¶ Misit Moysen, &c. Iere. 7. 8ª.
6 Pane cœli saturauit eos. Gene. 32ª. / Exo. 16. 4ª. ¶ Dirupit petram. 1ª. Cor. 10. 2ª.
7 Et electos suos. Deutero. 7. 2ª.
8 Vt custodiant iustificationes eius. 12ᵉ. q. 99. 5. c. / Psal. 18.

PSALMVS

PSALMVS CV.

Psal. 105. 1 Confitemini domino, 1. Parali. 16. 6ª. ¶ Quoniam bonus. Ibidem. 7ª. ¶ Quoniam in sæculū misericordia eius. Exo. 22, 11ª. ¶ Quis loquetur potentias domini. Psal. 70. 11ª.
2 Omnes laudes eius. Psal. 33. 2ª. ¶ Benedictus dominus. Ibidē. 1ª. ¶ Beati qui custodiunt iudicium. Psal. 1, 1ª.
3 Memento nostri domine. Gen. 8. 1ª. ¶ Populi tui. Exo, 19. 3ª. ¶ Vltra nos. Exo. 4, 13ª. ¶ Electorum tuorum. Deuter. 7. 2ª.
4 Et irritauerunt. Exo. 4. 5ª. ¶ Et iratus est furore dominus. Ibidem. / 1ª. q. 3. 2. 2ᵐ. / 3. 1. cº. 91 fi. Lib. 4. cº. 23. ¶ Exacerbauerunt. Exo. 4. 5ª. ¶ Et abhominatus est. Ibidem.
5 Et tentauerunt Deum. Deutero. 6. 8ª. ¶ Milit saturitatem in animas eorum. Gen. 46. 2ª. ¶ Spiritum eius. 1. Esdræ. 1ª. ¶ Et humiliati sunt. 2. Reg. 8. 1ª.
6 Elevauit manum suam. Gen. 3. 14ª. ¶ Adorauerunt sculptile. Exo. 20. 4ª. ¶ Fornicati sunt in adinuen. Iu. Exo. 14. 10ª.
7 Et vidit cum tribularentur. Exo. 2. 6ª. ¶ Et audiuit orationem eorum. Ibidem. 4ª. ¶ Testamenti sui. Psal. 77. 12ª. ¶ Pœnituit eum. Gene. 6. 6ª.

PSALMVS CVI.

Psal. 106. 1 Confitemini domino, 1. Parali. 16. 6ª. ¶ Quoniam bonus. Ibidem. 7ª. ¶ Quoniam in sæculū misericordia eius. Exo. 22. 11ª. ¶ Anima eorum in ipsis defecit. Gen. 46. 2ª. / Io. 12. 2ª.
2 Clamauerunt ad dominum. Gen. 4. 4ª. ¶ De necessitatibus eorum. Psal. 24. ¶ Exarcebauerunt eloquia Dei. Exo, 4. 5ª.
3 Consilium altissimi irritauerunt. Ibidem. / Iob. 12. 6ª. / 13. 6ª. ¶ Et humiliatum est. 2. Reg. 8. 1ª.
4 Eduxit eos de tenebris & vmbra mortis. 3. d. 22. q. 3. ar. 2. q. 1. 3ᵐ
5 Contriuit portas ereas & vectes ferreos confregit. 3ª. q. 52. 4. 2ᵐ
6 Misit verbum suum & sanauit eos. 4. prolo. ¶ Et sacrificent sacrificium laudis. Psal. 4. 6ª. / Psal. 33. 2ª.
7 Exaltent eum in ecclesia plebis. Gene. 3. 13ª. ¶ Benedixit eis. Gene. 1. 31.

PSALMVS CVII.

Psal. 107. 1 Paratum cor meum Deus. 1. Reg. 7. 2ª. ¶ Cantabo & psallam in gloria mea. Psal. 20. 6ª.
2 Exurgam diluculo. Psal. 56, 7ª. ¶ Exaltare super cœlos Deus, &c. Ibidem. 4ª. ¶ Confitebor tibi in populis domine. 1. Parali. 16 6ª.
3 Magna est super cœlos misericordia tua. Exo, 22. 11ª. ¶ Et vsq; ad nubes veritas tua. Exo. 34. 5ª.
4 Vt liberentur dilecti tui. Deutero. 7, 3ª. ¶ Saluum fac dextera tua. Gen 3. 14ª. ¶ Deus loquutus est in sancto suo. Exo. 6. 1ª.
5 Deus repulisti nos. Psal. 93. 9ª. / 10 ue, 3ª. ¶ Non ex pis Deus in virtutibus nostris. Gen. 3. 13ª. ¶ Quia vana salus hominis. Ibidem. ¶ Confundantur. Ibidem. / Psal. 30. 2ª.

PSALMVS CVIII.

Psal. 108. 1 Constitue super eum peccatorem. Gen. 3. 21ª. ¶ Et Diabolus stet a dextris eius. Iob. 1, 5ª. ¶ Et oratio eius fiat in peccatum, vsque pro eo quòd. Gene. 3. 21ª. / 22ᵉ. q. 83. 16. o. / q. 178. 2. 1ᵐ. / Poª. q. 6 9. 5ᵐ. / Io. 4. lec. 3. ¶ Fiat ei tecum vestimentum &c. vsq; hoc opus. Ibidem. ¶ Confundantur. Ibidem. / Psal. 30. 2ª.
2 In memoriam redeat iniquitas patrum eius in conspectu domini &c. Gen. 8. 1ª. / Exo. 20. 7ª. ¶ Qui loquuntur aduersus animam meam. Gen. 46. 2ª. / Io. 12. 2ª.
3 Suauis est miser cordia tua. Exo. 22. 11ª. / Psal. 24. 6ª. ¶ Cor meum conturbatum est intra me. Psal. 6. 3ª.
4 Factus sum opprobrium illis. Psal. 30. 8ª. ¶ Adiuua me domine. 1. Parali. 12. 5ª. ¶ Induantur qui detrahunt mih. pudore, &c. Gene, 3. 21ª.
5 Dilexit maledictionem, & veniet ei. Ibidem. ¶ Noluit benedictionem &c. Gen. 35ª. ¶ Et tu benedices. Ibidem.
6 Confitebor domino. 1. Parali. 16. 6ª.
7 Laudabo eum. Psal. 33. 2ª.

PSALMVS CIX.

Psal. 109. 1 Dixit dominus domino meo, &c. vsque virgam, Math. 22. 12ª.
2 Sede a dextris meis, Mar. 16. 18ª. ¶ Donec ponā inimicos tuos, &c. Gene. 8. 4ª.
3 In splendoribus sanctorum. Ro. 8. lec. 6. / 1ᶜ. Cor. 11.
4 Ex vtero ante luciferū genui te. Psa. 2. 4ª. / Ro. 8. le. 6. / 1ᶜ. Cor. 11.
5 Iurauit dominus. Gen. 22. 8ª. ¶ Et non pœnitebit eū. Gen. 6. 6ª.
6 Tu es sacerdos. 3ª. q. 22. o. q. 50. 4. 3ᵐ. / q. 31. 2. c. / q. 59. 4. 1ᵐ. / q. 63. 6. c. / q. 84. 7. 4ᵐ. / 3. d. 22. q. 1. 1. 4ᵐ. / 4. 6º. 75. Opus. 20.

Lib. 3. cº. 22. fi. / Psal. 2. / Psal. 44. / He. 1. lec. 4. fi.
7 In æternum. 3ª. q. 22. 5. o. / 6. c. / q. 63. 5. c. / 3. d. 22. q. 1. 1. 4ᵐ.
8 Secundum ordinem Melchisedech. 3ª. q. 22. 6. o. / q. 61. 3. 3ᵐ. / 4. d. 8. q. 1. ar. 2. q. 3. o. / d. 17. q. 3. ar. 1. q. 5. 2ᵐ.
9 Dominus a dexteris tuis. Mar. 16. 18ª. ¶ Confregit in die iræ suæ reges. Exo. 4, 5a.
10 Iudicabit in nationibus. Ps. 9. 3ª. ¶ Implebit ruinas. Luc. 2. 16ª.
11 Conquassabit capita in terra multorum. Numeri. 7. 2ª.
12 De torrente in via bibit. He. 2. lec. 3. a medº. K.
13 Propterea exaltauit caput. Phil. 2. 11ª. / Nume. 7. 2ª.

PSALMVS CX.

1 Confitebor tibi domine. 1. Parali. 16. 6ª. ¶ In toto corde meo. Deutero. 6. 4ª. Psal. 110.
2 Exquisita in omnes voluntates eius. 1ª. q. 19. 2. 4ᵐ / 5. c. / 11. 12. o. / q. 23. 5. c. / q. 27. 5. 3ᵐ. / q. 41. 6. c. / 1. d. 45. 4. o. / d. 47. 2. c. / Veri. q. 6. 2. c. / q 23. 3. o. / Heb. 10. lec. 4.
3 Iustitia eius manet in sæculū sæculi. Deut. 32. 6ª. ¶ Misericors, & miserator dominus. Exo. 22, 11ª.
4 Memor erit in sæculum. Gen. 8. 1ª. ¶ Testamenti sui. Psal. 77. 12ª. ¶ Populo suo. Exo. 19. 3ª.
5 Opera manuum eius, Gene. 3. 14ª. ¶ Confirmata in sæculum sæculi. Gene. 17. 11ª. ¶ Sanctum & terribile nomen eius. Leui. 11. 3ª. / Psal. 46. 2ª.
6 Initium sapientiæ timor domini. 22ª. q. 19. 7. 9. / 9. 45. 1. 3ᵐ. / 6. 3ᵐ. / 3. d. 35. q. 2. ar. 1. q. 1. 2ᵐ.

PSALMVS CXI.

1 Beatus vir qui timet dominum. Psal. 1. 1ª. / Leui. 19. 14ª. ¶ Generatio rectorum benedicetur. Iob. 2ª. / Gen. 35ª. Psal. 111.
2 Misericors & miserator & iustus dominus. Exo. 22. 11ª. / Deutero. 32. 6ª.
3 Paratum cor eius, sperare in domino. 1. Reg. 7. 2ª. / 4. Reg. 18. 3ª.
4 Dispersit dedit pauperibus. Tob. 8. 10ª. ¶ Iustitia eius manet in sæculum sæculi. 2ᶜ. Cor. 9. lec. 2.
5 Dentibus suis fremet & tabescet. Math. 8. 6ª.

PSALMVS CXII.

1 Laudate pueri dominum. Psal. 33. 2ª. / Psal. 36. / Isa. 9. / Math. 11. / He. 2. lec. 3 fi. / cº. 5. lec. 2. Psal. 112.
2 Sit nomen domini benedictum. Psal. 33. 1ª.
3 Excelsus super omnes gentes dominus &c. Iob. 11. 6ª. ¶ Et sup cœlos gloria eius. Ib. cem. / Exo. 16. 2ª. / 3. Reg. 8. 10ª.
4 Quis sicut dominus, Psal. 82. 1ª. ¶ Qui in altis habitat. Gene. 28. 7ª. / 3. Reg. 8. 10ª. / Iob. 11. 6ª.
5 Et humilia respicit in cęlo & in terra. Exo. 3. 6ª. / He. 13. 4ª. / 1ª. q. 22. 3. 3ᵐ. / 1. d. 35. 2. 2ᵐ. / 4. d. 50. q. 2. ar. 4. q. 1. 2ᵐ. / 5. 1. cº. 7. / 70. / Meth. 12. lec. 8.
6 Qui habitare facit sterilem in domo, matrem, &c. 1. Reg. 4. 1ª.

PSALMVS CXIII.

1 A facie domini. Gen. 3. 14ª. ¶ Deus Iacob. Gen. 17. 5ª. ¶ Qui conuertit petram, &c. 1ᶜ. Cor. 10. 2ª. ¶ Super misericordia tua. Exo. 22. 11ª. Psal. 113.
2 Et veritate tua. Exo. 34. 5ª. ¶ Deus autē noster in cœlo. 3. Reg. 8. 10ª. ¶ Omnia quæcunque voluit fecit. 1ª. q. 19. 6. o. / 1. d. 47. 1. o. / 2. c. / 3. d. 31. q. 2. ar. 3. q. 1. c. / Veri. q. 23. 2. c. / Ma. q. 6. 5ᵐ. / Quol. 11. 3. c. / Quol. 12. 4. c.
3 Speravit in domino. 4. Reg. 18. 3ª. ¶ Qui timent dominum. Leui. 19. 14ª. ¶ Adiutor eorum. 1. Parali. 12. 5ª. ¶ Dominus memor fuit nostri. Gen. 8. 1ª.
4 Benedixit nobis. Gen. 1. 31. ¶ Qui fecit cœlū & terrā. Ibidē, 1ª.
5 Non mortui laudabunt te domine Psal. 33. 2ª.
6 Nos qui viuimus benedicimus domino. Ibidem. 1ª.

PSALMVS CXIIII.

1 Inclinauit dominus aurem suam mihi. Gen. 3. 14ª. Libera animam meam. Gen. 46. 2ª. Psal. 114.
2 Misericors dominus. Exo. 22. 11ª. ¶ Et iustus. Deuter. 32. 6ª. ¶ Custodiens parvulos dominus. Iosue. 24. 3ª. / Isa. 9. / Psal. 36. / Math. 11. / He 2. lec. 3. fi. / cº. 5. lec. 2.
3 Humiliatus sum. 2. Reg. 8. 1ª. ¶ Conuertere anima mea in requiem tuam. Exo. 33. 10ª.

PSALMVS CXV.

1 Credidi propter quod loquutus sum. 2ª. Cor. 4. ¶ Ego autem humiliatus Psal. 115.

humiliatus sum nimis. 2. Reg. 8. 1ª.
2 Omnis homo mendax. Ro. 3. lec. 1. post prin. B. ¶ Calicem salutaris accipiam. Psal. 22, 3ª.
3 Vota mea domino reddam. Psal. 75. 6ª. ¶ Coram omni populo eius. Exo. 19. 3ª.
4 Præciosa in conspectu domini, mors sanctorum eius. 22ᵉ. q. 25. 8. 2ᵐ. / q. 124. 2. 2ᵐ. / q. 164. 1. 6ᵐ. / 4. d. 20. ar. 1. q. 3. 3ᵐ. / d. 21. q. 1. ar. 3. q. 2. 3ᵐ. / Veri. q. 26. 6. 10ᵐ.
5 Tibi sacrificabo hostiam laudis. Psal. 44. 6ª. / Psal. 33. 2ª.

PSALMVS CXVI.

Psal. 116. 1 Laudate dominum omnes gentes. Psal. 17. 13ª. / Psal. 33. 2ª.
¶ Quia confirmata est super nos misericordia eius. Exo. 22. 11ª.
2 Et veritas domini manet in æternum. Exo. 34. 5ª.

PSALMVS CXVII.

Psal. 117. 1 Confitemini domino. 1. Parali. 16. 6ª. ¶ Quoniam bonus. Ibidem. 7ª. ¶ Quoniam in sæculũ misericordia eius. Exo. 22. 11ª.
2 Qui timent dominum: Leui. 19. 14ª. ¶ Dominus mihi adiutor 1. Parali. 12. 5ª. ¶ Non timebo quid faciat mihi homo: He. 13.
3 Bonum est confidere in domino, &c. 4. Reg. 18. 7ª. ¶ Bonum est sperare in domino, &c. Ibidem. 3ª.
4 In nomine domini, quia vltus sum in eos. Numeri: 31. 1ª. / ¶ Fortitudo mea, & laus mea dominus. Psal. 17. 1ª.
5 Et factus es mihi in salutem. Psal. 89. 1ª. ¶ Dextera domini fecit virtutem. Gen. 3. 14ª.
6 Lapidem quem reprobauerunt ædificantes: Math. 21. 8ª. / Ro. 9.
7 Hic factus est in caput anguli. Math. 21. 8ª. / Ephe. 2. lec. 6.

PSALMVS CXVIII.

¶ Aleph. 1. Psal. 118. 1 Beati immaculati in via. Psal. 1. 1ª. / Iob. 23. 6ª. ¶ Qui scrutantur testimonia eius. 12ᵉ. q. 99. 5. c. / Psal. 18.
2 Tu mandasti, mandata tua custodiri nimis. Ibidem. ¶ Iustificationes tuas. Ibidem. ¶ In toto corde. Deute. 6. 4ª.
3 Tunc non confundar. Psal. 30. 2ª. ¶ Confitebor tibi. 1. Parali. 16. 6ª. ¶ Non me derelinquas. Iosue. 3ª. ¶ Didici iudicia iustitiæ tuæ, infra. 5ª.
4 In toto corde meo. Deute. 6. 4ª. ¶ Benedictus es domine. Psal. 33. 1ª. ¶ Doce me. Math. 23. 2ª.
5 In labiis meis, pronunciaui omnia iudicia oris tui. 4. d. 46. L. 2ᵐ. / Gen. 3. 14ª. ¶ Testimoniorum tuorum sup. 1ª.
6 Considerabo vias tuas. Iob. 23. 6ª. ¶ In iustificationibus tuis, sup. 2ª. ¶ In mandatis tuis. Ibidem.
7 Non abscondas a me mandata tua, sup. 2ª. ¶ Concupiuit anima mea, desiderare iustificationes tuas. Ibidem. / Gen. 46. 2ª.
8 In omni tempore: Luc. 18. 1ª. ¶ Maledicti qui declinant, &c. Gene. 31. 1ª. ¶ Auser a me opprobrium. Psal. 30. 8ª. ¶ Testimonia tua exquisiui, sup. 1ª.
9 In tuis iustificationibus, sup. 2ª.
10 Adhæsit pauimento anima mea. Gen. 46. 2ª. ¶ Doce me. Math. 23. 2ª. ¶ Iustificationes tuas. 12ᵉ. q. 99. 5. c. / Psal. 18.
11 Miserere mei. Exo. 22. 11ª. ¶ Viam veritatis elegi. Iob. 23. 6ª. ¶ Iudicia tua non sum oblitus, sup. 5ª. ¶ Adhæsi. c. testimoniis tuis domine. sup. 1ª.
12 Noli me confundere. Psal. 30. 2ª. ¶ Viam mandatorum tuorũ cucurri, sup. 2ª. ¶ Cum dilatasti cor meum. Deutero. 6. 4ª. / Prouer. 21. 1ª.
13 Legem pone mihi domine. p. 3. c°. 129. ¶ Viam iustificationum tuarum, sup. 2ª. / Iob. 23. 6ª. ¶ In semitam mandatorum tuorũ. Ibidem. ¶ In toto corde meo. Deutero 6. 4ª.
14 Inclina cor meum, prouer. 21. 1ª. ¶ In testimonia tua, sup. 1ª. ¶ In tramite tuo. Leui. 19. 14ª. ¶ Opprobriũ meũ. Psal. 30. 8ª.
15 Iudicia tua iocunda, sup. 5ª. ¶ Mandata tua, sup. 2ª. ¶ Inæquitate tua. Iob. 23. 4ª.
16 Et veniat super me misericordia tua domine. Exo. 19. 6ª. / 22. 11ª. / Gen 3. 14ª. ¶ Respondebo exprobrantibus. Psal. 41. 6ª. ¶ In iudiciis tuis super speraui, sup. 5ª.
17 Ambulabam in latitudine. 12ᵉ. q. 107. 4. o. ¶ Quia mãdata tua exquisiui, sup. 2ª. ¶ De testimoniis tuis, sup. 1ª. ¶ Non confundebar. Psal. 30. 2ª.
18 Exercebar in iustificationibus tuis, sup. 2ª.
19 Memor æsto. Gen. 8. 1ª. ¶ Iudic. orum tuorum, sup. 5ª. ¶ Cantabiles mihi erant iustificationes tuæ. Ibidem. 1ª.
20 In loco peregrinationis meæ. Heb. 11. lec. 4.
21 Memor fui nocte nominis tui domine. Exo. 4. 13ª. / sup. 2ª. / Luc. 18. 1ª.
22 Deprecatus sum faciem tuam. Gene. 3. 14ª. ¶ In toto corde meo. Deutero. 6. 4ª. ¶ Miserere mei. Exo. 22. 11ª. ¶ In testimonia tua, sup. 1ª.
23 Vt custodiam mandata tua, sup. 2ª. ¶ Iustificationes tuas Ibidẽ. ¶ Doce me. Math. 23. 2ª. ¶ Ad confitendum tibi. 1. Paral. 16. 6ª.
24 Particeps ego sum omnium, &c. 4. d. 20. ar. 3. q. 2. 5ᵐ. / d. 45. q. 2. ar. 1. q. 1. c.
25 Timentium te: Leui. 19. 14ª. ¶ Super iudicia iustificationis tuæ. sup. 5ª.
26 Bonus es tu, in bonitate tua. 1. Parali. 16. 7ª. ¶ Doce me. Math. 23. 2ª. ¶ Iustificationes tuas, sup. 2ª. ¶ Mandatis tuis, Ibidem.
27 In toto corde meo. Deutero. 6. 4ª. ¶ Humiliasti me. 2. Reg. 8. 1ª. ¶ Lex oris tui. Gen. 3. 14ª.
28 Coagulatum est sicut lac cor eorum. Exo. 4. 9ª.
29 Manus tuæ domine. Gen. 3. 14ª. ¶ Fecerunt me. Gen. 1. 30ª. / c°. 2. 11ª. ¶ Et plasmauerunt me. Ibidem. 9ª. 10ª.
30 Da mihi intellectum. Math. 23. 2ª. ¶ Vt discam mandata tua, sup. 2. ¶ Qui timent te. Leui. 19. 14ª.
31 Aequitas iudicia tua, sup. 5ª. / Iob. 23. 4ª. ¶ In veritate tua. Exo. 34. 5ª. ¶ Humiliasti me. 2. Reg 8. 1ª.
32 Fiat misericordia tua. Psal. 89. 1ª. / Exo. 22. 11ª. ¶ Veniant mihi miserationes tuæ: Ibidem. / Gen. 3. 13ª. / Exo. 19. 6ª.
33 Confundantur. Psal. 30. 2ª. ¶ Testimonia tua, sup. 1ª. ¶ In iustificationibus tuis, Ib dem. 2ª.
34 Defecit in salutare tuum anima mea. Gene. 46. 2ª. / Io. 12. 2ª. ¶ Iustificationes tuas, sup. 2ª. ¶ Omnia mandata tua veritas. Ibidem.
35 Adiuua me. 1. Parali. 12. 5ª. ¶ Secundum misericordiam tuam. Exo. 22. 11ª. ¶ Testimonia oris tui, sup. 1ª. / Gen. 3. 14ª.
36 Factus sum sicut vter in pruina. Psal. 32.
37 In æternum domine, verbum tuum permanet in cœlo. 3. Reg. 8. 10ª. ¶ Veritas tua. Exo. 34. 5ª. ¶ In humilitate mea. 2. Reg. 8. 1ª.
38 Iustificationes tuas, sup. 2. ¶ Testimonia tua. Ib dem. 1ª. ¶ Latum mandatum tuum nimis. Ibidem. 2ª. / 12ᵉ. q. 107. 4. o. / Psalmo. 93. 12ª.
39 Super omnes intellexi. 22ᵉ. q. 174. 4. 1ᵐ. / Veri. q. 12. 14. 1ᵐ. / 2ᵐ.
40 Mandata tua quæsiui, sup. 2ª.
41 Testimonia tua. Ibidem. 1ª. ¶ A iudiciis tuis non declinaui. Ibidem. 5ª.
42 Lucerna pedibus meis verbum tuum, &c. Psal. 17. ¶ Doce me. Math. 23. 2ª. ¶ Iudicia iustitiæ tuæ, sup. 5ª. / Deute. 32. 6ª.
43 Humiliatus sum. 2. Reg. 8. 1ª. ¶ De mandatis tuis, sup. 2ª. ¶ Testimonia tua. Ibidem. 1ª.
44 Anima mea in manibus meis semp. Prouer. 21. 1ª. / infra. 45ª.
45 Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in æternũ, propter retributionem, sup. 2ª. / 22ᵉ. q. 32. 3. 2ᵐ. / 3. d. 26. q. 2. 1. 5ᵐ. / d. 29. 4. c. / 4. d. 15. q. 2. ar. 3. q. 3. 7ᵐ. / Io. 10. lec. 3. / 1ᵉ. Cor. 3. lec. 2. princ°.
46 Iniquos odio habui. Psal. 138. 12ª. Adiutor meus. 1. Parali. 12. 5ª. ¶ Mandata Dei mei, sup. 2ª. / Gen. 17. 5ª. ¶ Non confundas me. Psal. 30. 2ª.
47 Meditabor in iustificationibus tuis semper, sup. 2ª. / Luc. 18. 1ª. ¶ A iustitiis tuis. Deutero 32. 6ª. / Psal. 18. 7ª. ¶ Testimonia tua, sup. 1ª.
48 Confige timore tuo carnes meas. 12ᵉ. q. 44. 1. 3ᵐ. / Psal. 43. ¶ A iudiciis tuis timui, sup. 5ª.
49 Non tradas me calumniantibus me. Psalmo. 71. 2ª. ¶ Iustitiæ tuæ. Deutero. 32. 6ª. ¶ Secundum misericordiam tuam. Exo. 22. 11ª.
50 Et iustificationes tuas, sup. 2ª. ¶ Et mandata tua. Ibidem. ¶ Vt sciam testimonia tua. Ibidem. 1ª.
51 Doce me. Mat 23. 2ª. ¶ Da mihi intellectum. Ibidem.
52 Mirabilia testimonia tua, sup 1ª. ¶ Ideo scrutata est ea anima mea. Gen. 46. 2ª. ¶ Mandata tua. Ibidem. 2ª. ¶ Iustificationes tuas. Ibidem.
53 Aspice in me. Exo. 2. 6ª. ¶ Et miserere mei. Exo. 22. 11ª. ¶ Faciem tuam illumina super seruũ tuũ. Gen. 3. 14ª. / Psal. 35. 10ª.
54 Et doce me. Math. 23. 2ª.
55 Iustus es domine. Deute. 32. 6ª. ¶ Testimonia tua, sup 1ª. ¶ Et legem tuam. Ibidem. 2ª.
56 Tabescere me fecit zelus meus. Exo. 20. 6ª. / Psal. 38.
57 Ignitum eloquium tuum vehementer He. 1. lec. 3.
58 Mandata tua sup. 2ª. ¶ Aequitas. Iob. 23. 4ª. ¶ Intellectum da mihi. Math. 23. 2ª.
59 Clamaui. Gen. 4. 4ª. ¶ In toto corde. Deutero. 6. 4ª. ¶ Iustificationes tuas requiram, sup. 2ª. ¶ Vt custodiam mandata tua. Ibidem.
60 Secundum misericordiam. Exo. 22. 11ª. ¶ Omnes viæ tuæ veritas. Iob. 23. 6ª. / Exo. 34. 5ª. ¶ De testimoniis tuis, sup. 1ª.
61 Prope es tu domine. 1ª q. 3. 1. 5ᵐ. / q. 9. 1. 3ᵐ. / 12ᵉ. q. 22. 2. 1ᵐ. / 2. d. 3. q. 1. 3. c. / 4. d. 17. q. 1. ar. 2. q. 2. c. / Iob. 4. p. in c°. / Psal. 45. / Isa prolo. / c°. 7. fi., c°. 12. fi. / c°. 34. / Phil. 4. / He. 2. lec. 3. / c°. 3.
62 In æternum fundasti ea. Gene. 17. 11ª.
63 Vide humilitatem meam. Exo. 2. 6ª. / 2. Reg. 8. 1ª. ¶ Longe a peccatoribus salus. 12ᵉ. q. 98. 2. 4ᵐ. / Psal. 19.

64 Quia

64 Quia iustificationes tuas non exquisierunt, supra 2ª. ¶ Misericordiæ tuæ multæ dñe. Exo. 22. 11ª. ¶ A testimoniis tuis non declinaui, supra 1ª.
65 Vidi prævaricantes & tabescebam, supra. 56ª. ¶ Mandata tua dilexi domine, supra 2ª. ¶ Principium verborum tuorum veritas. Exo. 34. 5ª.
66 In æternũ omnia iudicia iustitiæ tuæ. Gen. 17. 11ª. / supra 5ª. / Deuter. 32. 6ª.
67 Septies in die laudem dixi tibi. Psal. 33. 2ª. / 4. d. 15. q. 4. ar. 1. q. 3. o. / d. 18. q. 2. ar. 1. q. 2. 2ᵐ. / Quol. 1. q. 7. 1. o. / Quol. 3. q. 13. 2. o. / Quol. 4. q. 12. 1. c. fi. / Quol. 6. q. 5. 2. o. / Quol. 7. vel. 8. q. 6. o. / Opusc. 3. c°. 257. / Psl. 16. / Isa. 4. fi / Ro. 12. lec. 2. med. / 1ᵉ. Cor. 9. lec.
68 Super iudicia iustitiæ tuę, supra. 5ª. / Deut. 32. 6ª. (5. fi.
69 Pax multa diligẽtibus legem tuam. 12ᵉ. q. 70. 3. c. / 22ª. q. 29. o. / 3. d. 27. q. 1. 3. 5ᵐ. / 4. d. 49. q. 1. ar. 2. q. 4. o. / Dio. 11 / Isa. 26. / c°. 32. fi. / Math. 5. / Io. 14. lec. 8. / Ro. 10. lec. 2. / Phil. 4. / 1ᵉ. Thes. 5. lec. 2. fin.
70 Et nõ est illis scandalũ. 22ᵉ. q. 43. o. / 4. d. 38. q. 2. o. / Quol. 4. 23. 3ᵐ. / Math. 15. Ro. 7. lec. 2. / c°. 14. lec. 2. prin.
71 Seruaui mandata tua, supra 2ª. ¶ Et testimonia tua. ibid. 1ª. Omnes viæ meæ in conspectu tuo. Psal. 32. 8. 9ª.
72 Appropinquat deprecatio mea in conspectu tuo domine, supra 61ª. / 22ᵉ. q. 83. 1. 2ᵐ. / Dio. 3. / Psal. 6. / Psal. 29.
73 Intret postulatio mea, in cõspectu tuo. 22ᵉ. q. 83. 1. o. / 9. c. / 2ᵐ. / 3ª. q. 21. 1. 2. o / 4. d. 3. q. 4. ar. 1. q. 2. c. / 2ᵐ. / q. 1. o.
74 Da mihi intellectũ. Math. 23. 2ª. ¶ Fructabunt labia mea hymnum. Psal. 44. 1ª. / Psal. 33. 2ª. ¶ Et laudabit te. ibid.
75 Cum docueris me. ibid. ¶ Iustificationes tuas, supra 2ª. ¶ Omnia mandata tua æquitas. ibid. / Iob. 23. 4ª.
76 Fiat manus tua, vt saluet me. Psa. 89. 1ª. / Psal. 3. 4ª. / Gen. 3. 14ª. ¶ Et iudicia tua adiuuabunt me, supra 5ª. / 1. Paral. 12. 5ª.
77 Viuet anima mea. Gen. 46. 2ª. / 12ᵉ. q. 110. 1. 2ᵐ. / 22ᵉ. q. 23. 2. 2ᵐ. / 3. d. 6. q. 3. 1. 4ᵐ. / Psal. 33. fi.
78 Quęre seruum tuum domine. 22ᵉ. q. 186. 4. 7. c.

PSALMVS CXIX.

1 Ad dominum cum tribularer clamaui. Gen. 4. 4ª. ¶ Domine libera animam meam. Gen. 46. 2ª. / Io. 12. 2ª.
Psal. 119. 2 A lingua dolosa. 22ᵉ. q. 25. 4. 2ᵐ. / 5. c. / q. 111. 3. 2ᵐ. / q. 118. 8. c, 2ᵐ / Psal. 11. / Psal. 16.
3 Sagittæ potentis acutæ. Iob. 6. 2ª. ¶ Heu me quia incolatus meus prolõgatus ẽ, &c. 1. d. 40. q. 4 2. 4ᵐ. / 4. d. 8. L. / Ver. q. 15. 4. c.
4 Cum his qui oderunt pacem. Heft. 13. 1ª. / 22ᵉ. q. 29. 2. 2ᵐ.
5 Eram pacificus. Ro. 12. 21ª.

PSALMVS CXX.

Psal. 120. 1 Qui fecit cælum & terram. Gen. 1. 1ª. ¶ Dominus custodit te. Ios. 24. 3ª. ¶ Dominus protectio tua. Psal. 17. 1ª.
2 Ecce non dormitabit, neque dormiet. 3. 1. c°. 56. fi.
3 Per diem sol non uret te, neq; luna per noctem. Gen. 31. 3ª.

PSALMVS CXXI.

Psal. 121. 1 Ierusalem quæ ædificatur vt ciuitas. 2. d. 17. q. 3. 2. 6ᵐ.
2 Ad confitendum nomini domini. 1. Paral. 16. 6ª.
3 Propter fratres meos. Gen. 13. 3ª.

PSALMVS CXXII.

Psal. 122. 1 Ad te leuaui oculos meos. Gen 46. 2ª. ¶ Qui habitas in cælis. 3. Reg. 8. 10ª. ¶ Dominum deum nostrum. Gen. 17. 5ª.
2 Donec misereatur nostri. Gen. 8. 4ª. / Exo. 22. 11ª. ¶ Multum repleta est anima nostra. Gen. 46. 2ª. / Io. 12. 2ª.
3 Opprobrium abundantibus, & despectio superbis. Psal. 30. 8ª. / Gen. 3. 21ª.

PSALMVS CXXIII.

Psal. 123. 1 Nisi quia dominus erat in nobis. Psal. 13. 5ª.
2 Torrentem pertransiuit anima nostra, &c. Gen. 46. 2ª. ¶ Benedictus dominus. Psal. 33. 1ª.
3 Adiutorium nostrum in nomine domini. 1. Paral. 12. 5ª.
4 Qui fecit cælum & terram. Gen. 1ª.

PSALMVS CXXIIII.

Psal. 124. 1 Qui confidunt in domino sicut mos syon. 4. Reg. 18. 7ª. ¶ Nõ commouebitur in æternum qui habitat in Ierusalem. Iob. 4. / Psal. 30.
2 Montes in circuitu eius. Opus. 3. c°. 261. fi. Psal. 35.
3 Dominus in circuitu populi sui. Ios. 24. 3ª. / Gen. 17. 5ª.

4 Pax super israel. Psal. 118. 69ª.

PSALMVS CXXV.

Psalm. 125. 1 Tunc repletũ est gaudio os nostrũ, &c. Psa. 15. 4ª. 5ª. / Iob. 27. 2ª
2 Qui seminant in lachrimis in exultatione metent. Mat. 5. 4ª.

PSALMVS CXXVI.

Psalm. 126. 1 Nisi dominus custodierit ciuitatem. Ios. 24. 3ª.
2 Frustra vigilat, &c. 1ª. q. 25. 2. 2ᵐ. / q. 88. 1. 4ᵐ. / 3ª. q. 11. 5. 2ᵐ. / 1. d. 43. q. 1. 1. 3ᵐ. / 4. d. 44. q. 1. ar. 2. q. 1. 1ᵐ. / Veri. q. 2. 10. 3ᵐ. / Poª. q. 1. 2. 1ᵐ. / Anima. 16. 9ᵐ. / Meth. 2. Phy. 2. lec. 10.
3 Vanũ est vobis ante lucẽ surgere. Ma. q. 9. 1. c. / Psal. 11. / Psa. 38
4 Cum dederit dilectis suis somnum. Deut. 7. 3ª. ¶ Ecce hæreditas dñi. 4. d. 33. q. 1. ar. 3. q. 3. 3ᵐ. / Psa. 32. / Psa. 36. / Ro. 4. lec. 2. cap. 8. lęc. 3.
5 Sicut sagittæ in manu potentis. Iob. 6. 2ª.
6 Beatus vir q impleuit desiderium, &c. Psa. 1. 1ª. / Psa. 15. 4ª.
7 Non confundetur cum loquetur, &c. Psal. 30. 2ª.

SPALMVS CXXVII.

Psalm. 127. 1 Beati omnes qui timent dominum. Psal. 1. 1ª. Leui. 19. 14ª. ¶ Qui ambulant in vijs eius. Iob. 23. 6ª.
2 Benedicat tibi dñs. Gen. 35ª. ¶ Pacẽ super israel. Psal. 118. 69ª.

PSALMVS CXXVIII.

Psalm. 128. 1 Dominus iustus. Deut. 32. 6ª. ¶ Concidet cervices peccatorum. Num. 7. 2ª.
2 Confundantur, &c. vsque de quo. Gen. 3. 21ª. / Psal. 30. 2ª.
3 Benedictio domini super vos, &c. Gen. 1. 31ª.

PSALMVS CXXIX.

Psalm. 129. 1 De profundis clamaui ad te domine. Gen. 4. 4ª.
2 Fiant aures tuæ intendentes. Psal. 89. 1ª. / Gen. 3. 14ª. ¶ Sustinuit anima mea in verbo eius. Gen. 46. 2ª.
3 Speret israel in domino. 4. Reg. 18 3ª.
4 Apud dominum misericordia. Exo. 22. 11ª.

PSALMVS CXXX.

Psalm. 130. 1 Domine non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei. 22ᵉ. q. 161. 2. 1ᵐ.
2 Ita retributio in anima mea. Gen. 46. 2ª. / Psal. 61. 6ª.
3 Speret israel in domino. 4. Reg. 18. 3ª.

SPALMVS. CXXXI.

Psalm. 131. 1 Memento domine Dauid. Gen. 8. 1ª. ¶ Donec inueniat locum domino. Gen. 28. 7ª. ¶ Deo Iacob. Gen. 17. 5ª.
2 Vbi steterunt pedes eius. Gen. 3. 14ª. ¶ Surge domine in requiem tuam. ibid. 13ª. / Exo. 33. 10ª.
3 Non auertas faciem Christi tui. Psal. 88. 15ª. ¶ Iurauit dominus. Gẽ. 22. 8ª. ¶ Si custodierint filii tui testim meũ. Ps. 77. 12ª.
4 Et testimonia mea hæc Psal. 118. 1ª. ¶ Quæ docebo eos. Math. 23. 2ª. ¶ Elegit dominus syon. Deut. 7. 2ª.
5 Hic habitabo. Gen. 28. 7ª. / Psal. 9. 5ª.
6 Viduam eius benedicens benedicam. Gen. 1. 31ª.
7 Paraui lucernam Christo meo. Psal. 77. 12ª.
8 Inimicos eius induam confusione. Psal 30 2ª.

SPALMVS CXXXII.

Psalm. 132. 1 Ecce q̃ bonũ, & q̃ iocundũ habitare fratres in vnũ. Gen. 13. 3ª.
2 Quoniam illic mandauit dominus benedictionem. Gen. 1. 31ª

SPALMVS CXXXIII.

Psalm. 133. 1 Ecce nunc benedicite dominum. Psal. 33. 1ª. ¶ Qui statis in domo domini, &c. Psal. 92. 3ª.
2 Benedicat tibi dñs. Gen. 35ª. ¶ Qui fecit cælum & terrã. ibid. 1ª

SPALMVS CXXXIIII.

Psalm. 134. 1 Laudate nomen domini. Psal. 33. 2ª. ¶ Psallite nomini eius. Psal. 20. 6ª. ¶ Qui statis in domo domini, &c. Psal. 92 3ª.
2 Bonus dominus, 1. Parali. 16. 7ª. ¶ Qm̃ suaue. Psal. 24. 6ª. ¶ Quoniam Iacob elegit sibi dominus. Deut. 7. 2ª.
3 Israel in possessionem sibi. Exod. 19. 3a. ¶ Magnus dominus. Psal. 47. 1ª. ¶ Deus noster. Gen. 17. 6ª.
4 Præ omnibus diis. Exod. 7. 1ª. ¶ Omnia quæcunque voluit dominus fecit, &c. Psal. 113. 2ª. ¶ Hæreditatem israel. Psal. 126 4ª. ¶ Populo suo. Exo. 19. 8ª.

5 Iudicabit dominus populum suum,ibid. Psal.9. 3ª. ¶ Neque enim est spiritus in ore ipsorum.1.Esdræ. 1ª. ¶ Similes illis fiant &c.Gen.3.21ª.
6 Dominus israel &c.Psa.92.3ª.¶ Benedicite domino. Psa.33.1ª ¶ Qui timetis dominum. Leui.16.14ª.
7 Qui habitat in Ierusalem. Gen.28 7ª.

PSALMVS CXXXV.

Psal. 135. 1 Confitemini dño. 1.Paral.16.6ª.¶ Quñ bonus,ibid.7ª. ¶ Quñ in sæculũ misericordia eius.Exo.22.11ª. ¶ Deo deorũ,ibi.7.1ª
2 Domino dominorum.Deut.10. 8ª. ¶ Qui facit mirabilia magna solus. Psal.71.9ª./ Deut.32.18ª.
3 Qui fecit luminaria magna . Gen. 23ª.¶ Solem in potestatem diei &c.ibid.25ª.
4 In manu potenti,& brachio excelso. Gen.3.14ª./ Psal.70.11ª. ¶ Qui traduxit populum suum. Exo.19.3ª.
5 Hereditatem israel. Psal.126.4ª. ¶ In humilitate nostra.2.Regum.8.1ª. ¶ Memor fuit nostri . Gen.8.1ª.
6 Qui dat escam omni carni . Gen.6.10ª.

PSALMVS CXXXVI.

Psal.136. 1 Super flumina Babilonis &c. vsq; in salicibus.12ᵉ.q.89.1.2ᵐ./ 4.d.21.q.1.ar.2.q.1.2ᵐ.
2 Memor esto domine filiorum Edon,&c.Gen.8.1ª./3.21ª.
3 Beatus qui retribuet tibi &c. vsque ſi.Psal.1. 1ª./ Num. 31. 1ª. ¶ Et allidet paruulos suos ad petram.1ᵉ. Cor. 10. 2ª.

PSALMVS CXXXVII.

Psal.137. 1 Confitebor tibi domine.1.Paral.16. 6ª. ¶ In toto corde meo . Deut.6.4ª. ¶ Quoniam audisti,&c.Exo.2.4ª.
2 In conspectu angelorum psallam tibi. Psal.20.6ª. ¶ Et cantent, ibid. ¶ In viis domini. Iob.23.6ª.
3 Super misericordia tua. Exo.22.11.¶ Et veritate tua.ibi.34.5ª. ¶ Excelsus dominus. Iob.11.6ª.
4 Omnia verba oris tui. Gen. 3. 14ª. ¶ Extendisti manum tuã, &c. ibidem.
5 Humilia respicit.2.Regum.8. 1ª./ Exo. 2. 6ª. ¶ Et alta a longe cognoscit. Math.9.4ª.

PSALMVS CXXXVIII.

Psal. 138. 1 Dñe probasti me.Psal.16.2. ¶ Et cognouisti me. Exo.33. 5ª.
2 Tu cognouisti sessionem meam,& resurrectionem meam. 3ª.q. 49.6.c./q.53.1.c.
3 Intellexisti cogitationes meas de longe. 3. Reg.8.12ª.
4 Omnes vias meas præuidisti . Psal.32.8ª. ¶ Tu cognouisti omnia. Hester.13.4ª.
5 Nouissima.Ila.41.2ª. ¶ Et antiquam.ibid./ Dio.10.lec.3.prin. ¶ Tu formasti me . Gen.3 bª./ 2.9ª./ Iob.10.2ª.
6 Posuisti super me manum tuam . Gen.3.14ª¶ Quo a facie tua fugiam. ibi. ¶ Imperfectum meum viderunt oculi tui . ibid.
7 Quo ibo a spiritu tuo.1 Reg. 10.2ª.4ª./ Iudic.2.4ª.¶ Si ascendero in cælũ tu illic es,&c. vsq; & dixi.Gen.28.7ª./ 3.Reg. 10ª./ 1ª.q.8.2.4.o./ q.16.7.2ᵐ. q 112./ 1.c./q.52.2 c./1.d.37.q.2.o./ ę.3. 2.c./ q.4.1.1ᵐ./ 3.3. cº. 68. / Dio. 3./ Quolibet. 10. vel. 11. 1.o.
8 Cõfitebor tibi.1.Paral.16.6ª. ¶ Suscepisti me de vtero matris meæ.Iob.10.2ª. ¶ Aĩa mea cognoscet nimis. Gen.46.2ª.
9 In libro tuo omnes scribentur . Exo.32.1 1ª.12ª. / Apoc.20.9ª. 10ª. ¶ Super arenam multiplicabuntur. Gen.15.2ª.
10 Exurrexi. Psal.3.3ª. ¶ Et adhuc sum tecum. Io.14.8ª. ¶ Nõ ne qui oderunt te domine oderam. Exo 20. 8ª.
11 Et super inimicos tuos. ibidem . / Psal. 5. 5ª. ¶ Tabescebam . Psal.118. 56ª.
12 Perfecto odio oderã illos.12ᵉ.q.29.1.o./ 22ᵉ.q.25.6.o./ q. 26.2. c./7.1ᵐ./ q.34.3.1ᵐ./q.101.4.1ᵐ./ 3.d.30.1.6ᵐ./ Ver.q. 2. 8. 8ᵐ./ 9.c./ Opus1.18.cº.9./Eph, 5.lec.9 / cº.6.prin./Col.3.lec.4.
13 Interroga me . Iob.9.

PSALMVS CXXXIX.

Psal. 139. 1 Custodi me dñe. Iosᵉ. 24.3ª.¶ Dixi dño. Iob.9ª.¶ Deus meus es tu.Gen.17.5ª.¶ Dñe virtus salutis meæ.Psa.17.1ª./ Psa.4ª.
2 Ne derelinquas me . Iosᵉ. 3ª. ¶ Faciet dominus iudicium in opis,& vindictam pauperum. Exo. 22. 17ª./ Deuteron.32.17ª./ Psal. 9.3ª.
3 Iusti confitebuntur nomini tuo.1.Paral. 16.6ª. ¶ Habitabunt recti. Iob,2ª./ Isa. 33.
4 Cumvultu tuo . Gen.3. 14ª.

PSALMVS CXL.

1 Domine clamaui ad te. Gen.4.4ª. ¶Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Psal.118.72ª./73ª./ 12ᵉ.q.102.3. 14ᵐ./3ª. q.83.5.2ᵐ./ 4.d.1.q.2.ar.5.q.1.3ᵐ./ d.11.q.2. ar.2.q. 3.7ᵐ./ 3.d 37.ar.5.q.3 1ᵐ.. Psal. 140.
2 Eleuatio manuum mearum,sacrificium vespertinum.Psa.4.6ª./ Numer. 28.3ª.
3 Non declines cor meum,in verba maliciæ. Exo. 4.9ª.
4 Ad excusandas excusationes in peccatis. 12ᵉ.q.13.3. 3ᵐ. / 22ᵉ. q.162.4.3ᵐ. / Ma.q.8.4.6ᵐ.
5 Corripiet me iustus in misericordia, & increpabit me. Math. 18. 8ª.
6 Oleum autem peccatoris,non impinguet caput meum. 22ᵉ.q. 115.o./ Ma.q.7.1.1ᵐ.
7 Ad te domine oculi mei . Psal.127.1ª. ¶ In te sperani .4. Reg. 18.3ª. ¶ Non auferas animam meam. Io. 12. 2ª.
8 Custodi me domine . Iosᵉ.24.3ª.
9 Dissipata sunt ossa nostra. Psal.6.4ª.

PSALMVS CXLI.

1 Voce mea ad dominum clamaui . Gen.4. 4ª. ¶ In deficiendo ex me spiritum meum . 1.Esdræ.1ª. Psal. 141.
2 Tu cognouisti semitas meas. Exo.33.5ª./ Psal.32.8ª.9ª. ¶ Non est qui requirat animam meam. Gen.46.2ª./ Io.12.2ª.
3 Tu es spes mea . Psal.13.4ª./ Psal.17.1ª. ¶ Portio mea, in terra viuentium. Psal.126.4ª.
4 Humiliatus sum nimis . 2.Reg.8.1ª.
5 Ad confitendum nomini tuo.1. Paral.16.6ª.

PSALMVS CXLII.

1 Auribus percipe. Gen.3.14ª. ¶ In factis manuum tuarum me ditabor. ibid.¶ Non auertas faciem tuam a me . Ibid. Psal. 142.
2 In virtute tua. Exo.34.5ª. ¶ In tua iustitia. Deut.32.6ª.¶ In æquitate tua. Iob.23.4ª.
3 Persequutus est inimicus animam meã. Gen.46.2ª./ Io. 12.2ª. ¶ Humiliauit in terra vitam meam,2.Reg.8.1ª.
4 Anxiatus est super me spiritus meus .1.Esdræ.1ª. ¶ In me turbatus est cor meum. Psal.6.3ª.
5 Meditatus sum in omnibus operibus tuis .5. 2. prolo.
6 Auditam fac mihi mane misericordiam tuam . Exo.22.11ª. ¶ Quia in te speraui.4.Reg.18. 3ª.
7 Doce me domine . Math. 23. 2ª. ¶ Facere voluntatem tuam . Math.6.10ª. ¶ Quia deus meus es tu . Gen,17.5ª.
8 Spiritus tuus bonus,deducet me in terram rectam.12ᵉ.q.113.7. b./ Psal.18./ 1. Regum.10.2ª.

PSALMVS CXLIII.

1 Benedictus dñs. Psal.33.1ª.¶ Deus meus. Gen.17.5ª.¶ Cuius est dominus deus eius.ibid.¶ Qui docet,&c.Math.23.2ª. Psal. 143.
2 Misericordia mea & refugium meum.Psal.17.1ª ¶ In ipso speraui.4.Reg 3ª.¶ Dñe qd ẽ homo,quia innotuisti ei,&c. Ps.8.2ª
3 Homo vanitati similis factus est. Psal.4.2ª. ¶ Domine inclina cælos tuos,& descende.Gen.3.13ª.
4 Emitte sagittas tuas. Iob.6.2ª.¶ Emitte manum tuam de alto. Gen.3..14ª.
5 Deus canticum nouum cantabo tibi,&c. Psal.20.6ª. ¶Beatum dixerunt populum,cui hæc sunt, 12ᵉ.q.5.3.3ᵐ.
6 Beatus populus cuius dominus deus eius. Psal. 1.1ª.
7 Libera me de aquis multis .1º.Thes.prin.

PSALMVS CXLIIII.

1 Benedicam tibi.Psal,33.1ª.¶ Laudabo nomen tuum. Ibid. 2ª. ¶ Magnus dñs.P sal.47.1ª. ¶ Potentiam tuam pronunciabunt. Psal. 144.
Psal. 70. 11ª.
2 Et virtutem. Deut.4.14ª.¶ Memoriam abundantiæ suauitatis tuæ eructabũt.Psa.24.6ª./ Psa.44.1ª.¶ Iustitia tua. Deu.32.6ª.
3 Miserator & misericors dominus. Exo. 22.11ª.¶ Patiens. Exo. 34.4ª.¶ Miserationes eius, super omnia opera eius.1ª. q.21. 3. 2ᵐ./ 4.c./q.25.3.3ᵐ./ 4.d.46.q.2.ar.2.q.3.o./ Psal.24.
4 Et magnitudinis eius non est finis.1.q.7.1.o./q.12.1.2ᵐ./7.c./ 3ᵐ./ q.25.2.o./ 3.c./ q.52.2.c./ q.54.2.c./ q 55.1.c. fi./ q.75.5. 4ᵐ./ q.86.2.1ᵐ./ 3ª.q.10.3.1ᵐ./2ᵐ./ 1.d.43.q.1.1.o./ 4.d.49.q. 2.1.12ᵐ./ 3.1.cº.43./ Li.3.cº.54.fi./ Veri.q.2.2.5ᵐ./ Poª.q.1. 2.o./ q.3.15.9ᵐ./ q.7.3.c.fi./ 9.3ᵐ./ q.9.5.9ᵐ./ Quol. 3.1. 3. c./ Opus.3.cº.18.19.2.o./ Meth.12.lec.6.fi.
5 Confiteantur tibi dñe omnia opera tua.1.Paral. 16.6ª. ¶ Regnum tuum regnum omnium sęculorum . Psal. 46. 3ª.
9 Et dominatio tua,&c. Deuteron. 10. 8ª. ¶ Fidelis dominus in omnibus

omnibus verbis suis.ibid.32.4ª. ¶ Et sanctus in omnibus operibus suis. Leui.11.3ª.
7 Oculi omnium in te sperant domine.4.Reg.18.3ª./Psa.146.6ª
8 Aperis tu manum tuam. Gen.3.14ª. ¶ Et imples omne animal benedictione. Gen.1.31ª.
9 Prope est dominus,omnibus inuocantibus eum, &c. Psal. 118. 61ª.72ª.¶ Voluntatem timentium se faciet.2.d.39.q. 1.1.c./ d.41.L.fi. d.44.q.1 1.3ᵐ. / L.3ᵐ. 3.d.17.ar.1.q.1.1ᵐ./3ᵐ.
10 Custodit dominus omnes diligentes se. Iosᵉ.24.3ª./ Deut.6.4ª. ¶ Omnis caro . Gen.6.10ª.

PSALMVS CXLV.

1 Lauda anima mea dominum. Psal.33.2ª. / Gen.46.2ª. ¶ Psallam deo meo.Psal.10.6ª./ Gen.17.5ª. 145.
2 Exibit spiritus eius.1.Esdræ.1ª. ¶Et reuertetur in terram suã. Gen.3.26.
3 Beatus cuius deus Iacob adiutor eius. Psal.1.1ª/ Gen. 17. 5ª./ 1.Paral.12.5ª.¶ Spes eius in domino deo ipsius. 4. Reg.18.3ª.
4 Qui fecit cœlum & terram,&c.Gen.1ª.c. ¶ Qui custodit veritatem in sæculum. Deut.32.4ª.
5 Facit iudicium,iniuriam patientibus.ibid.17ª. ¶ Dominus diligit iustos. Deut.7.3ª.
6 Dominus custodit aduenas. Iosᵉ.24.3ª.
7 Regnabit dominus in sæcula . Psal.46.3ª.
8 Deus tuus syon . Gen. 17.5ª.

PSALMVS CXLVI.

1 Laudate dominum,&c. Psal.33.2ª. ¶ Qui numerat multitudinem stellarum.Ro.4.lec.3. 146.
2 Magnus dominus noster. Psal.47.1ª.¶ Et magna virtus eius.1 Deu.4.14ª.¶ Et sapiętiæ eius nõ est numerus. 1.d.39.q.1.2.1ᵐ.
3 Humilians autem peccatores,&c.2.Reg.8.1ª. ¶ Præcinite domino in confessione,&c.Psal.20.6ª./ 1. Paral. 16.6ª.
4 Pullis coruorum inuocantibus eum.22ᵉ.q.83.10.3ᵐ./ 3. d. 17. ar.3.q.3.3ᵐ./ 4.d.15.q.4.ar.6.q.3.1ᵐ.
5 Beneplacitum est domino super timentes eum . Leui.19. 14ª. 4.Reg.18.3ª.
6 Et in eis qui sperant super misericordia eius.Exo. 22.11ª.

PSALMVS CXLVII.

1 Lauda Ierusalem dominum,&c. Psal.33.2ª.¶Lauda deum tuũ syon.ibid./ Gen.17.5ª. 147.
2 Quoniam confortauit seras portarum tuarum. Iosᵉ.1.2ª.¶ Benedixit filiis tuis in te. Gen.1.31ª.
3 Qui posuit fines tuos pacem. Psal.118.69ª./ 12ᵉ.q.3.4.1ᵐ./ 4. d.49.q.1.ar.2.q.4.o./ Opusᵉ3.cº.264.
4 Mittit cristallum suam sicut bucellas. Veri.q.24. 11.b.3.
5 Iustitias & iudicia sua Israel. Deut.32.6ª. / Psal.118. 5ª.

PSALMVS CXLVIII.

1 Laudate dominum,&c. Psal.33.2ª./ Psal.18.1ª.¶Et aquæ quæ sup cælos sunt. Gen.17ª.¶ Quia ipse dixit,& facta sunt.ibi.5ª 148.
2 Statuit ea in æternum,&c.Gen.17.11ª.¶ Præceptũ posuit , & non præteribit.12ᵉ.q.93.5.c./ Opusᵉ3.cº.145.
3 Laudate dominum de terra,&c.ignis,grando,&c.1ª.q.74.3.2ᵐ.
4 Quæ faciunt verbum eius.1ª.q.34.1.c./ 4ᵐ./.3. 4.cº. 13./ Verit. q.4.1.c.
5 Confessio eius super cælum & terram.1. Paral.16.6ª.
6 Populo appropinquanti sibi . Psal.33.3ª./ Psal.118.61ª.72ª.

PSALMVS CXLIX.

1 Cantate domino canticum nouum . Psal.20.6ª. ¶ Laus eius in ecclesia sanctorum . Psal.33.2ª. 149.
2 Et filię syon exultent in rege suo.Psal.46.3ª. ¶ Exultabunt sancti in gloria,&c.Psal.15,4ª.5ª.
3 In populo suo . Exo.19.3ª.
4 Exultationes dei in gutture eorum . Psal.20.6ª.

PSALMVS CL.

1 Laudate dominum . Psal.33.2ª.¶ In firmamento virtutis eius. Deut.4.14ª. Also.
2 In virtutibus eius.1ª.q.108.5.1ᵐ. / 2.d.9.4 3ᵐ./ d.10. 2. 4ᵐ./ 4.d.15.q.4.ar.3. q.1.2ᵐ./ d.48.q.1.ar.4.q.3.c./ Opusᵉ3. cº.126. ¶ Secundum multitudinem magnitudinis eius. Psal.47. 1ª.
3 In cimbalis iubilationis. Psal.46.1ª. ¶ Omnis spiritus laudet dominum. 1.Esdræ.1ª./ Psal.18.1ª./Psal.33.2ª.

AVTHORITATES EX LIBRO Prouerbiorum Salomonis.

CAPVT I.

1 Parabolæ Salomonis.Iob.27. 4ª. ¶ Vt detur puerulis astutia.22ᵉ.q.55.3.1ᵐ./ 4.1ᵐ./ q.92.1. 1ᵐ. Ca v. 1ᵐ.
2 Et enigmata eorum.3.Reg. 10. 2ª. ¶ Timor domini principium sapientiæ. Psal. 110. 6ª.
3 Frustra autem iacitur rete ante oculos pennatorũ. Psal.126.2ª.
4 Ipsi autem contra sanguinem suum insidiantur. Psal.10.5ª.
5 Et moliuntur fraudes,contra animas suas.22ᵉ.q.55.5.3ᵐ.
6 Sic semitę omnis auari,animas possidentium rapiunt. Gen. 46. 2ª./ Io. 12. 2ª.
7 In capite turbarum clamitat. Num.7.2ª.
8 Extendi manum meam . Gen.3. 14ª.
9 Despexistis omne consilium meum. Iob. 12. 6ª. ¶ In interitu vestro rideb o. Exo.4.5ª.
10 Et subsannabo. ibid./ 2. Paral.30.4ª. ¶ Timore malorum sublato,22ᵉ.q.19.11.1ᵐ./ Psal.18.6ª.

CAPVT II.

1 Dominus dat sapientiam.1ª.q.1.6.3ᵐ./ 22ª.q.45. 1.o./ 4.1ᵐ./ Caᵐ. 2ᵐ. 1ᵐ./ 3.d.35.q.2.ar.1.q.1.o.
2 Et ex ore eius,prudentia & scientia . Gen.3.cº. 14ª.
3 Custodit rectorum salutem. Iosᵉ.24.3ª.
4 Qui recti sunt,habitabunt in terra. Iob.2ª.
5 Simplices permanebunt in ea. ibi.1ª.

CAPVT III.

1 Describe ea in tabulis cordis tui.Deut.6.5ª./ 1ª. q. 24.1.c. Caᵐ. 3ᵐ.
¶ Habe fiduciam in domino.4.Reg.18.7ª.
2 Ex toto corde tuo.Deut.6.4ª. ¶ Ne innitaris prudentiæ tuæ. 22ᵉ.q.55.1.2.o.¶ Ne sis sapiens apud te.22ᵉ.q.149.1.1ᵐ.
3 Time deũ.Leu.19.14ª. ¶ Et recede a malo.Isa.1.4ª.¶ Honora dominum de tua substantia,&c. Tob.6.9ª.
4 Disciplinam domini fili mi,ne abiicias,&c. vsque; Beatus.He. 12.lec.2.med./Tob.3.7ª./ Iudith.8.8ª.
5 Et quasi pater in filio,complaceat sibi . Luc.6.12ª.¶ Beatus homo,qui inuenit sapientiam. Psal.1.1ª.
6 Melior est acquisitio eius.f. sapientiæ,&c. vsq; comparari. Ecc. 7.2ª.¶ Longitudo dierum in dextera eius,&c./ Gen.3. 14ª.
7 Viæ eius,viæ pulchræ,&c.Iob.23.6ª.¶ Lignum vitæ est his qui apprehenderint eam.Gen.2.15ª.
8 Dominus sapientia fundauit terram; stabiliuit cælos prudentia,&c.2.prolo.
9 Dominus erit in latere tuo.Num.14.1ª. ¶ Et custodiet pedem tuum.Iosᵉ.24.3ª. ¶ Ne æmuleris hominem iniustum.Psa.36.1ª
10 Cum simplicibus sermocinatio eius. Iob.1ª.
11 Habitacula iustorum,benedicentur. Gen. 1.31ª.

CAPVT IIII.

1 Et vnigenitus coram matre mea.3ª.q.37.2.1ᵐ./ 4.d.1.q.2.ar.3. q. 1.4ᵐ. Caᵐ.4ᵐ.
2 Et docebar me,&c.1ᵉ. Cor.14.2ª.
3 Iustorum semita,quasi lux splendens procedit, & crescit vsque ad perfectum diem. Phil.1.lec.1. princ.
4 Ne declines ad dexteram,neque ad sinistram . Deut. 5. 11ª. ¶ Vias quæ a dextris sunt,nouit dominus. Exo. 33.5ª.

CAPVT V.

1 Cur detestatus sum disciplinam? &c.supra 3.4ª. Caᵐ 5ᵐ.
2 Bibe aquã de cisterna tua,& fluenta putei tui.22ᵉ.q.95.7.3ᵐ.
3 Respicit dominus viam hominis,& omnes gressus eius considerat. Psal.32.8.9ª.

CAPVT VI.

1 Fili si sproponderis pro amico tuo , &c. vsque amicum tuum . Caᵐ.6ᵐ. Heb.13. lec.3.
2 Homo apostata,vir inutilis,graditur ore peruerso,&c.vsque seminat.22ᵉ.q.12.1.2ᵐ.
3 Sex sunt quæ odit dominus..Psal.5.5ª. ¶ Et septimum detestatur anima eius. ibid./ Leui.26.4ª.
4 Liga ea in corde tuo,&c.vsque quia,Deut. 6. 5ª. ¶ Mandatum lucerna est,& lex lux,&c.Psal.17.24ª.
5 Qui ingreditur ad mulierem proximi sui , &c.Exo. 20. 20ª. ¶ Non concupiscat pulchritudinem eius cor tuũ,&c.ibid. 23ª.

6 Non grandis est culpa,cum quis furatus fuerit.22æ.q.66.6.1m.
7 Furatur enim,vt esurientem impleat animam. Gen.46.2ª. ¶ Deprehensus quoq; reddet septuplum,&c.Exo.22.1ª.
8 Opprobrium eius,non delebitur. Psal.30.8ª.
9 Quia zelus & furor viri,non parcet in die vindictæ. Exo.20.6ª Deut.32.17ª.

CAPVT VII.

Cam.7m. 1 Fili serua mandata,& viues. Leui.18.3ª. ¶ Liga ea in digitis tuis.Deut.6.5ª. ¶ Scribe ea in tabulis cordis tui,supra 3.1ª.
2 Ad decipiendas animas. Gen.46.2ª.
3 Vt custodiat te. Ios.24.3ª.

CAPVT VIII.

Cam.8m. 1 Veritatem meditabitur guttur meum,& labia mea detestabuntur impium.ʒ.1.cº.1.o. Iob.27.2ª.
2 Melior est sapientia cunctis opibus,&c.Eccl.7.2ª. ¶ Beati qui custodiunt vias meas. Psal.1.1ª./Iob.23.6ª.
3 Per me reges regnant,&c. Ro.13.1ª. ¶ Ego diligentes me diligo. Deut.6.4ª./7ª.3ª.
4 Mecũ sũt diuitiæ & gloria,opes supbæ & iustitia. Ma.q.8.2.17ª.
5 Dominus possedit me in initio viarum suarum,&c. vsq; terrarum.1.d.2.L.fi.
6 Nondum erant abyssi,& ego iam cõcepta eram. 1ª.q.27.2.2m./ʒ.4.cº.11.
7 Ante omnes colles ego parturiebar. ibid. ¶ Omnes qui me oderunt.Exo.28.8ª. ¶ Diligunt mortem.4.d.15.L.7m.
8 Quando præparabat cælos,aderam, &c. vsque, cuncta componens.ʒ.4.cº.11.fi.

CAPVT IX.

Cam.9m. 1 Sapientia ædificabit sibi domum.3ª.q.32.1.3m./ Math.1.
2 Misit ancillas suas,vt vocarent ad arcem, & ad mænia ciuitatis. 1ª.q.1.5.b./2m./ʒ.3.cº.50.fi./1æ.Cor.lec.4.
3 Venite,comedite panem meum,& bibite vinum, quod miscui vobis.ʒ.3.cº.51.fi.
4 Noli arguere derisorem,ne oderit te.Verit.q.3.1.1m.
5 Principium sapientiæ,timor domini. Psal.110.6ª.

CAPVT X.

Cam 10m. 1 Non affliget dominus famæ animam iusti. Gen.46.2ª. ¶ Benedictio domini super caput iusti. Gen.1.31ª.
2 Odium suscitat rixas.22æ.q.41.2.4m.
3 Vniuersa delicta,operit charitas. Luc.7.6ª. ¶ Via vitæ custodienti disciplinam,supra.3.4ª.
4 Qui profert contumeliam,insipiens est.22æ.q.72.4.0./q.73.3.3m./q.158.7.c.
5 In multiloquio non deerit peccatum.22æ.q.72.1.1m./q.89.2.c.fi./q.148.6.c./Ma.q.14.4.c/Psal.11.
6 Sapientia est viro prudentia. 1ª.q.1.6.c./22æ.q.47.2.1m./3.d.35.q.2.ar.4.q.2.c./Psal 48./Ro.6.lec.2.princ./1æ.Cor.1.lec.3./Eph.5.
7 Desiderium suum iustis dabitur.Psal.15.4ª. ¶ Expectatio iustorum lætitia.ibid.5ª. ¶ Spes impiorũ peribit.22æ.q.21.3.1m.

CAPVT XI.

Cam.11m. 1 Vbi fuerit superbia,ibi erit & contumelia, supra.10.4ª. ¶ Vbi humilitas,ibi sapientia. Ma.q.3.8m/9m.
2 Simplicitas iustorum,diriget eos. Iob.1ª. ¶ Qui fidelis est,celat amici commissum.4.d.35 L.princ.
3 Benefacit animæ suæ,vir misericors. Psal.40. ¶ Qui crudelis est,propinquos abiicit. 22æ.q.159.1.3m.
4 Fructus iusti,lignum vitæ. Gen.2.15ª.
5 Qui suscipit animas,sapiens est. Gen.46.2ª.

CAPVT XII.

Cam 12m. 1 Qui diligit disciplinam,diligit scientiam,&c.supra 3.4ª. ¶ Nouit iustus,iumentorum suorum animas.Gen.46.2ª./Io.12.2ª
2 De fructu oris sui,replebitur vnusquisque bonis, &c. Psal.61.6ª./Psal.15.4ª.
3 Non contristabit iustum,quicquid ei acciderit.Psal.6.3ª./3ª.q.15.6.1m/2m./3.d.15.q.2.ar.2.q.1.1m./2æ.Cor 2.lec.2.
4 Qui negligit damnum pp amicum,iustus est.22æ.q.26.4.2m.

CAPVT XIII.

Cam.13m. 1 De fructu oris sui,homo satiabitur bonis,&c.Psal.61.6ª.Psal.15.4ª. ¶ Anima operantium impinguabitur. Gen.46.2ª.
2 Inter superbos,semper iurgia sunt.12æ.q.27.3.1m.
3 Spes quæ differtur,affligit animam.12æ.q.32.3.2m./q.40.8.2m./1.d.1.L.8m./3.d.26.q.1.2.3m./q.2.ar.5.q.3.1m./Verit.q.4.1.13m./Ro.12.lec.1./Phi.7.lec.6.
4 Lignum vitę,desiderium veniens.Gen.2.15ª. ¶ Animę dolosę errant in peccatis,infra cº.14ª. ¶ Astutus oia agit cum consilio,supra 1.1ª.
5 Aegestas & ignorantia,ei qui deserit disciplinam, supra.3.4ª.
6 Iustis retribuetur bona. Psal.61.6ª.

CAPVT XIIII.

Cam.14m. 1 Doctrina prudentium facilis. Trin.8.1m. ¶ Qui calumniatur ægentem,exprobrat factori eius, &c. Psal.41.6ª./Psal.71.2ª./Math.25.8ª.
2 Extrema gaudii,luctus occupat. Ma.q.7.3.8m.
3 Errant qui operantur malum.1ª.q.63.1.4m./12æ.q.6.8.0./q.58.2.c./q.77.2.c./22æ.q.20.2.0./q.51.3.2m./q.53.2.c./1.d.46.2.2m./L.4m./2.d.5.q.1.1.c./d.7.q.2.1.1m./d.21.q.1.2.5m./d.22.q.1.1.1m./q.2.2.c./d.24.q.3.3 c./1m./d.30.q.1.3.5m./d.39.q.1.1.4m. L.prin./d.42.q.2 1.7m./d.43.1.3m./3.d.31.q.1.1.c./4.d.18.q.1.ar.2.q.1.2m./d.38.q.2.1.2m. & .ʒ.3.cº.105.prin./110./ʒ.4.cº.69.3m./91.5m./95.2m./Veri.q.15.3.2m./6m./q.24.8.10.c./Ma.q.1.3.c.fi./q.3.9.0./q.16.2.4m./6.11m./13m./24m.
4 Liberat animas testis fidelis. Gen.46.2ª./Io.12.2ª.
5 Timor domini,fons vitæ.Leui.19.14ª.

CAPVT XV.

Cam.15m. 1 In omni loco oculi domini contẽplantur bonos & malos.Gen.3.14ª. Psa.32.8ª.9ª. ¶ Lingua placabilis,lignũ vitæ.Gen.2.15ª
2 Quæ autem immoderata est,conteret spiritum. 1.Esdræ.1ª. ¶ Stultus irridet disciplinam patris sui,&c.supra.3.4ª.
3 In abũdãti iustitia,virtus ẽ plurima.12æ.q.66.1.c./4.0./68.6.7. ¶ Victimæ impiorum abhominabiles domino. Psal.5.5ª.
4 Qui sequitur iustitiã diligetur a dño. Deu.7.3ª. ¶ Infernus & pditio corã dño,q̃to magis corda filiorũ hominũ? 3.Reg.8.12ª.
5 In mœrore animi,deiicitur spiritus.1.Esdræ.1ª. ¶ Per timorẽ dñi, declinat omnis a malo.22æ.q.54.2.4m./Psal.11.
6 Per misericordiam & fidem purgantur peccata. Thob.4.5ª. ¶ Longe est dominus ab impiis. Psal.118.61ª.
7 Orationes iustorum exaudiet dominus.4.d.45.q.3.3.0. Lux oculorum lætificat animam. Gen.46.2ª.

CAPVT XVI.

Cam.16m. 1 Hominis est animum præparare.1.Reg.7.2ª. ¶ Omnes viæ hominum patent oculis domini. Psal.32.6ª.9ª./Gen.3.14ª.
2 Spirituum ponderator est dominus.1.Esdræ.1ª. ¶ Reuela domino opera tua.Psal.36.3ª.
3 Vniuersa pp semetipsũ opatus est dñs.1ª q.44.4.c./q.65.2.0./d.45.2.0./2.d.1.q.2.1.c./ʒ.3.cº.97./Ve.q.23.1.3m./Poª.q.5.4.c
4 Impiũ quoq; ad diem malum.Eph.5.13ª. ¶ Abhoiatio dñi est ois arrogans.22æ.q.112.1.2m./Iob.40./Isa.2.lec.3.
5 Misericordia & veritate redimitur iniquitas. Tob.4.5ª. ¶ Et in timore domini declinatur a malo,supra 15.5ª.
6 Domini est dirigere gressus eius.s.hominis.1ª.q.23.2.2m./1.d.40.q.2.1.c. ¶ Posside sapiẽtiã,quia auro melior est,&c.Ecc.7.2ª.
7 Qui sperat in domino,beatus est,4.Reg.18.3ª./Psal.1.1ª. Qui sapiens est corde,appellabitur prudens,supra.10.6ª. ¶ Anima laborantis,laborat sibi. Gen.46.2ª.
8 Corona dignitatis senectus, quæ in viis iustitiæ reperietur. 4.34.q.1.ar.3.q.1.1m.
9 Melior est patiẽs,viro forti,&c. 12æ.q.66.4.2m./22æ.q.136.2.0
10 Sortes mittuntur in sinum,sed a domino tẽperantur. Act.1.9ª.

CAPVT XVII.

Cam.17m. 1 Sicut igne probatur argentum,&c.ita corda probat dominus.3 Reg.8.12ª./Gen.12.1ª.5ª. ¶ Qui despicit pauperem,exprobrat factori eius. Psal.41.6ª./Math.25.8ª.
2 Semper iurgia quærit malus, Gen.13.2ª. ¶ Angelus crudelis mittetur contra eum 3.Reg.22.5ª.
3 Qui meditatur discordias, diligit rixas. Gen.13.1ª./22æ.q.41.2.5m.
4 Spiritus tristis.exiccat ossa.1.Esdræ.1ª./12æ.q.37.4.0./q.41.1.c./4.d.15.q.2.ar.3.q.2.c.
5 Qui in ruina lætat alterius,nõ erit impunitus.22æ.q.36.2.0./q.158.1.3m./3.d.30.1.4m./Ver.q.2.8.10m.Ma.q.10.2.1m./7m
6 Qui iustificat impium, & condemnat iustum, abhominabilis est vterq; apud deum.Psal.5.5ª.Leui.19.15ª.

CAP.

CAPVT XVIII.

1 Impius cũ i pfundũ venerit peccatorũ cõtẽnit.22æ.q.186.9.3m.
2 Sequitur eum ignorantia,& opprobrium.Psal.30.8ª. ¶ Accipere personam impii in iudicio,non est bonum,&c. Deut.6ª.
3 Labia stulti,miscent se rixis.22æ.q.41.2.3m./Gen.13.1ª. ¶ Et os eius iurgia prouocat.Ibid.2ª. ¶ Labia ipsius,ruinam animę eius. Gen.46.2ª.
4 Animę effeminatorum esurient. ibid./22æ.q.154.11.2m./4.d.13.q.2.1m./Ethi.7. ¶ Spiritus viri sustentat imbecillitatẽ suã,&c.1.Esdræ.1ª.
5 Contradictiones comprimit sors,&c. Act.1.9ª.
6 Vir amicabilis ad societatem, magis amicus erit, quàm frater. 22æ.q.26.8.3m.

CAPVT XIX.

Cam.19m. 1 Testis falsus,non erit impunitus. Exo.20.22ª. ¶ Qui loquitur mendacia,peribit. Exo.23.1ª./Psal.5.6ª. ¶ Anima dissoluta, esuriet. Gen.46.2ª.
2 Feneratur domino,qui miseretur pauperis,&c.Deut.15.4ª. Timor domini ad vitam. Leui.19.14ª.

CAPVT XX.

Cam.20m. 1 Luxuriosa res vinum.22æ.q.157.1.2m. ¶ Qui prouocat eum.s.regem,peccat in animam suam.Gen.46.2ª./Io.12.2ª.
2 Fidelem quis inueniet.1ª.q.22.1.c./12æ.q.97.4.c. ¶ Iustus qui ambulat in simplicitatẽ sua. Iob.1.1ª. ¶ Beatos post se filios relinquet. Psal.1.1ª.
3 Quis pot.dicere,mundũ est cor meum, purus sum a peccato? 3.Reg.8.13ª. ¶ Ne dicas,reddã malũ pro malo,&c.Deut.32.17ª.
4 Abhoiatio est apud deũ,pondus & põdus. Psal.5.5ª./Exo.4.5ª. ¶ A domino diriguntur gressus viri. Psal.16.6ª./Psal.32.9ª.
5 Ruina est hoi deuorare sãctos,& post vota retractare. Psa.75.6ª.

CAPVT XXI.

Cam.21m. 1 Cor regis in manu domini. Gen.3.14ª. ¶ Quocunque voluerit vertet 1ª.q.83.1.3m./12æ.q.6.1.3m./q.9.4.1m./6.c./q.55.4.6m./q.80.1.3m. q.109.1.9.c./22æ.q.104.4.c./ʒ.3.cº.67.4m./Veri.q.22.8.c./Ma.q.3.2.c./3.c./11m.
2 Appendit corda dominus,3.Reg.8.12ª. ¶ Anima impii desiderat malum. Gen.46.2ª./1ª.q.19.9.c./q.82.2.1m./q.103.8.c./12æ.q.8.1.0./q.6.4.3m./q.18.4.1m./q.19.1.1m./9.c./q.23.2.c./q.27.1.1m./q.28.4.c./q.29.4.c./q.74.1.1m./q.77.2.c./q.80.1.c./1.d.46.2.2m./2.d.3.q.4.2m./d.7.q.1 1.1m/d.25.1.2m/3.5m. d.38.5.3m./d.39.q.2.1.c.fi./3m./d.41.q.2.1.1m./d.43.1.1m./4.d.49.q.1.ar.3.q.1.c./d.50.q.2.ar.1.q.1.2m./ʒ.1.cº.90.2m./Veri q.14.2.c./q.22.6.5m. q.24.8.c./Ma.q.1.1.12m./q.3.9.c./4m./q.6.6m/q.16.2.c./Opusc.3.cº.112./Eth.1.
3 Hostiæ impiorum abhominabiles, quæ offeruntur ex scelere. Psal.5.5ª.
4 Testis mendax peribit. Exo.20.22ª./23.1ª./Psal.5.6ª.

CAPVT XXII.

Cam.22m. 1 Qui dat munera animam aufert accipientium. Io.12.2ª. ¶ Eiice derisorem,& exhibit cum eo iurgium.Gen.13.2ª.
2 Oculi domini custodiunt scientiam. Gen.3.14ª. ¶ Cui iratus est dominus incidet in illam. Exo.4.5ª.
3 Qui calũniatur pauperem. Leu.19.10ª. ¶ Sit in domino fiducia tua.4.Reg.18.7ª. ¶ Nõ facias violentiã pauperi.Leu.19.11ª
4 Quia iudicabit dominus causam eius. Deu.32.17ª./Psal.9.3ª.
5 Configet eos,qui cõfixerunt animã eius.Gen.46.2ª./Io.12.2ª.

CAPVT XXIII.

Cam.23m. 1 Habebis spem in nouissimo, & præstolatio tua non auferetur. Psal.13.4ª.
2 Si habes in potestate animam tuam. Gen.46.2ª. ¶ Prudentiæ tuæ pone modum.22æ.q.47.4.3m.
3 Ne attingas paruulorum terminos, nec agrum pupillorum introeas. Exo.22.17ª.
4 Propinquus enim illorum fortis est. Exo.20.5ª. ¶ Et ipse iudicabit contra te causam illorum. Deut.32.17ª./Psal.9.3ª.
5 Non emuletur cor tuum peccatores. Psal.36.1ª.
6 Sed in timore domini esto,tota die. Leui.19.14ª.

CAPVT XXIIII.

Cam.24m. 1 Ne æmuleris viros malos,ibi. ¶ Erue eos qui ducunt ad mortẽ,&c.22æ.q.10.12.2m./q.69.4.3m./3ª.q.68.10.1m./Quolib.2.q.4.2.2m.
2 Qui inspector est cordis,3.Reg.8.12ª. ¶ Redderq; homini iuxta opera sua. Psal.61.6ª. ¶ Spes tua non peribit. Psal.13.4ª.
3 Habebis in nouissimis spem ibid. ¶ Septies in die cadit iustus, & resurget. Ma.q.7.2.13m.
4 Cum ceciderit inimicus tuus, ne gaudeas, &c.supra 17.5ª. ¶ Ne forte videat, & displiceat ei. Exo.2.6ª.
5 Et auferat ab eo iram suam. Exo.4.5ª. ¶ Non hñt futurorum spem mali.22æ.q.18.3.0./3.d.26.q.2.ar.5.q.3.4.0.
6 Lucerna impiorum extinguetur. Psal.17. ¶ Time dominum. Leui.19.14ª.
7 Cognoscere personam in iudicio,non est bonum. Deut.1.6ª. ¶ Ne sis testis frustra,cõtra pximũ tuũ.Exo.20.22ª/Psa.126.2ª
8 Ne lactes quemquam labiis tuis. Psal.140.6ª.
9 Ne dicas,quomodo fecit mihi, sic faciam ei, &c.Deut.32.17./Num.31.1ª.

CAPVT XXV.

Cam.25m. 1 Gloria dei,celare verbum.2æ.Cor.12.lec.2.
2 Quæ viderunt oculi tui,ne proferas in iurgio cito. Gen.13.2ª.
3 Exprobrare non cesset. Psal 41.6ª. ¶ Qui loquitur contra proximum suum testimonium falsum. Exo.20.22ª. ¶ Tristitia nocet cordi,supra.17.4ª.
4 Si esurierit inimicus tuus,ciba illum,&c. vsq; super caput eius. Verit.q.28.4m./Rom.12.fin.
5 Et dñs reddet tibi.Psal.61.6ª. ¶ Ventus aqlo dissipat pluuias,& facies tristis linguam detrahentem. Psal.77.7ª./Rom.1.lec.5.
6 Qui scrutator ẽ maiestatis,opprimetur a gloria.4.d.11.L.2m./Iob.9.fi./Veri.q.5.2.11m./Trin.5.0.7.c./Psal.126.2ª.
7 Cohibere spiritum suum.1.Esdræ.1ª.

CAPVT XXVI.

Cam.26m. 1 Maledictũ frustra prolatũ in quempiã,superueniet. Psal.126.2ª
2 Sicut qui mittit lapidem in aceruum mercurii, ita qui tribuit insipienti honorẽ. 22æ.q.63.3.0./Quol.7.vel 8.q.4.2.c.
3 Susurrone subtracto iurgia conquiescunt. Leui.19.18ª./Gen.13ª.2ª. ¶ Iracundus suscitat rixas. ibid.
4 Laudet te alienus, & nõ os tuũ,&c.Psa.25./2æ.Cor.2.fi/cº.10
5 Ira non habet misericordiã,nec erumpẽs furor.12æ.q.46.6.1m.
6 Anima saturata calcabit fauum,&c. Gen.46.2ª. ¶ Vt possis exprobranti respondere. Psal.41.6ª.
7 Diligẽter agnosce vultũ pecoris tui.4.d.17.q.3.ar.3.q.1.4m./q.5.2m.

CAPVT XXVII.

Cam 27m. 1 Non auferetur ab eo stultitia eius.22æ.q.114.1.3m.

CAPVT XXVIII.

Cam.28m. 1 Iustus quasi leo confidens, absque timore erit. 3ª.q.15.7.1m./2æ.Cor.7.
2 Qui declinat aurem suam,ne audiat legẽ,oratio eius erit execrabilis.22æ.q.83.10.1m./q.178.2.1m.
3 Simplices possidebunt bona. Iob.1ª.
4 Qui abscondit scelera sua,non diriget. Iob.31.12ª/3ª.q.84.6.1m. ¶ Qui confessus fuerit peccata,& reliquerit ea,misericordiam consequetur. Leui.26.11ª.
5 Beatus homo,qui semper est pauidus. Psal.1.1ª./Leui.19.14ª. ¶ Qui autem mentis est duræ,corruet in malum.12æ.q.101.3.c./4.d.1.q.1.ar.5.q.2.3m./Rom.5.fi.
6 Qui calumniatur animæ,&c. Leu.19.10ª./Gen.46.2ª. ¶ Qui cognoscit in iudicio faciem,non facit bene. Deut.1.6ª.
7 Qui se iactat,& dilatat, supra 27.1ª. ¶ Iurgia concitat. Gen.13.2ª. ¶ Qui sperat in domino,sanabitur.4.Reg.18.3ª.
8 Qui dat pauperi,non indigebit.22æ.q.117.4.3m.

CAPVT XXIX.

Cam.29m. 1 Viro qui corripientem,dura ceruice contemnit. Veri.q.23.7.6m./q.24.11.0./He.6.2ª.
2 Viri sanguinum,oderunt principem.Ruth.3.2ª. ¶ Iusti quærunt animam eius.Gen.46.2ª./Io.12.2ª.
3 Totum spiritum suum profert stultus.1.Esdræ.1ª.
4 Cum defecerit prophetia,dissipabitur populus.1.Tim.4.lec.3.
5 Qui custodit legem,beatus est. Psal.1.1ª. ¶ Vir iracundus prouocat rixas.Gen.13.1ª.
6 Superbum sequitur humilitas.2.Reg.8.1ª. ¶ Humilem spiritu suscipiet gloria. Math.5.2ª.
7 Odit animam suam. Psal.10.5ª.
8 Qui sperat in domino,subleuabitur.4.Reg.18.3ª.

CAPVT XXX.

Cam 30m. 1 Vir cum quo est deus,&c. Num.14.1ª. ¶ Stultissimus sum virorum,&c.vsq; quis.22æ.q.113,1.1m.

4 Quis ascendit in cælum, atq; descendit. Rom. 10. ¶ Quis continuit spiritum in manibus suis. 1. Esdræ. 1ª.
5 Quod nomen est eius, aut quod nomen filii eius, si nosti. 1ª. q. 13. 1. 1ᵐ.
4 Omnis sermo dei ignitus. Psal. 118. 57ª. ¶ Clipeus est sperantibus in se. 4. Regum. 18. 3ª.
5 Ne addas quicquam verbis illius, &c. Dent. 4. 3ª. ¶ Vanitatem & verba mendacij, lõge fac a me. Psal. 4. 2ª. / Psa. 5. 6ª. / Exo. 23. 1ª.
6 Mendicitatem & diuitias ne dederis mihi. 22ᵉ. q. 187. 5. o. / 3ª. q. 40. 3. 1ᵐ. / ℨ. 3. cº. 123. / 134. fi. 135. Quolib. 7. 18. 5ᵐ. / Opuſ. 17. cº 14. 15. 16. / Opuſ. 19. cº 7. / Psal. 43.
7 Egestate compulsus furer, & peiurem, &c. 22ª. q. 187. 5. c. / 3ª. q. 40. 3. 1ᵐ.
8 Generatio quæ maledicit patri, &c. Exo. 20. 7ª. 18ª. ¶ Cuius excelsi sunt oculi, &c. Psal. 130. 1ª.
9 Oculum qui subsannat patrem, &c. 2. Paral. 30. 4ª. ¶ Erudiuit eum mater sua. 1ᵉ. Cor. 14. 2ª. 3ª.

CAPVT XXXI.

Caᵐ. 3 1ᵐ. 1 Noli regibus dare vinum, &c. 22ᵉ. q. 149. 4. o. / 1ᵉ. Tim 2. lec. 2
2 Date siceram mœrentibus, & vinum, &c. vsque, aperi. 2. Esdræ. 3. 3ª.
3 Mulierem fortem, quis inuenier. Opuſ. 20. li. 4. cº. 6. fi.

AVTHORITATES EX LIBRO Eccleſiaſtes Salomonis.

CAPVT I.

Caᵐ. 1ᵐ. 1 Anitas vanitatum, & omnia vanitas. Psal. 4. 2ª. / 22ᵉ. q. 5. 1. 2ᵐ. / 2. d. 12. 3. c. / Verit. q. 2. 1. 11ᵐ. / ℨ. 16ᵐ. / 17ᵐ. / 18. / q. 8. 7. 5ᵐ.
2 Terra in æternum stat. Psal. 101. 12ª. / 1ª. q. 10. 3. c. ¶ Quid habet amplius homo de vniuerso labore, &c. 1ª. q. 75. 6. 1ᵐ. / Psal. 124.
3 Lustrans vniuersa in circuitu, pergit spiritus. Opuſc. 35. 6ᵐ. ¶ Omnia flumina intrant mare, &c. 1ª. q. 102. 1. 2ᵐ. / 2. d. 17. q. 3. 2. c. / 4ᵐ. 5ᵐ.
4 Ad locum vnde exeunt flumina, reuertuntur, vt iterum fluant. 3. prolo. c. / Psal. 45. / Ro. 1. lec. 5. prin.
5 Nihil sub sole nouum. 1ª. q. 73. 1. 3ᵐ. / 4. d. 48. q. 2. 1. 1ᵐ. ℨ. 4. cº. 82. fin.
6 Peruersi difficile corriguntur. 22ᵉ. q. 186. 10. ℨᵐ. / He. 6. 2ª. ¶ Stultorum infinitus est numerus, Num. 20. 4ª.
7 Eo q̃ in multa sapientia, multa sit indignatio. 12ᵉ. q. 47. 2. c. / Ethi. 6. lec. 6. fi. ¶ Et afflictio spiritus. 12ᵉ. q. 38. 4. 1ᵐ.
8 Qui addit scientiã, addit & laborẽ, vel dolorem. 12ᵉ. q. 38. 1. 1ᵐ.

CAPVT II.

Caᵐ. 2ᵐ. 1 Vidi in omnibus vanitatem, supra. 1ª. ¶ Et afflictionem animi vel spiritus, supra 7ª.
2 Cogitaui in corde meo, abstrahere a vino carnem meã, vt animã meã transferrem ad sapientiã, 22ᵉ. q. 149. 4. o. / 1ᵉ. Tim. 2. lec. 2.
3 Frustra sudaueram. Psal. 126. 2ª. ¶ Vidi nihil permanere sub sole. 2. d. 7. q. 1. 1. 2ᵐ. / d. 19. 2. 4ᵐ. / 1ᵉ. Cor. 15. lec. fi.
4 Vnus vtriusque. ſ. sapientis & stulti est interitus. 1ª. q. 75. 6. 1ᵐ.
5 Quid enim proderit homini de vniuerso labore, &c. supra 1. 3ª. ¶ Ostendere animæ suæ bona. Gen. 46. 2ª.
6 Et hoc de manu dei est. Gen. 3. 14ª.

CAPVT III.

1 Omnia tempus habent, &c. Quol. 3. q. 13. 2. o. / Opuſ. 73, cº. 4.
Caᵐ. 3ᵐ. 2 Quid habet amplius homo, de labore suo, supra. 1. 2ª. ¶ Cuncta fecit bona in tempore suo. ℨ. 3. cº. 5.
3 Didici q̃ omnia opera quæ fecit deus perseuerent in æternum. 1ª. q. 65. 1. 1ᵐ. / q. 103. 1. 2ᵐ. / q. 104. 4. o. / 12ᵉ. q. 98. 2. 2ᵐ. / 1. d. 8. q. 3. 2. c. / 4. d. 11. q. 1. 2. b. 1. / Poª. q. 3. 6. 24. / q 5. 4. o. / 9. 1ᵐ.
4 Iustum, & impiũ iudicabit deus. Psal. 9, 3ª. ¶ Vt probaret eos deus. Psal. 16. 2ª. ¶ Et ostenderet similes esse bestiis. Psal. 48. 2ª.
5 Vnus est interitus hominis, & iumentorum, & æque vtriusque conditio, 1ª. q. 75. 6. 1ᵐ. / 22ᵉ. q. 104. 1. 1ᵐ. / 2. d. 19. 1. 1ᵐ. / ℨ. 2. cº. 78. fi. Anima 1. 4. 1ᵐ.
6 Nihil habet homo iumento amplius. ibid. ¶ Cuncta subiacẽt vanitati, supra. 1. 1ª. ¶ Oia pgunt ad vnũ locũ. Quol. 6. q. 2. 2. c.
7 De terra facta sunt. Genes. 2. 9ª. / ¶ Et in terra pariter reuertuntur. Ibid. 3. 25ª.
8 Quis nouit, si spiritus filiorũ Adã ascendat sursum. 1. Esdrę. 1ª.
9 Et spiritus iumentorum descendat deorsum. ibid.

CAPVT IIII.

Caᵐ. 4ᵐ. 1 Vidi calumnias. Leui. 19. 10ª. ¶ Et lachrimas innocentium, & consolatorem neminem. 2. Regum. 9. 2ª.
2 Et in hoc vanitas, supra 1. 1ª. ¶ Et cura superflua est. Quol. 7. 17. 9ᵐ. / Phil 4. ¶ Et afflictio animi pessima, supra 1. 7ª.
3 Et fraudo animam meam bonis. Gen. 46. 2ª.
4 Melius é duos esse simul, q̃ vnũ, &c. vsq; funiculus. 22ᵉ. q. 188. 8. 1ᵐ.
5 Infinitus numerus est populi. Num. 20, 4ª.
6 Melior est obiurgatio, quàm stultorum victimæ. 1. Regum. 15. 5ª. 6ª.

CAPVT V.

1 Deus. n. in cælo. 3. Reg. 8. 10ª. ¶ Si quid uouisti deo, ne moreris reddere, &c. vsq; non reddere. Psal. 75. 6. 7ª. Caᵐ. 5ᵐ.
2 Displicet ei infidelis & stulta promissio. 22ᵉ. q. 88. 2. 3ᵐ. / 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 2. 2ᵐ.
3 Ne dicas, coram angelo non est prouidentia. ℨ. 3. cº. 87. / 88. / Veri. q. 5. 10. o. ¶ Ne forte ita tuus deus. Exo. 4. 5ª.
4 Tu autem deum time. Leu. 19. 14ª. ¶ Vbi multa somnia, pluri mæ vanitates. Psal. 4. 2ª. / supra. 1. 1ª.
5 Si videris calumnias. Leu. 19. 10ª. ¶ Et violenta iudi. ibi. 11ª. ¶ Vniuersę terræ rex imperat seruienti. Psal. 46. 3ª.
6 Auarus non implebitur pecunia. 12ᵉ. q. 2. 1. 3ᵐ.

CAPVT VI.

1 Anima eius non vtatur bonis. Gen. 46. 2ª. ¶ Frustra venit. Psa. 126. 2ª. ¶ Hoc vanitas, supra 1. 1ª. Caᵐ. 6ᵐ.
2 Nonne ad vnum locum properant omnia? supra 3. 6ª.

CAPVT VII.

1 Per tristitiam vultus, corrigitur animus delinquentis. Prouer. 25. 5ª. ¶ Cor sapientium, vbi tristitia est, & cor stultorum vbi lætitia. 22ᵉ. q. 114. 1. 3ᵐ. Caᵐ. 7ᵐ.
2 Calumnia conturbat sapientem. Leu. 19. 10ª. ¶ Vtilior est sapientia, cunctis diuitiis, &c. Opuſ. 19. cº 8.
3 Considera opera altissimi. Iob. 11. 6ª. ¶ Qui nemo possit corrigere, quem ille despexit. 1ª. q. 23. 3. 3ᵐ.
4 In die bona fruere bonis, & diem malum præcaue. Eph. 5. 13ª. ¶ Sed hoc vanitas, supra. 1. 1ª.
5 Noli esse iustus multum. 1ª. q. 108. 5. 2ᵐ. ¶ Nec plus sapias, q̃ necesse sit. Ro. 12. 4ª.
6 Qui deum timet, nihil negligit. 22ᵉ. q. 54. 1. 4ᵐ.
7 Non est enim homo iustus in terra, qui faciat bonum, & nõ peccet. 3. Reg. 8. 13ª. ¶ Querit anima mea. Gen. 46. 2ª.
8 Virũ de mille vnũ reperi, mulierẽ ex oibus si inueni. Mat. 1. 25ª
9 Solũmõ hoc reperi, q̃ fecerit deus hominem rectũ. 1ª. q. 95. o. / 22ᵉ. q. 5. 1. c. / 2. d. 29. o. / Veri. q. 18. 4. c. / 2ᵐ / Ma. q. 4. 2. 17ᵐ.
10 Et ipse se infinitis miscuerit quæstionibus. Num. 20. 4ª.

CAPVT VIII.

1 Ego os Regis obserua. 22ᵉ. q. 152. 2. 3ᵐ. ¶ Et præcepta iuramenti dei. Gen. 22. 8ª. Caᵐ. 8ᵐ.
2 Ne festines recedere a facie eius. Gen. 3. 14ª. ¶ Quia omne q̃d voluerit, faciet. Psal. 113. 2ª.
3 Et sermo eius, qui potestate plenus est. Gen 17. 1ª. ¶ Nec dicere ei quisquam potest, quare ita facies. Gen. 50. 5ª.
4 Erit bonum timentibus deum. Leui. 19. 14ª. ¶ Non sit bonum impio. &c. est & alia. Gen. 3. 21ª
5 Et hæc vanitas, &c. supra 1. 1ª. ¶ Et intellexi, q̃ omnium operum dei, nulla possit homo inuenire rõnem, &c. ℨ. 3. cº. 56. fi.

CAPVT IX.

1 Opera eorum, in manu dei. Gen. 3. 14ª.
2 Nescit homo, vtrum amore, an odio dignus sit. 12ᵉ. q. 112. 5. o. / 3ª. q. 80. 4 5ᵐ. / 1. prolo. L. / d. 15. q. 4. 1. 1ᵐ / d. 16. 1. 5ᵐ. d. 17. q. 1. 4. o / 3. d. 23. q. 1. 2. 1ᵐ. / d. 27. q. 2. 1. 10ᵐ. ar. 4. q. 4. 2ᵐ. 4. d. 4. q. 1. ar. 2. q. 2. 4ᵐ. d. 9. ar. 3. q. 2. c. d. 21. q. 2. 2. 2ᵐ. / Veri. q. 10. 10. o. / Quol. 7. vel 8. q. 2. 2. c. / Ro. 8. fi. / 2ᵉ. Cor. 12. / cº. 13. Caᵐ. 9ᵐ.
3 Vniuersa æqua veniunt iusto & impio, &c. vsque, vnde. 12ᵉ. q. 114. 10. 4ᵐ. / Veri. q. 5. 5. 6ᵐ.
4 Nemo est qui semper viuat. Psal. 88. 13ª. ¶ Melior est canis viuus, leone mortuo. 1ᵉ. Cor. 6.
5 Viuentes, sciunt se esse morituros, ibid. ¶ Mortui vero nihil noverunt amplius. 1ª. q. 75. 6. 1ᵐ.
6 Amor quoq;, & odium, & inuidia simul pereunt. 1ª. q. 103. 5. 1ᵐ
7 Nec opꝰ nec rõ, nec scia, nec sapia erũt apud inferos. ℨ. 3. cº. 56. fi.
8 Vidiq; sub sole, nec velocium esse cursum, nec fortium bellum. ℨ. 1ª. q. 103. 5. 1ᵐ. / Veri. q. 5. 5. 5ᵐ.
9 Sed tempus casumq; in omnibus. 1ª. q. 103. 5. 1ᵐ.
10 Et qui in vno peccauerit, multa bona perdet. Iacob. 2. 4ª.

12ᵉ. / q. 63. 2. 3ᵐ. / q. 65. 3. c. / q. 71. 4. o. / q. 73. 1. 2ᵐ. / 22ᵉ. q. 132. 3. 2ᵐ. 3ª. q. 89. 4. o. / 2. d. 42. q. 1. 2. 4ᵐ. / 5ᵐ. / q. 2. 5. 5ᵐ. / 3. d. 36 5. 1ᵐ. / 4ᵐ. / 4. d. 14. q 2. artic. 3. q. 2. o. / d. 21. q. 1. ar. 1. q. 1. 3ᵐ. / d. 22. q. 1. 1. 6ᵐ. / Ma. q. 14. 2. 3ᵐ.

CAPVT X.

ℨ. 10ᵐ. 1 Cor sapientis in dextera eius, & cor stulti in sinistra illius. Prouer. 21. 1ª.
2 Si spiritus potestatem habentis, ascenderit super te, locum tuũ ne dimiseris. 1. Esdræ. 1ª.
3 Pecuniæ obediunt omnia. 12ᵉ. q. 2. 1. 1ᵐ. / 4. 1ᵐ. / 22ᵉ. q. 78. 2. c. / Opuſc. 73. cº. 13.

CAPVT XI.

ℨ. 11ᵐ. 1 Lignum in quocunque loco ceciderit, ibi erit, 22ᵉ. q. 13. 4. 3ᵐ. ¶ Quæ sit via spiritus. 1. Esdræ. 1ª.
2 Deus fabricator est omnium. Opuſc. 12. ar. 4. ¶ Vanitatis arguentur præterita, supra. 1. 1ª.
3 Pro omnibus his adducet te deus in iudicium. Psal. 9. 3ª.

CAPVT XII.

ℨ. 12ᵐ. 1 Reuertatur puluis in terram suam vnde erat. Gen. 3. 25ª. 26ª.
2 Et spiritus redeat ad deum, qui dedit illum. 1. Esdræ. 1ª. / Genes. 2. 10ª.
3 Vanitas vanitatum, dixit Eccl. & omnia vanitas, supra. ¶ Compositi parabolas multas. Iob. 27. 4ª. ¶ Deũ time. Leu. 19. 14ª.
4 Cuncta quæ fiunt, adducet deus in iudicium, &c. Psal. 9. 3ª.

AVTHORITATES EX libro Canticorum.

CAPVT I.

ℨ. 1ᵐ. 1 Sculetur me, osculo oris sui. Genes. tertio. 14ª. / 27. 2ª.
2 Quem diligit anima mea. Deuter. 6. 4ª. / Genes. 46. 2ª.

CAPVT II.

ℨ. 2ᵐ. 1 Ordinauit in me charitatem. 22ᵉ. q. 26. 1. o. / q. 44. 8. o.
2 Amore langueo. 12ᵉ. q 28. 5. 1ᵐ. / 3. d. 27. q. 1. 3. 2ᵐ.
3 Leua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me. 3ª. q. 58. 4. 2ᵐ. / 1. Heb. lec. 2.
4 Adiuro vos. Gen. 24. 2ª.

CAPVT III.

ℨ. 3ᵐ. 1 Quem diligit anima mea. Deut. 6. 4ª. / Gen. 46. 2ª.
2 Adiuro vos. Gen. 24. 2ª.

CAPVT IIII.

ℨ. 4ᵐ. 1 Sicut turris Dauid collum tuum, &c. vsque fortium. 1. prolo. L. princ.
2 Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te, 3ª. q. 27. 4. o. / 6. 1ᵐ. / 3. d. 3. q. 1. artic. 2. q. 1. 3ᵐ. / 5ᵐ. / q. 2. 3. o. / d. 13. q. 1. ar. 2. q. 1. c.
3 Vulnerasti cor meum, &c. 3. d. 27. q. 1. 1. 4ᵐ. / Eph. 1. fi.
4 Fauus distillans labia tua sponsa. Eph. 3.
5 Surge aquilo, & veni auster, &c. Psal. 77. 7ª.

CAPVT V.

ℨ. 5ᵐ. 1 Anima mea liquefacta est, vt dilectus loquutus est mihi. 12ᵉ. q. 26. 1. b. / d. / q. 28. 5. d. / 3. d. 27. q. 1. 1. 4ᵐ.
2 Adiuro vos. Gen. 24. 2ª.
3 Amore langueo, supra. 2. 2ª.

CAPVT VI.

ℨ. 6ᵐ. 1 Terribilis vt castrorum acies ordinata. 1ᵉ. Cor. 5. lec. 1. fi.
2 Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora cõsurgens. Iob. 3. 4ª

CAPVT VII.

ℨ. 7ᵐ. 1 Fabricata sunt manu artificis. Opuſ. 12. ar. 4.
2 Odor oris tui, sicut malorum. Gen. 27. 3ª.

CAPVT VIII.

ℨ. 8ᵐ. 1 Leua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me. supra. 2 3ª.
2 Adiuro vos. Gen. 24. 2ª.
3 Fortis est vt mors dilectio. 3. d. 27. q. 1. 1. 4ᵐ.
4 Lãpades eius, vt lãpades ignis atq; flammarum. 12ᵉ. q. 28. 5. c.
5 Aquæ multæ non potuerunt extingere charitatem, &c. Rom. 8. 47ª.

AVTHORITATES EX LIBRO Sapientiæ.

CAPVT I.

1 Diligite iustitiam qui iudicatis terram. Leui. 19. 15ª. Caᵐ. 1ᵐ.
¶ In simplicitate cordis quærite illum. Iob. 1. 1ª.
2 Inuenitur ab his qui non tentant illum. Deut. 6. 8ª.
¶ Apparet his, qui fidem habent in illum. Gen. 32. 2ª
2 Peruersæ cogitationes separant a deo. 22ᵉ. q. 154. 5. c. / q. 163. 3. 1ᵐ. / 4. d. 16. q. 3. ar. 2. q. 5. 4ᵐ. / d. 19. L-fi.
4 In maliuolam animam, non introibit sapientia. 22ᵉ. q. 45. 4. o.
5 Nec habitabit in corpore subdito peccatis. ibid. Psal. 13. 5ª.
6 Renum illius testis est, &c. 3. Reg. 8. 12ª.
7 In cogitationibus impii interrogatio erit, &c. ibid.
8 Auris cæli audit omnia. Gen. 3. 14ª. / Exo. 2. 4ª. / Hester. 13. 4ª.
9 Os quod mentitur, occidit animam. Psal. 5. 6ª.
10 Deus mortem non fecit. 1ª. q. 49. 2. c. / 22ᵉ. q. 19. 1. 3ᵐ. / q. 164. 1. 5ᵐ. / Poª. q. 1. 6. 11ᵐ. / He. 9. fi.
11 Nec delectatur in perditione impiorum. 1ª. q. 19. 9. o. / 10. 1ᵐ. / 2ᵐ. / q. 22. 3. 3ᵐ. / q. 48. 6. c. / 12ᵉ. q. 39. 2. 3ᵐ. / q. 79. 4. 2ᵐ. / 1. d. 45. 4. 4ᵐ. / q 46. 4. o. / d. 47. 3. 4ᵐ. / 3. d. 30. 1. 5ᵐ. / ℨ. 1. cº. 95. / Li. 2. cº. 25. fi. / Poª. q. 1. 6. o. / Ma. q. 3. 2. 1ᵐ. / q. 16. 2. c. fi. / Quol. 5. q. 2. 2. o.
12 Creauit, vt essent omnia. Prouer. 16. 3ª. / 1ª. q. 65. 2. 1ᵐ.
13 Iustitia perpetua est, & immortalis. 12ᵉ. q. 67. 1. 3ᵐ. / 22ᵉ. q. 58. 1. 3ᵐ. 4ᵐ / 4. d. 33. q. 3. 1. 3ᵐ / Veri. q. 1. 5. 12ᵐ.
14 Iniustitia autem mortis acquisitio. Ro 6. 21ª.

CAPVT II.

1 Filium dei se nominat. Psal. 2. 3ª. ¶ Et gloriatur patrem se habere deum. ibid. Caᵐ. 2ᵐ.
2 Morte turpissima condemnemus eum. Math. 26. 24ª.
3 Excecauit illos malitia eorum. 12ᵉ. q. 79. 3. o. / 22ᵉ. q. 15. 1. c. / 2ᵐ. / 1. d 40. q. 4. 2. c.
4 Deus creauit hominẽ inexterminabilẽ. Prouer. 7. 9ª. / 1ª. q. 76. 5. 1ᵐ. / q. 97. 1. o. / 3. 1ᵐ. / q. 102. 2. c. / 2. d. 19. 2. 5. / d. 20. q. 1, 1. 2ᵐ. / d. 23. q. 2. 3. c. d. 29. 5. c. / d. 31. q. 1. 2 1ᵐ. / 3. d. 18. ar. 4. q 1. 3ᵐ. / 4. d. 44. q. 3. ar. 1. q. 2. c / ℨ. 4. cº. 80. prin. / 82. / Verit. q. 24. 9. c. / Poª. q. 5. 3. 8ᵐ. / Malo. q. 5. 5. c. / Opuſc. 3. cº. 193. / 244.
5 Ad imaginem similitudinis suæ fecit illum. Gen. 1, 29ª.
6 Inuidia autem diaboli, mors introuit in orbem terrarum. 2. d. 21. q 2. 1ᵐ. / Ma. q. 3. 3. 1ᵐ.

CAPVT III.

1 Iustorum animæ in manu dei sunt. Gen. 3. 14ª. ¶ Non tanget illos tormentum mortis. Psal. 88. 13ª. Caᵐ. 3ᵐ.
2 Illi autem sunt in pace. Psal. 118. 69ª. ¶ Deus tentauit eos. Gen. 22. 1ª.
3 Tanquam aurum in fornace probauit illos. Psal. 16. 2ª.
4 Fulgebunt iusti. Math. 13. 11ª.
5 Sicut scintillæ in arundineto discurrent. Isa. 40. 6ª.
6 Iudicabunt nationes. Math. 19. 22ª.
7 Regnabit dominus illorum in perpetuum. Psal. 46. 3ª.
8 A domino recesserunt. Ioſ. 22. 2ª.
9 Maledicta creatura eorum. Gen. 3. 14ª.
10 Nationes iniquæ, diræ sunt consummationis. Psal. 33. 3ª.

CAPVT IIII.

1 Apud deum nota est. Exo. 33. 5ª.
2 Multigena impiorũ multitudo, non erit vtilis, &c. Ro. 3. lec. 2. Caᵐ. 4ᵐ.

CAPVT V.

1 Gementes præ angustia spiritus. Math. 25. 6ª. / 1. Esdrę. 1ª. Caᵐ. 5ᵐ.
2 Pœnitentiã agentes, 22ᵉ. q. 13. 4. c. / 3ª. q. 86. 1. c. / 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q. 4. o. / d. 50. q. 2. ar. 1. q. 2. o. / Opuſ. 3. cº. 179. / He. 12.
3 Ecce quomodo computati sunt inter filios dei. Luc. 12ª.
4 Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, ambulauimus vias difficiles. Isa. 46. fi.
5 Viam autem domini ignorauimus. Iob. 23. 6ª. ¶ Quid nobis profuit superbia nostra? Ro. 6. 18ª.
6 Sic & nos nati, continuo desiuimus. 2 d. 19. L. 2ᵐ.
7 Iusti in perpetuum viuent. Math. 25. 7ª. ¶ Et apud dominum, est merces eorum. Gen. 15. 1ª. ¶ Apud altissimum. Iob. 11. 6ª.
8 Ideo accipient regnum decoris, Apoc. 1. 5ª. ¶ Et diadema speciei. Psal. 8. 2ª.
9 De manu domini. Gen. 3. 14ª. ¶ Dextera sua teget eos, & brachio sancto suo defendet illos. ibid.

10 Dei sui. Gen.17.5ª. ¶ Accipiet armaturam zelus illius, Exo. 20.6ª. ¶ Armabit creaturam,ad vltionem inimicorum. Psal. 5. 5ª./ Exo.20.8ª./ Deut.32.17ª.
11 Induet pro torace iusticiam. Deut.32.6ª. ¶ Sumet scutum inexpugnabile æquitatem. Iob. 23. 4ª.
12 Acuet diram iram in lanceam. Exod. 4. 5ª. ¶ Et a perrosa ira, &c. ibidem.
13 Pugnabit cum illo orbis terrarū contra insensatos. Matt. 24.9ª.
14 Contra illos stabit spiritus virtutis. 1. Esdræ. 1ª./ Ruth. 3.2ª. ¶ Tanquam turbo venti diuidet eos. Math 25.2ª. 3ª.
15 Et ad heremum deducet omnem terram iniquitatis illorum. Ruth.3.2ª.
16 Malignitas euertet sedes potentium. Prouer.21. 1ª./ 4.d.46.q. 2.ar.2.q.1.6m.
17 Melior est sapientia quàm vires. Eccles. 7.2ª./ infra. 18ª.
18 Et vir prudens quàm fortis. 12ᵉq. 61.2.1m./ q. 66. 1.c./ 2. o./ 22ᵉq.23.6.c./ q.47.6.3m./ q.56.1.1m./ q.123.12.o./ q. 141. 8. o./ 3ª q.85.3.4m./ 3.d.27.q.2.2.3m./ d.33.q.2.5. o./ Virt. q. 5. 1.11m./ 3.c.

CAPVT VI.

Cam.6m. 1 Data est a domino potestas vobis. Roman. 13. 2ª. ¶ Et virtus ab altissimo. ibid./ Iob. 11. 6ª. ¶ Qui interrogabit opera vestra. Psal.32.8ª.
2 Et cogitationes scrutabitur. 3. Regum. 8. 12ª. ¶ Cum essetis ministri regni illius. Rom. 13. 1ª./ Psal. 46.3ª.
3 Non recte iudicastis, &c. Leui. 19. 15ª. ¶ Neq; secundum voluntatem eius ambulastis. Psal. 110.2ª.
4 Horrende & cito apparebit vobis. He.10. 17ª. ¶ Iudicium durissimum in his qui præsunt fiet. He.15.5ª./ infra.5ª.
5 Potentes potenter tormenta patientur. 4.d.46.q.2.ar.2.q.1.6m
6 Fortioribus fortior instat cruciatio. ibid. ¶ Exiguo conceditur misericordia. ibid. / Exo.22.11ª.
7 Non subtrahet personam cuiusquā deus. Deut. 10. 19ª. ¶ Clara est & nunquam marcescit sapientia, supra. 1.13ª.
8 Aequaliter é illi cura de omnibus. 1ª.q.20.3.1m./ 12ᵉq.112.4 1m./ 3.d.32.4.1m./ Math.10.
9 Concupiscentia sapientiæ. 1ª.q.20.1.1m./ q.59.4.2m./ q.64.3. c./ q.82.5.1m./ 12ᵉq.22.3.3m.q.30.1.1m./ 22ᵉq.118.1.c./ 1.d. 8.L.princ./ 3.d.15.L.2m./ d.26.q.1.5.o./ d.27.q.2.1.c./ d.34.q. 2.ar.1.q.1.c./ 4.d.14.q.1.ar.3.q.4.c./ d.15.q.2.ar. 1.q.1.3m./ d. 17.q.2.ar.1.q.2.1m./ d.44.q.3.ar.3.q.2.5m./ 3. 2.c°. 79.fi./ Verit. q.25.3.c.fi./ 7m./ q. 36. 6.13m./ 15m./ 16m./ 9. 5m./ Malo. q.10.2.2m./ q.12.1.9m./ 2.1m./ 3m./ 4m./ Anima. 1.lec.10.
10 Deducet ad regnum perpetuum. Math. 25.7ª.
11 Non absondam a vobis sacramenta dei. 3ª.q.60.1.c./ 4.d. 1.q. 1.ar.1.q.1.c./ d.19. L.4m./ 1ᵉ. Cor.prolog.princ. ¶ Et non præteribo veritatem. Opus. 73.prolo.princ.

CAPVT VII.

Cam.7m. 1 Sum quidem & ego mortalis homo similis omnibus. 3ª.q.29. 1.3m./ 3.d.15.L.4m./ 4.d.1.q.2.ar.2.q.3.1m.
2 Ex genere terreno illius, qui prior factus ê. 3ª.q.4.6.o./ q.31.1. o./ 3.d.2.q.1.ar.2.q.2.o./ Opus.3.c°.224.
3 Decem mensium tépore coagulatus in sanguine. 3.d.3.q.5.2.3m
4 Et præposui illam regnis, &c. vsque, & proposui. Eccle. 7.2ª. ¶ Inextinguibile est lumen illius, supra. 1.13ª.
5 Per manus illius. Gen.3.14ª. ¶ Est enim in illa. Sapientia spiritus intelligentiæ sanctus, vnicus, multiplex, &c. vsque subtilis. 1ᵉ. Cor.12.
6 Omnibus mobilibus mobilior est sapientia. 1ª.q 9.1.2m. q.73 3.c./ 1.d.8 q.3.1.1m./ Trin.20.2m./ Psal.17.
7 Vapor enim virtutis dei est. Deut.3.14ª. ¶ Et emanatio quędam est claritatis omnipotentis Dei. Gen.17.1ª.
8 Nihil inquinatum in eam incurrit. Deut.32. 5ª. ¶ Candor est enim lucis eternæ, & speculum sine macula. ibid.
9 Et cum sit vna. 1ª.q.1.3.o./ q.11.4.o. ¶ Omnia potest. Gen.17. 1ª. ¶ Sapientia vincit malitiam. 3.d.22.q.2.ar.2.q.2.3m.
10 Per nationes in animas sanctas se transfert, amicos dei, & prophetas constituit. 22ᵉq.45.6.2m./ Veri.q.12.5.1m.
11 Attingit a fine vsque ad finem fortiter, & disponit omnia suauiter. 12ᵉ. q. 110. 2.c./ 22ᵉq.23.2.c./ q.165.1.c./ 3.d.27.q.1.1. 9m. 4.d 49.q.1.ar.3.q.1.c./ 3. 3.c°.82.fi./ Veri.q.22.1.c./ Psal. 9./ Rom.9.lec.1.

CAPVT VIII.

Cam.8m. 1 Hanc amaui & exquisiui a iuuentute mea. 12ᵉq.26.1.1m.
2 Sobrietatem docet, & sapientiam, & iustitiā, & virtutem. 12ᵉq. 51.4.o./ q.63. 3.o. / 22ᵉq.143.c.princip./ q.149.1.o./ 3. d. 33.

q.1.ar.2.q.3.o./ 4.d.14.q.1.ar.3.q.1.c./ Virt.q.1.9. 10.o.
3 Scit præterita, & de futuris æstimat, &c. vsque sæculorum. Isa. 41.2ª.
4 Non habet amaritudinem conuersatio illius, nec tedium, &c. 12ᵉq.31.5.c.fi. q.32.7.2m./ q.35.5.o./ 22ᵉ. q.9. 4.2m./ q.180. 8.c./ 3ª.q.46.7.4m./ 3.d.15.q.2.ar.3.q.2.3m./ d.26. q.1.5. 5m./ 4.d.49.q.3.ar.3.q.2.o./ 3. 1.c°.2./ Virt.q.2.6.8m./ q. 26.3.6m./ 9.8m./ Veri.q.2.6.8m. Opus.3.c°. 168./ Phy.7.lec.6.
5 Puer autem erat ingeniosus, vtpote qui sortitus sum animam bonam. 1.q.85.7.c./ 3ª. q.55.1.3m./ 1.d.8.q.5.2.6m./ 2.d. 21.q. 2.1.2m./ d.32.q.2.3.c./ 1.d.44.q.1.ar.3.q.3. 2m.
6 Et cū essem magis bonus, veni ad corpus coinquinatum. 1ª. q. 90.4.o./ q.91.4.3m./ q.118.3.o./ 22ᵉq.164.1.4m./ 3ª.q.6.3.4.o./ 9.c./ 2m./ 1.d.8.q.5.2.6m./ 2.d.3.q.1.4.1m./ d.17. q.2.2. o./ d. 32.q.2.3.4m./ 3. 2.c°.81.82.83 1m./ 3. 4.c°.33.fi./ 34.7m./ Poª. q.3.10.o./ Vir.q.19.1.c./ Ma.q.5.4.c./ Opus.28.c°.fi./ Opusc. 30.lec 4.o./ Meth.12.lec.3.
7 Non possum esse continens, nisi deus det. 22ᵉq.156.2.1m./ Verit.q.1.4.4m.

CAPVT IX.

1 Fecisti omnia verbo tuo. Psal. 32. 1ª. ¶ Et sapientia tua. Cam.9m.
Psal. 103. 5ª.
2 Constituisti hominem, vt dominaretur creaturę, &c. Psal.8.3ª
3 Da mihi sedium tuarum assistricem sapientiam. Psal. 44.1ª.
4 Mitte illam de cœlis. 3. Regum. 8. 10ª. ¶ Scit enim illa omnia. Hester. 14. fi.
5 Cogitationes enim hominum timidæ, & incertæ sunt prouidentiæ nostrę. Veri.q 5.5.c.
6 Corpus quod corrumpitur, aggrauat animam. &c. 1ᵉ. Cor. 10. lec. 1. fi.
7 Sensum tuum quis sciet, nisi tu dederis sapientiam? &c. 1. prolo.

CAPVT X.

1 Eduxit illū a delicto suo. 3. 4.c°.52.fi./ Ma.q.4.6. 19m,/ Opus. Cam.10m.
3.c°.204./ Ro.5.lec.3.
2 Victricem manum tuam. 2. Paral.6.fi.

CAPVT XI.

1 Per quę quis peccat, per hæc & torquetur. 4. d.44.q.3.artic. 2. Cam 11m.
q. 3. 4m.
2 Non enim impossibilis omnipotens manus tua. Iob.42. 1ª./ 2. Paral. 6. fi.
3 Omnia in mensura, & numero, & pondere disposuisti. 1ª.q 45 7.o./ 1.d.3.q.2.2.o./ 3. 3.c°.97.
4 Virtuti brachii tui, quis resistet? 2. Paral.6.fi./ 20. 2ª.
5 Et misereris omnium. 4.d.46.q.2.ar.3.q.1. 1m.
6 Quia omnia potes Iob.42.1ª.
7 Diligis omnia quæ sunt. 1ª.q.20.2.c./ q.23.1m./ 12ᵉ./ q.110.1. c./ 3.d.32.1.2.o./ 3. 1.c°.91./ Li.3.c°.156.prin./ Verit. q.27.1. c./ Virt.q.2.7.2m./ Ro.5.lec.2. Et nihil odisti eorum quæ fecisti. Psal.5.4ª.

CAPVT XII.

1 Quos exhorruisti, quoniam odibilia opera tibi faciebant. ibid. Cam.12m.
2 Et naturalis malitia eorum. 1ª.q.63.4.2m./ 3ª.q.2.12.c./ Veri. q.1.8.16m./ Math.10./ Ro.11.lec.3.fi.
3 Quis enim dicet tibi, quid fecisti? &c.2. Paral.20.2ª.
4 Non enim est alius deus, nisi tu. Deut.6.4ª.
5 Cui cura est de omnibus. 1ª.q.8.3.c / q.22.2.3.o./ q.23.1. c./ q. 103.5,o./ q.113.6.c./ 12ᵉq.91.2.c./ q.93.1.c./ 4.5 6.o./ 1.d.40. q.1.2.c./ q.4.1.c./ d.39.q.2.2.o./ 2.d.11.q.1.4.c./ d.37.q.3.1.c./ 3. 3.c°.1./ 64./ 94./ 111./ Veri. q.5.2.4.o./ Quol. 12.5.fi./ Opusc.3. c°.124./ 132./ 133. / Iob prologo./ Psal. 23. / Psal.30./ Math.10./ Cāis.lec.20.o./ Meth.6.lec.3.
6 Cum ergo sis iustus, iuste omnia disponis. Psal.144. 3ª.
7 Virtutem enim ostendis, qui non crederis in virtute esse consumatus. 1.q.21.1.1m./ 12ᵉq.61.5.c./ 1m./ 1.d. 19.q.3.1.c./ 3.d. 32.1.5m./ d.34.q.1.1.6m./ 4.d.46.q.1.ar.1.q.1.1m./ 2m./ 3. 1. c°.92./ 93./ 94./ Li. 3. c°.34.4m./ Verit. q.5.4.c./ Quolib. 4. q. 2. 1. o.
8 Quorū parentibus iuramēta & cōuentiones dedisti. Exo.32.4ª.

CAPVT XIII.

1 Vani sunt omnes homines, in quibus non subest scientia dei. Cam.13m.
Psal. 4.2ª.
2 A magnitudine.n. speciei & creaturæ cognoscibiliter poterit creator

creator horum videri. 1ª.q.12.o./ 12ᵉq 93.2.o./ 1.d.3.q.1.o./ 3. 1.c°.10.11.12.13.14./ Li°.3.c°.57./ Li°.4.c°.1./ Ver.q.8.1°./ Quol.10.q.8.o./ Psal.8./ Io.1.lec.16.o.

CAPVT XIIII.

Ja 14m. 1 Tu autem pater, prouidentia ab initio cuncta gubernas. supra. c°.12.5ª.
2 Similiter odio sunt Deo, impius & impietas eius. Psal.5.4ª.
3 Creaturæ factæ sunt in odium, & in tentationem animæ hominum, & in muscipulā pedibus insipiētium. 1ª.q.65.1.3m./ 12ᵉ. q.79.1.2m./ 1.d.1.q.3.2m.
4 Initium enim fornicationis est exquisitio idolorum, & adinuentio illorum corruptio vitæ est. Leui. 17.5ª.

CAPVT XXV.

Ja 15m. 1 Superuacuitas enim hominum hæc adinuenit, &c. vsque imposuerunt. 22ᵉq.94.4.o./ 2.d.15.q.1.2.c./ 3. 3.c°.120./ Poª.q. 3.4.c.
2 In communicabile nomen lapidibus & lignis imposuerunt. 1ª. q.13.9.o./ 1.d.25.3.o.
3 Infandorum enim idolorum cultura, omnis mali causa est initium & finis. 22ᵉq.94.4.1m./ 2.d.42.q.2.3.7m./ 1ᵉ. Cor.12.
4 In misericordia disponens omnia. Psal.24.2ª. ¶ Scientes magnitudinem tuam. Psal. 146.1ª.
5 Nosce te, consumata iustitia est, & scire iustitiam & virtutem tuam, radix immortalitatis. Io.14.

CAPVT XVI.

Ja 16m. 1 Sed non in perpetuum ira tua permansit. Exo.32.2ª.
2 Neque herba, neque malagma sanauit eos, sed sermo tuus domine qui sanat omnia. Ro.1.lec.6.prinº.
3 Sed tuam manum effugere impossibile est. 2. Paral.6.fi. ¶ Per fortitudinem brachij tui. 3.1.c°.92.
4 Vindex est enim orbis iustorum. supra. c°.5.3ª.5ª. ¶ Creatura enim tibi factori deseruiens exardescet in tormentum aduersus iniustos. ibidem.
5 Ingrati enim spes, tamquàm ibernalis glacies tabescet. 22ᵉq. 107 4.o./ q.112.5.4m.

CAPVT XVII.

Ja 17m. 1 Semper præsumit sæua, turbata conscientia. 22ᵉq.21.3.1m.
2 Nihil enim est timor, nisi præsumptionis adiutorium. ibidem.

CAPVT XVIII.

1 Omnipotens sermo tuus domine, exiliens de cælo a regalibus sedibus venit. Heb.4.lec.2.
2 Sed non diu ira tua permansit. Exo.32.2ª. Restituit ire. ibidem.
3 In veste enim poderis quam habebat, totus erat orbis terrarum. 12ᵉq.102.5.9m./ 1ᵉ. Cor.9.lec.2.

CAPVT XIX.

1 Impijs autem vsque in nouissimum sine misericordia ira superuenit. Exo.4.5ª.
2 Tegebatur tua manu. 2. Paral.6.fi. ¶ Percussi sunt cæcitate, sicut illi in foribus iusti. Gen.19.4ª./ Exo.32.2ª.

AVTHORITATES
ex libro Ecclesiastici.

CAPVT I.

Ja 1m. 1 Mnis sapientia a domino Deo est, & cum illo fuit semper, & est ante æuum. 1ª.q.10.5.a.2./ 2m.
2 Prior omnium creata est sapientia. 1ª.q.41.3.4m./ 3. 4.c°.8.fi./ Poª.q.3.18.17m.
3 Fons sapientiæ, verbum Dei in excelsis. 1.d.34.q.2.2m.
4 Vnus est altissimus creator omnium. Deuter.6.4ª. ¶ Omnipotens. Iob.42.2ª. ¶ Sedens super thronū. Psal.44.1ª. ¶ Ne accesseris ad eum, duplici corde. infra. c°.2.5ª.
5 Ipse creauit eam in Spiritu sancto. sup.2ª. ¶ Effudit illam super omnia opera sua, &c.1ª.q.41.3.4m.
6 Initium sapientiæ, timor domini. Psal.110.fi.
7 Radix sapientię timor domini. ibidem.

CAPVT II.

Ja 1m. 1 Qui timetis Deum, credite illi. 22ᵉq.7.1.1m.

2 Nullus sperauit in domino, & confusus est. Ro.5. lec.1.
3 Quoniam pius & misericors est Deus. 1ª.q.21.3.o./ 22ᵉ.q.30. 2.1m./ 4.d.46.q.2.art.1.q.1.o./ 3. 1.c°.91.fi./ Psal.24.
4 Et remittit in die tribulationis peccata. 22ᵉq.87.6.c.fi./ 4.d.15. q.1.art.4.q.2.o.
5 Ve duplici corde. 22ᵉq.109.2.4m./ q.111.3.2m.
6 Incidemus in manus domini. 2. Paral.6.fi.

CAPVT III.

1 Qui honorat patrem suum, vita viuet longiore. Exo.20.7ª./ Cam 3m.
2 Altiora te ne quæsieris. 1ª.q.1.1.1m./ 22ᵉ.q.161.2.2m./ 1. prolo. L./ Veri q.5.2.6m.
3 Eleemosina resistit peccatis. 22ᵉq.154.2.5m. / 4.d.15.q.2.art.2. q.1.1m.

CAPVT IIII.

1 Est confusio adducens peccatum, & est confusio adducens glo- Cam 4m.
riam & gratiam. Psal.24./ Psal.34./ Psal.39.
2 Non confundaris confiteri peccata tua. Psal.36.2ª.

CAPVT V.

1 Subito veniet ira eius. Exo.32.2ª. Cam.5m.

CAPVT VI.

1 Sapientia doctrinæ secundum nomen eius. 22ᵉq.45.2.2m./ 3. Cam 6m.
d.35.q.2.art.1.q.3.1m.

CAPVT VII.

1 Agnitor cordis Deus est. 3. Regum. 8.11ª. ¶ Honora patrem Cam 7m.
tuum. &c. Exo.20.7ª.
2 Noli velle mentiri omne mendacium. 12ᵉq.110.3.o./ 4.c./ q. 111.1.c. q 69.1.2.o./ q.70.4.c.q.224.5.2m./ 3.d.38.3.o./ Quol. 7.vel.8.q.6.4.o./ Trin.9.c./ Psal.5.
3 Memento iræ, quoniam non tardabit. Exo.32.22ª.
4 Vindicta carnis impij, ignis & vermis. 4.d. 50.q.2.ar.3.q.2.1m.

CAPVT VIII.

1 Omnes morimur. Psal.88.fi.
2 Fruere magnatis, sine querela. Phile.lec.2.fin. Cam 8m.

CAPVT IX.

1 Ne respicias mulierem. Iob.31.princº.
2 Non zeles gloriam, & opes peccatoris. Psal.36.1ª. Cam.9m.

CAPVT X.

1 In manu Dei. 2. Paral.6.fi. ¶ Potestas terræ, & execrabilis, omnis iniquitas gentium, & vtilem rectorem suscitabit in tempus Cam.10m.
super illam. 1ᵉ. Tim. princº.
2 Odibilis coram Deo est & hominibus superbia. 22ᵉq.162. 2.o./ 5.1m.
3 Auaro nihil est scælestius. 22ᵉq.118.5.o.
4 Nihil est iniquius, quàm amare pecuniam. 22ª.q.118.5,1m. ¶ Initium superbiæ hominis, apostatare a Deo. 12ᵉq.84.2.2m./ 22ᵉq.158.7.1m./ q.162.5.c./ 7.2m.2.d.5 q.1.3.c.
5 Initium omnis peccati, superbia 12ᵉq.84.2.o./ 3.1m./ 4.4m./ 22ᵉq.12.1.4m./ q.162.2.o./ 5.1m./ 7.1m./ 2.d.42.q.2.1.7m./ L. 2m./ 4.d.17.q.2.art.1.q.1.c./ Mal.q.8.1.1m./ 16m./ 2.c.fi./ 14m./ q.14.4.2m./ q.15.4.2m./ q:8.1.16m./ 2.c.fi./ 14m./ Iob.40./ Ro. 7.lec.2./ 1ᵉ. Cor.11.lec.4./ 2ᵉ. Cor.12./ 1ᵉ. Tim.6.
6 In oculis eius. 2. Paral.6.fi./ Exo.2.6ª.

CAPVT XI.

1 Mirabilia opera altissimi solius. Psal.135.2ª. ¶ Et oculus Dei Cam 11m.
respexit illum. Exo.2.6ª./ 2. Paral.6.
2 Bona & mala, vita & mors, paupertas & honestas, a Deo sunt. 22ᵉq.145.3.2m.
3 Malitia horæ vnius, obliuionem facit luxuriæ magnæ. 12ᵉ. q.37.1.2m.

CAPVT XII.

1 Altissimus odio habet peccatores. Psal.5. ¶ In malitia illius, Cam 12m.
amicus agnitus est. Ro.12.lec.3.
2 Da bono, & non receperis peccatorem. 22ᵉq.31.2.2m./ q.32. 9.1m.
3 Impijs & peccatoribus reddet vindictam. Deuter.32.4ª.

CAPVT XIII.

1 Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea. 3.3.c°.135./ Psal.48./ Cam 13m.
Matth.

Matth.9./1ᵉ.Cor.10.
2 Qui communicauerit superbo,induet superbiam. ibidem.
3 Pondus super se tollit, qui honestiori se communicat.22ᵉ.q.145.3.a.2.
4 Humiliare Deo,& expecta manus eius.2.Paral.6.fi.
5 Omne animal diligit simile sibi.12ᵉ.q.27.3.o.

CAPVT XIIII.

Caᵐ.14ᵐ. 1 Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo, & non est stimulatus in tristitia delicti.12ᵉ.q.72.1.1ᵐ./q.89.2.c.fi.¶Beatus vir qui in sapientia morabitur.5.1.cᵒ.2.prinᵒ.
2 Felix qui non habuit animi sui tristitiam, & non excidit a spe sua.22ᵉ.q.20.1.2ᵐ./ q.24.4.o.
3 Qui sibi nequam est,cui alij bonus erit? 12ᵉ.q.33.1.1ᵐ.

CAPVT XV.

Caᵐ 15ᵐ. 1 Non est speciosa laus in ore peccatoris.Prouerb.26.4ª.
2 Quod enim odit,ne feceris.Psal.5.4ª.
¶Omne execramentum erroris odit dominus.ibidem.
3 Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilij sui.1ª.q.22.2.4ᵐ /q.83.1.c./ 22ᵉ.q.104.1.1ᵐ./ Veri.q.5.5.4ᵐ./Poª.q.3.7.12ᵐ.
4 Apposuit tibi aquam & ignem,ad quodcumque volueris, porrige manum tuam.5.3.cᵒ.90.fi.
5 Ante hominem vita & mors,bonum & malum,quod placuerit ei,dabo illi.12ᵉ.q.109.8.3ᵐ./5.3.cᵒ.90.fi.
6 Oculi domini ad timentes eum,2.Paral.6.fi.
7 Ipse agnoscit omnem operam hominis,Prouer.5.3ª.

CAPVT XVI.

Caᵐ 16ᵐ. 1 Melior est vnus timens Deum, quàm mille filij impij. Ioan.9. lec.4.prinᵒ.
2 Misericordia enim & ira est cum illo.Exo.22.2ª.
3 Omne cor intelligitur ab illo.3.Reg.8.11ª.

CAPVT XVII.

Caᵐ 17ᵐ. 1 Creauit Deus hominem de terra. Gen.20.8ª.
2 Et secundum imaginem suam fecit illum. Gen.1.26ª.
3 Et dedit illi potestatem eorum quæ sunt super terram, &c. Gen.1.27ª.
4 Creauit ex ipso adiutorium simile sibi. Gen.2.23ª. ¶ Oculi eius.2.Paral.6.fi. ¶ Sine intermissione respicientes in vijs eorum.Prouer.5.3ª.
5 Mandauit vnusquisque de proximo suo. Opusc.10.art.10./ Rom.13.lec.2. ¶ A mortuo quasi nihil perit confessio.4.d.17. q.3.art.4.q.1.1ᵐ.

CAPVT XVIII.

Caᵐ 18ᵐ. 1 Qui viuit in æternum,creauit omnia simul.1ª.q.10.3.o./q.74.2.2ᵐ. 2.d.1.q.1.6.6ᵐ.
2 Virtutem magnitudinis eius quis enarrabit? Psal.146.1ª.
¶ Quis adiiciet enarrare misericordiam eius? supra.2.3ª.
¶ Vidit præsumptionem cordis eorum.3.Reg.8.11ª.
3 Non impediaris orare semper.22ᵉ.q.83.14.o./4.d.15.q.4.art.2. q.3.o./Ro.1.lec.5.
4 Ante orationem,præpara animam tuam.22ᵉ.q.97.3.2ᵐ.
5 Et noli esse sicut homo,qui tentat Deum.Deuter.6.fi.
6 Memento iræ.2.Paral.6.fi.

CAPVT XIX.

Caᵐ 19ᵐ. 1 Qui spernit modica,paulatim decidit. Quol.9.14.c.fi.
2 Qui cito credit, læuis est corde.22ᵉ.q.2.9.3ᵐ./ 3.d.24.2.1.q 2.1ᵐ./5.1.cᵒ.3./6./Veri.q.14.10.1ᵐ./Io.4.lec.5.
3 Amictus corporis,& risus dentium, & ingressus hominis,enũtiant de illo.22ᵉ.q.120.2.3ᵐ.

CAPVT XX.

Caᵐ 20ᵐ. 1 Concupiscentia spadonis, deuirginauit iuuenculam. 22ᵉ.q. 154.7.o.

CAPVT XXI.

Caᵐ 21ᵐ. 1 Quasi a facie colubri, fuge peccatum.22ᵉ.q.35.1.4ᵐ./ 1ᵉ Cor. 6.lec.3.
2 Dum maledicit diabolum impius, maledicit ipse animam suã 32ᵉ.q.76.1.4ᵐ.

CAPVT XXII.

1 Supra mortuum plora.1ᵉ.Thes.4.lec.2.prinᵒ. Caᵐ 22ᵐ.

CAPVT XXIII.

1 Iurationi non assuescat os tuum, multi enim casus in illa.12ᵉ. Caᵐ.23ᵐ. q.108.3.1ᵐ./q.107.2.c.2ᵐ./ 22ᵉ.q.89.2.o./ 3.c./ 5.o./ 3.d.39. art.2.q.1.o./Psal.14.fi. Ro.1.lec.6.
2 Et si frustauerit fratrem, delictum illius supra ipsum erit.22ᵉ. q.89.5.3ᵐ.
3 Omnia videt oculus ilius.Hester.14.fi.
4 Oculi domini.2.Paral 6.fi.
5 Circumspicientes omnes vias hominum.Prouer.5.3ª.
6 Et hominum corda intuentes.3.Regum.8.11ª.

CAPVT XXIIII.

1 Sapientia laudabit animam suam.1ª.q.3.2.1ᵐ. Caᵐ.24ᵐ.
2 Ego ex ore altissimi prodi,primogenita ante omnem creaturã. 1ª.q.41.3.4ᵐ./5.4.cᵒ.8.fi./ Poª.q.3.18.17ᵐ.
3 Ego in altissimis habito, & thronus meus in columna nubis.5. 3.cᵒ.50.fi.
4 Tunc præcepit & dixit mihi creator omnium, & qui creauit me,requieuit in tabernaculo meo.5.4.cᵒ.8.fi.
5 Ab initio & ante secula creata sum.1ª.q.41.3.4ᵐ./ 3.d.11.1. 1ᵐ./5.4.cᵒ.8.fi./Poª.q.3.17.17ᵐ./Trin.12.8ᵐ.
6 Flores mei fructus honoris & honestatis.12ᵉ.q.70.1.c.
7 Qui edunt me,adhuc esurient,& qui bibunt me adhuc sitient. 12ᵉ.q.2.1.3ᵐ./q.33.2.o. q.67.4.3ᵐ./3.d.31.q.2.art.1.q.2.2ᵐ./ Verit.q.4.4.1ᵐ.
8 Qui elucidant me, vitam æternam habebunt.1ª.q.1.9.art.2.
9 Hæc omnia liber vitæ.1ª.q.24.1.1ᵐ.
10 Ego sapientia effudi flumina, &c.vsque,& factus est.1.prolo.o.
11 Penetrabo omnes inferiores partes terræ.3ª.q.52.2.1ᵐ./3.d. 22.q.2.art.1.q.2.3ᵐ.
12 Quæ in iuuentute tua non congregasti, quomodo inuenies in senectute tua? Quol.4.q.23.23ᵐ.

CAPVT XXV.

1 Timor Dei initium dilectionis eius.22ᵉ.q.19.8.1ᵐ. Caᵐ 25ᵐ.
2 Omnis plaga,tristitia cordis est.12ᵉ.q.35.7.b./c.fi.
3 A muliere initium factum est peccati, & per illam omnes mori mur.1ᵉ.Cor.15.
4 Ne respicias in mulieris speciem,& non concupisces mulierem in specie.supra.9.1ª.

CAPVT XXVI.

1 Omnis autem ponderatio, non est digna continentis animæ. Caᵐ 26ᵐ. 22ᵉ.q.88.11.5ᵐ./q.155.4.1ᵐ./q.186.8.2ᵐ.

CAPVT XXVII.

1 Si non in timore domini tenueris te, cito subuertetur domus Caᵐ 27ᵐ. tua.22ᵉ.q.54.2.4ᵐ.
2 Vasa figuli probat fornax, & homines iustos tentatio tribulationis.22ᵉ.q.108.c.fi./Iob.7.fi./Psal.40.
3 Loquela multum iurans, oriplationem capiti statuet. sup.cᵒ. 23.1ª.

CAPVT XXVIII.

1 Qui vindicari vult,a domino inueniet vindictam. Deut.32.4ª. Caᵐ 28ᵐ.
2 Susurro & bilinguis maledictus, multos enim turbauit pacem habentes.22ᵉ.q.74.1.3ᵐ.

CAPVT XXIX.

1 Multi non causa nequitiæ fœnerati sunt, sed fraudari gratis ti- Caᵐ.29ᵐ. muerunt.22ᵉ.q.78.1.2ᵐ./Mal.q.13.4.2ᵐ.
2 Conclude gloriam in corde pauperis, & hæc exorabit pro te ab omni malo.4.d.15.q.2.art.2.q.3.c.

CAPVT XXX.

1 Non est census super censum,salutis corporis.12ᵉ.q.2.5.1ᵐ. Caᵐ 30ᵐ.
2 Melior est mors,quàm vita amara.3.d.17.L.2ᵐ./d.28.L.
3 Tristitiam non des animæ tuæ.4.d.17.q.2.art.4.q.2.2ᵐ./Ro.9.
4 Miserere animæ tuæ,placens Deo.22ᵉ.q.30.1.2ᵐ./q.32.9.3ᵐ./ q.106.3.1ᵐ.
5 Multos enim occidit tristitia,12ᵉ.q.39.3.1ᵐ.

CAPVT XXXI.

1 Vigilia honestatis tabefaciet carnes. Opusc.18.cᵒ.10./Ethic. Caᵐ 31ᵐ. lec.22.

2 Qui

2 Qui potuit transgredi, & non est transgressus, facere mala & non fecit.2 d.7.q.1.1.4ᵐ./d.23.L.prinᵒ./ d.12.q.2.1.2ᵐ./Verit.q.24.9.5ᵐ.

CAPVT XXXII.

ª 32ᵐ. 1 Præcurre autem prior in domum tuam,& illic aduocare, & illicaque corruptiones tuas.Ebdo.prolo.b.
2 Super his omnibus,benedicito dominum.Psal.33.1ª.
¶ Inueniet benedictionem illius.Gen.1.29ª.

CAPVT XXXIII.

ª 33ᵐ. 1 Quare dies diem superat, & iterum lux lucem, & annus annum. 1ª.q.47.2.b.
2 Et ex ipsis benedixit.Gen.1.31ª.
¶ Et ex ipsis maledixit.Gen.30.18ª.
3 Contra bonum malum, &c.& sic intuere in omnia opera altissimi, duo contra duo. & vnum contra vnum.1ª.q.48.1.3ᵐ./2. 1ᵐ./2ᵐ./2.d.34.2.2ᵐ./Mal.q.1.1.2ᵐ.
4 Multam enim malitiam docuit ociositas.12ᵉ.q.77.2.c. / Mal. q.3.9.o.
5 Si sit tibi seruus fidelis,sit tibi quasi anima tua.Phile.prolo.

CAPVT XXXIIII.

ª 34ᵐ. 1 Diuinatio erroris,& auguria mendatia, & somnia maleficientium,vanitas est.Leui.19.19ª.20ª.
2 Oculi domini.2.Paral.6.fi.

CAPVT XXXV.

ª 35ᵐ. 1 Non accipiet dominus personam in paupere. Deut.10.14ª.

CAPVT XXXVI.

ª 36ᵐ. 1 Alleua manum tuam.2.Paral.6.fi. ¶ Glorifica manum, & brachium dextrum,ibidem. ¶ Non est Deus præter te.Deut.6.4ª.
2 Excita furorem, & effunde iram.Exo.32.2ª. ¶ Deuoretur qui saluatur.Gen.3.18ª. ¶ Memento finis.Gen.8.1ª.
3 Israel quem coæquasti primogenito tuo? Exo.4.3ª.
4 Innoua signa.1ª.q.73.1.3ᵐ.

CAPVT XXXVII.

ª 37ᵐ. 1 Qui sophistice loquitur,odibilis est.22ᵉ.q.55.4.2ᵐ./Psal.11./ Psal.16.

CAPVT XXXVIII.

ª 38ᵐ. 1 Fili in mortuum produc lachrimas.sup.cᵒ.22.1ª.;
2 A tristitia festinat mors.supr.cᵒ.30.fi.
3 Ne dederis in tristitiam cor tuum.ibidem.3ª.

CAPVT XXXIX.

ª 39ᵐ. 1 Benedicite dominum in operibus suis.Psal.33.1ª.
2 Opera domini,vniuersa bona valde.Gen.1.36ª.
3 Opera omnis carnis coram illo, & non est absconditum quicquam.Hester.14.1ª./Prouer.5.1ª.¶ Ab oculis eiᵉ.12.Paral 6.fi.
4 Benedictio illius quasi fluuius inundabit.Gen.1.2ª.
¶ Ira eius in gentes.Exo.32.2ª.
5 Omnia in tempore suo quæruntur, & comprobabuntur, Ecclesiastes.3.1ª.
6 Hæc omnia sanctis in bona, sic impijs & peccatoribus in mala conuertentur.12ᵉ.q.87.7.2ᵐ./ q.114.10 c./4ᵐ. 22ᵉ.q.36.2.c./ 1.d.39.q.2.2.5ᵐ./2.d.36.4.c./5ᵐ./d.11.q.1.4.c./4.d.46.q.2.art. 2.q.2.6ᵐ./5.3.cᵒ.141./Iob.27./Psal.3./ 1ᵉ.Cor.4 / Ephe.6./1ᵉ. Tim.4.
7 Ignis, grando, fames, mors, omnia hæc in vindictam creata sunt,&c.Sap.14.3ª.
8 Omnia quæ de terra sunt, in terram conuertentur, & aquæ omnes in mare conuertentur.Gen.3.26ª.

CAPVT XL.

ª 40ᵐ. 1 Super iniquos creata sunt hæc omnia, &c.Sap.14.3ª.
2 Melius est mori,quàm indigere.sup.30.2ª.

CAPVT XLI.

ª 41ᵐ. 1 In maledictione nascemini,& in maledictione erit pars vestra. Gen.3.18ª.
2 Omnia quæ de terra sunt,in terram conuertentur.Gen.3.26ª.
3 Curam habe de bono nomine,&c.22ᵉ.q.7.2.3.c./Veri.q.3.c./ Quol.9.vel.10.q.6.2.q.

CAPVT XLII.

ª 42ᵐ. 1 Ne accipias personam,vt delinquas.Deuter.1.fi.

2 Melior est iniquitas viri, quàm mulier benefaciens,Ma.q.3.13. 2ᵐ./1ᵉ.Tim.5.lec.2.
3 Dominus omnipotens.Iob.42.1ª.¶ Abissum & cor hominum inuestigauit.3.Reg.8.11ª. ¶ Non præterit illum omnis cogitatus.ibidem. ¶ Cognouit dominus omnem scientiam, Hester.13.3ª.
4 Omnia obaudiunt eum.Psal.148.2ª.
5 Omnia duplicia,vnum contra vnum.sup.cᵒ.33.4ª.

CAPVT XLIII.

1 Manus excelsi aperuerunt illum.2.Paral.6.fi. Caᵐ 43ᵐ.
2 Magnus dominus.Psal.47.1ª. ¶ Et in magnitudine sua,ibidẽ.
3 Ipse enim omnipotens.Iob.42.1ª. ¶ Benedicentes Deum exaltate eum.Psal.33.1ª.
4 Maior est omni laude Deus.22ᵉ.q.91.1.1ᵐ.

CAPVT XLIIII.

1 Abraham magnus pater multitudinis gentium.Ro.4.lec.3. Caᵐ 44ᵐ.
2 Non est inuentus similis illi in gloria.12ᵉ.q.66.2.2ᵐ./ 3.d.36. 2.1ᵐ./Verit.q.5.3.c./ Iob.c.6.prinᵒ.
3 In tentatione inuentus est fidelis. Gen.22.1ª.
¶ Ideo iureiurando dedit illi gloriam. Gen.32.4ª.
4 Crescere illum,quasi terræ cumulum,& vt stellas.Gen.15.2ª.
¶ Benedictionem omnium gentium dedit illi dominus. Gen. 1.29ª.
5 Agnouit eum in benedictionibus suis.ibidem.

CAPVT XLV.

1 Et consumpti sunt in impetu iracundiæ.Exo 32.22a. Caᵐ 45ᵐ.

CAPVT XLVI.

1 Magnus & sanctus Deus.Psal.146.1ª. Caᵐ 46ᵐ.
2 Et ossa eorum pullulant de loco suo.Psal.31./Psal.33.
3 Et vidit Deum Iacob.Gen.32.3ª.¶ Et vidit Deum lucis,ibidẽ ¶ Dominum omnipotentem.Iob.42.1ª.
4 Et post hæc dormiuit, & norum fecit Regi, & ostendit illi finẽ vitæ suæ, & exaltauit vocem eius de terra in prophetia.1. Regum.28.3ª.

CAPVT XLVII.

1 Inuocauit Deum omnipotentem. Iob.42.1ª. ¶ Vt laudarent Caᵐ 47ᵐ. nomen domini.Psal.33.2ª.¶ De omni corde suo.Laudauit dominum.ibidem.
2 Inducereiracundiam.Exo.32.2ª.

CAPVT XLVIII.

1 Verbo domini continuit cælum,&c.4.d.10.L.6ᵐ. Caᵐ 48ᵐ.
2 Quis potest similiter gloriari tibi? Veri.q.12.14.4ᵐ.
3 Qui receptus est in turbine ignis, in curru æquorum igneorũ. 4.Reg.2.2ª. ¶ Lenire iracundiam domini.Exo.32.2a.
4 Et mortuum prophetauit corpus.5.Helisæi.22ᵉ.q.171.1.1ᵐ./ 1ᵉ.Cor.14.
5 Non est commemoratus patrum ipsorum.Gen.8.1ª.
6 Princeps fratrum firmamentum gentis, rector fratrum stabilimentum populi.1ᵉ.Tim.1.prinᵒ.

CAPVT XLIX.

1 Ezechiel qui vidit conspectum gloriæ.Gen.32 3ª. Caᵐ 49ᵐ.
2 Et duodecim prophetarum ossa pullulant de loco suo. supra. cᵒ.46.2ª.
3 Enoch,receptus de terra.4.Reg.2.2ª.
4 Ioseph qui natus est homo princeps fratrum, firmamentum gẽtis,rector fratrum, stabilimentum populi.1ᵉ.Tim.prinᵒ.
5 Et ossa ipsius visitata sunt, & post mortem prophetauerunt. supra.cᵒ.48.5ª.

CAPVT L.

1 Quasi vas auri solidum,ornatum omni lapide prætioso.Ro.1. Caᵐ 50ᵐ. prolo.

CAPVT LI.

1 Laudabit vsque ad mortem anima mea dominum. Psal.33.2ª. Caᵐ 51ᵐ.

ORATIO SALOMONIS.

1 LOcutus es ore tuo,& in manu tua implesti.2.Paral.6.fi.
¶ A facie mea.ibidem.
2 Si cælum & cæli cælorum, non sufficiunt tibi, quanto magi domus

domus ista,quam ædificaui.3.Reg.8.7ª.
3 Vt sint oculi tui.2.Paral.6.fi.
4 Et exaudias in loco habitaculi de cęlo,3.Reg.8.9ª.

AVTHORITATES EX LIBRO Isaiæ prophetæ.

CAPVT I.

Caᵐ 1ᵐ. 1 ISi dominus exercituũ reliquisset nobis sem en, quasi Sodoma fuissemus.Ro.9.lec.5.
¶ Laboraui.sustinẽs.infra.cº.59.5ª.
2 Holocausta arietum, & adipem pingium, & sanguinem vitulorum & arietum & hyrcorum nolui,&c.vsque sustinens Psal.39.2ª.¶ Odiit anima mea.1ª.q.3.2.1ᵐ./Heb.10.fi.
3 Auertam oculos meos a vobis.2.Paral.6.fi.
¶ Ab oculis meis.ibidem. ¶ Os domini locutum est.ibidem.
¶ Et conuertam manum meam,ibidem.
4 Quiescite agere peruerse, discite benefacere.22ª.q.79.1.o./Psal.33./Psal.36.
5 Ad iracundiam prouocaueritis me.Exo.32.2ª.
6 Quomodo facta est meretrix,ciuitas fidelis.Leui.17.5ª.
7 Pupillo non iudicant, & causa viduæ non ingreditur ad eos. 22ª.q 65.4.2ᵐ.
8 Et vindicabor de inimicis meis.Deuter.32.5ª.

CAPVT II.

Caᵐ 2ᵐ. 1 Ne ergo dimittas eis.Gen.3.18ª.
2 A facie timoris domini.2.Paral.6.fi.

CAPVT III.

Caᵐ 3ᵐ. 1 Vt prouocarent oculos maiestatis eius. ibidem.
2 Peccatum suum,quasi Sodoma prædicauerunt.3ª.q.84.6.1ᵐ./4.d.14.q.1.art.2.q.4.3ᵐ.
3 Stat ad iudicandum dominus &c. vsque, vos enim.Psal.9.2ª./Psal.28.1ª.¶ Et facies pauperum commolitis.supra.cº.1.7ª.
4 Auferet dominus ornamentum calciamentorum,& lunulas,& torques, & monilia,&c.1ę.Tim.2.8ª.

CAPVT IIII.

Caᵐ 4ᵐ. 1 Omnis qui scriptus est in vita,in Ierusalem.1ª.q.24.o./q.39.8.fi./1.d.40.q.1.2.5ᵐ./3.d.31.q.1.2.o./Veri.q.7.o./Phil.4.

CAPVT V.

Caᵐ. 5ᵐ. 1 In cornu filio olei.1.d.5.L.fi./3.d.4.L.3ᵐ./1ę.Thes.5./Heb.10.
2 Auferam sepem eius.1ª.q.113.6.c./2.d.11.q.1.4.1ᵐ.¶ Et nubibus mandabo,ne pluant super terram imbrem.Rom.1.lec.5.
3 In auribus meis sunt hæc,dicit dominus.2.Paral.6.fi.
4 Propterea captiuus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam.12ę.q.76.2.o /22ę.q.53.2.2ᵐ./2.d.22.q.2.1.o./d.41.q.2.1.3ᵐ./d.42.q.2.art.2.q.3.2ᵐ./ 4.d.9.art.3.q.2.1ᵐ./d.21.q.2.2.4ᵐ./Mal.q.3.7.o./Quol.1.q.9.3.o./Quol.7.vf.8.q.6.5.b./Opusc.19.cº.11./Dion.4.lec.4./Isa.5.lec.1.
5 Vę qui dicitis bonum malum,& malum bonum1ª.q.48.3.4ᵐ./Ma.q.1.2.12ᵐ.
6 Væ qui potentes estis, ad bibendum vinum.12ę.q.55.3.2ᵐ.
7 Ideo iratus est furor domini.Exo.32.2ª.
8 Et extendit manum suam.2.Paral.6.fi.

CAPVT VI.

Caᵐ 6ᵐ. 1 Vidi dominum.Gen.32 3ª.¶ Sedentem super solium.Psal.28.1ª./1ª.q 3.1.4ᵐ.
2 Tora ista visio, dupliciter exponitur.1ª.q.3.1.4ᵐ./ 12ę.q.102.4.6ᵐ./4.d.49.q.2.7.1ᵐ./d.50.L.fi./Io.prolo o.
3 Et clamabat alter ad alterum.1ª.q 107.4.1ᵐ./2ᵐ./Veri.q.9.6.3ᵐ./Iob.4./Ioan.1.lec.15.prinº.
4 Væ mihi,quia tacui, Psal.31./Isa.62.fi.
5 Et volauit ad me vnus de Seraphin.1ª.q.112.2.2ᵐ./ 2.d.10.2.2ᵐ./Heb.1.fi.¶ Et in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari.3ª.q.79.1.2ᵐ./1.d.2.L.fi.
6 Ecce ego,mitte me.22ę.q.133.1.4ᵐ./Isa.6.
7 Audite audientes, & nolite intelligere, & videte visionem, & nolite cognoscere.Gen.3.18ª.
8 Excęca cor populi huius, & aures eius aggraua, & oculos eius claude,ne &c.Exo.4.2ª./5.3.cº.159.o./Ro.11.prinº.
9 Si non crediderit is,non permanebitis.22ę.q.2.10.o.
¶ Caput Syriæ Damascus & caput Damasci Rasin.Nu.7.1ª.

CAPVT VII.

1 Pete tibi signum a domino Deo tuo &c. Non petam.22ę.q.97. Caᵐ 7ᵐ. 2.3ᵐ./Isa.7.lec.2.prinº.
2 Et non tentabo dominum.Deuter.6.fi.
3 Et vocabitur nomen eius Emanuel.3ª.q.37.2.1ᵐ.
4 Voca nomen eius acclera, spolia detrahe, festina.3ª.q.37. 2.1ᵐ.

CAPVT VIII.

1 Predare.3ª.q.37.2.1ᵐ. Caᵐ 8ᵐ.
2 Antequam sciat puer vocare patrem.3ª.q.15.3.3ᵐ.
3 Dominum exercituum, ipsum sanctificare.Psal.33.1ª.
4 Ipse pauor vester,& ipse terror vester,& erit vobis in sanctificationem.Gen.1.35ª.
5 In lapidibus autem offensionis, & petram scandali,duabus domibus Israel.3ª.q.42.2.o./4.d.38.q.2.1,7ᵐ./Ro.9.fi.
6 Qui absconditfaciem suam.2.Paral.6.fi.
7 Ecce ego & pueri mei, quos dedit mihi dominus in signum. Heb.2.lec.3.fi.

CAPVT IX.

1 Primo tempore alleuiata est terra Zabulon, & terra Neptalim,&c.Matth.4. Caᵐ.9ᵐ,
2 Paruulus enim natus est nobis,& filius datus est nobis.1.d.18.5.4ᵐ./Opusc.20.lib.3.cº.15.
3 Et factus est principatus sup humerũ eiº.Opus.20.liº.3.cº.15.
4 Et vocabitur nomen eius admirabilis,consiliarius,Deus fortis, pater futuri seculi, princeps pacis.3ª.q.37.2.1ᵐ./ Opusc.20. liº.3.cº.15./16.
5 Multiplicabitur eius imperium, & pacis non erit finis.Opusc. 20.liº.3.cº./16.fi.
6 In omnibus his, non est auersus furor eius. Exo.32.2ª.
7 In ira domini.ibidẽ: ¶ Sed adhuc manus extenta.2.Paral.6.fi.

CAPVT X.

1 Vt opprimerent in iudicio pauperes &c. & pupillos diripe- Caᵐ.10ᵐ. rent.supra.cº.1.10ª.
2 Super omnibus his, non est auersus furor eius.Exo.32.2ª.
3 Sed adhuc manus eius extenta.2.Paral.6.fi.
4 Si fuerit populus tuus Israel, quasi arena maris, reliquiæ conuertentur ex eo,&c.vsque in medio omnis terræ.Ro.9.lec.4.

CAPVT XI.

1 Et egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascen- Caᵐ 11ᵐ. det.Isa.11.¶ Erit radix Iesse, & qui exurget regere gentes, ipsum gentes deprecabuntur.Rom.15. ¶ Et erit sepulchrũ eius gloriosum.3ª.q.51.2.b./1ᵐ.
2 Et requiescet super eum spiritus domini,spiritus sapientiæ & intellectus,&c.3.d.34.q.1.o./L.lec.1.1ᵐ.
3 Et replebit eum spiritus timoris domini.3.d.34 L.2ᵐ.
4 Adiiciet dominus furdo manum suam.2.Paral.6.fi.
5 Et leuabit manum suam.ibidem.

CAPVT XII.

1 Iratus es mihi,conuersus est furor tuus.Exo.32.2ª. Caᵐ 12ᵐ.
¶ Et factus est mihi in salutem.Psal.89.1ª.
¶ Fiducialiter agam.Heb.2.lec.3.fi.
2 Quia magnus in medio tui,sanctus Israel. Psal.146.1ª.

CAPVT XIII.

1 In ira mea,&c.Furoris eius.Exo.32.2ª. Caᵐ 13ᵐ.
2 Ecce ego suscitabo super eos Medos &c.Exo.9.fi.

CAPVT XIIII.

1 Quomodo cecidisti de cælo Lucifer, qui mane oriebaris. Mal. Caᵐ 14ᵐ. q.16.4.c. ¶ Ascendam in cælum.1ª.q.61.4.3ᵐ./q.68.4.c.fin./Mal.q.16.3.18ᵐ.
2 Iurauit dominus.Exo.32.4ª.
3 Hæc manus domini extenta.2.Paral.6.fi.

CAPVT XV.

1 Nocte vastata est Ar. Moab conticuit. Nocte vastatus est mu- Caᵐ 15ᵐ. rus,Isa.15./Io.9./Ro.13.lec.3.

CAPVT XVI.

1 Emitte agnum domine, dominatorem terræ,&c.3ª.q.1.1.o. Caᵐ 16ᵐ.
2 Absconde fugientes,& vagos ne prodas.3ª.q.84.6.1ᵐ.

CAPVT XVII.

1 Ecce Damascus.desinet esse ciuitas. Opus.20.liº.3.prinº. Caᵐ 17ᵐ.

CA.

CAPVT XVIII.

Cºᵐ 18ᵐ. 1 Væ terræ.2.d.36.4.a.1. 4.d.15.L.2ᵐ./Mal.q.5.4.c.fi./Io.9.

CAPVT XIX.

Cºᵐ 19ᵐ. 1 Ecce dominus ascendet, &c. 3ª.q.57.1.6.o./ 3 d.22.q.3.1.o./ Opusc.3.cº.247.

CAPVT XX.

Cºᵐ 20ᵐ. 1 Signum & portentum erit, &c.supra.Isa.8.lec.3.

CAPVT XXI.

Cºᵐ 21ᵐ. 1 Visio dura nuntiata est mihi.supra.18.1ª.

CAPVT XXII.

Cºᵐ 22ᵐ. 1 Et vocabitur dominus Deus exercituum in die illa ad fletum, & ad planctum.1ª.q.113.7.1ᵐ.

CAPVT XXIII.

Cªᵐ 23ᵐ. 1 Negotiatio Sydonis.22ę.q.40.2.c./q.77.4.3ᵐ./ q 187.2.o./4 d.16.q4.art.2.q.3.o.

CAPVT XXIIII.

Cªᵐ 24ᵐ. 1 Visitabit dominus super malitiam cęli,&c.vsque visitabuntur. 3ª.q.52.6.1ᵐ./3.d.22.q.2.art.2.q.2.4ᵐ./ Mal.q.2.9.3ᵐ.
2 Dissipauerunt fœdus sempiternum.1ę.Cor.11.lec.3.
3 Congregabuntur congregatione vnius fascis in lacum, & claudentur ibi in carcere.3.q.5.2.6.1ᵐ.

CAPVT XXV.

Cªᵐ 25ᵐ. 1 Quia factus es fortitudo pauperi.Psal.89.1ª.¶ Et faciet dominus exercituum omnibus populis in monte hoc, conuiuium pinguium,&c.vsque defecate.3.4.cº.82.
2 Præcipitabit mortem in sempiternum.Oseæ.13.fi.
3 Exultabimus,& lætabimur in salutari eius.Psal.15.4º.
¶ Quia requiescet manus domini.2.Paral.6.fi.
4 Ciuitatem sublimem humiliabit, &c. & conculcabit eam pes pauperis,gressus egenorum.3ª.q.35.7.3ᵐ /Ro.1.lec.4.

CAPVT XXVI.

Cªᵐ 26ᵐ. 1 In semita iudiciorum tuorum domine, sustinuimus te.3.d.4.q.3.1.1ᵐ.
2 Cum feceris iudicia tua in terra, iustitiam discent omnes habitatores orbis.12ę.q.37.1.2ᵐ.
3 Domine exaltetur manus tua.2.Paral.6.fi.
4 Vt non videant,& confundantur zelantes populi, & ignis hostes tuos deuoret.Gen.3.18ª.
5 Omnia enim opera nostra, operatus es in nobis.5.3.cº.64.o./ Ro.9.lec.3.
6 In tribulatione murmuris, doctrina tua eis.12ę.q.37.1.1ᵐ.
7 A facie tua domine concepimus, & quasi parturiuimus, & peperimus spiritum.12ę.q.11.1.o./3ᵐ./ Gal.5.
8 Donec pertranseat indignatio mea.Exo.32.2ª.

CAPVT XXVII.

Cªᵐ 27ᵐ. 1 Qui egredientur impetu a Iacob,florebit & germinabit Israel, & implebunt faciem orbis semine.3.d.1.L.4ᵐ.
2 Et iste omnis fructus, vt auferatur peccatum eius. 12ę.q 70. 3.1ᵐ.

CAPVT XXVIII.

Cªᵐ 28ᵐ. 1 Quem docebit scientiam, & quem intelligere faciet auditum auulsos ab vberibus, ablactatos a lacte. 12ę.q.37.1.2ᵐ./ 1ę. Cor.3.
2 In loquela labij,& in lingua altera, loquetur ad populum illũ. 1ę.Cor.14.lec.4.
3 Ecce ego mittam in fundamentum Syon, lapidem probatum, angularem, prætiosum, in fundamento fundatum. Rom.9.fi./ cº.10.lec.2.
4 Qui crediderit, non festinet.Ro.cº.9.fi./cº. 10.
5 Coangustatum est stratum,ita vt alter decidat, & pallium breue,vtrumque operire non potest,22ę.q.122.3.c.
6 Deus irascetur.Exo.32.2ª.

CAPVT XXIX.

Cªᵐ 29ᵐ. 1 Miscuit dominus vobis spiritum soporis.Ro.11.
2 Peribit sapientia a sapientibus eius, & intellectus prudentium eius absconde tur.1ę.Cor.1.lec.3.

CAPVT XXX.

Caᵐ 30ᵐ. 1 In silentio & spe,erit fortitudo vestra.3.d 29.q.2.2.2ᵐ.
2 Erit lux lunæ, sicut lux solis, & lux solis, &c. sicut lux septem dierum.Opusc.53.15ᵐ.
3 Ardens furor eius.Exo.32.2ª.
4 Labia eius,repleta sunt indignatione, & lingua eius quasi ignis deuorans, & spiritus eius.2.Paral.6.fi. ¶ Et terrorem brachij sui.ibidem.¶ Flatus domini.ibidem.
5 Præparata est enim,ab heri tophet, a rege præparata, profundata,dilatata.4.d.22.q.2.art.3.q.2.1ᵐ./d.47.q.2.art.3.q.3.ar.3.

CAPVT XXXI.

1 Deus inclinabit manum suam.2.Paral.6.fi. Caᵐ 31ᵐ.
2 Descendet dominus.Psal.11.2ª.
3 Dixit dominus, cuius ignis est in syon, & caminus eius in Ierusalem.1ę.Cor.13.lec.3.

CAPVT XXXII.

1 Sedebit populus meus,in pulchritudine pacis.1ª.q.113.7.1ᵐ/ Caᵐ 32ᵐ. 2.d.11.q.1.1.5.1ᵐ.

CAPVT XXXIII.

1 Angeli pacis amare flebunt.1ª.q.51.3.o./q.113.7.1ᵐ. Caᵐ 33ᵐ.
2 Locus fluuiorum riui lætificant & patentes.3.prolo. ¶ Vbi est literatus?vbi verba legum ponderans? vbi est doctor paruulorum? 1ę.Cor.1.lec.3.

CAPVT XXXIIII.

1 Indignatio domini, super omnes gentes, & furor eius. Exo. Caᵐ 34ᵐ. 32.2ª.
2 Et manus eius,diuisit eam.2.Paral 6.fi.

CAPVT XXXV.

1 Non transibit per eam pollutus.Deuter.32.5ª. Caᵐ 35ᵐ.
2 Lætitia sempiterna super capita eorum.Psal.115.6ª.
3 Fugiet dolor & gemitus.12ę.q.59.3.1ᵐ./ 3ª.q.84.8.c./4.d.43. art.5.q 1.3ᵐ.

CAPVT XXXVI.

1 Nonne ipse est, cuius abstulit Ezechias excelsa, & altaria.3. Caᵐ 36ᵐ. Regum.19.2ª.

CAPVT XXXVII.

1 Inclina domine aurem tuam & audi, aperi oculos tuos.2.Pa- Caᵐ 37ᵐ. ral.6 fi.
2 Superbia tua,ascendit in aures meas. ibidem.

CAPVT XXXVIII.

1 Dispone domui tuæ,quia morieris tu,& non viues.4.Regũ.20. Caᵐ 38ᵐ. 1ª/Iere.18.2ª./1ª.q.49.7.2ᵐ./22ę.q.171.6.2ᵐ./5.3.cº.93.
2 Memento quæso domine.Gen.18.1ª.¶ In oculis tuis fecerim. 2.Paral.6.fi.
3 Et iussit Isaias,vt tollerent massam de ficis,& cathaplasmarent super vulnus,& sanaretur.4.Reg.20.fi.

CAPVT XXXIX.

1 Lætatus est autem super eis Ezechias.22ę.q.132.1.c./ Mal.q. Caᵐ 39ᵐ. 9.1.2.c.

CAPVT XL.

1 Suscepit de manu dñi duplicia, pro oĩbus peccatis suis.4.d.46. Caᵐ 40ᵐ. q.2.art.2.q.1.2ᵐ.¶ Et videbit omnis caro.Io.17ª.
2 Os domini locutum est.2.Paral.6.fi. ¶ Et brachium eius dominabitur.ibidem.¶ Quis est qui pugillo aquas, & cælos palmo ponderabit,ibidem.
3 Quis appendit tribus digitis,molem terræ?Psal.23.
4 Quis adiuuit spiritum domini,aut quis consiliarius eius fuit? Iob.26.1ª.
5 Cui ergo similem fecistis Deum, aut quam imaginem ponetis ei? 1ª.q.4.3.4ᵐ./q.42.1.3ᵐ./q.57.2.2ᵐ./ q.93.1.1ᵐ./1.d.19.q. 2.2.c d.35.4.6ᵐ./d.48.1.4ᵐ./5.1.cº 29./Poª.q.7.7.10ᵐ. Veri.q.2.11.1ᵐ./q.4.4.2ᵐ./q.23.7ᵐ.¶ Cui assimilastis me,& adequastis,dicit sanctus.ibidem.
6 Leuate in excelsum oculos vestros, & videte quis creauit hæc. 2.d.43.q.2.1.c fi. ¶ Assument pennas vt aquilæ, &c. de agilitate.4.d.44.q.2.art.3.q.1.o./q.2.o./d.49.q.4.art.5.q.3.c./2ᵐ.

CAPVT XLI.

1 Aperiam in supremis collibus flumina,& in medio camporum Caᵐ 41ᵐ. fontes.3.prolo.prinº.
2 Annuntiate quæ ventura sunt nobis, & sciemus, quia dij estis vos.2.d.7.q.2.2.1ᵐ.

CA.

CAPVT XLII.

Ca^m 42^m.
1 Dans flatum populo, qui est super eam, & spiritum calcantibus eam. Rom.1.lec.3.
2 Dedi te in fœdus populi, in lucem gentium. 3^a.q.42.1.1^m.
3 Complacuit sibi in illo anima mea. 1^a.q.3.2.1^m.
4 Non erit tristis. Prouer.12.1^a./3^a.q.15.6.1^m. ¶ Confundantur confusione. Gen.3.18^a. ¶ Suscitauit zelum. Exo.32.2.2^a. ¶ Effudit super eum indignationem furoris tui. ibidem.

CAPVT XLIII.

Ca^m 43^m.
1 Ex quo honorabilis factus es in oculis meis. 2.Paral.6.fi. ¶ Et oẽm qui inuocat nomen meum, in gloriam meam creaui eum. Ephe.1.lec.2.fi.
2 Seruire me fecisti in peccatis tuis, præbuisti mihi laborem in iniquitatibus tuis. Exo.32.2.2^a. ¶ Ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me. 3^a.q.84.3.3^m./Opusc.3.c^o.146 /147.
3 Et peccatorum tuorum non recordabor. Gen.8.1^a.
4 Narra si quid habes, vt iustificeris. 4.d.17.q.3.art.1.q.2.2^m.
5 Et contaminaui principes. 12ᵉ.q.105.1.3^m. ¶ Dedi ad internitionem Iacob, & Israel in blasphemiam. Exo.4.2^a.

CAPVT XLIIII.

Ca^m 44^m.
1 Absq; me non est De^o. Deut.6.4^a. ¶ Quis sitis mei? Psal.82.1^a.
2 Laudate cæli, &c. Psal.18.1^a.

CAPVT XLV.

Ca^m 45^m.
1 Vocaui te nomine tuo. Exo.33.3^a. ¶ Ego dominus, & non est amplius, extra me nõ est Deus. Deut.6.4^a. ¶ Vere tu es Deus absconditus, Deus Israel saluator. 3^a.q.36.1.o.
2 Creãns malum. 1^a.q.49.2.1^m./2.d.3.q.2.2^m./Mal.q.1.1^m.
3 Manus meæ tetenderunt cælos. 2.Paral.6.fi./Opusc.12.art.4. ¶ Numquid dicit lutus figulo suo, quid facis, & opus tuum absque manibus? Rom.9.lec.4.

CAPVT XLVI.

Ca^m 46^m.
1 Qui portamini a meo vtero, qui gestamini a mea vulua. 2. Paral.6.fi.
2 Vsque ad senectam ego ipse, & vsque ad senectam ego portabo. Exo.32.2.2^a.
3 Cui assimilastis me, & adequastis, & comparastis me, & similem me fecistis? supra.c^o.40.5^a.
4 Redite præuaricatores ad cor. Verit.q.2.12.19^m.
5 Ego sum Deus, & non est vltra Deus. Deuter.6.4^a. ¶ Nec est similis mei. Psal.82.1^a.
6 Consilium meum stabit. Psal.32.5^a.
7 Et omnis voluntas mea fiet. Psal.113.3^a.

CAPVT XLVII.

Ca^m 47^m.
1 Vltionem capiam. Deut.32.17^a. ¶ Et non resistet mihi homo 2.Paral.20.2^a.
2 Iratus sum super populum meum. Exo.32.2.2^a.
3 Sapientia tua & scientia tua hæc te decepit. 22ᵉ.q.46.1.3^m./ 1ᶜ. Cor.1.lec.3.

CAPVT XLVIII.

Ca^m 48^m.
1 Longe faciam furorem meum. Exo.32.2.2^a.
2 Manus mea fundauit terrã, & dextera mea. 2.Paral.6.fi./ Opusc. 12.art.4. ¶ Et brachium suũ. ibidem. ¶ A facie mea. ibidem.
3 Nõ est pax impijs, dicit dominus. 22ᵉ.q.29.2.3^m./3.1^m./Mat.5.
4 Et nunc dominus Deus misit me, & spiritus eius. 1^a.q.43.8.o./ Po^a.q.10.4.14^m.

CAPVT XLIX.

Ca^m 49^m.
1 Dominus recordatus est nominis mei. Gen.8.1^a. ¶ In vmbra manus suæ protexit me. 2.Paral.6.fi./ Quol.7.18.c.fi./ Isa.4.fi. ¶ Et glorificatus sum in oculis domini. ibidem.
2 Deus factus est fortitudo mea. Psal.89.1^a. ¶ Dedi te in lucem gentium. sup.c^o.42.1^a.
3 In tempore placito exaudiui te, & in die salutis auxiliatus sum tui. 2ᶜ. Cor.6.
4 Laudate cæli, & exulta terra, iubilate montes laudem. Psal.18. 1^a. Psal.33.1^a.
5 Et dominus oblitus est mei, &c. Isa.38. ¶ Ego non obliuiscar tui. Gen.8.1a.
6 Ecce in manibus meis descripsi te, muri tui coram oculis meis semper. 2.Paral.6.fi. ¶ Ecce leuabo ad gentes manum meam. ibidem.
7 Vultu in terram demisso, adorabunt te. Gen.18.2^a.

CAPVT L.

Ca^m 50^m.
1 Numquid abbreuiata est manus mea. 2.Paral.6.fi.

2 De manu mea, factum est hoc, ibidem.
3 Attendite ad petram, vnde excisi estis, & ad cauernam laci, de qua præcisi estis. ibidem.

CAPVT LI.

1 Attendite ad Abraham patrem vestrum, & ad Sarã quæ peperit vos. Ro.4.lec.3./Gal.4.lec.3./Heb.11. Ca^m 51^m.
2 Gaudium & lætitia inuenietur in ea. Psal.15.fi.
3 Gratiarum actio, & vox laudis. 22ᵉ.q.13.4.c., 2.d.2.q.2.2.5^m./ 4.d.44.q.2.art.1.q 4.c./4^m./1ᶜ. Cor.13.lec.3.
4 Brachia mea populos iudicabunt. 2.Paral.6.fi. ¶ Et brachium meum sustinebunt. ibidem.
5 Leuate in cælum oculos vestros. sup.c^o.40.fi. ¶ Cæli sicut fumus liquescent, & terra sicut vestimentũ atteret. Psal.101.fi.
6 Consurge consurge, induere fortitudinem. 3^a.q.14.1.4^m./3.d. 15.q.1.1.1^m.
7 Brachium domini. 2.Paral.6.fi. ¶ Fugiet dolor & gemitus. sup. c^o.35.fi.
8 In vmbra manus meæ protexi te. 2.Paral.6.fi./sup.49 1^a. ¶ Bibisti de manu domini. ibidem. ¶ Calicem iræ eius. Exo.32.2.2^a. ¶ Plenum indignatione domini. ibidem.
9 Vt plantes cælos, & fundes terram. Heb.1.lec.5.

CAPVT LII.

1 Quàm pulchri supra montes pedes annuntiantis, & prædicantis pacem. &c. Ro.10.lec.2. Ca^m 52^m.
2 Parauit dominus brachium suum. 2.Paral.6.fi.
3 Recedite recedite, exite inde, pollutum nolite tangere. 22ᵉ.q. 25.6.5^m./2ᶜ. Cor.6.fi.
4 Sicut obstupuerunt super te multi, sic ingloriuse rit inter viros aspectus eius, & forma eius, inter filios hominum. 3^a.q.46. 5.2^m./q.49.6.c.
5 Quibus non est narratum de eo, viderunt, & qui non audierunt, contemplati sunt. Rom.15.lec.2.

CAPVT LIII.

1 Quis credidit auditui nostro? Rom.10.lec.2. Ca^m 53^m.
2 Et brachium domini, cui reuelatum est? 2.Paral.6.fi.
3 Non est ei species, neque decor. Et vidimus eum, & non erat aspectus. supra.c^o.52.4^a. ¶ Quasi absconditus vultus eius, & despectus. 3^a.q.36.1.o.
4 Dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum. 3^a.q.2. 2.1^m./6.4^m./q.15.1.4m./Ro.15.lec.1.medᵒ.
5 Vere langores nostros ipse tulit. 3^a.q.12.4.3^m./q.14.4.o./q.15. 1.c./q.46.4.3^m./3.d.1.q.1.2.1^m./d.15.q.1.1.o./d.22.q.2.ar.1. q.1.o./5.4.c^o.55.1^m./Opusc.3.c^o.233./238.
6 Oblatus est, quia ipse voluit. 3^a.q.14.2.1^m./q.15.6.4^m/3.d.16. q.1.2.2^m./Opusc.58.c^o.27.&c./Opusc.60.c^o.18.prin^o.
7 Generationem eius, quis enarrabit? 3^a.q.31.3.1^m.
8 Et dabit impios pro sepultura. 3^a.q.51.1.2^m.
9 Tradidit in mortem animam suam. 3^a.q.47.3.2^m./4.d.1.q.1. art.4.q.3.o./Veri.q.26.6.2o^m./Rom.4.lec.3.fi.
10 Pro eo, quod iniquitatem non fecerit, & dolus non est inuentus in ore eius. 3^a.q.14.3.o./q.15.1.o./5.1^m./2^m./q.22.4.1^m./. q.27.3.c./q.28.1.c./q.31.7.o./q.34.1.1^m./q.39.1.c./2.2^m./q. 40.3.1^m./q.50.2.c/3.d.3.q.1.art.2.q.1.c.h./q.2.c./d.12.q.2.1. 1^m./d.13.q.1.art.2.q.1.c.fi./d.17.art.3.q.2.1^m./d.21.q.1.2.c./ 4.d.14.q.1.art.3.q.3.2^m./Psal.14./Psal.15./Isa.11.prin^o.
11 Et dolores nostros ipse portauit. 3^a.q.15.5.o./q.46.6.8.o./3. d.15.q.2.art.3.q.1.o./Veri.q.26.8.9.o./Opusc.3.c^o.239.
12 Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra. 3^a.q.49.o./q.52.5.c./q.56.2.4.4^m./ q.62.5.o./q.69.1.2^m./q.79.3.c/3.d.19.1.o/L.prin^o./5.4.c^o. 55.23^m./34^m./Ro.5.lec.2.fi./c^o.15.lec.1.
13 Et liuore eius sanati sumus. 3^a.q.46.3.c.q.48.1.o./6.3^m./q.49. 1.c./q.50.6.c./q.61.1.2^m./q.62.5.o./3.18.5.o.
14 Omnes nos erraßimus, vnusquisque in viam suam declinauit. 3.Reg.8.12^a.
15 Et cum sceleratis reputatus est. 3^a.q.46.11.o.
16 Et pro transgressoribus rogauit. 22ᵉ.q.31.2.1^m./q.83.7.3^m./ 4.d.46.q.2.art.3.q.2.2^m./Veri.q.24.11.8^m./Mal.q.3.15.3^m.

CAPVT LIIII.

1 Lætare sterilis quæ non paris, decanta laudem, &c. vsque, quæ habebat virum. Gal.4.lec.7. Ca^m 54^m.
2 In momento indignationis. Exo.32.2.2^a. ¶ Vt non irascar tibi. ibidem.
3 Abscondi faciem meam a te. 2.Paral.6.fi.

4 Sicut

4 Sicut in diebus Noe, cui iurauí, &c. vsque, sic iurauí. Exo.32.4^a.

CAPVT LV.

Ca^m 55^m.
1 Inuocate eum, dum prope est. Psal.144.fi.
2 Sicut exaltantur cæli a terra, sic exaltatę, &c. 1.d.48.1.1^m.
3 Sic erit verbum quod egredietur de ore meo. 2.Paral.6.fi.
4 Montes & colles cantabunt coram vobis laudem, & omnia ligna syluarum plaudent manibus. Psal.18.1^a.

CAPVT LVI.

Ca^m 56^m.
1 Non dicat filius aduenæ, q adhęret domino dicens, separatione diuidet me dominus a populo suo, &c. 12ᵉ.q.105.3.c./1^m.
2 Et non dicat eunuchus, ecce ego lignum aridum, quia hęc dicit dominus eunuchis, &c. 12ᵉ.q.105.3.2^m.
3 Domus mea, domus orationis vocabitur cunctis gentibus. 12ᵉ. q.102.4.1^m.

CAPVT LVII.

Ca^m 57^m.
1 Semen adulteri & fornicariç. Leui.17.5^a. ¶ Suscepisti adulterum. ibidem.
2 Numquid super his non indignabor? Exo.32.2.2^a. ¶ Neque vsque ad finem irascar. ibidem. ¶ Iratus sum. ibidem. ¶ Et indignatus sum. ibidem.
3 Spiritus a facie mea egredietur. 2.Paral.6.fi. ¶ Absconditi faciem meam. ibidem.
4 Non est pax impijs, dicit dominus. supra.c^o.48.5^a.

CAPVT LVIII.

Ca^m 58^m.
1 Nonne hoc est magis teiunium, quod elegi, dissolue colligationes impietatis, &c. 22ᵉ.q.147.1.1^m./4.d.15.q.3.art.1.q.1.2^m.
2 Quia misericors sum, dominus Deus tuus. Psal.24. fi./ Psal. 102./Eccle.2.3^a.
3 Animam afflictam repleueris. Rom.13.
4 Os enim domini locutum est. 2.Paral.6.fi.

CAPVT LVIX.

Ca^m 59^m.
1 Ecce non est abbreuiata manus dominí, &c. neque aggraunata est auris eius. 2. Paral 6 fi. ¶ Faciem eius a vobis. ibidem. ¶ In oculis eius. ibidem. ¶ Et brachium eius. ibidem.
2 Iniquitates vestræ diuiserunt inter vos & Deũ vestrũ, & peccata vestra abscónderunt faciẽ eius a vobis, 1^a.q.48.4.c.fi.
3 Et apportatus est dominus. 3.1.c^o.91.fi.
4 Indutus est vestimentis vltionis, &c. Deuter.32.4^a. ¶ Et venerit Syon redemptor, & eis qui redeunt ab iniquitate in Iacob. Ro.11.lec.4.
5 Cum venerit qu si fluuius violentus, quem spiritus domini cogit. Isa.prolo.prin^o. ¶ Et venerit Syon redẽptor eis, qui redeũt ab iniquitate in Iacob. Hoc fœdus meum cum eis. Ro.11.lec.4. prin^o. ¶ Qui sunt isti, qui vt nubes volant. Iob.37.1^a.

CAPVT LX.

Ca^m 60^m.
1 In indignatione mea percussi te. Exo.32.2.2^a.
2 Et adorabunt vestigia pedum tuorum. Gen.18.2^a.
3 Ponam te in superbiam populorum. 22ᵉ.q.162.1.1^m./Mal.q. 8.2.17^m.
4 Erit tibi dominus in lucem sempiternam. Psal.35.fi. ¶ Opus manuum mearum. 2.Paral.6.fi.

CAPVT LXI.

Ca^m 61^m.
1 Spiritus domini super me, eo q vnxerit me. 1^a.q.36.1.a.1./1^m.
2 Ad annuntiandum mansuetis misit me. 5.4.c^o.24.prin^o./Po^a. q.10.4.14^m.
3 Ministri Dei vestri, dicetur vobis. 2ᶜ. Cor. prolo.
4 Et in gloria eorum superbietis, sup.c^o.60.3^a. ¶ Lætitia sempiterna erit eis. Psal.15.fi.
5 Et odio habens rapinam in holocaustum Psal.5. ¶ Isti sunt semen cui benedixit dominus. Gen.1.29^a.
6 Exultabit anima mea. supra.58.3^a.

CAPVT LXII.

Ca^m 62^m.
1 Et vocabitur tibi nomen nouum. 3^a.q 37.2.2^m.
2 Quod os domini nominauit. 2.Paral.6.fi. ¶ In manu domini, ibidem. ¶ In dextera sua, & in brachio fortitudinis suæ. ibidé ¶ Donec egrediatur vt splendor, &c. Heb.1.lec.1.prin^o.

3 Iurauit dominus. Exo.32.4^a.

CAPVT LXIII.

1 Quis est iste, q venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra? Ephe. c^o.3.lec.3.fi / 22ᵉ.q.2.7.1^m/2.d.11.L./3.d.3.q.3.art.2.q.2.2^m. Ca^m 63^m.
2 Et factus est eis saluator. Psal.89.1^a.
3 Et angelus faciei eius, saluauit eos. 2.Paral.6.fi. ¶ Qui eduxit ad dexteram Moysen in brachio. ibidem.
4 Ipsi autem ad iracundiam prouocauerunt eum, & afflixerunt spiritum sancti eius. Exo.32.2.2^a./5.4.c^o.23.
5 Et recordatus est. Gen.8.1^a. ¶ Attende de cælo, & vide de habitaculo sancto tuo. 3. Regum. 8.5^a. 10^a.
6 Tu autem pater noster. Deuter.32.2.2^a.
7 Abraham nescíuit nos, & Israel ignorauit nos. 1^a.q.89.8.c./4. d.45.q.3.1.1^m /Veri.q.9.6.5^m.
8 Quare errare fecisti nos domine de vijs tuis, & induràsti cor nostrum? Exo.4.2.2^a./5.4.c^o.159.o.

CAPVT LXIIII.

1 Vtinam dirumperes cælos, & descenderes. 2. Reg.22.7^a. Ca^m 64^m.
¶ Descendisti. ibidem.
2 A facie tua. 2. Paral.6.fi. ¶ Ecce tu iratus es. Exo.32.2.2^a.
3 Oculus non vidit Deus absq; te, quæ præparasti expectantibus te, 22ᵉ.q.17.2.1^m/3^a.q.57.2.2^m/3.d.24.ar.2.q.3.1^m/1ᶜ. Cor.2.
4 Quasi pannus menstruatæ, vniuersæ iustitiæ nr̃æ. 3^a.q.89.6.c.
5 Et nunc domine pater noster es tu. Deuter.32.2.2^a.
6 Quæsierunt me, qui ante non interrogabant, inuenerunt qui non quæsierunt me. Rom.10.lec.3.

CAPVT LXV.

1 Expandi manus meas tota die ad populum incredulum, qui graditur via non bona, post cogitationes suas. Rom.10.lec.3.fi. Ca^m 65^m.
2 Expandi manus meas. 2.Paral.6.fi. ¶ Ante faciem meam. ibidẽ. ¶ In oculis meis. ibidem.
3 Populus qui ad iracundiam prouocat me. Exo.32.2.2^a. ¶ Fumus erunt in furore meo. ibidem.
4 Reddam & retribuam in sinum eorum iniquitates vestras. Deut.32.2.2^a. ¶ Et iniquitates patrum vestrorum. 2.Reg.21.1.2^a.
5 Ecce serui mei comedent, & vos esurietis, &c. 5.4.c^o.82.
6 Et seruos suos vocabit nomine alio 3^a.q.37.2.o.
7 In quo qui benedictus est, benedicet in domino. Gen.1.29^a.fi. ¶ Semen benedictorum domini est. ibidem.
8 Ecce ego creo cælos nouos, & terram nouam. Eccl.1.7^a.
9 Sed gaudebitis, & exultabitis in sempiternum. Psal.15.fi.
10 Puer centum annorum morietur, & peccator centum annorũ maledictus erit. Gen.2.22.2^a./3.21^a./Mat.10.7^a.
11 Antequàm clament, ego exaudiam, adhuc loquentibus illis, ego exaudiam. Geu.4.4^a./Exo.2.4^a.
12 Lupus & agnus pascentur simul, & leo & bos comedent paleas. Rom.11.prin^o.
13 Et serpenti, puluis est panis eius. Isa.13.
14 Non nocebunt, neque occident, in monte sancto meo. 22ᵉ.q. 64.4.o.

CAPVT LXVI.

1 Cælum mihi sedes est, & terra scabellum pedum meorum. Heb.1.lec 6. Ca^m 66^m.
2 Omnia hæc manus mea fecit. 2. Paral.6.fi. ¶ In oculis meis. ibidem. ¶ Cognoscetur manus domini. ibidem. ¶ Coram tacie mea. ibidem.
3 Anima eorum delectata est. supra.58.3a.
4 Numquid qui alios parere facio, ego nõ pariam? si ego qui alijs generationem tribuo, sterilis ero? 1^a.q.27.o./q.28.4.c./1.d.4. q.1.1.o./d.6.3.3^m./5.4.c^o.2./7.fi./10.11.12./Veri q.4.4.o./ Po^a.q.2.1.o./Opusc.2.c^o.2./
5 Lętamini cum Ierusalem, & exultate in ea, omnes qui diligitis eam. Ro.15.lec.1.fin.
6 Ecce dominus in igne veniet, & in flamma ignis, quia in igne dominus iudicabit Exo.24.3^a.
7 Reddere indignationem furoris sui. Exo.32.2.2^a.
8 Sicut cæli noui & terra noua, quæ ego facio stare coram me. Ecclesiastes.1.7^a.
9 Et erit mensis ex mense, & sabbatum ex sabbato. 2.d.15.q.3.3. c.fi /3.d.37.art.5.q.2.o.
10 Egredientur & videbunt cadauera virorum, qui præuaricati sunt in me. 4.d, 50.L.4^m.
11 Vermis eorum non morietur. 2.d.39.q 3.1.5^m./4.50.q.2.ar.3. q.2.o./5.4.c^o.82./c^o.89.fi./Po^a.q.5.9.13^m./Quol.7.vel.8.vel.

22.q.5.

11.q 5.3.o./ Quol.3.23.c./Opusc.3,cº.179, Opusc,10,art.41.
12 Et ignis eorum non extinguetur.1ª.q.10.3.c.2ᵐ. / 1.d.8.q.2.
2.c.4ᵐ,/ 4.d.44.q.3.art.2.q.1.o,/ 4.d.50.q.2. art.3. q.1.c.1ᵐ./
q 2.c./3.4.cº.90./. Veri.q.26,1.c.5ᵐ. / Quol.7.13.c./.Heb,10,
lec.3.

AVTHORITATES EX LIBRO Ieremiæ prophetæ.

CAPVT I.

Caᵐ 1ᵐ. 1 Priusquàm te formarem in vtero noui te.3ª.q.27.2.
1ᵐ./3.d.3.q.1.art.1.q.2.2ᵐ.
2 Ecce constitui te hodie super gentes & super regna,
vsque & plantes. Opusc.20.lº.3.cº.19.fi.
3 Et misit manum suam.2.Paral.6.fi.
4 Et dixi.A.A.A,domine Deus.Ecce nescio loqui,quia puer ego
sum.Exo.3.5ª./4.3ª./2ᵉ.Cor.11.

CAPVT II.

Caᵐ 2ᵐ. 1 Recordatus sum tui.Gen.8.1ª.
2 Elõgauerunt a me.1ª.q 3 1.4ᵐ./4.d.17.q.1.art.2.q.2..c/Isa.34.
3 Eduj Mempheos & Taphnes,constuprauerunt te,vsque ad ver-
ticem.Veri.q.16,2.3ᵐ.
4 Prosternebaris meretrix.Leui.17.5ª.
5 Auertatur furor tuus a me,Exo.32.2ª.

CAPVT III.

Caᵐ 3ᵐ. 1 Tu autem fornicata es cum amatoribus tuis.Leui.17.5ª.
2 Non auertam faciem meam a vobis.2.Paral.6.fi.
¶Iuxta cor meum.ibidem.
3 Non irascar in perpetuum.Exo.32.2ª.
4 Ego vir vester.4.d.42. q.3.2.2ᵐ.
5 Patrem vocabis me.Deuter.32.2ª.

CAPVT IIII.

Caᵐ 4ᵐ. 1 Et iurabis,viuit dñs in veritate & iudicio, & iustitia.22ᵉ.q.89.
3.o. 7.c./q.98.1.1ᵐ./3.d.39.q.2.3 o./Quol.5.q.13.2 c.
2 Nouate vobis nouale,& nolite serere super spinas.Isa.56.
3 Circũcidimini domino,& auferte præputia cordis vestri.12ᵉ.
q.102.5.1ᵐ./ 4.d.1.q.2.art.1.q.3.c./ art.3.q.2.c./Rom.2.fi./ cº.
4.lec.2./Ephe.2.lec.4./Phil.3./Col.2.lec.3.prinº.
4 A facie mea.2.Paral.6.fi.
5 Ne forte egrediat vt ignis indignatio mea,&c.Exo.4,5ª/32.2ª.
¶Non est auersa ira furoris domini.ibidem.

CAPVT V.

Caᵐ 5ᵐ. 1 Domine oculi tui respiciunt fidem.2.Paral.6.fi.
2 Mœchati sunt,& in domo meretricis luxuriantur. Leui.17.5ª.
3 Non vlciscetur anima mea.Deuter.32.5ª./Isa.42,2ª.
4 Et a facie mea non delebitis.2.Paral.6.fi.
5 Causam viduæ non iudicauerunt, causam pupilli non dixe-
runt,& iudicium pauperum non iudicauerunt.Isa.1.7ª.

CAPVT VI.

Caᵐ 6ᵐ. 1 Ne forte recedat anima mea a te.Isa.42.2ª.
2 Ecce incircumcisæ aures eorum.supra.cº.4.3ª.
3 Furore domini plenus sum.Exo.32.2ª.
4 Extendam manum meam.2. Paral.6.fi.
5 A minore quippe vsque ad maiorem, omnes auaritiæ student.
22ᵉ.q.166.1.3ᵐ./Phil.2.lec.4.
6 Et quid mihi thus, de Saba affertis, &c.non placuerunt mihi.
Psal.39.2ª.¶ Crudelis est,& non miserebitur.22ᵉ.q.159.1.2ᵐ.

CAPVT VII.

Caᵐ 7ᵐ. 1 Habitabo vobiscum Psal.9./ Isa.33.
2 Vbi habitauit nomen meum a principio.3.Reg.8.5ª.
3 Proiiciam vos a facie mea.2.Paral.6.fi.
4 Tu ergo noli orare pro populo hoc,&c.quia non exaudiam te.
4.d.15.q.4.art.4.q.3.1ᵐ./Veri.q.24.1.1.8ᵐ.
5 Et mulieres conspergunt adipem, vt faciant placentas Reginæ
cæli.12ᵉ.q.102.4.6ᵐ.
6 Et me ad iracundiam prouocent.32.2ª. ¶ Ecce furor meus, &
indignatio mea conflatur,& succenderur.ibidem.
7 Non sum locutus cũ patribus vestris, & non præcepi eis in die
qua eduxi eos de terra ægypti, de verbo holocaustomatum &

victimarum.Psal.39.2ª.
8 Et misi ad vos omnes seruos meos prophetas,per diem consur-
gens diluculo,& mittens.Opusc.19.cº.12./cº.26./Ioã.1.lec.11.
Rom.10.lec.2.
9 In oculis meis.Paral.6.fi.¶Nec cogitaui in corde meo.ibidẽ.

CAPVT VIII.

1 Apprehenderunt mendacium,1ª.q.17.4.3ᵐ. Caᵐ 8ᵐ.
2 Miluus in cælo cognouit tempus suum,turtur & irundo & ci-
conia,&c.22ᵉ.q.95.7.2ᵐ.
3 A minimo vsque ad maximum, omnes auaritiam sequuntur.
supra.cº.6.5ª.
4 Numquid dominus non est in Syon?Psal.9.
5 Me ad iracundiam concitauerunt.Exo.32.2ª.

CAPVT IX.

1 Omnes adulteri sunt.Leui.17.5ª. ¶Numquid vlciscetur ani- Caᵐ 9ᵐ.
ma mea.Deuter.32.5ª./Isa.42.2ª.
2 Ad quem verbum oris domini fiat.2.Paral.6.fi.
3 Non glorietur sapiens in sapientia sua, nec fortis in fortitudi-
ne sua, &c. sed scire & nosce me. 22ᵉ.q.45.4.1ᵐ. / Opusc.72.
prinº./1ᵉ.Cor.1.fi.
4 Omnis autem domus Israel, incircumcisi sunt corde.supra.cº.
4.3ª.

CAPVT X.

1 A signis cæli,nolite metuere,quæ gentes timẽt.1ª.q.115.4.3ᵐ. Caᵐ 10ᵐ.
2 Non est similis tui domine. Psal.82.1ª. ¶ Magnus es domine.
Psal.146.1ª.
3 Ab indignatione eius.Exo.32.2ª.¶Non in furore tuo.ibidẽ.
4 Præparat orbem in sapientia sua, & prudentia sua extendit cæ
los.Psal.103.5ª.
¶Leges populorum vanæ sunt.Rom.7.lec.2.prinº.
5 Stultus factus est omnis homo ,a scientia sua. 22ᵉ.q.46.1.3ᵐ.
6 Non est hom.nis via eius, neque viri est vt ambulet, & dirigat
gressus suos.1ª.q.83.1.4ᵐ./Veri.q.24.1.1ᵐ./ Mal.q.6 1ᵐ.
7 Ne forte ad nihilum redigas me.12ᵉ.q.87.4.1ᵐ./ 4.d.46.q.1.3.
6ᵐ./q.2.art.2.q.1.4ᵐ./Poª.q.5.4.6ᵐ.

CAPVT XI.

1 Maledictus vir,qui non audierit verba pacti huius.Gen.3.18ª. Caᵐ 11ᵐ.
¶ Eritis mihi in populum,& ego ero vobis in Deũ.Deu.7.5ª.
2 Vt suscitem iuramentum quod iuraui. Exo.32.4ª. ¶ Terram
fluentem lacte & melle. Exo.3.4ª./32.2ª.
3 Mane consurgens, contestatus sum.Iob.1.4ª.5ª / Psal 5.2ª./3.
Reg.22.2ª.
4 Tu ergo noli orare pro populo hoc, & ne assumas laudem pro
eis & orationem,quia non exaudiam te.supra.cº.7 4ª.
5 Quid est,quòd dilectus meus in domo mea fecit scelera multa?
22ᵉ q.184 8.c.fi /q.186.10.o.
6 Numquid carnes sanctæ auferent a te malitias tuas?3ª.q.79.2.
2ᵐ./4.d.9.art.3.q.1.o.
7 Oliuam vberem,pulchram,fructiferam,speciosam,vocauit do-
minus nomen tuum.3ª.q.37.2.o.
8 Tu autem domine sabaoth,qui iudicas iuste.Psal.9.2ª.
¶ Et probas renes & corda.3.Reg.8.10ª.
9 Videam vltionem tuam ex eis.Gen.3.18ª./Deuter.32.5ª.
¶ Tibi reuelaui causam meam.Psal.36.2ª.
10 Et ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam.12ᵉ.
q.102.3.2ᵐ./3ª.q.73.5.c./Isa.16.primº./Io.1.lec.21.fi.

CAPVT XII.

1 Prope es tu ori eorum,& longe a renibus eorum.Psal.144.fi. Caᵐ 12ᵐ.
¶ Bene est oĩbus q prævaricatur, & inique agũt.Ro.3.lec.1.fi.
2 Et tu domine nosti me,& vidisti me.Exo.33 3ª.
3 Et probasti cor meum tecum.3.Reg.8.11ª.
4 Congrega eos quasi gregem ad victimam , & sanctifica eos in
die occisionis.Gen.3.18ª.
5 Propter iram furoris domini.Exo.32.2ª.

CAPVT XIII.

1 Vt esset mihi in pplm,& in laudẽ,& in gloriam.Deuter.7.5ª. Caᵐ 13ᵐ.
2 Antequàm tenebrescat,& antequàm offendant pedes vestri ad
montes caliginosos.Rom.9.lect.1.
3 In abscondito plorabit anima mea.Isa.42.2ª./cº.58.3ª.
4 Deducet oculus meus lachrimam.2.Paral.6.fi. ¶ Cõfisa es in
mendacio.22ᵉ.q.128.2ᵐ. ¶ Vbi est grex,qui datus est tibi,&c.
vsque,numquid non?Heb.13.lec.3.

5 Adulteria

5 Adulteria tua & scelus fornicationis tuæ.Leui.17.5ª.
6 Quare quasi colonus futurus es in terra,& quasi viator declinãs
ad manendum.3ª.q.15.10.b./.c.

CAPVT XIIII.

Caᵐ 14ᵐ. 1 Noli orare pro populo isto in bonum.supra.cº.7.4ª.
2 Et si obtulerit holocaustomata & victimas, non suscipiã eam.
Psal.39.2ª.
3 Aut Sion abhominata est anima tua.Isa.42.2ª.
4 Solii gloriæ tuæ recordare.Gen.8.1ª.

CAPVT XV.

Caᵐ 15ᵐ. 1 Si steterint Moyses & Samuel coram me, non est anima mea ad
populum istum.1ª.q.3.2.1ᵐ./12ᵉ.q.114.6.c./4.d.45.q.3.3.2ᵐ.
/.1ᵉ.Cor.1.lec.3.
2 A facie mea.2.Paral.6.fi.¶ Extendam manum meam. Ibidem
¶ Quasi os meum.Ibidem.
3 Dabo eos in furorem vniuersis regnis terræ,per Manassen filium
Ezechiæ regis Iuda.2.Reg.21.1ª.¶ Laboraui rogãs.Gen.3.24ª.
4 Super arenam maris, Gen.15.2ª.¶ Ignis succensus est in furore
meo.Exod.32.2ª.¶ Recordare mei.Gen.8.1ª.
5 Non sedi in concilio ludentium.22ᵉ.q.168.4.2ᵐ.
6 Si conuerteris,conuertã te.1ª.q.62.2.3ᵐ./3.4.cº.72.fi./. Verit.
q.28.2.c.

CAPVT XVI.

Caᵐ 16ᵐ. 1 Abstuli pacem a populo isto,dicit dominus,& miseriam, & mi-
serationes.Iaco 2.6ª.
2 Ecce ego mittam piscatores multos,dicit dominus,& piscabun-
tur eos.Et post hæc mittam eis multos venatores,& venabuntur
eos,&c.supra.7.9ª.
3 Oculi mei.2.Paral.6.fi.¶ A facie mea. Ibidem.¶ Ostendam eis
manum meam.Ibidem.
4 Super omnes vias eorum.Prouer.5.1ª.¶ Vere mendacium pos
sederunt patres nostri,& vanitatem.supra.cº.8.1ª.

CAPVT XVII.

Caᵐ 17ᵐ 1 Peccatum Iuda scriptum est stilo ferreo in vngue adamantino.
Psalm.50.
2 Ignem succendisti in furore meo.Exod.32.2ª.
4 Maledictus homo , qui confidit in homine.22ᵉ.q.25.1.3ᵐ.¶ Et
a Deo recedit cor eius,supra.2.2ª.¶ Recedentes a te,in terra scri
bentur.Ibidem./.Psal.17.
4 Prauum est cor hominis,& inscrutabile, & 'qs cognoscet illud?
Ego dominus scrutans cor,& probans renes.3.Reg.8.11ª.
5 Confundantur qui me persequuntur &c.Gen.3.18ª. ¶ Et du-
plici contritione,contere eos.Ibidem./.4.d.15.L.prinº.
6 Sanctificate diem sabbati.Exod.20.4ª.

CAPVT XVIII.

Caᵐ 18ᵐ 1 In manu mea.2.Paral.6.fi.¶ In oculis meis. Ibidem.¶ Dorsum
& non faciem ostendam eis.Ibidem.
2 Repente loquar aduersus gentem,& aduersus regnum,vt eradi-
cem &c.vsque. Nunc ergo.1ª.q.19.7.2ᵐ./ 22ᵉ.q.171.6.2ᵐ./.q.
174.1.c./.2.o. /. 4.d.46.q.2.ar.3.q.2.3ᵐ./. 3.3.cº.96.fi./. 154./.
Verit.q.10.11.12.o./.Isa.38.prinº./.Ro.3./.Heb.6.lec.4.
3 Agam & ego pœnitentiam. Gen.6.4ª.
4 Recordare. Gen.8.1ª.¶ Auerterem indignationem tuam ab eis.
Exod.32.2ª.¶ Da filios eorum in famem,&c.vsque fi.Gẽ.3.18ª.

CAPVT XIX.

Caᵐ 19ᵐ. 1 Nec ascenderunt in cor meum.2.Paral.6.fi.

CAPVT XX.

Caᵐ 20ᵐ. 1 Seduxisti me domine,& seductus sum.22ᵉ.q.55.4.1ᵐ.
2 Qui vides renes & cor.3,Reg.8.11ª.
3 Tibi reuelaui causam meam.Psal.36.2ª.
4 Videam vltionem tuam ex eis.Deut.32.5ª.
5 Maledicta dies,in qua natus sum &c.vsque fi.Gen.3.18ª.

CAPVT XXI.

Caᵐ 21ᵐ. 1 In manu extenta,& brachio forti.2.Paral.6.fi.¶ Posui enim fa-
ciem meam.Ibidem.
2 In furore & in indignatione,& in ira grãdi.Exod.32.2ª.

CAPVT XXII.

1 Aduenam & pupillum & viduam ; nolite contristare.Isa.1.11ª Caᵐ. 22
2 In memetipso iuraui,dicit dominus.Exod.32.4ª
2 Si fuerit anulus in manu dextera mea.2.Paral.6.fi.
4 Scribe virum istum sterilem.3ª.q.3 1.2.3ᵐ.

CAPVT XXIII.

1 Et regnabit Rex,& sapiens erit.22ᵉ.q.50.1.1ᵐ. Caᵐ.23ᵐ.
2 A facie domini.2.Paral.6.fi.¶ Non de ore domini.Ibidẽ.¶ Vi-
que dum compleat cogitationem cordis sui.Ibidem.
3 In Ierusalem vidi similitudinem adulterantium. Leuit.17.5ª.
¶ Et iter mendacii,supra.cº.8.1ª.
4 Ecce turbo dominicæ indignationis.Exod.32.2ª.¶ Non reuer-
tetur furor domini.Ibidem.
5 Putasne Deus e uicino ego sum,dicit dominus,& non Deus de
longe?Psal.144.fi.
6 Nunquid non cælum & terram ego impleo, dicit dominus? 1ª.
q.8.2.c./.1.d.37.q.2.1.c.
7 Cum ego non misissem eos,nec mandassem eis,supra.9ª.

CAPVT XXIIII.

1 Et ponam oculos meos super eos.2.Paral.6.fi. Caᵐ.24ᵐ.
2 Et erunt mihi in populum,& ego ero eis in Deum.Deut.7.5ª.

CAPVT XXV.

Et loquutus sum ad uos,de nocte cõsurgens, supra 7.8ª./Thim.prin. Caᵐ.34ᵐ.
2 Et misit dominus ad uos omnes seruos prophetas , consurgens.
diluculo,mittensque.supra.7.8ª.
3 Neque me ad iracundiam prouocetis.Exod.32.2ª.
4 De manu domini.2.Paral.6.fi.

CAPVT XXVI.

1 Et pœniteat dominum.Gen.6.4ª.
2 Seruorum meorum prophetarum, quos misi ad uos de nocte cõ Caᵐ.33ᵐ.
surgens,supra.7.8ª.
3 Apprehenderunt eum,scilicet Ieremiam sacerdotes & prophe-
tæ,& omnis populus dicens,morte moriatur.Rom.3.lec.2.
4 Dixerunt principes , & omnis populus ad sacerdotes & ad pro-
phetas.Non est viro huic iudicium mortis,quia in nomine do-
mini prophetauit.Ibidem.
5 Faciem domini.2.Paral.6.fi.

CAPVT XXVII.

1 In brachio meo extento. Ibidem.¶ In oculis meis. Ibidem. Caᵐ.27ᵐ.
2 Non misi eos,dicit dominus,supra 7.9ª.

CAPVT XXVIII.

1 Cum venerit verbum eius , tunc scietur propheta quem misit Caᵐ.28ᵐ.
dominus in veritate.supra.7.8ª.
2 Non misit te dominus,supra.7.8ª.

CAPVT XXIX.

1 Misi ad eos per seruos meos prophetas , de nocte consurgens & Caᵐ.29ᵐ.
mittens,supra.7.8ª.
2 Ego sum iudex & testis , dicit dominus. 22ᵉ.q.67.1.1ᵐ./3.3ᵐ.
/.q.89.1.3ᵐ./.Psal.9.

CAPVT XXX.

1 Et applicabo eum,& accedet ad me. Psal.33.3ª.¶ Vt appropin- Caᵐ.30ᵐ.
quet,mihi,dicit dominus.Ibidem.
2 Eritis mihi in populum,& ego ero uobis in Deum . Deut.7.5ª.
3 Ecce turbo domini , furor egrediens,procella ruens impiorum.
Exod.32.2ª.¶ Non auertet iram indignationis dominus.
Ibidem.
4 Donec compleat cogitationem cordis sui.2.Paral.6.fi.

CAPVT XXXI.

1 Ero deus vniuersis cognationibus Israel, & ipsi erunt mihi in Caᵐ.31ᵐ.
populum.Deut.7.5ª.
2 Longe dominus apparuit mihi.Psal.144.fi.
3 In charitate perpetua dilexi te.Ibidem.

4 Factus sum Israeli pater. Psal.89.1ª./ Deut.32.2ª. ¶Et Ephraim primogenitus meus est. Exo.4.3ª.
5 Eritque anima eorum. Isa.58.3ª.
6 Vox in excelso audita est, lamentationis luctus & fletus Rachel plorantis filios suos. Math. 2.
7 Et nolentis consolari super eis, quia non sunt. Ibidem.
8 Quiescat vox tua a ploratu, & oculi tui a lachrimis, q̃a est merces operi tuo, ait dominus. 3ª.q.84.9.1m.
9 Conuerte me domine, & conuertar, sup.15.fi.
10 Postquam conuertisti me, egi pœnitentiam. 3ª. q. 85. 5.o./ 4.d. 14.q.1.ar.2.q.1.o./ q.2.c.
11 Postquam ostendisti mihi, percussi femur meum. 4.d.15.q.1.ar. 4.q.3. 1m.
12 Adhuc recordabor eius. Geñ.8.1ª. ¶Et peccati eorum non me morabor amplius. Ibidem.
13 Creauit dominus nouum super terram. 1ª.q.73.1.3m.
14 Fœmina circũdabit virum. Io. 1.lec.15.
15 Ecce dies veniunt, dicit dominus, & feriã domui Israel, &c. vsque scribam eam. He.8.lec.2./ Lec.3.o.
16 Ego ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum. Deu.7.5ª.
17 Non docebit vltra vir proximum suum, & vir fratrẽ suum, &c. vsq; maximum. 1ª.q.106.1.1m./ Opus.72.princᵒ./ He.8.lec.3.
18 Qui dat solem in lumine diei, ordinem lunę, & stellarũ, in lumine noctis, &c. vsque cunctis diebus. 4. d. 48. q.2.2.2m./ Poª. q. 5.5.2m.

CAPVT XXXII.

Cam.32m. 1 In brachio tuo extento. 2.Parali.6.fi. ¶In manu robusta, & brachio extento. Ibidem.
2 Non erit tibi difficile omne verbum. Luc.1.18ª.
3 Et reddis iniquitatem patrum, in sinum filiorum. 2.Reg. 21. 1ª.
4 Fortissime. ꝯ.1.cᵒ.92.
5 Magnus consilio. Psal.32.5ª.
6 Et incomprehensibilis. 1ª. q.12.1.1m./ 3m./ 7.o./ 8.o./ q.56.3. 1m./ 2m./ q.57.5.2m./ q.62.9.c./ q.86.2.1m./ q.107.3.c./ 12ᵉ. q.93.2.2m./ q. 102. 4. 6m./ 3ª.q.10.1.o./ 3.1m./ 1.d.3.q.1.1.c./ 1m./ 4m./ d. 21. L./ d. 22. 1.c./ 2m./ 3.d. 14. ar. 3. q. 1. o./ q.2.c./ d.27.q.3.2.c.fi./ 4.d.45.q.3.1.c./ d.49.q.2.1.1m./ 3.6m./ 2.o./ 5.c./ ꝯ.1.cᵒ.3./ Lib.3.cᵒ.55.
7 Cuius oculi aperti sunt super omnes vias filiorum Adam. 2. Parali.6.fi./ Prouer.5.1ª.
8 Vt reddat vnicuique secundum vias suas, &c. Psal.61.6ª.
9 Iurasti patribus eorum. Exo.32.4ª. ¶Terram fluentem lacte & melle. Exo.3.4ª.
10 Ad irritandum me. Exo.32.2ª. ¶In oculis meis. 2.Parali.6.fin. ¶In toto corde meo. Ibidẽ. ¶Et in tota anima mea. Isa.42.2ª.
11 Exarcebabant me. Ibidem. ¶In furore meo, & in indignatione mea. Ibidem. ¶Ad iracundiam me prouocantes. Ibidem. ¶In furore meo, & in ira mea, & in indignatione mea grandi. Ibidẽ.
12 Et erunt mihi in populum, & ego ero eis in Deum. Deut.7.5ª.

CAPVT XXXIII.

Cam. 33m. 1 In furore meo, & in indignatione mea. Exo.32.2ª.
2 Abscondens faciem meam. 2.Parali.6.fi.

CAPVT XXXIIII.

Cam.34m. 1 Cum completi fuerint septem anni dimittat vnusquisque fratrem suum hebræum, qui venditus est ei, & seruiet tibi sex annis. Exo.21.1ª.
2 In oculis meis. 2.Parali.6.fi.

CAPVT XXXV.

Cam. 35m. 1 Ego autem loquutus sum ad vos, de mane consurgens. supra.7. 8ª./ 2ª. Tim. prin.
2 Misique ad vos omnes seruos meos prophetas, consurgens diluculo, mittensque. supra.7.8ª.

CAPVT XXXVI.

Cam. 36m. 1 Magnus furor, & indignatio domini. Exo.32ª.

CAPVT XXXVII.

Cam. 37m. 1 Ora pro nobis dominum Deum nostrum. 4.d.45.q.3.3.o.

CAPVT XXXVIII.

Cam. 38m. 1 Quicumque manserit in ciuitate hac, morietur gladio, & fame, & peste. Gene.6.9ª.

CAPVT XXXIX.

Cam. 39m. 1 Ecce ego inducam sermones meos super ciuitatem hanc in malum, & non in bonum. 1ª.q.48.6.c./ Ro. lec. 7.

CAPVT XL.

1 Si placet tibi, vt venias mecum in Babilonem, veni, & ponam oculos meos super te. 22ª.q.22.1.o. Cam. 40m.

CAPVT XLI.

1 Noli occidere nos, quia habemus thesaurum in agro. 22ª.q. 66. 5. 2m. Cam. 41m.

CAPVT XLII.

1 Cadat oratio nostra in conspectu tuo, & ora pro nobis ad dominum Deum nostrum. supra.37.1ª. Cam. 42m.

CAPVT XLIII.

1 Mendacium tu loqueris. 22ª.q.110.1.o. Cam. 43m.

CAPVT XLIIII.

1 Vt me ad iracundiam prouocarent. Exo.32.2ª. ¶Et conflata est indignatio mea, & furor meus, & succensa est. Ibidem. Cam. 44m.
2 Et misi ad vos omnes seruos meos prophetas, de nocte consurgens, mittensque. supra.7.9ª.
3 Ponam faciem meam. 2.Parali.6.fi. ¶Et ascendit super cor eius. Ibidem.
4 Vt sacrificemus reginę cœli. supra.7.5ª.
5 Horum recordatus est dominus. Gene.8.1ª.
6 Et non poterat vltra portare dominus, propter maliciam studiorum vestrorum. 22ª.q.137.5.4m.
7 Ego iuraui in nomine meo. Exo.32.4ª.

CAPVT XLV.

1 Ecce quos ædificaui, ego destruo. Deut.32.5ª. Cam. 45m.

CAPVT XLVI.

1 Dies vltionis, vt sumant vindictam de inimicis suis. Deu.32.5ª. Cam.46m.

CAPVT XLVII.

2 Ingredere in vaginam tuam. Math.2.13ª. Cam.47m.

CAPVT XLVIII.

1 Maledictus qui facit opus Dei fraudulenter. Aliàs negligenter. Et maledictus qui prohibet gladium suum a sanguine. Geneseos. 3. 18ª. Cam.48m.
2 Inebriate eum calice iræ domini. Exo. 32.2ª.
3 Cor meum ad Moab. 2.Parali.6.fi.

CAPVT XLIX.

1 Per memetipsum iuraui, dicit dominus. Exo.32.4ª. Cam.49m.
2 Auditum audiui a domino, & legatus ad gentes missus sum. supra.7.9ª.
3 Quis similis mei? Psal.82.1ª. ¶Quis resistet vultui meo? 2.Parali.6.fi./ 20. 2ª.
4 Iram furoris mei. Exo.32.2ª. ¶Audite consilium domini. Psal. 32.5ª. ¶Et dispergam eos in omnem ventum, qui sunt attonsi in coman. 4.d.24.q.3.ar.1.q.1.1m.

CAPVT L.

1 Ab ira domini. Ibidem. ¶Quoniam vltio domini est, vltionem accipite de ea. Deut.32.5ª. ¶Vltionem domini dei nostri vltionem templi eius. Ibidem. Cam. 50m.
2 Protulit vasa iræ suæ. Ibidem. ¶Quis similis mei? Psal.82.1ª.
3 Quis resistet vultui meo? 2.Parali.6.fi./ 20.2ª.
4 Audite consilium domini. Psal.32.5ª.

CAPVT LI.

1 Tempus vltionis domino. Deut.32.5ª.
2 Curauimᵘ babilonẽ, & nõ est sanata. ꝯ.3.cᵒ.89./ Veri.q.5.5.2m. Cam.51m.
3 Derelinquamus eam. 1ª.q.113.6.c./ 2.d. 11. q. 1. 4. 1m./ Veri. q. 5. 7. 2m.
4 Quoniam vltio domini est, vltio templi sui. Deut.32.5ª. ¶Iurauit dominus. Exo.32.4ª. ¶Per animam suam. Isa.42.2ª.
5 Et præparauit orbem in sapientia sua, & prudentia sua extendit cœlos. Psal. 103.6ª./ Opus.12.ar.4.
6 Stultus factus est omnis homo a scientia sua. supra.10.7ª.
7 Ecce ego ad te mons pestifer, qui corrumpis vniuersam terram. Math. 9.

8 Et extendam manum meam super te. 2.Parali.6.fi.
9 Ab ira furoris domini. Exo.32.2ª.

CAPVT LII.

Cam. 52m. 1 In oculis dñi. 2.Parali.6.fi. ¶A facie sua. Ibidem.
2 Quoniam furor domini erat. Exo.32.2ª.

AVTHORITATES ex libro Trenorum.

CAPVT I.

Cam. 1m. 1 Viderunt eam hostes, & deriserunt sabbata eius. 3. d. 37.ar.5.q.1.1m.
2 O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est dolor sicut dolor meus. 3ª.q.46.6.o./ 3.d. 15.q.2.ar.3.q 3.o./ Opus.3.cᵒ.238./ 239.
3 In die irę furoris sui. Exo.32.2ª. ¶Os eius, ad iracundiam prouocaui. Ibidem./ 2.Parali.6.fi.
4 Ingrediatur omne malum eorum coram te, & deuindemia eos sicut vindemiasti me. Geñ. 3. 18ª.

CAPVT II.

Cam. 2m. 1 In furore suo dominus. Exo.32.2ª. ¶Effudit quasi ignem, indignationem suam. Ibidem.
2 Non est recordatus scabelli. Geñ.8.1ª. ¶Obliuioni tradidit dominus in syon. Ibidem.
3 Pedum suorum. 2. Parali.6.fi. ¶Auertit retro dexteram suam. Ibidem. ¶Non auertit manum suam. Ibidem.
4 Maledixit sanctificationi suę. Geñ.3.18ª.

CAPVT III.

Cam. 3m. 1 In virga indignationis eius. Exo.32.2ª. ¶Ad iracundiam prouocauimus. Ibidem. ¶Operuisti in furore. Ibidem.
2 Conuertit manum suam. 2.Parali.6.fi. ¶Ex corde suo. Ibidem. ¶Sub pedibus suis. Ibidem. ¶In conspectu vultus altissimi. Ibidem. ¶Ex ore altissimi. Ibidem. ¶Aurem tuam. Ibidem.
3 Misericordię dñi q̃ nõ sumus cõsumpti. 4.d.46.q.2.ar.2.q.1.4m.
4 Dixit anima mea. Isa.58.3ª. ¶Dñs ignorauit. Exo.33.3ª.
5 Oculus meus, depredatus est animam meam, &c. Eccle. 9. 1ª. ¶Appropinquasti. Psal.144.fi.
6 Vidisti omnẽ furorẽ, & vniuersas cogitatiões eorũ. 3.Reg.8.11ª.

CAPVT IIII.

Cam. 4m. 1 Compleuit dominus furorem suum, effudit irã indignationis suæ. Exo. 32. 2ª.
2 Facies domini diuisit eos. 2.Parali.6.fi.

ORATIO IEREMIAE PROPHETAE.

1 Recordare domine. Geñ.8.1ª. ¶Quare in perpetuum obliuisceris nos. Ibidem.
2 Patres nostri peccauerunt & non sunt, & nos iniquitates eorum portauimus. 2.Reg.21.1ª.
3 Conuerte nos domine ad te, & conuertemur. Iere. 15. fi.
4 Iratus es contra nos. Exo.32.2ª.

AVTHORITATES ex libro Baruch Prophetæ.

CAPVT I.

Cam. 1m. 1 Non est auersus furor eius. Exo. 32.2ª. ¶Dare nobis terram fluentem lacte & melle. Exo.3.4ª./ 32.2ª.
2 Quos misit ad nos. Iere.7.9ª.
3 Ante oculos domini. 2.Parali.6.fi.

CAPVT II.

Cam. 2m. 1 Faciem domini. 2. Parali.6.fi. ¶In manu valida, & brachio excelso. Ibidem. ¶Inclina aurem tuam. Ibidem. ¶Aperi oculos tuos. Ibidem.
2 Auertatur ira tua. Exo.32.2ª. ¶Misisti iram tuam, & furorem tuum. Ibidem.
3 Et anima esuriens. Isa.58.3ª. ¶Quam iuraui patribus eorum. Exo.32.4ª.

CAPVT III.

Cam. 3m. 1 Et nunc domine omnipotẽs. Iob.42.1ª. ¶Anima in angustiis, & spiritus anxius. Isa.58.3ª.
2 Quia Deus misericors est. Psal.102.4ª. ¶Noli meminisse. Geñ. 8.1ª. ¶Sed memento manus tuæ. Ibidem./ 2. Parali.6.fi.

3 Qui scit vniuersa. Hester. 14. fi. ¶Inueterasti in terra aliena. Rom.6.5ª.
4 Post hæc in terris visus est, & cum hominibus conuersatus est. 3ª.q.40.1m.

CAPVT IIII.

1 Hic liber mandatorum Dei, & lex quæ est in æternum. 12ª. q. 103.3. 1m. Cam.4m.
2 In ira domini, ad iracundiam prouocastis Deum. Exo.32.2ª.
3 Exarcebastis eum. Ibidem. ¶Vide enim iracundiam a Deo. Ibidem. ¶Filii patienter sustinete iram. Ibidem.

AVTHORITATES ex libro Ezechielis Prophetæ.

CAPVT I.

1 Aperti sunt cęli. Math.3.10ª. Cam. 1m.
2 Et vidi visiones Dei. Geñ.32.2ª.
3 Et facta est super eum manus domini. 2. Parali.6.fi./ Psal.89.1ª. ¶Pedes eorum, pedes recti. Ro.10.le.2.
4 Duæ pennæ tegebant corpora eorum. Isa.6.3ª. ¶Vnumquodque duabus alis velabat corpus suum. Ibidem.
5 Quasi sit rota in medio rotæ. 12ª.q.107.3.c.

CAPVT II.

1 Ecce ego mitto te. Iere.7.9ª. Cam. 2m.

CAPVT III.

1 Spiritus quoque eleuauit me, & assumpsit me, &c. vsque, confortans me. Rom.8.lec.5. Cam.3m.
2 Manus domini. 2.Parali.6.fi. ¶Audies de ore meo. Ibidem.
3 Et non erunt in memoria iustitiæ eius, quas fecit. Exo. 33.3ª./ infra. 18. 6ª.

CAPVT IIII.

1 Et contempsit iudicia mea. Psal.77.12ª./ 4.d.9.ar.3.q.3.c. Cam. 4m.

CAPVT V.

1 Non parcet oculus meus. 2.Parali.6.fi. Cam. 5m.
2 Non miserebor. Iaco. 2.6ª.7ª.
3 Complebo furorem meum. Exo.32.2ª. ¶Et acquiescere faciam indignationem meam. Ibidem. ¶Loquutus sum in zelo meo. Ibidem. ¶In increpationibus irę. Ibidem.

CAPVT VI.

1 Contriui cor eorum fornicans, & oculos eorũ fornicantes post idola sua. Leui.17.5ª. Cam. 6m.
2 Et complebo indignationem meam in eis. Exo.32.2ª.
3 Extendam manum meam super eos. 2.Paral.6.fi.

CAPVT VII.

1 Immittam furorem meum in te. Exo.32.2ª. ¶Effundam iram meam. Ibidem. Cam.7m.
2 Non parcet oculus meus. 2. Parali.6. fin. ¶Et auertam faciem meam. Ibidem.
3 Non miserebor. Iaco.2.6ª.7ª.
4 Iudicabo te, iuxta vias tuas. Psal.9.3ª.

CAPVT VIII.

1 Cecidit ibi super manus domini. 2. Parali.6. fin. ¶Non parcet oculus meus. Ibidem. ¶Ad aures meas. Ibidem. Cam. 8m.
2 Quasi vigintiquinque viri dorsa habentes contra templum domini, & facies ad orientem, & adorabant ad ortum solis. 12ª. q. 102. 4. 5m.
3 Ad irritandum me. Exo. 32.2ª. ¶In furore. Ibidem.
4 Non miserebor. Iaco.2.6ª.7ª.

CAPVT IX.

1 Effundens furorem tuum. Exo 32.2ª. Cap.9m.
2 Igitur & meus non parcet oculus. 2.Parali.6.fi.
3 Neque miserebor. Iaco. 2.6ª.7ª.

CAPVT X.

1 Quasi sit rota in medio rotæ. sup. 1.5ª. Cam. 10m.

CAPVT XI.

1 Cogitationes cordis vestri, ego noui. 3.Reg.8.11ª. Cam. 11m.
2 In finibus Israel, iudicabo vos. Psal.9.3ª.
3 Vt sint mihi in populum, & ego sim eis in Deum. Deu.7.5ª.

CAPVT XIII.

1 Erit manus mea. 2.Parali.6.fi. Cam. 12m.

2 In indignatione mea. Exo.32.2ª
3 In furore meo.Ibidem. ¶ In ira. Ibidem.

CAPVT XIIII.

Caᵐ. 14ᵐ. 1 Ponam faciem meam,2. Parali. 6, fin. ¶ Et extendam manum meam, Ibidem.
2 Ego dominus decepi prophetam illum.22ᵉ.q.55.4.4ᵐ.
3 Sed sit mihi in populum,& ego sim eis in Deum. Deut.7.5ª.
4 Si fuerint tres viri isti in medio eius. Nohe. Daniel, & Iob.&c. Iob. 2ª.
5 Si effudero indignationem meam,Exo.32.2ª.

CAPVT XV.

Caᵐ. 15ᵐ. 1 Ponam faciem meam in eos,2. Parali.6.fi.

CAPVT XVI.

Caᵐ. 16ᵐ. 1 Non perpecit super te oculus meus,Ibidem. ¶ Ecce ego extendam manum meam. Ibidem. ¶ Quãdo nata es in die ortus tui non est præcisus umbilicus tuus, Rom.9,lec,5.
2 Et iuraui tibi. Exo.32.4ª.
3 In pulchritudine tua fornicata es,in nomine tuo, Leui. 17,5ª./ 22ᵉ.q.145.2.3ᵐ.
4 Ad irritandum me.Exo.32.2ª. ¶ Et requiescet in te indignatio mea,&c.vsque in omnibus his. Ibidem,
5 Iustificasti sorores tuas,in omnibus abhominationibª tuis,quas operata es.Ro.2.lec.3.prinº.
6 Et recordabor ego pacti mei. Gen.8.1ª.

CAPVT XVII.

Caᵐ. 17ᵐ. 1 Et scient omnia ligna regionis,quia ego dominus humiliaui lignum sublime,& siccaui lignum viride, & frondere fecit lignum aridum. Isa. 14.1ª.

CAPVT XVIII.

Caᵐ. 18ᵐ. 1 Omnes animæ,meæ sunt,vt anima patris, ita & anima filii mea est.12ᵉ.q.87.8.c.fi./ 2.d.33.q.1.1.c,
2 Anima quæ peccauerit,ipsa morietur. Isa.58.3ª.
3 Filius non portabit iniquitatem patris,& pater nõ portabit iniquitatem filii.2.Reg.21./ 12ᵉ.q.81.1.1ᵐ./ 2,1ᵐ.
4 Omnium iniquitatum quas operatus est,non recordabor. Gene, 8, 1ª,
5 Nunquid voluntatis meæ est mors impii, dicit dominus Deus, & non vt conuertatur,& viuat:Iere.15.6ª.
6 Omnes iustitiæ eius quas fecerat,non recordabuntur. 3ª. q. 88. 1.3ᵐ./ 4.d.22.q.1.ar.1.3ᵐ./ He.6.lec,3.
7 Vnumquemque iudicabo,secundum vias eius. Psal. 9. 3ª.

CAPVT XIX.

Caᵐ. 19ᵐ. 1 Ignis comedit eam, Gen.6.9ª.

CAPVT XX.

Caᵐ. 20ᵐ. 1 Leuaui manum meam.2.Parali.6.fi. ¶ Pepercit oculus meus, Ibidem. ¶ In manu forti,& brachio extento. Ibidem.
2 Ad irritandum me. Exo. 32.2ª. ¶ Vt effunderem indignationẽ meam super eos,& implerem iram meam.Ibidem. ¶ Effunderé furorem meum.Ibidem.
3 Terram fluentem lacte & melle. Exo.3.4ª.
4 Dedi eis præcepta mea,& iudicia mea,quæ faciẽs homo viuet in eis,Leui.18.2ª./ 12ᵉ.q.98.1.1ᵐ.
5 Apparui eis. Gen.32.3ª.
6 Dedi eis præcepta non bona, & iudicia in quibus non viuent, 12ᵉ.q.98.1.1ᵐ./ 4.d.1.q.1.ar.5.q.1.b.2.
7 Et pollui eos in muneribus suis, cum offerent omne quod aperit vuluam, propter delicta sua. 12ᵉ.q.98.1.1ᵐ. 4.d.1.q.1.ar.5. q. 1. b. 2.
8 Et post offendicula eorum,vos fornicamini.Leui.17.3ª.

CAPVT XXI.

Caᵐ. 21ᵐ. 1 Quin & ego plaudam manu ad manum.2,Paral. 6. fi.
2 Et implebo indignationem meam. Exo,32.2ª. ¶ In igne furoris mei sufflabo in te. Ibidem,
3 Stetit Rex Babilonis in biuio,in capite duarum viarum,diuinationem quærens,cõmiscens sagittas. 22ᵉ.q.95.1.o./ 3.c°.154, Isa.3.lec.4.prinº.

CAPVT XXII.

Caᵐ. 22ᵐ. 1 Ecce cõplosi manus meas,2. Parali,6.fi.
2 In furore meo,Exo.32.2ª. ¶ Et in ira mea.Ibidem.
3 Indignationem meam. Ibidem.

CAPVT XXIII.

Caᵐ. 23ᵐ. 1 Fornicatæ sunt.Leui. 17.5ª.

2 Et saturata est anima eius. Isa.58.3ª.
3 Et recessit anima mea.Isa.42.2ª.
4 Et ponam in te zelum meum.Exo.32.2ª.

CAPVT XXIIII.

1 Indignationem meam,Exo,32.2ª. Caᵐ.24ᵐ.
2 Et vindicta vlciscar. Deutero.32.5ª.
3 Iuxta vias tuas, & iuxta adinuentiones tuas, iudicabo te, dicit dominus. Psal. 9.3ª.
4 Ecce ego polluam sanctuarium meum,sup.c.20.11ª.
5 Super quo pauet anima vestra. Isa.58.3ª.
6 Super quo requiescunt animę eorum, Ibidem.

CAPVT XXV.

1 Extendam manum meam.2.Parali 6.fi. Caᵐ.25ᵐ.
2 Pro eo quòd fecit idumea vltionẽ,vt se vindicaret.Deu.32.5ª.
3 Iuxta iram meam,& furorem meum.Exo,32.2ª. ¶ Arguens in furore. Ibidem.
4 Tu signaculum similitudinis. 1ª. q. 93.3.o./ 1.d.3.q.3.4ᵐ./ 2.d. 16.3.o / d.29.q.1.1.1ᵐ./ 3.d.2.q.1.ar.1.q.1.2.c / Pial.8.

CAPVT XXVI.

1 Ecce ego ad te, eiiciam gladium meum de vagina sua, & occidã Caᵐ.26ᵐ. in te iustum & impium.Math,2.13ª.

CAPVT XXVII.

1 Pupillum & viduam contristauerunt apud te.22ᵉ.q.116.1.c. Caᵐ.27ᵐ.

CAPVT XXVIII.

1 Plenus sapientia,perfectus decore. 1ª. q.55.2.o./q.85.5.c.q.91. 1.c./ q.109.3.3ᵐ./ Veri.q.9.1.9ᵐ. Anima. 2.c.fi. Caᵐ.28ᵐ.
2 In deliciis paradisi fuisti.Ma.q.16.4.c.
3 Omnis lapis præciosus,operimentũ tuum.1ª.q.63.7.o./ 9.3ᵐ./ 2.d.6.1.o./ 3.c°.109./ Ma.q.16.1.21ᵐ / 3.18ᵐ./ 10.c.fi./Spũ. 6.18ᵐ./ Anima.8.4ᵐ./ Quol.5.q.4.fi./ Opusc. 15.c°.19./ Iob. 40. Ephe.2.
4 Tu Cherubin extẽtus & protegens.1ª.q.63.7.1ᵐ./2.d.6.1.1ᵐ.
5 Ambulasti perfectus in vijs tuis ,a die conditionis tuæ. 1ª. q. 63. 6. 1ᵐ.
6 Donec inuenta est iniquitas in te.Iob 4.3ª.
7 Et eleuarum est cor tuum in decore tuo, perdidisti sapientiam tuam in decore tuo.1ª.q.63.2.3.o. / 7.c.fi./ 22ᵉ.q.145.2.3ᵐ./ 2. d.5.q 1.3.o./ d.22.q.1.1.c / d.43.6 c./ 6ᵐ./ 3.c°.109./ Ma. q.16.2.4ᵐ.

CAPVT XXIX.

1 Nabuchdonosor Rex Babilonis, seruire fecit exercitum suum Caᵐ.29ᵐ. seruitute magna aduersus Tyrum &c. vsque laborauerit mihi. 12ᵉ.q.114.10.2ᵐ.

CAPVT XXX.

1 A facie mea.2.Parali.6.fi. Caᵐ.30ᵐ.
2 Effundam indignationem meam. Exo.32.2ª.

CAPVT XXXI.

1 Cædri nõ fuerũt altiores illo,in paradiso Dei &c.sup.cº.28.4ª. Caᵐ.31ᵐ.
2 Eleuatum est cor eius,in altitudine sua,sup.cº.28.fi.

CAPVT XXXII.

1 Descendunt in infernum,cum armis suis.Quol.8 17ª.c. Caᵐ.32ᵐ.

CAPVT XXXIII.

1 Sanguinem eius de manu speculatoris requiram. Veri. q.27.3. 14ᵐ., Gal.6.lec.1.fi./ He.13.lec.3. Caᵐ.33ᵐ.
2 Audiens ex ore meo sermonem.2.Parali.6.fi.
3 Nolo mortem impii,sed vt conuertatur & viuat,sup.cº.18.5ª.
4 Iustitia iusti,non liberabit eum, in quacumque die peccauerit. 3ª.q.89.4.5.6.o./ 2.d.27.4.3ᵐ./ 4.d.14.q.2.3.o./ d.21.q.1.ar.1. q.1.3ᵐ./ He.6.
5 Impietas impii,non nocebit ei,in quacumq; die conuersus fuerit ab impietate sua. 3ª, q. 89. 2. 2ᵈⁱ./ 3.o./ 4.d.14.q.1.ar.5.q.1. 3ᵐ./ d.37.q.2.2.4ᵐ.
6 Oês iustitiæ eius,obliuioni tradentur. Gen.8.1ª./ sup.cº.18.6ª.
7 Omnia peccata eius quæ peccauit,nõ imputabũtur ei.Pſ.31.1ª.
8 Vnumquemque iuxta vias suas iudicabo.Psal.9.2ª.
9 Manus autẽ dñi facta fuerat super me.2.Parali.6.fi./Psal.89.1ª.
10 Vnus erat Abraham,& hereditate possedit terram. He. 1.lect. 4. princº.

CAPVT XXXIIII.

1 Ego requiram gregem meum de manu pastorum, sup.cº.33.1ª. Caᵐ.34ᵐ.
2 Quod perierat requiram,&c. Ibidem.
3 Ecce ego iudico inter pecus & pecus.Psal.9.2ª.

4 Et

4 Et scient quia ego dominus Deus eorum cum eis, & ipsi populus meus erunt. Deutero.7.5ª.

CAPVT XXXV.

Dñ. 35ᵐ. 1 Extendam manum meam.2.Parali.6.fi.

CAPVT XXXVI.

Dñ. 36ᵐ. 1 In igne zeli mei loquutus sum.Exo.32.2ª. ¶ Et in furore meo. Ibidem. ¶ Effudi indignationem meam. Ibidem.
2 Ego leuaui manum meam.2.Parali.6.fi.
3 Et dabo vobis cor nouum,spiritum nouum ponam in medio vestri.3.4.cº. 20./ 21./ 22.
4 Et auferam cor lapideum de carne vestra, & dabo vobis cor carneum. Exo. 32.2ª./ Psal.17.
5 Et eritis mihi in populũ, & ego ero vobis in Deum Deut.7.5ª.

CAPVT XXXVII.

Dñ. 37ᵐ. 1 Ossa arida,ecce ego dabo vobis spiritum,& viuetis, & dabo super vos nerũos & succrescere faciam super vos carnem, &c. 4.d. 43. ar.1.q.1.o./ d.44.q.1.ar.1,q.2.c./ 3.4.cº.78./ 79./ 80.
2 Et accesserunt ossa ad ossa, vnumquodque ad iunctũram suam. 4.d 43.ar.3.q.3.1ᵐ.
3 Ecce ego aperiam tumulos vestros, & educam vos de sepulcris vestris. Ibidem.
4 Et erunt mihi populus,& ego ero eis Deus. Deutero.7.5ª.

CAPVT XXXVIII.

Dñ. 38ᵐ. 1 Ascendet indignatio mea,in furore meo,& in zelo meo, in igne iræ meæ. Exo.32.2ª.
2 A facie mea.2. Parali 6.fi.

CAPVT XXXIX.

Dñ. 39ᵐ. 1 Videbunt manum meam. Ibidem. ¶ Abscondam faciem meã. Ib.dem.
2 Assumam zelum meum. Exo. 32. 2ª. ¶ Eo q effuderim spiritũ meum. Ibidem.

CAPVT XL.

Dñ. 40ᵐ. 1 Facta est super me manus dñi.2.Parali.6.fi./ Psal.89.1ª.

CAPVT XLI.

Dñ. 41ᵐ. 1 Duas facies habebat Cherubin.Exo.25.5ª./ 1ª. q. 63.7.1ᵐ./ q. 108.5.3ᵐ./ 2.d.9.3.c.

CAPVT XLII.

Dñ. 42ᵐ. 1 Et polluunt nomen sanctum meum. Exo.20.10ª.

CAPVT XLIII.

Dñ. 43ᵐ. 1 Et ecce gloria Dei Israel ingrediebatur per viam orientalem, & terra splendebat a maiestate eius.3ª.q.27.3.c.fi.
2 Locus vestigii pedum meorum 2.Parali.6.fi.
3 In fornicationibus suis. Leui.17.5ª.
4 In ira mea.Exo.32.2ª. ¶ Animalia immaculata offerantur domino. Leui.3.4ª. ¶ Et mittent sacerdotes super eos,scilicet arietes sal. Leui. 2.fin.

CAPVT XLIIII.

Dñ. 44ᵐ. 1 Porta hæc clausa erit, & non aperietur, & vir non transiet per eam,quoniam dominus Deus Israel ingressus est per eam. 3ª. q. 28 3. c.
2 Omnis alienigena incircumcisus corde, & incircuncisus carne non ingredietur sanctuarium meum. Iere.4.3ª.
3 Leuani manum meam.2.Parali. 6.fi.
4 Caput suum non radent,neque comam nutrient,sed tondeates attondent capita sua.Leui.21.2ª.
5 Et vinũ non bibet omnis sacerdos, quando ingressurus est atriũ interius. 22ᵉ.q.149.3.o.
6 Et viduam & repudiatam,non accipient vxores, sed virgines. Leui. 21. 3ª.
7 Et ad mortuum hominem,non ingredientur,ne polluantur,nisi ad patrem,&c. Leui.21.1ª.
8 Non erit eis hæreditas. Ego hæreditas eorum. Possessionem nõ dabitis eis in Israel. Ego enim possessio eorum. Numeri. 18.fi.

CAPVT XLV.

Dñ. 45ᵐ. 1 In primo mense, in quartadecima die mensis erit vobis pascę solennitas,&c. Exo.12.4ª.

CAPVT XLVI.

Dñ. 46ᵐ. 1 Immaculata animalia offerent Deo. Leui. 3.1ª.

2 Mensurę vnius quatuor atriola erant. Virt.q.5.3.21ᵐ.

CAPVT XLVII.

1 Leuaui manum meam.2.Parali.6.fi. Caᵐ. 47ᵐ.

CAPVT XLVIII.

1 Et super terminum.4.d.21.q.1.ar.2.q.1.2ᵐ. Caᵐ. 48ᵐ.

AVTHORITATES ex libro Danielis Prophetę.

CAPVT I.

1 Ecoros forma. 22ᵉ.q.167.2.c.fi./ 4.d.16.q.4.ar.2.q.2. o./ d.30.L.fi./ Iob.3 1.prinº. Caᵐ. 1ᵐ.
2 Si viderit vultus nostros macilẽtiores præceteris adolescentibus coeuis vestris, cõdemnabitis caput meũ Regi. 22ᵉ.q.88.2.3ᵐ./q.147.1.2ᵐ./q.188.6.3ᵐ./ 4.d.49.q.3.2. o./ 1ᵉ. Thim. 4.
3 Tenta nos sẽcro seruos tuos,diebus decem.3ª.q.41.2.2ᵐ./ 2. d.21.q.1.3.o.

CAPVT II.

1 Exceptis diis,quorum conuersatio non est cum hominibus.22ᵉ. q.73. 1.1ᵐ. Caᵐ. 2ᵐ.
2 A facie Dei.2.Parali.6.fi.
3 Et Deus in excelso,reuelans misteria.3 Reg.8.10ª.
4 Volucres cęli. Psal.8.fi. ¶ Vere Deus vester, Deus Deorum est. Exo. 21.2ª.

CAPVT III.

1 Recedentes a te. Iere.2.2ª. ¶ Sicut stellas cęli,& arenam quæ Caᵐ. 3ᵐ. in littore maris. Gen,15.2ª.
2 Sumusque humiles.22ᵉ.q.161.1.1ᵐ./ Phil.fi.
3 Quærimus faciem tuã,2,Parali.6.fi. ¶ Sicut in holocaustis arietum & taurorum,&c.4.d.1.q.1.ar.5.q.1.2ᵐ.
4 Confundantur omnes,qui quærunt seruis tuis mala,confundantur, &c. Gen.3.18ª.
5 Tu es dominus Deus solus. Deutero.6.5ª.
6 Et non tetigit eos omnino ignis, neque contristauit nec quicq molestię intulit.4.d.47.q.2.ar.3.q.2.c./2ᵐ./Veri.q.26.10.12ᵐ. ./ Poª.q.6.1.c./20ᵐ.
7 Laudabant & benedicebant Deum,&c,vsque fin. Psal.33.1ª.2ª. ¶ Et sedes super Cherubin. 1.Reg.4.1ª.
8 Benedicite omnia opera domini dño,&c.vsque fin.Psal.18.1ª./ Psal.33.1ª. ¶ Benedicite aquę omnes quę super cælos sunt dño. Gen.1.13ª. ¶ Dño Deo Deorum. Exo.21.2ª.
9 Omnis populus tribus, & lingua quæcumque loquuta fueris blasphemiam contra Deum, &c. 22ᵉ.q.13.2.o.
10 Neque enim est alius Deus.Deutero. 6. 5ª.

CAPVT IIII.

1 Qui habet spiritum Deorum sanctorum. Exo. 21.2ª. ¶ Volucres cęli. Psal. 8.fi. Caᵐ. 4ᵐ.
2 Consiliũ meũ placeat tibi,& peccata tua elemosinis redime,&c. 22ᵉ.q.32.5.1ᵐ./4.d.15.q.1.ar.3.q.2.1ᵐ./d.25.q.3.ar.2.q.1.1ᵐ.
3 Nabuchodonosor ex hominibus abiectus est, & fœnum vt bos comedit, &c. Opusc.20.Lib.2.cº.fi.
4 Habitatores terræ,apud eum in nihilum reputati sunt. 2. d.12. 3.c./ Veri.q.2.3.16ᵐ./ 17ᵐ./ 18ᵐ./q.8.7.5ᵐ.
5 Non est qui resistat manui eius.2.Parali.6.fi./ 20,2ª.
6 Iuxta solennitatem suam facit,&c.Psal. 113.3ª.

CAPVT V.

1 Spiritum sanctorum Deorum habet. Exo. 21. 2ª. ¶ Depositus est de solo,&c.corpus eius infectum est, sup.cº.4.4ª. Caᵐ. 5ᵐ.

CAPVT VI.

1 Placuit Dario,& constituit super regnũ Satrapas.3.Reg.20.3ª. Caᵐ. 6ᵐ.

CAPVT VII.

1 Millia milliũ ministrabant ei,& decies millies centena millia assistebant ei.1ª.q.112.4.2ᵐ./ 2.d.3.q.1.3.5ᵐ./ d.10.3.2ᵐ. Caᵐ. 7ᵐ.
2 Antiquus dierum sedit.3ª.q.59.1.2ᵐ./ 4.d.48.q.1.1.4ᵐ./ Dio. 19.lect. 2. 3.
3 Fluuius igneus rapiduscq;egrediebatur a facie eius. Psal. 49.3ª.
4 Libri aperti sunt.4.d.43.ar.5.q.1.o./Opusc.3.cº.253.
5 Et dedit ei potestatem, & honorem, & regnum, &c.4.d.47.q.1. ar.2.q.2.4ᵐ./ d.48.q.1.1.o./ 3.4.cº.96.prinº./ Opusc. 3.cº.249.

CAPVT VIII.

1 Et interficiet robustos.Exo.32.2ª. Caᵐ. 8ᵐ.

CAPVT IX.

Ca^m.9^m.
1 Obsecro domine Deus magne. Psal.146.1ª. ¶Quoniã recessimus a te. Iere. 2.2ª. ¶ Stillauit sup nos maledictio. Gen.3.18ª.
2 Non rogauimus faciem tuam.2. Parali. 6.fi. ¶ In manu forti. Ibidem. ¶ Inclina aurem tuam & audi,aperi oculos tuos,& vide. Ibidem.
3 Iustus dñs Deus noster,in omnibus operibus suis. Psal.144.6ª.
4 Auertatur obsecro ira tua,& furor tuus.Exo.32.12ª.
5 Septuaginta ebdomadæ abbreuiatæ sunt. Opus.20.Lib.3.

CAPVT X.

Ca^m.10^m.
1 Intelligentia enim opus est in visione.22.q.8.5.2^m.
2 Princeps regni Persarum restitit mihi viginti & vno diebus.1ª. 1. q.108.6.c./ q.113.8.o./ 2.d.11.q.1.5.o./4.d.45.q.3.3.3^m.
3 Michael princeps vester.1ª.q.113.3.c./ 2.d.10.L./ 4.d.43.ar.2. q.3.2^m.

CAPVT XI.

Ca^m.11^m.
1 Aduersus omnem Deum, & aduersus Deum Deorum loquetur. Exo. 21. 2ª.
2 Donec compleatur iracundia.Exo.32.2ª.

CAPVT XII.

Ca^m. 12^m.
1 In tempore autem illo, consurget Michael princeps magnus qui stat pro filiis populi tui,sup.cº.10.fin.
2 Et multi de his qui dormiunt,& in puluere terræ euigilabunt.4. d.43.ar.2.q.2.2^m.
3 Qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad iusticiam erudiunt multos,quasi stellæ in perpetuas æternitates.1ª.q.10.2.1^m./ 1.d.8.q.2.2.2.3^m. ¶ Tu autem Daniel,claude sermones, & signa librum,vsque ad tempus statutum. Opus.72. princº./ Col. 1.1ª. ¶ Plurimi pertransibunt, & multiplex erit scientia. Opus.72.princº.
4 Quia in tempus,& tempora,& dimidium temporis,4.d.43.art. 3.q.2.2^m.
5 A tempore cum ablatum fuerit iuge sacrificium,& posita fuerit abhominatio in desolationem, dies mille ducenti nonaginta. Opusc.20.Lib.3.

CAPVT XIII.

Ca^m.13^m.
1 Si enim hoc egero,mors mihi est. Psal. 17.
2 Melius est mihi absque opere incidere in manus hominũ,quàm peccare in conspectu,domini.22.q.110.3.4^m./4.d.15.q.2.ar.3. q.3.3^m. d.18.q.2.ar.4.q.3.1^m./ d.29.2.2^m./ Quol. 10. vel. 11. q.9.3^m./ Hé.10.lec.3.fi.
3 Qui nosti omnia,ante quàm fiant. Iudic.14.fi.
4 Conuincerat enim eos Daniel ex ore suo, falsum dixisse testimonium.22.q.67.1.1^m./ 3.3^m.

CAPVT XIIII.

Ca^m.14^m.
1 Recordatus es mei Deus. Gen.8.1ª.
2 Magnus es domine Deus. Psal.146.1ª.

AVTHORITATES
ex libro Oseæ Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m. 1^m.
1 Vade & accipe vxorem fornicariam,& fac filios fornicationum.12.q.94.5.2^m./ q.100.8.3^m./ 22.q.104. 4.2^m./ q.154.2.2^m./ 3.d.37.4.3^m./ Poª.q.1.6.4^m./ Ma.q.3.1.17^m./ q.15.1.8^m.
2 Quia fornicans fornicabitur tetra a domino. Leui.17.5ª.
3 Voca nomen eius,absque misericordia,quia nõ addam vltra misereri domui Israel.Laco.2.6ª.
4 Sed obliuione obliuiscar eorum. Gen.8.1ª. ¶ Non populus meus,& ego non ero vester Deus. Deu.7.5ª.
5 Quasi arena maris. Gen.15.5ª. ¶ Filii Dei viuentis. Exo.21.2ª.
6 Et erit in loco vbi dicetur,nõ populus meus,dicetur eis filii Dei viuentis.Luc.6.27ª./ Rò.9.lec.4.
7 Et ponent sibimet caput vnum.Nume.7.1ª.

CAPVT II.

Ca^m. 2^m.
1 Auferat fornicationes suas a facie sua,& adulteria.Leui.17.5ª.
2 De manu mea.2.Para.6.fi. ¶ Cum volucre cœli. Psal.8.fi.
3 Et miserebor eius,quæ fuit absq; misericordia. Ro.9.le.4./le.5.
4 Et sponsabo te mihi in fide.4.d.39.6.2^m./ Opus.23.princº.

CAPVT III.

Ca^m. 3^m.
1 Dilige mulierem dilectam ab amico,& ad literam, sup.cº.1.1ª.
2 Non fornicaberis. Leui.17.5ª.

CAPVT IIII.

Ca^m.4^m.
1 In volucre cœli. Psal.8.fi.
2 Quia tu scientiam repulisti,& ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi. Isa.5.4ª.
3 Oblita es legis Dei tui,obliuiscar filiorum tuorum. Gen.8.1ª.
4 Peccata populi mei comedẽt.3ª.q.15.1.4^m./Rò.8/2ª Cor.5.fi.
5 Sicut populus,sic sacerdos. Iob.34.15ª.
6 Fornicati sunt. Leui. 17.5ª. ¶ Quoniam dominum dereliquerunt. Iere. 2. 2ª.

CAPVT V.

Ca^m.5^m.
1 Fornicatus est Ephraim. Ibidem.
2 Effundam quasi aquam,iram meam. Exo.32.2ª.
3 Et quæratis faciem meam.2. Parali.6.fi.

CAPVT VI.

Ca^m.6^m.
1 In tribulatione sua,mane consurgent ad me.1ª.q.21.4.3^m./4. d.15.L.2.2^m.
2 Ipse cæpit,& sanabit nos, percutiet & sanabit nos. Deutero.32, 19./ 1.Reg.2.3ª.
3 Viuificabit nos,post duos dies,in die tertia suscitabit nos. 3ª. q. 51.4.o./ q.53.2.o./ 3.d.21.q.2.2.o./ d.22.q.2.3.2.c./4.d.43.ar. 3.q.1.1^m./ Opusc.3.cº.243 / Psal.15. Io.2.lec.3.2.fi.
4 Misericordiam volui & non sacrificium.22ª.q.30.4.1^m.
5 Ibi fornicationes Ephraim. Leui.17.5ª.

CAPVT VII.

Ca^m.7^m.
1 Operati sunt mendacium. Psal. 4.1ª. ¶ Omnem malitiam eorum,me recordatum. Gen.8.1ª.
2 Coram facie mea.2. Parali.6.fi.
3 Omnes adulterantes. Leui.17.5ª.
4 Quasi volucrem cœli. Psal.8.fi. ¶ Recesserũt a me. Iere.2,2ª.

CAPVT VIII.

Ca^m.8^m.
1 Ipsi regnauerunt & non ex me,; rincipes extiterunt,& non cognoui.2.d.44.q.1.2.1^m./ Rò.13.
2 Iratus est furor meus in eis. Exo. 32. 2ª.
3 Scribam eis multiplices leges meas. 12ª.q.91.5.1^m.
4 Hostias offerent, immolabunt carnes & comedent, & dominus non suscipiet eas. Psal.39.2ª.
5 Nunc recordabor iniquitatis eorum. Gen.8.1ª.

CAPVT IX.

Ca^m.9^m.
1 Fornicatus es a Deo tuo. Leui.17.5ª.
2 Scito te Israel stultum, prophetam insanum, virum spiritalem. 22ª.q.171.1.3^m.
3 Recordabor iniquitatis eorum. Gen.8.1ª.
4 Facti sunt abhominabiles,sicut ea quæ dilexerunt.22ª.q.7.2.c./ q.81.8.c./ 3.4 cº.91 / Psal.50.
5 Ve eis,cum recesserò ab eis. Psal.144.fi. ¶ Quia ibi. Exosos habui eos. Psal.5.4ª.

CAPVT X.

Ca^m.10^m.
1 Diuisum est cor eorum nunc interibunt.1ª Cor.7.fi.
2 Et dicent montibus,operite nos, & collibus cadite super nos. Math. 24.4ª.

CAPVT XI.

Ca^m.11^m.
1 Ex Egipto vocaui filium meum.Psal.2.13ª.
2 Portabam eos in brachiis meis.2.Parali.6.fi. ¶ Conuersum est in me cor meum. Ibidem.
3 Pariter conturbata est pœnitudo mea.Gen. 6.4ª.
4 Non faciam furorem iræ meæ.Exo.32.2ª.

CAPVT XII.

Ca^m.12^m.
1 Ego visionem multiplicaui. 1ª.q.111.1.o./22ª.q.172.1.2.o.
2 Et in manu prophetarum assimilatus sum. 22ª.q.173.2.c.
3 Adiracundiam me prouocauit.Exo.32.2ª.

CAPVT XIII.

Ca^m.13^m.
1 Perditio tua Israel,tantum ex me auxilium tuũ. 1ª.q.23.5.2^m.
2 Dabo eis regem in furore meo,& auferam in indignatione mea Exo. 32.2ª.
3 Ero mors tua o mors,morsus tuus ero inferne. 3ª. q. 52.6.c./. 4.d.45.q.1.ar.2.q.2.1^m./ 1ª.Cor.15.lec.fi.

CAPVT

CAPVT XIIII.

Ca^m.14^m.
1 Pereat Samaria. Gen.3.18ª. ¶ Paruuli eius elidantur, & fœte eius scindantur. Ibidem.
2 Quoniam ad amaritudinem concitauit Deus suum. Exo. 32.2ª. ¶ Auersus est furor meus ab eis, Ibidem. ¶ Scitote Israel,stultum, prophetam insanum, virum spiritalem. Ephe.4.lec.7.
3 Ex me fructus tuus inuentus est.1ª.q.23.3.2^m./ 12ª.q.76.2.2^m./.q.109.7.c.

AVTHORITATES
ex libro Iohelis Prophetę.

CAPVT I.

Ca^m. 1^m.
1 In toto isto capitulo,exponitur præteritum,pro futuro. Ro.4.lec.3./ cº.8.lec.6./ cº.10.lec.3./1ª.Cor.15.lec.fi./ Ephe.2.le.2./Col.1.le.2./ Lec.5.fi./ He.2.le.2.
2 Sanctificate ieiunium. 22ª. q 147.1.3.5.7.c./4.d.15. q.3.ar.1.q.5. o. ar.2.q.2.3^m.
3 Computruerunt iumenta in stercore suo. Psal.6.2ª.

CAPVT II.

Ca^m. 2^m.
1 Ante faciẽ eius ignis vorans,& post eũ exuries flãma. Psal.49.3ª.
2 A facie eius.2.Parali.6.fi. ¶ Terra contremuit. Gen.3.13ª.14ª. ¶ Moti sunt cœli. 4.d. 48. q.1.ar.4.q.3.o./ Opusc. 10. ar. 18./ 11.ar. 4./ 53. 5^m.
3 Sol & Luna obtenebrati sunt. 3ª. q. 44. 2.2^m./ 4.d.48.q.1.ar.4. q.2 o./ Opusc. 10.ar.36.
4 Et facientia verbum eius. Psal. 148.fi. ¶ Quia benignus, & misericors est. Psal.102.1ª.
5 Quis scit si conuertatur,& ignoscat Deus.5.3.cº.96.fi.
6 Sanctificate ieiunium,sup.cº.1.2ª.
7 Congregate parulos, & lugentes vbera. 22ª. q. 147.4.2^m./ 4. d.15.q.3.ar.2.q.3.1^m.
8 Effundam de spiritu meo,super omnem carnem. 1ª. q. 36. 1.ar. 1./ 3.4.cº.23.fin.
9 Sol conuertetur in tenebras,& Luna in sanguinem,sup.3ª.
10 Omnis qui inuocauerit nomen domini saluus erit. 22ª.q.93.1. 3^m./ Ro. 10. lec.2.
11 Magnus dies domini,& terribilis valde,& horribilis.3ª.q.36.1. 3^m./ 4.d.47.q.1.ar.1.q.3.1^m. Psal.49.

CAPVT III.

Ca^m. 3^m.
1 Congregabo omnes gentes,& deducã eas in vallem Iosaphat, & diceptabo cum eis. Ibidem./ 4.d.48.q.1.ar.4.q.4.o./ Quol. 9.vel.10.2.o./ Opusc.3.cº.253.
2 Cito velociter reddam vicissitudinem vobis,super caput vestrũ Deutero. 32. 5ª.
3 Sol & Luna contenebrati sunt,sup.cº.2.3ª.9ª.
4 Dominus commorabitur in Syon. Psal.2./ Psal.9./ Ro.11.lec.4.
5 Dominus de Syon rugiet. Psal.37.

AVTHORITATES
ex libro Amos Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m. 1^m.
1 Dominus de Syon rugiet.Psal.37.

CAPVT II.

Ca^m. 2^m.
1 Super tribus sceleribus,& super quatuor non conuertam eum,eo q vendiderit pro argento iustum. Psal.5.4ª.Math. 26. 2ª.

CAPVT III.

Ca^m. 3^m.
1 Tantummodo vos cognoui ex omnibus cognationibus terræ. Exo. 33.3ª.
2 Nunquid rugiet leo.Iohel.fi.
3 Si erit malum in ciuitate,quod Deus nõ fecerit.1ª.q.49.2.1^m./ 3.3.cº.40.fi./ Poª.q.1.6.11^m./ Ma.q.1.3.10^m.
4 Non faciet dominus Deus verbum,nisi reuelauerit secretum ad seruos suos prophetas. 22ª.q.171.4.1^m.
5 Quomodo si eruat pastor de ore leonis duo crura, aut extremũ auriculæ,sic eruentur filii Israel.Ro.11.lec.4.

CAPVT IIII.

Ca^m. 4^m.
1 Iurauit dominus Deus,in sancto suo.Exo.32.4ª.
2 Præparare in occursum Dei tui Israel.1.Reg.7.1ª.
3 Formans mõtes,& creans spiritũ. 1ª.q.41.3.4^m./ 3.4.cº.23.1^m.

CAPVT V.

Ca^m. 5^m.
1 Pertransibo in medio tui,dicit dominus. Gen.3.13ª.

2 Odi & proieci festiuitates vestras,&c. vsque Auser. Psal.32.2ª.
3 Nunquid hostias & sacrificium obtulistis mihi in deserto, quadraginta annis. Ibidem.

CAPVT VI.

Ca^m.6^m.
1 Optimates capita populorum. Numeri.7.1ª.
2 Iurauit dominus. Exo.32.4ª. ¶ In anima tua. Isa.42.2ª.
3 Detestor ego superbiam Iacob,& domos eius odi. Psal. 5.4ª.

CAPVT VII.

Ca^m. 7^m.
1 Misertus est dominus super hoc,sed & istud nõ erit, dicit dominus Deus. Iere.18.4ª.
2 Non sum propheta, & nõ sum filius prophetæ. 22ª.q.113.1.1^m.

CAPVT VIII.

Ca^m. 8^m.
1 Iurauit dominus.Exo.32.4ª. ¶ Si oblitus fuero, vsque in finem opera eorum. Gen.8.1ª.
2 Occidet sol in meridie,& tenebrescere faciam terram in die luminis. Iohel.2.5ª.

CAPVT IX.

Ca^m. 9^m.
1 Percute cardinem,& commouebuntur superliminaria. 1ª.Cor. 8. lec. 2.
2 In manus meas deducet eos.2.Parali.6.fin.
3 Et si celauerit se ab oculis meis.Ibidem. ¶ Ponam super eos oculos meos. Ibidem. ¶ Ecce oculi domini.Ibidem.

AVTHORITATES
ex libro Abdiæ Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m. 1^m.
1 Arundum dedi te in gentibus. Isa. 9.2ª.
2 Perdam sapientes de Idumea,& prudentiam de monte Esau. 1ª. Cor.1.lec.3.
3 Sicut fecisti, fiet tibi,& retributionem tuam conuertam in caput tuum. Deutero. 32.5ª.

AVTHORITATES
ex libro Ionę Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m. 1^m.
1 Vt fugeret a facie domini.2.Parali.6.fi.
2 Sicut voluisti,fecisti Psal.113.3ª.

CAPVT II.

Ca^m. 2^m.
1 Et erat Ionas in ventre piscis,tribus diebus & tribus noctibus. 3ª.q.51.1.4^m./ 4.d.21.q.2.2.5^m./ Quol.2.q.1.1.2^m.
2 In conspectu oculorum tuorum.2.Parali.6.fi.
3 Et dixit dominus pisci.3.Reg.17.1ª.

CAPVT III.

Ca^m. 3^m.
1 Adhuc quadraginta dies,& Ninive subuertetur. Iere. 18.3ª.
2 Homines,& iumenta, boues, & pecora non gustent quicquam, nec pascantur.22ª.q.147.4.2^m./ 4.d.15.q.3.ar.2.q.3.2^m.
3 Quis scit si conuertatur,& ignoscat Deus.Iohel.2.8ª.
4 Et reuertatur a furore iræ suæ. Exo.32.2ª.
5 Et vidit Deus opera eorum,quia conuersi sunt. Exo.33.3ª.
6 Et misertus est super malitiam quam loquutus fuerat,vt faceret eis,& non fecit. Iere.18.3ª.

CAPVT IIII.

Ca^m. 4^m.
1 Scio enim,quia tu Deus clemens,& misericors es,patiẽs,& multæ misericordiæ.Exo.22.11ª./ 33.13ª.
2 Melior est mihi mors quàm vita. Tob.3.2ª.
3 Et præcepit Deus vento calido,& venti. Iere.18.3ª.

AVTHORITATES
ex libro Micheæ Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m. 1^m.
1 Dominus egredietur de loco suo,& descendet,& calcabit super excelsa terræ. Psal.10.1ª.2ª.
2 Descender malum a domino. Amos.3.3ª.

CAPVT II.

Ca^m. 2^m.
1 Ego cogito super familiam istam malum. Ibidem.
2 Tempus pessimum est. Ephe.5.13ª.
3 Quomodo recedis a me. Iere.1.22ª.
4 Vtinam non essem vir habens spiritum. Iob.10.2ª.
5 Et mendacium potius loquerer.22ª.q.110.3.4^m./ q.113.1.3^m./ 3.d.38.L./ Ma.q.15.1.5^m.
6 Ascender enim,pandens iter ante eos.3ª.q.49.5.4^m.

CAPVT III.

Ca^m, 3^m,
1 Qui odio habetis bonum, & diligitis malum. 1ª.q. 19.9.6./q. 82.2.1^m./ 12ª.q.6 4.3^m./ q.8.1.o./ q.18.4.1^m./ q. 19. 1.1^m. q. 27.1.1^m./ q.29.4.c./ q.74.1.1^m./ q.77.2.c./ q.80.1.c./ 1.d.46.2.c. 2.d.3.q.4.2^m./ d.7.q.1.1.1^m./d.25.1.2^m./3.5^m./d.38.5.3^m./ d.39.q.2.1.ccli./ 3^m./ d.41.q.2.1.1^m./ d.43.1.1^m./ 4.d. 49. q. 1. ar.3.q.1.c./ d.50.q.2.ar.1.q.1.2^m./ 5.1.c^o.95.2^m./ Veri.q.14.x.c./ q 22.6.5^m./ 6^m./ q.24.8.c./ Ma. q.1.1. 12^m./ q.3.9.c./ 4^m./ q. 6. 6^m.
2 Abscondet faciem suam ab eis. 2. Parali. 6. fin.

CAPVT IIII.

Ca^m, 4^m,
1 Os domini loquutum est. Ibidem.
2 Iudicabit populos multos. Psal. 9, 2ª. 3ª.
3 In æternum & vltra. Exo. 15. 3ª.

CAPVT V.

Ca^m, 5^m,
1 Egressus eius a principio, 1ª. q. 42, 5. 2^m,
2 A diebus æternis. 1ª. q. 10. 1. 4^m,
3 In furore & indignatione. Exo. 32, 2ª. ¶ Et faciam vltionem in omnibus gentibus. Deutero, 32, 5ª.

CAPVT VI.

Ca^m. 6^m,
1 Nunquid offerã ei holocausta, & vitulos anniculos? nũquid placari potest dominus in milibus? &c. Psal. 39. 2ª.
2 Indicabo tibi o homo, quid sit bonum, & quid dominus requirat a te. 12ª. q. 19. 1. 1^m,
3 Vtique facere iudicium & diligere iustitiam. 22ª. q 60. 1. 2^m.
4 Et solicitum ambulare cum Deo suo. 22ª. q. 47. 9. 3^m./ q. 55. 6. c./ Mat. 6.

CAPVT VII.

Ca^m, 7^m,
1 Præcoquas ficus desideravit anima mea, Isa. 58, 3ª.
2 Periit sanctus de terra, & rectus in hominibus nõ est, Ro. 3. le. 2.
3 Inimici hominis domestici eius. 22ª. q 70. 3. o.
4 Cum sedero in tenebris, dominus lux mea est. Io. 1, lec. 8.
5 Iram domini portabo. Exo, 32. 2ª. ¶ Non immittet vltra furorem suum, Ibidem.
6 Quis Deus similis tui. Psal. 82. 1ª. ¶ Quæ iurasti patribus nostris. Exo. 32. 4ª.

AVTHORITATES ex libro Naum Prophetę.

CAPVT I.

Ca^m, 1^m,
1 Eus æmulator, & vlciscens Dominus, & habens furorem, vlciscens dominus in hostes suos, & iratcés ipse inimicis suis. Exo. 32. 2ª./ Deut. 32. 5ª.
2 Et nebulæ puluis pedum eius, Exo. 24. 2ª./ 2. Parali. 6. fi. ¶ A facie eius. Ibidem,
3 Indignatio eius effusa est vt ignis. Exo. 32. 2ª.
4 Non consurget duplex tribulatio, vel, Non iudicabit Deus bis in idipsum. 3ª. q. 59. 5. 2^m./ 4. d. 15. L. prin^o.
5 Ecce super montes pedes euangelizantis & annunciantis pacẽ, Rom. 1. lec. 2.

CAPVT II.

Ca^m, 2^m,
1 Recordabitur fortium suorum. Gen. 8. 1ª.

CAPVT III.

Ca^m, 3^m,
1 Væ ciuitas sanguinum vniuersa mendacij. Psal. 4. 1ª.
2 Propter multitudinem fornicationum meretricis speciosæ, &c, in fornicationibus suis, Leui, 17. 5ª.
3 Et omnes optimates eius confixi sunt in compedibus. Opusc. 20. Lib. 3. c^o, 22.
4 Plures fecisti negociationes tuas, q̃ stellæ sint cœli. Gen. 15. 2ª.

AVTHORITATES ex libro Abacuch Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m, 1^m,
1 T facies hominis quasi pisces maris, & quasi reptilia, non habẽtia ducẽ. 1. d. 39. q. 2. 2. 6^m./ Veri. q. 5. 6. 2^m.
2 Et congregabit quasi arenam captiuitatẽ. Gen. 15. 2ª.
3 Mundi sunt oculi tui ne videant malũ. 2. Paral. 6. fi.
4 Et respicere ad iniquitatem non poteris. Psal. 5. 3ª.

CAPVT II.

Ca^m, 2^m,
1 Scribe visum, & explana eum super tabulas, vt percurrat qui legerit eum, quia adhuc visus procul, & apparebit in finem. Isa. prolo./ He. 10, lec. 4.
2 Iustus autem in fide sua viuet. Veri, q. 14. 5. 12^m./ q. 28. 1. 5^m./ Ro. 1, lec. 6./ Gal. 3, lec. 4./ He. 10 fi.
3 Circundabit te calix dexteræ domini. 2. Parali. 6. fin. ¶ Quòd si subtraxerit se, non est recta anima eius. He. 10. fi.
4 Sileat a facie eius omnis terra. Ibidem.

CAPVT III.

Ca^m, 3^m,
1 Cum iratus fueris. Exo. 32. 2ª. ¶ Nunquid in fluminibus iratus es domine, aut in fluminibus furor tuus, vel in mari indignatio tua? Ibidem,
2 Misericordiæ recordaberis. Gen 8. 1ª.
3 Deus ab austro veniet. Iob. 9. 2ª.
4 Cornua in manibus eius. 2. Parali. 6. fi. ¶ Ante faciem eius ibit mors. Ib. dem. ¶ Egredietur d abolus ante pedes eius. Ibidem. ¶ Altitudo manus tuas leuauit, Ibidem.
5 Qui ascendes super equos tuos. 2. Reg. 22. 6ª.
6 Iuramenta tribubus quæ loquutus es. Exo. 32. 4ª.
7 In fremitu conculcabis terram, in furore obitu pefacies gentes. Exo. 32, 2ª.
8 Egressus es in salutem populi tui. Psal. 67. 3ª.
9 Maledixisti sceptris eius, &c. Gen. 3. 18ª.

AVTHORITATES ex libro Sophoniæ Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m, 1^m,
1 Ongregans volatilia cœli. Psal. 8. fi,
2 Extendam manum meam. 2. Parali. 6. fi.
3 Silere a facie domini. Ibidem.
4 Scrutabor Ierusalem in lucernis. 4. d. 47. q. 1. ar. 3. q. 2, 1^m./ 2^m./ Opusc. 3. c^o. 253./ Ro. 8. lec. 5. fi.
5 Iuxta est dies domini magna, &c. Iohel. 2. fi.
6 In die iræ domini. Exo. 32. 2ª. ¶ In igne zeli eius. Ibidem.

CAPVT II.

Ca^m, 1^m,
1 Antequam veniat super vos ira furoris dñi, ira indignationis domini. Ibidem. ¶ In die furoris domini. Ibidem.
2 Et extendit manum suam. 2. Parali. 6. fi.

CAPVT III.

Ca^m, 3^m,
1 Ad Deum suum non appropinquauit. Psal. 33. 3ª.
2 Mane mane iudicium suum dabit in lucem, & non abscondetur Iohel. 2. fin.
3 Iudicium meum, vt congregem gentes, & colligã regna. Ps. 9. 2ª.
4 Vt effundam indignationem meam super eos, omnem iram furoris mei. Exo. 32. 2ª. ¶ In igne zeli mei. Ibidem.

AVTHORITATES ex libro Aggei Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m, 1^m,
1 Isit eum dominus. Iere. 7. 9ª. ¶ Et dixit Aggeus nuncius domini, de nunciis domini. Ibidem. ¶ Adhuc modicum, &c. He. 10 lec. 4./ 12. lec. 5.
2 A facie domini. 2. Parali. 6. hn.

CAPVT II.

Ca^m, 1^m,
1 Ante faciem meam, dicit dominus. Ibidem.

AVTHORITATES ex libro Zachariæ Prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m, 1^m,
1 Ratus est dñs super patres vestros iracundia. Exo. 32. 2ª. ¶ Zelatus sũ Ierusalẽ & syon zelo magno. Ibidẽ,
2 Conuertimini ad me, ait dominus, & cõuertar ad vos 12ª. q. 109. 6. 1^m./ 3. 3. c^o. 49. fi.
3 Reuertar ad Ierusalem in misericordiis. Psal. 67. 3ª.

CAPVT II.

Ca^m. 2^m,
1 Qui enim tetigerit vos, tanget pupillam oculi mei. 2. Paral. 6. fi. ¶ A facie domini. Ibidem.

2 Leuaui manum meam, Ibidem.
3 Dominus misit me. Iere. 7. 9ª.
4 Ecce ego venio. Iob. 9. 1ª.
5 Et habito in medio tui. Iohel. 3. 5ª. ¶ Quia consurrexit de habitaculo sancto suo. Psal. 11. 2ª./ 3ª. q. 57. 2. 1^m.

CAPVT III.

Ca^m, 3^m,
1 Increpet in te dominus Sathan. Iob. 1. 5ª.
2 Super lapidem vnum, septem oculi sunt. 2. Parali. 6. fi.

CAPVT IIII.

Ca^m, 4^m,
1 Dominus misit me ad vos. Iere. 7. 9ª.
2 Isti sunt duo filij olei. Isa. 5. 1ª.

CAPVT V.

Ca^m, 5^m,
1 Isti sunt septem oculi mei. 2. Parali. 6. fi.

CAPVT VI.

Ca^m, 6^m,
1 Ecce vir, oriens nomen illi. 3ª. q. 36. 3. 3^m./ q. 37. 2. 1^m.
2 Dominus misit me. Iere. 7. 9ª.

CAPVT VII.

Ca^m, 7^m,
1 Miserunt ad præcandam faciem domini. 2. Parali. 6. fi.
2 Cum ieiunaretis &c. nunquid ieiunium ieiunastis mihi? Isaiæ. 58. 1ª.
3 Viduam & pupillum, & aduenam, & pauperem nolite calumniari. Isaiæ. 1. 12ª.
4 Verba quæ misit dominus exercituum in spiritu sancto suo, per manum prophetarum priorum. 1ª. q. 1. 10. c. / 5. 4. c^o. 17. 11^m./ Po^a. q. 4. 1. c./ Quol. 7. vel. 8. vel. 11. q. 6. 1. 5^m. / 3. c./ Psal. Prolo./ Psal. 5./ Psal. 44./ Isa. prin./ Ro. 1. lec. 2./ 2ª. Thi. 3. fi.
5 Et facta est indignatio magna a domino exercituum. Exo. 32. 2ª.

CAPVT VIII.

Ca^m, 8^m,
1 Zelatus sum sion zelo magno, & indignatione magna zelatus sum eam. Exo. 32. 2ª. ¶ Cum ad iracundiam me prouocassent patres vestri. Ibidem.
2 Reuersus sum ad syon. Psal. 67. 3ª. ¶ Et habitabo in medio Ierusalem. Iohel. 3. 5ª.
3 Numquid in oculis meis difficile erit? 2. Parali. 6. fi.
¶ Deprecemur faciem domini. Ibidem.
4 Et erunt mihi in populum, & ego ero illis in Deum. Deuterono. 7. 5ª.
5 Hæc sunt quæ odi, dicit dominus. Psal. 5. 4ª.

CAPVT IX.

Ca^m, 9^m,
1 Dominus est oculus hominis. 2. Parali. 6. fi. ¶ Nunc vidi in oculis meis. Ibidem.
2 Exulta sat.s filia syon &c. vsque super pullum filium asinę. Math. 21. 26ª.
3 Tu quoque in sanguine testamenti tui, emisisti vinctos tuos de lacu, in quo non erat aqua. 3ª. q. 52. 4. 1^m./ 5. 6. 7. 8. o./ 3. d. 22. q. 2. 2. o./ Opusc. 3. c^o. 242.

CAPVT X.

Ca^m, 10^m,
1 Super pastores, iratus est furor meus. Exo. 32. 2ª.
2 Et filij eorum videbunt & letabuntur, & exultabit cor eorum in domino. Psal. 15. fi.

CAPVT XI.

Ca^m, 11^m,
1 Et contracta est anima mea. Isa. 42. 2ª. ¶ Anima eorum variauit in me. Isa. 58. 3ª.
2 Et apprehenderunt mercedem meam, triginta argenteos. Math. 26. 2ª.
3 O pastor & idolum derelinquens gregem. Io. 10./ Lec. 3. o.

CAPVT XII.

Ca^m, 12^m,
1 Aperiam oculos meos. 2. Parali. 6. fi. ¶ Et fingens spiritum hominis in eo. Amos. 4. fi.
2 Et aspicient me, quem confixerunt. Psal. 21. prin./ Math. 27. 3ª.

CAPVT XIII.

Ca^m, 13^m,
1 In die illa, erit fons patens domui Dauid, & habitatoribus Ierusalem, in ablutionem peccatoris & menstruatę. 3ª. q 68. 4. 1^m.
2 Adam exemplum meum, ab adolescentia mea. 12ª. q. 82. 2. 1^m.
3 Quid sunt plagę istæ, in manibus tuis? Et dicet. His plagatus sum, in domo eorum qui diligebant me. Psal. 21. prin.

4 Percute pastorem, & dispergentur oues. Isa. 53. 9ª.
5 Et conuertam manum meam ad paruulos. 2. Parali. 6. fi. ¶ Et erunt in omni terra. Psal. 18. 3ª.
6 Et dicam pópulus meus es, & ipse dicet, dominus Deus meus. Deute. 7. 5ª.

CAPVT XIIII.

Ca^m, 14^m,
1 Et stabunt pedes eius in die illa, super montem oliuarum, qui est contra Ierusalem ad orientem. 2. Parali. 6. fi.
2 Et euenier dominus Deus meus, & omnes sancti eius cum eo. Iob. 9. 2ª./ Psal. 49. 1ª.
3 In die illa erit dominus vnus, & nomen vnum. 1. d. 2. 3. c.

AVTHORITATES ex libro Malachię prophetæ.

CAPVT I.

Ca^m, 1^m,
1 Ilexi vos. 1ª. q. 20. 1. 2. o./ q. 33. 3. 1^m./ 12ª. q. 110. 1. o./ 3. 1. c^o. 91./ Lib. 3. c^o. 150. prin./ Virt. q. 2. 7. 2^m.
2 Iacob dilexi, Esau autem odio habui. 1ª. q. 23. 3. c./ 3. d. 30. 1. 5^m./ Ro. 9. lec 2.
3 Ilti ædificabunt, & ego destruam. Deutero. 32. 19ª.
4 Populus cui iratus est dominus, vsque in æternum. Exo. 32. 2ª.
5 Si ergo patẽr ego sum, vbi est honor meus? 22ª. q. 63. 3. o.
6 Si offeratis cœcum, claudum & languidum, nonne malum est? 22ª. q. 86. 3. 3^m.
7 Deprecamini vultum Dei. 2. Parali. 6. fi./ Verit. q. 26, 4. 5^m.
¶ Ab ortu enim Solis, vsque ad occasum, magnum est nomen meum in gentibus. 3. Regum. 8. 5ª.
8 Non est mihi voluntas in vobis, & munus non suscipiam de manu vestra, dicit dominus. Psal. 39. 2ª.
9 Et in omni loco sacrificabitur, & offeretur nomini meo oblatio munda. 12ª. q. 102. 4. 5^m./ 22ª. q. 84. 3. o./ 3. d. 9. q. 1. ar. 3. q. 3. 3^m./ Opusc. 3. c^o. 261. fi.

CAPVT II.

Ca^m, 2^m,
1 Maledicam benedictionibus vestris. 3ª. q. 82. 5. 3^m./ 4. d. 19. L. fi.
2 Proijciam vobis brachium. 2. Parali. 6. fi.
¶ A facie nominis mei. Ibidem.
3 Misi ad vos mandatum. Iere. 7. 9ª.
4 Legem requirunt de ore eius. 4. d. 24. q. 1. ar. 3. q. 2. 1^m.
5 Angelus domini exercituum est. 3ª. q. 22. 1. c./ 1^m./ 4. c./ q. 26. 1. o./ q. 82. 3. c./ 3. d. 19. ar. 5. q. 2. o./ d. 25. q. 2. ar. 1. q. 4. c.

CAPVT III.

Ca^m, 3^m,
1 Laborare fecistis dominum. Isa. 59. 6ª.
¶ Ecce ego mittam angelum meum. Iere. 7. 9ª.
2 Et præparabit viam. 3ª. q. 38. 1. o./ 2. 2^m./ 3. o./ q. 70. 1. 3^m. / 4. d. 2. q. 2. ar. 1. q. 1. o./ q. 2. c./ q. 3. 2^m.
3 Ante faciem meam. 2. Parali. 6. fi.
4 Et statim veniet. Iob. 9. 2ª. ¶ Et accedam ad vos in iudicio. Ibidẽ.
5 Ipse enim quasi ignis conflans. Exo. 24. 3ª. ¶ Et ero testis velox. Iere. 29. 2ª.
6 Et quis poterit cogitare diem aduentus eius? 4. d. 43. ar. 3. q. 2. o./ d. 47. q. 1. ar. 1. q. 3. o./ d. 48. q. 1. ar. 4. q. 1. 2^m.
7 Et quis stabit ad videndum eum? Exo. 33. 14ª. 15ª.
8 Ego enim dominus, & non mutor. Psal. 67. 3ª. / Iohel. 2. fi.
9 Reuertimini ad me, & reuertar ad vos. Ibidem./ Zach. 1. 3ª.
10 Si affiget homo Deum, quia vos configitis me. Isa. 59. 6ª.
11 Inferte omnem decimationem in horreum meum, & sit cibus in domo mea, & probate me super hoc dicit dominus. 22ª. q. 97. 2. 1^m.
12 Si non aperuero vobis catharactas cœli. Gene. 7. 1ª.
¶ Et effudero vobis benedictionem. Gene. 1. 29ª. 35ª.
13 Et scriptus est liber monimenti coram Deo, timentibus Deum. 1ª. q. 24. o / q. 39. 8. fi./ Opusc. 3. c^o. 253.
14 Et erunt mihi in peculium. Deute. 7. 5ª.

CAPVT IIII.

Ca^m, 4^m,
1 Ecce enim dies succensa veniet quasi caminus. Psal. 49. 3ª.
2 Et inflamabit eos, dies veniens. Isa. fi.
3 Et orietur vobis timentibus Deum sol iustitiæ, & sanitas in pennis eius. 2. d. 23. q. 2. 1. c.
4 Et calcabitis impios, cum fuerit cinis sub planta pedum vestrorum. Psal. 57. 2ª.
5 Ecce ego mittam vobis Heliam prophetam. 22ª. q. 174. 4. 3^m.
6 Antequam veniat dies domini magnus & horribilis. Iohel. 2. fi.

7 Et conuertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres. 22ᵉ. q. 26. 10. 6.
8 Ne forte veniam & percutiam terram anathemate. Ioſuę.6.1ª.

AVTHORITATES ex primo libro Machabeorum.

CAPVT I.

Ca^m.1^m. 1 Tdestinauerunt aliqui de populo. 1ª. q. 23. 1. c. / 2. 2ᵐ. / 1. d. 40. q. 2. 1. c. / Verit. q. 6. 1. c. / Ro. 1. lec. 3. prin.
2 Et fecerunt sibi præputia. 4. d. 1. 1. L. 3ᵐ.

CAPVT II.

Ca^m.2^m. 1 Et cogitauerunt dicentes, Omnis homo quicumque venerit ad nos in bello in die sabbatorum, pugnemus aduersus eum, & moriemur omnes. 12ᵉ. q. 100. 8. 4ᵐ. / 22ᵉ. q. 40. 4. 2. / q. 122. 4. 3ᵐ. / 3ª. q. 40. 4. 3ᵐ.
2 Abrahath in tentatione inuentus est fidelis, & reputatum est ei ad iusticiam. Gene. 15. 3ª.
3 Phinees zelando zelum Dei, accepit testamentum sacerdotij æterni. Numeri. 25. 1ª.
4 Helias dum zelat zelum legis, receptus est in cœlum. 4. Reg. 2. 2ª.
5 Omnis qui sperat in Deum, non infirmatur. Iob. 42. 1ª. / 2. Machab. 7. 3ª.

CAPVT III.

Ca^m.3^m. 1 Iudas protegebat castra gladio suo. Col. Prolo.
2 Non est differentia in conspectu Dei cœli, liberare in multis & in paucis. Deutero. 4. 14ª.
3 Non in multitudine exercitus victoria belli, sed de cœlo fortitudo est. Deut. 4. 14ª.
4 Et dixit his qui ædificabant domos, sponsabant vxores, & plantabant vineas, & formidolosis, vt rediret vnusquisque in domum suam secundum legem. Deut. 24. 1ª.

CAPVT IIII.

Ca^m.4^m. 1 Memor erit testamenti. Gene. 8. 1ª.

CAPVT V.

Ca^m.5^m. 1 Et occidit omnem masculum. Gene. 19. fi. ¶ Et ostenderunt elephantis sanguinem vuæ & mori, ad acuendos eos in prælium. 2ª. Corinth. 1.]

CAPVT VI.

Ca^m.6^m. 1 Eleazarus filius Sauraunam de bestijs loricatâ loricis Regis &c. & mortuus est. 22ᵉ. q. 64. 5. 5ᵐ.

CAPVT VII.

Ca^m.7^m. 1 Vt esset domus orationis. Deut. 12. 2ª.
2 Fac vindictam in homine isto, & exercitu eius, & tadant gladio. Deutero. 32. 2ª.
3 Memento blasphemias eorum, & ne dederis eis vt permaneant. Geneseos. 8. 1ª.
4 Sic contere exercitum istum in conspectu nostro hodie &c. & iudica illum secundum malitiam eius. Gene. 3. 18ª.

CAPVT VIII.

Ca^m.8^m. 1 Et committunt vni magistratum, per singulos annos damnari vniuersę terrę suę, & omnes obediunt vni. 1ª. q. 103. 3. c. / 12ᵉ. q. 95. 4. c. / q. 105. 1. o. / 22ᵉ. q. 50. 1. 2ᵐ. / 3ª. 1. cᵒ. 42. fi. / Opuſ. 20. lib. 1. cᵒ. 2. vsque. 8. / Lib. 2. cᵒ 9.
2 Et non est inuidia, neque zelus inter eos. 22ᵉ. q. 36. 2. 1ᵐ. / Ma. q. 10. 1. 11ᵐ.

CAPVT IX.

Ca^m.9^m. 1 Et peremerunt animas hominum nullras. Iſa. 58. 3ª.
2 Et vindicauerunt vindictam sanguinis fratris sui. Deute. 32. 5ª.

CAPVT X.

Ca^m.10^m. 1 Et omnem animam iudeorum quę captiua est a terra Iuda, in omni regno meo relinquo liberam gratis. Iſa. 58. 3ª.

CAPVT XI.

Ca^m.11^m. 1 Et Rex egipti congregauit exercitum, sicut arenam quæ est circa oram maris. Gene. 15. 2ª.

AVTHORITATES ex secundo libro Machabeorum.

CAPVT I.

Ca^m.1^m. 1 Eminerit Deus testamenti sui. Gene. 8. 1ª.
2 Domine Deus omnium creator. 1ª. q. 44. o. / q. 45. 2. o. / q. 65. o. / 12ᵉ. q. 79. 2. c. / 1. d. 36. q. 1. 1. c. fi. / 2ᵐ. / 3ᵐ. / 2. d. 1. q. 1. 2. 3. o. d. 37. q. 1. 2. o. / q. 2. 2. c. / 3. d. 2. q. 1. ar. 3. q. 1. c. / 5. 2. cᵒ. 6. / 15. 16. / Poª. q. 3. 16. c. / Opuſ. 3. cᵒ. 68. / Opuſ. 15. cᵒ. 9.
3 Iustus. Psal. 144. 7ª. ¶ Et misericors. Ecc. 2. 3ª. ¶ Qui solus es bonus rex, solus præstans. 1ª. q. 3. 2. c. / q. 6. o. / q. 20. 1. 3ᵐ. / q. 49. 3. c. / 2ᵐ. / q. 62. 8. c. / 2ᵐ. q. 100. 2. c. / q. 103. 2. c. 12ᵉ. q. 4. 4. c. / 22ᵉ. q. 19. 1. c. / q. 23. 2. 1ᵐ. / q. 34. 11. c. fi. / q. 27. 3. 4. c. / q. 34. 1. c. 1ᵐ. / 3ª. q. 1. 1. c. / q. 20. 1. c. 2. d. 1. q. 2. 1. 2ᵐ. 4. d. 43. q. 1. 3. c / d. 49. q. 1. ar. 2. q. 1. 1ᵐ. / d. 50. q. 2. ar. 1. q. 5. o. / 3. 1. cᵒ. 37. / 39. / 41. 2ᵐ. / 78. / Verit. q. 2. 1. 1. 1ᵐ. / Ma. q. 3. 1. c. / q. 5. 1. 4ᵗᵘ. / Opuſ. 3. cᵒ. 109. / 124. fi. / 264. / Cauſis. lec. 9 prin. / Lec. 20. o. / Math. 19.
4 Qui solus iustus & omnipotes. Iob. 42. 1ª. ¶ Et eternus. 1ª. q. 10. 2. 3. o. / q. 16. 7. o. / q. 46. o. / q. 61. 2. o. / 1. d. 8. q. 2. 2. o. / d. 19. q. 2. 1. o. / q. 5. 3. c. / 2. d. 1. q. 1. 5. 23ᵐ. / d. 2. q. 1. 1. 3. c. / 4. d. 49. q. 1. ar. 2. q. 3. o. / 3. 1. cᵒ. 15. / Lib. 2. cᵒ. 31. vsque. 40. / Poª. q. 3. 14. o. / 17. 23ᵐ. / Quol. 9. vel. 10. q. 2. 14ᵐ. / Opuſ. 3. cᵒ. 5. 7. / Cauſis. lec. 2. / Phy. 8. lec. 2.
5 Afflige opprimentes nos. Gene. 3. 18ª.

CAPVT II.

Ca^m.2^m. 1 Apparebit maiestas domini, & nubes erit, sicut & Moysi manifestabatur, & sicut cum Salomon &c. Exo. 24. 2ª. 3ª. / 33. 2ª. / 3. Regum. 3. 1ª.
2 Salomon octo diebus celebrauit dedicationem. 3ª. q. 83. 3. 4ᵐ.

CAPVT III.

Ca^m.3^m. 1 Cum sancta ciuitas habitaretur in pace, & leges optime custodirentur propter Oniæ pontificis dispositionem & pietatem, & animos odio habentes mala, fiebat vt & ipsi reges & principes, locum summo honore dignum ducerent, & templum maximis muneribus illustrarent. Opuſ. 20. lib. 2. cᵒ. fi.
2 Inuocabant de cœlo eum, qui de depositis legem posuit. 12ᵉ. q. 105. 2. 4ᵐ. / 5ᵐ. / 22ᵉ. q. 62. 6. c.
3 Inuocabant omnipotentem Deum. Iob. 42. 1ª.
4 Ipse qui habet in cœlis habitationem. 3. Reg. 8. 10ª.
5 Visitator & adiutor loci illius est. 1ª. q. 23. 8. 2ᵐ.
6 Et venientes ad malefaciendum percutit, ac perdit. Exo. 32. 2ª. / Ma. q. 16. 9. 3ᵐ.

CAPVT IIII.

1 In leges enim diuinas impie agere, impune non cędit. Exo. 32. Ca^m.4^m. 2ª. / 3. 3. cᵒ. 140. Opuſ. 3. cᵒ. 173.
2 Suasit de asilo procedere. Opuſ. 20. lib. 2. fi.

CAPVT V.

1 Propter peccata habitantium in ciuitate, modicum Deus fuerat Ca^m.5^m. iratus. Exo. 32. 2ª.
2 Non propter locum gentem, sed propter gentem locum Deus elegit. 12ᵉ. q. 102. 4. 1ᵘᵐ.
3 Derelictus est in ira Dei omnipotentis. Exo. 32. 2ᵘ. / Iob. 42. 1ª. ¶ In magnitudine domini. Psal. 146. 1ª.

CAPVT VI.

1 Verebatur propter religionem & obseruantiam, manu sibimet auxilium ferre. supra. lib. 1. cᵒ. 2. 1ª.
2 Eleazarus destinauit non admittere illicita, propter vitę amorem. supra. lib. 1. 1ª.
3 Respondit cito dicens, Præmitti se velle in infernum. 3ª. q. 52. 2. 4ᵐ. / 4. d. 1. 1. L. prin. / d. 45. q. 1. ar. 1. q. 1. o.
4 Nō enim ętati nostræ dignum inquit est fingere. 3ª. q. 69. 9. 3ᵐ. / 4. d. 4. q. 3. ar. 2. q. 2. 1ᵐ.
5 Et ipsi propter meam simulationem decipiantur, & per hæc maculam & execrationem meæ senectuti conquiram. 22ᵉ. q. 111. 1. o.
6 Sed manum omnipotentis, nec viuus, nec defunctus effugiam. 2. Parali. 6. fi. / Iob. 42. 1ª.
7 Gloriosissimam mortem, magis quàm odibilem vitam complectens, voluntarie præibat ad supplicium. Psal. 115. 3ª.
8 Fortiter vitam excedendo &c. Adolescentibus forte exemplum relinquam, si prompto animo ac fortiter &c. honesta morte perfungar. 22ᵉ. q. 123. 5. 1ᵐ. / q. 124. 2. c.

Caput

CAPVT VII.

1 Parati sumus mori, magis quàm patrias Dei leges præuaricari. 22ᵉ. q. 100. 3. 4ᵐ. / q. 119. 3. 3ᵐ. / q. 125. 4. c. / 4. d. 15. q. 2. ar. 3. q. 3. 3ᵐ. d. 18. q. 2. ar. 4. q. 3. 1ᵐ. / d. 29. 2. c. 2ᵐ. / 3ᵐ. / Quol. 10. vel. 11. q. 9. 3ᵐ.
2 Se hortabantur mori fortiter. supra. cᵒ. 6. fi. ¶ Rex mundi defunctos nos pro suis legibus, æterno vitę resurrectione suscitabit. Iob. 19. 7ª.
3 Ab ipso me ea recepturū spero. 4. d. 44. q. 1. ar. 2. q. 1. o. / q. 2. 2ᵐ. / 3. 4. cᵒ. 81. 4ᵐ. / 92. / Poª. q. 5. 10. 9ᵐ. / Quol. 7. 12. c. / Opuſ. 3. cᵒ. 160.
4 Neque ego spiritum & animam donaui vobis & vitam &c. sed mundi creator &c. 1ª. q. 75. 6. 1ᵐ. / q. 90. 2. o. / q. 98. 2. c. fi. / q. 100. 1. 2. / q. 118. 2. o. / 12ᵉ. q. 3. 7. 2ᵐ. / q. 9. 6. c. / q. 81. 1. c. / 2ᵐ. / 22ᵉ. q. 85. 2. c. / 1. d. 14. q. 3. c. / 2ᵐ. / 2. d. 1. q. 1. 4. c. / d. 17. q. 1. 2. 4ᵐ. / d. 18. q. 2. 1. 2. o. / 3. c. / d. 25. 2. 5ᵐ. / d. 32. q. 2. 3. 4ᵐ. / 4. d. 1. q. 1. ar. 1. q. 1. c. fi. / ar. 4. q. 1. c. fi. / d. 5. q. 1. 2. c. fi. / d. 43. 2. q. 3. c. / 3. 2. cᵒ. 84. vque. 88. / Verit. q. 27. 3. 9ᵐ. / Poª. q. 3. 4. 5ᵐ. / 9. o. / 11. c. / 15ᵐ. / 12. 2ᵐ. / Ma. q. 4. 12ᵐ. / Spiritu. 2. 8ᵐ. / 10. o. / Anim. 2. 12ᵐ. / 18ᵐ. / Quol. 3. q. 3. 1. o. / Quol. 9. q. 5. 1. o. / Quol. 11. 5. 1ᵐ. / 4ᵐ. / Quol. 12. 14. o. / Psal. 32. Ro. 14. lec. 3.
5 Cœlum & terra, & omnia quę in eis sunt, ex nihilo fecit Deus. supra. libro. 1. 2ª.
6 Non effugies manum Dei. 2. Parali. 6. fi. ¶ Deus modicum iratus est. Exo. 32. 2ª.
7 Omnipotentis Dei. Iob. 42. 1ª. ¶ Et omnia inspicientis. Hester. 14. fi.
8 Teque cum tormentis & verberibus confiteri. Gene. 3. 18ª. ¶ Ipse est Deus solus. Deut. 6. 4ª.

CAPVT VIII.

1 Memoreturque &c. Gene. 8. 1ª.
2 Et indignaretur. Exo. 32. 2ª. ¶ Ira enim domini, in misericordiam conuersa est. Ibidem.
3 Non respiciens ad vindictam, quæ esset ei, ab omnipotente consequutura. Deut. 32. 5ª. / Iob. 42. 1ª.
4 Nos autem in omnipotente Deo. Iob. 42. 1ª.

CAPVT IX.

1 Vniuersa conspicit Deus. Hester. 14. fi.
2 Orabat hic sceleſtus dominum, a quo non erat misericordiam consequuturus. 3ª. q. 83. 1. 1ᵐ. / 4. d. 14. q. 2. ar. 1. q. 1. 2ᵐ. / 3ᵐ. / d. 20. ar. 1. q. 1. 1ᵐ.

CAPVT X.

1 Deprecabantur Deum, vt inimicis eorum, inimicus esset, & aduersarijs aduersaretur, sicut lex dicit. Gene. 3. 18ª.
2 In hymnis & confessionibus benedicebant dominum. Psalmo. 33. 1ª.

CAPVT XI.

1 Benedixerunt dominum misericordem. Ibidem. / Ecc. 2. 3ª.
2 Omnipotentis Dei auxilio intentos. Iob. 42. 1ª.

CAPVT XII.

1 Deus vniuersa conspicit. Hester. 14. fi.
2 Cum omnipotentem inuocassent. Iob. 42. 1ª.
3 Inuenerunt autem sub tunicis interfectorum de donarijs idolorum. 4. d. 45. q. 2. ar. 2. q. 1. 1ᵐ.
4 A quibus lex prohibet Iudęos. Deut. 7. 4. ¶ Omnes itaque benedixerunt iustum iudicium domini. Psal. 33. 1ª.
5 Bene & religiosè de resurrectione cogitans. Iob. 19. 6ª.
6 Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt a peccatis soluantur. 3ª. q. 82. 6. c. / 2. d. 40. 4. 5ᵐ. / 4. d. 5. q. 2. art. 2. q. 2. 2ᵐ. / d. 15. 4. 2. ar. 5. q. 3. 2ᵐ. / d. 19. q. 1. ar. 2. q. 2. 4ᵐ. / d. 45. q. 2. art. 5. q. 3. o.

CAPVT XIII.

1 Dans ergo potestatem omnium Deo, mūdi creatori. Iob. 42. 1ª. / supra. lib. 1. 2ª.

CAPVT XIIII.

1 Razias gladio se petijt, eligens nobiliter mori, potius quàm subditus fieri peccatoribus. Iudicum. 16. 6ª.

CAPVT XV.

1 Deus vniuersa conspicit. Hester. 14. fi. ¶ Sperarent ab omnipotente. Iob. 42. 1ª. ¶ Ne ita ferociter & barbare feceris. Ro. 1. lec. 5. fi.
2 Oniam qui fuerat summus sacerdos, virum bonum & benignum &c. manus protendentem orare pro omni populo Iudęorum. 22ᵉ. q. 83. 11. o. / 4. d. 15. q. 4. art. 6. q. 2. o. / d. 45. q. 3. 2. 5ᵐ. / 3. o.
3 Hic est fratrum amator, & populi Israel. Hic est qui multum orat pro populo, & vniuersa ciuitate sancta. Ieremias propheta Dei. Ibidem.
4 Tu domine qui misisti angelum tuum sub Ezechia rege Iuda. 1ª. q. 112. o. / 12. d. 15. q. 1. 1. 4ᵐ. / 2. d. 1. q. 1. 4. 2ᵐ. / d. 10. o. / 3. 3. cᵒ. 80. prin. / Opuſ. 53. 5ᵐ. / Isa. 6. / 1ª. Cor. 15. / He. 1. fi.
5 Et interfecit de castris Senacherib. centumoctogintaquinque millia. Ma. q. 16. 9. 3ᵐ.
6 In timore & tremore magnitudinis brachij tui. 2. Parali. 6. fi. / Psalmo. 146. 1ª.
7 Omnipotentem Deum benedicebant. Iob. 43. 1ª. / Psal. 33. 2ª.
8 Iudas, per omnia corde & animo mori pro ciuibus, paratus erat. 1ª. q. 60. 5. c. / 22ᵉ. q. 86. 3. c. / q. 83. 1. 3. 2ᵐ. / Verit. q. 2. 2. c. fi. / 2ᵐ. / 3. 5ᵐ. / Quol. 18. c. fi.
9 Magnifice gloriatus est. 22ᵉ. q. 132. 1. 1ᵐ. / 3ᵐ. / Ma. q. 9. 1. o.
10 Omnes igitur cœli benedixerunt dominum. Psal. 33. 1ª.

AVTHORITATES ex Euangelio secūdū Matheū.

CAPVT I.

Ca^m.1^m. 1 Iber. generationis Iesu Christi. 3ª. q. 34. 3. 1ᵐ. / 3ᵐ. / 4. 5ᵐ.
2 Filij Dauid, filij Abraham. 3ª. q. 31. 2. c. . . . .
3 Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Iacob. 12ᵉ. q. 65. 4. 6ᵐ.
4 Iacob autem genuit Iudam & fratres eius. 3ª. q. 31. 3. 5ᵐ.
5 Iudas autem genuit Phares & Zaram de Thamar. 3ª. q. 31. 3. 5ᵐ.
6 Salmon autem genuit Booz de Rahab. Ruth. 1. He. 11. lec. 1.
7 Booz autem genuit Obeth ex Ruth. 12ᵉ. q. 105. 3. 1ᵐ. / Math.
8 Iesse autem genuit Dauid regem. Psal. 26. prin.
9 Dauid autem rex, genuit Salomonem, ex ea quæ fuit Vrię. 3ª. q. 31. 3. 5ᵐ.
10 Ioram autem genuit Oziam. 3ª. q. 31. 3. 4ᵐ.
11 Iosias autem genuit Ieconiam & fratres eius. 3ª. q. 31. 3. 5ᵐ.
12 Et post transmigrationem Babilonis, Ieconias genuit Salathiel. 3ª. q. 31. 3. 3ᵐ.
13 Iacob autem genuit Ioseph. 3ª. q. 31. 3. 2ᵐ. / 4. 5ᵐ.
14 Virum Marię. 3ª. q. 29. 2. o. / q. 28. 3. 2ᵐ. / 4. d. 39. q. 2. o.
15 De qua natus est Iesus. 3ª. q. 35. 2. o. / 5. c. / 1. d. 14. q. 1. 2. 4ᵐ. / 3. d. 8. q. 4. 1. o. / Vnio. 2. 16ᵐ.
16 Qui vocatur Christus. 3ª. q. 16. 5. c. / q. 17. tic. / q. 37. 2. o. 3. d. 10. q. 1. ar. 1. q. 1. 2ᵐ. / d. 11. 4. c. / 3. 4. cᵒ. 34. 19ᵐ.
17 Cum esset desponsata. 3ª. q. 29. 1. o. / 4. d. 30. q. 2. ar. 1. q. 2. 3. o.
18 Mater Iesu Maria. 3ª. q. 27. 5. c. / q. 35. 3. 4ᵐ. / 3. d. 3. q. 2. 1. 2. o. / d. 4. q. 2. 1, 2, o. / 3. 4. cᵒ. 32. 4ᵐ. / 34. / 43. / 44. / 45. fi. / Opuſ. 3. cᵒ. 229. / 230. /
19 Antequam conuenirēt. 3ª. q. 28. 3. 1ᵐ. / 4. d. 30. q. 2. 3. 1ᵐ.
20 Inuenta est in vtero habens de spiritu sancto. 3ª. q. 28. 3. 1ᵐ. / q. 32. 1. 2. o. / q. 39. 8. 2ᵐ. / q. 46. 6. c. / q. 54. 1. 3ᵐ. / 1. d. 11. 1. 4ᵐ. / 3. d. 1. q. 2. 2. 6ᵐ. / d. 2. q. 2. ar. 2. q. 2. c. / d. 4. q. 1. 1. o. / q. 2. 1. c. / 3. 4. cᵒ. 45. 46. / Opuſ. 3. cᵒ. 226. / Io. 12. lec. 4.
21 Ioseph autem vir eius. supra. 14ª. ¶ Cum esset iustus. 3ª. q. 28. 3. 5ᵐ. / 4. c. / 3ᵐ. / 4. d. 30. q. 2. 1. 2ᵐ. / 4ᵐ. / Io. 2. lec. 2. / Gal. 1. lec. 1
22 Et nolle eam traducere. 3ª. q. 29. 2. 3ᵐ. ¶ Voluit occulte dimittere eam. 3ª. q. 28. 3. 2ᵐ. / q. 29. 2. 3ᵐ. / 4. d. 30. q. 2. 3. 5ᵐ. / d. 35. 3. 2. / Math.
23 Ecce angelus domini apparuit in somnis Ioseph. 3ª. q. 30. 2. 2ᵐ. / 3. 2ᵐ. / q. 36. 2. 2ᵐ. / Math.
24 Noli timere accipere Mariam coniugem tuam. 3ª. q. 28. 3. 2ᵐ. / q. 29. 2. o. / 4. d. 30. q. 2. 2. o. / Math.
25 Quod enim in ea natum est. supra. 15ª. ¶ De spiritu sancto est. supra. 20ª. ¶ Vocabis nomen eius Iesum. supra. 16ª. / 3ª. q. 37. 2. o. / Math. 1. o. 4. lec. 5. fi.
26 Hoc autem totum factum est, vt adimpleretur quod dictum est per prophetam. 12ᵉ. q. 98. 1. 2ᵐ. / Quol. 3. q. 5. 4. 5ᵐ. / Math. / cᵒ. 26. / cᵒ. 27. / Io. 8. lec. 4. / cᵒ. 11. / cᵒ. 12. lec. 6. prin. / cᵒ. 19. lec. 4. prin. / Ro. 3. lec. 1. / cᵒ. 5. lec. 6.
27 Et vocabitur nomen eius Emanuel. Isa. 7. 6ª. ¶ Et accepit coniugem suam. supra. 22ª.
28 Et non cognoscebat eam. 3ª. q. 28. 3. 3ᵐ. / 4ᵐ.
29 Donec peperit. 3ª. q. 28. 3. 3ᵐ. / 4. d. 30. q. 2. 3. 1ᵐ. / Opuſ. 3. cᵒ. 232. / Math. 1. fi. / cᵒ. 22. fi. / 1ᵉ. Cor. 15. lec. 3. / He. 1. fi.
30 Filium suum. supra. 18ª. ¶ Primogenitum. 3ª. q. 28. 3. 4ᵐ. / 4. d. 30. q. 2.

30.q.2.3,2m./ Opus.3.c0.32./ Math.1.fi.
31 Et vocauit nomen eius Iesum, supra.16.29a.

CAPVT II.

Ca.2m. 1 Cum natus esset Iesus, supra.15a.¶ In Bethleem Iudæ.3a.q.35 7.o./q.46,10,1m./ Math 2,
2 In diebus Herodis regis, Opus.20,lib,3.c0.2.fi,
3 Ecce magi,3a.q.36,3.c./ 2m./ 5.c./ Math.2,prin,
4 Ab oriente.3a.q.36.3.3m./ 5.4m./6.c./ 3m./ Math.2,
5 Venerunt Ierosolimam.3a.q.36.8.3m.
6 Vbi est qui natus est,Rex iudæorum? 3a,q.36.8,3m.
7 Vidimus enim stellam eius in Oriente.3a.q.36.5.o./ 6.3m./7.6,
8 Et venimus adorare eum.3a,q.36.8.o,
9 Audiens autem Herodes rex, turbatus est, & omnis Ierosolima cum illo.3a,q.36.2.3m,
10 Et ecce stella quam viderant in oriente, antecedebat eos, vsque dum veniens staret supra, vbi erat puer.3a.q.36.3.3m./7.c./3m.
11 Obtulerunt ei munera, Aurum, Thus, & Myrrham. 3a, q. 36, 8,4m./5m,
12 Herodes occidit omnes pueros,qui erant in Bethleem, & in omnibus finibus eius, a bimatu & infra &c.3a.q.36.2.3m. 6,3m.
13 Defuncti, sunt enim qui quærebant animam pueri. 22e. q. 82, 2. 1m./3a.q.46.11.3m./Ma. q. 4.8.1m./ He. 11. lec.7.
14 Et habitauit in ciuitate quę vocatur Nazareth.3a,q,3.5,7,2m,

CAPVT III.

Ca.3m. 1 Vox clamantis in deserto, parate viam domini, 1:Regum,7. 12a./ Malachi.3.3a. ¶ Pœnitentiam agite , appropinquabit enim regnum cœlorum.4.d.14.q.1.ar.1.q.1.q.4m./ ar.4.q.1.1m.
2 Et baptizabantur ab eo in Iordane.3a.q.38.4.o, / q. 39, 3. 1m./ 4.d.2.q.2.3.o,
3 Confitentes peccata sua,3a,q.38.3,2m./ Ro.11.lec.4,
4 Ego vos baptizo in aqua,in pœnitentiam.3a,q.38.3.1m,
5 Ipse vos baptizabit in spiritu sancto,& igne.3a,q.66.3.1m,
6 Paleas autem comburet igni inextinguibili.Isa.fi.
7 Venit Iesus a Galilea in Iordanem ad Ioannem vt baptizaretur ab eo.3a.q.38.1.c./q.39.1.2.4.o./ 5.c./q.66,5,4m./ q.67.7.1m./ q.81.1.c./ q. 84.7.4m./4.d. 2.q.2.ar.3.q.1.o./ q.3.ar.2.q.1.c. / d. 7.q.3.ar,2.q.2.c / Math.3.
8 Ego a te debeo baptizari.3a.q.38.6.3m./ Math.3.
9 Sine modo.Sic enim decet nos implere omnem iustitiam, 3a q.38.6.3m.
10 Et ecce aperti sunt cœli.3a.q.39.5.o./ q.49.5.3m./ 3. d. 18.ar. 6, q.3.2m./ d.22.q 3.1.4m.
11 Et vidit spiritum Dei ascendentem sicut columbam.3a.q.39.6.7. o./ q. 46.4.2m.
12 Et ecce vox de cœlis dicens. 3a.q.39.8.o./ q.45.4.o./ q.66.6.c.

CAPVT IIII.

Ca.4m. 1 Tunc ductus est Iesus in desertum . 3a.q.41.1.2m./ 2.o,
2 Vt tentaretur a diabolo . 3a.q.41.1.o.
3 Et cum ieiunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, 3a.q.41.3.o./ Exo.24.fi.
4 Postea esurijt. Et accedens tentator dixit.3a.q.41.1.3m./ 3.o.
5 Si filius Dei es:3a.q.41.4.c./ 1.1m.
6 Dic vt lapides isti panes fiant.3a.41.4.1m.
7 Qui respondens, dixit ei, Scriptum est.3a.q.41.4.c.
8 Non in solo pane viuit homo. Deut.8.2a.
9 Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam ciuitatem. 3a. q. 41. 1. 2m./ 2.3m./ 4.7m.
10 Mitte te deorsum.3a.q.41.4.2m.
11 Angelis suis mandauit de te. Psal.90. 3a.
12 Non tentabis dominum Deum tuum . Deut.6. 8a.
13 Assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde.3a.q. 41. 1. 2m.
14 Et ostendit ei omnia regna mundi, & gloriam eorum. 3a. q. 41. 4. 7m.
15 Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraueris me.3.q.41.4.3m.
16 Vade Sathana.3a.q.41.4.6m.
17 Dominum Deum tuum adorabis,& illi soli seruies . Deut.4.5a.
18 Tunc reliquit eum diabolus.1a.q.114.5.o./ 3a.q.41.3.2m./3m./ 2.d.6,5.o
19 Et ecce angeli accesserunt, & ministrabant ei.3a.q.41.3.2m.
20 Vt adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetam. supra, 1, 26a,
21 Exinde cœpit Iesus prædicare.3a.q.41.o.
22 Pœnitentiam agite, appropinquabit enim regnum cœlorum, supra.c0.3,1a.

23 At illi statim relictis retibus & patre, secuti sunt eum 22e.q. 191.2,1m./ 4.1m.
24 Et vocauit eos. Mar.4./ Io.1,lec.2./ Lec.21.fi.
25 Et obtulerunt omnes male habentes &c, & lunaticos,& paraliticos, & curauit eos,22e.q.115.5,1m.

CAPVT V.

1 Et cum sedisset, accesserunt discipuli eius ad eum. Et aperiens os Ca.5m. suum,docebat eos. Math.5./ Io.7.lec.5.prin.
2 Beati pauperes spiritu &c. vsque gaudete &c. 12e.q.69.o. / 3. d. 34.q.1.4.o./ Math.5.
3 Beati mites.12e.q.69.3.4.o./ 3.d.34.q.1.4.c./ 6.c.
4 Beati qui lugent. 12e.q.35.3.1m./q.69.3.4.o./22e.q.28.1,2m./ 3.d.34.q.1.4.o.
5 Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur,12e.q.69.3.4.o./ 22e.q.139,2.1m. 3.d. 34.q.1.4.o.
6 Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur, 4.d.46.q.2.ar.3.q.4.1m.
7 Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.12e.q. 69. 3. 4.o./ 22e.q.8.7.o./q.83.9.3m./ 3.d.34.q.1.4.6.c.
8 Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur.12e.q. 69.3.4. o. / 22e.q.45.6.o / q.83.9.3m.
9 Beati qui persequutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum. 12e.q. 69. 3. 5m./ 4. 2m./ 3.d.34.q.1.4.c.
10 Merces vestra, copiosa est in cœlis. 1a. q. 68. 4. c. fi./ 12e. q. 4. 7. 3m,
11 Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum. Ma. q. 9.11. c. / 1m. / 2m. / Ro.15.1a.
12 Qui in cœlis est.3.Regum.8.10a.
13 Nolite putare, quoniam veni soluere legem aut prophetas. Nõ veni soluere,12e.q.107.2.4m./ 3a.q.37.o./q.40.4.o./q.47.2,1m./ 3.d.14.ar.3.q.6.3m./4.d.1.q.2.ar.2.q.3.o.
14 Sed adimplere.12e.q.107.2,o./ 4.3m./ 22e.q.104.6.2m./ 2.d. 9. 8.4m./ d.44.q.2.2,3m, 4.d.1.q.2.ar.5.q.2.1m./ Roma. 9. lec. 4. Ephes. 2,
15 Donec transeat cœlum & terra . Psal.101.fi.
16 Iota vnum,aut vnus apex,non præteribit a lege, donec omnia fiant.Po2.q.4.1.c./ Quol.12.27.1m./ Meth.2.lec.5.
17 Dico autem vobis. 3a. q. 42.1.c./ 2m.
18 Nisi abundauerit iustitia vestra,plusquam scribarum & phariseorum, non intrabitis in regnum cœlorum. 4. d. 33. q. 2. ar. 2. q. 3.3m.
19 Audistis, quia dictum est antiquis. 22e. q. 5. 1. 3m. / Verit. q. 9. 4. 12m.
20 Non occides. Exo.20.9a./ 5.3.c0.43.
21 Omnis q iracitur fratri suo,reus erit iudicio.22e.q.158.3. 2m./ 5.3m./ Ma.q.12.3.2m./ 3m.
22 Qui autem dixerit Racha,reus erit concilio. 22e.q.158. 5.3m./ q.155.c.fi.
23 Qui autem dixerit fatue, reus erit gehennæ ignis. 12e. q. 46. 8.3m./ 22e. q. 158.5. 3m./ q. 72. 2.o./ 1e. Corinth.15.lec.7./ Gal.3.prin.
24 Nõ mœcaberis.Exo.20.10a.¶ Si oculus tuus vel manus , vel pes, scandelizat te,abscide eum.4.d.39.6.3m.
25 Quicumque dimiserit vxorem suam , det ei libellum repudij . Deut.24.1a.
26 Omnis qui dimiserit vxorem suam , excepta fornicationis causa,facit eam mœchari.4.d.35.o./ d.39.3.4.6.o./ L./1e. Cor.7.
27 Et qui dimissam duxerit,mœchatur.4.d.33.q.2.ar.2.q.3. 3m./d. 35.5.6.o./d.39.6.c./i3m./ 1e. Cor.7.
28 Non periurabis. Exo.20.4a.
29 Reddes domino iuramenta tua. 22e.q.89.1.2m.
30 Non iurare omnino.22e.q.89.2.1m./6.1m./3.d.39.ar.2.q.2.1m./ Rom.1.lec.5.
31 Neque per cœlum , quia thronus Dei est.Psal.44.1a.
32 Neque per terram , quia scabellum pedum eius est.2.Parali.6.fi.
33 Neque per Ierosolimã,quia ciuitas magni Regis est.Psal.146.1a.
34 Sit sermo vester,est est,non non,quod autem hijs abũdantius est a malo est. 22e.q.89.1.2m./ 2,1m,/ 2m./3,d.39.ar.2.q.3.c./Ro.1. lec.5./ Gal. 1.fi.
35 Non resistere malo.22e.q.2.3.o./ q.108.1.2m./4m./q.188.3.1m./ Quol.5.q.13.1.o./ Quol.9.vel.10.q.6.2.o./ Opus. 19.c0.16.17.
36 Si quis percusserit te in dexteram maxillam tuam, præbe illi & alteram &c. vsque fi.12e.q.108,3.2m./ 4.4m./.22e. q. 40. 1. 2m./ q.43.8.4m./q.72.3.c./q.124.1.3m./3.1m./q.128.1.4m./q.140. 2.2m./q.152.3.2m./q.186.2.c./ 3.3.c0.130./ Virt.q.3. 2. 6m./ Quol.4.20.o./ Quol.6.q.7,1.1m./ 2m./ Opus.17.c0. 6. / Opus. 18.c0.20./ Opus.19.c0.17./ Ro.12.lec.3./ 1e. Cor.6.lec.2.

37. Qui

37 Qui vult tecum in iudicio contendere, & tunicam tuam tollere, dimitte ei & pallium. 22e.q.43.8.4m./ q.72.3.o./q. 108, 1. 2m./ 4m./q.188.3.1m./4.d.38.q.2.ar.4.q.3.o./ 3.3.c0. 21. / Verit.q.3.2.16m./ Opus.19.c0.17./ 1e. Cor.6.lec.2.prin.
38 Odio habebis inimicum tuum.3.d.30.1.2m./ Verit.q.2. 8. 5m.
39 Diligite inimicos vestros 22e.q.25.8.9.o./q.34.3.3m./q.83.8.c./ q.108.1.c./3.d.30.1.2.o./ Verit.q.2.8.o. Opus.4.c0. 8. / Opus. 18.15. Ro.12.lec.3.
40 Benefacite his qui oderunt vos. 22e.q.25.6.c./ 2m./ 9.o. / q. 31. 2.o./q.32.9.1m./q.168.3.3m./Opus.4.c0.8./Opus.19.c0.9.2m./ Roma.12.lec.2.fi./ Gal.6.lec.1.
41 Orate pro persequentibus & calumniantibus vos.22e.q.83.8.o./ 3.d.30.2.o. Verit.q.2.8.c fi./ Psal.37.
42 Si enim diligitis eos qui vos diligunt , quam mercedem habebitis? 22e.q.27.7.1m.
43 Estote ergo perfecti, sicut & pater vester cœlestis perfectus est. Leui.16.1a./ 22e.q.189.2.2m./ 3.d.29.ar.8.q.2.o./ 2e. Corinth.13. lec.1.fi./ Heb.6.lec.1.

CAPVT VI.

1 Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus , vt videamini ab eis.supra.5.11a. ¶ Qui in cœlis est.3.Reg.8.10a,
2 Alioquin mercedem non habebitis,apud patrem vestrum.22e.q. 132.3.1m./ Ma.q.9.2.1m / 2m./ Quol.5.q.12.1.o.
3 Cum ergo facis eleemosinam , noli tuba canere ante te. 22e. q. 132.5.3m.
4 Sicut hypocritæ faciunt.22e.q.111.o./4.d.16.q.4.1.o.
5 Tu autem cum oraueris , intra in cubiculum tuum,& clauso hostio &c.22e.q.83.12.3m / 1e.Tim.2.lec.2.
6 Orantes nolite multum loqui,sicut ethnici faciunt.22e.q.83.14. 1m./4.d.15.q.4.ar.2.q.2.1m.
7 Sic ergo vos orabitis.22e.q.83.14.3m./ 4.d.15.q.4.ar.2.q. 2. 2m.
8 Pater noster &c. vsque fi. 22e.q.83.9.o./ 3.d.34.q.1.6.o. / Opus. 3.c0.259.fi./ Opus.7.o
9 Qui es in cœlis.3.Reg.8.10a.
10 Fiat voluntas tua,1a.q.19.11.12.c.
11 Panem nostrum supersubstantialẽ da nobis hodie. 22e. q. 83.7. 1m./ 4.d.15.q.4.ar.5.q.3.1m.
12 Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.22e.q.83.16.3m./ 3a.q.84.10.b./ 3.d.30.L./ 4.d. 16. L.fi./ Opus.7.c0.6.fi.
13 Thesaurizate vobis thesauros in cœlo,vbi neque erugo &c. 12e. q.4.7.1m./4.d.15.q.4.ar.4.q.3.2m.
14 Vbi est thesaur tuus,ibi est & cor tuũ.supra.13a./ Verit.q.22.2.c.
15 Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit. 12e.q.12.1.1m./ 3.d.38.3.3m./ Verit.q.22.13.1m.
16 Si ergo lumen quod in te est,tenebræ sunt. 12e.q.12.1.2m.
17 Nemo potest duobus dominis seruire.12e.q.1.5.c./ 1e. Cor. 7. fi.
18 Ne solliciti sitis animę vestrę &c.12e.q.108.5.3m./22e.q.47.9.c./ 3m./q.49.4.c / q. 55.6.o./q.83.6.2m./ q.188.7.c./ 4.d. 15. q. 2. ar.1.q.4.4m./ 3.3.c0.135 fi./ Quo. 7. 17. 7m. / Quol. 10. q. 11. 1. o. / Math.6./ Io.13.lec.5./ Phil.4.
18 Quærite ergo primum regnum Dei & iustitiam eius, & hæc omnia adijcientur vobis. 22e.q.87.6.1m.
19 Nolite ergo solliciti esse in crastinum. 22e. q. 55.7.o. / q. 188.7. 2m./ 3.3.c0.134.8m./ 135.fi.
20 Sufficit diei malitia sua Ephe.5.13a.

CAPVT VII.

1 Nolite iudicare, & non iudicabimini. 12e.q.108. 3. 6m. / 22e. q. 60.2.3.6.o./ q.67.1.o./ q.80.2.1m./3a.q.59.1.c./ 4.d.48. q. 1. 1. prin./ Quol.12.25.o./ Ro.2./ c0.14. 1e.Cor.4.
2 In quo enim iudicio iudicaueritis,iudicabimini, & in qua mensura mensi fueritis,remitietur vobis.22e.q.61.4.1m./ 4 d.46.q.2. ar.2.q.1.o./ Ro.2.
3 Quomodo dicis fratri tuo,frater,sine,eijciam festucam de oculo tuo,trabẽ autẽ quę est in oculo tuo est , non vides? 22e.q.33.5.c.
4 Nolite sanctum dare canibus,neque mittatis margaritas vestras, ante porcos &c. 4.d.8.q.1.ar.1.q.1.c.
5 Petite,& dabitur vobis.4.d.15.q.4.ar.3.q.3.4m.
6 Omnia ergo quæ vultis vt faciant vobis homines, & vos facite illis. 12e.q. 99. 1.3m. / 4.d.33.q.1.1.7m./ Opus.73.c0.17.
7 Non potest arbor bona , fructus malos facere , neque econuerso. 1a.q.49.1.1m./ 12e.q.20.2.1m./ 2.d.34.L./d.40.2.1m./Po2.q.3. 6.17m./ Ma.q.1.3.1m.
8 Sed qui facit voluntatem patris mei.supra.5.11a. ¶ ui in cœlis est.3.Reg.8.10a.¶ Pauci inueniũt eã,scilicet viã vitę.infra.20.4a
9 Numquam noui vos.Exo.33.3a. ¶ Fundata erat supra firmam petram.1e.Cor.3.lec.2.
10 Erat enim docens eos,sicut potestatẽ habens , & non sicut scribę

eorum , & pharisei .3a.q. 42. 1.3m.
11 Et extendens Iesus manum tetigit eum.3a.q.44.3.2m.

CAPVT VIII.

1 Vide nemini dixeris.22e.q.104.4.1m./3a.q.13.4.2m./q.44.3.4m Ca.8m.
2 Vade ostende te sacerdoti , & offer munus &c.12e.q. 203. 2. 2m,
3 Domine non sum dignus , vt intres sub tectum meum. 3a. q. 80. 10.3m.
4 Audiens autem Iesus,miratus est.3a.q.15. 8. o. / 3. 4.c0. 33. fi. / Math.7.
5 Non inueni tantam fidem in Israel. 22e. q. 5. 4.o. / 3. d. 25.q.2. art.. 2. q. 1. o.
6 Ibi erit fletus , & stridor dentium. 4.d.50.q.2.ar.3.q.3.o./3.4.c0. 89.fi./ Quol.7.vel.8.vel,11.q.5.3.o./ Opus.10.40.
7 Surrexit,& ministrabat eis.3a.q.44.3.2m.
8 Omnes male habentes curauit.3a.q.43 4.c.
9 Domine permitte me primum ire , & sepelire patrem meum. 22e.q.101.4.2m.
10 Dæmones rogabant eum dicentes.Si eijcis nos hinc, mitte nos in gregem porcorum. 3a.q.44.1.4m.
11 Et ait illi.Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos. 3a.q.44.1.4m.
12 Et ecce magno impetu abijt tot grex perpreceps in mare,& mortui sunt in aquis,Ibidem.

CAPVT IX.

1 Videns Iesus fidem illorum , dixit paralitico . Confide fili. 22e. Ca.9m. q. 114. 6. 1m.
2 Dixit Iesus paralitico.Remittunt tibi peccata tua.3a.q.44.3.3m.
3 Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum.3a.q.10.2.o. / q. 59. 2. 3m./ 3.d.14.ar.2.q.2.c./ ar.3.q.1.c./q.5.2m. ar.4.3m./ 4m./ Verit.q.8.4.c. / q. 20. 4.c./ 1m. / 5.o. / 6.c. / Quol. 3. q. 2. 1. c./ Opus.3.c0.223.
4 Quid est facilius dicere,dimittuntur tibi peccata tua , an dicere, surge & ambula? 3a.q.44.3.3m.
5 Vt autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata. 3a.q.16,11.2m./ 2.d.21.q.1.3.o./ 4.d.5.q.1.1. 1m./ar. 3.q. 1.o./ d.8.q.2.2.4m./ d.17.L.9m./ 1e. Cor. 1. lec. 2.
6 Et præteriens inde Iesus, vidit hominem sedentem in theloneo Matheum nomine , & ait illi . Sequere me , & sequutus est eum. 3a.q.44.3.1m./ Quol.5.q.1 1.1.o.
7 Multi publicani & peccatores discumbebant cum Iesu,& discipulis eius.22e.q.25.6.5m./3a.q.40.1.o./ 2.c./ 3m.
8 Misericordiam volo & non sacrificium. Osee.6.4a.
9 Non enim veni vocare iustos,sed peccatores.3a.q.1 3.4.o. / 5.c./ q.40.1.c./ q.43.3.2m./q.44.3.c./ 3.d.1.q.1.3.o./ 2m./ 6m./ Verit.q.29.4.3m./ 5m./ Opus.10.ar.28./ Opus. 11. ar. 23./ Opus. 53.21m./ 1e.Tim.1.lec.4.
10 Numquid possunt filij sponsi lugere, quamdiu cum illis est sponsus &c. & tunc ieiunabunt.22e.q.147.4.5m./ 4.d.15.q.3. art. 2, q.2.2m./ ar.3.q.1.5m.
11 Nemo mittit commissuram panni rudis , in vestimentum vetus, 22e.q.147.4.5m./ Math.9.
12 Sed vinum nouum,in vtres nouos mittunt, & ambo conseruantur.12e.q.96.2 c./ 2m.
13 Veni impone manum tuam super eam,& viuet.supra.c0.8.1a, ¶ Et tetigit fimbriam vestimenti eius.Psal.44. ¶ Et tenuit manum eius,& dixit.supra.8.1a. ¶ Tunc tetigit oculos eorum dicens.Ibidem.
14 Creditis quia hoc possum facere vobis &c. secundum fidem vestram,fiat vobis.22e.q.178.1.o./ 5m./ 1.d.43.q.1.2.3m./ 3.3.c0. 154./ Po2.q.6.4.c.fi/ 9.o./ Opus.3.c0.222./ Io.9.lec.3./ 1e.Cor. 13./ Gal.3.lec.2.
15 Fides tua te saluam fecit . Ibidem. ¶ Et cõminatus est eis Iesus dicens. Videte ne quis sciat.supra.8.2a.
16 Illi autem exeuntes , diffamauerunt eum in tota terra illa. 3a. q. 13.4.2m.¶ In principe dæmoniorũ,eijcit dæmones.3a.q.43.2.3m.
17 Et circuibat Iesus omnes ciuitates & castella , docens in synagogis.3a.q.7.3.2m.
18 Et curans omnem languorẽ & oẽm infirmitatẽ.supra.4.fi./ 8.9a.

CAPVT X.

1 Dedit illis potestatem spirituum immundorum,vt eijcerent eos, Ca.10m. 3.q.43.2.3m./ 4.d.5.q.1 a.3.q.1.3m.
2 Et curarent omnẽ langorem,& oẽm infirmitatẽ.supra.4.fi./ 8.9a.
3 In viam gentium ne abieritis &c. Non sum missus, nisi ad oues, quæ perierunt domus Israel.3a.q.42.1.o./ 3.d.1.L.4m.
4 Appropinquabit regnum cœlorum.supra.3.2a./Nolite possidere &c. non peram in via , neque duas tunicas,neque calciamenta,neq; virgam.12e.q.108.2.3m./4.2m./ 4m./ Virt. q.2.11.7m,

5 Nolite

5 Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniã &c. 22ę, q.108.2. 3m./4.4m./22ę./ q.185.6.2m./ Opus.16.cº.21.
6 Estote ergo prudentes sicut serpentes. 22ę.q.55.3. 1m. 4.1m./ q.92. 1. 1m.
7 Cum autem tradent vos, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini.22ę.q.53.4. 1m.
8 Et quod in aure auditis, prædicate super tecta.3ª.q.42.3.1m.
9 Qui in cœlis est.3 Regum.8.10ª.
10 Non veni pacem mittere, sed gladium. Psal.7.
11 Inimici hominis, domestici eius.22ę.q.70.3. o. ¶Qui perdiderit animam suam propter me, inueniet eam. Ro.8.lec.7.

CAPVT XI.

Cam. 11m. 1 Tu es qui venturus es, an alium expectamus? 22ę.q.2.7. 2m./3. d.25.q.2.ar.2.q.3.1m./ Virt.q.14.11.5m.
2 Etiam dico vobis plusquam prophetam. 22ę.q.174.4.3m./Verit. q.12.12.3m./14.5m./ Deuterono.vltimo.5ª.
3 Ecce ego mitto angelum meum. Iere.7.9ª.
4 Qui præparabit viam tuam ante te. Malachiæ.3.2ª.
5 Nõ surrexit maior inter natos mulierũ Ioãne baptista. supra.2ª.
6 Qui autem minor est in regno cœlorum, maior est illo.1ª.q.108. 2.3m./q.117.2.c./3m./2.d.9.3.4m./ Verit.q.9.1.14m.
7 Omnes enim prophetæ & lex, vsq; ad Ioannem prophetauerũt. 22ę.q.174.6.3m./ 1ę.Cor.12.lec.fi.
8 Ipse est Helias. Math.26./Io.11.prin./cº.12.
9 Qui habet aures audiendi audiat. Io.8.lec.7.
10 Venit Ioannes, neque mãducans, neque bibens.3ª.q.40.2.c./1m.
11 Venit filius hominis mãducãs & bibẽs.3ª.q.40.2.o./ q.41.3. 1m.
12 Et iustificata est sapientia a filijs suis, 3ª.q.40.2.1m.
13 Abscondisti hęc a sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis.22ę.q.162.3.1m.
14 Omnia mihi tradita sunt a patre meo. ℘.4.cº.8.
15 Nemo nouit filium nisi pater, neque patrem quis nouit nisi filius, & cui voluerit filius reuelare? 1ª.q.31.4.2m., 1.d.21.L./℘.4. cº.8.o./23.o./ Opus.3.cº.223.
16 Iugum enim meum suaue est, & onus meũ leue.2ę.Cor.6.lec.1.fi.

CAPVT XII.

Cam. 12m. 1 Discipuli autem eius esurientes, cęperunt euellere spicas sabbato, & manducare.12ę.q.100.8.4m./22ę.q.40.4.e./q.122.4.3m./ 3ª.q.40.4.3m.
2 Non legistis, quid fecerit Dauid, quando esurijt &c. & panes propositionis comedit, quos non licebat edere? &c. 1.Regum.21.1ª.
3 Sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violant, & sine crimine sunt.22ę.q.122.4.3m./4.d.1.q.2.ar.3.q.1.2m.
4 Misericordiam volo & non sacrificium. Oseę.6.4ª.
5 Dominus est filius hominis, etiam sabbati. supra.5.13ª.
6 Licet sabbatis benefacere? 12ę.q.100.8.4m./q.107.2.4m./22ę.q. 40.4.o./q.122.4.3m./3ª.q.40.4.1m./3m./4.d.1.q.2.ar.3.q.1.2m.
7 Curauit eos omnes. supra.4.fi./ 8.8ª.
8 Et præcepit eis, ne manifestum eum facerent. supra.8.2ª.
9 Vt adimpleretur quod dictum est per Isaiam &c. supra.1.28ª. ¶In quo bene cõplacuit animæ meæ. Isa.42.2ª. ¶ Hic nõ eijcit dæmoniũ, nisi in Beelzebub principe dæmoniorũ. supra.9.16ª.
10 Iesus autem sciens cogitationes eorum. supra.9.3ª. / 1.Reg.2.2ª.
11 Omne regnum diuisum contra se, desolabitur, & omnis ciuitas vel domus, diuisa contra se, non stabit. 22ę.q.37.2.3m.
12 Si Sathanas sathanam eijcit, aduersus se diuisus est. 1ª. q. 109. 2. 2m./3ª.q.43.2.3m./2.d.6.4.c./2m.
13 Filij vestri in quo eijciunt? 3ª.q.43.2.3m. ¶Si autem ego in spiritu Dei eijcio dæmonia. 1ª.q.36.1.2.1.
14 Ideo ipsi, iudices vestri erunt. 4.d.47.q.1.ar.2.q.1.o./ Opus.3.cº. 258./ Psal.49./ 1ę.Cor.6.
15 Quo põt quisquã itrare i domũ fortis &c. dirripiet.3ª.q.43.2.3m
16 Qui nõ ẽ mecũ, cõtra me ẽ, & q nõ cõgregat mecũ, spargit. Ibidẽ.
17 Spiritus autẽ blasphemię nõ remittetur. 22ę. q.14.3.o./q.118.5. 3m./3ª.q.86.1.2m./3m./2.d.43.4.o./L.3m./Verit.q.24.11.7m. Ma.q.3.14.15.o./Quol.2.q.8.1.o./Math.12./Ro.2.
18 Et quicumque dixerit verbum cõtra filium hominis, remittetur ei, qui autem dixerit contra Spiritum sanctum, nõ remittetur ei, neq; in hoc sæculo, neq; in futuro. 22ę.q.14.1.o. / 2.d.42.1.2.o./ 3.d.38.5.4m./ Ma.q.3.14.o./ Quol.2.q.8.1.o./ Math.12./Ro.2.
19 Quomodo poteſtis bona loqui, cum sitis mali? supra.7.7ª.
20 Oẽ verbũ otiosũ, qđ loquuti fuerint homines, reddẽt rõnẽ de eo in die iudicij.2.d.40.5.c.prin./8m./4.d.9.ar.4.q.2.3m./ Psal.11.
21 Generatio mala & adultera, signum quærit. Leui.17.5ª.
22 Et signum nõ dabitur ei, nisi signũ Ionæ prophetæ.3ª.q.43.1.1m.
23 Sicut.n. fuit Ionas in vẽtre Cęti, tribus diebus & tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terræ, tribus diebus & tribus noctibus. Ionæ.2.1ª.

24 Viri Niniuitę surgent in iudicio cum generatione ista, & condemnabunt eam. supra.14ª.
25 Regina austri surget in iudicio cum generatione ista, & condemnabit eam. Ibidem.
26 Reuertar in domum meam vnde exiui.3ª.q.88.1.2m.
27 Ecce mater tua. supra 18ª. ¶Et ecce fratres tui.3ª.q.28.3.5m./ Opus.3.cº.232./Math.12./Io.7./Gal.1.

CAPVT XIII.

1 Alia cęciderunt in terram bonam, & dabant fructum, aliud centesimum, aliud sexagesimum, aliud trigesimum. 12ę.q.70.3.2m./ 22ę.q.125.5.2m./3.d.34.q.1.5.4m./5m./4.d.49.q.5.2.o./ar.1. q.1.3m./q.2.o. Cam.13m.
2 Qui habet aures audiendi, audiat. supra.11.9ª. ¶Quia videntes non vident. Exo.4.2ª./Ro.11.
3 Vis imus, & colligimus eã? 22ę.q.10.8.1m./q.11.3.3m./q.64.2. 1m./q.108.1.3m./3.1m./4.d.13.q.2.3.3iii./℘.3.cº.146.fi./ Quol.10.15.1m.
4 Alligate ea in fasciculos, ad comburendum. Ma.q.2.9.3m.
5 Simile est regnum cœlorum fermẽto, quod acceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum. 3.d. 4.q.1.ar.1.q.3.2m./1ę.Cor.5.lec.2.
6 Sine parabolis non loquebatur eis.3ª.q.42.3.3m.
7 Vt adimpleretur quod dictum est per prophetam. supra.1.18ª. ¶Aperiam in parabolis os meum. Opus.60.cº.11./Psalmo.48.
8 Messis est consumatio sæculi.1ª.q.73.1.1m.
9 Colligent de regno eius, omnia scãdala.4.d.49.4.ar.2.q.5.4m.
10 Ibi erit fletus, & stridor dentium. supra.8.7ª. ¶Qui habet aures audiendi, audiat. supra.11.9ª.
11 Tunc fulgebunt iusti sicut Sol in regno patris eorum.3ª.q.45.2. c./q.54.2.1m./2m./4.d.44.q.2.4.o. d.48.q.2.3.3m./℘.4.cº.86./ Opus.10.ar.36./Opus.11.ar.27./Opus.53.15m. ¶Nonne mater eius dicitur Maria? supra.1.18ª.
12 Et fratres eius. supra.12.ii.

CAPVT XIIII.

1 Propter iusurandum &c. iussit dari.22ę.q.89.7.2m.
2 Milit & decollauit Ioannẽ in carcere.22ę.q.124.5.c. Cam.14m.
3 Acceptis quinq; panibus, & duobus piscibus.12.q.92.3.1m./3ª. q.44.4.4m./2.d.18.q.1.1.c./d.30.q.2.1.c./Math.14.
4 Aspiciens in cœlum, benedixit.22ę.q.83.10.1m./3ª.q.13.4.3m./ q.21.1.o./2.c./q.43.2.2m./q.53.4.2m./3.d.17.ar.3.q.1.o./4.d. 15.q.4.ar.6.q.2.1m./Trin.12.3m./Io.11.lec.6.
5 Ascendit in montem solus orare. Vespere autem facto, solus erat ibi.3ª.q.13.4.3m./q.40.1.3m.
6 Et descendens Petrus de nauicula, ambulabat super aquam.4.d. 49.q.2.7.c.
7 Obtulerunt ei omnes male habentes. supra.4 fi./8.9ª.
8 Et rogabãt eum, vt vel fimbriã vestimẽti eius tãgeret. supra.9.14ª

CAPVT XV.

1 Nam Deus dixit. Honora patrem tuum & matrem &c. Exo.20. 8ª. ¶Quare vos trangredimini mandata Dei, propter traditiones vestras? Gal.1.lec.3.fi./ Item lec.4. Cam.15m.
2 Non quod intrat in os, coinquinat hominem. 22ę.q. 148. 1. 1m./ 3ª.q. 40. 4. 2m.
3 Scis quia pharisei, audito hoc verbo scandalizati sunt.3ª.q.42. 2. o./4.d.38.q.2.ar.3.q.2.1m.
4 Sinite illos. Cęci sunt, & duces cęcorum. 22ę.q 43.7.o./2 8.o./3ª. q.42.2.o./4.d.38.q.2.ar.4.q.2.o./ Virt. q. 3. 1. 3m./Math. 15./ Ro.14.lec.3.
5 Omne quod in os intrat, in ventrem vadit, & in secessum emittitur.1ª.q.119.1.1m./2.d.30.q.2.1.1m.
Non sum missus nisi ad oues, quæ perierunt, domus Israel. 3ª. q. 42.1.o./3.d.1.L.4m.
6 Mutos, cęcos, claudos, debiles, & alios multos &c. & curauit eos. supra.4.h./8.9ª.
8 Et accipiẽs septẽ panes & pisces gras agens &c. supra.14.3ª.4ª.

CAPVT XVI.

1 Generatio praua & adultera, signum quærit. Leui.27.5ª. Cam.16m. 8.19ª.
2 Signum non dabitur ei, nisi signũ Ionæ prophetæ. supra. 12. 24ª.
3 Cauete a fermento Phariseorum & Saduceorũ. 3ª.q.74.4.c. fi./ 3m./1ę.Cor.5.lec.2.o.
4 Caro & sanguinis non reuelauit tibi. Heb.2.lec.4.
5 Qui in cœlis est.3.Reg.8.10ª. ¶Tu es Petrus, & super hanc petram &c. vsque solutum & in cęlis. Opus.20.lib.3.cº.10.o.
6 Tunc præcepit discipulis suis, vt nemini dicerent, quia ipse esset Iesus Christus. supra.8.2ª.

¶Tibi

¶Tibi dabo claues regni cœlorũ. 4.d.18.q.1.ar.1.q.3.o. ¶Oportet eum ire Ierosolimam, & multa pati &c. 3ª.q.46.o./q.56.1. 2m./3.d.18.ar.6.q.3.c./d.20.q.2.ar.1.q.3.o./4.o./Quol.2.2.o./ Opus.1.cº.17. ¶Et occidi. 3ª.q.14.2.o./3.d.16.q.1.2.3.o./q.18. 4.o./1.3m. ¶Et tertia die resurgere. infra.20.6ª.
7 Et assumens eum Petrus, cepit eũ increpare dicens, absit a te domine, non erit tibi hoc. 4.d.38.q.2.ar.2.q.1. 2m.
8 Qui cõuersus dixit Petro. Vade post me Sathana. 1.d.48. L.2ni.
9 Scandalum es mihi. 22ę.q.43.2.2m./5.1m./4.d.38.q.2.ar.2.q.1. 2m./ar.3.q.1.1m.

CAPVT XVII.

Mar. 1 Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannem. 3.q.45.3.4m. ¶Sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videãt filiũ hois venientẽ in regno suo. 3.d.16.q.2.1.ar.1.2m.
2 Et duxit illos in montem excelsum seorsum. Iob.11.6ª.
3 Et transfiguratus est ante eos. 3ª.q.45.1.2.o./3.d.16.q.2.o.
4 Et resplenduit facies eius sicut Sol. 3ª.q.45.1.2.o./3.d.16.q.2.o.
5 Et vestimenta eius facta sunt alba sicut nix. 3ª.q.45.1.1m./2.3m.
6 Et ecce apparuerunt illis Moyses & Helias, cum eo loquentes. 3ª. q.45.3.o.
7 Ecce nubes lucida obumbrauit eos. 3ª.q.45.4.2m.
8 Et ecce vox de nube dicẽs. Hic est filius meus &c. 3ª.q.39.8.2m./ q.45.4.o./Io.2.lec.4.
9 Ipsum audite. 3ª.q.45.4.3m.
10 Et audientes discipuli, ceciderunt in faciem suam, & timuerunt valde. 3ª.q.45.4.4m.
11 Et accessit Iesus, & tetigit eos, dixitque eis. Surgite, & nolite timere. Ibidem.
12 Et descendentibus illis de mõte, præcepit Iesus dicens. Nemini dixeritis visionẽ, donec filij hois a mortuis resurgat. 3ª.q.45.3.4m.
13 Domine miserere filio meo, quia lunaticus est. 1ª.q. 115. 5. 1m./ Poª.q.6.10.7m.
14 Si habueritis fidem sicut granum sinapis. 1ę. Cor. 13.
15 Nihil impossibile est credenti. 1.d.43.q.1.2.3m.
16 Hoc genus non eijcitur, nisi per orationem & ieiunium. 4.d. 15. q.2.ar.2.q.2.1m.
17 Filius hominis tradendus est in manus hominum. 3ª.q.47.4.o.
18 Liberi sunt filij. 2.d.44.q.2.2.1m./Math.17./Ro.13.lec.1.

CAPVT XVIII.

Mar. 1 Qui autem scandalizauerit vnum &c. expedit ei, vt suspendatur &c. 22ę.q.43.8.o./4.d.38.q.2.ar.4.q.3.o./Ro.14.lec.2.lec.3.
2 Væ mũdo a scandalis. 22ę.q.43.1.o./4.c./4.d.38.q.2.1.o./Quol. 4.23.3m./Mat h.15./Ro.14.lec.2.prin.
3 Necesse est enim vt veniant scandala. 22ę.q. 11. 3. 2m./q.43.2. 1m./4.d.38.q.2.ar.2.q.1.1m./1ę.Cor.11.lec.4.
4 Væ autem homini illi, per quem scandalum venit. 22ę.q.43.4.o./ 4.d.38.q.2.ar.2.q.3.o./ar.3.q.2.c.
5 Si manus tua vel pes, vel oculus scandalizat te, abscide eum &c. supra.5.25ª.
6 Angeli eorum in cęlis. Psal.90.3ª. ¶Semper vident faciem patris mei. 1ª.q.64.4.3m./q.112.1.3m./22ę.q.181.4.2m./2.d. 10. 4.o./4.d.44.q.2.ar.3.q.2.c./q.3.ar.3.q.3.8m. Dio.4.lec.7.
7 Qui in cœlis est. 3.Reg.8.10ª. ¶Venit enim filius hominis quærere & saluare quod perierat. supra.9.9ª.
8 Si peccauerit in te frater tuus, vade & corripe eum inter te & ipsum solum. 22ę.q.11.4.2m./q.33.o./q.43.7.3m./4.d.19.q.2.o./ d.35.3.6m./Virt.q.3.o./Quol.10.vel.11.q.12.o. Ephe.5.lc.4.fi.
9 Si te non audierit, adhibe tecum vnum, vel duos. 22ę.q.33.8.o./ 4.d.19.q.2.ar.3.q.3.o./Quol.11.q.12.o.
10 In ore duorum vel trium testium, stet omne verbũ. Deut.19.2ª.
11 Si non audierit eos, dic ecclesiæ. 22ę.q.33.7.o./4.d.19.q.2.ar.3.q. 1.2.o./Quol.11.q.12.o.
12 Quæcumque alligaueritis super terram &c. supra.16.6ª.
13 Vsque septuagies septies. 22ę.q.11.4.2m.
14 Si ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Opus.19.cº.5.fi.
15 Quoadusque redderet vniuersum debitũ. 3ª.q.88.1.1m./3.3m.

CAPVT XIX.

Mar. 1 Masculum & fœminam creauit eos. Gene.1.28ª. ¶Deus dixit. Ephe.5.lec.10.prin. ¶Dimittet homo patrem & matrem, & adherebit vxori suæ. Gene.2.28ª.
2 Et erunt duo in carne vna. Gene.2.29ª.
3 Quod ergo Deus coniunxit, homo nõ separet. 12ę.q.102.5.3m./ 22ę.q.154.2.c./4.d.33.q.2.1.o./ar.2.q.1.o./d.38.q.1.ar.3.q.2.c./ d.39.6.1m./℘.3.cº.123./Lib.4.cº.77.fi.
4 Moyses mandauit dari libellum repudij, & dimittere vxores. Deut.24.1ª./12ę.q.107.2.2m./4.d.33.q.2.ar.3.q.2.o./d.35.4.1m
5 Moyses ad duriciam cordis vestri, permisit vobis dimittere vxores vestras. 4.d.33.q.2.ar.2.q.3.4m./ar.3.q.1.o.
6 Quicumque dimiserit vxorem suam, nisi ob fornicationem, & aliam duxerit, mœchatur. supra.5.27ª.
7 Et qui dimissam duxerit, mœchatur. supra.5.29ª. ¶Non expedit nubere. 12ę.q.108 4.1m.
8 Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est. Exo.4. 2ª./Rom.11.
9 Et sunt Eunuchi qui seipsos castrauerunt propter regnum cœlorum. Opus.20.lib.4.cº.28.
10 Qui potest capere, capiat. supra.8ª.
11 Oblati sunt ei paruuli, vt manus eis imponeret. 3ª.q.72.1.1m./ 4.d.2.q.1.ar.4.q.4.1m./d.7.q.1.ar.1.q.1.1m./ar.2.q.1.1m./ar.3. q.1.1m./d.27.q.1.ar.1.q.3.c.
12 Sinite paruulos, & nolite eos prohibere ad me venire. Math.11./ Heb.2.lec.4.fi./cº.5.lec.2.
13 Vnus ẽ bonus Deus. 1ª.q.6.2.2m./1.d.21.q.1.1.fi. Veri.q.2.3.16m.
14 Si vis ad vitam ingredi, serua mandata. 12ę.q.100.10.1m.
15 Non homicidium facies. Exo.20.9ª. ¶Nõ adulterabis. Ibidem. 10ª. ¶Non facies furtum. Ibidem.11ª.
16 Non falsum testimonium dices. Ibidem.12ª. ¶Honora patrem tuum, & matrem. Ibidem.8ª.
17 Diliges proximum tuum sicut teipsum. 12ę.q.73.5.c./22ę.q.25. 12.o./q.26.4.5.o./q.44.3.1m./7.o./8.2m./3.d.28.7.o./d.29. 5.o./6.1m./Virt.q.2.1.4m./4.2m./7.o./11.9m./Quol.8.8.c./ fi./Opus.4.cº.7./Opus.18.cº.16./Opus.42.cº.14./Io.13.lec.7. fi./Ro.13.lec.2./Gal.5./2ę.Tim.3.
18 Hæc omnia custodiui a iuuentute mea. 22ę.q.189.1.1m./Quol. 4.q.12.1.o./2.c./Opus.17.o.
19 Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & veni sequere me. 22ę.q.84.3.1m./q.188.7.1m.
20 Facilius est camelum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum cœlorum. 22ę.q.186.3.4m./q.188.7.c./℘.3.cº. 133./141./Psal.48.
21 Apud Deum, omnia sunt possibilia. Iob.42.1ª.
22 Vos qui secuti estis me &c. sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel. 3ª.q.56.4.3m./4.d.47.q. 1.ar.2.q.2.o./1m./ar.3.q.1.1m./d.49.q.5.ar.5 q.1.2m./℘.4.cº. penul.fi./Opus.3.cº.254./Opus.19.cº.8./1ę.Cor.6.lec.1.
23 Omnis qui reliquerit domum vel fratres &c. cẽtuplum accipiet. 22ę.q.122.5.4m./q.182.2.1m./4.d.26.q.1.4.1m./4m.
24 Erunt nouissimi primi, & econuerso. 1ª.q.65.2.3m.

CAPVT XX.

1 Acceperunt singulos denarios. 12ę.q.5.2.1m./4.d.49.q.1.ar.4.q. 2.1m./℘.3.cº.58. Cam.20m.
2 Portauimus pondus diei & æstus. 1ª.q.65.2.3m./Poª.q.1.16.19m. Roma.9.lec.3.
3 Erunt nouissimi primi, & econuerso. supra.19.fi.
4 Multi sunt vocati, pauci vero electi. 1.d.41.1.4m./2.3m./ Roman.12.lec.2. princ.
5 Et tradent eum gentibus. 3ª.q.47.4.o. ¶Et tertia die resurget. 3ª.q.51.4.o./q.53.2.o./3.d.21.q.2.2.o./4.d.22.q.2.7m./d.43. ar.3.q.1.1m./Opus.3.cº.243./Psal.15./Io.2.lec.3.
6 Dic vt sedeant hi duo filij mei, vnus ad dexteram tuam & vnus ad sinistram, in regno tuo. 3ª.q.58.4.4m.
7 Calicem quidem meum biberis. 3ª.q.76.2.1m.
8 Sedere autem ad dexteram meam, vel ad sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus parati estis a patre meo. 3ª.q.58.4.4m./℘.4.cº. 8.
9 Tetigit oculos eorum. supra.8.1ª.

CAPVT XXI.

1 Vt adimpleretur quod dictum est per Prophetam. supra.1.26ª. Cam.21m.
2 Turbæ autem quæ præcedebant, & quæ sequebantur, clamabant dicentes, osanna filio Dauid. 3ª.q.45.3.c.
3 Et eijciebat omnes vendentes & ementes in templo. 3ª. q.44.3. 1m./Opus.73.cº.13.fi.
4 Scriptum est. Domus mea, domus orationis vocabitur. 3.Reg. 8. 7ª. 9ª. 10ª.
5 Et arefacta est continuo ficulnea. 3ª. q. 44. 4. 2m.
6 Si habueritis fidem, & non hesitaueritis &c. iacta te in mare. fiet. supra.17.14ª.15ª.
7 Omnia quæ petieritis credentes, accipietis. Psal. 17.
8 Agricolæ videntes filium, dixerunt. Hic est heres. 1ę. Cor. 2. 6ª.

CAPVT XXII.

1 Ibi erit fletus & stridor dentium. supra.8.7ª. ¶Multi sunt vocati, pauci vero electi. supra.20.4ª. Cam.22m.

2 Red dite

2 Reddite ergo quę sunt Cęsaris cęsari.2.d.44.q.2.2.1^{m}./Opus.4.lib.3.cº.5./cº.11./lib.4.cº.20./Math.17./Ro.13.lec.1.
3 Accesserunt ad Iesum Saducei,qui negant resurrectionem.1ª.q.50.1.c./2.d.3.q.1.3.c./ℨ.2.cº.89.fi./Math.3./Io.3.prin.
4 Moyses dixit.Si quis mortuus fuerit non habens filium,vt ducat frater eius vxorem illius,& suscitet semen fratri suo.Deut.25.4ª.
5 In resurrectione non nubent,neque nubentur, sed erunt sicut angeli Dei in cœlo.1ª.q.97.3.c./4.d.44.q.1.ar.3.q.4.0./q.2.ar.1.q.4.c./2^{m}./ℨ.4.cº.83./87.fi./Poª.q.5.9.c./1^{e}.Cor.6.lec.2.fi./cº.15.
6 Ego sum deus Abraham, & deus Isaac, & deus Iacob. 4.d.43.ar.1.q.1.2^{m}.
7 Non est Deus mortuorum, sed viuorum.Ibidem.
8 Diliges dominum deum tuũ,ex toto corde tuo &c. Deut.6.4ª./2. Parali. 8ª.
9 Hoc est maximum & primum mandatum. 22^{e}.q.44.1.0./ℨ.3.cº.113.116.117.
10 Diliges proximum tuum,sicut teipsum.supra.29.22ª.
11 In his duobus mandatis vniuersa lex pendet,& prophetę.12^{e}.q.99.1.2^{m}./q.105.2.1^{m}./Ro.13.lec.2./Gal.5.lec.1.
12 Dixit dominus domino meo,sede a dextris meis.Psal.109.1ª.
¶Donec ponam inimicos tuos &c. 1. Reg. 15.7ª.
13 Scabellum pedum tuorum.2.Parali.6.fi.

CAPVT XXIII.

Ca^{m}. 23^{m}.

1 Nolite vocari rabi,nec vocemini magistri.1ª.q.117.1.1^{m}./Veri.q.11.1.1^{m}./3.5^{m}. 1^{e}.Tim.2.lec.2.
2 Vnus est enim magister vester.1ª.q.117.1.0./22^{e}.q.173.2.c./3ª.q.1.1.c./q.69.5.2^{m}./2.d.9.2.4^{m}./d.28.5.3^{m}./ℨ.2.cº.75.fi./Lib.4.cº.17.12^{m}./13^{m}./Opus.19.cº.4.
3 Omnes autem vos fratres estis. Gene.13.2ª./Verit.q.11.1.0./3.c./Ma.q.16.12.5^{m}./Spiritu.9.7^{m}./Anima,4.6^{m}./Quol.11.1.1^{m}. Ro.1.lec.6.
4 Et patrem nolite vocare vobis super terram.Vnus est enim pater vester.1ª.q.33.2.4^{m}./1.d.34.L.fi./Ephe.3.lec.4.
5. Qui in cęlis est.3.Reg.8.10ª.
6 Ve vobis scribę & pharisei ipocritę, qui circuitis mare & aridam vt faciatis vobis vnum proselitum. Quol.3.11.6^{m}.
7 Qui iurat in cœlo, iurat in throno Dei, & in eo qui sedet super eum. Psal. 28. 1ª.
8 Ve vobis, qui decimatis mentam,& anetum, & ciminum.3ª.q.38.1.3^{m}./Verit.q.23.8.9^{m}.
9 Et vos implete mẽsurã patrũ vestrorũ.12^{e}.q.87.8.1^{m}./Thes.2.
10 Ecce ego mitto ad vos prophetas,& sapiẽtes,& scribas.Iere.7.8ª.
11 Vt veniat super vos omnis sanguis iustus, q effusus est super terram.12^{e}.q.87.8.1^{m}./3^{m}.
12 Et dabunt signa magna & prodigia,ita vt &c. 1ª.q.114.4.1^{m}./22^{e}./q.178.1.2^{m}./2.d.7.q.3.1.1^{m}./Poª.q.6.5.10^{m}./Opus.11.ar.18./Math.24./2^{e}.Thes.2.
13 Et multi pseudo prophetæ surgent & seducẽt multos.22^{e}.q.178 1.2^{m}./Poª.q.6.5.1^{m}.

CAPVT XXIIII.

Ca^{m}.24.

1 Et prædicabitur hoc euangelium regni in vniuerso orbe. 12^{e}.q.106.4.4^{m}./Psal.17./Psal.44./Mat.24./Ro.10.lec.3./Col.1.lc.2.
2 Erit enim tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi.4.d.48.q.1.ar.4.q.1.1^{m}.
3 Sicut enim fulgur exit ab oriente, & apparet vsque in occidentẽ, ita erit aduentus filij hominis. Iohel.2.fi.
4 Sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum. Iohel. 2.4.
5 Et stellę cadent de cœlo. Isa.14.
6 Et virtutes cœlorum mouebuntur.Iohel.2.3ª.
7 Et tunc apparebit signũ filij hominis in cœlo.4.d.48.q.1.2.2^{m}./Opus.3.cº.253.
8 Et tunc videbũt filium hois venientẽ in nubibus.4.d 47.q.1.ar.1.q.2.3^{m}./ar.2.q.3.c./d.48.q.1.2.c./ℨ.4.cº.96.3^{m}./Quol.10.2.c.
9 Cum potestate magna,& maiestate. 4.d.48.q.1.2.0./ar.4.q.1.c./q.4.1^{m}./2^{m}./Opus.3.cº.253.
10 Et mittet angelos suos cum tuba,& voce magna.4.d.43.ar.2.q.2.0./1^{e}.Thes.4.¶Fidelis seruus & prudens.1ª.q.22.1.c./12^{e}.q.97.4.c.
11 Et congregabunt electos eius, a quatuor ventis.1ª.q.91.2.1^{m}./q.110.4.1^{m}./4.d.43.ar.2.q.3.0./ar.3.q.2 c./4^{m}./Poª.q.6.4.prin.
12 Cœlum & terra transibunt. Psal.101.fi. ¶Verba autem mea nõ præteribunt.supra.5.16ª.
13 De die autem illa & hora, nemo scit, neque angeli cœlorum nisi pater solus.4.d.43.ar.3.q.2.0./d.47.q.1.ar.1.q.3.0./d.48.q.1.ar.4.q.1.3^{m}.
14 Ibi erit fletus,& stridor dentium.supra.8.7ª.

CAPVT XXV.

Ca^{m}.25^{m}.

1 Nescio vos. Exo.33.3ª.¶Nescitis diem neq; horã.supra.24.14ª.
2 Vni dedit quinque talenta,alij duo,alij vero vnũ.22^{e}.q.24.3.1^{m}.
3 Vnicuique secundum propriam virtutem.22^{e}.q.24.3.1^{m}./4.d.5.q.1.ar.3.q.2.c./1^{m}./d.49.q.1.ar.4.q.4.1^{m}./Virt.q.2.7.9^{m}./1^{e}.Cor.1.lec.3./cº.12.lec.2.prin.
4 Intra in gaudium domini tui.22^{e}.q.28.3.c.fi./Opus.3.cº.264.
5 Meto vbi nõ seminaui.22^{e}.q.62.4.3^{m}.¶Et veniẽs ego,vtiq; recepissem qđ meũ est,cũ vsura.22^{e}.q.78.1.1^{m}./Ma.q.13.4.16^{m}.
6 Illic erit fletus,& stridor dentium.supra.8.7ª.¶Cũ autem venerit filius hominis in maiestate sua.supra.24.10ª.
7 Venite benedicti patris mei,possidete regnum.12^{e}.q.4.7.1^{m}./4.d.49.q.1.ar.2.q.5.0./ℨ.4.cº.50.fi./Opus.3.cº.264.
8 Esuriui enim &c.22^{e}.q.32.2.0./4.d.15.q.2.ar.3.q.1.0./Math.25.
9 Discedite a me maledicti in ignem ęternum.Isa.fi.
10 Et ibunt hi in supplicium ęternum.Ibidem.
11 Iusti autem in vitam æternam.1ª.q.10.3.c./q.18.2.1^{m}./12^{e}.q.3.2.1^{m}./22^{e}.q.18.2.2^{m}./2.d.38.2.3^{m}./4.d.49.q.1.ar.2.q.3.0./ℨ.3.cº.61./Opus.3.cº.251. 164./172./173./264.

CAPVT XXVI.

Ca^{m}.26^{m}.

1 Post biduum pasca fiet.3ª.q.46.9.1^{m}./q.74.4.1^{m}./4.d.11.q.2.ar.2.q.3.0./ℨ.4.cº.68./Io.13.prin./1^{e}.Cor.1.lec.2.
2 Me autem non semper habebitis.3ª.q.75.1.2^{m}.
Videntes autem discipuli,indignati sunt &c. supra.12.13ª.
3 Prima autem die azimorum, accesserunt discipuli ad Iesum dicentes. Vbi vis paremus?3ª.q.46.9.c./1^{m}./q.74.4.c./1^{m}./4.d.11.q.2.ar.2.q.3.0./ℨ.4.cº.68./Veri.q.22.1.7^{m}./q.26.1.21^{m}/q.29.4.2^{m}./Math.26./1^{e}.Cor.5.lec.2./cº.10.prin.
4 Bonum erat ei,si natus non fuisset homo ille.1ª.q.5.2.3^{m}./12^{e}.q.8.1.3^{m}./q.73.8.2^{m}./3.d.28.L./4.d.44.q.3.ar.1.q.2.3^{m}./d.49.q.1.ar.3.q.2.3^{m}./d.50.q.2.ar.1.q.3.0./Poª.q.5.4.8^{m}./Ma.q.16.3.20^{m}./Iob.3.
5 Cenantibus autem eis,accepit Iesus panem.3ª.q.81.1.1^{m}./4.d.8.q.2.ar.1.q.1.1^{m}.
6 Accipite & comedite.3ª.q.78.1.c./4^{m}./4.d.8.q.2.ar.1.q.5.0.
7 Hoc est corpus meum.3ª.q.60.8.c./q.78.1.0./5.c./q.83.4.1^{m}./q.84.3.c./4.d.8.q.2.ar.1.q.2.3.4.5.0./ar.4.q.3.0./1^{e}.Cor.11.lc.5
8 Hic est sanguis meus noui testamenti,qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.3ª.q.78.3.5.0./4.d.8.q.2.2.0./1^{e}.Cor.11.lec.6.
9 Non bibã amodo de hoc genimine vitis, vsq; in diẽ illũ,cũ illud bibã vobiscũ nouũ ĩ regno patris mei.3ª.q.81.2.1^{m}./ℨ.4.cº.82.fi
10 Postquam autem resurrexero,præcedã vos in galileam.3ª.q.55.3.4.¶Iudas qui tradidit eum.3ª.q.47.3.0./6.2^{m}./3.d.20.ar.5.q.2.0./Quol.1.3.fi./Math.26./Ro 4.fi./cº.8.lec.6.fi./Gal.2.fi.
11 Et si omnes scandalizati fuerint in te, ego numquam scandalizabor.2.d.4.2.1^{m}.
12 Et si oportuerit me mori tecum non te negabo.Ibidem.
13 Cępit contristari, & męstus esse.3ª.q.15.6.1^{m}./3.d.15.q.2.art.2.q.1.0.
14 Tristis est anima mea, vsque ad mortem.3ª.q.15.6.0./3.d.15.q.2.ar 2.q.1.0./ℨ.4 cº.8.
15 Et progressus pusillum,procidit in faciem suam orans, & dicens. Pater mi.22^{e}.q.83.10.1^{m}./3ª.q.13.4.3^{m}./q.21.0./q.43.2.2^{m}./q.53.4.2^{m}./3.d.13.3.0./4.d.15.q.4.ar.6.q.2.1^{m}./Opus.3º.cº.240./Trin.12.3^{m}./Psal.21./Io.11.lec.6./cº.12.lec.4./He.5.
16 Si possibile est,transeat a me calix iste.3ª.q.15.6.4^{m}./q 18.0./q.21.2.c./2^{m}./3.c./4.1^{m}./3.d.17.1.2.0./ar.3.q.4.2^{m}./4.d.8.q.2.art.2.q.2.c./ℨ.4.cº.36./Opus.3.cº.239.
17 Verumtamen, non sicut ego volo,sed sicut tu. Ibidem.
18 Pater mi, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum, fiat voluntas tua.3ª.q.46.2.1^{m}.
19 Conuerte gladium tuum in locum suum.22^{e}.q.40.2.0.
20 Omnes enim qui acceperint gladium, gladio peribunt. 22^{e}.q.40.1.1^{m}.
21 Vt adimplerentur scripturę prophetarum. supra.1.28ª.
22 Et priceps sacerdotũ ait illi. Adiuro te ꝑ deũ viuũ.22^{e}.q.90.1.1^{m}.
23 At ille scilicet Petrus,negauit coram omnibus.22^{e}.q.24.12.2^{m}./Virt.q.2.6.2^{m}./Quol.8.vel.9.q.7.1.0./Psal.36.
24 Et tradiderunt eum pontio Pilato pręsidi.Ibidem.
25 Iesum autem flagellatum tradidit eis.Ibidem.

CAPVT XXVII.

Ca^{m}.27^{m}.

1 Tunc videns Iudas qui tradidit eum &c. tradens sanguinem iustum.supra.26.12ª. ¶Peccaui. Psal. 40. ¶Laqueo se suspendit. Iudicum. 16ª.
2 Vt crucifigeretur.3ª.q.46.4.0./3.d.20.ar.4.q.1.1^{m}./ℨ.4.cº.55.17^{m}./Quol.2.q.1.2.0./Opus.3.cº.235./Io.3.lc.2.fi./cº.12.lc.4.fi

3 Et ve-

3 Et venerunt in locum,qui dicitur Golgata,quod est Caluariæ locus.3ª.q.46.10.3^{m}.
4 Vt impleretur,quod dictum est per prophetam.sup.1.26ª.
5 Et imposuerunt super caput eius, causam ipsius scriptam. Hic est Rex Iudæorum.Psal.15.prinº.
6 Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones, vnus a dextris, & vnus a sinistris.3ª.q.46.11.0.
7 Idipsum autem & latrones,qui crucifixi erant cum eo,improperabant ei.3ª.q.46.11.3^{m}.
8 Tenebræ factæ sunt super vniuersam terram, vsque ad horam nonam.3ª.p.44.2.2^{m}.
9 Deus meus,Deus meus,vt quid dereliquisti me?Psal.21.1ª.
10 Clamans voce magna,emisit spiritum,3ª.q.47.1.2^{m}./Quol.1.q.2.2.c./Opusc.3.cº.237./Psal.16./Psal.29./Psal.33./Isa.42./Ioan.7.lec.3.
11 Emisit spiritum.3ª.q.50.4.5.c./3^{m}./3.d.2.q.1.3.0./Quol.1.q.2.2.0./Quol.2.1.c./2^{m}./Quol.3.4.c. 2^{m}./Opus.3.cº.236.
12 Velum templi scissum est in duas partes,a summo vsque deorsum.12^{e}.q.103.3.2^{m}./3ª.q.44.4.3^{m}.
13 Et terra mota est,& petræ scissæ sunt.3ª.q.44.4.3^{m}.
¶Monumenta aperta sunt.ibidem.
14 Multa corpora sanctorum qui dormierant, surrexerunt.3ª.q.53.3.2^{m}./4.d.43.art.3.q.1.3^{m}./1^{e}.Cor.15.
15 Inter quas erat Maria Magdalene, & Maria Iacobi, & Ioseph mater,& mater filiorum Zebedæi.3ª.q 28.3.6^{m}.
16 Ioseph inuoluit illud.s.corpus Iesu, in syndone munda.3ª.q.51.2.2^{m}./3^{m}./4^{m}.
17 Et posuit illud in monumento suo nouo, quod exciderat in petra.3ª.q.51.1.0./4.c./q.52.4.c./q.66.8.1^{m}./Opusc.3.cº.241./242./1^{e}.Cor.15.
18 Aduoluit saxum magnum ad ostium monumenti. 3ª.q.51.2.4^{m}.

CAPVT XXVIII.

1 Vespere autem sabbati, quæ lucescit in prima sabbati. Psal. 107.1ª.
2 Angelus enim domini descendit de cælo, & reuoluit lapidem, & sedebat super eum.3ª.q.55.6.5^{m}.
3 Respondens autem angelus, dixit mulieribus. 3ª.q.55.1.3^{m}./2.0.
4 Erat autem aspectus eius sicut fulgur, & vestimenta eius sicut nix.Iob.40.lec.2.prinº.
5 Præcedet vos in Galilæam.sup.26.10ª.
¶Ecce Iesus occurrit mulieribus.supra.3ª.
¶Illę autem accesserunt, & tenuerunt pedes eius.3ª.q.55.6.3^{m}./q.8.4.1^{m}./3.d.21.q.2.art.4.q.3.3^{m}.
6 Data est mihi omnis potestas, in cælo & in terra. 3ª.q.13.2.1^{m}./3.d.14.4.1^{m}./ℨ.4.cº.8.9./Opusc.2.lib.3.cº.12.fi./Rom.1.lec.3.
7 Baptizantes eos,in nomine patris, & filij,& Spiritussancti.3ª.q.60.8.c./q.66.5.0./q.67.6.c./q.84.3.c./4.d.3.art.2.q.1.2.0./art.5.q.1.3^{m}./q.2.fi.
8 Ecce ego vobiscum sum, vsque ad consummationem sæculi. supra.26.2ª.

AVTHORITATES EX EVANGELIO secundum Marcum.

CAPVT I.

Ca^{m}.1^{m}.

1 ECce ego mitto angelum meum, ante faciem tuam. Iere.7.9ª.
2 Qui præparabit viam tuam ante te. Malachiæ.3.3ª.
3 Vox clamantis in deserto.Parate viam domini.1.Regum.7.1ª.
4 Fuit Iohannes in deserto baptizans, & prædicans baptismum pœnitentiæ,in remissionem peccatorum.3ª.q.38.3.1^{m}./4.d.2.q.2.art.2.q.1.1^{m}.
5 Et egrediebatur ad eum omnis Iudeę regio, & Ierosolymitæ vniuersi,& baptizabantur ab eo,in Iordanis flumine.Mat.3.3ª.
6 Confitentes peccata sua. ibidem.4ª. ¶Ego baptizo vos aqua. ibidem.5ª.¶Ille vero baptizabit vos Spiritusancto.ibidẽ.6ª.
7 Venit Iesus a Nazareth Galileæ,& baptizatus est a Iohanne in Iordane.ibidem.8ª.¶Vidit cælos apertos.ibidem.11ª.
¶Et Spiritum sanctum tanquàm columbam,&c.ibidem.12ª.
8 Et vox de cęlis facta est.ibidem.13ª. ¶Et statim expulit eum spiritus in desertum.ibidem.4.1ª.¶Et erat in deserto quadraginta diebus, & quadraginta noctibus.3ª.q.41.2.3^{m}./3.2^{m}./Exo.24.fi.
9 Et tentabatur a Sathana.Matth.4 4ª.
¶Eratque cum bestijs.3ª.q.41.3.2^{m}.

10 Et angeli ministrabant ei.Matth.4.19ª. ¶Appropinquabit regnum Dei.Matth.3.2ª.
11 Venit Iesus a Galilea,prędicans euangelium regni Dei.Mat.4.21ª.¶Et protinus relictis retibus,secuti sunt eum.ibidẽ.23ª.
¶Et vocauit eos ibidem.24ª.
12 Erat enim docens eos,sicut potestatem habens,& non sicut scribæ.Matth.7.fi.
13 Scio quod sis sanctus Dei.1ª.q.12.13.6^{m}./q 32.1.1^{m}./q.64.1.4^{m}./3ª.q.29.1.3^{m}./q.44.1.1^{m}. q.47.5.c /4.d.30 q.2.art.1.q.3.1^{m}./3^{m}./Matth.1./Io.15.lec.5 /1^{e}.Cor.2.lec.2.
14 Obmutesce,& exi ab eo.3ª.q.44.1.3^{m}.
15 Et discerpens eum spiritus immundus, & exclamans voce magna,exijt ab eo.3ª.q.44.1.4^{m}.
16 Et continuo dimisit eam febris,& ministrabat eis. Matth.8.8ª.
17 Et non sinebat ea loqui.supra.24ª. ¶Quoniam sciebant eum. 1ª.q.64.1.4^{m}./q 41.1.1^{m}./q.44.1.1^{m}./q.47.5.c./1^{e}.Corin.2.lec.2.
18 Et diluculo valde surgens, egressus abijt in desertum locum, ibique orabat.Mat.14.5ª.
19 Iesus autem misertus eius, extẽdit manum suam, & tetigit eũ, & ait illi.Mat.8.1ª.¶Vade nemini dixeris.ibidem.2ª. ¶Vade & ostende te principi sacerdotum,& offer.&c.ibidem.3ª.
20 At ille egressus,cæpit prædicare, & diffamare sermonem. Mat.9.19ª.

CAPVT II.

Ca^{m} 2^{m}.

1 Cum autem vidisset fidem illorum,ait paralitico.ibidem.1ª.
¶Dimittuntur tibi peccata tua.ibidem.2ª.
2 Quis potest dimittere peccata,nisi solus Deus?3ª.q.16.11.2^{m}./q.84.3.3^{m}./1.d.14.q.3.1^{m}./3.d.1.q.1.art.1.q.4.3^{m} d.19.art.1.q.1.c./4.d.5.q.1.0./d.14.q.2.4.c./d.17.q.2.art.5.q.1.1^{m}./d.18.q.1.art.1.q.1.c./L.2^{m}./art.3.q.1.c./1^{m}./Veri.q.27.3.1^{m}./5^{m}./Quol.21.16.2^{m}./Opus.3.cº.150./Opus.22.0.
3 Quo statim cognito Iesus spiritu suo, quia sic cogitarent intra se.Mat.9.3ª.¶Quid est facilius dicere &c.ibidem.4ª. ¶Vt autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata &c.ibidem.5ª.
4 Et cum præteriret, vidit Leui Alphęum sedentem ad Thelonæum,& ait illi.Sequere me. Et surgens secutus est eum.ibidẽ.6ª.¶Multi publicani & peccatores, simul discumbebant cum Iesu & discipulis eius.ibidem.7ª.
5 Non enim veni vocare iustos,sed peccatores.ibidem.9ª. ¶Nũquid possunt filij nuptiarum,quàmdiu sponsus cum illis est,ieiunare? &c.& tunc ieiunabunt in illis diebus.ibi.10ª.
6 Nemo assumentum panni rudis, assuit vestimento veteri. ibidem.11ª.¶Et nemo mittit vinum nouum,in vtres veteres &c. ibidem.12ª.
7 Sabbatis discipuli Iesu cæperunt progredi, & euellere spicas. Matth.12.1ª. ¶Numquàm legistis, quid fecit Dauid &c.sub Abiathar principe Sacerdotum &c. ibidem.2ª. ¶Itaque dominus est filius hominis,etiam sabbati.Mat.5.13ª.

CAPVT III.

Ca^{m} 3^{m}.

1 Licet sabbatis benefacere, an male? Animam saluam facere,an perdere? ibidem.6ª.
2 Et circumspiciens eos cum ira.3ª.q.15.9.0./3.d.15.q.2.art.2.q.2.0.¶Contristatus super cęcitate cordis eorum.Mat.16.16ª.
3 Dæmones clamabant dicentes.Tu es filius Dei.supra.1.17ª.
¶Et vehementer comminabatur eis, ne manifestarent illum. sup.1.24ª.
4 Et dedit illis potestatem curandi infirmitates, & eiiciendi dęmonia.Mat.10.1ª. ¶Et Iudam Scarioth,qui & tradidit illum. Matth.36.12ª.
5 Et si regnum in se diuidatur, non potest regnum illud stare. Mat.12.13ª.¶Et si domus super semetipsam dispartiatur,non potest domus illa stare.ibidem.¶Et si Sathanas insurrexerit in semetipsum,ibidem.14ª.
6 Nemo potest vasa fortis, ingressus in domum diripere,nisi prius fortem alliget,& tunc domum eius diripiet.ibidem.17ª.
7 Omnia dimittentur filijs hominum peccata &c. qui autem blasphemauerit in Spiritumsanctum, non habebit remissionẽ in æternum,sed reus erit delicti ęterni.ibidem.19.20ª.

CAPVT IIII.

Ca^{m}. 4^{m}.

1 Et fructificant vnum trigesimum, & vnum sexagesimum & vnum centesimum.Matt.13.1ª.
¶Qui habet aures audiendi,audiat.Matth.11.9ª.
¶In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis. Matthæ.7.2ª.

2 Sine parabolis autem, non loquebatur eis. Matth. 13.6a.

CAPVT V.

Cam 5m. 1 Dæmones deprecabantur Iesum, Dimitte nos in porcos. Mat. 8.11a. ¶Et concessit eis. ibidem. 12a. ¶Et exeuntes spiritus, introierunt in porcos, & magno impetu &c. ibidem. 13a.
2 Vade in domum tuam ad tuos, & annũtia illis, quanta tibi Deus fecerit. 3a.q.44.3.4m.
3 Veni impone manum tuam super eam, vt salua fiat, & viuet. Matth. 8, 1a. ¶Fides tua te saluam fecit. Matth. 8.14a. ¶Et tenens manum puellę dixit. Matth. 8.1a.
4 Et præcepit illis vehementer, vt nemo id sciret. Matth. 8.2a.

CAPVT VI.

Cam 6m. 1 Et non poterat ibi vllam virtutem facere. 3a.q.43.2.1m.
2 Paucos infirmos, positis manibus curauit. Matth. 8.12a. ¶Et mirabatur. Matth 8.4a. ¶Propter incredulitatẽ eorum. Mat. 9.14a. ¶Dabat illis potestatem spirituum immundorum. Mat. 10.1a.
3 Et præcepit eis, ne quid tollerent in via, nisi virgam tantum, non peram, non panem, neq; in zona ęs, sed calciatos sandalijs, & ne induerentur duabus tunicis. Matth. 10.5a.6a.
4 Propter iusiurandum, & propter simul discumbentes, noluit eam contristari. Matth. 14.19. ¶ Misso spiculatore iussit afferri caput eius &c. ibidem. 2a.
5 Et acceptis quinque panibus, & duobus piscibus. ibidem. 3a. ¶Intuens in cælum, benedixit. ibidem. 4a.
6 Et cum dimisisset eos, abijt in montem orare &c. & ipse solus in terra. ibidem. 5a.
7 Et deprecabantur eum, vt vel fimbriam vestimenti eius tangerent. Matth. 9.14a. ¶Et quotquot tangebant eum, salui fiebant. Matth. 8.1a.

CAPVT VII.

Cam 7m. 1 Tenetis traditiones hominum, baptismata vrceorum, & calicum. 3a.q.38.1.3m. ¶Moyses enim dixit, Honora patrẽ tuum, & matrem tuam. Et qui maledixerit &c. Exo. 20.8a.
2 Nihil est extra hominem introiens in eum, quod possit eum coinquinare. Matth. 15.2a.
3 Omne extrinsecum introiens in hominem &c. in ventrem vadit, & in secessum exit. ibidem. 5a.
4 Et ingressus domum, neminem voluit scire. Et non potuit latere. 3a.q.13.4.1m./q.44.3.4m.
5 Et deprecabantur eum, vt imponat illi manum. Matth. 8.1a. ¶Misit digitos in auriculas eius, & expuens tetigit linguam eius. ibidem.
6 Et suspiciens in cælum, ingemuit, & ait. Matth. 14.4a.
7 Et præcepit eis, ne cui dicerent. Matth. 8.2a.
8 Quanto autem eis præcipiebat, tanto magis plus prædicabant. Matth. 9.11a.

CAPVT VIII.

Cam 8m. 1 Et accipiens septem panes &c. Matth. 14.3a. ¶Gratias agens, benedixit. ibidem. 4a. ¶Et ingemiscens spiritu ait. Matth. 26.16a. ¶ Si dabitur generationi isti signum. Matth. 12.24a.
2 Cauete a fermento Pharisæorum, & a fermento Herodis. Mat. 16.3a. ¶Rogabant eum, vt illum tangeret, & apprehensa manu cæci, eduxit eum extra vicum, & expuens in oculos eius, impositis sibi manibus suis. Mat. 8.1a. ¶Et interrogauit eum, si quid videret, & Aspiciens ait. Video homines velut arbores ambulantes, &c. 3a.q.44.3.2m.
3 Nemini dixeris. Matth. 9.19a. ¶Et comminatus est eis, ne cui dicerent de illo. ibidem. ¶Oportet filium hominis pati multa &c. & occidi, & post tres dies resurgere. Matth. 16.10a./20.6a.
4 Et apprehendens eum Petrus, cæpit increpare eum Mat. 16.8a. ¶Qui conuersus & videns discipulos suos, comminatus est Petro dicens. Vade post me Sathana &c. ibidem. 9.10a.
5 In generatione ista adultera, & Leui. 17.5a.

CAPVT IX.

Cam 9m. 1 Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Iohannẽ. Matt. 17.1a. ¶Et ducit illos in montem excelsum, solos. ibidem. 2a. ¶Et transfiguratus est ante eos. ibidem. 3a.
2 Et vestimenta eius facta sunt splendentia & candida &c. ibi. 5a. ¶Et apparuit illis Helias cum Moyse &c. ibidem. 6a. ¶Et facta est nubes obumbrans eos. ibidem. 7a.

3 Et venit vox de nube dicens. Hic est filius meus charissimus. Ibidem. 8a.
¶Audite illum. ibidem. 9a. ¶ Et descendentibus illis de monte, præcepit illis, ne cuiquam &c. ibidem. 12a.
¶Erant enim timore exterriti. ibidem. 10a.
4 Omnia sunt possibilia credenti. ibidem. 15a. ¶Et exclamans, & multum discerpens, exijt ab eo. supr. 1.23a. ¶ Iesus autem tenens manum eius, eleuauit eum. Mat. 8.1a.
5 Hoc genus, in nullo potest exire, nisi in oratione & ieiunio. Mat. 17.16a. ¶Filius hominis tradetur, in manibus hominum. Mat. 20.5a./26.12a. ¶Et occident eum. Mat. 16.9a.
6 Et tertia die resurget. Mat. 20.6a. ¶Et quisquis scandalizauerit vnum. &c. Mat. 18.1a. ¶Et si scandalizauerit te manus tua, &c. Matth. 5.25a.
7 Vbi vermis eorum, non moritur. Isa. fi.
8 Et ignis non extinguitur. ibidem.
9 Omnis victima sale salietur. Leui. 2.fi.

CAPVT X

1 Moyses permisit libellum repudij. Deuter. 24.1a. ¶Ad duritiã cordis vestri, scripsit vobis præceptum istud. Matth. 19.6a. Cam 10m.
¶Masculum & fœminam fecit eos. Gen. 1.28a.
2 Propter hoc relinquet homo patrem suum & matrẽ &c. Gen. 2.28a. ¶Et erunt duo in carne vna. ibidem. 29a. ¶ Quos ergo Deus coniunxit, homo non separet. Mat. 19.4a.
3 Quicumque ergo dimiserit vxorem &c. Mat. 5.28a. ¶Et offerebant ei paruulos, vt tangeret eos &c. Mat. 19.11a./3a.q.72.1.1m./4.d.2.q.1.art.4.q.4.1m./Heb. 2.lec.3 fi.
¶Et complexans eos, & imponens manus super eos, benedicebat. Mat. 19.13a.
4 Sinite paruulos venire ad me &c. Mat. 19.14a.
¶ Nemo bonus, nisi vnus Deus. ibidem. 15a. ¶ Ne adulteres. Exo. 20.10a. ¶Ne occidas. ibidem. 9a.
¶Ne fureris. ibidem. 11a.
5 Ne falsum testimonium dicas. ibidem. ¶Honora patrem tuum & matrem. ibidem. 8a. ¶ Vade, quæcumque habes vende, & da pauperibus &c. ibidem. 23a. ¶ Hæc omnia obseruaui, a iuuentute mea. ibidem, 22a.
6 Facilius est camelum per foramen &c. ibidem. 24a. ¶ Omnia enim possibilia sunt apud Deum. Iob. 42.1a.
7 Nemo est, qui reliquerit domum, aut fratres, &c. Mat. 19.23a.
8 Multi erunt primi nouissimi, & econuerso. ibidẽ. 24a. ¶ Filius hominis, tradetur principibus sacerdotum &c. Mat. 26.12a.
¶Et tradent eum gentibus. ibidem./20.5a.
9 Et interficient eum. Math. 16.8a.
¶ Et tertia die resurget. Matth. 20.6a. ¶ Da nobis, vt vnus ad dexteram tuam, & vnus ad sinistram sedeat in Regno tuo. ibidem. 7a.
10 Calicem quidem quem ego bibo, bibetis. ibidem. 8a.
11 Sedere autem ad dexteram vel ad sinistram &c. ibidem. 9a.
¶Fides tua te saluam fecit. Mat. 9.17a.

CAPVT XI.

1 Et qui præibant, & qui sequebantur clamabant osanna &c. Cam 11m.
Matth. 21.2a. ¶ Iam non amplius in æternum ex te quisquam fructum manducet. ibidem. 5a. ¶ Cæpit eiicere vendentes & ementes. ibidem. 3a.
2 Nonne scriptum est, domus mea domus orationis vocabit &c. Ibidem. 4a. ¶Viderũt ficum aridam factam a radicibus. ibi. 5a. ¶Quicumque dixerit monti huic &c. Mat. 17.14a.15a.
3 Omnia quæcumque orantes petitis, credite &c. Mat. 21.7a.
4 Et cum habitis ad orandum, dimitte. &c. Matth. 6.12a.
5 Qui in cælis est. 3. Reg. 8.10a.

CAPVT XII.

1 Coloni dixerũt adinuicem. Hic est hæres. Mat. 21.fi. ¶Reddite ergo quæ sunt Cæsaris Cæsari &c. Matth. 22.22a. ¶ Et veniunt ad eum Saducæi, qui dicunt resurrectionem non esse. ibidẽ 3a. Cam.11m.
2 Moyses scripsit nobis, vt si cuius frater mortuus &c. Ibidem 4a. ¶ Cum enim a mortuis resurrexerint, neque nubent, neque nubentur. ibidem. 5a.
¶Ego sum Deus Abraham &c. Gen. 17.5a.
¶Non est Deus mortuorum, sed viuorum, ibidem. 6a.
3 Audi Israel, dominus Deus tuus vnus est. Deuter. 6.4a. ¶Diliges dominum Deum tuum, ex toto corde &c. ibidem. 5a.
¶Hoc est primum mandatum. Matth. 22.9a. ¶Diliges proximum tuum, tanquàm teipsum. Matt. 19.22a.
4 Dixit dominus domino meo, sede a dextris meis. Psal. 109.1a.
¶Donec ponam inimicos. 1. Reg. 15. penult a.

5 Scabellum

5 Scabellum pedum tuorum. 2. Parali. 6. fi.

CAPVT XIII.

1 Et in omnes gentes, oportet prædicari euangelium. Mat. 24.2a. Cam 13m.
¶Et cũ duxerint vos tradentes, nolite cogitare &c. Mat. 10.8a.
¶Erunt enim dies illi tribulationis, qualis nõ fuit. Mat. 24.3a.
2 Exurgent enim Pseudo Christi, & Pseudo, pphetæ. Mat. 24.2a.
¶Et dabunt signa & portenta &c ibidem. 1a. ¶ Sol contenebrabitur &c. Iohelis. 2.4a.
3 Et virtutes quæ in cælis sunt, mouebuntur. ibid. 3a. ¶ Et tunc videbunt filium hominis venientem in nube. Mat. 24.8a.
¶ Cum virtute multa & gloria. ibidem. 11a.
4 Et mittet angelos suos &c. ibidẽ. 12a. ¶Cælum & terra transibunt. Psal. 101. fi. ¶Et cõgregabit electos suos. Matth. 24.13a.
5 De die autem illo vel hora, nemo scit. &c. Mat. 24.15a. ¶Neq; filius hominis, nisi pater. 1a.q.31.4.2m./3a.q.10.2.1m./3.d.14.art.2.q.2.1m./3.4.c0.8./c0.fi./Po a.q.10.4.12m./Opusc.3.c0.249./Trin.12.6m.
6 Quod autem vobis dico, omnibus dico. Virt. q. 2. 11. 7m.

CAPVT XIIII.

1 Erat autẽ pascha & azima post biduũ. Mat. 26.1a. ¶Erant autẽ Cam 14m.
quidã indigne ferentes, &c. Mat. 12.13a. ¶Me autẽ non semper habebitis. Mat. 26.3a. Vt proderet eum illis. ibidem. 12a.
2 Et primo die azimorum &c. Vbi vis paremus &c. ibidem. 4a.
¶Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. ibidem. 5a.
¶Et manducantibus illis, accepit Iesus panem &c. ibidem. 6a.
¶Hoc est corpus meum &c. ibidem. 7a.
3 Hic est sanguis me, &c. ibi. 8a. ¶Nõ bibã de genimine vitis &c. ibi. 10a. ¶Et si oportuerit me mori tecum, non te negabo. ibid. 14a. ¶Posteaq; &c. præcedã vos in galilæam. ibidem. 13a.
4 Cæpit pauere & tædere. ibid. 15a ¶Tristis est anima mea vsque ad mortem. ibidem. 16a. ¶Et cum processisset paululum, procidit super terram, & orabat. ibidem. 17a.
5 Omnia tibi possibilia sunt. Iob. 42.1a. ¶Trãsfer calicem hunc a me. Sed non quod ego volo, sed quod tu. Matth. 26.18a. ¶Filius hominis tradetur. ibidem. 11a.
6 Vt impleantur scripturæ. Matth. 1.28a. ¶Videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei, & venientem cum nubibus cæli. Matth. 24.8a.
7 At ille negauit. Matth. 26.fi.

CAPVT XV.

1 Tradiderunt Iesum Pilato. Matth. 26.12a. ¶Vt crucifigeretur. Cam 15m.
Matth. 27.6a. ¶Et perducunt in Golgata &c. Caluariæ locus. ibidem. 4a.
2 Erat autem hora tertia, & crucifixerunt eum. 3a.q.46.9.2m./q.82.2.3m. ¶Et erat titulus causæ eius inscriptus. Rex Iudæorũ. ibidem. 6a. ¶Et cum eo crucifigunt duos latrones &c. ibidẽ. 7a.
3 Et qui crucifixi erant cum eo conuitiabantur ei. ibidem. 11a. Et facta hora sexta, factæ sunt tenebræ &c. ibidem. 12a. ¶Deus meus, vt quid dereliquisti me? Psal. 21.1a.
4 Iesus autem emissa voce magna, expirauit. Matth. 27.14a.15a. ¶ Et velum templi scissum est &c. Ibidem. 16a. ¶ Inter quas erat Maria Iacobi minoris &c. ibidem. 20a.
5 Pilatus autem mirabatur si iam obisset. 3a.q.47.1.2m.
6 Ioseph autem mercatus syndonem, & deponens eum, inuoluit syndone. ibidem. 21a. ¶ Et posuit in monumento, quod erat excisum de petra. ibidem. 22a.
7 Et aduoluit lapidem ad hostium monumenti. ibidem. fi.

CAPVT XVI.

1 Orto iam sole. Psal. 107.1a. Cam 16m.
2 Et valde mane vna sabbatorum. Psal. 107.1a. Viderunt reuolutum lapidem. Erat quippe magnus valde, Matth. 27. fi.
3 Viderunt iuuenem sedentem in dextris, coopertum stola candida. Mat. 28.2a. ¶Qui dicit illis, nolite expauescere &c. ibi. 3a.
4 Præcedet vos in Galileam. Ibi eum videbitis. Matth. 26.10a. ¶Surgens autem Iesus mane prima sabbati. Psal. 107.1a. ¶Apparuit primo Mariæ Magdalene. Matth. 28.3a.
5 De qua ejecerat septem dæmonia. Matthæ. 26./Ioan. 11. prin°./c°.12.
6 Illa vadens, nuntiauit his qui cum eo fuerant. Io. 20. lec. 3.
7 Ostensus est in alia effigie euntibus in villam. 3a.q.54.1.3m./q.55.4.0.
8 Euntes in mundum vniuersum, prædicate euangelium omni creaturæ. 1a.q.91.1.c. q.96.2.c./128.q.17.8.2m./2.d.1.q.2.3.b.2.

9 Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. 4.d.4.q.3.art.1.q.1.1m./d.6.q.1.art.3.q.1.2m./d.46.q.2.art.3.q.3.1m.
10 Qui vero non crediderit, condemnabitur. 22ę.q.1.6.3m./q.2.3.o./q.16/1.1m./3.d.24.art.3.q.1.o./d.25.q.1.art.1.q.1.3m./q.2.art.1.q.2.c./art.2.q.3.c./q.4.2m./4.d.45.q.1.art.2.q.1.c./3.3.c°.118./152./Veri.q.14.10.o./Trin.9.c./Io.5.
11 Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur. 22ę.q.178.1.3m.
12 In nomine meo dæmonia eiicient. 4 d.5.q.1.art.3.q.1.3m.
13 Linguis loquentur nouis. 22ę.q.176.1.o./1ę.Cor.14.
14 Serpentes tollent. 4.d.34.3.1m.
15 Et si mortiferum quid biberint, non eos nocebit. Psal. 28.
16 Super ægros manus imponent, & bene habebunt. 3a. q.84.4.1m.
17 Assumptus est in cælum. 3a.q.57.o./q.58.1.3.c./3.d.22.q.2.artic.1.q.2.2m./q.3.o./3.4.c°.87./Opusc.3.c°.247./Psal.8.fi./Psal.17./Psal.18.4a.
18 Et sedet a dextris Dei. 3a.q.57.2.3m./q.58.o./3.d.22.q.3.art.3.q.2.c./q.3.1m./q.4.3.o.3.4.c°.8./Opusc.3.c°.247./Ro.8.lec.6.prin°./lec.7.c°.10./Ephe.1.lec.8/Coll.3.
19 Illi autem profecti, prædicauerunt vbique. Matth. 24.2a.
20 Domino cooperante, & sermonem confirmante, sequentibus signis. Veri.q.27.5.1m.

AVTHORITATES EX EVANGELIO secundum Lucam.

CAPVT I.

1 Acerdos quidam nomine Zacharias de vice Abia, Cam 1m.
in ordine vicis suæ. 22ę.q.97.2.3m./3a.q.37.2.c.
2 Erant ambo iusti ante Deum, incedentes in oĩbus mãdatis & iustificationib⁹ domini, sine ąrela. Iob. 1.2a.
3 Sorte exijt vt poneret incensũ. 22ę.q.95.8.o./Quol.12.36.o./Opusc.25.c°.4.5. Ephe.1.lec.5.a medio Col.1.
4 Apparuit autem illi angelus domini. Et Zacharias turbatus est videns, & timor irruit super eum. 3a.q.30.3 3m./a.d.11.q.1.1.6m./Iob.1./c.9.4./Mat./c°.28./1ę.Cor.11.
5 Et Spiritu sancto replebitur, adhuc ex vtero matris suæ. 3a.q.27.2.1m./6.1m. ¶Ne timeas Zacharia, quoniam exaudita est oratio tua. ibidem./3.d.3.q.1.1.c.prin°./art.1.q.3.c./art.2.q.1.4m./4.d.6.q.1.art.1.q.2.c./Quol.6.q.5.1.c./Opusc.3.c°.231.
6 Et dixit Zacharias ad angelum. Vnde hoc sciam? &c.
¶Eris tacens, & non poteris loqui, &c. pro eo quòd non credidisti. 22ę.q.97.2.3m.
7 Dominus respexit auferre opprobrium meum inter homines. 4.d.33.L.prin°.
8 Missus est angelus Gabriel a Deo. 3a.q.30.o./2.d.10.L.3m./3.d.3.q.3.ar.1.q.1.2.o./art.2.q.1.2.o. ¶ Ad Mariam virginem desponsatam viro, &c. Matth. 17a.
9 Et ingressus angelus ad eam. 3a.q.30 3.o.
10 Aue gratia plena, Dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus. 3a.q.7.10.1m./q.30.4.o./Opusc.8.o.
11 Quæ cum audisset, turbata est, & cogitabat qualis esset ista salutatio. supra. 4a./3a.q.30.3.3m.
12 Et ait angelus ei. Ne timeas Maria. Inuenisti enim gratiam apud Deum. ibidem.
13 Ecce concipies in vtero, & paries filium. 3a.q.30.4.c.
14 Et vocabis nomen eius Iesum. 3a.q.37.2.o./Matth.1.16a.
15 Quomodo fiet istud. 3a.q.30.4.2m.
16 Virtus altissimi obumbrabit tibi. 3a.q.32.1.1m./3.d.3.L.1m. ¶Ideoque quod nascetur ex te. Matth. 1.5a.
17 Et ecce Helisabet cognata tua, & ipsa concepit filium in senectute sua. 3a.q.29.1.4m./q.30.4.1m.
18 Non erit impossibile apud Deum omne verbum. 1a.q.25.3.o./Po a.q.1.3.10m./Quol.9.1.fi./Iob.42.1a.
19 Vt veniat mater domini mei ad me? Mat. 18a.
20 Exultauit in gaudio infans in vtero meo. 22ę.q.124.1.1m./3a.q.27.6.c./3.d.3.q.1.art.1.q.2.6m./4.d.6.L./d.49.q.5.artic.3.q.2.12m.
21 Respexit humilitatem ancillæ suæ. Psal. 112.5a./22ę.q.161.1.1m./Phili.fi.
22 Fecit potentiam in brachio suo. 2. Paral. 6. fi. ¶ Manus domini erat cum illo. ibidem. ¶Et factum est die octauo, venerunt circuncidere puerum. Gen. 17.5a. ¶Et vocabant eum nomine patris sui. 3a.q.37.2.3m./q.70.3.3m.
23 Sicut locutus est per os sanctorum, qui a sæculo sunt prophetarum eius. 1a.q.1.10.c. 3.4.c°.17.11m./Poa.q.9.1.c./Quol.7. vel 8. vel. 11./q.6.1.15m./3.c./Quolib.12.27.o./. Psal. prolo./Psal.5./Psalm. 44./Isa. prin°./. Rom. 1. lect. 5./. c°.9. lect. 5./2ę. Thim. 3. fi.
24 Et memorari testamenti sui sancti. Gen. 8.1a.

¶Recordatus misericordiæ suæ,ibidem./Eccle.2.3ª.
25 Iusiurandum quod iurauit ad Abraham patrem nostrum. Exo.32.4ª.
26 Præibis enim ante faciem domini, parare vias eius.Malachiæ.3.3ª.
27 Per viscera misericordię Dei nostri.2.Paral.6.fi. / Eccl.2.3ª.
28 In quibus visitauit nos,oriens ex alto,Zach.6.1ª.
29 Puer autem crescebat, & confortabatur spiritu.3ª.q.9.4.o./q.12.o./q.15.8.o./Opusc,3 cº.225.

CAPVT II.

Cam 2m.
1 Exijt edictum a Cæsare Augusto, vt describeretur vniuersus orbis.3ª.q.35. 8.1m.¶Cum Maria desponsata sibi.Matth.18ª. ¶Vxore pregnante. ibidem.25ª. ¶ Cum essent ibi, impleti sunt dies vt pareret.Matth.2.2ª.¶Et peperit filium suum primogenitum. ibidem 33ª.34ª. ¶ Pastores erant in regione eadem vigilantes,& custodientes,&c.3ª.q.36.3.o.
2 Et ecce angelus domini stetit iuxta illos.3ª.q.36.3.o./5.c./1m.
3 Et claritas Dei circumfulsit illos.3ª.q.36.5.1m.
4 Et timuerunt timore magno.Et dixit illis Angelus.Nolite timere.supra.1.4ª.
5 Quia natus est vobis hodie saluator,qui est Christus dominus. Matth.15ª.¶In ciuitate Dauid.Matth.2.2ª.
6 Et postquàm consumati sunt dies octo vt circũcideretur puer. Gen.17.5ª./3ª.q.37.1.o / q.40.o./3.d.14.art.3.q.6.3m./ 4.d.1.q.2.art.2.q.3.o./d.2.q 2.art.3.q.1.1m.
7 Vocatum est nomen eius Iesus.Matth.16ª.
8 Postquàm impleti sunt dies purgationis eius,secundum legem Moysi.3ª.q.37.4.o.
9 Vt sisterent eum domino.3ª.q.37.3.o.
10 Sicut scriptum est in lege domini, quia oẽ masculinum adaperiens vuluã,sanctum domino vocabit.Exo.13.2ª./ Leui.12.1ª.
11 Et vt darent pro eo hostiam.3ª.q.37.3.c.
12 Et hõ iste iustus,& timoratus.Iob.2ª.3ª /3ª.q.36.6.1m.
13 Cum inducerent puerum Iesum parentes eius.3ª.q.28.1.1m./3.d.30.q.2.3.4m.
14 Erant pater eius & mater.ibidem.
15 Mirantes super his quæ dicebantur de illo.Io.3.lec.2.prinº.
16 Ecce positus est hic in ruinam,& in resurrectionem multorum in Israel.4.d.28.q.2.art.3.q.2.1m.
17 Et tuam ipsius animam pertransibit gladius.3ª.q.27.4.2m.
18 Et Anna prophetissa, filia Phanuel, &c.3ª.q.36.3.c./5m./6.c./1m.
19 Puer autẽ crescebat, & cõfortabatur.supra.1.fi.¶Plenus sapiẽ. 3ª.q.9.10.11.12.o./q.15.2.3.c./1m./1.d.1.q.1.2.2m/3.d.14.o./Veri.20.o./Opusc.3.cº.223.
20 Et gratia Dei erat in illo.3ª.q.7.o./ 3.d.13.o./ Veri.q.29.o./Opũsc.3.cº.221./222./Io.3.lec.6.
21 Et ibant parentes eius.sup.18ª.
22 Inuenerunt eum in templo sedentem in medio doctorum, audientem illos,& interrogantem.3ª.q.12.3.1m.
23 Ecce pater tuus & ego.supra 18ª.
24 Et Iesus proficiebat sapientia.3ª.q.7.12.3m./ q.12.2.o./3.3m./q.15.8.o./3.d.13.1.fi./d.14.art.3.q.5.o./Veri.q.20.6.3m./Op.3.cº.223./Ioan.1.lec.23./Heb.5.
25 Et gratia.3ª.q.7.12.o./1.d.15.q.5.art.1.q.4.o./d.17.q.2.4.6m./3.d.13.q.1.art.2.q.3.o./d.18.5.c./Isa.11.lec.2.prinº.

CAPVT III.

Cam 3m.
1 Prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionẽ peccatorum. Matth.4º. ¶ Vox clamantis in deserto, parate viam domini. 1.Reg.7.1ª.¶Et videbit omnis caro salutare Dei.1ª.q.12.2.o.
2 Qui habet duas tunicas, det vnam non habenti. Et qui habet escas,similiter.Matth.5.37ª. ¶Ego quidem aqua baptizo vos. Mat.3.5ª.¶Ipse vos baptizabit in Spiritusancto & igni.ibi.6ª.
3 Paleas autem comburet igni inextinguibili.Isa.fi. ¶ Cum baptizaretur omnis populus.Mat.3.3ª. ¶Et Iesu baptizato.ibi.8ª.¶Et orante.Matth.26.18ª.
4 Apertum est cælum.Mat.3.11ª. ¶Et descendit spiritussanctus corporali specie,sicut columba.ibidem.12ª. ¶ Et vox de cælo facta est.ibid.12ª.¶Vt putabatur filius Ioseph.supra.2.17ª.
5 Ioseph,qui fuit Heli.Mat.13ª. ¶Salatiel, qui fuit Neri.ibidẽ.12ª.¶Qui fuit Melchi.3ª.q.31.3.2m.

CAPVT IIII.

Cam 4m.
1 Iesus autem plenus spiritusancto.Io.1.18ª.
2 Et agebatur in spiritu in deserto. Matth.4.1ª. ¶Diebus quadraginta.Exo.24.fi. ¶Et tentabatur a diabolo.Mat.4.2ª. ¶ Et consumatis illis,esurijt.Dixit autem illi diabolus.ibidem.4ª.

3 Si filius Dei es.ibidẽ.5ª.¶Dic lapidi huic vt panis fiat.ibid.6ª. ¶Et respondit ad illum Iesus.Scriptum est.ibidem.7ª. ¶Non in pane solo viuit homo,sed in omni verbo Dei. Deuter.8.3ª.
4 Et ostendit illi omnia regna orbis terræ,in momento. ibidem.14ª. ¶Tu ergo procidens si adoraueris me, erunt tua omnia. ibidem.15ª. ¶Dominum Deum tuum adorabis,& illi soli seruies.Deuter.4.5ª.
5 Et duxit illum in Ierusalem,& statuit eum supra pinam templi.Matth.4.9ª. ¶ Mitte te deorsum. ibidem. 10ª. ¶ Angelis suis mandauit de te.&c.Psal.90 3ª.
6 Non tentabis dominum Deum tuum.Deuter.6.fi. ¶ Et consumata omni tentatione.3ª.q.41.3.3m./4.4m. ¶ Diabolus recessit ab eo vsque ad tempus.Matth.4.18ª.
7 Et ipse docebat in sinagogis iudæorum.Matth.4.21ª.
8 Et venit Nazareth, vbi erat nutritus.Matth.2.fi.
9 Spiritus domini super me, propter quod vnxit me.Isa.61.1ª. ¶Euangelizare pauperibus misit me.ibidem.2ª. ¶Nonne hic est filius Ioseph.supra.2.18ª.
10 Ipse autem trãsiens, per medium illorum ibat.3ª.q.44.3.2m.
11 Quia in potestate erat sermo eius.Matth.7.fi.¶Scio te,quia sis sanctus Dei.3ª q.29.1.3m. ¶Et increpauit illum Iesus dicens, Obmutesce & exi ab eo.ibidem.24ª.}
12 Et continuo surgens,ministrabat illis.Matth.8.8ª.¶Exibãt autem dæmonia a multis, clamantia & dicentia, quia tu es filius Dei.Mar.23ª. ¶Quia sciebant ipsum esse Christum.ibidem.
13 Et increpans non sinebat ea loqui.Mar.24ª.
14 At ille singulis manus imponens, curabat eos. Matthæ.4.fi./8.1ª.9ª. ¶Facta autem die, egressus ibat in desertum locum. Matthę.14. 5ª.

CAPVT V.

1 Exi a me domine, quia homo peccator sum.Matth.8.4ª. ¶Relictis omnibus secuti sunt eum.Matth.4.23ª. Cam 5m.
2 Et extẽdens manum,tetigit eum dicens.Matth.8.1ª. ¶Et ipse præcepit illi, vt nemini diceret.ibidem.2ª. ¶Sed vade ostende te sacerdoti,& offer &c.ibidem.3ª.
3 Et orabat.Matthæ.26.18ª. ¶ Quorum fidem vt vidit, dixit. Matth.9.1ª.¶Homo,remittuntur tibi peccata tua.ibidem.2ª. ¶Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?Matth.2.2ª. Vt cognouit autem Iesus cogitationes eorum.Matth.9.3ª.
4 Quid est facilius,dicere,dimittuntur tibi peccata,an dicere surge & ambula?ibidem.4ª.¶Vt autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra,dimittendi peccata.ibidem.5ª.
5 Vidit publicanum nomine Leui,sedẽtem ad theloneum, & ait illi.Sequere me. ¶Et relictis omnibus,surgẽs secutus est eum. ibidem.6ª.
6 Et erat turba multa publicanorum, & aliorum qui cum illis erant discumbentes.ibidem.7ª. ¶ Non veni vocare iustos, sed peccatores ad pœnitentiam.ibidem.9ª.
7 Numquid potestis filios sponsi, dum cum illis est spõsus facere ieiunare? &c.ibidem.10ª. ¶Nemo commissuram a vestimento nouo,mittit in vestimentum vetus,&c.ibidem.11ª.
8 Nemo mittit vinum nouum in vtres veteres.ibidem.12ª.

CAPVT VI.

1 In sabbato vellebant discipuli spicas,& manducabant.&c.Mat. 12.1ª. ¶Nec hoc legistis, quid fecit Dauid cum esuriret, &c. quos non licet manducare nisi tantum sacerdoti.ibidem.2ª. Cam 6m.
2 Dominus est filius hominis etiam sabbati.ibidem.5ª.¶Ipse autem sciebat cogitationes eorum.Matth 9.3ª.
3 Exijt in montem orare. Et erat pernoctans in oratione Dei. Matth.28.18ª.¶Vocauit discipulos suos.Matth.4.24ª.
4 Stetit in loco campestri,& multitudo copiosa Mat.5.1ª. ¶ Virtus de illo exibat,& sanabat omnes.3ª.q 43.4 c.
5 Beati pauperes,quia vestrum est regnum Dei.Matth.5.2ª. ¶Beati qui nunc esuritis,quia saturabimini.ibidem.5ª. ¶Beati qui nunc fletis,quia ridebitis. Ibidem.4ª. Beati estis, cum oderint vos,&c.ibidem.9ª.
6 Ecce merces vestra,multa est in cælo.ibidem.10ª. ¶Diligite inimicos vestros.ibidem.39ª. ¶Benefacite his,qui oderunt vos.ibidem.40ª.¶Benedicite maledicentibus vobis.ibidem.
7 Orate pro calumniantibus vos. ibidem.41ª. ¶Et qui percutit te in vnam maxillam, præbe ei, & alteram.ibidem.36ª. ¶Ab eo qui aufert tibi vestimentum, etiam tunicam noli prohibere.ibidem.37ª.
8 Omni petenti te tribue. ibidem.38ª. ¶ Et qui aufert quæ tua sunt, ne repetas. ibidem.37ª./ 4.d.38.q.2.art.4.q.3.4m. ¶Et prout vultis vt faciant vobis homines, & vos facite illis, similiter.Matth.7.6ª.

9 Et si

9 Et si diligitis eos,q vos diligunt,q̃ vobis est grã? Mat.5.43ª.
10 Peccatores peccatoribus fœnerantur,vt recipiãt æqualia.Eccl.29.1ª.¶Et erit merces vestra multa.Mat.5.10ª.
11 Mutuum date,nihil inde sperantes.22æ.q.78.1.3m./Mal.q.13.4.3m./Opusc.73.cº.4./7m./15.&c.
12 Et eritis filij altissimi. 1ª.q.33.3.c./ 3ª.q.3.4.3m./5.2m./ q.2.3.o./3.d.10.q.2.o./3.4.prinº./c.17.fi./21.fi./c.24.prinº./Psal.28. Io.1.lec.12./Ro.8.lec 3.o./ Gal.3.lec.9.fi./Ephe./c.5./Col.1./Heb.2.lec.3.
13 Estote ergo misericordes.22æ.q.30.4.o.
14 Sicut & pater vester misericors est.Ecc.2.3ª.¶Nolite iudicare, & non iudicabimini.Mat.7.1ª.
15 Eadem mẽsura qua mensi fueritis, remetietur vobis.Mat.7.2ª. Qũo potes dicere fratri tuo,frater,sine eiciã festucã,&c.ibi.3ª.
16 Non est arbor bona,q̃ fructus malos facit, nec ecõuerso.ibi.7ª.

CAPVT VII.

Cam 7m.
1 Nõ sum dignus,vt sub tectum meum intres.Mat.8.4ª. ¶Quo audito Iesus miratus est.ibid.5ª.¶Nec in Israel tantam fidem inueni.ibidem.6ª.¶Et tetigit loculum.ibidem.1ª.
2 Tu es qui venturus es,an alium expectamus? 11.1ª.¶Et plusq̃ prophetam.ibidẽ.2ª. ¶Ecce ego mitto angelum meũ.Ier.7.9ª. ¶Qui præparabit viam ante te.Malach.3.2ª.
3 Maior inter natos mulierũ Ioanne baptista,nemo est, Mat.11.2ª.¶Qui autem minor est in regno Dei, maior est illo.ibi.6ª.
4 Venit Ioannes baptista,neq; manducans panẽ,neq; bibens vinum,&c.ibid.10ª.¶Venit filius hoĩs manducans & bibẽs.&c. Ibidẽ.11ª.¶Et iustificata est sapiẽtia ab oĩbꝰ filijs suis.ibi.12ª.
5 Et ecce mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix, &c.Mar.16.9ª. ¶Fides tua te saluam fecit.Matth.9.17ª.
6 Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum 1ª. q.21.4.1m./3ª.q.49.1.c./4.d.22.q.1.art.1.2m./art.2.q.3.o./Veri.q.28.1.3m./4m.

CAPVT VIII.

Cam 8m.
1 Maria quæ vocatur Magdalene, de qua septem dæmonia eiecerat.Mar.16.9ª.¶Aliud cecidit in terram bonam,& ortum fecit fructum centesimum.Matth.13.1ª.
2 Qui habet aures audiendi,audiat.Matt.11.9ª.
3 Quod tibi nomen est? At ille.Legio.22æ.q.95.4.1m.
4 Dæmones rogabant eum, vt permitteret eis in porcos ingredi. Mat.8.11ª.¶Et permisit illis.Exierunt ergo dęmones ab homine,& intrauerunt in porcos.ibidem.12ª.
5 Et impetu abijt grex perpreceps in stagnum, & suffocatus est. Ibidem.12ª.¶Et rogauerũt eum omnis multitudo Gerasenorum,vt discederet ab ipsis.ibidem.4ª.
6 Redi in domum tuam, & narra quanta tibi fecit Deus.ibid.2ª. ¶ Tetigit fimbriam vestimenti eius. Mat.9.14ª. ¶ Fides tua te saluam fecit.ibidem.17ª.
7 Ipse autem tenens manum eius clamauit dicens.ibidem.1ª.
8 Quibus præcepit,ne alicui dicerent.Matth.8.2ª.

CAPVT IX.

Cam 9m.
1 Dedit illis virtutem & potestatẽ, super omnia dæmonia.Mat. 10.1ª.¶Et vt languores curarent.ibidem.2ª.¶Nihil tuleritis in via,neq; virgam,neque peram,neque panem.ibidem.5ª.
2 Ioannem ego decollaui.Matth.14.2ª.¶Acceptis autem quinque panibus,& duobus piscibus.Ibidem.3ª. ¶Respexit in cælum, & benedixit illis.ibidem.4ª. ¶ Cum solus esset orans. ibidem.5ª.
3 At ille increpans illos, præcepit ne cui dicerent. Matth.8.2ª. ¶Oportet Iesum multa pati.Mat.18.8ª. ¶ Et occidi.ibid.9ª. Et tertia die resurgere.Matth.20.6ª.
4 ¶Vere sunt hic aliqui stantes,qui non gustabunt mortem,donec videant regnum Dei.Matth.16.fi. ¶ Assumpsit Petrum,& Iacobum, & Ioannem. Matth.17.1ª. ¶Ascendit in montem vt oraret,Matth.26.18ª.
5 Et facta est spẽs vultus eius altera,dum oraret.Mat.17.3ª.¶Et vestitus eius albus & refulgens.ibidẽ.5ª. ¶Et ecce duo viri loquebantur cum illo.Erant autem Moyses & Helias.ibidẽ.6ª.
6 Et dicebant excessum quem completurus erat in Ierusalẽ.3. q.45.3.3m. ¶ Nemo mittens manum ad aratrum, &c.22æ.q.88.1.3m.
7 Facta est nubes, & obumbrauit eos.Matth.17.7ª. ¶Et vox facta est de nube dicens.Hic est filius meus,&c.ibidem.8ª. ¶Ipsum audite.ibidem.9ª.
8 Elisit illum dæmoniũ,& dissipauit.4.d.6.q.2.art.3.q.1.c/ d.34.3.1m./3m.¶Vt tradatur in manus hominum.Mat.17.17ª/26.11ª.¶At Iesus videns cogitationes cordis eorum.Mat.9.4ª.

CAPVT X.

Cam 10m.
1 Nolite portare sacculum, non peram,neque calciamenta.Mat. 10.5ª.6ª. ¶ Neminem per viam salutaueritis.3ª.q.64.1.o./2.c./Psal.19./Ioan.4.lec.5.fi.
2 Appropinquabit in vos regnum Dei. Matth.3.2ª. ¶ Abscondisti hæc a sapientibus & prudentibus,& reuelasti ea paruulis. Matth.11.13ª. ¶ Omnia mihi tradita sunt a patrẽ meo. ibidem.14ª.
3 Nemo scit quis sit filius,nisi pater,& quis sit pater,nisi filius,& cui &c.ibidẽ.15ª. ¶Diliges dominum Deũ tuum ex toto &c. Deut.6.5ª.¶Diliges proximũ tuũ sicut te ipsum.Mat.19.12ª.
4 Homo quidam descendebat ab Ierusalem in Ierico, & incidit in latrones,&c.vsq;.fi.1.prolo.L./.2.d.30.q.1.1.3m.
5 Quodcũq; superogaueris.&c.4.d.15.q.3.art.1.q.4.2m.
6 Intrauit Iesus in quoddam castellum,& mulier quædam Martha nomine excepit illum in domum suam. Et huic erat soror noĩe Maria,&c.22æ.q.171.prinº./3.d.35.q.1.art.3.q.3.b.2.
7 Martha Martha solicita es, & turbaris erga plurima.3.d.35.q.1.art.3.q.3.b.2.
8 Maria optimam partem elegit.12æ.q.57.1.c./22æ.q.182.2.o./Io.20.lec.3.
9 Quæ non auferetur ab ea.p̃.3.c.63.fi.

CAPVT XI.

1 Cum esset in quodã loco orans &c.Mat.26.18ª. ¶ Cũ oratis, dicite.Mat.6.7ª.¶Pater sctificet nomen tuũ,&c.vsq; fi.ibid.8ª. ¶Panem nrm quotidianum,&c.Mat.6.11ª. ¶ Et dimitte nobis pctã nra.Sicq dẽ & nos dimittimus debẽti nobis. Mat 6.13ª. Cam 11m.
2 Petite,& dabitur vobis.Matth.7.5ª.
3 In Beelzebub principe dęmoniorũ eiicit dæmonia.Mat.9.20ª.
4 Ipse autẽ vt vidit cogitationes eorum.ibidẽ.3ª. ¶Omne regnũ in se diuisum.desolabitur,&c.Matth.12.13ª.¶Si autem & Sathan in seipsum diuisus est,quomodo,&c.ibidem.14ª.
5 Filij vestri in quo eiiciunt? ibidem.15ª. ¶ Ideo ipsi iudices vestri erunt.ibidem.16ª. ¶Cum fortis armatus custodit atrium suum,&c.ibidem.17ª.
6 Qui non est mecum, contra me est. ibidem.18ª. ¶ Signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ prophetæ.ibidem.23ª. ¶Regina Austri,surget in iudicio, &c.ibidem.14ª. ¶Viri Niniuitæ surgent in iudicio.&c.ibidem.
7 Reuertar in domum meam vnde exiui.Matth.12.fi. ¶Porro si in digito Dei eiicio dæmonia.Matth.12.16ª.
8 Lucerna corporis tui,est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex,&c.Matth.6.16ª.¶Vide ergo,ne lumen quod in te est,tenebræ sint.ibidem.17ª.
9 Quare baptizatus non esset ante prandium.Mar.7.1ª.
10 Quod superest date eleemosinam.22æ.q.32.5.6m./ q 66.7.c./q.71.1.c./q.87.1.4m./ q.118.4.2m./q.185.7.1m./4.d.15.q.2.art.1.q.4.o./art.3.q.2.1m./art.4.q.1.o. q.3.art.1.q.5.2m./Mal.q.3.10.4m./q.13.2.4m./Quol.6.q.7.o./ Quol.7.vel 8.q.6.2.o.
11 Væ vobis pharisæis,qui decimatis mentam, & rutam, & omne olus.Matth.23.8ª. ¶ Mittam ad illos Prophetas & Apostolos. Iere.7.9ª.
12 Vt inquiratur sanguis omnium prophetarum,qui effusus est, a constitutione mundi, a generatione ista,a sanguine Abel.&c. Matth.23.fi.

CAPVT XII.

1 Attendite a fermento Pharisæorũ, quod est hypocrisis. Iob.8.fi./1æ.Cor.5.lec.2. ¶ Nihil opertum est,quod non reueletur. Psal.50./.Matth.10.9ª.¶Quod in aure locuti estis in cubiculis,prædicabitur in tectis.Matth.10.9ª. Cam.12m.
2 Et post hæc non habent amplius quid faciant.22æ.q.32.2.1m.
3 Et omnis qui dicit verbum in filium hominis, remittetur illi, ei autem qui in Spiritumsanctum blasphemauerit,non remittetur.Matth.12.20ª.21ª.
4 Cum autem inducẽt vos in Synagogas,&c. nolite soliciti esse, qualiter aut quid respondeatis.Matth.10.8ª.
5 Quis me constituit iudicem ,aut diuisorem supra vos? 3ª.q.50.4.1m.
6 Cauete ab omni auaritia.1ª.q.63.2.2m./12æ.q.77.5.1m./q.82.4.3m./q.84.1.o./22æ.q.24.10.2m./q.118.2.o./5.2m./q.119.2.1m/2.d.5.q.1.3.1m./d.21.L.fi./d.22.q.1.1.7m d.31.q.1.1.3m./d.42.q.2.3.1m./Ma.q.4.6.16m./q.8.1.1m.6m./q.13.1.c./Ro.7.lect/.2..1æ.Cor.11.lec.4./1æ.Thim.6.
7 Nolite soliciti esse animæ vestræ.Matth.6.19ª.¶Quærite primum regnum Dei,& iustitiam eius,&c.ibidem 20ª. ¶Facite vobis sacculos qui non veterascunt, thesaurum non deficientem in cælis,vbi.&c.ibidem.13ª.
8 Vbi enim est thesaurus tuus,ibi est cor tuum.ibidem.14ª.

9 Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret, &c. Tit. prolo.
10 Quis putas est fidelis dispensator & prudēs? &c. Mat. 24.10[a].

CAPVT XIII.

Ca[m] 13[m].
1 Et imposuit ei manus, & confestim erecta est. Matth. 8.10[a].
2 Hyochritæ, vnusquisque vestrum sabbato non soluit bouem aut asinum? Matth. 12.6[a].
3 Hanc autem filiam Abrahæ, quam alligauit Sathanas, ecce decem & octo annis, &c. ibidem.
4 Regnum Dei simile est grano sinapis, &c. Matth, 17.14[a]. ¶ Simile est fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ sata tria, donec &c. Matth. 13.5[a].
5 Nescio vos vnde sitis. Exo. 33.3[a]. ¶ Ibi erit fletus & stridor dentium. Matth. 8.7[a].
6 Non capit prophetam perire extra Ierusalem. 3[a]. q. 46. 10. 1[m].

CAPVT XIIII.

Ca[m] 14[m].
1 Cuius vestrū asinus, aut bos in puteum cadet, &c. Mat. 12.6[a].
2 Ois qui se exaltat, humiliabitur, & econuerso, 22ę. q. 161. 5. 3[m].
3 Cum facis prandium aut cœnam, noli vocare amicos, &c. sed pauperes, &c. 22ę. q. 31. 3. 1[m].
4 Et compelle intrare. Veri. q. 22. 9. 7[m].
5 Si quis venit ad me, & non odit patrem, &c. & animam suam, non potest meus esse discipulus 22ę. q. 25. 6. c. / q. 26. 2. c. / 7. 1[m]. / q. 34. 3. 1[m]. / q. 101. 4. 1[m]. / Opusc. 18. c°. 9. / Ephe. 5. lec. 9. / c°. 6. prin°. / Col. 3. lec. 4.
6 Qui non baiulat crucem suam, non potest meus esse discipulus. Opusc. 2. c°. 7.
7 Quis enim volens turrim ædificare, nonne prius sedens, computat sumptus? &c. & non potuit cōsumare. 22ę. q. 189. 10. 3[m].
8 Qui non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. 22ę. q. 184. 7. 1[m]. / 4. d. 24. q. 3. ar. 1. q. 1. c, 2[m]. / q. 3. c. / Opusc. 65. c°. 9.
9 Qui habet aures audiendi, audiat. Matth. 11. 9[a].

CAPVT XV.

Ca[m], 15[m].
1 Erant autem appropinquantes ei publicani & peccatores. 22ę. q. 25. 6. 5[m]. / 3[a]. q. 40. 1. o. / 3[m]. / Matth. 9. 7[a].
2 Ita gaudium erit in cælo super vno peccatore pœnitentiam agente, quàm supra nouaginta iustis, qui non indigent pœnitentia. 1[a]. q. 20. 4. 4[m]. / 3. d. 3. 2. art. 5. q. 2. 1[m].
3 Nonne accendit lucernam, & euertit domū. &c. 3. d. 1. L. 5[m].

CAPVT XVI.

Ca[m] 16[m].
1 Filij huius sæculi, prudentiores filijs lucis in generatione sua sunt. 22ę. q. 47. 13. 1[m].
2 Facite vobis amicos de mamona iniquitatis. 22ę. q. 32. 7. 1[m]. / q. 114. 6. 3[m]. / 4. d. 15. q. 2. art. 4. q. 2. 1[m].
3 Qui fidelis est in minimo, & in maiori fidelis est. 3. d. 23. L. / Opusc. 23. c°. 1. fi. / Opusc. 61. c°. 14.
4 Qui in modico iniquus est, & in maiori iniquus est. Mal. q. 2. 9. 9[m].
5 Nemo seruus potest duobus dominis seruire. Matth, 6. 18[a].
6 Deus autem nouit corda vestra. 3. Reg. 8. 11[a].
7 Lex & prophetæ vsque ad Ioannem. Matth. 11. 7[a].
8 Facilius est cælum & terram transire. Psal. 101. fi. ¶ Quàm de lege vnum apicem cadere. Matth 5. 16[a].
9 Omnis qui dimittit vxorem suam, & adulteram ducit, mœchatur. Matth. 5. 28[a]. ¶ Et qui dimissam a viro, duxerit, mœchatur. Mat. 5. 28[a].
10 Et portaretur ab angelis. 4. d. 44. q. 2. art. 3. q. 1. 1[m]. ¶ In sinum Abrahæ. 3[a]. q. 52 2. 4[m]. / 3. d. 22. q. 2. art. 1. q. 2. c. / 4. d. 1. lec. 2. L. 1[m]. d. 45. q. 1. 1. o. / art. 2. q. 1. c.
11 Eleuans autem oculos cum esset in tormentis, vidit Abraham & Lazarum in sinu eius. 4. d. 50. q. 2. art. 2. q. 3. o. / Quol 7. vel. 8. q. 7. 1. o.
12 Crucior in hac flamma. 1[a]. q. 64. 4. 1[m]. / 2. d. 6. 3. 6[m]. / 4. d. 31. art. 1. q. 3. c. / d. 44. q. 3. art 3. q. 3. o. / d. 45. q. 1. art. 1. q. 1. 3[m]. / q. 3. 3[m]. / 3. 4. c°. 89. / Veri. q. 26. 1. c. / 16[m] / Spū. 1. 20[m]. / Aia. 6. 7[m]. / 21. o. / Quol. 2. vel. 9. q. 7. 1. o. / Quol. 3. q. 10. 1. o. / Op. 3. c°. 183. / 184.
13 Recordare &c. 4. d. 50. q. 2. art. 2. q. 1. o. / L. 3[m].
14 Hij qui volunt hinc ad vos transire non possint. 2. d. 11. q. 1. 5. o. / 4. d. 50. q. 2. 4. o. / L. 4[m]. / Quol. 7. vel. 8. q. 7. 1. 1[m]. / Opusc. 3. c°. 239. / Psal. 33. / Psal. 36. / Psal. 51.

CAPVT XVII.

Ca[m] 17[m].
1 Impossibile est vt non veniant scandala. Mat. 18. 3[a]. ¶ Ve autem homini illi, per quem veniunt. ibidem. 4[a]. ¶ Si peccauerit in te frater tuus, increpa illum. ibidem. 10[a].
2 Si septies in die peccauerit in te, & septies in die cōuersus &c. dimitte illi. ibidem. 16[a]. ¶ Si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis huic arbori moro. eradicare, &c. Matth. 17. 14[a].
3 Cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite. Serui inutiles sumus, quod debuimus facere fecimus. 3. d. 19. artic. 1. q 1. c.
4 Ite ostendite vos sacerdotibus. Matth. 8. 3[a]. ¶ Fides tua te saluum fecit. Matth. 9. 17[a]. ¶ Regnum Dei intra vos est. Rom. 12. c°. 14. lec. 2.
5 Sicut fulgur coruscans de sub cælo, &c. ita erit filius hominis in die sua. Iohel. 2. fi. ¶ Oportet illum multa pati, &c. Matth. 16. 8[a]. ¶ Vbicumque fuerit corpus, ibi congregabuntur & aquilæ. 12ę. q. 102. 6. 1[m]. / Iob. 39. fi.

CAPVT XVIII.

1 Oportet semper orare, & non deficere. 22ę. q. 83. 14. o. / 4. d. 15. q. 4. art. 2. q. 3. o. / Ro. 1. lec. 5. / Ephe. 1. lec. 7. / Col. fi. / prin°. / c°. 4. prin°. / 1ę. Thes. 5. lec. 2.
2 Iudex quidam erat in quadam ciuitate, qui nec deum timebat, & homines non reuerebatur. 22ę. q. 19. 3. 1[m].
3 Descendit hic iustificatus in domum suam ab illo. Ro. 2 lec. 3.
4 Omnis qui se exaltat humiliabitur, & econuerso. sup. 14. 2[a]. ¶ Afferebant ad eum infantes, vt eos tangeret. Matth. 19. 13[a]. ¶ Sinite pueros venire ad me. ibidem. 14[a]. ¶ Nemo bonus, nisi solus Deus. ibidem. 15[a].
5 Non occides. Exo. 20. 9[a]. ¶ Non mœchaberis. ibidem. 10[a]. ¶ Non furtum facies. ibidem. 11[a]. ¶ Non falsum testimonium dices. ibidem. 12[a]. ¶ Honora patrem tuū & matrem. ibidē. 8[a]. ¶ Hæc omnia custodiui a iuuentute mea. Matth. 19. 21[a].
6 Vnum tibi deest. Osa quæcūq; habes, vēde & da pauperib°. &c. Mat. 19. 22[a]. ¶ Et habebis thesaurū in cælo. Mat. 6. 14[a]. ¶ Facilius est camelū per foramen acus transire, &c. Matth. 19. 23[a].
7 Quæ impossibilia sunt apud hoīes, possibilia sunt apud Deū. Iob. 42. 1[a]. ¶ Qui reliquerit domum, aut parentes &c. qui nō recipiat plura in hoc tempore. Matth. 13. 26[a].
8 Tradetur gentibus. Mat. 20. 5[a]. / 26. 12[a]. ¶ Occident eum. 3[a]. q. 47. 1. o. ¶ Et tertia die resurget. Matth. 20. 6[a]. Et qui præibāt, increpabant eum, vt taceret. 4. d. 19. q. 2. 1. c.
9 Ipse vero multo magis clamabat. Io. 7. lec. 3. ¶ Fides tua te saluum fecit. Matth. 9. 17[a].

CAPVT XIX.

Ca[m] 19[m].
1 Et si quid aliquem defraudaui, reddo quadruplum. 22ę. q. 62. 3. 2[m]. / 4. d. 15. q. 1. art. 5. q. 2. 6[m]. ¶ Dimidium bonorū meorū do pauperibus. 3[a]. q. 7. 2. 3[m]. / Opusc. 4. c°. 24. fi. / Opusc. 73. c°. 19.
2 Venit enim filius hominis quærere, & saluum facere, quod perierat. Mat. 9. 9[a]. ¶ Tollens quod non posui, & metens quod non seminaui. Mat. 25. 6[a]. ¶ Veniens cum vsuris, exegissem illud. ibidem. 7[a] / Opusc. 73. c°. 1. prin°.
3 Et ingressus in templum, cœpit eiicere vendentes & ementes. Matth. 21. 3[a]. ¶ Scriptum est, Domus mea, domus orationis vocabitur, &c. ibidem. 4[a].

CAPVT XX.

Ca[m] 20[m].
1 Coloni cogitauerunt intra se dicentes. Hic est hæres, occidamus illum, &c. Matth. 21. fi.
2 Reddite ergo quę sunt Cæsaris Cæsari. Matth. 22. 2[a].
3 Accesserunt autem quidam Saducæorum, qui negant resurrectionem. ibidem. 4[a]. ¶ Moyses scripsit nobis, si frater alicuius mortuus fuerit habens vxorem, & hęc sine liberis fuerit, &c. Deuter. 25. 6[a].
4 In resurrectione ex mortuis, neque nubent, neque ducent vxores. Mat. 22. 6[a]. ¶ Neque vltra mori poterunt. 1[a]. q. 97. 3. c. / 4. d. 43. art. 2. q. 1 4[m]. / art. 3. q. 1. c. / d. 44. q. 2. art. 1. q. 1. 1[m]. / q. 3. art. 1. q. 2. o. / q. 3. c. / d. 48. q. 2. 1. c. / 5. 4. c°. 82. / 85. / 86. 1[m] / 89 / Po[a]. q. 5. 10. o. / Quol. 7. 11. o. / Opusc. 3. c°. 157. / 167. / 181. Opusc. 53. / 12[m]. / 13[m]. / Cautis. lec. 5. fi. / Rom. 8. lec. 2. fi. / 1ę. Cor. 15. lec. 9. fi. / Lec. 18. / 1ę. Thes. 4. fi.
5 Aequales enim angelis sunt. 1[a]. q. 63. 9. 3[m]. / q. 108. 8. o. / 22ę. q. 4. 5. 6[m]. / 2. d. 9. 8. o. / d. 29. 4. 4[m]. / 5. 3. c°. 57. fi. / Anima. 20. 10[m].
6 Et filij sunt Dei. sup. 6. 26[a]. ¶ Quia vero resurgunt mortui & Moyses ostendit secus rubum, sicut dicit dominū Deum Abraham, & Deum Isaach, & Deum Iacob. Mat. 22. 7[a].
7 Deus autem non est mortuorum, sed viuorum. ibidem. ¶ Omnia enim viuunt ei. 12ę. q. 110. 1. 2[m]. / 22ę. q. 23. 2. 2[m]. / 3. d. 6. q. 3. 1. 4[m].
8 Dixit dominus domino meo, sede a dextris meis. Psal. 109. 1[a]. ¶ Donec ponam inimicos tuos. 1. Regum. 15. penul.
9 Scabellum pedum tuorum. 2. Paral. 6. fi.

CAPVT XXI.

Ca[m] 21[m].
1 Vidua hæc pauper, plus q̄ omnes misit. 22ę. q. 32. 4. 3[m].
2 Multi enim venient in nomine meo dicentes, quia ego sum &c. Matth. 24. 2[a]. ¶ Ponite ergo in cordibus vestris, non præmeditari, &c. Matth. 10. 8[a].
3 In patientia vestra, possidebitis animas vestras. 22ę. q. 136 2. 2[m]. / Rom. 2. lec. 2. ¶ Arestentibus hominibus præ timore. &c. Matth. 24. 4[a].
4 Erit enim præssura magna super terram &c. ibidem. 4[a]. ¶ Erunt signa in sole & luna. Iohelis. 2. 4[a].
¶ Et stellis. Isa. 14. ¶ Nam virtutes cælorum mouebuntur. Iohelis. 2. 3[a].
5 Et tunc videbunt filium hominis, venientem in nube. Matth. 24. 10[a]. ¶ Cum potestate magna & maiestate. ibidem. 11[a].
6 Cælum & terra transibunt. Psal. 101. fi.
7 Verba autem mea non transibunt. Matth. 5. 16[a].

CAPVT XXII.

Ca[a] 22[m].
1 Appropinquauit autem dies festus azimorum, qui dicitur pascha. Matth. 26. 1[a].
2 Intrauit autem Sathanas in Iudam, &c. 3. 4. c°. 18. fi. / Quol. 3. q. 3. 3. o.
3 Quemadmodum illum traderet eis. Matth. 26. 12[a].
4 Desiderio desideraui, hoc pascha manducare vobiscum, antequàm patiar. 3[a]. q. 81. 1. 3[m].
5 Ex hoc non manducabo illud, donec. &c. Matth. 26. 10[a]. ¶ Non bibam de generatione vitis, donec &c. ibidem.
6 Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur. ibidem. 8[a]. ¶ Et accepto pane gratias egit & fregit, & dedit eis dicens. ibidem. 6, 7[a]. ¶ Et accepto calice, gratias egit & dixit. Accipite & diuidite inter vos. ibidem.
7 Hoc facite in meam commemorationem. 4. d. 8. q. 1. art. 1. q. 3. c.
8 Similiter & calicem postquàm cenauit dicens. 3[a]. q. 74. 1. 3[m].
9 Facta est contentio inter eos, quis eorum videretur esse maior. 22ę. q. 38. 1. 1[m].
10 Ego disponо vobis, sicut disposuit mihi pater meus regnū. 12ę. q. 4. 7. 1[m]. / 3. 3. c°. 51. fi. / Li°. 4. c°. 82. / Opusc. 3. c°. 264.
11 Vt edatis & bibatis super mensam meam, in regno meo. 12ę. q. 4. 7. 1[m]. / 3. 3. c°. 51. fi. / Li°. 4. c°. 82. / Opusc. 3. c°. 264.
12 Vt sedeatis super thronos, iudicantes duodecim tribus Israel. Matth. 19. 23[a].
13 Positis genibus, orabat dicens. Matth. 26. 18[a]. ¶ Pater si vis, transfer calicem istum a me. ibidem. 19[a]. ¶ Verūtamen, non mea voluntas, sed tua fiat. ibidem.
14 Apparuit autem illi angelus de cælo, confortans eum. 3[a]. q. 12. 4. 1[m]. / 2. d. 11. q. 1. 3. 7[m]. / 3. d. 14. art. 3. q. 6. 2[m]. / Heb. 2. lec. 1.
15 Et factus in agonia. 3[a]. q. 18. 6. 3[m]. / 5. 4. c°. 90.
16 Prolixius orabat. Matth. 26. 18[a]. ¶ Et factus est sudor eius, sicut guttę sanguinis, decurrentis in terram. 4. d. 11. q. 2. art. 2. q. 4. 2[m].
17 At ille negauit eum. Matth. 26. fi. ¶ Et conuersus dominus, respexit Petrum. Exo. 30. 1[a]. ¶ Et recordatus est Petrus &c. & egressus foras, fleuit amare. Matth. 9. Ioan. 13. lec. 2.
18 Ex hoc autem erit filius hominis, sedens a dextris virtutis dei. Mar. 16. 21[a].

CAPVT XXIII.

Ca[a] 23[m].
1 Et facti sunt amici Herodes & Pilatus in ipsa die. Nam antea inimici erant ad inuicem. 22ę. q. 23. 1. 2[m]. / 3[m]. / q. 25. 8. 3[m]. / 3. d. 27. q. 2. 1. 8[m]. / 12[m]. / Virt. q. 2. 4. 8. c.
2 Iesum vero tradidit vol untati eorum. Matth. 26. 12[a]. ¶ Venerunt in locum qui dicitur Caluariæ. Matth. 27. 7[a]. ¶ Ibi crucifixerunt eum. ibidem. 6[a]. ¶ Et latrones vnum a dextris, & alterum a sinistris. ibidem. 10[a].
3 Iesus autem dicebat, Pater dimitte illis. Non enim sciunt quid faciunt. 3[a]. q. 21. 4. 2[m]. / q. 47. 5. o. / 6. c.
4 Erat autem & superscriptio scripta super eum literis Græcis & Latinis & Hebraicis. Hic est rex iudæorum. ibidem. 9[a]. ¶ Vnus autem de his, qui pendebant latronibus, blasphemabat eum, &c. ibidem. 1[a].
5 Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum. 3[a]. q. 46. 11. 3[m].
6 Hodie mecum eris in paradiso. 3[a]. q. 52. 4. 3[m]. / 3. d. 20. q. 2. art. 1. q. 3. 3[m]. / 4. d. 4. q. 2. art. 2. q. 6. 2[m]. / d. 20. L. 5[m]. / 5. 4 c°. 90. fi.
7 Erat autem hora sexta. Et tenebræ factæ sunt super vniuersam terram, vsque in horam nonam. Matth. 27. 12[a]. ¶ Et obscuratus est sol. Iohelis. 2. 4[a]. ¶ Et velum templi scissum est mediū. ibidem. 16[a].
8 Et clamans voce magna ait: Pater in manus tuas commendo spiritum meum. ibidē. 14[a]. ¶ Et hoc dicens expirauit. ibid. 15[a].
9 Et depositum inuoluit sindone. ibidem. 21[a]. ¶ Et posuit eum in monumento excisо. ibidem. 22[a]. ¶ In quo nondum quisquam positus fuerat. 3[a]. q. 51. 2. c. / 4[m]. / Io. 7.
10 Parauerunt aromata, & vnguenta, & sabbato quidem siluerūt, secundum mandatum. 4. d. 11. q. 2. art. 2. q. 3. 4[m].

CAPVT XXIIII.

Ca[m] 24[m].
1 Vna autem sabbati. valde diluculo, venerunt ad monumentū. Psal. 107. 1[a].
2 Ecce duo viri steterunt secus illas. Matth. 28. 2[a]. ¶ In vestitu nitenti. ibidem. 4[a]. ¶ Dixerunt ad illas. ¶ Quid quæritis viuentem cum mortuis? ibidem. 3[a].
3 Non est hic, sed surrexit. 3[a]. q. 53. 1. o. / 2[a] q 3[m]. / 3. d. 21. q. 2. 1. o.
4 Erat autem Maria Magdalene, & Iohanna, & Maria Iacobi &c. Matth. 27. 19[a].
5 Petrus autem surgens, cucurrit ad monumentum. Io. 7. ¶ Procumbens vidit linteamina posita. 3[a]. q. 18. 4. 2[m]. / 2[m].
6 Oculi autem eorum tenebantur, ne eum agnoscerent. 3[a]. q. 55. 4. 3[m].
7 Et quomodo tradiderunt eum summi sacerdotes. Mat. 26. 12[a]. ¶ In condemnationem mortis. Matth. 27. 15[a]. ¶ Et crucifixerunt eum. ibidem. 6[a].
8 Nonne hæc oportuit pati Christum. Matth. 18. 9[a]. ¶ Et ita intrare in gloriam suam. 3[a]. q. 49. 1. c.
9 Et ipse se finxit longius ire. 22ę. q. 111. 1. 1[m].
10 Et cogerunt illum. 22ę. q. 188. 6. o. / 3[a]. q 40. 1. 2[m]. / Veri. q. 11. 4. 2[m].
11 Et aperti sunt oculi eorum. 3[a]. q. 55. 4. 3[m].
12 Et ipse euanuit ex oculis eorum. 3[a]. q. 54. 1. 2[m].
13 Nonne cor nostrum ardens erat in nobis. 3. d. 27. q. 1. 1. 4[m]. / Psal. 22. fi. / Psal. 35.
14 Dicentes, quòd surrexit dominus vere. supra. 5[a].
15 Cognouerūt eum in fractione panis. 3. d. 21. q. 2. art. 4. q. 1. 3[m].
16 Stetit Iesus in medio. Isa 12. fi.
17 Palpate & videte, quia spiritus carnē & ossa nō habet, &c. 3[a]. q. 54. 2. 2[m]. / 3. d. 21. q. 2. art. 4. q. 2. 1[m]. / 4. d. 44. q. 2. art. 2. 9. 6. c. / 1[m]. 18 Et cum manducasset coram eis. 1[a]. q. 51. 3. 5[m]. / 3[a]. q. 54 2. 3[m]. / q. 55. 3. c. / 6. c. / 1[m]. / 2. d. 8. 4. 1[m]. / 3. d. 21. q. 2. ar. 4. q. 4. o. / 4. d. 44. q. 1. art. 3. q. 4. 1[m]. / 5. 4. c°. 82. fi. / Po[a]. q. 6. 8. c. / 8[m]. / Quol. 3. q. 2. 1. o. / Opusc. 3. c°. 246. / Io. 21. lec. 2. fi.
19 Hæc sunt verba quæ locutus sum vobis, cum adhuc essem vobiscum. 3[a]. q. 55. 3. c.
20 Necesse est impleri omnia, quæ scripta sunt. Matth. 5. 14[a]. 16[a]. ¶ In lege, & prophetis, & psalmis de me. Rom. 5. lec. 6.
21 Tunc aperuit illis sensum, vt intelligerent scripturas. Matth. 4. 21[a]. / 13. 7[a].
22 Oportebat Christum pati. Matth. 16. 9[a]. ¶ Et resurgere a mortuis. supra. 3[a]. ¶ Die tertia. Matth. 20. 6[a].
23 Et prædicari in nomine eius, pœnitentiam in remissionem peccatorum, in omnes gentes. Mat. 4. 21[a]. / 24. 1[a].
24 Ego mittam promissum patris mei in vos. Io. 16. lec. 2. fi.
25 Vos autem sedete in ciuitate, quoadusque induamini virtute ex alto. Rom. 13. 11[a].
26 Eleuatis manibus, benedixit eis. Gen. 1. 31[a].
27 Et ferebat ur in cælum. 3. d. 22. q. 3. art. 2. q. 1. 1[m].
28 Et erant semper in templo laudantes, & benedicentes Deum. Psal. 33. 1[a]. 2[a].

AVTHORITATES EX EVANGELIO secundum Ioannem.

CAPVT I.

Ca[m] 1[m].
1 In principio erat verbum. 3. 4. c°. 2. / 3. / 4. 11.
2 Et verbum erat apud Deum. 1[a]. q. 33. 3. 3[m]. / q. 34. 1. o. / 12ę. q. 93. 1. 2[m]. / 1. d. 27. q. 2. 2. o. / 3. d. 22. q. 3. art. 3. q. 2. 4[m]. / 5. 4. c°. 11. fi. / Veri. q. 4. 2. o. / 4[m]. / Po[a]. q. 9. 9. 7[m]. / Quol. 4. q. 4. 1. o. / Opusc. 1. c°. 11. Opusc. 3. c°. 41.
3 Et Deus erat verbū. 1[a]. q. 27. 1. c. / q. 33. 1. 2[m]. / q. 41. 3. o. / 3[a]. q. 43. 4. o. / 3. d. 11. 1. o. / 5. 4. c°. 3. vsq; 13 / Io. 10. lec. 6. o. / Ro. 1. 1ę. 2. 3.
4 Hoc erat in principio apud Deum. sup. 2[a].
5 Omnia p ipsum facta sunt. 1[a]. q. 39. 8. c. / 3. 4 c°. 13. Ro. 11. lec. 5.
6 Et sine ipso, factum est nihil. 12ę. q. 72. 1. 2[m]. / Veri. q. 28. 6. c. / Mal. q. 2. 1. 4[m]. / 2. c. / 9. c. / 2[m]. / 6[m]. / 14[m]. / 11. 13[m]. / 12. 2[m]. / q. 4. 2. 10[m]. / Quol. 1. q. 9. 1. o.
7 Quod factum est, in ipso vita erat. 1[a]. q. 18. 4. o. / 1. d. 36. q. 1. 3. 3[m]. / 5. 4. c°. 13. fi. / Veri. q. 4. 8. o.

8 Et vita erat lux hominum.ʒ.4.cº.13.fi.
9 Et lux in tenebris lucet.ʒ.4.cº.13.fi.
10 Et tenebræ eam non comprehenderunt.ʒ.4.cº.13.fi.
11 Fuit homo missus a Deo,cui nomen erat Ioannes.Ier.7.9ª.
12 Erat lux vera quæ illuminat omnem hominem,venientem in hunc mundum.1ª.q.79.4.1m./2.d.13.q.2.1.c./1m.
¶In mundo erat.Heb.10.
13 Et mundus per ipsum factus est.sup.5ª.¶Et mundus eum non cognouit.Ephe.6.lec.3.
14 In propria venit.Psal.23.5ª.
15 Quotquot autem receperunt eum,dedit eis potestatem, filios Dei fieri.Luc.6.27ª.
16 Et verbum caro factum est.3ª.q.5.3.1m./3.d.2.q.1.art.3.q.2.1m./ʒ.4.cº.31.fi./33.fi./34./Ro.1.lec.2./Gal.2.lec.4.fi./Heb.5.
17 Et vidimus gloriam eius,gloriam quasi vnigeniti a patre.1ª.q.33.3.c./2m./q.41.3.c./3.d.11.L.fi./ʒ.4.cº.8.fi./36.1m.
18 Plenum gratiæ & veritatis.3ª.q.2.10.2m./q.7.7.1m./9.o./10.12.c./q.14.4.2m./q.15.2.3.c./q.22.1.c.1m./3m./q.27.5.1m./q.28.4.2m./q.34.1.c./q.38.2.2m./3.d.4.q.3.art.2.q.2.o./d.13.q.1.art.2.q.1.c.6./d.15.q.1.2.5m./ʒ.4.cº.7./Veri.q.29.2.o./5.1m./Opus.3.cº.221./Isa.11.lec.2.prin./Io.1.le.15.fi.cº.3.lec.6./1e.Cor.11.lec.12./Col.1.lec.5.
19 Qui post me venturus est, ante me factus est.3ª.q.16.6.2m./2.d.1.q.1.2.1m.
20 Et de plenitudine eius, nos omnes accepimus. 3ª.q.7.10.o./3.d.13.q.1.art.2.q.1.o
21 Et gratiam pro gratia.Ro.1.lec.4.prinº.
22 Lex per Moysen facta est, gratia autem & veritas, per Iesum Christum facta est.Ro.1.lec.4.prinº.
23 Deum nemo vidit vnquàm.1ª.q.12.1.1m./4.d.49.q.2.1.1m./Matth.5.
24 Vnigenitus filius,qui est in sinu patris,ipse enarrauit.1ª.q.33.3.2m./3.d.22.q.3.art.3.q.2.4m./ʒ.4.cº.11.fi.
25 Vox clamantis in deserto,dirigite viam domini.1.Reg.7.1ª.
¶Ego vos baptizo in aqua.Math.3.5ª.
26 Ecce agnus Dei.12e.q.102.3.2m./3ª.q.73.5.c./Isa.16.prinº./Io.1.lec.21.fi./1e.Cor.5.lec.2.
27 Ecce qui tollit peccata mūdi.3ª.q.22.2.2m./3.c./q.46.5.3m./6.6m./q.48.2.2m./q.49.1.o./2.3.4.5.c.5.3m./4m.q.52.5.c.q.56.2.4m./q.62.5.o. q.69.1.2m./3m./q.73.5.c.q.79.3.c.3.d.18.q.5.4m./d.19.1.o./art.5.q.1.3m./L.prinº/d.20.art.1.q.1.2m./art.3.1m./4m./6m./art.4.q.2.1m./4.d.4.q.2.art.1.q.3.c.d.17.q.3.art.1.q.1.c./ʒ.4.cº.55.23m. 24m./72./74. Quol.2.2.o./Opus.3.cº.238.fi./Rom.5.lec.2.fi.
28 Et ego nesciebam.4.d.5.L./Io.1.lec.22./1e.Cor.1.lec.2.
¶Vt manifestetur in Israel,propterea veni ego.3ª.q.36.4.3m/q.43.3.1m.
29 Vidi spiritum descendentem,quasi columbam de cælo,& mansit super eum.Matth.3.12ª.
30 Sed qui misit me baptizare.Iere.7.9ª.
¶Hic est qui baptizat in Spiritusancto.Matth.3.6ª.
31 Amen amen dico vobis. Isa.25.fi. Ioan.3./Rom.11.fi.1e.Cor.14.lec.3.fi.
32 Videbitis cælum apertum.Math.3.11ª.¶Et angelos Dei ascēdentes,& descendentes,supra filium hominis.Gen.28.4ª.

CAPVT II.

Cam 2m.
1 Et erat mater Iesu ibi.Matth.18ª. ¶Quid mihi & tibi est mulier.3.d.4.q.2.2.2m.
¶Nondum venit hora mea.3ª.q.46.9.o./10.c.
2 Omnis homo primum bonum vinum ponit.3ª.q.44.3.2m.
3 Hoc fecit initium signorum Iesus.3ª.q.36.4.3m./q.43.3.o./4.d.44.L./Opusc.11.art.18./Io.2.lec.1.fi./cº.15.lec.5.fi./cº.21.
4 Et crediderunt in eum discipuli eius.3ª.q.43.3.3m.
5 Post hæc descendit Iesus in Capharnaum,ipse & mater eius & fratres eius.Matth.12.fi./3ª.q.28.3.5m.
6 Quadraginta & sex annis, ædificatum est templum hoc.3ª.q.33.art.1./1m.
7 Ipse enim sciebat,quid esset in homine.3ª.q.10.2.c.

CAPVT III.

Cam 3m.
1 Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritusctō, nō pōt introire in regnū Dei.12e.q.113.3.1m.3ª.q.66.2.o./q.68.1.2.o/q.70.2.3m./4m./q.72.6.1m./q.84.5.c./4.d.3.art.5.q.3.o./d.4.q.3.art.3.q.2.c./3m.d.6.q.1.art.1.q.1.c./d.17.q.3.art.1.q.1.c.1m./q.4.c.ʒ.4.cº.71./72.Quol.6.q.3.1.o./Io.6.lec.7.
2 Nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo, filius hominis qui est in cælo.3ª.q.5.2.1m./q.57.2.2m./3.d.22.q.3.1.2m./L.3m./ʒ.4.cº.30.
3 Ita exaltari oportet filium hominis.3ª.q.46.4.c.
¶Amen amen dico tibi.sup.1.penultima.

4 Vt omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam.Mar.16.12ª.
5 Sic Deus dilexit mundum.3ª.q.1.1.c.
6 Vt filium suum vnigenitum daret.supra.1.17ª.
7 Non enim misit Deus filium suum in mundum,vt iudicet mūdum,sed vt saluetur mundus per ipsum.3ª.q.68.1.c.2.o.
8 Qui credit in eum,non iudicatur.4.d.47.q.1.art.3.q.2.1m.
9 Qui autem non credit,iam iudicatus est.1e.Cor.5.fi.
10 Qui autem facit veritatem, venit ad lucem.1ª.q.17.1.c.
11 Non enim ad mensuram dat Deus spiritum.3ª.q.7.11.1m./3.d.13.q.1.art.2.q.2.1m./L.2m. ¶Qui de cælo venit super omnes est.3.d.3.q.4.1.1m/ʒ.4.cº.30.
12 Pater diligit filiū,& omnia dedit in manu eius.1ª.q.42.6.2m./ʒ.4.cº.8./Poª.q.2.3.9m.

CAPVT IIII.

1 Omnis qui biberit ex aqua hac, sitiet iterum.12e.q.2.1.3m. Cam 4m.
¶Fons aquæ salientis.12e.q.2.1.3m./Psal.41./Isa.12.fi. ¶Video,quia propheta es tu.infra.6.5ª.
2 Venit hora, quando neque in monte hoc, neque in Ierosolymis adorabitis patrem.22e.q.84.3.1m.
3 In spiritu & veritate oportet adorare.22e.q.81.7.1m/q.83.13.1m/3.d.9.q.1.art.3.q.3.2m.
4 Iam non propter loquelam tuam credimus.22e.q.2.10.c.fi.

CAPVT V.

1 Pater meus vsque modo operatur, & ego operor.1ª.q.69.2.c. Cam 5m.
q.73.2.1m./q.118.3.1m.
2 Non solum soluebat sabbatum.Matth.5.13ª.
3 Sed & patrem suum dicebat Deum.Psal.88.12ª.
4 Aequalem se faciēs Deo.1ª.q.42.o./3ª.q.43.4.c./q.58.3.o./1.d.19.q.1.o./d.31.L.2m./3.d.11.1.c./ʒ.5.cº.7.11m./9.11./Poª.q.2.3.c.fi./q.3.13.o./14.3m./15.c.q.10.1.16m.32.5m./18m./4.c.
5 Non potest filius a se facere quicquàm, nisi quod viderit patrē facientem.1ª.q.42.6.1m./ʒ.4.cº.8.
6 Quæcumque enim ille fecerit, hæc & filius similiter facit.3ª.q.43.4.b.
7 Pater enim diligit filium, & demonstrat ei omnia quæ ipse facit.1ª.q.42.6.2m./ʒ 4.cº.8.
8 Sicut enim pater suscitat mortuos & viuificat,sic & filius quos vult viuificat.3ª.q.43.4.c./2m.
9 Non enim pater iudicat quēquàm, sed omne iudicium dedit filio.4.d.47.q.1.art.2.q.1.1m./Heb.12.lec.4.
10 Vt omnes honorificent filium, sicut honorificant patrem.22e.q.81.3.1m./q.84.1.3m./3ª.q.25.1.1m./3.d.9.q.1.art.3 q.2.o.
11 Qui non honorificat filium,non honorificat patrem.sup.11ª.
12 Qui misit illum.1ª.q.43.o./q.112.1.c.3m./3ª.q.28.1.3m./q.39.8.1m./1.d.15.o./3.d.1.L.2m./d.25.q.1.2.1m./ʒ.4.cº.8./23.24.2m./Poª.q.10.4.14m./Gal.4.lec.1.
13 Amen amen dico vobis.sup.1.penultima.
14 Qui audit verbum meum,& credit ei qui me misit, habet vitā æternam.Mar.16.12ª.
15 Et in iudicium non venit,sed transiet a morte in vitā.sup 3.7ª.
16 Venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem filij Dei 4.d.43.art.1.q.1.o./d.44.q.1.art.1.q.2.c./ʒ.4.cº.78/79./80./Ro.1.lec.3.fi./1e.Cor.15.lec.1.
17 Sicut enim pater habet vitam in semetipso,sic dedit & filio vitam habere in semetipso.3.d.31.q.1.art.2.q.1.5m./Veri.q.4.8.3m./Ioan.14.lec.2.
18 Et potestatem dedit ei iudicium facere,quia filius hominis est.3ª.q.59.2.c.3.c./4.d.47.q.1.art.2.q.1.1m./Heb.12.lec.4.
19 Et pcedent q bona fecerūt in resurrectionē vitæ,qui vero mala egerunt,in resurrectionem iudicij.4.d.43.art.1.q.2.3m./art.2.q.1.4m./d.44.q.3.art.1.q.1.o./ʒ.4.cº.86.89./Quol.7.12.o.
20 Non possum ego a me ipso facere quicquàm.sup.5ª.
21 Sicut audio,iudico.1ª.q.42.6.2m./ʒ.4.cº.8.
22 Et iudicium meum verum est.1ª q.16.5.o./12e.q.3.7.c.
23 Non quæro voluntatem meam, sed voluntatem eius qui me misit.Matth.26.18ª.19ª.20ª.
24 Ille erat lucerna ardens & lucens. Psal.17. ¶Opera quæ dedit mihi pater vt perficiam ea, ipsa opera quæ ego facio testimonium perhibent de me.3ª.q.43.1.4.o./3.d.5.q.1.1.o./d.16.q.1.3.c./ʒ.4.cº.55.8m./Quol.2.6.4m./Io.15.lec.3.
25 Neque vocem eius vnquàm audistis.3ª.q.39.8.2m.
26 Neque speciem eius vidistis.ibidem.

CAPVT VI.

1 Erat autem proximum pascha,dies festus Iudæorū.Mat.26.1ª. Cam.6m.
¶Hoc aūt dicebat tentans eum.Gen.22.1ª.¶Accepit ergo Iesus panes.Mat.14.3ª.¶Et cum gratias egisset.ibidem.4ª.

2 Hic

2 Hic est vere propheta,qui venturus est in mundum.22e.q.174.5.3m. 3ª.q.7.8.o./q.31.2.c./Veri.q.20.6.c./Psal.44.Io.4.lec.6./cº.6.lec.2.prin./cº.9.lec.2.He.1.
3 Fugit iterum in montem solus. Math.14.5ª.¶Amen amen dico vobis,supra 1.penultima. ¶Quem misit ille,supra 5.12ª.
4 Non Moyses dedit vobis panem de cælo,sed pater meus dat vobis de cęlo panem verum.4.d.19.L.1m.
5 Ego sum panis vitæ.3ª.q.79.1.b.
6 Qui venit ad me,non esuriet,¶& qui credit in me non sitiet in æternum.12e.q.2.1.3m.
7 Descendi de cælo.ʒ.4.cº.30.
8 Non vt faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius qui misit me. Math.26./18ª.19ª.20ª.
9 Et ego resuscitabo eum.3ª.q.54.2.c./q.56.1.2.o./q.59.2.c.fi./q.62.5.1m./3m./3.d.21.q.2.2.1m./2m./4.d.43.ar.2.q.1.o./q.2.c./ar.3.q.1.1m./d.45.q.2.ar.3.q.3.2m./d.48.q.1.1.5m./L./ʒ.4.cº.78./Veri.q.27.3.7m. q.29.4.1m./Opus.3.cº.246./Iob.19./1e.Cor.15.lec.5./1e.Thes.4.lec.2.
¶In nouissimo die.4.d.43.ar.3.q.1.o./q.2.c./q.4.1m./Iob.19
10 Omne quod dat mihi pater,ad me veniet, & non eiiciam eum foras.Io.14.lec.7.prin./Quol.7.q.9.2.c./Eph.3.lec.5.prin.
11 Omne quod dedit mihi,non perdam ex eo, infra 10.12ª.
12 Omnis qui videt filium,& credit in eum, habet vitam ęternā. Mar.16.12ª.
13 Nemo potest venire ad me, nisi pater qui misit me traxerit eū. 4.d.17.q.1.ar.3.q.2.1m./ʒ.3.cº.148./Veri.q.28.4.2m.
14 Omnis q audiuit a patre,& didicit,venit ad me,supra.10ª.13ª.
15 Non quia patrem vidit quisquam,nisi is qui est a deo,hic vidit patrem,supra 1.23ª.24ª./Matth.11.5ª. ¶Qui credit in me,habet vitam æternam.Mar.16.12ª.
16 Panis quem ego dabo,caro mea est pro mundi vita. 3ª.q.79.1.o./8.c./q.81.1.3m./4.d.8.q.1.ar.2.q.2.4m.
17 Nisi manducaueritis carnem filii hominis,& biberitis eius sanguinē,nō habebitis vitam in vobis.3ª.q.65.4.2m./q.73.3.1m./q.87.4.1m./4.d.9.ar.1.q.2.1m.
18 Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem,habet vitam æternam.3ª.q.79.2.o./q.80.2.1m.Io.6.o.
19 Caro mea veræ est cibus & sanguis meus vere est potus.3ª.q.76.1.2m./4.d.10.ar.2.q.2.1m.
20 Qui manducat meam carnem,& bibit meum sanguinem,in me manet,& ego in eo,infra.10.12ª.
21 Sicut misit me viuens pater, & ego viuo propter patrē, & qui manducat me,& ipse viuet propter me. 1e.Cor.11.lec.fin.
22 Qui manducat hunc panem,viuet in ęternum.4.d.46.q.2.ar.3.q.3.2m.
23 Spiritus est qui viuificat,caro non prodest quicquam.3.q.75.1.1m./4.d.10.1.2m.
24 Verba quæ ego loquutus sum vobis,spiritus & vita sunt, 3ª.q.75.1.1m./4.c./ʒ.4.cº.68.
25 Et quis esset eum traditurus. Math.26.12ª.
26 Nonne ego vos duodecim elegi,& vnus ex vobis diabolus est? 4.d.38.q.2.ar.2/q.1.2m.

CAPVT VII.

Cam.7m.
1 Erat autem in proximo dies festus iudæorum scęnophegia.12e q.102.4.10m./q.103.3.4m./Io.7./Lec.2./.Lec.5 princ.
2 Dixerunt autem ad eum fratres eius,&c. Math.12.fi. ¶Tempus meum nondum aduenit, tempus autem vestrum semper est paratum.1e.Cor.3.lec.2.
3 Mea doctrina,non est mea.3ª.q.9.1.o./3.d.14.ar.1.q.1.o./Ver.q.20.1.o./Opus.3.cº.223.
4 Qui misit me,supra 5.12ª.
5 Non ex Moyse,est circuncisio,sed ex patribus.12e.q.103.1.3m/Veri.q.28.2.fi.
6 Circuncisionem accipit homo in sabbato, vt non soluatur lex Moysi.22e.q.122.4.3m./4.d.1.q.2.ar.3.q.1.2m.
7 Mihi indignamini, quia totum hominem sanum feci in sabbato? Math.12.6ª./3ª.q.44.3.3m. ¶Nolite iudicare secundum faciem,sed iustum iudicium iudicate. Math.7.1ª./2e.Cor.10.lec.2.princ.
8 Qui credit in me sicut dicit scriptura,flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ.12e.q.2.1.3m./Psal.41./Isa.12.fi. ¶Quia nondum venerat hora eius,supra 2.3ª.
9 Nondum enim erat spiritus datus, quia Iesus nondum fuerat glorificatus.3ª.q.43.6.1m./Opus.1.cº.17./Io.16.lec.2.fi./Ro.1.lec.3.
10 Hic est vere propheta,supra 6.5ª.

CAPVT VIII.

Cam.8m.
1 In lege autem Moyses mandauit nobis hmōi lapidare.3.q.29.1

4m./4.d.30.q.2.ar.1.q.3.4m./d.38 L.3m.
2 Ego sum lux mundi,supra 1.12ª.
3 Ego non iudico quemquam,supra 5.21ª.22ª.
4 Misit me pater,supra 5.12ª. ¶In lege vestra scriptum est, quia duorum hominum testimonium verum est. Deut.17.1ª.¶Nec dum venerat hora eius,supra 2.3ª.
5 Si me sciretis,forsitan & patrem meum sciretis. 22e.q.2.art.8.3m.1.d.1.q.2.2.o.
6 Hæc verba loquutus est Iesus in gazophilatio, docens in templo.1.prolo.L./Io.8.lec.2.fi.
7 Amen amen dico vobis,supra 1.penult.
8 Ego non sum de hoc mundo.22e.q.188.2.3m./Io.1.lec.12.
9 Si enim non credideritis,quia ego sum, moriemini in peccatis vestris. Mar.16.13ª. ¶Et ego quæ audiui a patre meo, hæc loquor in mundo,supra 5.21ª. ¶Principium qui & loquor vobis.1ª.q.1.3.1m./7.c./ʒ.2.cº.4.
10 Cum exaltaueritis filium hominis,supra.3.3ª. ¶Sicut docuit me pater, hæc loquor, supra 5.7ª. ¶Et a me ipso facio nihil, supra 5.5ª.
11 Pater mecum est,& non reliquit me solum.1ª.q.31.o./1.d.2.L.fi./d.21.o./d.24.q.2.1.o./Poª.q.9.8.o.
12 Quæ placita sunt ei facio semper. Math.18.19ª./20ª. ¶Vere mei discipuli eritis. Verit.q.2.12.18m.
13 Omnis qui facit peccatum,seruus est peccati. Veri.q.24.1.7m.
14 Si vos filius liberauerit,vere liberi eritis.3ª.q.27.3.c.fi./q.49.2.2m./q.54.7.2m./Virt.q.24 11.1m./Quol.6.q.3.1.c./Titum 2.
15 Ego quod audiui apud patrem,loquor,supra 5.21ª. ¶Veritatem loquor quam audiui a deo.ibi.¶Nos ex fornicatione non sumus nati: Leui.17.5ª.
16 Ego enim ex deo processi & veni.1ª.q.27.o./1.d.13.o./ʒ.4.cº.11./Poª.q.10.o.
17 Vos ex patre diabolo estis.1ª.q.114.3.2m./Ma.q.3.5.c.fi.
18 Ille homicida erat ab initio.1ª.q.63.5.1m./Ma.q.15.4.1m./2m./q.16.4.1m.
19 Et in veritate non stetit, quia non est veritas in eo. 1ª.q.64.2.5m./22e.q.96.1.c.
20 Cum loquitur mendaciū ex propriis loquitur.Ma.q.16.4.23m
21 Quia mendax est,& pater eius. Ma.q.16.7.2m.
22 Propterea vos non auditis,quia ex deo non estis. Io.8.lec.7.
23 Abraham pater vester exultauit, vt videret diem meum, vidit & gauisus est.12e.q.98.4.c./3ª.q.31.1.o.
24 Antequam Abraham fieret,ego sum. Exo.3.fi.
25 Iesus autem abscondit se,& exiuit de templo. 3ª.q.44.3.1m.

CAPVT IX.

1 Neque hic peccauit, neque parentes eius.12e.q.87.7.1m. Cam.9m.
¶Qui misit me, supra 5.12ª.
2 Venit nox,quando nemo potest operari.Isa.15.1ª.
3 Lux sum mundi,supra 8.2ª. ¶Lutum fecit ex sputo,& liniuit sputum super oculos eius,& dixit.3ª.q.44.3 2m./3m.
4 Non est hic homo a deo, qui sabbatum non custodit.3ª.q.40.4.1m.
5 Propheta est,supra 6.5ª. ¶Scimus quia deus peccatores non exaudit. 22e.q.83.16.o./q.178.2.1m./4.d.45.q.2.ar.1.q.3.1m./Poª.q.6.9.5m./Io.4.lec.3.
6 Si cæci essetis,non haberetis peccatum. 22e.q.15.1.1m.

CAPVT X.

1 Amen amen dico vobis,supra 1.penultima. ¶Ego sum ostiū. Cam 10m.
3ª.q.8.6.3m.
2 Et ingredietur & egredietur, & pascua inueniet. Quol.7.q.9.2.c./Eph.3.lec.5.prin.¶Ego veni vt vitam habeant, & abundantius habeant. Eph.2.lec.2.fi./2e.Tim.1.lec.2.fi.
3 Mercenarius autem & qui non est pastor,&c.fugit.3.d.29.4.1m. ¶Animam meam pono pro ouibus meis.1e.Tim.2.5ª.6ª.
4 Ego pono animam meam,& iterum sumo eam.3.d.21.q.1.ar.1.q.2.2m.
5 Nemo tollit eam a me,sed ego pono eam a me ipso.3.q.47.1.1m./q.50.3.1m./3.d.21.L.
6 Potestatem habeo ponendi eam,& potestatem iterum sumendi eam.3.d.16.q.1.2.1m.
7 Hoc mandatum accepi a patre meo.3ª.q.47.2.1m. ¶Nunquid dæmonium potest cæcorum oculos aperire?1ª.q.91.2./3m./q.114.4.c./2m./q.115.5.1m./q.117.3.c. 3ª.q.29.1.3m./2.d.7.q.3.1.o./d.8.ar.4.q.2.c./d.21.q.2.1.c./ʒ.3.cº.103./Poª.q.6.5.o./Ma.q.16.9.o./11.10m. Iob.1.
8 Pater meus quod dedit mihi,maius omnibus est.ʒ.4.cº.8.
9 Ego & pater vnum sumus,infra 12ª./Opus.9.q.56.
10 Ego dixi dii estis. Exod.21.2ª. ¶Non potest solui scriptura.

Math.

Math.5.16a. ¶ Quem pater sanctificauit, 3a.q.34. 1.2m./ 1.d. 15.q.5 ar.1.q.4.2m./ 3.d.3.q.5.3.o.

11 Et misit in mundum, supra 5.12a. ¶ Opera quæ ego facio in no mine patris mei, hæc testimonium perhibẽt de me, supra 5.25a.

12 Pater in me est, & ego in patre 1a.q.42.5.o./ 3a.q.2.9.4m./ 1.d. 19.q.3.2.o./ ℨ.4.c°.56./ Io.10. lec.6./ c°.16.lec.7.

13 Ioannes quidẽ fecit signum nullum. 3a.q.38.2.2m./q.40. 2.1m.

CAPVT XI.

Ca m.11m.

1 Maria autem erat quæ vnxit dominum vnguento, & exterſit capillis ſuis pedes eius, cuius frater lazarus infirmabatur. Math.26.9a.

2 Si quis ambulauerit in die non offendit. 1e.Cor.4. ¶ Lazarus amicus noſter dormit. Pſal.3./ Io.11.lec.3.prin./ Rom.13.lec. 3.prin./ 1e. Cor.11./ c°.15.

3 Reſurget frater tuus. Iob.19.6a. ¶ Scio quia reſurget in reſur rectione, ibi. ¶ In nouiſſimo die, ſupra 6.14a. ¶ Ego ſum re ſurrectio & vita, ſupra 6.13a.

4 Qui credit in me, etiam ſi mortuus fuerit viuet, & omnis qui vi uit, &c. Mar.16.12a.

5 Ieſus inſremuit ſpiritu, infra 5a./ Math.26.14a. ¶ Et turbauit ſe ipſum. 3.d.15.q.2.ar.2.q.1.ar.2./ 1m./ 2m./ Io.12.lec.4.prin./ c°.13.lec.4.princ.

6 Et lachrimatus eſt Ieſus. 4.d.17.Li.ſi./ d.17.q.2.ar.3. q.1.c./ 2m.

7 Ieſus autem eleuatis ſurſum oculis dixit, Patergratias ago tibi quoniam auditi me. Math.14.4a. ¶ Tu me miſiſti, ſupra 5.12a.

8 Cayphas cum eſſet pontifex anni illius, prophetauit quia Ieſus &c.4.d.19. L.2m./ Quol.9.16.c./ 1e. Cor.12./ Io.11.lec.8.

9 Proximum autem erat paſca. Math.26.1a.

CAPVT XII.

Ca m 12m.

1 Ante ſex dies paſcæ ibid. ¶ Iudas ſcariothis qui eum erat tra diturus, Ibid.12a. ¶ Me autem non ſemper habebitis. ibid.2a ¶ Amen amen dico vobis, ſupra 1. penultima. ¶ Niſi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipſum ſolum ma nent.3a.q.42.1.c.ſi./ q.46.2.1m.

2 Nunc anima mea turbata eſt, ſupra 11.9a. ¶ Pater clarifica filium tuum. ℨ.4.c°.8./ Trin.12.9m. ¶ Et clarificaui, & iterum clarificabo. Heb.2.lec.2.

3 Ego autem ſi exaltatus fuero a terra, ſupra 3.3a. ¶ Vt ſermo Iſaię impleretur, quem dixit. Math.1.28a. ¶ Domine quis credidit auditui noſtro? Iſa.53.1a. ¶ Et brachium domini cui reuelatum eſt? 2.Paral.6.ſi.

4 Excæcauit oculos eorum, & indurauit cor eorum. &c. Exo.4.2a ¶ Hæc dixit Iſaias, quando vidit gloriam eius. Gen.32.3a. ¶ Qui miſit me, ſupra.5.12a.

5 Qui videt me, videt eum qui miſit me, ſupra 8.7a. ¶ Ego lux in mundum veni. ibid.2a.

6 Ego non iudico eum. ibid. 3a. ¶ Non enim veni vt iudicem mundum, ſupra 3.7a.

7 Sermo quem loquutus ſum, ille iudicabit eũ in nouiſſimo die, ſupra.6.9a./ ¶ Heb.4.lec.2.

CAPVT XIII.

Ca m.13m.

1 Ante diem feſtum paſcæ, &c. Math.26.1a.4a./ ℨ.4.c°.48. ¶ Cum diabolus iam miſiſſet in cor. Pſal.77.ſi. ¶ Vt traderet eum. Math.26.12a.

2 A deo exiuit, & ad deum vadit. 1a.q.42.5.2m./ 2.d.10.4.1m.

3 Amen amen dico vobis, ſupra 1.penultima. ¶ Sed vt adimplea tur ſcriptura. Mat.1.28a.

4 Qui manducat mecum panem, leuabit cõtra me calcaneũ ſuũ. Pſal.48.

5 Credatis quia ego ſum. Exo.3 ſi. ¶ Qui me miſit, ſupra 5.12a. ¶ Ieſus turbatus eſt ſpiritu, ſupra 11.9a.

6 Quem diligebat Ieſus. 1a.q 20.4.3m./ 3a.q.45.3.4m./ 3.d.31. q.2.ar.3.q.3.c./ d.45. 3.4m./ Io.13.lec.4./ c°.21.lec.3.

7 Ille eſt cui intinctum panem porrexero, & cum intinxiſſet pa nem dedit Iudæ. 3a.q.81.2.1m./ q.83.5.9m./ 4.d.11.q.3.ar.2.q. 1.2.o./ Io.13.lec.3./ lec.4.

8 Et poſt buccellam, introiuit in eum Sathanas. Luc.22.2a. ¶ Nũc clarificatus eſt filius hominis, & deus clarificatus eſt in eo, &c. ſupra 12.7a.

9 Mandatum nouum do vobis vt diligatis inuicem, ſicut dilexi vos. 12e.q.108.3.ó./ 22e. q.44.7.o./ ℨ.3.c°.114./ Rom.13. lec. 2./ Gal.5.

10 In hoc ergo cognoſcẽ omnes quia diſcipuli mei eſtis, ſi dilectio nem habueritis adinuicem. 22e.q.81.1.5m./ q.101.3.1m.

11 Non cantabit gallus, donec ter me neges. Math.26.ſi.

CAPVT XIIII.

1 Creditis in deum, & in me credite. 22e.q.2.7.c./ 3.d. 25.q.2.ar. 2.q.2.o./ q.3.4.c./ Heb.11. Cam.14m.

2 In domo patris mei, manſiones multæ ſunt. 12e.q.3.2.4m./ q.5. 2.o./ q.112.4.c./ 2m./ 1.d.44.3.5m./ 4.d.49.q.1.ar.4. q.3.4.o./ L./ ℨ.3.c°.42./ 55./.58./ Math.28./ Io.14./ 1e. Cor.3. lec.2. princ./ 2e. Theſ.1./ Heb.11.ſi.

3 Domine neſcimus quo vadis, & quomodo poſſumus viam ſcire? 1a.q.101.1.2m./ 12e.q.76.2.c./ Dio.4.lec.4.

4 Ego ſum via, veritas, & vita. 3.d.31.q.1.ar.2.q.1.5m./ Verit.q.4 1.3m./ Io.14.lec.2.

5 Nemo venit ad patrem niſi per me. Io.14.lec.7.

6 Si cognouiſſetis me, & patrem meum vtique cognouiſſetis, ſu pra 8.7a. ¶ Qui videt me, videt & patrem meum. ibid.

7 Ego in patre, & pater in me eſt, ſupra 10.18a./ ℨ.4.c°.9.

8 Pater in me manens, ipſe facit opera. ℨ.4 c°.4..

9 Alioquin propter ipſa opera credite, ſupra.5.25a. ¶ Amen amẽ dico vobis, ſupra 1.penultima.

10 Qui credit in me, opera quæ ego facio, ipſe faciet & maiora ho rum facier. 3a.q.43.4.2m.

11 Quodcunq; petieritis patrem in nomine meo, hoc faciam. 22e. q.83.7.2m./ 15.2m./ 16.c./ 4.d.15.q.4 ar.7.q.3.o.3.c°.96./ Opuſc.7.princ./ Dio.3./ Math.7./ Io.14.lec.4.ſi./ c°.16.lec.6.

12 Si diligitis me mandata mea ſeruate. 22e.q.44 1.o.

13 Rogabo patrem, & alium paraclitum dabit vobis. 22e. q. 83.1o. 1m./ 4.d.15.q.4 ar.6.q.1.2m. ℨ.4.c°.8.

14 Vt maneat vobiſcum in æternum. Ro.18.13a.

15 Spiritum veritatis, quem mũdus non poteſt accipere, quia non videt eum, nec ſcit eum. Eph.6.lec.3.

16 Vos autem cognoſcetis eum, quia apud vos manebit, & in vo bis erit. Ro.18.13a.

17 In illo die cognoſceris, quia ego ſum in patre meo, & vos in me, & ego in vobis. 1a.q.31.1.4m ¶ Venit enim princeps mundi huius. Ephe.6.lec.3.

18 Qui diligit me diligetur a patre meo. Et ego diligam eum, & manifeſtabo ei meipſum. Io.14.lec.7.

19 Si quis diligit me, ſermonem meum ſeruabit. Et pater meus di liget eum, & ad eum veniemus, & manſionem apud eum facie mus, ſupra.14a./ Rom.18.13a.

20 Et ſermonem quem auditis non eſt meus, ſed eius qui miſit me patris, ſupra 7.3a.

21 Paraclitus autem ſpiritus ſanctus, quem mittet pater in nomi ne meo, ille vos docebit omnia, & ſuggeret vobis omnia, &c. ℨ. 4.c°,23./ Trin.12.10m./ Rom.8.

22 Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis. Io.14. lec.8./ 2e. Cor.ſi./ He.13.lec.3.

23 Pater maior me eſt, 1a.q.33.1.2m./ q.42.4.1m./ q.43.7.1m./ 3a. q.20.1.o./ 1.d.16.L./ d.19 q.1 2.3¶./ 3.d.11.1.2m./ d.17.q.3. 1.c./ ℨ.4.c°.8./ Trin.12.1m.

24 Sicut mandatum dedit mihi pater, ſic facio. 1a.q.42.6.2m./ q.47 2.1m./ ℨ.4.c°.8

CAPVT XV.

1 Ego ſum vitis vera. 2.d.13.2.1m.

2 Sine me nihil poteſtis facere. 12e.q.6.1.1m./ 2.d. 28. 1.1m./ ℨ. Cam.15m. 3.c°. 64.

3 Si mãſeritis in me, & verba mea in vobis manſerint, quodcunq; volueritis, petetis, & fiet vobis, ſupra 14.13a.

4 Sicut dilexit me pater, & ego dilexi vos. 1a.q.37.2.3m./ 1.d.3. q.1.2.4m. ¶ Si præcepta mea ſeruauerris, manebitis in dilectio ne mea. ℨ.4.c°.8.

5 Ego patris mei præcepta ſeruaui, ſupra 12a.

6 Hoc eſt præceptum meum, vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos. ℨ.3.c°.114.o.

7 Maiorem hac dilectionem, Quol.3.9.c./ 12.4m./17.1m./2m./ 3m./ Quol.8.7.c.

8 Iam non dicam vos ſeruos. Phil.1./ Titum.1.

9 Omnia quæcunque audiui a patre meo, ſupra 5.12a.

10 Vt quodcunque petieritis patrem in nomine meo, det vobis, ſupra 14.13a.

11 Scitote, quia me priorem vobis odio habuerit. 22e.q.13.4.o./ 6. 2m./ q.34.1.2.o./ Io.5.lec 8./ c°.15.lec.5.

12 Si de mundo fuiſſetis, mundus quod ſuum erat diligeret, ſu pra 8.9a.

13 Si non veniſſem & loquutus eis fuiſſem, peccatum non haberẽt 22e.q.10.1.3.c.

14 Qui me odit, & patrem meum odit. Pſal.20.5a.

15 Si opera non feciſſem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum nõ haberent. 3a.q.43.4.c./ 1m.

16 Nũc aũt & viderũt & oderũt me & patrẽ meũ. 3a.q.47.5.c./ 2m.

Sed

17 Sed vt impleatur ſermo, qui in lege eorũ ſcriptus eſt. Mat.1.28a

18 Odio habuerunt me gratis. Pſal.20.5a.

19 Cum autem venerit paraclitus quẽ ego mittam vobis a patre ſpiritum veritatis, qui a patre procedit. 1a.q.36.2.1m./ 4.1m./ 12e. q.106.4.2m./ ℨ.4.c°. 23./ 25./ Verit.q.12.2.c. Poa.q.10. 4.12m.

CAPVT XVI.

Cam.16m.

1 Omnis qui interficit vos, arbitretur obſequium ſe præſtare deo 12e.q.94.5.2m./ q.100.8.3m./ 22e.q.6.o.

2 Qui miſit me, ſupra.5.12a.

3 Si enim non abiero, paraclitus non veniet ad vos. 3a.q.57.6.o./ 3.d.22.q.3.1.5m.

4 Si autem abiero, mittam eum ad vos. 1a q.43.8.o./ Io. 16. lec.2.

5 Ille arguet mundum de peccato. 3a.q.59.1.3m.

6 Cum autem venerit ſpiritus ille veritatis, docebit vos omnem veritatem. 12e.q.100.4.2m./ 22e.q.176.1.1m./ Quol.9.16.c.

7 Non enim loquetur a ſemetipſo, ſupra 4.c°.23.3m.

8 Sed quæcunque audiet loquetur, ſupra 5.21a.

9 Ille me clarificabit. ibid.

10 Quia de meo accipiet & annunciabit vobis, ſupra 14.21a.

11 Omnia quæcunque habet pater, mea ſunt. ℨ.4. c°. 7./ Poa. q.10. 4.c.

12 Amen amen dico vobis, ſupra 1.penultima. ¶ Si quid petieri tis patrem in nomine meo, dabit vobis, ſupra 14.13a.

13 Vt gaudium veſtrum ſit plenum. Pſal.50.ſi.

14 A deo exiui. Exiui a patre, & veni in mundum, ſupra 13.2a.

15 Iterum relinquo mundum, & vado ad patrem. 3a.q.57.1.6.o./ 3.d.22.q.3.1.o./ Opuſ.3.q.247.

16 Nunc ſcimus, quia ſcis omnia. 3a.q.10.2.o./ q.13.1.2m./ 3m./ q.59.2.3m./ 3.d.1.q.1.2.2m./ d.14.ar.2.q.1.1m./ q.2.c./ ar. 4. 2m./ 3m./ 4m./ Veri.q.8.4.c./ q.20.4.c./ 1m./ 5.o./ Quol.3. q. 2.1 c./ Opuſc.3.c°.223.

17 Quia a deo exiſti, ſupra.13.2a.

18 Et non ſum ſolus, quia pater mecum eſt, ſupra, 8. 15a.

CAPVT XVII.

Cam.17m.

1 Pater clarifica filium tuum, vt filius tuus clarificet te, ſupra. 12. 6a./ ℨ.4.c°.8./ 68.

2 Hæc eſt autem vita æterna, vt cognoſcant te ſolum verum deũ, & quem miſiſti. Ieſum Chriſtum. 1a.q.10.3.c.ſi./ q.31.4.1m./ ℨ.4.c°.8.prin./ Poa q.10.4.2m. Trin.12.4m.

3 Ego te clarificaui ſuper terram, ſupra 12.6a. ¶ Et nunc clarifi ca me tu pater apud temetipſum, claritate quam habui, priuſ quam mundus fieret apud te. Ibid. ¶ Manifeſtaui nomen tuũ hominibus, quos dediſti mihi de mundo. 22e.q.2.8. 2m.

4 Tui erant, & mihi eos dediſti. ibid.

5 Et cognouerunt, quia omnia quę dediſti mihi, abs te ſunt. ℨ. 4.c°.7.

6 Et cognouerunt vere, quia a te exiui, ſupra.13.2a. ¶ Et credide runt, quia tu me miſiſti, ſupra 5.12a.

7 Et mea omnia tua ſunt, & tua mea ſunt. ℨ.4.c°.7.

8 Vt impleatur ſcriptura. Math.28a. Vt habeant gaudium meũ impletum in ſeipſis. Pſal.15.ſi.

9 Et mundus eos odio habuit, quia non ſunt de mundo, ſicut & ego non ſum de mundo, ſupra 8.18a./ 3a.q.31.2.3m.ſi.

10 Sicut tu me miſiſti in mundum, ita & ego mitto eos in mundũ, Ro.1. lec.4 princ.

11 Vt omnes vnum ſint, ſicut tu pater in me, & ego in te, vt & ipſi in nobis vnum ſint, ſupra 10.12a. 18a.

12 Et ego claritatem quam dediſti mihi, dedi eis. ℨ.4.c°.8 ſi.

13 Vt ſint vnum, ſicut & nos vnum ſumus, ſupra 10.12a./ ℨ.4.c°.8

14 Et dilexiſti eos, ſicut me dilexiſti. 1a.q.37.2.o.

CAPVT XVIII.

Cam.18m.

1 Qui tradebat eum. Math.26.12a. ¶ Vt ergo dixit, ego ſum, a bierunt retrorſum, & ceciderunt in terram. 3a. q.43.3.1m./ q. 44.3.1m.

2 Vt impleretur ſermo, quem dixit. Math. 1.18a. ¶ Mittegl a dium tuum in vaginam Math.26.22a. ¶ Dicit ille. ſ. Petrus, non ſum. Math.26.ſi./ 22e.q.24.12.2m./ Virt.q.2.6.2m./ Quo lib.8.vel.9.q.7.1.o./ Pſal.36.

3 Ego palam loquutus ſum mundo. Ego ſemper docui in ſinago ga, & in templo, quo omnes conueniunt. 3a.q.42.3.2m.

4 Et in occulto loquutus ſum nihil. 3a.q.42.3.c

5 Reſpondit ei Ieſus. Si male loquutus ſum, teſtimonium perhi be de malo, ſi autem bene, cur me cędis? 22e.q.65.2.o./ 3a.q.46. 9.2m./ q.83.2.3m.

6 Iudei non introierunt in prætorium, vt non contaminarentur, ſed manducarent paſcha. Math.26.1a./ 3a.q.46.9.1m./ 4.d.11

q.2.ar.1.q.3.3m./ ℨ.4.c°.68.

7 Nobis non licet interficere quenquam. 3a.q.47.4.3m.

8 Vt impleretur ſermo quem dixit. Math.1.28a. ¶ Gens tua & pontifices tui tradiderunt te mihi. Mat.26.12a. ¶ Regnũ meũ, non eſt de hoc mundo. 3a.q.7.2.3m./ q.59.4.1m.

9 Vt non traderer iudæis. Math.26.12a. ¶ Ego in hoc natus ſũ, & ad hoc veni in mundum, vt teſtimonium perhibeam verita ti. Io.14.lec.7.

10 Omnis qui eſt ex veritate, audit vocem meam. 22e.q.180.3.4m.

CAPVT XIX.

1 Non haberes poteſtatem aduerſum me vllam, niſi datum tibi eſ ſet deſuper. Rom.13.2a. Cam.19m.

2 Propterea qui me tradidit tibi. Math.26.12a. ¶ Maius pecca tum habet. 12e.q.73.2.o./ 3a.q.47.6.o./ 4.2m./ 2.d.42.q.1.5.o./ ℨ.3 c°.139./ Ma.q.2.9.o./ Math.11.

3 Tunc ergo tradidit eis illum. Math.26.12a. ¶ Vt crucifigere tur. Math.26.3a.

4 Exiuit in eum qui dicitur caluariæ locus. Hebraice autem gol gotha. ibid.4a.

5 Et cum eo duos, hinc & inde, medium autem Ieſum. ibid. 9a.

6 Scripſit autem & titulum Pilatus, & poſuit ſuper crucem, &c. ibid.33a. ¶ Non ſcindamus eam. Opuſ.19.c°.10. ¶ Sed ſortia mur de illa cuius ſit. Act.1.9a.

7 Vt ſcriptura impleretur. Math.1.28. ¶ Vt conſumaretur ſcri ptura. ibid. ¶ Stabant autem iuxta crucem Ieſu mater eius, &c. Math.1.18a. ¶ Cum vidiſſet ergo Ieſus matrem. ibid. ¶ Et di ſcipulum ſtantem, quem diligebat, ſupra. 13.11a. ¶ Dicit ma triſuæ, Math.18a.

8 Poſtea ſciens Ieſus, quia omnia conſumata ſunt. 12e.q.103.3. 2m./ 3a.q.47.2.1m.

9 Conſummatum eſt, ibid. ¶ Et inclinato capite, tradidit ſpiritum. Math.27.15a.

10 Iudæi ergo quoniam paraſceue erat, vt non remanerent in cruce corpora ſabbato. 3a. q.46.4.3m./ q.48.4.c./ Opuſc.3. c°.233.

11 Erat enim magnus dies ille ſabbati. 3a.q.46.9.1m./ 4.d.11.q.2. ar.2.q.3.5m./ ℨ.4.c°.68.

12 Et continuo exiuit ſanguis & aqua. 3a.q.66.4.3m./ q.74.7.3m./ 4.d.3.ar.3.q.2.2m./ d.8.q.1.ar.2.q.2.3m./ 6m.

13 Vt impleretur ſcriptura. Math.1.28a. ¶ Venit Nichodemus, ferens mixturam mirræ, & aloes, quaſi libras centum. 3a.q.51. 2.2m./ 3m.

14 Acceperunt ergo corpus Ieſu, & ligauerunt eum linteis. Math.27.20a.

15 Cum aromatibus, ſicut eſt mos iudæis ſepelire. 3a. q. 51.2. 2m./ 3m.

16 Erat autem in loco, vbi crucifixus eſt ortus, & in orto monumẽ tum nouum. 3a.q.51.2.4m. ¶ In quo nondum quiſquam poſi tus fuerat. Luc.23.18a.

17 Ibi ergo propter paraſceuem iudæorum, quia iuxta erat monu mentum, poſuerunt Ieſum. Math.27.21a.

18 Et aduoluit ſaxũ magnũ ad oſtiũ monumenti, 3a.q. 51.2. 2m.

CAPVT XX.

1 Maria magdalenæ, venit mane, cum adhuc tenebrę eſſent ad mo numentum. Pſal.107.1a./ 3a.q.53.2.3m. Cam 20m.

2 Currebant autem duo ſimul. Pſal. 39.

3 Et vidit linteamina poſita. 3a.q.51.2. 3m. / Opuſ. 38.

4 Et ſudarium. 3a.q.51.2.3m.

5 Tunc ergo introiuit, & ille diſcipulus, qui venerat primus, 3a. q.8.3.3m./ 4.d.27.q.3.ar.1.q.3.c./ Pſal.34.

6 Oportuit eum a mortuis reſurgere. Luc.24.3a.

7 Et vidit duos angelos, in albis ſedẽtes, vnum ad caput, & vnum ad pedes, vbi poſitum erat corpus Ieſu. Math.28.2a.

8 Et vidit Ieſum ſtãtem, ibid.3a. ¶ Et non ſciebat, quia Ieſus eſt. Mar.16.11a. ¶ Noli me tangere. Math.28.7a./ 3a. q.80.4.1m.

9 Nondum enim aſcendi ad patrem meum. 3a.q.55.6.3m./ q.80. 4.1m./ Ephe.1.lec.7.

10 Aſcendo ad patrem meum & patrem veſtrum, deum meum, & deum veſtrum. Ibid.

11 Venit Maria magdalenæ annuncians diſcipulis, quia vidi dñm, & hæc dixit mihi. Mar.16.10a.

12 Cum ergo ſero eſſet die illo vna ſabbatorũ, & fores eſſent clau ſę, &c. venit Ieſus. 3a.q.54.1.1m.

13 Et ſtetit in medio. Iſa.12.ſi.

14 Et ait, Pax vobis. 3a.q.35.8.1m./ Pſal.45./ 2e. Cor.ſi.

15 Oſtendit eis manus & latus. 3a.q.54.4.o./ 3.d 21.q.2.ar.4.q.3. o./ Opuſ.3.c°. 245.

16 Gauiſi ſunt diſcipuli, viſo domino. 1e. Cor. 9. lec.1.

Sicut

17 Sicut misit me pater,& ego mitto vos,supra 17.14^{a}.
18 Hęc cum dixisset, insufflauit. 1^{a}.q.43.7.6^{m}./ 1.d. 16. 3.c.
19 Et dixit eis, Accipite spiritum sanctum. ibid.
20 Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis. 3^{a}.q.84. 3. 3^{m}./ 4.d.18.q.1.ar.3.q.1.o./ q.3.c./ d.25.q.1.2.1^{m}./ .ℨ.4.c^{o}.71./ Verit.q.27.3.1^{m}./ 5^{m}./ Quol.2.q.8.2.2^{m}./4^{m}./Quol.4.q.7.1.o./ Opusc.22.o./ Io.11.lec.6./ c^{o}.20.lec.4.fi.
21 Infer digitum tuum huc,& affer manum tuam, & mitte in loca clauorum.3^{a}.q.54.4.2^{m}./ q.55.6.3^{m}. / 3.d.21.q.2. ar.4.q.3.3^{m}.
22 Quia vidisti me Thoma,credidisti.22^{e}.q.1.4.1^{m}. 3^{a}. q. 55. 5. 3^{m}./ 3.d.21.q.2.3.2^{m},
23 Beati qui non viderunt & crediderunt. ibid./ 3^{a}.q.55. 5.3^{m}.
24 Multa quidem & alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorũ suorum,quæ non sunt scripta in libro hoc,3^{a}.q.42.4.c./ q.68. 1 1^{m}./ Virt.q.29.4 9^{m}.
25 Et vt credentes vitam habeatis in nomine ipsius. Mar. 16. 13^{a}.

CAPVT XXI.

Ca^{m} 21^{m}.

1 Vado piscari.1^{a}.q.96.1.c./ 22^{e}.q 64.1.o./.ℨ.3.c^{o}. 22.fi./ Opusc. 20.li.2.c^{o}.6./ Li.3.c^{o}.9.
2 Stetit Iesus in littore,non tamen cognouerunt discipuli eius, quia Iesus est.Mar.16.11^{a},
3 Dicit ergo discipulus ille quem diligebat Iesus, supra. 13. 11^{a}. ¶ Dominus est. 1^{a}.q 13.7.1^{m}./ 6^{m}.
4 Simon Ioannis,diligis me, plus his.22^{e}.q.185.3.1^{m}.
5 Pasce oues meas,vel agnos meos. ibid.
6 Domine tu scis quia amo te.1^{a}.q.20.4.3^{m}./ 3.d.31.q.2 ar. q.3 3.o./ Io.21.lec.5.
7 Domine tu omnia nosti,supra.16.16^{a}.
8 Amen amen dico tibi, supra 1.penultima.
9 Et ducet,quo tu non vis.3.d.28. L.
10 Quem diligebat Iesus, supra 13.12^{a}.
11 Et non dixit Iesus,non moritur,sed sic eum volo manere,donec veniam.4.d.43.ar.3.q.1.2^{m}. / Io.21.lec.5.fi.
12 Sunt autem & alia multa quæ fecit Iesus,quæ si scribantur per singula,nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scribẽdi sunt libros.3^{a}.q.6.3.3^{m}./ q.68.1.1^{m}./ Veri.q.39.4.9^{m}.

AVTHORITATES EX Epistola ad Romanos.

CAPVT I.

Ca^{m}. 1^{m}.

1 Paulus seruus Iesu Christi, vocatus Apostolus. Opusc.73.c^{o}.1./ Ro.prolo./
2 Qui factus est ei ex semine Dauid secundum carnẽ. 3^{a}.q.16.7.1^{m}./ q.31.6.2^{m}./ 3.d.3.q.5.1.2^{m}./ d. 4. L. 5^{m}./ 6^{m}.ℨ.4.c^{o}.9.2^{m}.
3 Qui prædestinatus est filius dei,in virtute.3^{a}.q.24.o./ 1. d. 40. q.2.c./ 5^{m}./ 3.d.7.q.3.o./ d.10.o./.ℨ.4.c^{o}. 9.2^{m}./ Ro. 1.lec.3.
4 Ad obediẽdum fidei.22^{e}.q.4.7.3^{m}./ q.104.3.2^{m}./ 3^{a}.q.7.3.2^{m}. ¶ Sine intermissione memoriam vestri facio,semper in orationibus meis. Luc.18.1^{a}.
5 Græcis,ac barbaris,sapientibus,& insipientibus debitor sum.1^{a} q.21.1. 3^{m}.
6 Virtus enim dei est in salutem omni credenti. He. 4.lec.1.
7 Iudæo primum & græco.3^{a}.q.31.2.2^{m}./ He.7.lec.3.
8 Iustitia enim deo,in eo reuelatur ex fide in fidem. 3.d. 25. q. 2. ar.1.q.4.o.
9 Iustus autem ex fide viuit. Ver.q.14.5. 12^{m}./ q. 28. 5^{m}./ Ro.1. lec.6./ Gal.3.lec.4. / He.10.fi.
10 Reuelatur enim ira dei de cęlo, super omnem impietatem, & iniustitiam hominum. Exo.32.2^{a}.
11 Qui veritatem dei in iniustitia detinent.22^{e}.q.40.3.o./ q.59. 3.4. o./ q.71.3.3^{m}.
12 Quod notum est dei,manifestum est in illis. 1^{a}.q.12.12.b./ c.
13 Deus enim illis manifestauit.2.d.25.5.2^{m}.
14 Inuisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur.1.d.3.L.
15 Sempiterna quoque virtus eius & diuinitas. Exo.15.3^{a}.
16 Ita vt sint inescusabiles, infra 2. 1^{a}.
17 Cum cognouissent deum, non vt deum glorificauerunt aut gratias egerunt.12^{e}.q.6.8.o./ q.19.6.c./ q.76.3.4.c./ 3^{a}.q.47.5.3^{m} 2.d.22.q.2.2.c./ Ma.q.3.8.o./ Iob.21.fi./ Psal.24./ Psal. 35.2^{a}.
18 Euanuerunt in cogitationibus suis & obscuratum est insipiens cor eorum. Exo.4.9^{a}. / Psal.4.2^{a}.
19 Dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt.22^{e}.q. 46. 1. 1^{m}. / 2.c.
20 Et mutauerunt gloriam incorruptibilis dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis,& volucrũ & quadrupedum,& serpentum. 22^{e}.q.94.1.c./ q.122.2.2^{m}./.ℨ. 3.c^{o}. 120./ Po^{a}. q.

6.c. / Rom.1.lec. 7. fi.
21 Propter quod tradidit illos deus in desideria cordis eorũ in immunditiam.12^{e}.q.87.2.c.
22 Quia commutauerunt veritatem dei in mendacium,supra.20^{a}
23 Propterea tradidit illos deus,in passiones ignominiæ. Verit.q. 26.6. 16^{m}.
24 Tradidit illos deus in reprobum sensum,vt faciant ea quæ non conueniunt,repletos omni iniquitate,&c.12^{e}.q. 79.1.1^{m}./.ℨ.3. c^{o}.5./ Ma.q.3.1.1^{m}.
25 Qui cum iustitiã dei cognouissent,nõ intellexerunt,supra. 17^{a}.
26 Quoniam qui talia agunt,digni sunt morte. 12^{e}.q.85.5.o.
27 Non solum qui ea faciunt,sed etiam qui consentiunt facientibus. Psal. 18.fi.

CAPVT II.

Ca^{m}. 1^{m}.

1 Propter quod inescusabilis es o homo omnis qui iudicas. Math.6.1^{a}./ 22^{e}.q.33.5.o./ q.60.2.2^{m}.
2 In quo enim alterum iudicas,teipsum condemnas. Math. 7.2^{a}.
3 Iudicium dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt. Psal. 9. 2^{a}.
4 An diuitias bonitatis eius, patiẽtiæ,& longanimitatis contemnis? 22^{e}. q.186.9.3^{m}.
5 Ignoras quoniam benignitas dei, ad pœnitentiam te adducit? Psal. 102.1^{a}.
6 Secundum autem duritiam tuam & impenitens cor tuum thesaurizas tibi iram in die iræ. Exo.32.2^{a}.
7 Qui reddet vnicuique secundum opera eius Psal.61.6^{a}. ¶ Iudæo primum & græco,supra 1.6^{a}. ¶ Non enim est acceptio personarum apud deum. Deut.10.4^{a}.
8 Quicunque enim sine lege peccauerunt,sine lege peribunt.12^{e}. q.90.3.1^{m}.
9 Et qui in lege peccauerunt per legem iudicabuntur.12^{e}. q.103 3.4.o./ q.104.3.c. 22^{e}. q.86.4.1^{m}.
10 Non enim auditores legis iusti sunt apud deum,sed factores legis iustificabuntur.12^{e}.q.100.12.1^{m}./ Gal.2.lec.4.
11 Cum enim gentes quæ legem non habent,naturaliter ea quæ legis sunt faciunt. 12^{e}.q.109.4.1^{m}./ Virt.q.1.8.3^{m}.
12 Legem non habentes,ipsi sibi sunt lex.12^{e}.q.90. 3. 1^{m}.
13 Qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis. ibid.
14 Testimonium reddente illis conscientia ipsorum.1^{a}. q. 79. 13. c./ 2.d.39.q.3.2.1^{m}./Ver.q.17.1.c./ Quol.3.26.c./Ro.1.lec.3.
15 Et inter se inuicem cogitationum accusantium,aut etiam defendentium. 1^{a}.q.79.13.c./ Verit.q.17.1.c./ Rom.2.lec.3.
16 Circuncisio quidem prodest,si legẽ obserues.12^{e}.q.103.3. 4.o./ q.104.3.c. 22^{e}.q.86.4.1^{m}./ q.87.1.c./ q.93.1.o./ q.94.3.5^{m}./2 d.44.q.2.2.3^{m}./ 4.d.1.q. 2.5.o./ d.2 .q.1.ar.4.q.3.c./ Quol. 2.8. c. Quol.4.13.c./ Math./Ro.2.lec.4./1^{e}.Cor.7.lec.3.fi. c^{o}.14./ Gal.2./ c.5.prin.
17 Si autem pręuaricator legis sis,circuncisio tua,præpucium facta est, supra 16^{a}.
18 Et iudicabit id quod ex natura est, præpuciũ legem consumans te qui per litteram & circuncisionem præuaricator legis es. Math. 12. 14^{a}.
19 Non enim qui in manifesto iudeus est, &c. & circuncisio cordis in spiritu,non litera. Iere. 4.2^{a}.
20 Quid ergo amplius Iudeo?&c.multum quidem per omnem modum. Gal.3.fi.

CAPVT III.

Ca^{m}.3^{m}.

1 Ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo.12^{e}. q.98.1.o./ 4.c.fi./ 2^{m}./ q.100.12.o./ q. 103.2.o./ 3. d. 40. 3. o. / Ro.2.lec.3. c^{o}.3.lec.2.fi./ lec.4./ Gal.2.lec.4.
2 Arbitramur iustificari hominem per fidem sine operibus legis. 12^{e}.q.100.12.o./ 4.d.11.q.2.ar.2.q.3.7^{m}.
3 Non faciamus mala vt veniant nobis bona. 12^{e}.q.79.4. 4^{m}./ Quol.3.q.5.1.5^{m}.
4 Si Abraham ex operibus legis iustificatus est, habet gloriã, sed non apud deum. 12^{e}.q.100.12.c. ¶ Dauid dicit, beatitudinem hominis,cui deus accepto fert iustitiam sine operibus,12^{e}. q. 5.7.3^{m}.

CAPVT IIII.

Ca^{m}.4^{m}.

1 Beati quorum remissæ sunt iniquitates,&c. Psa.31.1^{a}.
2 Et signum accepit circuncisionis signaculum iustitię fidei, quæ est in præputio. 12^{e}.q.102.5.1^{m}.
3 Et vocat ea quæ nõ sunt, tanquam ea quæ sunt.12^{e}.q.91.1. 1^{m}.
4 Qui contra spem in spem credidit. 12^{e}. q. 41. articul. 3. / q. 102. 5. 1^{m}. / 2. d. 18. q. 1.3. 3^{m}./ 3. d. 26. q.2. 4. 2^{m}. / Po^{a}. q. 6.2. 4^{m}.

Credidit

5 Credidit Abraham deo, & reputatum est ei ad iustitiam. Genes. 15.3^{a}.
7 Sic erit semen tuum,sicut stellæ cæli, & sicut arena maris. Genes. 15.3^{a}.
8 Qui suscitauit Iesum Christũ dominum nostrum a mortuis. Psal.3. 2^{a}.
9 Iesus traditus est propter delicta nostra.3.q.49.o.
10 Et resurrexit propter iustitiam nostram.3.d.19.ar.1.q.1.3^{m}.

CAPVT V.

Ca^{m}.5^{m}.

1 Iustificati ergo ex fide.12^{e}.q.113. 6.o./ 3^{a}.q.86.6.c.
2 Per quem accessum habemus per fidem in gratiam istã, in qua stamus. Opusc.23.princ.
3 Et gloriamur in spe gloriæ filiorum dei. 1^{a}.q. 33. 3. c.
4 Gloriamur in tribulationibus, scientes quoniam tribulatio patientiam operatur.4.d.20.q.1.ar.1.q.3.3^{m}.
5 Patientia aut probationem. Iac.2^{a}.
6 Probatio autem spem.3.d.26.q.2.1.3^{m}.
7 Spes autem non confundit. 22^{e}.q.18.4.o./ Virt. q. 4. 2. 4^{m}.
8 Charitas dei diffusa ẽ in cordibus nostris,per spiritum sanctum qui datus est nobis.22^{e}.q.24.2.o./ 3.10.c./ q.172.2.1^{m}./ 1.d.17. q.2.2.3.o./ 3.d.27.q.2.2.c./ 1^{m}./ 4^{m}./.ℨ.4.c^{o}.21.1^{m}./ Li. 3. c^{o}. 151./ Opusc.4.c^{o}.3.
9 Cum inimici essemus,reconciliati sumus per mortem filii eius, 3^{a}.q.48.4.c./ q.49.2.c./ 4.o./ 1,prolo./ 3.d.19.ar.5.q.1.o./ Verit.q.29.4.c.fi. Ro.5.lec.1.
10 Sicut per vnum hoĩem pc̃tm̃ in hunc mũdũ intrauit,& per peccatum mors, in quo omnes peccauerut, ita in omnes homines mors pertransiit.ℨ.4.c^{o}.50./.52.fi./ Ma.q.4.1.c.fi.
11 Peccatum non imputabatur,cum lex nõ esset.12^{e}.q.98. 5.6.o./ 3^{a}.q.70.1.2^{m}.
12 Sed regnauit mors ab Adam vsque ad Moysen, et in eos qui nõ peccauerunt in similitudinem præuaricatiõis Adæ, qui est forma futuri. He.2.
13 Sed non sicut delictum,ita & donum.2.d.29.3.o.
14 Si enim vnius delicto,multi mortui sũt, multomagis gratia dei & donum in gratia vnius hominis Iesu Christi, in plures abundauit.2.d.29 3.o.
15 Et non sicut delictum,ita & donum. 2. d.29. 3.o.
16 Nam iudicium quidem ex vno in condemnationem, gratia aũt ex multis delictis in iustificationem.12^{e}.q. 113.1.6.o.
17 Si enim vnius delicto,mors regnauit per vnum, multomagis abundantiam gratiæ & donationis & iustitiæ accipientes in vita regabunt per vnum Iesum Christum.3^{a}.q.52.7. 2^{m}.
18 Igitur sicut per vnius delictum in omnes homines in condemnationem,sic & per vnius iustitiam in omnes homines in iustificationem vitæ. 1^{e}. Tim.2.6^{a}.
19 Sicut enim per inobedientiam vnius hominis, peccatores constituti sunt multi,ita & per vnius obedientiam,iusti constituentur multi.22^{e} q.105.2.3^{m}./ 2.d.22.q.1.1.3^{m}.
20 Lex autem subintrauit,vt abundaret delictum.12^{e}.q.98.1.2^{m}
21 Vbi autem abundauit delictum,superabundauit & gratia.3^{a}.q. 89.2.3^{m}./ 3. d.31.q.1.ar.4.q.2.2^{m}.
22 Vt sicut regnauit peccatum in mortem,ita & gratia regnet per iustitiam in vitam æternam, per Iesum Christum dominum nostrum, infra. 6. 3^{a}.

CAPVT VI.

Ca^{m}.6^{m}.

1 Quicunque baptizati sumus in Christo Iesu,in mortem ipsius baptizati sumus.22^{e}.q.147.5.c./ 3^{a}.q.49.3.2^{m}./ q.51. 1. c. /q. 61.1 2^{m}./ q.66.3.9.c./ 5^{m}./ q.68.5.7 c./ q.80.10. 1^{m}./ q. 86. 4.3^{m}. 4.d.4 q.2.ar.1.q.2.c./ 1^{m}./ d. 18.q.1.articul.3. q. 2. c./ d.39. 4. 2^{m}.
2 Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem. Ibidem.
3 Vt quomodo Christus surrexit a mortuis per gloriam patris, ita & nos in nouitate vitæ ambulemus. Rom. 6.lec.1.fi./ Lec. 2. prin. / 2^{e}. Cor.4./ c^{o} 5.lec.4.fi./ Eph.4.lec.7./Col.3.lec.2.
4 Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus. 3^{a}. q. 54. 2. c./ q.56.1. 2.o./ .ℨ. 4. cap 78.
5 Hoc scientes,quia vetus homo noster, simul crucifixus est,vt destruatur corpus peccati, vt vltra non seruiamus peccato. 3^{a}. q. 79. 1. 3^{m}.
6 Qui enim mortuus est,iustificatus est a peccato. 1^{e}.Tim. 2. 6^{a}./ 12^{e}.q.113.1.6.o.
7 Si enim mortui sumus cum Christo,credimus quia etiam simul viuemus cum illo.3^{a}.q.54.2.c.
8 Scientes ꝙ Christus resurgens ex mortuis, iam non moritur, mors illi vltra non dominabitur.Io.2.lec.3.

9 Quòd enim mortuus est peccato, mortuus est semel. Opusc. 3.c^{o}. 233.
10 Quòd autem viuit,viuit deo. Io.2.lec.3.
11 Ita & vos existimate quidem vo mortuos esse peccato,viuentes autem deo,in Christo Iesu.3^{a}.q.54.2.c.
12 Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, vt obediatis cõcupiscẽtiis eius. 12^{e}.q.74.3.1^{m}./ 2.d.24.q.3.2.1^{m}./5^{m}/ Ma.q.7.6.3^{m}.
13 Sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos deo,tanquam ex mortuis viuentes & membra vestra arma iustitiæ deo.3^{a}.q.79.1. 3^{m}.
14 Non enim sub lege estis, sed sub gratia.12^{e}.q.108.1.2.o./ Quolib. 13. c.
15 Humanum dico,propter infirmitatem carnis vestræ. Titum.3.
16 Sicut.n. exhibuistis membra vestra seruire iniquitati.3^{a}.q.48. 4. c./ 3^{m}.
17 Cum enim serui essetis peccati,liberi fuistis iustitiæ.22^{e}.q.183 4.c./ Ro.6.lec.4
18 Quem ergo fructum habuistis tunc in illis, in quibus non erubescitis? 12^{e}.q.70.4.1^{m}./ 22^{e}.q.8.8.fi./ Gal.5. lec.6.
19 Nam finis illorum mors est. 12^{e}. q. 85. 5.o. / q. 87.7. c./ 1^{m}./ Ro.1.lec.8.fi.
20 Nunc autem liberati a peccato, serui autem facti deo, habetis fructum vestrum in sanctificationem,finem vero vitam æternã. 1^{a}.q.23.1.c./ 12^{e}.q.3.1.3^{m}.
21 Stipendia peccati,mors,supra 19^{a}./ Ro.1.lec.8.fi.c^{o}.2.prin.
22 Gratia autem dei,vita æterna 1^{a}.q.24.3.c./ 12^{e}. q.113. 2. 2^{m}./ 9.c./ .ℨ.3.c^{o}.49. Rom.4. lec.1.

CAPVT VII.

Ca^{m}.7^{m}.

1 Lex in homine dñatur,quanto tempore viuit.3^{a}.q.15.4.3^{m}.
2 Nam quę sub viro est mulier,viuente viro, alligata est legi.4.d. 31 q.1.2.5^{m}.
3 Si autem mortuus fuerit vir eius,sublata est a lege viri, vt non sit adultera,si fuerit cum alio viro.4.d.28.L.princ./ d.42.q. 3.2. o./ Ro.7./ 1^{e}.Cor.7.fi.
4 Cum essemus in carne, passiones peccatorum quæ per legem erant operabantur in membris nostris. 3^{a}.q.15.4.3^{m}.
5 Nunc autem soluti sumus a lege mortis, in qua detinebamur, supra c^{o}.6. 19^{a}.
6 Seruiamus in nouitate spiritus, & nõ in uetustate literæ 12^{e}. q 98.1.2^{m}./ q.99.2. 3^{m}./ q. 106. 2.c. / Opusc. 1. c^{o}. 31./ 32./ Rom.7 lec.2.
7 Peccatum nõ cognoui,nisi per legẽ.12^{e}.q.90.1.o./ q.100.4.3^{m}
8 Nam concupiscentiam nesciebam,nisi lex diceret, non concupisces. 12^{e}.q.100.4.3^{m}.
9 Occasione autẽ accepta peccatũ per mandatum operatum est in me,omnem cõcupiscentiam.4.d.38.q.2.1.4^{m}./ Ma.q. 3.1.13^{m}/ Quol.4.q.12.1.2^{m}./ Ro.7.lec.2.
10 Sine lege enim peccatum mortuum erat,ego autem viuebam sine lege aliquando. 12^{e} q.98.1. 2^{m}
11 Sed cum venisset mandatum,peccatum reuixit. Ego autẽ mortuus sum. 1^{e}. Cor.8.lec.2.
12 Et inuentum est mihi mandatum quod erat ad vitam, hoc esse ad mortem.4.d.38.q. 2.1.4^{m}.
13 Nam peccatum occasione accepta per mandatum seduxit me, & per illud occidit me supra 9^{a}.
14 Itaque lex quidem sancta,& mandatum iustum & bonum. 12^{e} q.98.1.o./ q.99.4.c.fi
15 Sed peccatum vt appareat peccatum,per bonum operatũ est in mortẽ,vt fiat supra modũ peccãs pc̃tm̃ per mandatũ,supra 9^{a}.
16 Scimus.n.quia lex spiritualis est, ego autem carnalis sum, venundatus sub peccato.4.d.15.q.1.ar.4.q.3.2^{m}.
17 Quod .n.operor,non intelligo.12^{e}.q.56.4.c./ q.74.3.c.
18 Non.n.quod volo bonum,hoc ago.1^{a}.q.83.1.1^{m}./ 12^{e}. q. 10.3. 2^{m} / q.17.7.1^{m}./ q.74.3.c./ q.77.7.1^{m}. Veri. q.24.12.1^{m}./ q. 25.4.1^{m}. / Ma.q.3.10.1^{m}./ q.6.1^{m}.22^{m}.
19 Sed quod odio malum,illud facio. 12^{e}.q.77.7.1^{m}.
20 Consentio legi,quoniam bona est. 12^{e}.q.98.1.c.
21 Nunc autem iam non operor illud .s. malũ,sed quod habitat in me peccatum. 1^{e}.Cor.8.lec.2.
22 Scio enim,ꝙ non habitat in me, hoc est,in carne mea,bonum, supra 16^{a}.
23 Nam velle adiacet mihi, perficere autem bonum non inuenio. 4.d.20.ar.1.q. 1.3^{m}.
24 Inuenio igitur legem volenti mihi facere bonum, quoniam mihi malum adiacet,supra 16^{a}.
25 Condelector enim legi dei secundum interiorem hominem. 1^{a} q.78.4.1^{m}./ 12^{e}.q.98.1.c./ 22^{e}.q.25. 7.c. / Rom. 7. lec. 4. / 2^{e}. Cor.4.lec.5.prin.
26 Video autem aliam legem in membris meis, repugnantem

legi

legi mentis mee,& captiuantem me in lege peccati, quæ est in membris meis 12ę.q.83.1.1m./q.90.1.1m./q.91.6.o. Veri.q, 25.4.2m / Virt.q.5,1.6m.

27 Infęlix ego homo,quis me liberabit de corpore mortis huius? 22ę.q.26. 5. 1m./ 2.d.28.7.1m. Virt.q.2.7.15m. / Eph.5.lec.9

28 Gratia dei per Iesum Christum dominum nostrum. 4 d.43.ar, 2,q. 1.c.

29 Itaque mente seruio legi dei,carne aũt legi peccati, supra. 16a.

CAPVT VIII.

Cam, 8m. 1 Nihil ergo nunc damnationis est his qui sunt in Christo Iesu, qui non secundum carnem ambulant, 12ę.q.89.5.1m./ Ma.q.7, 8.2m./ Quol.4.22.1m.

2 Lex enim spiritus vitę in Christo Iesu liberauit me a lege peccati & mortis,supra 7.26a.

3 Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati.ℨ.4, c0.29./ Opus.3.c0.223.

4 De peccato damnauit peccatum in carne. Opus.3.c0.233,/ 2ę. Cor. 5.fi.

5 Qui secundum carnem sunt,quæ carnis sunt sapiunt, qui vero secundum spiritum,quæ sunt spiritus sentiunt,supra c0. 7 16a.

6 Prudentia carnis,mors est,prudentia aũt spiritus, vita & pax, supra c0. 6.21a.

7 Sapientia carnis,inimica est deo. 12ę. q.93, 6.2m./ 22ę. q.55.2. 1m./ 2m.

8 Legi enim dei subiecta non est, nec enim potest. 22ę. q. 55.2. 1m./ 2m.

9 Qui aũt in carne sunt,placere deo non possunt. Titum.2.

10 Vos autem non estis in carne. 1ę. Cor.15.lec.7.fi. ¶ Sed in spiritu,si tamen spiritus dei habitat in vobis,infra 13a.

11 Si quis autem spiritum Christi non habet, hic non est eius. 1ę. Cor.15.lec.7.fi.

12 Si autem Christus in vobis est,corpus quidem mortuum ẽ per peccatum,spiritus vero viuit, propter iustificationem.2. d. 19. L.2m./ 3.d.16.q.1.1./ q 2.ar.3./ Ma.q.4. 6. 2m./ q. 7. 7. 14m./ 1ę. Cor.3.lec.3.

13 Quod si spiritus eius,qui suscitauit Iesum a mortuis.Psal.3.2a ¶ Habitat in vobis.1a.q.43.3.o./ 4.2m./ 5.c./ 1. d. 15.q.2.4m./ ℨ.3.c0.18.fi./ Veri.q.27.2.3m./ 1ę.Cor.3. le.3.princ./ 2ę. Cor. 6. Eph.2.fi.

14 Viuificabit & mortalia corpora vestra. Io.6.13a. ¶ Propter in habitantem spiritum eius in vobis,supra. 13a.

15 Debitores sumus non carni,vt secundum carnem viuamus.12ę. q.111.1.2m. / Opus.3.c0.222.

16 Si.n.ſm carn ẽ vixeritis,morte mini. 12ę.q.72.2.1m. / 2m.

17 Si autem spiritu facta carnis mortificaueritis,viuetis,3a. q. 89. 3.o./ 4.d.14.q.1.ar.5.q.1.3m.

18 Quicunque enim spiritu dei aguntur,hi sunt filii dei.22ę.q.51 1.3m.ℨ.3.c0,148. Li0.4.c0.20./ 22.

19 Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore.22ę. q 19.6.o./ 8.2m./ 10.c.

20 Sed accepistis spiritum adoptionis. Luc.6.27a.

21 Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro,qp sumus filii dei.Luc.6.27a.

22 Si autem filii,& heredes.Ro.8.lec. 3.

23 Si tamen compatimur,vt conglorificemur. 12ę.q.85.5.2m./ 3a. q.49.1.4m./ 3.2m./ 3m./ 5.c./ q.52.1.2m./ 7.8.c./ q.79. 2. 1m./ 7.2m./ 3.d.19.ar.1.q.1.4m./ q.2.o./ ar.3. q.2. c./ 1m./ d. 22. q. 2.ar.2. q.4.2m./ ℨ.3.4.c0. 55.25m./ c0.72./ Ma. q.4.6. 7m./ Ro. 8.lec.3.fi./ Lec.4.prin.

24 Existimo enim qp non sunt cõdignæ passiones huius temporis, ad futuram gloriam quæ reuelabitur in nobis. 12ę.q. 114. 3.o./ 5.c. 3a.q.48.1.o./ 2.d 27.3.o./ 3.d.4.q.3.1.1m./ 5m. / Rom.4./ & 6.fi./ c0.8.lec.4./ 2ę.Cor.4.

25 Expectatio creaturæ reuelationem filiorum dei expectat.1a.q. 98.3.c./ Isa.6.

26 Vanitati enim creatura subiecta est,non volens. Psal.4. 2a.

27 Ipsa creatura liberabitur a seruitute corporis. Titum.2.

28 Scimus enim,qp omnis creatura ingemiscit. Psal.6.

29 Non ipsi primitias spiritus habentes,supra 13a.

30 Adoptionem filiorum expectantes. Luc.6. 27a.

31 Spe enim salui facti sumus.22ę q.17.6.o.

32 Spes autem quæ videtur,non est spes. 12ę.q.40. 1.o./ 2.5.6.7.8. c./ q.41.2.c./ q.42.3.c./ 3m./ q.67.4.5.o./ 22ę.q.18. 2.o./ 3.c./ q.19.1.3m./ 3.d.26.q.2.4.4m / ar.5.q.2.o./ d.3 1.q.2.ar.1.q.2.3 9./ d.33,q.1.4,1m./ d.34.q.2. ar.3.q.4.2m./ Veri. q. 27. 5. 6m./ Virt.q.4.4.o./ q.5.4.10m.

33 Similiter autem & spiritus adiuuat infirmitatem nostram, supra. 13a. ¶ Si autem quod non videmus speramus,per patientiam expectamus. 12ę.q.40.2. 1m.

34 Nã q d oremus sicut oportet, nescimus, 4.d.15.q.4.ar.4.q.1.1m

35 Ipse spiritus postulat pro nobis,gemitibus inenarrabilibus. 22ę q.83.10.1m./ 3a.q.26.1.3m./ 4.d. 15 q.4. art. 6. q. 1. 3m./ ℨ. 4. c0.23. / Opus. 53. 6m./ Trin.12.3m./ 1ę. Tim.2.

36 Qui autem scruratur corda.3. Regum. 8. 1a. ¶ Scit quid desideret spiritus,quia secundum deum pro peccatis postulat. 3a.q. 21.ar.4.c.

37 Scimus autem quoniam diligentibus deum, omnia cooperantur in bonum.3a.q.89.2.1m.

38 Nam quos præscinit & prædestinauit.1a.q.23.1.2m.

39 Conformes fieri imaginis filii sui.1a.q.93.4.2m./ 22ę.q.45.6.c./ 1m./ 3a.q.3.5.2m./8.c, q.39.8.3m./ q.45.4.c./ ℨ. 4.c0.24.prin./ Ro.1.lec.3./ Ephe.1.

40. Vt sit ipse primogenitus,in multis fratribus. 1a.q.33.3.c./ 2m./ q.41.3.c / 1.prolo./ 3.d.4.q.1.ar.2.q.2.2m./ d. 11. L. fi./ Verit. q.29.4.c.fi./ Poe.q.2.5.6m./ ℨ.4.c0.8. fi. c0. 36.1m. / Trin. 12. 7m./ Rom.8.lec.6.

41 Quos autem prædestinauit,hos & vocauit.1a.q.23.2.c./ 1m./ 4.d.17.q.1.ar.1.q.2.c./ 1m.

42 Et quos vocauit,hos & iustificauit.12ę.q.113.1.3m./ 1.d. 41. 2. 3m./ 4.d.17.q.1.ar. 1. q. 2. o. / Rom.1.lec.4./ c0. 8.lec.6./ Galat.1.lec.4.

43 Quos autem iustificauit,hos & magnificauit 4.d. 17. q 1.ar.1. q.2.c. / 1m.

44 Qui etiam proprio filio non pepercit. Io.1.17a./ 3.6a.

45 Sed pro nobis omnibu tradidit illum.Math. 26.12a.

46 Christus Iesus,qui mortuus est. Math.27.16a. ¶ Immo qui & resurrexit. Luc.24. 5a. ¶ Qui est ad dexteram dei. Mar. 16. 22a. ¶ Qui etiam interpellat pro nobis. 3a. q.21.3. o. / q. 22. 4.1m. / 3.d.17.ar.3.q.2.o./ Io.12.lec.4./ Ro.8.lec.7.

47 Quis nos separabit a charitate Christi,&c.3a.q.62.6.3m./ q.70 4.c./ 3.d.31.q.1.3.o./ Virt. q. 2.10.4m.

CAPVT IX.

1 Optabam ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus meis, &c.22ę.q.27.8.1m. q.82.2.c.fi. Cam.9m.

2 Quorum adoptio est filiorum. Luc. 6. 27a. ¶ Quorum patres ex quibus est Christus secundum carnem. 12ę.q. 98.4. c./ 1m./ 5.c./ 3a.q 4.6.3m.

3 Non omnes qui sunt ex Israel,'hi sunt Israelitæ.4.d.8. q.1.ar.3 q.2.2m. Io1.lec.2.

4 Cum enim nondum nati essent , aut aliquid boni egissent aut mali , &c. dictum est ei,quia maior seruiet minori. Gen.25.3a

5 Iacob dilexi, Esau autem odio habui.Malachię.2a.

6 Miserebor cui misertus fum,& misericordiam præstabo, cui miserebor. Exo.33.6a.

7 Non volentis neque currentis,sed miserentis est dei. 1a.q. 83. 1.2m./ 12ę.q.98.1.3m./ ℨ.3.c0.149. / Ma.q.6.1m. / Quol. 11. 3.2m. Eph.6.lec.3./ Phil.2.lec.9.

8 In hoc ipsum excitaui te,vt ostendam in te virtutẽ meam , &c. Exod.9.2a. ¶ Cuius vult miseretur , & quem vult indurat. Exod.4.9a.

9 Voluntati eius quis resistit?2. Paral. 20. 2a.

10 An non habet potestatem figulus luti , ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem,aliud vero in contumeliam?a.d. 3.q 2.1m.

11 Quòd si deus volens ostendere iram,& notam,&c.quæ præparauit in gloriam.1a.q.23.5.3m.

12 Vocabo non plebẽ meam ,plebem,meam,& non dilectam meã. Et erit in loco vbi dictum est eis , non plebs mea vos, &c. Osea 7a.

13 Si fuerit numerus filiorũ Israel , quasi arena maris . Gen.1. 5a. ¶ Reliquiæ saluæ fient,&c. Isa.10.4a.

14 Nisi dominus sabaoth reliquisset nobis semen,&c.Isa.1.1a.

15 Ecce ego ponam in syon lapidem offensionis,& petram scandali. Isa.8.5a./ 28.3a.

16 Omnis qui crediderit in eum,non confundetur . Mar.16.12a.

CAPVT X.

1 Finis enim legis Christus est, ad iustitiam omni credenti . ibid. Cam 10m.

2 Moyses enim scripsit,quoniam iustitiam quæ ex lege est,qui fecerit homo viuet in ea.Luc.18.2a.

3 Deus illum suscitauit a mortuis.Psal.3.4.¶ Corde enim creditur ad iustitiam,ore autem cõfessio,fit ad salutem.22ę.q.3.2.o./ 3.d.29.ar.8.q.2.3m./ 4.d.49.q.5.ar.3.q.2. 1m./ Quol. 9. 14. c./ Ro.10.lec.1./ c0.14.lec.3.

4 Omnis qui credit in illum non confundetur. Mar.16.12a. ¶ Non enim est distinctio iudæi & græci,infra 12,5a.

5 Nam idem dominus omnium. Deut. 6. 4a. ¶ Dues in omnes qui inuocant illum.22ę.q.117.1.1m./ ℨ.4.c0.12./ 13./ 1ę.Tim. 6. lec. 4. princ.

Omnis

6 Omnis enim quicunque inuocauerit nomẽ domini saluus erit, Ioel 2.13a.

7 Quàm speciosi pedes euangelizantis pacem,euangelizantis bona. Isa 52.1a./ Naum.1.fi.¶ Domine quis credidit auditui nostro? Isa.53.1a.

8 Ergo fides ex auditu,auditus autem per verbum Christi. 1a. q. 111.1.1m./ 22ę.q.6.1.o./ 3.d.23.q.3.2.2m./ 4.d.4.q.2.ar.2. q.3. 1m./ ℨ. 3.c0.152./ 154. / Veri.q.18.3.c./ q.27. 3.c.

9 In omnem terram exiuit sonus eorum,&c. Psal. 18. 3a.¶ Ego ad æmulationẽ vos adducã in oẽm gentẽ, in gentem insipientẽ, &c. Deut. 31.2a./ Opus.1.c0.31./ Ro.10.lec.2.fi.

10 Inuentus sum a non quærentibus me,palam apparui,&c. Isa.65 1a. ¶ Tota die expandi manus meas ad populum non credentem,sed contradicentem mihi,ibid.2a.

CAPVT XI.

Cam 11m. 1 Non repulit deus plebem suam. Psal.93.4a.¶ Domine prophetas tuos occiderunt,altaria tua suffoderũt,&c.3. Regum.19.2a. ¶ Reliqui mihi septemmillia virorum , qui non curuauerunt genua sua,&c.ibid.fi.

2 Dedit illis deus spiritũ compunctionis, oculos vt non videant, & aures vt non audiant. Exo.4.3a. ¶ Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum,&c.incurua. Gen.3.18a.

3 Et radix sancta & rami.3.d.3.q.1.ar.1.q.1.1m.

4 Veniet ex syon, qui eripiat & auertat impietatem ab Iacob. Psal. 48.

5 Sine pœnitentia enim sunt dona & vocatio Dei.He. 8. fi.

6 Conclusit deus omnia in incredulitate,vt omnium misereatur. 4.d.46.q.2.ar.3.q.1.2m.

7 O altitudo diuitiarũ sapientiæ & scientiæ dei.ℨ. 4.c0. 12./ 13.

8 Quàm incomprehensibilia sunt iudicia eius.1.d.3. q. 2. 1. 1m./ 4.d.46. L.

9 Quis enim cognouit sensum domini? infra.12.4a.

10 Et ipso,& per ipsum,& in ipso sunt omnia.1a.q.39.8.c./ 1.d.36. q.1.3.5m. . Ro.11.lec.5. / Eph.4.lec.2.fi.

CAPVT XII.

Cam.12m. 1 Exhibeatis corpora vestra deo,hostiam viuentem,sanctam, deo placentem.22ę.q.85.3.2m./ Opus 7.c0.4.

2 Nolite conformari huic sæculo.Quol.10.q.6. 1.c. / 1m.

3 Vt probetis,quę sit voluntas dei bona,beneplacens,& perfecta. 22ę.q.97.2.2m.

4 Non plus sapere quàm oportet sapere, sed sapere ad sobrietatẽ 22ę.q.149.1.1m.

5 Et vnicuiq; sicut deus diuisit mensuram fidei.12ę.q.114.5.1m./ 22ę. q. 6.1.c.

6 Sicut enim in vno corpore multa membra habemus. 1a. q. 76. 5. 3m.

7 Habentes donationes.1a.q.21.3.c./ 12ę.5.4m.

8 Siue prophetiã,ſm rationem fidei.22ę.q.172.1.o./ 3.c.

9 Qui tribuit,in simplicitate. Iob.1a.

10 Qui præest, in solicitudine. 22ę. q.47. 9. 3m. / q. 53.6. c./ Math.6.

11 Qui miseretur, in hilaritate.3.d.26.q.1.3.c./ Virt.q.26.4.5m.

12 Dilectio sine simulatione.22ę.q.111.1.o.

13 Honore inuicem præuenientes.22ę.q.103. 2.3m.

14 Solicitudine non pigri.1ę.Cor.6. 19a.

15 Nulli malum pro malo reddentes Deut.32.5a.

16 Benedicite persequentibus vos.Math.5.39a.40a.401a.

17 Nolite maledicere.22ę.q.76.1.2m./ 4.d.18.ar.2.q. 1.2m.

18 Spe gaudentes.22ę.q. 28.1.3m.

19 Prouidentes bona,non tantum coram deo,sed etiam coram hominibus. Math.5.11a./ infra 15. 1a.

20 Si fieri potest,quod ex vobis est,cum omnibus hominibus pacẽ habentes.22ę.q. 29.1.c./ 2.3m./ Math.5.

21 Nos vosmetipsos defendentes charissimi. 22e .q.40. 1.2m./ q. 64.7.5m.

22 Mihi vindictam,& ego retribuam,dicit dominus.Deut.32.5a.

23 Si esurierit inimicus tuus, ciba illum , si sitit , potum da illi. Prouer.25. 2a.

CAPVT XIII.

Cam.13m. 1 Omnis anima.Gen.46.1a. ¶ Potestatibus sublimioribus subdita sit.22ę.q.69.1.c./ q.88.10.2m./ q.104.1.o./ 5.c. princ./ 1m./ 6.o.2.d.44.q.2.2.o./ L.7m./ Quol.2.9.o./ Ro.13.

2 Non est potestas,nisi a deo.2.d.44.q.1.2.1m./ Opus.20.li,3. c0. 1.&c.vsque 8 / Li.4.prin./ Ro.13.

3 Quæ a deo sunt,ordinata sunt . 12ę.q.102.1.c.

4 Qui potestati resistit,dei ordinationi resistit.2.d.44.L.6m.

5 Cui tributum,tributum.22ę.q 102.2.3m.

6 Qui diligit proximum,legem impleuit.22ę.q.99.1.2m./ q.105 2.1m./ 22ę.q. 44.2.4m./ 3.d.37.ar.2.q.2. 2m./ ℨ.3. c0. 125. fi./ Ro.13.lec.2./ Gal.5.

7 Non adulterabis.Exo.20.9a./ ¶ Non occides. ibid.8a. ¶ Non furaberis. ibidem .10a. ¶ Non falsum testimonium dices. Ibidem . 11a.

8 Non concupisces. ibid. 12a.

9 Et si quid est aliud mandatum , in hoc verbo instauratur . 12e, q.99.1.2m.

10 Hora est iam nos de somno surgere. Io.1 1. 3a. ¶ Nox præcessit.Isa.15.1a. ¶ Dies autem appropinquauit . Ibidem. ¶ Abiiciamus ergo opera tenebrarum. Eph.5. 10a. ¶ Et induamur arma lucis. Eph.6.lec.4.

11 Induimini dominum Iesum Christum.3a.q.69. 9. 1m./ 4. d.4. L./ Ro.13.fi./ Gal.3.lec.fi.

CAPVT XIIII.

1 Qui infirmus est,olus manducet. 12.q.77.3.o Cam.14m.

2 Igitur qui manducat,non manducantem non spernat,& qui nõ manducat,manducantem non iudicet. Matth.7. 1a.

3 Siue viuimus,siue morimur,domini sumus.1a. q. 1.8.2m.

4 Ideo enim Christus mortuus est. Math. 27.14a. ¶ Et resurrexit. Luc.24.5a. ¶ Vt omnium dominetur. Math. 28a. ¶ Oẽs enim stabimus ante tribunal Christi,vt &c. Psal.61.6a.

5 Viuo ego dicit dominus , quoniam mihi flectetur omne genu , & omnis lingua confitebitur deo . Isa.45. 8a.

6 Vnusquisque vestrum pro se redder rationem deo. Psal.61.6a ¶ Non ergo amplius inuicem iudicemus . Math. 7.1a. ¶ Ne ponatis offendiculum fratri vestro, vel scandalum. Math.18. 1a.

7 Nihil commune per ipsum. 12ę.q.102.6. 1m./ 22ę.q. 149.3.o./ 3ę.q.40.4.2m./ ℨ.3.c0.127. / Ro. 14. / Lec.2./ Lec.3. / 1ę Cor. 10.lec. 6.o.

8 Si propter verbum frater tuus contristatur, iam non secundum charitatem ambulas.22.q.43.8.3m./ 4.d.38.q.2.ar.4.q.3.3m.

9 Noli cibo tuo illũ perdere,pro quo Christus mortuus est. 22a. q.45.3.2m./ 4.d.38.q.2.ar.2.q.2.1m.

10 Non est enim regnum dei,esca & potus . 3a. q. 40. 2.1m./ Romanor. 12,lec.1.

11 Bonum est non manducare carnem, & non bibere vinum . 22ę. q.43.1.5m. q.149.3.2m.

12 Omne quod non est ex fide, peccatum est. 12ę. q. 19.5.c./ 22ę. q.10.4 1m.

13 Beatus qui non iudicat semetipsum . 1ę.Cor.21.22.

CAPVT XV.

1 Vnusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad ædificationem.22ę.q.115.1.1m./ Ma. q.9 1.c./ 1m./ 2m. Opusc. 19. c0. 19. / Rom. 13. lec 3. / c0. 15. / 1ę.Cor. 4. / c0. 10.fi. Gal.1. lec.2.fi./ 1ę. Thes.2 / Titum 2. lec. 1. Cam.15m.

2 Christus non sibi placuit. Math.26. 17a.

3 Improperia improperantium tibi , ceciderunt super me . Psalmo 68. 3a.

4 Dico enim Christum Iesum,ministrum fuisse circumcisionis pp veritatẽ dei ad confirmandas promissiones patrũ.3a. q.42.1.c.

5 Gentes autem super misericordia honorare deum. 1a. q. 21. 4. 2m./ 4.d.46.q.2.ar.2.q.2.2m.

6 Propterea confitebor tibi in gentibus,& nomini tuo cantabo.2 Regum.22 fi.¶ Letamini gentes,cum plebe eius. Isa.66. 8a.

7 Laudate dominum omnes gentes,& magnificate eũ omnes populi. Psa.116.1a. Erit radix Iesse,& qui exurget,&c. Isa.11. 2a.

8 Quoniam quibus non est annunciatum de eo audient, &c.Ro. 10.lec.3. ¶ Si spiritualium eorũ participes facti sunt gentiles, debet & in carnalibus ministrare eis.22ę.q.187.4.2m./Quol.7. 18.c./ Opus.19.c0.9 / Rom.15.lec.3.

CAPVT XVI.

1 Si vobis primum ex parte fruitus fuero. 12ę.q.11. 3.1m./ 1.d.1. Cam.16m. q.2.2.4m./ Ro.15,lec.3./ Phil.1.fi

2 Salutate inuicem in osculo sancto. Ro.16.lec.1.fi./ 1ę.Cor. 1.fi./ 2ę.Cor.1.fi. ¶ Assistatis ei in quocunque negotio vestri indiguerit.2e. Tim.2.12a.

3 Huiusmõi.n.dño non seruiunt,sed suo vẽtri. Ma.q. 14. 2. 12m.

4 Volo vos sapiẽtes eẽ in bono,& simplices in malo.Mat. 10.7a.

5 Secundum reuelationem mysterii , temporibus ęternis taciti. 1a.q.10.1.4m.

6 Ad obeditionem fidei , supra 1. 3a. ¶ Soli sapienti deo. Math. 19. 14a.

AVTHO-

AVTHORITATES EX prima Epistola ad Corinthios.

CAPVT I.

Cam.1m. 1 IN omnibus facti estis in illo. s. Christo in omni verbo, & in omni scientia. 22e. q. 50. 3. 1m. / .ꝯ.3.cap 133./ 141.
2 Ita vt nihil vobis desit in vlla gratia.4.d.44.q.2.ar.3. 2. 2m.
3 Et nō sint ī vobis schismata.22e.q.39.1.o./4.c./4.d.13.q.2.1.2m
4 Nunquid Paulus crucifixus est pro uobis. 3a. q. 48.5. 3m./ 1e. Cor.1.lec.2./ Col.1.fi./ 2e.Tim.2.
5 Aut in nomine Pauli, baptizati estis.3a.q.64.3.c./4.d. 5.q. 1.1. c./4m./ar.3.q.2.b.
6 Non enim misit me deus baptizare, sed euangelizare.3a.q.67.2 1m./ Ro.2.lec.3.fi./ 1e. Cor.1.lec.2.fi.
7 Non in sapientia verbi, vt non euacuetur crux Christi.1e.Corint.12.4a.
8 Verbum crucis pereuntibus quidem stultitia est, his aut qui salui fiunt, idest nobis, dei virtus est.1.d.14. L.fi./ d.34. q.2. 1m.
9 Perdam sapientiam sapientium, & prudentiam prudentium reprobabo. Iob. 5.4a.
10 Nonne stultā fecit deus sapientiā huius mundi? 22e.q.46.3.2m.
11 Nam quia in dei sapientia non cognouit mundus per sapientiā deum, placuit deo per stultitiam prædicationis, saluos facere credente .ꝯ.4.co.52.
12 Iudæi signa petunt, & græci sapientiam quærunt. Iob. 5. 4a.
13 Nos autem prædicamus Christum crucifixum, iudæis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam, supra 8a.
14 Christum dei virtutem, supra 9a.
15 Et dei sapientiam. 1a.q.39. 7.2m. / 1. Prolo.princ./.ꝯ.4.co.12./ 1e.Cor.1.lec.3.fi.
16 Quòd stultum est dei, sapientius est hominibus, supra 9a.
17 Et quòd infirmum est dei, fortius est hominibus. 1a.q.48.6.1m.
18 Videte vocationem vestram fratres, quia non multi sapientes secundum carnem.1.d.41.1.4m./ 2.3m.
19 Quæ stulta sunt mundi, elegit deus, vt confundat sapientes, supra 9a.
20 Vt ea quæ sunt destruat, supra 9a.
21 Vt non glorietur omnis caro, in conspectu eius. 22e. q. 45.4. 1m./ Opus.72.prin./ 1e. Cor.1.fi.
22 Christus factus est nobis sapientia, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio.3a.q.48.6.3m./3.d.19.ar.4.q.1. o.
23 Qui gloriatur, in domino glorietur, supra 21a. / Ie.9. 3a.

CAPVT II.

Cam.2m. 1 Non enim iudicaui me scire aliquid, nisi Christum, & hunc crucifixum, supra.1.21a.
2 Sapientiam loquimur inter perfectos.22e.45.5.1m.
3 Sapientiam vero non huius sęculi, neque principum huius sęculi qui destruuntur, supra.1.21a.
4 Sed loquimur dei sapiētiam in mysterio, quæ abscondita est. 1a q.57.5.3m. /.ꝯ.3.co.5. princ./ Lio.4.co. 83.
5 Quàm nemo principum huius sæculi cognouit. Mar.23a.
6 Si enim cognouissent, nūquàm dominum gloriæ crucifixissent. 3a.q.46.12.1m./ q.47.5.o./ 6.c./ 2.d.40.L.fi./ 3.d.19. ar. 1. q.2. 5m./ Mar.23a./ 1e.Cor.1.lec.2.
7 Oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit deus his qui diligunt illum. Isa.64.4a.
8 Spiritus omnia scrutatur, etiam profunda dei, supra 4a.
9 Quis enim scit hominū, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis qui in eo est? infra. 10a.
10 Ita & quæ dei sunt, nemo cognouit, nisi spiritus dei. ꝯ. 3. co.5. prin./ Li.4. co.83.
11 Nos autem non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritū qui ex deo est. Ro. 8.13a
12 Vt sciamus quæ a deo donata sunt nobis. 12e.q.112.5.4m.
13 Animalis autem homo, non percipit quæ sunt spiritus dei. 2. d.19. l. princ.
14 Spiritualis autem iudicat omnia, & ipse a nemine iudicatur. 1a. q.1.6.3m./ 22e. q.60.1.2m.
15 Quis enim cognouit sensum domini? Ro. 12.4a.

CAPVT III.

Cam. 3m. 1 Tamquam paruulis in Christo, lac vobis potum dedi, non escā. 1a. prolo.princ.
2 Cum .n. sit inter vos zelus & contentio, nonne carnales estis. 12e.q.28.4.1m. ¶ Et secūdū hominē ambulatis? Ma.q.12.2.8m
3 Ego plantaui, Apollo rigauit, 4.d.7.q.1.ar.1.q.1.1m.

4 Vnusquisque autem propriam mercedem accipiet, secundum suum laborem. Psal.61.6a./ Io.14.12a.
5 Dei enim adiutores sumus. Iob.26.1a.
6 Vt sapiens architectus, fundamentum posui. 1a.q.1.6.c./4. d.7. q.1.ar.1.q.1.1m./ Ro.8.lec.2.
7 Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod est Christus Iesus. Verit.q.1.12.24m.
8 Si quis superędificat supra fundamentum hoc, aurū, argētum, lapides præciosos. 12e.q.89.2.o./ 4.d.21.q.1.ar.2.q.2.o.
9 Ligna, fænum, stipulā, 4.d.21.ar.2.q.1.c.
10 Si cuius opus manserit, quod superędificauit, mercedem accipiet. Psal.61. 6a.
11 Si cuius opus arserit, ipse detrimentum patietur.4.d. 46. q.2. ar.3. q.3. 3m.
12 Sic tamen quasi per ignem.4.d.21.q.1.ar. 3.q.2.3m.
13 Nescitis quia templum dei estis. ꝯ.4.co.21./ Psal.10. / Psal.17./ Psal.25./ 1e. Cor. 3.
14 Et spiritus dei habitat in vobis? Ro.8.13a.
15 Si quis templum dei violauerit, disperdet illum deus Iob.5.4a. lec. 3.
16 Templum dei sanctum est, quod estis vos, supra 13a.
17 Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat, vt sit sapiens. 22e.q.46.1.2m.
18 Sapientia enim huius mundi, stultitia est apud deū, supra.1.10a
19 Comprehendam sapientes in astutia eorum. Iob. 5. 4a.
¶ Dominus nouit cogitationes sapientium.3. Regum.8.10a.
¶ Quoniam vanę sunt. Psal.93.4a.
20 Nemo glorietur in hominibus, supra 1.21a.23a.
21 Omnia enim vestra sunt, Verit.q.7.7.c./ q.15.1.c.

CAPVT IIII.

1 Nolite ante tempus iudicare. Math.7.1a. ¶ Sic nos existimet homo, vt ministros Christi.4.d.5.q.1.2.c. Cam.4m.
2 Dominus illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium. 1a.q.24. 1.2m. /.4.d.43.artic. 5. q. 1. o./ Verit.q.27.1.c./ Opusc.3.co. 253. ¶ Sed neque me ipsum iudico infra 11. 26a.
3 Quid habes, quod non accepisti? si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis? supra 1.21a.
4 Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Gal. 6.lec. 2.
5 Non enim in sermone est regnum dei, sed in virtute. 22e.q. 177. 1. 2m.

CAPVT V.

1 Tradere huiusmodi hominem Sathanę, in interitū carnis. 2.d. 7.q.3. 2. 1m. Cam 5m.
2 Nescitis, quia modicum fermentum, totam massam corrumpit? Math. 16. 1a.
3 Expurgate vetus fermentum. Ibid.
4 Etenim pasca nostrum, immolatus est Christus. Math. 26. 1a.
5 Cum huiusmodi, nec cibum sumere.4.d.13.q.2.3.c./ Gal. 1.
6 Quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare? 4.d.18.q. 2. articul.3.q.3.1m.

CAPVT VI.

1 Audiet aliquis vestrum, habens negocium aduersus alterum. Rom.16. Cam 6m.
2 An nescitis, quoniam sancti, de hoc mundo iudicabunt? 4. d. 47.q.1.ar.2.q.1.o.
3 Nescitis, quoniā angelos iudicabimus? 4.d.47.q.1.ar.3.q.4.1m
4 Iam quidem omnino delictū est in vobis, ꝙ iudicia habetis inter vos. 22e.q.43.8.1m./ 4.d.38.q.1.ar.4.q.3.1m.
5 Quare non magis iniuriam accipitis? 22e. q.108.1. 2m./ 4m.
6 Quare non magis fraudem patimini? 22e.q.55.5. 1m.
7 Iniqui, regnum dei non possidebunt. 3a.q. 68.4.c./ Isa. fi.
8 Omnia mihi licent.4.d.15.q.2.ar.4.q.2.c.
9 Esca ventri, & venter escis. 1a.q.65.1.c./ 12e.q.1.5.b.
10 Corpus autem, non fornicationi. 12e.q.203.4.3m./ 22e. q.35.1. 4m./ q.154.2.1m./ 1e. Cor.6.lec.3.
11 Deus autem & dominus suscitauit. Psal.3.2a. ¶ Et nos suscitabit, per virtutem suam. Io.6.13a.
12 Nescitis, quoniam corpora vestra membra sunt Christi? 3a. q.8.3.o.
13 Qui adheret meretrici, vnum corpus efficitur. Gen.2.32a.
14 Erunt inquit duo in carne vna. Gen.2. 32a.
15 Qui autē adheret domino, vnus spiritus est. 22e.q.45.2.c.
16 Fugite fornicationē. 22e.q.35.1.4m./ 1e.Cor.6. lec.3.
17 Omne enim peccatum quodcunque fecerit homo, extra corpus suum est. 12e.q.74.4.o.

Qui

18 Qui autem fornicatur, in corpus suum peccat. 12e.q.72.2.4m.
19 Membra vestra templum sunt Spiritussancti. supra.3.13a. ¶ Empti estis precio magno. Heb.9.8a.

CAPVT VII.

Cam.7m. 1 Bonum est homini mulierem non tangere. 12e.q.14.1.3m.
2 Propter fornicationem autem, vnusquisque vir vxorem habeat. 4.d.26.q.2.3.4m.
3 Vxori vir debitum reddat. 4. d. 27. q. 2. 3. 3m. / d. 30. 1. o. / 4. 4m. / d. 32. o.
4 Similiter & vxor viro. 22e.q.32.8.2m.
5 Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir, & econuerso. 4.d.26.q.2.1.4m./ 5m./ 3.c.fi.
6 Nolite fraudare inuicem, nisi ex consensu ad tempus. Ro.7.2a./ 4.d.32.ar.5.q.3.o./ 1e.Cor.7.
7 Hoc autem dico secundum indulgentiam, non secundum imperium.4.d.26.q.1.4.3m.
8 Vnusquisque proprium donum habet ex Deo. 12e.q.66.2.1m.
9 Dico autem non nuptis & viduis, bonum est illis, si sic permanserint. 12e.q.140.1.3m.
10 Quòd si se non continet, nubant.4.d.26.q.2.3.4m. ¶ Melius est enim nubere quàm vri.4.d.26.q.2.3.4m.
11 His autem qui in matrimonio sunt, pręcipio, non ego, sed dominus vxorem a viro non discedere. Math.5.28a./ 19.4a. ¶ Sanctificatus est vir infidelis, per mulierem fidelem.4. d. 39. 3. o./ Opus.73.co.17.
12 Quòd si decesserit, manere innuptam. Math. 5. 29a. ¶ Aut viro suo reconciliari.4.d.33.q.2.ar.2.q.4.o.
13 Et vir vxorem non dimittat. Math.5.28a./ 19.4a.
14 Si quis frater vxorem habet infidelem, & hęc consentit habitare cum eo, non dimittat eam, & econuerso.4.d.39.3.4.o.
15 Quòd si infidelis discedit, discedat, non enim seruituti subiectus est frater vel soror in huiusmodi.4.d.39.5.o.
16 Vnusquisque vocatiōe qua vocatus est, in ea ꝑmaneat. Ro.8.44a.
17 Nolite fieri serui hominum. 1e.Cor.9.fi.
18 Consilium autem do. 12e.q.14.1.3m.
19 Alligatus es vxori, noli quærere solutionem. Math.5.28a./19.4a.
20 Tribulationem tn̄ carnis habebunt huiusmodi. Ro.7.q.1.3.1m.
21 Qui habent vxores, tamquam non habentes sint.4.d.26.q.1.3.1m.
22 Præterit enim figura huius mundi. Psal.101.fi.
23 Volo autem vos sine solicitudine esse. Math.6.19a.
24 Qui sine vxore est, solicitus est quæ domini sunt. ꝯ.3.co.135.5m./ Quol.7.17.7m./ 1e.Cor.7./ Phil.4.
25 Qui autem cum vxore est, solicitus est quę sunt mundi, quomodo placeat vxori.4.d.26.q.2.3.4m.
26 Et diuisus est. Virt.q.2.10.c.
27 Qui matrimonio iungit virginem suam, bene facit, & qui non iūgit, melius facit. 22e.q.152.3.5m./ q.4.5.o.
28 Mulier alligata est legi quanto tempore vir eius viuit. Ro.7.2a.
29 Quòd si dormierit vir eius, liberata est a lege. Ibidem.3a. ¶ Cui vult nubat. Ibidem. ¶ Tantum in domino.4.d.39.1.o.
30 Beatior autem erit, si sic permanserit. 12e.q.70.3.2m.

CAPVT VIII.

Cam.8m. 1 Scientia inflat. 22e.q.167.1.c./ 2.d.6.11m.fi.
2 Scimus quia nihil est idolum in mundo. 22e.q.94.1.3m.
3 Nullus Deus, nisi vnus. Deut.6.4a. ¶ Nam & si sint qui dicantur dij, siue in cęlo, siue in terra, siquidem sunt dij multi, & domini multi. Exo.21.2a./ 1a.q.13.3.
4 Nobis tamen est vnus Deus pater. Deut. 6. 4a. ¶ Ex quo omnia. Ro.11.fi. ¶ Et nos in illo. Ibidem. ¶ Et vnus dominus Iesus Christus, per quem omnia. Ibidem.
5 Si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo carnē in æternum.4.d.38.q.2.ar.4.q.3.3m.

CAPVT IX.

Cam.9m. 1 Nonne Christum Iesum dominum nostrum vidi? 3a.q.57.6.3m.
2 Non alligabis os boui trituranti. Deut.25.1a.
3 Numquid de bobus cura est Deo? 1a.q.22.2. 5m./ q.103.5.2m./ 12e.q.102.5.8m./ ꝯ.3.co.113.fi./ Verit.q.5.6.1m.
4 Omnia sustinemus, ne quòd offendiculum demus euangelio. 22e. q.43.8.5m./ 4.d.18.q.2.ar.4.q.3.1m.
5 Ita & dominus ordinauit his qui euangelium annunciant, de euangelio viuere. Ro.15.fi.
6 Bonum est mihi magis mori, quàm vt gloriam meam quis euacuet. 12e.q.2.3.c./ 22e.q.132.1.3m./ Ma.q.9.1.o.
7 Nam si euangelizauero, non est mihi gloria, necessitas enim mihi incumbit. 22e.q.81.6.3m.
8 Nam cum liber essem ex oib', oīum me seruū feci. 1a.q.83.3.4.o.

9 Omnib' oīa factus sum, vt omnes facerē saluos. Verit.q.29.4.4m.
10 Nescitis, quòd hi qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed vnus accipit brauium? 12e.q.4.3.1m./ 1.d.41.2.3m.
11 Sic currite, vt comprehendatis. 1a.q.12.7.1m./ 12e.q.4.3.1m./ 4.d.49.q.2.3.1m./ Verit.q.8.2.5m.

CAPVT X.

1 Patres nostri omnes sub nube fuerunt, & omnes mare transierunt, & omnes in Moyse baptizati sunt in nube, & in mari. 3a. q.70. 1. 2m. Cam.10m.
2 Petra autem erat Christus. 1a.q.102.1.4m./ ꝯ.4.co.62.1m.
3 Sedit populus manducare & bibere; & surrexerunt ludere. Exo. 32. 1a.
4 Hæc autem omnia in figura contingebant illis. 12e.q.107.2.o.
5 In quos, fines sæculorum deuenerunt. 4.d.47.q.1.ar.3.q.3.c.
6 Qui se existimat stare, videat ne cadat. 1a.q.95.3.o.
7 Tentatio vos non apprehendat nisi humana. 3a.q.41.2.2m./ 2.d. 21.q.1.3.o./ 3.d.31.q.1.3.c.
8 Fidelis est Deus, qui non patietur vos tentari supra id, quod potestis. 3.d.31.q.1.3.5m./ 2e.Cor.lec.3./ co.11.
9 Vnus panis, & vnum corpus, multi sumus. supra.6.12a.
10 Dico, quòd immolatum est aliquid idolis, aut ꝙ idolum sit aliquid. supra.8.2a. ¶ Siquis vocat vos infidelium ad cenam, & vultis ire. 22e.q.10.6.c.
11 Omnia mihi licent, sed nō oīa expediunt. 4.d.15.q.2.ar.4.q.2.c.
12 Nemo quod suum est, quærat, sed quod alterius. 22e.q.58.11.c.
13 Domini est terra, & plenitudo eius. 1a.q.13.7.1m./ 6m.
14 Omnia in gloriam Dei facite. 12e.q.88.1.2m./ q.100.10.2m.
15 Sine offensa estote iudeis & gentibus, & ecclesiæ Dei. 22e.q.7.2. 3m./ 3a.q.42.2.1m.
16 Ego per omnia, omnibus placeo. Ro.15.1a.

CAPVT XI.

1 Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. supra.4.4a. Cam.11m.
2 Omnis viri caput Christus est. 3a.q.8.o./ q.48.1.c./ q.49.1.c.
3 Caput autem mulieris, vir. 1a.q.92.4.1m./ 1e.Cor.11./ Ephes. 5.lec. 8. fi.
4 Caput autem Christi, Deus. 3a.q.8.1.3m./ 8.2m./ 3.d.13.q.2.1. 4m./ 1e.Cor.11.lec.1.fi.
5 Omnis vir orans aut prophetans velato capite, deturpat caput suum. 1e.Cor.11.lec.2.
6 Omnis mulier orans, aut prophetans non velato capite, deturpat caput suum.4.d.14.q.1.ar.5.q.3.1m.
7 Vir imago & gloria Dei est, mulier autem gloria viri est. 1a.q.35. 2.3m./ q.93.4.1m./ 6.2m./ 2.d.16.3.c.
8 Non est vir ex muliere, sed mulier ex viro est. Gen.2.25a.26a.
9 Etenim non creatus est vir propter mulierem, sed mulier propter virum. Ibidem.23a.
10 Nam oportet hereses esse, vt qui probati sunt manifesti fiant in nobis. 22e.q.11.3.2m./ 4.d.13.q.2.3.2m.
11 Dominus Iesus in qua nocte tradebatur. Math. 26. 12a. ¶ Accepit panem. Ibidem. 6a. ¶ Et gratias agens fregit & dixit, accipite & manducate. Ibidem.7a.
12 Hoc est corpus meum. Ibidem.5a. ¶ Quod pro vobis tradetur. Ibidem.12a. ¶ Hoc facite in meā cōmemorationē. Lucę.22.10a.
13 Similiter & calicem postquam cęnauit dicens. Lucæ.22.17a. ¶ Hic calix nouum testamentum est in meo sanguine. Math.26. 9a. ¶ Hoc facite quotienscumque bibetis in meam commemorationem. Lucæ.22.10a.
14 Quotiescunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem domini annunciabitis donec veniat. 3a.q. 66.4.5m./ q. 73.4.5.o./ q.74.1.c./ q.76.2.2m./ q.79.1.c./ 7.2m./ q.80.10.2m./ q.83.1.c./ 2.c./ 1m./ 2m./ 3.c./ q.84.7.3m./ 4.d.2.q.1.2.1m./ d.4. q.2.ar.1.q.2.3m./ d.8.q.1.ar.1.q.3.c./ ar.2.q.1.o./ q.2.ar.1.q.1. 4m./ ar.2.q.1.2m./ d.12.q.1.ar.3.q.1.2m./ q.2.1m.
15 Itaque quicunque manducauerit panem, vel biberit calicem domini indigne, re' erit corporis & sanguinis dñi. 4.d.9.ar.3.q.3.1m.
16 Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. 3a.q.80.4.5m.
17 Qui enim manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit. 3a.q.80.6.2m. ¶ Non dijudicans corpus domini. 3a.q.80.5.2m.
18 Ideo inter vos multi infirmi & imbecilles, & dormiunt multi. Ioan. 11. 3a.
19 Quòd si nos diudicaremus, non vtique iudicaremur. 1e. Corinthio.4./ co.11.fi.
20 Si qs esurit, domi mäducet. 3a.q.80.8.2m./4.d.8.q.1.a.4.q.1.2m.
21 Cætera cum venero, disponam. 3a.q.25.3.4m./ q.64.2.1m./ q.72. 4.1m./ q.78.3.9m./ q.83.4.2m./ 8.d.9.q.1.ar.2.q.1.3m./ 4.d.7.q. 1.ar.1.q.1.1m./ ar.3 q.1.2m.

CAPVT XII.

Cam. 12m.
1 Nemo in spiritu Dei loquens,dicit anathema Iesu.12e.q.109.1.b./c./1m./22e.q.171.1.2m./q.176.2.2m.
2 Et nemo potest dicere,dominus Iesus, nisi in spiritu sancto. Ma.q.3.14.1m.
3 Diuisiones vero gratiarum sunt idē aut spiritus.22e.q.171.prin./1.d.17.q.1.3.c./2.d.26.6.1m. ¶ Et diuisiones ministrationum sunt.22e.q.171.prin.¶ Et diuisiones operationum sunt. Ibidem
4 Qui operatur omnia in omnibus.1a.q.105.50./1.d.37.q.1.1.2m./q.3.3.3m./d.35.3.c./d.36.q.1.1.c.
5 Vnicuique autem datur manifestatio spiritus ad vtilitatem.12e.q.111.1.4.c./22e.q.176.1.1m./q.177.1.c./3m./4m./3a.q.7.7.c./1m./1.d.18.L.prin./2.d.29.3.c.
6 Alij quidem per spiritum,datur sermo sapientiæ.12e.q.66.2.1m./q.68.5.1m./q.111.4.0./22e.q.176.177.178.0.
7 Alij autem sermo scientiæ,secundum eundem spiritū.1a.q.105.7.3m./12e.q.51.4.c./q.68.5.1m./q.111.4.c./4m./q.113.10.3m.
8 Alteri fides, in eodē spiritu.12e.q.111.4.c./2m./22e.q.4.5.4m./Virt.q.5.2.6m.
9 Alij gratia sanitatum, in vno spiritu.12e.q.111.4.c./3m.
10 Alij operatio virtutum.12e.q.111.4.c./3m./22e.q.178.1.1m./ꝯ.3.c°.154.fi./Po^a.q.6.4.c./9.1m.
11 Alij prophetia.12e.q.68.3.3m./22e.q.171.2.0./q.174.3.2m./q.176.2.3m./ꝯ.3.c°.154.fi./Verit.q.12.1.0.
12 Alij discretio spūum.12e.q.111.4.c./22e.q.171.prin./2e.Cor.11
13 Alij gña linguarū.12e.q.111.4.c./3m./22e.q.176.1.0./q.179.1.0
14 Alij interpretatio sermonum.12e.q.111.4.c./3m.
15 Hęc autem omnia operatur &c.1a.q.38.2.0./q.43.5.1m./1.d.18.3.0./2.d.43.3.5m./ꝯ.4.c°.21.22./Verit.q.7.3.3m./Isa.11.lec.2.
16 Diuidens singulis prout vult.1a.q.19.10.c./12e.q.66.2.1m./q.68.5.1m.
17 Sicut vnum corpus est, & membra habet multa &c. ita & Christus.1a.q.76.5.3m./22e.q.183.2.3.0./3a.q.8.1.3.c./q.48.1.c./q.49.1.c./2.d.1.q.2.5.3m./3.d.13.q.2.ar.2.q.2.c./4.d.49.q.4.4.c./Anima.8.14m./9.c.fi.
18 Et si quid patitur vnum membrum, compatiuntur omnia membra.3.d.13.q.2.ar.2.q.2.c.
19 Vos autem estis corpus Christi,& membra de membris. Ibidem.
20 Et quosdam quidem posuit Deus in ecclesia, primum apostolos. Math.3./Ro.Prolo.fi./L.4.prin.
21 Emulamini carismata meliora. Ro.1.lec.2.
22 Et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro.22e.q.24.4.c.

CAPVT XIII.

Cam. 13m.
1 Si linguis hominum loquar.supra.12.12a.
2 Et angelorum.1a.q.107.1.2m./2.d.11.q.2.3.c./Verit.q.9.4.1m./5.1m./1e.Cor.13.
3 Factus sum velut æs sonans, aut cimbalum tiniens.22e.q.111.2.0./4.d.16.q.4.ar.1.q.2.0.
4 Charitatem autem non habuero.12e.q.65.2.0./22e.q.23.7.0./q.108.2.2m./Verit.q.14.1.6m.
5 Nihil mihi prodest.3a.q.89.6.3m.
6 Si habuero prophetiam &c.22e.q.6.2.3m./q.172.4.c.
7 Et si habuero omnem fidem.22e.q.4.4.0./7.4m./q.19.5.1m./3.d.23.q.3.ar.1.q.3.0./ar.4.0.d.34.q.2.ar.3.q.1.1m./4.d.17.q.2.ar.1.q.3.c./Veri.q.14.7.0.
8 Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas &c.22e.q.154.2.5m./4.d.15.q.2.ar.2.q.1.0.
9 Et si tradidero corpus meum ita vt ardeam &c.22e.q.124.2.2m./Quol.4.q.10.1.0.
10 Charitas patiens est &c.22e.q.23.4.2m./Virt q.2.2.14m./5.3m./7.6m.
11 Non quærit quæ sua sunt.22e.q.26.4.3m.
12 Charitas numquam excidit.ꝯ.4.c°.69.fi./Ma.q.3.15.2m.
13 Siue prophetiæ euacuabuntur.22e.q.173.1.c./q.174.5.0./3a.q.7.8.c.
14 Siue linguæ cessabunt.22e.q.176.1.0.
15 Siue scientia destruetur.1a.q.89.5.1m./12e.q.63.2.1m./3.d.31.q.2.4.1m. ¶ Ex parte enim cognoscimus &c. ꝯ.1.c°.3.fi.
16 Cū venerit qđ pfectū est,euacuabitur qđ ex parte est.1a.q.58.7.3m./q.62.7.1m./12e.q.67.3.0./22e.q.4.4.1m./Verit.q.20.1.8m.
17 Videmus nunc per speculum,/in enigmate.1a.q.56.4.c./22e.q.14.2m./q.184.2.1m./2.d.4.1.c./3.d.24.ar.2.q.1.1m./ꝯ.3.c°.51./Veri.q.14.2.15m.
18 Tūc aūt facie ad faciē.1a.q.12.11.1m./4.d.42.q.2.1.16m. ꝯ.3.c.51.
19 Nunc autem manent fides,spes,charitas,tria hęc.12e.q.62.3.0./22e.prin./q.176.0./3.d.23.q.1.5.0./d.26.q.2.ar.3.q.1.0./Verit.q.1.12.c.fi./5.12m.
20 Maior autem horum est charitas.12e.q.66.0./22e.q.23.6.0./q.30.4.0./q.34.5.1m./q.117.6.3m./q.157.4.c./2m./1.d.17.

L.fi./3.d.33.q.2.ar.4.q.2.3m./d.36.4.c./ꝯ.4.c°.55.13m./Verit.q.2.2.c.fi./17m./5.c.fi./4m./q.5.3.c./1m.

CAPVT XIIII.

1 Qui loquitur lingua,nō hoīb⁹ loquit̃,sed Deo.22e.q.176.2.2m. Cam.14m.
2 Qui prophetat,hominibus,loquitur ad ędificationē & exhortationem,& consolationem.22e.q.171.1.2m./q.176.2.2m.
3 Qui loquitur lingua, seipsum ędificat.22e.q.176.1.0. ¶ Ero cui loquor barbarus,& qui mihi loquitur barbarus.Ro.1.lec.5.fi.
4 Maior est qui prophetat,quàm qui loquit̃ linguis.22e.q.176.2.0.
5 Nolite pueri effici sensibus,sed malitia paruuli estote.Math.10.7a
6 Sensibus autem perfecti estote.22e.q.184.1.1m.
7 Apocalipsim habet.22e.q.176.2.1m.
8 Spiritus prophetarum,prophetis subiectus est.22e.q.173.3.4m./ꝯ.4.c°.17.20m./Verit.q.12.4.c./9.6m.
9 Non enim dissensionis est Deus,sed pacis.He.13.lec.3.
10 Mulieres in ecclesia taceant.22e.q.177.2.0./1e.Cor.14.lec.7.princ./1e.Tim.2.lec.3.prin.
11 Non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse.Gen.3.17a.
12 Turpe est enim mulieri,in ecclesia loqui.3a.q.67.4.1m.
13 Si quis ignorat,ignorabitur.12e.q.6.8.c./1m.
14 Omnia autem honeste,& secundum ordinem fiant in vobis.12e.q.87.1.c./22e.q.145.1.2m./2.0.
15 Si orem lingua,mens mea sine fructu est.22e.q.83.13.c

CAPVT XV.

1 Christus mortuus est.Matth.27.6a.¶ Pro peccatis nostris. Ioan.28a. ¶ Sepultus est. Matthæ.27.penultima. ¶ Resurrexit tertia die.Matth.20.6a. Cam.15m.
2 Nouissime autem omnium,tanquàm abortiuo,visus est & mihi.sup.9.1a. ¶ Ex quibus quidam dormierunt.Io.11.3a.
3 Si autem resurrectio mortuorum non est,neque Christus resurrexit.3a.q.53.1.0./2.c./3.0./q.56.1.c./4.d.43.ar.1.q.1.c./ꝯ.4.c°.78./Opusc.3.c°.243./246./Matth.27.
4 Christus resurrexit a mortuis,primitiæ dormientium.3a.q.27.3.c./q.53.3.0./q.56.1.c./3m./4.d.43.ar.2.q.1.b.1./ar.3.q.1.3m./Opus.3.c°.243.246.247.fi./Math.27./1e.Cor.15./Col.1.lec.6.
5 Per hominem mors.Ro.5.1a. ¶ Et per hominē resurrectio mortuorum.Io.6.13a.
6 Sicut in Adam omnes moriuntur. Ibidem. ¶ Ita in Christo omnes viuificabuntur.Io.5.16a.
7 Deinde finis cum tradiderit regnum Deo & patri.1a.q.108.7.1m./2.d.11.q.2.6.1m./ꝯ.4.c°.8.
8 Cum euacuauerit omnem principatum & potestatem, & virtutem.1a.q.108.7.0./2.d.6.L.fi./d.11.q.2.6.0./4.d.47.q.1.ar.2.q.4.c./Quol.2.11.fi./1e.Cor.15.
9 Oportet autem illum regnare, donec ponat omnes inimicos. 1.Regum.15.penultima./Math.31a. ¶ Nouissime autem inimica destruetur mors.ꝯ.4.c°.81.
10 Omnia subiecit sub pedibus eius.Psal.8.3a.
11 Cum autē subiecta fuerint ei omnia, tunc & ipse filius subiectus erit illi,qui subiecit sibi omnia.1a.q.42.4.1m./3a.q.20.1.3m./4.d.47.q.1 ar.2.q.4.1m./Trin.12.2m.
12 Vt sit Deus omnia in omnibus.1a.q.8.1.3.0./q.112.1.c.
13 Alioquin quid faciunt,qui baptizantur pro mortuis?4.d.45.q.2.ar.3.q.1.4m.
14 Quod seminas nō viuificatur,nisi prius moriatur.3a.q.42.2.c.fi./q.46.2.c. ¶ Insipiens tu.Gal.3.1a.
15 Non corpus quod futurum est seminas,sed nudum granum.4.d.44.q.1.ar.1.q.1.1m.
16 Seminatur in corruptione,surget in incorruptione.3a.q.82.1.
17 Seminatur in ignobilitate, surget in gloria.ꝯ.4.c°.84.
18 Seminatur in infirmitate, surget in virtute.3a.q.82.b./c./ꝯ.4.c°.87.fi.
19 Seminatur corpus animale, surget corpus spirituale.3a.q.34.1.1m./4.d.44.q.2.ar.1.q.1.0.
20 Factus est primus homo in animam viuentem.Gen.2.10a. ¶ Nouissimus Adam in spiritu viuificantem.3a.q.31.1.1m./q.34.1.1m.
21 Sed non prius quod spirituale est,sed quod animale,deinde quod spirituale.3a.q.34.1.1m.
22 Primus homo de terra terrenus, secundus homo de cęlo cœlestis.3a.q.5.2.1m./q.31.1.1m./q.54.3.1m./ꝯ.4.c°.80.
23 Qualis terrenus, tales & terreni, & qualis cœlestis,tales & cęlestes.3a.q.19.3.0.
24 Caro & sanguis, regnum Dei possidere non possunt.3a.q.5.2.2m./q.54.3.1m./4.d.44.q.1.ar.2.q.2.3m./ꝯ.4.c°.8./84.85.fi./Po^a.q.5.10.1m./1e.Corinth.15.lec.7.fi./Ephes.6.lec.3./Heb.2.lec.4.
25 Omnes quidem resurgemus,sed nō oēs immutabimur.ꝯ.4.c°.88

26 In

26 In momento,in ictu oculi,in nouissima tuba.4.d.43.ar.3.q.3.0./1e.Corinth.15.lec.8.
27 Canet enim tuba,& mortui resurgent incorrupti,& nos immutabimur.3a.q.82.1.0.
28 Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem,& mortale hoc induere immortalitatem.3a.q.82.1.0.
29 Tunc fiet sermo qui scriptus est,absorta est mors in victoria, vbi est mors victoria tua? vbi est mors stimulus tuus? Oseæ.13.fi.
30 Stimulus mortis,peccatum est.Ro.6.19a.
31 Virtus vero peccati,lex.12e.q.55.3.1m./3.d.37.1.4m.

CAPVT VI.

1 Omnia vestra, in charitate fiant.22e.q.23.4.2m.
2 Salutate inuicem in osculo sancto.Ro.16.1a.

AVTHORITATES ex secunda Epistola ad Corinthios.

CAPVT I.

Ca. 1m.
1 Pater misericordiarum,& Deus totius consolationis. Exo.22.11a./22e.q.83.13.c./1e.Cor.14.lec.3.
2 Sicut abundant passiones Christi in nobis, ita & per Christum abundat consolatio nostra.Ibidem.
3 Siue autem tribulamur.12e.q.87.6.c.fi./4.d.15.q.1.ar.4.q.2.0.
4 Sicut Socij passionum tristis,sic & consolationis.3a.q.49.5.0.
5 Gloria nostra hæc est,testimoniū cōsciētiæ nostræ.22e.q.45.4.1m
6 Gloria vestra sumus,sicut & vos nostra.Iere.9.3a./Psal.44.
7 Sermo noster, qui fuit apud vos,non est in illo,est & non,sed est in illo,est.22e.q.109.4.0./q.129.3.5m.
8 Dei filius &c.nō fuit in illo,est & non,sed est in illo fuit. Io.1.1a.
9 Quoquot enim promissiones Dei sunt,in illo est.Ro.4.lec.3.
10 Qui vnxit nos Deus,& qui signauit nos,& dedit pignus spiritus in cordibus nostris. ꝯ.4.c°.21.fi.

CAPVT II.

Ca. 2m.
1 Neforte abundantiori tristitia absorbeatur qui eiusmodi est.12e.q.37.2.3m. ¶ Si quis autem contristauit me.22e.q.116.1.c.
2 Si quid donaui propter vos,in persona Christi.4.d.27.q.3.3.2m./Quol.4.13.0.
3 Christi bonus odor sumus Deo,in his qui salui fiunt, & in his q. pereunt.3a.q.71.2.3.c./4.d.6.q.2.ar.1.q.1.c.
4 Alijs quidem odor mortis in mortem, alijs autem odor vitę in vitam.22e.q.78.4.0./q.124.1.3m./4.d.38.q.2.1.4m./Ma.q.3.1.13m./Quol.4.q.12.1.3m./Ro.7.lec.2.
5 Non enim sumus sicut plurimi adulterantes verbū Dei.Psal.49.

CAPVT III.

Ca. 3m.
1 Incipimus iterum nos commendare. Opus.19.c°.15./Psa.25./1e.Cor.2.fi.
2 Aut nunquid egemus sicut quidam commendaticijs epostolis ad vos, aut ex vobis? Opus.19.c°.15.3m.
3 Non quòd sufficientes simus cogitare aliquid a nobis,quasi ex nobis.2.d.28.1.1m./2m.
4 Qui & idoneos nos fecit ministros noui testamēti.3a.q.27.4.c.
5 Littera enim occidit, spiritus aūt viuificat.12e.q.98.1.2m./q.99.2.3m./q.106.2.c./Opus.1.c°.31.32.
6 Quòd si ministratio mortis, litteris deformata in lapidibus fuit in gloria &c. quod manet in gloria est.22e.q.87.1.c.fi./q.174.4.3m./Verit.q.12.14.5m.
7 Vbi autem spiritus domini,ibi libertas.1e.Tim.5a./4.d.15.q.3 ar.2.q.2.1m.
8 Nos vero omnes, reuelata facie gloriam domini contemplantes 3.d.35.q.1.ar.2.q.1.3.c.

CAPVT IIII.

Ca. 4m.
1 Neque adulterantes verbum Dei.supra.2.fi.
2 Deus huius sæculi.1a.q.65.1.c./1.Prolo.L.f.d.40.q.4.2.1m. ¶ Charitas Christi vrget nos.3a.q.79.1.2m.
3 Excęcauit mentes infidelium.Exo.4.2a.
4 Deus qui dixit de tenebris lumen splendescere.Psal.4.8a.
5 Habemus autem thesaurum istum, in vasis fictilibus.22e.q.28.1.1m./Verit.q.13.4.7m./1e.Cor.10.lec.1.fi.
6 Qui suscitauit Iesum.Psal.3.2a. ¶ Et vos cum Iesu suscitabit. Io.6.13a. ¶ Credidi propter quòd loquutus sum.Psal.115.1a.
7 Sed licet is qui foris est,noster homo corrumpatur, tamen is qui intus est.Ro.6.25a. ¶ Renouatur de die in diem. Ro.6.3a.

8 Id enim quod in præsenti est momentaneum, & leue tribulationis nostræ,supra modum in sublime &c.Ro.8.26a.
9 Quæ enim videntur,temporalia sunt,quæ autem non videntur.æterna sunt.1a.q.65.1.1m.

CAPVT V.

1 Scimus enim,quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur &c.ꝯ.4.c°.90./Virt.q.2.11.8m. Cam.5m.
2 Nolumus expoliari sed superuestiri.Virt.q.2.11.8m.
3 Vt absorbeatur quod est mortale,a gloria.Prouer.25.6a.
4 Dum sumus in corpore peregrinamur a Dño.22e.q.28.1.1m./Verit.q.13.4.7m./Virt.q.2.11.8m.
5 Oēs.n. nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusqsq; ppria corporis,put gessit,siue bonū,siue malū.Ps.61.6a
6 Siue enim mente excedimus Deo,siue sobrij sumus vobis.22e.q.81.6.2m./7.c.
7 Charitas Christi vrget nos.ꝯ.3.c°.148.
8 Pro omnibus mortu⁹ est Christus.Math.27.16a. ¶ Et resurrexit Luc.24.5a. ¶ Et si cognouimus secundum carnem Christum,sed nunc iam non nouimus.ꝯ.4.Prolo.
9 Eum qui non nouerat peccatum.Isa.53.4a. ¶ Pro nobis fecit peccatum.3a.q.15.1.4m./3.2m./q.46.4.3m./Ro.4./c°.6.lec.2.

CAPVT VI.

1 Adiuuantes exhortamur.1e.Cor.3.lec.2. Cam.6m.
2 Tempore accepto exaudiui te &c.Isa.49.6a.
3 Vos enim estis templum Dei viui.1e.Cor.3.14a.
4 Inhabitabo in illis.Ro.8.14a. ¶ Et inābulabo īter eos.Ps.67.3a.
5 Et ero illorum Deus,& ipsi erunt mihi populus.Deut.7.5a.
6 Exite de medio eorū,& sepamini ab eis.Isa.52.3a./22e.q.25.6.5m
7 Et immundum ne tetigeritis, Ibidem.
8 Et ero vobis ī patrē,& vos eritis mihi in filios & filias.Luc.6.27a.

CAPVT VII.

1 Mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spiritus.12e.q.72.2.c. Cam.7m.
2 Quæ est secundum Deum tristitia, pœnitentiam in salutem stabilem operatur.4.d.14.q.1.ar.4 q.1.1m./q.2.ar.1.q.1.4m./d.15.q.1.2.1m./d.17.q.2.ar.1.q.2.3m./q.3.1m./ꝯ.4.c°.72.
3 Sęculi autem tristitia mortem operatur.12e.q.37.4.0./q.41.1.c./4.d.15.q.2.ar.3.q.2.c.
4 Ecce enim hoc ipsum secundum Deum contristari vos quantum in vobis operatur solicitudinem &c.22e.q.37.2.1m.

CAPVT VIII.

1 Propter vos egenus factus est,cum esset diues.3.d.40.2.2m. Cam.8m.
2 Si enim voluntas prompta est secundum id quod habet, accepta est.12e.q.20.4.c./3a.q.68.2.2m.fi./4.d.17.L.2m.
3 Non autē alijs sic remissio vobis, aut tribulatio.22e.q.32.10.3m.
4 Qui multum,non abundauit, & qui modicum,non minorauit.22e.q.32.5.6.0./q.66.7.c./q.71.1.c./q.87.1.4m.
5 Prouidentes bona,non solum coram Deo,sed etiam coram hominibus. Math.5.11a.

CAPVT IX.

1 Qui parce seminat, parce & metet. Tob.4.4a./22e.q.63.1.3m./1.d.18.3.c. Cam.9m.
2 Non ex tristitia,aut ex necessitate.12e.q.39.2.2m.
3 Hilarem enim datorem diligit Deus.3.d.26.q.1.3.c.
4 Dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in sęculum sæculi.Thob.1.10a./4.4a.

CAPVT X.

1 In carne ambulantes,non secundū carnē militamus.1e.Tim.5a. Cam.10m.
2 Arma militię nr̃æ nō carnalia sūt,sed pōtētia Deo.Quol.7.18.c.
3 Ad destructionem munitionum,consilia destruentes.1.Prolo.3.5m./Veri.q.14.10.9m.
4 Et in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequiū Christi.1.prolo.3.5m./3.d.23.q.2.ar.4.q.1.3m.
5 Qui aūt gloriat̃ in dño glorieť.Ie.9.3a. ¶ De ptāte quā dedit nobis dn̄s in ędificationē,nō in destructionē. Opus.20.lib.3.c°.10.fi

CAPVT XI.

1 Sathanas transfigurat se in angelum lucis.22e.q.10.2.3m. Cam 11m.
2 Non est ergo magnum, si ministri eius transfigurentur velut ministri iustitię.3a.q.8.7.8.0.

CAPVT XII.

Ga.m, 13.m
1 Scio hominem in Christo ante annos quatuordecim, sive in corpore, sive extra corpus nescio, Deus scit, 22.e.q.175.5.6.o.
2 Raptum huiusmodi, vsque ad tertium cœlum. 1.a.q.68.4.c.
3 Raptus est in paradisum. Exo.33.1.a./ Verit.q.13.5.o.
4 Et audiuit arcana verba, quæ non licet homini loqui, 1.a.q.12.9 2.m./ 22.e.q.75.4.3.m./ 3.d.14.ar.1.q.4.3.m.
5 Et ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis. 12.e.q.79.4.c./ q.87.2.1.m.
6 Nam virtus in infirmitate perficitur. 12.e.q.55.3.3.m.
7 Nec enim debent filij parentibus thesaurizare, sed parentes filijs. 22.e.q.101.2.2.m.
8 Sed cū essē astutus, dolo vos cepi. 22.e.q.55.4.1.m./ 5.o./ q.69.2.c.

CAPVT XIII.

Ca.m, 13.m,
1 In ore duorum vel trium testium, stabit oē verbum. Deut. 19.2.a.
2 An experimentum quæritis eius, qui in me loquitur Christus? 22.e.q.172.6.b./ 1.m./ 3.d.29.3.1.m./ 1.e. Cor.12.
3 Nos autem vt repleti simus. Ro.9.1.a.
4 Sed potestatem quam dominus dedit mihi in ædificationē, non in destructionem, supra. 10.5.a. ¶ Pacem habete. 22.e.q.29.1.c.
5 Et Deus pacis. 2.e. Cor.fi./ Heb.13.lec.3.
6 Salutate inuicem in osculo sancto. Ro.16.2.a.

AVTHORITATES ex Epistola ad Galatas.

CAPVT I.

Ca.m, 1.m,
1 VI suscitauit eum a mortuis. Psal.3.2.a. ¶ Qui dedit semetipsum, Math. 26. 12.a. ¶ Pro peccatis nostris, Ioan.27.a.
2 Sed licet nos aut angelus de cœlo, euangelizet vobis, præter id quod euangelizauimus vobis, anathema sit. 4.d.18, q.2.ar.3.q.1.1.m.
3 Si hominibus placerem, Christi seruus non essem. Ro.15.1.a.
¶ Paternarum mearum traditionum æmulator existens. 12.e.q. 87.8.1.m./ 3.m./ Ro.11.lec.2.
4 Cum autem placuit ei qui me segregauit ex vtero matris meæ. Roman.7.27.a.
5 Continuo non acquieui carni & sanguini. Ephes.6.lec.3.

CAPVT II.

Ca.m.2.m,
1 Deus personam hominis, non accipit. Deut.10.4.a.
2 In faciem ei restiti, quia reprehensibilis erat. 12.e.q.103.4.2.m./ 22.e. q.33.4.2.m./ q.43.6.2.m./ 4.d.1.q.2.ar.5.q.3.c.
3 Priusquam venirent quidam a Iacobo, cum gentibus edebat. Cū autem venisset subtrahebat &c. Ibidem.
4 Nos natura Iudei, & non ex gentibus peccatores. Ro.2.lec.4.
5 Ex operibus legis non iustificabitur oīs caro. Io.16.a./ Ro.1.3.a.
6 Ego enim per legem, legi mortuus sum. 22.e.q.88.11.1.m.
7 Christo confixus sum cruci. Gal.6.18.a./ 3.a.q.49.1.3.m.
8 Viuo autē iā non ego, viuit vero in me Christus. 3.d.29.3.1.m.
9 Quòd autem viuo in carne, in fide viuo filij Dei. Opus.23. prin.
10 Qui dilexit me, & tradidit seipsum pro me. 3.a.q.1.4.3.m,

CAPVT III.

Ca.m.3.m,
1 O insensati Galathæ, 22.e.q.72.2.o./ q.158.5.3.m./ 1.e. Cor. 15. lec.7./ Gal.3. prin.
2 Quis vos fascinauit. 1.a.q.117.3.m./ 3.3.c.o.103./ Po.a.q.6.9.7.m./ Ma.q.16.9.13.m./ Opus.28.c.o.2./ Gal.3.
3 Sic stulti estis, supra. 1.a. ¶ Vt cum spiritu cœperitis, carne consumamini. Opus.19.c.o.10./ 1.e. Tim.4.fi.
4 Credidit Abraham Deo, & reputatum est ei ad iustitiam. Geneseos, 15.3.a.
5 Maledictus omnis, qui non permanserit in omnibus, quæ scripta sunt in lege, vt faciat ea. Deut.27.1.a.
6 In lege nemo iustificatur apud Deum. Ro.3.1.a, ¶ Iustus ex fide viuit, Abacuch. 2.3.a.
7 Lex non est ex fide, sed qui fecerit ea, viuet in eis. Leui. 18.2.a.
8 Christus redemit nos de maledicto legis, factus pro nobis maledictum. 3.a.q.46.4.3.m./ q.48.4.c./ Opus.3.c.o.233.
9 Maledictus omnis, qui pendet in ligno. Ibidem. ¶ Lex propter transgressionem posita est. 12.e.q.92.2.4.m.
10 Ordinata per angelos. 12.e.q.98.3.o./ 6.b./ Isa.6.
11 In manu mediatoris. 3.a.q.26.o./ 3.d.19.5.o./ L.fi./ 4.d.43. ¶.2.q.1.c,

12 Mediator vnius nō est. Ibidem. ¶ Deus autē vnus est. Deut.6.4.a.
13 Conclusit scriptura, omnia sub peccato. Ro.11.1.a. ¶ Lex pedagogus noster fuit in Christo. 12.e.q.98.2.c.
14 Omnes enim filij Dei estis per fidem in Christo Iesu Luc.6.27.a. ¶ Quicūq; n.in Chō baptizati estis, Christū induistis. Ro.13.fi.

CAPVT IIII.

1 Cum essemus parvuli, sub elementis mundi eramus seruientes. Ca.m.4.m, 22.e.q.88.9.o.
2 At vbi venit plenitudo temporis. 1.a.q.73.1.1.m./ 3.d.1.L.1.m.
3 Misit Deus filium suum. Io.5.11.a. ¶ Factum ex muliere. Ro.1.a./ 3.q.41.4.c./ 3.d.1.L.3.m./ d.4.L.5.m./ d.12.q.3.ar.3.q.2.o.
4 Factum sub lege. 3.d.1.L.3.m,
5 Vt eos qui sub lege erant, redimeret. 3.d.1.L.4.m.
6 Vt adoptionem filiorum reciperemus. Luc.6.27.a. ¶ Quoniam autem estis filij Dei. Ibidem.
7 Misit Deus spiritum filij sui in corda nostra. Io.5.11.a. ¶ Clamantem, Abba pater. Ro.8.20.37.a.
8 Quòd si filius & heres per Deum. Ro.8.22.a.
9 Quomodo conuertimini ad infirma, & ægena elementa. 12.e.q. 103.2.c./ 3.a.q.61.4.2.m./ q.62.7.b./ 3.d.9.q.1.ar.3.q.3.1.m./ 4.d. 1.q.1.ar.2.q.5.2.m./ Gal.2.lec.4./ c.o.4.1.a.
10 Abraham duos filios habuit, vnum de ancilla, & vnum de libera. Ro.9.lec.2.
11 Sed qui de ancilla, secundum carnem natus est, qui autem de libera, per repromissionem. Ibidem,
12 Hæc sunt duo testamenta, vnum quidem in monte Syna in seruitutem generans. Ro.8.lec.3.
13 Lætare sterilis quæ non paris. He.2.lec.2.
14 Sed quomodo tunc is qui secundum carnem persequebatur eum, qui secundum spiritum. Gal.4.
15 Eijce ancillam, & filium eius, Gen.20.3.a.

CAPVT V.

1 State, & nolite iterum iugo seruitutis contineri. 1.e. Cor.7.18.a. Ca.m,5.m.
2 Si circumcidamini, Christus nihil vobis proderit. Ro.2.17.a.
3 Testificor enim omni circumdenti se, quoniam debitor est vniuersæ legis faciendę, 2.a.q.37. prin./q.40.4.c.
4 Nam in Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet, neque præputium. Ro.2.17.a.
5 Sed fides, quę per dilectionē operatur. 22.e.q.4.2.3.m./q.23.6.2.m.
6 Quis vos fascinauit. supra.2.2.a. ¶ Modicum fermentum totam massam corrumpit. Math.19.22.a.
7 Spiritu ambulate, & desideria carnis non perficietis. Opus.18.o.
8 Caro enim concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem, 12.e.q.70.4.o,
9 Hęc enim sibi inuicem aduersantur. 12.e.q.70.4.c./ Gal.5.
10 Vt non quæcumque vultis, illa faciatis. Ro.7.18.a. ¶ Si spiritu ducimini, non estis sub lege. 1.e. Tim.5.a.
11 Manifesta sunt opera carnis, quæ sunt &c, 12.e.q.70.4.o.
12 Qui talia agunt, regnum Dei nō consequuntur. 1.a. Cor.15.24.a.
13 Fructus autem spiritus, est charitas &c. 12.e.q.11.3.2.m./q.70.o./ 22.e.q.4.5.4.m./ 3.d.34.q.1.5.o./ Gal.5. ¶ Bonitas, benignitas. 3. d.34.q.1.5.c./ Gal.5,lec.6.
14 Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitijs, & concupiscentijs. Ro.8.17.a./ 3.a.q.84.4.c./ 5.3.m.

CAPVT VI.

1 Si spiritu viuimus, spiritu & ambulemus. Ro.8.13.a. Ca.m,6.m.
2 Nō efficiamini inanis gloriæ cupidi. 22.e.q.132.1.c./ Ma.q.9.1.2.c.
3 Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis &c. 4.d.19.q.1.ar.3.q.3.o.
4 Considerans teipsum, ne & tu tenteris. 1.a.q.95.3.o.
5 Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legē Christi. 22.e.q. 108.1.2.m./ 4.m./ q.188.3.1.m./ Quol.5.q.13.1.o./ Opus.19.c.o.17
6 Nam si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit. 1.a.q.45.1.o./ 2.1.m. 3.2.c.o.16.fi./ Po.a.q.3.1.1.m./ q.5.1.16.m./ Ioan.7.lec.2.
7 Opus suum probet vnusquisque, & sic in semetipso tantum gloriam habebit, & non in altero. Psal.44./ 3.a.q.80.4.5.m,
8 Vnusquisque onus suum portabit. Psal.61.6.a.
9 Cōmunicet autem is qui cathechizatur ei, qui se cathechizat in omnibus bonis. 4.d.6.q.2.ar.2.q.1.o.
10 Quę seminauerit homo, hęc & metet. 4.d.45.q.2.ar.1./q.1.1.m.
11 Qui seminat in carne sua, de carne sua & metet corruptionem. 1.a q.22.2.2.m./ 12.e.q.42.2.c./ 3.m./ q.85.6.o./ 22.e.q 65.1.1.m.
12 Qui seminat in spiritu, de spiritu metet vitā æternā. Ro. 6.22.a.
13 Bonum aūt facientes, nō deficiamus. Psal.40./ 22.e.q.106.3.o.

14 Tempore

14 Tempore enim suo metemus, non deficientes. Luc.9.27.a./ 22.e. q.106.3.o.
15 Dum tempus habemus operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei. 22.e.q.31.2.o.
16 Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce domini nostri Iesu Christi. 22.e.q.132.1.1.m./ Io.4.lec.6.fi., c.o.8.lec.7.fi.
17 In Christo enim Iesu, neque circumcisio aliquid valet, neque præputium. supra. 5.4.a. ¶ Sed noua creatura. Ro.6.3.a.
18 Ego enim stigmata domini Iesu i corpore meo porto. 22.e.q.124. 1.1.m./ 3.a.q.49.1.3.m./ 2.c./ 4.o./ q.66.2.3.9.c./ q.68.2.2.m./ q. 87.2.m./ 4.d.4.q.2.ar.2.q.6.2.m./ q.3.ar.3.q.3.o./ d.16.q.2.ar.2.q. 2.3.m./ Math.3./ He.6.

AVTHORITATES ex Epistola ad Ephesios.

CAPVT I.

1 BEnedixit nos in omni benedictione spirituali, in Christo. Gen.1.28.a. Ca.m,1.m,
2 Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem. 1.d. 41.1.o./ 3.c.o.163./ Io.15.lec.3.
3 Qui prędestinauit nos in adoptionem filiorum. Lucæ.6.27.a./ 1.a. q.23.o./ 3.q.24.o./ 1.d.40./ o./ 3.d.7.o./ Verit.q.6.o.
4 In dispensatione plenitudinis temporum. Gal.4.2.a.
5 Instaurare omnia in Christo, quæ in cœlis, & quæ in terra sunt in ipso. 3.a.q.48.6.3.m./ 3.d.19.ar.4.q.1.o./ 4.d.1 5.q.1.ar.5.q.2.c./ Roman.3.lec.3.
6 In quo etiam nos sorte vocati sumus. Act.1.9.a.
7 Prædestinati secundum propositum eius. supra. 1.a. 3.a. ¶ Operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ. 1.a.q.22.1.1.m./ 12.e.q.14.1.2.m.
8 In quo & credentes, signati estis spiritu promissionis sancto. Math. 24.4.a./ Isa.8. lec. 1.fi. ¶ Illuminatos oculos cordis vestri. 1.a q. 12.3.1.m.
9 Qui est pignus hereditatis nostrę. Ma.q.8.2.9.m./ Opus.17.c.o. 15./ 2.e. Cor.1.fi./ c.o.5./ Ephes.6.
10 Suscitans illum a mortuis. Psal.3.2.a. ¶ Et constituens illum ad dexteram suam. Math.16.20.a.
11 Supra omnem principatum & potestatem, & virtute & dominationem. 1.a.q.108.2.2.m./ 6.o./ 2.d.9.3.o./ 3.c.o.80./ Opus.2.c.o. 126./ 1.e. Cor.15./ Ephe./ Col.
12 Et supra omne nomē quod nominatur, non solum in hoc sęculo, sed etiam in futuro. Phil.2.13.a.14.a.
13 Et omnia subiecit sub pedibus eius. Psal.8.3.a. ¶ Et ipsum dedit caput supra omnem ecclesiam. 1.e. Cor.11.2.a./ 3.a.q.8.1.o.
14 Quæ est corpus ipsius. 1.e. Cor.12.17.a. ¶ Qui omnia in omnibus adimplet. 3.a.q.7.10.o./ 3.d.13.q.1.ar.2.q.2.o.

CAPVT II.

1 Mortui delictis & peccatis. 4.d.27.q.1.ar.3.q.2.c./ q.3.o./ d.31. q.1.3.3.m./ d. 39.4.2.m.
2 Qui nunc operatur in filijs diffidentiæ Isa.5.1.a.
3 Facientes voluntatem carnis & cogitationum. 22.e.q. 154.5.c./ q.162.3.1.m./ 4.d.15.q.1.ar.4.q.3.2.m.
4 Eramus natura filij iræ. 3.a.q.2.12.c./ Virt.q.1.8. 16.m./ Roman. 11.lect. 3. fi.
5 Deus qui diues est in misericordia propter meram charitatem suam qua dilexit nos. 3.4.c.o.46.fi./ 54.
6 Conuiuificauit nos, & corresuscitauit, & consedere fecit in cœlestibus. 3.a.q.58.4.1.m./ 3.d.22.q.3.ar.3.q.3.1.m./ Ro.8.lec.7.
7 Vt ostenderet in sæculis supuenientibus abundantes diuitias gloriæ suę i bonitate sup nos i Chro Iesu. 12.e.q.114.10.1.m./ Eph.6.lc.1
8 Gratia enim estis saluati per fidem. Et hoc non ex vobis, dei enim donum est, & non ex operibus. Titum.3.5.a.
9 Ipse enim est pax nostra, qui fecit vtraque vnum. Isa.12.fi.
10 Medium parietem maceriæ, soluens inimicitias in carne sua. Math.5.13.a.14.a.
11 Legem mandatorum decretis euacuans. 12.e.q.99.1.b.
12 Superædificati super fundamentum Apostolorū & Prophetarū. 1.e. Cor.3.lect.2.

CAPVT III.

1.e, 3.m, 1 In misterio Christi de alijs generationibus, non est agnitum sicut nunc. 1.d.3.q.2.1.4.m.
2 Sacramenti absconditi a sæculis in deo. Ibidem.
3 Qui omnia creauit. Gen.1.1.a. ¶ Vt innotescat principibus & potestatibus in cœlestibus per ecclesiam multiformis gratia Dei. 1.a. q.117.2.1.m./ 2.d.11.q.2.4.1.m./ Verit.q.8.9.2.m.

4 Ex quo oīs paternitas in cœlis, & in terra nominatur. 1.a.q.31.3. 3.m./ q.33.2.4.m./ q.45.5.1.m./ 1.d.21.q.1.1.5.m.
5 In interiori homine. 2.e. Cor.4.7.a. ¶ Christum habitare per fidē in cordibus vestris. Ro.8.13.a. 14.a./ c.o.3.lec.3.
6 In charitate radicati & fundati. 22.e.q.23.8.2.m. / Virt.q.1.12.24.m.
7 Vt possitis comprehendere cū omnibus sanctis, quę sit latitudo, longitudo, & sublimitas, & profundū. Iob.11.fi./ 1.e. Cor.9.fi.
8 Scire etiā supereminentē in se charitatē Christi. Quol.5.q.3.2.o
9 Vt impleamini in omnem plenitudinem Dei. 3.a.q.7.10.2.m.

CAPVT IIII.

1 Digne ambuleris vocatione qua vocati estis. Ro.8.44.a. Ca.m,4.m.
2 Solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. 22.e.q.29.2.o./ 3.1.m./ 3.d.27.q.1.3.5.m./ 4.d.49.q.1.ar.2.q.4.o./ Verit.q.22.1 12.m./ Dionisius.11.lec.1.o.
3 Vnum corpus. 3.a.q.8.3.3.m./ 4.d.27.q.3.ar.1.q 3.c.
4 Et vnus spūs. 1.a.q.30.2.o./ q.31.1.o./ q.41.6.o./ 1.d. 2.4.o./ d.10. 5.o./ d.33.2.1.m. 3.4.c.o.26./ Po.a q.9 9.o./ Opus.3.c.o.56./ 60.
5 Sicut estis vocati in vna spe vocationis vestræ. Io.14.2.a.
6 Vnus Deus. 1.a.q 103.1.3.o./ 12.e.q.91.1.c./ 2.d.1.q.1.1.o./ 3. 3. c.o.64./ Verit.q.5.o.
7 Vna fides. 22.e.q.4.6.o./ q.5.4.c./ q.10.5.1.m./ 3.m./ q. 23.5.b./ 3.a. q.70.1.c./ 3.d.23.q.2.ar.4.q.2.o./ d.24.2.r.1.q.2.5.m./ 4.d. 1. q. 1. ar.2.q.5.c./ d.2.q.2.ar.1.q.2.2.m. d.27.q.3.ar.1.q.3.c./ Ro.1.lec.6.
8 Vnum baptisma. 3.a.q.49.3.2.m./ d.66.9.o./ q.67.3.1.m./ 4.3.m./ 5.6.c./ q.71.2.3.m./ q.80.10.1.m. q.82.8.c./ q.83.3.3.m./ q.84.10. 1.m./ 5.m./ 4.d.2.q.1.2.1.m./ d.4.q.2.ar.1.q.1.2.m./ d.6.q.2.ar.1.q. 1.o./ d.12.q.3.ar 1.q.1.2.m./ d. 14.q.1.ar.4.q.3.c./ 3.4.c.o. 59. fi. / 70./ 71./ Io.3./ Ephes.4.lec.2./ He.6.
9 Vnus Deus. 6.4.a./ ¶ Et pater omnium. Lucæ.6. 27.a. ¶ Qui est sup omnes, & per oia, & in oibus vobis. 1.a.q.8.1.3.o./ q.43.3.c.
10 Vnicuique nostrum data est gratia, secundū mensurā donationis Christi. Math.25.4.a./ 1.e. Cor.12.17.a. ¶ Ascendens in altū captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus. Psal.67.6.a.
11 Quòd autem ascendit, quid est nisi quia & descendit primum in inferiores partes terrę? 3.a.q 49.6.c./ q.57.2.2.m.
12 Qui descendit ipse est & qui ascendit super oēs cœlos. 3.a.q.57.4. 5.o./ q.58.3.c./ 4.d.22.q.2.ar.1.q.2.2.m. q.3.2.3.q.1.o./ 3.4.c.o. 87./ Psal.8.fi / Psal.17./ Psal.18./ Ephes.4.lec.2.
13 Vt adimpleret omnia. 3.a.q.7.10.o./ 3.d.13.q.1.ar.2.q.2.o.
14 Et ipse dedit quosdā &c. ad cōsumationē corporis Christi. Ibidem.
15 Donec occurramus omnes in vnitatem fidei &c. 4.d.44.q.1.ar.3. q.3.1.m. 3.4.c.88.fi.
16 Qui est caput Christi. 1.e. Cor. 11.2.a. ¶ Ex quo totum corpus cōpactum & connexum per omnem iunctura &c. 22.e.q.183.2.1.m.
17 Desperantes semetipsos, tradiderunt impudicitię in operationē immunditiæ omnis in auariciam. Ma.q.15.4.3.m.
18 Deponite vos, secundum pristinam conuersationem, veterem hominem. 22.e. q.19. 2. 2.m.
19 Renouamini spū mētis vrę, & induite nouū hoīnē Ro.6.3.a./13.fi
20 Quoniam sumus inuicem membra. 1.e. Cor.12.18.a. 19.a. ¶ Irascimini, & nolite peccare. Psal.4.2.a. ¶ Sol non occidat super iracū diam vestram. Ibidem./ 12.e.q.47.4.o.
21 Vt det gratiam audientibus. 3.a.q.8.6. 2.m. ¶ Qui furabatur iam non furetur. Exo.20.12.a. ¶ Magis autem laboret operando manibus suis, vt &c. 1.e. Thes.4.5.a.
22 Et nolite contristare spiritum sanctum Dei. 3.a.q.63.3.1.m./ 3.4. c.o.23./ Ephe.4.fi.
23 In quo signati estis in die redēptionis. Math.24.44.a./ Isa.8.lc.1.fi

CAPVT V.

1 Estote imitatores Dei. 12.e.q.19.9.1.m./ 1.d.48.1.o./ 2.c./ Verit. Ca.m,5.m. q.23.7.c./ Ma.q.6.5.m.
2 Christus dilexit nos & tradidit seipsum p nobis. Math.26.12.a./ 3.a.q.47.2.o. q.48.2.3.c./ q.49.1.c. q.51.4.c./ q.53. 1.c. prin. 3.4.c.o.55.13.m./ 16.m./ Opus.3.c.o.234./ Ro.5.lec.2.fi./ Lec. 5.
3 Fornicatio autem & omnis immundicia, aut auaritia nec nominetur in vobis. 12.e.q.72.2.4.m./ q.73.5.1.m./ 4.d.39.6.4.m./ d.41. ar.4.q.2.1.m.
4 Aut turpitudo. 22.e.q.144.2.c./ q.187.5.4.m./ Psal.43. ¶ Aut stultiloquium. 22.e.q.148.6.c./ q.153.5.4.m./ Ma.q.14.4.c.
5 Aut scurilitas. Ibidem.
6 Omnis autem fornicator, aut immundus &c. non habet hereditatem &c. 22.e.q.25.5.7.m./ q.35.3.c./ q.36.3.c./ q.153.3.o./ 4.d. 33.q.1.ar.3.q.2.o./ 3.c.o.122 / Ma.q.15.2.o / 3.c.
7 Aut auarus, quod est idolorum seruitus. 22.e.q.118.5.4.m./ 4.d. 39.6.4.m./ Ma.q.33.2.1.m.
8 Propter hec enim venit ira Dei. Exo.32.2.a. ¶ In filios diffidentię. supra. 2. 2.a.
9 Eratis aliquando tenebræ. 2.d.12.L.3.m./ d.13.3.1.m. 3.c.o.150. fi./ Po.a.q.3.6.16.m./ Dionisius.4.lec.4.fi./ Isa.13.fi./ 10.8.lec. 2./ Ro.13.lec.3./ Ephes.5.lec.4.prin.

10 Omnia autem quæ arguuntur, a lumine manifestãtur. 1ª.q.117.
11 Omne quod manifestatur lumen est.22e.q.171.2.c./2.d.13.2.c.
12 Surge qui dormis, & exurge a mortuis, & illuminabit te Christus.12e.q.109.7.1m.
13 Redimentes tempus. Ephes.5.lec.6./Col.4. ¶Quoniã dies mali sunt.Psal.36./Psal.40./Psal.48./Ephes.5.lec.6.
14 Nolite inebriari vino, in quo est luxuria. 12e.q.76.4.2m./4m./22e.q.150.4.0.
15 Subiecti inuicem in timore Christi.22e.q.19.2.3m./q.104.1.0./5.c.prin./1m./6.2m./3ª.q.20.1.0./Opus.23.prin.
16 Mulieres subditę sint viris suis, sicut domino.Gen.3.17ª.
17 Vir caput est mulieris.1e.Cor.11.3ª. ¶Sicut Christus caput est ecclesiæ.Ibidem.2ª.
18 Viri diligite vxores vestras. 22e.q.26.11.2m./4m.
19 Sicut & Christus dilexit ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea.supra.2ª. ¶Vt illam sanctificaret mundans eam lauacro aquæ in verbo vitæ.4.d.1.q.2.ar.2.q.1.c./Verit.q.4.8.0.
20 Vt exhiberet sibi gloriosam ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam. 3ª.q.8.3.2m.
21 Nemo vnquam carnem suam odio habuit.3.d.28.L.2m.
22 Quia membra sumus corporis eius de carne eius, & de ossibus eius. Gene.2.27ª.
23 Propter hoc relinquet homo patrem & matrem suam, & adherebit vxori suę. Gene.2.28ª. ¶Et erunt duo in carne vna. Ibidem. 29ª.
24 Hoc sacramentum magnum est, ego autem dico in Christo & ecclesia. 3ª.q.56.3.4m./q.67.2.3m./Ephes.5.fi.

CAPVT VI.

Cam.6m.
1 Filij obedite parentibus vestris in domino, hoc enim iustum est, honora patrem tuum & matrem tuam.Exo.20.8ª.
2 Quod est mandatum primum in promissione. Vt bene sit tibi & sis longeuus super terram. Ibidem. 9ª.
3 Et vos patres, nolite ad iracundiam prouocare filios vestros &c. 22e.q.65.2.1m.
4 Serui obedite dominis carnalibus, cum timore & tremore, in simplicitate cordis vestri, sicut Christo &c. 22e.q.104.5.1m.
5 Vnusquisque quodcumque fecerit bonum hoc recipiet a domino. Psal.61.6ª.
6 Et vos domini eadē facite illis, remittētes minas.22e.q.65.2.1m.
7 Illorum & vester dominus, est in cœlis.3.Reg.8.12ª. ¶Personarum acceptio non est apud Deum.Deut.10.4ª.
8 Induite vos armaturam Dei, vt possitis stare aduersus insidias diaboli. Math.4.18ª./2.d.11.lec.1.L./3.d.31.q.1.3.c.
9 Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem.12e.q.55.3.3m./22e.q.123.1.1m.
10 Sed aduersus principes & potestates.4.d.18.q.2.ar.1.q.2.2m./Quol.7.18.c./Psal.16./Isa.4.fi./Ro.12.lec.2.
11 In die malo.supra.5.14ª. ¶State ergo succincti lumbos vestros in veritate. Psal.44.
12 In omnibus sumentes scutum fidei.Exo.34.5ª./Psal.5.fi./Psal.46.fi./22e.q.7.1.2m.
13 Orantes omni tempore.Lucæ.18.1ª.

AVTHORITATES ex Epistola ad Philipenses.

CAPVT I.

Cam.1m.
1 IN omni memoria vestri semper in cunctis orationibus meis. Lucę.18.1ª.
2 Charitas vestra magis ac magis abundet. 12e.q.52.0./q.66.1.0./22e.q.24.0./1.d.17.q.2.0./2.d.27.4.5.0./Virt.q.1.11.0./q.3.3.c./Quol.8.vel.9 q.6.0./Opus.4.cº.3.
3 Quidam ex contentione annunciant Christum, non sincere existimantes pssurã excitare vinculis meis.22e.q.38.1.2m./q.88.2.1m.
4 Magnificabitur Christus in corpore meo, siue per vitam, siue per mortem.Opus.23.prin.
5 Mihi enim viuere Christus est, & mori lucrum.ȝ.4.cº.13.fi./Verit.q.4.8.0./Opus.23.prin.
6 Coarctor autem e duobus, desiderium habēs dissolui & esse cum Christo, multo magis melius est.12e.q.5.3.c./22e.q.123.8.c./3ª.q.46.6.c./4m./3.d.15.q.2.ar.3.q.3.c./d.17.L./d.28.L./4.d.49.q.1.ar.1.q.4.4m./ȝ.3.cº.48.6m./Virt.q.2.11.8m./Ephe.5 lec.9./Ethi.3.lec.18.fi.
7 Permanere aũt in carne propter vos, necesse est.Virt.q.2.11.6m.

CAPVT II.

Cam.2m.
1 In humilitate superiores sibi inuicem arbitrantes.22e.q.161.0./6.1m./4.d.21.q.2.3.2m./Phil.2.

5 Nō q̄ sua sunt singuli cōsiderãtes, sed quæ aliorũ.1e.Cor.13.14ª.
3 Hoc sentite in vobis, quod & in Christo Iesu.Gal.6.lec.2.
4 Qui cum in forma Dei esset.Io.3ª./1ª.q.31.2.2m./3.d.5.L.2m./ȝ.4.cº.4./24.
5 Non rapinam arbitratus est.ȝ.4.cº.4./7./24./34.
6 Esse se equalem Deo.Io.5.4ª. ¶Sed semetipsum exinaniuit.ȝ.4.cº.34.19m./Vnio.1.14m.
7 Formam serui accipiens.22e.q.161.1.4m./3ª.q.1.1.c./3.d.20.ar.4.q.2.4m./ȝ.4.cº.34.19m. ¶In similitudinē hominum factus.3ª.q.5.1.1m./ȝ.4.cº.29.
8 Et habitu inuentus vt homo.3ª.q.2.6.1m./3.d./6.q.3.2.1m./d.12.q.1.1.c./5m./ȝ.4.cº.37.fi.
9 Humiliauit semetipsum.22e.q.161.1.4m./3ª.q.49.6.c./q.53.1.c./q.54.2.c./q.59.3.0/6.c./3.d.1.q.1.3.2m./d.18.ar.4.q.3.0./ȝ.4.cº.55.17m./18m./Verit.q.29.3.4m.
10 Factus obediens vsque ad mortem. 3ª.q.47.2.0./q.48.2.3.c./q.49.1.c./4.3m./q.51.4.c./q.53.1.c.prin./ȝ.1.cº.8./Opus.3.cº.234./Ro.1./lec.2.fi./Lec.5.
11 Mortem autem crucis.Math.27.6ª.
12 Propter quod & Deus exaltauit illum.3ª.q.49.6.0./q.53.1.c./q.54.2.c./q.59.3.0./6.c./3.d.18.ar.4.q.3.0./ȝ.4.cº.8./9./Opus.3.cº.247./249./He.1.lec.4.
13 Et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.3.d.8.ar.4.q.3.c./ȝ.4.cº.8./cº.9.
14 Vt in nomine Iesu omne genu flectatur.3.d.18.ar.4.q.3.c. ¶Quia dominus Iesus, in gloria est Dei patris.Math.16.20ª.
15 Et omnis lingua confiteatur. Ibidem.
16 Deus est enim, qui operatur in vobis, & velle, & perficere pro bona voluntate. 1ª.q.83.1.3m./ȝ.3.cº.64.0.
17 Filij Dei. Lucæ.6.27ª. ¶In medio nationis praue, inter quos lucetis, sicut luminaria in mundo.Ma.q.9.1.c./1m./2m./Ro.15.1ª.
18 Verbum vitæ continentes ad gloriam meam in die Christi. 4.d.49.q.5.ar.2.q.1.c. Psal.44.
19 Quia non in vacuum cucurri, neque in vacuum laboraui.1e.Cor.9.9ª.10ª.11ª.

CAPVT III.

Cam.3m.
1 Propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror vt stercora, vt Christum lucrifaciam.22e.q.184.7.1m./4.d.24.q.3.ar.1.q.1.c./2m./q.3.c.
2 Non quòd iam acceperim, aut perfectus sim.22e.q.24.8.1m.
3 Sequor autem, si quo modo comprehendam.1ª.q.12.7.1m./1e.Corinth.9.fi.
4 Quæ retro sunt obliuiscens. 12e.q.13.5.2m.
5 Quorum Deus venter est.1ª.q.65.1.c./12e.q.1.5.b./Ma.q.14.2 12m./2e.Cor.4.
6 Nostra autem conuersatio in cœlis est.1.d.15.q.5.3 c.
7 Qui reformabit corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritatis suæ.3ª.q.45.2.3m.

CAPVT IIII.

Cam.4m.
1 Quorum nomina sunt in libro vitæ.Exo.32.9ª.10ª.
2 Modestia vestra, nota sit omnibus hominibus.22e.q.160.2.1m.
3 Dñs prope est.Psal.144.fi. ¶Nihil soliciti sitis.Math.6.19ª.21ª.
4 Sed in omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione, petitiones vestræ innotescant apud Deum.22e.q.83.17.0./4.d.15.q.4.3.0./Phil.4./1e.Tim.2.
5 Pax dei quæ exuperat omnem sensum, custodiat corda vestra, & intelligentias vestras. 12e.q.70.3.c./21e.q.29.0./3.d.29.q.1.3.5m./4.d.49.q.2.ar.2.q.4.0./Isa.26./cº.32.fi.Math.5./cº.10./Io.14.lec.8./Ro.1.lec.14.fi./2e.Cor./Phil.4./2e.Thes.fi./Titũ.1.
6 Vbique & in omnibus institutus sum, & satiari, & esurire, & abũdare, & penuriam pati.12e.q.24.1.3m. Ethi.3.lec.17.fi.
7 Omnia possum in eo qui me confortat.3ª.q.43.4.3m.
8 Deus pacis erit vobiscum.2e.Cor.fi./2e.Thes.fi.

AVTHORITATES ex Epistola ad Colossenses.

CAPVT I.

Cam.1m.
1 SEmper pro vobis orantes. Lucę.18.1ª. ¶Propter spem quę reposita est nobis in cœlis.Math.5.10ª. ¶Euangelij quod peruenit in vos, sicut & in vniuerso mundo.Math.24.3ª.
2 Non cessamus pro vobis orantes. Lucę.18.1ª. ¶Qui dignos nos fecit ĩ partē sortis sanctorũ ĩ lumine. Act.1.9ª.
3 Et transtulit in regnum filij dilectionis suę. 1ª.q.41.2.2m./1.d.5.L.fi.

4 Qui

4 Qui est imago Dei inuisibilis. 1ª.q.35.2.0./q.47.1.2m./q.88.3.3m./q.93.1.3m./1.d.3.q.3.5m./d.28.q.2.1.3m./3.0./d.31.q.2.1.c./2.d.16.1.0./4.d.7.q.2.ar.1.q.2.1m./Veri.q.2.1.c.fi/4.2m./Poª.q.3.16.12m./q.5.2.3m./Anima.2.12m./1e.Cor.11./2e.Cor.4./Col.1.lec.2./He.1.lec.2.
5 Primogenitus omnis creaturæ. Ro.8.4ª.
6 Qm in ipso sunt vniuersa.3ª.q.7.10.0./3ª.d.13.q.1.ar.2.q.2.0.
7 Siue throni, siue dominationes, siue principatus, siue potestates. Ephes.1.12ª.
8 Omnia per ipsum & in ipso sunt creata.Ro.11.fi. ¶Et ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant. Ibidem.
9 Et ipse est caput corporis ecclesiæ.1e.Cor.11.2ª. ¶Qui est principium.1.d.6.2.c./Poª.q.7.1.0./ ¶Primogenitus ex mortuis.1e.Cor.15.7ª.
10 Quia in ipso complacuit omnem plenitudinē inhabitare.Io.8ª. ¶Per ipsum reconciliari omnia in ipsum.Ro.5.9ª.
11 Pacificans per sanguinem crucis eius, siue quæ in terris.3ª.q.35.8.1m./Ephes.2.lec.5.prin./Psal.45.
12 Nunc autem reconciliauit in corpore carnis eius per mortem. Ro.5.9ª. ¶Quod prędicatum est in vniuersa creatura quę sub celo est. Math.24.3ª.
13 Qui nunc gaudeo in passione, pro vobis. He.10.lec.4.
14 Et adimplebo ea quę desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore eius, quod est ecclesia.1e.Cor.3ª.

CAPVT II.

Cam.2m.
1 In quo sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi.Dan.13.4ª./ȝ.4.cº.71.1m./Opus.72.prin. ¶Secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi. Gal.4.9ª.
2 In ipso inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter.3ª.q.2.10.2m./3.d.4.q.3.ar.2.q.2.0./ȝ.4.cº.7/Io.2.lec.3./cº.18.
3 Qui est caput omnis principatus & potestatis.3ª.q.8 4.0./3.d.13 q.2.ar.2.q.1.0./4.d.9.ar.1.q.5.c./d.49.q.4.4.5m./Verit.q.29.4.c./5m./Opus.3.c./223./1e.Cor.11./Ephe.1.fi./Col.2.lec.2.
4 In quo enim circuncisi estis circuncisione non manufacta, in expoliatione corporis carnis.Ephe.4.lec.7. ¶Sed in circuncisione Christi. Iere.4.3ª.
5 Consepulti ei in baptismo.Ro.6.1ª.2ª. ¶In quo & resurrexistis per fidem.3ª.q.66.2.3.9.c./4.d.4.q.2.ar.2.q.6.2m.
6 Qui suscitauit illum a mortuis.Psal.3.2ª. ¶Et vos cum mortui essetis delictis & prępucio carnis vestræ, conuiuificauit cum illo. Ephes.2.6ª.
7 Donans vobis omnia delicta.3ª.q.84.3.3m./1.d.14.q.3.1m./4.d.5.q.1.0./d.14.q.2.4.c.
8 Delens quod aduersum nos erat cyrographum decreti, quod erat contrarium nobis.3.d.18.L./d.19.L.
9 Et ipsum tulit de medio, affigens illud cruci.3ª.q.48.6.3m./q.49.3.0./q.52.5.c.
10 Expolians principatus & potestates, traduxit confidenter, palam triumphans illos in semetipso.3ª.q.15.2.3m.
11 Nemo ergo iudicet vos in cibo, aut in potu, in parte diei festi. Roman.14.12ª.
12 Quę sunt verba futurorum, corpus autem Christi.12e.q.107.2.c./3ª.q.2.10.2m./q.47.2.1m.
13 Non tenens caput. 1e.Cor.11.2ª. ¶Ex quo totum corpus per nexus & coniunctiones subministratum est, & constructum in augmentum Dei. Ephe.4.18ª.
14 Si ergo mortui estis cum Christo. Ro.6.1ª. ¶Ab elementis huius mundi. Gal.4.9ª.
15 Ne tetigeritis, neque gustaueritis, neque contrectaueritis. Roman.14.12ª.

CAPVT III.

Cam.3m.
1 Si consurrexistis cum Christo.supra.2.7ª. ¶Vbi Christus est in dextera Dei sedens.Mar.16.22ª.
2 Mortui enim estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo. Ro.6.1ª.2ª.
3 Auaritia quæ est simulacrorum seruitus.Ephe.5.7ª. ¶Propter quæ venit ira Dei.Exo.32.2ª. ¶In filios incredulitatis.Isa.5.1ª.
4 Expoliantes vos veterem hominem cũ actibus suis.Ephe.5.10ª.
5 Et induentes nouum.Ro.13.11ª.
6 Vbi non est masculus & fœmina.3.d.12.q.3.ar.1.q.1.1m.
7 Super omnia autem hæc, charitatem habete.1e.Cor.13.fi. ¶Quod est vinculum perfectionis.22e.q.81.7.c./q.184.1.0./2.3.c./q.186.7.1m./q.189.1.1m./3ª.q.46.3.c./ȝ.3.cº.135./Virt.q.2.11.5m./Quol.1.q.7.2.2m./Quol.3.q.6.3.0./Quol.4.24.c/2m./Quol.5.10.0/Quol.8.6.c./Opus.17.cº.6. Opus.18.cº.2.3./Math.19./Ro.12./Col.3.lec.2.
8 Et pax Christi exultet in cordibus vestris. Phil.4.2ª. ¶Omne quodcumque facitis in verbo aut in opere, omnia in no-

mine domini Iesu Christi facite.1e.Cor.10.15ª.
9 Mulieres subditę estote viris sicut oportet ĩ domino.Gen.3.17ª. ¶Viri diligite vxores vestras, & nolite amari esse ad eas. Ibidem.21ª. ¶Filij obedite parentibus per omnia.Exo.20.8ª.9ª./22e.q.104.5.1m./2.d.44.q.2.3.1m./4.d.29.4.1m./Quol.2.9.0.
10 Patres nolite ad indignationem prouocare filios vestros, vt non pusillo animo fiant. Ephe.6.3ª. ¶Serui obedite per omnia dominis carnalibus &c. Ibidem.4ª./22e.q.104.5.1m.
11 A domino accipietis retributionem hereditatis. Psal.61.6ª.
12 Qui iniuriam facit, recipiet quod vnicuique gessit.Ibidem. ¶Et non personarum acceptio apud Deum.Deut.10.4ª.

CAPVT IIII.

1 Domini quod iustum est & æquum, seruis præstate. Ephe.6.6ª. Cam.4m. ¶Scientes quoniam & vos dominum habetis in cœlo. 3.Reg.8.12ª. ¶Redimentes tempus.Ephe.5.14ª.
2 Orationi instate vigilantes in ea, in gratiarum actione.4.d.18.q.2.ar.1.q.2.2m./Quol.7.18.c./Psal.16./Isa.4.fi./Ro.12.lec.2.
3 In sapientia ambulate ad eos qui foris sunt.1e.Tim.3.2ª.
4 Sermo vester semper in gratia, sale sit conditus.3ª.q.71.2.c./1.d.27.q.2.1.c.fi./4.d.6.q.2.ar.1.q.3.3m.

AVTHORITATES ex prima Epistola ad Thesalonicenses.

CAPVT I.

1 SEmper pro omnibus vobis, memoriam vestri facientes in oratiōib⁹ nostris, sine intermissione.Luc.18.1ª. Cam.1m.
1 Et expectare filium eius, de cœlis.Io.1.17ª.
3 Quem suscitauit ex mortuis. Psal.3.2ª.

CAPVT II.

1 Non quasi hominibus placentes. Ro.15.1ª. Cam.2m.
2 Sed deo, qui probat corda nostra.3.Reg.8.11ª.
3 Gratias agimus deo sine intermissione.Luc.18.1ª.
4 Vt impleant peccata sua semper. Math.23.10ª.
5 Peruenit enim ira Dei super illos, vsque in finem. Exo.32.2ª.

CAPVT III.

1 Ne forte tentauerit vos is qui tentat. Gene.22.1ª. Cam.3m.
2 Nocte ac die abundantius orantes. Lucæ.18.1ª.
3 Abundare faciat charitatem vestram. Phil.2ª.

CAPVT IIII.

1 Hęc est voluntas Dei, sanctificatio vestra. 3.d.3.q.1.ar.2.q.1. Cam.4m.
2 Vt sciat vnusquisque vestrum, vas suum possidere in sanctificatione.1e.Cor.6.lec.3.
3 Et ne quis supergrediatur, neque circunueniat in negocio fratrē suum.22e.q.55.4.2m./5 c.
4 Vindex est dominus de his.Deut.32.5ª.
5 Operamini manibus vestris sicut pręcepimus vobis. 22e.q.187.3.0./ȝ.3.cº.135./Quol.7.17.18.0./Opus.17.fi./Opus.19.cº.7.8./Io.6.lec.3./Ephes.4./1e.Thes.3.
6 Nullius aliquid desideretis. Exo.20.14ª. ¶De dormientibus Io.11.3ª.
7 Vt non contristemini sicut cæteri qui spem non habent. 4.d.15.L.fi./d.17.q.2.ar.3.q.1.c./2m./1e.Tim.4.lec.2.prin.
8 Christus mortuus est. Math.27.15ª. ¶Et resurrexit.Luc.24.5ª.
9 Nos qui viuimus qui residui sumus, non præueniemus eos qui dormierunt. Psal.88.20ª.
10 Dominus in iussu & in voce Archangeli, & in tuba Dei descēdet de cœlo.4.d.43.ar.2.q.2.0./L.prin./Iob.14./1e.Cor.15.lec.8./1e.Thes.4.fi.
11 Et mortui qui in Christo sunt, resurgent primi, deinde nos.1e.Cor.15./1e.Thes.4.fi.
12 Nos qui viuimus, qui reliquimur.Psal.88.20ª./12e.q.81.3.1m. ¶Simul rapiemur in nubibus cum illis obuiam Christo in aera. Quol.9.vel.10.2.3m./Opus.3.cº.249./1e.Thes.4.fi.
13 Et sic semper cum domino erimus.12e.q.98.5.2m./Psal.5.fi.

CAPVT V.

1 Dies domini sicut fur in nocte ita veniet.Math.24.16ª.
2 Cũ dixerint, pax & securitas, tũc repētinus superueniet eis interitus.Math.24.4ª. ¶Vos non estis in tenebris Ephe.5.11ª. Cam.5m.
3 Omnes.n.vos estis filij lucis.Eph.5.14ª. ¶Et filij dei.Luc.6.27ª

¶Qui dormiunt, nocte dormiunt, & qui ebrij sunt, nocte ebrij sunt. Isa.15.1ª./ Io.11.3ª.
4 Nos nõ sumus noctis. Isa. 15. 1ª.¶Neq; tenebrarũ. Ephe.5.11ª.
¶Itaque non dormiamus. Io.11.3ª.
5 Videte, ne quis malum pro malo reddat. Deut.32.5ª.
6 Sine intermissione orate. Luce. 18.1ª./ 22ᵉq.83.14.4ᵐ.
7 Ab omni specie mala,abstinere vos.22ᵉ.q.43.1.o./4.c./ 4.d.38.q. 2.1.o./ ar.2.q.2.1ᵐ;/ Quol.4.23. 3ᵐ. Math. 15./ Ro. 7. lec. 2./ cº. 14. lec. 2. princ.
8 Ipse Deus pacis. Phil.4.8ª.
9 Salutate fratres omnes in osculo sancto.Ro.16.1ª.

AVTHORITATES ex secunda Epistola ad Thessalonicenses.

CAPVT I.

Caᵐ.1ᵐ. 1 SVpercrescit fides vestra. 22ᵉq. 5. 4. o. / 3. d. 25. q. 2. ar.2.q.1.o.
2 Et abundat charitas. Phil. 12ª.
3 In omnibus persequutionibus vestris, & tribulationibus, quas sustinetis in exemplum iusti iudicij Dei.22ᵉq.108. 4.c.fi./ Iob. 1.fi./cº.4./cº.7.fi./ Psal.32.fi./ Psal.36./ Psal.37./ Psal.40./ 2ᵉ.Thes.lec.1.fi.
4 Vt digne habeamini in regno Dei.1ª.q.24.1.c. / Opuſ. 10. ar. 29./ Isaiæ.64.fi.
5 Si ramen iustum est apud Deum, retribuere retributionem his qui vos tribulant. Deutero.32.5ª. ¶Et vobis qui tribulamini requiem. Psal.61.6ª.
6 In reuelatione domini Iesu de cœlo, cum angelis virtutis eius. Math.24.10ª.11ª.12ª.
¶In flamma ignis dantis vindictam. Psal.49.3ª.
7 His qui non nouerunt Deum, & qui non obediunt euangelio. Mar.16.14ª. ¶Qui pœnas dabunt in interitu eternas. Isa. fi.
¶A facie domini, & a gloria virtutis eius.Math.24.11ª.
8 Oramus semper pro vobis.Lucæ.18.1ª.

CAPVT II.

Caᵐ.2ᵐ. 1 Nisi venerit discessio primum. Psal.17.
2 Et reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis.Isa.5.1ª.
3 Quem dominus interficiet,spiritu oris sui.2ᵉ.Thes.2.
4 Cuius aduentus est secũdũ operatiõẽ Sathanæ.3ª.q.8.8.c./1ᵉᵐ.
5 In omni virtute, & signis, & prodigijs mendacibus, & in omni seductione iniquitatis.1ª.q.114.4.1ᵐ./ 22ᵉ.q.178.1.2ᵐ./ 2.d.7. q.3.1.1ᵐ./ Poª.q.6.5.10ᵐ./Opuſ.11.ar.18./ Math.24./ 2ᵉ.Thesalon.2.lec.2.
6 Ideo mittet illis operationem erroris. Exo.4.2ª./ 3.Reg. 22.1ª. 2ª. ¶Vt credant mendacio.Math.29ª. ¶Vt iudicentur omnes qui non crediderunt veritati.Ibidem./ Mar.16.14ª.

CAPVT III.

Caᵐ. 3ᵐ. 1 Non inquieti fuimus inter vos.22ᵉ.q.35.4.3ᵐ./ Psal.6.
2 Audiuimus inter vos, quosdam ambulantes inquiete, nihil operantes,sed curiosè agentes. Ibidem.
3 Neque gratis panem manducauimus ab aliquo.22ᵉ.q.187.3.c.
4 Sed in labore & fatigatione,nocte ac die operantes, ne quem vestrũ.1ᵉ.Thes.4.5ª.¶Si quis nó vult operari,nec mãducet. Ibidẽ.
5 Et non commisceamini cum illo,vt confundatur.4 d.18.q. 2. ar. 1.q.1.o./ Quol.10.vel.11.9.o.
6 Deus autem pacis. Phil.4.5ª.

AVTHORITATES ex prima Epistola ad Timoteũ.

CAPVT I.

Caᵐ.1ᵐ. 1 EIntenderent fabulis, & genealogijs interminatis. 1ᵉ. ad Timoteum.4.
2 Finis præcepti,est charitas.12ᵉ.q.99.1.1ᵐ./22ᵉ.q.24. 2.3ᵐ./ q.43.4.3ᵐ./q.44.1.c./3.d.27.q.2.2.2ᵐ./ar.4. q.3.c./ 3.cº.113./ 116./ Virt.q.2.3.c./7. 17ᵐ./Io. 15. lec. 2./ 1ᵉ. Tim.1.lec. 1.
3 Lex bona est,siquis ea legitime vtatur.Ro.7.14ª.
¶Charitas de conscientia bona.2.d.24.q.2.4.c.prin.
3 Lex iusto non est posita.12ᵉ.q.93.6.1ᵐ./q.96.5.o./ 3.d.1.L.3ᵐ./ 4.d.15.q.3.ar.2.q.2.1ᵐ./ 3.3.cº.128.fi./ Ro.2.lec.3./ 2ᵉ. Cor. 3. lec.3./ Gal.3.lec.7./cº.4./cº.5.lec.5.prin.
4 Plagiarijs.12ᵉ.q.105.2.10ᵐ./ 22ᵉ.q.66.6.2ᵐ.
5 Misericordiã cõsequutª sum,qa ignorãs feci i incredulitate. 1.7ª.
6 Christus Iesus venit in hunc mundum,peccatores saluos facere. Math.9.9ª. ¶Quorum primus sum ego. Psal.50.2ª.3ª.

7 Sed ideo misericordiã consequutus sum,vt in me primũ ostenderet Christus Iesus omnẽ pãtientiam ad informationem eorum qui crediturí sunt illi,in vitam æternam. 12ᵉ, q. 87. 2.1ᵐ./2ᵐ./ Quol.1.7.c./ 3ᵐ./ Isa.8.lec.2.fi.
8 Regi sæculorum immortali,inuisibili soli Deo.1ª.q.3 1.3. 2ᵐ.
9 Quos tradidi Sathanę.1ᵉ.Cor.5.1ª.

CAPVT II.

1 Obsecro igitur primo omnium fieri obsecrationes,orationes, postulationes,gratiarũactiones,pro omnibus hominibus.Phil.4.4ª. Caᵐ.2ᵐ.
2 Omnes homines vult saluos fieri.1ª.q.19.6.1ᵐ./q.23.4.3ᵐ./ 1. d.46.1.o./ 3.d.17.ar.2.q.1.2ᵐ./d.32.q.2.c./4ᵐ./ Verit. q. 23. 2. o./ 1ᵉ.Cor.7./ 1ᵉ.Tim.2.
3 Vnus est Deus. Deut.6.4ª.
¶Vnus etiã mediator Dei,& hoĩum,Christus Iesus. Gal.3.12ª.
¶Qui dedit redemptionem semetipsum.Math.26.12ª.
4 Pro omnibus.3ª.q.46.1.3ᵐ./6.c./4ᵐ./6ᵐ. q.48.2.o./q. 49. 1. 3.c./q.68.1.c./q.69.2.c./ q.79.7.2ᵐ./ 3.d.13.q.2.ar.2.q.2.5ᵐ./d. 19.a.1.q.1.4ᵐ./q.2.o./4.d.4.q.2.ar.1.q.2.c./d.8.q.2.ar.2.q.3.7ᵐ./ d.18.q.1..ar.3.q.2.c./q.2ᵐ./ d.47.q.1.ar.3q.1.c./ 3.4.cº.55.7ᵐ./ 72./ Veri.q.26.6.10ᵐ./ q.29.7.4ᵐ./Quol.2.14.16.c./ Opuſ. 3. cº.238.fi./Math.20./Ro.11.lec.4./Col.1.lec.6. ¶In quo positus sum ego prædicator, & apostolus,doctor gentium, in fide & veritate.1ª. q.117.1.b./c./ Veri.q.11.1.2.c.
5 Volo viros orare in omni loco. 12ᵉ.q.102.q.4.5ᵐ./ 22ᵉ.q.84.3. o./ 3.d.9.q.1.ar.3.q.3.3ᵐ./ Opuſ.3.cº.261.fi.
6 Similiter mulieres in habitu ornato, cum verecundia.1ª.q.95.3. c.fi./ 22ᵉ.q.144.4.o./ Psal.41./ 1ᵉ.Tim.2.lec.2.
7 Cũ sobrietate.22ᵉ.q.143.c.prin./q.149.o./1ᵉ.Tim.2.lec.2./cº.3.
8 Ornantes se,non tortis crinibus, aut auro,aut margaritis,vel veste preciosa.22ᵉ.q.169.o./ q.187.6.c./Quol.10.14.o./ Isa. 3.fi./ Math.11.
9 Mulier cum silentio discat.1ᵉ.Cor.14.10ª.11ª.¶ Cum omni subiectione.Ephesˇ.5.18ª. ¶Docere mulieri non permitto. 22ᵉ.q. 177.2.o./ 3ª.q.75.1.3ᵐ./q.67.4.2ᵐ./ 1ᵉ. Cor. 11./ cº. 10./ 1ᵉ. Tim.2./ Titum.2.
10 Neq; dñari i virũ.Ephe.5.18ª. ¶Sed eẽ i filẽtio.1ᵉ.Cor. 14. 11ª.
11 Adam non est seductus.1ª.q.94.4.o./ 2.d.22.q.1.1.1ᵐ./ L. 2ᵐ. / d.22.q.2.3.o./ Verit.q.18.6.o.
12 Mulier autem seducta in prꝙuaricatione fuit.1ª.q.94.4.1ᵐ./ 2ᵐ. 12ᵉ./ q.89.3.2ᵐ./ 22ᵉ.q.163.1.4ᵐ./ 4ᵐ.1ᵐ./ 2.d.22.q. 1.1. 1ᵐ./ 3.o./ L./ d.23.q.2.3.1ᵐ./ 2ᵐ./ 3.d.37.1.5ᵐ./ Verit.q.18.6. 3ᵐ./ 2ᵉ.Cor.3./ 1ᵉ.Tim.2.fi.
13 Saluabitur autem, per filiorum generationem, si permanserit in fide & dilectione. 3ª.q.68.1.o./ 1.d.48.3.1ᵐ.
14 Cum sobrietate.supra.7ª.

CAPVT III.

1 Si quis episcopatum desiderat,bonum opus desiderat.22ᵉq. 185. 1.o./ Quol.2.q.6.1.o./ Quol.3.q.4.1.o.i/ Quol. 5. q.11.2. o./ Quol.6.q.13.3.o./ Quol.12.18.o./ Opuſ.18.cº.22./ 1ᵉ.Tim. 3. Caᵐ.3ᵐ.
2 Oportet enim episcopum, irreprehensibilem esse. 4.d.19.q.2.ar. 2.q.2.c./ Io.10.lec.3.o./ cº.21.lec.3.prin.
3 Vnius vxoris virum.22ᵉ.q.108.4.2ᵐ./ 4.d.27. q. 3. o. / d. 37. L. prin./ d.42.q.3.2.4ᵐ./ Quol.4.13.o./ 1ᵉ.Tim.3./ Titum.1.
4 Sobrium.supra.2,9ª.
5 In domo Dei,quę est ecclesia dei. Psal.26./ Psal.35./ Io.14.

CAPVT IIII.

1 Prohibentium nubere.12ᵉ.q.105.4.6ᵐ./ 4.d.39.1.1ᵐ./ 2ᵐ. Caᵐ.4ᵐ.
2 Abstinere a cibis.Ro.14.12ª.
3 Omnis creatura bona est. 3.cº.5./ 9.
4 Et nihil reijciẽdũ,quod cũ gratiarũ actiõe percipiẽ.Ro.14. 12ª.
5 Ineptas autem & inanes fabulas deuita.1ᵉ. Tim.4./ Titũ.1. lec.4
6 Exerce teipsum ad pietatem. 22ᵉ. q. 80. c./ q. 101. o. / q. 102. 1. 3. c. / q. 121. 1. 2ᵐ. / q. 122. 5. 1ᵐ. / 3. d. 33. q. 3. ar.4. q. 1. c. / 2ᵐ./ 1ᵉ. Tim. 4.
7 Corporalis exercitatio ad modicum vtilis est.12ᵉ. q. 68.7. 2ᵐ. / 22ᵉ.q. 30.4. 2ᵐ./ q. 32. 5. 4ᵐ./ 4.d.1. q.1.ar.2.q.1.4ᵐ./ d.15.q. 3.ar.1.q.5.5ᵐ.
8 Pietas ad omnia vtilis est. 12ᵉ. q. 68.7. 2ᵐ. / 22ᵉ. q. 4.4. 2ᵐ./ q. 32. 5. 4ᵐ.
9 Qui est saluator omnium hominum,supra.2.6ª. ¶Promissionẽ habens vitę,quę nunc est, & futurę.22ᵉ.q.32. 5. 4ᵐ.

CAPVT V.

1 Seniorem ne increpaueris,sed obsecra vt patrem.3ª.q.42.2.3ᵐ./ 4.d.19.q.2.ar.2.q.3.c.fi./ Ma.q.3.1.18ᵐ. Caᵐ.5ᵐ.
2 Si quis suorum,& maxime domesticorum curam non habet, fidẽ negauit

negauit, & est infideli deterior. 22ᵉ. q. 32. 3. 1ᵐ./ 9. 0.
3 Cum enim luxuriatæ fuerint, in Christo aubere volunt. Opuſ. 19.cº.10./ 1ᵉ. Tim. 4. fi.
4 Qui bene præsunt prębiteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo & doctrina. 22ᵉ. q. 102. 2. o./ He. 13. lec. 3. princ.
5 Non alligabis os boui trituranti. Deut.25.1ª. ¶Dignus est operarius, mercede sua.12ᵉ.q.114.5.c. 3ª.q.49.6.c./ 3.d. 18.2.c./ d.29.4.c.
6 Peccantes coram omnibus argue. 3ª. q. 55.1.1ᵐ./Ma.q.3.2.1ᵐ./ Quol.11.12.o./ Math.18./ Gal.2.lec.3./ Titum.4.
7 Hæc custodias sine præiudicio,nihil faciens,in alteram partem declinando.22ᵉ.q.89.3.3ᵐ.
8 Quorundam hominum peccata,manifesta sunt, præcedentia ad iudicium,quorundam autem subsequuntur.22ᵉ.q.67.2.3ᵐ.

CAPVT VI.

Caᵐ.6ᵐ. 1 OVicumque sub iugo sunt serui, dominos suos omni honore dignos arbitrentur &c. Ephesˇ.6.4ª.
2 Est autem quæstus magnus, pietas cũ sufficientia. 1ᵉ.Tim.4.
3 Habentes autem alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus. Quol.10.14.2ᵐ.
4 Radix omnium malorum, est cupiditas.12ᵉ.q.77.5.1ᵐ. q.82. 4.3ᵐ./q. 84.1.o./ 2.c.fi./ 3.1ᵐ./4.4ᵐ./22ᵉ.q.24.10.2ᵐ./ q.119. 2.1ᵐ./ 2.d.5.q.1.3.1ᵐ./d.22.q.1.1.7ᵐ./ d.31.q.1.1.3ᵐ./ d.42.q. 2.3.1ᵐ./ Ma.q.4.6.16ᵐ./q.8.1.1ᵐ./ 16ᵐ./q.13.1.c./ 1ᵐ. / Ro. 7.lec.2./ 1ᵉ.Cor.11.lec.4./ 1ᵉ.Tim.6.
5 Vsque in aduentum domini, 3ª.q.36.1.3ᵐ. 4.d.47.q.1.ar.1. q.3.1ᵐ./ Psal.49.
6 Quem suis tẽporibus ostẽdet beatus & solus potẽs. 1.4.cº.8. 2ᵐ.
7 Qui solus habet immortalitatem.3.4.cº.9 / Trin.12.5ᵐ.
8 Et lucem habitat inaccessibilem, quem nullus hominum videt; nec videre potest. Io.1.23ª./ He.12.lec.3.

AVTHORITATES. ex secunda Epistola ad Timotheum.

CAPVT I.

1ª. 2ᵐ. 1 SIne intermissione habeam tui memoriam in orationibus meis, die ac nocte. Lucæ.18.1ª.
2 Secundum propositum suum, & gratiam quæ data est nobis,i Christo Iesu ante tẽpora sęcularia. Eccl.24.5ª
3 Per Spiritum sanctum, qui habitat in nobis.Ro.8.13ª.

CAPVT II.

1ᵐ. 2ᵐ. 1 Nemo militans Deo, implicat se negocijs secularibus.22ᵉ.q. 18. 3.2ᵐ./ q.182.2.o./ q.188.2.2ᵐ./ Opuſ.19.cº.11./ 2ᵉ.Tim. 2.
2 Memor esto dominum Iesum Christum, resurrexisse a mortuis Lucę.24.5ª. ¶Ex semine Dauid.Ro.1ª. ¶Ideo omnia sustineo propter electos, vt & ipsi salutem consequantur. 1ᵉ. Cor. 3.
3 Si commortui sumus, & conuiuemus. Ephe.2.6ª. ¶Si sustinebimus,& corregnabimus. Ro.8.25ª. ¶Si negauerimus, & ipse negabit nos. 1ª.q.32.4.c./ 22ᵉ.q.1.6.1ᵐ./7.c./q.2.5.c./ q.8.2.o./ 3.6.c. q.11.2.c./ 2.d.12.2.c./ Opuſ.23.
4 Negare teipsum non potest.1.d.42.q.2.1.o./ ¶Non coronabitur nisi qui legitime certauerit. 2.d.24.q.1.4.3ᵐ./ d.28.2.6ᵐ./ d. 29.4.2ᵐ./ 4.d.49.q.5.1.c./ 4ᵐ./ Veri.q.24.12.11ᵐ./ 15ᵐ.
5 Noli contendere verbis.22ᵉ.q.107.1ᵐ.
4 Firmum fundamentum dei stat, habens signaculum hoc, nouit dominus qui sunt eius.1ª.q.24.1.c.fi.
5 Seruum domini non oportet litigare, sed mansuetum esse ad omnes.22ᵉ.q.116.1.o./ 1ᵉ.Cor.6.lec.2.
6 Cũ modestia corripiẽtẽ eos,qui resistũt veritati.22ᵉ.q.160.1.3ᵐ.

CAPVT III.

2ª. 3ᵐ. 1 Erunt homines seipsos amantes.12ᵉ.q.77.4.o./ 22ᵉ.q.19.6.o./q. 25.4.2ᵐ./3ᵐ./7.o./q.117.1.1ᵐ./ q.153.5.3ᵐ./2.d.42.q.2.1.c./ ar.2.q.2.2ᵐ./3.d.27.L.prin./ d.28.6.5ᵐ./7.2ᵐ./ d.29.5.o./Virt. 2.7.13ᵐ./ 14ᵐ. 12.6ᵐ./ Ma.q.8.1.19ᵐ./ Psal.10./2ᵉ.Tim.3. Ethi.9.lec.8.9.a medio.
2 Omnes qui volunt pie viuere in Christo, persequutionem patientur. Psalmo.32.fi.
3 Omnis sapientia diuinitus inspirata, vtilis est ad docendum, ad arguendum &c. Psalmo. 22./ Isa.32.fi./ cº. 55. fi. / Ioan. 10. prin./ 2ᵉ. Tim. 3.fi.

CAPVT IIII.

2ª.4ᵐ. 1 Qui iudicaturus est. Io.5.9ª.19ª. ¶Viuos & mortuos. 4. d. 43. ar.1.q.2.1ᵐ.

2 Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt. 1.Prolo. L.
3 Sed ad sua desideria coacernabunt sibi magistros prurientes auribus,1.Prolo.L.
4 Ad fabulas autem conuertentur. Ibidem.
5 In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ.2.d.27.3.b.1
6 Reddet illi dominus,secundum opera eius. Psal.61.6ª.

AVTHORITATES ex Epistola ad Titum.

CAPVT I.

Caᵐ 1ᵐ. 1 VI non mentitur Deus.22ᵉ.q.110.1.o./ 2.c.
2 Quam promisit ante tempora sæcularia.Eccl. 24. 5ª.
3 Vt constituas per ciuitates præsbiteros. Quol. 3. 17. 1ᵐ./ Phil./1ᵉ Tim.3.prin./cº.4.lec.3./ Titum.1,lec.1.
4 Siquis sine crimine est.1ᵉ.Tim.3.2ª.
5 Oportet autem episcopum sine crimine esse.1ᵉ.Tim.3.2ª.
6 Increpa illos, dure.4.d.19.q.2.ar.3.q.3.o.
7 Omnia munda mundis.4.d.8.q.1.ar.1.q.1.c.
8 Coinquinatis autem & infidelibus, nihil est mũdũ.4.d.15.L.8ᵐ.
9 Sed inquinatæ sunt eorum mens & conscientia.1ª.q.79.13.2ᵐ./ Veri.q.17.1.2ᵐ./ 3ᵐ./ 6ᵐ./ q.25.5.3ᵐ.

CAPVT II.

Caᵐ.2ᵐ. 1 Senes vt sobrij sint,pudici,prudentes,sani in fide, in dilectione & patientia.22ᵉ.q.60.3.c./ 4.d.44.q.1.ar.3.q.1.1ᵐ./ Titum.2.lec.1.
2 Adolescentulas vt viros suos ament. Ephesˇ.5.19ª.
¶Subditos viris suis. Ibidem. ¶Sobrias.1ᵉ.Tim.2.9ª.
3 Seruos dominis suis subditos,in omnibus placẽtes &c.Epe.6.4ª.
4 Expectantes beatam spem.3.d.26.q.2.1.3ᵐ.
5 Et aduentum gloriæ magni Dei,& saluatoris nostri Iesu Christi. Psal.146.1ª./ Math.24.11ª.
6 Qui dedit semetipsum pro nobis.Math.26.12ª.

CAPVT III.

Caᵐ.3ᵐ. 1 Admone illos, principibus & potestatibus subditos esse. Ro.13. 1ª./ Ephesˇ.6.4ª.
2 Dicto obedire.22ᵉ.q.104.6.o.'2.d.44.q.2.2.o / Quol.2.9.o.
3 Neminem blasphemare.Ro. 12.16ª.
4 Non litigiosos esse. 2ᵉ.Tim.2.12ª.
6 Cum apparuit benignitas, & humanitas saluatoris nostri Dei, non ex operibus iustitiæ quę fecimus nos.12ᵉ.q.98.4.c./ 3ª.q. 2. 11.o./q.24.3.c.fi./3.d.4.q.3.1.o./ar.2.q.1.1ᵐ./Psa.40./He.1.fi.4
6 Secundum misericordiam suam saluos nos fecit.Ibidem.
7 Per lauacrum regenerationis.3ª.q.62.2.c./ q.65.1.2.c./ q. 66. 1. 1ᵐ./ 3.9.c./ 5ᵐ./ q.67.3.c./ q. 84.10.1ᵐ./ 4.d.3.ar.1.q.3.4.c./ar. 3.q.1.c./ 3ᵐ./ q.3.1ᵐ./ ar.5.q.1.1ᵐ./ L.q.1.4ᵐ./ d.4.q.2.ar. 1. q. 3.c./ 2ᵐ./ q.2.3ᵐ./ q.3.c./ar.2.q.4.1ᵐ./ ar.3.q.3.o./ d.6.q. 2. ar. 1.q.1.c.fi./ d.8.q.1.ar.1.q.1.1ᵐ./ d.9.ar.5.q.4.2ᵐ./d.12.q.3.ar.1. q.1.2ᵐ./ d.14.q.1.ar.4.q.3.c./ q.2.ar.1.q.2.3ᵐ./ d.17.q 2.ar.2.q. 6.3ᵐ./ d.18.q.1.ar.3.q.2.c./ d.23.q.1.ar.2.q.1.c./q.2.ar.1.q.1.c./ d.42.q.1.1.c./.2.o./ ar.3.q.1.o./ d.45.q.2.ar.3.q.1.3ᵐ.
8 Et renouationis Spiritussancti. 3ª.q. 84. 10. 1ᵐ. / 4. d. 47. q. 1. ar. 1. q. 3. o.
9 Quem effudit in nos abunde. 1ª.q.36.1.ar.1ᵐ. / 3. 4. cº. 23. fi. / Psal.18./ Psal.44.
10 Stultas autem quæstiones, & genealogias, contentiones & pugnas legis, deuita,sunt enim inutiles & vanę.1ᵉ.Tim.4.5ª.
11 Hereticum hominem post vnam & secundam correctionem, deuita.22ᵉ.q.11.3.4.c./ 1ᵐ./ Quol.10.16.o.

AVTHORITATES ex Epistola ad Philemonem.

Caᵐ.1ᵐ. 1 Emper memoriam vestri faciens, in orationibus meis. Lucæ.18.1ª.
2 Viscera sanctorum requieuerunt,p tpra. Eccl.24. 5ª.
3 Itaque frater, ego te fruar,in domino. Ro.15.fi.

AVTHORITATES ex Epistola ad Hebræos.

CAPVT I.

Caᵐ.1ᵐ. 1 Vem constituit heredem vniuersorum.2.Reg.7.1ª.
2 Per quem fecit & sęcula. Io.5ª./ Ro.11.fi. Tanto melior angelis effectus &c. 3ª.q.22.1.1ᵐ.
3 Qui cũ sit splẽdor glię,& figura substãtiæ eiˢ.3.4.cº.11.
4 Portansque omnia, verbo virtutis suę. 1ª.q. 34. 2. 5ᵐ. / 3. 4. cº. 13./ Verit.q.4.3.2ᵐ.

5 Purgationem peccatorum faciens. Io. 28d. ¶ Sedet ad dexteram maiestatis in excelsis. Mar. 16. 22a.
6 Filius meus es tu, ego hodie genui te. Psal. 2. 3a. ¶ Ego ero illi in patrem, & ipse erit mihi in filium. 2. Regum. 7. 14a. ¶ Et adorent eum omnes angeli Dei. Psal. 96. 5a.
7 Qui facit angelos suos spiritus, & ministros suos, flammã. Psal. 103. 4a. ¶ Thronus tuus Deus in æculum &c. præ participibus. Psalmo. 44. 8a.
8 Et tu domine in principio terram fundasti. Gene. 3a. ¶ Et opera manuum tuarum, sunt cæli. Ibidem. / 2. Parali. 6. fi. ¶ Ipsi peribũt. Psal. 101. 27a.
9 Tu autem permanebis. Eccle. 24. 5a. ¶ Et omnes vt vestimentum veterascent. Et velut amictum mutabis eos, & mutabuntur. 1a. q. 9. 1. 2. o. / 4. d. 43. ar. 1. q. 1. 1m.
10 Tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient. Psal. 101. 28a. ¶ Sede a dextris meis. Mar. 16. 22a. ¶ Quousque. Math. 22a. ¶ Ponam inimicos tuos. Psal. 109. 2a.
11 Omnes sunt administratorij spiritus, in ministerium nostrum missi. 3a. q. 112. 2. 1m. / 2. d. 10. 2. 3m. / He. lec. 6. fi.
12 Propter eos qui hereditatem capiunt salutis. 2. Reg. 7. 12a.

CAPVT II.

Cam. 2m
1 Si enim qui per angelos dictus est sermo. Exo. 20. 1a. ¶ Et omnis præuaricatio & inobedientia, iustam accepit mercedis retributionem. Psal. 61. 6a.
2 Quomodo vos effugiemus, si tantam neglexerimus salutem? 3. c°. 159. / 160.
3 Contestante nos Deo signis & portentis, & varijs virtutibus, & Spiritussancti distributionibus. Act. 2. 28a.
Non enim angelis subiecit Deus orbẽ terræ futurorũ. Psal. 8. 3a.
4 Quid est homo, quòd memor es eius? &c. Psal. 8. 2a. ¶ Omnia subiecisti sub pedibus eius. Ibidem. 3a.
5 Nunc autem nec dum videmus omnia subiecta ei. 3a. q. 20. 1. 3m. / q. 59. 4. 2m.
6 Videmus Iesum propter passionem mortis, gloria & honore coronatum. Phil. 2. 12a. 14a. ¶ Vt gratia Dei pro omnibus gustaret mortem. 1e. Tim. 2. 6a.
7 Decebat eũ &c., per passionẽ cõsumari. 3a. q. 50. 1. o. / q. 52. 1. c. / 3. 4. c°. 55. 11m. / Quol. 2. 2. c. / Opus. 2. c°. 7. / Opus. 3. c°. 224. / 228.
8 Propter quem omnia, & per quem omnia. Io. 5a. / Ro. 11. fi.
9 Qui. n. sanctificat, & qui sanctificantur, ex vno omnes. Io. 1. 5a.
10 Propter quod non confunditur fratres eos vocare. 1a. q. 33. 3. o. / 3a. q. 28. 3. 5m.
11 Nunciabo nomen tuum fratribus meis. Psal. 21. 23a. ¶ Ego ero fidens in eum. 22e. q. 129. 6. o. / ¶ Ecce ego & pueri mei, quos dedit mihi Deus. Isa. 8. fi.
12 Quia ergo pueri communicauerunt carni & sanguini. 3a. q. 80. 1. 2. 3. o. / 4. d. 9. ar. 1. q. 1. 1m. / q. 3. o. / ar. 2. o. / Io. 6. lec. 7. / 1e. Cor. 11. lec. 7. / He. 2. lec. 2. o.
13 Et ipse participauit eisdem, 3a. q. 81. 1. o. / q. 84. 7. 4m. / 4. d. 11. q. 3. 1. o. / He. 2. lec. 2. o.
14 Vt per mortem destrueret eum, qui mortis habebat imperium. 3a. q. 48. 4. o. / 6. 3m. / q. 52. 1. c. / 3. d. 19. ar. 4. q. 1. o.
15 Et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxij tenebãtur seruituti. 3a. q. 48. 4. c. / q. 49. 2. o. / 3. d. 19. 2. o.
16 Et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxij tenebãtur seruituti. 3a. q. 48. 4. o. / 6. 3m. / q. 52. 1. c / 3. d. 19. ar. 4. q. 1. o.
17 Nusquam enim angelos apprehendit. Verit. q. 29. 7. 9m. ¶ Sed semen Abrahæ apprehendit. 3a. q. 3. 1. 2. o.
18 Vnde debuit per omnia, fratribus assimilari. 3a. q. 29. 3. 1m. / 3. d. 3. q. 5. 2. 1m. / d. 12. q. 3. ar. 2. q. 1. 1m. / d. 15. q. 1. 2. 1m. / L. 4m. / d. 21. q. 1. 2. 1m. / 4. d. 1. q. 2. ar. 2. q. 3. 1m.
19 Vt misericors fieret & fidelis pontifex ad Deum. infra. 3. 1a.
20 Vt repropitiaret delicta populi. 3a. q. 21. 4. 2m.
21 In eo enim in quo passus est, & tentatus, potens est & eis qui tentantur, auxiliari, 3a. d. 3. 1. q. 1. 3. c.

CAPVT III.

Cam. 3m.
1 Considerate apostolum, & pontificem cõfessionis nostræ Iesum. 3a. q. 22. o. / q. 31. 2. 2m. / q. 59. 4. 1m. / q. 84. 7. 4m. / 4. d. 4. q. 1. ar. 3. q. 5. 1m. / 3. 4. c°. 75. / Opus. 20. lib. 2. c°. 12. fi. Psal. 2. / Psal. 44. / Ro. 1. lec. 4. / He. 1. lec. 4. fi.
2 Qui fidelis est ei, qui fecit illum. He. 6. lec. 4. prin.
3 Qui omnia creauit, Deus est. 2. Mach. 2a. ¶ Quæ Domus sumus nos. 1e. Tim. 3. 7a.
4 Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra, vsque in requiem meam. Psal. 94. 7a.
5 Vbi tentauerunt me patres vestri. Deut. 6. fi. ¶ Quibus iurauí. Exo. 31. 4a. ¶ In ira mea. Ibidem. 2a.
6 Si introibunt in requiem meam. Psal. 94. fi.

CAPVT IIII.

1 Non profuit illis sermo auditus, nõ admixtus fidei. 22e. q. 5. 2. 3m. Cam. 4m.
2 Ingrediemur in requiem, qui credidimus. Mar. 16. 12a. ¶ Sicut iurauí. Exo. 32. 4a. ¶ In ira mea. Ibidem. 2a. ¶ Si introibunt in requiem meam. Psal. 94. fi.
3 Viuus est enim sermo Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti. He. 4. lec. 1.
4 Et pertingens vsque ad diuisionem animæ ac spiritus &c. Dionisius. 9. lect. 1.
5 Non est vlla creatura inuisibilis in conspectu eius. Hester. 14. 4a. ¶ Omnia nuda & aperta sunt oculis eius. 2. Parali. 6. fi. / Hester. 14. 4a.
6 Habentes ergo pontificem magnum. 3a. q. 22. 1. c. ¶ Qui penetrauit cœlos. Mar. 16. 21a.
7 Iesum filium dei. Ro. 8. 42a.

CAPVT V.

1 Omnis põtifex, ex hominibus assumptus est. 3a. q. 22. 1. c. / 3. 1m. / Cam. 5m. q. 50. 4. 3m. / 3. d. 22. q. 1. 1. 4m.
2 Pro hominibus constituitur in his quę sunt ad Deum, 3a. q. 22. 1. c. 1m. / 4. c. / q. 26. 1. o. / q. 82. 3. c. / 3. d. 19. ar. 5. q. 2. o. / d. 25. q. 2. ar. 1. q. 4. c.
3 Propterea debet quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis, 3a. q. 22. 4 1m.
4 Filius meus es tu, ego hodie genui te. Psal. 2. 3a. ¶ Tu es sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech. Psal. 109. 6a.
5 Qui in diebus carnis suæ præces supplicationesque ad eum &c. Mach. 26. 17a.
6 Exauditus est pro sua reuerentia. 3a. q. 21. 3. 4. o. / 3. d. 17. ar. 3. q. 4. o. / Opus. 3. c°. 240. / Psal. 21. / Io. 12. lec. 4. / He. 5 lect. 1.
7 Cum esset filius Dei. Ro. 8. 42a. ¶ Didicit ex his quæ passus est obedientiam. 3. d. 14. ar. 3. q. 5. 1m.
8 Factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis. Psal. 89. 1a. / 1e. Tim. 2. 6a. ¶ Appellatus a deo pontifex, iuxta ordinem Melchisedech. Psal. 109. 6a.
9 Omnis enim qui lactis particeps est, expers est sermonis iustitiæ. 1a. Prolo.
10 Perfectorum autem est solidus cibus. 1a. Prolo.

CAPVT VI.

1 Non rursum iacientes fundamentum pœnitentię, ab operibus mortuis. 3a. q. 84. 6. 2m. / q. 89. 6. c. Cam. 6m.
2 Impossibile est eos qui semel illuminati sunt &c. & prolapsi sunt, rursum renouari ad pœnitentiam &c. 3a. q. 84. 10. 1m. / 4. d. 14. q. 2. ar. 1. q. 1. 1m. / 3. 4. c°. 70. fi. ¶ Rursum crucifigentes sibimetipsis filium Dei. 3a. q. 84. 10. c. / 1m. fi.
3 Terra enim sæpe venientem super se bibens imbrem, & germinãs herbam oportunam &c. 12e. q. 70. 1. 1m. / Gal. 5 lec. 1.
4 Proferens autem spinas ac tribulos, reproba est, & maledicto proxima. 1a. q. 23. 1. 3m. / 1. d. 40. q. 4. 1. c.
5 Non enim iniustus Deus. Psal. 144. 8a.
¶ Vt obliuiscatur operis vestri &c. Gene. 8. 3a.
6 Abraham promittens Deus quoniam neminem habuit, per quẽ iuraret maiorem, iurauit per semetipsum. Exo. 32. 4a.
7 Nisi benedicens benedicam te. Gene. 1. fi.
8 Homines per maiorem sui iurant. 22e q 89. 1. o. / 4. c. / q. 98. 2. c. / 3. d. 39. 1. o.
9 Omnis controuersiæ eorum finis, ad confirmationem est iuramentum. Quol. 1 q. 9. 2. o.
10 In quo Deus volens ostendere pollicitationis heredibus immobilitatem consilij sui, interposuit iusiurandum. Exo. 32. 4a. ¶ Impossibile est mentiri Deum. Titum. 1a.
11 Ad tenendam spem, quam sicut ancoram habemus animæ tutam ac firmam. 3. d. 26. q. 2. 1. 3m.
12 Et incedentem vsque ad interiora velaminis. 22e. q. 17. 2. ar. 4. / 1m. / Virt. q. 1. 12. 24m.
13 Vbi præcursor pro nobis introiuit Iesus. Mar. 16. 21a.
14 Secũdũ ordinẽ Melchisedech, põtifex factus in æternũ. Psal. 109. 16a.

CAPVT VII.

1 Hic enim Melchisedech &c. cui & decimas omnium diuisit. Abraham. 22e. q. 87. 1. 3m. / 3. d. 3. L. 2m. Cam. 7m.
2 Sine patre, sine matre, sine genealogia, neque initium dierum, neque finem vitæ habens. 3a. q. 22. 6. 3m. / He. 7. lec. 1.
3 Translato enim sacerdotio, necesse est, vt & legis translatio fiat. 12e. q. 170. 2. o.
4 Tu es sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech. Psalmo. 109. 6a.
5 Reprobatio quidem fit precedentis mandati propter infirmitatẽ & incredu-

& incredulitatem. 12e. q. 98. 2. 2m.
6 Nihil enim ad perfectum adduxit lex. 12e. q. 98. 2. o.
7 Iurauit dominus, & non pœnitebit eum. Exod. 32. 4a.
8 Talis enim decebat, vt nobis esset pontifex factus impollutus, segregatus a peccatoribus. 3a. q. 4. 6. 1m.
9 Excelsior cælis factus. Exod. 20. 5a.
10 Qui non habet necessitatem quotidie, quemadmodum sacerdotes prius pro suis delictis hostias offerre. 3a. q. 22. 6. 2m.

CAPVT VIII.

Cam. 8m.
1 Talem hemnus pontificem. supra. 3. 1a. ¶ Qui cõsedit in dextera sedis magnitudinis in cælis. Mar. 16. 21a.
2 Sacramentorum minister & tabernaculi Dei quod fixit Deus & non homo. 12e. q. 102. 4. o.
3 Omnis pontifex ad offerendum munera & hostias constituitur 3a. q. 22. 1. c. / 1m.
4 Cum essent qui offerrent secundum legem munera quæ exemplari vt vmbræ deseruunt cælestium. Ibidem.
5 Vide inquit, omnia facito secundum exemplar, quod tibi ostensum est in monte. Exod. 26. 2a.
6 Nunc autẽ melius sortitus est ministerium, quanto & melioris cæstri mediator est. Gal. 3. 12a. / 12e. q. 91. 5. c. / 1m. / q. 98. 1. o. / 2. 1m. / 2m. / q. 99. 6. c. / q 106. 3. c. / q. 107. 1. c. / 2m. / 2. 3. 4. c. / 22e. q. 1. 7. 2m.
7 Quòd in melioribus repromissionibus sancitum est. 12e. q. 91 5. o. / q. 99. 6. o. / q. 107. 1. 2m. / q. 108. 1. o. / 22e. q. 95. 2. 3m. / q. 140. 1. 1m. / 3. d. 40. 4. o. / 1. c°. 5. / Lib. 3. c°. 116. fi. / Psa. 10. / Psa. 18. / Psal. 21. / Ro. 8 lec. 3.
8 Nam si illud culpa vacasset, non vtique secundi locus inquireretur. Ibidem.
9 Ecce dies veniunt dicit dominus, & confirmabo super domum Israel, & super domum Iuda testimonium nouum, &c. superscribam eas. Iere. 31. 16a.
10 Et ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum. Deute. 7. 5a. ¶ Et non docebit vnusquisque proximum suum, &c. vsque ad maiorem. Ib. dem. 18a.
11 Et peccatorum eorum, iam non memorabor. Gen. 8. 1a.
12 Quod autem antiquatur & veterascit, prope interitum est. 1a. q. 10. 4. 3m.

CAPVT IX.

Cam. 9m.
1 Tabernaculum factum est primum, in quo erant cãdelabra, &c. vsque, de quibus. Exo. 26. 1a.
2 In arca erat vrna aurea, habens manna, & virga Aaron quæ frõduerat, & tabulæ testamenti. 3, Reg. 8. 4a.
3 In priori tabernaculo, semper introibant sacerdotes sacrificiorum, officia consummantes, in secundo autem semel in anno solus pontifex, non sine sanguine. 12e. q. 102. 4. 4m. / 5m. / 6m.
4 Hostię offeruntur, quæ non possũt iuxta conscientiam, perfectũ facere seruientem. 12e. q. 98. 2. o.
5 Iustitijs carnis, vsque ad tempus correctionis impositis. 12e. q. 56. 4. c. / He. 2. lec. 4. /.
6 Si enim sanguis hyrcorum, & taurorum, & cinis vitulæ aspersus inquinatos sanctificat, ad emundationem carnis. 12e. q. 102. 5. 4m. / 5. 6m. / q. 103. 2. o. / 3a. q. 37. 4. 3m. / q. 87. 4. 1m. / 4. d. 1. q. 1. ar. 5. q. 3. o. / d. 19. q. 1. ar. 1. q. 1. 3m. / Ro. 11. lec. 4. / He. 9. lec. 1.
7 Christus per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo. Ma. h. 26. 12a. ¶ Sanguis Christi emundabit conscientiã nostrã ab operibus mor. uis. 3a q. 48. 4. 3m. / q. 49. 5. 1m. / q. 89. 6. c. / 4. d. 4. q. 3. ar. 3. q. 3. 1m. Ver. q. 17. 1. 3m. / Quol. 5. 5. c. fi.
8 Ideo noui testamenti mediator est. Gal. 3. 1 2a. ¶ Non enim in manufacta sancta Iesus introiuit, exemplaria verorum, sed in ipsum cælum. Mar. 16. 21a.
9 Vt appareat nunc vultui Dei pro nobis. 2. Parali. 6. fi. / Ro. 8. 1a.
10 Statutum est hominibus semel mori. Psal. 88. 18a. ¶ Post hoc autẽ iudicium. Plal. 9. 2. ¶ Christus semel oblatus est. Isa. 53. 5a. 8a.
11 Ad multorum exhaurienda peccata. 1e. Thi. 2. 4a.

CAPVT X.

Cam. 10m.
1 Vmbram enim habens lex futurorum bonorum, nõ ipsam imagine merum. 12e. q. 101. 2. c. / 4. d. 1. q. 2. ar. 5. q. 2. c.
2 Numquam potest accedentes perfectos facere. 12e. q 98. 2. o.
3 Impossibile enim est sanguine hyrcorum, & taurorum auferri peccata. 4. d. 1. q. 1. ar. 5. q. 1. o.
4 Hostiam & oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi, &c. Psal. 39. 2a. ¶ In capite libri scriptum est de me. &c. Ibid. 3a.
5 Eadem sæpe afferens hostias, quę non possunt auferre peccata, sup. 3a. ¶ Hic autem vnam pro peccatis offerens hostiã in sempiternum. Isa. 53. 5a. 8a.

6 Sedet in dextera Dei. Mar. 16. 22a. ¶ Donec ponantur inimici eius scabellum pedum eius. Psal. 109. 3a.
7 Vna enim oblatione, consummauit in sempiternum sanctificatos. Isa. 53. 5a. 8a.
8 Hoc testamentum quod testabor ad illos, &c. Iere. 31. 16a. ¶ Et peccatorum eorum, & iniquitatum eorum iam non recordabor amplius. Gen. 8. 2a.
9 Initiauit nobis viam nouam & viuentem per velamen, id est. carnem suam. 3a. q. 62. 5. c. / q. 63. 3. c. / He. 10. lec. 1.
10 Et sacerdotem magnum, super domum Dei, sup. 3. 1a.
11 Voluntarie enim peccantibus nobis, post acceptam notitiã veritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia, sup. 6. 2a.
12 Terribilis autem quædam expectatio iudicii. Psal. 9. 2a. ¶ Et ignis emulatio, quæ cõsumptura est aduersarios. Psal. 49. 3a. / Isa. fi.
13 Irritam quis faciens legem Moysi, sine vlla miseratione, duobus vel tribus testibus moritur. Deut 19. 2a.
14 Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui filiũ Dei conculcauerit, &c. 12e q. 106. 2. 2m. / 22e. q. 10. 3. 3m. / 4. d. 20. ar. 2. q. 1. 2m. / d 38. q. 1. ar. 2. q. 1. 3m. / Ma q. 3. 13. 1m. / q. 7. 3. 17m. / 8. b / Psal. 12. / Io. 2. / 8 / Ro. 2. lec. 2. / Gal. 4. / Thi. 5. / He. 10.
15 Mihi vindictam, & ego retribuam, Deut. 32. 5a.
16 Iudicabit dominus populum suum. Psal. 9. 2a.
17 Horrendum est incidere in manu Dei viuentis. 2. Parali. 6. fin. / 4. d. 20. L. 3m. / d. 46. q. 2. ar. 2. q. 3. 1m.
18 Rememoramini dies priscos, in quibus illuminati, magnum certamen sustinuistis passionum. 2e. Thes. 1. 3a.
19 Patientia vobis necessaria est. Luc. 21. 4a. / Iac. 5. 6a.
20 Iustus autem meus, ex fide viuit. Abacuch. 2. 2a. ¶ Quia si subtraxerit se, non placebit animæ meæ. Isa. 5. 4a. / 1a. q. 3. 2. 1m. ¶ Nos autem non sumus subtractionis filii. Isa. 5. 1a.

CAPVT XI.

1 Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentũ non apparentium. 22e. q. 4. 1. o. / 3. d. 23. q. 2. 1. o. / Veri. q. 14. 2. o. / He. 11. lec. 1. prin°. Cam. 11m.
2 Fide intelligimus, aptata esse sæcula, verbo Dei. 1. d. 3. L.
3 Vt ex inuisibilibus, uisibilia fierent. Gen. 1. 1a.
4 Fide plurimã hostiã Abel q. Cain. obtulit Deo, &c. Gen. 4. 1a.
5 Fide Enoch translatus est, ne videret mortẽ Gen. 5. 3a. / 4. Reg. 3a.
6 Sine fide autem, impossibile est placere Deo. Mar. 16. 14a. / 22e. q. 2. 3. o.
7 Credere oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus remunerator sit. 22e. q. 2. 8. 1m. / 3. d. 25. q. 2. ar. 3. q. 4. 1m. / 4. d. 6. q. 2. ar 2. q. 1. c. / Veri. q. 28. 2. 8m.
8 Noe dãnauit mundum. Math. 12. 14a.
9 Expectabat enim fundamenta habentem ciuitatem, cuius artifex & conditor Deus. Gen. 1. 1a.
10 Fide & ipsa Sara sterilis, virtutem in conceptione seminis accepit, etiam præter tempus ætatis. Gal. 4. lec. 3. / He. 11. prin°.
11 Propter quod & ab vno orti sunt, & hoc mortuo. Isa. 51. 2a. ¶ Taq; sydera cœli in multitudine, & sicut arẽa &c. Gen. 15. 2a.
12 A longe eas aspicientes & salutantes, &c. Exo. 15. 3a. / 1a. q. 10. 1. 4m / q. 42. 5. 2m. ¶ Non acceptis repromissionibus. He. 7. lec. 2.
13 Peregrini & hospites sunt super terra. Psal. 38 fi / Ephe. 2. lec. 6.
14 Non conditur Deus vocari Deus eorum. 1. d. 18. 5. 6m. / 2. d. 11. q. 1. 4. c. / Ro. 1. lec. 5.
15 Fide obtulit Abraham Isaach. Gen. 22. 4a. ¶ Cum tentaretur. Ibidem. 1a.
16 Fide Raab meretrix non periit cum incredulis, excipiens explo ratores cum pace. Iosue. 2. 1a.
17 Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. 4. d. 38. L. / Rom. 7. lec. 1.
18 Alii vero distenti sunt, non suscipientes redemptionem, vt melioren inuenirent resurrectionem. Quol. 4. q. 10. 1. o.
19 Quibus dignus non erat mundus. 22e. q. 188. 2. 3m. / Ma. q. 13. 2. 2m. / Io. 1. lec. 12.
20 Hi omnes testimonio fidei probati, non acceperunt repromissionem. 12e. q. 98. 2. c.

CAPVT XII.

1 Aspicientes in autorem fidei, & consumatorem Iesum. Ibidem. Cam. 12m.
2 Qui proposito sibi gaudio, sustinuit crucem, confusione contẽpta. Math. 27. 3a. ¶ In dextera sedis Dei sedet. Mar. 16. 22a.
3 Fili mi, noli negligere disciplinam domini, neq; fatigeris dum ab eo argueris. Virt. q. 3. 1. 1m.
4 Quem enim diligit dominus, castigat. flagellat autem omnem filium quem recipit. 4. d. 17. q. 3. ar. 5. q. 4. 2m.
5 Tamquam filiis, nobis offertur Deus. Luc. 6. 27a.
6 Omnis disciplina in præsenti quidem videtur non esse gaudii, sed mœroris, postea autem fructum peccati, &c. He. 10. lec. 4.

7 Pacem

7 Pacem sequimini cum omnibus.Isa.32.fi./ Phil.4.2ª. ¶Et sanctimoniam,sine qua nemo videbit Deum. 22ᵉ.q.81.8.o:
8 Aut prophanus,vt Esau.Ma.q.14.2.1ᵐ.
9 Qui propter vnam escam,vendidit primitiua sua.Gene.25.fi.
10 Postea cupiēs hæreditare bñdictionē,reprobatus est.1ª.q.23.3.o:
11 Non inuenit pœnitētiæ locum, quam q̄ cum lachrimis inquisisset eam.2.Mache.9.2ª./ 3ª.q.86.1.1ᵐ.
12 Non accessistis ad tractabilem & accessibilem ignem,& turbine, & caliginem,&c.Exo.24.2ª.3ª.
13 Si bestia tetigerit montem,lapidabitur. Exo.19.1ª.
14 Sed accessistis ad syon montem,& ciuitatem Dei viuentis Ierusalem cælestem. 1ª.q.3.1.5ᵐ./ Isa.34.
15 Et multorum milliuni angelorum frequentiam.1ª.q.50.3.o./q.112.4.2ᵐ./ 2.d.3.q.1.3.o./ 3.4.cº.9o./ Poª.q.6.6.c.fi.
16 Et ecclesiam primitiuorum, qui conscripti sunt in cœlis. Exo. 32.9ª.10ª.
17 Et iudicem omnium Deum. Psal.9.2ª. ¶Et spiritum iustorū perfectorum.4.d.8.q.1.ar.1.q.1.c.
18 Et testamenti noui mediatorem Iesum, Gal.3.11ª. ¶Adhuc semel;& ego mouebo,non solum terrā,sed & cœlū.Iohel.2.13ª:
19 Deus noster ignis consumens est.Exo.24.3ª.

CAPVT XIII.

Caᵐ. 13ᵐ. 1 Honorabile cōnubium,& thorus immaculatus. 2ᵉ.Cor.11.le.fi
2 Non te deseram,neque derelinquam,Iosue.3ª.
3 Dominus mihi adiutor, non timebo quid faciat mihi homo. ℨ.3.cº.89.
4 Iesus Christus heri & hodie,ipse & in sæcula.3.d.2.q.1.2. 5ᵐ./. Rom.1.lect.3.
5 Doctrinis variis & peregrinis,nolite &c. Exo.34.5ª.
6 Optimum est,gratia stabilire cor. Virt.q.2.12.19ᵐ.
7 Habemus altare,de quo ædere,non habent potestatē,qui tentāt Deūm.1ª.q.112.2.c./ 22ᵉ.q.97.2.o.
8 Propter hoc & Iesus, vt sanctificaret per suum sanguinem populum,&c.3ª.q.46.10.o.
9 Exeamus igitur ad eum extra castra improperium eius portantes. 3ª. q. 46.3.o.
10 Non enim habemus hic ciuitatem manentem,sed futuram inquirimus. Luc.6.27ª.
11 Per ipsum ergo offeramus hostiā laudis semp Deo. Psal.33.1ª.
12 Beneficentię aūt & cōmunionis nolite obliuisci. 22ᵉ.q.3 1.1.o.
13 Talibus enim hostiis promeretur Deus. 22ᵉ.q.86.2.1ᵐ.
14 Obedite ꝓpositis vestris,& subiacete illis. Ro.13.1ª./Eph.6. 4ª
15 Deus autem pacis.2ᵉ.Cor.fi. ¶Qui eduxit de mortuis pastorē magnum.Psal.3.2ª.

AVTHORITATES exactibus Apostolorum.

CAPVT II.

Caᵐ. 1ᵐ. 1 Epit Iesus facere,& docere. Math.23.2ª.
2 Assumptus est. Mar. 16.21ª. ¶Quibus & præbuit ꝛeipsum viuum, post passionem suam, in multis argumentis.3ª.q.55.5.6.o./3.d.21.q.2.3.4.o./ Opus 3.cº.245.
3 Per dies quadraginta apparens eis,& loquens de regno Dei. 3ª. q.55.3.o./3.d.21.q.2.3.c./d.22.q.3.ar.3.q.3.c./Io.20.lec.6. princº./cº.21.princº.
4 Et conuescens, præcepit eis. Luc. 24. 26ª. ¶Iohannes quidem baptizauit aqua. Math. 3.5ª. ¶Vos autem baptizabimini Spiritu sancto. Ibidem.6ª.
5 Non est vestrum noscę tempora vel momenta. Gene. 17.1ª./ 1. Reg.24.1ª./ Math.24.14ª.
6 Videntibus illis eleuatus est. Mar.16.21ª./ ℨ.4.cº.8. ¶Cumq; intuerentur in cœlum euntem illum/. Ibidem. ¶Hic Iesus qui assumptus est a vobis in cęlum. Ibidē. ¶Et sedet a dextris Dei. ℨ.4.cº.8. ¶Et sic veniet,quemadmodum,&c. Math.24.10ª.
7 Et nubes suscepit eum ab oculis eorū. 3ª. q.57.4.3ᵐ. ¶Hi omnes erant perseuerantes in oratione. Luc.18.1ª.
8 Oportet impleri scripturam. Math. 5. 14ª. ¶Quam prædixit Spiritus sanctus per os Dauid. Iere. 7. 8ª./ He. 2. 11ª. ¶Et hic possedit agrum de mercede iniquitatis. Math. 26. 12ª./ 22ᵉ.q. 32.7.4ᵐ./ 4.d.15.q.2.ar.4.q.2.1ᵐ.
9 Et dederunt eis sortes,Et cecidit sors super Mathiam.22ᵉ.q.95. 8.o./ 4.d.24.L./ Opus 25.cº.5.

CAPVT II.

Caᵐ.2ᵐ. 1 Et cum complerentur dies penthecostes. 12ᵉ.q.102.4. 1ᵐ./ q.103.3.4ᵐ.

2 Apparuerunt illis dispartire linguę,tamquam ignis.1ª.q.43.7. 6ᵐ./ 3ª.q.36.6.4ᵐ./ q.72.2.1ᵐ./ 1.d.16.3.o./Io.2.lec.4./cº.21.
3 Cęperunt loqui variis linguis.22ᵉ.q.176.1.o./ Psal. 18./ Io:7. lec.5.fi./ 1ᵉ. Cor.14.
4 Effundam de spiritu meo. Iohel.2.10ª./ Titum.3./ ℨ.4.cº.23. ¶Sol conuertetur in tenebras, Iohel.2.5ª. Anteq̄ veniat dies domini magnus & manifestus. Ibidem.fi.
5 Omnis quicumque inuocauerit nomen domini,saluus erit. Ibidem Penultima.
6 Hunc definito consilio & præscientia Dei traditum per manus iniquorū. Math.26.12ª. ¶Affigētes interemistis. Math.27.14ª.
7 Quem Deus suscitauit. Psal.3.2ª./ 3ª.q.53.4.1ᵐ. ¶Solutis inferni doloribus.3ª.q.52.2.2ᵐ. ¶Non relinques animam meam in inferno. Ibidem. ¶Iuxta quod impossibile erat,illum detineri ab eo.3ª.q.53.2.3ᵐ.
8 Replebis me iocunditate. Ibidē fi. ¶Cū facie tua:2.Parali.6.fi.
9 Iureiurando iurasset illi Deus. Exo. 32.4ª. ¶Dextera igitur Dei exaltatus. Mar.16.12ª. ¶Sede a dextris meis. Ibidem. ¶Effudit hoc donum.Iohel.2.10ª.
10 Dixit dominus dño meo: Psal. 109. 1ª. ¶Donec. Math. 31ª. ¶Ponam inimicos tuos.1.Reg.15.Penultima. ¶Scabellum pedum tuorum.2.Parali.6.fi.
11 Certissime ergo sciat omnis domus Israel,quia & dominum eū & Christum fecit Deus hunc Iesum,&c. ℨ.4.cº.9.
12 Quem vos crucifixistis.Mar.15.7ª. ¶Pœnitentiam igitur agite,& baptizetur vnusquisque vestrum.3ª.q.49.3.2ᵐ./q.68.5.6. o./7.2ᵐ./ q.86.2.1ᵐ./ q.8.6.2ᵐ./ 3.d.19.ar.3.q.2.1ᵐ./ L.3ᵐ./ 4.d.4.q.2.ar.1.q.1.1ᵐ./ ar.3.q.2.2ᵐ./ d.6.q.1.ar.1.q.1.c./ ar.2. q.3.o./ q.3.c./ 1ᵐ./ d.7.q.1.ar.2.q.1.c./ d.14.q.1.ar.2.q.4.2ᵐ./. d.16.q.1.ar.2.q.1.2.o./ d.18.q.1.ar.3.q.1.c./ ℨ.4.cº.58./ Rom. 11.lec.4.
13 In remissionem peccatorum vestrorum.ℨ.4.cº.58. ¶Et apposite sunt animæ circiter triamillia.Isa.58.3ª. ¶Fiebat autem omni animę timor. Ibidem.
14 Erant aūt perseuerātes,in doctrina Apostolorū.22ᵉ.q.176.1.1ᵐ.
15 Et in cōmunicatione fractionis panis. 3ª. q. 80.10.4ᵐ./ 4.d.12. q.3.ar.1.q.3.o./ d.32.ar.5.q.4.c.
16 Et in orationibus. Luc. 18.1ª. ¶Multa quoque prodigia, & signa per Apostolos fiebant.22ᵉ.q.178.1.3ᵐ./Io.4.le.7./2ᵉ.Thes. 2./ He. 2.lec.1.
17 Omnes etiam qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia.22ᵉ.q.66.2.o./ ℨ.3.cº.127.fi./ cº. 132. 1ᵐ./ cº. 135. 1ᵐ./ Opusc.20.Lib.4.cº.4.
18 Possessiones & substantias vendebant, & diuidebant illa omnibus,prout cuique opus erat. ℨ. 3.cº.132.1ᵐ./ cº.135.1ᵐ./ Gal. 2.lec 2.fin.
19 Quotidie perdurantes vnanimiter in templo. Luc.18.1ª.
20 Frangentes circa domos panem, sup.15ª.

CAPVT III.

1 Deus Abraham,& Deus Isaach,& Deus Iacob. Math.22.6ª. Caᵐ. 3ᵐ. ¶Glorificauit filium suum Iesum.4.d.33.q.3.3.3ᵐ. d.49.q.5. o./ Quol.5.q.12.1.o./ 2ᵉ.Thi.2. cº.4.
2 Quem vos quidem tradidistis. Math.26. 12ª. ¶Autorem vitæ interfecistis. Math.27.6ª. ¶Quem Deus suscitauit a mortuis. Psal. 3. 2ª.
3 Et in fide nominis ipsius, &c. confirmauit nomen eius. Math.9. 15ª. ¶Et fides quæ per eum est,dedit integrā sanitatē &c. Ibidē.
4 Et nunc fratres scio,quòd per ignorantiam fecistis,sicut & Principes vestri.1ᵉ.Cor.2.6ª.
5 Deus autem qui per os omnium prophetarum prænunciauit pati Christum suum. He.2.11ª. ¶Prophetam suscitabit vobis dominus Deus vester de fratribus vestris,tamq̄ meipsum audietis.&c.Deut.18.8ª./ Luc.26ª. ¶Omnis anima quæ non audierit prophetam illum,exterminabitur de plebe. Isa. 58.3ª.
6 Suscitans filium suum. Psal.3.2ª.

CAPVT IIII.

1 Quem vos crucifixistis. Math. 27.6ª. ¶Quem Deus suscitauit a mortuis. Psal.3.2ª. ¶Hic est lapis, qui reprobatus est a vobis, &c. Math.21.8ª./ Ro. 9.lec.5. Caᵐ. 4ᵐ.
2 Et non est in alio aliquo salus. 3ª.q.61.3.c./ 4. 3ᵐ./ q.68.1.o./ 2.c./ q.73.5.c./ q.84.5.c./ 4.d.1.q.2.ar.6.q.1.c./ d.17. q. 3. ar. 5. q.4.c./ ℨ.4.cº.72./Veri.q.28.4.7ᵐ./ Psal.32./ Ro.5.lec.5.prinº.
3 Nec enim aliud nomen est sub cœlo datum hominibus,in quo oportet nos saluos fieri. Ibidem. ¶Domine qui fecisti cœlum & terram,mare,& omnia quæ in eis sunt. Gen.1ª./ 2. Mach.2ª.
4 Si iustum est in conspectu Dei vos potius audire,q̄ Deum,iudicate.22ᵉ.q.69.3.1ᵐ./ q.105.2.c./ q.144.5.c./2.d.44.L.7ᵐ./ 3.d. 25.q.2.ar.1.q.4.3ᵐ./ Ro.13.

5 Qui

5 Qui Spiritu sancto,per os Dauid dixisti. Luc. 26ª. ¶Quare fremuerunt gentes,&c.aduersus Christum eius. Psal. 2.1ª. ¶Manus tua.2.Paral.6.fi. ¶Consilium tuum.Psal.32.5ª.
6 Signa & prodigia fieri.sup.3.30ª. ¶Multitudinis autem credētium,erat cor vnum & anima vna,sup.2.14ª./ 1ª. q.76.5.3ᵐ.
7 Neque enim quisquā eorum quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat,sed erant illis omnia communia, sup. 2. 36ª. ¶Neque quisquām egens erat inter illos,sup.2.17ª.18ª.
8 Quotquot possessores agrorum aut domorum erant,vendentes afferebant precia eorum,&c.sup.37ª.

CAPVT V.

Caᵐ. 5ᵐ. 1 Dixit autem Petrus ad Ananiam. Anania, cur tentauit Sathanas cor tuum? &c. 22ᵉ. q.33.7.2ᵐ./ q.64.4.1ᵐ./ 4.d.19.q.2.ar. 3.q.1.1ᵐ.
2 Per manus autem Apostolorum.fiebant signa & prodigia multa in plebe,sup.3.30ª. ¶Quæ est hæresis Saduceoū. Math.22.4ª.
3 Obedire oportet Deo,magis q̄ hominibus,sup.4.7ª. ¶Deus patrum vestrorum.Math 22.6ª. ¶Suscitauit Iesum.Psal.3.2ª. ¶Quem vos interemistis. Math.27.15ª.
4 Suspendentes in ligno. Math. 27. 6ª. ¶Hunc principem & saluatorem,Deus exaltauit dextera sua.2.Paral.6.fi /Mar.16.22ª.
5 Si est ex hominibus consilium hoc aut opus, destruetur, si vero ex Deo est,non poteritis dissoluere.Quol.3.q.5.1.7ᵐ.

CAPVT VI.

Caᵐ. 6ᵐ. 1 Non est æquum nos derelinquere verbum Dei, & ministrare mensis,sup.2.15ª./ infra. 3ª.
2 Nos vero orationi,& ministerio verbi,instātes erimº.Lu.18.1ª.
3 Elegerunt Stephanum,virum plenum fide,& spiritu sancto.3ª.q. 7.10.o./ 3.d.13.q.1.ar.2.q.2.o.
4 Stephanus plenus gratia & fortitudine.Ibidem.¶Faciebat prodigia & signa magna in populo,sup.3.30ª.
5 Non poterant resistere sapientię & spiritui,qui lequebatur.22ᵉ. q.53.4.1ᵐ.
6 Viderunt faciem eius tamquām faciem Angeli.3ª.q.12.4.1ᵐ./. ℨ.4.cº.82.

CAPVT VII.

Caᵐ. 7ᵐ. 1 Et circuncidit eum die octauo.Gen.17.5ª. ¶In animabus septuagintaquinque. Gen.46.1ª./ Isa.58.2ª. ¶Non dedit ei hæreditatem,nec passum pedis. He.11.lec.3. ¶Et positi sunt in sepulcro,quod emit Abraham,&c.Gen.23.2ª.
2 Et cum vidisset quendam iniuriam patientem,vindicauit illum &c.22ᵉ.q.60.6.2ᵐ. ¶Ego sum Deus patrum tuorū,Deus Abraham,& Deus Isaach,& Deus Iacob.Math.22.6ª.
3 Apparuit illi in deserto montis syna Angelus,in igne flāmę rubi.Exo.20.1ª. ¶Faciens prodigia & signa,&c.sup.3.30ª.
4 Videns vidi afflictionem populi mei,&c.Exo.3.1ª. ¶Et gemitū eorum audiui. Ibidem.2ª. ¶Et descendi liberare eum.Ibidē.3ª.
5 Prophetam suscitabit vobis Deus de fratribus vestris,tamquām meipsum audietis. Deut.18.8ª. ¶Nunquid hostias & victimas obtulistis mihi quadraginta annis? Psal.39.2ª.
6 Vt faceret illud secundum formam eius quod viderat.He.8.6ª. ¶Sed excelsus,non in manufactis habitat.3. Reg.8.7ª. ¶Cœlum mihi sedes est.3.Reg.8.11ª./ Psal.44.1ª.
7 Et terra scabellum pedum meorum.2.Parali.6.fi.
8 Quam domum ædificabitis mihi, aut quis locus requietionis meæ?3.Reg.8.7ª.
9 Nonne manus mea.2.Paral.6 fi. ¶Fecit hæc omnia? 2.Mach.1ª. ¶Incircuncisi corde & auribus. Iere.4.3ª. ¶Qui accepistis legem in dispositione Angelorum.Gal.3.12ª.
10 Cum autem esset plenus spiritu sancto, sup. 6. 3ª. ¶Intendens in cęlum vidit gloriam Dei. Gen. 32. 3ª. ¶Et Iesum stantem a dextris Dei. Mar.16.22ª./ 3ª.q.58.1.3ᵐ./ He. 1.lec.2.fi.
11 Ecce video cœlos apertos.Math.3.11ª.

CAPVT VIII.

Caᵐ. 8ᵐ. 1 In nomine Iesu Christi baptizabantur viri ac mulieres. 3ª. q. 66.6.o./4.d.3.ar.2.q.2.3ᵐ./L.3ᵐ./1ᵉ. Cor.1.lec.2. ¶Philippus autem descendens in ciuitatem samariæ,&c.4.d.2.q.2.4. 1ᵐ./. Io.12.lec.3.
2 Miserunt ad eos Petrum & Iohannem. Iere. 7.8ª.
3 Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum.4.d.2.q.2.4.1ᵐ./Io.12.lec.3.
4 Cum vidisset Simon,quia per impositionem manus Apostolorum,daretur Spiritus sanctus,obtulit pecuniam,&c.22ᵉ.q.10.1. 1ᵐ./ 4ᵐ./ 4.d.25.q.3.ar.1.q.1.4ᵐ./ ℨ.2.cº.42.fi.

5 Pecunia tua tecum sit in perditionem. Gen.3.18ª.

CAPVT IX.

1 Et subito circumfulsit illum lux de cœlo. 2.d.28.4.3ᵐ. Caᵐ. 9ᵐ.
2 Ego sum Iesus nazarenus,quem tu persequeris.3ª.q 57.6.3ᵐ.
3 Durum est tibi contra stimulum calcitrare. 12ᵉ. q. 112.2.2ᵐ./. q.113.10.c./ 2.d.18.q.1.3.2ᵐ./ 4.d.4.q.3.ar.2.q.1.3ᵐ./d.17.q. 1.ar.2.q.1.1ᵐ./ Veri. q.28.3.19ᵐ.
4 Apertisque oculis,nihil videbat. Thob.2.2ª.
5 Vas electionis est mihi iste, vt portet nomen meum coram gentibus & regibus & filiis Israel.Rom.prolo.medº.
6 Ego ostendam illi,quanta oporteat eum pro nomine meo pati. Math. 26. 9ª.
7 Dominus misit me Iesus,qui apparuit tibi in via qua veniebas, sup. 1ª. 2ª.
8 Et confestim ceciderunt ab oculis eius, tamquàm squamæ. Thob. 2. 2ª.
9 Et narrauit illis,quomodo in via vidisset dominum, sup. 1ª.2ª.

CAPVT X.

1 Cornelius centurio vir religiosus, & timens Deum cum omni domo sua,faciens eleemosynas multas. 22ᵉ. q. 10. 4. 3ᵐ./ 3.q.q. 69.4.2ᵐ./ 3.d.25.L.3ᵐ. Caᵐ. 10ᵐ.
2 Et deprecans Deum semper. Luc. 18.1ª. ¶Cornelius intuens Angelum,timore correptus est.Luc.4ª. ¶Orationes & eleemosynę,ascenderunt in memoriam in conspectu Dei. Gen.8.2ª.
3 Cecidit super Petrum mētis excessus,& vidit.22ᵉ.q.175.3.1ᵐ./ Veri.q.13.2.9ᵐ./ 2ᵉ.Cor.12.
4 Et volatilia cæli.Psal.8.fi. ¶Quod Deus purificauit, tu ne commune dixeris.12ᵉ.q.101.5.4ᵐ./ 5ᵐ./ 6ᵐ./ 6 1ᵐ./ q.103.2.c.
5 Cornelius procidens ad pedes Petri,adorauit eum. Gen.18.2ª. ¶Non est personarum acceptor Deus.Deut.10.4ª. ¶Vnxit Iesum Deus Spiritu sancto. Psal.44.1ª.
6 Quem occiderunt.Math.27.6ª. ¶Suspendentes in ligno.Ibidē 16ª. ¶Hic Deus suscitauit. Psal.3.3ª. ¶Tertia die. Mat.20.7ª.
7 Et dedit eum manifestum fieri, non omni populo. Sed testibus prædinatis a Deo,nobis,&c.3ª.q.36.2.c./ q.55.1.o. Opus. 3. cº.245./ 1ᵉ.Cor.15.lec.1.
8 Qui manducauimus & bibimus cum illo, postquām resurrexit a mortuis.Luc.24.26ª. ¶Ipse est qui constitutus est a Deo, iudex viuorum & mortuorum.Io.5.15ª.
9 Huic omnes prophetæ testimonium perhibent. Io.1.lec.10.
10 Remissionem peccatorum accipere per nomen eius, omnes qui credunt in eum.Mar.16.9ª.
11 Et iussit illos baptizari in nomine Iesu,sup.8.12ª.

CAPVT XI.

1 Volatilia cæli.Psal.8.fi. ¶Quod Deus mundauit,tu ne commune dixeris,sup.4ª. ¶Iohannes baptizauit aqua. Math.3.5ª. ¶Vos autem baptizabimini Spiritu sancto. Ibidem.6ª. Caᵐ.11ᵐ.
2 Erat manus domini cum eis. 2.Paral.6.fi.

CAPVT XII.

1 Angelus eius est. 1ª. q. 113. 2. o./ 22ᵉ.q.10.2.3ᵐ./ Ma.q.16.9. Caᵐ.12ᵐ. 2ᵐ./ 3ᵐ.

CAPVT XIII.

1 Tunc proconsul Sergius Paulus credidit, cum vidisset factum, admirans super doctrinam domini. Ro.prolo. Caᵐ.13ᵐ.
2 O plene omni dolo,& omni fallacia, fili diaboli, inimice omnis iustitiæ. Gal.3.1ª.
3 Ecce manus domini super te,2. Parali. 6. fi. ¶Et in brachio excelso. Ibidem.
4 Inueni Dauid filium Iesse,virum secundum cor meum. Ibidem. ¶Qui faciet omnes voluntates meas. Psal. 110. 1ª. ¶Huius Deus ex semine secundum promissionem eduxit Israel saluatorem Iesum. Rom. 1. 1ª.
5 Prædicante Iohanne baptismum pœnitentiæ.Mar.4ª. ¶Vt interficerent eum. Math. 27. 16ª. ¶Et cum consumassent omnia quæ de eo scripta erant.Io.19.16.
6 Posuerunt eum in monumento. Math. 27. penultima. ¶Deus autem suscitauit eum a mortuis. Psal. 3. 2ª. ¶Tertia die. Matthe. 20.7ª.
7 Qui visus est per dies multos, his qui simul ascenderāt cum eo, sup.10.12ª. ¶Filius meus es tu.Io.1.17ª. ¶Ego hodie genui te. Psal. 2. 3ª.
8 Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Psal. 15.3ª. ¶Per hūc vobis remissio peccatorū annūciatur.Mat.1.15ª.16ª.

9 Non

9 Non potuistis in lege Moysi iustificari. Ro. 3. 1ª. ¶In hoc omnis qui credit, iustificatur. Mar. 16. 11ª.
10 Videte contemptores, & admiramini. 22ᵉ. q. 186. 9. 3ᵐ.

CAPVT XIIII.

Caᵐ. 14ᵐ.
1 Dante signa & prodigia fieri, per manus eorum, sup. 3. 30ª.
2 Qui fecit cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt. Gen. 1ª./ 2. Mach. 2ª.
3 Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei. 3ª. q. 45. 1. c.

CAPVT XV.

Caᵐ. 15ᵗᵐ.
1 Surrexerunt quidam de hæresi phariseorum, qui crediderunt dicentes, quia oportet circuncidi eos, præcipere quoque seruare legē Moysi, 3ª. q. 74. 4. c. fi./ 3. 4. cº. 37. fi./ Opus. 3. cº. 228./ Mat. 12.
2 Et qui nouit corda Deus. 3. Reg. 8. 11ª.
3 Fide purificans corda eorum. 22ᵉ. q. 7. 2. o./ 4. d. 14. q. 2. 4. 3ᵐ./ Veri. q. 28. 1. 6ᵐ./ Opus. 23. prinº./ Ro. 3. lec. 3.
4 Quid tentatis Deum. Deut. 6. fi. ¶Imponere iugum super ceruices discipulorum, quod neque nos, neque patres nostri portare potuimus. 12ᵉ. q. 98. 1. 3ᵐ./ 22ᵉ. q. 154. 2. 1ᵐ./ 2. d. 28. 3. 4ᵗᵐ.
5 Sed per gratiam domini nostri Iesu Christi, credimus saluari. 12ᵉ. q. 110. 2. 1ᵐ.
6 Narrātes quāta fecisset Deus signa & prodigia p eos, sup. 3. 30ª.
7 Visum est Spiritui sancto & nobis, nihil vltra imponere vobis oneris, q̄ hæc necessaria. 22ᵉ. q. 174. 6. c. fi./ 3ᵐ.
8 Vt abstineatis ab immolatis simulacrorum & sanguine & suffocato & fornicatione. 12ᵉ. q. 103. 4. 3ᵐ./ 22ᵉ. q. 154. 2. 1ᵐ./ 4. d. 1. q. 2. ar. 5. q. 4. o./ d. 33. q. 1. ar. 4. q. 1. 1ᵐ./ Ma. q. 15. 1. 1ᵐ./ Math. 15./ 1ᵉ. Cor. 5. prinº./ Titum. 1. lec. 1.
9 Facta est dissensio, ita vt discederent abinuicem, scilicet Barnabas, & Paulus. 22ᵉ. q. 37. 1. 3ᵐ.

CAPVT XVI.

Caᵐ. 16ᵐ.
1 Hunc, scilicet Thimotheum voluit Paulus secum proficisci, & assumens circuncidit eum propter Iudæos. 12ᵉ. q. 103. 4. 1ᵐ.
2 Vetati sunt a Spiritu sancto loqui verbum in Asia. Ro. 1. lec. 5.
3 Tentabant ire in Bitiniā, & nō permisit eos spiritus Iesu. Ibidē.
4 Crede in dominum Iesum, & saluus eris tu & domus tua. Mar. 16. 20ª.

CAPVT XVII.

Caᵐ. 17ᵐ.
1 Oportebat Christum pati. Math. 27. 2ª. ¶Et resurgere a mortuis. Luc. 24ª. ¶Deus qui fecit mundum, & omnia quæ in eo sunt. Gen. 1ª./ 2ᵉ. Mach. 2ª.
2 Non in manufactis templis habitat. 3. Reg. 8. 8ª.
3 In ipso enim viuimus, mouemur & sumus. 1ª. q. 18. 4. 1ᵐ./ 1. d. 36. q. 1. 3. 4ᵐ.
4 Ipsius enim & genus sumus, genus ergo cum simus Dei. 2. d. 17. q. 1. 1. 2ᵐ./ Veri. q. 1. 4. 15ᵐ.
5 Statuit diem, in quo iudicaturus est orbem in æquitate. Psal. 9. 2ª. ¶Suscitans eum a mortuis. Psal. 3. 2ª.

CAPVT XVIII.

Caᵐ. 18ᵐ.
1 Ex hoc ad gentes vadam. Psal. 23.

CAPVT XIX.

Caᵐ. 19ᵐ.
1 Iohannes baptizauit baptismo pœnitentiæ. Mar. 4.
2 Baptizati sunt in nomine domini Iesu, sup. 8. 1ª.

CAPVT XX.

Caᵐ. 20ᵐ.
1 Beatius est dare, quàm accipere. 22ᵉ. q. 117. 4. 3ᵐ.

CAPVT XXI.

Caᵐ. 21ᵐ.
1 Vt abstineant se ab idolis, imolato, & sanguine, & suffocato, & fornicatione, sup. 15. 9ª.
2 Tunc Paulus de consilio Iacobi, assumptis viris postēra die purificatus, cum illis intrauit in templum, &c. donec offerretur, &c. 12ᵉ. q. 103. 4. 1ᵐ.

CAPVT XXII.

Caᵐ. 22ᵈᵐ.
1 Subito de cælo circumfulsit me lux copiosa, sup. 9. 1ª.
2 Ego sum Christus nazarenus, quem tu persequeris. Ibidem. 2ª.
3 Et cum non viderem præ claritate lucis illius. Ibidem. 4ª.

CAPVT XXIII.

Caᵐ. 23ᵗᵐ.
1 Principem populi tui non maledices. 22ᵉ. q. 76. 3. o.

2 Sciens autem Paulus, quia vna pars esset Saduceorum, & altera Phariseorum, exclamauit in concilio, &c. Math. 22. 4ª./ 22ᵉ. q. 37. 1. 2./ 2ᵐ.
3 Et cū hoc dixisset, facta est dissensio inter phariseos & saduceos, & diuisa est multitudo, 22ᵉ. q. 37. 1. 2ᵐ.
4 Quidam ex Iudæis, deuouerunt se non manducaturos neque bibituros, donec occiderent Paulum 22ᵉ. q. 88. 2. o./ 10. c./ 4. d. 38. q. 1. ar. 1. q. 2. o./ ar. 4. q. 1. c./ 3ᵐ.
5 Erant autem plusquàm quadraginta viri, qui hanc coniurationem fecerant. Ibidem.

CAPVT XXIIII.

1 Expecto resurrectionem futuram iustorum, & iniquorum. Io. 5. 16ª. 19ª. Caᵐ. 24ᵗᵐ.

CAPVT XXV.

1 Cesarem appello. 22ᵉ. q. 69. 3. o. Caᵐ. 25ᵗᵐ.

CAPVT XXVI.

1 Die media in via vidi o Rex, de cælo supra plendorem solis lumen, sup. 9. 1ª. Caᵐ. 26ᵗᵐ.
2 Ego sum Iesus nazarenus, quem tu persequeris. Ibidem. 2ª.
3 Durum est tibi, contra stimulum calcitrare. Ibidem. 3ª.
4 Ad hoc enim apparuit tibi. 3ª. q. 57. 6. 3ᵐ.
5 Si passibilis Christus. 3ª. q. 46. 5. 12. o. ¶Si primus ex resurrectione mortuorum. 1ᵉ. Cor. 15. 8ª.
6 Coactus sum appellare Cesarem, sup. 25. 1ª.

AVTHORITATES ex epistola Iacobi Apostoli.

CAPVT I.

1 Mne gaudium existimate fratres mei, cum in tentationes varias incideritis. 2. d. 21. q. 1. 3. 1ᵐ./ 2ᵉ. Cor. 1. lec. 3. Caᵐ. 1ᵐ.
2 Probatio fidei vestrę patientiā operatur. Ro. 5ª. lec. 1.
3 Patientia autem opus perfectum habet. 12ᵉ. q. 66. 4. 2ᵐ./ 22ᵉ. q. 136. 2. 1ᵐ./ q. 184. 1. 3ᵐ.
4 Vir duplex animo, inconstans est in omnibus viis suis, 22ᵉ. q. 53. 6. 2ᵐ.
5 Nemo cum tentatur dicat, quoniam a Deo tēntatur, Deus enim intentator malorum est, ipse enim neminem tētat. Gen. 22. 1ª.
6 Vnusquisque tentatur a concupiscentia sua. 2. d. 21. q. 1. 1. c.
7 Concupiscentia cum conceperit, parit peccatum. 4. d. 15. q. 1. ar. 1. q. 3. 1ᵐ.
8 Peccatum cum consumatum fuerit, generat mortem. Ro. 6. 19ª.
9 Omne datum optimum & omne donum perfectum de sursum est, descendens a patre luminum. 1. d. 2. 2. c./ d. 17. q. 2. 5. c. prinº./ d. 22. 2. c./ d. 42. q. 2. 1. c./ d. 43. q. 1. 2. 1ᵐ./ 2. d. 13. 4. 1ᵐ./ d. 35. q. 1. 2. o./ q. 2. 1. 2ᵐ./ 2. c./ 2ᵐ./ L. 6ᵐ./ d. 44. q. 1. 2. c.
10 Apud quem non est transmutatio. Psal. 67. 3ª.
11 Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis. Io. 7. lec. 6.
12 Vt simus initium aliquod creaturę eius. 4. d. 5. q. 1. 2. c./ Opus. 1. cº. 24.
13 Ira viri iusticiam Dei non operatur. 3ª. q. 15. 9. 1ᵐ.
14 In mansuetudine suscipite insitum verbum. Ro. 1. lec. 6. prinº.
15 Estote factores verbi, & non auditores tantum, fallentes vos met ipsos. Ro. 2. 10ª./ 3. 1ª.
16 Si quis putat se religiosum esse, non refrenans linguā suam, &c. huius vana est religio. Psal. 49.
17 Religio munda & immaculata apud Deum & patrem, hæc est, visitare pupillos & viduas, &c. 22ᵉ. q. 81. 1. 1ᵐ.

CAPVT II.

1 Fratres mei, nolite in personarum acceptione habere fidem domini nostri Iesu Christi. Deute. 7ª. Caᵐ. 2ᵐ.
2 Si autem personam accipitis, peccatum operamini, redarguti a lege, quasi transgressores. Ibidem.
3 Diliges proximum tuum sicut teipsum. Math. 19. 22ª.
4 Quicumque totam legem seruauerit offendat autem in vno, factus est omnium reus. 12ᵉ. q. 73. 1. 1ᵐ./ 22ᵉ. q. 5. 3. 3ᵐ./ 3ª. q. 88. 1. c./ 3. d. 26. 5. c./ Ma. q. 2. 9. 1ᵐ.
5 Qui dixit, non Mœchaberis. Exo. 22. 1ª. ¶Dixit non occides. Ibidem. 9ª.
6 Iudicium sine misericordia fiet illi qui non fecit misericordiā. 1ª. q. 21. 4. 1ᵐ./ 22ᵉ. q. 67. 4. 1ᵐ./ 4. d. 46. q. 2. ar. 2. q. 1. 6ᵐ.
7 Superexaltat autem misericordia iudicium. 1. q. 21. 3. 2ᵐ./ 4. d. 46. q. 2. ar. 2. q. 3. o.
8 Tu credis quoniam vnus est Deus? bene facis. Deut. 6. 4ª.
9 Dæmones credunt & contremiscunt. 1ª. q. 64. 2. 5ᵐ., 3. 3ᵐ./ 22ᵉ. q. 5. 2. o./ q. 18. 3. 2ᵐ./ 3ª. q. 76. 7. c./ 2. d. 7. q. 1. 2. 4ᵐ./ 3. d. 23. q. 3. ar. 3. q. 1. o./ d. 26. q. 2. ar. 5. q. 4. 2ᵐ./ Veri. q. 14. 9. 4ᵐ.
10 Abraham pater noster, nōne ex operibus iustificatus est? Gal. 3.
11ª Offerens Isaach filium suum super altare. Gen. 22. 4ª.
12 Credidit Abrahā Deo, & reputatū est ei ad iustitiā. Gen. 15. 3ª.
13 Similiter & Raab meretrix, nonne ex operibus iustificata est, suscipiens nuncios? &c. Iosuę. 2. 1ª.
14 Fides sine operibus, mortua est, vel otiosa. 22ᵉ. q. 2. 9. o./ 3ª. q. 7. 3. 2ᵐ.

CAPVT III.

Caᵐ. 3ᵐ.
1 Nolite plures magistri fieri fratres mei. scientes quoniā maius. iudicium sumitis, Matth. 23. 1ª.
2 In multis enim offendimus omnes. 22ᵉ. q. 184. 2. 2ᵐ.
3 Si quis in uerbo nō offendit, hic perfectus é uir. 22ᵉ. q. 72. 1. 1ᵐ.
4 Lingua ignis est, uniuersitas iniquitatis. Ibidem.
5 Lingua constituitur in membris nostris, quæ maculat totū corpus & inflammat. Ibidem./ q. 83. 12. 2ᵐ.
6 Linguam nullus hominum domare potest. 22ᵉ. q. 73. 1. b. c.
7 Homines ad imaginem & similitudinē dei facti sunt. Gen. 26ª.
8 Non est ista sapientia de sursum descendens a patre luminum, sed terrena, animalis, diabolica. 22ᵉ. q. 45. 1. 1ᵐ.
9 Vbi zelus & contentio, ibi sit constantia & omne opus prauum 22ᵉ. q. 38. 1. o.
10 Quæ autem de sursum est, primum quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, b onis cōsentiēs &c. 22ᵉ. q. 45. 6. 3ᵐ.
11 Fructus autem iustitiæ in pace seminatur facientibus pacē. 22ᵉ. q. 29. 1. o.

CAPVT IIII.

1 Vnde bella & lites in uobis? nonne ex concupiscentijs uestris? 22ᵉ. q. 41. 2. 1ᵐ./ q. 116. 1. 3ᵐ.
2 Petitis & non accipitis, eo quòd male petatis. 22ᵉ. q. 83. 15. 2ᵐ./ 16. c.
3 Amicitia huius sæculi inimica est deo. 22ᵉ. q. 114. 1. o.
4 Quicunque uoluerit amicus esse huius sæculi, inimicus dei constituitur. Ibidem.
5 An putatis, quia inaniter scriptura dicat. Luc. 1. 26ª. Ad inuidiā concupiscit spiritus. 22ᵉ. q. 34. 6. 2ᵐ.
6 Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam 22ᵉ. q. 162. 1. o.
7 Subditi estote deo. 22ᵉ. q. 19. 11. c./ q. 81. 7. c./ q. 104. 4. 2ᵐ./ 3. d. 34. q. 1. 2. 7ᵐ./ q. 2. a. 1. q. 3. 2ᵐ./ 4. d. 15. q. 4. a. 1. q. 3. 3ᵐ./ d. 20 a. 3. q. 2. 5ᵐ./ Veri. q. 14. 3. 8ᵐ./ Io. 17. fi./ Eph. 5.
8 Resistite diabolo, & fugiet a uobis. Matth. 4. 18ª.
9 Appropinquate deo, & appropinquabit uobis. Iob. 9. 2ª.
10 Nolite detrahere alterutrum. 22ᵉ. q. 73. 2. o.
11 Qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrem suum, detrahit legi & iudicat legem. 22ᵉ. q. 74. 2. 3ᵐ.
12 Tu autem quis es qui iudicas proximum tuum? Matth. 7. 1ª.

CAPVT V.

Caᵐ. 1ᵐ.
1 Ecce nunc qui dicitis, hodie aut crastino ibimus in illam ciuitatē, & faciemus ibi annū, & mercabimur &c. & ignoratis quid erit in crastinum. 4. d. 27. q. 2. 1. 5ᵐ.
2 Quæ est uita hominis, uapor est ad modicū. Psal. 88. 13ª. / Heb. 11. princ.
3 Scienti bonum facere, & non facienti, peccatum est illi 2ᵉ. q. 71. 7. 3ᵐ./ 22ᵉ. q. 2. 5. 3ᵐ.
4 Thesaurizastis uobis ira. in nouissimis dieb. Exo. 32. 2ª. / Ro. 2.
5 Clamor eorum in aures domini sabaoth. introiuit. 2. Paral. 6. fi.
6 In die occisionis occidistis iustum. Matth. 16. 10ª.
7 Et non restitit uobis. Isa. 53. 9ª.
8 Patientes estote. 12ᵉ. q. 66. 4. 2ᵐ./ 28. c./ q. 136. 1. o./ 5. c./ 3. d. 33 q. 3. a. 3. q. 1. c./ 3ᵐ./ Ro. 2. lect. 2./ c. 8. lect. 5.
9 Aduentus domini appropinquabit. Psal. 9 2ª. ¶Ecce iudex ante ianuam assistit. Ibidem.
10 Misericors dominus & miserator. Eccle. 2. 3ª.
11 Nolite iurare neque per cœlum, neque per terram, neq; aliud quodcunque iuramentum. Matth. 5. 3 1ª./ 32ª. 33ª.
12 Sit sermo uester. est est, non non. Ibidem. 35ª.
13 Tristatur quis uestrū? oret. equo animo & psallat. infra 17ª. 18ª. ¶Infirmatur quis in uobis? inducat presbiteros ecclesiæ. 4. d. 2. q. 1. a. 4. q. 4. 1ᵐ./ d. 23. q. 1. 1. o./ q. 2. 1. o./ d. 24. q. 2. 2. 1ᵐ./ contra 4. c. 72.
14 Et orent super eum. 4 d. 23. q. 1. 4. o./ a. 2. q. 2. 3ᵐ./ q. 2. a. 2. q. 3. c./ 3. 4. c. 72./ Opus. 22
15 Vngentes eum. 4. d. 23. q. 1. a. 1. q. 2. 3ᵐ./ 3. 4. c. 72. fi.
16 Oleo. i nomine domini. 3ª. q. 72. 3. c./ 4. d. 2. q. 1. a. 1 q. 2. 2ᵐ./ d. 23. q. 1, 3. o./ 2. 4. q. 1. 3ᵐ.
17 Et oratio fidei saluabit infirmum. 12ᵉ. q. 102. 5. 3ᵐ./ 3ª. q. 65. 1. 4ᵐ./ q. 84. 1. 1ᵐ./ 4. d. 2. q. 1. 2. 5ᵐ./ d. 8. q. 1. a. 2. q. 1. c./ 2ᵐ./ d.

22. q. 1. a. 1. q. 1. 2ᵐ./ 3. c./ q. 2. a. 2 q. 2. c./ 2ᵐ.
18 Et alleuiabit eum. 4. d. 23. q. 1. a. 2. q. 2. o./ a. 3. q. 2. c./ 2. 4. q. 3. 3ᵐ./ 3. 4. c. 72.
19 Confitemini alterutrum peccata uestra. 4. d. 16. q. 2. a. 2. q. 3. 1ᵐ./ d. 17. q. 3. a. 1. q. 5. 2ᵐ./ a. 3. q. 1. 1ᵐ.
20 Et si in peccatis sit, dimittent ei. 3ª. q. 65. 1. c./ 4. d. 2. q. 1. a. 1. q. 4. o./ a. 2. c./ d. 7. q. 1. a. 1. q. 3. c. fi./ d. 8. q. 1. a. 2. q. 1. 2ᵐ./ d. 23. q. 1. a. 1. q. 1. c./ q. 2. c./ 2ᵐ./ a. 2. q. 1. o./ q. 2. c./ 2. 3. q. 2. c./ a. 4. q. 3. 3ᵐ./ q. 2. a. 2. q. 1. o./ q. 2. 2ᵐ./ q. 3. 1ᵐ./ 2ᵐ./ d. 24. q. 2. 2. 1ᵐ./ 3. 4. c. 72./ Mal. q. 7. 1. 14ᵐ.
21 Multum ualet oratio iusti assidua. Luc. 18. 1ª.

AVTHORITATES ex prima epistola Petri Apostoli.

CAPVT I.

1 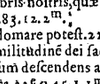 VI secundum misericordiam suam magnam. Eccl. 2. 3ª. ¶Regenerauit nos. Titum. 3. 7ª. Caᵐ. 1ᵐ.
2 In hæreditatem incorruptibilem, incontaminatam, immarcessibilem. conseruatam. Psal. 32. fi./ Psalm. 36./ Ro. 8.
3 Credentes, exultabitis lætitia inenarrabili & glorificata. Psal. 15. fi./ Psal. 16. fi.
4 Reportantes finem fidei uestrę salutem animarum uestrarum. 4. d. 1. q. 5. a. 5. q. 1. 1ᵐ./ Opus. 23. princ.
5 Prophetæ non sibimetipsis, uobis autem ministrabant. 22ᵉ. q. 174. 2. c./ 1ᵐ./ 6. c.
6 In quem desiderāt angeli prospicere. 1ª. q. 58. 1. 2ᵐ./ 12ᵉ. q. 67. 4. 3ᵐ./ Virt. q. 4. 4. 1ᵐ.
7 Quasi filij obedientiæ. Isa. 5. 1ª. ¶Sancti eritis, quoniam ego sanctus sum. Leui. 19. 1ª.
8 Qui sine personarum acceptione iudicat. Deut. 10. 4ª. ¶Secundum uniuscuiusque opus. Psal. 61. 6ª.
9 Non corruptibilibus auro & argento redempti estis, sed pretioso sanguine, agni immaculati Christi. He. 9. 8ª. / 13ª. q. 48. 4. 3ᵐ./ 5. c./ q. 49. 5. 1ᵐ./ Quol. 5. 5. c. fi.
10 Qui suscitauit eum a mortuis. Psal. 3. 2ª.

CAPVT II.

1 Si tamen gustatis, quoniam suauis est dominus. Psal. 33. 4ª. Caᵐ. 2ᵐ.
2 Ecce ego ponam in syon lapidem summum, angularem, probatum, electum, pretiosum. Isa. 8 5./ 28. 3ª.
3 Et qui crediderit in eum non confundetur. Mar. 16. 12ª.
4 Vos autem genus electum, regale sacerdotium. Apoc. 8ª.
5 Quia de tenebris uocauit uos in admirabile lumen suum. Eph. 5. 10ª.
6 Qui aliquando non populus, nunc autem populus dei. qui non consequuti misericordiam, nunc autē misericordiā consequuti. Ose. 8ª.
7 Tanquam aduenas & peregrinos. He. 11. 14ª. ¶Abstinere a carnalibus desiderijs: Galat. 5. 8ª. ¶Quæ militant aduersus animam. Ibidem. 9ª.
8 Conuersationem uestram inter gentes habētes bonam. &c. glorificent deum. Matth. 5. 11ª.
9 Subiecti estote omni humanæ creaturæ propter deum. siue regi. quasi præcellenti. siue ducibus, tanquam ab eo missis. Ro. 13. 1ª./ Eph. 6. 4ª.
10 Omnes honorate. 22ᵉ. q. 103. 1. 3ᵐ.
11 Serui subdici estote in omni timore dominis, non tantum bonis & modestis, sed etiam discolis. 22ᵉ. q. 69. 1. c./ q. 88. 10. 2ᵐ.
12 Christus passus est pro nobis. 1ª. q. 48. 6. o./ Opus. 3. c. 118. fi. ¶Vobis relinquens exemplum ut sequamini uestigia eius. 3. d. 3. q. 2. 1. 4ᵐ.
13 Qui peccatum non fecit, nec dolus inuentus est in ore eius. Isa. 53. 5ª. ¶Qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo. Ibidem. 8ª. Super lignum. Matth. 27. 3ª.
14 Vt peccatis mortui, iustitiæ uiuamus. 22ᵉ. q. 88. 11. 1ᵐ. 21ª.
15 Cuius liuore sanati sumus. Isa. 53. 9ª.

CAPVT III.

1 Similiter & mulieres subditæ sint uiris suis. Eph. 5. Caᵐ. 3ᵐ.
2 Quarum sit non extrinsecus capillatura aut circundatio auri, aut indumenti uestimentorum cultus. 1ᵉ. Thim. 2. 10ª.
3 Sed qui est absconditus cordis homo, incorruptibilitate 2ᵉ. Cor. 4. 8ª.
4 Similiter uiri cohabitantes secundum scientiam, quasi infirmiori uasculo muliebri impartientes honorem. &c. Eph. 5. 21ª.
5 Non reddentes malum pro malo. Exo. 32. 5ª. ¶Neque maledictum pro maledicto. Ro. 12. 16ª. ¶Sed econtrario benedicētes. Ibidem. 15ª.

6 Declinet a malo, & faciat bonum Isa. 1. fi. ¶ Oculi domini super iustos. & aures eius in preces eorum. Vultus autem domini super facientes mala. 2. Paral. 6. fi.
7 Parati semper ad satisfaciendum omni poscenti uos rationē, de ea que in uobis est fide & spe 22ª. q. 2. 10. o. / 3 d. 24. a. 2. q. 2. 3m.
8 Christus semel pro peccatis nostris mortuus est. Isa. 53. 8ª. Math. 27 12ª.
9 Vt nos offerret deo, mortificatos quidē carne, uiuificatos autem spiritu. 22ª. q. 88. 11. 1m.
10 In quo & his qui in carcere erāt, spiritu ueniens predicauit, qui increduli fuerant aliquando, quando expectabāt dei patiētia in diebus Noe. cum facta esset arca. 3ª. p. 3. q. 52. 2. 3m.
11 In qua pauci. i. octo animę saluæ factę sunt p aquā. Isa. 58. 3ª.
12 Quod & uos nunc similis formę, saluos facit baptisma; 3ª. q. 66. 11. 3m. / 4. d. 4. q. 3. a. 3. q. 1. o.
13 Conscientię bonæ interrogatio in deum. 1. q. 79. 13. c. / 2. d. 39. q. 3. 2. 1m. / Veri. q. 17. 1. c. / Ro. 2. lect. 3. ¶ Per resurrectionem Iesu Christi, a mortuis. 3ª. q. 56. 1. 4m. / q. 62. 5. 1m. / 3m.
14 Qui est in dextera dei. Mar. 16. 18ª. ¶ Profectus in cœlum. Ibidem. 21ª. 22ª. ¶ Deglutiens mortem. Math 27. 16ª. ¶ Vt uitæ eternæ heredes efficeremur. supra. 1. 2ª.
15 Subiectis ergo angelis, & potestatibus, & uirtutibus. ¶ Gen. 1. 31ª.

CAPVT IIII.

Cam. 4m.

1 Reddent rationē ei, qui paratus est iudicare uiuos & mortuos. Psalmus. 9. 2ª. / Psalmus 61. 6ª.
2 Propter hoc enim euangelizatum est & mortuis. 3. q. 52. 2. 3m.
3 Charitas operit multitudinem peccatorum. Luc. 7. fi.
4 Communicātes Christi passionibus, gaudete. Opus. 3. cap. 238. fi. / 1ª. Cor. lc. 2.
5 Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis. Math. 5. 9ª.
6 Si autem ut Christianus, non erubescat. 22ª. q. 124. 5. 1m.

CAPVT V.

Cam. 5m.

1 Cum apparuerit princeps pastorum. 3ª. q. 8. 6. 3m.
2 Dominus superbis resistit, humilibus āt dat gratiā. 22ª. q. 162. o.
3 Humiliamini igitur sub potenti manu dei, ut nos exaltet tempore uisitationis. 2. Paral. 6. fi. / Matth. 11. 13ª. / Iaco. 4. 8ª.
4 Omnem solicitudinem uestram proijcientes in eum, Math. 6. 19ª. / 1ª.
5 Ipsi cura est de uobis. 1ª. q. 22. 2. 2m. / q. 103. 5. c.
6 Qui uocauit nos in eternam gloriam suam. Ro. 8. 45ª.
7 Salutat uos ecclesia, quæ est in Babilone. 3ª. q. 8. 4. c / 2m.
8 Salutate inuicem in osculo sancto. 2ª. Cor. fi.

AVTHORITATES. ex Epistola secunda Petri apostoli.

CAPVT I.

Cam. 1m.

1 Qui uocauit nos, propria gloria & uirtute. Ro. 8. 45ª.
2 Per quem maxima & preciosa nobis promissa donauit. 1ª. q. 13. 9. 1m.
3 Et per hoc efficiamini diuinę consortes naturæ. 1. q. 13. 9. 1m. / 12ª. q. 110. 3. 4. c. / q. 112. 1. c. / q. 113 9. c. q. 114. 3. c. / 22ª. q. 19. 7. c. 3. q. 2. 10. 1m. / q. 3. 4. 3m. q. 62. 1. 2. o. / Verit. q. 27. 6. c. / Virt. q. 2. 2. 15m.
4 Ministrate in fide uestra uirtutem. Opus. 23. principio.
5 In scientia autem, abstinentiam. 22ª q. 146. 1. c.
6 Satagite, ut per bona opera uestra, certam uestram uocationem & electionem faciatis. 1. q. 23. 8. c. fi.
7 Accipiens a deo gloriam & honorem. Math. 17. 5ª. 6ª. ¶ Voce delapsa ad eum huiusmodi a magnifica gloria. Ibidē. 9ª. ¶ Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui. Ibidem.
8 Ipsum audite. Math. 17. 10ª. ¶ Et hanc uocem nos audiuimus de cęlo allatam. Ibidem. 1ª. ¶ Cum essemus cum ipso, in monte sancto. Ibidem. 2ª.
9 Omnis scriptura prophetiæ, propria interpretatione nō fit. 22ª. q. 171. 3. 1m. / 6. b. / Veri. q. 12. 3. fin. / 11. o. / 1ª. Cor. 14.
10 Non enim uoluntate humana, allata est aliquando prophetia, sed spiritu sancto inspirati. loquuti sunt sancti dei homines. Luc. 1. 26ª.

CAPVT II.

Cam. 2m.

1 Fuerunt Pseudoprophetæ in populo sicut & in uobis erunt

magistri mendaces. &c. Matth. 24. 1ª.
2 Deus angelis peccantibus non pepercit. 1. q. 64. 2. o. / 12ª. q. 80 4. 2m. / 3ª. q. 4. 1. c / 3m. q. 6. 2. 2m. / q. 46. 1. 4m. / q. 86. 1. c. / 2. d. 7. q. 1. 2. o. / d. 43. 4. 4m. / 6. 5m. / 3. d. 1. q. 1. 2. 2m. / d. 2. q. 1. 1. q. 1. 2. c. / 2m. / d. 3. q. 1. a. 1. q. 1. c. / d. 4. 2. 1m. / d. 6. 2. 3m. / d. 20. a. 1. q. 1. 3m. 4. d. 14. q. 1. a. 3. q. 4. c. / Contrā. 4. c. 55. 4m. / Veri. q. 24. 10. o. / 11. 10m. /. Ma. q. 16. 5. o. / Spiritu. 6. 1m.
3 Nouit deus pios de tentatione eripere. 1ª. Cor. 10. 9ª. ¶ Iniquos uero in die iudicij reseruare cruciandos Isa. fi.
4 Angeli cum sint fortitudine, & uirtute maiores. 1ª. q. 93. 3. o. / q. 96. 1. 1m. / q. 108. 2. 3m. q. 112. 1. 4m. / 12ª q. 5. 1. 3m. 22ª. q. 172. 2. c. / 1. d. 3. L. / 2. d. 1. q. 2. art. 3. 3m. / d. 3. q. 1. 2. c. / d. 9. 2. 2m. / 3m. / d. 11. q. 2. 4. 2m. d. 16. 3. o. / d. 25 4. c / 3. d. 2. q. 1. 2. 1. q. 1. c. / q. 2. 1m. / Spiritu. 2. 11m. / Psalmus 8. / He. 2.
5 Non portant aduersum se, execrabile iudicium. 3ª. q. 36. 2. 3m. / 4. de 43. 2. 1. q. 2. 1m.
6 Hi uero uelut irrationalia pecora, naturaliter in captionem in his quæ ignorant, & blasphemantes, in corruptione sua peribunt. Isa. fi.
7 Oculos habentes plenos adulterii, & incessabilis delicti. 22ª. q. 154. 1. 3m.
8 Maledictionis filii Isa. 50. 1ª.
9 Sequuti uiam Balaam ex bosor contra subiugale animal mutū in hominis uoce loquens. Num. 22. 2ª. ¶ Prohibuit prophetæ insipientiam. Ibidem. 1ª.
10 A quo quis superatus est, huius & seruus est. 22ª. q. 64. 2. 3m. / 3ª. q. 48. 4. c. / 3m. / 2. d. 35. 5. c.
11 Si refugientes coinquinationes mundi &c. his rursus implicati superantur, facta sunt eis posteriora peiora prioribus Heb. 10. 19ª.
12 Melius erat illis, non cognoscere uiā iustitiæ, q̄ post cognitionē, retrorsum conuerti. Ibidem.

CAPVT III.

1 Venient in nouissimis diebus, in deceptione illusores. Math. 24. 1ª. 2ª. Cam. 3m.
2 Cæli erant prius, & terra de aquā, & per aqua consistens dei uerbo, per que ille tunc mundus, aqua innundatus periit. Gen. 6. 5ª. 6ª.
3 Cæli qui nūc sunt, & terra eodem uerbo repositi sunt igni seruati in diem iudicii & perditionis impiorū hominum. Psal. 101. fi.
4 Vnus dies apud dominum, sicut mille anni, & mille anni, sicut dies unus. Psal. 38. 5ª.
5 Nō tardat dominus promissionem suam, sicut quidā existimant. sed patienter agit propter uos. 1ª. Thim. 2. 2ª.
6 Nolens aliquos perire, sed omnes ad pænitentiam reuerti. 1ª. Thim. 2. 2ª.
7 Aduenier dies domini ut fur. Math. 24. 16ª.
8 In quo cæli magno impetu transient, elementa uero calore soluentur, terra & quæ in ea sunt opera exurentur. Psal. 101. fi.
9 Cum igitur hec omnia dissoluenda sint. Ibidem. ¶ Per quem cæli ardentes soluentur, & elementa, ignis ardore tabescent. Ibidem
10 Nouos uero cælos, & nouam terram, & promissa eius expectāmus. 22ª. q. 17. 5. 1m.
11 Crescite in gratia. Phil. 2ª. / 12ª. q. 66. 2. 1m. / q. 112. 4. o. / 22ª. q. 5. 4. 3m.
12 In diem æternitatis. Michęæ. 5. 2ª.

AVTHORITATES ex epistola prima sancti Io hannis apostoli.

CAPVT I.

1 Quod fuit ab initio. Io. 1. 1ª. Cam. 1m.
2 Quod audiuimus, quod uidimus oculis nostris, qd̄ perspeximus. 1. q. 12. 12. o.
3 Et societas nostra sit cum patre & filio. 1ª. Corin. 7.
4 Deus lux est, & tenebrę in eo non sunt ullæ. Io. 8. 9ª.
5 Et in tenebris ambulamus Ephe. 5. 10ª.
6 Si in luce ambulamus, sicut ipse est in luce. Io. 1. 12ª.
7 Et sanguis Christi filii eius, emundauit nos ab omni peccato. infra. 2. 2ª.
8 Si dixerimus quoniam peccatum non habemus ipsi nos seducimus, & ueritas in nobis non est. 4. d. 3. L. fi. / d. 19. q. 2. a. 2. q. 2. 1m. / d. 21. q. 2. 1. 4m.
9 Si cōfitemur peccata nostra, fidelis & iustus est ut remittat peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate. 4. d. 17. q. 3. a. 5. q. 3. c. / d. 18. q. 1. a. 3. q. 1. 2. c. / 4m. / d. 22. q. 2. a. 1. q. 3. c. / Quol. 1. q. 10. 11. c. / Quol. 4. 10. c.

CAPVT

CAPVT II.

Cam. 2m.

1 Aduocatum habemus apud patrem, dominum Iesum Christū iustum. Math. 26. 17ª.
2 Ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris tantū, sed etiam pro totius mundi 1ª. Thi. 2. 6ª.
3 Qui dicit se nosse deū, & mandata eius non custodit, mendax est. 22ª. q. 111. 1. c / 4m / 3. d. 38. 3. 5m / Veri. q. 23. 3. 2m.
4 Qui dicit se in Christo manere, debet sicut ille ambulauit, & ipse ambulare. 3. q. 14. 1. o. / Isa. 8. lec. 2. fi.
5 Mandatum nouum non scribo uobis, sed mandatum uetus qd̄ habuistis ab initio. Ꝯ. 3. c. 114.
6 Iterum mandatum nouum scribo uobis, quod uerum est, & in ipso & in nobis. Ibidem. / Ephe. 5. 10ª.
7 Tenebrę transierunt, & uerum lumen iam lucet. Ephe. 5. 10ª.
8 Qui diligit fratrem suum, in lumine manet, & scandalum in eo non est. Ibidem.
9 Qui odit fratrem suum, in tenebris est, & in tenebris ambulat, & nescit quo eat, quia tenebrę obcecauerunt oculos eius. Ibidē.
10 Nolite diligere mundum, neque ea quæ in mūdo sunt. infra. 11ª.
11 Si quis diligit mūdum, non est charitas patris in eo. 22ª. q. 188. 2. 3m. / 1. d. 3. L. / Ma. q. 13. 2. 2m. / 3m. / Io. 1. lect. 12.
12 Omne quod in mundo est, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorū, & superbia uitæ. 12ª. q. 78. 5. o. / q. 108. 3. 4m. / 2. d. 42. q. 2. 1. o. / Ma. q. 8. 1. 23m.
13 Quæ non est ex patre, sed ex mundo est. Ibidem.
14 Et mundus transit & concupiscentia eius. Ibidem.
15 Qui facit uoluntatem Dei, manet in æternum, infra. 3. 6ª.
16 Nouissima hora est. Io. 6. 9ª.
17 Qui negat filium, nec patrem habet. qui autem confitetur filiū & patrem habet. 22ª. q. 3. 1. 2m. / 3m. 2. o. / Trin. 12. o.
18 Vnctio docebit uos de omnibus. 22ª. q. 8. 4. 1m. / Veri. q. 6. 5. 1m.
19 Manete in eo, ut cum apparuerit, fiduciam habeamus, & non cōfundamur in aduentu eius. Verit. q. 2. 11. 10m.
20 Omnis qui facit iustitiā, ex ipso. f. Christo, natus est. Luc. 6. 27ª.

CAPVT III.

Cam. 3m.

1 Videte qualem charitatē dedit nobis pater, ut filii Dei nominemur, & simus. Luc. 6. 27ª.
2 Propter hoc mundus non nouit nos, quia non nouit eum. Eph. 6. lect. 3. fi.
3 Nunc filii Dei sumus. Luc. 6. 27ª ¶ Nondum apparuit quid erimus. Ro. 6. 1ª. 3ª.
4 Scimus, quoniam cum apparuerit, similes ei erimus. 1ª. q. 4. 3 o. / 1 q. 12. 1. o. / 2. 1m. / 5. c / 6. 1m. / 4. d. 2. 42. q. 2. 1. 10m. / 4. 4m. Ꝯ. 3. cº. 51. fi.
5 Videbimus eum, sicuti est. Veri. q. 8. 1. 1m.
6 Omne peccatum, est iniquitas. 22ª. q. 110. 4. 4m. / q. 169. 1. 1m. Ro. 1. lect. 8. prinº.
7 Ille apparuit, ut peccata tolleret. Io. 384. ¶ Et peccatum in eo non est. Isa. 53. 5ª. ¶ Omnis qui in eo manet, non peccat. Ꝯ. 4. cº. 69. fi.
8 Omnis qui peccat, non uidit eum, nec cognouit eum. Ephe. 6. lect. 3. fi.
9 Qui facit peccatum, ex diabolo est. Io. 8. 24ª.
10 Ab initio diabolus peccat. Ibidem. 25ª.
11 In hoc apparuit filius Dei, ut dissoluat opera diaboli. 3. q. 15. art. 2. 3m.
12 Omnis qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quia semē ipsius manet in eo, & nō potest peccare, quia ex deo natus est. 1ª. q. 62. 3. c. 22ª. q. 24. 11. 1m. / 3. d. 31. q. 1. 1. 1m. / Ꝯ. 4. cº. 69. fi. / Veri. q. 2. 12. 1m. / 1ª. Cor. 13. lec. 3. prinº.
13 In hoc manifesti sunt filii Dei. Luc. 6. 27. ¶ Et filii diaboli. Io. 8. 24ª.
14 Omnis qui non est iustus, non est ex Deo, & qui non diligit fratrem suum, 22ª. q. 44. 7. c.
15 Nos scimus, quoniam translati sumus de morte ad uitam, qm̄ diligimus fratres. Ibidem.
16 Qui non diligit, manet in morte. Ro. 1. lect. 8. medº.
17 Omnis qui odit fratrem suum, homicida est. 22ª. q. 34. 3. o. / Ro. 1. lect. 8. co. 4. prinº.
18 Omnis homicida, non habet uitam eternam in se manentem. 12ª. q. 88. 6. 3m. / q. 100. 8. 3m. / 22ª. q. 13. 3. 1m. q. 73. 3. c / q. 154. 5. o. / Ma. q. 2. 10. c. / q. 13. 4. 11m. / quol. 1. 3. fi. / quol. 7. uel. 8. q. 6. 4. 1m.
19 Ille posuit animam suam pro nobis. 1ª. Thi. 2. 6ª.
20 Et nos debemus pro fratribus animas ponere. 22ª q. 26. 5. 3m. / 3. d. 29. 8. q. 2. 2m. / Verit. q. 2. 11. 9m.
21 Qui habuerit substantiam huius mundi, & uiderit fratrem suū necesse habere, & clauserit &c. Luc. 11. 22ª.
22 Non diligamus uerbo neque lingua, sed opere & ueritate. 22ª. q.

44. 7. c. / Opus. 42. cº. 14.
23 Deus nouit omnia. Hester. 14. fi. ¶ Si cor nostrum non reprehēdit nos, fiduciam habemus ad Deum. Verit. q. 2. 12. 19m.
24 Quicquid petierimus, accipiemus ab eo, quoniam mādata eius custodimus. Psal. 37.
25 Qui seruat mandata eius, in ipso manet, & ipse in eo infra. cº. 4. 16ª.
26 In hoc scimus quoniam manet in nobis, quia de spiritu suo dedit nobis. Ro. 8. 13ª.

CAPVT IIII.

1 Nolite credere omni spiritui, sed probate spiritus, si ex Deo sūt. Psal. 14. Cam. 4m.
2 Multi pseudo prophetæ exierunt in mundum. Matth. 24. 1ª. 2ª. ¶ Omnis qui confitetur Christum Iesum in carne uenisse, ex deo est. Ro. 8. 13ª.
3 Omnis spiritus qui soluit Iesum, ex deo non est. Io. 8. 14ª.
4 Ipsi de mundo sunt, ideo de mundo loquuntur, & mundus eos audit. supra 2. 11ª. 12ª. ¶ Qui nouit deum, nouit nos, qui nō est ex deo, non audit nos. Io. 8. 8. 24ª. / Ro. 5. 8ª.
5 Charitas ex deo est. Ro. 5. 8ª. ¶ Deus charitas est. 22ª. q. 23. 2. o. / 1. d. 17. q. 1. 1. o. / 3. d. 27. q. 2. at. 4. q. 4. c. / Verit. q. 1. 11. c. / q. 2. 1. 12. o.
6 Filium suum unigenitū. Io. 1. 17ª. ¶ Misit deus in mundum Io. 5. 12ª. ¶ Vt uiuamus per eum Ꝯ. 4. cº. 14. fi.
7 Ipse prior dilexit nos. 3ª. q. 1. 1. c. ¶ Propitiationem pro peccatis nostris. 1ª. Thi. 2. 6. ¶ Et saluatorem mundi. Ibidem.
8 Deum nemo uidit unquam. Io. 23ª. ¶ De spiritu sancto suo, dedit nobis, supra. 3. fi.
9 Qui manet in charitate in deo manet, & deus in eo. 12ª. q. 28. 2. o. / q. 66. 6. c. / 3. d. 27. q. 1. 1. 4m.
10 In hoc ē perfecta charitas dei nobiscū, ut fiduciam habeamus in die iudicii, supra. 2ª. penulª. ¶ Sicut ille est, & nos sumus in hoc mundo. Io. 1. 5ª. 12ª. 13ª.
11 Timor nō est in charitate, sed perfecta charitas, foras mittit timorem. 22ª. q. 19. 6. o / 8. 2m. / 10. c. / 3ª. q. 7. 6. 3m. / 3. d. 23. q. 3. ar. 4. q. 1. 2m. / d. 34. q. 2 ar. 2. q. 1. c / q. 3. o / ar. 4. q. 3. o. / 4. d. 17. q. 2. ar. 3. q. 1. 2m. / Veri. q. 14. 7. 2m. / q. 28. 4. 3m. Verit. q. 2. 10. 13m. / Opus. 4. cº. 2. / Psal. 18. 2ª. Cor. 7. fi.
12 Timor penam habet. 22ª q. 19. 2. 4m. ¶ Qui timet, non est perfectus in charitate. 22ª. q. 19. 10. o. 3. d. 34. q. 2. art. 3. q. 3. o. / Psalm. 18.
13 Si quis dixerit quoniam diligo Deū, & fratrem suū odit, mēdax est. 22ª. q. 110. 1. 2m.
14 Qui non diligit fratrem suum quem uidet, deum quem non uidet quomodo potest diligere? 22ª. q. 26. 2. 1m. Verit. q. 2. 4. 3m. / 9. 6m.
15 Et hoc mandatum habemus a deo, ut qui diligit deum, diligat & fratrem suum. 22ª. q. 25. 1. o. / q. 44. 2. o. / Ꝯ. 3. cº. 11. 4. o.

CAPVT V.

1 Omnis qui credit quoniam Iesus est Christus, ex deo natus est. He. 11. 6. ¶ Et omnis qui diligit eum qui genuit, diligit & eum qui natus est ex eo. 22ª. q. 2. 8. 3m. / 1. d. 1. q. 2. 2. o. Cam. 5m.
2 In hoc cognoscimus quoniam diligimus natos Dei, cum Deum diligamus, & mandata eius faciamus. 22ª. q. 25. 1. o. q. 44. 2. o.
3 Hęc est charitas Dei, ut mandata eius custodiamus. 22ª. q. 25. 1. o. ¶ Et mandata eius grauia nō sunt. Matth. 11. 16ª. / 12ª. q. 107. 4. o. / 2ª. Cor. 6. lect 1. fi.
4 Omne quod natū est ex deo, uincit mundum. 3. q. 15. 2. 3m. ¶ Hęc est uictoria quæ uincit mūdum fides nostra. He. 11. lc. 7.
5 Quis est autem qui uincit mundum, nisi qui credit quoniam Iesus est filius Dei? He. 11. lect. 7. ¶ Hic est qui uenit per aquam & sanguinem, Iesus Christus. Io. 19. 11ª.
6 Et spiritus est, qui testificatur, quoniam Iesus est ueritas. Veri. q. 29. 5. 1m.
7 Tres sunt qui testimonium dant in celo, pater, uerbum, & spiritus sanctus. 1ª. q. 30. 2. o. / q. 31. 1. o. / q. 43. 6. o. / 1. d. 2. 4. o. / d. 10. 5. o. / q. 33. 2. 1m. / Ꝯ. 4. cº. 26. Poª. q. 9. 9. o. / Opus. 3. cº. 56. 60.
8 Et hii tres unum sunt 1ª. q. 31. 2. 4m. / q. 39. 2. 3. 6. o. / 1. d. 4. 2. 2. 5m. / d. 25. L. 3m. / d. 34. q. 1. 2. 3m. / quol. 6. 1. fi. / Tri. 12. o.
9 Et tres sunt qui testimonium dant in terra spiritus, aqua, & sanguis, Ibidem.
10 Vitam æternam dedit nobis deus. 1ª. Cor. 11. lect. 2.
11 Qui habent filium Dei, habent uitam, & qui non habent filiū Dei, uitam non habēt. Ꝯ. 4. cº 13. fi.
12 Quodcunque petierimus secūdum uoluntatem eius, audit nos. Io. 14. 11ª.
13 Est peccatum ad mortem, non pro illo dico, ut roget quis 2. d. 43. L. 2m.

43. L.2m./Veri.q.24.11.8m. Ma.q.3.15.3m.
14 Omnis ihiquitas,peccatum est,supra.3.6a.
¶ Et est peccatum ad mortem.Psal.33.fi.
15 Omnis qui natus est ex deo, non peccat, sed gratia Dei conseruat eum.supra.3.14a.¶ Et malignus non tangit eum. 3a. q.29. 1.3m./2.d.21.q.2.1.c.
16 Et mundus totus in maligno positus est,supra.2.11a.12a.
17 Filius Dei uenit,& dedit nobis sensum,ut cognoscamus uerum Deum.Io.17.2a.
18 Et simus in uero filio eius.4.d.46.q.2.ar.3.q.2.3m.
¶ Hic est uerus Deus. Io.3a.¶ Et uita æterna.5.4.c0.13.fi.
19 Filioli,custodite uos a simulacris.Exo. 20, 2a.

AVTHORITATES ex secunda Epistola Iohannis apostoli.

CAPVT I.

Ca[m]. 1[m].

1 ON táquam mandatum nouũ scribens tibi, sed quod habuimus ab initio.5.3.c0.1.14.
2 Vt diligamus alterutrum.Math.19.21a.
¶ Et hæc est charitas,ut ambulemus secundum mãdata eius.12.q.99.1.b./c.
3 Multi seductores exierunt in mũdum &c. Math.24.1.2.¶ Qui non confitentur Iesum Christum uenisse in carnem. 3a.q.16. 3.4.7.a
4 Videte uosmetipsos, ne perdatis quæ operati estis. 3a. q.89.4. 5.6.o.
5 Omnis qui recedit,& non permanet in doctrina Christi, Deũ non habet.Isa.55.fi.
6 Qui permanet in doctrina,hic patrem & filiũ habet. Io.17.2a.
7 Siquis uenit ad uos,& hanc doctrinam non affert, nolite recipere eum in domum, nec aue ei dixeritis. 2.Thes. penula./Titum.fi.
8 Qui enim dicit ei aue, communicat operibus eius malignis. Ibidem.

AVTHORITATES ex tertia epistola Iohannis Apostoli.

CAPVT I.

Ca[m]. 1[m].

1 E omnibus orationem facio, prospere te ingredi & ualere.4.d.45.q.3.3.o.
2 Nos ergo debemus suscipere huiusmodi,ut cooperatores simus ueritatis.2.Cor.8.
3 Qui bene facit,ex deo est.12.q.3.1.2.1m.¶ Qui male facit non uidet deum.2.d.32.q.1.1.c./4.d.1.q.2.a.4.q.2.c.

AVTHORITATES ex epistola Iudæ.

CAPVT I.

Ca[m]. 1[m].

1 NGelos qui non seruauerunt suum principatum,sed dereliquerunt suum domicilium, in iudicium magni Dei,uinculis æternis sub caligine reseruauit. 1a. q.94.4.o./4.d.45.q.1.3.c./4m. d.47.q.1.art.3. q.4.2m.
2 Ignis æterni penam sustinentes. Isa.fi.
2 Cum Michael Archangelus cum diabolo disputans altercaretur de Moysi corpore, non est ausus iudicium inferre blasphemiæ,sed dixit.Imperet tibi deus.22.q.76.4.1m.
4 Quibus procella tenebrarũ seruata est in æternum.Isa.fi.
5 Ecce uenit dñs in millibus sanctis suis facere iudicium & impios,de oibus operibus impietatis eorũ.&c.Psal.9.2a./61.6a.
6 In nouissimis temporibus uenient illusores secundum desideria sua ambulantes in impietatibus. Rom.1, 20a.

AVTHORITATES ex Apochalipsi Iohannis.

CAPVT I.

Ca[m]. 1[m].

1 VI est, & qui erat,& qui uenturus est.1a.q.13.11.10./q.39.8.fi./1.d.8.q.1.1.3.o./Poa.q.2.1.c./q.7.5. c.fi./1m. q.10.1.9m./Dio.5.lect.3.prino.
2 Et a septem spiritibus, qui in conspectu throni eius

sunt Thob.12.5a.
¶ Et ore ipsius procedebat gladius,ex utraq; parte acut9. Heb. 4.lect. 2.medo.
3 Primogenitus mortuorum.1c.Cor.15.8a. ¶ Et princeps regũ terræ.1a.q.13.7.1m./6m./Poa.q.3.17.21m.
4 Et dilexit nos Quol. 5.q.3.ar.2.o.Ioã.13 lect.7.fin. Et lauit nos Hæ.9.8a.a peccatis nostris .Io.27a. ¶ In sanguine suo.
5 Et fecit nos regnum & sacerdotes. 4.d.49.q.1.ar.2.q.5.3m./ Hæ.1.fi.lect.4.fi.
¶ Et qui eum pupugerunt.3a.q.46.4.6.c.
6 Ecce uenit cum nubibus.Math.24.10a.
¶ Et uidebit eum omnis oculus.Ro.15.lect.2.fi.¶ Omnipotẽs Iob.42.1a.
7 Ego sum Alpha & O,principium & finis. 1a.q.1.3.1m./7./5.2. c0.4.
8 Vt uiderem uocem,quæ loquebatur mecum.Psal.84.4a.
9 Ego sum primus & nouissimus.Isa.53.fi.
10 Et fui mortuus.Math.27.16a.¶ Et ecce sum uiuens in sęcula sęculorum.Ecc.24.5a.
11 Et habeo claues mortis & inferni.Ro.6.lect.2.

CAPVT. II.

1 Quia charitatẽ tuam primam dereliquisti.12.q.7.1.4.c./3a.q. Cam. 2m.
79.6.2m./q.84.10.c./1.d.17.q.2.5.c./3.d. 27.q.2.ar.4.q.4.c./d. 31.q.1.1.o./4.d.14.q.1.ar.1.q.1.c./d.16.q.2.a.1.q.1.2m./5.4.c0. 69.Virt.q.2.6.12.13.o./Ma.q.7.1.c./3.c.fi./q.14.2.2m./1c.Co. 13.lect.3.prin0.
2 Odisti facta Nicolaitarũ,quæ & ego odi.5.3.c0.124.fi./Quol.3. q.5.1.5m./Psal.2.
3 Qui habet aures audiendi,audiat.Matth.11.9a.
4 Vincẽti dabo edere de ligno uitæ,quod est in paradiso Dei mei. 1a.q.102.1.4m./2.d.17.q.2.5.6m.
5 Primus & nouissimus, supra. 1.9a.¶ Et fui mortuus Math. 27.16a.
6 Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam uitæ.2. Thi.2.7a.
7 Qui uicerit,non ledetur a morte secunda.Psal.33.fi.
8 Vincenti dabo manna absconditum.12.q.112.5.c.
¶ Et dabo illi calculum candidum, & in calculo nomen nouũ scriptum,1.q.13.3.o.
9 Quod nemo scit,nisi q accipit, Quol.8.16.c.¶ Ego sum scrutãs renes & corda.3,Reg.8.11a. Math.9.3a.
10 Et dabo unicuique uestrum,secundum opera sua.Psal.61.6a.
11 Qui uicerit, & custodierit usque in finem opera mea, dabo illi potestatem super gentes, & reget eas in uirga ferrea &c. Psalm. 22.2a.
12 Sicut & ego accepi a patre meo.Matth.28.8a.
13 Et dabo illi stellam matutinam.Isa.14.fi.

CAPVT III.

1 Qui uicerit,sic uestietur uestimentis albis.Isa.52.fi. Cam. 3m
2 Et non delebo nomen eius de libro uitę.Exo.32.9.19a.
3 Qui habet clauem Dauid.4.d.18.q.1.ar.1.q.1.c.
¶ Qui aperit& nemo claudit,claudit & nemo aperit. 4.d.18.q. 1.ar.1.q.1.2m.
4 Tene quod habes,ut nemo accipiat coronam tuam.1a. q. 23. 6. 1m. 1.d.4.3.1m./Veri.q.6.3.1m.
5 Qui uicerit,faciã illum columnam in templũ Dei mei, & foras non egredietur amplius.Ecc.25.5a.
6 Et scribam super eum,nomen Dei mei, & nomen ciuitatis Dei mei,nouæ Ierusalem.supra.2.8a.
7 Vtinam frigidus esses,aut calidus.Ma.q.3.13.1m.
8 Ex ore meo.2.Parali.6.fi.
9 Qui uicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo. 3a.q.58.4. 3m./Ro.8.lec.7.

CAPVT IIII.

1 Vidi,& ecce hostium apertum.4.d.18.q.1.ar.1.q.1.1m. Cam. 4m.
2 Et in circuitu sedis sedilia uiginti quatuor,& supra thronos,ui ginti quatuor seniores. Titum.2.pri.
3 Et de throno procedebant fulgura, & uoces, & tonitrua. Psalmo. 17.
4 Et i circuitu sedis,quatuor animalia,plena oculis ante & retro. 4.d.44.q.2.ar.4.q.1.2m.
5 Et requiem non habebant die ac nocte dicentia.Isa.6,3a.
6 Omnipotens.Iob.42.1. ¶ Qui est,& qui erat, & qui uenturus est,supra.1.1a.
7 Et mittebant coronas suas ante thronum.2.d.24.q.1.4.3m./4. d.49.q.5.1.c./4m.

8 Tu creasti

4 Tu creasti omnia. 2. Mach. 1a. ¶ Et propter uoluntatem tuam erant,& creata sunt.1a.q.19.4.b./q.20.5.c./q.25.5.c./q.45.6.c./ q.46.1.c./12.q.1.10.1.c./3a.q.96. 2.c./1.d.45.2.o./ 2.d.2m./5. 3.c0.97./Li0.4.c0.10.prin0./Poa.q.3.15.o./ Dio9.4.lect.10.fi./ Psal.50./10.5.lc.3./Ro.9.lc.2.fi./Ephe.1./Petier.lc.1.lc.14.

CAPVT V.

Cam. 5m.

1 Et uidi in dextera sedentis supra thronum,librum scriptum intus & foris,signatum sigillis septem. Veri.q.1.9.c.fi.
2 Et uicit leo de tribu Iuda,radix Dauid.Isa.3.
3 Et uidi agnum stantem. Io. 26a. ¶ Tanquam occisum. Matth. 27.6. ¶ Habentem cornua septẽ, qui sunt septem spiritus dei. Thob.12.5a.
4 Missi in omnem terram. He. 20a.¶ Redemisti nos Domine, in sanguine tuo He.9.8.¶ Et fecisti nos regnum.& sacerdotes, supra. 1.5.
5 Et erat numerus eorum, millia millium.He.12.17a.

CAPVT VI.

Ca[m]. 6[m].

1 Vidi sub altare dei animas interfectorum,propter uerbũ dei.4. d.43.ar.4.q.1.4m./5.4.c0.82.fi.
2 Et clamabant uoce magna dicentes.Isa.6.3a.
¶ Vsque quo domine, sanctus & deus, non iudicas & uindicas sanguinem nostrum?22.q.83.8.2m./4.d.25.q.3.3.1m.
3 Et datæ sunt illis stolæ albæ.3.d.24.q.3.3.c./Isa.52.fi.
4 Et dictum est illis,ut requiescerent adhuc modicum tempus. 4. d.45.q.3.3.1m.
5 Donec compleatur conserui eorum,& fratres eorum. 4.d.17.q. 3.ar.3.q.1.o./q.4.c./4m./L.11m./d.18 q.2.ar.2.q. 2.c./d. 21.q. 3.3.o./5.4.c0.71.fi.
6 Et sol factus est niger,tanquam saccus cilicinus.Iohel.2.5a.
¶ Et luna tota facta est sicut sanguis. Ibidem.
¶ Et cælum recessit sicut liber inuolutus.Ibidem.4.
7 Et stellæ ceciderunt de cælo super terram.Math.24.7a.
8 Et dicunt montibus & petris. Cadite super nos, & abscondite nos.Math.24.3a.4a.
9 Venit dies magnus iræ ipsorum.Iohel.2.fi.

CAPVT VII.

Cam. 7m.

1 Amicti stolis albis supra.6.3a.¶ Vidi turbã magnam &c.Math. 24.4a.
2 Lauerunt stolas suas,& dealbauerunt eas in sanguine agni. He. 9.8a.
3 Non esurient, neque sitient amplius.Psal.15.fi. ¶ Neque cadet super illos sol neque ullus æstus.Psal.33.fi.
4 Et deducet eos ad uitę fontes aquarum.Io.10.3a.
5 Et absterget deus omnem lachrimam ab oculis eorum. 22.q. 82.4.3m.

CAPVT VIII.

Cam. 8m.

1 Factum est silentium in cęlo,quasi in media hora.3.q.60.8.o./4. d.3.q.1.ar.2.q.4.1m.
2 Et alius angelus uenit, & stetit ante altare habens thuribulum aureum.Et data sunt ei incensa multa &c.3a.q.37.2.4m./q. 83. 5.2m./4.d.1.q.2.ar.5.q.1.3m.d.11.q.1.ar.3.q.3.7m.
3 Et ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum,de manu angeli coram deo. Tbob.3.14a.

CAPVT IX.

Cam. 9m.

1 Et erat numerus equestrium exercitus, millies uicies dena milia. He. 12.17a.

CAPVT X.

Cam. 10m.

1 Et angelus quem uidi,stantem supra mare,& super terram.Psalmus.90.4.
2 Leuauit manum suam ad cælum, & iurauit per uiuentem in sęcula sęculorum.22.q.89.10.4m.
3 Qui creauit cælum & ea quę in eo sunt,& terrã &c.& mare &c. Gen.1a./2a./2.Mach.2a.
4 Tempus non erit amplius.2.d.11.q.2.6.3m.

CAPVT XI.

Cam. 11m.

1 Vbi dominus eorum crucifixus est.Math.27.3a.
2 Omnipotens.Iob. 42.1a. ¶ Qui es,& qui eras, & qui uenturus es. supra.1.1a.¶ Et aduenit ira tua.Exo.32.2a.
3 Et tempus mortuorum iudicari.Psal.9.2a. ¶ Et reddere mercedem &c. Psal.61.7a.

CAPVT XII.

1 Et signum magnum apparuit in cęlo,mulier amicta sole.12.q. Cam. 12m.
103.3.4m.
2 Et ecce draco magnus rufus.&c.Isa.13./2.d.6.L.
3 Et cauda eius trahebat tertiã partem stellarum cæli, & misit eas in terram.2.d.6.L.
4 Et factum est prælium magnum in cælo. Quol.7.18.c.fi.
5 Et proiectus est draco ille magnus, serpens antiquus .22.q. 165.2.5m./4m./2.d.21.q.2.1.c./3m./Verit.q.18.6.4m./Iob. 40.fin.
6 Et datæ sunt mulieri alæ duę aquilæ magnæ,ut uolaret in desertum in locum suum,ubi alitur per tempus & tempora, & dimidium temporis. 4.d.46.ar.3.q.2.2m.

CAPVT XIII.

1 Quorum nomina non sunt scripta in libro uitæ. Exo.32.pe- Cam. 13m.
nultima.
2 Agni qui occisus est ab origine mundi.3a.q.83.1.c./He. 9. lect. 5./c0.12.lect.4.fi.
3 Si quis habet aurem audiendi,audiat.Math.11.9a.
4 Et qui gladio occiderit,oportet eũ gladio occidi. Math. 26. 23a.
5 Et fecit signa, ut etiam ignem faceret de cælo descendere &c.2t. Thes.2,5a.
6 Et faciet omnes &c.habere caracterẽ in dextera manu,aut in frõtibus suis. 3a.q.63.3.3m./4.d.4.q.1.ar.1.3m.

CAPVT XIIII.

1 Et cantabant quasi canticum nouum.22.q.132.5.3m./4.d.33. Cam. 14m.
q.3.3.4m.
2 Et nemo poterat dicere canticum, nisi illa centum quadraginta quatuormillia.Ibidem,
3 Hi sequuntur agnum quocunque ierit.Ibidem.
4 Venit hora iudicii eius.Psal.9.2a.¶ Qui fecit cælum & terram, mare,& omnia quę in eis sunt. Gen.1./2. Mach.2a.
5 Aut acceperit caracterem in fronte sua,aut in manu sua, supra. 13.6a.
6 Beati mortui qui in domino moriuntur.22.q.124.5.o.
7 Amodo iam dicit spiritus,ut requiescant a laboribus suis. 4. d. 21.q.1.ar.1.q.1.1m.
8 Opera enim illorum sequuntur illos.4.d.45.q.2.ar.1.q.2.2m./ Psal.61.6a.
9 Et misit in lacum iræ dei magni. Exo.32.2a.

CAPVT XV.

1 In illis consumata est ira dei. Exo.32.2a.
¶ Omnipotens.Iob.42.1a. Cam. 15m.
2 Quia solus pius es.22.q.101.1.1.2m./3.d.34.q.3.ar.2.q.1.2m./ 4.d.15.q.2.ar.1.q.2.1m./1rin.10.c./1c.Tim.4.
3 Phialas aureas plenas iracundiæ dei. Exo.32.2a.

CAPVT XVI.

1 Ite effundite septem phialas iræ Dei. Ibidem. Cam. 16m.
2 Qui habebant caracterem bestiæ.supra.13.fi.
3 Omnis anima uiuens,mortua est in mari.Isa.58.3a.
4 Iustus es domine.Psal.144.8a.¶ Qui es, & qui eras sanctus.supra.1.1a.
5 Qui es omnipotens.Iob. 42.1a. ¶ Venit in memoriam ante Deum.Gen.8.2.
6 Calicem uini indignationis iræ Dei.Exo.32.2a.

CAPVT XVII.

1 Quorum nomina nõ sunt scripta in libro uitæ,Exo.32.penula. Cam. 17m.

CAPVT XVIII.

1 Et recordatus est dominus iniquitatum eius.Gen.8.2a. Cam. 18m.
2 Reddite illi sicut & ipsa reddidit nobis. Psal.41.6a.
3 Duplicate duplicia secũdum opera eius,in poculo quod miscuit uobis,miscere illi duplum.4.d.46.q.2.ar.2.q.1.2m.
4 Quantum glorificauit se & in deliciis fuit, tantũ date illi tormentũ & luctũ.4 d.20.ar.2.q.1.1m./d.46.q.1.ar.1.q.1.1m.
5 Ve ve ciuitas illa magna Opus.20.li0.3.prm0.
6 Exulta super eam cælũ,& sancti apostoli & prophetæ,qm iudicauit deus iudicium nostrum de illa.Psal.77.2a.

CAPVT XIX.

1 Deus noster omnipotens. Iob.42.1a. Cam. 19m
¶ Laudem dicite deo nostro,Psal.33.2a.

3 Et accipi

2 Et cecidi ad pedes,ut adorarem eum,& dixit mihi, Vide ne feceris.22ę.q.94.2.1m./q.103.2.1m./3.d.9.q.1.ar.1.q.6.1m.

3 Et calcat torcular uini furoris,& irę dei. Exo.4.5a.32.2a.¶ Pseudo propheta, qui faciebat signa coram ipso qui seduxit eos. 2c. Thes.2.5a.

4 Qui acceperunt carecterem bestiæ. supra.13.16a.

CAPVT XX.

Cap. 20m. 1 Apprehendent draconem serpentem antiquum, qui est diabolus & Sathanas, & ligauit illum per annos mille,&c.3.4.c0.82.

2 Et uidi sedes,& sederunt super eas,& iudicium datum est eis.Matth.19.21m.

3 Nec acceperunt caracterę eius,in frontibus,aut in manibus suis. supra.13.6a.

4 Et uixerunt,& regnauerunt cũ Christo mille annis, cæteri mortuorum non uixerunt,donec consumarẽtur mille anni. 4. d.43. ar.3.q.1.4m./3.c0.27.fi /3.4.c0.83.1ę.Cor.15.6a.

5 Beatus & sanctus, qui habet partem in resurrectione prima, in his secunda mors non habet potestatem. Isa.fi.

6 Sacerdotes Dei & Christi, & regnabunt. supra.1.8a. ¶ Quorum numerus est sicut arena maris. Gen. 15. 2a.

7 Cruciabuntur die ac nocte,in secula seculorum. Isa. fi.

8 Et uidi mortuos magnos & pusillos, stãtes ante thronum. Psal. 9. 2a.

9 Et libri aperti sunt.1a.q.24.1.1m./4.d.33.ar.3.q.1.c./ Opus. 3. c0. 253.

10 Et alius liber apertus est,qui est uitę.Veri. q.7. 1. 1m.

11 Et iudicati sunt mortui ex his quę scripta erant in libris, secundum opera eorum. Psal.61.6a.

12 Et iudicatum est de singulis,secundum opera ipsorũ.Ibidem.

13 Et dedit mare mortuos qui in eo erant, & mors & infernus dederunt mortuos suos, qui in ipsis erant.Io.5.16a.

14 Et infernus & mors, missi sunt in stagnum ignis, hæc est mors secunda.Isa.fi.

15 Et qui non &c. inuentus in libro uitæ scriptus. Exo.32.penula. ¶ Missus est in stagnum ignis.Isa.fi.

CAPVT XXI.

Cap. 21m. 1 Et uidi cælum nouum & terram nouam.4.d.47.q.2.ar.2.q.2.c. /3.4.c0.9.

2 Primum enim cælum,& prima terra abiit.4.d. 47. q. 2. arti. 2. q. 2. 2a.

3 Et mare iam non est.4.d.47.q.2.ar2.q.2.2m.

4 Vidi ciuitatem sanctam Ierusalem nouam.2.d.17.q.3.2.6m.

5 Ecce tabernaculum dei cum hominibus. 12ę.q. 102. 4. 2m./3. q.c0.21.fi./Ro.9.fi.1.c0.

6 Et habitabit cum eis Rex.8.131a. ¶ Et ipsi populus eius erunt. Deut.7.6a. ¶ Ecce deus cum eis erit eorum deus,1.d.17.lect. 2.2m.d.18.q.6m./2.d.11.q.1.4.c./Opus.3.c0.271./Ro.1.fc.5. /1.Cor.fi.Hc.8.4c.3 prin0./c0.11. lec.4.fi.

7 Et absterget deus omnem lachrimã ab oculis eorum &c. neque dolor erit ultra.22ę.q.82.4.3m.

8 Ecce omnia nouo omnia,1a.q.73.1.3m.

9 Ego sum Alpha & Omitium & finis.supra.1,7a.9a.¶ Ego sitienti dabo de fonte uitæ gratis.Io.4.1a.

10 Et erro illi deus.supra 8a. ¶ Et ipse erit mihi filius. Luc.6.17a. ¶ Pars illorum erit in stagno ardenti, igne, & sulphure, quod est mors secunda,supra.20.14a./.Isa.fi.

11 Et ostendit mihi ciuitatem sanctã Ierusalem &c. supra.4a.¶ Et lumen eius simile lapidi precioso,tanquam lapidi lapidis, sicut cristallũ.3.d.16.q.2.1. 4m./2.c./4.d.44.q.2.ar.1.q.2.2m.

12 Et habebat murum magnum & altũ,habentem duodecim, portas,& in portis angulos duodecim, & nomina inscripta duodecim tribuum.3.q.3.1.2.2m.Ge.7.lec.3.

13 Ab oriente portę tres,similiter ab aquilone, austro, & occasu.3. d.9. q. 1. ar.3.q.3.3m./3.d.18.q.18.q.2.ar.1.q.1.1m.

14 Et murus ciuitatis habens fundamẽta duodecim, & in ipsis duodecim nomina duodecim apostolorum & agni. 1ę. Cor. 2 fc.2.

15 Et longitudo & altitudo, & latitudo eius æqualia sunt. 3.d.36. 4.b.1.

16 Mensura hominis,quę est angeli.12ę.q. 90. 1.c1/1.d.8.q.4.2.3m.

17 Et templum non uidi in ea, dominus enim Deus omnipotens templum illi & agnus.1ę.Cor.3.lect. 3. prin0.

18 Et ciuitas non eget sole & luna, ut luceant in ea. 22ę. q. 47. 5. 2m. ¶ Nam claritas dei illuminabit eã,& lucerna eius est agnus 1.q.12.5.c /Veri.q.9.1.13m.

19 Et portę eius,non claudẽtur per diem.1a.q.73.1.2.o.

20 Nox enim,non erit illic.4.d.48.q.2.3.4m.

21 Non intrabit in ea. aliquid coinquinatum.Deut.32.5a.

22 Nisi qui scripti sunt in libro uitę agni.Exo.32.1a.

CAPVT XXI.

1 Et ostendit mihi fluuium aquæ uiuæ, tanquam cristallum procedentẽ de sede Dei & agni.12ę.q.1.1.3m. Psalm.41.Isa. 12.fi. Cam.22m.

2 In medio plateæ & ex utraque parte.fluminis lignum uitæ afferentes fructus duodecim. 12c. q.70. 5.0./3.4.c0. 82 fi. / Po. q. 5.9. 6m.

3 Per singulos menses reddens fructum suum. 12ę.q.102.2.0./4.c. Et folia ligni ad sanitatem gentium, 12ę.q.70.3.

4 Et omne maledictum non erit amplius,12ę. q. 59. 1m. ¶ Et uidebunt faciem eius. 1ę.Cor.13.12a.

5 Et nox ultra non erit.supra.21.20a.¶ Et non egebũt lumine lucernę,neque lumine solis,quoniam dominus Deus illuminabit illos,supra.21.18a.

6 Et postquam audissem,& uidissem, cecidi ut adorarem &c. supra,193a.¶ Ecce uenio cito.He.10.lect.2.fi.

7 Ecce merces mea,mecum est,reddere unicuique secundum opera eius. Psal. 61. 6a. ¶ Ego sum Alpha & O. primus, & nouissimus,principium & finis supra.1.3a.7a.

8 Beati qui lauãt stolas suas,in sanguine agni.supra,7.2a. ¶ Ego sum genus & radix Dauid,& stella splendida, & matutina.Isa.14.

9 Qui apposuerit ad hęc, apponat deus super illum plagas has scriptas in libro isto.Deut.4.2a.¶ Auferet deus partem eius de libro uitę.Exo.32.fi.

10 Ecce uenio cito.Heb.10.lect.1.fi.

11 Veni domine Iesu.3a.q.44.3.3m./4.d.15.fi./Iob.9./c0. 10. fi. Io.14.lect.7.prin0.

12 Gratia domini nostri Iesu Christi,cum omnibus uobis.3.q.7. 2m./4.d.4.3.ar.2.q.1.c.

13 Amen.Isa.25.fi./Io.3.

Explicit tabula cum concordantijs, & authoritatibus Sacræ scripturæ Magistri Petri Bergomensis sacri ordinis fratrum prædicatorum, in omnes libros sancti Thomæ de Aquino doctoris Angelici.

REPERTORIVM OMNIVM DICTIONVM
PRINCIPALIVM, PER ORDINEM ALPHABETI
quę in præcedenti Tabula declarantur.

Præpositio.
Aaron.
Abacuch.
Abagarus.
Abbas.
Abbatissa.
Abdicatio.
Abduci.
Abel.
Abesse.
Abhominatio.
Abhorrere.
Abias.
Abiectio.
Abiectus.
Abiicere.
Abire.
Abissus.
Abiurare.
Ablactatio.
Ablatiuus.
Ablatum.
Ablutio.
Abnegatio.
Abolitio.
Aborsus.
Abraham.
Abrenuntiatio.
Abbreuiatio.
Abrogare.
Absalon.
Abscidi.
Abscondere.
Absens.
Absoluere.
Absolute.
Absolutum.
Absorberi.
Abstinentia.
Abstractio.
Abstractum.
Absurdum.
Abundantia.
Abusiue.
Abusus.
Abuti.
Accedere.
Acceleratum.
Accendere.
Accensio.
Acceptabile.
Acceptatio.
Acceptio.
Acceptiuus.
Acceptum.
Accessus.
Accidens.
Accidentale.
Accidentaliter.
Accidia.
Accipere.
Accipiter.
Accommoda.
Accommodare.
Accrescere.
Accusatio.
Accusatiuus.
Acerbitas.
Acerbum.
Aceruus.
Acescere.
Acetum.
Achab.
Achademici.
Achaia.
Achaz.
Acies.
Acolitus.
Acquiescere.
Acquirere.
Acrimonia.
Actio.
Actiuum.
Actor.
Actu.
Actualitas.
Actum.
Actus.
Acuitas.
Aculeum.
Acumen.
Acutus.
Ad præpositio.
Ad aliquid.
Ad alterum.
Adam.
Adamas.
Adaptatio.
Addere.
Addiscere.
Adductio.
Adeo.
Adeps.
Adeptio.
Adæquari.
Adesse.
Adhæsio.
Adhibitio.
Adhuc.
Adiacere.
Adiectiuum.
Adiicere.
Adinuicem.
Adipisci.
Aditi.
Aditus.
Adiunctum.
Adiurare.
Adiutor.
Adiutorium.
Adiuuari.
Adminiculum.
Administratio.
Admiratio.
Admittere.
Admissio.
Admonitio.
Adolescens.
Adoptio.
Adoratio.
Aduena.
Aduenire.
Aduentus.
Aduerbium.
Aduersantia.
Aduersitas.
Adulatio.
Adulterium.
Adultus.
Adunatio.
Aduocari.
Aduocatus.
Adustio.
Aer.
Affabilitas.
Affectatum.
Affectio.
Afferre.
Affinitas.
Affirmatio.
Afflictio.
Affluentia.
Affrica.
Affricanus.
Affuisse.
Agar.
Agatha.
Agenda.
Agens.
Ager.
Agere.
Aggrauatio.
Aggredi.
Aggregare.
Agibile.
Agilitas.
Agiographa.
Agnes.
Agnitum.
Agnoscere.
Agnus.
Agonia.
Agrestia.
Agricola.
Agricultura.
Ala.
Alatus.
Alba.
Albaialareus.
Albedo.
Alchimia.
Alea.
Aleator.
Alere.
Aleum.
Alexander.
Alexandrinus.
Alexius.
Alias.
Alibi.
Alicubi.
Alienatio.
Alienitas.
Alienum.
Alietus.
Alimentum.
Alio.
Alioquin.
Aliquale.
Aliquando.
Aliquantulum.
Aliquis.
Aliquota.
Aliquoties.
Aliter.
Alitio.
Alitum.
Aliud.
Aliunde.
Alius.
Allegatio.
Allegoria.
Alleluia.
Alleuiare.
Allicere.
Alligari.
Almariani.
Alo.
Alphæus.
Altare.
Alter.
Alteratio.
Alteritas.
Alterum.
Altissodorensis.
Altitudo.
Alumen.
Alumnus.
Amabile.
Amalechitæ.
Amaritudo.
Amatio.
Amatiuus.
Amator.
Amazones.
Ambidexter.
Ambiguum.
Ambire.
Ambitio.
Ambo.
Ambra.
Ambrosius.
Ambulare.
Amen.
Amenitas.
Amens.
Amicabile.
Amicitia.
Amictus.
Amidum.
Amitti.
Amonitę.
Amor.
Amouere.
Amphora.
Amplexus.
Ampliatio.
Amplior.
Amplum.
Amputare.
Anadochus.
Anagogicus.
Analogia.
Ananias.
Anathema.
Anaxagoras.
Anaximander.
Anaximenes.
Ancilla.
Andragathia.
Andreas.
Andronicus.
An est
Angelicus.
Angelus.
Anglia.
Angulus.
Angustia.
Anhelare.
Anima.
Animal.
Animalis.
Animata.
Animatio.
Animositas.
Animus.
Anna.
Annexum.
Annihilatio.
Anniuersarium.
Annuatim.
Annuntiatio.
Annus.
Annuus.
Anselmus.
Ante.
Antecedens.
Antecessio.
Anteponi.
Antequàm.
Anterior.
Anthemo.
Anticipare.
Antiochenus,

Antiochus.
Antiquus.
Anti Chriſtus.
Antonius.
Antonomaſia.
Antropomorphitæ.
Antropospatos.
Anulosum.
Anulus.
Anus.
Anxietas.
Aoraſia.
Apertio.
Apirochalia.
Apis.
Apocripha.
Apolinaris.
Apollo.
Apoſtaſia.
Apoſtema.
Apoſtolatus.
Apoſtoli.
Apoſtolica ſedes.
Apparatus.
Apparentia.
Apparere.
Appellare.
Appellatiuum.
Appendicie.
Appetibile.
Appetitiuum.
Appetitus.
Applicatio.
Apponere.
Appræciare.
Apprehenſio.
Approbatio.
Appropinquatio.
Appropriatio.
Approximatio.
Aprilis.
Aptitudo.
Apud.
Apuleus.
Apulia.
Aqua.
Aquarii.
Aquaticum.
Aquæum.
Aquila.
Aquilo.
Ara.
Arabes.
Aranea.
Arare.
Aratus.
Arbiter.
Arbitrarius.
Arbitrium.
Arbor.
Arcere.
Archa.
Archangeli.
Archelaus.
Archidiaconus.
Archiepiſcopus.
Archipresbiter.
Archita.
Architector.
Architriclinus.
Arcus.
Ardere.
Ardor.
Arduum.
Arena.
Argentum.
Argumentatio.
Argumentum.
Aridum.
Aries.
Ariſmetria.
Ariſtrocratia.

Ariſtoteles.
Arma.
Armonia.
Armus.
Aromata.
Arra.
Arrepitius.
Arripere.
Arrius.
Arrogantia.
Arrogatio.
Ars.
Artare.
Articulatio.
Articulus.
Artifex.
Artificiale.
Artificiatum.
Artificioſum.
Artificium.
Artotiritæ.
Arcurus.
Aruere.
Arx.
Aſcendere.
Aſcenſus.
Aſcriptio.
Aſia.
Aſilum.
Aſina.
Aſinus.
Aſpectus.
Aſpernari.
Aſperſio.
Aſperum.
Aſpicere.
Aſpiratio.
Aſſentire.
Aſſequi.
Aſſerere.
Aſſeſſor.
Aſſidere.
Aſſiduitas.
Aſſignari.
Aſſimilatio.
Aſſirii.
Aſſiſtere.
Aſſociare
Aſſuefacio.
Aſſueſcere.
Aſſumere.
Aſſumptibile.
Aſtare.
Aſtiludia.
Aſtrologia.
Aſtrum.
Aſtutia.
Athanaſius.
Athene.
Athenienſes.
Atrium.
Atrops.
Attaminatio.
Attendi.
Attentio.
Attingere.
Attrahere.
Attribui.
Attributa.
Attritio.
Auaritia.
Auctor.
Aucupium.
Audacia.
Audere.
Auditor.
Aue.
Auempace.
Auerois.
Auerſio.
Auferre.
Auferri.

Augmentatiua.
Augmentum.
Augurium.
Auguſtinus.
Auicebron.
Auicenna.
Auidus.
Auis.
Aurea.
Aureola.
Aureum.
Auriga.
Auris.
Aurora.
Aurum.
Auſpicium.
Auſter.
Auſteritas.
Auſtrale.
Autenticus.
Auctor.
Auctoritas.
Autumnus.
Auus.
Auxiliatus.
Auxilium.
Azima.

BAbilon.
Baculus.
Batulare.
Balaam.
Balbuciens.
Balduinus.
Balena.
Balin.
Baliuus.
Balneum.
Balſamum.
Balthaſar.
Baltheum.
Banauſia.
Baptiſmalis.
Baptiſmus.
Baptiſta.
Barba.
Barbarus.
Bare.
Barnabas.
Baro.
Bartholomeus.
Baſilica.
Baſiliſcus.
Baſilius.
Baſis.
Beatificans.
Beatitdo.
Beatus.
Bellatores.
Bellum.
Bene.
Beneconſiliatiuus.
Benedictio.
Benedictus.
Beneeſſe.
Benefacere.
Benefactiuus.
Benefactor.
Beneficiatus.
Beneficentia.
Beneficium.
Benefortunatus.
Benegeſta.
Beneiudicatiuus.
Beneplacitum.
Beneuiuere.
Benignitas.
Beniuolentia.
Berengarius.
Bernardus.
Beſtia.
Beſtialitas.

Bethleem.
Bibere.
Biblia.
Biennium.
Bigamia.
Bilinguis.
Binarius.
Binomius.
Bipes.
Bis.
Biſſus.
Bladum.
Blanditiæ.
Blasphemia.
Blasphemus.
Boetius.
Bonagnomi.
Bonitas.
Boreas.
Bos.
Brachium.
Breuitas.
Brodium.
Brutum.
Bubalus.
Bubo.
Bucelia.
Bucina
Buleſis.
Bulla.
Burſa.
Butirum.

CAchinus
Cacumen.
Cadere.
Caducum.
Caſarnaum.
Caim.
Calabria.
Calamus.
Calcaneus.
Calcedonenſes.
Calciamentum.
Calcitratio.
Calefactio.
Calefactiuus.
Calere.
Caliditas.
Calidus.
Caligæ.
Caligo.
Calix.
Calor.
Caluariæ.
Calumnia.
Cambium.
Camelus.
Campſoria.
Canahan.
Candela.
Candelabrum.
Candens.
Candor.
Canere.
Canis.
Canon.
Canonicus.
Canonizatio.
Cantare.
Canticum.
Cantor.
Cantoria.
Cantuarienſis.
Cantus.
Cancelarius.
Capacitas.
Capax.
Capere.
Capilli.
Capitale.
Capitatus.

Capitulum.
Capra.
Capſarij.
Captare.
Captiuitas.
Captiuus.
Caput.
Caracter.
Caradrion.
Carbo.
Carcer.
Cardinalis.
Cardo.
Carentia.
Carere.
Cariſtia.
Caritas.
Caritatiuus.
Carius.
Carmen.
Carnalis.
Caro.
Carolus.
Carthago.
Cartone.
Carum.
Carus.
Caſeus.
Caſſari.
Caſſiodorus.
Caſſum.
Caſtigatio.
Caſtitas.
Caſtra.
Caſtrare.
Caſuale.
Caſula.
Caſus.
Cathafrigę.
Cathalogus.
Catharactę.
Cathari.
Catheciſmus.
Cathedra.
Cathegorica.
Cathena.
Catholica.
Caro.
Cauda.
Cauere.
Cauerna.
Cauma.
Caurſini.
Cauſa.
Cauſale.
Cauſalitas.
Cauſatiua.
Cauſator.
Cauſatum.
Caute.
Cautela.
Cautio.
Cautius.
Cayphas.
Cecatio.
Cecilia.
Ceciras.
Cecus.
Cedere.
Celare.
Celebrare.
Celebre.
Celebritas.
Celeſte.
Celum.
Cellula.
Cena.
Cenobitę.
Cenſores.
Cenſoria.
Cenſorini.
Cenſus.

Centenarius.
Centeſima.
Centrum.
Centum.
Centurio.
Cepit.
Cera.
Cerdoniani.
Cere.
Cerebrum.
Ceres.
Cereus.
Cerimonia.
Certamen.
Certitudo.
Ceruus.
Ceſar.
Ceſpitare.
Ceſſare.
Cetę.
Ceteris paribus.
Cetus.
Cherintus.
Cherub.
Cherubin.
Chiliaſtę.
Chimera.
Chorea.
Chriſima.
Chriſoſtomus.
Chriſtus.
Chriſtianus.
Cibus.
Cicatrices.
Cicero.
Ciconia.
Cidaris.
Cignus.
Cilicium.
Ciminilis.
Ciminium.
Cimiterium.
Cingulum.
Cinis.
Ciprus.
Circuire.
Circuitus.
Circulare.
Circulatio.
Circulus.
Circúciſio.
Circúdare.
Circúferentia.
Circumgirari.
Circúſcribere.
Circúſpectio.
Circúſtantia.
Circúſtare.
Cirillus.
Cirographum.
Cirotheca.
Cirus.
Cithara.
Citius.
Cito.
Citra.
Citus.
Ciuilis.
Ciuilitas.
Ciuis.
Ciuitas
Clam.
Clamo
Clandeſtinum.
Clariſſimi.
Claritas.
Claudere.
Claudus.
Claui.
Clauis.
Clauſio.
Clauſtrum.

Clemens.
Clmentia.
Clericus.
Clibanus.
Cloaca.
Clodoueus.
Clotho.
Coaceruatio.
Coactio.
Coadiutor.
Captatio.
Coartari.
Coactum.
Coequale.
Coequum.
Cœrceri.
Coeternum.
Coetum.
Coexiſtere.
Cogere.
Cogitatio.
Cogitatiua.
Cogitatus.
Cognatio.
Cognitio.
Cognitiua.
Cognoſcibile.
Cohabitare.
Cohoerere.
Cohibitio.
Cohors.
Coincidere.
Coinquinatio.
Cointellectum.
Coitus.
Cola.
Colera.
Colere.
Collateralis.
Collatio.
Collecta.
Collectio.
Collectiuum.
Collegium.
Colligatio.
Collis.
Collocare.
Colloquium.
Collum.
Colluſio.
Colon.
Color
Colum.
Columba.
Columna.
Coma.
Combinatio.
Combuſtio.
Comedere.
Comes.
Comeſſatio.
Comitari.
Cómaſſatio.
Cómaternitas.
Cómeare.
Cómemoratio.
Cómendatio.
Cómenſuratio.
Cómentarius.
Cómentator.
Cómilito.
Cóminatio.
Cóminiſcor.
Cóminiſceri.
Cómittere.
Cómixtio.
Cómoditas.
Cómonere.
Cómorari.
Cómori.
Cómouere.
Cómutabile.

Cómutatio.
Cómutatiua.
Compar.
Comparatio.
Comparere.
Compaſſio.
Compater.
Compatiens.
Compelli.
Compendioſus.
Competere.
Complacentia.
Complecti.
Complere.
Completorium.
Complexio.
Complexum.
Comportare.
Compos.
Compoſitio.
Compoſſibilia.
Comprehendere.
Comprehenſor.
Compreſſio.
Compromiſſum.
Compunctio.
Computatio.
Comune.
Comunicabile.
Comunicatio.
Comunicatiuus.
Comunitas.
Conamen.
Conatus.
Concaptiuare.
Concauſa.
Concauum.
Concedere.
Conceptio.
Conceptus.
Concernere.
Conceſſio.
Concilium.
Concionari.
Concitari.
Conciuis.
Concluſio.
Concomitari.
Concordia.
Concreatum.
Concretio.
Concretum.
Concubinatus.
Concubitus.
Concupiſcentia.
Concupiſcibilis.
Concupiſcibilitas.
Concupitum.
Concurſus.
Concutere.
Condecentia.
Condemnatus.
Condenſatio.
Condere.
Condeſcendere.
Condignum.
Condimentum.
Conditio.
Conditionalis.
Conditum.
Condiuiſum.
Condolere.
Condonare.
Conducere.
Conducticij.
Conferre.
Confeſſio.
Confeſſor.
Conficere.
Confidere.
Configurare.
Confinium.

Confirmatio.
Conflagratio.
Conflatio.
Conformitas.
Confortare.
Confractio
Confrater.
Confringere.
Confusio.
Confutatio.
Congelatio.
Congratulatio.
Congregatio.
Congruum.
Coniectare.
Coniectura.
Conijcere.
Coniugale.
Coniuges.
Coniugium.
Coniunctio
Connascentia.
Connaturalitas.
Connexio.
Connexum.
Connotare.
Connumerari.
Consanguinitas.
Conscientia.
Conscitum.
Conscriptio.
Consecratio.
Consensus.
Consentaneus.
Consepeliri.
Consequens.
Consequentia.
Consequutio.
Conseruatio.
Conseruator.
Conseruus.
Consideratio.
Consignare.
Consignificare.
Consiliabile.
Consiliarius.
Consiliatiuus.
Consilium.
Consimile.
Consistere.
Consobrinus.
Consolatio
Consolidatiuum.
Consonantia.
Consonum.
Consortium.
Conspicuus.
Constans.
Constantia.
Cõstãtinopolitan⁹
Constantinus.
Constantius.
Constare.
Constellatio.
Constitutio.
Constitutiuum.
Constrictio.
Constructio.
Consubstantialis.
Consuetudo.
Consulere.
Consules.
Consultare.
Consultoria.
Consumatio.
Consumere.
Consumptiuum.
Consurgere.
Contactus.
Contagium.
Contemperari.
Contemplatio.

Conteplatiuus.
Contemptor.
Contemptus.
Contentio.
Contentiosus.
Contentum.
Contentus.
Contestatio.
Contigua.
Continentia.
Contineri.
Contingens.
Continuatio.
Continuitas.
Continuum.
Contra.
Contraconari.
Contractio.
Contractus.
Contradictio.
Contrafacere.
Contrahere.
Contrapassum.
Contrarietas.
Contrarium.
Contristare.
Contrita.
Contritio.
Controuersia.
Contuitus.
Contumax.
Contumelia.
Conualescere.
Conuenientia.
Conueniri.
Conuersa.
Conuersatio.
Conuersio.
Conuersiua.
Conuertibilitas.
Conuexum.
Conuinci.
Conuitium.
Conuiua.
Conuiuere.
Conuiuium.
Conuocare.
Conuolare.
Cooperari.
Cooperire.
Coordinatio.
Copia.
Copiosus.
Copula.
Copulatio.
Copulatiua.
Copulatum.
Cor.
Corda.
Corinthij.
Corinthus.
Corium.
Cornelius.
Cornicula.
Cornu.
Corona.
Corporalia.
Corporalitas.
Corporeitas.
Corporeum.
Corpulenti.
Corpus.
Correctio.
Corrector.
Corregnare.
Correlatiuum.
Correspondere.
Corrigere.
Corrigia.
Corripere.
Corruptela.
Corruptibile.

Corruptio.
Corruptiuum.
Corruptum.
Corruscatio.
Corsica.
Coruus.
Costa.
Craftinum.
Craticula.
Creatio.
Creator.
Creatrix.
Creatura.
Crebrum.
Credenda.
Credentia.
Credere.
Credibile.
Creditor.
Crepido.
Crepusculum.
Crescere.
Crerenses.
Crimen.
Criminator.
Crisostomus.
Crystallus.
Cristallus.
Crocitare.
Crucefignatus.
Cruciatus.
Crucifigi.
Crudelitas.
Crus.
Crux.
Cubicularius.
Cubus.
Cudere.
Cui.
Cuius.
Culpa.
Culpabilis.
Cultellus.
Cultrum.
Cultus.
Cupiditas.
Cur.
Cura.
Curatio.
Curatus.
Curia.
Curialis.
Curiositas.
Currere.
Currus.
Cursores.
Cursus.
Curuitas.
Custos.

DAtia.
Dalmatia.

Dalmatica.
Dalus.
Damascenus.
Damnatio.
Damnum.
Damo.
Damula.
Daniel.
Datio.
Dauid.
De.
Dea.
Dealbari.
Dearticulatio.
Debilitatio.
Debitor.
Debitum.
Decalogus.
Decapitandus.
Decedere.
Decem.

Decens.
Decentia.
Deceptio.
Decernere.
Decertare.
Decetero.
Decidere.
Decimari.
Decimę.
Decisum.
Declaratio.
Decollatio.
Declinare.
Decor.
Decrementum.
Decrepitus.
Decretalis.
Decretistę.
Decretum.
Decuriones.
Decus.
Dedicatio.
Deditus.
Deductio.
Deesse.
Defectibile.
Defectiuum.
Defectus.
Defendere.
Deferre.
Deficere.
Deflecti.
Deflorare.
Deformitas.
Defunctus.
Degenerare.
Deglutire.
Degradatio.
Dehonoratio.
Deiectio.
Deificatus.
Deiformis.
Deinceps.
Deitas.
Delbora.
Delectabile.
Delectamentum.
Delectatio.
Delegatus.
Delere.
Delfinus.
Deliberatio.
Delicatus.
Deliciæ.
Delicioſi.
Delictum.
Delinire.
Delinquere.
Demeritum.
Democratia.
Democritus.
Dęmon.
Dęmoniaci.
Demonstratio.
Demonstratiuum.
Demonstrator.
Demum.
Denarij.
Denegari.
Denigratio.
Denominatio.
Denotare.
Densitas.
Dentes.
Denudari.
Denunciatio.
Deordinari.
Deorsum.
Dependere.
Deperditum.
Deperire.
Depingere.

Deponere.
Depositum.
Depranari.
Deprecatio.
Depredari.
Deprehendi.
Deprimere.
Depuratio.
Deputatio.
Derelinquere.
Derisio.
Deriuatio.
Derogatio.
Descendere.
Descriptio.
Deserere.
Desertum.
Deseruire.
Desiccabile.
Desiderium.
Desiderius.
Designare.
Desinere.
Desistere.
Desolatio.
Despectus.
Desperatio.
Despicere.
Desponsatio.
Despoticum.
Destinare.
Destitutio.
Destruere.
Desuper.
Detegere.
Detentio.
Detentor.
Deterior.
Determinatio.
Determinatiuum
Detestari.
Detinere.
Detractio.
Detrimentum.
Detruncatus.
Detrusus.
Deuastare.
Deuenire.
Deuiare.
Deuirginare.
Deuolui.
Deuorari.
Deuotio.
Deus.
Dextrum.
Diabolus.
Diaconissa.
Diaconus.
Dialectica.
Diameter.
Diana.
Diaphanum.
Diapsalma.
Dicere.
Dici.
Dicotoma.
Dictamen.
Dictator.
Dictatura.
Dictio.
Dictum.
Dies.
Diesis.
Differenter.
Differentia.
Differre.
Differri.
Difficile.
Diffidentia.
Diffinitio.
Diffinitiue.
Difforme.

Diffundere.
Digestio.
Digitus.
Dignatiuum.
Dignitas.
Dignus.
Dij.
Diiudicare.
Dilabi.
Dilatari.
Dilatio.
Dilectio.
Diligentia.
Diligibile.
Dilucidare.
Diluculum.
Diluere.
Diluuium.
Dimensio.
Dimicare.
Dimidium.
Diminutio.
Diminutiuum.
Dimittere.
Dinandum.
Diocesis.
Diocletianus.
Diogenes.
Dionysius.
Dioscorus.
Directe.
Directiuum.
Dirigere.
Dirimere.
Dirum.
Discedere.
Disceptatio.
Discere.
Discernere.
Discidium.
Discingi.
Disciplina.
Discipuli.
Discontinuum.
Disconuenire.
Discoopertum.
Discordia.
Discredere.
Discrepatio.
Discretio.
Discretiuum.
Discretum.
Discursus.
Discussio.
Disgregare.
Disparata.
Disparitas.
Dispensabile.
Dispensatio.
Disperdere.
Dispergere.
Displicentia.
Dispositio.
Dispositiue.
Disproportio.
Disputatio.
Disputatiuum.
Dissensio.
Dissensus.
Dissimile.
Dissimilitudo.
Dissimulare.
Dissoluere.
Dissonantia.
Dissuadere.
Dissuescere.
Distantia.
Distinctio.
Distinctiuum.
Distinguibilitas.
Distractio.
Distributio.

Distributiua.
Districtum.
Ditissimus.
Diu.
Diuelli.
Diuersificatio.
Diuersitas.
Diuertere.
Dies.
Diuinatio.
Diuinatoria.
Diuinitas.
Diuino.
Diuinum.
Diuisio.
Diuisiuum.
Diuisoria.
Diuitiæ.
Diuortium.
Diurnum.
Diutinum.
Diutius.
Diuturnitas.
Diuulgatio.
Docere.
Docilitas.
Doctor.
Doctrina.
Documentum.
Dogma.
Dolabrum.
Dolere.
Dolium.
Dolor.
Dolosus.
Dolus.
Domare.
Domesticus.
Domitianus.
Domicilium.
Domina.
Dominatio.
Dominatiuum.
Dominatus.
Dominica.
Dominicus.
Dominium.
Domus.
Donaria.
Donatio.
Donatus.
Donec.
Donum.
Doristicus.
Dormiens.
Dorsum.
Dos.
Dracones.
Dualitas.
Dubitatio.
Ducatus.
Ducenti.
Ducere.
Ductor.
Duellum.
Dulcedo.
Dulciarij.
Dulia.
Dummodo.
Dumtamen.
Duo.
Duodecim.
Duplicitas.
Duplum.
Duratio.
Durities.
Dux.

EAdem.
Ebdomada.
Ebrietas.
Ebullire.

Ebur.
Ecclesia.
Ecclesiastes.
Ecclesiasticus.
Eccentrici.
Eclipsis.
Econtrario.
Edificare.
Editio.
Educatio.
Educi. Effari.
Effectiuum.
Effectus.
Efferre.
Efficacia.
Efficax.
Efficere.
Effici.
Efficiens.
Effigies.
Effluere.
Effrenatus.
Effusio.
Egere.
Egestas.
Egyptij.
Egyptus.
Ego.
Egredi.
Egritudo.
Eiicere.
Elargiri.
Elatio.
Eleazarus.
Electio.
Electuarium.
Elegantia.
Elementaris.
Elementum.
Eleemosyna.
Elenchus.
Elephas.
Eleuatio.
Elicere.
Elix.
Elongatio.
Eloquentia.
Eloquium.
Elucidare.
Emanatio.
Emancipatus.
Emarcescere.
Embrio.
Emendabile.
Emendatio.
Emere.
Emergere.
Emi.
Emilia.
Ementia.
Emiolia.
Emittere.
Empedocles.
Emphatica.
Empireum.
Emolumentum.
Emulatio.
Emundatio.
Emunitas.
Encenia.
Eneas.
Energumenus.
Eneus.
Enigma.
Enim.
Enoch.
Enorme.
Ens.
Entimema.
Entitas.
Enumerari.
Enuntiabile.

Enuntiatio.
Epar.
Ephesinum.
Ephorh.
Ephraim.
Ephron.
Epicicli.
Epicurus.
Epiikes.
Epiikia.
Epimenides.
Epiphania.
Epiphanius.
Episcopalis.
Episcopatus.
Episcopus.
Epistola.
Epitalamica.
Epule.
Equale.
Equalitas.
Equanimitas
Equari.
Equatus.
Eques.
Equestris.
Equidistantia.
Equinoctialis.
Equinus.
Equiparantia.
Equipollere,
Equitas.
Equiualens
Equiuoca.
Equum,
Equus.
Eraclitus.
Eradicario.
Erarium.
Erigere.
Eripere.
Ermafroditus.
Ermogenes.
Erroneum.
Error.
Erubescentia.
Eructatio.
Eruditio.
Es,
Esau.
Esca.
Esdras.
Esse.
Essentia.
Essenciale.
Est.
Estas.
Estimare.
Estimatio.
Estimatiua.
Estiualis.
Estuare.
Estus.
Esuries.
Esus.
Etas.
Eternale.
Eternitas.
Ethereum.
Etherogeneum.
Ethica.
Ethimologia.
Ethin.
Ethiopia.
Ethos.
Eua.
Euacuare.
Euadere.
Euagatio.
Euanescere.
Euangelista.
Euangelium.

Euaporatio.
Eubulia.
Eucharistia.
Eudimica,
Euellere.
Euentus,
Eugnomosina.
Euidentia.
Euigilare.
Euitare.
Euiternum.
Eunomius.
Eunuchus.
Euomere.
Euphchia.
Eusebia.
Eustochia.
Eustratius.
Eutices
Eutropelia,
Euum.
Ex,
Exactio.
Exaggerari.
Exaltatio.
Exaltatio.
Examen.
Exameter.
Examinatio.
Exasperatio.
Exauditio.
Excandescentia.
Excecatio.
Excedere.
Excellentia.
Excellere.
Excelsus,
Exceptio.
Exceptiua,
Excessus.
Excidere.
Excipere.
Excitatio.
Excusio.
Excogitatio.
Excolere.
Excommunicatio
Exconsul.
Excrescentia.
Excusatio.
Execratio.
Exemplar.
Exemplaritas.
Exemplatum.
Exemplum.
Exemptus.
Exequutio.
Exequutor.
Exercere.
Exercitium.
Exercitum.
Exercitus.
Exæstuare.
Exhæredatio.
Exhibere.
Exhortatio.
Exiccare.
Exigentia.
Exigere.
Exilium.
Exinde.
Existere.
Exitus.
Exorcismus.
Exorcista.
Exordium.
Exoriri.
Expectare.
Expectatio.
Expediens.
Expedire.
Expellere.

Expensa.
Experientia.
Expers.
Expetere.
Expiabile.
Expiatio.
Expiratio.
Explere,
Explicabile.
Explicare.
Explicitum.
Explorator.
Expoliari.
Exponere.
Expositio.
Expresse.
Exprimere.
Exprobrare.
Expulsiua.
Exquisitum.
Extare.
Extasis.
Extendere.
Extensio.
Extensiue.
Exteriora.
Exterminare.
Extersio.
Extimare.
Extingui.
Extirpatio.
Extollentia.
Extorquere.
Extra.
Extramittere.
Extraneus.
Extraordinarius.
Extremum.
Extrinsecum.
Exufflatio.
Exulare.
Exultatio.
Exustum.
Ezechias.
Ezechiel.

FAber.
FAbrica.
Fabula.
Facere.
Facies.
Facilitas.
Factiblia.
Factio.
Factiuum.
Factum.
Facultas.
Falco.
Fallacia.
Fallax.
Fallere.
Falsitas.
Falsum testimonium.
Falx.
Fama.
Fames.
Familia.
Familiaris.
Familiaritas.
Famosus.
Famulatus.
Fantasia.
Fantasma.
Fantasticum.
Far.
Fari.
Farina.
Fas.
Fascelli.
Fascinatio.
Fastidium.
Fatalis.

Fatigatio.
Fatue.
Fatuitas.
Fatum.
Fatuus.
Fauces. Fauere.
Fauor.
Fauorabile.
Fautor.
Fauus.
Febrile.
Febris.
Feces,
Fœcunditas.
Fœditas.
Fœdus.
Fel.
Fœlicitas.
Fœmina.
Fœminalia.
Fœmineum.
Fœminium.
Fœmur.
Fœnerari.
Fœnerator.
Fœnus.
Ferculum.
Fere.
Feria.
Feritas.
Fermentum.
Ferocitas.
Ferox.
Ferre.
Ferri.
Ferrum.
Fertile.
Fertilitas.
Feruor.
Festinum.
Festum.
Fetor.
Fœtus.
Feudum.
Fiat.
Fictitium.
Fictio.
Fictus.
Fideiussor.
Fidelis.
Fidelitas.
Fides.
Fiducia.
Ficri.
Figere.
Figura.
Filialis.
Filiatio.
Filiusfamilias.
Filum.
Fimbria.
Fimus.
Finalis.
Finaliter.
Finees.
Fingere.
Finiri.
Finis.
Finitum.
Firmamentum.
Firmare.
Firmitas.
Firmiter
Fissum.
Fistula.
Fixum.
Flagellum.
Flagitiosus.
Flagitium.
Flamma.
Flamen.
Flaminea.

Flatus.
Flegma.
Fletus.
Flexibile.
Florere.
Floridus.
Flos.
Fluctuatio.
Fluere.
Fluidus.
Flumen.
Fluuius.
Fluxus.
Folium.
Folliculus.
Fomes.
Fons.
Forma.
Formale.
Formatio.
Formatiua.
Formatum.
Fo.mica.
Formido.
Formosus.
Fornax.
Fornicatio.
Fornix.
Forsitan.
Fortificatio.
Fortitudo.
Fortuna.
Forus.
Fotinus.
Fouea.
Fouere.
Fractio.
Fragilitas.
Fragor.
Framea.
Francia.
Francus.
Frater.
Fraternum.
Fraudulentus.
Fraus.
Frenesis.
Freneticus.
Frenum.
Frequenter.
Frequentia.
Fricare.
Frigescere.
Frigiditas.
Frigus.
Frigus.
Frondes.
Frons.
Fructiferum.
Fructificare.
Fructuosus.
Fructus.
Fruges.
Frui.
Fruitio.
Frumentum.
Frustra.
Frustratio.
Fucatio.
Fuga.
Fugere.
Fuisse.
Fulcimentum.
Fulgere.
Fulgur.
Fulmen.
Fumus.
Funda.
Fundamentum.
Fundator.
Fundere.

Fundum.
Funiculus.
Funis.
Funus.
Fur.
Furari.
Furia.
Furiosus.
Furnus.
Furor.
Furtim.
Furtiue.
Furtum.
Fusio.
Futurum.

GAbaonitæ.
GGabriel.
Galerus.
Galienus.
Galilæa.
Gallanus.
Gallici.
Gallus.
Garritus.
Garula.
Gaudium.
Gazophilatium.
Gedeon.
Gelu.
Gemelli.
Geminari.
Gemitus.
Gemma.
Gena.
Gennadius.
Genealogia.
Generabile.
Generale.
Generatio.
Generatiua.
Generatum esse.
Genesis.
Genitalia.
Genitiuus.
Genitor.
Genitrix.
Genitura.
Gentus.
Genouephe.
Gens. Gentiles.
Genu.
Genuflexio.
Genus.
Geometra.
Gerere.
Germania.
Germen.
Germinare.
Gesta.
Gestus.
Giezi.
Gigantes.
Gigni.
Gilbertus.
Gith.
Gladius.
Globus.
Gloria.
Gloriari.
Glorificatio.
Gloriosus.
Glosa.
Gluten.
Gnomi.
Gradatim.
Gradi.
Gradus.
Grammatica.
Grammaticus.
Grandis.

Grando.
Granum.
Gratia.
Gratianus.
Gratiarumactio.
Gratificatio.
Gratiosus.
Gratis.
Gratitudo.
Gratuitum.
Gratum.
Gratumfaciens.
Gratus.
Grauamen.
Grauare.
Graue.
Græci.
Græcia.
Gregale.
Gregorius.
Gremium.
Gressus.
Grex.
Grifalcus.
Grifus.
Grossities.
Grossum.
Gualterus.
Gubernare.
Guischardus.
Gula.
Gulosus.
Gustus.
Gutta.

HAbere.
HHabilitas.
Habitare.
Habituale.
Habitudo.
Habitus.
Halo. Hara.
Hebenus.
Heber.
Hebetudo.
Hebion.
Hebræi.
Hebron.
Heli.
Helias.
Helisæus.
Heluidius.
Hemisphærium.
Herba.
Hercules.
Hæreticus.
Heremitæ.
Heremus.
Hæresis.
Heri.
Hermes.
Herodes.
Herodius.
Heroes.
Hesiodus.
Hester.
Hic & nunc.
Hiems.
Hierarchia.
Hieronimus.
Hillarius.
Hinc.
Hispania.
Historia.
Hoc. Hoc aliquid.
Hodie.
Homerus.
Homicida.
Homicidium.
Homo.
Honestas.

Honestum.
Honor.
Honorabile.
Hora.
Horologium.
Horribile.
Horridum.
Horror.
Hortari.
Hospes.
Hospitale.
Hostia.
Hostiarius.
Hostile.
Hostis.
Hostium.
Humanatio.
Humanitas.
Humanus.
Humerus.
Humiditas.
Humidum.
Humilitas.
Humor.
Hymnus.
Hyrcus.

IAcere.
IIacob.
Iacobus.
Iactantia.
Iactura.
Iam.
Ianua.
Ianuarius.
Iaspis.
Iber.
Ibi.
Ibices.
Ibidem.
Ibis.
Iconomica.
Idea.
Ideale.
Idem.
Idemptitas.
Idioma.
Idiota.
Idolatria.
Idolum.
Idoneitas.
Idoneus.
Idumeus.
Iechonias.
Iecur.
Ieiunium.
Iepte.
Ieremias.
Ierothæus.
Ierusalem.
Iesus.
Iezabel.
Ingnauia.
Igneum.
Ignis.
Ignitum.
Ignobilitas.
Ignominia.
Ignominiosum.
Ignorantia.
Ignoscentia.
Ignotum.
Ile.
Illabi.
Ilaritas.
Illatum.
Illectio.
Illegalis.
Illegittimus.
Illæsus.

Illiberalis.
Illicitum.
Illuminatio.
Illusio.
Illustratio.
Illustres.
Imaginabile.
Imaginari.
Imaginaria.
Imaginatio.
Imaginatiua.
Imago.
Imbecillitas.
Imbui.
Imitabile.
Imitatio.
Immaculatum.
Immanens.
Immateriale.
Immediate.
Immemor.
Immensitas.
Immersio.
Imminere.
Immisericordia.
Immittere.
Immobile.
Immobilitas.
Immoderantia.
Immoderatum.
Immolari.
Immorari.
Immortale.
Immunditia.
Immunitas.
Immutabile.
Immutatio.
Immo.
Impactio.
Impalpabilitas.
Impar.
Impartiri.
Impassibilitas.
Impatientia.
Impatiditas.
Impeccabilis.
Impedimentum.
Impeditio.
Impeditiuum.
Impellere.
Impendere.
Impœnitentia.
Imperare.
Imperatiue.
Imperatium.
Imperator.
Imperceptibile.
Imperfectio.
Impertum.
Impermiſtum.
Impersonale.
Impetrare.
Impetus.
Impietas.
Impignoratio.
Impingere.
Implere.
Implicare.
Implicitum.
Implorare.
Imponere.
Importabile.
Importare.
Importunitas.
Impositio.
Impossibilitas.
Impotentia.
Imprœcationes.
Impretiabile.
Impregnatio.
Imprimere.

Improbatio.
Improperium.
Improprium.
Improuidentia.
Improuiſio.
Imprudentia.
Impubes.
Impudicitia.
Impugnare.
Impulſus.
Impunitio.
Impuritas.
Imputare.
Imum.
Inaduertentia.
Inane.
Inanimatum.
Inaniſgloria.
Inassuetudo.
Inaudientia.
Incantatio.
Incarcerare.
Incarnari.
Incautela.
Incendiarius.
Incendium.
Incenſio.
Incentiuum.
Incertitudo.
Incessanter.
Incessus.
Incestuoſus.
Incestus.
Inchoatio.
Incidere.
Incineratio.
Incipere.
Incircumciſus.
Incircumspectio.
Inciſio.
Incitare.
Inclinabilitas.
Inclinatio.
Includere.
Incognitum.
Incolatus.
Incommensurabile.
Incommodum.
Incommunicabilitas.
Incommutabile.
Incompactum.
Incompletum.
Incomplexum.
Incompositum.
Incompossibilitas.
Incomprœhensibilitas.
Incongruum.
Inconsideratio.
Inconsonum.
Inconstantia.
Inconsuetum.
Incontaminatum.
Incontinenti.
Incontinentia.
Incontingens.
Inconueniens.
Inconuenire.
Incorporalia.
Incorporari.
Incorporeum.
Incorrigibile.
Incorruptibile.
Incorruptio.
Increatum.
Incredulitas.
Incrementum.
Increpatio.
Increscere.
Incubus.
Inculpabile.
Inculpari.

Incumbere.
Incuria.
Incurrere.
Incutere.
Inde.
Indebitum.
Indecentia.
Indeclinabile.
Indefectibile.
Indesinita.
Indelebile.
Indemnis.
Indemnitas.
Indemonstrabile.
Independens.
Indelinenter.
Indeterminatum.
Indeuotio.
Indicare.
Indicatiuum.
Indicere.
Indicia.
Indifferens.
Indigentia.
Indigestio.
Indignatio.
Indignitas.
Indignus.
Indirecte.
Indiscretum.
Indispensabile.
Indispositio.
Indissolubile.
Indistractio.
Inditum.
Indiuiduale.
Indiuiduatio.
Indiuiduum.
Indiuisibile.
Induuiſio.
Indumentum.
Induratio.
Industria.
Inebriari.
Inefficax.
Inenarrabile.
Inepta lætitia.
Ineptitudo.
Inæquale.
Inæqualitas.
Inequitas.
Inæquum.
Ineſſe.
Ineuitabile.
Inexperientia.
Infallibile.
Infamia.
Infans.
Infatigabilitas.
Infectio.
Infœlix.
Inferi.
Inferior.
Infernale.
Infernus.
Inferre.
Infestus.
Inficere.
Infidelis.
Infidelitas.
Infimus.
Infinitas.
Infinitiuus.
Infinitum.
Infirmitas.

Inflammare.
Inflatio.
Inflexibilis.
Infligere.
Influere.
Informatio.
Informe.
Informitas.
Infortunium.
Infra.
Infrangibilitas.
Infrigidare.
Infructuosum.
Infusum.
Ingenerabile.
Ingenitum.
Ingenium.
Ingenuus.
Ingerere.
Ingratitudo.
Ingredi.
Ingressus.
Inhabitabile.
Inhabitabilitas.
Inhabitatio.
Inhærentia.
Inhærere.
Inhæsio.
Inhonestas.
Inhonestum.
inhonorare.
Inhumanitas.
Iniicere.
Inimicus.
Iniquitas.
Inire.
Initialis.
Initiare.
Initium.
Iniungere.
Iniuria.
Iniustitia.
Innascibilitas.
Innatum.
Innaturale.
Inniti.
Innocentia.
Innocentius.
Innominabile.
Innominatum.
Innouescere.
Innouatio.
Innuere.
Innumerabile.
Inobedientia.
Inopinatum.
Inordinatio.
Inquantum.
Inquietudo.
Inquinatio.
Inquirere.
Infanabile.
Infania.
Inscius.
Inscriptio.
Insensibilitas.
Inseparabile.
Insequutio.
Inserere.
Intidiæ.
Insigniri.
Insinuatio.
Insipientia.
Insistere.
Insolentia.
Insolitum.
Insonare.
Inspectio.
Inspiratio.
Inspissatio.
Instabilitas.

Instans.
Instare.
Instauratio.
Instigare.
Instinctus.
Institutio.
Instructio.
Instrumentale.
Instrumentum.
Insufficientia.
Insula.
Insultus.
Insuper.
Insurgere.
Intantum.
Integrum.
Intellectio.
Intellectiuum.
Intellectualis.
Intellectualitas.
Intellectum.
Intellectus.
Intelligens.
Intelligentia.
Intelligibile.
Intemperantia.
Intendere.
Intensio.
Intentio.
Intentionale.
Interceſſio.
Intercipere.
Interdictum.
Interdum.
Interesse.
Interficere.
Interiectio.
Interim.
Interior.
Interius.
Interminabile.
Intermissio.
Internum.
Interpellari.
Interpositio.
Interpretatio.
Interrogatio.
Interruptio.
Intersecare.
Interstitium.
Interuallum.
Interuenire.
Intestatus.
Intestina.
Intimare.
Intimiditas.
Intumum.
Intinctus.
Intitulari.
Intra.
Intraneum.
Intrare.
Intrinsecum.
Introductio.
Introitus.
Intueri.
Intuitus.
Intumescere.
Intus.
Inuadere.
Inuariabile.
Inuendibile.
Inuentio.
Inuentiua.
Inuentor.
Inuestigare.
Inuestiri.
Inueteratio.
Inuicem.
Inuidentia.
Inuidia.
Inuigilare.

Inuincibile.
Inuisibile.
Inuitatio.
Inuitus.
Inungere.
Inuocare.
Inuoluere.
Inuoluntarium.
Inutile.
Ioachim.
Iob.
Iocosum.
Iocularitas.
Iocunditas.
Iocus.
Ioannes.
Ioiada.
Ionas.
Ionici.
Iordanis.
Iosaphath.
Ioseph.
Iosephus.
Iosias.
Iosue.
Iouinianus.
Iouis.
Iperbole.
Ipercauma.
Iperdulia.
Ipocras.
Ipocrisis.
Ipodomius.
Ipolidius.
Iposthasis.
Ipothetica.
Ipsum.
Ira.
Iracundi.
Irascens.
Irascibilis.
Iratus.
Ire.
Iris.
Ironia.
Irrationabile.
Irrationale.
Irrecuparabile.
Irregularitas.
Irreligiositas.
Irremediabile.
Irremissibile.
Irreparabile.
Irreuerentia.
Irrigare.
Irrisio.
Irritare.
Irrogare.
Irruere.
Isaach.
Isaias.
Isidorus.
Ismahel.
Israhel.
Israhelita.
Iste.
Istrionatus.
Italia.
Iter.
Iterare.
Iterum.
Itinerans.
Iuba.
Iubere.
Iubilæus.
Iubilus.
Iudaizare.
Iudas.
Iudæa.
Iudæi.
Iudex.
Iudicatorium.

Iudiciale.
Iudiciaria.
Iudicium.
Iudith.
Iuge.
Iuger.
Iugiter.
Iulianus.
Iulius.
Iumentum.
Iunctura.
Iuncus.
Iungere.
Iunior.
Iupiter.
Iuramentum.
Iurgium.
Iuriditio.
Iurisperitus.
Iuristę.
Ius.
Iuspatronatus.
Iustio.
Iustitia.
Iustificatio.
Iustinus.
Iustus.
Iuuare.
Iuuencula.
Iuuenile.
Iuuentus.
Iuxta.

Labi.
Labia.
Labile.
Labor.
Laboriosum.
Lac.
Lacedemonij.
Lachesis.
Lachrimę.
Lactantius.
Lactatio.
Lacticinia.
Lacus.
Lagena.
Laicus.
Lamech.
Lamentum.
Lamia.
Lamina.
Lana.
Lancea.
Languere.
Lapidatio.
Lapis.
Lapsus.
Laqueus.
Large.
Largiri.
Largitas.
Larua.
Lasciuia.
Latere.
Lateritius.
Latini.
Latitudo.
Latria.
Latro.
Latrocinium.
Latum.
Latus.
Lauacrum.
Lauare.
Laureatus.
Laurentius.
Laurus.
Laus.
Laute.
Lazarus.
Lectio.

Lector.
Lectoratus.
Lectus.
Lædere.
Legalis.
Legatus.
Legere.
Legifer.
Legio.
Legislator.
Legispositiua.
Legista.
Legitimatio.
Legumen.
Lenia.
Lenitas.
Lenocinium.
Lentiones.
Lentus.
Leo.
Lepra.
Lepus.
Lęsæ maiestatis.
Læsio.
Letale.
Lætitia.
Leuatio.
Leui.
Leuitatan.
Leuitas.
Leuitæ
Lex.
Li.
Lia.
Libamina
Libellus.
Libens.
Libenter.
Liber.libera.
Liber scriptus.
Libera.
Liberalitas.
Liberare.
Libere.
Libertas.
Liberum.
Libet.
Libido.
Libra.
Licentia.
Licita.
Ligare.
Ligneum.
Lignum.
Ligurgus.
Liguria.
Lilium.
Limbus.
Limitatio.
Limites.
Limpidum.
Limus.
Linea.
Lineale.
Lineamentum.
Lingua.
Liniri.
Linum.
Linus.
Lippus.
Liquefactio.
Liquet.
Liquor.
Lira.
Lis.
Litigium.
Litimatum.
Littera.
Littus.
Liuor.
Lixiuium.
Locale.

Locare.
Locellus.
Locus.
Logica.
Logos.
Longanimitas.
Longe.
Longæuitas.
Longinquum.
Longitudo.
Loquacitas.
Loquela.
Loqui.
Loth.
Lotio.
Lubricitas.
Lubrificare.
Lucas.
Lucera.
Lucerna.
Lucia.
Luciditas.
Lucifer.
Luciferiani.
Lucius.
Lucrum.
Luctus.
Ludicra.
Ludificatio.
Ludus.
Lugdunum.
Lumbardia.
Lumbardus.
Lumbrici.
Lumen.
Luminare.
Luminositas.
Luna.
Lupanar.
Lupus.
Lutum.
Lux.
Luxuria.

MAchabæi.
Machatius.
Macedonicus.
Macedonius.
Maceratio.
Machinatio.
Machometus.
Macies.
Macilentus.
Machrobius.
Mactare.
Macula.
Magdalena.
Magi.
Magis.
Magister.
Magisterium.
Magistralis.
Magistratus.
Magnalia.
Magnanimitas.
Magnes.
Magnificatio.
Magnificentia.
Magnitudo.
Maiestas.
Maior.
Maius.
Maledicere.
Malefactor.
Malefactum.
Maleficium.
Maleficus.
Malitia.
Malitiosus.
Malignus.
Malum.
Mamilla.
Mamona.
Manases.
Mancipatus.
Mancus.
Mandatum.
Mandibula.
Manducatio.
Mane.
Manens.
Manes.
Mania.
Manichæus.
Manifestatio.
Manipulus.
Manna.
Mansiones.
Mansuetudo.
Manuale.
Manuducere.
Manumissus.
Manus.
Marcellus.
Marcha.
Marchia.
Marchiani.
Marchio.
Marchion.
Marchionistæ.
Marchus.
Mare.
Maria.
Maritima.
Maritus.
Mars.
Martha.
Marcellus.
Martianus.
Martinus.
Martyrium.
Martius.
Mas.
Masculinum.
Masculus.
Masticare.
Mater.
Materia.
Materiale.
Maternus.
Matertera.
Mathematica.
Matthæus.
Matthias.
Matrimonium.
Matrix.
Maturatio.
Matutinale.
Matutine.
Mauri.
Maxilla.
Maximum.
Meatus.
Mechanica.
Mechia.
Mediate.
Mediator.
Medicamentum.
Medicatiua.
Medicina.
Medicus.
Medietas.
Mediocre.
Mediolanensis.
Meditatio.
Medium.
Mel.
Melancolia.
Melchi.
Melchisedech.
Melius.
Melodia.
Membrana.
Membrum.
Memento.
Memini.
Memoratiuus.
Memoria.
Memoriale.
Menander.
Mendacium.
Mendax.
Mendicitas.
Menia.
Mens.
Mensa.
Mensis.
Menstruus.
Mensura.
Mentale.
Mentiri.
Mercantia.
Mercatio.
Mercator.
Mercenarius.
Merces.
Mercimonia.
Mercurius.
Mere.
Meretrix.
Mergulus.
Meridies.
Meritorium.
Meritum.
Messias.
Messis.
Meta.
Metallum.
Metaphysica.
Methaphonti.
Methaphora.
Metiri.
Metreta.
Metropolis.
Metrum.
Metus.
Meum.
Michael.
Miles.
Miliarium.
Militans.
Militia.
Mille.
Millenarius.
Miluus.
Minę.
Mineralia.
Minimum.
Minister.
Ministrare.
Ministerium.
Minor.
Minor aio.
Minoritas.
Minuere.
Minus.
Mirabile.
Miraculosum.
Miraculum.
Mirari.
Mirum.
Misceri.
Miscibile.
Miserabile.
Miseratio.
Miseria.
Misericordia.
Misericors.
Missa.
Missio.
Misterium.
Misticum.
Mistim.
Mitescere.
Mitigatio.
Mitis.
Mitra.
Mittere.
Mixtio.
Moabite.
Mobile.
Modalis.
Moderamen.
Moderatio.
Moderatiuum.
Moderatum.
Moderni.
Modestia.
Modicum.
Modificari.
Modius.
Modus.
Moles.
Molestia.
Molle.
Mollescere.
Mollicies.
Mollificatio.
Momentaneum.
Momentum.
Monachus.
Monarchia.
Monasterium.
Moneta.
Monialis.
Monitio.
Monostica.
Mons.
Monstrum.
Montanus.
Mora.
Moralis.
Morari.
Morbus.
Mordere.
Morbi.
Mori.
Moriens.
Morosa.
Mors.
Morsus.
Mortale.
Mortalitas.
Mortiferum.
Mortificatio.
Mortuus.
Mos.
Moluellenus.
Motio.
Motiuum.
Motor.
Motum.
Motus.
Mox.
Moyses.
Muliebria.
Mulier.
Multiforme.
Multiloquium.
Multiplicatio.
Multiplicitas.
Multitudo.
Multoties.
Multum.
Mulus.
Mundana.
Mundare.
Munditia.
Mundus.
Munitio.
Munium.
Munus.
Murmur.
Murus.
Musæus.
Musica.
Mustum.
Mutabile,

Mutatio.
Mutatum.
Mutilatio.
Mutus.
Mutuum.

NAasori.
Nabuchdonosor.
Nanus.
Nares.
Nasci.
Narratio.
Nasica.
Nasus.
Natale.
Nathan.
Natare.
Natiuitas.
Natum.
Natura.
Naturale.
Naturaliter.
Naualis.
Naufragium.
Nauicula.
Nauigans.
Nauis.
Nazanzenus.
Nazareth.
Nazareus.
Nebula.
Nebulosum.
Necessitas.
Necis.
Negatio.
Negatiue.
Negligentia.
Negocia.
Negotiatio.
Nemesis.
Nemo.
Nemus.
Neomenia.
Nepos.
Nepralim.
Nequæunt.
Nequitia.
Nere.
Neruus.
Nescientia.
Nescire.
Nestorius.
Neutrum.
Nexus.
Nihil.
Nicolaus.
Nicticorax.
Nidificare.
Nigredo.
Nigromantia.
Nimis.
Nimium.
Niniuitæ.
Nisi.
Nissenus.
Niti.
Nitidum.
Nitor.
Nix.
Nobilitas.
Nocere.
Nociuum.
Nocturna.
Noe.
Nolo.
Noluntas.
Nomen.
Nominales.
Nominare.
Nominatiuus.
Nona.
Nondum.
Nonens.
Nonesse.
Nongenitum.
Nonhomo.
Nonnaturale.
Nonobedibile.
Nonordinabile.
Non potest.
Nonsimile.
Nonuelle.
Nonuisum.
Nonuoluntarium.
Nonuti.
Nosce.
Nostrum.
Nota.
Notabiliter.
Notamen.
Notare.
Notitia.
Notificatio.
Notio.
Notorium.
Notum.
Nouaciani.
Nouem.
Nouissimus.
Nouitas.
Nouiter.
Nouitii.
Nouum.
Nox.
Noxium.
Noy.
Nubere.
Nubes.
Nudus.
Nuge.
Nullibi.
Nullum.
Numantinus.
Numerale.
Numeratum.
Numerus.
Numisma.
Nunc.
Nuncius.
Nuncupari.
Nundinæ.
Nunquàm.
Nuptiæ.
Nutrimentale.
Nutrimentum.
Nutrire.
Nutus.

OB.
Obduratio.
Obedibile.
Obedientia.
Obedientiale.
Obesse.
Obex.
Obiectiue.
Obiectum.
Obiicere.
Oblatio.
Obligari.
Obliqui.
Obliuio.
Obloqui.
Obnoxitas.
Obnoxium.
Obolectica.
Obolus.
Obrizum.
Obscuritas.
Obsecratio.
Obsenum.
Obsequi.
Obsequium.
Obseruantia.
Obstaculum.
Obstare.
Obstetrix
Obstinatio.
Obtalmia.
Obtemperare.
Obtenebratum.
Obtinere.
Obuiare.
Obumbratio.
Occare.
Occasio.
Occidens.
Occidere.
Occultatio.
Occupatio.
Occurrere.
Ociosum.
Ocium.
Octaua.
Octauianus.
Octa.
Octuaginta.
Oculus.
Odibile.
Odiosus.
Odium.
Odor.
Odorabile.
Odoriferum.
Offendens.
Offendiculum.
Offensa.
Offerre.
Officialis.
Officiosum.
Officium.
Offuscatio.
Olea.
Oleum.
Olfatus.
Oligarchia.
Olim.
Olimpum.
Oliua.
Oliuetum.
Olla.
Olocaustum.
Olon.
Olophernes.
Omelia.
Ommissio.
Omnifariam.
Omnino.
Omnipotentia.
Omnis.
Omogeneum.
Onerosum.
Onocentaurus.
Onocrotalus.
Onus.
Opacum.
Opera.
Operabile.
Operarii.
Operatio.
Operatiuum.
Operatum.
Operculum.
Oppidum.
Opinatiua.
Opinio.
Oportet.
Oportunitas.
Oppositio.
Opprimere.
Opprobrium.
Optare.
Optatiuus.
Optimates.
Optimum.
Opulentia.
Opus.
Oratio.
Oratius.
Oratiuus.
Orbis.
Orbitas.
Ordeum.
Ordinabile.
Ordinarius.
Ordinatio.
Ordinatiuum.
Ordinator.
Ordinatrix.
Ordo.
Organum.
Oriens.
Orientalis.
Origenes.
Originale.
Originaliter.
Origo.
Oriri.
Orizon.
Ornamentum.
Ornatus.
Orphanus.
Orpheus.
Orthogonium.
Ortus.
Os.
Osculum.
Oseæ.
Ossa.
Ostensio.
Ostentatio.
Ouatio.
Ouis.
Onum.
Oza.

PAcatio.
Pacificatus.
Pacificus.
Pacisci.
Pactum.
Paganus.
Pagina.
Palam.
Palatium.
Pallidus.
Pallium.
Palle.
Palpabile.
Palpebræ.
Palpitatio.
Palpo.
Paludes.
Panis.
Pannus.
Papa.
Papirus.
Par.
Parabola.
Paradisus.
Paramenta.
Parare.
Parasceue.
Parcere.
Parcitas.
Parentes.
Parere, idest obedire.
Parere, idest partum edere.
Paries.
Parificari.
Parisiensis.
Pariter.
Parochia.
Parochialis.
Parochianus.
Pars.
Parsimonia.
Partiale.

Partialitas.
Particeps.
Participare.
Participium.
Particula.
Particulare.
Particulatum.
Partim.
Partus.
Parunificentia.
Paruipensio.
Paruitas.
Parum.
Paruuli.
Paruus.
Pasca.
Pascasius.
Pascere.
Passibile.
Passibilitas.
Passio.
Passiuum.
Passum.
Passus.
Pasta.
Pastor.
Patena.
Pater.
Patere.
Paterna.
Paternus.
Pati.
Patiens.
Patientia.
Patresconscripti.
Patria.
Patriarcha.
Patricii.
Patrimonium.
Patrinus.
Patrocinium.
Patronus.
Patruus.
Paucum.
Paulatim.
Paulinus.
Paululum.
Paulus.
Pauor.
Pauperies.
Paupertas.
Pausatio.
Pax.
Peccabilis.
Peccare.
Peccator.
Peccatrix.
Peccatum.
Pectinare.
Pectus.
Pectusculum.
Peculiatus.
Pecunia.
Pecus.
Pedagia.
Pedagogus.
Pedisequa.
Pedites.
Peierare.
Peius.
Pelagius.
Pellere.
Pellis.
Pœna.
Pœnale.
Pœnalitas.
Pendere.
Pœnæ.
Pœnes.
Penetratio.
Pœnitentia.
Pœnitentiale.
Pœnitibile.
Pœnitus.
Pœnna.
Pœnnula.
Pœnnosum.
Pensare.
Pœnsio.
Penthecoste.
Penultimum.
Penuria.
Pepuciani.
Per.
Per accidens.
Peragere.
Per alios.
Per aliud.
Percipere.
Percurere.
Percussio.
Perdere.
Perducere.
Perdurare.
Peregrinus.
Perfectibile.
Perfectio.
Perfectiuum.
Perferre.
Perficere.
Perforare.
Perfrui.
Perfusus.
Perhibere.
Periculosum.
Periculum.
Periermenias.
Periodus.
Peripathetici.
Perire.
Peritia.
Peritus.
Periurium.
Perlegere.
Permanenti a.
Permanere.
Permansio.
Permissio.
Permixtio.
Permutatio.
Pernitiosum.
Perpendere.
Perpetrari.
Perpetuum.
Perplexus.
Perse.
Persequutio.
Persetusficientia.
Perseuerantia.
Persistere.
Persoluere.
Persolutio.
Persona.
Personale.
Personalitas.
Personaliter.
Personare.
Perspectio.
Perspectiua.
Perspicacitas.
Persuasio.
Pertinacia.
Pertinere.
Pertingere.
Pertractare.
Perturbare.
Perturbatio.
Peruenire.
Peruentio.
Peruersus.
Peruicax.
Pes.
Pessimum.
Petitio.
Petitorium.
Petra.
Petrus.
Phanos.
Pharao.
Phari.
Pharisæus.
Phasæ.
Phenæas.
Phiala.
Philemon.
Philippoponus.
Philippus.
Philo.
Philosophia.
Philosophus.
Philotimia.
Phisica.
Phison.
Phitia.
Phiton.
Phua.
Pictura.
Pietas.
Piger.
Pignus.
Pigritia.
Pilatus.
Pili.
Pilosus.
Pingere.
Pingue.
Piramis.
Piscator.
Piscina.
Pilcis.
Pitacus.
Pitagoras.
Placare.
Placere.
Placidus.
Placitum.
Plaga.
Plagium.
Planctuus.
Planctus.
Planetæ.
Plantatio.
Plantæ.
Plato.
Plaustrum.
Plebanus.
Plebs.
Plenilunium.
Plenitudo.
Pleiades.
Plinius.
Plumbum.
Plurale.
Pluralitas.
Pluries.
Plurimum.
Plus.
Pluuia.
Podagra.
Podus.
Poetica.
Polex.
Politia.
Politica.
Pollere.
Pollutio.
Polus.
Poma.
Pompa.
Pondus.
Ponere.
Pontifex.
Pontificale.
Popularis.
Populus.
Porcus.
Poretanus.
Porfirius.
Porfirio.
Pori.
Poro.
Porositas.
Porrectio.
Porta.
Portarile.
Portare.
Portentum.
Portio.
Positio.
Positiuum.
Posse.
Possessio.
Possessiuum.
Possessor.
Possessorium.
Possibile.
Possibilitas.
Posteri.
Posterius.
Postmodum.
Postpredicamentum.
Postulatio.
Potens.
Potentatus.
Potentia.
Potentiale.
Potentialitas.
Potestas.
Potestatiuum.
Potior.
Potissimum.
Potus.
Practicum.
Prandium.
Pratum.
Prę.
Præacceptio.
Præambulum.
Præbenda.
Præbendatus.
Præbere.
Præcedere.
Præcellere.
Præceptiuum.
Præceptum.
Præceps.
Præcessio.
Præcingi.
Præciosum.
Præcipere.
Præcipitatio.
Præcipue.
Præcipuum.
Præcisio.
Præcium.
Præclari.
Præcludere.
Præco.
Præcogitatio.
Præcognitum.
Præconcipere.
Præconsiliatio.
Præda.
Prædestinatio.
Prædiale.
Prædicabile.
Prædicamentale.
Prædicamentum.
Prædicare.
Prædicari.
Prædicator.
Prædicatum.
Prædicere.
Prædiffinitio.
Prædiligere.
Præditus.
Prædominari.
Præeligere.

Præeminere.
Præesse.
Præexigere.
Præexistere.
Præfatum.
Præfectus.
Præferre.
Præferri.
Præfigurare.
Prægnans.
Prægustatio.
Præiacens.
Præintelligi.
Præire.
Præiudicium.
Prælatio.
Prælibatio.
Prælium.
Præmeditatio.
Præmere.
Præmittere.
Præmium.
Præmonitio.
Prænosticum.
Prænunciare.
Præoccurrere.
Prædordinatio.
Præparare.
Præparatiuus.
Præponderare.
Præponere.
Prępositio.
Præpositiuus.
Præpositus.
Præputium.
Prærogatiua.
Præsbiter.
Præsbitera.
Præscientia.
Præscriptio.
Præsentia.
Præsertim.
Præseruatus.
Præsidere.
Præstantius.
Præstare.
Præstigium.
Præstituere.
Præsto.
Præsumptio.
Præsupponere.
Prætendere.
Prætor.
Prætorire.
Præteritum.
Prætermissio.
Præualere.
Præuaricator.
Præueniens.
Præuidentia.
Præuisum.
Præuius.
Prędolatio.
Priamus.
Priapus.
Prima.
Primaria.
Primi.
Primitię.
Primitiua.
Primogenitus.
Primordia.
Primordialiter.
Primum.
Princeps.
Principale.
Principalitas.
Principaliter.
Principantes.
Principari.
Principatus.
Principatum.
Principium.
Prioritas.
Priscianus.
Priscilla.
Pristinum.
Priuatio.
Priuilegium.
Prius.
Proauus.
Probabile.
Probatica.
Probatio.
Probitas.
Problema.
Processio.
Processiuum.
Proclamare.
Procliuus.
Proconsules.
Procul.
Procurare.
Procurator.
Prodere.
Prodesse.
Prodigalitas.
Prodigium.
Prodire.
Proditio.
Proditor.
Producere.
Pro & contra.
Profectus.
Proferre.
Proferri.
Professio.
Professus.
Proficere.
Proficisci.
Proficuum.
Profunditas.
Progredi.
Prohemium.
Prohibitio.
Proiicere.
Prolabi.
Prolatio.
Proles.
Prolixitas.
Prologus.
Prolongatio.
Promereri.
Promissio.
Promouere.
Promptitudo.
Promptus.
Promulgatio.
Pronitas.
Pronomen.
Pronunciare.
Pronus.
Propagatio.
Propalare.
Propassio.
Prope.
Propere.
Propherabile.
Prophetia.
Propitiari.
Propitiatorium.
Propinquitas.
Propinquum.
Proponere.
Proportio.
Proportionalitas.
Proportionari.
Propositio.
Propositum.
Proprietas.
Proprium.
Propter.
Propterquid.
Propugnator.
Propugnatrix.
Prorogare.
Prorumpere.
Prosa.
Prosequutio.
Prosperitas.
Prospicere.
Prostibulum.
Prostituere.
Prostratio.
Protectio.
Protensio.
Protestatio.
Prouectus.
Prouenire.
Prouentus.
Prouerbium.
Prouidentia.
Prouincia.
Prouisio.
Prouisor.
Prouocatio.
Prout.
Proximum.
Proximus.
Prudentia.
Pruina.
Psallere.
Psalin.
Psalmistatus.
Psalmus.
Psalterium
Pseudo.
Ptholomeus.
Pubertas.
Publicanus.
Publicatio.
Publius.
Pudenda.
Pudicitia.
Pudor.
Puella.
Puer.
Pueritia.
Puerile.
Puerpera.
Puerperium.
Pugil.
Pugna.
Pulchritudo.
Pullus.
Pulmo.
Pulpa.
Pulsio.
Pulsus.
Puluis.
Punctaliter.
Punctus.
Pungere.
Punitio.
Pupilla.
Pupillus.
Purgamentum.
Purgatio.
Purgatorium.
Purificatio.
Puritas.
Pusillanimitas.
Puta.
Putare.
Putredo.
Putrefactio.

Quadragesima.
Quadratum.
Quadrupes.
Quadruplum.
Quale.
Qualiscunque.
Qualitas.
Qualitercunque.
Quandiu.
Quamplurimum.
Quando.
Quandocunque.
Quandoque.
Quantitas.
Quantumcunque.
Quare.
Quarta.
Quasi.
Quaternarius.
Quatuor.
Quærere.
Quæstio.
Quæstus.
Quia.
Quid.
Quidam.
Quidditas.
Quies.
Quiescere.
Qui est.
Quietatio.
Quietum.
Quin.
Quincuplum.
Quingenti.
Quinquagenarius.
Quinquaginta.
Quinque.
Quinta.
Quinus.
Quis.
Quoad.
Quo ad nos.
Quodammodo.
Quod est.
Quodquidest.
Quo est.
Quomodo.
Quondam.
Quot.
Quotidie.
Quoties.
Quotiescunque.
Quotus.
Quousque.

Raab.
Rabanus.
Rabi.
Racha.
Rachel.
Radi.
Radius.
Radij.
Ramus.
Rana.
Rancor.
Rapacitas.
Rapere.
Raphael.
Rapina.
Raptor.
Raptus.
Rarefactio.
Raricas.
Rarius.
Raro.
Rarum.
Rasura.
Ratificatio.
Ratihabitio.
Ratio.
Ratiocinabile.
Ratiocinatio.
Ratiocinium.
Rationabile.
Rationale.
Ratum.
Readamatio.
Reale.
Reamare.

Reatus.
Rebaptizari.
Rebellio.
Recedere.
Recedens.
Receptaculum.
Receptibilitas.
Receptio.
Receptiuum.
Recedere.
Recidiuare.
Recipere.
Reciprocum.
Recitare.
Reclamare.
Recogitatio.
Recognitio.
Recolere.
Recompenſatio.
Reconciliatio.
Reconditum.
Reconfirmari.
Recordari.
Recreatio.
Rectificatio.
Rectilinea.
Rectitudo.
Rector.
Rectus.
Recuperare.
Recurrere.
Recuruum.
Recuſare.
Redamatio.
Redarguere.
Reddere.
Redditus.
Redemptio.
Redigere.
Redire.
Reduci.
Redundantia.
Reduplicatio.
Refectio.
Referre.
Referri.
Reflecti.
Reflorere.
Refluxus.
Refrenare.
Refrigerium.
Refrigeſcere.
Refugere.
Refugium.
Refulgentia.
Refundere.
Refundi.
Refutare.
Regale.
Regeneratio.
Regere.
Regia.
Regimen.
Regina.
Regio.
Regitiuus.
Regium.
Regnare.
Regnatiua.
Regnum.
Regula.
Regulare.
Regularis.
Regulus.
Rehabere.
Reintegratio.
Reiteratio.
Relapſus.
Relatio.
Relatiuum.
Relatum.
Relaxatio.

Releuare.
Religare.
Religio.
Religioſi.
Relinquere.
Reliquiæ.
Reliquum.
Relucere.
Remanere.
Remedium.
Reminiſcentia.
Remiſſio.
Remorſus.
Remotio.
Remuneratio.
Remurmuratio.
Remutuare.
Renati.
Renes.
Renitentia.
Reniti.
Renouatio.
Renuere.
Renunciatio.
Reor.
Reordinari.
Reparatio.
Reparati.
Repellere.
Rependere.
Repente.
Repere.
Reperiri.
Repetere.
Repletio.
Replicari.
Reponi.
Reportare.
Reprehendere.
Repreſentatio.
Reprimere.
Reprobatio.
Repromiſſio.
Reptile.
Repudium.
Repugnare.
Reputatio.
Requies.
Requieſcere.
Requirere.
Requiri.
Res.
Reſecare.
Reſerare.
Reſeruare.
Reſidere.
Reſiduum.
Reſilire.
Reſipiſcere.
Reſiſtere.
Res naturæ.
Reſolutio.
Reſpectiuum.
Reſpectus.
Reſpicere.
Reſpiratio.
Reſplendere.
Reſponſio.
Reſpublica.
Reſtare.
Reſtauratio.
Reſtituibile.
Reſtitutio.
Reſtrictio.
Reſultare.
Reſumere.
Reſurrectio.
Reſuſcitatus.
Retardari.
Retentiua.
Rethe.
Rethor.

Rethorica.
Reticere.
Retinere.
Retractare.
Retrahere.
Retributio.
Retributiuus.
Retro.
Retrogradatio.
Reubarbarum.
Reuelatio.
Reuerberatio.
Reuerentia.
Reuereri.
Reuerſio.
Reuerti.
Reuiuiſcere.
Reuocare.
Reuolutio.
Reus.
Rex.
Ricardus.
Ridiculum.
Rigare.
Rigidus.
Rigor.
Rilibile.
Riſus.
Rite.
Ritus.
Rixa.
Robertus.
Roboam.
Robur.
Rogare.
Roma.
Romulus.
Ros.
Roſa.
Roſtrum.
Rota.
Rotundum.
Rubedo.
Rubeus.
Rubrum.
Rubus.
Ructus.
Rudimenta.
Rudis.
Ruere.
Rugatum.
Rugitus.
Ruina.
Rumor.
Ruſticitas.
Ruſticus.
Ruth.
Rutilus.

SAbbatum.
Sabellius.
Saccus.
Sacer.
Sacerdos.
Sacerdotale.
Sacramentale.
Sacramentum.
Sacrificium.
Sacrilegium.
Sacroſancta.
Sacroſmos.
Sacrum.
Saducei.
Sagacitas.
Sagitta.
Sal.
Salamandra.
Salarium.
Salathiel.
Salire.
Salina.
Salmanaſar.

Salomon.
Salſedo.
Saltare.
Saltem.
Saltus.
Saluari.
Saluatiuum.
Saluator.
Saluſtius.
Saluratio.
Salutiferum.
Samaria.
Samnium.
Samoſatenus.
Samuel.
Sanari.
Sancitum.
Sancta ſanctorum.
Sanctificare.
Sanctificatio.
Sanctitas.
Sanctus.
Sandalia.
Sane.
Sanguis.
Sanies.
Sanitas.
Sanſon.
Saphira.
Saphirus.
Sapere.
Sapidum.
Sapientia.
Sapor.
Sara.
Sarabaitę.
Saraceni.
Sarad.
Sardinia.
Sargon.
Sartago.
Sata.
Satagere.
Sathan.
Sathanas.
Sacietas.
Satis.
Satisfactio.
Satrapę.
Saturitas.
Saturnus.
Saxum.
Scandalum.
Scapulę.
Sceleratus.
Scelus.
Scenophegia.
Sceptrum.
Sæueritas.
Scitia.
Scæuola.
Scibile.
Scienter.
Scientia.
Scientificum.
Scindi.
Scintilla.
Scintillare.
Scipio.
Scire.
Scifcitari.
Scifma.
Scifmatici.
Scifmos.
Scifſura.
Scithæ.
Scola.
Scolaris.
Scolaſtica.
Scortum.
Scriba.
Scribere.

Scriptura.
Scrupulus.
Scrutatio.
Scrutinium.
Scurrilitas.
Scutum.
Se.
Sebaſtianus.
Secare.
Secreta.
Secretarius.
Secta.
Sectari.
Sectus.
Secularis.
Seculum.
Secum.
Secundarius.
Secundum.
Secundum quid.
Secundum quòd ipſum.
Sæcuris.
Securitas.
Sedare.
Sedere.
Sedes.
Seditio.
Seducere.
Segetes.
Segnities.
Sem.
Semel.
Semen.
Seminale.
Seminarium.
Seminator.
Semiplenum.
Semita.
Semitonium.
Semper.
Sempiternum.
Senacherib.
Senarius.
Senator.
Seneca.
Senecta.
Senectus.
Senex.
Senior.
Sænium.
Senſibile.
Senſibilitas.
Senſitiuum.
Senſuale.
Senſualitas.
Senſus.
Sententia.
Sentina.
Seorſum.
Separabile.
Separatim.
Separatio.
Sæpe.
Septem.
September.
Septemtrio.
Septenarius.
Septemnium.
Septimana.
Septimus.
Septuageſima.
Septuplex.
Septuplum.
Sepulcrum.
Sepultura.
Sequi.
Sera.
Seraph.
Seraphin.
Særenitas.
Sergius.
Sericum.

Sermo.
Sero.
Serpens.
Serpentinum.
Særua.
Seruare.
Seruile.
Seruilitas
Seruire.
Seruitium.
Seruitor.
Seruitus.
Seſſio.
Seth.
Sex.
Sexageſimus.
Sexaginta.
Sexta.
Sextupliciter.
Sexus.
Si.
Sibilla.
Siccitas.
Sicilia.
Sicut.
Sidera.
Sigillum.
Signaculum.
Signare.
Signatum.
Significatio.
Signum.
Silentium.
Siligo.
Silla.
Sillogiſmus.
Sillogizare.
Siloe.
Silua.
Silueſter.
Simbolum.
Simeon.
Similari.
Simile.
Similiter.
Similitudo.
Simon.
Simonia.
Simplex.
Simplicitas.
Simpliciter.
Simplicius.
Simplum.
Simul.
Simulacrum.
Simulatio.
Simultas.
Sinagoga.
Sinaxis.
Sincathegorica.
Sindereſis.
Sine.
Sineſis.
Singillatim.
Singulare.
Singuli.
Siniſtrum.
Sinodus.
Sinonima.
Sinus.
Sion.
Sirene.
Siria.
Siſſinius.
Siſtere.
Siſtole.
Sitis.
Situs.
Sobrietas.
Sociale.
Societas.
Socrates.

Sodomia.
Sol.
Solatium.
Solennitas.
Solere.
Solertia.
Solicitudo.
Solidum.
Solidus.
Soliloquium.
Solitarius.
Solitudo.
Solitus.
Soliuagus.
Soluere.
Solum.
Solus.
Solutio.
Solutus.
Somer.
Somnium.
Somnolentia.
Somnus.
Sonare.
Sonitus.
Sonus.
Sophiſta.
Soporari.
Sordes.
Soror.
Sors.
Sortes.
Sortiri.
Spado.
Spaſmus.
Spatium.
Speciale.
Specialitas.
Species.
Specificari.
Specificatiue.
Specificum.
Speciofus.
Spectacula.
Spectare.
Specula.
Speculatio.
Speculum.
Spelta.
Spelunca.
Spera.
Sperare.
Sperica.
Sperma.
Spernere.
Spes.
Spica.
Spina.
Spiratio.
Spirituale.
Spiritualitas.
Spiritus.
Spiſſitudo.
Splendidus.
Splendor.
Spolia.
Spoliare.
Spoliari.
Spoliator.
Spondere.
Sponſa.
Sponſalia.
Sponſio.
Sponſus.
Spontaneum.
Sponte.
Spuma.
Spurius.
Sputum.
Squama.
Stabilimentum.
Stabilis.

Stabulum.
Stadium.
Stagnum.
Stare.
Statim.
Statio.
Statua.
Statuere.
Statura.
Status.
Statutum.
Stella.
Stephanus.
Stercus.
Sterilitas.
Sterlingi.
Sternere.
Sternutatio.
Stillare.
Stimulus.
Stipendia.
Stips.
Stirps.
Stoici.
Stola.
Stolidus.
Stragomata.
Stramentum.
Strata.
Stratus.
Strenuitas.
Stricte.
Stridor.
Stringere.
Strucio.
Strudere.
Studioſitas.
Studioſus.
Studium.
Stultitia.
Stultiloquium.
Stupefacere.
Stupor.
Stuprum.
Suadere.
Suauitas.
Subalternum.
Subdiaconus.
Subditi.
Subditiſio.
Subeſſe.
Subiacere.
Subiectio.
Subiectiua.
Subiectiue.
Subiectum.
Subiici.
Subintellecta.
Subiratio.
Subito.
Subiugatio.
Subiunctiuus.
Sublimitas.
Summergere.
Subordinatum.
Subſannatio.
Subſcriptio.
Subſequens.
Subſeruire.
Subſidium.
Subſiſtentia.
Subſtantia.
Subſtanciale.
Subſtantiuari.
Subſtantiuum.
Subſtare.
Subſternere.
Subterfugere.
Subtilitas.
Subtrahere.
Subtus.
Subuenire.

Subuertere.
Succeſſio.
Succeſſiuum.
Succeſſor.
Succingi.
Succubus.
Succumbere.
Succurrere.
Sudarium.
Sudor.
Sufferre.
Sufficiens.
Suffodiens.
Suffiaganeus,
Suffragia.
Suggeſtio.
Suggillare.
Sui.
Sulfur.
Sum,
Sumere.
Summa.
Summum.
Sumptuoſus,
Sumptus.
Suo,
Super.
Superabundantia,
Superactiua.
Superaddere,
Superare.
Superbia.
Superbire.
Supercreſcere.
Supereminere.
Supererogatio.
Supereſſe.
Superexcedere,
Superexcellentia.
Superferri,
Superficiale.
Superficies.
Superfluitas.
Superfluum.
Supergredi.
Superhumanum.
Superhumerale.
Superinductio.
Superior.
Superioritas.
Superius.
Superlatiuum.
Supernaturale.
Supernum.
Superplenum.
Superſeminare.
Superſtitio.
Superuenire.
Superuiuere.
Supplere.
Supplicatio.
Supplicium.
Supponere.
Supportatio,
Suppoſitio.
Suppoſitum.
Supputatio.
Supra.
Supremum.
Surdus.
Surreptio.
Surſum.
Suſcipere.
Suſcitare.
Suſpenſio.
Suſpicio.
Suſpirium.
Suſtentatio,
Suſtinere.
Suſurratio.
Suum.

TAbernaculum.
Tabeſcere.
Tabula.
Tacere.
Tacitum.
Tactus.
Talaris.
Talio.
Talis.
Talpa.
Talus.
Tam.
Tamdiu.
Tamquàm.
Tandem.
Tangere.
Tangibile.
Tantum,
Tarditas.
Tarentum.
Tarquinius.
Taurus.
Taxare.
Taxillus,
Tæda.
Tædium.
Tegaſalaſar,
Tegere.
Tegmen.
Tela.
Temeritas.
Temperamentum,
Temperantia.
Temperies.
Tempeſtas.
Tempeſtiuus.
Templum.
Temporale.
Tentare.
Tempus.
Tenacitas.
Tendere.
Tenebræ.
Tenere.
Teneri.
Teneritas.
Teneritudo.
Tenor.
Tentio.
Tenuis.
Tepiditas.
Ter.
Tertia.
Tertiana.
Terebinthus.
Tergere.
Tergiuerſari.
Terminari.
Terminatiue.
Terminus,
Ternarius.
Terra.
Terraſancta.
Terræmotus.
Terrenaſcentia.
Terrenum.
Terreri.
Terreſtris,
Terreum.
Terribilis.
Terror.
Tertullianus.
Teſtamentum,
Teſtatio,
Teſticuli.
Teſtificatio.
Teſtimonium,
Teſtis.
Tetragramaton.
Textus.
Thales.
Thalmuth.

Thamar.
Theaſte.
Theatrum.
Thebanus.
Thelelis.
Theloneus.
Theodora.
Theodoricus.
Theodorus.
Theodoſius.
Theologia.
Theophraſtus.
Theoſebia.
Theotochos.
Theſaurus.
Thimotheus.
Thokos.
Tholetanum.
Thomas.
Thorus.
Thurificatio.
Thus.
Tibia.
Tiberius.
Tiburtinus.
Tigris.
Timiditas.
Timocratia.
Timor.
Tingere.
Tipus.
Tirannicus.
Tirannis.
Tirannus.
Tirocinium.
Tirus.
Titiones.
Titulus.
Titus.
Tolerare.
Tollere.
Tondere.
Tonitruum.
Tonſura.
Tonus.
Torcular.
Tormentum.
Torneamentum.
Torpor.
Torqueri.
Torques.
Torrens.
Tortor.
Tot.
Totalitas.
Totaliter.
Toties.
Totum.
Trabs.
Tractare.
Tractio.
Tractus.
Tradere.
Tradi.
Traductio.
Tragedia.
Trahere.
Traianus.
Traiicere.
Tranquillitas.
Tranſactio.
Tranſcendentia.
Transferre.
Transfigere.
Transfiguratio.
Transformatio.
Transfundere.
Transgreſſio.
Tranſire.
Tranſitiue.
Translatio.
Translatiua.

Transmigratio.
Tranſmiſſio.
Transmutatio.
Transponere.
Tranſubſtantiatio.
Tranſumptio.
Tranſuerſalis.
Trapellatio.
Trapellum.
Tremere.
Tremor
Trepidatio.
Tres.
Treueris.
Triangulus.
Tribuere.
Tribulatio.
Tribulus.
Tribunal.
Tribuni.
Tribus.
Tributum.
Triduo.
Triennium.
Trinarius.
Trinitas.
Trinus.
Triplicitas.
Triſtabile.
Triſtare.
Triſte.
Triſtitia.
Triticeum.
Triticum.
Triturator.
Triumphus.
Tronus.
Tropicus.
Tropologicus.
Tuba.
Tueri.
Tullius.
Tumor.
Tumultus.
Tunc.
Tunica.
Turba.
Turbatio.
Turonenſis.
Turpelucrum.
Turpiloquium.
Turpitudo.
Turtur.
Tuſcia.
Tuſcus.
Tutela.
Tutor.
Tutum.
Tyrum.

VAcare.
Vacuum.
Vadens.
Vadriani.
Vagatio.
Vagum.
Valde.
Vale.
Valentius.
Valere.
Valerius.
Validum.
Valitudo.
Vallari.
Vallis.
Valor.
Vanum.
Vapor.
Varietas.
Varro.
Vas.
Vaſtia.

Vbertas.
Vbi.
Vbicumque.
Vbique.
Vectes.
Veſtigal.
Vegetius.
Vegetabile.
Vegetatiuum.
Vehemens.
Velatum.
Velle.
Velleitas.
Velox.
Velum.
Vena.
Venale.
Venatio.
Vendere.
Vendicare.
Venenum.
Veneratio.
Venerea.
Venetiæ.
Venia.
Veniale.
Venire.
Venter.
Venturus.
Ventus.
Venus.
Venuſtas.
Ver.
Verax.
Verberare.
Verboſitas.
Verbotenus.
Verbum.
Vere.
Verecundia.
Vereri.
Vergere.
Veridicus.
Verificari.
Veriſimile.
Veritas.
Vermis.
Vernaculus.
Verſari.
Verſio.
Vertus.
Vertex.
Vertibile.
Vertibilitas.
Vertigo.
Verum.
Veticula.
Veſpaſianus.
Veſpere.
Veſpertilio.
Veſta.
Veſtigium.
Veſtis.
Vetare.

Vetitum.
Vetula.
Vetus.
Vetuſtas.
Vetuſtum.
Vexatio.
Vgo,
Via.
Viaticum.
Viator.
Vibratio.
Vicarius.
Vicem.
Vicinus.
Viciſſim.
Viciſſitudo.
Victima.
Victor.
Victoria.
Victus.
Videre.
Videri.
Vidua.
Vigere.
Vigilantia.
Vigilantius.
Vigilare.
Vigiles.
Vigilia.
Viginti.
Vigintiquinque.
Vigor.
Vilielmus.
Vilificatio.
Vilitas.
Vilis.
Villa.
Vincentius.
Vincere.
Vinculum.
Vindicatio.
Vindicatiua.
Vinea.
Vinitor.
Vinum.
Viola.
Violatio.
Violentia.
Vir.
Vireſcere.
Virga.
Virginale.
Virginitas.
Virile.
Virilitas.
Vitor.
Virtuale.
Virtuoſus.
Virtus.
Vis.
Viſibile.
Viſio.
Viſitatio.
Viſum.

Viſus.
Vita.
Vitale.
Vitare.
Vitiari.
Vitioſitas.
Vitis.
Vitium.
Vitulus.
Vituperabile.
Vituperatio.
Viuens.
Viuere.
Viuificare.
Viuum.
Vix.
Vlciſci.
Vlterior.
Vltimum.
Vltio.
Vltra.
Vlulare.
Vlulę.
Vmbra.
Vmbroſitas.
Vnctio.
Vnde.
Vndecim.
Vndique.
Vngues.
Vnicornis.
Vnibile.
Vnicus.
Vniforme.
Vnigenitus.
Vnire.
Vnio.
Vnitas.
Vnitiuum.
Vniuerſale.
Vniuerſitas.
Vniuerſum.
Vniuocum.
Vnquàm.
Vnum.
Vocale.
Vocatio.
Volare
Volatile.
Volatio.
Volatiuum.
Volatus.
Volitiuum.
Volitum.
Volo.
Volubile.
Voluntarium.
Voluntas.
Voluptas.
Vomitus.
Voracitas.
Votum.
Vox.
Vpupa.

Vrbanus.
Vrbs.
Vrceolus.
Vrere.
Vrgere.
Vrias.
Vrina.
Vrſa.
Vrſus.
Vſia.
Vſioſis.
Vſquequaque.
Vſtio.
Vſualis.
Vſura.
Vſuratia.
Vſurarius.
Vſurpatio.
Vſus.
Vt.
Vter.
Vterus.
Vti.
Vtibile.
Vtile.
Vt inpluribus.
Vt ita dicam.
Vtplurimum.
Vtrinque.
Vtrobique.
Vtrum.
Vtrumlibet.
Vtſic.
Vua.
Vulgare.
Vulgus.
Vulnus.
Vulpis.
Vultur.
Vultus.
Vulua.
Vxor.
Vxoratus.
Vxoricida.
Vxoricidium.
Vxorius.

Xpianus.
Xps.

Y litera.

ZAbulon.
Zacharias.
Zacheus.
Zamri.
Zelothipia.
Zelus.
Zizania.
Zodiacus.
Zona.
Zorobabel.

Finis Dictionum principalium præcedentis tabulæ, per ordinem Alphabeti, in libros Diui Thomæ de Aquino, ſacri ordinis fratrum Prædicatorum.

REGISTRVM

† †† A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.
AA BB CC DD EE FF GG HH II KK LL MM NN OO.
A B C D E F G H I K L M N.

Omnes sunt Quaterniones præter † †† Duerniones, et O O M N Quinterniones.

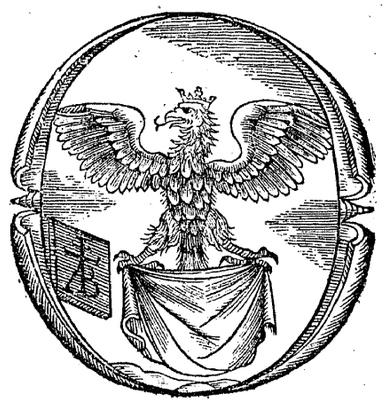

ROMAE

Apud hæredes Antonij Bladij, & Ioannem Osmarinum Liliotum socios.

M. D. LXX.